

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄
(08.10.1998 - 19.07.1999)

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 8ης Οκτωβρίου 1998

(Ωρα έναρξης: 5.17 μ.μ.)

Αρ. 1

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Πρώτα απ' όλα απολογούμεθα για την καθυστέρηση.

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η σημερινή συνεδρία είναι η πρώτη συνεδρία του Σώματος κατά την τρίτη περίοδο. Γι' αυτό και θα ήθελα να καλωσορίσω τους συναδέλφους και να ευχηθώ και η παρούσα να είναι όσο και οι προηγούμενες σύνοδοι παραγωγική επ' ωφελεία του τόπου.

Τριάντα οκτώ χρόνια έχουν συμπληρωθεί από την ανακήρυξη της κυπριακής ανεξαρτησίας, η οποία επιτεύχθηκε με αγώνες και θυσίες του λαού μας κατά της αποικιοκρατίας.

Έχει ήδη συμπληρώσει τριάντα οκτώ χρόνια ζωής η Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία, με όλες τις ατέλειες και τα εμπόδια που την προικοδότησαν οι συνθήκες κάτω από τις οποίες συνομολογήθηκε, παρείχε την ευκαιρία στον κυπριακό λαό να ζήσει ελεύθερος, τηρώντας τις δικές του διαδικασίες, να αναπτύξει τη δική του δραστηριότητα, να προοδεύσει και να ευημερήσει μέσα σε συνθήκες δημοκρατίας.

Μετρώντας όλα αυτά τα χρόνια όσα εν τω μεταξύ συνέβησαν, σχηματίζεται μια εικόνα μιας ιδιαίτερα βασανισμένης μικρής πατρίδας, που, πέρα από το δοτό σύνταγμα και τις δυσκολίες, πέρα από την εθνική προδοσία Ελλήνων με το προδοτικό πραξικόπημα, είχε να αντιμετωπίσει και συνεχίζει να αντιμετωπίζει την επεκτατική βουλιμία της Τουρκίας.

Η Τουρκία, την οποία επανέφερε ως παράγοντα στο Κυπριακό η Βρετανία κατά τη δεκαετία του '50, η Τουρκία, που εγγυήθηκε μαζί με τη Βρετανία την ασφάλεια και την ακεραιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά δε σταμάτησε ποτέ στη συνέχεια να την επιβουλεύεται και δεν έχασε ποτέ ευκαιρία να την πλήξει, είναι σήμερα κατά παράβαση της διεθνούς έννομης τάξης και κάθε ηθικής και νομικής αρχής κατοχική δύναμη που διαιρεί τη Δημοκρατία της Κύπρου σε ελεύθερες περιοχές και σε μια κατεχόμενη περιοχή, στην οποία όπου να' ναι ολοκληρώνεται το εθνικό ξεκαθάρισμα και η καταστροφή για οτιδήποτε ενθυμίζει παρελθόν και ιστορία.

Τελευταία παρατηρούμε να εκδηλώνονται διάφορες πρωτοβουλίες για λύση του κυπριακού προβλήματος, ενώ ταυτόχρονα παρατηρούμε να σκληραίνει και να αποθρασύνεται ακόμα περισσότερο, όχι μόνο η αδιαλλαξία, αλλά και η προκλητικότητα της Άγκυρας. Εκείνο που είναι καθοριστικό στην οποιαδήποτε προσπάθεια για προώθηση λύσης είναι η ιστορική πραγματικότητα. Είναι απόλυτα καθοριστική η ουσία του προβλήματος, οι γενεσιουργές του αιτίες, τα δεδομένα του, και όχι η επιφανειακή και

επίπλαστη εικόνα που κτίζεται από την κατοχική δύναμη και καλλιεργείται από τον εγκάθετο της Άγκυρας και υιοθετείται, δυστυχώς, συχνά από “φίλους” ή αφελείς.

Οφείλει η διεθνής κοινότητα, απέναντι στην Κύπρο και στον εαυτό της, να είναι αντικειμενική, να εμμένει και να στηρίζει τις αρχές και τις αξίες τις οποίες η ίδια καθόρισε για να διέπουν τις σχέσεις των κρατών. Οφείλει να συμπαρασταθεί η διεθνής κοινότητα μέχρι του αίσιου τέλους στην αγωνιζόμενη Κύπρο, γιατί εδώ κρίνονται οι αρχές και οι αξίες της ίδιας της ανθρωπότητας.

Η αλήθεια είναι πως μόνο με αποτελεσματικές πιέσεις στην Τουρκία, που είναι η κατοχική δύναμη -και πιο συγκεκριμένα πιέσεις από μέρους των Ηνωμένων Πολιτειών και όχι “μεσολαβήσεις” καθώς και από την Ευρώπη η οποία διαθέτει τώρα τις προϋποθέσεις και τις δυνατότητες πιέσεως επί της Τουρκίας- μόνο κατ’ αυτό τον τρόπο μπορεί να υπάρξει εφαρμογή των αρχών αυτών και αποκατάσταση της διεθνούς έννομης τάξης και προς αυτή την κατεύθυνση πρέπει να στραφούν οι προσπάθειες. Παραπέρα θυματοποίηση της Κύπρου, παραπέρα τιμωρία της Κύπρου, επιβολή στην Κύπρο μη βιώσιμης λύσης, μονιμοποίηση και νομιμοποίηση της διαίρεσης της Κύπρου υπό οποιοδήποτε μανδύα, δεν πρόκειται να επιλύσει το πρόβλημα ούτε να αποβεί προς όφελος των Κυπρίων είτε των Ελλήνων της Κύπρου είτε των Τουρκοκυπρίων είτε των Αρμενίων είτε των Μαρωνιτών είτε των Λατίνων. Αντίθετα, θα το επιδεινώσει και θα εμπλέξει ενεργά και ευρύτερες δυνάμεις με όλες τις συνέπειες για την ειρήνη, την ασφάλεια και τη σταθερότητα στην περιοχή.

Τριακοστή όγδοη επέτειος της κυπριακής ανεξαρτησίας και ο λαός μας εξακολουθεί να προσβλέπει στη σωτηρία και τη δικαίωση. Αγωνιστής πρέπει να συνεχίσει -πρέπει και το τονίζω- ανυπότακτος ο λαός μας, πρέπει να παραμένει όρθιος στις επάλξεις, πρέπει να συνεχίσει να αγωνίζεται για τα δικά του και να τιμά όλους

εκείνους που αγωνίστηκαν και θυσιάστηκαν για την απόκτηση της κυπριακής ελευθερίας και της δημοκρατίας.

Τιμούμε όλους εκείνους που αγωνίστηκαν για την απελευθέρωση της Κύπρου στον επικό αγώνα του 1955-'59, τιμούμε όλους εκείνους που αγωνίστηκαν για τη διατήρηση της κυπριακής ελευθερίας, τιμούμε και οφείλουμε να τιμούμε και να σεβόμαστε όλους εκείνους που αγωνίστηκαν για τη δημοκρατία.

Σας καλώ σε ενός λεπτού σιγή στη μνήμη του πρώτου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και όλων εκείνων που έδωσαν τη ζωή τους, αγωνιζόμενοι για ελευθερία και δημοκρατία στον τόπο μας.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής.)

Αιωνία τους η μνήμη.

Κύριοι συνάδελφοι, θα ξεκινήσω με το Κεφάλαιο Β΄ - κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων, δεδομένου ότι γίνεται εισήγηση να κηρυχθεί επείγουσα η πρόταση νόμου με τίτλο "Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998".

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του να κηρυχθεί η πρόταση νόμου επείγουσα;

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Όσον αφορά την ουσία του νομοσχεδίου δεν είχαμε καθόλου δυστυχώς τα χρονικά περιθώρια να μελετήσουμε το θέμα σε λεπτομέρειες και σε βάθος. Μιλούμε για διοικητικό προσωπικό, αλλά ο κατάλογος ο οποίος μας εδόθη πρέπει να πω ότι δεν είναι καθόλου ικανοποιητικός. Ανεξάρτητα του αν το διοικητικό προσωπικό πρέπει να έχει λόγο στη διοίκηση του πανεπιστημίου, με το οποίο είμεθα σύμφωνοι, είναι

πρόβλημα κατά πόσο αυτό θα αφορά τη διοίκηση ή απλώς το ακαδημαϊκό τμήμα του πανεπιστημίου. Για όλους αυτούς τους λόγους νομίζω ότι θα έπρεπε να τύχει περισσότερης διερεύνησης και μελέτης αυτό το νομοσχέδιο και, κατά την άποψή μας, θα ήτο ίσως λανθασμένη τακτική εντός της ίδιας ημέρας να κατατεθεί το νομοσχέδιο, παρά το γεγονός ότι μας ελέχθη ότι η Επιτροπή Παιδείας ασχολήθηκε κατά καιρούς με αυτό το θέμα, αλλά εις καμία περίπτωση τουλάχιστον αυτό δεν έγινε επίσημα στις κοινοβουλευτικές ομάδες και πολύ περισσότερο δεν έγινε σε ειδική επιτροπή εκ παραπομπής του θέματος, Γι' αυτό εμείς δε θα ψηφίσουμε υπέρ του να κηρυχθεί το νομοσχέδιο επείγον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο λόγος για τον οποίο εισηγούμαστε την κήρυξη του νομοσχεδίου ως επείγοντος είναι γιατί πιστεύουμε ότι αυτό το θέμα με τις αρκετές του συζητήσεις που έγιναν και σε επίπεδο Επιτροπής Παιδείας κατά καιρούς και με τις επαφές που έκανε πάλι κατά καιρούς το διοικητικό προσωπικό με τα κόμματα, τους εκπροσώπους των κομμάτων, έγινε ένα θέμα αρκετά γνωστό και, κατά την εκτίμησή μας, αποτελεί και ένα θέμα πολύ δίκαιο, γιατί ζητά και το διοικητικό προσωπικό το μοναδικό μέρος των ανθρώπων που έχουν σχέση με το πανεπιστήμιο να έχει και εκείνο δικαίωμα ψήφου στις εκλογές.

Επισημαίνω πέραν τούτου ότι έχει δοθεί και επίσημη διαβεβαίωση από την κυβέρνηση προς τους διοικητικούς του πανεπιστημίου ότι θα κατετίθετο νομοσχέδιο, πράγμα το οποίο για λόγους άγνωστους σε μας δεν έχει γίνει. Σημειώνω ακόμα ότι με αυτή την πρόταση συμφωνούν οι φοιτητικές οργανώσεις, συμφωνεί η σύγκλητος, είναι ομόφωνη η σύγκλητος, και συμφωνεί και υπερθεματίζει το συμβούλιο του

πανεπιστημίου, δηλαδή όλοι που συγκροτούν την πανεπιστημιακή κοινότητα υποστηρίζουν αυτό το αίτημα.

Δεδομένου, επαναλαμβάνω, ότι κατά καιρούς στη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων χρόνων αυτό το θέμα συζητήθηκε, εμείς θεωρούμε ότι είναι γνωστό το θέμα και ότι είναι η κατάλληλη στιγμή να δώσουμε ένα τέλος και στην εκκρεμότητα από πλευράς νομικής κατοχύρωσης, αλλά να δώσουμε και το δικαίωμα σ' αυτούς τους εκατόν πενήντα ανθρώπους διαμέσου των εκπροσώπων τους να συμμετάσχουν στις πρυτανικές εκλογές οι οποίες γίνονται κάθε τέσσερα χρόνια και θα γίνουν σε δέκα μέρες, άρα η σημερινή ημερομηνία υπό μία έννοια είναι και η τελευταία, για να αποφασίσει η Βουλή αν θα ψηφίσει υπέρ ή εναντίον. Κατά συνέπεια πιστεύουμε ότι είναι ένα ώριμο αίτημα, ένα αίτημα γνωστό και υιοθετημένο από τη μεγάλη πλειοψηφία της πολιτείας με διάφορους τρόπους. Επαναλαμβάνω, δόθηκε υπόσχεση και από την κυβέρνηση για τη ρύθμιση αυτού του θέματος, άρα σήμερα είναι δικό μας θέμα, είναι στο δικό μας χέρι να δώσουμε ένα τέλος σ' αυτή την εκκρεμότητα, σ' αυτό το δικαιολογημένο αίτημα της διοικητικής κοινότητας, αν επιτρέπεται ο όρος, του πανεπιστημίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μάρκος Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μόνο πάνω στο διαδικαστικό θέμα -δεν μπορούμε να τοποθετηθούμε πάνω στην ουσία βεβαίως- το γεγονός ότι χρειάζεται σήμερα να αποφασίσουμε κατά πόσο πρέπει να κηρυχθεί κατεπείγον ή όχι είναι εκ των πραγμάτων που επιβάλλεται αυτή η απόφαση, διότι είναι η πρώτη συνεδρία της Βουλής που γίνεται με τη νέα περίοδο και ταυτόχρονα σε μία εβδομάδα, αν αναβληθεί το θέμα, θα καταστεί άνευ αντικειμένου και άνευ ουσίας. Και όντως είναι γεγονός ότι αναμενόταν

και η καθυστέρηση οφείλεται στο ότι αναμενόταν η εκτελεστική εξουσία να φέρει σχετικό νομοσχέδιο, δεν το έφερε οπότε αναγκαστικά η πρωτοβουλία λήφθηκε από συνάδελφο. Γι' αυτό το έχουμε συζητήσει το θέμα στην κοινοβουλευτική ομάδα, χωρίς να τοποθετούμαστε επί της ουσίας. Είναι βεβαίως γνωστό το θέμα, έχει συζητηθεί επανειλημμένα στην Επιτροπή Παιδείας. Παρ' όλ' αυτά πιστεύουμε ότι αξίζει τον κόπο και είναι χρήσιμο σήμερα να δοθεί η ευκαιρία στην Επιτροπή Παιδείας να κάνει μία επίσημη τοποθέτηση πάνω σ' αυτό το θέμα, διότι, αν δε γίνει σήμερα, τότε μιλάμε σε τέσσερα χρόνια πλέον. Επομένως, επαναλαμβάνω, και θα το τονίσω αυτό χωρίς να προκαταλαμβάνουμε την τοποθέτηση της ομάδας μας πάνω στην ουσία του θέματος, πιστεύουμε και εμείς ότι μπορεί να κηρυχθεί κατεπείγον και να συζητηθεί σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα μπω σε θέματα ουσίας, διότι δεν μπορούμε στα διαδικαστικά να συζητούμε θέματα ουσίας. Όμως, ναι, βλέπουμε ότι δεν υπάρχει άλλη ευκαιρία και πρέπει να περάσουν τέσσερα χρόνια, αλλά από την άλλη πλευρά ως νομοθέτες πόσο κάνουμε το καθήκον μας, και δε γνωρίζω και δεν πιστεύω ότι όλα τα μέλη της Βουλής έχουν κατατοπιστεί όπως η Επιτροπή Παιδείας, όταν ψηφίσουμε κάτι ως κατεπείγον, χωρίς να ακούσουμε όλες τις απόψεις. Έχω την εντύπωση ότι πράγματι υπάρχει ένα πολύ σοβαρό δίλημμα ενώπιόν μας. Από τη μια μεριά μπορεί να περάσουν τέσσερα χρόνια, για να γίνει εκείνο που κάποιοι θεωρούν σωστό, αλλά από την άλλη ως νομοθέτες θα ψηφίσουμε κάτι, χωρίς να έχουμε πραγματικά εγκύψει και εμβαθύνει στο θέμα. Γι' αυτό τουλάχιστον και από πλευράς δικής μου, για να έχω ήσυχη τη συνείδησή μου ως μέλος της νομοθετικής εξουσίας, δεν μπορώ να ψηφίσω, θα κάνω αποχή στο κατεπείγον, διότι δεν είχαμε κατατόπιση για να μπορούμε να

τοποθετηθούμε. Και είναι, κατά την άποψή μου, λάθος πιθανώς της εκτελεστικής εξουσίας που τίθεται η Βουλή ενώπιον αυτού του διλήμματος, ότι δηλαδή έχετε, κύριοι, την τελευταία ευκαιρία να ψηφίσετε κάτι ως κατεπείγον, χωρίς να δοθεί η ευκαιρία πραγματικά να εγκύψει το Σώμα σε ένα πολύ σοβαρό θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Αν η Βουλή αισθάνεται τόσο έντονα, να γίνει έκτακτη συνεδρία τη Δευτέρα. Εγώ δεν μπορώ να δεχτώ έναν κατάλογο εκατόν πενήντα προσώπων τα οποία δίνονται χωρίς να γνωρίζουμε αν πράγματι αυτό είναι το διοικητικό προσωπικό, ανεξάρτητα επί της ουσίας, δεν εξετάζω την ουσία διότι μπορεί να υπάρξουν και ενστάσεις αναφορικά με το αν το διοικητικό προσωπικό πρέπει ή όχι να μετέχει σε πρυτανικές εκλογές. Εγώ επαναλαμβάνω την πρότασή μου, διά νόμου το προσωπικό να μετέχει στο συμβούλιο του πανεπιστημίου, διότι τα θέματα του προσωπικού συζητούνται εκεί που τους αφορά άμεσα και όχι στην πρυτανία της οποίας άλλος είναι ο ρόλος, η ακαδημαϊκή διεύθυνση του πανεπιστημίου. Αν υπάρχει έντονο αίσθημα να προλάβουμε να πάρουμε άποψη πριν, να γίνει έκτακτη συνεδρία της Βουλής τη Δευτέρα, να έχουμε και το χρόνο να κάνουμε και κανονισμούς για όσους εξακολουθούν να πιστεύουν ότι το διοικητικό προσωπικό θα πρέπει να μετέχει ή όχι, διότι εγώ πιστεύω ότι υπάρχει τρόπος να ικανοποιήσουμε το διοικητικό προσωπικό με την τροποποίηση του νόμου για συμμετοχή του στο συμβούλιο του πανεπιστημίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εμείς, κύριε Πρόεδρε, προκειμένου να δοθεί χρόνος για μελέτη από τις κοινοβουλευτικές ομάδες, δε διαφωνούμε καθόλου με αυτή την πρόταση του κ. Λυσσαρίδη, την υιοθετούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Δηλώνοντας βέβαια ότι έτερον εκάτερον, η άποψη του κ. Λυσσαρίδη που εξέφρασε τώρα για διαφοροποίηση είναι άποψη του κ. Λυσσαρίδη. Δε σημαίνει ότι συμφωνούμε με την άποψη την οποία εξέφρασε, εμάς η θέση μας εκφράζεται μέσα από την πρόταση νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έγινε μία εισήγηση από τον κ. Λυσσαρίδη, είχε συζητηθεί το θέμα και στη σύσκεψη των αρχηγών και εκπροσώπων των κομμάτων, αν δεν υπάρχει αντίρρηση ...

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Φυσικά δε θα διαφωνούσα, αν οι υπόλοιπες πλευρές συμφωνούν με την πρόταση του κ. Λυσσαρίδη, αλλά η Βουλή να συνέλθει τη Δευτέρα με αντικείμενο τι; Αφού θα πρέπει να συνέλθει η Επιτροπή Παιδείας ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Έχει συνάντηση αύριο.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εν τοιαύτη περιπτώσει γιατί τη Δευτέρα και όχι την Πέμπτη; Δε γνωρίζω πόσο σοφοί θα είμεθα και αν είμαστε έτοιμοι να τοποθετηθούμε αύριο ... Υπάρχει και η άποψη, αντιλαμβάνομαι, ότι θα πρέπει να συμμετέχει το διοικητικό προσωπικό, πέραν του γενικού διευθυντή που ήδη συμμετέχει, και διά άλλων αντιπροσώπων ίσως στο

διοικητικό συμβούλιο ή στην πρυτανεία, για να εκφράζουν απόψεις όσον αφορά τη διοίκηση. Υπάρχουν κάποιοι άλλοι που πιθανότατα να θέλουν διευκρίνιση όσον αφορά το ποιοι δικαιούνται ψήφο και ποιοι δε δικαιούνται ψήφο, ποιοι θεωρούνται διοικητικό προσωπικό και ποιοι δε θεωρούνται διοικητικό προσωπικό. Δε γνωρίζω πόσο στο τέλος θα είμεθα σοφοί με τον τρόπο που θα λειτουργήσουμε. Αν δε θα χρειαστεί να συνεδριάσουν κοινοβουλευτικές ομάδες και να επανέλθουν, δε διαφωνώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι ίσως να βοηθά να γίνει συνεδρία τη Δευτέρα, διότι δε φαντάζομαι να μπορέσουμε απόψε να προχωρήσουμε πολύ, ενόψει του γεγονότος ότι υπάρχουν κάποιες εκδηλώσεις από πλευράς ΑΚΕΛ στις οποίες θα παραστούν. Επομένως είναι σημαντικό αυτό το θέμα, αλλά ενδεχομένως και άλλα που δε θα μπορέσουμε να τα δούμε απόψε.

Προχωρούμε στην κατάθεση.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, για να μπορέσει να κυκλοφορήσει η έκθεση τη Δευτέρα, θα πρέπει να κηρυχθεί επείγον ομόφωνα από τη Βουλή και αντιλαμβάνομαι ότι συμφωνούν όλοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έτσι αντιλήφθηκα. Το παίρνω σαν δεδομένο. Δεν υπήρξε αντίδραση.

Ας αρχίσουμε τότε με τη νομοθετική εργασία ή να προχωρήσουμε με την κατάθεση; Είναι πολλά θέματα στο Κεφάλαιο Β΄ και, αν δεν υπάρχει αντίρρηση για οποιοδήποτε, να θεωρηθεί ότι έχει αποφασιστεί όπως είναι εγγεγραμμένα στα έγγραφα τα οποία έχετε ενώπιόν σας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1. Ο περί Ταχύπλων Σκαφών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2. Ο περί Ζωοτροφών και Προσθετικών των Ζωοτροφών (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Χρήσεως) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3. Ο περί Ποινικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4. Ο περί Εντάξεως Έκτακτων Υπαλλήλων στην Αρχή Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6. Ο περί Προλήψεως στη Χρήση και Διακίνηση Ναρκωτικών και Άλλων Εξαρτησιογόνων Ουσιών (Ίδρυση Αντιναρκωτικού Συμβουλίου και Ταμείου) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7. Ο περί της Συμφωνίας Μεταξύ Κύπρου, Ισραήλ και Αιγύπτου για Συνεργασία στην Αντιμετώπιση Μεγάλων Περιστατικών Θαλάσσιας Ρύπανσης στη Μεσόγειο (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8. Ο περί Δασών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9. Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10. Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11. Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12. Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13. Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Φορολογικές Διατάξεις) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14. Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15. Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16. Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17. Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18. Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στο Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19. Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Αραδίππου (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20. Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Λάρνακας (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21. Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

22. Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμος (Αρ. 2) του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

23. Οι περί Ταχύπλων Σκαφών Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

24. Οι περί Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σχέδιο Αποκατάστασης Προπολεμικής Φερεγγυότητας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

25. Οι περί Ζωοτροφών και Προσθετικών των Ζωοτροφών (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Χρήσεως) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

26. Οι περί Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

27. Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Έλεγχος Ζιβανίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

28. Οι περί Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας - Θέση Ανώτερου/ης Εργασιοθεραπευτή/τριας (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

29. Οι περί Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας - Θέσεις Νοσηλευτικού Λειτουργού και Νοσοκόμου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

30. Οι περί Γενικού Χημείου - Θέσεις Ανώτερου Τεχνικού Χημείου και Τεχνικού Χημείου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

31. Οι περί Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος - Θέση Λειτουργού Φυσικού Περιβάλλοντος (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

32. Οι περί Αποχετεύσεων Πάνω Κυβίδων Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

33. Οι περί Κυβερνητικού Υδατικού Έργου του Σταθμού Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων στη Βαθιά Γωνιά (Διαχείριση) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

34. Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

35. Οι περί Υπηρεσίας Ανάπτυξης Αλιείας - Θέσεις Ανώτερου Βοηθού Αλιείας, Βοηθού Αλιείας, Ανώτερου Επιθεωρητή Αλιείας, Επιθεωρητή Αλιείας, Ανώτερου Πρώτου Βοηθού Αλιείας, Πρώτου Επιθεωρητή Αλιείας (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

36. Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

37. Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

38. Οι περί Γενικού Γραμματειακού Προσωπικού - Θέσεις Πρώτης Στενογράφου, Ανώτερης Στενογράφου και Στενογράφου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

39. Οι περί Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

40. Οι περί Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέση Ανώτερου Τεχνολόγου Νοσοκομειακού Εργαστηρίου Β' (Σχέδια Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

41. Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

42. Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

43. Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

44. Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

45. Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

46. Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

47. Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

48. Οι περί Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

49. Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

50. Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

51. Οι περί Αστυνομίας (Προαγωγές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

52. Οι περί Αστυνομίας (Πειθαρχικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

53. Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα)
(Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

54. Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων - Θέση Διοικητικού Λειτουργού Α' (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

55. Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Διατάγματα Διατήρησης) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

56. Ετήσια Έκθεση της Αρχής Λιμένων Κύπρου για το 1997.

Κατατέθηκε από την Αρχή Λιμένων Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

57. Εκθέσεις του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 2 του Νόμου 74/88.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

58. Εξαμηνιαία Έκθεση του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Δημοκρατίας για την περίοδο που λήγει την 30ή Ιουνίου 1998 σύμφωνα με το άρθρο 119(5) του Συντάγματος.

Κατατέθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

59. Έγγραφα (Αρ. Θ. 24/98-Θ. 27/98) που αφορούν την εξαίρεση από την αναστολή πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τον περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο αρ. 33(1) του 1995.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

60. Έγγραφα (Αρ. 30/98 και 31/98) σύμφωνα με τους περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του 1995 έως 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

61. Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτου υπαλλήλου από την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

62. Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

63. Έγγραφο που αφορά την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων από το Συμβούλιο Λιπασμάτων δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί

Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

64. Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου.

65. Ο περί Προσφορών σε Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου και σε Εταιρείες του Δημοσίου Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τους κ. Ανδρέα Χρίστου, κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, Τάσσο Παπαδόπουλο, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας και Δημήτρη Συλλούρη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

66. Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Παναγιώτη Δημητρίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

67. Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Παναγιώτη Δημητρίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

68. Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Γιώργο Λιλλήκα, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

69. Ο περί Αποφυγής της Ρύπανσης Δημόσιων Δρόμων και Δημόσιων Χώρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Μάριο Ματσάκη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

70. Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Μάριο Ματσάκη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

71. Ο περί της Σύστασης Αρχής Υδάτων Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Χρίστο Μαυροκορδάτο, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

Προχωρούμε στη νομοθετική εργασία. Το πρώτο θέμα είναι “Ο περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θέλω να κάνω την εισήγηση, επειδή πρόκειται κατά το πλείστον για ομόφωνες εκθέσεις και υπάρχει το επείγον νομίζω για όλους μας, αν θέλετε να θεωρηθούν αναγνωσθείσες οι ομόφωνες εκθέσεις. Αν όμως επιθυμείτε, να τις

αναγνώσουμε. Δεν ξέρω αν γίνεται αποδεκτή η εισήγηση οι ομόφωνες εκθέσεις να θεωρούνται αναγνωσθείσες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ δεν έχω αντίρρηση, από σας εξαρτάται.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κατά συνέπεια θα έχετε την ευχαρίστηση να μην με ακούσετε, εφόσον είναι ομόφωνες οι εκθέσεις.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Φρόντισες να μας απαλλάξεις απ' αυτό το άγχος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ
1998”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Κίκης Καζαμίας

Τάσος Παπαδόπουλος

Αβραάμ Αντωνίου

Ισίδωρος Μακρίδης

Τάκης Χατζηδημητρίου

Πρόδρομος Προδρόμου

Θεοδώρου Δώρος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Σεπτεμβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου, ώστε να διευρυνθούν οι εξουσίες δήμευσης εμπορευμάτων που εισάγονται παράνομα, κατά τρόπο που να καλύπτουν και άλλα υλικά ή ουσίες, όπως είναι τα πυρηνικά υλικά ή ουσίες που διακινούνται κατά παράβαση διεθνών συνθηκών οι οποίες δεσμεύουν την Κυπριακή Δημοκρατία.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους κυβερνητικούς αρμοδίους, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του με αρ. 46.704, ενέκρινε την προσχώρηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στη Σύμβαση για τη Φυσική Προστασία του Πυρηνικού Υλικού, η οποία έχει ήδη κυρωθεί με νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων [Αρ. Νόμου 3 (III) του 1998]. Το υπό συζήτηση νομοσχέδιο εντάσσεται μέσα στα πλαίσια της σφαιρικής αντιμετώπισης των αδικημάτων που σχετίζονται με την παράνομη διακίνηση πυρηνικού υλικού και τη συμμόρφωση της Δημοκρατίας προς τις διεθνείς ανειλημμένες υποχρεώσεις της σύμφωνα με τα πιο πάνω.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 39 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;
(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 2 θέμα είναι "Ο περί Χρηματοδότησεως του Συμβουλίου Βελτιώσεως Περβολιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΠΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ ΠΕΡΒΟΛΙΩΝ
(ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Κίκης Καζαμίας

Τάσος Παπαδόπουλος

Αβραάμ Αντωνίου

Ισίδωρος Μακρίδης

Τάκης Χατζηδημητρίου

Πρόδρομος Προδρόμου

Θεοδώρου Δώρος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 14 Σεπτεμβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της συμφωνίας για παροχή κυβερνητικής εγγύησης στο Συμβούλιο Βελτιώσεως Περβολιών για την αποπληρωμή

δανείου συνολικού ύψους £1.000.000 που το τελευταίο συνήψε με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Το πιο πάνω δάνειο συνήφθη από το Συμβούλιο Βελτιώσεως Περβολιών με σκοπό τη βελτίωση του δρόμου Περβολιών - Φάρου Κιτίου, που βρίσκεται μέσα στην πυκνοκατοικημένη περιοχή του χωριού, έργο για το οποίο υπάρχει πρόνοια στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1998. Η κυβερνητική εισφορά για το έργο αυτό ανέρχεται στα τέσσερα πέμπτα της ολικής δαπάνης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομοφώνως εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σ' αυτό, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Βελτιώσεως Περβολιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα τρία άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τρία άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Βελτιώσεως Περβολιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο τρίτο θέμα, που είναι “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος (Αρ. 1) του 1998”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟ ΎΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 1) ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Κίκης Καζαμίας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Αβραάμ Αντωνίου

Ισίδωρος Μακρίδης

Τάκης Χατζηδημητρίου

Πρόδρομος Προδρόμου

Θεοδώρου Δώρος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Σεπτεμβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, καθώς και ο Πρόεδρος του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το ταμείο του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού ποσού £1.300.000 και η διάθεση του για την

κάλυψη της επιπρόσθετης επιχορήγησης προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία πρώτης, δεύτερης, τρίτης και τέταρτης κατηγορίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν αρμοδίως, η επιχορήγηση των ποδοσφαιρικών σωματείων κρίνεται αναγκαία, για να αντιμετωπιστούν τα οικονομικά τους προβλήματα και έτσι να μπορέσουν να ανταποκριθούν στα ευρωπαϊκά αγωνιστικά δεδομένα.

Σημειώνεται ότι το συμπληρωματικό κονδύλι του £1.300.000 αποτελεί έκτακτη κρατική χορηγία προς τον ΚΟΑ που προέρχεται από τα έσοδα του ΛΟΤΤΟ.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς διάθεσης της πιο πάνω αναφερόμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

Με την ευκαιρία αυτή η Επιτροπή εκφράζει την ομόφωνη θέση των Μελών της ότι το σχέδιο επιχορήγησης των ποδοσφαιρικών σωματείων, όπως έχει σήμερα, δεν είναι το καταλληλότερο. Γι' αυτό και καλεί τους αρμοδίους να επεξεργαστούν το ταχύτερο και να ετοιμάσουν ένα νέο, ριζικά αναδιαμορφωμένο σχέδιο, με βάση το οποίο θα καθιερώνεται η ισότιμη οικονομική ενίσχυση των σωματείων κάθε κατηγορίας ξεχωριστά, έτσι που στην πράξη να υπάρξει πραγματική στήριξη των ασθενέστερων από αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο, δεν υπάρχει υπ' αυτή την έννοια αντίρρηση. Αλλά ήθελα να αναφέρω, για να γραφτεί κιόλας, ότι η πρόταση αυτή που ουσιαστικά μιλά για βοήθεια στα διάφορα ποδοσφαιρικά σωματεία έχει ένα πρόβλημα.

Και το πρόβλημα είναι ότι αυτή τη στιγμή υπάρχουν πάρα πολλά σωματεία τα οποία θέλουν βοήθεια, με αποτέλεσμα η βοήθεια αυτή να μην είναι αποτελεσματική για κανένα. Και Παρ' όλο που θα ψηφίσουμε το νόμο, η εισήγησή μου θα ήταν ο ΚΟΑ να μελετήσει εις βάθος σε συνεργασία με τα σωματεία δύο πράγματα: Πρώτο, η πρώτη κατηγορία να γίνει πραγματικά πρώτη κατηγορία με το πολύ οκτώ σωματεία, τα οποία να έχουν κάποια βοήθεια αλλά και να μπορούν να επιζήσουν, διότι με £20.000 δε θα επιζήσουν. Δεύτερο, οι πιο χαμηλές κατηγορίες που έχουν καθαρά κοινωνικό χαρακτήρα, διότι πρέπει η νεολαία μας να έχει κάτι με το οποίο να απασχολείται, και δεν έχουν δικαίωμα εισοδημάτων να έχουν μεγαλύτερη βοήθεια.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως θα προσέξουμε όλοι, στην τελευταία παράγραφο της Επιτροπής Οικονομικών λέμε ότι είναι η τελευταία φορά που δεχόμαστε να ψηφίσουμε ένα τέτοιο σχέδιο, το οποίο δε θεωρούμε ότι είναι ορθολογιστικό, για να βοηθήσουμε σε ένα βαθμό τα σωματεία και καλούμε την κυβέρνηση και τον ΚΟΑ να το αναδιαμορφώσουν μελλοντικά. Τώρα, αν θα γίνει το superlink, όπως εισηγείται ο κ. Βασιλείου, με οκτώ σωματεία ή άλλως πως, είναι κάτι το οποίο νομίζω χρήζει πάρα πολλής συζήτησης και οι αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές θα το συζητήσουν με τα αρμόδια κυβερνητικά τμήματα και τον ΚΟΑ. Αλλά εκείνο που πρέπει να τονίσουμε είναι ότι τονίζεται εμφαντικά από την Επιτροπή Οικονομικών ότι είναι η τελευταία φορά που δεχόμαστε το σχέδιο, όπως έχει λειτουργήσει τώρα. Κατά συνέπεια αναμένουμε αναδιαμορφωμένο σχέδιο από την κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Απλώς να προσθέσω, κύριε Πρόεδρε, ότι οι παρατηρήσεις αυτές τις οποίες καταγράφει η Επιτροπή Οικονομικών είναι και παρατηρήσεις που περιλαμβάνουν και απόψεις όπως του κ. Βασιλείου και άλλες ίσως πιο ριζοσπαστικές και είναι γεγονός πως χρειάζεται μια συστηματοποίηση του όλου σχεδίου. Διαφορετικά την επόμενη φορά θα πρέπει η Βουλή έγκαιρα να υποδείξει προς τους αρμοδίους τι, κατά τη γνώμη της, πρέπει να προβλέπουν, ώστε να εγκρίνεται αυτό το κονδύλι και να καταλήγει κατά τρόπο σωστό και αντικειμενικό και δίκαιο στους αποδέκτες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα αυτό το έχω συζητήσει με αντιπροσωπία των σωματείων, με τον πρόεδρο του ΚΟΑ και μου απήντησε ο πρόεδρος του ΚΟΑ ότι καταρχήν είναι σωστή η θέση αυτή και ότι θα φροντίσει να κάνει τις ανάλογες ενέργειες, για να το υιοθετήσει η κυβέρνηση όταν επιστρέψει ιδιαίτερα ο Υπουργός Οικονομικών από το εξωτερικό.

Ναι, παρακαλώ ο κ. Νεοφύτου.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να πω κάτι για τα περιφερειακά σωματεία, διότι, με το να κάνουμε μια γενική τοποθέτηση ότι το σχέδιο επιχορήγησης πρέπει να επανεξεταστεί, δε σημειώνουμε τη μειονεκτικότητα που βρίσκονται τα σωματεία της περιφέρειας είτε αυτά είναι ισχυρά είτε αυτά είναι αδύνατα. Λόγω των πολλαπλών υποχρεώσεων έχει περισσότερα έξοδα μια ομάδα επαρχιακή, με τις υποχρεώσεις της εξαιτίας των πολλών αγώνων που έχει να κάνει προς το κέντρο ή προς άλλες επαρχίες, Γι' αυτό πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη σημασία προς τα περιφερειακά σωματεία, μια και είναι και στην Ευρώπη της μόδας να δίδεται μεγαλύτερη ευαισθησία και σημασία στην περιφέρεια. Παράλληλα, θέλω να υπερθεματίσω στην

άποψη του κ. Βασιλείου, ότι πρέπει να στείλουμε και ως Βουλή το μήνυμα ότι επιτέλους πρέπει να προβληματίσει την Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου και τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού η μείωση των ομάδων της Α΄ κατηγορίας, γιατί η ύπαρξη δεκατεσσάρων ομάδων εξυπακούει και κάθε χρόνο έξι με επτά ομάδες αδιάφορες με αποτέλεσμα στο δεύτερο γύρο. Είναι κρίμα να παρατηρούμε αυτή την κωμικοτραγική κατάσταση στο κυπριακό ποδόσφαιρο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού ποσού £1.300.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1998.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα τέσσερα άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τέσσερα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος (Αρ. 1) του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 4 θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 1) ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούττας, αναπλ. πρόεδρος

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Παναγιώτης Δημητρίου

Κίκης Καζαμίας

Γιώργος Λιλλήκας

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δυο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 14 και 28 Σεπτεμβρίου 1998.

Στο στάδιο της μελέτης του υπό αναφορά νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το ταμείο της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως πρόσθετων πιστώσεων ύψους £38.819 για την

κάλυψη της δαπάνης που απαιτείται για την ίδρυση νέων θέσεων στον Οργανισμό, τη μετονομασία των Υπηρεσιών Διοίκησης και Προσωπικού και Οικονομικής Διαχείρισης σε Διευθύνσεις, την αναθεώρηση της κλίμακας των επικεφαλής λειτουργών των τμημάτων της Αρχής και την αύξηση του επιδόματος παραστάσεως του Γενικού Διευθυντή της Αρχής.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν αρμοδίως, τα τελευταία χρόνια η Αρχή παρουσιάζει στενότητα προσωπικού λόγω της συνεχούς αύξησης του όγκου εργασίας και της διεύρυνσης των δραστηριοτήτων της με αποτέλεσμα να είναι αναγκαία η αναδιάρθρωση των Υπηρεσιών της με τη δημιουργία νέων θέσεων, η οποία προβλέπεται ότι θα ολοκληρωθεί σταδιακά μέχρι το 2000.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού επικροτεί τους σκοπούς διάθεσης των προτεινόμενων συμπληρωματικών πιστώσεων, και λαμβάνοντας υπόψη ότι το φάσμα δραστηριοτήτων της Αρχής έχει επεκταθεί σημαντικά με αποτέλεσμα να έχουν περιοριστεί οι δυνατότητές της να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις που προκύπτουν από τις εξελίξεις ιδιαίτερα σε σχέση με την ευρωπαϊκή προοπτική, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου ποσού £38.819 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1998. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Ίδρυση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα τέσσερα άρθρα καθώς και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τέσσερα άρθρα καθώς και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Για τα επόμενα θέματα με αριθμούς 5 “Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού Νόμος του 1998” και 6 “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος (Αρ. 2) του 1998” υπάρχει κοινή έκθεση. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟΝ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998” ΚΑΙ 2. “Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 2)
ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούττας, αναπλ. πρόεδρος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Παναγιώτης Δημητρίου

Κίκης Καζαμίας

Γιώργος Λιλλήκας

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή παρευρέθηκαν ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου και η γενική διευθύντρια του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (ΚΟΤ).

Σκοπός του πρώτου υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι ο διορισμός σε μόνιμες οργανικές θέσεις του ΚΟΤ όλων των έκτακτων υπαλλήλων που υπηρετούσαν στον οργανισμό την 8η Μαΐου 1997.

Σκοπός του δεύτερου υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η έγκριση συμπληρωματικής πίστωσης από το ταμείο του ΚΟΤ συμβολικού ύψους £10 καθώς και η δημιουργία πρόσθετων οργανικών θέσεων στον οργανισμό, για να καταστεί δυνατή η υλοποίηση του σκοπού του πρώτου υπό αναφορά νομοσχεδίου, δηλαδή η μονιμοποίηση των έκτακτων υπαλλήλων που υπηρετούν σ' αυτόν.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι για τη δημιουργία των πιο πάνω θέσεων δεν απαιτείται στο στάδιο αυτό έγκριση πρόσθετης δαπάνης, αφού ήδη υπάρχουν εξοικονομήσεις από κενές θέσεις στον προϋπολογισμό του οργανισμού.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου του οργανισμού, η προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση γίνεται στη βάση παρόμοιας ρύθμισης που υιοθετήθηκε για τους έκτακτους υπαλλήλους που προσλήφθηκαν στη δημόσια υπηρεσία. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία οι έκτακτοι υπάλληλοι του οργανισμού αποτελούν αξιόλογο προσωπικό και οι υπηρεσίες τους κρίνονται απαραίτητες για την ομαλή λειτουργία του.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση είναι σύμφωνη και η συνδικαλιστική πλευρά που με σχετική επιστολή της στην επιτροπή υποστήριξε τα προτεινόμενα νομοσχέδια.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις και των δύο υπό αναφορά νομοσχεδίων, Γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους.

Η επιτροπή, καταλήγοντας στην εισήγησή της αυτή, έλαβε σοβαρά υπόψη τη θέση της υπεπιτροπής της Βουλής που ασχολείται με την έγκριση πρόσληψης ή παράτασης της υπηρεσίας έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία και τους ημικρατικούς οργανισμούς. Η υπεπιτροπή αυτή έχει κατ' επανάληψη τονίσει την ανάγκη τερματισμού των συνεχιζόμενων παρατάσεων των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων, προτρέποντας τους αρμοδίους να δημιουργήσουν μόνιμες θέσεις για την εξυπηρέτηση των αναγκών, τις οποίες οι περισσότεροι από τους πιο πάνω έκτακτους υπαλλήλους καλούνται να καλύψουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Νεοφύτου.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ενώ για τους δημόσιους υπαλλήλους η Βουλή των Αντιπροσώπων έβαλε ένα χρονικό ορόσημο, την 31η Δεκεμβρίου του 1995, και είπε να θέσουμε ένα

τέρμα στο θέμα των εκτάκτων και ως εδώ και μη παρέκει, ερχόμαστε σήμερα να ψηφίσουμε ένα νέο νόμο για μονιμοποίηση κάποιων εκτάκτων που υπηρετούν στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, όσοι υπηρετούσαν μέχρι την 8η Μαΐου 1997. Πολύ φοβούμαι, κύριε Πρόεδρε, ότι θα ξαναφύει ο πούντος της κλάσας και θα τη γυρεύουμε. Θα έρθουν πάλι οι έκτακτοι που πήραμε απόφαση ότι στις 30 Νοεμβρίου τερματίζονται οι υπηρεσίες, θα έρθουν με πίκετ έξω από τη Βουλή και θα πουν “μα αυτούς του ΚΟΤ, που ήταν μέχρι τις 8 Μαΐου του 1997, τους μονιμοποιείτε, εμάς που είμαστε από το 1996, από τις αρχές του 1997, γιατί μας βγάζετε στους δρόμους”; Γι’ αυτό το λόγο, κύριε Πρόεδρε, εγώ προτίθεμαι να καταψηφίσω το υπό αναφορά νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μάζεψα μερικά στοιχεία, θα σας τα αναφέρω με δύο λόγια. Μεταξύ των ετών 1989 και 1992 προσελήφθησαν τέσσερις έκτακτοι και πενήντα μόνιμοι υπάλληλοι στον ΚΟΤ. Μεταξύ του 1993 και 1997 προσελήφθησαν είκοσι τέσσερις έκτακτοι και μόνο δεκατέσσερις μόνιμοι και το 1998 δεν προσελήφθη κανένας έκτακτος και πέντε μόνιμοι. Αυτό που δείχνουν αυτά τα στοιχεία είναι ότι, ναι, υπήρξε μία ξεκάθαρη τάση για να διορίζονται έκτακτοι για τους οποίους οποιοσδήποτε διαδικασίες και να ακολουθούνται δεν είναι οι διαδικασίες που καθορίζονται από το νόμο. Γι’ αυτό ακριβώς το λόγο και για το λόγο που ανέφερε ο κ. Αβέρωφ, ότι ανοίγουμε ξανά τους ασκούς του Αιόλου, ότι πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι κάποτε το θέμα των εκτάκτων μέσα σ’ αυτό τον τόπο πρέπει να κλείσει και να μην το ανοίγουμε συνέχεια, εμείς θα καταψηφίσουμε αυτή την πρόταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα που συζητούμε πιστεύω είναι σοβαρό και έχει απασχολήσει σε αρκετές συνεδρίες της την υπεπιτροπή η οποία συγκροτήθηκε με απόφαση αυτού του Σώματος και αποτελείται από μέλη της Επιτροπής Οικονομικών και μέλη της Επιτροπής Θεσμών και έχει την εντολή από το Σώμα να εξετάζει τα θέματα των παρατάσεων ή των αιτήσεων για έκτακτο προσωπικό στην κυβέρνηση και στους ημικρατικούς οργανισμούς. Πρέπει να πούμε ότι στους ημικρατικούς οργανισμούς είναι μία ή δύο εξαιρέσεις, διότι είναι ημικρατικός ο ΚΟΤ, που προσλαμβάνουν και έχουν στην υπηρεσία τους αυτή τη στιγμή έκτακτους υπαλλήλους. Είναι κακά παραδείγματα, υπάρχουν όμως δύο με προεξάρχοντα τον ΚΟΤ και με δεύτερη την Αρχή Λιμένων η οποία εξακολουθεί να έχει έξι υπαλλήλους έκτακτους με πέντε, με έξι, με τρία, με επτά χρόνια υπηρεσίας. Στην επιτροπή ομόφωνα οι συνάδελφοι όλων των πλευρών κάκισαν αυτή την τακτική και ιδιαίτερα την κάκισαν, όταν έχουμε περίπτωση για παράδειγμα πρόσληψης εκτάκτου με κλίμακα Α11, όχι γραφέα ή θυρωρού ή για εργασία η οποία πράγματι παρουσιάζεται ξαφνικά. Κάκισε η επιτροπή ομόφωνα αυτή την τακτική, υπογράμμισε ότι οι έκτακτες προσλήψεις υποκρύπτουν την πρόθεση ευνοιοκρατικής μεταχείρισης κάποιων και ότι εφόσον διαπιστώνονται ανάγκες οι ημικρατικοί οργανισμοί έχουν γρήγορο τρόπο και μηχανισμό να δημιουργούν μόνιμη θέση και να προσλαμβάνουν μόνιμο προσωπικό. Πήραμε τη διαβεβαίωση από το Υπουργείο Εμπορίου ότι συμφωνεί με αυτή την κριτική, ότι γίνεται προσπάθεια να υιοθετηθούν και να εγκριθούν θέσεις, ούτως ώστε να προχωρήσει η μονιμοποίηση αυτών των ανθρώπων οι οποίοι έχουν αρκετά χρόνια υπηρεσίας, με τη δέσμευση ότι δεν πρόκειται στο μέλλον -και αυτή είναι η δέσμευση και εμείς, κύριε Πρόεδρε, είναι μόνο με αυτή τη δέσμευση που ψηφίζουμε σήμερα- ότι δεν πρόκειται στο μέλλον να προσλαμβάνονται

έκτακτοι για μόνιμες ανάγκες. Επαναλαμβάνω, με αυτή τη δέσμευση εμείς ψηφίζουμε, διότι, αν είναι απλώς ένα ενδιάμεσο σκαλί για να ξεκινήσει μια άλλη διαδικασία, επαναλαμβάνω ότι όχι μόνο θα καταψηφίζουμε στο μέλλον, αλλά θα καταψηφίζουμε ενδεχομένως και προϋπολογισμούς εκείνων των ημικρατικών οργανισμών οι οποίοι συμπεριφέρονται περιφρονητικά προς τη Βουλή. Σημειώνω τις απόψεις των δύο συναδέλφων, ότι αυτό το θέμα των εκτάκτων πρέπει να έχει ένα τέλος, ένα τέλος για την πολιτεία, για τους ίδιους, για τη διοίκηση και γενικά Γι' αυτό που λέμε αξιοκρατία και χρηστή διοίκηση. Κατά συνέπεια ζητούμε και από τους άλλους ημικρατικούς οργανισμούς να ολοκληρώσουν αυτό το θέμα, και υπάρχουν και στο ΘΟΚ έκτακτοι, υπάρχουν στην Αρχή Λιμένων, υπάρχουν ίσως και μεμονωμένες περιπτώσεις αλλού, και να τεθεί τέρμα. Στους ημικρατικούς μπορεί να τεθεί τέρμα. Γιατί η Αρχή Ηλεκτρισμού δεν έχει έκτακτους; Γιατί η Αρχή Τηλεπικοινωνιών δεν έχει έκτακτους; Γιατί μικρότεροι οργανισμοί δηλαδή πρέπει να έχουν αυτό τον αριθμό ο οποίος είναι πράγματι εξοργιστικός;

Τελειώνω, λέγοντας ότι εμείς θα ψηφίσουμε, γιατί θεωρούμε ότι κλείει ένα κεφάλαιο, ελπίζοντας και παρακολουθώντας ώστε να μην ανοίξει ένα άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου και μετά ο κ. Μουσιούττας.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό το Σώμα έχει απασχοληθεί και στην ολομέλειά του και στις επιτροπές του με το θέμα των εκτάκτων εδώ και πολύ καιρό και είναι κοινή η θέση όλων ότι αυτός ο θεσμός των εκτάκτων πρέπει σε κάποιο στάδιο να εκλείψει και όπου παρουσιάζονται ανάγκες υπηρεσιακές σε οποιοδήποτε τμήμα κυβερνητικό ή ημικρατικό, αυτές οι ανάγκες να πληρούνται, οι θέσεις να πληρούνται με το διορισμό μέσω των κανονικών διαδικασιών μόνιμων υπαλλήλων.

Όταν εσυζητείτο το θέμα στη μεγάλη του έκταση και αφορούσε όλους τους έκτακτους δημόσιους υπαλλήλους και καταλήξαμε ως Βουλή να προωθήσουμε τη μονιμοποίηση χιλίων ογδόντα, είχε αναφερθεί και θυμούμαι πολύ καλά ότι υπήρχε και αυτή η περίπτωση του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού. Είναι κατ' οικονομία λύσεις που έχουν γίνει, κύριε Πρόεδρε, και εξακολουθεί αυτή η κατ' οικονομία και συμβιβαστική προσέγγιση του θέματος να ισχύει και στην προκειμένη περίπτωση η οποία απασχολεί σήμερα το Σώμα. Τώρα από το συνάδελφο τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου τέθηκε το θέμα του χρόνου πρόσληψης κάποιων υπαλλήλων που περιέχονται στον κατάλογο αυτό και νομίζω είναι ένας ή δύο. Ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού στη συλλογική αντιμετώπιση του προβλήματος έχει περιλάβει και αυτούς τους υπαλλήλους οι οποίοι προσελήφθησαν σχετικά πρόσφατα, δηλαδή πέρσι. Συμφωνούμε όλοι Γι' αυτό και η θεσμοθέτηση των διαδικασιών για προσλήψεις εκτάκτων ή ημερομισθίων είναι κοινή. Έγινε από κοινού ομόφωνα απ' όλη τη Βουλή. Και επαναλαμβάνω αυτό που είπα στην αρχή, ότι αυτός ο θεσμός πρέπει να εκλείψει και να λειτουργήσουμε πλέον καθαρά και ορθόδοξα και αυτή είναι η τάση και φαίνεται ότι είναι και αυτή η απόφαση της εκτελεστικής εξουσίας. Δέχομαι ότι οι ημικρατικοί οργανισμοί οι οποίοι έχουν κάποια ευελιξία μεγαλύτερη στις διαδικασίες ότι μπορούσαν να μην παρουσιάσουν αυτό το πρόβλημα. Όμως στον όγκο του το πρόβλημα στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού παρουσιάστηκε, όταν, μάλλον πριν θεσμοθετήσουμε τις διαδικασίες και όταν σχεδόν ήταν του συρμού σε όλους τους άλλους τομείς να πληρώνονται κάποιες θέσεις με έκτακτους υπαλλήλους. Επομένως, δεν πρέπει να μας ξενίζει το γεγονός ότι σ' αυτό τον τομέα του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού παρουσιάζεται αυτή η ομοιότητα καταστάσεως που παρουσιάστηκε και στον κυβερνητικό τομέα.

Καταλήγω με τα εξής: Η κοινοβουλευτική ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού έχει ομόφωνα -ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου απουσίαζε- αποφασίσει αυτό το νομοσχέδιο

που είναι ενώπιόν μας να το στηρίξει με όλες τις επιφυλάξεις και όλα όσα έχω πει που ισχύουν για οποιαδήποτε μελλοντική αντιμετώπιση του θέματος. Προειδοποιώ όμως για κάτι. Όταν ψηφίζαμε το νόμο για τους χίλιους ογδόντα και όταν τελευταία αντιμετωπίζαμε ξανά το θέμα της παράτασης των εξαμηνιαίων, ηγέρθη το θέμα για κάποιες τάξεις υπαλλήλων στο Υπουργείο Εργασίας και κάπου αλλού και είχαμε πει ότι στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα θα μελετήσουμε αυτές τις περιπτώσεις και επομένως δεν έχουμε βάλει στεγανά και τελειωτικό σταθμό, τελεία και παύλα σ' αυτό το μεγάλο πρόβλημα το οποίο υπάρχει και είναι ανοικτό εδώ και χρόνια. Και προς τούτο έχω απευθύνει μία επιστολή στον πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών σύντομα να αντιμετωπίσουμε το θέμα αυτό, για να μην έρθει και πάλι ο Νοέμβριος και να αντιμετωπίζουμε με αυτές τις αμφιταλαντεύσεις που αντιμετωπίσαμε πρόσφατα αυτή την καίρια πρόκληση την οποία συνεχίζουμε να έχουμε. Και λέγω τούτο, διότι θα χρειαστεί σε κάποιο στάδιο κάποιες άλλες τάξεις υπαλλήλων για τις οποίες έγινε λόγος κατά τη συζήτηση και μελέτη των νομοθετημάτων που είχαμε περάσει είτε για παράταση είτε για τους χίλιους ογδόντα θα υπάρξει ανάγκη να δούμε ως ολομέλεια πλέον, αλλά στο επίπεδο των επιτροπών οπωσδήποτε πρέπει να το δούμε προηγουμένως, για να μην έρθουμε τη δωδεκάτη και να αντιμετωπίσουμε θέματα, όπως τα αντιμετωπίσαμε με τις αιτιολογίες και τις εξηγήσεις που υπήρχαν στο παρελθόν.

Καταλήγω, λέγοντας ότι και εμείς θα ψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο, τονίζοντας ότι πρέπει να κάνουμε το παν να τελειώνει αυτή η κατάσταση που απασχολεί τη Βουλή τόσα χρόνια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούπτας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μετέχω στην υπεπιτροπή που ανέφερε ο συνάδελφος Χρίστου και πράγματι είναι και δική μας επιμονή να κλείσει μια για πάντα το θέμα των εκτάκτων στον ΚΟΤ. Με αυτή τη ρύθμιση τη σημερινή κλείει πραγματικά ακόμα μια πληγή, η οποία προσομοιάζει με την πληγή που υπήρχε για τους χίλιους ογδόντα. Το καθεστώς υπηρεσίας αυτών των υπαλλήλων ήταν διαφορετικό από τις νομοθεσίες που είχαμε θεσπίσει για εξαμηνιαία υπηρεσία κ.λπ. Γιατί μαζεύτηκαν είκοσι, είκοσι πέντε τόσο υπάλληλοι; Γιατί ο ΚΟΤ, όταν απευθύνετο στο Υπουργείο Οικονομικών για δημιουργία θέσεων ή αποπαγοποίηση θέσεων και δεν ετύγχανε ανταπόκρισης, ο ΚΟΤ ανέπτυξε τις δραστηριότητές του και έπρεπε να προσλάβει έκτακτο προσωπικό με το καθεστώς που ανέφερα προηγουμένως. Εκείνο που συμβαίνει είναι ότι όλοι αυτοί οι άνθρωποι στις θέσεις που θα προσληφθούν κατέχουν ακριβώς τα σχέδια υπηρεσίας, ένας έκαστος για τη θέση την οποία θα παραλάβει. Συμφωνώ και με το συνάδελφο τον Παναγιώτη τον Δημητρίου ότι, αν η κυβέρνηση μαζί με τους χίλιους ογδόντα, αυτούς του ΚΟΤ και εβδομήντα οκτώ ακόμα άλλους, επανεξέταζε την περίπτωσή τους, τότε και για τη Βουλή και για την κυβέρνηση το θέμα των έκτακτων υπαλλήλων θα ήταν πολύ πιο απλό. Το θέμα περιεπλάκη από την άρνηση της κυβέρνησης να συγκατανεύσει να δει δικαιολογημένες περιπτώσεις έκτακτων υπαλλήλων οι οποίοι μπορεί να είχαν αθροιστικά υπηρεσία μέχρι οκτώ χρόνια και γιατί έτυχε να μην υπηρετούν την 29η Δεκεμβρίου που προβλέπει ο νόμος, βρέθηκαν εκτός νυμφώνος. Οπωσδήποτε εμείς, όπως τοποθετηθήκαμε, θα ψηφίσουμε υπέρ αυτού του νόμου και ...

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Διαμαρτυρόμαστε.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Όχι, δε διαμαρτυρόμαστε, εν γνώσει μας ότι μένει ακόμα ένα χαλίκι για διόρθωση μερικών κακώς εχόντων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πριν δώσω το λόγο, θέλω να πληροφορήσω το Σώμα ότι με τον Υπουργό Οικονομικών πριν από την αναχώρησή του για τον Καναδά-Ηνωμένες Πολιτείες είχαμε συζήτηση επ' αυτού του θέματος, όχι ειδικά του ΚΟΤ αλλά γενικά όπως το έχετε τοποθετήσει, και ανέλαβε, δεσμεύτηκε να παρουσιάσει στην επιτροπή της Βουλής, την αρμόδια, τις περιπτώσεις που, κατά τη γνώμη του, της κυβέρνησης όχι της δικής του προσωπικά, χρήζουν εξέτασης από μέρους της Βουλής. Αυτό ήθελα να πω.

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ιδού η Ρόδος ιδού και το πήδημα λέει. Κάποια στιγμή αυτή η Βουλή πρέπει να δώσει το παράδειγμα. Εγώ κάνω την εισήγηση να προκηρύξει τις θέσεις ο ΚΟΤ και να κάνουν αιτήσεις και οι έκτακτοι και οποιοδήποτε άλλοι θέλουν να κάνουν αιτήσεις και να προσληφθούν οι καταλληλότεροι. Κάποτε σ' αυτό τον τόπο πρέπει να υπάρξει κάποια μορφή αξιοκρατίας. Το πώς προσελήφθησαν εγώ δεν ξέρω, δε θέλω να αναφερθώ, απλώς λέω μακάρι να έχουν τα προσόντα και μακάρι να είναι αυτοί που θα κερδίσουν. Αλλά για να περάσει το μήνυμα της δικαιοσύνης σ' αυτό τον τόπο, να προκηρύξει τις θέσεις ο ΚΟΤ και να κάνουν όλοι αιτήσεις και όποιος προσληφθεί προσελήφθη και να κλείσει το θέμα, για να φανεί ότι αυτή η Βουλή εννοεί αυτά που λέει, όχι κάθε φορά που ψηφίζουμε να σταματούμε και ύστερα φτου ξαναπαρκής, διότι κακά τα ψέματα, αν συνεχίσει τούτη η κουβέντα, σε μερικά χρόνια κάποιοι άλλοι βουλευτές θα ψηφίσουν άλλους νόμους για ανάλογα πράγματα και η ανθρώπινη πίεση, άμα έρθει να σε δει ένας και σου πει "είμαι έκτακτος και τι φταίω εγώ", είναι πολύ μεγάλη. Δε φταίει ο έκτακτος, φταίει το σύστημα και πρέπει κάποια στιγμή το σύστημα να βάλει τάξη. Να δώσουμε παράδειγμα από τώρα, να αποφασίσει

η Βουλή για όλες τις θέσεις ότι προκηρύσσονται, να κάνουν όλοι αιτήσεις και να προσληφθούν οι καλύτεροι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω ότι ως πρόεδρος της επιτροπής δεν παρευρισκόμουν στη συνεδρία, Γι' αυτό και έχω τη δική μου άποψη. Βεβαίως είναι το σύστημα που φταίει, κύριε Βασιλείου, μπορεί να φταίει και η κοινωνία, αλλά είναι ένα πρόβλημα το οποίο έχουμε μπροστά μας. Έχω να κάνω την εξής εισήγηση, για να μη δίδεται η εντύπωση ότι προκαταλαμβάνουμε αποφάσεις και έχουμε δύο μέτρα και δύο σταθμά. Εφόσον ακόμα αντιμετωπίζουμε σφαιρικά το όλο θέμα των υπόλοιπων εκτάκτων στην κυβερνητική υπηρεσία και στους ημικρατικούς οργανισμούς, ας αναβάλουμε την απόφασή μας σήμερα και εφόσον υπάρχει η επιστολή του κ. Δημητρίου και πράγματι το θέμα είναι επείγον και πρέπει κάπου να καταλήξουμε, δε χάθηκε ο κόσμος σε ένα δύο μήνες να τα δούμε όλα μαζί, διότι πιστεύω ότι με το να πάρουμε σήμερα απόφαση επ' αυτού του θέματος προκαταλαμβάνουμε και τις αποφάσεις. Θα είναι άδικο μεθαύριο να μη δούμε και κάποιες ανάλογες περιστάσεις και σιγά, σιγά θα κυλήσει ο ποταμός. Κατά συνέπεια, εγώ τουλάχιστο χωρίς να θέλω να καταδικάσω, και γνωρίζω ότι έγινε πολύ καλή δουλειά από την υπεπιτροπή η οποία έχει επιλεγεί, η οποία έχει διοριστεί από την Επιτροπή Οικονομικών και Επιτροπή Θεσμών, η γνώμη μου είναι ότι δεν υπάρχει τίποτε το ιδιαίτερα επείγον και έχουμε χρόνο τους επόμενους δυο, τρεις μήνες να λύσουμε σφαιρικά το θέμα, όσον αφορά και την κυβερνητική υπηρεσία και τους ημικρατικούς οργανισμούς. Έχω την εντύπωση ότι αυτά τα νομοσχέδια μπορούν να περιμένουν τη σφαιρική αντιμετώπιση που πρέπει να γίνει, για να τελειώνουμε.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επί της διαδικασίας, αν επιτρέπεται. Όπως γνωρίζουν οι συνάδελφοι και είχαμε ανακοινώσει έγκαιρα και στον Πρόεδρο της Βουλής, εμείς έχουμε μία εκδήλωση στις 7.00 μ.μ. Δεν εισηγούμαι να διακόψουμε τη συζήτηση τούτη, αλλά με το πέρας αυτής της συζήτησης να διακόψουμε και εφόσον έχουμε βάλει συνεδρία τη Δευτέρα, νομίζω ότι υπάρχει ο χρόνος για τα υπόλοιπα θέματα να τα δούμε τη Δευτέρα. Γιατί θα αναγκαστούμε κάποιοι από εμάς να μην πάμε στην εκδήλωση, κάτι που δεν είναι σωστό και δεν είναι δίκαιο, εφόσον έγινε έγκαιρη προειδοποίηση.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος του Σώματος αντικαθίσταται από τον κ. Αβραάμ Αντωνίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ναι, συμφωνώ με τη συμπύεση που πρέπει να κάνουμε, για να ανταποκριθούμε και σ' αυτή την ανάγκη την οποία ο συνάδελφος έχει θίξει και λέω ότι έχουμε συζητήσει το θέμα, νομίζω διαδικαστικά να μπει σε ψηφοφορία, να τελειώνουμε και αυτό το θέμα. Και το άλλο θέμα που έχω θίξει και παραμένει στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Οικονομικών που αφορά άλλες ομάδες να το δούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ματσάκης, παρακαλώ.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ακούοντας κάποιος τη σημερινή συζήτηση, ασφαλώς θα έχει την εντύπωση ότι έχει ψευδαισθήσεις αναδρομικής φύσεως τύπου “deja vu”, δηλαδή νομίζει ότι ακούει πράγματα που άκουσε στο παρελθόν, όμως η αλήθεια είναι ότι αυτά τα πράγματα ακριβώς τα ίδια, η ίδια επιχειρηματολογία ακούστηκε και στο παρελθόν

αρκετές φορές. Πάντα ακούουμε από τους ίδιους ανθρώπους ότι πρέπει να εκλείψει αυτό το πρόβλημα της μονιμοποίησης και πάντα καταλήγουμε στο ίδιο αποτέλεσμα, να το ψηφίσουμε και αυτή τη φορά και ας δούμε ή να το αφήσουμε λίγο παρακάτω ή να δώσουμε λίγη παράταση. Επιτέλους, κύριε Πρόεδρε, πρέπει αυτοί οι οποίοι έχουν αυτά τα πιστεύω και αυτές τις αρχές να δείξουν και κάποια τόλμη. Και η τόλμη χρειάζεται όχι αύριο, όχι τη Δευτέρα, όχι μετά από ένα μήνα, αλλά σήμερα, στα επόμενα μερικά λεπτά που θα σηκώσουν ή δε θα σηκώσουν το χέρι τους, ψηφίζοντας αναλόγως με τις αρχές τις οποίες υποστηρίζουν τόσο σθεναρά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως η απάντηση θα δοθεί την ώρα που θα γίνει η ψηφοφορία. Ο κ. Χρίστου, παρακαλώ.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Πρέπει να σημειώσω, κύριοι συνάδελφοι, ότι η Βουλή με το νόμο που ψήφισε περί της διαδικασίας προσλήψεως των εκτάκτων έβαλε φρένο στις ανεξέλεγκτες, πολυάριθμες και αδιάκριτες προσλήψεις εκτάκτων. Πρέπει να πούμε ότι κάναμε κάποια εργασία. Πρέπει να πούμε ότι, αν δεν υπήρχε αυτός ο νόμος, ενδεχόμενα οι έκτακτοι να ήταν πεντακόσιοι. Δε λέω ότι κλείει το θέμα, διότι για να κλείσει το θέμα θέλει αγαστή συνεργασία μεταξύ εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας η οποία δεν υπάρχει. Σε ορισμένα θέματα δεν υπάρχει επικοινωνία, διότι υπάρχουν σοβαρές διαφωνίες αντιμετώπισης. Δε λέω ποιος έχει δίκαιο ή άδικο. Σ' αυτή την περίπτωση εγώ δε διαφωνώ με τον κ. Βασιλείου, με την αρχή που έχει θέσει, όμως πιστεύω θα μεταχειριστούμε κατά τρόπο διαφορετικό και σε βάρος τους κάποιους ανθρώπους. Η ουσία της άποψης του κ. Βασιλείου δε μας βρίσκει να διαφωνούμε, όμως σ' αυτή την περίπτωση το θέμα νομίζω ότι έχει το στοιχείο της ίσης μεταχείρισης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ ...

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι σύντομος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Νεοφύτου, έχω την εντύπωση ότι δε χρειάζεται και δεύτερη παρέμβαση για το ίδιο θέμα. Με συγχωρείτε. Κύριε Χρίστου, έχετε βάλει ένα θέμα για το χρόνο τερματισμού της σημερινής συνεδρίας. Να θεωρήσω ότι στις επτά παρά τέταρτο είναι ...

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η ώρα 7.00 ξεκινά η εκδήλωση, κάποιοι που θα παν επιτόπου νομίζω ότι θα ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ακριβώς, είναι για να γνωρίζω πως ...

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Η παράκλησή μου είναι να είναι το τελευταίο θέμα, αν γίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμό 5 νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Διορισμοί. Άρθρο 3.

Κανονισμοί στους οποίους υπόκεινται οι διοριζόμενοι. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των τεσσάρων άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσες αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 21 ψήφους υπέρ, 6 εναντίον και καμιά αποχή, τα τέσσερα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με 21 ψήφους υπέρ, 6 εναντίον και καμιά αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμό 6 νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού ποσού £10 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Ίδρυση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των τεσσάρων άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 21 ψήφους υπέρ, 6 εναντίον και καμιά αποχή, τα τέσσερα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος (Αρ. 2) του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με 21 ψήφους υπέρ, 6 εναντίον και καμιά αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Μας μένει μόνο ένα θέμα στην ημερήσια διάταξη. Εισηγούμαι να τερματιστεί εδώ

...

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό της Επιτροπής Εξωτερικών είναι ομόφωνο, είναι απλό, είναι κυρωτικός νόμος, να μπει σε ψηφοφορία να εγκριθεί. Δεν έχει καμιά συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε χρειάζεται η ανάγνωση της έκθεσης, εφόσον είναι ομόφωνη.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΑΡΤΗ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΩΝ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ)
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Τάσσος Παπαδόπουλος, πρόεδρος

Ανδρέας Μούσκος

Δημήτρης Συλλούρης

Δώρος Χριστοδουλίδης

Τάκης Χατζηγεωργίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 18 Σεπτεμβρίου 1998.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Κυρωτικού) Νόμου του 1988, ώστε να καταργηθεί η προβλεπόμενη σε αυτόν εξαίρεση από τη νομοθετική κύρωση των προνοιών του άρθρου 5 του Χάρτη, το οποίο αφορά την προστασία εδαφικών ορίων τοπικών αρχών.

Ειδικότερα το υπό επικύρωση άρθρο 5 του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης προβλέπει ότι οι αλλαγές των εδαφικών ορίων τοπικής αυτοδιοίκησης δεν πρέπει να γίνονται, χωρίς να ζητηθεί και να ληφθεί προηγουμένως η γνώμη των ενδιαφερόμενων τοπικών κοινοτήτων, πιθανώς με δημοψήφισμα, όπου αυτό επιτρέπεται από το νόμο. Ο λόγος για τον οποίο η Κύπρος με το βασικό κυρωτικό νόμο

του προαναφερθέντος Ευρωπαϊκού Χάρτη είχε εξαιρεθεί από την υποχρέωση της εφαρμογής του πιο πάνω άρθρου ήταν η ύπαρξη αντίθετων διατάξεων στην εσωτερική νομοθεσία. Μετά από σχετική τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου με βάση την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερόμενων άρχων τοπικής αυτοδιοίκησης και αφού ακούσει τις απόψεις τους να επανακαθορίζει τροποποιεί, επεκτείνει ή περιορίζει τα δημοτικά όρια δήμου, η νομοθεσία μας συνάδει πλέον με τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 5 του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης και συνεπώς έχει εκλείψει ο λόγος για εξαίρεση της επικύρωσης του άρθρου αυτού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου για την κατά νόμο κύρωση και του άρθρου 5 του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Επί της διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εμείς με όλη την ειλικρίνεια και την εντιμότητα ζητήσαμε να τερματιστεί εδώ η συζήτηση. Διακρίνω μία δυσφορία από συναδέλφους, οι οποίοι ενδεχομένως να νομίζουν ότι δε θέλουμε να συζητήσουμε το τελευταίο θέμα της ημερήσιας διάταξης. Θέλω να το κάνω καθαρό. Δεν έχουμε πρόβλημα να το συζητήσουμε και να τοποθετηθούμε. Και αν κάποιος νιώθουν ότι πρέπει να το κάνουμε, όχι για αυτό της

Επιτροπής Εξωτερικών, για αυτό που έρχεται από την Επιτροπή Παιδείας για την αλλαγή του ορίου ηλικίας διορισμού στην Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας ...

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Εκείνο τη Δευτέρα.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εγώ έχω εισηγηθεί τη Δευτέρα, αλλά οι εισηγητές του θέματος νιώθουν ότι είναι τρόπος ενδεχομένως να το αποκλείσουμε από τη συζήτηση, διότι τα περιθώρια τα ημερολογιακά στενεύουν. Αν υπάρχει έτσι εντύπωση, δηλώνω ότι δεν είναι εξαιτίας της δικής μας παράκλησης. Αν οποιοσδήποτε συνάδελφος νιώθει ότι υπονομεύεται η υπόθεσή του περί αυτού του νομοσχεδίου, εμείς θα μείνουμε να το συζητήσουμε. Αίρω και ακυρώνω την εισήγησή μας να παραστήσουμε στην εκδήλωση προς τιμήν του Παπαϊωάννου που ήταν σαράντα χρόνια γενικός μας γραμματέας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τέθηκε αυτό το θέμα, το υπ' αριθμό 7, υπό την προϋπόθεση ότι μπορούσε να κλείσει χωρίς οποιαδήποτε συζήτηση και ήταν θέμα δύο λεπτών. Επομένως, αν δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση ή οποιαδήποτε συζήτηση, τίθεται το θέμα αμέσως σε ψηφοφορία.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Κατάργηση επιφυλάξεων. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Ευρωπαϊκού χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Κατάργηση Επιφυλάξεων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Κεφάλαιο Γ', ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.

Ερώτηση με αρ. Ζ'Γ' 1 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 16 Ιουλίου 1998.

“Στο κέντρο της τουριστικής περιοχής Παραλιμνίου κτίστηκε παράνομα, σε σιλ πύργου, καφεστιατόριο. Το συγκεκριμένο κέντρο, από ό,τι πληροφορούμαι, δε συνάδει με το περιβάλλον, δεν έχει πολεοδομική ή άλλη άδεια και εντούτοις λειτούργησε με την ανοχή του Δήμου Παραλιμνίου. Φέρει το όνομα “ΚΟΛΟΣΣΑΙΟ”.

Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει της Βουλή των Αντιπροσώπων γιατί επιτράπηκε η λειτουργία του και ποιοι είναι οι ιδιοκτήτες.”

Ερώτηση με αρ. Ζ'Γ' 2 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 16 Ιουλίου 1998.

“Στις 25 Ιουνίου 1998 η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου με ανακοίνωσή της κατακύρωσε προσφορές για την αγορά αυτοκινήτων. Στο μέρος G καταχωρήθηκε προσφορά για ένα όχημα £38.463. Η διαφορά με τον άλλο προσφοροδότη ήταν £13.500 και ο λόγος της διαφοράς στην τιμή είναι ότι αυτό για το οποίο κατακυρώθηκε η προσφορά περιλάμβανε και αερόσακο.

Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πόσα κοστολογείται ένας αερόσακος και αν δικαιολογείται η κατακύρωση της προσφοράς.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 3 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 16 Ιουλίου 1998.

“Πριν από τέσσερις μήνες οι τελωνειακές αρχές ανακάλυψαν σε δύο εμπορευματοκιβώτια στο λιμάνι της Λάρνακας εμπορεύματα στα οποία δεν ήταν αναγραμμένη η χώρα προέλευσης.

Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων ως προς τη σχετική απόφασή του.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 4 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Αβέρωφ Νεοφύτου στις 16 Ιουλίου 1998.

“Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να μας ενημερώσει τι προτίθεται να πράξει για τη βελτίωση των δρόμων Αγίου Νικολάου - Άρσους και Τραχυπέδουλας - Αρχιμανδρίτας - Μούσερε - Δοράς. “

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄5 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Χριστόδουλο Βενιαμίν στις 17 Ιουλίου 1998.

“Κυκλοφορούν διάφοροι ισχυρισμοί ότι παραχωρήθηκε νερό από τον υδατοφράκτη Κούρρη σε διάφορες περιοχές κατά μήκος του νότιου αγωγού εκτός προγράμματος και κατά τρόπο μάλλον επιλεκτικό.

Παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός όπως, ει δυνατόν, αποστείλει κατάλογο των προσώπων προς τα οποία παραχωρήθηκε νερό, τους όρους υπό τους οποίους παραχωρήθηκε σε κάθε περίπτωση και οποιαδήποτε σχόλιά του.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄6 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 22 Ιουλίου 1998.

“Στην κοινότητα Κρίτου Τέρας, λόγω της μορφολογίας του εδάφους, είναι δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να ανοίγονται λάκκοι αποχέτευσης, με αποτέλεσμα τα λύματα να διοχετεύονται μέσα στους δρόμους, με αρκετά προβλήματα υγιεινής.

Τα προβλήματα υγιεινής έχουν ήδη επισημανθεί από την αρμόδια υπηρεσία εδώ και χρόνια και σε συνεργασία με το αρμόδιο υπουργείο είχε αποφασιστεί ότι η λύση θα ήταν η κατασκευή αποχετευτικού έργου. Παρ’ όλ’ αυτά όμως το πρόβλημα παραμένει και διευρύνεται.

Γι’ αυτό καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πιο πάνω πρόβλημα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄7 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 22 Ιουλίου 1998.

“Ο δρόμος που συνδέει το χωριό Κρίτου Τέρα με το χωριό Σκούλλη, μήκους 6 χιλιομέτρων, είναι δρόμος που χρησιμοποιείται ως συγκοινωνιακός από τους κατοίκους της περιοχής και από περιηγητές.

Παρ’ όλον ότι γίνεται κάποια σταδιακή βελτίωσή του από το 1994, αν ληφθεί υπόψη ότι η αρχικά εκτιμημένη δαπάνη ανέρχεται στις £80.000 και ότι τα ετήσια κονδύλια που διατίθενται είναι του ύψους των £5.000, ο δρόμος προβλέπεται να ολοκληρωθεί σε δεκαέξι χρόνια.

Επειδή ο δρόμος θεωρείται μεγάλης προτεραιότητας, πιστεύουμε ότι πρέπει να αυξηθούν τα ετήσια ποσά, με σκοπό την επιτάχυνση του έργου και την υλοποίησή του εντός τριών ετών.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πιο πάνω αίτημα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄8 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 22 Ιουλίου 1998.

“Ο γιατρός που επισκέπτεται την κοινότητα Κρίτου Τέρας ανά εβδομάδα έχει αραιώσει τώρα τις επισκέψεις του ανά μήνα, και αυτές πολλές φορές χωρίς φαρμακοποιό.

Οι κάτοικοι της κοινότητας, νοούμενου ότι οι πλείστοι από αυτούς είναι υπερήλικες και δεν μπορούν να μετακινούνται εύκολα, ζητούν όπως επανέλθουν οι επισκέψεις στην αρχική τους συχνότητα.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πιο πάνω αίτημα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄9 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 22 Ιουλίου 1998.

“Στην κοινότητα Κρίτου Τέρας, λόγω της ιδιαιτερότητας που παρουσιάζει το φυσικό περιβάλλον, έχει απαγορευτεί η δημιουργία κτηνοτροφικών μονάδων με εκτροφή αιγών.

Παρ’ όλ’ αυτά συντελείται τεράστια οικολογική καταστροφή, χωρίς να παίρνονται οποιαδήποτε μέτρα, από κοπάδια αιγών που ανήκουν σε κτηνοτρόφους των γύρω χωριών.

Με βάση αυτό καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πότε και με ποια μέτρα σκέφτεται να αντιμετωπίσει το πιο πάνω σοβαρό πρόβλημα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 10 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 22 Ιουλίου 1998.

“Το 1980 αποφασίστηκε η εφαρμογή σχεδίου αναδασμού στην κοινότητα Πάνω Αρόδων με κοινοτική συνεισφορά 50% της συνολικής δαπάνης του έργου.

Το έργο αυτό άρχισε να υλοποιείται, με καθυστέρηση εννέα χρόνων, με την κατασκευή αγροτικών δρόμων που το 1991, όταν είχαν ολοκληρωθεί, ήταν μήκους 55 χμ. Το σχέδιο όμως του αναδασμού αναμένεται να ολοκληρωθεί σε τρία χρόνια, οπότε θα μπορούν οι ιδιοκτήτες να απολαμβάνουν την ωφέλεια του έργου. Πέρα από αυτά,

από το 1980, που είχε παρθεί η απόφαση, μέχρι το 2001, που ενδέχεται να υλοποιηθεί το έργο, το κόστος κατασκευής θα έχει υπερδεκαπλασιαστεί. Επιπλέον, οι τόκοι επί της συνολικής δαπάνης, της συνολικής δαπάνης, έπειτα από τόσα χρόνια καθυστέρηση, έχουν επιβαρύνει το αρχικό ποσό σε ψηλό ποσοστό.

Με βάση αυτό ζητείται όπως η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 39.698 και ημερομηνία 28 Ιουλίου 1993 για αύξηση της κυβερνητικής χορηγίας στις κατασκευές του αναδασμού αναθεωρηθεί και τύχει αναδρομικής ισχύος, ώστε και η κοινότητα Πάνω Αρόδων να συνεισφέρει στο όλο έργο, αντί το ένα δεύτερο, το ένα έκτο του συνολικού κόστους.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πιο πάνω λογικό αίτημα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 11 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 5 Αυγούστου 1998.

“Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων τα ακόλουθα:

- 1) Ενώ έχει αποπερατωθεί το κτίριο της παιδικής λέσχης στον οικισμό ‘ΖΗΝΩΝ’ Λάρνακας, γιατί καθυστερεί η σύνδεσή του με το αποχετευτικό σύστημα του οικισμού;
- 2) Γιατί καθυστερεί η παροχή νερού στην παιδική λέσχη;”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 12 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 5 Αυγούστου 1998.

“Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων γιατί αναστέλλεται η παραχώρηση των επιδομάτων σε πολύτεκνους φοιτητές που περάτωσαν με επιτυχία το Β', Δ', ΣΤ' εξάμηνο των σπουδών τους στα ελληνικά πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι.

Η αιτιολογία της πιθανής υπερπληρωμής δεν ευσταθεί, γιατί σχεδόν σ' όλες τις περιπτώσεις υπάρχουν μικρότερα παιδιά - μαθητές και ως εκ τούτου η δυνατότητα αποκοπής της υπερπληρωμής είναι δεδομένη.

Εξάλλου το έτος στα ελληνικά πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι. διαρκεί μέχρι το πέρας και της δεύτερης εξεταστικής περιόδου η οποία διαρκεί τουλάχιστο μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου.

Τέλος τα πιστοποιητικά σπουδών φοίτησης αναγράφουν ρητώς ότι η φοίτηση διαρκεί οκτώ εξάμηνα και πως ο φοιτητής διατηρεί τη φοιτητική του ιδιότητα.

Για τα πολυτεχνεία επηρεάζονται και οι φοιτητές του Η' εξαμήνου και για τις ιατρικές σχολές και οι φοιτητές του Ι' εξαμήνου.”

Ερώτηση με αρ. Ζ'Γ' 13 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 5 Αυγούστου 1998.

“Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πότε έγιναν οι τελευταίες επιστημονικές αναλύσεις στο νερό των γεωτρήσεων που υδροδοτούν την κοινότητα Παραλιμνίου. Παρακαλώ να επισυναφθούν τα αποτελέσματα αυτών των αναλύσεων και να απαντηθεί κατά πόσο το νερό είναι κατάλληλο προς πόσιν.”

Ερώτηση με αρ. Ζ'Γ' 14 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας κ. Δημήτρη Χριστόφια στις 10 Αυγούστου 1998.

“Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αναφορικά με τα ακόλουθα:

- Πώς επετράπη παράνομα η είσοδος στην Κύπρο του χουντικού και πραξικοπηματία Βιντζηλαίου, τη στιγμή που το όνομά του βρίσκεται στους καταλόγους απαγόρευσης;
- Ποιοι τον προσκάλεσαν και γιατί;

- Ποιος τον φιλοξένησε και για ποιους συγκεκριμένους λόγους;
- Με ποιο νομικό πλαίσιο και γιατί επενέβη η ΚΥΠ, δίνοντας οδηγίες να θεωρηθεί το θέμα λήξαν και να του επιτραπεί να αναχωρήσει ανενόχλητος από την Κύπρο;”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 15 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 28 Αυγούστου 1998.

“Οι κάτοικοι της κοινότητας Αγίας Μαρινούδας ζητούν όπως ο δρόμος από την κοινότητά τους προς το σκυβαλότοπο συνδεθεί με το νέο αυτοκινητόδρομο Λεμεσού-Πάφου, ώστε να έχουν άμεση πρόσβαση προς αυτόν.

Πώς αντιμετωπίζει το θέμα αυτό το αρμόδιο υπουργείο;“

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 16 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 28 Αυγούστου 1998.

“Τα εκπαιδευτήρια της κοινότητας Πολεμίου αντιμετωπίζουν σοβαρά λειτουργικά προβλήματα που θέτουν σε άμεσο κίνδυνο την ασφάλεια τόσο των μαθητών όσο και του εκπαιδευτικού προσωπικού.

Καθώς τα προβλήματα αυτά θεωρούνται επείγοντα και χρήζουν άμεσης επίλυσης, καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πότε υπολογίζει ότι θα επιλυθούν.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 17 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους την 31η Αυγούστου 1998.

“Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το αίτημα της κοινότητας Παναγιάς για πλήρη ασφαλιτόστρωση του δρόμου Κύκκου-Παναγιάς”.

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 18 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 2 Σεπτεμβρίου 1998

“Επειδή στο ευρύ κοινό διαδίδεται μετ’ επιτάσεως, με αφορμή τη σκανδαλώδη άδεια εισόδου του Βιντζηλαίου, ότι άδειες εισόδου παραχωρήθηκαν κατά καιρούς σε διάφορα πρόσωπα, ενώ αυτά ευρίσκοντο στο στοπ λιστ.

Η άσκηση της έννομης τάξης στον τόπο μας συνοδεύεται από καταχρήσεις και υπερβολές οι οποίες απειλούν το πολίτευμά μας. Οι κανόνες δικαίου στον τόπο μας με τέτοιες νοοτροπίες, όπως η έλευση του Βιντζηλαίου και άλλων, δε λειτουργούν σαν αντίβαρο στις υπερβολές και καταχρήσεις εξουσίας.

Για όλα αυτά καλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε ποια πρόσωπα που ευρίσκοντο στο στοπ λιστ επετράπη η είσοδος στο νησί και για ποιους λόγους.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄19 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 2 Σεπτεμβρίου 1998

“Επειδή παρατηρείται ότι μεταθέσεις μελών της αστυνομίας ακυρώνονται, προτού καν μεταβούν στη νέα τους θέση και αναλάβουν τα νέα τους καθήκοντα, διάχυτη δε είναι η πεποίθηση μεταξύ των μελών της αστυνομίας ότι οι αετονύχηδες επιτυγχάνουν το σκοπό τους, μεταχειριζόμενοι τα μεγάλα μέσα τα οποία δεν είναι άλλα από τις πολιτικές παρεμβάσεις των κυβερνώντων/συγκυβερνώντων κομμάτων.

Συγκεκριμένα η Ε.Α.5942 Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως μετατέθηκε από την Υ.Α.Μ στη Λάρνακα στις 3 Αυγούστου 1998. Στις 17 Αυγούστου 1998 η εν λόγω μετάθεση ακυρώθηκε και επέστρεψε η ενδιαφερόμενη στην προτέρα της θέση.

Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τους λόγους μετάθεσης της εν λόγω ειδικής αστυνομικού και τους λόγους που ακυρώθηκε η μετάθεση.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄20 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 2 Σεπτεμβρίου 1998

“Ο Σέργιος Σαμουήλ πρώην στέλεχος της ΚΥΠ αφυπηρέτησε, αφού προήχθη σε βοηθό αρχηγό της Αστυνομίας.

Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων:

- 1) εάν εξακολουθεί να υπηρετεί στην ΚΥΠ ως συνεργάτης και αν αμείβεται για τις υπηρεσίες του,
- 2) εάν εργοδοτείται στο Ινστιτούτο Ευρωπαϊκής Διεύθυνσης και
- 3) εάν έγινε προσπάθεια για εξεύρεση νέων προσοντούχων επιστημόνων, για να πληρώσουν τη θέση.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 21 που υποβλήθηκε από τους βουλευτές εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρο Θεοδώρου, Χρίστο Πουργουρίδη και Γιαννάκη Θωμά, εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Νίκο Κλεάνθους και εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Ευάγγελο Σαμμούτα στις 4 Σεπτεμβρίου 1998.

“Στην έκδοση της εφημερίδας ‘Φιλελεύθερος’, ημερομηνίας 18 Ιουλίου 1998, δημοσιεύτηκε είδηση, σύμφωνα με την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο, ενόψει νέας τροποποιητικής νομοθεσίας που ετοιμάζεται για το ζήτημα των αντιρρησιών συνείδησης, κρίνει σκόπιμο όπως ‘στο παρόν στάδιο όλοι οι αντιρρησίες-αιτητές τύχουν αναστολής κατάταξης στην Εθνική Φρουρά προς αποφυγήν νέων ποινικών διώξεών τους’.

Επειδή δεν υπέπεσε στην αντίληψή μας επίσημη ανακοίνωση για το πιο πάνω ζήτημα, ζητείται από το αρμόδιο υπουργείο να επιβεβαιώσει ή να διαψεύσει την είδηση αυτή και, σε περίπτωση επιβεβαίωσης, να πληροφορήσει τη Βουλή πώς και γιατί παρακάμπτει υφιστάμενους νόμους και κανονισμούς για ένα τόσο σοβαρό θέμα, το οποίο δυνατό να επηρεάζει την ίδια την ουσία της υποχρέωσης για στρατιωτική θητεία και κατ’ επέκτασιν την ίδια την Εθνική Φρουρά.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 22 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Χριστόδουλο Βενιαμίν στις 4 Σεπτεμβρίου 1998.

“Συνεχώς εκφράζονται ανησυχίες, σε σχέση με πιθανές αποβάσεις λαθρομεταναστών.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι, έχοντας υπόψη τις συνεχείς παράνομες αποβάσεις, οι ανησυχίες είναι δικαιολογημένες. Πριν από μερικά χρόνια για την αντιμετώπιση του προβλήματος γίνονταν μελέτες για την εγκατάσταση ραντάρ σε όλη την ακτή, τα οποία θα συνδέονταν με το Αρχηγείο Αστυνομίας για παρακολούθηση των ακτών επί εικοσιτετραώρου βάσεως. Ταυτόχρονα θα εξυπηρετούνταν και πιθανές ανάγκες της Εθνικής Φρουράς.

Θα παρακαλούσα τον αρμόδιο Υπουργό να πληροφορήσει το Σώμα κατά πόσο η πρόθεση για την εγκατάσταση των ραντάρ συνεχίζεται ή έχει εγκαταλειφθεί. Αν έχει εγκαταλειφθεί, θα παρακαλούσα να δοθούν οι λόγοι”.

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄23 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Τάκη Χατζηδημητρίου την 21η Σεπτεμβρίου 1998.

“Σύμφωνα με πρόσφατες μελέτες (Business Week, Ιούνιος 1998) , στη Βόρεια Αμερική και στην Ευρώπη η τουριστική βιομηχανία, τα ταξιδιωτικά γραφεία, τα γραφεία πώλησης εισιτηρίων, καθώς και τα γραφεία ενοικίασης αυτοκινήτων, χρησιμοποιούν το Ίντερνετ (World Wide Web) και τις σχετικές υπηρεσίες που περιλαμβάνει για την προβολή του προϊόντος τους.

Συγκεκριμένα, το 1998 στη Βόρεια Αμερική τα ταξιδιωτικά γραφεία κάλυψαν το 11% των πωλήσεών τους μέσω του Ίντερνετ, ενώ προβλέπεται ότι ο αριθμός αυτός θα φτάσει ως το έτος 2002 στο 35%. Δηλαδή ένας μεγάλος αριθμός ταξιδιωτών θα αποφασίζει για τα ταξίδια και τις διακοπές του με βάση πληροφορίες που θα παίρνει από το World Wide Web.

Για να μπορέσουμε να είμαστε ένας ανταγωνιστικός ταξιδιωτικός προορισμός, θα πρέπει και εμείς να παρέχουμε επαρκείς πληροφορίες για τον τουρισμό της Κύπρου μέσω των υπηρεσιών του World Wide Web.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να προσθέσουμε ότι στο World Wide Web υπάρχουν πολύ περισσότερες πληροφορίες για τον τουρισμό στα κατεχόμενα απ' ό,τι για τον τουρισμό στις ελεύθερες περιοχές.

Δεδομένων όλων αυτών, ερωτάται το αρμόδιο υπουργείο ποια μέτρα παίρνει η κυβέρνηση για μια σημαντικότερη παρουσία στο Ίντερνετ και για καλύτερη αξιοποίηση όλων των πληροφοριών.”

Απάντηση ημερομηνίας 16 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Α΄ 99, ημερομηνίας 24 Μαρτίου 1997, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Τάκη Χατζηδημητρίου.

“Αναφορικά με την ανησυχία του κοινού από τα συμβάντα του τελευταίου καιρού από επιθέσεις σκύλων, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Το Υπουργείο Εσωτερικών εξαρχής θεώρησε πολύ σοβαρό το θέμα στο οποίο αναφέρεται ο έντιμος βουλευτής κ. Τάκης Χατζηδημητρίου, γι' αυτό ζήτησε από το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα σε συνεργασία με τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και ετοίμασαν σχετικό νομοσχέδιο.
2. Το αναφερόμενο προσχέδιο νόμου έχει σταλεί σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (επάρχους, αστυνομία, Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων κ.λπ.), από τους οποίους ζητήθηκαν απόψεις. Οι εμπλεκόμενοι φορείς έχουν στείλει σχεδόν όλοι τις δικές τους εισηγήσεις και απόψεις.
3. Το Υπουργείο Εσωτερικών προτίθεται πολύ σύντομα να καλέσει γενική συνεδρία με όλους τους ενδιαφερόμενους και αφού ανταλλάγουν απόψεις σε συνεργασία με το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα θα ετοιμάσει και

αποστέλλει στη Βουλή των Αντιπροσώπων ολοκληρωμένο προσχέδιο νόμου, του οποίου η ψήφιση πιστεύεται ότι θα λύσει οριστικά και αμετάκλητα τα σημερινά προβλήματα που υπάρχουν σχετικά με την κατοχή, επιτήρηση, εκπαίδευση κ.λπ. των σκύλων.”

Απάντηση ημερομηνίας 24 Ιουλίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Α΄ 101, ημερομηνίας 19 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Για να ικανοποιηθεί το αίτημα των κατοίκων της περιοχής του οικισμού Μακάριος Γ΄ στη Λεμεσό να προεκταθεί η λεωφόρος Μακεδονίας, ετοιμάζονται κατασκευαστικά σχέδια τα οποία βρίσκονται στο τελικό τους στάδιο. Οι κατασκευαστικές εργασίες που περιλαμβάνουν και την κατασκευή γεφυριού πάνω από τον ποταμό Γαρύλλη αναμένεται να αρχίσουν από το Τμήμα Δημοσίων Έργων αρχές του 1999”.

Απάντηση ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 32, ημερομηνίας 6 Δεκεμβρίου 1997, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με την ερώτηση πόσες κατοικίες/υποστατικά κτίστηκαν πάνω σε γη που ανήκει στο ΕΦΚΑΦ καθώς και σε γη που βρίσκεται εντός των βρετανικών βάσεων σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- (α) Καμιά κατοικία/υποστατικό δεν κτίστηκε σε γη που ανήκει στο ΕΦΚΑΦ και
- (β) εντός της περιοχής των βρετανικών βάσεων έχουν διαχωριστεί 1 125 οικόπεδα στα οποία κτίστηκαν ισάριθμες κατοικίες.”

Απάντηση ημερομηνίας 13 Ιουλίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 33, ημερομηνίας 6 Δεκεμβρίου 1997, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με το θέμα της ανταλλαγής ιδιωτικής γης, που απαλλοτριώθηκε για τη δημιουργία δημόσιας πλατείας στο Φρέναρος, με κρατική γη στο ίδιο χωριό σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- (α) Το Συμβούλιο Βελτιώσεως Φρενάρους προέβη στην απαλλοτρίωση ορισμένων ιδιωτικών κτημάτων στο χωριό Φρέναρος για τη δημιουργία πάρκου και χώρου στάθμευσης.
- (β) Στο Επαρχιακό Κτηματολόγιο Αμμοχώστου υποβλήθηκαν τελικά πέντε αιτήσεις ανταλλαγής κρατικής γης με ιδιωτικό κτήμα οι οποίες προωθήθηκαν για εξασφάλιση των απόψεων των αρμόδιων κυβερνητικών τμημάτων, ήτοι του Επάρχου Αμμοχώστου και του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως. Οι απόψεις δε δόθηκαν λόγω αναμενόμενης αλλαγής των πολεοδομικών ζωνών στο χωριό Φρέναρος οι οποίες επηρέαζαν και τα αιτούμενα κρατικά κτήματα.
- (γ) Μετά την τροποποίηση των πολεοδομικών ζωνών οι αιτήσεις υποβλήθηκαν και πάλι στην πολεοδομία για εξασφάλιση των απόψεών της. Ο Επαρχιακός Λειτουργός Πολεοδομίας και Οικήσεως Αμμοχώστου ανέφερε ότι αδυνατεί να δώσει απόψεις και να ετοιμάσει σχετικό σχέδιο, εκτός εάν προηγουμένως γίνει επιτόπια έρευνα από αρμόδιο κτηματολογικό υπάλληλο για αποτύπωση της έκτασης της κρατικής γης που ζητείται από κάθε αιτητή με αναφορά στην οφειλόμενη αποζημίωση και στην κατά δεκάριο αγοραία αξία της αιτούμενης κρατικής γης.
- (δ) Όλες οι υποβληθείσες αιτήσεις ανταλλαγής εξετάστηκαν πρόσφατα επιτόπια, αφού δε ελεγχθούν από τον Επαρχιακό Κτηματολογικό Λειτουργό Αμμοχώστου θα διαβιβαστούν στον Επαρχιακό Κτηματολογικό Λειτουργό Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως για τελική διαμόρφωση του σχεδίου των υπό ανταλλαγή χώρων της κρατικής γης με βάση τις αποζημιώσεις που

δικαιούται από την απαλλοτρίωση κάθε επηρεαζόμενος αιτητής. Ήδη δόθηκαν οδηγίες στον Επαρχιακό Κτηματολογικό Λειτουργό Αμμοχώστου να συμπληρώσει πλήρως όλες τις αιτήσεις κατά προτεραιότητα, για να καταστεί δυνατή η υποβολή τους στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης.

Ο χρόνος πλήρους συμπλήρωσης της εξέτασης των υπό αναφορά αιτήσεων δεν μπορεί να καθορισθεί από τώρα, γιατί εξαρτάται απόλυτα από την αποδοχή ή μη από τους ενδιαφερόμενους ιδιώτες αιτητές των κρατικών χωρών που τελικά θα τους προταθούν με βάση την αποζημίωση που δικαιούται να εισπράξει ο καθένας για την απαλλοτρίωση. Θα καταβληθεί όμως κάθε δυνατή προσπάθεια να πεισθούν να αποδεχθούν τελικά τους χώρους που θα προταθούν στον καθένα, ώστε να καταστεί δυνατή η περαιτέρω προώθηση των αιτήσεων αυτών στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης.”

Απάντηση ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 41, ημερομηνίας 7 Ιανουαρίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Αναφορικά με το Σχέδιο Αναγνώρισης και Καταγραφής των Ζώων (βοοειδών και αιγοπροβάτων) σάς πληροφορώ τα ακόλουθα :

1. Το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ετοίμασε σχέδιο για τη σήμανση των ζώων, το οποίο εγκρίθηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με Αρ. 42.054 και ημερομηνία 4 Ιανουαρίου 1995. Το σχέδιο στόχο έχει την πάταξη/περιορισμό του λαθρεμπορίου ζώων που διεξάγεται από τα κατεχόμενα.
2. Είναι γεγονός ότι υπήρξε καθυστέρηση στην εφαρμογή του σχεδίου, τούτο όμως οφείλεται στην αναγκαιότητα διεκπεραίωσης όλης της απαιτούμενης

προεργασίας, προτού αυτό εφαρμοστεί. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια έγιναν οι πιο κάτω ενέργειες:

- (α) Ετοιμάστηκαν προδιαγραφές και όροι για την προμήθεια ενωτίων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
  - (β) Έχουν καταγραφεί οι ανάγκες του απαιτούμενου μηχανογραφικού συστήματος.
  - (γ) Ετοιμάστηκε διάταγμα για νομοθετική ρύθμιση της εφαρμογής της πολιτικής για τα ενώτια.
  - (δ) Τροχοδρομήθηκαν οι διαδικασίες για την πρόσληψη του πρόσθετου απαιτούμενου προσωπικού.
  - (ε) Καταρτίστηκε αναλυτικό πρόγραμμα εργασίας για έναρξη εφαρμογής του προγράμματος.
3. Η προεργασία έχει σχεδόν ολοκληρωθεί και αναμένεται ότι η εφαρμογή του σχεδίου θα αρχίσει περί το τέλος του 1998.”

Απάντηση ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 82, ημερομηνίας 22 Ιανουαρίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

- “1) Στην Κύπρο λειτουργούν εξήντα εννέα καμπαρέ στα οποία απασχολούνται χίλιες εκατόν πενήντα μέχρι χίλιες διακόσιες αλλοδαπές καλλιτέχνιδες. Λειτουργούν επίσης εννέα υποστατικά που χρησιμοποιούνται ως μασαζιζίδικα, είκοσι τρεις οίκοι ανοχής με αντίστοιχες πόρνες και υπάρχουν είκοσι πέντε υποστατικά που χρησιμοποιούνται ως χαρτοπαικτικές λέσχες.
- 2) Οι άδειες χρήσης παραχωρούνται σύμφωνα με τον περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο και τα αντίστοιχα σχέδια ανάπτυξης. Είναι όμως

ενδεχόμενο να υπάρχει αριθμός κέντρων εκτός σχεδίων που ανεγέρθηκαν πριν από την 1η Δεκεμβρίου 1990, ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου.

- 3) Η αστυνομία, μέσα στα πλαίσια της αποστολής της, διενεργεί συστηματικούς ελέγχους σε όλα τα νυκτερινά κέντρα διασκέδασης, για να διαπιστώσει αν τηρούνται οι όροι λειτουργίας τους και το ωράριο ή αν διαπράττεται οποιοδήποτε αδίκημα που εμπίπτει στο νόμο για τα ναρκωτικά, τη μαστροπεία ή την πορνεία. Επιπλέον, η αστυνομία, όταν και εφόσον υπάρχουν καταγγελίες ή υποβάλλεται παράπονο για διάπραξη κυβείας, πορνείας ή οποιουδήποτε άλλου αδικήματος που έχει σχέση με τα καμπαρέ, μασατζίδικα, χαρτοπαικτικές λέσχες ή οίκους ανοχής, διεξάγει εξετάσεις και, αν διαπιστωθεί ότι διαπράττεται αδίκημα, τότε τα πρόσωπα που ενέχονται προσάγονται στο δικαστήριο για ποινική δίωξη.”

Απάντηση ημερομηνίας 13 Ιουλίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 85, ημερομηνίας 6 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με το ερώτημα πότε θα παραχωρηθούν τα οικόπεδα για βιοτεχνίες στο χωριό Τερσεφάνου αναφέρω τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με την κυβερνητική πολιτική, την αρμοδιότητα για τη δημιουργία, λειτουργία και συντήρηση βιοτεχνικών περιοχών έχουν οι αρχές τοπικής διοίκησης (δήμοι, συμβούλια βελτιώσεως, χωριτικές αρχές). Τα έργα υποδομής επιχορηγούνται με τα δύο τρίτα της δαπάνης από το κράτος, νοουμένου ότι τυγχάνει της έγκρισης της κυβέρνησης η μελέτη την οποία, με εντολή των τοπικών αρχών, ετοιμάζει η Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως.

Το θέμα της δημιουργίας βιοτεχνικής περιοχής στο χωριό Τερσεφάνου ηγέρθη το 1993 από τη χωριτική αρχή. Παρ’ όλο που είχε επιλεγεί ο κατάλληλος χώρος και είχαν

τροχιοδρομηθεί οι ενδεδειγμένες διαδικασίες οι οποίες και ευρίσκοντο σε προχωρημένο στάδιο, η χωρική αρχή, αφού έλαβε υπόψη όλα τα δεδομένα και κυρίως την αδυναμία της να αναλάβει το ένα τρίτο των προβλεπομένων δαπανών για τα έργα υποδομής, αποφάσισε να μην προχωρήσει στην υλοποίηση του έργου.

Αναφέρεται συναφώς ότι προσπάθειες που καταβλήθηκαν για δημιουργία περιφερειακής βιοτεχνικής περιοχής, η οποία να περιλαμβάνει τα χωριά Κίτι, Δρομολαξιά, Περβόλια και Τερσεφάνου, δεν κατέστη δυνατόν να επιτύχουν λόγω αντικειμενικών δυσκολιών.

Παρά τις εξ αντικειμένου δυσκολίες που υπάρχουν στη δημιουργία βιοτεχνικής περιοχής στην Τερσεφάνου, σύμφωνα με την κυβερνητική πολιτική, θα μελετηθεί η δυνατότητα παραχώρησης/εκμίσθωσης στους βιοτέχνες οικοπέδων που θα προκύψουν από διαχωρισμό κρατικής γης και το θέμα αυτό θα απασχολήσει σύντομα αρμόδια υπηρεσιακή επιτροπή στην οποία θα κληθεί να παρευρεθεί και η τοπική αρχή.”

Απάντηση ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1998 του υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Λυκούργου Κάππα στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 88, ημερομηνίας 12 Μαρτίου 1998 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

1. “Οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού επέβλεπαν το έργο της βελτίωσης της ηλεκτρικής εγκατάστασης στο Λύκειο και στην Τεχνική Σχολή Πόλεως Χρυσοχούς. Στις περιπτώσεις που εντόπιζαν, κατά την εκτέλεση του έργου, κακοτεχνίες ή παραλείψεις, έδιναν οδηγίες στον εργολάβο για διόρθωσή τους.
2. Με τη συμπλήρωση του έργου πραγματοποιήθηκε επιθεώρησή του κατά την οποία διαπιστώθηκε αριθμός παραλείψεων/κακοτεχνιών και ταυτόχρονα, αφού έγιναν οι δέουσες παρατηρήσεις, δόθηκαν οδηγίες για συμμόρφωση του εργολάβου σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου.

3. Η παραλαβή του έργου δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί για τους λόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Σε περίπτωση που ο εργολάβος δεν συμμορφωθεί με τις οδηγίες και υποδείξεις των Τεχνικών Υπηρεσιών, τότε το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού θα προχωρήσει στη λήψη μέτρων, όπως προβλέπεται στο σχετικό συμβόλαιο που υπογράφηκε με τον εργολάβο.”

Απάντηση ημερομηνίας 25 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Λυκούργου Κάππα στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 90, ημερομηνίας 12 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Για τη δημιουργία αίθουσας Βιολογίας στο Γυμνάσιο Πόλεως Χρυσοχούς προωθήθηκε η διαμόρφωση χώρου, που χρησιμοποιείτο για άλλους σκοπούς, με βάση τις υφιστάμενες διαδικασίες προσφορών. Οι προσφορές, όμως, που υποβλήθηκαν ήταν πολύ ψηλότερες από το προβλεπόμενο κόστος κατασκευής του έργου με αποτέλεσμα την ακύρωσή τους. Γι’ αυτόν το λόγο σημειώθηκε καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου.

Ανεξάρτητα, όμως, από τα πιο πάνω το πρόβλημα των προσφορών και του κόστους έχει επιλυθεί και πολύ σύντομα θα προωθηθεί η υλοποίηση του έργου.”

Απάντηση ημερομηνίας 17 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Λυκούργου Κάππα στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 92, ημερομηνίας 12 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει καταγράψει και μελετήσει όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν συνολικά τα εκπαιδευτήρια Πόλης Χρυσοχούς και έχει καταρτίσει πρόγραμμα για επίλυσή τους. Αναφέρονται πιο κάτω οι ενέργειες και οι διαδικασίες τις οποίες έχει προωθήσει το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για επίλυση των προβλημάτων αυτών:

- 1) Κλειστή αίθουσα αθλοπαιδιών

Έχει ήδη αρχίσει η ανέγερσή της και θα ολοκληρωθεί μέσα στο 1999.

2) Αναβάθμιση και βελτίωση γηπέδου

Έχει γίνει αναβάθμισή του από τον ΚΟΑ, αλλά η ανεξέλεγκτη είσοδος οχημάτων μέσα σ' αυτό δημιουργεί προβλήματα. Θα δοθούν οδηγίες προς τη σχολική εφορία για αντιμετώπιση του προβλήματος.

3) Περίφραξη γυμνασίου

Η περίφραξη και των τριών εκπαιδευτηρίων, γυμνασίου, λυκείου και δημοτικού, θα αντιμετωπιστεί συνολικά. Οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού άρχισαν την εκπόνηση σχετικής μελέτης.

4) Κατασκευή νέων αποχωρητηρίων

Διεξάγεται μελέτη, για να διαπιστωθεί η ανάγκη νέων αποχωρητηρίων ή η συντήρηση και βελτίωση των υφισταμένων.

5) Κατασκευή σύγχρονου κυλικείου

Υπάρχει και λειτουργεί κυλικείο. Το αίτημα της εφορίας είναι η επέκτασή του. Το θέμα αυτό θα εξεταστεί μέσα στα πλαίσια των προτεραιοτήτων σε συσχετισμό με τις περιορισμένες οικονομικές δυνατότητες του κράτους.”

Απάντηση ημερομηνίας 23 Ιουλίου 1998 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού

κ. Λυκούργου Κάππα στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 93, ημερομηνίας 12 Μαρτίου 1998, του

βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“1. Ο πολύ μικρός αριθμός μαθητών που φοιτούν στο Ξενοδοχειακό Τμήμα της Τεχνικής Σχολής Πόλης Χρυσοχούς δεν επιτρέπει τη δημιουργία των αναγκαίων για την ειδικότητα αυτή εργαστηρίων.

Ως εναλλακτική λύση, η καλύτερη υπό τις περιστάσεις, έχει υιοθετηθεί η πρακτική οι μαθητές να μεταφέρονται δωρεάν στην Πάφο, όπου τους παρέχεται, σε εργαστήρια της Τεχνικής Σχολής Πάφου, η αναγκαία εκπαίδευση.

Ανεξάρτητα όμως από τα πιο πάνω και επειδή αναμένεται αυξημένο ενδιαφέρον των μαθητών της περιοχής για τον κλάδο των ξενοδοχειακών στην επόμενη σχολική χρονιά, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει περιλάβει σχετική πρόνοια στους προϋπολογισμούς του 1999 για ανέγερση δύο νέων εργαστηρίων στην Τεχνική Σχολή Πόλης Χρυσοχούς.

2. Άρχισε ήδη η ανέγερση της αίθουσας πολλαπλών χρήσεων και αναμένεται να αποπερατωθεί μέσα στο 1999.

3. Στο Λύκειο Πόλης Χρυσοχούς υπάρχει αίθουσα βιβλιοθήκης. Η άποψη των εκπαιδευτικών του σχολείου είναι ότι ο χώρος αυτός είναι ανεπαρκής. Η επέκταση της αίθουσας αυτής όπως επίσης και η εκτέλεση των άλλων έργων περίφραξης, γηπέδων και αποδυτηρίων, θα προγραμματιστούν για να περιληφθούν στους νέους προϋπολογισμούς.”

Απάντηση ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 99, ημερομηνίας 19 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Αναφορικά με το αίτημα της κοινότητας Πάνω Γιαλιάς για παραχώρηση νερού από το αρδευτικό έργο Πόλεως Χρυσοχούς για άρδευση τουρκοκυπριακής γης που καλλιεργείται από γεωργούς και είναι ενταγμένη στην τουριστική ζώνη, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1) Μέσα στα πλαίσια της δεύτερης φάσης του αρδευτικού έργου Χρυσοχούς συμπληρώθηκε πρόσφατα η τοποθέτηση του δικτύου για την αρδευτική κάλυψη περιοχής της κοινότητας Πάνω Γιαλιάς που εμπίπτει στη γεωργική ζώνη.

2) Στο δίκτυο ανωτέρω τοποθετήθηκαν κεντρικές εξαγωγές, από τις οποίες οι ιδιοκτήτες μόνιμων φυτειών στην τουριστική περιοχή της Πάνω Γιαλιάς μπορούν με δικά

τους έξοδα να μεταφέρουν νερό για άρδευση των φυτειών τους, πάντοτε σε συνεργασία με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Τονίζεται ότι το μέτρο αυτό αφορά μόνο τις υφιστάμενες μόνιμες φυτείες στην τουριστική περιοχή, οι οποίες έχουν ήδη καταγραφεί από το αρμόδιο τμήμα.

3) Πάγια πολιτική του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος είναι η μη εγκατάσταση αρδευτικών δικτύων σε περιοχές που είναι ενταγμένες σε τουριστικές ζώνες. Πρόταση που έγινε προς την κοινότητα Πάνω Γιαλιάς για τροποποίηση των πολεοδομικών ζωνών δεν έγινε αποδεκτή. Ως εκ τούτου, συμφωνήθηκε η άρδευση των υφιστάμενων μόνιμων φυτειών που βρίσκονται εντός της τουριστικής ζώνης να γίνεται με τον τρόπο που αναφέρεται ανωτέρω.”

Απάντηση ημερομηνίας 23 Σεπτεμβρίου 1998 του υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 105, ημερομηνίας 19 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Το αίτημα της κοινότητας Νέων Δημμάτων για την κατασκευή τοίχου αντιστήριξης επί του κύριου δρόμου προς Πομό είναι δικαιολογημένο. Ο τοίχος θεωρείται αναγκαίος για την προστασία εσωτερικού δρόμου της κοινότητας, που επηρεάστηκε από τη βελτίωση του δρόμου Πόλεως-Πομού, και βρίσκεται σε ψηλότερο σημείο από τον κύριο δρόμο κατά 2,50μ. περίπου. Η δαπάνη για την κατασκευή του τοίχου ανέρχεται σε £4.600. Θα καταβληθεί προσπάθεια κατασκευής του έργου από το Τμήμα Δημοσίων Έργων μέσα στο 1998.”

Απάντηση ημερομηνίας 30 Σεπτεμβρίου 1998 του υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 108, ημερομηνίας 19 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Αναφορικά με τη μετακίνηση κτηνοτροφικών υποστατικών από την είσοδο της κοινότητας Πομού σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το αίτημα αφορά μόνο υποστατικό αιγοπροβάτων, το οποίο βρίσκεται στην είσοδο της κοινότητας. Το υποστατικό ανήκει σε δύο κτηνοτρόφους, ηλικίας άνω των 75 ετών, και σ’ αυτό εκτρέφονται 40 περίπου αίγες.

Οι δύο κτηνοτροφικές οικογένειες, λόγω ηλικίας, δε φροντίζουν για την καθαριότητα του υποστατικού. Είναι γεγονός ότι υπάρχει πολλή ακαταστασία και το θέμα απασχολεί συνεχώς τόσο τις αρμόδιες υπηρεσίες μας όσο και την τοπική αρχή και την επαρχιακή διοίκηση.

Σε μια προσπάθεια βελτίωσης της κατάστασης, λειτουργοί μας συναντήθηκαν με συγγενείς των δύο οικογενειών και τους δόθηκε η υπόσχεση ότι θα φροντίσουν οι ίδιοι για την καθαριότητα του χώρου και των υποστατικών.

Τούτο δεν αποτελεί ριζική λύση, το θέμα όμως παρακολουθείται για εξεύρεση μόνιμης οριστικής λύσης.”

Απάντηση ημερομηνίας 17 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Λυκούργου Κάππα στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 110, ημερομηνίας 19 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Στη διάρκεια του 1997 έγιναν διάφορες εργασίες συντήρησης του σχολικού κτιρίου της κοινότητας Πομού. Μετά τη συμπλήρωση των εργασιών αυτών ο κοινοτάρχης Πομού εξέφρασε και γραπτώς τις ευχαριστίες του για την εκτέλεσή τους, χωρίς να προβεί σε καμιά διαμαρτυρία για κακή ποιότητα της εργασίας. Επιπρόσθετα, στο διάστημα που μεσολάβησε μέχρι σήμερα δεν έχει υποβληθεί κανένα γραπτό αίτημα από την κοινότητα προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Ανεξάρτητα ωστόσο από τα πιο πάνω, αρμόδιος λειτουργός των υπηρεσιών μας θα επισκεφτεί το σχολείο για επιθεώρηση του κτιρίου και προγραμματισμό των εργασιών που θα διαπιστωθεί ότι είναι ανάγκη να εκτελεστούν.”

Απάντηση ημερομηνίας 28 Σεπτεμβρίου 1998 του υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 112, ημερομηνίας 20 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με ορισμένες κατοικίες στην οδό Μονεμβασίας στον οικισμό Αγίου Αθανασίου σας πληροφορώ ότι, σύμφωνα με έκθεση του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, στις κατοικίες με αρ. 24 και 28, της οδού Μονεμβασίας, έγιναν επιδιορθώσεις ρωγμών εσωτερικά, αποκατάσταση ζημιών στους σουβάδες τοποθετήθηκαν πλακάκια πορσελάνης στο χώρο του μπάνιου και της κουζίνας και έγινε γενικός χρωματισμός εσωτερικά και στις δύο κατοικίες, αφού προηγουμένως επαναστεγανοποιήθηκαν οι πλάκες οροφής.

Στην κατοικία με αρ. 26 έγινε επαναστεγανοποίηση της πλάκας οροφής. Ο δικαιούχος της, για δικούς του λόγους, δεν επέτρεψε στον εργολάβο γενικής συντήρησης να προχωρήσει στις ανάλογες επιδιορθώσεις χρωματισμών, που ήταν και το βασικό πρόβλημα στην κατοικία, και κατόπιν δικής του απαίτησης θα του παραχωρηθεί από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ποσότητα μπογιάδων για να προβεί ο ίδιος στο χρωματισμό της κατοικίας του.

Στην κατοικία με αρ. 30, Παρ’ όλο που δόθηκαν εντολές στον εργολάβο γενικής συντήρησης να προβεί στις ανάλογες επιδιορθώσεις χρωματισμών της, ο δικαιούχος με δικά του έξοδα έκαμε τις ανάλογες επιδιορθώσεις στη μόνωση και στους χρωματισμούς της κατοικίας.”

Απάντηση ημερομηνίας 17 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη, στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 114, ημερομηνίας 20 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με τη σύνδεση του κυβερνητικού οικισμού Αγίου Αθανασίου με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού - Αμαθούντας σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Ο εν λόγω οικισμός βρίσκεται στη Β΄ φάση του αποχετευτικού έργου, επειδή δε οι κεντρικοί αγωγοί του συστήματος βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση από τον οικισμό, δεν ήταν δυνατή η άμεση σύνδεσή του.

Ωστόσο λόγω του προβλήματος που παρατηρείται στον οικισμό αυτό, στο σχετικό κονδύλι του Προϋπολογισμού Τ.Α.Ε.Π. 1999 έχει προταθεί το ποσό των £180.000 για έναρξη των εργασιών σύνδεσης και κατασκευής του αγωγού μέχρι το σημείο σύνδεσής του με τον υφιστάμενο κεντρικό αγωγό του ΣΑΛΑ.”

Απάντηση ημερομηνίας 17 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κ. Νίκου Ρολάνδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 118, ημερομηνίας 26 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“1) Απολογούμαστε για την καθυστέρηση που υπήρξε στην απάντηση της επιστολής. Αυτό οφείλεται κυρίως στο ότι το θέμα έχει απασχολήσει τόσο τα αρμόδια υπουργεία όσο και την Επιτροπή Γεωργίας της Βουλής και υπήρχε καταρχήν απόφαση ότι η οποιαδήποτε επιπρόσθετη οικονομική βοήθεια στους αμπελουργούς θα συμπεριλαμβανόταν στην πρότασή μας προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τον καθορισμό των κατώτατων τιμών και επιχορηγήσεων αμπελουργικών προϊόντων εσοδείας 1998.

2) Στις 7 Αυγούστου 1998 το Υπουργικό Συμβούλιο καθόρισε τις τιμές και επιχορηγήσεις των αμπελουργικών προϊόντων και στην απόφαση

συμπεριλαμβάνεται και πρόνοια για καταβολή οικονομικής βοήθειας ύψους £5 κατά σκάλα για όλα τα αμπέλια, οινοποιήσιμα και επιτραπέζια, για τα οποία καταβλήθηκε έκτακτη οικονομική βοήθεια £14,50 κατά σκάλα. Με βάση τα πιο πάνω, σε όλους τους αμπελουργούς επιτραπέζιων και οινοποιήσιμων ποικιλιών σταφυλιών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών της περιφέρειας Κελοκεδάρων, θα καταβληθεί από το Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων (Σ.Α.Π.) επιπρόσθετη οικονομική βοήθεια ύψους £5 κατά σκάλα λόγω της παρατεταμένης ανομβρίας.”

Απάντηση ημερομηνίας 24 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 121, ημερομηνίας 26 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ.

Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με την εξαγγελθείσα οικονομική βοήθεια προς τους κτηνοτρόφους αναφέρω τα ακόλουθα:

Έχουν εκδοθεί οι επιταγές για την καταβολή της οικονομικής βοήθειας στους κτηνοτρόφους και θα σταλούν στις Συνεργατικές Πιστωτικές Εταιρείες, για να παραδοθούν στους δικαιούχους.”

Απάντηση ημερομηνίας 28 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Υγείας κ. Χρίστου Σολωμή στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 123, ημερομηνίας 30 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Μάρκου Κυπριανού.

“Το Υπουργείο Υγείας σε συνεργασία με την Αεροπορική Πτέρυγα της Αστυνομίας και της Εθνικής Φρουράς έχει εκδώσει ειδικές οδηγίες για την αερομεταφορά ασθενών σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.

Μέχρι σήμερα η Αεροπορική Πτέρυγα της Αστυνομίας έχει ανταποκριθεί αποτελεσματικά και μέσα στα προβλεπόμενα χρονικά όρια σε όλες τις περιπτώσεις που χρειάστηκε αερομεταφορά ασθενών ή τραυματιών με ελικόπτερο.

Οι ασθενείς σε όλες τις περιπτώσεις συνοδεύονται από εξειδικευμένη ομάδα ιατρών και νοσηλευτών, ανάλογα με τη περίπτωση, οι οποίοι μεταφέρουν μαζί τους όλο τον εξειδικευμένο εξοπλισμό που χρειάζεται για την εξέταση, θεραπεία και παρακολούθηση του ασθενή κατά τη μεταφορά του. Σημειώνεται ότι το ελικόπτερο διαθέτει το βασικό ιατρικό εξοπλισμό.

Το προσωπικό της αεροπορικής πτέρυγας της Αστυνομίας σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας έτυχε ειδικής εκπαίδευσης στις πρώτες βοήθειες για αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών.

Αναφορικά με την περιοχή Πύργου Τυλληρίας, το Υπουργείο Υγείας σε συνεργασία με την αστυνομία, την Εθνική Φρουρά, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού μελετά τη σκοπιμότητα δημιουργίας ελικοδρομίου στην περιοχή, για χρήση πάνω σε 24ωρη βάση. Θα πραγματοποιηθεί προσεχώς επίσκεψη στην περιοχή αρμόδιων λειτουργών για επί τόπου μελέτη κατάλληλων χώρων.

Εν όψει των πιο πάνω και του γεγονότος ότι οι κλήσεις ελικοπτερου ανέρχονται σε δέκα περίπου το χρόνο, το Υπουργείο Υγείας δεν σκοπεύει ν' αποκτήσει ιδιόκτητο ελικόπτερο, δεδομένου μάλιστα ότι η τιμή αγοράς και οι τρέχουσες δαπάνες περιλαμβανομένων των δαπανών συντήρησης είναι ψηλές."

Απάντηση ημερομηνίας 25 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ.

**Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ'Β' 124, ημερομηνίας 2 Απριλίου 1998, του
βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.**

“Για επίλυση του προβλήματος ορατότητας που αντιμετωπίζει η κοινότητα Γιόλου στο σημείο που ενώνεται ο δρόμος της κοινότητας με τον κύριο δρόμο Πάφου-Πόλεως, ο επαρχιακός μηχανικός Τμήματος Δημοσίων Έργων Πάφου ζήτησε από τον κτηματολογικό λειτουργό Πάφου να προωθηθεί η διαδικασία επίταξης-απαλλοτρίωσης

λωρίδας γης του τεμαχίου 214/2/1, Φ/Σχ. XXXV/53, για τη δημιουργία ικανοποιητικής ορατότητας.

Μόλις συμπληρωθεί η διαδικασία επίταξης-απαλλοτρίωσης της αναγκαίας γης, θα γίνει η εκτέλεση του έργου από τον επαρχιακό μηχανικό Δημοσίων Έργων Πάφου.”

Απάντηση ημερομηνίας 30 Ιουλίου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 126, ημερομηνίας 2 Απριλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ.

Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με τη δημιουργία κτηνοτροφικής ζώνης στην κοινότητα Γιόλου για μετακίνηση σ’ αυτή των κτηνοτροφικών μονάδων που βρίσκονται στην οικιστική περιοχή της κοινότητας σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Η εκτροφή αιγοπροβάτων υπό οικόσιτη μορφή αποτελεί παράδοση για την κοινότητα Γιόλου. Σήμερα, δεκαέξι οικογένειες κατέχουν τετρακόσια σαράντα πέντε αιγοπρόβατα. Διακόσια από τα ζώα αυτά ανήκουν σε δύο κτηνοτρόφους οι οποίοι έχουν τα υποστατικά των ζώων τους, όπως και μερικοί από τους υπόλοιπους, στην περίμετρο της κοινότητας και όχι μέσα στην οικιστική περιοχή.

Θέμα απομάκρυνσης των ζώων από την κοινότητα τίθεται για πρώτη φορά. Ο κοινοτάρχης Γιόλου πληροφόρησε τις αρμόδιες υπηρεσίες μας πως δεν υπάρχει άμεσο πρόβλημα.

Στη χωρική περιοχή Γιόλου δεν υπάρχει έκταση κατάλληλη, ώστε να μετακινηθούν σ’ αυτή τα ζώα, γιατί όλη η έκταση της κοινότητας είναι καλυμμένη με φυτείες αμπελιών, φυλλοβόλων και εσπεριδοειδών.

Τόσο η χωρική αρχή όσο και οι ίδιοι οι κτηνοτρόφοι είναι ενήμεροι για τις πρόνοιες του ενοποιημένου σχεδίου ανάπτυξης της κτηνοτροφίας που στόχο έχει την απομάκρυνση οχληρών υποστατικών από κατοικημένες περιοχές.

Σε περίπτωση που τεθεί στο μέλλον θέμα οχληρίας από την επίσημη αρχή της κοινότητας και τον έπαρχο Πάφου, τότε τούτο θα μελετηθεί από τις υπηρεσίες μας.”

- Απάντηση ημερομηνίας 25 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Λυκούργου Κάππα στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 129, ημερομηνίας 2 Απριλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.**
1. “Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, έχοντας γνώση των προβλημάτων του υφιστάμενου Δημοτικού Σχολείου Γιόλου, εξασφάλισε έγκριση για απόκτηση χώρου, εκπόνηση αρχιτεκτονικών σχεδίων και έναρξη εργασιών ανέγερσης νέου σχολικού κτιρίου στα πλαίσια των προϋπολογισμών του 1998.
  2. Παράλληλα, προέβη στις απαραίτητες διαδικασίες, ώστε να καταστεί δυνατή η έναρξη των εργασιών το ταχύτερο δυνατό, αφού θεωρεί το έργο σημαντικό και άμεσης προτεραιότητας.
  3. Δυστυχώς, όμως, λόγω προβλημάτων που έχουν προκύψει στο θέμα της απαλλοτρίωσης της απαραίτητης γης και παρά το γεγονός ότι η αρχιτεκτονική μελέτη βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο, οι εργασίες ανέγερσης δεν είναι δυνατό να προχωρήσουν.
  4. Για υπερπήδηση των εμποδίων σχετικά με την εξασφάλιση του χώρου, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει απευθυνθεί στη Γενική Εισαγγελία για λήψη νομικής συμβουλής.
  5. Μόλις ληφθεί η απάντηση της Γενικής Εισαγγελίας, το υπουργείο θα προωθήσει τάχιστα όλες τις διαδικασίες για επίλυση των προβλημάτων και θα προχωρήσει στην ανέγερση του νέου σχολικού κτιρίου.”

Απάντηση ημερομηνίας 20 Ιουλίου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 130,

ημερομηνίας 2 Απριλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ.

Ηλία Μυριάνθους.

“1) Οι αρδευτικές ανάγκες των αρδευτικών τμημάτων Γιόλου - Μηλιού και Αμμάτι, που βρίσκονται στη χαμηλή περιοχή του χωριού, έχει αποφασισθεί όπως καλυφθούν από το φράγμα Ευρέτου. Για το σκοπό αυτό έχει ήδη συμπληρωθεί η κατασκευή κεντρικού αντλιοστασίου στο φράγμα Ευρέτου και η τοποθέτηση κεντρικού αγωγού άντλησης-μεταφοράς νερού σε κεντρική αποθηκευτική υδατοδεξαμενή, απ’ όπου θα τροφοδοτούνται τα δύο αυτά αρδευτικά τμήματα. Επιπρόσθετα, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων έχει ετοιμάσει σχέδιο για την ολοκλήρωση-βελτίωση των αρδευτικών δικτύων, τα οποία θα υλοποιηθούν μέσω των μελλοντικών Προϋπολογισμών Αναπτύξεως.

2) Τα άλλα δύο αρδευτικά τμήματα, Αγίου Γεωργίου και Αγίου Νηπίου, που βρίσκονται στην ψηλή περιοχή του χωριού, έχει αποφασισθεί όπως καλυφθούν από το φράγμα Κανναβιούς. Για το λόγο αυτό οι αρδευόμενες εκτάσεις των δύο αυτών αρδευτικών τμημάτων έχουν συμπεριληφθεί στην ολική έκταση που προτείνεται να αρδευθεί από το εν λόγω φράγμα, για την κατασκευή του οποίου θα προκηρυχθούν προσφορές μέχρι το Σεπτέμβριο του τρέχοντος έτους”.

Απάντηση ημερομηνίας 4 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου

Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 134, ημερομηνίας 9 Απριλίου 1998, του βουλευτή

εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το διαχωρισμό και την παραχώρηση οικοπέδων σε οικογένειες παθόντων στην περιοχή του χωριού Έμπας σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφασή του που λήφθηκε στις 20 Μαΐου 1998 ενέκρινε τη διάθεση ποσού ύψους £45.600 για την εκτέλεση των εργασιών διαχωρισμού 13 οικοπέδων πάνω σε κρατική γη του χωριού Έμπας η οποία, αφού διαχωριστεί, να παραχωρηθεί σε οικογένειες παθόντων. Με την ίδια Απόφασή του το Υπουργικό

Συμβούλιο ενέκρινε και αριθμό αιτητών στους οποίους θα διατεθούν τα οικόπεδα έναντι του ποσού των £3.000 περίπου.

Οι εργασίες διαχωρισμού των οικοπέδων θα αρχίσουν πολύ σύντομα από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Γραφείου του επάρχου Πάφου.”

Απάντηση ημερομηνίας 28 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 136, ημερομηνίας 10 Απριλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με τη στέγαση χαμηλά αμειβόμενων προσφύγων σε κατοικίες των κυβερνητικών οικισμών και ειδικότερα με το ότι δικαιούχοι κατοικιών, ενώ τώρα βρίσκονται σε γηροκομεία ή απουσιάζουν στο εξωτερικό, εξακολουθούν να κατακρατούν και τις εν λόγω κατοικίες, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του με αριθμό 48.126, που λήφθηκε στις 15 Ιουλίου 1998, αποφάσισε όπως το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως σε συνεργασία με την αστυνομία προβαίνει σε άμεση ανάκτηση των οικιστικών μονάδων που οι δικαιούχοι τους απουσιάζουν στο εξωτερικό ή που κατακρατούνται από μη δικαιούχους.

Όσον αφορά τις κατοικίες που κατακρατούνται από δικαιούχους που βρίσκονται σε γηροκομεία, για ανθρωπιστικούς λόγους δε θα λαμβάνονται μέτρα ανάκτησης των κατοικιών.”

Απάντηση ημερομηνίας 16 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 137, ημερομηνίας 10 Απριλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“1. Τόσο η πρόσθετη κυβερνητική οικονομική βοήθεια προς τους πατατοπαραγωγούς ύψους £1,5 εκατομμυρίων, η οποία αποφασίσθηκε από το

Υπουργικό Συμβούλιο στις 18 Φεβρουαρίου 1998, όσο και η πρόσθετη κυβερνητική οικονομική βοήθεια προς τους σιτηροπαραγωγούς ύψους £1,2 εκατομμυρίων, η οποία αποφασίσθηκε στις 14 Απριλίου 1998, για τις μεγάλες ζημιές που έχουν υποστεί κατά το 1997, καταβλήθηκαν στους δικαιούχους τον περασμένο Ιούλιο. Η καθυστέρηση που παρατηρήθηκε οφειλόταν στο γεγονός ότι ήταν απαραίτητο να ολοκληρωθούν όλες οι σχετικές ενέργειες, προκειμένου ο Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης να είναι σε θέση να εξασφαλίσει τα χρηματικά αυτά ποσά ως δάνεια από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με εγγύηση της κυβέρνησης, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 27 Μαΐου 1998, για να μπορέσει να τα διαθέσει στους δικαιούχους πατατοπαραγωγούς και σιτηροκαλλιεργητές.

2. Όσον αφορά την παραχώρηση της βοήθειας στους αιγοπροβατοτρόφους για την ανομβρία που εξαγγέλθηκε, πληροφορηθείτε ότι έχουν ήδη σταλεί οι επιταγές στις κατά τόπους συνεργατικές πιστωτικές εταιρείες, οι οποίες ανέλαβαν να καταβάλουν στους δικαιούχους το ποσό που τους αναλογεί, σύμφωνα με κατάλογο που έχει ετοιμαστεί για το σκοπό αυτό.”

Απάντηση ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1998 του υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 145, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Αναφορικά με τον αναδασμό στη Λυσό πληροφορείστε τα ακόλουθα:

1. Η προώθηση του αναδασμού στη Λυσό που ζητήθηκε από τους ενδιαφερόμενους ιδιοκτήτες εγκρίθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος το 1996. Στη συνέχεια καθορίστηκε από την προσωρινή Επιτροπή Αναδασμού η περιοχή, στην οποία θα εφαρμοζόταν αναδασμός έκτασης γύρω στα διακόσια εκτάρια. Ωστόσο δε ζητήθηκε μέχρι σήμερα η ετοιμασία του καταλόγου

ιδιοκτητών από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, λόγω έλλειψης προσωπικού του τμήματος αυτού και της προτεραιότητας που ζητήθηκε να δοθεί στην ετοιμασία των καταλόγων ιδιοκτητών των περιοχών αναδασμού της κοιλάδας Διαρίζου που θ' αρδευτούν από το υδατικό έργο.

2. Το Τμήμα Αναδασμού προτίθεται να ζητήσει, σύντομα, από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας να προχωρήσει στην ετοιμασία του καταλόγου ιδιοκτητών της Λυσού, αμέσως μετά την ολοκλήρωση της ετοιμασίας των καταλόγων ιδιοκτητών των περιοχών αναδασμού της κοιλάδας του Διαρίζου.

3. Μετά την ετοιμασία του καταλόγου ιδιοκτητών, η περαιτέρω προώθηση του σχεδίου αναδασμού στη Λυσό θα εξαρτηθεί κατά κύριο λόγο από την ύπαρξη διαθέσιμου τεχνικού προσωπικού, που στο παρόν στάδιο είναι πλήρως απασχολημένο με άλλα σχέδια άρδευσης της επαρχίας Πάφου.”

Απάντηση ημερομηνίας 28 Ιουλίου 1998 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Νίκου Ρολάνδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 149, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“(1) Το Συμβούλιο του Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας έχει εγκρίνει τις απαιτούμενες επεκτάσεις και μετακινήσεις ψυκτικών κέντρων στην επαρχία Πάφου καθώς επίσης και τις ανάλογες αντικαταστάσεις ψυκτικών συσκευών με συσκευές μεγαλύτερης χωρητικότητας.

(2) Κατά τους τελευταίους δεκαοκτώ μήνες ο Ο.Κ.Γ.Β. έχει επεκτείνει/ μετακινήσει τα ψυκτικά κέντρα Δρούσιας, Χρυσοχούς, Τίμης και Χολετριών με παράλληλη αύξηση της χωρητικότητας των ψυκτικών συσκευών.

Κατά την ίδια περίοδο έχει αυξηθεί η χωρητικότητα των ψυκτικών συσκευών στα κέντρα Ίνιας, Πέγειας, Κανναβιούς, Λετύμπου, Μανδριών, Κελοκεδάρων, Αγίου Γεωργίου και Φασούλας.

Στη Νατά έχει γίνει η επέκταση του ψυκτικού κέντρου και στις αρχές Σεπτεμβρίου που θα κλείσει το κέντρο θα γίνει νέα ηλεκτρολογική εγκατάσταση, για να εγκατασταθούν ψυκτικές συσκευές με μεγαλύτερη χωρητικότητα. Οι υφιστάμενες ψυκτικές συσκευές θα μεταφερθούν στα κέντρα Αγίου Γεωργίου και Τραχυπέδουλας για περαιτέρω αύξηση της χωρητικότητάς τους.”

Απάντηση ημερομηνίας 20 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 150, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Δρούσιας για κατασκευή υδατοδεξαμενής στον ποταμό Κρύα Βρύση, επιθυμώ να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

Στο παρελθόν εξετάστηκαν διάφορες τοποθεσίες για κατασκευή λιμνοδεξαμενών, οι οποίες όμως απερρίφθησαν λόγω γεωλογικών προβλημάτων, και μετά υποβλήθηκε εισήγηση για κατασκευή μικρού φράγματος στον ποταμό “Κρύα Βρύση”.

Σε πρόσφατη επιτόπια επίσκεψη λειτουργών του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, μαζί με Γεωλογικό Λειτουργό του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης, διερευνήθηκαν διάφορες τοποθεσίες, αλλά και πάλι διαπιστώθηκε ότι οι γεωλογικές συνθήκες της περιοχής δεν επιτρέπουν την κατασκευή αποθηκευτικού φράγματος.

Κατά την πιο πάνω επίσκεψη εξετάστηκε επίσης μια νέα τοποθεσία για κατασκευή εξωποτάμιας λιμνοδεξαμενής, η οποία φαίνεται καταρχάς κατάλληλη από πλευράς τοπογραφίας. Η τοποθεσία αυτή θα προωθηθεί για πιο λεπτομερή μελέτη μέσα στα πλαίσια του προγράμματος του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων για τεχνοοικονομικές μελέτες.”

Απάντηση ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 151,

ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Αναφορικά με τα προβλήματα που παρουσιάζονται από τις εκρήξεις στα λατομεία γύρω από την κοινότητα Δρούσιας και Ανδρολίκου και τις ζημιές που προκαλούνται, πέρα από το φυσικό περιβάλλον, στη γεωργοκτηνοτροφία της περιοχής, πληροφορείστε ότι:

Τα τρία λατομεία της περιοχής Ανδρολίκου βρίσκονται μέσα στη λατομική ζώνη Ανδρολίκου-Δρούσιας, η οποία καθορίστηκε με τη Δήλωση Πολιτικής που δημοσιεύτηκε την 1η Δεκεμβρίου 1990 με την ΑΔΠ 1934/90 και τροποποιήθηκε στις 14 Οκτωβρίου 1994 με την ΑΔΠ 1598/94, με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 34Α του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, και λειτουργούν νόμιμα. Πέραν των πιο πάνω προνομίων λατομείου, δεν προγραμματίζεται να εκδοθεί οποιαδήποτε άλλη άδεια και λόγω των προβλημάτων που δημιουργούνται το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος καταβάλλει προσπάθειες για εντοπισμό νέας περιοχής στην Πάφο με κατάλληλο πέτρωμα και περιβαλλοντικά αποδεκτή για ενδεχόμενη δημιουργία νέας λατομικής ζώνης, ώστε να μετακινηθούν τα πιο πάνω λατομεία και να καταστεί δυνατή η κατάργηση και διαμόρφωση της παρούσας στα επόμενα τέσσερα με πέντε χρόνια.

Παράλληλα, έχουν προειδοποιηθεί οι εταιρείες ότι:

- 1) Αν δεν τηρούν πιστά τους όρους που τίθενται στις προβλεπόμενες από τη νομοθεσία άδειες, όπως εντάσεις και συχνότητα εκρήξεων, εκπομπή σκόνης στην ατμόσφαιρα κ.λπ., θα αναστέλλεται η λειτουργία των μονάδων ή/και θα ακυρώνεται το προνόμιο λατομείου.
- 2) Μετά την εκμετάλλευση των υφιστάμενων αποθεμάτων τους δε θα δοθεί οποιαδήποτε επέκταση εκτός της λατομικής ζώνης και θα εγκαταλείψουν την

περιοχή, αφού πρώτα διαμορφώσουν το χώρο, με βάση τα σχέδια που διαλαμβάνει η περιβαλλοντική μελέτη.

Για αποτελεσματικότερο έλεγχο γίνονται κατά καιρούς επιτόπιες επιθεωρήσεις από λειτουργούς της αρμόδιας Υπηρεσίας Μεταλλείων και λήφθηκαν και λαμβάνονται μέτρα για μετριασμό της έντασης των εκρήξεων, καθώς και για καταστολή της σκόνης.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι για συγκεκριμένες περιπτώσεις ζημιών στη γεωργοκτηνοτροφία της περιοχής οι επηρεαζόμενοι μπορούν να αποτείνονται γραπτώς στο υπουργείο για διερεύνηση των ισχυρισμών τους, εκτίμηση του κόστους των ζημιών από το Τμήμα Γεωργίας και καταβολή τυχόν χρηματικών αποζημιώσεων από τους υπεύθυνους λατόμους.”

Απάντηση ημερομηνίας 14 Ιουλίου 1998 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄ Β΄ 152, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με την επίστρωση με πρέμιξ των ερεισμάτων του δρόμου Δρούσιας - Πόλης Χρυσοχούς επιθυμώ να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

- 1) Το Τμήμα Δημοσίων Έργων βελτιώνει σταδιακά στα πλαίσια του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως το δρόμο Κάθικα - Δρούσιας - Προδρομίου σε πλάτος 6,5 - 9,5 μ. με ασφαλτοστρωμένα ερείσματα.
- 2) Τώρα βρίσκεται υπό βελτίωση τμήμα μήκους 2,2 χμ. (ΧΔ.13,6 - 15,8), ενώ έχει ήδη βελτιωθεί το τμήμα ΧΔ.15,8 - 19,5.
- 3) Στον προϋπολογισμό του 1999 περιλήφθηκε πρόνοια για έναρξη εργασιών βελτίωσης πρόσθετου τμήματος του δρόμου προς το Προδρόμι μήκους 2 χμ. (ΧΔ.19,5 - 21,5). Η μελέτη για το τμήμα αυτό θα είναι έτοιμη τέλος του 1998 και οι εργασίες προγραμματίζεται ν' αρχίσουν περί το τέλος του 1999, νοουμένου ότι θα δημοσιευτούν έγκαιρα οι απαλλοτριώσεις.

- 4) Για τη συμπλήρωση του σχεδίου υπολείπεται η βελτίωση τμήματος 4 χμ. περίπου (ΧΔ.21,5 - 25,3) για το οποίο ζητήθηκε έγκριση από το Γραφείο Προγραμματισμού για ανάθεση της μελέτης σε ιδιώτες μελετητές.

Σύμφωνα με τα πιο πάνω είναι φανερό ότι η επίστρωση των ερεισμάτων του δρόμου Δρούσιας - Πόλης Χρυσοχούς θα γίνεται σταδιακά στα πλαίσια της βελτίωσης του δρόμου.”

Απάντηση ημερομηνίας 13 Ιουλίου 1998 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 154, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“1) Για την αποκατάσταση της εκκλησίας Παναγίας της Χρυσελευούσας στην Πάνω Ακουρδάλεια έγιναν εκτεταμένες εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης του μνημείου από το Τμήμα Αρχαιοτήτων, όπως πλήρης ανακατασκευή του κωδωνοστασίου, στερέωση του ναού εσωτερικά και εξωτερικά, αφαίρεση της νεότερης στέγης και αποκατάσταση στην αρχική μορφή, εσωτερικά επιχρίσματα, διαμόρφωση της αυλής κ.ά. Το κόστος της συντήρησης της εκκλησίας ανήλθε στο ποσό των £26.894, που καλύφθηκε εξ ολοκλήρου από το κράτος. Το έργο ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε στην κοινότητα την άνοιξη του 1997.

2) Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Τμήματος Αρχαιοτήτων, το μόνο που παραμένει να γίνει είναι το τέμπλο, το οποίο είναι πολύ νεότερο και συμπεριλαμβάνεται σε μελλοντικό προγραμματισμό, αφού δεν είναι άμεσης προτεραιότητας.

3) Όσον αφορά την εξωτερική περίφραξη του μνημείου, αυτή δεν μπορεί να γίνει, διότι βρίσκεται σε επαφή με το δημόσιο δρόμο που διασχίζει το χωριό και, εκτός του ότι θα παρεμποδίζει την κίνηση, θα βλάψει και αισθητικά το μνημείο”.

Απάντηση ημερομηνίας 7 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 155,

ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους .

“Σχετικά με το αίτημα των κατοίκων της κοινότητας Κάτω Ακουρδάλειας όπως το νερό της γεώτρησης της Αγίας Παρασκευής χρησιμοποιείται, όποτε κρίνεται αναγκαίο, εκτός από σκοπούς άρδευσης, και για ύδρευση, επιθυμώ να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

Η κοινότητα Κάτω Ακουρδάλειας είχε ως πηγή ύδρευσης την πηγή ‘Γραΐλλες’, η οποία εδώ και μερικά χρόνια έχει στερέψει. Για αντιμετώπιση του προβλήματος λειψυδρίας που αντιμετώπισε η κοινότητα χρησιμοποιήθηκε νερό από τη γεώτρηση με αριθμό 2/92 του αρδευτικού τμήματος Κάτω Ακουρδάλειας μέσω του κοινού αγωγού μεταφοράς της εν λόγω διάτρησης και της πηγής ‘Μηλάρκα’. Η παροχή όμως νερού προς τη δεξαμενή υδατοπρομήθειας του χωριού από τον αγωγό αυτό είχε διακοπεί λόγω μόλυνσης που είχε εντοπισθεί. Ως εκ τούτου, για υδροδότηση της κοινότητας έχει αξιοποιηθεί και πρόσφατα τέθηκε σε λειτουργία η γεώτρηση με αριθμό 83/96 με απόδοση τρία κυβικά μέτρα νερού ανά ώρα.

Το ενδεχόμενο χρησιμοποίησης της γεώτρησης 2/92 και για υδρευτικούς σκοπούς, δεδομένου ότι η γεώτρηση ανήκει στο αρδευτικό τμήμα Κάτω Ακουρδάλειας, θα μπορούσε να εξετασθεί με σκοπό την ετοιμασία σχεδίου και την εκτίμηση της δαπάνης για ξεχωριστό αγωγό, αν διαπιστωθεί ότι η γεώτρηση 83/96 δεν μπορεί να ικανοποιήσει τις υδρευτικές ανάγκες της κοινότητας και αν συμφωνήσει σ’ αυτό και η επιτροπή του αρδευτικού τμήματος.

Με βάση τα πιο πάνω, σε περίπτωση που διαφανεί ότι η γεώτρηση με αριθμό 83/96 δεν καλύπτει τις υδρευτικές ανάγκες της κοινότητας, το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος μέσω του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων θα ζητήσει από τον έπαρχο Πάφου να διερευνήσει με την αρδευτική επιτροπή το

ενδεχόμενο παροχής πόσιμου νερού από τη γεώτρηση 2/92 για σκοπούς συμπληρωματικής υδατοπρομήθειας.”

Απάντηση ημερομηνίας 13 Ιουλίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 157, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με τη διαγραφή του υπολοίπου δανείου του Αρδευτικού Τμήματος Πάνω Ακουρδάλειας που οφείλεται στους δανειστικούς επιτρόπους, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το Αρδευτικό Τμήμα Πάνω Ακουρδάλειας εξασφάλισε το 1961 το υπ’ αρ. Τ.871/61 δάνειο για εκτέλεση αρδευτικών έργων. Το υπόλοιπο του δανείου κατά το μήνα Δεκέμβριο του 1997 ανερχόταν στο ποσό των £2.889,08 το οποίο και διεγράφη σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 46.760 και ημερομηνία 16 Οκτωβρίου 1997, στα πλαίσια της κυβερνητικής πολιτικής για αναθεώρηση των κοινοτικών συνεισφορών για την εκτέλεση έργων αναπτύξεως και διαγραφή κοινοτικών δανείων που οφείλονται στους δανειστικούς επιτρόπους πριν από το 1974.”

Απάντηση ημερομηνίας 13 Ιουλίου 1998 του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κ. Νίκου Ρολάνδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 159, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Η αίτηση για ηλεκτροδότηση ηλεκτροτουρμπίνας στην περιοχή ‘Βούναρος’ της κοινότητας Κάτω Ακουρδάλειας έγινε από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και παρελήφθη στα γραφεία της ΑΗΚ στην Πάφο στις 8 Δεκεμβρίου 1997. Έγινε η σχετική μελέτη από την ΑΗΚ, η οποία προνοούσε για επέκταση του δικτύου ψηλής τάσης και εγκατάσταση μετασχηματιστή επί πασσάλου. Στη συνέχεια, εξασφαλίστηκαν οι συγκαταθέσεις των διάφορων κυβερνητικών τμημάτων και των επηρεαζομένων ιδιοκτητών γης, διαδικασία που συνήθως είναι χρονοβόρα.

Η ΑΗΚ έχει ήδη εκδώσει τους τελικούς της όρους στις 19 Ιουνίου 1998, οπότε μετά την πληρωμή του απαιτούμενου ποσού θα προχωρήσει στην ηλεκτροδότηση της ηλεκτροτουρμπίνας.”

Απάντηση ημερομηνίας 3 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄ Β΄ 163, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα των κατοίκων της κοινότητας Κάτω Ακουρδάλειας όπως, στα πλαίσια της διεύρυνσης του αρδευτικού έργου Ευρέτου, συμπεριληφθεί και περιοχή της κοινότητας, επιθυμώ να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

(1) Ο Διευθυντής του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων με ενημέρωσε ότι, παρόλο που ο κοινοτάρχης δεν υπέβαλε γραπτώς και σε χάρτη τις συγκεκριμένες εκτάσεις που ζητείται να αρδευτούν, όταν του είχε ζητηθεί το Μάιο του 1996, το τμήμα του είχε προβεί σε καθορισμό έκτασης γύρω στα 200 δεκάρια στις περιοχές “Δκιάζιο”, “Μεχμέτης” και “Βουνάρκα”, οι οποίες υψομετρικά θα μπορούσαν να καλυφθούν από τη δεξαμενή του πιο πάνω έργου στην οποία μεταφέρεται νερό με άντληση από το φράγμα Ευρέτου για άρδευση περιοχών των κοινοτήτων Σίμου, Γιόλου και Μηλιούς.

(2) Από τη διεξαχθείσα όμως εδαφολογική μελέτη διαπιστώθηκε ότι το μεγαλύτερο μέρος της υποδειχθείσας περιοχής καλύπτεται από εδάφη “περιορισμένης καταλληλότητας” για γεωργικούς σκοπούς, με αποτέλεσμα η προταθείσα έκταση να καθίσταται μη συμπαγής.

(3) Με βάση τα πιο πάνω, αποφασίσθηκε η επιλογή από τα αρμόδια τμήματα του υπουργείου, σε συνεργασία με τη χωρική αρχή της κοινότητας, νέας περιοχής πλέον κατάλληλης για άρδευση. Η τελική όμως απόφαση για έγκριση ή μη του αιτήματος της κοινότητας για παροχή νερού από το φράγμα Ευρέτου για άρδευση θα εξαρτηθεί από

τα αποτελέσματα της επαναξιολόγησης των πραγματικών υδατικών αναγκών των περιοχών που έχουν ήδη επιλεγεί να αρδευτούν από το πιο πάνω έργο στις κοινότητες Σίμου, Γιόλου και Μηλιούς. Κατά την επαναξιολόγηση θα ληφθεί υπόψη, εκτός των διαθέσιμων υδατικών πόρων, και η μέγιστη απόδοση σε νερό του υφιστάμενου αντλητικού συστήματος και του κεντρικού αγωγού άντλησης.”

Απάντηση ημερομηνίας 30 Ιουλίου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 164, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα των κατοίκων της κοινότητας Μηλιού να δοθεί οικονομική χάρη όσον αφορά το δάνειο που έγινε για την εκτέλεση του αρδευτικού έργου ‘Λισκιαρίν’, επιθυμώ να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

1) Η Επιτροπή του Αρδευτικού Τμήματος Μηλιού συνήψε το 1983 δάνειο από τους Δανειστικούς Επιτρόπους ύψους £20.557, ποσό που αντιπροσώπευε το 1/3 της ολικής δαπάνης του έργου που ήταν £61.670, για την εκτέλεση του έργου αξιοποίησης του νερού του αργακιού “Λισκιαρίν”. Νομικά εμπόδια (δικαιώματα νερού) που παρουσιάστηκαν το 1984 κατά τον προγραμματισμό της εκτέλεσης του έργου καθυστέρησαν την έναρξη των εργασιών, με αποτέλεσμα αυτό να ολοκληρωθεί το 1989.

2) Από τη συμπλήρωση του έργου μέχρι και το 1995 αυτό λειτούργησε κανονικά και το νερό του αργακιού διοχετευόταν στη δεξαμενή του αρδευτικού Μηλιού. Κατά την ίδια περίοδο ιδιώτες εξασφάλισαν με απόφαση του δικαστηρίου στις 12 Απριλίου 1994 δικαιώματα χρήσης του νερού του αργακιού ‘Λισκιαρίν’ κατά 2/7. Εξαιτίας, όμως, της απόφασης αυτής και της σημαντικής μείωσης του νερού του αργακιού λόγω της παρατεταμένης ανομβρίας, η κοινότητα Μηλιού ζήτησε και ανόρυξε την κυβερνητική

γεώτρηση με αρ. 68/94, για κάλυψη των υδρευτικών και αρδευτικών αναγκών της, της οποίας η λειτουργία άρχισε από το 1996. Για την εκτέλεση του εν λόγω έργου η κοινότητα έχει επιβαρυνθεί με επιπρόσθετα δάνεια ύψους £13.125, ποσό το οποίο μειώθηκε κατά £8.750 λόγω μείωσης της συνεισφοράς της κοινότητας από 15% σε 5%.

3) Το αίτημα της κοινότητας Μηλιού να δοθεί οικονομική χάρη όσον αφορά το δάνειο που είχε συνάψει για εκτέλεση του πιο πάνω αρδευτικού έργου θα μελετηθεί περαιτέρω σε συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο Εσωτερικών και το Υπουργείο Οικονομικών.”

Απάντηση ημερομηνίας 17 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη, στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 168, ημερομηνίας 15 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του που λήφθηκε στις 20 Μαΐου 1998 ενέκρινε όπως τα πλεονάζοντα οικόπεδα στο χωριό Θελέτρα διατίθενται στο 80% της τρέχουσας τιμής, όπως αυτή καθορίζεται από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Νοείται ότι η απόφαση αυτή θα εφαρμόζεται αποκλειστικά στις συμβάσεις που υπογράφονται για την παραχώρηση των οικοπέδων (πλεοναζόντων) μετά τη λήψη της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου και δεν περιλαμβάνει τις συμβάσεις που ήδη έχουν υπογραφεί.”

Απάντηση ημερομηνίας 15 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 169, ημερομηνίας 15 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

Στην κοινότητα Θελέτρας κατοικούν έξι κτηνοτρόφοι οι οποίοι διατηρούν συνολικά εκατόν τριάντα δύο αιγοπρόβατα. Οι τέσσερις έχουν τα υποστατικά των ζώων τους στην περίμετρο της κατοικημένης περιοχής και δεν προκαλούν οχληρία. Οι υπόλοιποι δύο διατηρούν τα υποστατικά τους στο κέντρο της κοινότητας. Το Επαρχιακό Γεωργικό

Γραφείο Πάφου βρίσκεται σε επαφή με τους δύο αυτούς κτηνοτρόφους και καταβάλλεται προσπάθεια για επίλυση του προβλήματος σε συνεργασία με το Γραφείο επάρχου Πάφου.

Κατά την άποψη των αρμοδίων υπηρεσιών, δεν ενδείκνυται θέμα ανάπτυξης ή δημιουργίας κτηνοτροφικής ζώνης ή περιοχής, γιατί τόσο ο αριθμός των κτηνοτρόφων όσο και ο αριθμός των ζώων είναι πολύ μικρός.”

Απάντηση ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1998 του υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Λουκούργου Κάππα στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 171, ημερομηνίας 28 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Αναφορικά με το αίτημα για κατασκευή επιπλέον αίθουσας διδασκαλίας στην κοινότητα Τάλας αναφέρω τα ακόλουθα:

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, ύστερα από σχετική έρευνα, έχει διαπιστώσει ότι ο μαθητικός πληθυσμός της κοινότητας Τάλας από τη σχολική χρονιά 1998-99 και για τα επόμενα πέντε χρόνια θα διαφοροποιηθεί, σε βαθμό που τα τμήματά του ν’ αυξηθούν σε τέσσερα αντί σε τρία που είναι σήμερα.

Στις προτάσεις για τον καταρτισμό των προϋπολογισμών του 1999 έχει περιληφθεί πρόνοια για ανέγερση μιας αίθουσας διδασκαλίας.

Για τη σχολική χρονιά 1998-99 έχουν ήδη δοθεί οδηγίες προς τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, για να συνεργαστούν με τις τοπικές αρχές για προσωρινή επίλυση του προβλήματος που θα παρουσιαστεί.”

Απάντηση ημερομηνίας 1ης Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 172, ημερομηνίας 28 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Τάλας για ανόρυξη γεώτρησης για σκοπούς ύδρευσης της κοινότητας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το Συμβούλιο Βελτιώσεως Τάλας έχει ήδη προχωρήσει στην ανόρυξη γεώτρησης με σκοπό την ενίσχυση της υδατοπρομήθειας της κοινότητας ενόψει των συνεχώς αυξανόμενων αναγκών της αλλά και της λειψυδρίας, που αποτελεί καθημερινό φαινόμενο στον τόπο μας.

Η γεώτρηση κρίθηκε επιτυχής και ικανοποιητική τόσο σε ποσότητα όσο και σε καταλληλότητα του νερού για τον προοριζόμενο σκοπό, αφού έγιναν προς τούτο οι σχετικές μετρήσεις και αναλύσεις με την επίβλεψη πάντοτε του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων.

Στη συνέχεια, αφού λήφθηκε η σχετική απόφαση του Συμβουλίου Βελτιώσεως Τάλας, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ετοίμασε σχετική μελέτη με τους όρους, τις προδιαγραφές κ.λπ. για τον εξοπλισμό της γεώτρησης με την τοποθέτηση ηλεκτροτουρμπίνας, καθώς και των συναφών εξαρτημάτων. Ήδη, το συμβούλιο έχει προβεί στη ζήτηση σχετικών προσφορών.”

Απάντηση ημερομηνίας 23 Σεπτεμβρίου 1998 του υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 173, ημερομηνίας 28 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Αναφορικά με διάφορα προβλήματα των κοινοτήτων Τάλας και Κισσόνεργας σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Σηματοδότηση του δρόμου Κισσόνεργας-Τάλας με αναγραφή στις οδικές πινακίδες των ονομασιών του κόλπου των Κοραλλίων καθώς και του μοναστηριού του Αγίου Νεοφύτου.

Ο δρόμος υπάγεται στην αρμοδιότητα των συμβουλίων βελτιώσεως Τάλας και Κισσόνεργας. Τμήματα αυτού είναι επιστρωμένα με μπετόν και ο υπόλοιπος δρόμος με άσφαλτο. Η γενική κατάστασή του κρίνεται ικανοποιητική παρά το γεγονός ότι σε ορισμένα σημεία χρήζει ορισμένων βελτιώσεων, οι οποίες θα γίνουν

μέσα στα πλαίσια των διαθέσιμων πιστώσεων των δύο συμβουλίων στους εκάστοτε Προϋπολογισμούς Αναπτύξεως.

Το συμβούλιο βελτιώσεως Τάλας έχει τοποθετήσει οδική πινακίδα στην αρχή του δρόμου με την ένδειξη “προς Κισσόνεργα”, το δε συμβούλιο Κισσόνεργας έχει ήδη παραγγείλει οδική πινακίδα με την ένδειξη “προς Τάλα”, η οποία αναμένεται να τοποθετηθεί σύντομα στο κατάλληλο σημείο. Πρόκειται για δρόμο τοπικής σημασίας, Γι’ αυτό και στο παρόν τουλάχιστο στάδιο δεν ενδείκνυται να τοποθετηθεί πινακίδα με τις ενδείξεις “προς Άγιο Νεόφυτο” και “Κόλπο των Κοραλλίων”. Αυτό θα γίνει όταν διαπλατυνθεί μελλοντικά ο δρόμος, ώστε να μπορεί να απορροφά και ανάλογη οδική κίνηση χωρίς προβλήματα για την οδική ασφάλεια.

2. Σηματοδότηση στις συμβολές των δρόμων του αναδασμού με το δρόμο που κατευθύνεται προς το στρατόπεδο του ναυτικού.

Ο δρόμος που κατευθύνεται προς το στρατόπεδο του ναυτικού και υπάγεται στην αρμοδιότητα του Τμήματος Δημοσίων Έργων έχει αποπερατωθεί πρόσφατα. Προειδοποιητικές πινακίδες “STOP” έχουν ήδη τοποθετηθεί από το Τμήμα Δημοσίων Έργων σε όσους ασφαλτοστρωμένους δρόμους συναντούν κάθετα τον πιο πάνω δρόμο. Το Τμήμα Δημοσίων Έργων πολύ σύντομα θα τοποθετήσει ανάλογες πινακίδες και στους δρόμους του αναδασμού που διασταυρώνονται με τον πιο πάνω δρόμο.

3. Ολοκλήρωση της ασφαλτόστρωσης του δρόμου από την Κισσόνεργα μέσω του Γεφυριού του Άπη προς το στρατόπεδο.

Το Τμήμα αυτό του δρόμου έχει αποπερατωθεί και ασφαλτοστρωθεί πριν δύο μήνες περίπου από το Τμήμα Δημοσίων Έργων, στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται ο νέος δρόμος από την Κισσόνεργα προς το στρατόπεδο του ναυτικού.”

Απάντηση ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 174, ημερομηνίας 28 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

- “1) Η περιοχή αναδασμού Δρύμου, έκτασης 67, περίπου εκταρίων περιλαμβάνεται στο Υδατικό Έργο της Έζουσας.
- 2) Σε πρώτο στάδιο έγινε ο προκαταρκτικός καθορισμός της περιοχής που θα αρδευθεί και στην οποία θα προωθηθεί η εφαρμογή του αναδασμού.
- 3) Στη συνέχεια έγινε εκτεταμένη ενημέρωση/διαφώτιση των ενδιαφερόμενων ιδιοκτητών για το σχέδιο του αναδασμού και την ωφελιμότητα που θα προκύψει από την εφαρμογή του.
- 4) Η περαιτέρω προώθηση του σχεδίου θα εξαρτηθεί από την όλη πορεία υλοποίησης του υδατικού έργου της Έζουσας.”

Απάντηση ημερομηνίας 23 Σεπτεμβρίου 1998 του υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 175, ημερομηνίας 28 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Αναφορικά με διάφορα προβλήματα της κοινότητας Δρύμου σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Ολοκλήρωση της επίστρωσης με μπετόν του δρόμου Δρύμου-Γιόλου
Ο συγκεκριμένος δρόμος είναι χωμάτινος και ενώνει τις κοινότητες Δρύμου και Γιόλου . Έχει μήκος τέσσερα περίπου χμ. και ήδη η Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου έχει προγραμματίσει τη σταδιακή βελτίωσή του μέσω των ετήσιων Προϋπολογισμών Ανάπτυξης. Συγκεκριμένα, μέσα στο 1998 υπάρχει πρόνοια για τη διάθεση ποσού Λ.Κ. 10.000 για την επίστρωση με μπετόν τμήματος του δρόμου (κονδύλι Ορεινών Χωριών).

Ανάλογη πρόνοια υπάρχει και στις προτάσεις μας για τον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης του 1999.

2. Συντήρηση του οδικού δικτύου της κοινότητας

Μέσα στο 1998 θα δαπανηθούν τα πιο κάτω ποσά για τη βελτίωση/συντήρηση των δρόμων του χωριού.

(α) Λ.Κ. 2.500= (Λ.Κ.2.250 κυβέρνηση, Λ.Κ. 250 χωριό) για τη βελτίωση των δρόμων του χωριού. (Κεφ. 16.07.3 - Άρθρο 41.614)

(β) Λ.Κ.3.500=(Λ.Κ. 3.150 κυβέρνηση, Λ.Κ. 350 χωριό) (Κεφ. 16.07.3 - Άρθρο 41.247) για τη βελτίωση των αγροτικών δρόμων του χωριού.

(γ) Λ.Κ.2.600 = (Εξ ολοκλήρου από την κυβέρνηση) για τη βελτίωση/συντήρηση των αμπελουργικών δρόμων του χωριού.

Ανάλογα ποσά αναμένεται να χορηγηθούν και μέσα στο 1999. Τα πιο πάνω ποσά θεωρούνται απόλυτα ικανοποιητικά για τη βελτίωση των δρόμων της κοινότητας.

3. Αλλαγή του υδρευτικού δικτύου της κοινότητας

Το υδρευτικό δίκτυο της κοινότητας κατασκευάσθηκε και λειτουργεί από το 1953. Σύμφωνα με τον κοινοτάρχη Δρύμου, στο παρόν στάδιο δεν επιθυμείται η αντικατάσταση του δικτύου λόγω άλλων υποχρεώσεων και προτεραιοτήτων. Σημειώνεται ότι το υδρευτικό δίκτυο λειτουργεί ικανοποιητικά χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα.

4. Οικονομική στήριξη της κοινότητας και απαλλαγή των χρεών της

Όλα τα έργα που εκτελούνται στην κοινότητα γίνονται με κυβερνητική συνεισφορά και μικρή συνεισφορά της κοινότητας. Με την υπ' αρ. 47.760 απόφασή του, ημερομηνίας 16 Οκτωβρίου 1997, το Υπουργικό Συμβούλιο μείωσε τη συνεισφορά του χωριού από 20% σε 10%, ενώ ποσό Λ.Κ. 7.000 διαγράφηκε από τα δάνεια που είχε συνάψει το χωριό για αναπτυξιακά έργα.

Μέσα στο 1997 παραχωρήθηκε στη χωριτική αρχή ποσό Λ.Κ. 200 ως οικονομική βοήθεια για τον καθαρισμό της κοινότητας μέσα στα πλαίσια της εκστρατείας καθαριότητας. Ανάλογο ποσό υπολογίζεται ότι θα παραχωρηθεί και μέσα στο τρέχον έτος.”

Απάντηση ημερομηνίας 14 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 176, ημερομηνίας 28 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“1) Επίστρωση με μπετόν των αγροτικών δρόμων

Η βελτίωση/συντήρηση και η επίστρωση με μπετόν των αγροτικών δρόμων του χωριού γίνεται κάθε χρόνο από το σχετικό κονδύλι του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως (Κεφ. 16.07.3 - Άρθρο 41.247 “Συντήρηση Αγροτικών Δρόμων”). Το 1997 παραχωρήθηκε ποσό £3.000 (£2.550 κυβέρνηση - £450 χωριό) για τη συντήρηση των αγροτικών δρόμων.

Φέτος θα δαπανηθεί ποσό £3.500 (£3.325 κυβέρνηση - £175 χωριό), ενώ λήφθηκε πρόνοια στις προτάσεις για τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1999 για παραχώρηση επίσης ποσού ύψους £3.500 (£3.325 κυβέρνηση - £175 χωριό). Παράλληλα σημειώνεται ότι ποσό £3.000 θα δοθεί στην κοινότητα μέσα στο τρέχον έτος για τη βελτίωση/συντήρηση των αμπελουργικών δρόμων της κοινότητας.

Η επίστρωση των αγροτικών δρόμων με μπετόν γίνεται σταδιακά και ειδικά σε σημεία ανηφορικά ή σημεία που υφίστανται διάβρωση από τα νερά της βροχής.

2) Ολοκλήρωση της επίστρωσης με μπετόν του δρόμου μεταξύ Δρυινιάς - Δρύμου

Ο συγκεκριμένος δρόμος έχει μήκος περίπου τεσσάρων χμ. Ο δρόμος επιστρώνεται σταδιακά με μπετόν από το κονδύλι του εκάστοτε Προϋπολογισμού Αναπτύξεως (Κεφ. 16.07.3 - Άρθρο 41.836). Μέσα στο 1998 δαπανήθηκε ποσό £6.000

και βελτιώθηκε τμήμα του δρόμου εννιακόσιων τ.μ. Για το 1999 προβλέπεται η διάθεση ποσού £10.000 για τη συνέχιση και συμπλήρωση των εργασιών βελτίωσης του δρόμου.

3) Οικονομική στήριξη της κοινότητας και διαγραφή των χρεών της

Η κοινότητα έχει ανακουφισθεί σημαντικά με τη μείωση της συνεισφοράς της για την εκτέλεση αναπτυξιακών έργων σε 5% (Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 46.760 ημερ. 16 Οκτωβρίου 1997) και με τη διαγραφή ποσού £5.647 από τα οφειλόμενα δάνειά της (αρ. Απόφασης Υπουργικού Συμβουλίου όπως πιο πάνω).

Τα δάνεια της κοινότητας προς τους Δανειστικούς Επιτρόπους αφορούν ολικό ποσό £1.907 πλέον τόκους (T469/97 £400, T486/92 £1.507).”

Απάντηση ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους, στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 178, ημερομηνίας 28 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

- “1) Η περιοχή “Θάλασσες”, που εμπίπτει στα χωρητικά όρια του χωριού Σίμου, περιλαμβάνεται στο σχέδιο αναδασμού Σίμου-Λουκρουνού, που πρόκειται ν’ αρδευτεί από το φράγμα Ευρέτου.
- 2) Η περιοχή αναδασμού, που έχει έκταση γύρω στα εκατό περίπου εκτάρια, καθορίστηκε από την προσωρινή Επιτροπή Αναδασμού στις 5 Μαΐου 1997. Στη συνέχεια ζητήθηκε, στις 17 Ιουλίου 1997, από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, η ετοιμασία του καταλόγου ιδιοκτητών, η οποία δεν προωθήθηκε, ακόμα, λόγω έλλειψης προσωπικού του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.
- 3) Στο μεταξύ ετοιμάστηκε το προσχέδιο του νέου οδικού δικτύου, το οποίο διαβιβάστηκε στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για τον προκαταρκτικό

σχεδιασμό του αρδευτικού δικτύου, που είναι απαραίτητος για την παραγωγή των αναγκαίων σωλήνων και εξαρτημάτων.

4) Μόλις ετοιμαστεί ο κατάλογος ιδιοκτητών από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, το Τμήμα Αναδάσμου θα προχωρήσει στη διενέργεια ψηφοφορίας και στην έναρξη των ουσιαστικών εργασιών εφαρμογής του αναδάσμου στην πιο πάνω αναφερόμενη περιοχή.”

Απάντηση ημερομηνίας 21ης Αυγούστου 1998 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Λυκούργου Κάππα στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 183, ημερομηνίας 3 Ιουνίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

1. “Με βάση τα υφιστάμενα σχέδια υπηρεσίας του Δασκάλου Ειδικής Εκπαίδευσης, για να δικαιούται κάποιος να εγγραφεί στους πίνακες διοριστέων Δασκάλων Ειδικής Εκπαίδευσης όλων των ειδικοτήτων, πρέπει να κατέχει πτυχίο πανεπιστημίου ή τίτλο ή ισότιμο προσόν στην απαιτούμενη ειδικότητα ή πτυχίο πανεπιστημίου, όπως απαιτείται για τη θέση δασκάλου (δημοτική εκπαίδευση κλ. Α8 - Α10), καθώς επίσης και μονοετή τουλάχιστον εξειδίκευση στο θέμα της απαιτούμενης ειδικότητας ή μονοετή τουλάχιστον εξειδίκευση με κύριο θέμα την απαιτούμενη ειδικότητα.
2. Ως εκ τούτου οι φυσιοθεραπευτές, απόφοιτοι ανώτερων σχολών της Ελλάδας (Τ.Ε.Ι), δε δικαιούνται να εγγραφούν στους πίνακες διοριστέων στη μισθολογική κλίμακα Α8 - Α10.”

Απάντηση ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 187, ημερομηνίας 12 Ιουνίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα των χωριών Σκούλλη, Γουδί και Χρυσοχού για καθορισμό και επαναοριοθέτηση στη σωστή θέση της κοίτης του ποταμού που τα διασχίζει, σας πληροφορώ ότι το θέμα εμπίπτει κυρίως στην αρμοδιότητα του επάρχου Πάφου, προς τον οποίο διαβιβάστηκε η ερώτηση για τις απαραίτητες ενέργειες.”

Απάντηση ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 189, ημερομηνίας 12 Ιουνίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Το αρδευτικό έργο του υπό αναφορά αρδευτικού τμήματος εκτελέστηκε κατά την περίοδο 1976-1977, δηλαδή πριν από είκοσι δύο χρόνια, και η αρδευτική επιτροπή κατέβαλε έναντι της συνεισφοράς της στο κόστος του έργου, μέσω κυβερνητικής δανειοδότησης, το ποσό των £7.325.

Επειδή έκτοτε, όπως πληροφορούμαι, η αρδευτική επιτροπή δεν κατέβαλλε οποιοδήποτε ποσό για εξόφληση του δανείου της, το χρέος της, περιλαμβανομένων και των δεδουλευμένων τόκων, ανήλθε μέχρι τις αρχές του 1998 στο ποσό των £17.882,19. Το Υπουργείο Εσωτερικών, σε μια προσπάθεια να βοηθήσει το αρδευτικό τμήμα να αντεπεξέλθει στα οικονομικά του προβλήματα, για τα οποία ευθύνεται αποκλειστικά, για τους λόγους που αναφέρθηκαν ήδη, ζήτησε με σχετική πρότασή του προς το Υπουργικό Συμβούλιο και εγκρίθηκε η μείωση του εν λόγω χρέους κατά £12.191,64, με αποτέλεσμα από τις 30.4.1998 να οφείλει ποσό μόνο £5.690,55.

Από το 1988, έπειτα από αίτημα της αρδευτικής επιτροπής, παραχωρείται χοντρικά προς το εν λόγω αρδευτικό έργο μέσω της υφιστάμενης υποδομής του (δεξαμενής και αρδευτικού δικτύου) νερό από το φράγμα Ευρέτου. Ως αποτέλεσμα τούτου, το 1992 η εν λόγω αρδευτική επιτροπή, έπειτα από συνεννοήσεις με την Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου, παραχώρησε τη γεώτρηση του αρδευτικού της έργου,

εφόσον δεν τη χρησιμοποιούσε πλέον, στην επιτροπή υδατοπρομήθειας του χωριού Σκούλλη.

Ενόψει των πιο πάνω και του γεγονότος ότι το αρδευτικό τμήμα “Άγιος Ανδρόνικος” υφίσταται και διατηρεί την οντότητά του και το δάνειό του έχει μειωθεί πρόσφατα στις £5.690,55, δηλαδή σε επίπεδα πιο χαμηλά από το αρχικό δάνειο των £7.325 που συνήψε πριν από είκοσι δύο χρόνια, το αίτημα για διαγραφή ολόκληρου του χρέους δεν κρίνεται δικαιολογημένο.”

Απάντηση ημερομηνίας 24 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Εξωτερικών κ. Γιαννάκη Κασουλίδη, στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 191, ημερομηνίας 19 Ιουνίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πρόδρομου Προδρόμου.

“Η εκδήλωση διοργανώθηκε με την ευκαιρία της 800ής επετείου από της ίδρύσεως του πανεπιστημίου της Σορβόνης. Ουδεμία πρόσκληση είχε σταλεί για συμμετοχή μας και, κατά συνέπεια, δεν εκπροσωπηθήκαμε. Προστίθεται ότι, ως διεπιστώθη, ούτε και η Ελλάδα εκπροσωπήθηκε.

Όσον αφορά τα τεκταινόμενα στα πλαίσια της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της Παιδείας, το υπουργείο τούτο παρακολουθεί τις εξελίξεις και ενημερώνει σχετικά το αρμόδιο Υπουργείο Παιδείας.

Ως προς την κυπριακή συμμετοχή στη συνάντηση της Μπολόνια, μέχρι στιγμής, δεν έχει προσκληθεί η Κύπρος. Η πρεσβεία της Δημοκρατίας στο Παρίσι διερευνά το θέμα με το πανεπιστήμιο της Σορβόνης και, ευθύς ως εξασφαλίσει πληροφορίες σχετικά με τους διοργανωτές της συνάντησης, θα μας ενημερώσει για να προβούμε σε ενδεδειγμένες ενέργειες.

Θα μεριμνήσει, επίσης, για την εξασφάλιση της διακήρυξης της Σορβόνης.

Θα το εκτιμούσαμε εάν μας εφοδιάζατε με όλα τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή του ο έντιμος κύριος βουλευτής για διευκόλυνση των ενεργειών μας.”

Απάντηση ημερομηνίας 4 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 193, ημερομηνίας 25 Ιουνίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου .

“Σχετικά με την παραχώρηση οικονομικής βοήθειας στο αθλητικό σωματείο ‘Μαραθών’ Κάτω Βαρωσίων, σας πληροφορώ ότι στο εν λόγω σωματείο παραχωρήθηκε ήδη βοήθεια ύψους £1.000 για κάλυψη μέρους των εξόδων του.

Σημειώνεται ότι το θέμα της παραχώρησης οικονομικής βοήθειας σε προσφυγικά αθλητικά σωματεία συζητήθηκε πρόσφατα και στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων στην οποία διευκρινίστηκε ότι η οικονομική βοήθεια που παραχωρείται από το Υπουργείο Εσωτερικών αποτελεί συμπλήρωση της βοήθειας που τυγχάνουν τα εν λόγω προσφυγικά αθλητικά σωματεία από τον αρμόδιο φορέα, που είναι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, μέσω του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού. Εξάλλου, το αθλητικό σωματείο ‘Μαραθών’ πρόσφατα υπέβαλε την αίτησή του και, αφού εξετάστηκε, παραχωρήθηκε σ’ αυτό η προαναφερθείσα οικονομική βοήθεια.”

Απάντηση ημερομηνίας 24 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Νίκου Κόση στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 194, ημερομηνίας 25 Ιουνίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Στις 12 Ιουνίου 1998 στο χώρο του Κτηνιατρείου Λάρνακας πωλήθηκαν με δημόσιο πλειστηριασμό τα υπ’ αναφορά ερίφια τα οποία κατασχέθηκαν ως τεκμήρια. Τα ερίφια αγοράστηκαν από τον Απόστολο Αφαντίτη, οδός Κερύνειας 78, Πλατύ Αγλαντζιάς έναντι του ποσού των £1200. Από το ποσό αυτό η αστυνομία αφαίρεσε το ποσό των £340 ως έξοδα διατροφής, £60 ως έξοδα δημοπράτη και £55,08 ως έξοδα των αγγελιών στις εφημερίδες που προανήγγελλαν τον πλειστηριασμό. Τα υπόλοιπα χρήματα που ήταν £744,92 παραδόθηκαν στο γραφείο του επάρχου. Αντίγραφα των σχετικών αποδείξεων επισυνάπτονται.

Από τη διερεύνηση διεφάνη ότι οι πληροφορίες του κ. Κ. Γιάγκου είναι αβάσιμες, γιατί ο πλειστηριασμός των εριφίων έγινε καθ' όλα νόμιμα.”

Απάντηση ημερομηνίας 24 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Νίκου Κόση στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 195, ημερομηνίας 25 Ιουνίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Έγιναν όλες οι εξετάσεις και ανευρέθησαν όλα τα μέλη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας τα οποία είναι χρωμένα από την αστυνομία με υπηρεσιακό πιστόλι. Για τα δώδεκα μέλη το Εγκληματολογικό Αρχείο, Τμήμα Βαλλιστικής, κατείχε δειγματικούς κάλυκες των πιστολιών τους. Το δέκατο τρίτο πιστόλι, ο κάτοχος του οποίου είναι ο Υπαστυνόμος Ανδρέας Στυλιανού, ζητήθηκε απ' αυτόν και στις 27 Ιουλίου 1998 παρέδωσε στο ΤΑΕ (Ε) Αρχηγείου το υπηρεσιακό του πιστόλι για βαλλιστικούς σκοπούς και έλεγχο.

Με σχετικό έντυπο Αστ. 161 ζητήθηκε από την Εγκληματολογική Υπηρεσία του Αρχηγείου Αστυνομίας όπως προβεί σε σύγκριση των δειγματικών καλύκων των πιστολιών των μελών της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας μαζί με τους κάλυκες που ανευρέθησαν και παρελήφθησαν από τη σκηνή ρίψης πυροβολισμών που έγινε στην περιοχή Χοιροκοιτίας στις 6 Ιουνίου 1998.

Μετά από μικροσκοπική σύγκριση που έκανε ο εμπειρογνώμονας της αστυνομίας, υπαστυνόμος Γεώργιος Φράγκος, διαπίστωσε ότι δεν υπήρχε οποιαδήποτε ταύτιση ιχνών μεταξύ των καλύκων των πιστολιών των μελών της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας με τους κάλυκες που παρελήφθησαν από τη σκηνή του εγκλήματος. Αντίγραφο της σχετικής έκθεσης του εμπειρογνώμονα επισυνάπτεται.

Από τη διερεύνηση διεφάνη ότι οι πληροφορίες του κ. Κίκη Γιάγκου είναι αβάσιμες, γιατί κανένα από τα πιστόλια των μελών της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ενέχεται στη ρίψη πυροβολισμών.”

Απάντηση ημερομηνίας 10 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους, στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 196, ημερομηνίας 26 Ιουνίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ.

Χριστόδουλου Βενιαμίν.

“Η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας έχει εκφράσει την πολιτική βούληση και έχει δηλώσει έτοιμη να αναζητήσει τρόπους υλοποίησης υδατικών έργων τα οποία να εξυπηρετήσουν την Κύπρο στο σύνολό της, άσχετα αν οι άνθρωποι που θα ξεδιψάσουν είναι Ελληνοκύπριοι ή Τουρκοκύπριοι, ανεξάρτητα του αν τα χωράφια που θα ποτιστούν βρίσκονται στις ελεύθερες ή στις κατεχόμενες περιοχές.

Αυτή η προσέγγιση της κυβέρνησης εδράζεται σε πολιτικούς, οικονομικούς και υδατικούς λόγους. Γιατί η κυβέρνηση πρέπει να ενδιαφέρεται για το σύνολο των κατοίκων της Δημοκρατίας, γιατί τέτοια δικοινοτικά έργα υπάρχει πολύ σοβαρό ενδεχόμενο να χρηματοδοτηθούν πλήρως από ξένη βοήθεια, αλλά και γιατί η υδατική κατάσταση του τόπου μας επιβάλλει όσο ποτέ την αξιοποίηση και της τελευταίας σταγόνας νερού.

Προηγούμενο μιας τέτοιας συνεργασίας με παρόμοια χαρακτηριστικά ήταν το αποχετευτικό σύστημα της Λευκωσίας.

Στο τραπέζι της συζήτησης - και με την ενθάρρυνση του Ο.Η.Ε., των Η.Π.Α. και της Ευρωπαϊκής Ένωσης - τέθηκαν δύο τέτοια έργα. Η αξιοποίηση των λυμάτων του αποχετευτικού της Λευκωσίας και η χρησιμοποίηση του ανακυκλωμένου νερού για γεωργικούς σκοπούς και η αξιοποίηση όσων νερών του Καρκώτη χύνονται σήμερα στη θάλασσα, τόσο για σκοπούς άρδευσης όσο και ύδρευσης.

Ο λόγος που η περίπτωση Καρκώτη τέθηκε στο δικοινοτικό πλαίσιο είναι γιατί, ενώ οι πηγές του ποταμού βρίσκονται στις ελεύθερες περιοχές, το ποτάμι καταλήγει σε θαλάσσια περιοχή που δεν ελέγχει το κράτος. Όπως ακριβώς λέγει το έντιμο μέλος της

Βουλής στην ερώτησή του “το νερό ανήκει - και πάντοτε ανήκε - στις κοινότητες κατά μήκος της κοίτης του ποταμού”. Κατά μήκος της κοίτης του ποταμού βρίσκονται και ελληνοκυπριακά και τουρκοκυπριακά και μικτά χωριά. Σήμερα τα νερά του ποταμού αρδεύουν όχι μόνο περιοχές που ελέγχει το κράτος αλλά και περιοχές που βρίσκονται στα κατεχόμενα, είτε αυτές είναι τουρκοκυπριακής ιδιοκτησίας είτε είναι ελληνοκυπριακής ιδιοκτησίας και κατέχονται παράνομα.

Αυτά τα δεδομένα έδωσαν στο έργο το χαρακτηρισμό του δικοινοτικού. Η ανάγκη για συνεννόηση με την τουρκοκυπριακή ηγεσία - και όχι με τις κατοχικές αρχές - προκύπτει και από την πρόνοια των σχεδίων του έργου που προβλέπει μεταφορά έξι εκατομμυρίων κυβικών μέτρων νερού ετησίως για ύδρευση της πρωτεύουσας, στο σύνολο της, και των γειτονικών δήμων.

Συνοπτικά η ανάγκη για κάποια συνεννόηση μεταξύ της κυπριακής κυβέρνησης και της τουρκοκυπριακής ηγεσίας προκύπτει από τη φύση και το χαρακτήρα του έργου. Δυστυχώς, η μέχρι στιγμής ανταπόκριση της τουρκοκυπριακής ηγεσίας δεν είναι θετική.”

Απάντηση ημερομηνίας 21ης Αυγούστου 1998 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Λυκούργου Κάππα στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 197, ημερομηνίας 1ης Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ανδρέα Φιλίππου.

“Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αμέσως, μόλις ενημερώθηκε από τις αρμόδιες υπηρεσίες του για την ανάγκη που προέκυψε για μια ακόμη αίθουσα διδασκαλίας στη χρονιά 1998-99, έδωσε οδηγίες στις Τεχνικές του Υπηρεσίες και ταυτόχρονα έθεσε στη διάθεσή τους το αναγκαίο κονδύλι για εκτέλεση όλων των αναγκαίων εργασιών μετατροπής μιας υφιστάμενης αποθήκης σε αίθουσα διδασκαλίας.

Με τις ίδιες οδηγίες επισημαινόταν ότι το έργο θα πρέπει να θεωρηθεί και να τύχει άμεσης προτεραιότητας.

Για την πιο πάνω θέση μας ενημερώθηκε τόσο ο πρόεδρος της Σχολικής Εφορείας Λεμεσού όσο και ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Γονέων και Κηδεμόνων Δημοτικών Σχολείων Πόλης και Επαρχίας Λεμεσού.”

Απάντηση ημερομηνίας 4 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Υγείας κ. Χρίστου Σολωμή στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 198, ημερομηνίας 6 Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους .

“Το νοσοκομείο Πόλης Χρυσοχούς πριν από 4 χρόνια παρέλαβε ένα φορητό αναπνευστήρα για τη μεταφορά ασθενών ή τραυματιών που χρειάζονται διασωλήνωση. Κατά την ίδια χρονική περίοδο το νοσοκομείο Πάφου παρέλαβε επίσης ένα φορητό αναπνευστήρα για τις μεταφορές ασθενών-τραυματιών κυρίως προς τη Λευκωσία.

Έξι μήνες μετά το νοσοκομείο Πάφου ζήτησε επείγοντως τον αναπνευστήρα της Πόλης για να στείλει και δεύτερο άρρωστο στη Λευκωσία την ίδια μέρα. Να σημειωθεί ότι το φορητό αναπνευστήρα χειρίζονται αναισθησιολόγοι ή γιατροί που έχουν εκπαιδευτεί στο χειρισμό του.

Στο νοσοκομείο Πόλης ο αναπνευστήρας παρέμεινε αχρησιμοποίητος, διότι κανείς από το ιατρικό προσωπικό δεν μπορούσε να τον χειριστεί. Έγιναν προσπάθειες εκπαίδευσης του ιατρικού προσωπικού, αλλά λόγω φόρτου εργασίας δεν έγινε κατορθωτή.

Ο αναπνευστήρας, όπως είναι φυσικό, από τότε μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο Πάφου και χρησιμοποιείται όταν είναι ανάγκη. Μόλις εκπαιδευτεί ιατρικό προσωπικό στο χειρισμό του αναπνευστήρα, αυτός θα μεταφερθεί στο νοσοκομείο της Πόλης.”

Απάντηση ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Λυκούργου Κάππα στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 200, ημερομηνίας 6 Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού είναι ενήμερο για τις ανάγκες του σχολείου της κοινότητας Κονιών όπως επίσης και για τις μελλοντικές ανάγκες που θα δημιουργηθούν λόγω της οικιστικής ανάπτυξης της περιοχής που παρατηρείται σήμερα και η οποία αναμένεται να συνεχιστεί.

Για αντιμετώπιση των αναγκών αυτών το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού μελέτησε δύο εναλλακτικές λύσεις: (α) την ανέγερση νέου σχολικού κτιρίου και (β) την επέκταση και αναβάθμιση ποιοτικά του υφιστάμενου κτιρίου. Η μελέτη αυτή βρίσκεται στο τελικό στάδιο και αναμένονται κάποιες απόψεις άλλων κυβερνητικών υπηρεσιών, για να οριστικοποιηθεί η τελική λύση.

Ανεξάρτητα από τη λύση που τελικά θα δοθεί, κατά την περσινή χρονιά το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προχώρησε στην εκτέλεση ευρείας κλίμακας έργων συντήρησης, βελτίωσης και προσθηκών στο υφιστάμενο σχολικό κτίριο, σε τέτοιο βαθμό που πιστεύουμε ότι οι ανάγκες του σχολείου ικανοποιούνται σε μεγάλο βαθμό και σε καμιά περίπτωση δεν πιστεύουμε ότι, λόγω των κτιρίων, παρακωλύεται το έργο του σχολείου ή ότι η ποιότητα της εκπαίδευσης που προσφέρεται στα παιδιά που φοιτούν σ’ αυτό είναι υποβαθμισμένη.

Απάντηση ημερομηνίας 11 Σεπτεμβρίου 1998 του υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Λυκούργου Κάππα στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 201, ημερομηνίας 6 Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με την ανέγερση νέου νηπιαγωγείου στην κοινότητα Κονιών αναφέρω τα ακόλουθα:

Η ανέγερση κτιρίων νηπιαγωγείων αναλαμβάνεται από τις κοινότητες και τους συνδέσμους γονέων. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού μπορεί μέσω των Τεχνικών Υπηρεσιών να εκπονήσει τα σχέδια και να επιβλέψει την ανέγερση του κτιρίου.

Η κοινότητα Κονιών διέθετε για το σκοπό αυτό ποσό £45.000 (όπως μας είχε πληροφορήσει ο κοινοτάρχης) αλλά χρειάζεται η παραχώρηση γης για την ανέγερση του νηπιαγωγείου. Η κοινότητα θα πρέπει να προχωρήσει προς την κατεύθυνση αυτή.”

Απάντηση ημερομηνίας 23 Σεπτεμβρίου 1998 του υπουργού Άμυνας κ. Γιαννάκη Ομήρου στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 202, ημερομηνίας 6 Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σας πληροφορώ ότι η Εθνική Φρουρά έχει εξεύρει νέο χώρο για εκπαίδευση των εφέδρων σε απόσταση δύο χιλιομέτρων από την κοινότητα Κονιών.

Από τη χρήση του παραπάνω νέου χώρου το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Φρουράς εκτιμά ότι δε θα ανακύψουν προβλήματα στο μέλλον.”

Απάντηση ημερομηνίας 20 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 203, ημερομηνίας 6 Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Κινούσας για άμεση τοποθέτηση ηλεκτροτουρμπίνας σε ανορυχθείσα γεώτρηση και ένωση του όλου συστήματος με το υδρευτικό δίκτυο του χωριού, επιθυμώ να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

Η γεώτρηση με αρ. 13/98 ανορύχθηκε πρόσφατα από το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης με σκοπό την ενίσχυση της υδατοπρομήθειας του χωριού Κινούσα. Για να μπορέσει το αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων να

προχωρήσει στην ετοιμασία σχεδίου αξιοποίησης της εν λόγω γεώτρησης, είναι απαραίτητο να προηγηθεί δοκιμαστική άντληση.

Με βάση τα αποτελέσματα που θα προκύψουν από τη 48ωρη δοκιμαστική άντληση, θα ετοιμαστεί σχέδιο και εκτίμηση δαπάνης για το έργο αυτό, το οποίο θα υποβληθεί στον έπαρχο Πάφου για την προώθηση της εκτέλεσής του μέσω του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως του 2000.”

Απάντηση ημερομηνίας 7 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 208, ημερομηνίας 6 Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Η αρδευτική κάλυψη γης της κοινότητας Άρμου θα μελετηθεί υπό το φως της νέας μελέτης που διεξάγεται για τη χωρητικότητα του φράγματος Επισκοπής στον ποταμό της Έζουσας. Αναφέρεται, με την ευκαιρία, ότι το υδροφόρο στρώμα της κοινότητας Άρμου υπεραντλείται και γι’ αυτό δεν είναι δυνατή η περαιτέρω εκμετάλλευσή του μέσω γεωτρήσεων για σκοπούς άρδευσης.”

Απάντηση ημερομηνίας 22 Σεπτεμβρίου 1998 του υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 210, ημερομηνίας 8 Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αρδευτικό πρόβλημα της κοινότητας Μαραθούντας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης, οι γεωλογικές και υδρογεωλογικές συνθήκες στην περιοχή Μαραθούντας είναι δυσμενείς για την ανεύρεση ποσοτήτων υπόγειου νερού ικανών για την ικανοποίηση αρδευτικών αναγκών. Μικρές ποσότητες, που αντλούνται από μερικές ιδιωτικές γεωτρήσεις στην περιοχή αυτή, ικανοποιούν μόνο τις περιορισμένες ανάγκες των ιδιοκτητών τους.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι το θέμα άρδευσης περιοχών των κοινοτήτων Μαραθούνας, Άρμου και Κονιών εμπίπτει στα πλαίσια της μελέτης του υδατικού έργου του φράγματος Επισκοπής.”

Απάντηση ημερομηνίας 14 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 213, ημερομηνίας 8 Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σας πληροφορώ ότι κατόπιν εδαφολογικών και άλλων μελετών που έγιναν από το Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως διαπιστώθηκε σοβαρό εδαφολογικό πρόβλημα σε μικρή μόνο περιοχή της υπό αναφοράν κοινότητας. Η μελέτη αυτή βρίσκεται στο τελικό στάδιο και αναμένεται σύντομα να προωθηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη σχετικής απόφασης. Σημειώνεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο με τις αποφάσεις του με αρ. 42.286 και ημερ. 3.3.95 και 43.011 και ημερ. 30.8.95 ενέκρινε Σχέδιο Παροχής Κρατικής Βοήθειας για μετακίνηση χωριών λόγω εδαφολογικών προβλημάτων.”

Απάντηση ημερομηνίας 24 Σεπτεμβρίου 1998 του υπουργού Υγείας κ. Χρίστου Σολωμή στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 8, ημερομηνίας 22 Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Αναφορικά με επίσκεψη ιατρού στην κοινότητα Κρίτου Τέρα σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Επίσκεψη ιατρικού λειτουργού στο αγροτικό υγειονομικό υπόκεντρο της κοινότητας Κρίτου Τέρα γίνεται ανά δεκαπενθήμερο από το Αγροτικό Νοσοκομείο Πόλης Χρυσοχούς, μέσα στα πλαίσια των περιοδειών που εκτελούνται σε χωριά της περιοχής.

Κατά τη θερινή περίοδο, λόγω αδειών του προσωπικού και επειδή ο αριθμός των ιατρικών λειτουργών και φαρμακοποιών του νοσοκομείου Πόλης είναι μικρός, το

πρόγραμμα περιοδίων αναπροσαρμόζεται ανάλογα και οι κοινότητες ενημερώνονται για τις νέες διευθετήσεις.

Συγκεκριμένα για την κοινότητα Κρίτου Τέρα η περιοδεία εκτελείτο μια φορά το μήνα. Με αυτή τη διευθέτηση τα χρόνια περιστατικά είχαν τη δυνατότητα παρακολούθησης και λήψης των φαρμάκων που χρειάζονταν για ένα μήνα μέχρι την επόμενη επίσκεψη. Τα οξέα περιστατικά επισκέπτονταν το νοσοκομείο Πόλης το οποίο λειτουργεί επί εικοσιτετραώρου βάσεως.

Θα πρέπει να σημειωθεί πως από την 1η Σεπτεμβρίου 1998 οι περιοδείες έχουν επανέλθει στο παλιό πρόγραμμα εξυπηρέτησης.”

Απάντηση ημερομηνίας 23 Σεπτεμβρίου 1998 του υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Λυκούργου Κάππα στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 12, ημερομηνίας 5 Αυγούστου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με την παραχώρηση επιδομάτων σε πολύτεκνους φοιτητές σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Ενημέρωσα ήδη τηλεφωνικά τη γραμματεία σας ότι το υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν είναι το αρμόδιο υπουργείο για το πιο πάνω θέμα. Από έρευνα, εξάλλου, που έχω κάνει, δεν μπόρεσα, δυστυχώς, να πληροφορηθώ αν παραχωρούνται ή όχι από οποιοδήποτε υπουργείο τέτοια επιδόματα.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού είναι έτοιμο να δώσει οποιαδήποτε στοιχεία, όταν διασαφηνιστεί το θέμα.”

Απάντηση ημερομηνίας 11 Αυγούστου 1998 του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Νίκου Κόση στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 14, ημερομηνίας 10 Αυγούστου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας κ. Δημήτρη Χριστόφια.

“Η οικογένεια του αποβιώσαντος προ εξαμήνου επιχειρηματία Γιάγκου Παπαδόπουλου και ο δικηγόρος της είχαν ζητήσει από τις αρμόδιες αρχές να επιτραπεί στον κ. Βασίλη Βιντζηλαίο, διευθυντή των επιχειρήσεων Γ. Παπαδόπουλου στο εξωτερικό, να έλθει στην Κύπρο, για το διακανονισμό διάφορων υποθέσεων.

Δόθηκε η σχετική άδεια και ο κ. Βιντζηλαίος ήρθε στην Κύπρο στις 23 και αναχώρησε στις 27 Ιουλίου 1998. Φιλοξενήθηκε από τη θυγατέρα του Γιάγκου Παπαδόπουλου κ. Νίκη Παπαδοπούλου.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εδώ τερματίζεται η σημερινή συνεδρία και η επόμενη ορίζεται για την προσεχή Δευτέρα, 12 Οκτωβρίου 1998, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 2) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: -----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: -----

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

(Ωρα λήξης: 6.16 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Βασιλείου Γιώργος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Θεοδώρου Δώρος

Θωμά Γιαννάκης

Ιωαννίδης Ουράνιος

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος

Κιπτής Στάθης

Κλεάνθους Νίκος

Κυπριανού Μάρκος

Λιλλήκας Γιώργος

Λυσσαρίδης Βάσος

Μακρίδης Ισίδωρος

Ματσάκης Μάριος

Μάτσης Ιωάννης

Μιχαηλίδης Θάσος

Μουσιούπτας Νίκος

Μούσκος Ανδρέας

Μυριάνθους Ηλίας
Παντελίδου Κατερίνα
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Προδρόμου Πρόδρομος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γεώργιος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χριστόφιας Δημήτρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ομιλία του Προέδρου της Βουλής, Σπύρου Κυπριανού, με την ευκαιρία της επετείου της κυπριακής ανεξαρτησίας και τήρηση μονόλεπτης σιγής στη μνήμη του πρώτου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και όλων εκείνων που αγωνίστηκαν για την ελευθερία και τη δημοκρατία στον τόπο.

2. Συζήτηση για την κήρυξη της πρότασης νόμου “Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” ως επείγουσας (Β. Λυσσαρίδης, Α. Χρίστου, Μ. Κυπριανού, Α. Γαλανός, Δ. Χριστόφιας, Ν. Αναστασιάδης) και κήρυξή της ως επείγουσας.
3. Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
4. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
5. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Βελτιώσεως Περβολιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο με τον τίτλο “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Βελτιώσεως Περβολιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998”.
6. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος (Αρ. 1) του 1998”, η συζήτηση που ακολούθησε [Γ. Βασιλείου, Α. Γαλανός, Α. Χρίστου, Πρόεδρος (Σπύρος Κυπριανού), Α. Νεοφύτου] και ψήφισή του σε νόμο.
7. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
8. Κοινή έκθεση για τα νομοσχέδια: α) “Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού Νόμος του 1998” και β) “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος (Αρ. 2) του 1998”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Νεοφύτου, Γ. Βασιλείου, Α. Χρίστου, Π. Δημητρίου, Ν. Μουσιούππας, Α. Γαλανός, Μ. Ματσάκης) και ψήφισή τους σε νόμο.

9. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Κατάργηση Επιφυλάξεων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
10. Εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ - Αριστερά - Νέες Δυνάμεις για λήξη της συνεδρίασης της ολομέλειας, λόγω προγραμματισμένης εκδήλωσης προς τιμήν του Εζεκία Παπαϊωάννου.
11. Ερωτήσεις βουλευτών (Κτίριο χωρίς πολεοδομική άδεια στο Παραλίμι - Κατακύρωση προσφορών για αγορά αυτοκινήτων από την ΑΤΗΚ - Εισαγωγή εμπορευματοκιβωτίων χωρίς αναγραφή της χώρας προέλευσης - Οι δρόμοι Αγίου Νικολάου - Άρσους, Τραχυπέδουλας- Αρχιμανδρίτας-Μούσερε-Δοράς - Η παραχώρηση νερού από το νότιο αγωγό - Τα λύματα στην Κρίτου Τέρα - Ο δρόμος Κρίτου Τέρα-Σκούλλη - Οι επισκέψεις γιατρού στην Κρίτου Τέρα - Οικολογική καταστροφή στην Κρίτου Τέρα - Ο αναδασμός στις Πάνω Αρόδες - Προβλήματα στην παιδική λέσχη στον οικισμό “ΖΗΝΩΝ” Λάρνακας - Η αναστολή επιδομάτων πολυτέκνων για φοιτητές - Αναλύσεις στο νερό γεωτρήσεων στο Παραλίμι - Η παράνομη είσοδος στην Κύπρο του χουντικού Βιντζηλαίου - Σύνδεση δρόμου στην κοινότητα Αγίας Μαρινούδας με τον αυτοκινητόδρομο Λεμεσού-Πάφου - Λειτουργικά προβλήματα στα εκπαιδευτήρια της κοινότητας Πολεμίου - Αίτημα για ασφαλτόστρωση του δρόμου Κύκκου-Παναγιάς - Είσοδος προσώπων στην Κύπρο που ευρίσκονται στο στοπ λιστ - Ακυρώσεις μεταθέσεων μελών της αστυνομίας - Η εργοδότηση από το κράτος αφυπηρητήσαντος στελέχους της ΚΥΠ - Αναστολή κατάταξης στην Εθνική Φρουρά στους αντιρρησίες αιτητές - Παράνομες αποβάσεις και η εγκατάσταση ραντάρ στις ακτές - Η χρήση του Internet για ανάπτυξη του τουρισμού).

12. Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Ανησυχία από τις επιθέσεις άγριων σκύλων - Αίτημα για προέκταση δρόμου στον οικισμό Μακαρίου Γ΄ στη Λεμεσό - Η αξιοποίηση της γης του ΕΦΚΑΦ - Η δημιουργία κεντρικής πλατείας στο Φρέναρος - Το σχέδιο καταγραφής των ζώων για καταπολέμηση του λαθρεμπορίου - Χαρτοπαικτικές λέσχες, καμπαρέ και ώρες λειτουργίας τους - Οικόπεδα για βιοτεχνίες στην Τερσεφάνου - Η ηλεκτρική εγκατάσταση σε σχολεία της Πόλεως Χρυσοχούς - Το Γυμνάσιο Πόλεως Χρυσοχούς - Αίτημα για βελτιώσεις στο Γυμνάσιο Πόλεως Χρυσοχούς - Το Λύκειο και η Τεχνική Σχολή της Πόλεως Χρυσοχούς - Αίτημα Πάνω Γιαλιάς για παραχώρηση νερού από το αρδευτικό έργο Πόλεως Χρυσοχούς - Προβλήματα κατολίσθησης στο δρόμο Νέων Δημμάτων-Πομού - Αίτημα Πομού για μετακίνηση κτηνοτροφικών μονάδων - Αίτημα Πομού για επιδιόρθωση του δημοτικού σχολείου - Ετοιμόρροπες κατοικίες στον οικισμό Αγίου Αθανασίου - Αποχετευτικό πρόβλημα οικισμού Αγίου Αθανασίου - Αίτημα για οικονομική βοήθεια στους αμπελουργούς - Οικονομική βοήθεια προς τους κτηνοτρόφους - Τα ελικόπτερα για μεταφορά ασθενών - Η συμβολή του δρόμου Γιόλου με το δρόμο Πάφου-Πόλεως Χρυσοχούς - Αίτημα Γιόλου για δημιουργία κτηνοτροφικής ζώνης - Αίτημα Γιόλου για νέο δημοτικό σχολείο - Τα τέσσερα αρδευτικά έργα στη Γιόλου - Διαχωρισμός και παραχώρηση οικοπέδων στην Έμπα - Στέγαση προσφύγων σε κενές οικίες κυβερνητικών οικισμών - Παροχή κυβερνητικής βοήθειας σε παραγωγούς και καλλιεργητές - Αίτημα Λυσού για αναδασμό - Πρόβλημα χωρητικότητας των ψυγείων γάλακτος - Αίτημα Δρούσιας για κατασκευή υδατοδεξαμενής - Οι εκρήξεις λατομείων στις κοινότητες Δρούσιας, Ανδρολίκου - Ο δρόμος Δρούσιας-Πόλεως Χρυσοχούς - Η παλιά εκκλησία στην Πάνω Ακουρδάλεια - Η ύδρευση στην Κάτω Ακουρδάλεια - Οι οφειλές της Πάνω Ακουρδάλειας για αρδευτικά έργα - Η ηλεκτροδότηση της κοινότητας Κάτω

Ακουρδάλειας - Η άρδευση στην Κάτω Ακουρδάλεια - Οι δαπάνες του αρδευτικού έργου “Λισκιαρίν” - Τα κρατικά οικόπεδα στη Θελέτρα - Κτηνοτροφικές μονάδες στην οικιστική περιοχή Θελέτρας - Κτιριακές ανάγκες του Δημοτικού Σχολείου Τάλας - Υδρευτικές ανάγκες της κοινότητας Τάλας - Προβλήματα οδικού δικτύου Τάλας - Ο αναδασμός στην κοινότητα Δρύμου - Αιτήματα κοινότητας Δρύμου - Αιτήματα κοινότητας Δρυνιάς - Ο αναδασμός στην κοινότητα Σίμου - Οι πτυχιούχοι φυσιοθεραπευτές των σχολών της Ελλάδας - Αίτημα για καθορισμό και επαναοριοθέτηση κοίτης ποταμού στο Γουδί - Το αρδευτικό χρέος του χωριού Χόλη - Η συμμετοχή της Κύπρου στην εκδήλωση “Σορβόνη 800 χρόνια μετά” - Το προσφυγικό αθλητικό σωματείο “Μαραθών” - Πλειστηριασμός για αιγοπρόβατα από τα κατεχόμενα - Πυροβολισμοί στη Λεμεσό και Χοιροκοιτία - Η αξιοποίηση των νερών Καρκώτη - Οικιστικό πρόβλημα στο Α΄ Δημοτικό Σχολείο Λεμεσού - Θέμα φορητού αναπνευστήρα στο Νοσοκομείο Πόλεως Χρυσοχούς - Το περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Κονιών - Το νηπιαγωγείο Κονιών - Οι ασκήσεις εφέδρων στα Κονιά - Η ανόρυξη γεώτρησης στην Κινούσα - Η άρδευση στην Άρμου - Αρδευτικό Πρόβλημα Μαραθούνας - Η μετακίνηση της κοινότητας Επισκοπής - Οι επισκέψεις γιατρού στην Κρίτου Τέρα - Η αναστολή επιδομάτων πολυτέκνων για φοιτητές - Η παράνομη είσοδος στην Κύπρου του χουντικού Βιντζηλαίου).

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 12ης Οκτωβρίου 1998

(Ωρα έναρξης: 5.13 μ.μ.)

Αρ. 2

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους κυρίους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλο τον προσήκοντα σεβασμό -και υπάρχει ο προσήκων σεβασμός προς τον Πρόεδρο της Βουλής, το λέω με το χέρι στην καρδιά- θέλω να παρακαλέσω: Είναι δυνατό μελλοντικά, εφόσον καλούμεθα η ώρα τέσσερις, να ξεκινά η Βουλή στην ώρα της; Δεν το λέω με κακή διάθεση. Είναι μια παράκληση που, νομίζω, προέρχεται από όλους μας. Αν είναι δυνατό, οι αρχηγοί των κομμάτων να ξεκινούν κάπως νωρίτερα, για να αρχίζουμε με καθυστέρηση μέχρι δέκα λεπτά -το ακαδημαϊκό τέταρτο- αλλά, αν είναι δυνατό, να ξεκινούμε στην ώρα μας. Το λέω με πάρα πολύ

σεβασμό αυτό το πράγμα και μη με παρεξηγήσετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλλον θα έπρεπε να εκτιμηθεί η προσπάθεια των αρχηγών και των εκπροσώπων των κομμάτων να εξασφαλίσουν κάποια συναίνεση σε ορισμένα σχετικά δύσκολα προβλήματα. Το να είναι ένας Βουλευτής δε σημαίνει ότι πρέπει να τελειώνει γρήγορα και να φεύγει. Λίγη υπομονή χρειάζεται, κατά κανόνα. Μπορεί να υπάρχουν εξαιρέσεις, αλλά, κατά κανόνα, αυτή είναι η θέση.

Παρακαλώ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Έχω την εντύπωση ότι ο κ. Γαλανός πρέπει να προσκαλείται στις συνεδρίες των αρχηγών των κομμάτων, για να παίρνει μέρος και να συμμετέχει και με τις δικές του εισηγήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να μην ανοίξουμε συζήτηση. Αφού βιάζεστε, να μην ανοίξουμε συζήτηση πάνω σε αυτό το θέμα.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προτιμώ να μην προσκαλούμαι στις συνεδρίες των αρχηγών των κομμάτων και να αρχίζουμε στην ώρα μας -έχετε το λόγο μου!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όταν ... μετά τις επόμενες βουλευτικές εκλογές θα δούμε το αποτέλεσμα και θα αποφασίσουμε.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Οψόμεθα!

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι σωστή η παρατήρηση του κ. Γαλανού και όλων των συναδέλφων. Διότι, μπορεί ο κ. Γαλανός τώρα να έχει εκφραστεί δημόσια σε αυτό το θέμα και ανοιχτά στην ολομέλεια, αλλά και οι άλλοι συνάδελφοι δυσανασχετούν με όλους μας, γιατί αναμένουν και περιμένουν -και είναι σωστό. Αν τα καταφέρνουμε άλλη μέρα να τελειώνουμε τις συσκέψεις μας στην ώρα μας, είναι το καλύτερο δυνατό. Δε διαφωνεί, νομίζω, κανένας.

Όμως, εκείνο το οποίο πρέπει να πω είναι ότι η κατάχρηση του χρόνου που γίνεται και της υπομονής των συναδέλφων δε γίνεται με την έννοια του ότι αδιαφορούμε για το ότι κάποιος περιμένουν, αλλά διότι προσπαθούμε να κερδίσουμε χρόνο συζήτησης μέσα στην ολομέλεια συζητώντας προκαταρκτικά κάποια θέματα που, αν δε συζητηθούν σε μια τέτοια σύσκεψη, πιθανόν όχι το χρόνο που χάνουμε, μέχρις ότου αρχίσει η συνεδρίαση της Βουλής, να χάσουμε, αλλά να χάσουμε τριπλάσιο χρόνο με ανοιχτές συζητήσεις και μάλιστα άκαρπες. Είναι αυτό το αιτιολογικό που έχω να πω, χωρίς να διαφωνώ με τη θέση ότι πρέπει να κάνουμε το παν, για να αρχίζουμε στην ώρα μας.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ είμαι στη διάθεσή σας από τα χαράματα ως τα μεσάνυχτα.

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι, αν δε μιλούσαν και κάποιοι άλλοι Βουλευτές, μπορεί να δινόταν η εντύπωση ότι ο κ. Γαλανός εξέφραζε μόνο τον εαυτό του.

Η μεμψιμοιρία που υπάρχει από τους Βουλευτές η δικαιολογημένη, και από εμένα προσωπικά, είναι ότι κάθε Πέμπτη ... και, κατά τη γνώμη μου, όσο και αν είναι η καλή

διάθεση να βοηθηθεί η σωστή λειτουργία της Βουλής, πρέπει οι εκπρόσωποι των κομμάτων να καταβάλλουν μια προσπάθεια να τηρούν τα χρονοδιαγράμματα. Έστω και με κάποια θυσία να έρχονται καμιά ώρα πιο πριν ή να αλλάξουμε την ώρα συνεδρίασης της Βουλής. Όμως, δε νομίζω ότι μπορεί να μετατραπεί σε κανόνα αυτή η καθυστέρηση. Το να τύχει μια φορά κάθε πέντ' έξι επτά συνεδριάσεις ναι· αλλά δεν μπορεί να μετατραπεί σε κανόνα.

Και να πω και κάτι άλλο: Ότι πολλές φορές όχι μόνο δε λύνονται τα προβλήματα, όπως είναι η πρόθεση, αλλά δημιουργούνται προβλήματα, όπως, π.χ., η σημερινή σύσκεψη, που εμείς είχαμε κάποια συγκεκριμένη ... να μην μπω στις λεπτομέρειες· θα φανεί από τη συνεδρία μετά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακούστε: Με όλο τον οφειλόμενο σεβασμό, αν υπάρχει άλλος τρόπος καλύτερης αντιμετώπισης των πραγμάτων, δεν έχω καμιά αντίρρηση. Σας είπα ότι είμαι από τα χαράματα ως τη νύχτα στη διάθεσή σας, και των αρχηγών κομμάτων και όποιων θέλετε. Αλλά, όταν ήταν ανάγκη να γίνει αυτή η έκτακτη συνεδρία -και υπάρχουν δύο θέματα για τα οποία προέκυψε κάποια διαφωνία και καταβλήθηκε μια προσπάθεια να υπάρξει συναίνεση- δε νομίζω να είναι παράλογο. Αλλά, ας το δούμε. Εγώ είμαι στη διάθεσή σας να γίνεται και άλλη μέρα η σύσκεψη των αρχηγών κομμάτων.

Παρακαλώ, ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ενώ κατανοώ τις παρατηρήσεις και τις ευαισθησίες των συναδέλφων όλων, πιστεύω ότι δεν πρέπει να αδικούμε κατά τρόπο υπερβολικό ούτε τους εαυτούς μας ούτε την προεδρία της Βουλής. Θυμίζω ότι είναι στη συνεδρία την πρωινή που γίνεται η συνήθης εργασία γι' αυτό το πράγμα και είναι σπάνιες, εξαιρετικές οι περιπτώσεις που καταφεύγουμε στην απογευματινή συνεδρία. Απλά, τούτες τις

μέρες, λόγω των έκρυθμων συνθηκών τις οποίες όλοι αντιλαμβανόμαστε και όλοι νιώθουμε, έγιναν κάποιες ... συμφωνώ ότι δεν πρέπει να είναι ο κανόνας. Αντίθετα, ο κανόνας θα πρέπει να είναι η σύσκεψη των 9.30 το πρωί μέχρι τις 11.00 π.μ., οπότε καλύπτονται όλα τα θέματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, προχωρούμε.

Υπάρχουν δύο θέματα στη νομοθετική εργασία. Το πρώτο θέμα είναι “Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”. Είναι πρόταση νόμου. Ο κ. Χρίστου αντιλαμβάνομαι ότι θέλει να προβεί σε κάποιες εισηγήσεις.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Να διαβάσουμε την Έκθεση.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Να διαβαστεί η Έκθεση πρώτα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέλετε να διαβαστεί πρώτα η Έκθεση; Ευχαρίστως.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Επειδή, κύριε Πρόεδρε, θα εισηγηθούμε κάποιες τροπολογίες επί της ουσίας του περιεχομένου, μετά την Έκθεση, παρακαλώ.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ
ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, Πρόεδρος

Ουράνιος Ιωαννίδης

Θάσος Μιχαηλίδης

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Στάθης Κιπτής

Μάριος Ματσάκης

Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε από το Βουλευτή του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Γιώργο Λιλλήκα, σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 7 και 10 Οκτωβρίου 1998. Στις συνεδρίες αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, του Πανεπιστημίου Κύπρου, καθώς και του διοικητικού προσωπικού του ιδρύματος.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η δημιουργία Πρυτανικού Συμβουλίου και ακόμα μίας θέσης αντιπρύτανη και παράλληλα να παρασχεθεί το δικαίωμα συμμετοχής του διοικητικού προσωπικού του Πανεπιστημίου Κύπρου στις εκλογές για την ανάδειξη πρυτανικών αρχών.

Σύμφωνα με τον εισηγητή της πρότασης νόμου, οι πιο πάνω τροποποιήσεις της βασικής νομοθεσίας για το Πανεπιστήμιο Κύπρου πρέπει να τύχουν άμεσης ψήφισης από το Σώμα, για να καταστεί δυνατό να εφαρμοστούν οι διατάξεις της στις επικείμενες εκλογές των πρυτανικών αρχών που θα πραγματοποιηθούν στις 16 Οκτωβρίου 1998.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, χωρίς να υπεισέρχονται στην ουσία των προνοιών της πρότασης νόμου, αντιτίθενται στην ψήφισή της, γιατί το όλο θέμα βρίσκεται υπό μελέτη σε εξ Υπουργών Επιτροπή και παράλληλα το Υπουργικό Συμβούλιο αποδέχθηκε εισήγηση του αρμόδιου υπουργού για τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για το Πανεπιστήμιο Κύπρου, έτσι που να καταστεί δυνατό να συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου στο Συμβούλιο του Πανεπιστημίου Κύπρου ένας

εκπρόσωπος του διοικητικού προσωπικού

Οι εκπρόσωποι του Πανεπιστημίου Κύπρου και του διοικητικού προσωπικού τάχθηκαν υπέρ της πρότασης νόμου και δήλωσαν ότι η Σύγκλητος και το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου έχουν ήδη αποδεχθεί τη συμμετοχή του διοικητικού προσωπικού στις εκλογές των πρυτανικών αρχών, ενώ παράλληλα η δεύτερη θέση αντιπρύτανη θα διευκολύνει κατά πολύ τη λειτουργία του πανεπιστημίου.

Ο πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Κύπρου εισηγήθηκε να συμπεριληφθεί πρόνοια στην υπό αναφορά πρόταση νόμου που να παρέχει το δικαίωμα στο ακαδημαϊκό προσωπικό που δεν είναι κατανεμημένο σε αυτόνομα τμήματα του πανεπιστημίου να συμμετέχει στις εκλογές.

Με βάση τη συζήτηση που διεξήχθη στην Επιτροπή, διαμορφώθηκαν οι πιο κάτω θέσεις:

Τα μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις τάσσονται υπέρ της πρότασης νόμου με εξαίρεση το μέλος της κ. Α. Φιλίππου που επιφυλάχθηκε να εκφράσει τις απόψεις του στην ολομέλεια του Σώματος.

Τα μέλη των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ επιφυλάχθηκαν να εκφράσουν τις απόψεις τους στην ολομέλεια του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως όλοι οι συνάδελφοι γνωρίζουν, η πρόταση νόμου περιλαμβάνει τέσσερα βασικά στοιχεία: Το ένα στοιχείο είναι αυτό το οποίο έχει αναφερθεί σε έκταση και αφορά την πρόνοια για συμμετοχή του διοικητικού

προσωπικού στις εκλογές πρύτανη και αντιπρύτανη. Τα άλλα σημεία έχουν σχέση με την εκλογή και δεύτερου αντιπρύτανη, έχουν σχέση με την πρόνοια για καταρτισμό επιτροπών από μέλη του προσωπικού του πανεπιστημίου, της διοίκησης του πανεπιστημίου, και επίσης με την πρόνοια για Πρυτανικό Συμβούλιο. Είναι τέσσερα στοιχεία.

Επειδή εύλογα έχει προβληθεί το επιχείρημα ότι αυτά τα άλλα θέματα, εκτός από εκείνο του διοικητικού προσωπικού, είναι καινούργια και ότι δεν υπήρξε η αναγκαία προετοιμασία ή η άνεση χρόνου για μελέτη και επειδή έχουν εκφραστεί διαφορετικές προσεγγίσεις και μετά τη συζήτηση στην Επιτροπή Παιδείας, εμείς εισηγούμαστε αυτά τα πράγματα να απαλειφθούν από την πρόταση νόμου διατηρώντας ο καθένας τις απόψεις του -εμείς διατηρούμε τις δικές μας- και να επανέλθουμε στην Επιτροπή, για να τα συζητήσουμε εκτενέστερα, διότι, μεταξύ άλλων, δεν επηρεάζουν και τις πρυτανικές εκλογές για τις οποίες ειδικά έχουμε συνέλθει σήμερα κατεπειγόντως.

Άρα, κύριε Πρόεδρε, από την πρόταση νόμου που έχουμε στα χέρια μας απαλείφονται τα άρθρα 2 μέχρι και 15Α. Παραμένει το άρθρο 1 και το άρθρο 15Β, το οποίο μετατρέπεται σε 2. Στο νέο άρθρο 2, δηλαδή στο παλιό άρθρο 15Β, υπήρξε συναίνεση μεταξύ της πλειοψηφίας των Βουλευτών, ούτως ώστε ο αριθμός 8% να γίνει 6%. Αυτή είναι μια συναίνεση που αρχικά εμφανιζόταν ομόφωνη, στην εξέλιξη όμως διαπιστώθηκε ότι είναι κατά πλειοψηφία. Άρα, στη θέση του 8% αναγράφεται, με βάση τη νέα διευθέτηση, το 6%.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ναι, υποβάλλω τροποποίηση.

Και το τελευταίο σημείο, κύριε Πρόεδρε, είναι μια άλλη τροποποίηση, η οποία

μπορεί να πάρει τον αριθμό τρία στην πρόταση νόμου. Είναι αυτή που έχει διατυπωθεί και στην Έκθεση της Επιτροπής: Να δοθεί και πάλι το δικαίωμα στα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού των τμημάτων εκείνων που δεν έχουν αυτονομηθεί να ψηφίσουν σε αυτές τις εκλογές. Είναι μια μεταβατική διάταξη, την οποία είχαμε εγκρίνει επί τούτου και στις περασμένες εκλογές, το 1994. Γι' αυτό, εισηγούμαστε όπως περιληφθεί ως νούμερο τρία άρθρο σε αυτή την πρόταση νόμου.

Αυτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μάρκος Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Σε συντομία, κύριε Πρόεδρε.

Συμφωνούμε όπως έχει διαμορφωθεί τώρα η εισήγηση-πρόταση από τον κ. Χρίστου. Είναι και προϊόν ευρύτερης συναίνεσης και έτσι θα την υποστηρίξουμε όπως έχει διατυπωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού έχει μελετήσει σε βάθος την πρόταση, όπως συγκεκριμένα διαμορφώνεται τώρα με τις τροποποιήσεις που έχει εισηγηθεί ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ, ο συνάδελφος κ. Χρίστου.

Η θέση της κοινοβουλευτικής ομάδας ή, μάλλον, η προσέγγιση της κοινοβουλευτικής ομάδας είναι ότι τόσο τα θέματα διοικήσεως όσο και τα θέματα των εκλογών για ανάδειξη πρυτάνεων και αντιπρυτάνεων και τα άλλα θέματα, τα οποία σήμερα αποσύρονται από την πρόταση, όπως κατατέθηκε, για περαιτέρω μελέτη στο

μέλλον θα πρέπει να τύχουν μιας σφαιρικής μελέτης και η θέση την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο έχει πάρει στις 7 Οκτωβρίου 1998 φαίνεται ότι εμπεριέχει το στοιχείο της καλύτερης και σε βάθος μελέτης αυτών των θεμάτων των επίμαχων, που αποτελούν το αντικείμενο της πρότασης όπως έχει κατατεθεί.

Μέχρις ότου γίνει αυτή η μελέτη και η τοποθέτηση από το Υπουργείο Παιδείας και το Υπουργικό Συμβούλιο διαμορφωθεί, η κοινοβουλευτική ομάδα δεν έχει λόγους να σπεύσει να ψηφίσει την πρόταση που έχει τελικά εισηγηθεί ο κ. Χρίστου με τις τροποποιήσεις που έχει υποβάλει. Επί θέματος αρχής και με την προσέγγιση που κάνει η κοινοβουλευτική ομάδα εγείρονται αρκετά ερωτήματα και προβάλλονται αρκετά επιχειρήματα.

Το πρώτο είναι κατά πόσο ενδείκνυται για την εκλογή πρυτάνεων και αντιπρυτάνεων, που είναι καθαρά θέμα ακαδημαϊκό και όχι θέμα διοίκησης, κατά πόσο μπορεί το διοικητικό προσωπικό, του οποίου άλλα είναι τα κριτήρια και άλλοι είναι οι υπολογισμοί τους οποίους μπορεί να κάνει, να συμμετέχει όχι στη διοίκηση αλλά στην εκλογή πρυτάνεων και αντιπρυτάνεων.

Το δεύτερο είναι το ότι διεθνώς ανάμεσα στις χιλιάδες πανεπιστημίων που λειτουργούν ανά τον κόσμο δεν παρουσιάζεται παρά κάποιος αριθμός -είκοσι, είκοσι πέντε- να δέχεται την εισαγωγή αυτού του θεσμού, τη λειτουργία αυτού του θεσμού, δηλαδή τη συμμετοχή του διοικητικού προσωπικού στην εκλογή σε ακαδημαϊκά αξιώματα, όπως είναι αυτό του πρυτάνεως και αντιπρυτάνεως. Και, εφόσον εκκρεμεί και η μελέτη από το Υπουργικό Συμβούλιο και από τον αρμόδιο Υπουργό και δεδομένου ότι υπάρχει αυτή η προσέγγιση αρχής από μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας, η δική μας ομάδα, οι Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού, δεν προτίθεται να υποστηρίξει την πρόταση αυτή, έστω και αν το ποσοστό το αρχικό μειωθεί από 8% σε 6% για σκοπούς συμβιβασμού.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας, ο κ. Σοφοκλής Χατζηγιάννης, στην κοινοβουλευτική ομάδα έχει επιφυλάξει το δικαίωμά του να μην ψηφίσει εναντίον της πρότασης αλλά υπέρ της πρότασης, όπως αυτή τελικά, επαναλαμβάνω, έχει διαμορφωθεί με τις επεξηγήσεις που έχει δώσει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ, ο κ. Χρίστου.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Όπως κατατέθηκε από τον κ. Λιλλήκα -8%.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αυτή είναι η θέση μας, κύριε Πρόεδρε. Την επεξήγησα και μετά τις επεξηγήσεις των θέσεων των άλλων κομμάτων νομίζω ότι το θέμα τίθεται σε ψηφοφορία για ψήφιση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως ανέφερε και ο Πρόεδρος του κόμματος στη σύσκεψη που είχατε, η προτίμησή του και η προτίμηση του κόμματος θα ήταν η συμμετοχή στο Συμβούλιο του διοικητικού προσωπικού. Όμως, τελικά το κόμμα αποφάσισε να υποστηρίξει την πρόταση της συμμετοχής του διοικητικού προσωπικού στην ψηφοφορία για την ανάδειξη των πρυτανικών αρχών.

Εκείνο που θα ήθελα να προσθέσω είναι ότι αυτό που συμβαίνει στην Κύπρο ... ή η πρόταση αυτή δεν είναι κάτι το πρωτοφανέρωτο ούτε κάτι το περιθωριακό ούτε κάτι που συμβαίνει σε πολύ λίγες χώρες του κόσμου. Είναι μια αντίληψη η οποία συμπορεύεται με την εξέλιξη της κοινωνίας.

Τα πανεπιστήμια ξεκίνησαν να λειτουργούν με την άδεια του Πάπα, με την άδεια του αυτοκράτορα, με την άδεια του πρίγκιπα. Έγιναν μέσα στο εθνικό κράτος πανεπιστήμια που συγκρούονταν με τη γραφειοκρατία. Ε, τώρα συμπορεύονται και με

τη δημοκρατική ανέλιξη και εξέλιξη! Συμπορεύεται το πανεπιστήμιο με την κοινωνία, και ιδιαίτερα το κυπριακό πανεπιστήμιο, που είναι ένα καινούργιο πανεπιστήμιο χωρίς τις προκαταλήψεις και χωρίς τις δεσμεύσεις του παρελθόντος, όπως συμβαίνει στη Βρετανία, που είναι δύσκολο να αλλάξουν οι θεσμοί, ή στην Αμερική, που λειτουργούν, κατά κύριο λόγο, μέσα στα πλαίσια των νόμων της αγοράς. Το Πανεπιστήμιο της Κύπρου, ναι, μπορεί να προσαρμοστεί προς τα δημοκρατικά δεδομένα.

Δεν είναι κάποια πανεπιστήμια, κύριε Πρόεδρε, που έχουν εγκαθιδρύσει αυτό το θέμα· είναι όλα τα ευρωπαϊκά κράτη με την εθνική τους νομοθεσία. Και παραπέμπω όλους τους συναδέλφους στο βιβλίο “Democracy and Governments in Higher Education” του Συμβουλίου της Ευρώπης, όπου αναφέρεται όλη αυτή η περιπέτεια της γνώσης και της επιστήμης μέσα στην Ευρώπη και στην ανθρωπότητα, που πραγματικά είναι και σαγηνευτική και ενδιαφέρουσα και δείχνει την ανέλιξη και την πορεία.

Έτσι, το ερώτημα που μπαίνει είναι αν πράγματι θα μπορούμε μέσα σε μια προσπάθεια συμπόρευσης, ανανέωσης, εμπλουτισμού του πανεπιστημίου μας με όλους τους παράγοντες που το συνθέτουν ή όχι. Δηλαδή, αν θα πούμε ότι έχουμε τους καθηγητές και έχουμε και τους μαύρους που δουλεύουν για το πανεπιστήμιο. Αν δεν είναι τους μαύρους που έχουμε και είναι διοικητικό προσωπικό που έχουμε, που εργάζεται για το επίπεδο του πανεπιστημίου και για την ανέλιξη του πανεπιστημίου και για τους φοιτητές μας, ναι, τότε αυτοί οι άνθρωποι έχουν δικαίωμα λόγου και είναι θέμα αρχής η συμμετοχή τους, όπως συμβαίνει σε άλλους τόπους.

Μένω σε αυτά, κύριε Πρόεδρε, παρ’ όλο που έχω πολλή επιχειρηματολογία. Αν χρειαστεί, θα επανέλθω.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Φιλίππου και ο κ. Ματσάκης.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, μετά τη σχεδόν πλήρη ομοφωνία που έχει επέλθει, θα πω πολύ λιγότερα. Αλλά νομίζω ότι πρέπει να πω ορισμένα πράγματα, διότι το θέμα αυτό έχει έρθει προς συζήτηση στην Επιτροπή Παιδείας και στην ολομέλεια κατά έναν τρόπο που έχω την πεποίθηση -και, νομίζω, και οι συνάδελφοι έχουν την ίδια πεποίθηση- ότι δε θα έπρεπε να έχει έρθει με τον τρόπο που έχει έρθει.

Η Επιτροπή Παιδείας κλήθηκε για πρώτη φορά να συζητήσει το θέμα την περασμένη Τρίτη, έξι μέρες μόνο πριν από σήμερα. Στη συνέχεια, ειδοποιηθήκαμε ότι δε θα γίνει την Τρίτη η συζήτηση, αλλά θα γίνει την Παρασκευή που μας πέρασε, πριν τρεις μέρες. Μετά από ένα διάστημα ξαναειδοποιηθήκαμε ότι η Επιτροπή θα συνέλθει την Τετάρτη και τελικώς συνήλθε η Επιτροπή την Τετάρτη. Ουσιαστικά, δε συζητήσε τίποτε και δεν αποφάσισε τίποτε και την Πέμπτη έγινε πρόταση να συζητήσουμε το θέμα κατεπειγόντως.

Θέματα θεσμικά, να μου επιτρέψετε να υποβάλω, πρέπει να συζητούνται ευρέως, να ακούγονται όλοι όσοι έχουν γνώμη και, αν είναι δυνατό, να γίνεται προσπάθεια -και σας συγχαίρω, κύριε Πρόεδρε, για την προσπάθειά σας που κάνατε, έστω και αν χρειάστηκε να περιμένουμε- να καταλήγουμε σε ομοφωνία.

Σίγουρα, η θέση να υπάρχει Πρυτανικό Συμβούλιο είναι σωστή θέση. Το θέμα είναι ποιοι θα συμμετέχουν στο Πρυτανικό Συμβούλιο. Και, όπως ήταν η πρόταση, που τώρα δεν είναι προς συζήτηση, ήταν βεβαίως λανθασμένη. Στη Σύγκλητο, που είναι το ακαδημαϊκό σώμα του πανεπιστημίου, συμμετέχουν και οι φοιτητές. Το Πρυτανικό Συμβούλιο, όπως ήταν ενώπιόν μας, δεν είχε συμμετοχή των φοιτητών. Το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου είναι το μη ακαδημαϊκό σώμα του πανεπιστημίου, είναι το κατεξοχήν σώμα του πανεπιστημίου. Δεν υπάρχει στα ελληνικά πανεπιστήμια ούτε υπάρχει στα ευρωπαϊκά. Είναι θεσμός αμερικανικός και τον εισήξαμε -ελπίζω με επιτυχία- για να

μας δίνει τις απόψεις ευρύτερων παραγόντων της κυπριακής κοινωνίας, και η αρμοδιότητά του είναι κύρια τα οικονομικά θέματα του πανεπιστημίου και τα διοικητικά. Αν γινόταν σωστή συζήτηση, κατά την άποψή μου, και το διοικητικό προσωπικό θα ζητούσε να έχει λόγο στο Συμβούλιο. Όχι κατ' ανάγκην στη Σύγκλητο, που δε ζητά· ζητά απλώς να έχει λόγο στην εκλογή του Πρύτανη.

Και, συνεπώς, θέλω και από αυτό το βήμα, το βήμα της αντιπολίτευσης, να συγχαρώ τον Υπουργό Παιδείας που συμφώνησε το διοικητικό προσωπικό να συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου στο Συμβούλιο. Από τη στιγμή που η λανθασμένη θέση για το Πρυτανικό Συμβούλιο, όπως ήρθε ... διότι η ιδέα δεν είναι λανθασμένη· είναι αυτό που ήρθε που είναι λανθασμένο. Με τη θέση των δύο αντιπρυτάνεων, που σίγουρα είναι λανθασμένη, που έχει αποσυρθεί ... διότι το πανεπιστήμιό μας είναι ένα πολύ μικρό πανεπιστήμιο: Έχει μόνο δεκαπέντε καθηγητές. Και πρέπει να γνωρίζουν οι συνάδελφοι ότι σαράντα περίπου λέκτορες και επίκουροι καθηγητές -και σωστά- δεν έχουν δικαίωμα ψήφου για πρύτανη. Δεν έχουν δικαίωμα ψήφου για πρύτανη. Συνεπώς, να μην τα απλοποιούμε όλα τόσο πολύ, που να νομίζουμε ότι, όταν θέλει ένα σώμα κάτι, τρέχουμε αμέσως να του πούμε ναι.

Την Παρασκευή που έγινε συζήτηση, κάποια συζήτηση λόγω της παρουσίας μου στην Επιτροπή Παιδείας -και να μου επιτρέψετε που το έχω πει αυτό- υπέβαλα την ερώτηση που δεν είχε υποβληθεί καθόλου: Στην Ελλάδα, που είναι η πιο κοντινή χώρα μ' εμάς, ποιο είναι το ποσοστό του διοικητικού προσωπικού στην εκλογή πρύτανη; Η απάντηση ήταν -δεν το θυμόμουν- 2%, αγαπητοί συνάδελφοι. Στην Αμερική είναι μηδέν, στον Καναδά είναι μηδέν, στην Αγγλία είναι μηδέν, στην Αυστραλία είναι μηδέν. Βεβαίως, πολύ σωστά είχε πει ο κ. Χατζηδημητρίου ότι στις ευρωπαϊκές χώρες το διοικητικό προσωπικό συμμετέχει και σε θέματα ακαδημαϊκά.

Συνεπώς, για να μην πολυλογήσω, κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ όπως έχει

υποβληθεί η πρόταση από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, που ουσιαστικά λέει το διοικητικό προσωπικό να συμμετέχει στην ανάδειξη πρύτανη και αντιπρύτανη -όχι αντιπρυτάνεως, κύριε Δημητρίου- να συμμετέχει με 6%. Αυτό είναι το ένα. Και το δεύτερο: Και τα μόνιμα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού τμημάτων που δεν έχουν αυτονομηθεί ως μεταβατική διάταξη δικαιούνται να ψηφίσουν.

Υποστηρίζω αυτή την πρόταση και πιστεύω ότι πράγματι η σύσκεψη του Προέδρου της Βουλής με τους αρχηγούς ή εκπροσώπους των κομμάτων υπήρξε αποδοτική, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, προς άρσιν πάσης παρεξήγησης, η κοινοβουλευτική ομάδα δε λέει ότι το διοικητικό προσωπικό θα κινείται και θα ζει σε όλους τους τομείς και σε όλα τα επίπεδα εκτός του πανεπιστημίου. Λέμε ότι γι' αυτό το συγκεκριμένο θέμα δεν πρέπει να δίνεται αυτός ο λόγος και ο ρόλος στο διοικητικό προσωπικό. Όμως, είμαστε υπέρ της συμμετοχής του διοικητικού προσωπικού στη διοίκηση του πανεπιστημίου. Αυτό σε κάποιο στάδιο θα το προωθήσουμε και συνεπώς πρέπει να μην υπάρξει παρεξήγηση για τη στάση μας έναντι του προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Προς άρσιν κάθε παρεξηγήσεως και εις απάντησιν ίσως σε κάποια πράγματα που έχει πει ο αγαπητός συνάδελφος, ο κ. Δημητρίου:

Καταρχάς, πρέπει να πούμε ότι ο πρύτανης του πανεπιστημίου δεν έχει μόνο

ακαδημαϊκά καθήκοντα· έχει και διοικητικά καθήκοντα και είναι ο ανώτερος διοικητικός άρχοντας στο πανεπιστήμιο. Αυτό είναι το πρώτο.

Το δεύτερο είναι ότι ο αγαπητός συνάδελφος, ο κ. Δημητρίου, ανέφερε ότι σε ολόκληρο τον κόσμο ή σε πολλά πανεπιστήμια του κόσμου τα πράγματα είναι διαφορετικά: Δεν υπάρχει η συμμετοχή του διοικητικού προσωπικού. Και αναφέρθηκε η Βρετανία και διάφορες άλλες χώρες. Όντως, έτσι είναι. Υπάρχει όμως μια βασική διαφορά: Εκεί οι πρυτάνεις δεν εκλέγονται· διορίζονται.

Τρίτο, κύριε Πρόεδρε, είναι το εξής: Κυκλοφόρησε κάποιος μύθος: Θα ψηφίζουν, λέει, οι καθαρίστριες για τον πρύτανη; Σαφώς όχι! Το διοικητικό προσωπικό δεν περιλαμβάνει τους ωρομίσθιους εργάτες του πανεπιστημίου. Δεν περιλαμβάνει ούτε τις καθαρίστριες ούτε άλλο ωρομίσθιο προσωπικό.

Το τέταρτο είναι το εξής: Το πανεπιστήμιο, αγαπητοί συνάδελφοι, λειτουργεί ως σύνολο και λειτουργεί με μια αρμονία, για να κατορθώσει να φθάσει το στόχο του, που είναι να δώσει αυτή τη σωστή ανώτατη εκπαίδευση στους νέους μας. Και αυτή τη στιγμή μας έχουν διαβεβαιώσει ότι τόσο το διοικητικό μέρος όσο και το ακαδημαϊκό λειτουργούν με απόλυτη συνεργασία και με απόλυτη αρμονικότητα. Και είναι αυτή η αρμονία που θέλουμε να συνεχίσουμε να υπάρχει.

Και το τελευταίο, κύριε Πρόεδρε: Θέλω να σημειωθεί ότι το Υπουργείο Παιδείας, όπως μας εξήγησαν οι αρμόδιοι εκπρόσωποι στην Επιτροπή Παιδείας, δεν αντιτίθεται κατ' ανάγκη σε αυτή την πρόταση νόμου. Απλώς λένε ότι αντιτίθενται ως προς το χρόνο. Περιμένουν τη μελέτη η οποία γίνεται σε εξ Υπουργών επιτροπή και παράλληλα περιμένουν το Υπουργικό Συμβούλιο να εξετάσει το θέμα και να δώσει τη δική του γνώμη. Όμως, δυστυχώς αυτός ο χρόνος δεν παρέχεται, διότι οι εκλογές θα γίνουν την Παρασκευή, οπότε δυστυχώς δεν μπορούμε να περιμένουμε την εξ Υπουργών επιτροπή ούτε το Υπουργικό Συμβούλιο. Γι' αυτό είναι που προσπαθούμε να περάσει

αυτό το νομοθέτημα σήμερα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δε σκόπευα να θίξω όλες τις πτυχές, όταν αρχικά είχα αναφερθεί στο θέμα και εξέθετα τα επιχειρήματα που υπάρχουν και συνθέτουν αυτό το θέμα. Όμως, υπήρξε μια πρόκληση από μέρος του συναδέλφου, του κ. Ματσάκη, που αφορά το διοικητικό προσωπικό.

Δεν υπάρχει νομικός ορισμός του τι είναι διοικητικό προσωπικό και δεν μπορεί κανένας να αποκλείσει, κατά την άποψή μου -και θα είναι μια πηγή προστριβών στο πανεπιστήμιο λόγω και της σπουδής μας να το ψηφίσουμε ή να καθορίσει ποιοι θα ψηφίσουν τελικά για τους εκλέκτορες που θα αντιπροσωπεύουν το διοικητικό προσωπικό. Και ποιος είναι εκείνος ο οποίος θα καθορίσει ότι η καθαρίστρια δεν είναι διοικητικό προσωπικό; Δεν υπάρχει, επαναλαμβάνω, νομικός ορισμός του όρου "διοικητικό προσωπικό". Έτσι, απλώς, προς γνώσιν και των άλλων συναδέλφων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχουν μερικά πράγματα τα οποία ειλικρινά δεν αντιλαμβάνομαι. Πρώτα πρώτα, κάποια παραδείγματα:

Εντάξει! Μπορεί στην Ελλάδα να μη γίνεται. Σημαίνει ότι πάντοτε κατ' ανάγκην σε οτιδήποτε πρέπει να ακολουθούμε την Ελλάδα; Κάπου μπορεί να πρωτοπορούμε. Και για μένα έχει τεράστια σημασία το τι γίνεται στο Συμβούλιο της Ευρώπης.

Το δεύτερο σημείο που θέλω να θίξω είναι: Άκουσα για καθαρίστριες, ότι θα

ψηφίσουν. Ε, οι καθαρίστριες ψηφίζουν Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ψηφίζουν αρχηγούς κομμάτων, ψηφίζουν γι' αυτό τον τόπο! Αυτή την προσέγγιση, να μην ψηφίζουν οι καθαρίστριες και δεν είναι οι καθαρίστριες που ψηφίζουν, όχι, εγώ δεν τη δέχομαι! Εγώ λέγω ότι για τον πρύτανη του πανεπιστημίου, για τα συμβούλια θα ψηφίσει και ένα μέρος του προσωπικού που εργάζεται, το οποίο οπωσδήποτε δεν πρόκειται να αλλάξει την κατάσταση· ψηφίζει το ακαδημαϊκό προσωπικό. Αυτός ο ελιτισμός, ότι δηλαδή πρέπει να είναι καθαρά από τους ακαδημαϊκούς, δε συνάδει με τις σύγχρονες θεωρίες και τις σύγχρονες προσεγγίσεις. Και πιστεύω ότι είναι πολύ σωστή αυτή η κατεύθυνση την οποία ακολουθούμε σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει ήδη λεχθεί από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Δημοκρατικού Συναγερμού ότι θα διαφοροποιήσω τη θέση μου από την κοινοβουλευτική ομάδα, αλλά πρέπει να πω ότι θα τη διαφοροποιήσω περαιτέρω και από την εισήγηση την οποία κάνουν αυτοί που έκαναν την πρόταση νόμου. Γιατί έχει εκφραστεί κατ' επανάληψιν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας από τον πρόεδρο του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, από όλη την κοινωνία εκεί του Πανεπιστημίου, ότι το 8% επιτεύχθηκε συναινετικά μετά από έξι οχτώ μήνες αγώνα. Δηλαδή, ξεκίνησαν από διαφορετικά ποσοστά. Και πρέπει η Βουλή να ξέρει τι σημαίνει το 8%. Σημαίνει έξι ψήφοι στους εκατόν είκοσι δύο. Έξι ψήφοι, έξι.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Έξι, διότι είναι στο ενενήντα και είναι έξι.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Είναι πάνω στο ... Συγγνώμη! Να μιλήσετε, κύριε! Είναι έξι. Έξι.

Η διαφοροποίηση, κύριε Πρόεδρε, που γίνεται σήμερα είναι αντί που είναι έξι ψήφοι να γίνουν πέντε. Για να χαλάσουμε, με λίγα λόγια, αυτό που ο συνάδελφος έχει πει για αρμονία, για αρμονική σχέση των εμπλεκομένων εκεί, στο πανεπιστήμιο, από έξι να τους κάνουμε πέντε.

Η εισήγησή μου είναι να ψηφίσουμε το 8% που σημαίνει έξι. Και πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι το 2% στην Ελλάδα -γιατί είχα την ευκαιρία, που πήγαμε με την Επιτροπή Άμυνας, να επισκεφθώ τον πρύτανη και αντιπρύτανη του πανεπιστημίου- μιλούμε για μεγάλο αριθμό. Επίσης, πρέπει να γνωρίζουμε ότι υπάρχει συμμετοχή και φοιτητών. Όταν είναι 2% εκεί, μιλούμε για μεγάλο αριθμό. Στην Κύπρο το 8% είναι έξι. Αν έρθουμε και το μειώσουμε, ουσιαστικά θα είναι ανύπαρκτη η συμμετοχή του διοικητικού προσωπικού. Γι' αυτό, η δική μου εισήγηση είναι να επανέλθει η πρόταση στο 8% κι εγώ θα ψηφίσω το 8%.

Δεν είναι σωστό αυτό που είπε ο κ. Φιλίππου σαν επιχείρημα, ότι στην Αγγλία και στην Αμερική ... γιατί σωστά είπε ο κ. Ματσάκης: Εκεί διορίζονται. Στον ευρωπαϊκό χώρο υπάρχει συμμετοχή. Σήμερα, στο έργο του πανεπιστημίου μετέχουν και οι εκπαιδευτικοί, οι ακαδημαϊκοί, μετέχουν και οι φοιτητές, μετέχει και το διοικητικό προσωπικό και είναι ευκαιρία να αναγνωρίσει τη συνεισφορά αυτού του διοικητικού προσωπικού αυτό το Σώμα με το να δώσει το ποσοστό της συμμετοχής. Και είναι μια αναγνώριση, γιατί μας ελέγχθη μάλιστα εκεί ότι έχουμε το ψηλότερο σε κατάρτιση διοικητικό προσωπικό σε σύγκριση με άλλα πανεπιστήμια.

Γι' αυτό, αν θα βάλει την τροποποίηση το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, το 6%,

θα την καταψηφίσω, γιατί η δική μου η θέση είναι να πάμε στο 8%, που σημαίνει, επαναλαμβάνω, έξι άτομα σαν συμμετοχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κιπής.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θα έλεγα αυτό που έχει πει τώρα ο κ. Χατζηγιάννης, το ότι είναι ομόφωνη η απόφαση μεταξύ όλων των πλευρών στο πανεπιστήμιο, οι οποίες γνωρίζουν ποιο είναι το διοικητικό προσωπικό. Άρα, δεν μπορεί να υπάρξουν διαφωνίες και σύγχυση πάνω σ' αυτό το θέμα. Οι ίδιοι μεταξύ τους μετά από μακρές διαβουλεύσεις κατέληξαν σε συμφωνία. Επομένως, εμείς συζητούμε για πράγματα που εκείνοι έχουν συμφωνήσει. Πιστεύω ότι θα πρέπει να προχωρήσουμε και έχει καλυφθεί το όλο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου και ο κ. Χατζηδημητρίου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μπορεί κανένας να συζητά για αρκετή ώρα επί αυτού του θέματος. Εγώ θα υιοθετήσω όσα έχει πει ο κ. Χατζηδημητρίου και δε θα τα επαναλάβω, γιατί αδυνατώ να βρω το ύφος, το πάθος και το γλαφυρό της ομιλίας του.

Είναι η πρώτη φορά που συζητά αυτή η Βουλή το θέμα; Πρέπει να είμαστε κι εδώ σωστοί. Το θέμα αυτό, συνάδελφοι, συζητήθηκε πριν τέσσερα χρόνια στην Επιτροπή Παιδείας της Βουλής και δεν καταλήξαμε, γιατί υπήρχαν κάποιες διαφωνίες τότε και είπαμε να μείνει να το συζητήσουμε, αλλά να το συζητήσουμε έγκαιρα, ώστε να μη μείνει τις παραμονές των εκλογών των πρυτανικών. Και το διοικητικό προσωπικό έγκαιρα έκανε επαφές. Έκανε επαφές με το Υπουργείο Παιδείας και έκανε και επαφές με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας τους άφησε το

μήνυμα ότι η κυβέρνηση αντιμετωπίζει θετικά το θέμα και θα προχωρήσει σε κατάθεση νομοσχεδίου για τη ρύθμιση αυτού του θέματος.

Στη βάση αυτής της υπόσχεσης, η Επιτροπή Παιδείας της Βουλής, την οποία επίσης δεν πρέπει να κατηγορήσουμε ότι ολιγώρησε, αρχές του Σεπτεμβρίου συνήλθε και ομόφωνα -το υπογραμμίζω αυτό- ομόφωνα είπε ότι το αίτημα είναι δίκαιο και, αν η κυβέρνηση καθυστερήσει ή ολιγωρήσει να καταθέσει νομοσχέδιο, η Επιτροπή αυτεπάγγελτα θα προχωρήσει με κατάθεση δικής της πρότασης νόμου. Έτσι έχει η ιστορία αυτού του πράγματος. Έτσι έχει η πρόσφατη, αν θέλετε, προϊστορία των τελευταίων δύο μηνών.

Κατά συνέπεια, ούτε κεραυνός εν αιθρία ήταν ούτε καινούργιο ήταν το θέμα ούτε ασυζήτητο σε επίπεδο κοινοβουλευτικών ομάδων ή και σε επίπεδο πολιτικών αποφάσεων των κομμάτων.

Αυτό το οποίο εμείς κάναμε, έστω μέσα από μια διαδικασία η οποία είχε το στοιχείο της σπουδής και της βιασύνης, ήταν να καταθέσουμε πρόταση νόμου με στόχο να διασφαλίσουμε την αρχή. Και εμάς, αγαπητοί συνάδελφοι, μας ενδιαφέρει ότι ψηφίζουμε το δικαίωμα του διοικητικού προσωπικού να συμμετέχει στις εκλογές πρύτανη και αντιπρύτανη.

Έχει σημασία το ποσοστό; Ασφαλώς έχει. Αλλά αυτή τη στιγμή, σε τούτη τη φάση, κάτω από τις ιδιόζουσες τούτες συνθήκες υπό τις οποίες συζητούμε, δεν έχει τόση σημασία αν θα είναι πέντε ή έξι. Είναι ένα πράγμα το οποίο μπορεί να μεταβληθεί, ανάλογα και με τις εμπειρίες και, αν θέλετε, με την πορεία αυτής της διαδικασίας. Αλλά ψηφίζουμε την αρχή και είναι αυτό το σημαντικό και είναι χάριν αυτού που εμείς βλέποντας ότι μπορούσε να υπάρξει συναίνεση συμφωνήσαμε αντί στο οχτώ στο έξι. Και θέλουμε να τηρήσουμε αυτή μας τη στάση, γιατί νομίζω ότι δε θα ήταν σωστό απέναντι σε συναδέλφους που είχαν διαφορετικές απόψεις εκ των υστέρων να έρθουμε

ξανά να το αναθεωρήσουμε. Όπως νιώθουμε άβολα από το γεγονός ότι μια κοινοβουλευτική ομάδα που έδωσε ενδείξεις συναίνεσης γύρω από το έξι τώρα εμφανίζεται να διαφωνεί, το ίδιο θα κάναμε άλλους να νιώθουν με αυτό το θέμα.

Κατά συνέπεια, ψηφίζουμε την αρχή, ψηφίζουμε την ουσία του θέματος, που είναι η συμμετοχή του διοικητικού προσωπικού, και επανερχόμαστε εν καιρώ μαζί με τους αριθμούς.

Το τελευταίο σημείο έχει σχέση με την ιδέα αυτή η οποία εφαρμόζεται με τη συμμετοχή όλων των συστατικών μερών στη διοίκηση του πανεπιστημίου. Υπάρχουν παραδείγματα πολλά πανεπιστημίων. Κάποιοι εξ ημών θέλουν να προβάλλονται ως Ευρωπαίοι περισσότερο από κάθε άλλον.

Η ευρωπαϊκή πρακτική, με εξαίρεση την Αγγλία όπου είναι διορισμένοι οι πρυτάνεις, λέει ότι σχεδόν σε όλα τα πανεπιστήμια, στην πλειοψηφία των πανεπιστημίων, συμμετέχει το διοικητικό προσωπικό με ποσοστά που ποικίλλουν. Είναι συνήθως πιο ψηλά από αυτό που έχουμε εμείς, αλλά αυτή είναι η τάση και δεν μπορούσε να ήταν διαφορετική. Δεν μπορούσε ένα μέρος του προσωπικού, το τρίτο μέρος των εργαζομένων στο πανεπιστήμιο ή των συμμετεχόντων στην πανεπιστημιακή κοινότητα, να είναι αποκλεισμένο. Αυτό θα ήταν αδιανόητο.

Το τι είναι διοικητικό προσωπικό το ξέρει καλύτερα και το πανεπιστήμιο -νομίζω προβλέπεται και από τους κανονισμούς. Γι' αυτό, ας μην το συζητούμε, γιατί χάνει την ουσία του ο νόμος ο οποίος θα ψηφιστεί έστω και με κάποιες διαφωνίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι κύριοι Χατζηδημητρίου και Αγαπίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θέλω να μακρηγορήσω. Δυο τρία σημεία θέλω να θίξω.

Το κράτος συμφωνεί με την τροποποίηση, διότι ο πρόεδρος του Συμβουλίου, που

διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, συμφωνεί με την τροποποίηση. Τα μέλη, που διορίζονται από την κυβέρνηση, συμφωνούν με την τροποποίηση. Και εδώ μιλούμε για κρατική εποπτεία του πανεπιστημίου και όχι για κυβερνητική εποπτεία του πανεπιστημίου - είναι ένα σημείο που πρέπει να το προσέξουμε.

Το δεύτερο σημείο είναι: Σχετίζονται οι πρυτανικές αρχές με τη διοίκηση; Απόλυτα σχετίζονται. Από τους κανονισμούς διαφαίνεται πολύ καθαρά ότι, τηρουμένων των διατάξεων του νόμου, τα απαιτούμενα για το διορισμό προσόντα καθορίζονται από τη Σύγκλητο και εγκρίνονται από το Συμβούλιο. Για κάθε θέση γενικά τα καθήκοντα και οι ευθύνες, καθώς και τα προσόντα που απαιτούνται για την κατοχή, καθορίζονται σε σχέδια υπηρεσίας που καταρτίζονται από τη Σύγκλητο. Η Σύγκλητος διοικεί το πανεπιστήμιο και έτσι είναι εσφαλμένη οποιαδήποτε πληροφόρηση ότι δε διοικεί, αλλά ότι είναι το Συμβούλιο που διοικεί.

Και θέλω να καταλήξω σε κάτι και να επιβεβαιώσω αυτό που είπε ο κ. Χρίστου και να κάνω και έκκληση προς το συνάδελφο, τον κ. Χατζηγιάννη: Απ' ό,τι έχουμε πληροφορηθεί διαβάζοντας τα κείμενα, ναι, είμαστε σε μια μεταβατική περίοδο, είμαστε σε μια εποχή που τίποτε δεν είναι σταθεροποιημένο εξ ου και δεν υπάρχει ομοιόμορφο σχέδιο συμμετοχής του προσωπικού στις διάφορες διαδικασίες. Όμως, θα σας διαβάσω μόνο μια παράγραφο που λέει: "Η δημοκρατία στα πανεπιστήμια είναι μια κατάκτηση· δεν είναι καθολική, δεν είναι χωρίς προβλήματα. Είναι μια εμπειρία που προχωρεί και βελτιώνεται". Και με αυτή την τοποθέτηση θα παρακαλούσα να προσεγγίσουμε με αυτή την ευρύτητα το όλο θέμα και να ψηφίσουμε όσο το δυνατό περισσότεροι την πρόταση νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι ο συνάδελφος κ. Δημητρίου έχει λάθος στο να λέει ότι δεν υπάρχει ορισμός του τι είναι διοικητικό προσωπικό, παρ' όλο που συμμερίζομαι τις απόψεις του κ. Γαλανού: Και αν ακόμα ψηφίζαν οι καθαρίστριες, θα ήταν μια πρόοδος αυτή, γιατί ψηφίζουν πρόεδρο, είπε ο κ. Γαλανός. Και χαίρομαι, γιατί έχει μετακινηθεί τόσο προοδευτικά προς αυτή την κατεύθυνση ο κ. Γαλανός.

(Γέλια.)

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Νομίζω ότι, και αν ακόμη δεν υπήρχε ορισμός του τι είναι διοικητικό προσωπικό, υπάρχει πλήρης νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου και θα μπορούσε να εφαρμοστεί, κατ' αναλογίαν οποιαδήποτε νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου για το τι είναι διοικητικό προσωπικό.

Αλλά, καταλήγω στο ίδιο συμπέρασμα με τις απόψεις του κ. Γαλανού: Και αν ακόμα δεν υπήρχε πρόνοια ή ερμηνεία του τι είναι διοικητικό προσωπικό και θα μπορούσε να ψηφίζει όλο το προσωπικό του πανεπιστημίου, συμπεριλαμβανομένων και των καθαριστριών, γιατί όχι!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εμείς δεν τοποθετηθήκαμε πάνω στο κατά πόσο θα συμμετέχουν ή δε θα συμμετέχουν οι καθαρίστριες· έγινε ένα σχόλιο. Όμως, ο κ. Αγαπίου να πάρει τον κατάλογο που δόθηκε από το πανεπιστήμιο και να δει αν αυτή η προοδευτική θέση υπάρχει και αν υπάρχουν καθαρίστριες στο διοικητικό προσωπικό, για να ξέρει τι ψηφίζει!

Αλλά, εν πάση περιπτώσει, για το θέμα του ορισμού θα ήθελα να τον προκαλέσω να μου πει μια αναφορά που υπάρχει σ' αυτό το νόμο ή στη νομολογία που καθορίζει τι

είναι διοικητικό προσωπικό. Και, αν μου το αναφέρει, να το δεχτώ. Διότι, υπάρχει το ενδεχόμενο, κύριοι συνάδελφοι, αύριο ένας ο οποίος θα έπρεπε να περιληφθεί στο διοικητικό προσωπικό του πανεπιστημίου και δεν περιελήφθη να προσφύγει στο Ανώτατο και να ανατρέψει τα αποτελέσματα των εκλογών που θα γίνουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν μου επιτρέπετε, δε θέλω να απαγορεύσω τη συνέχιση της συζήτησης, αλλά νομίζω ότι υπάρχουν οι απόψεις.

Εκείνο που ήθελα να πω είναι ότι με επισκέφθηκε αντιπροσωπία του πανεπιστημίου -επικεφαλής ήταν ο πρόεδρος του Συμβουλίου, είχε εκπροσώπους της Συγκλήτου, ήταν ο αντιπρύτανης, ήταν εκπρόσωποι του προσωπικού του πανεπιστημίου και εκπρόσωποι των φοιτητών- και ήταν ομόφωνη στο θέμα. Και τόνισαν μάλιστα, ο πρόεδρος του Συμβουλίου, ο κ. Τριανταφυλλίδης, ότι επείγει να ληφθεί αυτή η απόφαση υπέρ. Τώρα, η εκτίμησή μου είναι ότι δεν υπάρχει διαφωνία. Θα είναι ένα θέμα που θα χρειαστεί πολλή μελέτη, αλλά για τώρα δεν έχουμε μέρες. Άρα, σήμερα πρέπει να ληφθεί απόφαση, κατά την άποψή μου. Αν θέλετε να συνεχιστεί η συζήτηση, δεν έχω αντίρρηση. Αλλά, θα προσφέρει; Δε θα προσφέρει, κατά την άποψή μου. Επομένως, προχωρούμε στην ψηφοφορία, με την άδειά σας.

Παρακαλώ! Παρακαλώ!

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει τεθεί θέμα. Αν γίνεται δεχτή η εισήγηση να μη συνεχιστεί η συζήτηση, έτσι, διά βοής, να μη γίνει. Διαφορετικά, θέλω να τεθεί σε ψηφοφορία. Κάποιοι δευτερολόγησαν, τριτολόγησαν ... θα πάμε μέχρι το πρωί. Δεν έχει νόημα, δηλαδή κανένας δε θα μετακινηθεί πλέον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι, εις ό,τι αφορά τις παραγράφους ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Να συνεννοείστε καλύτερα μεταξύ σας, κύριε συνάδελφε, ποιοι θα μιλούν, όπως και τι αποφασίζετε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω να απλοποιήσω τα πράγματα· ένα λεπτό. Αντιλαμβάνομαι, απ' ό,τι άκουσα, ότι, ως προς τις παραγράφους που πρότεινε ο κ. Χρίστου να απαλειφθούν, δε νομίζω να υπάρχει αντίρρηση.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως, το μόνο θέμα πάνω στο οποίο μπορεί να γίνει ψηφοφορία, αν το θέλετε, αν δεν υπάρχει ομοφωνία, είναι το ποσοστό της συμμετοχής.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Η παράγραφος ολόκληρη, κύριε Πρόεδρε, και η ιδέα και το ποσοστό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως, αν θέλετε, να θεωρηθεί ότι έχει εγκριθεί η απάλειψη των παραγράφων, χωρίς να χρειαστεί να τις διαβάσουμε μια μια.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνούμε. Να ψηφίσουμε για το θέμα της τροπολογίας. Αντιλαμβάνομαι ότι η πρόταση είναι να ισχύει το 6%;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ του 6%;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι εφτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Οχτώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγκρίνεται.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Πρέπει να τεθεί και η δεύτερη τροπολογία προς ψήφιση. Η επόμενη τροπολογία, η οποία προβλέπει συμμετοχή των καθηγητών των μη αυτονομημένων τμημάτων στις εκλογές, όπως κατατέθηκε στη γραμματεία.

ΟΥ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Η πρόνοια, κύριε Πρόεδρε, είναι στην εκλογή για την ανάδειξη πρύτανη και αντιπρύτανη, σύμφωνα με τα άρθρα 15Α, 15Β, να μετέχουν και τα μόνιμα μέλη των μη αυτονομημένων τμημάτων του πανεπιστημίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε. Ψηφίζουμε ως σύνολο την πρόταση νόμου.

Πόσοι είναι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι πέντε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Οχτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Όσον αφορά το δεύτερο θέμα που είναι στην ημερήσια διάταξη σήμερα, οι αρχηγοί ή εκπρόσωποι των κομμάτων συμφώνησαν ότι πρέπει να αναβληθεί για την επόμενη Πέμπτη. Φαντάζομαι ότι οι εκπρόσωποι των κομμάτων θα ενημερώσουν τις κοινοβουλευτικές ομάδες. Όσον αφορά τον κ. Γαλανό και την κ. Παντελίδου, αναλαμβάνω ευχαρίστως να τους ενημερώσω, αν το επιθυμούν.

Η επόμενη συνεδρία ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 15 Οκτωβρίου 1998, στις 4.00 το απόγευμα με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Αραδίππου (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.
- 2) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Λάρνακας (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.
- 3) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.
- 4) Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις****ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση**

- 1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Η πιθανή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τη σύλληψη Αιγύπτιου αλλοδαπού στη Λεμεσό”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (25.11.1997).
- 2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Ποια η στρατηγική και τα σχέδια δράσης που ανέπτυξε η κυπριακή κυβέρνηση και ποια μέτρα πήρε, μέσα στα πλαίσια των υποχρεώσεών της, δυνάμει της διακήρυξης του Πεκίνου και του προγράμματος δράσης που ομόφωνα υιοθετήθηκε από τις κυβερνήσεις που συμμετείχαν στην Τέταρτη Παγκόσμια Διάσκεψη για τις γυναίκες στο Πεκίνο το

Σεπτέμβριο του 1995”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Μέλους της Βουλής κ. Ανδρούλας Βασιλείου). (27.11.1997).

- 3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Ιατρικό απόρρητο και παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ασθενών”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Κυριάκου Τυρίμου). (4.5.1998).

- 4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η συνεχιζόμενη καταστροφή και η ανάγκη προστασίας και αξιοποίησης των κατοικιών της κοινότητας Πάνω Αμιάντου και των εγκαταστάσεων του μεταλλείου, οι προθέσεις της κυβέρνησης και τυχόν ευθύνες που προκύπτουν”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Δημήτρη Ηλιάδη και Γιαννάκη Θωμά). (8.4.1997).

- 5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Επέμβαση στο Δασούδι Λεμεσού και περιβαλλοντικές επιπτώσεις”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Γιαννάκη Θωμά) (10.12.1996).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 6.06 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Βασιλείου Γιώργος
Γαλανός Αλέξης
Γερασίμου Στέλιος
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Παναγιώτης
Ερωτοκρίτου Ρίκκος
Θεοδώρου Δώρος
Θωμά Γιαννάκης
Ιωαννίδης Ουράνιος
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιττής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Ιωάννης
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούπτας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας

Μυριάνθους Ηλίας
Παντελίδου Κατερίνα
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Προδρόμου Πρόδρομος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γεώργιος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χριστόφιας Δημήτρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Σύντομη συζήτηση (Α. Γαλανός, Πρόεδρος, Γ. Αγαπίου, Π. Δημητρίου, Δ. Συλλούρης, Α. Χρίστου) έπειτα από παρατήρηση του κ. Γαλανού, όσον αφορά το χρόνο έναρξης των συνεδριάσεων της ολομέλειας της Βουλής.
- 2) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός)

Νόμος του 1998”, διεξαγωγή συζήτησης (Α. Χρίστου, Μ. Κυπριανού, Π. Δημητρίου, Σ. Χατζηγιάννης, Τ. Χατζηδημητρίου, Α. Φιλίππου, Μ. Ματσάκης, Α. Γαλανός, Στ. Κιπτής, Γ. Αγαπίου, Πρόεδρος, Ν. Κατσουρίδης, Ου. Ιωαννίδης) και ψήφισή της σε νόμο.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 15ης Οκτωβρίου 1998

(Ωρα έναρξης: 4.26 μ.μ.)

Αρ. 3

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής και παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτο θέμα της νομοθετικής εργασίας είναι ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ.

Το πρώτο θέμα της νομοθετικής εργασίας είναι "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Αραδίππου (Κυρωτικός) Νόμος του 1998". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι είναι η Αραδίππου πρώτα τζιαι μετά η Λάρνακα στη σειρά. Έτσι; Μάλιστα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΑΔΙΠΠΟΥ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ)
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούττας

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Αντρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 12 Οκτωβρίου 1998. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών. Παρών ήταν επίσης και ο Βουλευτής κ. Στάθης Κιτήης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της συμφωνίας για παροχή κυβερνητικής εγγύησης στο Δήμο Αραδίππου για την αποπληρωμή δανείου συνολικού ύψους £2.000.000 που ο δήμος συνήψε με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Το πιο πάνω δάνειο έχει συναφθεί από το Δήμο Αραδίππου, έτσι ώστε να

καταστεί δυνατή η χρηματοδότηση των κατασκευαστικών έργων για τη βελτίωση του δρόμου Λάρνακας-Κοφίνου, που εμπίπτει στα δημοτικά όρια του πιο πάνω δήμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σ' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί του θέματος;

Δεν υπάρχουν. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Αραδίππου (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 2 θέμα είναι "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου

Λάρνακας (Κυρωτικός) Νόμος του 1998". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΑΡΝΑΚΑΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ)
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούττας

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Αντρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 12 Οκτωβρίου 1998. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών. Παρών ήταν επίσης και ο Βουλευτής κ. Στάθης Κιττής.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της συμφωνίας για παροχή κυβερνητικής εγγύησης στο Δήμο Λάρνακας, για την αποπληρωμή δανείου συνολικού ύψους £2.500.000 που ο δήμος αυτός συνήψε με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Το πιο πάνω δάνειο συνήφθη από το Δήμο Λάρνακας, για να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση των κατασκευαστικών έργων βελτίωσης του Δρόμου Λάρνακας-Κοφίνου από τον πυροσβεστικό σταθμό μέχρι τη ζώνη ελεύθερου εμπορίου Λάρνακας, δηλαδή μέχρι το συγκοινωνιακό κόμβο Καλού Χωριού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σ' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Δεν υπάρχει ένσταση. Τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Λάρνακας (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει ένσταση. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 3 θέμα είναι "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο Σώμα.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ
ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΜΠΟΡΙΑΣ
ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΑΤΑΤΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούττας

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Αντρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 12 Οκτωβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών. Παρών ήταν επίσης και ο Βουλευτής κ. Στάθης Κιπτής.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση των συμφωνιών για παροχή κυβερνητικής εγγύησης στο Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών για την αποπληρωμή δανείων συνολικού ύψους £4.200.000 που το Συμβούλιο συνήψε με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Τα πιο πάνω δάνεια έχουν συναφθεί με σκοπό το διακανονισμό άλλων μεσοπρόθεσμων δανείων και την εξόφληση λογαριασμών του Συμβουλίου που αφορούν την κάλυψη εξόδων συγκέντρωσης και εμπορίας πατατών της ανοιξιάτικης εσοδείας του 1997.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση των συμφωνιών που αναφέρονται σ' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση των συμφωνιών. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του

Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε αντίρρηση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 4 θέμα είναι "Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο Σώμα.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, πρόεδρος

Αριστοφάνης Γεωργίου

Ανδρέας Παρισινός

Στέλιος Γερασίμου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Νίκος Πιπτοκοπίτης

Ηλίας Μυριάνθους

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 8 Οκτωβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της ΟΕΒ, του ΚΕΒΕ, καθώς και των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ και ΣΕΚ. Οι εκπρόσωποι της συνδικαλιστικής

οργάνωσης ΔΕΟΚ, παρόλο που κλήθηκαν, δεν παρευρέθηκαν στην Επιτροπή.

Με το νόμο που προτείνεται τροποποιείται η νομοθεσία για τις κοινωνικές ασφαλίσεις, έτσι που η διάρκεια του χρόνου για τον οποίο καταβάλλεται επίδομα ασθενείας και ανεργίας, που σήμερα κυμαίνεται μεταξύ εβδομήντα οκτώ και εκατόν πενήντα έξι ημερών ανάλογα με το ποσό των ασφαλιστέων αποδοχών του ασφαλισμένου, να καθοριστεί στις εκατόν πενήντα έξι μέρες σε όλες τις περιπτώσεις. Παράλληλα, για να απλουστευθεί η διαδικασία πληρωμής των συντάξεων, προστίθεται στο βασικό μέρος της σύνταξης γήρατος, χηρείας ή ανικανότητας, σε περίπτωση που το ύψος της είναι κατώτερο του ανώτατου ποσού της βασικής σύνταξης που θα μπορούσε να καταβληθεί στο δικαιούχο, τμήμα της συμπληρωματικής σύνταξης μέχρι το ανώτατο ποσό της βασικής σύνταξης.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δήλωσαν στην Επιτροπή πως η προτεινόμενη αύξηση της διάρκειας του χρόνου για τον οποίο καταβάλλεται επίδομα ασθενείας ή ανεργίας στις εκατόν πενήντα έξι μέρες σε όλες τις περιπτώσεις, ανεξάρτητα από το ποσό των ασφαλιστέων αποδοχών του ασφαλισμένου, κρίθηκε αναγκαία, ώστε να ικανοποιούνται τα επίπεδα που καθορίζονται στη σύμβαση με αριθμό 102 (για τα ελάχιστα όρια κοινωνικής ασφάλειας) της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, καθώς και στον Ευρωπαϊκό Κώδικα Κοινωνικής Ασφάλειας του Συμβουλίου της Ευρώπης, που έχουν επικυρωθεί από την Κύπρο και καθορίζουν ως κατώτατη περίοδο επιδότησης τις εκατόν πενήντα έξι μέρες.

Όσον αφορά τις υπόλοιπες τροποποιήσεις, αυτές κρίθηκαν αναγκαίες για την απλούστευση των διαδικασιών πληρωμής των συντάξεων, το ύψος των οποίων υπολείπεται του ύψους της πλήρους βασικής σύνταξης. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις τέθηκαν ενώπιον του Συμβουλίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο και τις υιοθέτησε.

Σύμφωνα με τους ίδιους εκπροσώπους, οι οικονομικές επιπτώσεις των πιο πάνω τροποποιήσεων εκτιμήθηκαν από τον αναλογιστή του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο οποίος ανέφερε ότι αυτές δεν είναι σημαντικές και ότι μπορούν να καλυφθούν από τα περιθώρια ασφάλειας του σημερινού ύψους εισφοράς.

Οι εκπρόσωποι της ΟΕΒ, του ΚΕΒΕ και των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ και ΣΕΚ συμφώνησαν με τις διατάξεις του προτεινόμενου νόμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων υιοθετεί τους σκοπούς του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 32 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 33 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 72 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του Τέταρτου Πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2, 3, 4, 5 και 6 εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1, 2, 3, 4, 5 και 6 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων

(Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε αντίρρηση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Όσον αφορά τη συμπληρωματική ημερήσια διάταξη, έχω διαπιστώσει ότι χρειάζεται ακόμα λίγη διαβούλευση και παρακαλώ θερμά -δεν αργήσαμε να αρχίσουμε σήμερα- να γίνει ένα μικρό διάλειμμα ενός τετάρτου, όχι περισσότερο, για να ολοκληρωθεί η διαβούλευση και να προχωρήσουμε. Επίσης, θέλω να αναφέρω ότι θα αρχίσει η συζήτηση του πρώτου θέματος στο Κεφάλαιο Δ'. Επομένως, παράκλησις είναι ένα διάλειμμα ενός τετάρτου. Αυτοί που καπνίζουν δε θα ...

(Ωρα διακοπής: 4.36 μ.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 5.13 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζουμε τη συνεδρία και ερχόμαστε στο θέμα της συμπληρωματικής ημερήσιας διάταξης της νομοθετικής εργασίας που είναι "Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1998". Είναι πρόταση νόμου. Για το θέμα αυτό υπάρχει συμπληρωματική έκθεση και παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει και τις δυο εκθέσεις στο Σώμα.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ
ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 5) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Ουράνιος Ιωαννίδης

Ανδρέας Φιλίππου

Θάσος Μιχαηλίδης

Μάριος Ματσάκης

Στάθης Κιττής

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε από το Βουλευτή κ. Ουράνιο Ιωαννίδη, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουλίου 1998. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία, έτσι ώστε να είναι δυνατό να διορίζονται στην Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας άτομα μέχρι ηλικίας εξήντα πέντε ετών.

Σύμφωνα με τον εισηγητή της πρότασης νόμου, με την τροποποίηση αυτή θα καταστεί δυνατό να διοριστούν στην Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας λειτουργοί του πνεύματος με βαθιά και ευρεία γνώση του αντικειμένου και με μακρόχρονη προσφορά στην παιδεία του τόπου.

Σύμφωνα πάντα με τον εισηγητή, με την τροποποίηση αυτή εναρμονίζονται σε κάποιο βαθμό τα κριτήρια διορισμού της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας και της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού δήλωσαν ότι δεν επιθυμούν να εκφράσουν άποψη επί του συγκεκριμένου θέματος.

Ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας δήλωσαν ότι συμφωνούν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της πρότασης νόμου και πρόσθεσαν ότι

πρέπει να γίνουν και άλλες τροποποιήσεις, για να εναρμονισθεί πλήρως ο τρόπος διορισμού των Μελών της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας.

Στη βάση της μελέτης του όλου θέματος ενώπιον της Επιτροπής δεν κατέστη δυνατό να διαμορφωθεί η θέση της πλειοψηφίας των Μελών της, γι' αυτό και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, καταθέτοντας στο Σώμα την παρούσα Έκθεσή της, δηλώνει ότι οι θέσεις των Μελών της για την υπό αναφορά πρόταση νόμου θα εκτεθούν στην ολομέλεια της Βουλής, με εξαίρεση τα Μέλη της Επιτροπής, Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού, που τάσσονται υπέρ της πρότασης νόμου.

**ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 5) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Ουράνιος Ιωαννίδης, αναπλ. πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Θάσος Μιχαηλίδης

Γιώργος Λιλλήκας

Νίκος Μουσιούττας, εκπροσωπώντας τον κ. Στάθη Κιττή

Δημήτρης Ηλιάδης, εκπροσωπώντας τον κ. Τάκη Χατζηδημητρίου

Ανδρούλα Βασιλείου

Όπως είναι γνωστό, η έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για την πιο πάνω πρόταση νόμου κυκλοφόρησε στην ολομέλεια της Βουλής στις 7 Ιουλίου 1998.

Όπως προκύπτει από την εν λόγω έκθεση, μέχρι το αναφερόμενο στάδιο δεν είχε καταστεί δυνατή η διαμόρφωση οποιασδήποτε ομόφωνης ή κατά πλειοψηφία θέσης

των μελών της επιτροπής για το προτεινόμενο σχέδιο νόμου.

Υπό το φως των πιο πάνω κρίθηκε σκόπιμο από το Σώμα να αναβληθεί η συζήτηση του όλου θέματος, με στόχο να καταβληθεί στο μεταξύ προσπάθεια από την επιτροπή για εξασφάλιση, κατά το δυνατό, συναινετικής προσέγγισης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας επανεξέτασε το όλο θέμα σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 8 και 15 Σεπτεμβρίου και στις 7 Οκτωβρίου 1998.

Στα πλαίσια της μελέτης της πρότασης νόμου κλήθηκαν εκ νέου και εξέφρασαν τις απόψεις τους ο πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Κλήθηκαν επίσης εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών εκπαιδευτικών οργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ και ΠΟΕΔ.

Ο πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού επανέλαβαν τις απόψεις που είχαν εκφράσει ενώπιον της επιτροπής στα αρχικά στάδια της μελέτης του όλου θέματος.

Οι εκπρόσωποι της ΟΕΛΜΕΚ διαφωνούν με την παράταση του ορίου ηλικίας των μελών της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, υποστηρίζοντας παράλληλα ότι πρέπει οι αλλαγές στο σύστημα διορισμού των μελών της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας να πραγματοποιούνται κατόπιν ενδελεχούς μελέτης και να μεσολαβεί αρκετός χρόνος μεταξύ αλλαγών και διορισμού των μελών.

Οι εκπρόσωποι της ΠΟΕΔ τάχθηκαν εναντίον της τροποποίησης και εισηγήθηκαν όπως η Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας πλαισιώνεται από εκπαιδευτικούς ως αιρετά μέλη, για να εμπεδωθεί η διαφάνεια στη λειτουργία της.

Οι εκπρόσωποι της ΟΛΤΕΚ επισήμαναν ότι οι αλλαγές στον τρόπο διορισμού των μελών της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας πρέπει να πραγματοποιούνται κατόπιν

ενδεδειγμένης μελέτης και χωρίς πίεση χρόνου, ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία λανθασμένων εντυπώσεων.

Με βάση τη συζήτηση που διεξήχθη στην επιτροπή διαμορφώθηκαν οι πιο κάτω θέσεις:

Τα μέλη της επιτροπής-βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ τάσσονται υπέρ της ψήφισης της πρότασης νόμου. Τα μέλη της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις τάσσονται εναντίον της ψήφισης της πρότασης νόμου. Τα μέλη της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος και των Ενωμένων Δημοκρατών επιφυλάχθηκαν να εκφράσουν τις απόψεις τους στην ολομέλεια του Σώματος.

Υπό το φως των πιο πάνω κατατίθεται η παρούσα συμπληρωματική έκθεση για λήψη απόφασης από την ολομέλεια του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εκείνο που θα ήθελα να γνωστοποιήσω στο Σώμα είναι ότι το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ έχει μεταβάλει τη θέση του πάνω στο θέμα της σχετικής πρότασης νόμου και επιμένει στη διατήρηση, όπως ισχύει μέχρι σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το άρθρο 1 εγκριθεί;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το άρθρο 1 εγκρίνεται.

Για το υπ' αριθμό 2 άρθρο υπάρχει τροπολογία, η οποία τίθεται στο Σώμα για ψήφιση. Αντιλαμβάνομαι ότι ο κ. Ιωαννίδης κάτι θέλει να εισηγηθεί.

ΟΥ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η τροπολογία πάνω στο νόμο και η πρόταση νόμου έγινε σε ανύποπτο χρόνο στην προηγούμενη σύνοδο της Βουλής. Όπως έχουν εξελιχθεί τα πράγματα και έχουμε φτάσει ημέρα εκπνοής της θητείας της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, μπορεί να αφήνεται η εντύπωση ότι η επιμονή η δική μου, ως προτείνοντος την τροποποίηση του νόμου, έχει να εξυπηρετήσει οποιουσδήποτε προσωπικά. Και επειδή δεν έχει γίνει κατορθωτό να υπάρξει οποιαδήποτε μετακίνηση θέσεων, ώστε να υπάρξει συναινετική λύση στο πρόβλημα, αποσύρω, με τη σύμφωνο γνώμη της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, την πρόταση για τροποποίηση του ορίου ηλικίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Προχωρούμε με τις τροπολογίες.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Γίνεται εισήγηση για αντικατάσταση του άρθρου 2 της υπό αναφορά πρότασης νόμου από το ακόλουθο νέο άρθρο:

“Τροποποίηση του 2. Το άρθρο 4 του βασικού νόμου τροποποιείται με την άρθρου 4 του προσθήκη σ’ αυτό αμέσως μετά το εδάφιο (2) του ακόλουθου βασικού νόμου. νέου εδαφίου (3) και την αναρίθμηση των εδαφίων (3), (4), (5) και (6) σε εδάφια (4), (5), (6) και (7), αντίστοιχα:

“(3) Η θητεία της Επιτροπής είναι εξαετής”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πιο πάνω τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνη, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως, η τροπολογία ψηφίζεται και το άρθρο 2 εγκρίνεται, όπως έχει τροποποιηθεί.

Υπάρχουν ακόμα δύο τροπολογίες.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Γίνεται εισήγηση για προσθήκη στην υπό αναφορά πρόταση νόμου των ακόλουθων νέων άρθρων:

“Τροποποίηση του 3. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την προσθήκη αμέσως βασικού νόμου με μετά το άρθρο 41 του ακόλουθου νέου άρθρου: την προσθήκη νέου άρθρου.

Παραίτηση λόγω ανάληψης αξιώματος.	41Α. Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του άρθρου 41 του βασικού νόμου, εκπαιδευτικός λειτουργός που αποδέχεται διορισμό στη θέση του Προέδρου ή μέλους της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας θεωρείται ότι παραιτείται από τη θέση του από την ημέρα του διορισμού του και παύει να έχει την ιδιότητα του εκπαιδευτικού λειτουργού.
--	---

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου.

4. Ο παρών Νόμος τίθεται σε ισχύ από την 15η Οκτωβρίου 1998.”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ αυτών των τροπολογιών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως και αυτές οι τροπολογίες εγκρίνονται ομόφωνα.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρηση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο, όπως έχει τροποποιηθεί;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο, όπως έχει τροποποιηθεί.

Τελειώνουμε το κεφάλαιο νομοθετική εργασία.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β΄, κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Οι περί Υδατοπρομήθειας του Δήμου Γερμασόγειας Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 2) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χρόνος Εργασίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 3) Ετήσια Έκθεση του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας για το έτος 1997.

Κατατέθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησας Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 4) Έγγραφο (Αρ. 32/98) σύμφωνα με τους περί Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του 1995 έως 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 5) Έγγραφα αποσταλέντα από το Υπουργείο Οικονομικών στις 15 Οκτωβρίου 1998 σύμφωνα με το εδάφιο (2) του Άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1998 [Αρ. 1(II)/98], το εδάφιο (2) του Άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμου του 1998 [Αρ. 2(II)/98] και το εδάφιο (2) του Άρθρου

4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμου του 1998 [Αρ. 3(II)/98].

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Ετήσια Έκθεση της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου για το έτος 1997.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων προς την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου σύμφωνα με το εδάφιο (3) του Άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμου του 1997.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Ετήσια Έκθεση της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου για το έτος 1997.

Κατατέθηκε από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

Κεφάλαιο Γ΄, ερωτήσεις - απαντήσεις. Ερωτήσεις δεν υπάρχουν. Οι απαντήσεις δόθηκαν ήδη γραπτώς.

Απάντηση ημερομηνίας 30 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄109, ημερομηνίας 19 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Αναφορικά με το αίτημα της κοινότητας Πομού για την παραχώρηση κρατικής γης για την ανέγερση νηπιαγωγείου, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Η χωρική αρχή Πομού υπέβαλε αίτηση να της παραχωρηθεί ή να εκμισθωθεί ορισμένη κρατική γη για την ανέγερση νηπιαγωγείου.
- 2) Η πιο πάνω κρατική ιδιοκτησία συνιστά μέρος μεγαλύτερης έκτασης ιδιωτικής ιδιοκτησίας, που αποκτήθηκε από την κυβέρνηση με καταναγκαστική απαλλοτρίωση το έτος 1971 για σκοπούς μετακίνησης του χωριού Παλιάμπελα στο χωριό Πομός.

Σύμφωνα με το Σχέδιο Γενικής Διάταξης που ετοίμασε τότε το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για το νέο οικισμό μετακίνησης των κατοίκων του χωριού Παλιάμπελα, το αναφερόμενο τεμάχιο καθορίστηκε ως χώρος πρασίνου - πλατεία.

- 3) Μετά τη μεταστέγαση όλων των κατοίκων του χωριού Παλιάμπελα ορισμένα από τα διαχωρισθέντα οικόπεδα παρέμειναν αδιάθετα με αποτέλεσμα ορισμένοι από τους πρώην ιδιοκτήτες να ζητήσουν επιστροφή της απαλλοτριωθείσης γης τους ως πλεονάζουσας και μη χρησιμοποιηθείσης για το σκοπό που απαλλοτριώθηκε. Μεταξύ των πρώην ιδιοκτητών που ζητούν επιστροφή της απαλλοτριωθείσης ιδιοκτησίας τους είναι και οι πρώην ιδιοκτήτες του τεμαχίου που ζητά η χωρική αρχή Πομού. Ήδη, μετά την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση αριθμός 94/79 μεταξύ της Καλλιόπης Δημητρίου από τον Πομό και Κυπριακής Δημοκρατίας, σύμφωνα με την οποία πρέπει να επιστραφεί σε αυτή μέρος της

απαλλοτριωθείσης για τον ίδιο πιο πάνω σκοπό ιδιοκτησίας της, το όλο θέμα μελετάται, για να καθοριστεί η ακίνητη ιδιοκτησία που θα επιστραφεί.

- 4) Ενόψει των πιο πάνω και του γεγονότος ότι σύμφωνα με το άρθρο 14 του περὶ Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου αριθμός 15/62, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, το αναφερόμενο τεμάχιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά και μόνο για το σκοπό που απαλλοτριώθηκε, ενώ σε αντίθετη περίπτωση η Κυπριακή Δημοκρατία είναι υποχρεωμένη, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 15(1) του ίδιου νόμου, να το επιστρέψει στους πρώην ιδιοκτήτες του, προκύπτει ότι η ζητούμενη από τη χωριτική αρχή Πομού παραχώρηση ή εκμίσθωση του εν λόγω ακινήτου είναι νομικά ανεπίτρεπτη. Για το λόγο αυτό δόθηκαν οδηγίες στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας να ενημερώσει τη χωριτική αρχή, ώστε να εξεύρει άλλη κατάλληλη κρατική γη”.

Απάντηση ημερομηνίας 30 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κ. Νίκου Ρολάνδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 111, ημερομηνίας 20 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου .

“Αναφορικά με την κατασκευή του εσωτερικού δικτύου της βιομηχανικής ζώνης Αγίου Αθανασίου αναφέρω τα ακόλουθα:

Η αρμοδιότητα εκτέλεσης έργων υποδομής στις βιομηχανικές ζώνες έχει περιέλθει στο υπουργείο μας με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου που λήφθηκε στις 14 Ιανουαρίου 1998. Σύμφωνα με την υφιστάμενη πολιτική της κυβέρνησης, για υποβοήθηση της ανάπτυξης των Βιομηχανικών Ζωνών, η κυβέρνηση αναλαμβάνει τις δαπάνες για:

- (α) την κατασκευή δρόμου προσπέλασης σ’ αυτές,
- (β) τη μεταφορά μέχρι τα σύνορα της κάθε ζώνης των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας

(νερό, ηλεκτρικό ρεύμα και τηλεφωνικές γραμμές),

(γ) την απαλλοτρίωση της γης που απαιτείται για το εσωτερικό οδικό δίκτυο χάραξη/διάνοιξη του και

(δ) την κατασκευή/ασφαλτόστρωση της κεντρικής οδικής αρτηρίας της κάθε ζώνης.

Στην Κύπρο υπάρχουν σήμερα σαράντα οκτώ βιομηχανικές ζώνες οι οποίες έχουν όλες ανάγκη από έργα υποδομής.

Το υπουργείο μας αξιολόγησε, σε συνδυασμό με τις διαθέσιμες πιστώσεις του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως 1998 (£400.000), τις προτεραιότητες εκτέλεσης έργων υποδομής στις βιομηχανικές ζώνες. Η κατασκευή της κεντρικής οδικής αρτηρίας της βιομηχανικής ζώνης Αγίου Αθανασίου δεν έχει καταταγεί στις άμεσες προτεραιότητες του υπουργείου μας.

Εν πάση όμως περιπτώσει το υπουργείο μας θα εξετάσει το ενδεχόμενο κατασκευής του υπό αναφορά δρόμου μέσα στα πλαίσια των διαθέσιμων πιστώσεων του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως 1999, εφόσον προηγηθεί η εκπόνηση κατασκευαστικών σχεδίων για το δρόμο αυτό.”

Απάντηση ημερομηνίας 30 Σεπτεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ.

Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄166, ημερομηνίας 15 Μαΐου 1998, του

βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Θελέτρας να μειωθεί η κοινοτική συνεισφορά στην εκτέλεση αναπτυξιακών έργων στο 10%, όπως ισχύει στις κοινότητες Κάθικα, Ίνειας και Δρούσειας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Η κοινότητα Θελέτρας είναι μετακινηθέν χωριό, κτισμένο σε ημιορεινή περιοχή και απέχει από την Πάφο είκοσι ένα χιλιόμετρα περίπου. Αριθμεί γύρω στους διακόσιους τρεις κατοίκους, οι οποίοι ασχολούνται με τη γεωργία και την κτηνοτροφία ή εργάζονται σε οικοδομικά και άλλα επαγγέλματα. Η συνεισφορά

της κοινότητας στην εκτέλεση αναπτυξιακών έργων ήταν 30% και μειώθηκε σε 20% με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αριθμό 46.760, ημερομηνίας 16 Οκτωβρίου 1997.

- 2) Η κοινότητα Θελέτρας δεν εμπίπτει στα όρια του Τοπικού Σχεδίου Ακάμα και ως εκ τούτου δεν μπορεί να συγκριθεί με τις κοινότητες Κάθικα, Ίνειας και Δρούσειας για τις οποίες ισχύει ειδικό καθεστώς. Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 46.760, ημερομηνίας 16 Οκτωβρίου 1997, οι συνεισφορές των κοινοτήτων του Τοπικού Σχεδίου Ακάμα κυμαίνονται από 5% έως 10%. Η Θελέτρα μπορεί να συγκριθεί με τις κοινότητες Αμαργέτης, Κανναβιών, Λυσούς, Σίμου και Χολετριών, των οποίων ο πληθυσμός και τα εισοδήματα κυμαίνονται στο ίδιο επίπεδο και η συνεισφορά τους στα διάφορα έργα είναι 20%.
- 3) Η συνεισφορά της κοινότητας Θελέτρας (20%), όπως καθορίστηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 46.760, ημερομηνίας 16 Οκτωβρίου 1997, θεωρείται λογική και ως εκ τούτου δεν τίθεται θέμα περαιτέρω μείωσής της”.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ’.

Το πρώτο θέμα είναι “Η πιθανή παραβίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων κατά τη σύλληψη Αιγύπτιου αλλοδαπού στη Λεμεσό”. Είναι αυτεπάγγελτη εξέταση μετά από πρόταση του βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο Σώμα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

... η έκθεση είναι ομόφωνη. Σύμφωνα με τον Κανονισμό δε διαβάζεται, εκτός αν το ζητήσει οποιοδήποτε μέλος της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να δώσουμε το λόγο στον εισηγητή, αν δεν υπάρχει αντίρρηση.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Αν δεν υπάρχει αίτημα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχει αντίρρηση, η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα και το λόγο έχει ο εισηγητής.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Η ΠΙΘΑΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΩΝ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΛΛΗΨΗ ΑΙΓΥΠΤΙΟΥ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ ΣΤΗ
ΛΕΜΕΣΟ”**

Παρόντες:

Γιαννάκης Αγαπίου, πρόεδρος

Πρόδρομος Προδρόμου

Μάριος Ματσάκης

Δημήτρης Ηλιάδης

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα εξέτασε αυτεπάγγελα το πιο πάνω θέμα έπειτα από εισήγηση του Βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη. Το θέμα απασχόλησε την Επιτροπή σε πολλές συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 8 Δεκεμβρίου 1997 και 11 Μαΐου 1998. Στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος, κλήθηκε και παρευρέθηκε στην Επιτροπή ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, καθώς και εκπρόσωποι των Υπουργείων Δικαιοσύνης και Δημοσίας

Τάξεως και Εσωτερικών, της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού και της Διεθνούς Αμνηστίας Κύπρου. Στις συνεδρίες της Επιτροπής ήταν επίσης παρών ο εισηγητής του θέματος, Βουλευτής κ. Δώρος Χριστοδουλίδης, καθώς και ο Βουλευτής κ. Στάθης Κιπτής.

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Ο εισηγητής κ. Δώρος Χριστοδουλίδης ανέφερε πως ο λόγος για τον οποίο ζήτησε την εγγραφή και εξέταση του θέματος από την Επιτροπή ήταν η διερεύνηση της παραβίασης ή μη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Αιγύπτιου αλλοδαπού Alef El Said Mitwally κατά τη σύλληψή του από την αστυνομία.

Ο ίδιος, αναφερόμενος στο ιστορικό της υπόθεσης και στη διαδικασία της σύλληψης του αλλοδαπού, δήλωσε πως, σύμφωνα με τα στοιχεία που περισυνέλεξε, αστυνομικοί με πολιτική περιβολή τράβηξαν βίαια τον εν λόγω αλλοδαπό, για να δώσει τα στοιχεία του και, όταν αυτός τράπηκε σε φυγή, τον πυροβόλησαν και τον τραυμάτισαν στα πόδια, ενώ, σύμφωνα με την επίσημη αστυνομική εκδοχή, το όπλο εκπυρσοκρότησε κατά λάθος. Ο κ. Χριστοδουλίδης τόνισε επίσης τον απαράδεκτο τρόπο με τον οποίο κάλυψαν το θέμα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και κυρίως οι τηλεοπτικοί σταθμοί, συγκλονίζοντας μεν την κοινή γνώμη, αλλά καταπατώντας βασικές αρχές δεοντολογίας.

B. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΡΜΟΔΙΟΥΣ

Η Επιτροπή, προτού καταλήξει σε οποιαδήποτε συμπεράσματα στο όλο θέμα, έκρινε σκόπιμο να ενημερωθεί από τους αρμοδίους τόσο για τα πραγματικά γεγονότα της σύλληψης του αλλοδαπού όσο και για τη νομική πτυχή του όλου θέματος.

Με βάση ακριβώς την ενημέρωση που είχε, η Επιτροπή παραθέτει τα ακόλουθα στοιχεία για ενημέρωση το Σώματος:

1. Πραγματικά γεγονότα

- Ο Αιγύπτιος Alef El Said Mitwally αφίχθηκε στην Κύπρο στις 23 Αυγούστου 1997 και του παραχωρήθηκε προσωρινή άδεια παραμονής στη Δημοκρατία μέχρι τις 27 Αυγούστου 1997.
- Στις 23 Νοεμβρίου 1997 συνελήφθη από την αστυνομία για παράνομη διαμονή στη Δημοκρατία. Κατά τη σύλληψή του, ο κ. Mitwally τραυματίστηκε στα πόδια με πυροβολισμούς που προήλθαν από το περίστροφο του αστυνομικού 1454.
- Στις 24 Νοεμβρίου 1997 ο κ. Mitwally μεταφέρθηκε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, το οποίο εξέδωσε εναντίον του διάταγμα οχταήμερης προσωποκράτησης.
- Στις 2 Δεκεμβρίου 1997 μεταφέρθηκε εκ νέου στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού για ανανέωση του διατάγματος προσωποκράτησής του, αλλά το αίτημα δεν έγινε αποδεκτό και έτσι ο κ. Mitwally αφέθηκε ελεύθερος. Την ίδια μέρα συνελήφθη για παράνομη διαμονή στη Δημοκρατία και εναντίον του εκδόθηκε από το λειτουργό μετανάστευσης διάταγμα κράτησης.
- Στις 9 Δεκεμβρίου 1997 έπειτα από σχετική γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, η οποία έδινε οδηγίες για την ποινική δίωξή του, εκτός όμως της απέλασής του χωρίς τη συγκατάθεση της ίδιας, ο κ. Mitwally καταδικάστηκε από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού σε φυλάκιση ενός μήνα. Η απόφαση αυτή του προσέδωσε αυτόματα το καθεστώς του απαγορευμένου μετανάστη, σύμφωνα με το άρθρο 6(1)(δ) του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου (Κεφ. 105).
- Μετά την αποφυλάκισή του στις 22 Δεκεμβρίου 1997, ο κ. Mitwally δεν απελάθηκε, αλλά μεταφέρθηκε εκ νέου στα αστυνομικά κρατητήρια των Κεντρικών Φυλακών με σχετικό διάταγμα και πάλι του λειτουργού μετανάστευσης λόγω του γεγονότος ότι του όλου θέματος είχε επιληφθεί η Κοινοβουλευτική Επιτροπή για Ανθρώπινα Δικαιώματα, η οποία με επιστολή της προς το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας

είχε ζητήσει να μην απελαθεί ο κ. Mitwally, μέχρις ότου ολοκληρώσει την εξέταση του όλου θέματος.

- Τελικά, ο κ. Mitwally με τη σύμφωνη γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για Ανθρώπινα Δικαιώματα και αφού ο ίδιος είχε ενυπόγραφα εκφράσει την επιθυμία, απελάθηκε στη χώρα του στις 20 Φεβρουαρίου 1998 με έξοδα της Δημοκρατίας.

2. Θέσεις αρμόδιου Υπουργείου

Θέση του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, όπως αυτή εκφράστηκε από τους εκπροσώπους του στην Επιτροπή, είναι ότι οι αρχές της Δημοκρατίας σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των κατοίκων του κράτους, πλην όμως ο συγκεκριμένος αλλοδαπός βρισκόταν παράνομα στην Κύπρο και έτσι νόμιμα οι αρχές προχώρησαν στη σύλληψή του.

Σύμφωνα με την έκθεση της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού, ημερομηνίας 27 Νοεμβρίου 1997, ο εν λόγω αλλοδαπός, προσπαθώντας να αποφύγει τον έλεγχο της αστυνομίας, αφού γνώριζε ότι βρισκόταν παράνομα στην Κύπρο και ότι ως εκ τούτου θα απελαυνόταν, τράπηκε σε φυγή με αποτέλεσμα να καταδιωχθεί από τους αστυνομικούς στους οποίους αντιστάθηκε και επιτέθηκε. Ακολούθησε πάλι, κατά τη διάρκεια της οποίας το πιστόλι του αστυνομικού 1454 εκπυροκρότησε τυχαία τραυματίζοντας τον αλλοδαπό στα πόδια. Η εκδοχή αυτή στηρίζεται τόσο στο πόρισμα του κυβερνητικού ιατροδικαστή κ. Σοφοκλή Σοφοκλέους, με βάση το οποίο τα τραύματα του συλληφθέντος αλλοδαπού προκλήθηκαν από πολύ κοντινή απόσταση, μικρότερη των σαράντα εκατοστών ή εξ επαφής, όσο και στη μαρτυρία των δύο εμπλεκόμενων αστυνομικών. Η ίδια θέση υποστηρίχθηκε από την Αστυνομική Διεύθυνση Λεμεσού και στην Επιτροπή.

3. Θέση αλλοδαπού

Ο συλληφθείς αλλοδαπός ισχυρίστηκε ότι δεν αντιλήφθηκε ότι επρόκειτο για αστυνομικούς, αφού και οι δύο έφεραν πολιτική περιβολή, καθώς και ότι, επειδή του μιλούσαν στα ελληνικά με αποτέλεσμα να μην καταλαβαίνει τι έλεγαν, φοβήθηκε και άρχισε να τρέχει, μέχρι που ο ένας αστυνομικός τον πυροβόλησε από απόσταση τουλάχιστον ενός μέτρου και έπεσε στο έδαφος.

4. Αποτελέσματα έρευνας για τα γεγονότα

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας διέταξε τη διεξαγωγή έρευνας, αναφορικά με τη σύλληψη και τον τραυματισμό του υπό αναφορά αλλοδαπού και, ενόψει των αντιφατικών καταθέσεων των αστυνομικών και του συλληφθέντος ως προς τα γεγονότα της υπόθεσης, ζήτησε νέα ειδική γνώμη από τον ιδιώτη ιατροδικαστή κ. Μάριο Ματσάκη. Το σχετικό πόρισμα του κ. Μ. Ματσάκη διέφερε ουσιαστικά από το πόρισμα του κ. Σ. Σοφοκλέους στο ότι τα τραύματα του συλληφθέντος αλλοδαπού δεν μπορεί να προκλήθηκαν από απόσταση μικρότερη των σαράντα εκατοστών. Στην έκθεσή του ο κ. Μ. Ματσάκης παρέθεσε επίσης νέα στοιχεία και συμπεράσματα για την όλη υπόθεση.

Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας ο Γενικός Εισαγγελέας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πράγματι τα ανθρώπινα δικαιώματα του κ. Alef El Said Mitwally παραβιάστηκαν από την αστυνομία. Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε μεταξύ των δικηγόρων του παραπονουμένου και εκπροσώπου της αιγυπτιακής πρεσβείας αποφασίστηκε εξώδικος συμβιβασμός για αποζημίωση του παραπονουμένου. Με την απόφαση αυτή συμφώνησε και η κυβέρνηση.

Αναφορικά με την ευθύνη που φέρουν τα αστυνομικά όργανα για υπέρβαση εξουσίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και για παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του αλλοδαπού, ο Γενικός Εισαγγελέας διόρισε ανεξάρτητο ποινικό ανακριτή, για να διερευνήσει το θέμα.

5. Νομική πτυχή του θέματος

Με την ευκαιρία της εξέτασης του όλου θέματος, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή για Ανθρώπινα Δικαιώματα διαπίστωσε ότι ο περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμος, που ισχύει στη Δημοκρατία από το 1952, παρέχει στο λειτουργό μετανάστευσης την εξουσία να εκδίδει διάταγμα κράτησης αλλοδαπού για αόριστο χρονικό διάστημα, εξουσία που ασκήθηκε και στην περίπτωση του Αιγύπτιου αλλοδαπού Alef El Said Mitwally. Η Επιτροπή, θεωρώντας ότι ο νόμος αυτός πιθανόν να αντίκειται στο Σύνταγμα και ειδικότερα στο άρθρο 11, το οποίο διασφαλίζει το δικαίωμα της ελευθερίας και προσωπικής ασφάλειας κάθε προσώπου, αλλά και στο άρθρο 5 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, την οποία η Κυπριακή Δημοκρατία έχει κυρώσει, διατάξεις οι οποίες ρυθμίζουν επίσης τους περιορισμούς, τους όρους και τις προϋποθέσεις στους οποίους υπόκειται το σχετικό δικαίωμα, ζήτησε από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας σχετική γνωμάτευση, καθώς και την προώθηση της ετοιμασίας και κατάθεσης τροποποιητικού νομοσχεδίου στη Βουλή, έτσι που ο νόμος να συνάδει απόλυτα με το Σύνταγμα και τις διεθνείς συμβατικές υποχρεώσεις της Δημοκρατίας.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας τόνισε στην Επιτροπή ότι η νομοθεσία που αφορά τους αλλοδαπούς και μετανάστες πρέπει να εκσυγχρονιστεί και να βρεθεί η απαιτούμενη ισορροπία μεταξύ της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των αλλοδαπών από τη μια και των κυριαρχικών δικαιωμάτων του κράτους από την άλλη. Ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας, με βάση τις πιο πάνω αρχές, δήλωσε ο Γενικός Εισαγγελέας, θα εξασφαλίσει τόσο το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των αλλοδαπών όσο και την εξάλειψη του κινδύνου να παραμένουν αλλοδαποί στη Δημοκρατία μετά τη λήξη της ποινής τους για παράνομη διαμονή, κάτι που θέτει σε κίνδυνο τα κυριαρχικά δικαιώματα του κράτους. Η Νομική Υπηρεσία, ανέφερε, έχει ήδη αρχίσει τη μελέτη του όλου θέματος και αναμένεται ότι σύντομα θα μπορέσει να

προωθήσει σχετική πρόταση προς την κυβέρνηση.

Σε σχέση με την πιθανή αντισυνταγματικότητα του σχετικού άρθρου του νόμου αυτού, υπάρχει πρωτόδικη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου με την οποία κρίνεται ότι ο νόμος συνάδει προς το Σύνταγμα. Εντούτοις, πάγια τακτική της Νομικής Υπηρεσίας, όπως αναφέρθηκε, είναι να μην αποδέχεται την επ' αόριστον κράτηση προσώπου, με βάση διάταγμα του λειτουργού μετανάστευσης, αλλά είτε να διατάζει την απέλαση ή την απελευθέρωση του προσώπου αυτού είτε να συμβουλεύει την υποβολή αίτησης από τον αλλοδαπό για την έκδοση διατάγματος *habeas corpus* από το δικαστήριο.

Γ. ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή για Ανθρώπινα Δικαιώματα, ολοκληρώνοντας την εξέταση του όλου θέματος, υπό το φως όλων των πιο πάνω κατέληξε ομόφωνα στις πιο κάτω διαπιστώσεις και θέσεις:

- 1) Καταδικάζει έντονα την παραβίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων του Αιγύπτιου Alef El Said Mitwally από τα αστυνομικά όργανα και εκφράζει την ανησυχία της για το γενικότερο φαινόμενο της συχνής παραβίασης των ανθρώπινων δικαιωμάτων των αλλοδαπών στην Κύπρο. Η προσωπική ασφάλεια και η ελευθερία είναι αναφαίρετα δικαιώματα κάθε προσώπου, τα οποία πρέπει να σέβονται οι αρχές κάθε δημοκρατικού κράτους ανεξαρτήτως φυλής ή ιθαγένειας και τα οποία μόνο με βάση ρητές συνταγματικές ή νομοθετικές διατάξεις μπορεί να περιορίζονται με την ταυτόχρονη τήρηση των ελάχιστων αναγκαίων εγγυήσεων για την προστασία τους.
- 2) Εκφράζει την ικανοποίησή της για τη θετική στάση και τις ενέργειες του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ως προς την αποκατάσταση των δικαιωμάτων του υπό αναφορά αλλοδαπού, αλλά εκφράζει ταυτόχρονα και την πεποίθηση ότι θα

υλοποιηθούν σύντομα οι υποσχέσεις του για τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας και για ενίσχυση των θεσμών με σκοπό την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κύπρο.

- 3) Διαπιστώνει την ανάγκη εκσυγχρονισμού της περί αλλοδαπών και μεταναστεύσεως νομοθεσίας, έτσι που να συνάδει απόλυτα με το Σύνταγμα της Δημοκρατίας, με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθώς και με τις άλλες διεθνείς υποχρεώσεις της Δημοκρατίας χωρίς να αφήνει οποιαδήποτε περιθώρια για την καταπάτηση βασικών ελευθεριών των αλλοδαπών. Για το λόγο αυτό, καλεί τις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας να προωθήσουν και να ολοκληρώσουν τη μελέτη του όλου θέματος για την ετοιμασία νέας σύγχρονης νομοθεσίας, σύμφωνης με τα διεθνή πρότυπα και τις διεθνείς συμβατικές υποχρεώσεις της Δημοκρατίας, η οποία να περιλαμβάνει και διατάξεις αναφορικά με την παροχή πολιτικού ασύλου.
- 4) Διαπιστώνει την ύπαρξη κενών ως προς τη διαδικασία που εφαρμόζει η αστυνομία για την έκδοση πορίσματος αναφορικά με υποθέσεις στις οποίες ενδέχεται να διαπράττεται υπέρβαση καθήκοντος από τα αστυνομικά όργανα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Πιο συγκεκριμένα, θεωρεί ότι η διερεύνηση και η έκδοση πορίσματος από την αστυνομία για πράξεις ή παραλείψεις της ίδιας δεν εξασφαλίζουν την αντικειμενικότητα του πορίσματος αλλά ούτε και τη δικαίωση των πολιτών σε περίπτωση παραβίασεως των δικαιωμάτων τους. Για το λόγο αυτό, απευθύνεται και πάλι προς τις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας και τις καλεί να διερευνήσουν τη δυνατότητα θεσμοθέτησης νέων διαδικασιών ή νομοθεσίας αναφορικά με τη διερεύνηση των ευθυνών της αστυνομίας σε περιπτώσεις παραβίασεως των δικαιωμάτων των πολιτών.
- 5) Τονίζει ότι θα αναμένει το πόρισμα του ποινικού ανακριτή, αναφορικά με την

ευθύνη των αστυνομικών οργάνων στην υπό εξέταση υπόθεση, και ότι, σε περίπτωση που δεν ικανοποιηθεί, δε θα διστάσει να επαναφέρει για συζήτηση το όλο θέμα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για τη συμπτωματική τιμή που μου δίνεται να ξεκινήσουμε το Κεφάλαιο Δ΄ της καινούριας κοινοβουλευτικής περιόδου με ένα θέμα που δεν έχει καμία πολιτική, οικονομική ή οποιαδήποτε άλλη άμεση σχέση με τις εξελίξεις που αφορούν άμεσα τον κυπριακό λαό, αλλά με ένα θέμα που η ευαισθησία, η εκτίμηση και η αλληλεγγύη κάποιων βουλευτών της κυπριακής Βουλής έδωσε την ώθηση σε μία σε βάθος συζήτηση στην Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του κοινοβουλίου μας και είναι από εκείνες τις φορές που ο εισηγητής, ο οποιοσδήποτε εισηγητής δικαιώνεται κατά την εξέταση τέτοιας φύσεως θεμάτων, δυστυχώς, θα έλεγα, από τις επίσημες αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας. Και χαίρομαι και επαναλαμβάνω ότι σ' αυτό τον τόπο υπάρχουν θεσμοί που καμία πολιτική, κομματική, οικονομική σκοπιμότητα, μέχρι σήμερα τουλάχιστο, δεν μπόρεσε να διαφθείρει όχι με τη στενή έννοια της λέξης αλλά με την ευρύτερη.

Το θέμα, κύριε Πρόεδρε, είχε εγγραφεί από τον υποφαινόμενο -να μου επιτρέψετε να μακρηγορήσω λίγο, κάτω από μία ώρα, κύριε Βασιλείου, αν δυσανασχετείτε- όταν εμφανίστηκαν στις οθόνες της τηλεόρασης τα τραγικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν κατά την προσπάθεια σύλληψης ενός ξένου, που οδήγησε στον τραυματισμό του με πυροβολισμούς, που οδήγησε κάποιους αυτόπτες μάρτυρες μπροστά στην κάμερα να δώσουν τη δική τους εκδοχή, τη δική τους μαρτυρία, η οποία εσυγκρούετο, όπως αποδείχτηκε εκ των υστέρων, με την επίσημη αστυνομική εκδοχή. Με δυο λόγια, κάποιος που εκρίθη σαν ύποπτος από κάποια αστυνομικά όργανα, αφού εκλήθη να παρουσιάσει την ταυτότητά του σε κάποια φάση κάποιων διαπληκτισμών, κατ'

ισχυρισμό, και επεισοδίων, τραυματίστηκε με δύο πυροβολισμούς από υπηρεσιακό όπλο των αστυνομικών. Και εδώ αρχίζει η όλη υπόθεση. Η μεν αστυνομία να ισχυρίζεται ότι ήταν υπόθεση αυτοάμυνας και τυχαίας εκπυρσοκρότησης όπλου, ο δε αλλοδαπός και οι μάρτυρες να ισχυρίζονται ότι ήταν εσκεμμένη ενέργεια -καθ' υπέρβασιν οιασδήποτε εξουσίας ο αστυνομικός εκτέλεσε εν ψυχρώ τον αλλοδαπό.

Κατά τη διερεύνηση αυτής της υπόθεσης, θεωρώ καθήκον μου να αναφέρω ότι βρεθήκαμε μπροστά στο φαινόμενο η αστυνομία, η οποία κλήθηκε να μελετήσει τις καταγγελίες του αλλοδαπού που πυροβολήθηκε, να επιβεβαιώνει κατηγορηματικά, στηριγμένη σε επιστημονικές γνωματεύσεις γιατρών και εμπειρογνομόνων, την εκδοχή του αστυνομικού, ότι τραυματίστηκε από τυχαία εκπυρσοκρότηση του όπλου παρά τις κάποιες άλλες μαρτυρίες. Και ήταν ευχής έργο, πιστεύω, που παρουσιάστηκε και τέθηκε ενώπιον της επιτροπής και μία ανεξάρτητη επιστημονική άποψη από το συνάδελφο στη Βουλή, τον κ. Ματσάκη, που, δρώντας κατ' εντολή της Γενικής Εισαγγελίας, κατέθεσε τη δική του ανεξάρτητη επιστημονική μαρτυρία. Και εκεί διαφάνηκε ακριβώς το αντίθετο, ότι δεν επρόκειτο περί τυχαίου πυροβολισμού αλλά περί εσκεμμένης ενέργειας κάποιων αστυνομικών οργάνων. Εκεί διαφάνηκε ότι όχι μόνο αυτός ο ξένος πυροβολήθηκε ενσυνείδητα, αλλά, μετά τον πυροβολισμό του και αφού έπεσε στο έδαφος αιμόφυρτος, τα αστυνομικά όργανα τον ποδοπατούσαν στα σημεία που είχε φάει τις σφαίρες που τον πλήγωσαν.

Και είναι προς τιμή εδώ της άλλης αρχής που υπάρχει στην Κυπριακή Δημοκρατία, της ανεξάρτητης, κατ' εμένα, της Γενικής Εισαγγελίας, η οποία, αφού διερεύνησε την υπόθεση, κατέληξε -και τολμώ να το πω και να το αποκαλύψω- στη γνωμάτευση ότι οι ισχυρισμοί του αλλοδαπού ευσταθούσαν, ότι η κυπριακή αστυνομία και το κυπριακό κράτος ήταν υπεύθυνο για την παραβίαση αυτού του στοιχειώδους ανθρώπινου δικαιώματος του αλλοδαπού, να τυγχάνει ίσης μεταχείρισης όπως ο οποιοσδήποτε

άλλος άνθρωπος και με συναίνεση και της αντιδικούσας πλέον αρχής η Κυπριακή Δημοκρατία πλήρωσε ένα σεβαστό ποσό χρημάτων σαν αποζημιώσεις και, μετά και από παρέμβαση της Βουλής μας, ο άνθρωπος αυτός αποφυλακίστηκε και στάλθηκε πίσω στην πατρίδα του.

Θα λέγαμε ότι δικαιώθηκε η Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στις θέσεις που είχε πάρει, θα λέγαμε ότι ο άνθρωπος ο αλλοδαπός, που είχε την κακή τύχη να συναντήσει εκείνη την ημέρα τα δύο όργανα του νόμου, δικαιώθηκε. Δικαιώθηκαν όμως;

Εδώ εκφράζω τη φοβερή μου ανησυχία και τη φοβερή μου έγνοια, ότι το παράδειγμα αυτό που δείχνει και μισαλλοδοξία, το παράδειγμα αυτό που δείχνει και τάσεις ρατσισμού σ' αυτή την κυπριακή κοινωνία δεν ήταν ούτε το πρώτο, κύριε Πρόεδρε, και δυστυχώς ούτε το τελευταίο. Ακολούθησαν άλλες καταγγελίες, κάποιες των οποίων εκκρεμούν στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή, άλλες καταγγελίες για πορίσματα εκκρεμούν από έρευνες από ανεξάρτητους ποινικούς ανακριτές που όρισε η Γενική Εισαγγελία.

Θα κλείσω, κύριε Πρόεδρε, εκφράζοντας την ευχή, επιτέλους όλοι εμείς, κοινοβούλιο, εκτελεστική εξουσία, δικαστικές, εισαγγελικές αρχές αλλά και πρωτίστως ο κυπριακός λαός, να μην ενδώσουμε στο εύκολο και απατηλό, προστατευτικό, δήθεν, αίσθημα της αντίκρισης κάθε ξένου που έρχεται στην Κύπρο με το πνεύμα της ξενοφοβίας. Δεν έχουμε, ως κυπριακή κοινωνία, να φοβηθούμε τίποτε από τους ξένους? από κάποιους ξένους ναι, αλλά να μη γενικεύουμε. Και εκφράζω τη λύπη μου για τα τελευταία περιστατικά, κύριε Πρόεδρε, για τα οποία έκδηλα επηρεασμένη μερίδα του κυπριακού λαού από την προβολή που δίνεται σε τέτοια θέματα έχει θέσει πλέον και επίσημα μπροστά στο κυπριακό κράτος το θέμα της αντιμετώπισης των ξένων που βρίσκονται νόμιμα ή παράνομα στην Κύπρο, κατά παραβίαση οποιασδήποτε έννοιας

που προβλέπεται μέσα στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Προστασίας των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, κατά παραβίαση και παράβαση οποιασδήποτε άλλης έννοιας που προστατεύει τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχει άλλος ομιλητής ... Ο κ. Ερωτοκρίτου.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η παραβίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων των αλλοδαπών, που αποτελεί το θέμα της έκθεσης, φέρνει στην επιφάνεια το γενικότερο πρόβλημα, όχι μόνο της αναγκαιότητας του απόλυτου σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων των αλλοδαπών στην Κύπρο, όπως εξάλλου ορίζει ρητά το σύνταγμά μας, αλλά και της ανάγκης για αναθεώρηση νόμων και διαδικασιών που, όπως είναι σήμερα, δεν απηχούν τίποτε άλλο από παρωχημένες νομικές, πολιτικές αλλά και κοινωνικές νοοτροπίες και πεποιθήσεις που παρέμειναν στην Κύπρο από την εποχή που η χώρα μας ήταν αγγλική αποικία. Οι διαδικασίες αυτές δεν αντιβαίνουν μόνο προς τις πιο πάνω αντιλήψεις, αλλά, δυστυχώς, σε ορισμένες περιπτώσεις ούτε την έννοια της χρηστής διοίκησης και την πεποίθηση που πρέπει να κατοχυρώνεται στα μάτια των πολιτών εξυπηρετούν, μιας και τούτες οι διαδικασίες δεν ασκούνται μέσα από διαφάνεια, διαδικαστικά πάντα, λόγω ακριβώς του πεπαλαιωμένου και του παρωχημένου της νοοτροπίας και της αντίληψης που τις διακρίνει.

Σήμερα, στην Ευρώπη, προς την οποία φαίνεται ότι οδεύει η χώρα μας, η Συνθήκη της Ρώμης του 1950 αλλά και οποιοσδήποτε τροποποιήσεις είχαν ακολουθήσει από τότε μαζί με δευτερογενή νομοθεσία αυξάνουν συνεχώς το δικαίωμα ελεύθερης διακίνησης, ανεξαρτήτως φυλής ή εθνικότητας μέσα στο μεγάλο ευρωπαϊκό γεωγραφικό

χώρο. Η σύμβαση του 1951, η οποία αφορά το καθεστώς των προσφύγων, και το πρωτόκολλο του 1967, νομοθετήματα τα οποία, είτε το επιθυμούμε είτε δεν το επιθυμούμε, με την ένταξη της Κύπρου στην Ενωμένη Ευρώπη θα είναι νομικές, πολιτικές και κοινωνικές πραγματικότητες που πρέπει να αντιμετωπίσουμε, καθώς και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τα οποία κατοχυρώνουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες, χωρίς κανένα διαχωρισμό ή διάκριση φυλετική, εθνική ή άλλη, είναι λίγα από τα νομικά κείμενα που θα έχουμε μπροστά μας και θα πρέπει ως χώρα να ασχοληθούμε με αυτά, περνώντας νομοθεσία προς το σκοπό υλοποίησης των αρχών που αντανακλούνται στις νομοθεσίες αυτές.

Το δικαίωμα π.χ. να μη φυλακίζεται κάποιος για πράξη η οποία δεν είναι ποινικό αδίκημα κατά τη διάπραξή της, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, που είναι θεμελιώδης διάταξη που απορρέει από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του 1950, είναι μια διάταξη η οποία, δυστυχώς, στην Κύπρο -έχοντας υπόψη το πρόσφατο παράδειγμα που μόλις χθες είδε το φως της δημοσιότητας, των 47 αλλοδαπών, οι οποίοι βρίσκονται στα κρατητήρια της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας- δε βρίσκει καμιά εφαρμογή. Όχι γιατί οποιοσδήποτε επιθυμεί να έχει έγκλειστους τους αλλοδαπούς αυτούς, χωρίς να έχουν διαπράξει οποιοδήποτε αδίκημα, εντός των κελιών της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας, αλλά γιατί, δυστυχώς, οι διαδικασίες και οι εξουσίες οι οποίες απονέμονται στο λειτουργό μεταναστεύσεως -και θα προσπαθήσω με πολύ μεγάλη συντομία στη συνέχεια να θίξω κάποιες παραμέτρους- είναι τέτοιες που, καθόλου μα καθόλου, δεν προσφέρουν οποιαδήποτε κατοχύρωση, ιδιαίτερα του θεμελιώδους αυτού άρθρου.

Ακόμα, η εφαρμογή της σύμβασης για τους πρόσφυγες, η οποία αφορά και την υποχρέωση κράτους, το οποίο λαμβάνει αίτηση για πολιτικό άσυλο από οποιοδήποτε αλλοδαπό που εισέρχεται σε χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως έχει

εξειδικευθεί με τη συνθήκη του Δουβλίνου το 1990 αλλά και παλαιότερα με την ευρωπαϊκή σύμβαση για την κατάργηση της βίζας για τους πρόσφυγες, νομοθετικά κείμενα και αυτά τα οποία αποτελούν καθοδηγητικές και κατευθυντήριες γραμμές στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι κείμενα σύμφωνα με τα οποία, αν ήμασταν μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αν ίσχυαν στην Κύπρο, σίγουρα ο εγκλεισμός οποιουδήποτε αλλοδαπού, χωρίς να έχει διαπράξει οποιοδήποτε αδίκημα σύμφωνα με το εθνικό μας δίκαιο, θα εθεωρείτο άνευ ετέρου ότι παραβίαζε όχι μόνο τα δικαιώματα του συγκεκριμένου αλλοδαπού, αλλά ότι παραβίαζε επιπλέον και κοινοτικό κεκτημένο, κατά τρόπο που θα μας άφηνε ανεπανόρθωτα εκτεθειμένους έναντι της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης. Ιδιαίτερα ως χώρα η οποία είναι ημικατεχόμενη, χώρα η οποία αναγκάστηκε να δεχτεί στο ένα δεύτερο της, στο ελεύθερο μέρος, πρόσφυγες που εκδιώχθηκαν από το έδαφός τους, από τα σπίτια τους και που αγωνίζεται για να ανακτήσει τα εδάφη της, επικαλούμενη ανθρωπιστικούς λόγους, μια έννοια και μια παράμετρος η οποία διέπει και χαρακτηρίζει ακριβώς το νομοθέτημα αυτό για την προστασία των προσφύγων και την παραχώρηση πολιτικού ασύλου στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Υπάρχει υποχρέωση, βάσει των κειμένων αυτών των χωρών που επικύρωσαν τις συμβάσεις, να δέχονται να εξετάζουν και να απορρίπτουν ή να δέχονται ανάλογα την αίτηση για πολιτικό άσυλο πάντα αιτιολογημένα. Εδώ στην Κύπρο δεν είναι έτσι η περίπτωση. Εδώ στην Κύπρο, οποιοσδήποτε αλλοδαπός δυστυχώς μπορεί να απευθυνθεί, αν του παρασχεθεί ο χρόνος, στα διοικητικά όργανα, που είναι ο λειτουργός μετανάστευσης της Κυπριακής Δημοκρατίας, και να ζητήσει πολιτικό άσυλο και εναπόκειται στην ανεξέλεγκτη κρίση του λειτουργού μετανάστευσης να αποφασίσει, χωρίς κριτήρια, χωρίς αιτιολογημένη απόφαση, κατά πόσο ο συγκεκριμένος αλλοδαπός λέει την αλήθεια αλλά και για λόγους καθαρά ανθρωπιστικούς, γιατί δεν υπάρχει κανένα

κείμενο νομοθετικό το οποίο να επιβάλλει υποχρεωτικά στο διοικητικό όργανο της Κυπριακής Δημοκρατίας να ενεργήσει ανθρωπιστικά. Αποφασίζει, κατά το δοκούν, αν θα του επιτρέψει την παραμονή ή και να του την ανανεώσει μετά την εκπνοή της περιόδου προθεσμίας που του δίνει. Είναι μια βασικότατη τροποποίηση που πρέπει να γίνει, ανεξάρτητα από το ότι, όταν και εφόσον θα γίνει μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Κύπρος, θα πρέπει αναγκαστικά να συμβαδίσουμε με το ευρωπαϊκό δεδομένο και κεκτημένο και είναι μια τροποποίηση στην οποία πρέπει να προχωρήσει η εκτελεστική εξουσία τάχιστα, για να αποδείξει ότι σέβεται τα δικαιώματα των αλλοδαπών, όπως επιτάσσουν και οι συνταγματικές πρόνοιες, αλλά και ιδιαίτερα για να μην παρατηρηθούν φαινόμενα τα οποία όλοι υποπτευόμαστε ότι έχουν γίνει, γιατί απλούστατα δε θέλουμε να ερευνήσουμε περαιτέρω και να διαπιστώσουμε ότι πραγματικά έχουν γίνει.

Υπήρξαν περιπτώσεις αλλοδαπών που κατέφθασαν στο αεροδρόμιο της Λάρνακας, επικαλούμενοι λόγους πολιτικού ασύλου, και η αίτησή τους απερρίφθη χωρίς καν να ακουστούν, απλώς και μόνο γιατί οι αρμόδιοι διοικητικοί λειτουργοί αποφάσισαν ότι δεν υπάρχει κανένας νόμος που να τους υποχρεώνει να δεχτούν την αίτηση αυτή. Ξαναμπήκαν στα αεροπλάνα και πήγαν, ενδεχόμενα, στις χώρες από τις οποίες προέρχονταν και ουδείς γνωρίζει ποια είναι η τύχη αυτών των ανθρώπων στις χώρες εκείνες από τις οποίες ήθελαν να ξεφύγουν, αφού η δικαιολογία ήταν για παραχώρηση πολιτικού ασύλου, και άρα εγκυμονείται ο κίνδυνος κατά της σωματικής ακεραιότητας, της ασφάλειας και της ζωής τους, αν πήγαν στη χώρα τους. Πρέπει, αν θέλουμε να είμαστε πολιτισμένο κράτος, που σέβεται τις σύγχρονες νομικές, πολιτικές και κοινωνικές αντιλήψεις, τάχιστα να προχωρήσει η εκτελεστική εξουσία σε συνεργασία με τη Βουλή στην τροποποίηση των εξουσιών του λειτουργού μετανάστευσης στον τομέα αυτό.

Θα αναφερθώ και σε κάποιες άλλες πτυχές των εξουσιών του λειτουργού

μετανάστευσης σε γενικότητες, όχι εξαντλητικά, διότι ούτε ο χρόνος παρέχεται, ενδεχόμενα, αλλά ούτε και η στιγμή. Σύμφωνα με το άρθρο 11 του συντάγματος “ουδείς στερείται της ελευθερίας του ή μη μόνο ως ο νόμος ορίζει”. Ακόμα, με ρητή πρόνοια του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας οι αλλοδαποί απολαύουν των ίδιων δικαιωμάτων που απολαμβάνουν και οι ημεδαποί. Άρα, αν θα γίνουν αυτά τα οποία εισηγούμαι πιο πάνω, θα γίνουν, γιατί το επιτάσσει το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, που είναι ο υπέρτατος νόμος και προς τον οποίο οφείλουν όλοι πίστη και σεβασμό.

Ακόμα, η εξουσία του λειτουργού μετανάστευσης να προκηρύσσει κάποιον, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου 105 περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως, ως απαγορευμένο μετανάστη, επειδή απλώς και μόνο έχει περάσει η προθεσμία κατά την οποία βρίσκεται εντός της Δημοκρατίας, χωρίς να διερευνά το λόγο για τον οποίο βρίσκεται ο αλλοδαπός αυτός στη θέση αυτή -δηλαδή ίσως γιατί έχει υποβάλει αίτηση στα αρμόδια διοικητικά γραφεία του αρμόδιου λειτουργού και κατά συνέπεια, εφόσον αναμένει την απάντηση, αναπόφευκτα, αν έχει περάσει ο χρόνος, θα θεωρηθεί ότι δε βρίσκεται νόμιμα, υπό αυστηρή έννοια, εντός της Δημοκρατίας, πλην όμως νόμιμα μπορεί να βρίσκεται, αφού αναμένει την απάντηση- λέω, για να τροποποιηθεί η εξουσία αυτή και να καταργηθούν πάρα πολλές αδικίες, θα πρέπει με νομοθεσία, η οποία θα πρέπει να εισαχθεί υποχρεωτικά, το δικαίωμα του λειτουργού μετανάστευσης να απελαύνει αλλοδαπούς σε αυτές τις περιπτώσεις και σε άλλες παρόμοιες, που θα ήθελαν κριθεί ως αρμόζουσες στη νομοθεσία αυτή, να περιοριστεί κάτω από τις εξής προϋποθέσεις:

Δε θα μπορεί να τους απελαύνει χωρίς να τους ακούει, δε θα μπορεί να τους απελαύνει χωρίς να εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση και οι υποχρεώσεις αυτές απορρέουν από τις θεμελιώδεις αρχές της φυσικής δικαιοσύνης, που λένε ότι κανένας

δεν μπορεί να επηρεάσει κάποιον στην προσωπική ή περιουσιακή του κατάσταση, παρά μόνο αφού τον ακούσει και εκδώσει δικαιολογημένα απόφαση, είτε δικαστήριο είναι είτε διοικητικό όργανο.

Εδώ τι γίνεται στην πράξη, για να πάρουμε ένα παράδειγμα: Να αναφέρω μια περίπτωση την οποία, είμαι βέβαιος, όλοι οι συνάδελφοι θα έχουν αντιμετωπίσει στην καθημερινή τους ζωή. Ένας αλλοδαπός παντρεύεται με Κυπρία, οι γονείς ή οι συγγενείς πιθανώς να μην επιθυμούν το γάμο αυτό είτε τα πρώην πεθερικά, αν η συγκεκριμένη Κυπρία έχει χωρίσει από Κύπριο, για να παντρευτεί τον αλλοδαπό, αρχίζουν οι παρεμβάσεις -που είναι σύνηθες φαινόμενο και ουδείς μπορεί να το αμφισβητήσει, με κριτήριο κοινωνικές γνωριμίες ή και συγγένειες- προς τα γραφεία του λειτουργού μετανάστευσης, για να εμποδιστεί ο γάμος.

Η διαδικασία ποια είναι εκ μέρους του λειτουργού μετανάστευσης; Είναι να κάμει μια έρευνα και να πάρει μια κατάθεση, με αρμόδιο λειτουργό ή ακόμα και με αστυνομικό, και με κριτήριο αυτή την κατάθεση, όπου όπως θέλει μπορεί να γράψει τα γεγονότα αυτός ο οποίος θα πάρει την κατάθεση, γιατί δεν πρόκειται για διερεύνηση οποιουδήποτε ποινικού αδικήματος, απλούστατα πρόκειται για απεικόνιση μιας κοινωνικής κατάστασης και μόνο, και να αποφασίσει με κριτήριο το φάκελο αυτό. Με αυτό τον τρόπο πάρα πολλοί αλλοδαποί έχουν απελαθεί από την Κύπρο, ενώ επρόκειτο περί γνήσιων περιπτώσεων που θα έκαμναν γάμους με Κυπρίους, γιατί απλούστατα έγιναν οι παρεμβολές αυτές, οι οποίες επιπλέον γίνονται και σε άλλες πτυχές και τομείς που αφορούν την προσωπική τους κατάσταση. Υπήρξαν περιπτώσεις όπου αλλοδαποί καθ' όλα αξιοπρεπείς, νομιμόφρονες και έχοντες τα εχέγγυα, για να παραμείνουν στην Κυπριακή Δημοκρατία για όλους τους σκοπούς που ορίζει ο νόμος, όταν έκαμαν αίτηση, για να φέρουν και την οικογένειά τους στην Κύπρο, με έκπληξη αντιμετώπισαν εχθρικότατη στάση, για λόγους άγνωστους, από το γραφείο

του λειτουργού μετανάστευσης, ο οποίος δεν υποχρεούται να δώσει καμιά μα καμιά δικαιολογία. Μπορεί να ήταν καλοί οι λόγοι που δικαιολογούσαν την εχθρική στάση του γραφείου του λειτουργού μετανάστευσης έναντι του αλλοδαπού, ο αλλοδαπός έχει δικαίωμα να γνωρίζει όμως. Έχει δικαίωμα να πληροφορείται, έχει δικαίωμα και αντίστοιχη υποχρέωση το γραφείο του λειτουργού μετανάστευσης να του εξηγεί αναλυτικά, ενδεχομένως μετά από συνέντευξη, όπως γίνεται σε όλες τις πολιτισμένες χώρες, είτε από επιτροπή είτε από αρμόδιο λειτουργό, ποιοι είναι οι λόγοι οι οποίοι επηρεάζουν την απόφαση του λειτουργού μετανάστευσης, για να επηρεάζεται συνεπακόλουθα και η προσωπική κατάσταση του αλλοδαπού.

Τέτοιες διαδικασίες δεν υπάρχουν στην Κύπρο και το γνωρίζετε όλοι. Αποφασίζει ο οποιοσδήποτε διοικητικός λειτουργός του γραφείου του λειτουργού μετανάστευσης με κριτήρια, εν πολλοίς, που επανειλημμένα στο παρελθόν και μέχρι σήμερα κατηγορούνται και από τους πολίτες ή εκ μέρους ημών των μελών της Βουλής ηγέρθησαν υποψίες ότι εκκινούν από αλλότριες αφετηρίες και ποδηγετούνται από αλλότρια κίνητρα, ως υποψίες πάντα, με αποτέλεσμα η χρηστή διοίκηση να γίνεται έτσι όπως έχω πει στην αρχή, να μην κατοχυρώνεται στη συνείδηση των πολιτών μέσα από τις αδιαφανείς αυτές διαδικασίες.

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας ότι, ως κράτος που αντιμετωπίζει όλα αυτά που έχω πει προηγουμένως, αλλά και που οδεύει προς το δρόμο της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και που συμμετέχει, σύμφωνα με το άρθρο 25 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και στο Συμβούλιο της εξ Υπουργών Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, εμείς δηλαδή που συμμετέχουμε με δικαστή δικό μας και δικάζουμε άλλους για παραβιάσεις του Ευρωπαϊκού Χάρτη ή που δίνουμε το δικαίωμα στους πολίτες της δικής μας χώρας να

προσαγάγουν αιτήματα και ζητήματα, πάντα κάτω από τις πρόνοιες της νομοθεσίας, ενώπιον του δικαστηρίου αυτού, δεν είναι νοητό και δυνατόν σε αυτό τον τομέα που αφορά αλλοδαπούς να συμπεριφερόμαστε με άλλον τρόπο. Τονίζω και υπερτονίζω, μέσα στην έκθεση που είχα την ευκαιρία να διαβάσω, τη θέση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ότι θα πρέπει να ετοιμαστούν κατεπειγόντως νομοθετήματα που να ρυθμίζουν τα ζητήματα αυτά προς την κατεύθυνση που έχω αναφέρει και επενεργώντας πάντα εξισορροπητικά μεταξύ του δημόσιου συμφέροντος, το οποίο αντιπροσωπεύουν τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας, που πρέπει να προστατεύονται, αλλά και τα νομικά, πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα και σύγχρονες αντιλήψεις που πρέπει να διέπουν τις απόψεις της χώρας μας στον τομέα αυτό.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Ερωτοκρίτου τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Σπύρο Κυπριανού αντικατέστησε στην έδρα ο βουλευτής κ. Αβραάμ Αντωνίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Ο κ. Χατζηδημητρίου, παρακαλώ.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ύστερα από την ομιλία του κ. Χριστοδουλίδη αλλά και την ομιλία του κ. Ερωτοκρίτου, μπορώ να πω ότι σχεδόν δεν απομένει τίποτε να προσθέσει κανένας. Αν πήρα το λόγο, είναι γιατί αισθάνομαι κι εγώ μια βαθιά εμπλοκή στο ζήτημα αυτό, μιας και από καιρό ανακινήθηκε και από μέρους μας το θέμα των ξένων εργατών στην Κύπρο. Και ξέρετε, όταν ασχοληθεί κάποιος μια φορά με αυτά τα θέματα, αισθάνεται μια προσωπική εμπλοκή και παρακολουθεί όλα αυτά τα ζητήματα με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, διότι η ευαισθησία, πιστεύω, υπάρχει μέσα σε όλους τους συναδέλφους.

Θα ξεκινήσω με μια δέσμευση που ανέλαβε η Βουλή, να δώσει μήνυμα προς την κυβέρνηση, μέχρι το τέλος του Σεπτεμβρη, να φέρει νομοθεσία σχετικά με το άσυλο. Και ότι, αν τούτο δε γινόταν από πλευράς εκτελεστικής εξουσίας, η αρμόδια επιτροπή θα κατέθετε δική της πρόταση νόμου, για να καλύψει αυτό το τραγικό κενό που διέπει μια νομοθεσία που φέρει τη χρονολογία του 1956 και συντάχθηκε σύμφωνα με τις αποικιοκρατικές αντιλήψεις και με μια προσπάθεια ακόμα μεγαλύτερης καταπίεσης του κυπριακού λαού από πλευράς της βρετανικής αποικιοκρατίας.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Το 1952.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Η περί αλλοδαπών νομοθεσία του 1952.

Τις διάφορες συνέπειες αυτού του γεγονότος περιέγραψε ο κ. Ερωτοκρίτου προηγουμένως και δε χρειάζεται καμιά επανάληψη. Εκείνο όμως που θα ήθελα να προσθέσω είναι κάποιες εισηγήσεις που έγιναν σε αυτό το Σώμα και δυστυχώς έμειναν χωρίς συνέπεια, διότι δεν υπάρχει κυβέρνηση να ακούσει, διότι δεν υπάρχει τύπος να ακούσει ή να ενδιαφερθεί, διότι αυτό το θέμα που συγκλονίζει την Ευρώπη, τον κόσμο ολόκληρο, το θέμα της μετανάστευσης, το θέμα των αλλοδαπών, το θέμα των νόμιμων ή παράνομων εργατών, που είναι το μεγαλύτερο σύγχρονο παγκόσμιο πρόβλημα, με τη μαζική μετακίνηση πληθυσμών που γίνεται, με τα χάσματα τα κοινωνικά και τα οικονομικά μέσα στην ανθρωπότητα, αυτό δεν ενδιαφέρει τον τύπο, τα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Αισθάνομαι πραγματικά οδύνη, λέγοντας αυτό, διότι υποτίθεται ότι και ο τύπος θα πρέπει να ευαισθητοποιήσει την κοινωνία, να δώσει την πληροφόρηση, να ενημερώσει τι γίνεται στον υπόλοιπο κόσμο, να ενημερώσει τι προβληματισμός γίνεται σε αυτή τη Βουλή, να ενημερώσει για το ποια δεδομένα θα υπάρξουν, εκτός αν αύριο υποκύψει σε έναν εύκολο πειρασμό κάποιας βιαιότητας από κάποιον που μπορεί να

τυγχάνει να είναι και αλλοδαπός, για να καλλιεργηθούν και αντιρατσιστικά αισθήματα μέσα στην κοινωνία μας.

Δεν ξέρω αν τα λέμε σε ώτα μη ακουόντων, αλλά είναι κάτι που θα πρέπει να λεχθεί, γιατί, για να λειτουργήσει η δημοκρατία, για να λειτουργήσει η κοινωνία, χρειάζεται όλους τους θεσμούς να λειτουργούν] και την εκτελεστική και τη νομοθετική και τη δικαστική εξουσία και τον τύπο, που χαρακτηρίζεται ως η τέταρτη εξουσία.

Υπάρχουν λοιπόν εισηγήσεις. Μια εισήγηση ήταν ότι δε βάζεις φυλακή τον εργάτη που έρχεται στην Κύπρο, γιατί πεινούσε στη χώρα του, για να δουλέψει να βγάλει ένα κομμάτι ψωμί, είτε νόμιμος είναι είτε παράνομος, διότι, είτε νόμιμος ήταν είτε παράνομος, κάποιος Κύπριος τον έφερε, δεν ήρθε από μόνος του, από κάποια έμπνευση δική του, κάποιος μεσολάβησε να τον φέρει και να έρθει εδώ στην Κύπρο και έχει δικαιώματα και ο νόμιμος και ο παράνομος εργάτης. Δεν εφαρμόζονται οι νόμοι της πολιτείας; Εφαρμόζονται, αλλά εφαρμόζονται ανάλογα με τα δεδομένα. Τους εργάτες, τουλάχιστο σε άλλα μέρη του κόσμου, τους δίνουν μια φιλοξενία, τους δίνουν ένα χώρο όπου μπορούν να ζουν ανθρώπινα και σίγουρα όχι ως κρατούμενοι μέσα σε κελιά, ως να επρόκειτο περί φυλακισμένων. Άλλωστε φυλακίζονται στο τέλος και παραμένουν μέσα στις φυλακές οι παράνομοι εργάτες.

Υπάρχει και το προηγούμενο των ναυαγών της Λεμεσού που άλλοι φιλοξενούνται αυτή τη στιγμή σε ξενοδοχείο και άλλοι στα κελιά της Λάρνακας. Φυσικά, εκεί επιδείχθηκε μια ευαισθησία και από πλευράς κυβέρνησης, όμως είναι αντιφατικός ο τρόπος αντιμετώπισης του θέματος και ταυτόχρονα προδίδει και την έλλειψη μιας πολιτικής.

Υπάρχει το πρόσφατο με τις βάσεις τις βρετανικές, όπου αποποιηθήκαμε ευθύνη για το θέμα των ναυαγών που βρίσκονται σε κελιά των βρετανικών βάσεων. Και το ερώτημα είναι το εξής: Πέραν των κυριαρχικών δικαιωμάτων, που χωρίς να ερωτηθεί η

γνώμη μας διασφάλισαν οι Βρετανοί, όταν ανακηρυσσόταν η Δημοκρατία, δώσαμε κυριαρχικά δικαιώματα και στη θάλασσα; Όταν συζητούσαμε σε αυτή την αίθουσα εδώ τα θέματα των χωρικών υδάτων, λέγαμε ότι ακόμα και τα χωρικά ύδατα των βάσεων ανήκουν στην Κυπριακή Δημοκρατία. Κι επρόκειτο περί ναυαγών. Ποιοι έχουν εξουσία γι' αυτούς τους ναυαγούς; Αν έχουν οι Βρετανοί, τότε σημαίνει ότι τους εκχωρούμε και τα θαλάσσια δικαιώματα.

Υπάρχει και η άλλη πρόταση, την οποία έχουμε κάμει, ότι χρειάζεται να αντιμετωπιστούν οι εργάτες, νόμιμοι ή παράνομοι, με έναν ανθρώπινο τρόπο, με τη δημιουργία κάποιου πολυδύναμου κέντρου, όπου θα μπορούν να τυγχάνουν μιας κοινωνικής αντιμετώπισης, μιας πολιτιστικής αντιμετώπισης, να βρίσκουν οι ίδιοι απασχόληση, για να λείπει το αίσχος, που είναι ντροπή για τη σύγχρονη Κύπρο, των ξένων εργατών που μαζεύονται, είτε κάτω από λιοπύρι είτε κάτω από βροχή, στο δημόσιο κήπο ή κάτω από το τείχος ή έξω από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών -για τη Λευκωσία τουλάχιστον που ξέρω- για να μπορούν να κάμουν ένα τηλεφώνημα στους δικούς τους. Να λείπει αυτό το αίσχος και να δείξουμε ότι έχουμε κάποιο ανθρώπινο ενδιαφέρον γι' αυτούς που τους φέρνουμε, για να μας εξυπηρετήσουν. Και μιλώ για τις γνήσιες ακόμα περιπτώσεις, να περιποιηθούν τους γέρους μας, να φροντίσουν τα παιδιά μας. Ε, έναντι αυτών των ανθρώπων έχει μια υποχρέωση αυτή η κοινωνία και δεν τους παραπετά, όταν δεν της δουλεύουν σαν τους σκλάβους μέσα στα σπίτια. Προς αυτή την κατεύθυνση, τουλάχιστον ως εισηγητής του θέματος, είμαι σε επαφή ακόμα και με το Υπουργείο Εργασίας και υπάρχει μια σύσκεψη αύριο την Παρασκευή με τον Υπουργό Εργασίας και τον Υπουργό Παιδείας, αν είναι δυνατό να κατανοήσει η κυβέρνηση και να πάρει κάποιες αποφάσεις προς αυτή την κατεύθυνση, διότι είναι πραγματικά ντροπή.

Και θέλω να τελειώσω με το θέμα της αυθαιρεσίας που υπάρχει γύρω από το

ζήτημα αυτό. Δεν είναι μόνο αυθαιρεσία, δεν είναι μόνο απανθρωπιά, όπως περιγράφηκε, τροφοδοτεί και τη διαφθορά και σωματών και ανθρώπων, που στο τέλος μεγεθύνουν τα προβλήματα σήψης και δυσοσμίας που αντιμετωπίζουμε στον τόπο μας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αγαπίου, παρακαλώ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ήμουν και πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα της Βουλής, όταν συνεζητείτο αυτό το θέμα και οφείλω να πω στο συνάδελφο κ. Χατζηδημητρίου πως ο λόγος που η επιτροπή δεν προχώρησε στο να υλοποιήσει απόφασή της, ιδιαίτερα στο θέμα του πολιτικού ασύλου, είναι γιατί υπάρχει διαδικαστικό θέμα ή διαδικαστικό πρόβλημα στην Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, που δεν έχει επιλυθεί, και δε γνωρίζει κανείς αν η επιτροπή είναι ακέφαλη ή όχι αυτή τη στιγμή. Γι' αυτό, αν δε λυθεί αυτό το θέμα της επιτροπής, αν είναι μόνιμη ή αν είναι εκ περιτροπής, δεν μπορεί να λειτουργήσει αυτό τον καιρό και από πλευράς δικής μου, ως μέλος της επιτροπής, είτε μέλος είτε πρόεδρος της επιτροπής, υπόσχομαι ότι, μόλις λειτουργήσει η επιτροπή, θα φέρω το θέμα του πολιτικού ασύλου και άλλα θέματα που αφορούν το νόμο περί αλλοδαπών.

Το θέμα του Αιγύπτιου μετανάστη, το οποίο έφερε στην επιτροπή ο συνάδελφος Δώρος Χριστοδουλίδης, έφερε στην επιφάνεια ένα σωρό άλλα προβλήματα πολύ σοβαρότερα από το προσωρινό, το πρόσκαιρο εκείνο επεισόδιο, συνεπεία του οποίου επληγώθη ο Αιγύπτιος επισκέπτης. Ανεφέρθη ο συνάδελφος Χριστοδουλίδης στα γεγονότα και τον τρόπο με τον οποίο συνελήφθη και επληγώθη και αναφέρεται και στην έκθεση. Δε θα πω πολλά, θα πω μόνο δύο λόγια. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

...και Δημοσίας Τάξεως

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

...ναι, και Δημοσίας Τάξεως θέτει ισχυρισμό ενώπιον της Βουλής περί νόμιμης σύλληψης και τυχαίας εκπυροσκόρησης, κατά τη διάρκεια πάλης μεταξύ του προσώπου εκείνου και του αστυνομικού. Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας παραδέχεται πως η σύλληψη δεν ήταν νόμιμη, πως ο πυροβολισμός ήταν παράνομος και δεν ήταν αποτέλεσμα της σύγκρουσης μεταξύ των δύο προσώπων και συνεπεία αυτών των δύο γεγονότων η Κυπριακή Δημοκρατία αναγκάζεται και πληρώνει αποζημιώσεις στο θύμα. Όμως αυτό το πρόβλημα, είπα προηγουμένως, έφερε στην επιφάνεια άλλα σοβαρότερα προβλήματα. Το σοβαρότερο πρόβλημα κατ' εμένα είναι το γεγονός πως ο λειτουργός μεταναστεύσεως έχει ουσιαστικά απεριόριστες εξουσίες ή ενεργεί καθ' υπέρβασιν εξουσιών στην περίπτωση ξένων μεταναστών, ξένων ανθρώπων που βρίσκονται, είτε νόμιμα είτε παράνομα, στην Κύπρο. Ο νόμος περί αλλοδαπών είναι του 1952 και έγινε μόνο μία τροποποίηση, το 1988, επουσιώδης τροποποίηση, δεν έχει καμιά σχέση με την ουσία και με τη βάση του νόμου. Το δικό μας σύνταγμα και συγκεκριμένα το άρθρο 11 προβλέπει πως όσοι συλλαμβάνονται, μεταξύ των οποίων είναι και άτομα τα οποία παρεμποδίζονται να εισέλθουν στην Κύπρο, είτε ευρίσκονται στην Κύπρο χωρίς άδεια ή κρατούνται, για να απελαθούν, καμιά σύλληψη ανθρώπων που περιλαμβάνει και αυτές τις συλλήψεις -δε μιλώ τώρα για τους εγκληματίες, για τους παράνομους κ.λπ.- μιλώ για τις συλλήψεις που αφορούν και τα πρόσωπα αυτά που ευρίσκονται είτε παράνομα είτε νόμιμα στην Κύπρο. Λέει το σύνταγμα ότι ουδείς συλλαμβάνεται χωρίς ένταλμα δικαστηρίου, εκτός αν είναι επ' αυτοφώρω που τον συλλαμβάνει η αστυνομία. Ουδείς δύναται να κρατηθεί από την αστυνομία, υπό αυτές τις συνθήκες, πέραν των είκοσι τεσσάρων ωρών, πρέπει να

παρουσιαστεί στο δικαστήριο το οποίο θα διατάξει την κράτησή του για οκτώ μέρες μάξιμουμ και θα ανανεώσει το διάταγμα. Δικαιούται να το ανανεώνει με μάξιμουμ περίοδο τριών μηνών, νοουμένου φυσικά ότι υπάρχει και μια εύλογη αιτία για την κράτησή του. Το σύνταγμα, το οποίο θα έλεγα ότι είναι αντιγραφή και της Σύμβασης Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων την οποία η Κύπρος επικύρωσε το 1962, έχει πανομοιότυπες πρόνοιες με τη σύμβαση. Δεν μπορεί κανείς, εκτός από την αστυνομία, να κρατήσει άνθρωπο, με βάση το σύνταγμα, πέραν των είκοσι τεσσάρων ωρών και κανείς, εκτός από το δικαστήριο, πέραν των οκτώ ημερών και τρεις μήνες μάξιμουμ. Ο νόμος περί αλλοδαπών δίνει το δικαίωμα στο λειτουργό μεταναστεύσεως, αν αγαπάτε, όχι στο διευθυντή του Τμήματος Μεταναστεύσεως, στο λειτουργό, δηλαδή στον άνθρωπο ο οποίος βρίσκεται στο αεροδρόμιο ή στο λιμάνι ή οποιοδήποτε άλλο, να διατάξει την κράτηση ανθρώπου οκτώ μέρες, χωρίς οποιαδήποτε δικαιολογία, χωρίς καν να τον ακούσει, ενώ το δικαστήριο που διατάζει οκτώ μέρες για την κράτησή του και το σύνταγμα λέγει και ο νόμος λέγει και η Σύμβαση Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων λέγει ότι πρέπει να τον ακούσει και να του δώσει την ευκαιρία να απαντήσει είτε στις κατηγορίες είτε στους λόγους για τους οποίους ζητείται η κράτηση. Ο λειτουργός μεταναστεύσεως ή οποιοσδήποτε λειτουργός μεταναστεύσεως δύναται να κρατήσει άνθρωπο οκτώ μέρες χωρίς διαταγή του δικαστηρίου. Απ' εκεί και πέρα, και εδώ υπάρχει ένα λάθος στην έκθεση, όχι τυπογραφικό λάθος ή λάθος φραστικό, υπάρχει λάθος εις την κατατόπιση, η έκθεση είναι σωστή, είχαμε όλοι την εντύπωση ότι ο λειτουργός μεταναστεύσεως εδικοιούτο να διατάξει κράτηση ανθρώπου για όση περίοδο ήθελε αντίθετα προς τις πρόνοιες του συντάγματος...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Με σκοπό την απέλαση.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Με σκοπό την απέλαση, αντίθετα προς την πρόνοια του συντάγματος. Μάλιστα δε υπάρχουν περιπτώσεις εις τις οποίες κρατήθηκαν άνθρωποι ένα χρόνο και ενάμιση χρόνο χωρίς οποιοδήποτε διάταγμα του δικαστηρίου, μόνο με διαταγή του λειτουργού μεταναστεύσεως, γιατί δεν ευρέθη τόπος να τους στείλουμε. Δηλαδή υπάρχουν περιπτώσεις στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια -εμείς ως Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα επισκεφθήκαμε τις φυλακές μαζί με την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών και ανακαλύψαμε ότι υπήρχε στις φυλακές γυναίκα από το Ιράκ, η οποία εκρατείτο για ενάμιση χρόνο προς σκοπό απέλασης χωρίς οποιοδήποτε διάταγμα του δικαστηρίου- και ο παλιός ακόμη νόμος, ο αποικιακός, ο οποίος έδινε δικαίωμα στο λειτουργό μεταναστεύσεως να κρατεί ανθρώπους χωρίς διάταγμα του δικαστηρίου για οκτώ μέρες, που μόνο το δικαστήριο μπορεί να κρατήσει. Ο νόμος λέγει "...νοείται ότι κανένα πρόσωπο δε θα κρατείται ή περιορίζεται βάσει του εδαφίου αυτού για οποιαδήποτε περίοδο που υπερβαίνει τις οκτώ μέρες, εκτός αν, εν τω μεταξύ, με αίτηση του λειτουργού μετανάστευσης και μετά από ακρόαση του ενδιαφερόμενου προσώπου το δικαστήριο επιτρέψει την κράτηση ή περιορισμό του προσώπου αυτού για τέτοια περαιτέρω περίοδο όπως δυνατόν φανεί ορθό στο δικαστήριο". Ενώ υπήρξε η εντύπωση ότι ο λειτουργός μεταναστεύσεως μπορούσε να διατάσσει την κράτηση ανθρώπου για απεριόριστο χρόνο, φαίνεται εκ των πραγμάτων ότι και ο παλιός ο νόμος ακόμη δεν του δίνει αυτό το δικαίωμα εκτός από οκτώ μέρες. Παρ' όλο τούτο, επαναλαμβάνω ότι εκρατήθησαν άνθρωποι για μήνες και χρόνια χωρίς οποιοδήποτε διάταγμα του δικαστηρίου.

Στην περίπτωση του προσώπου που εξετάζουμε, συνάδελφοι, εφυλακίσθη από το δικαστήριο για ένα μήνα για παράνομη παραμονή στην Κύπρο και, όταν βγήκε από τη φυλακή, μέχρις ότου απελαθεί, εκρατείτο στη φυλακή χωρίς διάταγμα του δικαστηρίου για δύο μήνες ακόμα.

Επομένως, πρέπει να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι και βάσει του συντάγματος και βάσει της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και βάσει του Χάρτη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών είμαστε υποχρεωμένοι να τροποποιήσουμε και να εκσυγχρονίσουμε τη νομοθεσία μας για τους αλλοδαπούς. Είναι γεγονός ότι δεν υπάρχει νομοθεσία για πολιτικό άσυλο, επομένως δεν μπορούμε να δώσουμε πολιτικό άσυλο, και να θέλουμε ακόμα. Είναι γεγονός ότι έχουμε υποχρέωση, όταν κρατούμε ανθρώπους, για να τους απελάσουμε, ή τους κρατούμε, γιατί μπορεί να είναι παράνομοι στην Κύπρο ή θεωρούνται παράνομοι στην Κύπρο, να τους προσφέρουμε στέγη και διευκολύνσεις ανθρώπινες. Εμείς τους έχουμε κρατούμενους στα κελιά όχι των κεντρικών φυλακών, όπου υπάρχει και κάποια ανθρώπινη συμπεριφορά, αλλά στα κελιά των τοπικών αστυνομικών σταθμών. Θυμηθείτε την περίπτωση των Κούρδων πριν από ένα χρόνο ή ενάμιση χρόνο: σαράντα άνθρωποι σε ένα δωμάτιο έξι επί έξι μέτρα για μήνες μόνο όρθιοι μπορούσαν να ζήσουν, ούτε να ξαπλώσουν στο έδαφος δεν μπορούσαν, υπό συνθήκες άθλιες. Καταλήγω, έχει δώσει υπόσχεση ο Γενικός Εισαγγελέας και έχει εκφραστεί ευμενώς για εκσυγχρονισμό του νόμου περί αλλοδαπών. Ας εκφράσουμε την ελπίδα, παρ' όλο που είτε λόγω των πολλών δουλειών είτε λόγω του γεγονότος ότι και η κυβέρνηση μπορεί να μην ενδιαφέρεται να εκσυγχρονίσει τη νομοθεσία μας, για να συμπεριφερόμαστε ανθρώπινα σε ανθρώπους που έρχονται στον τόπο μας, ανεξάρτητα υπό ποιες συνθήκες βρίσκονται εδώ, ότι κάτι επιτέλους θα γίνει. Ασφαλώς, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας τα κρατικά δικαιώματα του τόπου μας και την ασφάλειά του, αλλά έτερον εκάτερον? μπορούν να ρυθμιστούν και τα δύο, έτσι που να μπορούμε να ανταποκριθούμε στις διεθνείς και στις ευρωπαϊκές μας υποχρεώσεις αλλά και στο ίδιο το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι, έχω την εντύπωση ότι η συζήτηση πάνω στο θέμα όπως είναι διατυπωμένο στην ημερήσια διάταξη έχει διευρυνθεί, έχει επεκταθεί, κατά τρόπο που ανοίγονται μια σειρά άλλα θέματα. Βεβαίως, η Βουλή δικαιούται να συζητήσει αυτά τα θέματα, αλλά έχω την εντύπωση ότι κάπου έχουμε διευρύνει τη συζήτηση πάνω σ' αυτό το θέμα πολύ έξω από το τι προνοούσε ακριβώς η εγγραφή του θέματος. Γι' αυτό είναι η παράκλησή μου να περιορίσουμε τη συζήτηση μέσα στο ίδιο συγκεκριμένο θέμα, όπως είναι μπροστά στη Βουλή.

Ο κ. Γεωργίου, παρακαλώ.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα είμαι σύντομος. Αν έχω ανέβει στο βήμα είναι για να διατυπώσω κάποιες σύντομες απόψεις.

Το πρώτο είναι σε σχέση με την παρουσία σήμερα εδώ, κατά τη συζήτηση αυτού του πολύ σημαντικού θέματος, των συναδέλφων. Το Σάββατο είχα παρουσιαστεί εκ μέρους αυτού του κοινοβουλίου σε σεμινάριο ανθρώπινων δικαιωμάτων, όπου τόσο εγώ όσο και ο κ. Χατζηδημητρίου είχαμε προσπαθήσει να πείσουμε βουλευτές άλλων χωρών ότι θα πρέπει να στηρίξουν τα ανθρώπινα δικαιώματα των Κύπριων πολιτών που παραβιάζονται κατάφωρα από τον Τούρκο εισβολέα. Και εμείς που σήμερα συζητούμε τα του οίκου μας, εμείς οι ίδιοι οι ενδιαφερόμενοι απουσιάζουμε από τη συνεδρία αυτού του Σώματος, ταυτόχρονα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, η κυβέρνηση απουσιάζουν πλήρως. Και διερωτώμαι, μετά τις δηλώσεις και του κ. Βασιλείου που μας εκπροσωπεί στις συναντήσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση, ότι αυτά τα θέματα επηρεάζουν και την πορεία μας προς την Ευρώπη, γιατί εμφανίζουμε αυτή τη συμπεριφορά.

Και εισέρχομαι στο θέμα, για να πω ότι έχει δημιουργηθεί μια νοοτροπία, μια

νοοτροπία η οποία ουσιαστικά αντίκειται σε βασικά ανθρώπινα δικαιώματα και αυτά τα ανθρώπινα δικαιώματα ξεκινούν από το πιο βασικό, το δικαίωμα στη ζωή, γιατί μη μου πείτε ότι είναι τυχαίο το ότι επιλέχθηκε ένας Αιγύπτιος να πυροβοληθεί ή έπειτα από λίγους μήνες ότι επιλέχθηκε κάποιος άλλος που, ως έγγραφαν κάποια μέσα ενημέρωσης ή μετέδιδαν κάποια άλλα, ήταν μελαχρινός - αυτές ήταν οι πρώτες ειδήσεις- και, επειδή ήταν μελαχρινός, πυροβολήθηκε με πολύ μεγαλύτερη ευκολία και ευχέρεια από το αν ήταν αντιληπτό ότι ήταν Κύπριος.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αν ήταν ξανθός.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Αλλά... αν ήταν ξανθός ή ξανθιά.

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Εμείς είμαστε ασφαλισμένοι που εν έχουμε τίποτε!

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Αυτή η νοοτροπία εκφράζεται και προς Κύπριους πολίτες από δυνάμεις της αστυνομίας και είναι ένα από τα βασικά στοιχεία τα οποία θα πρέπει να καταπολεμηθούν.

Πρόσφατα, υπήρξε καταγγελία από πολίτη της Κυπριακής Δημοκρατίας και μιλούμε πριν από δεκαπέντε μέρες, ο οποίος κρατήθη σε αστυνομικό σταθμό για εννέα ώρες, μόνο και μόνο γιατί υπήρχε υπόνοια ότι ενδεχόμενα να μην οδηγούσε με όλο του το μυαλό και να ήταν υπό την επήρεια αλκοόλ. Έγινε ο έλεγχος αμέσως και με τη σύλληψη διεπιστώθη ότι δεν ήταν υπό την επήρεια αλκοόλ ο άνθρωπος, όμως, για να μην αναγνωρίσει η αστυνομία το λάθος της, τον κράτησε μέχρι τις 7.30 το πρωί που άλλαζε βάρδια, για να τον απολύσει χωρίς να του εκθέσει οποιαδήποτε κατηγορία. Αυτή είναι η νοοτροπία. Χθες παρουσιάστηκε η υπόθεση στο δικαστήριο της

Λευκωσίας όπου τέσσερις αστυνομικοί ήσκησαν υπερβολική βία κατά τη σύλληψη ενός πολίτη. Παριστάμενοι περί τα είκοσι πρόσωπα διαμαρτυρήθηκαν εντονότατα και βρέθηκαν τρεις από αυτούς τους διαμαρτυρομένους στο δικαστήριο για τη διαμαρτυρία κατά τη σύλληψη του πολίτη. Αυτά είναι μικρά περιστατικά τα οποία έχω πολύ φρέσκα στο μυαλό μου, γι' αυτό ήθελα να τα πω εδώ.

Γνωρίζοντας αυτή τη νοοτροπία, πρόσφατα επισκέφθηκα το γραφείο του λειτουργού μετανάστευσης, για να δούμε ότι και εκεί υπάρχει η ίδια νοοτροπία. Υπέβαλε αλλοδαπή αίτημα να φιλοξενήσει για δέκα μέρες την αδελφή της στην Κύπρο, η οποία αλλοδαπή ήταν νόμιμα στην Κύπρο, και απέρριψαν το αίτημα παρά το ότι της έδωσαν και τραπεζική εγγύηση. Και όταν απετάθη σε βουλευτή και ο βουλευτής απετάθη στην αρμόδια υπηρεσία, να λάβει το λόγο για την απόρριψη, η απάντηση ήταν: "Εν τζιαι ξέραμε ότι εν να πάει σε βουλευτή". Αν είναι με αυτό τον τρόπο που λειτουργούμε, τότε είμαστε άξιοι της τύχης μας και το ό,τι συμβαίνει σ' αυτό τον τόπο και το ό,τι μας κάμνουν, ενδεχόμενα να είναι η πληρωμή στα ίσα.

Η έλλειψη της σωστής νομοθεσίας και η καθυστέρηση να έρθει η νομοθεσία, γιατί, ναι, είπε ο Γενικός Εισαγγελέας να φέρει εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας, ξέρετε από πότε το είπε; Ήταν πριν από τέσσερα χρόνια, όταν με αφορμή μια πρόταση του κ. Πουργουρίδη συζητούσαμε τροποποίηση της νομοθεσίας για το θέμα των διαταγμάτων και για το θέμα της μη απέλασης και το θέμα ήχθη ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου και, δυστυχώς, το Ανώτατο Δικαστήριο απεφάνθη ότι είναι αντισυνταγματική εκείνη η πρόνοια και έκτοτε ακυρώθηκε και ουδέποτε ετέθη σε εφαρμογή. Συνεπώς, για τα ανθρώπινα δικαιώματα, για τα οποία εμείς ζητούμε από άλλους να έχουν πρόσθετη ευαισθησία για μας, θα πρέπει να έχουμε πρώτοι εμείς πολύ μεγαλύτερη ευαισθησία. Και αν πράγματι η νομοθεσία μας του 1952 είναι ελλιπής ή είναι αρχαία ή είναι αποικιοκρατική και ουσιαστικά συντηρεί και εκπαιδεύει νοοτροπίες φασισμού, θα πρέπει

άμεσα να προχωρήσουμε σε νέες νομοθεσίες. Ταυτόχρονα, έχουμε ακόμα ένα καθήκον και αυτή η Βουλή θα πρέπει να απαιτήσει από την εκτελεστική εξουσία, βρισκόμενοι μπροστά στην 50ή επέτειο από την Οικουμενική Διακήρυξη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών το 1948, μετά τη δίνη εκείνης της μεγάλης λαίλαπας του ναζισμού και του φασισμού, μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, να υποσχεθούμε ότι μέχρι τις 10 Δεκεμβρίου 1998, που είναι η 50ή επέτειος, να υπάρχει κατατεθειμένη νομοθεσία σ' αυτή τη Βουλή, για να είναι έτοιμη να ψηφιστεί, και θα έλεγα να ψηφιστεί τιμητικά στις 10 Δεκεμβρίου 1998, που να διασφαλίζουμε τα δικαιώματα των Κύπριων πολιτών από την αυθαιρεσία και από την παρανομία των κρατούντων ή των οργάνων εξουσίας, αλλά και του κάθε πολίτη που επισκέπτεται αυτό τον τόπο και τη φιλοξενία που μας πιστώνουν κάποιοι ότι έχουμε να τη βάλουμε μέσα στο νόμο, κατοχυρώνοντας τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως είναι και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση της Ρώμης και στην Οικουμενική Διακήρυξη αλλά και σε όλα τα άλλα πρωτόκολλα, τα οποία αυτό το κράτος έχει υπογράψει ή τουλάχιστο θέλει να υποστηρίξει. Συνεπώς, έχουμε αυτές τις υποχρεώσεις, αλλά, αν δε βάλουμε και εμείς δεσμεύσεις στον εαυτό μας, δεν μπορούμε. Γι' αυτό εισηγούμαι να σταλθεί από την ολομέλεια αυτό το μήνυμα προς την εκτελεστική εξουσία, ότι θέλουμε να έχουμε νομοθεσία πριν από τις 10 Δεκεμβρίου 1998, για να ψηφίσει αυτό το Σώμα και να τιμήσει τα ανθρώπινα δικαιώματα κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι το θέμα έχει εξαντληθεί... παρακαλώ!

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Απλώς πληροφοριακά, κύριε Πρόεδρε, όπως θα είδατε κυκλοφορεί σήμερα επιστολή της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, έχει γίνει

έκκληση προς το προεδρείο της Βουλής όπως, κατά την 50ή επέτειο της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η Βουλή μας πανηγυρικά συνέλθει και τιμήσει την περίπτωση αυτή ανάλογα με την περίπτωση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θεωρώ ότι το θέμα έχει εξαντληθεί, μπορούμε να θεωρήσουμε ότι και οι απόψεις που εξετέθησαν εδώ στο Σώμα και τα στοιχεία και τα συμπεράσματα της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής έχουν εισέλθει στην ουσία του προβλήματος, τόσο σε ό,τι αφορά τη συγκεκριμένη αυτή περίπτωση αλλά και κατ' επέκταση σε ό,τι αφορά την αναγκαιότητα για εκσυγχρονισμό της σχετικής νομοθεσίας που αφορά όλα αυτά τα ζητήματα. Συνεπώς, θεωρώ ότι είναι τώρα η ώρα που η εκτελεστική εξουσία και ιδιαίτερα η Νομική Υπηρεσία θα πρέπει να επιταχύνουν τις διαδικασίες και να στείλουν εδώ στο Σώμα, το ταχύτερο δυνατό, νέα εκσυγχρονισμένη νομοθεσία.

Θεωρώ λοιπόν ότι το θέμα αυτό έχει κλείσει και δεν υπάρχει τρόπος να προχωρήσουμε σε άλλα θέματα του Κεφαλαίου Δ'. Με αυτά έχουμε φθάσει στο τέλος της σημερινής συνεδρίας.

Η επόμενη συνεδρία ορίζεται για την Πέμπτη 22 Οκτωβρίου 1998, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί της Μεταβίβασης του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου και του Ξενοδοχείου Φιλοξενία σε Εταιρεία Νόμος του 1995.
- 2) Ο περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997.
- 3) Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1995.

- 4) Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1990.
- 5) Οι περί Αποχeteύσεων Πάνω Κυβίδων Κανονισμοί του 1998.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

1) “Η κάθοδος του γνωστού χουντικού, Εοκαβητατζή πραξικοπηματία Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο και η παραβίαση των δημοκρατικών θεσμών και των νόμων της Δημοκρατίας από τους κυβερνώντες”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Δημήτρη Χριστόφια εκ μέρους της κοινοβουλευτικής του ομάδας). (8.10.98).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Ποια η στρατηγική και τα σχέδια δράσης που ανέπτυξε η κυπριακή κυβέρνηση και ποια μέτρα πήρε μέσα στα πλαίσια των υποχρεώσεων της δυνάμει της διακήρυξης του Πεκίνου και του προγράμματος δράσης που ομόφωνα υιοθετήθηκε από τις κυβερνήσεις που συμμετείχαν στην Τέταρτη Παγκόσμια Διάσκεψη για τις Γυναίκες στο Πεκίνο, το Σεπτέμβρη του 1995”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του μέλους της Βουλής κ. Α. Βασιλείου). (27.11.97).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται

“Ιατρικό απόρρητο και παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ασθενών”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των βουλευτών κυρίων Μ. Ματσάκη και Κ. Τυρίμου). (4.5.98).

- 4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η συνεχιζόμενη καταστροφή και η ανάγκη προστασίας και αξιοποίησης των κατοικιών της κοινότητας Πάνω Αμιάντου και των εγκαταστάσεων του μεταλλείου, οι προθέσεις της κυβέρνησης και τυχόν ευθύνες που προκύπτουν”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των βουλευτών κ. Δ. Ηλιάδη και Γ. Θωμά). (8.4.1997).

- 5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Επέμβαση στο Δασούδι Λεμεσού και περιβαλλοντικές επιπτώσεις”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των βουλευτών κ. Μ. Ματσάκη και Γ. Θωμά). (10.12.1996).

- 6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Η προσαγωγή σε δίκη του Κούρδου αγωνιστή Aziz (Ramazan Celik), με την κατηγορία της ‘άγρας πελατών’ για πώληση του περιοδικού ‘Φωνή του Κουρδιστάν’”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα). (27.4.1998).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 6.25 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Θεοδώρου Δώρος

Θωμά Γιαννάκης

Ιωαννίδης Ουράνιος

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος

Κιττής Στάθης

Κλεάνθους Νίκος

Κληρίδου Καίτη

Λιλλήκας Γιώργος

Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Προδρόμου Πρόδρομος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γιώργος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πετρός

Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Αραδίππου (Κυρωτικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
2. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Λάρνακας (Κυρωτικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
3. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
4. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
5. Έκθεση και συμπληρωματική έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1998”, οι σύντομες παρεμβάσεις των κυριών Τ. Χατζηδημητρίου και Ου. Ιωαννίδη και ψήφισή της σε νόμο.
6. Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
7. Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Αίτημα Πομού για ανέγερση νηπιαγωγείου - Το οδικό δίκτυο στην επέκταση του οικισμού Λινόπετρας - Η συνεισφορά της Θελέτρας στα αναπτυξιακά έργα).
8. Έκθεση για το θέμα “Η πιθανή παραβίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων κατά τη σύλληψη Αιγύπτιου αλλοδαπού στη Λεμεσό” και η συζήτηση που ακολούθησε (Δ. Χριστοδουλίδης, Ρ. Ερωτοκρίτου, Τ. Χατζηδημητρίου, Γ. Αγαπίου, Α. Γεωργίου, Θ. Μιχαηλίδης).

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 22ας Οκτωβρίου 1998

(Ωρα έναρξης: 4.24 μ.μ.)

Αρ. 4

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρχίζουμε, όπως πάντα, με τη νομοθετική εργασία. Αντιλαμβάνομαι ότι για το πρώτο θέμα, που είναι “Ο περί της Μεταβίβασης του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου και του Ξενοδοχείου ‘Φιλοξενία’ σε Εταιρεία Νόμος του 1995” υπάρχει κάποια εισήγηση από μέρους του κ. Γαλανού.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι από μέρους μου, αλλά μου τηλεφώνησε ο Υπουργός Εμπορίου και μας έστειλε και επιστολή στην Επιτροπή Οικονομικών ότι, πριν προχωρήσουμε, έχει κάποια σημεία για τα οποία θα ήθελε να μας κατατοπίσει και εισηγείται στις 9 Νοεμβρίου, που έχουμε καλέσει στην Επιτροπή τον Υπουργό

Εμπορίου για το θέμα των προϋπολογισμών του υπουργείου του, να μας εξηγήσει. Εάν οι συνάδελφοι, γιατί αυτό πράγματι το νομοσχέδιο περίμενε αρκετό χρόνο, πιστεύουν ότι μπορεί να περιμένει ακόμα μερικές μέρες, νομίζω θα ήταν καλό να ακούσουμε τις προσωπικές απόψεις του Υπουργού. Απλώς διαβιβάζω την παράκληση του Υπουργού να του δώσουμε την ευκαιρία, επειδή απουσίαζε, να μας εξηγήσει κάποια πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ασφαλώς, εάν το ζητά ο Υπουργός ή και ένας Βουλευτής αν το ζητήσει, δεν μπορεί να έχουμε ένσταση. Απλώς επισημαίνω ότι αυτό το νομοσχέδιο χρονολογείται και ότι έπειτα από πολλές προσπάθειες υπήρξε μια συναίνεση. Εύχομαι η νέα παράταση να μη δημιουργήσει καινούριο κύκλο διαφωνιών και αποστάσεων και να χρειαστεί ίσως μια άλλη τριετία για να καταλήξουμε σε συναίνεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η αναβολή είναι για μία εβδομάδα;

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Όχι για τρεις εβδομάδες, 13 του μηνός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Πιστεύω πως όλοι μας συμφωνούμε να περάσει σήμερα. Απλώς υπάρχει μια παράκληση του Υπουργού Εμπορίου. Δεν ξέρω αν επιθυμεί ο κύριος συνάδελφος να προχωρήσουμε. Εγώ δεν έχω ένσταση να το ψηφίσουμε σήμερα. Αν όμως θέλουμε να λάβουμε υπόψη αυτή την παράκλησή του, πιστεύω ότι η τελευταία αναβολή είναι η 9 Νοεμβρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αναβάλλεται το θέμα για μια εβδομάδα. Προχωρούμε στο ... Παρακαλώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εγώ δε συμφωνώ να αναβληθεί. Ναι, δεν έγινε ruling, συγνώμη. Άμα δεν έκανε ruling, να κάτσω και εγώ στη θέση μου. Αλλά αυτό το θέμα συζητήθηκε όχι τα δύο χρόνια μόνο, δεν έχει σημασία ο χρόνος, σημασία έχει ότι όλα τα επιχειρήματα ακούστηκαν και οι διαφωνίες είναι σαφείς και επικεντρώνονται μόνο σε ένα θέμα. Όλοι συμφωνούμε να μεταβιβαστεί σε εταιρεία, αν η εταιρεία αυτή θα ανήκει αποκλειστικά στην κυβέρνηση. Σ' αυτό συμφωνούμε και εμείς και η κυβέρνηση. Ως δαμέ συμφωνούμε. Είναι άλλο το πράγμα, λέμε έφερε πρόταση η κυβέρνηση για ν' ανήκει στην κυβέρνηση και λέμε εμείς, δεν έχει σημασία μόνο να ανήκει σήμερα, ώστε μετά την έγκρισή του αύριο να πουλήσει τις μετοχές της η κυβέρνηση σε διαφόρους και άρα να μην ανήκει στην κυβέρνηση. Αφού, κύριοι κυβερνητικοί, συμφωνάτε ότι πρέπει να ανήκει στην κυβέρνηση, δεχτείτε και την παρακάτω πρόταση που λέει να μην έχει δικαίωμα η κυβέρνηση να αποξενώνει τις μετοχές της.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Χωρίς να περάσει από τη Βουλή.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Άρα ... Χωρίς να περάσει από τη Βουλή, με συγχωρείτε. Χωρίς να περάσει από τη Βουλή. Άρα όλοι συμφωνούμε και η κυβέρνηση συμφωνεί. Όταν λέει να μας εξηγήσει γιατί δεν πρέπει να γίνει, αν θέλει να μας εξηγήσει ότι μη μου περιορίσετε να μην μπορώ να αποξενώσω τις μετοχές αν δεν περάσει από τη Βουλή, τι σημαίνει τούτο το πράγμα; Όταν μας λέει ότι συμφωνεί να είναι αποκλειστικά κυβερνητικό ή δεν το εννοεί ή κάτι άλλο κρύβεται πίσω από τις μελλοντικές προθέσεις. Τι θα εξηγήσει παραπάνω ο Υπουργός; Αν έχει άλλη πτυχή να μας εξηγήσει, για παράδειγμα αν οι θέσεις του Υπουργικού είναι, θέλουμε να ιδιωτικοποιηθεί και να πουληθεί, μερικοί μπορεί να μην το δέχονται, μερικοί μπορεί να το δέχονται, εγώ δεν το δέχομαι. Αλλά

άλλοι μπορεί να το δέχονται. Είναι θέμα, είναι θέση αλλά δε μας λείπει τούτο το πράγμα. Αν ο κ. Γαλανός μπορεί να μας εξηγήσει τι απόψεις θέλει να μας εξηγήσει, να σκεφτούμε για αναβολή. Εάν είναι απλώς να μας πει, ναι, συμφωνούμε όλοι, αλλά μη βάλετε μέσα την πρόνοια να μην αποξενώνονται οι μετοχές της κυβέρνησης, ειλικρινά δεν καταλάβω να έχει πρόνοια που να μπορεί να επιτευχθεί αυτό το πράγμα. Αφήνω κατά μέρος την πρόθεση και τα κίνητρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Να μην παρεξηγηθεί η θέση μας. Εάν είναι αυτή η κατάσταση, όπως την περιγράφει ο κύριος Παπαδόπουλος, τότε εισηγούμαστε να μην αναβληθεί.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επίσης εισηγούμαι να πουν τα μέλη της Επιτροπής Οικονομικών, συγγνώμη, διότι στην τελευταία συνεδρία εγώ έλειπα από τη συνεδρία για προσωπικούς λόγους, υγείας, αλλά, αν είχε καμιά άλλη θέση, ας μας πουν οι κύριοι που ήταν παρόντες. Εάν η κατάσταση ήταν όπως τη θυμούμαι εγώ, εγώ δε βλέπω κανένα λόγο, δε βλέπω λόγο όχι να αναβληθεί, δε βλέπω λόγο να συζητηθεί περαιτέρω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρώτα πρώτα υπάρχει μια παρεξήγηση από το συνάδελφο κ. Παπαδόπουλο. Δεν είναι ο κ. Γαλανός που είχε να εξηγήσει τίποτε. Ο κ. Γαλανός συμφωνεί μαζί του και είναι ομόφωνη έκθεση και, αν εδώ ψηφίσουμε σήμερα, θα πάμε ομόφωνα και συμφωνούμε όλοι. Ούτε μου είπε ο κ. Ρολάνδης, κύριε, τι θέλει να μας πει. Απλώς, διαβίβασε γραπτώς και με πήρε ένα σύντομο τηλεφώνημα, σας παρακαλώ

πάρα πολύ, θα έρθω στις 9 του μηνός για τους προϋπολογισμούς, θέλω να σας πω κάποια πράγματα και δώστε μου την ευκαιρία να σας πω κάποια πράγματα. Και διαβιβάζω αυτό το θέμα. Εάν εδώ οι συνάδελφοι επιμένουν να τελειώνουμε σήμερα, να τελειώνουμε. Απλώς ήταν καθήκον μου να το διαβιβάσω. Εγώ προσωπικά εισηγήθηκα, ως πρόεδρος της επιτροπής, ότι δεν μπορεί να καθυστερεί περισσότερο. Να τελειώνουμε. Αλλά εκεί που καθυστέρησε δύο χρόνια, όταν μας το ζητά ένας Υπουργός και μάλιστα είναι έτοιμος να έρθει και ενωρίτερα, απλώς λέει ότι, επ' ευκαιρία που θα έρθω στις 9 του μηνός για τους προϋπολογισμούς, δώστε μου λίγες μέρες, αν θέλετε να έρθω ενωρίτερα και αύριο έρχομαι, νομίζω ότι δεν είναι τόσο παράλογο. Επαναλαμβάνω όμως ακόμα μία φορά, εάν δεν δεχτούμε αυτή την εισήγησή του, να ψηφίσουμε και πάμε ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είμαι μέλος της Επιτροπής Οικονομικών, αλλά νομίζω είναι κοινή λογική το εξής: Εάν ο κ. Ρολάνδης θέλει να παρουσιαστεί στην επιτροπή για να επαναβεβαιώσει ή να δηλώσει την υποστήριξή του στη θέση της κυβέρνησης, δεν έχει νόημα να περιμένουμε. Ζητά να έρθει ενδεχόμενα για να πει κάτι διαφορετικό από τη θέση της κυβέρνησης. Σ' αυτή την περίπτωση είναι προσωπική άποψη και δε νομίζω ότι η Βουλή θα πρέπει να περιμένει τρεις εβδομάδες για να ακούσει την προσωπική άποψη ενός Υπουργού. Η κυβέρνηση δεν έχει αλλάξει θέση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κιττής.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είχα παρευρεθεί στη συνεδρία αυτή της Επιτροπής Οικονομικών και ήταν και ο εκπρόσωπος του υπουργείου εκεί, ο οποίος δεν είχε θέση άλλη επί του θέματος και λέχθηκε ότι αυτή η απόφαση είχε ληφθεί πριν αρκετό καιρό με τα θέματα όπως τα ανέλυσε ο κ. Παπαδόπουλος πριν λίγο. Είναι ομόφωνη η θέση όλων των πλευρών και αυτό τονίστηκε εκείνη την ημέρα και πήραμε απόφαση ότι τελειώνει, πάει το θέμα και κλείνει και λήφθηκε αυτή η απόφαση, κύριε Πρόεδρε. Επομένως, πιστεύω ότι ίσως να μην πρέπει να δοθεί άλλη παράταση του θέματος, γιατί καθυστερεί το όλο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι η πλειοψηφία, αυτό αντιλαμβάνομαι, δεν είναι υπέρ της αναβολής.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Ακούγονται ομιλίες.)

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να αναγνώσω την έκθεση, να τελειώνουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να θέσουμε ψηφοφορία, να θέσουμε αυτό το διαδικαστικό δικαίωμα. Ας προχωρήσει ο κ. Γαλανός στην ανάγνωση της έκθεσης.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ ‘ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ’ ΣΕ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1995”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούππας

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 12 Οκτωβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωπος του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης του Συνεδριακού Κέντρου και του ξενοδοχείου “Φιλοξενία”.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η μεταβίβαση από την κυβέρνηση της Δημοκρατίας του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου και του ξενοδοχείου “Φιλοξενία” σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, η οποία θα τα διαχειρίζεται και της οποίας κύριος μέτοχος θα είναι η κυβέρνηση.

Όπως είναι γνωστό, το όλο θέμα είχε απασχολήσει για μεγάλο αριθμό συνεδριών την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού της προηγούμενης Βουλευτικής Περιόδου, αλλά δεν κατέστη δυνατή η ολοκλήρωση της μελέτης του.

Η Επιτροπή στα πλαίσια της εξέτασης του νομοσχεδίου αυτού προβληματίστηκε γύρω από όλες τις απόψεις που εκφράστηκαν ενώπιόν της αναφορικά με το νομοσχέδιο και τις διάφορες πτυχές του θέματος, ενώ ιδιαίτερα την απασχόλησαν τα εξής:

- (α) Η άποψη/εισήγηση των εκπροσώπων της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων για την υπαγωγή του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου στην Αρχή, ώστε να υπάρχει αλληλοεξυπηρέτηση, αφού, στα πλαίσια της επέκτασης των δραστηριοτήτων της Αρχής, σ' αυτές θα ανήκει και η διοργάνωση συνεδρίων.
- (β) Οι ανησυχίες των εργαζομένων στο ξενοδοχείο “Φιλοξενία” και στο Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο, οι οποίοι ζήτησαν διαβεβαιώσεις από την Εκτελεστική Εξουσία για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους.
- (γ) Το ιστορικό της ίδρυσης του Ινστιτούτου Ξενοδοχειακών και Επισιτιστικών Τεχνών σε συνδυασμό με τη λειτουργία του ξενοδοχείου “Φιλοξενία”. Ειδικότερα επισημάνθηκε το γεγονός ότι, σύμφωνα με τους όρους και τις ειδικές συμφωνίες με βάση τις οποίες έγινε η χρηματοδότηση του εν λόγω ιδρύματος από το Διεθνές Γραφείο Εργασίας, το ξενοδοχείο “Φιλοξενία” προοριζόταν για την πρακτική εκπαίδευση των φοιτητών του ΙΞΕΤ.

Πέρα από τη νομική ρύθμιση του θέματος της μεταβίβασης, την Επιτροπή απασχόλησε παράλληλα και το θέμα της κατάστασης του ξενοδοχείου “Φιλοξενία”, η οποία επιβάλλει την άμεση αναβάθμισή του.

Η Επιτροπή, πριν τοποθετηθεί υπέρ ή εναντίον του προτεινόμενου νόμου, έθεσε όλα τα πιο πάνω ζητήματα και τα προβλήματα που την απασχόλησαν υπόψη του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, ο οποίος την πληροφόρησε ότι η κυβέρνηση, ύστερα από επισταμένη μελέτη όλων των απόψεων που εκφράστηκαν από όλους τους ενδιαφερομένους, εξακολουθεί να υποστηρίζει ότι η ενδεδειγμένη λύση είναι αυτή που προτείνεται με το υπό αναφορά νομοσχέδιο για τη μεταβίβαση του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου και του ξενοδοχείου “Φιλοξενία” σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως των πιο πάνω και έχοντας σημειώσει τη διαβεβαίωση των εκπροσώπων της εκτελεστικής εξουσίας ότι θα διαφυλαχθούν τα κεκτημένα δικαιώματα των εργαζομένων στα δύο αυτά ιδρύματα, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού προηγουμένως περιληφθεί σε αυτό διάταξη με βάση την οποία η κυβέρνηση, που είναι ο κύριος μέτοχος της εταιρείας στην οποία μεταβιβάζεται το Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο και το ξενοδοχείο "Φιλοξενία", δε θα μπορεί να αποξενωθεί από τις μετοχές της χωρίς την έγκριση της Βουλής και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί της Μεταβίβασης του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου και του Ξενοδοχείου 'Φιλοξενία' σε Εταιρεία Νόμος του 1998".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα μπω στο θέμα της ουσίας, γιατί έχει συζητηθεί επανειλημμένα. Απλώς θέλω να προσθέσω δύο λόγια σε όσα ελέχθησαν προηγουμένως. Αυτό το οποίο αποφασίζει σήμερα η Βουλή ... Εγώ διαβίβασα το μήνυμα του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, αλλά ας γίνει ένα μάθημα, αν θέλετε, όταν έρχονται οι αρμόδιοι των υπουργείων, να παίρνουν τις κατάλληλες εντολές και να είναι έτοιμοι να τοποθετηθούν. Και αν έχουν αντιρρήσεις, να μας τις λένε και όχι να είναι σφίγγα και απλώς να μη λένε τίποτε, γιατί αυτό για μας σημαίνει, όταν είχαμε περιμένει δύο χρόνια για να προχωρήσουμε και περισσότερο, σημαίνει συναίνεση μαζί μας. Κατά συνέπεια, αν θέλει η κυβέρνηση να προωθεί κάποιες απόψεις ή έχει έντονες απόψεις, τότε να δίδει και τις κατάλληλες οδηγίες στους υπεύθυνους ή ο ίδιος ο Υπουργός ή αρμόδιος ή αντιπρόσωπός του να παρευρίσκεται για να μην επαναλαμβάνεται, διότι εγώ δεν αισθάνομαι ευχάριστα για το ότι δε δεχόμεθα σήμερα, αν θέλετε, το αίτημα του

Υπουργού, αλλά από την άλλη μεριά ας αιδοούνται εαυτούς, διότι έπρεπε να είχαν έρθει καλύτερα προετοιμασμένοι στη συνεδρία της Επιτροπής Εμπορίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής; Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θα ήθελα να αναφέρω ότι αυτό που γίνεται σήμερα, πέρα από το θέμα που έθεσε ο κ. Γαλανός, είναι κλασική περίπτωση πως αυτή η Βουλή κάποτε εν τη σοφία της γίνεται πιο σοφή. Διότι αυτή η πρόταση η οποία σήμερα θα εγκριθεί είναι η πρόταση με την οποία είχαμε έρθει, όταν έγινε το Συνεδριακό Κέντρο και σε συνέχεια με το «Φιλοξενία», να προχωρήσει και να γίνει μια τέτοια εταιρεία. Και δυστυχώς η Βουλή τότε απέρριψε την πρόταση αυτή και πλειοψηφικά απέρριψε την πρόταση και ύστερα από πόσα χρόνια, περίπου 6,7,8 χρόνια, έρχεται τώρα να το εγκρίνει. Ας ελπίζουμε ότι στο μέλλον μικροκομματικές αντιλήψεις δε θα επηρεάζουν τη λήψη σωστών αποφάσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να δηλώσω στο Σώμα πως θα ψηφίσουμε μαζί με όλες τις άλλες πλευρές, γιατί συμφωνούμε στη μετατροπή σε ιδιωτική εταιρεία και στην επιτέλους απόδοση καθεστώτος στο "Φιλοξενία". Όμως δεν μπορεί παρά και να τονίσω ότι η δική μας πολιτικο-ιδεολογική φιλοσοφία είναι πως ανάλογες δραστηριότητες δε συνάδουν με τις δραστηριότητες του κράτους. Το ευχάριστο είναι ότι μετατρέπεται σε ιδιωτική εταιρεία και ότι, εάν στο μέλλον αποφασιστεί ότι πρέπει να μεταβιβαστούν κάποιες μετοχές, δεν αποκλείεται, διότι και πάλι στους εκπροσώπους του λαού θα αποταθεί η κυβέρνηση. Και αν σχηματίζεται έτσι πλειοψηφία, δηλαδή αν η αντίληψη

όλων μέχρι τότε ή της πλειοψηφίας θα είναι ότι πιθανότατα πρέπει, γι' αυτό και θα ψηφίσουμε με τους υπόλοιπους τους συναδέλφους, με την επιφύλαξη όπως την έχω διατυπώσει την επιφύλαξη, υπό την έννοια της φιλοσοφίας δηλαδή και όχι γενικότερα της αντίληψης περί του κράτους επιχειρηματία και όχι ως προς το ότι επιτέλους ιδιωτικοποιείται, έστω και αν ανήκουν οι μετοχές στο κράτος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλά για χάρη πρακτικών και της ιστορικής αλήθειας να πούμε ότι αυτό το νομοθέτημα έχει ομόφωνη προσέγγιση από το 1994, πριν από τέσσερις, από θητεία τεσσάρων Υπουργών Εμπορίου και Βιομηχανίας. Ήταν επί κ. Κοιλιάρη που συζητήσαμε, επιχειρηματολογήσαμε και συμφωνήσαμε στον τρόπο μετατροπής του καθεστώτος του Συνεδριακού Κέντρου και του "Φιλοξενία". Απλά δεν ψηφίστηκε από το 1994, αν δε με απατά η μνήμη μου, που είχε ολοκληρωθεί η συζήτηση, γιατί η κυβέρνηση ζήτησε έστω και μετά την ομόφωνη κατάληξη της αρμόδιας επιτροπής, τότε ήταν η Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας που το είχε εξετάσει, ουσιαστικά ζήτησε και το απέσυρε και παρέμεινε στα ράφια του υπουργείου για τέσσερα χρόνια, με αποτέλεσμα στις αρχές αυτού του χρόνου, όταν ο κ. Ρολάνδης μιλούσε και εξέφραζε απόψεις για να προωθήσει αυτό το νομοθέτημα υπό μορφή νομοσχεδίου, το οποίο ήταν ήδη ψηφισμένο ομόφωνα από τη Βουλή, να τους υπενθυμίσουμε να δώσουν ουσιαστικά τη συγκατάθεσή τους να προχωρήσει στην ολομέλεια. Και όταν παρουσιάστηκαν πριν από δέκα μέρες οι εκπρόσωποι του υπουργείου, του Υπουργού που ζήτησε να έρθει να μας εκφράσει τις απόψεις του, ουσιαστικά μας επανέλαβαν ότι η τοποθέτηση της κυβέρνησης ήτο να ψηφιστεί μαζί με την πρόνοια την οποία η Βουλή, η επιτροπή, ομόφωνα απέρριψε.

Γι' αυτό και υπάρχει σήμερα αντιλαμβάνομαι και η σχετική ευαισθησία να μη δοθεί οποιαδήποτε επιπλέον παράταση, γιατί δεν έχει καμιά ουσιαστική σημασία. Αυτό που ελπίζουμε και ευχόμαστε, κύριε Πρόεδρε, είναι η κυβέρνηση να προχωρήσει τάχιστα στην υλοποίηση των προνοιών του νομοθετήματος. Γιατί, σε αυτά τα τέσσερα χρόνια που μεσολάβησαν, συνέβησαν αρκετά αρνητικά που έχουν σχέση με το Συνεδριακό Κέντρο και το "Φιλοξενία". Μέχρι και τελεσίγραφα για κλείσιμό του το «Φιλοξενία» πήρε από τον αρμόδιο Οργανισμό Τουρισμού, γιατί κάποια πράγματα πιθανόν να είναι πάρα πολύ επικίνδυνα και για τους επισκέπτες του. Και ελπίζουμε και ευχόμαστε να το υλοποιήσει τάχιστα, να προχωρήσει σε όλες τις δέουσες ενέργειες, έτσι που να γίνει αυτός ο οργανισμός, γιατί έχει τις δυνατότητες, επικερδής για το καλώς νοούμενο δημόσιο συμφέρον. Και απλά είναι καλά κάποια πράγματα να τα υπενθυμίζουμε, γιατί οι πρόνοιες οι οποίες υπάρχουν σήμερα για επιδιόρθωσή του και που ανέρχονται σε μερικά εκατομμύρια λίρες, από το 1992, όταν πλειοψηφικά για χάρη ... και είχαν την εντιμότητα κάποιοι συνάδελφοι που τότε το καταψήφισαν, να το πουν ακολούθως, ότι η καταψήφιση ήταν τότε για προεκλογικές σκοπιμότητες, έχουν πολλαπλασιαστεί. Έστω και αργά όμως, ας προχωρήσουμε. Η δική μας η προσέγγιση, κύριε Πρόεδρε, σε αυτή την πρόταση η οποία γίνεται καταδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο σκεφτόμαστε και αντιμετωπίζουμε αυτά τα θέματα. Και καταρρίπτει και τις προσπάθειες κάποιων να αποδείξουν ότι τα θέματα χειρισμού δημόσιας περιουσίας τάχατες τα αντιμετωπίζουμε, ως παράταξη, με υπέρμετρο δογματισμό. Αντίθετα, ο δογματισμός ανήκει σε κάποιους άλλους, όχι στη δική μας την παράταξη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούττας.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, τα πράγματα είναι όπως τα εξέθεσε ο συνάδελφος ο Καζαμίας. Συμπληρώνω μόνο ότι οι υπηρεσιακοί που είχαν έρθει στην Επιτροπή Οικονομικών περίπου απέδωσαν στη Βουλή την καθυστέρηση. Όμως, για να πάω και λίγο πιο πίσω, το θέμα τούτο κατετέθη επί κυβέρνησης Βασιλείου. Και περίπου απερρίφθη τότε, γιατί μαζί του τραβούσε και ένα κονδύλι κάπου £180.000.000, γιατί έπρεπε να απαλλοτριωθούν όλα τα κτήματα της περιοχής και το ξενοδοχείο “Φιλοξενία” να γίνει ένα πολυτελές, πολυώροφο ξενοδοχείο. Μετά ήρθε η άλλη ιδέα και τα πράγματα είναι όπως τα εξέθεσε ο κ. Καζαμίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ελπίζω να μου συγχωρήσετε μια νότα προσωπικής ευαισθησίας, αν θέλετε, απλώς για λόγους τάξης θέλω να το αναφέρω. Η συμφωνία ίδρυσης αυτού του Ινστιτούτου μαζί με το Διεθνές Ταμείο Αναπτύξεως και το Διεθνές Γραφείο Εργασίας φέρει την υπογραφή μου από κάτω. Εγώ την είχα υπογράψει και έχει πρόνοια μέσα, ειδικό άρθρο 7, που λέει πως η κυπριακή κυβέρνηση μέσω μου αναλαμβάνει υποχρέωση στο διηνεκές να τηρήσει αυτό το Ινστιτούτο, τότε ήταν Ξενοδοχειακή Σχολή, ως κυβερνητικό. Τώρα θα ψηφίσω και υποστηρίζω την πρόταση, γιατί θεωρώ πως με την πρόνοια της μη αποξένωσης των μετοχών εξακολουθεί να παραμένει κυβερνητικό ίδρυμα. Το λέω έτσι από κάποιο συναισθηματισμό, αν θέλετε, και για λόγους ιστορίας.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

(Δεν ακούγεται καθαρά.)

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ή τουλάχιστον όσο ζω εγώ!

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αντωνίου.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μια από τις προϋποθέσεις που τίθενται για την υιοθέτηση του νομοσχεδίου αυτού είναι η διαφύλαξη των δικαιωμάτων, των κεκτημένων δικαιωμάτων, των εργαζομένων. Και αυτό γίνεται μόνο αφού η κυβέρνηση είχε δώσει αυτή τη διαβεβαίωση, όμως, επειδή στην έκθεση αυτό το θέμα τοποθετείται πολύ γενικά, έχω την εντύπωση ότι, την ώρα που ψηφίζουμε αυτό το νομοσχέδιο, θεωρούμε ότι η γραπτή διαβεβαίωση, όπως έχει διατυπωθεί προς την Επιτροπή Οικονομικών, θα πρέπει να θεωρείται ότι είναι μέρος αυτής της έκθεσης και συνεπώς, οσάκις μιλούμε για τη διαφύλαξη των κεκτημένων δικαιωμάτων των εργαζομένων, βρισκόμαστε μέσα στην ουσία των συγκεκριμένων θεμάτων τα οποία ζητούμε να διαφυλαχθούν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχει άλλος ομιλητής, να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Μεταβίβαση του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου και του Ξενοδοχείου «Φιλοξενία».

Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Μεταβίβασης του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου και του Ξενοδοχείου "Φιλοξενία" σε Εταιρεία Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε αντίρρηση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει, ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε τώρα στο δεύτερο θέμα, που είναι “Ο περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997”. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΕΠΙΤΑΞΕΩΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1997”**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Κίκης Γιάγκου

Κυριάκος Τυρίμος

Δημήτρης Συλλούρης

Αντώνης Καράς

Λευτέρης Χριστοφόρου

Στέλιος Στυλιανού

Μάρκος Κυπριανού

Στάθης Κιττής

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε πολλές συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 26 Φεβρουαρίου 1997 μέχρι 14 Οκτωβρίου 1998. Στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων, του ΕΤΕΚ καθώς και του Παγκύπριου Συνδέσμου Επιχειρηματιών Αναπτύξεως Γης.

Σκοπός της προτεινόμενης νομοθεσίας είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας που διέπει τις επιτάξεις, έτσι που ο Υπουργός Εσωτερικών ή οποιοδήποτε εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο που κατέχει αρμόδια θέση στα Υπουργεία Εσωτερικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και Άμυνας να έχει την εξουσία να εκδίδει διάταγμα επίταξης για την αντιμετώπιση κατάστασης πολιτικής άμυνας.

Με το υπό εξέταση νομοσχέδιο σκοπείται περαιτέρω η δημιουργία Κεντρικής Επιτροπής και Επαρχιακών Επιτροπών Επιτάξεως, οι οποίες θα κατανέμουν στις διάφορες ουσιώδεις υπηρεσίες την ιδιοκτησία που θα επιτάσσεται, με βάση τις διατάξεις του υπό αναφορά άρθρου για την εφαρμογή των σχεδίων πολιτικής άμυνας.

Κατά την εξέταση του νομοσχεδίου, η επιτροπή επικέντρωσε την προσοχή της στο ύψος της αποζημίωσης που θα λαμβάνει ο ιδιοκτήτης περιουσίας που επιτάσσεται, στη διαδικασία που θα ακολουθείται για την επίταξη περιουσίας, στο χρονικό διάστημα για το οποίο θα ισχύει η επίταξη σε περίπτωση κήρυξης κατάστασης πολιτικής άμυνας καθώς και στην εκχώρηση των εξουσιών του Υπουργού Εσωτερικών σε υπηρεσιακούς λειτουργούς των οικείων υπουργείων.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών ανέφεραν στην επιτροπή ότι η τροποποίηση του περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας Νόμου κρίθηκε αναγκαία, για να ολοκληρωθεί το νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει την πολιτική άμυνα και ειδικότερα την κήρυξη κατάστασης πολιτικής άμυνας.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τους ίδιους:

- 1) Σε περίπτωση επίταξης ακίνητης ή κινητής περιουσίας, ο ιδιοκτήτης θα αποζημιώνεται, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στις γενικές διατάξεις της βασικής νομοθεσίας που διέπει τις επιτάξεις αλλά και σύμφωνα με τις διατάξεις του Συντάγματος, οι οποίες ρητά ορίζουν ότι η αποζημίωση πρέπει να είναι δίκαιη.
- 2) Η επίταξη για σκοπούς πολιτικής άμυνας θα ισχύει μόνο όταν και για όσο χρονικό διάστημα θα ισχύει η κατάσταση πολιτικής άμυνας, η οποία κηρύσσεται σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Πολιτικής Άμυνας Νόμου. Για διαδικαστικούς σκοπούς θα επιδίδεται εκ των προτέρων προσωπική ειδοποίηση στον ιδιοκτήτη περιουσίας η οποία θα επιταχθεί σε περίπτωση κήρυξης κατάστασης πολιτικής άμυνας, η οποία όμως θα ισχύει μόνο για τρία χρόνια κατ' ανώτατο όριο, έτσι που να τηρούνται οι σχετικές συνταγματικές διατάξεις.
- 3) Οι εξουσίες του Υπουργού Εσωτερικών αναμένεται ότι στην πράξη θα εκχωρηθούν στο Διοικητή Πολιτικής Άμυνας, στους οικείους επάρχους, στους αστυνομικούς διευθυντές αλλά και σε στρατιωτικούς ανώτερων βαθμίδων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, υπό το φως όλων των πιο πάνω διευκρινίσεων που δόθηκαν από το αρμόδιο υπουργείο, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, έτσι που να αναφέρεται ως "Ο περί Επίταξεως Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί του θέματος; Δεν υπάρχει. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 18 (α) του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται .

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε αντίρρηση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει αντίρρηση. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 3 θέμα είναι "Ο περί Ποινικού Κώδικα Τροποποιητικός (Αρ. 2) Νόμος του 1995". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ
ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2)
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1995"**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Γιαννάκης Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Γιαννάκης Θωμά

Τάσσος Παπαδόπουλος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 17 Απριλίου 1997 και στις 15 Οκτωβρίου 1998. Στα πλαίσια της μελέτης του υπό αναφορά νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας καθώς και εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του ποινικού κώδικα, ώστε να καταστεί ποινικό αδίκημα η χρησιμοποίηση από οποιοδήποτε πρόσωπο της θρησκευτικής στολής ή άλλου διακριτικού σημείου οποιουδήποτε θρησκευτικού δόγματος, δημόσια και χωρίς δικαίωμα.

Το υπό αναφορά νομοσχέδιο είχε απασχολήσει την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών και κατά την προηγούμενη βουλευτική περίοδο, αλλά δεν κατέστη δυνατή η ολοκλήρωση της μελέτης του.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, η προτεινόμενη ποινικοποίηση κρίνεται αναγκαία για την προστασία του κύρους της Εκκλησίας, ανεξαρτήτως δόγματος, από το διασυρμό που ενέχει η πιθανή αντιποίηση της στολής των θρησκευτικών λειτουργών της, αλλά και για την προστασία των πιστών από την παραπλάνηση που συνεπάγεται η αντιποίηση αυτή.

Κατά τη συζήτηση του θέματος στην επιτροπή, ο πρόεδρος και τα μέλη της βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις εξέφρασαν αμφιβολίες σχετικά με τη σκοπιμότητα της προτεινόμενης νομοθεσίας, αφού, όπως υποστήριξαν, το θέμα που επιδιώκεται να ρυθμιστεί με το προτεινόμενο νομοσχέδιο δεν αποτελεί

συχνό φαινόμενο και διατύπωσαν επιφυλάξεις κατά πόσο είναι σκόπιμο η πολιτεία να επεμβαίνει με νομοθεσία σε ζητήματα που αφορούν αποκλειστικά την εκκλησία. Περαιτέρω, εξέφρασαν την άποψη ότι το όλο ζήτημα καλύπτεται από τις ανάλογες διατάξεις του ποινικού κώδικα για αντιποίηση εξουσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, υπό το φως των πιο πάνω, κατά πλειοψηφία εισηγείται στη Βουλή την καταψήφιση του προτεινόμενου νομοσχεδίου, γιατί θεωρεί την προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση αχρείαστη.

Το μέλος της επιτροπής - βουλευτής του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσος Παπαδόπουλος συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό θα εισηγηθεί στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, για τους λόγους που θα υποστηρίξει κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί του θέματος; Δεν υπάρχει. Όπως προκύπτει από την έκθεση, η πλειοψηφία είναι υπέρ της απορρίψεως του νομοσχεδίου. Νομίζω ότι ... Ο κ. Γαλανός. Η πλειοψηφία είπα.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή εγώ προσωπικά πάντα σέβομαι την άποψη του συναδέλφου κ. Παπαδόπουλου και επειδή αντιλαμβάνομαι ότι έχει δυνατές απόψεις για το νομοσχέδιο και θα μας αναπτύξει τους λόγους στην ολομέλεια του Σώματος, ενδιαφέρομαι πάρα πολύ να τους ακούσω, εκτός εάν υπάρχει κάποια αλλαγή. Πάντως, εγώ δε θα ήμουν έτοιμος να ψηφίσω με τους υπόλοιπους, αν δεν άκουγα προηγουμένως την άποψη του κ. Παπαδόπουλου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Για να μην αφήσω παραπονεμένο τον κ. Γαλανό, αφού θέλει καθοδήγηση, έχω την εντύπωση ότι η αντιποίηση αρχής ή η παρουσίαση σαν κάτι που δεν είσαι ήδη καλύπτεται από το νόμο, τον ποινικό κώδικα. Δηλαδή το να παρουσιάζομαι εγώ με στολή αστυνομικού ή με άλλο πράγμα είναι, για τους αστυνομικούς βεβαίως έχει ειδική πρόνοια ο νόμος ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται.)

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, αποτελεί αδίκημα και πιστεύω ότι η χρησιμοποίηση της στολής του ιερέα είναι ήδη καλυμμένη κατά τη γνώμη μου από το νόμο, αν γίνεται όχι για σκοπούς καρναβαλιού, όπως κάνουν οι Λεμεσιανοί, αλλά με σκοπό να οικειοποιηθεί την εξουσία και την ιδιότητα του ιερέα.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Γιατί έδειξες το Γιαννάκη;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επειδή είναι Λεμεσιανός. Το δεύτερο, κύριε Πρόεδρε, είναι γιατί δεν υπάρχει ορισμός του τι είναι ιερέας και έχει ιερείς άλλων, πολλών άλλων δογμάτων που δεν μπορώ να ξέρω αν έχουν στολή ή αν δεν έχουν στολή. Εκείνο που πρέπει να απαγορευτεί είναι η συμπεριφορά σαν ιερέα και όχι η στολή. Όμως, αυτές οι ενστάσεις μου δεν είναι ούτε του βαθμού ούτε της έντασης που να με οδηγούν είτε σε έντονη συζήτηση, όπως είπε ο συνάδελφος ή πρόβλεψε ο συνάδελφος, είτε στο να καταψηφίσω το νομοσχέδιο. Απλώς διατύπωσα την επιφύλαξή μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, για τους λόγους που ανέφερε ο κ. Παπαδόπουλος, μάλλον για τους λόγους που τον έκαναν να αλλάξει άποψη σχετικά με το νομοσχέδιο, εμείς απορρίψαμε το νομοσχέδιο αυτό από την αρχή. Φυσικά, υπάρχει ο νόμος και αν κάποιος προσποιείται τον ιερέα και εισπράττει χρήματα, θα κατηγορηθεί για απάτη. Δυστυχώς και εδώ πρέπει να πούμε ότι δεν το πρόσεξε καν ... δεν το προσέξαμε ούτε εμείς το άρθρο 108 του νόμου, που μιλά για αντιποίηση δικαιώματος στολής, απλώς και μόνο οι αναφορές στη στολή στρατιωτικού ή αστυνομικού χωρίς να είσαι στρατιώτης ή αστυνομικός αποτελούν ποινικό αδίκημα. Νομίζω πρέπει με πρώτη ευκαιρία αυτό το άρθρο να το καταργήσουμε, γιατί δεν είναι αυτός ο σκοπός, δεν ήταν αυτός ο σκοπός του νόμου. Αντιποίηση σημαίνει να παριστάνεις κάποιον άλλο με σκοπό να οικειοποιηθείς κάτι. Όπως είναι το άρθρο 108, δεν έχει καμία σημασία. Άλλωστε, τα τελευταία γεγονότα στη χώρα μας μας λένε ότι δεν είναι όποιος φορεί μια στολή που είναι, που ανήκει στο αξίωμα εκείνο.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Δεν είναι τα ράσα που κάνουν τον παπά.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ

Ναι, δεν το είπα εγώ έτσι.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Ούτε ο ΑΙ-Βασίλης το Βουλευτή.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εγώ θέλω να ρωτήσω τους νομικούς κατά πόσο, όταν ντύνεται ο Γιαννάκης ο Αγαπίου ΑΙ-Βασίλης, είναι αντιποίηση αρχής.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν τελειώσαμε, να προχωρήσουμε στην ψηφοφορία. Πόσοι είναι υπέρ της απόρριψης του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

33, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το νομοσχέδιο απορρίπτεται.

Το υπ' αριθμό 4 θέμα είναι "Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1990". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς θα ζητήσουμε αναβολή αυτού του θέματος. Έχουμε επανεξετάσει την ουσία του θέματος, γιατί επί του τύπου και επί της καθυστέρησης που υπήρχε στη συζήτηση και ψήφιση αυτής της νομοθεσίας είχαμε τοποθετηθεί και είναι η θέση που φαίνεται στην έκθεση. Αλλά φαίνεται ότι επί της ουσίας εγείρονται θέματα αρχής και πιστεύουμε ότι είναι φρονιμότερο το θέμα να επανεξεταστεί από την επιτροπή

και να ακουστούν οι απόψεις, έτσι που η Βουλή των Αντιπροσώπων να μην κατέχει εξουσία που ν' ανήκει ενδεχομένως σε άλλες εξουσίες, όπως τις διαχωρίζει το Σύνταγμα. Γι' αυτό και ζητούμε να αναβληθεί και να οριστεί εκ νέου για συζήτηση και να κληθούν οι διάφορες πλευρές να ακουστούν στην επιτροπή. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεδομένου ότι ένας συνάδελφος ζητά να αναβληθεί η συζήτηση για να ξανασυζητηθεί στην επιτροπή, οπωσδήποτε υπάρχει πάγια πρακτική το αίτημά του να γίνεται αποδεκτό. Απλώς διερωτώμαι, επειδή είναι ένα νομοσχέδιο που εκκρεμεί από το 1990, αν πράγματι υπάρχουν ...

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Σήμερα συζητούμε τα θέματα του κ. Βασιλείου!

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μάλιστα, εντάξει, δεν υπάρχει ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα αναβάλλεται.

Το τελευταίο θέμα είναι "Οι περί Αποχeteύσεων Πάνω Κυβίδων Κανονισμοί του 1998". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΝΩ
ΚΥΒΙΔΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Κίκης Γιάγκου

Κυριάκος Τυρίμος

Αντώνης Καράς

Λευτέρης Χριστοφόρου

Στέλιος Στυλιανού

Στάθης Κιπτής

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Οκτωβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πάνω Κυβίδων καθώς και το μέλος της Βουλής κ. Κατερίνα Παντελίδου.

Οι υπό έγκριση κανονισμοί, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 49 της βασικής νομοθεσίας για τα αποχετευτικά συστήματα, θεσμοθετούν τη διαδικασία διαχείρισης και λειτουργίας του αποχετευτικού συστήματος στην κοινότητα Πάνω Κυβίδων και προνοούν για την επιβολή και είσπραξη, από το οικείο συμβούλιο αποχετεύσεων, τελών και δικαιωμάτων με στόχο την κάλυψη των εξόδων κατασκευής και συντήρησης του αποχετευτικού συστήματος της κοινότητας.

Κατά την εξέταση των πιο πάνω κανονισμών, η επιτροπή θεώρησε τα προτεινόμενα τέλη και δικαιώματα ψηλά σε σχέση με τις οικονομικές δυνατότητες των κατοίκων της πιο πάνω κοινότητας, γι' αυτό ζήτησε περαιτέρω διευκρινίσεις από τους παρευρισκομένους.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών ενημέρωσαν την επιτροπή πως, με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 28 Μαΐου 1997, ο κάθε ιδιοκτήτης υποστατικού το οποίο συνδέεται με το αποχετευτικό σύστημα θα επιβαρύνεται ετησίως με το ποσό των ογδόντα λιρών κατ' ανώτατο όριο για τα τέλη, έστω και αν αυτά είναι ψηλότερα. Οποιαδήποτε επιβάρυνση πέραν των ογδόντα λιρών θα καταβάλλεται από την κυβέρνηση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί του θέματος;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Τελειώνει το Κεφάλαιο Α'. Κεφάλαιο Β'. Εισηγούμαι όπως ο κατάλογος των νομοσχεδίων και των εγγράφων που κατατίθενται γίνει δεκτός ως έχει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1. Ο περί της Συμφωνίας μεταξύ Κύπρου και Αρμενίας για Συνεργασία στους Τομείς του Πολιτισμού, Παιδείας και Επιστημών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εξωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2. Ο περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3. Ο περί Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως εις Αναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4. Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5. Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6. Ο περί Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7. Οι περί της Επιτροπής του Υδατικού Έργου του Χώρου Απόρριψης και Επεξεργασίας Λυμάτων στο “ΒΑΤΙ” Λεμεσού (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Επιτροπής και Εξαρτωμένους τους, Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8. Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και Εξαρτωμένους αυτών, Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9. Οι περί Πολιτιστικών και Άλλων Υπηρεσιών – Θέσεις Μηχανολόγου Μηχανικού 1ης Τάξης, Μηχανολόγου Μηχανικού 2ης Τάξης και Ανώτερου Τεχνικού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10. Οι περί Ελεγκτικής Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών (Ταμείο Προνοίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11. Οι περί Συμβουλίου Εξαγωγής Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Τέλη και Διαδικασία Εγγραφής και Έκδοσης Άδειας Εγγεγραμμένου Εξαγωγέα) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12. Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13. Τελικοί Λογαριασμοί του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού για το έτος 1997.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πρόταση νόμου:

Ο περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Αλέξη Γαλανό, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου, και τον κ. Πρόδρομο Προδρόμου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις και απαντήσεις δεν υπάρχουν. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ'. Το πρώτο θέμα αναβάλλεται για μία εβδομάδα -υπάρχει παράκληση και εισήγηση για αναβολή για μία εβδομάδα- δηλαδή το θέμα "Η κάθοδος του γνωστού χουντικού Εοκαβητατζή πραξικοπηματία Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο και η παραβίαση των δημοκρατικών θεσμών και των νόμων της Δημοκρατίας από τους κυβερνώντες". Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 2 θέμα, που είναι "Ποια η στρατηγική και τα σχέδια δράσης που ανέπτυξε η κυπριακή κυβέρνηση και ποια μέτρα πήρε μέσα στα πλαίσια των υποχρεώσεων της δυνάμει της διακήρυξης του Πεκίνου και του προγράμματος δράσης που ομόφωνα εισηγήθηκε από τις κυβερνήσεις που συμμετείχαν στην Τέταρτη Παγκόσμια Διάσκεψη για τις Γυναίκες στο Πεκίνο, το Σεπτέμβρη του 1995".

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η έκθεση είναι ομόφωνη, παρ' όλο που στη συνεδρία παρευρίσκετο και ο κ. Ματσάκης! Πραγματικά θα άξιζε τον κόπο να αναγνωστεί αυτή η έκθεση, εκτός αν οι συνάδελφοι δε θέλουν να τη διαβάσουμε και θα αναλάβουν να τη

διαβάσουν. Είναι μακροσκελέστατη μεν, αλλά είναι πολύ ενδιαφέρουσα έκθεση, αναφέρεται σε πολύ ενδιαφέροντα θέματα που αφορούν τα δικαιώματα της γυναίκας, εκτός αν η συνάδελφος Βασιλείου, η οποία είναι και εισηγήτρια του θέματος, θα ασχοληθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε η έκθεση η ομόφωνη να μη χρειάζεται να αναγνωστεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει αντίρρηση για την ανάγνωση της έκθεσης.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Επειδή ο Κανονισμός της Βουλής, κύριε Πρόεδρε, λέει ότι στο Κεφάλαιο Δ', όταν οι εκθέσεις είναι ομόφωνες, δεν αναγινώσκονται, εκτός αν το ζητήσει οποιοδήποτε μέλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όντως ήμουν παρών στη συνεδρία, αλλά, επειδή υπάρχει πιθανότητα κάποιο σοβαρό σημείο να διέλαθε της προσοχής μου, θα εισηγούμουν να διαβαστεί η έκθεση ενώπιον της ολομέλειας, για να μην υπάρχει καμιά απολύτως περίπτωση να αφήσαμε κάτι απαρατήρητο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ήταν για να σπάσει αυτό που είπα ότι υπήρχε ομοφωνία παρά την παρουσία του κ. Ματσάκη στην επιτροπή. Τώρα δε θα υπάρξει ομοφωνία στην ανάγνωση της εκθέσεως, η οποία είναι δώδεκα σελίδες.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είμαι σίγουρος ότι ο συνάδελφος κ. Ματσάκης είναι με χιούμορ που αναφέρθηκε στην ανάγνωση και όχι με σαδιστικούς σκοπούς, για να βασανίσει τον

κ. Αγαπίου. Αν είναι με χιούμορ, νομίζω να μην τη διαβάσει, γιατί νομίζω έχουμε όλο χρόνο να τη διαβάσουμε.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Εφόσον γίνει αποδεκτό ότι με χιούμορ και ο συνάδελφος αναφέρθηκε ή κατά λάθος στο αρχικό του σχόλιο, τότε και εγώ είμαι έτοιμος να αποσύρω την αίτηση που έκανα να τη διαβάσει. Τον ευχαριστώ όμως για την προθυμία του να τη διαβάσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Βασιλείου.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς επισημαίνω, επειδή θα μιλήσω επί του θέματος, πολλά πράγματα πιθανότατα να λεχθούν δύο φορές, αν ακούσουμε και την έκθεση και τότε δε θα υπάρχει λόγος να μιλήσω και εγώ. Και ξέρω ότι, αν ακούσετε τα ίδια πράγματα δύο φορές, θα αδειάσει η αίθουσα οπωσδήποτε. Ήδη το είδαμε και από την άλλη περίπτωση του σεμιναρίου.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Απλώς από ένα σχόλιο της κ. Βασιλείου θέλω να κάνω σαφές, επειδή πολλές φορές και ο τύπος μάς το γράφει, πως το ότι αδειάζει η αίθουσα στη συζήτηση του Κεφαλαίου Δ' ούτε άπρεπο ούτε άτοπο είναι. Για όσους δεν ξέρουν λέω ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής είναι καθιερωμένο. Σηκώνεται ένας και λέει "Αγαπητοί κύριοι συνάδελφοι ..." και δεν έχει κανένα μέσα στην αίθουσα, διότι το προνοεί ο κανονισμός τους. Είναι θέματα τα οποία ήδη καλύπτονται από την έκθεση πλήρως και όλοι οι Βουλευτές είναι ενήμεροι και δεν υπάρχει κανένας λόγος να υποβάλλονται στη βάσανο -βάσανο με την έννοια της τιμωρίας, όχι της δοκιμασίας- να ακούουν την έκθεση δύο φορές. Και επομένως εγώ ξαναβάζω την εισήγηση να μη διαβαστεί η έκθεση. Αν όμως θέλετε να τη διαβάσετε, διαβάστε την, εγώ δε θα είμαι στην αίθουσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Βασιλείου.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Προς πληροφορία του αγαπητού κύριου Παπαδόπουλου δεν αναφερόμουν στην αποχώρηση Βουλευτών απ' αυτή την αίθουσα. Αναφερόμουν στο ωραίο εκείνο φαινόμενο που έγινε στην έναρξη του σεμιναρίου για τα δικαιώματα της γυναίκας ή μάλλον ανδρών και γυναικών στην πολιτική που, όταν θα μιλούσαν οι εκλεγμένες γυναίκες του τόπου μας, αποχώρησε η πλειοψηφία της πολιτικής ηγεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι που έχουμε τον κ. Αγαπίου στο βήμα, όμως έχω την εντύπωση ότι, εφόσον το θίγει η κ. Βασιλείου το θέμα του σεμιναρίου, σημειώνω ότι το Εθνικό Συμβούλιο, σε ένδειξη τιμής και εκτίμησης της εκδήλωσης που γινόταν για τις γυναίκες, διέκοψε τη συνεδρία του και επί μιάμιση ώρα παρίσταντο άπαντες σ' αυτή τη σύνοδο. Όμως, θα πρέπει να ξέρουν οι οργανωτές ότι ο χρόνος είναι πάντα περιορισμένος και οφείλουν να βάζουν κάποια πλαίσια ανεκτά και δυνατά για τέτοιου είδους εκδηλώσεις. Έτσι νομίζω ότι αυτή η συζήτηση, για να μην καταστεί ανούσια, να έχουμε πάντα κατά νου ότι το μέτρο είναι αυτό που κοσμεί και τις εκδηλώσεις αλλά και το αίτημα ή το προβαλλόμενο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Βασιλείου.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Επειδή υπάρχει μία διάθεση για χιούμορ σήμερα, διαπιστώνω ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Πάντως εγώ το ξεκίνησα.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Πρέπει να σημειώσουμε ότι νομίζω είναι χάρη που κάναμε στο Εθνικό Συμβούλιο και διέκοψε εκείνη τη συγκεκριμένη ημέρα, διότι κάθε άλλο παρά τα εθνικά θέματα του τόπου μας είναι που συζητούσαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη στιγμή που υπάρχει πρόθεση από την κ. Βασιλείου να μιλήσει επί του θέματος, θεωρώ ότι δεν είναι τόσο απαραίτητο να αναγνωστεί η έκθεση και ίσως δοθεί η ευκαιρία στο Σώμα να προχωρήσει και στη μελέτη άλλων θεμάτων του Κεφαλαίου Δ΄.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Απλώς για να αποκαταστήσω την πραγματικότητα, με όλο το σέβας προς το συνάδελφο κ. Χρίστου, έχω την εντύπωση πως η διακοπή της μιάμισης ώρας ήταν για να παραστούν τα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου τα περισσότερα για να μιλήσουν σ' αυτό το συνέδριο.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είναι εκτός θέματος ο κ. Γαλανός, κύριε Πρόεδρε. Εγώ στέκομαι εδώ και περιμένω τη σειρά μου, αν θα μιλήσω ή όχι.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Ήταν να διαβάσει τις οκτώ σελίδες ως τώρα ο κ. Αγαπίου. Για όνομα του Θεού, ακόμα και το αστείο έχει τα όριά του! Εγώ νομίζω να του πείτε, με όλο το σεβασμό, να κάτσει κάτω, κύριε Πρόεδρε, και να βγει η κ. Βασιλείου να μιλήσει, να τελειώνουμε.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ που μου δώσατε το δικαίωμα να ανέλθω στο βήμα και να κατέβω χωρίς να διαβάσω την έκθεση!

(Η έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ:

“ΠΟΙΑ Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΞΕ Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΙΑ ΜΕΤΡΑ ΠΗΡΕ ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΤΟΥ ΠΕΚΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΡΑΣΗΣ ΠΟΥ ΟΜΟΦΩΝΑ ΥΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΤΗΝ ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΟ ΠΕΚΙΝΟ, ΤΟ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ ΤΟΥ 1995”

Παρόντες:

Γιαννάκης Αγαπίου, πρόεδρος

Μάριος Ματσάκης

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα εξέτασε αυτεπάγγελα το πιο πάνω θέμα, έπειτα από εισήγηση του μέλους της Βουλής κ. Ανδρούλας Βασιλείου, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 25 Μαΐου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, εκπρόσωποι των γυναικείων οργανώσεων ΓΟΔΗΣΥ, ΠΟΓΟ, ΓΟΔΗΚ, της Σοσιαλιστικής Γυναικείας Κίνησης και της ΓΟΕΔ, καθώς

και της Γυναικείας Οργάνωσης Πρωτοπορία, της Επιτροπής «Γυναίκα του Ευρωπαϊκού Κινήματος», της Οργάνωσης για την Καταπολέμηση της Βίας στην Οικογένεια, της Ομάδας Γυναικείων Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου και της Διεθνούς Αμνηστίας Κύπρου. Στη συνεδρίαση αυτή ήταν παρούσα και η Βουλευτής κ. Καίτη Κληρίδου.

Εισάγοντας το θέμα προς συζήτηση, η κ. Ανδρούλα Βασιλείου ανέφερε ότι η φετινή χρονιά έχει ανακηρυχθεί από τα Ηνωμένα Έθνη ως έτος Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, για να θυμίσει την πεντηκοστή επέτειο από την υιοθέτηση της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων η οποία έθεσε ρητά, μεταξύ άλλων, την αρχή της ισότητας των φύλων. Ακολούθησε η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Κατάργηση Κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος της Γυναίκας, η οποία ορίζει ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα της γυναίκας και του κοριτσιού αποτελούν αναπαλλοτρίωτο, αναπόσπαστο και αδιαίρετο μέρος των παγκοσμίως αναγνωρισμένων ανθρώπινων δικαιωμάτων. Η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, που πραγματοποιήθηκε στη Βιέννη το 1993, και η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τη Γυναίκα, που πραγματοποιήθηκε στο Πεκίνο το 1995, επαναβεβαίωσαν αυτή την αρχή στις σχετικές διακηρύξεις που ομόφωνα υιοθέτησαν όλα τα κράτη μέλη που συμμετείχαν, συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου.

Συνεχίζοντας, η εισηγήτρια ανέφερε ότι στη Διάσκεψη του Πεκίνου υιοθετήθηκε από όλες τις κυβερνήσεις πρόγραμμα δράσης, που προνοεί ρητά τα μέτρα που θα πρέπει να λάβει η κάθε κυβέρνηση, για να προωθήσει τις αρχές της Διακήρυξης του Πεκίνου, καθώς και την εφαρμογή της στρατηγικής του Ναϊρόμπι για την ανέλιξη των γυναικών. Ένας από τους στρατηγικούς στόχους του Προγράμματος Δράσης του Πεκίνου είναι και η ενίσχυση των εθνικών μηχανισμών για τα δικαιώματα της γυναίκας και η ενσωμάτωση των ιδιαιτεροτήτων των δύο φύλων στη νομοθεσία, στη δημόσια πολιτική, στα δημόσια προγράμματα και στους σχεδιασμούς. Το σχέδιο δράσης

προνοεί ότι “Το ταχύτερο δυνατό, κατά προτίμηση μέχρι το τέλος του 1995, οι κυβερνήσεις, μετά από διαβουλεύσεις με συναφείς κυβερνητικούς και μη οργανισμούς, πρέπει να αρχίσουν να αναπτύσσουν στρατηγικές εφαρμογής του προγράμματος και, κατά προτίμηση μέχρι το 1996, θα πρέπει να έχουν αναπτύξει τις στρατηγικές ή τα σχέδια δράσης τους. Αυτή η διαδικασία προγραμματισμού θα πρέπει να βασιστεί σε πρόσωπα στο υψηλότερο επίπεδο εξουσίας στην κυβέρνηση και τους ενδιαφερόμενους παράγοντες στην κοινωνία”. Το σχέδιο δράσης προνοεί επίσης ότι “Οι κυβερνήσεις πρέπει να δεσμευθούν στο θέμα της ισορροπίας των φύλων, μεταξύ άλλων, μέσω της δημιουργίας ειδικών μηχανισμών σε όλες τις επιτροπές, συμβούλια και άλλα συναφή επίσημα σώματα που διορίζονται από την κυβέρνηση, καθώς και σε όλα τα διεθνή σώματα, οργανισμούς και οργανώσεις, κυρίως με την προβολή και προώθηση περισσότερων γυναικών ως υποψηφίων”.

Η κ. Βασιλείου πρόσθεσε ότι σκοπός της εγγραφής του θέματος για αυτεπάγγελτη εξέταση είναι η ενημέρωση της Επιτροπής από την κυβέρνηση για τα πιο κάτω:

- α) Τα μέτρα που λήφθηκαν από το 1995 μέχρι σήμερα για να προωθήσει ο Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας την εφαρμογή, εκτέλεση, παρακολούθηση, αξιολόγηση, υποστήριξη και εξασφάλιση υποστήριξης πολιτικής, ώστε να προωθηθεί η ανέλιξη της γυναίκας.
- β) τις έρευνες που έγιναν για θέματα που άπτονται της ισότητας των δύο φύλων.
- γ) τη συνεργασία του μηχανισμού με τις γυναικείες και άλλες οργανώσεις που είναι μέλη του κεντρικού συμβουλίου και του συμβουλευτικού σώματος του μηχανισμού.
- δ) το αποτέλεσμα του αιτήματος των γυναικείων οργανώσεων για ίδρυση Επιτροπής Ίσων Ευκαιριών.

Επίσης, σύμφωνα με την εισηγήτρια του θέματος, η αναγκαιότητα για προώθηση μέτρων που να διασφαλίζουν την ισότητα των δύο φύλων υπαγορεύεται και από την

πορεία μας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, της οποίας η πολιτική σε σχέση με το θέμα αυτό είναι ξεκάθαρη και δυναμική. Συγκεκριμένα, στα άρθρα 2 και 3 της νέας Συνθήκης του Άμστερνταμ προστέθηκε η διασφάλιση της ισότητας των δύο φύλων ως μία από τις βασικές προϋποθέσεις της ευρωπαϊκής ενοποίησης και έγινε πρόβλεψη ότι η πολιτική των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να στοχεύει στην κατάργηση των διακρίσεων και στην προώθηση της ισότητας των φύλων. Περαιτέρω, το άρθρο 13 της Συνθήκης του Άμστερνταμ ορίζει ρητά ότι το Συμβούλιο, με ομόφωνη απόφασή του μετά από εισήγηση της Επιτροπής και αφού πάρει τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, μπορεί να πάρει τα απαραίτητα μέτρα προς εξάλειψη οποιασδήποτε διάκρισης λόγω φύλου, ιθαγένειας, εθνικής καταγωγής, θρησκείας, πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού. Η πρόνοια αυτή μπορεί να οδηγήσει στη λήψη διάφορων μέτρων εναντίον κρατών που δεν εφαρμόζουν πολιτική ισότητας. Οι ρητές αυτές πρόνοιες της Συνθήκης του Άμστερνταμ δημιουργούν το υπόβαθρο σε επίπεδο πρωτογενούς κοινοτικού δικαίου για προώθηση της ισότητας τόσο από την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και από τα κράτη μέλη της.

Θέση του **Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως** είναι ότι η κυβερνητική πολιτική διαμορφώνεται με βάση τις δεσμεύσεις αλλά και το ευρύτερο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών και στρατηγικών που περιέχει το πρόγραμμα δράσης και η Διακήρυξη του Πεκίνου.

Στόχοι, λοιπόν, της κυβερνητικής πολιτικής και μέτρα με τα οποία προωθείται η εφαρμογή του Προγράμματος Δράσης για τη Γυναίκα είναι κατά πρώτο λόγο ο νομοθετικός εκσυγχρονισμός, με στόχο την εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος της γυναίκας και την κατοχύρωση της ισότητας των φύλων, ιδιαίτερα στους τομείς του οικογενειακού δικαίου και των εργασιακών σχέσεων. Στο παρόν στάδιο, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, σε συνεργασία με τον Επίτροπο Νομοθεσίας,

ετοιμάζει νομοσχέδια για την ενοποίηση των δύο νόμων για τους πολιτικούς γάμους, για τα οικογενειακά δικαστήρια στα οποία θα περιλαμβάνονται και οι λόγοι διαζυγίου, τροποποιητικό νομοσχέδιο για τη βία στην οικογένεια και νομοσχέδιο για τη σεξουαλική παρενόχληση στους χώρους εργασίας. Στα πλαίσια μάλιστα της εναρμόνισης με το ευρωπαϊκό κεκτημένο αναμένεται να προωθηθούν πολύ σημαντικά νομοθετήματα, ιδιαίτερα στη σφαίρα των εργασιακών σχέσεων, όπως νομοθεσία που να κατοχυρώνει την ίση μεταχείριση και τις ίσες ευκαιρίες στην εργασία. Στα πλαίσια επίσης της ίδιας προσπάθειας, αναμένεται να εξαλειφθούν διακρίσεις στη σφαίρα των κοινωνικών ασφαλίσεων και ιδιαίτερα η εξάλειψη της διάκρισης που αφορά την αυτοεργοδοτούμενη αγρότισσα. Προωθείται επίσης νομοσχέδιο για την εξάλειψη της διάκρισης σε βάρος της γυναίκας σε ό,τι αφορά την ιθαγένεια των παιδιών της.

Δεύτερος στόχος είναι η αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας. Στον τομέα αυτό υπάρχουν προβλήματα τα οποία απασχολούν σοβαρά την κυβέρνηση, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι ευθύνεται αποκλειστικά για την ύπαρξη προβλημάτων. Η μη εφαρμογή των σχετικών νόμων είναι πολλές φορές το αποτέλεσμα της έλλειψης ενημέρωσης από μέρους των γυναικών για την ύπαρξή τους, του φόβου και της νοοτροπίας που επικρατεί, στοιχεία που παρεμποδίζουν τις γυναίκες από του να διεκδικούν τα δικαιώματά τους. Τα φαινόμενα αυτά θα πρέπει να αντιμετωπιστούν μεθοδικά και συλλογικά. Στα πλαίσια της αντιμετώπισης αυτής εντάσσεται και η μελέτη για τη σύσταση Επιτροπής Ίσων Ευκαιριών, η οποία κατά βάση θα διερευνά καταγγελίες για διακρίσεις σε βάρος των γυναικών και θα τις βοηθά στην αποκατάσταση των δικαιωμάτων τους. Πιο συγκεκριμένα, το υπουργείο, για να συμβάλει στον ευρύτερο προβληματισμό γύρω από το ενδεχόμενο σύστασης τέτοιας επιτροπής, διοργάνωσε σεμινάριο με τη συμμετοχή Άγγλων ειδικών.

Τρίτος βασικός στόχος της κυβερνητικής πολιτικής είναι η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στη δημόσια και πολιτική ζωή. Με βάση εισηγήσεις ξένης εμπειρογνώμονος που επισκέφτηκε την Κύπρο, το υπουργείο θα προχωρήσει στη διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων, τον ερχόμενο Οκτώβριο, για γυναίκες που ενδιαφέρονται να αναμιχθούν ενεργά στην πολιτική. Τα σεμινάρια αυτά, στα οποία θα εμπλακούν και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, θα επαναλαμβάνονται κάθε χρόνο με στόχο να δημιουργηθεί ουσιαστικός πυρήνας γυναικών, από όλους τους πολιτικούς χώρους, που θα διεκδικήσουν πολιτικά αξιώματα.

Τέταρτο κυβερνητικό στόχο αποτελεί η ευαισθητοποίηση του κυβερνητικού μηχανισμού και η ένταξη των γυναικείων θεμάτων και της ισότητας σε όλες τις κυβερνητικές πολιτικές και στα προγράμματα όλων των υπουργείων. Το κάθε υπουργείο ή κυβερνητικό τμήμα θα πρέπει, μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, να προωθεί προγράμματα που εξαλείφουν τις διακρίσεις και γεφυρώνουν την ανισότητα μεταξύ των φύλων. Η προσπάθεια αυτή προϋποθέτει κατάλληλη εκπαίδευση και κατάρτιση των λειτουργών που χειρίζονται τα θέματα προγραμματισμού και ανάπτυξης και τη βελτίωση της συνεργασίας των κυβερνητικών τμημάτων σε θέματα ισότητας. Για το σκοπό αυτό ζητήθηκε η βοήθεια ξένων εμπειρογνομόνων από τη Γραμματεία της Κοινοπολιτείας, που ήταν πρόσφατα στην Κύπρο στα πλαίσια διερευνητικής αποστολής, των οποίων η έκθεση αναμένεται.

Η εξάλειψη κάθε μορφής βίας σε βάρος της γυναίκας αποτελεί τον πέμπτο στόχο της κυβερνητικής πολιτικής, ο οποίος μπορεί να επιτευχθεί με τη δημιουργία θεσμικού πλαισίου πάνω στα θέματα αυτά, αλλά και με την ευαισθητοποίηση και κατάρτιση επαγγελματιών που εμπλέκονται στο χειρισμό περιστατικών βίας, τομέα στον οποίο η κυβέρνηση αποδίδει ιδιαίτερη σημασία. Ήδη στα πλαίσια του εκπαιδευτικού προγράμματος της Αστυνομικής Ακαδημίας εκπαιδεύονται, με τη βοήθεια ξένων

εμπειρογνομόνων, αστυνομικοί, με στόχο να καταστούν ικανοί να παρέχουν μεγαλύτερη προστασία και καλύτερη εξυπηρέτηση στα θύματα βίας.

Έκτος στόχος της κυβερνητικής πολιτικής είναι η ενίσχυση του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, για να καταστεί αποτελεσματικότερος και να μπορέσει να αντεπεξέλθει στη δύσκολη αποστολή του.

Τέλος, η κυβέρνηση αποδίδει μεγάλη σημασία στο έργο των διάφορων γυναικείων οργανώσεων, τις οποίες και θα συνεχίσει να ενισχύει. Οι επιχορηγήσεις για την υποστήριξη των προγραμμάτων και εκδηλώσεων των οργανώσεων που προωθούν την ισότητα έχουν υπερδιπλασιαστεί και η κυβέρνηση θεωρεί τις οργανώσεις αυτές ισότιμους συνεργάτες της και γι' αυτό θα συνεχίσει να τις συμβουλεύεται και να διαβουλεύεται μαζί τους.

Οι **εκπρόσωποι όλων των οργανώσεων**, που παρευρέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής, ανέφεραν ως κύριο και κοινό αίτημά τους την αναβάθμιση και επαναδραστηριοποίηση του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα των Γυναικών, ο οποίος εδώ και ένα χρόνο δεν έχει λειτουργήσει και ούτε το ίδιο το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως έχει ενημερώσει τις γυναικείες οργανώσεις για οποιοσδήποτε ενέργειές του.

Σύμφωνα με τις ίδιες εκπροσώπους, οι επιδόσεις της Κύπρου ως προς την εναρμόνισή της με το ευρωπαϊκό κεκτημένο στα θέματα της ισότητας των φύλων δυστυχώς είναι πολύ χαμηλές. Ωστόσο πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η ενταξιακή μας πορεία κινείται σε πολλά επίπεδα, ένα από τα οποία είναι και η ισότητα των φύλων. Η συμμετοχή των γυναικών στη δημόσια και πολιτική ζωή του τόπου, και γενικότερα στα κέντρα λήψης αποφάσεων, εξακολουθεί να είναι πολύ χαμηλή, με μέσο όρο ποσοστό περίπου 5,4%, αντίθετα με αυτό άλλων ευρωπαϊκών χωρών που ανέρχεται στο 20%, ενώ το κράτος επιδεικνύει κάποια αδράνεια ως προς την προώθηση των γυναικών

στους τομείς αυτούς. Η εναρμόνισή μας με το κοινοτικό κεκτημένο δεν εξαντλείται μόνο στην ψήφιση της απαραίτητης νομοθεσίας για εξάλειψη κάθε μορφής ανισότητας σε βάρος των γυναικών, αλλά και στην εξεύρεση των κατάλληλων μηχανισμών για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής. Σημαντικό στοιχείο στην προσπάθεια αυτή είναι η υποχρέωση της κυβέρνησης για παροχή σωστής παιδείας σε θέματα ισότητας των φύλων σε όλα ανεξαιρέτως τα επίπεδα.

Οι εκπρόσωποι των γυναικείων οργανώσεων παρατήρησαν επίσης ότι, παρ' όλο που έχουν γίνει κάποια βήματα από πλευράς κυβέρνησης αναφορικά με τη θέσπιση της απαραίτητης νομοθεσίας, χρειάζεται να γίνουν πολλά ακόμα για να επιτευχθεί η ισότητα των φύλων σε όλα τα επίπεδα. Για τους λόγους αυτούς χρειάζεται ενισχυμένη πολιτική βούληση για την επίτευξη του πιο πάνω στόχου σε όλους τους τομείς. Ειδικότερα, αναφορικά με τη βία στην οικογένεια παρατηρείται η μη ικανοποιητική εκτέλεση των σχετικών διαταγμάτων, η ανεπαρκής στελέχωση του Γραφείου Ευημερίας καθώς και η έλλειψη σχετικών εκπαιδευτικών σεμιναρίων για το προσωπικό του γραφείου αυτού, αλλά και ενός ολοκληρωμένου προγράμματος για αντιμετώπιση του φαινομένου. Περαιτέρω, ο μη διορισμός οικογενειακών συμβούλων, σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού νόμου, αλλά και η έλλειψη καταφυγίων για κακοποιημένες γυναίκες καθιστούν την όλη νομοθεσία αναποτελεσματική και στην ουσία ανενεργό.

Τέλος, οι ίδιες εκπρόσωποι παρατήρησαν ότι η επιχορήγηση άλλων οργανώσεων από την κυβέρνηση χωρίς την παράλληλη επιχορήγηση και των γυναικείων οργανώσεων, για να μπορέσουν να υλοποιήσουν τους στόχους και το έργο τους αποτελεσματικά, αποτελεί από μόνη της διάκριση σε βάρος των γυναικών, η οποία έρχεται σε αντίθεση με τις εξαγγελίες της κυβέρνησης ως προς την πολιτική που ακολουθεί στο θέμα της ισότητας των φύλων.

Θέσεις της Επιτροπής

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, ολοκληρώνοντας την εξέταση του όλου θέματος και υπό το φως όλων των πιο πάνω, κατέληξε ομόφωνα στις πιο κάτω διαπιστώσεις και θέσεις:

- Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για τους στόχους που έθεσε η κυβέρνηση για προώθηση της ισότητας των φύλων με βάση τις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν από αυτή στη Διάσκεψη του Πεκίνου καθώς και για την έλευση στην Κύπρο ειδικών εμπειρογνομώνων, με σκοπό να συμβουλευθούν για τους τρόπους επίτευξης των σχετικών δεσμεύσεων της κυβέρνησης.
- Ταυτόχρονα όμως με λύπη της διαπιστώνει ότι, παρ' όλο που οι δεσμεύσεις αυτές αναλήφθηκαν από το 1995, μέχρι σήμερα εξακολουθούν να αποτελούν στόχους και όχι υλοποιημένη πολιτική με θετικά αποτελέσματα στο θέμα της ισότητας των φύλων. Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή καλεί τις αρμόδιες αρχές της κυβέρνησης να προβούν στις πιο κάτω ενέργειες:
  - α) Επαναδραστηριοποίηση του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, με τη συμμετοχή σ' αυτόν όλων των γυναικείων οργανώσεων, αλλά και με τη συμπερίληψη νέων γυναικείων οργανώσεων, ειδικότερα αυτών που εκπροσωπούν κοινοβουλευτικά κόμματα, αφού η φύση του φορέα πρέπει να είναι δυναμική και να τον καθιστά ικανό να ανταποκρίνεται στις κοινωνικές ανάγκες ανάλογα με τις εξελίξεις σε όλους τους τομείς της πολιτειακής ζωής.
  - β) Σύσταση Επιτροπής Ίσων Ευκαιριών, για να υπάρξει ο απαραίτητος μηχανισμός διερεύνησης καταγγελιών για διακρίσεις σε βάρος των γυναικών, αλλά και αποκατάστασης των θυμάτων τέτοιων διακρίσεων. Ειδικότερα, στο θέμα αυτό πρέπει να δοθεί συνέχεια και εφαρμογή στην πράξη των ήδη

εξαχθέντων συμπερασμάτων και αποτελεσμάτων του σεμιναρίου που διοργανώθηκε με τη συμμετοχή των Άγγλων ειδικών.

- γ) Επιτάχυνση της υλοποίησης των στόχων της κυβερνητικής πολιτικής με τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων υπουργείων και κρατικών υπηρεσιών και δημιουργία ειδικής επιτροπής που να ασχολείται αποκλειστικά με το θέμα της ισότητας των φύλων και ειδικότερα με την πορεία εναρμόνισής μας με το ευρωπαϊκό κεκτημένο σε σχέση με τα δικαιώματα των γυναικών.
- δ) Άμεση κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων όλων των σχετικών νομοσχεδίων που επιδιώκουν την κατάργηση κάθε μορφής διάκρισης σε βάρος των γυναικών. Ειδικότερα, η Επιτροπή καλεί την κυβέρνηση να προχωρήσει στους ήδη προβλεπόμενους από τον περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμο διορισμούς οικογενειακών συμβούλων, για να μπορέσει έτσι να ενεργοποιηθεί η πιο πάνω νομοθεσία.
- ε) Επιχορήγηση των γυναικείων οργανώσεων από το κράτος ανάλογη με τις επιχορηγήσεις άλλων οργανώσεων, έτσι που να τους δοθεί η ευκαιρία να διεξάγουν πιο αποτελεσματικά το έργο τους.
- στ) Παροχή εκ μέρους του κράτους σωστής παιδείας σε όλα τα επίπεδα αναφορικά με θέματα ισότητας των φύλων, έτσι που να αρχίσει να διαφοροποιείται η νοοτροπία των πολιτών στον τομέα αυτό.
- ζ) Λήψη θετικών και συγκεκριμένων μέτρων για την ίση συμμετοχή των δύο φύλων στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Η Επιτροπή αναμένει επίσης ότι θα της κοινοποιούνται οι περιοδικές εκθέσεις που αποστέλλει η Κυπριακή Δημοκρατία, σύμφωνα με το άρθρο 17 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Κατάργηση κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος των Γυναικών, στην αρμόδια Επιτροπή που συστάθηκε με βάση την υπό αναφορά σύμβαση.

Τέλος, η Επιτροπή τονίζει ότι αναμένει ότι θα έχει συνεχή ενημέρωση από το αρμόδιο υπουργείο για τις ενέργειες στις οποίες θα προβαίνει και τα μέτρα τα οποία θα λαμβάνει για την υλοποίηση των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει τόσο ως αποτέλεσμα της κύρωσης της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Κατάργηση κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος της Γυναίκας, όσο και της Διακήρυξης του Πεκίνου και με την ευκαιρία αυτή δηλώνει ότι σε περίπτωση που δεν ικανοποιηθεί από τους ρυθμούς και την πορεία υλοποίησής τους, δε θα διστάσει να επαναφέρει το όλο θέμα προς συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το λόγο έχει η κ. Βασιλείου.

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Όπως όλοι γνωρίζουμε, φέτος γιορτάζουμε τα πενήντάχρονα από την Παγκόσμια Διακήρυξη των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων που έθεσε ρητά την αρχή της ισότητας των δύο φύλων. Ακολούθησε η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την κατάργηση κάθε μορφής διάκρισης σε βάρος της γυναίκας, στην οποία τονίζεται ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα της γυναίκας και του κοριτσιού αποτελούν αναπαλλοτρίωτο, αναπόσπαστο και αδιαίρετο μέρος των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Και φυσικά πιο πρόσφατα η διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στη Βιέννη το 1993 και η Διάσκεψη του Πεκίνου για τη Γυναίκα το 1995 επαναβεβαίωσαν αυτή την αρχή. Στη διάσκεψη του Πεκίνου υιοθετήθηκε απ' όλες τις κυβερνήσεις, συμπεριλαμβανομένης και της κυπριακής, το λεγόμενο πρόγραμμα δράσης, που προνοεί μέτρα που θα πρέπει να προωθήσει η κάθε κυβέρνηση για να εφαρμοστούν οι αρχές της διακήρυξης του Πεκίνου για την ανέλιξη των γυναικών. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια είναι που συζητήθηκε και το θέμα στην Επιτροπή Ανθρώπινων Δικαιωμάτων.

Καταλήξαμε, όπως ακούστηκε και έχετε ενώπιόν σας, σε μία ομόφωνη έκθεση. Πρέπει φυσικά εδώ να τονίσω ότι με το ομόφωνη εννοούμε σ' αυτή την περίπτωση τους τρεις Βουλευτές-μέλη της Επιτροπής που ήταν παρόντες, διότι η επιτροπή, όπως ξέρετε, αποτελείται από πέντε μόνο μέλη και τα δύο απουσίαζαν. Καταλήξαμε λοιπόν σ' αυτή την έκθεση. Στη συζήτηση του όλου θέματος συμμετείχε ο καθ' ύλην υπεύθυνος για θέματα γυναίκας Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, κ. Κόσης, καθώς και η Γενική Γραμματέας του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, κ. Βαρναβίδου, εκπρόσωποι των διάφορων γυναικείων οργανώσεων, του Πανεπιστημίου της Κύπρου και της Διεθνούς Αμνηστίας. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης ο κ. Υπουργός παραδέχτηκε ότι, σύμφωνα με το σχέδιο δράσης και τη διακήρυξη του Πεκίνου, η κυβέρνηση της Κύπρου δεσμεύτηκε να πάρει διάφορα μέτρα, μεταξύ των οποίων είναι και η ενίσχυση του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας με προσωπικό και οικονομικούς πόρους, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στην αποστολή του, η σύσταση επιτροπής ίσων ευκαιριών που να διερευνά καταγγελίες για διακρίσεις σε βάρος των γυναικών, κάτι που παραμένει αίτημα των γυναικείων οργανώσεων από χρόνια, η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στη δημόσια και πολιτική ζωή καθώς και η αλλαγή νόμων που δε συνάδουν με την αρχή της ισότητας και με το ευρωπαϊκό κεκτημένο και η ενσωμάτωση των ιδιαιτεροτήτων των δύο φύλων στη νομοθεσία, τη δημόσια πολιτική, στα δημόσια προγράμματα και στους σχεδιασμούς.

Ας πάρουμε πρώτα τον Εθνικό Μηχανισμό για τα Δικαιώματα της Γυναίκας. Όλες ανεξαιρέτα οι γυναικείες οργανώσεις που ήταν παρούσες στη συζήτηση τόνισαν ότι ο εθνικός μηχανισμός τα τελευταία χρόνια έχει αδρανήσει. Συγκεκριμένα, το συμβούλιο του μηχανισμού δεν είχε κληθεί σε συνεδρίαση για ένα χρόνο, το δε συμβουλευτικό σώμα δεν έχει κληθεί για συνεδρίαση για πολλά χρόνια. Σε σχέση μ' αυτό ο κ.

Υπουργός έδωσε υπόσχεση ότι ο εθνικός μηχανισμός, εκτός από την αύξηση των κονδυλίων που θα προσφέρονται για προγράμματα που αφορούν την ισότητα των δύο φύλων, θα ενδυναμωθεί και με προσωπικό και φυσικά ότι οι συνεδρίες του θα γίνονται επί τακτικής βάσεως, για να τροchioδρομούνται σχέδια και προγράμματα.

Σ' αυτό το σημείο είναι δίκαιο να αναφέρω ότι τους τελευταίους μήνες σημειώθηκε πρόοδος σ' αυτό τον τομέα, πρώτο, με την κάθοδο στην Κύπρο ειδικών από την Κοινοπολιτεία για να συμβουλευσουν την κυβέρνηση αναφορικά με τους τρόπους ένταξης των γυναικείων θεμάτων και της αρχής της ισότητας σε όλες τις κυβερνητικές πολιτικές και τα προγράμματα όλων των υπουργείων. Απώτερος στόχος είναι κάθε υπουργείο και κυβερνητικό τμήμα, μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, να προωθεί προγράμματα που να εξαλείφουν τις διακρίσεις και να γεφυρώνουν ανισότητες μεταξύ ανδρών και γυναικών. Δεύτερο θετικό μέτρο είναι η διοργάνωση ειδικού σεμιναρίου με τη συνεργασία του εθνικού μηχανισμού και του Βρετανικού Συμβουλίου για την προώθηση περισσότερων γυναικών στην πολιτική.

Ταυτόχρονα όμως θα ήθελα, επειδή δυστυχώς μέχρι σήμερα έχει διαφανεί ότι πολλά λέγονται και λίγα πράττονται, να εκφράσω την ευχή ότι τόσο η έκθεση των δύο ειδικών της Κοινοπολιτείας όσο και τα αποτελέσματα του σεμιναρίου με θέμα "Άνδρες και Γυναίκες μαζί στην Πολιτική" δε θα μείνουν στο χαρτί αλλά ότι θα παρθούν και περαιτέρω πρακτικά μέτρα για υλοποίηση των εισηγήσεων που θα γίνουν. Το λέω αυτό, γιατί, ενώ πριν δύο χρόνια ο εθνικός μηχανισμός είχε καλέσει ειδικό από την Αγγλία για να εξηγήσει τους τρόπους με τους οποίους εργάζεται η Επιτροπή Ίσων Ευκαιριών στην Αγγλία, ούτως ώστε να ιδρυθεί η ανάλογη επιτροπή και στην Κύπρο, μέχρι σήμερα αυτή η επιτροπή δεν ιδρύθηκε. Και πρέπει να γνωρίζουμε όλοι μας ότι αυτό είναι ένα αίτημα των γυναικείων οργανώσεων από αρκετά χρόνια. Η επιτροπή αυτή είναι μια επιτροπή η οποία επιβάλλεται, διότι είναι σ' αυτή την επιτροπή που θα

καταγγέλλονται περιπτώσεις μη συμμόρφωσης διάφορων οργάνων με την αρχή της ισότητας και περιπτώσεις διακρίσεων, για να λαμβάνονται και μέτρα αναφορικά με την αποκατάσταση των θυμάτων τέτοιων διακρίσεων. Θα ήθελα να σημειώσω ότι ο εθνικός μηχανισμός δεν είναι κάτι στατικό, αλλά, όπως και το όνομά του υπονοεί, θα πρέπει να είναι ένας ζωντανός μηχανισμός, με στόχο την προώθηση των μέτρων εκείνων που χρειάζονται για τον εκδημοκρατισμό της κοινωνίας μας, δηλαδή την ίση συμμετοχή ανδρών και γυναικών σ' όλες τις πτυχές της δημόσιας ζωής και την παροχή ίσων ευκαιριών και στα δύο φύλα. Γι' αυτό πιστεύουμε ότι η σύνθεση του συμβουλίου του μηχανισμού θα πρέπει να αναθεωρείται κάθε πέντε-έξι χρόνια, ούτως ώστε να συμμετέχουν σ' αυτό οργανώσεις που αποδεικνύουν με τη δράση τους την προσήλωσή τους στους στόχους που ο μηχανισμός τάχθηκε να εξυπηρετήσει, ενώ σήμερα αποκλείονται ομάδες πολύ δραστηριοποιημένες, όπως π.χ. το γυναικείο τμήμα του Δημοκρατικού Συναγερμού, των Ενωμένων Δημοκρατών, το τμήμα των γυναικείων σπουδών του Πανεπιστημίου της Κύπρου και άλλες.

Αναφορικά με την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στη δημόσια και πολιτική ζωή, εδώ θα πρέπει να τονίσω ότι, αρχίζοντας από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την κυβέρνησή του, θα πρέπει με διορισμούς γυναικών σε θέσεις λήψεως αποφάσεων να δοθούν τα σωστά μηνύματα. Και όπως λέει και η παροιμία, "Ίδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα". Τώρα έχουμε διορισμούς τόσο αναφορικά με την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας όσο και με τον Επίτροπο Διοικήσεως και αναμένουμε όλοι με αγωνία τους διορισμούς αυτούς, για να δούμε πράγματι ότι αυτά τα οποία μας υποσχέθηκε ο Πρόεδρος θα υλοποιηθούν.

Θα πρέπει όλοι εσείς, αγαπητοί συνάδελφοι, που αποτελείτε την ηγεσία των πολιτικών κομμάτων, να δείξετε έμπρακτα την υποστήριξή σας στις απαιτήσεις των καιρών, προωθώντας περισσότερες γυναίκες στα ανώτερα όργανα των κομμάτων σας,

αλλά και με το να εισηγηθείτε γυναίκες για διορισμό σε διάφορες θέσεις λήψεως αποφάσεων. Και μη μου πείτε ότι δε βρίσκετε τέτοιες γυναίκες. Ούτε και θα πρέπει να φοβάστε ότι αριθμός γυναικών θα εκτοπίσει ισάξιο αριθμό ανδρών, διότι σίγουρα αυτό συνέβη σε όλες τις χώρες και γενικά έγινε αποδεκτό, διότι αυτό σημαίνει και εκδημοκρατισμός της κοινωνίας μας. Η μελέτη των δύο ειδικών της Κοινοπολιτείας στα τέλη Μαΐου θα έχει πιστεύω ήδη δοθεί στο μηχανισμό. Θα πρέπει τάχιστα να υλοποιηθούν οι εισηγήσεις τους για συνεργασία και εμπλοκή όλων των υπουργείων και κρατικών υπηρεσιών και να δημιουργηθεί ειδική συντονιστική επιτροπή που να αποτελείται από εκπροσώπους όλων των υπουργείων και της Βουλής και που να ασχολείται αποκλειστικά με το θέμα της ισότητας των δύο φύλων.

Αυτό με φέρνει στο επόμενο σημείο. Στην έκθεσή της η ειδική επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών που ασχολείται με τα ανθρώπινα δικαιώματα και την εξέταση των ετησίων εκθέσεων των κρατών μελών σύμφωνα με το άρθρο 40 του Διεθνούς Συμφώνου για τα πολιτικά και αστικά δικαιώματα εξασκεί και φέτος κριτική εναντίον της κυπριακής κυβέρνησης και του κυπριακού κράτους για τη διατήρηση ακόμη προνοιών στους διάφορους νόμους μας που συντηρούν τις διακρίσεις μεταξύ των δύο φύλων. Αναφέρομαι σε περιπτώσεις που καλύπτουν εργασιακά θέματα, τις κοινωνικές ασφάλισεις των αγροτισσών, θέματα ιθαγένειας παιδιών από μικτό γάμο και άλλες. Έχω πάρει από το Τμήμα Προγραμματισμού όλες τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν θέματα ισότητας και έχω διαπιστώσει, όπως εξάλλου παραδέχτηκε και ο κ. Υπουργός, ότι υπάρχει μεγάλο νομοθετικό έργο να γίνει σ' αυτό τον τομέα. Ας μη μας διαφεύγει το γεγονός ότι το άρθρο 2 της Συνθήκης του Άμστερνταμ προνοεί ότι η ισότητα ανδρών και γυναικών αποτελεί μια από τις βασικές αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το άρθρο 3 δημιουργεί την υποχρέωση για όλα τα κράτη μέλη να προχωρήσουν στην πράξη και να υιοθετήσουν όλες τις αναγκαίες πολιτικές για

κατάργηση της ανισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Γι' αυτό η έκθεση της Επιτροπής Ανθρώπινων Δικαιωμάτων ζητά, κύριε Πρόεδρε, τη χωρίς καθυστέρηση κατάθεση όλων των νομοσχεδίων που θεωρούνται αναγκαία για την κατάργηση των διακρίσεων που υπάρχουν ακόμα, όπως είπα, σε βάρος της γυναίκας σε εργασιακά θέματα, θέματα κοινωνικών ασφαλίσεων, θέματα που αφορούν την ιθαγένεια των παιδιών, τη βία στην οικογένεια, τη σεξουαλική παρενόχληση των γυναικών και άλλα. Αναφορικά με τον ισχύοντα για τη βία στην οικογένεια νόμο του 1994 επιβάλλεται όπως η κυβέρνηση προχωρήσει χωρίς άλλη καθυστέρηση να διορίσει τους οικογενειακούς συμβούλους, όπως προνοείται από το νόμο, για να μπορέσει να ενεργοποιηθεί αυτή η πρόνοια του νόμου. Επίσης, επιβάλλεται να γίνει αλλαγή στον περί Μαρτυρίας Νόμο, για να μπορεί βάσει αυτού του νόμου της βίας στην οικογένεια να δίδει μαρτυρία σύζυγος εναντίον συζύγου.

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύουμε ότι, για να μπορέσει να υπάρξει πραγματική πρόοδος, θα πρέπει να υπάρξει και αλλαγή της νοοτροπίας. Γι' αυτό θα πρέπει να αρχίσει να γίνεται πλέον συστηματική δουλειά στο σπίτι και στο σχολείο. Η σωστή διαπαιδαγώγηση των παιδιών είναι αυτή που θα διαφοροποιήσει τη νοοτροπία των πολιτών και θα επιφέρει την ανατροπή των παραδοσιακών ρόλων. Τέλος, θα ήθελα να τονίσω ότι μεγάλο μέρος της ευθύνης φέρουν και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Γιατί μέσω τους δημιουργούνται τα πρότυπα και διατηρούνται οι προκαταλήψεις. Όπως πάντα, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης δεν ενδιαφέρονται γι' αυτό το θέμα, τα πλείστα τουλάχιστο. Στο μέλλον θα θεωρούμε υπεύθυνη την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης για το σεβασμό και την τήρηση της αρχής της ισότητας από τους ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς. Και ελπίζουμε ότι η παρουσία τριών δυναμικών γυναικών στην αρχή της ραδιοτηλεόρασης θα συμβάλει στην ικανοποίηση αυτού του αιτήματος. Στο σημείο αυτό, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα με λύπη μου να παρατηρήσω ότι, ενώ βάσει του

σχεδίου δράσεως του Πεκίνου έχουμε αναλάβει την υποχρέωση να αποστέλλουμε περιοδικά εκθέσεις για τα μέτρα που λαμβάνουμε ως κράτος για την υλοποίηση των όσων αναλάβαμε, έχω στην κατοχή μου την έκθεση όλων εκείνων των κρατών που υπέβαλαν τέτοιες εκθέσεις μέχρι το τέλος του 1997 και δυστυχώς, ενώ η Τουρκία υπέβαλε κανονικά την έκθεσή της, ούτε η Κύπρος ούτε η Ελλάδα υπέβαλαν τέτοια έκθεση. Και θέλω να πω ότι πρέπει το κυπριακό κράτος και η κυπριακή κυβέρνηση να κάνει τέτοιες εκθέσεις, έστω και αν δεν έχει πολλά θετικά να πει, διότι καμιά φορά πιστεύω ότι και το *mea culpa* είναι ένα θετικό βήμα, είναι μια θετική προσέγγιση. Η Επιτροπή Ανθρώπινων Δικαιωμάτων της Βουλής θα παρακολουθεί, όπως επιβάλλεται, το θέμα της ισότητας των πολιτών χωρίς διακρίσεις είτε λόγω φύλου ή άλλων λόγων και θα εξασκεί συνεχώς πίεση, μέχρις ότου ικανοποιηθεί για τα αποτελέσματα. Εξάλλου αυτές είναι οι οδηγίες που έχουμε πάρει όλοι οι εκπρόσωποι των κοινοβουλίων στη Διακοινοβουλευτική Ένωση.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας της κ. Βασιλείου τον Πρόεδρο του Σώματος αντικατέστησε στην έδρα ο κ. Γιαννάκης Αγαπίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ)

Ευχαριστώ, κυρία Βασιλείου. Η κυρία Κληρίδου.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα που συζητούμε σήμερα είναι ένα επίκαιρο θέμα. Όπως ακούσετε πριν λίγο, είχε οργανωθεί πρόσφατα από τον εθνικό μηχανισμό για τα δικαιώματα της γυναίκας συνέδριο με θέμα “Ανδρες και Γυναίκες μαζί στην Πολιτική” και στόχος του συνεδρίου ήταν να βρούμε τρόπους να αυξήσουμε τη συμμετοχή της γυναίκας στην

πολιτική ζωή της Κύπρου. Στην εναρκτήρια τελετή, όπως λέχθηκε προηγουμένως, παρευρέθηκαν ο Πρόεδρος, ο Πρόεδρος της Βουλής και όλοι οι αρχηγοί των πολιτικών κομμάτων και είχαν αναλάβει κάποιες δεσμεύσεις όσον αφορά το θέμα της προώθησης των γυναικών στην πολιτική ζωή και ελπίζω ότι θα δούμε σύντομα κάποια έμπρακτα δείγματα αυτών των δεσμεύσεων. Επίσης ελπίζω ότι σήμερα θα μιλήσουν και άνδρες για το θέμα αυτό, διότι πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι το θέμα της εκπροσώπησης της γυναίκας στην πολιτική δεν αφορά τη γυναίκα· αφορά την κοινωνία γενικά. Αν θέλουμε να λέμε ότι είμαστε μια δημοκρατική κοινωνία, οποιαδήποτε κοινωνία, δε μιλώ μόνο για την Κύπρο, δεν μπορούμε να πούμε ότι το 51% εκπροσωπείται μόνο με το 5% στη Βουλή ή με άλλους πενιχρούς αριθμούς σε άλλα κέντρα λήψης αποφάσεων. Επομένως πρέπει να αντιληφθούμε ότι τούτο το θέμα μάς αφορά όλους, όχι μόνο τις γυναίκες, αν θέλουμε να ζούμε σε μια πραγματικά δημοκρατική κοινωνία. Επίσης έχει γίνει αποδεκτό γενικά ότι άνδρες και γυναίκες έχουν ένα διαφορετικό τρόπο αντιμετώπισης των διάφορων θεμάτων και έχει μεγάλη σημασία να υπάρχουν και οι δύο απόψεις σε όλα τα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Και το άλλο που είναι αποδεδειγμένο είναι ότι, αν δεν υπάρχει τουλάχιστον ένα 30% των γυναικών σε ένα σώμα, η γυναικεία άποψη δεν παίζει ρόλο, διότι, για να έχει σημασία η παρουσία της γυναίκας, πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον ένα, αυτό που λέγεται στα αγγλικά, ένα *critical mass*, δηλαδή αρκετά άτομα για να μπορούν να παίξουν ρόλο, να κάνουν κάποια διαφορά. Νομίζω θα το δείτε και εσείς, αν είστε μόνο δυο-τρεις άνδρες σε μια ομάδα γυναικών ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Θα μας αρέσει.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Και μας μπορεί να μας αρέσει να είμαστε μειονότητα, διότι είμαστε κατά κάποιο τρόπο stars, όταν είμαστε μόνο τρεις στους πενήντα έξι, αλλά αυτό δεν είναι το θέμα, δεν μπορούμε να κάνουμε την προσφορά που πρέπει να κάνουμε. Θέλω να συγχαρώ την Επιτροπή Ανθρώπινων Δικαιωμάτων που ασχολήθηκε με το θέμα έπειτα από εισήγηση της κ. Βασιλείου, διότι είναι και αποδεκτό ανά το παγκόσμιο πλέον ότι τα δικαιώματα της γυναίκας είναι ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά πρέπει να εκφράσω και εγώ τη λύπη μου ότι στην αρχή της επιτροπής υπήρχε μόνο ο πρόεδρος της επιτροπής και η κ. Βασιλείου, που ήταν η εισηγήτρια' αργότερα ήρθε ένα τρίτο μέλος της επιτροπής.

M. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Εγώ, κυρία Κληρίδου. Γιατί δεν το αναφέρετε;

K. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Εντάξει, ήρθε ο κ. Ματσάκης προς τιμήν του αλλά αργοπορημένος!

M. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Προσπαθούσα να λύσω κάποια προβλήματα γυναικών.

K. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Ίσως κάποια προβλήματα οικογενειακά.

Και όντως νομίζω ότι ένας λόγος που δεν υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον για τα θέματα της γυναίκας είναι διότι δε δίνεται μεγάλη κάλυψη από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Και δυστυχώς εμείς οι πολιτικοί, για να επενδύσουμε χρόνο, θέλουμε και κάλυψη. Επομένως γίνεται τώρα μια έκκληση προς τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να ασχοληθούν παραπάνω με αυτό το θέμα. Η έκθεση της επιτροπής ασχολείται ουσιαστικά με τις υποχρεώσεις του κράτους στην προώθηση της ισότητας. Ένας από τους σημαντικότερους στόχους που έχει θέσει η κυβέρνηση είναι η αύξηση της εκπροσώπησης. Έγινε αυτό το σεμινάριο σαν πρώτο βήμα. Όπως είπα,

παρευρέθηκαν οι πολιτικοί αρχηγοί και τα κόμματα μέσω τους έχουν αναλάβει κάποιες υποχρεώσεις. Πιστεύω ότι έχουν υποχρέωση πλέον τα κόμματα να ασχοληθούν με αυτό το θέμα και να υποβάλουν κάποιες συγκεκριμένες εισηγήσεις. Σίγουρα όμως δεν αναμένω ότι τα κόμματα θα αντιδράσουν από μόνα τους και πιστεύω ότι είναι πολύ σημαντικός ο ρόλος εμάς των ίδιων των γυναικών. Νομίζω ότι θα πρέπει σ' αυτό το στάδιο να δημιουργήσουμε μια πολύ ισχυρή ομάδα πίεσης, δηλαδή οι γυναικείες οργανώσεις, οι γυναίκες που έχουν ήδη κάποιες θέσεις στην πολιτική να αρχίσουν μία εκστρατεία προς το λαό, προς τις γυναίκες ανά το παγκύπριο, για να τους εξηγήσουμε ότι είναι ανάγκη να αυξηθεί το ποσοστό των γυναικών. Μόλις έχω επιστρέψει από ένα συνέδριο στο Ισραήλ. Εκεί έχει αρχίσει μία εκστρατεία με τίτλο «Οι γυναίκες ψηφίζουν γυναίκες» και μέσα στο πρόγραμμα αυτό υπάρχει εισηγήση να μπούκοτάρονται από τις γυναίκες κόμματα που δεν έχουν γυναίκες στα ψηφοδέλτιά τους. Επομένως, μπορούμε να το εισηγηθούμε και αυτό. Γι' αυτό νομίζω ότι θα πρέπει εμείς να πάρουμε το θέμα στα χέρια μας και να προχωρήσουμε δυναμικά, να πιέσουμε γι' αυτές τις αλλαγές που θέλουμε. Σίγουρα, αν κρίνω από τα έδρανα εδώ, δεν πρόκειται να έρθουν αλλαγές, αν δεν πιέσουμε εμείς. Παρ' όλο που έχω μεγάλη εκτίμηση για όλους τους συναδέλφους εδώ, είναι και όλοι πολύ αγαπητοί συνάδελφοι, αλλά δε νομίζω ότι εσείς θα φέρετε την αλλαγή, νομίζω ότι θα πέσει πάνω στους ώμους των γυναικών βουλευτών και των γυναικείων οργανώσεων και όλων των άλλων εκλεγμένων γυναικών.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας της κ. Κληρίδου τον Προεδρεύοντα του Σώματος κ. Γιαννάκη Αγαπίου αντικατέστησε στην έδρα ο κ. Αβραάμ Αντωνίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής; Ο κύριος Ματσάκης παρακαλώ.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Με την άδεια σας να μιλήσω από το έδρανο, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν είναι σύντομη η παρέμβασή σας.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Πολύ σύντομος, πολύ σύντομη η παρέμβαση. Θα ήθελα να πω ότι είναι όντως λυπηρό το γεγονός ότι η εκπροσώπηση μέσα στη Βουλή των Αντιπροσώπων από το ασθενές, από το μη ασθενές φύλο, είναι πολύ μικρή.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Ακούγονται γέλια και ομιλίες.)

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Θα πρέπει όμως να πούμε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τι ισχύει, κύριε Ματσάκη, το μη ασθενές ή το ασθενές. Δηλαδή, είπες τα και τα δύο.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Από το ισχυρό φύλο είναι ελαττωμένη. Θα πρέπει όμως να αναγνωρίσουμε, κύριε Πρόεδρε, ότι γεγονός είναι ότι οι ψηφοφόροι, ο αριθμός των ψηφοφόρων στην Κύπρο που είναι γυναίκες είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των ψηφοφόρων που είναι άντρες. Συνεπώς, για αυτήν τη κατάσταση μεγαλύτερο μερίδιο ευθύνης φέρουν οι γυναίκες και αν το μήνυμα δεν έχει περάσει στις γυναίκες ψηφοφόρους ότι πρέπει να ψηφίζουν γυναίκες Βουλευτές, γι' αυτό δεν ευθύνονται οι άντρες αλλά οι ίδιες οι γυναίκες. Ένα δεύτερο σημείο που θα ήθελα να θίξω, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι μαζί με τα δικαιώματα των γυναικών πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι υπάρχουν και σημαντικές υποχρεώσεις. Και αυτές οι υποχρεώσεις πρέπει να είναι ίσες μεταξύ αντρών και γυναικών. Γι' αυτό, όταν έγινε η εισήγηση οι γυναίκες να κάνουν στρατιωτική θητεία και

έγινε μία μελέτη ανάμεσα στις γυναικείες οργανώσεις, ομόφωνα ή στην τεράστια τους πλειοψηφία αποφάσισαν ότι δε θέλουν να κάνουν στρατιωτική θητεία. Οπότε, ας ληφθούν και αυτά υπόψη, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κύριος Αγαπίου, παρακαλώ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα που συζητούμε είναι πάρα πολύ σοβαρό και επρόκειτο να πάρουμε μέρος στη συζήτηση. Όμως, επειδή υπήρχε το πρώτο θέμα το οποίο προβλέπαμε ότι θα έπαιρνε όλο το απόγευμα, όλη την ώρα της Βουλής, δεν είμαστε σήμερα έτοιμοι να μιλήσουμε και εισηγούμαστε να αναβληθεί η συζήτηση για την επόμενη συνεδρία, για να κλείσει στην επόμενη συνεδρία και να δοθεί ίσως η ευκαιρία σε περισσότερους ομιλητές να πάρουν μέρος στη συζήτηση. Είναι ίσως και άνδρες που θέλουν να πάρουν μέρος στη συζήτηση, Βουλευτές, διότι έχουν εξαντληθεί τα περιθώρια. Η συνάδελφος η Κατερίνα δεν ξέρω αν θέλει να μιλήσει, αλλά εν πάση περιπτώσει εισηγούμαι να αναβληθεί η συζήτηση του θέματος για την επόμενη Πέμπτη, για να πάρουμε μέρος σ' αυτήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κύριος Δημητρίου, παρακαλώ.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αν η εισήγηση είναι να υπάρξει αναβολή, γιατί πιθανόν να υπάρξουν ομιλητές, τότε σίγουρα...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είναι για να μιλήσω την επόμενη Πέμπτη.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μάλιστα. Εάν όμως ο κύριος Αγαπίου λέει, προτίθεται να μιλήσω και ζητώ αναβολή για την επόμενη Πέμπτη, για να ετοιμαστώ καλύτερα, οπωσδήποτε καμία ένσταση δεν υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εν πάση περιπτώσει η αναβολή θα δοθεί. Το θέμα θα παραμείνει στην ημερήσια διάταξη. Το θέμα είναι αν υπάρχουν αυτή τη στιγμή άλλοι ομιλητές οι οποίοι θα ήθελαν να μιλήσουν σήμερα. Δεν υπάρχουν καταλαβαίνω. Το θέμα παραμένει στην ημερήσια διάταξη και διερωτώμαι αν μπορούμε να προχωρήσουμε στο επόμενο θέμα, στο υπ' αριθμό 3, κατά πόσο είμαστε έτοιμοι να αρχίσουμε τη συζήτηση και κατά πόσο η έκθεση μπορεί να αναγνωσθεί, εφόσον ακόμα είμαστε μόλις στις έξι παρά είκοσι πέντε. Έχω την εντύπωση ότι μπορούμε να συνεχίσουμε ακόμα. Αν δεν υπάρχει ένσταση να αρχίσουμε τη συζήτηση στο επόμενο θέμα...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είναι ομόφωνη η έκθεση, αλλά δεν είναι εδώ ένας εκ των εισηγητών του θέματος, κύριε Πρόεδρε, αυτό είναι το πρόβλημα. Είναι δύο οι εισηγητές του θέματος. Είναι ο κύριος Ματσάκης και ο κύριος Τυρίμος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κύριος Ματσάκης, παρακαλώ.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ εισηγούμαι, ενόψει του γεγονότος ότι είναι ομόφωνη η έκθεση, να αναγνωσθεί η έκθεση στην παρούσα συνεδρία και να παραμείνει στην ημερήσια διάταξη και να συζητηθεί είτε αργότερα ή σε κάποια άλλη συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν πρόκειται να θεωρηθεί αναγκαίο να αναγνωσθεί η έκθεση, εντάξει, θα προχωρήσουμε τώρα ίσως στην ανάγνωση. Αλλά, αν πρόκειται να θεωρηθεί ότι,

επειδή είναι ομόφωνη και όπως συνέβη στο προηγούμενο θέμα, δε θα χρειαστεί να αναγνωστεί, τότε θεωρούμε ότι δεν προχωρούμε σήμερα.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα συζητήθηκε διεξοδικά στην αρμόδια επιτροπή. Χάριν πληροφόρησης των συναδέλφων, αν διαβαστεί η έκθεση, εγώ δεν προτίθεμαι να μιλήσω περισσότερο επί του θέματος. Όλα τα σημεία τα οποία θίξαμε είναι μέσα στην έκθεση. Οπότε, αν προτιμούν να με ακούν εμένα να συζητώ οι συνάδελφοι, να συζητήσουμε. Αλλά, νομίζω ότι...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Διάβασέ την εσύ.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Εγώ δεν έχω κανένα πρόβλημα να διαβάσω την έκθεση. Αν δεν έχει ένσταση ο κύριος Αγαπίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση να διαβαστεί η έκθεση; Ο κύριος Δημητρίου, παρακαλώ.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουμε υιοθετήσει μια πρακτική εδώ, όταν είναι ομόφωνη η έκθεση να μην αναγιγνώσκεται. Εκείνο το θέμα που πρέπει να εξετάσουμε είναι κατά πόσον υπάρχουν αυτή τη στιγμή σε αυτή την αίθουσα, μετά από την ανάγνωση, μη ανάγνωση της έκθεσης, οποιοδήποτε ομιλητές. Εδώ είναι το ερώτημα το ουσιαστικό, για να γίνει και μια εκτίμηση ως προς την εξέλιξη αυτής της συζήτησης. Διότι η θέση, επαναλαμβάνω, είναι, αν πράγματι είναι ομόφωνη η έκθεση, τότε έχουμε μία πρακτική που εφαρμόζουμε, χωρίς να είναι κάτι το απαρέγκλιτο δηλαδή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πολύ καλά. Να αποφασίσουμε ως προς το κατά πόσο θα αναγνωσθεί η έκθεση ή όχι. Υπάρχει πράγματι μία τακτική, οσάκις είναι ομόφωνες οι εκθέσεις να μην κατατίθενται. Υπάρχει ένσταση να θεωρηθεί ότι η έκθεση δε χρειάζεται να αναγνωσθεί εδώ; Δεν υπάρχει.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟ ΚΑΙ
ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ."**

Παρόντες:

Γιαννάκης Αγαπίου, πρόεδρος

Μάριος Ματσάκης

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα εξέτασε αυτεπάγγελα το πιο πάνω θέμα που ενεγράφη ύστερα από εισήγηση των βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Κυριάκου Τυρίμου, σε συνεδρία της ημερομηνίας 11 Μαΐου 1998. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Επίτροπος Διοικήσεως, ο διευθυντής του νοσοκομείου Λευκωσίας, ο πρόεδρος του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου, ο πρόεδρος τους Συμβουλίου Εγγραφής Μικροβιολογικών Εργαστηρίων, ο πρόεδρος της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου καθώς επίσης εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, της Ένωσης Συντακτών Κύπρου, της Κίνησης Διεκδίκησης των Δικαιωμάτων των Ασθενών, της Κίνησης Συμπαράστασης προς τους Φορείς του AIDS και Συγγενών, του Συνδέσμου Φιλίας Γρηγορίου Κλινικής, της Διεθνούς Αμνηστίας Κύπρου και του Παγκύπριου Συνδέσμου για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Στη συνεδρία αυτή ήταν επίσης παρών και ο εκ των εισηγητών του θέματος βουλευτής κ. Κυριάκος Τυρίμος.

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Σύμφωνα με τους εισηγητές του θέματος αφορμή για την εγγραφή του υπήρξαν τα πολλά κρούσματα παραβίασης του ιατρικού απορρήτου που παρατηρούνται στην Κύπρο εδώ και αρκετό καιρό και ειδικότερα αναφορικά με φορείς του AIDS. Αναλύοντας στη συνέχεια το όλο θέμα οι ίδιοι επισήμαναν τα ακόλουθα:

- Το ιατρικό απόρρητο και γενικότερα το απαραβίαστο της ιδιωτικής ζωής αποτελούν αναφαίρετο δικαίωμα κάθε ατόμου αλλά και τον ακρογωνιαίο λίθο στη σχέση μεταξύ γιατρού και ασθενή. Το καθήκον δε του γιατρού για πλήρη εχεμύθεια σε σχέση με την κατάσταση της υγείας οποιουδήποτε ασθενούς συνιστά βασική υποχρέωσή του η οποία υπαγορεύεται από τον όρκο του Ιπποκράτη και τους κανόνες δεοντολογίας του ιατρικού επαγγέλματος.
- Οι ευθύνες για την παραβίαση του ιατρικού απορρήτου πρέπει να αναζητηθούν σε όλους τους πολιτειακούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των μέσων μαζικής ενημέρωσης τα οποία, ενάντια σε κάθε κανόνα δημοσιογραφικής δεοντολογίας, αποκαλύπτουν ονόματα, εικόνα και προσωπικά χαρακτηριστικά φορέων του AIDS κατ'επίκληση του δημόσιου συμφέροντος.
- Τα παραδείγματα άλλων χωρών, με διαφορετική προσέγγιση του θέματος, θα πρέπει να προβληματίσουν την πολιτεία για να εξευρεθεί η σωστή αντιμετώπιση του προβλήματος, έτσι ώστε τα δικαιώματα κάθε προσώπου να κατοχυρώνονται παράλληλα με τη διασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος. Συγκεκριμένα, το Ανώτατο Δικαστήριο της Μεγάλης Βρετανίας σε σχετική απόφασή του¹ θεώρησε ότι το δημόσιο συμφέρον για την τήρηση του ιατρικού απορρήτου αναφορικά με ασθενείς ή φορείς του AIDS υπερισχύει του δημόσιου συμφέροντος σε σχέση με την ελευθερία του τύπου. Η απόφαση αυτή βασίστηκε στο σκεπτικό ότι η παραβίαση του ιατρικού απορρήτου αποτελεί για τους πολίτες ανασταλτικό παράγοντα για διενέργεια των αναγκαίων

---

¹ X v. Y (1988) 2 All ER 648

εξετάσεων, για να διαπιστώσουν κατά πόσο είναι φορείς του AIDS αλλά και για τη συνέχιση της θεραπείας ή την παροχή συμβουλών από ασθενείς του AIDS, με αποτέλεσμα να διακυβεύονται οι ίδιες οι προσπάθειες της πολιτείας για την αντιμετώπιση του όλου προβλήματος. Κατά συνέπεια το ιατρικό απόρρητο πρέπει να τηρείται για λόγους δημόσιου συμφέροντος.

B. ΑΠΟΨΕΙΣ ΦΟΡΕΩΝ/ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Η Επιτροπή για τη διεξοδικότερη εξέταση του θέματος και προτού καταλήξει στα συμπεράσματά της άκουσε και μελέτησε τις απόψεις όλων των προσκεκλημένων της. Στη βάση ακριβώς αυτής της διαδικασίας που ακολούθησε, η Επιτροπή παραθέτει τα ακόλουθα για πληροφόρηση του Σώματος:

Ο **Επίτροπος Διοικήσεως** ανέφερε ότι το άρθρο 15 του συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, το οποίο βασίστηκε στο άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, διασφαλίζει το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής και το συνυφασμένο με αυτό δικαίωμα της προσωπικότητας. Η αποκάλυψη πληροφορίας, η οποία καλύπτεται από επαγγελματικό απόρρητο, είναι μια από τις μορφές παραβίασης του πιο πάνω δικαιώματος. Από τη διερεύνηση αριθμού σχετικών παραπόνων² διαφαίνεται ότι τα δικαιώματα της ιδιωτικής ζωής και της προσωπικότητας δεν τυγχάνουν σεβασμού στην Κύπρο, στο βαθμό που θα έπρεπε, ιδίως από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το καθήκον των Μ.Μ.Ε. να σέβονται το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής των ατόμων έρχεται αρκετές φορές σε σύγκρουση με το βασικό δικαίωμα της πληροφόρησης, με την ενεργητική και παθητική του όψη, δηλαδή το δικαίωμα των μέσων να πληροφορούν και το δικαίωμα των πολιτών να πληροφορούνται. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να εφαρμόζεται η αρχή της αναλογικότητας, αφού κανένα από τα συγκρουόμενα αυτά δικαιώματα δεν είναι a priori υπέρτερο ή υποδεέστερο του

---

² Αρ. Α/Π 1043/97, Έκθεση Επιτρόπου Διοικήσεως ημερομηνίας 20 Ιανουαρίου 1998.

άλλου.³ Η παραβίαση του ιατρικού απορρήτου φέρνει στην επιφάνεια το όλο θέμα των δικαιωμάτων των ασθενών και την ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης και κωδικοποίησής τους σε ένα χάρτη ο οποίος μπορεί να ρυθμίζει το δικαίωμα για εχεμύθεια, το δικαίωμα πρόσβασης σε ιατρικούς φακέλους, το δικαίωμα πληροφόρησης και παροχής συναίνεσης ύστερα από πληροφόρηση, το δικαίωμα της καλύτερης, κατά το δυνατό, φροντίδας και περίθαλψης και το δικαίωμα του ασθενούς να γνωρίζει τη φύση της παρεχόμενης σ' αυτόν θεραπείας⁴. Στη σημερινή εποχή, με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής τεχνολογίας, της ιατρικής, της βιολογίας και της γενετικής, το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής των ασθενών έχει καταστεί πιο ευάλωτο και κατά συνέπεια καθίσταται πιο μεγάλη η ανάγκη προστασίας και ρύθμισής του, έτσι που να καθοριστούν σαφώς τα όρια προστασίας του και οι περιπτώσεις όπου θα επιτρέπεται η αποκάλυψη πληροφοριών για λόγους δημόσιου συμφέροντος.

Θέση του **Υπουργείου Υγείας** και του **γενικού διευθυντή του νοσοκομείου Λευκωσίας** είναι ότι το ιατρικό απόρρητο πρέπει να τηρείται σε κάθε περίπτωση όχι μόνο από τους γιατρούς αλλά και από ολόκληρη την ομάδα γιατρών και παραϊατρικού προσωπικού οι οποίοι έχουν υπό την επίβλεψή τους οποιοδήποτε ασθενή. Ουδέποτε διέρρευσε οποιαδήποτε πληροφορία για ασθενείς από τις ιατρικές υπηρεσίες του κράτους και καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για διαφύλαξη του ιατρικού απορρήτου, παρά το μεγάλο αριθμό των ασθενών που προκαλεί εμπόδια στον τομέα αυτό. Ειδικότερα, η διαδικασία που ακολουθείται για τις αναλύσεις για AIDS γίνεται, με τη γραπτή συγκατάθεση του ασθενούς, ανώνυμα και με κάθε μυστικότητα και μόνο μετά από οδηγίες γιατρού. Εξαίρεση από την πιο πάνω διαδικασία αποτελούν πρόσωπα τα οποία για σκοπούς εργοδότησής τους υποχρεούνται να κάνουν αναλύσεις

---

³ Αρ. Α/Π 418/96, Έκθεση Επιτρόπου Διοικήσεως ημερομηνίας 2 Οκτωβρίου 1996.

⁴ Το πιο πάνω θέμα απασχόλησε την Τρίτη Διάσκεψη Στρογγυλής Τράπεζας των Ευρωπαίων Όμπουτςμεν που έγινε στη Φλωρεντία το 1991, σε συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης.

για AIDS, για να διαγνωστεί κατά πόσο αυτά μπορούν να ασκήσουν τα καθήκοντά τους, με βάση τον περί Λοιμοκαθάρσεως Νόμο (ΚΕΦ. 260).

Θέση του **Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου** είναι ότι το ιατρικό απόρρητο κατά κανόνα τηρείται. Σε περίπτωση οποιασδήποτε καταγγελίας διενεργείται αμέσως έρευνα από τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο και αν στοιχειοθετήσει παραβίαση του ιατρικού απορρήτου από οποιοδήποτε μέλος του, τότε γίνεται αμέσως παραπομπή του στο πειθαρχικό συμβούλιο το οποίο δε διστάζει να αφαιρέσει ακόμα και την άδεια άσκησης επαγγέλματος οποιουδήποτε γιατρού. Ο Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος έχει ήδη συστήσει διερευνητική επιτροπή για τη διεξαγωγή έρευνας σε σχέση με πρόσφατες καταγγελίες για τη μη τήρηση του ιατρικού απορρήτου.

Θέση του **Συμβουλίου Εγγραφής Μικροβιολογικών Εργαστηρίων** είναι ότι το ιατρικό απόρρητο τηρείται και από τους γιατρούς μικροβιολόγους ή χημικούς που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο του και ουδέποτε διέρρευσε από μέλος του οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με ασθενείς. Ειδικότερα, οι αναλύσεις για AIDS μπορούν να γίνουν χωρίς οδηγίες γιατρού από διάφορα εργαστήρια, αφού για τις αναλύσεις αυτές δε χρειάζεται παραπεμπτικό γιατρού, αλλά μπορούν να γίνουν με απλή συγκατάθεση του ασθενούς.

Θέση της **Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου** και της **Ένωσης Συντακτών Κύπρου** είναι ότι τα μέσα μαζικής ενημέρωσης πράγματι παραβιάζουν σε μερικές περιπτώσεις τους κανόνες δημοσιογραφικής δεοντολογίας και το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή των ατόμων.

Ειδικότερα, για τα ηλεκτρονικά μέσα μαζικής ενημέρωσης, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα ακολουθήσει πολιτική σύμφωνα με τις πρόνοιες και τις αρχές που θέτει ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμος. Ιδιαίτερη σημασία θα αποδοθεί στην αρχή σύμφωνα με την οποία οι εκπομπές κάθε σταθμού

πρέπει να διέπονται από σεβασμό και υπόληψη της προσωπικότητας και του ιδιωτικού βίου του ατόμου αλλά και σεβασμό των ιδεωδών της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, χωρίς να παραγνωρίζεται το δικαίωμα της ελεύθερης μετάδοσης ιδεών και πληροφοριών και της ελευθερίας της έκφρασης.

Τόσο το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή όσο και το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης υπόκεινται σε θεμιτούς περιορισμούς με βάση το σύνταγμα και γι' αυτό και πρέπει να εφαρμόζεται η αρχή της αναλογικότητας, κατά περίπτωση, έτσι που να διασφαλίζονται και τα δύο αυτά δικαιώματα.

Ειδικότερα, θέση της **Ένωσης Συντακτών Κύπρου** είναι ότι η Επιτροπή Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας πρέπει να επεμβαίνει σε τέτοιες περιπτώσεις και πρέπει να εξετάζει ενδελεχώς την κάθε παραβίαση από τα Μ.Μ.Ε. των δικαιωμάτων των πολιτών. Το όλο θέμα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο αυτορρύθμισης και όχι νομοθετικής ρύθμισης, για να μην υπάρξει κίνδυνος να επηρεαστεί το θεμελιώδες δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης.

Οι εκπρόσωποι της **Κίνησης Διεκδίκησης Δικαιωμάτων Ασθενών, της Κίνησης Συμπαράστασης προς τους Φορείς του AIDS και Συγγενών, του Συνδέσμου Φιλίας Γρηγορίου Κλινικής, της Διεθνούς Αμνηστίας Κύπρου και του Παγκύπριου Συνδέσμου για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων** τοποθετήθηκαν ως ακολούθως επί του όλου θέματος:

- Η παραβίαση του ιατρικού απορρήτου δεν αποτελεί μόνο απλή παράβαση επαγγελματικής υποχρέωσης, αλλά και κατάφωρη παραβίαση του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή, το οποίο προστατεύεται από το άρθρο 15 του συντάγματος, το άρθρο 17 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα, το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών και το άρθρο 12 της Οικουμενικής Διακήρυξης των

Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, όλα δεσμευτικά για την Κυπριακή Δημοκρατία νομικά κείμενα.

- Η προστασία του ιατρικού απορρήτου και των δικαιωμάτων των πολιτών και ειδικότερα των ασθενών δεν εξαρτάται μόνο από την αποχή του κράτους κατά την άσκησή τους, αλλά και από τη θετική ενέργεια του κράτους προς διασφάλισή τους. Η Κυπριακή Δημοκρατία, παρά τις συνταγματικές και διεθνείς της δεσμεύσεις, δεν έχει προβεί στα αναγκαία νομοθετικά διορθωτικά μέτρα, έτσι που να προστατεύονται αποτελεσματικά τα πιο πάνω δικαιώματα. Συγκεκριμένα, δεν υπάρχει κατάλληλη εσωτερική νομοθεσία διασφάλισης των δικαιωμάτων των ασθενών, αλλά ούτε και έχουν κατατεθεί στη Βουλή για κύρωση ή έχουν υπογραφεί σχετικές διεθνείς συμβάσεις.⁵

- Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών σε συνεργασία με την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας και τοπικές και περιφερειακές οργανώσεις έχουν επεξεργαστεί πλαίσιο κατευθυντήριων γραμμών, για να χρησιμοποιηθεί ως θεμέλιο για τη διαμόρφωση της εσωτερικής νομοθεσίας και διοικητικής πρακτικής των διάφορων κρατών σε σχέση με τους φορείς και ασθενείς του AIDS αλλά και των "ομάδων υψηλού κινδύνου", έτσι ώστε να διασφαλιστεί η λεπτή ισορροπία μεταξύ του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της προστασίας της δημόσιας υγείας, χωρίς όμως αυτό να ληφθεί υπόψη από την Κυπριακή Δημοκρατία για να εναρμονίσει τη νομοθεσία της με αυτές τις αρχές.

- Το Συμβούλιο της Ευρώπης και ειδικότερα η Επιτροπή Υπουργών έχει υιοθετήσει πληθώρα εξειδικευμένων και λεπτομερών συστάσεων που αφορούν τα δικαιώματα του ανθρώπου και την προστασία των δικαιωμάτων αυτών στον τομέα της εφαρμογής της

---

⁵ Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Ιδιωτών σε ό,τι αφορά την Αυτόματη Επεξεργασία Προσωπικών Δεδομένων στις 28/01/1981.

Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων του Ανθρώπινου Όντος σε ό,τι αφορά την Εφαρμογή της Βιολογίας και της Ιατρικής η οποία άνοιξε για υπογραφή στις 4 Απριλίου 1997.

βιολογίας και ιατρικής.⁶ Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με νομολογία του θεώρησε τη δημοσιοποίηση του ονόματος φορέα του AIDS ανεπίτρεπτη επέμβαση στην ιδιωτική ζωή του ατόμου⁷. Στα πλαίσια επίσης της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών και στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης υιοθετούνται ψηφίσματα που αφορούν τα πιο πάνω θέματα, αλλά ούτε αυτά ευαισθητοποίησαν την Κυπριακή Δημοκρατία.

- Η στάση των Μ.Μ.Ε. τα οποία επικαλούμενα το δικαίωμα πληροφόρησης παραβιάζουν βασικές αρχές δεοντολογίας και θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα οδηγώντας στην άμεση ή έμμεση διαπόμπευση ανθρώπων, με την ανοχή της πολιτείας, είναι καταδικαστέα.

Γ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ολοκληρώνοντας την εξέταση του όλου θέματος και λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα κατέληξε ομόφωνα στα πιο κάτω συμπεράσματα και θέσεις:

- 1) Η Επιτροπή καταδικάζει έντονα την παραβίαση του ιατρικού απορρήτου από οπουδήποτε και αν αυτή προέρχεται, η οποία αποτελεί όχι μόνο παράβαση επαγγελματικού κώδικα δεοντολογίας, αλλά και παραβίαση του θεμελιώδους δικαιώματος του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και της προσωπικότητας του ατόμου, όπως αυτά κατοχυρώνονται τόσο από το σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας όσο και από πληθώρα διεθνών συμβάσεων στις οποίες η Δημοκρατία είναι συμβαλλόμενο μέρος.
- 2) Η Επιτροπή διαπιστώνει και καταδικάζει τη μέχρι σήμερα έλλειψη θεσμικού πλαισίου που να κατοχυρώνει τα δικαιώματα των ασθενών, αλλά και γενικότερα τα δικαιώματα οποιουδήποτε προσώπου στην ιδιωτική του ζωή σε σχέση με την

---

⁶ π.χ. Σύσταση (R (97)S) Επιτροπής Υπουργών ημερομηνίας 13 Φεβρουαρίου 1997 για την Προστασία των Ιατρικής Φύσεως Πληροφοριών και Δεδομένων.

υποχρέωση τήρησης του ιατρικού απορρήτου. Η Επιτροπή θεωρεί ότι για την κατοχύρωση των πιο πάνω δικαιωμάτων είναι απαραίτητη η θετική ενέργεια του κράτους το οποίο έχει υποχρέωση να διασφαλίζει τα δικαιώματα αυτά και το οποίο μέχρι σήμερα έχει επιδείξει αδιαφορία τόσο ως προς τις διεθνείς συμβατικές του υποχρεώσεις όσο και ως προς τη θέσπιση κατάλληλης εσωτερικής νομοθεσίας.

Για τους πιο πάνω λόγους, η Επιτροπή καλεί τις αρμόδιες αρχές της εκτελεστικής εξουσίας να προβούν στα αναγκαία θεσμικά διορθωτικά μέτρα και ειδικότερα-

- (i) στην κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων για κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Ιδιωτών σε ό,τι αφορά την Αυτόματη Επεξεργασία των Προσωπικών Δεδομένων·
- (ii) στην υπογραφή της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Ανθρώπινου Όντος σε ό,τι αφορά την Εφαρμογή της Βιολογίας και της Ιατρικής και
- (iii) στην εξέταση σε βάθος του όλου θέματος για να διαπιστωθούν τα κενά και οι αδυναμίες του νομοθετικού πλαισίου ως προς τα δικαιώματα των ασθενών, για να ληφθούν οποιαδήποτε μέτρα με στόχο την επίλυση των προβλημάτων αυτών καθώς και για συμμόρφωση της Δημοκρατίας προς αναληφθείσες συμβατικές υποχρεώσεις της.

Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή εισηγείται στην εκτελεστική εξουσία τη σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής με σαφείς όρους εντολής και συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα η οποία να εισηγηθεί, μετά από διεξοδική μελέτη του όλου θέματος, νομοθεσία που να εκσυγχρονίζει το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο αναφορικά με την προστασία των δικαιωμάτων των ασθενών και να το εναρμονίζει με τις υφιστάμενες συμβατικές μας υποχρεώσεις.

---

⁷ Case of Z v. Finland (9/1996/627/811) 25 February 1997.

- 3) Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για τη σύσταση από τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο διερευνητικής επιτροπής για την εξέταση πρόσφατων παραπόνων για παραβίαση ιατρικού απορρήτου και αναμένει να της κοινοποιηθούν τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής.
- 4) Η Επιτροπή διαπιστώνει την ύπαρξη αντιφάσεων ως προς το σύστημα που ακολουθείται αναφορικά με τις αναλύσεις για AIDS και συγκεκριμένα κατά πόσο οι αναλύσεις για AIDS γίνονται πάντα με τη συγκατάθεση του ασθενούς και μόνο μετά από παραπεμπτικό γιατρού. Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ανεπίτρεπτο συγκεκριμένες κατηγορίες προσώπων, με βάση απηρχαιωμένη νομοθεσία, να υποχρεώνονται σε αναλύσεις για AIDS για σκοπούς εργοδότησης. Η Επιτροπή καλεί και πάλι την εκτελεστική εξουσία, ειδικά σε σχέση με τους φορείς ή ασθενείς του AIDS, να μελετήσει σε βάθος τις Κατευθυντήριες Αρχές Κρατικής Ενέργειας (State Actions) οι οποίες έχουν χαραχτεί από τα Ηνωμένα Έθνη και να εναρμονίσει τη νομοθεσία μας κατάλληλα, ώστε να τηρούνται οι αρχές αυτές, για τη διασφάλιση τόσο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των φορέων ή ασθενών με AIDS όσο και της δημόσιας υγείας.
- 5) Η Επιτροπή καταδικάζει απερίφραστα τη στάση των Μ.Μ.Ε. με την οποία παραβιάζονται τόσο θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών, διαπομπεύοντας και εκθέτοντας πρόσωπα λόγω της ασθένειάς τους, όσο και κάθε έννοια και κανόνας δεοντολογίας και γι' αυτό καλεί το Υπουργείο Εσωτερικών, την Επιτροπή Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας και την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου να προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες και να εφαρμόσουν με αυστηρότητα τους σχετικούς νόμους, έτσι που το φαινόμενο αυτό να εκλείψει οριστικά.

- 6) Τέλος, η Επιτροπή τονίζει ότι θα αναμένει ενημέρωση από όλους τους αρμόδιους φορείς για τις ενέργειες στις οποίες προτίθενται να προβούν και σε περίπτωση που δεν ικανοποιηθεί, δε θα διστάσει να επαναφέρει το όλο θέμα προς συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, το επόμενο σημείο είναι, υπάρχουν ομιλητές επί του θέματος αυτού σήμερα, εφόσον ένας εκ των εισηγητών είναι εδώ; Παρακαλώ, κύριε Ματσάκη.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω δει την ημερησία διάταξη, ομολογουμένως, δεν είχα θεωρήσει ότι θα φτάναμε στο σημείο να συζητήσουμε το σημερινό, οπότεν εγώ τουλάχιστο δεν είμαι έτοιμος να συζητήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι, φαίνεται ότι δεν... Ο κύριος Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εγώ θα εισηγούμουν, κύριε Πρόεδρε, ενόψει της απουσίας του δεύτερου εισηγητή και ενόψει της συνέχειας και του άλλου θέματος, για να μην το παραμελήσουμε κατά κάποιο τρόπο, να συνεχιστεί η συζήτηση πάνω στο θέμα το προηγούμενο και με το πέρας της να περάσουμε στο άλλο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, θεωρώ ότι εδώ τελειώνουμε και το θέμα αυτό θα τεθεί προς συζήτηση στην επόμενη συνεδρίαση. Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας. Η επόμενη συνεδρία θα είναι στις 29...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ένα καθαρά τυπικό θέμα θέλω να θίξω. Συμβαίνει τον τελευταίο καιρό να μη γίνεται αναφορά, και πρέπει να γίνεται, για να καταγράφεται στα πρακτικά, στον κατάλογο των νομοσχεδίων και των προτάσεων νόμου που κατατίθενται. Έχω τη

γνώμη, ναι, να μη διαβάζονται και είναι σωστή τακτική, αλλά να γίνεται αναφορά ότι ο κατάλογος των νομοσχεδίων και εγγράφων ο οποίος έχει κατατεθεί θεωρείται ότι εγγράφεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ήδη έγινε αυτό στο Κεφάλαιο Β΄, κύριε Δημητρίου, βεβαίως.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Με συγχωρείτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, η επόμενη συνεδρία του Σώματος ορίζεται για την προσεχή Πέμπτη, 29 τρέχοντος, στις 4 μ.μ. Η ημερήσια διάταξη θα σταλθεί σε όλους.

(Ωρα λήξης: 6.40 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος
Θωμά Γιαννάκης
Ιωαννίδης Ουράνιος
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιπτής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Λιλλήκας Γιώργος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Ιωάννης
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούπτας Νίκος
Μυριάνθους Ηλίας
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Προδρόμου Πρόδρομος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας

Χάσικος Σωκράτης

Χατζηγεωργίου Γιώργος

Χατζηγεωργίου Τάκης

Χατζηγιάννης Σοφοκλής

Χρίστου Ανδρέας

Χριστόφιας Δημήτρης

Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Καλαϊτζιάν Πετρός

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί της Μεταβίβασης του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου και του Ξενοδοχείου Φιλοξενία σε Εταιρεία Νόμος του 1995”, οι αγορεύσεις που ακολούθησαν (Α. Γαλανός, Α. Χρίστου, Τ. Παπαδόπουλος, Ν. Κατσουρίδης, Στ. Κιττής, Γ. Βασιλείου, Ν. Αναστασιάδης, Κ. Καζαμίας, Ν. Μουσιούπτας, Α. Αντωνίου) και ψήφισή του σε νόμο.
- 2) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997” και ψήφισή του σε νόμο (ως Τροποποιητικός του 1998).
- 3) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1995”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Γαλανός, Τ. Παπαδόπουλος, Γ. Αγαπίου) και απόρριψή του.
- 4) Αναβολή έπειτα από συζήτηση (Α. Γεωργίου, Π. Δημητρίου) του νομοσχεδίου “Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1990».
- 5) Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Αποχeteύσεων Πάνω Κυβίδων Κανονισμοί του 1998” και έγκρισή τους.
- 6) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

- 7) Έκθεση για το θέμα “Ποια η στρατηγική και τα σχέδια δράσης που ανέπτυξε η κυπριακή κυβέρνηση και ποια μέτρα πήρε μέσα στα πλαίσια των υποχρεώσεων της δύναμει της διακήρυξης του Πεκίνου και του προγράμματος δράσης που ομόφωνα υιοθετήθηκε από τις κυβερνήσεις που συμμετείχαν στην Τέταρτη Παγκόσμια Διάσκεψη για τις Γυναίκες στο Πεκίνο, το Σεπτέμβρη του 1995” και οι αγορεύσεις που ακολούθησαν (Α. Βασιλείου, Κ. Κληρίδου, Μ. Ματσάκης).
- 8) Έκθεση για το θέμα “Ιατρικό απόρρητο και παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ασθενών”.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 29ης Οκτωβρίου 1998

(Ωρα έναρξης: 4:30 μ.μ.)

Αρ. 5

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής και παρακαλώ τους κύριους γραμματείς να διαπιστώσουν κατά πόσον υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αρχίζουμε με τη νομοθετική εργασία. Το πρώτο θέμα είναι “ο περί Εντάξεως Έκτακτων Υπαλλήλων στην Αρχή Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1998” και θα παρακαλούσα τον πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής όπως διαβάσει τη σχετική έκθεση. Ναι, κύριε Γαλανέ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Με συγχωρείτε που βρίσκομαι σε άλλο έδρανο. Προσωπικά, έχω διαπιστώσει ίσως μία αντινομία σε αυτό το νομοσχέδιο και παρά το γεγονός ότι η κοινοβουλευτική ομάδα δεν έχει τοποθετηθεί, νομίζω, ότι πρέπει να ξανασυζητηθεί στην παρουσία είτε του Γενικού Εισαγγελέα ή του αντιπροσώπου του. Έχω την εντύπωση ότι αντίκειται

προς άρθρα του συντάγματος ο αναδρομικός διορισμός και δυνατόν να έχουμε νέα αναπομπή του Προέδρου ή ίσως νέα προσφυγή από ενδιαφερομένους και ακύρωση του νομοθετήματος. Γι' αυτό εισηγούμαι, θα ήταν φρόνιμο, αν και η Βουλή συμφωνεί, συμφωνούντων όλων, αν διαφωνεί κανείς δε θα κάνω αυτή την εισήγηση, να αναβληθεί, για μια εβδομάδα το θέμα, για να ξανασυζητηθεί στην αρμόδια επιτροπή και θα παρακαλούσα, αν αναβληθεί, να προσέλθει είτε ο Γενικός Εισαγγελέας είτε ο βοηθός του, για να συζητήσουμε τη νομική πτυχή του προβλήματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κύριος Γαλανός. Ναι, κύριε Αγαπίου, ευχαριστώ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν υπάρχει καμία ένσταση, αν θεωρείτε πως υπάρχει συνταγματικό πρόβλημα, παρόλο που κατά τη διάρκεια της συζήτησης υπήρχε η κυβερνητική πλευρά που υποτίθεται ότι είχαν περάσει το νομοσχέδιο αυτό από τη Γενική Εισαγγελία. Εγώ θα έκανα μια άλλη εισήγηση. Δε βλέπω να είναι τόσο επείγον το θέμα. Δεν ξέρω αν συνεδριάζει αυτή την εβδομάδα η Επιτροπή Νομικών, ας πάει στην Επιτροπή Νομικών και ας αποφασίσουν αν υπάρχει συνταγματικό πρόβλημα. Θεωρώ πως η πιο κατάλληλη διαδικασία θα είναι, εφόσον και η Επιτροπή Οικονομικών ασχολείται αυτή την εποχή με τα θέματα προϋπολογισμού, να το δει η Επιτροπή Νομικών και να επανέλθει στην Επιτροπή Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει άλλη άποψη; Αν δεν υπάρχει άλλη άποψη, ναι, κύριε Μακρίδη.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι απλός επαναδιορισμός στη θέση που απερρίφθη αλλά δημιουργία κάποιων επιπρόσθετων θέσεων. Επειδή επαρουσιάσθη και ως αδικία η όλη υπόθεση, γι' αυτό έγινε ο επαναδιορισμός. Και είναι υπόθεση που χρονολογείται

από αρκετό χρόνο, διότι, αν υπήρχε σύνδεση με κάποιο θέμα, θα έλεγα να το συνδέσουμε με το θέμα των εκτάκτων, που και εκεί πάλι δε συνδέεται με κανέναν τρόπο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να υποθέσω ότι ενίστασθε στην αναβολή;

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Προσωπικά, ναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Ο κύριος Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Έμουν στην επιτροπή, οφείλω να πω, αλλά το θέμα που εγείρει ο κ. Αγαπίου, που είναι σοβαρό νομικό θέμα, δεν το εξέτασε η επιτροπή ούτε είχαμε εκεί εκπρόσωπο του Γενικού Εισαγγελέα. Τα γεγονότα είναι ότι δημοσιεύτηκε ένας αριθμός θέσεων. Αν δεν κάνω λάθος, οκτώ. Ως την ημέρα που πήγε να γίνει ο διορισμός εκενώθηκαν και άλλες θέσεις και η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας πλήρωσε περισσότερες θέσεις. Αυτό είναι ένα σοβαρό νομικό θέμα, κατά πόσο η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας μπορεί να διορίζει πρόσθετους υπαλλήλους σε ύπαρξη κενών θέσεων, πέραν του αριθμού που διορίστηκε. Δε θα εξετάσω τώρα τη νομική πτυχή, όμως υπάρχει ένα νομικό θέμα. Έχει δίκιο ο κ. Αγαπίου ότι, αν δεν επιτρέπεται τούτο το πράγμα, τότε θα ακυρωθεί ξανά ο διορισμός μετά που θα ταλαιπωρηθούν οι υπάλληλοι, δεν ξέρω για πόσο καιρό, μέχρι να κερδίσουν την προσφυγή σε περίπτωση ένστασης κάποιων από τους ενδιαφερομένους. Όμως, με αυτό που λέει ο κ. Μακρίδης τώρα ενισχύει την άποψη. Αν είναι νέες θέσεις που ιδρύθηκαν, σίγουρα είναι αδύνατο να διορισθούν με αναδρομική ισχύ σε μέρα που δεν υπήρχαν οι θέσεις.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Ήταν διορισμένοι, ακυρώθηκε ο διορισμός.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, αλλά στο μεταξύ είπατε ότι έχουν δημιουργηθεί θέσεις. Αυτά τα γεγονότα δεν τα εξέτασε η επιτροπή μας, στην οποία ήμουν παρών, άρα υποστηρίζω την αναβολή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κύριος Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απουσίαζα όταν ηγέρθη το θέμα της συνταγματικότητας του νόμου από τον κ. Αγαπίου. Αλλά από τη συζήτηση αντιλαμβάνομαι ότι, πράγματι, υπάρχει κάποιο θέμα που στο τέλος μπορεί να αποδειχθεί ότι δεν υπάρχει. Αλλά, εφόσον εγείρεται το θέμα, παρόλο ότι ο συνάδελφος έχει εγείρει ένσταση για την αναβολή, δεν ενοχλεί καθόλου μια εβδομάδα αναβολή, για να δούμε αυτό το θέμα από πλευράς νομικής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει ένσταση στην αναβολή. Αναβάλλεται για μία εβδομάδα, ούτως ή άλλως δεν μπορεί πέραν των δεκαπέντε ημερών να αναβληθεί, εφόσον είναι στην ημερήσια διάταξη. Θα είναι στην επόμενη ημερήσια διάταξη, με θερμή παράκληση προς την επιτροπή που εξετάζει το θέμα, διότι έγινε μια έκκληση...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Παναγιώτη, να το δει η Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα παραπεμφθεί στην Επιτροπή Νομικών, η οποία εντός της εβδομάδος...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Και στην Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ένα λεπτό. Το “και” σημαίνει ή μπορεί η μια...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει παραπεμφθεί από εσάς στην Επιτροπή Οικονομικών. Το είδε. Τώρα έγινε η εισήγηση, πρέπει να γίνει νέα παραπομπή στην Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι “και”. Με συγχωρείτε, αλλά άκουσα το αθροιστικό “και” που σημαίνει ότι λόγω αδυναμίας παραπέμπεται στην Επιτροπή Νομικών. Αναβάλλεται για μια εβδομάδα.

Το δεύτερο θέμα είναι “ο περί Διορισμού Εκτάκτων Υπαλλήλων στο Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων Νόμος του 1998”. Θα παρακαλούσα τον πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώσει τη σχετική έκθεση.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΩΝ
ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούππας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 23 Οκτωβρίου 1998.

Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και του Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι ο διορισμός σε μόνιμες θέσεις του Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων όλων των έκτακτων υπαλλήλων που υπηρετούν στο συμβούλιο, εφόσον έχουν προσληφθεί σ' αυτό με βάση τη νομοθεσία για την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και εξακολουθούν να υπηρετούν κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της προτεινόμενης νομοθεσίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους αρμοδίους, στο Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων υπηρετούν σήμερα τέσσερις έκτακτοι υπάλληλοι, οι οποίοι προσλήφθηκαν κατά τα έτη 1989 και 1990 για να καλύψουν ανάγκες του συμβουλίου. Επειδή στις συλλογικές συμβάσεις που έχουν υπογραφεί υπάρχει πρόνοια για τη μονιμοποίηση όλων των έκτακτων υπαλλήλων που υπηρετούν στο συμβούλιο και παρόμοιες ρυθμίσεις έχουν προωθηθεί για τους έκτακτους υπαλλήλους και άλλων ημικρατικών οργανισμών, κρίνεται αναγκαίο όπως το όλο θέμα ρυθμιστεί και για τους υπαλλήλους του εν λόγω συμβουλίου.

Κατά τη συζήτηση του όλου θέματος ενώπιον της Επιτροπής ο πρόεδρος της κ. Αλέξης Γαλανός και το μέλος της κ. Τάσος Παπαδόπουλος εξέφρασαν επιφυλάξεις ως προς τον προτεινόμενο τρόπο μονιμοποίησης έκτακτων υπαλλήλων τόσο στο εν λόγω συμβούλιο όσο και σε άλλους ημικρατικούς οργανισμούς. Όπως οι ίδιοι οι βουλευτές ανέφεραν, θα πρέπει να αναμένεται ότι και άλλοι ημικρατικοί οργανισμοί θα ακολουθήσουν σύντομα, καταθέτοντας στη Βουλή παρόμοιες προτάσεις για μονιμοποίηση των υπηρετούντων σ' αυτούς έκτακτων υπαλλήλων. Περαιτέρω εξέφρασαν την άποψη ότι η Βουλή βρίσκεται ήδη προ τετελεσμένων γεγονότων, αφού η ίδια έχει πρόσφατα υιοθετήσει παρόμοιες νομοθετικές ρυθμίσεις που παρέχουν τη

δυνατότητα για μονιμοποίηση των έκτακτων υπαλλήλων του ΚΟΤ. Ως αποτέλεσμα της ενέργειας της αυτής η Βουλή καλείται τώρα να προχωρήσει με ανάλογες ρυθμίσεις, χωρίς να μπορεί να αγνοήσει την πιο πάνω πραγματικότητα, τη στιγμή που το θέμα της μονιμοποίησης έκτακτων υπαλλήλων στους ημικρατικούς οργανισμούς θα έπρεπε να είχε αντιμετωπιστεί απ' αυτή σφαιρικά.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υιοθετώντας κατά πλειοψηφία τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο. Η πλειοψηφία της Επιτροπής, καταλήγοντας στην τοποθέτησή της αυτή, έλαβε ιδιαίτερα υπόψη την υπόδειξη της αρμόδιας κοινοβουλευτικής υποεπιτροπής της Βουλής προς το Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων η οποία, με την ευκαιρία εξέτασης σχετικού αιτιολογικού σημειώματος για παράταση των υπηρεσιών των πιο πάνω έκτακτων, καλούσε το συμβούλιο να συνεργαστεί με το αρμόδιο υπουργείο για εξεύρεση τρόπων οριστικής διευθέτησης του όλου θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχουν διαφορετικές απόψεις από την έκθεση. Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Ο κύριος Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Εξετάζω το δίκαιο του αιτήματος των συγκεκριμένων υπαλλήλων στο συγκεκριμένο Οργανισμό. Όμως αυτή η αίτηση πρέπει να εξεταστεί μέσα σε δύο ενδεχόμενα, κάτω από δύο νέες εξελίξεις. Τόσο η κυβέρνηση, όσο και σήμερα το πρωί στην Επιτροπή Οικονομικών, εξετάστηκε πρόταση νόμου για αλλαγή του τρόπου διορισμού υπαλλήλων στους ημικρατικούς οργανισμούς και υπάρχει η δήλωση της κυβέρνησης ότι μελετά κάτι παρόμοιο. Δεύτερο, όσο με αφορά εμένα προσωπικά, εγώ έχω καταθέσει πρόταση νόμου στην Ολομέλεια για κατάργηση της πρόνοιας του περί

Εκτάκτων Υπαλλήλων Νόμου, ώστε να υπάρχει υποχρεωτική απόλυση ή τερματισμός υπηρεσίας μετά από έξι μήνες των υπαλλήλων ή, διαζευκτικά η συνολική κατάργηση του Νόμου περί Εκτάκτων. Επομένως θα ήταν αντιφατικό από μέρους μου να δεχτώ αυτή την εξαίρεση σ' αυτή την περίπτωση. Ο λόγος της κατάθεσης της πρότασης νόμου είναι: από τις είκοσι δύο κατηγορίες υπαλλήλων που εν τη σοφία της η κυβέρνηση και η Βουλή αποφάσισαν ότι θα γίνουν έκτακτοι, τώρα έχουμε αιτήσεις από δεκαέξι από αυτές τις ομάδες, έχουμε εγκρίνει δώδεκα από αυτές τις ομάδες να εξαιρούνται, ώστε στην ουσία δεν υπάρχει πλέον ο νόμος. Όντως λειτουργεί ο νόμος άδικα. Γιατί ποίοι είμαστε εμείς να κρίνουμε ότι οι άλλες έξι που παρέμειναν δεν δικαιούνται σε συνέχιση της υπηρεσίας τους πάνω από τους έξι μήνες; Για να μην πω για όλους εσάς, γιατί εγώ ψήφισα μόνος μου εναντίον, ότι εδηλώνετε κάθε φορά ότι είναι η τελευταία φορά. Ως τώρα είναι τρεις οι τελευταίες φορές που η Βουλή παρέτεινε το νόμο, όπου τζαι να είστε έτον νόμο που έρχεται ξανά τέλος του Νοεμβρίου, νομίζω. Πάλι τελευταία φορά θα ανανεωθεί, είναι η εκτίμηση μου εμένα. Πιστεύω ότι αντί να έχουμε τούτο τον εξευτελισμό του νόμου, είναι πιο δίκαιο και λογικό να καταργηθεί ο νόμος, ευθύνη της κυβέρνησης. Όποιος θέλει ας ανανεώνει, να διαθέτει τα κονδύλια, όποιος θέλει ας απολύει. Γιατί να επιφορτίζεται η Βουλή με αυτό το έργο που στο κάτω-κάτω δεν έχουμε ούτε συνταγματικό, ούτε νομικό δικαίωμα, εμείς να επιβαρύνουμε τα δημόσια οικονομικά με την παράταση των υπηρεσιών αυτών που εκπνέει η υπηρεσία τους με το νόμο. Και για λόγους δικαιοσύνης, επομένως, και για λόγους νομικής τάξης και για λόγους διασφάλισης του λόγου της Βουλής. Βεβαίως λόγος του αδρώπου θα μου πείτε ότι είναι, των αδρώπων, ότι άσηλα είναι η τελευταία φορά! Ε, αφού ήταν η τελευταία φορά η προηγούμενη, ας την τηρήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όπως υπάρχει πάντα η πρώτη, υπάρχει και η τελευταία. Λοιπόν, ο κύριος Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι γεγονός ότι σ' αυτό το κεφάλαιο των εκτάκτων υπαλλήλων παραπαίουμε εδώ και πολύ καιρό. Και είναι γεγονός ότι με αγαθές προθέσεις, πάντοτε, η Βουλή έχει αντιμετωπίσει σπασμωδικά, μπορώ να πω, το θέμα λαμβάνοντας υπόψη κατά καιρούς υπέρμετρα σοβαρά την τοποθέτηση που γίνεται από κάποια πλευρά και αφορά κάποια πτυχή ή κάποια τάξη ή ομάδα υπαλλήλων. Η αλήθεια είναι μία, ότι σε αυτό το κεφάλαιο, οτιδήποτε κάνουμε αυτή τη στιγμή θα νιώσουμε ότι αφήνουμε κάπου κάποια τάξη ή κάποια ομάδα ή κάποιους ανθρώπους να βρίσκονται στο πέρασος της αδικίας. Είτε αυτό ονομάζεται σύγκριση των περιστάσεων με άλλες ομάδες τις οποίες έχουμε διευθετήσει, είτε αυτό ονομάζεται αδικία εν σχέσει με τον τρόπο με τον οποίο κάποιο έκτακτο έχουν προσληφθεί. Και αναφέρομαι συγκεκριμένα σε ένα θέμα το οποίο δημιουργεί κάποιους προβληματισμούς εν σχέσει με το κατά πόσο θα πρέπει να κινηθούμε ως οδοστρωτήρας και να πούμε ότι αποφασίζουμε με αυτό το τρόπο και παραβλέπουμε κάποιες επιπτώσεις που μπορεί να δημιουργηθούν σε κάποιους ανθρώπους. Έχουν προσληφθεί στη Βουλή κάποιες στενογράφοι με βάση αξιοκρατικές εξετάσεις, αδιάβλητες εξετάσεις. Με βάση το νόμο που έχουμε για πρόσληψη μονίμων υπαλλήλων, αυτό το πράγμα οπωσδήποτε αποτελεί εξαίρεση, και δικαίως, δια το λόγο ότι αυτός ο τρόπος πρόσληψης αφορά τεχνοκρατικά μίαν ειδική ομάδα που πρέπει να έχει απόδοση σε ένα συγκεκριμένο τομέα. Δεν μπορεί αυτή η ομάδα να μην εξαιρείται από το νόμο, το γενικό, που ισχύει για την πρόσληψη υπαλλήλων. Σε παρόμοια κατάσταση βρίσκονται οι 17-18 στενογράφοι των δικαστηρίων οι οποίες έχουν προσληφθεί κατόπιν αυστηρής εξέτασης και μετά από διαγωνισμό μεταξύ πολλών

υποψηφίων. Άρα, αν έρθουμε και πούμε σήμερα ότι όλοι οι έκτακτοι απολύονται, τότε δικαιολογημένα κάποιοι θα φωνάζουν και θα πουν “μα εκείνη η ομάδα” και ανέφερα αυτό το παράδειγμα για να μην επεκταθώ περισσότερο, “παρουσιάζει έκδηλα τη συγκριτική αδικία ή δικαιοσύνη η οποία εφαρμόζεται”. Θα έρθουν φυσικά μετά και θα πουν γιατί σε εκείνη την περίπτωση, δικαιολογημένα μεν, έχετε εφαρμόσει αυτό το μέτρο και σ’ αυτήν την περίπτωση εφαρμόζεται διαφορετικό μέτρο. Δύο επίπεδα και δύο σταθμά είναι που θα εφαρμόζουμε; Έχει καταθέσει, πράγματι, ο κύριος Παπαδόπουλος αυτή την πρόταση νόμου η οποία μας βγάξει από το αδιέξοδο και μεταθέτει την ευθύνη της αντιμετώπισης αυτού του προβλήματος, οπωσδήποτε, στην εκτελεστική εξουσία. Ίσως για τη Βουλή να είναι και μια λύτρωση. Αλλά και πάλι σε κάποιο στάδιο, θα έρθουμε να αντιμετωπίσουμε το θέμα της εξαίρεσης από το νόμο περί προσλήψεως υπαλλήλων κάποιων ομάδων όπως αυτήν που έχω πει. Γι’ αυτό, μπορεί μεν να μιλούμε οι ίδιοι με κάποια σκεπτικότητα έναντι αυτών, αλλά να είμαστε και δίκαιοι έναντι αυτών και αλλήλων και να πούμε ότι πράγματι αυτό το πρόβλημα δεν είναι απλό, δεν ξεκίνησε σήμερα για να το λύσουμε αύριο ή δεν ξεκίνησε χθες για να το λύσουμε σήμερα. Χρονολογείται αυτό το πρόβλημα εδώ και πολλά χρόνια, από το 1985 που ψηφίστηκε ο πρώτος νόμος αν όχι και προηγουμένως, το θέμα της ρύθμισης των εκτάκτων. Τροποποιείται, ξανατροποποιείται, δημιουργούνται κάποια γεγονότα και κάποιες περιστάσεις οι οποίες καθικόντως πρέπει να αντιμετωπιστούν από τη Βουλή. Και ερχόμενος τώρα στο συγκεκριμένο θέμα του νομοθετήματος που έχουμε ενώπιον μας, λέω ότι εδώ, η υποεπιτροπή που έχουμε ορίσει, έκρινε με βάση τα κριτήρια που γενικά είχαν υιοθετηθεί ότι τούτη η ομάδα πρέπει να εξαιρεθεί. Δεν θα επεκταθώ στους λόγους, ίσως ο πρόεδρος της επιτροπής να πει περισσότερα, αλλά η υπόδειξη της υποεπιτροπής ήταν να εξαιρεθεί αυτή η ομάδα από το νόμο της απόλυσης των εκτάκτων, αφού διασφαλιστούν νομοθετικά οι διαδικασίες εκείνες οι οποίες δεν θα

οδηγήσουν στην ακύρωση αυτής της απόφασης. Και είναι αυτό που αντιλαμβάνομαι έχει κάνει το υπουργείο και επαρουσίασε το νομοσχέδιο που είναι προς έγκριση σήμερα ενώπιον του Σώματος. Η άποψή μου είναι ότι εφόσον είναι με βάση κάποιους κανόνες τους οποίους εμείς οι ίδιοι θέσαμε, η υποεπιτροπή να επισημάνει κάποιους τομείς ή κάποιες ομάδες οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν διαφορετικά για σκοπούς μονιμοποίησής τους και λύση στο τέλος της ημέρας του προβλήματος, αν μπορέσει να λυθεί. Πιστεύω ότι εφόσον επέρασε από αυτό το κριτήριο και εφόσον η διαδικασία φαίνεται ότι ελέγχθη από πλευράς συνταγματικής και νομικής και ευρίσκεται ότι είναι μέσα στα πλαίσια του νόμου και του συντάγματος, είμαι της γνώμης ότι μπορούμε σήμερα να προχωρήσουμε στην ψήφιση του νομοσχεδίου αυτού και το θέμα των εκτάκτων όπως το έχει θέσει ο κ. Παπαδόπουλος προηγουμένως ή και όπως τίθεται, επειδή αύριο η Επιτροπή Οικονομικών έχω την εντύπωση ότι θα το αντιμετωπίσει εις βάθος, να το αφήσουμε να το δούμε στη ρίζα του αύριο και οπωσδήποτε την επόμενη συνεδρία ή και τις επόμενες συνεδρίες της Βουλής. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κύριος Αβραάμ Αντωνίου και μετά εσείς κύριε Γαλανέ.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχω σκοπό να μακρηγορήσω...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συγνώμη, κύριε Αντωνίου δεν πρόσεξα τον κύριο Λυσσαρίδη. Ευχαριστώ.

Εφόσον εγώ είμαι...

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Άρχισε να μιλά ο άνθρωπος και θα μπω εγώ στη μέση;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Επαναλαμβάνω ότι δεν είχα σκοπό να παρέμβω στη συζήτηση αλλά, επειδή εγείρεται από μία γωνία το γενικότερο θέμα των εκτάκτων, συμφωνώ ότι αυτό το Σώμα, οσάκις εξετάζει ζητήματα και νομοθετήματα, θα πρέπει, όσον είναι δυνατό, να τηρεί κάποιες αρχές και κάποιες κατευθύνσεις. Παρά ταύτα, είναι γνωστό ότι οσάκις μέσα στο θέμα το οποίο συζητείται περικλείεται το ανθρωπιστικό στοιχείο, είναι φυσικό να υπάρχουν μερικές αποκλίσεις κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να αντιμετωπίζονται ανθρωπιστικής φύσεως θέματα. Και τολμώ να ισχυριστώ ότι στο θέμα των εκτάκτων αυτό το Σώμα εδώ είχε επισημάνει τις αδυναμίες της διευθετήσεως που είχε τότε αποδεχτεί η κυβέρνηση και είχε προειδοποιήσει ότι, εφόσον δεν αντιμετωπιζόταν σωστά, θα άφηγε κατάλοιπα τα οποία θα δημιουργούσαν αυτό το πρόβλημα. Και τολμώ επίσης να ισχυριστώ ότι αν αυτό το Σώμα τολμούσε περισσότερο να αντιμετωπίσει το θέμα, με πιο ριζοσπαστικές αποφάσεις, ίσως σήμερα δεν θα είχαμε τα κατάλοιπα εκείνα που θα μας ταλαιπωρούσαν μέχρι τώρα και ίσως ακόμα περισσότερο. Συνεπώς, είναι ένα θέμα για το οποίο πιστεύω πως το νομοθετικό Σώμα, έστω και τώρα, πρέπει να επιδείξει τόλμη για να θέσει ένα τέλος και πιστεύουμε ότι με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουμε να ξεφύγουμε από τη δυσκολία του προβλήματος. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΔΡΕΥΩΝ:

Ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ και μετά ο κύριος Γαλανός.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αναφορικά με το ειδικό αυτό νομοσχέδιο φαίνεται ότι παρά τη λογική επιχειρηματολογία του κ. Παπαδόπουλου, θα το ψηφίσουμε. Όμως θα πρέπει να παραδεχτούμε ότι οι αρχές πρέπει να είναι αντικειμενικές. Εμείς, η ίδια η Βουλή, ισχυριζόμαστε ότι στις αρχές μπορούμε κατά το δοκούν να δίνουμε ερμηνείες, είτε

ανθρωπιστικές, έστω και δικαιολογημένες. Αυτό δεν είναι νομοθεσία, πλέον. Η Βουλή δεν είναι σωματείο, η Βουλή είναι νομοθετικό Σώμα. Θα θυμίσω στους παλαιότερους ότι το θέμα των εκτάκτων ηγέρθη, δεν ξέρω, ίσως είκοσι χρόνια πριν όταν για πρώτη φορά ετέθη το θέμα ότι είχαμε να μονιμοποιήσουμε ένα πολύ μεγάλο αριθμό εκτάκτων. Η Βουλή αποφάσισε τότε ότι “θα το κάνουμε αυτό το πράγμα, αλλά απ’ εδώ και μπρος δεν επιτρέπεται να προσληφθεί ούτε ένας έκτακτος”. Έκτοτε το φαινόμενο επαναλαμβάνεται συνεχώς. Και συνεχώς η Βουλή αναβάλλει να πάρει μία συγκεκριμένη, οριστική και αμετάκλητη απόφαση. Γι’ αυτό εγώ θα συμφωνούσα με τον κ. Παπαδόπουλο ότι τώρα που υπάρχει ένα νομοθέτημα, μπορεί να μην είναι το καταλληλότερο, δεν το έχουμε μελετήσει, αλλά επί τη βάση αυτής της τροπολογίας της νομοθεσίας την οποία έχει καταθέσει ο κ. Παπαδόπουλος, θέλω να πιστεύω ότι η Βουλή πλέον θα πάρει μια οριστική απόφαση που θα θέσει τέρμα σ’ αυτή την υπόθεση. Γιατί ενώ μεν, πράγματι, μπορεί να αδικούμε αυτή τη στιγμή ανθρώπους οι οποίοι για πολλά χρόνια εργάζονται σε κάποιο ημικρατικό οργανισμό ήστη δημόσια υπηρεσία, λέγοντάς τους μετά δέκα ή δεκαπέντε χρόνια ότι απολύονται, αλλά πόσους άλλους αδικούμε, οι οποίοι περίμεναν τη σειρά τους για να δουν αν είχαν τη δυνατότητα να προσληφθούν και αυτή η σειρά δεν έρχεται, διότι οι θέσεις γεμίζονται, συνήθως, από αποφάσεις της Βουλής να μονιμοποιήσει ένα μεγάλο αριθμό εκτάκτων. Γι’ αυτό, όχι πάλι να πούμε ότι είναι η τελευταία φορά, αλλά να δοθεί εντολή να αρχίσει σε βάθος μελέτη της προτάσεως νόμου η οποία έχει κατατεθεί και αφού ικανοποιηθούν όλες οι πλευρές της Βουλής ότι αυτή η νομοθεσία ικανοποιεί, να μη δεχθούμε πλέον και μάλιστα να τιμωρούνται τυχόν υπουργοί οι οποίοι θα παραβαίνουν αυτή τη διάταξη και θα μας δημιουργούν και πάλιν τους ίδιους πονοκεφάλους τους οποίους αντιμετωπίζουμε αυτή τη στιγμή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κύριος Γαλανός και μετά ο κύριος Πιπτοκοπίτης.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η πραγματικότητα είναι μία. Ότι το θέμα των εκτάκτων το έχει φορτώσει η κυβέρνηση στη Βουλή, η οποία Βουλή δεν έχει καμία ευθύνη για τον τρόπο που προσλαμβάνονται έκτακτοι και κάπου η κυβέρνηση έχει τραβήξει πίσω και έρχεται η Βουλή να βγάλει τα κάστανα από τη φωτιά. Εγώ σας λέω ότι και να μην υπήρχε η πρόταση νόμου του κ. Παπαδόπουλου, και είχα προτείνει προ πολλού καιρού στην Επιτροπή Οικονομικών ότι έπρεπε να τεθεί ένα τέρμα αλλά συνεχίζαμε αυτή την κατάσταση, δεν έπρεπε να είχαμε δεχτεί οποιαδήποτε εξαίρεση διότι αποτελεί κακό προηγούμενο. Συγκρούεται με προηγούμενες θέσεις μας. Ήρθε το νομοσχέδιο και μονιμοποιήσαμε κάποιους εκτάκτους. Από εδώ και πέρα με ποια δικαιολογία ερχόμαστε να εγκρίνουμε κάποιες θέσεις εκτάκτων στον άλφα ή βήτα οργανισμό, όταν ξέρουμε πως θα έρθουν όλοι οι υπόλοιποι ημικρατικοί οργανισμοί με εκατό, διακόσιες παρόμοιες θέσεις και θα ανοίξουν τον πίθο των Δαναΐδων και τι επιχείρημα θα έχουμε έναντι των άλλων εκτάκτων που είναι στη δημόσια υπηρεσία και σήμερα, δικαιολογημένα, εφόσον περνούμε αυτή τη νομοθεσία και αυτές τις θέσεις θα ζητούν να συμπεριληφθούν; Αλλά έρχομαι στο θέμα της νομοθεσίας. Αφ' ης στιγμής εκκρεμεί αυτό το νομοσχέδιο, η πρόταση νόμου, συγνώμη, και θα συζητηθεί αύριο, είναι αύριο στην ημερήσια διάταξη της επιτροπής, δεν νομίζω ότι μπορούμε να περάσουμε οτιδήποτε. Το ίδιο επιχείρημα χρησιμοποιήσαμε, εγώ έκανα αποχή και θα κάνω και σήμερα αποχή σ' αυτό το θέμα, γιατί δεν είναι θέμα να αδικήσουμε πέντε, έξι ανθρώπους που μπορεί να έχουν την άλφα ή βήτα δικαιολογία, είναι θέμα αρχής, νόμου, αδιαίρετης προσέγγισης σε κάποια πράγματα. Αφ' ης στιγμής εκκρεμεί αυτή η πρόταση νόμου, δεν μπορούμε να περάσουμε τίποτε. Και, αν θέλετε, να το δούμε το θέμα σφαιρικά, όταν προχωρήσουμε και απορρίψουμε ή εγκρίνουμε την πρόταση

νόμου πάνω σε κάποιες αρχές, εγώ και πάλι θα έχω την ίδια αρχή. Πιστεύω ότι δεν πρέπει να περάσουμε τίποτε σήμερα, διότι, επειδή έτυχε σήμερα να είναι στην ημερήσια διάταξη θα πρέπει να κάνουμε μια διαφορά να τραβήξουμε την γραμμή για αυτούς τους πέντε, έξι, εφτά, πόσοι είναι, αλλά όλοι οι υπόλοιποι που θα ακολουθήσουν αργότερα θα πρέπει να αδικηθούν; Εμείς οι ίδιοι προχωρούμε σε αδικία και δεν συμφωνώ ότι πρέπει να περάσουμε αυστηρές νομοθεσίες και να τιμωρήσουμε κάποιους από τώρα και να πάει. Δηλαδή, ως τώρα όλα είναι καλά, αύριο δεν είναι καλά; Πού είναι οι αρχές; Δηλαδή ως τώρα έχουμε τραβήξει μια γραμμή αλλά από αύριο θα τραβήξουμε διαφορετική γραμμή; Δεν είναι έτσι που λειτουργεί, η νομοθεσία και το δίκαιο. Λειτουργεί πάνω σε αδιαίρετες αρχές και οι αδιαίρετες αρχές λένε ότι ή το θέμα των εκτάκτων αντιμετωπίζεται σφαιρικά με βάση το δημόσιο συμφέρον και τι είναι το σωστό ή ανοίγουμε όλες, αν θέλετε, τις εξαιρέσεις και τους βάζουμε όλους μέσα και τελειώνουμε. Αν θέλουμε να το κάνουμε αυτό, να το πούμε, είναι μια προσέγγιση. Αλλά δεν μπορούμε διαρκώς, επιλεκτικά να αποφασίζουμε τη μια φορά έτσι, με την άλφα δικαιολογία, την άλλη φορά αλλιώς και κάποια στιγμή οι υπόλοιποι να μένουν έξω! Είναι το μεγάλο πρόβλημα και είναι εδώ που δημιουργείται η αδικία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ κύριε Γαλανέ. Ο κύριος Πιττοκοπίτης ζήτησε το λόγο.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι. Δεν ξέρω αν είναι πλεονασμός αυτά που θα πω αλλά φαίνεται ξεχνούμε εμείς οι ίδιοι πώς έχει δημιουργηθεί αυτό το πρόβλημα. Δεν είναι σημερινό. Επί όλων των κυβερνήσεων ήταν. Είχε στη σοφία της η Βουλή και η κυβέρνηση εξεύρει εκείνον τον τρόπο για να μονιμοποιήσει τους 1,080.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όλοι ομιλούμε περί της σοφίας της Βουλής και της εκάστοτε κυβερνήσεως. Τόσα λάθη οφείλονται στη σοφία;

N. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Και ενώ γνωρίζαμε, κύριε Πρόεδρε το ολιγότερο μετά που προσέφυγαν εναντίον τους κάποιοι άλλοι, ότι το δικαστήριο είχε ακυρώσει τις πρώτες 129 θέσεις, έμειναν κάποιες δεκάδες εκατοντάδες έξω, οι οποίοι ονομάζονταν ωρομίσθιοι. Έμειναν έξω αυτοί οι οποίοι ήταν επί συμβάσει αλλά δούλευαν επί χρόνια και κάθε φορά λέμε ότι τραβούμε μια γραμμή ή ότι μιλούμε για ανθρωπιστικά θέματα. Πού είναι η ανθρωπιστική περίπτωση και σε ποια κατηγορία; Μήπως δεν είναι αυτή η Βουλή που για σκοπιμότητες, κάθε φορά που έχει εκλογές ή βουλευτικές, ή προεδρικές ή άλλως πως, εδίνουμε παράταση μέχρι ακόμα έξι μήνες, για να δούμε τι θα γίνει; Εγώ είμαι πρακτικός. Είναι διατεθειμένη η κυβέρνηση και η Βουλή να εξεύρουν τρόπους με τον κατάλληλο νόμο που να μονιμοποιηθεί και ο τελευταίος έκτακτος αλλά από αύριο δεν μπαίνει κανένας; Είναι διατεθειμένη αυτή η Βουλή να ψηφίσει και να φορτώσει τον φορολογούμενο κάποια εκατομμύρια λίρες που θα επαναλαμβάνονται κάθε χρόνο; Αν κύριε πρόεδρε, δεν είμαστε αποφασισμένοι ή η κυβέρνηση ή το νομοθετικό Σώμα να λάβει πράγματι, μια για πάντα, ένα σοβαρό μέτρο επίλυσης αυτού του προβλήματος, κάθε έξι μήνες θα συζητούμε αυτό το πράγμα. Ακόμα εμείς ξέρετε τι έχουμε κάνει ως Βουλή; Προχωρήσαμε και ψηφίσαμε εκείνο το νόμο περί Εκτάκτων για έξι μήνες, για να απολύονται και τι συνέβηκε στην πράξη; Μια υπηρεσία είχε έλλειμμα, ήθελε έκτακτους, προσλάμβανε για έξι μήνες, χρησιμοποιούσε τους μόνιμους για να εκπαιδεύσει τους έκτακτους και μόλις θα άρχιζε να αποδίδει εκείνος ο έκτακτος θα έπρεπε να απολυθεί, για να έρθει άλλος. Εκεί που είχε έλλειψη, δημιουργείτο διπλή έλλειψη, γιατί χρησιμοποιούσε το μόνιμο για να εκπαιδεύσει τον εξάμηνο. Επομένως, κάθε φορά, επιλεκτικά, θα χρησιμοποιούμε το νόμο για να μονιμοποιούμε κάποιους και

αυτό το πράγμα δίδει λογικά το δικαίωμα σε οποιαδήποτε άλλη τάξη μένει εκτός να επιχειρηματολογεί. Και εκείνοι βρίσκουν επιχειρήματα, όπως οι μεν βρίσκουν και οι δε, δεν υπάρχει θεραπεία και λύση γιατί όπως είπε ο κύριος Παπαδόπουλος, πρώτη φορά αλλά ήταν, ξέρω εγώ, τριακοστή πρώτη φορά. Δεν ξέρω αν στην πενήτηκοστή φορά θα είναι και πάλι για τελευταία φορά. Δεν αντιδρώ εγώ προσωπικά για τη μονιμοποίηση αυτών των ανθρώπων, γιατί όπως εμφανίζεται και στην έκθεση της Επιτροπής, ομόφωνα αποφασίστηκε εκεί η μονιμοποίηση αυτών των ανθρώπων. Αλλά, ποιο μήνυμα θα στείλουμε αύριο το πρωί προς τα έξω; Έχει καμιά τάξη εκτάκτων που από αύριο το πρωί δεν θα χρησιμοποιεί, το λιγότερο ως επιχείρημα, όπως πριν δεκαπέντε μέρες, “γιατί εκείνους του ΚΟΤ εμονιμοποιήσατέ τους, αυτούς της Αρχής Λιμένων μονιμοποιάτε τους, αυτούς του Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων μονιμοποιάτε τους, αυτούς που είναι στους δήμους μονιμοποιάτε τους, αυτούς που είναι, ξέρω εγώ, στην Αρχή Τηλεπικοινωνιών μονιμοποιάτε τους, εμάς γιατί;”. Επομένως, είναι ένα πρόβλημα που δεν έχει τέλος ή μια για πάντα θα πρέπει να απολυθούν όλοι, αν θέλουμε να είμαστε σωστοί. Όλοι, και ξεκινά μια νέα μέρα ή θα πρέπει να εξευρεθεί ένας τρόπος που όλοι μονιμοποιούνται και ξεκινά πάλι μια άλλη μέρα. Διαφορετικά τα δισέγγονα κάποιων που θα είναι βουλευτές μετά σαράντα, πενήντα χρόνια, εφόσον αυτή η κατάσταση εξακολουθεί να υπάρχει θα συζητούν και θα ασχολούνται πάλι για το ίδιο θέμα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω εξαντλήθηκε το θέμα.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να μου επιτρέψετε κύριε Ματσάκη, επειδή μίλησε από πλευράς του ΔΗ.ΚΟ κάποιος, να δώσω το λόγο στον κύριο Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Επί σαράντα πέντε λεπτά ακούω ομιλίες να συμφωνούν με τον κύριο Παπαδόπουλο και στο τέλος θα ψηφίσουμε. Κανεί επιτέλους να φτύνουμε πάνω μας. Εάν είσατε συνεπείς με τις απόψεις σας, καταψηφίστε το. Ο καθένας από εμάς που σηκώθηκε να συμφωνήσει με τον κύριο Παπαδόπουλο. Διαφορετικά, τι συζητούμε και ο ένας λέει στον άλλο, “δεν έχει νόημα πλέον αυτή η κατάσταση”. Εμείς ψηφίσαμε. Οι πενήντα πέντε από τους πενήντα έξι. Φτάνει. Να μη μιλούμε. Μόνο ο κ. Παπαδόπουλος δικαιούται να μιλήσει. Όταν θα είμαστε έτοιμοι να ψηφίσουμε αυτό που υποστηρίζει...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Έχει και άλλους που ψήφισαν εναντίον, κύριε Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εντάξει, κύριε Ματσάκη. Μιλώ για όσους ψήφισαν υπέρ.

(Ο προεδρεύων κτυπά τη σφύρα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ζητήσατε το λόγο, κύριε Ματσάκη; Μιλά ο κύριος Κατσουρίδης, έχει το λόγο. Όταν τελειώσει, αν θέλετε, θα σας δώσω το λόγο.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κατά συνέπεια, δεν βλέπω λόγο, κύριε πρόεδρε να συνεχίσουμε να συζητούμε το γενικό θέμα των εκτάκτων απ' αυτή τη συγκεκριμένη πρόταση που έχουμε μπροστά μας. Να τοποθετηθούμε. Θεωρούμε ότι ήρθε η ώρα, με αφορμή αυτό, να το κλείσουμε, να μην το ψηφίσουμε και να παραπεμφθεί και αυτό για εξέταση σε Επιτροπή. Δεν το θεωρούμε, να ψηφίσουμε να προχωρούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχω την εντύπωση ότι, αν μου επιτρέπεται, κύριε πρόεδρε, έχει εξαντληθεί το θέμα και κάπου βρίσκω δικαιολογημένη την άποψη του κύριου Κατσουρίδη. Επαναλαμβανόμεν εαυτούς, δεν σημαίνει ότι δεν δικαιούται ο καθένας να πει τις απόψεις του. Η νομοθεσία περί εκτάκτων εψηφίστη, ίσως, όταν δεν υπήρχαν κάποιοι των συναδέλφων σε αυτή τη Βουλή, ήταν το Δεκέμβρη του 1995 και όχι το 1996 που έγιναν οι εκλογές και υπάρχουν κάποιοι νέοι συνάδελφοι εδώ. Συνεπώς, αν ορθά ή εσφαλμένα επράξαμε, αν εν τη σοφία μας καλά ενεργήσαμε, υπάρχει ένας επαναπροβληματισμός, υπάρχει ένα νομοσχέδιο μπροστά μας, υπάρχει μία έκθεση, τοποθετήθηκαν οι πλευρές, ας προχωρήσουμε στη ψηφοφορία για να τελειώνουμε. Κύριε πρόεδρε, και ο κύριος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Αν θα προχωρήσετε στην ψηφοφορία, καλώς. Ειδάλλως θα ήθελα να μιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν νομίζετε ότι δεν εξαντλήθηκε...

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Υπήρξε πρόταση ότι το θέμα έχει εξαντληθεί. Αν αυτή είναι η άποψη της Βουλής, καλώς. Αν όχι, τότε... Εγώ θα σεβαστώ την άποψη της Βουλής, αν τυχόν θεωρείτε ότι εξηντλήθη ή όχι το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα ήθελα να έχω την άποψη της Βουλής. Θεωρώ ότι ακούστηκαν όλα τα επιχειρήματα που θα μπορούσαν να ακουστούν και να προχωρήσουμε. Ποια είναι η θέση της Βουλής; Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του ότι έληξε η συζήτηση;

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Εγώ δεν πιστεύω ότι έχει εξαντληθεί το θέμα, κύριε πρόεδρε.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Ακούγονται ομιλίες)

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε πρόεδρε, με συγχωρείται...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι είναι υπέρ της...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέτω θέμα τάξης. Ζητώ το λόγο για να πω και εγώ την άποψή μου. Με παραγνωρίζετε και προχωράτε σε ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Ματσάκη. Σας έχω ακούσει. Ο κύριος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Απλώς, για να υπενθυμίσω τον Κανονισμό. Δυνάμει του Κανονισμού, αν γίνει πρόταση από οιονδήποτε μέλος της Βουλής, όχι καν από τον πρόεδρο, πολύ περισσότερο από τον πρόεδρο, ότι μια συζήτηση εξηντλήθη, τότε τίθεται εις ψηφοφορία και αν η πλειοψηφία της Βουλής θεωρεί ότι εξηντλήθη, ουδείς δικαιούται πλέον να μιλήσει. Δεν είναι θέμα φιμώσεως οποιουδήποτε, είναι θέμα αποφάσεως της Βουλής. Επομένως, έχει κάθε δικαίωμα ο πρόεδρος να ρωτήσει. Και υποχρέωση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Θέτω το θέμα κατά πόσο θεωρείται εξαντληθείσα η συζήτηση ή όχι.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του ότι εξηντλήθη η συζήτηση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η συζήτηση θεωρείται λήξασα και προχωρούμε στη δεύτερα ανάγνωση για να προχωρήσουμε.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να δικαιολογήσω τη ψήφο μου;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Διορισμοί. Άρθρο 3.

Κανονισμοί στους οποίους υπόκεινται οι διοριζόμενοι. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα δύο, κύριε πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τριάντα δύο, υπέρ. Πόσοι ψηφίζουν εναντίον του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις, κύριε Πρόεδρε, όχι τέσσερις. Ισίδωρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσες αποχές έχουμε;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Τώρα μπορούμε να δικαιολογήσουμε τη ψήφο μας, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Την αρνητική ψήφο, ναι.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Μάλιστα. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάθετε να σέβεστε κανονισμούς. Δεν είναι αυθαίρετα που ενεργώ, είναι έτσι οι κανονισμοί. Δικαιολογήστε να πείτε γιατί αρνητικά τοποθετήστε.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Πιστεύω ότι παραγνωρίσαμε ορισμένα βασικά στοιχεία σήμερα, με αυτή την ψηφοφορία. Το πρώτο είναι η αξιοπιστία της Βουλής και των βουλευτών. Εδώσαμε το μήνυμα στον κόσμο ο οποίος μας ψήφισε ότι άλλα ψηφίζουμε και άλλα αποφασίζουμε. Ψηφίζουμε ένα νόμο και μετά ερχόμαστε να προχωρήσουμε σε εξαιρέσεις...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ματσάκη, θα πρέπει να σας υπενθυμίσω ότι η αιτιολόγηση της ψήφου, δεν είναι δικαίωμα αναφοράς στην ουσία υπό την έννοια ότι όσοι θέλουν να μιλήσουν επί θέματος αρχής, επαναρχίζει η συζήτηση.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Εψηφίσα εναντίον και το δικαιολογώ ως εξής. Γιατί πιστεύω ότι, όταν μιλούμε για την ανθρωπιστική πλευρά του θέματος, πρέπει να σκεφτούμε, όχι μόνο εκείνους τους έκτακτους τους οποίους θα κάνουμε μόνιμους, αλλά και όλους εκείνους οι οποίοι, πιθανόν, αξιοκρατικά να θέλουν να διαγωνιστούν για να πιάσουν κάποιες θέσεις, τους οποίους τώρα αποκλείσαμε. Και έχουν και αυτοί ανθρωπινά δικαιώματα, έχουν και αυτοί ανθρωπιστικές ανάγκες, έχουν και αυτοί οικογένειες. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και εγώ ευχαριστώ. Εφόσον δεν υπάρχει... το νομοσχέδιο μετά την πλειοψηφία που συγκέντρωσε, ψηφίζεται σε νόμο. Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν τρία θέμα της ημερήσιας διάταξης το οποίο είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμος (Αρ. 2) του 1998. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 2) ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος	Σωκράτης Χάσικος
Νίκος Μουσιούπτας	Πρόδρομος Προδρόμου
Τάσσος Παπαδόπουλος	Αβραάμ Αντωνίου
Ισίδωρος Μακρίδης	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 23 Οκτωβρίου 1998.

Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι της Αρχής Βιομηχανικής Κατάρτισεως Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Αρχής Βιομηχανικής Κατάρτισεως Κύπρου πρόσθετων πιστώσεων ύψους £500.000, για την κάλυψη των αυξημένων δαπανών που απαιτούνται για την εφαρμογή προγραμμάτων συνεχούς κατάρτισης για το 1998.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους εκπροσώπους της Αρχής Βιομηχανικής Κατάρτισεως Κύπρου, στον προϋπολογισμό της αρχής για το 1998 υπάρχει πρόνοια ύψους £3.420.000 για την κάλυψη δαπανών σχετικά με τα προγράμματα συνεχούς κατάρτισης τόσο για διευθυντικά στελέχη όσο και για εργοδοτούμενους. Το ύψος της πρόνοιας αυτής, που υπολογίστηκε κατά την ετοιμασία του προϋπολογισμού της αρχής για το 1998 με βάση τις προβλέψεις για την αναγκαία κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού του τόπου, κατέστη ανεπαρκές, δεδομένου ότι κατά το 1998 παρατηρήθηκαν αυξημένες ανάγκες για τους ακόλουθους λόγους:

- (α) Τα πολυεπιχειρησιακά προγράμματα, τόσο σε διευθυντικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο εργοδοτούμενων, παρουσίασαν πολύ μεγάλη αύξηση. Ειδικότερα, το 1998 εγκρίθηκαν 3 147 συνήθη προγράμματα συνεχούς κατάρτισης σε σύγκριση με 2 277 το 1997.
- (β) Ο αριθμός των αιτήσεων για μονοεπιχειρησιακά προγράμματα κατάρτισης στο εξωτερικό παρουσίασε άνοδο της τάξης του 21% κατά τους πρώτους πέντε μήνες του 1998, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 1997.
- (γ) Τα μονοεπιχειρησιακά προγράμματα στην Κύπρο, με ξένους ή Κύπριους εκπαιδευτές, παρουσίασαν άνοδο της τάξης του 20% κατά τους πρώτους πέντε μήνες του 1998. Τα προγράμματα αυτά αποσκοπούν στην ικανοποίηση εξειδικευμένων αναγκών κατάρτισης του προσωπικού επιχειρήσεων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, παρά το γεγονός ότι συμφωνεί με τους σκοπούς του υπό αναφορά νομοσχεδίου, παρατηρεί ότι ο υπό αναφορά συμπληρωματικός προϋπολογισμός θα έπρεπε να είχε ενταχθεί μέσα στα πλαίσια του προϋπολογισμού της αρχής για το 1999, αφού θεωρεί ανακόλουθη την τακτική να κατατίθενται συμπληρωματικοί προϋπολογισμοί κατά το τέλος τους έτους.

Υπό το φως της πιο πάνω επισήμανσής της, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού επικροτεί ομόφωνα το σκοπό διάθεσης των προτεινόμενων συμπληρωματικών πιστώσεων και εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, γιατί λαμβάνει ιδιαίτερα υπόψη το φάσμα των δραστηριοτήτων της αρχής και την ποιότητα του έργου που αυτή προσφέρει. Με την ευκαιρία όμως αυτή δηλώνει ότι είναι η τελευταία φορά που εισηγείται την έγκριση τέτοιων πρόσθετων πιστώσεων, ευρισκόμενη προ τετελεσμένων γεγονότων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θα τονίσω ιδιαιτέρως αυτό που αναφέρεται στις δύο τελευταίες παραγράφους. Γίνεται πολύ καλή δουλειά στην Αρχή Βιομηχανικής Κατάρτισης. Βρέθηκε προ ορισμένων αναγκαίων προγραμμάτων. Προχώρησε σε αυτές τις δεσμεύσεις, αν θέλετε. Αλλά πρέπει να το ξεκαθαρίσουμε ότι είναι η τελευταία φορά που η Επιτροπή Οικονομικών -και το λέω αυτό για να το ακούνε όλοι- θα δεχθεί να βρεθεί προ τετελεσμένων γεγονότων, ιδιαίτερα όταν βρίσκεται ενώπιον της έγκρισης των προϋπολογισμών του 1999. Έγινε παρόμοια συζήτηση και στο προηγούμενο θέμα και ψήφισα διαφορετικά. Σ' αυτή την ειδική περίπτωση είναι η τελευταία εξαίρεση που γίνεται, αν θέλετε να προχωρούμε σωστά ως Βουλή και να βάλουμε κάποιες αρχές.

Κατά συνέπεια, αυτό το οποίο λέει η έκθεση της Επιτροπής ελπίζω να το ακολουθήσουμε όλοι μας και να μη βρισκόμαστε ένα μήνα πριν την ψήφιση των προϋπολογισμών και να εγκρίνουμε τετελεσμένα γεγονότα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ, ο κ. Βάσος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό είναι πολύ πιο σοβαρό θέμα από το προηγούμενο. Και έχει και αυτό μακράν προϊστορία στη Βουλή. Για μένα είναι εντελώς αδιανόητο, παρόλο που συμφωνώ απόλυτα με την Έκθεση και με το γεγονός ότι πράγματι γίνεται καλή δουλειά. Δεν υπάρχει κανένα σώμα στην Εκτελεστική Εξουσία το οποίο δικαιούται να κάνει οποιαδήποτε έξοδα και να ζητά εκ των υστέρων έγκριση της Βουλής. Γι' αυτό εμείς, παρά το γεγονός ότι δεχόμαστε το περιεχόμενο της Έκθεσης, θα τηρήσουμε αποχή για τελευταία φορά. Είναι προσβολή για τη Βουλή να εγκρίνει έξοδα τα οποία έχουν ήδη γίνει από την Εκτελεστική Εξουσία. Είναι αδιανόητο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πράγματι πρόκειται περί απολογισμού, κατά κάποιο τρόπο, και όχι περί προϋπολογισμού. Το έχουμε επανειλημμένα θέσει στην Επιτροπή Οικονομικών και καταγγείλαμε την Εκτελεστική Εξουσία, η οποία πολλές φορές δεν έρχεται με τους προϋπολογισμούς έγκαιρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Φιλίππου. Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου έχει τεθεί κατ' επανάληψη το θέμα αυτό. Σε πολλές περιπτώσεις πολύ έντονος ήταν ο συνάδελφος κ. Τάσος Παπαδόπουλος. Ως Επιτροπή ομόφωνα έχουμε τονίσει ότι δεν ανεχόμαστε αυτή την κατάσταση πραγμάτων να συνεχίσει, διότι πρόκειται για μια πληρωμή χρημάτων που στην ουσία γίνεται παράνομα. Διότι το Σύνταγμα λέει ότι για να γίνει οποιαδήποτε πληρωμή, πρέπει να υπάρχει προηγούμενα η εξουσιοδότηση της Βουλής. Εδώ γίνονται δαπάνες χωρίς την εξουσιοδότηση της Βουλής και καλείται η Βουλή εκ των υστέρων να εγκρίνει αυτές τις δαπάνες. Είναι ένα θέμα πράγματι πολύ σοβαρό και δεν ξέρω αν η σωστή αντίδραση είναι αυτή που εισηγείται ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ, να τηρήσουμε δηλαδή αποχή. Όμως αυτό το θέμα πρέπει να μας απασχολήσει ως Σώμα, να δούμε πώς αντιμετωπίζεται και πώς τίθεται φραγμός σε αυτή την κατάσταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πολύ σωστά όλα αυτά και συμφωνώ απόλυτα. Πρέπει όμως να αναφέρουμε και κάτι. Όταν αποφασίσει η Βουλή να έχει κλιμάκιο που να εργάζεται το καλοκαίρι, από τον Ιούνιο μέχρι το Σεπτέμβριο, όταν κάποια πολύ έκτακτα προγράμματα πρέπει να λαμβάνουν χώραν και δεν μπορεί να περιμένει η Αρχή Βιομηχανικής Καταρτίσεως, γιατί κάνει πολύ χρήσιμο έργο, τότε νομίζω ότι θα ευσταθούν όλα και θα μπορούσαμε να το απορρίψουμε κιόλας. Έχουν δίκαιο οι συνάδελφοι και πρόκειται περί παρανομίας. Δυστυχώς όμως όπως λειτουργεί το σύστημα, έπρεπε να είναι η τελευταία προειδοποίηση αυτή τη φορά, διότι πράγματι η Επιτροπή πείστηκε -και δεν είναι τυχαίο το ότι συμφώνησε και ο κ. Παπαδόπουλος που ήγειρε πολλές φορές όπως και εγώ και άλλοι συνάδελφοι- ότι δεν υπήρχε χρόνος το

καλοκαίρι να έρθει στη Βουλή η Αρχή Βιομηχανικής Καταρτίσεως, για να θέσει κάποια θέματα.

Κατά συνέπεια, εμείς μένουμε στη θέση μας ότι είναι η τελευταία φορά που γίνεται αυτή η εξαίρεση και έχουμε πάρει θέση ότι θα το ψηφίσουμε, παρόλο που συμφωνώ απόλυτα και δικαιολογώ απόλυτα τη θέση τόσο του κ. Λυσσαρίδη όσο και του κ. Πουργουρίδη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Γαλανέ, αν μου επιτρέπετε...

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κυρία Βασιλείου, θα σας δώσω αμέσως το λόγο. Αλλά, οι προϋπολογισμοί είναι κατά τις αρχές του χρόνου και όχι στο μέσο που υποβάλλονται. Επομένως, τα περι ιδρύσεως και λειτουργίας θερινών τμημάτων που δεν προβλέπονται πουθενά στο Σύνταγμα και δεν ξέρω πώς και πού θα τα δημιουργήσουμε, δεν είναι επαρκής δικαιολογία. Οι προϋπολογισμοί, για να είμαστε δίκαιοι, είναι στις αρχές του χρόνου που υποβάλλονται και επομένως οι ημικρατικοί οργανισμοί και η Εκτελεστική Εξουσία θα πρέπει να ετοιμάζονται και να στέλλουν τους προϋπολογισμούς τους εγκαίρως, έτσι που η Βουλή να ανταποκρίνεται και στο ρόλο της.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ζούμε σε ένα κόσμο ο οποίος μετεξελίσσεται με πολύ γρήγορο ρυθμό. Μιλούμε για μια αρχή. Έτυχαν κάποια έκτακτα προγράμματα. Θα μπορούσαν να είχαν έρθει έγκαιρα με συμπληρωματικό προϋπολογισμό τον Ιούνιο. Δεν ήρθαν. Δεν πρόλαβαν να έρθουν διότι έλαβαν χώρα τον Ιούλιο-Αύγουστο. Αυτό είναι που εννοούσα. Θα λυόταν το πρόβλημα αν ο συμπληρωματικός προϋπολογισμός ερχόταν

πριν να κάνουν αυτές τις δαπάνες. Αυτό δεν έγινε. Η δικαιολογία που τέθηκε ήταν το ότι το καλοκαίρι δεν προλάμβαναν. Τη δέχεστε ή δεν τη δέχεστε, δυστυχώς αυτή είναι η κατάσταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι δυνατόν εγώ να διαφωνήσω με τα όσα έχουν τονίσει οι συνάδελφοι. Όμως έτσι για λόγους πληρότητας της εικόνας, πρέπει να πούμε και ποιες δικαιολογίες έδωσε η Αρχή, τις οποίες δε δέχομαι μεν, αλλά δεν είναι αυτές που λέχθηκαν. Είναι ότι προαγγέλλουν τα προγράμματα, δεν ξέρουν πόσοι θα μετάσχουν και δεν ξέρουν πόσοι από αυτούς που θα μετάσχουν θα δικαιούνται, όταν υποβάλουν την αίτηση, για να πάρουν πίσω τα λεφτά των εισφορών. Και για να εξηγούμαι. Αν η Αρχή οργανώσει ένα πρόγραμμα για παράδειγμα εκπαίδευσης χειριστών ηλεκτρονικών υπολογιστών, δεν ξέρουν πόσοι θα μετέχουν και επίσης εκείνοι οι οποίοι κάνουν αίτηση για να μετάσχουν, δικαιούνται εκ των υστέρων να κάνουν αίτηση στην Αρχή και να πουν “επειδή το πρόγραμμα σας είναι εγκεκριμένο και η δική μου η υπηρεσία, το δικό μου γραφείο εμπίπτει μέσα στα κριτήρια, παρακαλώ πληρώστε μου πίσω τα δίδακτρα τα οποία σας έχω δώσει”. Λέω ποια είναι η δικαιολογία που έδωσαν. Δε τη δέχομαι. Δε συμφωνώ, αλλά αυτή είναι η δικαιολογία που έδωσαν και ήρθαν οι λογαριασμοί εκ των υστέρων.

Τα περί θερινών τμημάτων της Βουλής, επειδή τα ακούμε πολύ συχνά και ιδίως τα γράφουν πάρα πολύ τα έντυπα, ίσως διότι το μόνο κοινοβουλευτικό σύστημα που ξέρουν είναι αυτό της Ελλάδας και τι γίνεται εκεί, αυτό είναι ανεφάρμοστο για την Κύπρο λόγω Συντάγματος. Διότι είναι το μόνο ίσως Κοινοβούλιο που έχει συγκεκριμένες αναλογίες βουλευτών για την έγκριση νομοθετημάτων. Επομένως,

τμήμα της Βουλής δεν μπορεί συνταγματικά και νόμιμα να ψηφίσει νόμο. Πρέπει να είναι η ολομέλεια της Βουλής. Δεύτερο, επειδή είναι προεδρικό το σύστημά μας και εργαζόμαστε με επιτροπές, δεν μπορεί η Επιτροπή να κάμει τη δουλειά της, αν οι δημόσιοι υπάλληλοι παίρνουν τις επίσημες διακοπές τους το θέρος. Για να μην λέγεται ότι είναι από τεμπελιά των βουλευτών. Και για να τελειώνει αυτό το θέμα, εγώ προσωπικά δεν έλειψα από τη Λευκωσία ούτε μια μέρα για άδεια, και δεν έλειψα από τη Βουλή, όλη την περίοδο που λέγεται “περίοδος θερινών διακοπών της Βουλής” όπως και πολλοί άλλοι συνάδελφοι, γιατί είχαμε τις έκτακτες συνεδρίες του Αυγούστου, όπως θυμάστε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κα Βασιλείου.

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτά που ακούσαμε ως δικαιολογία από την Αρχή αποδεικνύουν ένα πράγμα. Ότι δεν αρχίσαμε να συλλαμβάνουμε τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να οργανωνόμαστε στην Κύπρο. Δε γίνεται έγκαιρος προγραμματισμός για τα διάφορα προγράμματα. Διαφορετικά θα ήταν σε θέση να κάμει τον προγραμματισμό της έγκαιρα και να φέρει το συμπληρωματικό της προϋπολογισμό έγκαιρα στη Βουλή, πριν από τις θερινές διακοπές. Αλλά θέλω να υπενθυμίσω τους εαυτούς μας ότι πέρσι, προς το τέλος του χρόνου, είχαμε όλοι αρχίσει να δυσφορούμε για τη σωρεία συμπληρωματικών προϋπολογισμών που ερχόντουσαν στη Βουλή. Και νομίζω ότι γίνεται η αρχή του ίδιου φαινομένου και φέτος. Είναι ο πρώτος συμπληρωματικός προϋπολογισμός που παρουσιάζεται και μέχρι το Δεκέμβρη, αν τον εγκρίνουμε και αυτόν, σίγουρα θα ακολουθήσουν πολλοί άλλοι. Και το φαινόμενο αυτό θα συνεχίζεται κάθε χρόνο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αντωνίου.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συμπληρωματικά με αυτά που έχει πει ο κ. Παπαδόπουλος. Υπάρχει ένα ερώτημα. Αυτό το Σώμα θα σταματήσει να εξετάζει συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς; Έχω την εντύπωση ότι δεν είναι δυνατό να τερματίσουμε την εξέταση συμπληρωματικών προϋπολογισμών. Και για να είμαστε δίκαιοι με την Αρχή, η Αρχή υπέβαλε το συμπληρωματικό προϋπολογισμό από τον Ιούνιο. Τώρα, αν οι διαδικασίες μέσα από τις μελέτες στην Εκτελεστική Εξουσία κατέληξαν να φτάσει στη Βουλή το θέμα αυτό το Νοέμβριο, αυτό είναι κάτι για το οποίο δε νομίζω ότι πρέπει να φορτωθεί εξ' ολοκλήρου την ευθύνη η Αρχή Βιομηχανικής Κατάρτισης. Αυτά είναι τα γεγονότα. Απ' εκεί και πέρα, αν θέλει η Βουλή να τερματίσει την οποιαδήποτε εξέταση συμπληρωματικών προϋπολογισμών μετά από κάποια συγκεκριμένη ημερομηνία, μπορούμε να το κάνουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα μια διευκρίνιση. Διότι αν πράγματι οι προϋπολογισμοί τέθηκαν ενώπιον της Βουλής, έστω αν κατατέθηκαν....

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Όχι στη Βουλή, στην κυβέρνηση. Στην Εκτελεστική Εξουσία.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εντάξει, αυτό δε μας αφορά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι πολύ σύντομος. Πιστεύω ότι με το να δεχθούμε αυτό το συμπληρωματικό προϋπολογισμό, υποβαθμίζουμε το επίπεδο της Βουλής και το υποβαθμίζουμε σε σημείο που απλώς να βάζουμε σφραγίδες σε ήδη ανειλημμένες αποφάσεις. Και διερωτώμαι πώς θα σκέφτονταν κάποιοι συνάδελφοι, ιδιαίτερα του ΑΚΕΛ, αν το εξοπλιστικό σύστημα των S-300 το ενέκρινε, το αγόραζε, υπέγραφε τα έγγραφα και το πλήρωνε το Υπουργείο Άμυνας και μετά ερχόταν η κυβέρνηση στην Επιτροπή Άμυνας να ζητήσει την έγκρισή του;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, επειδή το θέμα περιορίζεται στο συμπληρωματικό προϋπολογισμό της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως και επειδή θεωρώ πως η συζήτηση έληξε, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου ποσού £500.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 μέχρι 3;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

24 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας εναντίον, ο κ. Ματσάκης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πέντε αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 24 ψήφους υπέρ, 1 εναντίον και 5 αποχές, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμος (Αρ. 2) του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της έγκρισης του νομοσχεδίου σε νόμο;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

24 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1 εναντίον, ο κ. Ματσάκης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5 αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 24 ψήφους υπέρ, 1 εναντίον και 5 αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 4 θέμα που είναι "Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, πρόεδρος   Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Αριστοφάνης Γεωργίου   Νίκος Πιπτοκοπίτης

Ανδρέας Παρισινός   Μάριος Ματσάκης

Στέλιος Γερασίμου   Ηλίας Μυριάνθους

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε συνεδρίασή της που πραγματοποιήθηκε στις 15 Οκτωβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σκοπός της πιο πάνω πρότασης νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου, είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων, έτσι ώστε να παραχωρείται επίδομα μητρότητας δεκατεσσάρων εβδομάδων σε μισθωτή που υιοθετεί παιδί ηλικίας μέχρι πέντε χρονών, αντί μέχρι τεσσάρων χρονών που ισχύει σήμερα.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την υπό αναφορά πρόταση νόμου, με την πιο πάνω τροποποίηση θα επέλθει ευθυγράμμιση με το γράμμα και το

πνεύμα του ισχύοντος νόμου περί Προστασίας της Μητρότητας, που προβλέπει την παραχώρηση άδειας μητρότητας δεκατεσσάρων εβδομάδων σε μισθωτή που υιοθετεί παιδί ηλικίας μέχρι πέντε χρονών.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφεραν πως η προτεινόμενη ρύθμιση είναι ορθή και δίκαιη γι' αυτό και συμφώνησαν με τις πρόνοιές της. Όσον αφορά τη δαπάνη που συνεπάγεται η προτεινόμενη ρύθμιση, αυτή θα είναι ελάχιστη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, έτσι που να αναφέρεται ως "ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ.2) Νόμος του 1998".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Δεν υπάρχουν.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 30 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 5 θέμα που είναι "Ο περί Πωλήσεως Οινοπνευματωδών Ποτών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΩΝ
ΠΟΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1997"**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος	Λευτέρης Χριστοφόρου
Χριστόδουλος Βενιαμίν	Στέλιος Στυλιανού
Κίκης Γιάγκου	Μάρκος Κυπριανού
Κυριάκος Τυρίμος	Στάθης Κιττής
Δημήτρης Συλλούρης	Μάριος Ματσάκης
Αντώνης Καράς	Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 7 και στις 14 Οκτωβρίου 1998. Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (Αρχηγείου Αστυνομίας), του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, της Ένωσης Δήμων Κύπρου και της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής Προστασίας και

Ευημερίας Παιδιού. Οι εκπρόσωποι της Παγκύπριας Συνομοσπονδίας Συνδέσμων Γονέων Μέσης Εκπαίδευσης, παρόλο που κλήθηκαν, δεν παρευρέθηκαν στην Επιτροπή. Στα πλαίσια της εξέτασης του νομοσχεδίου αυτού, παρευρέθηκε επίσης στην Επιτροπή και το Μέλος της Βουλής κ. Κατερίνα Παντελίδου.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την πώληση οινοπνευματωδών ποτών, έτσι που η πώληση, η διάθεση ή η χορήγηση οινοπνευματωδών ποτών σε πρόσωπα ηλικίας κάτω των δεκαέξι χρόνων, καθώς και η κατανάλωσή τους από αυτά, να απαγορεύονται, εκτός αν γίνονται τη παρουσία ενός τουλάχιστον από τους γονείς τους ή του κηδεμόνα τους. Σκοπείται επίσης η αύξηση των διάφορων τελών που καταβάλλονται για την έκδοση άδειας πώλησης οινοπνευματωδών ποτών.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών ανέφερε πως η προτεινόμενη αύξηση των τελών που καταβάλλονται για την έκδοση άδειας πωλήσεως οινοπνευματωδών, τα οποία αναθεωρήθηκαν για τελευταία φορά το 1985, κρίθηκε σκόπιμη, έτσι που αυτά να ανταποκρίνονται στα σημερινά οικονομικά δεδομένα.

Η εκπρόσωπος του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας υποστήριξε πως, δεδομένου ότι ο περί Παίδων Νόμος περιέχει διάταξη που απαγορεύει την κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών από πρόσωπα ηλικίας κάτω των δεκατεσσάρων χρόνων, η προτεινόμενη απαγόρευση θα έπρεπε να συμπεριληφθεί σε αυτόν αντί στον περί Πωλήσεως Οινοπνευματωδών Ποτών Νόμο. Η ίδια διαφώνησε επίσης με την πρόνοια του νομοσχεδίου, σύμφωνα με την οποία η λήψη ή η κατανάλωση οινοπνευματώδους ποτού από πρόσωπο κάτω των δεκαέξι χρόνων επιτρέπεται, όταν αυτή γίνεται τη παρουσία του ενός από τους γονείς ή του κηδεμόνα του.

Με τις πιο πάνω θέσεις συμφώνησε και ο εκπρόσωπος της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής Προστασίας και Ευημερίας Παιδιού, ο οποίος εισηγήθηκε

επιπλέον τη διαφοροποίηση των ποινών που επισύρουν τα προτεινόμενα αδικήματα, έτσι που να εισαχθεί κλιμάκωσή τους στις περιπτώσεις δεύτερης και τρίτης παράβασης, και αυτό για σκοπούς αποτελεσματικότερης εφαρμογής της προτεινόμενης νομοθεσίας.

Ο εκπρόσωπος της αστυνομίας επισήμανε τα προβλήματα που αναμένεται να προκύψουν ως προς τη στοιχειοθέτηση των αδικημάτων που προβλέπονται στην προτεινόμενη νομοθεσία. Ειδικότερα, επισήμανε τις πρακτικές δυσκολίες που θα αντιμετωπίσει η αστυνομία στην απόδειξη της ηλικίας των προσώπων στα οποία διατίθενται ή τα οποία καταναλώνουν οινοπνευματώδη ποτά, του κατά πόσο τα ποτά αυτά είναι οινοπνευματώδη ή μη και κατά πόσο τα πρόσωπα που συνοδεύουν τους ανηλίκους είναι όντως οι γονείς ή οι κηδεμόνες τους. Ο ίδιος εισηγήθηκε την τροποποίηση του προτεινόμενου νόμου, έτσι που η ηλικία των προσώπων στα οποία διατίθενται οινοπνευματώδη ποτά να διαπιστώνεται με την προσκόμιση και την παρουσίαση της πολιτικής τους ταυτότητας.

Ο εκπρόσωπος της Ένωσης Δήμων Κύπρου, χωρίς να διαφωνεί με τη θεσμοθέτηση του αδικήματος της διάθεσης, της πώλησης ή της χορήγησης οινοπνευματωδών ποτών σε ανηλίκους, υπέβαλε εισηγήσεις για επιμέρους τροποποιήσεις του νομοσχεδίου, που αναφέρονται στο ύψος και στην έκταση της εφαρμογής των προτεινόμενων τελών, καθώς και στην αύξηση των προτεινόμενων ποινών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, εκτιμώντας όλα όσα εκτέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε ως θέμα αρχής να υιοθετήσει τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου, αφού αυτό επαναδιατυπωθεί, έτσι που:

- 1) Η απαγόρευση της διάθεσης και/ή κατανάλωσης οινοπνευματωδών ποτών να αφορά πρόσωπα ηλικίας κάτω των δεκαεπτά αντί κάτω των δεκαέξι χρόνων, χωρίς να εξαρτάται από την παρουσία των γονέων ή των κηδεμόνων τους.

- 2) Η διάθεση οινοπνευματωδών ποτών σε πρόσωπα μικρότερα των δεκαεπτά χρόνων να επιτρέπεται, μόνο εφόσον διαπιστώνεται η ηλικία τους με την προσκόμιση έγγραφων αποδεικτικών στοιχείων.
- 3) Στα πρόσωπα που θα υπέχουν ευθύνη, σύμφωνα με τον προτεινόμενο νόμο, να συμπεριληφθεί, εκτός από το πρόσωπο που έχει υπό τον έλεγχό του το υποστατικό ή το χώρο στον οποίο διαπράττεται η παράβαση, και ο ιδιοκτήτης ή ο διευθυντής της επιχείρησης, καθώς και το πρόσωπο που παρέχει το οινοπνευματώδες ποτό.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού διαμόρφωσε ανάλογα το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Πωλήσεως Οινοπνευματωδών Ποτών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου.. Άρθρο 2.

Αντικατάσταση του Παραρτήματος του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Πωλήσεως Οινοπνευματωδών Ποτών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 6 θέμα δεν είναι έτοιμο και γι' αυτό αναβάλλεται για την επόμενη συνεδρίαση. Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 7 θέμα που είναι "Οι περί Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας - Θέσεις Νοσηλευτικού Λειτουργού και Νοσοκόμου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι ομόφωνη η Έκθεση και αν δεν υπάρχει ένσταση, θα μπορούσε να θεωρηθεί αναγνωσθείσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν δεν υπάρχει ένσταση, και αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει, η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ -
ΘΕΣΕΙΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΝΟΣΟΚΟΜΟΥ (ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ)
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Κώστας Παπακώστας εκπροσωπώντας τον κ. Γιαννάκη Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Στάθης Κιπτής

Ηλίας Μυριάνθους

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Οκτωβρίου 1998. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Υγείας, της ΠΑΣΥΔΥ και του Κλάδου Νοσηλευτικού Προσωπικού Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας.

Με τους πιο πάνω κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, σκοπείται ο καθορισμός σχεδίων υπηρεσίας για τις θέσεις νοσηλευτικού λειτουργού και νοσοκόμου στις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υιοθετεί τους σκοπούς των υπό αναφορά κανονισμών και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε.

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, το υπ' αριθμό 8 που είναι "Οι περί Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος - Θέση Λειτουργού Φυσικού Περιβάλλοντος (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998". Η Έκθεση είναι ομόφωνη. Θα ακολουθήσουμε, αν συμφωνούν και οι λοιποί την συναδέλφων την ίδια διαδικασία με το προηγούμενο θέμα. Αφού δεν υπάρχει ένσταση, η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “ΟΙ ΠΕΡΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ- ΘΕΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Κώστας Παπακώστας, εκπροσωπώντας τον κ. Γιαννάκη Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Στάθης Κιπτής

Ηλίας Μυριάνθους

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Οκτωβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, καθώς και εκπρόσωποι της ΠΑΣΥΔΥ. Παρέστη επίσης ο Βουλευτής του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Μάριος Ματσάκης.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, σκοπείται ο καθορισμός νέου σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση λειτουργού φυσικού περιβάλλοντος στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Ειδικότερα, με τους Κανονισμούς αυτούς διευρύνεται ο κύκλος των θεμάτων που διαλαμβάνονται στα απαιτούμενα προσόντα και διευκρινίζεται με σημείωση ότι ο όρος “πανεπιστημιακό δίπλωμα ή τίτλος” περιλαμβάνει και μεταπτυχιακό δίπλωμα ή τίτλο. Επίσης, καθορίζεται ότι οι υποψήφιοι που κατέχουν προσόντα σε κλάδο της μηχανικής

επιστήμης ή στη γεωπονία θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στον οικείο επαγγελματικό σύνδεσμο, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υιοθετεί τους σκοπούς των υπό αναφορά Κανονισμών και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε.

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 8 που είναι "Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998". Αντιλαμβάνομαι ότι για το θέμα αυτό αποφασίστηκε να προωθηθεί σήμερα μέρος του, γι' αυτό και παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο μέλος της Επιτροπής Νομικών να διαβάσει τη έκθεση στο Σώμα.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ (ΓΕΝΙΚΟΙ)
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Μάρκος Κυπριανού

Τάσσος Παπαδόπουλος

Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε αρκετές συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από τις 5 Μαρτίου 1998 μέχρι και τις 29 Οκτωβρίου 1998. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, καθώς και εκπρόσωποι της Αστυνομίας και του Συνδέσμου Αστυνομίας Κύπρου.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 10 και 13Α του περί Αστυνομίας Νόμου, σκοπείται η σε μεγάλη έκταση τροποποίηση των περί Αστυνομίας (Γενικών) Κανονισμών, στα πλαίσια της γενικότερης αναθεώρησης και εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας που διέπει την Αστυνομία.

Οι κυριότερες τροποποιήσεις που επιφέρουν οι υπό αναφορά Κανονισμοί είναι οι ακόλουθες:

- 1) Αντικαθίσταται ο όρος “Δύναμη” με τον όρο “Αστυνομία” και αυξάνεται το ανώτατο όριο ηλικίας για εγγραφή ή διορισμό στην Αστυνομία από το εικοστό πέμπτο στο εικοστό έβδομο έτος.
- 2) Καθορίζεται το κατώτατο αναγκαίο ύψος για εγγραφή των γυναικών στην Αστυνομία.
- 3) Διαφοροποιείται η σύνθεση του Συμβουλίου Προσλήψεων.
- 4) Μετονομάζεται η Αστυνομική Σχολή σε Αστυνομική Ακαδημία ως επακόλουθο της αναβάθμισης και της σχολής και της προσφερόμενης εκπαίδευσης.
- 5) Περιορίζεται η εξουσία του Αρχηγού Αστυνομίας για διορισμούς στις εξειδικευμένες θέσεις και ανατίθεται η αξιολόγηση των αιτητών σε τετραμελή επιτροπή.

- 6) Καθορίζεται ο συνολικός αριθμός των ωρών εργασίας σε σαράντα ώρες εβδομαδιαίως (2 085 ώρες το χρόνο) αναδρομικά από την 1η Ιανουαρίου 1997 και καθιερώνεται η πενθήμερη εβδομάδα εργασίας.
- 7) Ρυθμίζονται θέματα αδειών με τρόπο ανάλογο με ό,τι ισχύει και για τους δημόσιους υπαλλήλους.
- 8) Καθιερώνεται από την 1η Ιανουαρίου 1998 η καταβολή επιδόματος βάρδιας με τους όρους που ισχύουν στην υπόλοιπη δημόσια υπηρεσία. Αυτό θα υπολογίζεται σε μηνιαία βάση, ενώ, στην περίπτωση που το μέλος της Αστυνομίας δικαιούται παράλληλα και επίδομα ενοικίου, θα καταβάλλεται σε αυτό το εκάστοτε ψηλότερο ποσό.
- 9) Το επίδομα ενοικίου για τα μέλη της Αστυνομίας που διορίστηκαν μετά τις 20 Νοεμβρίου 1997 είναι όμοιο με αυτό που καταβάλλεται στους δημόσιους υπαλλήλους, σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς.
- 10) Καταργείται το επίδομα καλής διαγωγής και ευδόκιμης υπηρεσίας για τα νεοεισερχόμενα μέλη της Αστυνομίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, στα πλαίσια της μελέτης των υπό αναφορά Κανονισμών, αποφάσισε να προωθήσει στο παρόν στάδιο κατά προτεραιότητα το μέρος των Κανονισμών που ρυθμίζει το θέμα της καταβολής επιδόματος βάρδιας, για το οποίο έχει ήδη περιληφθεί πρόνοια στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1998, ενώ απόφαση για το υπόλοιπο μέρος τους, που χρειάζεται ενδελεχέστερη μελέτη, θα λάβει σε ευθετότερο χρόνο. Ταυτόχρονα, κρίθηκε αναγκαίο να προωθηθούν οι διατάξεις των Κανονισμών που ρυθμίζουν θέματα ωραρίων υπηρεσίας και επιδόματος ενοικίου των μελών της Αστυνομίας, τα οποία συνδέονται με το θέμα της καταβολής του επιδόματος βάρδιας.

Οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Αστυνομίας Κύπρου διαφώνησαν με τις διατάξεις των Κανονισμών που προβλέπουν τη διαφοροποίηση του ύψους του επιδόματος ενοικίου που καταβάλλεται στα μέλη της Αστυνομίας, γιατί, όπως υποστήριξαν, η πρόταση αυτό να συνάδει με το αντίστοιχο επίδομα των δημόσιων υπαλλήλων καταλήγει ουσιαστικά στην κατάργησή του.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού διαμόρφωσε ξεχωριστό κείμενο για το μέρος των Κανονισμών που καλύπτει τα πιο πάνω θέματα και αφού τροποποίησε τη διάταξη που αφορά το επίδομα ενοικίου, έτσι που το χαμηλότερο επίδομα ενοικίου που προτείνεται να ισχύει όχι για όσους έχουν διοριστεί μετά τις είκοσι Νοεμβρίου 1997, αλλά για όσους θα διοριστούν μετά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των προτεινόμενων Κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους όπως αυτοί έχουν τελικά διαμορφωθεί.

Το μέλος της Επιτροπής κ. Αριστοφάνης Γεωργίου εξέφρασε την επιφύλαξή του, όσον αφορά τις διατάξεις των Κανονισμών που σχετίζονται με τη μείωση του επιδόματος ενοικίου των μελών της Αστυνομίας, θέμα για το οποίο θα εκθέσει τις απόψεις του κατά τη συζήτηση των Κανονισμών στην ολομέλεια της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Γεωργίου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το πρώτο που ήθελα να αναφέρω σε σχέση με το θέμα αυτό είναι ότι αυτό που αναφέρεται στη δεύτερη σελίδα της έκθεσης, η φράση “όλες οι πρόνοιες του Κανονισμού”, είναι ένας μεγάλος πλεονασμός. Εκείνο το οποίο μπορεί να γίνει εδώ είναι να προκληθεί σύγχυση ότι σήμερα διεκπεραιώνονται και όλα αυτά τα θέματα για

τα οποία υπάρχουν πολλές αντικρουόμενες απόψεις και συζητούνται επί μήνες και δεν έχουμε ακόμα καταλήξει επί των θεμάτων.

Εκείνα τα οποία στην ουσία σήμερα ρυθμίζουμε είναι το οκτώ και το εννέα τα οποία αναφέρονται εδώ και επί τούτων θα ήθελα να εκφράσω τις απόψεις μας, τις οποίες είχαμε αναφέρει στην Επιτροπή και είχαμε ζητήσει να καταγραφούν και στην έκθεση.

Σε ό,τι αφορά το επίδομα βάρδιας, πρέπει να πούμε ότι είχαμε ζητήσει από το Νοέμβριο του 1997 ως ΑΚΕΛ Αριστερά Νέες Δυνάμεις να προχωρήσει και να δοθεί στα μέλη της αστυνομικής δύναμης. Αντί τούτου ήρθε μια απάντηση του Υπουργικού Συμβουλίου, δεκαπέντε ημέρες μετά, ότι και η κυβέρνηση συμφωνεί να δοθεί. Και αυτό το θέμα συζητείτο ως ξεχωριστό αίτημα το οποίο έπρεπε να είχε ικανοποιηθεί για τα μέλη της Αστυνομικής Δύναμης. Μπήκε στον προϋπολογισμό, εγκρίθηκε με την έγκριση των προϋπολογισμών, αλλά η κυβέρνηση αντί να αποστείλει ξεχωριστά αυτό το θέμα, ως μεμονωμένο θέμα αιτήματος που ικανοποιείται, το συνένωσε με τους γενικούς κανονισμούς. Δε γνωρίζω για ποιο λόγο. Υποψιάζομαι, για να μπορέσει να εκβιάζει με τα οικονομικά την αποδοχή κάποιων άλλων θέσεων στα θέματα των γενικών κανονισμών, στα θέματα προαγωγών, στα θέματα πειθαρχίας, στα θέματα επιδομάτων και άλλων σχετικών.

Είχαμε ζητήσει από το Μάιο του 1998 να διαχωριστεί αυτό το θέμα και να ψηφιστεί κατά προτεραιότητα, για να μην υπάρχει αυτό το θέμα του εκβιασμού πάνω στο συνδικαλιστικό όργανο της Αστυνομίας και να μπορέσουμε να έχουμε την ευχέρεια χρόνου να συζητήσουμε το δομικό πλέον νομοσχέδιο που αφορά τους γενικούς κανονισμούς και τον περί Αστυνομίας νόμο. Τελικά, παρά το ότι και η ΕΔΕΚ και το ΔΗΚΟ συμφώνησαν με τη θέση που είχαμε βάλει τότε, δεν προχώρησε αυτός ο διαχωρισμός, παρά το ότι εις πίστιν του το Υπουργείο είχε καταθέσει ξεχωριστά τον

προϋπολογισμό, για να φτάσουμε τον Οκτώβριο με την επανασυζήτηση των γενικών κανονισμών.

Όταν είδαμε ότι πλέον δε γινόταν νύξη για το επίδομα και επειδή ο χρόνος δε θα έπαιρνε άλλο και αν καθυστερούσε ακόμα λίγο να ψηφιστεί αυτό το θέμα, δε θα μπορούσε να πληρωθεί, γιατί θα έληγε το οικονομικό έτος του προϋπολογισμού που είχαμε εγκρίνει και άρα θα υπήρχε η απώλεια για τα μέλη της Αστυνομικής Δύναμης, επαναφέραμε στην προηγούμενη συνεδρίαση την προηγούμενη Πέμπτη με επιστολή μας ως ΑΚΕΛ - Αριστερά το θέμα και ζητήσαμε την κατεπείγουσα συζήτηση και ψήφιση αυτού του θέματος. Πράγματι, έγινε δεκτό το αίτημα από όλες τις πλευρές και ήρθε σήμερα προς συζήτηση.

Οφείλουμε όμως να διαπιστώσουμε κάποια πράγματα. Ενώ τα κεκτημένα των εργαζομένων, κάθε κατηγορίας εργαζομένων, είναι πάγια αρχή ότι δεν πρέπει να παραβιάζονται, στην παρούσα περίπτωση παραβιάζονται. Γιατί; Ενώ το επίδομα ενοικίου δινόταν από τον καιρό της αποικιοκρατίας και ουσιαστικά είχε θεσμοθετηθεί ως μέρος του μισθού των μελών της Αστυνομικής Δύναμης και όπως προβλέπει και ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων νόμος ότι “πάν αποτιμητόν εις χρήμα, είναι μισθός” έτσι ήταν και το επίδομα ενοικίου, έρχεται τώρα αυτός ο Κανονισμός και λέει: Θα δοθεί επίδομα βάρδιας αλλά ταυτόχρονα θα λαμβάνεται υπόψη και θα συμψηφίζεται και το μικρότερο από τα δύο επιδόματα, δηλαδή ή του ενοικίου ή της βάρδιας θα αφαιρείται και θα παίρνουν το μεγαλύτερο. Άρα, αν ήταν £50 το επίδομα ενοικίου και ήταν £60 το επίδομα βάρδιας, αυτή τη στιγμή θα παίρνει με το έξτρα επίδομα το οποίο δέχθηκε το κράτος να παραχωρήσει, μόνο £10 αντί £60 που είναι το επίδομα ενοικίου.

Δυστυχώς, και όπως μου έχουν εξηγήσει τα μέλη του Συνδέσμου της Αστυνομίας, είχαν πιεστεί. Έχει δεχθεί ο Σύνδεσμος της Αστυνομίας αυτό το συμψηφισμό και την αφαίρεση του μικρότερου από το μεγαλύτερο επίδομα και εγώ έχω πει ότι η θέση η

δική μας είναι ότι παραβιάζονται θέματα αρχής και δικαιώματα της Αστυνομικής Δύναμης. Όμως, λόγω της συμφωνίας του Συνδέσμου, εμείς λέγοντας τη δική μας θέση, δεν έχουμε λόγο να καταψηφίσουμε, για να μη φέρουμε περισσότερη αναστάτωση στο Αστυνομικό Σώμα. Γι' αυτό και αυτό το σκέλος θα το ψηφίσουμε.

I. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για να μην....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να τελειώσει νομίζω.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Παρακαλώ, κύριε Μακρίδη.

I. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Όχι, όχι. Απλώς υπάρχει ένα φραστικό λάθος και μπορεί να δημιουργηθούν λανθασμένες εντυπώσεις. Αφαιρείται το ένα από το άλλο.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Βεβαίως, έτσι λέει ο Κανονισμός.

I. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Όχι. Το μεγαλύτερο πληρώνεται και το μικρότερο αφαιρείται. £50 και £60 είναι £110. Παίρνει τις £60 και χάνονται οι £50.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Παίρνει το μεγαλύτερο. Παίρνει £60. Άρα £10 σύν.

I. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Δεν παίρνει £60 μείον £50, άρα £10.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Όχι, παίρνει £60.

I. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Διότι έχει διαφορά.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Χάνει όμως τις £50.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Ναι.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Το δεύτερο σημείο είναι η εισαγωγή ενός νέου Κανονισμού, του 6 όπως φαίνεται εδώ, ο οποίος Κανονισμός αναφέρεται στις προσλήψεις -και στην έκθεση ευτυχώς έχει υιοθετηθεί να είναι από της δημοσίευσης των Κανονισμών η εφαρμογή του- ότι τα νέα μέλη της Αστυνομικής Δύναμης, αντί το γνωστό επίδομα ενοικίου που υπήρχε, θα παίρνουν ένα επίδομα ενοικίου με βάση τους Κανονισμούς των δημοσίων υπαλλήλων, δηλαδή τίποτε. Διότι είναι πολύ εξαιρετικές και πολύ μεμονωμένες οι περιπτώσεις με βάση τον υφιστάμενο περί δημοσίων υπαλλήλων κανονισμό που παίρνουν επίδομα. Άρα καταργείται.

Όπως μας δήλωσε ο Σύνδεσμος Αστυνομίας, αυτό το θέμα για πρώτη φορά εισήχθη με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, χωρίς να ρωτήσουν το συνδικαλιστικό όργανο. Είναι μια νέα θέση η οποία έχει να κάμει με εκείνο που όλοι μας λέμε. Να επανεξετάσουμε τις κλίμακες εισδοχής στη δημόσια υπηρεσία ευρύτερα. Επιχειρείται και γίνεται αυτό το πράγμα με την Αστυνομία. Ξεκινά με την Αστυνομία. Εύλογα ο Σύνδεσμος Αστυνομίας, επειδή μιλούμε για τα μελλοντικά μέλη του δεν είχε και δεν έχει θέση γι' αυτό το ζήτημα. Όμως, η πρακτική και η ιστορία λέει ότι όταν έγινε παρόμοιο πράγμα με τους δασκάλους και τους καθηγητές, είχαμε τη δημιουργία της κλίμακας Α11 η οποία, ενώ αρχικά δεν ψηφίστηκε, ήρθαν και το διεκδίκησαν και για λόγους ισότητας με τους συναδέλφους τους τους δόθηκε από τη Βουλή. Θα επαναληφθεί ίσως το ίδιο μοτίβο και η ίδια ιστορία εδώ. Και επειδή έχουμε τη θέση και

εμείς ότι κάπου πρέπει να επανεξετάσουμε το θέμα των μισθολογικών κλιμάκων στο βαθμό εισόδου στη δημόσια υπηρεσία, θα ψηφίσουμε αυτό τον Κανονισμό, αλλά επιφυλάσσουμε στον εαυτό μας το δικαίωμα κατά τη συζήτηση των γενικών κανονισμών να επαναφέρουμε και να ξανασυζητήσουμε αυτό το θέμα, για να μη δημιουργηθεί και πάλι οποιαδήποτε αναστάτωση στο Αστυνομικό Σώμα.

Πιστεύω ότι αυτή η ενέργεια της αντιπολίτευσης θα πρέπει να μας πιστωθεί θετικά, και όταν κάποιος σχολιάζουν τη θέση της αντιπολίτευσης, να μη λένε ότι είναι στείρα. Εδώ ουσιαστικά κάνουμε δύο μεγάλες υποχωρήσεις για να εγκριθούν τα μίνιμουμ τα οποία έχουν από χρόνια υποσχεθεί στην Αστυνομία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής επί θέματος αρχής;

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει.

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο τελευταίο θέμα, που είναι “Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χρόνος Εργασίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998”. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “ΟΙ ΠΕΡΙ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΧΡΟΝΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ
ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Νίκος Μουσιούππας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 23 Οκτωβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 72 και 87 του περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμου, σκοπείται η τροποποίηση των περί Δημοσίας Υπηρεσίας (Χρόνος Εργασίας) Κανονισμών, έτσι που να καταστεί δυνατή η εφαρμογή ειδικού ωραρίου εργασίας, στα πλαίσια της πενθήμερης εβδομάδας εργασίας, για τους δημόσιους υπαλλήλους που απασχολούνται στην Εθνική Φρουρά.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν αρμοδίως, η πιο πάνω τροποποίηση υπήρξε αίτημα της ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ., η οποία ζήτησε οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην Εθνική Φρουρά και που σήμερα εργάζονται με βάση την εξαήμερη εβδομάδα εργασίας να εργάζονται στο εξής με βάση την πενθήμερη εβδομάδα εργασίας.

Για να γίνει αυτό, είναι αναγκαίο το ωράριο των πιο πάνω υπαλλήλων να αναπροσαρμοστεί, έτσι που να ικανοποιεί τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς. Για το λόγο αυτό, το Υπουργείο Άμυνας και το Γ.Ε.Ε.Φ. εισηγούνται να εφαρμοστεί η πενθήμερη εβδομάδα εργασίας για τους υπαλλήλους αυτούς, αλλά το καθημερινό τους

ωράριο να αρχίζει νωρίτερα, δηλαδή στις 7 π.μ., ώστε να συνάδει με το ωράριο των στρατιωτικών, ενώ παράλληλα να αποφεύγεται το εργάσιμο απόγευμα της Πέμπτης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς των υπό αναφορά Κανονισμών και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί έχουν κατατεθεί από την Εκτελεστική Εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δεύτερο, κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ.4) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 4) Ετήσια Έκθεση της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού για το έτος 1997.

Κατατέθηκε από την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 5) Έκθεση προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων πάνω στις επενδύσεις του Ταμείου

Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την περίοδο από 1.1.1998 μέχρι 30.6.1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 6) Έκθεση Πεπραγμένων, Απολογισμός και Ισολογισμός της Αρχής Βιομηχανικής Κατάρτισης Κύπρου για το έτος 1997.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 7) Έγγραφο που αφορούν την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων από την Αρχή Λιμένων Κύπρου δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 8) Έγγραφο (Αρ. Θ. 28/98) που αφορά την εξαίρεση από την αναστολή πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τον περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο αρ. 33(1) του 1995.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 9) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

- 1) Ο περί της Εθνικής Φρουράς (Τροποποιητικός)(Αρ.2) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Δώρο Χριστοδουλίδη, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Τρίτο, Ερωτήσεις-Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.)

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 24 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 19 Οκτωβρίου 1998.

“Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για ποιους λόγους θεωρεί τα πιο κάτω προϊόντα ελεγχόμενα φαρμακευτικά σκευάσματα, ενώ παρόμοια σκευάσματα, όπως τα Lucozade, Isostar, Gatorade, Kellogg’s Cozuslasesa All-Bran, κυκλοφορούν ελεύθερα στην αγορά, χωρίς να θεωρούνται φαρμακευτικά σκευάσματα:

1. Epresat Multivitamin Energy.
2. Floradix Liquid Iron Formula.
3. Floradix Florarital.
4. Gallexier Herbal Bitters.
5. Kinderrital Sor Children.

6. Magnesium Liquid Mineral Supplement.
7. Salusan.
8. Calcium - Magnesium Liquid Supplement.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 25 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Νίκο Πιττοκοπίτη στις 19 Οκτωβρίου 1998.

“Καλούνται οι αρμόδιοι να ενημερώσουν τη Βουλή των Αντιπροσώπων για το πιο κάτω σοβαρό θέμα, που αφορά την άμυνα του τόπου αλλά και παραχωρήσεις μέσα στη ζώνη προστασίας της παραλίας:

- 1) Για ποιους λόγους επιτράπηκε να κατεδαφιστεί αμυντικό πολυβολείο της Εθνικής Φρουράς στο Λατσί της Πάφου, που βρισκόταν μέσα στη ζώνη προστασίας της παραλίας;
- 2) Βάσει ποιου νόμου ή κανονισμού έγιναν αποδεκτές αιτήσεις για κατεδάφιση πολυβολείου μέσα στη ζώνη προστασίας της παραλίας και ποια η ιδιότητα αυτών που υπέβαλαν τις αιτήσεις, αφού ούτε ιδιοκτήτες ούτε καν ενοικιαστές του χώρου ήταν;
- 3) Αν αληθεύουν οι διαδόσεις ή και πληροφορίες από ντόπιους κατοίκους ότι μετά την κατεδάφιση και την επίχωση του πολυβολείου ανεγέρθηκε στο χώρο ταβέρνα και ότι σε διαδοχικές περιπτώσεις καταγγέλθηκε το όλο θέμα στη δικαιοσύνη, εκδόθηκε μήπως διάταγμα κατεδάφισης επανειλημμένα και χρησιμοποιήθηκε προς τούτο αστυνομική δύναμη;
- 4) Μήπως οι σχεδιασμοί της Εθνικής Φρουράς είναι πρόχειροι, αφού, ενώ κατασκευάζονται έργα από το υστέρημα του λαού, με μόνο μια επιστολή αυτά κατεδαφίζονται και επιχώνονται, για να δημιουργούνται ταβέρνες μέσα στις ζώνες προστασίας της παραλίας;

- 5) Έγινε αξιολόγηση του χώρου από την Εθνική Φρουρά -και πότε;- ως αποτέλεσμα της οποίας διαπιστώθηκε η μη αναγκαιότητα αυτού του αμυντικού έργου; Ποια μέτρα λήφθηκαν, αν έπρεπε να ληφθούν;
- 6) Εφόσον γίνονται ασκήσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα, διαπιστώθηκε μήπως από τους υπευθύνους της Εθνικής Φρουράς η ύπαρξη του πολυβολείου; Αν διαπιστώθηκε, έχουν γίνει οι σχετικές αναφορές; Γιατί αυτές τις μέρες το Υπουργείο Άμυνας και η Εθνική Φρουρά διέταξαν τη διεξαγωγή επιτόπιας έρευνας; Μήπως δε γνώριζαν το γεγονός ούτε είχαν τα σχετικά στοιχεία προηγουμένως και γι' αυτό χρειάστηκε να γίνει σήμερα επιτόπια έρευνα;

Τέλος, παρακαλούμε να μας αποσταλεί επίσης όλη η υπάρχουσα αλληλογραφία για το πιο πάνω θέμα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 26 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 23 Οκτωβρίου 1998.

“Το επαρχιακό κτηματολόγιο Πάφου αντιμετωπίζει σοβαρή έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού με αποτέλεσμα πάμπολλες υποθέσεις να παραμένουν εκκρεμείς, χωρίς να έχει γίνει οποιαδήποτε εργασία εδώ και πάρα πολλά χρόνια -αν όχι και δεκαετία.

Πέρα από αυτό, καλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το μέγιστο αυτό πρόβλημα και πότε υπολογίζει ότι θα επιλυθεί, αν ληφθεί υπόψη ότι το νέο προσωπικό που θα πρέπει να προσληφθεί θα χρειαστεί και αρκετό χρόνο για να εκπαιδευτεί.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 27 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου στις 23 Οκτωβρίου 1998.

“Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να απαντήσει στο ερώτημα γιατί δεν έχει προχωρήσει στη δημοσίευση του χωροταξικού σχεδίου της περιοχής του Συμβουλίου

Βελτιώσεως Παλιομετόχου, το οποίο έχει ετοιμαστεί από ετών, παρά την έντονη θέση της εκλεγμένης τοπικής αρχής για τη δημοσίευσή του.”

Απάντηση ημερομηνίας 16 Οκτωβρίου 1998 του Υπουργού Εξωτερικών κ. Ιωάννη Κασουλίδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 20 ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1998 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Μετά από συνεννόηση του Υπουργείου Εξωτερικών με την ΚΥΠ κρίθηκε ότι θα ήταν προς αμοιβαίο όφελος των δύο υπηρεσιών η τοποθέτηση συνδέσμου στο Γραφείο Μελετών Κυπριακού του Υπουργείου Εξωτερικών. Για το σκοπό αυτό θεωρήθηκε ενδεδειγμένη η τοποθέτηση στη θέση αυτή του κ. Σέργιου Σαμουήλ, λόγω των εμπειριών του, ιδιαίτερα σε θέματα που σχετίζονται με τα κατεχόμενα και την Τουρκία, όπως επίσης και της στενής του συνεργασίας στο παρελθόν με το Γραφείο Μελετών Κυπριακού.

Ο κ. Σαμουήλ τοποθετήθηκε στο Γραφείο Μελετών Κυπριακού στις 17 Ιουνίου 1998 και η μέχρι τώρα συνεργασία του γραφείου μαζί του υπήρξε από κάθε άποψη άψογη και εποικοδομητική. Συγκεκριμένα, έχει αυξηθεί η αμφίδρομη ροή πληροφοριών και έχουν καλυφθεί ορισμένα κενά που υπήρχαν προηγουμένως.

Ο κ. Σαμουήλ δεν είναι τοποθετημένος στο Ινστιτούτο Ευρωπαϊκής Διεύθυνσης, όπως αναφέρεται στην ερώτηση, αλλά, όπως αναφέρεται πιο πάνω, είναι τοποθετημένος στο Γραφείο Μελετών Κυπριακού του Υπουργείου Εξωτερικών”.

Απάντηση ημερομηνίας 13 Οκτωβρίου 1998 του Υπουργού Άμυνας κ. Γιαννάκη Ομήρου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 21, ημερομηνίας 4 Σεπτεμβρίου 1998, των Βουλευτών εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κυρίων Δώρου Θεοδώρου, Χρίστου Πουργουρίδη και Γιαννάκη Θωμά, εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Νίκου Κλεάνθους και εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Ευάγγελου Σαμμούτα.

“Το θέμα των αντιρρησιών συνείδησης, όσων δηλαδή αντιτίθενται για λόγους θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων στην εκτέλεση στρατιωτικής θητείας, απασχόλησε και εξακολουθεί να απασχολεί το Υπουργείο Άμυνας.

Ήδη από το 1992 με σχετική τροποποίηση της νομοθεσίας για την Εθνική Φρουρά [του περί της Εθνικής Φρουράς (Τροποποιητικού) (Αρ. 2) Νόμου του 1992] δίνεται η δυνατότητα στους αντιρρησίες συνείδησης να εκτελέσουν υπαλλακτική άοπλη υπηρεσία αντί της συνήθους στρατιωτικής θητείας. Η σχετική νομοθεσία διαλαμβάνει τη διαδικασία αναγνώρισης της ιδιότητας του αντιρρησία συνείδησης από τον Υπουργό Άμυνας κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων, οι οποίοι εναντιούνται στην εκτέλεση ένοπλης στρατιωτικής υπηρεσίας.

Εντούτοις, παρά την ύπαρξη σχετικής πρόνοιας στη νομοθεσία δεν είχαν υποβληθεί μέχρι πρόσφατα αιτήσεις για την αναγνώριση της ιδιότητας του αντιρρησία συνείδησης. Οι αντιρρησίες συνέχισαν να παραλείπουν να κατατάσσονται για εκτέλεση της υπηρεσίας τους, με αποτέλεσμα να διώκονται ποινικά και να καταδικάζονται σε ποινές φυλάκισης κατ’ εξακολούθησιν.

Κατά τους τελευταίους μήνες, όμως, έχει υποβληθεί αριθμός αιτήσεων, ως επί το πλείστον από μέλη της θρησκευτικής ομάδας των Μαρτύρων του Ιεχωβά, οι οποίες βρίσκονται υπό μελέτη με βάση τη διαδικασία που προβλέπεται.

Στα πλαίσια της γενικότερης εξέτασης των αιτήσεων αυτών, το Υπουργείο Άμυνας μελέτησε επίσης τις ρυθμίσεις που πρέπει να γίνουν για την τοποθέτηση των αντιρρησιών εκτός στρατιωτικών χώρων για την εκτέλεση της υπηρεσίας τους, όπως προνοεί η νομοθεσία. Έγιναν διάφορες καταρχήν σκέψεις, μεταξύ των οποίων η τοποθέτηση των αντιρρησιών για υπηρεσία στην Πολιτική Άμυνα.

Για το θέμα έχει ενημερωθεί το Υπουργικό Συμβούλιο και προωθείται τώρα η μελέτη των λεπτομερειών εφαρμογής των αποφάσεων που έχουν ληφθεί για την εκτέλεση της υπαλλακτικής θητείας των αντιρρησιών.

Επίσης το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να χορηγήσει αναστολή κατάταξης σε όλους τους αντιρρησίες που υποβάλλουν αίτηση για υπαλλακτική υπηρεσία μέχρι τη ρύθμιση των λεπτομερειών που αφορούν την υπηρεσία αυτή.

Επομένως, η διευθέτηση που έγινε δεν παρακάμπτει υφιστάμενους νόμους και κανονισμούς, όπως αναφέρεται στην ερώτηση των κυρίων Βουλευτών, ούτε επηρεάζει την ουσία της υποχρέωσης για στρατιωτική θητεία. Αντίθετα, πρόκειται για διευθέτηση και απόφαση που λήφθηκε με σκοπό την εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας και τη ρύθμιση μιας εκκρεμότητας η οποία υφίσταται για αρκετά χρόνια.”

Απάντηση ημερομηνίας 7 Οκτωβρίου 1998 του υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 42, ημερομηνίας 7 Ιανουαρίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου .

“Σχετικά με τη λήψη δικαστικών μέτρων για παράνομες κατασκευές στους κυβερνητικούς οικισμούς Τσιακκιλερού και Κόκκινες στη Λάρνακα, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Ευθύς μετά την παράδοση των νέων κατοικιών στους υπό αναδόμηση κυβερνητικούς οικισμούς στις Κόκκινες και στο Τσιακκιλερό, αριθμός αδειούχων ανήγειρε διάφορα υποστατικά χωρίς την εξασφάλιση άδειας από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Το τμήμα απέστειλε προειδοποιητικές επιστολές στους παρανομούντες, με τις οποίες τους καλούσε να άρουν τις παρανομίες χωρίς να ληφθούν δικαστικά μέτρα εναντίον τους και τους εισηγήθηκε να υποβάλουν αρχιτεκτονικά σχέδια. Εφόσον αυτά θα πληρούσαν τους οικοδομικούς κανονισμούς, θα τους εξασφάλιζε και την καλυπτική έγκριση.

Στις περιπτώσεις που δεν μπορεί να δοθεί καλυπτική έγκριση, γιατί δεν πληρούνται οι οικοδομικοί κανονισμοί, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως θα προχωρήσει στη διαδικασία άρσης των παρανομιών. Θα πρέπει να γίνει ξεκάθαρο ότι οι δικαιούχοι των υπό αναφορά κατοικιών οφείλουν, για οποιαδήποτε προσθήκη ή επέκταση, να αποτείνονται για την εκ των προτέρων εξασφάλιση της έγκρισης του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, για να υπάρχει ο αναγκαίος έλεγχος. Σε αντίθετη περίπτωση, η ανεξέλεγκτη ανέγερση οικοδομών μόνο προβλήματα δημιουργεί με δυσάρεστες, στις πλείστες περιπτώσεις, συνέπειες.

Υπό τις περιστάσεις θα πρέπει όλοι οι παρανομήσαντες να υποβάλουν σχέδια, για να εξεταστεί το ενδεχόμενο παραχώρησης καλυπτικής έγκρισης. Σε αντίθετη περίπτωση, και εφόσον δεν υπάρξει συμμόρφωση, η λήψη δικαστικών μέτρων δεν πρέπει να αποκλειστεί.”

Απάντηση ημερομηνίας 8 Οκτωβρίου 1998 του υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 84, ημερομηνίας 6 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με το χρόνο αναδόμησης των κυβερνητικών οικισμών χαλίτικης γης Ορμήδειας, Λιοπετρίου, Φρενάρους και Σωτήρας, σας πληροφορώ ότι το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως προγραμματίζει την αναδόμηση των οικισμών αυτών μετά την ολοκλήρωση της αναδόμησης των οικισμών Τσιακκιλερού και Κόκκινες στη Λάρνακα.”

Απάντηση ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 138 ημερομηνίας 23 Απριλίου 1998 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Αβέρωβ Νεοφύτου.

“Σχετικά με την όδευση του δρόμου Σίμου - Αγίου Δημητρίου σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Ο δρόμος που συνδέει το δρόμο Πάφου - Πόλεως μέσω Σίμου με τον Άγιο Δημητριανό βελτιώνεται σταδιακά στα πλαίσια του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως και είναι μήκους 11 χμ. Περίπου. Μέχρι σήμερα βελτιώθηκε το τμήμα από το δρόμο Πάφου - Πόλεως μέχρι τη Σίμου μήκους 3,8 χμ. (Χ.Δ. 0-3,8) και το τμήμα από τη Λάσα μέχρι τον Άγιο Δημητριανό μήκους 3,1 χμ. (Χ.Δ. 7,60 - 10,70), ενώ βρίσκεται υπό κατασκευή το τμήμα που διέρχεται μέσω Σίμου μήκους 1 χμ (Χ.Δ. 3,8 - 4, 8). Για το υπόλοιπο ενδιάμεσο τμήμα από τη Σίμου μέχρι τη Λάσα μήκους 2,8 χμ (Χ.Δ. 4,8 - 7,60) έχει ήδη ετοιμαστεί μελέτη η οποία στάλθηκε στις διάφορες υπηρεσίες και στο κτηματολόγιο, για να γίνουν οι αναγκαίες εκτιμήσεις. Η μελέτη διαλαμβάνει τη βελτίωση του υφιστάμενου δρόμου.

Σημειώνεται ότι η αρχική όδευση που επιλέχτηκε διαλάμβανε την κατασκευή παρακαμπτήριου σε περίπου ίση απόσταση μεταξύ των κοινοτήτων Λάσας και Δρύμου. Οι κοινότητες αυτές όμως διαφώνησαν, γιατί και οι δύο ήθελαν την κατασκευή του δρόμου πιο κοντά τους, αίτημα που φυσικά ήταν ανεφάρμοστο.

Για το λόγο αυτό το Τμήμα Δημοσίων Έργων κατέληξε στη βελτίωση του υφιστάμενου δρόμου που διέρχεται πλησίον της Λάσας, ενώ παράλληλα αποφασίστηκε σε συνεννόηση με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως να διατηρηθεί ελεύθερη ζώνη για μελλοντική κατασκευή του παρακαμπτήριου στη θέση που επιλέχτηκε αρχικά ή σε παρακείμενη και να γίνουν νέες προσπάθειες για την αποδοχή του από τις επηρεαζόμενες κοινότητες.”

Απάντηση ημερομηνίας 14 Οκτωβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου

Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 140, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

Σχετικά με το αίτημα των κοινοτήτων του διαμερίσματος Πόλεως Χρυσοχούς για ασφαλτόστρωση του δρόμου Λυσού-Σταυρού της Ψώκας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Ο δρόμος Λυσού-Σταυρού της Ψώκας έχει συνολικό μήκος γύρω στα είκοσι τέσσερα χιλιόμετρα, από τα οποία πέντε υπάγονται στην αρμοδιότητα της Επαρχιακής Διοίκησης Πάφου. Το υπόλοιπο τμήμα του δρόμου είναι χωμάτινος δασικός δρόμος, που συντηρείται από το Τμήμα Δασών και διατηρείται σε καλή κατάσταση.
- 2) Για το τμήμα του δρόμου που υπάγεται στην επαρχιακή διοίκηση έγινε ήδη απαλλοτρίωση και άρχισε η διεύρυνσή του. Φέτος δαπανήθηκε για το σκοπό αυτό ποσό £8.000 και αναμένεται να δαπανηθεί και κατά το 1999 άλλο τόσο ποσό περίπου για συνέχιση των εργασιών διεύρυνσης του δρόμου. Για την ολοκλήρωση των εργασιών βελτίωσης του δρόμου, συμπεριλαμβανομένης και της ασφαλτόστρωσής του, θα απαιτηθεί δαπάνη της τάξης των £140.000.”

Απάντηση ημερομηνίας 7 Οκτωβρίου 1998 του υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 144, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Περιστερώνας για επιδιόρθωση και επάλειψη με πρέμιξ του δρόμου Σκούλλη-Περιστερώνας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Ο δρόμος Σκούλλη-Περιστερώνας, ο οποίος έχει μήκος 3,3 χμ., στο μεγαλύτερο τμήμα του (μήκους 2,1 χμ.) έχει ήδη επιστρωθεί με πρέμιξ. Φέτος προγραμματίζεται ολοκλήρωση της βελτίωσής του με την κατασκευή των ερεισμάτων (παγκέττων).

Το υπόλοιπο τμήμα του δρόμου (μήκους 1,2 χμ.) είναι επιστρωμένο με κοινή άσφαλο, προγραμματίζεται δε η επίστρωσή του με πρέμιξ μέσα στο 1999.”

Απάντηση ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη, στην ερώτηση Ζ΄Β΄160, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Μηλιούς για ολοκλήρωση της επίστρωσης με μπετόν του δρόμου Μηλιού - Ακουρδάλιας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- (α) Η διεύρυνση / βελτίωση του δρόμου Μηλιούς - Ακουρδάλιας γίνεται μέσα στα πλαίσια των ετήσιων Προϋπολογισμών Αναπτύξεως και ολοκληρώνεται μέσα στον τρέχοντα χρόνο με ποσό £4.000.
- (β) για την ασφαλτόστωση του δρόμου θα απαιτηθεί ποσό £72.000 και θα γίνει σταδιακά μέσα στα πλαίσια των ετήσιων προϋπολογισμών Αναπτύξεως των επόμενων ετών.
- (γ) Βελτίωση του δρόμου με επίστρωση μπετόν σε ορισμένα δύσκολα σημεία έχει γίνει ήδη.”

Απάντηση ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 179 ημερομηνίας 28 Μαΐου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα των κατοίκων της κοινότητας Σίμου για ολοκλήρωση της επίστρωσης με άσφαλο του δρόμου Σίμου-Σκάρφου-Φιλούσας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Ο δρόμος Φιλούσας Χρυσοχούς-Σκάρφου-Σίμου έχει συνολικό μήκος έξι χιλιομέτρων και υπάγεται στη δικαιοδοσία του επάρχου Πάφου. Το μεγαλύτερο τμήμα του δρόμου (πέντε χιλιόμετρα) έχει ήδη επιστρωθεί σταδιακά με μπετόν, μέσα στα πλαίσια συντήρησης-βελτίωσης του δρόμου, και σήμερα η κατάστασή του θεωρείται καλή. Το υπόλοιπο τμήμα του δρόμου (ένα χιλιόμετρο), που είναι ακόμα χωμάτινο, θα επιστρωθεί φέτος με χαβάρα έναντι δαπάνης £6.000.

- 2) Βρίσκεται ήδη σε προχωρημένο στάδιο διαδικασία απαλλοτρίωσης για σκοπούς διεύρυνσης ολόκληρου του δρόμου. Για τη διεύρυνση και ανακατασκευή όλου του δρόμου με ασφαλτο θα απαιτηθεί δαπάνη της τάξης των £500.000 περίπου. Το έργο θα εκτελεστεί σταδιακά με πιστώσεις του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως των επόμενων ετών.
- 3) Από τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1999 αναμένεται να δαπανηθεί ποσό ύψους £10.000 για συνέχιση των εργασιών βελτίωσης του δρόμου.”

Απάντηση ημερομηνίας 20 Οκτωβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 181 ημερομηνίας 28 Μαΐου 1998 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με την ύδρευση της κοινότητας Δρυνιάς σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Η κοινότητα Δρυνιάς υδροδοτείται τόσο από το κυβερνητικό σύστημα υδροδότησης ‘Ξεροπηγή’ που βρίσκεται στη Λυσό όσο και από το κοινοτικό σύστημα υδροδότησης ‘Αππιδες’. Στο χωριό Δρυνιά λειτουργούν εξήντα υδρομετρητές για τους μόνιμους κατοίκους, ενώ κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών λειτουργούν άλλοι εξήντα, οι οποίοι ανήκουν σε μη μόνιμους κατοίκους που επισκέπτονται το χωριό κατά τους μήνες αυτούς.

Σύμφωνα με πληροφορίες που λήφθηκαν από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων δεν υποβλήθηκε οποιοδήποτε παράπονο από την κοινότητα όσον αφορά την ύδρευσή της, η δε παροχή νερού στους κατοίκους της κοινότητας γίνεται κανονικά. Η μόνη διακοπή νερού που σημειώθηκε κατά το τρέχον έτος ήταν μέσα στο μήνα Ιούνιο του 1998, όταν σημειώθηκε βλάβη στο αντλιοστάσιο. Η βλάβη αυτή αποκαταστάθηκε σε διάστημα είκοσι τεσσάρων ωρών.

Από τα πιο πάνω φαίνεται ότι η κοινότητα υδροδοτείται ικανοποιητικά παρ’ όλη την ανομβρία που μαστίζει τον τόπο μας”.

Απάντηση ημερομηνίας 20 Οκτωβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄ Β΄ 201 ημερομηνίας 6 Ιουλίου 1998 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το νηπιαγωγείο Κονιών σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το κοινοτικό νηπιαγωγείο Κονιών λειτουργεί σήμερα σε χώρο που ενοικιάζει η χωρική αρχή στο κέντρο της κοινότητας. Λόγω των αυξημένων αναγκών και της στενότητας του χώρου που ενοικιάζεται, η χωρική αρχή Κονιών καταβάλλει προσπάθεια για εξεύρεση νέου χώρου στον οποίο να ανεγείρει κοινοτικό νηπιαγωγείο. Δύο χώροι που υποδείχθηκαν μέχρι σήμερα από τη χωρική αρχή Κονιών δεν κρίθηκαν κατάλληλοι από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Πρόσφατα η χωρική αρχή ζήτησε να της παραχωρηθεί μέρος χαλίτικου τεμαχίου στο οποίο να ανεγερθεί νέο δημοτικό σχολείο, ώστε να καταστεί δυνατή η χρησιμοποίηση των κτιριακών εγκαταστάσεων στις οποίες στεγάζεται σήμερα το δημοτικό σχολείο ως κοινοτικού νηπιαγωγείου. Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως εξέφρασε ήδη αρνητικές συστάσεις όσον αφορά την καταλληλότητα του χαλίτικου τεμαχίου που προτάθηκε για την ανέγερση δημοτικού σχολείου, γιατί συγκρούεται η προτεινόμενη χρήση του με τις πρόνοιες του τοπικού σχεδίου Πάφου.

Το όλο θέμα μελετάται εκ νέου από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως και από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προς εξεύρεση κατάλληλου προς τούτο χώρου.”

Απάντηση ημερομηνίας 9 Οκτωβρίου 1998 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεωνίδα Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄ Β΄ 212, ημερομηνίας 8 Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

1. Η εκκλησία του Αγίου Ιλαρίωνα στην Επισκοπή Πάφου βρίσκεται στην είσοδο του χώρου, στη βάση των απότομων βράχων που δεσπόζουν της περιοχής. Λόγω

της κατάστασης των βράχων η περιοχή θεωρείται επικίνδυνη ζώνη, αφού συχνά παρατηρούνται αποκολλήσεις τμημάτων από αυτούς.

2. Μέχρι το 1953 η εκκλησία σωζόταν ακέραια, με τους σεισμούς, όμως, μέρος της εκκλησίας κατέρρευσε και οι κάτοικοι την εγκατέλειψαν. Στη δεκαετία του 1960, λόγω του ότι το χωριό εστερείτο δρόμου, διανοίχθηκε ο νέος δρόμος στη βάση των βράχων, ο οποίος κατέχωσε τη μισή εκκλησία κάτω από όγκους χωμάτων και βράχων και πέρασε πάνω από την εκκλησία.
3. Το Τμήμα Αρχαιοτήτων άρχισε το 1997 μικρής έκτασης καθαρισμούς του μνημείου και διερεύνηση του καταχωμένου τμήματος. Με τους καθαρισμούς και σε συνδυασμό με την πρόταση του Τμήματος Δημοσίων Έργων για διάνοιξη και διαπλάτυνση του δρόμου, διαπιστώθηκε το μέγεθος του προβλήματος.

Το θέμα το χειρίζεται το Τμήμα Δημοσίων Έργων, ώστε να εξευρεθεί η καλύτερη λύση, η οποία από τη μια θα παρέχει προστασία για διάσωση του μνημείου και από την άλλη θα εξασφαλίζει την πρόσβαση των κατοίκων του χωριού.

Θα ενημερωθεί το σώμα για τις λύσεις που θα προταθούν.”

Απάντηση ημερομηνίας 7 Οκτωβρίου 1998 του υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 2, ημερομηνίας 16 Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Αναφορικά με την κατακύρωση προσφοράς για αγορά αυτοκινήτων από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, σας διαβιβάζω αυτόδηλη επιστολή του διευθυντή Τηλεπικοινωνιακής Υποδομής της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου με αρ. φακ. ΤΥ-NRVU02-0110, ημερομηνίας 15 Σεπτεμβρίου 1998, για ενημέρωσή σας.

- α) Η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου έχει νομική και ηθική υποχρέωση να παρέχει στο προσωπικό της τις καλύτερες δυνατές συνθήκες ασφάλειας, κατά την εκτέλεση της εργασίας του. Για το λόγο αυτό, εδώ και μερικά χρόνια, η αρχή έχει

ενσωματώσει στις προδιαγραφές όλων των οχημάτων που αγοράζει βασικό πακέτο στοιχείων ασφάλειας, που περιλαμβάνει ως ελάχιστο εξοπλισμό αερόσακο οδηγού και πλευρικές δοκούς ασφάλειας. Στην περίπτωση των φορτηγών (όπως είναι η συγκεκριμένη περίπτωση στην οποία αναφέρεται ο κ. Γιάγκου), οι πλευρικές δοκοί ασφάλειας αντικαθίστανται από προστατευτικό κλωβό στην καμπίνα.

- β) Η χαμηλότερη προσφορά που αναφέρει ο κ. Γιάγκου (η διαφορά των £13.500 δεν είναι δυνατό να επιβεβαιωθεί, αφού το οικονομικό μέρος της προσφοράς δεν αξιολογήθηκε) δεν περιλαμβάνει το πιο πάνω βασικό πακέτο στοιχείων ασφάλειας και γι' αυτό απορρίφθηκε, όπως απορρίπτονται όλες οι προσφορές για οποιοδήποτε τύπο οχήματος που δεν περιλαμβάνουν το πακέτο αυτό.
- γ) Ο αερόσακος δεν είναι ένα τυχαίο εξάρτημα που μπορεί να προστεθεί αβασάνιστα σε οποιοδήποτε όχημα από οποιονδήποτε. Η αποτελεσματική και ασφαλής λειτουργία του αερόσακου συναρτάται με τον ορθό σχεδιασμό του σκελετού, των περιοχών ελεγχόμενης παραμόρφωσης του αμαξώματος, των καθισμάτων, των ζωνών ασφάλειας, της κολόνας του τιμονιού και άλλων στοιχείων που συνθέτουν τη συνολική συμπεριφορά του οχήματος σε περίπτωση σύγκρουσης. Πριν καταστεί δυνατή η τοποθέτηση αερόσακου σε ένα μοντέλο οχήματος, η κατασκευάστρια εταιρεία αναλαμβάνει ένα μακροχρόνιο και δαπανηρό επενδυτικό πρόγραμμα σχεδιασμού, κατασκευής, έρευνας, δοκιμών σύγκρουσης και πιστοποίησης από ανεξάρτητα ερευνητικά κέντρα. Σημειώνεται επίσης ότι η μη εξουσιοδοτημένη (από την κατασκευάστρια εταιρεία) τοποθέτηση αερόσακου σε όχημα είναι πιθανόν να αποβεί μοιραία σε περίπτωση σύγκρουσης, καθώς ο αερόσακος θα σκοτώσει τον οδηγό αντί να τον προστατεύσει. Επομένως, στην

ερώτηση “πόσα κοστολογείται ένας αερόσακος”, υπάρχουν δύο πιθανές απαντήσεις, όπως πιο κάτω:

1. Στην περίπτωση που το συγκεκριμένο μοντέλο οχήματος έχει σχεδιαστεί, κατασκευαστεί και δοκιμαστεί από την κατασκευάστρια εταιρεία, για να δέχεται αερόσακο, η επιπρόσθετη τιμή του αερόσακου είναι της τάξης των £500 μέχρι £1500.
  2. Στην περίπτωση που το συγκεκριμένο μοντέλο οχήματος δεν έχει σχεδιαστεί, κατασκευαστεί και δοκιμαστεί από την κατασκευάστρια εταιρεία, για να δέχεται αερόσακο, η επιπρόσθετη τιμή του αερόσακου είναι εξαιρετικά ψηλή, λόγω του τεράστιου κόστους του προαπαιτούμενου επενδυτικού προγράμματος που αναφέρθηκε πιο πάνω.
- δ) Όσον αφορά τη χαμηλότερη προσφορά που δεν έγινε αποδεκτή, είναι αυτονόητο ότι εμπίπτει στην κατηγορία γ.2 πιο πάνω, διαφορετικά ο προσφοροδότης θα είχε προσφέρει όχημα με αερόσακο και πιθανόν να του κατακυρωνόταν το συμβόλαιο.
- ε) Συμπληρωματικά σας πληροφορώ ότι, μετά από παράπονο της εταιρείας που η προσφορά της δεν έγινε αποδεκτή, η επίμαχη προσφορά αποτέλεσε αντικείμενο ελέγχου από εκπρόσωπο της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ο οποίος μας δήλωσε προφορικά ότι δεν εντόπισε οποιαδήποτε παρατυπία. Επίσημο πόρισμα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας δεν έχει εκδοθεί και είναι πιθανόν να μην εκδοθεί, αφού ο έλεγχος ήταν άνευ αντικειμένου.”

Απάντηση ημερομηνίας 9 Οκτωβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη, στην ερώτηση Ζ΄ Γ΄ 11, ημερομηνίας 5 Αυγούστου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με το κτίριο της παιδικής λέσχης στον Οικισμό “Ζήνων” στη Λάρνακα, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- (α) Σ' ό,τι αφορά τη σύνδεση του κτιρίου της παιδικής λέσχης στον Οικισμό "Ζήνων" Λάρνακας με το αποχετευτικό σύστημα του Οικισμού, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως έχει ετοιμάσει, σε συνεργασία με την Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας, τα κατασκευαστικά σχέδια και σύντομα αναμένεται να ζητηθούν οι σχετικές προσφορές από την Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας.
- (β) Σ' ό,τι αφορά την παροχή νερού στην παιδική λέσχη, το θέμα αυτό αφορά το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας".

Απάντηση ημερομηνίας 20 Οκτωβρίου 1998 του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Νίκου Κόση στην ερώτηση Ζ'Γ' 19 ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1998 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

"Επιθυμώ να σας πληροφορήσω ότι η υπόθεση έχει διερευνηθεί από την αστυνομία και ετοιμάστηκε σχετική έκθεση η οποία υποβλήθηκε στο γενικό διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Με βάση την έκθεση αυτή φαίνεται ότι η μετάθεση της Γ/ΕΑ 5942 Μαρίας ΚΙΤΙΠΟΥ έγινε με οδηγίες του υπαρχηγού μετά από αναφορά συναδέλφου της, ο οποίος της καταλόγιζε ορισμένες επουσιώδεις ευθύνες. Μετά από επανεξέταση της υπόθεσης διαπιστώθηκε ότι τα όσα της καταλόγιζε ο συνάδελφός της δεν ήσαν επαρκώς τεκμηριωμένα και δεν ήταν δυνατό να αποδειχθεί πέραν πάσης αμφιβολίας η ορθότητα της αναφοράς η οποία θεωρήθηκε εκ των υστέρων μη πειστική.

Ως εκ τούτου, για λόγους τάξεως και δικαιοσύνης η Γ/ΕΑ 5942 Μαρία ΚΙΤΙΠΟΥ μετατέθηκε και τοποθετήθηκε στην προηγούμενη θέση της στο κλιμάκιο Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Λάρνακας και η μετάθεση θεωρήθηκε μέτρο αποκατάστασης της δικαιοσύνης."

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Τέταρτο. Το πρώτο θέμα είναι “Η κάθοδος του γνωστού χουντικού, Εοκαβητατζή πραξικοπηματία Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο και η παραβίαση των δημοκρατικών θεσμών και των νόμων της Δημοκρατίας από τους κυβερνώντες”. Επειδή βλέπω να αραιώνουν οι κύριοι συνάδελφοι, θέλετε να αφήσουμε τη συζήτηση του θέματος για την επόμενη εβδομάδα;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα πάει και την επόμενη εβδομάδα είμαι σίγουρος, αλλά νομίζω ότι κάποτε πρέπει να αρχίσουμε αυτή τη συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω μπορούμε να το ξεκινήσουμε, αν θέλετε, την επόμενη εβδομάδα. Κύριε Χριστόφια επειδή είναι ένα σοβαρό θέμα οπωσδήποτε και πιθανόν να υπάρξουν απαντήσεις, επαναλαμβάνω είναι θέμα δικό σας, εάν θέλετε να το αφήσουμε για την ερχόμενη εβδομάδα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Εγώ δεν βλέπω λόγο να το αφήσουμε για την επόμενη εβδομάδα. Έχει τρεις εβδομάδες κύριε Πρόεδρε, που λέμε την ερχόμενη εβδομάδα. Θα εκφυλιστεί τελείως αυτό το θέμα. Ξέρω ότι θα έχουμε απαντήσεις. Περιμένω τις απαντήσεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχετε το λόγο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ και μη θυμώνετε.

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα σε μένα απευθύνεστε, κύριε Χριστόφια; Εγώ θα σας συμβούλευα... Τέλος πάντων, να το αφήσουμε μέχρι εδώ. Σας βεβαιώ δεν έχω κανένα λόγο ούτε να θυμώνω, το αντίθετο ίσως άλλοι είναι που θα εξοργιστούν στο τέλος.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στις 9 του Αυγούστου η “Χαραυγή” αποκάλυπτε ότι ο περιβόητος Βασίλης Βιντζηλαίος, υπεύθυνος της ελληνικής ΚΥΠ επί χούντας στην Κύπρο και ένας από τους ηγέτες της ΕΟΚΑ Β΄ έφθασε στην Κύπρο τον περασμένο Ιούλη και παρέμεινε 4-5 μέρες, παρά το ότι η είσοδός του στην Κύπρο απαγορεύτηκε από το 1974 και έκτοτε βρίσκεται στο stop list της αστυνομίας.

Στις επόμενες μέρες οι εξελίξεις γύρω από το θέμα Βιντζηλαίου πήραν τη μορφή χιονοστιβάδας αποκαλύπτοντας ένα τεράστιο σκάνδαλο με πολιτικές, ηθικές και νομικές προεκτάσεις.

Επειδή ορισμένοι εδώ στην Κύπρο έχουν την τάση να ξεχνούν εύκολα, θεωρούμε σκόπιμο να υπενθυμίσουμε ορισμένα πράγματα στην εισαγωγή του θέματος που συζητούμε. Και πρώτα απ’ όλα ποιος είναι ο περιβόητος Βιντζηλαίος. Ο Βασίλης Βιντζηλαίος, λοιπόν, τέως αντισυνταγματάρχης, πέραν από υπεύθυνος της ελληνικής ΚΥΠ επί χούντας στην Κύπρο, υπήρξε ένας εκ των ηγετικών στελεχών της ΕΟΚΑ Β΄. Έφερε το ψευδώνυμο “Ναβαρόνης”. Μαζί με τους άλλους πρωταγωνιστές του πραξικοπήματος στην Κύπρο, Σκλαβενίτη, Μαστροκόλια, και τους Κύπριους πραξικοπηματίες Κίκη Κωνσταντίνου και Λευτέρη Παπαδόπουλο ήταν μεταξύ των “επιγόνων” που διεκδικούσαν τη διαδοχή του Γρίβα μετά το θάνατό του, για να αναλάβουν την ηγεσία της ΕΟΚΑ Β΄. Βιντζηλαίος, Σκλαβενίτης και Μαστροκόλιας δρούσαν με βάση οδηγίες των δικτατόρων της χούντας από την Αθήνα και είχαν υπό τον έλεγχό τους την εγκληματική, προδοτική οργάνωση του Γρίβα. Εκτός από την

ενεργό και πλούσια δράση του για την προετοιμασία και εκτέλεση της μεγαλύτερης προδοσίας κατά της Κύπρου, ο Βιντζηλαίος βαρύνεται με κατηγορίες για βάναυση κακοποίηση και βασανισμό Κυπρίων κατά τη διάρκεια του πραξικοπήματος μεταξύ των οποίων και του τέως αξιωματικού της Εθνικής Φρουράς Τάκη Τσαγγάρη. Με δυο λόγια πρόκειται περί σημαντικού στελέχους της χούντας και του πραξικοπήματος για τούτο και δίκαια βρίσκεται ως ανεπιθύμητος στο stop list της αστυνομίας.

Να υπενθυμίσουμε τώρα τον σκανδαλώδη τρόπο με τον οποίο έφτασε στην Κύπρο και αναχώρησε ύστερα από λίγες μέρες. Έχοντας επίγνωση οι κρατούντες ότι η είσοδος του Βιντζηλαίου θα ήταν παράνομη κατέστρωσαν ολόκληρο συνωμοτικό σενάριο, ώστε να έλθει και να φύγει χωρίς να γίνει αντιληπτός. Δόθηκαν οδηγίες σε συγκεκριμένο αστυνομικό, γνωστό για τα φιλοκυβερνητικά, φιλοσυναγερμικά αισθήματά του να βρίσκεται σε επιφυλακή, για να σφραγίσει το διαβατήριο του Βιντζηλαίου, όταν θα έφτανε στην Κύπρο. Ο εν λόγω αστυνομικός όντως σφράγισε το διαβατήριο και διευθετήθηκε να είναι ο ίδιος σε υπηρεσία και κατά τη μέρα αναχώρησης του Βιντζηλαίου, ώστε να επαναληφθεί το ίδιο σενάριο. Δυστυχώς όμως για τους κυβερνώντες μια ασυνεννοησία στην ώρα της άφιξης του χουντικού στο αεροδρόμιο με σκοπό να αναχωρήσει, τους ανέτρεψε τα σχέδια. Έφτασε πιο γρήγορα απ' ό,τι ανεμένετο, προχώρησε στον έλεγχο διαβατηρίων και εντοπίστηκε. Όταν κατέφθασε μισή ώρα αργότερα και ο αστυνομικός που ήταν στο “κόλπο”, λέχθηκε ότι υπήρχαν οδηγίες εκ των άνω, αφέθηκε ο Βιντζηλαίος να φύγει από την Κύπρο ανενόχλητος και το θέμα θεωρήθηκε λήξαν. Ούτε στο βιβλίο σημαντικών περιπτώσεων δεν καταχωρήθηκε.

Οι αποκαλύψεις της “Χαραυγής” προκάλεσαν σάλο. Πολιτικοί αρχηγοί και κόμματα, πλην του Δημοκρατικού Συναγερμού, τοποθετήθηκαν, καταδίκασαν το συμβάν και ζητούσαν εξηγήσεις. Το ΑΚΕΛ δια του Γ.Γ. της Κ.Ε. υπέβαλε μέσω της

Βουλής προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης σειρά ερωτήσεων σχετικά με την άφιξη Βιντζηλαίου στην Κύπρο: Πώς του επιτράπη η είσοδος τη στιγμή που το όνομά του βρίσκεται στους καταλόγους απαγόρευσης; Ποιοι τον προσκάλεσαν και γιατί; Ποιος τον φιλοξένησε και για ποιούς λόγους; Με ποιο νομικό πλαίσιο επενέβη η ΚΥΠ δίδοντας οδηγίες να θεωρηθεί το θέμα λήξαν και να του επιτραπεί να αναχωρήσει από την Κύπρο;

Η κυβέρνηση αναγκάστηκε να παραδεχτεί ότι όντως επιτράπη στο Βιντζηλαίο να έρθει στην Κύπρο. Στις 10 του Αυγούστου το Υπουργείο Δικαιοσύνης σε ανακοίνωσή του ανέφερε ότι όντως “δόθηκε” άδεια - αυτή ήταν η διατύπωση που χρησιμοποιήθηκε - κατόπιν παράκλησης της οικογένειας του μ. Γιάγκου Παπαδόπουλου προς τις αρμόδιες αρχές.

Η απάντηση όμως του Υπουργείου Δικαιοσύνης, καθώς και οι πληροφορίες που δημοσίευσε η “Χαραυγή” ότι το όλο θέμα είχε τεθεί υπόψη του ίδιου του Προέδρου της Δημοκρατίας δημιούργησαν σωρεία νέων ερωτηματικών που ανάγκασαν τον Πρόεδρο να τοποθετηθεί και να παραδεχτεί ότι ο ίδιος είχε δώσει εντολή στον Υπουργό Δικαιοσύνης να επιτρέψει την είσοδο Βιντζηλαίου στην Κύπρο.

Με την παραδοχή του Προέδρου όχι μόνο αποκαλύφθηκε η πλήρης εικόνα του σκανδάλου αλλά αυτό πήρε και επιπρόσθετες διαστάσεις, αφού ο κ. Κληρίδης στην προσπάθειά του να καλύψει την απαράδεκτη ενέργειά του επιχείρησε να δικαιολογηθεί επικαλούμενος τις αγαθοεργίες του μ. Γιάγκου Παπαδόπουλου και λέγοντας ότι ο Παπαδόπουλος είχε χρηματοδοτήσει την προεκλογική εκστρατεία του Γιώργου Ιακώβου. Η δήλωση Κληρίδη ξεσήκωσε, δικαιολογημένα, νέα θύελλα αντιδράσεων.

Στην αρχή της ομιλίας μου αναφέρθηκα στις πολιτικές, ηθικές και νομικές παραμέτρους του σκανδάλου Βιντζηλαίου. Παράμετροι οι οποίες διαπλέκονται μεταξύ

τους και προσδίδουν στην όλη υπόθεση ένα ιδιαίτερα υπογραμμισμένο πολιτικό περιεχόμενο.

Ο Βιντζηλαίος δεν είναι τυχαίο πρόσωπο. Δεν είναι ένας κοινός εγκληματίας που το όνομά του προσετέθη στους καταλόγους απαγόρευσης. Είναι ένας από τους πρωταγωνιστές της προδοσίας και της καταστροφής αυτού του τόπου. Είναι ένας από τους συντελεστές του τουρκοφόρου πραξικοπήματος. Κατά συνέπεια καμιά δικαιολογία δεν μπορεί να στηρίξει την απόφαση του Προέδρου της Δημοκρατίας να του επιτρέψει την είσοδο στην Κύπρο. Και με κανένα τρόπο αυτή η απόφαση δεν μπορεί να κριθεί ως μη έχουσα πολιτική σημασία, όπως επιχειρήθηκε να εμφανιστεί στην κοινή γνώμη από την κυβέρνηση και το Δημοκρατικό Συναγερμό. Αντίθετα, έχουμε την πεποίθηση ότι η όλη υπόθεση Βιντζηλαίου αποτελεί συνέχεια και προέκταση της πολιτικής που ακολουθήθηκε από της ίδρυσης του κυβερνώντος κόμματος και εφαρμόζεται από την κυβέρνηση Κληρίδη από τους πρώτους μήνες της ανόδου του στην εξουσία. Είναι συνέχεια και προέκταση της πολιτικής της λήθης και της παραγραφής του μεγάλου εγκλήματος του πραξικοπήματος. Είναι συνέχεια και προέκταση της πολιτικής στέγασης, πολιτικοποίησης και ανάδειξης σε κομματικά και πολιτειακά αξιώματα ανθρώπων με ενεργό δράση στο πραξικόπημα. Είναι συνέχεια και προέκταση της αποκατάστασης των εξήντα δύο. Είναι συνέχεια και προέκταση της πολιτικής της επίσημης παρουσίας του κράτους στα μνημόσυνα, στις τελετές και τα σεμινάρια που στόχο έχουν την εξιλέωση και την ηρωοποίηση του ολετήρα της Κύπρου Γρίβα και του συνδικάτου της ΕΟΚΑ Β', που αυτός οργάνωσε και διηύθυνε. Είναι συνέχεια και προέκταση της προσπάθειας παραχάραξης της ιστορίας του τόπου, εξίσωσης της νομιμότητας με την παρανομία, απόδοσης ίσων ευθυνών σε όλους για τη σημερινή διχοτόμηση της Κύπρου, αν όχι απόδοσης περισσότερων ευθυνών στο Μακάριο και τις δημοκρατικές δυνάμεις του τόπου.

Βέβαια στην περίπτωση Βιντζηλαίου δεν έχουμε μόνο συνέχεια και προέκταση της γνωστής συναγερμικής πολιτικής έναντι του πραξικοπήματος. Εδώ έχουμε και μια ποιοτικά νέα κατάσταση, αφού για πρώτη φορά αποδέχτης της “μεγαλόθυμης” πολιτικής δεν είναι μόνο στέλεχος της ΕΟΚΑ Β΄ αλλά και στέλεχος της χούντας των Αθηνών. Και τούτη την ποιοτική αναβάθμιση θέλω να την υπογραμμίσω γιατί πλέον με την υπόθεση Βιντζηλαίου στέλλεται από τους κυβερνώντες το μήνυμα ότι η Κύπρος παραβλέπει και ουσιαστικά παραγράφει τις ασήκωτες ευθύνες της χούντας για την καταστροφή της. Δεν έχει σημασία αν ο Βιντζηλαίος ήρθε και έμεινε στην Κύπρο λίγες μόνο μέρες - αν και υπάρχουν επίμονες πληροφορίες ότι είναι η δεύτερη φορά που η κυβέρνηση Κληρίδη του επέτρεψε να έρθει στην Κύπρο. Σημασία έχει το γεγονός ότι το μήνυμα άφεσης αμαρτιών προς τους χουντικούς εστάλη και εστάλη μάλιστα κατά παραβίαση και παράβαση κάθε νομικού πλαισίου της Κυπριακής Δημοκρατίας. Όπως εστάλη για πολλοστή φορά μήνυμα περιφρόνησης των αισθημάτων της καταπληκτικής πλειοψηφίας του κυπριακού λαού.

Έρχομαι τώρα στο τεράστιο ηθικό θέμα που εγείρεται με την υπόθεση Βιντζηλαίου. Θα ήταν πιο σωστό να πούμε το τεράστιο ηθικοπολιτικό θέμα. Και τούτο έχει διάφορες πλευρές. Πρώτα απ’ όλα είναι το γεγονός ότι η κυβέρνηση προσπάθησε να κρατήσει μυστική την έλευση Βιντζηλαίου στην Κύπρο και τη δική της συγκατάθεση να έρθει εδώ. Αυτή η μυστικοπάθεια μαζί με το παράνομο και εξοργιστικά απαράδεκτο σενάριο υποδοχής και φυγάδευσης του Βιντζηλαίου δείχνουν την ευθυνοφοβία της κυβέρνησης Κληρίδη. Δείχνουν ότι οι κυβερνώντες συνειδητοποιούσαν τη σημασία και το μέγεθος της πράξης τους, συνειδητοποιούσαν ότι αν γινόταν γνωστή θα προκαλούσε τα αισθήματα του λαού, για τούτο και προσπάθησαν να ξεγελάσουν το λαό, κρατώντας μυστική την έλευση Βιντζηλαίου. Επειδή, βέβαια, οι κυβερνώντες δε χαρακτηρίζονται για τις ευαισθησίες τους έναντι των αισθημάτων του λαού, θα πρόσθετα ότι τα αίτια της

μυστικοπάθειας ίσως δεν θα πρέπει να τα αναζητήσουμε τόσο σε συνειδητοποίηση των ενοχών της πράξης τους, όσο μάλλον σε μια προσπάθεια αποφυγής τριγμών και ρήξεων στους κόλπους της συγκυβέρνησης. Για τον ίδιο λόγο φαίνεται ότι ο Πρόεδρος Κληρίδης αρνήθηκε να παραχωρήσει άδεια εισόδου στο Βιντζηλαίο στην προεκλογική περίοδο γνωρίζοντας πως αν διέρρεε κάτι τέτοιο θα ανατίνασσε τις προοπτικές υποστήριξής του από την ΕΔΕΚ.

Όπως και να έχει το θέμα, το γεγονός είναι ένα: Κατά προκλητικό, απαράδεχτο τρόπο μεθοδεύτηκε η κάθοδος Βιντζηλαίου, για να μη γίνει γνωστή στο λαό. Και όταν τελικά αποκαλύφθηκε από τη “ΧΑΡΑΥΓΗ”, οι κυβερνώντες εξαναγκάστηκαν από τη γενική κατακραυγή να παραδεχτούν ότι έδωσαν άδεια στο χουντικό κάθαρμα - έτσι τον αποκάλεσε τότε ο κ. Ομήρου - να εισέλθει στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Έρχομαι τώρα στη δεύτερη πτυχή του τεράστιου ηθικοπολιτικού θέματος που εγείρεται. Και αυτή είναι ο τρόπος με τον οποίο επιχείρησε να δικαιολογήσει την πράξη του ο Πρόεδρος Κληρίδης κάνοντας αναφορά στις αγαθοεργίες του Γιάγκου Παπαδόπουλου και πολύ περισσότερο μπλέκοντας στην υπόθεση υποτιθέμενη μεγάλη οικονομική ενίσχυση της προεκλογικής εκστρατείας του Γιώργου Ιακώβου. Φτηνή και φτωχή, πολύ φτωχή η δικαιολογία που αφορά τις αγαθοεργίες, γιατί καμιά αγαθοεργία του εργοδότη του Βιντζηλαίου δεν μπορεί να παραγράψει τα εγκλήματα του χουντικού υποκειμένου. Εξοργιστική πολιτικά και ηθικά απαράδεκτη ήταν η προσπάθεια αντιπερισπασμού και εκτροπής του θέματος σε άλλα επίπεδα με την αναφορά σε οικονομική ενίσχυση της προεκλογικής εκστρατείας του Γιώργου Ιακώβου. Οι δικαιολογίες που πρόβαλε ο Πρόεδρος Κληρίδης έριξαν πολύ χαμηλά το επίπεδο της πολιτικής ζωής. Αλλά και επί της ουσίας, τί σημασία μπορούσε να έχει ο αντιπερισπασμός, όταν είναι σε όλους γνωστό ότι ο μ. Γιάγκος Παπαδόπουλος ήταν ο πρώτος ταμίας του Συναγερμού και για χρόνια ένας από τους πιο σημαντικούς

χρηματοδότες του ΔΗΣΥ; Μήπως ζητήσαμε να κριθεί ο Γιάγκος Παπαδόπουλος και μας απάντησαν μ' αυτό τον τρόπο; Εμείς κατηγορήσαμε την κυβέρνηση για την παραβίαση κατά ετσιθελικό και σκανδαλώδη τρόπο των θεσμών και των θεσμίων από τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Τους καταγγέλλουμε ότι άνοιξαν τις πόρτες της Κύπρου στο χουντοφασίστα καταστροφέα του νησιού Βιντζηλαίο. Και ο Πρόεδρος μας απαντά επικαλούμενος τον μ. Γιάγκο Παπαδόπουλο! Αυτό που έγινε μπορεί επιεικώς να χαρακτηριστεί σαν ο θρίαμβος της λογικής του παράλογου.

Εξετάζοντας την ηθικοπολιτική πτυχή του ζητήματος Βιντζηλαίου δεν μπορεί να διαφύγει της προσοχής μας και η απάντηση που δόθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στην απαίτηση της συγκυβερνούσας ΕΔΕΚ να απολογηθεί για το σφάλμα του. Και η απάντηση ήταν ότι δε έχει να απολογηθεί για τίποτε σε κανένα. Η απάντηση τούτη εμάς δεν μας ξένισε, γιατί είναι ενδεικτική της ετσιθελικής, αυταρχικής νοοτροπίας που διέπει τους κυβερνώντες. Άλλωστε είναι η ίδια νοοτροπία του “έτσι θέλω, έτσι κάμνω και δεν λαμβάνω κανέναν υπόψη” που γνωρίσαμε στους χειρισμούς του Κυπριακού, στους εξήντα δύο και τα σχετικά με το πραξικόπημα θέματα, στα ζητήματα αξιοκρατίας και χρηστής διοίκησης, στην οικονομική πολιτική και την επιβολή φορολογιών, στην κοινωνική πολιτική, στα της αστυνομίας και των ημικρατικών οργανισμών, στα του πανεπιστημίου και της παιδείας ευρύτερα, στα θέματα σχολικών εφοριών και τοπικής αυτοδιοίκησης, γενικά σ' όλα τα ζητήματα που απασχολούν και καίουν αυτόν τον τόπο και το λαό. Θα μας ξάφνιαζε πραγματικά, αν έστω και για σκοπούς αβροφροσύνης προς τους συγκυβερνώντες ο Πρόεδρος εξέφραζε απολογία για το σφάλμα που έκαμε με την υπόθεση Βιντζηλαίου.

Υπάρχει όμως και μια τρίτη πτυχή του όλου θέματος Βιντζηλαίου. Και αυτή αφορά τις νομικές και συνταγματικές ευθύνες του Προέδρου. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας υποτίθεται ότι είναι ο θεματοφύλακας των νόμων και του συντάγματος. Υποτίθεται ότι

είναι καθήκον του η άγρυπνη παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής των νόμων και του συντάγματος και ο κολασμός των παρανομούντων. Στα πλαίσια ποιου νομικού πλαισίου ήρθε ο Πρόεδρος και έδωσε διαταγές να παραβιαστούν οι νόμοι που διέπουν τα της εισόδου προσώπων στο έδαφος της Δημοκρατίας; Πώς ανέχτηκε ο Πρόεδρος να εμπλακεί το όνομά του σ' ένα σενάριο παράκαμψης και παραβίασης των νόμων σαν αυτό που περιγράψαμε στην αρχή αυτής της ομιλίας; Ποιος λέει ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι υπεράνω του νόμου και μπορεί να δρά κατά το δοκούν επιτρέποντας την είσοδο στη Δημοκρατία σε ανθρώπους που το όνομά τους φιγουράρει στους καταλόγους απαγόρευσης και η δράση τους συνέβαλε στην καταστροφή αυτού του τόπου;

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο Πρόεδρος Κληρίδης επιτρέποντας στον Βιντζηλαίο να έρθει στην Κύπρο, με τον τρόπο μάλιστα που αυτό έγινε, έπληξε θεσμούς και αξίες. Έπληξε την έννομη τάξη, έπληξε το κύρος του θεσμού της ίδιας της προεδρίας του κράτους.

Κύριε Πρόεδρε,

Στην υπόθεση Βιντζηλαίου παραμένουν αναπάντητα και μια σειρά ερωτήματα όπως ποιος ήταν ο πραγματικός σκοπός της άφιξης του στην Κύπρο, ποιούς είδε και τί συζήτησε μαζί τους. Οι δικαιολογίες που προβλήθηκαν ότι η άφιξη του στην Κύπρο είχε να κάμει μόνο με διακανονισμό περιουσιακών στοιχείων του μ. Γιάγκου Παπαδόπουλου, εμάς τουλάχιστον δε μας έχουν πείσει. Γνωρίζοντας ποιος είναι ο Βιντζηλαίος, γνωρίζοντας το ποιόν του ανθρώπου πιστεύουμε ότι οι δικαιολογίες που προβλήθηκαν δεν έχουν πείσει και τη μεγάλη πλειοψηφία του λαού μας. Εγγράψαμε το θέμα για συζήτηση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, γιατί το θεωρήσαμε εξαιρετικά σημαντικό, ως ένα θέμα που άπτεται του αγώνα επιβίωσης αυτού του τόπου. Οι αποκαλύψεις και οι παραδοχές που έγιναν μετά που είχαμε εγγράψει το θέμα αλλά και

οι μεθοδεύσεις για να πέσει στα μαλακά, μας πείθουν ότι ορθώς φέραμε το θέμα στην ολομέλεια της Βουλής.

Στο τέλος Αυγούστου για κυβερνώντες και συγκυβερνώντες το ζήτημα Βιντζηλαίου θεωρήθηκε λήξαν. Ύστερα από κάποιες μασημένες δηλώσεις του κυβερνητικού εκπροσώπου, που ερμηνεύθηκαν από την ηγεσία της ΕΔΕΚ ως είδος απολογίας, και αφού προηγήθηκε ένα μπαράζ φιλολογίας στο μοτίβο “τώρα που το Κυπριακό διέρχεται δύσκολες στιγμές τί θέλουμε και ασχολούμαστε με τον Βιντζηλαίο”, το ζήτημα καταγράφηκε ως λήξαν. Και για μεν την ηγεσία του Συναγερμού φυσιολογικά θεωρήθηκε λήξαν μια που ποτέ δεν το θεώρησε ως υπαρκτό. Άλλες όμως ηγεσίες που θεώρησαν την περίπτωση Βιντζηλαίου ως απαράδεκτη και προκλητική και ζητούσαν δημόσιες απολογίες, πώς βολεύτηκαν με τα μισόλογα του κυβερνητικού εκπροσώπου;

Για μας, κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, το θέμα Βιντζηλαίου δεν μπορεί να θεωρηθεί λήξαν. Εμείς το έχουμε καταγράψει στο παθητικό αυτής της κυβέρνησης και του Προέδρου Κληρίδη όχι σαν ένα απλό σφάλμα, αλλά ως μια συνειδητή πράξη περιφρόνησης των αισθημάτων της καταπληκτικής πλειοψηφίας του λαού μας, που έρχεται να προστεθεί σ’ ένα μακρύ κατάλογο παρόμοιων ενεργειών. Εμείς δε θα δεχτούμε ποτέ τη λογική ότι επειδή το Κυπριακό διέρχεται δύσκολες στιγμές θα πρέπει να παρασιωπούνται και να κουκουλώνονται θέματα που τραυματίζουν θεσμούς και αξίες σ’ αυτή την κοινωνία, που τραυματίζουν την ίδια την κοινωνία, να κουκουλώνονται σκάνδαλα, να κουκουλώνονται ατασθαλίες, να κουκουλώνονται θέματα όπως το σκάνδαλο Βιντζηλαίου. Στο κάτω κάτω, αν κυβερνώντες και συγκυβερνώντες είναι τόσο ευαίσθητοι για την κρισιμότητα των στιγμών στο Κυπριακό, ας φροντίσουν να μη δημιουργούν επιπρόσθετα προβλήματα τα οποία υποσκάπτουν το αγωνιστικό μέτωπο του λαού μας.

Η υπόθεση Βιντζηλαίου είναι ένα ακόμα μελανό στίγμα στη διακυβέρνηση Κληρίδη για το οποίο δεν υπήρξε ούτε η απαιτούμενη ευθιξία ούτε και η έμπρακτη ανάληψη ευθυνών, κάτι το πολύ συνηθισμένο για το ύφος και το ήθος της παρούσας διακυβέρνησης.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα παρακαλέσω ... Κύριε Πρόεδρε της ΕΔΕΚ, είστε ο αρχαιότερος, αν έχετε την καλωσύνη να με αλλάξετε. Ο κ. Αβραάμ Αντωνίου. Κύριε Αβραάμ Αντωνίου.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ειλικρινά ακούοντας το Γενικό Γραμματέα του ΑΚΕΛ δεν μπορεί κανένας παρά να συμφωνήσει εις όσους το χαρακτηρισμούς απέδωσε στο Βιντζηλαίο. Πραγματικά μιλούμε για ένα κάθαρμα, όπως απεκλήθη και θα ήταν παραποίηση της πραγματικότητας οποιοσδήποτε προσπαθούσε να αιτιολογήσει ή να μειώσει τους χαρακτηρισμούς για έναν ανάλογο προδότη, εγώ θα προσθέσω, και της Ελλάδας και της Κύπρου. Ετέθησαν όμως ορισμένα ερωτήματα και πρέπει να απαντηθούν: Πώς και γιατί και με ποια δικαιολογία ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας επέτρεψε σε αυτό το κάθαρμα να μπει για τρεις μέρες στην Κύπρο. Εδόθησαν κάποιες δικαιολογίες οι οποίες φαίνεται ότι ήταν εις ώτα μη ακουόντων. Ο Γιάγκος Παπαδόπουλος ο οποίος διατηρεί επιχειρήσεις στο Ζαΐρ, στο Βέλγιο, στην Ελλάδα και αλλαχού, έχει ως γενικό διαχειριστή και αιμοδότη των κυπριακών επιχειρήσεων τον κύριο Βιντζηλαίο. Για όσες των δαπανών υπερέβαιναν τις £5,000 θα έπρεπε να υπάρχει έγκριση του κυρίου Βιντζηλαίου ο οποίος απέστειλε εκ του εξωτερικού εις τους λογαριασμούς της Belsi Co Ltd τα αντίστοιχα ποσά από τις επιχειρήσεις του Ζαΐρ. Επομένως, θα μπορούσε να πει κανένας ότι εάν με όλα αυτά τα επίθετα εχαρακτηρίσαμε τον οικονομικό διαχειριστή, φαντάζομαι όταν σε λίγο θα σας

δώσω στοιχεία ποιοι επήραν από τον οικονομικό διαχειριστή χρήματα, τι θα λέτε για τους ίδιους! Αλλά το ερώτημα ήταν γιατί του επετράπη. Ναι, και είπε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ότι επετράπη εις τον κύριο Βιντζηλαίο να έρθει εις την Κύπρο προκειμένου να συναντήσει την κόρη του κυρίου Παπαδόπουλου, η οποία ειρήσθω εν παρόδω για το σύνολο της ζωής της προ του θανάτου του μακαρίτη Γιάγκου Παπαδόπουλου, δεν της επετρέπετο από τον ίδιο τον πατέρα της να ασχολείται με τις επιχειρήσεις, δεν ασχολήθηκε ποτέ, αντιμετώπιζαν δε σοβαρότατα προβλήματα εις τη διαχείριση της περιουσίας εις το Ζαΐρ, εις το Βέλγιο και είχαν εξίσου σοβαρότατα προβλήματα ρευστότητας εις τις επιχειρήσεις της Κύπρου. Μπαίνουμε πλέον και εις τα ιδιωτικά κάποιων εταιρειών αλλά δυστυχώς είναι κανένας υποχρεωμένος να προχωρήσει σε κάποιες απαντήσεις για τα εγκλήματα κάποιων. Ο Γιάγκος Παπαδόπουλος είναι καλά γνωστό και ότι ήταν ταμίας, ναι, του Συναγερμού αλλά και ότι εξίσου υπήρξε ένας άνθρωπος ο οποίος πραγματικά ευεργέτησε, ναι, με τις εκατοντάδες των χιλιάδων λιρών -θα σας διαβάσω κάποιες σημειώσεις που έχω εδώ- τον τόπο του. Όταν η κόρη του Γιάγκου Παπαδόπουλου απετάθη στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ζητώντας την άδεια για τριήμερη παραμονή του Βιντζηλαίου στην Κύπρο προκειμένου να διευθετηθούν σοβαρότατα θέματα ύπαρξης επιχειρήσεων στο Ζαΐρ, στην Ελλάδα και στο Βέλγιο αλλά ιδιαίτερα και στην Κύπρο όπου εργοδοτείται μια σειρά και πλειάδα ανθρώπων, ενεκρίθη. Παρά το γεγονός ότι ο Γιάγκος Παπαδόπουλος με τους όποιους λόγους είχε, είχε δικαίωμα να επιλέξει, και επέλεξε ως εκλεκτό εκείνον που επέλεξε και το ΑΚΕΛ, τον κ. Γιώργο Ιακώβου, παραμερίζοντας ακριβώς πικρίες που ίσως να ήσαν βασικά κίνητρα, για να μην επιτρέψει την είσοδο, έδωσε την άδεια ως Πρόεδρος της Δημοκρατίας, αφού ως κυβέρνηση θα μπορούσε και να τον αφαιρέσει από το Stop List. Δεν χρειάζεται την έγκριση οποιουδήποτε για να μπει κάποιος, της Βουλής ιδιαίτερα, στον κατάλογο απαγορευμένων προσώπων που εισέρχονται ή εξέρχονται στην

Κύπρο. Να μου πείτε υπερέβη ίσως ή δεν έλαβε σοβαρά υπόψη τις τυχόν αντιδράσεις; Πιθανότατα ναι. Άραγε όμως κάποιοι από μας υπερβάλαμε εις ζήλο προκειμένου να θεωρηθεί ότι τάχα εφέραμε έναν εγκληματία, για να δημιουργήσει νέο έγκλημα; Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ήτο γνώστης γιατί θα έπρεπε να είναι παρών το κάθαρμα που προαναφέρετε, ο οικονομικός διαχειριστής των επιχειρήσεων του Γιάγκου Παπαδόπουλου, ο αιμοδότης των λογαριασμών στην Κύπρο, από τις οποίες κάποιοι έκαναν τον προεκλογικό τους αγώνα και έχει σημασία, διότι δεν είναι με δύο μέτρα και δύο σταθμά που κρίνονται τα καθάρματα. Το κάθαρμα παραμένει πάντα κάθαρμα και συνεπώς δεν μπορεί να δίδεται συγχωροχάρτι, οσάκις έχουμε ωφέλεια από το κάθαρμα, ιδιαίτερα όταν εκείνος που έπρεπε να εγκρίνει τη χρηματοδότηση ήταν ο κύριος Βιντζηλαίος, το κάθαρμα εξ Αθηνών. Εάν ο Πρόεδρος Κληρίδης χαρακτηρίζεται ως εγκληματίας, εξίσωσε το πραξικόπημα, εσυγχώρεσε, έδωσε συγχωροχάρτι στους εγκληματίες και στη χούντα, γιατί επέτρεψε την εδώ παραμονή για τριήμερο του κυρίου Βιντζηλαίου, τι θα λέγατε για το Γιάγκο Παπαδόπουλο που τον είχε οικονομικό διαχειριστή των επιχειρήσεων του; Και σας παρακαλώ, τι θα λέγατε για το Δημοκρατικό Συναγερμό, εάν επιταγή £50,000 στο όνομα του κ. Γλαύκου Κληρίδη εξεδίδετο; Δεν είναι στου Γλαύκου Κληρίδη, είναι στου Γιώργου Ιακώβου το όνομα, 13/1/98 που εξεδόθη η επιταγή. Είναι από τη Belsi Co Ltd, και για να καταλάβετε και την υποκρισία πολλές φορές που μας διακρίνει, άκουσα να λέγεται ότι δεν του επετράπη του Βιντζηλαίου να έρθει κατά την προεκλογική περίοδο, διότι ο Κληρίδης δεν θα εστηρίζετο από την ΕΔΕΚ. Μα 13/1/98 ήταν ακριβώς η προηγούμενη των εκλογών. Και αυτά τα χρήματα τα έπαιρνε ο κ. Ιακώβου με έγκριση του κ. Βιντζηλαίου. Και θα ήθελα ευθαρσώς να μας πει το ΑΚΕΛ πόσα επίσης επήρε, διότι στην επόμενη συνεδρία θα δώσω ίσως επιπρόσθετα στοιχεία και για το ΑΚΕΛ. Και επίσης για κάποιο άλλο κόμμα, για να δούμε επιτέλους ποιοι είναι οι συνεργάτες των καθαρμάτων που χρηματίζονται,

που δέχονται να κάμνουν προεκλογικό αγώνα με χρήματα και όσα επίθετα είπτετε τα υιοθετώ.

ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ποιου τα χρήματα έδωσε; Του Βιντζηλαίου ή του Παπαδόπουλου;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Του συνεργάτη του Βιντζηλαίου. Γιατί ερωτάται ποιου τα χρήματα; Εκείνου που τα έστελλε εις το λογαριασμό του Γιάγκου Παπαδόπουλου εν γνώσει του ότι θα πήγαιναν στα ταμεία του ΑΚΕΛ και εις το ταμείο του κ. Γιώργου Ιακώβου. Δηλαδή εκείνοι που εσυνεργάζοντο και είχαν διευθυντές και ενέκριναν μάλιστα τα κονδύλια του Γιάγκου Παπαδόπουλου ήσαν καλοί ή ο Γιάγκος Παπαδόπουλος ήτο αγαθός, γιατί μας χρηματοδοτούσε και είναι ο Συναγερμός που ανέχετο τα χουντικά καθάρματα και όχι όσοι εκαταδέχοντο τα χρήματα, που ενέκριναν τα χουντικά καθάρματα; Χάριν ενημέρωσης σας λέγω ότι έχω άλλες £30,000 εδώ, που πήγαν επίσης στον ίδιο προεκλογικό. Σήμερα περιορίζομαι να παρουσιάσω μόνο την επιταγή που είναι της Τράπεζας Κύπρου κύριοι συνάδελφοι, έχει αριθμό 00909784, είναι από το λογαριασμό της Belsi Co Ltd και εξεδόθη, όπως σας είπα, στις 13/1/98. Δεν είναι επιθυμία κανενός να δημιουργεί αντιπαραθέσεις, ούτε οξύτητες, ούτε επιθυμία κανενός να συγχωρεί ανάλογα καθάρματα όπως το Βιντζηλαίο, αλλά έχω την εντύπωση ότι όταν αποκαλούμε ή προκαλούμε για σκάνδαλα την κυβέρνηση, μπορεί να μου πείτε ποιο θα ήτο το αντάλλαγμα αν κέρδιζε ο κ. Ιακώβου και παρακαλούσε ο Γιάγκος Παπαδόπουλος να δοθεί άδεια στον κ. Βιντζηλαίο να επισκεφθεί την Κύπρο για τους όποιους λόγους, πώς θα αντιδρούσατε; Ή θα ήτο καλός ο κ. Βιντζηλαίος, διότι εχρηματοδότησε την προεκλογική μας εκστρατεία;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Δεν θα επισκέπτετο ποτέ την Κύπρο ο Βιντζηλαίος, ποτέ.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Τουλάχιστον τα χρηματικά ποσά που εδόθησαν για την προεκλογική εκστρατεία του υποψηφίου σας και του κόμματός σας, και θα παρακαλούσα να πείτε εσείς πόσα επήρετε για να μην πω εγώ, φαίνεται ότι φθάνουν τα όρια κάποιων καταγγελιών για σκάνδαλα, για αθέμιτους πλουτισμούς ή για αθέμιτες συναλλαγές. Όταν δέχεσαι να εισπράττεις £50,000, ποιο είναι το αντάλλαγμα ή ποιο θα ήτο το αντάλλαγμα;

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Να πούμε και για αθέμιτους πλουτισμούς, αφού το θέτετε.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είναι δικαίωμά σας να πείτε ότι θέλετε κ. Κατσουρίδη. Εγώ αναφέρομαι σε γεγονότα και τεκμηριώνω.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Και εμείς θα αναφερθούμε σε γεγονότα και με έγγραφα.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ακούστε, δεν εδιέκοψα κανέναν, έχετε το δικαίωμα, όταν μιλάτε με χαρτιά και με οσαδήποτε έγγραφα και επαναλαμβάνω, αν δεν το πράξετε, θα είστε απλά ίσως ένας λασπολόγος. Δεν ξέρω προς ποιον απευθύνεστε κατ' αρχήν, αλλά λέω ότι από τούδε και στο εξής θα πρέπει όσοι μιλούν επ' αυτών των θεμάτων να είναι και συγκεκριμένοι.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Γιατί μου απαντάτε, αφού ξέρετε προς ποιον αποτείνομαι κ. Αναστασιάδη;

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Διότι εγώ μιλώ και προς εμένα αποτείνεστε, ως τάχα πιθανότατα να φέρετε κάτι εις φως είτε εις βάρος του κόμματός μου, είτε εις βάρος της κυβερνήσεως της οποίας υπεραμύνομαι. Αλλά να παρακαλέσω κάτι. Δεν διέκοψα τον κ. Χριστόφια, ούτε εσάς θα σας διακόψω ότι και αν θα πείτε. Εκείνο που σημασία έχει είναι ένα. Όταν γινόμεθα

τόσο αυστηροί κριτές πράξεων ή παραλείψεων, ας είμεθα τουλάχιστον πιο μετρημένοι, όταν ιδιαίτερα φαίνεται ότι η δική μας συμμετοχή είναι ίσως σοβαρότερη από την πράξη του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Έρχομαι τώρα στο τι ο Γιάγκος Παπαδόπουλος έκαμε για το καλό αυτού του τόπου και αν άξιζε. Παρόλα τα προσωπικά που θα μπορούσε, πικρίες προσωπικές, να παρεμπόδιζαν, παρά ταύτα υπερείχε η εδώ παρουσία του κυρίου Βιντζηλαίου του οικονομικού διαχειριστή, ούτως ώστε, να βοηθηθεί μια επιχείρηση, να βοηθηθεί η μόνη κληρονόμος του Γιάγκου Παπαδόπουλου από το κράτος και τον τόπο που ο Γιάγκος Παπαδόπουλος, ναι, οικονομικά είχε χρηματοδοτήσει. Αναφέρομαι σε μερικές από τις εισφορές του Γιάγκου Παπαδόπουλου:

- 1) Νηπιοκομικός Σταθμός Παραλιμνίου “ΤΟ ΓΙΩΡΚΕΙΟΝ” £200,000.
Λειτουργεί υπό την ευθύνη του Δήμου Παραλιμνίου από το 1980.
- 2) Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής στη Λευκωσία £150,000.
- 3) Ανέγερση τριών ιερών Ναών Αγίου Γεωργίου στον κατεχόμενο Μαραθόβουνο £20,000 περίπου. Αγίας Τριάδας στον Πρωταρά £40,000. Αποστόλου Ανδρέα στη Λευκωσία £40,000.
- 4) Σταθμός Εκπαίδευσης Αλεξιπρωτιστών στο Σταυροβούνι £30,000.
- 5) Σε συγκεκριμένο σωματείο για αίθουσα επιτραπέζιας αντισφαίρισης £45,000.
- 6) Αγορά στο Βέλγιο κτιρίου αξίας £300,000 για στέγαση του ελληνικού πολιτιστικού κέντρου το οποίο δώρισε στην Ελληνοορθόδοξη κοινότητα του Βελγίου.
- 7) Ανέγερση στο Ζαΐρ Ορθόδοξου Ναού για τις ανάγκες της τοπικής εκκλησίας.

Δεν αναφέρομαι στις δεκάδες εισφορές σε σωματεία, υποτροφίες για σπουδές νέων κλπ. Εισαγωγή στην Κύπρο από το εξωτερικό εκατομμυρίων λιρών κ.λπ. κεφαλαίων. Το Γιώρκειον χάριν ενημέρωσής σας, σας αναφέρω ότι στοίχισε περίπου

τριάντα τόσα εκατομμύρια λίρες. Επίσης αναφέρεται μία εισφορά £15,000 στο ΕΤΕΚ για ανέγερση κτιρίου Επιστημονικού Επιμελητηρίου ή κάτι τέτοιο.

Επομένως υπήρχε ο λόγος να υπάρχουν οι ανθρώπινες ευαισθησίες, ιδιαίτερα όταν γνωρίζεις ότι ένας εκ των ευεργετών αντιμετωπίζει είτε εκείνος είτε οι κληρονόμοι του πρόβλημα. Όταν ιδιαίτερα γνωρίζεις ότι το κάθαρμο που προαναφέραμε θα παρακολουθείται, κι όταν γνωρίζεις το συγκεκριμένο σκοπό για τον οποίο θα ήτο εδώ. Συνεπώς, η προσπάθεια να εμπλέξομαι ότι τάχα αυτή ήτο πράξις άφεσης αμαρτιών του πραξικοπήματος, των παξικοπηματιών, να σας υπενθυμίσω ότι οι πρώτοι που ενέγραψαν θέμα με την είσοδό τους στη Βουλή για το άνοιγμα του φακέλου της Κύπρου και την τιμωρία των ενόχων του πραξικοπήματος ήταν ο Δημοκρατικός Συναγερμός. Μπορείτε να ανοίξετε τα πρακτικά της Βουλής μετά το 1981 το Μάιο, για να δείτε. Μπορείτε να δείτε όλες τις ομιλίες των βουλευτών του Δημοκρατικού Συναγερμού, αλλά και από της ιδρύσεώς του. Εάν ποτέ ανέχτηκε ή συγχώρεσε ή θα συγχωρέσει τους προδότες της ελληνικής χούντας. Και επομένως δεν είναι αρκετό να λέτε ότι για τους Συναγερμικούς δεν άνοιξε για τους ίδιους το θέμα, γιατί ποτέ δεν υπήρξε. Τις εύκολες κατηγορίες καλύτερα ήταν όσοι τις εκστομούσαν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί, όταν μάλιστα επροειδοποίησα ότι υπήρχαν θέματα για τα οποία δεν θα ήθελα να κάμω αναφορά. Και δεν δικαιολογείται να λέτε ο ετσιθελισμός του Κληρίδη στο Α είτε στο Β ή η έλλειψη πολιτικής! Μόλις προ οκτώ μηνών είχαμε προεδρικές εκλογές, ανανεώθηκε η εντολή στο Γλαύκο Κληρίδη που υπηρέτησε πέντε χρόνια ετσιθελικά, και συνεπώς το ελάχιστο που μπορεί να λέμε πλέον είναι “σεβασμός τουλάχιστον προς την ψήφο του λαού. Σεβασμός προς τη Δημοκρατία.” Αυτά τα περί ετσιθελισμού τα λέγατε και προ και κατά την προεκλογική περίοδο. Δεν έπιασαν τόπο, παρά τα λεφτά που ξοδέψατε, που πήρατε με την έγκριση του κυρίου Βιντζηλαίου. Επομένως η προσπάθεια να μεγαλοποιούμε ένα λάθος, αν θέλετε, για μένα ήταν λάθος, αλλά μετράτε κάποιες

στιγμές και ευαίσθητες χορδές και την ανθρωπιά που εάν υπό παρακολούθηση τεθεί, καλώς ή κακώς ήταν οικονομικός διαχειριστής, είτε το θέλουμε είτε όχι, ενός ανθρώπου που δεν υπεστήριξε τον Πρόεδρο και είχε οπωσδήποτε την απόλυτη ανάγκη της συνεργασίας του, η μόνη κληρονόμος, επαναλαμβάνω, του συγκεκριμένου ανθρώπου, του Γιάγκου Παπαδόπουλου, περί αυτού μιλώ πάντοτε, προκειμένου να μπορέσει να ξεπεράσει προβλήματα που ακόμα είναι υπαρκτά. Αντί της πολιτικοποίησης επομένως ή της έκτασης μάλλον που εδόθη, καλύτερον θα ήτο να επαραμένουμε στις διαμαρτυρίες ή στην καταδίκη αν θέλετε ακόμα και του Προέδρου και θα εκτιμάτο πολύ περισσότερο, παρά να προκαλούμε πραγματικά τα αισθήματα, γιατί τι άλλο από πρόκληση είναι, όταν επιλέγεις ποιους αποκαλείς καθάρματα, ποιους αποκαλείς προδότες, αλλά δέχεσαι την έγκριση αυτών των ιδίων των καθαρμάτων προκειμένου να γεμίσουν τα ταμεία σου, για να κάμεις προεκλογικούς αγώνες.

Αυτά εις απάντηση και επιφυλάττομαι να επανέλθω.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είναι μια θλιβερή μέρα η σημερινή μέρα για τη Βουλή, να υπάρχει μια έκπτωση πολιτικο-ηθικών αξιών. Αλλά ομολογώ ότι μένω κατάπληκτος από όσα σήμερα λέγονται σ' αυτό το Σώμα και ίσως θα ανέβαλλα να μιλήσω, αν δεν γινόντουσαν ορισμένοι υπαινιγμοί από το Γενικό Γραμματέα του ΑΚΕΛ για την έλλειψη ευαισθησίας από τους συγκυβερνώντες αναφορικά με το πρόβλημα του καθάρματος, επαναλαμβάνω τη φράση που ο Α΄ Αντιπρόεδρος του Σοσιαλιστικού Κόμματος ανέφερε για το Βιντζηλαίο. Έχω πολύ προσωπική εμπειρία του Βιντζηλαίου και, όταν θα συνεχιστεί η συζήτηση, θα δώσω καλύτερη αναφορά του ποιος είναι ο Βιντζηλαίος.

Θα ήθελα να υπενθυμίσω και το Σώμα και το λαό ότι η δική μας ευαισθησία δεν είναι όψιμη. Εμείς δε γίναμε αντιχουντικοί μετά την πτώση της χούντας. Εμείς δεν

υποδεχθήκαμε τους εκπροσώπους της χούντας στην Κύπρο. Εμείς δεν κάναμε χειραψία με τη χούντα. Εμείς ανταλλάξαμε πυρά με τη χούντα. Εμείς ανταλλάξαμε σφαίρες με τη χούντα. Εμείς είχαμε απόπειρες πολλές, δολοφονίες από τη χούντα. Η ευαισθησία μας είναι μακρά. Την ώρα που όλα τα 'σκιαζε η φοβέρα και όλοι είχαν υποκύψει, όλοι μιλούσαν για εθνική κυβέρνηση. Αυτή η Βουλή -όχι εσείς, αλλά αυτή η Βουλή- απαγόρευσε στον Πρόεδρο της ΕΔΕΚ να μιλήσει για τα γεγονότα της πρώτης επετείου της φασιστικής ανάληψης εξουσίας στην Ελλάδα, για να μη διασαλευτούν οι σχέσεις μεταξύ της Κύπρου και της εθνικής κυβέρνησης της Ελλάδας· το σύνολο της Βουλής, όλες οι πλευρές της Βουλής.

Ο δικός μας αντιχουντισμός ξεκίνησε από την ώρα που έγινε το πραξικόπημα στην Ελλάδα και συνεχίστηκε με όσες θυσίες χρειαζόντουσαν τότε να είναι κανείς αντιχουντικός. Ξέρετε, οι εκ των υστέρων αγώνες είναι εύκολοι. Δύσκολοι είναι οι αγώνες την ώρα της πραγματικής αναμέτρησης. Γι' αυτό δεν έπρεπε να υπάρξει ο παραμικρός υπαινιγμός για την ευαισθησία της ΕΔΕΚ, της μόνης οργανωμένης αντιχουντικής, αντιστασιακής κίνησης καθόλη τη διάρκεια της ύπαρξης της δικτατορίας στην Ελλάδα. Ναι, ήταν και είναι η ευαισθησία μας μεγάλη. Και είναι γι' αυτό που αναγκάστηκα να βιαστώ να 'ρθω στο βήμα, για να βάλω τα πράγματα στη θέση τους.

Εμείς λέμε ότι θα έπρεπε να ζητηθεί έκδοση του Βιντζηλαίου, που δε ζητήθηκε από καμιά πλευρά, διότι υπάρχουν εγκλήματα και εν Κύπρω. Και θα έπρεπε αντί να βρίσκεται στον κατάλογο των υπό απαγόρευση, να είναι στον κατάλογο των υπό δίκη. Τι πάει να πει υπό απαγόρευση; Κυκλοφορεί δυστυχώς ελεύθερος ο κ. Βιντζηλαίος στην Ελλάδα, κακώς, και αυτά είναι τα λάθη όλων των μεταδικτατορικών κυβερνήσεων, αρχής γενομένης από τον Καραμανλή. Να έχουμε το περίεργο φαινόμενο, ο ηγέτης ουσιαστικά, ένας από τους ηγέτες της χούντας να παίρνει ακόμα αντιμισθία ως πρώην Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας. Και εκεί υπάρχει μια ανατροπή ηθικών αξιών

γύρω από αυτό το θέμα και εδώ. Αλλά η ανατροπή έπρεπε να πολεμηθεί την ώρα που γινόταν. Γι' αυτό απορρίπτω όλους τους υπαινιγμούς και τους επιστρέφω πολλαπλάσιους, διότι η ΕΔΕΚ δε δίνει εξετάσεις σε κανένα, σε κανένα για αντιχουντική δράση, για δημοκρατική δράση, για θυσίες την ώρα της κρίσης και όχι για φραστικές εξάρσεις μετά την κρίση.

Έχουμε ευαισθησία τεράστια και είναι εδώ που υπάρχει μια άλλη παρεξήγηση. Εμείς κηρύξαμε την λαϊκή συμφιλίωση και είμαι φανατικός υπέρμαχος της λαϊκής συμφιλίωσης, γιατί πιστεύω ότι ο λαός ποτέ δεν ήταν ένοχος. Αυτό δε σήμαινε ποτέ είτε παραγραφή του εγκλήματος είτε παραγραφή των συνειδητών προδοτών. Είπα πολλές φορές ότι όσοι πράγματι παρασύρθηκαν και μετανόησαν έχουν θέση στην εθνική οικογένεια, έχουν θέση. Όμως όχι οι συνειδητοί προδότες και εγώ θεωρώ το Βιντζηλαίο ως ένα εκ των συνειδητών προδοτών, γι' αυτό αυτός δεν έχει ποτέ θέση. Έξω από τις φυλακές, εκεί ήταν η θέση και εκεί πρέπει να είναι η θέση του κ. Βιντζηλαίου.

Ήταν σφάλμα το ότι του επιτράπη να έρθει στην Κύπρο; Ασφαλώς ναι. Όποια κι αν ήταν τα δικαιολογητικά. Δε δέχομαι τα δικαιολογητικά. Δεν υποπτεύομαι ότι ήρθε εδώ για να κάνει συνωμοσίες, για να ξανακάνει πραξικοπήματα, γιατί δε θέλω να αιθεροβατώ. Δέχομαι ότι ήρθε για τις υποθέσεις του Γιάγκου Παπαδόπουλου. Κακώς, κάκιστα. Θα μπορούσαν αυτά τα πράγματα να γίνουν στην Αθήνα. Δεν υπήρχε λόγος ο κ. Βιντζηλαίος να ασχολείται με αυτά τα θέματα εν Κύπρω, θα μπορούσε να τα κάνει στην Αθήνα. Αντί να έρθει εκείνος εδώ να πάει η κόρη του Γιάγκου Παπαδόπουλου στην Αθήνα. Άρα, δε δέχομαι το δικαιολογητικό. Είναι σφάλμα. Και οφείλεται μια απολογία γι' αυτό το σφάλμα. Ναι, η απολογία ήταν κάπως μασημένη, εγώ το δέχομαι αυτό το πράγμα, να ήταν καθαρή. Κι εγώ πιστεύω ότι καθαρές απολογίες πράγματι δικαιώνουν τον απολογούμενο, δεν είναι εις βάρος τους, έστω κι αν έγινε ένα σφάλμα.

Γιατί δεν μπορώ να φανταστώ ότι ήρθε εδώ ο Βιντζηλαίος, για να συνωμοτήσει με τον Πρόεδρο για να ανατρέψει τον Πρόεδρο; Θα δυσκολευτώ να το παραδεχθώ. Αν εννοούμε ότι ο Βιντζηλαίος ήρθε εδώ, για να εμπλακεί σε ανάλογες ενέργειες στις οποίες ήταν εμπλεκόμενος κατά τη διάρκεια της εδώ παραμονής του. Και όταν θα πω ποια είναι η προσωπική μου εμπειρία με το Βιντζηλαίο, τότε θα αντιληφθείτε ποιος είναι ο Βιντζηλαίος. Ναι, είναι ένα κάθαρμα. Κι εγώ είμαι έτοιμος να το πω εκτός -το είπε άλλωστε ο Γιαννάκης- αιθούσης, για να τολμήσει ο κ. Βιντζηλαίος. Θα το πω και στην Αθήνα, θα τα πω αυτά που λέω κι εδώ. Είναι σφάλμα και της σημερινής κυβέρνησης το ότι κυκλοφορούν αυτού του είδους τα καθάρματα ακόμα στους δρόμους της Αθήνας που πλήρωσε ακριβά τη δικτατορία και πιο ακριβά φυσικά την πλήρωσε η Κύπρος.

Ομολογώ ότι μου έκανε κατάπληξη, όταν έμαθα ότι ο Βιντζηλαίος ήταν ο υπεύθυνος διαχειριστής των υποθέσεων του Γιάγκου Παπαδόπουλου. Φαίνεται πως ήμουν ένας εκ των πολύ ολίγων Κυπρίων που αγνοούσε αυτό το γεγονός. Το έμαθα, όταν επιτέλους βγήκαν όλα αυτά που βγήκαν στη φόρα. Αν το ήξερα, εγώ λέω ότι, όποιος κι αν ήταν ο Γιάγκος Παπαδόπουλος, δε θα το χαιρετούσα και ας είναι τώρα νεκρός. Αρκεί να ήξερα ότι ο διαχειριστής του είναι ο κ. Βιντζηλαίος.

Θα πρέπει να πω και κάτι άλλο όμως. Εδώ αρχίζω ... αν αυτά που λέχθηκαν είναι σωστά, άκουα φήμες, δεν πίστευα ότι ο κ. Παπαδόπουλος ενεπλάκη με αυτό τον τρόπο στην προεκλογική εκστρατεία την προεδρική. Αν αυτά όλα αληθεύουν, εδώ δεν πρόκειται περί μιας απλής εισφοράς! Εμείς δεν είχαμε καμία, για να συνεννοούμαστε, ούτε μικρή ούτε μεγάλη. Ουδέποτε τον πλησιάσαμε γι' αυτού του είδους τους σκοπούς, παρά το γεγονός που ξέραμε ότι είναι πλούσιος και ίσως και γενναιόδωρος. Επειδή όμως ελέχθη από τον Πρόεδρο του Συναγερμού ότι και κάποιο άλλο κόμμα ... θέλω υπεύθυνα να δηλώσω ότι αυτό το άλλο κόμμα σίγουρα δεν είναι η ΕΔΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να διευκρινίσω ..

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Όχι, δε χρειάζεται. Δεν είναι η ΕΔΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν είναι το δικό σας κόμμα.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ασφαλέστατα δεν είναι. Ασφαλέστατα δεν είναι, γιατί δεν μπορούσε να είναι. Γιατί και χωρίς να ξέρω περί Βιντζηλαίου, πάλι δε ζήτησα οποιαδήποτε οικονομική ενίσχυση από αυτή την πλευρά. Επομένως, δεν μπορούσε ποτέ να είναι. Και εμένα με βάζει σε σοβαρές σκέψεις, γιατί δεν μπορεί να δίνονται, αν δόθηκαν τεράστια ποσά, χωρίς να υπάρχει ένα αλλότριο ελατήριο, τουλάχιστον από τον δίδοντα. Γι' αυτό ναι, πρέπει εδώ αυτό το πράγμα να διερευνηθεί κάπως πιο σοβαρά.

Ούτε οι αγαθοεργίες του Παπαδόπουλου εμένα με κάνουν να δώσω άφεση αμαρτιών, για το γεγονός ότι από όλη την Ελλάδα διάλεξε τον Βιντζηλαίο για υπεύθυνο των επιχειρήσεών του. Αυτό πολύ φοβούμαι ότι -λυπούμαι που μιλώ για έναν άνθρωπο ο οποίος είναι τώρα νεκρός- πολύ φοβούμαι ότι δεν αφήνει καλή φήμη για το νεκρό Γιάγκο Παπαδόπουλο.

Ναι, πρέπει να γίνει απολογία για το σφάλμα. Αλλά πρέπει να γίνει απολογία στα μέτρα της. Να γίνει. Ήταν σφάλμα. Έστω κι αν δεχτώ τα δικαιολογητικά που δίνει ο Πρόεδρος ότι "το έκαμα από ανθρωπιστικά ελατήρια ή για να μη φανεί ότι επειδή βοήθησε τον αντίπαλό μου, δεν ήθελα να θεωρηθώ μικρός". Αυτά για μένα δεν ευσταθούν. Είναι σφάλμα, είναι παράπτωμα και στα παραπτώματα κανείς δεν είναι άσχημο να απολογείται. Δε βουλευτήκαμε εμείς με μισόλογα, γιατί εμείς με μισόλογα δεν βουλευόμαστε ποτέ. Αλλά πολύ φοβούμαι ότι ο τρόπος με τον οποίο ο Γενικός

Γραμματέας του ΑΚΕΛ προσπάθησε να εμπλέξει την ΕΔΕΚ στο θέμα, ήταν αυτό που ήθελε απλώς να μας υποδείξουν τι πρέπει να κάνουμε σε κάθε περίπτωση. Απαντώ: Η ΕΔΕΚ είναι αυτόνομη και τις δικές μας αποφάσεις εμείς τις παίρνουμε και τις παίρνουμε, όπως εμείς σταθμίζουμε τα γεγονότα για κάθε γεγονός, μικρό ή μεγάλο. Και αυτό να γίνει πια σαφές ότι κανείς δεν υποδεικνύει στον άλλο τι πρέπει να κάνει. Ο λαός κρίνει όλους. Και αν πρόκειται να μιλούμε για αντιχουντική δράση, ο λαός μας έκρινε ήδη και η ιστορία.

Προσπάθησα να συγχωρήσω αυτή τη Βουλή. Δεν ήταν παράπτωμα, ήταν έγκλημα, όταν, ενώ μας είχαν σπάσει στο ξύλο συντεταγμένοι από έλληνες αξιωματικούς την 1η του Απρίλη, αυτή η Βουλή όχι μονάχα δε μας έδωσε υποστήριξη, αλλά μας φίμωσε. Και είπα φτάνει, δεν πειράζει, δε θα πηγαίνω συνεχώς πίσω σε όλα αυτά τα γεγονότα. Ναι, μείναμε μόνοι τότε. Ήταν πολύ βαριά η ερημιά να αγωνίζεται τότε κανείς ενάντια στη χούντα, γιατί εμείς με κανένα χουντικό, με κανένα, δεν είχαμε σχέσεις, εκτός από τις σχέσεις εχθρότητας. Με κανένα. Και επαναλαμβάνω, με κανένα.

Δε νομίζω πως πρέπει να λήξει αυτό το θέμα έτσι. Εγώ πιστεύω ότι πρέπει να γίνει μια ad hoc επιτροπή της Βουλής η οποία να εξετάσει το σύνολο των θεμάτων που εγείρονται από αυτό το θέμα της επίσκεψης του κ. Βιντζηλαίου στην Κύπρο. Αν εγώ γνώριζα την εδώ παρουσία του, εγώ θα παραβίαζα το νόμο και θα χειροδικούσα, αν γνώριζα την εδώ παρουσία του. Δεν την γνώριζα, δυστυχώς. Διότι θα ήθελα να πάω στο δικαστήριο. Γιατί είχα ζητήσει πλέον από τον κ. Βιντζηλαίο, όσο μπορούσα, να πληρώσει για τα εγκλήματά του. Όμως για όλα πρέπει να υπάρχει το μέτρο. Για όλα πρέπει να υπάρχει η λογική. Για όλα θα πρέπει το έγκλημα και η τιμωρία να είναι ανάλογα. Ένα παράπτωμα τιμωρείται ως παράπτωμα. Μια παράλειψη τιμωρείται ως

παράλειψη. Κι εγώ δε θα δεχθώ από κανένα ούτε μαθήματα αντιχουντισμού ούτε μαθήματα πολιτικο-ηθικών αξιών, γιατί εξετάσεις δίνονται την ώρα της κρίσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης. Κύριε Κατσουρίδη, επειδή ... Αν μου επιτρέπετε.

Επειδή, έχω ανειλημμένη υποχρέωση και θα ήθελα οπωσδήποτε να ακούσω τι θα πείτε, αν είναι δυνατό, ζητώ χάριν του διαλόγου, να αναβληθεί για την επόμενη Πέμπτη, ίσως να είστε ακόμα πιο τεκμηριωμένος, αν θέλετε, για να μου δοθεί και εμένα η ευκαιρία να σας ακούσω, αλλά και το δικαίωμα της απάντησης.

Ναι, κύριε Χριστόφια.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι σεβαστή η πρόταση, εισήγηση να ακούσουμε ο ένας τον άλλο μέχρι τέλους και εύχομαι και ελπίζω να βγουν κάποια διδάγματα και κάποια συμπεράσματα. Δε θα δευτερολογήσω αυτή την ώρα. Εγώ συμφωνώ με τον κ. Λυσσαρίδη να γίνει ad hoc επιτροπή, η οποία να ασχοληθεί και με έρευνα σε βάθος των εξόδων του κάθε υποψηφίου στις προεδρικές εκλογές και από πού έχει αντλήσει αυτά τα έσοδα. Δεν είναι δύσκολο να γίνει αυτό το πράγμα. Για να φανεί διάφανα στο λαό ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνεστε ότι δεν μπορούμε να σμίξουμε τα δύο θέματα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

... ποια είναι η πραγματικότητα.

Νομίζω ότι το κύριο θέμα της ομιλίας σας ήταν αυτή η ανάμειξη και τι ξόδεψε ο καθένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με συγχωρείτε, δεν έπρεπε να σας διακόψω.

Είναι χάριν, αν θέλετε, τάξεως αν θέλουμε πράγματι μια έρευνα περί των υποψηφίων, θα πρέπει να είναι άλλο το αντικείμενο. Ο συσχετισμός είναι λόγω σχέσεων ... Είναι θέμα δικό σας, όπως θέλετε προχωρήστε. Απολογούμαι που ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς δυο λόγια. Εγώ βγήκα και είπα ότι είναι σκάνδαλο, πολιτικό σκάνδαλο, ηθικό σκάνδαλο, γιατί επιτράπη στον Βιντζηλαίο να έρθει στην Κύπρο από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Η δική σας η απάντηση δεν ήταν ότι “κύριε, δεν ήταν σκάνδαλο, καλά έκανε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας”. Η δική σας η απάντηση ήταν “καλά έκανε, γιατί ο Γιάγκος Παπαδόπουλος χρηματοδότησε τον υποψήφιο που υποστήριξε το ΑΚΕΛ”. Κατά συνέπεια, εγώ ζητώ, με βάση τη δική σας την τοποθέτηση, να γίνει ad hoc επιτροπή και έρευνα μέχρι το τελευταίο καπίκι, μέχρι το τελευταίο σεντ, από πού πήρε τα λεφτά ο κάθε υποψήφιος, όλοι οι υποψήφιοι και οι εφτά που ήταν, πώς τα ξόδεψε πού τα ξόδεψε αυτά τα λεφτά. Έτσι διαφάνεια, αφού θέλουμε να μιλούμε για μεγάλα λεφτά και για σκάνδαλα να τα πούμε, να τα πούμε να τα ακούσει ο κόσμος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, η συνεδρία της Βουλής αναβάλλεται για την επόμενη Πέμπτη, στις 4.00 η ώρα με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Εντάξεως Έκτακτων Υπαλλήλων στην Αρχή Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1998.
- 2) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 3) Ο περί Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως εις Αναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

- 4) Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Αναπομπή).
- 5) Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997. (Πρόταση νόμου).
- 6) Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Έλεγχος Ζιβανίας) Κανονισμοί του 1998.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) “Η κάθοδος του γνωστού χουντικού, Εοκαβηταζή πραξικοπηματία Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο και η παραβίαση των δημοκρατικών θεσμών και των νόμων της Δημοκρατίας από τους κυβερνώντες”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Δημήτρη Χριστόφια εκ μέρους της κοινοβουλευτικής του ομάδας). (8.10.1998). (Συνέχιση της συζήτησης).
- 2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Ποια η στρατηγική και τα σχέδια δράσης που ανέπτυξε η κυπριακή κυβέρνηση και ποια μέτρα πήρε, μέσα στα πλαίσια των υποχρεώσεων της, δυνάμει της διακήρυξης του Πεκίνου και του προγράμματος δράσης που ομόφωνα υιοθετήθηκε από τις κυβερνήσεις που συμμετείχαν στην Τέταρτη Παγκόσμια Διάσκεψη για τις Γυναίκες στο Πεκίνο το Σεπτέμβριο του 1995”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του μέλους της Βουλής κ. Ανδρούλας Βασιλείου). (27.11.1997).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Ίατρικό απόρρητο και παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ασθενών”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Κυριάκου Τυρίμου). (4.5.1998). (Συνέχιση της συζήτησης).

- 4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η συνεχιζόμενη καταστροφή και η ανάγκη προστασίας και αξιοποίησης των κατοικιών της κοινότητας Πάνω Αμιάντου και των εγκαταστάσεων του μεταλλείου, οι προθέσεις της κυβέρνησης και τυχόν ευθύνες που προκύπτουν”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Δημήτρη Ηλιάδη και Γιαννάκη Θωμά). (8.4.1997).

- 5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Επέμβαση στο Δασούδι Λεμεσού και περιβαλλοντικές επιπτώσεις”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Γιαννάκη Θωμά). (10.12.1996).

- 6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Η προσαγωγή σε δίκη του Κούρδου αγωνιστή Aziz (Ramazan Celik) με την κατηγορία της άγρας πελατών για πώληση του περιοδικού ‘Φωνή του Κουρδιστάν’”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (27.4.1998).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

(Ωρα λήξης: 6.50 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θωμά Γιαννάκης

Ιωαννίδης Ουράνιος

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος

Κιττής Στάθης

Κληρίδου Καίτη

Κυπριανού Μάρκος

Λιλλήκας Γιώργος

Λυσσαρίδης Βάσος

Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Γιαννάκης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλιάς
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παπαδόπουλος Τάσος
Παπακώστας Κώστας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χατζηγεωργίου Γεώργιος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χριστόφιας Δημήτρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πετρός

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Αναβολή ύστερα από συζήτηση (Γ. Αγαπίου, Αλ. Γαλανός, Ι. Μακρίδης, Τ. Παπαδόπουλος και Π. Δημητρίου) του θέματος “Ο περί Εντάξεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στην Αρχή Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1998”.
- 2) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Διορισμού Εκτάκτων Υπαλλήλων στο Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων του 1998” οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγινε (Τ. Παπαδόπουλος, Π. Δημητρίου, Α. Αντωνίου, Β. Λυσσαρίδης, Αλ. Γαλανός, Ν. Πιπτοκοπίτης, Ν. Κατσουρίδης και Μ. Ματσάκης) και ψήφισή του σε νόμο.
- 3) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμος (Αρ. 2) του 1998”, οι σύντομες αναφορές που έγιναν (Αλ. Γαλανός, Β. Λυσσαρίδης, Α. Φιλίππου, Χρ. Πουργουρίδης, Προεδρεύων, Τ. Παπαδόπουλος, Α. Βασιλείου, Α. Αντωνίου, Μ. Ματσάκης) και ψήφισή του σε νόμο.
- 4) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή της σε νόμο.
- 5) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Πωλήσεως Οινοπνευματωδών Ποτών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997” και ψήφισή του σε νόμο.
- 6) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας - Θέσεις Νοσηλευτικού Λειτουργού και Νοσοκόμου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998” και έγκρισή τους.
- 7) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος - Θέση Λειτουργού Φυσικού Περιβάλλοντος (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998” και έγκρισή τους.

- 8) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998” οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγινε (Αρ. Γεωργίου, Ι. Μακρίδης) και έγκρισή τους.
- 9) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Δημοσίας Υπηρεσίας (Χρόνος Εργασίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998” και έγκρισή τους.
- 10) Κατάθεση Νομοσχεδίων, Εγγράφων και Κανονισμών.
- 11) Ερωτήσεις Βουλευτών (Ο έλεγχος φαρμακευτικών σκευασμάτων - Η κατεδάφιση αμυντικού πολυβολείου της Εθνικής Φρουράς στο Λατσί της Πάφου - Η έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού στο Κτηματολόγιο Πάφου - Η καθυστέρηση στη δημοσίευση του χωροταξικού σχεδίου της περιοχής του Συμβουλίου Βελτιώσεως Παλιομετόχου).
- 12) Απαντήσεις Υπουργών σ’ ερωτήσεις Βουλευτών (Η τοποθέτηση του Σέργιου Σαμουήλ στο γραφείο Μελετών Κυπριακού του Υπουργείου Εξωτερικών - Το θέμα των αντιρρησιών συνείδησης στην εκτέλεση στρατιωτικής θητείας - Η λήψη δικαστικών μέτρων για παράνομες κατασκευές στους οικισμούς Τσιακκιλερό και Κόκκινες στη Λάρνακα - Η αναδόμηση των κυβερνητικών οικισμών χαλίτικης γης Ορμήδειας, Λιοπετρίου, Φρενάρους και Σωτήρας - Η όδευση του δρόμου Σίμου - Αγίου Δημητρίου - Η ασφαλτόστρωση του δρόμου Λυσού-Σταυρού της Ψώκας - Το αίτημα της κοινότητας Περιστερώνας για επιδιόρθωση και επάλειψη με πρέμιξ του δρόμου Σκούλλη - Περιστερώνας - Η επίστρωση με μπετόν του δρόμου Μηλιού Ακουρδάλιας - Η επίστρωση με άσφαλτο του δρόμου Σίμου-Σκάρφου-Φιλούσας - Η ύδρευση της κοινότητας Δρυνιάς - Το νηπιαγωγείο Κονιών - Η εκκλησία του Αγίου Ιλαρίωνα στην Επισκοπή Πάφου - Η κατακύρωση προσφοράς για αγορά αυτοκινήτων από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου - Το κτίριο της

παιδικής λέσχης στον Οικισμό “Ζήνων” στη Λάρνακα - Η μετάθεση της Γ/ΕΑ 5942
Μαρίας Κιτίπου)

- 13) Οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγινε (Δ. Χριστόφιας, Ν. Αναστασιάδης, Ν. Κατσουρίδης και Β. Λυσσαρίδης) πάνω στο θέμα “Η κάθοδος του γνωστού χουντικού, Εοκαβητατζή πραξικοπηματία Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο και η παραβίαση των δημοκρατικών θεσμών και των νόμων της Δημοκρατίας από τους κυβερνώντες”.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 5ης Νοεμβρίου 1998

(Ωρα έναρξης: 4.15 μ.μ.)

Αρ. 6

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους κυρίους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αγαπητοί συνάδελφοι, υπάρχει ένα νομοσχέδιο, το οποίο θα πρέπει να κηρυχθεί επείγον και θα συζητηθεί στη σημερινή συνεδρία. Θα αρχίσουμε, επομένως, με το Κεφάλαιο Β΄, κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων. Το νομοσχέδιο αυτό είναι “Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών (Τροποποιητικός) (Αρ.2) Νόμος του 1998”, το οποίο παραπέμπεται στην Επιτροπή Εσωτερικών και παρακαλώ να το μελετήσει το ταχύτερο ...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, λίγο πιο δυνατά. Έχουμε βαρηκοΐα μερικοί, λίγο πιο δυνατά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να το φέρω πιο κοντά. Λέω, υπάρχει ένα νομοσχέδιο το οποίο είναι επείγον και κατατίθεται τώρα. Είναι “Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών (Τροποποιητικός) (Αρ.2) Νόμος του 1998” και παρακαλείται η Επιτροπή Εσωτερικών να συνέλθει το ταχύτερο, κατά τη διάρκεια της συνεδρίας μας αυτής της σημερινής, να το μελετήσει και να υποβάλει την έκθεση. Επομένως, προχωρούμε στην κατάθεση γενικά όλων των νομοσχεδίων, προτάσεων νόμων και εγγράφων που περιέχονται στο Κεφάλαιο Β΄.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 1) Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 2) Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ.2) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 3) Ο περί Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 4) Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ.2) Νόμος του 1998.
Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ.4) του 1998.
Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 6) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ.3) του 1998.
Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 7) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ.2) του 1998.
Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ.5) του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Οι περί Τμήματος Γεωργίας-Θέσεις Ανώτερου Γεωργικού Επιθεωρητή και Ανώτερου Κτηνοτροφικού Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 12) Έγγραφο που αφορά την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 13) Έγγραφα (Αρ. Θ.29/98-Θ.31/98) που αφορούν την εξαίρεση από την αναστολή πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τον περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο αρ.33(1) του 1995.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου.

- 14) Ο περί Εντάξεως Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Ισίδωρο Μακρίδη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου, και τους κ. Αβραάμ Αντωνίου και Νίκο Μουσιούττα, βουλευτές εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15) Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ.4) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Ισίδωρο Μακρίδη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου, και τους κ. Αβραάμ Αντωνίου και Νίκο Μουσιούττα, βουλευτές εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16) Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ.2) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Α', νομοθετική εργασία.

Το πρώτο θέμα είναι "Ο περί Εντάξεως Έκτακτων Υπαλλήλων στην Αρχή Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1998". Υπενθυμίζω ότι το νομοσχέδιο αυτό συζητήθηκε και στην προηγούμενη συνεδρία και παραπέμφθηκε στην Επιτροπή Νομικών για εξέταση της συνταγματικής του πτυχής.

Παρακαλώ τον πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών να διαβάσει την έκθεση. Αντιλαμβάνομαι απουσιάζει, αλλά η κυρία Κληρίδου θέλει να ... Ναι, παρακαλώ.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Είναι ομόφωνη, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΕΝΤΑΞΕΩΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ
ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούππας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 23 Οκτωβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και της Αρχής Λιμένων Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η μονιμοποίηση αναδρομικά μιας μικρής ομάδας έξι έκτακτων υπαλλήλων που υπηρετούν στην Αρχή Λιμένων Κύπρου στη θέση λιμενικού λειτουργού 2ης τάξης.

Ο κατά παρέκκλιση της νενομισμένης διαδικασίας διορισμός υπαλλήλων στην Αρχή Λιμένων υπαγορεύεται από την ανάγκη της οριστικής άρσης μιας άδικης κατάστασης, στην οποία η ομάδα αυτή των έξι έκτακτων υπαλλήλων της Αρχής Λιμένων Κύπρου έχει περιέλθει χωρίς δική της υπαιτιότητα. Ειδικότερα και σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους αρμοδίους, το Ανώτατο Δικαστήριο ακύρωσε το διορισμό αριθμού λιμενικών λειτουργών 2ης τάξης, που είχαν διοριστεί στην Αρχή στις 2 και στις 15 Μαΐου 1991 από το διοικητικό συμβούλιο της Αρχής Λιμένων. Η Αρχή, στη συνέχεια, για να καλύψει τις υπηρεσιακές της ανάγκες, προσέλαβε τους υπαλλήλους αυτούς σε έκτακτη βάση. Πρόσφατα η Αρχή επανεξέτασε το όλο θέμα κάτω από το πρίσμα της εν λόγω δικαστικής απόφασης και επέλεξε για διορισμό αναδρομικά από τις 2 Μαΐου 1991 τους κατά την κρίση της οκτώ καταλληλότερους υποψηφίους. Σημειώνεται ότι έξι λιμενικοί λειτουργοί 2ης τάξης, των οποίων ο διορισμός ακυρώθηκε και οι οποίοι υπηρετούν σε έκτακτη βάση, δεν έχουν περιληφθεί στους διορισθέντες. Στη συνέχεια η Αρχή και ύστερα από υπόδειξη της αρμόδιας κοινοβουλευτικής υπεπιτροπής της Βουλής, η οποία ασχολείται με τα αιτιολογικά σημειώματα για την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων, αποφάσισε την προώθηση της διαδικασίας για τον αναδρομικό διορισμό των πιο πάνω έξι έκτακτων λιμενικών λειτουργών 2ης τάξης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως των πιο πάνω και λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τη θέση της αρμόδιας υπεπιτροπής της Βουλής που ασχολείται με τα θέματα πρόσληψης ή της παράτασης υπηρεσιών των υπηρετούντων έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία και τους ημικρατικούς οργανισμούς, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου

και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την οριστική ρύθμιση της πιο πάνω κατάστασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει κανείς που θέλει να λάβει το λόγο; Ναι, παρακαλώ, ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ ζήτησα την αναβολή της συζήτησης από την περασμένη συνεδρία, γιατί είχα την εντύπωση ότι δυνατόν να υπήρχε συνταγματικό κώλυμα στην ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου. Αυτός ήταν ο μοναδικός μου σκοπός και η έγνοια μου ήταν να μην ψηφίσουμε ένα νόμο, τον οποίο θα κήρυττε αργότερα το Ανώτατο Δικαστήριο αντισυνταγματικό. Δεν είχα ένσταση στην ψήφιση νομοσχεδίου και γι' αυτό το αναφέρω· τα λέγω αυτά τα λόγια γιατί έχω παρεξηγηθεί από εκείνους που ενδιαφέρονται γι' αυτές τις θέσεις. Δεν είχα ένσταση στην ψήφιση του νομοσχεδίου, η έγνοια μου ήταν να γίνει το νομοσχέδιο πιο δυνατό και όχι αντισυνταγματικό. Γι' αυτό το λόγο επανεξετάσθη από την Επιτροπή Νομικών, η οποία με τη βοήθεια του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν ήταν αντισυνταγματικό και θα ψηφιστεί από όλα τα μέλη της Βουλής, συμπεριλαμβανομένης και της κοινοβουλευτικής μου ομάδας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχει άλλος ομιλητής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Προϋποθέσεις ένταξης στην Αρχή Λιμένων Κύπρου. Άρθρο 3.

Διορισμός. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εντάξεως Έκτακτων Υπαλλήλων στην Αρχή Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 2 θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι "Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ
ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ (ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΟΥ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ)
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούττας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 23 και 30 Οκτωβρίου 1998. Στο στάδιο της μελέτης του υπό αναφορά νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Υγείας και του Συνδέσμου Ασφαλιστών Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) Νόμου, έτσι ώστε να αυξηθούν τα ποσά, τα οποία καταβάλλουν οι ασφαλιστικές εταιρείες στα νοσοκομεία για περίθαλψη θυμάτων τροχαίων ατυχημάτων.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, όταν γίνεται οποιαδήποτε πληρωμή από ασφαλιστή σε οποιοδήποτε πρόσωπο, είτε με είτε χωρίς παραδοχή ευθύνης, με βάση ή ως συνέπεια ασφαλιστηρίου που εκδόθηκε σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτή, σχετικά με το θάνατο ή σωματική βλάβη οποιουδήποτε προσώπου το οποίο είχε νοσηλευθεί σε νοσοκομείο εξαιτίας τροχαίου ατυχήματος, τότε ο ασφαλιστής υποχρεούται να πληρώσει στο νοσοκομείο και τα νοσήλια για την περίθαλψη του θύματος. Με βάση την ίδια νομοθεσία, το ποσό που ο ασφαλιστής υποχρεούται να καταβάλει δεν υπερβαίνει τις £50 για κάθε πρόσωπο που έτυχε περίθαλψης ως εσωτερικός ασθενής και τις £5, αν το πρόσωπο αυτό ήταν εξωτερικός ασθενής. Τα ποσά αυτά θεωρούνται εντελώς ανεπαρκή, με βάση τη σημερινή πραγματικότητα, γι' αυτό κρίνεται σκόπιμη η αναθεώρησή τους, έτσι ώστε το δημόσιο να ανακτή κάποιο μέρος των εξόδων με τα οποία επιβαρύνθηκε για περίθαλψη θυμάτων τροχαίων ατυχημάτων. Με τις προτεινόμενες αυξήσεις, τα πιο πάνω ποσά καθορίζονται σε £1.000 για κάθε εσωτερικό ασθενή και σε £100 για κάθε εξωτερικό ασθενή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη σύμφωνη γνώμη του Συνδέσμου Ασφαλιστών Κύπρου για το υπό συζήτηση νομοσχέδιο και το γεγονός ότι τα μέχρι σήμερα ισχύοντα ποσά είναι πράγματι πολύ χαμηλά, υιοθετεί τους σκοπούς του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είναι κατά σύμπτωση που μιλώ για δύο νομοσχέδια συνέχεια, κύριε Πρόεδρε. Ο Νόμος περί Υποχρεωτικής Ασφάλειας υποχρεώνει τις ασφαλιστικές εταιρείες όπου προβαίνουν σε πληρωμή αποζημιώσεως στο θύμα, δηλαδή εκεί που υπάρχει υποχρέωση, να πληρώσουν και ένα μέρος των εξόδων του θύματος στο νοσοκομείο. Η υποχρέωση αυτή είναι προς το νοσοκομείο. Δηλαδή το νοσοκομείο θα μπορούσε, όταν υπάρχει ένα δυστύχημα στο οποίο ευθύνεται ο ασφαλισμένος, να αποταθεί ή να ζητήσει απευθείας από την ασφαλιστική εταιρεία ποσό μέχρι £50. Το νομοσχέδιο που συζητούμε σήμερα αυξάνει το ποσό αυτό σε £1.000 και όλοι το καλωσορίζουμε, γιατί σκοπός του είναι να μην επωφελούνται οι ασφαλιστικές εταιρείες των νοσηλίων που προσφέρει το νοσοκομείο και η κυβέρνηση και να πληρώνουν ένα ποσό μέχρι £1.000. Εκείνο για το οποίο έχω εγερθεί να μιλήσω είναι γιατί το ποσό των £50, από τη μακρόχρονη μου επαγγελματική πείρα, ουδέποτε ζητήθηκε από το κράτος. Ουδέποτε επαναλαμβάνω, ουδέποτε. Επομένως, η επιτυχία δεν είναι να ψηφίσουμε ένα νομοσχέδιο που σκοπό έχει να εμπλουτίσει τα ταμεία του κράτους μόνο. Η επιτυχία θα είναι, αν το κράτος ενδιαφερθεί να εισπράττει αυτά τα χρήματα. Και, παρ' όλο που θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο όπως έχει, πιστεύω πως, είτε με κανονισμούς είτε με κάποια τροποποίηση αργότερα ... Ε, δεν μπορώ ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ησυχία.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ :

Δε σας ενδιαφέρει φαίνεται η παρεμβολή μου. Δεν ακούν. Εντάξει.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Αγαπίου, απολογούμαι. Ο συνάδελφος έχει μια παρατήρηση στα όσα λέτε και προσπαθούσα να του εξηγήσω ότι είναι σωστά που τα λέτε. Αν θέλετε, να σιωπήσω.

(Γέλια.)

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Επαναλαμβάνω, είτε με κανονισμούς είτε με κάποια τροποποίηση του νομοθετήματος αργότερα, πρέπει να εξευρεθεί τρόπος που, όταν εισέρχεται ένας τραυματίας στο νοσοκομείο από τροχαίο ατύχημα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ησυχία. Σας παρακαλώ!

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

... να εξευρίσκεται τρόπος που να ειδοποιείται η ασφαλιστική εταιρεία για το συμβάν και την υποχρέωσή της, όταν υπάρχει υποχρέωση, να πληρώνεται από την ασφαλιστική εταιρεία το ποσό αυτό. Διαφορετικά, κύριε Πρόεδρε, αν είναι απλώς για να ψηφίσουμε αυτό το νομοθέτημα και να μείνει εκεί στα χαρτιά, όπως έμεινε και το Κεφάλαιο 333, άρθρο 4, υποπαράγραφος 2, που επαναλαμβάνω ποτέ δε ζητήθηκε από το κράτος αυτό το ποσό, τότε το νομοθέτημα θα είναι άνευ σημασίας. Πρέπει να το κάνουμε όμως ξεκάθαρο ότι αυτό είναι ένα δικαίωμα το οποίο θα έχουν οι ασφαλιστικές εταιρείες, συγγνώμη, που θα έχει το κράτος εναντίον των ασφαλιστικών εταιρειών. Και στις περιπτώσεις εκείνες που δε θα υπάρχει κάλυψη, διότι δε θα ευθύνεται ο οδηγός ή

για οποιοδήποτε άλλο λόγο, η ασφαλιστική εταιρεία δε θα είναι υπόχρεη να πληρώσει, αυτό το ποσό δε θα το πληρώνει ο τραυματίας, αν υπό άλλες συνθήκες δε θα πλήρωνε. Επαναλαμβάνω όμως ότι είναι ανάγκη να εξευρεθεί τρόπος είσπραξης αυτού του ποσού είτε με τροποποίηση του νομοθετήματος αργότερα είτε με κανονισμούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κύριος ... Παρακαλώ;

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήθελα απλώς να πληροφορήσω τον κ. Αγαπίου ότι εκείνο που μας ελέχθη στην Επιτροπή Οικονομικών ήταν ότι ακριβώς, επειδή επρόκειτο περί μηδαμινού ποσού το μέχρι £50, τα διοικητικά έξοδα και η διαδικασία για είσπραξη αυτού του ποσού θα ήταν περισσότερα από αυτό τούτο το ποσό. Και έτσι έμεναν ανείσπρακτα και πράγματι, ναι, προς όφελος των ασφαλιστικών εταιρειών. Όμως με τη νέα διευθέτηση πιστεύω πως θα αξίζει τον κόπο να διεκδικηθούν τα δικαιώματα του κρατικού νοσοκομείου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Είχε ζητήσει ο κ. Λυσσαρίδης το λόγο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, με συγχωρείτε κύριε Λυσσαρίδη.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ασφαλέστατα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ήσουν λίγο κρυμμένος. Με συγχωρείς.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ασφαλέστατα ο στόχος αυτού του νόμου είναι αυτό που έχει εκφράσει ο κ. Αγαπίου, ότι ο στόχος δεν είναι να κάνουμε το νόμο, ο στόχος είναι να εισπράττονται αυτά τα ποσά. Γι' αυτό, ναι, εγώ επιμένω ότι με κανονισμούς πρέπει να τεθεί και μάλιστα, αν οι αρμόδιοι για να τα εισπράξουν καθυστερούν, τότε να είναι πειθαρχικό αδίκημα. Δεν είναι δυνατόν από οιαδήποτε καθυστέρηση αρμοδίων οργάνων να παραμένουν ανείσπρακτα ποσά προς την κυβέρνηση. Τι γίνεται με τα πρόστιμα δηλαδή; Θα είναι εις τη διάθεσιν του οιαδήποτε αστυνομικού οργάνου, αν θα εισπραχθεί ή αν δε θα εισπραχθεί πρόστιμο, ή του οιαδήποτε διοικητικού οργάνου; Και εδώ νομίζω ότι πρέπει να είμαστε σαφείς, ότι παράλειψη συμμόρφωσης προς αυτό το νόμο που κάνουμε σήμερα αποτελεί πλημμέλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα αυτό το έχουμε μελετήσει στην Επιτροπή Ελέγχου της Βουλής σε αρκετές συνεδρίες και το νομοσχέδιο αυτό είναι ύστερα από υπόδειξη της Επιτροπής Ελέγχου που κατατέθηκε και χαίρομαι γιατί η κυβέρνηση αποφάσισε να καλύψει αυτό το κενό που υπήρχε. Σίγουρα το πρόβλημα είναι πολύ μεγαλύτερο από όσο φαίνεται, από τα όσα έχει πει ο κ. Αγαπίου και οι άλλοι συνάδελφοι που είναι εντελώς βάσιμα. Αρκεί να αναφέρω ότι υπάρχουν περιπτώσεις αλλοδαπών που τραυματίζονται σε τροχαίο δυστύχημα -δεν αναφέρομαι στους Κυπρίους που ενδεχόμενα να δικαιούνται κάποιας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης δωρεάν ή όχι- και ενώ τυγχάνουν θεραπείας στα νοσοκομεία, που στο τέλος της ημέρας μπορεί να ανέρχεται σε μερικές δεκάδες χιλιάδες λίρες, σε καμιά περίπτωση οι ασφαλιστικές εταιρείες δεν καλούνται να καταβάλουν αυτή την αποζημίωση πίσω στο κράτος. Έχουμε εισηγηθεί πρακτικούς τρόπους. Ένας από τους τρόπους που εισηγηθήκαμε,

που πιστεύουμε ότι μπορεί να δώσει κάποια λύση στο πρόβλημα, είναι, όταν θα ζητά το ιατρικό πιστοποιητικό ο δικηγόρος, που βάσει του οποίου θα μπορέσει να αποταθεί στην ασφαλιστική εταιρεία για να εισπράξει τις αποζημιώσεις του πελάτη του, να μην εκδίδεται το ιατρικό πιστοποιητικό, αν δε γίνει και κάποια ρύθμιση των ιατρικών εξόδων προς το κράτος. Και πιστεύω ότι αυτός είναι ένας αρκετά αποτελεσματικός τρόπος, διότι με αυτό τον τρόπο θα διασφαλίζεται ότι θα εισπράττεται το λαβείν του κράτους. Νομίζω ότι προς την κατεύθυνση αυτή, απ' ότι έχω πληροφορηθεί, το Υπουργείο Οικονομικών επεξεργάζεται κάποιες διαδικασίες. Εάν δε γίνει επεξεργασία αυτών των διαδικασιών, πολύ φοβούμαι ότι θα επιβεβαιωθούν αυτά που είπε ο συνάδελφος ο κ. Αγαπίου, ότι θα αυξηθούν μεν τα ποσά στο χαρτί, στην πράξη δε θα εισπράττονται όμως. Αν όμως έρθει και ο νέος κανονισμός, που πιστεύω, από την πληροφόρηση που μας έκαναν, θα είναι αρκετά σύντομα, τότε, ναι, με αυτό τον τρόπο -δε λέω ότι είναι ο μοναδικός τρόπος, υπάρχουν και άλλοι τρόποι- αλλά αυτός είναι ο μοναδικός με το χαμηλότερο κόστος, διότι μετατοπίζεται το βάρος πλέον στον άμεσα ενδιαφερόμενο για την καταβολή του ποσού. Και έτσι νομίζω ότι με την παρέμβαση της Επιτροπής Ελέγχου, που έκαμε έλεγχο σ' αυτό το θέμα, σύντομα τα έσοδα του κράτους θα αυξηθούν σημαντικά, γιατί μιλούμε για πολύ αξιόλογα ποσά που χάνονται και τα καρπούνται οι ασφαλιστικές εταιρείες. Δε μιλούμε για μικροποσά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός και μετά ο κ. Χριστοδουλίδης.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως ελέχθη και στην Επιτροπή, τα περισσότερα ... Έχει δίκαιο ο κ. Πουργουρίδης, αλλά θέλω να πω το εξής: Τα περισσότερα προβλήματα που δημιουργούνται λύνονται εξώδικα και βεβαίως θα βοηθήσει να λυθούν εξώδικα. Αλλά θα πω κάτι το πολύ βασικό, το οποίο πρέπει να αναφερθεί. Είναι ότι υπάρχει

διαβεβαίωση, και εδώ βλέπουμε το μεγάλο λάθος που δεν έγινε προηγουμένως ρύθμιση, ότι δεν πρόκειται να αυξηθούν τα ασφάλιστρα, έστω και αν τα ποσά έχουν εικοσαπλασιαστεί· που σημαίνει ότι υπήρχαν τεράστια περιθώρια και μπορούσε να είχε υπάρξει νομοθεσία πολύ προηγουμένως. Βλέπετε από £50 γίνονται £1.000, αλλά οι ασφαλιστές το δέχονται, που σημαίνει ότι υπήρχαν τεράστια περιθώρια και ότι κάπου το κράτος πρέπει να είναι περισσότερο διεκδικητικό. Αλλά, δυστυχώς, δεν υπάρχει εκείνο το διεκδικητικό κράτος υπέρ του πολίτη. Και δε μιλώ γι' αυτή την κυβέρνηση, μιλώ για τις κυβερνήσεις συνέχεια που πρέπει να είναι περισσότερο διεκδικητικές, όσον αφορά τα δικαιώματα του πολίτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Με την άδειά σας, κύριε Πρόεδρε, να κάνω κάποιες διορθώσεις. Η πρώτη αφορά τα ποσά τα οποία χάνει ετησίως το κράτος. Δεν πρόκειται για μερικές μικροχιλιάδες λιρών. Πρόκειται περί αρκετών δεκάδων μέχρι και εκατοντάδων χιλιάδων λιρών, όπως μας είχε τονίσει ο προηγούμενος Υπουργός Υγείας κατά την κατάθεση, παλαιότερα, του προϋπολογισμού. Μιλούμε για κάπου τριακόσιες με τετρακόσιες χιλιάδες λίρες το χρόνο που χάνονται προς όφελος όχι του λαού ή του κόσμου, αλλά προς όφελος των ασφαλιστικών εταιρειών. Το δεύτερο -για να είμαστε πλέον δίκαιοι- το κράτος και οι υπηρεσίες δημόσιας υγείας, το προσωπικό που ασχολείται με αυτά τα πράγματα απευθύνεται και απαιτεί την πληρωμή αυτών των χρημάτων και ουδείς εξέρχεται απ' αυτούς που έχουν τύχει της περίθαλψης των νοσοκομείων, ουδείς εξέρχεται, διότι δε στρέφεται η απαίτηση πρώτα απευθείας προς την ασφαλιστική εταιρεία, αλλά στρέφεται η απαίτηση προς τον ασθενή. Ο ασθενής, όταν πληροφορηθεί ότι, για να βγει, χρειάζεται να πληρώσει εκατό, διακόσιες, τετρακόσιες λίρες για περίθαλψη λόγω του

ατυχήματος, τότε κάνει εκείνο που κάνει η τεράστια πλειοψηφία του κόσμου· φέρνει το άσπρο το χαρτί του μouxτάρη και πετυχαίνει ο ασθενής να μην πληρώσει. Ταυτόχρονα, η ασφαλιστική εταιρεία καρπούται αυτών των χρημάτων. Είναι ο ένας τρόπος. Ο δεύτερος, όταν αποταθεί πλέον το κράτος προς τις ασφαλιστικές εταιρείες μετά από αυτή τη διαδικασία, ποια απάντηση παίρνει; «Κύριε, η υπόθεση θα αχθεί ενώπιον της δικαιοσύνης». Σ' αυτή την περίπτωση αφορά πέραν της μιας ασφαλιστικής εταιρείας, οπότε θα περιμένει το κράτος έξι μήνες, ένα χρόνο, δύο, τρία, τέσσερα χρόνια, χάνεται η επαφή, ξεχνιέται η απαίτηση. Έτσι έχουν τα πράγματα, όπως μας είχαν δηλωθεί και στην Επιτροπή Υγείας. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Απλώς, κύριε Πρόεδρε, ήθελα να κάνω μια αναφορά στα ποσά. Επειδή, με την αναφορά ότι πολλαπλασιάστηκε το ποσό, εικοσαπλασιάστηκε και έφθασε τις £1.000, ίσως να φαίνεται τεράστιο ποσό. Πρέπει να σας πω ότι είναι, επεικώς, είναι πολύ χαμηλό αυτό το ποσό. Σήμερα μόλις ο Υπουργός Υγείας μας ανέφερε ότι το κόστος για τη μια κλίνη ενός νοσοκομείου, για να μένει κανείς μόνο σαν να μένει σε ξενοδοχείο στην κλίνη, είναι £150 την ημέρα, εκτός από την περίθαλψη, τα φάρμακα, τα χειρουργεία, τις νοσοκόμες κ.λπ. Μόνο για να μένει στο κρεβάτι, £150 την ημέρα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να χαιρετίσω την εισαγωγή του μέτρου και θα έλεγα ακόμα κάτι. Όσοι εκ των δικηγόρων κάποτε ασχοληθήκαμε και με τα δυστυχήματα ή και

τις ασφαλιστικές αποζημιώσεις καλά γνωρίζουμε ότι αυτό το ποσό, το οποίο εκ πενήντα λιρών γίνεται χίλιες, είναι στην ουσία μηδαμινό ή ανύπαρκτο, γιατί οποιοσδήποτε ασθενής που εισάγεται στο κρατικό νοσοκομείο εάν θέλει να μετατεθεί σε ιδιωτική κλινική, μπορεί για την ασφαλιστική εταιρεία να στοιχίσει τέσσερις και πέντε χιλιάδες. Συνεπώς το “χίλιες”, που είναι το μέγιστο, είναι το ελάχιστο που μπορεί. Δικηγόροι ασφαλιστικών εταιρειών, και πολύ σωστά προλόγησε ο κ. Αγαπίου ο οποίος έχει τεράστια πείρα πάνω στα θέματα, όπως και άλλοι συνάδελφοι, γνωρίζουμε πάρα πολύ καλά πόσες χιλιάδες μπορεί ένας λογαριασμός ιδιωτικής κλινικής, που είναι στην ευχέρεια του θύματος του οδικού δυστυχήματος να μετατεθεί εκεί, να προσπορίσει σε ιδιωτική κλινική, ποσό το οποίο αγογγύστως οι ασφαλιστικές εταιρείες πληρώνουν, διότι είναι υποχρεωμένες κατά νόμο να καλύψουν πέραν των άλλων και τα νοσήλια. Συνεπώς, εκείνο το οποίο απαιτείται σήμερα είναι ο μηχανισμός από πλευράς του κράτους, ώστε, μαζί με το ιατρικό πιστοποιητικό, να επισυνάπτονται και τα έξοδα νοσηλείας, τα οποία δε θα έπρεπε να περιορίζονται στις £1.000, αλλά, ανάλογα με το τι ελέχθη, ίσως στο πραγματικό κόστος. Είναι μέσα στις ευθύνες της ασφαλιστικής εταιρείας να καλύψει ημερομίσθια, νοσήλια, υλικές ζημιές ή άλλες, τις οποίες το θύμα του ατυχήματος υπέστη. Συνεπώς, χαιρετίζουμε, έστω και τώρα, την εισαγωγή αυτού του ποσού και αν είναι κάτι που θα ήθελα να προσθέσω είναι να επανεξεταστεί γιατί να μην αφήνεται ελεύθερο, ώστε, είτε δικαιούται δωρεάν είτε όχι, εφόσον είναι θύμα οδικού δυστυχήματος και την ευθύνη φέρει ο ασφαλισμένος, εφόσον είναι ασφαλισμένος, να καταβάλλεται το πλήρες ποσό από την ασφαλιστική εταιρεία. Εάν είναι ανασφάλιστος ο οδηγός, ο υπεύθυνος οδηγός που ενεπλάκη στο δυστύχημα και δικαιούται το θύμα του οδικού δυστυχήματος δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, τότε βεβαίως επανερχόμαστε στο καθεστώς όπως ισχύει για όλους τους πολίτες, εφόσον είναι ανασφάλιστοι, εφόσον είναι κάτω ενός ορίου εισοδήματος και δικαιούνται δωρεάν

ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Διαφορετικά, εγώ θα έλεγα ότι και οι χίλιες λίρες είναι πάρα πολύ ελάχιστες, σε σχέση με αυτά που υποχρεούνται οι ασφαλιστικές εταιρείες να πληρώνουν στους ιδιώτες κλινικάρχες, οσάκις θύμα οδικού δυστυχήματος εισάγεται και περιθάλπεται εις ανάλογον κλινική. Συνεπώς, ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, υπάρχει άλλος ομιλητής; Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Απολογούμαι γιατί δεν είχα λάβει μέρος καθόλου στη διαδικασία της επιτροπής και έτσι αντιλαμβάνομαι πόσο δυσχερές είναι για το Σώμα να παίρνει αποφάσεις, όταν και εφόσον υπάρχει ήδη μία ομόφωνη έκθεση της επιτροπής. Όμως, ειλικρινά διερωτώμαι: Γιατί η κυβέρνηση θα πρέπει να επιχορηγεί οιαδήποτε ασφαλιστική εταιρεία, αν το ποσό είναι πέραν των £1.000; Αυτό ομολογώ ότι δεν το αντιλαμβάνομαι, γι' αυτό, αν δεν υπάρχει ένσταση, εγώ θα έλεγα από σήμερα να λεχθεί ότι ολόκληρο το ποσό το οποίο οιοσδήποτε πολίτης θα πλήρωνε στο νοσοκομείο θα εισπράττεται από την ασφαλιστική εταιρεία, διότι, διαφορετικά, και πάλι θα έχουμε προβλήματα και δεν αντιλαμβάνομαι άλλωστε και την ηθική άποψη ότι ως τις £1.000 πληρώνει η ασφαλιστική εταιρεία. Και πέραν τούτου ποίος πληρώνει; Το κράτος επιχορηγεί την ασφαλιστική εταιρεία; Γι' αυτό νομίζω ότι πιο ορθό είναι από τώρα να πούμε οιοδήποτε ποσό πληρώνεται από την ασφαλιστική εταιρεία και από τον οδηγό, εφόσον η οικονομική κατάσταση του οδηγού, αν δεν υπάρχει ασφαλιστική εταιρεία, είναι τέτοια που μπορεί να πληρώσει. Το κράτος επιχορηγεί απλώς το φτωχό, αν τυχόν εκείνος είναι υπεύθυνος και δε θα πληρώσει άλλος, παρά εκείνος που έχει το πιστοποιητικό, εντάξει, σ' αυτή την περίπτωση να μην πληρώνει ο ασθενής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πρέπει να πω εδώ ότι οι £1.000, με τις £1.000 παρέχεται δικαίωμα στο νοσοκομείο να τις ζητήσει. Για ολόκληρο το ποσό της θεραπείας, όπου και να γίνει, είτε στην κλινική είτε στο νοσοκομείο, ευθύνη έχει ο τραυματίας στον οποίο εκδίδεται μια χρέωση. Ο τραυματίας όμως έχει το δικαίωμα εκείνη τη χρέωση να τη ζητήσει από την ασφαλιστική εταιρεία, δυνάμει του περί Υποχρεωτικής Ασφάλειας Νόμου. Εδώ γίνεται μια εξαίρεση και δίνεται στο νοσοκομείο το δικαίωμα να ζητήσει απευθείας, χωρίς να χρεώσει τον τραυματία. Δε σημαίνει ότι περιορίζεται το δικαίωμα του κράτους στις £1.000. Το δικαίωμα του κράτους να ζητήσει από την ασφαλιστική εταιρεία απευθείας τις £1.000 είναι που προβλέπει το νομοσχέδιο, χωρίς να περιορίζεται όμως το δικαίωμά του να ζητήσει και τα υπόλοιπα νοσήλια από τον τραυματία, ο οποίος με τη σειρά του δικαιούται να πάει σε ασφαλιστική εταιρεία. Εξέφρασα προσωπικά αυτή την άποψη, ότι έπρεπε να καλυφθεί ολόκληρο το ποσό. Δηλαδή, εκεί όπου υπάρχει ευθύνη της ασφάλειας να πληρώσει, να πληρώσει ολόκληρο το ποσό του νοσοκομείου. Όμως, υπάρχει η εξής αντίδραση ή δικαιολογία: Επειδή καθορίστηκαν από τη Βουλή τα δικαιώματα των ασφαλιστικών εταιρειών, αφού λήφθηκαν υπόψη ορισμένοι παράγοντες, μεταξύ των οποίων και τα νοσήλια του νοσοκομείου, φαίνεται ότι μέχρι £1.000 περίπου τα έλαβαν υπόψη τους και καθόρισαν το ασφάλιστρο σε ένα ποσό. Αφού έλαβαν υπόψη περίπου £1.000 για το νοσοκομείο, εξ ου και δεν έφεραν ένσταση οι ασφαλιστικές εταιρείες, όταν είπαν £1.000 αύξηση. Πιθανόν, επειδή τα νοσήλια σήμερα για σοβαρά ατυχήματα είναι ψηλά, όπως ακούσαμε είναι £150 την ημέρα μόνο το κρεβάτι και πέρα από αυτό είναι τα δικαιώματα του χειρουργείου, είναι τα φάρμακα και ούτω καθεξής, ένα σοβαρό ατύχημα, από την πείρα που έχουμε, μπορεί να έχει έξοδα ιατρικά πολλές χιλιάδες λίρες. Εμείς είδαμε λογαριασμό £15.000, £10.000, £5.000, είναι ο συνήθης λογαριασμός ιδιωτικών γιατρών για σπασίματα ποδιών, χεριών,

σπονδυλικής στήλης ή για σοβαρά ατυχήματα. Επομένως, εκείνο που είπε ο κ. Αναστασιάδης, να δοκιμάσουμε τις £1.000, που ως τώρα δεν τις παίρναμε, διότι πάρα πολλά ατυχήματα είναι μικροατυχήματα και είναι κάτω των £1.000 τα έξοδα, να δοκιμάσουμε τις £1.000 και αν δούμε ότι εργάζεται αυτό το νομοθέτημα, δεν έχουμε κανένα πρόβλημα να το τροποποιήσουμε αργότερα, για να καλύψουμε ολόκληρο το ποσό, αφού γίνει και η μελέτη με τις ασφαλιστικές εταιρείες, ενόψει του γεγονότος ότι ήδη ζητήθηκε η γνώμη τους και δεν έφεραν ένσταση τουλάχιστο για τις £1.000.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ υποστηρίζω βεβαίως την πρόταση, αφού ήμουν και μέλος της επιτροπής που εξετάσαμε το θέμα σε όλες τις πτυχές που αναφέρονται εδώ. Αν υπάρχουν τέτοιες έντονες απόψεις από τους συναδέλφους, να πάει πίσω στην επιτροπή, όλοι οι συνάδελφοι που έχουν απόψεις να πάνε να τις πουν και να πάρουν τις απαντήσεις. Πιστεύω ότι δε λήφθηκαν σοβαρά υπόψη όσα έχει πει ο κ. Χριστοδουλίδης για την πρακτική που ακολουθείται. Βεβαίως, εύκολο είναι να λέμε να πληρωθεί όλο το κόστος στο νοσοκομείο. Με τη διαφορά, όταν ένας κινεί αγωγή για αποζημιώσεις, πληρώνει εκείνα που του στοίχισε. Και το 80% του λαού μας που παίρνει πιστοποιητικό άσπρο και δικαιούται δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη δεν πλήρωσε τίποτα, άρα η ασφαλιστική εταιρεία δε θα πληρώσει τίποτα. Δεύτερο, όταν γίνει άλλη αλλαγή, βεβαίως θα αυξηθούν τα ασφάλιστρα και βεβαίως κανένας δεν μπορεί να οδηγεί αυτοκίνητο, αν δεν έχει ασφαλιστική κάλυψη και αφήνω τα περαιτέρω σ' αυτούς που είναι τα θύματα πως θα μείνουν ακάλυπτοι. Λοιπόν, όσοι λένε ακαδημαϊκά ότι "γιατί να επιχορηγούμε τις ασφάλειες και, και ...", που εγώ δε θέλω να τις επιχορηγούμε βεβαίως, εντάξει, ας λάβουν υπόψη τις απαντήσεις που θα δώσουν

αργότερα στους ασφαλισμένους, όταν τα ασφάλιστρα θα αυξηθούν. Εδώ το κράτος ως τώρα επιβάλλει £50 και, όπως είπε ο κ. Μουσιούτσας, ούτε κίνητρο υπάρχει ούτε οικονομικά συμφέρει να τα εισπράξει, η κυβέρνηση σε συμφωνία με τις ασφαλιστικές εταιρείες, που δε θα αυξήσουν τα ασφάλιστρα, δέχθηκε να αυξήσει το ποσό σε £1.000, ναι, μιλούμε για εκατοντάδες χιλιάδες λίρες και όχι μικροπράγματα και η γνώμη μου είναι, αν οι συνάδελφοι δε βλέπουν αυτά τα δεδομένα ή δεν τα έχουν εκτιμήσει σωστά, γιατί δεν είναι ενημερωμένοι για τα γεγονότα, ποσοστά ανθρώπων που δικαιούνται, ποσοστά ανθρώπων που δε δικαιούνται, μέρες που μένουν στο νοσοκομείο, μέσος όρος λογαριασμών, όλα αυτά έχουν υπολογιστεί, να έρθουν στην επιτροπή, να πουν τις απόψεις τους, να πάρουν τις απαντήσεις και αν δεν ικανοποιηθούν, βεβαίως, θα ψηφίσουμε έναν απλό νόμο, σύμφωνα με τον οποίο “οι ασφαλιστικές εταιρείες υποχρεούνται να πληρώνουν όλα τα τέλη” και ας απαντήσουμε ύστερα με την αύξηση των ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης και μετά ο κ. Λυσσαρίδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ξέρετε, δεν είναι η πρόθεσή μου να αντιπαραταχθούμε σε επιχειρήματα, αλλά δεν είναι όπως τα λέτε, κύριε Παπαδόπουλε. Η συντριπτική πλειοψηφία των εμπλεκόμενων σε ατυχήματα εισέρχονται ως εξωτερικοί ασθενείς στα νοσοκομεία και νοσηλεύονται σε ιδιωτικές κλινικές. Η συντριπτική πλειοψηφία. Μόνον όσοι δεν έχουν τα χρήματα. Αλλά θέλω να σας πω και μια άλλη πρακτική, κύριε Παπαδόπουλε. Η ιδιωτική κλινική ερωτά: Πώς έγινε το δυστύχημα; Και γνωρίζει αν είναι από τροχαίο και ποιος ευθύνεται. Γιατί το νοσοκομείο δεν μπορεί να κάνει τον ίδιο έλεγχο; Και γιατί θα πρέπει η ιδιωτική κλινική, χωρίς να ενοχλείται και να αυξάνει τα ασφάλιστρα η ασφαλιστική εταιρεία, μπορεί να τη χρεώσει και £15.000 και £20.000 και £25.000; Διότι, υπάρχουν και

περιπτώσεις, όπως οστεομυελίτιδος, που εξελίσσονται ... Όσοι τουλάχιστον έχουν ασχοληθεί με τροχαία ατυχήματα γνωρίζουν και την επιβάρυνση των ασφαλιστικών εταιρειών, οσάκις οι μη πένητες μπορεί να μετακομίζουν ή ακόμα και οι πτωχοί μεταφέρονται στις κλινικές, ενόσω ο δικηγόρος του ασθενούς δίνει μια βεβαίωση ότι ενεπλάκη σε δυστύχημα, πιθανότατα η άλλη πλευρά να φέρει την ευθύνη, οπότε και ο κλινικός τον αποδέχεται. Γιατί το νοσοκομείο να μην ελέγχει; Μάλιστα, προχώρησαν οι ασφαλιστικές εταιρείες ύστερα από διαβήματα γιατρών, δικηγόρων κ.λπ., όταν υπήρξαν περιπτώσεις ασφαλισμένων που καρπώθηκαν το σύνολο του ποσού, και εκδίδουν ξεχωριστά τις επιταγές τόσο για τα νοσήλια επ' ονόματι του γιατρού όσο και για τα δικηγορικά επ' ονόματι του δικηγόρου. Και ξεχωρίζει η αποζημίωση για τον ασθενή.

Επομένως, δεν είναι απλά θεωρίες που λέμε, για να εντυπωσιάσουμε. Είναι πρώτο μια αποδοχή μιας θετικής εξέλιξης από τις πενήντα στις χίλιες λίρες και λέμε ότι καλό είναι, και πολύ ορθά άκουσα, αφού εφαρμοστεί τούτο και μελετηθεί, γιατί να μην εξετάσουμε και το ενδεχόμενο οι ασφαλιστικές εταιρείες ή το κράτος να εξεύρει τον τρόπο, έτσι που να εισπράττει το σύνολο των νοσηλίων από ασθενή ο οποίος καλύπτεται από ευθύνη τρίτου.

Ευχαριστώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η εισήγησή μου η διαδικαστική είναι να πάει το θέμα πίσω στην επιτροπή να εξεταστεί εξ υπαρχής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό θα έλεγα, αλλά νομίζω να δώσουμε το λόγο στον κ. Λυσσαρίδη και στον κ. Παρισινό και μετά να κλείσουμε.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Βεβαίως, μετά που θα μιλήσει ο σεβαστός πρόεδρος της ΕΔΕΚ, ο κ. Λυσσαρίδης, πιστεύω ότι έχει εξαντληθεί η συζήτηση. Μιλούμε για μια ομόφωνη έκθεση. Αν υπήρχε οτιδήποτε, θα μπορούσε να είχε αναφερθεί στην επιτροπή. Κατά συνέπεια, ή αποφασίζουμε ομόφωνα, μετά από τον κ. Λυσσαρίδη, να επανέλθει και να πληρώνουν όλα τα ποσά οι ασφαλιστικές που, κατά την άποψή μου, πιστεύω ότι θα πρέπει να δούμε το θέμα των ασφαλιστρών ή θεωρείται εξαντληθείσα η συζήτηση και προχωρούμε σε ψηφοφορία πάνω σε μια ομόφωνη έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Θα συμφωνούσα με τον κ. Γαλανό. Αν το είπα -και το είπα στην αρχή, απολογήθηκα στο Σώμα- ότι όφειλα αυτές τις παρατηρήσεις που έκανα εδώ να τις είχα κάνει στην επιτροπή. Επομένως, έχει δίκαιο όταν λέει ότι σήμερα μπροστά μας βρίσκεται ένα ομόφωνο νομοσχέδιο και να ψηφιστεί. Και εγώ δέχομαι να ψηφιστεί σήμερα, αλλά επιμένω ότι αμέσως μετά να κληθεί η αρμόδια επιτροπή να εξετάσει το θέμα το οποίο ηγέρθη. Και όσο περισσότερα επιχειρήματα ακούω, τόσο περισσότερο πείθομαι για την ορθότητα της εισηγήσεως, διότι, τα ασφάλιστρα δεν τίθενται επί τη βάση του αν είναι £1.000 το τυπικό ποσό, αλλά τι πληρώνουν πραγματικά οι ασφάλειες. Και αν, όπως μας λέτε, ο ασθενής έχει δικαίωμα να απαιτήσει τα υπόλοιπα από την ασφάλεια, αυτό είναι υπόψη των ασφαλιστικών εταιρειών. Και όταν θα λαμβάνουν υπόψη τους πόσα θα πληρώσουν, θα ξέρουν ότι ο φτωχός, για τον οποίο πλήρωσε το

κράτος £1.000 και χρωστεί άλλες £2.000 στο νοσοκομείο, ασφαλώς θα κινήσει αγωγή. Εκτός αν υπολογίζουν ότι επειδή είναι φτωχός και επειδή δεν μπορεί να υποστεί τα δικηγορικά έξοδα και επειδή και επειδή, θα απεμπολήσει το δικαίωμά του να πληρωθεί από την ασφάλεια.

Μας είπαν άλλωστε ότι ο λογαριασμός στέλλεται στον ασθενή. Δηλαδή, ο ασθενής μπορεί να μη φεύγει από το νοσοκομείο, αν δεν πληρώσει το λογαριασμό. Θα βάζουμε το φτωχό να πληρώσει το λογαριασμό, για να κινήσει αγωγή στις ασφαλιστικές εταιρείες να εισπράξει τα οφειλόμενα. Νομίζω να ψηφίσουμε σήμερα το νομοσχέδιο, διότι ομολογώ ότι ατύπως διεξάγεται αυτή η συζήτηση, αλλά να εξεταστεί αμέσως μετά αυτή η υπόθεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω ενημερωτικά να αναφέρω στο Σώμα ότι τα ισχύοντα σήμερα τέλη για νοσηλεία στα κρατικά νοσηλευτήρια είναι παρωχημένης εποχής. Ήδη το υπουργείο έχει έτοιμο νομοσχέδιο, το οποίο πρόκειται συντομότερα -πιθανότατα εντός του μηνός- να μας καταθέσει, γι' αυτό θα εισηγούμουν να ψηφίσουμε σήμερα το νομοσχέδιο, όπως έχει κατατεθεί από την αρμόδια επιτροπή, και όταν η ολομέλεια εγκρίνει τα νέα τέλη των κρατικών νοσηλευτηρίων, τότε έχουμε όλο το χρόνο να επανέλθουμε και να το δούμε υπό το φως των νέων εξελίξεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κλεάνθους.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω θέσει μια διαδικαστική εισήγηση, να θεωρηθεί η συζήτηση εξαντληθείσα. Δεν είναι πρόθεσή μου να στερήσω το λόγο από ένα συνάδελφο. Ας

μιλήσει και ο κ. Κλεάνθους, αλλά έχω βάλει -και δικαιούμαι ως μέλος της Βουλής- μια διαδικαστική εισήγηση. Κατά συνέπεια, μετά από τον κ. Κλεάνθους ας τεθεί σε ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το ξέρω, το ξέρω, κύριε Γαλανέ. Νομίζω να δώσουμε την ευκαιρία και στον κ. Κλεάνθους να πει δυο λόγια και τελειώνουμε.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Τελικά ευχαριστώ το συνάδελφο, ιδιαίτερα όταν είναι και αρχηγός κόμματος, για την παραχώρηση.

Θα ήθελα να πω ότι συμφωνώ με την εισήγηση του κ. Λυσσαρίδη πραγματικά. Ωστόσο, πρέπει εκτός από το ποσό που πρέπει να μελετηθεί, αλλά και για τις συνέπειες και τις παραμέτρους που μπορεί να έχει στο να μην υπάρξει περιορισμένο ποσό, πρέπει να δούμε και την πρακτική προσέγγιση, γιατί, δεν ξέρω, φοβούμαι και προβληματίζομαι. Ούτε εγώ μετείχα στην επιτροπή, άλλοι συνάδελφοι και νομικοί μπορεί να έχουν προβληματιστεί. Αλλά, αν εκείνος ο οποίος έχει την απαίτηση μπορεί να κάνει οποιαδήποτε συμφωνία με την ασφάλεια, διερωτώμαι αυτό αν δεν είναι νομικό εμπόδιο για να μπορέσει το κράτος, το νοσοκομείο να διεκδικήσει έστω και αυτό το οποίο λέμε σήμερα ότι του δίνουμε την ευκαιρία να το πράξει. Γι' αυτό, αυτά τα ειδικά θέματα νομίζω πρέπει να επανεξεταστούν αμέσως μετά που θα προχωρήσουμε στην ψήφιση σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω, έχουμε δύο προτάσεις. Αλλά, πριν μπούμε στις προτάσεις, ένα σχόλιο σε αυτό που είπε ο κ. Γαλανός. Τον υπενθυμίζω τα παράπονα που είχε, όταν δεν του έδιδε το λόγο ο μακαρίτης ο Λαδάς. Επομένως, εγώ προσπαθώ να δώσω το λόγο σε όσους περισσότερους γίνεται. Αστειεύομαι.

Λοιπόν, υπάρχουν δύο προτάσεις: Η μια είναι του κ. Παπαδόπουλου για παραπομπή στην επιτροπή για περαιτέρω εξέταση. Μετά υπάρχει άλλη πρόταση του κ. Λυσσαρίδη ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αφήστε με να τελειώσω.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Υπήρξε συναίνεση, κύριε Πρόεδρε, να ψηφίσουμε το νομοσχέδιο και άμα το ψηφίσουμε και μετά, αν υπάρχει θέμα, να το δούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκεί θα κατέληγα, κύριε Χριστόφια.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Συγνώμη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκεί θα κατέληγα ακριβώς. Αυστηρώς ομιλούντες έγιναν δύο προτάσεις: Η μια η παραπομπή στην επιτροπή από τον κ. Παπαδόπουλο υπό το φως των συζητήσεων και η άλλη από τον κ. Λυσσαρίδη και άλλους ομιλητές, για να ψηφιστεί σήμερα το νομοσχέδιο και η επιτροπή να εξετάσει όσα ελέχθησαν σήμερα και ό,τι πρόσθετες προτάσεις υπάρχουν. Αν ο κ. Παπαδόπουλος συμφωνεί, τότε προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, συμφωνώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 3 θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι "Ο περί Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως εις Αναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ
“Ο ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΕΩΣ ΕΙΣ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούττας

Τάσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικου

Πρόδρομος Προδρόμου

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 30 Οκτωβρίου 1998.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η αύξηση των ανώτατων ποσών που καταβάλλονται κάθε μήνα σε ανάπηρους για σκοπούς επιδόματος διακίνησης.

Ειδικότερα, σύμφωνα με γραπτά στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής, επίδομα διακίνησης παρέχεται τόσο σε παθόντες όσο και σε μη παθόντες ανάπηρους. Το ανώτατο ύψος του επιδόματος διακίνησης σε μη παθόντες ανάπηρους είναι £15 το μήνα και των τετραπληγικών και των τυφλών ανέρχεται σε £30 το μήνα. Με την προτεινόμενη τροποποίηση, το ανώτατο ποσό των £15 που παρέχεται σε μη παθόντες ανάπηρους προτείνεται να ανέλθει στις £20, ενώ το ανώτατο ποσό των £30 που παρέχεται σε τυφλούς και τετραπληγικούς προτείνεται να ανέλθει στις £40. Συνολικά η σχετική δαπάνη η οποία θα προέλθει από την αύξηση των πιο πάνω επιδομάτων αναμένεται να είναι της τάξης των £18.000 περίπου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στην ολομέλεια του σώματος την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός έχει το λόγο.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως βάσει του συντάγματος δεν μπορούσαμε να αυξήσουμε τα ποσά τα οποία εισηγείται η κυβέρνηση. Αλλά τουλάχιστον προσωπικά αισθάνομαι ότι είναι ανεπαρκή. Δηλαδή, εσκοτώσαμε τους με το να αυξήσουμε τα ποσά από £15

σε £20 και από £30 σε £40. Αν θέλουμε να υπάρξει πραγματικά κοινωνική πρόνοια γι' αυτούς τους ανθρώπους, έπρεπε τα ποσά τα οποία συζητούσαμε να ήταν αρκετά πιο σοβαρά.

Εν πάση περιπτώσει όμως, χαιρετίζουμε το ότι γίνεται μια αρχή. Αυξάνεται το ποσό με βάση τις δυνατότητες του κράτους. Μιλούμε για £18.000. Αλλά, αν θέλουμε να αντιμετωπίσουμε το πραγματικό πρόβλημα για κάποια τάξη ανθρώπων σε αυτό τον τόπο που πραγματικά είναι παθόντες και υποφέρουν, θα πρέπει να το δούμε, αν θέλετε, πιο ριζοσπαστικά. Όμως, ως Βουλή δεν έχουμε το δικαίωμα να αυξήσουμε το ποσό, εκτός αν θα διαπραγματευθούμε ένα ευρύτερο πακέτο με την κυβέρνηση πάρε-δώσε, οπότε θα μπορούσαμε να το πράξουμε. Υπό τις συνθήκες και εφόσον πρόκειται για μια νομοθεσία που κατατίθεται από την κυβέρνηση, απλώς δεχόμεθα αυτή την αύξηση, αλλά δε θεωρούμε ότι είναι τα ποσά τα οποία πραγματικά έπρεπε να ισχύσουν για τους παθόντες αναπήρους.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής;

Εφόσον δεν υπάρχει άλλος ομιλητής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως εις Αναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι “Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”. Πρόκειται περί της αναπομπής από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ
ΤΟΝ ΑΝΑΠΕΜΦΘΕΝΤΑ ΝΟΜΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Ουράνιος Ιωαννίδης

Καίτη Κληρίδου

Ανδρέας Φιλίππου

Θάσος Μιχαηλίδης

Γιώργος Λιλλήκας

Μάριος Ματσάκης

Στάθης Κιπτής

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας συνήλθε στις 27 Οκτωβρίου και επανεξέτασε τον πιο πάνω νόμο που ψήφισε η Βουλή στις 12 Οκτωβρίου 1998, ύστερα από αναπομπή του από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατ' επίκληση του άρθρου 51.1 του συντάγματος. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, ο οποίος ανέλυσε τους λόγους της αναπομπής.

Οι λόγοι της αναπομπής, όπως αναφέρονται στη σχετική επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας προς τον Πρόεδρο της Βουλής, με ημερομηνία 23 Οκτωβρίου 1998, συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- α) Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 48.088 και με ημερομηνία 8 Ιουλίου 1998, ο περί Πανεπιστημίου Νόμος θα τύχει γενικότερης μελέτης για να τροποποιηθεί, όπου αυτό είναι αναγκαίο, επειδή η εφαρμογή του μέχρι τώρα έχει αποδείξει ότι όντως χρειάζεται αναθεώρηση και τροποποίηση.
- β) Το Υπουργικό Συμβούλιο σε συνεδρία του που πραγματοποιήθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου 1998 αποφάσισε να εγκρίνει τροποποίηση του περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου, έτσι ώστε ένας εκπρόσωπος του διοικητικού προσωπικού, εκλεγόμενος από το σύνολο του προσωπικού αυτού, να αποτελεί πλήρες μέλος του Συμβουλίου, απόφαση που έχει ήδη χαιρετίσει η κλαδική επιτροπή της ΠΑΣΥΔΥ στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.
- γ) Η συμμετοχή του διοικητικού προσωπικού του Πανεπιστημίου Κύπρου στις πρυτανικές εκλογές θα οδηγήσει αναπόφευκτα σε μεγαλύτερη σύγχυση το θέμα του διαχωρισμού των ακαδημαϊκών και διοικητικών αρμοδιοτήτων του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, επισήμανε ότι το όλο θέμα θα μελετηθεί επισταμένα και σε βάθος από διυπουργική επιτροπή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, αφού εξέτασε το νόμο που έχει αναπεμφθεί καθώς και τους λόγους της αναπομπής και αφού έλαβε υπόψη τις συμπληρωματικές εξηγήσεις που δόθηκαν από τον Υπουργό Παιδείας, έχει κατά πλειοψηφία τη γνώμη ότι δε δικαιολογείται η διαφοροποίηση της θέσης της, γι' αυτό και εισηγείται στη Βουλή να εμμένει στην προηγούμενη απόφασή της.

Τα μέλη της επιτροπής-βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού αποδέχονται τους λόγους της αναπομπής, γι' αυτό και τάσσονται υπέρ της αναπομπής, με εξαίρεση τον πρόεδρο της επιτροπής, κ. Σοφοκλή Χατζηγιάννη, που τάσσεται εναντίον της αναπομπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, επειδή ήρθα στο βήμα, δε σημαίνει ότι θα είναι μακριά η αναφορά μου. Απλώς είναι για να μην ενοχλούνται οι συνάδελφοι από τις συνομιλίες που γίνονται.

Δεν ήμουν στη συζήτηση του νομοσχεδίου, όταν η Βουλή ψήφισε για τη συμμετοχή του διοικητικού προσωπικού. Αλλά, έστω και με την ευκαιρία της αναπομπής, θέλω να πω ότι εγώ συμφωνώ με τα επιχειρήματα και τους λόγους που δίνει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας για την αναπομπή και θα ψηφίσω υπέρ της αναπομπής. Ξέρω ότι επικρατεί η εντύπωση ότι τάχατες χάριν της δημοκρατικότητας πρέπει όλα τα συνθετικά στοιχεία του πανεπιστημίου να μετέχουν σε όλες τις αποφάσεις και σε όλα τα όργανα. Δε συμφωνώ και δε θεωρώ ότι αυτό είναι κριτήριο της δημοκρατικότητας ούτε συμφωνώ ότι αυτή είναι η νεότερη θεώρηση διεθνώς των θεμάτων της πανεπιστημιακής λειτουργίας.

Ήδη, το διοικητικό προσωπικό μετέχει στο συμβούλιο και εκεί είναι η θέση του και καλώς μετέχει. Και όπως και οι οργανώσεις έχουν χαιρετίσει την απόφαση της κυβέρνησης για περίληψη ενός εκπροσώπου του διοικητικού προσωπικού στο συμβούλιο εκεί είναι η θέση του. Πιστεύω ότι η συμμετοχή του διοικητικού προσωπικού στις πρυτανικές εκλογές σε τελευταία ανάλυση περιορίζει αυτό που όλοι διακηρύσσουμε ότι κηδόμεστε, την ελευθερία των πρυτανικών μελών, των καθηγητών, του πρυτάνεως, όλων των ανθρώπων, οι οποίοι θέλουν να έχουν απόλυτη ελευθερία. Με ποια έννοια την περιορίζει; Ότι στην έκταση της σταθμισμένης ψήφου του διοικητικού προσωπικού με το οποίο συνεργάζονται, αυτοί οι άνθρωποι θα θεωρούν ότι είναι εξαρτώμενοι, αφού είναι με εκλογές που εκλέγονται. Και είτε το θέλουμε είτε όχι καθένας που είναι υποψήφιος, προσπαθεί να τύχει της εύνοιας όσο μπορεί ευρύτερου μέρους των ψηφίζόντων. Και πιστεύω ότι είναι αντίθετα τα αποτελέσματα που θα επέλθουν από τα διακηρυσσόμενα με τη συμμετοχή τους στις πρυτανικές εκλογές.

Πολύ συχνά δυστυχώς σε αυτή την πολιτεία -δε μιλώ για τη Βουλή- θέλουμε να αντιγράψουμε τάχατες το τι γίνεται στο εξωτερικό. Και δεν έχω αμφιβολία ότι μπορεί να υπάρχουν εκατόν -εγώ σας λέω διακόσια, χίλια πανεπιστήμια στον κόσμο- που έχουν αυτή την πρόνοια μέσα για το διοικητικό προσωπικό. Τι γίνεται για τις άλλες εκατόν ογδόντα χιλιάδες πανεπιστημίων που δεν την έχουν; Και πώς μπορούμε να συγκρίνουμε τα ανόμοια; Ποιος μελέτησε πώς διορίζεται το διοικητικό προσωπικό στα άλλα πανεπιστήμια; Με ποια κριτήρια; Ποιοι βαθμοί διοικητικού προσωπικού είναι που μετέχουν στις εκλογές; Σίγουρα, στο University College of London, που τυχαίνει να το ξέρω προσωπικά, ναι, το διοικητικό προσωπικό μετέχει στις εκλογές. Ποιο είναι όμως το διοικητικό προσωπικό που μετέχει; Οι αριστείς του πνεύματος και της έρευνας στην Αγγλία διορίζονται ως διοικητικό προσωπικό και είναι βεβαίως διευθυντές διοικητικών τμημάτων. Δε μιλούμε για γραφείς, δε μιλούμε για διεκπεραιωτές διοικητικής εργασίας.

Στο Oxford University, βεβαίως, ψηφίζει το διοικητικό προσωπικό. Τους διορίζει η Βασίλισσα όμως. Από ποιους; Όχι η επιτροπή δημόσιας υπηρεσίας παρακαλώ ούτε το συμβούλιο του πανεπιστημίου! Άρα, συγκρίνουμε ανόμοια.

Για καθεμιά περίπτωση που θα πείτε “ναι, μετέχουν”, εγώ να σας πω άλλες δέκα περιπτώσεις που δε μετέχουν. Όμως, η ουσία είναι μια. Το διοικητικό προσωπικό έχει καθορισμένα καθήκοντα. Καθήκοντα τα οποία αφορούν την ομαλή διοίκηση του πανεπιστημίου. Το πανεπιστήμιο πρέπει να έχει απόλυτη εκπαιδευτική ελευθερία, απόλυτη, και ειδικότερα το διδακτικό προσωπικό. Και δεν μπορεί να υποθηκευτεί το διδακτικό προσωπικό στους ψήφους, λίγους ή πολλούς, δεν το εξετάζω.

Έχουν ψήφο οι φοιτητές. Βεβαίως έχουν, διότι η εκπαίδευσή τους είναι πράγμα που τους αφορά άμεσα και η επιλογή των καθηγητών είναι θέμα στο οποίο πρέπει να έχουν λόγο. Εγώ δε βλέπω συνάφεια της διοίκησης, του διοικητικού λειτουργού, για παράδειγμα, μαζί με το εκπαιδευτικό προσωπικό, το οποίο χαρακτηριστικά, περιγραφικά μάλλον, ονομάζω πρυτανευτικό προσωπικό. Επειδή ο πρύτανης εκτελεί διοικητικά καθήκοντα, ε! και; Βεβαίως, εκτελεί διοικητικά καθήκοντα που ανάγονται στο αξίωμα και στη θέση του και που σκοπό έχουν να διασφαλίσουν ακριβώς την ανεξαρτησία του από οποιαδήποτε εξάρτηση.

Πιστεύω ότι είναι καλή η διευθέτηση που αποφάσισε η κυβέρνηση να μετέχει το διοικητικό προσωπικό -αν έπρεπε να μετέχει κάπου- στο συμβούλιο, αλλά δε νομίζω ότι υπάρχει οποιοδήποτε βάσιμο επιχείρημα, ιδιαίτερα για όσους κήδονται της εκπαιδευτικής απόλυτης ανεξαρτησίας και ελευθερίας του πανεπιστημίου, να μετέχουν στις πρυτανικές εκλογές. Γι' αυτό θα ψηφίσω υπέρ της αναπομπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες, κύριοι συνάδελφοι,

Νόμιζα ότι δε θα χρειαζόταν σήμερα να επανέλθουμε σε επιχειρηματολογίες γύρω από το θέμα. Όμως, η ύπαρξη της Βουλής σημαίνει διάλογο και από τη στιγμή που τέθηκαν κάποιες απόψεις, θα ήταν λάθος να έμεναν χωρίς τον αντίλογο. Ναι, η υπόθεση των πανεπιστημίων και η υπόθεση της δημοκρατίας στα πανεπιστήμια είναι κάτι εν τω γίνεσθαι. Ναι, η υπόθεση της ανάπτυξης της δημοκρατίας μέσα στα πανεπιστήμια και ο λόγος που έχει ο συντελεστής κάθε παράγοντος που μετέχει μέσα στο πανεπιστήμιο είναι κάτι που βρίσκεται σε επανεκτίμηση, αναβάθμιση και εξέλιξη. Δεν είναι κάτι το τελειωμένο. Δεν υπάρχουν δόγματα. Δεν υπάρχουν καθιερωμένες αξίες και αποφάσεις. Δεν υπάρχουν γενικές αξίες. Έτσι, όταν παίρνει κάποιος μια απόφαση, ναι, τοποθετείται έναντι του μεγάλου θέματος τι είναι πανεπιστήμιο, πώς θα είναι το πανεπιστήμιο της πατρίδας του, πώς αντιλαμβάνεται τη δημοκρατία. Και είναι πιθανώς και το ευτύχημα ότι έχουμε πανεπιστήμιο και κάνουμε αυτού του είδους τις συζητήσεις που σίγουρα ενέχουν πιο πολύ τη σημασία του περιεχομένου, του νοήματος, της ποιότητας που θέλουμε να δώσουμε στα πανεπιστήμιά μας και στην κοινωνία μας παρά οτιδήποτε άλλο.

Έτσι, θα πρέπει να πούμε ότι υπάρχουν κάποια δεδομένα, κάποιες ημερομηνίες, κάποιες χρονολογίες που άλλαξαν συθέμελα τον κόσμο. Ναι, θα πρέπει να αναφέρουμε το Μάιο του 1968. Υπήρξε ένας Μάης του 1968 στην ανθρωπότητα που συγκλόνισε ολόκληρη την οικουμένη, συγκλόνισε τα πανεπιστήμια, συγκλόνισε το εκπαιδευτικό σύστημα, συγκλόνισε την έννοια της συμμετοχής μέσα στην έννοια των πανεπιστημίων και είναι από τότε που άρχισε να συζητείται και να υπάρχει η συμμετοχή του διοικητικού προσωπικού ως συντελεστή μάθησης μέσα στα πανεπιστήμια, ως συντελεστή σωστής λειτουργίας. Υπάρχει κάποιος που θέλει να είναι εναντίον. Δικαιούται να είναι εναντίον. Αλλά σίγουρα δεν είναι μέσα στα πλαίσια της

σωστής ή όχι λειτουργίας του πανεπιστημίου. Μπορούμε να επιλέξουμε λειτουργία πανεπιστημίου που να μην εκλέγεται κανένας και όλοι να διορίζονται. Είναι και αυτό μια αρχή. Αλλά σίγουρα δεν μπορεί να είναι θέμα επιλογής. Και η έννοια της ελευθερίας και της δημοκρατίας όμως είναι αλληλένδετες, διότι υπάρχει ελευθερία μέσα στην έννοια και της κριτικής και της ανταλλαγής απόψεων μέσα στο πανεπιστήμιο και του διαλόγου μεταξύ όλων των παραγόντων του πανεπιστημίου.

Σε ό,τι αφορά το αν αντιγράφουμε ή όχι. Έχω τη βιβλιογραφία υπόψη μου. Την έδειξα την περασμένη φορά στη Βουλή. Υπέδειξα τις σχετικές πρόνοιες μέσα στις εθνικές νομοθεσίες των ευρωπαϊκών χωρών, όχι της Αγγλίας, όχι της Αμερικής, και η αναφορά για τη συμμετοχή του διοικητικού προσωπικού. Στις εθνικές νομοθεσίες, όχι στα πανεπιστήμια, κάποια συγκεκριμένα περιθωριακά ή άλλα πανεπιστήμια. Και δεν πρόκειται εδώ περί πλειοψηφίας ή όχι πανεπιστημίων. Είναι αντιλήψεις που επικρατούν που, αν θέλουμε πραγματικά, τις ακολουθούμε.

Και αν αντιγράφουμε, ε, κάπου θα αντιγράφουμε, κάπου θα πρωτοτυπήσουμε, κάπου θα σχολιάσουμε και θα βάλουμε και τη δική μας σφραγίδα. Έτσι, για να μην αρχίσω επανάληψη όλων των προηγούμενων συζητήσεων, καταλήγω στην άποψη ότι η Βουλή πρέπει να επιμείνει στη θέση της. Αποτελεί μια κατάκτηση δημοκρατική του πανεπιστημίου. Και έχουμε ένα πανεπιστήμιο μέσα στα πλαίσια μιας ενότητας, όπου όλοι οι παράγοντες μέσα σε μια αλληλοσύνδεση, μέσα σε μια διαλεκτική σχέση, προχωρούν όλοι μαζί για το καλό του πανεπιστημίου, της παιδείας και της κοινωνίας.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Χατζηδημητρίου, ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Σπύρος Κυπριανού αντικαταστάθηκε στην έδρα από τον Αναπληρωτή Πρόεδρο κ. Νίκο Αναστασιάδη.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Ο κ. Λιλλήκας.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, όντως συμφωνώ απόλυτα με το συνάδελφο τον Τάκη το Χατζηδημητρίου, ότι δεν αναμενόταν σήμερα να γίνει η συζήτηση επί της ουσίας ξανά της σχετικής πρότασης νόμου. Όμως, δικαιολογημένα ο κ. Παπαδόπουλος, αφού απουσίαζε, έκανε τη δική του τοποθέτηση. Θα ήθελα όμως να πω ότι, ενώ όλοι συμφωνούμε ότι δεν πρέπει να αντιγράψουμε από το εξωτερικό, στην αναπομπή, όπως τουλάχιστον αναφέρεται στο σκεπτικό που μας έχει κοινοποιηθεί, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αναφέρει ότι έχει διοριστεί υπουργική επιτροπή να μελετήσει τυχόν σφαιρικές τροποποιήσεις του νόμου με τη δυνατότητα να μετακαλέσει στην Κύπρο εμπειρογνώμονες της ΟΥΝΕΣΚΟ. Συνεπώς, η τάση αντιγραφής πιθανόν να προέρχεται πρώτα από την κυβέρνηση. Ενώ θα συμφωνήσω ότι το Πανεπιστήμιο Κύπρου έχει πολλές ιδιαιτερότητες και έχει επωφεληθεί από τις εμπειρίες πολλών άλλων χωρών, γιατί από τη δημιουργία του το Πανεπιστήμιο της Κύπρου είχε την ευκαιρία να αξιοποιήσει στο πνεύμα και στη δομή του εμπειρίες που μετέφεραν οι ακαδημαϊκοί, που είχαν διοριστεί από την τότε κυβέρνηση, για να ετοιμάσουν το σχετικό νόμο και προέρχονταν και από πολλές χώρες με διαφορετικά εκπαιδευτικά συστήματα, αλλά και από πολλά διαφορετικά πανεπιστήμια. Βεβαίως, είναι να διερωτάται κανείς τι θα εισηγηθεί η ΟΥΝΕΣΚΟ ή τι ρόλο μπορεί η ΟΥΝΕΣΚΟ να διαδραματίσει στη συγκεκριμένη περίπτωση για τη δομή και τη λειτουργία του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Έχει κάνει αναφορά ο κ. Παπαδόπουλος στην αυτονομία του πανεπιστημίου και ιδιαίτερα των ακαδημαϊκών. Θα συμφωνήσω απόλυτα μαζί του. Πολλές φορές υπερασπιστήκαμε απέναντι στην κυβέρνηση το δικαίωμα της αυτονομίας του

πανεπιστημίου και των ακαδημαϊκών. Όμως, η κυβέρνηση δε μας έχει συνηθίσει σε τέτοιες ευαισθησίες, στις ευαισθησίες του κ. Παπαδόπουλου. Και είμαι βέβαιος ότι δεν εκφράζει τις ανησυχίες της κυβέρνησης, όταν ο ίδιος ανησυχεί για την αυτονομία των ακαδημαϊκών. Και το λέω αυτό, γιατί πρώτο δεν επικαλείται την αυτονομία των ακαδημαϊκών ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στο σκεπτικό της αναπομπής του νόμου, αλλά και ταυτόχρονα γιατί η ίδια η κυβέρνηση ουκ ολίγες φορές ήρθε σε ανοιχτή σύγκρουση με το πανεπιστήμιο, παρεμβαίνοντας σε ουσιώδη ζητήματα, όπως για παράδειγμα στο τελευταίο αίτημα που είχε το πανεπιστήμιο για τη δημιουργία τμήματος ευρωπαϊκών σπουδών. Με παρέμβασή της η κυβέρνηση απαγόρευσε στο πανεπιστήμιο να δημιουργήσει αυτό το τμήμα, ενώ σε όλα τα πανεπιστήμια του κόσμου έχουν την ευχέρεια οι πανεπιστημιακές αρχές να καθορίζουν ποια θα είναι τα τμήματα ή τα μαθήματα που θα διδάσκονται. Και δεν είναι δουλειά σίγουρα της κυβέρνησης ούτε της Βουλής να παρεμβαίνει σε αυτό το σημείο. Συνεπώς, δεν είναι αυτό το σκεπτικό της αναπομπής από μέρους του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Επί της ουσίας ο κ. Χατζηδημητρίου έχει αναφέρει αρκετά. Θα ήθελα να προσθέσω μόνο ότι η συμμετοχική δημοκρατία είναι ένα αίτημα το οποίο ουκ ολίγες φορές όλα τα πολιτικά κόμματα, όλες οι πολιτικές δυνάμεις, έχουμε υπερασπιστεί δημόσια και κατ' επανάληψη. Και η συμμετοχική δημοκρατία διασφαλίζεται μόνον όταν θεσμοθετηθεί, μόνον όταν διαμορφωθεί το πλαίσιο εκείνο που επιτρέπει τη συμμετοχή. Διαφορετικά, μένει μια ακαδημαϊκή ευχή. Και στην προκειμένη περίπτωση, με τη σύμφωνη γνώμη τόσο του διοικητικού συμβουλίου που διορίζεται από την κυβέρνηση και που θεωρητικά τουλάχιστον εκφράζει την πολιτική της κυβέρνησης στο χώρο του πανεπιστημίου και με τη σύμφωνη γνώμη των ακαδημαϊκών αρχών και με τη σύμφωνη γνώμη των φοιτητικών οργανώσεων, υιοθετήθηκε το αίτημα της συμμετοχής στις εκλογές του διοικητικού προσωπικού. Οι ίδιοι, δηλαδή, οι ακαδημαϊκοί δεν εξέφρασαν

ανησυχία ότι θα περιοριστεί από τη συμμετοχή των διοικητικών λειτουργών στις εκλογές η δική τους ακαδημαϊκή ελευθερία. Από άλλους απειλείται η ακαδημαϊκή τους ελευθερία.

Με την αναπομπή του ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, μη επικαλούμενος συνταγματικούς λόγους, ουσιαστικά θέλει ή καλεί τη Βουλή να ξανασκεφτεί την απόφαση που έχει λάβει πριν από δεκαπέντε μέρες. Στην περασμένη συνεδρία της Επιτροπής Παιδείας είχαμε προσκαλέσει τον Υπουργό Παιδείας, ο οποίος είχε την ευκαιρία να μας παρουσιάσει ή να απαντήσει σε ερωτήσεις των συναδέλφων για το σκεπτικό της κυβέρνησης. Θα σας αναφέρω ότι σε ερωτήσεις που έγιναν και που καλούσαμε τον κύριο υπουργό να μας πει κάποια στοιχειώδη δεδομένα, για να μπορέσουμε να επαναπροβληματιστούμε και να δούμε αν όντως αξίζει τον κόπο η αναπομπή του Προέδρου να υιοθετηθεί, σε ερώτηση για παράδειγμα πότε συνήλθε η υπουργική επιτροπή που διόρισε το Υπουργικό Συμβούλιο τον περασμένο Ιούλιο μας είπε: “Ποτέ”. Σε ερώτηση: “Πότε θα συνέλθει ή προβλέπεται να συνέλθει αυτή η υπουργική επιτροπή;” η απάντηση του υπουργού ήταν: “Δεν ξέρω”. Σε ερώτηση: «Πότε προβλέπει να μας καταθέσουν τις σκέψεις και τις προτάσεις της εξ υπουργών επιτροπής για τροποποίηση επί του συνόλου του νόμου;» η απάντηση του υπουργού ήταν και πάλι: “Δεν ξέρω”. Και διερωτώμαι, κύριοι συνάδελφοι, με ποια νέα στοιχεία θα ξανασκεφτούμε εμείς, θα επαναπροβληματιστούμε και θα αλλάξουμε την απόφασή μας;

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Βασιλείου και μετά ο κ. Προδρόμου.

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Αναπόφευκτα είμαστε αναγκασμένοι να μπούμε και λίγο στην ουσία, παρ’ όλο που δεν είναι ο σκοπός αυτής της συζήτησης. Επειδή αναφέρθηκε ότι δεν είναι καλό να

αντιγράφουμε πανεπιστήμια ή ξένες συνήθειες, θα ήθελα εδώ να διευκρινίσω και να υπενθυμίσω ότι μας αναφέρθηκε στη συζήτηση ότι, όταν εκπρόσωποι του διοικητικού προσωπικού επισκέφθηκαν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας που τους ρώτησε “αυτό συνηθίζεται και σε άλλα πανεπιστήμια;” και όταν του είπαν “ναι”, εκείνος ζήτησε να του δώσουν κατάλογο πανεπιστημίων στα οποία ισχύει το ίδιο, όπως και αυτό το οποίο θέλουμε να εφαρμόσουμε στην Κύπρο, δηλαδή το διοικητικό προσωπικό να λαμβάνει μέρος στις εκλογές. Άρα δεν αντιγράφουμε. Απλώς εκείνο το οποίο θεωρήσαμε ότι είναι δημοκρατικό, όπως και η συμμετοχή των φοιτητών ... Δε νομίζω ότι φοιτητές συμμετέχουν στις εκλογές σε όλα τα πανεπιστήμια του κόσμου. Θεωρήθηκε όμως ότι στην Κύπρο είναι δημοκρατικό τόσο οι φοιτητές όσο και το διοικητικό προσωπικό να λαμβάνουν μέρος στις εκλογές.

Θα ήθελα σχετικά με την αναπομπή του Προέδρου, του οποίου το συνταγματικό δικαίωμα κανένας φυσικά δεν αμφισβητεί, και εμείς προσωπικά θα είμαστε διατεθειμένοι να αναθεωρήσουμε την απόφασή μας, εάν, όπως είπε και ο συνάδελφος κ. Λιλλήκας ... Όταν ξανασυζητήσαμε το θέμα και ήρθε εδώ ο υπουργός, μας έπεισε με τα επιχειρήματά του ότι θα μπορούσε σύντομα να λυθεί αυτό το θέμα. Και εγώ επισημαίνω δυο-τρία από τα απαντήματα του υπουργού, ότι, πρώτο, η εξ Υπουργών Επιτροπή που αποτελείται από μόνο δύο υπουργούς, τον Υπουργό Παιδείας και τον Υπουργό Οικονομικών, δε συναντήθηκε και ούτε ξέρει πότε θα μπορέσουν να συγχρονιστούν και να συναντηθούν. Δεύτερο, απάντησε ότι δεν ξέρει καν ποια σημεία του νόμου περί του Πανεπιστημίου θα συζητηθούν και είπε “όσα είναι ανάγκη”, δηλαδή τελείως αόριστα. Και τρίτο, ότι δεν έχει απόψεις πάνω στο θέμα ούτε αυτό αλλά ούτε και για το θέμα της συμμετοχής των τμημάτων εκείνων που δεν έχουν αυτονομηθεί, το οποίο είναι ένα διαφορετικό θέμα. Είναι δύο θέματα τα οποία περιλαμβάνονται σ’ αυτό το νόμο. Το ένα το οποίο, πιστεύουμε, είναι άσχετο με το πρώτο ... Εκεί πιστεύουμε ότι

θα ήταν ίσως σωστό να γίνει αποδεχτό, διότι είναι ένα πολύ λογικό αίτημα. Και σ' αυτό όμως το θέμα ο υπουργός είπε ότι δεν έχουν άποψη ως κυβέρνηση. Ακριβώς λόγω της αοριστίας των απαντήσεων του κ. υπουργού και λόγω του ότι δε μας έπεισε με επιχειρήματα, εμείς τουλάχιστο θέλουμε να επιμείνουμε στην αρχική μας άποψη.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κυρία Βασιλείου.

Ο κ. Προδρόμου.

Να παρακαλέσω μόνο, αν είναι δυνατόν, όσο πιο σύντομα, διότι πρόκειται περί αναπομπής και συνεπώς τα επιχειρήματα έχουν εξαντληθεί κατά την ψήφιση της νομοθεσίας.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Είναι πολύ κατάλληλη η στιγμή που το είπατε, κύριε Αναστασιάδη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Βλέπετε, δεν κάνω διακρίσεις· απλά βλέπω ότι επεκτείνεται η συζήτηση και ίσως είναι άδικο για τον κ. Προδρόμου που το αναφέρω. Παρά ταύτα προτίμησα να το πω την ώρα που ήταν Βουλευτής του κόμματός μου παρά οποιουδήποτε άλλου κόμματος.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

...

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ελπίζω όχι, κύριε Χατζηδημητρίου. Έχετε πείσει.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ακριβώς επειδή πιστεύω ότι δε θα επαναλάβω όσα έχουν λεχθεί, γι' αυτό εξάλλου ζήτησα να μιλήσω. Για τον ίδιο λόγο προσπάθησα να μιλήσω και την προηγούμενη φορά που συζητήθηκε, αλλά λόγω συνωστισμού δεν κατέστη δυνατόν. Αντίθετα δηλαδή με τους δύο συναδέλφους που είπαν ότι δεν περίμεναν σήμερα να γίνει συζήτηση, εγώ περίμενα να γίνει συζήτηση, γιατί πιστεύω ότι έχω κάτι να προσθέσω στην όλη επιχειρηματολογία.

Ακούστηκε από το βήμα ότι είναι ζήτημα εξέλιξης, ανάπτυξης των δημοκρατικών θεσμών και ιδιαίτερα στην ακαδημαϊκή κοινότητα. Αν ήταν όντως έτσι τα πράγματα, τότε διερωτώμαι γιατί δε μας έχει προταθεί και το διοικητικό προσωπικό να ψηφίζει αναλογικά με τον πληθυσμό του στο πανεπιστήμιο· ή θα έχουμε δημοκρατία ή όχι. Γιατί να υπάρχει, να είναι σαν δείγμα του όλου εκλογικού σώματος; Το γεγονός ότι είναι σαν δείγμα του όλου εκλογικού σώματος σημαίνει κάτι άλλο, ότι πρόκειται για κάποιου άλλου είδους αντιπροσώπευση και όχι ακριβώς για εξάσκηση της δημοκρατίας. Και ακριβώς, επειδή πρόκειται για ενός είδους συμμετοχή, εμείς θα επιμένουμε και πάλι ότι το αρμόδιο όργανο στο οποίο μπορεί να υπάρξει συμμετοχή, η ωφέλιμη, του διοικητικού προσωπικού είναι το συμβούλιο.

Ακούστηκε και κάτι για τις κατακτήσεις των φοιτητικών εξεγέρσεων του Μάη του '68 στη Γαλλία και για το τι ίσως ισχύει μετά απ' αυτό το ορόσημο σε διάφορες χώρες και όχι μόνο στη Γαλλία. Ακριβώς όμως περί αυτού πρόκειται: Εάν θέλετε να πάρουμε, όχι ως υπόδειγμα, ως παράδειγμα τη Γαλλία, εκεί θα πρέπει να δούμε ότι άλλο πράγμα είναι οι πρυτανικές αρχές, άλλο πράγμα είναι τα συμβούλια στα οποία συμμετέχουν και τα εκλογικά σώματα από τα οποία εκλέγονται σε σχέση με το δικό μας πανεπιστήμιο. Έχουν λεχθεί πολλά για διεθνείς συγκρίσεις. Θέλουμε να κάνουμε διεθνείς συγκρίσεις. Θα ήθελα να απαντήσω και στην κ. Βασιλείου που έθιξε το ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ζήτησε κατάλογο από τους συνδικαλιστές που τον επεσκέφθησαν, ε, δε

σημαίνει ότι ζήτησε κατάλογο, για να αντιγράψει το τι συμβαίνει στο εξωτερικό, αν ο κατάλογος ήταν σημαντικός· ήταν στα πλαίσια ενός προβληματισμού και μιας ενημέρωσης. Οι διεθνείς συγκρίσεις είναι πράγματι χρήσιμες, φτάνει να μη γίνεται μηχανική αντιγραφή και φοβούμαι ότι εδώ γίνεται μηχανική αντιγραφή. Δε γνωρίζω πολλές χώρες, πολλά πανεπιστήμια στα οποία να υπάρχει διοικητικό συμβούλιο, να υπάρχουν πρυτανικές αρχές, να υπάρχει βεβαίως η συμμετοχή των φοιτητών στις εκλογές των πρυτανικών αρχών και, επιπρόσθετα, το πανεπιστήμιο να μην υπάγεται σε κανένα κρατικό όργανο, όπως είναι το Υπουργείο Παιδείας. Αν υπάρχει μια τέτοια πανεπιστημιακή περίπτωση, θα ήθελα να μας ενημερώσετε, όσοι έχετε ενδιαφέρει και όσοι έχετε δει τη βιβλιογραφία, διότι εγώ είμαι βέβαιος ότι το πρόβλημα βεβαίως δεν το έχει το πανεπιστήμιο· το πρόβλημα το έχει η πολιτεία, γιατί οι δικές μας οι δομές είναι ένα υβρίδιο. Δεν ευθύνεται το πανεπιστήμιο· ευθύνεται η πολιτεία η οποία έχει νομοθετήσει ένα πλαίσιο.

Έγινε ο λόγος για το Μάη του '68. Ναι, στη Γαλλία ψηφίζει το διοικητικό προσωπικό. Όμως τα πανεπιστήμια και οι πρυτανικές αρχές και οι πάντες υπάγονται στο Υφυπουργείο Πανεπιστημίων. Το πανεπιστήμιο δεν αποφασίζει μόνο του στην έκταση στην οποία έχει θελήσει ο νομοθέτης στην Κύπρο να αποφασίζει. Άρα, ίσως να μην μπορεί να γίνει αυτή η άμεση σύγκριση.

Επομένως, θα έλεγα ότι τα στοιχεία για τον προβληματισμό, τα οποία ζήτησε ο συνάδελφος ο κ. Λιλλήκας, δεν πρέπει να περιμένουμε να μας τα δώσει ο Υπουργός Παιδείας -είναι ήδη δεδομένα- και αν προβληματιστούμε πάνω στο ποια ακριβώς είναι η λειτουργία του κάθε οργάνου είτε των πρυτανικών αρχών είτε του συμβουλίου του πανεπιστημίου, τότε θα δούμε ότι δεν μπορούμε μηχανικά να τα συγκρίνουμε σχεδόν με καμία χώρα του κόσμου.

Απ' εκεί και πέρα, όσον αφορά την ουσία του θέματος και τις αρχές, πιστεύω ότι η θέληση της κυβέρνησης και όσων εδώ έχουν υποστηρίξει την αναπομπή, ότι το διοικητικό προσωπικό έχει ρόλο και συμμετοχή και με την παρουσία του στο διοικητικό συμβούλιο, νομίζω ότι θα έπρεπε να μας καλύπτει. Απ' εκεί και πέρα, εάν προσπαθήσουμε στο όνομα δήθεν της δημοκρατίας να εμπλέξουμε όργανα τα οποία δεν έχουν συνάφεια ή δεν έχουν αρμοδιότητα, νομίζω ότι δε θα ευνοήσουμε ούτε την αυτονομία του πανεπιστημίου ούτε την καλύτερή του λειτουργία, αλλά αντίθετα θα την παραβιάσουμε. Και εδώ δε θα επαναλάβω τα όσα είπε ο κ. Παπαδόπουλος, αλλά έχει απόλυτο δίκαιο ότι, εάν εισαγάγουμε εκλογικές διαδικασίες με τη γνωστή λογική τους, εκεί όπου δεν υπάρχει αντιστοιχία, το όφελος σίγουρα δε θα είναι για το πανεπιστήμιο.

Με αυτές τις σκέψεις και πιστεύοντας ότι δε χρειάζεται να τεκμηριώσει επιπρόσθετα η κυβέρνηση, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας την αναπομπή, το πρόβλημα υπήρχε από την αρχή, το έχουμε εντοπίσει και, έστω και αν ο κ. Παπαδόπουλος ή αν βρεθεί ακόμα ένας συνάδελφος ο οποίος απουσίαζε και ο οποίος συμμερίζεται την άποψη ότι δε θα ήταν σκόπιμο να ψηφίσει το διοικητικό προσωπικό για τις πρυτανικές εκλογές, τότε φαίνεται ότι ήταν σκόπιμη και ωφέλιμη η αναπομπή την οποία εμείς θα υποστηρίξουμε.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Πρόδρομου Προδρόμου, ο Πρόεδρος του Σώματος κ. Σπύρος Κυπριανού επέστρεψε στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, πολύ σύντομα, γιατί κι εγώ πιστεύω ότι, όταν συζητιέται μια αναπομπή, ουσιαστικά δεν υπάρχει λόγος επανάληψης όλης της συζήτησης, αλλά

απλώς να τοποθετηθούμε πάνω στους λόγους αναπομπής ή όχι. Ήθελα να διευκρινίσω ότι είναι γεγονός ότι ο κ. Παπαδόπουλος δε συμμετείχε στη συνεδρία και της Βουλής αλλά και της κοινοβουλευτικής ομάδας, όταν είχαμε τοποθετηθεί υπέρ της πρότασης νόμου και βεβαίως έχει κάθε δικαίωμα να έχει διαφορετική άποψη και να ψηφίσει ανάλογα. Απλώς θέλω να πω ότι εκ μέρους των άλλων συναδέλφων δε θεωρούμε ότι ευσταθούν οι λόγοι της αναπομπής και γι' αυτό θα επιμείνουμε στην ψήφιση του νόμου αυτού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω, υπό το φως της εκθέσεως και των συζητήσεων, δεν μπορεί να υπάρξει ομοφωνία, άρα θα τεθεί το θέμα σε ψηφοφορία.

Πόσοι είναι υπέρ της αναπομπής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι εναντίον της αναπομπής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι έξι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως, με είκοσι έξι ψήφους εναντίον και δεκαπέντε υπέρ, η αναπομπή του Προέδρου απορρίπτεται και ο νόμος παραμένει, όπως αρχικά ψηφίστηκε.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 5 θέμα, που είναι «Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997». Είναι πρόταση νόμου. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ
“Ο ΠΕΡΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ)
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1997”**

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Ουράνιος Ιωαννίδης

Ανδρέας Φιλίππου

Θάσος Μιχαηλίδης

Γιώργος Λιλλήκας

Μάριος Ματσάκης

Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε από το βουλευτή κ. Τάκη Χατζηδημητρίου, εκ μέρους του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Οκτωβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και της ΠΟΕΔ.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τη στοιχειώδη εκπαίδευση, έτσι ώστε η 17η Νοεμβρίου να συμπεριληφθεί στους σχολικούς εορτασμούς.

Σύμφωνα με τον εισηγητή της πρότασης νόμου, κ. Τάκη Χατζηδημητρίου, η συμπερίληψη της ημερομηνίας αυτής στους σχολικούς εορτασμούς αποτελεί ελάχιστη οφειλόμενη τιμή σε όλους όσοι προβάλλοντας αντίσταση στα σχέδια της χούντας των Αθηνών, μαρτύρησαν ή έπεσαν νεκροί για την αποκατάσταση της δημοκρατίας.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και της ΠΟΕΔ υποστήριξαν τις πρόνοιες της υπό αναφορά πρότασης νόμου και τόνισαν ότι θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε οι μαθητές να γίνουν αποδέκτες των μηνυμάτων της εξέγερσης του Πολυτεχνείου.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο της υπό αναφορά πρότασης νόμου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριοι συνάδελφοι και κυρίες συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε,

Είναι ένα θέμα που μας βρίσκει όλους ομόφωνους. Αν πήρα το λόγο, είναι ακριβώς γι' αυτό το λόγο, για να μην περάσει η έγκριση αυτού του νόμου άφωνα. Θα προσπαθήσω να της δώσουμε κάποιο περιεχόμενο, γιατί στόχος μας δεν είναι να προσθέσουμε ακόμα κάποιους πανηγυρικούς στα σχολεία. Δεν είναι να προσθέσουμε ακόμα κάποια γιορτή ή κάποια επέτειο· ο στόχος της πρότασης νόμου είναι ένας βαθύτερος στόχος, είναι ο στόχος του περιεχομένου της παιδείας, είναι στόχος η πραγματική έννοια της ελληνικής παιδείας, η έννοια της δημοκρατίας και της ελευθερίας. Και το ερώτημα είναι: Διδάσκονται όλ' αυτά τα πράγματα; Ναι, κυρίες και κύριοι

συνάδελφοι, διδάσκονται. Και η τόλμη διδάσκεται και η εξυπνάδα διδάσκεται και όλα διδάσκονται.

Και επειδή, όταν μιλούμε γι' αυτά τα θέματα είναι χρήσιμο να αναφερόμαστε σε αυθεντίες, έχω να κάνω μία αναφορά σε ένα κείμενο που αναδίφησε και κατέγραψε ένας εκλεκτός πνευματικός άνθρωπος, ο Ανδρέας ο Χριστοφίδης, που αισθάνομαι και λίγο σαν μνημόσυνο την αναφορά στ' όνομά του και το ότι μας υπέμνησε ορισμένα πράγματα που, όταν καταγράφονται μία φορά, δεν πρέπει να λησμονιούνται, θεώρησα χρήσιμο και καθήκον μου, βρίσκοντας αυτό το απόκομμα τυχαία μέσα σ' ένα άλλο μεγάλο τόμο για την ελευθερία και τη δημοκρατία, που είναι μία ανθολογία του ελληνικού πνεύματος του Μάριου Πλωρίτη, να το αναφέρω στη Βουλή. Και λέει από την αρχαία γραμματεία, αντιγράφοντας, ο Ανδρέας ο Χριστοφίδης: "Η αγωγή του πολίτη πρέπει να είναι σύμφωνη με το πολίτευμα. Εφόσον το πνεύμα που διέπει κάθε είδος πολιτεύματος όχι μόνο συνήθως το διαφυλάσσει, αλλά και το εγκαθιστά αμέσως από την αρχή. Έτσι το δημοκρατικό πνεύμα διαφυλάσσει και εγκαθιστά το δημοκρατικό πολίτευμα και το ολιγαρχικό, το ολιγαρχικό πνεύμα. Και πάντοτε το καλύτερο πνεύμα είναι η αιτία του καλύτερου πολιτεύματος." Και προχωρεί παρακάτω ο ανθολόγος αυτών των σκέψεων που μας άφησε έτσι και σαν κληρονομιά.

Αν ήταν να προσθέσω ορισμένα λόγια, εκείνα που είχα να πω, πάλι συνδέονται με πνευματικούς ανθρώπους και τοποθετήσεις τους, ότι η έννοια της δικτατορίας, της καταπίεσης, της αποστέρησης της ελευθερίας, όπως είπε κι ο Γιώργος Σεφέρης, οδηγούν στη συμφορά που το τέλος της είναι άγνωστο και έκανε αυτή τη δήλωση πριν υπάρξει κυπριακή τραγωδία. Άλλωστε, ευτυχώς που δεν πρόλαβε να τη δει αυτός ο λάτρης της Κύπρου, ο ποιητής της Κύπρου.

Αντίστοιχο υπόβαθρο και της πνευματικής και της καλλιτεχνικής δημιουργίας, ναι, είναι η ελευθερία και είναι η δημοκρατία. Και αποκορύφωμα όλων αυτών, ναι, να

θυμηθούμε και τον «Επιτάφιο» του Περικλέους που μπορεί να είναι ένα μάθημα το οποίο δεν εξαντλείται ποτέ και μπορεί να είναι καθοδηγητικό για τη νεολαία μας, ανεξάρτητα από ηλικία ή περίοδο της σπουδής τους. Φτάνει να εντυπωθεί μέσα τους σαν αρχές και σαν αξίες. Ο “Επιτάφιος” στηρίχτηκε στα δεδομένα της κλασικής εποχής. Ο “Επιτάφιος” στηρίχτηκε στα θαύματα αλλά και τις τραγωδίες της εποχής. Έχουμε και εμείς τις ιδικές μας εμπειρίες, τους ιδικούς μας αγώνες, τις δικές μας θυσίες. Και είναι μέσα από τις δικές μας θυσίες που θα μάθουμε τη δημοκρατία. Και είναι μέσα από το έργο που εμείς δημιουργούμε που θα καταλάβουμε τη δόξα της δημοκρατίας.

Έτσι, αναφερόμενος στην ημέρα της δημοκρατίας, πρέπει να πούμε ότι δεν τη θέλουμε για μια μέρα, για μια στιγμή, για έναν πανηγυρικό, αλλά περιεχόμενο καθ’ όλη τη διάρκεια του έτους του εκπαιδευτικού προγράμματος, όπου θα μιλά κανένας για το διάλογο, για τη δημοκρατία, για το λογισμό, για την κριτική, για την τόλμη και την ειλικρίνεια αλλά και το πανανθρώπινο των αξιών, χωρίς υπεροψίες, χωρίς μονοπωλήσεις, χωρίς υπεροχές, που οδηγούν σε ρατσισμούς και παραμορφώσεις και της ίδιας της έννοιας του πνεύματος, αλλά και της έννοιας της παιδείας. Και μέσα απ’ αυτό το πνεύμα είναι που βλέπουμε και τη θυσία των αγωνιστών εναντίον της χούντας και των παιδιών που θυσιάστηκαν στο Πολυτεχνείο, ακριβώς για να θεμελιώσουν την έννοια της δημοκρατίας, την έννοια της πνευματικής δημιουργίας, την έννοια του πολιτισμού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μόνο δυο λόγια από τη θέση μου.

Υποστηρίξαμε την πρόταση αυτή του συνάδελφου Τάκη Χατζηδημητρίου και πήγε ομόφωνα. Επεκτείνεται κάτι το οποίο ισχύει για τη μέση εκπαίδευση και στη στοιχειώδη εκπαίδευση, στα δημοτικά. Όπως από τα δημοτικά ξεκινούμε τη διδασκαλία των δημοκρατικών διαδικασιών, και στα δημοτικά υπάρχουν μαθητικά συμβούλια, έτσι εύλογο είναι και το θέμα της 17ης Νοεμβρίου, η μεγάλη θυσία του Πολυτεχνείου που οδήγησε στην πτώση της δικτατορίας στην Ελλάδα, να αρχίσει να διδάσκεται και στα δημοτικά. Αυτή είναι η ουσία της πρότασης και στην ουσία αυτή είμαστε όλοι ομόφωνοι.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Χωρίς να θέλω να μπω στη συζήτηση, ήταν πολύ ηρωική η πράξη των παιδιών του Πολυτεχνείου και ασφαλώς συνέβαλαν στο αντιδικτατορικό αγώνα, αλλά νομίζω η πτώση της χούντας οφείλεται στην τραγωδία της Κύπρου. Με όλο τον οφειλόμενο σεβασμό.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ειδική διάταξη. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε τώρα με το θέμα που κηρύχθηκε επείγον, που είναι “Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Κυριάκος Τυρίμος

Αντώνης Καράς

Λευτέρης Χριστοφόρου

Στέλιος Στυλιανού

Μάρκος Κυπριανού

Ηλίας Μυριάνθους

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο, το οποίο κηρύχθηκε επείγουσας φύσης, σε σημερινή συνεδρία της.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών, έτσι ώστε η ισχύς των προσωρινών αδειών που εκδόθηκαν για λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού να

παραταθεί για περίοδο δύο μηνών από τη δημοσίευση των σχετικών Κανονισμών που αναμένεται να κατατεθούν από την εκτελεστική εξουσία ή μέχρι την 30ή Απριλίου 1999, οποιαδήποτε από τις ημερομηνίες αυτές επέλθει πρώτη.

Σκοπείται επίσης η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας, έτσι ώστε οι αδειούχοι σταθμοί να καταβάλουν προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης αντί ποσοστού 1% επί των κερδών από διαφημίσεις, ποσοστό 0,5% επί των εσόδων για διαφημίσεις. Η εν λόγω τροποποίηση κρίθηκε αναγκαία για διασαφήνιση των ποσών πάνω στα οποία θα επιβάλλεται το προβλεπόμενο τέλος.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού μελέτησε το όλο θέμα, έχει διαπιστώσει τα ακόλουθα:

- (α) Το προτεινόμενο νομοσχέδιο που αφορά την παράταση της ισχύος των προσωρινών αδειών λειτουργίας ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών κατατίθεται πολύ καθυστερημένα στη Βουλή, δεδομένου ότι οι άδειες για τις οποίες προτείνεται η ανανέωση έχουν ήδη λήξει από τις 30 Οκτωβρίου 1998.
- (β) Οι σχετικοί Κανονισμοί που διέπουν μεταξύ άλλων και το θέμα των εν λόγω αδειών, ενώ σύμφωνα με τη σχετική διάταξη της βασικής νομοθεσίας θα έπρεπε να είχαν κατατεθεί στη Βουλή για έγκριση το αργότερο μέσα σε τέσσερις μήνες από την έναρξη της ισχύος της νομοθεσίας αυτής, δηλαδή μέχρι το τέλος του Μάη του 1998, εξακολουθούν ακόμη να αναμένονται για κατάθεση στη Βουλή.

Παρά τις πιο πάνω θέσεις της η Επιτροπή, θεωρώντας εκ των πραγμάτων αναγκαία τη συνέχιση της λειτουργίας των τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών των οποίων οι σχετικές άδειες έχουν ήδη λήξει χωρίς δική τους υπαιτιότητα, αποφάσισε να εισηγηθεί στη Βουλή την παράταση της ισχύος των σχετικών αδειών μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 1999, αναμένοντας ότι στο μεταξύ η κυβέρνηση θα συμμορφωθεί με τις

πρόνοιες της νομοθεσίας και θα καταθέσει στη Βουλή για έγκριση τους σχετικούς Κανονισμούς.

Υπό το φως των πιο πάνω η Επιτροπή έχει διαμορφώσει ανάλογα το υπό αναφορά νομοσχέδιο με την ομόφωνη εισήγησή της στη Βουλή για ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Πριν να κατέλθω από το βήμα, θέλω να πω ότι η έκθεση περιελάμβανε μία αναφορά ότι είναι απαράδεκτη η καθυστέρηση από πλευράς της κυβέρνησης, χάριν της ομοφωνίας αφαιρέσαμε αυτή την αναφορά -ήταν το αίτημα των συναδέλφων του Δημοκρατικού Συναγερμού- αλλά θέλω να πω ότι αυτή είναι η άποψη της συντριπτικής πλειοψηφίας της επιτροπής. Και ακόμα θέλω να πω ότι δε στέκει καμιά απολύτως δικαιολογία, γιατί η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης δεν έχει ακόμα λειτουργήσει κανονικά. Γιατί με ειδική πρόνοια στη βασική νομοθεσία, που ήταν λεπτομερέστατη, ακριβώς για να μην υπάρχει αυτή η άμεση και μεγάλη ανάγκη για τους κανονισμούς, υπήρξε πρόνοια, για να μπορεί να λειτουργήσει η αρχή πριν την έγκριση των κανονισμών και η δικαιολογία της αρχής ότι δεν μπόρεσε να λειτουργήσει είτε εξ υπαιτιότητας της έλλειψης κανονισμών είτε εξ υπαιτιότητας κάποιων προβλημάτων, για παράδειγμα ότι δεν τους είχαν αγοράσει για μήνες γραφομηχανή, νομίζω ότι αυτά τα πράγματα είναι το λιγότερο γελοία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ο κ. Προδρόμου.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Αν επιτρέπεται, θα ήθελα να ζητήσω μια διευκρίνιση. Υπάρχει κάτι εδώ στην έκθεση το οποίο δεν καταλαβαίνω. Η μείωση του ποσοστού που καταβάλλεται στις διαφημίσεις από 1% σε 0,5% λέγεται ότι κρίθηκε αναγκαία για διασαφήνιση των ποσών.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ναι, ναι. Επειδή επί των κερδών θα υπήρχε πρόβλημα, θα προσέξει ο κ. συνάδελφος, δηλαδή πρόβλημα τι κέρδη θα παρουσίαζαν, εν' πρόταση της κυβέρνησης, αλλά, παρ' όλο που είναι της κυβέρνησης αυτής, είναι σωστή. Έγινε 0,5% στα έσοδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 24 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 56 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι και το 4 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το 1 μέχρι και το 4 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το τελευταίο θέμα είναι «Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Έλεγχος Ζιβανίας) Κανονισμοί του 1998». Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο Σώμα.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “ΟΙ ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΚΑΙ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (ΕΛΕΓΧΟΣ
ΖΙΒΑΝΙΑΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος

Ανδρέας Μούσκος

Αβέρωφ Νεοφύτου

Κίκης Καζαμίας

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Νίκος Κλεάνθους

Στάθης Κιπτής

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 22 και στις 29 Οκτωβρίου 1998. Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, Οικονομικών (Τμήμα Τελωνείων), Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και Υγείας καθώς και εκπρόσωποι του Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων, των

οινοβιομηχανιών ΕΤΚΟ, ΚΕΟ, ΛΟΕΛ και ΣΟΔΑΠ, του οινοποιείου της ιεράς μονής Κύκκου και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος. Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής ήταν επίσης παρών και ο βουλευτής κ. Θάσος Μιχαηλίδης.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 13 της βασικής νομοθεσίας για τη ρύθμιση και τον έλεγχο της βιομηχανίας αμπελουργικών προϊόντων, σκοπείται η ρύθμιση με κανονισμούς, αντί με διατάγματα που ίσχυαν μέχρι σήμερα, της παρασκευής, διάθεσης και εμπορίας της ζιβανίας, με τρόπο ώστε να επιτρέπεται η διάθεση ζιβανίας και από άλλους αδειούχους και όχι μόνο από το Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων, όπως ίσχυε μέχρι σήμερα.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, οι υπό αναφορά Κανονισμοί σκοπό έχουν την εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού και της φιλελευθεροποίησης στην εμπορία της ζιβανίας, στα πλαίσια της εναρμόνισης της κυπριακής νομοθεσίας με το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Με τις πρόνοιες των υπό αναφορά Κανονισμών συμφώνησαν καταρχήν όλοι οι εκπρόσωποι που παρευρέθηκαν στις συνεδριάσεις της Επιτροπής. Στα πλαίσια όμως της εξέτασης των Κανονισμών έγινε εισήγηση όπως αυτοί τροποποιηθούν, ώστε η ποσότητα του αλκοόλ που περιέχει το απόσταγμα των σταφυλιών, το οποίο χρησιμοποιείται για την παρασκευή ζιβανίας, να μειωθεί από το ελάχιστο ποσοστό του 45% στο ελάχιστο ποσοστό του 43% και οι ενδείξεις στις φιάλες της ζιβανίας να αναγράφονται υποχρεωτικά σε μια από τις επίσημες γλώσσες της Δημοκρατίας με δυνατότητα χρήσης και οποιασδήποτε άλλης γλώσσας, ανάλογα με τις εμπορικές ανάγκες. Οι τροπολογίες αυτές υιοθετήθηκαν ομόφωνα απ' όλους τους παρόντες.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα

εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί έχουν τελικά διαμορφωθεί με την υιοθέτηση των πιο πάνω τροπολογιών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να μου απαντηθεί ένα ερώτημα. Μέχρι τώρα και οι παραγωγοί και οι χρήστες της ζιβανίας την εκτιμούσαν βάσει των γράδων και όχι της ποσοστιαίας αναλογίας, άκουσα για κάποιους αριθμούς του 43%. Θα ήθελα, ει δυνατόν, να μας εξηγηθεί τι θα σημαίνει σε γράδα, είναι το πρώτο, και το δεύτερο, πιθανότατα να προκληθεί κάποιο πρόβλημα με τις εκατοντάδες των παραγωγών της σπιθικιάσιμης ζιβανίας σε πολλές περιοχές αμπελουργικές. Αν υπάρχει κάποια πρόνοια για κατοχύρωση αυτού του παραδοσιακού προϊόντος, που μπορεί να μην πληρεί τα απαιτούμενα κριτήρια, αλλά δεν παύει από του να είναι ένα παραδοσιακό ποτό για την Κύπρο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μούσκος.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, τώρα βέβαια εγώ δε γνωρίζω περί γράδων, εκείνο το οποίο γνωρίζω είναι για το ποσοστό περιεκτικότητας του αλκοόλ μέσα στη ζιβανία. Και γίνονται δύο έλεγχοι, ότι μέχρι σήμερα ήταν 45% και εμείς ζητήσαμε να γίνει 43%. Θα είναι πιο ελαφρύ, κατά κάποιο τρόπο.

Για το άλλο θέμα που θίξατε, κύριε Χριστοδουλίδη, ακριβώς τώρα μπαίνουν κανονισμοί, για να γίνεται η παραγωγή της ζιβανίας ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

...

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε συνάδελφε, απαντώ σ' εσάς. Είναι ακριβώς για να παράγεται ζιβανία κάτω από συνθήκες, οι οποίες θα καθορίζονται βάσει κανονισμών. Δηλαδή δε θα μπορεί οποιοσδήποτε παραγωγός να παράγει τη ζιβανία με τον τρόπο με τον οποίο την παρήγαγε μέχρι σήμερα. Δηλαδή πρέπει να έχει τα ανάλογα μηχανήματα, τους ανάλογους ... και την ανάλογη διαδικασία την οποία πρέπει να ακολουθεί, σύμφωνα με τους κανονισμούς οι οποίοι έχουν κατατεθεί και εγκρίνουμε σήμερα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Χριστόφια.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Είσαστε σίγουροι ότι μετά από τις εξηγήσεις του κ. Μούσκου ο Πρόεδρος Κληρίδης δε θα αναπέμψει τούτο το νόμο;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ματσάκης και μετά η κ. Κληρίδου.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Πρέπει να χαιρετίσουμε το γεγονός ότι θα υπάρξουν κάποιοι κανονισμοί στην παραγωγή οινοπνευματωδών ποτών, γιατί ίσως να μη γνωρίζουμε όλοι μας ότι υπάρχουν κάποιοι πολύ σοβαροί κίνδυνοι για την υγεία του ανθρώπου από την

παραγωγή οινοπνευματωδών ποτών στο σπίτι. Για παράδειγμα η ύπαρξη της μεθανόλης, η οποία μπορεί να προκαλέσει μέχρι και τύφλωση. Γι' αυτό χαιρετίζουμε το γεγονός ότι υπάρχουν και θεσπίζονται αυτοί οι κανονισμοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Καίτη Κληρίδου.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ συμφωνώ με τον κ. Χριστόφια ότι μετά από τις εξηγήσεις που μας έδωσε ο κ. Μούσκος χρειάζεται αναπομπή τούτη η νομοθεσία. Έχω την εντύπωση ... διότι σίγουρα, αν θα τηρήσουμε αυτά που λέει ο κ. Μούσκος, η ζιβανία μας δε θα έχει την ίδια γεύση που είχε μέχρι σήμερα. Αλλά έχω την εντύπωση ότι πρέπει να εξαιρεϊται η παραγωγή στο σπίτι και μικρών ποσοτήτων που δίνονται σε συγγενείς και φίλους. Είμαι σίγουρη ότι η Ευρώπη δεν μπορεί να είναι τόσο αντιδημοκρατική όσο φαίνεται εκ πρώτης όψεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Καμία ένσταση. Οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Κεφάλαιο Γ'. Ερωτήσεις και απαντήσεις δεν υπάρχουν. Αυτό το θέμα θα το δούμε σε κάποια συνεδρία των αρχηγών των κομμάτων πώς πρέπει τελικά να το αντιμετωπίσουμε.

Κεφάλαιο Δ'. Το πρώτο θέμα είναι "Η κάθοδος του γνωστού χουντικού, Εοκαβητατζή πραξικοπηματία Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο και η παραβίαση των δημοκρατικών θεσμών και των νόμων της Δημοκρατίας από τους κυβερνώντες". Είναι ένα θέμα που ενεγράφη μετά από εισήγηση του κ. Δημήτρη Χριστόφια, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ- Αριστερά-Νέες Δυνάμεις. Συνέχιση της συζήτησης.

Ποιος Βουλευτής θέλει να πάρει το λόγο;

Παρακαλώ, ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Στο θέμα που συζητούμε νομίζω πρέπει να αναφέρω ξανά τον τίτλο, γιατί από τη συζήτηση που ακολούθησε, στην προηγούμενη συνεδρία νομίζω, έχει παραγνωρισθεί και είναι όπως το έχετε πει: “Η κάθοδος του γνωστού χουντικού Εοκαβητατζή πραξικοπηματία Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο και η παραβίαση των δημοκρατικών θεσμών και των νόμων της Δημοκρατίας από τους κυβερνώντες”. Αυτό είναι το θέμα μας και σ’ αυτό εγώ θα επικεντρωθώ. Μόνο που, αντί “από τους κυβερνώντες”, το σωστό είναι από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, διότι όπως ελέχθη είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας που πήρε τη σχετική απόφαση.

Η απόφαση του Προέδρου της Δημοκρατίας -και όταν λέω της εκτελεστικής εξουσίας χρησιμοποιώ αδιάκριτα τη φράση, εννοώντας τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας- για την κάθοδο του κ. Βιντζηλαίου στην ουσία σημαίνει την άρση του καταλόγου απαγορευμένων προσώπων, για να έρθει στην Κύπρο και την παραγνώριση αυτού του καταλόγου και συνεπώς συνιστά πολιτική κρατική πράξη και έτσι κρίνεται, έτσι επικρίνεται, έτσι αξιολογείται από τη Βουλή, ως κρατική πολιτική πράξη. Και βεβαίως η Βουλή όχι μόνο έχει νόμιμο δικαίωμα να επικρίνει, αλλά πιστεύω εγώ ότι έχει καθήκον να κρίνει, να σταθμίζει και να επικρίνει κρατικές πράξεις, ιδιαίτερα όταν έχουν υψηλή πολιτική, όπως αυτή η πράξη.

Θα ήταν αδιανόητο όλοι οι άλλοι, τύπος, οργανώσεις, άτομα να δικαιούνται να εξετάζουν, να κρίνουν, να επικρίνουν αυτό το θέμα και τη συμπεριφορά της κυβέρνησης και του Προέδρου της Δημοκρατίας και να μη δικαιούται η Βουλή ή να ακούγονται από το βήμα αυτό παράπονα, γιατί ένα μεγάλο κόμμα έχει αποφασίσει να εγγράψει αυτό το

θέμα στη Βουλή και να ζητήσει τη συζήτησή του ως πολιτικής επίκρισης μιας πολιτικής πράξης της κυβέρνησης. Και νομίζω ότι, από όποια σκοπιά και από όποια πτυχή και αν εξετάσουμε αυτό το θέμα, αυτή είναι μια κρατική πολιτική πράξη απαράδεκτη, βδελυρή και κατακριτέα. Από όποια πτυχή, από νομική πτυχή, από συνταγματική πτυχή, από πλευράς έννομης πράξης, από πλευράς πρόκλησης των αισθημάτων του λαού, από πλευράς πολιτικής, από πλευράς μνήμης για το έγκλημα που έχει γίνει στην Κύπρο με το πραξικόπημα και την εισβολή. Δεν υπάρχει καμιά δικαιολογία γι' αυτή την πράξη, δεν υπάρχει αιτιολόγηση και δεν έχουμε ακούσει αιτιολόγηση.

Να μου επιτρέψετε να υπενθυμίσω το τι έχουμε ακούσει. Έχουμε ακούσει ελαφρυντικά. Δεν άκουσα εγώ να λέγεται: “πολύ ωραία πράξη ήταν και πολύ σωστά ενήργησε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας”. Όχι. Έχουμε ακούσει: “ας μην υπερβάλλουμε το θέμα, ας μην το μεγαλοποιούμε, γιατί στο κάτω κάτω υπήρχαν ανθρωπιστικοί λόγοι ή δικαιολογητικά, τα οποία δεν καθιστούν αυτή την πράξη βδελυρή και απαράδεκτη”. Έτσι μας λένε οι υποστηρικτές της κυβέρνησης και θέλω εδώ να πω ότι κατανοώ τη θέληση, την επιθυμία -πολιτική ενέργεια άλλωστε είναι- το κόμμα το οποίο υποστηρίζει την κυβέρνηση, το κόμμα από το οποίο προέρχεται ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας -περί ου ο λόγος στην προκειμένη θέση- να θέλει να στηρίξει την κυβέρνηση. Δε νομίζω, όμως, ότι η καταγωγή του Προέδρου της Δημοκρατίας από ένα κόμμα επιβάλλει στο κόμμα την κατά πάντα και διά πάντα υποστήριξη μιας πράξης που πιστεύω στη συνείδηση της μέγιστης πλειοψηφίας του λαού είναι καταδικαστέα. Δε θα πω, γιατί δεν είναι δουλειά δική μου να πω, ότι ακόμα και ανάμεσα στις τάξεις του κυβερνώντος κόμματος επικρατεί ή έχουν ακουστεί αυτές οι απόψεις.

Εγώ έχω μια άλλη σκοπιά του θέματος. Επινοήθηκαν διάφορες δικαιολογίες ως ελαφρυντικά, τονίζω τη λέξη, μόνο ελαφρυντικά ακούσαμε της πράξης του Προέδρου. Εγώ σας λέω, έτσι ειλικρινά το πιστεύω, ούτε καν το σκέφτηκε ο Πρόεδρος της

Δημοκρατίας. Απλώς αντέδρασε σε μια παράκληση που του έκαμε και δεν είμαι βέβαιος ότι, αν εκ των υστέρων είχε ξανά να αποφασίσει για το ίδιο θέμα, δε θα κατανοούσε ότι δεν ήταν μια απλή προσωπική πράξη, έστω όπως το λέει, ικανοποίησης μιας επιθυμίας αγαπητού προσώπου ή αγαπητής οικογένειας ή, αν θέλετε, ενός προσώπου το οποίο κατά την εκτίμησή του είχε προσφέρει στην Κύπρο, ότι δε θα μπορούσε να κατανοήσει ότι πέραν αυτού του χαρακτηριστικού της πράξης, αυτή η πράξη έχει πολιτικές προεκτάσεις. Έχει σοβαρές πολιτικές προεκτάσεις και δεν είναι μια μεμονωμένη πράξη χωρίς νόημα, χωρίς περιεχόμενο και χωρίς επιπτώσεις. Και βεβαίως ο Πρόεδρος, όπως και οποιοσδήποτε άλλος αξιωματούχος του κράτους, είναι άνθρωπος. Και ασφαλώς άγεται και αυτός από αισθήματα και ασφαλώς και αυτός κάποτε ενεργεί από παρόρμηση του συναισθηματικού του κόσμου. Όμως, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, που είναι ο φορέας της νομιμότητας και είναι αυτός που είναι εντεταλμένος να διασφαλίζει την έννομη τάξη στον τόπο, δυστυχώς, δεν έχει αυτή την πολυτέλεια. Άμα το πράξει και αν η πράξη του αυθορμητισμού, αν η συναισθηματική του παρόρμηση έχει πολιτικές προεκτάσεις και πολιτικό περίβλημα, ναι, πληρώνει πολιτικό κόστος. Αυτό είναι το τίμημα του να είσαι ηγέτης ενός τόπου, να είσαι ο Πρόεδρος ενός τόπου, ο οποίος ενσωματώνει στο πρόσωπό του την κρατική μας οντότητα και την ύπαρξή μας. Μπορεί να έχει ελαφρυντικά, αλλά, αν ενεργήσει σε ένα θέμα, που έστω εκ των υστέρων, φανεί ότι έχει πολιτικές επιπτώσεις και προεκτάσεις, ναι, πρέπει να έχει την πολιτική ευθύνη, ναι, εγώ θα ανέμενα αυτό που κλήθηκε να πράξει από τον κ. Λυσσαρίδη και άλλους πολιτικούς παράγοντες, να αναγνωρίσει ότι έκαμε λάθος. Αυτός ήταν ο μόνος τρόπος να μειωθούν οι επιπτώσεις της πράξης που έκαμε κι εμείς να πούμε ότι κι αυτός είναι άνθρωπος με παρορμήσεις και συναισθήματα, αναγνωρίζουμε τον ανθρωπισμό του, αλλά καταδικάζουμε την πολιτική του πράξη.

Γιατί λέω ότι έχει πολιτικές προεκτάσεις το θέμα; Γιατί είτε το θέλουμε είτε όχι αυτή η ενέργειά του ερμηνεύεται σαν μια ακόμα πράξη σαν ένας ακόμα κρίκος σε μια αλυσίδα ενεργειών που δημιουργεί την εντύπωση ανάμεσα στο λαό ότι, ναι, αυτή η κυβέρνηση προσπαθεί να ισοπεδώσει ενόχους και αθώους για το πραξικόπημα· να δικαιολογήσει το πραξικόπημα, για να μην πω να δικαιώσει το πραξικόπημα και τους πραξικοπηματίες. Είναι μια εντύπωση που επικρατεί ανάμεσα στον κόσμο από μια σειρά εκδηλώσεις. Και λέω, κι αν ακόμα είχαμε κατανόηση γι' αυτή τη μεμονωμένη πράξη, έστω και αυτό το μεμονωμένο πρόσωπο -εγώ δε θα πω τους χαρακτηρισμούς που όλες οι πλευρές της Βουλής του έδωσαν ούτε και μου αρέσει η φράση που χρησιμοποιήθηκε ως "κάθαρμο" γι' αυτό τον άνθρωπο -κάτι λιγότερο από ανθρωπάκι είναι- ναι, είναι ένα θέμα νομίζω το οποίο εγείρει σοβαρά το θέμα της πολιτικής αυτής της κυβέρνησης έναντι του πραξικοπήματος και όσων συνέβαλαν έργους και λόγους στην υλοποίηση αυτού του δράματος του κυπριακού ελληνισμού. Ενός δράματος με συνέπειες, δυστυχώς, ανεπανόρθωτες και μη αναστρέψιμες. Μόνο μείωση των συνεπειών υπάρχει, δεν υπάρχει αναστροφή των συνεπειών.

Και αυτή η περίπτωση εγείρει ξανά ένα θέμα που ταλανίζει αυτή τη Βουλή, να μην πω και το λαό μας, το θέμα της λήθης και της συγχώρησης. Της προσπάθειας για την επούλωση των πληγών και για τη συνένωση αυτού του λαού. Θέλω να πω από την αρχή, για να μην παρεξηγούμαι, ναι, ολόθερμα λέω, ναι και λήθη, ναι και συγχώρηση σε αυτούς που τουλάχιστον έχουν το ηθικό ανάστημα να αναγνωρίσουν το λάθος τους και να μετανοήσουν μέσα τους, όχι δημόσια. Να αναγνωρίσουν το σφάλμα το οποίο έχουν διαπράξει, γιατί αυτοί μεταξύ μας είναι τα πρώτα θύματα αυτών που εκμεταλλεύθηκαν τα πατριωτικά τους αισθήματα και τους οδήγησαν σε προδοτικές πράξεις. Είναι γι' αυτούς και η λήθη και η συγχώρηση και η συνένωση και η συνεργασία, όχι, όμως, με αυτούς που μένουν αμετανόητοι και τους ακούω εγώ να μου λένε ότι το μόνο που

μετανιώνουν ήταν ότι δεν κατάφεραν να σκοτώσουν τουλάχιστον τον παπά. Ούτε λήθη ούτε μετανόηση μπορεί να υπάρχει γι' αυτούς, είτε είχαν ηγετικές θέσεις είτε ήταν απλά μίσθαρνα όργανα ή ήταν απλά άβουλα όργανα ή ήταν άνθρωποι οι οποίοι δεν είχαν επίγνωση του τι έπρατταν. Η συνενοχή τους εκ των υστέρων γίνεται ενοχή εκ των προτέρων και μάλιστα σε βαθμό συνεργίας. Γι' αυτούς λοιπόν, ναι, και λήθη και συγχώρηση, γιατί πιστεύω είναι γενικά παραδεκτό ότι κανένας σώφρων άνθρωπος, κανένας, σίγουρα όχι σε αυτή τη Βουλή, εγώ λέω κανένας στην Κύπρο, δεν επιδιώκει ούτε επιζητεί ούτε τιμωρία ούτε εκδίκηση. Όμως και κανένας δεν ανέχεται τη δικαίωση και μάλιστα με ανεδαφικά επιχειρήματα ή με διαστρέβλωση της ιστορικής πραγματικότητας. Και ακόμα κι αν υπήρχε, γιατί να μη δεχόμαστε ότι αισθήματα δεν έχουν μόνο αυτοί οι οποίοι ηθελημένα ή αθέλητα χρησιμοποιήθηκαν στο πραξικόπημα, ήταν όργανα του πραξικοπήματος, συνήργησαν στο πραξικόπημα, δεν έχουν μόνο αυτοί αισθήματα και λένε: "σας παρακαλούμε, μη μας προκαλείτε, μη μας το θυμίζετε, μας στενοχωρεί αυτό το πράγμα". Βεβαίως έχουν αυτά τα αισθήματα, αν θέλετε μετάνοιας, αν θέλετε πικρίας, αν θέλετε ενοχής. Αισθήματα έχει και η καταπληκτική πλειοψηφία του λαού, η οποία αισθάνεται ότι προκαλούνται αυτά τα αισθήματά της, όταν σηκώνουν κεφάλι και αναζητούν την ισοπέδωση και αισθάνονται ότι έχουν δικαίωμα να μην τους ενοχλούμε υπενθυμίζοντας το φοβερό έγκλημα που έκαμαν. Άλλο η λήθη και άλλο να ξεγράφονται οι ενοχές. Λήθη είναι να γνωρίζουμε τις ενοχές, να μην τις ξεχνούμε τις ενοχές, αλλά η λήθη στο αίσθημα της εκδίκησης να διαγραφεί, να μην υπάρχει τέτοιο αίσθημα ανάμεσά μας.

Και επομένως, είναι αυτοί οι οποίοι μας λένε ότι η περίπτωση του κ. Βιντζηλαίου ήταν ένα μεμονωμένο επεισόδιο. Εγώ να το δεχτώ ότι ήταν ένα μεμονωμένο επεισόδιο, γιατί δέχομαι αυτό που είπα στην αρχή. Ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, αποφασίζοντας να ενεργήσει όπως ενήργησε, ή έπεσε θύμα κακών συμβούλων ή, τόσο

λίγο ή πολύ τον γνωρίζω, ούτε καν το σκέφτηκε. Ενήργησε όμως δυστυχώς, και σε άλλα πράγματα ενεργεί.

Όμως, επειδή είπα από όποια πτυχή και αν εξετάσουμε το θέμα, έστω και μέσα στο πλέγμα που λέω του πώς λήφθηκε αυτή η απόφαση, παραμένουν μερικά γεγονότα αδιάψευστα. Γεγονός είναι ότι ο κ. Βιντζηλαίος ήταν γραμμένος στον κατάλογο των προσώπων στα οποία απαγορεύεται η είσοδος στην Κύπρο. Αυτός ο κατάλογος είναι κατάλογος που καταρτίστηκε με επίσημη διοικητική, στην προκειμένη περίπτωση, κρατική πράξη από το αρμόδιο όργανο της Δημοκρατίας. Και η νομική ευθύνη, είτε για τον καταρτισμό είτε για την τροποποίηση είτε για την αγνόηση αυτού του καταλόγου, βαρύνει την κυβέρνηση ως σύνολο, ως συλλογικό όργανο και τον αρμόδιο υπουργό. Και επειδή ελέχθη ότι ο Πρόεδρος άμα ήθελε άλλασσε τον κατάλογο, όχι, ούτε είναι δικαιολογία αυτό, «επειδή άμα ήθελε άλλασσε τον κατάλογο, άρα εδικαιούτο να τον παραγνωρίσει». Όχι, δεν μπορούσε να τον αλλάξει τον κατάλογο χωρίς διοικητική απόφαση του αρμόδιου οργάνου, του υπουργού, αν θέλετε, του Υπουργικού Συμβουλίου. Βεβαίως, με τις εξουσίες που είχε κάτω από το σύνταγμα, άμα ήθελε, μπορούσε να απολύσει τον υπουργό, μπορούσε να διαλύσει το Υπουργικό Συμβούλιο, για να αφαιρέσει τον κ. Βιντζηλαίο από τον κατάλογο. Αλλά δεν έχει δικαίωμα ο ίδιος μόνος του αυθαίρετα, μονομερώς να παραγνωρίσει τον κατάλογο, γιατί τότε παραβιάζει ο ίδιος το υπέρτατο καθήκον που έχει να είναι ο προασπιστής της νομιμότητας και της έννομης ενέργειας. Του σεβασμού των αρμοδιοτήτων που ο νόμος ή το σύνταγμα αναθέτει σε αυτούς που ο ίδιος επιλέγει και διορίζει ως υπουργούς του.

Όμως, δεν τροποποίησε τον κατάλογο, δε ζήτησε από τον υπουργό του: “προσωρινά τουλάχιστον ας αφαιρεθεί αυτός ο κύριος από τον κατάλογο”. Όχι, ενήργησε αυθαίρετα και οι πράξεις καθιστούν, κατά τη γνώμη μου, διάφανη την ενοχή, γιατί είναι γνωστότερο από άλλους πώς ήρθε αυτός ο κύριος στον τόπο. Δεν πέρασε

από τον κανονικό έλεγχο. Ειδικά εντεταλμένος αξιωματικός τον παρέλαβε και τον πήρε από τα παρασκήνια, χωρίς να αναγραφεί στον κατάλογο των εισερχομένων. Γιατί; Αν ήταν μια απλή και φυσική πράξη, γιατί όλα αυτά; Γιατί η μυστικότητα, γιατί οι παραβάσεις της διαδικασίας η οποία επικρατεί; Και πιστεύω ότι οι ίδιες οι διαδικασίες που έχουν ακολουθηθεί, ναι, από μόνες τους είναι η αφευδής απόδειξη του αισθήματος της ενοχής. Και ένας έχει αίσθημα ενοχής, όταν γνωρίζει ότι κάνει κάτι είτε κατά παράβαση του νόμου είτε κατά παράβαση των αρχών της ηθικής ή του δημοσίου αισθήματος το οποίο επικρατεί. Όλα αυτά δεν είναι γεγονότα τα οποία παραποιεί κάποιος, μιλώντας από το βήμα της Βουλής. Είναι γνωστά γεγονότα.

Το δεύτερο: Οι δικαιολογίες κάποτε αποκαλύπτουν το μέγεθος της ενοχής. Και είναι πάρα πολλές οι περιπτώσεις που οι δικαιολογίες κάποτε είναι χειρότερες από την παραδοχή της πράξης. Και όσο πιο αβάσιμες είναι οι δικαιολογίες, όσο πιο διαβλητές και διάτρητες είναι στη βάση της λογικής, ναι, τόσο, εγώ πιστεύω, αποκαλύπτουν το μέγεθος της ενοχής. Και δεν είναι δικαιολογία ότι αυτός ο κύριος ήταν ανάγκη να έρθει στην Κύπρο, για να διαχειριστεί ύψιστα θέματα διαχείρισης περιουσίας αποθανόντος. Για όνομα του Θεού! Έχουμε αρκετούς δικηγόρους εδώ και ξέρουμε ότι η αυτοπρόσωπη παρουσία ούτε αναγκαία είναι ούτε αναπόφευκτη. Άλλωστε ο ίδιος τι είχε πει, όταν ρωτήθηκε; Ήρθε, λέει “για να παραστεί στο μνημόσυνο του αδελφού του”. Δικές του λέξεις. Δεν είπε: “ήρθα για να λύσω θέματα διαχείρισης περιουσίας” που δεν μπορούσαν να λυθούν είτε με επίσκεψη στην Αθήνα είτε με ένορκο δήλωση, όπως εμείς οι δικηγόροι κάνουμε, είτε με υπογραφή των εγγράφων ενώπιον άλλων. Αν ακόμα ήταν διαχειριστής, που δεν είναι διαχειριστής της περιουσίας του αποθανόντος... και θα πω αργότερα για τον κύριο και τη σημασία του, όσον αφορά τη διαχείριση με το μακαρίτη.

Επομένως, όσα λέχθηκαν εδώ από το βήμα αυτό για τη δικαιολόγηση της πράξης του Προέδρου της Δημοκρατίας είναι ελαφρυντικά. Δεν είναι δικαιολογίες, είναι

ελαφρυντικά. Και εγώ είπα, εξ υπαρχής είχα πει, δε συμμερίζομαι ούτε τις απόψεις ούτε τις φήμες ότι ήρθε στην Κύπρο, για να συνωμοτήσει πώς θα ανατρέψουμε την Κυπριακή Δημοκρατία ή πώς θα αναβιώσει η ΕΟΚΑ Γ΄· ευτυχώς που ξεκινήσαμε με το αλφάβητο, είκοσι τέσσερα γράμματα είναι, σκεφτείτε αν ξεκινούσαμε με αριθμούς ένα, δύο, τρία που πηγαίνουν στο διηλεκές. Δε χρειαζόταν να έρθει στην Κύπρο, για να τα κάμει όλα αυτά και νομίζω ότι οι υπερβολές κάποτε υποσκάπτουν την εγκυρότητα της κατηγορίας.

Όμως, ακόμα και αν υπήρχαν αυτά τα ελαφρυντικά, έχει παραγνωριστεί το λαϊκό αίσθημα. Έχει παραγνωριστεί η δημόσια γνώμη. Εγώ δε λέω ότι οποιοδήποτε μεμονωμένο πρόσωπο είναι η προσωποποίηση της προδοσίας στην Κύπρο ή είναι η προσωποποίηση του εγκλήματος που διαπράχθηκε στην Κύπρο. Όπως και να το κάνουμε όμως, ναι, αυτό το πρόσωπο μόνο του έχει ελκύσει πάνω του, διότι στη μεγαλομανία του να δείχνει ότι είναι πιο μεγάλος από ό,τι ήταν και ότι είχε πιο μεγάλο ρόλο από όντως εκείνο που είχε, ναι, προκαλεί το δημόσιο αίσθημα η παρουσία του κατά παράβαση των νόμιμων διαδικασιών του κράτους. Γιατί δηλαδή δεν έχει η μάζα του λαού δικαίωμα να θεωρεί ότι θίγονται τα αισθήματά της, τουλάχιστον που να βαρύνουν εξίσου, όπως στη συναισθηματική παρόρμηση του Προέδρου να ικανοποιήσει έστω τη θυγατέρα, έστω την οικογένεια ενός φίλου ή μη γνωστού του που απέθανε; Μπορούν να μπουν στη ζυγαριά αυτά τα δύο αισθήματα; Και υπάρχει σύγκριση να πούμε μεταξύ των δύο ότι προτιμήθηκε η προσωπική συναισθηματική παρόρμηση; Ναι, αν προτιμήθηκε η προσωπική συναισθηματική παρόρμηση -για να πω την καλύτερη εκδοχή, για να μην αποδώσω άλλου είδους ευθύνες και να μην κάμω άλλου είδους εικασίες- ναι, έχει πολιτική συνέπεια και είναι πολιτική πράξη που απαιτεί απολογία για το σφάλμα. Αυτές είναι οι παράμετροι του θέματος, αυτό συζητούμε. Κάτω από ποιες συνθήκες επιτράπηκε σε ένα πρόσωπο, που ήταν γραμμένο πρώτο

πρώτο στον κατάλογο των προσώπων που απαγορεύεται η είσοδος στην Κύπρο, να μπει με όλες αυτές τις παρατυπίες και την παραγνώριση του νόμου και της διαδικασίας; Αυτό είναι το θέμα.

Αίφνης τι μας προέκυψε; Μας προέκυψε ο μακαρίτης ο Γιάγκος ο Παπαδόπουλος. Αν έδωσε λεφτά ή αν δεν έδωσε λεφτά στα διάφορα κόμματα. Και εγώ, με όλη την καλή διάθεση που είχα να καταλάβω το συνειρμό των θεμάτων, δεν κατάλαβα τη σχέση του ενός θέματος με το άλλο. Τη θέση του θέματος που έχει γραφτεί με τη θέση της υπεράσπισης η οποία έγινε. Και επειδή υποψιάζομαι και ούτε εκείνοι που το πρόβαλαν γνωρίζουν αυτή τη σύνδεση, επινόησαν τη σύνδεση. Και τι; Αίφνης μας προέκυψε ο κ. Βιντζηλαίος να είναι δήθεν το πρόσωπο το οποίο αποφάσιζε για τις δαπάνες του μακαρίτη και ότι καμιά δαπάνη πάνω από πέντε χιλιάδες λίρες δεν μπορούσε να γίνει χωρίς την έγκρισή του. Γιατί; Για να φανεί ότι, αφού πληρώσαμε από το Γιάγκο Παπαδόπουλο £50.000, και υποθέτω και άλλες επιταγές που είναι δυνατόν να παρουσιαστούν ή άλλες εισφορές σε διάφορα κόμματα, άρα όλες αυτές πληρώθηκαν με έγκριση του κ. Βιντζηλαίου και άρα αυτοί που ήταν οι παραλήπτες των χρημάτων έμμεσα έδωσαν ανοχή στον κ. Βιντζηλαίο, εφόσον εισέπρατταν λεφτά, αλλά, από την άλλη, για λόγους προπαγάνδας, έρχονται σε αυτό το βήμα να κατακεραυνώσουν τον ευεργέτη τους.

Έχω αμφιβολίες αν ο κ. Βιντζηλαίος, για να μη χάσει το ψωμί του, θα τολμούσε καν να ρωτήσει το Γιάγκο Παπαδόπουλο πού ξόδευε τα λεφτά του. Εγώ δε γνωρίζω τον άνθρωπο, δε γνωρίζω τον κ. Βιντζηλαίο, εκ προοιμίου το λέω, προσωπικά δεν τον είδα ποτέ μου, ούτε γνώριζα το Γιάγκο Παπαδόπουλο και ούτε πήρα επιταγή. Ούτε γνώριζα καν αν το κόμμα μου έχει πάρει και ούτε το θεωρώ ότι είναι σημαντικό. Ούτε νομίζω πρέπει να ενδιαφέρει για το θέμα που συζητούμε τα οικονομικά τα οποία έχει δώσει ο κ. Παπαδόπουλος στα διάφορα κόμματα. Άλλωστε, δεκάδες πλούσιοι

συμπολίτες μας, από ό,τι ξέρω, κατά καιρούς δίνουν εισφορές στα κόμματα. Μάλιστα κάποτε μου κάμνει εντύπωση πώς είναι δυνατόν να δίνουν και σε αντίποδες πολιτικά, σε όλα τα κόμματα. Πρόβλημα δικό τους. Είναι νόμιμο, να εξηγούμαστε, επί του παρόντος και είναι και θεμιτό επί του παρόντος, μέχρι να αποδειχθεί ότι αυτά τα οποία κατά νουν έχουν, δηλαδή “δίνουμε διότι μπορεί να μας χρειαστεί”, όντως ερμηνεύονται με κάποια πράξη αθέμιτου πλουτισμού. Και έχω πει παλιά τις απόψεις μου, πόσο είναι δυνατόν να αποδειχθεί αυτό το πράγμα. Όμως δεν είναι επικριτέο το ότι έχει δώσει χρήματα σε κόμματα ο οποιοσδήποτε συμπολίτης μας ή ότι τα κόμματα τα έχουν πάρει, εκτός, επαναλαμβάνω, εκεί που ένας προσπαθεί, έμμεσα ή άμεσα, να πει ότι αυτή η πληρωμή είχε ως αντάλλαγμα κάτι άλλο. Κάτι κατά παράβαση των ηθικών αρχών ή των πολιτικών αρχών ή της πολιτικής κάποιου κόμματος.

Παρ' όλο που πιστεύω είναι ασέβεια να μιλά ένας για μακαρίτες, νομίζω ότι πρέπει να πω ότι γνώρισα τον άνθρωπο στην ίδια κλινική που ήμουν εγώ. Και μακάρι να έμενε, ίσως να ζούσε, αλλά σε μια εκδήλωση του ρατσισμού του είπε: “εγώ εβαρέθηκα αυτούς τους Εβραίους δαμέσα”, έστω και μετά που του είπα ότι ο γιατρός που τον εξέταζε ήταν καθολικός στο θρήσκευμα. Δεν έχει σχέση. Εκείνο που έχει σχέση είναι ότι στις μακρές ώρες αναμονής, εκείνο που έλεγε πρώτα απ' όλα, είμαι σίγουρος με μεγάλη δόση υπερβολής, τα πόσα χρήματα είχε δώσει στο ΔΗΣΥ. Και το έλεγε με παράπονο: “ενώ εγώ έκαμα αυτά και αυτά ...” δε θα τα αναφέρω, δε μου επιτρέπεται άλλωστε, εντούτοις αισθανόταν ότι αδικήθηκε. Τα πράγματα στα οποία αδικήθηκε είναι αβάσιμα κατά τη γνώμη μου, εντελώς αβάσιμα, φαντασιώσεις. Όμως, γεγονός παραμένει ότι είχε εμπάθεια κατά του κ. Κληρίδη. Μια εμπάθεια που σχεδόν, όχι απόλυτα, συναγωνιζόταν την εμπάθεια που είχε για το Μακάριο, τον οποίο ούτε γνώριζε καν. Και είπε σε μένα ο ίδιος ο άνθρωπος ότι ήταν διατεθειμένος να διαθέσει μισό εκατομμύριο λίρες, για να βγάλει στην προεδρία τον κ. Αλέκο Μαρκίδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

.....

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πεντακόσιες χιλιάδες εμένα μου είπε, κύριε Αναστασιάδη. Αν σας είπε εσάς άλλα, δεν ξέρω.

Και επιχειρηματολογούσε σε μένα, που βεβαίως, υπό τις συνθήκες, το τελευταίο πράγμα που είχα υπόψη μου ήταν ποιος θα ήταν υποψήφιος για τις προεδρικές εκλογές. Ναι, επέμενε ο άνθρωπος. Και επομένως, δεν ξέρω αν έδωσε και πόσα έδωσε είτε στον κ. Ιακώβου είτε στο ΔΗΚΟ είτε στο ΑΚΕΛ, στην ΕΔΕΚ δεν έδωσε νομίζω, ή σε όποιους έδωσε, αλλά, αν όντως ήταν ειλικρινής όσον αφορά την εμπάθειά του εναντίον του κ. Κληρίδη και πάση θυσία ήθελε να τον εμποδίσει να βγει, “όποιος θέλει ας βγει” μου είπε “να μη βγει αυτός”, ε, γιατί δηλαδή αναγκαστικά σημαίνει ότι η πληρωμή των χρημάτων έγινε για ύποπτους άλλους σκοπούς και σήμαινε είτε εκμαυλισμό των κομμάτων είτε οποιαδήποτε άλλη εγκατάλειψη των αρχών τους; Αν τα αναφέρω, είναι για να πω ότι σε όλες αυτές τις ώρες δε μου είπε ότι θα ζητήσει την άδεια του κ. Βιντζηλαίου ούτε μου τον ανέφερε τον κ. Βιντζηλαίο. Δε μου ανέφερε, για παράδειγμα, “αν δεχθεί και ο κ. Βιντζηλαίος, θα δώσω το μισό εκατομμύριο για τον κ. Αλέκο Μαρκίδη, για να εκλεγεί”.

Με όλο το σέβας, η επίκληση ότι ο κ. Βιντζηλαίος ήταν περίπου ο διαχειριστής της περιουσίας του, ο μάγος των οικονομικών του συμφερόντων, έχει για μένα ένα χρώμα μη πειστικότητας, για να μην πω ότι αγγίζει τα όρια της ανοησίας. Έναν επιτυχημένο επιχειρηματία, όπως το Γιάγκο Παπαδόπουλο, τον πιστώνω με αρκετό νου και εμπειρία, ώστε να μην έχει την αφέλεια να προσλάβει ως διαχειριστή των οικονομικών του επιχειρήσεων τον κ. Βιντζηλαίο, ο οποίος, ειρήσθω εν παρόδω, δε συμφωνώ καθόλου με τις εκτιμήσεις που έχω ακούσει εδώ από το ΑΚΕΛ, ότι λίγο πολύ ήταν ο

εγκέφαλος του πραξικοπήματος. Πρώτα απ' όλα γιατί ήταν ανεγκέφαλος. Και είναι εντελώς ανεγκέφαλος. Δεύτερο, αυτός ο κύριος, όπως υπάρχουν δεκάδες στην κοινωνία, τι έκανε; Δουλειές του ποδαριού. Είναι από αυτούς οι οποίοι προσεταιρίζονται τους εκάστοτε κρατούντες, προσφέροντας ακαθόριστες υπηρεσίες και συμβουλές, τάχατες, για να βγάσουν το ψωμί τους. Ξέρω από Έλληνα διπλωμάτη που ήταν εδώ ότι είχε εκδιωχθεί από το κτίριο που είναι δίπλα από το κτίριο της πρεσβείας της Ελλάδος, που στέγαζε παλιά την ΚΥΠ, δεν ξέρω αν ακόμα τη στεγάζει, διότι ενοχλητικός ων, πήγαινε κάθε μέρα εκεί, για να δίνει δήθεν πληροφορίες, κουτσομπολιά στη μεγάλη έκτασή τους, ποιος είχε σχέσεις με ποιο ή ποια. Αυτού του είδους εξυπηρετήσεις πρόσφερε στην προσπάθειά του να τον προσλάβουν ως υπάλληλο της ΚΥΠ. Και τον εκδίωξε ο διπλωμάτης που σας λέω και του απαγόρευσε να μπαίνει στην ΚΥΠ, μέχρι που ήρθε η χούντα και παρουσιάστηκε ως τοποτηρητής, κατά καιρούς, μιας ή δυο από τις συμμορίες οι οποίες διαπληκτίζονταν στην Ελλάδα ποιος θα είχε την εύνοια, όπως είναι γνωστό. Με λίγα λόγια το περί ου πρόκειται άτομο ήταν ο factotum του κ. Παπαδόπουλου. Για τους μη νομικούς "factotum" σημαίνει το παιδί για όλες τις δουλειές.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εμάθαμεν άλλη μια λέξη.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είχε παλιά ο Φαρούκ τον «ππούλλι», κύριε Χριστοδουλίδη, αν τον θυμάστε, περίπου τις ίδιες δουλειές εκάμναν.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν είναι τόσο παλιός ο κ. Παπαδόπουλος.

(Γέλια)

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αυτοί που τον ξέρουν λένε ότι επρόκειτο για ένα μικροσπιούνο, ο οποίος αρεσκόταν επιτήδεια να προσεγγίζει τους κρατούντες, να παρουσιάζεται μεγαλύτερος από ό,τι ήταν, ως γνωρίζοντας τα πάντα, αγόμενος όμως πάντα από μένος απροσμέτρητο όσον αφορούσε το Μακάριο. Και όταν είπα προηγουμένως, αφού ο ίδιος επέλεξε πάνω στον εαυτό του να επισύρει τη μήνιν του κυπριακού ελληνισμού, ναι, είναι γιατί την περίοδο του πραξικοπήματος, όπως ξέρετε, περιφερόταν και στο Αρχηγείο της Αστυνομίας και παντού σαν λίγο πολύ ο άνθρωπος που ήταν τοποτηρητής στην Κύπρο του Ιωαννίδη. Είναι ο κύριος, για όσους δεν το ξέρουν, που κακοποίησε το Χρίστο Βάκη, υπουργό της Δημοκρατίας, πάνω στο Προεδρικό Μέγαρο, την ημέρα της εισβολής. Αυτός μόνος του παρουσίαζε τον εαυτό του ότι ήταν μεγάλος και τρανός και άρα να μην παραπονεΐται, αν όντως η έλευσή του στην Κύπρο έχει επισύρει τη μήνιν του κυπριακού λαού και έχει προκαλέσει τόσο έντονα τα αισθήματα του κυπριακού λαού. Παρουσιαζόταν ως το δεσμείν και το λύειν, δίνοντας οδηγίες και στο ΡΙΚ και σε άλλους αρμοδίους. Ο άνθρωπος απλώς έβγαζε το ψωμί του με τον αισχρότερο τρόπο που μπορεί να επιλέξει ο άνθρωπος από τους χιλιάδες τρόπους που έχει να βγάλει έντιμα το ψωμί του, προδίδοντας και τους φίλους του και την πατρίδα του και τον εαυτό του και δείχνοντας την ποταπότητα του χαρακτήρα ο οποίος τον χαρακτηρίζει. Γι' αυτό τον τιμάτε, αγαπητοί συνάδελφοι, όταν παρουσιάζετε αυτό τον κύριο ότι περίπου ήταν, επαναλαμβάνω, εγκέφαλος -ο ανεγκέφαλος- στο πραξικόπημα ή τώρα ότι συνωμοτεί για την ανατροπή του κράτους. Ούτε να συνωμοτήσει μπορεί ούτε κανέναν μπορεί να πείσει. Εύχομαι να συνεχίσει να παίρνει το μισθό του για ακόμα λίγο καιρό εκεί που είναι.

Αν αναφέρθηκα στο πρόσωπο και στις σχέσεις του κ. Βιντζηλαίου με τον κ. Παπαδόπουλο, στην έκταση που τα ξέρω, παραδέχομαι εκ προοιμίου ότι όλα αυτά που λέω είναι από φήμες, όπως υποθέτω και εσείς αυτά που μάθατε είναι από φήμες για το

μεγαλείο του και τη μεγαλοσύνη του ανθρώπου. Μπορεί να κάμνω λάθος, αλλά έτσι λένε όσοι ξέρουν πρόσωπα και καταστάσεις. Αναφέρθηκα για να πω, και το γεγονός ότι αναγκάστηκα να διαθέσω τη μισή ώρα περίπου αυτής της σύντομης κατά τα άλλα παρέμβασής μου για τον κ. Βιντζηλαίο, νομίζω καθιστά προφανές αυτό που είπα στην αρχή: ότι το θέμα έχει εκτραπεί. Αντί να συζητούμε αυτό που είναι το θέμα που ενέγραψε ο γενικός γραμματέας του ΑΚΕΛ, συζητούμε άλλα πράγματα, άσχετα. Η μόνη σχέση που έχει η αναφορά του ονόματος του μακαρίτη, κατά τη γνώμη μου ασεβής, που γίνεται από αυτό το βήμα είναι αν όντως ο κ. Βιντζηλαίος έλεγχε τις δαπάνες από το Γιάγκο Παπαδόπουλο, ο οποίος δεν μπορούσε να κάμει δαπάνη πάνω από πέντε χιλιάδες λίρες, αν δεν είχε την έγκριση του κ. Βιντζηλαίου. Όσοι ήξεραν το Γιάγκο Παπαδόπουλο, και εσείς τον ξέρατε πιο καλά από μένα, πολλοί από εσάς τον ήξεραν πιο καλά από μένα, πέστε μου αν ήταν ο τύπος του ανθρώπου ο οποίος ήταν δυνατόν να μπει κάτω από το χαλινάρι ποίου; Ενός factotum, ενός υποτακτικού.

Σε κατάληξη αυτό που θέλω να πω είναι: Εγώ πιστεύω ότι ενήργησε λανθασμένα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και η δική μου εκτίμηση -ούτε του μίλησα, ούτε ξέρω- είναι ότι ενήργησε χωρίς να καλοσκεφτεί, χωρίς να μελετήσει τις πολιτικές επιπτώσεις που είχε η απόφαση να τον φέρει. Κάποιος του ζήτησε αυτή τη χάρη, έχω υποψίες ποιος, και με την εμμονή και την επιμονή που διακρίνει τον κάποιον, εκμαίευσε αυτή την έγκριση, χωρίς να σχεδιάσει, χωρίς, επαναλαμβάνω, να σταθμίσει σωστά τις πολιτικές επιπτώσεις.

Επανέρχομαι όμως στην αρχή. Πολιτικά πρόσωπα και δη Πρόεδρος της Δημοκρατίας που ενεργεί με βάση τις συναισθηματικές του παρορμήσεις έχει μεγαλύτερη ευθύνη, αν η πράξη που έκαμε παρορμητικά αποδειχθεί ότι ήταν πολιτική. Και πιστεύω το μόνο θέμα το οποίο έπρεπε να συζητούμε εδώ είναι αν όντως αυτή η μεμονωμένη περίπτωση είναι ο κρίκος στην αλυσίδα που οδηγεί στη θεώρηση αυτής

της κυβέρνησης, όσον αφορά εκείνους που ενέχονται στο πραξικόπημα ενεργά, τους αμετανόητους, και αν είναι ένας ακόμα κρίκος στην προσπάθεια για την ισοπέδωση των πάντων και στη δικαίωση ή έστω τη δικαιολόγηση του πραξικοπήματος.

Με αυτή την έννοια νομίζω σωστά γράφτηκε το θέμα και πιστεύω ότι σε αυτό το πλαίσιο και σε αυτές τις παραμέτρους έπρεπε να επικεντρωθεί η συζήτησή μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ερωτοκρίτου.

Κύριε Χατζηδημητρίου... η γραμματεία μου έδωσε μια σειρά, δεν ξέρω...είναι

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ποια είναι η σειρά;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα λεπτό, παρακαλώ. Είναι ο κ. Ρίκκος Ερωτοκρίτου, ο κ. Νίκος Κατσουρίδης, ο κ. Τάκης Χατζηδημητρίου, ο κ. Νίκος Αναστασιάδης, ο κ. Γιώργος Λιλλήκας, ο κ. Ευάγγελος Σαμμούτας ως τώρα. Όπως θέλετε μπορεί να γίνει, εσείς αποφασίζετε. Αν νομίζετε ότι πρέπει να ακολουθηθεί κάποια διαδικασία διαφορετική εκτός από τη σειρά, δεν έχω πρόβλημα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Αν άκουσα καλά, είπατε ο κ. Αναστασιάδης; Αντιλαμβάνομαι ο κ. Αναστασιάδης θα δευτερολογήσει, κατά συνέπεια και ο κ. Αναστασιάδης και ο κ. Χριστόφιας θα πρέπει να περιμένουν τις πρωτομιλίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ.

Όπως νομίζετε, δεν έχω πρόβλημα. Η συμβουλή που μου δίνετε είναι να προχωρήσουμε σύμφωνα με τον κατάλογο.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Προτού προχωρήσω, για να πω αυτά τα οποία κατά την άποψή μου πρέπει να λεχθούν με πολιτικούς όρους ομιλούντες για το θέμα που είναι εγγεγραμμένο, δεν μπορώ να μην αναφερθώ σε ό,τι αναφέρθηκε πριν από μένα αναφορικά με το πρώτο, ποια η σχέση των χρημάτων που όπως λέχθηκε από την πρωτομιλία από τον πρόεδρο του κόμματός μας μπορεί να υπάρχει με το υπό συζήτηση θέμα, δηλαδή με την άδεια που πήρε ο κ. Βιντζηλαίος, για να μπει εντός της Δημοκρατίας. Δηλαδή η σχέση είναι μία και όσοι δε θέλουν να την καταλάβουν μπορεί να μην παρακολούθησαν ακριβώς το τι ελέχθη την προηγούμενη φορά ή μπορεί να μην επιθυμούν να καταλάβουν. Η σχέση είναι η εξής: Αν ο κ. Ιακώβου, και λέχθηκε από τον πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού το επιχείρημα αυτό, εκλεγόταν Πρόεδρος της Δημοκρατίας και του εζητείτο από την οικογένεια του μακαρίτη Γιάγκου Παπαδόπουλου όπως επιτραπεί η είσοδος του Βιντζηλαίου στην Κύπρο, δε θα είχε ένα λόγο περισσότερο, επειδή πήρε και το ποσό των χρημάτων που αναφέρθηκε, να μην αρνηθεί; Και αν είναι έτσι τα δεδομένα... ΠΡΟΕΔΡΟΣ.

Λυτούμαι πάρα πολύ δεν μπορώ να διακόπτω, αλλά να σεβαστούμε λίγο τη μνήμη του Γιάγκου Παπαδόπουλου. Όμως δούλεψε πολύ εναντίον μας για μια μεγάλη περίοδο, λίγο σεβασμό! Είναι πολύ υποθετικές ερωτήσεις. Ο άνθρωπος είναι νεκρός, δεν μπορεί να απαντήσει, λίγο σεβασμό!

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Αν με αφήσετε να τελειώσω, κύριε Πρόεδρε, το συλλογισμό μου θα δείτε ότι δεν αποτελεί κατά την άποψή μου οποιαδήποτε ασέβεια, εξάλλου είμαι ο τρίτος, τέταρτος ομιλητής...

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αν μου επιτρέπετε, συγνώμη, αντιλαμβάνομαι ότι πολλοί επιτέλους σέβονται σήμερα το Γιάγκο Παπαδόπουλο, αλλά δε νομίζω, όταν γίνεται ένας διάλογος και ακούονται τόσα πολλά που υποτιμούν το Γιάγκο Παπαδόπουλο που ο Βιντζηλαίος τον αποκαλούσε αδελφό του και δεν ήταν προσβολή της μνήμης του, οσάκις λεχθεί μια ρητορική ερώτηση, να προσπαθούμε να πούμε ότι αυτό είναι εις βάρος της μνήμης του Γιάγκου Παπαδόπουλου. Επομένως, κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ.

...κύριε Αναστασιάδη, σέβομαι τις απόψεις...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

...κανένας δεν ασεβεί εις τη μνήμην κανενός ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...δε θέλω να εμπλακώ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

...Πρόεδρέ μου, θερμή παράκληση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...δε θέλω να εμπλακώ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

...ας αφήσουμε τη συζήτηση να ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...δε θέλω να εμπλακώ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

...δεν πιστεύω ότι

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...παρακαλώ

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

...θα είναι σε κόσμιους τόνους και συνεπώς αν υπήρχε ή όχι σχέση, θα επανέλθουμε επί αυτού και θα δούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε θέλω να διακόψω, ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Επειδή εμείς το πρώτο που σεβόμαστε είναι η Δημοκρατία και τις δημοκρατικές διαδικασίες σ' αυτό τον τόπο, θα παρακαλούσα και εγώ, αφήστε τον ομιλητή ελεύθερο να πει ό,τι νομίζει, ό,τι πρέπει να πει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα τον αφήσω.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Και στη συζήτηση ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...σέβομαι την επιθυμία όλων σας, να τον αφήσω, αλλά βρισκόμενος...

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Δεν μπορώ ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βρισκόμενος σ' αυτή τη θέση αισθάνομαι κάποιες υποχρεώσεις και απλούστατα εκείνο που θέλω να πω στον κ. Αναστασιάδη είναι ότι ασφαλώς ο καθένας μπορεί να πει ό,τι θέλει, αλλά η άποψίς μου, αν θέλετε να την πω από το βήμα να την πω, είναι ότι

δεν μπορούμε να ζητούμε διευκρινίσεις από μια οικογένεια ενός νεκρού. Τέλος πάντων, να παρακαλέσω τον κ. Αναστασιάδη να έρθει να προεδρεύσει λίγο.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος του Σώματος αντικαθίσταται από τον Αναπληρωτή Πρόεδρο του Σώματος κ. Νίκο Αναστασιάδη.)

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Έλεγα, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διακοπτόμενος από τον Πρόεδρο της Βουλής, του οποίου την παρατήρηση σημείωσα με μεγάλη προσοχή, αναφορικά με το επιχείρημα των χρημάτων, δεν μπορώ όμως να μη σχολιάσω το εξής: Θα συνιστούσε μεγίστη πολιτική υποκρισία, την οποία δεν αποδίδω σε κανέναν από τους συναδέλφους μου στη Βουλή ούτε σίγουρα και στον εαυτό μου και πολύ περισσότερο σε έναν ο οποίος προεδρεύει του Σώματος αυτού, ότι η αναφορά σε οποιοδήποτε αποβιώσαντα εις τα πλαίσια της συζήτησης αυτής θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αποτελεί προσβολή της μνήμης του. Μα η εγγραφή του θέματος και οι αναφορές που έγιναν σε σχέση με το αποβίωσαν αυτό πρόσωπο, εάν τις καταγράφαμε κάτω κατά τη διάρκεια της συζήτησης που έγινε, και ενδεχομένως που θα γίνει και θα συνεχίσει, θα είναι τόσες πολλές, λόγω της ουσιαστικής εμπλοκής τουλάχιστο βάσει κάποιων επιχειρημάτων που ανεπτύχθησαν που δύο τινά έχουμε να πράξουμε: Ή διακόπτουμε τη συζήτηση επικαλούμενοι την προσβολή μνήμης τεθνεώτος ή συνεχίζουμε, γιατί ακριβώς στην πολιτική ισχύει πάντα αυτό που όλοι γνωρίζουμε ότι ουδείς δεδικαίωται, έστω και αν είναι αποβιώσας, προκειμένου περί πολιτικής.

Επανερχόμενος στο επιχείρημα: Το επιχείρημα ήταν όπως το έχετε ακούσει, δηλαδή ποια η σχέση των χρημάτων μαζί με την επιχειρηματολογία η οποία είχε αναπτυχθεί και άρχισα να αναπτύσσω το συλλογισμό μου: Η σχέση είναι αυτή την οποία ο κάθε καλόπιστος παρατηρητής μπορεί να αντιληφθεί: Στο μυαλό του Γλαύκου Κληρίδη υπήρχε αυτό το δεδομένο που άρχισα να αναπτύσσω, ότι δηλαδή, εάν κέρδιζε

τις εκλογές ο κ. Γεώργιος Ιακώβου ο οποίος είχε πάρει αποδεδειγμένα τα χρήματα αυτά διά σκοπούς της προεκλογικής του εκστρατείας, θα είχε έναν περισσότερο λόγο να επιτρέψει την είσοδο του Βιντζηλαίου στην Κύπρο. Και αν είναι έτσι τα πράγματα, γιατί να αφεθεί η εντύπωση ότι το δίκαιο αίτημα, κατά τα άλλα αποχρωματισμένο από κάθε πολιτική, της οικογένειας του μακαρίτη του Γιάγκου Παπαδόπουλου θα έπρεπε να τύχει αυτής της ρεβανσιστικής και εκδικητικής, αν απερρίπτετο, μεταχείρισης που ήταν η κοινή εντύπωση που θα εδίδετο στον κόσμο εκ μέρους του Γλαύκου Κληρίδη. Ναι, ποιά η σχέση των χρημάτων μαζί με την είσοδο. Δηλαδή τα χρήματα τα οποία πήρε ο κ. Γεώργιος Ιακώβου επενήργησαν ενισχυτικά και κατά τρόπο εντονότερο, ούτως ώστε ο Γλαύκος Κληρίδης, κατά την άποψή μου, να πάρει την απόφαση την οποία πήρε.

Έχω την εντύπωση ότι η αναφορά στη χρηματοδότηση των κομμάτων, με όλο το σεβασμό εις τον προλαλήσαντα συνάδελφο, δεν μπορεί να γίνεται με τρόπο που ενδεχόμενα να αφήνει λανθασμένα μηνύματα στους πολίτες που μας ακούουν. Το ζήτημα της χρηματοδότησης των κομμάτων είναι ένα σημαντικότερο και ουσιουδέστατο ζήτημα και θα πρέπει να εισαχθεί, όπως όλοι υποθέτω υποστηρίζουμε τουλάχιστον, καταρχήν θεσμικό πλαίσιο και νομοθεσία που να ρυθμίζει τα ζητήματα αυτά. Και ανέμενα να ακούσω συγκεκριμένη εισήγηση επ' αυτού πέραν των επιθανάτιων δηλώσεων του μακαρίτη Γιάγκου Παπαδόπουλου, που έγιναν όταν ο Γιάγκος Παπαδόπουλος έτυχε να ευρίσκεται με το συνάδελφό μας στην Αμερική για λόγους υγείας. Γιατί το ζήτημα το οποίο παραμένει είναι αυτό τούτο το ουσιαστικό μέσα από την όλη συζήτηση. Ποια η σχέση των χρηματοδοτούμενων κομμάτων σε σχέση με αυτούς που τα χρηματοδοτούν, για το αν πρέπει να υπάρξει θεσμικό πλαίσιο που να ρυθμίζει τα ζητήματα αυτά και αν πρέπει περισσότερο οι δηλώσεις αυτές αναφορικά με τη χρηματοδότηση των κομμάτων να κοινοποιούνται ή όχι. Είναι ζητήματα σοβαρότατα που αφορούν την αξιοπιστία του πολιτικού λόγου, όχι μόνο των κομμάτων αλλά και των

πολιτικών που τα στελεχώνουν και θα πρέπει, θίγοντας ζητήματα τέτοια, να τοποθετούμαστε επί της ουσίας και να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους.

Η έλευση του Βιντζηλαίου στην Κύπρο τον Ιούνιο του 1998, ένα γεγονός που κοινολογήθηκε τον Αύγουστο του ίδιου χρόνου, ενεγράφη από την αντιπολίτευση ως θέμα προς συζήτηση στη Βουλή η οποία διεξήλθε με την ομιλία του έντιμου συναδέλφου γενικού γραμματέα του ΑΚΕΛ τις ηθικές και πολιτικές κύρια παραμέτρους του συμβάντος αυτού. Ο Βιντζηλαίος, ένα πρόσωπο που φαίνεται ότι έπαιξε καθοριστικό προδοτικό ρόλο τόσο εντός όσο και εκτός Κύπρου στην αμέσως προ του '74 ταραγμένη πολιτική περίοδο τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο, έφθασε στην Κύπρο τον περασμένο Ιούλιο, αφού του επετράπη εν συνεχεία όπως εισέλθει εντός της Δημοκρατίας με ειδική άδεια εισόδου και παραμονής τριών ημερών που δόθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Έγινε ξεκάθαρο από την πρώτη στιγμή της κοινολόγησης της εισόδου του Βιντζηλαίου στην Κύπρο από την προεδρία της Δημοκρατίας πως η ειδική άδεια εισόδου και παραμονής δε δόθηκε χάριν του Βιντζηλαίου και πως σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να θεωρηθεί ως ηθική αποκατάσταση του ίδιου για τη δράση του στην Κύπρο κατά και πριν το πραξικόπημα. Η άδεια δόθηκε χάριν της οικογένειας του αποβιώσαντος επιχειρηματία Γιάγκου Παπαδόπουλου που τη ζήτησε και ο οποίος υπήρξε αναμφίβολα, ομολογείται από εχθρούς και φίλους, μέγας ευεργέτης πολλών ευαγών ιδρυμάτων στην Κύπρο, ένα γεγονός που ομολογείται ακόμα και μετά το θάνατό του. Ακόμα η εν λόγω άδεια δόθηκε, αφού ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πείσθηκε ότι η παρουσία του στην Κύπρο θα διευκόλυνε διεκπεραίωση κληρονομικών θεμάτων που αφορούσαν την περιουσία του μακαρίτη Γιάγκου Παπαδόπουλου. Εδώ θα πρέπει να πω παρενθετικά ότι, αν κάποιος ανατρέξει στην ανακοίνωση της προεδρίας της Δημοκρατίας και όχι μόνο εις ότι ανεφέρθη εκ μέρους του προέδρου του κόμματός μας όταν πρωτομιλούσε, θα δει ότι η δικαιολογία είναι ταυτόσημη και η ίδια, ότι δηλαδή η

δικαιολογία που δόθηκε από την προεδρία της Δημοκρατίας σε σχέση με το θέμα Βιντζηλαίου είναι αυτή η οποία αναφέρω τώρα και αυτή η οποία αναφέρθηκε από τον προηγούμενο ομιλητή εκ μέρους του Δημοκρατικού Συναγερμού, ότι δηλαδή ο Βιντζηλαίος ήρθε στην Κύπρο, γιατί θα διευκόλυνε διεκπεραίωση κληρονομικών θεμάτων που αφορούσαν την περιουσία του Γιάγκου Παπαδόπουλου. Κοινολογήθηκε με δήλωση του κυβερνητικού εκπροσώπου και οιοσδήποτε αμφιβάλλει περί τούτου μπορεί να ανατρέξει στα αρχεία του Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριών, κατά συνέπεια η δικαιολογία αυτή υπήρχε, είναι εκεί και είναι δεδομένη.

Καμιά πολιτική σκοπιμότητα ή θετική αναγνώριση των όσων προδοτικών διέπραξε ο Βιντζηλαίος δεν μπορούσε να πρυτανεύσει στη σκέψη του Προέδρου της Δημοκρατίας του οποίου η προσήλωση στους δημοκρατικούς θεσμούς και η επανειλημμένα εκ μέρους του εκφρασθείσα καταδίκη του πραξικοπήματος δεν μπορεί να αμφισβητούνται από κανέναν. Η θετική αναγνώριση των όσων διέπραξε ο Βιντζηλαίος για τα οποία κατηγορείται ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και συνεπαγόμενα η κυβέρνηση, γιατί ακούστηκαν και κατηγορίες για την κυβέρνηση, θα ήταν γεγονός, αν το όνομά του, έστω και για τρεις μόνο μέρες της ειδικής άδειας εισόδου και παραμονής στην Κύπρο, αφαιρείτο από τον κατάλογο των ανεπιθύμητων προσώπων, ένα γεγονός που δεν έγινε, και ομολογήθηκε ότι δεν έγινε από τους ομιλητές όλων των κομμάτων, αλλά αντίθετα το όνομά του παρέμεινε εντός του καταλόγου των ανεπιθύμητων προσώπων και αφού δόθηκαν οδηγίες στον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ως προϊστάμενο των αστυνομικών οργάνων που ελέγχουν την είσοδο στην Κύπρο, όπως επιτραπεί η είσοδος του Βιντζηλαίου, αλλά και να τεθεί το τριήμερο που ήταν στην Κύπρο υπό διακριτική παρακολούθηση. Ο χειρισμός του θέματος, τολμώ να πω, ίσως να μην ήταν ο καλύτερος υπό τας περιστάσεις που έγινε εκ μέρους του Προέδρου της Δημοκρατίας. Ίσως να ήταν δυνατόν να εξευρεθούν άλλοι λιγότερο

επώδυνα πολιτικοί τρόποι διευκόλυνσης και ικανοποίησης του δίκαιου και αποχρωματισμένου από κάθε πολιτική επιβάρυνση του παρελθόντος αιτήματος της οικογένειας του μακαρίτη Γιάγκου Παπαδόπουλου για παρουσία του διευθυντή των επιχειρήσεων Βιντζηλαίου ή του οικονομικού συνεργάτη του μακαρίτη Γιάγκου Παπαδόπουλου Βιντζηλαίου για διευθέτηση των κληρονομικών θεμάτων. Και είμαι βέβαιος πως η αναγνωρισμένη ακόμα και από το ΑΚΕΛ πολιτική σωφροσύνη, πραότητα και μεσότητα του Γλαύκου Κληρίδη δεν μπορούσε να μην εξετάσει τέτοιους εναλλακτικούς τρόπους ικανοποίησης του αιτήματος της οικογένειας του Γιάγκου Παπαδόπουλου, που δε θα γεννούσαν καμιά πολιτική συνέπεια ούτε για τον ίδιο ούτε για την κυβέρνηση.

Άρα, είναι η θέση μου ότι δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή η εικόνα για το Γλαύκο Κληρίδη, όπως περίπου παρουσιάστηκε σ' αυτή την αίθουσα, ότι ενεργεί υπό το κράτος παρορμητικών κινήτρων ή ότι περίπου ενεργεί ωσάν να μην είναι ικανός να σκεφθεί και να αξιολογήσει και να επιμετρήσει σωστά οποιοσδήποτε πολιτικές ευθύνες που τυχόν προκύπτουν από οποιαδήποτε πράξη του. Μπορεί τα όσα ελέχθησαν να ελέχθησαν και είμαι βέβαιος, γιατί αντιλήφθηκα το γενικό πλαίσιο που ελέγοντο ως ελαφρυντικό σε σχέση με το χείριστο που μπορούσε να λεχθεί εκ μέρους όσων ελέχθησαν. Όμως ταυτόχρονα είναι κάτι που μειώνει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, αν το δεχτούμε, για το λόγο που έχω αναφέρει και γι' αυτό το λόγο είναι η άποψή μου ότι δεν μπορεί να ευσταθεί ως ισχυρισμός.

Ένας τέτοιος εναλλακτικός τρόπος, που τον εισηγήθηκε και η αντιπολίτευση, ήταν η πραγματοποίηση των επαφών για διευθέτηση των κληρονομικών θεμάτων μεταξύ των ενδιαφερομένων εκτός Κύπρου, δηλαδή, αντί να ερχόταν ο Βιντζηλαίος στην Κύπρο να πήγαιναν οι ευρισκόμενοι εν Κύπρω ενδιαφερόμενοι στο εξωτερικό. Μια τέτοια εξέλιξη θα απήλλαττε το Γλαύκο Κληρίδη από τη δημιουργία οποιασδήποτε

πολιτικής αναπόφευκτα ευθύνης που θα βάραινε καταληκτικά τον ίδιο, όπως και έγινε, τουλάχιστον κατά την άποψη αυτών οι οποίοι ενέγραψαν το θέμα. Ο Πρόεδρος όμως της Δημοκρατίας προτίμησε τη δημιουργία αλλά και την ανάληψη της πολιτικής ευθύνης από τον ίδιο για πολλούς λόγους που όλοι μαζί σκιαγραφούν για μια ακόμη φορά την υψηλόφρονα, ανεξίκακη και ανθρωπιστικά αλληλέγγυα προσωπικότητά του, ειδικότερα πάντα έναντι ανθρώπων που όχι δεν τον βοήθησαν, αλλά και τον πολέμησαν ανελέητα στην πολιτική του πορεία. Ο μακαρίτης Γιάγκος Παπαδόπουλος, είναι γνωστό σ' όλους, πως κατά τη διάρκεια των τελευταίων προεδρικών εκλογών όχι μόνο δε βοήθησε το Γλαύκο Κληρίδη στην προσπάθεια για επανεκλογή του, αλλά με συγκεκριμένες πάντα ενέργειες, που δεν ήταν πάντα οικονομικής φύσης, πολέμησε ενεργητικά την προεκλογική προσπάθεια του Γλαύκου Κληρίδη και όσων τον υποστήριζαν, ενισχύοντας επιπλέον θετικά με οικονομικές χειρονομίες και όχι μόνο τον κυριότερο ανθυποψήφιο του κ. Γεώργιο Ιακώβου. Το γεγονός αυτό φαίνεται ότι αποδείχθηκε καθοριστικό στην τελική απόφαση του Γλαύκου Κληρίδη. Προτίμησε με ευγένεια ψυχής, που πρέπει να του αναγνωρισθεί, με πολιτική ανεξικακία η οποία ξεκινά από πολύ παλιά σε σχέση με την πολιτική του ιστορία και όπως θα αναφερθώ πιο κάτω να δεχθεί το αίτημα για είσοδο του Βιντζηλαίου, αντί να δημιουργηθεί στην οικογένεια του μακαρίτη Γιάγκου Παπαδόπουλου οποιοδήποτε συναίσθημα ρεβανσιστικής μεταχείρισης του αιτήματός του. Αντί δηλαδή να δοθεί η αναπόφευκτη με τα ανθρώπινα μέτρα εντύπωση εκδικητικής απόρριψης του αιτήματος, προτιμήθηκε η δημιουργία και η συνεπακόλουθη ανάληψη της πολιτικής ευθύνης, αν υπάρχει και όσο υπάρχει, σύμφωνα με τα όσα λέει η αντιπολίτευση που λανθασμένα τούτη τη φορά λόγω της μικρής αντικειμενικά έκτασής της θεωρήθηκε πως θα ήταν κατανοητό για οποιοδήποτε ακόμα και για την αντιπολίτευση η συνεπαγόμενη επικάλυψη αυτής της ευθύνης με το μεγάλο βάρος της ηθικής και πολιτικής ανεξικακίας του Γλαύκου Κληρίδη. Αλλά η

αντιπολίτευση κατά αντιστοιχία αποδεικνύεται για μία ακόμη φορά μη ανεξίκακη. Με πολιτική εμπάθεια πρωτοφανούς και δυσανάλογης έντασης δημιουργεί μείζον σε έκταση και χρόνο πολιτικό θέμα μη αντιλαμβανόμενη ότι και πάλι βρίσκεται, αναφορικά με αυτό το ανάμικτο πολιτικοηθικό θέμα που η ίδια δημιούργησε, σε κάθετη ρήξη και διάσταση με το αναμφισβήτητα φιλόανθρωπο, αλληλέγγυο και γιατί όχι συγκαταβατικό συναίσθημα του μέσου Κύπριου έναντι προβλημάτων που δημιουργούνται σε μια οικογένεια, όπως αυτή του Γιάγκου Παπαδόπουλου, που αδόκητα χάνει τον προστάτη της και που πρέπει να βοηθηθεί μακριά από ανθρώπινες και πολιτικές μνησικακίες και ανθρώπινα πάθη, που είτε αφορούν τον αποβιώσαντα είτε αυτούς με τους οποίους ερχόταν σε επαφή, ενόσω βρισκόταν εν ζωή. Αξίζει να τονιστεί στο σημείο αυτό, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι δεν είναι η πρώτη φορά που ο Γλαύκος Κληρίδης επιδεικνύει στη διάρκεια της μακράς πολιτικής του ιστορίας παρόμοια υψηλόφρονα και πολιτικά ανεξίκακη συμπεριφορά. Θα υπενθυμίσω στον Πρόεδρο της Βουλής, αλλά και σε όλους τους συναδέλφους, την πολιτική συμπεριφορά του Γλαύκου Κληρίδη έναντι του τότε συνυποψηφίου του στις προεδρικές εκλογές του 1988 και νυν Προέδρου της Βουλής, όταν μία ατυχής εξέλιξη της υγείας του τελευταίου τον ανάγκασε στην τελική ευθεία του τότε προεκλογικού αγώνα να παροπλισθεί πολιτικά για κάποιες μέρες, αδυνατώντας λόγω της κλονισμένης υγείας του να συνεχίσει να εμπλέκεται σε σκληρές πολιτικές αντιπαραθέσεις. Ήταν τότε που ο Γλαύκος Κληρίδης με την ίδια πολιτική ευγένεια ψυχής, υψηλοφροσύνη και ανεξικακία τερμάτισε με δημόσια δήλωση τις δηλώσεις που αφορούσαν τα πολιτικά πεπραγμένα του ανθυποψηφίου του, μιας και ο τελευταίος αδυνατούσε να απαντήσει. Δηλαδή, η ίδια πολιτική ιστορία του Γλαύκου Κληρίδη καταδεικνύει ότι δεν μπορούσαν να ήταν άλλες οι προθέσεις του από αυτές τις οποίες λέγω τώρα και από αυτές τις οποίες ακούστηκαν. Απλούστατα γιατί την ίδια συμπεριφορά σε χρόνο ανύποπτο επέδειξε έναντι ανθυποψηφίου του, που ίσως να

είναι ο πρώτος υποψήφιος σε προεδρικές εκλογές που επέδειξε αυτού του είδους συμπεριφορά έναντι ανθυποψηφίου του. Ήταν τότε, και αναφέρομαι γύρω στο 1987-1988, που ο Γλαύκος Κληρίδης ως πραγματικός ευγενής της πολιτικής και του ανθρωπισμού έδιδε μαθήματα εμπράκτως πως σε ένα κοινοβουλευτικό σύστημα δεν πρέπει και δεν επιτρέπεται να κυριαρχεί πνεύμα αλληλοεξοντώσεως πέρα από ορισμένο όριο που προσδιορίζει το συναίσθημα του μέσου πολίτη. Που στα θέματα αυτά θα πρέπει να υπομνησθεί στην αντιπολίτευση ότι το αισθητήριο αυτού του μέσου πολίτη κρίνει κάθε γεγονός αντικειμενικά μη επηρεαζόμενο, τόσο όσο νομίζουμε, ούτε από τη γνώμη της εφημερίδας του ούτε από φωνασκούντες ινστρουχτορες και καθοδηγητές.

Η υπερβολή και η εξαλλοσύνη στην προσέγγιση πολιτικών ζητημάτων μικρών ή μεγάλων δημιουργούν συνθήκες μελλοντικού ενταφιασμού του δημοκρατικού διαλόγου και οι έχοντες τέτοια νοοτροπία αποδεικνύονται εχθροί της μεσότητας, του μέτρου, της πραότητας που πρέπει να χαρακτηρίζει αυτούς που κυβερνούν και που πρέπει να επιδεικνύουν μακροθυμία, επιείκεια και ανεξικακία.

Στην πολιτική τα συνθήματα είναι αντιστρόφως ανάλογα προς την ουσιαστική σκέψη και το γνωρίζουμε όλοι: όσα περισσότερα συνθήματα ακούγονται τόσο λιγότερη είναι η σκέψη. Ας είμαστε όλοι βέβαιοι ότι αυτοί που μας ακούουν έπαψαν να καθοδηγούνται από συνθήματα, μπορούν να σκεφθούν και να αναγνωρίσουν και την υπερβολή που υπάρχει σε ένα θέμα και το μέτρο και την πραότητα που επιδεικνύεται και την εξαλλοσύνη και τη δημιουργική συνεισφορά για παραγωγή πολιτικής όσο και την πολιτική απολίθωση. Όπως εξίσου μπορεί να διακρίνουν και την υψηλόφρονα ανθρωπιστική συμπεριφορά από τη μικροπρεπή ρεβανσιστική ανταπόδοση.

Η συζήτηση του θέματος Βιντζηλαίου όμως έφερε στην επιφάνεια ένα ζήτημα μεγίστης πολιτικής σημασίας, που έχω την εντύπωση πως είναι το μόνο που πρέπει να

ενδιαφέρει αγωνιωδώς τους πολίτες μέσα από την πολιτική οξύτητα που σε κάποιο βαθμό κατάφερε η ηγεσία της αντιπολίτευσης για μια ακόμη φορά να δημιουργήσει. Είναι αυτό της χρηματοδότησης των κομμάτων. Ενώσω δεν ανέκυπτε μέσα από τη δημόσια συζήτηση αυτή η τόσο σημαντική πτυχή, κατά την άποψή μου, η οποιαδήποτε περαιτέρω συζήτηση θα έδινε και δίνει την εντύπωση πως η αντιπολίτευση φορτώνει το λαό, που δε χρωστάει κανένος μας για να ακούει, κάποια κομματικά της αδιέξοδα. Τα κομματικά της αδιέξοδα που δημιούργησε η λανθασμένη επιλογή του Γιώργου Ιακώβου ως υποψηφίου της στις προεδρικές εκλογές με συνέπεια τη για δεύτερη πενταετία απώλεια της εξουσίας. Τα αδιέξοδα που έχουν σχέση με την έλλειψη αναπτυξιακής πολιτικής στρατηγικής έναντι των πολλαπλών προβλημάτων και προκλήσεων που αντιμετωπίζει ο τόπος με συνέπεια, όταν στρατηγικά σχέδια της κυβέρνησης συζητούνται, στη χειρότερη περίπτωση να σιωπά και στην καλύτερη να οχυρώνεται πίσω από τα «συντεχνιακά κεκτημένα», αρνούμενη να συζητήσει την ουσία, τα αδιέξοδα που έχουν σχέση με την υφέρπουσα σύγκρουση μέσα στο ίδιο το κόμμα μεταξύ των παραδοσιακών κομματικών και “των νέων δυνάμεων”, με παράδειγμα την πρόσφατη ενδοκομματική σύγκρουση μέσα στην Επιτροπή Παιδείας που τη ζήσαμε όλοι. Τα αδιέξοδα και την έντονη κριτική που της ασκείται ενδοκομματικά ότι πάντα η ηγεσία της κινείται στην επιφάνεια των πραγμάτων και ποτέ στην ουσία και το βάθος για παραγωγή πραγματικής πολιτικής, πιστή στη γραμμή του πρώτου μετά την περεστρόικα γενικού γραμματέα του κομμουνιστικού κόμματος της Σοβιετικής Ένωσης, του κ. Λιγκατσέφ, ο οποίος δήλωνε πως: “πρέπει όσο το δυνατόν να κάνεις λιγότερα κύματα τούτους τους δύσκολους καιρούς.”

Με αυτή τη συζήτηση, εξαιρουμένης της πτυχής της χρηματοδότησης των κομμάτων, η αντιπολίτευση που ενέγραψε το θέμα με μια μυθευματική διόγκωση γεγονότων, όπως τη συνέφερε, καλλιέργησε και συνέχισε να καλλιεργεί μια

απαράδεχτη και άνευ αποχρώντος λόγου αναφορά στο παρελθόν, γιατί νομίζει ότι τη συμφέρει, μιας και σταθερά επιδιώκει να ψωμίζεται από πολιτικές αυταπάτες μέσα από όσα πονηρά καλλιεργεί. Και ομιλώ για πολιτικές αυταπάτες για τον εξής λόγο, να σας εξηγήσω γιατί: Μπορεί η αξιωματική αντιπολίτευση να απασχολείται και να απασχολεί το λαό με το θέμα Βιντζηλαίου όσες μέρες θέλει, ο λαός θέλει εξίσου να ακούει από την αντιπολίτευση και την άρθρωση του δικού της πολιτικού λόγου μπροστά στα μεγάλα προβλήματα του λαού μας, λόγου πραγματιστικού, λόγου σοβαρού, λόγου με όραμα, με πνοή που να στοχεύει σε καλύτερευση των συνθηκών της κοινωνίας για τους πολίτες με τις λύσεις που εποικοδομητικά προτείνει στα μεγάλα θέματα που απασχολούν το λαό. Αντί αυτών των λύσεων της εποικοδομητικής επιβαλλόμενης κριτικής για την κυβέρνηση, είναι η θέση μου και θα την πω, εξακολουθεί η αντιπολίτευση, όταν αποφασίσει να μιλά, να μιλά με ξύλινη γλώσσα, πέτρινη και μονότονη χωρίς πνοή και με εμβέλεια που πολλές φορές δεν ξεπερνά ποτέ τα κομματικά στεγανά της κεντρικής επιτροπής και του πολιτικού της γραφείου. Αν νομίζει η αντιπολίτευση πως με αυτό το λόγο συνεγείρει τους πολίτες, τους συστοιχίζει και τους καθοδηγεί ως ενεργούς πολίτες, πλανάται και αυταπατάται. Οι πολίτες αναμένουν να ακούσουν, αντί της πολιτικής τυμβωρυχίας που επιχειρεί η αντιπολίτευση για πολλοστή φορά, αναμένουν λέω να ακούσουν τις θέσεις της για το νέο αμυντικό δόγμα, τις θέσεις της για την πορεία του εθνικού μας θέματος, τις θέσεις της για την ευρωπαϊκή μας πορεία, τις θέσεις της για τη μετατροπή του δημόσιου δυναμικού από παραλυτικό φαινόμενο σε πόλο δυναμικής ανάπτυξης της οικονομίας για εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα, έτσι που ο πολίτης να αισθάνεται ότι του παρέχονται σωστές και σύγχρονες υπηρεσίες, να ακούσει το όραμα, αν υπάρχει για τη νεολαία, για τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, να μπει πρωτοπόρος σαν κόμμα στον αγώνα για την πάταξη της διαφθοράς στο δημόσιο βίο. Αναμένει να ακούσει από την αντιπολίτευση σύγχρονο, κατανοητό και οξύ λόγο,

όχι τέτοιο που να αναξέει πληγές του παρελθόντος, αλλά που να οξύνει την ευαισθησία των πολιτών για άσκηση πίεσης προς υλοποίηση στρατηγικών στόχων, αναγκαίων για τη σύγχρονη ανάπτυξη της χώρας. Αντί αυτού τι πράττει και τι ακούει ο λαός; Όχι μόνο αναξέονται αχρείαστα πληγές, όχι μόνο δεν εκτίθενται αναπτυξιακές στρατηγικές, όχι μόνο στον αγώνα για τη διαφάνεια και την πάταξη της διαφθοράς είναι ουραγός και όχι πρωτοπόρος, αλλά ο ξύλινος πολιτικός λόγος, όταν δεν έχει σκοπό την αναψηλάφηση του παρελθόντος, στοχεύει στη συντήρηση των συντεχνιακών προγεφυρωμάτων προνομιακής απομύζησης κοινωνικών πόρων που καθλώνει την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό και την αναγκαία προσαρμογή.

Θεμέλιο της ανάπτυξης της χώρας των πολιτικών δυνάμεων πρέπει να είναι το μέτρο, η μεσότητα, η πραότητα και εχθρός της η υπερβολή και οι πολιτικές οξύτητες. Και ενόσω η αντιπολίτευση εξακολουθεί να μην το αντιλαμβάνεται θα θέτει εξακολουθητικά εαυτόν εκτός της κοινής προσπάθειας για ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό. Το ποιοι μιλούν με οξύτητα και το ποιοι μιλούν με ήπιο τρόπο και πραότητα δεν είναι θέμα μαθήματος, νομίζω αυτοί που μας ακούουν μπορούν να κρίνουν κατά τρόπο θλιβερό που καθόλου δε μας χαροποιεί, γιατί αναγνωρίζουμε το δικαίωμα, το λόγο και το ρόλο μιας δημιουργικής αντιπολίτευσης, σύγχρονης και επίκαιρης ενεργού. Η χρηματοδότηση των κομμάτων και η ανάγκη πλήρους διαφάνειας προς την κατεύθυνση αυτή, όπως προκύπτει μέσα από τη συζήτηση που διεξάγουμε, είναι ένα μεγίστης και ανάγκης ζήτημα που πρέπει να ρυθμιστεί το συντομότερο με θεσμικό πλαίσιο. Να ίσως ποια είναι η σημαντική σχέση της αναφοράς των χρημάτων πέραν των όσων έχω πει που έχει γίνει στα πλαίσια της συζήτησης αυτής και που πήρε το προεκλογικό επιτελείο του κυρίου Γεώργιου Ιακώβου, για να διεξάγει τον προεκλογικό του αγώνα. Αυτός είναι ο λόγος που αναφέρομαι τώρα πέραν των όσων έχουν λεχθεί. Κατά τα πρότυπα του ήδη μελετώμενου νομοθετήματος του “πόθεν έσχες” θα πρέπει να εισαχθεί το

συντομότερο σχετική νομοθεσία που να ρυθμίζει με διαφάνεια την ισότιμη σχέση χρηματοδότη και χρηματοδοτούμενου, που δε θα αφήνει καμιά σκιά υποψίας για δημιουργία σχέσης εξάρτησης ή χειρότερα και υποτέλειας τους χρηματοδοτούμενου προς το χρηματοδοτούντα, που θα αναβιβάζει σε βάθρο πολιτικού σεβασμού, κύρους και αξιοπιστίας τα πολιτικά κόμματα στα μάτια του πολίτη, που θα τα δαιωνίζει από άποψη διαφανούς οικονομικής λειτουργίας ως κύτταρα δημοκρατίας και ποτέ ως εξωνημένες μυστικές, κρυφές εταιρείες ή φατρίες που εκφυλισμένα, προϊόντος του χρόνου, θα έχουν όλες τις πιθανότητες αναπόφευκτα να εξομοιώνονται με τα ομώνυμα της μαφίας μπροστά στα μάτια και τη συνείδηση του πολίτη. Ευτυχώς μέχρι τώρα όλα τα πολιτικά κόμματα μηδενός εξαιρουμένου αντέχουν, στέκουν και αντιστέκονται στις όποιες πιέσεις. Μέχρι πότε όμως θα κρατήσει αυτό;

Η ρύθμιση του ζητήματος της χρηματοδότησης των κομμάτων μπορεί να ποικίλει σε παραλλαγές, δε θα μπω τώρα σε εξαντλητική παρουσίασή τους, ούτε ο χρόνος ούτε η συζήτηση το επιτρέπει, θα αρκεστώ σε μια θεμελιώδη αρχή που πρέπει να διαποτίζει όλο το νομοθετικό μελλοντικό πλαίσιο, αυτό της δημοσιοποίησης των χρηματοδοτήσεων. Δεν παραγνωρίζω βεβαίως το μειονέκτημα που ενδεχόμενα θα προκύψει με την ανακοπή της σταθερής και υψηλών ποσών ροής χρημάτων στα ταμεία των κομμάτων με τη ρύθμιση αυτή. Αν υπάρξει τέτοια μείωση, ένα γεγονός που μπορεί να βελτιωθεί με αύξηση της συνεισφοράς του κράτους, θα επιβεβαιώσει τούτο ακριβώς, την υποψία ότι μέχρι σήμερα οι εισφορές υψηλών ποσών που ξαφνικά διακόπτονται λόγω της δημοσιοποίησης...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ!

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

...διεκρότησαν, γιατί ακριβώς είχαν αλλότρια κίνητρα. Αλλότρια κίνητρα που με την καταληκτική μείωση της ροής των ποσών στα ταμεία των κομμάτων θα σηματοδοτούν πως οι απλές υποψίες των πολιτών για αθέμιτες συναλλαγές μεταξύ κομμάτων και χρηματοδοτών παύουν να είναι πια υποψίες και γίνονται αναντίκρουστες βεβαιότητες που θα κραυγάζουν ταυτόχρονα την πανηγυρικά επιβεβαιωμένη ανυποληψία κομμάτων και πολιτικών, ενόσω δεν εισάγεται κατεπειγόντως θεσμικό πλαίσιο που να ρυθμίζει τη χρηματοδότηση των κομμάτων. Χαιρετίζουμε την εκδηλωθείσα πρόθεση της κυβέρνησης να φέρει το συντομότερο σχετικό νομοθέτημα στη Βουλή, θα το αναμένουμε με τη βεβαιότητα πως η διαφάνεια στη χρηματοδότηση των κομμάτων ενισχύει την κοινή προσπάθεια εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας για εκσυγχρονισμό, περαιτέρω κλίμα εκδημοκρατικοποίησης της πολιτικής μας ζωής και κατοχύρωση της αξιοπιστίας του πολιτικού λόγου.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, απολογείσαι για κάτι που κάνεις εσκεμμένα και ιδιαίτερα όταν αυτή η απολογία την οποία καλείσαι να δώσεις είναι απολογία η οποία έχει σχέση με πολιτική πράξη την οποία σου αποδίδουν με αντικειμενικά κριτήρια και για την οποία με τα ίδια κριτήρια είσαι υπεύθυνος. Από τη στιγμή, που όπως ελέχθη, ένα από τα κίνητρα του Προέδρου της Δημοκρατίας ή το μοναδικό ίσως κατά την άποψη αυτή ήταν η παρορμητική διάθεση, η οποία δημιουργήθηκε από την επανειλημμένη υποβολή του αιτήματος, έχω την εντύπωση, για να ακριβολογούμε νοηματικά, ότι δεν τίθεται θέμα απολογίας, γιατί απλούστατα μια παρόρμηση δεν υποκρύβει οποιαδήποτε πολιτική ευθύνη, εφόσον η ενέργεια που έγινε δεν ήταν υπολογισμένη. Ακόμα, θα πρέπει να λεχθεί ότι τέτοιου είδους πράξεις που αποδίδονται στο Γλαύκο Κληρίδη ίσως να μην έπειθαν καθόλου ή η εκ μέρους μας παράθεση επιχειρημάτων ή θέσεων, αν δεν υπήρχε η ιστορική πορεία του Γλαύκου

Κληρίδη και η επίδειξη, για παράδειγμα ένα από αυτά που έχω αναφέρει για το παρελθόν, της ίδιας συμπεριφοράς σε παρόμοιες περιπτώσεις.

Ας είμαστε σοβαροί, ο λαός μας παρακολουθεί, ο λαός κρίνει και αντιλαμβάνεται το τι λέμε και θα πρέπει στα πλαίσια της έλλειψης οποιασδήποτε υπερβολής να επιμετρήσουμε σωστά την πράξη αυτή και να μιλήσουμε όλοι εις τα πλαίσια τα καθορισμένα και εις τα πλαίσια τα ορθά που μπορεί να κρίνει ο μέσος πολίτης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νίκος Κατσουρίδης έχει το λόγο.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Πρώτα θα σχολιάσω σε συντομία κάποιες αναφορές του προηγούμενου ομιλητή, γιατί μου έχει κάνει εντύπωση το γεγονός ότι για τριάντα τέσσερα λεπτά ακούσαμε μια ομιλία για τη χρηματοδότηση των κομμάτων, το χαρακτήρα του Προέδρου της Δημοκρατίας και το πώς πρέπει να συμπεριφέρεται η αντιπολίτευση, για να μη χαρακτηρίζεται ξύλινη, πέτρινη και μη δημιουργική. Ούτε λέξη πάνω στο θέμα. Συνεχίζει η ίδια τακτική της περασμένης εβδομάδας. Ακούσαμε ότι με βάση την υπόθεση ότι ο Γιώργος Ιακώβου, επειδή χρηματοδοτήθηκε μέρος της προεκλογικής του εκστρατείας από τον κ. Γιάγκο Παπαδόπουλο, θα έδινε άδεια στον κ. Βιντζηλαίο και επειδή σκέφτηκε αυτό το πράγμα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έδωσε άδεια έλευσης στην Κύπρο του Βασίλη Βιντζηλαίου. Μακάρι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας για πολύ πιο ουσιαστικά πράγματα να ακολουθούσε ορισμένες από τις θέσεις που υπολόγιζε ότι θα ακολουθούσε ο Γιώργος Ιακώβου, αν εκλεγόταν. Με δυο λόγια δηλαδή ο αγαπητός συνάδελφος μάς είπε ότι την απόφαση για την έλευση του κ. Βιντζηλαίου την πήρε ο Γιώργος Ιακώβου.

Το ουσιαστικό θέμα, λέχθηκε, είναι η χρηματοδότηση των κομμάτων. Μα αυτό είναι το θέμα που συζητούμε; Πώς χρηματοδοτούνται ή πώς πρέπει να χρηματοδοτούνται τα κόμματα ή αν ήταν πολιτικά και όχι ανθρωπιστικά ορθή η απόφαση του Προέδρου της Δημοκρατίας; Παρεμπιπτόντως να πω ότι δεν είναι η πρώτη φορά που αυτή η Βουλή, πολύ πριν από εμάς συζήτησε θέματα χρηματοδότησης των κομμάτων. Και να πω ακόμα ότι υπήρξε εισήγηση από την αντιπολίτευση, από το γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ, την περασμένη εβδομάδα ακριβώς επί του θέματος. Και αφού είμαστε σύμφωνοι, δεν υπάρχει κανένας λόγος να ερίζουμε.

Έχει κάποια σημεία τα οποία θα σχολιάσω στη συνέχεια, επειδή είναι συναφή με την ομιλία μου. Διερωτώμαι μόνο για ένα πράγμα. Αν θυμούμαι καλά, ο αρμόδιος λειτουργός είχε κάνει μια τέτοια δήλωση τότε, όταν ρωτήθηκε, που δε με έπεισε ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, και φαντάζομαι κανέναν πολίτη δε ρώτησε ή τον συνεβουλεύθη, πριν αποφασίσει να επιτρέψει στον κ. Βιντζηλαίο να έρθει εδώ. Και για να μη συζητούμε άσκοπα, ο κ. Παπαδόπουλος νομίζω ότι ανέλυσε πολύ πειστικά το κατά πόσο είχε καν δικαίωμα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να δώσει τέτοια άδεια. Έγινε μία προσπάθεια να ισορροπηθεί η απόφαση μεταξύ παρόρμησης που στηρίχτηκε σε ανθρωπιστικά αισθήματα και σωστής επιμέτρησης πολιτικής πράξης. Ο αγαπητός συνάδελφος που ήταν προηγούμενα στο βήμα ανάλογα με την περίπτωση υποστήριζε ότι ο Πρόεδρος ενήργησε στη βάση ανθρωπιστικών συναισθημάτων και ανάλογα με την περίπτωση ότι είναι σε θέση και κανείς δεν το αρνείται, πολύ περισσότερο εμείς, ότι ο Γλαύκος Κληρίδης είναι σε θέση να επιμετρά και να αποφασίζει πολιτικά. Και είναι ακριβώς αυτή την πολιτική απόφαση που κρίνουμε με το θέμα που έχει εγγραφεί προς συζήτηση. Δεν κατάλαβα γιατί είμαστε κακοί άνθρωποι, διότι είμαστε μη ανεξίκακοι, άρα είμαστε κακοί, επειδή διαφωνούμε με αυτή την πολιτική πράξη. Ούτε έχω αντιληφθεί ότι το θέμα που συζητούμε είναι ο χαρακτήρας του Γλαύκου Κληρίδη. Ούτε

τον κατηγόρησε ούτε τον αμφισβήτησε. Ούτε και ο χαρακτήρας καταδεικνύεται από τις πολιτικές αποφάσεις, διότι με την ίδια λογική μπορεί να απαριθμήσω και αποφάσεις που έδειχναν μία εμπάθεια. Να θυμίσω για παράδειγμα, όταν ζητήθηκε από τον κατεξοχήν ηγέτη αυτού του τόπου να μην επιστρέψει στην Κύπρο το 1974 ή όταν του ζητήθηκε να υποβάλει υποψηφιότητα για να διεκδικήσει ...

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

... ο κ. Παπαϊωάννου.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Μπορείτε να πείτε ό,τι θέλετε, κύριε Αναστασιάδη, δεν υπάρχει πρόβλημα. Ή όταν ζητήθηκε, και το ψήφισε μάλιστα αυτή η Βουλή, η αποκοπή του μισθού του κ. Νέμιτσα. Λέχθηκε ότι έχει πολιτικά αδιέξοδα η αντιπολίτευση, ότι έχει εσωκομματικά αδιέξοδα και αντιπαραθέσεις. Δεν ξέρω πραγματικά τι να πω. Αν και όταν θα υπάρξει δεύτερο κόμμα το οποίο για 72 χρόνια θα ζει και θα δρα και θα έχει την επιρροή που έχει το ΑΚΕΛ, μπορεί να μας επικρίνει σ' αυτό το συγκεκριμένο σημείο. Κάποιοι άλλοι, για να μπορούν να υπάρχουν ως κόμματα, άλλαξαν τέσσερις φορές ονόματα. Γιατί; Δεν άντεχαν το παρελθόν τους;

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις;

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Το ΑΚΕΛ έχει ένα μόνο όνομα σαν κόμμα. Το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις είναι εκλογικός συνδυασμός. Την επόμενη φορά μπορεί να είναι κάτι άλλο το όνομα του εκλογικού συνδυασμού, διότι να είστε βέβαιος ότι θα έχει διευρυνθεί μέχρι τότε το ΑΚΕΛ.

Για ό,τι αφορά αντιπαραθέσεις. Γίνεται πάρα πολύ μεγάλη προσπάθεια όποτε υπάρχει μία μικρή διαφωνία μεταξύ βουλευτών του ΑΚΕΛ σε ένα επιμέρους θέμα να

οικοδομηθεί εικόνα ενός παρασόμενου κόμματος. Δεν έχουν κουραστεί όσοι κατασκευάζουν τις διαφωνίες; Δεν έχουν πειστεί ότι κάτι τέτοιο ούτε συμβαίνει ούτε μπορεί να επηρεάσει την πορεία του ΑΚΕΛ; Όταν είχε πραγματική αντιπαράθεση πάνω σε θέματα αρχών και όταν κάποιοι πανηγύριζαν εκ των προτέρων πάνω στο πτώμα του ΑΚΕΛ και στήριζαν εκείνους που πήραν τις έδρες διά της βίας, ήρθαν οι βουλευτικές εκλογές και έλυσε το πρόβλημά τους ο πιο αρμόδιος να το λύσει ο κυπριακός λαός. Εγώ δε θέλω να μπω στον ίδιο πειρασμό, να μιλήσω για εσωκομματικά προβλήματα άλλων. Να είστε βέβαιος ότι θα μπορούσα να μιλώ επί μία ώρα τουλάχιστον ποιος αρθρώνει πολιτικό λόγο, λόγο με όραμα, ξύλινη, πέτρινη γλώσσα που δεν ξεπερνά τα στεγανά του πολιτικού γραφείου και της κεντρικής επιτροπής. Έχω αντιληφθεί αυτή τη στιγμή ότι το πολιτικό γραφείο της κεντρικής επιτροπής του ΑΚΕΛ αντί από δεκαέξι άτομα αποτελείται από εκατόν είκοσι δύο χιλιάδες. Όσοι είναι οι ψήφοι του ΑΚΕΛ. Αυτοί που κατά μαγικό τρόπο κατορθώνουν να προσλαμβάνουν και να αποδέχονται εκείνον που δεν ξεπερνά τα στεγανά του πολιτικού γραφείου.

Να μπούμε, μας συμβούλευσαν, μπροστά στην καταπολέμηση της διαφθοράς. Φαντάζομαι ότι υπονοείται ότι μπροστά στην καταπολέμηση της διαφθοράς αυτή τη στιγμή είναι κάποιοι βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού, τους οποίους όμως προσπαθήσαμε με κάθε τρόπο να φιμώσουμε και να εμποδίσουμε να μιλούν, μέχρι και με αποφάσεις οργάνων. Εκείνοι που το έκαναν δεν ανήκουν στο κόμμα μας βέβαια. Αλλά γενικά διερωτώμαι, αφού είμαστε τόσο άχρηστοι, όπως έχουμε περιγραφεί, γιατί τόση αγωνία; Αφήστε μας να διαλυθούμε. Μη μας συμβουλευέτε να ενεργήσουμε σωστά, εκτός και αν, όπως λέχθηκε, θέλετε να υπάρχει αντιπολίτευση και της αναγνωρίζεται μάλιστα το δικαίωμα να έχει λόγο δημιουργικό. Το δικαίωμα το έχει κατακτήσει το ΑΚΕΛ και το κάθε κόμμα με την παρουσία και τους αγώνες του και δεν είναι θέμα να του το αναγνωρίσει κανένας.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα που ενέγραψε ο γενικός γραμματέας της κεντρικής επιτροπής του ΑΚΕΛ για τον προδότη της πατρίδας Βασίλη Βιντζηλαίο, και να μου επιτρέψετε κύριε Παπαδόπουλε, να χρησιμοποιήσω κάποιους χαρακτηρισμούς που δεν, όχι θα πω γιατί το λέω αυτό το πράγμα, που δεν χρησιμοποιήθηκαν καν από μας, διότι δημιουργήθηκε η εντύπωση, που δεν είναι η σωστή, ότι στην ομιλία του ο κ. Χριστόφιας είτε απέδωσε στον Βιντζηλαίο ικανότητα εγκεφάλου της πρώτης συνωμοσίας ή σαν τον αρχηγό μιας νέας συνωμοσίας. Τίποτε τέτοιο δεν είπαμε, όταν διερωτόμασταν για τους λόγους της έλευσής του. Απλώς μας συγχύζουν και εμάς οι συνεχείς διαφορετικές δικαιολογίες. Ήρθε γιατί το ζήτησε η κ. Νίκη Παπαδοπούλου, ήρθε για να παραστεί, λέει ο ίδιος, στο μνημόσυνο του Γιάγκου Παπαδόπουλου, ήρθε γιατί υπολόγιζαν ότι ο Γιώργος Ιακώβου θα του επέτρεπε να έρθει, ήρθε για να μην κατηγορηθεί ο Πρόεδρος ότι δεν επέτρεψε σε υπάλληλο του Γιάγκου Παπαδόπουλου που τον πολέμησε στην τελευταία προεκλογική εκστρατεία. Επιτέλους ποιος είναι ο λόγος; Ήρθε για το μνημόσυνο; Ήρθε γιατί το ζήτησε η κ. Παπαδοπούλου να ρυθμιστούν κληρονομικά θέματα; Ή ήρθε για να μην κατηγορηθεί ο Πρόεδρος; Γι' αυτό λέω ότι το θέμα που ενεγράφη για τον προδότη της πατρίδας Βασίλη Βιντζηλαίο είναι πελώριο θέμα από μόνο του, διότι μια πολιτεία και μια πατρίδα που ανοίγει τις πόρτες, για να περάσει ένας ολυμπιονίκης της καταστροφής, απλά δεν μπορεί να ελπίζει. Καμιά απολύτως δικαιολογία δεν μπορεί να σταθεί ικανή να δικαιολογήσει την είσοδο και την έξοδο από την ελεύθερη πύλη της πατρίδας σε όποιον άνοιξε με τα χέρια του την κερκόπορτα στους Απίλεις της κολάσεως. Αν για είκοσι τέσσερα χρόνια αυτή η πατρίδα βασανίζεται, αγωνιά και αγωνίζεται για την επιβίωσή της, αν για είκοσι τέσσερα τώρα χρόνια συγκρουόμαστε μεταξύ μας, αν για είκοσι τέσσερα τώρα χρόνια ματώνει η καρδιά μας μπροστά στην αναληψία της διεθνούς κοινότητας, αν για είκοσι τέσσερα τώρα χρόνια μας

καταλαμβάνει κρίση οργής, παρακολουθώντας τη χιτλερική συμπεριφορά του Ντενκτάς, και αν αισθανόμαστε θλίψη, οργή και καταρράκωση της προσωπικής και εθνικής μας αξιοπρέπειας, όταν βλέπουμε ή θυμόμαστε εαυτούς να παρακολουθούμε ανήμποροι να αντιδράσουμε στη βάρβαρη δολοφονία του Τάσου Ισαάκ, τούτα όλα οφείλονται στους Βιντζηλαίους και τους ομοίους τους. Είναι για όλα αυτά και άλλα πολλά όπως τον πόνο του πρόσφυγα για τη χαμένη γη, την ατέρμονη πληγή της κοπέλας που βιάστηκε, τον απροσμέτρητο πόνο της μάννας που έχασε το παιδί της και όλα εκείνα που ζήσαμε και βιώνουμε πότε σαν εφιάλτη και πότε σαν παραμύθι, αλλά δυστυχώς είναι πραγματικότητα, γι' αυτό κανένας υπουργός και κανένας πρόεδρος δε δικαιούται να συγχωρεί τον όποιον Βιντζηλαίο. Ακριβώς για όλα όσα πιο πάνω ανέφερα είναι που κατά τη γνώμη μου αποτελεί ύβρη, με την αρχαία έννοια του όρου, η προσπάθεια που καταβλήθηκε την περασμένη Πέμπτη να αποπροσανατολιστεί, να υπεκφύγει και να μετατοπιστεί το θέμα των ευθυνών της κυβέρνησης για την είσοδο και έξοδο του ανάξιου της πατρίδας Βιντζηλαίου σε θέμα χρηματοδότησης υποψηφίων στην προεκλογική εκστρατεία του 1998. Αποτελεί συνειδητή προσπάθεια δυστυχώς παραπλάνησης του λαού η ταχυδακτυλουργική εξίσωση που επιχειρήθηκε, η προσπάθεια δηλαδή να μας πείσουν ότι το ΑΚΕΛ μετατρέπεται σε συνεργάτη των χουντικών το οποίο ΑΚΕΛ μετρά την αντιστασιακή του δράση με τους νεκρούς του και τίποτε άλλο, επειδή ο Γιάγκος Παπαδόπουλος, τον οποίο, ειρήσθω εν παρόδω, ο κ. Αναστασιάδης περιέγραψε με τα ωραιότερα χρώματα, ενίσχυσε το προεκλογικό ταμείο του Γιώργου Ιακώβου και ταυτόχρονα εργοδοτούσε το Βασίλη Βιντζηλαίο. Παρ' όλο που θα επανέλθω στο σημείο αυτό αργότερα, θα ήθελα από την αρχή να υπογραμμίσω τούτο. Ο ήλιος ανατέλλει από την ανατολή. Αυτό το γεγονός δεν αλλάζει, έστω κι αν ο κ. Αναστασιάδης και όλοι μας βέβαια τον βλέπουμε να δύει στη δύση. Αλλά φαίνεται ότι ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ βλέπει μόνο ότι δύει. Συγκεντρώνεται μόνο στη δύση και γι'

αυτό δεν αντιλαμβάνεται την αγεφύρωτη διαφορά ανάμεσα στο φως, την ανατολή, και το σκότος, τη δύση. Είναι γι' αυτό που προσπάθησε ανεπιτυχώς να μετατρέψει το ένα στο άλλο. Καλά κάνει να αντιληφθεί το συντομότερο δυνατό, ότι η εποχή –και θα συμφωνήσω σ' αυτά τα σημεία με τον κ. Ερωτοκρίτου- του εντυπωσιασμού και των παραστάσεων από το βήμα της Βουλής, με δυο λόγια η προσπάθεια να αχθεί ο λαός να πιστεύει άλλα από την πραγματικότητα ή επί το αρχαιότερον η δημαγωγία ανήκουν στο παρελθόν. Ο Ευρωπαίος πολιτικός πρέπει να αρθρώνει λόγο ευρωπαϊκό και όχι τριτοκοσμικό. Είμαι βέβαιος ότι, όταν θα διαβάζουν στο ΔΗΣΥ προσεκτικά την πρόσφατη δημοσκόπηση που αγόρασαν, ιδιαίτερα το κεφάλαιο όπου ο λαός τοποθετείται έναντι των πολιτικών αυτού του τόπου, θα με κατανοήσουν πλήρως. Όπως πιστεύω ότι θα έχει κατανοήσει ο αγαπητός συνάδελφος κ. Αναστασιάδης μετά την παρέλευση επτά ολόκληρων ημερών ότι η λογική με την οποία προσπάθησε να μας πείσει, ότι σε περίπτωση που εκλεγόταν ο Γιώργος Ιακώβου η προεκλογική ενίσχυσή του από το Γιάγκο Παπαδόπουλο θα μπορούσε να σημαίνει και αθέμιτο πλουτισμό, πέραν του ότι συνιστά υπαινιγμό βαρύτατο για το Γιάγκο Παπαδόπουλο, ότι, για να δώσει αντάλλαγμα ο Ιακώβου, θα έπρεπε να του είχε ζητηθεί, αποτελεί απαράδεκτη προσπάθεια λασπολογίας στη βάση παράλογων νοητικών υπερβάσεων· γιατί με την ίδια αυτή λογική πολλοί μπορούν να θεωρηθούν άδικα συνένοχοι σε γεγονότα για τα οποία δεν ευθύνονται. Μπορεί να σπιλωθεί το όνομά τους χωρίς λόγο, κάτι που πρόσφατα μαρτυρήσαμε σ' αυτό τον τόπο. Φανταστείτε, κύριοι συνάδελφοι, αν γίνει δεκτή αυτή η λογική την οποία εμείς κατηγορηματικά απορρίπτουμε είτε μας αφορά είτε αφορά τους πολιτικούς μας αντιπάλους, σε τι δεινή θέση μπορούν να βρεθούν συνάδελφοι δικηγόροι και γενικότερα δικηγορικά γραφεία εξαιτίας ενεργειών πελατών τους για τις οποίες βέβαια οι ίδιοι ποσώς δεν ευθύνονται. Και έχουν δίκαιο βέβαια όσοι αντιδρούν σε παρόμοιες λογικές και αστήριχτα συμπεράσματα. Και είναι δίκαιη η

αγανάκτησή τους μπροστά σε τέτοια φαινόμενα όπως εκδηλώθηκε και πρόσφατα, αλλά δεν είναι δίκαιη και δικαιολογημένη η χρησιμοποίηση αυτής της λογικής και συμπεριφοράς, όταν πρόκειται για τους πολιτικούς μας αντιπάλους. Όπως είναι εντελώς αδικαιολόγητη και απαράδεκτη η οποιαδήποτε εκβιαστική προσέγγιση του θέματος και ακριβώς το ίδιο αδικαιολόγητη είναι η εκμετάλλευση του πολιτικού αξιώματος για προσκόμιση άλλων από τα πολιτικά οφελών, η εκμετάλλευση του πολιτικού αξιώματος για προώθηση επαγγελματικών στόχων. Αλλά ειδικότερα απαράδεκτη είναι η χρησιμοποίηση απειλών ενάντια σε όποιον διαφωνεί μαζί με κάποιον άλλο, σε όποιον διατυπώνει δίκαια ή άδικα θέσεις αντίθετες. Το ΑΚΕΛ ούτε εκβίασε ούτε απείλησε. Άλλοι είναι εκείνοι που το κάνουν και που συμβάλλουν, έστω άθελά τους έστω στο θυμό τους, στην καταρράκωση του πολιτικού επιπέδου. Εμείς επιθυμούμε να παραμείνει η πολιτική ζωή του τόπου σε πολιτικά επίπεδα και σε πλαίσια και όρους πάνω απ' όλα ανθρώπινους. Αντάξιους της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς αυτού του λαού και του έθνους που γέννησε την πολιτική και τη δημοκρατία. Αυτό αποδεικνύει η πολιτική συμπεριφορά του ΑΚΕΛ για εβδομήντα δύο τώρα χρόνια. Και είναι αυτός, κύριοι συνάδελφοι, ένας θεμελιακός λόγος που το ΑΚΕΛ απολαμβάνει της εκτίμησης και της πολιτικής επιρροής που απολαμβάνει για επτά και πλέον δεκαετίες. Με αυτή την ευκαιρία επιτρέψτε μου να απευθύνω ένα λόγο σε εκείνους, και οι ίδιοι γνωρίζουν σε ποιους αναφέρομαι, που προσπάθησαν είτε με ψιθύρους είτε με άλλους τρόπους να εκβιάσουν το ΑΚΕΛ και τα στελέχη του. Οι ακελιστές, κύριοι, δε φοβήθηκαν ούτε ανέχτηκαν εκβιασμούς όπως και το κόμμα τους σε πολύ πιο δύσκολες συνθήκες και καταστάσεις από τις σημερινές. Δε φοβήθηκαν, όταν κάποιοι χωρίς ίχνος ντροπής και εθνικής συνείδησης ανέσυραν τα όπλα κατά της δημοκρατίας και της νομιμότητας, κατά της πατρίδας, δε θα φοβηθούν και δε θα υποχωρήσουν τώρα. Εκείνοι οι οποίοι συνεργάστηκαν με το Βιντζηλαίο την εποχή της

παντοδυναμίας του, εκείνοι που συνεργάστηκαν μαζί του για την κατάλυση της δημοκρατίας και της νομιμότητας, εκείνοι που βοήθησαν τον προδότη, όπως τον χαρακτήρισε -ορθά, κατά τη γνώμη μου- ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού, να ολοκληρώσει την προδοσία του δεν μπορούν, δε δικαιούνται να απειλούν και να εκβιάζουν.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, να μου επιτρέψετε τώρα να σχολιάσω την υποβολή που ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού προώθησε την περασμένη Πέμπτη. Υποβολή. Προσπαθήσατε να υποβάλετε ότι το να δεχτεί κάποιος εισφορά από το Γιάγκο Παπαδόπουλο είναι περίπου σκάνδαλο.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είπα έτσι πράμα;

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Όταν είπατε ότι πιθανόν να συνιστά αθέμιτο πλουτισμό το γεγονός ότι ο κ. Ιακώβου πήρε πενήντα χιλιάδες σε περίπτωση που εκλεγόταν, τι ήταν; Υπόθεση πρώτη. Αν ο κ. Αναστασιάδης θεωρεί σκάνδαλο το να δεχτεί εισφορά από το Γιάγκο Παπαδόπουλο, αν θεωρεί ότι αυτό είναι παράνομο ή κάτι παρόμοιο, τότε αυτόματα αμφισβητεί τον ίδιο το δίδοντα. Το ποιόν, τη συμπεριφορά του και ούτω καθεξής. Κάτι τέτοιο βέβαια δεν το ισχυρίστηκε ο κ. Αναστασιάδης. Άλλωστε θα ήταν παιδαριώδες πολιτικό λάθος να θεωρούνται ένοχοι όσοι πήραν δέκα, είκοσι ή πενήντα χιλιάδες από το Γιάγκο Παπαδόπουλο, γιατί τότε τι θα λεχθεί γι' αυτούς που τον είχαν ταμία και ως λέγεται από στελέχη του ΔΗΣΥ μπορεί να κατέβαλε κατά καιρούς στο ΔΗΣΥ εκατοντάδες χιλιάδες λίρες; Και για να μη μου πει ο κ. Αναστασιάδης ότι προβαίνω σε αστήριχτες υποθέσεις και ισχυρισμούς, ας μας πουν, αφού υποστηρίζουν οι συνάδελφοι τη διαφάνεια και στα οικονομικά των κομμάτων, πόσα ακριβώς πλήρωσε ο Γιάγκος Παπαδόπουλος στο ΔΗΣΥ, ποιανών στελεχών του πλήρωνε τους μισθούς για χρόνια

και ούτω καθεξής. Δε νομίζω να έχουν πρόβλημα να μας δώσουν αυτά τα στοιχεία. Δε νομίζω να λέω τίποτε προσβλητικό, κύριε Αναστασιάδη. Δε νομίζω να λέω τίποτε προσβλητικό ότι έδιδε λεφτά στο ΔΗΣΥ. Μα εγώ γι' αυτό λέω να μας δώσετε εσείς τα στοιχεία.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εσείς να τα δώσετε, αν τα έχετε. Όταν μιλάτε για στελέχη, να δώσετε εσείς τα στοιχεία.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δε νομίζω να έχετε πρόβλημα να μας δώσετε αυτά τα στοιχεία.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Κατσουρίδη, μπορώ να σας διακόψω;

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Βεβαίως.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Άκουσα τον κ. Αναστασιάδη με πολλή προσοχή και πολλή ψυχραιμία την περασμένη εβδομάδα από εκείνο το βήμα και τον είδα να ανεμίζει επιταγές και να λέει ότι το ΑΚΕΛ πήρε από το Γιάγκο Παπαδόπουλο λεφτά £30.000. Θέλω αυτά τα αποδεικτικά στοιχεία. Τα θέλω αυτά τα αποδεικτικά στοιχεία, διότι αυτό είναι η διαβολή η πραγματική. Εντάξει;

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Να μου επιτρέψετε να πω ότι θα αποφύγω την πρόκληση, για να μην προκαλέσω πολύ περισσότερα προβλήματα. Αλλά εκείνο το οποίο εγώ λέγω είναι με αποδείξεις που το υποβάλλω και το καταδεικνύω όχι με αόριστες αναφορές, όπως αυτές που ακούμε από τον κ. Κατσουρίδη. Και σας παρακαλώ, με όλο το σεβασμό στην ιστορία του κόμματός σας, μη με υποχρεώσετε να καταθέσω στοιχεία για πολύ περισσότερα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να υποχρεώσω τον κ. Αναστασιάδη να καταθέσει στοιχεία που να καταδεικνύουν πως πήρε λεφτά πολύ περισσότερα το ΑΚΕΛ από το Γιάγκο Παπαδόπουλο.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν είναι μόνο από το Γιάγκο Παπαδόπουλο. Σας είπα μη με υποχρεώσετε να προχωρήσω σε κάτι που δεν το επιθυμώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, αυτό που κάμνετε ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Τόση ώρα ακούετε τον κ. Κατσουρίδη και δεν ενίστασθε, όταν λέγει για στελέχη του κόμματος που επληρώνοντο από το Γιάγκο Παπαδόπουλο.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Αφήστε τον.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Όχι, δε θα τον αφήσω φίλοι. Αυτό που κάμνει είναι σκέτη συκοφαντία, έστω και αν είναι από το βήμα της Βουλής, και είναι απαράδεκτο.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εγώ λέω ένα, κύριε Πρόεδρε. Δε συκοφαντώ, έχω στοιχεία θα τα δώσω πρώτα στο γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ. Δε θα τα δημοσιοποιήσω, για να καταλάβει ότι δεν είμαι συκοφάντης, αλλά ένας άνθρωπος που σέβεται την ιστορία του όποιου κόμματος όσο αντίθετος κι αν είναι και τότε ο ίδιος, αν θελήσει, ας τα δώσει στη δημοσιότητα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Για να αλλάξει λίγο το κλίμα, εμείς πήραμε κάποια βοήθεια από το μακαρίτη τον αείμνηστο το Γιάγκο Παπαδόπουλο. Δε νομίζω ότι ήταν έγκλημα, αλλά θα επανέλθω επ' αυτού του θέματος όχι σήμερα άλλη μέρα.

Προχωρήστε, κύριε Κατσουρίδη.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, καταρχάς δε δέχομαι ότι έχω συκοφαντήσει. Έχω πει ότι ο Γιάγκος Παπαδόπουλος έδωσε λεφτά πολλά στο Δημοκρατικό Συναγερμό και από αυτά τα λεφτά πληρώνονταν και τα στελέχη του. Δεν είπα ότι πλήρωναν απευθείας οποιοδήποτε στέλεχος του.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Υπάρχουν πρακτικά νομίζω, για να είστε πιο προσεκτικός όταν εκφράζεστε.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Μα είναι εδώ γραμμένο ποιανών στελεχών πλήρωνε τους μισθούς, είπα, όχι εν αγνοία του κόμματος. Δεν ισχυρίστηκα αυτό το πράγμα εγώ.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εγώ αγνώω, να μας πεις εσύ.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Μα δεν πρόκειται εγώ να κάνω έρευνα ντετέκτιβ ούτε το θεωρώ ορθό να ανατρέξω στα αρχεία του Δημοκρατικού Συναγερμού. Αφού έχουμε συμφωνήσει όλοι να κατατεθούν αυτά στα πλαίσια μιας επιτροπής, να κατατεθούν. Αν θεωρείται ενοχή του κ. Ιακώβου το γεγονός ότι δέχτηκε εισφορά από το Γιάγκο Παπαδόπουλο ο οποίος είχε, ως ήταν ο ισχυρισμός, γενικό διαχειριστή και αιμοδότη των επιχειρήσεών του το Βασίλη Βιντζηλαίο, τότε κάποιοι άλλοι είναι τόσες φορές πολλαπλάσια ένοχοι όσες φορές χωρεί το ποσό των £50.000 στο ποσό που συνολικά πήραν από το Γιάγκο Παπαδόπουλο.

Στήριξε ολόκληρη την επιχειρηματολογία του ο συνάδελφος ακριβώς στο σημείο ότι ο Βιντζηλαίος ήταν ο γενικός διαχειριστής και αιμοδότης της πένσικολ και ότι χωρίς την έγκρισή του τίποτα δεν περνούσε. Βέβαια ο κ. Παπαδόπουλος έδωσε αρκετές πληροφορίες πάνω στο θέμα, αλλά την ώρα που το άκουα και εγώ με την απλή λογική διερωτήθηκα για το εξής: Ποιανού ήταν τα λεφτά τελικά; Του Γιάγκου Παπαδόπουλου ή του Βιντζηλαίου; Από πού και πώς αιμοδοτούσε την πένσικολ ο Βιντζηλαίος; Από δικά του λεφτά ή από λεφτά του Γιάγκου Παπαδόπουλου; Αν τα λεφτά ήταν του Βιντζηλαίου ο οποίος στήριξε την καταρρέουσα, όπως περίπου περιγράφηκε εταιρεία, είναι καλά να μας πληροφορήσουν από πού τα έβρισκε. Με ποιους άλλους Ελλαδίτες ή Κυπρίους ή ξένους συνεργαζόταν ο Βιντζηλαίος και σε ποιους τομείς δραστηριοποιήθηκε. Βέβαια, αν η αλήθεια είναι ότι τα λεφτά είτε στο Ζαΐρ είτε στην Κύπρο είτε στην Αθήνα ήταν του Γιάγκου Παπαδόπουλου, τότε τα περί αιμοδότη είναι απλά βεγγαλικά. Και το να δεχτεί κάποιος λεφτά από έναν άνθρωπο με τις αρετές που ο κ. Αναστασιάδης απέδωσε στο Γιάγκο Παπαδόπουλο ούτε ενοχή συνιστά ούτε επιλήψιμο είναι. Άλλωστε, αν όποιος δέχτηκε εισφορά από το Γιάγκο Παπαδόπουλο είναι ένοχος και φιλοχουντικός λόγω Βιντζηλαίου, τότε όλοι στην Κύπρο που δέχτηκαν την αγαθοεργία του μακαρίτη είναι ένοχοι και φιλοχουντικοί.

Όμως, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, η αλήθεια είναι ότι ο Βιντζηλαίος ούτε εκ των διευθυντών της πένσικολ είναι ούτε γενικός διαχειριστής ούτε αιμοδότης είναι ούτε μέλος του διοικητικού της συμβουλίου. Ήταν περίπου ένας κλητήρας, δε θυμάμαι τη λέξη του κ. Παπαδόπουλου, γι' αυτό θα περιοριστώ στο "υποτακτικός", τον οποίο όλες οι πληροφορίες λεν ότι ο Γιάγκος Παπαδόπουλος εργοδότησε από λύπη, όταν έμεινε χωρίς δουλειά. Αυτά καταδεικνύουν τα επίσημα έγγραφα του Εφόρου Εταιρειών και η μαρτυρία ανθρώπων που υπηρέτησαν ως γενικοί διευθυντές της πένσικολ. Ούτε είδαν ούτε άκουσαν ούτε αντιλήφθηκαν περί Βιντζηλαίου. Εν πάση

περιπτώσει δεν αποτελεί επιχείρημα υπεράσπισης της ενέργειας του Προέδρου, την οποία άλλωστε ο ίδιος ο κ. Αναστασιάδης χαρακτήρισε ως λάθος, ο ισχυρισμός ότι λόγω ανθρωπιάς επετράπη η είσοδος στην Κύπρο του Βιντζηλαίου, γιατί τότε πού παν τα ανθρωπιστικά αισθήματα έναντι του κυπριακού λαού, που θίχτηκαν ανεπανόρθωτα με το συγχωροχάρτι το οποίο επιδόθηκε στο χουντικό κάθαρμα και προδότη, χαρακτηρισμούς που άλλοι χρησιμοποίησαν. Ούτε και ο ισχυρισμός ότι του επετράπη η είσοδος, για να συναντηθεί με την κόρη του Γιάγκου Παπαδόπουλου λόγω προβλημάτων των εταιρειών της ευσταθεί, γιατί κάλλιστα μπορούσε η συνάντηση να γίνει αλλού ή με τους τρόπους που ο κ. Παπαδόπουλος περιέγραψε.

Ακόμα, κύριε Πρόεδρε, θεωρώ ότι άδικα κατανάλωσε τόσο χρόνο ο κ. Αναστασιάδης να μιλά για το ποιος ήταν και τι έκανε ο Γιάγκος Παπαδόπουλος, γιατί δεν είναι εκείνος που κρίνεται. Δεν κρίνεται ο Γιάγκος Παπαδόπουλος. Κρίνεται αυτή τη στιγμή η ενέργεια της κυβέρνησης στο θέμα Βιντζηλαίου και ίσως ήταν βοηθητικό, αν μας έδιναν περισσότερα στοιχεία, που το έπραξε ο κ. Παπαδόπουλος, και λεπτομέρειες για τον ίδιο το Βιντζηλαίο και όχι για το Γιάγκο Παπαδόπουλο. Στο σημείο αυτό, κύριε Πρόεδρε, είχα υπόψη μου να ζητήσω πληροφόρηση κατά πόσο ο αρμόδιος υπουργός αυτή τη στιγμή που μιλούμε έχει αφαιρέσει ή όχι τον κ. Βιντζηλαίο από το stop list. Ο κ. Ερωτοκρίτου μας απάντησε ότι δε βρίσκεται στο stop list.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Δεν είπε έτσι πράγμα ο κ. Ερωτοκρίτου.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Συγγνώμη, ότι βρίσκεται.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Βρίσκεται, γιατί απλούστατα ουδέποτε αφαιρέθηκε.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Έχω δύο απορίες. Αν βρίσκεται στο stop list, θα πρέπει κάποιος υπεύθυνα να μας ενημερώσει την επόμενη φορά που θα ζητηθεί πιθανόν και πάλι για ανθρωπιστικούς λόγους να έρθει στην Κύπρο αν θα του επιτραπεί ή αν το θέμα έχει κλείσει. Και το δεύτερο, με βάση ποιο δικαίωμα μπορεί χωρίς να τον αφαιρέσει από το stop list ο Πρόεδρος να του επιτρέψει την είσοδο και την έξοδο.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, εμείς δεν πιστεύουμε ότι οι λόγοι που ήρθε ο Βιντζηλαίος στην Κύπρο είναι εκείνοι που εδώ επισημάνθηκαν, απλούστατα γιατί δεν κατέχει τη θέση που περιγράφει ότι κατέχει στην εταιρεία του κ. Παπαδόπουλου. Και επειδή λέχθηκε ότι κατά τη διάρκεια της εδώ παρουσίας του παρακολουθείτο, ο Βιντζηλαίος δηλαδή, από τα αρμόδια όργανα του κράτους και ελπίζω αυτό να μην είναι η μετάφραση του εφρουρείτο και επειδή υπήρξε ισχυρισμός, όταν η “Χαραυγή” αποκάλυπτε το θέμα, από τον Πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού ότι ουδείς ανώτερος αξιωματούχος του ΔΗΣΥ γνώριζε για το θέμα ή συνάντησε τον κ. Βιντζηλαίο και άλλα παρόμοια, παρακαλώ να ενημερωθεί το Σώμα από τους αρμοδίους που τον παρακολουθούσαν. Εγώ δεν ξέρω αν τον παρακολουθούσαν, αλλά αναφέρθηκε την περασμένη Πέμπτη ότι οι αρμόδιοι τον παρακολουθούσαν. Γιατί ήρθε στην Κύπρο; Με ποιους συναντήθηκε και ποιοι του παρέθεσαν γεύματα και δείπνα;

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ισχυρίστηκε ο κ. Αναστασιάδης, γράφω εδώ στην ομιλία μου, ότι το ΑΚΕΛ πήρε μεγάλες εισφορές από το Γιάγκο Παπαδόπουλο. Βέβαια το θέμα πλέον έχει ξεπεράσει τις γραμμές τις οποίες εγώ είχα γράψει. Και το χειρότερο, κατά τη γνώμη μου, αφέθηκε υπονοούμενο ότι τούτα τα λεφτά δόθηκαν εις αντάλλαγμα υπηρεσιών και πιθανών εκδουλεύσεων. Απορρίπτουμε κατηγορηματικά αυτό τον ισχυρισμό. Το ΑΚΕΛ χρηματοδοτείται από τις εισφορές μελών, φίλων και εκτιμητών του. Και με την ευκαιρία έχω εδώ ένα δημοσίευμα της εφημερίδας «Αλήθεια», δεν είναι εδώ ο κ. Χάσικος, που λέει ότι βουλευτής του ΑΚΕΛ πήρε

ιδιοχειρώς την επιταγή των πολλών χιλιάδων λιρών από το Γιάγκο Παπαδόπουλο, το οποίο δημοσίευμα είναι του Αυγούστου και που αποδεικνύει ότι η υπόθεση αυτή που εξελίσσεται σήμερα στη Βουλή προετοιμαζόταν και που κάτι τέτοιο δεν έχει γίνει βέβαια. Και επειδή αντιλαμβάνομαι ότι, κύριε Αναστασιάδη, δυσανασχετείτε και επειδή έχω ακούσει ότι κάπου έχει λεχθεί ότι αυτός ο βουλευτής μπορεί να είμαι εγώ ...

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Από μένα;

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι, όχι. Εγώ λέω αυτός που έχει αυτό το στοιχείο να το καταθέσει.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εγώ δεν ανέφερα και δεν είπα ποτέ τα όσα αναφέρετε και σας προκαλώ να πείτε πού και πότε τα είπα.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Μα δεν είπα ότι είπατε εσείς. Ούτε και είπατε εσείς αυτό που διάβασα, το λέει η «Αλήθεια» που διευθύνεται από βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Εκείνο το οποίο θέλω να πω είναι ότι το ΑΚΕΛ χρηματοδοτείται από τις εισφορές μελών, φίλων και εκτιμητών του. Ανάμεσα σ' αυτούς και πολλοί συναγερμικοί και τους ευχαριστούμε. Ανάμεσα σ' αυτούς και πολλοί επιχειρηματίες. Ποτέ όμως, μα ποτέ, η πολιτική μας στάση δεν καθορίστηκε από το ύψος των εισφορών ή από το ποιος τις δίδει και αυτό το αποδείξαμε στην πράξη είτε καταψηφίζοντας εδώ στη Βουλή νομοσχέδια που τους αφορούσαν είτε αντιτιθέμενοι δημόσια σε έργα που τους αφορούσαν. Και δηλώνουμε αυτή τη στιγμή την εκτίμησή μας προς όλους αυτούς τους ανθρώπους όχι μόνο για τις εισφορές στον έρανο της κεντρικής επιτροπής του ΑΚΕΛ, αλλά κύρια γιατί ουδέποτε, προς τιμήν τους, ζήτησαν ανταλλάγματα. Και μια και έκανα αναφορά στο όνομά μου, έστω και αν αυτό δε με συμφέρει και το προηγούμενο που

έκανα, διότι κάποιος θα το χρησιμοποιήσει, θέλω να πω ακόμα κάτι από το βήμα της Βουλής και να καταγγείλω. Δημοσιογράφος που κατέχω το όνομά του και έχω μάρτυρες και προτίθεμαι να τον ενάγω στο δικαστήριο λέει ότι είχα τρεις φορές μυστικές συναντήσεις με το Βιντζηλαίο στην Αθήνα. Εγώ θέλω, αν έχει το θάρρος, να βγει να τα πει δημόσια αυτά τα πράγματα, όπως και η εφημερίδα «Αλήθεια» να κατονομάσει το βουλευτή που πήρε τα λεφτά. Αυτά τα πράγματα άλλωστε θα καταδειχτούν και θα αποδειχτούν με πλήρη διαφάνεια, εφόσον λειτουργήσει η επιτροπή, η νομοθεσία όπως ζητήθηκε την περασμένη Πέμπτη από το γενικό μας γραμματέα και όπως φαίνεται συμφωνούν όλοι και για τη χρηματοδότηση και για τα έξοδα των υποψηφίων. Και μόνο τα ποσά που έχουν καταβληθεί σε διαφημιστικές εταιρείες, όταν θα κατατεθούν θα προκαλέσουν έκπληξη. Μόνο σε διαφημιστικές εταιρείες. Τότε θα φανεί αν για παράδειγμα και κατά πόσο τοποθετήσεις εντός και εκτός Βουλής, έγκριση έργων και προσφορών, χαλαρώσεις και υπερβάσεις είναι δυνατόν να σχετίζονται με προεκλογικές εισφορές.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ο κ. Αναστασιάδης με προκάλεσε να καταθέσω έγγραφα που να αποδεικνύουν σχέση με σκάνδαλα είτε ανθρώπων που να πρόσκεινται στο Δημοκρατικό Συναγερμό ή της κυβέρνησης. Για την ώρα, κύριε Πρόεδρε, θα περιοριστώ μόνο σε δυο τρία γνωστά πράγματα και αν χρειαστεί θα επεκταθώ. Πρώτο, πασίγνωστο θέμα, που απασχόλησε τη Βουλή και για το οποίο ετοιμάζεται έκθεση, το θέμα της “Thanos Hotel”. Στην έκθεση του Γενικού Ελεγκτή για το θέμα του Υπουργού Εσωτερικών που βρίσκεται στη Βουλή. Στην περίπτωση του Διευθυντή του Τμήματος Υδάτων που βρίσκεται στα δικαστήρια. Στην περίπτωση των ειδικών χαλαρώσεων για την εταιρεία ITTL που ο Πρόεδρος με επιστολή του προς την Επιτροπή Εσωτερικών αρνείται το ομόφωνο αίτημα της επιτροπής, που είναι και υποχρέωσή του με βάση το σύνταγμα, να παραθέσει τους λόγους δημοσίου συμφέροντος για τους οποίους έδωσε

τη χαλάρωση. Πέμπτο, στην αλλαγή στους όρους χρήσης γης για γνωστό ξενοδοχειακό συγκρότημα. Έχω αναφερθεί σε πέντε πράγματα που είναι μπροστά στη Βουλή ή πέρασαν από τη Βουλή. Το κάνω επειδή μου λέχθηκε την περασμένη φορά ότι, αν δεν το κάνω, θα είμαι λασπολόγος. Και βέβαια δεν πιστεύω να ισχυρίζεται κανένας ότι το μέγα σκάνδαλο του Μητροπολίτη της Λεμεσού έχει καμιά σχέση μαζί με το ΑΚΕΛ.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έχει σχέση με το Συναγερμό, τότε;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν είπα ότι έχει σχέση με κανέναν, κύριε Αναστασιάδη. Εγώ υπερασπίζομαι το κόμμα μου.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μην αφήνεται ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Δεν είπε έτσι πράγμα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ε, να μη λέει.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Και μια και ο λόγος για το Μητροπολίτη Λεμεσού και μια και ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ απέρριψε τη βάσιμη κατά τη γνώμη μου κατηγορία του Δημήτρη Χριστόφια περί ετσιθελισμού του Προέδρου στην περίπτωση Βιντζηλαίου, να παρατηρήσω τα εξής. Ο όλος χειρισμός του θέματος Βιντζηλαίου αλλά και η αναφορά που έγινε από τον κ. Αναστασιάδη, πως πρέπει να δεχτούμε το γεγονός ότι μόλις προ οκταμήνου εκλέχτηκε ο Πρόεδρος και άρα δικαιούται να ενεργεί όπως αντιλαμβάνεται ορθό και το μόνο που μπορείτε να κάνετε εσείς της αντιπολίτευσης είναι να του μιλάτε κατ' ιδίαν, φανερώνει μία νοοτροπία. Είπατε ότι θα ήταν πολύ πιο φρόνιμο και θα εκτιμάτο από τον Πρόεδρο,

έχω μαζί μου την ομιλία σας, αν κατ' ιδίαν του λέγαμε την άποψή μας για το Βιντζηλαίο. Είναι η ίδια εκείνη αντίληψη που οδήγησε τον κ. Αναστασιάδη να αρνηθεί στο Δημήτρη Χριστόφια το αναφαίρετο δημοκρατικό του δικαίωμα να ζητά παραίτηση υπουργού, γιατί τάχα αυτό το δικαίωμα θα το έχουμε, μόνο αν γίνουμε εξουσία. Και διερωτώμαι: Με την ίδια λογική ο κ. Αναστασιάδης πώς ζήτησε την παραίτηση του Μητροπολίτη Λεμεσού; Μήπως είναι Αρχιεπίσκοπος;

(Γέλια)

Όλη αυτή η στάση φανερώνει μια αντιδημοκρατική νοοτροπία, η οποία άλλωστε εκφράστηκε και σε πολλές άλλες περιπτώσεις.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι ο κ. Αναστασιάδης σε ένα σημείο της ομιλίας του ανέφερε ότι: “Παρά το γεγονός ότι ο Γιάγκος Παπαδόπουλος για τους όποιους λόγους είχε δικαίωμα να επιλέξει, επέλεξε ως εκλεκτό εκείνο που επέλεξε το ΑΚΕΛ, τον κ. Γιώργο Ιακώβου, ο Πρόεδρος αποδέχτηκε το αίτημα της κόρης του.” Εγώ ρωτώ ευθέως, κύριε Πρόεδρε, για ποιους λόγους ο φιλόδοξος και αγαθοεργός πολίτης Γιάγκος Παπαδόπουλος, ο πρώην ταμίας του ΔΗΣΥ, ο προσωπικός φίλος του Προέδρου και ιδρυτή του ΔΗΣΥ, ο δεξιόφρων και ακραιφνής εθνικόφρων Γιάγκος Παπαδόπουλος επέλεξε το Γιώργο Ιακώβου; Τι ήταν εκείνο που τον έκανε να αλλάξει στάση; Νομίζω ότι εσείς που γνωρίζετε τόσες λεπτομέρειες για το Γιάγκο, για την οικογένειά του, τις επιχειρήσεις και τις δραστηριότητές του μπορείτε να μας πληροφορήσετε άμεσα γι' αυτό το θέμα. Σίγουρα μπορούν να βοηθήσουν βουλευτές και άλλα στελέχη του ΔΗΣΥ, στενότεροι φίλοι του αποβιώσαντος.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, έρχομαι τώρα σε ένα άλλο πολύ σοβαρό θέμα. Στο θέμα που προκύπτει από την προσπάθεια να εκτραπεί η συζήτηση από την ουσία της. Μια προσπάθεια που αναλύθηκε πολύ συγκεκριμένα από τον κ. Παπαδόπουλο και που υποβοηθήθηκε και από μερίδα των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Σήμερα για

παράδειγμα τηλεοπτικός σταθμός ανέφερε ότι το απόγευμα στη Βουλή θα συζητηθεί το θέμα της χρηματοδότησης των κομμάτων' όχι το θέμα της παράνομης παρουσίας του Βιντζηλαίου. Στην προσπάθεια να εκτραπεί το θέμα, ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού κατέθεσε επιταγή της Τράπεζας Κύπρου και παρέθεσε τα στοιχεία της. Και διερωτώμαι: Είναι ή όχι παράνομο η τράπεζα να δώσει αντίγραφο της επιταγής σε οποιονδήποτε άλλον παρά στο δικαιούχο; Τι λέει επ' αυτού η διοίκηση της Τράπεζας Κύπρου; Αν δεν το έδωσε η Τράπεζα Κύπρου το αντίγραφο, να μας πληροφορήσει ο κ. Γιώργος Ιακώβου αν έδωσε ο ίδιος το αντίγραφο στον κ. Αναστασιάδη. Αν πάλι δεν το έδωσε ούτε ο κ. Γιώργος Ιακώβου, μήπως το έδωσε η κ. Νίκη Παπαδοπούλου;

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ε, και;

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Να σας πω πού είναι το και. Τότε ο καθένας που συναλλάσσεται με την πένσικολ ή τις εταιρείες αυτές πρέπει να γνωρίζει ότι τα αντίγραφα των επιταγών του κυκλοφορούν ελεύθερα και χρησιμοποιούνται σε πολιτικές αντιπαραθέσεις. Αν πάλι δεν το έδωσε ούτε η τράπεζα ούτε ο κ. Ιακώβου ούτε η κ. Παπαδοπούλου, από πού βρέθηκε το αντίγραφο της επιταγής;

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έκανα διάρρηξη, κύριε Κατσουρίδη, της τράπεζας. Δεν είδατε τελευταία τη ληστεία που έγινε;

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Αν μπορείς να κάνεις διάρρηξη της Τράπεζας Κύπρου και να μη σε πάρει κανένας είδηση, τότε θα σε ψηφίσω.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, υπεραμύνθηκε ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ της αντιπραξικοπηματικής, αντιχουντικής θέσης του κόμματός του. Σ' αυτή την προσπάθειά

του στόλισε με μπόλικα επίθετα το Βιντζηλαίο. Θυμήθηκε το φάκελο της Κύπρου και απέρριψε τη θέση ότι η ελεύθερη είσοδος και έξοδος στην Κύπρο του Βιντζηλαίου αποτελεί άφεση αμαρτιών για το πραξικόπημα. Ποτέ, είπε ο κ. Αναστασιάδης, ο ΔΗΣΥ ανέχτηκε ή συγχώρεσε ή θα συγχωρέσει τους προδότες της ελληνικής χούντας. Και φαντάζομαι βέβαια ότι δεν περιορίζεται μόνο στους Ελλαδίτες προδότες και πραξικοπηματίες αλλά και στους Κυπρίους. Γι' αυτό διερωτώμαι, κύριε Πρόεδρε, αν καταλαβαίνω καλά, αν έχω το μυαλό να καταλάβω, γιατί, αφού αυτή είναι η στάση του Δημοκρατικού Συναγερμού, γιατί στέγασε και ανέδειξε τους πραξικοπηματίες στα κομματικά και πολιτειακά αξιώματα και γιατί είναι ένοχη πράξη να δεχτείς εισφορά από το Γιάγκο Παπαδόπουλο που είχε για υπάλληλό του έναν πραξικοπηματία και δε συνιστά αυτή η ενέργεια πολιτική ενοχή. Γιατί αποκατέστησε τους 62; Γιατί εξαγνίζει τον αρχηγό της ΕΟΚΑ Β'; Γιατί ως κυβερνών κόμμα διώκει δημοκρατικούς υπαλλήλους, αστυνομικούς, αξιωματικούς της Εθνικής Φρουράς και άλλους; Γιατί δεν αντέδρασε μαζί με όλα τα άλλα κόμματα στην κάθοδο που ανθρώπου που αποκάλυψε προδότη; Και ακριβώς επειδή η ουσία του θέματος που συζητούμε είναι το γεγονός πως η ελεύθερη είσοδος και έξοδος ενός προδότη στην προδομένη χώρα αποτελεί εκ των πραγμάτων άφεση αμαρτιών και επειδή θέλω να πιστέψω τις διακηρύξεις της ηγεσίας του Δημοκρατικού Συναγερμού και επειδή θεωρεί λάθος την άδεια εισόδου, καλώ τους συναδέλφους του Δημοκρατικού Συναγερμού να ψηφίσουν μαζί μας, όταν με το πέρας της συζήτησης θα προτείνουμε ψήφισμα καταδίκης της παρουσίας του προδότη Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο. Αυτή θα είναι η λυδία λίθος των τοποθετήσεων όλων μας γύρω από το θέμα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει σειρά θέλετε να ...

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

Ηγέρθησαν και προσωπικά θέματα δυστυχώς κατά την ομιλία του κ. Κατσουρίδη και θα ήθελα να απαντήσω κ. Πρόεδρε. Και επί προσωπικών θεμάτων λέω θα ήθελα να απαντήσω και για όσα ελέχθησαν από τον κ. Κατσουρίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εννοείτε τώρα;

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ε! βέβαια πότε;

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ

Κύριε Πρόεδρε, εγώ ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή θα θεωρηθεί δευτερολογία;

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ε! και αν θεωρηθεί;

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εγώ δε θεωρώ ότι ο σχολιασμός θέσεων που είχε η ομιλία του κ. Αναστασιάδη αποτελούν θέματα επί προσωπικού. Δεν έχω κατηγορήσει τον κ. Αναστασιάδη για τίποτα επί προσωπικού επιπέδου.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Βλέπετε βιάζεστε όταν λέτε παράλογη νοητική υπέρβαση αναφερόμενος στα επιχειρήματά μου εννοείτε πόσο σώφρων ήμουν; Ή πόσον αιδήμων ήμουν;

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εννοώ ...

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είναι ή όχι προσβολή; Συνεπώς σας παρακαλώ, κ. Κατσουρίδη ...

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εννοώ ότι δε στηρίχθηκε στη λογική ...

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ξαναδιαβάστε το κείμενό σας και προσέξτε το ήθος που θέλετε να επιβάλετε, διδάσκοντας από το έδρανο της Βουλής ...

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, ...

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Να το τηρείτε ο ίδιος.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Είπα και για τον εαυτό μου ότι ίσως να μην έχω το μυαλό να αντιληφθώ. Ήθελα να πω ότι δε στηρίχθηκε στη λογική το επιχείρημά σας, ότι επειδή πήρε λεφτά ο Ιακώβου, διότι η σοβαρή κατηγορία λέχθηκε από εσάς, ότι επειδή πήρε λεφτά ο Ιακώβου από το Βιντζηλαίο, πιθανόν αυτό το πράγμα, αν εκλεγόταν ο Ιακώβου, να συνιστούσε αθέμιτο πλουτισμό.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ήταν ρητορική εξίσου ερώτηση όπως τη δική σας.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εντάξει, αφού είναι ρητορική, τότε γιατί το θεωρείτε επί προσωπικού;

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Όχι για τους χαρακτηρισμούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω πως ... εισηγούμαι αν θέλετε να δευτερολογήσετε τώρα δεν είναι πρόβλημα ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μα μέχρι τώρα ήταν εναλλάξ, δηλαδή τηρήθηκε μια σειρά, μιλούσε η αντιπολίτευση, μιλούσε ένας εκ πλευράς της συγκυβέρνησης ή της συμπολίτευσης ή του κόμματος που υποστηρίζει τη συμπολίτευση ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, ουδεμία δυσκολία, αλλά ας αφήσουμε και τον κ. Χατζηδημητρίου να μιλήσει ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είσαι κομμάτι της ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει πολλή ώρα που ... αφήστε τον να μιλήσει.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ποιον, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τον κ. Χατζηδημητρίου.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είναι από τη μερίδα που αντιπολιτεύεται τη συμπολίτευση.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να βρείτε λογαριασμό μεταξύ σας.

(Γέλια)

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Πρόεδρέ μου, τον καιρό που συγκυβερνούσαμε και δε βρίσκαμε μαζί σας ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αμα έρθει η ώρα, θα τα πούμε.

(Γέλια)

Λοιπόν, ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μέχρι τώρα οι συζητήσεις σε θέματα του κεφαλαίου Δ' ή σε θέματα των προϋπολογισμών γίνονταν με μια διαδικασία την οποίαν ουδείς αμφισβήτησε. Δηλαδή εγίνετο κατάλογος ομιλητών, ολοκληρώνετο η σειρά των πρωτολογιών από όσους και όποιους ήθελαν να μιλήσουν και ακολουθούσαν οι δευτερολογίες ή τριτολογίες και οι όσες φορές ήθελε κάποιος να μιλήσει. Το ίδιο γινόταν και για το κεφάλαιο Δ'. Δε νομίζω ότι τώρα θα εισάξουμε για οιονδήποτε λόγο καινά δαιμόνια στη διαδικασία, διότι νομίζω θα δημιουργηθεί ένας φαύλος κύκλος από τον οποίο θα υποφέρει και η διαδικασία στη Βουλή, αλλά και η ίδια η ουσία των συζητήσεων. Γι' αυτό πιστεύω ότι ο κ. Αναστασιάδης ασφαλώς έχει δικαίωμα και υποχρέωση να απαντήσει, αλλά αυτό μπορεί να γίνει, όταν ολοκληρωθεί ο κατάλογος των πρωτολογιών. Και υπάρχουν ομιλητές και από την πλευρά του Δημοκρατικού Συναγερμού που έχουν ήδη γραφτεί, αυτή θα πρέπει να είναι η διαδικασία, διαφορετικά νομίζω ότι καταστρατηγούμε κάποιο κανονισμό που για τριάντα οκτώ χρόνια ακολουθείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης που έχει περισσότερη πείρα από εμένα ως Πρόεδρος της Βουλής.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ε, όχι θα παρακαλούσα τον κ. Αναστασιάδη να μην επιμένει, γιατί νομίζω και εγώ ότι, δεδομένου ότι δεν εθίγησαν θέματα προσωπικής αιχμής, ότι είναι προτιμότερο να κλείσει ο κατάλογος των πρωτολογιών και ν' αποφασίσουμε ως Σώμα ότι δευτερολογίες και τριτολογίες θα γίνουν μόνο επί του επιπέδου των εκπροσώπων των διαφόρων κομμάτων, για να μην πλατειάσει το θέμα. Αλλά να τελειώσουν οι πρωτολογίες και αν θέλει ο κ. Αναστασιάδης, δεδομένου ότι πράγματι σ' αυτή την περίπτωση είναι το μόνο κόμμα το οποίο έχει μια διαφορετική άποψη, μπορεί να μείνει και ο τελευταίος να απαντήσει, αν θέλει εγώ δεν έχω ένσταση, αλλά πάντως νομίζω ότι πιο λογικό είναι να αναμένουμε τις δευτερολογίες αργότερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα παρακαλέσω και εγώ τον κ. Αναστασιάδη ακριβώς για τον ίδιο λόγο.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Σέβομαι την παράκληση από τις πλευρές, εφόσον εδόθησαν εξηγήσεις ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ναι, ναι.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εφόσον εδόθησαν εξηγήσεις σε επίπεδο προσωπικό επιφυλάττωμαί ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα λεπτό. Να υποβάλουμε και μια άλλη ερώτηση; Θα πάμε όπως τη Βουλή των Ελλήνων στις πρωινές ώρες; Εκείνη έχουν μεγάλη σιέστα. Εμείς δεν έχουμε μεγάλη σιέστα. Αποφασίστε τι ώρα θέλετε να διακόψουμε. Όποια ώρα θέλετε διακόπτουμε. Ο κ. Χατζηδημητρίου, απαραίτητως ο κ. Χατζηδημητρίου.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Συγνώμη, αλλά, αν μου επιτρέπεται, το θεωρώ προσωπικό το θέμα της σιέστας, κύριε Πρόεδρε, και η αναφορά σας ίσως να με αφορά ...

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Α! Όχι. Ε, καλά. Τα βολεύεις εσύ ως τις πέντε, εκεί περίπου. Ο κύριος Χατζηδημητρίου.

(Γέλια)

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μου ελέχθη και από το διευθυντή της Βουλής ότι υπάρχει ένας μακρός κατάλογος ο οποίος θα μπορούσε να διαιρεθεί, ώστε να συνεχιστεί και την επόμενη εβδομάδα η συζήτηση, οπότε θα μπορέσετε να εφαρμόσετε και το εναλλάξ των τοποθετήσεων των κομμάτων, όπως εσείς θα κρίνετε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλο το σέβας για όλους τους αρχηγούς και τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους, έχω την εντύπωση ότι δεν ακολουθήθηκε ο Κανονισμός της Βουλής. Ο Κανονισμός της Βουλής λέει ότι στην περίπτωση του κεφαλαίου Δ0 οι αρχηγοί ή οι κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι των κομμάτων δίνουν κατάλογο των ομιλητών και ο Πρόεδρος κατανέμει το χρόνο ή ορίζει τον τρόπο συμμετοχής του καθενός. Έπρεπε να γίνει ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακολουθώ αυστηρώς τον κατάλογο που μου έχει δοθεί.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Όχι, εγώ δεν είπα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Πόσοι έμειναν τώρα για την επόμενη εβδομάδα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ο κ. Πιπτοκοπίτης έφυγε. Έφυγε ο κ. Πιπτοκοπίτης;

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Πόσοι έμειναν, κύριε Πρόεδρε; Διαβάστε τον κατάλογο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λιλλήκας θέλει σήμερα ή την άλλη εβδομάδα; Ευάγγελος Σαμμούτας;
Απόψε, Δώρος Χριστοδουλίδης, Γιαννάκης Θωμά.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Ακούγονται ομιλίες)

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα αποφασίσουμε αν θα διακόψουμε, όχι αν υπάρχει ομιλητής που επιθυμεί να μιλήσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ είμαι στη διάθεσή σας για ό,τι θέλετε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Να φύγουμε από εδώ, να πάμε σιόρ.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Να διακόψουμε.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Να μείνει να πείτε τίποτα τζειαμαί σιόρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, παρακαλώ.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Νομίζω να διακόψουμε τώρα, κύριε Πρόεδρε, διότι, αν συνεχίσουμε δε θα έχει μεταξύ άλλων και ακροαματικότητα η αποψινή μονομαχία των κυρίων Αναστασιάδη και Χριστόφια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν είστε όλοι σύμφωνοι, μπορούμε να διακόψουμε. Τώρα κηρύττω τη λήξη της συνεδρίας. Η επόμενη συνεδρία θα γίνει την επόμενη Πέμπτη, η ώρα 4.00 το απόγευμα, και στο κεφάλαιο Δ΄ θα συνεχίσω με πρώτο αυτό το θέμα.

Η ημερήσια διάταξη για την επόμενη συνεδρία είναι η ακόλουθη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Εντάξεως Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 2) Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 3) Ο περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Ίδρυση και Λειτουργία) (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 4) Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ.2) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 5) Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.
- 6) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

- 7) Ο περί Αποφυγής της Ρύπανσης Δημόσιων Δρόμων και Δημόσιων Χώρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 8) Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997.
- 9) Ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) “Η κάθοδος του γνωστού χουντικού, Εοκαβητατζή πραξικοπηματία Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο και η παραβίαση των δημοκρατικών θεσμών και των νόμων της Δημοκρατίας από τους κυβερνώντες”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Δημήτρη Χριστόφια εκ μέρους της κοινοβουλευτικής του ομάδας). (8.10.1998).
(Συνέχιση της συζήτησης).
- 2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Ποια η στρατηγική και τα σχέδια δράσης που ανέπτυξε η κυπριακή κυβέρνηση και ποια μέτρα πήρε, μέσα στα πλαίσια των υποχρεώσεών της, δυνάμει της διακήρυξης του Πεκίνου και του προγράμματος δράσης που ομόφωνα υιοθετήθηκε από τις κυβερνήσεις που συμμετείχαν στην Τέταρτη Παγκόσμια Διάσκεψη για τις Γυναίκες στο Πεκίνο, το Σεπτέμβριο του 1995”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του μέλους της Βουλής κ. Ανδρούλας Βασιλείου). (27.11.1997).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Ιατρικό απόρρητο και παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ασθενών”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Κυριάκου Τυρίμου). (4.5.1998). (Συνέχιση της συζήτησης).

- 4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η συνεχιζόμενη καταστροφή και η ανάγκη προστασίας και αξιοποίησης των κατοικιών της κοινότητας Πάνω Αμιάντου και των εγκαταστάσεων του μεταλλείου, οι προθέσεις της κυβέρνησης και τυχόν ευθύνες που προκύπτουν”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Δημήτρη Ηλιάδη και Γιαννάκη Θωμά). (8.4.1997).

- 5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Επέμβαση στο Δασούδι Λεμεσού και περιβαλλοντικές επιπτώσεις”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Γιαννάκη Θωμά). (10.12.1996).

- 6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Η προσαγωγή σε δίκη του Κούρδου αγωνιστή Aziz (Ramazan Celik) με την κατηγορία της άγρας πελατών για πώληση του περιοδικού ‘Φωνή του Κουρδιστάν’”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής).
(27.4.1998).

(Ωρα λήξης: 8.00 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
 Αναστασιάδης Νίκος
 Αντωνίου Αβραάμ
 Βασιλείου Ανδρούλα
 Βασιλείου Γιώργος
 Βενιαμίν Χριστόδουλος
 Γαλανός Αλέξης
 Γερασίμου Στέλιος
 Γεωργίου Αριστοφάνης
 Γιάγκου Κίκης
 Ερωτοκρίτου Ρίκκος
 Ηλιάδης Δημήτρης
 Θεοδώρου Δώρος
 Θωμά Γιαννάκης
 Ιωαννίδης Ουράνιος

Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιττής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισιδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Γιαννάκης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούπτας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος

Σαμμούτας Ευάγγελος

Στυλιανού Στέλιος

Τυρίμος Κυριάκος

Φιλίππου Ανδρέας

Χάσικος Σωκράτης

Χατζηγεωργίου Γιώργος

Χατζηγεωργίου Τάκης

Χατζηγιάννης Σοφοκλής

Χατζηδημητρίου Τάκης

Χριστοδουλίδης Δώρος

Χρίστου Ανδρέας

Χριστόφιας Δημήτρης

Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων και κήρυξη ως επείγοντος του νομοσχεδίου “Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”.
2. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εντάξεως Έκτακτων Υπαλλήλων στην Αρχή Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1998”, η σύντομη παρέμβαση του κ. Γιαννάκη Αγαπίου και ψήφισή του σε νόμο.
3. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”, η συζήτηση που ακολούθησε (Γ. Αγαπίου, Τ. Παπαδόπουλος, Ν. Μουσιούπας, Β. Λυσσαρίδης, Χρ.

- Πουργουρίδης, Α. Γαλανός, Δ. Χριστοδουλίδης, Μ. Ματσάκης, Ν. Αναστασιάδης, Α. Παρισινός, Ν. Κλεάνθους, Δ. Χριστόφιας) και ψήφισή του σε νόμο.
4. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως εις Αναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”, η σύντομη παρέμβαση του κ. Αλέξη Γαλανού και ψήφισή του σε νόμο.
  5. Έκθεση για τον αναπεμφθέντα νόμο “Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”, η συζήτηση που ακολούθησε (Τ. Παπαδόπουλος, Τ. Χατζηδημητρίου, Γ. Λιλλήκας, Α. Βασιλείου, Πρ. Προδρόμου, Μ. Κυπριανού) και απόρριψη της αναπομπής.
  6. Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997”, η σύντομη συζήτηση που ακολούθησε [Τ. Χατζηδημητρίου, Α. Φιλίππου, Πρόεδρος (Σπ. Κυπριανού)] και ψήφισή της σε νόμο με τίτλο “Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”.
  7. Έκθεση για το νομοσχέδιο που κηρύχθηκε επείγον “Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”, οι σύντομες παρεμβάσεις των κ. Ν. Κατσουρίδη και Πρ. Προδρόμου και ψήφισή του σε νόμο.
  8. Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Έλεγχος Ζιβανίας) Κανονισμοί του 1998”, η συζήτηση που ακολούθησε (Δ. Χριστοδουλίδης, Α. Μούσκος, Δ. Χριστόφιας, Μ. Ματσάκης, Κ. Κληρίδου) και έγκρισή τους.
  9. Συνέχιση της συζήτησης για το θέμα “Η κάθοδος του γνωστού χουντικού, Εοκαβητατζή πραξικοπηματία Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο και η παραβίαση των δημοκρατικών θεσμών και των νόμων της Δημοκρατίας από τους κυβερνώντες” [Τ. Παπαδόπουλος, Ρ. Ερωτοκρίτου, Ν. Αναστασιάδης, Δ.

Χριστόφιας, Πρόεδρος, (Σπ. Κυπριανού), Ν. Κατσουρίδης, Α. Χρίστου, Β. Λυσσαρίδης, Τ. Χατζηδημητρίου].

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 12ης Νοεμβρίου 1998

(Ωρα έναρξης: 4.12 μ.μ.)

Αρ. 7

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ το Γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αρχίζουμε με το θέμα “Νομοθετική εργασία”. Τα δύο πρώτα θέματα της ημερήσιας διάταξης αναβάλλονται για την ερχόμενη Πέμπτη. Το υπ’ αριθμό 3 θέμα είναι “Ο περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Ίδρυση και Λειτουργία) (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998”, πρόταση νόμου. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ
ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ)**

(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, Πρόεδρος

Ουράνιος Ιωαννίδης

Καίτη Κληρίδου

Ανδρέας Φιλίππου

Θάσος Μιχαηλίδης

Γιώργος Λιλλήκας

Μάριος Ματσάκης

Στάθης Κιπτής

Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Ουράνιο Ιωαννίδη, σε αρκετές συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Ιουνίου και Νοεμβρίου 1998.

Σε ορισμένες από τις συνεδρίες αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών, ώστε αφενός να μειωθούν τα έξοδα λειτουργίας του ιδρύματος, τα οποία είναι ψηλότερα από τα έξοδα λειτουργίας της Επιτροπής Υποτροφιών που έχει καταργηθεί, και αφετέρου να εξασφαλιστεί η πιο εύρυθμη λειτουργία του.

Επιπρόσθετα, με το νόμο που προτείνεται προβλέπεται η ίδρυση Ταμείου Υποτροφιών, καθώς και η ομαλή διαδοχή της υφιστάμενης Επιτροπής Υποτροφιών, ώστε να συνεχιστεί απρόσκοπτα η παροχή υποτροφιών.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσαν ενώπιον της Επιτροπής

ότι συμφωνούν με την εν γένει φιλοσοφία της πρότασης νόμου, αλλά παράλληλα υποστήριξαν ότι αρμόδιος Υπουργός πρέπει να είναι ο εκάστοτε Υπουργός Οικονομικών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, με στόχο την επιτάχυνση της επανεξέτασης του όλου θέματος, όρισε υποεπιτροπή, αποτελούμενη από τα Μέλη της, Βουλευτές κ. Ουράνιο Ιωαννίδη και Ανδρέα Φιλίππου, στην οποία ανέθεσε να μελετήσει διεξοδικά τις διατάξεις τις ισχύουσας νομοθεσίας για το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών και να διατυπώσει στη συνέχεια εκείνες τις τροποποιήσεις του νόμου που κρίνονται αναγκαίες, ώστε αυτός να μπορεί να εφαρμοστεί χωρίς να προκαλεί οποιαδήποτε προβλήματα στον τομέα της παροχής υποτροφιών που καλύπτει.

Η εν λόγω υποεπιτροπή, ενεργώντας μέσα στα πλαίσια των όρων εντολής που πήρε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, ετοίμασε νέο σχέδιο νόμου για τροποποίηση της νομοθεσίας που διέπει το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών, οι κυριότερες διατάξεις του οποίου συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- 1) Ορίζονται οι όροι “δημόσιος υπάλληλος” και “δημόσια υπηρεσία”.
- 2) Καθορίζεται ο Υπουργός Οικονομικών ως ο αρμόδιος για την εφαρμογή της εν λόγω νομοθεσίας Υπουργός.
- 3) Για την απόκτηση, αγορά, πώληση ή εκμίσθωση ιδιοκτησίας από το ίδρυμα για την επίτευξη των σκοπών του, απαιτείται έγκριση των Υπουργών Παιδείας και Πολιτισμού, Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
- 4) Το διοικητικό συμβούλιο του ιδρύματος υποβάλλει εισήγηση προς τον Υπουργό Οικονομικών αναφορικά με το ύψος των υποτροφιών, των δανείων και των άλλων χορηγημάτων.
- 5) Ο Υπουργός Οικονομικών, σε συνεννόηση με τον πρόεδρο του ιδρύματος, διορίζει από τους υπηρετούντες στη δημόσια υπηρεσία υπαλλήλους το γραμματέα και

τους υπαλλήλους του ιδρύματος.

Οι προτάσεις που περιλαμβάνονται στο υπό αναφορά σχέδιο νόμου, όπως ετοιμάστηκε από την υποεπιτροπή, τέθηκαν ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και υιοθετήθηκαν ομόφωνα από αυτή σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 10 Νοεμβρίου 1998.

Η Επιτροπή, επισυνάπτοντας στην παρούσα Έκθεσή της το νέο σχέδιο νόμου, που αντικαθιστά την υπό αναφορά πρόταση νόμου και φέρει τον τίτλο “Ο περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Ίδρυση και Λειτουργία) (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998”, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν. Ο κ. Φιλίππου, παρακαλώ.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Δυο λόγια μόνο από τη θέση μου.

Η Έκθεση τα λέει ουσιαστικά όλα, κύριε Πρόεδρε, αλλά νομίζω ότι, επειδή πράγματι το νομοθέτημα είναι ένα σημαντικό νομοθέτημα και επειδή έχει γίνει δυνατό να επέλθει ομοφωνία όλων στην Επιτροπή Παιδείας, νομίζω ότι έπρεπε αυτό να το επισημάνουμε και να επισημάνουμε ότι αναμένουμε τον άμεσο διορισμό του διοικητικού συμβουλίου, την κατάθεση στη Βουλή των αναγκαίων Κανονισμών, ώστε να αρχίσει τη λειτουργία του το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου για το καλό όλων των ενδιαφερομένων.

Και υπάρχουν χιλιάδες παιδιά τα οποία δεν μπορούν να σπουδάσουν μόνα τους και με μια υποτροφία, την οποία θα πάρουν κατ' αξίαν, ελπίζουμε ότι θα μπορέσουν και αυτά να πάνε να σπουδάσουν. Το ίδιο ισχύει και για άτομα της δημόσιας υπηρεσίας, τα οποία πραγματικά με τις διαδικασίες που κατοχυρώνει πλέον η νομοθεσία για το Ίδρυμα

Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου θα μπορούν να συνεχίζουν και να προοδεύουν όπως αυτοί επιθυμούν και όπως αυτοί αξίζουν.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 9 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Αντικατάσταση του άρθρου 13 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.

Τροποποίηση του άρθρου 23 του βασικού νόμου. Άρθρο 8.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Ίδρυση και Λειτουργία) (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

Μη υπάρχουσας ενστάσεως, ψηφίζεται σε νόμο η πρόταση.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το υπ' αριθμό 4 θέμα είναι "Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998", πρόταση νόμου. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ.2) ΝΟΜΟΣ
ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, Πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Γιαννάκης Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Μάρκος Κυπριανού

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ηλίας Μυριάνθους

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε από την ίδια, σε συνεδρία της που πραγματοποιήσε στις 9 Νοεμβρίου 1998.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του βασικού νόμου για τα οικογενειακά δικαστήρια, ώστε να διαγραφεί η πρόνοια η οποία καθορίζει διαφορετική σύνθεση των οικογενειακών δικαστηρίων σε δίκες άλλες από δίκες διαζυγίου, ανάλογα με το αντικείμενο της διαδικασίας.

Η υπό διαγραφή σχετική πρόνοια του νόμου κηρύχθηκε αντισυνταγματική με πρόσφατη απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου (Νομικό Ερώτημα Αρ. 325), σύμφωνα με την οποία η πρόνοια έρχεται σε αντίθεση με τις ρητές διατάξεις του άρθρου 111.2-Α(β) του Συντάγματος που ορίζουν ότι τα οικογενειακά δικαστήρια σε κάθε δίκη άλλη από δίκη διαζυγίου συγκροτούνται από ένα δικαστή.

Περαιτέρω, με την ίδια πρόταση νόμου καθορίζεται ότι σε δίκη για θέματα που αφορούν τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, σε περίπτωση που η διαφορά υπερβαίνει τις £50.000, το οικογενειακό δικαστήριο θα συγκροτείται από τον πρόεδρο αυτού.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της υπό αναφορά πρότασης νόμου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Μεταβατική διάταξη. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως ψηφιστεί σε νόμο η πρόταση αυτή;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, η πρόταση ψηφίζεται σε νόμο.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το υπ' αριθμό 5 θέμα αναβάλλεται για την επόμενη Πέμπτη, γιατί δεν έχει συμπληρωθεί η μελέτη του από την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή. Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 6 θέμα, που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Άρχισες τζαι δανείζεσαι, κύριε Πρόεδρε.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

...ενόψει ανομβρίας, ιδιαίτερα εμάς, τους κυνηγούς.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ
"Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Νίκος Μουσιούπτας

Ισίδωρος Μακρίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Νοεμβρίου 1998.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1998, ώστε να καταστεί δυνατή η πλήρωση του συνόλου των κενών θέσεων στενογράφων στη δικαστική υπηρεσία.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, αν το σύνολο των υπηρετούντων δημόσιων υπαλλήλων πάνω σε μόνιμη ή έκτακτη βάση σε οποιαδήποτε υπηρεσία υπερβαίνει τον αριθμό των θέσεων που προνοείται στον Τακτικό Προϋπολογισμό, τότε παγοποιείται αντίστοιχος αριθμός κενών θέσεων, για να μην υπάρχει υπέρβαση του αριθμού αυτού κατά την πλήρωσή τους.

Ειδικότερα και με βάση τη σχετική διάταξη, δεν είναι δυνατή η προκήρυξη για το σύνολο των κενών θέσεων στενογράφων του δικαστηρίου, που ανέρχονται σε είκοσι πέντε, αλλά μόνο για τις δέκα από αυτές, επειδή έναντι δεκαπέντε κενών θέσεων υπηρετούν σήμερα ισάριθμοι έκτακτοι υπάλληλοι.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και με γνώμονα την πάγια θέση της για παροχή στη Δικαστική Εξουσία οποιασδήποτε ζητούμενης διευκόλυνσης σχετίζεται με την εύρυθμη και ταχεία απονομή της δικαιοσύνης, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 9 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

Μη υπάρχουσας ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το υπ' αριθμό 7 θέμα είναι "Ο περί Αποφυγής της Ρύπανσης Δημόσιων Δρόμων και Δημόσιων Χώρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998", πρόταση νόμου. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΤΗΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΧΩΡΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ)
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Δημήτρης Ηλιάδης, Πρόεδρος

Ουράνιος Ιωαννίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Κυριάκος Τυρίμος

Τάκης Χατζηγεωργίου

Μάρκος Κυπριανού

Μάριος Ματσάκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος εξέτασε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 3 και στις 10 Νοεμβρίου

1998. Στην πρώτη συνεδρία της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών και Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (Αστυνομίας), καθώς και εκπρόσωποι της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων και της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου.

Με την υπό αναφορά πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Μάριο Ματσάκη, σκοπείται η αύξηση του προστίμου των δέκα λιρών που επιβάλλεται σε περίπτωση εξώδικης ρύθμισης του αδικήματος της ρύπανσης των δημόσιων δρόμων και χώρων σε πενήντα λίρες.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την υπό συζήτηση πρόταση νόμου, το δικαίωμα κάθε πολίτη να ζει σε καθαρό και υγιές περιβάλλον αλλά και η ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος, το οποίο οδηγείται σε καταστροφή από τη λόγω έλλειψης περιβαλλοντικής συνείδησης ανθρώπινη δραστηριότητα, επιβάλλουν τη θέσπιση αυστηρών νόμων, οι οποίοι να αποτρέπουν οποιοδήποτε πρόσωπο από την ασυνείδητη και αλόγιστη ρύπανση και καταστροφή του περιβάλλοντος. Έτσι, η πρόταση νόμου στοχεύει ακριβώς στη δημιουργία περιβαλλοντικής συνείδησης στους πολίτες έστω και με την επιβολή ψηλών προστίμων, αλλά και στην επίτευξη των απώτερων ουσιαστικών στόχων της προστασίας του περιβάλλοντος και του σεβασμού του δικαιώματος κάθε πολίτη να ζει και να απολαμβάνει καθαρό περιβάλλον.

Οι εκπρόσωποι όλων των φορέων που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής, τονίζοντας το πρόβλημα της μη αποτελεσματικής εφαρμογής της συγκεκριμένης νομοθεσίας, καθώς και της ρύπανσης που παρατηρείται, ιδιαίτερα στις κοινότητες, συμφώνησαν στην αύξηση του προστίμου, όχι όμως στο ύψος που προτείνεται, γιατί το θεωρούν υπερβολικό.

Υπό το φως της συζήτησης που έγινε, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή

Περιβάλλοντος υιοθετεί ως θέμα αρχής τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου τονίζοντας ότι είναι απαραίτητη η αποτελεσματική εφαρμογή της υπό τροποποίηση νομοθεσίας, καθώς και η ευαισθητοποίηση του κοινού ως προς την προστασία του περιβάλλοντος.

Για τους πιο πάνω λόγους, η Επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα να εισηγηθεί στη Βουλή την ψήφιση της πιο πάνω πρότασης νόμου σε νόμο, αφού όμως μειωθεί το ύψος του προτεινόμενου προστίμου από πενήντα σε είκοσι λίρες.

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ!

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Θα ήθελα να κάνω μία αναφορά, κύριοι συνάδελφοι, ότι το πρόστιμο το οποίο πρόβλεπε μέχρι σήμερα η νομοθεσία ήταν δέκα λίρες για όποιον έριχνε οποιοδήποτε αντικείμενο σε δημόσιο χώρο. Πρέπει να πούμε ότι αυτή η νομοθεσία, που ίσχυσε για μερικά χρόνια, δεν εφαρμόστηκε ούτε μία φορά. Τονίζω: ούτε μία φορά, και διερωτώμαι αν οι αρχές που είναι αρμόδιες να καταγγέλλουν και να διώκουν τους παραβάτες θα ευαισθητοποιηθούν μετά την αύξηση της ποινής, κάτι για το οποίο δικαιούμαστε να αμφιβάλλουμε μέχρι να μας αποδείξουν το αντίθετο.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου, παρακαλώ.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η πρόταση νόμου περιλαμβάνει περίπτωση παραβατών οι οποίοι θα διώκονται, διότι μολύνουν το περιβάλλον, γιατί ρίχνουν αντικείμενα μέσα στους δρόμους. Όταν τη μόλυνση του περιβάλλοντος, όταν την καταστροφή του

περιβάλλοντος, όταν τα απορρίμματα, όταν τα λύματα τα σκορπά το ίδιο το κράτος, οι ίδιοι οι υπεύθυνοι, οι ίδιες οι αρχές, ποίος θα τους καταδιώκει;

Και, αναφερόμενος σ' αυτό, δεν αναφέρομαι σε θεωρητικό θέμα· αναφέρομαι σε πραγματικές καταστάσεις, αναφέρομαι σε περιπτώσεις όπου ολόκληρες περιοχές έχουν μετατραπεί σε ατέλειωτους σκουπιδότοπους στις ωραιότερες περιοχές της Κύπρου, αναφέρομαι σε κακοτεχνίες που μετατρέπουν χώρους ομορφιάς και χώρους αναψυχής σε χώρους βρόμας και δυσωδίας λόγω κακών κατασκευών από πλευράς κυβέρνησης, αναφέρομαι σε περιοχές...

Και μου έτυχε να είμαι μάρτυρας. Είδα ένα αυτοκίνητο εις την περιοχή της Τηλλυρίας γεμάτο άσφαλτα, που είχαν μετακινήσει από το δρόμο, για να επιδιορθώσουν το οδόστρωμα, και διερωτόμουν πού θα πάει και το βλέπω ξαφνικά το φορτηγό να στρίβει και να πηγαίνει προς την πλευρά της θάλασσας και στο ωραιότερο μέρος της ακτής άδειασαν το φορτίο. Και, όταν διαμαρτυρήθηκα, λέω: «Για όνομα του Θεού! Μα, ίντα που κάμνετε δαμαί;»

“Μα, εδώ, λέει, είναι που πετάσσουμε και τα άλλα σκουπίδια και τα βρόμικα που βγάζουμε και από το λιμάνι!”

Και λίγο παραπέρα το κράτος, αντί να φροντίσει να κάνει οποιοδήποτε έργο υποδομής για την επεξεργασία λυμάτων, ρίχνει τα λύματα σε ελεύθερο χώρο, μολύνεται το περιβάλλον, μολύνονται τα πηγάδια και κινδυνεύει η υγεία του κόσμου. Πνίγονται ζώα, κινδυνεύουν άνθρωποι...

Και διερωτώμαι πραγματικά: Ψηφίζουμε αυτό το νόμο. Γιατί τον ψηφίζουμε; Εδώ, εάν υπάρχει κάποιος που πρέπει να αποκτήσει περιβαλλοντική συνείδηση, είναι το ίδιο το κράτος. Πώς μπορούμε να τους υποχρεώσουμε να παν να επιμεληθούν της Κύπρου τους χώρους, εκεί που είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι, οι υπάλληλοι οι οποίοι είναι εντεταλμένοι να δουν ποία βρομιά και αηδία υπάρχει μέσα στους τόπους μας, ποία

σκουπίδια είναι σκορπισμένα παντού; Και ύστερα πραγματικά ψηφίζουμε και νόμους για να τιμωρούμε κάποιον που θα τύχει παρεμπιπτόντως να μολύνει το περιβάλλον!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, και είκοσι λίρες να ψηφίσουμε και πενήντα λίρες να ψηφίσουμε και εκατό λίρες να ψηφίσουμε, δεν πρόκειται να αλλάξει η κατάσταση. Διότι, ποιος τους συλλαμβάνει; Κανένας. Και, αν θέλετε, εγώ θα κάμω μία εισήγηση υπέρ της ιδιωτικής πρωτοβουλίας: Τις είκοσι λίρες, τις πενήντα λίρες να τις δίνουμε σε όποιον τους καταγγέλλει. Τότε εγώ νομίζω ότι κάτι μπορεί να γίνει. Ειδάλλως, τίποτε δεν πρόκειται να γίνει. Αν υπάρχει τρόπος όποιος τους καταγγέλλει να αμείβεται που τους καταγγέλλει, τότε ίσως αυτή η ιδιωτική πρωτοβουλία να δουλέψει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Συμφωνώ με τους προλαλήσαντες, όπως και με την αύξηση του προστίμου, αλλά θα πρόσθετα και εγώ ότι, όσα πρόστιμα και αν βάλουμε, χωρίς συνείδηση περιβαλλοντική δε νομίζω ότι μπορούμε να καθαρίσουμε την Κύπρο από τα σκύβαλα και τις βρομιές οι οποίες υπάρχουν όχι μόνο στους δρόμους αλλά παντού.

Εγώ υπέβαλα ερώτηση στο αρμόδιο Υπουργείο σχετικά με τον παρακαμπτήριο δρόμο της Λεμεσού. Ο παρακαμπτήριος είναι από το round-about της Γερμασόγειας μέχρι το τελευταίο round-about της Λεμεσού, πέντε round-about. Νομίζω όσοι ταξιδεύετε σ' αυτό το δρόμο... και είναι ευθύνη της κυβέρνησης· δεν είναι ευθύνη των

δήμων, διότι είναι υπεραστικός δρόμος. Όσοι ταξιδεύετε σ' αυτό το δρόμο, παρακαλώ, αν θέλετε, σταματάτε το αυτοκίνητό σας μια μέρα σε οποιοδήποτε σημείο του δρόμου και δέστε τα αυλάκια, δέστε και τον παρακαμπτήριο: Ζώα φοφισμένα, ερμάρια πεταμένα, αποχωρητήρια πεταμένα, γάτοι φοφισμένοι και ούτω καθεξής.

Δεν έχει παρουσιαστεί ούτε... αυξάνουμε τώρα το πρόστιμο. Ακούσατε ποτέ σας να παρουσιαστεί οποιοσδήποτε πολίτης στο δικαστήριο με την κατηγορία ότι πέταξε οτιδήποτε στο δρόμο; Μας μιλήσετε για το ότι έριξαν στη θάλασσα ένα βυτιοφόρο με λύματα. Σας πληροφορώ ότι στο φράγμα των Πολεμιδιών πριν δύο χρόνια εξεφορτώθη ολόκληρο βυτιοφόρο με λύματα. Αντί να το πάρουν εις το μέρος των λυμάτων το εξεφόρτωσαν μέσα στο φράγμα των Πολεμιδιών. Δε ήυραν ποιος ήταν.

Το λοιπόν: Χρειάζεται περιβαλλοντική συνείδηση, αλλά χρειάζεται και φροντίδα από το ίδιο το κράτος. Δεν μπορούμε, όποτε μάθουμε ότι κάποιος δρόμος έχει ορισμένες ακαθαρσίες, να στέλλομε έναν να μαζεύει δύο σάκους ακαθαρσίες και να τις πετάσει! Νομίζω στους κεντρικούς τουλάχιστον δρόμους θα πρέπει να υπάρχει μόνιμη επιτήρηση, μόνιμη επίβλεψη και μόνιμη καθαριότητα. Δεν μπορούμε το δρόμο, το δρόμο τον παρακαμπτήριο της Λεμεσού ή τον κεντρικό δρόμο Λεμεσού-Λευκωσίας ή το Λεμεσού-Πάφου ή Λάρνακας-Λευκωσίας, να τον έχουμε στο έλεος του καθενός, που του εκάπνισε να πετάξει την μπουκάλα ή το πακέτο από τα τσιγάρα ή οτιδήποτε, οποιαδήποτε άλλη ακαθαρσία! Επομένως, συνεπώς, εκτός από την περιβαλλοντική συνείδηση, θα πρέπει και το ίδιο το κράτος να ενδιαφερθεί για την καθαριότητα αυτού του τόπου.

Δε νομίζω ότι φημιζόμαστε για την καθαριότητα των δρόμων μας. Και, αν ανάφερα ορισμένους δρόμους, είναι επειδή είναι κεντρικοί δρόμοι. Όπου πας, είναι σκυβαλότοποι οι δρόμοι μας, δυστυχώς. Και αυτό δεν αποτελεί προπαγάνδα ούτε για τον τουρισμό μας ούτε για την καθαριότητά μας ούτε για τον πολιτισμό μας.

Επομένως, ανακεφαλαιώνοντας, μαζί με το πρόστιμο, μαζί με την τιμωρία πρέπει να αναπτυχθεί η περιβαλλοντική συνείδηση και ταυτόχρονα το ίδιο το κράτος να αναλάβει τις ευθύνες του, επιτέλους, για την καθαριότητα αυτού του τόπου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι πολύ σύντομος, διότι, ως συνήθως, στα ομόφωνα μιλούμε περισσότερο παρά σε εκείνα που διαφωνούμε. Αλλά θα ήθελα να τονίσω κάτι που τόνισε ο Πρόεδρος της Επιτροπής και δε θέλω να περάσει απαρατήρητο.

Αυτός ο νόμος ψηφίστηκε εδώ και αρκετό καιρό -έχει πέντ' έξι χρόνια- και δεν εφαρμόστηκε ούτε μία φορά. Και δεν είναι ο μοναδικός νόμος. Υπάρχουν και άλλοι νόμοι που με τον έναν ή τον άλλο τρόπο θεωρούνται από την Αστυνομία ή από το κράτος όχι τόσο σημαντικοί και δεν εφαρμόζονται. Βρίσκονται δικαιολογίες για να μην τους εφαρμόσουν, αλλά ουδέποτε παίρνουν την πρωτοβουλία να διορθωθούν αυτές οι αδυναμίες και να βρεθούν τρόποι εφαρμογής τους. Και αναφέρομαι και στο νόμο που αφορά τη μόλυνση από καυσαέρια, από αυτοκίνητα, όπως και άλλους παρόμοιους νόμους.

Πιστεύω ότι και η συνείδηση είναι σωστή, και έχει απόλυτο δίκαιο ο κ. Αγαπίου που το έλεγε προηγουμένως, αλλά έχει και το κράτος απόλυτη ευθύνη όχι μόνο χάριν του περιβάλλοντος αλλά σαν θέμα αρχής νόμους που ψηφίζει αυτή η Βουλή των Αντιπροσώπων να τους εφαρμόζει και να τους τηρεί. Δεν είναι απλώς να περνούμε χαρτιά, για να νιώθουμε και εμείς ότι έχουμε ικανοποιήσει τη συνείδησή μας και έχουμε κάνει το καθήκον μας. Το κράτος έχει ευθύνη να τηρεί και να εφαρμόζει τους νόμους τους οποίους ψηφίζει η Βουλή και, αν διαφωνεί με τους νόμους, οφείλει να φέρει τροποποιητικά νομοσχέδια για να καταργηθούν. Και πιστεύω πραγματικά ότι πρέπει να

πάει το μήνυμα στο κράτος ότι, εφόσον υπάρχουν νομοθεσίες, δεν μπορούν να ιεραρχούνται σε σοβαρές και μη σοβαρές. Μπορεί η αστυνομία να ασχολείται με ναρκωτικά ή με φόνους, αλλά και αυτό είναι εξίσου σημαντικό, και πιστεύω ότι θα πρέπει να του δοθεί ιδιαίτερη προτεραιότητα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ερωτοκρίτου.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ

Κύριε Πρόεδρε, είναι ομόφωνο το θέμα, δε σημαίνει όμως ότι, επειδή είναι ομόφωνο, δεν ενέχει τη σπουδαιότητα που πρέπει από μόνο του και ότι πολλές φορές δε χρειάζεται να γίνει περαιτέρω συζήτηση.

Εγώ θέλω ν' αναφερθώ σε μία πτυχή υπενθυμίζοντας τους συναδέλφους ότι πρόσφατα ψηφίστηκε νομοθεσία που μετακινεί από τη δικαιοδοσία του επαρχιακού - με συγχωρείτε, του κακουργιοδικείου - την εξουσία να εκδικάζει αδικήματα που αφορούν τη μόλυνση του αέρα στο επαρχιακό δικαστήριο με συνεπαγόμενες υψηλότερες ποινές σαν αποτρεπτικό μέτρο, για να αποφεύγεται η μόλυνση ιδιαίτερα του αέρα αλλά και μέρους της αιγιαλίτιδας ζώνης, δηλαδή του θαλασσίου χώρου.

Γιατί το αναφέρω; Το αναφέρω, γιατί βρίσκω ότι σ' αυτή την Έκθεση το προτεινόμενο πρόστιμο είναι πολύ μικρό διά σκοπούς δημιουργίας περιβαλλοντικής συνείδησης. Το ποσό των πενήντα λιρών δεν είναι ποσό το οποίο προληπτικά μπορεί να ενεργήσει εις τόσον βαθμόν διά τους πολίτες, που να τους κάνει λόγω του φόβητρου του προστίμου να αποκτήσουν αυτή την περιβαλλοντική συνείδηση. Και το συζητούμε, γιατί είναι ένα θέμα τεραστίας σημασίας. Αφορά την ποιότητα της ζωής των πολιτών και, αν ενδιαφερόμεθα πραγματικά, θα πρέπει, κατά την άποψή μου, να νομοθετούμε και πραγματιστικά.

Έχω την εντύπωση πως ένα υψηλότατο πρόστιμο, υψηλότατο παρά το ότι προβλέπεται εξώδικη ρύθμιση - δεν έχει σημασία ότι είναι εξώδικη ρύθμιση, δε σημαίνει ότι, επειδή είναι εκτός δικαστηρίου η διαδικασία, δεν μπορεί να μπει ένα υψηλότατο πρόστιμο αρκετών εκατοντάδων λιρών - θα επενεργούσε και αποτρεπτικά αλλά και δημιουργώντας την κατάλληλη περιβαλλοντική συνείδηση στους πολίτες. Εξάλλου, η σύγχρονη τάση, όπως έχω αναφέρει με τη νομοθεσία που μετακίνησε τη δικαιοδοσία για τα θέματα των μολύνσεων από το κακουργιοδικείο στο επαρχιακό δικαστήριο με συνεπαγόμενες ποινές πολλών χιλιάδων λιρών δείχνει ότι δε δημιουργείται περιβαλλοντική συνείδηση παρά μόνο με αγωγή, παιδεία, αλλά και προληπτικά αποτρεπτικά μέτρα που να είναι σοβαρά και να είναι κατανοητά από τους πολίτες. Το ποσό των πενήντα λιρών δε νομίζω να είναι κατανοητό ότι μπορεί να επενεργήσει αποτρεπτικά παρά το ότι εγώ θα ψηφίσω το ποσό των πενήντα λιρών· απλώς το επισημαίνω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ιωαννίδης.

ΟΥ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Η πρόταση έχω την εντύπωση ότι αναφέρεται σε είκοσι λίρες.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Η πρόταση ήταν πενήντα λίρες και καταλήξαμε σε είκοσι λίρες.

ΟΥ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Και, επειδή εγώ εισηγήθηκα να φτάσουμε στις είκοσι λίρες και να μη μείνουμε στις πενήντα λίρες, νιώθω την υποχρέωση να πω και το γιατί, αντίθετα από ό,τι λει ο κ. Ερωτοκρίτου. Διότι ο εισηγητής εισηγήθηκε πενήντα λίρες. Η θέση η δική μου είναι ότι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και ελπίζεις να τον πείσεις τον κ. Ερωτοκρίτου;

ΟΥ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Δεν έχω καμιά αμφιβολία ότι πρέπει να πεισθεί. Γιατί έχει πει ο κ. Ηλιάδης ότι ουδέποτε εφαρμόστηκε ο νόμος, να βάλουν έστω και ένα εξώδικο. Και λέω εγώ: Και όταν θα το βάλουμε τούτο το εξώδικο να είναι μεγαλύτερο ποσό, εάν θα εφαρμοστεί, θα εφαρμοστεί σε κανένα φτωχό και σε κανέναν που δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις πενήντα λίρες, αλλά που και οι δέκα ή και οι είκοσι λίρες θα είναι σοβαρό ποσό για εκείνον που θα το πληρώσει. Εκτός αν πιστεύουμε ότι θα σταματήσουν οι αστυνομικοί Μερσεντές και BMW και Τζάγκουαρ, για να τους δώσουν εξώδικο, επειδή επέταξαν ένα πακέτο!

Κατά συνέπεια, αφού θα αναφερθούμε στη μάζα του πολίτη, πιστεύω ότι το ποσό των είκοσι λιρών είναι υπεραρκετό. Άλλωστε, αν θα πρέπει κάποιος να τιμωρηθεί με μεγαλύτερο ποσό, θα πρέπει να παραπεμφθεί στο δικαστήριο, όπου η νομοθεσία προβλέπει μετά από δίκη πρόστιμο μέχρι πεντακόσιες λίρες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ματσάκης, παρακαλώ.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όντως εγώ είχα εισηγηθεί πενήντα λίρες, αλλά μετά από τη συζήτηση στην Επιτροπή Περιβάλλοντος πείσθηκα και εγώ ότι ίσως θα έπρεπε το ποσό να μην είναι τόσο μεγάλο και συμφωνήθηκε και, για να είναι ομόφωνη η εισήγηση στην ολομέλεια, συμφώνησα και εγώ για τις είκοσι λίρες.

Πιστεύω ότι η ρύπανση του περιβάλλοντος είναι μια πραγματική μάστιγα για τον τόπο μας. Νομίζω ότι ούτε αυτή η αύξηση ούτε πολλές άλλες αυξήσεις ή άλλα νομοσχέδια θα λύσουν το πρόβλημα, αλλά είναι ένα μικρό βήμα προς καλύτερευση των

συνθηκών περιβάλλοντος στον τόπο μας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ερωτοκρίτου, αντιλαμβάνομαι ότι δεν εισηγείστε τροπολογία...

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Σίγουρα όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Για να... παρακαλώ, δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αποφυγής της Ρύπανσης Δημόσιων Δρόμων και Δημόσιων Χώρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένταση για την ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο;

Μη υπάρχουσας ενστάσεως, η πρόταση ψηφίζεται σε νόμο.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Τα δύο τελευταία θέματα με τους αριθμούς 8 και 9 αναβάλλονται. Εδώ τελειώνει η νομοθετική εργασία.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β, κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί του Πρωτοκόλλου μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και

της Κυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας για την Απογραφή των Διμερών Συμφωνιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εξωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Παιδίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Ασφάλειας Καταναλωτικών Προϊόντων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί της Σύμβασης για την Πυρηνική Ασφάλεια (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εξωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο περί Ανακουφίσεως Παθόντων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Ο περί Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμός Ανθυπολοχαγών) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Άμυνας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 6) του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Οι περί Υπουργείου Υγείας (Εκπαιδευτικός Κλάδος) – Θέση Ανώτερου Λειτουργού Εκπαιδεύσεως (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Οι περί Ιδιωτικών Γραφείων Εξεύρεσης Εργασίας (Καθορισμός Τύπου Αιτήσεων, Τύπου Αδειών και Πληρωτέων Τελών) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Οι περί Ασφάλειας (Απομιμήσεις Τροφίμων) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Οι περί Ταμείου Ευημερίας Εθνοφρουρού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Άμυνας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12) Οι περί Ανακουφίσεως Παθόντων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13) Οι περί Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων – Θέσεις Ανώτερου Αρχιφοροθέτη και Πρώτου Φοροθέτη (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14) Οι περί Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων - Θέση Ανώτερου Λειτουργού για τις Εισπράξεις Φόρων (Σχέδια Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15) Έγγραφο (Αρ. Θ. 32/98) που αφορά την εξαίρεση από την αναστολή πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία, σύμφωνα με τον περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο αρ. 33(1) του 1995.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16) Έγγραφο (Αρ. 33/98), σύμφωνα με τους περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του 1985 έως 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

1) Ο περί της Εθνικής Φρουράς (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το συνάδελφο κ. Μάριο Ματσάκη, Βουλευτή του Δημοκρατικού Κόμματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί της Εθνικής Φρουράς (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το συνάδελφο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, Βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών.

Έχουμε τελειώσει με την κατάθεση.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι η δημοτική είναι η επίσημη γλώσσα του κράτους και, όπως θα διαβάσατε, όλα τα νομοσχέδια και οι προτάσεις νόμου που έχουν

κατατεθεί, πλην μιας, είναι στην απόλυτη δημοτική γλώσσα. Ο περί Παιδίων Νόμος είναι αντίθετος με την επίσημη γλώσσα του κράτους -είναι το δεύτερο νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μια διόρθωση μπορεί να γίνει, αν αυτό που λέει ο κ. Αγαπίου είναι σωστό.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Όχι, η κατάσταση θα παραμείνει η ίδια. Διότι, ακόμα και να αλλάξουμε το “παιδίων”, θα μείνει το “ο περί”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είπα “εάν”. Εάν έχει δίκαιο ο κ. Αγαπίου, τότε μπορεί να γίνει η διόρθωση.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ, ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτά.

Απάντηση ημερομηνίας 29 Οκτωβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 139, ημερομηνίας 27 Απριλίου 1998, του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου.

“Σχετικά με το θέμα της αντιμετώπισης των σεισμών στην Κύπρο, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Όπως είναι γνωστό, για την αντιμετώπιση των συνεπειών των σεισμών του 1995 και 1996 συστάθηκε πάνω σε προσωρινή βάση η Υπηρεσία Αποκατάστασης Ζημιών, η οποία έχει επιτελέσει σοβαρό και αξιόλογο έργο. Με τη λειτουργία της έχει αποκτηθεί πολύτιμη εμπειρία, έχουν γίνει μελέτες και έρευνες για διάφορες πτυχές του θέματος και τηρούνται στατιστικά και άλλα στοιχεία τα οποία οπωσδήποτε θα βοηθήσουν, ώστε στο μέλλον παρόμοια κατάσταση να αντιμετωπιστεί πιο αποτελεσματικά και πιο γρήγορα.

Σε ό,τι αφορά την άμεση αντιμετώπιση μιας συμφοράς, και πάλι λόγω της εμπειρίας που έχει αποκτηθεί αναμένεται ότι οι διάφορες κυβερνητικές υπηρεσίες και

όλοι όσοι έχουν ρόλο να διαδραματίσουν θα μπορούν να ανταποκριθούν γρηγορότερα και αποτελεσματικότερα. Ταυτόχρονα η Πολιτική Άμυνα, που είναι η αρμόδια υπηρεσία για αντιμετώπιση μιας έκτακτης κατάστασης, έχει ήδη ετοιμάσει σε συνεργασία με το ΕΤΕΚ και άλλες αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες Γενικό Σχέδιο Αντιμετώπισης Σεισμών, το οποίο αποτελεί το πλαίσιο για την αντιμετώπιση συμφορών μέσω του οποίου αποδίδονται ρόλοι και υποχρεώσεις στις διάφορες αρμόδιες υπηρεσίες. Με βάση το γενικό αυτό σχέδιο, που αναμένεται να εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι το τέλος του χρόνου (αναμένονται σχόλια από υπηρεσίες), θα ετοιμαστούν εντός του πρώτου εξαμήνου του 1999 τα εξειδικευμένα σχέδια ενέργειας της κάθε υπηρεσίας.

Στο μεταξύ έχουν συσταθεί και αρχίσει λειτουργία το κεντρικό και τα επαρχιακά Συμβούλια Πολιτικής Άμυνας υπό την προεδρία των οικείων επάρχων, οι οποίοι, μεταξύ άλλων, θα έχουν και την ευθύνη συντονισμού των διάφορων ενεργειών αντιμετώπισης συμφορών. Παράλληλα, μέσα στα πλαίσια της αναδιοργάνωσης της Πολιτικής Άμυνας, προωθείται η δημιουργία ομάδων διάσωσης, κλιμακίων πρώτων βοηθειών, πυροσβεστών κτλ. που θα δραστηριοποιούνται σε τέτοιες περιπτώσεις.”.

Απάντηση ημερομηνίας 5 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 186, ημερομηνίας 12 Ιουνίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με αίτημα των χωριών Γουδί και Χρυσοχού για διαπλάτυνση του παλιού δρόμου Πάφου-Πόλης που διασχίζει τις κοινότητες, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Ο πιο πάνω δρόμος, μήκους 1 100 μ., έχει πλάτος ασφαλτικού οδοστρώματος 3,50 μ. και ερεισμάτων 1,20 μ. εκατέρωθεν και εξυπηρετεί τη διακίνηση από και προς τα χωριά Γουδί και Χρυσοχού.
- 2) Για να διαπλατυνθεί ο δρόμος αυτός ασφαλτοστρώνοντας τα ερείσματα, απαιτείται ποσό £25.000.

- 3) Το Τμήμα Δημοσίων Έργων προβαίνει κάθε χρόνο στην ασφαλτόστρωση ερεισμάτων σε διάφορους δρόμους, σύμφωνα με τις προτεραιότητες προγράμματος που ετοιμάστηκε σε συνεργασία με την Αστυνομία, με βάση τα δυστυχήματα που καταγράφονται σε όλο το οδικό δίκτυο που συντηρείται από το Τμήμα Δημοσίων Έργων και ανάλογα με τις πιστώσεις που εγκρίνονται.
- 4) Η διαπλάτυνση του υπό αναφορά δρόμου δεν περιλαμβάνεται στις άμεσες προτεραιότητες και δεν προγραμματίζεται άμεση εκτέλεση της εργασίας.»

Απάντηση ημερομηνίας 27 Οκτωβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 199, ημερομηνίας 6 Ιουλίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

«Στο παρόν στάδιο, όπως με έχει πληροφορήσει ο διευθυντής του Τμήματος Δημοσίων Έργων, διεξάγεται τεχνικοοικονομική και περιβαλλοντική μελέτη για καθορισμό της καλύτερης δυνατής όδευσης του αυτοκινητόδρομου Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς. Μέσα στα πλαίσια της μελέτης αυτής, έγιναν και οι παρουσιάσεις των διάφορων εναλλακτικών οδεύσεων, στις οποίες είχαν κληθεί να παραστούν όλοι οι ενδιαφερόμενοι με σκοπό να διατυπώσουν τις απόψεις τους για εξεύρεση της γενικότερα αποδεκτής λύσης.

Οι οδεύσεις που παρουσιάστηκαν καθορίζονται ουσιαστικά από τη μορφολογία του εδάφους σε συσχετισμό με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που πρέπει να πληροί η χάραξη του αυτοκινητόδρομου. Κατά τον καθορισμό των οδεύσεων, λήφθηκαν επίσης υπόψη οι οικιστικές περιοχές και καταβλήθηκε προσπάθεια για αποφυγή επηρεασμού τους, όπου τούτο ήταν τεχνικά εφικτό.

Με βάση τα πιο πάνω, κατά τον καθορισμό της όδευσης Α, η οποία περνά ανατολικά της κοινότητας Κονιών, καταβλήθηκε προσπάθεια για αποφυγή της οικιστικής περιοχής και για χάραξη του δρόμου έξω από αυτή. Λόγω όμως της μορφολογίας του

εδάφους στην ευρύτερη περιοχή, δεν μπορεί να γίνει σημαντική μετατόπιση της όδευσης Α ανατολικότερα, ώστε να απομακρυνθεί περισσότερο από τα Κονιά.”

Απάντηση ημερομηνίας 2 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Οικονομικών κ. Χριστόδουλου Χριστοδούλου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 3, ημερομηνίας 16 Ιουλίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με την ανακάλυψη δύο εμπορευματοκιβωτίων στο λιμάνι της Λάρνακας με εμπορεύματα στα οποία δεν ήταν αναγραμμένη η χώρα προέλευσής τους, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Μετά από οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών το Τμήμα Τελωνείων διερεύνησε την πιο πάνω ερώτηση/καταγγελία, αλλά, κατά τη χρονική περίοδο που αναφέρεται στην καταγγελία, δεν εντοπίστηκε περίπτωση δύο εμπορευματοκιβωτίων στο λιμάνι της Λάρνακας τα οποία είχε ανακαλυφθεί από τις Τελωνειακές Αρχές Λάρνακας ότι περιείχαν εμπορεύματα στα οποία δεν ήταν αναγραμμένη η χώρα προέλευσής τους.

Στη σχετική επιστολή του προς το Υπουργείο Οικονομικών ο διευθυντής του Τμήματος Τελωνείων, αφού επισημαίνει ότι το τμήμα του έχει αποκλειστική ευθύνη για την εφαρμογή των περί Εμπορικών Περιγραφών Νόμων του 1984 έως 1992, κατά το στάδιο της εισαγωγής και εξαγωγής εμπορευμάτων, και για τον τρόπο χειρισμού υποθέσεων που παραβιάζουν τους υπό αναφορά νόμους, αναφέρει ότι καθημερινά το τμήμα του αντιμετωπίζει υποθέσεις που αφορούν εφαρμογή της περί Εμπορικών Σημάτων Νομοθεσίας. Περαιτέρω τονίζει ότι το τμήμα του θα επανεξετάσει τη συγκεκριμένη καταγγελία, εάν δοθούν περισσότερα στοιχεία.

Λεπτομερείς οδηγίες προς το προσωπικό του τμήματος για τον τρόπο εφαρμογής της περί Εμπορικών Σημάτων Νομοθεσίας περιέχονται σε σχετική εγκύκλιο του διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων με στοιχεία Π - “Δ”, ημερομηνίας 3 Ιουλίου 1998,

αντίγραφο της οποίας επισυνάπτεται.”

**Απάντηση ημερομηνίας 5 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών
Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 5,
ημερομηνίας 17 Ιουλίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ.
Χριστόδουλου Βενιαμίν.**

“Σχετικά με ισχυρισμούς ότι παραχωρήθηκε νερό από τον υδατοφράκτη Κούρρη σε διάφορες περιοχές κατά μήκος του νότιου αγωγού εκτός προγράμματος και κατά τρόπο μάλλον επιλεκτικό, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Με τη λειτουργία του έργου του νότιου αγωγού άρχισαν να υποβάλλονται και διάφορα αιτήματα παροχής νερού σε διάφορες οικονομικές δραστηριότητες, όπως άρδευση φυτειών, κτηνοτροφία, βιομηχανία, γήπεδα και οδικές νησίδες.

Με απόφαση του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων ή/και του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, το τμήμα αυτό προέβαινε σε προσωρινές συνδέσεις από τα σημεία πλύσης ή διακλάδωσης του κεντρικού αγωγού για παροχή νερού σε περιπτώσεις που οι διάφοροι καταναλωτές είχαν δυσκολία να εξεύρουν κατάλληλες πηγές νερού.

Μετά τη σχετική έρευνα που διενεργήθηκε από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

Όπως φαίνεται στον κατάλογο των καταναλωτών που επισυνάπτεται, οι καταναλωτές με αύξοντα αριθμό 2 μέχρι 10 έπαιρναν νερό από το έργο Βασιλικού – Πεντάσχοινου, λόγω όμως της ανομβρίας των τελευταίων χρόνων δεν μπορούσε να παραχωρηθεί νερό από τα φράγματα, ενώ το νερό των γεωτρήσεων, με τις οποίες βασικά εξυπηρετείτο το έργο, δεν ήταν κατάλληλο για ύδρευση ζώων και άρδευση ευαίσθητων φυτειών.

Οι καταναλωτές με αύξοντα αριθμό 1 και 12 μέχρι 15 έχουν παροχή νερού για

σκοπούς άρδευσης γηπέδων και οδικών νησίδων, αλλά τώρα δεν τους παραχωρείται νερό.

Ο καταναλωτής με αύξοντα αριθμό 16 έπαιρνε νερό προσωρινά για ύδρευση των ζώων του λόγω της δυσκολίας του να εξεύρει νερό από δική του πηγή, αλλά τώρα η σύνδεσή του έχει αποσυνδεθεί.

Επιπρόσθετα, λειτουργεί και το προσωρινό έργο Κιτίου-Μαζωτού, Αλαμινού-Αναφωτίας, στο οποίο παρέχεται νερό αποκλειστικά από σημεία πλύσης του κεντρικού αγωγού. Αυτή η περιοχή περιλαμβάνεται στο σχέδιο νότιου αγωγού και, μόλις το αρδευτικό δίκτυο της περιοχής αποπερατωθεί, θα γίνει μόνιμη σύνδεση με τον κεντρικό αγωγό.

Κατάλογος καταναλωτών με παροχή νερού απευθείας από τον κεντρικό αγωγό

A/A	Καταναλωτής	Περιοχή	Χρήση νερού	Περίοδος παροχής νερού	Όροι παροχής νερού
1	Τμήμα Δασών	Πολεμίδα	Άρδευση νησίδας	Οκτ. '94 – Νοέμβρ. '97	Προσωρινή παροχή νερού
2	Γεώργιος Γιωργαλλά	Ζύγι	Κτηνοτροφία	Αύγ. '97 - Τώρα	Η σύνδεση είναι προσωρινή. Με τα έξοδα της σύνδεσης επιβαρύνθηκε ο καταναλωτής. Στον καταναλωτή παραχωρείται καθορισμένη ποσότητα νερού για

					χρήση αποκλειστικά για κτηνοτροφία. Ο καταναλωτής είναι δεσμευμένος να καταβάλλει εμπρόθεσμα τα τέλη νερού.
3	Α/φοί Χριστοδούλου	Ζύγι	Κτηνοτροφία	Αύγ. '97 – Τώρα	»
4	Κυριάκος Παναγιώτου	Ζύγι	Κτηνοτροφία	Αύγ. '97 - Τώρα	»
5	Παντελής Αδάμου	Ζύγι-Μαρώνι	Θερμοκήπια με άνθη	Μάιος '95 – Αύγ. '97	Η σύνδεση είναι προσωρινή. Με τα έξοδα της σύνδεσης επιβαρύνθηκε ο καταναλωτής. Στον καταναλωτή παραχωρείται καθορισμένη ποσότητα νερού για χρήση αποκλειστικά για άρδευση θερμοκηπίων. Ο καταναλωτής είναι δεσμευμένος να

					καταβάλλει εμπρόθεσμα τα τέλη νερού.
6	Σωτήρης Σιάηλος	Ζύγι	Θερμοκήπια με άνθη	Ιούν. '98 - Τώρα	Η σύνδεση είναι προσωρινή. Με τα έξοδα της σύνδεσης επιβαρύνθηκε ο καταναλωτής. Στον καταναλωτή παραχωρείται καθορισμένη ποσότητα νερού για χρήση αποκλειστικά για άρδευση θερμοκηπίων. Ο καταναλωτής είναι δεσμευμένος να καταβάλλει εμπρόθεσμα τα τέλη νερού.
7	Μ. Καππαρής	Ζύγι	»	Ιούν. '98 - Τώρα	»
8	Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	Ζύγι	Εποχιακά, μόνιμες και θερμοκήπια	Ιούν. '96 - Τώρα	»

9	Αθανάσιος Αρτεμίου	Μαρώνι	Θερμοκήπια	Οκτ. '96 - Αύγ. '98	»
10	Ευστράτιος Αρτεμίου	Μαρώνι	Θερμοκήπια	Οκτ. '96 - Ιουλ. '98	»
11	Γήπεδο Ανόρθωσης	Λάρνακα		Ιαν. '96 - Δεκ. '97	Η σύνδεση είναι προσωρινή και με τα έξοδα της σύνδεσης επιβαρύνθηκαν οι ίδιοι.
12	Γήπεδο Νέας Σαλαμίνας	Λάρνακα	Άρδευση νησίδας	Ιουλ. '96 - Δεκ. '97	»
13	Δημαρχείο Λάρνακας	Λάρνακα		Ιαν. '96 - Δεκ. '97	»
14	Γήπεδο Αραδίππου	Αραδίππου		Αύγ. '95 - Δεκ. '97	»
15	Γήπεδο ΓΣΖ	Λάρνακα		Αυγ. '95 - Δεκ. '97	»
16	Κωστάκης Σωτηρίου	Αραδίππου	Κτηνοτροφία	Οκτ. '96 - Αύγ. '98	Η σύνδεση είναι προσωρινή. Με τα έξοδα της σύνδεσης επιβαρύνθηκε ο καταναλωτής. Στον καταναλωτή παραχωρείται καθορισμένη

					ποσότητα νερού για χρήση αποκλειστικά για κτηνοτροφία. Ο καταναλωτής είναι δεσμευμένος να καταβάλλει εμπρόθεσμα τα τέλη νερού».
--	--	--	--	--	---

Απάντηση ημερομηνίας 2 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Νίκου Κόση στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 20, ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σας πληροφορώ ότι, επειδή διαπιστώθηκε έλλειψη συντονιστή και συνδέσμου ο οποίος θα συνέβαλλε στην ταχεία διεκπεραίωση θεμάτων που αφορούσαν τη συνεργασία του Γραφείου Μελετών Κυπριακού και της Κεντρικής Υπηρεσίας Πληροφοριών και προς το σκοπό κάλυψης του κενού αυτού, κρίθηκε αναγκαία η συνεργασία με τον κ. Σέργιο Σαμουήλ. Ο κ. Σαμουήλ για αρκετά χρόνια διετέλεσε υπεύθυνος του Γραφείου Τουρκικών Υποθέσεων της ΚΥΠ και έχει τεράστια πείρα σε θέματα πληροφοριών και ειδικά σε θέματα που αφορούν τα κατεχόμενα.

Η συνεργασία αυτή με τον κ. Σαμουήλ έγινε σε προσωρινή βάση μέχρι το τέλος του χρόνου, οπότε και θα επανεξεταστεί το όλο θέμα, αφού μελετηθούν και από τις δύο υπηρεσίες τα αποτελέσματα της συνεργασίας αυτής.

Για τις προσφερόμενες υπηρεσίες του ο κ. Σαμουήλ αμείβεται από την Κεντρική Υπηρεσία Πληροφοριών.

Διευκρινίζεται ότι ο κ. Σαμουήλ απασχολείται αποκλειστικά στο Γραφείο Μελετών Κυπριακού και όχι στο Ινστιτούτο Ευρωπαϊκής Διεύθυνσης, όπως αναφέρεται στη σχετική ερώτηση του κ. Κίκη Γιάγκου.

Όσον αφορά το ερώτημα αν έχουν γίνει προσπάθειες για εξεύρεση νέων προσοντούχων επιστημόνων για πλήρωση της θέσης αυτής, δεν είμαστε σε θέση να το απαντήσουμε. Αρμόδιο να απαντήσει στο ερώτημα αυτό είναι το Υπουργείο Εξωτερικών.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε τώρα στο Κεφάλαιο Δ΄. Το θέμα που έχουμε ενώπιόν μας είναι “Η κάθοδος του γνωστού χουντικού εοκαβητατζή πραξικοπηματία Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο και η παραβίαση των δημοκρατικών θεσμών και των νόμων της Δημοκρατίας από τους κυβερνώντες”. Είναι θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Γενικού Γραμματέα του ΑΚΕΛ κ. Δημήτρη Χριστόφια εκ μέρους της κοινοβουλευτικής του ομάδας, συνέχιση της συζήτησης. Υπάρχει μπροστά μου ένας κατάλογος Μελών του Σώματος που ζήτησαν να μιλήσουν. Θα τους αναφέρω: Είναι ο κ. Χατζηδημητρίου, ο κ. Πιπτοκοπίτης, ο κ. Λιλλήκας, ο κ. Σαμμούτας, ο κ. Χριστοδουλίδης και ο κ. Θωμά.

Το λόγο έχει ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κατά τη συζήτηση του θέματος που σχετίζεται με την άφιξη του Βιντζηλαίου στην Κύπρο, ηγέρθη εντός και εκτός της Βουλής ένα ερώτημα: Γιατί αναξέουμε το παρελθόν; Η χούντα είναι ένα παρελθόν ξεχασμένο για την κοινωνία μας, άγνωστο και χωρίς νόημα για τη νεολαία μας. Μια νέα γενιά βρίσκεται πια ανάμεσά μας, που ούτε έζησε ούτε γνωρίζει το πραξικόπημα και πολύ περισσότερο τον Βιντζηλαίο. Λέγεται ακόμη ότι αναφορά στον Βιντζηλαίο και τη χούντα αποτελεί μια τυμβωρυχία που μόνο διχαστικά

μπορεί να λειτουργήσει σε μια εποχή που έχουμε τόσο μεγάλη ανάγκη την ενότητα. Για να απαντήσουμε σε αυτό το ερώτημα, θα πρέπει να λογαριάσουμε τι ήταν η χούντα, η ΕΟΚΑ Β΄, το πραξικόπημα.

Για την Ελλάδα και πολύ περισσότερο για την Κύπρο η χούντα και οι άνθρωποί της, η δικτατορία, η βία, οι φόννοι και οι ανατινάξεις, η “Ελλάς Ελλήνων Χριστιανών”, η ενωτική καπηλεία, η αντιδημοκρατική και τρομοκρατική δράση της ΕΟΚΑ Β΄ συνιστούσαν τον ελληνικό φασισμό, που έφερε στην Κύπρο την εθνική συμφορά και επισώρευσε δεινά σε ολόκληρο τον ελληνισμό.

Ο ελληνικός φασισμός και το κυπριακό παρακλάδι του διασύρθηκαν και εξευτελίστηκαν με τις εγκληματικές τους πράξεις και την εθνική συμφορά που άφησαν πίσω τους. Θα ήταν όμως αφέλεια να πιστεύαμε ότι παρ’ όλο το διασυρμό οι αντιδημοκρατικές νοοτροπίες, οι πατριδοκαπηλικές τακτικές, η διάθεση για προσφυγή στη βία έχουν ολοκληρωτικά ξεριζωθεί και εξαφανιστεί από τον τόπο μας.

Στην πραγματικότητα δεν έγινε μέσα στον ελληνικό χώρο μια αναμέτρηση που να οδήγησε σε ήττα του φασισμού, της χούντας, της δικτατορίας. Υπήρξε μια υποχώρηση και παραχώρηση της εξουσίας στις κοινοβουλευτικές δυνάμεις. Οι άνθρωποι της βίας, της διάθεσης για παραστρατιωτική δράση, οι άνθρωποι της παρεξηγημένης υπερπατριωτικής γραμμής εξακολουθούν να υπάρχουν και σήμερα. Υπάρχουν οι ιδέες τους και υπάρχουν οι ηγέτες τους.

Θεωρήθηκε ως ελαφρυντικό για εκείνους που εντάχτηκαν στην ΕΟΚΑ Β΄ η ευπιστία τους έναντι των ενωτικών συνθημάτων της χούντας. Ποιος αποκλείει όμως ότι κάτι παρόμοιο δεν καιροφυλαχτεί και στις μέρες μας; Ότι κάτω από την καταπίεση και την απογοήτευση της τουρκικής κατοχής κάποιος άλλος φασίστας ή φασιστοειδής δε θα εκμεταλλευτεί κάποια άλλα πατριωτικά αισθήματα, για να οδηγήσει σε νέες περιπέτειες; Ποιος δε γνωρίζει ότι στοιχεία με τρομοκρατική δράση στελεχώνουν οργανώσεις και

διδασκούν σε μηχανισμούς διοικητικούς και πολιτικούς;

Είναι ευτύχημα ότι οι εκδηλώσεις τους μέχρι της στιγμής μένουν περιορισμένες σε μικρής κλίμακας δράση. Δε χρειάζονται όμως πολλοί ούτε χρειάζονται μεγάλα και σημαντικά γεγονότα, για να φέρουν νέα, τελική αυτή τη φορά, καταστροφή στην Κύπρο. Γι' αυτό, χρειάζεται επαγρύπνηση και περιφρούρηση της δημοκρατίας για να μπορέσει να επιβιώσει ο τόπος.

Η άφιξη του Βιντζηλαίου εξέφρασε ακριβώς ένα ρήγμα στην περιφρούρηση της δημοκρατίας και των θεσμών. Και έφερε στην επιφάνεια το ερώτημα: Υπάρχει ή όχι η συναίσθηση του τι έγινε σε αυτό τον τόπο; Έχουν οι υπεύθυνοι συνείδηση των πράξεών τους; Δεν αντιλαμβάνονται ότι διέπρατταν βαρύτατο σφάλμα, όταν εξασφάλιζαν την άδεια στον Βιντζηλαίο καταστρατηγώντας τους νόμους της Δημοκρατίας; Αυτό που συνετάραξε τους απλούς αστυνομικούς που ήλεγχαν τα διαβατήρια της εξόδου, όταν βρέθηκαν αντιμέτωποι με το διαβατήριο του Βιντζηλαίου, δεν είχε γίνει αντιληπτό από τους ιθύνοντες, από τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, που ανέλαβε τελικά την ευθύνη του συμβάντος;

Αν είναι αυτής της ποιότητας η δημοκρατική ευαισθησία των ιθυνόντων, τότε δεν έχει σωτηρία ο τόπος. Τότε σημαίνει ότι ξεχνούμε πολύ εύκολα. Τότε σημαίνει ότι μπορούν να ξανασυμβούν τα ίδια και χειρότερα στην Κύπρο, όση Κύπρο μας άφησε η χούντα και ο φασισμός, που ο Βιντζηλαίος ήταν μια από τις πιο χαρακτηριστικές τους εκφράσεις.

Το γεγονός ότι οι νέοι μας δε γνώρισαν το φασισμό, τη χούντα και την ΕΟΚΑ Β', αυτό δεν είναι λόγος να αποσιωπούμε τους Βιντζηλαίους, τις συνέπειες των πράξεών τους και το φασιστικό κίνδυνο. Αντίθετα, θα πρέπει να εντείνουμε τη διαφώτιση και την ενημέρωση, γιατί οι νέοι μας γίνονται πιο ευάλωτοι έναντι ακραίων, ρατσιστικών και φαινομενικά ριζοσπαστικών συνθημάτων, ιδιαίτερα σε περίοδο κατάρπτωσης των ηθών,

πολιτικής ή ιδεολογικής κρίσης, μεγάλων και πιεστικών εθνικών προβλημάτων, όπως αυτά ακριβώς που αντιμετωπίζει η πατρίδα μας σήμερα. Και δυστυχώς η εποχή μας είναι τέτοια, που δεν παρέχει πρότυπα για μια πιο στέρεη κοινωνία, βασισμένη σε θεσμούς και αρχές. Αν πραγματικά ενδιαφερόμαστε για τη νεολαία, εθνικά και πολιτικά ορθή είναι η διατήρηση της μνήμης και όχι η αποσιώπηση ή η απόκρυψη του εγκλήματος της χούντας και της ΕΟΚΑ Β΄.

Αυτά όλα είναι αυτονόητα και δε χρειάζονται τεκμηρίωση. Όμως, η επίκληση της γνώμης του Δημήτρη Τσάτσου είναι χρήσιμη και διαφωτιστική. Μας λέει λοιπόν ο Τσάτσος στο βιβλίο του “Ελληνική Πολιτεία”: “Η ιστορική λήθη δεν είναι τυχαίο και φυσικό γεγονός. Εξυπηρετεί σκοπιμότητες και πίσω απ’ αυτή βρίσκονται συγκεκριμένες δυνάμεις και συμφέροντα”. Και συνεχίζει: “Μια πολιτεία που επιτρέπει την απώλεια της ιστορικής μνήμης χάνει το δημοκρατικό της κύρος, χάνει τα επιχειρήματά της, χάνει τελικά την πολιτική της αξιοπιστία”.

Ακόμα μια μαρτυρία ενός συγγραφέα που έζησε το Μαουντχάουζεν, που έγραψε για το Μαουντχάουζεν και που τα ποιήματά του, μελοποιημένα από τον Θεοδωράκη, είναι μια παγκόσμια αντιφασιστική και ανθρωπίνη δόξα. Μας λέγει λοιπόν ο Ιάκωβος Καμπανέλλης, που, παρεμπιπτόντως, έζησε και αρκετά χρόνια μαζί μας εδώ, στην Κύπρο, και έγινε και επίτιμος διδάκτορας του πανεπιστημίου της Κύπρου. Μας λέει λοιπόν ο Ιάκωβος Καμπανέλλης: “Δεν πέθανε ποτέ ο ναζισμός. Και δεν πέθανε, γιατί δεν καταδικάστηκε στο βαθμό που έπρεπε. Αν μιλάμε για κινδύνους, λέγει ο Ιάκωβος Καμπανέλλης, να σκεφτούμε τα εκατομμύρια των νέων που αγνοούν το ναζισμό, που μαθητεύουν σε μια κοινωνία και μια τηλεόραση που απηχούν εξίσου επικίνδυνες αντιλήψεις και θέσεις”.

Υπάρχει ακόμη και το επιχειρήμα ότι ουδείς τιμωρήθηκε για το εθνικό έγκλημα· άρα δεν υπάρχουν ένοχοι. Σε αυτό θα απαντήσω με μια μόνο φράση του Πλάτωνα στο

Γοργία που λέγει: “Η ατιμωρησία για τα αδικήματα είναι το πρώτο και μεγαλύτερο από όλα τα κακά”. Αν είχαμε τιμωρήσει αντί να ανοίξουμε τις πόρτες στον Βιντζηλαίο, σήμερα δε θα συζητούσαμε γι’ αυτά τα θέματα, που θα έπρεπε να ήταν και στοιχειώδη και αυτονόητα.

Διατυπώθηκε όμως και η άποψη: “Μα, τέλος πάντων, ποιος είναι αυτός ο Βιντζηλαίος; Ένας ασήμαντος ανθρωπάκος, ένας μικροπράκτορας”. Αν αναζητούμε στους ανθρώπους της χούντας και του φασισμού εκλεκτούς, σημαντικούς και διανοουμένους, είμαστε εκτός πραγματικότητας. Η χούντα ήταν ένας συρφετός επίορκων, ανίκανων, γελοίων και ασήμαντων ανθρώπων. Φτάνει να θυμηθούμε τον Παπαδόπουλο, τον Πατακό ή τον ψυχοπαθή Ιωαννίδη. Όλοι αυτοί θα μας προκαλούσαν θυμηδία, αν δεν ήταν συνδεδεμένο το όνομά τους με την καταστροφή της Κύπρου. “Σε περίοδο διχόνοιας και αντιπαράταξης και οι χειρότεροι αποκτούν τιμές” μας λέει η ελληνική γραμματεία.

Είναι ακόμη εκπληκτική η έλλειψη συναίσθησης ενοχής. Κανονικά, αν είχε ίχνος συνείδησης ο ίδιος ο κ. Βιντζηλαίος, δε θα έπρεπε να ήθελε να έρθει στην Κύπρο. Θα έπρεπε να τον εμπόδιζαν οι τύψεις. Θα έπρεπε να ζητούσε συγγνώμη για όσα δεινά επισώρευσε σε αυτό τον τόπο. Όμως ήλθε, περπάτησε στους ίδιους τόπους, όσους φυσικά άφησε η προδοσία και η εγκληματική του δράση, περπάτησε εκεί που συνέλεγε πληροφορίες, εκεί που πολεμούσε τους δημοκρατικούς πολίτες, εκεί που το αίμα των θυμάτων έβαφε τους χώρους, εκεί που άνθρωποι με ελαστική συνείδηση γίνονταν συνεργοί στις πράξεις του.

Ο Βιντζηλαίος ήταν επικεφαλής της ΚΥΠ. Και τότε η ΚΥΠ αλώνιζε την Κύπρο και τη θυμόμαστε με όλο της το απαίσιο πρόσωπο όλοι όσοι έτυχε να ζούμε εκείνη την εποχή και να βρισκόμαστε σε αναμέτρηση με τη χούντα και με την ΚΥΠ. Ήλεγχε ανθρώπους και μηχανισμούς. Συμμετείχε σε δραστηριότητες και σχέδια. Στήριζε

παράνομες ενέργειες. Υπόσκαπτε το κράτος. Δολοφονούσε ή σχεδίαζε δολοφονίες του Μακάριου. Εργαζόταν για το πραξικόπημα. Και ο Βιντζηλαίος ήταν ο πιο δραστήριος από όλους τους χουντικούς πράκτορες. Ήταν ο ίδιος πανταχού παρών. Ήταν προκλητικός και αναιδής. Εκινείτο ανενόχλητος με πολύ θράσος, χωρίς να λογαριάζει τίποτα, γιατί αισθανόταν αφεντικό στη χουντοκρατούμενη Κύπρο.

Είναι σε αυτό τον άνθρωπο που άνοιξαν τα σπίτια τους οι Έλληνες της Κύπρου, η άρχουσα τάξη της Κύπρου, και αυτόν περιέβαλαν στα χρόνια της χούντας με ξεχωριστή τιμή. Ένας κόσμος ολόκληρος δέχτηκε τότε και στήριξε τη χούντα, τον Βιντζηλαίο και όλα τα άλλα φασιστοειδή της χούντας. Αυτοί οι ίδιοι άνθρωποι, αυτός ο ίδιος κόσμος έφερε και πάλι τον Βιντζηλαίο στην Κύπρο. Θέλησαν να εμφανίσουν την όλη υπόθεση ως ιδιωτική. Υπόθεση της οικογένειας Γιάγκου Παπαδόπουλου. Υπόθεση του Προέδρου της Δημοκρατίας, που ανέλαβε και την ευθύνη.

Όμως, δεν ήταν υπόθεση κάποιων προσώπων. Και δεν μπορούσε να περιοριστεί σε ιδιωτικά πλαίσια. Γιατί ήταν υπόθεση της Κύπρου, υπόθεση της Ελλάδας, υπόθεση που είχε να κάνει με το μεγαλύτερο εθνικό έγκλημα που έγινε στη σύγχρονη ελληνική ιστορία, και ο Βιντζηλαίος ήταν ένας από τους πρωτεργάτες και τους πρωταγωνιστές της.

Υπάρχει όμως και ένα άλλο, ακόμη χειρότερο ενδεχόμενο: Επειδή ακριβώς έμεινε στα άγραφα της ιστορίας το πραξικόπημα, επειδή διορθώθηκε το Προεδρικό Μέγαρο και η Αρχιεπισκοπή, επειδή έκλεισαν οι οπές των βλημάτων στον Κύκκο, επειδή σκεπάστηκαν με πλάκες οι τάφοι των νεκρών, επειδή όλοι οι ένοχοι και οι αθώοι καταθέτουν στεφάνια στα μνημόσυνα των πεσόντων, έγινε φαίνεται πιστευτό ότι τα σκέπασε πια όλα η λησμονιά. Ότι τώρα πια όλα ισοπεδώθηκαν και ότι οι αμετανόητοι χουντικοί, οι ένοχοι της εθνικής προδοσίας, μπορούν να κινούνται ελεύθερα και να μετέχουν σε συναντήσεις και εκδηλώσεις μαζί με ένα κατεστημένο που φαίνεται ότι ούτε

αυτό αντιλήφθηκε οτιδήποτε για το τι έγινε σε αυτό τον τόπο.

Τα όσα συμβαίνουν γύρω μας δεν είναι τυχαία. Εδώ έγιναν πολλά τον καιρό της χούντας. Όμως έγιναν και πολλές παραλείψεις μετά το πραξικόπημα και την εισβολή. Έλειψαν άνθρωποι όπως ο δικαστής Garzon της Ισπανίας, που στοιχειοθέτησε την υπόθεση εναντίον του Πινοσέτ και ξεκίνησε μια εκστρατεία σύλληψης και καταδίκης του. Και έλειψαν οι συντεταγμένες δυνάμεις που θα έταζαν σκοπό τους την έρευνα, τη σύλληψη και την τιμωρία των ενόχων. Έλειψε μια ομάδα για τα ανθρώπινα δικαιώματα όπως στην Αργεντινή. Έλειψαν οι μητέρες της Plaza de Mayo. Έλειψαν οι μητέρες του Σαββάτου της Κωνσταντινούπολης και οι ψυχωμένοι συμπαραστάτες τους. Έχουμε φυσικά και εμείς εδώ τις μητέρες του «Λήδρα Πάλας». Αυτές αναζητούν τους αγνοουμένους τους. Αλλά ταυτόχρονα και τους ενόχους που έφεραν την καταστροφή. Ποιος όμως δίνει σημασία σε αυτά; Γίνεται προσπάθεια να συγκαλυφθεί η αλήθεια, μέχρι που δύο μήνες στην απελπισία τους πήγαν μόνες τους να ανοίξουν τους τάφους των αγνώστων στρατιωτών μήπως πρόκειται για τα δικά τους παιδιά.

Είπαμε χίλιες φορές να ανοίξουμε το φάκελο της Κύπρου. Και χίλιες φορές αφήσαμε το ζήτημα να ξεφτίσει. Συζητήθηκε το θέμα της Κύπρου στην ελληνική Βουλή. Τα πρακτικά παρέμειναν απόρρητα. Κανένας δε διώχτηκε. Ανακρίθηκαν από την ειδική επιτροπή οι χουντικοί, που είπαν εκεί πολλά ψέματα και προσπάθησαν να δώσουν παραπλανητική εντύπωση για το πραξικόπημα και το ρόλο τους. Κάποιοι μάλιστα αναζήτησαν και δάφνες σαν σωτήρες του Μακαρίου.

Υπάρχει ο ισχυρισμός ότι με τον κλάδο ελαίας του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου δόθηκε αμνηστία. Αν ο Μακάριος κατέβαλε τότε μια προσπάθεια θυματοποιώντας τον εαυτό του, το έκανε βασιζόμενος στη μεγαλοψυχία του δημοκρατικού κόσμου. Και υπολόγισε σωστά ο Μακάριος. Μπορούσε να εμπιστευτεί το δημοκρατικό κόσμο. Όταν σκότωνε η χούντα και η ΕΟΚΑ Β', δεν υπήρξε απάντηση των αντιχουντικών με

ανάλογες ενέργειες. Και, όταν έγινε το πραξικόπημα και υπήρξαν τα θύματα και οι νεκροί του Αγίου Τύχωνα και μετά οι άλλοι, δεν υπήρξαν μετά αντεκδικήσεις. Αν όμως στόχος του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου ήταν η αλλαγή νοοτροπίας, η μεταμέλεια και η παραδοχή της ευθύνης για την τραγωδία όσων ανέχτηκαν ή συνεργάστηκαν με τη χούντα, η επιτυχία του μέτρου είναι αμφίβολη ή είναι αποτυχημένο.

Ύστερα από μια περίοδο σιωπής ή αυτοσυγκράτησης ξεκίνησε μια εκστρατεία παραχάραξης της ιστορίας και έγιναν πράξεις που ισοδυναμούν με δικαίωση του πραξικοπήματος, όπως εκείνες με τους εξήντα ένα, με την εν γένει συμπεριφορά της δεξιάς, την αναζήτηση τιμών για τους πραξικοπηματίες και τώρα με τον Βιντζηλαίο. Όλα αυτά δείχνουν ότι το τέρας του φασισμού δεν έχει εκλείψει. Οι ηγέτες τους κάνουν ακόμη δηλώσεις και εξυβρίζουν την Κύπρο και τον Μακάριο, όπως ο πρόεδρος της χούντας και πρόεδρος επί πραξικοπήματος Γκιζίκης, όπως και κάποιοι πρωτεργάτες της χούντας εδώ στην Κύπρο, ακόμα και από τα ραδιόφωνα και τις τηλεοράσεις μας. Κλάδος ελαίας όμως δε σημαίνει παραγραφή των γεγονότων ούτε συγχώρεση των εγκλημάτων.

Έλειψε το κράτος που όφειλε να διερευνήσει το έγκλημα και να καταγράψει τις εγκληματικές ενέργειες, όπως έγινε στην Αργεντινή, στη Χιλή, στη Νότια Αφρική. Αποδείχτηκε ότι η Βουλή δεν είναι σε θέση να διεκπεραιώσει ένα τέτοιο έργο. Τούτο άλλωστε φανερώνει η εγγραφή κατ' επανάληψιν του θέματος του ανοίγματος του φακέλου της Κύπρου από τη δεκαετία του 1980 μέχρι σήμερα. Εκείνο που πρέπει να γίνει άμεσα είναι η λήψη μιας απόφασης δημιουργίας μιας επιτροπής με τη συμμετοχή δικαστών για τη διερεύνηση, την καταγραφή και την αναζήτηση της αλήθειας. Μιας επιτροπής ανάλογης τουλάχιστον εκείνης που έγινε στη Νότιο Αφρική.

Οι στόχοι μιας τέτοιας έρευνας θα είναι η γνώση της αλήθειας, η αναζήτηση της μεταμέλειας και η εγκαθίδρυση μιας στέρεης ενότητας, που σήμερα ακόμη παρουσιάζει

σοβαρά ρήγματα. Θα πρέπει να ανοίξουμε τα αρχεία της Δημοκρατίας και να πάρουμε μαρτυρίες από ανθρώπους, όσο ζουν και όσο θυμούνται. Θα πρέπει να γραφτεί με ειλικρίνεια και διάθεση αυτοκριτικής η σύγχρονη ιστορία του τόπου μας. Θα πρέπει ακόμα να δούμε τις ευθύνες των ξένων, της CIA, των Αμερικανών που χρηματοδοτούσαν τη δράση της ελληνικής ΚΥΠ και που μαζί με Έλληνες και Αμερικανούς πράκτορες υπέσκαπταν την Κυπριακή Δημοκρατία, μέχρι που οργάνωσαν από κοινού το πραξικόπημα. Και ο εν λόγω Βιντζηλαίος ήταν ένας στενός συνεργάτης τους.

Θα αφήσουμε τα πράγματα να εξελίσσονται τυχαία και να μας συγκλονίζουν, κάθε φορά που κάποιος Βιντζηλαίος, κάποιος προδότης, ένοχος ή αυτουργός του εγκλήματος, θα παρουσιάζεται μπροστά μας; Να μη φοβούμαστε την αλήθεια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Μπορούμε να την κάνουμε υπερκομματική υπόθεση. Μπορούμε να εργαστούμε όλοι για την ενότητα διδασκόμενοι από το παρελθόν και όχι διαγράφοντάς το. Και οι νέοι πρέπει να μάθουν από μας την αλήθεια. Διαφορετικά θα είμαστε διπλά ένοχοι. Θα είμαστε η γενιά που είδε την Κύπρο να καταστρέφεται και η γενιά που συγκάλυψε την αλήθεια και έσπειρε το σπέρμα των μελλοντικών συμφορών.

Πολλά από τα φαινόμενα της φθοράς που μας περιβάλλουν σήμερα έχουν άμεση σχέση με την εφτάχρονη χούντα, το πραξικόπημα και ό,τι επακολούθησε. Αναθυμιάσεις της χουντικής δράσης φθάνουν ακόμη και σήμερα σε αυτή την αίθουσα, γιατί φεύγοντας η χούντα άφησε πολλή λάσπη πίσω της. Η διασύνδεση της χρηματοδότησης του Γιώργου Ιακώβου από τον Γιάγκο Παπαδόπουλο με τον Βιντζηλαίο αποτελεί μια έκφραση της χουντικής δυσωδίας, που στο τέλος θα αγκαλιάσει ολόκληρη την πολιτική ζωή. Αν νομίζουμε ότι υπάρχει πρόβλημα για τις χρηματοδοτήσεις των κομμάτων, τούτο είναι ένα μέγα θέμα, αλλά είναι ένα άλλο κεφάλαιο. Ας μη βρομίζουμε μόνοι μας τα πάντα, επειδή ήταν η χούντα βρόμικη και οι χουντικοί είναι γύρω μας, αν δεν είναι και

εντός μας.

Αποδείχτηκε ότι θα ήταν αφέλεια να νομίσουμε ότι θα λησμονηθεί το πραξικόπημα και θα συγχωρηθούν οι ένοχοι της εθνικής προδοσίας. Στον κόσμο μας, που όσο πάει και στενεύει, η παγκοσμιότητα δεν περιορίζεται μόνο στην οικονομία· επεκτείνεται και στην πολιτική και τη δικαιοσύνη. Οι όπου γης δικτάτορες, ένοχοι για εγκλήματα στις πατρίδες τους, διώκονται με όλο και εντεινόμενο ρυθμό, όπου και να βρίσκονται. Και αυτό, ανεξάρτητα από το χρόνο της διάπραξης των εγκλημάτων και το χρόνο που πέρασε. Δεν έχει ακόμη σημασία πόσων χρονών είναι οι διωκόμενοι ή από ποια αξιώματα πέρασαν είτε ως στελέχη φασιστικών μηχανισμών είτε ως εκλελεγμένοι. Είναι αρκετό ότι έβαψαν τα χέρια τους με αίμα και αυτό τους καθιστά υπόλογους στα έθνη τους αλλά και στην ανθρωπότητα.

Αυτό που έκαναν οι Ισπανοί, οι Σουηδοί, οι Ελβετοί, οι Γάλλοι που, στο κάτω κάτω, δεν είχαν εισβολή και τούρκικη κατοχή, γιατί δεν το κάνουμε και εμείς; Γιατί δε ζητήσαμε την έκδοση των ενόχων της εθνικής προδοσίας, της μεγαλύτερης προδοσίας που γνώρισε το έθνος; Γιατί δε ζητήσαμε την έκδοση του Ιωαννίδη, που ζητούσε το κεφάλι του Μακάριου, των στρατιωτικών που διηύθυναν το πραξικόπημα, του αρχηγού της ΚΥΠ που μετέσχε ενεργά στη συνωμοσία; Αλλά εδώ είχαμε μια άλλη μεταχείριση: Άνοιγε ο ίδιος ο Πρόεδρος την πόρτα στην Κύπρο και εξευτέλιζε κάποιον αξιωματικό της αστυνομίας που τον έστελλε να τον παραλάβει!

Και το ερώτημα από την επίσκεψη του Βιντζηλαίου παραμένει: Σε εμάς εδώ πότε θα καταγραφεί η ιστορία για λόγους δικαιοσύνης και αυτογνωσίας; Πότε θα κατονομαστούν οι ένοχοι και ποιοι απ' αυτούς είναι έτοιμοι να ζητήσουν συγγνώμη; Πότε θα διωχθούν οι εγκληματίες; Πότε θα ζητηθεί η έκδοση του Βιντζηλαίου, για νά 'ρθει με χειροπέδες και όχι ως πρόσωπο για το οποίο κάνει ειδικές διευθετήσεις ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας;

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Σε αυτό τον τόπο φαίνεται ότι δεν έχει τίποτε μείνει όρθιο. Θα αρχίσω από εκεί που σχεδόν έχει τελέψει ο έντιμος συνάδελφος, ο κ. Χατζηδημητρίου, για να διαφωνήσω μαζί του.

Διαμαρτύρεται έντονα ο συνάδελφος, γιατί δε ζητήσαμε την έκδοση των χουντικών από την Ελλάδα στην Κύπρο. Μα, εδώ, κύριε συνάδελφε, οι χουντικοί προάγονται! Οι χουντικοί διορίζονται στα ανώτερα και στα ανώτατα αξιώματα του κράτους! Εδώ οι χουντικοί και οι εοκαβητατζήδες διοικούν! Και λυπούμαι ειλικρινά, γιατί συνερχόμαστε όλες οι πλευρές της Βουλής στις 15 Ιουλίου, για να καταδικάσουμε το προδοτικό πραξικόπημα. Έχουμε καταντήσει αναξιόπιστοι. Γελοιοποιούμε, αν θέλετε, και δε σεβόμαστε τους νεκρούς και εκείνους που αντιστάθηκαν στη συνωμοσία και στην ΕΟΚΑ Β'. Για μια μόνο μέρα με ωραία λόγια υμνούμε όλοι τη δημοκρατία και εκείνους που έδωσαν τη ζωή τους αγωνιζόμενοι ενάντια στη συνωμοσία και το πραξικόπημα και την άλλη ακριβώς ημέρα κάνουμε το ίδιο.

Εδώ, κύριοι συνάδελφοι, χαρίζονται εκατομμύρια λίρες σε τομεάρχη της ΕΟΚΑ Β' ο οποίος έχει τουριστικό τεμάχιο και έκαμε ξενοδοχείο! Εδώ και έξι χρόνια, κύριοι συνάδελφοι, προάγονται αστυνομικοί εοκαβητατζήδες, γιατί τάχατες αδικήθηκαν οι άνθρωποι! Εδώ, σε αυτό τον τόπο, διορίζονται σε επιτροπές εκπαιδευτικής υπηρεσίας άνθρωποι που ήταν στα οδοφράγματα με όπλα!

Διαφωνώ επίσης και με τους συναδέλφους του Δημοκρατικού Συναγερμού και με την ΕΔΕΚ και με το ΑΚΕΛ, γιατί ονομάσατε τον κ. Βιντζηλαίο προδότη, κάθαρμα και δεν

ξέρω τι άλλα κοσμητικά επίθετα του δώσατε. Δεν μπορεί, κύριοι, ένας προδότης και ένα κάθαρμα να μπαίνει στον αερολιμένα Λάρνακας και να τον υποδέχεται αξιωματικός, να μην περνά από τον έλεγχο, να του σφραγίζουν πολύ ευγενικά το διαβατήριό του! Εγώ αυτά τα πράγματα εγνώριζα ότι γίνονται με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, με Υπουργούς, με Βουλευτές, με το Γενικό Εισαγγελέα ή ακόμα και...

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Με τους Βουλευτές δε γίνονται.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Οι Βουλευτές, λένε οι συνάδελφοι από κάτω... Ένι ξέρω. Επειδή εγώ περνώ πάντοτε από τη σειρά, δεν πηγαίνω ούτε στην αίθουσα επισήμων... Ήξερα ότι είναι μόνο σε αυτές τις περιπτώσεις. Επομένως, μπορεί ένας προδότης, ένα κάθαρμα να έχει αυτή τη μεταχείριση; Πρέπει, επομένως, να είναι κύριος.

Μου θυμίζει, κύριοι, τις 4 Αυγούστου του 1972, όταν είχα επισκεφτεί την Ελλάδα με τους συναδέλφους Κακουλή, Ρεβέκκα Ανδρέου και Γεώργιο Μηνά και συνελήφθηκα στο αεροδρόμιο των Αθηνών τότε. Ξέρετε για ποιο λόγο; Διότι ήμουν εναντίον του Παναγιωτάκου και ήμουν εναντίον των μητροπολιτών που στασίασαν ενάντια στον Μακάριο.

Εδώ ο κ. Βιντζηλαίος, όπως όλοι ακούσαμε ή και όσοι ζήσαμε τα γεγονότα, έκανε εκείνα τα οποία έκανε. Και πρέπει να παραδεχτούμε, κύριοι, ειδικά εσείς εδώ, στη Λευκωσία, που συνηθίζετε στα σαλονάκια σας να δέχεστε αυτούς τους τύπους, που για κάποια στιγμή λόγω της επικρατούσας κατάστασης μπορεί να περνούσε και ο λόγος τους, γιατί είχαμε κάποιο στρατιώτη να του κανονίσουμε τη μετάθεση, κάποιον να στείλουμε να είναι δόκιμος, που φώναζαν «εχθρός μας είναι ο Μούσκος και όχι οι Τούρκοι», που έκλεβαν όπλα μέσα από τα στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς και διέλυσαν τα πάντα, ότι ναι, αυτοί είναι οι τύποι οι οποίοι φιλοξενούνται για

ανθρωπιστικούς λόγους ή από τη μεγαλοψυχία του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Άκουσα και κάποιο συνάδελφο του Δημοκρατικού Συναγερμού να λέει ότι μπορεί να μην ήταν ο καλύτερος τρόπος χειρισμού αυτού του θέματος. Δηλαδή, υπήρχαν και άλλοι τρόποι; Οι πληροφορίες οι δικές μου λένε ότι δεν είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ο οποίος του είχε δώσει την άδεια εισόδου, αλλά ανέλαβε να καλύψει κάποιους άλλους οι οποίοι είχαν κάμει το σκηνικό. Αυτά λένε οι πληροφορίες οι δικές μου. Φυσικά δεν μπορώ να διαψεύσω τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, όταν ο ίδιος παραδέχεται ότι ήταν με δική του απόφαση.

Αλλά φθάσαμε σε ένα σημείο να ονομάζετε όλοι «προδότη» και «κάθαρμα» τον Βιντζηλαίο και την ίδια στιγμή να λέτε: «Ναι, αλλά, ξέρετε, είναι εκείνος που υπέγραφε πέραν από £5.000 τις εισφορές που εδίδοντο στα κόμματα». Και παραλάβετε, κύριοι του ΑΚΕΛ, παραλάβαμε εμείς του ΔΗΚΟ, παράλαβε, ξέρω 'γω, ο Ιακώβου· δεν ξέρω πόσα πήρατε εσείς. Αν παραλάβαμε εμείς, υπολογίζω πόσα πρέπει να πήρατε εσείς, μια και ήταν ο γενικός ταμίας του Συναγερμού επί πολλά χρόνια.

Αυτό όμως μου θυμίζει μια άλλη ιστορία: Αν ένας ληστεύει μια τράπεζα και παίρνει £5.000.000 και δίδει τα £3.000.000 για φιλανθρωπικούς σκοπούς, ε, πρέπει να τον χειροκροτούμε κιόλας! Γιατί δε βλέπετε ότι ο άνθρωπος έκαμε και αγαθοεργίες; Έδωσε £3.000.000 και έκτισε ή βοήθησε το άλφα, το βήτα και το γάμα!

Κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι αυτή η Βουλή δεν έχει δικαίωμα να γίνεται συνένοχος στην πλαστογράφηση της ιστορίας. Γιατί γίνεται καθημερινά η πλαστογράφηση. Τη μια φορά μας είπαν: «Για όνομα του Θεού! Απολύθηκαν αυτοί οι άνθρωποι από το δημόσιο και δεν έγινε δίκη και για ανθρωπιστικούς λόγους εφέραμέν τους πίσω.» Και ξέρετε τι ... αν θυμάστε οι παλαιότεροι συνάδελφοι εδώ, τομεάρχη της ΕΟΚΑ Β', όταν επανεπροσλήφθη -και δεν έχω πρόβλημα να πω και το όνομα, Γεώργιος Ράφτης- τον είχαν βάλει, αν θυμάστε όλοι, υπεύθυνο ΟΠΕ Λευκωσίας. Αυτή

ήταν η κατάσταση. Υπήρχαν και κάποιες άλλες δυνάμεις οι οποίες, όταν εκλέγονταν κάποιοι Βουλευτές ή οτιδήποτε άλλο, αποχωρούσαν από τη Βουλή. Τώρα κάνουν υπέρβαση. Δικαίωμά τους. Όλα αυτά τα πράγματα όπως και κάποιες δυνάμεις...

Ναι, βοηθήσαμε και εμείς και κάναμε συγκυβέρνηση· αυτά είναι αλήθεια, δεν μπορούμε να τα αρνηθούμε. Αλλά μέσα από τα λάθη μας, που πρέπει να τα παραδεχθούμε, πρέπει τουλάχιστον να μείνουμε ως εδώ και να προσπαθήσουμε να βελτιωθούμε.

Ξέρετε τι συμβαίνει τον τελευταίο καιρό στην Κύπρο; Όποιος τεκμηριωμένα μιλήσει ενάντια προς το πραξικόπημα και την ΕΟΚΑ Β', οι εοκαβητατζήδες βρίσκουν κάποιους νεαρούς που εφορούσαν φουστανάκια ή ήταν και αγέννητοι, τους συνομολογούν κάποια πράγματα και αρχίζουν να βάλλουν εναντίον εκείνων των ατόμων που κτυπούν αυτά τα πράγματα. Υπάρχουν και αυτά τα φαινόμενα.

A. ΚΑΡΑΣ:

Κτυπούν και καμπάνες.

N. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Θέλετε να σας απαντήσω, κύριε Καρά, σας απαντώ, δεν έχω κανένα πρόβλημα.

A. ΚΑΡΑΣ:

Όχι, είπα στον κ. Αβέρωφ ότι κτυπούν καμπάνες.

N. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ακούσατε την καμπάνα τζει κάτω;

A. ΚΑΡΑΣ:

Εμείς ακούμεν την.

N. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Όχι, αν δεν την ακούσατε, μπορώ να την παίξω πιο δυνατά -αν είναι αυτό το πρόβλημά σας.

Κύριε Πρόεδρε, σ' αυτό τον τόπο δε ζητούμε εκδίκηση. Και προς Θεού! Δεν μπορούμε να καταδικάσουμε ένα κόμμα του 33% με 35% ότι είναι πραξικοπηματίες. Γιατί και αυτό είναι λάθος. Και αυτό είναι πλαστογραφία. Δεν μπορούμε επίσης να κατηγορούμε όλους εκείνους τους ανθρώπους που παρασύρθηκαν, παραπληροφορήθηκαν ή που, αν θέλετε, κάποιοι εκμεταλλεύτηκαν τον πατριωτισμό τους. Δεν μπορούμε να τους βάλουμε όλους μέσα στην ίδια βάρκα. Αλλά υπήρξαν άνθρωποι εδώ, σ' αυτό τον τόπο, που ενσυνείδητα συνεργάστηκαν, συνήργησαν, βοήθησαν και πρόδωσαν. Και πιστεύω ότι η καταπληκτική πλειοψηφία του κυπριακού λαού θα ήθελε αυτοί οι άνθρωποι το λιγότερο να παραμείνουν στιγματισμένοι, για να φύγει και το στίγμα από κάποιους άλλους ανθρώπους και με αυτό τον τρόπο να υπάρξει δικαίωση.

Φτάσαμε όμως, κύριοι, στο σημείο από τα κανάλια και από ραδιοφωνικούς σταθμούς να ακούμε: “Μα, δεν το ξέρετε; Ο Μακάριος έκανε το πραξικόπημα.” Δεν το ακούσατε, κύριοι συνάδελφοι; Ο Μακάριος έκαμε το πραξικόπημα! Συνεννοήθηκε με τον Καραμανλή και έκαναν μαζί το πραξικόπημα! Και εξακολουθούν ακόμα να πλάθουν παραμύθια με έναν αποκλειστικό σκοπό και στόχο: Πώς θα συγχύσουν ειδικότερα τη νέα γενιά. Ενώ θα έπρεπε να υπάρχει στα σχολεία μας η πραγματική ιστορία και να υπάρχουν τα πραγματικά γεγονότα, για να γνωρίσουν οι νέοι μας αυτά τα πράγματα, δεν υπάρχουν, και από την άλλη υπάρχουν όλες αυτές οι εκδηλώσεις, οι οποίες, ναι, βοηθούν στη σύγχυση και θέλουν, ούτε λίγο ούτε πολύ, να φτάσουμε σε εκείνο το σημείο που έφτασαν κάποιοι και εξίσωναν το πραξικόπημα με την αντίσταση, όπως εγίνετο και μέσα από την κυπριακή Βουλή, αν τα θυμάστε, τότε.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω τούτο: Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αμάρτησε. Δεν μπορεί ο Πρόεδρος του κράτους, που είναι η έκφραση των θεσμών του κράτους, να παρανομεί ο ίδιος για τον όποιο λόγο. Για τον όποιο λόγο! Φτάσαμε σ'

αυτό το σημείο, παραδειγματιζόμενοι από τον Πρόεδρο του κράτους και τα άλλα όργανα πιο κάτω, να ξεφτίζουν, να αλλοιώνονται, να καταργούνται οι θεσμοί, να αυξάνει η διαφθορά και να προσπαθούμε με κάθε τρόπο να καλύψουμε αυτά τα πράγματα με ένα και μόνο επιχείρημα: “Αφήστε το, γιατί έν’ δικός μας”. Αυτό δυστυχώς είναι που γίνεται σ’ αυτό τον τόπο.

Πιστεύω ότι, αν συνεχίσουμε να σκεφτόμαστε και να συμπεριφερόμαστε με τον ίδιο τρόπο που λειτουργούμε μέχρι σήμερα, ένοχοι και αθώοι, θα έχουμε όλοι την ίδια ευθύνη και θα είμαστε συνυπεύθυνοι. Πρέπει επιτέλους να κατανοήσουμε σ’ αυτό τον τόπο ότι βαλλόμαστε και πιεζόμαστε από ισχυρούς και ανίσχυρους. Από τους πάντες. Και προσπαθούν πώς θα υποβαθμίσουν και, ει δυνατόν, να διαλύσουν την Κυπριακή Δημοκρατία. Δεν μπορεί, επομένως, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με ενέργειες δικές του να λέει ότι για ανθρωπιστικούς λόγους παραχώρησε στον Βιντζηλαίο αυτή την άδεια, γιατί δεν έμαθα τι έχει κάμει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας για εκείνες τις μάνες που έχουν ακόμα στρωμένα κρεβάτια στα δωμάτια και περιμένουν τους αγνοούμενους, τα παιδιά τους, τους συζύγους τους ή τα αδέρφια τους ή και τόσους άλλους νεκρούς, που για μένα είναι και οι μόνοι που δικαιούνται, αν θέλετε, αν θα συγχωρήσουν, να δώσουν αυτή τη συγχώρεση. Γιατί εμείς οι υπόλοιποι πολλές φορές κάνουμε πολιτική ή εκμεταλλευόμαστε τον πόνο, τη θλίψη της όποιας οικογένειας, του όποιου συνανθρώπου μας σ’ αυτό τον τόπο, ανάλογα με το πώς μας βολεύει.

Εφόσον όλες οι πλευρές της Βουλής συμφωνούμε, αν αυτά τα οποία λέμε, αυτά που λέμε στις 15 κάθε Ιούλη, τα εννοούμε, πρέπει να γίνουν πράξη ζωής για όλες τις πολιτικές δυνάμεις. Αν όμως θα είναι στιγμιαία κατάσταση, μια φορά το χρόνο, για να μιλήσουν οι αρχηγοί των τεσσάρων ή πέντε κοινοβουλευτικών κομμάτων και να πουν εκείνα τα ωραία λόγια, αλλά την επαύριον το καθετί που κάνουμε και συντηρούμε σ’ αυτό τον τόπο δεν έχει καμιά σχέση με τις διακηρύξεις μας, είμαστε άξιοι της τύχης μας,

και λυπούμαι γιατί δε βλέπω αυτός ο τόπος να έχει μέλλον.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Κώστας Παπακώστας.

Κ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Έχω ανέλθει στο βήμα με σκοπό να καταθέσω τη δική μου μαρτυρία για το ρόλο του χουντοφασίστα Βασίλη Βιντζηλαίου σε γεγονότα όπως τα έζησα κατά τη μαύρη εκείνη περίοδο του 1973-1974 και ταυτόχρονα για να στηλιτεύσω την παράνομη, απαράδεκτη και αψυχολόγητη ενέργεια των κυβερνώντων και ειδικότερα του Προέδρου της Δημοκρατίας να επιτρέψει, και μάλιστα με σκανδαλώδη τρόπο, την είσοδο στην Κύπρο του καθάρματος που ονομάζεται Βασίλης Βιντζηλαίος, ο οποίος βρισκόταν στο στοπ λιστ της Αστυνομίας ως ανεπιθύμητο πρόσωπο.

Ο χουντοφασίστας Βιντζηλαίος, υπεύθυνος κλιμακίου της ελληνικής ΚΥΠ επί χούντας στην Κύπρο, ήταν ο αρχιχαφίης του δικτάτορα Ιωαννίδη και ο απευθείας σύνδεσμός του με κορυφαία στελέχη της προδοτικής οργάνωσης ΕΟΚΑ Β΄ και έφερε το ψευδώνυμο "Ναβαρόνης".

Ο Βιντζηλαίος, για να φέρει σε πέρας τη βρόμικη αποστολή του, οργάνωσε δίκτυα πληροφοριών μέσα στην Εθνική Φρουρά, στην αστυνομία, στις κρατικές υπηρεσίες και στους ημικρατικούς οργανισμούς με πληροφοριοδότες πατριδοκάπηλους Κύπριους, που εφέροντο σαν ενωτικοί και τροφοδοτούσαν την ηγεσία της ΕΟΚΑ Β΄ και το δικτάτορα Ιωαννίδη με πληροφορίες που αφορούσαν κυρίως τη στάση και τη συμπεριφορά έναντι της χούντας των Αθηνών και της ΕΟΚΑ Β΄ πολιτικών, στρατιωτικών, αστυνομικών, κυβερνητικών και άλλων προσωπικοτήτων του τόπου.

Ας σημειωθεί ότι ο Βιντζηλαίος ήταν ο φόβος και ο τρόμος των εξ Ελλάδος

αξιωματικών που υπηρετούσαν τότε στην Κύπρο, γιατί ήταν γνωστός ως ο εγκάθετος του δικτάτορα Ιωαννίδη.

Και τώρα, αγαπητοί συνάδελφοι, επιτρέψτε μου να εκθέσω σε συντομία μια προσωπική εμπειρία που είχα με το χουντοφασίστα Βιντζηλαίο, κατά τη διάρκεια του τουρκοφόρου προδοτικού πραξικοπήματος της 15ης του Ιούλη 1974.

Λοχαγός τότε του εφεδρικού σώματος της Αστυνομίας και, όταν η αντίσταση κατά του πραξικοπήματος είχε πια καταρρεύσει μπροστά στη λυσσαλέα ορμή των τανκς και των πολυβόλων των "επίλεκτων" μονάδων της τότε χουντοκρατούμενης Εθνικής Φρουράς και της ΕΟΚΑ Β', είχα συλληφθεί το απόγευμα της 17ης του Ιούλη μαζί με άλλους συναγωνιστές αντιστασιακούς αστυνομικούς, ενώ στη συνέχεια μας μετέφεραν στο ΓΕΕΦ για ανάκριση.

Κατά τη μεταφορά μας στα γραφεία του ΓΕΕΦ, μας συνόδευε κουστωδία με εφ' όπλου λόγχη από εοκαβητατζήδες πραξικοπηματίες με επικεφαλής Ελλαδίτη αξιωματικό, που ούρλιαζαν σαν "γκρίζοι λύκοι" και πανηγύριζαν για τα κατορθώματά τους, χωρίς φυσικά να λείπουν τα γρονθοκοπήματα, οι ακατονόμαστες ύβρεις και οι λογής λογής εξευτελισμοί σε βάρος μας.

Στα επιτελικά γραφεία του ΓΕΕΦ μας ανέμεναν μετά βαιίων και κλάδων ο αρχιπραξικοπηματίας Γεωργίσης και άλλοι ανώτεροι Ελλαδίτες αξιωματικοί, πρωταγωνιστές του επάρατου Ιουλιανού πραξικοπήματος: Σκλαβενίτης, Κοκοράκης, Μιχαήλ, Παπαγιάννης, Νούσκας, Λαμπρινός, ο "περίφημος" Βιντζηλαίος κ.ά., που καθόλου δεν υστέρησε η συμπεριφορά τους από εκείνη των ανδρικών εοκαβητατζήδων της κουστωδίας.

Δεν είναι όμως πρόθεσή μου, κύριοι συνάδελφοι, να απασχολήσω το Σώμα με τις τραγικές συνθήκες που βίωσα κατά το πραξικόπημα πριν, κατά και μετά τη σύλληψή μου. Εξάλλου, θα ήμουν και εκτός του υπό συζήτηση θέματος. Απλά θα περιοριστώ

στα γεγονότα, σε συντομία, που εμπλέκουν άμεσα το ανθρωπόμορφο αυτό τέρας, που αποκαλείται Βασίλης Βιντζηλαίος, το ατελείωτο εκείνο βράδυ της Τετάρτης, 17 του Ιούλη του 1974.

Μετά από πολύωρη ανάκριση, που συνοδεύονταν από γρονθοκοπήματα, ακατονόμαστες ύβρεις και εξευτελισμούς από τους λογής λογής ανακριτές και διερχόμενους, μη εξαιρουμένου και του αρχιπραξικοπηματία ταξίαρχου Γεωργίτη, γύρω στα μεσάνυχτα με οδήγησαν ενώπιον του αρχιανακριτή Βιντζηλαίου, ο οποίος έφερε χιαστί στο στήθος ένα αυτόματο όπλο τύπου καλάσνικοφ.

Μόλις με αντίκρισε, άρχισε να ουρλιάζει υστερικά σπρώχνοντας και κτυπώντας με στον τοίχο του γραφείου του. Με απειλούσε με εκτέλεση βάζοντας στο λαιμό μου την κάννη του καλάσνικοφ, το οποίο γέμιζε και απογέμιζε συνεχώς με πολλή νευρικήτητα. Τα μάτια του ήταν γουρλωμένα και κατακόκκινα και το πρόσωπό του νεκρικό. Το πάτωμα του γραφείου έγινε διάσπαρτο από σφαίρες που εκτοξεύονταν από το όπλο του. Με αποκαλούσε “σκουλήκι” και “αντάρτη του Μούσκου” και ρωτούσε επίμονα να του πω -άκουσον άκουσον!- από ποια σήραγγα του Προεδρικού έφυγε ο “παπάς”, τον οποίο αποκαλούσε και “τράγο”, “Ρασπουτίν” και άλλες ακατονόμαστες ύβρεις.

Το μαρτύριο αυτό κράτησε μια σχεδόν ώρα, ενώ στη συνέχεια μας μετέφεραν μαζί με το συναγωνιστή μακαρίτη Παστελλόπουλο, τότε λοχαγό του εφεδρικού σώματος, και μας έκλεισαν στα κελιά του στρατοπέδου Αγίας Παρασκευής, στο πρώην τρελάδικο. Οι άλλοι συναγωνιστές αστυνομικοί μεταφέρθηκαν νωρίτερα στις Κεντρικές Φυλακές.

Ας σημειωθεί ότι ο Βιντζηλαίος βαρύνεται και με άλλες κατηγορίες για βάνουση κακοποίηση αντιστασιακών, μεταξύ των οποίων και του λοχαγού του εφεδρικού σώματος Χρίστου Τσαγγάρη.

Αυτός είναι ο Βιντζηλαίος και οι κάθε λογής Βιντζηλαίοι, ανεγκέφαλοι ουσιαστικά και εθνικοί προδότες και ιδεολογικά καλά οργανωμένοι φασιστικοί εγκέφαλοι με

φασιστοειδείς υποφύσεις και αποφύσεις.

Η ίδια η πρόσφατη τραγική ιστορία της πατρίδας μας έκλεισε την πόρτα της σ' αυτούς κατάμουτρα, για να μην ξαναπατήσουν στα άγια χώματά της, ποτισμένα με το αίμα των αγωνιστών της ελευθερίας και της δημοκρατίας, για να τους ανοίξει το παράθυρο ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συναδέλφοι, είναι καιρός, παραείναι καιρός τα πράγματα να λέγονται πια με το όνομά τους. Είναι καιρός, παραείναι καιρός τους προδότες να τους αποκαλούμε "προδότες", τους πολιτικάντηδες "πολιτικάντηδες", τους υποκριτές "υποκριτές", τους πονηρούς "πονηρούς", γιατί οι καιροί που περνούμε είναι πράγματι πονηροί και απαιτούν φρόνημα και ήθος, σαφήνεια και σεβασμό στην τραγική ιστορία μας, για να μπορέσουμε μέσα από συμπληγάδες, σκοπέλους και υφάλους να φτάσουμε σε λεύτερα λιμάνια, γιατί "θέλει αρετήν και τόλμην η ελευθερία" και πάνω απ' όλα μνήμη και σεβασμό της ιστορίας.

Ποία είναι η ουσία της συζήτησής μας; Ο μακαρίτης Γιάγκος Παπαδόπουλος και οι εισφορές του; Ή η πρόκληση προς τη δημοκρατία, η πρόκληση προς τους δολοφονημένους συναγωνιστές της αντίστασης από τους κάθε λογής Βιντζηλαίους, η πρόκληση προς τη ματωμένη μνήμη της αιμορραγούσας ακόμη πατρίδας μας από τα πίσωπλάτα μαχαιρώματα των Βιντζηλαίων, η καταρράκωση κάθε έννοιας πολιτικής, ηθικής και εθνικής δικαιοσύνης, σε τελευταία ανάλυση;

Ήταν απλώς ένα ακόμη πολιτικό λάθος του Προέδρου μας; Ή μήπως ήταν ένα παρασκηνιακό πολιτικοκομματικό παιχνίδι, που στρεφόταν ουσιαστικά κατά των αγώνων προς υπεράσπισιν της δημοκρατίας, ενάντια σε κάθε αντιστασιακό δημοκράτη πατριώτη, όπου κι αν ανήκει, μέσα στα πλαίσια της ισοπέδωσης των πάντων, της εξίσωσης θύτη και θύματος; Και υπήρξαμε πολλές φορές μάρτυρες τέτοιων παθολογικών εξισώσεων από τους κυβερνώντες χάριν, δήθεν, της ενότητας. Μιας

επίπλαστης και ψεύτικης λαϊκίστικης ενότητας, που μοναδικό στόχο έχει τη διατήρηση με κάθε μέσο της εξουσίας.

Έτσι, τυχαία έλαμψε στο μυαλό του Προέδρου μας αυτή η σκέψη και απόφαση; Ή μήπως είχε στόχο την άμβλυνση του δημοκρατικού ιδεώδους, την εξίσωση της δημοκρατίας με την αντιδημοκρατία, όπως της πάλαι ποτέ λεγόμενης “αντιβίας” με τη βία;

Και όλα αυτά, για να εμπεδωθεί στο λαό μας και ιδιαίτερα στη νέα γενιά η ανιστόρητη ιδέα ότι “ούλλοι έν’ το ίδιο”, πραξικοπηματίες και αντιπραξικοπηματίες, προδότες και αγωνιστές, φασίστες και δημοκράτες, έτσι ώστε να κυβερνούν εκ του ασφαλούς πιπιλίζοντας διάφορες καραμέλες με άφθονη δόση λαϊκισμού και πολιτικαντισμού.

Έτσι, τυχαία λήφθηκε αυτή η απόφαση; Ή μήπως σκόπευε σε κομματικές ταχυδακτυλουργίες, γνωστού όντος ότι και το συγκυβερνών κόμμα της ΕΔΕΚ θα αντιδρούσε λόγω των αγώνων του υπέρ της δημοκρατίας; Και επικροτώ πλήρως το κάλεσμα του Προέδρου της ΕΔΕΚ κ. Λυσσαρίδη προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για δημόσια απολογία. Μια απολογία που, όπως φαίνεται, άδικα θα την αναμένουμε.

Είναι καιρός, κύριοι συνάδελφοι, η πολιτική και η κομματική μας σκηνή, χάριν του εθνικού χρέους, να αποβάλουν τη γάγγραινα της υποκρισίας και της ψευτιάς, του λαϊκισμού και του πολιτικαντισμού, να σταθούν στο ύψος τους, να αποκτήσουν ήθος και κομματική αξιοπρέπεια, γιατί χωρίς ήθος δε γίνονται αγώνες και γιατί χωρίς κομματική αξιοπρέπεια δεν επιτυγχάνεται εθνική αξιοπρέπεια. Να σταματήσει η διαστρέβλωση της ουσίας των γεγονότων, η διαστρέβλωση της ιστορίας μας, γιατί, αν δε σταματήσει, πολύ φοβούμαι ότι θα απομείνουμε στο τέλος χωρίς ιστορία, χωρίς πατρίδα.

Αισθάνομαι βαρύ το φορτίο έναντι των συναγωνιστών μου της αντίστασης που άνανδρα δολοφονήθηκαν από τα φασιστικά ανθρωποειδή τύπου Βιντζηλαίου, και θέλω

να τονίσω πως πάντα θα έχουν γνώση οι φύλακες, όσοι τάχθηκαν να φυλάνε Θερμοπύλες, και πως εν ονόματι της θυσίας τους, ορκισμένος στο αίμα τους, τα πράγματα πάντα θα λέγονται με το όνομά τους: Το μαύρο “μαύρο” και το άσπρο “άσπρο”.

Ενότητα; Ναι. Όχι όμως στα λόγια, επίπλαστη. Όχι για να μας κυβερνούν κάποιοι μεταχειριζόμενοι κάθε μέσο. Ενότητα; Ναι. Για το καλό της πατρίδας, με μια όμως απλή αλλά σημαντική πράξη: Να σταματήσει η πρόκληση από την ακροδεξιά και ιδιαίτερα τους προδότες, πρωταγωνιστές του χουντικού πραξικοπήματος, να υπάρξει δημόσια απολογία και συγγνώμη και να σταματήσει μια για πάντα η καλλιέργεια αυτού του κλίματος και η εξίσωση θύτη και θύματος, φασισμού και δημοκρατίας.

Απευθύνομαι στον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, στους Βουλευτές και αξιωματούχους του ΔΗΣΥ: Να πάψουν να παραπληροφορούν και να αποπροσανατολίζουν το λαό μας και ιδιαίτερα τη νέα γενιά χάριν κομματικών σκοπιμοτήτων. Να πάψουν να προσπαθούν το άσπρο να το κάνουν μαύρο, επειδή τους φοβίζει η δύναμη του άσπρου, της αλήθειας και της αντικειμενικής αντιμετώπισης των γεγονότων, γιατί η ιστορία είναι ο αυστηρός και δίκαιος κριτής όλων μας.

Προειδοποιώ τον αγνό και βασανισμένο αλλά πάντα περήφανο λαό μας ότι με αυτή την κυβέρνηση στην εξουσία, με εμβολιασμούς ή χωρίς εμβολιασμούς, μας αναμένουν χειρότερες μέρες και πολιτικά και κοινωνικά και οικονομικά αλλά προ πάντων ηθικά και εθνικά.

Είναι αισχρό, πολυπραγμονώντας κανείς για τις ξένες υποθέσεις, να αγνοεί τις δικές του, όπως είπε ο μεγάλος μας φιλόσοφος Δημόκριτος. Δυστυχώς, κύριοι, αυτό γίνεται ανερευθρίαστα και αδιάκοπα. Η ψευτιά - είναι γεγονός - πολλές φορές προσφέρει λουλούδια, ποτέ όμως καρπούς. Η αλήθεια, όμως, και το δίκαιο έχουν από τη φύση τους μεγαλύτερη δύναμη από το ψέμα και το άδικο.

Τελειώνοντας, κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να προσθέσω ακόμη κάτι: Λαός με μνήμη κάνει λιγότερα λάθη· λαός για ζωή θα πει λαός με μνήμη. Και, όπως το φυτό δε ζει χωρίς τον ήλιο, έτσι και οι λαοί δε ζουν χωρίς ιδανικά.

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης του κ. Κ. Παπακώστα, τον Προεδρεύοντα του Σώματος κ. Α. Αντωνίου αντικατέστησε στην έδρα ο κ. Γ. Αγαπίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ)

Ευχαριστώ, κύριε Παπακώστα.

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Ευάγγελος Σαμμούτας του Δημοκρατικού Συναγερμού.

ΕΥ. ΣΑΜΜΟΥΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δεν είχα πρόθεση να ομιλήσω για την κάθοδο του Βιντζηλαίου στην Κύπρο, γιατί πίστευα ότι το εγγραφέν θέμα μετά από δεύτερη σκέψη θα απεσύρετο και δε θα εσυζητείτο. Δυστυχώς, δεν εκτίμησα σωστά. Συμφωνώ απόλυτα με μια διαπίστωση που έγινε από τον Πρόεδρο της ΕΔΕΚ, τον Βάσο τον Λυσσαρίδη, ότι οι μέρες αυτές που συζητείται το θέμα είναι θλιβερές και μάλιστα πλειοδοτώ: Από τη συζήτηση γίνονται θλιβερότερες. Έχω την άποψη ότι δεν περιποιεί τιμήν σε αυτό το Σώμα η πολλών ημερών και πολλών ωρών συζήτηση που γίνεται για το θέμα Βιντζηλαίου.

Εκοσμήθη ο Βιντζηλαίος ως προδότης, ως κάθαρμα και πολύ σωστά, λέμε, το αξίζει και θα τον κοσμούμε και στη σκέψη μας πάντοτε ο ίδιος θα είναι.

Δε μας ευρίσκει διαφωνούντες η συζήτηση του θέματος, αλλά μας ευρίσκει αντίθετους η μεγάλη δημοσιότητα, η μεγιστοποίηση ενός γεγονότος μικρής σημασίας μετά την εξήγηση από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ότι ήτο πράγματι καταρχήν αρνητικός για αυτή την κάθοδο στην Κύπρο, αλλά μετά από επίσκεψη της κόρης του

αποβιώσαντος και αφού εξήγησε τους λόγους που απαιτείτο η κάθοδος του Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο, εδόθη σ' αυτόν μια ολιγοήμερος, μια τριήμερος προσωρινή άδεια. Ο Πρόεδρος έδειξε μια μεγαλοψυχία δίνοντας αυτή την τριήμερον άδειαν και επωμιζόμενος και κάθε κόστος πολιτικό το οποίο θα είχε. Επέτρεψε την κάθοδο Βιντζηλαίου στην Κύπρο, ενώ ευρίσκετο σε ρήξη με τον αποβιώσαντα, ενώ εγνώριζε την εμπάθεια που είχε ο αποβιώσας για τον ίδιο και ενώ εγνώριζε ο Πρόεδρος τη φιλία που είχε ο αποβιώσας με τον ανθυποψήφιό του, τον κ. Ιακώβου, τον εκλεκτό του ΑΚΕΛ. Επέτρεψε την ολιγοήμερον κάθοδον του Βιντζηλαίου για καθαρά ανθρωπιστικούς λόγους, για ρύθμιση των περιουσιακών του αποβιώσαντος.

Υπήρξε αντίδρασις εκ μέρους των κομμάτων, και του ΑΚΕΛ και της ΕΔΕΚ και του ΔΗΚΟ, αλλά μετά την επεξήγηση από τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο ότι δε δίνεται κανένα συγχωροχάρτι στους χουντικούς πραξικοπηματίες και ότι ίσως να υπήρχαν και άλλοι τρόποι να διευθετηθεί το θέμα και ότι οι χουντικοί είναι ανεπιθύμητα πρόσωπα για την Κύπρο και ότι είναι στο στοπ λιστ, η ΕΔΕΚ, πιο πατριωτικά φερόμενη και σκεπτόμενη, προς πίστιν της, συζήτησε το θέμα και θεώρησε αυτό λήξαν στις 21 Αυγούστου του 1998. Είναι προς πίστιν του κ. Λυσσαρίδη η πολιτική που ακολουθεί, της λήθης και της συμφιλίωσης, και η ιστορία θα τον δικαιώσει.

Όμως, κάποιο κόμμα - και είναι γνωστό ποιο...και λέω: Το ΑΚΕΛ με το εκφραστικό του όργανο συνέχισαν το πιπίλισμα αυτού του γεγονότος, που έπρεπε να είχε σύντομη ημερομηνία λήξης, και είναι γνωστοί οι λόγοι: Γιατί πίστευαν ότι θα είχαν πολιτικά οφέλη. Αλλά, επλανήθησαν και πλανώνται, διότι ο λαός και αντίληψη και κρίση διαθέτει και τους τοποθέτησε εκεί που πρέπει να ευρίσκονται προ ολίγων μηνών, στην αντιπολίτευση.

Προσεπάθησε το ΑΚΕΛ και το εκφραστικό του όργανο, η "Χαραυγή", να προκαλέσουν και ρήγμα στην κυβέρνηση καλώντας την ΕΔΕΚ, κατά τρόπο έμμεσο

αλλά σαφή, να αποχωρήσει από την κυβέρνηση, ως έγραφε η “Χαραυγή” τον Αύγουστο του 1998. Αλλά, φερόμενος ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ πατριωτικά, διότι πιστεύει σε αυτά που πιστεύουμε και εμείς, ότι αυτός ο τόπος θα δει καλύτερες μέρες, μόνον εφόσον υπάρχει εθνική ενότητα, εθνική ομοψυχία, εθνική συμφιλίωση, εθνική συνεννόηση, εθνική συνεργασία, σύνεση και συναίνεση των πολιτικών δυνάμεων του τόπου, δεν υπήκουσε στα κελεύσματα αυτών που θέλουν την κυβέρνηση να διαλύεται στα εξων συνετέθη.

Και θα κλείσω σύντομα, διότι, αν κάποιος ομιλεί για το θέμα Βιντζηλαίου πολλή ώρα, πιστεύω ότι δεν του περιποιεί τιμήν.

Συμπέρασμα δικό μου - και ας με κρίνει ο κόσμος που μας ακούει περί της ορθότητας ή μη του συμπεράσματος - είναι ότι η περίπτωση Βιντζηλαίου αποδεικνύει ότι είμαστε ο κόσμος της υπερβολής, με αποτέλεσμα να διαφεύγει της προσοχής μας το βασικό και να επικεντρωνόμαστε στο ασήμαντο, στο επουσιώδες, όσο και εάν έχει και αυτό τη σημασία του. Μπορεί να υπήρχαν τρόποι να αποφευχθεί αυτή η απόφαση και να μην είχαμε κάθοδο Βιντζηλαίου στην Κύπρο. Μπορεί, λέω, να ήταν λανθασμένη και η απόφαση. Αλλά ποιος είναι εκείνος που διεκδικεί το αλάθητο των αποφάσεων; Ποιο πολιτικό κόμμα, ποια κυβέρνηση, ποιο άτομο μπορεί να ισχυριστεί ότι οι αποφάσεις τις οποίες λαμβάνει είναι όλες αλάνθαστες;

Μήπως, κύριε Χριστόφια, με όλο το σεβασμό, μπορείτε να ισχυριστείτε κάτι τέτοιο; Πώς μπορούμε να ερμηνεύσουμε την καμπάνια για δέκα σχεδόν μέρες του δικού σας κόμματος, κύριε Χριστόφια...;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Σαμμούτα, με συγχωρείτε! Θα επέμβω διαδικαστικά. Να αποτείνεστε σε τρίτο πρόσωπο. Σύμφωνα με τον Κανονισμό, δεν μπορείτε να μιλάτε εις το δεύτερο πρόσωπο. Ο κ. Χριστόφιας είπε αυτό, ο κ. Χριστόφιας τι θα έλεγε. Έτσι είναι η

συζήτηση που ακολουθείται στη Βουλή.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ! Αφήστε τον άνθρωπο να τα πει όπως τα έγραψε.

ΕΥ. ΣΑΜΜΟΥΤΑΣ:

Δεν άκουσα, κύριε Πρόεδρε. Όπως τα έγραψα;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Να τα πείτε όπως τα εγράψετε.

ΕΥ. ΣΑΜΜΟΥΤΑΣ:

Όχι, τα ξέρω και καλύτερα. Αν θέλετε, να τα πω απέξω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει, μπορείτε, αν θέλετε, να προχωρήσετε, αφού δεν έχει ένσταση ο κ. Χριστόφιας.

ΕΥ. ΣΑΜΜΟΥΤΑΣ:

Λοιπόν... Πώς μπορούμε να ερμηνεύσουμε, λέω, την καμπάνια που για δέκα σχεδόν μέρες το ΑΚΕΛ, ο Προέδρός του ή μέσω του εκπροσώπου του κόμματός του είτε μέσω του εκφραστικού του οργάνου έκανε για το θέμα Βιντζηλαίου; Είναι δικαίωμα αλλά, θα έλεγα, και υποχρέωση της αξιωματικής αντιπολίτευσης να ασκεί κριτική στην κυβέρνηση. Κριτική ανάλογη και του μέτρου και της βαρύτητας του θέματος. Αντί αυτού, σάμπως και δεν υπήρχε άλλο θέμα να μας απασχολήσει τον Αύγουστο του 1998 και ήτο μείζον θέμα η κάθοδος Βιντζηλαίου στην Κύπρο! Όταν πληροφορίες κατέφθαναν τον Αύγουστο του 1998 από διάφορα ξένα κέντρα αποφάσεων ότι η Τουρκία πιθανόν να ανελάμβανε προληπτικό πλήγμα κατά της Κύπρου, για να αποτρέψει την άφιξη των πυραύλων στην Κύπρο, εμείς για μια βδομάδα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν ασχολούμαστε με τίποτα άλλο παρά μόνο με τον Βιντζηλαίο!

Είναι υπερβολή ή δεν είναι; Παίζουμε τη χορδή Βιντζηλαίου, ενός θέματος επουσιώδους, και τραγουδούμε, ενώ το σπίτι μας καίγεται.

Και το ερώτημά μου είναι: Μήπως επέστη ο χρόνος να αλλάξουμε νοοτροπία σ' αυτό τον τόπο; Κάποιοι - και είναι γνωστό ποιοι - τις δύο προηγούμενες συνεδρίες έχουν ασχοληθεί με το παρελθόν. Εμείς δε θα τους ακολουθήσουμε, γιατί πιστεύουμε στην ενότητα, πιστεύουμε στην εθνική συμφιλίωση, στην εθνική συνεργασία, στην εθνική συνεννόηση και συναίνεση όλων των πολιτικών δυνάμεων, για να δει αυτός ο τόπος καλύτερες μέρες.

Κάποιος συνάδελφος είπε ότι θα πρέπει να διαφωτίσουμε τους νέους μας. Έχει κανέναν που λέει το αντίθετο; Αλλά τίθεται ένα ερώτημα: Με τη συζήτηση που έγινε σε αυτό το Σώμα σε τρεις συνεχείς συνεδρίες ωσάν να εσυζητούντο, με βάση το χρόνο που διαθέσαμε, οι προϋπολογισμοί του κράτους, διαπαιδαγωγήσαμε, διαφωτίσαμε; Επιτρέψτε μου να απαντήσω αρνητικά. Αλλά, ας αφεθούμε στην κρίση του λαού να απαντήσει αν διαπαιδαγωγήσαμε, αν διαφωτίσαμε με τους οξείς τόνους ή αντί για διαπαιδαγωγήση, αντί για διαφώτιση συσκοτίσαμε το λαό.

Αυτή η Βουλή, είπε κάποιος άλλος συνάδελφος, δεν έχει δικαίωμα να πλαστογραφεί την ιστορία. Μας βρίσκει απόλυτα σύμφωνους. Αλλά, αν συνεχίσουμε τη συζήτηση όπως πάμε, υπάρχει σίγουρα περίπτωση να πλαστογραφήσουμε και την ιστορία.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Σαμμούτα.

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Λιλλήκας. Ναι, κύριε Κλεάνθους.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Θα παρακαλούσα, αν είναι δυνατό, η σειρά των ομιλιών να γίνεται με ένα

διαδοχικό τρόπο για όλα τα κόμματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, έτσι θα γίνει.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Εφόσον υπάρχουν ομιλητές, που σας το είπα ήδη κατ' ιδίαν, νομίζω ότι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα είστε ο επόμενος ομιλητής, διότι από το ΑΚΕΛ έχει πάρα πολλούς ομιλητές και, αν σας βάλω τώρα εσάς, θα ακολουθήσουν...

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Όστε θα συνεχιστεί η "εκμετάλλευση".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντελήφθητε να εκμεταλλεύομαι καθόλου ποτέ μου τη συνεδρία; Μετά από τον κ. Λιλλήκα θα είναι ο κ. Κλεάνθους.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Και μετά από τον κ. Κλεάνθους, για να ξέρουμε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ακόμα δεν έχω αποφασίσει, κύριε...

(Στην αίθουσα ακούγονται γέλια και ομιλίες μεταξύ των Βουλευτών.)

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Για να είμαι ειλικρινής, δε σκόπευα να ασχοληθώ με την ομιλία του συναδέλφου, του κ. Σαμμούτα, αλλά νομίζω ότι, στην προσπάθειά του να ρίξει τους τόνους, συνέβαλε στο να ανάψει φωτιές, χωρίς να θέλω να προσδώσω, βέβαια, μεγαλύτερη σημασία απ' ό,τι έχει η ομιλία που έκανε.

Έχει μιλήσει για εθνική ενότητα και ότι είμαστε όλοι υπέρ της εθνικής ενότητας.

Εκείνο που λίγο έλειψε να μας πει ο συνάδελφος είναι ότι αναμένει από την πλευρά τουλάχιστον του ΑΚΕΛ, της ΕΔΕΚ και του ΔΗΚΟ να προσυπογράψουμε το πραξικόπημα, για να επέλθει ενότητα!

Α. ΚΑΡΑΣ:

Μα, εσύ είσαι Νέες Δυνάμεις!

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Έχει μείνει... Ναι, είμαι στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ και με θίγουν όταν ακούω... αλλά και ως δημοκράτης αυτού του τόπου θίγομαι, να επικαλούμαστε τη δημοκρατία και την ενότητα αναμένοντας από αυτούς που δε συνέβαλαν ή, εν πάση περιπτώσει, που προασπίστηκαν τη δημοκρατία ότι πρέπει να παραδεχτούμε το πραξικόπημα, για να επέλθει ενότητα. Νομίζω πρέπει να δώσουμε ένα περιεχόμενο στην ενότητα.

Προσυπογράφω τα όσα έχει πει ο συνάδελφος, ο Τάκης Χατζηδημητρίου, ως απάντηση προς τον κ. Σαμμούτα και πιστεύω ότι, αν άκουγε τις προσωπικές μαρτυρίες του κ. Παπακώστα για τους ξυλοδαρμούς, αν άκουγε τις μαρτυρίες πολλών άλλων συμπολιτών μας που υπέφεραν στο πραξικόπημα, δε θα είχε, να μην πω το θράσος, αλλά τη στάση που είχε από το βήμα αυτό της Βουλής, να καλεί το λαό σε ενότητα με αυτό το πνεύμα της αποδοχής του πραξικοπήματος.

Έκανε αναφορές ο συνάδελφος στο...

ΕΥ. ΣΑΜΜΟΥΤΑΣ:

Γιατί λέτε “αποδοχή του πραξικοπήματος”; Είναι η ερμηνεία...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ! Όχι διακοπές.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Έτσι είπε ο συνάδελφος, έτσι κατανόησα την ομιλία, εν πάση περιπτώσει, με βάση

το πνευματικό επίπεδο που διαθέτω. Έγινε αναφορά στο συνάδελφο...

A. ΚΑΡΑΣ:

Νομίζω πρέπει να ανακαλέσετε. Απευθυνόμενος, κύριε συνάδελφε...

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Η αναφορά έγινε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, αν έχετε, κύριε Καρά, θέμα τάξης να εγείρετε, παρακαλώ να το εγείρετε διά της κανονικής οδού.

A. ΚΑΡΑΣ:

Ναι, εγείρω θέμα, κύριε Πρόεδρε, διότι ο ομιλητής αναφερόμενος σε συνάδελφο ανεφέρθη σε πνευματικό επίπεδο. Νομίζω ότι είναι εκ του περισσού.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Το δικό μου, είπα. Νομίζω ότι δεν ακούσατε καλά. Είπα ότι... Να επαναλάβω: Είπε ο συνάδελφος ότι είναι ερμηνεία και είπα: Ναι, έτσι εκατάλαβα την ομιλία εγώ, αυτή την ερμηνεία δίνω, με βάση το πνευματικό μου επίπεδο, είπα. Αν έχετε απαίτηση γιατί κρίνω το πνευματικό μου επίπεδο...

A. ΚΑΡΑΣ:

Αν είναι για το δικό σας επίπεδο...

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Βεβαίως είναι για το δικό μου, αλίμονο! Το πνευματικό επίπεδο των συναδέλφων δε θα το κρίνω εγώ.

Έγινε αναφορά στο συνάδελφο, τον κ. Χριστόφια, κατά πόσο διεκδικεί το αλάνθαστο - θα ήθελε να πει "το αλάθητο". Νομίζω ότι ο κ. Χριστόφιας και πολλοί άλλοι συνάδελφοι δε διεκδίκησαν με τις ομιλίες αλλά και τις παρεμβάσεις τους το αλάθητο του Πάπα. Εκείνο όμως που έχει κάθε δικαίωμα να διεκδικήσει ο κ. Χριστόφιας και πολλοί

άλλοι ομιλητές είναι ότι δεν πρόδωσαν με τις πράξεις τους και δεν προκάλεσαν ζημιά στην πατρίδα, αλλά ούτε συνέβαλαν στην κατάργηση της δημοκρατίας. Αυτό μπορούν να το διεκδικήσουν.

Έγινε αναφορά στο ότι ασχολούμαστε με τα επουσιώδη και όχι τα ουσιώδη. Δεν ξέρω τι είναι ουσιώδες και επουσιώδες στην ιστορία. Η κατάλυση της δημοκρατίας, το ένοπλο πραξικόπημα, οι φυλακίσεις συμπολιτών μας, γιατί αντιστάθηκαν στο πραξικόπημα, η προδοσία της πατρίδας μας, η κατοχή της μισής Κύπρου είναι επουσιώδη; Τι είναι το ουσιώδες τελικά; Τι είναι το ουσιώδες; Τα συνθήματα; Ουσιώδες είναι να αρνούμαστε να αντιμετωπίσουμε και να αντικρίσουμε την ιστορία και να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους, για να κλείσει επιτέλους αυτό το κεφάλαιο;

Γιατί το κεφάλαιο αυτό παραμένει ανοικτό, όχι γιατί κάποιοι εδώ, σε αυτή την αίθουσα ή ανάμεσα στους συμπολίτες μας, διεκδικούν ή επιθυμούν ή διακατέχονται από εκδικητικό πνεύμα. Κανένας δε διακατέχεται από εκδικητικό πνεύμα. Υπάρχει ανοικτό αυτό το κεφάλαιο, γιατί κάποιες πολιτικές πράξεις προκαλούν το αίσθημα δικαίου και το δημοκρατικό αίσθημα του λαού. Υπάρχει ανοικτό το θέμα, γιατί δεν υπήρξε αναγνώριση και παραδοχή, δεν υπήρξε συγγνώμη προς τον κυπριακό λαό για το έγκλημα του 1974, που θα έκλεινε το κεφάλαιο. Αν υπήρχε η κάθαρση, όπως την εννοούσαν οι αρχαίοι Έλληνες, για τους οποίους είμαστε όλοι περήφανοι, θα ήταν κλειστό το θέμα σήμερα.

Βεβαίως, πολύ σωστά είπε ότι δίνουμε πολύ χρόνο και ασχολούμαστε πάρα πολύ με τον προδότη Βιντζηλαίο και αυτό δεν περιποιεί τιμήν στο Σώμα. Νομίζω ότι η ομιλία μου θα δώσει απάντηση σε αυτό το ερώτημα, γιατί δε θα ασχοληθώ πάρα πολύ με τον Βιντζηλαίο· το έχουν καλύψει άλλοι συνδελφοί επαρκώς. Θα ασχοληθώ με τη στάση του Προέδρου της Δημοκρατίας αλλά και του αρχηγού του Δημοκρατικού Συναγερμού, που βρίσκω ότι είναι εξίσου ουσιώδη ζητήματα που εγείρονται και που

άπτονται της νοοτροπίας που οδήγησε σε όσα συζητούμε σήμερα.

Το πολιτικό θέμα που απασχολεί την ολομέλεια της Βουλής, το θέμα τάξης, δηλαδή, που δημιουργήθηκε από την απόφαση του Προέδρου της Δημοκρατίας να επιτρέψει την είσοδο στην Κύπρο του ανεπιθύμητου Βιντζηλαίου, έχει από μόνο του πολλές και σοβαρές πτυχές και διαστάσεις.

Ο τρόπος αντιμετώπισης από μέρος του Προέδρου της Δημοκρατίας των επικρίσεων διαφόρων κομμάτων, καθώς επίσης και η τακτική των δημαγωγικών καπνογόνων που ακολούθησε ο κ. Αναστασιάδης - στην πρώτη του αναφέρομαι, κυρίως, παρέμβαση αλλά και στη δεύτερη - δημιουργούν νέα σοβαρά πολιτικά ζητήματα, που άπτονται των αρχών της δημοκρατίας αλλά και του ηθικού υπόβαθρου της πολιτικής πρακτικής, γι' αυτό και αναπόφευκτα θα πρέπει να μας απασχολήσουν.

Όχι για να παίξουμε το κακόγουστο παιχνίδι της παραπλάνησης, αλλά γιατί οι διαστάσεις των πολιτικών ζητημάτων που εγείρονται είναι τεράστιες και άκρως επικίνδυνες για την εξέλιξη του δημοκρατικού μας πολιτεύματος. Γι' αυτό το λόγο, θα επικεντρωθώ στην ουσία του θέματος με μικρά σχόλια για τα νέα ζητήματα που έχουν εγερθεί.

Σε καμία περίπτωση δε θα πέσω στην παγίδα να αναφερθώ σε οποιαδήποτε άλλα σκάνδαλα και να τα συσχετίσω, έστω έντεχνα, με τα όποια ζητήματα εγείρονται. Σκοπός μου είναι να προβληματίσω και όχι να μπω στην τακτική του πολιτικού εκβιασμού ή των πολιτικών αντιποίνων.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω πως δε θα υπήρχε θέμα προς συζήτησιν σήμερα, αν από την αρχή ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προέβαινε σε μια παρόμοια δήλωση με αυτή του συναδέλφου κ. Πρόδρομου Προδρόμου στη συνέντευξή του στη "Χαραυγή" ή με αυτή του κ. Ουράνιου Ιωαννίδη, ο οποίος σε συνέντευξή του στον "Φιλελεύθερο", ερωτηθείς για την απόφαση του Προέδρου να

επιτρέψει την είσοδο του χουντικού Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο, είπε: “Αντικειμενικά κρίνοντας θα έλεγα ότι ήταν λάθος ενέργεια. Ήταν αχρείαστη ενέργεια και λανθασμένη. Και να μην ήταν, συνέχισε, στον κατάλογο των ανεπιθύμητων προσώπων ο Βιντζηλαίος, επειδή λογικά προκαλεί τα αισθήματα του λαού, δε θα έπρεπε να έρθει”. Παρόμοια ήταν και η στάση του Προέδρου του Συναγερμού στην τηλεοπτική συζήτηση σε κάποια φάση, στην πρόσφατη τηλεοπτική συζήτηση.

Μια παρόμοια τοποθέτηση από πλευράς του Προέδρου της Δημοκρατίας θα συνέβαλλε σε σημαντικό βαθμό στην αποκατάσταση της τάξης, αναφορικά με το σεβασμό των θεσμών και των νόμων, και θα εξευμένιζε σε κάποιο βαθμό το δημοκρατικό αίσθημα του λαού που είχε προκληθεί βάνουσα.

Αν παρόμοια ήταν η στάση του Προέδρου της Δημοκρατίας, τότε πιθανόν, το θέμα να εξαντλείτο στις αυστηρές και απόλυτα δικαιολογημένες επικρίσεις της αξιωματικής αντιπολίτευσης αλλά και των συγκυβερνώντων κομμάτων ΕΔΕΚ και ΕΔΗ, όταν το ζήτημα είδε το φως της δημοσιότητας.

Μίλησα για παρόμοια στάση από πλευράς του Προέδρου, γιατί δε θα ήταν αρκετή η παραδοχή από τον Πρόεδρο Κληρίδη του κραυγαλέα αυταπόδεικτου λάθους, παραδοχή που μπορεί να κάνει κάποιος ο οποίος, βέβαια, δε φέρει καμία ευθύνη.

Το ελάχιστο που ανεμένετο ήταν αυτό που είχε ζητήσει ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ αμέσως μετά την αποκάλυψη του πολιτικού αυτού σκανδάλου, δηλαδή η απολογία του Προέδρου. Να ζητήσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας τη συγγνώμη του κυπριακού λαού για την παραβίαση της εντολής που έλαβε ως θεσμοφύλακας, εντολή την οποία αθέτησε με την πράξη του, όπως αθέτησε και τη δέσμευσή του για σεβασμό και αυστηρή τήρηση της συνταγματικής τάξης. Γιατί αυτό είναι το περιεχόμενο της πράξης του Προέδρου, να δώσει εντολή σε Υπουργό της κυβέρνησης να παραβιάσει μυστικά και πίσω από τις πλάτες του λαού τους νόμους και τις έννομες διαδικασίες.

Η συγγνώμη δε διαγράφει, ασφαλώς, την παρατυπία και το λάθος. Υποδηλοί όμως αναγνώριση του σφάλματος και μεταμέλεια. Η συγγνώμη και η παραδοχή ενός λάθους υποδηλούν ειλικρίνεια, υψηλό πολιτικό ήθος, πολιτικό θάρρος. Είναι δύναμη, αγαπητοί συνάδελφοι, η απολογία και η συγγνώμη και όχι αδυναμία, γι' αυτό και θα συνέβαλλε στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών προς τους πολιτειακούς θεσμούς.

Αντί τούτου, όμως, συνέβηκε αυτό που είχε πει ο συνάδελφος κ. Τάσσο Παπαδόπουλος εξηγώντας την περασμένη Πέμπτη ότι η δικαιολόγηση μίας πράξης μπορεί να 'ναι καμιά φορά χειρότερη από την πράξη. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας απαντώντας στις επικρίσεις δήλωσε ότι δεν έχει να απολογηθεί τίποτε σε κανέναν. Αυτή ήταν η αρχική δήλωση του Προέδρου της Δημοκρατίας για το θέμα.

Όχι μόνο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν απολογήθηκε, όχι μόνο δεν έδειξε να συνειδητοποιεί το μέγα θέμα τάξης που με την αδικαιολόγητη και απαράδεκτη πράξη του έχει προκαλέσει, πράξη που, σύμφωνα με το συνάδελφο κ. Ρίκκο Ερωτοκρίτου, δεν οφείλετο σε ανθρώπινο παρορμητισμό, αλλά αντίθετα με την απάντησή του ο Πρόεδρος - που διέπεται από πνεύμα αυταρχισμού αυτή η απάντηση - υπεραμύνθηκε της πράξης του προκαλώντας ακόμη περισσότερο το περί δικαίου αίσθημα του λαού. Έδειξε με τη δήλωσή του αυτή ότι δεν είχε μεταβάλει τη θέση του, δεν αναθεώρησε την άποψή του για το μη νόμιμο της πράξης του, αλλά συνέχισε να θεωρεί ότι ορθώς έπραξε. Τοποθέτηση που οδηγεί στο λογικό και αβίαστο συμπέρασμα πως, άμα τύχει ξανά παρόμοια περίπτωση, παρόμοια θα 'ναι και πάλι η στάση και η θέση του Προέδρου της Δημοκρατίας. Συμπέρασμα που μας υποχρεώνει να δούμε το θέμα αυτό όχι μεμονωμένα αλλά σαν ένα κρίκο μίας αλυσίδας γεγονότων, όπως αυτά παρουσιάστηκαν από τους αγαπητούς συναδέλφους Δημήτρη Χριστόφια και Τάσσο Παπαδόπουλο.

Έδειξε ακόμη ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πως η αντίληψη που έχει για τη λειτουργία της δημοκρατίας, για τη λειτουργία του κράτους δικαίου και της προεδρίας είναι αντίληψη παρωχημένων εποχών. Μόνο σε “δημοκρατίες της μπανανιάς”, κατά την προσφιλή έκφραση του ιδίου του Προέδρου, ο Πρόεδρος θεωρεί τον εαυτό του υπεράνω των νόμων, υπεράνω ελέγχου και ότι δεν έχει να δώσει λόγο σε κανέναν.

Είναι επικίνδυνη, αγαπητοί συνάδελφοι, μια τέτοια αντίληψη στις σύγχρονες δημοκρατίες, ιδιαίτερα σε πολιτεύματα όπως αυτό της Κύπρου, δηλαδή στην προεδρική δημοκρατία, όπου ο Πρόεδρος διαθέτει όντως πολύ μεγάλη εξουσία στα χέρια του. Αυτή όμως η εξουσία τού έχει παραχωρηθεί, για να ασκεί το ρόλο του θεσμοφύλακα, το ρόλο της αυστηρής τήρησης του Συντάγματος και των νόμων. Σε καμία περίπτωση οι εξουσίες αυτές δε δόθηκαν στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για την παραβίαση, κατά το δοκούν, των αρχών του δικαίου, της έννομης τάξης και των νενομισμένων διαδικασιών λήψης των κυβερνητικών αποφάσεων.

Θυμάμαι, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, όλα εκείνα τα επικριτικά και υποτιμητικά σχόλια που ο Δημοκρατικός Συναγερμός και μερίδα του τύπου έκαναν για τον Πρόεδρο Βασιλείου, όταν, απευθυνόμενος σε δημοσιογράφο, του είπε: “Πρόσεχε πώς μιλάς στον Πρόεδρο!” Και για τι δεν κατηγορήθηκε τότε ο Πρόεδρος Βασιλείου γι’ αυτή την άστοχη, έστω, φράση του, που, αν μη τι άλλο, στόχευε στο να απαιτήσει σεβασμό στο θεσμό και στο αξίωμα του Προέδρου! Χαρακτηρίστηκε ως υπερόπτης, αυταρχικός, προσβλητικός και πολλά άλλα.

Και διερωτώμαι πού πήγε σήμερα αυτή η υπερευαισθησία του Δημοκρατικού Συναγερμού. Πώς εκφράζεται στη συγκεκριμένη συμπεριφορά του Προέδρου; Τι να θεωρήσουμε άραγε; Ότι τότε ο Δημοκρατικός Συναγερμός υπερέβαλλε στην περίπτωση Βασιλείου; Ή ότι ο πολιτικός έλεγχος των ημετέρων στηρίζεται στην αρχή “δύο μέτρα και δύο σταθμά”; Αν συμβαίνει το πρώτο, τότε θα πρέπει έστω και

καθυστερημένα να απολογηθούν στον κ. Βασιλείου. Αν όμως δε συμβαίνει ούτε το πρώτο ούτε το δεύτερο, τότε πρέπει να αναθεωρήσουν τη στάση που τήρησαν έναντι του Προέδρου Κληρίδη.

Στέκομαι ιδιαίτερα στη δήλωση αυτή του Προέδρου της Δημοκρατίας, γιατί σε μια προηγμένη και δημοκρατική κοινωνία οι πολίτες αναμένουν ο Πρόεδρος να δίνει το μέτρο του πολιτικού ήθους και να αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση, με τη στάση του να απαιτεί την απόλυτη τήρηση των νόμων. Με τέτοιες προκλητικές δηλώσεις όχι μόνο δεν προάγεται ο σεβασμός των θεσμών και των νόμων, αλλά δημιουργείται ένα σοβαρό προηγούμενο για όσους παρανομούν. Αν για ένα τόσο σοβαρό πολιτικό ζήτημα ο Πρόεδρος δε νιώθει την ανάγκη να λογοδοτήσει ή να απολογηθεί, γιατί τότε κάποιος που υπέπεσε σ' ένα παράπτωμα ήσσονος σημασίας να το πράξει; Γιατί να μετανιώσει και να απολογηθεί κάποιος ο οποίος εξαπάτησε το δημόσιο, όταν η παραβίαση των νόμων και η προσπάθεια εξαπάτησης του συνόλου του κυπριακού λαού δε συνεπάγονται το ελάχιστο της απολογίας;

Ειπώθηκε ότι η πράξη του Προέδρου είχε ανθρωπιστικά κίνητρα. Δε θα σχολιάσω αυτό το επιχείρημα σ' αυτό το στάδιο της ομιλίας. Θα εγείρω απλώς τα εξής λογικά, κατά την άποψή μου, ερωτήματα:

Από πότε οι επιχειρηματικές συσκέψεις έχουν χαρακτηριστεί ανθρωπιστικές συνάξεις; Και ελπίζω, βέβαια, ότι δε θα ακούσουμε εις απάντησιν το ανεκδιήγητο εκείνο παράδειγμα που συνάδελφος, στέλεχος του Δημοκρατικού Συναγερμού, έδωσε από ραδιοφώνου, ότι είναι το ίδιο πράγμα, είπε, που συμβαίνει, όταν οι ελληνικές κυβερνήσεις επιτρέπουν στον τέως βασιλιά να επισκέπτεται τον τάφο της μητέρας του! Απόφαση που, εν πάση περιπτώσει, κύριοι συνάδελφοι, προκαλεί τις έντονες αντιδράσεις του ελληνικού λαού.

Στην περίπτωση του χουντικού Βιντζηλαίου δεν επρόκειτο για επίσκεψη στον

τάφο της μητέρας του, αλλά για επίσκεψη στον τάφο της Κύπρου, επίσκεψη στον τόπο του εγκλήματος, όπου νωπά είναι ακόμα τα δακτυλικά του αποτυπώματα. Ευτυχώς, βέβαια, που δεν του οργανώθηκε και επίσκεψη στα κοιμητήρια των αδικοσκοτωμένων παιδιών μας, επίσκεψη στη γραμμή Αττίλα ή στους προσφυγικούς συνοικισμούς!

Στο επιχείρημα της ανθρωπιστικής ευαισθησίας προστέθηκε και η καλόβουλη, πιστεύω, δικαιολογία ότι ο Πρόεδρος οδηγήθηκε στη λανθασμένη απόφασή του από ευαισθησία μήπως παρεξηγηθεί ή ερμηνευθεί η άρνησή του, που του την επέβαλλε ο νόμος, εν πάση περιπτώσει, από την οικογένεια του μακαρίτη Γιάγκου Παπαδόπουλου ως εκδικητική, επειδή ο μακαρίτης στήριξε την εκλογή του κ. Ιακώβου.

Μα, αν ο Πρόεδρος είχε τέτοια ευαισθησία απέναντι σε μία οικογένεια η οποία, εν πάση περιπτώσει, θα μπορούσε με μία πτήση των ενενήντα λεπτών ή με τις πολύ απλές νομικές διαδικασίες που εξήγησε ο συνάδελφος κ. Τάσσος Παπαδόπουλος να ικανοποιήσει τις επιχειρηματικές της ανάγκες, πόση ευαισθησία όφειλε να επιδείξει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας απέναντι στον προδομένο λαό, στις μαυροφορεμένες μάνες, στους πρόσφυγες και στους εγκλωβισμένους; Ποιο είναι, τέλος πάντων, το μέτρο της ευαισθησίας και οι λόγοι που επιβάλλουν την απολογία;

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προβλήθηκε, κατά τη συζήτηση, το επιχείρημα ότι, αφού η κυβέρνηση είναι αυτή που αποφασίζει για τον καταρτισμό του καταλόγου των ανεπιθύμητων προσώπων, του στοπ λιστ, έχει και το δικαίωμα της αναθεώρησης αυτής της λίστας και της αφαίρεσης από αυτή των όποιων προσώπων. Είναι απόλυτα ορθό αυτό το επιχείρημα. Και αν ακολουθείτο αυτή η νόμιμη διαδικασία, τότε για το μόνο για το οποίο θα υπέκειτο σε κριτική όχι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προσωπικά αλλά το σύνολο της κυβέρνησης θα ήταν η πολιτική πτυχή του θέματος.

Όμως αυτή η διαδικασία όχι μόνο δεν ακολουθήθηκε, αλλά παραβιάστηκε. Το Υπουργικό Συμβούλιο δεν αναίρεσε την απόφασή του με την οποία από το 1974 έθεσε

το χουντικό Βιντζηλαίο στο στοπ λιστ. Ο Βιντζηλαίος συνεχίζει να θεωρείται ακόμη ανεπιθύμητο πρόσωπο. Με τη συλλογιστική, βέβαια, που ανέπτυξε την περασμένη εβδομάδα ο συνάδελφος Ρίκκος Ερωτοκρίτου, θα έπρεπε ο κυπριακός λαός να είναι ευγνώμων προς την κυβέρνηση, η οποία θα μπορούσε να τον αφαιρέσει από το στοπ λιστ. Από την πράξη του Προέδρου πηγάζουν διάφορα νομικά και συνταγματικά ζητήματα τα οποία έχουν με ιδιαίτερη σαφήνεια παρουσιάσει προηγούμενοι ομιλητές.

Θα ήθελα σ' αυτό το σημείο απλά να θέσω μερικά λογικά ερωτήματα: Ήταν νόμιμη ή παράνομη η απόφαση του Προέδρου της Δημοκρατίας; Τι θα συνέβαινε, αν όχι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αλλά ένας Υπουργός παραβίαζε απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου; Θα έκλεινε η υπόθεση απλά και μόνο με την παραδοχή του ότι όντως παραβίασε απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου; Η παραβίαση των νόμιμων διαδικασιών, η παράκαμψη των αρμοδίων συνταγματικών οργάνων και θεσμών δημιουργούν ή όχι ευθύνες; Και ποιες είναι αυτές οι ευθύνες; Γνώριζε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας όλες αυτές τις νομικές πτυχές;

Πιστεύω ότι η μεγάλη πείρα που διαθέτει και η μακρόχρονη εμπλοκή του στην πολιτική δεν του επιτρέπουν να επικαλεστεί άγνοια. Και, εξάλλου, δεν επικαλέστηκε άγνοια. Γι' αυτό, εύλογα τίθεται το ερώτημα: Γιατί δε ζήτησε από το Υπουργικό Συμβούλιο να πάρει αυτή την απόφαση; Μήπως γιατί αυτό θα προκαλούσε τριγμούς στη σύνθεση της κυβέρνησης; Μήπως με την παραγνώριση του Υπουργικού και των νενομισμένων διαδικασιών θέλησε να αποκρύψει την απόφασή του όχι μόνο από τον κυπριακό λαό αλλά και από τα συγκυβερνώντα κόμματα;

Θα έρθω τώρα στα δημαγωγικά καπνογόνα αντιπερισπασμού του Προέδρου της Δημοκρατίας και του Προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού. Αναφέρομαι στα όσα λέχθηκαν για τις αγαθοεργίες του μακαρίτου Γιάγκου Παπαδόπουλου, τη χρηματοδότηση της προεκλογικής εκστρατείας του κ. Ιακώβου και το ρόλο του

Βιντζηλαίου σ' αυτή την υπόθεση. Στο πολιτικό και ηθικό υπόβαθρο αυτής της πολιτικής τακτικής θα αναφερθώ αργότερα.

Θέλοντας να παραπλανήσουν την κοινή γνώμη και μην έχοντας πολιτικά επιχειρήματα να στηρίξουν την πράξη του Προέδρου και να πείσουν τον κυπριακό λαό, ανακάλυψαν αίφνης ότι επιχειρηματίες χρηματοδοτούν τις προεκλογικές εκστρατείες των υποψηφίων και των κομμάτων. Ανακάλυψαν - ώ θεοί! - ότι η χρηματοδότηση των προεκλογικών εκστρατειών πιθανόν να δημιουργεί αθέμιτες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις των υποψηφίων ή των κομμάτων έναντι των χρηματοδοτών. Λογική ανησυχία, που τη συμμερίζονται όλες οι πολιτικές δυνάμεις αλλά και οι πολίτες αυτού του τόπου.

Να μου επιτρέψει όμως ο κ. Αναστασιάδης να διαφωνήσω με τη συλλογιστική του που ήθελε οι δεσμεύσεις αυτές να έχουν αντίκρισμα μόνο για τον κ. Ιακώβου. Γιατί εκεί οδηγούσε το ρητορικό του ερώτημα: "Τι θα έκανε το ΑΚΕΛ, αν ο κ. Ιακώβου εκλεγόταν;" Όταν τίθεται ένα ερώτημα, τότε η απάντηση πρέπει να αφήνεται στον ερωτώμενο. Αν την ερώτηση απαντά ο ερωτών, τότε η απάντηση δεν μπορεί παρά να είναι αποτέλεσμα της αρχής "εξ ιδίων κρίνει τα αλλότρια".

Κάνοντας μια πιο βαθιά ανάλυση και αφού ανέτρεψε όλη τη λογική, τη δομή και τις αρχές που διέπουν τις ιδιωτικές επιχειρήσεις, ο κ. Αναστασιάδης κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η χρηματοδότηση της εκστρατείας του κ. Ιακώβου από μια εταιρεία η οποία ανήκει στον κ. Γιάγκο Παπαδόπουλο είναι χρηματοδότηση από χουντικά χέρια και ταμεία. Γιατί; Μα, γιατί, σύμφωνα με τον κ. Αναστασιάδη, ο χουντικός Βιντζηλαίος ήταν ο οικονομικός διαχειριστής - άποψη, βέβαια, που αμφισβητήθηκε από αυτό το βήμα - των επιχειρήσεων του μακαρίτη Γιάγκου Παπαδόπουλου και σαν τέτοιος αυτός ενέκρινε την όποια χρηματοδότηση!

Σύμφωνα με τη λογική του κ. Αναστασιάδη, ο οικονομικός διευθυντής ή, πολύ

περισσότερο, φαντάζομαι, ο γενικός διευθυντής μιας επιχείρησης είναι οργανικά και διοικητικά πάνω από τον ιδιοκτήτη της επιχείρησης. Γι' αυτό και έχει την εξουσία να εγκρίνει ή να απορρίπτει αποφάσεις του ιδιοκτήτη της επιχείρησης. Αν κάτι τέτοιο συμβαίνει, τότε βέβαια ο ιδιοκτήτης δεν είναι παρά ένας ανεύθυνος κομπάρσος, που επενδύει σε επιχειρήσεις που δεν ελέγχει και δε λαμβάνει αυτός τις αποφάσεις για τα λεφτά του αλλά ένας υπάλληλός του. Είναι πολύ πρωτοποριακή θεωρία για το δίκαιο επιχειρήσεων και τη διαχείριση επιχειρήσεων και είναι κρίμα, ειλικρινά, αυτή η θεωρία να παραμείνει εγκλωβισμένη στα στενά πλαίσια του Κοινοβουλίου!

Δε θα ρωτήσω τον κ. Αναστασιάδη αν έτσι λειτουργεί το δικηγορικό του γραφείο. Θα ρωτήσω όμως αν κάποιος σ' αυτή την αίθουσα γνωρίζει επιχειρήσεις που λειτουργούν με αυτή τη λογική -και είναι συμφεροντολογικά που θέτω αυτό το ερώτημα - να με ενημερώσει, γιατί προσωπικά θα ήμουν ευγνώμων αν αυτή η επιχείρηση αναζητεί οικονομικό διαχειριστή ή διευθυντή! Θα ήθελα να διεκδικήσω αυτή τη θέση· πιθανόν να μου έλυσε πολλά οικονομικά προβλήματά μου!

Δυστυχώς, αγαπητοί συνάδελφοι, τα πράγματα δεν είναι έτσι στην πραγματικότητα και το γνωρίζει πολύ καλά ο κ. Αναστασιάδης. Και ακριβώς επειδή γνωρίζει την πραγματικότητα, είναι απαράδεκτη και μεμπτή η όλη συλλογική και τακτική του.

Τα λεφτά δεν ανήκαν στον υπάλληλο Βιντζηλαίο αλλά στον ιδιοκτήτη, στο μακαρίτη Γιάγκο Παπαδόπουλο. Αν ο κ. Αναστασιάδης θεωρεί, βέβαια, ότι αυτά τα λεφτά είναι βρόμικα, να το πει ξεκάθαρα και να αφήσει τις δαιδαλώδεις περιηγήσεις που μόνο σύγχυση στοχεύουν να προκαλέσουν. Γιατί, αν όντως τα λεφτά αυτά είναι βρόμικα ή έχουν χουντικές πηγές, τότε είναι καταδικαστέα η πράξη του όποιου δέχθηκε οικονομική βοήθεια από τις επιχειρήσεις του Γιάγκου Παπαδόπουλου. Σε τέτοια περίπτωση, θα πρέπει να γίνει αναδρομική διερεύνηση όλων των οικονομικών

χορηγιών του Γιάγκου Παπαδόπουλου τόσο προς τα κόμματα όσο και προς τις όποιες κοινωνικές ομάδες δέχτηκαν βοήθεια.

Το θέμα της χρηματοδότησης των προεκλογικών εκστρατειών θα πρέπει να απασχολήσει την πολιτεία, η οποία και οφείλει να δημιουργήσει ένα σύγχρονο νομικό πλαίσιο που θα επιβάλλει τη διαφάνεια. Αν η πολιτεία θεωρεί τα πολιτικά κόμματα πυλώνες της δημοκρατίας και τις εκλογές ως τη μόνη αποδεκτή διαδικασία για την εκλογή στα κρατικά αξιώματα και την ανάδειξη της Βουλής και της κυβέρνησης, τότε πρέπει να αναλάβει και το κόστος της λειτουργίας αυτών των πολιτικών θεσμών.

Διαφορετικά, η πολιτική ζωή της Κύπρου θα συνεχίσει στην ίδια βάση που υπάρχει εδώ και τριάντα οκτώ χρόνια. Και εάν είναι μεμπτό να δέχεται κάποιος υποψήφιος χρηματοδότηση της εκστρατείας του, τότε να γίνει δημόσιος έλεγχος των δαπανών των υποψηφίων αλλά και των πηγών των εσόδων τους.

Σας διαβεβαιώ - και λόγω της φύσης του επαγγέλματός μου είμαι σε θέση να το γνωρίζω - ότι στην εκστρατεία του Προέδρου Κληρίδη δαπανήθηκαν διπλάσια, αν όχι τριπλάσια, ποσά από αυτά που δαπανήθηκαν στην εκστρατεία του κ. Ιακώβου. Η διαφάνεια απαιτεί να απαντηθούν δύο βασικά ερωτήματα: Πρώτο, από που προήλθαν αυτά τα χρήματα και, δεύτερο, αν υπήρξαν ανταλλάγματα προς τους χρηματοδότες και ποια, σύμφωνα με τη λογική του κ. Αναστασιάδη. Είναι πολλά τα ερωτήματα που θα μπορούσε κάποιος να εγείρει, δεν είναι όμως της στιγμής.

Εκείνο που επιβάλλεται, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι να συσταθεί μια ad hoc επιτροπή, όπως προέβλεπαν και άλλοι συνάδελφοι, για να μελετήσει το όλο θέμα και εντός ενός τακτού χρονικού πλαισίου, για να μην ενταφιαστεί η προσπάθεια, να δώσει στη δημοσιότητα τα πορίσματά της.

Σύμφωνα με δήλωση του Κυβερνητικού Εκπροσώπου, που δημοσιεύθηκε στον "Φιλελεύθερο" στις 31 Οκτωβρίου 1998, "ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι έτοιμος να

δώσει στη δημοσιότητα όλα τα στοιχεία που αφορούν τη χρηματοδότηση της εκστρατείας του, όχι όμως, λέει, κατά τρόπο που να προκαταλαμβάνει τη Νομοθετική Εξουσία”.

Δεν μπορώ παρά να εκφράσω την έκπληξή μου για τον ξαφνικό υπέρμετρο σεβασμό που επιδεικνύει ο Πρόεδρος για τη Νομοθετική Εξουσία. Για άλλα σοβαρότερα ζητήματα δεν επέδειξε τόση έγνοια να μην προκαταλάβει τη Βουλή ή το Εθνικό Συμβούλιο. Για ομόφωνες Εκθέσεις και αποφάσεις Κοινοβουλευτικών Επιτροπών ή και της ολομέλειας συχνά επιδεικνύει περιφρόνηση και ασκεί με τον ευκολότερο τρόπο το δικαίωμα που του παραχωρεί το Σύνταγμα να αναπέμπει τους νόμους όχι για συνταγματικούς λόγους, αλλά γιατί απλά διαφωνεί. Ας δώσει, λοιπόν, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στη δημοσιότητα τα στοιχεία που αφορούν την προεκλογική του εκστρατεία και τον διαβεβαιούμε ότι δε θα το εκλάβουμε ούτε ως προσβολή ούτε ως παραγνώριση.

Ας επανέλθουμε όμως στο συλλογισμό των επιχειρημάτων του κ. Αναστασιάδη, ο οποίος, για να δώσει βαρύτητα στη δήθεν ανθρωπιστικού χαρακτήρα απόφαση του Προέδρου, υπερτόνισε το φιλανθρωπικό έργο του κ. Παπαδόπουλου - του Γιάγκου Παπαδόπουλου, για να μην υπάρξει παρεξήγηση. Το όλο σκεπτικό που αναπτύχθηκε θα είχε νόημα, βέβαια, στην περίπτωση που αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ζωή και το έργο του μακαρίτη Γιάγκου Παπαδόπουλου.

Προσωπικά, ομολογώ ότι αγνοούσα όλες τις αγαθοεργίες που ανέφερε ο κ. Αναστασιάδης και νιώθω την ανάγκη να εκφράσω την εκτίμησή μου γι’ αυτές. Όμως, σήμερα δεν κρίνουμε ούτε αξιολογούμε το μακαρίτη Γιάγκο Παπαδόπουλο. Γι’ αυτό και μου είναι δύσκολο να παρακολουθήσω το συλλογισμό του κ. Αναστασιάδη, εκτός και αν ο συλλογισμός για τις αγαθοεργίες έκρυβε κάποιες σκοπιμότητες. Μήπως οι αγαθοεργίες ενός επιχειρηματία αποτελούν και πλαίσιο άφεσης αμαρτιών ή

συγχώρεσης και των όποιων υπαλλήλων του οι οποίοι παρανόμησαν ή εγκλημάτησαν;

Θα σπρώξω όμως, αγαπητοί συνάδελφοι, πιο μακριά το επιχείρημα του κ. Αναστασιάδη, για να καταδείξω σε ποια επικίνδυνα μονοπάτια, πολιτικά και ηθικά, αυτό μπορεί να οδηγήσει. Ας υποθέσουμε ότι ο εγκληματίας Βιντζηλαίος ήταν ο ίδιος πολυεκατομμυριούχος. Ας υποθέσουμε ακόμη ότι διέθετε μέρος των εισοδημάτων του, για να στηρίξει κάποιους συνανθρώπους μας οι οποίοι εχρειάζοντο οικονομική βοήθεια. Μήπως αυτό θα τον ξαλάφρωνε από τις βαρύτερες ευθύνες που φέρει για την κατάλυση της δημοκρατίας και την προδοσία της Κύπρου; Αν εδώ οδηγείται ο συλλογισμός, τότε η δημοκρατία αλλά και η Κύπρος δεν έχουν μέλλον, γιατί αυτό που θα καθιερώσουμε ως ηθικά αποδεκτή αρχή θα είναι η οικονομική εξαγορά εγκλημάτων κατά της πατρίδας.

Αυτό θα ήταν το μήνυμα που θα δίναμε στη νέα γενιά των πολιτών της Κύπρου, των πολιτών που δε βίωσαν τα τραγικά γεγονότα του '74. Ότι, δηλαδή, μπορεί κάποιος να προβεί σε κάθε μορφής εγκληματική πράξη, μπορεί να δολοφονήσει τη δημοκρατία, μπορεί ακόμη να προδώσει και την πατρίδα του, αρκεί να διαθέτει τους πόρους, για να εξαγοράσει με αγαθοεργίες τη συνείδηση των πολιτών και τη συγχώρεση της πολιτείας.

Είναι να διερωτάται κανείς για το πώς γράφεται, τέλος πάντων, η ιστορία της Κύπρου και ποια διδάγματα θα αντλήσουν απ' αυτή την ιστορία οι μελλοντικές γενιές. Από τη μια θα διαβάζουν ότι η Κύπρος προδόθηκε από τη χούντα των Αθηνών και την ΕΟΚΑ Β', οι οποίες οργάνωσαν το πραξικόπημα που έφερε τον Ατίλα στην Κύπρο, και από την άλλη θα πληροφορούνται ότι οι αρχηγοί αυτού του εγκλήματος μπαινόβγαιναν ελεύθεροι στην Κύπρο, γιατί αυτό επέβαλλαν υποτιθέμενοι ανθρωπιστικοί λόγοι. Ότι οι αρχιεγκληματίες τύγγχαναν ιδιαίτερης μεταχείρισης από την πολιτεία, η οποία, αντί να τους συλλάβει και να τους δικάσει για το έγκλημά τους, τους παραχωρούσε διευκολύνσεις, για να διακινούνται ελεύθερα και χωρίς να υπόκεινται στο νόμο.

Αν αυτή τη μεταχείριση έχουν αυτοί που οργάνωσαν το έγκλημα, τότε τι αξία έχει

να μιλάμε για έγκλημα; Και τελικά για ποιο έγκλημα μιλάμε; Είναι δυνατό να υπάρχει έγκλημα χωρίς εγκληματία; Κι αν υπάρχει εγκληματίας, είναι δυνατό το κράτος κατά του οποίου οργανώθηκε το έγκλημα να ανέχεται και να κάνει πλάτες στον εγκληματία, για να μπεινοβγαίνει ελεύθερος στον τόπο που πρόδωσε; Εκτός και αν το πραξικόπημα δεν ήταν έγκλημα αλλά θεομηνία!

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τελειώνοντας θα ήθελα να σχολιάσω τα νέα πολιτικά ήθη που η τακτική του κ. Αναστασιάδη είναι δυνατό να εισάξει στο πολιτικό γίγνεσθαι.

Η μεταφορά της συζήτησης στο θέμα της χρηματοδότησης της προεκλογικής εκστρατείας του κ. Ιακώβου δεν είναι μια απλή κίνηση εντυπωσιασμού και αποπροσανατολισμού της κοινής γνώμης από την ουσία του πολιτικού σκανδάλου που έχει δημιουργηθεί από την απόφαση του Προέδρου. Δεν εξαντλείται η σημασία αυτού του εγχειρήματος στη δημιουργία ενός δημαγωγικού προπετάσματος καπνού, για να καλυφθεί το αδικαιολόγητο και το απαράδεκτο της πράξης του Προέδρου. Έχει ή μπορεί να έχει, αν περάσει απαρατήρητο, πολύ αρνητικές επιπτώσεις στο ηθικό υπόβαθρο της πολιτικής πρακτικής.

Εισάγεται με την τακτική αυτή η φιλοσοφία του πολιτικού εκβιασμού. Δημιουργείται το πλαίσιο της πολιτικής των πολιτικών αντιποίνων και του πολιτικού εκφοβισμού. Πρόκειται για τακτική πολιτικής τρομοκρατίας που, αν γίνει αποδεκτή, θα ανατρέψει την όλη δομή και τις αρχές της δημοκρατίας. Η ελευθερία έκφρασης, το δικαίωμα της διαφωνίας, η υποχρέωση των Βουλευτών, καθώς και των πολιτών, να ασκούν έλεγχο επί των εξουσιών θα καταργηθούν και τη θέση τους θα πάρει η ανοχή, ο συμβιβασμός, η αδιαφορία και η υποτέλεια έναντι της εξουσίας. Σε μια τέτοια περίπτωση δε θα μιλούμε πλέον για δημοκρατία και δημοκρατικές διαδικασίες αλλά για ένα πολίτευμα όπου η κατάχρηση της εξουσίας θα αποτελεί αποδεκτή και φυσιολογική

πρακτική. Με μαθηματική ακρίβεια θα οδηγηθούμε στον πολιτικό εκφυλισμό, που θα στηρίζεται στην αμοιβαία αλληλοκάλυψη και στη σιωπή του φόβου.

Αυτό θα είναι μετά βεβαιότητας το αποτέλεσμα μιας τέτοιας πολιτικής πρακτικής, όχι γιατί όλοι οι πολίτες, όλα τα πολιτικά κόμματα, όλα τα πολιτικά πρόσωπα έχουν διαπράξει εγκληματικές ή παράνομες πράξεις που θα πρέπει να κρύψουν, αλλά γιατί σε μια κοινωνία ανθρώπων ουδείς τέλειος, ουδείς αναμάρτητος.

Και η πρακτική των πολιτικών εκβιασμών και αντιποίνων θα οδηγήσει τον πολιτικό βίο είτε στη διαφθορά είτε στο κυνήγι των μαγισσών. Κι όταν αυτός που διαμαρτύρεται και θέλει να ασκήσει έλεγχο δε θα έχει διαπράξει κάποιο έγκλημα ή κάποιο ποινικό αδίκημα, για να τον κυνηγήσουμε και να τον εκβιάσουμε, θα αρχίσουμε να σκαλίζουμε τη ζωή της οικογένειάς του, θα αρχίσουμε να βάζουμε μάτι στην κρεβατοκάμαρά του και στη σεξουαλική του συμπεριφορά και σχέσεις. Σ' αυτό το κατόντημα, αγαπητοί συνάδελφοι, θα καταλήξει ο πολιτικός μας βίος.

Συνεπώς, η πρακτική του πολιτικού εκβιασμού και των πολιτικών αντιποίνων πρέπει να αποκλειστεί από τη σφαίρα του πολιτικού διαλόγου και της πολιτικής αντιπαράθεσης που η δημοκρατία και ένα υγιές, διαφανές δημοκρατικό πολίτευμα επιβάλλουν. Μόνο έτσι θα λειτουργεί αποτελεσματικά ο έλεγχος επί των αξιωματούχων, ο αλληλοέλεγχος των θεσμών και των εξουσιών.

Τα όποια εγκλήματα, παρανομίες, παρατυπίες και μεμπτές πράξεις ασφαλώς και πρέπει να καταγγέλλονται. Και όποιοι ευθύνονται πρέπει να τιμωρούνται. Αυτό επιβάλλει η χρηστή διοίκηση και οι αρχές του κράτους δικαίου. Όμως, οι καταγγελίες και ο έλεγχος πρέπει να γίνονται ανεξάρτητα από τα όποια άλλα πολιτικά ζητήματα. Πρέπει να 'ναι αυτόνομες πράξεις, που να πηγάζουν από τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις που μας επιβάλλει η δημοκρατία και όχι να αποτελούν αντεκδίκηση ή να στηρίζονται σε τακτικές αντιπερισπασμού ή σε πρακτικές πολιτικών εκβιασμών.

Θέλω να πιστεύω ότι ο κ. Αναστασιάδης θα αναγνωρίσει τους κινδύνους που περικλείονται στην τακτική που ακολούθησε κατά τη συζήτηση και θα αναλογιστεί τις ευθύνες που φέρει στους ώμους του ως ηγέτης του κυβερνώντος και μεγαλύτερου κόμματος της Κύπρου. Αυτό δεν είναι απαίτηση της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Αυτό απαιτεί η ανάγκη προστασίας και διαφύλαξης των αρχών της δημοκρατίας και της υγιούς πολιτικής πρακτικής. Θέλω να πιστεύω ότι δε θα οδηγήσουμε την πολιτική ζωή στον εκφυλισμό και στην παρακμή, γιατί τότε μεγάλες θα είναι οι ευθύνες μας.

Κλείνοντας, αγαπητοί συνάδελφοι, θα ήθελα να εισηγηθώ όπως σοβαρά πολιτικά θέματα τα οποία έχουν επίκαιρο χαρακτήρα συζητούνται ως επείγοντα στην ολομέλεια, για να μην παρουσιάζεται το φαινόμενο του χρονικού χάσματος μεταξύ του γεγονότος και της συζήτησης, πράγμα που συμβαίνει σήμερα και ξενίζει τους πολίτες.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης του κ. Γ. Λιλληκα, τον Προεδρεύοντα του Σώματος κ. Γ. Αγαπίου αντικατέστησε στην έδρα ο κ. Α. Αντωνίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν ακόμα στον κατάλογο τρεις ομιλητές και, εξ όσων γνωρίζω, θα υπάρξουν και άλλοι. Συνεπώς, δε βλέπω πώς είναι δυνατό να κλείσει η συζήτηση σήμερα. Υπό το φως αυτής της διαπίστωσης, και ο κ. Κλεάνθους, ο οποίος καταρχήν είχε ζητήσει να ομιλήσει απόψε, με παρεκάλεσε να αφήσουμε το θέμα αυτό για την επόμενη Πέμπτη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε. Με όλο το σεβασμό και προς το συνάδελφο, είχε ζητήσει ο ίδιος να τοποθετηθεί εναλλάξ μαζί με τους Βουλευτές του ΑΚΕΛ. Επειδή, αντιλαμβάνομαι, ο αμέσως επόμενος ομιλητής, Βουλευτής του ΑΚΕΛ, ήμουν εγώ, εγώ

ζητώ να μιλήσω σήμερα. Δεν είναι ότι, επειδή συντρέχουν και άλλοι λόγοι, πρέπει να μετατίθεται η άποψή μου. Αν έχουν αποχωρήσει τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, παραμένουν, κατ' εμένα, η ουσία του θέματος και τα πρακτικά της Βουλής. Εγώ ζητώ σήμερα όπως ομιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κλεάνθους.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Πρώτα απ' όλα, συμφωνώ και υπερθεματίζω με το συνάδελφο για το εναλλάξ. Ακριβώς δεν ετηρήθη το εναλλάξ. Πρόλαβα να πω για το εναλλάξ και όμως δεν ακολουθήθηκε, οπότε δεν είχε και νόημα να το επικαλούμαστε.

Και το δεύτερο: Ασφαλώς δεν έχουν σχέση τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, αλλά, αφού βεβαιώθηκα ότι από το χρόνο ο οποίος προγραμματιζόταν και από τους ομιλητές, που ήταν ήδη εγγεγραμμένοι και άλλοι ενδιαφερόμενοι, θα έκλεινε η συζήτηση, εγώ τουλάχιστον γι' αυτό το λόγο ... και ούτε είμαι εγώ εκείνος που προκαλεί την αναβολή, διότι, αν πρόκειται να κλείσει σήμερα -και δε διαφωνώ, αν πρόκειται να γίνει κάτι τέτοιο- είμαι και έτοιμος να μιλήσω, αν θα κλείσει σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, λέω στο Σώμα ότι το θέμα δεν μπορεί να κλείσει απόψε. Υπάρχει παράκληση όπως παραμείνει, γιατί υπάρχουν ομιλητές που θέλουν να ομιλήσουν επί του θέματος. Αν έχω εισηγηθεί να τερματιστεί εδώ η συζήτηση, είναι γιατί βρισκόμαστε στις 6.30 και συνήθως το Σώμα αυτή την ώρα διακόπτει τις εργασίες του. Αν το Σώμα είναι διατεθειμένο να παραμείνει για άλλα τριάντα λεπτά ή και πενήντα λεπτά, δεν υπάρχει από της δικής μου πλευράς καμία επιφύλαξη. Συνεπώς ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης θέλει να μιλήσει, αν δε θα μιλήσει ο κ. Κλεάνθους. Η

εισήγησις είναι: Ας μιλήσει ο κ. Κλεάνθους και ο κ. Χριστοδουλίδης, διότι στην επόμενη συνεδρίαση θα μιλήσει και ο κ. Αναστασιάδης και ο κ. Χριστόφιας -δεν ξέρω πόση ώρα θα πάρουν δευτερολογώντας- και, αν τελειώσουμε τώρα, δε θα μας φτάσει η ώρα ούτε στην επόμενη συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ! Επαναλαμβάνω ότι το θέμα για πρωτολογίες δεν κλείνει απόψε -αυτό είναι σαφές. Συνεπώς, μπροστά μας είναι το ερώτημα: Θα συνεχίσουμε με ακόμα έναν ή δύο ομιλητές; Αν αυτή είναι η επιθυμία του Σώματος, θα συνεχίσουμε.

Ο κ. Χριστοδουλίδης έχει το λόγο το λόγο, παρακαλώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε,

Η παρέμβασή μου αφορούσε, κατ' εμένα, θέμα αρχής και γι' αυτό πήρα το θάρρος να ζητήσω όπως συνεχιστεί η συζήτηση σήμερα, διότι υπάρχουν συνάδελφοι οι οποίοι πιθανότατα την ερχόμενη Πέμπτη να απουσιάζουν εκτός Κύπρου και δε θα ήθελα σε μια τέτοια συζήτηση να μη θέσω ενώπιον της Βουλής και κάποιες προσωπικές μου απόψεις.

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι σήμερα η Βουλή είναι άξια συγχαρητηρίων διότι, όπως έχει εξελιχθεί το θέμα, παραδίδει μάθημα ιστορικής μνήμης. Ταυτόχρονα, παραδίδει μάθημα δημοκρατικής διαπαιδαγώγησης όχι προς εμάς, που ζήσαμε εκείνα τα χρόνια που ζήσαμε και πιθανώς κάτι να ξέρουμε για τις αναφορές που έγιναν στην προπραξικοπηματική περίοδο από το 1967 μέχρι το 1974, αλλά σε εκείνες τις νέες γενιές που δε φρόντισε η πολιτεία να τις διαπαιδαγωγήσει ιστορικά, που δε φρόντισε η πολιτεία να τις διαπαιδαγωγήσει δημοκρατικά. Και η καλύτερη πηγή, πιστεύω, άντλησης ιστορικών στοιχείων για τον ενδιαφερόμενο μελετητή ή οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο να μάθει κάτι για την ιστορία του τόπου πιστεύω ότι είναι η αναδρομή

στα πρακτικά αυτών των συνεδριάσεων της Βουλής.

Απλώς θα εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου προς τον αρχηγό του Σοσιαλιστικού Κόμματος της ΕΔΕΚ, που υποδεικνύει στους νεότερους του αρκετές φορές να ανατρέξουν στα πρακτικά της Βουλής, για να δουν τι συνέβαινε τότε και ποιες θέσεις πολιτικές έπαιρνε η κάθε πλευρά. Έχω ενεργήσει την τελευταία φορά βάσει των οδηγιών του και ανέτρεξα σε κάποια πρακτικά της Βουλής της υπό συζήτηση περιόδου, της περιόδου 1967-1974.

Κύριε Πρόεδρε, φαίνεται ότι και επαληθεύεται ότι η δημοκρατία έχει ψηλό κόστος, ύψιστο κόστος πληρώνει η δημοκρατία. Αν το κόμμα μου, το ΑΚΕΛ, ήταν κόμμα συμφεροντολογικό κομματικά, θα έκφραζε την ευγνωμοσύνη του προς τον Πρόεδρο Κληρίδη, ο οποίος κατά τακτά διαστήματα φροντίζει να μας ενθυμίζει τη 15η Ιουλίου του 1974. Φροντίζει να μας ενθυμίζει την προδοσία της κυπριακής, της ΕΟΚΑ Β'. Φροντίζει να μας υπενθυμίζει τώρα τελευταίως και τη μέγιστη προδοσία, που πρόδωσε δυο χώρες, δυο πατρίδες, γι' αυτούς που αισθάνονται και την Ελλάδα σαν πατρίδα τους: την Ελλάδα και την Κύπρο.

Είχαμε την πρόκληση τρεις μήνες μετά την ανάληψη της πρώτης προεδρίας της αποκατάστασης των εξήντα ενός, εξήντα δύο -στο τέλος έγιναν εξήντα τέσσερις-πραξικοπηματιών. Και τότε κατηγορηθήκαμε για αναμόχλευση εμείς των παθών και όχι οι δράστες αυτής της αναμόχλευσης.

Είχαμε και συνεχίζουμε να έχουμε την ενσυνείδητη πλέον προσπάθεια διαστρέβλωσης της αλήθειας, της ιστορικής αλήθειας, με τα μνημόσυνα και τη "μεγαλογνωμοσύνη" που παρουσιάζεται να διέπει εκείνον που προσπάθησε να καταλύσει τη δημοκρατία.

Έχουμε την παραπληροφόρηση, την παραπλάνηση με τα σεμινάρια που τοποθετούν, όπως πολύ σωστά έθεσαν κάποιοι συνάδελφοι -και ο κ. Χατζηδημητρίου

και ο κ. Παπακώστας- σε ίση μοίρα τον Τούρκο Απίλα, εγώ θα έλεγα, με τον Κύπριο - και για μας το ίδιο είναι: Τον εοκαβητατζή φασίστα, το χουντικό καταλύτη της δημοκρατίας με το δημοκρατικό λαό, τον προοδευτικό αντιστασιακό λαό της Κύπρου. Όμως, δε χαιρεκακούμε και δεν ευχαριστούμε τον κ. Κληρίδη που μας αναγκάζει να προσπαθούμε να αποκαθιστούμε την αλήθεια κατά τακτά χρονικά διαστήματα.

Λίγα λόγια για τον κ. Βιντζηλαίο και θέτω και ένα ερωτηματικό γι' αυτούς που τον έχουν συναντήσει κατά την επίσκεψή του στην Κύπρο την πρόσφατη, η οποία κάποιος συνάδελφός μας προσπάθησε να μας πείσει ότι ήταν απλώς μια κοσμική κοινωνική επίσκεψη είτε για μνημόσυνο είτε για κάποιους οικονομικούς διακανονισμούς: Φορούσε ο κ. Βασίλης Βιντζηλαίος στο μεγάλο δάχτυλο του δεξιού χεριού του το δαχτυλίδι με το ψοφοπούλι της χούντας; Μέχρι πρόσφατα το φορούσε, μέχρι πρόσφατα, ο κ. Βασίλης Βιντζηλαίος. Τέτοιος ήταν ο κ. Βιντζηλαίος. Όχι ο ανεγκέφαλος, όχι ο τιποτένιος, όχι ο μηδενικός Βιντζηλαίος του 1974 αλλά ο ενσυνείδητος φασίστας πραξικοπηματίας. Αμετανόητος! Κάποιοι που τον συνάντησαν θα μπορούσαν να μας πουν αν το έβγαλε με το δικαίωμα που του παραχωρήθηκε να μπει σε τούτα τα άγια, τα ματωμένα χώματα. Μπορεί όμως να συνέχισε να το φορά.

Τι διαφορά έχει ο Βασίλης ο Βιντζηλαίος, όπως τον έχει χαρακτηρίσει ο κ. Χατζηδημητρίου, από τον οποιοδήποτε ντόπιο φασίστα χουντικό ή από τον Ελλαδίτη φασίστα χουντικό, από τον ανώτατό τους μέχρι τον κατώτατό τους, όσον αφορά χαρακτήρα; Καμία! Σχιζοφρενικοί οι πλείστοι εξ αυτών, τιποτένιοι οι πλείστοι εξ αυτών, κομπλεξικοί αλλά και εγκληματικοί, μνησικάκοι: Παπαδόπουλος, Ιωαννίδης, Παττακός, το μεγάλο μυστήρι, και κάτω.

Οι Κύπριοι; Δε θέλω να αναφερθώ στους Κύπριους φασίστες χουντικούς, που τους είδαμε φέτος να παρελαύνουν από τις οθόνες των τηλεοράσεων μας. Μνησικάκοι, τιποτένιοι, ψεύτες. Ο τελευταίος Έλληνας αξιωματικός που έφυγε από τον

Πενταδάκτυλο μας είπε ότι ο χουντικός υπαρχηγός της ΕΟΚΑ Β΄ ήταν αυτός. Και είχαμε την απάντηση του γιου του τελευταίου Έλληνα αξιωματικού, του Τάσου Μάρκου του γιου, που του είπε ότι ο τελευταίος Έλληνας αξιωματικός δεν έφυγε από τον Πενταδάκτυλο· έμεινε στον Πενταδάκτυλο. Ψεύτες, εγκληματίες, τιποτένιοι, τρελοί -σε εισαγωγικά, όχι με την πλήρη έννοια της ιατρικής ορολογίας.

Ο τρόπος που ήρθε ο κ. Βιντζηλαίος, έχει καλυφθεί το θέμα από άλλους συναδέλφους, ειδικά, πιστεύω, από τον κ. Τάσσο Παπαδόπουλο, αναφορικά με τη συνταγματική, νομική, νομικίστικη και ηθική πλευρά του. Παραμένει το κύριο ερώτημα και για μας ήταν, είναι και θα είναι το κύριο θέμα: Η πολιτική αξία της πράξης του κ. Κληρίδη. Και έχει θιγεί το θέμα από την πλευρά μας και από την εισήγηση του κ. Χριστόφια και από τους άλλους συναδέλφους της κοινοβουλευτικής μας ομάδας.

Δεν είναι ούτε αφελής ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, να πέφτει θύμα κάποιων κακών του συμβούλων. Εγώ λυπούμαι να πω ότι Πρόεδρο αφελή σε τέτοιο βαθμό όχι μόνο δεν τον ψήφισα, αλλά ούτε θα τον ψηφίσω -και, πιστεύω, όλοι μας.

Ο κ. Κληρίδης είναι ο πρωταθλητής του ανθρωπισμού στην Κύπρο, όπως μας έχει παρουσιαστεί από αυτά τα σενάρια που ακούσαμε; Δε νομίζω όλος βίος του έντιμου -και δεν το αρνούμαι- του τίμιου κ. Κληρίδη να είναι βίος του πρωταθλητή του ανθρωπισμού, όπως μας τον έχουν παρουσιάσει τουλάχιστον οι συνάδελφοι του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Είναι ο κ. Κληρίδης τόσο επιλήσμων, που να μην μπορεί να θυμηθεί τι ήταν ο Βασίλης Βιντζηλαίος στην Κύπρο; Ποιο δρόμο ανοίγει η πολιτική πράξη του Προέδρου Κληρίδη; Ποιο δρόμο; Σε ποιον από τους χουντικούς που βρίσκονται στον Κορυδαλλό ή έχουν αποφυλακιστεί θα μπορεί πολιτικά να αρνηθεί ο κ. Κληρίδης πλέον άδεια εισόδου -μπορεί κάποιοι από αυτούς να έχουν και συγγενείς θαμμένους εδώ, στην Κύπρο, και να θέλουν να επισκεφθούν τα μνήματά τους. Σε ποιον;

Εξισώνουμε την ενέργεια του κ. Κληρίδη δικαιολογημένα και ιστορικά ορθά σαν πολιτική ενέργεια αποκατάστασης αυτή τη στιγμή του ελλαδικού φασισμού, του ελλαδικού χουντισμού. Μας έχει αποκαταστήσει η παράταξη αυτή και ο κ. Κληρίδης τον ντόπιο φασισμό, την ντόπια ΕΟΚΑ Β΄, τους ντόπιους πραξικοπηματίες. Απόμενε η ελλαδική χούντα, άνοιξε η κερκόπορτα. Εύχομαι κάποιιοι και από την πλευρά του Δημοκρατικού Συναγερμού και από την κυβέρνηση, που δεν είναι πραξικοπηματίες, που δεν είναι φασίστες, να συμβουλευσουν επιτέλους αυτή την κυβέρνηση ότι οι δημοκρατικές αξίες, ανεξαρτήτως κομματικής προέλευσης και τοποθέτησης, πρέπει να τηρούνται απ' όλους. Διότι, το επαναλαμβάνω, από το φασισμό όλοι θα ξαναυποφέρουμε, αν, αν, επανέλθει στην Κύπρο.

Κύριε Πρόεδρε, δε θα πάρω πολύ ακόμη χρόνο από την προσοχή αυτού του Σώματος. Θα καταθέσω για σκοπούς ιστορικής μνήμης στα πρακτικά της Βουλής μας στοιχεία που αφορούν την προσφορά του κόμματός μας, του ΑΚΕΛ, κατά τη διάρκεια της χούντας, την περίοδο 1967-1974 -που επαναληπτικά αμφισβητείται η πατριωτική δημοκρατική αντιστασιακή στάση και προσφορά και ο ηρωισμός του ΑΚΕΛ από συναγωνιστές μας εκείνη την περίοδο, από συναγωνιστές μας σε κάποια κατοπινή περίοδο που αυτή τη στιγμή η κακή μοίρα του τόπου τους ώθησε να έχουν συμμετοχή σε κυβέρνηση του κ. Κληρίδη.

Θα σημειώσω για σκοπούς και δικής σας ενημέρωσης κάποια στοιχεία (τα καταθέτει), επειδή έγινε αναφορά ότι το ΑΚΕΛ είναι όψιμος αντιχουντικός αντιστασιακός παράγοντας, ότι το ΑΚΕΛ δεν μπορεί να παραδίδει μαθήματα δημοκρατίας και αντίστασης. Ούτε ήθελε ούτε είναι του χαρακτήρα του ΑΚΕΛ να παραδίνει, πλην μαθημάτων δημοκρατίας, σε κανέναν και για κανέναν άλλο λόγο.

Έχει αναφερθεί ότι το ΑΚΕΛ θυμήθηκε τη χούντα μετά την πτώση της χούντας, μετά την επάνοδο του Προέδρου Μακαρίου. Το θεωρώ το πλέον προσβλητικό και

υβριστικό να γίνεται αναφορά στο κόμμα με τις μεγαλύτερες θυσίες σε όλους τους αγώνες με τέτοιο τρόπο. Εμείς ουδέποτε μονοπωλήσαμε. Ουδέποτε αρνηθήκαμε τον ηρωισμό, την προσφορά όχι μόνο κανενός κόμματος, έστω και μη συμπορευόμενου μαζί μας, αλλά και καμιάς οργάνωσης, κανενός ατόμου. Εκτιμήσαμε και εκτιμούμε σαν συναγωνιστική αντιφασιστική δύναμη όλο το μακαριακό, τότε λεγόμενο, δημοκρατικό λαό, ο οποίος αυτός επέδειξε τον ηρωισμό και κατά την περίοδο 1967-1974 και κατά το φασιστικό πραξικόπημα και μετά και κατά την τούρκικη εισβολή. Είναι “προδότες” μακαριακοί που πολέμησαν στους Πενταδάκτυλους. Οι υπόλοιποι “πατριώτες” εοκαβητατζήδες έψηναν τις σούβλες τους στο Τρόοδος. Και υπάρχουν και σ’ αυτή την αίθουσα άτομα που έδωσαν τη ζωή τους ... την έθεσαν τη ζωή τους στην προστασία της δημοκρατίας, της ανεξαρτησίας της κυπριακής μας πατρίδας. Το θεωρώ προσβολή μεταξύ αυτών των δυνάμεων η πολιτική δύναμη η μεγαλύτερη και τότε και σήμερα να αποκλείεται και να γίνεται αναφορά σ’ αυτή σαν τυχοδιωκτική, στην ουσία, καιροσκοπική, που κάνει αγώνα δημοκρατικό ύστερα που το μπαϊράμι.

Οι πρώτοι νεκροί της περιόδου 1967-1974 ... λυπούμαι που θα κάνω ονομαστική αναφορά σε κάποιους, αναξέοντας τη λύπη και τη συγκίνηση σε κάποιους δικούς τους: Ο Παπαλάζαρος, ο Κυριάκος Παπαλαζάρου, που δολοφονήθηκε άνανδρα στη μητρόπολη στην Πάφο, από τα Χολέτρια, που είχε το δεύτερο αδελφό, το Σωτήρη, που ηρωικά έπεσε μαχόμενος εναντίον των Τούρκων. Δε θα καθορίσω σε ποιο κόμμα, σε ποια παράταξη ανήκαν.

Από τους ζωντανούς εκείνης της περιόδου: Ο Τάκης ο Ζόππος, ο Χαράλαμπος ο Ζόππος πού ανήκαν τότε, πού ανήκουν όσοι ζουν από αυτούς; Που έκαναν τι για τη δημοκρατία στην Ελλάδα και στην Κύπρο; Ο Τάκης ο Ζόππος έδωσε το διαβατήριό του σε έναν από τους μεγαλύτερους ήρωες της ελληνικής αντίστασης, τον Αλέξανδρο Παναγούλη. Με το διαβατήριό του ήρθε στην Κύπρο ο Παναγούλης. Φιλοξενήθηκε στο

σπίτι του πατέρα του στη Γεροσκήπου. Συνελήφθη από το γιωρκατζηκό καθεστώς ο γέρος ο Ζόππος, ο μακαρίτης -νομίζω επέθανε- τζαι έφαεν ξύλο που εν το έφαεν κανένας. Ήταν ο τοπικός γραμματέας του ΑΚΕΛ, ο πατέρας ο Ζόππος, και κοινοτάρχης τότε. Ο γιος του, ο Τάκης, από τη ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ήταν γιωρκατζηκός.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ναι, ήταν ο Γιωρκατζής Υπουργός Εσωτερικών, κύριε ... Μιλούμε για την περίοδο εκείνη που ήταν ο Γιωρκατζής. Εσείς πιθανόν κι εγώ να λείπαμε από την Κύπρο, αλλά η ιστορία καταγραφόταν χωρίς τη δική μας "ύψιστη" παρουσία.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Συνήθως, όταν μιλούμε για καθεστώς, μιλούμε για το καθεστώς του Προέδρου της Δημοκρατίας και όχι ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Έχει καθιερωθεί ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Δέχεστε μια παρέμβαση, κύριε Χριστοδουλίδη;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Βεβαίως, κύριε Χατζηγιάννη!

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Μου κάνει εντύπωση η διακριτικότητά σας να αναφέρεστε στο μακαρίτη τον Πολύκαρπο Γιωρκατζή, που ήταν Υπουργός, και δεν είπατε σε ποια κυβέρνηση ήταν Υπουργός. Αν αποδίδετε ευθύνες στον Γιωρκατζή, για τον ίδιο λόγο έπρεπε να αποδώσετε ευθύνες στην κυβέρνηση εκείνη -για να είστε πιο ακριβής, δηλαδή.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η κυβέρνηση που προσπαθούσε να ανατρέψει και που συνωμότησε να δολοφονήσει τον Πρόεδρό της. Διότι, αν ο υπαινιγμός είναι ότι το γιωρκατζικό καθεστώς ήταν το μακαριακό καθεστώς, τον απορρίπτω κατηγορηματικά. Συνωμοτούσε εναντίον του Μακαρίου και αποπειράθηκε και έχει απόφαση δικαστηρίου. Αν θέλουμε τώρα, εκ των υστέρων, οι πάλαι πότε ενωτικοί, τους οποίους εδίωκε ο Γιωρκάτζης, να τον δικαιώσουμε και να πηγαίνουμε να τον τιμούμε και στα μνημόσυνά του, αυτό είναι άλλου παπά Ευαγγέλιο!

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Έχω το λόγο, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Επειδή επέτρεψε τη διακοπή, για να αλλάξει και λίγο το κλίμα της ... Δεν έχω κάνει τοποθέτηση. Κακώς έχετε νομίσει ότι έχω κάνει τοποθέτηση. Διότι θα ήταν πολύ διαφορετική η τοποθέτησή μου, αν την έκανα. Απλώς η απορία μου είναι ότι κάνατε διάκριση για το μακαρίτη τον Γιωρκάτζη και δεν είπατε ότι ήταν Υπουργός της κυβέρνησης Μακαρίου. Ή δεν έπρεπε να το κάνετε καθόλου ή έπρεπε να πείτε τα πράγματα με το όνομά τους.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εκτιμώ την προσπάθεια του κ. Χατζηγιάννη ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, εδώ ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Επιτρέπετε μια μικρή αναφορά;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ας την επιτρέψουμε και αυτή, αλλά να μη χάσει και ο κ. Χριστοδουλίδης τον ειρμό των σκέψεών του.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Απλώς θέλω να μην ξεφύγουμε από το όνομα, πράγματι, του μεγαλύτερου ήρωα της ελληνικής αντίστασης, του Αλέκου Παναγούλη, και έχω να πω ότι είναι σε συνεργασία με τον Μακάριο που προσπαθήσαμε να τον φυγαδεύσουμε από την Κύπρο.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Με τη βοήθεια του Γιωρκάτζη· γι' αυτό έκανα την παρέμβαση...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Να μην μπούμε στην ιστορία παρακάτω.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

... που του έδωσε το διαβατήριο ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Να μην μπούμε στην ιστορία παρακάτω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χατζηγιάννη, σας παρακαλώ!

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Πλαστογράφηση της ιστορίας. Δεν είναι ο Γιωρκάτζης που του έδωσε τα όπλα και του τα έστειλε μέσα σε διπλωματικό σάκο;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μάλιστα.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Και το διαβατήριο;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, τελειώστε, διότι δε νομίζω ότι ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Όχι, θα μείνω μέχρι αυτό το σημείο, ότι, ενώ κινήθηκε να τον συλλάβει ο Γιωρκάτζης, έδωσε την άδεια ο Μακάριος, κατόπιν συνεννόησης, για να φύγει. Ύστερα πως παρενεβλήθη ο Γιωρκάτζης, είναι μια άλλη πολύ μεγάλη ιστορία, την οποία, κατά τύχη, έζησα από όλες τις πλευρές, αλλά δε θέλω να επεκταθώ απόψε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε, να συνεχίσω ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Δεν ήταν τότε που ζήτησε η χούντα την παύση του Γιωρκάτζη, κύριε Χατζηδημητρίου;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, συνεχίστε, παρακαλώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όταν ηρεμήσει ο κύριος συνάδελφος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όλοι είναι ήρεμοι προς το παρόν.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Η δική μου αναφορά στο όνομα του γιωρκατζηκού καθεστώτος είναι αναφορά στο αστυνομικό, καταπιεστικό καθεστώς το οποίο προώθησε και εφάρμοσε ο μακαρίτης, ο Πολύκαρπος ο Γιωρκάτζης. Και αυτό είναι καταγραμμένο και όσοι το ζήσαμε εκείνη την εποχή το ξέρουμε. Δεν έκανα αναφορά στον πιο πέρα βίο του Μακαρίου και του Πολύκαρπου Γιωρκάτζη, διότι δεν αφορά το σημερινό μας θέμα. Αν θα ανοιχτεί

φάκελος Πολύκαρπου Γιωρκάτζη, υπάρχουν άνθρωποι πιο αρμόδιοι από μένα να εξηγήσουν το τι ήταν ο μακαρίτης Πολύκαρπος Γιωρκάτζης.

Ο αντιστασιακός Βλαδίμηρος Χαραλάμπους, ο πιο κυνηγημένος από την ΕΟΚΑ Β΄ όχι στο πραξικόπημα, πριν από το πραξικόπημα, με τρεις δολοφονικές απόπειρες εναντίον του, πού ανήκε και πού ανήκει; Στο χώρο εκείνο που έχει κατηγορηθεί ότι ήταν όψιμος αντιστασιακός χώρος, ότι πρόσφερε γλυκό καρυδάκι στη χούντα, ότι σιωπούσε κατά τη διάρκεια της χούντας την περίοδο 1967-1974.

Από τους εξήντα τέσσερις διαπιστωμένους πεσόντες της περιόδου του πραξικοπήματος της 15ης Ιουλίου -εξήντα τέσσερις έχουν καταγραφεί, πιθανόν να υπάρχουν και άλλοι οι οποίοι μέχρι στιγμής δεν έχουν καταγραφεί- τους δεκατρείς είχαμε την τιμή εμείς, που ανήκουμε στο ΑΚΕΛ, να τους είχαμε συναγωνιστές μας, συντρόφους μας, να ανήκαν στις γραμμές τούτου του ένδοξου, του τιμημένου κόμματος, που κάποιοι τόλμησαν και συνεχίζουν να τολμούν να το κατηγορούν για συνεργασία με το φασισμό και με τη χούντα.

Ο Κωστάκης Ευαγόρου από το Λουβαρά έπεσε στις 15 του Ιούλη του 1974. Ο Ανδρέας Ιορδάνου από τη Λεμεσό, ο Ανδρέας Κέστας από τη Λεμεσό, ο Κυριάκος Παπαλαζάρου από τα Χολέτρια της Πάφου, ο Ματθαίος Ματθαίου από το Σπαθαρικό, ο Κώστας Μισσιαούλης από το Τσέρι, ο Παντελής Χαραλάμπους από τη Λαζανιά, ο Πάμπος Χριστοφή από την Κλήρου, ο Τάσος Χριστοφή από την Κλήρου, ο Γιώργος Αδάμου Χατζηστεφανή από τη Λάρνακα, ο Αχιλλέας Κουρτελλής από τη Λάρνακα, ο Γεώργιος Χαραλάμπους από τη Λάρνακα, ο Ανδρέας Θεοδοσίου, ο νεαρότερος ήρωας στην εποποιία της αντίστασης, δεκατεσσάρων χρονών δολοφονήθηκε από την ΕΟΚΑ Β΄ στην πλατεία της Ακρόπολης στη Λάρνακα στις 15 του Ιούλη του 1974. Αυτοί δεν είχαν την τιμή να ανήκουν σ' αυτό που ονομάζουμε "λαϊκό κίνημα" ή Αριστερά ή ΑΚΕΛ. Εμείς του ΑΚΕΛ είχαμε και έχουμε την τιμή να συγκαταλέγουν αυτοί τα δικά μας τα

ονόματα μεταξύ των δικών τους.

Και κάποια στοιχεία για κάποια άλλη φάση του πραξικοπήματος, που έχει σχέση με τα γλυκά τα καρυδάκια και την ανοχή του ΑΚΕΛ σε σχέση με τη χούντα. Συλληφθέντες κατά τη διάρκεια του πραξικοπήματος -δεν μπορώ να τους αναφέρω ονομαστικά, διότι μιλούμε για μερικές χιλιάδες:

Επαρχία Λευκωσίας -ενδεικτικά παίρνω μικροχώρια: Γερόλακκος έντεκα ακελιστές, Έξω Μετόχι έξι -μια σειρά χωριών τα οποία έχω καταθέσει.

Επαρχία Λεμεσού με έντεκα στην Κυπερούντα και δεκαοχτώ στο Πελένδρι συλληφθέντες, κακοποιηθέντες ακελικούς. Βασανισθέντες από ποιους; Από συγχωριανούς τους, βασικά, φασίστες πραξικοπηματίες, από Ελλαδίτες του τύπου του Βασίλη του Βιντζηλαίου.

Επαρχία Αμμοχώστου, η πόλη, πεντακόσιοι συλληφθέντες, κακοποιηθέντες μέσα στην πόλη της Αμμοχώστου, που ήταν και άντρο της ΕΟΚΑ Β΄ και του φασισμού κάποιο διάστημα. Τρίκωμο έξι, Έγκωμη έντεκα, Αγκαστίνα πενήντα υπό κατ' οίκον περιορισμό. Τους έθεσαν υπό κέρφιου τους αριστερούς της Αγκαστίνας.

Επαρχία Λάρνακας: Χίλιοι στην πόλη είχαν εγκλωβιστεί, μεταξύ αυτών εδεκίτες, μακαριακοί ανένταχτοι, μακαριακές γυναίκες, οι τομεάρχες της ΕΟΚΑ της άλφα, της πατριωτικής. Η κ. Τούλα Χαραλάμπους, συναγωνιστές από την ΕΔΕΚ, ακελικοί, εδονίτες στην τεράστια τους πλειοψηφία. Είναι ιστορία.

Και πού τους έκλεισαν τους Λαρνακείς; Ήταν τόσο πολλοί οι Σκαλιώτες, που δεν τους χωρούσαν τα κρατητήρια που ήταν και τότε και στα οποία κλείσαμε τους μετανάστες προχθές. Στο παλιό γήπεδο ΓΣΖ!

Θυμίζει Πινοσέτ, κύριε Χατζηδημητρίου, με όλο το θάρρος!

Στο παλιό το ΓΣΖ! Τρεις γυναίκες, την κ. Τούλα Χαραλάμπους, την κ. Αγνή Τσαγγάρη της ΠΟΓΟ και την Αγάθη Χριστοδουλίδου.

Ξέρετε πότε τις απόλυσαν; Μετά που οι Τούρκοι ήρθαν στην Κύπρο! Τις τρεις γυναίκες! Αποτελούσαν κίνδυνο για το καθεστώς της χούντας; Τις τρεις γυναίκες της Λάρνακας!

Ξυλοφάγου: Σαράντα αριστερούς κωλόσυρναν. Υπάρχει μαρτυρία του Γιωρκή του Διοικητή -είναι ζωντανός και οι εξ Αμμοχώστου τον ξέρουν: Από το σύλλογο της Αριστεράς γονατιστό και καβαλλούρι πάνω του να τους πάρει και να φωνάξει: Κάτω ο Μακάριος! Ζήτω το πραξικόπημα!

Κάποιοι συνάδελφοι γελούν. Κάποιοι συνάδελφοι γελούν.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Όχι, δε γελούν ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, όχι, δεν έκανα αναφορά σε κανέναν. Κάποιοι γελούν. Ίσως για τη γλώσσα που χρησιμοποιώ: Τους κωλοσυρτούς τζαι καβαλλούρι. Δεν ξέρω πώς μπορεί να γίνει κατανοητό σε πιο μοντέρνα ελληνικά ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Σε ποια περιοχή, κύριε Χριστοδουλίδη;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Στο Ξυλοφάγου, κύριε Χατζηγιάνη.

Ο Γιωρκής ο Διοικητής, Γεώργιος Διοικητής, ζωντανός να φωνάξει: Ζήτω ο Σαμφών! Ε! Εξήντα πέντε χρόνια να τον βασανίζεις τον Γιωρκή τον Διοικητή, εν εφώναξεν τίποτε άλλο: "Ζήτω ο Μακάριος! Ζήτω το ΑΚΕΛ!". Ζωντανός ο Γιωρκής ο Διοικητής. Σαράντα άλλοι από την Ξυλοφάγου υπέστησαν αυτά τα πάνδεια.

Πάμε στη διπλανή την Ορμήδεια -αναφέρομαι με κάποια έκταση, γιατί είναι γεγονότα που έζησα προσωπικά και ξέρω έναν έναν αυτούς τους συναγωνιστές. Μάχες ομηρικές έξω από το οίκημα των λαϊκών οργανώσεων με επικεφαλής τους τότε

αρχιστράτηγους της ΕΟΚΑ Β΄ της περιοχής- να μην τους αναφέρω, ζουν κάποιοι από αυτούς. Ποιους εδίωξαν; Τους ακελιστές, αυτούς για τους οποίους κάποιοι σήμερα - και σήμερα- τολμούν να μας πουν ότι πρόσφεραν γλυκό καρυδάκι στη χούντα, ότι δε μίλησαν παρά μόνο μετά που ήρθε ο Μακάριος.

Ε! Να μην πω για το Κίτι και τα Περβόλια, που ούτε τους κάττους εν τους άφησαν έξω που τα κρατητήρια τζαι που το ξύλο! Και στο Κίτι και στα Περβόλια μέχρι στιγμής - και είναι καμάρι μας και καύχημά μας- πιάνουμε γύρω στο 80 με 82%. Αριστερούς, ακελικούς, αυτούς που κάποιοι τους ονομάζουν σαν αγωνιστές μεθεορτίως.

Και δεν είναι μόνο αυτό το κλίμα που επεκράτησε έξω, στον κόσμο. Τι γινόταν μέσα στα στρατόπεδα τη 15η Ιουλίου του 1974; Πόσους ακελικούς, μακαριακούς, αριστερούς, εδεκίτες, κεντρώους -πιθανόν κάποιους σήμερα συναγερμικούς και ψηφοφόρους του κ. Κληρίδη ... όχι πιθανόν, αρκετότατους- βασάνισαν οι Βιντζηλαίοι; Πόσους;

Ο Ντάνος; Ξέρετε την ιστορία του Ντάνου, του ναυάρχου, που τους πληγωμένους του πραξικοπήματος τους πέταξε έξω από το γενικό νοσοκομείο; Δεν τη θυμάστε. Η νέα γενιά δεν την ξέρει. Ο Ντάνος με το κοντό το παντελόνι και τα φλι-φλο. Ο κ. Χατζηδημητρίου θυμάται. Που κτύπησε το Καϊμακλί, τους αντιστασιακούς στο Καϊμακλί, με τα αντιαεροπορικά πολυβόλα φεύγοντάς τα από την Κερύνεια. Και ένας λόγος που πέσαμε έτσι που πέσαμε είναι η προδοσία της 15ης Ιουλίου. Δεν άφηνε να κάνουν μετάγγιση αίματος, σε ποιους; Σε τραυματισμένους του πραξικοπήματος! Ο μικρός Ντάνος στη Λάρνακα τα ίδια έπραττε, χωρίς να ξέρει το μεγάλο τον Ντάνο, τον αρχιφασίστα.

Δε θα τα ξεχάσουμε, συνάδελφοι. Δεν μπορούμε να τα ξεχάσουμε. Οφείλουμε να μην τα ξεχάσουμε και μας βοηθάτε. Μας βοηθάτε αρνητικά.

Συγχώρεση: Είμαι ένας από αυτούς που υπόφεραν τα πάνδεινα, όλη μου η

οικογένεια, στο πραξικόπημα, πριν και μετά. Έτοιμοι να δοθεί συγχώρεση. Και δεν ντρέπομαι να πω ότι έχω φίλους αντιμακαριακούς της τότε εποχής, φίλους που πήραν τα όπλα ενάντια στον Μακάριο -δεν ντρέπομαι να το πω. Έδειξαν εκείνη την ανθρωπιά που ζητά όλος ο λαός: “Ημαρτον, εκάμαμε λάθος!”. Εν τζαι είπαν το έξω, δημόσια, σιόρ! “Εκάμαμε λάθος, επαρασυρθήκαμε”. Και δεν ντρέπομαι εγώ, ο σκληροκομμουνιστής, ο δογματιστής, ο αντιφασίστας, να πω: Έχω τιμητικούς φίλους τέτοιους σήμερα. Δεν είναι ντροπή το ήθος του ανθρώπου. Ένα απλό συγγνώμη τον εξιλεώνει;

Και τι ζήτησε τούτος ο λαός από τον Πρόεδρο Κληρίδη; Τι ζήτησε ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ από τον Πρόεδρο Κληρίδη; Ένα συγγνώμη! Ένα συγγνώμη! Θα δεχόντουσαν κάποιοι ότι έκανε ένα λάθος -δεν είναι λάθος· είναι πολιτικό ολίσθημα συνειδητό, κατά την ταπεινή προσωπική μου εκτίμηση. Ένα συγγνώμη και δε λέχθηκε από αυτό το αισχρό υποκείμενο, το κάθαρμα, κατά τον κ. Ομήρου, τον Βιντζηλαίο. Όταν πρωτοπατούσε παράνομα, αντισυνταγματικά και ανήθικα τα άγια, τα ματωμένα χώματα της Κύπρου, έστω, λέω, προσωπικά ήμουν έτοιμος να του πω ότι εξιλεώθηκε, αν φιλούσε το χώμα έξω από το αεροδρόμιο της Σκάλας και έλεγε: Ημαρτον, Θεέ! Ημαρτον, κυπριακέ λαέ! Έσφαλα, πρόδωσα για τον άλφα ή βήτα λόγο.

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε.

Και το μέγιστο ψέμα που ενοχλεί -κι εμένα με έχει ενοχλήσει υπερβολικά- είναι η προσπάθεια σύνδεσης ΑΚΕΛ-Βιντζηλαίου εμμέσως, διά μέσου κάποιου μακαρίτη Γιάγκου Παπαδόπουλου, με το κύριο επιχείρημα το λανθασμένο, που οφείλεται σε λανθασμένη πληροφόρηση -και το καταθέτω και ενυπόγραφα και με όλη τη γνώση της άποψης, κύριε Πρόεδρε- με τη λανθασμένη πληροφόρηση πιθανότατα του Προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού ή, πλέον, την ενσυνείδητη παραπληροφόρηση και το ψέμα ότι ο περί ου ο λόγος αρχιπραξικοπηματίας Βασίλη Βιντζηλαίος διετέλεσε

οικονομικός διαχειριστής του Γιάγκου το Παπαδόπουλου.

Χωρίς να ξέρει κανένας, ζήτησα από φίλους μου στην Αθήνα να κάνουν έρευνα και έκαναν έρευνα με τα τρία μεγαλύτερα ιδιωτικά ερευνητικά γραφεία οικονομικών δραστηριοτήτων στην Αθήνα -Αθήνα, Πειραιά, Θεσσαλονίκη: Δεν υπάρχει Βασίλης Βιντζηλαίος στο όνομα καμιάς εταιρείας του μακαρίτη του Γιάγκου. Κανένας Βασίλης Βιντζηλαίος. Χουντικοί, συνάδελφοι του Βιντζηλαίου, είπαν στο φίλο μου στην Αθήνα “τούτο το κάθαρμο” για το χουντικό συνάδελφό τους. Διότι είναι κάθαρμο και ως άνθρωπος, φαίνεται, αυτός ο Βιντζηλαίος. Έπρεπε να χρωστά ευγνωμοσύνη στο μακαρίτη, διότι πραγματικά τον συντηρούσε. Και η μόνη λίστα στην οποία μπορεί να φανεί κάποτε ο Βιντζηλαίος, σε σχέση με τις εταιρείες, ήταν ποια; Του εισπράκτορα κάποιων ενοικίων, για να δικαιολογηθεί η μισθοδοσία του.

Δε δικαιολογώ τον Γιάγκο τον Παπαδόπουλο, τον οποίο δεν ξέρω -και έχω ακούσει πολλά για τον Γιάγκο τον Παπαδόπουλο- ούτε νιώθω το κόμμα μου να είχε ή να έχει καμιά σχέση με το μακαρίτη τον Γιάγκο τον Παπαδόπουλο. Ούτε το θεωρώ προσβλητικό αν στην οικονομική ενίσχυσή του κόμματός μου και οποιουδήποτε κόμματος -και δε δέχομαι τον όρο “χρηματοδότηση”, είναι οικονομική ενίσχυση- αν κάποιος εκτιμητής ή κάποιου προσώπου από το κόμμα ή κάποιας ιστορίας ...έχει πολλούς δεξιούς συναγερμικούς που εκτιμούν την ΠΕΟ για την προσφορά της στον αγώνα των Κυπρίων εργαζομένων. Έχει πολλούς και μεταξύ υμών, είμαι σίγουρος. Όλοι σχεδόν εκτιμάτε την πατριωτική, αγωνιστική προσφορά αυτού του κόμματος. Έχω δώσει αρκετές δεκάδες λίρες για ενίσχυση της ΝΕΔΗΣΥ. Μου τηλεφωνούν:

“Θα δώσεις, κύριε Χριστοδουλίδη, δέκα λίρες;”

“Μάνα μου, ξέρετε ποιον παίρνετε;”

“Όχι! Δεν είσαι ο γιατρός ...;”

“Ελάτε, πάρτε δέκα λίρες.”

Ποιος Κύπριος αρνιέται οικονομική ενίσχυση; Εσείς, συνάδελφοι, δε δίνετε του φίλου του Χρίστου για την ΕΚΑ;

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Πέντε λίρες ναι.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δεν έχεις το εκτόπισμα αυτών που μπορούν να δώσουν τις πέντε χιλιάδες.

Επομένως, κρίνεται όχι ο οικονομικός ενισχυτής και το κόμμα που τα παίρνει· κρίνεται αν πράγματι το κόμμα ξεπουλά αρχές του, ξεπουλά ιστορίες του, δεσμεύεται και ανταμείβει. Εκεί να μας κρίνετε: Αν πήραμε μια δεκάρα από οποιοδήποτε πολίτη της Κυπριακής Δημοκρατίας που θα μπορούσε να προκαλέσει οποιοδήποτε πρόβλημα. Η εκτίμηση που έχουμε ως κόμμα είναι πολύ πολύ πιο μεγάλη από το εκλογικό σώμα που μας ψηφίζει.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εκτός από τον Κλεάνθους, είναι στον κατάλογο ο κ. Γιαννάκης Θωμά. Επιθυμεί να μιλήσει σήμερα; Είναι υποχρέωσή μου να ρωτήσω αν θέλετε να μιλήσετε.

Γ. ΘΩΜΑ:

Την άλλη φορά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εν τοιαύτη περιπτώσει, εδώ διακόπτεται η συζήτηση επί του θέματος αυτού και παραμένει στην ημερήσια διάταξη.

Θέλω να πληροφορήσω το Σώμα ότι στην επόμενη συνεδρία, η οποία θα γίνει την προσεχή Πέμπτη, 19 Νοεμβρίου, υπάρχει προς εγγραφήν ένα θέμα από τον κ. Ανδρέα Χρίστου, Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ, και το θέμα το οποίο ζητά να εγγραφεί και να συζητηθεί κατά προτεραιότητα είναι: “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που

υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”. Το θέμα αυτό, επαναλαμβάνω, περιλαμβάνεται στην ημερήσια διάταξη και θα συζητηθεί κατά προτεραιότητα όπως ήθελε αποφασιστεί.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Απλώς θέλω να πληροφορήσω τη Βουλή ότι η Επιτροπή Άμυνας θα κάνει ειδική συνεδρίαση γι’ αυτό το θέμα την προσεχή Τετάρτη η ώρα δώδεκα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επαναλαμβάνω ότι το θέμα ζητήθηκε να εγγραφεί ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ανεξάρτητα από την εγγραφή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει ένσταση για την εγγραφή του θέματος αυτού και ο τρόπος συζήτησής του θα αποφασιστεί από το Σώμα.

Επομένως, η επόμενη συνεδρία του Σώματος ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 19 Νοεμβρίου 1998, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί της Μεταβίβασης του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου και του Ξενοδοχείου “Φιλοξενία” σε Εταιρεία Νόμος του 1998. (Αναπομπή).
- 2) Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.
- 3) Ο περί Καταργήσεως των περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμων του 1995 έως (Αρ. 3) του 1998 Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).

- 4) Ο περί Εντάξεως Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 5) Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 6) Ο περί Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 7) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 2) του 1998.
- 8) Ο περί Ποινικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.
- 9) Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 10) Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 11) Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1997. (Πρόταση νόμου).
- 12) Ο περί Γραφείων Τουρισμού και Ταξιδίων και Ξεναγών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 13) Ο περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Παθόντων και των Τέκνων των Εγκλωβισμένων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).

- 14) Οι περί Πολιτιστικών και Άλλων Υπηρεσιών - Θέσεις Μηχανολόγου Μηχανικού 1ης Τάξης, Μηχανολόγου Μηχανικού 2ης Τάξης και Ανώτερου Τεχνικού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.
- 15) Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και Εξαρτωμένους Αυτών) (Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 16) Οι περί Γενικού Χημείου - Θέσεις Ανώτερου Τεχνικού Χημείου και Τεχνικού Χημείου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) “Η κάθοδος του γνωστού χουντικού εοκαβητατζή πραξικοπηματία Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο και η παραβίαση των δημοκρατικών θεσμών και των νόμων της Δημοκρατίας από τους κυβερνώντες”.
- (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Δημήτρη Χριστόφια εκ μέρους της κοινοβουλευτικής του ομάδας). (8.10.1998).
(Συνέχιση της συζήτησης).
- 2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Ποια η στρατηγική και τα σχέδια δράσης που ανέπτυξε η

κυπριακή κυβέρνηση και ποια μέτρα πήρε, μέσα στα πλαίσια των υποχρεώσεών της, δυνάμει της διακήρυξης του Πεκίνου και του προγράμματος δράσης που ομόφωνα υιοθετήθηκε από τις κυβερνήσεις που συμμετείχαν στην Τέταρτη Παγκόσμια Διάσκεψη για τις Γυναίκες στο Πεκίνο το Σεπτέμβριο του 1995”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Μέλους της Βουλής κ. Ανδρούλας Βασιλείου). (27.11.1997).
(Συνέχιση της συζήτησης).

- 3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Ιατρικό απόρρητο και παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ασθενών”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Κυριάκου Τυρίμου). (4.5.1998). (Συνέχιση της συζήτησης).

- 4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η συνεχιζόμενη καταστροφή και η ανάγκη προστασίας και αξιοποίησης των κατοικιών της κοινότητας Πάνω Αμιάντου και των εγκαταστάσεων του μεταλλείου, οι προθέσεις της κυβέρνησης και τυχόν ευθύνες που προκύπτουν”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Δημήτρη Ηλιάδη και Γιαννάκη Θωμά). (8.4.1997).

5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Επέμβαση στο Δασούδι Λεμεσού και περιβαλλοντικές επιπτώσεις”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Γιαννάκη Θωμά).
(10.12.1996).

6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Η προσαγωγή σε δίκη του Κούρδου αγωνιστή Aziz (Ramazan Celik) με την κατηγορία της άγρας πελατών για πώληση του περιοδικού ‘Φωνή του Κουρδιστάν’”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής).
(27.4.1998).

7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σ’ αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

Εδώ φθάνουμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας. Κηρύσσω τη λήξη της.

(Ωρα λήξης: 7.06 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο

των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αντωνίου Αβραάμ
Βασιλείου Ανδρούλα
Βασιλείου Γιώργος
Γαλανός Αλέξης
Γερασίμου Στέλιος
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Παναγιώτης
Ερωτοκρίτου Ρίκκος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδώρου Δώρος
Θωμά Γιαννάκης
Ιωαννίδης Ουράνιος
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιπτής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος

Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούπτας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Προδρόμου Πρόδρομος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γιώργος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χριστόφιας Δημήτρης
Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Καλαϊτζιάν Πετρός
Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Ίδρυση και Λειτουργία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”, σύντομες παρατηρήσεις του κ. Ανδρέα Φιλίππου και ψήφισή του σε νόμο (με αριθμό 3 του 1998).
- 2) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
- 3) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
- 4) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Αποφυγής της Ρύπανσης Δημόσιων Δρόμων και Δημόσιων Χώρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”, σχόλια και αγορεύσεις (Δ. Ηλιάδης, Τ. Χατζηδημητρίου, Α. Γαλανός, Γ. Αγαπίου, Μ. Κυπριανού, Ρ. Ερωτοκρίτου, Ου. Ιωαννίδης, Ν. Μουσιούττας, Μ. Ματσάκης) και ψήφισή της σε νόμο.
- 5) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 6) Απαντήσεις Βουλευτών (Η ετοιμότητα του κράτους ως προς την αντιμετώπιση των σεισμών - Αίτημα για διαπλάτυνση τμήματος του δρόμου Πάφου-Πόλης - Η όδευση του νέου δρόμου Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς - Εισαγωγή εμπορευματοκιβωτίων χωρίς αναγραφή της χώρας προέλευσής τους - Παροχή νερού από το νότιο αγωγό - Η εργοδότηση από το κράτος αφυπηρητήσαντος στελέχους της ΚΥΠ).
- 7) Συνέχιση των αγορεύσεων και της συζήτησης του θέματος “Η κάθοδος του γνωστού χουντικού εοκαβητατζή πραξικοπηματία Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο και η παραβίαση των δημοκρατικών θεσμών και των νόμων της

Δημοκρατίας από τους κυβερνώντες” (Τ. Χατζηδημητρίου, Ν. Πιπτοκοπίτης, Θ. Μιχαηλίδης, Α. Καράς, Κ. Παπακώστας, Ευ. Σαμμούτας, Δ. Χριστόφιας, Ν. Κλεάνθους, Γ. Λιλλήκας, Δ. Χριστοδουλίδης, Γ. Αγαπίου, Σ. Χατζηγιάννης, Ν. Κατσουρίδης, Ρ. Ερωτοκρίτου, Γ. Θωμά), η συζήτηση του οποίου συνεχίζεται.

- 8) Εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ΄ για αυτεπάγγελτη εξέταση από την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή του θέματος “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά- Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου.)

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 19ης Νοεμβρίου 1998

(Ωρα έναρξης: 4.19 μ.μ.)

Αρ. 8

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους κυρίους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Δεκαπέντε χρόνια συμπληρώθηκαν από την παράνομη ανακήρυξη του ψευδοκράτους στα κατεχόμενα εδάφη μας, τα οποία από τον Ιούλιο του 1974 η Τουρκία κατέλαβε με τη δύναμη της βίας και κατακρατεί παράνομα και ενάντια σε κάθε έννοια δικαίου. Ενώ η ανακήρυξη του παράνομου κράτους ουδέποτε περιεβλήθη οποιασδήποτε νομικής ισχύος και ουδέποτε απέκτησε νομιμότητα και αναγνώριση, οι συνέπειες της εισβολής και κατοχής των εδαφών μας συνεχίζουν να υφίστανται και ο κυπριακός λαός συνεχίζει να στερείται τα στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματά του για ελεύθερη εγκατάσταση, διακίνηση και ιδιοκτησία, για επιστροφή των προσφύγων στα σπίτια και στις περιουσίες τους, για διακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων, για

ανθρώπινες συνθήκες διαβίωσης των ολίγων εγκλωβισμένων που παρέμειναν, για επανένωση κράτους και λαού. Η Τουρκία και οι εγκάθετοι στην Κύπρο αποφάσισαν να καταστρέψουν την Κύπρο, να την κρατούν διαιρεμένη και να διατηρούν τους νόμιμους κατοίκους σε συνθήκες αβεβαιότητας. Με πρόφαση την ασφάλεια των Τουρκοκυπρίων και αφορμή την προδοσία, το πραξικόπημα του 1974, η Τουρκία κατέλαβε το 37% των εδαφών μας, τα οποία επιδιώκει, αργά αλλά σταθερά, να μετατρέψει σε προτεκτοράτο της και κατά κάποιο τρόπο να τα ενσωματώσει, ακολουθώντας τον πραγματικό της σχεδιασμό, την κατάληψη και τουρκοποίηση της Κύπρου, που καμία σχέση δεν έχει με τους Τουρκοκυπρίους και τα συμφέροντά τους για τους οποίους εμείς ενδιαφερόμεθα πολύ περισσότερο από την Τουρκία. Απόδειξη για τούτο είναι και η στάση της σε σχέση με την ενταξιακή πορεία της Κύπρου προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μας συμβουλεύουν διάφοροι και σε πολλές περιπτώσεις στηρίζουν τις πρωτοβουλίες τους για λύση σε ανάλογες θέσεις, να είμαστε ακόμα πιο διαλλαχτικοί, να είμαστε περισσότερο υποχωρητικοί χάριν της ειρήνης. Εμείς προσβλέπουμε με πάθος σε μια μόνιμη ειρήνευση, αλλά αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από μια δίκαιη, βιώσιμη και διαρκή λύση. Είναι για τούτο που πρέπει να στρέψουν όλοι τις προσπάθειές τους προς την κατεύθυνση της Τουρκίας, ώστε να αναγκαστεί να νιώσει την ανάγκη να συνεργαστεί θετικά για μια λύση. Δυστυχώς, οι πράξεις της Τουρκίας δεν κατευθύνονται προς αυτή την κατεύθυνση, σε σχέση ιδιαίτερα με το παράνομο κράτος όχι μόνο δε συμμορφώνεται με τα καταδικαστικά ψηφίσματα των διεθνών οργανισμών που ζητούν την ανάκλησή του, αλλά αντίθετα εργάζεται για την παγίωση και νομιμοποίηση της παρανομίας. Η Βουλή της Κυπριακής Δημοκρατίας για μια ακόμη φορά καταδικάζει την παράνομη ανακήρυξη του κατοχικού κράτους, ψευδοκράτους. Απαιτεί την ανάκλησή του και την αποκατάσταση των δικαιωμάτων του λαού, Ελλήνων, Κυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Μαρωνιτών, Αρμενίων και Λατίνων. Απαιτεί την

αποκατάσταση της ελευθερίας και της ακεραιότητας της Κύπρου. Και για να βάλουμε το δάκτυλο στον τύπο των ήλων, θα πρέπει να διακηρύξουμε σήμερα εμείς εδώ ότι, ναι, πρέπει η Τουρκία να αισθανθεί την ανάγκη να μεταβάλει τη στάση της και ότι το κυπριακό πρόβλημα δεν είναι πρόβλημα που θα λυθεί στην Κύπρο. Θα λυθεί στην Άγκυρα, αλλά, για να λυθεί στην Άγκυρα, θα πρέπει πρώτα απ' όλα να ληφθούν οι πολιτικές αποφάσεις στις Βρυξέλλες και κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ταυτόχρονα, σήμερα η Βουλή της Κυπριακής Δημοκρατίας τιμά επίσης την εξέγερση του Πολυτεχνείου, τους αγώνες της ηρωικής γενιάς εκείνης της εποχής και των ηρωικών νεκρών. Τιμά τους αγώνες του αδελφού ελληνικού λαού για ελευθερία και απαλλαγή από το ξενοκίνητο και εθνικά επιζήμιο καθεστώς της δικτατορίας, που τόσα δεινά προκάλεσε στον ελληνισμό γενικότερα, με αποκορύφωμα την καταστροφή της Κύπρου.

Αγαπητοί συνάδελφοι, καλώ όλους σας σε μονόλεπτη σιγή στη μνήμη των πεσόντων του Πολυτεχνείου και στους αγώνες της Κύπρου για ελευθερία και δημοκρατία.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πριν προχωρήσουμε στα θέματα της ημερήσιας διάταξης, θα ήθελα να σας πληροφορήσω ότι κατά τη σημερινή σύσκεψη των αρχηγών και εκπροσώπων των κομμάτων και ύστερα από πρόταση της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις έγινε ομόφωνα δεκτή η εγγραφή και συζήτηση, κατά προτεραιότητα, στο Κεφάλαιο Δ' του θέματος "Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας". Το θέμα αυτό εγγράφεται και σύμφωνα με την ίδια απόφαση γίνεται πρόταση να συζητηθεί κατά προτεραιότητα στην επόμενη συνεδρία του Σώματος, αφού στο μεταξύ, όπως αναμένεται, θα ολοκληρωθεί η μελέτη και θα ενημερωθεί ανάλογα το Σώμα. Έγινε κάποια ενημέρωση σήμερα από το Γενικό

Διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών, τον κ. Αλέκο Σιάμπο, στην απουσία του Υπουργού Εξωτερικών και αναμένεται πληρέστερη ενημέρωση και εις ό,τι αφορά τις έρευνες στην Κύπρο, αλλά και εις ό,τι αφορά γενικότερα το πολιτικό θέμα, το οποίο πήρε νέες διαστάσεις, οφείλουμε να ομολογήσουμε, μετά την ανακοίνωση που είχε εκδοθεί χθες στο Ισραήλ μετά τη συνάντηση του Πρωθυπουργού της χώρας με τον πρέσβη της Κύπρου.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Σημειώσαμε ότι οι αρχηγοί και εκπρόσωποι των κομμάτων συμφώνησαν για την εγγραφή του θέματος. Πιστεύω ότι και τα υπόλοιπα μέλη του Σώματος συμφωνούν για την εγγραφή, γι' αυτό και να προχωρήσουμε. Συμφωνούμε απόλυτα, διότι είναι ένα θέμα οι αρχηγοί και εκπρόσωποι των κομμάτων και είναι άλλο θέμα οι βουλευτές βάσει του Συντάγματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ουδεμία αντίρρηση. Πολύ σωστά ίσως.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Σαν σήμερα είναι η τεσσαρακοστή επέτειος του θανάτου του ήρωα Κυριάκου Μάτση και νομίζω ότι θα έπρεπε να κάμουμε μια μνεία για το θέμα αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει απολύτως καμία αντίρρηση. Νομίζω τιμήθηκε η μνήμη του Κυριάκου Μάτση σε ειδική τελετή σήμερα στα φυλακισμένα μνήματα και για τόσα χρόνια δεν έχει γίνει, αλλά δεν υπάρχει καμία αντίρρηση και, εφόσον υπάρχει η εισήγηση, προτείνω μονόλεπτη σιγή εις μνήμη του Κυριάκου Μάτση.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε με τη νομοθετική εργασία. Το πρώτο θέμα είναι “Ο περί της Μεταβίβασης του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου και του Ξενοδοχείου ‘Φιλοξενία’ σε Εταιρεία Νόμος του 1998” και αφορά την αναπομπή από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΠΕΜΦΘΕΝΤΑ ΝΟΜΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ ‘ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ’ ΣΕ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούππας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συνήλθε στις 16 Νοεμβρίου 1998 και επανεξέτασε τον πιο πάνω νόμο που ψήφισε η Βουλή στις 22 Οκτωβρίου 1998, ύστερα από την αναπομπή του από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατ’ επίκλησιν του άρθρου 51(1) του Συντάγματος. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και

παρευρέθηκε ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, ενώ οι απόψεις του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στάλθηκαν στην επιτροπή γραπτώς.

Οι λόγοι της αναπομπής, όπως αναφέρονται σε σχετική επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας προς τον Πρόεδρο της Βουλής, με ημερομηνία 2 Νοεμβρίου 1998, συνίστανται στα ακόλουθα:

- (α) Το εδάφιο (2) του άρθρου 3 του αναπεμπόμενου νόμου, στην έκταση που προβλέπει ότι η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για αποξένωση των μετοχών που θα αποκτήσει η κυβέρνηση στην εταιρεία που θα ιδρυθεί για τη διαχείριση του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου και του ξενοδοχείου “Φιλοξενία” θα κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση, παραβιάζει την αρχή της διακρίσεως των εξουσιών που ενσωματώνεται στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και ειδικά τις αρμοδιότητες του Υπουργικού Συμβουλίου, όπως προβλέπονται ρητά από το άρθρο 54(ε) του Συντάγματος, γιατί με τη διαδικασία που προβλέπεται στο εδάφιο (3) του άρθρου 3 του εν λόγω νόμου μεταφέρεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων η εξουσία αποξένωσης των μετοχών της εταιρείας που ανήκει στην εκτελεστική εξουσία.
- (β) Η διαδικασία έγκρισης της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για αποξένωση των μετοχών της κυβέρνησης, όπως προνοείται στο εδάφιο (2) του άρθρου 3 του αναπεμπόμενου νόμου, εμπεριέχει στοιχεία διοικητικής ενέργειας και ως εκ τούτου εκφεύγει των ορίων της ασκήσεως των εξουσιών της Βουλής δυνάμει του άρθρου 61 του Συντάγματος και εμπίπτει στα πλαίσια της ασκήσεως των εξουσιών του Υπουργικού Συμβουλίου εν σχέσει με την εποπτεία και τη διάθεση της ανήκουσας στη Δημοκρατία περιουσίας, δυνάμει του άρθρου 54(ε) του Συντάγματος,

Κατά τη συζήτηση του όλου θέματος ενώπιον της επιτροπής, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας δήλωσε ότι η διατύπωση του υπό αναφορά νόμου δημιουργεί πράγματι συνταγματικά προβλήματα, όπως αυτά έχουν εκτεθεί στη σχετική επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας, και ότι με διαφορετική νομοτεχνική διατύπωση μπορεί να επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος σκοπός, χωρίς ο υπό αναφορά νόμος να προσκρούει στην αρχή της διακρίσεως των εξουσιών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη τους λόγους της αναπομπής και τις συμπληρωματικές εξηγήσεις που δόθηκαν από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας καθώς και τις γραπτές απόψεις του αρμόδιου Υπουργού, οι οποίες υποστηρίζουν την πιο πάνω θέση, αποφάσισε να επαναδιατυπώσει τις διατάξεις του υπό αναφορά νόμου, έτσι που να προβλέπει ότι η κυβέρνηση σε καμιά περίπτωση δε θα μπορεί να αποξενωθεί από τις μετοχές που θα αποκτήσει. Έτσι, χωρίς να διαφοροποιείται η επιδίωξη του Σώματος για μη αποξένωση της κυβέρνησης από τις μετοχές που αποκτά σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω νόμου, αίρεται ταυτόχρονα το ενδεχόμενο επέμβασης της Βουλής στις αρμοδιότητες της εκτελεστικής εξουσίας.

Επισυνάπτοντας κατάλληλα διαμορφωμένο, σύμφωνα με τα πιο πάνω, κείμενο νόμου, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού κατά πλειοψηφία των μελών της-Βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ εισηγείται στην ολομέλεια του Σώματος την ψήφισή του, όπως έχει διαμορφωθεί.

Τα μέλη της επιτροπής κύριοι Ισιδωρος Μακρίδης και Πρόδρομος Προδρόμου διαβίβασαν ότι η κοινοβουλευτική ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού διατηρεί επιφυλάξεις για το όλο θέμα, οι οποίες θα εκτεθούν κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δεν είναι για την ουσία του θέματος, όμως εγώ διαφωνώ ότι στην προκειμένη περίπτωση η διατύπωση που είχε κάμει η Βουλή στην προηγούμενη συνεδρία, στη συνεδρία που ενέκρινε το σχετικό νομοσχέδιο, προσκρούει σε πρόνοιες του Συντάγματος, δηλαδή είναι γεγονός ότι, όπου ασκείται εκτελεστική εξουσία και η Βουλή προσπαθεί να περιορίσει ή να ελέγξει αυτή την άσκηση με τη λέξη υπό την έγκριση της Βουλής, είναι δυνατόν να προσκρούει στις συνταγματικές πρόνοιες για τη διάκριση εξουσιών, δηλαδή νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας. Όμως η λέξη που έχει τη σημασία είναι, όταν είναι εκτελεστική εξουσία, το αντικείμενο νόμου τον οποίο ψηφίζει η Βουλή. Έχω την άποψη ότι το Σύνταγμα απλώς λέει η κυβέρνηση ρυθμίζει την κυβερνητική περιουσία. Αυτή είναι η εκτελεστική εξουσία. Αποξένωση της κυβερνητικής περιουσίας, της κρατικής περιουσίας καλύτερα, ή μίσθωση που να ισοδυναμεί με αποξένωση αυτό που προνοεί το Σύνταγμα δεν είναι ρύθμιση κρατικής περιουσίας, είναι αποξένωση που είναι άλλο πράγμα και δεν εμπίπτει μέσα στα πλαίσια της εκτελεστικής εξουσίας. Το λέω αυτό, γιατί εγώ τουλάχιστον προτίθεμαι να καταθέσω πρόταση νόμου που να απαγορεύεται στην κυβέρνηση να αποξενώνει κρατική περιουσία ή να τη μισθώνει σε περίοδο που να ισοδυναμεί με αποξένωση χωρίς έγκριση της Βουλής. Εάν δέχομαι τη διατύπωση όπως έχει γίνει, και πρέπει να εξηγηθεί γιατί, είναι η εξής. Η θέση της Βουλής, της επιτροπής τουλάχιστον, ήταν ότι “κύριοι, εμείς θέλουμε το Συνεδριακό Κέντρο να γίνει κυβερνητική εταιρεία, νοουμένου ότι η κυβέρνηση δε θα μπορεί να αποξενώνει αυτές τις μετοχές.” Αυτή ήταν η βασική μας θέση. Εν είδει συμβιβασμού με την κυβέρνηση είπαμε “αλλά ν’ αφήσουμε και ένα

παράθυρο, αν θέλει η κυβέρνηση να αποξενώσει τις μετοχές, ας τις αποξενώσει, αλλά να έχει λόγο και η Βουλή.” Αυτή ήταν η τροποποίηση που κάναμε. Δεν άρεσε στην κυβέρνηση αυτή η παραχώρηση που της εκάμαμε και ήθελε το όλο, δηλαδή το ελεύθερο, να αποξενώνει. Ε, αφού δεν της άρεσε η μέση λύση που της εδώκαμε, να απαγορευθεί πλήρως και επομένως επιτυγχάνεται ο σκοπός που εμείς τουλάχιστον είχαμε υπόψη μας, όταν εγκρίναμε το αρχικό νομοσχέδιο που είναι η πλήρης απαγόρευση. Δηλαδή, δέχομαι να αφαιρεθεί η παραχώρηση την οποία είχαμε κάνει σε προσπάθεια συμβιβασμού με την κυβέρνηση, αλλά, εάν δεχθώ ότι είναι σωστή η διατύπωση που έγινε, θα αντιφάσκω με τον εαυτό μου, αν αργότερα πω ότι θέλω νόμο που να απαγορεύει πλήρως την αποξένωση της κρατικής περιουσίας από την κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δε θέλω να γενικεύσω το θέμα. Όμως δεν μπορώ παρά να επιστήσω την προσοχή του Σώματος ότι αυτό το οποίο σήμερα η Βουλή θα αποφασίσει με τον έναν ή τον άλλο τρόπο συνδέεται με κάτι πολύ πολύ μεγαλύτερο. Απείρως μεγαλύτερο, το οποίο βρίσκεται ενόψει. Μπαίνουμε σε μια φάση εκτέλεσης έργων του δημοσίου με διάφορες μεθόδους που φέρουν διάφορα ονόματα] BOT, PFI κ.λπ. Το στοιχείο το οποίο θα αποτελέσει, τουλάχιστο για εμάς τους Σοσιαλιστικού Κόμματος, το κύριο κριτήριο είναι κατά πόσο με αυτές τις μεθόδους και με τους όρους που θα δοθούν αποξενώνεται ή επί μακρόν αποστασιοποιείται η κυβέρνηση από την ιδιοκτησία, από την κυριότητα. Αν λοιπόν ξεκινήσουμε με το “Φιλοξενία”, λέγοντας ότι δεν πειράζει, η κυβέρνηση ας έχει το δικαίωμα να αποποιηθεί αυτής της ιδιοκτησίας, να πουλεί τις μετοχές χωρίς την

έγκριση αυτού του Σώματος, πολύ φοβούμαι ότι δημιουργούμε προηγούμενο για πολύ πολύ μεγαλύτερα ζητήματα στο μέλλον. Εφιστώ την προσοχή του Σώματος σε αυτό το θέμα, το οποίο, κατά τη γνώμη μου, είναι πάρα πολύ σοβαρό και δεν πρέπει να περάσει απαρατήρητο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Προδρόμου.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Εγώ δε θα σταθώ στο θέμα της συνταγματικότητας του νόμου, η οποία ενδεχομένως μπορεί τυπικά να θεραπευθεί, αλλά θέλω να εκφράσω τις δικές μας επιφυλάξεις εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, υπογραμμίζοντας ότι συμφωνώ με το συνάδελφο τον προλαλήσαντα, τον κ. Θεοδώρου, ότι πράγματι το θέμα δεν είναι τελικά ζήτημα του αν η κυβέρνηση απλώς θα έχει την εξουσία να αποξενώσει το δημόσιο από κάποια περιουσιακά στοιχεία. Δεν είναι μόνο αυτό το θέμα ή αν θα πρέπει να το κάμει κατόπιν εγκρίσεως της Βουλής. Για μας υπάρχει και ένα πολιτικό ζήτημα το οποίο φοβάμαι ότι, με τον τρόπο που αντιμετωπίσαμε την περίπτωση του ξενοδοχείου “Φιλοξενία”, το οποίο θα ήταν καλά να συνηθίσουν όλοι να το λένε “Φιλοξενία” και όχι “Φιλοξένεια”, ελληνοιστί με αγγλικό τονισμό, αυτό το ξενοδοχείο εν πάση περιπτώσει και το Συνεδριακό Κέντρο, που είναι συγκρότημα, μας θέτει ενώπιον του ερωτήματος του αν, τουλάχιστο σύμφωνα με τη δική μας αντίληψη, είναι σκόπιμο σήμερα να έχουμε κράτος ξενοδόχων. Εμείς έχουμε διακηρύξει και είναι απόψεις και θέσεις πολιτικής ότι η Κύπρος σήμερα έχει ανάγκη από ένα σύγχρονο κράτος προνοίας, εδώ έχουμε ελλείμματα, και υπογραμμίζω τη λέξη σύγχρονο, γιατί το παραδοσιακό κράτος προνοίας στο οποίο αναφέρονται κάποιες σοσιαλιστικές δυνάμεις είχε από μόνο του μπει σε κρίση εδώ και μερικές δεκαετίες, εν

πάση περιπτώσει αυτή είναι η ανάγκη μας. Η ανάγκη μας δεν είναι ένα κράτος επιχειρηματίας, δεν είναι η ανάγκη μας να έχουμε ένα κράτος ξενοδόχων, ούτε ένα κράτος αρτοποιών, ούτε ένα κράτος βιομήχανων. Υπάρχουν πολλές υποχρεώσεις που πρέπει να εκπληρώσει το δημόσιο σήμερα στην Κύπρο έναντι του κυπριακού λαού και φοβάμαι ότι, όταν υπερασπιζόμαστε με νύχια και με δόντια, υπό το πρόσχημα της αναπαλλοτρίωτης κρατικής ιδιοκτησίας, που είναι τελικά ιδιοκτησία των φορολογουμένων και του λαού, όταν υπερασπιζόμαστε αυτό το δικαίωμα χωρίς να λαμβάνουμε υπόψη μας τα αποτελέσματα, το αν δηλαδή αυτό κράτος μπορεί να παρέχει στους πολίτες τις υπηρεσίες που αναλογούν στους φόρους στους οποίους πληρώνουν, τότε απαντούμε σε λάθος ερώτημα. Εγώ θα ήθελα απλώς, επειδή ανέφερε ο συνάδελφος προηγουμένως ότι τώρα μπαίνουμε σε κάποια περίοδο που ακούονται κάποιες νεωτερικές προσεγγίσεις, κυρίως για αυτοχρηματοδότηση δημόσιων έργων, είτε είναι με τη μια μέθοδο είτε είναι με την άλλη, ανέφερε κάποιες μεθόδους διεθνώς επικρατούσες. Εγώ θα ήθελα να αναφέρω και να υπενθυμίσω ένα παράδειγμα πολύ πιο κοντινό σε μας, από την Ελλάδα, που αφορά ακριβώς το ίδιο ζήτημα. Όχι γενικά αυτοχρηματοδότηση έργων του δημοσίου αλλά διαχείριση των ξενοδοχείων και τις σχέσεις του κράτους, του δημοσίου με την ξενοδοχειακή βιομηχανία. Έχουμε υπόψη ότι ο Οργανισμός Τουρισμού στην Ελλάδα, ο ΕΟΤ, συστηματικά παραχωρεί ξενοδοχεία, τα οποία ετύγχαναν κρατικής ιδιοκτησίας και διαχείρισης, στον ιδιωτικό τομέα. Νομίζω ότι μόνο αυτό το παράδειγμα, χωρίς να χρειαστεί να μακρηγορήσω, που προέρχεται από μια κυβέρνηση που αυτοαποκαλείται σοσιαλιστική, θα έπρεπε να άρει κάποιες επιφυλάξεις και κάποιες προκαταλήψεις. Ταυτόχρονα, θέλω να πω ότι εμείς ελπίζαμε και ελπίζουμε ότι αυτού του είδους τα ζητήματα δε θα κριθούν με βάση ιδεολογικές τοποθετήσεις, διότι φοβάμαι ότι μία μερίδα, μία πτέρυγα σε αυτό το Σώμα, τοποθετείται καθαρά ιδεολογικά σε αυτά τα ζητήματα και πιστεύω ότι αδικούν τον εαυτό τους και τη

σοβαρότητα που χαρακτηρίζει το συγκεκριμένο Σώμα χωρίς καν να μπουν στον κόπο να σκεφτούν. Διότι, αν σκεφτούμε αυτά τα ζητήματα...

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Για ποιο κόμμα μιλάτε, κύριε Προδρόμου, για να μπορούμε να απαντήσουμε.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Ορίστε;

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ποιο κόμμα το οποίο χωρίς να σκεφτεί και εγκαταλείποντας τη σοβαρότητά του...

Να το κατονομάσετε.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Το έντονο ενδιαφέρον σας με κάνει να καταλάβω ότι ο υπαιτιγμός μου ήταν αρκετός, διότι έχετε καταλάβει ότι εννοώ το ΑΚΕΛ.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν είχα καταλάβει, ήθελα να καταλάβω.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Εν πάση περιπτώσει, αν δεν είχατε καταλάβει...

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Διότι και εμείς μπορεί να αυτοαποκαλούμαστε σοσιαλιστές, όπως ο Σημίτης.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Μάλιστα, μπορείτε. Εν πάση περιπτώσει, κάποιοι από ιδεολογική τοποθέτηση κρίνουν αυτά τα ζητήματα. Πιστεύω ότι είναι λανθασμένη προσέγγιση και αλλού πρέπει να επενδύσουμε τη διάθεσή μας να ασχοληθούμε με ιδέες, διότι τελικά το αποτέλεσμα πιστεύω ότι δε δικαιώνει αυτούς οι οποίοι εμμένουν, σώνει και καλά, στο ότι με βάση τα δεδομένα που έχουμε βρει, ότι δηλαδή σε κάποια στιγμή στο παρελθόν χρειάστηκε το κράτος να έχει αυτή τη συγκεκριμένη ιδιοκτησία, σημαίνει ότι και στο τέλος του αιώνα

αυτού θα πρέπει να συνεχίσει το κράτος να είναι ξενοδόχος. Επίσης, θα ήθελα να πω, απευθυνόμενος σε κάποιες άλλες πολιτικές δυνάμεις, σε κάποιες άλλες πτέρυγες, οι οποίες τοποθετούνται...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πες τες και εκείνες, για όνομα του Θεού.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

...οι οποίες τοποθετούνται με βάση ακριβώς αυτή την τοποθέτηση με την οποία το ΑΚΕΛ κρατάει τη μία άκρη και βάζει κάποιες προδιαγραφές, υπάρχει μια διστακτικότητα στο να δούμε ακριβώς επιτέλους ότι, ναι, αυτή η κυβέρνηση θα χρειαστεί σε κάποιους τομείς να παραχωρήσει ακόμα και ιδιοκτησία του κράτους, προκειμένου να μπορέσει να εκπληρώσει... Και εγώ δε δέχομαι να γίνεται αναφορά, αν θέλουμε να είμαστε ακριβοδίκαιοι, στις θέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού μόνο με το πρώτο σκέλος. Εμείς μπορεί να δεχθούμε σε εξαιρετικές περιπτώσεις, δεν είναι αυτοσκοπός, ακόμα και αποξένωση περιουσιακών στοιχείων, εάν αυτό θα επιτρέψει στο κράτος να εκπληρώσει πιο σωστά το ρόλο του και να εξασκήσει την πολιτική σε τομείς στους οποίους υστερεί. Δε χρειάζεται να τους απαριθμήσω, τους απαριθμούμε όλοι μαζί καθημερινά, τουλάχιστο μια φορά τη βδομάδα, σε αυτή την αίθουσα. Από τα ζητήματα της υγείας, της παιδείας, τις τεράστιες επενδύσεις που χρειάζονται ενόψει της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επομένως, δεν πρόκειται για μια προσήλωση σε θέσεις ιδιωτικοποιήσεων ούτε εμείς νιώθουμε την ανάγκη να είμαστε υπέρ ή εναντίον των ιδιωτικοποιήσεων, όμως πιστεύουμε ότι θα έπρεπε στην κυβέρνηση, μια κυβέρνηση η οποία είχε εκλεχτεί, μεταξύ των άλλων, για να εκσυγχρονίσει την οικονομία και να την προετοιμάσει για την εισδοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θα πρέπει να επιτραπεί σε αυτή την κυβέρνηση, ταυτόχρονα βεβαίως με το αναφαίρετο δικαίωμα και της Βουλής, να εκφέρει άποψη και ενδεχομένως να εξασκήσει και τις εξουσίες της εκεί όπου

προβλέπονται, να έχει λοιπόν τη δυνατότητα η κυβέρνηση να προχωρήσει σε μια πολιτική. Εμείς, ως Δημοκρατικός Συναγερμός, καλούμε την κυβέρνηση να το πράξει, ακόμα και όταν είναι διστακτική, και στην περίπτωση του ξενοδοχείου “Φιλοξενία”, και εδώ θα δικαιολογήσω κάπως και την προηγούμενη θέση μας στην οποία αναφέρθηκε και ο κ. Παπαδόπουλος, λέγοντας ότι σε πρώτη φάση είχαμε καταλήξει σε ένα συμβιβασμό. Ναι, ο συμβιβασμός ήταν, για να πείσουμε κάποιους, οι οποίοι είχαν μεγαλύτερους ενδοιασμούς, να μετοχοποιηθεί το συγκρότημα αυτό του Συνεδριακού Κέντρου και του ξενοδοχείου “Φιλοξενία”. Από εκεί και πέρα όμως θέλουμε να είμαστε ειλικρινείς. Η μετοχοποίηση αυτή καθ’ εαυτή σε αυτή την περίπτωση, αντίθετα με άλλες περιπτώσεις όπως ίσως θα εξεταστούν στο μέλλον για κάποιες υπηρεσίες ημικρατικών οργανισμών, όπως έχουμε δει να συμβαίνει σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, εκεί μπορεί να αρκεί μόνο η μετοχοποίηση, σε αυτή την περίπτωση η απλή μετοχοποίηση δεν πιστεύουμε ότι θα έδιδε ακριβώς τη λύση για το ίδιο το ξενοδοχείο «Φιλοξενία», αλλά πολύ περισσότερο μια λύση που να αρμόζει με τις προτεραιότητες του κράτους. Το κράτος αυτή τη στιγμή δεν έχει σαν πρώτιστο καθήκον μόνο να μετοχοποιήσει το ξενοδοχείο αυτό, αλλά έχει σαν πρώτιστο καθήκον να βάλει προτεραιότητες, να εξυπηρετήσει ανάγκες που υπάρχουν και ειλικρινά, αν σκεφτούμε όλοι, δεν είναι πρώτη ανάγκη να κρατήσει την ιδιοκτησία σε ένα ξενοδοχείο, πρώτη ανάγκη είναι αν χρειάζεται να επέμβει σε άλλους τομείς στους οποίους υστερούμε. Πιστεύουμε ότι είναι αυταπόδεικτο, δε χρειάζεται καν συζήτηση ότι ένας τέτοιος οργανισμός, όπως είναι ένα ξενοδοχείο, έστω και αν είναι συναπτόμενο προς το Συνεδριακό Κέντρο, θα μπορούσε θαυμάσια, πολύ καλύτερα, να δουλέψει ως ιδιωτική επιχείρηση. Τα ξενοδοχεία είναι ιδιωτικές επιχειρήσεις. Οι δημόσιες δραστηριότητες είναι σε άλλους τομείς που θα πρέπει να επικεντρωθούν και να έχουμε υπόψη ότι δεν είναι το θέμα τόσο απλό ή ανώδυνο. Από τη στιγμή που κάποιους πόρους ή κάποια ενέργεια του δημοσίου, του

κράτους, τα δεσμεύουμε στην ξενοδοχειακή βιομηχανία, θα πρέπει να έχουμε συνείδηση και να έχουμε και ευθύνη του ότι αυτούς τους πόρους, αυτή την ενέργεια, τα στερούμε από κάποιους άλλους τομείς. Με αυτό τον τρόπο θα πρέπει ν' αρχίσουμε να βλέπουμε τα ζητήματα αυτά των ορίων ανάμεσα στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα και να εγκαταλείψουμε τη μεγάλη προκατάληψη, τη συσκότιση και την κινδυνολογία που υπάρχει με τους αφορισμούς σχετικά με την ιδιωτικοποίηση. Επαναλαμβάνω ότι η πρότασή μας, οι επιφυλάξεις μας βρίσκονται στο ότι ειλικρινά δεν πιστεύουμε ότι αυτό το Σώμα δίνει το μήνυμα ότι το κράτος μπορεί ή πρέπει να είναι ξενοδόχος, αντίθετα θα πρέπει να δώσουμε το μήνυμα ότι άλλες είναι οι υποχρεώσεις αυτού του κράτους και, αν χρειαστεί, να ενθαρρύνουμε και, αν χρειαστεί, να πιέσουμε την κυβέρνηση αυτή να ανταποκριθεί ακριβώς πρωτίστως σε αυτές τις υποχρεώσεις και όχι να ενθαρρύνουμε απλώς τη διαιώνιση κάποιων δομών, οι οποίες πιστεύουμε ότι έρχονται από το παρελθόν. Επαναλαμβάνω ότι όσον αφορά περί συνταγματικότητας του νόμου πράγματι είναι φανερό ότι με τον τρόπο που προσπαθήσαμε να συμβιβάσουμε καταστάσεις και πράγματα υπήρξαν κάποια προβλήματα, αλλά, και αν διορθωθούν αυτά τα νομοθετικά ζητήματα, παραμένει το ερώτημα πολιτικής απέναντι στο οποίο εμείς, από την πλευρά του Δημοκρατικού Συναγερμού, θέλουμε με θάρρος και καθαρά να τοποθετηθούμε. Δεν έχουμε μια θέση ιδεολογικά καθορισμένη υπέρ των ιδιωτικοποιήσεων, δε χρειάζεται να έχουμε τέτοια θέση, αλλά θα κρίνουμε μία προς μία τις περιπτώσεις και σε αυτή την περίπτωση, όπως ακριβώς δε φοβήθηκε χαρακτηρισμούς και εξοστρακισμούς μια σοσιαλιστική κυβέρνηση στην Ελλάδα, ούτε η δική μας κυβέρνηση πρέπει να φοβηθεί να πει ότι τέλος πάντων το κράτος έχει καλύτερη και πιο πιεστική δουλειά να κάμει από το να διαχειρίζεται ξενοδοχεία.

Ευχαριστώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μια ερώτηση στο συνάδελφο, για να ξέρω αν θα βγω στο βήμα αργότερα. Δηλαδή, είναι η άποψη του συναδέλφου ότι εμείς που ψηφίσαμε όπως ψηφίσαμε αγόμαστε από ιδεολογική προκατάληψη ή εγέλασέ μας το ΑΚΕΛ; Ποιο από τα δύο; Ή και τα δύο; Να μας εξηγήσει τι εννοεί.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Αν αναφέρεστε στα όσα είπα, εγώ απλώς κάλεσα το ΑΚΕΛ να μη θεωρεί το θέμα ιδεολογικό. Βεβαίως, είναι δικό τους το ζήτημα να αποφασίσουν, διότι πιστεύω ότι αδικούν και τον εαυτό τους, εάν τραβούν μία γραμμή και λεν ότι για μας αυτή είναι η ιδεολογική τοποθέτηση και δεν το συζητούμε. Διότι περί αυτού πρόκειται, δε συζητούμε.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είναι για τους ίδιους που σας ρώτησε όχι για το ΑΚΕΛ.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Ναι, αλλά, επειδή είπε ο κ. Παπαδόπουλος με δικό του τρόπο τι είπα εγώ για σας, ήθελα να το επαναφέρω, για να μη μείνει εκείνο που είπε. Δεν είναι ακριβώς έτσι. Και είπα ότι το ΑΚΕΛ, έχοντας μια παράδοση και μια ιδεολογική πρωτοκαθεδρία στον κόσμο που έχουμε αφήσει πίσω μας, εξακολουθεί να βάζει, να το πω στην καθομιλουμένη κυπριακή, «ροθέσια» και πιστεύω ότι και οι υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις θα πρέπει κάποτε να ξεφύγουν από αυτή την οριοθέτηση του ιδεολογικού χώρου και δεν ήθελα να πω ότι εσείς άγεστε και φέρεστε. Εξάλλου, αυτό φαίνεται και σε πολλές περιπτώσεις, ίσως η πλειοψηφία να είναι από το ΔΗΚΟ, διαχωρίζεται και ψηφίζει διαφορετικά από το ΑΚΕΛ, αλλά σε αυτά τα ζητήματα, που είναι ζητήματα ιδεολογικής αποθάρρυνσης, πιστεύω ότι θα πρέπει κάποτε να έχουμε το θάρρος να μη φοβηθούμε να μας καταγγείλουν κάποιοι είτε ότι είμαστε συντηρητικοί είτε ότι ξεπουλούμε το κράτος στον ιδιωτικό τομέα. Κανένας δεν κάμνει αυτό το πράγμα και

ιδιαίτερα η σημερινή κυβέρνηση που την κατηγορεί η αντιπολίτευση ότι επεκτείνει το δημόσιο τομέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θέλω να ευχαριστήσω θερμά τον αξιότιμο συνάδελφο για τις συμβουλές του τις πολύ σημαντικές, στον ιδεολογικό τομέα ιδιαίτερα. Και θα παρακαλέσω τους συντρόφους μου να γράψουν στην ατζέντα της γραμματείας της κεντρικής επιτροπής και αργότερα του πολιτικού γραφείου να ζητήσουμε μετάθεση του κ. Προδρόμου, να τον φέρουμε στο ΑΚΕΛ να μας διδάξει ιδεολογία -δεν ξέρω και εγώ ποια ιδεολογία τέλος πάντων- πάντως για να γίνει ανοιχτόμυαλο το ΑΚΕΛ. Τον ευχαριστώ πάρα πολύ.

Την ταυτότητα του ΑΚΕΛ, κύριε Προδρόμου, δε σας περιμέναμε εσάς, δεν περιμέναμε κανένα Προδρόμου να μας τη βγάλει. Την ταυτότητά του το ΑΚΕΛ την πήρε από τον κυπριακό λαό με αγώνες και θυσίες εβδομήντα δύο χρόνων για τα δικαιώματα των εργαζομένων και του λαού. Δικαιώματα που και εσείς, κύριε Προδρόμου, και εμείς και όλοι μας χαιρόμαστε καθημερινά. Αν, από εκεί και πέρα, σε αυτή τη Βουλή εδώ έρχεται ένα νομοθέτημα, το οποίο έχει ένα συγκεκριμένο στόχο, και κάποιοι μέσα από αυτό το νομοθέτημα θέλουν να πετύχουν διάνα και να πετύχουν μέγιστους στόχους να γελάσουν τους άλλους, είναι ένα άλλο θέμα.

Ομόφωνα, αποφασίσαμε εδώ ότι θα δώσουμε τη δυνατότητα στην κυβέρνηση να μετατρέψει το Συνεδριακό Κέντρο και το ξενοδοχείο «Φιλοξενία» από ημικρατικό οργανισμό σε επιχείρηση ιδιωτικού δικαίου. Αυτό πηγαίναμε να ψηφίσουμε ομόφωνα. Καθ' οδόν όμως καταλάβαμε ότι τελικά κάποιοι εδώ έχουν άλλους στόχους. Δε σταματούν ως εδώ, αλλά χρησιμοποιούν αυτό το νομοθέτημα ως μέσο παραχώρησης

αύριο του “Φιλοξενία” και του Συνεδριακού Κέντρου στους ιδιώτες. Και κάποιοι τούς λένε: “Κύριοι, δε δεχόμαστε αυτό το πράγμα”. Είναι το ΑΚΕΛ που σας έβαλε, κύριε Παπαδόπουλε, να μη δέχεστε αυτό το πράγμα; Δεν έχετε εσείς άποψη; Είναι το ΑΚΕΛ που σας έβαλε; Είσαστε άβουλοι εσείς και το ΑΚΕΛ, ας πούμε, το άτιμο, που χρησιμοποιεί μεθόδους -δεν ξέρω και εγώ ποιες και πώς- σας έπεισε, σας έβαλε να ψηφίσετε ενάντια στις βουλές της κυβέρνησης και στις βουλές των σοφών αυτής της Βουλής;

Λέγεται ως επιχείρημα: “Θα μετατρέψουμε το κράτος σε ξενοδόχο;” Δηλαδή, με το γεγονός ότι σε χίλιες ξενοδοχειακές μονάδες υπάρχουν δύο ξενοδοχειακές μονάδες που έχει σχέση το κράτος, η μια από τις οποίες, για να μην πω και οι δύο, έχουν και τεράστια εθνική σημασία, μετατρέπουμε το κράτος σε ξενοδόχο; Είναι και αστείο αυτό το επιχείρημα, δηλαδή. Μία σχολή ξενοδοχειακή, για να έχει στους εκπαιδευομένους της τη δυνατότητα να ασκούνται, δημιούργησε το ξενοδοχείο “Φιλοξενία”. Και θέλω να υπενθυμίσω πώς δημιουργήθηκε και το Συνεδριακό Κέντρο. Όλοι μαζί για λόγους εθνικούς φωνάζαμε ότι θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα κέντρο το οποίο να φιλοξενεί διασκέψεις, για να καταστεί η Κύπρος κέντρο περιφερειακών και διεθνών συνεδρίων, για να προβάλλεται με αυτό τον τρόπο το εθνικό μας θέμα. Βιάστηκαν, κύριοι, να το πουλήσουμε, να το χαρίσουμε, όχι να το πουλήσουμε.

Επικαλούνται ορισμένοι σοσιαλιστικές κυβερνήσεις. Εκεί που έχει διακόσια ξενοδοχεία σε μια χώρα μπορεί να αποκρατικοποιούνται ορισμένα. Εκεί που έχει τόσες πολλές επιχειρήσεις κρατικές μπορεί να αποκρατικοποιούνται ορισμένες. Στην Κύπρο είναι μετρημένες οι ημικρατικές επιχειρήσεις που μέσα από τη δραστηριότητά τους διαδραματίζουν τον κοινωνικό ρόλο του κράτους, παίζουν τον κοινωνικό ρόλο που πρέπει να παίζει το κράτος. Είμαστε μια ημικατεχόμενη χώρα, με τις ιδιομορφίες μιας ημικατεχόμενης χώρας, και δεν έχουμε την πολυτέλεια να τα δωρίσουμε τα πάντα στους

ιδιώτες, μέχρι και τα αεροδρόμιά μας. Έρχεται αυτή η κυβέρνηση, στα πλαίσια της σύγχρονης σκέψης, να τα προσφέρει στους ιδιώτες. Τα αεροδρόμια της Κύπρου έχουν στρατηγική σημασία, αν ενδιαφερόμαστε πραγματικά για την άμυνα του τόπου, όχι στα λόγια αλλά στην πράξη.

Κατά συνέπεια, κυρίες και κύριοι, συζητούμε ένα “αθώο” νομοθέτημα και εδώ άρχισαν να συγκρούονται οι φιλοσοφίες και οι πραγματικές βουλές των κυβερνώντων. Βιαστήκαμε. Θέλουν, σώνει και καλά, εδώ και τώρα να τα χαρίσουν όλα στους ιδιώτες. Και γιατί σας παρακαλώ το Συνεδριακό Κέντρο πρέπει να το νέμονται οι οποιοδήποτε ιδιώτες; Δεν κατάλαβα ποτέ αυτό το πράγμα ούτε πρόκειται να το καταλάβω, γιατί είμαι ένας στενοκέφαλος κομμουνιστής, θα μου πουν ορισμένοι. Είμαι κομμουνιστής μάλιστα, ο οποίος ενδιαφέρεται για το καλό του τόπου του και ενδιαφέρεται αυτό το κράτος να διαδραματίζει ρόλο και κοινωνικό και άλλο ρόλο, στα πλαίσια μιας ημικατεχόμενης πατρίδας. Να παίζει σοβαρό ρόλο.

Ο κρατικός τομέας, ο ημικρατικός τομέας στην Κύπρο σε σύγκριση με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ο πιο ισχνός. Υπάρχουν χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου ο κρατικός τομέας -χώρες τις οποίες επικαλούνται ορισμένοι- στο σύνολο της οικονομίας κατέχει το 30% της ιδιοκτησίας, το 25% της ιδιοκτησίας. Εμάς σε ορισμένους νευραλγικούς τομείς παρεμβαίνει το κράτος με τους ημικρατικούς οργανισμούς, οι οποίοι δεδηλωμένα έχουν διαδραματίσει και σωστικό ρόλο στα πλαίσια μιας ημικατεχόμενης πατρίδας.

Συνεπώς, κατά τη γνώμη μου, είναι το λιγότερο άστοχο, είναι το λιγότερο ατυχές ένα κόμμα να προσπαθεί να επιδιώξει την εφαρμογή των μάξιμουμ στόχων του μέσα από ένα απλό νομοθέτημα το οποίο έχει άλλους σκοπούς. Αν είχε αυτό το σκοπό, η κυβέρνηση θα έπρεπε να διατυπώσει αυτό το σκοπό στο νομοθέτημα. Δεν υπάρχει κάτι τέτοιο. Η Βουλή, επειδή έχει αντιληφθεί αυτή την πρόθεση, θέλει να διασφαλίσει ότι

δε θα ξεπουληθεί αυτή η κρατική ιδιοκτησία μέσω ακριβώς της μετατροπής αυτής της εταιρείας σε εταιρεία ιδιωτικού δικαίου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πριν δώσω το λόγο στον επόμενο ομιλητή, θα ήθελα να αναφέρω στο Σώμα ότι βρίσκεται μεταξύ μας η αντιπροσωπία του Βρετανικού Κλάδου του Κοινοπολιτειακού Κοινοβουλευτικού Συνδέσμου που επισκέπτεται την Κύπρο και την οποία αποτελούν οι βουλευτές John Maxton, Ian Bruce, Jeffrey Donaldson, John Horam, David Lepper.

(Χειροκροτήματα.)

Τους ευχαριστούμε για την επίσκεψη. Ο επόμενος ομιλητής, ο κ. Γαλανός.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ειλικρινά πιστεύω ότι επί του θέματος αυτού ήταν αχρείαστη η ιδεολογική συζήτηση. Η κυβέρνηση κακώς ανέπεμψε το νομοσχέδιο, διότι η Βουλή εν τη σοφία της έδωσε το δικαίωμα στην κυβέρνηση να πουλήσει μετοχές της εταιρείας, αλλά να υπόκεινται στην έγκριση της Βουλής. Αν δεν υπήρχε αυτός ο υπερβολικός ζήλος, ειλικρινά πιστεύω ότι θα πράτταμε το σωστό, διότι ομόφωνα δεν αποκλείσαμε ποτέ την ιδιωτικοποίηση ή τη μετοχοποίηση, αν θέλετε, κάποιας δημόσιας εταιρείας, νοουμένου ότι αυτό υπαγορεύει το δημόσιο συμφέρον. Και ειλικρινά πιστεύω ότι το να μιλούμε για ιδιωτικοποιήσεις ως να είναι πάντοτε ένα ταμπού και να δίδεται η εικόνα ότι το κράτος είναι ιερό και αποξενώνει ιερά περιουσία είναι λάθος. Εκείνο που έχει σημασία είναι το δημόσιο συμφέρον, όπως το ερμηνεύουν λογικοί πολίτες. Και το δημόσιο συμφέρον έχει να κάνει με την παραγωγικότητα, έχει να κάνει με την αποδοτικότητα, έχει να κάνει με το οικονομικό όφελος, έχει να κάνει με το κοινωνικό όφελος. Και το κοινωνικό και οικονομικό όφελος πολλές φορές προέρχεται από μετοχοποιήσεις που πιθανότατα να

ελευθερώνουν κονδύλια που χρησιμοποιούνται με βάση άλλες προτεραιότητες ιεραρχικά για κοινωνικές παροχές. Μετοχοποιείς κάτι το οποίο αποδίδει καλύτερα, όπως γίνεται στην Ευρώπη και αλλού, και με τα κονδύλια τα οποία περισώζεις μπορείς να προχωρήσεις σε δωρεάν σχέδιο υγείας ή δωρεάν παιδεία. Δεν πρέπει να τα αντιμετωπίζουμε αυστηρά ιδεολογικά σε μια σύγχρονη κοινωνία. Αν έμενε ως είχε το νομοσχέδιο χωρίς αναπομπή, θα προχωρούσαμε ομόφωνα και δεν υπήρχε κανένα ιδεολογικό πρόβλημα.

Εν πάση περιπτώσει όμως, προσωπικά, επειδή πιστεύουμε ότι δεν υπάρχει τίποτε το λανθασμένο για μετοχοποιήσεις και προσωπικά δεν έχω τουλάχιστο δει ήδη ότι στην πραγματικότητα σκοπός της κυβέρνησης είναι να μετοχοποιήσει το Συνεδριακό Κέντρο αμέσως -έχω την εντύπωση ότι και να θέλει να το μετοχοποιήσει ή να το πουλήσει σήμερα, ως έχουν τα πράγματα, δε θα τα καταφέρει- θεωρώ ότι δεν μπορούμε, όπως ήρθαν τα πράγματα, να ψηφίσουμε ένα νομοθέτημα, ανεξάρτητα αν έγινε λανθασμένος ο χειρισμός ο οποίος να αποστερεί του δικαιώματος της μετοχοποίησης σε κάποιο στάδιο. Κατά συνέπεια, βρισκόμενος μπροστά σε δύο ακραίες θέσεις, αν θέλετε, τουλάχιστον προσωπικά θεωρώ ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί η μετοχοποίηση, γι' αυτό το λόγο ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Αλέξη, ιδιωτικοποίηση.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Όχι, εγώ δε θέλω να χρησιμοποιώ βεβαρημένες εκφράσεις. Η μετοχοποίηση είναι να προσφέρεις στο λαό μετοχές. Η ιδιωτικοποίηση δίνει μια λανθασμένη εικόνα ότι θα δώσουμε σε δυο, τρεις, πέντε ιδιώτες. Όχι, δεν είναι γι' αυτού του είδους τις μετοχοποιήσεις, ιδιωτικοποιήσεις που μιλούμε. Ούτε εγώ ευνοώ να πωλούνται εταιρείες σε τρεις, τέσσερις μεγαλοεπιχειρηματίες, όπως δίνεται αυτή η εικόνα, οι οποίοι

θα κάνουν χρυσάφι από κρατική περιουσία. Όχι, εγώ πιστεύω στις μετοχοποιήσεις εκείνες που γίνονται σήμερα στην Ευρώπη, με οργανισμούς τύπου ΟΤΕ, Telecom, που προσφέρονται στο πλατύ κοινό που αντιπροσωπεύει πολύ περισσότερο, αν θέλετε, το λαό και δημιουργείται συμμετοχή του λαού σε οικονομικές επιχειρήσεις, παρά άλλως πως. Είναι αυτές τις μετοχοποιήσεις που βλέπω και όχι να προσφερθούν κάποιες, αν θέλετε, δημόσιες εταιρείες σε τρεις, τέσσερις μεγαλοκαρχαρίες, όπως θέλουμε να δίνουμε αυτή την εικόνα. Όχι, αυτό δε θα το δεχθώ ποτέ. Αλλά το να δεχθούμε μια υγιή άποψη μιας οικονομίας η οποία προχωρεί και ορισμένους δημόσιους τομείς οι οποίοι μπορούν να αποδώσουν καλύτερα, να είναι πιο παραγωγικοί, αν υπάρξει ιδιωτική πρωτοβουλία, και δε θεωρώ ότι πάντοτε το κράτος ξέρει καλύτερα να διαχειρίζεται τα οικονομικά, τουναντίον πιστεύω ότι η ιδιωτική πρωτοβουλία έχει πετύχει σε πολύ μεγάλο βαθμό σε αυτό τον τόπο, νομίζω ότι δεν είναι ταμπού.

Εν πάση περιπτώσει όμως, θα ήθελα να σας πω ότι κακώς γίνεται ιδεολογική συζήτηση επί αυτού του θέματος. Διότι εδώ ομόφωνα όλοι είχαμε αποφασίσει να δώσουμε το δικαίωμα ... Δε μιλώ για το ΑΚΕΛ. Πιστεύω ότι ο κ. Προδρόμου δεν έπρεπε να είχε ανοίξει αυτό το θέμα. Μπορούσε να είχε βάλει τις θέσεις του. Αναγκαστήκατε να απαντήσετε. Διαφωνώ μαζί σας, αλλά δεν ήταν θέμα ιδεολογικό. Διότι εδώ ομόφωνα είχαμε δώσει το δικαίωμα στη Βουλή να αποφασίζει αν θα γίνει κάτι, ιδιαίτερα αν γίνεται ένα πρώτο βήμα. Αν δε γινόταν αναπομπή και αν δεν υπήρχε μια προσπάθεια, αν θέλετε, για μεγιστοποίηση μιας πολιτικής, πιστεύω ότι εδώ θα ήμαστε ομόφωνοι και θα είχε η κυβέρνηση το δικαίωμα να το καταθέσει στη Βουλή και να αποφασίσουμε εδώ.

Όπως έγινε όμως, τίθεται το δίλημμα το οποίο έχει σχέση με δύο θεωρίες όσον αφορά το πώς προχωρούμε μελλοντικά ως κράτος, ιδιαίτερα ενόψει της πορείας προς την Ευρώπη, και εμείς τουλάχιστον πιστεύουμε ότι δεν μπορεί με κανέναν τρόπο να

αποκλείσουμε κάποιες μετοχοποιήσεις, νοούμενου ότι μπαίνουν στη βάση της λογικής της οικονομικής απόδοσης της παραγωγικότητας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Έχω την εντύπωση ότι ορισμένες φορές δεν είναι κακό αν γίνονται και τοποθετήσεις με βάση κάποιες άλλες πιο σύγχρονες αντιλήψεις από ό,τι εκείνες του παρελθόντος. Και δε σημαίνει ότι θα πρέπει να θεωρούν κάποιοι ότι προκαλούνται, όταν διαφοροποιείται ένα κόμμα και δεν ακολουθεί κάποιες αντιλήψεις που δυστυχώς έχουν χρεοκοπήσει. Ναι, είναι η ώρα -και κάποια στιγμή ίσως όλοι να προβληματιστούμε πού έχει επιτύχει το κράτος επιχειρηματίας ... Ας μας υποδειχθεί μια χώρα στην οποία διέπρεψε το κράτος ως επιχειρηματίας. Ας μας υποδειχθεί πόσο καλά πάει το Συνεδριακό Κέντρο ως αποτέλεσμα της διαχείρισης από το κράτος. Και μη νομίσετε ότι είναι χρυσοφόρος επιχείρηση το Συνεδριακό Κέντρο ή το "Φιλοξενία". Κανένας ιδιώτης, και να του το χαρίζετε, δε θα το πάρει, εκτός αν πρόκειται περί αμιαντωρυχείου και αναλόγους που το δέχτηκαν. Μιλούμε για μια επιχείρηση η οποία σήμερα, υπό συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού, οπωσδήποτε δεν υπάρχει η προοπτική, παρά κάποιοι φορολογούμενοι από τα λαϊκά στρώματα και άλλα να καταβάλλουν, για να το συντηρούν. Και μη μου πείτε ότι είναι θέμα εθνικού ενδιαφέροντος να υπάρχει Συνεδριακό Κέντρο ως εάν να μη ....

Τότε που ανεγέρθη ορθά έγινε. Ήταν πολύ ενωρίς τότε ακόμα, για να αναμένουμε από τον ιδιωτικό τομέα να αναπτύξει ανάλογα κέντρα. Σήμερα υπάρχουν πολλαπλάσια. Και σας παρακαλώ, απλά με ψυχραιμία, χωρίς την τάση της

αντιπαράθεσης, ας δούμε όχι με βάση στενά ιδεολογικές παρωπίδες, με βάση το καλώς νοούμενο συμφέρον του συνόλου. Ούτε αν αυτό υποστηρίζεται τάχα -και κανένας από εμάς, και θέλω να το ξεκαθαρίσω αυτό, δε δέχεται ούτε θα δεχθεί αποξένωση κρατικής παρουσίας προς όφελος του ενός ή του άλλου επιχειρηματία. Υπάρχουν πολλά πρότυπα σήμερα που εφαρμόζονται από το σύνολο των ευρωπαϊκών κρατών, σοσιαλιστικών κυβερνήσεων μάλιστα, όπως έχει διαφοροποιηθεί μια αρχική τοποθέτηση με βάση την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, τις συνθήκες ανταγωνισμού που σήμερα επικρατούν και συνεπώς ας μην απειλούμε το λαό ότι τάχα “ξέρετε προσπαθούν να σας φάνε την παρουσία σας αυτοί οι απατεώνες περίπου, που θέλουν μέσα από ένα νόμο να επιτύχουν το μέγιστο των επιδιώξεών τους.” Μα είπαμε ποτέ στους ταλαίπωρους φορολογουμένους ότι, για να συντηρούμε συνεδριακό κέντρο, δίνουμε ένα περίπου εκατομμύριο το χρόνο και, όταν υπάρχουν ιδιωτικές επιχειρήσεις που μπορεί με ελάχιστες δεκάδες χιλιάδων λιρών να εξυπηρετείται το κράτος, αν το χρειάζεται ...

Είπαμε στους ιδιώτες, στους απλούς ανθρώπους ότι κάποιες άλλες βιομηχανίες ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν είναι ένα εκατομμύριο, κύριε Πρόεδρε. Είναι εκατό χιλιάδες, νομίζω, το έλλειμμα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εκατό χιλιάδες νομίζετε. Μάθετε καλύτερα, για να δείτε ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εκατό χιλιάδες στα επτά χρόνια.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Το κόστος λειτουργίας είναι εκατό χιλιάδες.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Το έλλειμμα.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Τέλος πάντων, να βρούμε τους αριθμούς, κύριε συνάδελφε. Αλλά σίγουρα το ένα εκατομμύριο μήπως δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Ένα εκατομμύριο το χρόνο, λέχθηκε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ, ησυχία!

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, επέμενα ακριβώς για τον αριθμό, όχι για το τι υποστηρίζετε. Για κανένα λόγο, επειδή υποστηρίζετε την άλλη άποψη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Πιθανόν να μην είναι τόσο ακριβείς οι αριθμοί μου όσον αφορά το Συνεδριακό Κέντρο και τις υποχρεώσεις του, αλλά αν το συσχετίσετε και με το “Φιλοξενία” ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, αυτό είναι θέμα απλό.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μα δεν απαντώ σ' εσάς. Μα ένα λεπτό. Έχετε μια τάση ορισμένοι, όταν κάποιος είναι στο βήμα, να τον διακόπτουμε συνεχώς, παρεμβαίνοντας κατά διάφορους τρόπους, για να αλλάξουμε ...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Είσαι ο πρώτος διδάξας, κύριε πρόεδρε του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Στο παρελθόν θέλετε να πείτε.

(Γέλια.)

Εγώ έχω φύγει από το παρελθόν, εσείς οδηγείστε προς το παρελθόν. Εδώ είναι η διαφορά μας.

Αλλά θέλω να πω κάτι. Ακούστε, κύριοι συνάδελφοι, δε θέλω να εκτραπεί η συζήτηση, σας παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, συνεχίστε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ που επενέβητε. Βγαίνει ένας συνάδελφος να πει δυο λόγια. Ο ένας παρεμβαίνει, ο άλλος διαπληκτίζεται, γίνεται ένα χάος και στο τέλος ευθύνεται εκείνος που είναι στο βήμα, διότι δεν μπορεί να απευθύνει, να πει δυο λόγια. Δε νομίζω να προκάλεσα κανέναν. Ζήτησα με σοβαρό προβληματισμό να δούμε κάποιες απόψεις, όσο αντίθετοι και αν είμαστε. Γιατί πρέπει να είμαστε δογματικοί και εκεί που πιθανόν να έχουμε άλλες αντιλήψεις, αν αυτό απαιτεί το καλό του τόπου, αν αυτό απαιτούν τα καλώς νοούμενα συμφέροντα των λαϊκών στρωμάτων, όπως ισχυριζόμαστε. Έχει ανάγκη το κράτος; Όχι, ερωτώ, γιατί δεν είναι το μόνο ξενοδοχείο. Να συντηρεί το Χίλτον, γιατί δεν υπάρχουν άλλα ξενοδοχεία στη Λευκωσία; Τα £16.000.000 ή £18.000.000 που πραγματοποιεί -και μη μου πείτε τώρα ότι είναι λιγότερα- είχε ανάγκη το κράτος να τα φορτωθεί ή κάποιος ιδιώτης; Αλλά, από την ώρα που δεν μπορούμε να μετοχοποιήσουμε, από την ώρα που μείναμε προσκολλημένοι ότι το κράτος μπορεί να κάμνει τα πάντα, ε, δεν μπορεί να κάμνει ψωμιά, κύριοι συνάδελφοι, το κράτος, για τ' όνομα του Θεού, γιατί έχει ψωμάδες σε κάθε γωνιά. Και στο κάτω κάτω, αν υποστηρίζετε τους ψωμάδες, αυτούς τους ανθρώπους που θέλουν να ζήσουν, ε, μην αφήνετε το κράτος να τους ανταγωνίζεται, κατά τρόπο μάλιστα απαράδεκτο και από τις δικές τους τσέπες, από τους φόρους που πληρώνουν.

Δε βλέπω γιατί θα πρέπει, όταν όλος ο κόσμος σήμερα διαφοροποιείται ως προς τοποθετήσεις που άλλοτε εθεωρούντο ως η βασική αρχή επικράτησης είτε κράτους δικαίου είτε πιο φιλολαϊκού κράτους, που νοιαζόταν για τους ιδιώτες. Πηγαίνετε στην πρώην Σοβιετική Ένωση να δείτε τι σήμερα επικρατεί. Μην πάτε αλλού. Πηγαίνετε στις υποψήφιος προς ένταξη χώρες της Κεντρικής Ευρώπης.

Το χάος είναι από αλλού που προήλθε, κύριε Χριστόφια. Δεν περίμενα να με προκαλέσετε, για να απαντήσω. Αλλά πέστε μου τον παράδεισο εκείνο που ζούσαν οι ταλαίπωροι οι Σοβιετικοί, όταν επαναστάτησαν και ανέτρεψαν το σύστημα. Δεν είναι ανάγκη να κάμνετε αναφορά. Είναι εκατομμύρια ανθρώπων που έχουν ταλαιπωρηθεί.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν ήθελα εγώ, εσείς το προκαλέσετε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Ήταν βασιλιάδες σε σχέση με το τι είναι σήμερα, κύριε Αναστασιάδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μα ο κομμουνισμός εναντίον των βασιλέων και των ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Βασιλιάδες ήταν. Τώρα είναι ... τι να σου πω;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας παρακαλώ! Θα ξενυχτήσουμε απόψε, διότι θα τελειώσουμε το θέμα του Βιντζηλαίου. Να τελειώνει απόψε.

(Γέλια.)

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έχω την εντύπωση ότι, αν ερωτηθούν εκείνοι οι βασιλιάδες της Κεντρικής Ευρώπης, αν ερωτηθούν εκείνοι οι βασιλιάδες της Ρωσίας, τότε θα σας απαντήσουν πολύ καλύτερα από ό,τι εγώ. Καλύτερα είναι, κύριε Χριστόφια, να παρακολουθήσουμε τις συνθήκες, όπως εξελίσσονται και όπως ο κόσμος σήμερα διαμορφώνεται. Όταν έρχονται αριστερές κυβερνήσεις, όχι κομμουνιστικές κυβερνήσεις ... Διότι είπατε και κάτι, ίσως εν τη ρύμη του λόγου σας, χωρίς να το εννοείτε φυσικά και επομένως ο σχολιασμός θα είναι υπό τύπον αστεϊσμού, “είμαι κομμουνιστής, αλλά αγαπώ τον τόπο μου”. Δε χρειάζεται το “αλλά αγαπώ τον τόπο μου”. Εγώ θέλω να πιστεύω ότι όλοι οι κομμουνιστές αγαπούν τον τόπο τους. Είπα “εν τη ρύμη του λόγου σας”, γι’ αυτό απλώς το κάμνω χρήση, να αλλάξουμε και λίγο το κλίμα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε πρόεδρε, είσαι στο βήμα, ό,τι θέλεις λαλείς.

(Γέλια.)

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ε, Δημήτρη μου, εσύ το είπες, εγώ το σχολιάζω. Επομένως δεν υπάρχει λόγος ... Είναι δικαίωμά σας οπωσδήποτε να έχετε τις απόψεις σας και δε διαφωνεί κανένας, αλλά εξίσου είναι δικαίωμά μας να έχουμε τις δικές μας αντιλήψεις. Όμως δεν έχετε το δικαίωμα να διαστρέφετε τις δικές μας θέσεις, όπως ούτε και εμείς τις δικές σας. Εξάλλου, εσείς ευθαρσώς λέγετε: “Ναι, είμαστε κομμουνιστές, θα θέλαμε το μοντέλο της Σοβιετικής Ένωσης”. Εμείς λέμε ότι χρεοκόπησε εκείνο το μοντέλο. Φθάσαμε ίσως σε πιο προχωρημένες αντιλήψεις σήμερα. Εκείνο που ζητούμε είναι να δούμε το κράτος, ναι, να διαδραματίζει όχι το ρόλο του επιχειρηματία, γι’ αυτό είναι η ιδιωτική πρωτοβουλία, που με νομοθεσία θα προστατεύσει ακόμα πιο πολύ τους εργαζομένους, που το κράτος θα ενδιαφερθεί να κάνει κάποια φράγματα, να διαθέσει κονδύλια, ναι, που κάποια έργα είτε με την άλφα είτε με τη βήτα μέθοδο θα αυτοχρηματοδοτηθούν,

ώστε να μην επηρεαστούν οι φορολογούμενοι. Γιατί είναι καλά γνωστό, κύριοι συνάδελφοι, και αυτό εφαρμόζεται για δεκαετίες, ότι το κράτος έχει δαπανήσει εκατομμύρια, για να εξοφλήσει ιδιωτικές πολυκατοικίες, όταν θα μπορούσε τα ίδια κτίρια ή πολύ καλύτερα, με βάση τις ανάγκες του, να τα είχε κτίσει με το σύστημα που τα κτίζουν οι ιδιώτες και το κράτος ενοικιάζει. Δεν είναι φυσικά σημερινό φαινόμενο τούτο. Είναι κάτι που πρέπει να μας προβληματίσει. Και γιατί δε μας προβληματίζει γιατί η Ελλάδα του ΠΑΣΟΚ, του Σημίτη, προχωρεί με τόλμη, η Γαλλία, η Ιταλία, οι τόσες χώρες της Ευρώπης, έτσι που να δημιουργήσουν κάποιες άλλες προϋποθέσεις προκοπής στις χώρες τους. Μήπως όταν ο ΕΟΤ -και δεν είναι περιστασιακά, κύριοι συνάδελφοι, ο ΕΟΤ που αποξενούται των ξενοδοχείων, είναι η χρεοκοπία που οδηγήθηκαν κρατικές επιχειρήσεις με έναν τουρισμό πολύ πιο αναβαθμισμένο από ό,τι ο της Κύπρου ... Παρά ταύτα, κρίθηκε ότι δεν είναι συμφέρον προς το κράτος να δαπανά χρήματα, για να συντηρεί ξενοδοχεία. Γι' αυτό και ο ΕΟΤ οδηγείται στην αποξένωση επιχειρήσεων, οι οποίες απομυζούν αντί από τις κοινωνικές δαπάνες τις δαπάνες που μόνο βαριά φορολογία επιφέρουν πάνω στους ιδιώτες, πάνω στους χαμηλά αμειβομένους. Και είναι φυσικό, κύριοι συνάδελφοι, εκεί να καταλήγει το κράτος στη φορολογία, διότι το δημοσιονομικό έλλειμμα θα αυξάνει ενόσω κάποιες ανάλογες επιχειρήσεις ...

Και επαναλαμβάνω και παρακαλώ. Πέστε μου κάποιοι πόσες από τις κρατικές επιχειρήσεις από τότε που τις έχουμε δημιουργήσει, πλην της ΑΤΗΚ και της ΑΗΚ, με μονοπωλιακό μάλιστα καθεστώς, ποιες άλλες δεν πραγματοποιούν ζημιές, ποιες άλλες δε χρειάζονται την κρατική χορηγία, ποιες άλλες δε χρειάζεται να αφαιρέσουμε από τα ταμεία του κράτους, από τους φορολογούμενους δηλαδή, τα ποσά, για να πληρώσουμε, να εξοφλούμε και να συντηρούμε κάποιες χρεοκοπημένες εταιρείες;

Η δική μας η τοποθέτηση είναι ότι ούτε χωρίς προγραμματισμό ούτε από τη μια μέρα στην άλλη μπορεί να προχωρήσουμε στη μετοχοποίηση κάποιων κρατικών

εταιρειών ή ημικρατικών οργανισμών, ιδιαίτερα δε αν δε λάβουμε υπόψη το σοβαρότερο, τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων. Δεν είναι θέμα που μπορεί να το δει κανένας με παρωπίδες, έτσι που να πει ότι αποφασίζουμε οριστικά και αμετάκλητα πως θα πρέπει τάχα το “Φιλοξενία” να μετοχοποιηθεί, για να διατεθούν ... Και αν πάμε να τις πουλήσουμε τις μετοχές, ε, δεν υπάρχει κανένας μα κανένας ιδιώτης που αγοράζει χρεοκοπημένες εταιρείες. Ούτε και είναι η δική μας επιθυμία να αποξενωθεί το κράτος της πλειοψηφίας των μετοχών, ώστε να ελέγχεται η κρατική περιουσία. Υπάρχουν όμως πολλοί τρόποι που μπορεί να βοηθήσουν στο να ξεπεράσουν προβλήματα εταιρείες ή δημόσιοι οργανισμοί και εφαρμόζονται επιτυχέστατα όχι από το μοντέλο που μείναμε εμείς. Εμείς αποτελούμε ένα μοντέλο που, αν μου επιτρέπετε, με τα μυαλά που διαθέτουμε, έχω την εντύπωση ότι πιθανόν να είμαστε και μουσειακό έκθεμα κάποια ώρα. Γιατί θα έρθει η ώρα που, είτε το θέλουμε είτε όχι, αποφασίσαμε την πορεία προς την Ευρώπη, οι συνθήκες ανταγωνισμού θα μας επιβάλουν να γίνουμε πιο ευέλικτοι, θα μας επιβάλουν να γίνουμε πιο ανταγωνιστικοί και φαίνεται ότι θα χρειαστούν, είτε το θέλουμε είτε όχι, κάποιες αλλαγές, κάποιες τροπολογίες με ίσως, ακόμα μια φορά εμφαντικά να τονίσω, την ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων των εργαζομένων, σταδιακής και πάντοτε προγραμματισμένης, συναινετικά και όχι αυθαίρετα. Θέλω να είμαι ξεκάθαρος, κύριοι συνάδελφοι. Είναι γι’ αυτό που λέω ότι δεν είναι θέμα ιδεολογικής αντιπαράθεσης, χωρίς να σημαίνει ότι δε δικαιούται και ιδεολογικά να τοποθετείται κάποιος και να διαφωνεί με κάποιους άλλους.

Αλλά ούτε εμείς πρέπει να είμεθα δογματικοί ούτε εσείς προσκολλημένοι είτε οι όποιοι άλλοι συνάδελφοι εις δόγματα του παρελθόντος, εις μοντέλα του παρελθόντος, εις μοντέλα του παρόντος, αν αύριο θα αποδειχθεί ότι αποτελούν μια αναχρονιστική ίσως παρουσία και απαιτούν μετεξέλιξη και προκοπή.

Το θέμα των αεροδρομίων, είπατε, είναι ζωτικής σημασίας. Κανένας δε διαφωνεί. Αλλά θέλω να σας ρωτήσω: Το θέμα των σχολείων, παραδείγματος χάριν, αν προχωρούσαμε με κάποιο σύστημα αυτοχρηματοδότησης, είμαστε όλοι μάρτυρες από της εγκαθιδρύσεως της Δημοκρατίας μέχρι σήμερα να απαιτούνται ανεγέρσεις κτιριακών εγκαταστάσεων, να προσπαθούν οι κυβερνήσεις, αλλά να μην είναι απόλυτα έτοιμες να ολοκληρώσουν, είτε λόγω τεχνικών υπηρεσιών είτε προγραμματισμού, ολόκληρα τα κτίρια και εφόσον είμεθα και εν ενεργεία βουλευτές φυσικά, μάρτυρες των παραπόνων ότι λείπει η αίθουσα φυσικής, δεν έχουν ολοκληρωθεί τα γυμναστήρια και ούτω καθεξής. Και ερωτώ: Αν υποθέσουμε ότι με βάση προδιαγραφές του κράτους, με διαγωνισμούς με βάση συγκεκριμένους κανονισμούς, εσχεδιάζετο η ανέγερση σε ένα χρόνο τριάντα σχολείων, για να τελειώσουν σε άλλον ένα χρόνο με όλα τα απαραίτητα, έτσι που να δώσουμε το ταχύτερο ό,τι οφείλουμε προς το λαό. Να τα κάνουμε μονομιάς από έναν κρατικό προϋπολογισμό; Θα πρέπει να πούμε ότι δεν κάνουμε δρόμους, διότι είναι εκατομμύρια λίρες. Αν υποθέσουμε ότι αυτά τα σχολεία λειτουργούσαν ή ανεγείροντο ύστερα, επαναλαμβάνω, από μειοδοτικούς διαγωνισμούς με πλήρη διασφάλιση των συμφερόντων του κράτους, του φορολογουμένου και ούτω καθεξής. Τι θα ενοχλούσε αν το κράτος έδινε κάθε χρόνο ένα εκατομμύριο για τα τριάντα, έτσι που σε δεκαπέντε χρόνια να του μείνουν και τα τριάντα χωρίς να χρειαστεί να δαπανήσει την ίδια ώρα το σύνολο των δαπανών που απαιτούνται. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα. Εδώ και χρόνια αναμένουν οι δημόσιοι υπάλληλοι κυβερνητικά κτίρια πιο σύγχρονα, πιο λειτουργικά ή τουλάχιστο συγκεντρωμένα σε συγκεκριμένο τμήμα της πόλης.

Ακούω ότι το κτηματολόγιο έχει δώδεκα τόπους που στεγάζεται. Το Υπουργείο Παιδείας παλαιότερα σε πέντε. Και διερωτώμαι: Απαιτείται το κράτος να δαπανήσει διακόσια ή διακόσια πενήντα εκατομμύρια τόσα, για να κτίσει κυβερνητικά γραφεία, όταν μπορεί με το σύστημα είτε του BOT είτε του PAF, δηλαδή της ανέγερσης, οργάνωσης

και ενοικίασης -πώς ονομάζονται αυτά τα συστήματα- της αυτοχρηματοδότησης με μία λέξη και ό,τι ανάλογα, να δώσει σε ολόκληρη τη δημόσια υπηρεσία σύγχρονους εξοπλισμούς, σύγχρονα γραφεία χωρίς μάλιστα να δημιουργούνται δημοσιονομικά ελλείμματα επικίνδυνα γενικότερα; Υπάρχει σωρεία τομέων οπωσδήποτε.

Κάνω αναφορά ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ που με βοηθάτε να ξυσυγχυστώ, αλλά θέλω να σας βοηθήσω να καταλάβετε κάτι. Η αναφορά μου είναι παρεμφερής στο πόσο οι αντιλήψεις μπορεί να διαφοροποιούνται από θέματα ή από ορισμένες θέσεις, που ίσως στο παρελθόν να εθεωρούντο επικίνδυνες, κύριε συνάδελφε, και λέμε πώς μετεξελίσσεται. Αυτή είναι η αναφορά και δε γίνεται ακριβώς η συγκεκριμένη επικέντρωση, επειδή έχει κάπου επεκταθεί το θέμα. Επομένως δεν είμαι εν συγχύσει, ίσως άλλοι να είναι εν συγχύσει.

Εκείνο που σήμερα εξετάζουμε είναι κατά πόσο θα μετοχοποιηθούν και πώς το κράτος μπορεί να διαχειρίζεται αυτές τις μετοχές. Διερωτώμαι, αλήθεια, η μετοχοποίηση σε τι θα ωφελήσει, αν θα παραμείνει στον κρατικό τομέα το Συνεδριακό, διότι υπάρχει κάποιος λόγος, πιστεύω, που συμφωνήσαμε όλοι να το κάνουν ιδιωτικού τύπου εταιρεία. Τι σημαίνει ιδιωτικού τύπου εταιρεία, αν το διοικητικό συμβούλιο θα είναι το ίδιο που είναι σήμερα και εκείνο που ήταν προχθές και εκείνο που ήταν άλλοτε; Όπως η Cyprus Airways που από τότε που υπάρχει κατά τα άλλα προκόβει, επειδή είναι ιδιωτικού δικαίου εταιρεία. Είναι κάποια προβλήματα που θίγονται και δεν πρέπει να αισθάνεται καμιά πλευρά ότι πρέπει να θίγεται ή να υπεραμύνεται ενός συστήματος που μπορεί να μην εργάζεται. Τι σημαίνει τις μετοχές τις κάναμε ιδιωτικού δικαίου;

Δηλαδή, πώς αλλάζει; Και γιατί είναι η σκοπιμότητα τότε να την κάνουμε ιδιωτικού δικαίου, αν λειτουργεί σωστά ως κρατική επιχείρηση; Σας ερωτώ να μου απαντήσετε.

Αν ως κράτος λειτουργεί και διαχειρίζεται σωστά, τότε γιατί τη μετονομάζουμε, τι της αλλάζουμε αμφίεση;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Να σας απαντήσω εγώ.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Παπαδόπουλε. Επομένως, ο προβληματισμός που αναπτύσσεται είναι απλά κατά πόσο -και ίσως εγώ συμφωνώ με τον κ. Παπαδόπουλο- η προηγούμενη πρόνοια ήταν ευχερέστερη από ό,τι η σημερινή, διότι και πάλι ασκούμε εκτελεστική εξουσία, απαγορεύοντας τη διάθεση μετοχών, όπως πάμε να το διαμορφώσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποια προηγούμενη πρόνοια;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εκείνη που θεσπίστηκε. Δηλαδή, εγώ πιστεύω ότι το να υπάρχει πρόνοια ότι με έγκριση της Βουλής μπορεί να διατίθενται ήταν ορθότερη από ό,τι είναι η σημερινή, που είναι εντελώς απαγορευτική στο να ασκεί εκτελεστική εξουσία το κράτος.

Εν πάση περιπτώσει, κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι λέχθηκαν πολλά και ίσως περισσότερα από όσα θα έπρεπε, αλλά κάποτε, ναι, αυτή η Βουλή θα πρέπει να ασχολείται και με θέματα ευρύτερου ενδιαφέροντος, ιδιαίτερα που αφορούν τη διαχείριση της περιουσίας του κράτους, όσο και αν υπάρχουν διαφωνίες, φτάνει αυτές να αναπτύσσονται μέσα σε πλαίσια ενός διαλόγου ήπιου και λυπούμαι, γιατί στενοχώρησα το φίλο μου τον Τάκη το Χατζηδημητρίου. Οπωσδήποτε, πιθανότατα οφείλω να πω το εξής: Και πάλι -αυτό μην το γράψετε στα πρακτικά- το αριστερό μου

το αυτί έχει -δεν ξέρω γιατί- κατά τι βαθμό βαρηκοΐα, για να μην ακούω ίσως τα μηνύματα και τις σειρήνες από την αριστερά. Έτσι, όσοι είναι στην ευθεία πολλές φορές δε συλλαμβάνω όσα ψιθυρίζουν και μπορεί εν ώρα μάλιστα επιχειρημάτων να μην ακούονται όσο θα έπρεπε καλά και να δημιουργείται και κάποια υπερένταση. Νομίζω ότι έχουν δοθεί και προς τον κ. Χατζηδημητρίου και δεν είμαι εγώ αλλά ίσως εκείνος που έπρεπε κάποια στιγμή να ανακαλέσει βαριές εκφράσεις που πιθανότατα και εκείνος λόγω έντασης να μην τις εννοούσε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ξέρετε ότι δεν είναι το σύστημά μου να διακόπτω ούτε να ενοχλώ συνάδελφο, όταν ομιλεί, και όταν μιλώ από εδώ και όταν μιλώ από το βήμα της Βουλής. Και αν παρενέβην ήταν κατόπιν ιδικής σας παρατήρησης, τι λέγαμε περίπου και ήθελα μια αριθμητική διόρθωση, για να διαφυλάξω εσάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ!

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εντάξει, τελείωσε για μένα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν ήταν ρόλος δικός μου, ήταν ρόλος του Προέδρου της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ!

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, πρέπει να καταλάβεις ότι δεν έχουν όλοι την υπομονή του Χριστόφια.

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τώρα να σας πω το εξής. Παρακαλώ, ένα λεπτό. Επειδή πρέπει να λείψω δεκαπέντε με είκοσι λεπτά, αν πρόκειται να συνεχιστεί η συζήτηση και θα μετάσχει ο κ. Αναστασιάδης, τότε δε θα προεδρεύσει, νομίζω. Αλλά, αν θα τελειώσει με δυο τρεις ομιλητές, να τον παρακαλέσω να έρθει να προεδρεύσει.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Σπύρος Κυπριανού αντικαθίσταται από τον κ. Νίκο Αναστασιάδη).

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ναι, κύριοι συνάδελφοι. Εξάλλου, αν φορώ γυαλιά κι αυτό το γνωρίζουν οι εφημερίδες. Κάτι δεν πάει καλά με την όρασή μου. Οι τέλειοι ακόμα να γεννηθούν, εγώ παραδέχτηκα ότι έχει κάποιες ατέλειες η αριστερή μου, το αριστερό μου ...

Ο κ. Παπαδόπουλος.

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Να έχετε και κανένα ψεγάδι, για να μη σας πιάνει το μάτι. Επομένως δεν πειράζει.

Ομολογώ ότι, όταν το συζητούσαμε στην επιτροπή το θέμα, διερωτήθηκα δυο τρεις φορές γιατί ενοχλεί την κυβέρνηση μια αθώα απαγόρευση, αφού η ίδια η κυβέρνηση μάς έλεγε "δεν πρόκειται να αποξενώσουμε τις μετοχές του ξενοδοχειακού κέντρου και του Συνεδριακού Κέντρου, όταν γίνει η μετοχοποίηση". Και βέβαια εγώ καθησύχασα γι' αυτό το πράγμα και είχα ένσταση για άλλο λόγο, τον οποίο είπα την προηγούμενη συνεδρία -λόγω διεθνούς δέσμευσης της Κύπρου να διατηρήσει αυτό το κέντρο ως κυβερνητικό. Και σας είπα, νομίζω, την προηγούμενη φορά, μεταξύ όλων των άλλων, γιατί η συμφωνία που έγινε φέρει την υπογραφή μου από κάτω. Η ανάληψη υποχρέωσης ότι το κέντρο θα έμενε κυβερνητικό στο διηνεκές είναι διεθνής σύμβαση της Κυπριακής Δημοκρατίας και φέρει την υπογραφή μου από κάτω. Αυτό το λέω στον κ. Προδρόμου, που διερωτήθηκε γιατί είναι κακό να διαιρεθεί και γιατί σκεφθήκαμε τώρα να το μετοχοποιήσουμε.

Στη σημερινή συζήτηση, όντως, από ένα θέμα εντελώς άσχετο έχω λύσει την απορία μου, γιατί όντως δεν ήταν τυχαία που η κυβέρνηση δε δεχόταν την προσθήκη του όρου “χωρίς να αποξενώνει τις μετοχές”. Και ούτε ήταν τυχαία, όπως νόμισα, μια πεισματική αντίδραση του υπουργού, όταν έπεισε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να αναπέμψει το νόμο και μας έστειλε δύο λόγους γιατί έπρεπε να απαλειφθεί ο περιορισμός που έβαλε η Βουλή, ώστε σε περίπτωση αποξένωσης να χρειάζεται την έγκριση της Βουλής. Θέλω να πιστεύω ότι οι κύριοι του Δημοκρατικού Συναγερμού που μίλησαν πάνω στο θέμα δε μίλησαν σε συνεννόηση με την κυβέρνηση. Έτσι θέλω να πιστεύω. Θέλω να τους πιστώσω με τούτο. Γιατί, αν όντως αυτά που είπαν είναι σε συνεννόηση με την κυβέρνηση, εγείρεται άλλο μέγα θέμα: Ότι η κυβέρνηση ήθελε με το δήθεν αθώο νομοσχέδιο της μετοχοποίησης να περάσει το μήνυμα ότι είναι η απαρχή των ιδιωτικοποιήσεων.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μου επιτρέπετε να κάνω μια παρέμβαση; Αν μου επιτρέπετε ...

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Παρακαλώ. Ναι. Εγώ δε θυμώνω, κύριε πρόεδρε.

(Γέλια.)

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δε θα ψηφίζαμε ομοφώνως μαζί σας ... Αν το κάνω συστηματικά, θα θυμώσετε, κύριε Παπαδόπουλε. Μιλώ πάρα πολύ ...

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Μάλιστα.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αν ήταν γραμμή της κυβέρνησης, δε θα ψηφίζαμε ομόφωνα την προηγούμενη φορά.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είδατε; Καλά σας πίστωσα τότε ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

... ότι δεν είναι σε συνεννόηση με την κυβέρνηση, γιατί δε θέλω να πιστέψω ότι αυτή η Βουλή υπέστη μία συγκαλυμμένη προσπάθεια να δώσει την έγκρισή της για ένα φαινομενικά αθώο θέμα που απέκρυβε ένα σοβαρότερο θέμα αρχής. Και συμφωνώ ότι τα θέματα που έχουν εγερθεί εδώ, έστω και αν είναι εκτός θέματος, συμφωνώ με τον κ. Θεοδώρου ότι είναι η απαρχή ενός, ναι, μεγαλύτερου θέματος. Σήμερα το μάθαμε εμείς όμως. Εμείς δεν έχουμε δογματισμούς, κύριοι συνάδελφοι, άρα μπορώ να μιλήσω εγώ χωρίς να έχω τον κίνδυνο να κατηγορηθώ ότι μιλώ με παρωπίδες είτε από στενοκέφαλο δογματισμό, όπως άλλοι. Εμείς δεν είμαστε ούτε υπέρ ούτε εναντίον ιδιωτικοποιήσεων, μετοχοποιήσεων ή οποιασδήποτε άλλης μεθόδου αυτοχρηματοδότησης, ως δόγμα. Εμείς είμαστε έτοιμοι και πρόθυμοι σε κάθε περίπτωση να εξετάζουμε τι κατά τη δική μας γνώμη βολεύει το δημόσιο συμφέρον. Και ακούστηκαν απ' αυτό το βήμα, με όλο το σέβας, πολλοί συγχυσμένοι όροι. Με ρωτούσαν συνάδελφοι: "Μα γιατί απαγορεύετε τη μετοχοποίηση;". Δεν απαγορεύουμε, κύριοι, τη μετοχοποίηση. Με το νόμο, όπως τον εγκρίναμε, επιτρέπεται η μετοχοποίηση. Τη δεχθήκαμε, την προτείναμε, ζητήσαμε από την κυβέρνηση να γίνει η μετοχοποίηση. Άλλο πράγμα είναι που είχε ένσταση ο κ. Υπουργός Εμπορίου, κατ' επέκταση η κυβέρνηση. Είναι η ευχέρεια την επομένη της μετοχοποίησης, που επιβάλλεται με το νόμο που εγκρίναμε, να πουλήσουν το ξενοδοχείο σε ιδιώτες. Και διερωτήθηκε κάποιος: "Και ποιος θα αγοράσει ένα χρεοκοπημένο ξενοδοχείο;". Εγώ λέγω, ναι, δε θα βρεθεί κανένας να το αγοράσει, εκτός αν έχει άλλα κατά νου από το σημερινό ρόλο και θα μιλήσουμε για το ρόλο.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Εξαρτάται από την τιμή του, κύριε Παπαδόπουλε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Όχι, εγώ θέλω να προτείνω μία άλλη εισήγηση για προβληματισμό. Δηλαδή, αν είναι επικερδής ή ζημιογόνος μια επιχείρηση, είναι το κριτήριο αν είναι επιτρεπτή η εκχώρησή της σε ιδιώτες ή όχι; Ε, τότε, τις επικερδείς επιχειρήσεις, καλή ώρα όπως την ΑΤΗΚ, γιατί συζητούμε καν να τη μετοχοποιήσουμε, παρενθετικά αναφέρω και με ποιο δικαίωμα η κυβέρνηση λέει και ένα ποσοστό θα το δώσει στους εργαζομένους; Είναι από τα δικά της λεφτά; Δεν είναι κριτήριο αν έχει για μας κέρδος ή ζημιά. Ναι, μερικές υπηρεσίες η κυβέρνηση έχει υποχρέωση να τις προσφέρει με ζημιά. Και στα άκρως φιλελεύθερα κράτη από οικονομικής πλευράς και στις δικτατορίες και στις δημοκρατίες και στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην καπιταλιστική κυβέρνηση, όπως είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Ναι, είναι μερικές βασικές υπηρεσίες που πρέπει να μείνουν υπό τον έλεγχο του κράτους. Δε λέγω ότι αυτή είναι τέτοια· να εξηγούμαστε. Ακούστηκε το ερώτημα: “Γιατί μετοχοποιούμε επομένως το Συνεδριακό Κέντρο και την Ξενοδοχειακή Σχολή, αφού δε θα μπορεί η κυβέρνηση να τα πωλήσει;”. Για έναν απλούστατο λόγο, ότι σήμερα δεν έχουν νομικό καθεστώς. Η Ξενοδοχειακή Σχολή δεν έχει νομικό καθεστώς, εξ ου και οι υπάλληλοι δεν ξέρουν ποιος τους εργοδοτεί, το δε Συνεδριακό Κέντρο δεν έχει κανένα καθεστώς. Και έπρεπε ή θα γινόταν κυβερνητικό τμήμα ή θα γινόταν ημικρατικός οργανισμός, σαν τους άλλους που έχουμε, με την επιδότηση από την κυβέρνηση, την προικοδότηση του οργανισμού, ή θα γινόταν μετοχική εταιρεία, ώστε η ίδια η μετοχική εταιρεία, προικοδοτούμενη με την ακίνητη περιουσία, να την υποθηκεύσει σε τράπεζα ή σε οργανισμούς, για να μπορέσει να πάρει δάνεια.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Ή θα δινόταν σε κάποιο άλλο οργανισμό.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Τώρα, έχουμε συζητήσει κατά πόσο θα πήγαινε στον Οργανισμό Κρατικών Εκθέσεων. Και για λόγους που και οι δυο οργανισμοί μάς ανέπτυξαν και η κυβέρνηση και τους βρήκαμε σωστούς, είπαμε ότι δεν είναι προς το συμφέρον ούτε του ενός οργανισμού ούτε του άλλου· άρα αυτή ήταν η μόνη πορεία, για να λυθεί το κενό που υπήρχε για μας, ως Βουλή. Για άλλους φαίνεται όμως ήταν η αφορμή, ώστε μπορούν να το μεταδώσουν αλλού. Βεβαίως, το παράδειγμα που έχουμε, το άλλο παράδειγμα ξενοδοχείου, δεν μπορώ να πω ότι μπορεί να το επικαλείται η κυβέρνηση ως προηγούμενο καλό, γιατί έδωσε συμμετοχή σε έναν ιδιώτη σε μια καθαρά κρατική επιχείρηση. Είναι ένα από τα θέματα που θα συζητήσει, ελπίζω, αυτή η Βουλή και ελπίζω να έχει το θάρρος να ακυρώσει την προκλητική και ζημιογόνο και για το κράτος συμφωνία που έχει γίνει με το Χίλτον που, χωρίς να πληρώσει γρόσι, παίρνει 28% των κερδών και έχει ανανεωθεί, χωρίς να ρωτηθεί κανένας, για άλλα σαράντα χρόνια, το 2036 θα τελειώσει η ενοικίαση του Χίλτον. Αμφιβάλλω αν μετά εκατό χρόνια θα είναι όρθιο το κτίριο, όταν η αρχική ενοικίαση του Χίλτον ήταν για τριάντα τρία χρόνια. Και γιατί; Είναι αυτό πειστικό παράδειγμα ότι η κυβέρνηση, όταν καλεί στρατηγικούς επενδυτές ή δίνει κομμάτι στον ιδιωτικό τομέα, όντως γίνεται καλύτερη διαχείριση της κρατικής περιουσίας; Ε, δε μας έπεισε το ένα και μοναδικό παράδειγμα που εγώ ξέρω, που είναι το Χίλτον. Επομένως, και αν πούμε ότι στην αρχή ήταν αναγκαίο το Χίλτον, στη γέννηση της Δημοκρατίας που η Κύπρος ήταν άγνωστη πάνω στον τουριστικό χάρτη, αν θέλετε δεν είχαμε εμπειρίες διαχείρισης διεθνούς ξενοδοχείου, σήμερα, σήμερα, όταν σε εφτά ξενοδοχεία Χίλτον σε όλο τον κόσμο διευθύνουν Κύπριοι, υπάρχει κανένας λόγος εμείς να παίρνουμε τεχνική βοήθεια από τους Χίλτον, τους εκπαιδευμένους, που τους στέλνουν στην Κύπρο να εκπαιδευτούν ως διευθυντές, για να τους μεταθέσουν σε άλλο ξενοδοχείο της αλυσίδας Χίλτον;

Τώρα έχω πέσει και εγώ στην παγίδα να φύγω από το θέμα και θα επανέλθω στο θέμα.

Επομένως, αυτό το οποίο έχει ψηφίσει η Βουλή είναι να δώσει νομικό καθεστώς, το καλύτερο υπό τις περιστάσεις, πιθανώς εξίσου καλό να ήταν να γίνει ημικρατικός οργανισμός και νομίζω αυτό ήταν το καλύτερο νομικό καθεστώς που δώσαμε σ' αυτό τον οργανισμό, παίρνοντας υπόψη μας ότι δεν είναι ξενοδοχείο που δίνουμε, δεν είναι συνεδριακό κέντρο που δίνουμε. Έγινε το ξενοδοχείο τόπος εκπαίδευσης των μαθητών. Δεν μπορεί ένα ξενοδοχείο, που έχει ογδόντα δωμάτια, να απορροφήσει εκατόν τριάντα μαθητές και να είναι επικερδές. Βεβαίως, δεν είναι αυτός ο μόνος λόγος, έχει και άλλους λόγους. Έχει αφεθεί να αρχίσει να καταρρέει, δεν υπάρχει ο αναγκαίος εξοπλισμός, δεν υπάρχουν οι χώροι, για να μπορέσει να κάνει άλλες δραστηριότητες, και δε δέχεται ο ιδιωτικός τομέας να αναβαθμιστεί το ξενοδοχείο, ώστε να αποτελεί συναγωνιστικό παράγοντα. Αυτό γιατί δε το αναφέρουμε; Καλά, η κυβέρνηση να μη συναγωνίζεται τον ιδιωτικό τομέα, ούτε όμως και όταν χρειάζεται το ξενοδοχείο για σχολή; Επαναλαμβάνω, για σχολή. Αυτό το μικρό ξενοδοχείο αριθμητικά έχει πενήντα δύο μέσα στην κουζίνα: Μαγείρους, βοηθούς μαγείρους, δεν ξέρω τις άλλες ειδικότητες, για λόγους εκπαίδευσης. Και έχει εκατόν τριάντα τέσσερα γκαρσόνια τα οποία εκπαιδεύονται εκεί. Και κτίστηκε εκεί το Συνεδριακό Κέντρο, ώστε να μπορεί να χρησιμοποιεί τις διευκολύνσεις που έχει το ξενοδοχείο για τη φιλοξενία των συνέδρων, όταν γίνονται τα συνέδρια που, όπως ελπίζαμε, η Κύπρος θα προσέλκυε περισσότερα, για να γίνει ένα κέντρο της Μέσης Ανατολής στον τομέα αυτό. Άρα, και αν ακόμα ήταν σωστά τα επιχειρήματα που έχουν λεχθεί -και εγώ δε θα μπλέξω σ' αυτό το θέμα υπέρ ή εναντίον της ιδιωτικοποίησης, παρεμπιπτόντως άλλος συνάδελφος προσπαθούσε να μας πει "άλλο η μετοχοποίηση και είναι εναντίον ή είναι υπέρ ο νόμος"... Όχι, είναι δύο άσχετα πράγματα. Η μετοχοποίηση είναι ένα πράγμα και η αποξένωση των

μετοχών είναι η ιδιωτικοποίηση. Εμείς τώρα, σήμερα, δε μιλούμε αν θα γίνει η μετοχοποίηση ή όχι. Έγινε, επιβάλλεται. Συζητούμε αν η κυβέρνηση μπορεί να αποξενώσει αυτές τις μετοχές. Και λέω· και αν ακόμα ένας δεχτεί ότι είναι το σύγχρονο κράτος -χρησιμοποιώ τον όρο του προηγούμενου συναδέλφου, του προεδρεύοντος της Βουλής, χωρίς να αποδίδω εγώ την ίδια έννοια που εκείνος απέδωσε, αλλά είναι καλός περιγραφικός όρος- αν ακόμα δεχθούμε ότι το σύγχρονο κράτος επιβάλλει είτε μεθόδους αυτοχρηματοδότησης είτε ιδιωτικοποιήσεις είτε δημοσιοποιήσεις είτε, αν θέλετε, διεθνικοποιήσεις άλλων περιουσιακών στοιχείων του κράτους, ναι, δε νομίζω ότι αυτή είναι η κατάλληλη περίπτωση, για να δοκιμαστεί. Γιατί υπάρχουν ειδικοί λόγοι σ' αυτή ειδικώς την περίπτωση, που δεν είναι για να είναι ξενοδόχος το κράτος που το έχει κάμει, αλλά για να προσφέρει εκπαίδευση. Τώρα, αν το επιχείρημα ήταν αυτή την εκπαίδευση ας την προσφέρει ο ιδιωτικός τομέας -και έχουμε σήμερα αρκετές ξενοδοχειακές σχολές στον ιδιωτικό τομέα- άλλη ιστορία, άλλο θέμα. Δεν έχουμε έτσι θέμα ενώπιόν μας, δεν είναι αυτό που συζητούμε. Άρα γιατί συγχύζουμε αυτό το φαινομενικά αθώο θέμα με το γενικότερο θέμα της πορείας που πρέπει να έχει η οικονομία και ο χειρισμός των κρατικών πόρων σε ένα σύγχρονο κράτος; Ξανά χρησιμοποιώ τον όρο. Δεν είναι η κατάλληλη περίπτωση, κύριοι συνάδελφοι, και νομίζω αυτή η συζήτηση πραγματικά τράβηξε σε μάκρος, χωρίς ουσιαστικά να είναι το αντικείμενο της συζήτησης, γιατί είμαι σίγουρος πολλά έχουν να λεχθούν και υπέρ και εναντίον των επιχειρημάτων τα οποία έχουν ακουστεί. Και γιατί επιλεκτικά διαλέγουμε παραδείγματα; Όπου το κράτος έδωσε προνόμιο δικό του σε ιδιώτες στην Κύπρο, ε, δεν έχουμε καλά αποτελέσματα, κύριοι. Να αναφέρω τις επιχειρήσεις; Τα διυλιστήρια, την εμπορία των πετρελαιοειδών; Να αναφέρω από την Αγγλία, επειδή τόσο συχνά όλοι επικαλούνται την Αγγλία, την Αρχή Υδάτων της Αγγλίας; Να αναφέρω τους σιδηροδρόμους της Αγγλίας; Που δόθηκαν και έπεσε και η ποιότητα των υπηρεσιών

που προσφέρουν και έχουν αυξηθεί και τα κόστα και δεν έχει επενδυθεί κανένα ποσό για τον εκσυγχρονισμό τους; Ας μη δογματίζουμε, ας πούμε, σ' αυτά τα θέματα και ας μη λέγουμε "πάντα είναι καλές οι ιδιωτικοποιήσεις" ή "πάντα είναι κακές οι ιδιωτικοποιήσεις" ούτε "κάθε κρατική επιχείρηση είναι κακή" ή "κάθε ιδιωτική επιχείρηση του κρατικού τομέα είναι αναγκαστικά κακό". Αυτό είναι το βασικό θέμα που ήθελα να πω, βγαίνοντας στο βήμα. Δε μας γέλασε το ΑΚΕΛ, δε μας παρέσυρε το ΑΚΕΛ, δεν οδηγηθήκαμε από ιδεολογικό, στενοκέφαλο ή άλλο δογματισμό, ακριβώς επειδή ο κόσμος του κέντρου υποτίθεται πρέπει να είναι ελεύθερος από δογματισμούς και να εξετάζει τα θέματα αναλόγως του πώς παρουσιάζονται. Δε θα απαντήσω σε όλα τα άλλα. Πιστεύω ότι, ειλικρινά, είναι ίσως άδικο από μέρους μου, μια και μίλησα και εγώ με γενικότερο τρόπο, να κάμνω έκκληση στους συναδέλφους να περιορίσουμε το θέμα σ' αυτό που συζητούμε, αλλά, αν και είμαι ένοχος του αποπήματος, δεν μπορώ να το ζητήσω να το κάνουν οι υπόλοιποι.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν θεωρείτε ότι το θέμα εξαντλήθηκε, μπορούμε να το βάλουμε και σε ψηφοφορία δηλαδή, εκτός αν έχετε έντονες απόψεις. Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Θα μείνω στο έδρανο, κύριε Πρόεδρε, γιατί θα είμαι σύντομος.

Πρώτο, πιστεύω ότι όλη αυτή η συζήτηση είναι περιττή και, αν και δε μ' αρέσει να αναφέρομαι στο παρελθόν, δυστυχώς αυτή η συζήτηση με αναγκάζει να θυμηθώ το παρελθόν, διότι είχε έλθει εισήγηση στη Βουλή, όταν ήμουν πρόεδρος, η οποία έλεγε να γίνει εταιρεία η οποία να διαχειρίζεται και το Συνεδριακό και το ξενοδοχείο και η οποία απερρίφθη. Απερρίφθη από το Συναγερμό τότε ...

(Γέλια.)

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

... διότι ήταν πρόταση που έφερε ο Βασιλείου. Λοιπόν ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Έχεις δίκαιο, κύριε Βασιλείου. Το επιβεβαιώνω, έφερές και κάτι καλό.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Έφερα. Βλέπετε, παραδέχονται ότι κάνουμε κάτι καλό. Άρα, αν τότε εγκρινόταν και το σύνολο, το συγκρότημα θα διαχειριζόταν καλύτερα και δε θα είχαμε όλη αυτή τη συζήτηση σήμερα. Πρώτο.

Δεύτερο θέμα: Πιστεύω ότι μέσα στις συγκεκριμένες συνθήκες της Κύπρου είναι αδύνατο να προχωρήσει το κράτος σε ιδιωτικοποίηση, το διαχωρίζω από τη φιλελευθεροποίηση, χωρίς την έγκριση της Βουλής. Ναι, και γι' αυτό θεωρώ ότι, εκεί που το κράτος θέλει να αποξενωθεί μέρος ή σύνολο μιας περιουσίας, οφείλει να έχει την ειλικρίνεια να έρθει στη Βουλή να πει «θεωρώ ότι αυτή η περιουσία πρέπει να ιδιωτικοποιηθεί, για τον άλφα, βήτα, γάμα λόγο» και η Βουλή, σαν το κυρίαρχο Σώμα αυτού του λαού, απ' αυτή την άποψη, να πάρει τις αποφάσεις της, διότι έτσι και αλλιώς όλες οι ημικρατικές και όλες οι άλλες επιχειρήσεις ουσιαστικά ελέγχονται από τη Βουλή, ελέγχεται ο προϋπολογισμός τους· άρα είναι αδύνατο να αλλάξει το πράγμα. Και στην περίπτωση αυτή πιστεύω ότι θα ήταν πολύ καλύτερο, αν πράγματι, δεν ξέρω αν είναι επιδίωξη του κράτους να πωλήσει τις μετοχές του Συνεδριακού Κέντρου, αλλά, αν αυτή είναι η επιδίωξη, εγώ πιστεύω ότι οφείλει να έρθει με τις δικαιολογίες και να πει έτσι και να τοποθετηθούμε και εγώ σας λέγω από τώρα, αν πεισθώ ότι είναι σωστή η πρόταση, όχι ενάντια στην ιδιωτικοποίηση, αλλά αν η πρόταση είναι σωστή, γιατί έχει και κακές ιδιωτικοποιήσεις, τότε προσωπικά και οι Ενωμένοι Δημοκράτες θα ψηφίσουμε υπέρ της

πράξης αυτής. Αυτό είναι το δεύτερο. Και με αυτή την έννοια, θεωρώ ότι η αναπομπή που έγινε αυτού του νόμου δημιουργεί περιττό θόρυβο, δίχως λόγο.

Τρίτο, θεωρώ ότι είναι λάθος να είμαστε δογματικοί, κανένας δε δέχεται να τον κατηγορήσουν ότι είναι δογματικός εδώ, ούτε απ' εδώ, ούτε απ' εκεί, ούτε εδώ, σύμφωνοι, αλλά είναι επίσης λάθος να ταυτίζουμε τη δημόσια διαχείριση με το καλό και την ιδιωτική διαχείριση με το κακό. Προσωπικά, πιστεύω ότι υπάρχει και ιδιωτική διαχείριση κακή και δημόσια διαχείριση κακή. Άρα εκείνο που είναι ενάντια στα συμφέροντα αυτού του τόπου είναι η κακή διαχείριση, είτε είναι από δημόσιο είτε είναι από ιδιώτη. Και μακάρι ένας ιδιώτης να κερδίζει και να γίνει η αφορμή, για να φορολογείται και να μπορεί έτσι το κράτος να έχει μεγαλύτερα εισοδήματα. Και για να κλείσουμε το θέμα του Συνεδριακού, συμφωνώ με αυτό που είπε ο Τάσσος, ότι χρειάζεται να γίνει εκπαίδευση, αλλά δεν είμαι βέβαιος, αν και θέλει μελέτη, κατά πόσο δε θα μπορούσε υπό ορισμένους όρους η διαχείριση αυτού του σώματος, του συνόλου του συγκροτήματος, να ανατεθεί σε ιδιώτες με ενοίκιο, ώστε να εισπράττει το κράτος και το ενοίκιο και με τέτοιο τρόπο που να μας διασφαλίζει ότι η διαχείριση θα είναι καλύτερη παρά από του οιοδήποτε υπαλλήλου, ο οποίος θα το διαχειρίζεται ως απλώς ένας υπάλληλος, ξέροντας ότι δε χρωστά σε κανένα. Αν υπάρξει τέτοια πρόταση, να έρθει στη Βουλή, για να εγκριθεί. Δεν μπορεί όμως, καταρχήν, να λέμε αν θα το διαχειριστεί, αν θα υπάρξει διαχείριση από τον ιδιωτικό τομέα. Εκείνο που προέχει, είπα, είναι το δημόσιο συμφέρον και το δημόσιο συμφέρον μπορεί να εξασφαλιστεί με τους τρόπους που ανέφερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Βασιλείου. Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ασφαλώς αυτή η συζήτηση ήταν λογικό και αναμενόμενο να είχε γίνει την περασμένη βδομάδα. Να είχαν κατατεθεί εδώ οι απόψεις εφ' όλης της ύλης, όταν συνεζητείτο η ουσία του θέματος και όχι η αναπομπή του Προέδρου. Εν πάση όμως περιπτώσει, είναι ευκαιρία να ακουστούν μερικά πράγματα απ' όλες τις πλευρές. Επειδή είμαι ένας που είχα την τύχη και τη χαρά να σπουδάσω στη Σοβιετική Ένωση και επειδή καθετί που σχετίζεται με το μεγάλο αυτό λαό ... Κύριε Προδρόμου, πέστε το δυνατά να ακούω.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Λέω, ήταν απολύτως τύχη, διότι μετά δεν μπορεί να πάει κανένας, δεν υπάρχει Σοβιετική Ένωση.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Και τώρα πηγαίνουν στη Ρωσία και στις άλλες χώρες.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Στη Ρωσία!

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Και έχουν ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Προδρόμου, να παρακαλέσω και τους υπολοίπους να μη διακόπτουν.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Έχουν, κύριε Προδρόμου, τη χαρά να ζουν μέσα σε ένα μεγάλο λαό, είναι για το λαό που θέλω να αναφερθώ, σε ένα μεγάλο λαό, ο οποίος αυτή την περίοδο διέρχεται μια, ίσως, από τις πιο δύσκολες στιγμές στην ιστορία του, ακόμα και πιο σκληρή από εκείνη όταν η μισή χώρα είχε καταληφθεί από τα γερμανικά στρατεύματα. Γιατί; Γιατί νιώθουν ότι κάποιοι άλλοι διακομίζουν τον πλούτο του, κάποιοι άλλοι συστηματικά κλέβουν το κράτος, γιατί νιώθουν ότι έχουν δημιουργηθεί τόσες μεγάλες αποστάσεις

μεταξύ των πλουσίων και των φτωχών, που ίσως δεν υπήρχαν στις πιο ακραίες εκφάνσεις του καπιταλισμού. Θα ήθελα όμως να πω ότι προχθές η ΕΡΤ -δεν είναι κανάλι αριστερό-παρουσίασε μια καθηγήτρια πανεπιστημίου, η οποία έλεγε στο reporter της ΕΡΤ, στο δημοσιογράφο της ΕΡΤ, ότι “αναγκάζομαι να πουλήσω το διαμέρισμά μου, για να μπορώ να επιβιώσω και να μπορέσω να ζήσω, γιατί η σύνταξη την οποία σήμερα παίρνω, σε σχέση με τις τιμές, δε μου επιτρέπει παρά μόνο να αγοράζω ένα κομμάτι ψωμί καθημερινά”. Αυτή η εικόνα, ανεξάρτητα με τα προβλήματα που υπήρχαν παλιά, ούτε διανοείτο κανένας να τη δει ή να τη ζήσει ή καν να την προσεγγίσει σε ολόκληρη τη Σοβιετική Ένωση. Και επειδή αναφέρθηκε από τον κ. Αναστασιάδη ότι εμείς θέλουμε το μοντέλο της Σοβιετικής Ένωσης, θέλω να υπενθυμίσω ότι, όταν υπήρχε η κραταιά Σοβιετική Ένωση, όταν πολιτικοί και επιχειρηματίες όλων των παρατάξεων συνωστίζονταν ποιος να αναπτύξει περισσότερες και καλύτερες σχέσεις με εκείνη τη μεγάλη χώρα, εμείς υποστηρίζαμε τη μικτή οικονομία. Και τότε και σήμερα αυτή ήταν η πολιτική μας. Αυτή ήταν η θέση μας και αυτή παραμένει η θέση μας.

Ποιοι είναι οι δογματικοί, η πρόταση, την οποία την περασμένη Πέμπτη ομόφωνα έχουμε υιοθετήσει, ήταν δική μας πρόταση. Αν εκείνη η πρόταση είναι δογματική, τότε όλοι μας είμαστε δογματικοί. Εγώ ισχυρίζομαι ότι δεν ήταν δογματική. Ήταν η πρόταση που από καιρό έπρεπε να υιοθετηθεί, από πριν πέντε χρόνια. Ήταν η πρόταση αυτή ακριβώς που εξέφραζε μια ισορροπημένη σχέση μεταξύ της αναγκαίας ευελιξίας ενός οργανισμού με τις σημερινές συνθήκες αλλά και του ελέγχου της κρατικής, της λαϊκής ιδιοκτησίας, διότι αυτή η ιδιοκτησία ανήκει σε όλους. Δεν ανήκει στην εκάστοτε κυβέρνηση ούτε στην εκάστοτε Βουλή, ανήκει στο λαό διαχρονικά. Και η δική μας άποψη είναι ότι πρέπει να προστατευτεί. Να παραμείνει σαν εθνικό κεφάλαιο. Όσοι λένε «όχι, ποτέ, σε καμιά ιδιωτικοποίηση» λένε κάποιοι ότι είναι δογματικοί. Ενδεχομένως, να είναι έτσι, όμως εξίσου δογματικοί είναι αυτοί που εύκολα, μόνιμα,

σταθερά λένε ναι σε κάθε πρόταση για ιδιωτικοποίηση. Υπάρχει κράτος επιχειρηματίας στην Κύπρο; Εμείς θεωρούμε ότι δεν υπάρχει ούτε θέλουμε εμείς κράτος σε επιχειρηματία. Και συχνά γίνεται αναφορά στο κράτος που κάνει ψωμιά. Και εδώ πρέπει να ανατρέξουμε στο παρελθόν, κύριοι συνάδελφοι. Πότε έγινε αυτή η διευθέτηση για τη δημιουργία της Παγκύπριας Εταιρείας Αρτοποιιών; Όταν υπήρχε πρόβλημα με συνεχείς απεργίες των ψωμάδων, όταν η Κύπρος στερήθηκε για δύο και τρεις βδομάδες το κοινό ψωμί, όταν ο Μακάριος ήταν Πρόεδρος της Δημοκρατίας, τότε αποφάσισε να τους μαζέψει κοντά, να τους δώσει δάνεια, να δημιουργηθούν επιχειρήσεις μεγάλες χαμηλότερου κόστους, στις οποίες όμως το κράτος δεν έχει την πλειοψηφία των μετοχών. Έχει ένα μικρό ποσοστό. Νομίζω είναι γύρω στο 20% με 25%. Έχει όμως την πλειοψηφία του διοικητικού συμβουλίου. Ποια είναι η δυσκολία σήμερα στο κράτος να δώσει τις μετοχές του στους αρτοποιούς, όπως προβλέπει και το καταστατικό της εταιρείας; Οι αρτοποιοί είναι έτοιμοι να τις αγοράσουν. Ας τις δώσει. Ας παύσει να είναι αρτοποιός, αν αυτό το πράγμα, αν αυτή η σχέση η δημιουργική, για τις συνθήκες εκείνες και ενδεχομένως και για σήμερα, παύει, ενοχλεί κάποιους. Υπάρχει τρόπος. Ας πουλήσει τις μετοχές στους αρτοποιούς. Ποιος θα διαφωνήσει; Υπάρχει ... Ποια η ουσιώδης διαφορά μεταξύ του ημικρατικού οργανισμού και της ιδιωτικής εταιρείας; Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει μεγάλη διαφορά, κυρίως στη διαχείριση. Παύει πλέον αυτός ο οργανισμός να διέπεται από τους νόμους της δημόσιας υπηρεσίας, από τα μισθολόγια της δημόσιας υπηρεσίας, από τους κανονισμούς της δημόσιας υπηρεσίας και μετατρέπεται σε οργανισμό, ο οποίος αποφασίζει με βάση τις απαιτήσεις της αγοράς και τις συνθήκες της αγοράς. Καθίσταται πιο ευκίνητος; Ασφαλέστατα. Καθίσταται πιο αποτελεσματικός; Ενδεχομένως. Όμως έχει την ευχέρεια, έξω από το γνωστό πλαίσιο, να αποφασίζει καθημερινά επί της ουσίας των θεμάτων.

Νομίζω επιχειρήθηκε μια παρουσίαση αρνητική του κρατικού τομέα· ότι, εκτός από την ΑΤΗΚ, όλοι οι άλλοι ζημιώνουν. Δεν είναι έτσι, κύριοι συνάδελφοι. Πόρρω ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προσθέστε και την Αρχή Ηλεκτρισμού.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Και την Αρχή Ηλεκτρισμού. Προστίθεται τώρα.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Όχι τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Από τότε.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Και τότε. Πόρρω απέχει αυτή η θέση από την πραγματικότητα. Οι ημικρατικοί οργανισμοί, οι οποίοι προσφέρουν αγαθά ή υπηρεσίες, στην καταπληκτική τους πλειοψηφία είναι πλεονασματικοί. Ακόμα και η Αρχή Λιμένων, για την οποία τόσος λόγος γίνεται και την οποία θέλουν να πνέει τα λοίσθια, μέχρι το 1996 -και υπάρχουν οι αριθμοί στη Βουλή- ήταν πλεονασματικός οργανισμός. Άρχισε να παρουσιάζει παθητικό, όταν έγιναν οι επενδύσεις των ογδόντα ή εκατόν εκατομμυρίων στο λιμάνι της Λεμεσού και για τους οποίους υπήρχε πρόνοια στους προϋπολογισμούς της Αρχής και πρόνοια στη μελέτη σκοπιμότητας ότι, ναι, η Αρχή για ορισμένα χρόνια θα σημείωνε παθητικό, το οποίο όμως αναμενόταν ότι θα κάλυπτε από τα αυξημένα τέλη τα οποία θα επέβαλλε, τα οποία ουδέποτε της επιτρέψαμε να βάλει, από τις αυξημένες εισφορές των διάφορων πλοιοκτητών και των ναυτικών πρακτόρων, οι οποίοι ουδέποτε πλήρωσαν την πραγματική ωφέλεια που παίρνουν από την Αρχή Λιμένων και από τη γενικότερη αναβάθμιση της επιβατικής και της διαμετακομιστικής κίνησης. Ακόμα, ποια είναι η φήμη της πολιτείας, κύριοι συνάδελφοι; Αναφέρομαι στην Αρχή Λιμένων, όταν επιμένει

να διατηρεί ένα ανεπαρκές συμβούλιο επικεφαλής αυτού του οργανισμού. Όλοι ξέρουν για το συμβούλιο αυτό, όταν για τρίτο χρόνο η Αρχή δεν έχει γενικό διευθυντή. Πέστε μου ποια είναι η ευθύνη μας, όταν διαπομπεύουμε αυτό τον οργανισμό με πολλούς και διάφορους τρόπους; Η Αρχή Κρατικών Εκθέσεων ζημιώνει; Η Αρχή Βιομηχανικής Κατάρτισης ζημιώνει; Και είναι πληθώρα οι οργανισμοί που, επαναλαμβάνω, πουλούν υπηρεσίες. Δεν αναφέρομαι στον ΚΟΑ, στο ΘΟΚ και στους άλλους οι οποίοι δεν πουλούν· προσφέρουν. Είναι μέσα στα πλαίσια της κοινωνικής προσφοράς. Κατά συνέπεια, όταν κρίνουμε τα φαινόμενα και τα γεγονότα, πρέπει να είμαστε προσγειωμένοι στην Κύπρο, μακριά από δογματισμούς, μακριά από μοντέλα τα οποία ενδεχομένως να οδηγούν σε εξυπηρέτηση πράγματι της ολιγαρχίας. Θα αναφέρω δύο περιπτώσεις· ο κ. Παπαδόπουλος ανέφερε κάποιες άλλες. Τι έδωσαν οι ιδιωτικοποιήσεις που κάναμε, οι περιορισμένες, στον κυπριακό λαό; Έδωσαν όφελος ή έδωσαν αυξημένο κόστος; Ομόφωνα, αποφασίσαμε την απελευθέρωση του εμπορίου των τερματικών τηλεφωνικών συσκευών. Ομόφωνα, όλοι μας, υπερβαίνοντας δογματισμούς. Οι τιμές των τερματικών συσκευών έχουν τουλάχιστον τριπλασιαστεί. Και η γενική εξυπηρέτηση, την οποία πληρώνει ο καταναλωτής, ο οποίος μεταφέρθηκε από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών στον ιδιωτικό τομέα, άμα λάβουμε υπόψη και τις χρεώσεις που γίνονται στην ύπαιθρο, ενδεχομένως να πενταπλασιάστηκε. Είπα κάποτε τριπλασιάστηκε και ο κ. Πιπτοκοπίτης μου είπε πενταπλασιάστηκε. Πέστε μου, σας παρακαλώ, τι πληρώνει σήμερα ο αγρότης ο οποίος ενοικιάζει γεωργικό τρακτέρ για τις ισοπεδώσεις του; Όταν αποφάσισε η κυβέρνηση, όχι η παρούσα, ξεκίνησε από την κυβέρνηση του κ. Βασιλείου, να καταργήσει το στόλο των τρακτέρ της ηλεκτρομηχανολογικής υπηρεσίας, σήμερα δεν προσφέρονται επιχορηγημένα τρακτέρ και εκεί έχει διπλασιαστεί και λίγο περισσότερο το κόστος που πληρώνει ο αγρότης για να ισοπεδώσει χωράφια ή αμπελώνες ή οτιδήποτε άλλο... Κατά συνέπεια, όταν

μιλούμε για την απόδοση στον ιδιωτικό τομέα υπηρεσιών, πρέπει να κρίνουμε, στο τέλος της ημέρας, ο τελικός αποδέκτης αυτών των υπηρεσιών πληρώνει λιγότερα ή περισσότερα; Η πείρα, η μέχρι τώρα συσσωρευμένη πείρα, η μικρή στην Κύπρο, αποδεικνύει ότι πληρώνει περισσότερα. Τι πλήρωσε το κράτος, κύριοι, όταν κατάργησε τη μονάδα των δημόσιων έργων -έχουμε μηχανικούς εδώ των δημόσιων έργων μεταξύ μας- τη μονάδα που έκαμνε το λεγόμενο "premix"; Μόλις ανέλαβαν ιδιώτες, διπλασίασαν τις τιμές και χρειάστηκαν θεοί και δαίμονες, πιέσεις, σχεδόν εκβιασμοί από το Γενικό Ελεγκτή, για να μειώσουν ολίγον τις τιμές τους. Αυτή είναι η εικόνα της Κύπρου, αυτή είναι η κατάσταση. Γι' αυτό και όταν μιλούμε ότι τελικά θα ωφεληθεί το κράτος, θα ωφεληθεί ο λαός, τα ασθενέστερα στρώματα, ιδού τα ασθενέστερα στρώματα, τελικά πληρώνουν όλες αυτές τις άσκεφτες ενέργειες.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Στο σημείο αυτό, ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Σπύρος Κυπριανού επανέρχεται στην έδρα του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Το πρωί είχαμε συνεδρία η Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας και ξεκινήσαμε,πίστευα με αίσιους οιωνούς, με πολύ καλούς οιωνούς, το μέγα θέμα της αλλαγής της νομοθεσίας περί μαρίνων. Ένα θέμα στο οποίο έχω την αίσθηση ότι έχει δημιουργηθεί συναινετική στάση -όσοι αισθάνονται ότι δεν είναι έτσι τα πράγματα, μπορούν να με διαψεύσουν- συναινετική στάση, αλλά πάνω στη βάση συγκεκριμένων αρχών, οι οποίες τονίστηκαν από όλους τους συναδέλφους προς τον έντιμο Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Δύο ήταν τα σημεία πάνω στα οποία επικεντρωθήκαμε, πέραν του θέματος της μαρίνας Λάρνακας που αποτελεί ένα άλλο κεφάλαιο. Το ένα θέμα ήταν η δυνατότητα του κράτους να εκχωρεί, με την έννοια της πώλησης κατά κάποιο τρόπο, κυβερνητική κρατική ιδιοκτησία σε ιδιώτες και το δεύτερο θέμα ήταν οι όροι κάτω από τους οποίους θα γινόταν αυτή η εκχώρηση, κατά τη γνώμη μας φυσικά όχι πώληση. Όταν μιλούμε περί εκχωρήσεως, εμείς τουλάχιστον εννοούμε ενοικίαση και είναι όλοι, νομίζω, οι συνάδελφοι της Επιτροπής Εμπορίου που έτσι το αντιλαμβανόμαστε. Και ήταν η απαίτησή μας να έρθουν από πλευράς της κυβέρνησης στην επιτροπή συγκεκριμένες, καθαρές κουβέντες, που να διευκρινίζουν και το ένα θέμα και το άλλο θέμα. Φύγαμε με την εντύπωση ότι επρόκειτο περί μίας κακής ή άτυχης συνεννόησης στο παρελθόν και ήλθαν τα όποια ήλθαν στην επιτροπή μας. Δυστυχώς, σήμερα με τη συζήτηση που έχει γίνει εδώ πέρα και με τις θεωρητικές αναλύσεις και με τις ιδεολογικές αναλύσεις, φοβούμαι ότι τα πράγματα δεν ήταν τυχαία και η αρχική μου αισιοδοξία, κύριε Πρόεδρε, αισθάνομαι ότι κλονίζεται. Δε λέω ότι εξανεμίστηκε ακόμα, διότι υπάρχει χρόνος, για να διορθώσουμε τα πράγματα, αισθάνομαι όμως ότι η αρχική αισιοδοξία κλονίζεται.

Μπαίνουμε, κύριοι συνάδελφοι, και θέλω να το τονίσω ξανά αυτό το πράγμα, σε μια νέα περίοδο με νέα μεθοδολογία οικονομικής ανάπτυξης. Αυτό το πράγμα πρέπει να έχει γίνει από όλους αντιληπτό, από τα άκρα της αριστεράς ως τα άκρα της δεξιάς, αλλά θα πρέπει επίσης να συνειδητοποιήσουμε ότι άλλα είναι τα σημεία εκκίνησης κάποιων -και δε μιλώ απαραίτητα για κόμματα μέσα στην κοινωνία- και άλλα άλλων. Άλλοι ξεκινούν από το σημείο, από τη βουλιμία για όσο το δυνατόν μεγαλύτερα κέρδη, για όσο το δυνατόν μεγαλύτερη εκμετάλλευση και απομύζηση, για ξεπούλημα, αν είναι δυνατόν, της κρατικής περιουσίας προς όφελος ορισμένων ιδιωτικών μεγαλοβαλαντίων. Άλλοι ξεκινούν όντως από αυτό που ονομάζουμε “δημόσιο συμφέρον” και έχω την εντύπωση ότι καλύτερα είναι κάποιοι συνάδελφοι να μην επικαλούνται ούτε τον Τόνι

Μπλερ ούτε τον Κώστα Σημίτη, διότι αυτοί καλά κάνουν τη δουλειά τους και την κάνουν προς το δημόσιο συμφέρον. Και αφού τους επικαλούνται, επικαλούμαι κι εγώ τη Θάτσερ, τους στέλνω στην περίοδο της Θάτσερ, για να συγκρίνουν τις όποιες αποκρατικοποιήσεις έκαμε η κ. Θάτσερ με αυτά τα οποία κάνει ο κ. Τόνι Μπλερ ή στην περίοδο του Μητσοτάκη, για να συγκρίνουν όσα ξεπουλήματα επρόκειτο ή έκαμε ο κ. Μητσοτάκης με αυτά τα οποία κάμνει ο κ. Σημίτης σήμερα. Υπάρχει αυτή η διαφορά και προς Θεού, κύριοι συνάδελφοι, εύχομαι και θέλω να πιστεύω ότι δε θα γίνουν κόμματα φορείς αυτών των αντιλήψεων, γιατί όντως υπάρχουν στην κοινωνία αυτές οι τάσεις, αυτές οι καταστάσεις, τα ιδιωτικά συμφέροντα, τα μεγαλοσυμφέροντα, τα οποία αναμένουν και αγωνιούν ως αρπακτικά, για να πιάσουν ό,τι μπορούν περισσότερο από την περιουσία αυτού του κράτους και από τους πόρους που το κράτος έχει και είναι δυνατόν να αναπτυχθούν.

Αυτά ήθελα να τονίσω, κύριοι συνάδελφοι, και ήθελα να τονίσω και κάτι άλλο: Ασφαλώς δε νομίζω ότι είναι καιρός που μπορούμε να λέμε “είμαστε υπέρ ή είμαστε εναντίον των διάφορων “-ήσεων”, ιδιωτικοποιήσεων, κρατικοποιήσεων και δεν ξέρω και εγώ τι άλλο”. Δε νομίζω ότι υπάρχουν δογματικοί πλέον μέσα στις σύγχρονες κοινωνίες. Αυτό ανήκει σε παρελθοντικές εποχές. Δογματικοί είναι όσοι έχουν ιδιωτικά συμφέροντα, αυτοί είναι δογματικοί, μόνο αυτοί παραμένουν αμετανόητα δογματικοί. Όλοι οι άλλοι, εφόσον εκπροσωπούμε λαό, δεν μπορεί και δεν είμαστε, θέλω να πιστεύω, δογματικοί. Το να επικαλούμαστε όμως παραδείγματα άλλων χωρών αποτελεί και αυτό ένα είδος δογματισμού. Τι σημαίνει “κοιτάξετε τι κάμνουν στην Ελλάδα”. Μα στην Ελλάδα, κύριοι συνάδελφοι, η συμμετοχή του κρατικού τομέα στην οικονομία είναι 55%, αν δεν είναι 55% είναι 50%, εμάς είναι 25% με 27%.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

12%.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Όχι δεν είναι 12%, είναι παραπάνω. Όταν μπου και οι υπηρεσίες κ.λπ., είναι παραπάνω. Εγώ λέω 25%, κύριοι συνάδελφοι, δε λέω 12%. Δηλαδή, βουρά η Ευρώπη να μας φτάσει, προσπαθεί η Ευρώπη να εκσυγχρονιστεί με βάση εμάς, εμείς πού θέλετε να πάμε, κύριοι; Πού θέλετε να πάμε; Ή στην Αγγλία όπου είναι 45% ο κρατικός τομέας; Να τα λέμε, αλλά να τα λέμε όλα, όχι να λέμε τα μισά εδώ πέρα και να μη λέμε για κράτος επιχειρηματία στην Κύπρο, διότι δεν υπάρχει κράτος επιχειρηματίας εδώ στην Κύπρο.

Χρειάζεται να γίνουν κάποιες μετοχοποιήσεις ή ακόμα και αποκρατικοποιήσεις. Εγώ δεν ξέρω, κύριοι συνάδελφοι, αλλά ξέρω ένα πράγμα: Αν η ιθύνουσα κυβέρνηση έχει αυτή τη γνώμη, αυτή την άποψη ή αυτή την πεποίθηση, να έρθει εδώ καθαρά, παστρικά και να μας υποβάλει νομοσχέδιο με το οποίο να ζητά και να εξηγεί τους λόγους για τους οποίους το ζητά να γίνει αυτή η αποκρατικοποίηση, όχι από το παράθυρο. Και με ανησυχεί ο τρόπος ο συγκεκριμένος, ο έμμεσος, που προσπάθησε από το παράθυρο να περάσει μια νομοθεσία, η οποία στην πράξη δεν αποσκοπούσε στην ευελιξία και την ευκινησία ενός οργανισμού αλλά στην αποξένωση της κρατικής περιουσίας σε τελευταία ανάλυση] διότι αυτό αποδεικνύεται. Από την περιπέτεια του νόμου αυτό αποδεικνύεται και με την αναπομπή του αλλά και με την υπεράσπιση της αναπομπής, όπως έτυχε από στελέχη του Δημοκρατικού Συναγερμού σήμερα. Αν η κυβέρνηση αισθάνεται ότι όντως πρέπει, για τους λόγους που η ίδια πιστεύει, το «Φιλοξενία» και το Συνεδριακό Κέντρο να εκχωρηθούν εν όλω ή εν μέρει στον ιδιωτικό τομέα, να έρθει με συγκεκριμένη πρόταση η κυβέρνηση. Λευκά χαρτιά να μη γυρεύει, διότι αυτή η Βουλή δε θα της δώσει. Όχι σε αυτή, σε καμιά κυβέρνηση δεν πρόκειται να παραχωρηθεί λευκό χαρτί για τη διαχείριση της κρατικής περιουσίας, του

κρατικού πλούτου. Είμαστε ανοικτοί να συζητήσουμε οτιδήποτε, αλλά έντιμα, τίμια, καθαρά, παστρικά.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νεοφύτου ζήτησε το λόγο. Αν θέλει ο κ. Συλλούρης ...

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δεν είχα καμιά πρόθεση να μιλήσω, αντίθετα πιστεύω ότι έχουν λεχθεί και σε περιεχόμενο περισσότερα από όσα έπρεπε να λεχθούν, αλλά και σε χρόνο έχει παρατραβήσει η συζήτηση. Όμως, μετά την αναφορά του συναδέλφου κ. Δώρου Θεοδώρου για την πρωινή σύσκεψη και για το θέμα των μαρίνων -που ήταν μια αναφορά που ξεκινά σίγουρα από μια αγωνία, μήπως και θαλασσωθεί ένα θέμα των μαρίνων, τόσο κοντά στη θάλασσα, αλλά φαίνεται ότι είναι στη Λευκωσία που θα θαλασσώσουμε τα πράγματα, στο Συνεδριακό Κέντρο- θέλω να πω ότι το κάθε θέμα, και αν δε δογματίζουμε, και όλοι λέμε και το ισχυριζόμαστε τούτο, θα πρέπει να εξετάζεται ξεχωριστά. Οποιαδήποτε πρόθεση δεν μπορεί να καταδικάζεται στην αντιμετώπιση ενός άλλου θέματος, γιατί νομίζω έτσι μόνο ζημιά στο δημόσιο μπορούμε να κάνουμε. Αντιλαμβάνομαι ότι η Βουλή τούτη έχει απαίτηση οποιοδήποτε θέμα να το αντιμετωπίσει μέσα στα πλαίσια του δημόσιου συμφέροντος και της χρηστής διοίκησης. Με πρώτη τη χρηστή διοίκηση στην Επιτροπή Εμπορίου θα εξετάσουμε το θέμα και το δημόσιο συμφέρον και πράγματι υπάρχει πιθανότητα, όπως έχει πει ο κ. Θεοδώρου, αυτή η συζήτηση να κάμει ζημιά σε άλλα θέματα, όταν δογματίσουμε, όταν αναβαθμίσουμε τη συζήτηση σε ιδεολογική σύγκρουση και σε εθνική σύγκρουση κ.ο.κ. Γι' αυτό, ας εξετάσουμε το θέμα όπως το έχουμε ενώπιόν μας και, όταν θα έρθει και για

το συνεδριακό να μπουν οι ανάλογες ασφαλιστικές δικλίδες ή να ακολουθηθούν οι ανάλογες πολιτικές, τότε να τοποθετηθούμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Θέμα διαδικασίας. Κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι έχει εξαντληθεί η συζήτηση, έχουμε πολλά άλλα θέματα ακόμα στην ημερήσια διάταξη και εισηγούμαι να τεθεί σε ψηφοφορία ότι εξαντλήθηκε η συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Από ό,τι αντιλαμβάνομαι ο τελευταίος ομιλητής είναι ο κ. Νεοφύτου. Αν είναι ο τελευταίος ομιλητής, τότε δεν υπάρχει ...

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Από τη θέση μου, για να είμαι και σύντομος.

Απλώς, προτού πω κάποιες απόψεις μου για το υπό συζήτηση θέμα, θα ήθελα να σχολιάσω κάποια από τα λεγόμενα του κ. Χρίστου και, για να μη μείνουν λανθασμένες εντυπώσεις, δεν έχουμε κανένα πρόβλημα με το ρωσικό λαό, γιατί αναφέρθηκε στο ρωσικό λαό, και όλοι γνωρίζουμε την ευγνωμοσύνη του κυπριακού ελληνισμού προς το ρωσικό λαό.

Όσον αφορά το υπό συζήτηση θέμα, σίγουρα δεν πρέπει να υπάρχουν δογματισμοί. Ούτε σε μια άκρατη διάθεση ιδιωτικοποιήσεων ούτε και σε ένα δογματισμό, όταν ακούμε είτε φιλελευθεροποιήσεις ή ιδιωτικοποιήσεις να σχηματίζεται η εντύπωση ότι θέλουμε να ξεπουλήσουμε το κράτος. Και επειδή γίνεται αναφορά στο σύγχρονο κράτος, θα πω από πού ξεκίνησε αυτή η προσπάθεια του παραδοσιακού κράτους να εμπλακεί στις υπηρεσίες. Υπήρχαν δύο λόγοι. Ο ένας λόγος είναι για να

προσφέρει τις βασικές υπηρεσίες, τις βασικές ανάγκες, όπως τις έχει προδιαγράψει ο κ. Παπαδόπουλος, που αφορούν τηλεπικοινωνίες, συγκοινωνίες, Αρχή Ηλεκτρισμού και αυτό είναι ένα φαινόμενο παγκόσμιο. Παράλληλα, το παραδοσιακό κράτος ήρθε να καλύψει στο παρελθόν και κάποιες υπηρεσίες, που στα αρχικά στάδια ο ιδιωτικός τομέας δεν έδειχνε οποιοδήποτε ενδιαφέρον. Και στη δική μας περίπτωση ήρθε το κράτος πριν δεκάδες χρόνια να δημιουργήσει το Χίλτον, γιατί τότε κανένας ιδιώτης δεν είχε ενδιαφέρον να επενδύσει στην ξενοδοχειακή βιομηχανία. Και ήρθε το κράτος να κάμει το «Φιλοξενία» και το Συνεδριακό Κέντρο. Και δε σημαίνει σήμερα, επειδή δημιουργήθηκαν σε καιρούς που ο ιδιωτικός τομέας δεν είχε αυτή την προδιάθεση, πως πρέπει ο Κύπριος φορολογούμενος να συνεχίζει να πληρώνει, για να συντηρούνται χρεοκοπημένοι οργανισμοί που προσφέρουν υπηρεσίες που υπάρχουν και στον ιδιωτικό τομέα.

Φυσικά, λέχθηκε ότι πρέπει να διαφυλάξουμε το δημόσιο συμφέρον. Και ποιος είναι ενάντια στο δημόσιο συμφέρον; Και επειδή υπάρχει η έγνοια και η ανησυχία ότι, αν ιδιωτικοποιηθεί σε κάποιο στάδιο το Συνεδριακό Κέντρο και το “Φιλοξενία”, θα είναι ενάντια στο δημόσιο συμφέρον, επιτρέψτε μου να διερωτηθώ σε τι κινδύνους θα τεθεί το δημόσιο συμφέρον. Θα χάσει μήπως από τα κέρδη που έχει σήμερα; Αφού έχει ζημιά] άρα δεν επηρεάζεται το δημόσιο συμφέρον από θέμα επικερδότητας.

Το δεύτερο, υπάρχει ο κίνδυνος να υπάρξει ένα μονοπωλιακό καθεστώς του ιδιωτικού τομέα; Δόξα τω Θεώ, στην Κύπρο το 30% των ξενοδοχείων πέντε αστέρων προσφέρουν υπηρεσίες συνεδριακού τουρισμού. Λέχθηκε επίσης πως η λειτουργία του ξενοδοχείου διευκολύνει την ξενοδοχειακή σχολή. Μα, αν αυτός είναι ο λόγος, μήπως για τους φοιτητές της ξενοδοχειακής σχολής το κράτος δεν μπορεί να εκμισθώσει υπηρεσίες από τα άλλα ξενοδοχεία που υπάρχουν στην πρωτεύουσα, όπως είναι το “Forum”, το “Κλεοπάτρα”, το “Holiday Inn”, και αυτός είναι ο μοναδικός λόγος να

συντηρούμε μια κρατική επιχείρηση ζημιόγωνα; Είναι αυτό, αγαπητοί συνάδελφοι, προς το δημόσιο συμφέρον;

Και λέχθηκε, νομίζω από τον κ. Παπαδόπουλο, πως έχει υποχρέωση το κράτος, ακόμα και στη ζημιά του, να συντηρεί κάποιες υπηρεσίες. Και ποιος διαφωνεί; Όταν πρόκειται, όμως, αυτές οι υπηρεσίες να είναι βασικές. Τώρα, αν κάποιος μπορούν να πείσουν τον κυπριακό λαό ότι το ξενοδοχείο “Φιλοξενία” και το Συνεδριακό Κέντρο επιτελούν εθνικό ρόλο και εθνική αποστολή, είναι κάτι διαφορετικό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα έχουμε πολλή ευκαιρία να συζητήσουμε αυτό το θέμα γενικά. Παρακαλώ να τερματίσουμε τη συζήτηση.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Έθεσε θέμα ο κ. Γαλανός να διακοπεί η συζήτηση. Είπε ο κ. Αβέρωφ ότι θέλει δύο λόγια να πει από τη θέση του. Απάντησε ουσιαστικά ξανά σε θέσεις οι οποίες εκφράστηκαν προηγούμενα, ιδιαίτερα από τον κοινοβουλευτικό μας εκπρόσωπο. Εμείς δε συμφωνούμε τώρα να διακοπεί, γιατί ή θα έμενε στα δύο λόγια με κάτι καινούριο ή, αν είναι απλώς ποιος θα έχει τον τελευταίο λόγο κάθε φορά, να πηγαίνουμε επ' άπειρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω να συνεχιστεί. Εφόσον υπάρχει η επιθυμία να συνεχιστεί, ας πάρουμε αυτό το θέμα.

Ο κ. Μουσιούππας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κοντά στα ερωτήματα του κ. Αβέρωφ θέλω να κάμω και εγώ ένα: Τι εμπόδιζε την κυβέρνηση να δεχθεί το νόμο, όπως ψηφίστηκε την περασμένη εβδομάδα; Και γιατί δε δοκίμασε τη Βουλή αν είναι παράλογη; Για παράδειγμα, αν έφερνε μια πρόταση ότι γι' αυτά τα πράγματα μπορεί να γίνει αυτή η διευθέτηση, γιατί αυτό θα είναι το δημόσιο συμφέρον, και να μας δοκιμάσει κιόλας αν είμαστε δογματικοί ή όχι. Παραδείγματα για μη δογματισμό δόθηκαν και από το ΑΚΕΛ και από τους πάντες.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Θέμα διαδικασίας. Ζητώ και πάλι ψηφοφορία ότι εξαντλήθηκε η συζήτηση. Ας γίνει και, αν η πλειοψηφία αποφασίσει, να συνεχιστεί. Ζητώ ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι, και ο κ. Λυσσαρίδης που ξέρει καλύτερα από εμάς τη διαδικασία μπορεί να μας διορθώσει αν έχουμε άδικο, ότι, εφόσον τεθεί θέμα ότι έχει λήξει η συζήτηση, πρέπει να μπει σε ψηφοφορία και να αποφασίσει το Σώμα παρακάτω αν θα πρέπει να συνεχιστεί ή όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ της συνέχισης της συζήτησης;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι εναντίον της συνέχισης της συζήτησης;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

...

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε, να ξαναμπεί, διότι δεν καταλάβαμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να ξαναμπεί, ευχαρίστως.

Υπάρχει η εισήγηση για τερματισμό της συζήτησης και τη θέτω σε ψηφοφορία.

Πόσοι είναι υπέρ της συνέχισης της συζήτησης;

Ναι, παρακαλώ!

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εγώ θα εισηγηθώ το εξής: Ακόμα ένας από κάθε πλευρά και να κλείσουμε τη συζήτηση, διαφορετικά εμείς θα ψηφίσουμε να συνεχιστεί. Δεν είναι θέμα πείσματος, αλλά είναι κάποια πράγματα τα οποία πρέπει να ολοκληρωθούν.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Βεβαίως, ένα πεντάλεπτο ο καθένας, ένα πεντάλεπτο η κάθε πλευρά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνείτε με την εισήγηση;

Όλοι συμφωνούν.

Ποιος θέλει να πάρει πρώτος το λόγο;

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Είναι ο κ. Καζαμίας από την πλευρά μας, δεν ξέρω από τις άλλες πλευρές.

(Ζητά το λόγο και ο κ. Λιλλήκας.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και ο κ. Λιλλήκας;

Η απόφαση είναι ένας από κάθε πλευρά.

Ο κ. Καζαμίας;

Ποιον θέλετε;

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή δηλώσαμε ενδιαφέρον δύο από το ΑΚΕΛ, θα μιλήσει μόνο ο κ. Λιλλήκας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λιλλήκας.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, θα προσπαθήσω να μην επαναλάβω τα όσα λέχθηκαν, αλλά, αφού θα κλείσει με μια τοποθέτηση από κάθε κόμμα, θα κάμω μικρά σχόλια και θα εγείρω δύο ζητήματα, τα οποία νομίζω έπρεπε να μας είχαν απασχολήσει και δε μας έχουν απασχολήσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ησυχία.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Καταρχάς, θα ήθελα να σχολιάσω πολύ σύντομα την έμμομη ιδέα που παρουσιάζει ο φίλος ο Πρόδρομος Προδρόμου, κάθε φορά που υπάρχει μια διαφωνία σε ένα ζήτημα, να το ιδεολογικοποιεί και να εμφανίζεται ως ο υπέρμαχος πολλών αξιών με ένα δριμύ κατηγορώ κατά του ΑΚΕΛ. Αυτό το φαινόμενο παρουσιάζεται συχνά και νομίζω δεν αντιλαμβάνεται ότι το θέμα της ιδεολογικοποίησης των ζητημάτων δεν εξυπηρετεί ούτε εκείνο που θα ήθελε να εξυπηρετήσει.

Έχουν γίνει αναφορές για δογματισμούς. Νομίζω ο μόνος δογματισμός που ακούστηκε σε αυτή την αίθουσα απόψε είναι ο δογματισμός των ιδιωτικοποιήσεων ή

των μετοχοποιήσεων ή όπως άλλως πως μπορούν να ονομαστούν, δεδομένου ότι κανένας δε δίνει περιεχόμενο σε αυτούς τους ορισμούς.

Έχει γίνει μια αναφορά από τον κ. Αναστασιάδη για το σε ποια κράτη παρουσιάζονται οι δημόσιες εταιρείες να είναι κερδοφόρες. Θα μπορούσα να παραθέσω ολόκληρο κατάλογο, όμως ουσιαστικά, αν αρχίσουμε να αναφέρουμε επιχειρήσεις, δημόσιες εταιρείες οι οποίες είναι επικερδείς ή ζημιογόνες, παίζουμε ένα παιγνίδι, κατά την άποψή μου, του παράλογου της ιδεολογίας ή, αν θέλετε πιο σωστά, του ιδεολογικού παράλογου.

Εκείνο που σήμερα συζητούμε εδώ ή εκείνο που επιδιώκεται από κάποιους είναι η αντιστροφή της πυραμίδας. Δηλαδή, επιδιώκουμε ή ζητούμε το κράτος να λειτουργεί ως επιχειρηματίας που οφείλει να κάμει κέρδος μέσα από τις υπηρεσίες του και ταυτόχρονα αφήνουμε να νοηθεί ότι οι κοινωνικές ευαισθησίες και ο κοινωνικός ρόλος θα πρέπει πλέον να βρίσκονται στα χέρια του ιδιωτικού τομέα. Έχουμε αντιστρέψει δηλαδή τη λογική με βάση την οποία έχουν οργανωθεί οι ανθρώπινες κοινωνίες. Το κράτος δεν παρέχει σε καμιά χώρα, με κάποιες εξαιρέσεις που δε νομίζω να είναι πρότυπο βέβαια, υπηρεσίες, για να κάμει κέρδη. Το κράτος παρέχει υπηρεσίες στους πολίτες του. Και αν αρχίσουμε να επιδιώκουμε να έχουμε υπηρεσίες κερδοφόρες, τότε δε θα πρέπει να υπάρχει δημόσια υγεία, δε θα πρέπει να υπάρχει δημόσια παιδεία, γιατί οι επενδύσεις που απαιτούνται είναι τόσο μεγάλες, για να υπάρχει ψηλό επίπεδο ιατρικών υπηρεσιών ή εκπαιδευτικών υπηρεσιών που θα πρέπει να ιδιωτικοποιηθούν. Θα πρέπει να απαιτείται από τους πολίτες να πληρώνουν τέτοια ποσά, για να απολαμβάνουν αυτές τις βασικές υπηρεσίες, που ουσιαστικά δε θα διαφέρει το κράτος πλέον από τον ιδιωτικό τομέα και δε θα υπάρχει κανένας κοινωνικός χαρακτήρας του κράτους. Συνεπώς, πρέπει να αποφασίσουμε ότι η πυραμίδα πρέπει να μπει στην ορθή της θέση. Το κράτος δεν είναι επιχειρηματίας, για να επιδιώκει κέρδος. Θα συνεχίσει και πρέπει να

συνεχίσει να έχει υπηρεσίες που θα είναι ζημιογόνες, γιατί αυτό απαιτούν βασικές ανάγκες αλλά και αρχές μιας πολιτισμένης κοινωνίας.

Το δεύτερο ζήτημα που ουσιαστικά είναι καθοριστικό και ουσιαστικό και έπρεπε να συζητηθεί σε βάθος είναι ο ρόλος της Βουλής. Ο φίλος, ο Νίκος ο Μουσιούππας, έχει εγείρει υπό μορφή ερώτησης αυτό το ζήτημα. Δηλαδή, τι αναμένει η κυβέρνηση και οι συνάδελφοι του Δημοκρατικού Συναγερμού; Τι είναι εκείνο που ζητά η εκτελεστική εξουσία από τη νομοθετική εξουσία; Τι ζήτησε η νομοθετική εξουσία; Ζήτησε να έχει λόγο. Γνωρίζετε κανένα κοινοβούλιο στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν έχει λόγο στις μετοχοποιήσεις, στις ιδιωτικοποιήσεις, στις κοινωνικοποιήσεις; Όλα τα κοινοβούλια τοποθετούνται και ψηφίζουν επί συγκεκριμένων ζητημάτων, όταν πρόκειται για ιδιωτικοποιήσεις ή μετοχοποιήσεις. Αυτό ζήτησε και το κυπριακό κοινοβούλιο. Τίποτε περισσότερο. Αυτό ζήτησε, τίποτε περισσότερο. Και σωστά είπε ο κ. Μουσιούππας ότι, αν η κυβέρνηση δεν επεδείκνυε αυτή την υπέρμετρη ευαισθησία, θα υπήρχε ένας ομόφωνος νόμος που είναι πλήρως ενταγμένος στο πολιτικό γίνεσθαι των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών. Και μου φαίνεται αδιανόητο, συνάδελφοι βουλευτές να συζητούν και να τάσσονται υπέρ της αναπομπής, που ουσιαστικά θέλει να αναιρέσει τον ελάχιστο ρόλο που διαθέτει το κοινοβούλιο της Κύπρου σε μια προεδρική δημοκρατία. Αυτή είναι η ουσία.

Θα ήθελα να κάμω και ένα μικρό σχόλιο, για να δείξω ένα ζήτημα που φαινομενικά δίνει σημεία επιτυχίας στις θέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού. Έγινε αναφορά κατά πόσο μπορούμε να έχουμε ένα κράτος ξενοδόχο, ένα κράτος ψωμά και λέω το εξής: Υπουργούς ξενοδόχους έχουμε, υπουργούς επιχειρηματίες έχουμε, δηλαδή τι είναι εκείνο που ενοχλεί αν υπάρχουν και ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στο δημόσιο τομέα κάτω από όλα αυτά που έχουν συζητηθεί και κάτω από τις υπηρεσίες που έχουν συζητηθεί εδώ; Και το ότι δεν πρέπει να μεταφέρουμε δογματικά από το εξωτερικό στην

Κύπρο κάποια παραδείγματα, αναφέρομαι στην Παγκύπρια Εταιρεία Αρτοποιιών (ΠΕΑ), για να πω πόσο καμιά φορά πρέπει να μας προβληματίσουν, πέρα από την επιφάνεια, κάποια ουσιαστικά ζητήματα. Ναι, φαινομενικά δεν πρέπει να έχει φούρνους το κράτος. Και λέω το εξής: Ξέρετε, αγαπητοί συνάδελφοι, πόσα χωριά της Κύπρου μέχρι σήμερα που μιλούμε, μικρά χωριά, τροφοδοτούνται με ψωμί μόνο από την ΠΕΑ; Γιατί είναι τόσο μικρά που δεν έχουν φούρνους και γιατί σε κανένα ιδιώτη δε συμφέρει να μετακινείται με αυτοκίνητο, για να τροφοδοτεί αυτά τα χωριά με ψωμιά. Συνεπώς ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Ζημιώνει το κράτος.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Το κράτος μπορεί να κάνει ζημιές και το θεωρεί ως δική του ευθύνη να τροφοδοτεί και το τελευταίο χωριό με τηλέφωνο, για παράδειγμα, ή με ψωμί, για να έχει αυτό το δικαίωμα ένα χωριό. Ποιος ιδιώτης θα αναλάβει να χάνει λεφτά, για να παρέχει κοινωνικό έργο; Άρα οι δογματισμοί προέρχονται από άλλη πλευρά, μεταφέροντας κάποιες ιδεολογίες, στεγανά και θέλοντας να τις αντιγράψουν στην Κύπρο χωρίς προβληματισμό για τις ιδιαιτερότητές μας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Δεν είχα πρόθεση να μιλήσω για το λόγο ότι, ενώ ήταν ένα απλό νομοσχέδιο και αναφερόταν εξειδικευμένα μόνο στο θέμα της μετοχοποίησης του Συνεδριακού Κέντρου και του ξενοδοχείου "Φιλοξενία", εντούτοις σχεδόν στο σύνολο οι συνάδελφοι βουλευτές

που έχουν πάρει το λόγο ενέπλεξαν μέσα τις ιδιωτικοποιήσεις και ακούσαμε από πολύ ωραία και σοβαρά πράγματα, και με όλο το σεβασμό, μέχρι και φαιδρά.

Ξεκινώ πρώτα όσον αφορά την ξενοδοχειακή σχολή, το “Φιλοξενία”. Ξέρουμε πράγματι ειλικρινά πότε δημιουργήθηκε και πώς έγινε; Γνωρίζουμε ότι το 80% των στελεχών, των ανθρώπων που εργάζονται πολύ επιτυχημένα και δίνουν τις υπηρεσίες τους σε όλη την τουριστική μας βιομηχανία, είναι οι απόφοιτοι της ξενοδοχειακής σχολής; Γνωρίζουμε ότι είναι η μόνη σχολή στην Κύπρο που ασχολείται με αυτό τον τομέα, που δε δέχεται φοιτητή χωρίς πρώτα να περάσει προεισαγωγικές εξετάσεις; Γνωρίζουμε ότι είναι με τον ίδιο νόμο ή με παράλληλο νόμο, που είχε γίνει τότε το ΑΤΙ, που έγινε και η ξενοδοχειακή σχολή; Γνωρίζουμε όλοι και επιμένουμε, μέσα από διάφορες επιτροπές ή μέσα από διάφορα νομοσχέδια, πως ο κάθε ξενοδόχος ζητά να μεγαλώσει την ξενοδοχειακή του μονάδα, για να μπορεί να είναι βιώσιμη; Αυτό είναι ένα ξενοδοχείο πολύ μικρό που δεν μπορεί να μεγαλώσει, γιατί σκοπός και στόχος του ήταν πώς θα δώσει μόρφωση και γνώση για τις ανάγκες που είχαμε σε αυτό τον τομέα. Πώς επομένως θα έχει κέρδη;

Αλλά, επειδή λέχθηκε κατά κόρον από πάρα πολλούς συναδέλφους, και αν θέλετε λαϊκίστικα, “θα πληρώνει ο λαός φόρους, για να συντηρούμε διάφορους ημικρατικούς οργανισμούς και κρατικές υπηρεσίες σε βάρος του λαού;”, εγώ αντιστρέφω το ερώτημα: Αν δεν ήταν αυτοί οι ημικρατικοί οργανισμοί και αν δεν ήταν αυτές οι κρατικές υπηρεσίες, μπορεί να μας πει κάποιος ποιο θα ήταν το κόστος των υπηρεσιών που θα προσφέρονταν από τον ιδιωτικό τομέα;

Μιλώντας ο έντιμος συνάδελφος κ. Χρίστου, είχε πει ότι κάποτε μιλούσαμε για τα τηλέφωνα και είπα πενταπλάσια. Ναι, μπορεί να μου πει σήμερα στην ύπαιθρο, που όπως όλοι γνωρίζουμε το 85% του πληθυσμού είναι η τρίτη γενιά, όταν χαλάσει ένα τηλέφωνο, στο μυαλό ενός εκάστου τι είναι; Η συσκευή. Διότι, αν έχουμε την απαίτηση

από έναν άνθρωπο των 60, των 70 και των 80 χρόνων ότι θα καταλάβει πως χάλασε η γραμμή ή το τηλεφωνικό κέντρο ή ο καταναμητής της περιοχής, τότε σημαίνει δε σοβαρομιλούμε. Τηλεφωνώντας απλώς σε έναν άνθρωπο του ιδιωτικού τομέα, για να πάει να το δει και να του πει “δεν είναι θείε η συσκευή”, τι πρέπει να πάρει αυτός ο άνθρωπος, ο οποίος κατανάλωσε £5 βενζίνη ή έχασε και δυο ή τρεις ώρες; Θα πληρώσει £20. Μήπως δεν είναι αυτό το οποίο συμβαίνει καθημερινά;

Φαίνεται, όμως, ότι ο έντιμος συνάδελφος και πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού, ο κ. Αναστασιάδης, μπορεί να μην είναι ενήμερος, γιατί, μιλώντας σε κάποια στιγμή, είπε “δεν πρέπει το κράτος να είναι ξενοδόχος, να είναι ψωμάς, αλλά υπάρχουν άλλες υπηρεσίες που είναι σοβαρές και είναι ουσίας, που κανένας δεν είναι δογματικός και πρέπει να το συζητήσουμε”. Δεν παρουσιάστηκατε, συνάδελφε, στη σύσκεψη στην οποία μας είχε καλέσει όλους ο έντιμος Υπουργός Συγκοινωνιών, ο κ. Λεόντιος Ιεροδιακόνου. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός μόνο απουσίαζε. Και γίνεται ακόμα μια συνάντηση στις 27 του μηνός, πάλιν υπό την προεδρία του κ. Ιεροδιακόνου. Ήταν ο κ. Χρίστου εκ μέρους του ΑΚΕΛ, ο υποφαινόμενος εκ μέρους του ΔΗΚΟ, ο κ. Χατζηδημητρίου εκ μέρους της ΕΔΕΚ, από τους Νέους Ορίζοντες και από τους Ενωμένους Δημοκράτες. Εκεί μας λέχθηκαν πολύ ωραία πράγματα και για τα αεροδρόμια και για την ΑΤΗΚ. Οπότε, ή πράγματι δεν έχετε ενημερωθεί ή πράγματι δεν έχετε συλλάβει αυτά τα οποία επιθυμούν να κάμουν και φαίνεστε ότι τοποθετείτε ή τα μπλέκετε με ένα άλλο θέμα ή προσπαθείτε να ωραιοποιήσετε την όλη κατάσταση. Όταν, κύριε συνάδελφε, πληροφορηθείτε ποια είναι η σκέψη της κυβέρνησης και οι προθέσεις της κυβέρνησης όσον αφορά και τα αεροδρόμια και την ΑΤΗΚ, τότε σίγουρα κι εσείς θα τοποθετηθείτε μέσα από τη μελέτη την οποία θα κάμετε.

Τελειώνοντας, πρέπει να παραδεχτούμε ότι το σύστημα το οποίο λειτούργησε στην Κύπρο μετά το 1960, με τόσες δυσκολίες, φαίνεται ότι έχει αποδώσει. Φαίνεται ότι

πολλοί οργανισμοί που ήταν αναγκαίοι και έγιναν, το λιγότερο ήταν εμπόδιο στην εκμετάλλευση του ίδιου του λαού ή, και αν θέλετε, πρόσφεραν πράγματι πολύτιμες υπηρεσίες στο λαό μας.

Εμείς, όπως έχει πει και ο κοινοβουλευτικός μας εκπρόσωπος, δεν είμαστε δογματικοί, αλλά θα εξετάζουμε την κάθε περίπτωση εξειδικευμένα και εκεί που σίγουρα θα είμαστε κάθετα ενάντια, εκεί που θα εντοπίσουμε ότι, με την εκχώρηση ή την αποξένωση προς τον ιδιωτικό τομέα, είναι να μη δοθεί ποτέ η ευκαιρία κάποιου να την ξανακάμουν αθόρυβα και μέσω αυτού του τρόπου και μέσω του συνθήματος προς την Ευρώπη ή αποκρατικοποιήσεις ή μετοχοποιήσεις ή αναβάθμιση ή όποια λέξη ή σύνθημα παίρνουν στην κάθε περίπτωση, τότε είναι εκεί που σίγουρα θα αντισταθούμε.

Επομένως, πολύ κακώς έχει κάμει η κυβέρνηση, κατά τη δική μας άποψη, που έχει αναπέμψει το νόμο, δεν άφησε να περάσει και να λειτουργήσει όπως πέρασε από όλες τις πλευρές και, αν θέλετε ακόμα, κατά τη δική μου αντίληψη, μπορεί να ήταν και αχρείαστη όλη αυτή η συζήτηση, η οποία ξεκίνησε και έχει επεκταθεί και έχουμε όλοι εμπλακεί, όχι εξειδικευμένα μόνο γι' αυτό το θέμα αλλά για ένα σωρό άλλα θέματα, τα οποία πιστεύω ότι και σοβαρά είναι και ο χρόνος θα μας δοθεί όλους και θα μας απασχολήσουν μελλοντικά.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Νομίζω ότι δεν ήτο εντελώς αχρείαστη η συζήτηση. Στο τέλος εφάνη ότι πιθανόν κάποιες πλευρές που εθεωρούντο δογματικές να αποδεικνύονται μη δογματικές. Εγώ χαίρομαι και χαιρετίζω, γιατί άκουσα να λέγεται ότι κάθε περίπτωση μπορεί να εξεταστεί

ξεχωριστά. Και ήταν αυτή και η δική μας τοποθέτηση. Δηλαδή ότι, ανάλογα με το είδος ή της υπηρεσίας ή της επιχείρησης, της ωφελιμότητας δηλαδή ή μη, της αναγκαιότητας ή μη, γι' αυτό και είπα το κράτος δεν μπορεί να θεωρείται ότι είναι ... ή η θέση σήμερα, η οποία θεωρείται ορθή, πιθανόν αύριο να είναι ξεπερασμένη, να αποτελεί παρελθόν.

Εάν υπήρξε ίσως κάποιος διάλογος, που πιθανότατα να όξυνε κάπως τη συζήτηση, ήταν η ιδεολογική αντιπαράθεση. Αλλά εγώ επαναλαμβάνω και χαίρομαι, γιατί και μέσα από αυτή την αντιπαράθεση διεφάνη ότι όλες οι πλευρές είναι με πνεύμα, όπως θέλουμε, που αντιμετωπίζετε και το παρόν θέμα και τα άλλα που οπωσδήποτε έχω πληροφορηθεί ότι συζητούνται. Συνεπώς, και για να φανεί ότι καμιά πρόθεση, διάθεση δογματισμού δεν υπήρχε, κατά τη διάρκεια της ομιλίας μου, υποστήριξα ότι κακώς ανεπέμφθη ο νόμος. Είπα ότι ορθότερα ήταν όπως πέρασε την προηγούμενη φορά. Δε δίστασα να το πω από του βήματος. Και ήμαστε ομόφωνοι η Βουλή την περασμένη φορά, όπως και σήμερα θα είμεθα ομόφωνοι, με την τροποποίηση που έχει επιφέρει. Εάν ελέχθησαν ορισμένα πράγματα, είναι γιατί πιθανόν, ε, ναι, είναι καιρός να γίνει και κάποιος σοβαρότερος προβληματισμός πάνω στις όλες υποθέσεις ή τη διαχείριση των κρατικών είτε επιχειρήσεων είτε και κάποιων υπηρεσιών που μπορεί να προσφέρονται και από άλλους τομείς. Όχι οπωσδήποτε ο τομέας της υγείας στο βαθμό που έχω ακούσει, που έγινε σύγχυση των υπηρεσιών με τις επιχειρήσεις.

Με αυτή τη δήλωση, κύριοι συνάδελφοι, και παρά το γεγονός ότι εμείς συμφωνούμε πολύ περισσότερο με τη διάταξη, όπως προϋπήρχε, αλλά ούτως ή άλλως και η μία και η άλλη μπορεί με τροποποιητικό νομοσχέδιο πάλι να τύχει της εγκρίσεως της Βουλής, ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα ψηφίσει την τροποποίηση, όπως έγινε, και θα είναι ομόφωνος και με τους υπολοίπους. Εάν είναι κάτι που θέλω να διευκρινίσω, μια για πάντα, είναι ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός δε θα γίνει συνεργός –και ούτε φυσικά η κυβέρνηση, για να το ξεκαθαρίσουμε- εις το ξεπούλημα τάχα της κρατικής

περιουσίας εις τους κεφαλαιοκράτες. Θέλω να το ξεκαθαρίσουμε και ήμουν σαφέστατος, όταν δήλωνα ότι μόνο με προγραμματισμό, μόνο σταδιακά, μόνο μέσα από συναινέσεις και συγκλίσεις, μόνο μέσα από κατοχύρωση των δικαιωμάτων των εργαζομένων μπορεί να επιτύχουμε τροποποιήσεις, αν και εφόσον κριθούν αναγκαίες για το καλό και το δημόσιο συμφέρον.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε, εμείς είχαμε ήδη ψηφίσει ότι η συζήτηση είχε εξαντληθεί. Πέραν τούτου, νομίζω, με όλο το σεβασμό, ότι, όπως έχει συζητηθεί το θέμα, ήταν εντελώς εκτός ημερήσιας διάταξης. Το μοναδικό θέμα που υπήρχε ήταν κατά πόσο η Βουλή θα μπορούσε να εκχωρήσει εν λευκώ προς την κυβέρνηση την εξουσία να διαθέτει κυβερνητική περιουσία. Δεν είπαμε αν θα διατεθεί ή αν δε θα διατεθεί. Κατά πόσο αυτό το δικαίωμα θα εκχωρείτο εν λευκώ. Εκεί έπρεπε να περιστραφεί η όλη συζήτηση. Έχω την εντύπωση ότι έχει λήξει η συζήτηση, γι' αυτό δε χρειάζεται να μιλήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω προχωρούμε. Έγινε πολύ μεγάλη συζήτηση, αλλά νομίζω όσον αφορά τη συγκεκριμένη περίπτωση δεν αλλάζουν τα πράγματα. Από την έκθεση και από τη συζήτηση θα θέσω σε ψηφοφορία το κείμενο του νόμου, όπως έχει διαμορφωθεί.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Μεταβίβαση του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου και του ξενοδοχείου “Φιλοξενία”.

Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της έγκρισης των άρθρων 1, 2 και 3;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τρεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως, με σαράντα τρεις ψήφους υπέρ, δύο εναντίον και μία αποχή, τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Μεταβίβασης του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου και του Ξενοδοχείου “Φιλοξενία” σε Εταιρεία Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της θέσπισης σε νόμο του νέου κειμένου, όπως έχει διαμορφωθεί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τρεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα τρεις ψήφους υπέρ, δύο εναντίον και μία αποχή, το νέο κείμενο ψηφίζεται σε νόμο, όπως έχει διαμορφωθεί.

Το υπ' αριθμό 2 θέμα είναι "Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998". Αντιλαμβάνομαι ότι η συζήτηση του θέματος αυτού δεν έχει ολοκληρωθεί στην αρμόδια επιτροπή και γι' αυτό αναβάλλεται για την επόμενη Πέμπτη.

Παρακαλώ, ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Απλώς θέλω να αναφέρω ότι το δεύτερο θέμα το οποίο, όπως θα θυμάστε, όταν ήρθε στη συνάντηση των αρχηγών ως επείγον, υπήρξε παράκλησις να αναβληθεί για μια εβδομάδα και είπα εγώ "δε θέλω να κάνω το δύσκολο, να αναβληθεί για μια εβδομάδα" ... είναι η τέταρτη εβδομάδα για την οποία αναβάλλεται. Όλα τα κόμματα φανατικά φωνάζουν υπέρ της Ευρώπης, αλλά στην πράξη οι αναβολές αυτές λειτουργούν ενάντια στην Κύπρο, διότι καλώς ή κακώς έχω την υποχρέωση να

υπερασπιστώ ορισμένες θέσεις και δεν μπορώ να πάρω συμβουλές, διότι αυτή η υπόθεση τραβά και τραβά και τραβά. Πιστεύω ότι είναι καιρός να κλείσει. Εάν η Βουλή θέλει να ψηφίσει εναντίον, θα σεβαστώ την απόφασή της και φυσικά οι επιπτώσεις θα είναι πάνω στον τόπο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το κατά πόσο καθυστερεί κάτι ή όχι βεβαίως δεν εξαρτάται από εμάς. Πρέπει να υπάρξει απόφαση της αρμόδιας επιτροπής, αλλά μπορούμε να πούμε ότι, αν δεν υπάρξει απόφαση της αρμόδιας επιτροπής και εισήγηση την επόμενη Πέμπτη, μπορεί να γίνει συζήτηση και να ληφθεί απόφαση στην ολομέλεια.

Ο κ. Πουργουρίδης, παρακαλώ.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Είμαι σχεδόν βέβαιος ότι την ερχόμενη Πέμπτη θα υπάρχει μία κατάληξη. Περίπου έχουμε διαμορφώσει μία γνώμη. Υπάρχουν κάποιες επιφυλάξεις εκ μέρους κάποιων πλευρών που ένας οφείλει να τις σεβαστεί. Νομίζω ότι ο χρόνος αυτός δεν παρέρχεται άγονος, γίνεται μια προσπάθεια, για να βρεθεί μια κοινή συνισταμένη που να συμφωνήσουμε όλοι, που είναι αναγκαία σε τέτοιες περιπτώσεις, και ευελπιστώ ότι την προσεχή Πέμπτη θα είμαστε έτοιμοι να τοποθετηθούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι δεν έχουμε εκλογή· θα συζητηθεί την επόμενη Πέμπτη, στην ημερήσια διάταξη της επόμενης Πέμπτης, και ελπίζω να καταλήξουμε σε οριστική απόφαση.

Για τα θέματα 3, 4 και 5, τα οποία συζητήθηκαν κατά την πρωινή σύσκεψη των εκπροσώπων των κομμάτων, είχε καταρχήν συμφωνηθεί να γίνει συζήτηση, αλλά η τελική απόφαση να ληφθεί την επόμενη Πέμπτη. Κατόπιν νέων διαβουλεύσεων

συνεφωνήθη και τα τρία θέματα να συζητηθούν και να αποφασιστούν την επόμενη Πέμπτη.

Επομένως προχωρούμε στο υπ' αριθμό 6 θέμα, που είναι "Ο περί Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Ναι, κύριε Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα εισηγούμουν, εάν δε διαφωνούν οι υπόλοιποι συνάδελφοι και ιδιαίτερα οι πρόεδροι των επιτροπών, για όσα θέματα υπάρχουν ομόφωνες εκθέσεις, να θεωρηθούν αναγνωσθείσες. Για όσα θέματα υπάρχουν ομόφωνες εκθέσεις. Ίσως κατ' αυτό τον τρόπο να κερδηθεί χρόνος, για να περάσουμε στο επόμενο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα αυτό είναι ομόφωνο· επομένως η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούππας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Νοεμβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, ώστε η ισχύς των σημερινών ορίων δανειοδότησης του δημοσίου από την Κεντρική Τράπεζα να παραταθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1999.

Η παράταση της ισχύος και η αναθεώρηση των δανειστικών περιθωρίων του δημοσίου κρίθηκαν σκόπιμες με βάση την υφιστάμενη διάρθρωση των διαθέσιμων χρηματοδοτικών πηγών, ώστε η κυβέρνηση να μπορεί να επιλέγει τις πηγές κάλυψης των χρηματικών της αναγκών ανάλογα με τις εκάστοτε κρατούσες οικονομικές συνθήκες.

Όπως είναι γνωστό, για το 1998 τα ανώτατα ποσοστά δανειοδότησης καθορίστηκαν μέχρι 34% σε μορφή προκαταβολών και 39% σε γραμμάτια (ποσοστά επί των εσόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού). Επιπλέον, ισχύει περιθώριο δανεισμού σε χρεόγραφα μέχρι 20% των υποχρεώσεων όψεως της Κεντρικής Τράπεζας συν £5,6 εκ. Οι ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες της κυβέρνησης για το 1999, με βάση τους προϋπολογισμούς του 1999 που έχουν ήδη κατατεθεί στη Βουλή, ανέρχονται σε £756 εκ. περίπου, ποσό το οποίο μπορεί να καλυφθεί από τις υφιστάμενες πηγές, νοουμένου ότι θα διατηρηθούν τα σημερινά επιτρεπόμενα ποσοστά δανεισμού από την Κεντρική Τράπεζα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως όλων των πιο πάνω στοιχείων, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 49 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 50 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρηση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε αντίρρηση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Επομένως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 7 θέμα είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 2) του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ
ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 2) ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούππας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Νοεμβρίου 1998 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £2.500.000 για την κάλυψη της δαπάνης που απαιτείται για χρηματικά επιδόματα σε εκτοπισθέντες και δυσπραγούντες μέχρι το τέλος του 1998.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Δεύτερη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £2.500.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε αντίρρηση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 μαζί με τον Πίνακα εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1, 2 και 3 μαζί με τον Πίνακα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 2) του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε αντίρρηση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 8 θέμα είναι "Ο περί Ποινικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ.2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Γιαννάκης Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Μάρκος Κυπριανού

Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποίησε στις 12 Νοεμβρίου 1998 στην παρουσία εκπροσώπου του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση των διατάξεων της νομοθεσίας περί Ποινικής Δικονομίας, που ρυθμίζουν το θέμα της εκτέλεσης και ανάληψης χρηματικών ποινών, έτσι ώστε οι χρηματικές ποινές που καταβάλλονται αμέσως μετά την επιβολή τους από το αρμόδιο δικαστήριο να είναι όσες ανέρχονται μέχρι το ποσό των £50 αντί μέχρι το ποσό των £25.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως επισήμανε ότι η πιο πάνω αύξηση προτάθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο, δεδομένου ότι συνήθως χρηματικές ποινές κάτω των £25 επιβάλλονται σε αδικήματα που εκδικάζονται στην απουσία των κατηγορουμένων, με συνέπεια η υφιστάμενη πρόνοια να είναι σήμερα σε μεγάλο βαθμό αναποτελεσματική.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, βασιζόμενη στο σκεπτικό ότι με βάση τις σχετικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας παρέχεται στο αρμόδιο δικαστήριο η ευχέρεια να διατάξει την άμεση καταβολή της χρηματικής ποινής που επιβάλλει, ανεξάρτητα από το ύψος της, θεωρεί αχρείαστη την υπό τροποποίηση σχετική πρόνοια της νομοθεσίας, που καθορίζει σε ποιες περιπτώσεις η χρηματική ποινή καταβάλλεται άμεσα, δεδομένου ότι το Ανώτατο Δικαστήριο έχει τη δυνατότητα να εκδώσει σχετικές οδηγίες για το θέμα αυτό. Πρόσθετα, όπως πιστεύει η επιτροπή, τυχόν υιοθέτηση της προτεινόμενης με το νομοσχέδιο ρύθμισης θα καταλήξει ουσιαστικά σε τιμωρία όσων κατηγορουμένων συμμορφώνονται και παρουσιάζονται ενώπιον του εκδικάζοντος δικαστηρίου.

Με βάση τις θέσεις της αυτές, η επιτροπή αποφάσισε να μην υιοθετήσει τις διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου, αλλά να το διαμορφώσει έτσι ώστε να καταργείται η υφιστάμενη στην υπό τροποποίηση νομοθεσία σχετική επιφύλαξη που καθορίζει το ύψος των χρηματικών ποινών που καθίστανται άμεσα πληρωτέες.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του αναδιατυπωμένου σύμφωνα με τα πιο πάνω νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 118 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ποινικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρηση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι “Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Γιαννάκης Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Μάρκος Κυπριανού

Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από την ίδια, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 12 Νοεμβρίου 1998.

Σκοπός της υπό αναφορά πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του βασικού νόμου περί Αστυνομίας, ώστε τακτικοί ειδικοί αστυνομικοί και ειδικοί αστυφύλακες που έχουν προϋπηρεσία στην Αστυνομία κατά την ημέρα έναρξης της ισχύος του προτεινόμενου νόμου να μπορούν να είναι υποψήφιοι για εγγραφή ή διορισμό στην Αστυνομική Δύναμη, έστω κι αν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους, εφόσον όμως δεν έχουν συμπληρώσει το τριακοστό πέμπτο έτος αυτής.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, υιοθετώντας τις διατάξεις της πρότασης νόμου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν. Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Προσθήκη ειδικής διάταξης στο βασικό νόμο. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρηση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε αντίρρηση για την ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στα επόμενα δύο θέματα με τους αριθμούς 10 και 11, τα οποία έχουν κοινή έκθεση και είναι “Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1997” και “Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”, αντίστοιχα. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1. “Ο ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ ΤΗΣ
ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1997” ΚΑΙ
2. “Ο ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ)
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Κίκης Γιάγκου

Κυριάκος Τυρίμος

Δημήτρης Συλλούρης

Αντώνης Καράς

Μάρκος Κυπριανού

Στάθης Κιπτής

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τις πιο πάνω προτάσεις νόμου, που κατατέθηκαν από τον κ. Ανδρέα Φιλίππου στις 22 Μαΐου 1997 και την κ.

Κατερίνα Παντελίδου στις 30 Απριλίου 1998, αντίστοιχα, σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν την 21η Οκτωβρίου και στις 11 Νοεμβρίου 1998. Στην πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας και του Συνδέσμου Κυπρίων Γυναικών Παντρεμένων με Αλλοδαπούς.

Στα πλαίσια της συζήτησης των εν λόγω προτάσεων νόμου παρευρέθηκαν, εκτός από τους εισηγητές τους, τα μέλη της Βουλής κ. Τάκης Χατζηγεωργίου και κ. Ανδρούλα Βασιλείου.

Σκοπός της πρώτης υπό αναφορά πρότασης νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από τον κ. Ανδρέα Φιλίππου, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας, έτσι ώστε το δικαίωμα απόκτησης της κυπριακής υπηκοότητας, εφόσον υποβληθεί σχετική αίτηση, να επεκταθεί και στους αλλοδαπούς συζύγους γυναικών που είναι πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας, με τον ίδιο τρόπο που το δικαίωμα αυτό κατοχυρώνεται με βάση τις πρόνοιες της ισχύουσας νομοθεσίας για τις αλλοδαπές συζύγους πολιτών της Δημοκρατίας.

Η προτεινόμενη πιο πάνω τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας κρίνεται αναγκαία, σύμφωνα με τον κ. Φιλίππου, για να τερματιστεί η υφιστάμενη ρύθμιση που βρίσκεται σε αντίθεση με το σύνταγμα, και ειδικότερα με τα άρθρα 6 και 28 αυτού, καθώς και με τις σχετικές διεθνείς συμβάσεις στις οποίες έχει προσχωρήσει η Κυπριακή Δημοκρατία και τις οποίες έχει επικυρώσει με νόμο η Βουλή των Αντιπροσώπων.

Στην πιο πάνω νομοθετική ρύθμιση στοχεύει και η δεύτερη υπό αναφορά πρόταση νόμου, που κατατέθηκε μεταγενέστερα στη Βουλή από την κ. Κατερίνα Παντελίδου.

Εκφράζοντας τις απόψεις του Υπουργείου Εσωτερικών ο εκπρόσωπός του στην επιτροπή ανέφερε πως, για το θέμα της εξίσωσης των δύο φύλων ως προς την

απόκτηση της κυπριακής υπηκοότητας, το υπουργείο του έχει ετοιμάσει σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο, το οποίο στο παρόν στάδιο βρίσκεται στο Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα για νομοτεχνική επεξεργασία. Με βάση τις πρόνοιες του νομοσχεδίου αυτού, τόσο ο αλλοδαπός όσο και η αλλοδαπή σύζυγος πολίτη της Κυπριακής Δημοκρατίας θα αποκτούν την κυπριακή υπηκοότητα υπό ορισμένες προϋποθέσεις και μετά την παρέλευση τριών χρόνων συμβίωσης, αντί ενός χρόνου που ισχύει σήμερα για τις περιπτώσεις που καλύπτονται από την υφιστάμενη νομοθεσία, και αυτό με απώτερο στόχο να αποτραπεί η πραγματοποίηση εικονικών γάμων που αποβλέπουν αποκλειστικά στην απόκτηση της κυπριακής υπηκοότητας από αλλοδαπούς.

Οι εκπρόσωποι του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας και του Συνδέσμου Κυπρίων Γυναικών Παντρεμένων με Αλλοδαπούς συμφώνησαν με τις πρόνοιες των προτεινόμενων νομοθεσιών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της προτεινόμενης με τις πιο πάνω προτάσεις νόμου τροποποίησης της ισχύουσας σχετικής νομοθεσίας, αφού όμως διαφοροποιηθεί, έτσι που το χρονικό διάστημα της από κοινού διαμονής των συζύγων, που τίθεται στην εν λόγω νομοθεσία ως προϋπόθεση για απόκτηση της κυπριακής υπηκοότητας, να καθοριστεί σε δύο χρόνια.

Διαμορφώνοντας η επιτροπή ανάλογα τις προτεινόμενες τροπολογίες, όπως αποφασίστηκαν, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του ενοποιημένου κειμένου, με τίτλο "Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Παρακαλώ, ο κ. Φιλίππου.

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, δύο λόγια για το θέμα αυτό, διότι έχει μία πολύ μεγάλη σημασία, κατά τη γνώμη μου, και νομίζω ότι πρέπει να πούμε δυο λόγια. Μέχρι σήμερα, η νομοθεσία μας ήτο κατάφωρα άδικη εναντίον των γυναικών. Όταν ένας Κύπριος άνδρας παντρευόταν μία ξένη γυναίκα, είχε το δικαίωμα, σύμφωνα με τη νομοθεσία, εάν η ξένη γυναίκα ήθελε, να ζητήσει να γίνει πολίτης μετά από ένα χρόνο. Αντίθετα, εάν μία Κυπρία γυναίκα επαντρεύετο έναν ξένο άνδρα, ο ξένος άνδρας αποκτούσε το δικαίωμα να διεκδικήσει να γίνει πολίτης, να ζητήσει, να αιτηθεί να γίνει πολίτης, μετά από πέντε χρόνια.

Η πρόταση λοιπόν νόμου, η οποία κατετέθη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής μου ομάδας εδώ και δεκαοκτώ μήνες περίπου, έλεγε ότι ό,τι συνέβαινε για τη σύζυγο του Κύπριου άνδρα θα έπρεπε να γίνεται και για το σύζυγο της Κύπριας γυναίκας. Συζητήθηκε το θέμα αυτό την 21η Οκτωβρίου και στις 11 Νοεμβρίου και έγινε δυνατόν να επέλθει ομοφωνία στην Επιτροπή Εσωτερικών με μία παραχώρηση από την αρχική πρόταση νόμου, αντί η ξένη γυναίκα που παντρεύεται τον Κύπριο άνδρα να αποκτά το δικαίωμα να διεκδικήσει υπηκοότητα μετά από ένα χρόνο, αυτό γίνεται σε δυο χρόνια, και αυτό το δικαίωμα να το έχει και ο ξένος άνδρας που παντρεύεται Κύπρια γυναίκα, να μπορεί να διεκδικήσει υπηκοότητα στα δύο χρόνια. Σ' αυτό επήλθε ομοφωνία. Και συνεπώς από την ψήφιση και τη δημοσίευση της πρότασης αυτής νόμου επέρχεται ένα ακόμη ουσιαστικό βήμα στην εξίσωση των δικαιωμάτων των Κύπριων πολιτών, ανεξάρτητα από το φύλο τους. Αυτό αφορά περίπου, για να γνωρίζετε και τους αριθμούς, κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, περίπου τρεις χιλιάδες ξένους άνδρες που είναι παντρεμένοι με Κύπριες γυναίκες και δεν έχουν αποκτήσει αυτό το δικαίωμα, ενώ επτακόσιοι το έχουν αποκτήσει.

Εξακολουθεί να υπάρχει ένα πρόβλημα για τα παιδιά μικτών γάμων. Σ' αυτό το θέμα υπεβλήθη πρόταση από συνάδελφο, την κ. Ανδρούλα Βασιλείου, και το θέμα αυτό, όπως αντιλαμβανόμαστε, εκκρεμεί στην Εισαγγελία.

Επίσης, κλείνοντας, πρόταση αντίστοιχη με τη δική μου έχει υποβληθεί από τη συνάδελφο Κατερίνα Παντελίδου και έγινε μία πρόταση νόμου, η οποία είναι σήμερα ενώπιον της Βουλής με ομόφωνη εισήγηση για ψήφιση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε. Και να προσέξουμε λίγο, γιατί, αν εκλεγεί για τρίτη πενταετία ο κ. Κληρίδης, δε θα διορίζονται άνδρες.

(Γέλια.)

Εάν εκλεχτεί, λέω, ο κ. Κληρίδης για τρίτη πενταετία, δε θα διορίζονται άνδρες.

Λοιπόν, προχωρούμε παρακαλώ.

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Επαναλάβετε, κύριε Πρόεδρε.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Παρακαλώ να επαναλάβετε, για να δημοσιευτεί, διότι οι γυναίκες είναι 52%. Όπως πάτε, πάτε να επανεκλέξετε το Γλαύκο Κληρίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είμεθα εναντίον των γυναικών. Είναι υπέρ της ισότητας.

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Σας παρακαλούμε να επαναλάβετε αυτό που είπατε, για να το ακούσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ. Δεν το καταλάβατε;

(Γέλια.)

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Όχι, δεν το ακούσαμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ας το αφήσουμε ως εδώ. Ας το αφήσουμε ως εδώ.

(Γέλια.)

Λοιπόν, προχωρούμε.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρηση όπως τα άρθρα 1 και 2, μαζί με τον Πρώτο Πίνακα, εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1 και 2, μαζί με τον Πρώτο Πίνακα, εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρηση όπως το ενοποιημένο κείμενο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Το ενοποιημένο κείμενο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 12 θέμα είναι "Ο περί Γραφείων Τουρισμού και Ταξιδίων και Ξεναγών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ
“Ο ΠΕΡΙ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΞΕΝΑΓΩΝ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος

Ανδρέας Μούσκος

Αβέρωφ Νεοφύτου

Κίκης Καζαμίας

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Νίκος Κλεάνθους

Στάθης Κιπτής

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε την υπό αναφορά πρόταση νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από το μέλος της κ. Ανδρέα Μούσκο, σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 29 Οκτωβρίου και στις 5 και 12 Νοεμβρίου 1998. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, του ΚΟΤ, του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου και του Συνδέσμου Ξεναγών Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας που διέπει την ίδρυση και λειτουργία γραφείων τουρισμού και ταξιδιών και την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού, με στόχο τη δημιουργία συνθηκών ίσης μεταχείρισης

μεταξύ όλων των αποφοίτων πανεπιστημίου ως προς τη δυνατότητά τους να διευθύνουν τουριστικό γραφείο.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, του ΚΟΤ και του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου δήλωσαν ότι, παρά τη θέση τους ότι η διεύθυνση των τουριστικών γραφείων θα πρέπει να αναλαμβάνεται από άτομα που έχουν διπλώματα σχετικά με τουριστικά επαγγέλματα, εντούτοις δε θα είχαν ένσταση για θεσμοθέτηση της υπό αναφορά πρότασης νόμου, νοουμένου ότι θα τροποποιηθεί με τη συμπερίληψη σ' αυτή διατάξεων, έτσι που να δίδεται προβάδισμα στα πρόσωπα αυτά, των οποίων ο αριθμός αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου, ενώ για όλους τους άλλους αποφοίτους πανεπιστημίου να απαιτείται τουλάχιστον τριών χρόνων πείρα σε γραφείο τουρισμού.

Η εκπρόσωπος του Συνδέσμου Ξεναγών Κύπρου, ενώ δε διαφώνησε με τις πιο πάνω εισηγήσεις, επισήμανε την ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης των σχέσεων μεταξύ ξεναγού και τουριστικού γραφείου.

Η επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη όλες τις θέσεις που εκτέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε να υιοθετήσει τις διατάξεις της προτεινόμενης νομοθεσίας, αφού διαμορφωθεί, έτσι που να καθοριστεί ως προσόν για το διευθυντή τουριστικού γραφείου πείρα ενός χρόνου σε τέτοιο γραφείο, όσον αφορά αποφοίτους αναγνωρισμένης σχολής τουριστικών επαγγελμάτων ή κατόχους διπλώματος πανεπιστημίου σε θέματα τουρισμού, και τριών χρόνων όσον αφορά τους κατόχους άλλων πανεπιστημιακών διπλωμάτων.

Με βάση τα πιο πάνω, η επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο της υπό αναφορά πρότασης νόμου, όπως αυτή έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρηση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Γραφείων Τουρισμού και Ταξιδίων και Ξεναγών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρηση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 13 θέμα είναι "Ο περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Παθόντων και των Τέκνων των Εγκλωβισμένων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ-ΕΓΚΛΩΒΙΣΜΕΝΩΝ-ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΩΝ-ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΤΩΝ

ΕΓΚΛΩΒΙΣΜΕΝΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"

Παρόντες:

Αριστοφάνης Γεωργίου, πρόεδρος

Κίκης Γιάγκου

Κώστας Παπακώστας

Ουράνιος Ιωαννίδης

Λευτέρης Χριστοφόρου

Μάριος Ματσάκης

Δημήτρης Ηλιάδης

Αντώνης Χατζηρούσος, αντιπρόσωπος της Θρησκευτικής Ομάδας Μαρωνιτών

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από τον πρόεδρό της κ. Αριστοφάνη Γεωργίου και τα μέλη της κυρίου Ουράνιο Ιωαννίδη και Δημήτρη Ηλιάδη, εκ μέρους των κοινοβουλευτικών τους ομάδων, σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 8 Ιουλίου και στις 11 Νοεμβρίου 1998.

Στη δεύτερη συνεδρία παρευρέθηκε και το μέλος της Βουλής κ. Κατερίνα Παντελίδου. Επίσης στη δεύτερη συνεδρία κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα, του Υπουργείου Οικονομικών, της Παγκύπριας Οργάνωσης Αποκατάστασης Παθόντων, της Ομάδας Παιδιών Αγνοουμένων, της Εθνικής Επιτροπής Αγώνα για τους Αγνοουμένους, της Επιτροπής Συγγενών Αγνοουμένων και Αδηλώτων Αιχμαλώτων και της Συνομοσπονδίας Οργανώσεων Αναπήρων Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Παθόντων και των Τέκνων των Εγκλωβισμένων, για να καλυφθούν ορισμένα κενά και αδυναμίες που παρατηρήθηκαν στην εφαρμογή της, έτσι ώστε να καταστεί εφικτή η επαγγελματική αποκατάσταση των πιο πάνω αναφερόμενων προσώπων.

Ειδικότερα, με την υπό συζήτηση πρόταση νόμου προβλέπεται:

- 1) ο καθορισμός της ερμηνείας των όρων “ευρύτερος δημόσιος τομέας” και “θέση”· και
- 2) η επαναδιατύπωση του σχετικού άρθρου για τον κατά προτεραιότητα διορισμό στον ευρύτερο δημόσιο τομέα των παθόντων και των τέκνων των εγκλωβισμένων, ώστε οι απαιτούμενες προϋποθέσεις και διαδικασίες να καθορίζονται σαφέστερα.

Η κατάθεση της πιο πάνω πρότασης νόμου κρίθηκε σκόπιμη έπειτα από αίτημα που υπέβαλαν στην επιτροπή οι εκπρόσωποι της Παγκύπριας Οργάνωσης Παθόντων για βελτίωση των διατάξεων της σχετικής νομοθεσίας, έτσι που αυτή να καθίσταται εφαρμόσιμη. Το αίτημα αυτό υποβλήθηκε στα πλαίσια της εξέτασης από την επιτροπή των θεμάτων “Η κυβερνητική και κοινωνική προσφορά προς τους παθόντες και η επαγγελματική αποκατάστασή τους” και “Η εφαρμογή του νόμου για τις προσλήψεις των παθόντων στις διάφορες υπηρεσίες· περίπτωση νέων αστυνομικών», που γράφθηκαν για αυτεπάγγελτη εξέταση από τον πρόεδρο και τα μέλη της επιτροπής κυρίως Αριστοφάνη Γεωργίου και Ουράνιο Ιωαννίδη, αντίστοιχα.

Οι εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα δήλωσαν ότι με την προτεινόμενη τροποποίηση θα εκλείψουν οι αδυναμίες που μέχρι σήμερα παρεμπόδιζαν την ομαλή εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας.

Οι εκπρόσωποι της Παγκύπριας Οργάνωσης Αποκατάστασης Παθόντων, της Ομάδας Παιδιών Αγνοουμένων, της Εθνικής Επιτροπής Αγώνα για τους Αγνοουμένους, της Επιτροπής Συγγενών Αγνοουμένων και Αθελώτων Αιχμαλώτων και της Συνομοσπονδίας Οργανώσεων Αναπήρων Κύπρου τάχθηκαν υπέρ της άμεσης ψήφισης της προτεινόμενης νομοθεσίας.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο της πρότασης νόμου.

Με την ευκαιρία αυτή, η επιτροπή εισηγείται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως την καθ' ύλην αρμόδια επιτροπή, να διαβουλευθεί με τη Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων Κύπρου, με στόχο την αναθεώρηση της αντίστοιχης νομοθεσίας, ώστε να καταστεί δυνατή η επαγγελματική αποκατάσταση και των υπόλοιπων αναπήρων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Γεωργίου.

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Το θέμα είναι ομόφωνο, κύριε Πρόεδρε, όμως να μου επιτρέψετε να πω δυο λόγια.

Η ανάγκη που μας οδήγησε να νομοθετήσουμε σήμερα σ' αυτό το θέμα, γιατί έχουμε νομοθετήσει στο παρελθόν ξανά επί του θέματος, είναι γιατί τα διάφορα διορίζοντα όργανα αλλά και εκεί που υπάρχει ευχέρεια στην εκτελεστική εξουσία να διορίζει δεν ασκήθηκε αξιοκρατική διαδικασία και δεν αντιλήφθηκαν ή πολιτικά δεν αποφάσισαν να εφαρμόσουν το πνεύμα του νομοθέτη, το οποίο έλεγε ότι τα παιδιά των πεσόντων, των αγνοουμένων και οι σύζυγοί τους, οι ανάπηροι και τα παιδιά τους και οι εγκλωβισμένοι έχουν το δικαίωμα σ' αυτή την κοινωνία να αποκτήσουν μία εργασία, να βρουν επαγγελματική αποκατάσταση και αυτό ήταν το μήνυμα που αυτή η κοινωνία ήθελε να δώσει. Δυστυχώς, σε κάποιους δεν έχει φτάσει. Γι' αυτό αναμένουμε με τη σημερινή νομοθεσία, με την αφαίρεση κάποιας διακριτικής ευχέρειας που υπήρχε, να μπορέσει να γίνει δυνατότητα η παραχώρηση εργασίας σε αυτούς τους ανθρώπους και να μη βλέπουμε τις συζύγους και τα παιδιά των πεσόντων και των αγνοουμένων ή τους

αναπήρους να επαιτούν από οιονδήποτε μία θέση, να βγάλουν δηλαδή το ψωμί που είναι αναγκαίο για τις οικογένειές τους.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε. Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Αντικατάσταση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρηση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Παθόντων και των Τέκνων των Εγκλωβισμένων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρηση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα, το υπ' αριθμό 14, αναβάλλεται για την επόμενη Πέμπτη, γιατί δεν είναι έτοιμη η έκθεση της αρμόδιας επιτροπής.

Το υπ' αριθμό 15 θέμα είναι "Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και Εξαρτωμένους Αυτών) (Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης)

(Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “ΟΙ ΠΕΡΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ
ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΣΕ
ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ
ΑΥΤΩΝ) (ΟΜΟΙΟ ΜΕ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ)
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Κίκης Γιάγκου

Δημήτρης Συλλούρης

Αντώνης Καράς

Στάθης Κιπτής

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 11 Νοεμβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών, του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και των συντεχνιών του προσωπικού του ΕΥΡΙΚ και ΣΥΤΥΡΙΚ.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 12 της βασικής νομοθεσίας για το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, σκοπείται η τροποποίηση των κανονισμών που διέπουν το σχέδιο συντάξεων και χορηγημάτων των υπαλλήλων του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, έτσι που οι διατάξεις του που ρυθμίζουν τα

θέματα πρόωρης αφυπηρέτησης να εναρμονιστούν με τις αντίστοιχες διατάξεις του κυβερνητικού σχεδίου που ισχύει για τους δημόσιους υπαλλήλους.

Οι εκπρόσωποι του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και των συντεχνιών του προσωπικού δήλωσαν πως οι κανονισμοί που προτείνονται είναι ομόφωνα αποδεκτοί από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν κατατεθεί από την εκτελεστική εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Υπάρχει αντίρρηση για την έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το τελευταίο θέμα της νομοθετικής εργασίας είναι “Οι περί Γενικού Χημείου - Θέσεις Ανώτερου Τεχνικού Χημείου και Τεχνικού Χημείου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998”. Η έκθεση δεν είναι ομόφωνη και παρακαλώ να διαβαστεί.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “ΟΙ ΠΕΡΙ ΓΕΝΙΚΟΥ ΧΗΜΕΙΟΥ-ΘΕΣΕΙΣ
ΑΝΩΤΕΡΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΧΗΜΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΧΗΜΕΙΟΥ (ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ)
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998.”**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Γιαννάκης Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Μάρκος Κυπριανού

Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 12 Νοεμβρίου 1998 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Υγείας, του Γενικού Χημείου, της ΠΑΣΥΔΥ και του Κλαδικού Συμβουλίου του Γενικού Χημείου.

Με τους πιο πάνω κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, σκοπείται ο καθορισμός σχεδίων υπηρεσίας για τις θέσεις Ανώτερου Τεχνικού Χημείου και Τεχνικού Χημείου στο Γενικό Χημείο.

Οι εκπρόσωποι του Κλαδικού Συμβουλίου του Γενικού Χημείου, με γραπτό υπόμνημα που κατέθεσαν στην επιτροπή, υποστήριξαν την τροποποίηση του σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση του Τεχνικού Χημείου, έτσι που να διαγραφούν οι πρόνοιές του που αναφέρονται στη δυνατότητα ανάθεσης στους κατόχους της θέσης καθηκόντων που σχετίζονται με τον έλεγχο, την καθοδήγηση και την εκπαίδευση του κατώτερου προσωπικού, μια και με την υφιστάμενη δομή δεν υπάρχει σήμερα τέτοιο προσωπικό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υιοθετεί τους σκοπούς των υπό αναφορά κανονισμών και εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως κατατέθηκαν από την εκτελεστική εξουσία.

Τα μέλη της επιτροπής - Βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, χωρίς να διαφωνούν με τις υπόλοιπες διατάξεις των κανονισμών, υποστηρίζουν τη διαγραφή από το σχέδιο υπηρεσίας για τη θέση του Τεχνικού Χημείου

της πρόνοιας με βάση την οποία μπορεί να ανατεθεί στους κατόχους της θέσης η εκπαίδευση του κατώτερου προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Γεωργίου.

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Επειδή πολλές φορές μας κατηγορούν για εργατοπατέρες και επειδή εμείς λέμε ότι σθεναρά υποστηρίζουμε τους εργαζομένους, σ' αυτή την περίπτωση υποστηρίζουμε το αίτημα της κλαδικής επιτροπής, όχι γιατί τυφλά θέλουμε να ακολουθήσουμε αυτή τη διαδικασία, αλλά γιατί πιστεύουμε ότι είναι ορθό και δίκαιο. Και είναι ορθό και δίκαιο, γιατί δεν υπάρχει σε αυτή την υπηρεσία και σε αυτό το τμήμα κατώτερο προσωπικό. Γι' αυτό και δε βλέπουμε ποια είναι η σκοπιμότητα αυτής της διάταξης η οποία εισάγεται σε αυτό το σχέδιο κανονισμού.

Ως εκ τούτου, είναι αχρείαστη πρόνοια, είναι πρόνοια η οποία δημιούργησε προστριβές μεταξύ του προσωπικού και της ΜΕΠ και είναι πρόνοια η οποία ίσως να υποδηλεί κάτι άλλο. Ίσως να υποδηλεί ότι το κράτος ανευρίσκει με διάφορες διαδικασίες φτηνότερο εργατικό δυναμικό, εκτάκτους, τους οποίους θέλει να χρησιμοποιεί, για να μην καλύπτει κάποιες ενδεχόμενα οργανικές θέσεις οι οποίες είναι κενές. Συνεπώς, γι' αυτούς τους λόγους ουσίας και αρχής, εμείς τασσόμαστε ενάντια σ' αυτή την πρόνοια και εισηγούμαστε και προς την ολομέλεια της Βουλής να υιοθετήσει την ομόφωνη θέση της κλαδικής επιτροπής του κλάδου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής;

Δεν υπάρχει.

Επομένως θέτω πρώτα σε ψηφοφορία την τροπολογία.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Εμείς ζητούμε από τη σημείωση να διαγραφεί το ακόλουθο: "... και η εκπαίδευση κατώτερου προσωπικού". Αμέσως μετά τα "Καθήκοντα" υπάρχει μία σημείωση. Στην τέταρτη γραμμή της σημείωσης ζητούμε να διαγραφούν τα ακόλουθα: "... και η εκπαίδευση κατώτερου προσωπικού".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με δεκαέξι ψήφους εναντίον, δεκαπέντε υπέρ και μία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της έγκρισης των κανονισμών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνοι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Οι κανονισμοί εγκρίνονται ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τώρα να προχωρήσουμε στο Κεφάλαιο Β΄, αλλά εισηγούμαι να γίνει αποδεκτό όπως είναι ο κατάλογος με τα θέματα και την παραπομπή των θεμάτων.

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Το τρίτο θέμα στην κατάθεση νομοσχεδίων είναι “Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1998”. Αυτό προβλέπει την κατάργηση της θανατικής ποινής. Αυτό το θέμα ηγέρθη από τη Διεθνή Αμνηστία και διάφορους οργανισμούς ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Συμβουλίου της Ευρώπης κ.ά. Και συνεζητήθη στην Επιτροπή Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και είναι κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ανθρώπινων Δικαιωμάτων που έρχεται αυτό το νομοθέτημα στη Βουλή. Θα ήταν ηθικά ορθό και συναισθηματικά ορθό, θα έλεγα, να πάει στην Επιτροπή Ανθρώπινων Δικαιωμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Απ’ ό,τι βλέπω δεν υπάρχει αντίρρηση και παραπέμπεται στην Επιτροπή Ανθρώπινων Δικαιωμάτων.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Αγαπίου, για να μην παρεκκλίνουμε, να πάει και στις δύο επιτροπές, πιστεύω, να το εξετάσετε από κοινού. Η Επιτροπή Ανθρώπινων Δικαιωμάτων είναι ad-hoc και ήδη συμμετέχετε και εσείς.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Όχι, δεν είναι ad-hoc.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είναι πλήρης επιτροπή; Έστω, ας το εξετάσουν από κοινού, νομίζω θα είναι μία παρέκκλιση που θα δημιουργήσει προηγούμενα ίσως. Εγώ δε διαφωνώ, βλέπω το συναισθηματικό ..., αλλά έχω την εντύπωση, επειδή είναι του ποινικού κώδικα διάταξη, να πάει και στις δύο επιτροπές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ενώ επί της ουσίας δεν μπορεί κανένας να διαφωνήσει, θέλω να σας πω ότι, όποτε παραπέμψαμε νομοσχέδια ή προτάσεις νόμου σε δύο επιτροπές, είτε δεν τα είδαν ποτέ είτε ταλαιπωρήθηκαν για μήνες και υπάρχουν θέματα που έκλεισαν χρόνο και δεν είχε γίνει κατορθωτό να συνεδριάσουν οι δύο επιτροπές. Υπάρχουν και καλά παραδείγματα, αλλά τα περισσότερα είναι κακά, γι' αυτό νομίζω να πάει σε μια επιτροπή, για να μπορέσει να γίνει δουλειά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνούμε;

Η κ. Κληρίδου.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι πρέπει να πάει στις δύο επιτροπές και ως αναπληρωτής πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών αναλαμβάνω να βεβαιωθώ ότι θα μπει σύντομα στην ημερήσια διάταξη και να το δούμε από κοινού με την Επιτροπή Ανθρώπινων Δικαιωμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται και στις δύο επιτροπές με την παράκληση να τελειώνουμε γρήγορα. Νομίζω έγινε αποδεκτή η εισήγηση να θεωρηθούν τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο Β΄ θέματα ως παραπεμφθέντα στις αντίστοιχες επιτροπές που αναφέρονται στον κατάλογο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1. Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2. Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3. Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Νομικών και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4. Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5. Έγγραφα αποσταλέντα από το Υπουργείο Οικονομικών στις 11/11/98 σύμφωνα με το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1998 [Αρ. 1(II)/98], το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμου του 1998 [Αρ. 2(II)/98] και το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμου του 1998 [Αρ. 3(II)/98].

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6. Έγγραφα αποσταλέντα από το Υπουργείο Οικονομικών στις 11/11/98 σύμφωνα με το εδάφιο (1) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Νόμου του 1998 [Αρ. 11(II) του 1998].

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πρόταση νόμου:

7. Ο περί Αφαιρέσεων και Μεταμοσχεύσεων Βιολογικών Ουσιών Ανθρώπινης Προελεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Μάριο Ματσάκη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ', ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.

Ερώτηση με αρ. Ζ'Γ' 28 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 13 Νοεμβρίου 1998.

“Το μουσείο της Λάρνακας είναι το μόνο αρχαιολογικό μουσείο πόλεως που κλείνει τις θύρες του τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες, ενώ τα άλλα μουσεία της Λευκωσίας, της Λεμεσού και της Πάφου παραμένουν ανοιχτά.

Η πόλη της Λάρνακας με το διεθνές αεροδρόμιο δημιουργεί πρόσθετες ευθύνες στους αρμοδίους, γιατί έχοντας το μουσείο κλειστό αποτρέπουν τους ταξιδιώτες ολιγοήμερης ή ολιγόωρης διαμονής να γνωρίσουν τον ιστορικό μας πλούτο.

Οι Λαρνακείς δε δέχονται τον ισχυρισμό πως η λειτουργία του μουσείου προσκρούει σε συνδικαλιστικά προβλήματα και στην οικονομική πολιτική της κυβέρνησης, γιατί τόσο οι συνδικαλιστικές ρυθμίσεις όσο και η οικονομική πολιτική είναι ενιαία και ισχύουν σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Γι' αυτό, παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πώς σκέφτεται να αντιμετωπίσει τα προβλήματα:

1. Της ίσης μεταχείρισης της Λάρνακας και της λειτουργίας του μουσείου τα Σαββατοκύριακα και τις γιορτές.

2. Της αναβάθμισης του περιεχομένου του μουσείου με την επιστροφή σε αυτό είτε των αρχαιοτήτων της περιοχής είτε ομοιωμάτων τους για συμπλήρωση της εικόνας της ιστορικής εξέλιξης.
3. Της αισθητικής αναβάθμισης του κτιρίου του μουσείου, ώστε να συνάδει με τα διατηρητέα κτίρια της περιοχής.”

Απάντηση ημερομηνίας 10 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 44, ημερομηνίας 7 Ιανουαρίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με τη βελτίωση/συντήρηση των προβληματικών κατοικιών αυτοστεγάσεως που κτίστηκαν με αρχική οικονομική βοήθεια ύψους £2.250 (Α΄ φάση), σας πληροφορώ πως το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του με αρ. 48.194 και ημερομηνία 29 Ιουλίου 1998, αποφάσισε την καταρχήν έγκριση της επιδιόρθωσης των κατοικιών αυτών.

Η πολιτική που θα ακολουθηθεί στη βελτίωση των κατοικιών θα καθοριστεί με νέα απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ευθύς ως ολοκληρωθούν οι προκαταρκτικές εκτιμήσεις που ήδη ζητήθηκε να ετοιμαστούν από τους οικείους επάρχους.

Στόχος του Υπουργείου Εσωτερικών είναι όπως μέσα στο 1999 αρχίσει η σταδιακή βελτίωση των κατοικιών αυτών, η οποία να ολοκληρωθεί σε μια περίοδο δύο έως τριών χρόνων.”

Απάντηση ημερομηνίας 10 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 98, ημερομηνίας 19 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με την κατασκευή υδατοδεξαμενής στην κοινότητα Πάνω Γιαλιάς, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το θέμα της ανέγερσης νέας υδατοδεξαμενής στην κοινότητα Πάνω Γιαλιάς εξετάστηκε από την Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου σε συνεργασία με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Από την εξέταση του θέματος προέκυψε ότι η υφιστάμενη υδατοδεξαμενή κρίνεται ότι καλύπτει τις ανάγκες της κοινότητας ικανοποιητικά, ακόμα και από υψομετρικής πλευράς.

Συναφώς αναφέρεται ότι μόλις το 1997 συμπληρώθηκε το σχέδιο αξιοποίησης της γεώτρησης 16/86 έναντι συνολικής δαπάνης ύψους £40.000, το οποίο ενίσχυσε σημαντικά την υδατοπρομήθεια της κοινότητας.

Είναι γεγονός ό,τι κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, παρατηρείται αυξημένη κατανάλωση πόσιμου νερού λόγω των τουρκοκυπριακών κατοικιών που ενοικιάζονται για εξοχικούς σκοπούς. Σημειώνεται όμως ότι η όλη κατάσταση παρακολουθείται από την Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου σε συνεργασία με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και, όπου τούτο κριθεί αναγκαίο, θα ληφθούν τα αναγκαία μέτρα.”

Απάντηση ημερομηνίας 10 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 104, ημερομηνίας 19 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα των κοινοτήτων Νέων Δημμάτων, Πομού και Παχύαμμου για επίστρωση του δρόμου που τις ενώνει, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Το μήκος του δρόμου που ενώνει τις κοινότητες Νέων Δημμάτων, Πομού και Παχύαμμου είναι οκτώμισι χιλιόμετρα περίπου και το πλάτος του ασφαλτικού οδοστρώματος πεντέμισι μέτρα.
- 2) Μετά από επιτόπια εξέταση διαφάνηκε ότι το ένα τρίτο περίπου του δρόμου δε χρειάζεται επίστρωση στο σύντομο μέλλον.
- 3) Το υπόλοιπο τμήμα του δρόμου προς το παρόν δε χρειάζεται επίστρωση, αλλά αναμένεται ότι θα χρειαστεί να επιστρωθεί με πρέμιξ στο προσεχές μέλλον, πράγμα

που θα γίνει κατά το 1999 και 2000, ανάλογα με τις προτεραιότητες που θα προκύψουν μετά την ετήσια επιθεώρηση των δρόμων και τον καταρτισμό του προγράμματος επιστρώσεων σε παγκύπρια κλίμακα, στα πλαίσια των διαθέσιμων πιστώσεων.”

Απάντηση ημερομηνίας 10 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 167, ημερομηνίας 15 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα του χωριού Θελέτρα για καταχώριση και οριοθέτηση των αγροτικών δρόμων του χωριού ως έχουν, χωρίς να ακολουθηθεί οποιαδήποτε διαδικασία από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Η διαδικασία που ακολουθείται για την εγγραφή αγροτικών δρόμων είναι η ίδια παγκύπρια. Σύμφωνα με τον περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Προσωρινές Διατάξεις για τη Νομιμοποίηση Υφιστάμενων Αγροτικών Δρόμων) Νόμο Αρ. 59 (I) του 1995, κάθε τοπική αρχή μπορεί να ετοιμάσει πίνακα αγροτικών δρόμων, που ενδιαφέρεται να προωθήσει τη νομιμοποίησή τους. Ο πίνακας αυτός υποβάλλεται από την τοπική αρχή στον οικείο έπαρχο για έγκριση. Ακολούθως, η τοπική αρχή προχωρεί στην απαιτούμενη γνωστοποίηση της σκοπούμενης απαλλοτρίωσης των επηρεαζόμενων τεμαχίων, όπως επηρεάζονται από τη διάνοιξη οποιουδήποτε συγκεκριμένου αγροτικού δρόμου. Για επιτάχυνση της σχετικής διαδικασίας τα απαιτούμενα σχέδια/πίνακες ετοιμάζονται από εγκεκριμένους ιδιώτες χωρομέτρους.
- 2) Βάσει της πιο πάνω διαδικασίας, η χωριτική αρχή Θελέτρας μπορεί να επιτύχει την εγγραφή των αγροτικών δρόμων, υποβάλλοντας πίνακα με τους αγροτικούς δρόμους που επιθυμεί να προωθηθούν κατά προτεραιότητα, εξασφαλίζοντας

μάλιστα και τις συγκαταθέσεις των επηρεαζόμενων ιδιοκτητών εγγράφως, εκεί όπου είναι δυνατό, για σκοπούς επίσπευσης.”

Απάντηση ημερομηνίας 10 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 177, ημερομηνίας 28 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με τις διαδικασίες για βελτίωση του δρόμου Σίμου – Δρύμου – Αγίου Δημητρίου, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Ο δρόμος αυτός βελτιώνεται σταδιακά στα πλαίσια του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως κάτω από το κονδύλι 21.04.3 - 83.822.
- 2) Στο παρόν στάδιο βρίσκεται υπό κατασκευή τμήμα του δρόμου μήκους 1 χμ. παρά τη Σίμου Χ.Δ. 3.8 - 4.8 έναντι δαπάνης £450.000 περίπου, το οποίο βάσει του συμβολαίου θα συμπληρωθεί στα τέλη Μαΐου 1999.
- 3) Παράλληλα έχει συμπληρωθεί η μελέτη και για το τελευταίο τμήμα του δρόμου μεταξύ Σίμου και Λάσας (Χ.Δ. 4.8-8.5) μήκους 3,7 χμ. και αναμένεται να γίνει σύντομα η δημοσίευση των αναγκαίων διαταγμάτων απαλλοτριώσεων για προώθηση της διαδικασίας των προσφορών. Το κόστος του έργου υπολογίζεται προκαταρκτικά σε £1,0 εκ. Σημειώνεται ότι στο φετινό προϋπολογισμό για το δρόμο αυτό υπάρχει πρόνοια £400.000 ενώ για το 1999 προτείνεται το ποσό των £300.000.

Αναφέρεται επίσης σχετικά ότι το τμήμα του δρόμου από τη Λάσα μέχρι τον Άγιο Δημητρίανό που βελτιώθηκε παλαιότερα από το Τμήμα Δημοσίων Έργων έχει επιστρωθεί με πρέμιξ τα τελευταία τρία χρόνια ενώ το τμήμα του δρόμου παρά τον Άγιο Δημητρίανό που επηρεάστηκε από κατολίσθηση επανακατασκευάζεται τώρα, μέσα στα πλαίσια του υπό εκτέλεση συμβολαίου για το τμήμα του δρόμου παρά τη Σίμου.”

Απάντηση ημερομηνίας 11 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 1, ημερομηνίας 16 Ιουλίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με την ανέγερση οικοδομής με την ονομασία ‘Κολοσσαίο’ στην περιοχή του Δήμου Παραλιμνίου, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Ύστερα από σχετική έρευνα διαπιστώθηκε πως η ερώτηση αναφέρεται στην οικοδομή που ανεγέρθηκε στα τεμάχια με αριθμούς 227 και 46, Φ/ΣΧ. III/47.W.2, ιδιοκτησίας των Λουκίας Κ. Ισαάκ, Γεωργίου Κίζη και εταιρείας ‘Κ. and L. Isaak (Nicolaghi) Touristic Ltd’.

Η προαναφερόμενη οικοδομή έχει εξασφαλίσει άδεια οικοδομής από το Δήμο Παραλιμνίου για χρήση της ως μπυραρίας ύστερα από απόψεις που εξασφαλίστηκαν από την επαρχιακή λειτουργό του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως Αμμοχώστου, τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού και την Πυροσβεστική Υπηρεσία. Επίσης, έχει εξασφαλιστεί πιστοποιητικό επιθεώρησης της ηλεκτρικής εγκατάστασης από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών και άδεια χρήσης μεγαφώνων και πώλησης οινόπνευματων ποτών.”

Απάντηση ημερομηνίας 10 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Νίκου Κόση στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 22, ημερομηνίας 4 Σεπτεμβρίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Χριστόδουλου Βενιαμίν.

“Σας πληροφορώ ότι υπάρχει σε εξέλιξη διαδικασία προσφοράς για την αγορά και εγκατάσταση ραντάρ για σκοπούς παρακολούθησης των ακτών της Κύπρου.

Παράλληλα με την πιο πάνω διαδικασία, το Υπουργικό Συμβούλιο στην τελευταία του συνεδρία, που πραγματοποιήθηκε στις 29 Οκτωβρίου 1998, ενέκρινε δέσμη μέτρων που αφορούν την πιο συστηματική επιτήρηση των παραλίων της Κύπρου με τα πτητικά

μέσα της αστυνομίας, έτσι ώστε να αντιμετωπιστεί πιο αποτελεσματικά το πρόβλημα της παράνομης εισόδου λαθρομεταναστών στην Κύπρο.”

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ΄. Το πρώτο θέμα είναι “Η κάθοδος του γνωστού χουντικού, Εοκαβητατζή πραξικοπηματία Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο και η παραβίαση των δημοκρατικών θεσμών και των νόμων της Δημοκρατίας από τους κυβερνώντες”.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Συγγνώμη, επανέρχομαι στον κατάλογο. “Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998” είναι κοινές συνεδριάσεις Οικονομικών και Άμυνας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω είναι εντάξει. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ΄. Ελπίζω να ολοκληρωθεί η συζήτηση επ’ αυτού του θέματος, έστω κι αν είναι κάπως αργά απόψε.

Ο κ. Κλεάνθους.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Πρώτα απ’ όλα σίγουρα δε θα υπάρχει καμιά επανάληψη, η οποία έγινε και κουραστική και μας οδήγησε να φύγουμε ακριβώς από την ουσία του θέματος. Αυτή είναι μια ταπεινή προσωπική αντίληψη. Τα γεγονότα εξάλλου για το θέμα αυτό παραμένουν αναντίλεκτα. Ο τρόπος που έγινε, κρυφά όπως έγινε, ασφαλώς υποδηλεί κάποια, τουλάχιστο θέλω να πιστεύω, συναίσθηση των αναμενόμενων αντιδράσεων, αν ήταν κάτι που θα μπορούσε να γίνεται αντιληπτό. Γι’ αυτό είναι μια πίστωση προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ότι ίσως και ο τρόπος που επέλεξε, να συναισθάνετο ότι οι αντιδράσεις θα ήταν οι αναμενόμενες. Όμως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας από την

ώρα που έπραξε ό,τι έπραξε, και για να μην επαναλαμβάνουμε, έστειλε τα χειρότερα μηνύματα, ανεξάρτητα από το ότι προκάλεσε τα δημοκρατικά αισθήματα του λαού, θέλω να πιστεύω ότι δεν υπηρέτησε ούτε το κύρος του ιδίου ούτε και τη δημοτικότητά του. Από την άλλη όμως, παρά να εστιαστούμε μόνο στο τι ο ίδιος ο Πρόεδρος δεν έπραξε και είναι βέβαιο ότι η δημόσια συγνώμη θα ήταν το μόνο θέμα που θα μπορούσε να μας βρει όλους ομόφωνους, δυστυχώς δε φάνηκε διατεθειμένος και οδηγήθηκε σε δρόμους που ίσως κάποιος να μπορούσε να χαρακτηρίσει ότι το πρώτο του λάθος ήταν μικρότερο από το δεύτερο, όταν προσπάθησε να συνδέσει άσχετα γεγονότα και να προκαλέσει πιο βανάουσα όχι απλώς τα δημοκρατικά αισθήματα αλλά και τη νοημοσύνη του καθενός. Όμως θα πρέπει να πω ότι απ' όσα πολύ εύστοχα λέχθηκαν απ' όλες τις πλευρές, εκείνο το οποίο έχω να παρατηρήσω και αυτός είναι ο λόγος που οδηγήθηκα εδώ στο βήμα είναι η λύπη μου, γιατί ήθελα να πιστεύω και έχω λόγους να το πιστεύω ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός αυτή τη φορά θα εκμεταλλεύετο μια μοναδική ευκαιρία να δείξει για πρώτη φορά έμπρακτα ότι έχει τις ίδιες ευαισθησίες στα θέματα των θεσμών, στα θέματα δημοκρατίας και στο κάτω κάτω να πούμε ότι ήταν και η μοναδική ευκαιρία για πρώτη φορά να μην είμαστε ετεροχρονισμένοι στο να αναγνωρίζουμε πολλές φορές τα θέματα των παραβιάσεων των θεσμών, που δυστυχώς όταν δε γίνονται το χρόνο που συμβαίνουν τα γεγονότα χάνουν και το νόημά τους, γιατί έτσι προληπτικά δεν προστατεύονται ούτε οι θεσμοί ούτε η δημοκρατία.

Λέχθηκε πάλι για ενότητα. Ακριβώς ήταν εύστοχο ότι παρατηρήθηκε το θέμα της ενότητας, αλλά κατά τη δική μου άποψη από την εντελώς αντίθετη πλευρά. Εκείνο που πρέπει να μας ενώνει, και ήταν αυτή η ευκαιρία, ήταν αν όλοι μας αναγνωρίζαμε ότι έγινε ένα σφάλμα από τον Πρόεδρο, να ζητήσουμε από μέρους του να προβεί σε μια δημόσια συγνώμη και αυτό θα έδειχνε την πίστη ανεξαιρέτα όλων μας στην υποστήριξη της νομιμότητας, στη στήριξη των θεσμών και ήταν ένα θέμα που πραγματικά

προσφέρετο χωρίς καθόλου να παρεμβαίνουν οποιεσδήποτε μικροπολιτικές σκοπιμότητες.

Σίγουρα τώρα οι λανθασμένες εντυπώσεις έχουν περάσει στο λαό δυστυχώς και του καθενός μας είναι εδώ πιο χαρακτηριστική περίπτωση που καταγράφηκε η στάση, η ευαισθησία και η προσήλωση σε θέματα αρχών, νομιμότητας και θεσμών. Ελπίζω ότι, έστω και εκ των υστέρων, από την πλευρά των συναδέλφων του Δημοκρατικού Συναγερμού, θα έχουν κατανοήσει και άθελά τους ακόμα και τη φραστική διατύπωση διαφωνίας με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για το συγκεκριμένο θέμα, όμως οι ίδιοι με τον τρόπο που επέλεξαν να επεκταθούν σε απεριόριστο χρόνο, για να δικαιολογήσουν αδικαιολόγητα και να ξεφύγουν από την ουσία, ήταν ένα σφάλμα που ουσιαστικά σήμαινε μέχρι και αυτοαναίρεση εκείνης της φραστικής διατύπωσης, της διαφωνίας με την ενέργεια του Προέδρου.

Θέλω να καταλήξω, γιατί δεν έχω σκοπό καθόλου να επαναλάβω οτιδήποτε και να πω ότι τέτοιες ευκαιρίες, όλες οι πλευρές της Βουλής να βρισκόμαστε ενωμένοι σε αρχές, θα εξυπηρετήσουν όχι μόνο την ενότητα και την ομοψυχία του λαού αλλά και την πίστη των πολιτών της κοινωνίας σε μας τους πολιτικούς ευρύτερα. Γιατί, όταν είμαστε επιλεκτικοί σε κάποια θέματα αρχών και δε μας βρίσκει απόλυτα ενωμένους τη δεδομένη στιγμή, πολύ φοβούμαι ότι ο καθένας με τη σειρά του όποτε το διαπράττει κλονίζει τη συνολική αξιοπιστία για όλους εμάς τους πολιτικούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Κλεάνθους.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Δεν τέλειωσα, κύριε Πρόεδρε. Τελειώνω.

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έτσι όπως το κάνατε, νόμισα ότι ήταν το closing.

N. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Πρέπει να υπενθυμίσω, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, ότι σήμερα που αναφερθήκαμε και στην επέτειο του Πολυτεχνείου μην ξεχνάτε, και έχει κάποια σχέση κι αυτό το θέμα που συζητούμε τώρα, με πόση αδιαφορία πολλοί από μας αντιμετώπιζαν τα γεγονότα εκείνη τη στιγμή, που έφθαναν από το σημείο της πλήρους αδιαφορίας μέχρι ακόμα και χαρακτηρισμών ότι επρόκειτο για κίνηση αναρχικών. Ποιο νόημα έχει, ποια σημασία έχει η παντοτινή ετεροχρονισμένη αναγνώριση εξόφθαλμων αληθειών; Νομίζω ότι η μοίρα του έθνους να γνωρίζουμε ετεροχρονισμένα εξόφθαλμες αλήθειες δημιουργεί συνέπειες που όλοι γνωρίζουμε και να απευχόμαστε και να μη συνεχίσουμε με τον ίδιο τρόπο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και εγώ ευχαριστώ. Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου. Από τη θέση σας;

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Μόνο για τριάντα δευτερόλεπτα, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Λέχθηκαν πολλά περί δημοκρατίας και Βιντζηλαίου τον τελευταίο καιρό. Η δημοκρατία δυστυχώς είναι έννοια από τις πιο σκληρά και βάνουσα κακοποιημένες και τις πλείστες φορές απ' αυτούς που την έχουν για λάβαρό τους. Αποτελεί όμως για μένα εκμετάλλευση και προσπάθεια μείωσης του λαού και υποτίμηση της νοημοσύνης του να επικαλούνται ορισμένοι τη δημοκρατία, να ορκίζονται σ' αυτή και την ίδια στιγμή οι σκέψεις, οι πράξεις και οι ενέργειές τους, ακόμα και εντός του ναού της δημοκρατίας, όχι

μόνο να απέχουν κατά παρασάγκας απ' ό,τι είναι και εκφράζει η δημοκρατία, αλλά επιπρόσθετα να παραβιάζουν τις στοιχειώδεις αρχές της δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Παντελίδου. Κύριοι συνάδελφοι, αν μου επιτρέπεται, με κανένα τρόπο δε θα αφαιρέσω το λόγο από την κ. Παντελίδου, αλλά αντιλαμβάνομαι ...

Κ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Έχετε ιδιαίτερη ευαισθησία μαζί μου, κύριε Πρόεδρε, διότι συμβαίνει όποτε να ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, όχι. Επειδή, κυρία Παντελίδου, κατά την προηγούμενη συνεδρία εγώ απουσίαζα, αντιλαμβάνομαι ότι έχει ανοίξει κατάλογος ομιλητών και δηλώθηκαν ποιοι. Όμως είπα εσάς θα σας δώσω το λόγο, πλην όμως υπενθυμίζω τους υπολοίπους των συναδέλφων να μη σας ακολουθήσουν.

Κ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Η παρέμβασή μου θα είναι πολύ σύντομη, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, σίγουρα η κάθοδος του Βιντζηλαίου στην Κύπρο ήταν ένα μεγάλο λάθος και σίγουρα όφειλε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να απολογηθεί στον κυπριακό ελληνισμό. Θα ήθελα όμως να τονίσω και το εξής: Ότι αρκετά μας έχει ταλανίσει η υπόθεση Βιντζηλαίου, πιστεύω ότι ως Σώμα θα έπρεπε να εξετάσουμε τους άλλους Κύπριους επιχειρηματίες και άλλους ανθρώπους που σήμερα μας διοικούν και σήμερα έχουν την τύχη μας στα χέρια τους και αυτοί υπήρξαν μεγαλύτεροι ακόμα προδότες και πραξικοπηματίες από τον κ. Βιντζηλαίο. Αυτό προς προβληματισμό, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κυρία Παντελίδου. Υπάρχει άλλος συνάδελφος; Επειδή υπάρχει κατάλογος, αντιλαμβάνομαι, κύριε Χριστόφια, είστε εσείς και εγώ ή εγώ και εσείς. Ο

Πρόεδρος της Βουλής αντιλαμβάνομαι ήθελε να μιλήσει, αλλά απού λείπει λείπει και η μοίρα του, να του κόψουμε το δικαίωμα να μιλήσει. Θα παρακαλούσα τον κ. Μουσιούττα να με αντικαταστήσει.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Νίκος Μουσιούττας αντικαθιστά στην έδρα τον Προεδρεύοντα κ. Νίκο Αναστασιάδη.)

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Για τρίτη συνεχή συνεδρία το Σώμα ασχολείται με ένα ανθρωπάκι, με έναν αρχιλογιστή, με έναν αρχιπραξικοπηματία, με έναν τιποτένιο, με ένα κάθαρμα. Θα πρέπει να πούμε ότι ίσως δώσαμε μεγαλύτερη απ' ό,τι έπρεπε έκταση για ένα λάθος, πράγματι λάθος, που οφείλεται, πρέπει να το ξέρει ο καθένας από εμάς, όχι στα φιλοχουντικά αισθήματα του Γλαύκου Κληρίδη ή στην πρόθεσή του τάχα να αναγνωρίσει είτε τη χούντα των Αθηνών είτε οποιαδήποτε παράνομη ενέργεια στην Κύπρο της εποχής εκείνης.

Το δεύτερο θέμα που θα έλεγα ότι στις τρεις αυτές εβδομάδες έχει διαπιστωθεί είναι ο σεβασμός του συνόλου των πλευρών στο μακαρίτη Γιάγκο Παπαδόπουλο. Και εγώ το βλέπω ότι ήταν μια πράξη ανθρωπιάς απ' όλες τις πλευρές να μιλήσουν με τόσο καλά λόγια για το μακαρίτη Γιάγκο Παπαδόπουλο, κι ας ήταν και ταμίας του Συναγερμού. Άλλοτε εδέχετο και εκείνος τις ύβρεις που δεχτήκαμε όλοι εμείς. Εγώ χαίρομαι ειλικρινά, γιατί η ανθρωπιά κάποια στιγμή υπερισχύει των μικροτήτων και είναι ακριβώς αυτή την ανθρωπιά που θα ήθελα να πιστώσουμε και στο Γλαύκο Κληρίδη όχι από πρόθεση, επαναλαμβάνω, και δεν πιστεύω κανένας έντιμα αν ρωτήσει τον εαυτό του ο Γλαύκος Κληρίδης έφερε το Βιντζηλαίο, για να αναγνωρίσει τη χούντα; Όχι, σίγουρα. Έφερε τον, για να συνωμοτήσει να τον ανατρέψει; Όχι, σίγουρα. Πώς ενήργησε; Ενήργησε ακριβώς συναισθηματικά φορτισμένος στην παράκληση της

θυγατέρας του μακαρίτη Γιάγκου Παπαδόπουλου. Πιθανότατα να μη συνυπολόγισε το ότι θα υπήρχαν αυτές οι αντιδράσεις ή στο ότι, αν ακόμα εζητείτο ή και συνεζητείτο ίσως μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων του τόπου η τυχόν αναγκαιότητα παρουσίας του, ότι δε θα ήτο το θέμα που θα μπορούσε να απασχολήσει τη Βουλή μας για τρεις συνεχείς συνεδριάσεις. Δε μέμφομαι κανένα ούτε και κατηγορώ κανένα διότι ήγειρε το θέμα τάξεως. Όμως είναι στιγμές που πιστεύω ότι ίσως υπερβάλλουμε, όταν ιδιαίτερα προσπαθούμε είτε να διδάξουμε δημοκρατία... Παίρνω αφορμή από την τελευταία ομιλία του κ. Κλεάνθους, που ήταν ίσως, μας είπε, η μοναδική ευκαιρία να αποδείξουμε ότι σεβόμαστε τη δημοκρατία. Ελπίζω να μη μας στείλει λογαριασμό ο κ. Κλεάνθους για τις συμβουλές που μας έδωσε. Εκείνο που θέλω να πω δε δεχόμαστε μαθήματα δημοκρατίας, έχουμε αποδείξει ότι τη σεβόμαστε απόλυτα, ότι την υπηρετούμε εξίσου με τους υπολοίπους και σίγουρα δε νομίζω να είναι η ευκαιρία των αντιπαραθέσεων και των οξυτήτων του παρελθόντος. Λέχθηκαν όσα λέχθηκαν, η δική μου η θέση είναι ότι νομίζω πως επιτέλους έχουμε ίσως την ευκαιρία να διαφωνήσουμε αλλού, να συμφωνήσουμε οπωσδήποτε σε άλλα και, ιδιαίτερα κάτω από τις τωρινές κρίσιμες στιγμές, με νηφαλιότητα αν κάνουμε διαπιστώσεις, όπως έγιναν, πολύ πιο χρήσιμο συμπέρασμα θα συναχθεί και οπωσδήποτε το γεγονός ότι δημιουργήθηκε ο σάλος, δημιουργήθηκε το θέμα, βεβαιότατα και είμαι εξ εκείνων που πιστεύω ότι κανένα σώφρονα δεν μπορούν να αφήσουν αδιάφορο και οπωσδήποτε και τον Πρόεδρο Κληρίδη δεν μπορεί οπωσδήποτε να μην τον έχουν επηρεάσει θετικά από τη μια και από την άλλη, αν θέλετε, αισθανόμενος τις αντιδράσεις και την πικρία για τα πιθανά αρνητικά αισθήματα που προκάλεσε. Όμως, και τελειώνω, κύριοι συνάδελφοι, δε θα πρέπει να μεγαλοποιούμε θέματα, με την έννοια δηλαδή του να προσδίδουμε προθέσεις, είτε σε παρατάξεις στο μεγαλύτερο κόμμα του τόπου είτε σε έναν εκλεγμένο πρόεδρο, ξένες από τις πραγματικές διαστάσεις του προβλήματος. Και

θέλω να επαναλάβω: Είναι κανένας που πιστεύει ότι υπήρχε η πρόθεση της αναγνώρισης; Όχι. Είναι κανένας που αμφισβητεί ότι ήταν σφάλμα αυτό το οποίο έγινε; Όχι, κύριοι συνάδελφοι. Είναι κανένας που αμφισβητεί ότι έγινε κάτω από τη φόρτιση της συναισθηματικής ανάγκης, ίσως κάτω από τη συμβουλή ή την πίεση ότι επεβάλλετο να είναι παρών, για να βοηθήσει, ώστε να ξεκαθαριστούν, όπως ήταν το αίτημα της ίδιας της θυγατέρας του Γιάγκου Παπαδόπουλου, κάποιες εκκρεμότητες; Κάποτε, το να σέβεσαι και να εκτιμάς τους φίλους σου, ακόμα και όταν πιθανότατα να στρέφονται εναντίον σου, είναι δείγμα ποιότητας χαρακτήρα και όχι σίγουρα αναγνώρισης οποιασδήποτε σχέσης μπορεί να είχε ο κατά τα άλλα περιγραφείς με πολλά επίθετα Βιντζηλαίος.

Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριοι συνάδελφοι.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Νίκου Αναστασιάδη, ο Πρόεδρος του Σώματος, Σπύρος Κυπριανού, επανήλθε στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον κ. Αναστασιάδη, αν δεν υπάρχει άλλος ομιλητής, να προεδρεύσει. Εσείς θα κλείσετε τη συζήτηση, δεν είναι έτσι, κύριε Χριστόφια;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Εγώ θα δευτερολογήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει. Εγώ θα πρωτολογήσω επί του παρόντος.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος του Σώματος αντικαθίσταται από τον κ. Νίκο Αναστασιάδη.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Πρόεδρε, σας δίνω πέντε λεπτά μόνο.

ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Παρακολούθησα με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τη συζήτηση γύρω απ' αυτό το θέμα και για κάποια συνεδρία που έλειπα έχω ενημερωθεί. Κατά τη γνώμη μου, το πράγμα είναι πολύ απλό. Δεν υπάρχει καμία δικαιολογία, για να επιτραπεί στο Βιντζηλαίο -δε θυμάμαι αν είχα την τιμή ποτέ να τον γνωρίσω, δε θυμάμαι- δεν έπρεπε να επιτραπεί στο Βιντζηλαίο να επισκεφθεί την Κύπρο. Εμείς είχαμε υποστεί κάποια κριτική πολύ σκληρή, όταν, παρά τη διαφωνία μας για την αποκατάσταση των εξήντα δύο, δε φύγαμε από την κυβέρνηση. Διαφωνήσαμε και στην κυβέρνηση και στη Βουλή. Δεν εισηγούμαι τίποτα, ο καθένας μπορεί να πάρει τις δικές του αποφάσεις. Όμως αυτό είναι πολύ χειρότερο, υπό την εξής έννοια: Ότι αφέθηκε ένας ο οποίος είναι σε έναν κατάλογο απαγορευμένων προσώπων, είναι ο πρώτος στον κατάλογο, τον έχω δει, αφέθηκε να έρθει στην Κύπρο. Οι λόγοι οι οποίοι έχουν αναφερθεί, ότι υπήρχε ανθρωπιστικό θέμα, διότι έπρεπε η κόρη του μακαρίτη του Γιάγκου του Παπαδόπουλου να εξετάσει ορισμένα πράγματα, ας μου επιτραπεί να πω ότι ούτε τούτο ευσταθεί. Αλλά ακόμα κι αν ευσταθούσε, ας υποθέσουμε ότι ήταν ο Θεός που το επέβαλλε, ας πούμε, δεν υπήρχε κανένας λόγος να γίνει κρυφά. Σε μια τέτοια περίπτωση, αν επεβάλλετο, υπήρχε κάποιος ή τουλάχιστο να συμβουλευτεί ο Πρόεδρος την πολιτική ηγεσία του τόπου. Να ρωτήσει, ξέρετε υπάρχουν αυτά και αυτά και να συζητήσουμε. Το ότι έγινε κρυφά χειροτερεύει τα πράγματα. Και το γεγονός ότι δεν ήξερε κανείς ότι συνέβη αυτό το πράγμα και το μάθαμε τυχαίως δημιουργεί ένα πρόβλημα. Δηλαδή δημιουργεί κάποια ερωτήματα. Και βεβαίως ελπίζουμε να μη λαμβάνονται κρυφά και άλλες αποφάσεις που έχουν σχέση με αυτά τα θέματα ή με θέματα ακόμα σοβαρότερα. Εγώ στην αρχή πίστευα ότι δεν ήταν εν γνώσει του Προέδρου, πίστευα, αν δε γινόταν η δήλωση, ειλικρινά πίστευα ότι δε θα άφηνε κάτι τέτοιο να γίνει ο Πρόεδρος. Από τη συζήτηση νομίζω υπήρξε κάποιο μπλέξιμο. Ποιους βοήθησε ο Γιάγκος Παπαδόπουλος, ποια σχέση είχε ο Βιντζηλαίος με τον Παπαδόπουλο, πώς θα γίνει η χρηματοδότηση

των κομμάτων, τα μπλέξαμε. Τηλεγραφικά δύο πράγματα. Υπάρχει θέμα χρηματοδότησης των κομμάτων. Έγινε κάποια εισήγηση από το Βάσο Λυσσαρίδη, ας την ακολουθήσουμε, να το δούμε, είναι χωριστό θέμα, δεν είναι στην ημερήσια διάταξη.

Το δεύτερο θέμα, ποιους βοήθησε ο Γιάγκος Παπαδόπουλος σαν να είναι επιλήψιμο, σαν να είναι έγκλημα. Είναι γνωστό, πασίγνωστο ότι ο Γιάγκος Παπαδόπουλος συνεδέετο άρρηκτα με το Συναγερμό από τον καιρό της ιδρύσεως του Συναγερμού και το ήξερα πάρα πολύ καλά, όταν ήμουν Πρόεδρος της Δημοκρατίας για μία δεκαετία, ότι ο οικονομικός στυλοβάτης του Συναγερμού ήταν ο Γιάγκος ο Παπαδόπουλος, μεταξύ άλλων ενδεχομένως. Δεν είπαμε ότι δεν επιτρέπεται. Δεν είπα κανείς ότι δεν έχει το δικαίωμα. Το είχε το δικαίωμα. Σε κάποια φάση, ένα δυο χρόνια πριν πεθάνει, ο μακαρίτης ο Παπαδόπουλος αποφάσισε ότι δεν είναι ικανοποιημένος με την κυβέρνηση του κράτους. Εγώ, για να είμαι ειλικρινής, όταν με πλησίασε, το πρώτο πράγμα που προσπάθησα να κάνω είναι να δω αν υπάρχει ένα θέμα συμφερόντων να εξυπηρετήσει με τον προβληματισμό του και την αλλαγή στάσης. Διαπίστωσα ότι δεν είχε κανένα συμφέρον. Το αντίθετο, ίσως να έχανε, ίσως να είχε συμφέρον να παραμείνει, υποστηρίζοντας την κυβέρνηση και το Δημοκρατικό Συναγερμό. Εμάς μας βοήθησε, το λέω, δυο τρεις φορές και μακάρι να ζούσε να μας βοηθήσει περισσότερο, ώσπου να τακτοποιηθεί αυτό το θέμα της χρηματοδότησης των κομμάτων, διότι πράγματι εδώ έχει κάποια σχέση, διότι δεν μπορεί ειλικρινά να λειτουργήσει δημοκρατία χωρίς να εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις για τη λειτουργία δημοκρατικών κομμάτων. Άλλο θέμα όμως. Αλλά νομίζω ότι σε κάποιες φάσεις, και λυπούμαι που το λέω εγώ που πολύ σύντομη ήταν η γνωριμία μου με το μακαρίτη το Γιάγκο τον Παπαδόπουλο, σε κάποιες φάσεις στη συζήτηση, δε θέλω να θίξω κανέναν, νομίζω υπήρξε και ένα είδος, ας την πούμε, προσβολής της μνήμης του. Είναι λίγο χοντρή η λέξη, αλλά κάτι ανάλογο. Ποιο είναι το θέμα μας; Το θέμα μας είναι ότι μπήκε στην Κύπρο ο

Βιντζηλαίος. Κατά την άποψη τη δική μας, εξέφρασε τις απόψεις μας ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Κόμματος με σαφήνεια. Κατά την άποψη τη δική μας, αυτοί οι άνθρωποι δεν πρέπει να πλησιάζουν τις ακτές της Κύπρου ούτε στα χωρικά ύδατα, διότι είναι πρόκληση για τον κυπριακό λαό και ιδιαίτερα πρόκληση για εκείνους οι οποίοι θυσίασαν ανθρώπους, προστατεύοντας τη δημοκρατία. Και είναι πολλοί που διερωτώνται τι να κάνουμε σήμερα με το μέλλον της Κύπρου. Σίγουρα ήταν συνδεδεμένο το πραξικόπημα με την εισβολή. Θυμάστε τα γεγονότα της τότε εποχής. Αλλά με το να λέμε ότι είναι δίδυμο έγκλημα και ότι πίσω από το δίδυμο έγκλημα ήσαν άλλοι που το οργάνωσαν, που το συνέλαβαν στη σκέψη, το εφάρμοσαν, σημαίνει ότι απαλλάσσονται αυτοί που συνήργησαν να γίνει δίδυμο το έγκλημα που ενδεχομένως να μη δούλευε το δεύτερο σκέλος, αν δε δούλευε το πρώτο. Δεν το ξέρουμε αυτό το πράγμα. Δε θέλω να σας κουράσω απόψε. Ήθελα να εκφράσω μια έντονη άποψη την οποία έχουμε και ίσως επί του όλου θέματος να επανέλθουμε όχι ειδικά του Βιντζηλαίου αλλά επί του γενικότερου θέματος, όταν θα έρθει η ώρα.

Αγαπητοί συνάδελφοι, θέλω να πιστεύω και θέλω να ελπίζω ότι είναι η τελευταία φορά που γίνεται κάτι τέτοιο, εξάλλου υπάρχει και μία άλλη άποψη, αυτή δεν την εξετάζω, είναι η άποψη ότι, αν επεβάλλετο να γίνει κάτι τέτοιο, μπορούσε να γίνει και εκτός Κύπρου. Υπάρχουν μερικοί που έλεγαν ότι ισχυρίζονται... Εγώ δεν ήξερα ούτε τις δουλειές του Γιάγκου του Παπαδόπουλου ούτε ρώτησα ποτέ ποιες ήταν οι δουλειές του ούτε ήξερα αν είναι συνδεδεμένος μαζί του ο Βιντζηλαίος ή οποιοσδήποτε άλλος. Όμως υπάρχουν ισχυρισμοί πολλών ανθρώπων που λένε ότι μπορούσε να γίνει, αν ήταν ανάγκη κάτι, εκτός Κύπρου. Εγώ εκείνο που λέω είναι ότι δεν έπρεπε να γίνει στην Κύπρο και μάλιστα μπορεί να είναι μία ιδιοτροπία, προσωπικά εμένα με ενόχλησε

ιδιαίτερα το γεγονός ότι έγινε κρυφά χωρίς κάποια διαβούλευση με την πολιτική ηγεσία, η οποία ενδεχομένως θα έπειθε τον Πρόεδρο ότι δε θα έπρεπε να γίνει κάτι τέτοιο.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Έχω πρωτολογία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα, ο κ. Θεοδώρου.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος επιστρέφει στην έδρα του.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ.

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε. Δεν είχα σκοπό να μιλήσω, κύριε Πρόεδρε, επιτρέψτε μου από τη θέση μου, αλλά μετά την ομιλία σας εγώ αισθάνομαι ότι πρέπει να πω δύο κουβέντες. Εγώ αισθάνομαι πάρα πολύ ενοχλημένος και με το γεγονός της παραβίασης νόμων και θεσμών από μέρους του Προέδρου της Δημοκρατίας, με το να επιτρέψει κρυφά στο Βιντζηλαίο να έρθει στην Κύπρο, αλλά αισθάνομαι και πολύ έντονα, κύριε Πρόεδρε, από μία νοοτροπία η οποία κατετέθη μόλις προ ολίγου από πλευράς σας ειλικρινέστατα και την οποία θέλω να δηλώσω ότι δε δέχομαι και δε με εκφράζει. Δε δέχομαι ότι η πολιτική ζωή αυτού του τόπου πρέπει να στηρίζεται στις χρηματοδοτήσεις των μεγαλοεπιχειρηματιών, δεν το δέχομαι αυτό το πράγμα και κάποτε πρέπει να τεθεί τελεία και παύλα. Να δηλώνουμε εδώ πέρα ότι δεχόμεθα λεφτά, cash είναι, επιταγές είναι δεν ξέρω, ποιοι τα πιάνουν; Πώς λειτουργεί το πολίτευμα

αυτού του τόπου επιτέλους; Εμένα δε με εκφράζει, κύριε Πρόεδρε. Λυπούμαι που είμαι έντονος, αλλά αισθάνομαι την ανάγκη να το δηλώσω κατηγορηματικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποιος θέλει να λάβει το λόγο;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Ε, νομίζω εν το γυρί μου τζαι να τελειώσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Εν να δευτερολογήσεις τζαι να αρκήσεις τζιόλας, όι να ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Εν να προσπαθήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Χωρίς να κατέβω στο βήμα, συμφωνώ με τον κ. Θεοδώρου.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Εν να προσπαθήσω.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι και κυρία συνάδελφε,

Προ ολίγου εκάμετε μια ομιλία η οποία σχετίζεται με την επέτειο του Πολυτεχνείου και όλοι εγερθήκαμε, μηδενός εξαιρουμένου, η Βουλή των Αντιπροσώπων, να αποτίσει φόρο τιμής στους ηρωικούς νεκρούς του Πολυτεχνείου. Αυτοί οι νεκροί έπεσαν όχι τυχαία, έπεσαν από τα κτυπήματα της χούντας, έπεσαν από τα κτυπήματα των νεοφασιστών στην Ελλάδα. Προχτές παρακολούθησα από την ελληνική τηλεόραση ένα φιλμ αφιερωμένο στην επέτειο, το οποίο εξιστορούσε την πορεία της κατάλυσης της Δημοκρατίας στην Ελλάδα, την επικράτηση της χούντας, τα εγκλήματα της χούντας και την πτώση της χούντας. Όταν είδα ειλικρινά τον Παπαδόπουλο, το δικτάτορα, να μιλά

σε δημοσιογραφικές διασκέψεις -όχι εσένα για το όνομα του Θεού- και να εξηγήι γιατί εβάλαν την Ελλάδα στο χειρουργικό τραπέζι και γιατί έπρεπε να της αποκόψουν τα μέλη της και να καταργήσουν τη δημοκρατία, έφερα στο μυαλό μου, βεβαίως, την τραγωδία της Κύπρου στην οποία κατέληξε η όλη τραγωδία του ελληνικού λαού, ως κορύφωση του δράματος, και άθελά μου έφερα στη μνήμη μου τη συζήτηση που κάναμε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για το θέμα του Βιντζηλαίου και έλεγα και τον εαυτό μου, διότι ακούστηκε από αυτό το βήμα, από διάφορους, από ορισμένους ομιλητές «μα καλά, τι έγραψε καλέ ο Χριστόφιας τώρα το θέμα, για να αναξέουμε πληγές;» Σας λέω ειλικρινά, με προβλημάτιζε το θέμα, αλλά, μετά από ομιλίες που άκουσα από αυτό το βήμα, μετά από όσα είδα στην τηλεόραση, μετά από δηλώσεις που είδα τον Πατακό να κάμνει πρόσφατα και να κοκορεύεται ότι, αν μπορούσε, θα ξανάκαμνε αυτό που έκαμε, εν πάση περιπτώσει μετά την αποφυλάκισή του και τον κατ' οίκον περιορισμό του, δεν ξέρω αν ζει ή όχι...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εν του 1998 οι δηλώσεις του.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Ακριβώς. Λοιπόν, τότε είπα «καλά εγγράφηκε το θέμα και καλά γίνεται η συζήτηση και καλά υπενθυμίζουμε ο ένας τον άλλο ορισμένα πράγματα, έστω και αν ορισμένοι συνάδελφοι θίγονται.» Διότι στο τέλος της μέρας... Γιατί, αγαπητοί συνάδελφοι, περνούν οι δικτατορίες; Γιατί καταργείται και καταλύεται η δημοκρατία; Γιατί οι λαοί σταδιακά εθίζονται στην κατάλυση της δημοκρατίας, θεωρούν ότι ένναι τίποτε πράξεις όπως αυτές που έγιναν με το Βιντζηλαίο, όπως μας είπε έντιμος συνάδελφος και οι άλλοι κάμνουν φασαρία; Είναι σοβαρότατη η πράξη, είναι πολιτικό, ηθικό, εθνικό ολίσθημα, σοβαρότατο, μέσα στις συνθήκες που διερχόμαστε, και ως τέτοιο θα έπρεπε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να το αποφύγει. Η επίκληση της φιλίας εμένα, λυπούμαι,

δε με πείθει. Τα φιλικά αισθήματα του Προέδρου προς το μακαρίτη Παπαδόπουλο είναι εκτιμητέα, όμως εγώ θέλω να πούμε ότι πρωτεύοντα ρόλο, πρωταρχική σημασία έχουν τα αισθήματά μας ως ηγέτες προς το λαό και τα αισθήματα και ο σεβασμός προς το λαό αλλά και τα αισθήματα του λαού προς εμάς. Έπρεπε λοιπόν να βάλει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στη ζυγαριά τα προσωπικά του αισθήματα και τα αισθήματα που θα δημιουργούσε σε χιλιάδες κόσμο, χιλιάδες κόσμο πονεμένο. Και έσφαλε ο Πρόεδρος πραγματικά, διότι δημιούργησε αισθήματα πόνου σ' αυτό τον κόσμο τον πονεμένο, είτε αυτοί είναι γονιοί και συγγενείς νεκρών του πραξικοπήματος και της εισβολής, αγνοουμένων, προσφύγων, παθόντων γενικά αυτής της τραγωδίας είτε είναι απλώς ευαίσθητοι, δημοκρατικοί πολίτες σ' αυτό τον τόπο.

Δε θα μακρηγορήσω· άλλωστε η τροπή που πήρε η συζήτηση δε σηκώνει μακρηγορία κατά την άποψή μου. Το θέμα είναι ξεκάθαρο, πολύ καθαρό, θέλω όμως να σχολιάσω ένα δύο ζητήματα τα οποία έχουν εγερθεί κατά τη διάρκεια της συζήτησης, για λόγους τάξης, ούτε και θέλω να αντιδικήσω μ' αυτούς που το έγειραν. Είναι πραγματικά ατυχές από το βήμα της Βουλής ή και στην κοινωνία γενικότερα να υπάρχει αντιπαράθεση για το ποιος αντιστάθηκε, πόσο αντιστάθηκε και αν αντιστάθηκε. Εγώ θέλω να δηλώσω κατηγορηματικά εκ μέρους του ΑΚΕΛ ότι τιμούμε τον κάθε δημοκράτη και δημοκράτισσα, είτε οργανωμένο είτε όχι, αλλά και τις οργανωμένες δυνάμεις που πρόβαλαν αντίσταση στο φασισμό και στο πραξικόπημα και ασφαλώς μεταξύ αυτών είναι και η ΕΔΕΚ και τιμούμε αυτή την αντίσταση της ΕΔΕΚ. Ταυτόχρονα, ειλικρινά ζητούμε η αντίσταση που πρόβαλαν οι ακελιστές και οι ακελίστριες, οι εδονίτες και οι εδονίτισσες, το κόμμα μας και οι νεκροί μας να τιμούνται κατά τον ίδιο τρόπο από τους άλλους. Αυτό νομίζω ότι είναι μία, όχι παράκληση, αλλά απαίτηση την οποία δικαιούμαστε να έχουμε ο ένας από τον άλλον οι δημοκρατικές, οι αντιστασιακές δυνάμεις. Και θα ήθελα με αυτή την ευκαιρία να αποτίσω φόρο τιμής σ' όλο τον κόσμο

που αφήφησε και το θάνατο και πρόταξε και γυμνά στήθια στα τανκς της χούντας και της ΕΟΚΑ Β΄, ανεξάρτητα σε ποιο κόμμα ανήκε ή ήταν απλώς μακαριακός κόσμος, δημοκράτης, αν ήταν εδεκίτης, αν ήταν ακελικός, αν ήταν ξέρω εγώ τότε σε άλλη παράταξη κ.λπ. Αυτό είναι ένα γεγονός αναντίλεκτο το οποίο, σε ό,τι αφορά στο ΑΚΕΛ τουλάχιστον, μετριέται με τους νεκρούς του και είναι αρκετοί αυτοί οι νεκροί, τους οποίους τιμούμε κάθε χρόνο μαζί με τις οικογένειές τους και τους συναγωνιστές τους. Ελέχθη και κάτι άλλο από το βήμα, το οποίο με εξέπληξε ειλικρινά. Σκεφτόμουν κατά πόσο αξίζει τον κόπο να του απαντήσω. Ελέχθη από έντιμο συναγωνιστή της ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, νομίζω τον κ. Ερωτοκρίτου, ότι το ΑΚΕΛ εγείρεται απλώς και κάμνει στείρα κριτική με ξύλινη γλώσσα -εγώ είδα τότε ακόμα και συναδέλφους του Δημοκρατικού Συναγερμού που μου χαμογελούσαν- χωρίς να κάμνει πρόταση και ότι αντιπολίτευση είναι πρόταση και το ΑΚΕΛ ποτέ δεν προτείνει οτιδήποτε. Είπα στους συνεργάτες μου να μαζέψουν τι πρότεινε σ' όλους τους τομείς της ζωής μας το ΑΚΕΛ στη διάρκεια που είναι αντιπολίτευση, που αντιπολιτεύεται την κυβέρνηση Γλαύκου Κληρίδη. Το τι βρήκαν οι άνθρωποι ότι πρότεινε το ΑΚΕΛ και στη Βουλή των Αντιπροσώπων και στο Εθνικό Συμβούλιο και συζητήθηκαν στο Εθνικό Συμβούλιο και γενικότερα στην κοινωνία είναι εκπληκτικό. Δεν υπήρξε περίπτωση να κατατεθεί από το γενικό γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών το οποιοδήποτε έγγραφο και στο Εθνικό Συμβούλιο το ΑΚΕΛ να μην κατέβει με συγκεκριμένη μελέτη/πρόταση, για να συζητηθεί δημιουργικά στο Εθνικό Συμβούλιο. Άλλο αν γινόταν αποδεκτό ή αν δε γινόταν αποδεκτό, άλλο αν αποσπούσε τέλος πάντων ευμενή σχόλια ή δυσμενή, τα όποια σχόλια εν πάση περιπτώσει. Τα έχω καταγραμμένα, έχω και τα έγγραφα μαζί μου και επιστολές τις οποίες έχω απευθύνει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με συγκεκριμένες προτάσεις για το κυπριακό πρόβλημα και για το ρόλο που θα μπορούσαμε να διαδραματίσουμε ως αντιπολίτευση, αν υπήρχε ένας δημιουργικός

διάλογος και ένα δημιουργικό πάρε δώσε μεταξύ του Προέδρου της Δημοκρατίας, της κυβέρνησης και της αντιπολίτευσης, πράγματα τα οποία έδινα στη δημοσιότητα θέλω να υπενθυμίσω, αλλά υπάρχουν και πολλά τα οποία δεν έχω δώσει στη δημοσιότητα και δικές μου επιστολές εκ μέρους της κεντρικής επιτροπής του κόμματος, εγκεκριμένες από το πολιτικό γραφείο και απαντήσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Είπα και προηγούμενα ότι δεν υπήρξε πτυχή της ζωής μας στην οποία το ΑΚΕΛ να μην έκανε ανάλυση και να μην έδωσε πρόταση στην κοινωνία και στην κυβέρνηση. Είναι η παιδεία αυτή; Έχουμε δώσει ολοκληρωμένη πρόταση για την παιδεία και έχουμε εκδώσει και μπροσούρα για την παιδεία, έχουμε δώσει ολοκληρωμένη πρόταση για τον αθλητισμό και έχουμε εκδώσει και βιβλίο μπροσούρα για τον αθλητισμό. Έχουμε δώσει προτάσεις για την καταπολέμηση της βίας στα γήπεδα προς όλα τα κόμματα και κάναμε και συσκέψεις από κοινού με όλα τα κόμματα γι' αυτό το επίμαχο και το κεφαλαιώδες θέμα, το οποίο ταλανίζει το ποδόσφαιρό μας και τον αθλητισμό μας, έχουμε προτείνει τη δημιουργία διακομματικής επιτροπής για τον αθλητισμό. Για τον πολιτισμό μπορώ να ισχυριστώ ότι το ΑΚΕΛ πρωτοτυπεί και πρωτοπορεί με προτάσεις συγκεκριμένες, τις οποίες κάνει προς την κοινωνία και προς τους διάφορους κρατικούς φορείς. Για την οικονομία μπορώ να αραδιάσω εδώ δεκαπέντε συγκεκριμένες προτάσεις του κόμματος, που αφορούν και τον τουρισμό και την αντιμετώπιση των προβλημάτων του και τη βιομηχανία και την αναστήλωση της βιομηχανίας, που αφορούν γενικότερα τα θέματα της φορολογίας, χίλια δυο ζητήματα. Τη Δευτέρα, θα παρουσιάσουμε μαζί με το σύντροφό μου το Σταύρο Ευαγόρου και το φίλο μου τον Καζαμιά την καινούρια πρόταση του ΑΚΕΛ για την οικονομία, τη δική μας αντίληψη, σε σχέση με την ανάλυση της οικονομίας, αλλά και τις προτάσεις μας για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της οικονομίας - προτάσεις οι οποίες δίνονται ασφαλώς στην κοινωνία και θα δοθούν και προς την κυβέρνηση και προς όλους τους ενδιαφερομένους.

Σήμερα, το κόμμα έκαμε πρόταση για εγρήγορση σε σχέση με το πρόβλημα 2000, το οποίο δεν είναι ώρα τώρα να αναλύσω εγώ από το βήμα της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Συνεπώς, είναι ένα κόμμα δημιουργικής αντιπολίτευσης, το οποίο προτείνει συνεχώς και ασφαλώς είναι δικαίωμα της κυβέρνησης να δέχεται τις προτάσεις, να απορρίπτει τις προτάσεις. Είναι κυβέρνηση και κυβερνά. Στο κάτω κάτω η αντιπολίτευση είναι αντιπολίτευση και ελέγχει και προτείνει. Αν δε γίνονται αποδεχτές οι προτάσεις, η κυβέρνηση τραβά το δρόμο της, αλλά ας μη βγαίνει ο οποιοσδήποτε συνάδελφος βουλευτής να λέει ότι “ξέρετε, εν κάμνετε προτάσεις, απλώς κάμνετε αντιπολίτευση”, διότι βγαίνει από το βήμα της Βουλής, ακούει ο κόσμος και απλώς δεν ακούει την αλήθεια, δεν ακούει την πραγματικότητα.

Φίλες και φίλοι βουλευτές, συνάδελφοι, συναδέλφισσες, δε θα σας κουράσω περισσότερο, να παρακαλέσω τους συναδέλφους μου να μου δώσουν ένα αντίγραφο του ψηφίσματος, α, το έχω μαζί μου.

Θα ήθελα να προτείνω, ως κατακλείδα, ένα πολύ σύντομο ψήφισμα προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων, για να εκφραστεί η βούληση του Σώματος σε σχέση με το θέμα που συζητούμε ως, αν θέλετε, μια μίνιμουμ αντίδραση της Βουλής των Αντιπροσώπων σ’ αυτό το ζήτημα, το οποίο αντιλαμβάνομαι ότι η μεγάλη πλειοψηφία του το θεωρεί πολύ σοβαρό, σημαντικό ζήτημα:

“Η Βουλή των Αντιπροσώπων, αφού συζήτησε το θέμα “Η κάθοδος του γνωστού χουντικού, εοκαβητατζή πραξικοπηματία Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο και η παραβίαση των δημοκρατικών θεσμών και των νόμων της Δημοκρατίας από τους κυβερνώντες”, κατέληξε στα ακόλουθα:

- α) Θεωρεί ότι η ενέργεια του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας να επιτρέψει στο Βιντζηλαίο να έρθει στην Κύπρο είναι πολιτικά απαράδεκτη και ηθικά καταδικαστέα.
- β) Ενέργειες τέτοιου είδους αναξέουν πληγές και προκαλούν τα δημοκρατικά αισθήματα του λαού, του προδομένου από τη χούντα και την ΕΟΚΑ Β΄, ιδιαίτερα όταν αυτές προέρχονται από τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο οποίος με βάση το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι ο προασπιστής της νομιμότητας και της δημοκρατίας.

Η Βουλή, εκφράζοντας τα αισθήματα του κυπριακού λαού, καλεί τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, έστω και τώρα, να αναγνωρίσει ότι έσφαλε, διότι η ενέργειά του αυτή προκάλεσε και προκαλεί την οργή και αγανάκτηση όσων αγωνίστηκαν κατά του πραξικοπήματος, αλλά και όσων υπέφεραν στα χέρια των πραξικοπηματιών και των λογής λογής Βιντζηλαίων.”

Κύριε Πρόεδρε, αυτό είναι το σύντομο ψήφισμα το οποίο προτείνουμε προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Πιστεύω, επαναλαμβάνω, ότι είναι το πιο λίγο που θα μπορούσε να κάνει, για να εκφράσει τα αισθήματα του κυπριακού λαού από την πράξη αυτή του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει σχέδιο ψηφίσματος το οποίο παρακαλώ να μελετηθεί και φαντάζομαι ότι, αν υπάρχουν απόψεις επί του θέματος, θα μπορούν να εκφραστούν.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Έχω την εντύπωση ότι ελέχθησαν αρκετά και πιστεύω ότι τα όσα ελέχθησαν είναι και στα πρακτικά της Βουλής. Έχουμε πει και έχουμε παραδεχτεί ότι έχουν γίνει, αλλά

το να προχωρήσουμε, να φτάσουμε στην έγκριση ενός ψηφίσματος, έχω την εντύπωση ότι μεγαλοποιούμε ακόμα περισσότερο το θέμα. Εμείς δεν αρνούμεθα το δικαίωμα, αν θέλουν οι κύριοι συνάδελφοι, να προχωρήσουν και στην έγκριση του ψηφίσματος. Δε θα το καταψηφίσουμε, αλλά και δε θα το υπερψηφίσουμε, θα απόσχουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα το θέσω σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του ψηφίσματος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι δύο υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Οκτώ αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το ψήφισμα υιοθετείται με είκοσι δύο ψήφους υπέρ, οκτώ αποχές και καμιά ψήφο εναντίον.

Νομίζω ότι έγινε μια συζήτηση πάνω σ' αυτό το θέμα, έχουν αναφερθεί και πολλά άλλα θέματα σχετικά. Και έχει δίκαιο, αν μου επιτραπεί να πω δυο λόγια μόνο, ανέφερε ο φίλος μου ο Δώρος Θεοδώρου ότι δεν πρέπει να ενθαρρύνουμε τη χρηματοδότηση των κομμάτων με αυτό τον τρόπο, συμφωνώ απόλυτα, αλλά πρέπει να βρεθεί ο τρόπος

να μπορούν να λειτουργούν τα κόμματα, εκτός αν θέλουμε μερικά κόμματα να διαλυθούν, πρέπει να βρεθεί ο τρόπος και έχει την ευθύνη η πολιτεία.

Η επόμενη συνεδρία ορίζεται την Πέμπτη, 26 Νοεμβρίου 1998, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Καταργήσεως των περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμων του 1995 έως (Αρ. 3) του 1998 Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 2) Ο περί Εντάξεως Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 3) Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 4) Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.
- 5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1998.
- 6) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 3) του 1998.
- 7) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1998.
- 8) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 6) του 1998.

- 9) Ο περί Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμός Ανθυπολοχαγών) Νόμος του 1998.
- 10) Ο περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 11) Οι περί Πολιτιστικών και Άλλων Υπηρεσιών – Θέσεις Μηχανολόγου Μηχανικού 1ης Τάξης, Μηχανολόγου Μηχανικού 2ης Τάξης και Ανώτερου Τεχνικού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.
- 12) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για το διορισμό του Επιτρόπου Διοικήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου).
(12.11.1998).
- 2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Ποια η στρατηγική και τα σχέδια δράσης που ανέπτυξε η κυπριακή κυβέρνηση και ποια μέτρα πήρε, μέσα στα πλαίσια των υποχρεώσεών της, δυνάμει της διακήρυξης του Πεκίνου και του προγράμματος δράσης που ομόφωνα

υιοθετήθηκε από τις κυβερνήσεις που συμμετείχαν στην Τέταρτη Παγκόσμια Διάσκεψη για τις Γυναίκες στο Πεκίνο, το Σεπτέμβριο του 1995”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του μέλους της Βουλής κ. Ανδρούλας Βασιλείου). (27.11.1997).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Ιατρικό απόρρητο και παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ασθενών”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Κυριάκου Τυρίμου). (4.5.1998). (Συνέχιση της συζήτησης).

- 4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η συνεχιζόμενη καταστροφή και η ανάγκη προστασίας και αξιοποίησης των κατοικιών της κοινότητας Πάνω Αμιάντου και των εγκαταστάσεων του μεταλλείου, οι προθέσεις της κυβέρνησης και τυχόν ευθύνες που προκύπτουν”. (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των βουλευτών κυρίων Δημήτρη Ηλιάδη και Γιαννάκη Θωμά). (8.4.1997).

- 5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Επέμβαση στο Δασούδι Λεμεσού και περιβαλλοντικές επιπτώσεις”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Γιαννάκη Θωμά).
(10.12.1996).

- 6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Η προσαγωγή σε δίκη του Κούρδου αγωνιστή Aziz (Ramazan Celik) με την κατηγορία της άγρας πελατών για πώληση του περιοδικού ‘Φωνή του Κουρδιστάν’”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής). (27.4.1998).

- 7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σ’ αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 8.05 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος
Βενιαμίν Χριστόδουλος
Γαλανός Αλέξης
Γερασίμου Στέλιος
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Ερωτοκρίτου Ρίκκος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδώρου Δώρος
Θωμά Γιαννάκης
Ιωαννίδης Ουράνιος
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιπτής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισιδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Γιαννάκης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος

Μουσιούπτας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γιώργος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πετρός (Αρμενίων)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Αγόρευση του Προέδρου της Βουλής κ. Σπύρου Κυπριανού με την ευκαιρία των επετείων της ανακήρυξης του ψευδοκράτους και του Πολυτεχνείου και τήρηση μονόλεπτης σιγής στη μνήμη των πεσόντων του Πολυτεχνείου και στους αγώνες της Κύπρου για ελευθερία και δημοκρατία.
2. Τήρηση μονόλεπτης σιγής στη μνήμη του Κυριάκου Μάτση με την ευκαιρία της τεσσαρακοστής επετείου του θανάτου του ήρωα.
3. Έκθεση για τον αναπεμφθέντα νόμο “Ο περί της Μεταβίβασης του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου και του Ξενοδοχείου ‘Φιλοξενία’ σε Εταιρεία Νόμος του 1998”, η συζήτηση που ακολούθησε (Τ. Παπαδόπουλος, Δ. Θεοδώρου, Πρ. Προδρόμου, Ν. Κατσουρίδης, Γ. Αγαπίου, Δ. Χριστόφιας, Α. Γαλανός, Ν. Αναστασιάδης, Τ. Χατζηδημητρίου, Δ. Συλλούρης, Γ. Βασιλείου, Α. Χρίστου, Α. Νεοφύτου, Ν. Μουσιούπτας, Μ. Κυπριανού, Κ. Καζαμίας, Γ. Λιλλήκας, Ν. Πιπτοκοπίτης, Β. Λυσσαρίδης) και ψήφιση σε νόμο του νέου κειμένου, όπως έχει διαμορφωθεί.
4. Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο της Βουλής αντιπροσωπίας του Βρετανικού Κλάδου του Κοινοπολιτειακού Κοινοβουλευτικού Συνδέσμου.
5. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί της Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
6. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 2) του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
7. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ποινικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.

8. Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998” και ψήφισή της σε νόμο (ως Τροποποιητικός του 1998).
9. Έκθεση για τις προτάσεις νόμου 1) “Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1997” και 2) “Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”, οι σύντομες παρεμβάσεις των κυρίων Α. Φιλίππου, Α. Βασιλείου, Ν. Αναστασιάδη και του Προέδρου και ψήφισή τους σε νόμο με τίτλο “Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”.
10. Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Γραφείων Τουρισμού και Ταξιδίων και Ξεναγών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή της σε νόμο.
11. Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Παθόντων και των Τέκνων των Εγκλωβισμένων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”, η σύντομη παρέμβαση του κ. Α. Γεωργίου και ψήφισή της σε νόμο.
12. Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και Εξαρτωμένους Αυτών (Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998” και έγκρισή τους.
13. Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Γενικού Χημείου - Θέσεις Ανώτερου Τεχνικού Χημείου και Τεχνικού Χημείου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998”, η σύντομη παρέμβαση του κ. Α. Γεωργίου και έγκρισή τους.
14. Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
15. Ερώτηση βουλευτή (Αρχαιολογικό Μουσείο Λάρνακας).
16. Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Το σχέδιο αναδόμησης και οι οικίες αυτοστέγασης - Αίτημα Πάνω Γιαλιάς για νέα υδατοδεξαμενή - Αίτημα για βελτίωση του δρόμου Νέων Δημμάτων-Παχύαμμου - Οι αγροτικοί δρόμοι στη

Θελέτρα - Ο δρόμος Σίμου-Δρύμου-Αγίου Δημητρίου - Κτίριο χωρίς πολεοδομική άδεια στο Παραλίμι - Παράνομες αποβάσεις και η εγκατάσταση ραντάρ στις ακτές)

17. Συνέχιση της συζήτησης (Ν. Κλεάνθους, Α. Νεοφύτου, Κ. Παντελίδου, Ν. Αναστασιάδης, Δ. Χριστόφιας, Πρόεδρος Βουλής, Δ. Θεοδώρου, Δ. Χριστοδουλίδης) για το θέμα “Η κάθοδος του γνωστού χουντικού, Εοκαβητατζή πραξικοπηματία Βασίλη Βιντζηλαίου στην Κύπρο και η παραβίαση των δημοκρατικών θεσμών και των νόμων της Δημοκρατίας από τους κυβερνώντες” και λήξη του θέματος.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 26ης Νοεμβρίου 1998

(Ωρα έναρξης: 4.30 μ.μ.)

(Αρ. 9)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Θα παρακαλούσα τους Γραμματείς να διαπιστώσουν κατά πόσον υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με βαθιά θλίψη κηδεύσαμε την περασμένη Κυριακή το Ρένο Πρέντζα, ένα διακεκριμένο πρώην μέλος αυτού του σώματος. Η θητεία του στη Βουλή μάς έδωσε την ευκαιρία να γνωρίσουμε από κοντά τον άνθρωπο Ρένο Πρέντζα, με τις τόσες αρετές και το πολύπλευρο έργο και τη δράση του. Είναι με συγκίνηση που φέρνουμε στη μνήμη τον αγνό αγωνιστή, τον ακούραστο συνδικαλιστή, το διανοούμενο, το δάσκαλο, τον άνθρωπο Ρένο Πρέντζα. Διερμηνεύοντας τα αισθήματα όλων, εκφράζω τα βαθιά συλλυπητήριά μας προς την οικογένεια του

εκλιπόντος συναδέλφου και καλώ τη Βουλή σε ένδειξη τιμής προς τη μνήμη του να τηρήσει μονόλεπτη σιγή.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής)

Αιωνία του η μνήμη.

Μπαίνουμε τώρα στη νομοθετική εργασία, για τα πρώτα θέματα της οποίας υπάρχει κοινή έκθεση. Τα θέματα αυτά είναι: “Ο περί Καταργήσεως των περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμων του 1995 έως (Αρ. 3) του 1998 Νόμος του 1998”. Είναι πρόταση νόμου του κ. Παπαδόπουλου. Δεύτερο “Ο περί Εντάξεως Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”, επίσης πρόταση νόμου η οποία προέρχεται από άλλο Βουλευτή, και “Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1998”, επίσης πρόταση νόμου. Θα παρακαλούσα τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ
1. “Ο ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ
ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 1995 ΕΩΣ (ΑΡ. 3) ΤΟΥ 1998 ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”, 2. “Ο ΠΕΡΙ
ΕΝΤΑΞΕΩΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998” ΚΑΙ 3. “Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 4) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούπτας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Παναγιώτης Δημητρίου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Οι πιο πάνω προτάσεις νόμου, που κατατέθηκαν στη Βουλή από τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού κ. Τάσσο Παπαδόπουλο η πρώτη και από τους κυρίους Ισίδωρο Μακρίδη, Αβραάμ Αντωνίου και Νίκο Μουσιούπτα η δεύτερη και τρίτη, συζητήθηκαν σε δύο συνεδριάσεις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού που πραγματοποιήθηκαν στις 2 και 11 Νοεμβρίου 1998.

Σκοπός της πρώτης πρότασης νόμου είναι η κατάργηση της νομοθεσίας για τη διαδικασία πρόσληψης έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία που θεσπίστηκε το 1995.

Στην αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την πρόταση νόμου ο εισηγητής της, κ. Τάσσος Παπαδόπουλος, αναφέρει ότι, επειδή τελευταία έχει σημειωθεί μεγάλος αριθμός περιπτώσεων άσκησης πίεσης στη Βουλή από ομάδες πίεσης ή ενδιαφερόμενους

υπαλλήλους που επιλεκτικά έχουν εισακουσθεί ή έχουν απορριφθεί, ενώ τα γεγονότα και οι αρχές είναι σχεδόν ίδιες, η διατήρηση του νόμου καταλήγει σε άδικη μεταχείριση έκτακτων υπαλλήλων. Επίσης, σύμφωνα με τον ίδιο, ο νόμος τείνει να καταλήξει χωρίς περιεχόμενο, αφού, από τις δεκαοκτώ τάξεις έκτακτων υπαλλήλων που επηρεάζονται, οι δεκαέξι έχουν ήδη προβάλει απαιτήσεις για εξαίρεσή τους και, απ' ό,τι ο ίδιος αντιλαμβάνεται, έχουν ήδη εξασφαλίσει υποστήριξη ή υποσχέσεις υποστήριξης από μεγάλο αριθμό Βουλευτών.

Στην περίπτωση που θα ψηφιστεί η πιο πάνω πρόταση νόμου για τις προσλήψεις έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία, θα ισχύει πλέον ο παλαιότερος σχετικός νόμος του 1985, που δεν περιλαμβάνει πρόνοιες περιοριστικές σε σχέση με το χρονικό διάστημα για το οποίο μπορεί να υπηρετεί έκτακτος υπάλληλος αλλά ούτε και πρόνοιες για τις διαδικασίες αξιολογικής πρόσληψής του. Συνεπώς, αν αυτή η πρόταση υλοποιηθεί, η εκτελεστική εξουσία θα έχει τη δυνατότητα να παρατείνει τις υπηρεσίες των ήδη υπηρετούντων έκτακτων υπαλλήλων, παράλληλα όμως θα έχει το δικαίωμα να προσλαμβάνει έκτακτους υπαλλήλους στο μέλλον, χωρίς τους πιο πάνω περιορισμούς που θέτει η υπό κατάργηση νομοθεσία.

Σκοπός της δεύτερης πρότασης νόμου είναι η ένταξη στη δημόσια υπηρεσία εκείνων των έκτακτων υπαλλήλων οι οποίοι υπηρετούσαν κατά τη διάρκεια του 1995 και είχαν συγκεντρώσει υπηρεσία τουλάχιστον έξι μηνών ή υπηρεσία δώδεκα μηνών προερχόμενη από τα έτη 1992-95. Η ένταξή τους στη δημόσια υπηρεσία προτείνεται να γίνει με κατ' αναλογία εφαρμογή των προνοιών της νομοθεσίας που ίσχυσε για την ένταξη των χιλίων ογδόντα έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία, η οποία προτείνεται να τροποποιηθεί ανάλογα.

Σύμφωνα με τους εισηγητές της πιο πάνω πρότασης νόμου, κυρίου Ισίδωρο Μακρίδη, Αβραάμ Αντωνίου και Νίκο Μουσιούττα, με την ψήφιση της πρότασης νόμου

αναμένεται να προσληφθούν ως μόνιμοι υπάλληλοι εκείνοι οι έκτακτοι υπάλληλοι που, ενώ είχαν κοινό ιστορικό με τους χίλιους ογδόντα που μονιμοποιήθηκαν, λόγω κάποιων συγκυριών που κρίνονται από την επιτροπή (αλλά σε κάποιο βαθμό και από την κυβέρνηση) άδικες, δεν πληρούσαν κατά τον ουσιώδη χρόνο τις τυπικές προϋποθέσεις της νομοθεσίας, ώστε να ενταχθούν ως μόνιμοι στη δημόσια υπηρεσία.

Επισημαίνεται ότι η επιτροπή είχε από τότε εντοπίσει την ανάγκη για συμπερίληψη στη σχετική νομοθεσία και ορισμένων άλλων κατηγοριών έκτακτων υπαλλήλων που δεν καλύπτονταν από αυτή. Σε περίπτωση που η ψήφιση και εφαρμογή της προτεινόμενης νομοθεσίας εξελιχθεί ομαλά, με τη διευθέτηση και της εκκρεμότητας αυτής (που αφορά σαράντα περίπου πρόσωπα) το θέμα μονιμοποίησης των έκτακτων υπαλλήλων θα θεωρείται κλειστό.

Σκοπός της τρίτης πρότασης νόμου είναι η διαγραφή από τη βασική νομοθεσία για τη διαδικασία πρόσληψης έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία των χρονικών προθεσμιών της 30ής Νοεμβρίου και της 31ης Δεκεμβρίου 1998, έτσι ώστε η εκτελεστική εξουσία να μπορεί να παρατείνει, για όσο χρόνο κρίνει αναγκαίο, τις υπηρεσίες των συγκεκριμένων υπηρετούντων με παράταση έκτακτων υπαλλήλων.

Υπενθυμίζεται ότι η Βουλή, με σχετικές τροποποιήσεις στη βασική νομοθεσία, εξαίρεσε από τις πρόνοιές της ορισμένες κατηγορίες έκτακτων υπαλλήλων:

- (α) είτε εξαιρώντας τους από τον ορισμό του όρου “έκτακτος υπάλληλος” για κάποια καθορισμένη χρονική περίοδο που ανανεώθηκε επανειλημμένα, έτσι ώστε η πρόσληψή τους να μην εμπίπτει στους περιορισμούς της νομοθεσίας (παλαιοί δεκαπενθήμεροι έκτακτοι Υπουργείου Υγείας),
- (β) είτε δίνοντας στην εκτελεστική εξουσία τη δυνατότητα να παρατείνει τις υπηρεσίες τους μέχρι κάποια ημερομηνία που ανανεώθηκε για δεύτερη φορά και πέραν των έξι μηνών που προβλέπει η βασική νομοθεσία (νέοι εξάμηνοι).

Όπως ανέφεραν οι εισηγητές της εν λόγω πρότασης νόμου, η επιτροπή τον παρελθόντα Ιούλιο είχε δηλώσει ότι παρέτεινε για τελευταία φορά τις ημερομηνίες αυτές, με σκοπό η εκτελεστική εξουσία να προχωρήσει στις απαιτούμενες διαδικασίες πρόσληψης μόνιμου προσωπικού για κάλυψη των μόνιμων αναγκών της καθώς και στη διεξαγωγή γραπτών εξετάσεων για την πρόσληψη μόνιμου προσωπικού. Εκ των πραγμάτων, φαίνεται ότι οι στόχοι για τους οποίους δόθηκε η παράταση από τη Βουλή δεν έχουν ολοκληρωθεί, με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται και πάλι θέμα τροποποίησης της νομοθεσίας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Βουλή, με τις τροποποιήσεις που στο παρελθόν διενήργησε στη νομοθεσία αυτή αλλά και με την προτεινόμενη τροποποίηση, δεν παρατείνει τις υπηρεσίες των έκτακτων υπαλλήλων αυτές καθ' εαυτές, αλλά παρέχει τη δυνατότητα στην εκτελεστική εξουσία, εφόσον θεωρεί απαραίτητες τις υπηρεσίες τους, να τις παρατείνει και πέραν των έξι μηνών, κάτι που, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, ως έχει, θα ήταν αδύνατο. Η νέα αυτή πρόταση νόμου στοχεύει ακριβώς στο να δώσει στην κυβέρνηση τη δυνατότητα να παρατείνει ή να μην παρατείνει τις υπηρεσίες των έκτακτων υπαλλήλων, κατά την κρίση της, αφού αξιολογήσει τις ανάγκες της και αφού η ίδια κρίνει αν οι υπηρεσίες των συγκεκριμένων έκτακτων υπαλλήλων τής είναι απαραίτητες, χωρίς να απαιτείται τροποποίηση της νομοθεσίας κάθε τόσο.

Οι πιο πάνω προτάσεις νόμου που απασχόλησαν την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού αποτελούν κατά τους εισηγητές τους την πλέον ενδεικνυόμενη υπό τις περιστάσεις διευθέτηση για αντιμετώπιση του προβλήματος που θα προκύψει με την επικείμενη λήξη των πιο πάνω προθεσμιών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, έπειτα από προβληματισμό για το χειρισμό του όλου θέματος, υποβάλλει στην ολομέλεια για συζήτηση και τοποθέτηση τις τρεις προτάσεις νόμου, που υποστηρίζονται από τους

εισηγητές τους, μια και οι διάφορες πλευρές της επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Αντιλαμβάνομαι...

A. ΓΑΛΑΝΟΣ

Δεν είναι ομιλία, κύριε Πρόεδρε. Θα κάνω μια διευκρίνιση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ο κ. Γαλανός.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ

Κύριε Πρόεδρε, οφείλω, ως πρόεδρος της επιτροπής, να προβώ στην πιο κάτω διευκρίνιση, που κατά την άποψή μου έπρεπε να συμπεριλαμβάνετο στην έκθεση. Η κυβέρνηση προειδοποίησε σαφέστατα διά του Υπουργού Οικονομικών ότι, σε περίπτωση που θα ψηφίσουμε την υπ' αριθμό 2 πρόταση νόμου, δηλαδή για την πρόσληψη των σαράντα, θα αναπέμψει τη νομοθεσία, γιατί θεωρεί πως υπάρχει θέμα συνταγματικότητας. Και πράγματι, κατόπιν γνωμάτευσης που δόθηκε, η πρόταση μπορεί να θεωρείται σε μεγάλο βαθμό κατά τεκμήριο αντισυνταγματική. Κατά συνέπεια, απλώς θέλω να τονίσω ότι πρέπει να αναμένουμε αυτή την εξέλιξη και απλώς θα παιχθεί ένα παιχνίδι μεταξύ νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας, θα περάσει το βάρος η νομοθετική εξουσία, στην περίπτωση των σαράντα ή των οποιωνδήποτε, στην εκτελεστική εξουσία και η εκτελεστική εξουσία, με βάση τις αρχές της και τις θέσεις της, θα το αναπέμψει και το θέμα θα τεθεί ως αντισυνταγματικό και θα βρει το δρόμο του. Εν πάση περιπτώσει, αν εμείς επιμένουμε στο συνταγματικό, στο ανώτατο. Υπάρχει όμως εκ των προτέρων γνωμάτευση ότι δε δικαιούται η Βουλή να ψηφίσει αυτή την πρόταση νόμου, γιατί θεωρείται με βάση προηγούμενες, αν θέλετε με προηγούμενη νομολογία αντισυνταγματική. Θεώρησα απαραίτητο να αναφέρω αυτή την πτυχή που

έπρεπε κατά την άποψή μου, χωρίς να γίνεται κριτική προς κανένα συνάδελφο, να είχε αναφερθεί στην έκθεση της επιτροπής.

Ευχαριστώ.

Δεν τοποθετούμαι επί του θέματος της ουσίας. Αυτό θα πράξουμε κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αυτό το θέμα των εκτάκτων απασχολεί τη Βουλή τουλάχιστον από το 1985. Με όλη την καλή διάθεση και πρόθεση και οι προηγούμενες Βουλές και η παρούσα Βουλή προσπαθούμε να δώσουμε ένα τέλος σε αυτή την εκκρεμότητα, η οποία ταλανίζει και τους ενδιαφερόμενους και τους Βουλευτές και την κυβέρνηση και την κοινωνία την κυπριακή γενικότερα. Έχουμε ψηφίσει από τότε διάφορα νομοθετήματα, με τα οποία ευελπιστούσαμε όλοι ότι θα αντιμετωπίζαμε τελεσίδικα αυτό το θέμα. Φαίνεται ότι δεν έγινε κατορθωτό, γιατί το θέμα αυτό είναι πολυσύνθετο και, όσο ο χρόνος περνά, δημιουργούνται και νέες περιπλοκές και επιπλοκές. Και είναι γι' αυτό το λόγο που βρισκόμαστε κάθε έξι μήνες σε αυτή την ανάγκη να συζητήσουμε και να δώσουμε κάποιες εμβολιαστικές λύσεις στο θέμα, που πρέπει σε κάποιο στάδιο να βρει ένα τέλος. Στόχος σήμερα, όπως ήταν και η δήλωση που έγινε από όλους μας τον Ιούνιο, είναι να βρούμε μια τέτοια λύση, ούτως ώστε αυτό το Σώμα να μην ξανάρθει να συζητήσει το θέμα, κατά τρόπο μάλιστα που να προσεγγίζονται διάφορες πτυχές του θέματος μεμονωμένα και να παραμένουν σε εκκρεμότητα άλλες.

Το 1996, σε μία κίνηση αντιμετώπισης του μεγάλου προβλήματος, η Βουλή είχε νομοθετήσει για τη μονιμοποίηση χιλίων ογδόντα εκτάκτων υπαλλήλων. Η περίπτωση

αυτή εκκρεμεί ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Δε θέλω να προκαταλάβω την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ως νομικός όμως - και όλοι οι νομικοί ίσως να συμφωνούν μαζί μου - μπορώ να προβλέψω ότι η τύχη αυτού του νομοθετήματος δεν είναι ευοίωνη και πολύ πιθανόν, για να μη μιλήσω με βεβαιότητα, το Ανώτατο Δικαστήριο να κηρύξει εκείνο το νομοθέτημά μας αντισυνταγματικό.

Αυτό όμως είναι μία παράπλευρη πτυχή, που έχει σχέση μεν με την ουσία, αλλά μπορώ να πω είναι τεχνικής φύσεως. Η ουσία είναι η πολιτική βούληση να αντιμετωπιστεί αυτό το θέμα κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο και το νομοτεχνικό μέρος ίσως να έχουμε την ευκαιρία να το επεξεργαστούμε σε άλλο χρόνο κατά τρόπο καλύτερο και αποτελεσματικότερο και πάντοτε μέσα στα πλαίσια του συντάγματος. Είχαμε πει πράγματι και μάλιστα εμφαντικά και αυτή η δήλωση με δεσμεύει εμένα προσωπικά, γιατί μίλησα και εκ μέρους όλων σχεδόν των κομμάτων, ότι αυτή η φορά, δηλαδή σήμερα, ήταν και έπρεπε να ήταν και ανεμένετο να ήταν η τελευταία φορά που η Βουλή θα αντιμετώπιζε αυτό το θέμα και θα έκλεινε με οποιαδήποτε αντιμετώπιση διά παντός το ζήτημα. Άρα το ζητούμενο σήμερα πρέπει να είναι τούτο, το θέμα να κλείσει και η Βουλή να απαλλαγεί από αυτό τον πονοκέφαλο ο οποίος, όταν γίνει και κάποια ανάλυση αυτής της άσκησης που κάνουμε, βρίσκουμε ότι μεταπηδά ή υπεισέρχεται και σε εξουσίες άλλης εξουσίας, της εκτελεστικής εξουσίας. Επαναλαμβάνω, οτιδήποτε έχει γίνει από τη Βουλή μέχρι σήμερα έγινε στα πλαίσια καλής πρόθεσης και της διάθεσης ν' αντιμετωπίσει αυτό το θέμα, λαμβάνοντας υπόψη το δημόσιο συμφέρον, λαμβάνοντας υπόψη το συμφέρον των εργαζομένων και ταυτόχρονα λαμβάνοντας υπόψη και κάποιες παραμέτρους που έχουν σχέση με την κοινωνία μας γενικότερα και πιο συγκεκριμένα με το κατά πόσο από τη μια μέρα ως την άλλη μπορούμε να ρίξουμε στους δρόμους κάποιους εργαζομένους οι οποίοι καλά ή κακά βρίσκονται στην υπηρεσία της κυβέρνησης.

Ναι, είναι γεγονός ότι κάποιοι απασχολούμενοι στον κλάδο των εκτάκτων ήξεραν από την αρχή ότι θα εργάζονταν μόνο για έξι μήνες. Παρετάθη η υπηρεσία τους για ακόμη ένα εξάμηνο και παρετάθη για ακόμη ένα εξάμηνο για πολλούς και διάφορους λόγους, τους οποίους αναπτύξαμε στις προηγούμενες συζητήσεις που έγιναν του θέματος. Φθάνουμε σήμερα, ίσως στις δώδεκα παρά πέντε, σε αυτό το στάδιο που - το επαναλαμβάνω, διότι θέλω να το τονίσω - αυτό το Σώμα πρέπει όχι να δώσει εμβλαωματική λύση, αλλά να δώσει λύση τουλάχιστον όσον αφορά το ίδιο το Σώμα.

Υπήρξαν υπαλλακτικές εισηγήσεις από διάφορες πλευρές κατά τη συζήτηση του θέματος στην Επιτροπή Οικονομικών και στις διαβουλεύσεις τις οποίες είχαμε κάμει τα κόμματα. Υπήρχε εισήγηση, δεδομένης της πολυπλοκότητας και του πολυσύνθετου του όλου θέματος και δεδομένου του γεγονότος ότι η Βουλή δεν μπορεί τελικά να δώσει αυτή την επιθυμητή τελική λύση, που να νιώθει με άνεση και με τη συνείδηση ήσυχη ότι είναι και η καλύτερη, να καταργηθεί ο νόμος των εκτάκτων ή κάποιος άλλος είχε εισηγηθεί να ανασταλεί, τουλάχιστον ώσπου να λυθεί αυτό το θέμα. Έχουμε συζητήσει ως κοινοβουλευτική ομάδα αυτή την υπαλλακτική τη λύση και θα πω τις απόψεις μου. Η άλλη υπαλλακτική λύση είναι να προχωρήσουμε, εν γνώσει μας έστω ότι είναι και αντισυνταγματικό βήμα, στη μονιμοποίηση κάποιου αριθμού, περίπου σαράντα, υπαλλήλων των οποίων η περίπτωση προσομοιάζει πάρα πολύ με την περίπτωση των χιλίων ογδόντα, μη δίνοντας οποιαδήποτε παράταση στους υπόλοιπους· οι υπόλοιποι να απολυθούν. Υπήρχε και μια τρίτη εισήγηση, να απολυθούν όλοι οι έκτακτοι υπάλληλοι. Δεν υπάρχει καμία από τις εισηγήσεις αυτές που έχω αναφέρει που δεν έχει τη σκοτεινή της πλευρά. Εάν ξεκινήσω από την τρίτη εισήγηση, την απόλυση όλων, θα δούμε ότι δημιουργείται μία αδικία και πρωτογενής, διότι θα διώξουμε τόσους υπαλλήλους από τη μια μέρα στην άλλη, κάποιους ανθρώπους και θα τους αφήσουμε στο δρόμο, και αδικία συγκριτική, γιατί κάποιους χίλιους ογδόντα, έστω και με την

αντισυνταγματική πάθηση που λέμε ότι έχει η ενέργειά μας, τους έχουμε τακτοποιήσει. Άρα, αυτή η πρόταση κατά τη γνώμη μου δε φαίνεται να υιοθετείται και με βάση τα κριτήρια τα οποία όλοι ακούω στις συζητήσεις ότι βάζουμε επίσημα από τα κόμματα τουλάχιστον.

Έρχομαι τώρα στην πρώτη εισήγηση για κατάργηση του νόμου. Αυτή την εισήγηση την έχει προωθήσει με την πρότασή του ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος, η οποία είναι και πρώτη στην ημερήσια διάταξη. Βλέποντας τις αδυναμίες που έχουν οι τρεις εισηγήσεις, η κοινοβουλευτική μας ομάδα έχει τοποθετηθεί ως εξής: Δεδομένης της αδυναμίας που έχουν οι άλλες δύο υπαλλακτικές λύσεις, αυτή φαίνεται να είναι η καλύτερη για τους εξής λόγους: Πρώτα από όλα, απαλλάσσει τη Βουλή από αυτό τον πονοκέφαλο κάθε λίγο καιρό να συνέρχεται, για να δει αν θα εξαιρεθούν οι άλφα ή οι βήτα υπάλληλοι από αυτή τη νομοθεσία η οποία ισχύει. Δεύτερο, αφήνει την εκτελεστική εξουσία, της οποίας η φειδώ και ιδιαίτερα του Υπουργού Οικονομικών η θέση όσον αφορά τη μείωση του αριθμού των δημοσίων υπαλλήλων ακόμη και την απόλυση των εκτάκτων είναι γνωστή. Αυτά με καθαρά οικονομικίστικους υπολογισμούς και τοποθετήσεις. Είναι γνωστή η θέση. Οπότε εμείς, ως Βουλή, έχουμε το περιθώριο με άλλους τρόπους να επενεργούμε πιεστικά, ώστε αυτό το δικαίωμα που θα έχει η εκτελεστική εξουσία να το ασκεί με τη φειδώ που πρέπει και με τη δικαιοκρασία που πρέπει, δεδομένης και της θέσης που υπάρχει και της ρύθμισης που υπάρχει από άλλο νόμο ότι είναι μέσα από κάποιους καταλόγους που γίνονται από το Υπουργείο Εργασίας και με κάποια κριτήρια που γίνονται οι περαιτέρω προσλήψεις. Και έχω και δεύτερο επιχείρημα που συνηγορεί υπέρ αυτής της κατάργησης: Είναι το ότι, όταν καταλαγιάσει το όλο θέμα και συμπληρωθούν οι θέσεις με μονίμους πλέον, μέσω της νεομισμένης διαδικασίας, ίσως να εκλείψει και αυτό το πρόβλημα των εκτάκτων. Μπορεί να υπάρχουν ανάγκες και πραγματικές ανάγκες, όπως ήταν και το πνεύμα του

νόμου, για αναπλήρωση κάποιων κενών που δημιουργούνται εξαιτίας απουσίας υπαλλήλων, μονίμων υπαλλήλων από τη θέση τους, περισσότερο αυτό ήταν το νόημα, ή για αντιμετώπιση κάποιων εποχιακών περιπτώσεων που μπορεί να αντιμετωπιστούν με δεκαπενθήμερους, με ημερομίσθιους κτλ.

Εάν όμως δεν υιοθετηθεί αυτή η πρόταση και δεν ψηφιστεί η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου, την οποία υποστηρίζουμε, τότε το ερώτημα είναι το εξής: Θα προχωρήσουμε στη μονιμοποίηση με την πάθηση και πάντοτε υπό αυτή την αίρεση τη συνταγματική, τη μονιμοποίηση σαράντα ανθρώπων, για να μη μονιμοποιήσουμε πολύ περισσότερους και να επιβαρύνουμε τη δημόσια υπηρεσία και το δημόσιο προϋπολογισμό; Έχω κάμει μία ανάλυση του τι εννοούμε, διότι πλέον μιλούμε για ανθρώπους και μιλούμε για συγκεκριμένα στοιχεία. Ένας κατάλογος ο οποίος έχει ετοιμασθεί μιλά για εκατόν οκτώ υπαλλήλους έκτακτους, εξαμηνιαίους, των οποίων η περίπτωσης προσομοιάζει προς την περίπτωση των σαράντα, την περίπτωση που προσομοιάζει προς τους χίλιους ογδόντα! Διότι έτσι πάει η περίπτωση. Γι' αυτό είχα πει στην αρχή τι θα κάμουμε, να δώσουμε ένα τέλος και ούτε παρόμοιες περιπτώσεις στο μέλλον ή παράγωγες περιπτώσεις να εξετάσουμε και να κλείσουμε. Ποιες είναι αυτές οι περιπτώσεις; Έχει εκατόν οκτώ υπαλλήλους, εξαμηνιαίους, από τους οποίους πέντε δε μετρούν πέντε και τρεις, εννέα, δε μετρούν. Είναι οι συνεργάτες καθηγητές, τρεις λέκτορες του ΑΤΙ και ένας λέκτορας με πλήρη απασχόληση το ΑΤΙ. Αυτοί έχουν καταργηθεί, άρα μένουν πενήντα επτά. Πέντε και τρεις εννιά μάλιστα. Απ' αυτούς υπάρχουν σαράντα τρεις δακτυλογράφοι, των οποίων αύριο, αν δεν τερματίσουμε το θέμα, θα έρθουμε εξ ανάγκης να παρατείνουμε την υπηρεσία, όχι μόνο διότι προσλήφθηκαν αξιοκρατικά, με ειδικές εξετάσεις, αλλά και διότι, αν τους απολύσουμε, αύριο τα δικαστήρια ίσως και η Βουλή δε θα λειτουργούν. Διότι δε θα έχει

δακτυλογράφους. Πόσοι παραμένουν; Αν αφαιρέσω και τους σαράντα τρεις αυτούς, μένουν πενήντα τέσσερις.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Σωστό, πενήντα έξι!

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Πενήντα έξι έστω. Και λέω, εάν οι αριθμοί είναι ένα - δυο λάθος, δεν έχει σημασία. Παρ' όλον ότι η θέση μας είναι να καταργήσουμε το νόμο και επειδή αισθάνομαι ότι υπάρχει αυτή η αντίδραση, λόγω του ότι δε θέλουν κάποια κόμματα να αφεθεί ελεύθερο πεδίο στην εκτελεστική εξουσία για να χειρίζεται αυτό το θέμα εν λευκώ, εάν παρ' ελπίδα δεν ψηφίσουν και δεν περάσει αυτή η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου, η κοινοβουλευτική μας ομάδα θα ψηφίσει υπέρ, επαναλαμβάνω, τότε ίσως θα είναι μία τελεσίδικη θέση όχι οι σαράντα αλλά και οι άλλοι πενήντα έξι κλείνει αυτό το πράγμα διά παντός και δεν επανέρχεται ποτέ αυτή η Βουλή ξανά να συζητήσει θέμα εκτάκτων υπαλλήλων. Δε θα μπω στη λεπτομέρεια της διαφοράς των πενήντα έξι με τους σαράντα. Υπάρχει διαφορά. Εγώ λέω υπάρχει. Όμως έχω εξετάσει και το κατά πόσο πράγματι αυτοί οι υπάλληλοι έχουν προσληφθεί και με τις παλιές ...ας πω, δηλαδή χωρίς κάποια κριτήρια. Και η απάντηση που έχω πάρει από το Υπουργείο Εργασίας είναι ότι οι κατάλογοι που υπάρχουν και αυτοί που διορίστηκαν με βάση εκείνους τους καταλόγους φαίνεται να είναι ψηλά χαμηλά με αξιοκρατικό τρόπο που διορίστηκαν. Άρα το δημόσιο δε θα έχει να επιφορτιστεί με παθητικό ή και με υπαλλήλους οι οποίοι ανάξια κατέχουν τη θέση, όπως υπάρχει ισχυρισμός ότι υπήρχαν κάποιοι υπάλληλοι μέσα στους χίλιους ογδόντα που με αξιοκρατικά κριτήρια μπορεί να μην είχαν περάσει.

Καταλήγω, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για να πω τούτο: Να ψηφίσουμε υπέρ της κατάργησης του νόμου, για να κλείσει αυτό το θέμα μια για πάντα. Εάν όμως δεν είναι αυτή η θέση της πλειοψηφίας και θα διαφανεί κατά την ψηφοφορία,

τότε, εάν πρόκειται να προχωρήσουμε σε μονιμοποίηση των σαράντα με τη διάκριση και το αιτιολογικό που έχουμε κάμει, με κάποιο παρατραβηγμένο αιτιολογικό, αλλά που καταλήγει σε αυτό το ζητούμενο, που είναι ο τερματισμός αυτής της ταλαιπωρίας την οποία έχουμε, ψηφίζουμε και μονιμοποιούμε ακόμη και πενήντα έξι και κλείνει το θέμα.

(Ακούγονται χειροκροτήματα.)

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Παρακαλώ. Και κλείνουμε επιτέλους το θέμα και δεν απασχολούμαστε ούτε εμείς κατ' ιδίαν κάθε μέρα με τους ανθρώπους και με τον ανθρώπινο πόνο. Κάθε μέρα έχουμε κάποιους εκτάκτους υπαλλήλους με τα επιχειρήματά τους, ότι πρέπει να περιληφθούμε και εμείς, με τις ιδιαιτερότητες που έχει ο καθένας, άλλη με το παιδί, άλλη με τα προβλήματά της και άλλοι πολλοί με τα συγκριτικά επιχειρήματα. Αυτή είναι η θέση την οποία εμείς ως κοινοβουλευτική ομάδα είναι που εισηγούμαστε στη Βουλή και παρακαλώ όλα τα υπόλοιπα κόμματα να μελετήσουν αυτές τις θέσεις και να προχωρήσουμε σε μία ρύθμιση τελική αυτού του θέματος.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Δημητρίου. Προτού σας δώσω το λόγο, κύριε Χρίστου, θέλω να παρακαλέσω, για να μην υποχρεωθώ με βάση τους Κανονισμούς της Βουλής να διατάξω εκκένωση της αίθουσας, όσοι παρακολουθούν τη διαδικασία δεν επιτρέπεται να εκφράζονται καθ' οιονδήποτε τρόπο, είτε θετικά είτε αρνητικά, στις τοποθετήσεις, στις αγορεύσεις, στους προβληματισμούς των κυρίων Βουλευτών. Ευχαριστώ, κύριε Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Σωστή η παρατήρησή σας. Άλλωστε εγώ δε θα μιλήσω κατά τρόπο που να αποσπάσω χειροκροτήματα, διότι θέλω να πω και στους

συνάδελφους και στην κοινή γνώμη τη δική μας αντίληψη, όπως αυτή πηγάζει μέσα από τις ευθύνες του κοινοβουλίου και όχι την απεμπόληση των ευθυνών του κοινοβουλίου, όπως αυτή πηγάζει μέσα από τις ευθύνες μας απέναντι στην πολιτεία και όπως πηγάζει και από τη σωστή μας σχέση με την εκάστοτε κυβέρνηση πάνω σ' αυτό το μέγα θέμα που ονομάζεται δημόσια υπηρεσία.

Θέλω να υπενθυμίσω, κύριοι συνάδελφοι, ότι όλες οι πλευρές της Βουλής, κατά διαστήματα και υπό διαφορετικές ιδιότητες, ασκούσαμε κριτική στις εκάστοτε κυβερνήσεις για την ευκολία με την οποία διόγκωναν τον αριθμό των δημόσιων υπαλλήλων, για την ευκολία με την οποία οι ημικρατικοί οργανισμοί προσλάμβαναν έκτακτους υπαλλήλους τους οποίους μετά, με διάφορες διαδικασίες, μεταβάπτιζαν σε μόνιμους. Ασκούσαμε κριτική για το ότι οι διαδικασίες και ο θεσμός –ο αναγκαίος κατ' εμέ θεσμός- των εκτάκτων μετετρέπετο σε εργαλείο άσκησης μιας πολιτικής που ενδεχομένως να έδινε κάποια βραχυπρόθεσμα πολιτικά εκλογικά οφέλη, αλλά, όπως ασκείτο, όπως εφαρμοζόταν, ο σωστός αυτός θεσμός διέφθειρε την κοινωνία και δημιουργούσε σοβαρότατα προβλήματα στη δημόσια υπηρεσία. Λειτουργούσε αντιπαραγωγικά και στο τέλος της ημέρας είχε και η Βουλή και η κυβέρνηση και γενικά η κοινή γνώμη να αντιμετωπίσει ένα συσσωρευμένο πρόβλημα: Τι θα κάνει με αυτούς τους ανθρώπους, τους οποίους προσλάμβανε για να λύσει προβλήματα, τους διατηρούσε ως έκτακτους για πέντε, για δέκα, για δεκαπέντε χρόνια και σε κάποια στιγμή, συνήθως παραμονές εκλογών, η Βουλή και τα κόμματα υφίσταντο όλη τη δικαιολογημένη πίεση των εκτάκτων, ευρισκομένων εν υπηρεσία για πολλά χρόνια, για να τους μονιμοποιήσει ή για να κάμει κάτι διαφορετικό; Και συνήθως οδηγείτο στη μονιμοποίηση, που ήταν μια δίκαιη κίνηση προς την πλευρά των εκτάκτων, όμως ήταν άδικη προς χιλιάδες άλλους συμπολίτες μας, ενδεχομένως με τα ίδια ή περισσότερα προσόντα, οι οποίοι, με αυτή τη διαδικασία του μεταβαπτίσματος από έκτακτους σε

μόνιμους, στερούνταν του δικαιώματος, του κατοχυρωμένου από το σύνταγμα, του οποίου όλοι κηδόμεθα, να διεκδικήσουν και αυτοί, μέσα από κανονικές διαδικασίες, θέση στη δημόσια υπηρεσία.

Όταν το 1995, μπροστά σε διαφορετική σύνθεση αυτού του Σώματος, ήρθε το νομοσχέδιο για τη μονιμοποίηση των 1080, αναλάβαμε όλοι μας μια πολιτική ευθύνη απέναντι και στην πολιτεία και στην κυβέρνηση. Επαναλαμβάνω ότι κατηγορούσαμε την κυβέρνηση με διάφορους τρόπους ότι χρησιμοποιούσε το θεσμό των εκτάκτων κατά τρόπο αντιπαραγωγικό και αδόκιμο. Η ευθύνη μας ποια ήταν; Να βρούμε διαδικασίες και μεθόδους ώστε ο αριθμός των εκτάκτων να είναι ο ελάχιστος απαιτούμενος για την εύρυθμη λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας, οι διαδικασίες πρόσληψης των εκτάκτων να είναι διαφανείς και αξιοκρατικές και η περίοδος υπηρεσίας αυτών των ανθρώπων, εφόσον ήταν έκτακτη, επαναλαμβάνω, να ήταν τόση, ώστε και οι ίδιοι να μη δημιουργούν για τον εαυτό τους ψευδαισθήσεις και η ίδια η πολιτεία να μη δημιουργεί ηθική υποχρέωση απέναντί τους.

Μέσα από αυτή τη βάσανο και το βάσανο, τέσσερις συνάδελφοι από τέσσερα διαφορετικά κόμματα, ο κ. Παπαδόπουλος, ο κ. Θεοδώρου, που απουσιάζει, ο κ. Πουργουρίδης και ο υποφαινόμενος, κατασκεύασαν μια πρόταση νόμου, η οποία είχε στόχο να υλοποιήσει αυτή την πολιτική την οποία υποστήριζε και η κυβέρνηση και το Υπουργείο Οικονομικών. Ποιος ήταν ο στόχος αυτού του νόμου, του 108/95, ο οποίος ψηφίστηκε και ομόφωνα μάλιστα το Δεκέμβριο μήνα; Ο στόχος ήταν, πρώτον, να παίρνει η κυβέρνηση την έγκριση της Βουλής για τους διορισμούς εκτάκτων υπαλλήλων. Πάγια θέση της Βουλής. Δεύτερο, να γνωρίζει ο κάθε πολίτης ότι υπάρχουν αυτές οι έκτακτες θέσεις, είτε αφορούν δακτυλογράφους είτε στενογράφους είτε γεωπόνους είτε θυρωρούς. Ο κάθε πολίτης, με τις πρόνοιες του νόμου, γνωρίζει ότι υπάρχουν αυτές οι έκτακτες θέσεις. Προηγουμένως αυτό δεν ήταν γνωστό. Τρίτο, να

δικαιούται ο κάθε πολίτης να υποβάλλει αίτηση και να κρίνεται με βάση δύο προσόντα τα οποία προβλέπει σαφώς ο νόμος. Την πείρα του στη δοσμένη θέση, αν υπάρχει προηγούμενη πείρα στον ιδιωτικό τομέα ή σε άλλο τμήμα του δημόσιου τομέα, και τα προσόντα του, τα οποία μπορούν να αποδειχτούν με τα ανάλογα πιστοποιητικά. Με βάση αυτά τα κριτήρια γινόταν κατάλογος, ο κατάλογος εδημοσιεύετο στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και για δεκαπέντε μέρες ήταν υπό την κρίση και υπό την εξέταση των ενδιαφερομένων. Μπορούσαν να υποβάλουν ενστάσεις και σε δεκαπέντε ημέρες ο κατάλογος, νομιμοποιημένος πλέον, μετά την εξέταση των ενστάσεων, εδημοσιεύετο και αποτελούσε την πηγή άντλησης, για έναν ολόκληρο χρόνο, προσωπικού από το ανάλογο τμήμα της κυβέρνησης το οποίο είχε υποβάλει την αίτησή του για έκτακτο προσωπικό.

Έχουμε την εντύπωση ότι αυτός ο νόμος, κύριοι συνάδελφοι, ο οποίος στην τελική του μορφή έγινε με τη στενή συνεργασία του Τμήματος Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών, την προσφορά του οποίου οφείλω να εξάρω στις προσπάθειες αυτής της Βουλής, έχουμε την εντύπωση ότι δημιούργησε το θεσμικό πλαίσιο για να νιώθει ο κάθε πολίτης της Δημοκρατίας ότι τυγχάνει μιας δίκαιης μεταχείρισης. Δημιούργησε το θεσμικό πλαίσιο για να περιορίζεται ο αυξανόμενος όγκος των εκτάκτων, διότι ο νόμος προέβλεπε ότι σε έξι μήνες αυτοί οι άνθρωποι θα αντικαθίστανται από τους επόμενους του καταλόγου, και δημιούργησε τη δυνατότητα στη δημόσια υπηρεσία, στην κυβέρνηση, να απορροφήσει σταδιακά τον άλλο μικρό αριθμό εκτάκτων που υπηρετούσε τη στιγμή που ψηφιζόταν ο νόμος.

Άρα, δεν ψηφίσαμε απλά μια διαδικασία πρόσληψης εκτάκτων. Νομοθετήσαμε υλοποιώντας το στόχο του περιορισμού του προσωπικού στη δημόσια υπηρεσία. Νομοθετήσαμε εκφράζοντας τους πάγιους στόχους όλων των κυβερνήσεων να θέσουν

υπό τον έλεγχό τους αυτό το φαινόμενο της ανεξέλεγκτης κάποτε, εκτός και της δικής τους θέλησης κάποτε –των κυβερνήσεων εννοώ- αύξησης του προσωπικού.

Έτσι, είναι με πολλή έκπληξη και με πελώρια ερωτηματικά που ακούμε τώρα προτάσεις για κατάργηση αυτού του νόμου. Τις απόψεις του κ. Παπαδόπουλου δεν είναι η πρώτη φορά που τις ακούμε. Και ο κ. Παπαδόπουλος δεν είναι επειδή διαφωνεί με το νόμο που θέλει την κατάργηση του νόμου. Αντίθετα, ήταν ένας από τους συντάκτες του νόμου. Ο κ. Παπαδόπουλος έχει απελπιστεί από τη δική μας στάση. Όλων μας. Μηδενός εξαιρουμένου. Και εδώ πρέπει να είμαστε αρκούντως θαρραλέοι για να κάνουμε και την αυτοκριτική μας. Ψηφίσαμε ένα νόμο για να υπηρετήσει συγκεκριμένο στόχο και ανά έξι μήνες ερχόμαστε, κάτω από τη φυσιολογική και δικαιολογημένη πίεση ανθρώπων, να αναιρούμε το στόχο τον οποίο τάξαμε. Μεταφέρουμε ουσιαστικά από εξάμηνο σε εξάμηνο την ευθύνη μας και ελπίζοντας ότι θα έρθει η κυβέρνηση στο τέλος του διαδρόμου της σκυταλοδρομίας να αναλάβει αυτή την ευθύνη, αλλά κυρίως, κύριοι συνάδελφοι, αλλοιώνοντας τους στόχους για την εξυπηρέτηση των οποίων αυτός ο νόμος ψηφίστηκε, επαναλαμβάνω από όλους μας, με τη σύμφωνη γνώμη και τη στενή συνεργασία των κυβερνητικών υπηρεσιών.

Αυτός ο νόμος έχει αποδώσει; Πιστεύω ότι έχει αποδώσει τα μέγιστα. Και αυτά δεν είναι λόγια και εκτιμήσεις δικές μου ή των συναδέλφων της Επιτροπής Θεσμών, όπου τυγχάνει να είχαμε συζητήσει και ολοκληρώσει το νόμο αυτό, αλλά είναι εκτίμηση της ίδιας της κυβέρνησης. Είναι εκτίμηση του Τμήματος Προσωπικού. Είναι εκτίμηση και άλλων ανθρώπων οι οποίοι μελετούν τα δημοσιονομικά μας. Γιατί ο κάθε τμηματάρχης πλέον, το κάθε τμήμα πλέον δεν μπορεί με τόση ευκολία όπως προηγουμένως να ζητά έκτακτους. Ούτε να παίρνει εύκολα έγκριση για έκτακτους. Είναι υπόχρεος να περνά όλη τη βάσανο που ξεκινά από το Τμήμα Προσωπικού, πάει

στο Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργικό Συμβούλιο και να επανέλθει στη Βουλή. Υπήρξε αυτοπεριορισμός και οφείλω να το σημειώσω.

Ακόμα, επιτεύχθηκε η πρόσληψη καλού προσωπικού; Μάλιστα. Γιατί κάποιοι άνθρωποι κρίθηκαν αντικειμενικά, με αντικειμενικά κριτήρια. Για άλλες περιπτώσεις ίσχυσε και το εξάμηνο; Ασφαλώς και πρέπει να το πούμε εδώ. Υπήρξαν άνθρωποι οι οποίοι προσλήφθηκαν για έξι μήνες και έφυγαν από την υπηρεσία μετά τους έξι μήνες και σεβάστηκαν τις πρόνοιες του συμβολαίου το οποίο ήξεραν εξ υπαρχής ότι αποδέχονται. Αυτοί είναι άνθρωποι του Τμήματος Στατιστικής, είναι άνθρωποι στο Τμήμα Γεωργίας, άνθρωποι σε άλλες υπηρεσίες.

Ποια είναι όμως η ουσία του θέματος; Επαναλαμβάνω, κύριοι συνάδελφοι, ότι η ουσία του θέματος και το πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε αυτή τη στιγμή δεν είναι ο νόμος περί Εκτάκτων. Ο νόμος περί Εκτάκτων είναι ένα κάλλιστο εργαλείο στα χέρια και της κυβέρνησης και της Βουλής, αν θέλει να μην παραπονιέται για την αύξηση των εκτάκτων και γενικά των δημόσιων υπαλλήλων. Αν θέλει να έχει λόγο και ευθύνη. Και εγώ λέω ότι πρέπει να έχει λόγο και ευθύνη.

Το πρόβλημά μας βρίσκεται στο ότι εμείς οι ίδιοι δε φανήκαμε αρκούντως ανθεκτικοί, αρκούντως έντιμοι απέναντι και στους εαυτούς μας και σ' αυτούς τους υπαλλήλους αλλά και σε όλους τους άλλους οι οποίοι βρίσκονται στους καταλόγους σε κάποια άλλα σημεία, ώστε να πούμε ότι αυτός ο νόμος είναι για έξι μήνες. Υποχωρήσαμε. Από ανθρωπιστικά ίσως αισθήματα και από αγωνία για τη δουλειά κάποιων ανθρώπων. Αυτά όμως πρέπει να περνούν και μέσα από τη βάση της λογικής. Και δεν μπορεί το συναίσθημα να υπερτερεί της λογικής. Δεν μπορεί να κινούμαστε μόνο από αυτά. Διότι στο τέλος ποια είναι η διαφορά μας από τον κοινό άνθρωπο εμάς των πολιτικών, που η ευθύνη μάς έταξε να ψηφίζουμε νόμους και να παίρνουμε αποφάσεις κάποτε μη δημοφιλείς και μη αρεστές;

Εισηγήθηκε ο κ. Δημητρίου την κατάργηση του νόμου. Όχι γιατί τον κρίνει μη ορθό. Δεν άκουσα τέτοια άποψη. Όχι διότι κρίνει ότι δεν ανταποκρίνεται στους στόχους που έθεσε, αλλά για να φύγει από πάνω μας η ευθύνη. Εμείς δεν την βλέπουμε αυτή τη λογική. Εμείς δεν αντιλαμβανόμαστε ότι πρέπει να επιδιώκουμε μετακίνηση των ευθυνών μας ή απεμπόληση των ευθυνών μας, τις οποίες από κοινού με την κυβέρνηση, επαναλαμβάνω, οφείλουμε να αναλαμβάνουμε προς την πλευρά των δημόσιων οικονομικών και γενικά της δημοσιονομικής κατάστασης. Εμείς πιστεύουμε ότι ο νόμος πρέπει να παραμείνει σε ισχύ. Ανεξάρτητα ποια θα είναι η απόφασή μας για τους ανθρώπους των οποίων το θέμα εξετάζουμε σήμερα. Γιατί η πρόταση την οποία έχει καταθέσει ο κ. Αβραάμ Αντωνίου μαζί με τον κ. Ισίδωρο Μακρίδη και τον κ. Νίκο Μουσιούττα διαχωρίζει την τύχη αυτών των ανθρώπων από την ύπαρξη και τη μετέπειτα λειτουργία του νόμου. Και αυτή είναι η ιδιαιτερότητα της πρότασης νόμου. Εμείς λοιπόν εισηγούμαστε την παραμονή του νόμου, την προσήλωση αυτής της Βουλής στις πρόνοιες του νόμου, για να είμαστε ορθοί απέναντι στο τι ψηφίζουμε αλλά και στους ανθρώπους που καλούμε να υπηρετήσουν για ένα εξάμηνο και τη λύση του προβλήματος των αυτή τη στιγμή υπηρετούντων με την πρόταση την οποία ο κ. Αβραάμ Αντωνίου, εκ μέρους της ομάδας μας, στη συνέχεια και σε έκταση θα αναλύσει.

Εισηγούμαι, κύριε Πρόεδρε, όπως με πάρα πολλή σοβαρότητα, με πάρα πολλή περίσκεψη σταθούμε σε αυτό το θέμα που συζητούμε σήμερα, ιδιαίτερα το πρώτο θέμα της ημερήσιας διάταξης, διότι από το πώς θα το αντικρίσουμε, κατά την άποψή μου, θα εξαρτηθούν και άλλες τοποθετήσεις σε θέματα που έχουν σχέση με τη δημόσια ζωή, τη δημόσια διοίκηση και τη δημόσια υπηρεσία, ίσως πιο δύσκολα αλλά εξίσου προκλητικά για μας, για να καταδείξουμε ότι δίκαια βρισκόμαστε εδώ, ως εκπρόσωποι του λαού και ως εκπρόσωποι όλων των συμφερόντων όλου του λαού, όλων των στρωμάτων, είτε βρίσκονται αυτή τη στιγμή μέσα σ' αυτή την αίθουσα είτε είναι εκτός.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Χρίστου.

Ο αναπληρωτής Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΔΗΚΟ κ. Μάρκος Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου. Θα είμαι ιδιαίτερα σύντομος. Δεν πρόκειται να αγορεύσω και θα γίνει κατανοητό γιατί. Θέλω απλώς να αναφέρω ότι αυτό το ζήτημα που συζητούμε σήμερα είναι πολυσυζητημένο, είναι ζήτημα που χρονίζει και έχουν λεχθεί όλα τα επιχειρήματα επανειλημμένα. Μια παρένθεση θέλω να κάνω, απλώς για να πω ότι ο νόμος για τους έκτακτους υπαλλήλους καλώς ψηφίστηκε από αυτή τη Βουλή. Εγώ συμφωνώ με όσα έχει πει ο κ. Χρίστου ότι η πρόταση της Βουλής ήταν σωστή, υπήρχε τότε η σωστή μέθοδος αντιμετώπισης για να λυθεί αυτό το πρόβλημα, βάζοντας κάποιο περιορισμό. Το αν δεν εφαρμόστηκε σωστά πιστεύω είναι ευθύνη και της εκτελεστικής εξουσίας και της νομοθετικής εξουσίας και πρέπει να το αναγνωρίσουμε.

Όμως, στη σημερινή κατάσταση, κάθε φορά που συζητούμε, υπάρχει πάντοτε η εντύπωση ότι είμαστε σε ένα αδιέξοδο. Και σ' αυτό το αδιέξοδο που όντως βρισκόμαστε σήμερα δεν υπάρχει ούτε σωστό ούτε λάθος. Η λύση δεν είναι ούτε άσπρο ούτε μαύρο. Όλοι μας θέλουμε να δώσουμε την καλύτερη λύση, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα του κράτους, της πολιτείας, των πολιτών, των εκτάκτων που υπηρετούν ήδη σήμερα αλλά και εκείνων που περιμένουν να διοριστούν.

Ως κοινοβουλευτική ομάδα έχουμε περάσει πολλές ώρες συζητώντας αυτό το θέμα και ακριβώς επειδή δεν υπάρχει ούτε απόλυτα σωστό ούτε απόλυτα λάθος σε

αυτή την περίπτωση, επειδή ο καθένας αντιμετωπίζει και βλέπει με διαφορετικό τρόπο το πώς θα δοθεί η καλύτερη και η δικαιότερη -και τονίζω τη λέξη “δικαιότερη”- λύση σ’ αυτό το ζήτημα, καταλήξαμε ομόφωνα να μην έχουμε ομόφωνη θέση. Ο καθένας μας πιστεύει ότι με το δικό του τρόπο βρίσκει την καλύτερη λύση και πιστεύουμε -και εδώ έχουμε καταλήξει- ότι πρέπει να αφηθεί να ψηφίσει ο καθένας πραγματικά κατά συνείδηση, χωρίς να συμβιβάζεται χάριν κάποιας, οποιασδήποτε, κοινής κομματικής γραμμής.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ. Αντιλαμβάνομαι ότι ο κ. Κλεάνθους έχει ζητήσει το λόγο.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρέπει να πω ότι τις απόψεις που θα διατυπώσω για υποστήριξη της πρότασης του κ. Τάσσου Παπαδόπουλου, συζητώντας και μαζί του, μου διαμήνυσε ότι πραγματικά και ο ίδιος τις υιοθετεί.

Το θέμα που εξετάζουμε, είτε το θέλουμε είτε όχι, είναι ένα σοβαρό θέμα. Τουλάχιστον αυτό δείξαμε από το πόσο μας απασχόλησε στις συνεδριάσεις. Περίπου εξίσου με αυτές που βασικά μας απασχόλησαν και για το κυπριακό πρόβλημα! Περίπου.

Βέβαια, εκτός από το ότι είναι ένα σοβαρό θέμα, πρέπει να πούμε ότι η Βουλή σ’ αυτό το θέμα πρέπει να ενδιαφέρεται, εκτός από το να ικανοποιήσει τις προσδοκίες αυτών των ατόμων, να δει και άλλες παραμέτρους, γιατί αφορά και άλλα σοβαρά θέματα αρχής και πτυχές που άπτονται γενικά των εξουσιών της Βουλής, της νομιμότητας, της συνταγματικής τάξης και της αρχής της ισότητας όλων των πολιτών της Δημοκρατίας.

Ο νόμος ή μάλλον διάφοροι νόμοι καθορίζουν σε ποιες κρατικές υπηρεσίες μπορούν νόμιμα να προσληφθούν έκτακτοι υπάλληλοι. Με διάφορους όμως τρόπους και προσχήματα αυτές οι πρόνοιες του νόμου είτε παρερμηνεύονται ηθελημένα είτε παραβιάζονται εδώ και πολλά χρόνια και από όλες τις κυβερνήσεις του τόπου. Το αποτέλεσμα είναι πολλοί έκτακτοι υπάλληλοι, που προσλήφθηκαν ρητά για σύντομη εποχιακή απασχόληση και καθαρά για έκτακτες ανάγκες, να υπηρετούν στις θέσεις που διορίστηκαν συνεχώς και για αρκετά χρόνια. Το ποιος ευθύνεται γι' αυτή την κατάσταση, είναι ένα πολύ σοβαρό θέμα, μια πολύ σοβαρή πτυχή νομικών και δημοσιονομικών παραβάσεων. Όμως για τους σκοπούς αυτής της συζήτησης αυτό είναι ένα άλλο θέμα και άσχετο. Όπως πάντα συμβαίνει, όταν πρόκειται να λυθεί με νομοθεσία ένα θέμα που επηρεάζει ανθρώπους, είναι αδύνατο να γίνει νόμος που να αντιμετωπίζει όλες τις ειδικές περιπτώσεις. Δε θα ήταν δυνατό, ούτε νομικά ούτε ανθρώπινα, να δοθούν πανομοιότυπες λύσεις, έτσι που να υπάρχει και να φαίνεται απόλυτη δικαιοσύνη για όλους.

Βουλή και κυβέρνηση προσπάθησαν πολλές φορές και με πολλούς τρόπους σε διάφορους χρόνους να αντιμετωπίσουν αυτό το πρόβλημα. Όμως οι συμφυείς δυσκολίες που περιβάλλουν το θέμα καθιστούν το θέμα περίπλοκο και την επινοήση μιας γενικής και ισότιμα δίκαιης αντιμετώπισής του αδύνατη. Δεν υπάρχει, ούτε και μπορεί να επινοηθεί, μια γενική συνταγή λύσης. Αφού οι συνθήκες και οι περιστάσεις ποικίλλουν, αφού οι παραλλαγές της κάθε περίπτωσης είναι πολλές, δεν υπάρχει δυνατότητα μια συνταγή να αντιμετωπίζει κάθε παραλλαγή.

Πέραν των συμφυών δυσκολιών, υπάρχουν νομικοί, συνταγματικοί και δημοσιονομικοί περιορισμοί που δένουν τα χέρια της Βουλής. Υπάρχουν όμως μερικές γενικές αρχές και δυσκολίες που είναι ανυπέρβλητες και καλά κάνουμε εμείς οι βουλευτές να μην οχυρωνόμαστε πίσω από την κραυγή “αδικία” και να τις

παρασιωπούμε. Πρέπει να λεχθούν για να τις μάθουν, να τις κατανοήσουν, να τις συνειδητοποιήσουν πρώτα και κύρια οι ίδιοι οι έκτακτοι, έτσι που να μπορέσουν να προγραμματίσουν τη ζωή και το μέλλον τους. Διαφορετικά τους παραπλανούμε και έτσι τους αδικούμε περισσότερο από ότι θα τους αδικήσει ο νόμος που θα ψηφίσουμε.

Δεν υπάρχει πρακτικά και νομικά εφικτός τρόπος, ώστε όσοι είναι σήμερα έκτακτοι ή όσοι θεωρούν τους εαυτούς τους έκτακτους να καταστούν αυτόματα μόνιμοι. Η συνταγή “βαφτίζεται ο δούλος του Θεού μόνιμος” δεν υπάρχει. Ακόμα και να ψηφίσει τέτοιο νόμο η Βουλή, ο νόμος θα είναι παράνομος, το βάπτισμα θα είναι ανενεργό και παράνομο και θα ακυρωθεί. Και τότε οι έκτακτοι δε θα είναι πια ούτε μόνιμοι αλλά ούτε και έκτακτοι, γιατί άλλοι θα πάρουν τις θέσεις νόμιμα. Τρεις φορές έγιναν τέτοιοι νόμοι και τρεις φορές, αργά ή γρήγορα, ακυρώθηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο και οι έκτακτοι που είχαν νομιμοποιηθεί και μονιμοποιηθεί βρέθηκαν έκτακτοι και μερικοί χωρίς δουλειά.

Είναι η γνώμη μου ότι και ο νόμος που πρόσφατα ψηφίστηκε για τη μονιμοποίηση των 1080 και πάλι θα ακυρωθεί και οι νομιμοποιηθέντες θα ξαναβρεθούν στην τάξη των εκτάκτων ή και χωρίς δουλειά, αν στο μεταξύ άλλοι διοριστούν στις μόνιμες θέσεις που δημιουργήθηκαν. Εξάλλου, ένας τέτοιος νόμος θα προσέκρουε στην αρχή της ισότητας για τη μεταχείριση των πολιτών που δικαιούνται ελεύθερα να υποβάλλουν αίτηση για διορισμό, είτε ως έκτακτοι είτε όχι.

Η δεύτερη νομική ανυπερβλήτη δυσκολία είναι ότι η Βουλή δεν έχει συνταγματικά δικαίωμα να ιδρύει μόνιμες θέσεις. Διότι κάτι τέτοιο συνιστά επιβάρυνση των δημόσιων δαπανών, που δε δικαιούται να το κάνει η Βουλή. Και αν το κάνει, η κυβέρνηση δικαιούται να αναπέμψει το νόμο και τελικά να τον προσβάλει στο Συνταγματικό Δικαστήριο και το Δικαστήριο, με βάση προηγούμενες αποφάσεις του, δε θα έχει άλλη

επιλογή παρά να καταργήσει το νόμο ως αντισυνταγματικό και να ακυρώσει την ίδρυση των νέων θέσεων.

Ο μόνος τρόπος για μερική αντιμετώπιση του θέματος είναι, σε συνεργασία με την κυβέρνηση και μετά από πρόταση της κυβέρνησης, διότι η Βουλή από μόνη της δεν μπορεί να ιδρύσει θέσεις, να δημιουργηθούν αντίστοιχες θέσεις, οι έκτακτοι αλλά και άλλοι μη έκτακτοι να υποβληθούν σε εξετάσεις και από όλους αυτούς η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας να επιλέξει τους καλύτερους για διορισμό. Άλλος νόμιμος τρόπος δεν υπάρχει. Αυτό προσπάθησε να κάνει και έκανε η Βουλή σε συνεργασία με την κυβέρνηση. Σε συμφωνία με την κυβέρνηση ιδρύθηκαν οι χίλιες ογδόντα θέσεις, γιατί μόνο χίλιες ογδόντα θέσεις δέχτηκε να ιδρύσει η κυβέρνηση. Μπορεί η Βουλή να ήθελε να ιδρύσει όχι μόνο χίλιες ογδόντα, αλλά χίλιες πεντακόσιες ή δύο χιλιάδες θέσεις μόνιμων υπαλλήλων, αλλά, αν η κυβέρνηση δε συγκατανεύσει να ιδρύσει τις πρόσθετες θέσεις, πρόσθετες θέσεις πάνω από τις χίλιες ογδόντα δεν μπορούν να ιδρυθούν. Αυτό πρέπει να το καταλάβουν όλοι ανεξαιρέτα. Η κυβέρνηση έχει ήδη δηλώσει και γραπτά και προφορικά μπροστά στην Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής ότι δε δέχεται να ιδρυθούν πάνω από χίλιες ογδόντα θέσεις. Και αν η Βουλή προχωρήσει να ιδρύσει περισσότερες θέσεις από τις χίλιες ογδόντα, τότε η κυβέρνηση θα προσβάλει το νόμο ως αντισυνταγματικό και θα τον ακυρώσει. Λάθος πόρτα λοιπόν κτυπούν οι έκτακτοι που δεν περιλαμβάνονται στους χίλιους ογδόντα, όταν έρχονται στη Βουλή, όταν συγκεντρώνονται έξω από τη Βουλή, όταν προσεγγίζουν Βουλευτές ή κόμματα και ζητούν να περιληφθούν στους χίλιους ογδόντα. Αντί να προσφεύγουν στη Βουλή, στην κυβέρνηση έπρεπε να απευθύνονται.

Τι προσπάθησε να κάνει η Βουλή με τον πρόσφατο νόμο; Πρώτο, να σταματήσει την περαιτέρω πρόσληψη εκτάκτων και μάλιστα χωρίς εξετάσεις, χωρίς αξιολογικά κριτήρια και με τα «μπιλιετούδκια». Και το πέτυχε. Δεύτερο, ως μέτρο αποθάρρυνσης

της συνεχούς και ανεξέλεγκτης πρόσληψης εκτάκτων, η Βουλή νομοθέτησε ότι κανένας έκτακτος που θα διοριστεί μετά το νόμο 108(Ι)/96 δεν μπορεί να συνεχίσει να υπηρετεί για περίοδο πάνω από έξι μήνες. Αυτή όχι μόνο είναι η δίκαιη και ορθόδοξη λύση αλλά και η μόνη, γιατί άλλη λύση δεν υπάρχει.

Όμως, η κυβέρνηση κατηγορηματικά και τελεσίδικα δήλωσε επισημότατα στη Βουλή ότι δεν εξετάζει και δε θα δεχτεί ίδρυση άλλων πρόσθετων θέσεων πέρα από τους χίλιους ογδόντα. Και φτάσαμε έτσι στη σημερινή θλιβερή κατάσταση, που είναι πραγματικά αδιέξοδο. Πρώτο, η κυβέρνηση δεν κατόρθωσε έγκαιρα να συμπληρώσει τις χίλιες ογδόντα θέσεις που ιδρύθηκαν. Έτσι φτάσαμε στα εξάμηνα ανανέωσης. Δηλαδή, παρά την πρόνοια του νόμου ότι κανένας έκτακτος από εδώ και μπρος δε θα υπηρετούσε για περίοδο πάνω από έξι μήνες, η Βουλή το Γενάρη του 1998, που έληγε το πρώτο εξάμηνο, ακύρωσε το δικό της νόμο και έδωσε νέα δεύτερη εξάμηνη παράταση, ώστε να συμπληρωθούν οι μόνιμοι διορισμοί. Ύστερα η Βουλή, παραβαίνουσα το δικό της νόμο, έδωσε νέα εξάμηνη παράταση για Ιούνιο και Ιούλιο, για να συμπληρωθεί η πλήρωση των θέσεων και -αυτό και αν είναι παράλογο- για να εξετάσει η κυβέρνηση την ίδρυση και νέων θέσεων, πέρα από τις χίλιες ογδόντα. Και τότε και τώρα η κυβέρνηση δηλώνει κατηγορηματικά ότι δε σκοπεύει ούτε σε έξι μήνες ούτε σε εξήντα έξι μήνες να ιδρύσει νέες μόνιμες θέσεις πέραν των χιλίων ογδόντα. Και δίνει νέα παράταση άλλων έξι μηνών, που λήγει στις 30 του Νοέμβρη, δηλαδή σε λίγες μέρες. Και μόνη της η Βουλή δηλώνει ότι αυτή θα είναι η “τελευταία παράταση”. Και γελοιοποιείται η Βουλή τώρα με προτάσεις νόμου για νέα παράταση, πέραν της 30ής του Νοέμβρη του 1998.

Στο μεταξύ η ίδια η Βουλή προβαίνει σε άλλη αδικία. Αρχίζει μόνη της η Βουλή, χωρίς αντικειμενικά κριτήρια αλλά υποκύπτουσα σε ομάδες πίεσης, να διαχωρίζει μεταξύ των ομάδων / κατηγοριών των εκτάκτων σε ποιες κατηγορίες θα δώσει εξάμηνες

παρατάσεις και σε ποιες όχι. Αυτή και αν είναι αδικία. Γιατί με ποια κριτήρια και με ποια γνώση των δεδομένων επιλέγει η Βουλή σε ποιες κατηγορίες να δώσει παράταση και σε ποιες όχι; Όποιος φωνάζει; “Όποιος περάσει έξω από τη Βουλή και παίξει πουρούν”, όπως προσφάτως είχε πει πρώην Βουλευτής; Δε διασύρει έτσι η Βουλή το δικό της κύρος και τη δική της σοβαρότητα, για να άρει, δήθεν, αδικίες; Έτσι λέγεται σήμερα, κατ’ ευφημισμό, το ρουσφέτι; Δεν είναι τάχατες ρουσφέτι; Είναι ...άρση αδικιών; Κάνουμε αδικία, για να άρουμε αδικίες; Γιατί μόνο οι χίλιες ογδόντα θέσεις; Γιατί όχι δύο χιλιάδες ή τρεις χιλιάδες θέσεις; Γιατί δεν είναι αδικία να δίνεται παράταση μόνο σε κάποιες τάξεις που πιέζουν και όχι σε άλλες; Δηλαδή αυτό που λέει η Βουλή είναι: “Επειδή έγινε ρουσφέτι για κάποιες τάξεις, είναι αδικία να μη γίνει ρουσφέτι και σε άλλες”. Και μας λένε ότι αυτό δεν είναι ρουσφέτι στο τετράγωνο, αλλά είναι αδικία, γιατί δε γίνεται ρουσφέτι σε όλους.

Γι’ αυτό και εμείς υποστηρίζουμε την πρόταση του Τάσσου Παπαδόπουλου να γίνει γενικό το ρουσφέτι. Να δοθούν εξάμηνες παρατάσεις σε όλους. Να καταργηθεί η πρόνοια για περιορισμό της υπηρεσίας σε εξάμηνα για όλους τους έκτακτους. Με άλλα λόγια, αν θα γίνει ρουσφέτι, αυτό να το κάνει η κυβέρνηση, που έχει και την ευθύνη και την εξουσία και τα μέσα να κρίνει ποιων τάξεων η υπηρεσία πρέπει να παραταθεί πέραν του εξαμήνου και ποιων όχι.

Η Βουλή προσπάθησε να βοηθήσει την κυβέρνηση να λύσει, έστω και μερικώς, το πρόβλημα των εκτάκτων, με το νόμο που ψήφισε και που προνοούσε τέρμα σε νέες προσλήψεις εκτάκτων που διαιωνίζεται η υπηρεσία τους από εξάμηνο σε εξάμηνο για χρόνια. Προνοούσε τέρμα σε πρόσληψη εκτάκτων χωρίς αξιοκρατικά κριτήρια και αξιοκρατικές εξετάσεις. Προνοούσε ακόμα μετατροπή των εκτάκτων υπαλλήλων, τουλάχιστον όσων κρίνει η κυβέρνηση ότι όντως είναι έκτακτοι, σε μόνιμους υπαλλήλους, με πρόσθετες μόνιμες θέσεις που ιδρύθηκαν.

Δεν τόλμησε η Βουλή να παραμείνει σταθερή στο νόμο που η ίδια ψήφισε. Η ίδια η Βουλή, με δικές της επανειλημμένες αποφάσεις, υπέσκαψε, έπληξε, ακύρωσε, εξευτέλισε το νόμο που η ίδια ψήφισε. Γιατί λοιπόν, να συνεχίσει να ισχύει μόνο στο χαρτί ένας νόμος που στην πράξη καταργήθηκε από την ίδια τη Βουλή και μάλιστα αδικώντας τους εκτάκτους που δεν πήραν εξάμηνες παρατάσεις;

Αν εγκριθεί η πρόταση νόμου που κατέθεσε ο Τάσος Παπαδόπουλος, στις 30 του Νοέμβρη δε θα απολυθεί κανένας έκτακτος που σήμερα υπηρετεί. Στην κυβέρνηση θα εναπόκειται να δώσει παράταση. Όχι μόνο εξάμηνη παράταση, αλλά όσες εξάμηνες παρατάσεις θέλει. Στο διηνεκές. Ίσως για άλλα είκοσι χρόνια, αφού το “βαφτίζεται ο δούλος του Θεού έκτακτος σε μόνιμο” δεν μπορεί νόμιμα να εφαρμοστεί.

Όμως δε σταματά εδώ η ανακολουθία της Βουλής. Αν δεν εγκριθεί η πρόταση νόμου του Τάσου Παπαδόπουλου και εγκριθεί η πρόταση νόμου που θα συζητηθεί στη συνέχεια για νέα παράταση -εξάμηνη ή μεγαλύτερη- τι θα γίνει νομίζετε; Όπως επίσημα δήλωσε η κυβέρνηση, η κυβέρνηση θα αναπέμψει το νόμο. Σήμερα έχουμε 26 του Νοέμβρη. Αν η κυβέρνηση αναπέμψει το νόμο -και μας δήλωσε ότι θα τον αναπέμψει- η Βουλή θα εξετάσει την αναπομπή στην επόμενη συνεδρία της, δηλαδή στις 3 του Δεκέμβρη. Όμως στις 30 του Νοέμβρη, δηλαδή την προσεχή Δευτέρα, πριν προλάβει να συνέλθει η Βουλή, οι έκτακτοι θα απολυθούν με βάση το νόμο που τώρα ισχύει.

Οι συνάδελφοι που κατέθεσαν την πρόταση νόμου που θα συζητήσουμε στη συνέχεια... Άρχισαν κάποιοι να τη συζητούν· το ξέρουν αυτό. Και όμως επιμένουν. Ας μας εξηγήσουν πώς νομίζουν ότι με την πρόταση νόμου που υπέβαλαν βοηθούν αυτούς τους έκτακτους που λένε ότι θέλουν να βοηθήσουν. Με την απόλυσή τους στις 30 του Νοέμβρη, την ερχόμενη Δευτέρα;

Με την πρόταση νόμου του Τάσσου Παπαδόπουλου οι έκτακτοι μπορούν να συνεχίσουν τη δουλειά τους για ακαθόριστο χρόνο, αν η κυβέρνηση δε θελήσει να τους απολύσει. Και στο χέρι της κυβέρνησης είναι να μην τους απολύσει. Με την πρόταση νόμου των συναδέλφων, που όλοι γνωρίζουμε ότι είναι αντισυνταγματική, η κυβέρνηση δε θα έχει επιλογή παρά να απολύσει τους εκτάκτους τη Δευτέρα, αν ο Πρόεδρος αναπέμψει ή έστω αν δεν υπογράψει το νόμο. Αυτό θέλουν οι συνάδελφοι; Δε θέλω να πιστέψω ότι οι συνάδελφοι, καταθέτοντας την πρόταση νόμου, είχαν σκοπό να κοροϊδέψουν τους εκτάκτους, ότι δήθεν θέλουν να τους βοηθήσουν, ενώ στην πράξη υπογράφουν την απόλυσή τους τη Δευτέρα. Τι θα πουν οι συνάδελφοι στους εκτάκτους, όταν λόγω του νόμου τους θα απολυθούν τη Δευτέρα;

Σε κατάληξη, μόνο η πρόταση νόμου του Τάσσου Παπαδόπουλου βοηθά τους εκτάκτους. Η άλλη οδηγεί στην απόλυσή τους. Θα ακούσουν εδώ ωραία λόγια για αδικίες, αλλά θα απολυθούν τη Δευτέρα. Γι' αυτό ελπίζω ότι θα ψηφιστεί ομόφωνα η πρόταση νόμου του Τάσσου Παπαδόπουλου που πράγματι βοηθά τους εκτάκτους. Ή τουλάχιστο να πω ότι έχει περισσότερη συνέπεια αυτή η πρόταση παρά η άλλη με την οποία αναιρούμε από μόνοι μας το νόμο που ψηφίσαμε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Κύριοι συνάδελφοι, ευχαριστώ. Να μου επιτρέψετε, προτού συνεχίσω, να υπομνήσω τον Κανονισμό 26 στον κύριο Κλεάνθους και να πω ότι δεν επιτρέπεται η ανάγνωση από χειρόγραφο ή δακτυλογραφημένο κείμενο, εκτός αν πρόκειται για να κάνουμε αναφορά σε παραπομπές ή κείμενα. Απλά το λέω, φυσικά πιθανότατα να μην ήταν εις γνώσιν του κύριου Κλεάνθους, ως νέου μέλους της Βουλής, αλλά από τούδε δε θα επιτρέψω ανάγνωση κειμένου. Κύριε Ηλιάδη.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ

Κύριε Πρόεδρε, πάνω σε αυτό το θέμα που λέτε σας ευχαριστώ. Άλλωστε και εγώ διαπίστωσα σήμερα ότι και εσείς δε γνωρίζατε τον Κανονισμό της Επιτροπής Ελέγχου, όταν αναφέρατε ότι απαγορεύεται να συζητήσουμε το θέμα που είχαμε ενώπιόν μας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Επειδή, φαίνεται, αρέσκεστε να ομιλείτε περισσότερο από ό,τι επιβάλλεται, θα σας υπομνήσω εξίσου Κανονισμό που απαγορεύει σε Βουλευτή να αναφέρεται εις περίπτωση που βρίσκεται ενώπιον δικαστηρίου. Και συνεπώς, θα σας υπομνήσω ακόμα σήμερα ότι η ίδια η επιτροπή στην οποία συμμετέχετε ανέστειλε τη συζήτηση θέματος, επειδή έχουν οριστεί ποινικοί ανακριτές. Και αυτή είναι η περίπτωση παρακολούθησης τηλεφωνημάτων. Θα σας υπομνήσω ακόμα ότι σήμερα στο Κεφάλαιο Δ' για θέμα με προτεραιότητα πάρα πολύ ορθά και με υπεύθυνο τρόπο συμπεριφερόμενος ο εγγράψας το θέμα, που δεν είναι άλλος από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ, εδέχθη να ανασταλεί η συζήτηση για Ισραηλίτες κατασκόπους, ως αποτέλεσμα του γεγονότος ότι εξετάζεται εναντίον τους ακόμα υπόθεση ενώπιον δικαστηρίου. Εγώ απλώς το έκανα καλόπιστα, διότι δε θα δεχτώ και δε θεώρησα σωστό να σας διακόψω, απλώς εφαρμόζω, ως έχω υποχρέωση, τους Κανονισμούς. Ο κύριος Ηλιάδης.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ

Κύριε Πρόεδρε.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Έχω το λόγο, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Επί διαδικασίας; Ένα λεπτό, κύριε Ηλιάδη, επειδή πιθανόν ο κύριος Χρίστου να είναι επί θέματος διαδικασίας.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ

Κύριε Πρόεδρε, επειδή τόσο εσείς τώρα όσο και ένας άλλος αγαπητός συνάδελφος που απουσιάζει συσχετίσατε την αναβολή της συζήτησης στο Κεφάλαιο Δ΄ με την άποψη που ακούστηκε, η οποία στα Μέσα εμφανίστηκε ως απόφαση δική σας, για τερματισμό της συζήτησης στην Επιτροπή της Βουλής, θεωρώ ότι τα δύο πράγματα δεν έχουν καμία σχέση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Κανένας δε μίλησε για τερματισμό, κύριε συνάδελφε.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ

Αυτή η εντύπωση δόθηκε, κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Αυτό είναι σφάλμα, το οποίο διορθώθηκε και δε θα έπρεπε να συνεχίσουμε πάνω στο ίδιο λάθος αντίληψης και να κτίζουμε επιχειρήματα που δεν ευσταθούν.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ

Σήμερα εμείς, καλή τη πίστει, λάβαμε υπόψη μια παράκληση που υπήρχε και αποφασίσαμε πολιτικά, όχι στη βάση οποιουδήποτε Κανονισμού. Ήταν πολιτική η πρότασή μας και πολιτική η απόφασή μας. Ως προς το θέμα το οποίο αναφέρθηκε για την Επιτροπή Ελέγχου, αυτό που λέτε θα μπορούσε να ήταν εισήγηση της ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού προς τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής, η οποία επιτροπή όφειλε να συνεδριάσει και να αποφασίσει αν θα συνέχιζε ή αν θα διέκοπτε τη συζήτηση του θέματος. Πουθενά ο Κανονισμός της Βουλής δεν αναφέρει ότι θέμα που βρίσκεται είτε στο δικαστήριο είτε υπό διερεύνηση παύει να συζητείται στις επιτροπές της Βουλής.

Εκείνο που αναφέρει ο Κανονισμός είναι ότι, όταν Βουλευτής αγορεύει από το βήμα της Βουλής και το θέμα στο οποίο αναφέρεται βρίσκεται ενώπιον του δικαστηρίου, μιλά κατά τρόπο ώστε να μην επηρεάσει τη δικαστική διαδικασία. Αυτό λέει ο Κανονισμός, για να είμαστε εντάξει και σε σχέση με τη διασύνδεση του Κεφαλαίου Δ' και θεμάτων επιτροπής και σε σχέση με τη συζήτηση που προηγήθηκε από τα Μέσα αυτές τις μέρες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Ένα λεπτό, σας παρακαλώ. Δεν είναι πρόθεσή μου να αντιδικήσω ή να κάνω διάλογο με τους κυρίους συναδέλφους, απλά θέλω να διορθώσω το εξής, για να αίρεται άπαξ και διά παντός η όποια παρερμηνεία της απόφασης της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού. Η απόφαση ήταν να εισηγηθεί το κόμμα, η τοποθέτηση δηλαδή του δικού μας κόμματος κατά τη σημερινή συνεδρία ήταν να αναβληθεί η παραπέρα συζήτηση των πολιτικών ευθυνών, εφόσον εκκρεμεί η έρευνα από τους ποινικούς ανακριτές. Συνεπώς, δεν ήτο πρόθεση να επιβληθεί προς οιονδήποτε. Δεύτερο, αποτελεί πάγια κοινοβουλευτική πρακτική - είμαι στη Βουλή από το 1981· ο κύριος Χατζηδημητρίου είναι εκ των παλαιότερων εξίσου, δε θυμούμαι αν υπάρχει άλλος, σήμερα τουλάχιστον, παρών - οσάκις υπάρχει εν εκκρεμότητι διαδικασία ποινική ή δικαστική, η Βουλή αποφεύγει τη συζήτηση. Και καμιά φορά το έθιμο δημιουργεί κανόνα. Όντως, ο Κανονισμός 28 ομιλεί περί Βουλευτού ο οποίος κατά την αγόρευσή του οφείλει, αν υπάρχει εν εκκρεμότητι δίκη, να αποφεύγει αναφορά που θα μπορούσε δυσμενώς ή θετικά να επηρεάσει. Όμως, δεν είναι αυτό το ζητούμενο, κύριοι συνάδελφοι. Εκείνο το οποίο είπα είναι σχετικά με την αγόρευση Βουλευτού και δεν αλλάζει και επομένως, αν θέλει κάτι ο κύριος Κλεάνθους και τελείωσε, θεωρείται λήξασα η συζήτηση.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ

Φαίνεται ότι δεν έπρεπε να διασυνδέσω, εσείς το εκλάβατε όπως το εκλάβατε και ίσως ήταν αχρείαστο. Όμως, και πάλι για αποκατάσταση της αλήθειας, εσείς στην αναφορά σας είναι καθαρή απαγόρευση που βλέπατε και όχι προσοχή εκείνου που θα αγόρευε. Και πρόσθετα, πρέπει να σας πληροφορήσω, ως μέλος της Επιτροπής Ελέγχου, ότι και οι Βουλευτές του δικού σας κόμματος συνεχίσαμε όλοι μαζί ομόψυχα τη συζήτηση στην Επιτροπή Ελέγχου, χωρίς να χρειαστεί...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Κύριε Κλεάνθους, θα σας επαναφέρω στην τάξη. Συζητούμε για το θέμα ότι Βουλευτής δε δικαιούται να αγορεύει από γραπτό κείμενο. Μου μιλάτε για τις συνεδρίες της Επιτροπής Ελέγχου. Συζητήστε τα όπου θέλετε ή στην Επιτροπή Ελέγχου. Εγώ στη Βουλή έχω υποχρέωση να τηρήσω τους Κανονισμούς. Ποίος θέλει να αγορεύσει επί του υπό συζήτηση θέματος; Ο κύριος Ηλιάδης προηγείται ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος. Κύριε Μουσιούττα, με συγχωρείτε. Είναι ένας εκ των εισηγητών ο κύριος Μουσιούττας. Κατά κανόνα ο εισηγητής...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Παρακαλώ, κανένα πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Ωραία, ευχαριστώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Πριν να τα ξεχάσει!

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Ευχαριστώ, κύριε Ηλιάδη.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι χειρόγραφο· είναι για να απαντήσω σε ορισμένα πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Δικαιούστε να κάνετε παραπομπή σε κείμενα.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ

Κύριε Πρόεδρε, πριν σχολιάσω κάποιες θέσεις συναδέλφων, ήθελα να ξεκαθαρίσω τη θέση μου αναφορικά με το θέμα των εκτάκτων. Πιστεύω ότι η υπηρεσία ενός εκτάκτου, όσο μακρόχρονη και αν είναι, όσο κι αν παρατείνεται, δε δημιουργεί νομικό δίκαιο για μονιμοποίηση του εκτάκτου. Την ίδια ώρα όμως πιστεύω ακράδαντα πως, αν αυτός ο έκτακτος εργάζεται στη δημόσια υπηρεσία, αναμφίβολα δημιουργεί στην ίδια την πολιτεία και την κυβέρνηση βαριές υποχρεώσεις για το μέλλον αυτού του υπαλλήλου. Και οφείλει η πολιτεία να διαλύσει το αίσθημα ανασφάλειας και αβεβαιότητας για το μέλλον των ανθρώπων εκείνων, μερικοί από τους οποίους εργάζονται πέραν της δεκαετίας.

Αυτό, φαίνεται, ήταν και το πνεύμα της απόφασης για μονιμοποίηση των χιλίων ογδόντα, των οποίων, όπως μας είπαν οι διάφοροι νομικοί της Βουλής, η τύχη δε φαίνεται ευοίωνη, όπως την είπε ο συνάδελφος Δημητρίου. Θέλω να θυμίσω όμως ότι, όταν μονιμοποιούνταν οι χίλιοι ογδόντα, ομόφωνα η ολομέλεια της Βουλής είχε εισηγηθεί στην κυβέρνηση ότι επισήμανε η Βουλή κραυγαλέες αδικίες συγκριτικά με μονιμοποιηθέντες βάσει του Νόμου 108 του 1995. Ποιες ήταν αυτές οι αδικίες; Υπήρχαν άνθρωποι οι οποίοι εργάστηκαν εκτάκτως αθροιστικά για οκτώ χρόνια, είχαν απολυθεί τη 12η Δεκεμβρίου από την υπηρεσία, όπως γινόταν κάθε χρόνο - και προσλαμβάνονταν με το γύρισμα του χρόνου - και δε βρίσκονταν στην υπηρεσία στις 29 του Δεκέμβρη. Υπήρχαν δε άνθρωποι μέσα στους μονιμοποιηθέντες οι οποίοι είχαν

μόνο τρεις μήνες υπηρεσία και, επειδή βρίσκονταν στην υπηρεσία στις 29 του Δεκέμβρη, μονιμοποιήθηκαν. Είναι αυτές τις περιπτώσεις που τότε η Βουλή επισήμανε και εισηγήθη στην κυβέρνηση επανεξέταση. Και δεν έφτανε μόνο αυτό, να πω και ορισμένες άλλες προκλητικές λεπτομέρειες: Κάποιος τμηματάρχης σε κάποιο τμήμα, αντί να σταματήσει, όπως έπρεπε, κάποιους που η υπηρεσία τους έληγε στις 12 του μήνα, τους έδωσε μια άλλη αποστολή, σε τρία τουλάχιστον πρόσωπα, βρέθηκαν στην υπηρεσία στις 29 και ξεχωρίζοντας από το μπουλούκι των σαράντα, πόσες ήταν, μονιμοποιήθηκαν εκείνες και έμειναν πίσω οι άλλες. Αυτά είναι προκλήσεις. Και δεν μπορώ να καταλάβω ένα πράγμα και ούτε μπορώ να το συσχετίσω επακριβώς. Ακούω πολλές φορές τους νομικούς να λένε ότι είναι προτιμότερο να διαφύγουν εκατόν ένοχοι, παρά να θυματοποιηθεί ένας αθώος. Εδώ γιατί πρέπει να θυματοποιηθούν κάποιοι άνθρωποι;

Τώρα, κατατάσσοντας σε κατηγορίες την περίπτωση των εκτάκτων, οφείλω να πω ότι η περίπτωση των σαράντα απομεινάντων προσομοιάζει περισσότερο από πάσης άλλης περίπτωσης με την περίπτωση των χιλίων ογδόντα. Και όταν η Βουλή ή μερικοί από εμάς, τέλος πάντων, διαπιστώσαμε ότι εγίνετο αυτή η αδικία εις βάρος αυτών των ανθρώπων, εισηγηθήκαμε παράταση και μαζί με τους εκτάκτους του 1995 παρατάθηκε η υπηρεσία των εξάμηνων· είχε θεσπιστεί, εν τω μεταξύ, ο νόμος. Και απορρίπτω με μεγάλη δυσφορία τα όσα είχε πει -δυστυχώς δεν είναι μέσα- ο συνάδελφος ο Νίκος ο Κλεάνθους περί ρουσφετιού, ότι υποκύψαμε σε πιέσεις. Ούτε πουρούν ακούσαμε ούτε σε πιέσεις υποκύψαμε. Είναι το δίκαιο, όπως το αισθάνεται ο καθένας, και αυτό υποστηρίζουμε. Και μια ζωή αυτό πράττουμε, ανεξαρτήτως αν προσωπικά μας συμφέρει ή μας βλάπτει. Αυτό για οποιονδήποτε έχει οποιαδήποτε αμφιβολία. Όπως λέμε λοιπόν, για το χατίρι της βασιλισιάς επήγαν μαζί και οι εξάμηνοι. Είχε γίνει ο νόμος, έγινε πολύς λόγος για τους εξάμηνους. Δεν ξέρω η

αξιολόγηση εκ μέρους του Τμήματος Προσωπικού αν έγινε για την υπηρεσία των εκτάκτων, τη δεκαοκτάμηνη τώρα πια υπηρεσία, γιατί υπήρξαν δύο τουλάχιστον παρατάσεις, ώστε συμπληρώνουν οι εξάμηνοι δεκαοκτώ μήνες μέχρι της στιγμής, δεκαεπτά τόσους.

Όμως, αντικειμενικά κρίνοντας ο νόμος για εξάμηνη υπηρεσία ένα μόνο σκοπό έχει, να μην καταστήσει ελκυστική την πρόσληψη ενός ενδιαφερομένου ως εκτάκτου. Ήταν ένα είδος αποτρεπτικής νομοθεσίας. Είναι όμως αντισοικονομική, όπως και να το πάρουμε, και αυτό εξάγεται από τη κοινή λογική. Δεν μπορείς να παίρνεις έναν υπάλληλο για έξι μήνες. Πρώτα πρώτα, αν είναι για έξι μήνες, σου λείπει γιατί να δουλεύω. Τρεις μήνες θέλει ώσπου να στρώσει στη δουλειά, τους άλλους τρεις μήνες μπορεί να αποδώσει. Αν απέδωσαν αυτοί οι εξάμηνοι, είναι γιατί συμπλήρωσαν μια υπηρεσία δεκαεπτά μηνών.

Λέμε να μην καταστρατηγήσουμε το νόμο που ψήφισε η Βουλή. Όμως, καταστρατηγήθηκε ο νόμος. Μερικές κατηγορίες, όπως είναι οι νοσηλευτικοί λειτουργοί, εκατόν εβδομήντα τον αριθμό, έχουν εξαιρεθεί αυτής της εξάμηνης υποχρέωσης και θα γίνουν άλλες διαδικασίες για τη μονιμοποίησή τους. Το ίδιο, χωρίς να το έχω μελετήσει, έχει φτάσει σήμερα στα προσωπικά μας γραμματοκιβώτια της Βουλής, για τους δεκαεννιά υπηρετούντες εκτάκτους δεσμοφύλακες. Και αυτοί θα εξαιρεθούν. Ποίοι μένουν; Μένουν, είπε ορθά ο συνάδελφος, ήταν εκατόν οκτώ και παρέμειναν ενενήντα επτά εξάμηνοι που συμπλήρωσαν δεκαοκτώ μηνών υπηρεσία. Μαζί με τούτους είναι και οι υπόλοιποι σαράντα. Και υπολογίζουμε ότι η τύχη των χιλίων ογδόντα είναι ανασφαλής. Ας είναι και αυτών των ενενήντα επτά και σαράντα, εκατόν τριάντα επτά, και ό,τι γίνει για τους χίλιους ογδόντα, εφόσον οι μεν προσομοιάζουν στους δε και οι άλλοι προσομοιάζουν στους δεύτερους, ας έχουν όλοι την ίδια τύχη.

Οπωσδήποτε. Η λύση για κατάργηση του νόμου που θέσπισε η Βουλή με πρόταση των συναδέλφων Χρίστου, Παπαδόπουλου, Δώρου Θεοδώρου και Πουργουρίδη δε διασφαλίζει τίποτα. Δίνει και εκείνη η λύση το δικαίωμα στην κυβέρνηση να τους κρατήσει για μια ημέρα ή να τους απολύσει, αν θέλει, σε τριάντα χρόνια. Εγώ πιστεύω στο δίκαιο των περιπτώσεων τούτων, στο συγκριτικό δίκαιο. Το δίκαιό τους είναι ίδιο με το δίκαιο που είχαν οι χίλιοι ογδόντα. Γι' αυτό και υποστηρίζω όλες τις προτάσεις που συνυποβάλαμε με άλλους συναδέλφους, τον κύριο Αντωνίου και Ισίδωρο Μακρίδη και για μονιμοποίηση των σαράντα και για παράταση επ' αόριστον των υπηρεσιών των νυν υπηρετούντων εκτάκτων και ακόμη υποστηρίζω και την τροπολογία που θα εισηγηθεί σε λίγο, αντιλαμβάνομαι, ο φίλος Ισίδωρος Μακρίδης. Όσον αφορά την υποστήριξη της παράτασης των υπηρεσιών των νυν υπηρετούντων, τη θεωρώ αναγκαία, για το λόγο ότι έγιναν εξετάσεις είκοσι εννιά, αν δε με απατά η μνήμη μου, του Οκτώβρη. Τα γραπτά θα διορθωθούν περίπου τα Χριστούγεννα. Με τον καινούριο χρόνο, σε κάποια φάση, θα δημοσιοποιηθούν, όπως λένε, και θα προκηρυχτούν οι χίλιες τόσες κενές θέσεις που υπάρχουν στη δημόσια υπηρεσία. Θα γίνουν εξετάσεις, συνεντεύξεις κτλ. Δε βλέπω να πληρούται το κενό, αν δεν περάσουν από σήμερα τουλάχιστον οκτώ με δέκα μήνες. Γι' αυτό η παράταση, οτιδήποτε και αν συμβεί, κατ' εμέ θεωρείται αναγκαία, για να μπορεί να λειτουργήσει η δημόσια υπηρεσία. Όσον αφορά την πρόταση του συνάδελφου Τάσσου Παπαδόπουλου για κατάργηση του νόμου, εισηγούμαι στο Σώμα να τοποθετηθούμε πρώτα πάνω στις προτάσεις νόμου, άλλωστε και χρονολογικά, δεν ξέρω αν είχαν προηγηθεί χρονολογικά της κατάθεσης, και μετά να τοποθετηθούμε πάνω στην πρόταση του Τάσσου Παπαδόπουλου, γιατί για μένα προσωπικά - και μιλώ για τον εαυτό μου - την τύχη του νόμου εκείνου τη συναρτώ με την έκβαση της ψηφοφορίας για τις άλλες προτάσεις νόμου. Αυτά και αν χρειαστεί θα επανέλθω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Κύριε Μουσιούττα, πριν επανέλθετε, αν έχετε την καλοσύνη, μπορείτε να με αντικαταστήσετε, διότι έχουμε το ίδιο μεράκι και “τερλακιλίκι”.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ

Ευχαρίστως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Ευχαριστώ. Ο κύριος Ηλιάδης.

(Στο σημείο αυτό την έδρα του Προέδρου καταλαμβάνει ο κ. Νίκος Μουσιούττας.)

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Κύριε Πρόεδρε, ελπίζω να τα καταφέρω να είμαι σύντομος. Έχουν λεχθεί και σήμερα στην ολομέλεια και στις επιτροπές και στις υπεπιτροπές αυτού του Σώματος όλα κατά έναν εξαντλητικό τρόπο που, πιστεύω, δεν αφήνει περιθώρια για ανιαρές επαναλήψεις. Θέλω πρώτα να κάνω μια εντελώς διαφορετική πληροφόρηση από εκείνη που έκανε ο πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών και ο κύριος Κλεάνθους, όσον αφορά τη στάση της κυβέρνησης. Κατά τη σημερινή συνεδρίαση, την πρωινή, τη σύσκεψη των Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων, ο Πρόεδρος του Σώματος, ο κύριος Κυπριανού, ενημέρωσε ότι σε χθεσινή επικοινωνία που είχε με τον Υπουργό Οικονομικών του εδηλώθη ότι η κυβέρνηση θα συνεργήσει και θα συμφωνήσει με την οιαδήποτε απόφαση πάρουμε επί του θέματος εμείς σήμερα. Αυτή ήταν η επίσημη πρωινή ενημέρωση που έγινε από τον Πρόεδρο του Σώματος.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ

Αν μου επιτρέπετε...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Ήταν πριν να έρθετε στην πρωινή, νομίζω, κύριε Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ

Αν μου επιτρέπετε τη διακοπή...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Παρακαλώ, να μη με διακόψετε.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ

Παρακαλώ. Επί αυτού του θέματος, επειδή υπάρχει άλλη πληροφόρηση μεταγενέστερη.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Μετά τις 10.30 το πρωί;

A. ΧΡΙΣΤΟΥ

Ναι.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Παρακαλώ.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ

Ακριβώς, ήμουν παρών στη σύσκεψη, όταν για πρώτη φορά, εδώ και είκοσι μήνες που γίνεται η συζήτηση αυτού του θέματος, άκουσα ότι αυτή είναι μια καινούρια θέση του Υπουργείου Οικονομικών. Και επειδή ασχολούμαι με το θέμα...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Αυτό το είπε ο Πρόεδρος της Βουλής.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ

Ναι, ναι, ναι. Πήρα προσωπικά τον Υπουργό Οικονομικών...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Μετά τη σύσκεψη.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ

Στη 1.00 η ώρα το μεσημέρι.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Μάλιστα.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ

Ο οποίος μου επανέλαβε ότι η θέση της κυβέρνησης είναι η αναπομπή οποιουδήποτε νόμου ψηφίσει η Βουλή, με τον οποίο διαφωνεί και ο ίδιος ο Υπουργός και το Υπουργικό Συμβούλιο. Αυτά μου είπε, πως σε εξουσιοδοτώ, αν θέλεις, να τα πεις και δημόσια.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Πάντως, δεν αμφισβητώ καθόλου τα λεχθέντα από εσάς. Αλλά παρακαλώ να επιβεβαιώσετε ότι αυτά τα οποία μας είπε ο κύριος Κυπριανού το πρωί όντως μας τα είπε, όπως τα ανέφερα στο Σώμα.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ

Βεβαίως, μάλιστα. Αυτή η ενημέρωση ήταν το πρωί και επειδή, επαναλαμβάνω, αφίστατο δεκάδων άλλων ενημερώσεων, διερωτήθηκα και εγώ, όπως διερωτάστε και εσείς τώρα.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Έχουμε και οι δύο δίκαιο.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ

Μάλιστα. Παράδοξο πράγμα, αλλά γεγονός!

(Γέλια)

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Κι όμως έχουμε. Δεν ήταν πρόθεσή μας.

Κύριε Πρόεδρε, συζητώντας ένα θέμα που ταλανίζει για δεκαετίες αυτή την Πολιτεία, σε όλα τα επίπεδα, στο επίπεδο της εκτελεστικής, της νομοθετικής εξουσίας, στο επίπεδο των εργαζομένων, στο κοινωνικό επίπεδο, βρισκόμαστε μπροστά σε μια

προβληματική, παθολογική, νοσηρή κατάσταση. Κι αν βρισκόμαστε μπροστά σε αυτή την ανώμαλη κατάσταση, το μόνο που θα ήταν ίσως το πιο σωστό, το πρώτο που θα έπρεπε εμείς να κάνουμε, είναι να δούμε τις ευθύνες τις δικές μας. Ελέχθη ότι ευθύνεται η κυβέρνηση, ευθύνονται οι κυβερνήσεις και ότι εμείς προσπαθήσαμε ως Βουλή να τερματίσουμε αυτή την ανώμαλη κατάσταση. Συμφωνώ ότι ευθύνεται η κυβέρνηση, ευθύνονται οι κυβερνήσεις και τονίζω ότι τη μεγαλύτερη ευθύνη την έχουμε εμείς ως κοινοβούλιο. Γιατί καμία κυβέρνηση δε θα μπορούσε να πάρει καμία απόφαση, αν δεν είχε τη δική μας σφραγίδα. Αυτό ως δεδομένο, για να μην κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας. Αυτό είναι το πρώτο. Το δεύτερο, οι μόνοι οι οποίοι δεν ευθύνονται, γιατί δεν παίρνουν αποφάσεις, είναι οι εργαζόμενοι. Αν εμείς, καλώς ή κακώς, συμφωνούμε ή διαφωνούμε μαζί τους, είναι δικό μας πρόβλημα, είναι δική μας ευθύνη, είναι δική μας ανευθυνότητα. Αλλά όχι δική τους ευθύνη. Είναι οι μόνοι που δεν ευθύνονται. Θα λειτουργούμε σ' αυτήν την Πολιτεία στο διηνεκές με καλόπιστα ανθρωπιστικά συναισθήματα; θα λειτουργήσουμε κάποτε ως κράτος δικαίου, με αξιοκρατία, με θεσμούς, με διαφάνεια, με διαδικασίες, ώστε ο πολίτης, ο κάθε πολίτης να αισθάνεται ότι ισότιμα διεκδικεί και δεν περνάει από κανένα παράθυρο στη δημόσια υπηρεσία; Αυτά είναι τα διλήμματα τα οποία ετέθησαν επανειλημμένως ενώπιόν μας και τα οποία επιχειρήσαμε, πολύ σωστά, να τα λύσουμε το 1995 με δύο τρόπους. Ο ένας ήταν με μία "σολωμόντεια;;;" λύση μονιμοποίησης και με μία νομοθεσία της οποίας σήμερα ζητείται η κατάργηση. Δεν άκουσα κανένα να ισχυριστεί ότι πρέπει να καταργήσουμε αυτό το νόμο, διότι είναι άδικος, διότι είναι παράλογος, διότι είναι λανθασμένος, διότι δε λειτουργεί σωστά. Ο νόμος είναι σωστός, ο νόμος λειτουργεί σωστά. Ο νόμος δεν είναι λάθος. Είμαστε εμείς το λάθος, είμαστε εμείς το πρόβλημα γιατί παραβιάζουμε τους νόμους τους οποίους εμείς ψηφίζουμε, για να λύσουμε το πρόβλημα. Ελέχθη - και δε θα διαφωνήσω με τον κύριο Μουσιούττα - ότι ένας εργαζόμενος ο οποίος για σειρά

ετών απασχολείται κάπου ως έκτακτος δεν αποκτά νομικό δικαίωμα. Θα συμφωνήσω εξίσου όμως ότι ένας εργαζόμενος μας δημιουργεί, αφού εμείς του έχουμε παρατείνει την απασχόληση, μια ηθική υποχρέωση ότι στα οκτώ, στα πέντε, στα δέκα ή στα τόσα χρόνια, δεν είναι απλό πράγμα να του πεις, κύριε, είσαι στο δρόμο. Ούτε αυτό είναι μία απλή κουβέντα.

Έχω τη γνώμη, κύριοι συνάδελφοι, ότι η κατάργηση της ισχύουσας νομοθεσίας, για να επανέλθω στο βασικό θέμα, θα αποτελέσει μια ανάστροφη πορεία, που θα μας πάρει πίσω στη διάπλατα ανοικτή πόρτα της ανωμαλίας. Δε θα υπάρχουν διαδικασίες, δε θα υπάρχει διαφάνεια, δε θα υπάρχει αξιοκρατία, αλλά θα υπάρχουν οι έκτακτοι. Και εμείς λέμε τι; Να μην υπάρχουν έκτακτοι; Δε νομίζω ότι μπορεί ένας να προβλέψει με πάσαν ακρίβεια τις ανάγκες, γιατί η ζωή κυλάει, οι ανάγκες εναλλάσσονται και είναι δυνατόν κάθε κυβέρνηση να χρειαστεί κάποιους εκτάκτους για κάποιο περιορισμένο διάστημα, που δεν καλύπτονται ούτε από τους ωρομίσθιους ούτε από τους δεκαπενθήμερους. Τι θα πούμε τότε; Πώς θα λειτουργήσει το κράτος; Δεν είναι θέμα ούτε της χθεσινής ούτε της σημερινής ούτε της αυριανής κυβέρνησης. Είναι θέμα λειτουργικότητας και αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών, εξ ου και ονομάζονται έκτακτοι υπάλληλοι, οι οποίοι πρέπει να τελειώνουν με τη λήξη των έκτακτων λόγων που επιβάλλουν την πρόσληψή τους. Είναι απλό· εμείς το έχουμε κάνει δύσκολο. Γιατί παίζαμε πράγματι ένα παιχνίδι. Ποιος θα είναι ο πιο καλός. Η κυβέρνηση ή η Βουλή. Κανείς δεν ήθελε να είναι κακός. Είμαστε όλοι καλοί και οδηγούμε τα πράγματα σε αδιέξοδα, οδηγούμε τους εργαζόμενους σε αδιέξοδα και τους εαυτούς μας δέσμιους της αναποφασιστικότητάς μας και των παλινδρομήσεων, τις οποίες εμείς οι ίδιοι δεν είχαμε το θάρρος να αναλάβουμε ως ευθύνες, αλλά μόνο σαν μια μετάθεση του προβλήματος παραπέρα. Αυτά είναι τα προβλήματα. Αυτή είναι η κατάσταση. Η νομοθεσία πρέπει να διατηρηθεί και να εφαρμοστεί.

Εμείς δηλώνουμε υπεύθυνα, ως Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ, ως κοινοβουλευτική ομάδα, ότι είναι η τελευταία φορά που συζητούμε θέμα εκτάκτων στη Βουλή. Όποιος μας πει για εκτάκτους στο μέλλον, εμείς θα πούμε, υπάρχει ο νόμος, πάρτε τον και εφαρμόστε τον, δε συζητούμε με κανέναν, ούτε εντός Βουλής ούτε με την κυβέρνηση για θέματα εκτάκτων. Το θέμα τελειώνει σήμερα. Πώς τελειώνει; Θα πρέπει να τελειώσει χωρίς να υπάρξουν αδικίες. Εμείς θα τοποθετηθούμε με το αίσθημα του δικαίου, για να μην υπάρχουν οι ευνοημένοι και εκείνοι που έχουν αδικηθεί με μία απόφαση. Είναι με αυτό το κριτήριο που θα λειτουργήσουμε, χωρίς σε καμία περίπτωση να παραλείπουμε να επαναλάβουμε ότι για μας το θέμα εκτάκτων, με μία εμβληματική λύση, στηριζόμενοι στο αίσθημα του δικαίου, όχι στο αίσθημα της αξιοκρατίας, θέλω να το τονίσω, στο αίσθημα του δικαίου, για μας τελειώνει εδώ. Θέλω να είναι σαφές και το δηλώνουμε υπευθύνως, για να δεσμεύσουμε και τους εαυτούς μας, αλλά και για να δίνουμε τα κατάλληλα μηνύματα προς πάσα κατεύθυνση, εντός και εκτός Βουλής.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Η σειρά των επόμενων ομιλητών, με συγχωρείτε, επειδή υπήρχαν και σημειωμένα, είναι Αβραάμ Αντωνίου, Νίκος Πιπτοκοπίτης, Ανδρούλα Βασιλείου, Μάριος Ματσάκης και Ισίδωρος Μακρίδης, εκτός φυσικά αν ζητήσει το λόγο κανένας Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα φροντίσω να είμαι σύντομος και να μείνω μέσα στην ουσία του θέματος. Μπροστά στο Σώμα υπάρχουν τρεις προτάσεις. Η πρώτη πρόταση είναι αυτή του κ. Τάσσου Παπαδόπουλου, με την οποία ζητά την κατάργηση του νόμου περί Εκτάκτων. Μια πρόταση η οποία έχει υποστηριχθεί και από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του

Δημοκρατικού Συναγερμού. Το ερώτημα είναι: Με την κατάργηση αυτού του νόμου, ποια προβλήματα λύνουμε; Προσπαθώ να δώσω απάντηση ότι μπορεί να λυθεί το ένα, μπορεί να λυθεί το άλλο ή μπορεί να λυθεί το άλλο και δε βρίσκω απάντηση, δεδομένου ότι έχει ήδη υπογραμμιστεί πως ο στόχος αυτού του νόμου ήταν να απαλλάξει και αυτό το Σώμα από το πρόβλημα που θα προκύψει, μη υπάρχοντος αυτού του νόμου, για μονιμοποίηση εκτάκτων υπαλλήλων κατά καιρούς. Συνεπώς, κατά τη δική μου εκτίμηση, η κατάργηση αυτού του νόμου δε θα λύσει προβλήματα, αλλά θα δημιουργήσει προβλήματα. Εκτός εάν αυτό το Σώμα επιθυμεί κατά καιρούς να συζητά πόσοι είναι και για πόσο καιρό βρίσκονται στη δημόσια υπηρεσία ως έκτακτοι και με απόφαση συνταγματική ή μη να τους μονιμοποιεί. Γι' αυτό έχω την εντύπωση ότι κανένα πρόβλημα δε θα λύσουμε με την κατάργηση αυτού του νόμου.

Παρακολούθησα την αγόρευση που έχει κάνει ο κ. Κλεάνθους εκ μέρους του κ. Παπαδόπουλου και φαίνεται ότι το σκεπτικό πίσω από την πρόταση εκείνη είναι καθαρά ότι ο νόμος δεν εφαρμόστηκε. Και εφόσον δεν εφαρμόζεται, λέει, ας τον καταργήσουμε. Σαφώς, λοιπόν είμαι εναντίον και η δική μας κοινοβουλευτική ομάδα είναι αντίθετη με την κατάργηση αυτού του νόμου.

Έρχομαι τώρα στις άλλες δύο προτάσεις και όπως έχει γνωσθεί είμαι ένας εξ εκείνων οι οποίοι φρόντισαν να διαμορφώσουν αυτές τις προτάσεις. Και θα σας πω ότι έγινε πάρα πολλή προσπάθεια, έγινε πάρα πολλή συζήτηση, διερευνήθηκε το θέμα από πάρα πολλές πλευρές και πτυχές και διαμορφώνοντας εκείνες τις προτάσεις είχαμε ένα στόχο: να διαμορφωθούν κατά τέτοιο τρόπο αυτές οι προτάσεις, ώστε να έχουν πόδια να περπατήσουν. Αν δεν έχουν συνταγματική κάλυψη, τουλάχιστο να έχουν λογική κάλυψη.

Τι λέει η πρώτη πρόταση; Η πρώτη πρόταση δένει την τύχη σαράντα ανθρώπων με την τύχη χιλίων ογδόντα με βάση το νόμο του 1996. Και αυτό πώς δένεται με τη

λογική; Ότι από τότε η Επιτροπή Οικονομικών ομόφωνα κάλεσε την κυβέρνηση να έρθει για να διορθώσει εκείνη την αδικία. Αν λοιπόν υπάρχει στο σύνταγμα πρόνοια περί συνταγματικότητας ή μη και διαχωρισμού των εξουσιών, υπάρχει στο σύνταγμα και μια άλλη αρχή περί ίσης μεταχείρισης των πολιτών. Και νομίζω ότι αυτή η αρχή είναι πάρα πολύ ισχυρή, για να στηρίξει και να δέσει το θέμα αυτών των ανθρώπων.

Όμως την ίδια στιγμή, εμείς δεν είχαμε μείνει αδιάφοροι για την τύχη άλλων ενενήντα οκτώ ανθρώπων, οι οποίοι, ενώ προσελήφθησαν για έξι μήνες, για διάφορους λόγους αυτό το Σώμα συγκατατέθηκε για να τους δώσει μια παράταση και αργότερα να τους δώσει και μια δεύτερη παράταση. Με την πρόταση που έχουμε γι' αυτούς τους ανθρώπους και πάλι το θέμα δένεται με λογική, έξω από τη συνταγματικότητα ή μη. Δένεται με τη λογική ότι κάποιες εξαιρέσεις από το νόμο περί εξαμήνου διάρκειας της υπηρεσίας των εκτάκτων έχει κάνει αυτό το σώμα· μιλούμε για τους νοσηλευτές, μιλούμε για τους γιατρούς κ.λπ. Έχουμε κάνει μια απόκλιση από το νόμο. Και με βάση ορισμένες συγκυρίες είχαμε δεχθεί -ορθά ή λανθασμένα, δεν το εξετάζω- να κάνουμε μια απόκλιση από τη νομοθεσία που εμείς ψηφίσαμε για άλλους έξι μήνες και αργότερα για άλλους πέντε. Αυτή λοιπόν η απόκλιση, που έχει γίνει εν γνώσει μας και με τη σύμφωνο γνώμη όλων μας, δημιουργεί, κατά τη δική μου εκτίμηση, δίκαιο και σε σχέση με το πώς ενεργήσαμε για μερικές άλλες κατηγορίες, στη βάση ορισμένων άλλων συγκυριών, να τους δώσουμε τη δυνατότητα να παραταθούν οι υπηρεσίες τους. Και με αυτό τον τρόπο να αναλάβει η εκτελεστική εξουσία να δει πώς είναι δυνατό να επιλύσει το θέμα της μονιμοποίησής τους με τον έναν ή με τον άλλο τρόπο.

Έχω τη γνώμη ότι αυτές οι δύο προτάσεις είναι πολύ καλά ισοζυγισμένες και πολύ καλά δεμένες, επαναλαμβάνω, τουλάχιστον πάνω στο στοιχείο της λογικής και του δικαίου. Και νομίζω ότι, αν στο τέλος της ημέρας αυτές οι δύο προτάσεις υιοθετηθούν, θα πρέπει αυτό το Σώμα να δει και με ποιο τρόπο είναι δυνατόν να

διασφαλιστεί ότι αυτοί οι άνθρωποι τη Δευτέρα δε θα απολυθούν. Επί αυτού του θέματος ίσως θα χρειαστεί μια πρόσθετη πρόνοια περί παρατάσεως για κάποιο χρονικό διάστημα. Αν βεβαίως ο Πρόεδρος θα αναπέμψει τον έναν και τον άλλο νόμο, είναι δικαίωμά του ή αν θα κάνει αναφορά στο Ανώτατο Δικαστήριο, επίσης είναι δικαίωμά του. Αλλά στο τέλος της ημέρας το Ανώτατο Δικαστήριο, με βάση την πρώτη περίπτωση των σαράντα, εφόσον το θέμα της ρύθμισης δένεται πάνω στο νόμο εκείνο των χιλίων ογδόντα, κατά έναν τρόπο είναι πιθανόν να υπάρξει εμπλοκή στο Ανώτατο Δικαστήριο και επί του συνόλου του νόμου.

Η δική μας θέση λοιπόν, χωρίς να αγνοούμε τις υποχρεώσεις αυτού του Σώματος, χωρίς να αγνοούμε τα δικαιώματα των εργαζομένων, χωρίς να αγνοούμε τις δυσκολίες που υπάρχουν, επαναλαμβάνω ότι αυτές οι δύο προτάσεις είναι πολύ καλά ισοζυγισμένες και μπορούν να δώσουν μια λύση στο πρόβλημα. Απ' εκεί και πέρα θα δούμε πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα και ανάλογα θα ενεργήσουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αντιλαμβάνομαι ότι όλοι οι συνάδελφοι προσπαθούν με κάθε τρόπο πώς ο καθένας από τη δική του πλευρά θα εξηγήσει το δίκαιο. Πώς ο καθένας από τη δική του πλευρά θα ερμηνεύσει τη λογική. Είμαστε κάτω από πίεση όλοι και πιστεύουμε ότι, αν ακόμα ψηφίσουμε μια από τις προτάσεις νόμου και συγκεκριμένα τις δυο, εκτός από εκείνη του κ. Παπαδόπουλου, ότι λύεται το πρόβλημα. Είμαι της άποψης ότι δε θα λύσουμε το πρόβλημα, γιατί το πρόβλημα είναι η δικαιοσύνη, γιατί από την αρχή δεν είδαμε με όλη τη σοβαρότητα και σε βάθος το πρόβλημα. Προσπαθήσαμε και

ψηφίσαμε εκείνο το νόμο για τους χίλιους ογδόντα, τη στιγμή που διάφορα γεγονότα βοούσαν ότι αυτός ο νόμος δημιουργούσε άδικο και το λιγότερο από κάποιες εκατοντάδες ή και χιλιάδες άλλους εργοδοτούμενους στο δημόσιο. Και μιλώ για τις άλλες ειδικά δυο τάξεις, δηλαδή των ωρομισθίων που είναι μόνιμοι και εκείνων που ήταν και είναι επί συμβάσει. Ποια ήταν επομένως η λογική; Ένας ωρομίσθιος ο οποίος έχει υπηρεσία δεκαπέντε χρόνια και είναι μόνιμος να εκπαιδεύει τον έκτακτο, ο έκτακτος που έχει υπηρεσία έξι μηνών να γίνεται μόνιμος υπάλληλος και σ' εκείνον των δεκαέξι χρόνων να λες, κύριε, δε δικαιούσαι. Ποια είναι η λογική να υπάρχουν σε διάφορες υπηρεσίες της κυβέρνησης έκτακτοι και ωρομίσθιοι, να κάνουν ακριβώς τα ίδια καθήκοντα και ερχόμαστε σήμερα και παίρνουμε τη μια μερίδα. Κι εγώ θα συμφωνήσω με τον κ. Παναγιώτη Δημητρίου, θα συμφωνήσω στο εξής σημείο: Ναι, εγώ σας λέω στο Συνταγματικό, χωρίς ούτε καν συνταγματολόγος να είμαι ούτε νομικός, θα πέσει. Και τότε πώς θα λύσουμε το πρόβλημα; Ξέρετε, θα τους πούμε τότε, «εμείς σας ψηφίσαμε νόμο, σας κάναμε μόνιμους, αν σας έριξε η δικαιοσύνη, τι φταίμε εμείς;» Και τότε, αντί να έχουμε πενήντα πέντε ή εξήντα ή εκατόν εδώ, θα έχουμε κάποιες χιλιάδες απ' έξω από τη Βουλή. Τότε τι θα κάνουμε; Και ενώ γνωρίζουμε όλοι αυτά τα πράγματα, δε θέλουμε πράγματι να δώσουμε λύση και άλλοι λέμε πως ευθύνεται η κυβέρνηση, η κυβέρνηση λέει ευθύνεται η Βουλή -και εννοώ για την κάθε κυβέρνηση και την κάθε Βουλή, γιατί δεν είναι σημερινό αυτό το πρόβλημα.

Επομένως, κύριοι συνάδελφοι, έχω την αντίληψη ότι, για να μπορέσουμε να βοηθήσουμε αυτούς τους ανθρώπους, για να μπορέσουμε πράγματι να απονέμουμε δικαιοσύνη, για να αποφασίσουμε, όταν λέμε ότι δε θα ασχοληθούμε ξανά με αυτό το θέμα, πρέπει πράγματι να λάβουμε κάποια μέτρα ώστε να μην ξαναπαρουσιαστεί μπροστά μας. Ποιο είναι επομένως αυτό το μέτρο και αυτή η συνταγή; Μόνο αν και οι χίλιοι ογδόντα, συν αυτοί οι οποίοι εργάζονταν, οι εκατόν εφτά, γίνουν όλοι ωρομίσθιοι.

Γιατί τότε θα υπάρχει αυτή η τάξη των ανθρώπων, όπως και οι άλλοι που είναι στο δημόσιο, θα είναι όλοι ωρομίσθιοι μόνιμοι, δεν απολύονται, έχουν εκείνα τα δικαιώματα τα οποία έχουν, είναι ενταγμένοι στα συνδικάτα και διεκδικούνται αιτήματα και υπογράφονται συλλογικές συμβάσεις με τα συνδικάτα και λύνουμε το πρόβλημα όλων των ανθρώπων, λύνουμε το πρόβλημα και την απειλή του συνταγματικού δικαστηρίου και με αυτό τον τρόπο, ναι, απονέμουμε δικαιοσύνη.

Κάποιοι είπαν ότι η πρόταση νόμου του Κοινοβουλευτικού μας Εκπροσώπου, του κ. Παπαδόπουλου, λύει πρόβλημα. Ποιο πρόβλημα λύει; Ποιο πρόβλημα λύει; Διότι δεν ξέρω αν τα ξέρετε σωστά. Ο Υπουργός Οικονομικών ξέρω τουλάχιστο σε τρεις διαφορετικές περιπτώσεις ότι είπε κάποιους στο αυτί «εσείς καταργήστε το νόμο και την άλλη μέρα θα τους απολύσω όλους εγώ». Αυτό είπε και να μην εμπαίζουμε τον κόσμο. Αυτό είπε ο Υπουργός των Οικονομικών.

Δεύτερο, ψηφίσαμε εκείνο το νόμο. Πράγματι εκείνος ο νόμος ήταν δίκαιος - φυσικά τα είπα και τότε- πράγματι προστατεύαμε τα οικονομικά του κράτους; Τι κάναμε; Ψηφίσαμε ένα νόμο και είπαμε, ξέρετε, θα γίνει κατάλογος ανάλογα με τα προσόντα, θα προσλαμβάνεται κάποιος ως έκτακτος για έξι μήνες, αλλά στους έξι μήνες θα απολύεται για να πάει άλλος. Και ενώ οι διάφορες υπηρεσίες είχαν ελλείψεις σε προσωπικό, χρησιμοποιείτο μόνιμο προσωπικό για να εκπαιδεύσει αυτούς τους εξάμηνους και την ώρα που αυτοί οι εξάμηνοι θα άρχιζαν να αποδίδουν τους απέλυαν. Και περιμέναμε τον άλλο που θα ερχόταν, για να άρχιζε και πάλι η ίδια ιστορία. Και από την άλλη προστατεύουμε τα δημοσιονομικά του κράτους και απονέμουμε δικαιοσύνη. Εκείνος ο κατάλογος ήταν ο κατάλογος και το μήνμα του Αγίου Νεοφύτου, συνάδελφοι.

Και επίσης αυτή τη στιγμή σας λέω ότι, ναι, λέμε με εκείνο το νόμο δεν προσλαμβάνεται κανένας, αλλά σας λέω ότι η κυβέρνηση προσλαμβάνει ωρομίσθιους.

Και ως ωρομίσθιους δύναται και τους μονιμοποιεί. Και εμείς θα φωνάζουμε για τους έκτακτους και η κυβέρνηση θα βάζει από την άλλη πόρτα ωρομίσθιους.

Λέμε ότι δεν πληρώνονταν αυτές οι θέσεις και όλοι οι έκτακτοι και οι άλλοι προσλαμβάνονταν λόγω κενών θέσεων, αλλά την ίδια στιγμή εμείς, ως Βουλή, δεν εγκρίναμε τη δημιουργία των όποιων θέσεων. Ε, ποιος κορόιδευε ποιον; Παίζουμε ένα κρυφτούλι, όλες οι κυβερνήσεις, όλες οι Βουλές και όταν θα έχει εκλογές, ή προεδρικές ή βουλευτικές ή δημοτικές, να έρχονται έξω από τη Βουλή και ακόμα να εξευτελίζουμε, διότι εξευτελίζουμε αυτούς τους ανθρώπους. Και αν τους δει ο κάθε συνάδελφος κατ' ιδίαν, θα του πουν “είμαστε του Συναγερμού”, την ώρα που θα μας δουν εμάς, θα μας πουν “είμαστε του ΔΗΚΟ”, την ώρα που θα δουν το ΑΚΕΛ, θα τους πουν “είμαστε του ΑΚΕΛ” και την ώρα που θα δουν την ΕΔΕΚ, θα τους πουν “είμαστε της ΕΔΕΚ”. Είμαστε δικοί σας, λένε. Και οδηγούμε αυτούς τους ανθρώπους και τους εξευτελίζουμε, ανάλογα δηλαδή με τον ποιον θα πλησιάσουν να μιλούν και ανάλογα, πιστεύοντας ότι με αυτό τον τρόπο θα μας πείσουν και θα κερδίσουν την εύνοιά μας, για να τοποθετηθούμε ανάλογα. Μήπως δεν είναι εξευτελισμός αυτό το πράγμα;

Κύριοι συνάδελφοι, όλα αυτά που λέμε, που μπορεί να μιλάμε επί ώρες και επί μέρες ... Δεν είναι σημερινό αυτό το φαινόμενο, δεν είναι σήμερα, χθες, πριν πέντε, πριν οχτώ, πριν δέκα ή πριν δεκαπέντε χρόνια που δημιουργήθηκε αυτό το πράγμα. Υπήρχε και συντηρείται μέχρι σήμερα. Επομένως, εγώ θα εισηγούμουν, με όλο το σεβασμό και προς τις προτάσεις νόμου που έχουν κατατεθεί -εν πάση περιπτώσει την πρόταση του Κοινοβουλευτικού μου Εκπροσώπου σίγουρα θα την καταψηφίσω, γιατί δε λύει κανένα πρόβλημα, κανένα πρόβλημα- να μην απολυθεί κανένας, να γίνει παράταση και αν θέλετε, συνάδελφοι, εξετάστε, ειδικά η Επιτροπή Οικονομικών, και τη δική μου πρόταση μαζί με την κυβέρνηση, για να λυθεί μια και έξω αυτό το θέμα, να πάνε όλοι στο ωρομίσθιο προσωπικό, να σταματήσει και να φύγει και ο μπαμπούλας

της προσφυγής στη δικαιοσύνη, να μην εμπαίζονται πλέον αυτοί οι άνθρωποι, να νιώσουν μια ασφάλεια και να λήξει. Γιατί, αν διαφορετικά συμβεί, δε θα επιλύσουμε, αλλά θα προσθέσουμε ακόμα ένα πρόβλημα. Δεν υπάρχει σήμερα πολίτης που δε θέλει να μπει στο δημόσιο ή στο ημιδημόσιο με όποια ιδιότητα, πιστεύοντας ότι το δύσκολο είναι να μπω. Όταν μπω, θα εξευρεθεί τρόπος να μείνω. Και επιδεινώνεται η κατάσταση ακόμα με τη φιλοσοφία των εργοδοτών ειδικά τα τελευταία χρόνια, με την επίθεση που έχουν κάνει έναντι των εργατικών δικαιωμάτων ή ακόμα ως προς την ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων, που φθάσαμε στο σημείο να μιλούν για μηδέν ή να μιλούν και αυτοί για λοκ άουτ. Έχουν μειώσει τις θέσεις εργασίας, ειδικά αυτές που τις θεωρούσαν οι ίδιοι υψηλόμισθες. Έχει επομένως ο εργαζόμενος χάσει την όποια ασφάλεια στην εργασία του που εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα και γι' αυτό προτιμά να μπει στο δημόσιο ή ημικρατικό οργανισμό, άσχετα και αν ακόμα αμείβεται με τα μισά απ' ό,τι έπαιρνε στον ιδιωτικό τομέα, για να ησυχάσει το κεφάλι του από τις απολύσεις ή από τους εκβιασμούς καθημερινά και να ξέρει πώς να στρώσει για να κοιμηθεί.

Επομένως, κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι θα είναι βεβιασμένο, τη στιγμή που υπάρχει η απειλή αναπομπής του νόμου, τη στιγμή που ξέρουμε ότι η κυβέρνηση θα τους απολύσει, πιστεύω ειλικρινά ότι, για να προσφέρουμε και προς την κατεύθυνση των εργαζομένων και για να είναι δικαιολογημένο έναντι και των άλλων εργαζομένων ... Γιατί ειλικρινά, αν απόψε ψηφίσουμε ακόμα ένα νόμο, γιατί έχουν δεκαοχτώ μήνες, κατά τρία εξάμηνα, υπηρεσία, και ώσπου το ακούνε εκείνοι που έχουν δέκα ή δώδεκα ή δεκαπέντε χρόνια θα κάνουν άλλη προσφυγή το πρωί. Ναι, έτσι είναι τα πράγματα και μας το δήλωσαν ξεκάθαρα. Χίλια χρόνια να πάει αυτή η ιστορία, νόμους να κάνετε, εμείς θα προσφεύγουμε. Και είναι μέσα από αυτό το πλαίσιο που, κατά τη δική μου αντίληψη, μπορεί να λυθεί αυτό το πρόβλημα, να δοθεί η παράταση, να μην απολυθούν αυτοί οι άνθρωποι και να ξανασυζητηθεί αυτό το θέμα με τον Υπουργό Οικονομικών, με

την κυβέρνηση. Δε δημιουργεί τα τόσα οικονομικά προβλήματα που δημιουργεί η μονιμοποίηση των πάντων, ούτως ώστε και οι άνθρωποι αυτοί να εξασφαλίσουν την εργασία τους και οι χίλιοι ογδόντα που σας λέω. Να μου πείτε, όταν πέσει η υπόθεσή τους στο δικαστήριο, τι θα τους κάνουμε. Τότε να μου πείτε τι θα κάνουμε. Θα είμαστε εδώ να κάνουμε νόμο για ποιον; Ούτε έκτακτοι δε θα δικαιούνται να προσληφθούν ούτε και ωρομίσθιοι θα δικαιούνται.

Είναι αυτά τα πράγματα τα οποία πρέπει να μας απασχολήσουν, με όλη τη σοβαρότητα και να μη βλέπουμε ότι απόψε έχουμε μπροστά μας σαράντα στενοδακτυλογράφους των δικαστηρίων ή και της Βουλής ή και αλλού που δεν πρέπει να απολυθούν, επομένως κάνουμε ένα νόμο και τους καλύπτουμε και όλους εκείνους τους άλλους οι οποίοι εργάζονται ειδικότερα στο Υπουργείο Εργασίας. Ναι, μακάρι να ήταν το πρόβλημά μας οι σαράντα πέντε ή οι πενήντα εφτά ή οι εκατόν εφτά. Μακάρι το πρόβλημα στην Κύπρο να ήταν μόνο τούτο. Δε λύουμε το πρόβλημα. Το πρόβλημά μας δεν είναι τούτο· είναι πολύ μεγάλο και, αν θέλετε, συνάδελφοι, με όλο το σεβασμό προς όλους σας, εισηγούμαι να ψηφίσουμε την πρόταση που αφορά την παράταση, για να δοθεί αυτός ο χρόνος, να υπάρξει ξανά διαβούλευση, συζήτηση με την κυβέρνηση, να εξευρεθούν οριστικές και τελικές λύσεις που να πείσουν μια και έξω, για να λυθεί το όλο πρόβλημα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης του κ. Πιπτοκοπίτη ο Προεδρεύων της Βουλής, κ. Ν. Αναστασιάδης επανήλθε και κατέλαβε την έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Πιπτοκοπίτη. Σειρά έχει η κ. Βασιλείου.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν ήθελα να εγερθώ πριν την κυρία Βασιλείου, για να μη θεωρηθεί ότι το έκανα επειδή ήταν η κυρία Βασιλείου. Έχει δύο ώρες και ένα τέταρτο που συζητούμε αυτό το θέμα. Είναι το πρώτο και έχει δώδεκα. Μέχρι ποια ώρα θα συζητούμε αυτό το θέμα; Ο καθένας από μας θα πει τις απόψεις του στο θέμα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ενόςω δεν υπεβλήθη μέχρι στιγμής... Και θα πρέπει να πω ότι πρόκειται περί σοβαρού θέματος και είναι φυσικό να υπάρχει μεγαλύτερο ενδιαφέρον, κύριε Κατσουρίδη. Αλλά μέχρι στιγμής ουδείς έθεσε θέμα τερματισμού της συζήτησης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Μα, ακριβώς είχα πρόθεση να θέσω, αλλά, επειδή ήταν η κυρία Βασιλείου, δεν το έθεσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Καλά κάνατε, να σας πω γιατί. Ορθά πράττοντας, ο κ. Μουσιούπτας έχει κάμει έναν κατάλογο. Δε μένουν παρά άλλοι δύο συνάδελφοι. Ο κ. Ματσάκης και ο κ. Μακρίδης. Θα δώσω την ευκαιρία...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Πάλι ο Ματσάκης;

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Αυτό θα έλεγα και εγώ!

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ματσάκη, είδατε ότι δε δέχτηκα, διότι πρόσεξα ότι ήσαστε πάνω.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο Κατσουρίδης φταίει. Που σπόντα να φάει το Ματσάκη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το έχω προσέξει, αλλά δεν ήθελα να βάλω... Το λόγο έχει η κυρία Βασιλείου και επανεξετάζουμε το θέμα του κ. Κατσουρίδη αμέσως μετά το τέλος του καταλόγου.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πράγματι είναι με μεγάλη δυσκολία που οποιοσδήποτε σήμερα προσπαθεί να μιλήσει πάνω σ' αυτό το θέμα, διότι είναι ένα θέμα το οποίο από τη μια είναι νομικό και συνταγματικό και από την άλλη είναι ανθρώπινο. Άρα ό,τι κι αν αποφασίσουμε σήμερα, κάποιους και κάποιες θα αδικήσουμε. Και πρώτα απ' όλα μπορεί να αδικήσουμε και εμείς τους εαυτούς μας, διότι δεν πράττουμε αυτό το οποίο θεωρούμε στο βάθος της καρδιάς μας σωστό. Υπάρχει μια πολύ εύκολη λύση μπροστά μας. Η λύση του κ. Παπαδόπουλου είναι η πιο εύκολη. Είναι όμως η σωστή λύση; Δηλαδή, η λύση είναι να πούμε νίπτομεν τας χείρας μας εμείς, ρίχνουμε την μπάλα παρακάτω, στην κυβέρνηση; Πιστεύω ότι δεν είναι η σωστή λύση. Αλλά θα ήταν η εύκολη λύση για μας τους Βουλευτές και να πούμε ότι εμείς πλέον δεν έχουμε να κάμουμε τίποτε με το θέμα, ανανεώστε τη θητεία όλων όσων θέλετε, προσλάβετε όσους θέλετε και εμείς δεν ενδιαφερόμαστε. Δεν είναι λύση αυτή, αγαπητοί συνάδελφοι, και εμείς τουλάχιστο θα καταψηφίσουμε αυτή την πρόταση. Θα ήταν αφέλεια από την άλλη να πιστεύουμε ότι το θέμα των εκτάκτων δε θα υπάρχει εσαεί. Υπήρχε, υπάρχει και θα υπάρχει πάντοτε η ανάγκη για έκτακτους υπαλλήλους. Και έχουμε ένα νόμο σε ισχύ, τον οποίο οι πλείστοι από εσάς ψηφίσατε, ο οποίος δίνει τη δυνατότητα να προσλαμβάνονται έκτακτοι με έναν τρόπο που εξασφαλίζει τη διαφάνεια. Ο καθένας μας μπορεί να γνωρίζει, ναι, υπάρχουν αυτές οι θέσεις εκτάκτων και μπορούμε να τις πληρώσουμε. Δε βλέπω το λόγο γιατί να τα ρίχνουμε στη νομοθεσία, γιατί εμείς οι ίδιοι φταίμε. Και το φταίξιμο είναι ειλικρινά πάνω σε όλους μας, διότι τουλάχιστον από την

εποχή που εγώ μπήκα στη Βουλή θυμούμαι κάθε χρόνο να συζητούμε αυτό το θέμα, της ανανέωσης της θητείας των εκτάκτων. Στην αρχή εγώ, για να είμαι ειλικρινής, δεν καταλάβαινα περί τίνος επρόκειτο, αλλά, όταν σε κάποια στιγμή ξύπνησα και άρχισα να καταλαβαίνω τι κάμναμε, απέσχον της ψηφοφορίας τουλάχιστον. Τις δύο τελευταίες φορές αρνήθηκα να ψηφίσω, διότι το θεωρούσα από τη μια άδικο να ψηφίσω εναντίον για τους ενδιαφερόμενους, αλλά από την άλλη άδικο για τον εαυτό μου να ψηφίσω ενάντια σ' εκείνο που θεωρούσα σωστό. Άρα, εγώ πιστεύω ότι θα πρέπει να διατηρήσουμε το νόμο, αλλά να πάρουμε όλοι μας την απόφαση ότι από τώρα και στο εξής θα εφαρμόζουμε κατά γράμμα το νόμο. Με μια μόνη εξαίρεση, αυτή των σαράντα υπαλλήλων, που πιστεύω...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Των εκατό σαράντα...

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Όχι, εγώ λέγω δεν εξέτασα μία προς μία τις περιπτώσεις, κύριε Χατζηγιάννη, αλλά, απ' ό,τι άκουσα μέχρι τώρα τουλάχιστον, αυτή η ομάδα των σαράντα είναι μια ιδιαίτερη ομάδα. Δηλαδή, έτυχε εκείνη τη συγκεκριμένη στιγμή που μονιμοποιήσαμε τους χίλιους ογδόντα να μην ήταν σε υπηρεσία, γιατί δύο μέρες πριν ή πέντε μέρες πριν τους σταμάτησαν και ύστερα τους προσέλαβαν και πάλι. Άρα τούτη την ομάδα, παρόλο που βλέπω ίσως την αντισυνταγματικότητα και βλέπω τον κίνδυνο ο Πρόεδρος να αναπέμψει αυτή τη νομοθεσία, αλλά τουλάχιστο λέω ότι εκεί που θα πάνε οι χίλιοι ογδόντα να έχουν την ίδια τύχη και οι άλλοι σαράντα μαζί τους. Εκτός από αυτή την εξαίρεση, εμείς δηλώνουμε ότι δε θα δεχθούμε άλλη συζήτηση για εκτάκτους.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και εγώ ευχαριστώ, κυρία Βασιλείου.

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με την άδειά σας να μιλήσω από το έδρανό μου προς εξοικονόμηση και χρόνου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Ματσάκη.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι. Θα αρχίσω από κάτι που είπε ο συνάδελφος, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της ΕΚΕΚ, ο οποίος δήλωσε ότι βρισκόμαστε προ μιας παθολογικής, νοσηρής, ανώμαλης κατάστασης...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Δεν είναι θανατηφόρα, για να χρειαστούμε ακόμα τις επιστημονικές υπηρεσίες του αγαπητού συναδέλφου!

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Αν είχα την ευκαιρία να μιλήσω αμέσως μετά τον αγαπητό συνάδελφο, ακριβώς θα αιτιολογούσα την παρέμβασή μου επί επαγγελματικού επιπέδου, αλλά, επειδή είμαι σχεδόν ο τελευταίος, προχωρώ για να πω ότι συμφωνώ απόλυτα με τη διάγνωσή του και λέγω ότι το ζενίθ της σοβαρότητας αυτής της κατάστασης δεν το έχουμε τώρα. Το φθάσαμε το 1995, όταν πολύ ορθώς διεγνώσθη από αυτή τη Βουλή, συζητήθηκε μέσα σε αυτή τη Βουλή και οι Βουλευτές εκείνοι οι οποίοι είχαν την τύχη να βρίσκονται σε αυτή τη Βουλή τότε, πολύ σοφά και δίκαια, αφού εξήντησαν το θέμα και συζήτησαν όλα τούτα που συζητούμε σήμερα εμείς, είμαι σίγουρος, αν ανατρέξουμε μέσα στα πρακτικά, θα τα βρούμε, τα ξανασυζητήσαν, υπήρξαν οι αντιθέσεις, οι αντιπαραθέσεις, όλα τα επιχειρήματα που ακούσαμε σήμερα και κατέληξαν σε ένα νόμο, το νόμο περί προσλήψεως εκτάκτων υπαλλήλων του 1995, που κατ' εμέ ήταν και σοφός και δίκαιος.

Και ποιος ήταν ο σκοπός αυτού του νόμου, αγαπητοί συνάδελφοι; Ο στόχος και ο σκοπός ήταν να σταματήσει η ανεξέλεγκτη πρόσληψη υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία, να καταπολεμηθεί το ρουσφέτι, να δοθεί τέλος στην αναξιοκρατία στις προσλήψεις. Μήπως δεν είναι αυτά που θέλουμε όλοι μας και σήμερα; Αυτά που ήθελαν και το 1995; Όμως συμφωνώ ότι η εφαρμογή αυτού του νόμου πιθανόν να είναι οδυνηρή, όπως οδυνηρή είναι και μια εγχείρηση, για να αποτρέψουμε την επέκταση μιας ασθένειας. Είναι οδυνηρή. Δε σημαίνει όμως ότι δεν πρέπει να κάνουμε την αφαίρεση του καρκινώματος από το πόδι, επειδή η εγχείρηση είναι οδυνηρή. Γιατί, αν δεν την κάνουμε, τελικώς θα φάει τον άνθρωπο και θα πεθάνει.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Και θα θέλει νεκροψία ύστερα!

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Οπότε, κύριε Πρόεδρε, έρχομαι στην πρώτη πρόταση νόμου, αυτή του Κοινοβουλευτικού μας Εκπροσώπου, του κυρίου Παπαδόπουλου, και λέω ότι δεν είναι λύση η κατάργηση του νόμου. Είναι σαν να επανερχόμαστε ξανά εκεί που αρχίσαμε το 1995, χωρίς να έχουμε επιτύχει απολύτως τίποτε. Και παρόλο που δεν επιθυμώ να είμαι δικηγόρος του κ. Παπαδόπουλου, ούτε θα μπορούσα ποτέ να γίνω, πιστεύω ότι όλοι μας καταλαβαίνουμε ότι ο κ. Παπαδόπουλος αυτή την πρόταση την έκαμε αντιδραστικά. Την έκανε σαν έκφραση αγανάκτησης για το γεγονός ότι δεν εφαρμόζεται ο νόμος του 1995 και όχι γιατί θέλει να τον καταργήσει. Το έκανε για να μας προβληματίσει να τον εφαρμόσουμε, όχι για να τον καταργήσει. Και αυτό όλοι το καταλαβαίνουμε.

Ερχόμαστε τώρα στη δεύτερη πρόταση, που μιλά για μονιμοποίηση αριθμού εκτάκτων. Αυτό βεβαίως είναι ενάντια στην αρχή του νόμου του 1995 και όλοι το γνωρίζουμε, όπως επίσης όλοι γνωρίζουμε ότι αυτό πολύ πιθανόν να είναι και

αντισυνταγματικό και όλοι γνωρίζουμε, παρόλο που δεν έχει βγει η απόφαση του Ανωτάτου, ότι θα πέσει από το Ανώτατο. Δε χρειάζεται να είμαστε νομικοί για να το αντιληφθούμε. Δηλαδή, ψηφίζουμε ένα νόμο ο οποίος δε θα ισχύει μετά την απόφαση του Ανωτάτου. Γιατί το κάνουμε; Γιατί ορισμένοι θέλουν να το κάνουμε; Επικαλούνται ανθρωπιστικά θέματα και είναι πολύ προσφιλές πάντοτε να καταφεύγουμε στην ανθρωπιστικότητα ενός θέματος και μας λένε ότι σαράντα, πενήντα, εκατό άτομα θα μείνουν στους δρόμους, έχουν δάνεια, έχουν υποχρεώσεις. Μα, αγαπητοί συνάδελφοι, μήπως κάποια άλλα σαράντα, πενήντα, εκατόν άτομα που ίσως θα έπρεπε να είχαν πιάσει αυτές τις θέσεις, αν εφαρμόζονταν τα αξιοκρατικά κριτήρια, και αυτή τη στιγμή δεν τις έχουν, αυτοί δεν είναι στο δρόμο; Αυτοί δεν έχουν παιδιά, δεν έχουν υποχρεώσεις, δεν έχουν δάνεια; Εμείς δεν έχουμε υποχρέωση έναντι αυτών των ανθρώπων; Ή επειδή αυτοί δεν μπορούν να έρθουν σήμερα εδώ και να βρίσκονται και να μας παρακολουθούν και να μας χειροκροτούν ή να μη μας χειροκροτούν, όπως λάχει, δεν πρέπει να τους λαμβάνουμε υπόψη. Γιατί, εν κατακλείδι, ποιος είναι ο στόχος μας, κύριοι συνάδελφοι; Το δημόσιο συμφέρον, το δίκαιο ή απλώς να ικανοποιήσουμε πέντε, δέκα, είκοσι, εκατό άτομα;

Και έρχομαι στην τελευταία πρόταση, συνάδελφοι και συναδέλφισσες, που αφορά την παράταση. Μα αυτή δεν είναι λύση. Απλώς μετατοπίζουμε το πρόβλημα για παραπέρα. Λύση είναι αυτή ή φυγή; Αρνούμαστε να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα, όπως πράττουμε από το 1995 που αρνούμαστε να το αντιμετωπίσουμε και να πάρουμε τη σωστή απόφαση. Και κάτι άλλο. Αναφέρθηκε από το συνάδελφο τον κ. Μουσιούττα και ίσως ορισμένοι να μην το έχουμε καταλάβει πλήρως ότι “ξέρετε, με την τρίτη πρόταση για παράταση θα δοθεί ευκαιρία, γιατί κάποιοι έδωσαν εξετάσεις στις 29 του μηνός και δεν έχουν διορθωθεί τα γραπτά και τα γραπτά θα διορθωθούν, ξέρω 'γώ, τον Ιανουάριο κτλ.". Δεν είναι εντελώς έτσι τα πράγματα, γιατί, τουλάχιστον εξ όσων το

αντιλήφθηκα εγώ, τα άτομα για τα οποία μιλούμε τώρα δεν έχουν δώσει αυτές τις εξετάσεις. Έτσι δεν είναι, κύριε Μουσιούττα;

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Έτσι είναι.

M. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Οπότε δεν καλύπτεται δηλαδή ότι...

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Εγώ μίλησα για το κενό...

M. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ναι, κύριε Μουσιούττα, το ξέρω, αλλά δε λέμε ότι “ξέρετε, έδωσαν εξετάσεις οι άνθρωποι, ας τους περιμένουμε να δούμε τα αποτελέσματα.”. Απλώς δεν έδωσαν εξετάσεις. Δεν αφορά αυτούς τους ανθρώπους αυτή η πρόνοια, οπότε δεν υπεισέρχεται καθόλου αυτός ο παράγοντας. Ας πάσουμε λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, να στρουθοκαμηλίζουμε. Ας σταθούμε στις αρχές μας, ας σταθούμε και ας υποστηρίξουμε αυτό που εμείς ψηφίσαμε. Εμείς σε αυτή τη Βουλή, σε αυτή την αίθουσα ψηφίσαμε το 1995 και ας το στηρίξουμε και ας καταψηφίσουμε και τις τρεις προτάσεις.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μακρίδης. Ναι, θέλετε παρέμβαση απλώς έτσι σύντομη;

K. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Φαίνεται ότι ο αγαπητός συνάδελφος δεν μπορεί να ξεχωρίσει ότι αυτοί οι σαράντα που θέλουν σήμερα μονιμοποίηση, η συντριπτική πλειοψηφία, έχουν προσληφθεί ως έκτακτοι πριν το 1995. Δηλαδή, έχουν μια πολυετή υπηρεσία στην κυβέρνηση. Και αν στεκόμασταν στις αρχές μας, δε θα μονιμοποιούσαμε εμείς οι ίδιοι άλλες πιο μικρές ομάδες που υπηρετούν

στους ημικρατικούς οργανισμούς, όπως είναι στην Αρχή Λιμένων Κύπρου, στον ΚΟΤ, που μόλις πριν από ένα μήνα μονιμοποιήσαμε κάποιους υπαλλήλους εμείς οι ίδιοι. Αυτές είναι αδικίες και νομίζω ότι θα ήταν καλύτερα να είμαστε συνεπείς προς όλες τις ομάδες των εκτάκτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μακρίδης.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Ακούσαμε για δημόσιο συμφέρον, ως και οι άνθρωποι να μην αποτελούν μέρος του ανθρώπινου συμφέροντος και να αποτελούν κάτι ξεχωριστό, ως να αποτελούμε κιβώτια μέσα στις αποθήκες, σήμερα μέσα, αύριο έξω, διότι έτσι απαιτεί το συμφέρον ή η οικονομία ή οτιδήποτε. Μιλήσαμε για αρχές, αρχές τις οποίες καταπατήσαμε εμείς οι ίδιοι σε χρόνο που για μας ήταν κατάλληλος να καταπατήσουμε. Ενθαρρύνουμε ανθρώπους να παραμείνουν στις εργασίες τους, τους παρατείνουμε τις υπηρεσίες μέχρι σήμερα και αυτή τη στιγμή μέχρι και καρκινώματα τους χαρακτηρίσαμε. Πιστεύω ότι είναι απαράδεκτα, κύριε Πρόεδρε. Αυτή τη στιγμή έχουμε ενώπιόν μας ένα πρόβλημα, πρόβλημα σοβαρό, πρόβλημα ανθρωπιστικό. Και πιστεύω ότι, αν είμαστε συνεπείς με τις αρχές μας, τις πραγματικές ανθρωπιστικές μας αρχές, την ώρα που εμείς, αυτό το Σώμα και οι επιτροπές, αποφασίζαμε ότι υπήρχαν αδικίες στην κρίση μας όσον αφορά τους εκτάκτους και αποφασίζαμε να επανεξετάσουμε αυτό το θέμα, ναι, κύριε Αβραάμ, και γι' αυτό το λόγο συμφώνησα μαζί σας κάμνοντας αρχή από μια ομάδα για την οποία και εσείς ήσαστε σύμφωνος και ο αγαπητός ο κύριος Μουσιούππας ήταν σύμφωνος και παραπέρα σύμφωνοι ήμασταν, αυτός ήταν ο λόγος να επανεξετάσουμε και να δώσουμε μια λύση. Και εγώ προσωπικά μπορεί να μη συμφωνώ με την παράταση και την εκκρεμότητα των εκτάκτων, οι οποίοι ταλάνιζαν και πιθανόν να ταλανίζουν τη δημόσια υπηρεσία και εμάς και την κυβέρνηση. Πράγματι, την κυβέρνηση την προβλημάτισε στο

αρχικό στάδιο, διότι μιλούσαμε για εκατοντάδες και πέραν υποψηφίων που υποτίθεται θα εντάσσονταν στη δημόσια υπηρεσία. Σήμερα έχουμε καταλήξει σε συγκεκριμένους αριθμούς μερικών δεκάδων επιπρόσθετων από τους ήδη σχετικά δικαιολογημένους. Δε βλέπω να υπάρχει τεράστιο πρόβλημα ούτε στην οικονομία ούτε και πιστεύω ότι θα βρούμε την αντίδραση από την κυβέρνηση στο βαθμό η οποία δικαιολογημένα υπήρχε στο παρελθόν. Όσο για την αντισυνταγματικότητα, για τους χίλιους ογδόντα υπήρχε αντισυνταγματικότητα, για τους σαράντα θα υπάρξει, για τους επιπρόσθετους πενήντα, εκατό δε θα υπάρξει; Με τον ίδιο τρόπο, αν θέλουμε να δικαιώσουμε τους χίλιους ογδόντα ή τους χίλιους διακόσιους ογδόντα και θέλουμε να προσπαθήσουμε να τους δικαιώσουμε, μπορούμε να προσπαθήσουμε και για τους υπόλοιπους. Άρα τα υπόλοιπα νομίζω είναι δικαιολογία και εκφράσεις μας ανάλογα πάλι με τις κρίσεις τις δικές μας και τις αντιλήψεις τις δικές μας, για να μην πω και σκοπιμότητες. Για το λόγο τούτο, κύριε Πρόεδρε, έχω καταθέσει και τροπολογία -φυσικά δεν ήρθε η ώρα της, αλλά το ανακοινώνω και είναι ενώπιόν σας- με την οποία εισηγούμαι την ένταξη στην ομάδα των χιλίων ογδόντα όλων όσων έχουν πάρει παρατάσεις και βρίσκονται στην υπηρεσία μέχρι σήμερα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Μακρίδη.

Έχω την εντύπωση ότι εξαντλήθηκε η συζήτηση, εκτός αν υπάρχει κανένας των συναδέλφων που έχει έντονη άποψη. Αντιλαμβάνομαι μόνο ο κ. Κιττής. Θα σας δώσω το λόγο, κύριε Κιττή.

Σ. ΚΙΤΤΗΣ:

Σε συντομία, κύριε Πρόεδρε, γι' αυτό θα μιλήσω από εδώ. Δε γνώριζα τι θα πει ο συνάδελφος. Βεβαίως, είχα ακούσει περίπου για την πρόθεση, αλλά η λύση, πιστεύω,

αφού όλοι μας έχουμε τοποθετηθεί πάνω σ' αυτό το πράγμα, όσοι έχουμε μιλήσει σήμερα, βρισκόμαστε μπροστά σ' εκείνο το τρομερό δίλημμα που δημιουργεί ακριβώς η ύπαρξη ενός νόμου που μπορεί να θεωρείται ότι είναι απαραίτητο να υπάρχει, για να διευκολύνει τη δημόσια υπηρεσία στις έκτακτες ανάγκες της, αλλά φαίνεται ότι δε γίνεται σωστή χρήση, όπως εμείς αναμένουμε ψηφίζοντας διάφορους νόμους. Άρα η κατάργηση απλώς του νόμου δε θα λύσει το πρόβλημα σήμερα, αλλά θα οδηγήσει σε άλλες καταστάσεις. Μόνο με τη πλήρη ρύθμιση του θέματος, με μονιμοποίηση όλων εκτάκτων υπάρχουν σήμερα και κατάργηση ίσως του νόμου με αντικατάστασή του, σε κάποιο στάδιο, με ένα νόμο που θα ρυθμίζει αυστηρά τον τρόπο άσκησης της εξουσίας αυτής από την εκάστοτε κυβέρνηση -δε μέμφομαι την παρούσα, γιατί είναι ένα πρόβλημα διαχρονικό, για να μην παρεξηγηθώ- μόνο έτσι μπορεί να ρυθμιστεί ίσως στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό αυτό το πρόβλημα, διαφορετικά θα το έχουμε κάθε μέρα εδώ. Άρα μονιμοποίηση όλων, εφόσον είναι δυνατό, αν είναι δυνατό, με τον τρόπο που είναι δυνατό και, αν δεν είναι δυνατό, εκείνων που μένουν ή πιθανόν να μένουν έξω με παράταση της υπηρεσίας τους και κάποια στιγμή με κάποιο νόμο να ρυθμίσουμε αυστηρά το δικαίωμα της πρόσληψης εκτάκτων υπαλλήλων. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Κιττή.

Έχω την εντύπωση ότι ακούστηκαν μεν απόψεις, αλλά, αν θα εκρίνετο σκόπιμο από την Επιτροπή Εργασίας...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Νομικών, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

...νομικών, με συγχωρείτε, να δει τις διάφορες προτάσεις, όπως διαμορφώνονται, για να καταλήξουμε, αν γίνει κατορθωτό, και να συνεχίσουμε οι

υπόλοιποι με τη λοιπή νομοθετική εργασία, θα ήταν ίσως η σοφότερη λύση υπό τις περιστάσεις και κάτω από τα δεδομένα. Αν δεν υπάρχει ανάλογη επιθυμία του Σώματος, δεν είναι η πρόθεσή μου να ζητήσω εγώ είτε διάλειμμα είτε συνεδρία της Επιτροπής Νομικών, απλά θα ήθελα τις απόψεις των Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων των κομμάτων, αν το κρίνουν σκόπιμο. Ναι, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει διαμορφωθεί τελικά η βούληση, ας πω έχει εκδηλωθεί, έχει εκφρασθεί η βούληση της κάθε πλευράς. Παρακολουθώντας τη συζήτηση, έχω διαπιστώσει τα εξής: Όσον αφορά την τρίτη πρόταση νόμου, που εκκρεμεί, φαίνεται ότι υπάρχει ομοφωνία, δηλαδή να δοθεί παράταση, μέχρις ότου ρυθμιστεί το όλο θέμα. Όσον αφορά τη δεύτερη πρόταση, η οποία αφορά μόνο τους σαράντα, υπάρχει η διαφορά εκείνη αν θα επεκταθεί ή όχι, αλλά, εν πάση περιπτώσει, εκείνο το οποίο υπάρχει σίγουρα είναι αυτό που τονίστηκε απ' όλους, ότι τίθεται θέμα συνταγματικότητας. Και έτσι είναι, διότι, εάν εκείνοι οι πρώτοι των χιλίων ογδόντα, το νομοσχέδιο που προήλθε από την κυβέρνηση προβλέπεται να κριθεί αντισυνταγματικό, αυτή η πρόταση, αριθμός δύο, αν πρόκειται να ψηφισθεί από εμάς, είναι διπλά αντισυνταγματική, για το λόγο ότι είναι εμείς που την κάνουμε κ.λπ. Επομένως η εισήγηση την οποία έχω να κάμω, επειδή πρέπει να διαχωρίσουμε το θέμα της μονιμοποίησης με τη συνέχιση της υπηρεσίας, ίσως να διευκόλυνε την κατάσταση, εάν ψηφίζαμε δηλαδή την τρίτη πρόταση νόμου και το θέμα της μονιμοποίησης, είτε των σαράντα είτε των ενενήντα δύο, να παρέμενε για ρύθμιση μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το ερώτημα είναι κατά πόσο θεωρείται σκόπιμη μια συνεδρία ολιγόλεπτη της Επιτροπής Νομικών, για να δει αν μπορεί να συγκεράσει τις τροποποιήσεις, τις απόψεις που έχουν ακουστεί.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι σχετική η παρέμβασή μου, διότι ήθελα να διαγνώσω κατά πόσο πράγματι μπορούσαμε να προχωρήσουμε σ' αυτή τη γραμμή, ώστε να κάμουμε και διάλειμμα. Αφού δεν υπάρχει έτσι διάθεση...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Έχω την εντύπωση ότι πρέπει τουλάχιστον επί της πρώτης πρότασης νόμου αμέσως να γίνει ψηφοφορία. Διότι από το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας για το αν θα παραμείνει ή αν θα καταργηθεί ο Νόμος 198/95 θα εξαρτηθεί η τοποθέτηση και η εξέλιξη παρακάτω. Για παράδειγμα, εάν η πλειοψηφία κρίνει ότι ο νόμος καταργείται, δεν υπάρχει, δεν υφίσταται θέμα παρακάτω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Χωρίς αμφιβολία η σειρά έτσι είναι, κύριε Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Άρα εξαρτάται από το αποτέλεσμα της πρώτης ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και θέλετε να πείτε ότι στη συνέχεια μπορεί να υπάρξει εισήγηση...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Όχι, εκπίπτουν όλα τα άλλα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν απορριφθεί πιέστε...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Αν η πρόταση είναι για κατάργηση του νόμου, αν αυτή η πρόταση συγκεντρώσει την πλειοψηφία, εκπίπτει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, αλλά πέστε ότι δε συγκεντρώνει την πλειοψηφία. Είναι εδώ που είναι το ερώτημα.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Τότε βλέπουμε και κάμνουμε. Γιατί να συζητούμε εφόσον...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ωραία, η ΕΔΕΚ το ίδιο, το ΔΗΚΟ το ίδιο. Προχωρούμε στην ψηφοφορία καθεμιάς των προτάσεων ξεχωριστά.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε, πρέπει να μας αφήσετε εμάς να πούμε αν είναι το ίδιο και να μην το λέτε εκ μέρους μας. Είναι το ίδιο, κύριε Πρόεδρε, αλλά διά του στόματος ημών και όχι υμών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, κατάλαβα από την όλη συμπεριφορά την πρόθεση. Λοιπόν, κύριοι, θα τεθεί σε ξεχωριστή ψηφοφορία καθεμιά των προτάσεων. Η πρώτη πρόταση είναι “Ο περί Καταργήσεως των περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμων του 1995 έως (Αρ.3) του 1998 Νόμος του 1998”, που είναι η γνωστή πρόταση του κυρίου Παπαδόπουλου.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

25 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η πρόταση νόμου απορρίπτεται.

Προχωρούμε τώρα στην ψηφοφορία για τη δεύτερη πρόταση νόμου, η οποία, αντιλαμβάνομαι, είναι η προνοούσα μονιμοποίηση μέρους και εγκατάλειψη. Εδώ υπάρχει τροπολογία. Προχωρήστε στη δεύτερη ανάγνωση της δεύτερης πρότασης νόμου.

Ο κ. Αντωνίου.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Επειδή, όπως λέχθηκε, μετά την ψηφοφορία για την πρώτη πρόταση θα ήταν πιθανό να χρειαστεί μια διαβούλευση, νομίζουμε ότι μια διαβούλευση υπό τις περιστάσεις ενδείκνυται, γι' αυτό ίσως η Επιτροπή Οικονομικών να μπορεί να συνέλθει αμέσως, για να δούμε τι είναι δυνατό να συμβεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, στο παρόν στάδιο διακόπτεται η συζήτηση του παρόντος θέματος. Θα παρακαλέσω τον πρόεδρο και τα μέλη της Επιτροπής Οικονομικών να αποσυρθούν, για να διαβουλευτούν όσον αφορά τη δεύτερη πρόταση ή και την τρίτη...

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα ως Επιτροπή Οικονομικών να αυτοδεσμευτούμε ότι θα επανέλθουμε σε είκοσι με είκοσι πέντε λεπτά. Δεν είναι σωστό να περιμένει το υπόλοιπο Σώμα μακρές διαβουλεύσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Γαλανέ. Συνεχίζουμε τις εργασίες της Βουλής με την υπόλοιπη νομοθετική εργασία. Το επόμενο προς συζήτηση...

Ναι, κύριε Χριστόφια.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Εμείς θα ζητούσαμε ένα μικρό διάλειμμα. Θέλουμε να διαβουλευτούμε ως κοινοβουλευτική ομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Βεβαίωτατα. Με αίτηση του ΑΚΕΛ, την οποία θεωρώ λογική και πρέπουσα, διακόπτω τη συνεδρία της Βουλής για μισή ώρα.

(Ωρα διακοπής: 7:00 μ.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 7:55 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει απαρτία. Και συνεχίζουμε τη συζήτηση του θέματος. Θα παρακαλούσα τον πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών να ενημερώσει το Σώμα για την κατάληξη.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι υπήρξε πλειοψηφία στην επιτροπή, η οποία πιθανώς να αντιπροσωπεύει και πλειοψηφία στο Σώμα, διότι προσπάθεια ήταν να εξευρεθεί μια πλειοψηφία στο να προχωρήσουμε σήμερα να ψηφίσει το Σώμα, γιατί κάποιοι πιστεύω θα κάμουν αποχή, την τρίτη πρόταση, δηλαδή την παράταση επ' αόριστον των εκτάκτων και να αφήσει τη δεύτερη, δηλαδή τη μονιμοποίηση των σαράντα μαζί με τυχόν τροποποιήσεις που έχουν υποβληθεί και αφορούν μεγαλύτερο αριθμό, στην ημερήσια διάταξη βάσει των κανονισμών για μια βδομάδα, για να γίνει μια ύστατη έκκληση προς την κυβέρνηση να αντιμετωπίσει το θέμα, νοουμένου ότι υπάρχει

σχεδόν μια βεβαιότητα περί της αντισυνταγματικότητας και της θέσεως που θα πάρει το Ανώτατο. Κατά συνέπεια, περίπου εκεί έχει καταλήξει η πλειοψηφία της επιτροπής. Δεν ξέρω αν οι συνάδελφοι που ήταν στην επιτροπή έχουν να προσθέσουν οτιδήποτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, αναβάλλεται για την επόμενη Πέμπτη η υπ' αριθμό 2 πρόταση νόμου, που είναι "Ο περί Εντάξεως Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998" και προχωρούμε στην ψήφιση της τρίτης πρότασης νόμου, που είναι "Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1998". Υπάρχουν τροποποιήσεις ή όχι;

Ναι, κύριε Αντωνίου.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Μια διευκρίνιση, κύριε Πρόεδρε, διότι αυτή η πρόταση είχε γίνει κατά τρόπο που αφορούσε συγκεκριμένες ομάδες, ενώ τώρα υποτίθεται ότι η παράταση γίνεται για όλους, περιλαμβανομένων και των σαράντα, και επομένως αυτό το πράγμα πρέπει ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να καταγραφεί στα πρακτικά ότι τροποποιείται κατά ...

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Πρέπει να διευκρινιστεί ότι η επ' αόριστον παράταση καλύπτει όλους και αυτούς που είχαν παράταση έξι μήνες και ακόμα έξι μήνες και αυτούς που ήταν στην υπηρεσία το 1995 και προηγούμενα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεπώς, θα παρακαλέσω τις στενογράφους της Βουλής να κάνουν την ανάλογη καταγραφή, έτσι ώστε η νομοθεσία να τροποποιηθεί και να συμπεριλάβει το σύνολο των

εκτάκτων, όπως έχει διατυπωθεί ή και με τις προθέσεις των νομοθετημάτων που έχουν κατατεθεί.

Ναι, κύριε Ματσάκη.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να θέσω ενώπιόν σας μια άλλη τροποποίηση που αφορά τα χρονικά πλαίσια της παράτασης, διότι, αν την άλλη βδομάδα δεν έχουμε ενώπιόν μας τη νέα πρόταση της κυβέρνησης και αν αυτό το θέμα κρατήσει για ένα άλφα χρονικό διάστημα, τότε θα έχουμε δημιουργήσει δύο τάξεις εκτάκτων. Αυτούς τους οποίους θα προωθούμε προς μονιμοποίηση σε κάποιο στάδιο και αυτούς οι οποίοι θα έχουν προσληφθεί βάσει της νομοθεσίας της νέας που είχαμε ψηφίσει το 1995. Δηλαδή, αντί να έχουμε το πρόβλημα των εκτάκτων, θα έχουμε δύο προβλήματα εκτάκτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μην περιπλέκετε περισσότερο το θέμα. Αφήστε το να τεθεί και, αν θέλετε, τοποθετηθείτε αρνητικά. Αλλά, έχω την εντύπωση ότι, όπως το τοποθετείτε και από τη διαβούλευση που έγινε στην Επιτροπή Οικονομικών, κρίθηκε ότι και η πρόθεση μονιμοποίησης των σαράντα πιθανόν να ενέχει αφ' εαυτής την αντισυνταγματικότητα και ορθά αποφάσισαν ότι καλύτερα είναι η επ' αόριστον παράταση και στη συνέχεια η διαβούλευση με την κυβέρνηση, για να δούμε πού καταλήγουμε.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της τρίτης πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση της ειδικής διάταξης του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τρίτης πρότασης νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

36 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η τρίτη πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο με 36 ψήφους υπέρ, μία εναντίον και 4 αποχές.

Ναι, κύριε Γαλανέ.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι, όπως και την προηγούμενη βδομάδα, όλες οι εκθέσεις που είναι ομόφωνες να θεωρούνται αναγνωσθείσες, για να προχωρούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Γαλανέ.

Το υπ' αριθμό 5 θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη;

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Η έκθεση δεν είναι ομόφωνη, αλλά δεν εισηγούμαστε να διαβαστεί. Απλώς, θέλουμε να καταθέσουμε τα δύο σημεία του νομοσχεδίου πάνω στα οποία διαφωνούμε. Οι εκπρόσωποι της ομάδας μας στην Επιτροπή Οικονομικών έχουν εκφράσει τη διαφωνία τους, κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, για το κονδύλι των £600.000 το οποίο προτείνεται για την αγορά που έγινε των κτιρίων στα οποία στεγάζεται το Υπουργείο Παιδείας.

Θέλω να υπενθυμίσω ότι η ομάδα μας και ορισμένοι άλλοι συνάδελφοι είχαμε διαφωνήσει τότε με την αγορά του συγκεκριμένου κτιρίου, γιατί πιστεύαμε, και δυστυχώς επιβεβαιωνόμαστε, ότι η αγορά, οι δαπάνες για την αποπεράτωση και το συνολικό κόστος υπερβαίνουν κατά πολύ την αξία που θα μπορούσε να έχει ένα κτίριο το οποίο εξ υπαρχής θα κτιζόταν για σκοπούς στέγασης του Υπουργείου Παιδείας. Γι' αυτό, εφόσον είχαμε διαφωνήσει με την ιδέα της αγοράς, θα καταψηφίσουμε και αυτό το κονδύλι.

Το δεύτερο κονδύλι, κύριε Πρόεδρε, το οποίο θα καταψηφίσουμε είναι αυτό το οποίο προνοείται για την πληρωμή από 1η Δεκεμβρίου 1998 σαράντα ειδικών αστυφυλάκων για φύλαξη των εγκαταστάσεων της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου. Εμείς δε διαφωνούμε με την πρόσληψη φυλάκων από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών.

Εκείνο με το οποίο διαφωνούμε -και διαφωνήσαμε όχι μόνο προφορικά αλλά και γραπτά- είναι με την απουσία οποιασδήποτε διαφάνειας, οποιασδήποτε δημοσιοποίησης αυτών των θέσεων και οποιασδήποτε διαδικασίας, έστω και αμυδρά αξιοκρατικής, στην πρόσληψή τους. Με επιστολές εκ μέρους της κοινοβουλευτικής μας ομάδας ζητήσαμε από τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, από τον τέως Αρχηγό της Αστυνομίας, από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου της Αρχής Τηλεπικοινωνιών, από τον τέως γενικό διευθυντή της Αρχής Τηλεπικοινωνιών να επιλέξουν διαδικασίες αξιόπιστες, αξιοκρατικές και να δώσουν το δικαίωμα στον καθένα που ήθελε να προσληφθεί σ' αυτή τη θέση να διαγωνιστεί. Η απάντηση που υπήρξε ήταν μία από αυτές τις τέσσερις επιστολές, η οποία παραπέμπει στα δικαιώματα του Αρχηγού της Αστυνομίας, με τα οποία ασφαλώς εμείς κάθετα διαφωνούμε σε αυτή την περίπτωση, διότι δεν είναι αστυνομικούς που προσλαμβάνουμε, είναι υπαλλήλους τους οποίους πληρώνει η Αρχή Τηλεπικοινωνιών.

Ζητήσαμε και σε προφορική μας επικοινωνία να ανακοινωθούν οι θέσεις και να δοθεί η δυνατότητα σε δεκάδες, εκατοντάδες ενδιαφερόμενους να διαγωνισθούν, ούτως ώστε και η Αρχή Τηλεπικοινωνιών να πάρει τους καταλληλότερους. Αντί τούτου -και αυτό είναι μια καταγγελία, αν θέλετε- έγιναν άγνωστες διαδικασίες, δεν έγιναν διαδικασίες, προσελήφθησαν ενδεχομένως ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν προσελήφθη κανένας, κύριε Χρίστου. Τουλάχιστον είμαι σε θέση να γνωρίζω ...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ή θα προσληφθούν, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ακόμα χθες, προχθές διάβαζα στην εφημερίδα και ...

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ωραία, απερρίφθη η πρότασή μας και η εισήγησή μας η οποία έγινε, νομίζω, εκφράζοντας την πάγιά μας θέση για ανοιχτές και δίκαιες διαδικασίες και φαίνεται ότι είτε προσελήφθησαν είτε θα προσληφθούν με συστάσεις από παρασκήνια και από χώρους, από κλειστά κυκλώματα, τα οποία ούτε προδικάζουν αξιοκρατία σε αυτή την πρόσληψη ούτε είναι δυνατό να γίνουν δεκτά, αν τόση συζήτηση έχει προηγηθεί για άλλους σαράντα υπαλλήλους ή για άλλους πενήντα.

Γι' αυτό το λόγο, κύριε Πρόεδρε, εμείς θα καταψηφίσουμε αυτό το κονδύλι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέλετε να το αφήσουμε μέχρι την επόμενη Πέμπτη, ούτως ώστε να επιβληθούν κάποιες προϋποθέσεις από τη Βουλή αν θα εγκριθεί;

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εμείς, κύριε Πρόεδρε, θέλουμε να καταψηφίσουμε και, αν η Αρχή Τηλεπικοινωνιών έρθει και εισηγηθεί μια συγκεκριμένη πρόταση, η οποία να ικανοποιεί και το αίσθημα της Βουλής περί αξιοκρατίας αλλά και το δημόσιο αίσθημα, ευχαρίστως να επανέλθει και να ψηφιστεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουμε ακούσει την επιχειρηματολογία του συναδέλφου του κ. Ανδρέα Χρίστου και φαίνεται εκ πρώτης όψεως ότι έχει μια καλή βάση η μελέτη της περίπτωσης του τρόπου πρόσληψης κάποιων ειδικών αστυφυλάκων. Και θα εισηγούμουν και εγώ να αναβληθεί για μια βδομάδα, για να μπορέσουμε να έχουμε κάποιες διαβουλεύσεις, ίσως κάποιες συμβουλές προς την αρμόδια αρχή, που να κατατείνουν προς την κατεύθυνση προς την οποία ο κ. Χρίστου έχει ομιλήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ με τη θέση του κ. Χρίστου, αλλά θα πρότεινα να εξαιρεθεί το ποσό αυτό που ανέφερε ο κ. Χρίστου και να έρθει μετά. Και ο λόγος που το λέω αυτό είναι ότι μέσα σε αυτά τα ποσά είναι και το ποσό για τα ταξίδια στην Ευρώπη και εκείνα τα λεφτά χρειάζονται απαραίτητα. Εγώ συμφωνώ με την πρόταση του κ. Χρίστου, να μείνει εκείνο το θέμα έξω και να ψηφιστούν τα υπόλοιπα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούππας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω ότι συμμερίζομαι τις ανησυχίες του κ. Χρίστου και εισηγούμαι αυτό που ακριβώς είπε ο κ. Βασιλείου -αυτό επρόκειτο να πω- να εξαιρεθεί αυτό το κονδύλι από το σύνολο του συμπληρωματικού και να μας δοθούν εξηγήσεις και, αν μας ικανοποιήσουν, το επαναφέρουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα πω ακόμα κάτι: Δυστυχώς, στην Επιτροπή Οικονομικών, σε επίμονες ερωτήσεις συναδέλφων μας με βάση ποιες διαδικασίες θα προσληφθούν αυτοί οι άνθρωποι, δόθηκαν παραπλανητικές απαντήσεις. Γι' αυτό εισηγούμαι όχι εξαίρεση. Εισηγούμαι να το καταψηφίσουμε, να πάει ένα μήνυμα στους αρμοδίους και αμέσως μόλις παρουσιάσουν διαδικασία, εμείς είμαστε έτοιμοι να το επαναφέρουμε την επαύριον. Αυτό θα είναι, κύριοι συνάδελφοι, και ένα σωστό μήνυμα από μέρους της Βουλής των Αντιπροσώπων και σε σχέση με την ουσία του θέματος αλλά και σε σχέση

με την εσκεμμένη ή αθέλητη, δεν ξέρω, παραπληροφόρηση που δόθηκε στην Επιτροπή Οικονομικών. Διότι, αν και ρωτούσαν πώς θα προσληφθούν, τους έλεγαν όπως προσλαμβάνονται οι δημόσιοι υπάλληλοι. Ε! δεν είναι έτσι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχω την εντύπωση ότι, αν προστεθεί μια πρόνοια σε ένα ενδεχόμενο συμπληρωματικών προϋπολογισμών ότι δεν μπορεί παρά να προσληφθούν κατά τις διαδικασίες που προσλαμβάνονται οι αστυνομικοί ή οποιοδήποτε άλλοι, πιστεύω ότι δε θα είχατε αντίρρηση.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Αν υπάρξει έτσι πρόνοια, ναι, κύριε Πρόεδρε. Αν υπάρξει έτσι πρόταση, εμείς δε θα έχουμε ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είμαι σίγουρος. Δεν έχω τον Κανονισμό ενώπιόν μου, αλλά σαν να θυμούμαι ότι, όταν νομοσχέδιο ή πρόταση νόμου απορρίπτεται από τη Βουλή, δεν μπορεί να ξανακατατεθεί πριν περάσουν έξι μήνες.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Με συγχωρείτε.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Είπα αν θυμούμαι καλά, κύριε Αγαπίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Δημητρίου, μην πείτε τίποτε, να κάνω μια πρόταση. Αν προβλέψουμε εμείς ότι δεν μπορεί να προσληφθούν παρά σύμφωνα με τον περί Αστυνομίας Νόμο, όπως προσλαμβάνονται οι ..., αυτό ικανοποιεί;

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Να αναβληθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Πιττοκοπίτη.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μη θεωρήσετε ότι είμαι εκτός θέματος, γιατί κάνατε προ ολίγου μια πρόταση σε σχέση με τον περί Αστυνομίας Νόμο. Ξέρετε ότι έχουν προσληφθεί ειδικοί αστυφύλακες από το Μάρτιο και είναι απλήρωτοι; Βάσει ποιου νόμου και ποιου κονδυλίου προσελήφθησαν; Από το Μάρτιο, κύριε Πρόεδρε, και γυρίζουν αυτοί οι ειδικοί αστυφύλακες και λένε ότι είναι απλήρωτοι. Βάσει ποιου επομένως νόμου και ποιου προϋπολογισμού έχουν πληρωθεί; Επομένως, ίσως να ήταν μια σκέψη η οποία μπορεί ...

Αν μου επιτρέπεται, να αναβληθεί το όλο θέμα για την επόμενη Πέμπτη, οπότε συζητείται στην Επιτροπή Οικονομικών, μπαίνουν οι ασφαλιστικές δικλίδες, όπως εισηγήθηκε ο κ. Χρίστου. Είναι τόσο επείγον, κύριε Βασιλείου, τα υπόλοιπα;

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Τα άλλα να τα ψηφίσουμε.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Μόνο στα υπόλοιπα δεν υπάρχει διαφωνία. Εισηγούμαστε να ψηφιστούν, ακόμα και το κονδύλι του Υπουργείου Παιδείας, εφόσον μόνο εμείς διαφωνούμε, θα μπει στην ψηφοφορία και ενδεχομένως βέβαια να καταψηφιστεί. Εμείς θα ψηφίσουμε εναντίον. Άρα, αυτό θα μείνει έξω.

Όμως, αν για το κονδύλι των ειδικών αστυφυλάκων μπορεί να μπει κοντά στο κονδύλι πρόνοια και να έχει αυτό το πράγμα δεσμευτική και νομοθετική ισχύ ότι θα προσληφθούν με βάση τις διαδικασίες που προσλαμβάνονται οι αστυφύλακες, όχι οι

ειδικοί αστυφύλακες, εμείς θα το ψηφίσουμε σαφώς με αυτή την πρόνοια. Εμείς θέλουμε διασφάλιση διαδικασιών, τίποτε άλλο, όχι προσώπων.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν ξέρω, μπορεί να καταλήξουμε σε μια τέτοια ασφαλιστική δικλίδα και πιο ισχυρή μέχρι την άλλη Πέμπτη. Σίγουρα δεν επηρεάζει τίποτε να μείνει ως την άλλη Πέμπτη να το δούμε. Και τούτο λέμε ότι, ναι, να το βάλουμε, αλλά μπορεί να χρειαστούμε και κάτι άλλο. Δεν ξέρω νομοτεχνικά πώς πρέπει να το τοποθετήσουμε τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Γαλανέ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω να το απλοποιήσουμε. Είναι έτοιμο το Σώμα. Μιλούμε για ένα νομοσχέδιο με πάρα πολλές πρόνοιες. Να ψηφίσουμε τώρα επί του συνόλου και να γίνει ξεχωριστή η ψηφοφορία όσον αφορά τα κονδύλια του Υπουργείου Παιδείας. Όσον αφορά τους ειδικούς αστυφύλακες, είναι πολύ απλή η ασφαλιστική δικλίδα που έχετε τονίσει. Δε χρειάζεται καμιά ειδική, αν θέλετε, διατύπωση. Να προσλαμβάνονται με βάση τους κανονισμούς και τις διαδικασίες που προσλαμβάνονται οι κανονικοί αστυνομικοί. Κατά συνέπεια, γιατί να το αναβάλουμε για μια βδομάδα; Τι θα αλλάξει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, η διατύπωση στο κονδύλι που αφορά τους ειδικούς αστυφύλακες θα είναι ότι “νοουμένου ότι η πρόσληψη θα γίνει με βάση τις διαδικασίες που ακολουθούνται για την πρόσληψη τακτικών αστυφυλάκων”. Αν έχει καταγραφεί από τις στενογράφους, για να προστεθεί στην πρόνοια του νόμου, προχωρούμε.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ
ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 4) ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούππας, αναπλ. πρόεδρος

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Νοεμβρίου 1998 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται, όπως κατατέθηκε στη Βουλή, είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £14.814.196 και η διάθεσή του για την υλοποίηση διάφορων σκοπών για τους οποίους είτε δεν έγινε οποιαδήποτε πρόνοια είτε η πρόνοια που υπάρχει στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1998 είναι ανεπαρκής.

Η αναλυτική κατάσταση των ποσών που πρόκειται να διατεθούν και οι αντίστοιχοι σκοποί παρατίθενται στο επισυνημμένο παράρτημα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε αναλυτικά τους σκοπούς διάθεσης των ζητούμενων συμπληρωματικών πιστώσεων με

την πλειοψηφία των οποίων και συμφωνεί. Εντούτοις, τα μέλη της επιτροπής εξέφρασαν σοβαρές επιφυλάξεις ως προς τη συμπληρωματική πίστωση ύψους £600.000 που ζητείται για την κάλυψη της δαπάνης που αφορά την αμφίδρομη τηλεοπτική σύνδεση Ελλάδας-Κύπρου. Ειδικότερα, εκφράστηκε η έντονη ανησυχία των μελών της, γιατί με τη σύνδεση αυτή δεν έχει επιτευχθεί ο σκοπός για τον οποίο είχε συνομολογηθεί η αρχική σύμβαση που, μεταξύ άλλων, στόχευε στη ζωντανή και απευθείας αναμετάδοση των προγραμμάτων των δύο εθνικών καναλιών.

Συναφώς, η επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα στο στάδιο αυτό να εξαιρέσει το κονδύλι των £600.000, που αφορά τον πιο πάνω σκοπό, από το σύνολο των ζητούμενων συμπληρωματικών πιστώσεων, ώστε να έχει την ευκαιρία να ενημερωθεί λεπτομερέστερα σε εύθετο χρόνο από τους αρμόδιους κυβερνητικούς για το όλο θέμα.

Τα μέλη της επιτροπής-βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις δήλωσαν ότι η κοινοβουλευτική τους ομάδα για λόγους συνέπειας θα καταψηφίσει το ζητούμενο κονδύλι ύψους £185.000, που αφορά την καταβολή δόσης για την αγορά του κτιρίου όπου στεγάστηκε το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, δεδομένου ότι την ίδια θέση τήρησε και για την αγορά του εν λόγω κτιρίου.

Το μέλος της επιτροπής-βουλευτής κ. Τάσσος Παπαδόπουλος διαφώνησε με τη ζητούμενη πρόσθετη πίστωση των £150.000 για κάλυψη των αυξημένων δαπανών αναφορικά με τη μετάβαση υπηρεσιακών διάφορων κυβερνητικών τμημάτων στις Βρυξέλλες για τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις Κύπρου-Ευρωπαϊκής Ένωσης, γι' αυτό και τάσσεται εναντίον της έγκρισής του.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υπό το φως των πιο πάνω θέσεων των μελών της υιοθετεί τους σκοπούς διάθεσης των ζητούμενων συμπληρωματικών πιστώσεων, εκτός από το πιο πάνω αναφερόμενο κονδύλι των

£600.000, και εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό αναφορά νομοσχεδίου, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί από την πλειοψηφία των μελών της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- Κάλυψη δαπανών για κατάσβεση πυρκαγιών που ξέσπασαν στα κρατικά δάση κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. (£30.000)
- Κάλυψη εργοδότησης 12 έκτακτων υπαλλήλων για εκτέλεση εργασιών αναδάσμου στις περιοχές Διαρίζου και Έζουσας για την περίοδο από 1η Ιανουαρίου έως 30 Νοεμβρίου 1998. (£76.728)
- Αναδρομική καταβολή μισθοδοσίας που αφορά την περίοδο από 16 Φεβρουαρίου 1996 μέχρι 28 Φεβρουαρίου 1998 και η οποία πληρώθηκε στα μέλη του προσωπικού Φυλακών σύμφωνα με τα νέα σχέδια υπηρεσίας της θέσης δεσμοφύλακα στις συνδυασμένες κλίμακες Α2-Α5-Α7 που εγκρίθηκαν με αναδρομική ισχύ από 16 Φεβρουαρίου 1996. (£75.000)
- Πρόσληψη 40 έκτακτων ειδικών αστυφυλάκων από 1η Δεκεμβρίου 1998 για φύλαξη των εγκαταστάσεων της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου. (£18.934)
- Κάλυψη δαπάνης για υπερωρίες στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών. (£50.000)
- Κάλυψη των εξόδων διαμονής, διατροφής και ένδυσης ομάδας λαθρομεταναστών για την περίοδο από 28 Ιουνίου μέχρι 31η Δεκεμβρίου 1998. (£175.580)
- Κάλυψη αυξημένης δαπάνης για την τοποθέτηση παιδιών σε θετές οικογένειες. (£57.000)
- Κάλυψη των δαπανών που απαιτούνται για αμφίδρομη τηλεοπτική σύνδεση Ελλάδας-Κύπρου. (£600.000)

- Καταβολή της δόσης που προέκυψε από την παράδοση του Μπλοκ II του κτιρίου “Προπύλαια Κωρτ” που αγοράστηκε για τη στέγαση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. (£185.000)
- Επιστροφή χρημάτων στο Γενικό Λογιστήριο. (£40.000)
- Κάλυψη της δαπάνης που προέκυψε μετά την έγκριση από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων σχεδίου για χρηματοδότηση της συμμετοχής της Κυπριακής Τράπεζας Αναπτύξεως στο κεφάλαιο της εταιρείας “MISNTED LTD” με ποσό ύψους ECU 106.240, μέσα στα πλαίσια του Τρίτου Χρηματοδοτικού Πρωτοκόλλου Κύπρου-Ευρωπαϊκής Ένωσης. (£62.100)
- Κάλυψη της ολικής δαπάνης που θα προκύψει μέσα στο τρέχον έτος για χορηγίες σε φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο εξωτερικό. (£1.000.000)
- Κάλυψη της ολικής δαπάνης που θα προκύψει μέσα στο τρέχον έτος για χορηγίες στους τυφλούς, συμπεριλαμβανομένης και παροχής σε αυτούς πρόσθετης χαριστικής οικονομικής βοήθειας ύψους £200 στον καθένα το χρόνο, πέραν του ποσού που δικαιούνται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία. (£200.000)
- Συνολικό ποσό £311.401 για κάλυψη των ακόλουθων χορηγιών:
  - Επιχορήγηση των ταμείων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που διαχειρίζονται οι συντεχνίες ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΔΕΟΚ
  - πληρωμή σιτηρών εσοδείας 1974 που παρέλαβε η ΣΠΕ Αφάνειας από τον παραγωγό κ. Παναγιώτη Αφαντίτη και διαγραφή φόρων
  - παραχώρηση οικονομικής βοήθειας προς τη λατινική κοινότητα Πάφου για τη δημιουργία κοιμητηρίου
- κυβερνητική χορηγία στο Ταμείο Λαχείου Προνοίας
- χορηγία στην Αθλητική Ένωση Μόρφου (ΑΕΜ)

- παραχώρηση χαριστικής χορηγίας ύψους £51.400.82 στην εταιρεία «Energoprojekt» Γιουγκοσλαβίας.
- Κάλυψη των φορολογικών οφειλών του Οργανισμού Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας για τα φορολογικά έτη 1983-1984 (φόρος £663.370, χρηματική επιβάρυνση £28.310 και τόκοι) με κρατική χορηγία. (£1.090.462)
- Κάλυψη της αυξημένης κυβερνητικής έκτακτης εισφοράς στο Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας, η οποία κατέστη αναπόφευκτη ύστερα από την ψήφιση του περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικού) Νόμου του 1998. (£2.110.000)
- Κάλυψη των αυξημένων δαπανών λόγω μετάβασης λειτουργιών διάφορων υπουργείων / τμημάτων / υπηρεσιών στις Βρυξέλλες για τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις Κύπρου-Ευρωπαϊκής Ένωσης. (£150.000)
- Πρόσθετη πίστωση για τη συνέχιση των εργασιών αποκατάστασης των ζημιών που προκλήθηκαν από το σεισμό του 1996. (£500.000)
- Κάλυψη της δαπάνης για μισθοδοτικές αυξήσεις στο κυβερνητικό ωρομίσθιο προσωπικό ύψους 1,3% αναδρομικά από 1η Ιανουαρίου 1998. (£1.060.000)
- Κάλυψη δαπάνης των 129 ωρομίσθιων υπαλλήλων για την περίοδο από 2 Ιουνίου μέχρι 31η Δεκεμβρίου 1998 οι οποίοι προηγουμένως κατείχαν μόνιμη δημοσιouπάλληλική θέση και των οποίων ο διορισμός σε αυτή ακυρώθηκε με απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου, ημερομηνίας 3 Σεπτεμβρίου 1997. (£300.000)
- Κάλυψη των αυξημένων δαπανών λόγω αύξησης της αμοιβής των εκπαιδευτικών που διδάσκουν στα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης και στις νυχτερινές τάξεις τεχνικών και επαγγελματικών σχολών. (£870.000)

- Κάλυψη των αυξημένων δαπανών της Υπηρεσίας Μεταφοράς Μαθητών μέσα στο τρέχον έτος, εξαιτίας της αύξησης των κομίστρων και του αριθμού των δικαιούχων. (£300.000)
- Κάλυψη μισθοδοσίας των ωρομίσθιων υπαλλήλων στα Δημόσια Έργα. (£247.736)
- Κάλυψη των αυξημένων δαπανών που απαιτούνται για την αποστολή ασθενών στο εξωτερικό. (£2.500.000)
- Κάλυψη της μισθοδοσίας λειτουργών στις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας. (£704.255)
- Κάλυψη των αναγκών των νοσοκομείων, υπηρεσιών, ιδρυμάτων κ.λπ. σε φάρμακα μέχρι 31η Δεκεμβρίου 1998. (£2.000.000)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £14.214.196 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Λοιπόν, κύριοι, προτού προχωρήσουμε στην τρίτη ανάγνωση, αντιλαμβάνομαι ότι το ΑΚΕΛ θα προτείνει απάλειψη του ποσού που αφορά το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Επομένως, πρέπει τώρα να το κάνετε.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Το προτείνουμε, κύριε Πρόεδρε. Άλλωστε είναι μέσα στην έκθεση, καταγράφεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν πειράζει. Νομοτυπικά, διαδικαστικά έτσι είναι.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Προτείνουμε να απαλειφθεί το κονδύλι των £600.000 το οποίο προβλέπεται για τα κτίρια του Υπουργείου Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του ΑΚΕΛ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ;

14 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με 13 ψήφους υπέρ, 14 εναντίον και καμιά αποχή.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 6 θέμα της ημερήσιας διάταξης, που είναι «Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 3) του 1998». Υπάρχει ομοφωνία;

Έχω πρόθεση, με όλο το θάρρος, εκεί όπου υπάρχει διαφωνία, να τα αναβάλλω για την άλλη Πέμπτη, οπότε πιθανόν να γίνει συζήτηση, αν δε διαφωνείτε. Εκεί όπου είναι ομόφωνο, να προχωρήσουμε απόψε.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ)
ΝΟΜΟΣ (ΑΡ.3) ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούπτας, αναπληρωτής πρόεδρος

Τάσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Νοεμβρίου 1998 παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών .

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας ποσού ύψους £9.036.130 και η διάθεσή του για την υλοποίηση διάφορων σκοπών και / ή προγραμμάτων, είτε γιατί δεν έγινε γι' αυτά οποιαδήποτε πρόβλεψη στους προϋπολογισμούς του 1998 είτε γιατί αυτή που έγινε ήταν ανεπαρκής.

Οι ζητούμενες με το νομοσχέδιο πρόσθετες πιστώσεις προγραμματίζεται να διατεθούν για την κάλυψη των δαπανών υλοποίησης ή συνέχισης των προγραμμάτων και σχεδίων που παρατίθενται αναλυτικά στο παράρτημα που επισυνάπτεται.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιόν της, υιοθετεί τους σκοπούς διάθεσης των ζητούμενων συμπληρωματικών πιστώσεων, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- 1) Σχέδιο Ενθάρρυνσης της Καλλιέργειας Κτηνοτροφικών Φυτών και
Σχέδιο Ενθάρρυνσης της Σανοποίησης: £1.344.814.
- 2) Εκτέλεση Κυβερνητικών Υδατικών Έργων Σωτήρας και Λιοπετρίου:
£435.000.
- 3) Ολοκλήρωση του Προγράμματος Ανόρυξης Γεωτρήσεων για την Ενίσχυση
της Ύδρευσης Λευκωσίας και Λεμεσού, μέσα στα πλαίσια των μέτρων για
την αντιμετώπιση της ανομβρίας: £150.000.
- 4) Κάλυψη εξόδων λειτουργίας του Ιδρύματος Τεχνολογίας και επιδοτήσεις
βιομηχανικών μελετών: £50.000.

- 5) Χρηματοδότηση της παράτασης του Σχεδίου για Ενίσχυση της Εξαγωγικής Βιομηχανίας, το οποίο έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 1997: £3.100.000.
- 6) Κάλυψη δαπανών για την καταβολή αποζημιώσεων για απαλλοτρίωση-επίταξη ιδιωτικής ακίνητης περιουσίας που χρησιμοποιήθηκε για την εκτέλεση αναπτυξιακών έργων: £1.500.000.
- 7) Κάλυψη δαπάνης για την παροχή μισθοδοτικών αυξήσεων στο κυβερνητικό ωρομίσθιο προσωπικό ύψους 1,3% αναδρομικά από την 1η Ιανουαρίου 1998: £200.000.
- 8) Αναδρομική καταβολή αναθεωρημένων υποτροφιών σε όλους τους φοιτητές του ακαδημαϊκού έτους 1997-1998: £500.000.
- 9) Κάλυψη δαπανών για την τελική ικανοποίηση όλων των απαιτήσεων του ιδιώτη εργολάβου που ανέλαβε την κατασκευή του νέου δρόμου από τη Λεμεσό προς το Νέο Νοσοκομείο Λεμεσού: £171.000.
- 10) Κάλυψη δαπανών για τη συνέχιση των έργων βελτίωσης του δρόμου Αθηνού-Αβδελλερού-Λάρνακας: £190.000.
- 11) Κάλυψη δαπανών για τη συμπλήρωση των εργασιών στο δρόμο Πολυστύπου - Λειβαδιών - Αληθινού: £125.000.
- 12) Κάλυψη δαπανών για τη συνέχιση-συμπλήρωση των εργασιών για την ανακατασκευή - διαπλάτυνση του δρόμου Λινούς-Γαλάτας-Αγίου Νικολάου: £300.000.
- 13) Κάλυψη δαπανών για τη συμπλήρωση των εργασιών σύνδεσης του νέου δρόμου προς τη Μονή Σφαλανκιώτισσας: £42.000.
- 14) Κάλυψη δαπανών για τη συνέχιση - συμπλήρωση του δρόμου Κουκλιών - Αρχιμανδρίτας-Μούσερε-Δοράς: £50.000.
- 15) Συνέχιση των εργασιών ανέγερσης της πρώτης φάσης του συμπλέγματος

των νέων κυβερνητικών κτιρίων στην περιοχή της Αρχιγραμματείας:
£800.000.

16) Κάλυψη δαπανών για επιστροφή στο Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου φόρου προστιθέμενης αξίας που κατέβαλε για την περίοδο Ιανουαρίου 1995 - Ιουνίου 1997 για την αγορά ειδών εξοπλισμού και για άλλες κεφαλαιουχικές δαπάνες που χρηματοδοτήθηκαν από την Υπάτη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες: £78.316.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £9.036.130 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 3) του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 6) του 1998”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ
ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 6) ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούππας, αναπλ. πρόεδρος

Ισίδωρος Μακρίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Νοεμβρίου 1998 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £18.218 για την κάλυψη της δαπάνης που απαιτείται για τη δημιουργία τριών νέων μόνιμων θέσεων δικηγόρου της Δημοκρατίας και την πρόσληψη πέντε έκτακτων νομικών λειτουργών στη Νομική Υπηρεσία.

Σύμφωνα με γραπτά στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, η Νομική Υπηρεσία καλείται να καταβάλει επίπονες προσπάθειες, για να βοηθήσει

αποτελεσματικά στην επίτευξη του στόχου της εναρμόνισης με το κοινοτικό κεκτημένο και να αντιμετωπίσει παράλληλα τον αυξημένο όγκο εργασίας στους υπόλοιπους τομείς, με αποτέλεσμα να καθίσταται αναγκαία η δημιουργία πρόσθετων θέσεων τόσο μόνιμου όσο και έκτακτου προσωπικού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1998".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £18.218 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998.

Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Ίδρυση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 και οι Πίνακες εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 4 και οι Πίνακες εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 9 θέμα στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμός Ανθυπολοχαγών) Νόμος του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ
ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΤΡΑΤΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ
ΑΝΘΥΠΟΛΟΧΑΓΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Τάκης Χατζηδημητρίου, Πρόεδρος

Αντώνης Καράς

Σοφοκλής Χατζηγιάννης

Αβέρωφ Νεοφύτου

Δώρος Χριστοδουλίδης

Κώστας Παπακώστας

Νίκος Μουσιούπτας

Μάριος Ματσάκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας μελέτησε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 19 Νοεμβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Άμυνας και του ΓΕΕΦ.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι ο διορισμός στη θέση ανθυπολοχαγού στο Στρατό της Δημοκρατίας δεκαέξι ανθυπολοχαγών που υπηρετούν με σύμβαση στην εν λόγω θέση από το 1991 και το 1992.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Άμυνας και του ΓΕΕΦ δήλωσαν στην Επιτροπή πως ο διορισμός και η μονιμοποίηση των ανθυπολοχαγών αυτών αποτελούν μέτρο δικαιοσύνης, αφού αυτοί προσλήφθηκαν στον κυπριακό στρατό με σύμβαση σε εποχή που αυτός εστερείτο των αναγκαίων αξιωματικών και έκτοτε οι υπηρεσίες τους ανανεώνονταν κατά τον ίδιο τρόπο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Διορισμοί. Άρθρο 3.

Ειδικές διατάξεις. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμός Ανθυπολοχαγών) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 10 θέμα στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998", αποσύρεται από την εκτελεστική εξουσία.

Το υπ' αριθμό 11 θέμα είναι "Οι περί Πολιτιστικών και Άλλων Υπηρεσιών - Θέσεις Μηχανολόγου Μηχανικού 1ης Τάξης, Μηχανολόγου Μηχανικού 2ης Τάξης και Ανώτερου Τεχνικού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998". Έχω την πρόθεση να αναβάλλω το θέμα, γιατί αντιλαμβάνομαι ότι οι τοποθετήσεις ...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Όχι, απλώς εγώ θέλω να πληροφορήσω -και νομίζω μπορούμε να το υιοθετήσουμε- ότι εμείς υιοθετούμε τελικά τους κανονισμούς, όπως κατατέθηκαν από την κυβέρνηση. Άρα, υπάρχει ομοφωνία ή ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι ομόφωνο. Το ΔΗΚΟ και η ΕΔΕΚ ήθελαν να επιφέρουν μια τροποποίηση. Είναι φανερό από την ισορροπία δυνάμεων ότι δεν μπορεί να υιοθετηθεί. Παρακαλώ να σημειωθεί στα πρακτικά -αν μπορώ να μιλήσω εκ μέρους των συναδέλφων της ΕΔΕΚ, διότι ο κ. Ηλιάδης απουσιάζει- ότι διατηρούμε την

επιφύλαξη, όπως έχει διατυπωθεί μέσα στην έκθεση και νομίζω ότι μπορεί να προχωρήσει. Βεβαίως, θα υπερψηφιστεί το σχέδιο υπηρεσίας.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “ΟΙ ΠΕΡΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΘΕΣΕΙΣ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΥ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ 1ης ΤΑΞΗΣ, ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ 2ης ΤΑΞΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΩΤΕΡΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ (ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ)
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, Πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Γιαννάκης Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Μάρκος Κυπριανού

Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 12 και στις 19 Νοεμβρίου 1998 παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και της ΠΑΣΥΔΥ, καθώς και ενδιαφερόμενων υπαλλήλων.

Σκοπός των υπό αναφορά Κανονισμών είναι ο καθορισμός σχεδίων υπηρεσίας για τις θέσεις Μηχανολόγου Μηχανικού 1ης Τάξης, Μηχανολόγου Μηχανικού 2ης Τάξης και Ανώτερου Τεχνικού στις Πολιτιστικές και Άλλες Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Ενδιαφερόμενοι υπάλληλοι οι οποίοι παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εξέφρασαν τη διαφωνία τους για τα σχέδια υπηρεσίας Μηχανολόγου Μηχανικού 2ης Τάξης και πιο συγκεκριμένα για τα καθήκοντα της θέσης που συνίστανται στην εποπτεία, την καθοδήγηση, τον έλεγχο και την εκπαίδευση κατώτερου προσωπικού υποστηρίζοντας ότι θα επέλθει σύγκρουση εξουσιών και δυαδική εποπτεία του ίδιου κατώτερου προσωπικού.

Περαιτέρω, με αφορμή τη συζήτηση αυτών των σχεδίων υπηρεσίας, οι ίδιοι υπάλληλοι έθεσαν και το θέμα της δημιουργίας θέσεων ηλεκτρολόγων μηχανικών στις Πολιτιστικές και Άλλες Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, κι αυτό γιατί εκπαιδευτικοί υπηρετούν με απόσπαση στις εν λόγω υπηρεσίες στη θέση ηλεκτρολόγου μηχανικού καλύπτοντας μόνιμες ανάγκες, χωρίς όμως να υπάρχουν αντίστοιχες οργανικές θέσεις και σχέδια υπηρεσίας.

Οι εκπρόσωποι της ΠΑΣΥΔΥ και του Κλαδικού Συμβουλίου τόνισαν ότι η διάταξη για την εποπτεία, την καθοδήγηση, τον έλεγχο και την εκπαίδευση κατώτερου προσωπικού υπάρχει σε όλα τα σχέδια υπηρεσίας, χωρίς να προκαλείται καμιά σύγκρουση καθηκόντων.

Ως προς το θέμα της δημιουργίας θέσεων ηλεκτρολόγων μηχανικών και τον καθορισμό των αναγκαίων σχεδίων υπηρεσίας, οι ίδιοι δήλωσαν ότι θα εξετάσουν το ζήτημα και θα πράξουν ανάλογα.

Οι θέσεις των διάφορων πλευρών, όπως διαμορφώθηκαν κατά τη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, είναι οι ακόλουθες:

Οι Βουλευτές, μέλη της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, υιοθετούν τους Κανονισμούς όπως αυτοί κατατέθηκαν από την Εκτελεστική Εξουσία.

Οι Βουλευτές, μέλη της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν στο θέμα κατά τη συζήτηση των Κανονισμών στην ολομέλεια του Σώματος.

Οι Βουλευτές, μέλη των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, υποστήριξαν τη διαγραφή από το σχέδιο υπηρεσίας της θέσης Μηχανολόγου Μηχανικού 2ης Τάξης της διάταξης, με βάση την οποία μπορεί να ανατεθεί στον κάτοχο της θέσης η εποπτεία, η καθοδήγηση και ο έλεγχος του κατώτερου προσωπικού.

Υπό το φως των πιο πάνω θέσεων της Επιτροπής, οι υπό αναφορά Κανονισμοί τίθενται ενώπιον της ολομέλειας του Σώματος για να αποφασίσει σχετικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Έχουμε φθάσει στο τέλος της νομοθετικής εργασίας. Προχωρούμε στο Δεύτερο Κεφάλαιο, κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Καταχωρήσεως Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός)

Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 7) του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 4) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Δήμου Λευκωσίας (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 5) Ο περί Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 6) Οι περί Εγγραφής των Κατοίκων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 7) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Διεξαγωγή Έρευνας για την Πηγή των Οικονομικών Πόρων Δημόσιων Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 8) Οι περί Γενικού Γραμματειακού Προσωπικού - Θέση Πρώτου Γραμματειακού Λειτουργού (Σχέδια Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 9) Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Εισφορές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 10) Οι περί Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως - Θέση Τεχνικού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 11) Έγγραφο που αφορά την παράταση των υπηρεσιών έκτακτου υπαλλήλου από το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 12) Έγγραφα που αφορούν την πρόσληψη και παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων από την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 13) Ετήσια Έκθεση και Λογαριασμοί του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών για τα έτη 1996/1997.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 14) Ετήσια Έκθεση και Λογαριασμοί του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Καρότων και Τεύτλων για τα έτη 1996/1997.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

- 15) Ο περί του Ελέγχου των Εσόδων και Δαπανών των Πολιτικών Κομμάτων Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Αλέξη Γαλανό, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 15) Ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Σοφοκλή Χατζηγιάννη, Βουλευτή Δημοκρατικού Συναγερμού εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16) Ο περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός)

Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Μάρκο Κυπριανού, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17) Ο περί Προλήψεως Πυρκαϊών στην Ύπαιθρο (Τροποποιητικός) (Αρ. 2)

Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τους κ. Ανδρέα Χρίστου, Τάκη Χατζηγεωργίου και Γιώργο Χατζηγεωργίου, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18) Ο περί Εγγραφής μη Αδειούχων Καταλυμάτων (Τροποποιητικός)

Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τους κ. Χρίστο Μαυροκορδάτο και Κίκη Καζαμία εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Κεφάλαιο Τρίτο: Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.)

Απάντηση ημερομηνίας 13 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 153, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Πάνω Ακουρδάλειας για την επιχορήγηση της δαπάνης του ηλεκτρικού ρεύματος για τη γεώτρηση της υδατοπρομήθειας της κοινότητας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Η δαπάνη ηλεκτρικού ρεύματος για τις κοινοτικές γεωτρήσεις καλύπτεται από τα έσοδα των ταμείων υδατοπρομήθειας, τα οποία προέρχονται βασικά από τις εισπράξεις κατανάλωσης πόσιμου νερού σε κάθε κοινότητα. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τον οικονομικό έλεγχο του ταμείου υδατοπρομήθειας Πάνω Ακουρδάλειας για το 1997, η δαπάνη για το ρεύμα ανήλθε στις £365,51, ενώ οι εισπράξεις από την κατανάλωση νερού στις £645. Για το 1996 η δαπάνη για το ρεύμα ήταν £210,92, ενώ οι εισπράξεις για την κατανάλωση νερού ανήλθαν στις £492.

Με βάση τα πιο πάνω, πιστεύω ότι δεν υπάρχουν περιθώρια για ικανοποίηση του αιτήματος της κοινότητας για επιχορήγηση της δαπάνης του ηλεκτρικού ρεύματος για την κοινοτική γεώτρηση.”

Απάντηση ημερομηνίας 13 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 159, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Κάτω Ακουρδάλειας για την τοποθέτηση ηλεκτρικού ρεύματος στην ηλεκτροτουρμπίνα της γεώτρησης στην περιοχή ‘Βούναρος’, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Για σκοπούς ενίσχυσης της υδατοπρομήθειας Κάτω Ακουρδάλειας το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης συμπλήρωσε μέσα στο 1997 την ανόρυξη της γεώτρησης με αριθμό 83/96. Η γεώτρηση θεωρήθηκε ανεπιτυχής, γιατί από δοκιμαστική άντληση που έγινε μέσα στο 1997 διαπιστώθηκε ότι η απόδοσή της ήταν της τάξης των τριών κ.μ. την ώρα. Λόγω μη εξεύρεσης άλλων υδάτινων πόρων για κάλυψη των άμεσων υδατικών αναγκών της κοινότητας, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων προχώρησε στην εγκατάσταση αντλίας με ηλεκτρογεννήτρια στην πιο πάνω γεώτρηση και στη σύνδεσή της με την υδατοδεξαμενή της κοινότητας. Για την εκτέλεση του έργου αυτού, συνολικής δαπάνης ύψους £5.275, εξασφαλίστηκαν πιστώσεις από τα κονδύλια της ανομβρίας 1997, γιατί το έργο θεωρήθηκε έκτακτο. Έκτοτε, η χωριτική αρχή ανέλαβε τη λειτουργία της ηλεκτρογεννήτριας για την υδροδότηση της κοινότητας.

Το αίτημα της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος στη γεώτρηση 83/96 τέθηκε από την εν λόγω κοινότητα κατά την περιφερειακή μου σύσκεψη στη Δρούσια, που πραγματοποιήθηκε στις 12 Μαΐου 1998. Από εξέταση του θέματος από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων με την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου φάνηκε ότι η ικανοποίηση του αιτήματος αυτού θα ανέλθει στο συνολικό ποσό των £8.050,48 (4.306 συν £344,48 Φ.Π.Α. για την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου και £3.400 για εγκατάσταση του συστήματος αυτοματισμού λειτουργίας της υδραντλίας).

Από επαναξιολόγηση της απόδοσης της γεώτρησης 83/96 από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων φάνηκε ότι η απόδοση της γεώτρησης αυτής μειώθηκε στο ένα κ.μ. την ώρα περίπου, οπότε δεν ενδείκνυται η προώθηση του θέματος της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος.

Παρά ταύτα, σημειώνεται ότι το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων θα μελετήσει το ενδεχόμενο ενίσχυσης της κοινοτικής υδατοπρομήθειας από τη γεώτρηση αριθμός 2/92 του αρδευτικού τμήματος του χωριού με την τοποθέτηση νέου αγωγού μεταφοράς νερού, νοουμένου ότι θα συμφωνήσει η αρδευτική επιτροπή.”

Απάντηση ημερομηνίας 20 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 206, ημερομηνίας 6 Ιουλίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Αργάκας για άμεση συντήρηση των αγροτικών δρόμων σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Το χωριό έχει ένα πολύ μεγάλο δίκτυο αγροτικών δρόμων, σημαντικό μέρος των οποίων κατασκεύασε το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων στα πλαίσια επέκτασης της αρδευόμενης περιοχής του φράγματος Ευρέτου. Φέτος δαπανήθηκε ποσό £3.500 για τη συντήρησή τους από τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως και αναμένεται να δαπανηθεί και κατά το 1999 ανάλογο ποσό.
- 2) Το γραφείο της Επαρχιακής Διοίκησης Πάφου προγραμματίζει σύντομα την αναθεώρηση ολόκληρου του δικτύου των αγροτικών δρόμων του χωριού, με σκοπό τον καθορισμό κατά προσέγγιση της δαπάνης που θα απαιτηθεί για συντήρηση του δικτύου. Ακολούθως θα ζητηθεί η παραχώρηση αυξημένων πιστώσεων στα πλαίσια των Προϋπολογισμών Αναπτύξεως, αρχής γενομένης από τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του έτους 2000, ώστε η εργασία να γίνει προγραμματισμένα με στόχο τη συμπλήρωσή της σε μερικά χρόνια.”

Απάντηση ημερομηνίας 20 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 207, ημερομηνίας 6 Ιουλίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με την κατασκευή αγροτικών δρόμων στην κοινότητα Αργάκας σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Το 1985 ο Σύνδεσμος Διατηρήσεως Εδάφους Αργάκας και η οικεία χωρική αρχή ζήτησαν τη διάνοιξη αγροτικών δρόμων συνολικού μήκους 5,5 χμ. Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ετοίμασε τα αναγκαία σχέδια το 1989 και το 1991 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα σχετική γνωστοποίηση απαλλοτρίωσης. Ακολούθησαν τα διατάγματα απαλλοτρίωσης και επίταξης μέσα στο 1992, ενώ η χωρική αρχή ανέλαβε γραπτή δέσμευση να καταβάλει τις αποζημιώσεις στους δικαιούχους καθώς και οποιαδήποτε άλλα έξοδα.
- 2) Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας εκτίμησε τις αποζημιώσεις σε £21.207 για τις απαλλοτριώσεις και £882 για τις επιτάξεις. Τελικά η όλη προσπάθεια δεν τελεσφόρησε, γιατί η χωρική αρχή Αργάκας δεν εξασφάλισε έγκαιρα τις αναγκαίες πιστώσεις, με αποτέλεσμα να μην καταβληθούν στους δικαιούχους οι εκτιμηθείσες αποζημιώσεις μέσα στην περίοδο των δέκα μηνών από τη δημοσίευση της γνωστοποίησης απαλλοτρίωσης, όπως προβλέπει ο σχετικός νόμος. Διευκρινίζεται ότι η δαπάνη που απαιτείται για τις απαλλοτριώσεις και επιτάξεις με σκοπό τη διάνοιξη αγροτικών δρόμων καταβάλλεται πάντοτε εξ ολοκλήρου από την απαλλοτριώνουσα αρχή (Επιτροπή Δημόσιας Υγείας της οικείας κοινότητας).”

Απάντηση ημερομηνίας 13 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Λυκούργου Κάππα στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 16, ημερομηνίας 28 Αυγούστου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Η Σχολική Εφορία Πολεμίου έχει υποβάλει πρόσφατα, 23 Σεπτεμβρίου 1998, κατάλογο με τις κτιριακές ανάγκες των εκπαιδευτηρίων Πολεμίου.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έδωσε οδηγίες όπως οι Τεχνικές Υπηρεσίες του υπουργείου μας, σε συνεργασία με τις αρμόδιες διευθύνσεις, εξετάσουν και ιεραρχήσουν τις ανάγκες αυτές. Λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες και τις πρόνοιες των προϋπολογισμών του 1998, όπως επίσης και τις εισηγήσεις των προϋπολογισμών του 1999, να καταρτίσουν πρόγραμμα εκτέλεσης των αναγκαίων εργασιών.

Σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν δοθεί, στην πιο πάνω διαδικασία θα έχει ενεργό ανάμειξη και η σχολική εφορία η οποία τηρείται συνεχώς ενήμερη.”

**Απάντηση ημερομηνίας 13 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Εμπορίου,
Βιομηχανίας και Τουρισμού κ. Νίκου Ρολάνδη στην ερώτηση Ζ΄ 23,
ημερομηνίας 21ης Σεπτεμβρίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας
Λευκωσίας κ. Τάκη Χατζηδημητρίου.**

“Ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού έχει δημιουργήσει ιστοσελίδα στις ΗΠΑ από το Μάρτιο του 1997. Η σελίδα έχει διεύθυνση [www. cyprustourism. org](http://www.cyprustourism.org) και παρέχει ολοκληρωμένη τουριστική πληροφόρηση για την Κύπρο. Στον ετήσιο διαγωνισμό για το 1997 του οργανισμού ‘Hospitality Sales and Marketing Association International’ των ΗΠΑ, στον οποίο έλαβαν μέρος πενήντα πέντε χώρες, η σελίδα της Κύπρου βραβεύθηκε ως μία από τις καλύτερες στην κατηγορία των γραφείων τουρισμού. Τη σελίδα επισκέπτονται κάθε χρόνο γύρω στα 40.000 άτομα.

Πρόσφατα, ο οργανισμός άρχισε συνεργασία με το εργαστήριο έρευνας πολυμέσων του Τμήματος Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Κύπρου για την ανάπτυξη εφαρμογών στα πολυμέσα για την τουριστική πληροφόρηση και προβολή της Κύπρου. Προτεραιότητα θα δοθεί στο σχεδιασμό νέας σελίδας στο Ίντερνετ με βάση την τελευταία τεχνολογία και στην ετοιμασία ψηφιακού δίσκου.

Είμαστε στη διάθεσή σας για την παροχή οποιωνδήποτε πρόσθετων πληροφοριών.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το Τέταρτο Κεφάλαιο αναβάλλεται.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την Πέμπτη, 3 Δεκεμβρίου_1998, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Εντάξεως Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 2) Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.
- 3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1998.
- 4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1998.
- 5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 7) του 1998.
- 6) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Δήμου Λευκωσίας (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.
- 7) Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.
- 8) Ο περί της Συμφωνίας μεταξύ Κύπρου και Αρμενίας για Συνεργασία στους Τομείς του Πολιτισμού, Παιδείας και Επιστημών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

- 9) Ο περί του Πρωτοκόλλου μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας για την Απογραφή των Διμερών Συμφωνιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.
- 10) Ο περί της Σύμβασης για την Πυρηνική Ασφάλεια (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.
- 11) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου Νόμος του 1998.
- 12) Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 13) Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας Κανονισμοί του 1998.
- 14) Οι περί Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού Κανονισμοί του 1998.
- 15) Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 16) Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1998.
- 17) Οι περί Ιδιωτικών Γραφείων Εξεύρεσης Εργασίας (Καθορισμός Τύπου Αιτήσεων, Τύπου Αδειών και Πληρωτέων Τελών) Κανονισμοί του 1998.
- 18) Οι περί Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων – Θέσεις Ανώτερου Αρχιφοροθέτη και Πρώτου Φοροθέτη (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

- 19) Οι περί Ταμείου Ευημερίας Εθνοφρουρού
(Τροποποιητικοί)Κανονισμοί του 1998.
- 20) Οι περί Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σχέδιο Αποκατάστασης
Προπολεμικής Φερεγγυότητας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί
του 1998.
- 21) Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα
Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί)
Κανονισμοί του 1998.
- 22) Οι περί Ταχύπλοων Σκαφών Κανονισμοί του 1998.
- 23) Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως
(Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1998.
- 24) Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως
(Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 25) Οι περί Ζωοτροφών και Προσθετικών των Ζωοτροφών
(Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Χρήσεως) Κανονισμοί
του 1998.
- 26) Οι περί Κυβερνητικού Υδατικού Έργου του Σταθμού
Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών
Αποβλήτων στη Βαθιά Γωνιά (Διαχείριση) Κανονισμοί του
1998.
- 27) Οι περί Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων (Διάρθρωση και
Όροι Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 28) Οι περί Πολοδομίας και Χωροταξίας (Δικαιώματα)
Κανονισμοί του 1998.

- 29) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 30) Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούνας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 31) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1998.
- 32) Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 33) Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Διατάγματα Διατήρησης) Κανονισμοί του 1998.
- 34) Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 35) Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων – Θέση Διοικητικού Λειτουργού Α΄ (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.
- 36) Οι περί Γενικού Γραμματειακού Προσωπικού – Θέσεις Πρώτης Στενογράφου, Ανώτερης Στενογράφου και Στενογράφου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.
- 37) Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 38) Οι περί Αστυνομίας (Προαγωγές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 39) Οι περί Αστυνομίας (Πειθαρχικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 40) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για το διορισμό του Επιτρόπου Διοικήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

1) “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (12.11.1998).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Ποια η στρατηγική και τα σχέδια δράσης που ανέπτυξε η κυπριακή κυβέρνηση και ποια μέτρα πήρε, μέσα στα πλαίσια των υποχρεώσεών της, δυνάμει της διακήρυξης του Πεκίνου και του προγράμματος δράσης που ομόφωνα υιοθετήθηκε από τις κυβερνήσεις που συμμετείχαν στην Τέταρτη Παγκόσμια Διάσκεψη για τις Γυναίκες στο Πεκίνο το Σεπτέμβριο του 1995”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Μέλους της Βουλής κ. Ανδρούλας Βασιλείου). (27.11.1997).

(Συνέχιση της συζήτησης).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Ιατρικό απόρρητο και παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ασθενών”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Κυριάκου Τυρίμου). (4.5.1998). (Συνέχιση της συζήτησης).

- 4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η συνεχιζόμενη καταστροφή και η ανάγκη προστασίας και αξιοποίησης των κατοικιών της κοινότητας Πάνω Αμιάντου και των εγκαταστάσεων του μεταλλείου, οι προθέσεις της κυβέρνησης και τυχόν ευθύνες που προκύπτουν”. (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Δημήτρη Ηλιάδη και Γιαννάκη Θωμά). (8.4.1997).
- 5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Επέμβαση στο Δασούδι Λεμεσού και περιβαλλοντικές επιπτώσεις”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Γιαννάκη Θωμά). (10.12.1996).
- 6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Η προσαγωγή σε δίκη του Κούρδου αγωνιστή Aziz (Ramazan Celik) με την κατηγορία της άγρας πελατών για πώληση του περιοδικού ‘Φωνή του Κουρδιστάν’”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (27.4.1998).

- 7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”. (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 8.20 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θωμά Γιαννάκης

Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιττής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισιδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Γιαννάκης
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούπτας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος

Φιλίππου Ανδρέας

Χάσικος Σωκράτης

Χατζηγεωργίου Γιώργος

Χατζηγεωργίου Τάκης

Χατζηγιάννης Σοφοκλής

Χατζηδημητρίου Τάκης

Χρίστου Ανδρέας

Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Καλαϊτζιάν Πετρός

Μαντοβάνη Μπενίτο

Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Αναφορά από τον Προεδρεύοντα Νίκο Αναστασιάδη στο θάνατο του πρώην Βουλευτή Ρένου Πρέντζα και τήρηση μονόλεπτης σιγής στη μνήμη του.
- 2) Έκθεση για τις προτάσεις νόμου α) “Ο περί Καταργήσεως των περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμων του 1995 έως (Αρ. 3) του 1998 Νόμος του 1998”, β) “Ο περί Εντάξεως Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και γ) “Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1998”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Γαλανός, Π. Δημητρίου, Α. Χρίστου, Μ. Κυπριανού, Ν. Κλεάνθους, Ν. Μουσιούπας, Δ. Ηλιάδης, Α. Αντωνίου, Ν. Πιπτοκοπίτης, Α. Βασιλείου, Μ. Ματσάκης, Κ. Παντελίδου, Ι. Μακρίδης, Στ.

Κιττής), απόρριψη της πρώτης πρότασης νόμου, αναβολή της δεύτερης και ψήφιση της τρίτης.

- 3) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1998”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Χρίστου, Προεδρεύων, Π. Δημητρίου, Γ. Βασιλείου, Ν. Μουσιούττας, Ν. Πιπτοκοπίτης, Α. Γαλανός) και ψήφισή του σε νόμο.
- 4) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 3) του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
- 5) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 6) του 1998” και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 3 του 1998).
- 6) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμός Ανθυπολοχαγών) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
- 7) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Πολιτιστικών και Άλλων Υπηρεσιών - Θέσεις Μηχανολόγου Μηχανικού 1ης Τάξης, Μηχανολόγου Μηχανικού 2ης Τάξης και Ανώτερου Τεχνικού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998” και έγκρισή τους.
- 8) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 9) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Η υδατοπρομήθεια στην Πάνω Ακουρδάλεια - Η ηλεκτροδότηση της κοινότητας Κάτω Ακουρδάλειας - Η συντήρηση των αγροτικών δρόμων στην Αργάκα - Η διάνοιξη αγροτικών δρόμων στην Αργάκα - Λειτουργικά προβλήματα στα εκπαιδευτήρια Πολεμίου - Η χρήση του Internet για ανάπτυξη του τουρισμού.)

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 3ης Δεκεμβρίου 1998

(Ωρα Έναρξης: 4.18 μ.μ.)

Αρ.10

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της Βουλής. Παρακαλώ τους κυρίους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρχίζουμε βεβαίως με τη νομοθετική εργασία, όπως συνήθως.

Το πρώτο θέμα αναβάλλεται, εν αναμονή της τελικής απάντησης του Υπουργού Οικονομικών.

Το υπ' αριθμό 2 θέμα αναβάλλεται επίσης για την τελευταία συνεδρία αυτού του χρόνου, που θα γίνει την 21η Δεκεμβρίου.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 3 θέμα, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ.4) του 1998". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ.4) ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούττας, αναπληρωτής πρόεδρος

Τάσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσιος

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 30 Νοεμβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών, Εσωτερικών και Συγκοινωνιών και Έργων.

Υπενθυμίζεται ότι το πιο πάνω νομοσχέδιο, όπως κατατέθηκε στη Βουλή, αποσκοπούσε στην έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £14.814.196 και στη διάθεσή του για την υλοποίηση διάφορων σκοπών ή και προγραμμάτων, για τα οποία είτε δεν είχε γίνει οποιαδήποτε πρόνοια στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1998 είτε οι εγκεκριμένες πρόνοιες ήταν ανεπαρκείς. Το σύνολο των ζητούμενων πιστώσεων έχει ήδη εγκριθεί από την ολομέλεια του Σώματος στις 26 Νοεμβρίου 1998, με εξαίρεση τη ζητούμενη πρόσθετη πίστωση £600.000 που προορίζεται να καλύψει δαπάνες για την αμφίδρομη τηλεοπτική σύνδεση Ελλάδας-Κύπρου.

Ειδικότερα, η πιο πάνω ζητούμενη πρόσθετη πίστωση προορίζεται να καλύψει τη δαπάνη για καταβολή του ενοικίου για τον αναμεταδότη στο SIRIUS II με το τηλεοπτικό πρόγραμμα CYPRUS SAT σχετικά με την αμφίδρομη τηλεοπτική σύνδεση Ελλάδας-Κύπρου.

Για το κονδύλι αυτό είχαν εκφρασθεί εκ μέρους των μελών της επιτροπής και ειδικότερα εκ μέρους του Βουλευτή κ. Τάσσου Παπαδόπουλου επιφυλάξεις ως προς τη σκοπιμότητα διάθεσής του, γιατί ειδικότερα όπως έχει αναφερθεί δεν εξυπηρετείται ο σκοπός για τον οποίο αυτό ζητείται, με αποτέλεσμα η τηλεοπτική αναμετάδοση προγραμμάτων τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ελλάδα να διέπεται από χαμηλό ποιοτικό επίπεδο. Για το λόγο αυτό, η επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει από τους κυβερνητικούς αρμοδίους περαιτέρω επεξηγήσεις και λεπτομέρειες, προτού προχωρήσει σε οποιαδήποτε εισήγηση σχετικά με αυτό.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή αρμοδίως, η καταβολή του ενοικίου για το δορυφορικό αναμεταδότη στην εταιρεία, ιδιοκτήτρια του δορυφόρου SIRIUS II, αποτελεί συμβατική υποχρέωση της Δημοκρατίας και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατή αυτή τη στιγμή οποιαδήποτε υπαναχώρηση. Περαιτέρω, θεωρείται ότι το επίπεδο των προγραμμάτων που αναμεταδίδονται στο εξωτερικό είναι ικανοποιητικό για τους απόδημους Κυπρίους, ενώ καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες για βελτίωσή του.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως των στοιχείων που έχουν κατατεθεί ενώπιόν της, αποφάσισε στο παρόν στάδιο να εισηγηθεί στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο για έγκριση της πρόσθετης ζητούμενης πίστωσης ύψους £600.000 σύμφωνα με τα πιο πάνω και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ.6) του 1998.

Ταυτόχρονα και με την ευκαιρία αυτή, η επιτροπή καλεί την εκτελεστική εξουσία, το αργότερο μέχρι τις 10 Ιανουαρίου 1999, να ενημερώσει γραπτά τη Βουλή σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της αρμόδιας διυπουργικής επιτροπής που επιλαμβάνεται θεμάτων σχετικών με την αμφίδρομη τηλεοπτική σύνδεση Ελλάδας-Κύπρου, ούτως ώστε να δοθεί η δυνατότητα στο Σώμα να αποφασίσει περαιτέρω αναφορικά με τα σχετικά προτεινόμενα κονδύλια τα οποία περιλαμβάνονται στους προϋπολογισμούς του 1999.

Το μέλος της επιτροπής Βουλευτής κ. Τάσσος Παπαδόπουλος τάσσεται εναντίον της ψήφισης του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, για τους λόγους που θα εκθέσει ειδικότερα κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του Σώματος.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Δuo λόγια μόνο, κύριε Πρόεδρε, να πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούππας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Πέρα από την απαίτηση της Επιτροπής Οικονομικών να κατατεθεί το πόρισμα της αξιολόγησης της Υπουργικής Επιτροπής μέχρι τις 10 του Γενάρη, τους ζητήσαμε ακριβώς να μας δώσουν λεπτομερές πρόγραμμα των μεταδόσεων και εγώ θα έλεγα ότι πιθανόν αυτό το πρόγραμμα να έπρεπε να πάει στην Επιτροπή Παιδείας, για να κρίνουν, σαν αρμόδια επιτροπή, κατά πόσο αυτά τα προγράμματα εξυπηρετούν τους σκοπούς για τους οποίους έχει γίνει αυτή η σύνδεση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είχα ένσταση στην έγκριση και θα εξηγήσω γιατί και ελπίζω ότι η ένστασή μου δεν θα εκληφθεί ότι είναι ένσταση να μεταδίδονται μέσω είτε του SIRIUS είτε του άλλου συστήματος προγράμματα που αφορούν την Κύπρο που τα παίρνουν οι απόδημοι, η Ελλάδα και όπου αλλού υπάρχουν ενδιαφερόμενοι και γίνονται στην Κύπρο. Αυτή την αρχή την υποστηρίζω τόσο ένθερμα όσο οποιοσδήποτε άλλος από τη Βουλή, θέλω να ελπίζω, την υποστηρίζει. Όμως υπάρχουν δυο στοιχεία τα οποία με ωθούν στο να εγείρω ένσταση στην έγκριση αυτού του λογαριασμού, του ποσού.

Πρώτο, η συμβατική μας σχέση έληξε τον Ιούνιο. Από τον Ιούνιο η κυβέρνηση, χωρίς να πάρει έγκριση της Βουλής, το ανανέωσε για άλλους δώδεκα μήνες, μέχρι τον επόμενο Ιούνιο. Το ποσό που εγκρίναμε σήμερα είναι για τη δαπάνη την οποία έχει αναλάβει το κράτος μέχρι την 31η Δεκεμβρίου. Όμως η δέσμευσή μας για άλλες £600.000 συνεχίζεται και μέχρι τις 30 Ιουνίου 1999. Πρώτον, εγείρω ένσταση γιατί δεσμεύθηκε το κράτος χωρίς έγκριση της Βουλής και ουσιαστικά εγκρίνουμε εκ των υστέρων, και εγώ είμαι από αυτούς που λέγουν ότι, άσχετο πόσο άτοπη ήταν η απόφαση της κυβέρνησης, δεν μπορούμε να εκθέτουμε την κυβέρνησή μας ότι δεν εκπληρώνει τις συμβατικές της υποχρεώσεις. Αυτή είναι μια πτυχή και επομένως, θα έλεγα εγώ, ας εγκριθεί το ποσό μέχρι την 31η Δεκεμβρίου, για να μην εκτεθεί το κράτος, έστω και αν η κυβέρνηση κακά εδέσμευσε το κράτος για αυτό το ποσό χωρίς έγκριση της Βουλής.

Δεύτερον, στην Επιτροπή δηλώθηκε ότι όντως τα προγράμματα τα οποία προβάλλονται δεν είναι ικανοποιητικού επιπέδου. Μπορεί ο καθένας να έχει τις υποκειμενικές του κρίσεις και εγώ λέγω είναι απαράδεκτου επιπέδου. Άλλοι είπαν δεν είναι ικανοποιητικού. Κανένας δεν είπε ότι είναι καλό επίπεδο. Αν επομένως δεν κάνει κάποια δραματική ενέργεια η Βουλή, εγώ σας λέγω δεν πρόκειται να αλλάξει. Θα έρθει τον Ιούνιο του 1999 η κυβέρνηση και θα πει "είναι συμβατική υποχρέωση να πληρώσετε

άλλες £600.000” και εγώ θα υποστηρίξω να πληρώσω, για να μην εκτεθεί το κράτος. Αν μη τι άλλο, για λόγους διαμαρτυρίας θέλω να καταχωρήσω την ένστασή μου, ότι η κυβέρνηση ενήργησε καθ’ υπέρβαση εξουσίας που έχει, δεσμεύοντας το κράτος γι’ αυτό το ποσό. Έστω να γίνει παραχώρηση να μην εκθέσουμε την κυβέρνηση, να το πληρώσουμε, δεν δέχομαι όμως ότι αυτή η υπέρβαση μπορεί να προεκταθεί μέχρι τον επόμενο Ιούνιο, χωρίς τουλάχιστον να ικανοποιηθεί η ολομέλεια, η επιτροπή έστω, ότι έγινε όντως κάποια προσπάθεια για να βελτιωθεί το πρόγραμμα το οποίο παρουσιάζουμε. Αν εξαιρέσετε τα πληροφοριακά προγράμματα, δηλαδή συζητήσεις πολιτικών και τα δελτία ειδήσεων, ακούω, διότι δεν είμαι στο εξωτερικό για να τα βλέπω, ότι όλα τα άλλα είναι ή ανιαρά, είναι μεταξύ ανιαρών και δυσφημιστικών για την Κύπρο. Έτσι το βλέπω εγώ. Και για αυτό, εγώ τουλάχιστον, καταχωρώ την ένστασή μου, όχι γιατί ενίσταμαι στην αρχή να μεταδίδονται προγράμματα από την Κύπρο για τους απόδημους και τους άλλους ενδιαφερομένους, αλλά γιατί δεν είναι τα σωστά προγράμματα και δεν ακολουθείται η ορθή διαδικασία που να παίρνει η κυβέρνηση εκ των προτέρων έγκριση από τη Βουλή για τη σύναψη δαπάνης και για τη δέσμευση. Παρεμπιπτόντως το αναφέρω.

Το ίδιο πράγμα γίνεται με τα λεγόμενα γραφεία διαφώτισης, που εργοδοτεί η κυβέρνηση. Προειδοποιήσαμε επανειλημμένως, ως Επιτροπή Εξωτερικών, τον Υπουργό Εξωτερικών ότι εμείς δεν είμαστε ικανοποιημένοι με τις επιλογές και τους διορισμούς που έγιναν και κάθε χρόνο ανανεώνεται το συμβόλαιο από τον Απρίλιο ως τον άλλο Απρίλιο και θα εγκρίνετε στον προϋπολογισμό σε ένα, δυο μήνες παράταση αυτών των υπηρεσιών, παρά την προειδοποίηση της Βουλής, για άλλη δωδεκάμηνη περίοδο, χωρίς να έχετε λόγο. Ε, δεν το δέχομαι τούτο το πράγμα και έτσι δηλώνω τη διαμαρτυρία μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η κριτική την οποία άσκησε ο κ. Παπαδόπουλος για τη συμπεριφορά της κυβερνητικής πλευράς είναι σωστή. Το σημείο το οποίο θα ήθελα να θίξω είναι μια πολύ μικρή ιστορική αναδρομή, που αφορά το σχετικό κονδύλι, το οποίο τα τελευταία μερικά χρόνια ... τουλάχιστον μέχρι και πέρσι εγκρίνετο ένα κονδύλι περίπου 1,3 εκατομμυρίων λιρών, για την αμφίδρομη τηλεπικοινωνιακή σύνδεση Ελλάδας-Κύπρου, για την ανταλλαγή αυτών των τηλεοπτικών προγραμμάτων. Και με βάση το ίδιο σύστημα εστέλλετο το σήμα από την ελληνική τηλεόραση προς την Κύπρο, αλλά και από το ΡΙΚ προς το εξωτερικό, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας. Τον τελευταίο χρόνο η ελλαδική πλευρά έκαμε τις δικές της διευθετήσεις με το δικό της δορυφόρο ή με την ενοικίαση συγκεκριμένου δορυφόρου, ενώ η ενοικίαση από κυπριακής πλευράς ήταν για άλλο δορυφόρο. Έτσι και τα κονδύλια κάπου διαχωρίστηκαν. Πρέπει να πούμε ότι δόθηκε η διαβεβαίωση στην Επιτροπή Οικονομικών πως, με την ενοικίαση του συγκεκριμένου δορυφόρου, πέρα από την εκπομπή τηλεοπτικών προγραμμάτων για τους αποδήμους, μπορεί να γίνει χρήση του, για να καλυφθεί τουλάχιστον ένα μεγάλο μέρος αυτού του ενοικίου, χρησιμοποιώντας τον και για άλλους σκοπούς. Επειδή και η δική μας προσέγγιση είναι πως τα προγράμματα τα οποία εκπέμπονται δεν είναι εκείνου του επιπέδου που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν σαν ικανοποιητικά για τους αποδήμους, είναι γι' αυτό το λόγο που διαχωρίσαμε τα δύο θέματα. Κακίζουμε την κυβερνητική πλευρά για το χειρισμό της υπόθεσης που έφερε κατά κάποιο τρόπο τη νομοθετική εξουσία προ τετελεσμένου και θα είχαμε να επιλέξουμε ή καταψήφισα έγκρισης αυτού του ποσού, που ουσιαστικά θα αφήνει το κράτος εκτεθειμένο για μη υλοποίηση συμβατικής του διεθνούς υποχρεώσεως, ή να πούμε ότι το υπερψηφίζουμε -εν τω μεταξύ μας έχει λεχθεί ότι είναι

και μακροχρόνια αυτή η σύνδεση, καλύπτει έξι χρόνια- διαχωρίζοντάς το από την ουσία του θέματος, που είναι η εκπομπή συγκεκριμένων προγραμμάτων. Η διυπουργική επιτροπή, η οποία κακώς καθυστέρησε να εξετάσει το θέμα της ποιότητας αυτών των προγραμμάτων, θα έχει τη χρονική πίεση να το πράξει πριν από το τέλος του χρόνου, έτσι που μέχρι πριν από τη συζήτηση των προϋπολογισμών για το 1999 να έχουμε αυτή την εκτίμηση για την ποιότητα των προγραμμάτων και για την πιθανή διάθεση ή όχι να ληφθούν μέτρα για να βελτιωθούν ή όχι και ανάλογα η κάθε πλευρά να κληθεί να τοποθετηθεί κατά πόσο υπερψηφίζει ή όχι το ίδιο κονδύλι το οποίο επαναλαμβάνεται μέσα στους προϋπολογισμούς του 1999. Επαναλαμβάνω πως αυτή τη στιγμή, αρχές του Δεκέμβρη, αυτό που καλούμαστε να ψηφίσουμε είναι ουσιαστικά η δαπάνη για τις συνδέσεις που έγιναν ήδη το 1998 και αν θέλουμε να διαμαρτυρηθούμε ή να εκφράσουμε την τοποθέτησή μας επί της ουσίας, μπορούμε να το κάνουμε κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών, που αντιλαμβάνομαι ότι θα πραγματοποιηθεί πριν από το τέλος του Γενάρη. Έτσι, σε λιγότερο από ενάμισι μήνα χρονικό διάστημα, έχουμε την ευκαιρία επί της ουσίας να τοποθετηθούμε και να καταψηφίσουμε το κονδύλι.

Είναι με αυτό το σκεπτικό που αποφασίσαμε, έστω και με πολλές σκέψεις, να δώσουμε τη θετική μας ψήφο. Ουσιαστικά δε διακόπτονται αυτά τα προγράμματα μέχρι και τη συζήτηση των προϋπολογισμών και, επαναλαμβάνω, σε έξι εφτά εβδομάδες θα κληθούμε να επανατοποθετηθούμε ουσιαστικά και τίποτα δεν αποκλείει η νέα τοποθέτησή μας πριν από το τέλος του Γενάρη να είναι πιθανόν αρνητική.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Είναι σωστές οι παρατηρήσεις, κύριε Πρόεδρε, παρόλον ότι θα μπορούσε να θεωρηθεί αυτονόητο ότι αυτή η Βουλή, η οποία πρωτοστάτησε στην αμφίδρομη σύνδεση Ελλάδας-Κύπρου τηλεοπτικά, θα ήταν αυτονόητο ότι θα ενέκρινε και την έγκριση της τεχνικής συμφωνίας η οποία συνεχίζει αυτή τη σύνδεση. Ωστόσο, είναι θέμα σεβασμού του κοινοβουλίου να ζητείται η έγκρισή του πρώτα, πριν να αποφασίζει η εκτελεστική εξουσία για λογαριασμό του κοινοβουλίου και να προωθεί ... όσο αυτονόητες και αν είναι οι δικές της θέσεις, με τις οποίες ουσιαστικά δε διαφωνεί κανείς. Όμως εκείνο το οποίο είναι θέμα και υπήρξε ευθύς εξαρχής, είναι πράγματι η ποιότητα των εκπομπών και προς την Ελλάδα και προς τους απόδημους. Πρόκειται για παμπάλαιες παραγωγές, οι οποίες είναι εκτός τόπου και χρόνου, οι οποίες δεν έχουν να κάνουν τίποτα με τη σημερινή κυπριακή πραγματικότητα, ούτε εκφράζουν τον πολιτισμό και το επίπεδο ζωής και την κουλτούρα της σημερινής κυπριακής κοινωνίας και της έκφρασης του πολιτισμού μας. Εκείνο το οποίο θεωρώ εκπληκτικά απαράδεκτο είναι μια αναφορά στην έκθεση, όπου η κυβερνητική πλευρά, αντιλαμβανόμενοι το Υπουργείο Εσωτερικών στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται το ΡΙΚ, δήλωσε ότι εκείνοι θεωρούν το επίπεδο των προγραμμάτων που αναμεταδίδονται στο εξωτερικό ικανοποιητικό για τους αποδήμους και καταβάλλονται και προσπάθειες βελτίωσης. Ή τους αποδήμους υποτιμούν ή τη δική μας νοημοσύνη υποτιμούν, για να εισηγούνται ότι εκείνα τα άθλια προγράμματα είναι ικανοποιητικά.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χάσικος.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Αναφορικά με το υπό συζήτηση θέμα, εντοπίζω δύο σημεία. Το ένα σημείο είναι ότι πράγματι καλούμαστε σήμερα να εγκρίνουμε κάτι το οποίο δέσμευσε η κυβέρνηση.

Το πρώτο εξάμηνο δεσμεύτηκε η κυβέρνηση εν αγνοία της Βουλής. Αυτό είναι ένα το κρατούμενο, είναι καθαρά τεχνικό, θα έλεγα. Βέβαια, αυτή η σύμβαση των έξι χρόνων, απ' ό,τι ακούω σήμερα εδώ, με το SIRIUS το δορυφόρο, μπορεί τότε που έγινε να ήταν καλή, δηλαδή τα δεδομένα του τότε να μην επέτρεπαν άλλες επιλογές. Αν θέλετε όμως, τέθηκε τότε το θέμα της αμφίδρομης σχέσης με την Ελλάδα. Σήμερα όμως υπάρχει δυνατότητα με άλλους δορυφόρους, όπως είναι ο Hotbird, που είναι σε θέση να καλύψουν όλη την Ευρώπη, χωρίς να καλείται ο καταναλωτής, αν μπορώ να το θέσω έτσι, ο τηλεθεατής, είτε να αγοράσει νέες κεραίες, είτε να αγοράσει δίσκο, για να παίρνει το σήμα. Άρα λοιπόν ...

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Από πού τα γνωρίζετε, κύριε Χάσικε;

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Είμαι σε θέση να γνωρίζω, κύριε Κατσουρίδη, αν θέλετε, εξ επαγγέλματος.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Έπρεπε να το δηλώσετε πριν ...

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Συνεπώς σήμερα, αγαπητοί συνάδελφοι, υπάρχουν νέα δεδομένα στον τομέα της ψηφιακής τηλεόρασης. Ο SIRIUS θεωρείται πεπαλαιωμένος δορυφόρος, ούτε και είναι σε θέση μπροστά στα έξοδα ή στη δαπάνη που καλείται να καταβάλει κάποιος, το κράτος στη συγκεκριμένη περίπτωση, δηλαδή πέραν του ενός εκατομμυρίου το χρόνο, να σου μεταφέρει το σήμα σου και να το διανέμει στην Ευρώπη και να επιτευχθεί ο σκοπός που εμείς ως Βουλή επιζητούμε, δηλαδή η ενημέρωση των ομογενών, η διαφώτιση με λίγα λόγια.

Το δεύτερο θέμα που άκουσα εδώ είναι το θέμα των προγραμμάτων. Μίλησαν προηγουμένως οι συνάδελφοι ότι είναι κακής ποιότητας το πρόγραμμα και δεν

ανταποκρίνεται στη σημερινή πραγματικότητα ή στα δεδομένα του Κύπριου, στην κουλτούρα την κυπριακή όπως έχει διαμορφωθεί σήμερα. Πράγματι, έτυχε να παρακολουθήσω και εγώ προγράμματα, είτε στο Λονδίνο είτε στην Αθήνα και είναι παλιά, πανάρχαια. Υπάρχει όμως δικαιολογητικό γιατί αυτά είναι παλιά και πανάρχαια. Για να κάνεις σήμερα παραγωγές και να στείλεις στο δορυφόρο, είτε πρέπει να τις πάρεις από το ΡΙΚ, που κάνει εν πάση περιπτώσει για σκοπούς δικούς του, είτε θα πρέπει να κάνεις κάποιες άλλες παραγωγές, κάποια άλλα προγράμματα, ειδικά για το δορυφόρο. Αναφορικά με το πρώτο, έχει τα γνωστά προγράμματα το ΡΙΚ με τα γνωστά έξοδα, τις γνωστές δαπάνες, που έρχεται κάθε χρόνο κοντά μας και ζητά χρήματα για να συντηρηθεί το ΡΙΚ και φτάσαμε στα δεκαέξι τόσα εκατομμύρια λίρες για το ΡΙΚ. Για να κάνει νέες παραγωγές όμως, πρέπει να αντιληφθούμε ότι απαιτούνται πάρα πάρα πολλά χρήματα για να κάνουμε παραγωγή, να στέλλουμε με το δορυφόρο, να ενημερώνουμε την ομογένεια.

Και καταλήγω κάπου αλλού, με μια νέα εισήγηση, αν θέλετε. Και εδώ εξαιρώ τον εαυτό μου από πλευράς επαγγέλματος, διότι έχω ένα κανάλι ή διευθύνω ένα κανάλι, αλλά δεν έχω παραγωγές εγώ για να πουλήσω στο ΡΙΚ ή στο κράτος να στείλει με το δορυφόρο, έτσι ώστε η ομογένεια, ή αυτοί που θέλουμε να διαφωτίσουμε να παρακολουθεί πράγματι φρέσκες, καλές, νέες παραγωγές, που ανταποκρίνονται στη σημερινή πραγματικότητα. Και γίνομαι πιο σαφής. Υπάρχουν ιδιωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί οι οποίοι, όπως ξέρετε, έχουν πρόβλημα έναντι του κράτους, της Βουλής, επειδή έχουν το ΡΙΚ να τους ανταγωνίζεται με λεφτά κλ.π. του φορολογούμενου, ενώ αυτοί ζημιώνουν. Μπορεί λοιπόν το κράτος σήμερα να απευθυνθεί στους ιδιωτικούς τηλεοπτικούς σταθμούς που έχουν παραγωγές δικές τους φρέσκες, να τις αγοράσει και να τις εντάξει μέσα στο πακέτο που στέλλουν με το δορυφόρο, είτε είναι SIRIUS σήμερα, είτε αύριο μπορεί να είναι Hotbird ή ξέρω εγώ τι μπορεί να είναι, να εντάσσει

λοιπόν αυτό το πρόγραμμα μέσα στο δικό του, να το στέλλει και πράγματι να μπορούμε να κάνουμε σωστή διαφώτιση και να παρακολουθείται το ΡΙΚ που στέλλουμε στο εξωτερικό.

Αυτά είχα να πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούππας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Όλοι συμφωνούμε ότι είναι υποχρέωσή μας να εγκρίνουμε αυτό το κονδύλι, γιατί είναι συμβατική υποχρέωση. Κατά τη δική μου άποψη, ένα είναι το πρόβλημα. Υπάρχουν άνθρωποι που τους αρέσκει, ας πούμε, “ο Τζιυπρής ο Λευκαρίτης”, “το πουκατωθκίον της Μαδαρής”. Έσσει λογιών-λογιών γούστα. Εγώ εισηγούμαι και γι’ αυτό είναι που ζήτησα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πού τα αθυμήθηκε τούτα τωρά.

(Γέλια!)

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Ήταν του '50. Της εποχής μας. Ήταν της εποχής μας ο Νίκος ο Παντελίδης. Λοιπόν, ένας αρμόδιος φορέας να μελετήσει τούτα τα πράγματα, να ανταποκρίνονται στα γούστα των αποδήμων και να επιτελούν και παιδαγωγικό, αν θέλετε, έργο. Εδώ είναι που πρέπει να επικεντρωθούμε, γι’ αυτό ζητήσαμε να μας στείλουν το πρόγραμμα και η Βουλή θα μεταφέρει τη σκυτάλη παρακάτω και θα πάρει υπεύθυνες γνώμες.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Όπως πάντα.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Όπως πάντα, ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως ενημερωθήκαμε στην κοινοβουλευτική ομάδα, η Επιτροπή Οικονομικών ζήτησε αυτό το πράγμα, όμως εγώ θέλω να εγείρω ένσταση. Η Επιτροπή Οικονομικών ασχολείται με το ΡΙΚ για ό,τι αφορά την οικονομική πτυχή. Για ό,τι αφορά το ΡΙΚ για όλα τα άλλα, είναι στην Επιτροπή Εσωτερικών, όπου υπάρχει ...

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Αποδεκτό.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

... εγγεγραμμένο θέμα από τον κ. Ομήρου και το οποίο υιοθέτησε ο κ. Θεοδώρου μετά, ακριβώς γι' αυτή την αμφίδρομη σύνδεση και αυτή τη στιγμή νομίζω δεν έχει νόημα να συζητούμε το περιεχόμενο των προγραμμάτων. Εγκρίνεται το κονδύλι, θα το δούμε εκεί που είναι εγγεγραμμένο το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, δύο λόγια σε συντομία από τη θέση μου.

Πρώτο, το θέμα είναι συμβατική υποχρέωση και βεβαίως θα το ψηφίσουμε, για τους λόγους που εξήγησε και ο κ. Καζαμίας.

Δεύτερο, πολύ ορθά ο κ. Παπαδόπουλος τόνισε το θέμα των προγραμμάτων και αυτό είναι θέμα που αφορά περισσότερο το Υπουργείο Παιδείας και την Επιτροπή Παιδείας.

Και τρίτο, συμφωνώ με τον κ. Κατσουρίδη ότι και η επιτροπή του έχει σχέση με τα θέματα αυτά. Αρχικά, όταν ψηφίστηκε το νομοσχέδιο για την αμφίδρομη σύνδεση, αυτό

έγινε με πρωτοβουλία του κ. Βενιαμίν, που ήταν Υπουργός Εσωτερικών την περίοδο εκείνη και του ομιλούντος, ο οποίος ήτο Υπουργός Παιδείας και είμαστε υπερήφανοι για την απόφαση που πήρε τότε η κυβέρνηση και η Βουλή για την αμφίδρομη σύνδεση. Με όλα τα προβλήματα τα οποία έχουν υπάρξει και εξακολουθούν να υπάρχουν, ήτο απαραίτητο και είναι απαραίτητο να υπάρχει αυτή η αμφίδρομη σύνδεση και να μπορεί η Κύπρος να στέλλει τα προγράμματά της και να ακούγεται η φωνή της -ελπίζουμε να είναι καλύτερη συν τω χρόνω όπου υπάρχουν Κύπριοι που επιθυμούν να ακούσουν τη φωνή της Κύπρου.

Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εις την κριτική του κ. Παπαδόπουλου και του κ. Καζαμιά για τη μη έγκαιρη παρουσίαση του προϋπολογισμού εις τη Βουλή, ο κ. Χάσικος είπε ότι είναι τεχνικό το θέμα. Πιστεύω ότι ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Τεχνικο-πολιτικό.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

... ήταν λάθος γλωσσικό, αν αυτό το φαινόμενο το εκτιμούμε ως τεχνικό.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Τι έπρεπε να πω; “Κρεμάστε τους”;

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ναι, από τη θέση σου δεν θα μπορούσες να το πεις και το καταλαβαίνω. Αλλά πρέπει να το πω εγώ, ότι, είναι δυστυχώς μια στάση κυβερνητική, διαχρονική απέναντι στη Βουλή. Και αυτό δεν αφορά μόνο το συγκεκριμένο θέμα, αφορά και τους

προϋπολογισμούς, για παράδειγμα, των ημικρατικών οργανισμών. Είμαστε στα μέσα Δεκεμβρίου και οι προϋπολογισμοί για το έτος '98 δεν έχουν εγκριθεί, δεν έχουν κατατεθεί στη Βουλή και δεν έχουν εγκριθεί ούτε από τη Βουλή. Ας μη μιλούμε για τεχνικά λάθη. Είναι μια κατά συρροή πολιτική περιφρόνηση προς τη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, νομίζω ότι έγιναν οι παρατηρήσεις. Θα προσθέσω και εγώ εις την Επιτροπή των Εσωτερικών ως βουλευτής ένα θέμα το οποίο δεν έχει σχέση ούτε με την οικονομική πλευρά, ούτε με την πλευρά των προγραμμάτων. Έχει σχέση με τις ειδήσεις. Πολλοί μου λένε: "Ευτυχώς που βλέπουμε ΡΙΚ και μαθαίνουμε κάτι για την Κύπρο". Για μένα είναι πολύ σοβαρό αυτό. Δεν θέλω να μπω σε λεπτομέρειες. Θα το εγγράψω και εγώ ως θέμα στην αρμόδια επιτροπή. Παρακαλώ, αν δεν υπάρχει άλλη παρατήρηση, να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Προοίμιο.

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £600.000 για τη χρήση που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα οκτώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ.6) του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Το ίδιο. Τριάντα οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 4 θέμα αναβάλλεται για την επόμενη συνεδρία της Βουλής.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Επειδή, όπως αντιλαμβάνομαι, το υπ' αριθμό 4, ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ.5), περιλαμβάνει και θέσεις που αφορούν το Υπουργείο Άμυνας και μέχρι τώρα η Βουλή παρέπεμπε το θέμα και στην Επιτροπή Οικονομικών ως αρμοδία, αλλά και στην Επιτροπή Άμυνας και επειδή αυτή τη φορά, πιστεύω, εκ παραλείψεως δε συζητήθηκε το θέμα στην Επιτροπή Άμυνας παρόλον ότι αφορά τη δημιουργία κάπου 127 ή 137 νέων θέσεων, η άποψή μας είναι ότι όχι μόνο ζητείται η αναβολή για κάποιο χρόνο, αλλά με την ταυτόχρονη παραπομπή του θέματος που αφορά το Υπουργείο Άμυνας και στην Επιτροπή Άμυνας. Και εδόθη κάπως -οι πληροφορίες οι δικές μας- λανθασμένο μήνυμα ότι είχε συζητηθεί στην Επιτροπή Άμυνας και πως υπήρξε ομόφωνη τοποθέτηση. Εξ όσων γνωρίζω, δε συνεζητήθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούπτας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει δίκαιο ο συνάδελφος ότι δεν πήγε το θέμα στην Επιτροπή Άμυνας. Στον κ. Χατζηδημητρίου, πρόεδρο της Επιτροπής Άμυνας που μετέχει στην Επιτροπή Οικονομικών, του ελέχθη να το μεταφέρει. Ο κ. Χατζηδημητρίου, όμως, αντιλαμβάνομαι, λείπει στο εξωτερικό και ίσως γι' αυτούς στους λόγους να μην ... Οπωσδήποτε όμως η Επιτροπή Οικονομικών, όπως αντιλήφθηκα τουλάχιστον, δε θα είχε ένσταση αν η Επιτροπή Άμυνας έλεγε το ναι. Αν γίνεται, ας μείνει για την ερχόμενη

Πέμπτη. Αν υπάρχει ένσταση, ας μείνει για αργότερα, εννοώ να περάσει από την Επιτροπή Άμυνας, αλλά πρέπει να το προλάβουμε, γιατί, όπως μας ελέχθη στην Επιτροπή Οικονομικών, έχει να κάμει με κάποιες κρίσεις που πρέπει να κλείσουν εντός του Δεκέμβρη. Να ληφθεί αυτό υπόψη και σίγουρα ναι, να περάσει και από την Επιτροπή Άμυνας, όπως συνηθίζεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν επείγει, μπορεί να γίνει εντός της εβδομάδας η διαβούλευση.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Αν γίνει η συνεδρία την Πέμπτη το πρωί για παράδειγμα και εγκριθεί, να θεωρηθεί ότι είναι εντάξει και να παρουσιαστεί την ερχόμενη Πέμπτη το απόγευμα. Αν δεν εγκριθεί, δε θα γίνει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν πράγματι οι αγαπητοί συνάδελφοι, μέλη της Επιτροπής Άμυνας, αισθάνονται και επί της ουσίας, όχι μόνο επί του θέματος τάξεως, ότι χρειάζεται να μελετήσουν το θέμα, τότε οπωσδήποτε να μελετήσουμε και εμείς το αίτημα για αναβολή και μελέτη από την Επιτροπή αυτή. Αν όμως εκ πρώτης όψεως βλέπουν ότι θα περάσει αυτή η πρόταση που γίνεται από την κυβέρνηση για δημιουργία αυτών των θέσεων -και η επιφύλαξη είναι εν σχέσει με το κατά πόσο πήγε ή όχι το θέμα στην Επιτροπή Άμυνας- τότε νομίζω να λάβουμε υπόψη αυτό που έχω πληροφορηθεί, ότι δηλαδή είναι αναγκαίο αυτό το πράγμα να περάσει πριν από το τέλος του χρόνου και τότε μπορεί αυτό που ο αγαπητός συνάδελφος, ο κ. Χριστοδουλίδης, έχει πει, να θεωρηθεί ως μια παρατήρηση η οποία θα ισχύει σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση και να προχωρήσουμε εις την ψήφιση. Αυτή είναι η εισήγηση. Διότι, κύριε Πρόεδρε, εάν το

επεκτείνω και κάπως το θέμα της συζήτησης ... τελικά, εντάξει, καταλαβαίνω υπάρχει κάποια ιδιαιτερότητα στο θέμα δημιουργίας θέσεων για την Επιτροπή Άμυνας, εάν όμως θα ισχύσει ευρύτερα η αρχή αυτή, όσες φορές θα δημιουργούνται θέσεις για την Αστυνομία να πηγαίνουν στην Επιτροπή Νομικών, όσες φορές δημιουργούνται θέσεις για το Υπουργείο Παιδείας να πηγαίνουν στην Επιτροπή Παιδείας και ούτω καθεξής, τότε ναι.

Επαναλαμβάνω, υπάρχει μια ιδιαιτερότητα όσον αφορά αυτά τα θέματα που αφορούν την άμυνα και την Επιτροπή Άμυνας. Αλλά να μην το επεκτείνουμε, εκτός αν η θέση είναι να επεκταθεί πλέον και να διπλοσυζητούμε ένα θέμα.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εδώ υπάρχει και θέμα ουσίας, υπάρχει και θέμα τάξης. Όταν παρουσιάστηκε στην Επιτροπή Οικονομικών στην τελευταία συνεδρίαση, υπενθυμίσαμε το καθεστώς το οποίο ίσχυε μέχρι τώρα, μετά από απόφαση αυτής της ολομέλειας, ότι τα θέματα που έχουν σχέση με οργανογράμματα ή πυραμίδες ή, δεν ξέρω εγώ πώς ονομάζονται, του στρατεύματος, πήγαιναν στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Όταν ρωτήσαμε ως μέλη της Επιτροπής Οικονομικών κατά πόσο αυτό το θέμα πέρασε από την Επιτροπή Άμυνας, μας ελέχθη ότι ναι, πέρασε, ομόφωνα μάλιστα, από την Επιτροπή Άμυνας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Πρέπει να ήταν παρεξήγηση, είναι της περασμένης εβδομάδας οι δεκαεφτά ανθυπολοχαγοί.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Εδώ μιλούμε για 126 θέσεις, αγαπητέ συνάδελφε.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Μπορεί να μην κατάλαβαν.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Εδώ μιλούμε για 126 θέσεις. Νέες θέσεις.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε συνάδελφε, ο κ. Χριστοδουλίδης, λέει ότι πέρασε;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, λέω ότι δεν πέρασε.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Άρα, εάν υιοθετήσουμε την προσέγγιση του κ. Παναγιώτη Δημητρίου, δεν μπορούμε έτσι με συνοπτικές διαδικασίες, του “φτέρου”, στην ολομέλεια να περάσουμε 126 θέσεις. Και μάλιστα όταν υπήρχε δέσμευση από μέρους του συγκεκριμένου υπουργείου ότι δεν πρόκειται να ξαναπαρουσιαστούν τέτοιες θέσεις, προτάσεις, για δημιουργία νέων θέσεων με συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς, παρά μόνο κατά τη συζήτηση των τακτικών προϋπολογισμών και μάλιστα μετά που θα κατατεθεί συγκεκριμένο οργανόγραμμα ολόκληρου του στρατεύματος, πράγμα το οποίο, δυστυχώς, δεν έχει υλοποιηθεί. Άρα, δεν μπορούμε σήμερα να προχωρήσουμε εις την ψήφιση αυτής της πρότασης, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούπτας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Τα περί ομοφωνίας, σίγουρα πρόκειται για τους δεκαεφτά ανθυπολοχαγούς που ομόφωνα, ναι, πέρασαν από την Επιτροπή Άμυνας και ψηφίστηκε την περασμένη Πέμπτη. Εκείνο ήταν που πέρασε ομόφωνα. Σίγουρα είναι μια παρεξήγηση στην

πληροφόρηση, όταν ρωτήθηκαν, διότι αυτό το θέμα σας διαβεβαιώ, είμαι και στην Επιτροπή Οικονομικών και Άμυνας, ναι, στην Επιτροπή Οικονομικών πηγέ, ανέλαβε ο Τάκης να το πάρει στην Επιτροπή Άμυνας και δεν παρουσιάστηκε εκεί. Κανένας δε διέδωσε για ομοφωνία δηλαδή, είναι από παρεξήγηση η ομοφωνία και αφορά το προηγούμενο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καράς.

A. ΚΑΡΑΣ:

Πρέπει να πω ότι δεν είναι ιδιαίτερη ευαισθησία των μελών της Επιτροπής Άμυνας, αλλά είναι θέμα ουσίας. Και το θέμα ουσίας, κατά την άποψή μου, εστιάζεται στο γεγονός ότι ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς, καταθέτοντας ενώπιον της Επιτροπής Άμυνας, ανέλαβε την ευθύνη να φέρει οργανόγραμμα που να προβλέπει την πυραμίδα και ανέλιξη των υπηρετούντων εις την Εθνική Φρουρά αξιωματικών. Τούτου δοθέντος λοιπόν, ο Αρχηγός ανέλαβε και εμείς περιμένουμε να μας φέρει το οργανόγραμμα που να προβλέπει την πυραμίδα για την ανέλιξη και πιστεύω ότι είναι εκπληκτικό να παρουσιάζεται μπροστά μας αποσπασματικά η δημιουργία νέων θέσεων χωρίς να έχουμε το συνολικό οργανόγραμμα μπροστά μας, για να ξέρουμε επιτέλους όπως και το σώμα των αξιωματικών, ποιες είναι οι θέσεις στην Εθνική Φρουρά, ποια είναι η ανέλιξη, πότε γίνεται ο προβιβασμός, κ.λπ.

Εισηγούμαι, επομένως, για λόγους ουσίας περισσότερο, να παραπεμφθεί το θέμα εις την Επιτροπή Άμυνας, να προσέλθει ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς, ο οποίος ανέλαβε την ευθύνη και ο πολιτικός προϊστάμενος ασφαλώς και, αφού ξεκαθαρίσει το θέμα της ιεραρχίας στην Εθνική Φρουρά και οι κανονισμοί ανέλιξης και προαγωγής, τότε, ναι, να προχωρήσουμε εις την ψήφιση και των θέσεων αυτών. Πρέπει να πω όμως, κύριε Πρόεδρε, ότι, όπως μας ελέχθη και θα είναι δίκαιο να το πω,

πρέπει αυτές οι προαγωγές να γίνουν μέχρι τέλος του χρόνου, διότι αλλάζουν ουσιαδώς τα αξιώματα των αξιωματικών. Αν μπορούμε, επομένως, να το κάνουμε, κάνω έκκληση να το κάνουμε εντός Δεκεμβρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 5 θέμα, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 7) του 1998". Παρακαλώ τον Αν. Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών να διαβάσει την έκθεση.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ.7) ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούττας, αναπληρωτής πρόεδρος

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 30 Νοεμβρίου 1998, στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού δύο εκατομμυρίων λιρών και η διάθεσή του για παροχή έκτακτης χορηγίας προς τους δήμους.

Ειδικότερα και σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από την εκτελεστική εξουσία, η Ένωση Δήμων, λόγω της δεινής οικονομικής κατάστασης στην οποία έχει περιέλθει, υπέβαλε αίτημα προς την κυβέρνηση για άμεση οικονομική ενίσχυση. Το Υπουργικό Συμβούλιο σε πρόσφατη συνεδρία του έκρινε το πιο πάνω αίτημα δικαιολογημένο, γι' αυτό και αποφάσισε την άμεση οικονομική ενίσχυση των δήμων με το ποσό των δύο εκατομμυρίων λιρών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω κονδυλίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί του θέματος;

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Μόνο δυο λόγια, κύριε Πρόεδρε.

Χαιρετίζουμε την κατάθεση αυτού του νομοσχεδίου, το οποίο όμως σημειώνουμε ότι έγινε μετά από καταλυτική και σκληρή κριτική από μέρους ολόκληρης της Ένωσης Δήμων. Ομόφωνα η Ένωση Δήμων άσκησε κριτική για την αντίληψη που υπήρχε αναφορικά με την οικονομική βοήθεια που θα πρέπει και τώρα και στο μέλλον οι δήμοι να παίρνουν από την κυβέρνηση. Εμείς πιστεύουμε ότι τούτο πρέπει να είναι μόνο η αρχή. Δεν μπορεί να συνεχίσει η σχέση επαίτη και μεγάλου φιλάνθρωπου που ισχύει αυτή τη στιγμή μεταξύ δήμων και κυβέρνησης. Πρέπει με συγκεκριμένα θεσμικά μέτρα, τα οποία έγκαιρα να κατατεθούν στη Βουλή, να διαμορφωθεί μια σωστή κυβερνητική πολιτική στο θέμα της ενίσχυσης των δήμων ανάλογη και αντίστοιχη με την ευρωπαϊκή προοπτική την οποία σχεδιάζουμε και στην οποία προσβλέπουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Είναι γεγονός, κύριε Πρόεδρε και κυρίες συνάδελφοι, ότι το θέμα των οικονομικών πραγμάτων στους δήμους χρειάζεται μια ριζοσπαστική αντιμετώπιση η οποία να καλύπτει και τους τρόπους είσπραξης και αύξησης των πόρων τους και ταυτόχρονα και αυτό το θέμα της κρατικής χορηγίας σε συνδυασμό. Εδώ πρέπει να παραδεχτούμε ότι άρχισαν να γίνονται κάποια βήματα προς τη σωστή κατεύθυνση. Πριν μερικά χρόνια είχε δοθεί ένα ποσοστό -χαμηλό λένε οι δήμοι, κι εμείς λέμε χαμηλό- επί του προϋπολογισμού. Γίνονται εισηγήσεις από μέρους των δήμων για παραχώρηση εξουσίας είσπραξης και αύξησης των εισοδημάτων τους με επιβολή κάποιων φορολογιών ή είσπραξη κάποιων φορολογιών που σήμερα γίνονται από το κράτος και αφορούν το χώρο της αρμοδιότητάς τους.

Έχω τη γνώμη ότι η Επιτροπή Εσωτερικών, στην οποία υπάγεται και το όλο θέμα των δήμων, πρέπει να μελετήσει την έκθεση ή και τα αιτήματα όπως έχουν τεθεί και μάλιστα πρόσφατα από την Ένωση Δήμων και σε συνεργασία με την κυβέρνηση να επανατοποθετήσει το όλο θέμα στην ορθή του βάση, ώστε να εκλείψει και αυτή η κατάσταση η οποία παρουσιάζεται. Δηλαδή να εμφανίζονται οι δήμοι ότι είναι οι συνεχώς ζήτουλες και ταυτόχρονα η κυβέρνηση ότι είναι η πλευρά που αρνείται να ενισχύσει τους δήμους. Θα ήταν σκόπιμο η Επιτροπή Εσωτερικών αυτεπάγγελτα να προχωρήσει, ειδάλλως κάποιος συνάδελφος, ίσως μέλος της Επιτροπής Εσωτερικών, να το εγγράψει για να αντιμετωπιστεί το θέμα και να πάψει να αποτελεί συνεχώς αντικείμενο διελκυστίνδας μεταξύ των δήμων και της κυβέρνησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σεβόμενοι πραγματικά τον ουσιαστικό ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης, θα έλεγα ότι πρέπει να βρεθεί σύντομα ο πρακτικός τρόπος να έχουν την άνεση και την ανεξαρτησία τους όσον αφορά τα εισοδήματα με κάποιες σωστές φορολογίες.

Θέλω όμως να παρατηρήσω το εξής: Μετά από μελέτη των προϋπολογισμών των περισσότερων δήμων διαπιστώνουμε ότι τα έξοδα μισθοδοσίας υπερβαίνουν για τους περισσότερους δήμους το 70% των εισοδημάτων. Και εδώ έρχεται να διερωτηθεί κανείς αν, όπως η κυβέρνηση έχει θέσει τα τελευταία χρόνια ένα μορατόριουμ στο θέμα προσλήψεων, αν και οι δήμοι έχουν μια αυτοσυγκράτηση και έναν αυτοπεριορισμό στην πρόσληψη νέων υπαλλήλων, ώστε να μπορέσουν να έχουν περισσότερα εισοδήματα για παραγωγικά έργα.

Το δεύτερο που ήθελα να παρατηρήσω είναι ότι στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες σήμερα, όπου υπάρχει ο θεσμός των καζίνων, οι κυβερνήσεις έχουν παραχωρήσει στους δήμους το δικαίωμα διαχείρισης, όχι για να διαχειρίζονται οι ίδιοι, αλλά οι δήμοι να είναι εκείνοι που προκηρύσσουν το διαγωνισμό έχοντας έτσι ένα πολύ μεγάλο εισόδημα, ενώ ταυτόχρονα η κυβέρνηση έχει και τη μεγάλη φορολογία από τη λειτουργία αυτού του θεσμού.

Όμως, θέλω να σταθώ και σε ένα σημείο για το οποίο έχουμε παράπονα από πάρα πολλούς δημότες. Προ μερικών ετών είχαμε ψηφίσει μια νομοθεσία, η οποία διαλάμβανε ότι ο δήμος θα είχε το δικαίωμα να προσθέσει ένα 10% επί του επαγγελματικού φόρου σε κάθε άνθρωπο που έχει επαγγελματικό υποστατικό, υπό την έννοια ότι ο δήμος θα είχε το δικαίωμα ή την υποχρέωση του ελέγχου του υποστατικού αυτού, αν συνάδει με τις προδιαγραφές της συγκεκριμένης άδειας. Προσωπικά είχα την εντύπωση ότι αυτό θα αφορούσε τους νεοεισερχόμενους στο επάγγελμα, και είναι λογικό ότι κάθε ένας που παίρνει άδεια για να λειτουργήσει ένα επαγγελματικό

υποστατικό θα ανέμενε ότι ο δήμος θα έκανε έναν έλεγχο, αν πράγματι πληρεί τις προδιαγραφές της άδειάς του και θα χρέωνε ένα ποσό για την εργασία αυτή. Όμως, στο τέλος της ημέρας παρατηρήθηκε το εξής: Έρχονται οι δήμοι και προσθέτουν αυτό το 10% ετήσια σε όλες τις επαγγελματικές στέγες, σε όλους τους ελεύθερους επαγγελματίες και άνθρωποι οι οποίοι εργάζονται είκοσι ή είκοσι πέντε ή τριάντα χρόνια έρχονται σήμερα να πληρώνουν κάθε χρόνο αυτό το κονδύλι του 10% επιπλέον φορολογίας επί της επαγγελματικής φορολογίας.

Γι' αυτό επανέρχομαι να πω ότι σίγουρα θα πρέπει να μελετηθεί ένας τρόπος να παραχωρηθούν σωστές φορολογίες στους δήμους, ώστε να είναι πλέον αυτάρκεις και να μην έχουν -όπως πολύ εύστοχα είπε ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος- την υποχρέωση αυτής της επαιτείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £2.000.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 7) του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση στην ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 6 θέμα είναι "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Δήμου Λευκωσίας (Κυρωτικός) Νόμος του 1998". Παρακαλώ τον Αν. Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών να διαβάσει την έκθεση.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ
ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ)
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούττας, αναπληρωτής πρόεδρος

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 30 Νοεμβρίου 1998, στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση των συμφωνιών για παροχή κυβερνητικής εγγύησης στο δήμο Λευκωσίας, για την αποπληρωμή δανείων συνολικού ύψους £2.500.000, που ο δήμος αυτός συνήψε με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Τα πιο πάνω δάνεια συνομολογήθηκαν από το δήμο Λευκωσίας, για να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση των κατασκευαστικών έργων δημιουργίας βιοτεχνικής περιοχής στην περιοχή Καϊμακλίου. Ειδικότερα, τα δάνεια αυτά αφορούν ποσό £595.000 για έργα υποδομής με κυβερνητική συνεισφορά η οποία ανέρχεται στα δύο τρίτα της δαπάνης και ποσό £1.905.000 για τα κατασκευαστικά έργα δημιουργίας βιοτεχνικής περιοχής στην περιοχή Καϊμακλίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση των συμφωνιών που αναφέρονται σ' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι κανείς που θέλει να λάβει το λόγο;

Κανείς. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Λευκωσίας (Κυρωτικός) Νόμος του 1998”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση στην ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ’ αριθμό 7 θέμα, που είναι “Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΩΣ ΣΧΕΔΙΩΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ
ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ)
(ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”.**

Παρόντες:

Χρήστος Πουργουρίδης, πρόεδρος

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Κίκης Γιάγκου

Τάκης Χατζηγεωργίου

Τάσσος Παπαδόπουλος

Νίκος Κλεάνθους

Ηλίας Μυριάνθους

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε δυο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 12 Νοεμβρίου και στις 3 Δεκεμβρίου 1998. Στην πρώτη συνεδρία της Επιτροπής κλήθηκαν και παρέστησαν ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας και εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Υπουργείου Οικονομικών και του Γραφείου Προγραμματισμού. Στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος παρευρέθηκαν και οι Βουλευτές κύριοι Ρίκκος Ερωτοκρίτου, Θάσος Μιχαηλίδης Μάριος Ματσάκης, Στάθης Κιπτής και Γιώργος Βασιλείου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας που ψήφισε η Βουλή πρόσφατα για τις προσφορές του δημοσίου, ώστε να εξαιρεθούν από τις διατάξεις της οι συμβάσεις παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών από εμπειρογνώμονες σε θέματα σχετικά με την εναρμόνιση της κυπριακής νομοθεσίας με το ευρωπαϊκό κοινοτικό κεκτημένο, με απώτερο στόχο οι υπηρεσίες αυτές να εξασφαλίζονται γρήγορα και χωρίς πολλές διατυπώσεις, όπως άλλωστε απαιτεί η διαδικασία εναρμόνισης.

Με την ευκαιρία της εξέτασης του υπό αναφορά σχεδίου νόμου, η επιτροπή ενημερώθηκε επίσης από το Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας και από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών για το θέμα της ετοιμασίας και κατάθεσης στη Βουλή μέχρι τον προσεχή Ιανουάριο κανονισμών για τις δημόσιες προσφορές, όπως απαιτείται από τη σχετική βασική νομοθεσία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση του υπό αναφορά νομοσχεδίου, όπως αυτό διαμορφώθηκε τελικά, έτσι που:

- (α) η εξαίρεση που προτείνεται να ισχύει για περίοδο δύο χρόνων από την ψήφιση του υπό αναφορά νόμου και για συνολικό ποσό που δεν υπερβαίνει τις £500.000 και που θα προέρχεται από το σχετικό κονδύλι του Προϋπολογισμού Ανάπτυξης·
- (β) το ποσό για κάθε συγκεκριμένη σύμβαση να μην υπερβαίνει τις £50.000. Σε αντίθετη περίπτωση, η σύμβαση θα κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση και, αν η τελευταία, μέσα σε ένα μήνα από τη σχετική κατάθεση, δεν απαγορεύσει με νόμο που ψηφίζεται για το σκοπό αυτό την εξαίρεση της σύμβασης, τότε η σχετική σύμβαση θα εξαιρείται· και
- (γ) η εξαίρεση που προτείνεται να περιοριστεί μόνο στις συμβάσεις παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών εμπειρογνομόνων που βρίσκονταν στο εξωτερικό και αυτό για καθαρά πρακτικούς λόγους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα πρώτα απ' όλα να εκφράσω την εκτίμησή μου, γιατί ομόφωνα η Βουλή αποφάσισε να εγκρίνει αυτό το νομοσχέδιο που μοναδικό στόχο έχει να επιταχυνθούν οι διαδικασίες και να μην καθυστερούμε αδικαιολόγητα. Αλλά τόσο για λόγους αρχής και για λόγους, αν θέλετε, προσωπικούς, μια που το επάγγελμά μου τόσα χρόνια ήταν σύμβουλος υπηρεσιών, θεωρώ ότι δεν είναι σωστό να υπάρξει αυτή η εξαίρεση για την περίπτωση εξασφάλισης υπηρεσιών από εν Κύπρω ευρισκομένους ειδικούς. Δεν αμφιβάλλω ότι δεν υπάρχει καμιά διάθεση εκ μέρους των κομμάτων ενάντια στους Κύπριους συμβούλους, αλλά εγώ ως θέμα αρχής είναι αδύνατο να συμφωνήσω να ζητούμε εξαίρεση για προσφορά υπηρεσιών από ξένους ή από Κύπριους που βρίσκονται στο εξωτερικό και να γίνεται δεκτό και αν υπάρχει κάποιος

Κύπριος, που δεν ξέρω αυτή τη στιγμή, ή κάποιος οργανισμός ή κάποια άτομα από τα οποία να μπορούμε να πάρουμε τις υπηρεσίες τους εδώ, να μην μπορούμε να το κάνουμε και να πρέπει να ακολουθούμε τη διαδικασία, πράγμα που θα έχει το ίδιο αρνητικό αποτέλεσμα. Κάμνω έκκληση γι' αυτό στη Βουλή να μην επιμένει σ' αυτή την τρίτη εξαίρεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η Επιτροπή μελέτησε πολύ προσεκτικά την εισήγηση του κ. Βασιλείου και προβληματίστηκε σοβαρά για το θέμα αυτό. Δυστυχώς δεν μπορούμε να υιοθετήσουμε την άποψή του. Προσωπικά πιστεύω ότι για τους Κυπρίους μπορούν να ακολουθηθούν οι πρόνοιες της νομοθεσίας περί προσφορών που ακολουθήσαμε και μέσα σε πολύ σύντομα χρονικά διαστήματα να εξασφαλιστούν οι υπηρεσίες αυτές. Η νομοθεσία όπως είναι δεν είναι χρονοβόρα, μπορεί να κατατεθούν πολύ σύντομες ημερομηνίες προσφορών και μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα να γίνει αξιολόγηση. Επομένως, δεν μπορούμε να υιοθετήσουμε τη διαδικασία αυτή και ούτε θα την υιοθετούσαμε για τους αλλοδαπούς, αν δεν υπήρχε το πρακτικό κώλυμα ότι θα έπαιρνε μεγάλο χρόνο, λόγω του ότι βρίσκονται στο εξωτερικό. Διότι, ενώ στην Κύπρο μπορεί να ζητήσεις προσφορές από Κυπρίους που να τις βάλουν σε μια βδομάδα, δεν ισχύει το ίδιο γι' αυτούς που ζουν στο εξωτερικό. Πρέπει να τους δώσεις πολύ περισσότερο χρόνο για να βάλουν τις προσφορές τους κι εκεί αναγνωρίζουμε ότι υπάρχει κάποιο πρόβλημα όντως. Γι' αυτό και εξαιρέσαμε τους επιστήμονες που μετακαλούνται από το εξωτερικό. Όμως, για τους Κυπρίους δεν μπορεί και δεν υπάρχουν επιχειρήματα που να μας έχουν πείσει ότι δεν μπορούν να ακολουθηθούν οι

διαδικασίες των προσφορών και σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα να εξασφαλιστούν οι υπηρεσίες τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ξέρω ότι γι' αυτούς που ενδιαφέρονται να πάρουν υπηρεσίες ή να εξασφαλίσουν συμβόλαιο για εκπλήρωση κάποιων υποχρεώσεων, πάντα η διαδικασία της προσφοράς φαίνεται χρονοβόρα και ίσως να μην είναι και πάντα η καλύτερη. Δεν μπορείς με προσφορές για παράδειγμα να προσλάβεις γιατρό ή δικηγόρο ή λογιστή, όμως, όποιος καεί, λέει, από το χυλό φυσά και το γιαούρτι. Εμείς στην Κύπρο έχουμε κατηγορίες, παραδείγματα που δεν έγινε αντικειμενική εξέταση στην ανάθεση επιχειρήσεων. Ομολογώ ότι αισθάνομαι κάπως άβολα, γιατί εγώ επιχειρηματολόγησα μπροστά στην Επιτροπή Ελέγχου υπέρ της έγκρισης της εξαίρεσης γι' αυτού του είδους τις υποχρεώσεις. Με πολλή δυσκολία πείσθηκαν να φύγουν από την καθιερωμένη γραμμή. Σοφά ή μη, η Βουλή έτσι αποφάσισε, ότι από εδώ κι εμπρός, από πέρσι τουλάχιστον, θέλει η αγορά υπηρεσιών και υλικών να διέπεται από αυστηρό νόμο περί προσφορών. Και εγώ θεωρώ το νόμο που έχει εγκριθεί μεγάλη πρόοδο, μεγάλο επίτευγμα για την κοινωνία της Κύπρου και οφείλονται ευχαριστίες στην Επιτροπή που ενέκρινε εκείνο το νόμο.

Όμως, επειδή είχα πεισθεί από τα επιχειρήματα του κ. Βασιλείου στις άλλες συσκέψεις που κάνουμε για τα θέματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι, ναι, κάποτε μπορεί εξειδικευμένες υπηρεσίες να πρέπει να τις εξασφαλίσει το ταχύτερο δυνατό, είτε στην Κύπρο είτε στο εξωτερικό, κάναμε μια απλή διαφοροποίηση. Μάλιστα, εις μεν την Κύπρο υπάρχει η ευχέρεια που έχει πει ο Πρόεδρος της Επιτροπής κ. Πουργουρίδης, να εξασφαλιστεί η υπηρεσία με τάχιστες διαδικασίες, να γίνουν οι προδιαγραφές, να

δημοσιευθούν και οι προδιαγραφές και όταν ξέρουμε τι υπηρεσίες θέλουμε όλα αυτά γίνονται, δεν είναι δύσκολο να γραφτούν οι προδιαγραφές. Εγώ λέω σε μια βδομάδα. Όμως, για να είναι δίκαιες οι προσφορές στο εξωτερικό, πρέπει να δημοσιευτούν σε ποιες χώρες, σε πόσες χώρες, για πόσο χρόνο. Και με το επιχείρημα ότι αυτή η διαδικασία είναι υπέρ του δέοντος χρονοβόρα, πείσθηκε η Επιτροπή, επαναλαμβάνω με πολλή προσπάθεια, να κάμει αυτή την εξαίρεση. Έτσι, εκπλήσσομαι που ακούω τον κ. Βασιλείου. Δεν είναι πρόθεση της Επιτροπής να διαχωρίσει Κύπριους από ξένους, γιατί στο κάτω κάτω και στο εξωτερικό Κύπριοι πρέπει να είναι. Διαχωρίσαμε γεωγραφικά. Στην Κύπρο η διαδικασία μπορεί να συμπληρωθεί γρήγορα, στο εξωτερικό θέλει παραπάνω χρόνο. Αυτή είναι παραχώρηση, δεν είναι διάκριση. Παραχώρηση που οφείλεται σε πρακτικούς λόγους για τους οποίους έχει πεισθεί η Επιτροπή. Αν η θέση είναι η αγορά αυτών των υπηρεσιών να εξαιρεθεί από τη διαδικασία των προσφορών, είναι άλλο θέμα και μπορεί τότε να εξετάσει η Επιτροπή Ελέγχου την εξαίρεση πολλών άλλων υπηρεσιών. Φοβούμαι όμως ότι δε θα εγκρίνει ούτε τις πολλές άλλες υπηρεσίες ούτε αυτή. Αν ο κ. Βασιλείου αισθάνεται ότι τον ενοχλεί αυτή η διαφοροποίηση, ναι, εγώ είμαι έτοιμος να αλλάξω την ψήφο μου και να πω όχι, να μην εξαιρεθούν από τη διαδικασία των προσφορών ούτε αυτές οι υπηρεσίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Φιλίππου.

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, μετά από όσα έχει πει ο κ. Πουργουρίδης και ο κ. Παπαδόπουλος, δε θα ήταν καλύτερα να μην υπάρχει εξαίρεση υπέρ των αλλοδαπών και να υπάρχει ακριβώς το ίδιο ό,τι ισχύει για τους εν Κύπρω να ισχύει και για τους εκτός Κύπρου; Υπάρχει σήμερα το φαξ και υπάρχει το διαδίκτυο, δεν υπάρχει πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει μια παρεξήγηση εδώ. Εγώ σε καμιά περίπτωση δε θέλω να μπω σε συζήτηση γιατί πρέπει να εξαιρούνται έστω και από το εξωτερικό, γιατί στη συνεδρίαση της Επιτροπής εξήγησα ότι η μεγαλύτερη δυσκολία σε σχέση με την αγορά αυτών των υπηρεσιών είναι το να γράψεις τις προδιαγραφές. Όπως σωστά είπε ο κ. Παπαδόπουλος, αν θέλεις να καλέσεις ένα γιατρό, θα κάμεις προδιαγραφές τι γιατρό θέλεις; Αν θέλεις να χρησιμοποιήσεις ένα δικηγόρο, θα κάψεις να πεις θέλω αυτό το δικηγόρο να έχει περισσότερα μαλλιά ή λιγότερα; Αντιλαμβάνεστε ότι προδιαγραφές για συμβουλευτικές υπηρεσίες, εκτός αν πρόκειται για μεγάλα συμβόλαια και για άλλου είδους δουλειές, είναι τρομερά δύσκολο να γίνουν και αυτό είναι η χρονοβόρα διαδικασία. Αλλά αν η πλειοψηφία της Βουλής επιμένει σε αυτό, τότε εντάξει, δεν μπορώ να επιμένω να αλλάξει, αλλά θεωρούσα υποχρέωσή μου να το πω.

Επαναλαμβάνω ότι και έτσι όπως το θέτει η Βουλή (εκείνοι που το θέτουν) δεν έχει καταλάβει ένα πράγμα: Όλο όλο έχουμε μπροστά μας ένα χρόνο, για να μπορέσουμε να ετοιμάσουμε ... είμαστε υποχρεωμένοι συνεχώς να ετοιμάζουμε διαπραγματευτικές θέσεις. Πρέπει να χρησιμοποιούμε συμβούλους, πρέπει να ετοιμαζόμαστε να τους ακούμε, να πηγαίνουμε. Αν ακολουθήσουμε, όπως έγινε με την Αρχή Τηλεπικοινωνιών, ενώ έπρεπε το Μάιο να είχε δοθεί η μελέτη για να ετοιμαστεί η πρόταση για τον ρυθμιστή, το Σεπτέμβριο πληροφορήθηκα ότι δεν προχώρησαν, διότι έπρεπε να ετοιμάσουν προδιαγραφές και ακόμα δουλεύουν πάνω στις προδιαγραφές. Θα τελειώσουν οι προδιαγραφές, θα ζητηθούν προσφορές, θα δικαιούται ο οποιοσδήποτε να κάμει ένσταση, διότι κάτι μπορεί να έγινε λάθος μέσα σε αυτές τις προδιαγραφές, θα πάω εγώ στις διαπραγματεύσεις γι' αυτό το θέμα και θα πρέπει να

στηριχτώ στη φαντασία μου και όχι στη γνώμη των ειδικών γι' αυτά τα ζητήματα. Και δυστυχώς δε θέλει η Βουλή να αντιληφθεί αυτή την απλή πραγματικότητα. Ο χρόνος δε μας παίρνει και αν επιμένουμε να κάνουμε προδιαγραφές, εντάξει, θα κάνουμε προδιαγραφές. Σε άλλα θα πηγαίνουμε μελετημένοι, αν μπορούμε να βρούμε κάποιο στο εξωτερικό, σε άλλα θα πηγαίνουμε αμελέτητοι, αλλά η ευθύνη σίγουρα δε θα είναι του διαπραγματευτή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ας μου επιτραπεί να πω ότι δεν μπορούμε να λέμε ότι δεν αντιλαμβάνεται η Βουλή. Το θέμα είναι το εξής:

(Οι Βουλευτές μιλούν μεταξύ τους.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ας μου επιτραπεί να κάμω ένα μικρό σχόλιο. Αυτό το θέμα, αν είναι έτσι όπως λέει ο κ. Βασιλείου και επείγουν τα πάντα και υπάρχει κάποια καθυστέρηση, στη σύσκεψη που θα έχουμε αναφορικά με την πορεία των πραγμάτων να το ξαναδούμε εκεί αντί να μπούμε σε αντιδικία πάνω σε αυτό το θέμα. Εν τω μεταξύ να προχωρήσει η ψήφιση του νομοσχεδίου, κατά την άποψή μου. Εισήγηση είναι.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, να ψηφιστεί όπως είναι το νομοσχέδιο και, αν η Βουλή έχει την καλή διάθεση, να το συζητήσουμε και να αντιμετωπιστεί το θέμα των Κυπρίων, όχι να αναβληθεί και η ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κλεάνθους.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για να αποκαθίσταται και κάπως η αλήθεια, νομίζω ότι, όταν ο κ. Βασιλείου υπερασπιζόταν το κατ' επείγον αυτού του νομοσχεδίου, θα έπρεπε ίσως ο

θεσμός του ρυθμιστή (regulator) από τρία και τέσσερα χρόνια να ήταν έτοιμος, όπως συμβαίνει στο εξωτερικό, προτού προχωρήσουμε σε κάποια προγράμματα είτε φιλελευθεροποιήσεων είτε ιδιωτικοποιήσεων, όπως έγινε στην Ευρώπη, άρα δεν μπορούμε να είμαστε επιλεκτικοί στη σπουδή. Και θα έλεγα ότι το πιο σωστό, επειδή έθεσε θέμα διάκρισης και επειδή μπορεί να περάσει προς τα έξω αυτή η λανθασμένη εντύπωση και ίσως έχει δίκαιο, εγώ πιστεύω ότι το πιο σωστό, τουλάχιστον για την Επιτροπή Ελέγχου που ενδιαφέρεται πολύ περισσότερο για το πως εμφανίζεται η όλη στάση μας, ιδιαίτερα στο νόμο περί δημοσίων προσφορών, νομίζω ότι πρέπει να αναβληθεί η συζήτηση. Εγώ έτσι αισθάνομαι ως μέλος της Επιτροπής Ελέγχου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε νομίζω, ύστερα από όσες αναβολές έγιναν, να συνεχίζουμε να αναβάλλουμε την ώρα που ακούμε την αναγκαιότητα να προχωρήσει ένας άνθρωπος που στο κάτω κάτω είναι εξ ονόματος της Κύπρου που διαπραγματεύεται. Αν υπάρχουν κάποιες μικρολεπτομέρειες, ας τις δούμε με καλή πίστη, αν υπάρχουν κάποιες ανησυχίες που πιθανότατα πολύ δικαιολογημένα να προβάλλονται, ας δούμε τι διαφοροποίηση μπορεί να γίνει, για να διευκολύνουμε αυτή τη διαδικασία, ώστε να τελειώνουμε, αλλά, άλλη αναβολή δε νομίζω να χρειάζεται. Ήμουν μάρτυρας δύο ή τριών συνεδριών της Βουλής που αναβάλλουμε για να τα δούμε και στο τέλος όχι μόνο δεν τα βλέπουμε, αλλά φέρνουμε συνεχή προσκόμματα στην προσπάθεια και στη δουλειά που γίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτή ήταν η πρόταση.

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ συμφωνώ με την πρότασή σας και πιστεύω ότι ταυτόχρονα θα πρέπει να συμφωνήσουμε και με τις ανησυχίες και τις επιφυλάξεις που έχουν εκφραστεί στην Επιτροπή. Ακόμα να λάβουμε υπόψη και αυτές που δεν έχουν εκφραστεί, τις οποίες μπορεί να χαρακτηρίσει ένας υπερβολικές, αλλά υπάρχουν. Κατά συνέπεια να ψηφίσουμε σήμερα και με μέτρο και με πολλή προσοχή να δούμε τα πάρα κάτω. Ιδιαίτερα υπενθυμίζω ότι η εξαίρεση των Κυπρίων εμπειρογνομόνων ήρθε ως μια πρόταση πριν ακόμα συζητηθεί το νομοσχέδιο στην Επιτροπή, για να γεφυρώσει τις διάφορες απόψεις. Γιατί είναι ενδεχόμενο, πάνω σε αυτές τις εξαιρέσεις, να κτιστούν και κάποιες άλλες αύριο που τελικά να καταστήσουν και την ιδέα του νόμου περί προσφορών και την ιδέα των προσφορών άχρηστη. Κατά συνέπεια θέλει πολλή προσοχή και να μοιράζουμε τις αποστάσεις, να μη μένει ο καθένας οχυρωμένος πίσω από τη θέση του την οποία να θεωρεί ως θέσφατο και αυταπόδεικτα δίκαιη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να προχωρήσουμε. Δεν ξέρω, ο κ. Βασιλείου είναι εναντίον;

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Συμφωνώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση αυτών των δύο άρθρων;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το υπ' αριθμό 8 θέμα είναι "Ο περί της Συμφωνίας μεταξύ Κύπρου και Αρμενίας για Συνεργασία στους Τομείς του Πολιτισμού, Παιδείας και Επιστημών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι ομόφωνη η Έκθεση. Είναι τυπική επικύρωση. Αν θεωρηθεί αναγνωσθείσα, νομίζω είναι εντάξει.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΚΥΠΡΟΥ
ΚΑΙ ΑΡΜΕΝΙΑΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Τάσος Παπαδόπουλος, πρόεδρος

Ανδρέας Μούσκος

Δημήτρης Συλλούρης

Δώρος Χριστοδουλίδης

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 20 Νοεμβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εξωτερικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της συμφωνίας για συνεργασία στους τομείς του πολιτισμού, της παιδείας και των επιστημών μεταξύ της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Αρμενίας, που έχει υπογραφεί από τους Υπουργούς Εξωτερικών των δύο κρατών στις 11 Ιανουαρίου 1998, η υπογραφή της οποίας αποφασίστηκε με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερομηνία 15 Οκτωβρίου 1996 και αρ. 44.992.

Η επιψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου από τη Βουλή απαιτείται για την κατά νόμο κύρωση της πιο πάνω συμφωνίας, με βάση το άρθρο 169(2) του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Επιτροπή από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εξωτερικών, η συμφωνία αυτή στοχεύει στην ενθάρρυνση και προώθηση της συνεργασίας μεταξύ Κύπρου και Αρμενίας στους πιο πάνω τομείς, με την ανταλλαγή επισκέψεων λογοτεχνών, καλλιτεχνών και αθλητών, τη συνεργασία μεταξύ πολιτιστικών και επιστημονικών ιδρυμάτων, πρακτορείων ειδήσεων και ραδιοτηλεοπτικών σταθμών και την ανταλλαγή και συνεργασία μεταξύ των οργανισμών και ιδρυμάτων νεολαίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών, αφού ενημερώθηκε για τις πρόνοιες και τους σκοπούς της πιο πάνω συμφωνίας, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο για την κατά νόμο κύρωσή της.

Η επιτροπή με την ευκαιρία της συζήτησης της συμφωνίας αυτής θεωρεί σκόπιμο να επαναλάβει τη θέση της, ότι τέτοιες πολιτιστικές συμφωνίες πρέπει να τυγχάνουν ουσιαστικής αξιοποίησης με την υλοποίηση των προνοιών τους. Γι' αυτό και καλεί τα

αρμόδια υπουργεία να προωθούν τα διάφορα προγράμματα που προβλέπονται στις σχετικές συμφωνίες και να ενημερώνουν τη Βουλή συστηματικά για το βαθμό υλοποίησής τους, υποβάλλοντας σχετική αναφορά κάθε χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της Συμφωνίας. Άρθρο 3. Πίνακας. Μέρος Ι. Μέρος ΙΙ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3, μαζί με τον Πίνακα, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1, 2 και 3, μαζί με τον Πίνακα, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ, εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Συμφωνίας μεταξύ Κύπρου και Αρμενίας για Συνεργασία στους Τομείς του Πολιτισμού, Παιδείας και Επιστημών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

Δεν υπάρχει.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο και η σύμβαση κυρούται.

Το υπ' αριθμό 9 θέμα αναβάλλεται για την επόμενη συνεδρία.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 10 θέμα, που είναι "Ο περί της Σύμβασης για την Πυρηνική Ασφάλεια (Κυρωτικός) Νόμος του 1998". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Τάσσος Παπαδόπουλος, πρόεδρος

Ανδρέας Μούσκος

Δημήτρης Συλλούρης

Δώρος Χριστοδουλίδης

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 20 Νοεμβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εξωτερικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της Σύμβασης για την Πυρηνική Ασφάλεια, στην οποία η Κύπρος προσχώρησε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερομηνία 7 Αυγούστου 1998 και αριθμό 48.210.

Η επιψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου από τη Βουλή απαιτείται για την κατά νόμο κύρωση της σύμβασης, με βάση το άρθρο 169(2) του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή, με την επικύρωση της Σύμβασης για την Πυρηνική Ασφάλεια η Κυπριακή Δημοκρατία καθίσταται ουσιαστικά ενεργότερη μεταξύ των κρατών μελών της Διεθνούς Οργάνωσης Ατομικής Ενέργειας σε

θέματα πυρηνικής ενέργειας. Επίσης, με την επικύρωση της σύμβασης παρέχεται στη Δημοκρατία η δυνατότητα πρόσβασης σε σημαντικά θέματα πληροφόρησης για ενέργειες και θέσεις άλλων συμβαλλόμενων χωρών σε θέματα πυρηνικής ενέργειας.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η εν λόγω σύμβαση, που έχει ως θέμα την πυρηνική ασφάλεια σε πυρηνικές εγκαταστάσεις, δεν αφορά μόνο τις χώρες που διαθέτουν τέτοιες εγκαταστάσεις αλλά και όσες δε διαθέτουν, αφού οποιοδήποτε πυρηνικό ατύχημα αποτελεί οικουμενικό πρόβλημα.

Με βάση τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από το Υπουργείο Εξωτερικών, έχουν μέχρι σήμερα επικυρώσει/ υπογράψει/ αποδεχθεί τη σύμβαση πέραν των εξήντα κρατών, μεταξύ των οποίων οι χώρες μέλη της Ε.Ε. και τα γειτονικά μας κράτη Αίγυπτος, Συρία, Ιορδανία, Λίβανος, Ισραήλ, Ελλάδα και Τουρκία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών, αφού ενημερώθηκε για τις πρόνοιες και τους σκοπούς της πιο πάνω σύμβασης, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή τη ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο για την κατά νόμο κύρωσή της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν. Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2. Πίνακας, Μέρος Πρώτο, Μέρος Δεύτερο.

Κύρωση της Σύμβασης. Άρθρο 3.

Κανονισμοί. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2, μαζί με τον Πίνακα, Μέρος Πρώτο, Μέρος Δεύτερο, 3 και 4 εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1, 2, μαζί με τον Πίνακα, Μέρος Πρώτο, Μέρος Δεύτερο, 3 και 4 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Σύμβασης για την Πυρηνική Ασφάλεια (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

Δεν υπάρχει.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο και η σύμβαση κυρούται.

Το υπ' αριθμό 11 θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου Νόμος του 1998". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος

Κίκης Γιάγκου

Κυριάκος Τυρίμος

Δημήτρης Συλλούρης

Αντώνης Καράς

Λευτέρης Χριστοφόρου

Στέλιος Στυλιανού

Μάρκος Κυπριανού

Στάθης Κιπτής

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 11 και 18 Νοεμβρίου 1998. Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών καθώς και ο πρόεδρος και μέλη της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου.

Ο προϋπολογισμός της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου για το 1998, που κατατέθηκε στη Βουλή με βάση το άρθρο 36 του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου, προβλέπει έσοδα ύψους £232.000,00 που προέρχονται από τα τέλη που εισπράττει η Αρχή από παραχωρήσεις αδειών σε τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς καθώς και από ποσοστά επί των εσόδων των σταθμών από τις διαφημίσεις.

Οι δαπάνες της Αρχής προβλέπεται να ανέλθουν για το 1998 σε £147.416,00. Το ποσό αυτό αφορά κυρίως αποδοχές προσωπικού, λειτουργικά έξοδα, την αντιμισθία του προέδρου και των μελών της Αρχής, την αγορά εξοπλισμού και μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συμφωνεί με τις πρόνοιες του πιο πάνω προϋπολογισμού, γι' αυτό ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, δηλώνοντας παράλληλα τη θέση πως η μισθοδοσία του Διευθυντή της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα πρέπει στο μέλλον να αναφέρεται σε καθορισμένο ποσό, αντί να αντιστοιχεί σε οποιαδήποτε μισθολογική κλίμακα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν. Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το ταμείο της Αρχής ποσού 147.416 λιρών για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη του ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2, 3, μαζί με τον Πίνακα, και 4 εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1, 2, 3, μαζί με τον Πίνακα, και 4 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

Δεν υπάρχει.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 12 θέμα είναι "Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Κίκης Γιάγκου

Κυριάκος Τυρίμος

Δημήτρης Συλλούρης

Αντώνης Καράς

Λευτέρης Χριστοφόρου

Στέλιος Στυλιανού

Μάρκος Κυπριανού

Στάθης Κιπτής

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε από τον πρόεδρό της κ. Νίκο Κατσουρίδη στις 14 Μαΐου 1998, σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν την 21η Οκτωβρίου και στις 4,11 και 18 Νοεμβρίου 1998. Στην πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών. Στην ίδια συνεδρίαση παρευρέθηκαν και οι Βουλευτές κύριοι Ανδρέας Φιλίππου, Τάκης Χατζηγεωργίου και κυρία Ανδρούλα Βασιλείου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας, έτσι που να διαγραφούν οι πρόνοιές της

που παρέχουν στο Υπουργικό Συμβούλιο εξουσία να επιτρέπει, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για εξειδικευμένους λόγους δημόσιου συμφέροντος, την πολιτογράφηση αλλοδαπού ανεξαρτήτως του χρόνου διαμονής του στη Δημοκρατία.

Η προτεινόμενη τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας, σύμφωνα με τον εισηγητή της, κρίνεται αναγκαία, δεδομένου ότι οι λόγοι που υπαγόρευαν την εκχώρηση της πιο πάνω εξουσίας στο Υπουργικό Συμβούλιο έχουν εκλείψει.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών παρέθεσε στην επιτροπή στοιχεία για τον αριθμό των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί στην αρμόδια υπηρεσία από αλλοδαπούς για απόκτηση της κυπριακής ιθαγένειας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, γι' αυτό ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν. Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του Δεύτερου Πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

Δεν υπάρχει.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα τρία επόμενα θέματα, 13, 14 και 15, αποσύρονται από την Εκτελεστική Εξουσία.

Το υπ' αριθμό 16 θέμα είναι "Οι περί Αποχeteύσεων Λεμεσού-Αμαθούνας (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1998". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ-ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) (ΑΡ.2) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998".

Παρόντες:

Νίκος Κατσοιρίδης, πρόεδρος

Λευτέρης Χριστοφόρου

Στέλιος Στυλιανού

Μάρκος Κυπριανού

Στάθης Κιπτής

Μάριος Ματσάκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 25 Νοεμβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Συμβουλίου Αποχeteύσεων Λεμεσού-Αμαθούνας.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 49 της βασικής νομοθεσίας για τα αποχετευτικά συστήματα, σκοπείται η τροποποίηση των βασικών κανονισμών για το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας, με την ενσωμάτωση σ' αυτούς πρόσθετων παραμέτρων όσον αφορά τα χαρακτηριστικά των βιομηχανικών αποβλήτων που δεν επιτρέπεται να ρίχνονται σε υπόνομους οικοδομής ή δημόσιες υπονόμους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση τους, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους, έτσι που να αναφέρονται ως "Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

Δεν υπάρχει.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Οι Κανονισμοί εγκρίνονται ομόφωνα.

Το υπ' αριθμό 17 θέμα είναι "Οι περί Ιδιωτικών Γραφείων Εξεύρεσης Εργασίας (Καθορισμός Τύπου Αιτήσεων, Τύπου Αδειών και Πληρωτέων Τελών) Κανονισμοί του 1998". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ
ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΕΞΕΥΡΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΥΠΟΥ ΑΙΤΗΣΕΩΝ,
ΤΥΠΟΥ ΑΔΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΤΕΩΝ ΤΕΛΩΝ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998".**

Παρόντες:

Αβράαμ Αντωνίου, πρόεδρος

Αριστοφάνης Γεωργίου

Ανδρέας Παρισινός

Στέλιος Γερασίμου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Νίκος Πιπτοκοπίτης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 26 Νοεμβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της ΟΕΒ, του ΚΕΒΕ και της συνδικαλιστικής οργάνωσης ΣΕΚ. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις ΠΕΟ και ΔΕΟΚ, παρόλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στη συνεδρία της επιτροπής.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τον περί Ιδιωτικών Γραφείων Εξεύρεσης Εργασίας Νόμο, που θεσπίστηκε το 1997, καθορίζεται ο τύπος αίτησης για έκδοση άδειας λειτουργίας και ο τύπος της άδειας λειτουργίας ιδιωτικού γραφείου εξεύρεσης εργασίας καθώς και το ύψος των τελών που καταβάλλονται για άδεια λειτουργίας τέτοιου γραφείου.

Όλοι όσοι κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή συμφώνησαν με τις πρόνοιες των υπό συζήτηση κανονισμών, οι οποίοι, ως σημειωθεί, έχουν συζητηθεί και συμφωνηθεί στο Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση κανονισμών, γι' αυτό ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

Δεν υπάρχει.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμό 18 θέμα είναι "Οι περί Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων - Θέσεις Ανώτερου Αρχιφοροθέτη και Πρώτου Φοροθέτη (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΠΡΟΣΟΔΩΝ - ΘΕΣΕΙΣ ΑΝΩΤΕΡΟΥ ΑΡΧΙΦΟΡΟΘΕΤΗ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΥ ΦΟΡΟΘΕΤΗ
(ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Σοφοκλής Χατζηγιάννης

Αριστοφάνης Γεωργίου

Μάρκος Κυπριανού

Στάθης Κιπτής

Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 26 Νοεμβρίου 1998. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, της ΠΑΣΥΔΥ και ενδιαφερόμενοι υπάλληλοι.

Σκοπός των υπό αναφορά Κανονισμών είναι η τροποποίηση του σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση Ανώτερου Αρχιφοροθέτη και ο καθορισμός σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση Πρώτου Φοροθέτη στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού έλαβε υπόψη τις απόψεις των ενδιαφερόμενων υπαλλήλων, αποφάσισε να τροποποιήσει το σχέδιο υπηρεσίας για τη θέση Πρώτου Φοροθέτη, έτσι που στα απαιτούμενα προσόντα να συμπεριληφθεί το πτυχίο Νομικής και παράλληλα να καθοριστεί η 3η Δεκεμβρίου 1998 αντί η 23η Οκτωβρίου 1997 ως η ημερομηνία κατά την οποία άτομα που κατέχουν την κατώτερη θέση Ανώτερου Φοροθέτη Α΄ να μπορούν να προαχθούν στη θέση αυτή, έστω και αν δεν κατέχουν τα απαιτούμενα πανεπιστημιακά προσόντα.

Η επιτροπή, αφού ενσωμάτωσε τις πιο πάνω τροποποιήσεις στους υπό αναφορά κανονισμούς, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

Δεν υπάρχει.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμό 19 θέμα είναι "Οι περί Ταμείου Ευημερίας Εθνοφρουρού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ
ΕΘΝΟΦΡΟΥΡΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Τάκης Χατζηδημητρίου, πρόεδρος

Αντώνης Καράς

Σοφοκλής Χατζηγιάννης

Αβέρωφ Νεοφύτου

Κώστας Παπακώστας

Νίκος Μουσιούπτας

Μάριος Ματσάκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας μελέτησε τους υπό αναφορά κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 26 Νοεμβρίου 1998. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Άμυνας και του ΓΕΕΦ.

Με τους υπό συζήτηση κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τη νομοθεσία για την Εθνική Φρουρά, τροποποιούνται οι κανονισμοί που διέπουν την ίδρυση του Ταμείου Ευημερίας Εθνοφρουρού, έτσι ώστε η λειτουργία της αρμόδιας για τη διαχείριση του ταμείου αυτού επιτροπής να καταστεί πιο εύρυθμη.

Ειδικότερα, παρέχεται η ευχέρεια ο πρόεδρος της επιτροπής αυτής, που είναι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, να εκπροσωπείται από άλλο άτομο σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του. Παράλληλα, οι κανονισμοί τροποποιούνται, έτσι που η εν λόγω επιτροπή να βρίσκεται σε απαρτία με την παρουσία του προέδρου της και τεσσάρων αντί τριών μελών της.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

Δεν υπάρχει.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα θέματα της ημερήσιας διάταξης από τον αριθμό 20 μέχρι και το 39 αποσύρονται από την Εκτελεστική Εξουσία.

Εδώ τελειώνει η νομοθετική εργασία.

Κεφάλαιο Β'. Εάν δεν υπάρχει αντίρρηση, μπορούμε να θεωρήσουμε ως δεδομένο ότι γίνεται δεκτή η παραπομπή των αναφερόμενων θεμάτων στην αντίστοιχη Επιτροπή. Εκτός αν υπάρχει αντίρρηση ... Δεν υπάρχει. Τα θέματα που αναφέρονται στο Κεφάλαιο Β' παραπέμπονται στις Επιτροπές, όπως αναγράφονται στο ανάλογο έγγραφο που είναι ενώπιον της Βουλής.

- 1) Ο περί Εφαρμογής Γενικής Εκτίμησης Ακίνητης Ιδιοκτησίας για Σκοπούς του περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) Νόμου Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

- 2) Ο περί Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πάφου (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

- 3) Ο περί Τραπεζικών Εργασιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

- 4) Οι περί Σύστασης και Λειτουργίας Σχεδίου Προστασίας Καταθέσεων Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

- 5) Οι περί Οδοντιατρικών Υπηρεσιών - Θέση Οδοντιατρικού Λειτουργού 1ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

- 6) Οι περί Κεντρικού Σφαγείου (Φιλοδωρήματα Τακτικών Εργατών) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

- 7) Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

- 8) Οι περί Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

- 9) Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

- 10) Οι περί Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σχέδιο Αποκατάστασης Προπολεμικής Φερεγγυότητας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων.

- 11) Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων.

- 12) Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών.

- 13) Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

- 14) Οι περί Ζωοτροφών και Προσθετικών των Ζωοτροφών (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Χρήσεως) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.
- 15) Οι περί Κυβερνητικού Υδατικού Έργου του Σταθμού Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων στη Βαθιά Γωνιά (Διαχείριση) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.
- 16) Οι περί Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.
- 17) Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.
- 18) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.
- 19) Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

- 20) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

- 21) Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

- 22) Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Διατάγματα Διατήρησης) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

- 23) Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

- 24) Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων - Θέση Διοικητικού Λειτουργού Α' (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

- 25) Οι περί Γενικού Γραμματειακού Προσωπικού - Θέσεις Πρώτης Στενογράφου, Ανώτερης Στενογράφου και Στενογράφου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.
- 26) Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.
- 27) Οι περί Αστυνομίας (Προαγωγές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.
- 28) Οι περί Αστυνομίας (Πειθαρχικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.
- 29) Διάθεση Ακίνητης Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 48.142 και ημερομηνία 22.7.98.
Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.
- 30) Έγγραφο (Αρ. Θ.33/98) που αφορά την εξαίρεση από την αναστολή πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τον περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο [αρ. 33(1) του 1995].
Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.
Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Προτάσεις νόμου:

- 1) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
Κατατέθηκε από τον κ. Γιώργο Βασιλείου εκ μέρους των Ενωμένων Δημοκρατών.
Παραπέμπεται στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Οικονομικών και Προϋπολογισμού και Άμυνας.
- 2) Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.
Κατατέθηκε από τον κ. Γιώργο Βασιλείου εκ μέρους των Ενωμένων Δημοκρατών.
Παραπέμπεται στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Οικονομικών και Προϋπολογισμού και Άμυνας.
- 3) Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.
Κατατέθηκε από τον κ. Μάριο Ματσάκη, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού.
Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Γ', ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.

Ερώτηση με αρ. Ζ'Γ' 29 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 26 Νοεμβρίου 1998.

“Στην περιοχή ‘Λιμνάρια’ στην πόλη της Πάφου ο δήμος της πόλης έχει δημιουργήσει βιοτεχνική περιοχή, ώστε να εγκατασταθούν σε αυτή όλες οι βιοτεχνίες που σήμερα βρίσκονται διάσπαρτες μέσα στην πόλη.

Η μετακίνηση όμως των βιοτεχνιών αυτών θα τις επιβαρύνει οικονομικά σε σημαντικό βαθμό, με αποτέλεσμα αρκετές από αυτές, που ήδη βρίσκονται σε οριακό σημείο, να κινδυνεύσουν να χρεοκοπήσουν.

Με βάση τα πιο πάνω, ζητείται από το αρμόδιο υπουργείο να ενισχύσει οικονομικά τις βιοτεχνίες αυτές και παρακαλείται να μας πληροφορήσει πώς αντιμετωπίζει το αίτημα αυτό.”

Απάντηση ημερομηνίας 27 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 204, ημερομηνίας 6 Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Κινούσας για ολοκληρωτική επίστρωση με ασφαλτο καθώς και διαπλάτυνση του δρόμου Κινούσας-Λυσού, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Ο δρόμος Κινούσας-Λυσού είναι χωρικός δρόμος μήκους 6 χμ. που βελτιώνεται σταδιακά από πιστώσεις του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως. Μέσα στο 1998 δαπανήθηκε ποσό ύψους £6.000 για ασφαλτόστρωση μέρους του δρόμου (γύρω στα 200 μ.). Παράλληλα, έχει κινηθεί η διαδικασία απαλλοτρίωσης για διεύρυνση του δρόμου στα 10 μ. Η γνωστοποίηση απαλλοτρίωσης έχει δημοσιευθεί πρόσφατα στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (7 Αυγούστου 1998) και το όλο θέμα βρίσκεται στο στάδιο εξέτασης των ενστάσεων που έχουν υποβληθεί.
- 2) Για συνέχιση των εργασιών βελτίωσης του δρόμου αναμένεται να δαπανηθεί κατά το 1999 ποσό £10.000.”

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Δ΄. Δε νομίζω να ... Μήπως θέλετε ...;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Αντιλαμβάνομαι ότι το πρώτο θέμα αναβάλλεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, το πρώτο θέμα αναβάλλεται για τον ίδιο λόγο που έχει εξηγηθεί προηγουμένως.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Το δεύτερο θέμα ... Είμαι ο μόνος ομιλητής ... Δεν ξέρω αν υπάρχει άλλος ομιλητής, για να κλείσει το θέμα.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θα μιλήσω για τις γυναίκες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ νομίζω ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Μίλησε η κ. Βασιλείου, η κ. Κληρίδου, νομίζω, ως τώρα. Ε, επειδή εμείς δεν έχουμε γυναίκα στην κοινοβουλευτική μας ομάδα, μου ανατέθηκε να παίξω αυτό το ρόλο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Βασιλείου παρακαλώ.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό που ελέχθη σήμερα, αυτή τη στιγμή, είναι ενδεικτικό του τρόπου που σκέφτονται όλοι στην Κύπρο.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

...

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ναι, δεν είναι θέμα, δεν είναι θέμα γυναικών· το θέμα είναι ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα γιατί λέτε “όλοι στην Κύπρο”;

(Γέλια)

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ε, οι άντρες, θα έλεγα. Η πλειοψηφία των αντρών, τότε. Το θέμα της ισότητας δεν είναι θέμα γυναικών· είναι θέμα κοινωνίας. Και λυπούμαι που το είπε και ο Πρόεδρος της Επιτροπής αυτό το πράγμα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ε, κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε. Η κ. Βασιλείου έχει χάσει το sense του χιούμορ.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Α! Δεν είχα ποτέ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Αν καταλάβατε, έκανα χιούμορ.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Δεν είχα ποτε.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Αν περιμένατε να ακούσετε την ομιλία μου, θα αποσύρατε αυτά τα οποία είπατε με πολλή σοβαροφάνεια.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ε, δεν είχα sense του χιούμορ ποτέ μου. Γι' αυτό.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ε, θα με αναγκάσετε να υψώσω τη φωνή μου χωρίς λόγο.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες, αγαπητές συναδέλφισσες και αγαπητοί συνάδελφοι,

Αν θεωρηθεί παράξενο γιατί παίρνω το λόγο να μιλήσω σε μια συζήτηση που αφορά τις γυναίκες, αυτό θα απόδειχνε αδιαφορία και έλλειψη έγνοιας από μέρους μας

για τα προβλήματα των γυναικών και τους αγώνες για τη λύση τους. Όμως, πιστεύω πως στη θεωρία τουλάχιστον κανένας από μας ή τους άλλους παράγοντες, κυβερνητικούς και μη, δεν αρνείται την αξιосύνη των γυναικών και πως πρέπει να αρθούν όλα τα εμπόδια για την ανέλιξη της γυναίκας και την ενεργό και ισότιμη συμμετοχή της στη διαμόρφωση αποφάσεων στα οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά και πολιτιστικά θέματα.

Παρόλον τούτο και παρά το γεγονός πως έχουν περάσει πενήντα χρόνια από την υπογραφή της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που περιλαμβάνει και την αρχή της ισότητας των δυο φύλων και παρά την πρόοδο, θα έλεγα, που επιτεύχθηκε μέσα σ' αυτό το διάστημα, ως κράτος, έχουμε μείνει πίσω, πολύ πίσω, σε ό,τι αφορά την εφαρμογή κυρίως στην πράξη αυτής της αρχής. Η υπόσχεση που έκανε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και όλοι οι αρχηγοί των κομμάτων πρόσφατα, κατά την εναρκτήρια τελετή του σεμιναρίου "Άνδρες και Γυναίκες μαζί στην Πολιτική", που διοργάνωσε ο εθνικός μηχανισμός από κοινού με την Κοινοπολιτεία, πως θα πράξουν ό,τι μπορούν, έτσι που μέχρι το 2005 να επιτευχθεί ο στόχος του 30% που έθεσε ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών για συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική, αποτελεί ένα θετικό γεγονός και αποτελεί και αποδοχή της αρχής της ισότητας.

Όμως, θα πρέπει να περάσουμε από τη θεωρία και τις υποσχέσεις στην πράξη, για να εφαρμόσουμε αυτή την αρχή, όχι γιατί είμαστε αναγκασμένοι από τις διεθνείς μας υποχρεώσεις και ιδιαίτερα από αυτές της Τέταρτης Διεθνούς Διάσκεψης του ΟΗΕ για τις Γυναίκες στο Πεκίνο το 1995 αλλά, γιατί ως χώρα που υπήρξε θύμα καταπάτησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πρέπει να ξέρει και να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα μεταξύ των οποίων είναι και το δικαίωμα της ισότητας μεταξύ των δυο φύλων απαραίτητης προϋπόθεσης για κοινωνική δικαιοσύνη και ανάπτυξη.

Δεν μπορεί κανείς να παραγνωρίσει πως η δική μας παράταξη, με επικεφαλής το κόμμα των εργαζομένων, πάλεψε και στα πιο δύσκολα ακόμη χρόνια της αποικιοκρατίας για την αποδέσμευση της γυναίκας από τα δεσμά που την κρατούσαν κλεισμένη στο σπίτι και που υπόκειτο σε κάθε είδους προκαταλήψεις και οπισθοδρομικές προσεγγίσεις, έτσι που να κατορθώσει σήμερα να μπει στην παραγωγή με συμμετοχή στο 40% περίπου του εργατικού δυναμικού της χώρας μας, να αποκτήσει γνώμη και άποψη, να μορφωθεί και να απαιτήσει τα δικαιώματά της, χωρίς αυτό να σημαίνει πως μονοπωλούμε τέτοιες προσπάθειες και χωρίς ακόμα να σημαίνει πως και εμείς έχουμε εξαντλήσει όλα τα περιθώρια βοήθειας για την ανέλιξη της γυναίκας και την ισοτιμία των δυο φύλων.

Στο πρόγραμμα δράσης του Πεκίνου, το οποίο έχει υιοθετηθεί από όλες τις κυβερνήσεις συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου, προνοούνται, όπως έχει ήδη αναφερθεί, και μέτρα με τα οποία η κάθε κυβέρνηση μέσα στις δεσμένες συνθήκες του τόπου της να προχωρήσει, ώστε να επιταχύνει τους ρυθμούς ανέλιξης των γυναικών και της ίσης συμμετοχής τους στην πολιτική και δημόσια ζωή και γενικά να εφαρμοστούν οι αρχές της Διακήρυξης του Πεκίνου.

Η κυπριακή κυβέρνηση μέσα σ' αυτά τα πλαίσια έχει αναλάβει δέσμευση για προώθηση μέτρων που θα αποβλέπουν στην ενίσχυση του εθνικού μηχανισμού για τα δικαιώματα της γυναίκας, στη σύσταση επιτροπής ίσων ευκαιριών που επιλαμβάνεται καταγγελιών παραβίασης της αρχής της ισότητας, στην αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στη δημόσια και πολιτική ζωή, στη στενότερη συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση σε θέματα γυναικών στα πλαίσια της ενταξιακής μας πορείας, καθώς και με άλλους διεθνείς οργανισμούς στον τομέα των γυναικείων σωμάτων.

Επειδή όμως οι διαπιστώσεις μας γενικά είναι πως δεν είδαμε να γίνονται πρακτικά βήματα που να φαίνεται ότι προχωρούμε σε σωστό δρόμο, ώστε να

επιτύχουμε τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα, αναφορικά με την επίτευξη της ισότητας και παρά τις προεκλογικές διακηρύξεις του Προέδρου Κληρίδη, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα με πρόταση της κ. Βασιλείου εξέτασε το όλο θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της γυναίκας και τα μέτρα που πήρε ή που παρέλειψε να πάρει η κυβέρνηση για υλοποίηση των διακηρύξεων τις οποίες προσυπόγραψε, ώστε να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά και ικανοποιητικά τα σημερινά προβλήματα των γυναικών και τις προκλήσεις του 21ου αιώνα. Πριν καταλήξουμε σε σχετική Έκθεση, συζητήσαμε το όλο θέμα και στη συζήτηση συμμετείχε ο καθ' ύλην υπεύθυνος για τα θέματα της γυναίκας, ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, η Γενική Γραμματέας του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, εκπρόσωποι των γυναικείων οργανώσεων, του Πανεπιστημίου της Κύπρου και της Διεθνούς Αμνηστίας.

Οι διαπιστώσεις και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ήταν πως πράγματι η κυβέρνηση δεν τήρησε τις δεσμεύσεις που ανέλαβε στην Τέταρτη Διεθνή Διάσκεψη για τις Γυναίκες και δικαιολογημένα το γυναικείο κίνημα του τόπου αισθάνεται απογοήτευση από την πορεία του όλου θέματος που δεν έχει να επιδείξει τίποτε το θεαματικό από το 1995 ως το 1998.

Τα τελευταία χρόνια ο εθνικός μηχανισμός έχει σχεδόν αδρανήσει τελείως όσον αφορά την Επιτροπή Ίσων Ευκαιριών. Τίποτε το πρακτικό δεν έχουμε δει εκτός από την κάθοδο κάποιων εμπειρογνομόνων, για να μας δώσουν τα φώτα τους πάνω στο θέμα. Ωστόσο, αν και εκτιμούμε θετικά την έλευση ειδικών από την Κοινοπολιτεία, κατά τους τελευταίους μήνες ιδιαίτερα, για να συμβουλευθούν την κυβέρνηση αναφορικά με τους τρόπους ένταξης των γυναικείων θεμάτων και της αρχής της ισότητας σε όλες τις κυβερνητικές, πολιτικές, καθώς και διοργάνωση του σεμιναρίου με θέμα "Άνδρες-

Γυναίκες μαζί στην Πολιτική” εκφράζουμε επιφυλάξεις ως προς τα αποτελέσματα, επειδή μέχρι σήμερα η πρακτική αποδεικνύει ότι πολλά λέγονται και λίγα γίνονται.

Όσον αφορά δε την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στη δημόσια και πολιτική ζωή, τα παραδείγματα που έχουμε δεν περιποιούν τιμή για κανέναν. Άλλωστε, η βούληση της κυβέρνησης θα φαινόταν περισσότερο με παραδείγματα, όπως παραδείγματος χάριν αξιοκρατικούς διορισμούς σε κέντρα λήψης αποφάσεων, όπως τα διοικητικά συμβούλια ημικρατικών οργανισμών, Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας, Υπουργικό Συμβούλιο κ.λπ., έτσι που να δοθούν τα σωστά μηνύματα για την πρόθεση της κυβέρνησης.

Η εικόνα όμως παραμένει ζοφερή. Υπάρχει εξάλλου και μεγάλο έργο να γίνει στο νομοθετικό πλαίσιο πάνω σε θέματα που αφορούν την ισότητα και χωρίς καθυστέρηση θα πρέπει να κατατεθούν όλα τα σχετικά νομοσχέδια που θεωρούνται αναγκαία για την κατάργηση των διακρίσεων που υπάρχουν σε βάρος της γυναίκας, όπως η βία στην οικογένεια, σεξουαλική παρενόχληση και τόσα άλλα. Όμως και εδώ πάλι πρέπει να δούμε πώς βάζουμε στην πρακτική εφαρμογή τους νόμους και πώς ελέγχουμε την πορεία εφαρμογής τους. Ας μην ξεχνούμε ότι ακόμα δεν καταφέραμε να θέσουμε σε εφαρμογή το νόμο για ισομισθία και το νόμο για τη βία στην οικογένεια που, για να μπει σε εφαρμογή, πρέπει η κυβέρνηση χωρίς άλλη καθυστέρηση να διορίσει οικογενειακούς συμβούλους, όπως προνοεί η νομοθεσία και όχι μόνο.

Πρέπει να ελευθερώσουμε και τα χέρια των γυναικών, ώστε αυτές, αν το επιθυμούν, να μπορέσουν να ανελιχθούν στην εργασία τους, να αναμιχθούν στην πολιτική και να προχωρήσουν στα κέντρα αποφάσεων, έτσι που μαζί, άνδρες και γυναίκες, να οικοδομήσουν την πρόοδο και την ανάπτυξη της χώρας μας πάνω σε ισότιμη βάση με τις ίδιες υποχρεώσεις αλλά και τα ίδια δικαιώματα. Η δημιουργία για

παράδειγμα περισσότερων παιδοκομικών σταθμών, νηπιαγωγείων και παιδικών λεισχών, η γονική άδεια είναι μερικές μόνο από αυτές τις διευκολύνσεις.

Η αλλαγή της νοοτροπίας και των προκαταλήψεων δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση και δεν πρέπει διόλου να υποτιμάται. Γι' αυτό και πρέπει μέσα στην παιδεία να γίνει συστηματική δουλειά σε συνεργασία με το σπίτι, να δοθεί η σημασία που πρέπει στη διαπαιδαγώγηση των παιδιών, ώστε να δημιουργήσουμε πολίτες με σωστή άποψη που θα επιφέρει ανατροπή των παραδοσιακών ρόλων. Σ' αυτό άνετα μπορούμε και πρέπει να συμβάλουν οπωσδήποτε τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, αλλά και η Βουλή πρέπει να παρακολουθεί έτσι που η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης να διαδραματίσει σωστό και υπεύθυνο ρόλο σ' αυτό το θέμα.

Μιλάμε, κύριε Πρόεδρε, για ισότιμη συμμετοχή των γυναικών σ' όλους τους τομείς. Αν δεν υπάρχει η βούληση, όσες εκθέσεις κι αν κάνουμε, όσους νόμους κι αν ψηφίσουμε, δε θα επιτύχουμε και δε θα φανούμε συνεπείς έναντι και των υπογραφών μας και των αποφάσεών μας. Εκείνο που χρειάζεται είναι πρώτ' απ' όλα αλλαγή νοοτροπίας και μετά συστηματικός έλεγχος για εφαρμογή των νόμων που ψηφίζουμε, που χωρίς την εφαρμογή τους παραμένουν υποσχέσεις ανεκπλήρωτες.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω η κ. Βασιλείου τώρα ... Η κ. Βασιλείου άλλαξε γνώμη. Άλλαξε γνώμη η κ. Βασιλείου. Αλλάξατε γνώμη.

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Απολογούμαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω σ' αυτό το σημείο, αν μου επιτρέψετε, σ' αυτό το σημείο ... Σ' αυτό το σημείο να διακόψουμε, να μην ολοκληρωθεί η συζήτηση, μπορεί να θέλει κάποιος να αναφέρει κάτι. Ναι, κύριε Ματσάκη.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Νομίζω είμαι ο τελευταίος, κύριε Πρόεδρε. Δε νομίζω να θέλει κανένας άλλος να μιλήσει. Αν είμαι ο τελευταίος, να πω δυο λόγια κι εγώ για τις γυναίκες, για τους συνανθρώπους ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα κι εγώ να πω δυο λόγια στην επόμενη συνεδρία.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Όχι, εγώ απλώς θα ήθελα να πω δυο λόγια για τους συνανθρώπους μας που έχουν δύο "X" χρωματοσωμάτια, άλλως γνωστές ως γυναίκες, και θα ήθελα να πω ότι ... να επαινέσω και να επικροτήσω το γεγονός ότι η κυβέρνηση και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εμπράκτως έχει δείξει ότι τοποθετεί γυναίκες σε καίρια πόστα και τοποθέτησε δύο γυναίκες, την Επίτροπο Διοικήσεως ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι, ακόμα.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ακόμα; Θα τοποθετήσει την Επίτροπο Διοικήσεως, τη Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και ίσως στο νέο ανασχηματισμό του Υπουργικού Συμβουλίου πιθανό να τοποθετήσει δύο γυναίκες.

Αλλά θα ήθελα επίσης να αναφέρω ότι υπάρχουν διακρίσεις στην κοινωνία οι οποίες δεν είναι τόσο εμφανείς ίσως στο Κοινοβούλιο, όπως το γεγονός ότι σε ορισμένους οργανισμούς ή λέσχες και δεν έχω τίποτε εναντίον τους, κατά τα άλλα, όπως στους μασόνους για παράδειγμα, όπου απαγορεύεται να είναι μέλη άτομα εκτός

ανδρών. Και αυτό είναι κάτι ίσως που θα πρέπει ίσως να το εξετάσουμε και θα πρέπει να γίνουν οι κατάλληλες διευθετήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω, για να μη μιλήσω την άλλη εβδομάδα, θα τονίσω το εξής που νομίζω οι γυναίκες της Βουλής αλλά και οι γυναικείες οργανώσεις θα συμφωνήσουν. Όταν μιλούμε για αλλαγή νοοτροπίας, δε σημαίνει να διορίζεται κάποια, επειδή είναι γυναίκα. Αυτό είναι διάκριση εις βάρος των γυναικών. Εγώ πιστεύω ότι η νοοτροπία αλλάζει με το να γίνει αποδεχτή η γυναίκα ως ισότιμη του άνδρος.

Και για να τελειώνω -δε θέλω να κατέβω στο βήμα- επειδή έγινε αναφορά στη Διάσκεψη που έγινε για τη γυναίκα εδώ στην Κύπρο, εγώ έκανα μια εισήγηση και την επαναλαμβάνω. Να την κάνουμε στην Ιερά Σύνοδο, για να απαλείψει την τελευταία φράση του Απόστολου στο γάμο που λέει "...η δε γυνή να φοβείται τον άνδρα".

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Ακούγονται ομιλίες και γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να δείτε ισοτιμία.

Λοιπόν, νομίζω, πριν κηρύξω τη λήξη, υπάρχει μια εισήγηση του Βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου για εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ' του θέματος "Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 (Millenium Bug) και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος".

Νομίζω εγγράφεται στο Κεφάλαιο Δ' και θα δούμε πώς θα καθορίσουμε τη σειρά του.

Η επόμενη συνεδρία ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 10 Δεκεμβρίου 1998, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

Ομιλία του Υπουργού Οικονομικών για τους Προϋπολογισμούς του 1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Εντάξεως Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1998.
- 3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1998.
- 4) Ο περί του Πρωτοκόλλου μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας για την Απογραφή των Διμερών Συμφωνιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.
- 5) Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Αναπομπή).
- 6) Ο περί Εγγραφής μη Αδειούχων Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 7) Ο περί Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πάφου (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.
- 8) Ο περί Αφαιρέσεων και Μεταμοσχεύσεων Βιολογικών Ουσιών Ανθρώπινης Προελεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 9) Ο περί Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

- 10) Οι περί Συμβουλίου Εξαγωγής Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Τέλη και Διαδικασία Εγγραφής και Έκδοσης Άδειας Εγγεγραμμένου Εξαγωγέα) Κανονισμοί του 1998.
- 11) Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας Κανονισμοί του 1998.
- 12) Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού Κανονισμοί του 1998.
- 13) Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 14) Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 15) Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Εισφορές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 16) Οι περί Υδατοπρομήθειας του Δήμου Γερμασόγειας Κανονισμοί του 1998.
- 17) Οι περί Ελεγκτικής Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών (Ταμείο Προνοίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 18) Οι περί της Επιτροπής του Υδατικού Έργου του Χώρου Απόρριψης και Επεξεργασίας Λυμάτων στο "ΒΑΤΙ" Λεμεσού (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Επιτροπής και Εξαρτωμένους τους, Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) Κανονισμοί του 1998.
- 19) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για το διορισμό του Επιτρόπου Διοικήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

1) “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (12.11.1998).

2) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Ιατρικό απόρρητο και παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ασθενών”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Κυριάκου Τυρίμου). (4.5.1998). (Συνέχιση της συζήτησης).

4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η συνεχιζόμενη καταστροφή και η ανάγκη προστασίας και αξιοποίησης των κατοικιών της κοινότητας Πάνω Αμιάντου και των

εγκαταστάσεων του μεταλλείου, οι προθέσεις της κυβέρνησης και τυχόν ευθύνες που προκύπτουν”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Δημήτρη Ηλιάδη και Γιαννάκη Θωμά).
(8.4.1997).

- 5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Επέμβαση στο Δασούδι Λεμεσού και περιβαλλοντικές επιπτώσεις”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Γιαννάκη Θωμά).
(10.12.1996).

- 6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Η προσαγωγή σε δίκη του Κούρδου αγωνιστή Aziz (Ramazan Celik) με την κατηγορία της άγρας πελατών για πώληση του περιοδικού ‘Φωνή του Κουρδιστάν’”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής).
(27.4.1998).

- 7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

Με αυτά κηρύττω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

(Ωρα λήξης: 5:46 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική

σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος

Θωμά Γιαννάκης

Ιωαννίδης Ουράνιος

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος

Κιττής Στάθης

Κλεάνθους Νίκος

Κληρίδου Καίτη

Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Γιαννάκης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούππας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Ομήρου Γιαννάκης
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης

Χατζηγεωργίου Γεώργιος

Χατζηγεωργίου Τάκης

Χριστοδουλίδης Δώρος

Χρίστου Ανδρέας

Αντιπρόσωπος Θρησκευτικών Ομάδων

Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1998”, οι αναφορές που έγιναν πάνω στο θέμα (Ν. Μουσιούπτας, Τ. Παπαδόπουλος, Κ. Καζαμίας, Δ. Ηλιάδης, Σ. Χάσικος, Ν. Κατσουρίδης, Α. Φιλίππου, Α. Χρίστου) και ψήφισή του σε νόμο.
- 2) Αναβολή ύστερα από συζήτηση (Δ. Χριστοδουλίδης, Ν. Μουσιούπτας, Π. Δημητρίου, Κ. Καζαμίας και Α. Καραάς) του θέματος “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1998”.
- 3) “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 7) του 1998”, οι σύντομες αναφορές που έγιναν (Α. Χρίστου, Π. Δημητρίου και Α. Παρισινός) και ψήφισή του σε νόμο.
- 4) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Δήμου Λευκωσίας (Κυρωτικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
- 5) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”, οι αναφορές που έγιναν (Γ. Βασιλείου, Χρ. Πουργουρίδης, Τ. Παπαδόπουλος, Α. Φιλίππου, Πρόεδρος, Ν. Κλεάνθους, Α. Χρίστου) και ψήφισή του σε νόμο.

- 6) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί της Συμφωνίας Μεταξύ Κύπρου και Αρμενίας για Συνεργασία στους τομείς του Πολιτισμού, Παιδείας και Επιστημών (Κυρωτικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
- 7) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί της Σύμβασης για την Πυρηνική Ασφάλεια (Κυρωτικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
- 8) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
- 9) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
- 10) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1998” και έγκριση αυτών.
- 11) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Ιδιωτικών Γραφείων Εξεύρεσης Εργασίας (Καθορισμός Τύπου Αιτήσεων, Τύπου Αδειών και Πληρωτέων Τελών) Κανονισμοί του 1998” και έγκριση αυτών.
- 12) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων - Θέσεις Ανώτερου Αρχιφοροθέτη και Πρώτου Φοροθέτη (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998” και έγκριση αυτών.
- 13) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Ταμείου Ευημερίας Εθνοφρουρού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998” και έγκριση αυτών.
- 14) Κατάθεση νομοσχεδίων, εγγράφων και κανονισμών.
- 15) Ερωτήσεις Βουλευτών (Η οικονομική ενίσχυση των βιοτεχνιών στην περιοχή “Λιμνάρια” στην Πάφο).
- 16) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Η επίστρωση με άσφαλο, καθώς και διαπλάτυνση του δρόμου Κινούσας-Λυσού).

- 17) Αγόρευση του Βουλευτή Γ. Αγαπίου και σύντομη αναφορά του Βουλευτή Μ. Ματσάκη και του Προέδρου πάνω στο θέμα “Ποια η στρατηγική και τα σχέδια δράσης που ανέπτυξε η κυπριακή κυβέρνηση και ποια μέτρα πήρε, μέσα στα πλαίσια των υποχρεώσεων της δυνάμει της διακήρυξης του Πεκίνου και του προγράμματος δράσης που ομόφωνα υιοθετήθηκε από τις κυβερνήσεις που συμμετείχαν στην Τέταρτη Παγκόσμια Διάσκεψη για τις Γυναίκες στο Πεκίνο το Σεπτέμβριο του 1995”.
- 18) Εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ΄ του ακόλουθου θέματος: “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 (Millennium Bug) και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”. (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή Γ. Βασιλείου).

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 10ης Δεκεμβρίου 1998

(Ωρα έναρξης: 4.35 μ.μ.)

Αρ. 11

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τον κ. Γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ.

Θέμα τάξεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο κ. Γαλανός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με συγχωρείτε.

Ναι, κύριε Γαλανέ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ.

Κύριε Πρόεδρε, με όλο τον προσήκοντα σεβασμό θεωρώ ότι η συνεδρία η σημερινή στην οποία θα ομιλήσει ο Υπουργός Οικονομικών και παρευρίσκονται όλοι οι υπουργοί και μεγάλο μέρος της δημόσιας υπηρεσίας έπρεπε να είχε αρχίσει κανονικά στην ώρα της η ώρα 4.00 μ.μ. Δε νομίζω ότι η συνάντηση με κάποιες οργανώσεις -δε μιλώ για σας- δεν μπορούσε να είχε διευθετηθεί πρωτύτερα, ώστε να αρχίσουμε κανονικά στην ώρα μας.

Έχω είκοσι δύο χρόνια πείρα στο Σώμα και δε θυμούμαι άλλη περίπτωση που σε μια τέτοια σοβαρή συνεδρίαση, που είναι ίσως η σοβαρότερη μέρα για τη Βουλή, το άνοιγμα της συζήτησης των προϋπολογισμών, δεν ξεκινήσαμε στην ώρα μας αλλά μετά από σαράντα λεπτά καθυστέρηση. Απλώς το αναφέρω για μελλοντικούς σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Γαλανέ, είναι ορθή η παρατήρησή σας, πλην όμως μιλούμε για τη μέρα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Έτυχε οι γυναικείες οργανώσεις του τόπου να ζητήσουν αυτή τη συνάντηση, ο Πρόεδρος του Σώματος, έκρινε ότι ήταν καλό να γίνει και απολογούμεθα προς όσους εν πάση περιπτώσει ανέμεναν. Αποτελεί γεγονός ότι είναι μια σημαδιακή μέρα για το κράτος η σημερινή, πάντοτε έτσι συνέβαινε από την εγκαθίδρυση της Δημοκρατίας, όπως εξίσου σημαδιακή είναι και η μέρα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Και ακριβώς με την ευκαιρία της 50ής επετείου της οικουμενικής διακήρυξης των δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως έχει υιοθετηθεί από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, ο πρόεδρος της Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα θα εισάξει το θέμα, καταθέτοντας στη συνέχεια, εκ μέρους της επιτροπής, και σχετικό ψήφισμα.

Κύριε Αγαπίου, έχετε το λόγο.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Πρώτ' απ' όλα θέλω να εκφράσω την εκτίμηση της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για το γεγονός πως σήμερα η Βουλή τιμά την επέτειο αυτή σε ειδική συνεδρία της.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τιμούμε σήμερα τα επέτειο της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που εγκρίθηκε από τη γενική συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών στις 10 Δεκεμβρίου 1948, πριν πενήντα χρόνια από σήμερα. Με εξαίρεση τις προσπάθειες και την επιδίωξη για επικράτηση της ειρήνης, κανένα άλλο θέμα δεν είναι τόσο ταυτισμένο με τα Ηνωμένα Έθνη όσο η υπόθεση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η οικουμενική διακήρυξη ήταν μια ενέργεια της διεθνούς κοινότητας που ακολούθησε την καταδίκη από την ανθρωπότητα της βαρβαρότητας και της καταπάτησης κάθε κανόνα ανθρωπίνης αξιοπρέπειας κατά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Μετά από τη μαύρη κηλίδα και το ολοκαύτωμα που άφησε ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος στην ανθρωπότητα, η οικουμενική διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελεί φάρο για τις μελλοντικές γενιές στην επιδίωξη για εφαρμογή των πανανθρώπινων ιδανικών, της ειρήνης, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, για όλα τα μέλη της ανθρωπίνης οικογένειας.

Η οικουμενική διακήρυξη αποτελεί το πληρέστερο κείμενο διεθνούς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων το οποίο περιλαμβάνει αστικά και πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, ατομικά και συλλογικά. Το προοίμιο της διακήρυξης αναφέρει πως η έμφυτη αξιοπρέπεια και τα ίσα και αναπαλλοτρίωτα δικαιώματα όλων των μελών της ανθρωπίνης οικογένειας, αποτελούν το θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο και το άρθρο 1 τονίζει πως όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα. Τα άλλα άρθρα της διακήρυξης αναφέρονται στην ισότητα των φύλων, στην ελεύθερη

σκέψη, στην οικογένεια, στα δικαιώματα των νέων, ιδιαίτερα στα θέματα μόρφωσης, απασχόλησης και ψυχαγωγίας, στα δικαιώματα των γυναικών και του παιδιού, στην ελεύθερη εγκατάσταση κ.λπ. Πολύ όμως έντονα τονίζεται η ανάγκη γνώσης των δικαιωμάτων από τον καθένα, η απαίτηση για την εφαρμογή τους και πως η εκπαίδευση θα πρέπει να αποβλέπει στην πλήρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και στην ενίσχυση του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιακών ελευθεριών. Παρ' όλο που η διακήρυξη δεν αποτελεί νόμο ή σύμβαση μεταξύ κρατών, έχει τη σπουδαιότητά της, γιατί θέτει τις γενικές αρχές του διεθνούς δικαίου και καθορίζει τα ιδεώδη με τα οποία ο άνθρωπος μπορεί να εξασφαλίζει την ασφάλεια και την ευημερία του. Αποτέλεσμα της οικουμενικής διακήρυξης ήταν η δημιουργία διεθνών συμφωνιών, δεσμευτικών για τις χώρες που τις επικυρώνουν και με μηχανισμούς ελέγχου, όπως τα σύμφωνα για αστικά και πολιτικά δικαιώματα, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, το σύμφωνο για οικονομικά δικαιώματα, η σύμβαση καταπολέμησης κάθε μορφής φυλετικών διακρίσεων, η σύμβαση για τους πρόσφυγες, η σύμβαση για καταπολέμηση των διακρίσεων εναντίον των γυναικών, η σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού, η σύμβαση ενάντια στα βασανιστήρια και άλλη σκληρή και απάνθρωπη μεταχείριση και άλλες. Υπογράφηκαν επίσης περιφερειακές συμβάσεις όπως η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και άλλες δεσμευτικές για τις χώρες που τις επικυρώνουν και με μηχανισμούς για τον έλεγχο και εφαρμογή τους. Παρά το γεγονός πως η διακήρυξη δεν αποτελεί νόμο μεταξύ των κρατών, η ιστορική και πολιτική της σημασία και οι πρόνοιες που περιλαμβάνει αποτελούν μέρος του Διεθνούς Εθνικού Δικαίου, το οποίο δημιουργεί τουλάχιστον κάποιες νομικές υποχρεώσεις για τα κράτη-μέλη των Ηνωμένων Εθνών. Οι λίγες ή πολλές επιτυχίες στην κατοχύρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σ' όλο τον κόσμο, χωρίς αμφιβολία, οφείλονται στην Οικουμενική Διακήρυξη και τις αρχές που καθόρισε.

Παρ' όλο τούτο, πενήντα χρόνια μετά την έγκριση της Οικουμενικής Διακήρυξης γινόμαστε μάρτυρες παραβιάσεων και μη εφαρμογής των προνοιών της. Άνθρωποι καταδιώκονται για τις πεποιθήσεις τους και υπόκεινται σε βασανιστήρια και εξευτελισμό και παράνομες φυλακίσεις και εξαφανίσεις. Η καταπίεση, όχι μόνο ατόμων αλλά και ολόκληρων λαών δεν έχει εξαφανιστεί, τα παιδιά και οι γυναίκες σε πολλές χώρες δεν έχουν εξασφαλίσει τα θεμελιακά δικαιώματα που καθορίζει η διακήρυξη. Ο ρατσισμός, η ξενοφοβία, η ανισότητα των φύλων, εξακολουθεί να υπάρχει σε πολλές χώρες. Η πλειοψηφία των άρθρων της διακήρυξης ενσωματώθηκε στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και η Κυπριακή Δημοκρατία έχει επικυρώσει τις περισσότερες διεθνείς συμβάσεις, καθώς και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Προάσπισης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Η Κύπρος, θύμα της καταπάτησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων από μια άλλη χώρα μέλος του ΟΗΕ, εξακολουθεί να υφίσταται τα δεινά της κατοχής για είκοσι πέντε χρόνια, τη δημογραφική αλλαγή που επενεργείται στα κατεχόμενα και τη στέρηση του δικαιώματος του ενός τρίτου των κατοίκων της να επιστρέψουν στις πατρογονικές τους εστίες, που με παράνομα και βάρβαρα μέσα, αντίθετα με κάθε αρχή δικαίου και τις πρόνοιες της Οικουμενικής Διακήρυξης, η Τουρκία κατακρατεί και νέμεται παράνομα.

Είναι για όλους τους πιο πάνω λόγους, καθώς και για λόγους αρχής, που η Κύπρος θα πρέπει να αποτελεί παράδειγμα για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των ανθρώπων που βρίσκονται στο έδαφός της. Χωρίς να παραγνωρίζω το γεγονός πως από την εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και έπειτα, με γνώμονα την Οικουμενική Διακήρυξη, η Κύπρος έχει κάμει σοβαρά βήματα, για να ανταποκριθεί σε όλες της τις πρόνοιες, εντούτοις χρειάζονται να γίνουν ακόμα πολλά, για να εκλείψουν οι παραλείψεις και οι ελλείψεις, η αναποτελεσματικότητα και οι άλλες αποτυχίες για συμμόρφωση με τις διεθνείς της υποχρεώσεις. Υπάρχουν ακόμη

διεθνείς συμβάσεις που αφορούν ανθρώπινα δικαιώματα που δεν υπογράφηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία, όπως τα πρωτόκολλα που αφορούν την απαγόρευση της θανατικής ποινής, η Διεθνής Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων όλων των Μεταναστών Εργατών και των Οικογενειών τους, η άρση της επιφύλαξης αναφορικά με το άρθρο 9 της Διεθνούς Σύμβασης για την Καταπολέμηση Κάθε Μορφής Διακρίσεων Εναντίον των Γυναικών και το Έβδομο Πρωτόκολλο της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Επίσης, διεθνείς συμβάσεις, που αφορούν ανθρώπινα δικαιώματα, που υπέγραψε η Κυπριακή Δημοκρατία δεν έχουν επικυρωθεί, όπως ο Ευρωπαϊκός Χάρτης για ευρωπαϊκές γλώσσες ή γλώσσες των μειονοτήτων, επιπρόσθετο πρωτόκολλο στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη, η απαγόρευση της κλωνοποίησης και άλλα. Παραβιάσεις στις πρόνοιες της Οικουμενικής Διακήρυξης και των διεθνών συμβάσεων παρατηρούνται ακόμη στη χώρα μας σε θέματα φυλάκισης για αστικά χρέη, σε θέματα ισότητας των δύο φύλων, στη γρήγορη απονομή της δικαιοσύνης, σε θέματα πολιτικού ασύλου, σε θέματα προσωποκράτησης, ιδιαίτερα αλλοδαπών, σε θέματα εναρμόνισης του νόμου περί αλλοδαπών με τις διεθνείς συμβάσεις, σε θέματα νεολαίας, παιδιού και άλλα.

Ο σεβασμός για τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν εφαρμόζεται μόνο με εξαγγελίες μέτρων ή την υπογραφή ή επικύρωση Διεθνών Συμβάσεων. Χρειάζεται πραγματική δουλειά και εφαρμογή στην πράξη των αρχών που εξαγγέλλονται. Η κοινωνία μας πρέπει να μάθει όχι μόνο να ζητά τα δικά της δικαιώματα, που έχει απόλυτο δικαίωμα να το κάμνει, αλλά να σέβεται και να εκτιμά τα ανθρώπινα δικαιώματα των άλλων και όπως υποδεικνύει η Οικουμενική Διακήρυξη “η εκμάθησή των πρέπει να ξεκινά από το σχολείο και η εκπαίδευση να αποβλέπει στην πλήρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και στην ενίσχυση του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιακών ελευθεριών.” Έτσι μόνο θα δημιουργήσουμε μια κοινωνία που θα

στοχεύει στην προστασία και στην άνοδο του ανθρώπου, όπως την οραματίστηκαν οι εμπνευστές της Οικουμενικής Διακήρυξης.

Η Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα της Βουλής, που στα τελευταία χρόνια έχει ασχοληθεί με πολλά θέματα καταπάτησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε επανειλημμένα της διαβήματα προς την εκτελεστική εξουσία, επισημαίνει τις ελλείψεις και τις παραλείψεις του κράτους και υποβάλλει εισηγήσεις για το διόρθωμά τους και ταυτόχρονα υπόσχεται πως θα συνεχίσει το έργο της, για να βοηθήσει τη Βουλή και την εκτελεστική εξουσία να ανταποκριθούν στις διεθνείς μας υποχρεώσεις για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Θεωρούμε πως η Οικουμενική Διακήρυξη δεν έχει χάσει ούτε την ιστορική ούτε την πολιτική της σημασία. Αντίθετα, ενόσω πενήντα χρόνια μετά την έγκρισή της εξακολουθούν να παραβιάζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, ο ρόλος της ως καθοδηγητικό όργανο εξακολουθεί να είναι σημαντικός.

Τιμώντας τη σημερινή πεντηκοστή επέτειο της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, εκφράζουμε την αποφασιστικότητα της κυπριακής Βουλής να σταθεί ακοίμητος φρουρός για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον τόπο μας και για την επικράτηση των αρχών που καθορίζονται στην Οικουμενική Διακήρυξη για το καλό του λαού και της πατρίδας μας.

Εισηγούμαι, κύριε Πρόεδρε, έγκριση του ψηφίσματος που έχει ετοιμάσει η Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και που βρίσκεται ήδη στο προεδρείο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Αγαπίου, θα παρακαλούσα το Γραμματέα να διαβάσει στη συνέχεια το ψήφισμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Με την ευκαιρία της πενήτηκοστής επετείου της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας-

- Ενεργώντας μέσα στο πνεύμα της Οικουμενικής Διακήρυξης η οποία υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 10 Δεκεμβρίου 1948.
- Τονίζοντας ότι η αναγνώριση της έμφυτης αξιοπρέπειας και των ίσων και αναπαλλοτρίωτων δικαιωμάτων όλων των ανθρώπων είναι ο θεμέλιος λίθος της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο.
- Θεωρώντας ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι αλληλένδετα με την ιδέα της δημοκρατίας και της ειρήνης.
- Εκφράζοντας τις ανησυχίες της για τις σοβαρές και συνεχιζόμενες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε πολλά μέρη του κόσμου και για τη στέρηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων εκατομμυρίων ανθρώπων.
- Εκφράζοντας ειδικότερα τις ανησυχίες της για τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εναντίον των λαών οι οποίες ισοδυναμούν με εθνικό ξεκαθάρισμα και επισημαίνοντας τη σημασία της Διεθνούς Σύμβασης για την Καταπολέμηση και Τιμωρία του Εγκλήματος της Γενοκτονίας.
- Επικροτώντας την ίδρυση, στις 17 Ιουλίου 1998, του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου με απόφαση του Διπλωματικού Συνεδρίου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, η οποία υποδηλώνει τη δέσμευση της διεθνούς κοινότητας για απονομή της δικαιοσύνης και αποφυγή της ατιμωρησίας στις περιπτώσεις σοβαρών παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

- Αναγνωρίζοντας την ανάγκη λήψης ειδικών μέτρων για την επίτευξη της ισότητας των φύλων, τα δικαιώματα των παιδιών, τα θύματα ένοπλων συγκρούσεων, τους πρόσφυγες και εκτοπισμένους και τις μειονότητες·
- Εκφράζοντας ιδιαίτερα τις ανησυχίες της για τις παραβιάσεις σε αρκετά μέρη του κόσμου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων Βουλευτών, οι οποίοι είναι οι εκφραστές της δημοκρατίας και της προώθησης των αρχών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών·
- Εκφράζοντας την απογοήτευσή της για τις συνεχιζόμενες κατάφωρες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κύπρο από την Τουρκία, η οποία για πάνω από είκοσι τέσσερα χρόνια στερεί στους Κύπριους κατοίκους θεμελιώδη δικαιώματα, μεταξύ των οποίων και εκείνων της ελεύθερης εγκατάστασης, διακίνησης και ιδιοκτησίας·

Ομόφωνα -

- 1) Καταδικάζει τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων οπουδήποτε και αν αυτές λαμβάνουν χώρα και καλεί τα κράτη της διεθνούς κοινότητας να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των επακόλουθων διεθνών συμβάσεων για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
- 2) Καλεί την εκτελεστική εξουσία να υπογράψει και να καταθέσει στη Βουλή των Αντιπροσώπων για επικύρωση, διεθνείς συμβάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις οποίες η Δημοκρατία δεν είναι ακόμα συμβαλλόμενο μέρος·
- 3) Καλεί την εκτελεστική εξουσία να θεσμοθετήσει τις κατάλληλες νομοθεσίες, δομές και μηχανισμούς και να λάβει τέτοια μέτρα, ώστε όλοι οι κάτοικοι της Δημοκρατίας να απολαμβάνουν στο μεγαλύτερο βαθμό όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, αστικά, πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά·

- 4) Καλεί ειδικότερα την εκτελεστική εξουσία να προωθήσει κατάλληλα μέτρα, ώστε να υλοποιηθεί στην πράξη η ισότητα των φύλων, η προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών και των πολιτικών προσφύγων.
- 5) Καταδικάζει τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που ισοδυναμούν με εθνικό ξεκαθάρισμα και καλεί τα κράτη που επιδίδονται σε τέτοια συμπεριφορά να συμμορφωθούν με το διεθνές δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- 6) Καταδικάζει ιδιαίτερα τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων Βουλευτών σε διάφορα μέρη του κόσμου και καλεί τις κυβερνήσεις που τα παραβιάζουν ή ανέχονται την παραβίασή τους, να σεβαστούν και να προστατεύσουν τους Βουλευτές ως εκφραστές της δημοκρατίας και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- 7) Καταδικάζει έντονα τη συνεχιζόμενη για πάνω από είκοσι τέσσερα χρόνια, παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Κυπρίων κατοίκων, καθώς και την απαράδεκτη δημογραφική αλλαγή που διενεργείται μεθοδευμένα από την Τουρκία στο κατεχόμενο μέρος της Κύπρου και την καλεί να σεβαστεί το διεθνές δίκαιο και τα ψηφίσματα και αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας και της Γενικής Συνέλευσης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και να προχωρήσει στην αποκατάσταση των δικαιωμάτων του κυπριακού λαού στο σύνολό του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση του ψηφίσματος;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το ψήφισμα εγκρίνεται.

Στη συνέχεια, θα παρακαλούσα τον Υπουργό Οικονομικών κ. Χριστόδουλο Χριστοδούλου όπως καταθέσει την ομιλία του για τους προϋπολογισμούς ενώπιον του Σώματος. Ευχαριστώ, κύριε Χριστοδούλου.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ:

(ΧΡ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ)

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε, αξιότιμες κυρίες και αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,

Η φετινή ομιλία μου ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων συμπίπτει με την έναρξη της ουσιαστικής φάσης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων μεταξύ της Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), η οποία σηματοδοτεί την αφετηρία μιας νέας εποχής για την πατρίδα μας. Μιας εποχής που, με βάση τις συγκλίνουσες προβλέψεις, θα χαρακτηρίζεται από ριζοσπαστικές αλλαγές και ουσιαστικές ανακατατάξεις, πρωτόγνωρες στη σύγχρονη οικονομική, κοινωνική και πολιτική ιστορία του τόπου μας. Είναι, συνεπώς, αναπόφευκτο, η ευρωπαϊκή διάσταση να επηρεάζει, συνεχώς και σε μεγαλύτερο βαθμό, την οικονομική πολιτική και τους προϋπολογισμούς μας.

Θα σκιαγραφήσω, πρώτα, τη γενικότερη στρατηγική μας προσέγγιση και θα αναλύσω, ακολούθως, τις εξελίξεις κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, με ιδιαίτερη αναφορά στα δημοσιονομικά. Άλλα θέματα στα οποία θα ενδιατρίψω είναι η κυβερνητική οικονομική και κοινωνική πολιτική κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, το νέο Πενταετές Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης, η ευρωενταξιακή πορεία, οι προϋπολογισμοί του κράτους για το 1999 και οι διαγραφόμενες προοπτικές της κυπριακής οικονομίας.

Στρατηγική Προσέγγιση

Σταθερή επιδίωξη της κυβέρνησής μας παραμένει η συνεχής βελτίωση του βιοτικού επιπέδου όλων των κοινωνικών τάξεων, με την έμπρακτη εφαρμογή και διασφάλιση του τριπτούχου, ανάπτυξη - σταθερότητα - κοινωνική δικαιοσύνη. Υπό τις σημερινές συνθήκες, η επίταση των προσπάθειών για αναδιάρθρωση όλων των τομέων της οικονομίας και εκσυγχρονισμό και τεχνολογική αναβάθμιση των επιχειρηματικών μονάδων, η διατήρηση συνθηκών χαμηλού πληθωρισμού και υγιούς ισοζυγίου

πληρωμών και η εμπέδωση της κοινωνικής ειρήνης συνιστούν θεμελιακά προαπαιτούμενα για συνέχιση της ανάπτυξης της οικονομίας και διατήρηση και περαιτέρω ανύψωση του υφιστάμενου ικανοποιητικού βιοτικού επιπέδου του λαού μας.

Οικονομικές Εξελίξεις κατά τη Διάρκεια του 1998

Οι οικονομικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια του 1998 επιβεβαίωσαν ότι η κυπριακή οικονομία βρίσκεται σε σταθερή πορεία ανάκαμψης, μετά τη συγκρατημένη ανάπτυξη που σημειώθηκε το δεύτερο εξάμηνο του 1996 και το πρώτο εξάμηνο του 1997. Ο ρυθμός διεύρυνσης του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) υπολογίζεται να υπερβεί το 5% σε πραγματικούς όρους, σε σύγκριση με 2% το 1996 και 2,5% το 1997. Η επίδοση αυτή κρίνεται πολύ ικανοποιητική, λαμβανομένης υπόψη της επιδείνωσης του εξωτερικού περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, λόγω των σοβαρών οικονομικών κρίσεων στην Ασία και στη Ρωσία, οι οποίες επηρέασαν τις οικονομίες άλλων χωρών, μερικών σε μεγάλο και άλλων σε μικρότερο βαθμό. Συναφώς, θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο ρυθμός διεύρυνσης της παγκόσμιας οικονομίας υπολογίζεται, με βάση τις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις, να ανέλθει στο 2% το 1998 έναντι 4,3% που ήταν η αρχική πρόβλεψη. Η Κύπρος ανήκει στην κατηγορία των χωρών εκείνων που δεν επηρεάστηκαν σε ουσιαστικό βαθμό, γεγονός που υπογραμμίζει την ευρωστία και τις υγιείς βάσεις της οικονομίας της. Στη βελτίωση της επίδοσης της κυπριακής οικονομίας κατά τη διάρκεια του 1998 συνέβαλε θετικά η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική που εφάρμοσε η κυβέρνηση, η οποία, όπως έχει αποδειχθεί, ήταν η ενδεδειγμένη υπό τις επικρατούσες συνθήκες και η επιβαλλόμενη υπό τις περιστάσεις.

Ο τουρισμός και άλλες υπηρεσίες, όπως οι χρηματοδοτικές, οι συμβουλευτικές και οι κοινωνικές, αποτέλεσαν, για μια ακόμη χρονιά, την κινητήρια δύναμη της οικονομίας, επιβεβαιώνοντας τις τάσεις που διαμορφώθηκαν από τα μέσα της δεκαετίας

του 1980. Ο τομέας της μεταποίησης σημείωσε, για πρώτη φορά από διετίας, ικανοποιητικό ρυθμό ανάπτυξης της τάξης του 2% το 1998, αξιοποιώντας τη διεύρυνση της τουριστικής και της εξαγωγικής ζήτησης για ορισμένα προϊόντα του τομέα και, συγκεκριμένα, τα κρασιά, τα τσιγάρα και τα πλαστικά προϊόντα, καθώς και για παραδοσιακά προϊόντα της ένδυσης, της υπόδησης και των επίπλων. Η γεωργική παραγωγή παρουσίασε μερική ανάκαμψη, μετά την κατακόρυφη πτώση των δύο τελευταίων χρόνων, εξακολουθεί όμως να βρίσκεται πολύ κάτω από τα κανονικά επίπεδα, λόγω της συνεχιζόμενης χαμηλής βροχόπτωσης. Ο τομέας των κατασκευών εξακολούθησε να παρουσιάζει υποτονικότητα κατά τη διάρκεια των πρώτων μηνών του έτους, στη συνέχεια όμως σημείωσε αξιόλογη βελτίωση, αντικατοπτρίζοντας τη σταθεροποίηση της πορείας ανάκαμψης της οικονομίας, που οδήγησε σε βελτίωση των προσδοκιών και του επενδυτικού κλίματος μεταξύ των επιχειρηματιών.

Από τη σκοπιά της ζήτησης, η ανάπτυξη της οικονομίας στηρίχθηκε στις εξαγωγές, κυρίως υπηρεσιών, παρά τη σημειωθείσα συγκράτηση του ρυθμού διεύρυνσης της διεθνούς οικονομίας και την επιδείνωση του εξωτερικού περιβάλλοντος. Οι εξαγωγές ευνοήθηκαν, μεταξύ άλλων, από την ανατίμηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της στερλίνας, σε πραγματικούς όρους, έναντι της κυπριακής λίρας. Ανάκαμψη παρουσίασαν και η ιδιωτική κατανάλωση και η επενδυτική δραστηριότητα, κυρίως σε μηχανικό και μεταφορικό εξοπλισμό, γεγονός που προοιωνίζεται ευνοϊκές μελλοντικές προοπτικές. Πέραν της βελτίωσης του επενδυτικού κλίματος, προωθητικό παράγοντα για τις επενδύσεις αποτέλεσε και η συγκράτηση σε σχετικούς όρους των μοναδιαίων εργατικών κόστων και η συνακόλουθη προοπτική βελτίωσης της επικερδότητας των επιχειρηματικών μονάδων.

Η ικανοποιητική ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας αντικατοπτρίστηκε και στην αγορά εργασίας. Το ποσοστό ανεργίας υπολογίζεται να μειωθεί ελαφρά από το 3,4%

του οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 1997 στο 3,3% το 1998. Η διατήρηση στην Κύπρο της ανεργίας σε χαμηλά, συγκριτικά με τα διεθνή δεδομένα, επίπεδα, στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου που διανύει η οικονομία μας, αξίζει να επισημανθεί ιδιαίτερα, δεδομένου ότι, κατά κανόνα, η ελευθεροποίηση των οικονομιών ασκεί πιέσεις για εκσυγχρονισμό των επιχειρηματικών μονάδων, και συνοδεύεται στα πρώτα στάδια με αύξηση της ανεργίας.

Οι απολαβές των εργοδοτούμενων σημείωσαν διεύρυνση της τάξης του 2,5% σε πραγματικούς όρους το 1998, που βρίσκεται μέσα στα πλαίσια της βελτίωσης της παραγωγικότητας. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται στην υπεύθυνη στάση και συνετή συμπεριφορά των κοινωνικών εταίρων κατά την ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων των τελευταίων χρόνων και κρίνεται ιδιαίτερα ενθαρρυντική, αφού αποτελεί, μεσοπρόθεσμα, μια από τις βασικές προϋποθέσεις για αναστροφή της πορείας διάβρωσης της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

Ο ρυθμός πληθωρισμού υπολογίζεται ότι θα περιοριστεί στο 2,3% το 1998, σε σύγκριση με 3,6% το 1997, και θα ικανοποιεί το σχετικό κριτήριο της Συνθήκης του Μάαστριχτ, γεγονός που θεωρείται πολύ σημαντικό. Οι βασικοί παράγοντες που επέδρασαν ανασταλτικά στο ρυθμό αύξησης των τιμών ήταν η πολιτική της σύνδεσης της συναλλαγματικής ισοτιμίας της κυπριακής λίρας με την ευρωπαϊκή νομισματική μονάδα, που ακολουθείται με συνέπεια από τον Ιούνιο του 1992, και η συνεχιζόμενη ελευθεροποίηση του καθεστώτος, το οποίο διέπει τις εισαγωγές, που συνεπάγεται τη δημιουργία ολοένα και πιο έντονων ανταγωνιστικών συνθηκών στην εγχώρια αγορά. Η συγκράτηση του ρυθμού πληθωρισμού σε χαμηλά επίπεδα αποτελεί, αναμφίβολα, μια από τις αναγκαίες προϋποθέσεις για ονομαστική σύγκλιση με την ΕΕ αλλά, παράλληλα, και για την αναστροφή της τάσης διάβρωσης της ανταγωνιστικότητας βασικών τομέων της κυπριακής οικονομίας.

Το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών του ισοζυγίου πληρωμών προβλέπεται να υπερβεί τα περσινά επίπεδα, παρά την αξιόλογη επέκταση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών. Η εξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζει την ανάκαμψη των εισαγωγών, κυρίως καταναλωτικών αγαθών, και αποδίδεται κυρίως στην επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας και του διαθέσιμου εισοδήματος.

Σε γενικές γραμμές, το ισοζύγιο πληρωμών παραμένει υγιές, όπως αντικατοπτρίζεται στα ψηλά συναλλαγματικά αποθέματα που προσφέρουν κάλυψη εισαγωγών αγαθών δεκαέξι μηνών, καθώς και στο χαμηλό, με βάση τα διεθνή δεδομένα, ποσοστό εξυπηρέτησης του μακροχρόνιου εξωτερικού χρέους, γύρω στο 7%. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι επιδόσεις αυτές επιτεύχθηκαν με παράλληλη διατήρηση σταθερής συναλλαγματικής ισοτιμίας της κυπριακής λίρας με την ευρωπαϊκή νομισματική μονάδα, γεγονός ενδεικτικό της ετοιμότητας της κυπριακής οικονομίας να συμμετάσχει στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά την ένταξή μας στην ΕΕ.

Από την πιο πάνω ανάλυση προκύπτει, συμπερασματικά, ότι το 1998 η κυπριακή οικονομία πέτυχε ψηλό ρυθμό ανάπτυξης, διατηρώντας συνθήκες μακροοικονομικής σταθερότητας, παρά το γεγονός ότι αντιμετώπισε ένα επιδεινωμένο εξωτερικό περιβάλλον.

Δημοσιονομικός Τομέας

Ενώ όλα σχεδόν τα βασικά μακροοικονομικά μεγέθη παρουσιάζουν ικανοποιητική εξέλιξη, ο δημοσιονομικός τομέας εξακολουθεί να εμφανίζει ανισοσκελίες, γεγονός που επισημάνθηκε και από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την ΕΕ στη σχετική αξιολόγησή τους. Με βάση τις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις, το δημοσιονομικό έλλειμμα υπολογίζεται να ανέλθει στο 5,4% του ΑΕΠ, όσο περίπου και το 1997, και το δημόσιο χρέος στο 59,4% του ΑΕΠ.

Στο σημείο αυτό είναι ανάγκη να υπογραμμισθεί ότι η πρόσφατη έκθεση της ΕΕ αποτιμά, σε γενικές γραμμές, θετικά την ενταξιακή πορεία της κυπριακής οικονομίας. Οι επισημάνσεις για καθυστερήσεις σε επιμέρους τομείς, κυρίως σε ό,τι αφορά την ελευθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος και το δημοσιονομικό τομέα, συμπίπτουν με παρόμοιες διαπιστώσεις στις οποίες έχει κατ' επανάληψη προβεί η κυβέρνηση. Ως εκ τούτου, οι επισημάνσεις της ΕΕ, που, υπογραμμίζω και πάλι, δεν αφορούν τη συνολική εικόνα της κυπριακής οικονομίας αλλά επιμέρους πτυχές της, αποτελούν ουσιαστικά και έντονη υπόδειξη προς όλους μας, κυβέρνηση και όλες τις πολιτικές δυνάμεις του τόπου, για την ανάγκη επίσπευσης της ελευθεροποίησης του νομισματοπιστωτικού συστήματος και για δημοσιονομική εξυγίανση.

Χαρακτηριστικό της ιδιαίτερης σημασίας που αποδίδεται από την ΕΕ στη μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων είναι και το γεγονός ότι όλες οι χώρες μέλη της πληρούν το σχετικό κριτήριο σύγκλισης του Μάαστριχτ.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές,

Η λήψη διορθωτικών μέτρων για μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος αποτελεί, υπό τις σημερινές συνθήκες, επιταγή ύψιστης προτεραιότητας, όχι μόνο γιατί θα υποβοηθήσει τα μέγιστα την ενταξιακή πορεία της Κύπρου, αλλά και γιατί αυτό επιβάλλει το καλώς νοούμενο συμφέρον της οικονομίας του τόπου.

Η παρούσα φάση της οικονομίας μας χαρακτηρίζεται, όπως ανέλυσα πιο πάνω, από ικανοποιητική ανάπτυξη, με τον εξαγωγικό τομέα να αποτελεί το βασικό μοχλό. Οι υφιστάμενες συνθήκες είναι πρόσφορες για λήψη διορθωτικών μέτρων, με σκοπό τη σταδιακή μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος σε επίπεδα που να συνάδουν με το σχετικό κριτήριο σύγκλισης του Μάαστριχτ, χωρίς να επηρεαστεί η αναπτυξιακή πορεία της οικονομίας, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στην αποτροπή αποσταθεροποιητικών τάσεων.

Η κυβέρνηση κατέβαλε συστηματική προσπάθεια με αποτέλεσμα να επιτύχει μείωση της φοροδιαφυγής και αύξηση της αποδοτικότητας του υφιστάμενου φορολογικού συστήματος, κυρίως του εταιρικού φόρου, και συγκράτηση των δημόσιων δαπανών. Ως εκ τούτου προβάλλει πλέον επιτακτικά η ανάγκη για ενίσχυση των εσόδων του κράτους, ώστε να καταστεί δυνατή η συνέχιση της εφαρμογής ορθολογικής οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής.

Οικονομική και Κοινωνική Πολιτική

Παρά τους φραγμούς που θέτει η γενικότερη κατάσταση των δημόσιων οικονομικών, το έργο που επιτέλεσε η κυβέρνηση το 1998 ήταν πλούσιο και πολυδιάστατο.

Η πολιτική μας συνέχισε να εδράζεται σταθερά και ουσιαστικά πάνω στις βασικές αρχές της ελεύθερης οικονομίας της αγοράς και του μικτού οικονομικού συστήματος. Στα πλαίσια αυτού του συστήματος, ο ιδιωτικός τομέας διαδραματίζει προεξάρχοντα ρόλο στην παραγωγή, ενώ ο ρόλος του κράτους παραμένει υποστηρικτικός και αποσκοπεί κυρίως στη διασφάλιση ενός σταθερού μακροοικονομικού περιβάλλοντος, στην εμπέδωση κοινωνικής ειρήνης και συνοχής και στη δημιουργία της απαραίτητης κοινωνικοοικονομικής υποδομής.

Στον τομέα της γεωργίας, η κυβέρνηση συνέχισε να ενισχύει, μέσω ειδικών σχεδίων, τις προσπάθειες αναδιάρθρωσης των γεωργικών μονάδων και στροφής των παραγωγών προς ποιοτικά αναβαθμισμένες καλλιέργειες, με προοπτικές επιβίωσης στα πλαίσια της ΕΕ, και να προωθεί την εφαρμογή νέας τεχνολογίας. Με βάση τα μέχρι τώρα στοιχεία υπολογίζεται ότι οι επιχορηγήσεις αγροτικών προϊόντων θα ανέλθουν σε £61 εκ. το 1998 σε σύγκριση με £42 εκ. το 1997. Εξάλλου, συνεχίστηκε η εφαρμογή του Ενοποιημένου Σχεδίου για την Ανάπτυξη της Κτηνοτροφίας, που αποσκοπεί στη βελτίωση της παραγωγικότητας των κτηνοτροφικών μονάδων και, παράλληλα, στην

απάμβλυνση των χωροταξικών και άλλων προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο κλάδος αυτός. Έμφαση δόθηκε επίσης στην απάμβλυνση, στο μέτρο του δυνατού, του συνεχώς επιδεινούμενου προβλήματος της έλλειψης υδάτινων πόρων. Μεταξύ άλλων, εγκρίθηκε η δημιουργία δεύτερης μονάδας αφαλάτωσης, η οποία προβλέπεται να λειτουργήσει το 2000, ενώ εξετάζεται η χρησιμοποίηση δύο κινητών μονάδων αφαλάτωσης για άμεση αντιμετώπιση του προβλήματος, προωθήθηκε η τριτοβάθμια επεξεργασία και χρήση των λυμάτων του αποχετευτικού έργου Λεμεσού - Αμαθούντας και συνεχίστηκε η λήψη περιοριστικών μέτρων στη χρήση των υδάτινων πόρων. Λήφθηκε, επίσης, απόφαση επιτάχυνσης των ενεργειών για σύσταση Ενιαίου Φορέα Υδάτων, ο οποίος θα αναλάβει την ευθύνη της ανάπτυξης, διαχείρισης και ορθολογικής αξιοποίησης των περιορισμένων υδάτινων πόρων της Κύπρου.

Στον τομέα του περιβάλλοντος ενθαρρύνθηκε με κατάλληλα κίνητρα η εγκατάσταση συστημάτων ελέγχου της ρύπανσης σε μεταποιητικές, μεταλλευτικές και λατομικές μονάδες. Παράλληλα, άρχισε η νομοτεχνική επεξεργασία νομοσχεδίου για την προστασία του περιβάλλοντος, σκοπός του οποίου είναι, μεταξύ άλλων, η εναρμόνιση με το κοινοτικό κεκτημένο.

Στον τομέα της μεταποίησης συνεχίστηκε η εφαρμογή των δύο σχεδίων, που προνοούν χορηγία ύψους 20% της επενδυτικής δαπάνης για εισαγωγή προηγμένης τεχνολογίας και επιδότηση του επιτοκίου των δανείων που συνάπτονται για τον ίδιο σκοπό. Η σχετική πρόνοια στον προϋπολογισμό του 1998 ήταν £5 εκ. Επίσης πρόσφατα αποφασίστηκε η συνέχιση του Σχεδίου Ενίσχυσης και Ενθάρρυνσης των Εξαγωγών Βιομηχανικών Προϊόντων και το 1998, με προϋπολογιζόμενη δαπάνη ύψους £3 εκ.

Στον τομέα των κατασκευών, η κυβέρνηση επεξεργάστηκε και ενέκρινε, μετά από γόνιμο διάλογο με τους εμπλεκόμενους φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, πρόγραμμα δράσης με συγκεκριμένα μέτρα, που στοχεύουν στην ορθολογική ανάπτυξη

του τομέα, στην απλοποίηση του φορολογικού συστήματος που διέπει την ακίνητη περιουσία, στην απλοποίηση των διαδικασιών για την παροχή εγκρίσεων / αδειών που σχετίζονται με τη διενέργεια κατασκευαστικών έργων και στην ενθάρρυνση της αγοράς ακίνητης περιουσίας από αλλοδαπούς για ιδιοκατοίκηση, με σκοπό την τόνωση του μόνιμου τουρισμού. Ένα σημαντικό κίνητρο, που περιλαμβάνεται στο αναφερόμενο σχέδιο, είναι η μείωση της χρονικής περιόδου απόσβεσης για αγορά βιομηχανικών και άλλων μη οικιστικών κτιρίων από επιχειρήσεις ή για σκοπούς ενοικίασης από ιδιώτες στα δέκα χρόνια, από είκοσι πέντε χρόνια για βιομηχανικά κτίρια και τριάντα τρία για τα υπόλοιπα μη οικιστικά κτίρια που ισχύει σήμερα. Το κίνητρο αυτό θα ισχύσει για ένα χρόνο, ενώ θα εξαιρεθεί η αγορά ξενοδοχειακών μονάδων, δεδομένων των προβλημάτων που εξακολουθούν να υπάρχουν στον τομέα αυτό και της περιοριστικής πολιτικής που έχει υιοθετήσει η κυβέρνηση σε σχέση με την ανέγερση νέων τουριστικών καταλυμάτων.

Στον τομέα του τουρισμού συνεχίστηκε η εφαρμογή ειδικού σχεδίου επιδότησης του επιτοκίου για αναβάθμιση των υφιστάμενων ξενοδοχειακών μονάδων, η παροχή γενναιόδωρων κινήτρων υπό τη μορφή δεκαετούς φορολογικής απαλλαγής κ.ά., για τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος, και άρχισε η υλοποίηση έργων υποδομής στο Τρόδος.

Μεγάλη σημασία δόθηκε και στους υπόλοιπους υποτομείς των υπηρεσιών, στους οποίους η Κύπρος, όπως καταδεικνύουν οι εξελίξεις της τελευταίας δεκαετίας, διαθέτει σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα. Στα πλαίσια αυτά, η κυβέρνηση ενέκρινε ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης για την αναβάθμιση του ρόλου της Κύπρου ως Διεθνούς Επιχειρηματικού Κέντρου και Κέντρου Παροχής Υπηρεσιών, που θα ενσωματωθεί στο νέο Πενταετές Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 1999-2003, και το οποίο επικεντρώνεται στους κλάδους των επαγγελματικών υπηρεσιών, περιλαμβανομένης της

πληροφορικής, της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης, της τριτοβάθμιας υγείας και του διαμετακομιστικού εμπορίου. Για την προώθηση του προγράμματος δράσης συστάθηκαν ομάδες εργασίας υπό την προεδρία του Γραφείου Προγραμματισμού, στις οποίες συμμετέχουν ενεργά ενδιαφερόμενοι φορείς τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα.

Καθόσον αφορά ειδικότερα τον κλάδο της πληροφορικής, η κυβέρνηση δραστηριοποιήθηκε ενεργά και σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα προβαίνει στις κατάλληλες ενέργειες για την αντιμετώπιση του προβλήματος του 2000.

Παράλληλα, προωθήθηκε σχέδιο για την αναμόρφωση του δημόσιου τομέα, που αποτελεί μια από τις βασικότερες προϋποθέσεις για την επιτυχή προσαρμογή της κυπριακής οικονομίας στις σημερινές προκλήσεις. Βασικές μας επιδιώξεις αποτελούν, εν προκειμένω, η βελτίωση της απόδοσης της δημόσιας υπηρεσίας και η αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρονται στους πολίτες, με την εξουδετέρωση της γραφειοκρατίας και την απλοποίηση των διαδικασιών, ο περιορισμός του αριθμητικού μεγέθους και η συγκράτηση των λειτουργικών δαπανών του δημόσιου τομέα. Η επιτάχυνση της υλοποίησης του προγράμματος μηχανοργάνωσης της δημόσιας υπηρεσίας εντάσσεται μέσα σ' αυτά τα πλαίσια. Άλλα συναφή μέτρα, που επεξεργάζεται η κυβέρνηση και θα προωθήσει σύντομα για διάλογο με τις οργανώσεις των κρατικών υπαλλήλων και τη Βουλή των Αντιπροσώπων, αφορούν το κρατικό μισθολόγιο, το όριο συνταξιοδότησης, τον κώδικα βιομηχανικών σχέσεων στη δημόσια υπηρεσία κ.λπ. Είναι επιτακτική η ανάγκη να αντιμετωπίσουμε όλοι το θέμα της αναμόρφωσης και εκσυγχρονισμού του δημόσιου τομέα με σύγχρονη αντίληψη και προοπτική χωρίς προκαταλήψεις και στατικές προσεγγίσεις.

Στο χρηματοπιστωτικό τομέα, η κυβέρνηση συνέχισε το διάλογο με τα πολιτικά κόμματα και τις ενδιαφερόμενες οργανώσεις για την ελευθεροποίηση του καθεστώτος

που διέπει τα επιτόκια, με ταυτόχρονη άρση των περιορισμών δανεισμού Κυπρίων σε ξένο συνάλλαγμα. Συναφώς ετοιμάσθηκε σχετικό νομοσχέδιο, το οποίο θα κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Παράλληλα, προωθείται σταδιακά η ελευθεροποίηση της πολιτικής μας για τις επενδύσεις αλλοδαπών στην Κύπρο και τις επενδύσεις κυπριακών επιχειρήσεων στο εξωτερικό. Σταθερή στόχευσή μας είναι να επιτευχθεί ελευθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα και εναρμόνισή του με το κοινοτικό κεκτημένο σταδιακά, μέχρι την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ, ώστε να αποφευχθούν μεταπτώσεις και κλυδωνισμοί στην οικονομία.

Στον κοινωνικό τομέα, η κυβέρνηση διαδραμάτισε ενεργό και ουσιαστικό ρόλο, με την προώθηση συγκεκριμένων μέτρων που στοχεύουν στη στήριξη των μεσαίων και χαμηλών εισοδηματικών τάξεων και των ηλικιωμένων, καθώς και των τάξεων του λαού που αντιμετωπίζουν ειδικά προβλήματα.

Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια συνεχίστηκε η πολιτική ενίσχυσης του προσφυγικού κόσμου μέσω του Τ.Α.Ε.Π. και του Φορέα Ισότιμης Κατανομής των Βαρών. Ο Φορέας Ισότιμης Κατανομής των Βαρών ενέκρινε μέχρι σήμερα δάνεια ύψους σχεδόν £10 εκ. και εγγυήσεις για δανειοδοτήσεις ύψους £9 εκ.

Στον τομέα της παιδείας ενισχύθηκε περαιτέρω ο θεσμός των κοινοτικών νηπιαγωγείων, δαπανήθηκαν σημαντικά ποσά για την ανέγερση νέων και τη βελτίωση και επέκταση υφιστάμενων σχολικών κτιρίων στη δημοτική και μέση εκπαίδευση και αυξήθηκε σημαντικά η κρατική χορηγία στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου. Επίσης συστάθηκε ειδική Τεχνική Επιτροπή, η οποία προωθεί πρόγραμμα δράσης για επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ιδιωτικές σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Καθόσον αφορά τα αναλυτικά προγράμματα, αναβαθμίστηκαν και εμπλουτίστηκαν τα μαθήματα τεχνολογίας και πληροφορικής, και εισήχθη το Διαδύκτιο (Internet) στη μέση εκπαίδευση. Επιδίωξή μας είναι η σταδιακή εισαγωγή του Internet σε όλες τις βαθμίδες

της εκπαίδευσης και η αξιοποίησή του για σκοπούς διδασκαλίας. Για τη γενικότερη βελτίωση του εκπαιδευτικού μας συστήματος, η κυβέρνηση ενέκρινε και προωθεί ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης, το οποίο ενσωματώνει και υλοποιεί τις εισηγήσεις της UNESCO.

Στον τομέα της υγείας, τα σημαντικότερα έργα, που πραγματοποιήθηκαν, αφορούν την προώθηση των εργασιών για την κατασκευή του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας και των σχεδίων για την ανέγερση του Νοσοκομείου Αμμοχώστου και τη λειτουργία του Ογκολογικού Κέντρου. Η κυβέρνηση συνέχισε, επίσης, τη γενναιόδωρη επιχορήγηση του Κυπριακού Ινστιτούτου Γενετικής και Νευρολογίας και του Μεταμοσχευτικού Κέντρου. Η συνεχής αναβάθμιση της υποδομής στον τομέα της υγείας αποτελεί μια από τις σημαντικές προϋποθέσεις για να καταστεί η Κύπρος περιφερειακό κέντρο παροχής ιατρικών υπηρεσιών.

Στον τομέα της κοινωνικής ευημερίας αυξήθηκε η πρόνοια για επιδότηση εθελοντικών οργανισμών, που προωθούν προγράμματα κοινής ωφελείας, επεκτάθηκε ο θεσμός της κατ' οίκον φροντίδας για τους κληίρεις ηλικιωμένους και ανάπηρους και συνεχίσθηκε η λειτουργία διάφορων σχεδίων, που αποσκοπούν στην ένταξη στην κοινωνία ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Σε γενικές γραμμές, η κυβέρνηση εφάρμοσε ευέλικτη πολιτική, με βάση τα σύγχρονα πρότυπα και τις σημερινές ανάγκες της οικονομίας, επιδεικνύοντας, παράλληλα, αυξημένη κοινωνική ευαισθησία.

Νέο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης

Η μελλοντική κυβερνητική πολιτική θα ενταχθεί μέσα στα ευρύτερα πλαίσια του νέου Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 1999-2003, που καλύπτει περίοδο νευραλγικής σημασίας για την κυπριακή οικονομία, ενόψει της διεξαγωγής των ενταξιακών διαπραγματεύσεων και της όλης ενταξιακής μας πορείας. Είναι γι' αυτόν ακριβώς το

λόγο που η εναρμόνιση της Κύπρου με το κοινοτικό κεκτημένο και η προετοιμασία της οικονομίας για ένταξη στην ΕΕ αποτελεί κύρια επιδίωξη του σχεδίου. Άλλες βασικές επιδιώξεις του σχεδίου είναι :

- η αναδιάρθρωση όλων των τομέων της οικονομίας, ο εκσυγχρονισμός των επιχειρηματικών μονάδων, η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της οικονομίας και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της,
- η αναβάθμιση του ρόλου της Κύπρου ως διεθνούς επιχειρηματικού κέντρου και κέντρου παροχής υπηρεσιών,
- η αναβάθμιση του περιβάλλοντος και η βελτίωση της ποιότητας ζωής,
- η προσαρμογή της Κύπρου στην κοινωνία της πληροφορίας και
- η αναμόρφωση και ο εκσυγχρονισμός του δημόσιου τομέα.

Οι ποσοτικοί στόχοι του σχεδίου οριοθετούνται από τις αντικειμενικές δυνατότητες της οικονομίας, ενόψει των εκσυγχρονιστικών αλλαγών που απαιτείται να προωθηθούν, καθώς και από τα κριτήρια σύγκλισης της Συνθήκης του Μάαστριχτ. Πιο συγκεκριμένα, στοχεύεται η επίτευξη μέσου ετήσιου ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης της τάξης του 4% σε πραγματικούς όρους, ο περιορισμός του ποσοστού ανεργίας κάτω του 3%, η συγκράτηση του ρυθμού πληθωρισμού στο 2,5%-3% και του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών του Ισοζυγίου Πληρωμών σε επίπεδα που να επιτρέπουν χρηματοδότησή του από μη δανειακά κεφάλαια. Το δημοσιονομικό έλλειμμα στοχεύεται να περιοριστεί σε επίπεδα κάτω του 3% του ΑΕΠ.

Εναρμόνιση με την ΕΕ - Ενταξιακή Πορεία

Όπως ανέφερα πιο πάνω, η εναρμόνιση με την ΕΕ αποτελεί την πρωταρχική στρατηγική στόχευση στα πλαίσια του νέου Πενταετούς Σχεδίου. Οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις Κύπρου – ΕΕ εισήλθαν πρόσφατα στην ουσιαστική τους φάση. Η μέχρι σήμερα πορεία τους ήταν πολύ ικανοποιητική, όπως επιβεβαίωσε επανειλημμένα

και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία εκφράστηκε με πολύ ευνοϊκά σχόλια για το βαθμό επάρκειας των κυπριακών αποστολών, γεγονός που οφείλεται στον έγκαιρο προγραμματισμό και στη μακρόχρονη προετοιμασία μας.

Η ενταξιακή πορεία της Κύπρου συνεπάγεται την επιτυχή αντιμετώπιση μιας σειράς σοβαρών προκλήσεων. Η πρώτη σοβαρή πρόκληση συνίσταται στην προσαρμογή των εθνικών νομοθεσιών, των θεσμών και πολιτικών μας με το κοινοτικό κεκτημένο, καθώς και στην παράλληλη δημιουργία των αναγκαίων δομών και διαδικασιών που θα διασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή τους. Οι προσπάθειές μας προς την κατεύθυνση αυτή συνεχίζονται με εντατικό ρυθμό, με στόχο την εναρμόνισή μας μέχρι την ένταξη στην ΕΕ.

Πολύ σοβαρή πρόκληση αποτελεί, επίσης, η δημιουργία συνθηκών εντεινόμενου ανταγωνισμού, ως αποτέλεσμα της ραγδαίας διαφοροποίησης του εξωτερικού περιβάλλοντος της Κύπρου, στα πλαίσια της ενταξιακής της πορείας. Προς την ίδια κατεύθυνση επιδρά και η παγκοσμιοποίηση των οικονομιών, λόγω των επαναστατικών τεχνολογικών εξελίξεων και της ελευθεροποίησης του διεθνούς εμπορίου.

Πρόκληση, εξίσου σημαντική, αποτελεί και η αδήριτη ανάγκη αντιμετώπισης του σοβαρού προβλήματος που δημιουργείται στα δημοσιονομικά από την απώλεια σημαντικών εσόδων και τη διενέργεια μεγάλων δημόσιων δαπανών για σκοπούς εναρμόνισης.

Η ενταξιακή πορεία της Κύπρου και οι συνακόλουθες σοβαρές προκλήσεις καθιστούν αναγκαία την αναπροσαρμογή της στρατηγικής προσέγγισης και της όλης πολιτικής μας, ώστε η κυπριακή οικονομία να είναι σε θέση όχι απλώς να επιβιώσει αλλά και να επιτύχει περαιτέρω πρόοδο μέσα στο απαιτητικό ευρωπαϊκό περιβάλλον. Αποτελεί σταθερή πεποίθησή μου ότι η κυπριακή οικονομία, παρά τα διαρθρωτικά της

προβλήματα, είναι κατά βάση υγιής και χαρακτηρίζεται από δυναμισμό και ευρωστία, εφόδια που την καθιστούν ικανή να αντιμετωπίσει με επιτυχία τις ενόψει προκλήσεις.

Προϋπολογισμοί του 1999

Η φιλοσοφία του νέου Πενταετούς Στρατηγικού Σχεδίου αντικατοπτρίζεται και στους προϋπολογισμούς του 1999. Σημαντικά κονδύλια προβλέπονται για την προώθηση της εναρμόνισης της Κύπρου με την ΕΕ, την αναδιάρθρωση όλων των τομέων της οικονομίας, και κυρίως της γεωργίας και της μεταποίησης και την προσαρμογή τους στις συνθήκες του εντεινόμενου ανταγωνισμού, την αναβάθμιση του περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, την κοινωνική πολιτική και τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας υπηρεσίας. Σημαντικές δαπάνες προνοούνται επίσης για την ενίσχυση της άμυνας.

Ο Τακτικός Προϋπολογισμός προβλέπει καθαρές δαπάνες ύψους £1.351 εκ. και καθαρά έσοδα ύψους £1.099 εκ. Στα πλαίσια της πολιτικής της για λιτότητα και μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, η κυβέρνηση κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια για συγκράτηση του ρυθμού διεύρυνσης των δημόσιων καταναλωτικών δαπανών, περιλαμβανομένου και του κρατικού μισθολογίου. Ο αριθμός των νέων θέσεων περιορίστηκε στις εβδομήντα επτά έναντι κατάργησης εξήντα οκτώ θέσεων. Οι νέες θέσεις απορρέουν αποκλειστικά από τις πρόνοιες του Νόμου 107 (I) του 1996, ο οποίος αφορά την ένταξη έκτακτων υπαλλήλων που υπηρετούσαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1997 στη δημόσια υπηρεσία, τους περί Προϋπολογισμού Νόμους του 1998, τους συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς που έχει εγκρίνει η Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι τις 30 Ιουνίου 1998 και εκείνους που κατατέθηκαν ή θα κατατεθούν μέχρι το τέλος του χρόνου με βάση ληφθείσες αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ο Προϋπολογισμός του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων προνοεί δαπάνες £92 εκ. και έσοδα £7 εκ. Σημαντικά κονδύλια προβλέπονται για τη στέγαση καθώς και για προγράμματα κοινωνικής ευημερίας για τους πρόσφυγες.

Ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως προβλέπει δαπάνες ύψους £264εκ. Προτεραιότητα δίνεται στην προώθηση της κατασκευής μεγάλων έργων υποδομής. Επισημαίνονται ιδιαίτερα οι πρόνοιες για νέα ή συνεχιζόμενα μεγάλα έργα, όπως τα τμήματα του νέου αυτοκινητόδρομου Λεμεσού-Πάφου, τα τμήματα του νέου δρόμου Δεκέλειας-Αμμοχώστου, ο μεγάλος κυκλοφοριακός κόμβος στην είσοδο της Λευκωσίας, καθώς και ο νότιος παρακαμπτήριος Λευκωσίας που θα διέρχεται από τον κόμβο αυτό, ο παρακαμπτήριος Λάρνακας, ο τουριστικός παραλιακός δρόμος Λεμεσού, τα μεγάλα υδρευτικά και αρδευτικά έργα των κοιλάδων Διαρίζου και Έζουσας, Σολέας / Μαραθάσας και Δυτικής Μεσαορίας, τα νέα έργα για τους αερολιμένες Λάρνακας και Πάφου, το νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας και το νέο Νοσοκομείο Αμμοχώστου, τα νέα κεντρικά κυβερνητικά κτίρια στη Λευκωσία, το νέο κτίριο της Βουλής των Αντιπροσώπων και η διαμόρφωση των αρχαιολογικών χώρων Κάτω Πάφου και Κουρίου. Επισημαίνονται, επίσης, οι σημαντικές πρόνοιες για αναδιάρθρωση του τομέα της γεωργίας, προώθηση της τεχνολογικής αναβάθμισης του τομέα της μεταποίησης, εκτέλεση έργων υποδομής που θα υποβοηθήσουν την ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού τομέα, συμμετοχή κυπριακών ερευνητικών φορέων στο Πέμπτο Πρόγραμμα Πλαίσιο καθώς και την προικοδότηση του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας.

Στους Προϋπολογισμούς ενσωματώθηκαν οι πρόσφατες αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου που ενισχύουν περαιτέρω τον κοινωνικό ρόλο του κράτους.

Το σύνολο των προϋπολογιζόμενων καθαρών εσόδων για το έτος 1999 ανέρχεται σε £1.106 εκ. έναντι £1.080 εκ. το 1998 και το σύνολο των προϋπολογιζόμενων καθαρών δαπανών σε £1.707 εκ. το 1999 έναντι £1.632 εκ. το

1998. Ο ρυθμός διεύρυνσης των προϋπολογιζόμενων καθαρών δαπανών για το 1999 σε σύγκριση με τους προϋπολογισμούς του 1998 είναι της τάξης του 4,6% σε ονομαστικούς όρους σε σύγκριση με 10,7% που ήταν η αντίστοιχη αύξηση των προϋπολογισμών του 1998 έναντι εκείνων του 1997.

Προοπτικές για το 1999

Οι προοπτικές της κυπριακής οικονομίας για το 1999 είναι ενθαρρυντικές. Με βάση τα μέχρι σήμερα δεδομένα προβλέπεται ότι ο ρυθμός διεύρυνσης του ΑΕΠ θα κυμανθεί γύρω στο 4% σε πραγματικούς όρους, το ποσοστό ανεργίας θα μειωθεί γύρω στο 3%, ο πληθωρισμός θα κυμανθεί γύρω στο 2,5%, ενώ το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών του Ισοζυγίου Πληρωμών, ως ποσοστό του ΑΕΠ, θα παρουσιάσει βελτίωση σε σύγκριση με το τρέχον έτος. Τα δημοσιονομικά, χωρίς τη λήψη μέτρων για ενίσχυση των δημόσιων εσόδων, θα εξακολουθήσουν να αποκλίνουν από τις επιθυμητές κατευθύνσεις. Το δημοσιονομικό έλλειμμα προβλέπεται, με βάση τις υφιστάμενες τάσεις, να ανέλθει σε 5,8% του ΑΕΠ και το δημόσιο χρέος να ξεπεράσει το 60% του ΑΕΠ, αποκλίνοντας για πρώτη φορά από το σχετικό κριτήριο του Μάαστριχτ. Θεωρώ χρέος μου να επισημάνω ότι συνέχιση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων θα επηρεάσει, μεσοπρόθεσμα, δυσμενώς την πορεία της οικονομίας, αλλά και την ενταξιακή μας πορεία.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές,

Η κυπριακή οικονομία παραμένει βασικά υγιής και ικανή να αντεπεξέλθει με επιτυχία στις σημερινές προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης και της απαιτούμενης περαιτέρω σύγκλισής της με τις οικονομίες των χωρών-μελών της ΕΕ. Απαιτείται, όμως, η έγκαιρη προώθηση διαρθρωτικών αλλαγών και ριζικών τομών σε όλο το φάσμα της κοινωνικοοικονομικής ζωής του τόπου. Προς αυτή την κατεύθυνση καλούμαστε όλοι,

κυβέρνηση, πολιτικά κόμματα, εργοδότες και εργοδοτούμενοι, να εργασθούμε, να συνεργασθούμε και να συμβάλουμε εποικοδομητικά.

Η πατρίδα μας διέρχεται αναμφίβολα μια από τις πιο κρίσιμες φάσεις της μακράιωνης ιστορίας της. Ο λαός μας διεξάγει έναν καθοριστικό για το μέλλον αγώνα και για την εθνική και φυσική του επιβίωση. Ο αγώνας αυτός απαιτεί τη διάθεση σημαντικών οικονομικών πόρων για την ενίσχυση της άμυνάς μας και τη συνέχιση της υλοποίησης του δόγματος του ενιαίου αμυντικού χώρου. Χρέος μας είναι να διατηρήσουμε και να διασφαλίσουμε το δυναμισμό και την ευρωστία της κυπριακής οικονομίας, που αποτελεί το θεμέλιο και την υποδομή του αγώνα μας.

Θα ήθελα, περατώνοντας την ομιλία μου, να εκφράσω θερμές ευχαριστίες προς την κυβέρνηση και το λαό της Ελλάδας για την αμέριστη συμπαράστασή τους στο σκληρό μας αγώνα για επιβίωση και δικαίωση και την πολύτιμη βοήθειά τους για προώθηση της ένταξής μας στην ΕΕ. Οι σχέσεις Κύπρου - Ελλάδας αναβαθμίζονται συνεχώς και η περαιτέρω ενίσχυσή τους θα συνεχίσει να αποτελεί μια από τις βασικότερες επιδιώξεις μας.

Ευχαριστίες εκφράζω επίσης στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής για τη βοήθεια που συνεχίζουν να παρέχουν στην Κύπρο μέσω του σχετικού προγράμματος, το οποίο διαχειρίζεται ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών.

Τέλος, ευχαριστώ θερμά τον Πρόεδρο και τα μέλη της Βουλής, και ιδιαίτερα τον πρόεδρο και τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού, για την αρμονική και γόνιμη συνεργασία που είχαμε και κατά τη διάρκεια του 1998.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ ευχαριστώ τον Υπουργό Οικονομικών και ευχαριστώ ιδιαίτερα γιατί πραγματικά η ομιλία έγινε εις χρόνον σύντομον σε σχέση με άλλες τουλάχιστον προηγούμενων χρόνων ομιλίες, και δεν εννοώ τις δικές σας αλλά γενικότερα των Υπουργών Οικονομικών.

Προχωρούμε τώρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στη νομοθετική εργασία. Το πρώτο και δεύτερο θέμα αναβάλλονται. Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 3 θέμα το οποίο είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1998". Θα παρακαλούσα τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση. Στο μεσοδιάστημα οι κύριοι υπουργοί ή οι προσκεκλημένοι, αν θέλουν, μπορούν να αποχωρήσουν.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Οι ομόφωνες εκθέσεις να θεωρούνται αναγνωσθείσες, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Κατσουρίδη.

Αν και το Σώμα συμφωνεί, οι ομόφωνες εκθέσεις δε θα αναγιγνώσκονται. Η παρούσα έκθεση, το θέμα 3, είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ
ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 3) ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούππας, αναπληρωτής πρόεδρος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσιος

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε εκ νέου το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 30 Νοεμβρίου 1998 παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Το πιο πάνω νομοσχέδιο, όπως αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή, προέβλεπε την έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού συνολικού ύψους £14.523.434 για την υλοποίηση διάφορων σκοπών ή προγραμμάτων, είτε γιατί γι' αυτά δεν είχε γίνει πρόβλεψη στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1998 είτε γιατί η πρόβλεψη που έγινε ήταν ανεπαρκής.

Μέρος του πιο πάνω νομοσχεδίου, που αφορούσε και το μεγαλύτερο μέρος της ζητούμενης πίστωσης, ψηφίστηκε σε νόμο τον περασμένο Ιούλιο, ενώ ποσό ύψους £597.309 αφέθηκε να προωθηθεί σε ευθετότερο χρόνο, αφού μελετούνταν τα πρόσθετα στοιχεία που είχαν ζητηθεί αναφορικά με τους σκοπούς διάθεσής του.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού μελέτησε το υπόλοιπο μέρος του νομοσχεδίου υπό το φως των συμπληρωματικών στοιχείων που της κατατέθηκαν, υιοθετεί τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 7) του 1998».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχει, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £597.309 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 7) του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 4 θέμα αναβάλλεται.

Το υπ' αριθμό 5 θέμα, που αφορά την αναπομπή του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, είναι "Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998" και θα παρακαλούσα στη συγκεκριμένη περίπτωση ... αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει μια διαφορά . Κύριε Κατσουρίδη ...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι η έκθεση που αφορά την αναπομπή και έχω την εντύπωση ότι υπάρχει μια διαφοροποίηση ή είναι ομόφωνη η έκθεση;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Είναι ομόφωνη η έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι ομόφωνη η έκθεση και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ
ΑΝΑΠΕΜΦΘΕΝΤΑ ΝΟΜΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ ΤΗΣ
ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Κίκης Γιάγκου

Αντώνης Καράς

Λευτέρης Χριστοφόρου

Στέλιος Στυλιανού

Στάθης Κιττής

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συνήλθε στις 9 Δεκεμβρίου 1998 και επανεξέτασε τον πιο πάνω νόμο, τον οποίο ψήφισε η Βουλή στις 19 Νοεμβρίου 1998, μετά την αναπομπή του στη Βουλή από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατ' επίκλησιν του άρθρου 51.1 του Συντάγματος. Στη συνεδρίαση αυτή ήταν παρών και ο εκ των εισηγητών της σχετικής με τον πιο πάνω νόμο πρότασης νόμου κ. Ανδρέας Φιλίππου.

Οι λόγοι της αναπομπής, όπως αναφέρονται στη σχετική επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας προς τον Πρόεδρο της Βουλής με ημερομηνία 3 Δεκεμβρίου 1998, είναι οι ακόλουθοι:

- 1) Θεωρείται απαραίτητη η προσθήκη στον αναπεμπόμενο νόμο της επιφύλαξης ότι οι διατάξεις του δε θα εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που ο αλλοδαπός εισέρχεται η παραμένει παράνομα στη Δημοκρατία.
- 2) Ο χρόνος παραμονής που απαιτείται, για να αποκτήσει ο ή η σύζυγος την κυπριακή υπηκοότητα, ενδείκνυται να αυξηθεί από δύο σε τρία χρόνια με σκοπό την ασφαλέστερη διακρίβωση της αυθεντικότητας του γάμου και την αποτροπή της σύναψης εικονικών γάμων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού εξέτασε τους λόγους της αναπομπής, αποφάσισε ομόφωνα να αποδεχτεί ως δικαιολογημένο μόνο τον πρώτο από τους πιο πάνω αναφερόμενους λόγους της αναπομπής εμμένοντας στην προηγούμενη απόφασή της, όσον αφορά την προτεινόμενη με την αναπομπή αύξηση του χρόνου παραμονής που απαιτείται για την απόκτηση της κυπριακής υπηκοότητας από δύο σε τρία χρόνια.

Με βάση τα πιο πάνω και επισυνάπτοντας νέο, κατάλληλα διαμορφωμένο κείμενο νόμου, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την επαναθέσπισή του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Όπως φαίνεται, τουλάχιστον από την έκθεση που έχω υπόψη μου, έγινε δεχτή μερικώς η αναπομπή και διαφοροποιήθηκε ανάλογα το κείμενο του νόμου. Ως εκ τούτου θα προχωρήσω στην ψήφιση του επαναδιατυπωθέντος μέρους.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ομόφωνα επαναθεσπίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 6 θέμα "Ο περί Εγγραφής μη Αδειούχων Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Πρόταση νόμου. Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΗ
ΑΔΕΙΟΥΧΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος

Ανδρέας Μούσκος

Αβέρωφ Νεοφύτου

Κίκης Καζαμίας

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Νίκος Κλεάνθους

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 3 Δεκεμβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρέστη ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Στην ίδια συνεδρία ήταν παρών και ο Βουλευτής κ. Θάσος Μιχαηλίδης.

Με την υπό αναφορά πρόταση νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κυρίους Χρίστο Μαυροκορδάτο, Κίκη Καζαμία, Γιώργο Χατζηγεωργίου και Θάσο Μιχαηλίδη για την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας που διέπει την εγγραφή των μη αδειούχων τουριστικών καταλυμάτων, ώστε η να αρθεί η αδικία που παρατηρείται σε βάρος ορισμένων από τους ιδιοκτήτες τους, οι οποίοι παρά το γεγονός ότι αυτά εξακολουθούν να πληρούν τις προϋποθέσεις της βασικής νομοθεσίας απώλεσαν το δικαίωμα λειτουργίας τους για το λόγο ότι δεν ανανέωσαν για ένα χρόνο τη σχετική άδεια.

Ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού συμφώνησε με την τροπολογία που προτείνεται.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά σχεδίου νόμου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί, ώστε οι πρόνοιές του να τεθούν σε ισχύ αναδρομικά από την 1η Ιανουαρίου 1996.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 7Α του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγραφής μη Αδειούχων Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 7 θέμα είναι "Ο περί Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πάφου (Κυρωτικός) Νόμος του 1998". Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ
ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΦΟΥ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούττας, αναπληρωτής πρόεδρος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 3 Δεκεμβρίου 1998.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της συμφωνίας για παροχή κυβερνητικής εγγύησης στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου για την αποπληρωμή δανείου ύψους £1.300.000 που το συμβούλιο αυτό συνήψε με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους κυβερνητικούς αρμοδίους, το πιο πάνω δάνειο συνήφθη από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου, για να χρησιμοποιηθεί ως ακολούθως:

- Εγκατάσταση αποχετευτικού συστήματος λυμάτων
στη λεωφόρο Ποσειδώνος στην Κάτω Πάφο: £518.400
- Εγκατάσταση αποχετευτικού συστήματος
λυμάτων στη λεωφόρο Δημοκρατίας (βόρειος
παρακαμπτήριος): £150.000
- Κατασκευαστικά σχέδια αποχετευτικού συστήματος
και άλλα έξοδα Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πάφου: £631.600

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σ' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προόμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Χρηματοδότησεως του Συμβουλίου Αποχτεύσεων Πάφου (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα υπ' αριθμό 8 και 9 θέμα έχουν κοινή έκθεση και είναι "Ο περί Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998" και "Οι περί Συμβουλίου Εξαγωγής Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Τέλη και Διαδικασία Εγγραφής και Έκδοσης Άδειας Εγγεγραμμένου Εξαγωγέα) Κανονισμοί του 1998". Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "Ο
ΠΕΡΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΞΑΓΩΓΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΩΝ ΣΤΑΦΥΛΙΩΝ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998" ΚΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΞΑΓΩΓΗΣ
ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΩΝ ΣΤΑΦΥΛΙΩΝ (ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΑΔΕΙΑΣ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΥ ΕΞΑΓΩΓΕΑ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος

Ανδρέας Μούσκος

Αβέρωφ Νεοφύτου

Κίκης Καζαμίας

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Νίκος Κλεάνθους

Στάθης Κιπτής

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο και τους πιο πάνω Κανονισμούς σε δυο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 29 Οκτωβρίου και στις 3 Δεκεμβρίου 1998.

Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, του Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (ΣΕΚΕΣ), του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ, καθώς και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος. Στην ίδια συνεδρίαση ήταν παρόντες και οι Βουλευτές κύριοι Θάσος Μιχαηλίδης και Νίκος Μουσιούπτας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για το Συμβούλιο Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών, ώστε να θεσμοθετηθεί η δυνατότητα έκδοσης και παροχής άδειας εξαγωγέα και σε εξαγωγείς περιορισμένων ποσοτήτων επιτραπέζιων σταφυλιών που ανέρχονται μέχρι και τους είκοσι τόνους το χρόνο.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες της ίδιας βασικής νομοθεσίας, σκοπείται η ρύθμιση του θέματος των τελών, της διαδικασίας εγγραφής και της έκδοσης άδειας εγγεγραμμένου εξαγωγέα επιτραπέζιων σταφυλιών. Οι Κανονισμοί αυτοί καθορίζουν ειδικότερα τα τέλη για την έκδοση άδειας εξαγωγέα

στις £200, ενώ πρώτη φορά καθιερώνονται τέλη για την έκδοση ειδικής άδειας εξαγωγέα, που ανέρχονται στη μια λίρα για κάθε τόνο επιτραπέζιων σταφυλιών που εξάγεται.

Με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου και των Κανονισμών συμφώνησαν οι εκπρόσωποι των αρμόδιων Υπουργείων, του ΣΕΚΕΣ και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος.

Οι εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ και της ΟΕΒ με υπόμνημά τους υιοθέτησαν τη θέση ότι το εξαγωγικό εμπόριο των σταφυλιών πρέπει να αφεθεί ελεύθερο στην ιδιωτική πρωτοβουλία χωρίς οποιουδήποτε ποσοτικούς περιορισμούς ή την επιβολή τελών. Παράλληλα, οι ίδιοι εισηγούνται την καθιέρωση νέας κατηγορίας εξαγωγέων επιτραπέζιων σταφυλιών για ποσότητες μεταξύ είκοσι και εκατό τόνων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο και την έγκριση των Κανονισμών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Προσθήκη νέου άρθρου στο βασικό νόμο. Άρθρο 3.

Κατάργηση του άρθρου 35 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 48 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 51 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι και 6 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι και 6 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στην έγκριση των κανονισμών.

Υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα υπ' αριθμό 10, 11 και 12 θέματα αναβάλλονται.

Το υπ' αριθμό 13 θέμα είναι "Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998". Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΑΡΝΑΚΑΣ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Κίκης Γιάγκου

Κυριάκος Τυρίμος

Δημήτρης Συλλούρης

Αντώνης Καράς

Μάρκος Κυπριανού

Στάθης Κιπτής

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 29 Οκτωβρίου και στις 19 Νοεμβρίου 1997, καθώς και στις 2 Δεκεμβρίου 1998. Στα πλαίσια της εξέτασης των πιο πάνω Κανονισμών, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 49 της βασικής νομοθεσίας για τα αποχετευτικά συστήματα, σκοπείται η τροποποίηση των βασικών περί Αποχετεύσεων Λάρνακας Κανονισμών, έτσι που το τέλος κατανάλωσης νερού που καταβάλλεται από τον ιδιοκτήτη ή τον κάτοχο υποστατικού που προμηθεύεται νερό από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας ή από οποιοδήποτε άλλο συμβούλιο υδατοπρομήθειας και που εξυπηρετείται από το σύστημα αποχετεύσεως λυμάτων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας να μην υπερβαίνει τα δεκαπέντε σεντ για κάθε κυβικό μέτρο νερού που καταναλώνεται αντί τα δέκα σεντ που ισχύουν σήμερα.

Οι εκπρόσωποι του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας ανέφεραν στην Επιτροπή πως η προτεινόμενη αύξηση κρίνεται αναγκαία, ώστε το συμβούλιο να μπορέσει να ανταποκριθεί στις οικονομικές του υποχρεώσεις και στα πραγματικά έξοδα

του αποχετευτικού συστήματος. Την προτεινόμενη αύξηση υιοθέτησε ομόφωνα, όπως δήλωσαν, και το δημοτικό συμβούλιο Λάρνακας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμό 14 θέμα είναι "Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Εισφορές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998". Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ
ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
(ΕΙΣΦΟΡΕΣ) ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, πρόεδρος

Αριστοφάνης Γεωργίου

Ανδρέας Παρισινός

Στέλιος Γερασίμου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 3

Δεκεμβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 73 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, σκοπείται η τροποποίηση των βασικών κανονισμών για τις εισφορές κοινωνικών ασφαλίσεων, ώστε από τον Ιανουάριο του 1999 να αυξηθούν κατά 5,5%, τόσο οι βασικές ασφαλιστέες αποδοχές όσο και οι βασικές συντάξεις και τα εφάπαξ βοηθήματα. Αυξάνονται επίσης οι συμπληρωματικές συντάξεις κατά το ποσοστό του δείκτη τιμών καταναλωτή κατά το δεύτερο εξάμηνο του 1998 σε σύγκριση με το δεύτερο εξάμηνο του 1997.

Στους υπό συζήτηση Κανονισμούς προβλέπονται αναλυτικά οι πιο κάτω αυξήσεις:

- 1) Η κυβερνητική εισφορά για τους εθνοφρουρούς από £0,73 σε £0,77 την εβδομάδα.
- 2) Το ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών από £57,54 σε £60,70 την εβδομάδα και από £2.992 σε £3.156 το χρόνο.
- 3) Το ύψος του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών από £345 την εβδομάδα και £1.495 το μήνα σε £364 και £1.577 αντίστοιχα.

Οι πιο πάνω αυξήσεις καθορίστηκαν έπειτα από έρευνα που διεξήγαγε το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε συνεργασία με τον αναλογιστή του Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στους οικείους νόμους. Από την εν λόγω έρευνα προέκυψε ότι οι ασφαλιστέες αποδοχές του 1997 σε σύγκριση με τις ασφαλιστέες αποδοχές του 1996 έχουν αυξηθεί κατά 5,5%.

Ως επακόλουθο της αύξησης του εβδομαδιαίου ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών από £57,54 σε £60,70 θα αυξηθούν ταυτόχρονα κατά το ίδιο ποσοστό (5,5%) οι βασικές συντάξεις και τα εφάπαξ βοηθήματα. Οι συμπληρωματικές

συντάξεις θα αυξηθούν από την ίδια ημερομηνία κατά το ποσοστό αύξησης του δείκτη τιμών καταναλωτή κατά το δεύτερο εξάμηνο του 1998 σε σύγκριση με το δεύτερο εξάμηνο του 1997, όπως προβλέπεται στο άρθρο 72 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου.

Περαιτέρω, τα τεκμαρτά εισοδήματα των αυτοτελώς εργαζομένων αυξάνονται από την 1η Ιανουαρίου 1999 κατά το ίδιο ποσοστό όπως και τα ποσά των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών, δηλαδή κατά 5,5%.

Επειδή, σύμφωνα με τον περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης Νόμο, το μηνιαίο ύψος της κοινωνικής σύνταξης είναι ίσο με το κατώτατο ποσό σύνταξης των κοινωνικών ασφαλίσεων, το ποσό της κοινωνικής σύνταξης αυξάνεται από την 1η Ιανουαρίου 1999 από £96,67 το μήνα, όπως ίσχυε την 1η Ιανουαρίου 1998, σε £101,98, δηλαδή κατά 5,5%.

Ο κρατικός προϋπολογισμός πρόσθετα θα επιβαρυνθεί με ποσό ύψους £1.000.000 λόγω της αύξησης του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών, της εισφοράς για τους εθνοφρουρούς και της αύξησης των ασφαλιστέων εισοδημάτων των αυτοτελώς εργαζομένων, καθώς και με ποσό ύψους £0,6 εκ. περίπου λόγω της αύξησης του ποσού της κοινωνικής σύνταξης.

Σύμφωνα με την καθιερωμένη διαδικασία, τα πορίσματα της έρευνας, όπως εκτίθενται στη σχετική έκθεση, εξετάστηκαν και από το Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο υιοθέτησε ομόφωνα τις εισηγήσεις για αναθεώρηση των ασφαλιστέων αποδοχών και παροχών, καθώς και την εισήγηση για αναθεώρηση των τεκμαρτών εισοδημάτων των αυτοτελώς εργαζομένων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα επόμενα τρία θέματα με αριθμούς 15, 16 και 17 αποσύρονται από την εκτελεστική εξουσία, ενώ το τελευταίο θέμα της νομοθετικής εργασίας είναι το υπ' αριθμό 18 και αφορά την Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για το διορισμό του Επιτρόπου Διοικήσεως. Θα παρακαλούσα το Γραμματέα να διαβάσει τη σχετική Απόφαση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΕΠΕΙΔΗ σύμφωνα με το εδάφιο (1) του άρθρου 3 των περί Επιτρόπου Διοικήσεως Νόμων του 1991 μέχρι 1995, ο Επίτροπος Διοικήσεως διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ύστερα από εισήγηση του Υπουργικού Συμβουλίου και με προηγούμενη σύμφωνη Απόφαση της πλειοψηφίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με σχετική επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 3 Νοεμβρίου 1998, αναφέρει ότι ύστερα από εισήγηση του Υπουργικού Συμβουλίου προτίθεται να διορίσει ως Επίτροπο Διοικήσεως την κ. Ηλιάνα Νικολάου, πρόεδρο του Οικογενειακού Δικαστηρίου Λευκωσίας.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ για τον πιο πάνω διορισμό απαιτείται και η προηγούμενη σύμφωνη Απόφαση της πλειοψηφίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

ΓΙ' ΑΥΤΟ η Βουλή των Αντιπροσώπων, αφού έλαβε υπόψη την εισήγηση του Υπουργικού Συμβουλίου και το όλο σκεπτικό που τη συνθέτει, θεωρεί την κ. Ηλιάννα Νικολάου ως κατάλληλο πρόσωπο για διορισμό στο αξίωμα του Επιτρόπου Διοικήσεως και αποφασίζει να παράσχει τη συγκατάθεσή της για το διορισμό αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η Απόφαση τίθεται υπό την έγκριση της Βουλής. Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλουμε να καταθέσουμε μία δήλωση για το θέμα.

Δήλωση εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ο Επίτροπος Διοίκησης είναι ένας θεσμός που εγκαθιδρύθηκε πριν μόνο επτά χρόνια στην Κυπριακή Δημοκρατία, ο οποίος όμως πρόλαβε να καθιερωθεί στη συνείδηση του λαού και να αποκτήσει μεγάλο κύρος και πολιτικό εκτόπισμα. Σημαντικός προς αυτή την κατεύθυνση ήταν και ο θετικός ρόλος που διαδραμάτισε ο πρώτος και πρόσφατα απελθών Επίτροπος Διοίκησης, κ. Νίκος Χαραλάμπους, ο οποίος με την αντικειμενικότητα, την ευθυκρισία και την εργατικότητα του συνέβαλε στην καταξίωση του θεσμού. Πέραν της εκ της φύσεώς του προοδευτικότητας και δημοκρατικότητας του θεσμού, ο Επίτροπος Διοίκησης είναι ο μοναδικός ανεξάρτητος αξιωματούχος του οποίου ο διορισμός με βάση το νόμο πρέπει να τύχει της προηγούμενης επικύρωσης της Βουλής. Δεν είναι τυχαίο που ο νομοθέτης επέλεξε γι' αυτή ειδικά την περίπτωση τη συγκεκριμένη διαδικασία. Ο στόχος ήταν όπως στο πρόσωπο του Επιτρόπου Διοίκησης, του ανεξάρτητου αξιωματούχου που εξετάζει τα παράπονα των πολιτών κατά της διοίκησης, της κρατικής, της ημικρατικής, της δημοτικής, της τοπικής, υπάρχει η ευρύτερη δυνατή συναίνεση και αποδοχή με κύριο κριτήριο την ενίσχυση της ανεξαρτησίας του θεσμού και της αντικειμενικότητας της

κρίσης του. Καθοριστικό στοιχείο λοιπόν στην όλη μέχρι τώρα επιτυχή εφαρμογή και πορεία του θεσμού ήταν και η διαδικασία η οποία ακολουθήθηκε από την τότε κυβέρνηση, όταν για πρώτη φορά έγινε διορισμός Επιτρόπου Διοίκησης. Τότε, πριν αποφασίσει το Υπουργικό Συμβούλιο και πριν γίνει οποιαδήποτε επίσημη εισήγηση προς τη Βουλή, προηγήθηκαν διαβουλεύσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας με τα κόμματα. Ο Πρόεδρος έκανε τις προτάσεις του και άκουσε ξεχωριστά τις απόψεις των κομμάτων, πριν δεσμευτεί ο ίδιος, πριν εγκλωβιστεί με ονόματα και πριν γίνουν διαρροές στον τύπο. Μετά από τις διαβουλεύσεις προέκυψε συναίνεση ως προς το όνομα του κ. Νίκου Χαραλάμπους για τον οποίο τελετουργικά πλέον δόθηκε ομόφωνα η σύμφωνη γνώμη της Βουλής.

Αυτή τη φορά δυστυχώς δεν ακολουθήθηκε αυτή η διαδικασία. Δεν επιδείχθηκε ούτε ο πρέπει σεβασμός προς το θεσμό ούτε προς τα κόμματα. Δεν προηγήθηκε καμιά διαβούλευση. Δεν κλήθηκε κανένας προκαταρκτικά και εμπιστευτικά να διατυπώσει απόψεις για πρόσωπα και πράγματα. Αναφέρω ότι είναι μετά από υπόμνηση του Προέδρου της Βουλής που διαβιβάστηκαν τηλεφωνικώς στο Σώμα τρία ονόματα από τα οποία όμως πολύ γρήγορα αφαιρέθηκε το ένα. Σε σύσκεψη αρχηγών και εκπροσώπων των κομμάτων στη Βουλή ομόφωνα συμφωνήθηκε όπως διαβιβαστεί η άποψη προς την κυβέρνηση να ακολουθηθεί η σωστή διαδικασία και όπως προηγηθούν διαβουλεύσεις με τα κόμματα. Αντί απάντησης, στις 3 Νοεμβρίου 1998 η Βουλή έλαβε μια επιστολή από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ο οποίος την πληροφορούσε για την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να προτείνει ένα συγκεκριμένο άτομο. Ακόμα και στη σύσκεψη των κοινοβουλευτικών κομμάτων στο Προεδρικό στις 2 Δεκεμβρίου 1998 η οποία υποτίθεται ότι συγκλήθηκε για να συζητήσει το θέμα δεν έγινε καμιά συζήτηση, εφόσον ο Πρόεδρος μάς δήλωσε ότι η απόφασή του είναι τελεσίδικη. Εμείς θεωρούμε ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε είναι απαράδεκτη

και η συμπεριφορά έναντι των κομμάτων και της Βουλής ανεπίτρεπτη. Θεωρούμε ότι πλήττει ανεπανόρθωτα το θεσμό και του στερεί το ευρύτατο λαϊκό έρεισμα στο οποίο εδράζεται και το οποίο συντίθεται από το πνεύμα και το γράμμα του νόμου, τις διαδικασίες επικύρωσης του διορισμού του και τη συναίνεση η οποία επιτυγχάνεται, εφόσον οι διαδικασίες ακολουθηθούν σωστά. Εμείς δεν είμαστε διατεθειμένοι να επικυρώσουμε με την ψήφο μας μια τέτοια στρέβλωση των διαδικασιών ούτε να αποδεχτούμε υποβιβασμό του ρόλου των κομμάτων και της Βουλής. Γι' αυτό θα καταψηφίσουμε την Απόφαση που είναι ενώπιόν μας, διευκρινίζοντας τα ακόλουθα:

Η αρνητική μας ψήφος δεν έχει καμιά σχέση με το άτομο που προτείνεται, την κ. Ηλιάνα Νικολάου, η οποία, αν τελικά διοριστεί, θα κριθεί από το έργο και την προσφορά της. Η θέση μας είναι θέση αρχής απέναντι σε ένα θεσμό τον οποίο στηρίζουμε πλήρως και του οποίου επιζητούμε την περαιτέρω καταξίωση. Η θέση μας είναι έκφραση σεβασμού προς τα κόμματα και το ρόλο τους στην πολιτική ζωή και στην κοινωνία αλλά και έκφραση σεβασμού προς τη Βουλή ως φορέα της μιας εκ των εξουσιών και ως λαϊκής αντιπροσωπίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε. Υιοθετώ πλήρως τα όσα έχει πει ο κ. Χρίστου για την έλλειψη, εγώ δε θα πω διαβουλεύσεων, αλλά ικανοποιητικών διαβουλεύσεων. Πιο σημαντικό είναι ότι αυτή είναι η μόνη θέση στην Κύπρο που κατ' εξαίρεσιν η Βουλή έχει λόγο στην έγκριση. Η έγκριση όμως προϋποθέτει διαβουλεύσεις όπως και η απόρριψη. Στερώντας τη Βουλή από τις διαβουλεύσεις, στερεί ουσιαστικά τη Βουλή από το δικαίωμα της απόρριψης, γιατί δεν έχει δικαίωμα επιλογής. Είναι απόρριψη του

ενός, απόρριψη του δευτέρου, απόρριψη του τρίτου, απόρριψη του τετάρτου κατ' εξακολούθησιν, χωρίς η Βουλή να μπορεί εκ των υστέρων να πει μα ο πρώτος που απέρριψα είναι καλύτερος από τον πέμπτο.

Αφού τα είπα όλα αυτά καταλήγουμε σε διαφορετικά συμπεράσματα από τον κ. Χρίστου. Πρώτα απ' όλα εμείς δε θεωρούμε ότι η αρνητική ψήφος αποτελεί είτε απόδοση τιμής είτε υποσκαψής της σημασίας προς τα κόμματα πιστεύω. Η σημασία, η αξία και ο σεβασμός προς τα κόμματα είναι απρόσβλητος προς οποιαδήποτε προσπάθεια οποιουδήποτε άλλου κρατικού ή δημόσιου οργάνου να τα υποσκάψει. Δε χρειαζόμαστε ούτε την επικύρωση ούτε την έγκριση ούτε την ενίσχυση από κανέναν όσον αφορά τη σημασία του κόμματος. Ακριβώς όμως, επειδή σεβόμαστε το θεσμό και επειδή θεωρούμε ότι όντως είναι χρησιμότερος ο θεσμός, η θέση μας είναι ότι θα ήταν ευχής έργο, αν η επικύρωση του διορισμού από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ήταν ομόφωνη. Έτσι ήταν να ενισχυθεί ο θεσμός. Αν αυτό δεν μπορεί να καταστεί δυνατό, πιστεύουμε όσο μεγαλύτερη υποστήριξη δοθεί με τον τρόπο που είπα στον υποδειχθέντα υποψήφιο, τόσο ενισχύουμε το θεσμό. Γι' αυτό εμείς, αναγνωρίζοντας πλήρως ότι η αρνητική ψήφος του ΑΚΕΛ δε σημαίνει ούτε απόρριψη του υποψηφίου, εμείς θα υποστηρίξουμε την πρόταση του Προέδρου της Δημοκρατίας. Θέλω να πω πρόσθετα ότι οι βουλευτές του Δημοκρατικού Κόμματος είναι ελεύθεροι να ψηφίσουν όπως θέλει ο καθένας κατά βούλησιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός ότι ίσως θα μπορούσε να είχαν γίνει περισσότερες και επαρκέστερες διαβουλεύσεις. Δε χρειάζεται να επαναλαμβάνουμε τα ίδια πράγματα. Η θέση του Σοσιαλιστικού Κόμματος είναι ότι θα επικυρώσει το διορισμό της κ. Ηλιάνας

Νικολάου στο αξίωμα του Επιτρόπου Διοικήσεως. Θέλω με αυτή την ευκαιρία να εκφράσω τη βαθιά μας εκτίμηση και την τιμή που αποδίδουμε στο ρόλο που διαδραμάτισε ο απελευθέρωσης Επίτροπος Διοικήσεως, ο κ. Νίκος Χαραλάμπους. Ο θεσμός ανεδείχθη και παγιώθηκε στη συνείδηση της κυπριακής κοινωνίας επειδή είχε βρει ένα φορέα αντάξιο του αξιώματος. Ο κ. Χαραλάμπους ανέδειξε το θεσμό και ανεδείχθη και ο ίδιος στον προστάτη του πολίτη, στον προασπιστή των πολιτικών ελευθεριών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ακόμα και των αστικών δικαιωμάτων των πολιτών της κυπριακής δημοκρατίας και δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι και ο τελευταίος πολίτης αυτού του τόπου, όταν αισθάνεται ότι αδικείται από τη διοίκηση, όταν αισθάνεται ότι δεν μπορεί ή δεν του επιτρέπουν να ασκήσει τα δικαιώματα που του κατοχυρώνει το σύνταγμα και οι νόμοι, γνωρίζει και προσφεύγει στον Επίτροπο Διοικήσεως. Είναι εκπληκτικό πως ένας τόσο σημαντικός θεσμός σε τόσο γρήγορο χρονικό διάστημα πέρασε μέσα στη νοοτροπία, στη συνείδηση, στην έγκριση και στην εκτίμηση του συνόλου του λαού μας. Και δεν μπορούμε παρά να πούμε ότι αυτή η πολιτεία εισήγαγε ένα θαυμάσιο θεσμό, αλλά και ότι ο φορέας τίμησε και ανέδειξε το θεσμό και το αξίωμα. Θέλουμε να ελπίζουμε και να πιστεύουμε ότι η κ. Ηλιάνα Νικολάου, η οποία όντως διεκρίθη στην άσκηση του δικαστικού λειτουργήματος και ως πρόεδρος προσφάτως και από μερικών ετών του Οικογενειακού Δικαστηρίου της Κύπρου, θα συνεχίσει την παράδοση την οποία έχει ξεκινήσει ο κ. Νίκος Χαραλάμπους και ότι θα επιδείξει την ίδια φιλοτιμία, την ίδια ευαισθησία και τον ίδιο ζήλο, ώστε επαξίως να ασκήσει τα καθήκοντά της και να αποκτήσει με τη δραστηριότητά της την εκτίμηση της κοινωνίας της Κύπρου, όπως έχει επιτύχει ο προκάτοχός της.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς, το νομοθετικό αυτό σώμα, ψηφίζοντας το νόμο περί Επιτρόπου Διοικήσεως είχαμε εναποθέσει το καθήκον της επιλογής του προσώπου που θα διορίζεται με την έγκριση της Βουλής ως Επίτροπος Διοικήσεως κατά κύριο λόγο στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, στον όποιο Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Εδώ ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κατά ορθόδοξο τρόπο έχει αποταθεί στη Βουλή με κάποιες αρχικές προτάσεις και με τελική πρόταση για έγκριση της πρότασής του για διορισμό της Ηλιάνας Νικολάου ως Επιτρόπου Διοικήσεως. Έχω ακούσει με προσοχή τα όσα έχει πει ο συνάδελφος, ο κ. Χρίστου. Από πλευράς του ΑΚΕΛ φαίνεται ότι υπάρχει παράπονο όσον αφορά την επάρκεια των διαβουλεύσεων που είχαν γίνει. Εν πάση όμως περιπτώσει σήμερα έχουμε ενώπιόν μας αυτή τη συγκεκριμένη πρόταση για έγκριση διορισμού της κ. Ηλιάνας Νικολάου στη θέση του Επιτρόπου Διοικήσεως. Και έχουν λεχθεί πολλά σχετικά με την αξία του θεσμού και έχουν υπογραμμιστεί πολύ εύστοχα όσα πρέπει, για να καταδειχθεί ότι αυτός ο θεσμός, όταν λειτουργεί σωστά, αποδίδει και τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Έγινε αναφορά στον απελθόντα Επίτροπο Διοικήσεως τα οποία προσυπογράφουμε και τονίζουμε και εμείς ότι, ναι, αυτός ο θεσμός έχει λειτουργήσει αντικειμενικά και αποδοτικά μέχρι σήμερα μέσω του Επιτρόπου Διοικήσεως, του κ. Νίκου Χαραλάμπους.

Εμείς οι δικηγόροι γνωρίζουμε την κ. Ηλιάνα Νικολάου. Τη γνωρίζουμε ως έναν πολύ αντικειμενικό άνθρωπο και ένα αφοσιωμένο λειτουργό της δικαιοσύνης. Είμαστε βέβαιοι, όπως την έχουμε δει στην έδρα να ασκεί τα καθήκοντά της κατά τρόπο απόλυτα αντικειμενικό και αμερόληπτο, ότι κατά τον ίδιο τρόπο θα ασκήσει τις εξουσίες της και ως Επίτροπος Διοικήσεως. Γι' αυτό η κοινοβουλευτική ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού υποστηρίζει ομόφωνα την πρόταση του Προέδρου της Δημοκρατίας για διορισμό της κ. Νικολάου ως Επιτρόπου Διοικήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Ανδρούλα Βασιλείου.

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, και εμείς θέλουμε να συμφωνήσουμε ότι ο θεσμός αυτός έχει πράγματι αποδειχθεί πάρα πολύ επιτυχής. Ο κ. Νίκος Χαραλάμπους υπήρξε ένας πάρα πολύ επιτυχημένος Επίτροπος Διοικήσεως και πιστεύουμε ότι ένας από τους λόγους γιατί πέτυχε στο έργο του είναι διότι τον περιέβαλαν όλα τα κόμματα με απόλυτη εμπιστοσύνη. Πιστεύουμε ότι και η κ. Ηλιάννα Νικολάου θα ανταποκριθεί επάξια στα καθήκοντα που θα της ανατεθούν, διότι μέχρι σήμερα έχει πράγματι αποδείξει ότι ό,τι καθήκον της ανατέθηκε ανταπεξήλθε πολύ επιτυχημένα. Γι' αυτό εμείς θα ψηφίσουμε υπέρ του διορισμού της Ηλιάννας Νικολάου, αλλά ταυτόχρονα θέλουμε και εμείς να εκφράσουμε την απαρέσκειά μας για τον ελλιπή διάλογο που διεξήχθη σε σχέση με το διορισμό του Επιτρόπου Διοικήσεως μεταξύ του Προέδρου και των κομμάτων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ την κ. Βασιλείου. Ο κ. Κλεάνθους.

N. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μια και η κοινοβουλευτική μας ομάδα έχει δώσει τη δυνατότητα της διαφοροποίησης πάνω στο συγκεκριμένο θέμα, θέλω να πω ότι πολύ σωστά ακούστηκαν απ' όλες τις πλευρές τόσο καλά λόγια για το συγκεκριμένο πρόσωπο που κανένας δε θα μπορούσε να διαφωνήσει, όπως όμως και κάποια δυσαρέσκεια σε σχέση με την τουλάχιστον ελλιπή διαβούλευση όπως ορίζει το γράμμα και το πνεύμα της σχετικής νομοθεσίας. Και θεωρώ το πιο σημαντικό και απ' αυτό το θεσμό ότι αυτή τη στιγμή, αισθάνομαι ως βουλευτής, ότι το κύριο που θα έπρεπε να είχαμε να σκεφτούμε και να προβληματιστούμε είναι πώς εμείς εκπληρώνουμε το καθήκον μας απέναντι στη

συγκεκριμένη πρόνοια της σχετικής νομοθεσίας. Και εξηγούμαι γιατί αισθάνομαι έτσι και καταλήγω στο συμπέρασμα ότι, εφόσον ο σχετικός νόμος προνοεί τη σωστή διαβούλευση, που οι πλείστες πλευρές έχουν διαπιστώσει ότι δεν έχει γίνει βάσει της συγκεκριμένης νομοθεσίας, από σεβασμό στη νομοθεσία, επειδή είμαστε πρώτα απ' όλα το νομοθετικό σώμα, και από σεβασμό στο όχι απλώς δικαίωμα αλλά καθήκον των βουλευτών να τηρούν και να υπηρετούν το σκοπό του νόμου και το γράμμα και το πνεύμα του πιστεύω ότι θα απεμπολούσαμε ένα συγκεκριμένο καθήκον μας, αν δε στέλλαμε και εμείς το μήνυμα προς την εκτελεστική εξουσία και το συγκεκριμένο δικαίωμα του Προέδρου που είναι μεν αναφαίρετο, όμως συνδυάστηκε μέσα στη νομοθεσία να υπάρχει η βασική προϋπόθεση της διαβούλευσης. Ελλείψει αυτής της διαβούλευσης θεωρώ ότι είναι ευθύνη και καθήκον μου να καταψηφίσω τη συγκεκριμένη περίπτωση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέτω την Απόφαση σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της Απόφασης;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι επτά υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννιά εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με είκοσι εφτά ψήφους υπέρ, δεκαεννιά εναντίον και καμιά αποχή, η Απόφαση εγκρίνεται.

Φτάνουμε στο τέλος της νομοθετικής εργασίας. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β΄, κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων. Ήδη ο κατάλογος έχει δοθεί στους κυρίους συναδέλφους.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1. Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2. Ο περί Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3. Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4. Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.
Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5. Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμος του 1999.
Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6. Ο περί Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (Σύσταση, Σκοποί, Λειτουργία, Δομή, Αρμοδιότητες και άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7. Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8. Οι περί Πετρελαιοειδών (Αναπροσαρμογή της Λιανικής Τιμής Πωλήσεως) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9. Οι περί Ιατρών (Εκπαίδευση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10. Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11. Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12. Οι περί της Επιτροπής του Υδατικού Έργου του Χώρου Απόρριψης και Επεξεργασίας Λυμάτων στο “ΒΑΤΙ” Λεμεσού (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Επιτροπής και Εξαρτωμένους τους, Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13. Οι περί Υδατοπρομήθειας του Δήμου Γερμασόγειας Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14. Οι περί Ελεγκτικής Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών (Ταμείο Προνοίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15. Έγγραφα που αφορούν την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων από την Αρχή Λιμένων Κύπρου δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πρόταση νόμου:

16. Ο περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ να έχω την προσοχή σας. Μία κακή συνήθεια και το λέω σήμερα, αν μου επιτρέψετε, απλά μία παρατήρηση φιλικότατη όχι προς το πρόσωπό μου, αλλά προς το πρόσωπο του εκάστοτε Προεδρεύοντα και ιδιαίτερα του Προέδρου της Βουλής. Δεν είναι ορθό να εγείρονται οι βουλευτές και να εξαφανίζονται και ο Πρόεδρος της Βουλής να βρίσκεται στην έδρα. Και δεν το λέω για μένα, διότι εγώ σπάνια προεδρεύω, αλλά για τον κ. Κυπριανού. Το σωστό είναι να αναμένεται η λήξη των εργασιών και στη συνέχεια να έπεται η αποχώρηση των βουλευτών. Λυπούμαι που το λέω, αλλά η τάση μας είναι θέμα αυτοκριτικής, αν θέλετε, είτε να προχωρούμε, για να φύγουμε.

Το Κεφάλαιο Γ΄ είναι ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 30 που υποβλήθηκε από το Μέλος της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Καίτη Κληρίδη στις 3 Δεκεμβρίου 1998.

“Σε συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που έγινε στις 9 Απριλίου 1998 και που ασχολήθηκε με το πρόβλημα της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας, η επιτροπή πληροφορήθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ότι από το γραφείο του Επιτρόπου Διοικήσεως ετοιμάζεται νομοσχέδιο σχετικά με το θέμα αυτό.

Παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα για τις εξελίξεις στο θέμα αυτό, καθώς και να επισπεύσει την κατάθεση στη Βουλή του σχετικού νομοσχεδίου.

Επίσης, παρακαλείται το Υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα για την πορεία της ετοιμασίας του νομοσχεδίου που αφορά τη σύσταση Επιτροπής Ίσων Ευκαιριών.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 31 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 3 Δεκεμβρίου 1998.

“Η οροφή του δημόσιου νηπιαγωγείου της κοινότητας Αγίας Μαρίας Χρυσοχούς είναι κατασκευασμένη με αμίαντο, που με τα σημερινά δεδομένα θεωρείται καρκινογόνο υλικό.

Με βάση αυτό, ο σύνδεσμος γονέων του νηπιαγωγείου εκφράζει τις ανησυχίες του για το πρόβλημα αυτό και ζητά όπως αντικατασταθεί άμεσα η οροφή με άλλου είδους υλικά.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πιο πάνω πρόβλημα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 32 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 3 Δεκεμβρίου 1998.

“Ο σκυβαλότοπος της Αγίας Μαρίας Χρυσοχούς βρίσκεται στις παρυφές του δάσους Πάφου, με αποτέλεσμα να δημιουργείται σοβαρός κίνδυνος για την ασφάλεια του δάσους αλλά, παράλληλα, και σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα από τη συγκέντρωση και ταφή των απορριμμάτων.

Με βάση αυτά, καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πιο πάνω πρόβλημα”.

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 33 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 3 Δεκεμβρίου 1998.

“Τα αγροτικά περιφερειακά εκπαιδευτήρια μέσης εκπαίδευσης της επαρχίας Πάφου αλλά και γενικότερα αντιμετωπίζονται, σε θέματα στελέχωσης, ως δεύτερης κατηγορίας εκπαιδευτήρια σε σχέση με αυτά που βρίσκονται στις πόλεις.

Συγκεκριμένα, όλα τα αγροτικά περιφερειακά γυμνάσια και λύκεια στελεχώνονται κατά πλειοψηφία με πρωτοδιόριστο και άπειρο προσωπικό, με αποτέλεσμα οι μαθητές των σχολείων αυτών να μην έχουν ίσες ευκαιρίες μόρφωσης σε σχέση με τους μαθητές των πόλεων και να αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα συναγωνισμού με αυτούς.

Με βάση αυτά, καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει τα πιο πάνω προβλήματα και εάν προτίθεται να παραχωρήσει οποιαδήποτε κίνητρα στους καθηγητές που διδάσκουν στα σχολεία αυτά.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄34 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 4 Δεκεμβρίου 1998.

“ Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων εάν στις Κυπριακές Αερογραμμές απασχολούνται αλλοδαποί, ποιος είναι ο αριθμός και τα καθήκοντά τους, τι απολαβές έχει ο καθένας ονομαστικά.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄35 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 4 Δεκεμβρίου 1998.

“ Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων:

- 1) εάν μεταξύ 30ής Οκτωβρίου 1998 και 14ης Νοεμβρίου 1998 εκλάπησαν από τις αποθήκες του Τελωνείου Λάρνακας ρολόγια, ποια είναι η ποσότητα και ποια η αξία τους,
- 2) εάν τώρα που το αεροδρόμιο Λάρνακας είναι κλειστό κάθε μέρα από τις 11 μ.μ. μέχρι τις 3 π.μ. υπάρχουν τελωνειακοί που γι' αυτές τις ώρες πληρώνονται υπερωρίες και
- 3) εάν υπάρχουν περιπτώσεις όπου ανώτεροι τελωνειακοί υπάλληλοι πληρώνονται δύο ώρες υπερωρίες, για να ελέγχουν το προσωπικό, χωρίς να παρουσιάζονται στους χώρους εργασίας.”

Απάντηση ημερομηνίας 28 Νοεμβρίου 1998 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ' Β' 180, ημερομηνίας 28 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με αίτημα της κοινότητας Δρύμου όπως ο δρόμος Σίμου -Δρύμου - Αγίου Δημητρίου περάσει όσο το δυνατό πιο κοντά στην κοινότητα, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Η όδευση του δρόμου από τη συμβολή του από τον κύριο δρόμο Πάφου - Πόλεως προς Σίμου - Δρύμου - Άγιο Δημητρίανό έχει μήκος 11,2 χμ. και έχουν βελτιωθεί τμήματα μήκους 6,9, χμ., ενώ τώρα βελτιώνεται τμήμα ενός χμ. εντός της Σίμου το οποίο με βάση το συμβόλαιο θα συμπληρωθεί το Μάιο του 1999.
2. Για το υπολειπόμενο ενδιάμεσο τμήμα μέχρι το χωριό Λάσα, μήκους 3,7χμ., δεν κατέστη δυνατό να προωθηθεί η λύση κατασκευής παρακαμπτηρίου μεταξύ των χωριών Λάσας και Δρύμου, γιατί οι κοινότητες δεν την αποδέχτηκαν. Η Λάσα θέλει βελτίωση του υφιστάμενου δρόμου που διέρχεται από τα όρια της αναπτυσσόμενης περιοχής της και η Δρύμου επιδιώκει ο δρόμος να είναι πλησιέστερα προς την

κοινότητα από ό,τι ο παρακαμπτήριος που προτάθηκε να γίνει στο μέσο περίπου των δύο χωριών.

3. Ενόψει των διαφωνιών για τον παρακαμπτήριο και για να συμπληρωθεί το όλο οδικό έργο, αποφασίστηκε από τα τμήματα Δημοσίων Έργων και Πολεοδομίας και Οικήσεως η βελτίωση στο παρόν στάδιο του υφιστάμενου δρόμου μήκους 3,7χμ. και προτάθηκε ποσό £100.000 στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης του 1999 για έναρξη εργασιών στο τμήμα αυτό το δεύτερο εξάμηνο του 1999, νοουμένου ότι θα συμπληρωθούν οι απαλλοτριώσεις. Η ολική δαπάνη ανέρχεται στο ποσό των £800.000 περίπου.
4. Επειδή η βελτίωση/ασφαλτόστρωση του υφιστάμενου δρόμου δε θα επιλύσει οριστικά το πρόβλημα, έγινε νέα προσπάθεια για κατασκευή του παρακαμπτηρίου ενδιάμεσα των κοινοτήτων, την όδευση του οποίου αποδέχτηκε τώρα η χωρική αρχή Δρύμου και θα υποβληθεί και στην χωρική αρχή Λάσας.”

Απάντηση ημερομηνίας 4 Δεκεμβρίου 1998 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Λυκούργου Κάππα στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 192, ημερομηνίας 25 Ιουνίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Οι τοπικές αρχές (σχολικές εφορίες και κοινοτικές αρχές) είχαν την ευθύνη επιβολής της σχολικής φορολογίας η οποία εισπράττεται, για λογαριασμό του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού διερεύνησε τη συγκεκριμένη περίπτωση σχολικής φορολογίας στον οικισμό Αγίου Ιωάννη στην κοινότητα Κάτω Πολεμιδιών για την περίοδο 1988-1992 και οι διαβεβαιώσεις που πήρε είναι ότι αυτή επιβλήθηκε γενικά σε όλους τους υπόχρεους σε φορολογία κατοίκους και σε καμιά περίπτωση δεν έγινε επιλεκτικά.

Διαγραφή της φορολογίας εξετάζεται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, ύστερα από διερεύνηση και σύσταση του επάρχου, σε ειδικές περιπτώσεις και για λόγους κοινωνικοοικονομικούς (συνταξιούχοι, ανάπηροι κ.ά). Σε καμιά περίπτωση δεν εξετάζεται ομαδική διαγραφή φορολογίας.

Ανεξάρτητα όμως από τα πιο πάνω, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν έχει αίτημα ή διάβημα για διαγραφή της συγκεκριμένης σχολικής φορολογίας.”

Απάντηση ημερομηνίας 3 Δεκεμβρίου 1998 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 17, ημερομηνίας 31ης Αυγούστου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Παναγιάς για ασφαλτόστρωση του δρόμου Κύκκου - Παναγιάς μέσω της κοιλάδας των Κέδρων, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Το ολικό μήκος του εν λόγω δρόμου είναι περίπου 38 χμ. από τα οποία τμήμα 30 χμ. περίπου είναι μέσα στο δάσος και αποτελεί κύριο δασικό δρόμο.
- 2) Μέρος του δρόμου αυτού, από την Παναγιά μέχρι τον Άγιο Γεώργιο Εμνών, μήκους περίπου 7 χμ. έχει ασφαλτοστρωθεί από το Τμήμα Δημοσίων Έργων.
- 3) Επειδή από τον Άγιο Γεώργιο Εμνών προς τον Κύκκο υπάρχουν δύο διαδρομές και επειδή μέρος της δεύτερης, που περνά μέσω του Σταυρού της Ψώκας, έχει ασφαλτοστρωθεί, το Τμήμα Δασών προγραμματίζει, εφόσον εξασφαλισθούν οι αναγκαίες πιστώσεις, να συνεχίσει την ασφαλτόστρωσή της μέχρι τον Κύκκο, αφού αυτή η επιλογή θα έχει λιγότερο κόστος και λιγότερα περιβαλλοντικά προβλήματα, σ’ αντίθεση με την πρώτη διαδρομή που περνά μέσω από την κοιλάδα των Κέδρων, που αποτελεί μια περιοχή με τεράστια σημασία για τη φυσική μας κληρονομιά και έχει κηρυχθεί σε περιοχή προστασίας της φύσης και επιβάλλεται να προστατευθεί.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κεφάλαιο Δ' δε θα έχουμε σήμερα λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεων και οφείλω να πω του δικού μου κόμματος και ευχαριστώ τα υπόλοιπα κόμματα που έδειξαν κατανόηση.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για τη Δευτέρα, 21η Δεκεμβρίου 1998, στις 4.00 το απόγευμα, λόγω απουσίας μεγάλου αριθμού βουλευτών την επόμενη Πέμπτη στο Στρασβούργο λόγω της Συνόδου της Μικτής Επιτροπής Κύπρου - Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.
- 2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1998.
- 3) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.
- 4) Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμος του 1999.
- 5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1998.
- 6) Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998.
- 7) Ο περί Κοινοτήτων Νόμος του 1997.

- 8) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 1998.
- 9) Ο περί Ανακουφίσεως Παθόντων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 10) Οι περί Ανακουφίσεως Παθόντων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 11) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998.
- 12) Ο περί Ρυθμίσεως Μαρίνων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.
- 13) Ο περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 14) Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 15) Ο περί Ασφάλειας Καταναλωτικών Προϊόντων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 16) Οι περί Ασφάλειας (Απομιμήσεις Τροφίμων) Κανονισμοί του 1998.
- 17) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 18) Οι περί Πετρελαιοειδών (Αναπροσαρμογή της Λιανικής Τιμής Πωλήσεως) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1998.

- 19) Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων – Θέση Διοικητικού Λειτουργού Α΄ (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.
- 20) Οι περί Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σχέδιο Αποκατάστασης Προπολεμικής Φερεγγυότητας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 21) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1998.
- 22) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 4) Κανονισμοί του 1998.
- 23) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Πάγιο Ταμείο για το μήνα Ιανουάριο του 1998.
- 24) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Ταμείο Αναπτύξεως για το μήνα Ιανουάριο του 1998.
- 25) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων για το μήνα Ιανουάριο του 1998.
- 26) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου για το μήνα Ιανουάριο του 1998.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: -----

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

(Ωρα λήξης: 5.56 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος

Θωμά Γιαννάκης

Ιωαννίδης Ουράνιος

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος

Κιττής Στάθης

Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Λιλλήκας Γιώργος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούππας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γιώργος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής

Χατζηδημητρίου Τάκης

Χριστοδουλίδης Δώρος

Χρίστου Ανδρέας

Χριστόφιας Δημήτρης

Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Καλαϊτζιάν Πετρός

Μαντοβάνη Μπενίτο

Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ομιλία του προέδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, κ. Γιαννάκη Αγαπίου, με την ευκαιρία της πεντηκοστής επετείου της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και έγκριση σχετικού ψηφίσματος.
2. Ομιλία του Υπουργού Οικονομικών, κ. Χριστόδουλου Χριστοδούλου, για τους Προϋπολογισμούς του 1999.
3. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1998” και ψήφισή του σε νόμο (με Αρ. 7).
4. Έκθεση για τον αναπεμφθέντα νόμο “Ο περί Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και επαναθέσπιση του νομοσχεδίου όπως διαμορφώθηκε.
5. Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Εγγραφής μη Αδειούχων Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή της σε νόμο.
6. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πάφου (Κυρωτικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.

7. Κοινή έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και για τους κανονισμούς “Οι περί Συμβουλίου Εξαγωγής Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Τέλη και Διαδικασία Εγγραφής και Έκδοσης Άδειας Εγγεγραμμένου Εξαγωγέα) Κανονισμοί του 1998”, ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο και έγκριση των κανονισμών.
8. Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998» και έγκρισή τους.
9. Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Εισφορές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998” και έγκρισή τους.
10. Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για το διορισμό του Επιτρόπου Διοικήσεως, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Χρίστου, Τ. Παπαδόπουλος, Δ. Ηλιάδης, Π. Δημητρίου, Α. Βασιλείου, Ν. Κλεάνθους) και έγκρισή της.
11. Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
12. Ερωτήσεις βουλευτών (Ετοιμασία νομοσχεδίου για το θέμα της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας - Προβλήματα στο κοινοτικό νηπιαγωγείο Αγίας Μαρίνας Χρυσοχούς - Ο σκυβαλότοπος στην Αγία Μαρίνα Χρυσοχούς - Τα περιφερειακά εκπαιδευτήρια μέσης εκπαίδευσης στην επαρχία Πάφου - Απασχόληση αλλοδαπών στις Κυπριακές Αερογραμμές - Κλοπή ρολογιών στο τελωνείο Λάρνακας και υπερωριακή εργασία των τελωνειακών υπαλλήλων).
13. Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Ο δρόμος Σίμου-Δρύμου-Αγίου Δημητρίου - Επιβολή σχολικών φόρων σε πρόσφυγες - Αίτημα για ασφαλτόστρωση του δρόμου Κύκκου-Παναγιάς).

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 21ης Δεκεμβρίου 1998

(Ωρα έναρξης: 4.14 μ.μ.)

Αρ. 12

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους κυρίους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι ευχές, βεβαίως, στο τέλος, αλλά σήμερα είναι η τελευταία συνεδρία προ των εορτών των Χριστουγέννων και ίσως να είναι η κατάλληλη ώρα για να αναφερθώ σε ένα θέμα πάνω στο οποίο έχει γίνει το πρωί κάποια ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των εκπροσώπων των κομμάτων.

Θα ήθελα να ενημερώσω το Σώμα, να σας πληροφορήσω ότι τέθηκε υπόψη των κομμάτων σχετική πρόταση από το Δρα Κυριακίδη της ιδέας της δωρεάς ανθρωπίνων οργάνων για μεταμόσχευση. Η πρόταση αυτή συζητήθηκε κατά τη σημερινή σύσκεψη, όπως είπα, και με στόχο την ευαισθητοποίηση των πολιτών στο σημαντικό αυτό θέμα καλώ όλους τους συμπολίτες μας να επιδείξουν προθυμία για σκοπούς προώθησης της

αξιέπαινης αυτής ιδέας δωρίζοντας με τη σειρά τους ανθρώπινα όργανα για μεταμόσχευση.

Κάμνω ιδιαίτερη έκκληση προς όλα τα Μέλη του Σώματος να πράττουν το ίδιο, να δώσουμε το παράδειγμα προβαίνοντας στις σχετικές διατυπώσεις που χρειάζονται για το σκοπό αυτό. Πιστεύω ότι αυτή η χειρονομία, ιδιαίτερα αυτές τις μέρες, θα εκτιμηθεί από το λαό και θα αποδείξει ότι η Βουλή μας πρωτοπορεί σε όλα τα θέματα που έχουν σχέση ιδιαίτερα με τον ανθρωπισμό. Νομίζω δε χρειάζεται καμιά απόφαση επί του θέματος.

Προχωρούμε. Παρακαλώ ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σχετικά με το θέμα στο οποίο έχετε αναφερθεί, σαν Πρόεδρος της Επιτροπής Υγείας θα ήθελα τόσο εσάς όσο και τους άλλους συναδέλφους να ενημερώσω ότι προ δεκαπενθημέρου απασχόλησε την Επιτροπή Υγείας σχετικό σχέδιο νόμου, το οποίο κατέθεσε ο συνάδελφος Μάριος Ματσάκης, που προνοεί τη θεσμοθέτηση Κανονισμών που να διέπουν το όλο θέμα και τη δημιουργία σχετικού αρχείου στο οποίο θα είναι δηλωμένοι όσοι ενδιαφέρονται να προσφέρουν όργανα προς μεταμόσχευση.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό, βέβαια, δεν είναι καθόλου αντίθετο με αυτό που ανέφερα. Αντίθετα, συμπληρώνει και εφαρμόζει στην πράξη την όλη φιλοσοφία πάνω στην οποία είχαμε σήμερα συμφωνήσει.

Προχωρούμε στη νομοθετική εργασία όπως πάντα. Τα θέματα της σημερινής ημερήσιας διάταξης είναι πολλά. Υπάρχει εισήγηση, εάν συμφωνείτε, οι Εκθέσεις που είναι ομόφωνες να θεωρούνται αναγνωσθείσες, για να προχωρήσουμε με πιο ταχύ

ρυθμό. Θεωρώντας την εισήγηση αυτή δικαιολογημένη και εάν δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση, παρακαλώ να αρχίσουμε.

Το πρώτο θέμα είναι “Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”. Εδώ η Έκθεση δεν είναι ομόφωνη. Επομένως, παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να τη διαβάσει.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΥΝΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ)
(ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Νίκος Μουσιούττας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε από κοινού με την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 30 Νοεμβρίου 1998, και συνέχισε τη μελέτη του υπό

αναφορά νομοσχεδίου σε δεύτερη συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 1998. Στην πρώτη συνεδρίαση για το υπό αναφορά θέμα παρέστησαν οι Υπουργοί Οικονομικών και Άμυνας και στη δεύτερη εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών. Παρόντες ήταν επίσης στην πρώτη συνεδρία οι Βουλευτές κύριοι Γιώργος Βασιλείου και Κώστας Παπακώστας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η παράταση της ισχύος της νομοθεσίας για την έκτακτη εισφορά για την άμυνα της Δημοκρατίας για δύο ακόμη χρόνια, δηλαδή μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2000, και η παραχώρηση ελαφρύνσεων σε χαμηλά αμειβόμενες τάξεις του λαού ως προς την υποχρέωσή τους για καταβολή έκτακτης εισφοράς για την άμυνα.

Ειδικότερα, με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο προτείνεται:

- 1) Αύξηση του ύψους του συνολικού ποσού της ετήσιας σύνταξης, με βάση το οποίο οι συνταξιούχοι θα απαλλάσσονται από την υποχρέωση για καταβολή έκτακτης εισφοράς, από £1.750 σε £2.500 ετήσια.
- 2) Σχέδιο επιστροφής ολόκληρου του ποσού της έκτακτης εισφοράς που καταβάλλεται από μισθωτούς και αυτοτελώς εργαζομένους με ετήσιες απολαβές μέχρι £2.500 και από εργοδότες επί των απολαβών των μισθωτών που αυτοί απασχολούν με ετήσιες απολαβές μέχρι £2.500.

Όπως είναι γνωστό, με βάση την υφιστάμενη σχετική νομοθεσία, η οποία πολύ πρόσφατα έχει τροποποιηθεί, με αποτέλεσμα από την 1η Αυγούστου 1998 ο φορολογικός συντελεστής εισφοράς να έχει αυξηθεί για όλους τους υπόχρεους κατά μία ποσοστιαία μονάδα, η υποχρέωση καταβολής έκτακτης εισφοράς για την άμυνα έχει ως ακολούθως:

- 1) Μισθωτοί: 3% πάνω στις πραγματικές αποδοχές τους.

- 2) Εργοδότες: 3% πάνω στις πραγματικές αποδοχές των μισθωτών που εργοδοτούν.
- 3) Αυτοτελώς εργαζόμενοι: 3% πάνω στο πραγματικό τους εισόδημα.
- 4) Πρόσωπα που λαμβάνουν σύνταξη: 3% πάνω στο ποσό της σύνταξης που υπερβαίνει τις £1.750 ετήσια.
- 5) Πρόσωπα που κατέχουν ή ασκούν αξίωμα: 3% πάνω στο ποσό της χρηματικής αντιμισθίας ή αποζημίωσης.
- 6) Πρόσωπα που λαμβάνουν μερίσματα: 4% πάνω στο συνολικό ποσό μερισμάτων.
- 7) Πρόσωπα που λαμβάνουν ή πιστώνονται με τόκους: 4% πάνω στο συνολικό ποσό των τόκων.
- 8) Πρόσωπα που λαμβάνουν ενοίκια: 4% πάνω στα συνολικά ακαθάριστα ενοίκια μειωμένα κατά ποσοστό 25%.
- 9) Εταιρείες που έχουν κέρδη: 4% πάνω στο συνολικό κέρδος.
- 10) Οργανισμοί προσώπων με ή χωρίς νομική προσωπικότητα: 4% πάνω στο εισόδημά τους.

Υπενθυμίζεται περαιτέρω ότι, κατά τη συζήτηση σε διάφορα επίπεδα που έγινε στη Βουλή σχετικά με την αύξηση του φορολογικού συντελεστή της έκτακτης εισφοράς κατά μία μονάδα, είχε εκφραστεί έντονα από όλες τις πλευρές η θέση ότι η κυβέρνηση θα έπρεπε σε σύντομο χρονικό διάστημα να επανέλθει στη Βουλή με σχέδιο κλιμάκωσης, κατά εισοδηματικές τάξεις, του συντελεστή αυτού.

Ο Υπουργός Οικονομικών κ. Χριστόδουλος Χριστοδούλου, ο οποίος παρέστη στην πρώτη συνεδρία της Επιτροπής για τη συζήτηση του όλου θέματος, αναπτύσσοντας τους λόγους για τους οποίους ζητείται η παράταση της ισχύος της υφιστάμενης σχετικής νομοθεσίας, η οποία λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998, αναφέρθηκε

επίσης στη θέση της κυβέρνησης σχετικά με το ενδεχόμενο εισαγωγής κλιμακωτού σχεδίου καταβολής έκτακτης εισφοράς.

Ειδικότερα, ο αρμόδιος Υπουργός δήλωσε τα ακόλουθα:

- 1) Η κυβέρνηση εξέτασε εις βάθος το ενδεχόμενο κλιμακωτής εισφοράς για την άμυνα και διαπίστωσε ότι η εισαγωγή οποιασδήποτε μορφής κλιμάκωσης θα προκαλέσει πολύ σοβαρά προβλήματα στη διοικητική εφαρμογή της νομοθεσίας και πολύ ψηλό διοικητικό κόστος για τον υπολογισμό και την είσπραξη της εισφοράς.
- 2) Στη βάση της πιο πάνω μελέτης, η κυβέρνηση αντιπροτείνει με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο την εισαγωγή σχεδίου μείωσης του φορολογικού βάρους επί των εργαζομένων με χαμηλά εισοδήματα και των συνταξιούχων και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας -βασικών τομέων της οικονομίας.
- 3) Από τις προνοούμενες ελαφρύνσεις θα επωφεληθεί το σύνολο των συνταξιούχων, το 57% των εργοδοτών, το 27% των μισθωτών και το 20% των αυτοτελώς εργαζομένων και θα ευεργετηθούν τομείς, ιδιαίτερα της οικονομίας, που παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα, όπως η ένδυση, η υπόδηση, η βαλιτσοποιία και οι οικοδομικές εργασίες, αφού θα επηρεαστεί ευνοϊκά το 70% των εργοδοτών στους τομείς αυτούς.
- 4) Η διοικητική εφαρμογή του πιο πάνω προτεινόμενου σχεδίου επιστροφής έκτακτης εισφοράς είναι πρακτικά εύκολη, γι' αυτό και είναι δυνατή η αναδρομική εφαρμογή του από την 1η Αυγούστου 1998, ημερομηνία κατά την οποία αυξήθηκε ο συντελεστής εισφοράς κατά μία μονάδα.
- 5) Η απώλεια για τα ετήσια κρατικά έσοδα από τις πιο πάνω προτεινόμενες ελαφρύνσεις υπολογίζεται στα £5,7 εκ. και από το ευεργέτημα της επιστροφής θα εξαιρούνται οι αλλοδαποί.

- 6) Η επιστροφή των ποσών που αφορούν την περίοδο από την 1η Αυγούστου μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1998 θα συμπληρωθεί μέχρι τις 30 Ιουνίου 1999 και για τα επόμενα χρόνια τα σχετικά ποσά θα επιστρέφονται μέχρι τις 30 Απριλίου του επόμενου χρόνου.

Κατά τη συζήτηση του όλου θέματος, το Μέλος της Επιτροπής, Βουλευτής κ. Κίκης Καζαμίας, εξέφρασε έντονες επιφυλάξεις ως προς τη σκοπιμότητα και αποτελεσματικότητα του προτεινόμενου σχεδίου ελαφρύνσεων. Σύμφωνα με τον ίδιο Βουλευτή, από τις εν λόγω ελαφρύνσεις επωφελούνται λίγο ή και καθόλου οι χαμηλά αμειβόμενες τάξεις μισθωτών, αφού σήμερα στην Κύπρο τα κατώτατα όρια μισθού δε βρίσκονται κάτω από τις £216 μηνιαίως, με αποτέλεσμα το ετήσιο εισόδημα σε τέτοια περίπτωση να ξεπερνά τις £2.500.

Ο Βουλευτής και Πρόεδρος των Ενωμένων Δημοκρατών κ. Γιώργος Βασιλείου υποστήριξε περαιτέρω ότι το θέμα της καταβολής έκτακτης εισφοράς χρήζει ριζικής αναθεώρησης στη βάση άλλων λύσεων, τις οποίες ο ίδιος προτείνει με την κατάθεση στη Βουλή σχετικών προτάσεων νόμου. Οι λύσεις αυτές θα μπορούσαν να ήταν η πλήρης κατάργηση της έκτακτης εισφοράς για την άμυνα και η αύξηση του συντελεστή του φόρου προστιθέμενης αξίας κατά τόσες ποσοστιαίες μονάδες όσες αναλογούν στα έσοδα που αποκομίζει το κράτος από την καταβολή έκτακτης εισφοράς. Ταυτόχρονα, ο αρμόδιος Υπουργός θα έχει την υποχρέωση να καταθέτει τα αντίστοιχα ποσά που θα προέρχονται από την αύξηση του συντελεστή του φόρου προστιθέμενης αξίας στο Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης. Σύμφωνα με τον ίδιο Βουλευτή, η λύση αυτή θα βελτιώσει τα μέγιστα την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, θα απαμβλύνει το φορολογικό βάρος επί των χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων και στο Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης θα εξακολουθήσουν να εισρέουν τα ποσά που αντιστοιχούν στις εισπράξεις από την έκτακτη εισφορά.

Στη βάση των επιφυλάξεων που εκφράστηκαν ως προς την αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων με το νομοσχέδιο ελαφρύνσεων, η Επιτροπή, πριν προχωρήσει σε λήψη απόφασης σχετικά με αυτό, κάλεσε τον αρμόδιο Υπουργό να επανεξετάσει το όλο ζήτημα με στόχο να επανέλθει με νέες προτάσεις για αύξηση των προτεινόμενων ποσών ετήσιας σύνταξης και των συνολικών ετήσιων αποδοχών των μισθωτών, των οποίων οι δικαιούχοι θα απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής έκτακτης εισφοράς.

Η κυβέρνηση, επανεξετάζοντας το όλο θέμα σύμφωνα με τα πιο πάνω, διαμήνυσε διά των εκπροσώπων της στην Επιτροπή ότι στο παρόν στάδιο συγκατατίθεται μόνο σε αύξηση του ποσού ετήσιας σύνταξης που θα απαλλάσσεται από την έκτακτη εισφορά από £2.500 σε £3.000.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, παρά το γεγονός ότι διατηρεί τις απόψεις της για τον τρόπο επιβολής της έκτακτης εισφοράς και τις επιφυλάξεις της σε σχέση με την αποτελεσματικότητα των ελαφρύνσεων όπως προτείνονται, κρίνει σκόπιμο στο στάδιο αυτό να εισηγηθεί την παράταση της ισχύος της βασικής νομοθεσίας για έναν ακόμα χρόνο αντί για δύο που προτείνονται, ώστε να μην επηρεαστούν οι υποχρεώσεις της κυβέρνησης αναφορικά με την αμυντική θωράκιση του κράτους.

Παράλληλα, καλεί την κυβέρνηση στο διάστημα αυτό να μελετήσει σοβαρά το όλο θέμα, λαμβάνοντας υπόψη τις θέσεις και εισηγήσεις όλων των πλευρών της Βουλής, και να επανεξετάσει όλα τα ζητήματα που έχουν θιχτεί και που άπτονται της υποχρέωσης για καταβολή έκτακτης εισφοράς. Προβαίνοντας στη μελέτη αυτή, η κυβέρνηση θα πρέπει να είναι έτοιμη στην επόμενη ανανέωση της ισχύος του σχετικού νόμου να παρουσιάσει ριζική αναθεώρηση των τρόπων ενίσχυσης του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης σε συνδυασμό με άλλες σχετικές οικονομικές παραμέτρους. Για το σκοπό

αυτό αναμένεται από την κυβέρνηση η υποβολή ουσιαστικών προτάσεων, που θα επιφέρουν πραγματικές ελαφρύνσεις στα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα με την υποκατάσταση του εν λόγω φόρου από άλλες λύσεις που θα αποφέρουν τα ίδια έσοδα στη Δημοκρατία βελτιώνοντας ταυτόχρονα την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως όλων των πιο πάνω και με την επιφύλαξη των θέσεων των Μελών της, Βουλευτών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, όπως διατυπώνονται πιο κάτω, εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί, ώστε:

- 1) η ισχύς της εν λόγω νομοθεσίας να παραταθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1999 αντί μέχρι το 2000 που προτείνεται και
- 2) η αύξηση του ετήσιου αφορολόγητου ποσού σύνταξης από £2.500 που προτάθηκε με το υπό αναφορά νομοσχέδιο να ανέλθει σε £3.000, εισηγήση με την οποία συμφωνεί και η Εκτελεστική Εξουσία.

Τα Μέλη της Επιτροπής, Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, κύριοι Κίκης Καζαμίας και Ανδρέας Φιλίππου, ενώ συμφωνούν με την παράταση της ισχύος του υπό αναφορά νόμου για έναν ακόμη χρόνο, διαφωνούν για λόγους αρχής με την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο στη μορφή που αυτό προτείνεται. Όπως υποστηρίζουν, με την ψήφισή του σε νόμο, κατ' επίφασην μόνο επιφέρεται ελάφρυνση στα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα του λαού και παράλληλα το εν λόγω σχέδιο δεν υποκαθιστά με οποιοδήποτε τρόπο την απαίτηση για καθιέρωση κλιμακωτού σχεδίου καταβολής έκτακτης εισφοράς.

Για τους λόγους αυτούς τάσσονται εναντίον της ψήφισης του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο και επαναφέρουν την προηγούμενη πρόταση της κοινοβουλευτικής τους ομάδας, που είχε κατατεθεί ως τροπολογία κατά την πρόσφατη

συζήτηση στην ολομέλεια της αύξησης της έκτακτης εισφοράς για την άμυνα, την οποία και θέτουν στο Σώμα για ψήφιση και ενσωμάτωσή της στο υπό ψήφιση νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι κανείς που θέλει να λάβει το λόγο;

Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τον Αύγουστο του 1998, αυτού του χρόνου δηλαδή, όταν βρισκόταν μπροστά μας νομοσχέδιο της κυβέρνησης με το οποίο ζητείτο η αύξηση της έκτακτης εισφοράς κατά 1%, είχε γίνει μια πολύ εκτεταμένη συζήτηση όχι στην ολομέλεια αλλά στην Επιτροπή Οικονομικών, στη σύσκεψη των κοινοβουλευτικών εκπροσώπων και αρχηγών των κομμάτων είχε γίνει μια μεγάλη διαβούλευση στην οποία συμμετείχε δραστήρια και ο Πρόεδρος της Βουλής. Γιατί πιστεύαμε και πίστευαν πολλοί συνάδελφοι ότι θα έπρεπε να εξευρεθεί τρόπος αύξησης των εσόδων του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, αλλά που να είναι μέσα σε κάποια συγκεκριμένα πλαίσια, μέσα σε κάποια συγκεκριμένα όρια, σχετικά και με την αντοχή της οικονομίας και με την ανακύκλωση των τιμών και με τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, αλλά κυρίως που να είναι ανεκτός και υποφερτός για τα χαμηλότερα εισοδηματικά στρώματα, εκείνα πάνω στα οποία επιβλήθηκαν άλλες φορολογίες στη διάρκεια του έτους και για τα οποία κυρίως δρομολογούνται άλλες αυξήσεις του φόρου προστιθέμενης αξίας και άλλες συμποσούμενες σε £250.000.000, αν βασιστούμε στα νομοσχέδια τα οποία είναι κατατεθειμένα ή εκκολάπτονται προς κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Σαν αποτέλεσμα όλης εκείνης της διαβούλευσης στη σύσκεψη που προηγήθηκε της ολομέλειας της 5ης Αυγούστου του '98, όλα τα κόμματα, οι εκπρόσωποι όλων των κομμάτων, εδέχτηκαν και επαραδέχτηκαν ότι ναι, ο τρόπος επιβολής της έκτακτης

εισφοράς χρήζει επανεξέτασης με στόχο να καταστεί δικαιότερος για τα χαμηλότερα εισοδηματικά στρώματα. Και εδώ, μιλώντας από το βήμα της Βουλής, όλοι οι εκπρόσωποι των κομμάτων υποστήριξαν: “Κύριοι - απευθυνόμενοι ιδιαίτερα προς εμάς - είναι μια προσωρινή φορολογία, λήγει στο τέλος του χρόνου η ισχύς του νόμου και μέχρι τότε θα πρέπει να υπάρξει διαβούλευση, να υπάρξει συζήτηση, να υπάρξει ανταλλαγή απόψεων με στόχο να υιοθετηθεί μια δικαιότερη - κλιμακωτή, κατ’ εμάς - δικαιότερη μέθοδος επιβολής αυτής της φορολογίας”.

Είχαμε ακόμα και την επιστολή του Υπουργού Οικονομικών η οποία την ίδια μέρα είχε κατατεθεί στην ολομέλεια της Βουλής και την οποία ο Πρόεδρος της Βουλής ανέγνωσε από το βήμα της, από την έδρα, που και πάλι υποσχόταν ότι θα μελετήσει επισταμένως τις προτάσεις που εκατατέθηκαν - και ήταν, πέρα από τη δική μας, και κάποια άλλη πρόταση - για να βρεθεί τρόπος υλοποίησής τους μέχρι το τέλος του χρόνου. “Και είναι μόνο για καθαρά πρακτικούς λόγους και τεχνικούς” όπως λέει ο Υπουργός στην επιστολή του “που δεν είναι δυνατό τώρα να υιοθετήσουμε αυτή τη μέθοδο”.

Βρισκόμαστε τώρα, κύριοι συνάδελφοι, τέσσερις μήνες μετά, χωρίς να έχει γίνει οποιαδήποτε διαβούλευση, χωρίς να κληθεί οιοσδήποτε εξ ημών στο Υπουργείο Οικονομικών από τους ανθρώπους που χειρίζονται αυτό το θέμα, για να ρωτηθεί η γνώμη του και να αναλυθεί η πρότασή του. Ερχόμαστε τέσσερις μήνες μετά από αυτές τις από του βήματος της Βουλής υποσχέσεις και εκπροσώπων των κομμάτων και του Υπουργού για να πούμε: “Κύριοι, ξέρετε, δε γίνεται, δεν είναι δυνατό να υιοθετηθεί η κλιμακωτή. Ξαναψηφίστε τους ίδιους συντελεστές και για ορισμένα εισοδήματα των £2.500 για τους εργαζόμενους - δεν ξέρω πόσοι υπάρχουν τέτοιοι - και για τους συνταξιούχους θα κάμουμε κάποιες διευθετήσεις”.

Εμείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θεωρούμε ότι δεν υλοποιήσαμε τη δέσμευση που δώσαμε από αυτό το βήμα. Θεωρούμε ότι δεν είμαστε σωστοί σε σχέση με αυτά που διακηρύξαμε τον Αύγουστο του 1998. Και δεν ανταποκρινόμαστε, κατά τη δική μας άποψη, εις εκείνο που πραγματικά υπονοείται με την αντίληψη περί κλιμακωτής φορολογίας, ότι πραγματικά αυτοί που παίρνουν λίγα θα πληρώνουν ολιγότερα και αυτοί που παίρνουν περισσότερα θα πληρώνουν περισσότερα.

Γι' αυτό εμείς δε δεχόμαστε την πρόταση που γίνεται από την κυβερνητική πλευρά. Εμείς θεωρούμε ότι η κυβερνητική πλευρά δε μελέτησε τη δική μας πρόταση· απλά ήρε διάφορες υπεκφυγές για να την παραμερίσει. Επανερχόμαστε και επανακαταθέτουμε την τροπολογία την οποία καταθέσαμε τον Αύγουστο και θεωρούμε ότι, αν όλοι μας αισθανόμαστε δεσμευμένοι με αυτά που ελέγαμε τότε, οφείλουμε να βρούμε τρόπο, ακριβώς, υποστήριξης της πραγματικής κλιμάκωσης στον τρόπο επιβολής αυτής της έκτακτης εισφοράς.

Ειδικότερα, εμείς στην πρότασή μας εισηγούμαστε όπως παραμένει στο 2% η έκτακτη εισφορά για τους μισθωτούς οι οποίοι έχουν απολαβές μέχρι £20.000, να είναι 3% για το ποσό που υπερβαίνει τις £20.000, αλλά δεν υπερβαίνει τις £40.000, και να είναι 4% για το ποσό που υπερβαίνει τις £40.000.

Εισηγούμαστε επίσης την ίδια κλιμάκωση, από 2%, δηλαδή, μέχρι 4%, με την ίδια διαβάθμιση εισοδημάτων για τους αυτοτελώς εργαζόμενους.

Εισηγούμαστε καμία αύξηση για το μέρος εκείνο το οποίο καταβάλλει ο εργοδότης, ανεξαρτήτως εργοδοτούμενου και ανεξαρτήτως ύψους απολαβών του εργοδοτούμενου. Γιατί δεχόμαστε τα επιχειρήματα όλων ημών, όπως ετέθησαν στην ολομέλεια του Αυγούστου, ότι ναι, έχουμε πρόβλημα ανταγωνιστικότητας. Και θα αυξάνεται αυτό το πρόβλημα στο βαθμό που θα πλησιάζουμε στην εναρμόνιση και υλοποίηση όλων αυτών των σχεδίων κατά την ευρωπαϊκή πορεία.

Ακόμα, θεωρούμε ότι δε λύει το πρόβλημα για τους συνταξιούχους το 3% από τις £3.000 και πάνω. Γι' αυτό εισηγούμαστε 2% μέχρι τις £3.000... μάλλον, αφορολόγητο μέχρι τις £3.000 και μόνο 2% από τις £3.000 και πάνω. Εδώ ο αριθμός πρέπει να διορθωθεί: Όχι £2.500 αλλά £3.000.

Το ίδιο αλλά με διαφορετική προσέγγιση, αντίστροφη προσέγγιση, εισηγούμαστε για τα κέρδη και εδώ, ναι, για εταιρείες ή για οργανισμούς με μικρό περιθώριο κέρδους το ποσοστό να παραμείνει στο 3%, αλλά από εκεί και πέρα εμείς εισηγούμαστε μια κλιμάκωση μέχρι και το 6% για εισοδήματα πέραν των £5.000.000, και υπάρχουν τέτοιοι οργανισμοί και νομίζω ότι και αντέχουν να πληρώσουν και μπορούν να πληρώσουν.

Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, εμείς και για θέμα συνέπειας, σε σχέση με το τι υποσχόμαστε τον Αύγουστο του 1998, και από πλευράς ουσίας και από πλευράς συνέπειας προς το τι διακηρύξαμε εμείς τουλάχιστον, σαν κόμμα, θα καταψηφίσουμε το νομοσχέδιο και θα ψηφίσουμε τη δική μας τροπολογία.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απ' τη θέση μου, γιατί θα είμαι σύντομος ιδιαίτερα.

Θα ήθελα καταρχήν να υπενθυμίσω ότι, όταν η ομάδα μας ετοποθετείτο την προηγούμενη φορά υπέρ της αύξησης της εισφοράς, δε θεωρούσαμε ότι ήτανε οριστική και τελική τοποθέτηση, όσον αφορά αυτή την αύξηση, αλλά ότι ήτανε αντιμετώπιση κάποιων έκτακτων οικονομικών αναγκών του κράτους που δεν μπορούσαν να αντιμετωπιστούν διαφορετικά και ότι θα ερχόμασταν σε ευθετότερο χρόνο να μελετήσουμε σε βάθος το θέμα και να πάρουμε οριστική απόφαση. Όταν λέμε, βέβαια "να μελετήσουμε", δεν εννοούμε μόνο Επιτροπή Άμυνας, Επιτροπή Οικονομικών ούτε

μόνο κοινοβουλευτικές ομάδες αλλά ακόμα και το Εθνικό Συμβούλιο, το οποίο θα πρέπει σε κάποια στιγμή να ενημερωθεί πλήρως για την πορεία της άμυνας της Κύπρου, τις προοπτικές, την πολιτική, τη φιλοσοφία και γενικά όλες τις πτυχές αυτού του θέματος.

Πιστεύουμε ότι αυτή η μελέτη σε βάθος δεν έχει γίνει και ότι ερχόμαστε να δώσουμε παράταση σε μία αύξηση, χωρίς ουσιαστικά να 'χουμε πειστεί όλοι, τουλάχιστον η ομάδα μας, ότι πράγματι εξακολουθεί να υπάρχει η ανάγκη επιβολής αυτού του επιπρόσθετου φόρου στους πολίτες της Δημοκρατίας και γι' αυτό... συμφωνούμε σε πολλά, βεβαίως, όσον αφορά ένα δικαιότερο τρόπο επιβολής της εισφοράς αυτής, το οποίο όμως είναι ένα μεγαλύτερο θέμα. Γι' αυτό εμείς σαν κοινοβουλευτική ομάδα θέλουμε να προτείνουμε να δοθεί μόνο μία μικρή παράταση στην εισφορά όπως υφίσταται σήμερα, δηλαδή μέχρι τις 31 του Μάρτη του 1999, με το να τροποποιήσουμε την παράγραφο δύο του νομοσχεδίου που θα ψηφίσουμε σήμερα. Άρα, με το να δώσουμε τρεις μήνες θα δοθεί... πρώτα από όλα θα διατηρηθεί το σημερινό καθεστώς - άρα δε θα επέλθει ιδιαίτερη αναστάτωση - και θα δοθεί η ευχέρεια και η ευκαιρία και στα κόμματα και στο Εθνικό Συμβούλιο και στη Βουλή να δουν σε περισσότερο βάθος το όλο θέμα της άμυνας και να πειστούν πραγματικά και τελεσίδικα για το αν πράγματι υπάρχει ανάγκη διατήρησης αυτού του αυξημένου ποσοστού της εισφοράς ή όχι. Και, αν στα πλαίσια αυτά μπορέσουμε να βρούμε και τρόπο δικαιότερο επιβολής αυτής της εισφοράς, ακόμα καλύτερα.

Γι' αυτό - δεν έχει κυκλοφορήσει γραπτώς, αλλά μπορεί να γίνει και προφορικά, από ό,τι έχω ενημερωθεί - εισηγούμαστε η ημερομηνία που παρατείνεται ο νόμος αντί 1999, δηλαδή 31 Δεκεμβρίου του '99, να γίνει 31 Μαρτίου του '99 και θα μπορέσουμε πλέον να επανέλθουμε σε βάθος και να πάρουμε οριστική απόφαση. Γι' αυτό,

παρακαλούμε να σημειωθεί από τους γραμματείς ότι προτείνουμε τροπολογία στο συγκεκριμένο άρθρο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στο θέμα της άμυνας περιπτώ να τονίσω ότι υπάρχει ομοθυμία ως προς το σημείο ότι ναι, χρειάζεται η συνεισφορά όλων, για να μπορέσει να στηριχτεί η άμυνά μας. Εκεί που φαίνεται ότι υπάρχει μια διαφορά είναι ως προς το ύψος των αμυντικών αναγκών και ιδιαίτερα των ποσών που απαιτούνται, που δεν έχει συζητηθεί αυτό το θέμα. Όμως, η μεγάλη διαφορά που παρουσιάζεται σήμερα είναι ως προς το πώς είναι που αυτή η επιβάρυνση για την άμυνα θα κατανεμηθεί στις λαϊκές μάζες, στις λαϊκές τάξεις.

Το ΑΚΕΛ είναι γεγονός ότι από τον Αύγουστο είναι υπέρ της άποψης ότι πρέπει να ισχύσει μια διαφορετική μέθοδος επιβάρυνσης των διαφόρων συνεισφορέων στο ταμείο της άμυνας. Και είναι γεγονός ότι υπήρξε μια καταρχήν ανταπόκριση να μελετηθεί η εισήγηση του ΑΚΕΛ και, αν χρειαζόταν, να γίνει η ανάλογη αναπροσαρμογή και όσον αφορά το ύψος των ολικών ποσών που χρειάζονται για την αμυντική μας θωράκιση, για την αύξηση της αμυντικής μας ισχύος, αλλά και όσον αφορά την κατανομή αυτών των βαρών.

Η κυβέρνηση έχει μελετήσει, κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, από τον Αύγουστο μέχρι το Δεκέμβριο, από ό,τι φαίνεται με τις δηλώσεις που ο Υπουργός Οικονομικών είχε κάμει κατά τις συνεδρίες της Επιτροπής Οικονομικών το θέμα, και βρίσκει ότι αυτό το σύστημα, το οποίο ισχύει προς το παρόν και μέχρις ότου μελετηθούν και άλλες απόψεις, όπως αυτή την οποία ο κ. Βασιλείου είχε εισηγηθεί - ή και άλλες

πλευρές - για ενσωμάτωση αυτής της επιβάρυνσης στο φόρο προστιθέμενης αξίας, βρίσκει ορθότερο να προχωρήσουμε στην παράταση της ισχύουσας νομοθεσίας, ώστε να μη δημιουργηθούν κενά και να μη δημιουργηθούν και προβλήματα στη λειτουργία του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης και γενικά στον τομέα των υποχρεώσεων, των αμυντικών και των οικονομικών, τις οποίες για σκοπούς άμυνας η κυβέρνηση έχει αναλάβει.

Η πρόταση του ΑΚΕΛ, όπως έχει αναλυθεί, δεν έχει δώσει και στοιχεία ως προς το συνολικό ύψος το οποίο θα εισπραχθεί από την εφαρμογή αυτής της κλιμακωτής πρότασης, της κλιμακωτής φορολογίας ή επιβάρυνσης η οποία γίνεται εισήγηση να ψηφιστεί από τη Βουλή. Η Έκθεση της Επιτροπής είναι πολύ αναλυτική και πολύ επεξηγηματική - περιπτώ να αναφερθώ στις διάφορες λεπτομέρειες οι οποίες αναφέρονται σε αυτή.

Όμως, φαίνεται ότι, επειδή τα βασικά σημεία και οι βασικές πτυχές που έχουν σχέση με τα συνολικά ποσά που χρειαζόμαστε, με το κατά πόσο αυτή η εισήγηση για κλιμακωτή επιβάρυνση είναι και η δικαιότερη, λαμβανομένων υπόψη και άλλων παραμέτρων και ιδιαίτερα του ότι οποιαδήποτε διατάραξη τώρα του συστήματος που ισχύει δυνατό να επηρεάσει τη γενικότερή μας πολιτική στο θέμα της άμυνας, έχω τη γνώμη ότι είναι σωστή η θέση να ψηφισθεί η παράτασις για ένα χρόνο και, όσον αφορά αυτό που ανεφέρθη από τον κ. Κυπριανού για τρεις μήνες, τίποτα δεν εμποδίζει τη Βουλή ακόμη και σε ένα μήνα ή σε δύο μήνες, χωρίς να υπάρχει οποιοδήποτε νομοσχέδιο ενώπιόν της, να προβεί, την Επιτροπή Οικονομικών να προβεί στη μελέτη των απόψεων που έχουν κατατεθεί, περιλαμβανομένης και της πρότασης του ΑΚΕΛ.

Έχω τη γνώμη ότι, λαμβανομένων υπόψη ταυτοχρόνως και των ρυθμών με τους οποίους εργαζόμαστε και του φόρτου εργασίας που έχουν οι Επιτροπές, επαναλαμβάνω ότι εισηγούμαι να ψηφισθεί όπως προτείνεται από την Επιτροπή το

νομοσχέδιο αυτό και είμαστε έτοιμοι από πλευράς Δημοκρατικού Συναγερμού να μελετήσουμε και αυτή την πρόταση που έχει υποβάλει το ΑΚΕΛ και την πρόταση την οποία έχει υποβάλει στην Επιτροπή ο κ. Βασιλείου, που περίπου προσεγγίζει και μία εισήγηση η οποία στο χώρο το δικό μας, στο Δημοκρατικό Συναγερμό, είναι που έχει γίνει, δηλαδή να μελετηθεί η ενσωμάτωση αυτής της επιβάρυνσης, αυτής της εισφοράς, μέσα στο γενικό σχέδιο που είναι, υποτίθεται, υπό αναθεώρηση και αφορά το φόρο προστιθέμενης αξίας.

Γι' αυτούς όλους τους λόγους, κύριε Πρόεδρε, η έκκλησή μου είναι, δεδομένης της ομοθυμίας στο θέμα του ότι μάλιστα, την αμυντική μας θωράκιση, την αμυντική μας ισχύ να τη στηρίξουμε όσο πιο πολύ μπορούμε και δεδομένης της θέσης ότι τα ποσά που χρειάζονται - που τα έχει υπολογίσει προφανώς η κυβέρνηση - πρέπει να τα παράσχουμε στην κυβέρνηση, ώστε και οι υποχρεώσεις της οι ήδη τρέχουσες να μπορέσουν να αντιμετωπιστούν, αλλά ταυτόχρονα και άλλοι προγραμματισμοί να προωθηθούν, επαναλαμβάνω την έκκληση να προχωρήσουμε ομόφωνα στην ψήφιση του νομοσχεδίου όπως έχει τροποποιηθεί και είναι σε εμάς όχι σε τακτή προθεσμία τριών μηνών ή τεσσάρων, αλλά όποτε θέλουμε ως Βουλή, να συζητήσουμε το θέμα στην αρμόδια Επιτροπή πρώτα - Άμυνας, Οικονομικών - όπως τίθεται με τις διάφορες εισηγήσεις που έχουν γίνει, και να αποφασίσουμε ανάλογα, αφού συνεννοηθούμε και επί των ποσών και επί των λεπτομερειών και επί των επιπτώσεων με την κυβέρνηση.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι πολύ σύντομος.

Η θέση των Ενωμένων Δημοκρατών για το ζήτημα της αύξησης της αμυντικής εισφοράς είναι γνωστή. Πάντοτε θεωρούσαμε ότι είναι λανθασμένη κίνηση για πολλούς και διάφορους λόγους· εξ ου και η πρότασή μας, η οποία έγινε τελευταία, να μετατραπεί σε ΦΠΑ.

Υπάρχει ομοφωνία μεταξύ όλων μας για την ανάγκη διατήρησης και ενίσχυσης της άμυνας, διαφωνούμε όμως για το πώς πρέπει να εξασφαλιστούν τα ποσά γι' αυτό το σκοπό. Στην τελευταία συνεδρίαση της Επιτροπής Οικονομικών και της Επιτροπής Άμυνας, στην οποία είχα παραστεί και εγώ, διαφάνηκε ότι το σύνολο της Βουλής εδεχόταν να παραταθεί για ένα χρόνο ο νόμος αυτός και γι' αυτούς τους λόγους δε θέλησα, εγώ να είμαι...δε θέλησα να είμαστε εμείς η παραφωνία. Τώρα άκουσα με ενδιαφέρον την εισήγηση του κ. Κυπριανού, με την οποία προσωπικά συμφωνώ απόλυτα, διότι θεωρώ ότι κάτι που μπορεί να γίνει σε τρεις μήνες...κάτι που μπορεί να γίνει σε δώδεκα μήνες, αν υπάρχει καλή θέληση, μπορεί να γίνει και σε τρεις μήνες.

Υπάρχουν πολλές πτυχές του θέματος αυτού που πρέπει να μελετηθούν και ταυτόχρονα υπάρχει και ένα γενικό πράγμα, το ότι πρέπει επιτέλους να συνειδητοποιήσουμε εδώ, στην Κύπρο, ότι ο κόσμος έξω από εμάς κινείται με πολύ πιο γρήγορους ρυθμούς απ' ό,τι συνηθίσαμε και έτσι καλά είναι να μάθουμε και εμείς να δουλεύουμε με γρήγορους ρυθμούς.

Δε θέλω να προκαταλάβω τις αποφάσεις, αλλά πιστεύω ότι με την καλή θέληση της κυβέρνησης θα μπορέσουμε σε τρεις μήνες να εξετάσουμε εις βάθος όλες τις πτυχές και να πάρουμε τις ανάλογες αποφάσεις έχοντας πάντα υπόψη μας και το καλό της άμυνας και την ανάγκη να διατηρήσουμε την ανταγωνιστικότητα της κυπριακής οικονομίας και φυσικά να προστατεύσουμε τα εισοδήματα του καθενός και ιδίως των χαμηλά αμειβομένων. Γι' αυτό το λόγο, εμείς σαν Ενωμένοι Δημοκράτες υποστηρίζουμε την εισήγηση του κ. Κυπριανού...του ΔΗΚΟ, συγγνώμη! ... την

εισήγηση του ΔΗΚΟ να μείνει ο νόμος όπως είναι και απλώς να ισχύσει για τρεις μήνες και στους τρεις μήνες να γίνει η κατάλληλη δουλειά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή βλέπω ότι διαμορφώνεται κάποια νέα ισορροπία στο Σώμα και επειδή η επιθυμία όλων είναι να ψηφίζουμε ομόφωνα αυτά τα θέματα τα οποία αφορούν όλους, η εισήγηση είναι, επειδή οι τρεις μήνες πρακτικά θα εξαντληθούν, πριν ακόμα αρχίσουμε να μελετούμε τα χαρτιά ... εάν γίνει μια παράταση έξι μηνών και σ' αυτό το περιθώριο μπορέσουμε να μελετήσουμε, δε νομίζω ότι χάθηκε ο κόσμος, για να μην ... για λόγους πρακτικούς και μόνο. Αν και για λόγους αρχής έπρεπε να επιμένουμε στο έτος, αλλά βλέπω ότι διαμορφώνεται διαφορετικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Το θέμα του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης αποτελούσε μια ειδική ρύθμιση μέσα στην προσπάθεια ενίσχυσης της άμυνας του τόπου. Το ζητούμενο δεν είναι αν θα έχουμε ή όχι Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης, αλλά πόσο ποσοστό πάνω στο ακαθάριστο εθνικό προϊόν θα πηγαίνει προς την άμυνα, ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες του τόπου.

Τώρα που φτάσαμε στο 3% δημιουργείται η εντύπωση ότι γίνεται μία πολύ μεγάλη επιβάρυνση πάνω στο λαό, ιδιαίτερα πάνω στους μισθωτούς, σ' ό,τι αφορά το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης, και πράγματι δημιουργεί εκείνες τις προϋποθέσεις, για να επανεξεταστεί συνολικά το θέμα, πράγμα με το οποίο και εμείς συμφωνούμε. Άλλωστε, παλαιότερα υποστηρίξαμε και εμείς το θέμα της κλιμακωτής αύξησης. Όμως, σίγουρα

αυτή η στιγμή δε θα ήταν η κατάλληλη ώρα να παίρναμε μια τέτοια απόφαση, που να μειώνονταν τα έσοδα του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης ή, μάλλον, τα χρήματα που διοχετεύονται προς την άμυνα, διότι αυξάνονται τα κόστα της άμυνας. Αυξάνεται ο αριθμός των εμπίσθων μέσα εις το στράτευμα, αυξάνονται τα ποσά τα οποία χρειάζονται για τη συντήρηση των οπλικών συστημάτων και έχει κιάλας κατατεθεί ο νέος προϋπολογισμός του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, για να τον εξετάσει η Επιτροπή Άμυνας, και θα δούμε εκεί ποιές ανάγκες είναι που υπάρχουν.

Πάνω στο θέμα της κλιμακωτής αύξησης, εις τον βαθμόν που υποστηρίζει τη δικαιότερη κατανομή, είπαμε ότι συμφωνούμε. Όμως, υπήρξε αντίρρηση από πλευράς κυβέρνησης, ότι θα εδημιουργείτο ένας πολύπλοκος μηχανισμός. Αυτό δε μας ικανοποίησε, γι' αυτό εξακολουθεί το θέμα να παραμένει ανοικτό, για να επανεξεταστεί, και η παράταση η οποία δίδεται και με την Έκθεση της Επιτροπής Οικονομικών είναι τέτοια, ώστε να επανεξεταστεί το θέμα.

Το θέμα του χρόνου συζητήθηκε μέσα στην Επιτροπή. Συζητήθηκε μέσα στην Επιτροπή και είχαμε κάνει την πρόταση για μικρότερο χρονικό διάστημα και μπορώ να πω ότι αντικρούστηκε αυτή η άποψη, από τις πλευρές τουλάχιστον που υποστήριζαν την παράταση, με το επιχείρημα ότι μικρότερο χρονικό διάστημα μπορεί να μην ήταν επαρκές και τούτο δε θα ήταν υπέρ της σοβαρότητας της Βουλής, να βάζει χρονικά περιθώρια τα οποία δε θα εκπληρώσει. Και σίγουρα οι τρεις μήνες είναι ανεπαρκείς. Έτσι και εμείς μάλλον εις το θέμα αυτό θα συμφωνήσουμε με την παράταση για έξι μήνες, ώστε να δοθεί η ευκαιρία να εξεταστούν όλες οι απόψεις, και η άποψη του ΑΚΕΛ και η άποψη του κ. Βασιλείου και οι απόψεις που έχουμε εμείς, πάνω εις το θέμα διαφοροποίησης του τρόπου διασφάλισης των εσόδων για τη στήριξη της αμυντικής θωράκισης του τόπου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Καταρχάς, θα 'θελα να υπενθυμίσω ότι η πρόταση του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του Δημοκρατικού Συναγερμού, του κ. Δημητρίου, είναι ακριβώς η ίδια η οποία υποβλήθηκε στις 5 Αυγούστου. Όταν υποβάλλαμε ακριβώς την ίδια πρόταση, επιχειρηματολογήσαμε υπέρ της κλιμακωτής εισφοράς και είχε υποβληθεί η έκκληση για ψήφιση της πρότασης του νομοσχεδίου που κατέθεσε η κυβέρνηση, έτσι που να της δοθεί ο χρόνος, όπως και στα κόμματα, να διαβουλευθούν και να τοποθετηθούν πριν από το τέλος του χρόνου. Ε, βρισκόμαστε τώρα στην τελευταία συνεδρίαση πριν από το τέλος του χρόνου και απλά επαναλαμβάνεται η ίδια πρόταση! Και, αντιλαμβάνεστε, σίγουρα υπάρχει εδώ μια ασυνέπεια στην ασυνέπεια, δηλαδή ότι η κυβέρνηση ...

Και να μου επιτρέψετε να αμφιβάλλω κατά πόσο η κυβέρνηση έχει μελετήσει αυτή την πρόταση. Η κυβέρνηση έχει ουσιαστικά απορρίψει αυτή την πρόταση, γιατί το δικαιολογητικό το οποίο μας έδωσε, προς τη Βουλή, κύριε Πρόεδρε, δεν ευσταθεί καθόλου, ότι τάχατες υπάρχει μια πολυπλοκότητα στο θέμα και χρειάζεται ένας επιπλέον μηχανισμός αξιολόγησης αυτών των εισφορών.

Δε χρειάζεται κανένας επιπλέον μηχανισμός αξιολόγησης γι' αυτές τις εισφορές έχοντας υπόψη ότι το ποσοστό της εισφοράς καταβάλλεται επί του μηνιαίου κατά βάση εισοδήματος, το οποίο υπολογίζεται από την εργοδοτική πλευρά, και μπορεί κάθε μήνας να συνυπολογίζεται αθροίζοντας το μηνιαίο με το προηγούμενο. Και, μέχρι να φτάσει στο εισόδημα των £20.000 ο εργοδοτούμενος, απλά θα του αποκόπτει το 2% όπως προτείνουμε και, μόλις ξεπεράσει αυτό το όριο και κατά τον ίδιο τρόπο υπολογιζόμενο το αμέσως επόμενο όριο, θα υπολογίσει είτε το 3% είτε το 4%.

Πού είναι το πρόβλημα; Δεν έχει καμία απολύτως σύνδεση αυτή η φορολόγηση με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων πάνω στο θέμα της μισθοδοτικής αμοιβής των εργοδοτούμενων· είναι από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων που γίνεται αυτή η διευθέτηση του θέματος.

Κύριε Πρόεδρε, εμείς πιστεύουμε ότι η κλιμακωτή εισφορά, όπως την προτείνουμε, είναι πάρα πολύ εφικτή και, επειδή υποβλήθηκε και το ερώτημα πόσα θα ήταν τα έσοδα, τα επιπλέον έσοδα, για το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης με τη δική μας πρόταση, ο υπολογισμός μας είναι γύρω στα £18.000.000.

Πρέπει να πούμε ότι έχουμε εδώ μια διαφορά με την κυβέρνηση, η οποία καταθέτοντας το νομοσχέδιο που συζητούμε σήμερα μας είπε ότι ήθελε να εισπράξει επιπλέον γύρω στα £36.000.000, δηλαδή τα διπλάσια απ' ό,τι προτείνουμε εμείς με τη δική μας πρόταση.

Όμως, πρέπει να πούμε, κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ότι η κυβέρνηση, από την ημέρα που κατέθεσε το νομοσχέδιο και έχοντας υπόψη τη νομοθεσία που ισχύει για τις τιμές των πετρελαιοειδών, η κυβέρνηση έχει εισπράξει επιπλέον £55.000.000 τα τελευταία δύο χρόνια. Και είναι καλά να κάνουμε σωστά τους υπολογισμούς μας, γιατί ακολούθως θα συζητήσουμε και το θέμα της τιμής των πετρελαιοειδών, και να υπενθυμίσουμε πως η νομοθεσία η οποία από το 1986 έχει ψηφιστεί στόχο είχε να έχει ένα εργαλείο στα χέρια της η κυβέρνηση και να καθορίζει χωρίς κανένα πρόβλημα τις λιανικές τιμές των πετρελαιοειδών. Αντί τούτου, ουσιαστικά επί μία δωδεκαετία σιωπηρώς εισπράττει η κυβέρνηση μια επιπλέον έμμεση φορολογία από ολόκληρο το λαό. Και αυτά τα έσοδα συνυπολογίζονται γύρω στα £150.000.000.

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύουμε ότι -επαναλαμβάνω- η κυβέρνηση απορρίπτοντας την πρότασή μας δεν την έχει καν μελετήσει. Αυτή είναι η πραγματικότητα, αυτό βλέπουμε εμείς.

Όμως, πρέπει να πούμε πως και για τα στοιχεία τα οποία παρέθεσε συμπληρωματικά τις τελευταίες εβδομάδες υπάρχουν μεγάλα ερωτηματικά, τα οποία καλούμαστε όλοι να απαντήσουμε, κατά πόσο δεχόμαστε πως το 27% των μισθωτών αμείβονται με ετήσια αμοιβή χαμηλότερη του νομικά αποδεχτού ποσού των £3.000.

Κύριε Πρόεδρε, το 27% που δίδεται εδώ ότι αμείβεται με κάτω από £3.000 δεν είναι τακτικοί αμειβόμενοι· είναι έκτακτα απασχολούμενοι. Είναι μαθητές οι οποίοι εργάζονται ένα δυο μήνες το καλοκαίρι, είναι φοιτητές και φοιτήτριες οι οποίοι ίσως να απασχολούνται μερικώς τα Σαββατοκυriάκα και στις ελεύθερές τους ώρες, είναι οικοκυρές οι οποίες εποχιακά παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε κάποιους εργοδότες, για να εργαστούν στη γειτονιά τους, είτε αυτό είναι γεωργική ενασχόληση είτε είναι εργοστάσιο είτε είναι οικοδομή για τους μαθητές. Δεν είναι δυνατό να δεχτούμε εδώ ότι με την πρόταση της κυβέρνησης θα επωφεληθεί τάχατες το 27% των εργοδοτούμενων πάνω σε μόνιμη βάση.

Επίσης πρέπει να πούμε, κύριε Πρόεδρε, πως, ενώ η κυβέρνηση διατείνεται πως με αυτή της την πρόταση θέλει να δώσει ουσιαστικά μία παροχή ανακούφισης από αυτή την εισφορά ή τη φορολογία ή όπως θέλει ο καθένας μπορεί να την πάρει, δεν κάνει λόγο ότι το 50% των £6.000.000 που θα χάσει η κυβέρνηση από την πρόταση που κάνει ουσιαστικά το κάνει δώρο στους εργοδότες. Διότι το μισό αυτού που πληρώνεται είναι από τον εργοδότη και μόλις το άλλο μισό είναι από τον εργοδοτούμενο. Πώς είναι δυνατό, λοιπόν, η κυβέρνηση να ισχυρίζεται ότι παρέχει ουσιαστικά £6.000.000 με αυτή της την πρόταση προς τους χαμηλά αμειβόμενους; Άρα, αυτό το επιχείρημα πιστεύω ότι διασκεδάζεται.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, θα θέλαμε να ξαναπαρακαλέσουμε όλους τους συναδέλφους, αφού καμιά πλευρά ουσιαστικά δεν έχει απορρίψει το σκεπτικό της κλιμακωτής εισφοράς, να κάνουν δεύτερες σκέψεις και να υπερψηφίσουν την πρότασή

μας, την οποία θα καταθέσουμε υπό μορφή τροπολογίας, και κανένας δεν μπορεί να έχει τύψεις ότι κάνουμε αποκοπές από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης, αφού με υπολογισμούς της ίδιας της κυβέρνησης, από την ημέρα που κατέθεσε αυτό το νομοσχέδιο επιπλέον έχει εισπράξει, επαναλαμβάνω, για το 1997 £15.000.000, για το 1998 £40.000.000 και για το 1999, με τα σημερινά δεδομένα, εάν παραμείνουν ίδιες οι τιμές των πετρελαιοειδών, όπως ήταν η πρόταση της κυβέρνησης, θα εισπράξει άλλα £70.000.000. Ε, αντιλαμβάνεστε ότι οφείλουμε και προς τους φορολογουμένους μια συνέπεια και μια σοβαρή αντιμετώπιση, όταν καλούμαστε να ψηφίσουμε αύξηση της εισφοράς τους! -ασχέτως αν αυτή πρόκειται να πάει για την άμυνα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγούμαι, γιατί δε θα πρέπει να τραβήξει ... υπάρχει κάποια παράκληση να προχωρήσουμε στα άλλα θέματα και εν τω μεταξύ θα γίνει κάποια διαβούλευση. Επομένως, προχωρούμε στο δεύτερο θέμα. Θα γίνει κάποια διαβούλευση επ' αυτού του θέματος, διότι η προσπάθεια είναι να υπάρξει συναίνεση και ομοφωνία.

Προχωρούμε στο δεύτερο θέμα, το οποίο είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1998". Η Έκθεση δεν είναι ομόφωνη και παρακαλώ να διαβαστεί. Ο κ. Μουσιούπτας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 5) ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούπτας, Αναπληρωτής Πρόεδρος

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 16 και 30 Νοεμβρίου 1998 παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £180.133 και η διάθεσή του για τη δημιουργία αριθμού νέων θέσεων στον Τακτικό Προϋπολογισμό σε διάφορες υπηρεσίες και Υπουργεία. Ειδικότερα και σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους αρμοδίους, οι νέες θέσεις που ιδρύονται αφορούν τις ακόλουθες υπηρεσίες:

Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο

Δύο θέσεις Γραμματέων Α΄.

Δικαστική Υπηρεσία - Επαρχιακά Δικαστήρια

Μία νέα θέση Προέδρου Επαρχιακού Δικαστηρίου.

Μία νέα θέση Ανώτερου Επαρχιακού Δικαστή.

Μία νέα θέση Επαρχιακού Δικαστή.

Υπουργείο Άμυνας

Είκοσι οκτώ νέες θέσεις Τεχνικών.

Μία νέα θέση Υποστρατήγου.

Έξι νέες θέσεις Συνταγματαρχών.

Δέκα νέες θέσεις Ταγματαρχών.

Δεκαέξι νέες θέσεις Λοχαγών.

Εξήντα επτά νέες θέσεις Επιλοχιών.

Τμήμα Αρχαιοτήτων

Τρεις νέες θέσεις Τεχνικών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης και, κατά πλειοψηφία των Μελών της, Βουλευτών των Κοινοβουλευτικών Ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο.

Το Μέλος της Επιτροπής, Βουλευτής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, κ. Κίκης Καζαμίας δήλωσε ότι η κοινοβουλευτική του ομάδα, ενώ υιοθετεί τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης πίστωσης για τη δημιουργία των διάφορων νέων θέσεων, ειδικά σε σχέση με τη δημιουργία νέων θέσεων στο Υπουργείο Άμυνας και στον Κυπριακό Στρατό, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα είμαι πολύ σύντομος λόγω του γιορταστικού προγράμματος που θα ακολουθήσει.

Απλώς να υπενθυμίσω ότι αυτή η Βουλή κάθε χρόνο, όταν παρουσιάζεται μπροστά της -και ειδικά μετά το 1993- συμπληρωματικός προϋπολογισμός για τη δημιουργία νέων θέσεων -και θα ασχοληθώ μόνο με τα θέματα του Υπουργείου Άμυνας, κύριε Πρόεδρε· δε θα ασχοληθώ καθόλου με τις άλλες πτυχές του συμπληρωματικού

προϋπολογισμού- έχει την πάγια και είχε την πάγια θέση ότι οι οποιεσδήποτε νέες θέσεις θα μπορούσαν να κατατίθενται υπό τη μορφή του Τακτικού Προϋπολογισμού. Και απλώς υπενθυμίζω ότι πρόσφατα έχει συζητηθεί ο Τακτικός Προϋπολογισμός του Υπουργείου Άμυνας χωρίς καμία αναφορά ή ένδειξη ότι θα ερχόταν το Υπουργείο να ζητήσει τη συμπληρωματική ψήφιση κάποιων νέων θέσεων. Το ίδιο έγινε την περασμένη χρονιά, το ίδιο έγινε την προπερασμένη και συνεχίζεται αυτή η τακτική από το 1993.

Τι γίνεται; Τα συμβούλια κρίσεων αποφασίζουν και προάγουν αριθμό πέραν των υφισταμένων οργανικών θέσεων για τους άλφα, βήτα, γάμα λόγους. Και θέτουν μπροστά στη Βουλή, κατά την κάποια άποψη, το εκβιαστικό δίλημμα: Θα έρθει η Βουλή να μην εγκρίνει τη δημιουργία κάποιων θέσεων που, ως παρουσιάζεται, θα μπορούσαν να επηρεάσουν το αξιόμαχο, δήθεν, της Εθνικής Φρουράς; Και με την παρατήρηση αυτή την πάγια της Βουλής κάθε χρόνο τις εγκρίνει με τις επιφυλάξεις της η Βουλή, αφού λάβει υπόψη της τις υποσχέσεις που δίνει το αρμόδιο Υπουργείο και το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Φρουράς -αλλά επαναλαμβάνεται η ίδια τακτική κάθε χρόνο.

Το δεύτερο σημείο που ήθελα να θέσω υπόψη του Σώματος είναι ότι υπάρχει δέσμευση από το 1995 του Υπουργού της Άμυνας του τότε, μαζί με το Γενικό Επιτελείο της Εθνικής Φρουράς και με τον προηγούμενο αρχηγό, ότι θα ικανοποιούσε τη λογικότερη απαίτηση της παρουσίασης επιτέλους αυτού του οργανογράμματος ή αυτού του λεγόμενου “πίνακα υλικών” -που λαμβάνεται υπόψη με τις λέξεις “υλικών”, “οργανόγραμμα”, “οργάνωσης υλικού” και ο ανθρώπινος, δυστυχώς, παράγοντας, έτσι ονομάζεται, όπως μας έχουν εξηγήσει οι στρατιωτικοί. Είναι κάτι το απαραίτητο, κύριε Πρόεδρε.

Είναι ο μοναδικός στρατός στον κόσμο η Εθνική Φρουρά που δεν προβλέπει το πώς μπαίνεις και πώς βγαίνεις. Και έχει δημιουργηθεί η πάγια πεποίθηση ότι

προσλαμβάνονται, επί παραδείγματι, εκατόν ανθυπολοχαγοί και όλοι έχουν το δικαίωμα, βάσει της έλλειψης κανονισμού εξόδου, να θέλουν να γίνουν αρχηγοί της Εθνικής Φρουράς. Το δικαιούνται. Δεν υπάρχει υπηρεσία άλλη στην Κύπρο, δεν υπάρχει στρατός άλλος στον κόσμο όπου όσοι μπουν μέσα να έχουν τη δυνατότητα, που τους προσφέρει η έλλειψη κανονισμών, να διεκδικούν αυτή τη θέση.

Ε, δεν μπορούμε να έχουμε εκατόν αρχηγούς της Εθνικής Φρουράς, δεδομένου, δε, ότι πάγια αρχηγός ορίζεται και Ελλαδίτης! Δεν μπορούμε να έχουμε εκατόν υπαρχηγούς ή εκατόν υποστρατήγους! Αυτή η κυπριακή Εθνική Φρουρά με τις μικρές της αριθμητικές δυνατότητες, που όλοι ξέρουν, αλλά από το βήμα δε θα τις επαναλάβω, έχει περισσότερους ανώτατους αξιωματικούς, κύριε Πρόεδρε, απ' όσους τα κατοχικά στρατεύματα του Απίλα με τις σαράντα χιλιάδες. Και θέλουμε να δημιουργήσουμε και άλλες ακόμη θέσεις.

Ζητείται, κύριε Πρόεδρε, η δημιουργία τρίτης θέσεως υποστρατήγου, ο οποίος υποστράτηγος θα αφυπηρετήσει σε τέσσερις μήνες. Κατ' απεικόνιση φωτογραφική υποψηφίου, θα έρθει να επιλεγεί άλλος τρίτος υποστράτηγος.

Ζητείται η δημιουργία έξι θέσεων συνταγματαρχών -κάποιοι απ' αυτούς είναι στο στάδιο της αφυπηρετήσεως, δηλαδή κάποιοι άλλοι θα ανελιχθούν σ' αυτή τη θέση. Ε, τι θα κάνω τους συνταγματάρχες! Σε ένα μήνα θα έρθει από το Υπουργείο Άμυνας συμπληρωματικός προϋπολογισμός που θα ζητά τη δημιουργία άλλων θέσεων ταξιαρχών στην Εθνική Φρουρά. Έχουμε δεκατρείς, κύριε Πρόεδρε. Εξεκινήσαμε με έναν, με δύο ... η νέα κυβέρνηση, ας έν' καλά, το '93-'95 έφεραν μας ακόμα επτά. Ε, η Εθνική Φρουρά τείνει να καταντήσει στρατός αποτελούμενος από ανώτατους αξιωματικούς! Γιατί; Δεν τολμά η κυβέρνηση, όπως δεν τόλμησε η προηγούμενη, να καταθέσει και να νομοθετήσει η Βουλή εκείνο το οποίο υφίσταται σ' όλους τους στρατούς: Κρίνεσαι, κύριε; Κρίνεσαι μια φορά το χρόνο; Δεν προάγεσαι· προάγεται

νεότερός σου. Υπάρχει η διέξοδος που διευκολύνει και την ανέλιξη και αφήνει τους “καλύτερους”, κατά κριτήριο, κατά τεκμήριο, αυτούς οι οποίοι κρίνουν σήμερα και μας παρουσιάζουν αντί πέντε, μας παρουσιάζουν δεκαπέντε.

Επομένως, πρέπει επιτέλους ... και η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ-Αριστερά έχει αποφασίσει, κύριε Πρόεδρε, αυτή τη φορά να αντιτάξει το ηρωικό της “όχι”, όση δημαγωγία και εκβιαστική προσπάθεια κι αν έχει γίνει το τελευταίο διάστημα ότι το ΑΚΕΛ торπιλίζει την ανέλιξη κάποιων ανωτάτων αξιωματικών. Όχι, δεν торπιλίζει την ανέλιξη κανενός. Αν υπάρχει κάποιος που торπιλίζει, είναι η κυβέρνηση με τη συστηματική της τακτική.

Μας λένε ότι θα έρθει σε δύο μήνες ο νέος αρχηγός να κάνει αυτό το οργανόγραμμα. Αυτό το άκουσα επί Σειραδάκη, αυτό το άκουσα επί Βορβολάκου. Επί Βορβολάκου, μάλιστα, παρουσιάστηκε ως άκρως εμπιστευτικό στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας το οργανόγραμμα -πόσες θέσεις θέλουν. Χρειαζόμαστε πεντακόσιους στρατηγούς; Να ψηφίσουμε πεντακόσιους στρατηγούς. Ε, δεν ξέρουν, κύριε Πρόεδρε, μέχρι σήμερα πόσους υποστρατήγους θέλουμε! Ανάλογα με τις συμπάθειές μας, τις αντιπάθειές μας, ανάλογα με το κοντεύκουν προεδρικές, βουλευτικές, “μουχταριακές” εκλογές, αυξάνονται συνεχώς οι θέσεις.

Ε, το ΑΚΕΛ λέει “όχι” αυτή τη φορά και θα είναι συνεπές! Όχι στη θέση νέου, τρίτου υποστρατήγου, που δε θα είναι τρίτος· θα είναι τέταρτος σε τέσσερις μήνες. Όχι στις νέες θέσεις συνταγματαρχών, που δε θα είναι νέες θέσεις έξι, διότι θα είναι οι έξι συν έξι ταξίαρχοι, που θα μας τους φέρουν με το νέο συμπληρωματικό. Ναι στις θέσεις τεχνικών που χρειάζονται λόγω και της αναβάθμισης θέσης, που έχουν εγκριθεί -απλώς υπενθυμίζω- αυτές οι θέσεις διά του Τακτικού Προϋπολογισμού. Ναι στην ανέλιξη τη φυσιολογική, την προγραμματισμένη, την αξιοκρατική, στο βαθμό που επιτρέπει η

κοινωνία μας την αξιοκρατική κρίση των υπολοίπων θέσεων μέχρι και του βαθμού του συνταγματάρχου.

Ειδικά καταγγέλλω ξανά από αυτή τη Βουλή το συσχετισμό των θέσεων υπαξιωματικών, νέων υπαξιωματικών, που έχουν περάσει μία φοβερή Ιερά Εξέταση. Αυτή τη στιγμή έχουν επιλεγεί αυτοί οι άνθρωποι, χωρίς να υπάρχουν οι οργανικές θέσεις, για να μπορούσαν να καλυφθούν. Ενώ ήταν προγραμματισμένη η πρόσληψη αυτών των ατόμων από πέρσι, τους διαβεβαίωσε η κυβέρνηση: “Επεράσατε, προσλαμβάνεστε. Ε, αν ψηφίσει η Βουλή όλο τον προϋπολογισμό, τότε θα εγκριθείτε!”

Η θέση του ΑΚΕΛ είναι ότι ψηφίζει αυτές τις θέσεις -είναι δικαιολογημένες. Καταψηφίζει τα δύο σημεία αναφορικά με τη δημιουργία τρίτης θέσεως υποστρατήγου, καταψηφίζει τη δημιουργία νέων θέσεων συνταγματάρχων και αναλαμβάνουμε την πλήρη ευθύνη αυτής της ενέργειάς μας. Είναι θέση συνέπειας, είναι θέση αρχής, την οποία καλό θα ήταν επιτέλους η ολομέλεια να εφάρμοζε και η ίδια, αν θέλει να είναι συνεπής με τη θέση της που διακηρύσσει τουλάχιστον από το 1995.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Μιλώντας για τα θέματα της Εθνικής Φρουράς, φυσικά μιλούμε για ένα ευαίσθητο θέμα, αλλά θα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας και τις ειδικές συνθήκες μέσα στις οποίες δημιουργήθηκε η Εθνική Φρουρά.

Η Εθνική Φρουρά εξελίχθηκε όλα αυτά τα χρόνια από της ίδρυσής της και μέσα από περιπέτειες, μέσα από αντιφάσεις αλλά και μέσα από μία ποικιλία προσλήψεως και προώθησης αξιωματικών. Μπορώ να πω ότι λειτουργούσε σε μεγάλο βαθμό για πάρα

πολλά χρόνια η “τυχειότητα”. Για να γίνει ένας στρατός, χρειάζεται και χρόνια, χρειάζεται και παράδοση, χρειάζεται, φυσικά, και ανάληψη από πλευράς των κυβερνήσεων των ανάλογων ευθυνών.

Δε θα ξεχάσω ποτέ την περίοδο που χρειάστηκε να ψηφίσουμε τους Κανονισμούς για την Εθνική Φρουρά. Και αυτό έγινε πρόσφατα, πριν από λίγα χρόνια. Λειτουργούσε η Εθνική Φρουρά χωρίς Κανονισμούς, χωρίς βάση πάνω στην οποία να γίνονται οι προαγωγές των αξιωματικών και η στελέχωση της Εθνικής Φρουράς. Έγιναν τα συμβούλια κρίσεων, έγιναν όλες οι αναγκαίες θεσμικές προϋποθέσεις, για να αντιμετωπιστεί κάπως το πρόβλημα της Εθνικής Φρουράς.

Λύθηκαν τα προβλήματα της Εθνικής Φρουράς; Δεν έχουν λυθεί, κύριε Πρόεδρε, τα προβλήματα της Εθνικής Φρουράς· παραμένουν ανοικτά. Αναφέρθηκε ο κύριος συνάδελφος στο πώς μπαίνει ένας αξιωματικός και πώς βγαίνει. Παλαιότερα, πράγματι δεν υπήρχε ένας τρόπος με τον οποίο να γίνεται η πρόσληψη ούτε ήταν με τις ίδιες προϋποθέσεις που προσλαμβάνονταν όλοι οι αξιωματικοί. Τώρα όμως είναι με τις ίδιες προϋποθέσεις. Τώρα πρέπει να είναι απόφοιτοι των στρατιωτικών σχολών, της Σχολής Ευελπίδων και των άλλων αντίστοιχων σχολών στο ναυτικό και στην αεροπορία. Δεν έχουμε πια τυχαίες εισόδους και αυτό διευκολύνει την περαιτέρω προώθηση στη λήψη των αποφάσεων για την καλύτερη οργάνωση της Εθνικής Φρουράς. Τώρα, αποστρατεύονται όλοι εκείνοι οι αξιωματικοί που είχαν προσληφθεί με τον κυπριακό στρατό ή και τα πρώτα χρόνια ακόμα των διακοινοτικών διαταραχών ή και αργότερα ή και το 1974 μέσα σε συνθήκες έκτακτων αναγκών. Έχει πράγματι δημιουργηθεί πρόβλημα. Πρόβλημα συσσώρευσης αξιωματικών σε ανώτερες βαθμίδες και υπάρχει, ναι, ο κίνδυνος δημιουργίας καταστάσεων ασφυκτικών για την Εθνική Φρουρά. Αυτό δεν είναι αντιληπτό μόνο από εμάς· είναι αντιληπτό και από το Υπουργείο Άμυνας και από την ηγεσία της Εθνικής Φρουράς.

Υπάρχει πρόβλημα οργανογράμματος; Είχε τεθεί το οργανόγραμμα πριν δυόμισι χρόνια από το στρατηγό Βορβολάκο, από τον τότε Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς. Εις δε το οργανόγραμμα διαφαίνονται οι θέσεις οι κενές, σε όλες τις βαθμίδες, αξιωματικών που έπρεπε να πληρωθούν. Δεν υπάρχουν στους προϋπολογισμούς. Όμως, μέσα στο οργανόγραμμα υπήρχε η καταγραφή των κενών θέσεων. Και θα υπάρξουν κενές θέσεις και με το νέο οργανόγραμμα. Υπάρχει η υπόσχεση από πλευράς του Αρχηγού της Εθνικής Φρουράς ότι θα έρθει το νέο οργανόγραμμα σύντομα ως αριθμητική πρόνοια. Αλλά, ως προς το πώς θα θεσμοθετηθεί, σας διαβεβαιώ ότι θα είναι μια πολύ επώδυνη, μακρά και κοπιώδης εργασία που θα επηρεάζει όχι μόνο τα Μέλη της Επιτροπής Άμυνας αλλά όλους τους Βουλευτές όλων των κομμάτων, διότι, για να προβλεφθεί η έξοδος από την Εθνική Φρουρά, ώστε να γίνεται ανανέωση, θα πρέπει να μπορούμε σε νέες αντιλήψεις.

Αυτή τη στιγμή, για να αποστρατευτεί ένας αξιωματικός, χρειάζεται να φτάσει στα εξήντα χρόνια της ηλικίας του. Ενώ τώρα, με το νέο οργανόγραμμα θα γίνονται μαζί με τις προαγωγές και αποστρατεύσεις αξιωματικών. Αλλά είναι ζήτημα αν θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 1999 μια τέτοια εργασία, αν έρθει μπροστά μας. Με το να μην ψηφίσουμε σήμερα τις προτάσεις για τις νέες θέσεις φοβάμαι ότι δε θα διευκολύνουμε το Σώμα. Άλλωστε, μας τονίστηκε και από τον Υπουργό και από τον Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς ότι τυχόν παραμονή των αξιωματικών στις σημερινές θέσεις και μη πλήρωση των νέων θέσεων, όπως ζητούνται, θα δημιουργήσουν ασφυκτικά προβλήματα μπουτιαρίσματος των αξιωματικών και σε χαμηλότερες θέσεις και θα έχει ένα δυσμενές αποτέλεσμα και μια δυσμενή επίδραση στο ηθικό και στην αντίληψη των αξιωματικών περί δικαίου, να κρίνονται τη μία στιγμή από τα συμβούλια και η Βουλή να μην εγκρίνει τις θέσεις.

Εκείνο που θέλω, λοιπόν, να πω καταλήγοντας είναι ότι ναι, υπάρχουν προβλήματα οργάνωσης στην Εθνική Φρουρά και ανέλιξης των αξιωματικών και το πρόβλημα θα πρέπει να το αντιμετωπίσουμε σε συνεργασία με τον Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς μέσα σε μια εντελώς καινούργια κατάσταση, ώστε μαζί με τις προαγωγές να υπάρχουν και οι αποστρατεύσεις, ώστε να γίνεται ανεμπόδιστα, στο βαθμό που είναι δυνατό, η ανέλιξη των αξιωματικών, χωρίς να συσσωρεύονται ανώτεροι αξιωματικοί στα ανώτερα επίπεδα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καράς.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα ήτο ξανά ενώπιον της ολομέλειας και με απόφασή της το παρέπεμψε στην Επιτροπή Άμυνας για επανεξέταση. Εκεί εκλήθη ο αρμόδιος Υπουργός Άμυνας, καθώς και ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς, και διεπιστώσαμε, κατά την εξέταση του θέματος, κατά την επανεξέταση, μπορώ να πω, ότι με το ενδεικτικό οργανόγραμμα που έχουν, τον Π.Ο.Υ, τον Πίνακα Οργάνωσης και Υλικού, οι θέσεις οι οποίες ζητούνται είναι ολιγότερες των θέσεων που τελικά θα προταθούν μέσα στον Π.Ο.Υ., τον οποίο ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς ανέλαβε να καταθέσει στην Επιτροπή Άμυνας της Βουλής. Επομένως, οι θέσεις οι οποίες προτείνονται είναι ολιγότερες και από την πρόβλεψη την οποία κάνει ο αρχηγός και το Υπουργείο Άμυνας. Επομένως, καμία σύγκρουση δεν έχουμε ή δε δημιουργούμε νέες θέσεις ή περισσότερες θέσεις από αυτές που, τελικά θα προβλέπει Π.Ο.Υ.

Εάν σήμερα η Βουλή δεν ψηφίσει τη δημιουργία νέων θέσεων -και ο συνάδελφος Χριστοδουλίδης επεριορίσθη στον υποστράτηγο και στους έξι συνταγματάρχες-

προβλέπονται δέκα ταγματάρχες και δεκαέξι λοχαγοί- τότε θα σταματήσουμε την ανέλιξη νεαρών αξιωματικών, διότι δε θα υπάρχουν θέσεις ανέλιξης μέσα στην Εθνική Φρουρά. Και θα αδικήσουμε κατάφωρα δικούς μας αξιωματικούς, οι οποίοι είναι απόφοιτοι των ελληνικών παραγωγικών σχολών. Και παρουσιάζεται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και θα παρουσιάζεται το εξής οξύμωρο σχήμα: Κύπριοι αξιωματικοί οι οποίοι είναι συμφοιτητές με Ελλαδίτες και υπήρξαν καλύτεροι σε απόδοση, κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, να είναι κατώτεροι κατά βαθμό με συναδέλφους τους, συμφοιτητές τους που θα υπηρετούν στην Κύπρο.

Αν θέλετε να δημιουργήσουμε αυτά τα αντίθετα συναισθήματα ανάμεσα στους Κύπριους αξιωματικούς, τότε να ταχθούμε εναντίον και να καταψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο. Αλλά πιστεύω ότι κανένας δε θέλει να κόψει τα φτερά των δικών μας κυρίως αξιωματικών, των νεαρών ιδίως αξιωματικών, λοχαγών και ταγματάρχων, και η ανέλιξη αυτή επηρεάζει, διότι κενώνονται θέσεις στην κορυφή· επηρεάζει ανθυπολοχαγούς, υπολοχαγούς, λοχαγούς, ταγματάρχες, και πρόκειται καθαρά περί νεαρών αξιωματικών.

Επομένως, η εισήγησή μας είναι ότι οι θέσεις πρέπει να ψηφιστούν, διότι, πρώτον, όπως είπα, και στον Π.Ο.Υ. ο οποίος πρόκειται να κατατεθεί προβλέπονται περισσότερες θέσεις από αυτές που δημιουργούνται και, δεύτερον, το σημαντικότερο, ανοίγουμε τις πόρτες, ώστε να ανελιχθούν νεαροί αξιωματικοί στην Εθνική Φρουρά, αξιωματικοί οι οποίοι έχουν δοκιμαστεί κατά την εισαγωγή τους στις παραγωγικές σχολές, αλλά που οι περισσότεροι είναι και άριστοι κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Πιστεύω ότι θα ήταν ατυχές, δεδομένου ότι η οικονομική δαπάνη που συνεπάγεται η ψήφιση αυτού του νόμου δεν είναι μεγάλη, είναι ανεπαίσθητη - δεν υπάρχει οικονομική διαφορά στις θέσεις - να δημιουργήσουμε με αντίθετα συναισθήματα μέσα στην τάξη των δικών μας αξιωματικών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούππας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω να πω πως συμμερίζομαι τις απόψεις του κ. Χριστοδουλίδη, ότι υπάρχει κάποια αταξία σε ό,τι αφορά τη δομή. Πρέπει όμως να πω ότι, σύμφωνα με τη δομή που κατέθεσε ο προηγούμενος Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς, προβλέπονταν για παράδειγμα τριακόσιοι σαράντα επτά ταγματάρχες. Έχουμε εκατό σαράντα οκτώ και ζητούνται δέκα νέες θέσεις. Ο νέος Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς ανάλαβε να θεσμοθετηθεί οριστικά πλέον αυτό το θέμα της δομής και της εξόδου από το στράτευμα, γιατί όλοι οι στρατιωτικοί μας γίνονται εξηντάρηδες συνταξιούχοι και μετά να αφυπηρετήσουν, πράγμα το οποίο δε συμβαίνει σε κανέναν απολύτως άλλο στρατό. Θα γίνει επιτέλους και αυτό και υπάρχει η διαβεβαίωση από το νέο Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς ότι οι αριθμοί οι οποίοι ζητούνται δεν πρόκειται να δυσκολέψουν ποσώς το οργανόγραμμα που ετοιμάζει, που είναι έτοιμος περίπου στο τέλος του Γενάρη να το ολοκληρώσει, αλλά λόγω της ανάγκης θέσπισης και Κανονισμών η όλη ιστορία θα πάρει πάρα πολλούς μήνες μέσα στο 1999. Και, για να μη σταματήσουμε, να μη φράξουμε την ανέλιξη των νεαρών αξιωματικών, η θέση μας είναι να υποστηριχτεί η ψήφιση αυτών των θέσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει άλλος ομιλητής.

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Σε σχέση με το θέμα των αξιωματικών, όπως έχει γίνει αντιληπτό από την τοποθέτηση του κ. Χριστοδουλίδη, εμείς δε θα ψηφίσουμε τη θέση του υποστρατήγου ούτε τις έξι νέες θέσεις συνταγματαρχών. Θέλω να προσθέσω όμως ότι θα είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε ψήφιση θέσης αντιστράτηγου, αντιστράτηγου, δεδομένου ότι αυτή αφορά τον υπαρχηγό της Εθνικής Φρουράς, ο οποίος στο παρελθόν ήταν Κύπριος, και κατ' αυτό τον τρόπο νομίζουμε ότι εξυπηρετούμε πραγματικά την πυραμίδα ανέλιξης των αξιωματικών.

Το δεύτερο σημείο το οποίο δε θα ψηφίσουμε από αυτό τον προϋπολογισμό, κύριε Πρόεδρε, είναι οι δύο θέσεις γραμματέων με κλίμακα Α11 για το Προεδρικό. Και δε θα ψηφίσουμε αυτές τις θέσεις, διότι δεν έχουμε πειστεί, με όση διερεύνηση μπορέσαμε να κάνουμε, ότι πράγματι είναι αναγκαίες αυτές οι θέσεις και μάλιστα αυτής της κλίμακας, της Α11.

Θεωρούμε ακόμα ότι έχει πολλαπλασιαστεί το προσωπικό το οποίο είναι σε μόνιμες οργανικές θέσεις και με διάφορες μορφές αποσπάσεως, με έναν πρόχειρο υπολογισμό, είναι σχεδόν το διπλάσιο από ό,τι ήταν όταν ήταν ο κ. Βασιλείου Πρόεδρος της Δημοκρατίας, παρατηρούνται δε και μερικά πράγματα τα οποία, αν αληθεύουν, θεωρούμε ότι πρέπει να τύχουν κάποιας σοβαρής εξέτασης από αυτό το Σώμα.

Γίνεται αναφορά σε κάποιο λειτουργό - δεν ξέρω σε ποια κλίμακα είναι, με ποιο καθεστώς είναι - ο οποίος μερικώς απολαμβάνει προνομίων Υπουργού - με αυτοκίνητο και με υπηρεσία την οποία έχουν συνήθως οι Υπουργοί. Δεν ισχυρίζομαι ότι αυτά που ακούσαμε είναι ακριβή, αλλά δημιουργούν μια εντύπωση η οποία μας οδηγεί στην καταψήφιση αυτών των θέσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Συμφωνώ με τα όσα έχει πει ο κ. Καράς και ο κ. Χατζηδημητρίου. Απλώς, με αφορμή τα όσα έχει πει ο κ. Χρίστου, ήθελα να σημειωθεί το γεγονός ότι, αν δεν εγκριθούν οι έξι θέσεις των συνταγματάρχων, γι' αυτούς που είναι σήμερα ταγματάρχες ή αντισυνταγματάρχες και έχουν κριθεί σαν προακτέοι δε θα υπάρχουν θέσεις. Δηλαδή, ενώ έχουν κριθεί ότι πρέπει να προαχθούν, δε θα υπάρχουν οι θέσεις, για να μπορέσουν να προαχθούν, στην πραγματικότητα γιατί δεν υπάρχει το σύστημα της εξόδου. Άρα, πραγματικά θα δημιουργηθεί αδικία, θα δημιουργηθεί πρόβλημα.

Και είναι παράκληση, εφόσον με αυτές τις θέσεις δεν υπερβαίνουμε τους αριθμούς που προβλέπεται με το οργανόγραμμα να είναι οι ανώτατοι αριθμοί, είναι παράκληση να εγκριθούν οι αριθμοί, ούτως ώστε να μη δημιουργηθεί κανένα πρόβλημα. Απλώς, απ' ό,τι γνωρίζω, όσοι δικαιούνται προαγωγής με αυτές τις θέσεις θα προαχθούν και δε θα δημιουργηθεί καμία αδικία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι δε χρειάζεται άλλη συζήτηση. Να προχωρήσουμε. Αν αντιλήφθηκα καλά, δεν πρόκειται για επιφύλαξη από μέρους του ΑΚΕΛ αλλά για διαφωνία.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Διαφωνία, κύριε Πρόεδρε, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεύτερη ανάγνωση και μετά ψηφοφορία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £180.133 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Ίδρυση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι πρέπει να τεθούν τα σημεία στα οποία διαφωνούμε...
διότι δε διαφωνούμε σε όλα τα σημεία του...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν έχω ενώπιόν μου τροπολογία. Αν υπάρξει τροπολογία, ευχαρίστως να τη
θέσω...

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Τις έχουμε θέσει προφορικά, κύριε Πρόεδρε. Η γραμματεία, νομίζω... οι
γραμματείς νομίζω τις έχουν σημειώσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, προχωρήστε. Προχωρούμε με αυτό τον τρόπο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Υπάρχει διαφωνία για τις δύο θέσεις γραμματέων, Προεδρία και Προεδρικό
Μέγαρο, από το ΑΚΕΛ.

Η άλλη διαφωνία είναι η νέα θέση υποστράτηγου και οι έξι νέες θέσεις
συνταγματαρχών. Υπάρχει διαφωνία από την Ομάδα του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες
Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σ' αυτά τα τρία.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η ψηφοφορία να είναι και για τα τρία; Ένα ένα.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ένα ένα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέλετε και τα τρία; Και τα τρία.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ένα ένα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διότι, αν ήταν ένα ένα, θα ψήφιζα τζι' εγώ εναντίον ενός.

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πάση περιπτώσει...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο θέσεις Γραμματέων Α', Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Υπάρχει διαφωνία από την Ομάδα του ΑΚΕΛ για την έγκριση των δύο θέσεων γραμματέων, Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο.

(Ακούγονται μουρμουρητά από τους Βουλευτές.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως επανερχόμαστε, διότι η συμβουλή που μου δόθηκε τώρα είναι πως πιο σωστό είναι ένα ένα. Το πρώτο, παρακαλώ, να επαναληφθεί. Η πρώτη διαφωνία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο, δύο θέσεις Γραμματέων Α' .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι επτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποιοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννιά, κύριε Πρόεδρε. Είκοσι επτά υπέρ, δεκαεννιά κατά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ψήφιζα εναντίον, αν επρόκειτο...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έχει....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα λεπτό. Αλλά, για να μην παρεξηγηθώ, δεν εψήφισα. Όταν είχα εγώ ένα σύμβουλο, εχάλασεν τον κόσμο ο Συναγερμός!

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές, παρακαλώ. Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάμε στη τρίτη ανάγνωση... με συγχωρείτε, στη δεύτερη διαφωνία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Οι θέσεις στη δικαστική υπηρεσία, επαρχιακά δικαστήρια. Μία νέα θέση Προέδρου Επαρχιακού Δικαστηρίου, μία νέα θέση Ανώτερου Επαρχιακού Δικαστή, μία νέα θέση Επαρχιακού Δικαστή. Είναι ομόφωνη;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι ομόφωνη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομόφωνη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρίτη: Υπουργείο Άμυνας, είκοσι οκτώ νέες θέσεις τεχνικών.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι ομόφωνη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία νέα θέση υποστράτηγου. Εδώ ψηφίζουν, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι οκτώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Αποχές: τρεις και δύο: πέντε... έξι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η πρώτη εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έξι νέες θέσεις συνταγματαρχών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι επτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πέντε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η πρόνοια εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δέκα νέες θέσεις ταγματαρχών.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ομόφωνη

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ομόφωνη. Τα άλλα είναι ομόφωνα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελειώσαμε. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 8) του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχει... ναι, παρακαλώ, ο κ. Παπακώστας. Κάτι θέλει να πει ο κ. Παπακώστας;

Κ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ:

Όχι, εντάξει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν δεν υπάρχει αντίρρηση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Προχωρούμε στο τρίτο θέμα, το οποίο είναι “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (Κυρωτικός) Νόμος του 1998”. Αντιλαμβάνομαι ότι η Έκθεση είναι ομόφωνη. Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Νίκος Μουσιούππας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 1998 παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της συμφωνίας για την παροχή κυβερνητικής εγγυήσεως στον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης για την αποπληρωμή δανείου ύψους £4.000.000 που ο οργανισμός αυτός συνήψε με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Ειδικότερα και σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους αρμοδίους, το πιο πάνω δάνειο συνήφθη από τον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης, για να χρησιμοποιηθεί για την ενίσχυση του αποθεματικού του οργανισμού με απώτερο στόχο την καταβολή αποζημιώσεων για τις ζημιές στα σιτηρά από την ανομβρία και στα αμπέλια από τον καύσωνα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σε αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βάσει της προηγηθείσης συμφωνίας, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:·

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

Δεν υπάρχει το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό τέσσερα θέμα είναι "Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμος του 1999". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ
ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999"**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσιος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο στις 14 Δεκεμβρίου 1998 παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η αναπροσαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 1999 των συντελεστών των τελωνειακών δασμών που επιβάλλονται σε εισαγόμενα προϊόντα, έτσι ώστε να τύχουν εφαρμογής οι διατάξεις που αφορούν το δεύτερο στάδιο της συμφωνίας σύνδεσης μεταξύ της Δημοκρατίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να τηρηθούν οι δεσμεύσεις της Κύπρου έναντι του Διεθνούς Οργανισμού Εμπορίου. Περαιτέρω, επιφέρονται ορισμένες τροποποιήσεις που αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό του δασμολογίου.

Όπως είναι γνωστό, η Κυβέρνηση της Δημοκρατίας υπέγραψε στις 19 Οκτωβρίου 1984 το σχετικό πρωτόκολλο που καθορίζει τους όρους και τη διαδικασία για την εφαρμογή του δεύτερου σταδίου της Συμφωνίας Σύνδεσης Κύπρου - Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το πρωτόκολλο αυτό είχε κυρωθεί την 31η Δεκεμβρίου 1987 με τον κυρωτικό Νόμο αριθμός 321 του 1987.

Υπενθυμίζεται επίσης ότι οι βασικές διατάξεις του πρωτοκόλλου που αφορούν και επηρεάζουν το κυπριακό δασμολόγιο προβλέπουν σταδιακή μείωση για περίοδο δέκα χρόνων των εισαγωγικών δασμών για τα προϊόντα που προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και καλύπτονται από τη συμφωνία, έτσι ώστε να μηδενιστούν από την 1η Ιανουαρίου του εντέκατου χρόνου από την έναρξη της ισχύος του πρωτοκόλλου. Με βάση επίσης το ίδιο πρωτόκολλο, η Κυπριακή Δημοκρατία δεσμεύτηκε να μειώνει το γενικό συντελεστή δασμού για τα προϊόντα που προέρχονται από χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και καλύπτονται από τη συμφωνία, έτσι ώστε από την 1η Ιανουαρίου του εντέκατου χρόνου να εφαρμοστούν πλήρως οι συντελεστές του κοινού

εξωτερικού δασμολογίου που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Ένωση για προϊόντα τρίτων χωρών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών, ο πιο πάνω προνοούμενος σταδιακός μηδενισμός για τα προϊόντα που προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η υιοθέτηση του κοινού εξωτερικού δασμολογίου για προϊόντα τρίτων χωρών άρχισαν να υλοποιούνται από την 1η Μαρτίου 1988 με ετήσιες τροποποιήσεις του περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου και ολοκληρώθηκαν την 1η Ιανουαρίου 1998, που ήταν και η έναρξη του εντέκατου χρόνου από την εφαρμογή του σχετικού πρωτοκόλλου.

Περαιτέρω, πρέπει να λεχθεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσα στα πλαίσια των δεσμεύσεων της έναντι της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994, ανέλαβε την υποχρέωση να μειώνει από το 1995 τους συντελεστές του κοινού εξωτερικού δασμολογίου. Ενόψει της υποχρέωσης της Κυπριακής Δημοκρατίας που απορρέει από το σχετικό πρωτόκολλο για πλήρη εφαρμογή από το 1998 των συντελεστών του κοινού εξωτερικού δασμολογίου, παρίσταται ανάγκη για υιοθέτηση στο κυπριακό δασμολόγιο του κοινού εξωτερικού δασμολογίου που θα ισχύει στην Ευρωπαϊκή Ένωση από την 1η Ιανουαρίου 1999.

Μεταξύ των δεσμεύσεων που ανέλαβε η Κυπριακή Δημοκρατία έναντι του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου στα πλαίσια της Τελικής Πράξης του Γύρου της Ουρουγουάης, που κυρώθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων με το Νόμο 16(II) του 1995, ήταν και η ετήσια μείωση κατά 2,4% του ανώτατου ορίου των προστατευτικών δασμών που έχουν δεσμευτεί έναντι του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου για τα εισαγόμενα γεωργικά προϊόντα μέσα στην περίοδο 1995-2004.

Υπό το φως των πιο πάνω, έχουν γίνει οι αναγκαίες τροποποιήσεις στους δασμολογικούς συντελεστές που θα ισχύουν για το 1999 και έχουν περιληφθεί στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο.

Στο εν λόγω νομοσχέδιο, πέραν των πιο πάνω διαφοροποιήσεων στους δασμολογικούς συντελεστές, προτείνονται και οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

- 1) Παράταση της ισχύος των δασμολογικών απαλλαγών για ορισμένες πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται από κυπριακές βιομηχανίες μέχρι τις 30. 6. 2000. Τέτοια είδη είναι η σκόνη γάλακτος, η σοκολάτα και οι χυμοί φρούτων. Επιπρόσθετα, έχουν περιληφθεί στις πιο πάνω απαλλαγές οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται από εγχώριες βιομηχανίες παρασκευής μαργαρίνης.
- 2) Υιοθέτηση από την 1η Ιανουαρίου 1999 για πρακτικούς λόγους των συντελεστών του κοινού εξωτερικού δασμολογίου που η Ευρωπαϊκή Ένωση θα υιοθετήσει το δεύτερο εξάμηνο του 1999 με εξαίρεση το συσκευασμένο καφέ για λιανική πώληση, τα πούρα και τα τσιγάρα για τα οποία οι μειωμένοι συντελεστές υιοθετούνται από την 1η Ιουλίου 1999.
- 3) Κατάργηση της επιβάρυνσης με φόρους κατανάλωσης ορισμένων ειδών, όπως είναι τα ζωντανά διακοσμητικά ψάρια, τα γουνοδέρματα, τα ενδύματα από γουνόδερμα, οι μπανιέρες και οι αναπτήρες. Η αποδοτικότητα των ειδών αυτών σε φόρους κρίθηκε ότι είναι πολύ χαμηλή και κυμαίνεται γύρω στις £100.000 ετήσια σε σχέση με το ψηλό διοικητικό κόστος για είσπραξη του φόρου αυτού, ιδιαίτερα εξαιτίας του γεγονότος ότι παρόμοια εγχώρια είδη θα εξακολουθήσουν να βαρύνονται με φόρους κατανάλωσης.
- 4) Αύξηση του ύψους του απαλλασσόμενου δασμού για τα δώρα που εισάγονται σε ταχυδρομικά δέματα από πενήντα σεντ σε δύο λίρες για κάθε δέμα.

- 5) Μείωση από 20% σε 10% του συντελεστή δασμού με τον οποίο επιβαρύνονται τα μεταχειρισμένα εμπορεύματα (εξοπλισμός και εξαρτήματα) που εισάγονται και τελικά διατίθενται μετά από χρήση τους από τις αρχές των βρετανικών βάσεων. Ως γνωστόν, τα εν λόγω είδη υπόκεινται σήμερα σε τελωνειακό δασμό προς 20% επί της αξίας τους κατά το χρόνο της διάθεσής τους, δασμός που αντιπροσώπευε ένα, κατά προσέγγιση, μέσο όρο επιβάρυνσης με δασμούς κατά το χρόνο της εισαγωγής τους. Ύστερα από το μηδενισμό των συντελεστών που αφορούν προϊόντα που προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και την υιοθέτηση κοινού εξωτερικού δασμολογίου για προϊόντα από τρίτες χώρες που περιλαμβάνονται στη Συμφωνία Τελωνειακής Ένωσης, έχει μειωθεί αισθητά ο μέσος όρος των δασμολογικών συντελεστών με τους οποίους επιβαρύνονται τα είδη που συνήθως εισάγονται και διατίθενται από τις αρχές των βάσεων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως όλων των στοιχείων που κατατέθηκαν ενώπιόν της, υιοθετεί ως θέμα αρχής τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου στην ολότητά του με εξαίρεση την πρόνοια για απαλλαγή από το φόρο κατανάλωσης των ενδυμάτων από γουνόδερμα για τα οποία και εισηγείται ο συντελεστής φόρου κατανάλωσης να παραμείνει στο παρόν στάδιο ως έχει.

Υπό το φως της πιο πάνω πρότασής της, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Τελωνειακοί δασμοί. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 3.

Δασμοί προτιμήσεως. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 4.

Γενικός δασμός. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 5.

Τελωνειακές διευθετήσεις που αφορούν τις ένοπλες δυνάμεις κ.λπ. Άρθρο 6.

Επιβολή τελωνειακών δασμών. Άρθρο 7.

Φόροι κατανάλωσης. Τρίτος Πίνακας. Άρθρο 8.

Διευθετήσεις περί τους φόρους κατανάλωσης που αφορούν τις ένοπλες δυνάμεις κ.λπ. Άρθρο 9.

Μείωση δασμού επί εμπορευμάτων επανεισαγομένων μετά προηγούμενη επεξεργασία. Άρθρο 10.

Απαλλαγή από όρους. Τέταρτος Πίνακας. Άρθρο 11.

Επιστροφή καταβληθέντος δασμού ή φόρου κατανάλωσης. Πέμπτος Πίνακας. Άρθρο 12.

Εξουσία τροποποίησης των διατάξεων που αφορούν την επιστροφή δασμών. Άρθρο 13.

Εξουσία επιστροφής τελωνειακού δασμού ή φόρου κατανάλωσης. Άρθρο 14.

Διάθεση μεταχειρισμένων εμπορευμάτων. Άρθρο 15.

Απαγορευτικές διατάξεις και περιορισμοί. Άρθρο 16.

Κατάργηση των περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμων του 1998. Άρθρο 17.

Έναρξη ισχύος. Άρθρο 18

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχει αντίρρηση - και δεν υπάρχει - το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Αν μου επιτρέπτε, σ' αυτό το στάδιο μπορούμε να επιστρέψουμε στο πρώτο θέμα, διότι φαίνεται ...

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ!

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Να μας επιτρέψετε να περιμαζέψουμε τους Βουλευτές, γιατί...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαιότατα, βεβαιότατα!

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Για όλες τις ομάδες ισχύει: Κάνουν πρόβες για τις γιορτές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο πέμπτο θέμα. Το πέμπτο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1998".

Υπάρχει διαφωνία επ' αυτού του θέματος.

K. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Η πρόταση είναι σχεδόν ομόφωνη. Απλά υπάρχει μια επιφύλαξη για μια πτυχή του θέματος από τον Πρόεδρο της Επιτροπής, ο οποίος δεν είναι παρών· άρα δε χρειάζεται να τη διαβάσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Συλλούρης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι εντάξει, προχωρούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε. Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 1) ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Τάσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 1998 παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση συμπληρωματικής πίστωσης από το ταμείο της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου ποσού ύψους £1.055.000 και η διάθεσή του για τη συμμετοχή της Αρχής σε διάφορα επενδυτικά προγράμματα.

Ειδικότερα, η ζητούμενη πρόσθετη πίστωση προορίζεται να δαπανηθεί ως ακολούθως:

- 1) £55.000 για επένδυση στην εταιρεία “ICO-Europe” και
- 2) £1.000.000 πληρωμή στη θυγατρική εταιρεία της Αρχής Τηλεπικοινωνιών “Digimed” με στόχο την επένδυση σε επίγειο σύστημα αναμετάδοσης δορυφορικών υπηρεσιών για πελάτες εκτός Κύπρου.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους αρμοδίους, το ποσό των £55.000 θα καταβληθεί ως πρώτη δόση έναντι του συνόλου των μετοχών της υπό σύσταση εταιρείας “ICO-Europe”. Η εταιρεία “ICO-Europe” θα συσταθεί από τους Ευρωπαίους μετόχους της εταιρείας “ICO-Global Communications Ltd” (ICO-Global), για να εξασφαλίσει την αποκλειστικότητα παροχής των προϊόντων της εταιρείας σε σαράντα πέντε χώρες της Ευρώπης, καθώς και στη Γεωργία, Τουρκία και Λευκορωσία, και να διαθέτει τα προϊόντα της “ICO-Global” σε χονδρικές τιμές σε αυτούς στους οποίους θα εκχωρηθεί το δικαίωμα παροχής υπηρεσίας στις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

Με τη συμμετοχή της Αρχής Τηλεπικοινωνιών στην εν λόγω εταιρεία η Αρχή

εξασφαλίζει συμμετοχή στα κέρδη από τις εργασίες της εταιρείας ως αποκλειστικός συνεργάτης υπηρεσίας της “ICO-Global”, ενώ παράλληλα αποκτά και δικαίωμα παροχής άλλων υπηρεσιών σε ευρωπαϊκές χώρες.

Αναφορικά με το ποσό ύψους £1.000.000 το οποίο θα καταβληθεί από την Αρχή για επένδυση σε επίγειο σύστημα αναμετάδοσης δορυφορικών υπηρεσιών με την αγορά μετοχών σε εταιρεία τύπου Joint Venture, κατατέθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

Η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου μέσω της θυγατρικής της εταιρείας “Digimed” θα συνεργαστεί με την εταιρεία “Merlin Communications International Ltd” (Merlin) για επένδυση σε επίγειο σύστημα αναμετάδοσης δορυφορικών υπηρεσιών Ευρώπης και Ασίας σε πελάτες εκτός Κύπρου. Η συμφωνία για τη συνεργασία αυτή επιτεύχθηκε ύστερα από πρόταση της ίδιας της Αρχής προς την εν λόγω εταιρεία για την από κοινού εγκατάσταση του αναγκαίου εξοπλισμού και την εμπορική εκμετάλλευση των υπηρεσιών αυτών. Με τη νέα συνεργασία θα ιδρυθεί εταιρεία τύπου Joint Venture, η οποία θα λειτουργεί με βάση την αρχή της ίσης συμμετοχής και ελέγχου, θα έχει το ελάχιστο δυνατό προσωπικό και θα αγοράζει στο μέγιστο δυνατό βαθμό υπηρεσίες από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου και τη “Merlin”.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως όλων των γραπτών στοιχείων που κατατέθηκαν ενώπιόν της και των συμπληρωματικών επεξηγήσεων που της δόθηκαν κατά τη συζήτηση του όλου θέματος, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την έγκριση της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης.

Ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού κ. Αλέξης Γαλανός, ενώ συμφωνεί με το σκοπό διάθεσης του ποσού που προορίζεται για επένδυση στην εταιρεία “ICO-Europe” και τάσσεται υπέρ της έγκρισής του, για

λόγους αρχής δε συμφωνεί με την έγκριση του ποσού που αφορά την επένδυση στην εταιρεία τύπου Joint Venture της Αρχής και της εταιρείας "Merlin". Όπως υποστήριξε ο κ. Γαλανός, το σχετικό νομοσχέδιο δεν κατατέθηκε στη Βουλή έγκαιρα, με αποτέλεσμα να μην προσφέρεται ο απαιτούμενος χρόνος στην Επιτροπή, για να μελετήσει με τη δέουσα προσοχή το όλο θέμα και να αποφασίσει, αφού σταθμίσει τις ενδεχόμενες θετικές ή αρνητικές συνέπειες που θα προκύψουν για την Αρχή ως αποτέλεσμα της υλοποίησης της συνεργασίας αυτής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου ποσού £1.055.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχει αντίρρηση - και δεν υπάρχει - για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Παρακαλώ, ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Δε θα το βάλουμε σε ψηφοφορία;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι ομόφωνο.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Είναι ομόφωνο στην Επιτροπή...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, παρακαλώ.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ

Η Έκθεση είναι ομόφωνη. Εγώ διαφωνώ με την ψήφιση του νομοσχεδίου. Εγώ το καταψηφίζω προσωπικά. Δε θέλω εξηγήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Ψηφίζουμε; Εντάξει. Ενόμιζα πως είναι μόνο ο κ. Γαλανός, ο οποίος, παρεμπιπτόντως, ειδοποίησε ότι δεν μπορεί να έρθει, γιατί πιάστηκε η μέση του, και νομίζω πως η εξήγηση είναι ότι δεν αισθάνεται πλέον την κ. Παντελίδου δίπλα του.

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, παρακαλώ, προχωρούμε στο υπ' αριθμό έξι θέμα, που είναι "Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998". Εδώ η Έκθεση είναι ομόφωνη.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ
ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 3) ΝΟΜΟΣ
ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, Πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Ρίγκος Ερωτοκρίτου

Γιαννάκης Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Στάθης Κιπτής

Τάσσος Παπαδόπουλος

Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποίησε στις 10 Δεκεμβρίου 1998 παρουσία εκπροσώπων του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου.

Σκοπός του υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Δικαστηρίων Νόμου, ώστε να παρέχεται η δικαιοδοσία στα επαρχιακά δικαστήρια της Δημοκρατίας να εκδικάζουν πολιτικές υποθέσεις που αφορούν εργατικά ατυχήματα τα οποία συμβαίνουν στις περιοχές των βρετανικών βάσεων, σε σχέση με την ευθύνη εργοδότη για την οποία ήταν ή έπρεπε να ήταν ασφαλισμένος, σύμφωνα με τον περί Υποχρεωτικής Ασφάλισης της Ευθύνης των Εργοδοτών Νόμο.

Σύμφωνα με την εκπρόσωπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, η υπό αναφορά τροποποίηση κρίνεται αναγκαία, διότι ανώγιμα δικαιώματα που προκύπτουν στις βρετανικές βάσεις από την εφαρμογή του περί Υποχρεωτικής Ασφάλισης της Ευθύνης των Εργοδοτών Νόμου δεν μπορούν να αχθούν ενώπιον των δικαστηρίων της Δημοκρατίας στις περιπτώσεις που δεν είναι όλοι οι διάδικοι Κύπριοι. Αυτό έχει ως επακόλουθο, σύμφωνα με την ίδια εκπρόσωπο, τη μη υποχρέωση της ασφαλιστικής εταιρείας να ικανοποιεί αποφάσεις των δικαστηρίων των βρετανικών βάσεων για αποζημιώσεις δυνάμει του προαναφερόμενου νόμου, δεδομένου ότι αυτός προϋποθέτει απόφαση αρμόδιου δικαστηρίου της Δημοκρατίας.

Οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου συμφώνησαν με τις πρόνοιες του υπό αναφορά νομοσχεδίου.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, όπως τελικά διαμορφώθηκε νομοτεχνικά από την ίδια,

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχουν ομιλητές. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 21 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφόσον δεν υπάρχει αντίρρηση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το υπ' αριθμό επτά θέμα αναβάλλεται για τη συνεδρία της δεκάτης τετάρτης Ιανουαρίου, η οποία θα είναι η επόμενη συνεδρία της Βουλής.

Το υπ' αριθμό οκτώ θέμα αναβάλλεται.

Για τα επόμενα θέματα με τους αριθμούς εννέα και δέκα υπάρχει κοινή Έκθεση. Τα θέματα αυτά είναι "Ο περί Ανακουφίσεως Παθόντων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998" και "Οι περί Ανακουφίσεως Παθόντων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998".

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ-
ΕΓΚΛΩΒΙΣΜΕΝΩΝ-ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΩΝ-ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΚΑΙ ΓΙΑ
ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ
ΠΑΘΟΝΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998” ΚΑΙ “ΟΙ ΠΕΡΙ
ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΠΑΘΟΝΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Αριστοφάνης Γεωργίου, Πρόεδρος

Κώστας Παπακώστας

Κίκης Γιάγκου

Λευτέρης Χριστοφόρου

Ουράνιος Ιωαννίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο και τους Κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 1998. Στις συνεδρίες αυτές παρευρέθηκε και το Μέλος της Βουλής κ. Κατερίνα Παντελίδου, ενώ στη δεύτερη συνεδρία κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, της Επιτροπής Ανακουφίσεως Παθόντων και της Παγκύπριας Οργάνωσης Ανακουφίσεως Παθόντων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Ανακουφίσεως Παθόντων, έτσι ώστε η χήρα αναπήρου ο οποίος είχε ποσοστό αναπηρίας 30%-39% να θεωρείται πλήρως εξαρτώμενη για σκοπούς συνταξιοδοτικών ωφελημάτων.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 18 της πιο πάνω νομοθεσίας, παραχωρείται αύξηση στις μηνιαίες συντάξεις και στα ειδικά χορηγήματα προς τους παθόντες.

Οι εκπρόσωποι της Παγκύπριας Οργάνωσης Ανακουφίσεως Παθόντων διαφώνησαν ως προς το ύψος της προτεινόμενης αύξησης, γιατί αυτό δεν ανταποκρίνεται στο ύψος της αύξησης που παραχωρήθηκε στις βασικές συντάξεις των κοινωνικών ασφαλίσεων, όπως ήταν το αρχικό αίτημα της οργάνωσης.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο και την έγκριση των Κανονισμών, αφού οι τελευταίοι τροποποιηθούν, έτσι ώστε οι αυξήσεις να είναι ανάλογες των αναγκών των παθόντων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Έκθεση είναι ομόφωνη. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 9 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 17 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ανακουφίσεως Παθόντων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Ερχόμαστε τώρα στους Κανονισμούς. Υπάρχει καμία ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών; Δεν υπάρχει. Οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμό έντεκα θέμα είναι "Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998". Και πάλι η Έκθεση είναι ομόφωνη.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ
ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΤΡΟΧΑΙΑΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ.3) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Νίκος Πιπτοκοπίτης, Πρόεδρος

Νίκος Κλεάνθους

Ανδρέας Μούσκος

Ευάγγελος Σαμμούτας

Θάσος Μιχαηλίδης

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 3, 17 και 24 Νοεμβρίου, καθώς και στις 8 Δεκεμβρίου 1998. Στα πλαίσια της εξέτασης του υπό αναφορά νομοσχεδίου, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εκπρόσωποι των Υπουργείων Συγκοινωνιών και Έργων (Τμήματος Οδικών Μεταφορών) και Δικαιοσύνης

και Δημοσίας Τάξεως (Αστυνομίας), της ΠΟΒΕΚ, των αυτοκινητιστικών οργανώσεων ΠΕΕΑ, ΣΕΑΚ και ΠΕΑΤ, καθώς και της Εταιρείας Υπεραστικών Λεωφορείων Λάρνακας.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τα μηχανοκίνητα οχήματα και την τροχαία κίνηση με την εισαγωγή νέων ρυθμίσεων.

Ειδικότερα, με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο προτείνεται:

- 1) Η διαγραφή των όρων “αστική” και “αγροτική περιφερειακή εταιρεία λεωφορείων” και η συγχώνευσή τους στον όρο “περιφερειακές εταιρείες λεωφορείων”, ο οποίος θα καλύπτει επίσης τις εταιρείες υπεραστικών λεωφορείων.
- 2) Η προσθήκη νέου ορισμού για το ηλεκτροκίνητο όχημα, ώστε πρώτη φορά να επιτρέπεται, με βάση αυτόν, η εγγραφή του. Ηλεκτροκίνητο θεωρείται το όχημα που η κινητήρια δύναμή του προέρχεται αποκλειστικά από την ηλεκτρική ενέργεια.
- 3) Η παροχή εξουσίας για την επιβολή με Κανονισμούς πρόσθετης οικονομικής επιβάρυνσης, σε περίπτωση που σημειώνεται καθυστέρηση στην ανανέωση της άδειας κυκλοφορίας αυτοκινήτου.

Ο προτεινόμενος νόμος προβλέπει επίσης ότι τα πενταετή κίνητρα, που ίσχυαν από το 1991, για την ατελή εγγραφή και χορήγηση άδειας κυκλοφορίας για τα λεωφορεία δημόσιας χρήσης θα συνεχίσουν να ισχύουν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1998. Αυτά θα καλύπτουν, στην περίπτωση της ατελούς εγγραφής, τα λεωφορεία δημόσιας χρήσης που ανήκουν σε περιφερειακές εταιρείες λεωφορείων, ενώ, στην περίπτωση της ατελούς άδειας κυκλοφορίας, τα μη βενζινοκίνητα οχήματα που ανήκουν σε περιφερειακές εταιρείες λεωφορείων.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων που παρέστησαν στη συνεδρία της Επιτροπής τάχθηκαν υπέρ της άμεσης ψήφισης του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο.

Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που παρευρέθηκαν στη συνεδρίαση της Επιτροπής συμφώνησαν με την πρόνοια του νομοσχεδίου για την ίδρυση περιφερειακών εταιρειών λεωφορείων, που καλύπτει και τις εταιρείες υπεραστικών λεωφορείων.

Οι εκπρόσωποι της Αστυνομίας διαφώνησαν με την πρόνοια για την εγγραφή των ηλεκτροκίνητων οχημάτων δηλώνοντας ότι, για να επιτρέπεται η εγγραφή των οχημάτων αυτών, επιβάλλεται να πληρούν ορισμένες κατασκευαστικές προδιαγραφές που να διασφαλίζουν την ασφαλή διακίνησή τους σε όλο το οδικό δίκτυο και στους αυτοκινητόδρομους, γεγονός που θα πρέπει να αποδεικνύεται με σχετικά πιστοποιητικά καταλληλότητας.

Οι εκπρόσωποι του Τμήματος Οδικών Μεταφορών υποστήριξαν ότι το ηλεκτροκίνητο όχημα δεν προκαλεί καμιά ρύπανση στο περιβάλλον και μπορεί να κινείται με ασφάλεια μέσα στις πόλεις. Οι ίδιοι ανέφεραν επίσης ενημερωτικά στην Επιτροπή ότι, με βάση το σημερινό νομικό καθεστώς, το ηλεκτροκίνητο όχημα εγγράφεται στην κατηγορία των πετρελαιοκίνητων οχημάτων.

Η Επιτροπή, αφού μελέτησε το νομοσχέδιο αυτό και αφού έλαβε υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε ομόφωνα τα ακόλουθα:

- 1) Τη διατήρηση της διάκρισης σε “αγροτική” και “αστική περιφερειακή εταιρεία λεωφορείων”, όπως υπάρχει στην ισχύουσα νομοθεσία, και την παράλληλη εισαγωγή του νέου όρου “υπεραστική περιφερειακή εταιρεία λεωφορείων”. Ο ορισμός του όρου αυτού διατυπώνεται, έτσι που να καθορίζει συγκεκριμένα ότι υπεραστική περιφερειακή εταιρεία λεωφορείων είναι η εταιρεία που εξυπηρετεί με τακτικά δρομολόγια τρεις τουλάχιστον επαρχίες της Κύπρου.
- 2) Την ανάθεση της αρμοδιότητας του χαρακτηρισμού όλων των περιφερειακών εταιρειών ως τέτοιων στον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων αντί στον Υπουργό

Οικονομικών, όπως προβλέπεται στην ισχύουσα νομοθεσία, μια και καθ' ύλην αρμόδιος για το σκοπό αυτό είναι ο πρώτος.

- 3) Την υιοθέτηση της πρότασης για την εγγραφή των ηλεκτροκίνητων οχημάτων, με την προϋπόθεση όμως ότι θα απαγορεύεται η οδήγηση ή διέλευσή τους σε ή από αυτοκινητόδρομο στον οποίο το κατώτατο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας είναι εξήντα πέντε χιλιόμετρα την ώρα.
- 4) Την απάλειψη της πρόνοιας για την πρόσθετη επιβάρυνση στην περίπτωση της καθυστέρησης στην ανανέωση της άδειας κυκλοφορίας. Η Επιτροπή θεωρεί το μέτρο αυτό υπερβολικό και άδικο, γιατί η καθυστέρηση στην ανανέωση της άδειας κυκλοφορίας αποτελεί ήδη αδίκημα που τιμωρείται από το νόμο, ενώ εξάλλου δεν προβλέπεται παρόμοιο μέτρο στην περίπτωση που καθυστερεί η καταβολή διάφορων τελών στους ημικρατικούς οργανισμούς που παρέχουν υπηρεσίες δημόσιας ωφέλειας. Πρόσθετα, η καθυστέρηση που πολλές φορές παρατηρείται κατά την ταχυδρομική αποστολή της σχετικής ειδοποίησης καθιστά το μέτρο αυτό ιδιαίτερα άδικο.
- 5) Τη διατήρηση των υφιστάμενων κινήτρων για την ατελή εγγραφή και την ατελή χορήγηση άδειας κυκλοφορίας για όλα τα λεωφορεία δημόσιας χρήσης με παράταση της ισχύος της σχετικής πρόνοιας για πέντε ακόμη χρόνια και έναρξή της την 1η Ιανουαρίου 1999.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί μετά τις τροπολογίες που αναφέρονται πιο πάνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του παραρτήματος του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει αντίρρηση. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα θέματα με τους αριθμούς δώδεκα, δεκατρία και δεκατέσσερα αναβάλλονται.

Για τα επόμενα θέματα, για τους αριθμούς δεκαπέντε και δεκαέξι, υπάρχει κοινή Έκθεση. Τα θέματα αυτά είναι “Ο περί Ασφάλειας Καταναλωτικών Προϊόντων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και “Οι περί Ασφάλειας (Απομιμήσεις Τροφίμων) Κανονισμοί του 1998”. Και πάλι η Έκθεση είναι ομόφωνη.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “Ο
ΠΕΡΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ
ΤΟΥ 1998” ΚΑΙ “ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ΑΠΟΜΙΜΗΣΕΙΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ
ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Ανδρέας Μούσκος, Αναπληρωτής Πρόεδρος

Αβέρωφ Νεοφύτου

Κίκης Καζαμίας

Νίκος Κλεάνθους

Στάθης Κιπτής

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο και τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Υγείας, καθώς επίσης εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ και του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών. Στη συνεδρίαση αυτή ήταν επίσης παρόν και το Μέλος της Βουλής κ. Θάσος Μιχαηλίδης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την ασφάλεια των καταναλωτικών προϊόντων για την πλήρη εναρμόνισή της με το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Ειδικότερα, με την προτεινόμενη τροποποίηση προβλέπεται ότι τα μέτρα που περιορίζουν τη διάθεση ενός προϊόντος ή επιβάλλουν την απόσυρσή του θα πρέπει να αιτιολογούνται δεόντως και να κοινοποιούνται το συντομότερο δυνατό στο ενδιαφερόμενο μέρος μαζί με τα ένδικα μέσα που αυτό μπορεί να ασκήσει εναντίον των μέτρων. Στο υπό αναφορά νομοσχέδιο προνοείται επίσης η παροχή της δυνατότητας στο ενδιαφερόμενο μέρος να εκφράσει τη γνώμη του πριν από τη λήψη των μέτρων, στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό υπό τις περιστάσεις.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες της βασικής νομοθεσίας για την ασφάλεια των καταναλωτικών προϊόντων, σκοπεύεται η αντικατάσταση των υφιστάμενων Κανονισμών, που ισχύουν από το 1997 και αφορούν καταναλωτικά προϊόντα τα οποία, επειδή έχουν τέτοιο σχήμα, οσμή, όψη, χρώμα, συσκευασία, σήμανση, μέγεθος ή όγκο, ενδέχεται να εκληφθούν από τα παιδιά ως τρόφιμα, ώστε να βελτιωθούν και να συνάδουν πλήρως με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, όπως έχει διαμορφωθεί σήμερα στον τομέα αυτό.

Με τις πρόνοιες του υπό αναφορά νομοσχεδίου και των υπό αναφορά Κανονισμών συμφώνησαν οι εκπρόσωποι των αρμόδιων Υπουργείων, της ΟΕΒ και του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών, ενώ οι εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν για τα νομοθετήματα αυτά αργότερα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο και την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 13 του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου.

Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ασφάλειας Καταναλωτικών Προϊόντων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφόσον δεν υπάρχει αντίρρηση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

Δεν υπάρχει. Οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το υπ' αριθμό δεκαεφτά θέμα είναι "Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998". Πάλι η Έκθεση είναι ομόφωνη.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ
ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Νίκος Μουσιούππας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 1998 παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 87 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, σκοπείται η τροποποίηση των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών, ώστε να συνάδουν με τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας για την προστασία της μητρότητας.

Ειδικότερα, με τους υπό αναφορά Κανονισμούς προνοούνται τα ακόλουθα:

- 1) Οι έγκυες δημόσιοι υπάλληλοι θα απουσιάζουν από τα καθήκοντά τους σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμου.
- 2) Οι δέκα πρώτες εβδομάδες της περιόδου αποχής εγκύων δημοσίων υπαλλήλων από τα καθήκοντά τους θα λογίζονται άδεια μητρότητας με πλήρεις απολαβές.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς των υπό αναφορά Κανονισμών και, λαμβάνοντας υπόψη ότι με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις εναρμονίζεται και απλουστεύεται το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει τα θέματα της άδειας μητρότητας των δημοσίων υπαλλήλων, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί έχουν κατατεθεί από την Εκτελεστική Εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεν υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

Καμία. Οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το υπ' αριθμό δεκαοκτώ θέμα είναι "Οι περί Πετρελαιοειδών (Αναπροσαρμογή της Λιανικής Τιμής) Πωλήσεως (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1998". Η Έκθεσις είναι ομόφωνη.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ
ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ (ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΤΙΜΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ)
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) (ΑΡ. 2) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Νίκος Μουσιούππας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 1998 παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και του Υπουργείου Οικονομικών.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 3 του περί Πετρελαιοειδών (Αναπροσαρμογή της Λιανικής Τιμής Πωλήσεως) Νόμου, σκοπεύεται ο καθορισμός για το επόμενο εξάμηνο των λιανικών τιμών πώλησης των πετρελαιοειδών στο ίδιο ύψος που ίσχυε ως σήμερα.

Ο καθορισμός των τιμών αυτών γίνεται στα πλαίσια της άσκησης του δικαιώματος αλλά και του καθήκοντος του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού να προβαίνει στην περιοδική, αν καθίσταται αναγκαίο, αναθεώρηση των τιμών αυτών, με βάση τα εκάστοτε δεδομένα σε σχέση με τις διεθνείς τιμές του αργού πετρελαίου και τους υπόλοιπους παράγοντες που διαμορφώνουν και επηρεάζουν τις τιμές αυτές.

Υπενθυμίζεται ότι η αναθεώρηση των τιμών των πετρελαιοειδών γίνεται με Κανονισμούς που κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων και τίθενται σε ισχύ από την ημερομηνία της κατάθεσής τους, που στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι η 10η Δεκεμβρίου 1998.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Επιτροπή από τους κυβερνητικούς αρμοδίους, οι τρέχουσες τιμές των πετρελαιοειδών αναπροσαρμόστηκαν για τελευταία φορά στις 12 Δεκεμβρίου 1996, όταν οι τιμές του αργού πετρελαίου κυμαίνονταν στα είκοσι τέσσερα δολάρια το βαρέλι και η συναλλαγματική ισοτιμία του αμερικανικού δολαρίου έναντι της κυπριακής λίρας ήταν 2,13 δολάρια προς μία λίρα Κύπρου. Έκτοτε παραμένουν οι ίδιες.

Σήμερα, η τιμή του αργού πετρελαίου κυμαίνεται στα δώδεκα δολάρια το βαρέλι, ενώ η συναλλαγματική ισοτιμία του αμερικανικού δολαρίου έναντι της κυπριακής λίρας κυμαίνεται στα δύο δολάρια προς μία λίρα Κύπρου.

Όπως είναι γνωστό, το πλεόνασμα που δημιουργείται από τη μείωση της τιμής του αργού πετρελαίου διεθνώς και τη διαφοροποίηση της σχετικής ισοτιμίας απορροφάται με διάταγμα που εκδίδεται από τον Υπουργό Οικονομικών, με βάση τον περί Επιβολής Πρόσθετου Φόρου επί των Πετρελαιοειδών Νόμο.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την εν λόγω νομοθεσία, ποσοστό από το πλεόνασμα που δυνατό να δημιουργείται εξαιτίας των λιανικών τιμών πωλήσεως των πετρελαιοειδών κατατίθεται σε ειδικά συσταθέν ταμείο, τα ποσά του οποίου καταβάλλονται στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, με αποκλειστικό σκοπό την ισομερή επιδότηση όλων των διατιμήσεων καταναλώσεως ηλεκτρικού ρεύματος.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την ίδια νομοθεσία, το ποσό που απομένει και εισπράττεται ως πρόσθετος φόρος επί των πετρελαιοειδών διατίθεται για την ενίσχυση του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης.

Κατά τη συζήτηση του όλου θέματος, η Επιτροπή εξέφρασε επιφυλάξεις ως προς τη συνεχιζόμενη πρόθεση της κυβέρνησης να διατηρήσει τις λιανικές τιμές πώλησης των πετρελαιοειδών στα σημερινά επίπεδα παρά το γεγονός ότι διεθνώς οι τιμές των πετρελαιοειδών έχουν μειωθεί και παρά το γεγονός ότι η κυβέρνηση είχε πριν από δύο χρόνια δεσμευτεί να μελετήσει σοβαρά το ενδεχόμενο αναπροσαρμογής της λιανικής τιμής πώλησης των πετρελαιοειδών σε πιο χαμηλό ύψος.

Οι κυβερνητικοί αρμόδιοι που ήταν παρόντες κατά τη συζήτηση του θέματος υποστήριξαν τα ακόλουθα:

- 1) Υπολογίζεται ότι η Δημοκρατία, σε περίπτωση ενδεχόμενης μείωσης των λιανικών τιμών πώλησης των πετρελαιοειδών, με βάση την παρούσα τιμή του πετρελαίου διεθνώς, που κυμαίνεται στα δεκατρία δολάρια το βαρέλι, θα έχει απώλειες εσόδων ύψους £50.000.000 περίπου ετήσια, που αντιστοιχούν σε απώλεια εσόδων από την επιβολή πρόσθετου φόρου επί των πετρελαιοειδών.
- 2) Η οποιαδήποτε μείωση των λιανικών τιμών πώλησης των πετρελαιοειδών, ώστε αυτές να συμβαδίζουν με τις διεθνείς τιμές του αργού πετρελαίου, δε συνεπάγεται αυτόματη μείωση της λιανικής τιμής αγοράς των πετρελαιοειδών για τον καταναλωτή. Αντίθετα, σε μια τέτοια περίπτωση αναμένεται ότι οποιοδήποτε όφελος προκύψει θα απορροφηθεί από τους βιομηχάνους, οι οποίοι χρησιμοποιούν ως πρώτη ύλη το ακάθαρτο πετρέλαιο (ντίζελ) και οι οποίοι δεν πρόκειται να προβούν σε μείωση των τιμών πώλησης των προϊόντων τους.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών υποστήριξαν ότι ο πρόσθετος φόρος επί των πετρελαιοειδών, ο οποίος συναρτάται με τις λιανικές τιμές πώλησης των πετρελαιοειδών, σε καμιά περίπτωση δεν αποτελεί σίγουρη πηγή εσόδων για το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης ούτε και αυτή μπορεί να θεωρηθεί δεδομένη λόγω των πιθανών διακυμάνσεων στην τιμή των πετρελαιοειδών διεθνώς.

Η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως όλων των στοιχείων και των συμπληρωματικών επεξηγήσεων που κατατέθηκαν ενώπιόν της σχετικά με το υπό αναφορά ζήτημα, ομόφωνα αποφάσισε να αποδεχθεί στο παρόν στάδιο τη διατήρηση των λιανικών τιμών πώλησης των πετρελαιοειδών στα σημερινά επίπεδα για άλλους έξι μήνες.

Ταυτόχρονα η Επιτροπή θεωρεί ότι επέστη ο χρόνος κατά τον οποίο η κυβέρνηση θα πρέπει να επανεξετάσει σφαιρικά το ζήτημα της αναπροσαρμογής των λιανικών τιμών πώλησης των πετρελαιοειδών, με βάση τα διεθνή δεδομένα αλλά και με κύριο γνώμονα το συμφέρον του καταναλωτή και την εξεύρεση τρόπων ελάφρυνσης των κατώτερων εισοδηματικών τάξεων, όπως είναι η διαμόρφωση σχεδίου για την επιστροφή των πλεονασμάτων με τη μορφή κοινωνικών παροχών.

Η Επιτροπή καλεί περαιτέρω την κυβέρνηση στην προσπάθειά της αυτή να λάβει σοβαρά υπόψη τις ακόλουθες ειδικότερες παραμέτρους του όλου ζητήματος:

- 1) Τα έσοδα από τον πρόσθετο φόρο επί των πετρελαιοειδών, ο οποίος συναρτάται άμεσα με τις εκάστοτε ισχύουσες τιμές τους, διατίθενται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, για την επιδότηση της εκάστοτε διατίμησης της τιμής κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος. Κατ' ακολουθίαν, με βάση τα πλεονάσματα που δημιουργούνται από τη διατήρηση της λιανικής τιμής πώλησης των πετρελαιοειδών στο ίδιο επίπεδο, θα πρέπει να μελετηθεί η δυνατότητα αύξησης της επιδότησης της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος, γεγονός που θα αποβεί προς όφελος όλων των καταναλωτών αλλά ιδιαίτερα των χαμηλά αμειβομένων.
- 2) Ο απώτερος στόχος της θέσπισης και η φιλοσοφία της νομοθεσίας για την επιβολή πρόσθετου φόρου επί των πετρελαιοειδών το 1986 δεν ήταν η ενίσχυση του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, αλλά η παροχή ενός πρόσθετου εργαλείου στην

εκάστοτε κυβέρνηση, ώστε να ρυθμίζει και να εξισορροπεί τις τάσεις και τις ροπές της οικονομίας. Επομένως, η οποιαδήποτε μείωση της τιμής των πετρελαιοειδών και η επακόλουθη μείωση των εσόδων της Δημοκρατίας που προέρχονται από την είσπραξη του φόρου αυτού δεν πρέπει να συναρτώνται με τις συνέπειες που είναι δυνατό να υπάρξουν για το εν λόγω ταμείο, αλλά πρωτίστως με τα οφέλη και τις ελαφρύνσεις που είναι δυνατό να προκύψουν για το φορολογούμενο πολίτη, ο οποίος συνεισφέρει στις προσπάθειες της Δημοκρατίας για την αμυντική θωράκιση της Κύπρου, με βάση άλλη, ειδική νομοθεσία, που προβλέπει την υποχρεωτική καταβολή έκτακτης εισφοράς για την άμυνα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως όλων των πιο πάνω, ομόφωνα εισηγείται στην ολομέλεια του Σώματος την έγκριση των υπό συζήτηση Κανονισμών, όπως αυτοί έχουν κατατεθεί από την Εκτελεστική Εξουσία, έτσι που μέχρι τις 10 Μαΐου 1999 να εξακολουθήσουν να ισχύουν οι σημερινές λιανικές τιμές πώλησης των πετρελαιοειδών. Παράλληλα η Επιτροπή, αποδίδοντας ιδιαίτερη σοβαρότητα στο όλο θέμα, επιφυλάσσεται να επανεξετάσει όλες του τις προεκτάσεις υπό το πρίσμα του προβληματισμού που επικράτησε κατά τη συζήτησή του. Γι' αυτό και αναμένει ότι μέχρι την επόμενη ανανέωση των τιμών των πετρελαιοειδών η κυβέρνηση θα έχει αυτή τη φορά ολοκληρώσει την επανεξέταση όλων των πτυχών του θέματος και θα είναι έτοιμη να υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις για τα ζητήματα που έχουν απασχολήσει την Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Ένσταση δεν υπάρχει. Απλά, επί θέματος αρχής, κύριε Πρόεδρε. Επί της ουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ!

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Υπάρχει και ένας κίνδυνος, αν πάμε τροχάδην, να τελειώσουμε πριν την ώρα μας και να έχουμε πρόβλημα.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Όπως είπατε, κύριε Πρόεδρε, η Έκθεση είναι ομόφωνη και μας ικανοποιεί το γεγονός πως όλες οι πλευρές της Βουλής υιοθετούν την τοποθέτησή μας πως η κυβέρνηση όφειλε, ως είχε υποσχεθεί από το Δεκέμβρη του 1996, όταν επιχειρηματολόγισε και ήθελε την σύμφωνον γνώμη του Νομοθετικού Σώματος στην πρότασή της για αύξηση των τιμών των πετρελαιοειδών... στη δική μας επιχειρηματολογία ότι κακώς είχε προτείνει, τότε, τις αυξήσεις και με την έλλειψη αντεπιχειρημάτων, κατά την άποψή μας, αρκέστηκε να υποσχεθεί πως μελλοντικά, εάν και εφόσον οι τιμές των πρώτων υλών των πετρελαιοειδών εμειώνοντο, τότε δε θα είχε κανένα απολύτως πρόβλημα να προτείνει στη Βουλή και πάλι μείωση της τιμής των πετρελαιοειδών, της λιανικής, στα προηγούμενα επίπεδα.

Από το Δεκέμβρη του 1996, κύριε Πρόεδρε, και αμέσως λίγες μόλις ημέρες, μπορώ να πω... ούτε καν βδομάδες δεν είχαν περάσει και είχαμε επαληθευθεί στις προβλέψεις μας πως οι τιμές του αργού πετρελαίου, οι οποίες το Δεκέμβρη του 1996 ήταν γύρω στα είκοσι τέσσερα δολάρια το βαρέλι, θα εμειώνοντο. Υπενθυμίζουμε ότι τότε είχε ανοίξει και η αγορά του Ιράκ. Από τότε οι τιμές είχαν μια συνεχή μείωση, με αποτέλεσμα αυτή τη στιγμή να βρίσκεται η τιμή του αργού πετρελαίου γύρω στα δέκα δολάρια το βαρέλι. Και δεν υπάρχουν οποιεσδήποτε ενδείξεις πως αυτές οι τιμές θα διαφοροποιηθούν τουλάχιστον προς τα πάνω.

Με αυτή την αλλαγή των τιμών και με τη νομοθεσία η οποία ισχύει από το 1986 και στην οποία αναφερθήκαμε και κατά τη συζήτηση του πρώτου θέματος της ημερήσιας διάταξης σήμερα, για τα θέματα της άμυνας, υπάρχει στα χέρια της κυβέρνησης ένα εργαλείο το οποίο χρησιμοποιώντας πολύ ορθά, μετά και από τη σοφή προσέγγιση που είχε κάνει η Βουλή πριν από δώδεκα χρόνια, δεν επιτρέπει ουσιαστικά στις εταιρείες πετρελαιοειδών να απορροφούν υπό μορφή υπερκερδών τα οποιαδήποτε επιπλέον ποσά υπάρχουν πέρα από το αποδεκτό ποσοστό κέρδους, τους που είναι καθορισμένο στο 12%. Με αυτό τον τρόπο, κύριε Πρόεδρε, μεγάλα ποσά ύψους συνολικά πέραν των £100.000.000 έχουν εισρεύσει στα δημόσια ταμεία και πιο συγκεκριμένα στο Ταμείο της Αμυντικής Θωράκισης.

Όμως, αυτός ο τρόπος, έχοντας υπόψη ότι σε όλες τις χώρες τη μείωση της τιμής των πρώτων υλών για τα πετρελαιοειδή την καρπούται ευθέως ο καταναλωτής... εμάς, λόγω της ύπαρξης του τρόπου καθορισμού του κόστους και συσχετιζόμενο αυτό το κόστος με την τιμή πώλησης, απορροφάται από το δημόσιο ταμείο. Η νομοθεσία μας λέει πως, αφ' ης στιγμής υπάρχουν οποιαδήποτε περισσεύματα και εισρέουν προς το δημόσιο ταμείο, τα πρώτα τριάμισι σεντ ανά λίτρο θα πρέπει ουσιαστικά να δίνονται προς την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου και μ' αυτό τον τρόπο να επιχορηγείται κατά άμεσο, ουσιαστικά, τρόπο η λιανική τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος που χρεώνεται ο κάθε καταναλωτής από εμάς. Και τα οποιαδήποτε πιθανά περισσεύματα απ' εκεί και πέρα να εισρέουν στο Ταμείο της Αμυντικής Θωράκισης.

Δηλαδή, κύριε Πρόεδρε, με βάση τη σημερινή κατανάλωση των πετρελαιοειδών, τα πρώτα £10.000.000 περίπου, που παραμένουν σαν περισσεύματα, οφείλει η κυβέρνηση να τα παραχωρεί στην ΑΗΚ υπό μορφή επιδότησης του ηλεκτρικού ρεύματος και απ' εκεί και πέρα είτε τα περισσεύματα είναι της τάξης του ενός ή των πέντε ή των δέκα ή των εκατό εκατομμυρίων, τότε παραμένουν στα δημόσια ταμεία.

Αυτή η κυβέρνηση, κύριε Πρόεδρε, εδώ και τρία χρόνια ουσιαστικά καταστρατηγεί αυτή τη νομοθεσία, με αποτέλεσμα, για παράδειγμα, το 1997, ενώ είχαμε περισσεύματα ύψους περίπου £45.000.000, που θα έπρεπε λογικά £10.000.000 να επιστραφούν στους καταναλωτές του ηλεκτρικού ρεύματος υπό μορφή επιδότησης των λογαριασμών που πληρώνουν, επεστράφησαν μόνο τα μισά, με αποτέλεσμα £40.000.000 υπό μορφή κρυφής ή έμμεσης φορολογίας ουσιαστικά να εισρέουν στα δημόσια ταμεία.

Θα πει κάποιος, κύριε Πρόεδρε: Πηγαίνουν για κανένα κακό σκοπό; Ασφαλώς και δεν πηγαίνουν για κανένα κακό σκοπό. Όμως όλοι μας πρέπει να γνωρίζουμε, και πολύ περισσότερο ο απλός λαός, ότι ουσιαστικά πληρώνοντας τις σημερινές λιανικές τιμές που ισχύουν για τα πετρελαιοειδή δεν πληρώνει μόνο την αξία των καυσίμων που γεμίζει το αυτοκίνητό του, αλλά ουσιαστικά πληρώνει και ένας μέρος για το δημόσιο ταμείο. Είτε είναι για την άμυνα είτε για οποιοδήποτε άλλο σκοπό.

Είναι ακριβώς για αυτό το λόγο, κύριε Πρόεδρε, που μας ενοχλεί σαν ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, που γνωρίζοντας αυτά τα πράγματα πρώτη και καλύτερη η κυβέρνηση, γιατί είναι πρώτη που βγάζει αυτούς τους υπολογισμούς, με επιπλέον έσοδα με αυτό τον τρόπο, επαναλαμβάνω, με κάπου £15.000.000 το 1997, £45.000.000 το 1998 και, αν παραμείνουν τα σημερινά δεδομένα, κάπου £70.000.000 το 1999, θα εισπράξει συνολικά άλλα £130.000.000. Και ταυτόχρονα ζητά αύξηση της εισφοράς για την άμυνα, θέλω να υπενθυμίσω ότι στο φορολογικό πακέτο του Ιούνη είχε προτείνει και την περαιτέρω αύξηση της τιμής των πετρελαιοειδών, και του πετρελαίου και της βενζίνης επιπλέον, και επιπλέον έχουμε και τη γνωστή δέσμη φορολογικών νομοθετημάτων που προτείνει για αύξηση των φορολογιών.

Ε, πιστεύουμε ότι δεν μπορούμε ελαφρά τη καρδία να ψηφίζουμε αυτές τις προτάσεις της κυβέρνησης! Είναι γι' αυτό το λόγο που αμέσως αντιδράσαμε, κύριε

Πρόεδρε, και με ανακοίνωσή μας από την πρώτη ημέρα που ζήτησε η κυβέρνηση με νομοσχέδιο την παράταση της ισχύος των ίδιων τιμών, των λιανικών τιμών για τα πετρελαιοειδή, της υπενθυμίσαμε την υπόσχεση που είχε δώσει για σχετική μείωση των λιανικών τιμών των πετρελαιοειδών!

Ή θα μπορούσε να κάνει κάτι διαφορετικό: Να φέρει εδώ κάποιες συγκεκριμένες προτάσεις κοινωνικών παροχών λαμβάνοντας υπόψη το περί δικαίου αίσθημα προς όφελος των χαμηλότερων εισοδηματικών στρωμάτων με τέτοιο τρόπο, που να φανεί ότι τουλάχιστον ένα σεβαστό μέρος απ' αυτά που εισπράττει, επαναλαμβάνω, υπό μορφή κρυφής ή έμμεσης φορολογίας, τα επιστρέφει.

Και χαιρόμαστε ιδιαίτερα, κύριε Πρόεδρε, που όλες οι πλευρές της Βουλής αυτό το σκεπτικό βασικά το υιοθετούν, με αποτέλεσμα να μη δίνεται παράταση της ισχύος των λιανικών τιμών για έξι μήνες, όπως προνοεί η τακτική η οποία ακολουθείται δύο φορές το χρόνο στη Βουλή, αφού ανανεώνουμε αυτές τις τιμές δύο φορές το χρόνο, έτσι που μέσα στους προσεχείς δύο μήνες να φέρει συγκεκριμένη πρόταση είτε για μείωση της λιανικής τιμής των πετρελαιοειδών είτε να κάνει συγκεκριμένες προτάσεις κοινωνικής υφής που να ωφελούν βασικά τα χαμηλότερα εισοδηματικά στρώματα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος που θέλει να λάβει το λόγο;

Ο κ Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να πω ότι η απόφαση της Επιτροπής Οικονομικών ήταν μία πολύ σοφή απόφαση, δεδομένου ότι αυτή η υπόθεση με τα πλεονάσματα τα οποία δημιουργούνται από τη διαφορά της τιμής, από τη μείωση της

τιμής των πετρελαιοειδών, δημιουργεί ταυτόχρονα και διάφορες δυνατότητες όχι μόνο για μείωση της τιμής των πετρελαιοειδών αλλά και για άλλα θέματα, τα οποία πρέπει η Βουλή να μελετήσει επισταμένως.

Από πλευράς μας έχουμε πει κάποιες τέτοιες σκέψεις και θέλω να τις επαναλάβω και από εδώ. Θα μπορούσαμε, παραδείγματος χάριν, μέρος αυτών των πλεονασμάτων, ένα μέρος, όσο κριθεί ότι είναι αναγκαίο, να διατεθεί για την έρευνα και την ανάπτυξη υπαλλακτικών πηγών ενέργειας μη αναλώσιμων. Διότι, το να είμαστε συνεχώς εξαρτημένοι από τα πετρελαιοειδή, τη στιγμή που αυτός ο τόπος έχει πλούσια τα ελέη του Θεού, σε ό,τι αφορά την ηλιοφάνεια, ακόμα και την αιολική ενέργεια, είναι σχήμα οξύμωρο. Θα πρέπει να αναπτυχθούν, να ερευνηθούν και να αναπτυχθούν υπαλλακτικές πηγές ενέργειας.

Δεύτερον, θα πρέπει μέρος από αυτά τα επιπρόσθετα εισοδήματα να δοθεί για την αντιμετώπιση των σοβαρών περιβαλλοντικών προβλημάτων τα οποία δημιουργούνται, κατά μέγα μέρος, από την κατανάλωση των πετρελαιοειδών. Πρέπει μέρος αυτών των "υπερκερδών", αν θέλετε, να διατεθεί για το περιβάλλον.

Και τρίτον, επίσης ένα μέρος από αυτά τα εισοδήματα θα πρέπει να διατεθεί για την ανακούφιση των χαμηλότερων εισοδηματικών στρωμάτων μέσα από συγκεκριμένα σχέδια και παροχές για τέτοια χαμηλότερα εισοδηματικά στρώματα. Φυσικά, χωρίς να παραγνωρίζεται και η ανάγκη διάθεσης, στο βαθμό που η άμυνα τα χρειάζεται, των ποσών που πρέπει να διατεθούν για την άμυνα και φυσικά για τους καταναλωτές μέσα από τις επιστροφές που γίνονται διά της μείωσης της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ο κ. Μουσιούππας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Έτσι, για σχόλιο, κύριε Πρόεδρε, είναι η πρώτη φορά ίσως που μας προβληματίζει τι θα κάνουμε τα πλεονάσματα. Αυτό μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επαναλαμβάνω: Αν δεν υπάρχει αντίρρηση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 19 θέμα ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Πάμε στο πρώτο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σε λίγο, τελειώνουμε. Το είχα προτείνει και μου είπατε να τελειώσουμε και μετά· γι' αυτό, αφήστέ το. Προχωρούμε γρήγορα στο δεκαεννέα θέμα, που είναι "Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων - Θέση Διοικητικού Λειτουργού Α' (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998". Εδώ δεν είναι ομόφωνη. Αν θέλετε, να διαβαστεί.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ
ΑΡΧΗΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ - ΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ Α' (ΣΧΕΔΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, Πρόεδρος

Ανδρέας Μούσκος

Αβέρωφ Νεοφύτου

Κίκης Καζαμίας

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Νίκος Κλεάνθους

Στάθης Κιπτής

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 25 Ιουνίου, στις 2 Ιουλίου και στις 3 και 10 Δεκεμβρίου 1998. Στις συνεδρίες αυτές κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Οικονομικών (Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού), καθώς και εκπρόσωποι της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων και των συντεχνιών του προσωπικού της.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 5 της βασικής νομοθεσίας για την ίδρυση και λειτουργία της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων, σκοπείται ο καθορισμός των σχεδίων υπηρεσίας για τη θέση Διοικητικού Λειτουργού Α' (κλίμακα Α11, θέση προαγωγής) στην Αρχή Κρατικών Εκθέσεων, θέση που δημιουργήθηκε με τον προϋπολογισμό της Αρχής για το 1998.

Οι εκπρόσωποι των συντεχνιών της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων διαφώνησαν με το προτεινόμενο σχέδιο υπηρεσίας και εισηγήθηκαν τη διεύρυνση των απαιτούμενων προσόντων, ώστε να μπορούν να είναι υποψήφιοι για τη θέση αυτή και άλλοι υπάλληλοι, έκτακτοι ή μη, από άλλες υπηρεσίες της Αρχής πέραν της διοίκησης, όπως π.χ. οι λειτουργοί εκθέσεων και ο έκτακτος διοικητικός λειτουργός. Για το σκοπό αυτό εισηγήθηκαν η θέση αυτή, αντί να είναι μόνο θέση προαγωγής, να είναι θέση πρώτου διορισμού και προαγωγής.

Οι εκπρόσωποι των αρμόδιων Υπουργείων και της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων επέμειναν στην υιοθέτηση του σχεδίου υπηρεσίας, όπως αυτό κατατέθηκε στη Βουλή,

για να συνάδει τόσο με τα ισχύοντα στον τομέα αυτό στη δημόσια υπηρεσία και στους ημικρατικούς οργανισμούς όσο και με τις πρόνοιες της σύμβασης εργασίας που συνυπογράφηκε από την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων και τις συντεχνίες του προσωπικού της.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών, όπως αυτοί κατατέθηκαν από την Εκτελεστική Εξουσία.

Τα Μέλη της Επιτροπής, Βουλευτές των Κοινοβουλευτικών Ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος, επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν στο όλο θέμα κατά τη συζήτηση των Κανονισμών στην ολομέλεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Η τοποθέτησή μας στην ολομέλεια είναι εναντίον των Κανονισμών. Με τους Κανονισμούς, όπως είναι διατυπωμένοι, υπάρχει μόνο ένας υποψήφιος και άρα ο διορισμός του είναι βέβαιος. Είναι σχέδια υπηρεσίας που φωτογραφίζουν ένα άτομο. Θα καταψηφίσουμε τα σχέδια υπηρεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ο κ. Αντωνίου.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η δική μας θέση είναι και εμάς εναντίον της έγκρισης των Κανονισμών αυτών.

Πρώτα πρέπει να πω ότι το ίδιο το σχέδιο υπηρεσίας έχει πρόνοιες μέσα οι οποίες δημιουργούν ή θα δημιουργήσουν, αν εγκριθεί, σύγκρουση αρμοδιοτήτων μεταξύ διαφόρων λειτουργών. Δηλαδή, στο διοικητικό λειτουργό ανατίθενται καθήκοντα

που ανήκουν κανονικά σε άλλο λειτουργό και συγκεκριμένα στο Λειτουργό Εκθέσεων Α΄.

Αλλά, βασικά, ο λόγος που διαφωνούμε και θα καταψηφίσουμε τους Κανονισμούς είναι διότι φωτογραφίζουν έναν και μόνο υπάλληλο. Και, δεδομένου ότι υπάρχει ήδη πρόταση από την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων για τη μονιμοποίηση εκτάκτων υπαλλήλων, μέσα στους οποίους υπάρχουν υπάλληλοι οι οποίοι συγκεντρώνουν τα προσόντα, έτσι, εάν αυτοί οι Κανονισμοί αποσυρθούν και επανακατατεθούν, μετά που θα γίνει και η μονιμοποίηση των εκτάκτων υπαλλήλων, ίσως τότε θα έχουμε περισσότερους από έναν υποψηφίους. Γι' αυτό το λόγο, λοιπόν, θα καταψηφίσουμε τους Κανονισμούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Συλλούρης. Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Εντάξει, με συγχωρείτε. Να μιλήσει ο Δώρος;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ!

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Να μιλήσει, να μην ξεχάσουμε και τη...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι ευγένειες να λείπουν, να τελειώνουμε.

(Γέλια.)

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Οι παρατηρήσεις που έγιναν από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΔΗΚΟ αλλά και από το ΑΚΕΛ, κατά τη γνώμη μου, δεν ευσταθούν, διότι, πρώτον, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι συντεχνίες της Κρατικής Εκθέσεως είχαν συμφωνήσει με το σχέδιο

υπηρεσίας, καθώς και με την αλλαγή ολόκληρης της δομής για καλύτερη λειτουργία της Αρχής.

Δεύτερον, δεν υπάρχει καθόλου σύγκρουση καθηκόντων. Αυτό το οποίο συμβαίνει είναι ότι ο λειτουργός τούτος θα εκτελεί καθήκοντα και μάρκετινγκ και επομένως θα γίνει εξοικονόμηση προσωπικού, εάν μας ενδιαφέρει και η σωστή λειτουργία της Αρχής και η πιο οικονομική λειτουργία της Αρχής.

Όσον αφορά τώρα το θέμα ότι φωτογραφίζει συγκεκριμένο άτομο, ε, πέστε μου πού δεν ψηφίζουμε για μια συγκεκριμένη θέση σε άλλους οργανισμούς, όπου, όταν υπάρχει μια συγκεκριμένη δομή και κάποιος δικαιούται, δεν τον φωτογραφίζουμε! Θα εδεχόμουν το επιχείρημά σας, αν ερχόσαστε εδώ να εισηγηθείτε όλες τις θέσεις προαγωγής να τις κάνουμε και θέσεις πρώτου διορισμού. Γιατί ειδικά σε αυτή την περίπτωση αντιλαμβανόμαστε ότι φωτογραφίζεται ένα συγκεκριμένο άτομο;

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Ναι, και, όπως λέει και ο κ. Πουργουρίδης, είναι ένας μικρός οργανισμός και είναι φυσιολογικό να συγκλίνει η επιλογή σε ένα άτομο.

Όσον αφορά το θέμα των εκτάκτων, αυτό είναι κάτι στο οποίο έπρεπε εκ των προτέρων να ήσαστε εναντίον, διότι αυτοί οι έκτακτοι έχουν προσληφθεί για συγκεκριμένη ειδικότητα και τώρα, εάν θα γίνει αυτό το οποίο επιθυμείτε, θα δώσουμε το δικαίωμα σε αυτούς τους εκτάκτους, πέραν των προσόντων τους, να διεκδικήσουν θέση την οποία και δε θα πάρουν εκ των υστέρων. Διότι, αντικειμενικά ομιλούντες, πέραν του ότι θα δικαιούνται, δε θα έχουν τα προσόντα που έχει ο συγκεκριμένος υπάλληλος για τον οποίο πράγματι προορίζεται η θέση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Δεν πρόκειται να μακρηγορήσω.

Εμείς θέλουμε να δώσουμε την ευκαιρία στην Αρχή να επιλέξει μεταξύ πλειόνων του ενός υποψηφίων. Δεν υπάρχει κανένας λόγος να σπεύσουμε αυτή τη στιγμή, τη στιγμή που και η Επιτροπή προωθεί τη μονιμοποίηση ενός άλλου αριθμού εργοδοτούμενων της, να πούμε ότι ο Χ άνθρωπος ... διότι αυτό κάνουμε στην πραγματικότητα, κάνουμε προαγωγή συγκεκριμένου ατόμου, όχι διότι έχουμε τίποτε με το συγκεκριμένο άτομο, αλλά διότι θεωρούμε ότι δεν είναι πολύ δεοντολογικό. Να δώσουμε την ευκαιρία λοιπόν στην Αρχή να επιλέξει μεταξύ πλειόνων του ενός υποψηφίων και όποιος είναι ο καλύτερος, κατά την κρίση της Αρχής, θα προαχθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προφανώς υπάρχει διαφωνία. Προχωρούμε σε ψηφοφορία. Πόσοι είναι υπέρ της έγκρισης των Κανονισμών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πρέπει να κάτσετε συνάδελφοι, σας παρακαλώ!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, καθίστε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Να κάτσετε, παρακαλώ.

Δεκαεννέα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον των Κανονισμών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Οι Κανονισμοί απορρίπτονται.

Το υπ' αριθμό είκοσι θέμα είναι "Οι περί Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σχέδιο Αποκατάστασης Προπολεμικής Φερεγγυότητας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ-
ΕΓΚΛΩΒΙΣΜΕΝΩΝ-ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΩΝ-ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ
ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΙΣΟΤΙΜΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΒΑΡΩΝ (ΣΧΕΔΙΟ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΡΟΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ)
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Αριστοφάνης Γεωργίου, Πρόεδρος

Κώστας Παπακώστας

Κίκης Γιάγκου

Λευτέρης Χριστοφόρου

Ουράνιος Ιωαννίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Οκτωβρίου και Δεκεμβρίου 1998. Στις συνεδρίες αυτές

παρευρισκόταν και το Μέλος της Βουλής κ. Κατερίνα Παντελίδου. Στην τελευταία συνεδρία παρευρισκόταν επίσης ο εκπρόσωπος της θρησκευτικής ομάδας των Μαρωνιτών στη Βουλή κ. Αντώνης Χατζηρούσος.

Στα πλαίσια της μελέτης των Κανονισμών αυτών, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, της ΠΕΠ, της ΠΑΣΥΠΕΕ και του ΣΙΤΟΠ.

Πριν από την έναρξη της μελέτης των Κανονισμών το Υπουργείο Οικονομικών, ενεργώντας σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, κατέθεσε με επιστολή του προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων με ημερομηνία 7 Οκτωβρίου 1998 νέο κείμενο Κανονισμών, στο οποίο συμπεριέλαβε ορισμένες διατάξεις οι οποίες εκ παραδρομής δεν είχαν συμπεριληφθεί στους Κανονισμούς που είχαν αρχικά κατατεθεί στη Βουλή.

Με τους υπό συζήτηση Κανονισμούς σκοπείται η τροποποίηση των βασικών Κανονισμών για την ισότιμη κατανομή των βαρών με στόχο τη βελτίωση του σχεδίου αποκατάστασης προπολεμικής φερεγγυότητας.

Οι κυριότερες τροποποιήσεις που προτείνονται είναι οι ακόλουθες:

- 1) Η διεύρυνση του όρου “δικαιούχο πρόσωπο”, ώστε να καλύπτονται και οι εκπλαγίου συγγενείς μέχρι τρίτου βαθμού, καθώς και τα νομικά πρόσωπα.
- 2) Η διεύρυνση του όρου “σπουδές”, ώστε η δανειοδότηση να καλύπτει και τη φοίτηση σε κυπριακά ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.
- 3) Ο καθορισμός της αξίας των κατεχόμενων περιουσιών σε τρέχουσες τιμές αντί σε τιμές του 1980.
- 4) Η επιβολή περιορισμών στην εγγυοδοσία ή στη δανειοδότηση των νομικών προσώπων.

Οι εκπρόσωποι της ΠΕΠ, της ΠΑΣΥΠΕΕ και του ΣΙΤΟΠ δήλωσαν στην Επιτροπή ότι συμφωνούν με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις που βελτιώνουν το σχέδιο

αποκατάστασης προπολεμικής φερεγγυότητας, αλλά, για να είναι αυτό ολοκληρωμένο, θα πρέπει να γίνουν επίσης οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

- 1) Να προβλέπεται η δυνατότητα δανειοδότησης συγγενούς εκ πλαγίου μέχρι πρώτου βαθμού με υποθήκευση ακίνητης περιουσίας συναινούντος του κατόχου της.
- 2) Να προβλέπεται ότι η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας εκτιμάται σε τιμές του 1995 και ότι το ύψος του παρεχόμενου δανείου ανέρχεται είτε στο 80% της αξίας της ακίνητης περιουσίας είτε στο ποσό των £100.000, αναλόγως του ποιο από αυτά είναι το μικρότερο.
- 3) Οι περιορισμοί στη δανειοδότηση των νομικών προσώπων να διαγραφούν.
- 4) Να διευρυνθούν οι σκοποί του δανεισμού μέχρι £10.000 χωρίς αποδεικτικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένου του γάμου παιδιών ή και της ανακαίνισης οικίας.
- 5) Στο ύψος του δανεισμού να συμπεριλαμβάνεται και η αξία του οικιακού εξοπλισμού μέχρι το ποσό των £3.000.
- 6) Να παραταθεί ο χρόνος αποπληρωμής των δανείων.
- 7) Οι χορηγίες και τα άλλα ωφελήματα που παρέχονται με βάση διάφορα κρατικά σχέδια να μην υπολογίζονται στο ύψος του ποσού του δανείου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων, αφού μελέτησε όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, με γνώμονα την οικονομική στήριξη της πλέον αναξιοπαθούς ομάδας του κυπριακού λαού, που είναι οι πρόσφυγες και οι πληγέντες από τη βάρβαρη τούρκικη εισβολή, έχει επαναδιατυπώσει τους υπό αναφορά Κανονισμούς ενσωματώνοντας σε αυτούς αρκετές τροποποιήσεις, οι κυριότερες από τις οποίες είναι οι ακόλουθες:

- 1) Σωματεία, οργανώσεις και ενώσεις προσώπων δικαιούνται να λαμβάνουν δάνεια.

- 2) Το ύψος της ειδικής χορηγίας για τους φοιτητές δεν υπολογίζεται στο ύψος του δανεισμού.
- 3) Η αξία της ακίνητης περιουσίας υπολογίζεται σε τρέχουσες τιμές, όπως αυτές καθορίζονται από το αρμόδιο κυβερνητικό τμήμα.
- 4) Το ύψος του δανείου δεν υπερβαίνει το 80% της αξίας της ακίνητης περιουσίας.
- 5) Η δυνατότητα παροχής εγγύησης και δανειοδότησης για επαγγελματική στέγη μέχρι το ποσό των £30.000.
- 6) Στην αξία της περιουσίας υπολογίζεται και ο οικιακός εξοπλισμός μέχρι το ποσό των £3.000.
- 7) Τα νέα ζευγάρια έχουν τη δυνατότητα δανεισμού μέχρι το ποσό των £10.000.
- 8) Τα δικαιούχα πρόσωπα δεν επιβαρύνονται με εμπράγματο βάρος στην ακίνητη περιουσία που αποκτάται με δάνειο ή εγγύηση του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Βαρών.
- 9) Τα δάνεια και οι εγγυήσεις παρέχονται χωρίς να απαιτείται συναιτητής.
- 10) Οι αιτήσεις που είχαν υποβληθεί ή και εγκριθεί πριν από την έγκριση των Κανονισμών, χωρίς όμως να έχουν ακόμη συνομολογηθεί οι σχετικές συμφωνίες δανείου, μπορούν να αξιολογηθούν με βάση τις προτεινόμενες τροποποιήσεις.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων, επισυνάπτοντας το κείμενο των Κανονισμών, όπως έχει αναδιατυπωθεί από την ίδια, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γεωργίου.

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Πρώτο λάθος στη σελίδα δύο της Εκθέσεως, στην παράγραφο με αριθμό τρία, που αναφέρεται σε τιμές του 1995. Εκείνο να τροποποιηθεί και να γίνει “σε τρέχουσες τιμές”.

Ταυτόχρονα, μια και έχω το λόγο, θα ήθελα να πω το εξής: Ότι τρία χρόνια μας επήρε η πάλη με τον Υπουργό Οικονομικών, για να γίνουν αυτές οι ομόφωνες τροποποιήσεις. Εύχομαι αυτή τη φορά να εφαρμοστούν ως είναι το πνεύμα του νομοθέτη.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση στην έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα θέματα με τους αριθμούς είκοσι ένα και είκοσι δύο αποσύρονται από την Εκτελεστική Εξουσία. Για τα επόμενα θέματα με τους αριθμούς είκοσι τρία, είκοσι τέσσερα και είκοσι πέντε υπάρχει κοινή Έκθεση και αφορά τα δωδεκατημόρια για το μήνα Ιανουάριο. Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΟΥΝ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ
ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΓΙΟ ΤΑΜΕΙΟ, ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ
ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Νίκος Μουσιούπτας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τις πιο πάνω αποφάσεις σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 1998.

Με τις πιο πάνω αποφάσεις της Βουλής παρέχεται η εξουσιοδότηση για τη δαπάνη, για το μήνα Ιανουάριο του 1999, ποσού που δεν υπερβαίνει το τμήμα του ολικού ποσού που προβλέπεται στον Τακτικό Προϋπολογισμό, στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως και στον Προϋπολογισμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων του 1998 και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα, δηλαδή στο μήνα Ιανουάριο του 1998, σχετικά με κάθε κεφάλαιο δαπάνης ξεχωριστά, όπως προβλέπεται σε αυτούς. Οι δαπάνες αυτές αναφέρονται αναλυτικότερα στους πίνακες που επισυνάπτονται στις αντίστοιχες αποφάσεις της Βουλής.

Όπως αναφέρεται και στις τρεις πιο πάνω αποφάσεις, δεν μπορεί να γίνει οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς ούτε και μπορεί να πληρωθεί οποιαδήποτε νέα θέση, μέχρι να εγκριθεί από τη Βουλή και να πάρει την τελική του μορφή ο Τακτικός Προϋπολογισμός, ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως και ο Προϋπολογισμός του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων του 1999.

Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με το άρθρο 168 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, σε περίπτωση που οι προϋπολογισμοί δεν ψηφιστούν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι την ημέρα που αρχίζει το οικονομικό έτος στο οποίο αυτοί αναφέρονται, η Βουλή των Αντιπροσώπων μπορεί, αφού τηρηθούν οι διατάξεις του Συντάγματος, με απόφασή της να εξουσιοδοτήσει τη διενέργεια οποιασδήποτε δαπάνης απαιτείται για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τον ένα μήνα κάθε φορά και σε καμιά περίπτωση τους δυο μήνες συνολικά από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ή από οποιοδήποτε άλλο λογαριασμό του δημοσίου, εφόσον το θεωρήσει αναγκαίο για τη συνέχιση των δημόσιων υπηρεσιών που προβλέπονται στους προϋπολογισμούς μέχρι την εκπνοή του πιο πάνω χρονικού διαστήματος. Η δαπάνη που εγκρίνεται για οποιαδήποτε υπηρεσία, σύμφωνα με τα πιο πάνω, δεν μπορεί κατ' αναλογίαν να υπερβαίνει το αντίστοιχο ποσό που έχει ψηφιστεί για την ίδια υπηρεσία στον προϋπολογισμό του προηγούμενου οικονομικού έτους.

Οι εξουσιοδοτήσεις που παρέχονται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τη διενέργεια των δαπανών που αναλύονται στους πίνακες που επισυνάπτονται είναι αναγκαίες για τη συνέχιση των διάφορων υπηρεσιών για τις οποίες γίνεται πρόνοια στον Τακτικό Προϋπολογισμό, στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως και στον Προϋπολογισμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων του έτους αυτού, μέχρι να καταστεί δυνατή η μελέτη και η ψήφιση των προϋπολογισμών αυτών από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Με βάση τα πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό συζήτηση αποφάσεων με την ταυτόχρονη όμως διευκρίνιση ότι η εισήγηση αυτή δεν προκαθορίζει και τις τελικές θέσεις των Μελών της για τους πιο πάνω υπό εξέταση προϋπολογισμούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει αντίρρηση; Να προχωρήσουμε χωριστά για την κάθε απόφαση.

Η απόφαση με αριθμό είκοσι τρία τίθεται υπό την έγκριση της Βουλής.
Παρακαλώ το Γραμματέα να διαβάσει την απόφαση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

**ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ
ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΓΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 1999**

Επειδή δε γίνεται κατορθωτή η μελέτη και ψήφιση του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1999 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους 1999.

Και επειδή, επιπρόσθετα με το ποσό που πρέπει να βαρύνει το Πάγιο Ταμείο, όπως προνοείται από το Σύντάγμα ή νόμο, είναι αναγκαία η συνέχιση υπηρεσιών για τις οποίες γίνεται πρόνοια στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1998.

Γι' αυτούς τους λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει τα ακόλουθα:

- 1) Παρέχει την εξουσιοδότησή της για τη διενέργεια δαπάνης για το μήνα Ιανουάριο του 1999 ποσού που δε θα υπερβαίνει το τμήμα του συνολικού ποσού που προβλέπεται στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1998 και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα σε σχέση με κάθε κεφάλαιο δαπάνης, όπως φαίνεται στον Πίνακα που επισυνάπτεται.

Νοείται όμως ότι το ποσό που θα δαπανηθεί κάτω από οποιοδήποτε άρθρο δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό που προνοείται στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1999 σε σχέση με το άρθρο αυτό.

- 2) Δεν μπορεί να διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς και δεν μπορεί να πληρωθεί καμιά νέα θέση μέχρι την τελική έγκριση του Τακτικού Προϋπολογισμού του 1999 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

- 3) Δεν μπορεί να διενεργηθεί δαπάνη από άρθρα που είναι σημειωμένα με σταυρό (+), μέχρι να παρασχεθούν πλήρεις λεπτομέρειες του σχεδίου και ληφθεί η εξουσιοδότηση του Υπουργού Οικονομικών με μορφή “εξουσιοδοτήσεως για διενέργεια δαπανών”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Εγκρίνεται.

Παρακαλώ το Γραμματέα να διαβάσει την απόφαση υπ’ αριθμό είκοσι τέσσερα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

**ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ
ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ
ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 1999**

Επειδή δε γίνεται κατορθωτή η μελέτη και ψήφιση του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμου του 1999 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους 1999.

Και επειδή είναι αναγκαία η συνέχιση υπηρεσιών για τις οποίες γίνεται πρόνοια στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1998.

Γι’ αυτούς τους λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει τα ακόλουθα:

- 1) Παρέχει την εξουσιοδότησή της για τη διενέργεια δαπάνης για το μήνα Ιανουάριο του 1999 ποσού που δε θα υπερβαίνει το τμήμα του συνολικού ποσού που προβλέπεται στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1998 και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα σε σχέση με κάθε κεφάλαιο δαπάνης, όπως φαίνεται στον Πίνακα που επισυνάπτεται.

Νοείται όμως ότι το ποσό που θα δαπανηθεί κάτω από οποιοδήποτε άρθρο δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό που προνοείται στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1999 σε σχέση με το άρθρο αυτό.

- 2) Δεν μπορεί να διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς και δεν μπορεί να πληρωθεί καμιά νέα θέση μέχρι την τελική έγκριση του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως του 1999 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.
- 3) Δεν μπορεί να διενεργηθεί δαπάνη από άρθρα που είναι σημειωμένα με σταυρό (+), μέχρι να παρασχεθούν πλήρεις λεπτομέρειες του σχεδίου και ληφθεί η εξουσιοδότηση του Υπουργού Οικονομικών με μορφή “εξουσιοδότησεως για διενέργεια δαπανών”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εγκρίνεται.

Παρακαλώ το Γραμματέα να διαβάσει την απόφαση υπ' αριθμό είκοσι πέντε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

**ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ
ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ
ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 1999**

Επειδή δε γίνεται κατορθωτή η μελέτη και ψήφιση του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμου του 1999 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους 1999.

Και επειδή είναι αναγκαία η συνέχιση υπηρεσιών για τις οποίες γίνεται πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων του 1998.

Γι' αυτούς τους λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει τα ακόλουθα:

- 1) Παρέχει την εξουσιοδότησή της για τη διενέργεια δαπάνης για το μήνα Ιανουάριο του 1999 ποσού που δε θα υπερβαίνει το τμήμα του συνολικού ποσού που προβλέπεται στον Προϋπολογισμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων του 1998 και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα σε σχέση με κάθε κεφάλαιο δαπάνης, όπως φαίνεται στον Πίνακα που επισυνάπτεται.

Νοείται όμως ότι το ποσό που θα δαπανηθεί κάτω από οποιοδήποτε άρθρο δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό που προνοείται στον Προϋπολογισμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων του 1999 σε σχέση με το άρθρο αυτό.

- 2) Δεν μπορεί να διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς μέχρι την τελική έγκριση του Προϋπολογισμού του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων του 1999 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.
- 3) Δεν μπορεί να διενεργηθεί δαπάνη από άρθρα που είναι σημειωμένα με σταυρό (+), μέχρι να παρασχεθούν πλήρεις λεπτομέρειες του σχεδίου και ληφθεί η εξουσιοδότηση του Υπουργού Οικονομικών με μορφή "εξουσιοδότησεως για διενέργεια δαπανών".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εγκρίνεται. Και οι τρεις αποφάσεις εγκρίνονται.

Το τελευταίο θέμα, δηλαδή το προτελευταίο τώρα -παραμένει το πρώτο θέμα- στην ημερήσια διάταξη είναι η απόφαση υπ' αριθμό είκοσι έξι. Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ
ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ
ΑΠΟ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ
1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Νίκος Μουσιούττας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω απόφαση σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 1998.

Με την πιο πάνω απόφαση της Βουλής παρέχεται σε ορισμένα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου η εξουσιοδότηση για τη δαπάνη, για το μήνα Ιανουάριο του 1999, ποσού που δεν υπερβαίνει το τμήμα του ολικού ποσού που προβλέπεται στον προϋπολογισμό κάθε νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου για το 1998 και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα, δηλαδή στο μήνα Ιανουάριο του 1998. Σημειώνεται

ότι οι προϋπολογισμοί των νομικών αυτών προσώπων για το 1999 δεν έχουν ακόμα κατατεθεί στη Βουλή για έγκριση.

Σύμφωνα με την πιο πάνω απόφαση, δεν μπορεί να διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς ούτε μπορεί να πληρωθεί οποιαδήποτε νέα θέση στα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, μέχρι να εγκριθούν από τη Βουλή και να πάρουν την τελική τους μορφή οι προϋπολογισμοί των νομικών αυτών προσώπων για το 1999.

Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με την περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφισις Προϋπολογισμών) νομοθεσία, οι προϋπολογισμοί των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου υποβάλλονται στη Βουλή για έγκριση μέσα στα ίδια χρονικά περιθώρια στα οποία υποβάλλεται και ο κρατικός προϋπολογισμός. Ωστόσο, ορισμένοι από αυτούς τους προϋπολογισμούς παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της Επιτροπής δεν έχουν ακόμη κατατεθεί στη Βουλή, πράγμα που καθιστά αναγκαία την παροχή εξουσιοδότησης για τη διενέργεια δαπανών, όπως προβλέπεται στην πιο πάνω απόφαση της Βουλής.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, με βάση τα πιο πάνω και χωρίς να δεσμεύεται ως προς τις τελικές θέσεις που θα πάρει κατά τη μελέτη κάθε προϋπολογισμού ξεχωριστά, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση της υπό συζήτηση απόφασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Δεν υπάρχουν. Παρακαλώ το Γραμματέα να διαβάσει την απόφαση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

**ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ
ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ
ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 1999**

Επειδή, σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφισις Προϋπολογισμών) Νόμους, οι προϋπολογισμοί των νομικών αυτών προσώπων κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση των δαπανών που περιλαμβάνονται σε αυτούς.

Και επειδή δεν έγινε κατορθωτή η κατάθεση των προϋπολογισμών αυτών για μελέτη και ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων πριν από την 31η Δεκεμβρίου 1998.

Και επειδή είναι αναγκαία η συνέχιση των υπηρεσιών που προσφέρουν τα πιο πάνω νομικά πρόσωπα.

Γι' αυτούς τους λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει τα πιο κάτω:

Παρέχει την εξουσιοδότησή της για τη διενέργεια δαπάνης για το μήνα Ιανουάριο του 1999 ποσού που δεν υπερβαίνει το τμήμα του συνολικού ποσού που προβλέπεται στον προϋπολογισμό του 1998 κάθε νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα.

Η εξουσιοδότηση αυτή δίνεται με τον όρο ότι δε θα διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς και ότι δε θα πληρωθεί καμιά νέα θέση μέχρι την τελική έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων του προϋπολογισμού κάθε νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου για το νέο οικονομικό έτος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εγκρίνεται.

Εδώ τελειώνει η νομοθετική εργασία και επανερχόμεθα στο πρώτο θέμα. Αντιλαμβάνομαι ότι παρά τις προσπάθειες που κατεβλήθησαν και τις διαβουλεύσεις που έγιναν δεν επήλθε συμφωνία. Δε νομίζω ότι χρειάζεται περαιτέρω συζήτηση, γιατί έχει εξαντληθεί το θέμα. Θα θέσουμε τρεις προτάσεις σε ψηφοφορία όσον αφορά τροπολογίες.

Η πρώτη τροπολογία είναι η τροπολογία που έχει υποβάλει το ΑΚΕΛ- Αριστερά- Νέες Δυνάμεις περί κλιμακωτής εισφοράς -είναι γνωστή η τροπολογία. Τίθεται σε ψηφοφορία. Πόσοι είναι υπέρ αυτής... Παρακαλώ, ο κ. Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Όταν ψηφίζονται τροπολογίες, ψηφίζονται κατ' άρθρο· δεν μπορεί να ψηφιστεί ως σύνολο. Επομένως, στο άρθρο το τρία, υποπαράγραφος (α), υπάρχουν δύο τροπολογίες: Μια από την πλευρά του ΑΚΕΛ και μια από εμάς και, νομίζω, πρέπει να προχωρήσουμε έτσι· δεν μπορεί ως σύνολο.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Όταν η τροπολογία η οποία είναι επί του συνόλου πρώτα του νομοσχεδίου απορριφθεί, τότε μένουν τα επιμέρους θέματα στα οποία θα τοποθετηθεί η ολομέλεια. Διότι η ουσιαστική αντιπαράθεση είναι μεταξύ αυτών των δύο τροπολογιών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω έτσι πρέπει να είναι. Πόσοι είναι υπέρ της πρώτης τροπολογίας που υπέβαλε το ΑΚΕΛ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι εννέα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η τροπολογία απορρίπτεται.

Δεύτερη τροπολογία: Η πρόταση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος για τρίμηνη ... Παρακαλώ, ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, διαδικαστικά. Έχει γίνει πρόταση από το Δημοκρατικό Κόμμα για τρεις μήνες και έγινε τροπολογία της πρότασης από μέρος μας. Επομένως, η τροπολογία μπαίνει πρώτη, οι έξι μήνες, και μετά έρχονται οι τρεις μήνες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτή τη συμβουλή έλαβα. Εν πάση περιπτώσει, αν είναι σωστή η παρατήρηση του κ. Δημητρίου και συμφωνείτε, δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Θέτουμε την τροπολογία του Δημοκρατικού Συναγερμού σε ψηφοφορία, η οποία είναι για έξι μήνες παράταση. Πόσοι είναι υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι εναντίον της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τρεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Διαμαρτύρονται για το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να ξαναγίνει ψηφοφορία. Ή όχι; Η δεύτερη πρότασις είναι του Δημοκρατικού Συναγερμού για εξάμηνη παράταση. Πόσοι είναι υπέρ;

(Ακούγονται ομιλίες από τα έδρανα των Βουλευτών.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε χρειάζεται;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, εγώ μέτρησα είκοσι πέντε που είναι εναντίον της πρότασης του Δημοκρατικού Συναγερμού. Είναι δεκαέξι το ΑΚΕΛ και επτά το ΔΗΚΟ, είκοσι τρεις, και δύο η οι ΕΔΗ, είκοσι πέντε.

(Ακούγονται ομιλίες, σχόλια και γέλια από τα έδρανα των Βουλευτών.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ! Παρακαλώ, παρακαλώ! Αν υπάρχει και η ελαχίστη αμφιβολία, οφείλω να θέσω το θέμα ξανά σε ψηφοφορία.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Θέστε το, κύριε Πρόεδρε.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Ακόμη μια φορά.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Ξαναθέστε το, να τελειώνουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα, νομίζω δεν είναι πρόβλημα! Έν' μεγάλο πρόβλημα τούτον το πράμα; Το θέτουμε σε ψηφοφορία· δεν είναι μεγάλο πρόβλημα. Πόσοι είναι υπέρ της πρότασης του Δημοκρατικού Συναγερμού για έξι μήνες;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον; Θα ψηφίσω τζι' εγώ τούτην τη φορά.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις μαζί σας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ! Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι Ενωμένοι Δημοκράτες.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η πρότασις εγκρίνεται.

(Ακούγονται ομιλίες από τα έδρανα των Βουλευτών.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει πρόβλημα; Παρακαλώ, ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω να σεβαστούμε ολίγον αυτή τη Βουλή. Όταν μια τροπολογία για χρονικό διάστημα εγκρίνεται, νομίζω πως είναι ολίγον, δε θέλω να το

χαρακτηρίσω, αλλά όχι πολύ φρόνιμο να θέτουμε τροπολογία, εφόσον έχει ήδη εγκριθεί τροπολογία επί ακριβώς αυτού του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γι' αυτό που είχα διαφωνία εγώ πάνω στη διαδικασία, διότι με αυτό τον τρόπο η δικιά μας τροπολογία, που υποβλήθηκε πριν από το Δημοκρατικό Συναγερμό, δεν μπήκε καθόλου σε ψηφοφορία. Προκαλώ, παρακαλώ να μου πει κάποιος πού υπάρχει στον Κανονισμό τροπολογία της τροπολογίας που ψηφίζεται τροπολογία της τροπολογίας στην τροπολογία. Για τ' όνομα του Θεού! Ήτανε, με συγχωρείτε, ένας διαδικαστικός τρόπος, για να μην τεθεί η συγκεκριμένη τροπολογία, που χρονικά υποβλήθηκε προηγουμένως, σε ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Δεν είναι τόσο το θέμα της ουσίας, αλλά εκείνο που λέω είναι ότι τουλάχιστον ας σημειωθεί ότι είναι λάθος διαδικασία.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε, εγώ νομίζω ότι δεν εγκρίθηκε η πρόταση. Αν είχε εγκριθεί, εντάξει, είναι είκοσι τέσσερις με είκοσι τέσσερις.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Είκοσι πέντε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ε, εντάξει, εγκρίθηκε, δεν μπορεί να ξαναψηφιστεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Βασιλείου.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς ο λόγος που τηρήσαμε αποχή σ' αυτή την ψηφοφορία είναι διότι ήδη ετοποθετηθήκαμε υπέρ της τροπολογίας που επαρουσίασε το Δημοκρατικό Κόμμα. Άρα, εάν ερχόμαστε εμείς και ψηφίζουμε είτε εναντίον είτε υπέρ μιας τροπολογίας αυτής της τροπολογίας, δε θα ήμαστε συνεπείς με τον εαυτό μας. Όμως, δε δίδεται η ευκαιρία τώρα σε αυτή την τροπολογία. Δεν ξέρω εάν ο Κανονισμός αυτό λέει, αλλά δε μου φαίνεται να είναι σωστό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δηλαδή, αν υποθέσουμε θεωρητικά ότι εγκρίνεται και αυτή, τι θα ισχύει: Έξι μήνες ή τρεις μήνες; Για όνομα του Θεού, δηλαδή! Ας σεβαστούμε αυτή τη Βουλή!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι ευθύνομαι και εγώ μαζί με την υπόλοιπη Βουλή για τον τρόπο που διεξήχθη η ψηφοφορία. Ήτανε στην πραγματικότητα δύο προτάσεις· δεν ήταν τροπολογία επί της τροπολογίας. Ήταν μια πρόταση για τρεις μήνες και δεύτερη για έξι μήνες και έπρεπε να τεθεί με αυτό τον τρόπο η ψηφοφορία και όχι ποιοι είναι υπέρ των έξι και τέλειωσε. Συμφωνώ με τον κ. Λυσσαρίδη: Άμα ψηφίζεις υπέρ των έξι, είναι οξύμωρο να ψηφίζεις μετά αν θα είναι τρεις. Όμως, ήταν λάθος ο τρόπος της ψηφοφορίας. Έπρεπε να ήταν ποιοι είναι υπέρ των τριών και ποιοι είναι υπέρ των έξι.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Έληξε το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ. Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν ξέρω εάν ήταν λανθασμένη ή σωστή η διαδικασία. Όμως, από τον τρόπο που παρουσιάστηκε, τροπολογία πάνω στην τροπολογία, ψηφίζεται πρώτη η δεύτερη τροπολογία. Εγκρίθηκε είκοσι πέντε με είκοσι τέσσερις, έληξε το θέμα, άσχετα αν η δική μας δε θα μπει σε ψηφοφορία. Δεν είναι λάθος. Ίσως και οι δύο διαδικασίες να ήταν σωστές. Επέλεξε η Βουλή να ακολουθήσει αυτή τη διαδικασία, εγκρίθηκε η πρότασις, με τις υγείες μας!

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Πρώτη φορά παρεμβαίνω σε θέματα Κανονισμού, παρ' όλο που δεν είμαι νομικός, αλλά από τις εμπειρίες μας δίνεται η ευκαιρία, κύριε Πρόεδρε.

Δεν μπορεί τροπολογία της τροπολογίας ή υποτροπολογία να διαφοροποιεί την ουσία της τροπολογίας. Αυτός είναι ο ρητός κανονισμός σε όλα τα κοινοβούλια. Εάν θεωρηθεί υποτροπολογία η τροπολογία της τροπολογίας, ναι, αλλά είναι ουσιώδης η διαφορά. Επομένως, έπρεπε να είχε θεωρηθεί σαν πρόταση διαφορετική. Και για το αν έληξε ή όχι, κύριε Πρόεδρε, θυμούμαι πολλές φορές, τουλάχιστον σε αυτό το Κοινοβούλιο, όταν η Βουλή για τον άλφα ή βήτα λόγο διαδικαστικά ή κανονιστικά διάπραττε σφάλματα, κοινή συναινέσει επανήρχετο, διότι ουδείς εξ ημών επιθυμεί πάνω στο λάθος να κτίσει την ορθότητα ή το λανθασμένο της θέσεως. Αυτή, με όλη την...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ένα λεπτό. Ο κ. Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό που ουσιαστικά έχει γίνει λόγω μιας διαδικαστικής παρατυπίας είναι ότι υιοθετήθηκε μία πρόταση που δεν έχει την πλειοψηφία του Σώματος. Γι' αυτό, εξ υπαρχής είπα εγώ και επιμένω να μας φέρει κάποιος αυτό το "τροπολογία τροπολογίας", που δεν υπάρχει.

Από την άλλη πλευρά, κύριε Πρόεδρε, όμως, επειδή μιλούμε για χρονικό θέμα και επειδή θα γίνουμε περισσότερο ρεζίλι από ό,τι γίναμε ήδη μέχρι τώρα ακολουθώντας λανθασμένη διαδικασία, εγώ προσωπικά τουλάχιστον, ως άτομο, αποσύρω αυτή την τροπολογία. Ας μείνουν οι έξι μήνες που λανθασμένα υιοθετήθηκαν και κατά παράβαση της διαδικασίας υιοθετήθηκαν. Αλλά ψηφίσαμε -εδώ συμφωνώ με τον κ. Παπαδόπουλο- λήφθηκε απόφαση. Δεν μπορούμε να συζητούμε τώρα να έρθουμε πέντε λεπτά μετά ν' αλλάξουμε απόφασή μας! Εγώ προσωπικά, κύριε Πρόεδρε, δεν επιμένω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μπορεί αυτή η συζήτηση μετά την ψηφοφορία να φαίνεται αχρείαστη, αλλά έχω την εντύπωση πως παρόμοια φαινόμενα εμφανίστηκαν στο παρελθόν και θα εμφανιστούν και στο μέλλον.

Το λάθος που διαπράξαμε, κατά την άποψή μου, είναι ότι θεωρήσαμε την πρόταση του κ. Παναγιώτη Δημητρίου τροπολογία επί της τροπολογίας. Δεν είναι τροπολογία επί της τροπολογίας· είναι τροπολογία δεύτερη επί του νομοσχεδίου. Το νομοσχέδιο μιλούσε για δώδεκα μήνες, έγινε μία τροπολογία για τρεις μήνες, έγινε άλλη τροπολογία όχι επί των τριών μηνών αλλά επί του ενός χρόνου για έξι μήνες. Κατά

συνέπεια, έπρεπε χρονολογικά να τεθούν, επειδή είναι ίσης αξίας με τη σειρά που έχουν κατατεθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Απλώς θέλω να παρατηρήσω το εξής: Την ώρα που έθεσε το θέμα ο κ. Δημητρίου, ερώτησα: “Συμφωνείτε με αυτή την εισήγηση;” και δεν υπήρξε αντίρρηση. Όμως, ένα λεπτό, παρακαλώ. Ο κ. Λιλλήκας.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω, για να μη συζητούμε... η μόνη λύση που βλέπω είναι ότι θα μπορούσε να υπάρχουν δύο ενδεχόμενα: Είτε να ισχύσει η απόφαση που πήραμε είτε να ισχύσει κάτι το οποίο κατ' επανάληψιν έχει γίνει τους προηγούμενους μήνες, που, όταν διαμορφωνόταν για ένα ζήτημα που ήταν ουσιαστικό περιστασιακή πλειοψηφία, ουκ ολίγες φορές αποφεύχθηκε η ψηφοφορία και μετά από παρεμβάσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού. Γι' αυτό, νομίζω ότι η δεύτερη επιλογή θα ήταν ο Δημοκρατικός Συναγερμός, αφού είναι σαφές ότι πρόκειται για μία πλειοψηφία που διαμορφώθηκε μέσα από μία λανθασμένη διαδικασία ή μέσα από μία σύγχυση και δεν αντανακλά τη θέληση της πλειοψηφίας του Σώματος, νομίζω ότι εναπόκειται στο Δημοκρατικό Συναγερμό να προβληματιστεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

Δε γίνεται να συνεχίζεται η συζήτηση πλέον. Αποφάσισε η Βουλή, έληξε το θέμα. Θα συμφωνήσω με τον κ. Χρίστου ότι δεν έπρεπε να θεωρηθεί τροπολογία. Από την ώρα που ήταν τροπολογία επί τροπολογίας, μπαίνει πρώτα. Ψήφισε η Βουλή. Δεν είναι λάθος η διαδικασία· ήταν λάθος η ερμηνεία, το αν ήταν τροπολογία της

τροπολογίας ή όχι. Τέλειωσε το θέμα και εισηγούμαι ότι δεν μπορεί η Βουλή, μετά που λήφθηκε απόφαση, να συνεχίσει τη συζήτηση. Αν θέλει η κυβέρνηση να σεβαστεί τη θέληση της πλειοψηφίας, αν υπάρχει, στο χέρι της είναι να καταθέσει τις προτάσεις τις δικές της μέσα στους έξι μήνες, αλλά να λήξει η συζήτηση, εισηγούμαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν μου επιτρέπεται, νομίζω ότι το πρόβλημα λύεται ως εξής: Μπορεί να ήταν λάθος η εισήγηση που μου έγινε -δεν ξέρω, δεν έχω την πείρα επί αυτού του θέματος, δεν ξανασυνέβη να το μελετήσουμε το θέμα για επόμενη φορά. Ας συμφωνήσουμε ότι ελήφθη απόφαση για έξι μήνες, αλλά επικαλούμαι επιχείρημα του κ. Παναγιώτη Δημητρίου ότι δικαιούται η Βουλή στην πορεία των πραγμάτων να το κάμει τρεις μήνες.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

“Ενός κακού δοθέντος, μύρια έπονται”. Δε δικαιούται το ίδιο θέμα στην ίδια σύνοδο να το επαναφέρει η Βουλή.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Ξανάγινε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αν ξανάγινε, λάθος έγινε. Νομίζω έληξε το θέμα. Παρακαλώ να μη γίνει περαιτέρω συζήτηση ή βάλτε σε ψηφοφορία την πρότασή μου ότι έχει λήξει το θέμα, διότι είναι διαδικαστικό. Επαναλαμβάνω: Εάν η κυβέρνηση θέλει, δικαιούται στους τρεις μήνες να φέρει πρόταση δική της να το αλλάξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν έχω αντίρρηση, εάν είναι έτσι.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 3.

Έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει ένσταση. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Λοιπόν, προχωρούμε με το Κεφάλαιο Β', που είναι η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Προϋπολογισμού του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Προσόν της Αγγλικής Γλώσσας σε Σχέδια Υπηρεσίας Ορισμένων Θέσεων) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο περί Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Άσκηση Λειτουργιών) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Δήμου Πάφου (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 7) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Ο περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Οι περί Προεδρίας και Προεδρικού Μεγάρου - Θέση Συμβούλου Εκπροσώπου Ελληνοκυπριακής Πλευράς στη ΔΕΑ (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12) Οι περί Τμήματος Δημοσίων Έργων - Θέση Ανώτερου Τεχνικού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13) Οι περί της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου (Όροι Πρόσληψης και Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 4) Κανονισμοί του 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16) Ετήσια έκθεση του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου για το έτος 1997.

Κατατέθηκε από το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17) Έγγραφα αποσταλέντα από το Υπουργείο Οικονομικών στις 8.12.1998, σύμφωνα με το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1998 [Αρ.1(ΙΙ)/98], το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμου του 1998 [Αρ.2(ΙΙ)/98] και το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμου του 1998 [Αρ 3 (ΙΙ)/98].

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18) Έγγραφα (Αρ. Θ. 34/98-Αρ.Θ.37/98) που αφορούν την εξαίρεση από την αναστολή πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία, σύμφωνα με τον περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο αρ. 33(1) του 1995.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19) Έγγραφα (Αρ. 34/98-37/98) σύμφωνα με τους περί Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του 1985 έως 1991.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20) Έγγραφο (Αρ. 36/98) σύμφωνα με τους περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του 1995 έως 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

- 1) Ο περί Σφαγείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 2) Ο περί Πώλησης Αγαθών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Πρόδρομο Προδρόμου, Βουλευτή Δημοκρατικού Συναγερμού της εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 3) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Τάκη Χατζηδημητρίου, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί Τόκου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Αλέξη Γαλανό, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο περί της Υποχρεωτικής Προσαρμογής των Ηλεκτρονικών Συστημάτων, Συσκευών και Συστημάτων Πληροφορικής στο Εργασιακό Περιβάλλον του Έτους 2000 και Περί Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1998.

Κατατέθηκε από τον κ. Ανδρέα Χρίστου, Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο, εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.

Ερώτηση με αρ. Ζ'Γ'36 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Χριστόδουλο Βενιαμίν στις 11 Δεκεμβρίου 1998.

“Έπειτα από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τον περασμένο Απρίλη, το Γραφείο Προγραμματισμού ανέλαβε να ετοιμάσει πρόγραμμα δράσης για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ιδιωτικές σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΣΤΕ) και την ανάπτυξη της Κύπρου ως διεθνούς και περιφερειακού εκπαιδευτικού κέντρου.

Ο αρμόδιος Υπουργός παρακαλείται να πληροφορήσει το Σώμα ποια πρόοδος έχει σημειωθεί για την υλοποίηση του σκοπού αυτού, ιδιαίτερα ενόψει του γεγονότος ότι το ΣΕΚΑΠ, το αρμόδιο όργανο για την αξιολόγηση και την πιστοποίηση κλάδων

σπουδών των ΙΣΤΕ, έχει παύσει να λειτουργεί μετά την παραίτηση του προέδρου του τον περασμένο Ιούλιο”.

Απάντηση ημερομηνίας 11 Δεκεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 152, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Όπως μας έχει πληροφορήσει ο διευθυντής του Τμήματος Δημοσίων Έργων, στην αρμοδιότητα του οποίου εμπίπτει ο δρόμος Δρούσειας - Πόλης Χρυσοχούς, το Τμήμα του ετοιμάζει μελέτη για την ασφαλτόστρωση των ερεισμάτων του υπό αναφορά δρόμου για μήκος 2 χμ., η οποία θα είναι έτοιμη τέλος του 1998. Το υπόλοιπο μέρος του δρόμου, μήκους 3,5 χμ. περίπου, θα δοθεί σε ιδιώτες μελετητές για την ετοιμασία μελέτης και σχεδίων.”

Απάντηση ημερομηνίας 9 Δεκεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 184, ημερομηνίας 12 Ιουνίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το θέμα της αποπεράτωσης της επίστρωσης με άσφαλο του δρόμου των χωριών Γουδί - Χρυσοχού, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Ο δρόμος αυτός έχει μήκος 2 χμ. και πλάτος 5 μέτρων περίπου, ενώ βελτιώνεται και συντηρείται από την επαρχιακή διοίκηση.
- 2) Μέχρι σήμερα έχει επιστρωθεί σταδιακά με σκυρόδεμα και άσφαλο τμήμα του δρόμου μήκους 1 χμ. περίπου. Για την αποπεράτωση της ασφαλτόστρωσης του δρόμου θα απαιτηθεί επιπρόσθετη δαπάνη της τάξης των £30.000.
- 3) Φέτος χρησιμοποιήθηκε για την ασφαλτόστρωση του δρόμου ποσό £4.000 και ανάλογο ποσό θα δαπανηθεί και κατά το 1999.
- 4) Επειδή πρόκειται για δρόμο που συνδέει δύο μικρές κοινότητες, δε συντρέχουν σοβαροί λόγοι που να επιβάλλουν την άμεση βελτίωση του χωμάτινου τμήματος του

δρόμου. Η σταδιακή ασφαλτόστρωση του δρόμου είναι η πλέον ενδεδειγμένη υπό τις περιστάσεις.”

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η επόμενη συνεδρία του Σώματος ορίζεται για την Πέμπτη, 14 Ιανουαρίου 1999, στις 4.00 το απόγευμα με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Δήμου Πάφου (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.
- 2) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.
- 3) Ο περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.
- 4) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.
- 5) Ο περί του Ασυμβίβαστου της Ιδιότητας του Βουλευτή προς Οποιοδήποτε Επάγγελμα Νόμος του 1997. (Πρόταση νόμου).
- 6) Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Προσόν της Αγγλικής Γλώσσας σε Σχέδια Υπηρεσίας Ορισμένων Θέσεων) Νόμος του 1998.
- 7) Ο περί Αφαιρέσεων και Μεταμοσχεύσεων Βιολογικών Ουσιών Ανθρώπινης Προελεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 8) Οι περί Κεντρικού Σφαγείου (Φιλοδωρήματα Τακτικών Εργατών) Κανονισμοί του 1998.

- 9) Οι περί Εγγραφής των Κατοίκων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 10) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Διεξαγωγή Έρευνας για την Πηγή των Οικονομικών Πόρων Δημόσιων Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1998.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (12.11.1998).
- 2) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).
- 3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Ιατρικό απόρρητο και παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ασθενών”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Κυριάκου Τυρίμου). (4.5.1998). (Συνέχιση της συζήτησης).

- 4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η συνεχιζόμενη καταστροφή και η ανάγκη προστασίας και αξιοποίησης των κατοικιών της κοινότητας Πάνω Αμιάντου και των εγκαταστάσεων του μεταλλείου, οι προθέσεις της κυβέρνησης και τυχόν ευθύνες που προκύπτουν”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Δημήτρη Ηλιάδη και Γιαννάκη Θωμά). (8.4.1997).

- 5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Επέμβαση στο Δασούδι Λεμεσού και περιβαλλοντικές επιπτώσεις”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Γιαννάκη Θωμά). (10.12.1996).

- 6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Η προσαγωγή σε δίκη του Κούρδου αγωνιστή Aziz (Ramazan Celik) με την κατηγορία της άγρας πελατών για πώληση του περιοδικού ‘Φωνή του Κουρδιστάν’”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (27.4.1998).

7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Αναγκαιότητα άμεσης διάσωσης της Μονής Αποστόλου Ανδρέα και όλων των μοναστηριών και εκκλησιών, καθώς και ολόκληρης της θρησκευτικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς στα κατεχόμενα”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Λευτέρη Χριστοφόρου). (19.9.1997).

9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (26.10.1998).

Θα πάμε στην αίθουσα 4, για να γίνει η καθιερωμένη χριστουγεννιάτικη γιορτή των Μελών του Σώματος και του προσωπικού της Βουλής. Θέλω με την ευκαιρία αυτή να ευχηθώ σε όλους Καλά Χριστούγεννα και Ευτυχισμένο τον Καινούργιο Χρόνο με την ελπίδα ότι θα υπάρξουν καλύτερες και ειρηνικές μέρες για τον τόπο μας. Χρόνια Πολλά και Ευτυχισμένα!

(Ωρα λήξης: 6.34 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος

Θωμά Γιαννάκης

Ιωαννίδης Ουράνιος

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος

Κιττής Στάθης

Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλιάς
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας

Χάσικος Σωκράτης
 Χατζηγεωργίου Γιώργος
 Χατζηγεωργίου Τάκης
 Χατζηγιάννης Σοφοκλής
 Χατζηδημητρίου Τάκης
 Χριστοδουλίδης Δώρος
 Χρίστου Ανδρέας
 Χριστόφιας Δημήτρης
 Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πετρός
 Μαντοβάνη Μπενίτο
 Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Αναφορά από τον Πρόεδρο της Βουλής στο θέμα της δωρεάς ανθρώπινων οργάνων για μεταμοσχεύσεις σε πάσχοντες και σχετικό σχόλιο του κ. Ανδρέα Παρισινού.
- 2) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”, αγορεύσεις και παρατηρήσεις (Α. Χρίστου, Μ. Κυπριανού, Π. Δημητρίου, Γ. Βασιλείου, Τ. Χατζηδημητρίου, Κ. Καζαμίας) και διακοπή της συζήτησης.
- 3) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1998”, αγορεύσεις και ψηφοφορία επί τροπολογιών του ΑΚΕΛ - Αριστερά - Νέες Δυνάμεις (Δ. Χριστοδουλίδης, Τ. Χατζηδημητρίου, Α. Καράς, Ν. Μουσιούπας, Α. Χρίστου, Σ. Χατζηγιάννης) και ψήφισή του σε νόμο (με αριθμό 8 του 1998).

- 4) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (Κυρωτικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
- 5) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 6) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
- 7) Έκθεση για το νομοσχέδιο “ Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
- 8) Έκθεση για το νομοσχέδιο και για τους Κανονισμούς “Ο περί Ανακουφίσεως Παθόντων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και “Οι περί Ανακουφίσεως Παθόντων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998”, ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο και έγκριση των Κανονισμών.
- 9) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
- 10) Έκθεση για το νομοσχέδιο και για τους Κανονισμούς “Ο περί Ασφάλειας Καταναλωτικών Προϊόντων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και “Οι περί Ασφάλειας (Απομιμήσεις Τροφίμων) Κανονισμοί του 1998”, ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο και έγκριση των Κανονισμών.
- 11) Έκθεση για τους Κανονισμούς “Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998” και έγκρισή τους.
- 12) Έκθεση για τους Κανονισμούς “Οι περί Πετρελαιοειδών (Αναπροσαρμογή της Λιανικής Τιμής Πωλήσεως) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1998”, αγορεύσεις και σύντομο σχόλιο (Κ. Καζαμίας, Δ. Θεοδώρου, Ν. Μουσιούπτας) και έγκρισή τους.

- 13) Έκθεση για τους Κανονισμούς “Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων- Θέση Διοικητικού Λειτουργού Α΄ (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1998”, θέσεις και παρατηρήσεις (Τ. Παπαδόπουλος, Α. Αντωνίου, Δ. Συλλούρης, Δ. Θεοδώρου) και απόρριψή τους.
- 14) Έκθεση για τους Κανονισμούς “Οι περί Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σχέδιο Αποκατάστασης Προπολεμικής Φερεγγυότητας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998”, παρατηρήσεις από τον κ. Α. Γεωργίου και έγκρισή τους.
- 15) Έκθεση για το θέμα “Αποφάσεις της Βουλής των Αντιπροσώπων που Εξουσιοδοτούν τη Διενέργεια Δαπάνης από το Πάγιο Ταμείο, το Ταμείο Αναπτύξεως και το Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων για το Μήνα Ιανουάριο του 1999”, ανάγνωση των αποφάσεων και έγκρισή τους.
- 16) Έκθεση για το θέμα “Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που Εξουσιοδοτεί τη Διενέργεια Δαπάνης από Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου για το Μήνα Ιανουάριο του 1999”, ανάγνωση της απόφασης και έγκρισή της.
- 17) Ψηφοφορία επί τροπολογιών που αφορούν το νομοσχέδιο “Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”, συζήτηση σχετικά με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε (Μ. Κυπριανού, Α. Χρίστου, Π. Δημητρίου, Γ. Αγαπίου, Β. Λυσσαρίδης, Τ. Παπαδόπουλος, Α. Βασιλείου, Χρ. Πουργουρίδης, Δ. Χριστοδουλίδης, Γ. Λιλλήκας) και ψήφισή του σε νόμο.
- 18) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 19) Ερώτηση Βουλευτή (Πρόγραμμα δράσης για τις ιδιωτικές σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης).
- 20) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Ο δρόμος Δρούσειας - Πόλης Χρυσοχούς, Ο αγροτικός δρόμος Χρυσοχούς - Γουδίου).

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 14ης Ιανουαρίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.16 μ.μ.)

Αρ. 13

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους κυρίους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, με τη σημερινή μέρα, είναι η πρώτη μέρα του νέου χρόνου, έχω καθήκον να ευχηθώ στην καθεμιά και στον καθένα ατομική, αλλά και οικογενειακή ευτυχία και εύχομαι το 1999 να είναι ακόμα πιο παραγωγικό και από πλευράς νομοθετικής, αλλά και από πλευράς εθνικού προβλήματος πολύ καλύτερο απ' ό,τι τα προηγούμενα. Πριν από τη νομοθετική εργασία θα προχωρήσουμε με τη διαβεβαίωση του νέου Βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Χρίστου Ρότσα και στη συνέχεια, μπαίνοντας στη νομοθετική εργασία, ευχαρίστως να δώσω το λόγο στους κυρίους συναδέλφους, αν θέλουν να εγείρουν οποιοδήποτε θέμα.

Κύριε Ρότσα, θα διαβάζω και θα επαναλαμβάνετε:

“Διαβεβαιώ επισήμως...”

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

“Διαβεβαιώ επισήμως...”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

“...πίστιν και σεβασμόν εις το Σύνταγμα...”

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

“...πίστιν και σεβασμόν εις το Σύνταγμα...”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

“...και τους συνάδοντας αυτώ νόμους...”

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

“...και τους συνάδοντας αυτώ νόμους...”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

“...και εις την διατήρησιν της ανεξαρτησίας...”

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

“...και εις την διατήρησιν της ανεξαρτησίας...”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

“...και της εδαφικής ακεραιότητος της Δημοκρατίας της Κύπρου.”

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

“...και της εδαφικής ακεραιότητος της Δημοκρατίας της Κύπρου.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ. Θεωρείστε από σήμερα μέλος του Σώματος. Θέλω να σας συγχαρώ και να σας ευχηθώ καλή σταδιοδρομία.

Ναι, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όλος ο κυπριακός λαός έχει συγκλονιστεί από την είδηση του ατυχήματος που συνέβηκε κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής ασκήσεως στην Εθνική Φρουρά και το οποίο είχε σαν αποτέλεσμα το θάνατο ενός εθνοφρουρού και τον τραυματισμό κάποιων άλλων ατόμων. Η κοινοβουλευτική μας ομάδα θεωρεί ότι η ολομέλεια σήμερα θα εδύνατο να ζητήσει από την Επιτροπή Άμυνας έκτακτη σύγκληση της επιτροπής για πλήρη ενημέρωση, ούτως ώστε και η Βουλή να είναι ενήμερη των γεγονότων που οδήγησαν σ' αυτό το τραγικό συμβάν, αλλά και ο κυπριακός λαός να γνωρίζει. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εννοείτε σήμερα ή να συνέλθει...

Ναι, κύριε Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εκείνο που εισηγούμαι είναι πρώτα να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή για το τραγικό συμβάν και να εκδηλώσετε εκ μέρους της Βουλής τα συλλυπητήρια προς την οικογένεια του στρατιώτη, που είχε αυτό το άτυχο και τραγικό τέλος, γιατί όταν συμβαίνει ένα τέτοιο περιστατικό συγκλονίζει κάθε οικογένεια στην Κύπρο και ιδιαίτερα όλους τους γονείς των στρατευμένων παιδιών, ως μια ελαχίστη ένδειξη συμπαραστάσης σ' αυτό το δράμα που δε χωρεί κανενός είδους παρηγοριά, αλλά ως ένα είδος ανθρώπινης συμπαραστάσης και συμμετοχής της πολιτείας. Στη συνέχεια, η επιτροπή έχω την εντύπωση ότι μπορεί να επισκεφθεί και το νοσοκομείο, για να ενημερωθεί για την κατάσταση της υγείας των άλλων δύο παιδιών και, όπως είπε και ο κ. Χριστοδουλίδης, να μελετήσει εις το πώς το ταχύτερο δυνατόν να ερευνησει το τραγικό συμβάν, με την ελπίδα ότι είναι δυνατόν να βρεθούν τρόποι να αποφεύγονται τέτοια τραγικά συμβάντα. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και εγώ ευχαριστώ. Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε διαφωνώ καθόλου και για τη μονόλεπτη σιγή και για τη σύσκεψη της Επιτροπής Άμυνας, αλλά θέλω να πω κάτι γενικότερο, διότι η οικογένεια αυτή μου είναι πάρα πολύ φιλική και διαισθάνομαι αυτά που λένε οι συνάδελφοι, αλλά θέλω να πω και κάτι άλλο: ότι το Σώμα αυτό πρέπει πάντοτε να έχει κάποιο μέτρο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επειδή αντιλαμβάνομαι ότι η εισήγηση τόσο του κ. Χατζηδημητρίου όσο και εκείνη του κ. Χριστοδουλίδη απηχεί τις σκέψεις και τα αισθήματα όλων, ναι, κάμνω αποδεκτή την εισήγηση και παρακαλώ τους κυρίους συναδέλφους να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αιωνία του η μνήμη και εύχομαι στους τραυματίες στρατιώτες σύντομη αποθεραπεία.

Κύριοι συνάδελφοι, επειδή υπάρχει μια πρόταση νόμου που πρέπει να κηρυχθεί ως επείγουσα και να συζητηθεί σήμερα, είναι “Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” -και αντιλαμβάνομαι είναι έτοιμοι οι κανονισμοί των προσφορών, σήμερα θα κατατεθούν, κατατίθενται, είναι νομοτεχνικό το πρόβλημα, πιστεύω ότι θα γίνει κατορθωτό εντός της ημέρας να προχωρήσουμε- γι’ αυτό θα ξεκινήσουμε με το Κεφάλαιο Β’, που είναι η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 2) Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Νεολαίας Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 3) Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 4) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Δήμου Λεμεσού (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 5) Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 6) Οι περί Υπουργείου Οικονομικών (Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης) - Θέση Λειτουργού Επιμόρφωσης Α' (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 7) Οι περί Υπουργείου Υγείας (Εκπαιδευτικός Κλάδος) - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 8) Οι περί Προσφορών του Δημοσίου (Γενικοί) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 9) Οι περί Εγγραφής των Κατοίκων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 10) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Διεξαγωγή Έρευνας για την Πηγή των Οικονομικών Πόρων Δημόσιων Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 11) Εξαμηνιαία Έκθεση του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Δημοκρατίας για την περίοδο που λήγει την 30ή Ιουνίου 1998 σύμφωνα με το άρθρο 119(5) του Συντάγματος.

Κατατέθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πρόταση νόμου:

- 1) Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών.

Μπαίνουμε τώρα στη νομοθετική εργασία, το πρώτο θέμα της οποίας είναι “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Δήμου Πάφου (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.” Θα παρακαλούσα τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση. Αντιλαμβάνομαι ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΦΟΥ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ)
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούττας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 8 Ιανουαρίου 1999.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της συμφωνίας για παροχή κυβερνητικής εγγύησης στο Δήμο Πάφου για την αποπληρωμή δανείου ύψους £6.605.000 που ο δήμος συνήψε από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Ειδικότερα και σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους αρμοδίους, το προϊόν του πιο πάνω δανείου θα χρησιμοποιηθεί για την ενοποίηση άλλων υφιστάμενων δανείων του δήμου, την κάλυψη ελλειμμάτων γενικού λογαριασμού, την εξόφληση δανείου που οφείλεται στην Κεντρική Τράπεζα, την ανέγερση δημοτικών

κτιρίων, την καταβολή αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις που έγιναν από το δήμο και για την αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας στη λεωφόρο Τάφοι των Βασιλέων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σ' αυτό, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Δήμου Πάφου (Κυρωτικός) Νόμος του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Γαλανέ.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Δήμου Πάφου (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 2 θέμα στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998". Θα παρακαλούσα τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση. Κύριε Γαλανέ, νομίζω είστε και πάλι εσείς.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ
ΑΝΑΣΤΟΛΗΣ ΠΛΗΡΩΣΗΣ ΘΕΣΕΩΝ ΠΡΩΤΟΥ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ (ΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ
1998"**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούττας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 8 Ιανουαρίου 1999.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι αφενός η παράταση της ισχύος της βασικής νομοθεσίας για την αναστολή της πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1999 και αφετέρου η εξαίρεση των μελών της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και των δικαστηρίων από τις διατάξεις του νόμου αυτού.

Ειδικότερα και σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους αρμοδίους, κρίνεται ότι εξακολουθεί να υφίσταται ανάγκη περιορισμού του διαρκώς διογκούμενου κρατικού μισθολογίου και του διευρυνόμενου δημοσιονομικού ελλείμματος, γι' αυτό και προτείνεται η παράταση της ισχύος της σχετικής νομοθεσίας, η οποία, όπως είναι γνωστό, τέθηκε σε ισχύ για πρώτη φορά το 1995 μέσα στα πλαίσια της προσπάθειας περιορισμού των δημόσιων δαπανών και με απώτερο στόχο τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και ενόψει του γεγονότος ότι η ισχύς της υπό αναφορά νομοθεσίας έληξε την 31η Δεκεμβρίου 1998 κρίνει αναγκαίο, για καθαρά νομοτυπικούς λόγους, η εν λόγω νομοθεσία να επαναθεσπιστεί από τη Βουλή και η ισχύς της να παραταθεί, όπως προτείνεται, δηλαδή μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1999.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, όπως έχει διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ομιλητής επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Όπως αναφέρεται στην έκθεση, αυτή είναι ομόφωνη και θα ψηφίσουμε υπέρ αυτού του νομοσχεδίου. Πλην όμως θέλουμε να παρατηρήσουμε ότι δυστυχώς αυτή η σωστή πρόταση, αυτή η σωστή προσθήκη στο νόμο, δεν έχει εξυπηρετήσει τους στόχους και τους σκοπούς για τους οποίους έχει ψηφιστεί. Τι εννοούμε. Καταρχάς, ενώ υπήρχε η παγοποίηση, προνοείτο η παγοποίηση και παγοποιούνταν οι θέσεις πρώτου διορισμού, παρατηρούμε ότι, όταν έρχονται στην επιτροπή της Βουλής για τη λεγόμενη αποπαγοποίηση, ανακαλύπτουμε πως στη θέση των δήθεν παγοποιημένων θέσεων υπηρετούν έκτακτοι, υπηρετούν ωρομίσθιοι, υπηρετούν άλλα πρόσωπα, τα οποία ουσιαστικά καλύπτουν εκείνες τις θέσεις, απλώς δεν είναι διορισμένα διαμέσου της διαδικασίας της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας. Αυτό τι σημαίνει; Ότι πράγματι παγοποιήσαμε διαμέσου των παγοποιημένων θέσεων και τις δαπάνες του προϋπολογισμού όπως αντιλαμβανόμαστε ήταν ο δημοσιονομικός τρόπος αυτής της πρότασης νόμου; Όχι. Απλώς, αντί να προσφύγουμε στο διορισμό διαμέσου των διαδικασιών της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας, προσφεύγουμε στον εύκολο διορισμό μέσα από την παλιά ιδιαίτερα διαδικασία των εκτάκτων και την εκτός ελέγχου και τη με διαβλητές διαδικασίες πρόσληψη ωρομισθίων. Γι' αυτό, ενώ θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο, εμείς δηλώνουμε πως θα ασκήσουμε όλη μας την πίεση και την επιρροή αυτή η ιδέα, αυτή η πρόταση, να υλοποιείται και όχι προς τα έξω να εμφανίζεται μια πρόταση σωστή, αλλά στην πράξη να παραβιάζεται και οι δαπάνες να είναι οι ίδιες και

τελικά να μην έχουμε ούτε αξιοκρατία ούτε την πρόσληψη των σωστών ανθρώπων στη δημόσια υπηρεσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Χρίστου. Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Ο κ. Μακρίδης.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σε μερικά σημεία μπορεί να συμφωνώ με το συνάδελφο κ. Χρίστου, αλλά έχει γενικεύσει εντελώς το θέμα και πιστεύω στις πλείστες περιπτώσεις δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Σε μερικές περιπτώσεις, ναι, μπορεί να υπάρχουν, αλλά, αν κοιτάξουμε τις θέσεις που περνούν μέσω της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας και ιδιαίτερα από κάποιο επίπεδο και πάνω, θα δούμε ότι τέτοιο πράγμα δε συμβαίνει. Αλλά θέλω να συμφωνήσω μαζί του και, σε περίπτωση που υπάρχουν και μερικές εξαιρέσεις, συμφωνούμε να διορθωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Μακρίδη.

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Θέλω να υποδείξω στον κ. συνάδελφο ότι πρέπει να προσέξουμε ιδιαίτερα σ' αυτό τον τόπο, γιατί τις περισσότερες φορές οι εξαιρέσεις αποτελούν και τον κανόνα.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Θα δεχόμουν την ιδέα της εξαίρεσης, εάν οι ωρομίσθιοι από επτά χιλιάδες δε γίνονταν οκτώ χιλιάδες. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εγώ, κύριε Πρόεδρε, είχα αποφασίσει να ψηφίσω το νομοσχέδιο. Αυτά που λέει ο κ. Χρίστου με έπεισαν, για να ψηφίσω εναντίον. Αλλά νομίζω, για να είμαι συνεπής με αυτά που είπα, πρέπει να ψηφίσει και το ΑΚΕΛ εναντίον της παράτασης του νόμου. Διαφορετικά, δεν αντιλαμβάνομαι η έκκληση σε τι αποβλέπει, αφού δε θα έρθει στην επιτροπή. Η πλήρωση των θέσεων με εκτάκτους ή με ωρομισθίους δεν έρχεται στην επιτροπή έτσι και αλλιώς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Η πλήρωση των θέσεων με εκτάκτους, από τη στιγμή που ενεργοποιήθηκε και ευτυχώς παρέμεινε σε ισχύ ο νόμος περί προσλήψεως εκτάκτων, έρχεται στην Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής, η οποία παραπέμπει στην ειδική επιτροπή, υποεπιτροπή, η οποία συστάθηκε, και η υποεπιτροπή, ο συνάδελφος, ο κ. Μακρίδης, είναι μέλος, ελέγχει και αν θέλει εγκρίνει ή αν θέλει δεν εγκρίνει το διορισμό εκτάκτων. Εκεί που δεν υπάρχει έλεγχος είναι ο διορισμός ωρομισθίων, που τώρα με την πρόταση νόμου, την οποία έχουμε καταθέσει, εάν τελικά ψηφιστεί, και πιστεύω ότι υπάρχει συναίνεση να ψηφιστεί, θα υπάρξει και εκεί έλεγχος από πλευράς νομοθετικής εξουσίας πόσοι και μέσα από ποιες διαδικασίες διορίζονται αυτές οι χιλιάδες των ωρομισθίων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, νομίζω έληξε το θέμα. Να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Αναστολή πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού. Άρθρο 3.

Εξουσία Υπουργού Οικονομικών να αποφασίζει για εξαίρεση της αναστολής.

Άρθρο 4.

Δημοσίευση θέσεων μετά τον τερματισμό της αναστολής. Άρθρο 5.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 έως 6 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 έως 6 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στην ψηφοφορία. Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα δύο υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσες αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 3 θέμα στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Κυρωτικός) Νόμος του 1998". Θα παρακαλούσα τον πρόεδρο της επιτροπής να μας διαβάσει την έκθεση. Κύριε Γαλανέ, έχετε το λόγο. Είναι η τιμητική σας σήμερα.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε. Εμείς πάντοτε είμεθα σε θέση να εγγυώμεθα.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Γαλανέ, η ερώτηση ήταν διαφορετική. Διέκοψε ένας συνάδελφος και είπε: "Μα, εφόσον είναι ομόφωνη, γιατί παίρνει και φέρνει το Γαλανό;". Είπα και εγώ: "Είναι για να σε βασανίζει.". Άρα η εγγύηση δεν έχει σχέση...

(Γέλια.)

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Εκείνο που προσπάθησα να πω, κύριε Χρίστου, είναι ότι πρέπει να βασιστούμε, να εγγυώμεθα στο γεγονός ότι στον κ. Αναστασιάδη αρέσει -και εμένα μ' αρέσει- να με βασανίζει.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Αυτό πάει πολύ μακριά.

A. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κάνει καλό και για το λουμπάγκο.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Είναι και μέρος της θεραπείας του λουμπάγκο να πηγαίνω και να έρχομαι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ θα ρωτούσα το εξής: Αν ομοφωνείτε, θέλετε εκεί όπου είναι ομόφωνες να θεωρούνται αναγνωσθείσες; Δεν έχω ένσταση. Αλλά είναι κατόπιν αποφάσεως του Σώματος και όχι κατόπιν αποφάσεως του Προέδρου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εμείς θέλουμε να ακούμε τον κ. Γαλανό.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Και εγώ, όποτε με διατάξει ο Πρόεδρος ή ο προεδρεύων της Βουλής, είμαι στη διάθεσή του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Γαλανέ, συνεχίστε.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούττας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 8 Ιανουαρίου 1999.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της συμφωνίας για παροχή κυβερνητικής εγγυήσεως στον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού για την αποπληρωμή δανείου ύψους £1.750.000 που ο οργανισμός συνήψε από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Ειδικότερα και σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους αρμοδίους, το προϊόν του εν λόγω δανείου πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σ' αυτό, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Κυρωτικός) Νόμος του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Γαλανέ.

Υπάρχει ομιλητής επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχει, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 4 θέμα στην ημερήσια διάταξη, που είναι η πρόταση νόμου με τίτλο "Ο περί του Ασυμβίβαστου της Ιδιότητας του Βουλευτή προς Οποιοδήποτε Επάγγελμα Νόμος του 1997". Θα παρακαλούσα τον πρόεδρο της Επιτροπής Νομικών, τον κ. Δημητρίου, να διαβάσει την έκθεση.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ
ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟΥ ΤΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ
ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΠΡΟΣ ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1997"**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Γιαννάκης Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Στάθης Κιπτής

Τάσσος Παπαδόπουλος

Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 1998. Κατά τη μελέτη της υπό αναφορά πρότασης νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Δώρο Θεοδώρου, κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Στη συνεδρία αυτή παρευρέθηκαν επίσης ο εισηγητής της προτεινόμενης νομοθεσίας κ. Δώρος Θεοδώρου και ο Βουλευτής κ. Μάριος Ματσάκης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η επέκταση του ασυμβίβαστου της ιδιότητας του Βουλευτή, ώστε, πέρα από όσα προβλέπει το σύνταγμα, αυτό να καλύπτει και οποιοδήποτε επάγγελμα, επιχείρηση, επιτήδευμα ή εργασία που ασκείται επί κέρδει και για τα οποία απαιτείται σχετική επαγγελματική άδεια σύμφωνα με τον περί Δήμων Νόμο.

Σύμφωνα με τον εισηγητή της εν λόγω πρότασης νόμου απώτερος στόχος της είναι να παραμείνει ο Βουλευτής απερίσπαστος στα καθήκοντά του, αλλά και να περιφρουρηθεί ακόμη περισσότερο το κύρος του νομοθετικού σώματος.

Ο κ. Δώρος Θεοδώρου υποστήριξε επίσης στην επιτροπή ότι η άσκηση από Βουλευτή οποιουδήποτε άλλου κύριου ή συμπληρωματικού επαγγέλματος καταλήγει να είναι σε βάρος της εκτέλεσης των βουλευτικών του καθηκόντων, των οποίων η ορθή άσκηση προϋποθέτει αλλά και απαιτεί αρκετό χρόνο για μελέτη, συνεχή και εμπειριστατωμένη πληροφόρηση του εκάστοτε αντικειμένου της νομοθεσίας και

ανελλιπή παρακολούθηση τόσο των εσωτερικών όσο και των εξωτερικών εξελίξεων στα θέματα που καλείται να νομοθετήσει.

Περαιτέρω, ο ίδιος Βουλευτής πρόταξε την άποψη ότι η καθιέρωση του ασυμβίβαστου, όπως αυτό ορίζεται στην υπό αναφορά πρόταση νόμου, αναμένεται να συμβάλει στην ανεπηρέαστη και ανεξάρτητη από προσωπικά συμφέροντα άσκηση των καθηκόντων του Βουλευτή, καθώς και στην αναβάθμιση του κοινοβουλευτικού έργου. Επίσης ισχυρίστηκε ότι με την ψήφιση της υπό αναφορά πρότασης νόμου θα περιφρουρηθεί το κύρος του βουλευτικού αξιώματος, καθότι με τα σημερινά δεδομένα παρέχεται η δυνατότητα στο Βουλευτή να χρησιμοποιεί το αξίωμά του, προκειμένου να προωθεί, κυρίως μέσω της νομοθετικής οδού, προσωπικά συμφέροντα ή συμφέροντα πελατών του.

Η θέση του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, όπως αυτή αναλύθηκε στην επιτροπή και περιέχεται σε σχετική γραπτή γνωμάτευση, είναι ότι η προτεινόμενη τροποποίηση δεν είναι συνταγματικά επιτρεπτή, αφού αυτή έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις των άρθρων 25 και 70 του συντάγματος. Ειδικότερα, η εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ανέφερε στην επιτροπή ότι δεν είναι επιτρεπτή η προσθήκη με νόμο διατάξεων που εισάγουν περιπτώσεις ασυμβίβαστου προς την ιδιότητα του Βουλευτή επιπρόσθετα εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 70 του συντάγματος. Επίσης, δήλωσε ότι η προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση παραβιάζει και το άρθρο 25 του συντάγματος, το οποίο κατοχυρώνει το δικαίωμα προσώπου να ασκεί οποιοδήποτε επάγγελμα, παρ' όλο που στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού προβλέπεται ότι είναι δυνατόν με νόμο να τεθούν όροι, περιορισμοί ή διατυπώσεις όσον αφορά την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος, χωρίς όμως αυτό να εξικνείται μέχρι την πλήρη και ολοκληρωτική απαγόρευση ή κατάργηση του δικαιώματος αυτού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών διαφώνησε με την προτεινόμενη νομοθεσία τόσο γιατί οι διατάξεις της αντίκεινται στις πρόνοιες του συντάγματος όσο και για τους ακόλουθους λόγους:

- (α) Η ψήφιση της εν λόγω πρότασης νόμου θα καταστεί αποτρεπτική στο να διεκδικούν αξίωμα πρόσωπα κατά τα άλλα ικανά τα οποία θα ήθελαν να συνεισφέρουν από τη θέση του Βουλευτή, αλλά δε θα επιθυμούσαν ή δε θα είχαν την οικονομική ευχέρεια να τερματίσουν το βιοποριστικό τους επάγγελμά, με αποτέλεσμα το αξίωμα του Βουλευτή να καθίσταται προνόμιο των πλουσίων.
- (β) η καθιέρωση του “επαγγελματία” Βουλευτή θα καλλιεργήσει και θα αναπτύξει φαινόμενα διαφθοράς και προώθησης συμφερόντων, στην προσπάθεια των φορέων του να επιτυγχάνουν την επανεκλογή τους.
- (γ) σε καμιά άλλη Δημοκρατία δεν έχει περιοριστεί νομοθετικά το δικαίωμα του Βουλευτή να ασκεί οποιοδήποτε επάγγελμα πέραν των συνταγματικά επιβαλλόμενων περιορισμών και
- (δ) τα ελάχιστα ανεπιθύμητα περιστατικά που κατά καιρούς παρουσιάζονται δεν οφείλονται στο επάγγελμα που κάποιος Βουλευτής ασκεί παράλληλα ή συμπληρωματικά με το αξίωμά του αλλά σ’ αυτή την ίδια την ιδιότητα του Βουλευτή.

Υπό το φως των πιο πάνω η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την απόρριψη της υπό αναφορά πρότασης νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Δημητρίου.

Να δώσω το λόγο στον εισηγητή, αν δεν έχετε ένσταση, κύριε Γαλανέ, και στη συνέχεια σ’ εσάς.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Επιτρέψτε μου ν' αρχίσω την αγόρευσή μου, διαβάζοντας ολόκληρο το κείμενο της αιτιολογικής έκθεσης. Θεωρώ ότι το κείμενο αυτό της αιτιολογικής έκθεσης αποκρυσταλλώνει πλήρως τους λόγους, οι οποίοι με ώθησαν να υποβάλω αυτή τη συγκεκριμένη πρόταση νόμου.

Η κοινωνία του 2000 είναι ασφαλώς πιο σύνθετη και πιο πολύπλοκη από την κοινωνία του 1960, όταν εγκαθιδρυόταν η Κυπριακή Δημοκρατία. Κατ' αναλογία, συνθετότερη και πολυπλοκότερη είναι και η ρύθμιση της λειτουργίας αυτής της κοινωνίας, με πολυάριθμα νομοθετήματα επί παντός σχεδόν επιστητού. Το έργο των Βουλευτών από το 1960 μέχρι σήμερα έχει διαφοροποιηθεί ουσιωδώς τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά. Η ορθή άσκηση των καθηκόντων του Βουλευτή προϋποθέτει πολύ χρόνο, συνεχή και εμπειριστατωμένη πληροφόρηση για το εκάστοτε αντικείμενο της νομοθεσίας, παρακολούθηση ανελλιπή τόσο των εσωτερικών όσο και των εξωτερικών εξελίξεων στα θέματα που καλείται να νομοθετήσει, επηρεάζοντας έτσι αποφασιστικά τη ζωή, τα συμφέροντα, τις διεκδικήσεις και τις υποχρεώσεις των πολιτών. Η Βουλή των Αντιπροσώπων λειτουργεί σήμερα με δεκαεννιά συνολικά κοινοβουλευτικές επιτροπές, έκαστος δε Βουλευτής συμμετέχει σε τέσσερις έως έξι ή και επτά, σε μερικές περιπτώσεις, τέτοιες επιτροπές και υποεπιτροπές. Όλες σχεδόν οι επιτροπές συνεδριάζουν μία φορά τη βδομάδα τουλάχιστον. Πέραν αυτού, ο Βουλευτής οφείλει ως αντιπρόσωπος του λαού να είναι λογικά προσπελάσιμος στους πολίτες της περιφέρειάς του και να επισκέπτεται ο ίδιος τακτικά τις κοινότητες της επαρχίας του, για να καθίσταται κατά άμεσο τρόπο κοινωνός των προβλημάτων και να συνδράμει κατά το δυνατόν στην επίλυσή τους. Η άσκηση των καθηκόντων του Βουλευτή φυσικά πρέπει να γίνεται κατά τρόπο ανεπηρέαστο και ανεξάρτητο από προσωπικά συμφέροντα, με γνώμονα την ελεύθερη κρίση και συνείδηση του ίδιου.

Υπό το φως όλων αυτών των δεδομένων, η άσκηση των βουλευτικών καθηκόντων παράλληλα ή συμπληρωματικά με την άσκηση οποιουδήποτε επαγγέλματος είναι προφανές, κατά τη γνώμη μου, ότι δε δημιουργεί τις καλύτερες προϋποθέσεις για ικανοποιητική λειτουργία του Βουλευτή.

Σκοπός λοιπόν της παρούσας πρότασης νόμου είναι να επεκτείνει το ασυμβίβαστο με τη βουλευτική ιδιότητα πέρα από όσα το Σύνταγμα προβλέπει και στην άσκηση οποιουδήποτε επαγγέλματος, για να διευκολυνθεί η απερίσπαστη λειτουργία των Βουλευτών, αλλά και για να περιφρουρηθεί ακόμα περισσότερο το κύρος του νομοθετικού σώματος.

Αυτά στην αιτιολογική έκθεση. Θα προσπαθήσω να αναλύσω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σημείο προς σημείο τα όσα ισχυρίζομαι στην αιτιολογική μου έκθεση.

Το πρώτο θέμα με το οποίο θα ασχοληθώ είναι το χρονοβόρο της άσκησης των βουλευτικών καθηκόντων. Κάθε Βουλευτής συμμετέχει, όπως προαναφέραμε, σε πολλές επιτροπές, τέσσερις έως επτά επιτροπές ή υποεπιτροπές, καθώς επίσης και σε διακοινοβουλευτικές αντιπροσωπίες της Βουλής στα πλαίσια της άσκησης των διεθνών σχέσεων του Σώματος. Πρέπει να διεξέρχεται κάθε βδομάδα έντυπο υλικό, που σπανίως είναι κάτω από εκατοντάδες σελίδες. Νομοσχέδια, προτάσεις νόμου και ένα σωρό άλλα έγγραφα. Πρέπει να προετοιμάζεται με επάρκεια, μελετώντας πολύ προσεκτικά τα νομοσχέδια, τους κανονισμούς και τις προτάσεις των νόμων. Πρέπει να συμμετέχει ενεργά στις συνεδρίες των υποεπιτροπών, καθώς επίσης και στην ολομέλεια της Βουλής, η οποία σήμερα γίνεται μόνο μια φορά την εβδομάδα. Πρέπει να αφιερώνει ανάλογο χρόνο, για να ακούει και να επιλαμβάνεται των προβλημάτων του κοινού. Πρέπει να επισκέπτεται τακτικά τις κοινότητες της εκλογικής του περιφέρειας, για να έχει άμεση γνώση και για να προωθεί στο βαθμό που είναι αυτό δυνατόν τα προβλήματα της συγκεκριμένης κοινότητας. Πρέπει να εκτελεί τις μικρές ή μεγαλύτερες κομματικές

του υποχρεώσεις. Πρέπει να εκτελεί τις πολιτειακές του υποχρεώσεις και κοντά σ' αυτά πρέπει να ανταποκρίνεται κατά ανάλογο τρόπο στις κοινωνικές υποχρεώσεις που πηγάζουν από την ιδιότητά του. Σ' αυτά να προστεθεί και ο χρόνος μετακίνησης του Βουλευτή, ιδιαίτερα αν προέρχεται από άλλη, εκτός Λευκωσίας, επαρχία και, αν με αυτή την απαρίθμηση και την πρόσθεση καταλήξουμε σε άθροισμα μικρότερο των εξήντα πέντε ωρών την εβδομάδα, τότε δεν έχουμε πρόβλημα.

Η δική μου η εμπειρία είναι ότι αυτά τα καθήκοντα που έχω απαριθμήσει απαιτούν τουλάχιστον εξήντα πέντε ώρες τη βδομάδα, κύριοι συνάδελφοι, και διερωτώμαι πώς είναι δυνατόν να ασκούμε επαρκώς αυτά τα καθήκοντα και ταυτόχρονα να επιδιδώμαστε και σε οποιοδήποτε άλλο επάγγελμα, το οποίο και αυτό έχει τις απαιτήσεις του. Να προσθέσω ακόμα ότι για την προσεχή πενταετία θα αντιμετωπίσουμε έναν τρομακτικό φόρτο εργασίας στα πλαίσια της εναρμόνισης με το κοινοτικό κεκτημένο. Λεν οι ειδικοί ότι θα έχουμε να διεξέλθουμε εφτά ως δέκα χιλιάδες νομοθετήματα και πείτε μου, παρακαλώ, πώς είναι δυνατόν όλα αυτά τα πράγματα να γίνουν, εάν εμείς, που είμαστε εντεταλμένοι και αρμόδιοι για την άσκηση αυτών των λειτουργιών και αυτών των καθηκόντων, αφιερώνουμε χρόνο και αλλού εκτός των βουλευτικών μας καθηκόντων. Συμβαίνει σήμερα αυτό το πράγμα, αλλά το ρητό ότι "ουδείς δύναται δυσί κυρίοις δουλεύειν" νομίζω ότι δεν τυγχάνει εξαιρέσεως στην προκειμένη περίπτωση. Κάποιον εκ των δύο κυρίων ξεγελούμε. Και θέλω να ευχηθώ ότι δεν είναι πάντα τον κύριο που λέγεται Βουλή που ξεγελούμε.

Ποια είναι όμως η κατάσταση σήμερα; Τι γίνεται σήμερα; Πρώτα παρατηρείται μακρά εκκρεμότητα νομοθετικής εργασίας. Υπάρχουν νομοσχέδια, υπάρχουν προτάσεις νόμου που εκκρεμούν εδώ και χρόνια πολλά και δεν είναι οποιαδήποτε νομοθετήματα, δεν είναι τυχαία πράγματα. Εγώ θα κάμω μια συγκεκριμένη αναφορά τώρα, μια από τις δεκάδες και εκατοντάδες που μπορούν να γίνουν. Προχθές έγινε μια

συγχώνευση. Τρεις ασφαλιστικές εταιρείες εξαγοράστηκαν από μια τράπεζα. Εκκρεμεί ενώπιον της Βουλής εδώ και δύο χρόνια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νόμος, προερχόμενος από την κυβερνητική πλευρά, ο οποίος σκοπό έχει την αντιμετώπιση αυτού του θέματος, δηλαδή του ελέγχου των συγκεντρώσεων επιχειρήσεων. Και θα διαφωνήσω με τον πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών, ο οποίος δήλωσε ότι είναι η κυβέρνηση που ευθύνεται γι' αυτή την καθυστέρηση. Λυπούμαι, κύριοι συνάδελφοι, αλλά δε λέγουμε την αλήθεια, όταν φορτώνουμε στην κυβέρνηση την καθυστέρηση. Η πραγματικότητα είναι ότι αυτό το νομοσχέδιο έτυχε εξέτασης στην Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, όπου παρεπέμφθη αρχικά, ολοκληρώθηκε η εξέταση αυτή μέσα σ' ένα χρονικό διάστημα τριών μηνών, εάν δε με απατά η μνήμη μου, και στη συνέχεια ζήτησε ο πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών να παραπεμφθεί και στην Επιτροπή Οικονομικών. Και παρεπέμφθη. Είμαι μέλος και της Επιτροπής Οικονομικών. Δεν απουσιάζω από τις συνεδριάσεις της επιτροπής, εκτός εάν λείπω στο εξωτερικό. Σε αυτά τα δύο χρόνια θέλω να δηλώσω υπεύθυνα και κατηγορηματικά ότι σε καμία περίπτωση συζητήθηκε στην Επιτροπή Οικονομικών αυτό το θέμα. Σε καμία περίπτωση. Άρα να μη λέμε άδικα ότι είναι η κυβέρνηση που ευθύνεται γι' αυτή την υπόθεση. Έχουμε ευθύνη και μάλιστα μεγάλη. Μπορεί να μην είναι εκατό τοις εκατό η ευθύνη σε μας, αλλά είναι το μέγιστο ποσοστό της ευθύνης στη Βουλή.

Οι κοινοβουλευτικές επιτροπές παρουσιάζουν, νομίζω, κατά κανόνα, και λυπούμαι που το λέω και μακάρι να μην είναι έτσι, το θλιβερό φαινόμενο να συνεδριάζουν χωρίς απαρτία. Δεν είναι μία φορά ή δύο ή τρεις που δεν έγιναν συνεδριάσεις αυτών των επιτροπών, διότι δεν υπήρχε απαρτία, και από κάποιο σημείο και μετά βαρεθήκαμε και εμείς να αναμένουμε απαρτία και ξεκινούμε τις συνεδριάσεις οσωνδήποτε παρευρισκομένων αντικανονικά και αντισυνταγματικά. Και αν κάποιος θέλει να τουμπάρει τις αποφάσεις που παίρνονται σ' αυτές τις επιτροπές μπορεί να το κάμει

άνετα, διότι κινούμεθα εκτός πλαισίων, νόμων και Συντάγματος. Λειτουργούμε χωρίς απαρτία σε πολλές περιπτώσεις.

Η μελέτη των νομοσχεδίων. Δεν ξέρω αν μπορεί να ισχυριστεί κάποιος συνάδελφος ότι γίνεται κατά τρόπο επαρκή. Λυπούμαι, κύριοι συνάδελφοι, να πω και να παρατηρήσω ότι και εδώ υστερούμε τρομακτικά. Και θα φέρω και πάλι ένα παράδειγμα. Πρόσφατα είχε συζητηθεί στην Επιτροπή Εσωτερικών ο νόμος περί κοινοτήτων. Ένας θεσμικός νόμος, ο οποίος κατετέθη από πλευράς κυβερνήσεως προ αρκετού χρόνου, μπορώ να πω, δεσμευτήκαμε ότι θα τον διεξερχόμεθα εντός του 1999 και, όταν ήρθε το πλήρωμα του χρόνου, βιαστικά, εσπευσμένα, προσπαθήσαμε να τον διεξέλθουμε. Το αποτέλεσμα είναι ότι παραλίγο, διότι ευτυχώς κάποιιοι το πρόσεξαν εκ των υστέρων, να περνούσαμε ένα νόμο, ο οποίος θα ήθελε να φαίνεται εκσυγχρονιστικός, που δεν ήταν τίποτε άλλο από ένα άθροισμα όλων των πεπαλαιωμένων νομοθεσιών που σχετίζονταν με τις χωρικές αρχές και τα συμβούλια βελτίωσης, μέχρι σημείου που ανέγραφε αυτός ο νόμος σε κάποιο σχετικό άρθρο, αναφερόμενο στην Ελληνική Δημοκρατία, το βασίλειο της Ελλάδος παρακαλώ, και θα ερχόταν στη Βουλή αυτό το πράγμα. Πείτε μου, ισχυριστείτε ότι μελετούμε τα νομοσχέδια τα οποία έρχονται μπροστά μας πάντοτε. Μερικές φορές τα μελετούμε, δέλω, αλλά μην ισχυριστείτε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι πάντοτε τα μελετούμε. Δυστυχώς και κατά τη γνώμη μου τις περισσότερες φορές δεν τα μελετούμε και περνούμε πράγματα και θαύματα και μαργαριτάρια και ίσως σε μερικές περιπτώσεις αντιλαϊκές αποφάσεις, οι οποίες χωρίς να το αντιληφθούμε γίνονται νόμοι, γίνονται κανονισμοί και προχωρούν.

Παρακάτω. Έχουμε ένα πρόβλημα σε αυτή τη Δημοκρατία με την αυθαιρεσία της διοίκησης και της εκτελεστικής εξουσίας, όχι σημερινό πρόβλημα. Δεν αναφέρομαι στη σημερινή κυβέρνηση. Είναι ένα μόνιμο πρόβλημα. Πώς ασκείται η διοίκηση αυτού του

τόπου; Με κανονισμούς. Πώς συντάσσονται οι κανονισμοί; Έρχονται από την εκτελεστική εξουσία, προσέξτε, οι ίδιοι γίνονται ράφτες του κοστουμιού τους και εμείς, με σπάνιες εξαιρέσεις οποιωνδήποτε αλλαγών στους κανονισμούς, περνούμε αυτούς τους κανονισμούς. Ποιο είναι το αποτέλεσμα; Ένα τεράστιο περιθώριο άσκησης διακριτικής εξουσίας, το οποίο αποτελεί και την πηγή όλων των ανωμαλιών, όλων των προβλημάτων που παρουσιάστηκαν και τώρα και στο παρελθόν, σχετιζόμενα με σκάνδαλα και αθέμιτους πλουτισμούς και λυπούμαι να παρατηρήσω ότι, διατηρώντας αυτά τα τεράστια περιθώρια άσκησης διακριτικής εξουσίας, δεν κάμνουμε τίποτε άλλο από το να συντηρούμε συνθήκες εκμαυλισμού μέσα στο ίδιο το κράτος μας. Είναι χρέος, πιστεύω, ημών, των εκπροσώπων του λαού, να τοποθετήσουμε τα πλαίσια και τις διαδικασίες και τους τρόπους με τους οποίους θα ασκείται η εκτελεστική εξουσία. Η εκτελεστική εξουσία είναι καθορισμένη ως προς το τι είναι αυτή. Ο τρόπος άσκησης της είναι δουλειά δική μας. Δεν είναι δουλειά της εκτελεστικής εξουσίας και δυστυχώς το αφήσαμε στα χέρια όλων των μέχρι τώρα κυβερνήσεων.

Άλλο φαινόμενο το οποίο παρατηρείται και το οποίο σχετίζεται με την ελλιπή και όχι την επαρκή μελέτη των νομοσχεδίων είναι η σε συχνό βαθμό επιστροφή των διάφορων νομοσχεδίων και προτάσεων νόμων, που φθάνουν εδώ για ψήφιση, πίσω σε κάποιες επιτροπές. Κάποιοι διαπιστώνουν, διαβάζοντας εδώ αυτά τα νομοθετήματα, ότι κάπου υπάρχει πρόβλημα. Και αποφασίζουμε εδώ τη δωδεκάτη ώρα να τα επιστρέψουμε πίσω. Νομίζω ότι, αν είχε προηγηθεί μια σωστή, επαρκής μελέτη αυτών των νομοθετημάτων, δε θα χρειαζόταν να κάνουμε αυτό το οποίο κάναμε στο παρελθόν. Είναι γεγονός επίσης ότι η Βουλή με αυτό τον τρόπο λειτουργίας της έχει μετατραπεί σε ένα ουσιαστικά πιστοποιούν όργανο της εκτελεστικής εξουσίας, είναι γεγονός ότι υποβαθμίσαμε το Κεφάλαιο Δ', δηλαδή το θέμα του κοινοβουλευτικού ελέγχου, σε σημείο που να έχει γελοιοποιηθεί κυριολεκτικά και είναι γεγονός ότι η

λειτουργία της ολομέλειας έχει γίνει μια συνοπτική διαδικασία. Ακόμη και προηγουμένως ακούστηκε η φράση “δεν είναι ανάγκη να διαβάσουμε τις εκθέσεις”, που σκοπό έχει να βάλει μία σφραγίδα πάνω σε κάποια νομοθετήματα και να σηκωθούμε να φύγουμε να πάμε στις οποιεσδήποτε άλλες ασχολίες μας, για να μην πω ότι τελικά αυτό το συνταγματικό, το συντεταγμένο όργανο, λόγω ακριβώς αυτών των φαινομένων που παρατηρούνται, έχει αποκατασταθεί από κάποιες άλλες καταστάσεις πάνω σε διάφορα θέματα. Και γνωρίζετε τι υπονοώ.

Θα πρέπει επίσης, κύριοι συνάδελφοι, να αναφερθούμε και σ’ ένα άλλο θέμα που σχετίζεται έμμεσα και με τον τρόπο που λειτουργούμε ως Βουλευτές. Το θέμα των συνθηκών και των μέσων εργασίας που προσφέρονται στους Βουλευτές. Είμαστε ένα κοινοβούλιο που ούτε σε τριτοκοσμική χώρα δεν υπάρχει. Όχι μόνο από άποψη κτιρίων αλλά και από άποψη μέσων που παρέχονται στους Βουλευτές. Για να μην πάω μακριά, να πάω στην κοντινή μας Ελλάδα, κάθε Βουλευτής εκεί πέρα διαθέτει, έχει με ευθύνη του κράτους τρεις ή τέσσερις ειδικούς συμβούλους, οι οποίοι τον συμβουλεύουν πάνω στα διάφορα νομοθετήματα. Έχει γραφείο και στην Αθήνα και στην επαρχία το οποίο πληρώνει το κράτος. Έχει κομπιούτερ, έχει φορητό τηλέφωνο, έχει γραμματέα ή γραμματείς δύο, για να μπορεί να κάμει τη δουλειά του.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Αστυνομικό;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Αφήστε τον αστυνομικό. Εμείς δεν κινδυνεύουμε, κύριε συνάδελφε, ούτε από λιντσαρίσματα κινδυνεύουμε ούτε από δολοφονικές απόπειρες, ελπίζω.

Αυτά γίνονται στην κοντινή μας Ελλάδα και όχι μόνο. Γίνονται σε πάρα πολλές χώρες του κόσμου. Εμείς ουδέποτε τα ζητήσαμε αυτά τα πράγματα ως Βουλή. Παλεύουμε για το περιβόητο κτίριο, το οποίο, ελπίζω, η επόμενη γενιά των Βουλευτών

να δει και να ζήσει και να απολαύσει, αλλά για τα άλλα τίποτα. Έχω και την εντύπωση ότι είναι και δύσκολη η θέση μας να ζητήσουμε τα άλλα, διότι θα στέκεται μπροστά μας το ερώτημα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι: Εμείς αφιερώνουμε όση προσπάθεια και χρόνο απαιτείται, για να θέλουμε και συμπληρωματική βοήθεια; Έχω την εντύπωση ότι όχι. Και με αυτό τον τρόπο συνεργούμε χωρίς να το θέλουμε στην υποβάθμιση της λειτουργίας μας ως Βουλευτών.

Αλλά υπάρχουν, κύριοι συνάδελφοι, και ουσιαστικές παρενέργειες αυτού του τρόπου λειτουργίας. Επειδή ακριβώς αδυνατούμε να ασχοληθούμε με δουλειά βάθους, αδυνατούμε να ασχοληθούμε με συνέχεια, αδυνατούμε να έχουμε τη ζωντανή επαφή με τους ανθρώπους τους οποίους εκπροσωπούμε, καταφεύγουμε, πολλοί ή λίγοι από εμάς, σε άλλες μεθόδους, σε μεθόδους εντυπωσιασμού, σε δουλειά επιφάνειας. Και είναι αυτή η καταφυγή ό,τι ακριβώς ζητούν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τα οποία μέσα μαζικής ενημέρωσης βρίσκονται σε μια διαρκή αντιπαράθεση με τις αιρετές αρχές εξουσίας. Προσπαθούν να τραβήξουν κοντά τους όσο το δυνατόν μεγαλύτερη εξουσία εις βάρος της εξουσίας των αιρετών αρχόντων. Και είναι μια μάχη, η οποία μάχη αποτελεί το κύριο χαρακτηριστικό της σύγχρονης δημοκρατίας. Και εμείς, επειδή ακριβώς αισθανόμεθα την ανάγκη να καταφύγουμε στους εντυπωσιασμούς και στους βεντετισμούς, γινόμαστε άθελά μας υποχείρια των μέσων μαζικής ενημέρωσης και τους δίνουμε το δικαίωμα και ποιους να καλούν και ποιους να μην καλούν, ανάλογα με τις δικές τους τις προτιμήσεις και με τα δικά τους τα συμφέροντα.

Και έχω την εντύπωση, κύριοι συνάδελφοι, ότι αυτό και αν αποτελεί κίνδυνο για τη Βουλή και όχι το ότι ένας Βουλευτής, ο οποίος δε θα έχει άλλο επάγγελμα, θα υποχρεώνεται, κατά την έκθεση, να κάνει αθέμιτες συναλλαγές, για να επανεκλεγεί. Δε θα υποχρεώνεται να κάνει αθέμιτες συναλλαγές, για να επανεκλεγεί. Θα υποχρεώνεται να είναι τέλειος, αν είναι δυνατόν, Βουλευτής, για να επανεκλεγεί. Αυτό θα είναι η

υποχρέωση στην περίπτωση που θα ψηφίσουμε το ασυμβίβαστο της βουλευτικής ιδιότητας με την άσκηση οποιουδήποτε επαγγέλματος. Οι κίνδυνοι είναι στην αντίθετη περίπτωση που υπάρχουν. Είναι στην περίπτωση των ερασιτεχνισμών, στην περίπτωση που δεν αφιερώνουμε χρόνο, για να κάνουμε τη δουλειά μας, και υποχρεωνόμαστε να καταφεύγουμε στους εντυπωσιασμούς. Το σημειώνω αυτό το πράγμα, κύριοι συνάδελφοι, και το φέρω και ως απάντηση στα όσα διατείνεται η έκθεση της Επιτροπής Νομικών.

Υπάρχουν και περαιτέρω παρενέργειες, κύριοι συνάδελφοι. Και πρέπει να τις πούμε χωρίς πάθος και χωρίς φόβο έξω από τα δόντια με κάθε ειλικρίνεια. Η βουλευτική ιδιότητα είναι κύρος. Και οιοσδήποτε είναι Βουλευτής περιβέβληται αυτό το κύρος. Και δυστυχώς ή ευτυχώς δε γίνεται διαχωρισμός, δεν μπορεί να αποχωριστεί ο Βουλευτής από αυτό το κύρος, όταν ασκεί ένα επάγγελμα. Εγώ διερωτώμαι: Ένας δικαστής, ο οποίος έχει μπροστά του ένα πολιτικό πρόσωπο δικηγόρο και εκδικάζει ο δικαστής αυτός μια υπόθεση -πολύ χειρότερα είναι η υπόθεση που σχετίζεται με το οργανωμένο έγκλημα- πώς θα αισθάνεται μπροστά στο κύρος της βουλευτικής ιδιότητας, το πολιτικό κύρος; Ναι, κύριε συνάδελφε, δε μιλώ για παράξενα πράγματα. Μιλώ για ανθρώπινα πράγματα, κύριε συνάδελφε. Μιλώ για ανθρώπινα πράγματα, τα οποία θέλουμε να κάνουμε πως δεν τα καταλαβαίνουμε. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Είναι συμβατό, κύριοι συνάδελφοι, ένας δικηγόρος -αναφέρομαι στους δικηγόρους, διότι είναι το παράδειγμα πιο προσφερόμενο-Βουλευτής να υπερασπίζεται κατηγορουμένους, που σχετίζονται με ναρκωτικά, με οργανωμένο έγκλημα, με μαστροπεία και με τέτοια πράγματα; Δεν είναι παροχή πολιτικής κάλυψης προς τον κατηγορούμενο η υπεράσπισή του από ένα πολιτικό πρόσωπο; Δεν είναι η πρόθεση ασφαλώς του πολιτικού προσώπου να παράσχει πολιτική κάλυψη. Όμως η ουσία είναι ότι αυτός ο άνθρωπος, ο υποκοσμικός, αισθάνεται πλάτες, αισθάνεται ότι έχει πολιτική

κάλυψη, έχοντας την υπεράσπιση ενός πολιτικού προσώπου, ενός Βουλευτή. Και είναι πράγμα το οποίο μας απασχόλησε και προηγουμένως στη Βουλή. Και πρέπει να πω ότι σήμερα ευτυχώς, στο βαθμό που ξέρω, έπαψε να παρουσιάζεται αυτό το φαινόμενο και αυτό είναι μια πρόοδος για τη Βουλή μας.

Μια άλλη παρενέργεια της άσκησης από Βουλευτή κάποιου επαγγέλματος είναι η περίπτωση όπου ο Βουλευτής -και λυπούμαι, διότι πάλι θα αναφερθώ στους δικηγόρους, είσαστε και η πλειοψηφία, κύριοι συνάδελφοι, είσαστε είκοσι δύο από τους πενήντα έξι, το πλειοψηφούν επάγγελμα εδώ πέρα- αναλαμβάνει την εκπροσώπηση ή την υπεράσπιση ...

A. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε συνάδελφε, αν μου επιτρέπετε, είναι για να προστατεύσετε την κοινωνία από τους δικηγόρους που κάνατε αυτή την πρόταση νόμου;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Όχι, κύριε συνάδελφε. Είναι η προσπάθειά μου, όπως το αντιλαμβάνομαι ...

A. ΚΑΡΑΣ:

Αν δεν είναι για να προστατεύσετε την κοινωνία από τους δικηγόρους, θα σας εισηγούμουν να αναφέρεστε στο δικό σας επάγγελμα και στους κινδύνους που προκύπτουν, αν εσείς εξασκείτε το επάγγελμά σας και τη βουλευτική σας ιδιότητα.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, ασχολούμαι με τη Βουλή που έχουμε. Δεν ασχολούμαι με ιδεατή Βουλή που θα έχει είκοσι δύο μεταλλειολόγους. Ασχολούμαι με τη Βουλή που έχουμε. Και θα έρθω και σε άλλα πράγματα παρακάτω, αφού ανησυχείτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να παρακαλέσω να μη διακόπτεται ο ομιλητής, εκτός αν ο ίδιος το επιτρέπει.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Είχαμε, κύριοι συνάδελφοι, στο παρελθόν, για να μην αναφερθώ και σε τωρινές καταστάσεις, περιπτώσεις Βουλευτών δικηγόρων, οι οποίοι αναλαμβάνουν νομική συμβουλή εταιρειών είτε δημοσίου δικαίου είτε ιδιωτικού δικαίου, που βρίσκονται σε αντιπαράθεση με το δημόσιο. Θα αναφερθώ σε μια παλαιά περίπτωση, πολύ παλαιά, που δεν κινδυνεύει να κακοφανήσει κανένα εδώ μέσα. Η περίπτωση ΞΕΚΤΕ. Η περίπτωση ΞΕΚΤΕ -οι παλαιότεροι συνάδελφοι τη θυμούνται πολύ καλά- είναι θεμιτό αυτό το πράγμα, κύριοι συνάδελφοι; Είχε ξεσηκώσει ολόκληρο σάλο τότε αυτό το θέμα. Μπορούμε να ισχυριζόμαστε ότι είμαστε εντεταλμένοι για υπεράσπιση του δημόσιου συμφέροντος και ταυτόχρονα να πολεμούμε το δημόσιο συμφέρον, όντας δικηγόροι πλέον, υπερασπιζόμενοι το ιδιωτικό συμφέρον κάποιων άλλων; Δεν μπορούν να συμβιβαστούν, κύριοι συνάδελφοι, αυτά τα πράγματα. Είναι ασυμβίβαστα, το πιστεύω, και γι' αυτό ζητώ από τη Βουλή να αποφασίσει ότι όντως είναι ασυμβίβαστα.

Λέχθηκε και προκάλεσε και θύελλα διαμαρτυριών ότι γίνονται νόμοι κατά παραγγελία. Προκλήθηκα από τον πρόεδρο της Επιτροπής Νομικών να κατονομάσω συγκεκριμένες περιπτώσεις συναδέλφων, οι οποίοι έχουν υποβάλει προτάσεις νόμου που εξυπηρετούν το επαγγελματικό συμφέρον. Δεν ήταν και ούτε είναι η πρόθεσή μου, κύριοι συνάδελφοι, να προχωρήσω σε σκανδαλολογία. Και θέλω να σας παρακαλέσω να μην προκληθώ πάρα πολύ, διότι υπάρχουν όρια αντοχής. Θα αναφερθώ όμως σε παραδείγματα νόμων, προτάσεων νόμου, που είναι πασιφανές ότι δεν είναι το δημόσιο συμφέρον που προωθούν. Και θα ξεκινήσω. Είναι κατατεθειμένη στη Βουλή μια πρόταση νόμου, που είναι γνωστή ως ο περί Δικηγόρων Νόμος. Η αιτιολογική έκθεση αυτής της πρότασης νόμου λέει: “Σκοπός της νομοθεσίας αυτής είναι η γενική αναθεώρηση και τροποποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας για τους δικηγόρους με την εισαγωγή νέας εκσυγχρονισμένης νομοθεσίας που άπτεται όλων των πτυχών του δικηγορικού επαγγέλματος”.

Κύριοι συνάδελφοι, έχω μελετήσει αυτή την πρόταση νόμου, η οποία έχει τύχει και επεξεργασίας, νομίζω, σε δύο ή τρεις συνεδριάσεις στην Επιτροπή Νομικών -αν κάνω λάθος, παρακαλώ να διορθωθώ- και έχω μείνει άναυδος από το τι είδα μέσα σε αυτή την πρόταση νόμου, η οποία υποτίθεται ότι στοχεύει να εκσυγχρονίσει τη νομοθεσία περί δικηγόρων.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιπαθώ πράγματι την τακτική να διακόπτεται συνάδελφος που ομιλεί. Επειδή όμως πρόκειται για πληροφόρηση, να μου επιτρέψει ο συνάδελφος να τον πληροφορήσω ότι αυτή η πρόταση νόμου είναι μια πρόταση παλαιά του Δικηγορικού Συλλόγου Λευκωσίας, η οποία δεν κατέστη νόμος και ούτε πρόκειται να καταστεί νόμος σε όλες αυτές τις πτυχές τις οποίες προβλέπω ότι θα αναφέρετε τώρα· επομένως είναι κακό παράδειγμα αυτό το οποίο αναφέρετε. Αν έχετε οποιοδήποτε άλλο παράδειγμα, τότε θα ήταν καλύτερα για την υπόθεσή σας να το αναφέρετε.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Όχι, κύριε συνάδελφε, λυπούμαι, αλλά δεν είναι πρόταση νόμου του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Θέμα διαδικασίας. Θεωρώ ότι είναι απαράδεκτο να διακόπτεται ο ομιλητής. Αν θέλουν κάποιοι συνάδελφοι να του υποδείξουν κάποια πράγματα, όταν τελειώσει. Ιδιαίτερα, μου κάνει εντύπωση -είμαι και εγώ νομικός- να διακόπτεται διαρκώς από νομικούς σε αυτό το Σώμα που δικαιώνουν το συνάδελφο για κάποια πράγματα. Κατά συνέπεια, να τον αφήσουμε να τελειώσει και, αν έχουμε να δώσουμε κάποιες απαντήσεις, να τις δώσουμε μετά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Γαλανέ, να σας παρακαλέσω να μου επιτρέψετε ως προεδρεύων του Σώματος να τηρώ εγώ την τάξη. Επομένως, δεν είναι θέμα διαδικασίας που εγείρετε, είναι θέμα αντιπαράθεσης με συνάδελφο. Και ως εκ τούτου, κακώς σας έδωσα το λόγο, διότι νόμιζα ότι επρόκειτο περί διαδικασίας.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είπα τη γνώμη μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τη γνώμη σας στο τέλος, για να μη διακόπτετε και εσείς ή να μην παρεμβαίνετε, όπως θέλετε να μην παρεμβαίνουν άλλοι.

Είναι θέμα διαδικασίας;

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Όχι, είναι θέμα τάξης. Κύριε Πρόεδρε, εδώ έχει εγγραφεί ένα θέμα. Γίνεται η εισήγηση του συναδέλφου, όπως προβλέπουν τα θέσμια κ.λπ. Αφήνονται υπονοούμενα και αναφέρονται επαγγελματικά ονόματα. Η παράκλησή μου είναι όπως είμαστε προσεκτικοί σε αυτά τα ζητήματα, γιατί δεν πρέπει με τις γενικότητες, οι οποίες θα αναφέρονται, να αφήνουμε να διασύρονται κάποιοι που ανήκουν στη γενική κατηγορία. Διότι στο τέλος δεν πρέπει να φθάσουμε στο σημείο -και γι' αυτό εγείρω το θέμα από αυτό το στάδιο- ο καθένας που ανήκει σε μια επαγγελματική κατηγορία να είναι υποχρεωμένος να βγει και να δηλώσει αν έχει πράξει ή δεν έχει πράξει οτιδήποτε που να αφορά αυτό το θέμα.

Γι' αυτό η παράκληση προς όλους που θα πάρουν το λόγο να είμαστε προσεκτικοί στη διατύπωση των θέσεών μας, ούτως ώστε να μην εκθέτουμε πρόσωπα κ.λπ. Αν υπάρχει κάτι, εγώ θα προτιμούσα να είναι συγκεκριμένο, για να μην αφήνουμε περιθώρια για οποιαδήποτε παρεξήγηση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ. Συνεχίστε, έχετε το λόγο.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, αυτή ακριβώς υπήρξε και είναι και η δική μου πρόθεση. Αυτή είναι και η δική μου πρόθεση και ομολογώ ότι εξεπλάγην, όταν ανέφερα στην Επιτροπή Νομικών ότι κάποιοι δικηγόροι Βουλευτές, υποβάλλουν νομοθεσίες κατά παραγγελία και εξανέστησαν οι συνάδελφοί τους Βουλευτές, ως εάν εγώ να κατηγορήσα συλλήβδην τους Βουλευτές δικηγόρους. Ούτε ήταν ούτε είναι αυτή η πρόθεσή μου, κύριοι συνάδελφοι. Η πρόθεσή μου είναι να φέρω στην επιφάνεια ορισμένα θέματα, τα οποία είναι εκεί και υπάρχουν και τα οποία μας προκαλούν, αλλά κάνουμε ότι δεν τα βλέπουμε.

Λέχθηκε από τον κ. Παναγιώτη Δημητρίου ότι το νομοθέτημα στο οποίο αναφέρθηκα είναι πρόταση του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου. Όπως είναι γνωστό, κύριοι συνάδελφοι, ούτε ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος ούτε ο Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος ούτε οποιοσδήποτε παγκύπριος ή επαρχιακός σύλλογος ή οτιδήποτε άλλο έχει συνταγματικό δικαίωμα να υποβάλει νομοθεσίες σε αυτό το Σώμα. Το συγκεκριμένο νομοθέτημα φέρει την υπογραφή, εφόσον προκάλεσε ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου, του προέδρου της Επιτροπής Νομικών, του κ. Παναγιώτη Δημητρίου. Αυτός υπέβαλε αυτό το νομοθέτημα και από ό,τι αντιλαμβάνομαι κατά παραγγελία. Κατά παραγγελία, όπως έχω ισχυριστεί προηγουμένως, του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου. Και τι διαλαμβάνει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να μου επιτρέψετε, κύριε Θεοδώρου. Είμαι υποχρεωμένος να προστατεύσω ένα συγκεκριμένο επάγγελμα ή λειτούργημα, αν θέλετε.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Είπε ο ίδιος, κύριε Πρόεδρε, ότι ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος ... Εγώ δεν είπα τίποτε το οποίο να θίγει το επάγγελμα ολόκληρο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συγγνώμη, είναι λειτούργημα. Έχει από την ώρα που ξεκινήσετε τα παραδείγματα που θεωρείτε ότι οι συνάδελφοι Βουλευτές, που είναι και δικηγόροι, εκτελούν κατά παραγγελία ή καταθέτουν προτάσεις νόμου και δεν κάνετε άλλη αναφορά.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε. Είναι η επαγγελματική σας αλληλεγγύη που το φαντάζεται αυτό το πράγμα. Εγώ δεν είπα τέτοιο πράγμα και το επαναλαμβάνω ότι δεν είπα τέτοιο πράγμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ ήθελα να σας προστατεύσω, διότι προβλέπω θύελλα αύριο από πολλούς του δικηγορικού συλλόγου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Δε χρειάζομαι προστασία, κύριε Πρόεδρε. Η προστασία μου είναι το δίκαιο το οποίο αισθάνομαι ότι έχω. Δε χρειάζομαι προστασία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεχίστε.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Φέρει λοιπόν την υπογραφή του κ. Παναγιώτη Δημητρίου και, σύμφωνα με όσα είπε ο κ. Δημητρίου, είναι κατά παραγγελία του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου. Νόμος κατά παραγγελία δηλαδή. Και τι λέει; Τα επίδικα άρθρα, δηλαδή, όχι ολόκληρο. Διαβάζω -να μου επιτρέψετε- κύριε Πρόεδρε.

Το άρθρο 19(1) αναφέρει τα εξής: “Ο δικηγόρος κάτοχος ετήσιας άδειας έχει μεταξύ άλλων τα ακόλουθα αποκλειστικά δικαιώματα:

Παράγραφος (γ): Να ενεργεί για την εγγραφή ή διαγραφή εμπορικών σημάτων ή διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή εμπορικών επωνυμιών ή συνεταιρισμών και να εμφανίζεται ενώπιον οποιασδήποτε διοικητικής αρχής για τους προειρημένους σκοπούς.

Παράγραφος (δ): Να συντάσσει, αναθεωρεί, τροποποιεί και υποβάλλει οποιοδήποτε ιδρυτικό έγγραφο ή καταστατικό εταιρείας ή συνεταιρισμού ή σωματείου ή λέσχης κάθε μορφής ή οποιαδήποτε αίτηση, έκθεση, ένορκο δήλωση, απόφαση ή επιβάρυνση ή άλλο έγγραφο που σχετίζεται με τη σύσταση, εγγραφή, οργάνωση, αναδιοργάνωση, λειτουργία ή διάλυση οποιουδήποτε νομικού προσώπου ή συνεταιρισμού ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, συγνώμη, αν μου επιτρέπετε, λυπούμαι που σας διακόπτω. Δηλαδή, όταν περνούσαμε τη νομοθεσία για τους φαρμακοποιούς και λέγαμε ότι πιθανόν αποκλειστικότητα μόνο οι φαρμακοποιοί θα έχουν να πουλούν φάρμακα, σημαίνει ότι κάποιος φαρμακοποιός από εδώ έκαμε κατά παραγγελία;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Εδώ, κύριε Πρόεδρε, δεν πρόκειται περί αποκλειστικότητας για τα δικαστήρια. Εδώ είναι προφανής ο στόχος. Είναι το μέγλωμα της πίτας για το δικηγορικό επάγγελμα εις βάρος όλου του κόσμου. Δηλαδή εγώ, για οποιοδήποτε έγγραφο ή καταστατικό ή οτιδήποτε κάμω, θα πρέπει να είμαι υποχρεωμένος και, όπως αναφέρεται πιο κάτω, και μάλιστα το δικαστήριο δε θα δέχεται και η οποιαδήποτε αρχή δε θα δέχεται το έγγραφο, αν δεν είναι πιστοποιημένο από το δικηγόρο και να συνοδεύεται από απόδειξη ότι πληρώθηκε ο δικηγόρος, παρακαλώ, δε θα το δέχεται. Μη μου πείτε λοιπόν ότι είναι απλώς για την άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος, κύριε Πρόεδρε. Μη μου πείτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Θεοδώρου, εκείνο το οποίο όμως, όπως ξεκινήσατε, είναι η αιχμή ότι είκοσι δύο συνάδελφοί σας δικηγόροι Βουλευτές θα παίρνουν προμήθεια πιθανόν από τις χιλιάδες των συναδέλφων που ασκούν το επάγγελμα. Λίγο προσεκτικός να είστε, διότι βλέπω ότι υπερβαίνετε την προσπάθεια. Ενώ ξεκινήσατε πάρα πολύ καλά και θεμελιώνετε σωστά τα επιχειρήματά σας, κάπου βλέπω να εκτρέπεστε εις βάρος κάποιου συγκεκριμένου επαγγέλματος.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το έχω αναφέρει και δε νομίζω ότι χρειάζεται να το επαναλάβω ότι κατατέθηκε από συγκεκριμένο Βουλευτή αυτή η πρόταση νόμου. Επομένως, δεν υπάρχει λόγος και θα είναι άκαρπη η προσπάθεια να στραφεί αυτή η ιστορία εναντίον των είκοσι δύο δικηγόρων Βουλευτών. Μιλούμε για κάτι το πολύ συγκεκριμένο. Αλλά επιτρέψτε μου να διαβάσω, έτσι για να ενημερωθούμε όλοι μας.

... Η παράγραφος (ε) του ίδιου άρθρου: Να νηολογεί πλοία και εγγράφει αεροσκάφη και να συντάσσει κάθε έγγραφο που αναφέρεται στη σύσταση, μεταβίβαση, αλλοίωση, κατάργηση κάθε δικαιώματος ή επιβάρυνσης κ.λπ.

Η παράγραφος (η): Να συντάσσει ή καταθέτει οποιαδήποτε δήλωση μίσθωσης, πώλησης, μεταβίβασης, υποθήκευσης, επικαρπίας, δουλείας ή άλλης επιβάρυνσης ακινήτου ιδιοκτησίας στο αρμόδιο κτηματολογικό γραφείο.

Παράγραφος (θ): Να εμφανίζεται ενώπιον των αρμοδίων αρχών της Δημοκρατίας για εξασφάλιση άδειας παραμονής και ή εργασίας στη Δημοκρατία αλλοδαπών υπαλλήλων ή συμβούλων αλλοδαπών ή υπερακτίων επιχειρήσεων, ως και για εξασφάλιση άδειας για ιδιοκτησία ή λειτουργία επιτόπιας ή υπεράκτιας επιχείρησης ή εταιρείας για αλλοδαπούς ή σύνταξη κάθε αναγκαίου εγγράφου και αίτησης κ.λπ. Είναι και νομική ορολογία και μας δυσκολεύει.

Παράγραφος (i): Η σύνταξη για λογαριασμό άλλου ή άλλων κάθε φύσης εγγράφων που έχουν νομικές επιπτώσεις.

Παράγραφος (iv): Να συμβουλεύει συμβαλλομένους επί του περιεχομένου και επιπτώσεων των προτεινομένων σε αυτούς τραπεζικών ή χρηματοδοτικών -μιλούμε για αποκλειστικό δικαίωμα τώρα, προσέξτε, όλα αυτά είναι αποκλειστικά δικαιώματα-εγγράφων ή εγγράφων υποθήκης που θα είναι ωσαύτως άκυρα, εκτός αν συνοδεύονται από βεβαίωση δικηγόρου ότι έχει επεξηγηθεί το περιεχόμενό τους στους συμβαλλομένους”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι για προστασία, κύριε ...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αφήστε τον κόσμο να προστατευθεί μόνος του πάνω σε αυτά τα θέματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, λυπούμαι πάρα πολύ.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Πήγαν να το κάνουν και στην Αγγλία και ήρθε η Θάτσερ προς τιμήν της και το εξαπέστειλε από εκεί που ήρθε και το κατήργησε. Αυτό, κύριε συνάδελφε, η Θάτσερ ... προς τιμήν της.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μα ποιο θέμα;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Τέλος πάντων, αυτή τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων των δικηγόρων, την οποία πειράται η πρόταση νόμου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, εδώ θα δείτε τους συναδέλφους σας πόσο αντικειμενικοί θα είναι και έχουμε προβεί σε δήλωση, η οποία άπτεται αυτού του θέματος, το οποίο εγείρετε εσείς σήμερα, στην οποία λέμε ότι καθόλου δε θα χρησιμοποιήσουμε την ιδιότητά μας ως δικηγόρων, για να προωθήσουμε οποιοδήποτε νομοθέτημα να είναι αντίθετο με το δίκαιο και το ορθό. Και αυτό να το έχετε υπόψη σας. Και αναφέρεστε σε μια πρόταση νόμου, η οποία ετοιμάστηκε από το δικηγορικό σύλλογο και την καταθέσαμε για μελέτη. Δεν ονομάζεται πρόταση νόμου με την αυστηρή έννοια της λέξης, όπως είναι άλλες προτάσεις νόμου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι αυτά μπορούν να λεχθούν, όταν θα πάρει το λόγο ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου. Δεν υπάρχει λόγος να διακόπτουμε γι' αυτό το θέμα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αν μου επιτρέπτε, κύριε Θεοδώρου. Εγώ πράγματι είναι θέμα διαδικασίας που εγείρω. Παρακαλώ τους συναδέλφους, όπως και τον προεδρεύοντα, με όλο το σέβας, να μη διακόπτουν τον ομιλητή.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Τα ίδια είπα και εγώ, κύριε Πρόεδρε, και ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επειδή το είπε ο κ. Γαλανός. Επαναλαμβάνω.

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κάμνω δεχτή την εισήγηση του κ. Γαλανού, έστω και αν έγινε και από τον κ. Παπαδόπουλο.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Να συνεχίσω, κύριε Πρόεδρε;

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Πόση ώρα ακόμα;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Αν βαρεθήκατε, κύριοι συνάδελφοι, εξ όσων γνωρίζετε δεν είναι υποχρεωτική η παρακολούθηση των αγορεύσεων. Όσοι ενδιαφέρονται μπορούν να τις παρακολουθήσουν.

... Άρθρο 19(2): “Ανεξάρτητα από τις διατάξεις κάθε άλλου νόμου στις περιπτώσεις α, β, γ, δ, ε, ζ, η, θ, ι και ια του εδαφίου (1) οι αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας δεν αποδέχονται και ή δε λαμβάνουν υπόψη και ή δεν ενεργούν πάνω σε οποιοδήποτε έγγραφο ή δικόγραφο ή αίτηση ή δήλωση, η οποία δεν προσυπογράφεται ή πιστοποιείται ή υποβάλλεται ή συντάσσεται, όπως θα ήταν η περίπτωση από δικηγόρο, ο οποίος οφείλει να βεβαιώνει το γεγονός πάνω στο έγγραφο”.

Δηλαδή, αποκλεισμός κιάλας. Δηλαδή, όχι μόνο διαλαμβάνεται ότι θα είναι αποκλειστικό τους δικαίωμα, αλλά κατοχυρώνεται ότι δε θα γίνονται αποδεκτά, αν δεν είναι από δικηγόρους.

... Άρθρο 19(3): “Οποιοσδήποτε δημόσιος υπάλληλος, ο οποίος αποδέχεται ή λαμβάνει υπόψη ή ενεργεί πάνω σε οποιοδήποτε έγγραφο ή δικόγραφο ή αίτηση ή δήλωση, κατά παράβαση του εδαφίου (2) πιο πάνω, είναι ένοχος αδικήματος και υπόκειται σε φυλάκιση -φυλάκιση, κύριοι συνάδελφοι- η οποία να μην υπερβαίνει τα τρία έτη ή σε πρόστιμο, το οποίο να μην υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες λίρες ή σε αμφότερες τις ποινές”.

Δεν ξέρω, κύριοι συνάδελφοι, αν χρειάζεται να τα διαβάσω όλα, διότι έχω ακόμη δυο, τρεις σελίδες τέτοιες. Νομίζω πήρατε μια γεύση τι είναι αυτή η πρόταση νόμου. Αν αυτή η πρόταση νόμου, κύριοι συνάδελφοι, δεν μπορεί να θεωρηθεί - προσέξτε, δεν

μπορεί να θεωρηθεί - ότι ελαύνεται από το επαγγελματικό συμφέρον, ε, τότε δεν ξέρω ποια πρόταση νόμου θα μπορεί να θεωρηθεί ότι ελαύνεται από αυτό το συμφέρον. Άρα, όταν λέμε ότι γίνονται αυτά τα πράγματα, γίνονται, κύριοι συνάδελφοι και, όταν προκαλούμε, να έχουμε υπόψη μας ότι θα πάρουμε και τις σχετικές απαντήσεις.

Όμως, κύριε Πρόεδρε, υπάρχουν και χειρότερα και είναι εδώ που θα ξεσηκωθεί θύελλα στη Βουλή, αλλά να ξεσηκωθεί, διότι χρειάζεται καμιά φορά να κάνουμε βαθιές τομές, έτσι ώστε να βγαίνουν στην επιφάνεια διάφορες καταστάσεις και απόψεις. Αυτό είναι μια σκοπιά, μια όψη του πώς είναι δυνατόν να επηρεάζεται ένας Βουλευτής κατά την άσκηση των βουλευτικών του καθηκόντων από τα επαγγελματικά του.

Υπάρχει και μια άλλη όψη, που λυπούμαι να πω ότι είναι χειρότερη. Όπως είναι μπροστά στην Επιτροπή Νομικών αυτή η πρόταση νόμου, μπροστά στην Επιτροπή Νομικών είναι και ένα νομοσχέδιο, το οποίο προέρχεται από την κυβέρνηση και το οποίο νομοσχέδιο αφορά το δίκαιο της απόδειξης. Θέλω να διαβάσω την εισηγητική έκθεση, η οποία στάλθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, συνοδεύουσα αυτή τη νομοθεσία. Λέει η εισηγητική έκθεση: “Το ισχύον σήμερα δίκαιο περί αποδείξεως προβλέπεται στον περί Αποδείξεως Νόμο, Κεφάλαιο 9, ο οποίος περιέχει ορισμένους κανόνες απόδειξης, αλλά παράλληλα, ως προς τα θέματα που δεν προβλέπονται σε αυτό ρητά, υιοθετεί και παραπέμπει στο αγγλικό δίκαιο περί αποδείξεως που ίσχυε μέχρι 5 Νοεμβρίου 1914. Στην Αγγλία το εν λόγω δίκαιο έχει στο μεταξύ αναθεωρηθεί, με αποτέλεσμα το εφαρμοστέο στην Κύπρο αγγλικό δίκαιο να είναι σε πολλούς τομείς αναχρονιστικό, ανεπαρκές και αβέβαιο.

Δεύτερο, τα προβλήματα επάρκειας, πληρότητας και αποτελεσματικότητας του ισχύοντος δικαίου περί αποδείξεως, καθώς επίσης οι πολλαπλοί και πολύπλοκοι κανόνες απόδειξης εμπόδισαν σε πολλές περιπτώσεις την απονομή δικαιοσύνης με

βάση μια ολοκληρωμένη εικόνα των πραγματικών γεγονότων και κατ' επέκταση περιόρισαν την αποτελεσματική εφαρμογή του περί αποδείξεως νόμου.

Τρίτο, προς το σκοπό πλήρους αναθεώρησης, εκσυγχρονισμού, απλοποίησης του δικαίου περί αποδείξεως και την περίληψη όλων των σχετικών κανόνων σε ένα νομοθέτημα, ετοιμάστηκε από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας το συνημμένο νομοσχέδιο. Το προτεινόμενο νομοθέτημα υιοθετεί τη βασική δομή του ηπειρωτικού συστήματος δικαίου, όπου επικρατεί η αρχή της ηθικής απόδειξης, σύμφωνα με την οποία οι δικαστές δεν είναι υποχρεωμένοι να ακολουθούν νομικούς κανόνες απόδειξης, αλλά αποδέχονται και αξιολογούν τη μαρτυρία κατά την πεποίθηση και την κρίση τους. Το σύστημα αυτό, μετά από πολυετή δοκιμασία στις χώρες της ηπειρωτικής Ευρώπης, αποδείχθηκε αποτελεσματικό και θεωρήθηκε από τα δικαστικά όργανα της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ότι είναι σύμφωνο με την αρχή της δίκαιης εκδίκασης υποθέσεων που κατοχυρώνεται στην εν λόγω σύμβαση. Παράλληλα, το προτεινόμενο νομοθέτημα περιλαμβάνει ορισμένους κανόνες του αγγλικού δικαίου περί αποκλεισμού και αξιολόγησης μαρτυρίας, οι οποίοι δοκιμάστηκαν για χρόνια στην Κύπρο και παρέχουν τα βασικά εχέγγυα σωστής απονομής της δικαιοσύνης και προστασίας των ατομικών ελευθεριών”.

Δηλαδή, κύριε Πρόεδρε, μέσα στις συνθήκες του φουντώματος της δράσης του οργανωμένου εγκλήματος, μέσα σε συνθήκες που οι διωκτικές αρχές ψηλώνουν τα χέρια και δηλώνουν αδυναμία να αντιμετωπίσουν το οργανωμένο έγκλημα και την ίδια ώρα με τον πιο επίσημο τρόπο από το στόμα του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να παρακαλέσω τους κυρίους συναδέλφους που θέλουν να κάμνουν κουβέντα να περάσουν έξω.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

... και την ίδια ώρα, επαναλαμβάνω, με τον πιο επίσημο τρόπο από το στόμα του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μάς δηλώνεται ότι η αστυνομία γνωρίζει τα πάντα, πρόσωπα, πράγματα, γεγονότα και καταστάσεις περί του οργανωμένου εγκλήματος. Είναι τραγικό να μην μπορεί η κοινωνία μας να αντιμετωπίσει το οργανωμένο έγκλημα, διότι υπάρχουν ελλείψεις στη νομοθεσία μας. Και δηλώνεται αυτό το πράγμα επίσημα. Δεν είναι, αν θέλετε, ανικανότητα των διωκτικών αρχών. Μπορεί να είναι ως ένα βαθμό, αλλά δηλώνεται με τον πλέον επίσημο τρόπο ότι είναι ανεπαρκές το σύστημα, ο νόμος περί του δικαίου της αποδείξεως και χρειάζεται αναπροσαρμογή και εκσυγχρονισμό.

Έχει υποβληθεί αυτό το νομοσχέδιο εδώ και ενάμιση περίπου χρόνο, αν δε με απατά η μνήμη μου. Στο μεταξύ, έχουν δικαστεί υποθέσεις οργανωμένου εγκλήματος για τις οποίες η αστυνομία ήταν βέβαιη ότι θα καταδικάζονταν οι συλληφθέντες. Ουδείς καταδικάστηκε. Τώρα, άλλοι βρίσκονται στα χέρια της δικαιοσύνης και πάλι η αστυνομία είναι σχεδόν βέβαιη αυτή τη φορά ότι θα καταδικαστούν. Δε θέλω να είμαι και δεν είμαι μάντης κακών, αλλά δεν πρόκειται να καταδικαστούν. Εφόσον θα δικαστούν με βάση το ισχύον δίκαιο της απόδειξης, δεν πρόκειται να καταδικαστούν, κύριοι συνάδελφοι. Και το λέω εν πλήρη επιγνώσει του τι λέω αυτή τη στιγμή. Τι θα κάνουμε, κύριοι συνάδελφοι; Θα το κρατούμε στα συρτάρια μιας Επιτροπής Νομικών αυτό το θέμα, τη στιγμή που η κοινωνία αγωνιά και κραυγάζει και ζητά προστασία; Τι είναι που ζητείται με αυτό το νομοθέτημα; Προστασία της κοινωνίας έναντι του υποκόσμου. Και βρίσκουμε διάφορες δικαιολογίες, για να μην το περάσουμε. Εγώ δεν είμαι νομικός και δε θα ισχυριστώ ότι μπορώ να ξέρω όλα όσα αυτό το νομοθέτημα διαλαμβάνει. Αλλά, από την άλλη, είμαι βέβαιος ότι κάποια πράγματα από αυτά είναι δυνατόν να περάσουν. Γιατί η Επιτροπή Νομικών δεν τα πέρασε, εν τάχει μάλιστα,

αυτά με τα οποία πιθανότατα θα συμφωνεί; Γιατί τα κρατεί εκεί πέρα και δίνει την ευκαιρία στο οργανωμένο έγκλημα να δρα με τον ασύδοτο τρόπο που σήμερα το οργανωμένο έγκλημα δρα στον τόπο μας;

Γίνεται επίκληση της προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Κύριοι συνάδελφοι, είμαστε περισσότερο ευαίσθητοι για την προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων από ό,τι είναι η Ευρώπη; Επικαλούμεθα πάντοτε την Ευρώπη ως πρότυπο καθεστώτος ανθρώπινων δικαιωμάτων. Τώρα, τι συμβαίνει και δεν αποδεχόμεθα τα ευρωπαϊκά πρότυπα; Γιατί καθυστερούμε, κύριοι συνάδελφοι, και δεν αντιλαμβανόμεθα ότι αυτό είναι σε βάρος της κοινωνίας που καταλήγει σε τελευταία ανάλυση; Αν το οργανωμένο έγκλημα αφεθεί να συνεχίσει, όπως δρα αυτή τη στιγμή, εκείνο το οποίο τελικά θα καταστραφεί είναι η κοινωνία μας. Είναι ο κοινωνικός ιστός που καταστρέφεται, κύριοι συνάδελφοι. Η αίσθηση της ασυδοσίας και της ατιμωρησίας θα επεκταθεί και μέσα στην αστυνομία και μέσα στην κρατική μηχανή και στο τέλος δεν ξέρω ποιοι θα μείνουν έξω από αυτή τη διαφθορά. Επείγει, κύριοι συνάδελφοι, να προχωρήσουμε προς αυτή την κατεύθυνση και είναι θέμα της Επιτροπής Νομικών. Και να μας πει η Επιτροπή Νομικών γιατί δεν προχωρεί να ψηφίσει αυτό το νομοθέτημα.

Έχει γίνει επίκληση, κύριοι συνάδελφοι, της αντισυνταγματικότητας της συγκεκριμένης πρότασης νόμου. Όντως, ο Γενικός Εισαγγελέας σε απάντηση δικής μου ερώτησης -εγώ έστειλα τη συγκεκριμένη επιστολή- μου έγραψε ότι η πρόταση αυτή δεν μπορεί να συμβαδίζει με το άρθρο 25 και το άρθρο 70 του Συντάγματος. Βεβαίως, είναι ο Γενικός Εισαγγελέας και η γνώμη του, έστω και αν δεν είναι ορθή -και κατά τη γνώμη μου δεν είναι ορθή, αλλά δεν έχει σημασία τι εγώ νομίζω- είναι σεβαστή. Είναι η πρώτη φορά που αλλάξαμε το Σύνταγμα, κύριοι συνάδελφοι, αν θέλουμε να τα κάνουμε συμβατά; Και γιατί να υπάρχει αυτή η ευαισθησία σε αυτό το θέμα και να μην υπάρχει σε άλλα θέματα που σχετίζονται και με το άρθρο 25 και με το άρθρο 70 του

Συντάγματος; Εδώ μια ολόκληρη κατηγορία ανθρώπων, που αριθμεί χιλιάδες, στερείται του δικαιώματος να είναι Βουλευτές, διότι ασκούν κάποιο επάγγελμα, και είναι συμβατό για το Σύνταγμα αυτό το πράγμα, να απαγορεύεται και η άσκηση αυτού του επαγγέλματος αλλά και η άσκηση της βουλευτικής ιδιότητας.

Εις δε την πράξη τι συμβαίνει, κύριοι συνάδελφοι; Συμβαίνει το εβδομήντα τοις εκατό αυτού του λαού, που είναι εργοδοτούμενος και δεν είναι αυτοεργοδοτούμενος, να μην έχει *de facto* πλέον το δικαίωμα να είναι και στην εργασία του και Βουλευτής. Πόσοι από εμάς εδώ πέρα δεν είναι ελεύθεροι επαγγελματίες; Στερούμε, κύριοι συνάδελφοι, με αυτές τις προφάσεις το δικαίωμα από το εβδομήντα τοις εκατό του κυπριακού λαού να έχει το δικαίωμα του εκλέγεσθαι είτε *de jure* είτε *de facto*. Τους στερούμε αυτό το δικαίωμα και κάνουμε μια Βουλή, αποτελούμενη εξ ολοκλήρου σχεδόν από ελεύθερους επαγγελματίες. Δεν είναι αυτό κοινωνική στρέβλωση, κύριοι συνάδελφοι; Είναι αυτή η κοινωνία μας; Είναι αυτή η σύνθεση της κοινωνίας μας; Να έχει μόνο αυτοεργοδοτούμενους; Γιατί δεν επιδεικνύουμε ευαισθησία και σε αυτό τον τομέα στο κάτω κάτω; Γιατί δε ζητούμε να αποκαταστήσουμε τα δικαιώματα και αυτών των ανθρώπων; Και γιατί εμείς δηλαδή πρέπει να είμεθα οι εκλεκτοί, επειδή φθάσαμε και εκλεχτήκαμε και πρέπει να είμαστε υπεράνω των άλλων ρητρών και των άλλων κανονισμών, που διέπουν τη ζωή των άλλων ανθρώπων; Άρα, κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ ότι η επίκληση της αντισυνταγματικότητας μπορεί να είναι μεν ορθή τυπικά, αλλά είναι και πρόφαση, κατά τη γνώμη μου, για να μην προχωρήσουμε στην ψήφιση του παρόντος.

Τέλος, θέλω να έρθω σε κάτι άλλο, κύριοι συνάδελφοι. Λέχθηκε και στην Επιτροπή Νομικών και αναφέρθηκε και στην έκθεση ότι αυτό το ασυμβίβαστο δεν παρατηρείται σε καμιά χώρα του κόσμου. Παρατηρείται βεβαίως στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής π.χ., αλλά είναι μακριά οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Όμως, τι συμβαίνει σε όλες τις άλλες χώρες; Σε όλες τις άλλες χώρες, κύριοι συνάδελφοι, η λειτουργία του Βουλευτή διέπεται από τέτοιους εσωτερικούς κανονισμούς, οι οποίοι στην πράξη καθιστούν de facto αδύνατη την άσκηση επαγγέλματος. Οι κανονισμοί αυτοί διαλαμβάνουν πόσες μέρες και πόσες ώρες πρέπει να βρίσκεται εντός της Βουλής, με τι πρέπει να ασχολείται και πόσες μέρες είναι ελεύθερος. Ε, δεν ξέρω Βουλευτή εγώ στην Ευρώπη που ασκεί και επάγγελμα, κύριοι συνάδελφοι. Ταξιδεύετε όλοι στην Ευρώπη. Πείτε μου έναν που ασκεί επάγγελμα. Κανένας δεν ασκεί επάγγελμα. Μπορεί να μην το κατοχύρωσαν νομοθετικά ή συνταγματικά, αλλά στην πράξη αυτό συμβαίνει. Και δεν άκουσα και πρόταση να προχωρήσουμε στη θέσπιση τέτοιων κανονισμών. Εγώ το λέω ως ένα, αν θέλετε, υπαλλακτικό ρήμα, υπαλλακτική πρόταση. Να προχωρήσουμε στη σύσταση τέτοιων κανονισμών δεσμευτικών για όλους μας, δεσμευτικών και μάλιστα έναντι κυρώσεων. Όχι απλώς είμαστε υποχρεωμένοι, αλλά ποιος μας είδε, ποιος δε μας είδε, κάνουμε ό,τι θέλουμε. Έναντι κυρώσεων.

Τελειώνοντας, κύριοι συνάδελφοι, θέλω να επαναλάβω τα εξής: Πιστεύω ότι μέσα στις σημερινές συνθήκες, που το κύρος της πολιτικής και των πολιτικών βρίσκεται υπό σοβαρή αμφισβήτηση, μέσα στις σημερινές συνθήκες της σήψης της κοινωνικής -δε σχετίζεται με το κύρος των Βουλευτών, για να μη δημιουργηθεί παρεξήγηση- τα πάντα έχουν τεθεί υπό αμφισβήτηση. Εκκλησία, πολιτεία, άρχοντες, τα πάντα. Πιστεύω ότι οφείλουμε να γίνουμε παράδειγμα. Αν έχουμε κάτι να προσφέρουμε σε αυτή την κοινωνία αυτή τη στιγμή, είναι το παράδειγμα. Η αναγέννηση αυτής της κοινωνίας, κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να ξεκινήσει από εμάς. Μπορεί να ζητώ πολλά από τους εαυτούς μας. Κάτι πρέπει να κάνουμε εν πάση περιπτώσει, κύριοι συνάδελφοι, διότι η συνέχιση αυτής της κατάστασης φθείρει το κύρος της Βουλής, φθείρει το κύρος των Βουλευτών. Υποσκάπτει ολόκληρο το θεσμό.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ ευχαριστώ τον κ. Θεοδώρου. Να μου επιτρέψετε, παρά το γεγονός ότι προηγείστε, να δώσω στον κ. Γαλανό την ευκαιρία ... Με παρακάλεσε από πολύ πριν λόγω μιας ανειλημμένης υποχρέωσης. Θα είναι πάρα πολύ σύντομος εξ όσων αντιλαμβάνομαι. Ευχαριστώ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω που μου δίνετε το λόγο και ήθελα να ευχαριστήσω το συνάδελφο κ. Παναγιώτη Δημητρίου, που μου έχει δώσει τη σειρά του, διότι ως κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος και με βάση την ιεραρχία έπρεπε να είχε μιλήσει προηγουμένως. Όμως, επειδή θα είμαι σύντομος και επειδή έχω μια ανειλημμένη υποχρέωση και θέλω να μιλήσω επί του θέματος, ευχαριστώ που μου δίδεται η ευκαιρία.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Με τον κ. Δώρο Θεοδώρου ξεκινήσαμε μαζί στη Βουλή το 1976 και θα ήθελα, αν μπορεί, να με παρακολουθήσει ο κ. Θεοδώρου, τον ενδιαφέρει αυτό που θα πω. Δεν υπήρξε μέχρι τώρα καμία περίπτωση, πιστεύω, που συμφωνήσαμε απόλυτα. Σήμερα, τυγχάνει να συμφωνώ απόλυτα με τα όσα έχει πει, διότι πράγματι είναι και θέμα "της γυναίκας του Καίσαρα", που πρέπει και να είναι και να φαίνεται έντιμη. Υπάρχει ένα τέτοιο, αν θέλετε, ... μια τέτοια κατάρρευση αρχών, αξιών σ' αυτό τον τόπο, υπάρχει μια τέτοια αμφισβήτηση της αξιοπιστίας των πολιτικών, που εμείς, ακόμα και αν είμεθα οι τιμιότεροι των ανθρώπων, πρέπει να βγούμε από το κουβούκι μας να αποδείξουμε ότι είμαστε υπεράνω της οποιασδήποτε υποψίας. Είναι πολύ δύσκολο να πεισθεί ο κόσμος ότι εκεί που υπάρχουν κάποιοι επιτυχημένοι από μας σε κάποιες ... Εγώ δε μιλώ μόνο για δικηγόρους, σε οτιδήποτε, είναι αδύνατο σε μια Κύπρο, όπου έχει

καθιερωθεί το “ή πράττε ή μετάπρατε ή από την Κύπρο φεύγα”, είναι αδύνατο εμείς οι πολύ έντιμοι κύριοι κύριοι Βουλευτές κάπου να μην περνά από το νου μας, όταν έρχεται μια νομοθεσία, ότι κάπου μπορεί να υπάρχει και κάποιο συμφέρον ή υποσυνείδητα, αν θέλετε, να επηρεάζονται οι πράξεις μας από το κάποιο σχετικό συμφέρον. Ε, δε θα πείσουμε κανένα. Και οι διάφοροι ψίθυροι, οι οποίοι δημιουργούνται, πλήττουν το κύρος του Βουλευτού. Συμφωνώ όμως και με την άποψη ότι, βάσει του Συντάγματος, είναι πολύ δύσκολο και δεν είναι ο νόμος της ανάγκης να αλλάζουμε και να κάνουμε διάτρητο το Σύνταγμα. Δεν είναι “ε, έν’ το Σύνταγμα, αλλάζει”. Δεν είναι. Εγώ διαφωνώ με την άποψη ότι “έτσι το βλέπουμε, αλλάζει το Σύνταγμα”. Μακάρι να ήταν έτσι. Και βέβαια υπάρχει η θεωρία ότι τους νόμους τους κάνουν οι άνθρωποι, για να τους εξυπηρετούν, και όχι οι άνθρωποι να εξυπηρετούν τους νόμους, αλλά εδώ έχουμε τα προβλήματα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Πιστεύουμε όμως ότι ο νομοθέτης, πέραν των προβλημάτων με τα άρθρα 25 και 70, έχει θεσμοθετήσει και έχει προνοήσει για κάποια θέματα κανονισμών. Και θέλω να πω στον κ. Θεοδώρου ότι, αν προχωρήσουμε στους Κανονισμούς της Βουλής και κτίσουμε πάνω σ’ αυτούς τους κανονισμούς, υπάρχει αρκετό περιθώριο να επιτύχουμε αυτό το οποίο θέλουμε να κάνουμε και το οποίο δεν εφαρμόζεται. Και θέλω να σας διαβάσω επί λέξει τον Κανονισμό της Βουλής, που δε συγκρούεται με το Σύνταγμα, το άρθρο 44 των Κανονισμών της Βουλής: “Όταν ένα μέλος μιας επιτροπής”, λέει το άρθρο, “έχει άμεσο προσωπικό συμφέρον σε σχέση με το θέμα που η επιτροπή το εξετάζει, οφείλει να το δηλώσει στον πρόεδρο και στα μέλη της επιτροπής κατά την έναρξη της συνεδρίας ή αμέσως μόλις διαφανεί από την τροπή της συζήτησης η ύπαρξη ενδιαφέροντος του μέλους”. Και σας ρωτώ, κύριοι συνάδελφοι, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι υπάρχει εκ του πονηρού σκέψις, πόσες φορές όλοι μας, όταν γίνεται συζήτηση για κάποιες τράπεζες, για κάποιες εταιρείες, για κάποια συμφέροντα, δηλώνουμε: “ξέρετε, είμαι μέτοχος”, “ξέρετε, η γυναίκα μου είναι μέτοχος”,

“ξέρετε, είμαι δικηγόρος αυτής της εταιρείας”, “ξέρετε, είμαι ελεγκτής αυτής της εταιρείας, το δηλώνω εκ των προτέρων” και, αν θέλετε ακόμα περισσότερο, “εκ των προτέρων, δε λαμβάνω μέρος στη συζήτηση, γιατί έχω κάποιο συμφέρον” ή “μπορεί να θεωρηθεί πως έχω κάποιο συμφέρον”. Εδώ είναι το τίμημα του Βουλευτού και εδώ είναι που κάπου πρέπει να καταλάβουμε ότι δεν μπορεί να λειτουργούμε σε δύο επίπεδα· στο επίπεδο ότι είμεθα οι πιο τίμιοι άνθρωποι του κόσμου και να το πιστεύουμε, αλλά υπάρχει και το δεύτερο επίπεδο της κυπριακής νοοτροπίας, ότι “κάπου εννά ‘χλιάσουμε’ τζαι έν’ τζαι το συμφέρον δαμαί, εν θα πει κανένας τίποτε”. Κάπου μάθαμε να το παίζουμε σε δύο επίπεδα και κάπου μάθαμε να βλέπουμε πάντοτε την αμαρτία πάνω στους άλλους αλλά όχι πάνω στους εαυτούς μας και, αν δεν ξεκαθαρίσουμε τον τρόπο του σκέπτεσθαι σ’ αυτό τον τόπο και σ’ αυτή τη Βουλή, δεν πρόκειται να είμαστε πειστικοί. Και έχει κουραστεί ο κόσμος όχι μόνο από την κοροϊδία των πυραύλων, όχι μόνο από την κοροϊδία χίλιων δυο πραγμάτων, έχει κουραστεί από την ανεντιμότητα και τα δύο μέτρα και τα δύο σταθμά που ακολουθούμε εμείς οι πολιτικοί. Γι’ αυτό και υπάρχει αυτή η αδιαφορία μέσα σ’ αυτό τον κόσμο. Γι’ αυτό σας λέω ...

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Μερικοί πολιτικοί, όχι εμείς οι πολιτικοί.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Φιλίππου, όλοι εμείς εκτός από εσάς. Λοιπόν, προχωρώ, αν θέλετε. Για όνομα του Θεού, μιλώ γενικά, για να δώσω ένα μήνυμα, ότι κάπου, ότι κάπου, για όνομα του Θεού ...

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Αυτό είναι πολύ ειρωνικό.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Για όνομα του Θεού, μιλώ γενικά και δεν περιλαμβάνω και τον εαυτό μου ...

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Είναι πολύ ειρωνικός ο τρόπος που συμπεριφέρθη στον κ. Φιλίππου ο κ. Γαλανός και θα πρέπει να το αποσύρει.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Δεν κατάλαβα. Ο κ. Φιλίππου μου υπέδειξε ότι το “εμείς” δε συμπεριλαμβάνεται και του απολογήθηκα με κάποιο τρόπο και είπα “εντάξει, δε σας συμπεριλαμβάνω”. Δε συμπεριλαμβάνω κανένα, θέλετε να συμπεριλάβω μόνο τον εαυτό μου. Για όνομα του Θεού, μιλούμε σαν παράδειγμα γενικό, μιλώ ...

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

...

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κοιτάζετε, κύριοι. Να αφήσουμε κάποιες υποκρισίες. Μιλώ για το πώς βλέπει γενικά ο κόσμος τους πολιτικούς. Μπορεί να υπάρχουν εξαιρέσεις, αν θέλετε. Και δεν τολμώ να πω πως εγώ θεωρούμαι εξαίρεση. Μιλώ για την εικόνα γενικά της πολιτικής ζωής και να μην το παίρνουμε πάνω στα προσωπικά εδώ, γιατί φοβούμαι πως θα θεωρηθεί σαν υποκρισία. Δεν εννοώ κανέναν εδώ. Λέω ποια είναι η εικόνα γενικά των πολιτικών, με όλες τις εξαιρέσεις που υπάρχουν. Και δεν πρέπει εδώ να θέτουμε θέμα τάξης, διότι αυτή είναι η εικόνα η οποία υπάρχει. Και δεν το λέω, για να ψέξω κανένα. Το λέω, γιατί κάπου πρέπει ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα τους ψέγετε όλους.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

... κάποια πράγματα να τα βάλουμε σε τάξη. Και εγώ απλώς λέγω, πέραν του να πάμε σε αλλαγή του Συντάγματος, κύριε Θεοδώρου, απλώς, εάν όλοι μας, όλοι σε κάθε περίπτωση ακολουθούμε πιστά, με το χέρι στην καρδιά, το άρθρο 44 και σε κάθε

περίπτωση που έρχεται οποιοδήποτε νομοσχέδιο στη Βουλή έχουμε την ευαισθησία στην επιτροπή ή οπουδήποτε είμαστε να λέμε εκ των προτέρων “έχω ενδιαφέρον”, να το δηλώνουμε και μετά να λέμε την άποψή μας, τότε πιστεύω ότι θα είχε δοθεί μια πολύ καλύτερη εικόνα, θα είναι μια αρχή. Και πάνω στο άρθρο 44 - και οι Κανονισμοί της Βουλής μπορεί να μεταλλάξουν, μπορούμε να τους ... αν θέλετε, να τους αυξήσουμε, να τους μεταλλάξουμε, να τους τροποποιήσουμε, να τους ... αν θέλετε, να τους κάνουμε πιο συγκεκριμένους - με βάση το άρθρο 44 μπορεί να ακολουθήσουμε και εμείς την πορεία του Αμερικανικού Κογκρέσου και να τεθούν κάποιες αρχές όσον αφορά το βουλευτικό λειτούργημα. Εγώ θα συμφωνούσα, ανεξάρτητα του Συντάγματος, με την εξής άποψη - και αυτό μας αφορά όλους, όλους, και το λέω- δυστυχώς ή ευτυχώς, σήμερα ο Βουλευτής, για να μπορεί να εξασκήσει το έργο του, το λειτούργημά του, πρέπει να αφιερώνει δέκα, δώδεκα ώρες την ημέρα. Για να μπορεί να είναι αποτελεσματικός, πρέπει από το πρωί ως το βράδυ να τρέχει στις επιτροπές, να ετοιμάζει ομιλίες, να πληροφορείται διάφορα πράγματα, να τοποθετείται, να ομιλεί, να ετοιμάζει ομιλίες στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, να παρευρίσκεται σε διάφορες κοινωνικές, πολιτιστικές, πολιτικές εκδηλώσεις, να εκπροσωπεί το κόμμα του, χίλια δυο πράγματα. Δεν έχουμε καιρό να εξασκήσουμε άλλο επάγγελμα ή λειτούργημα. Κατά συνέπεια, υπάρχει μια ανωμαλία στο Σύνταγμα, διότι δεν είναι εύκολο, αν θέλεις να κάνεις καλά και σωστά τη δουλειά σου ως Βουλευτής, να εξασκείς οποιαδήποτε άλλη δουλειά. Κάποιας εκκλησιάς θα κλέψεις. Δεν μπορείς να λειτουργείς σε δύο εκκλησιές. Και νομίζω ότι όλοι μας έχουμε αδικήσει τη δουλειά μας, τον εαυτό μας, την οικογένειά μας, χάριν του βουλευτικού λειτουργήματος. Κατά συνέπεια, αν ευρεθεί τρόπος οι Βουλευτές να είναι επαγγελματίες Βουλευτές, διότι είμαστε επαγγελματίες Βουλευτές, για να μη δίδεται αυτή η εικόνα της σύγκρουσης των συμφερόντων, νομίζω θα είναι πολύ καλύτερα για το συμφέρον της πολιτείας. Και αν θέλετε, να αυξηθεί η αντιμισθία

των Βουλευτών, αν είναι, για να βεβαιωθούμε ότι, ναι, αυτή είναι η δουλειά μας, παίρνουμε το κατάλληλο προσωπικό και εξασκούμε σωστά τη δουλειά μας, γιατί αυτό απαιτεί ο λαός μας. Δεν μπορεί, έχει παρέλθει στα κυπριακά δεδομένα, στην κυπριακή ιστορία, η εικόνα του ευπατρίδη πολιτικού, ο οποίος έχει τη δουλειά του, είναι επιχειρηματίας, είναι δικηγόρος, είναι γιατρός και έχει τη βουλευτική ιδιότητα σαν πάρεργο δυο τρεις ώρες την ημέρα. Δεν είναι ο κόσμος ... άλλαξε ο κόσμος. Ζούμε το 1998-99 με τις πολύ υπερβολικές απαιτήσεις της δουλειάς ενός Βουλευτή.

Κατά συνέπεια, αν θέλουμε να κάνουμε πραγματικές τομές, εγώ τουλάχιστον προσωπικά συμφωνώ με τον κ. Θεοδώρου ότι ο Βουλευτής πρέπει να αφοσιώνεται πλήρως στα καθήκοντά του, να δούμε πώς μπορεί να γίνει αυτό το πράγμα, αν κάπου συγκρούεται με το Σύνταγμα, να δούμε με τους Κανονισμούς της Βουλής με τέτοιο τρόπο, που να καθίσταται αδύνατο να μπορεί ένας Βουλευτής να κάνει άλλη δουλειά, έστω και αν θεωρείται πως κάνει άλλη δουλειά, και να είναι υπόλογος σ' αυτό το Σώμα με τέτοιους κανονισμούς, που να μη δίδει την ευκαιρία σε κανέναν κακόβουλο να υποψιαστεί ή να χρησιμοποιήσει τον ψίθυρο ή να πλήξει το κύρος των Βουλευτών. Εγώ λέγω - και εδώ είναι η απάντηση και εκεί θα τελειώνα - ότι όλοι οι Βουλευτές είμεθα άμεμπτοι και έχουμε δώσει τον όρκο στο Σύνταγμα, αλλά, επαναλαμβάνω, είναι η ιστορία της γυναίκας του Καίσαρα. Και δεν πρέπει να επιτρέψουμε καν σε έναν τόπο, όπου δυστυχώς έχουν δημιουργηθεί πολύ κακά πρότυπα, έναν τόπο, όπου δεν έχουν σταθεί αξίες και θεσμοί, σε έναν τόπο, όπου ένεκα της εισβολής αλλά και πριν από την εισβολή δεν υπήρξε η παιδεία και η προπαιδεία και η αγωγή του πολίτη, δεν πρέπει να δίδουμε το δικαίωμα σε οποιονδήποτε να μειώνει το λειτούργημα του Βουλευτού, διότι εμείς ως Βουλευτές κρατούμε ψηλά τη σημαία ενός αγώνα ενός τόπου υπό κατοχή και πρέπει να είμαστε πειστικοί, αν θέλουμε να έχουμε αντοχή να συνεχίσουμε αυτό τον αγώνα. Γι' αυτό εγώ συμφωνώ απόλυτα με τον κ. Θεοδώρου και κάποτε πρέπει να

βάλουμε το μαχαίρι στο κόκαλο, αν θέλουμε πραγματικά να ξέρουμε πού πάμε και αν θέλουμε πραγματικά να είμαστε ειλικρινείς με τον εαυτό μας και να αφήσουμε τις μικροδιαφορές μας και να κάνουμε μια ενδοσκόπηση πού πάμε πραγματικά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Γαλανέ. Ο κ. Δημητρίου είχε ζητήσει το λόγο.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ίσως να μη χρειαστεί να αναφερθώ σε όλα τα θέματα, στα οποία παρεμπιπτόντως ο αγαπητός συνάδελφος, ο κ. Θεοδώρου, έχει αναφερθεί, υποστηρίζοντας την πρόταση την οποία έχει καταθέσει, διότι έχει ξεφύγει κατά την ομιλία του από τα στενά πλαίσια και έχει καλύψει και θέματα τα οποία μόνο με εξεζητημένη προσπάθεια μπορούσε να τα εντάξει ένας εις το πλαίσιο της συζήτησης αυτού του ειδικού θέματος.

Η Επιτροπή Νομικών, όταν μελετούσε το θέμα, κανονικά θα 'πρεπε να σταματήσει μέχρι του σημείου ότι, "δεδομένης της αντισυνταγματικότητας της πρότασης, δε γίνεται αποδεκτή". Και αυτό θα ήταν ίσως και αρκετό και έπρεπε να γίνει σεβαστό και από τον κ. Θεοδώρου και από τους πάντες, δεδομένου μάλιστα ότι αυτή η θέση υποστηριζόταν και από το Γενικό Εισαγγελέα και όχι μόνο από όλους τους Βουλευτές-μέλη της Νομικής Επιτροπής.

Το άρθρο 25 του Συντάγματος είναι καθαρό και λέει "ο καθένας είναι ελεύθερος να ασκεί το επάγγελμα". Το άρθρο 70 του Συντάγματος λέει τι είναι το ασυμβίβαστο με το αξίωμα του Βουλευτή. Άλλα άρθρα του Συντάγματος μιλούν για το ασυμβίβαστο με άλλα αξιώματα, όπως είναι αυτό του υπουργού.

Όμως, εάν ο συνταγματικός νομοθέτης ήθελε να αντιμετωπίσει μια τέτοια άποψη, όπως αυτή του κ. Θεοδώρου, δε θα προέβαινε, τον καιρό που ψηφίζόταν το Σύνταγμα, στην υιοθέτηση αυτής της πρότασης.

Το Σύνταγμα είναι εκεί. Το Σύνταγμα είναι ρητό και επομένως δεν μπορούμε να ξεφύγουμε από τα πλαίσια αυτά. Και η άποψη ότι, “να τροποποιήσουμε το Σύνταγμα, για να μπορέσουμε να υιοθετήσουμε και να εφαρμόσουμε αυτή την άποψη”, είναι και πάλι νομικά πολύ λανθασμένη και οπωσδήποτε πρόχειρη αντιμετώπιση του ερωτήματος του πώς ξεπερνούμε αυτό το συνταγματικό κώλυμα. Αυτά όσον αφορά τη νομική αντιμετώπιση του θέματος, για να μη μακρηγορώ.

Όσον αφορά τα άλλα θέματα τα οποία έχουν θιγεί από το συνάδελφο, τον κ. Θεοδώρου, και πάλι τα θέματα που σχετίζονται με την επίμαχη αυτή πρόταση νόμου, έχω να ρωτήσω κάτι. Υπάρχουν και Βουλευτές σ’ αυτή τη Βουλή, οι οποίοι δεν εργάζονται, δεν ασκούν κανένα επάγγελμα, υπάρχουν και Βουλευτές οι οποίοι ασκούν και επάγγελμα. Τους ερωτώ να μου απαντήσουν κατά πόσο έχουν διαπιστώσει ότι αυτοί οι Βουλευτές, που δεν ασκούν το επάγγελμα, αποδίδουν περισσότερο από κάποιους Βουλευτές οι οποίοι ασκούν και το επάγγελμα και σε σοβαρότητα και σε συμμετοχή στο νομοθετικό έργο και σε άλλους τομείς. Έτσι απλώς να ξεκινήσουμε από αυτή την απάντηση, δεν είναι μέσα στα πλαίσια των απαγορεύσεων που θα λειτουργήσει ένας Βουλευτής. Ο Βουλευτής λειτουργεί με βάση το τι εκ των έσω αισθάνεται ότι πρέπει να αποδώσει και, όταν έχει αυτό το εσωτερικό περιεχόμενο και την αίσθηση του τι είναι το καθήκον του και, όταν έχει τη συνείδηση του τι είναι που καλείται να προσφέρει, δε χρειάζεται να του βάζουν περιορισμούς. Ξέρει πώς να αποδώσει.

Ανεφέρθη ο αγαπητός συνάδελφος και στο θέμα της λειτουργίας του κοινοβουλίου γενικά. Ακριβώς, εκείνα τα παραδείγματα που έδωσε επιβεβαιώνουν τη θέση ότι δεν

είναι εξαιτίας του ότι κάποιοι Βουλευτές ασκούν το επάγγελμα που παρουσιάζονται κάποια ελλείμματα ή κάποια μειονεκτήματα ή κάποια προβλήματα στη λειτουργία της Βουλής. Το ότι δεν υπάρχει κτίριο, είπε ο κύριος συνάδελφος, είναι ένα πρόβλημα και δυσχεραίνει την επαρκή λειτουργία αυτού του κοινοβουλίου. Το ότι δεν υπάρχουν άλλες υπηρεσίες, συμβουλευτικές και άλλες, είναι και αυτό σωστό. Άρα δεν είναι η πανάκεια της αύξησης της επάρκειας στην εργασία και στην απόδοση ενός Βουλευτού η επιβολή του περιορισμού του να μην ασκεί οποιοδήποτε επάγγελμα. Και δε στέκει το επιχείρημα ότι “θα μπορούσαμε να είμαστε αποτελεσματικότεροι και όσον αφορά παραγωγικότητα και όσον αφορά ποιότητα, εάν δεν ασκούσαμε το επάγγελμα”. Εκείνοι που δεν ασκούν το επάγγελμα πόσες φορές έχουν επισημάνει μέσα στα διάφορα νομοθετήματα, τα οποία βρίσκουμε εκ των υστέρων ότι πάσχουν σε κάποιο βαθμό, πόσες φορές έχουν επισημάνει, με την επιμέλειά τους και με το χρόνο που χρησιμοποιούν, αυτά τα πλημμελήματα, αυτά τα ελαττώματα τα νομοθετικά που παρουσιάζονται εκ των υστέρων; Δεν είναι εξαιτίας του ότι υπάρχουν Βουλευτές που ασκούν το επάγγελμα και παρουσιάζεται αυτή η κάποια ανωμαλία ή τα κάποια ελλείμματα στην όλη εργασία του νομοθετικού σώματος. Άλλωστε, κύριοι συνάδελφοι, με τις συνθήκες της Κύπρου -και καλώ όλους τους εργαζομένους αλλά και τους μη ασκώντας το επάγγελμα- ποίος Βουλευτής έχει κρατήσει το επάγγελμά του στο σημείο που το είχε, πριν να εκλεγεί Βουλευτής; Αν είναι δικηγόρος, διαλύει το γραφείο του. Αν είναι γιατρός, διαλύει το ιατρείο του, κύριε Χριστοδουλίδη. Αν είναι οποιουδήποτε άλλου επαγγέλματος -τουριστικού- και εκεί διαλύει το γραφείο του κατά τη διάρκεια της θητείας του ως Βουλευτή. Άρα να μην είμαστε υπερβολικοί.

Υπάρχει όμως και ένας άλλος λόγος, τον οποίο συνεχώς συζητούμε. Ένα άλλο αίτιο, το οποίο δημιουργεί κάποια προβλήματα στην αποδοτικότητα και στη λειτουργία του κοινοβουλίου, το οποίο, επαναλαμβάνω, συνεχώς αναφέρουμε στις συσκέψεις μας.

Ο λίγος αριθμός των Βουλευτών, οι πολλές επιτροπές και η αδυναμία Βουλευτών να παρουσιάζονται την ίδια ώρα σε διάφορες επιτροπές, οι οποίες συνέρχονται ή συγκαλούνται. Άρα δεν είναι θέμα χρόνου, δηλαδή ότι δε διαθέτει το χρόνο ο Βουλευτής, αλλά, όπως λειτουργούμε ... Και επαναλαμβάνω, γίνονται συζητήσεις γύρω από αυτό το θέμα και κάπου είναι που ελπίζουμε, κάπως είναι να λυθεί το θέμα. Πρέπει να αλλάξει ο τρόπος λειτουργίας και σύγκλησης των επιτροπών.

Εκείνο το οποίο, σε τελευταία ανάλυση, είναι που -εν σχέσει με ένα Βουλευτή- μετρά είναι η κρίση του λαού, ο οποίος, έξω από αυτές τις μικρολεπτομέρειες, είναι εκείνος που θα κληθεί ή καλείται κάθε πέντε χρόνια να αποφασίσει για την απόδοση οποιουδήποτε Βουλευτή. Και δεν έχει μέχρι σήμερα ο λαός δείξει ότι προτιμά τους Βουλευτές οι οποίοι δηλώνουν “δεν ασκώ το επάγγελμα”. Ούτε και πιστεύω ότι καμιά φορά ο λαός θα πάρει αυτή τη μονόπλευρη και λανθασμένη θέση, παρ’ όλο που τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, με τη δική μας ενθάρρυνση και με τη δική μας συμμετοχή - αφού αναφερθήκατε, κύριε Θεοδώρου- δημιουργούν κριτήρια διαφορετικά από εκείνα τα οποία θα έπρεπε να είχε αυτός ο λαός, για να αντιμετωπίσει την απόδοση οποιουδήποτε Βουλευτή, τη σοβαρότητά του, την υπευθυνότητά του. Και μια και μιλήσατε για συναλλαγές, θα πρέπει να πω ότι είναι πολύ λίγοι εκείνοι οι Βουλευτές που φωνάζουν στους διαδρόμους τους δημοσιογράφους και τους λένε “ελάτε σήμερα στη Βουλή, διότι έχω να κάνω αποκαλύψεις μεγάλες, για να έχετε αύριο να γράφετε”, για να δώσουν και να πάρουν. Και είναι εδώ που πρέπει να προσέχουμε τα πολιτικά ήθη και όχι τις συνταγές τις οποίες θέλουμε να θεσμοθετήσουμε, για να βάλουμε τους Βουλευτές μέσα σε καλούπια, για να λειτουργήσουν τάχα. Αλλά ο συνάδελφος, αναφερόμενος στην ουσία πράγματι του θέματος, είχε επικεντρωθεί, κατά κύριο λόγο, στους δικηγόρους και είπε πάρα πολλά, τα οποία δεν τα αποδίδω στην κακή του πρόθεση αλλά στην κακή του πληροφόρηση και στην έλλειψη πραγματικής γνώσης ως

προς το πώς λειτουργεί το επάγγελμα του δικηγόρου ή η τάξις των δικηγόρων. Ανέφερε ότι ένας δικηγόρος που είναι και Βουλευτής δημιουργεί πρόβλημα απονομής της δικαιοσύνης, διότι η ιδιότητα του πολιτικού επηρεάζει το δικαστήριο ή και το δικαστή ή και κατά κάποιο τρόπο δημιουργεί πρόβλημα καλής λειτουργίας της δικαιοσύνης. Εμείς που είμαστε στο επάγγελμα, έχοντας υπόψη μάλιστα και το αδέκαστο της δικαιοσύνης, η οποία λειτουργεί σε επίπεδα θαυμαστά στην Κύπρο και πρέπει να τη διατηρήσουμε αλώβητη και να μην προσπαθήσουμε ποτέ να της χαμηλώσουμε το επίπεδο είτε με μικροπολιτικές αναφορές είτε με σχόλια τα οποία δε ξέρουμε αν είναι σωστά, δε βλέπω ότι έχει μέχρι σήμερα δημιουργήσει όποιο πρόβλημα το γεγονός ότι κάποιοι δικηγόροι, που είναι και Βουλευτές, εμφανίζονται και υπερασπίζονται πελάτες τους. Και εν πάση περιπτώσει, αν αυτή τη θεωρία του ότι ο Βουλευτής, ως πολιτικός, όταν υπερασπίζεται κάποιο στο δικαστήριο επρόκειτο να σχολιαστεί κατά κάποιο τρόπο ακραίο, θα λέγαμε ότι πρέπει τους δικηγόρους, είτε Βουλευτές είναι είτε όχι, να τους κατηγορούμε ως συνενόχους των εγκληματιών, διότι τους υποστηρίζουν στο δικαστήριο. Είτε εκ των προτέρων συνενόχους, είτε εκ των υστέρων συνενόχους. Και τι θα λέγαμε για το ότι ο καθένας είναι αθώος μέχρις αποδείξεως του εναντίου; Πώς στέκει στην πράξη αυτή η αρχή, όταν θεωρούμε εξ αρχής, a priori, από την πρώτη στιγμή, ότι ο δικηγόρος αμαρτάνει, διότι υπερασπίζεται κάποιους στο δικαστήριο; Θα έπρεπε να προδικάζουμε και να λέμε “α, εγώ υπερασπίζομαι αθώους”; Μα, αν είναι αθώος, γιατί να τον υπερασπιστώ, εάν είναι εκ των προτέρων γνωστό ότι είναι αθώος; Είναι το τεκμήριο που έχει σημασία και το τεκμήριο λέει ότι είναι αθώος κάποιος.

Είχε ατυχώς -και το τονίζω αυτό- αναφερθεί ο συνάδελφος σε μία πρόταση νόμου, η οποία επανακατατέθηκε από τον πρόεδρο της Επιτροπής Νομικών, όχι διότι είχε εγκριθεί προκαταβολικά αλλά σαν βάση για τροποποίηση του περί Δικηγόρων Νόμου, εκσυγχρονισμό του, και ανέφερε παραδείγματα με τα οποία ήθελε να υποδείξει ότι με

την πρόταση αυτή γίνεται υπεράσπιση των επαγγελματικών συμφερόντων μιας τάξης. Παρ' όλο που το έχω πει αρκετές φορές, θα το επαναλάβω, ότι, όταν γινόταν η κατάθεση αυτής της πρότασης, είχε λεχθεί ότι αυτή η πρόταση γίνεται κατόπιν μελέτης που έγινε από το Δικηγορικό Σύλλογο Λευκωσίας, δεν εγκρίνεται προκαταβολικά σε όλες τις πτυχές της και σε όλες τις πρόνοιές της, αλλά θα αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης και ότι επ' ουδενί λόγω η Επιτροπή Νομικών, η οποία κατά προνομιακό τρόπο έναντι οποιασδήποτε άλλης επιτροπής αποτελείται από δικηγόρους, θα δείξει οποιαδήποτε επαγγελματική εύνοια εξαιτίας ακριβώς της σύνθεσης αυτής της επιτροπής. Και το εννοούμε. Και επομένως όλα όσα ανέφερε ο συνάδελφος θα εστέκοντο, εάν πράγματι εμείς εκ των υστέρων, η Επιτροπή Νομικών, ή και στο τέλος εγκρίναμε όλα αυτά τα οποία και εμείς οι ίδιοι δε θεωρούμε ότι προτιθέμεθα, δεν έχουμε διάθεση μάλλον και δεν έχουμε πρόθεση να τα εγκρίνουμε. Και είχα στις 12 Μαΐου 1998, ως πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών, εκδώσει και επίσημη ανακοίνωση -την οποία οφείλω να αναφέρω, για να ξέρουν και οι συνάδελφοι πού στεκόμαστε- και είπα: "Προς άρση κάθε παρεξήγησης και σύγχυσης, ως πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών που κατέθεσα την πρόταση που μας υπέβαλε ο Δικηγορικός Σύλλογος Λευκωσίας, δηλώνω ότι η πρόταση νόμου δεν υιοθετείται ως έχει, αλλά θα τύχει της αναγκαίας επεξεργασίας, όπως συμβαίνει σε όλες τις περιπτώσεις νομοσχεδίων ή προτάσεων νόμου. Έχω δηλώσει κατά την κατάθεση της πρότασης και επαναλαμβάνω και τώρα ότι, παρ' όλο που η Επιτροπή Νομικών αποτελείται κατ' αποκλειστικότητα από νομικούς, δεν πρόκειται να αντικρίσει τις πρόνοιες της πρότασης νόμου με συνδικαλιστικά ή και επαγγελματικά κριτήρια. Διαβεβαιώ εκ μέρους των μελών της Επιτροπής Νομικών ότι, κατά τη μελέτη της πρότασης, μοναδικό κριτήριο που θα ισχύσει είναι το γενικότερο δημόσιο συμφέρον. Όσον αφορά τις απόψεις των ενδιαφερομένων επί της πρότασης νόμου, αυτές θα ακουστούν, όπως συμβαίνει σε

όλες τις περιπτώσεις”. Και πράγματι έχουμε ακούσει όλους σχεδόν εκείνους που είχαν απόψεις και θα τους ξανακούσουμε, ώστε να μην υπάρξει κανένας κίνδυνος και να μη δημιουργηθεί περίπτωση του να φανεί ότι εμείς, η Νομική Επιτροπή, οι δικηγόροι της Βουλής, όσοι συμμετέχουν στη Νομική Επιτροπή, νομοθετούμε, προωθώντας τα συμφέροντα της τάξης μας. Και εν πάση περιπτώσει, σίγουρα δεν είναι προώθηση συμφερόντων των πελατών μας, όπως ήταν και περίπου ο υπαινιγμός ο βασικός. Και όταν μιλούμε για προώθηση συμφερόντων πελατών, τότε έχω να πω ότι οι χειρότεροι και οι πιο βασανιστικοί πελάτες είναι αυτοί τους οποίους μετατρέπουμε σε πελάτες εμείς οι πολιτικοί, οι ψηφοφόροι, τους οποίους συνηθίσαμε να μας συμπεριφέρονται ως πελάτες. Και είναι εκεί ο μεγαλύτερος κίνδυνος και δεν είναι ο κίνδυνος από τους κάποιους σεσημασμένους πελάτες ενός δικηγόρου.

Το ότι απαγορεύεται στους υπουργούς να ασκούν το επάγγελμα, διαφέρει το ένα από το άλλο, διότι εκεί εκτελούν εκτελεστική εξουσία και έχουν δικαιώματα και εξουσίες τέτοιες που άνετα άπτονται και χωρίς δυσκολία διαδικαστική μπορεί να συνδέσουν συμφέροντά τους με συμφέροντα ευρύτερα του δημοσίου.

Οι δικηγόροι στη Βουλή μπορεί να είναι είκοσι δύο. Δεν έχουν όλοι τον ίδιο πελάτη. Μπορεί ένας δικηγόρος να έχει τον πελάτη, όμως οι άλλοι είκοσι δύο δεν μπορούν να παρασυρθούν σε θέματα νομικά από το ότι κάποιος δικηγόρος έχει συμφέρον και υπερασπίζεται κάποια θέση, έστω και αν δεν το δηλώσει, ενώ η θέση και ο κανονισμός προνοεί ότι πρέπει να το δηλώσει και αυτό γίνεται κατά καιρούς ή, και αν δε γίνεται, είναι γνωστό κατά καιρούς ή γνωστοποιείται σε συναδέλφους. Όμως λέω τούτο: Τι γίνεται με τους υπόλοιπους Βουλευτές; Είναι δυνατόν ένας δικηγόρος ή ένας γιατρός ή ένας μεταλλειολόγος, ο οποίος, όχι από επαγγελματικό συμφέρον αλλά από επαγγελματικό ενδιαφέρον, υπερασπίζετο τους μεταλλειολόγους του Τμήματος Μεταλλείων, είναι δυνατόν να παρασύρει με τα επιχειρήματά του και με τη θέση του

όλους τους πενήντα πέντε άλλους Βουλευτές, για να ακολουθήσουν τη θέση του; Είναι και προσβολή στη νοημοσύνη των υπολοίπων. Αν έχουμε νομοθετήματα τα οποία οποιοσδήποτε Βουλευτής, υποκρυπτόμενος πίσω από το συμφέρον κάποιου, προωθεί, εάν, λέω, οποιοσδήποτε το έχει καταφέρει αυτό το πράγμα στη Βουλή, τότε, επαναλαμβάνω, αυτό είναι μομφή εναντίον των πενήντα πέντε. Δε λέω ότι δεν υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες κάποιος συνάδελφος μπορεί να τοποθετείται με κάποιες σκέψεις που έχουν σχέση με την επαγγελματική του ιδιότητα ή τα επαγγελματικά του συμφέροντα ίσως, αλλά, δεδομένης της δικλίδας του ότι δε νομοθετεί μόνος του, αλλά νομοθετεί όλο αυτό το Σώμα, που είναι πολύ περισσότερα μέλη από ένα, δε βλέπω πώς είναι που αποτελεί κίνδυνο, έστω και αυτή η περίπτωση αν συντρέχει.

Έγινε αναφορά ότι πρέπει να γίνουν επαγγελματίες οι Βουλευτές. Η μεγαλύτερη τραγωδία στον τρόπο λειτουργίας αυτής της Δημοκρατίας θα είναι να κάνουμε επαγγελματίες Βουλευτές και επαγγελματίες πολιτικούς, διότι επαγγελματίες πολιτικοί είναι εκείνοι οι οποίοι δε θα ενδιαφέρονται για τίποτε άλλο, παρά πώς να εξασφαλίζονται επαγγελματικά στο αξίωμά τους και εκεί είναι που θα είναι πιο ευάλωτοι από οποιονδήποτε άλλο επαγγελματία. Και μήπως ο μη ασκών επάγγελμα Βουλευτής έχει το τεκμήριο του ότι ουδέποτε θα σκεφτεί πονηρά, για να εξυπηρετήσει οποιονδήποτε πελάτη του, διότι δεν ασκεί επάγγελμα; Και τι γίνεται με τους πελάτες ψηφοφόρους, τους οποίους τρέχει ζωπίσω και μπορεί καμιά φορά να υποστηρίζει παράλογα πράγματα, διότι θα περιμένει από εκείνο τον πελάτη ψηφοφόρο την υποστήριξη; Δεν είναι τα θέματα άσπρο - μαύρο, δεν είναι τα θέματα απλά ούτε και το θέμα της αποκατάστασης της ηθικής τάξης, της λειτουργίας των κανόνων της πολιτικής ηθικής, θέμα άσκησης ή μη επαγγέλματος. Στο θέμα της λειτουργίας, διότι διευρύνθη η συζήτηση κατά την αγόρευση του αγαπητού συναδέλφου και σ' αυτό το θέμα, το ότι

υπάρχει κρίση στα πολιτικά ήθη και υπάρχει και μία αντιπαλότητα εκ μέρους των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας έναντι των πολιτικών, δε θα επεκταθώ, γιατί δεν το θεωρώ άμεσα απότομο του θέματος, το οποίο συζητούμε, παρ' όλο που έχει δίκαιο ο κ. Θεοδώρου ότι υπάρχει αυτή η αντιπαλότητα και δεν είναι στην Κύπρο μόνο, είναι παγκόσμια.

Θα έλεγα, ευρισκόμενος στο τέλος των επιχειρημάτων, ότι τα πολιτικά ήθη και ο ζήλος του Βουλευτή στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών του δεν έχουν σχέση με το κατά πόσο ασκεί -όσο το ασκεί και όσο του επιτρέπεται να το ασκεί εν τη πράξει- το επάγγελμά του, αλλά έχουν σχέση περισσότερο με τη συνείδησή του ως εκλεγμένου μέλους του νομοθετικού σώματος και κτίζουμε και πολιτική παράδοση συνεχώς σ' αυτό τον τόπο. Και η πολιτική παράδοση διδάσκει και τους ψηφοφόρους σταδιακά και δημιουργεί και εμπειρίες στο λαό. Και το κατά πόσο ένας Βουλευτής αποδίδει ή όχι, ελπίζω και πιστεύω ότι η πολιτική παράδοση και η πείρα του λαού, όπως δημιουργείται, δε θα καταλήξει ποτέ στο μοναδικό κριτήριο του κατά πόσο θα μπορεί να αντεπεξέλθει στα καθήκοντά του απλώς και μόνο διότι δεν ασκεί οποιοδήποτε επάγγελμα. Και τελειώνω, λέγοντας ότι η Επιτροπή Νομικών απέρριψε την πρόταση αυτή και ζητεί από το Σώμα να την απορρίψει για λόγους κατά κύριο λόγο συνταγματικούς και για τους λίγους λόγους που εκτίθενται στην έκθεση· τα δε όσα έχω αναφέρει πέρα απ' αυτούς τους λόγους οπωσδήποτε είναι απάντηση, την οποία όφειλα να δώσω και ως πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών και ως μέλος αυτής της Βουλής και ταυτόχρονα διότι ανεφέρθη και το δικό μου όνομα από το συνάδελφο, κατά τρόπο ετεροβαρή κατά τη γνώμη μου, απλώς και μόνο διότι θεώρησε ότι προεκλήθη -δεν ξέρω πότε είναι που είχε προκληθεί- και θεώρησε καλό να επικεντρώσει την επιχειρηματολογία του και εναντίον των δικηγόρων και ειδικότερα εναντίον του προέδρου της Επιτροπής Νομικών, ο οποίος κατέθεσε και μία πρόταση νόμου, με τις εξηγήσεις που είχα δώσει προηγουμένως, η

οποία βρίσκεται υπό μελέτη και τις πρόνοιες της οποίας δεν έχει εγκρίνει η επιτροπή ή και δεν εγκρίνω εγώ ο ίδιος, που έχω αρκετές πρόνοιες που έχω καταθέσει την πρόταση. Την έχω καταθέσει για μελέτη και για προώθηση.

Και μια τελευταία κουβέντα που θυμήθηκα τώρα είναι ο περί Αποδείξεως Νόμος. Ούτε λίγο ούτε πολύ, εάν επρόκειτο να παρατραβήξουμε λίγο το συμπέρασμα, είναι ότι οι δικηγόροι, η Νομική Επιτροπή, για λόγους -άλλη εξήγηση δε δίνω, για να εντάξω αυτή την επιχειρηματολογία στη γενική επιχειρηματολογία του θέματος που συζητούμε- περίπου η Νομική Επιτροπή, για λόγους επαγγελματικούς, δεν ψηφίζει τον περί Αποδείξεως Νόμο και επιτρέπει στο έγκλημα να ανθήσει σ' αυτό τον τόπο. Για όνομα του Θεού! Για όνομα του Θεού! Οι απόψεις της επιτροπής και των μελών της επιτροπής γι' αυτό το θέμα έχουν εκτεθεί και σύντομα θα έχει την ευκαιρία οποιοσδήποτε συνάδελφος να εκφράσει τις απόψεις του γι' αυτό ειδικά το θέμα. Όμως, πληροφοριακά σας λέγω ότι η μη προώθηση του νομοσχεδίου για έγκριση από τη Νομική Επιτροπή οφείλεται στο ότι διαφωνεί με τη βασική φιλοσοφία. Και οι θέσεις της επιτροπής είναι ότι "αντί να αλλάξουμε σύστημα, να εκσυγχρονίσουμε το ισχύον σύστημα και να φέρουμε εκείνες τις τροποποιήσεις στο νόμο οι οποίες επιβάλλεται να γίνουν και, εάν εκείνοι που ενδιαφέρονται να διευκολύνουν την καταδίκη κάποιων, η οποία δυσκολεύεται με την ισχύουσα νομοθεσία, όφειλαν μέχρι τώρα αυτές τις τροποποιήσεις περισσότερο να προωθήσουν και όχι την ανατροπή του όλου συστήματος, το οποίο βοηθά με τη νομολογία που έχουμε τον κάθε δικηγόρο και τον κατευθύνει να αντιμετωπίζει τις υποθέσεις του. Θα υπάρχει όμως ο καιρός αυτό το θέμα να το συζητήσουμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για όλους αυτούς τους λόγους είναι που και εγώ εισηγούμαι, μαζί με τα μέλη της Επιτροπής Νομικών, την απόρριψη της πρότασης νόμου που έχει κατατεθεί.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Παναγιώτη Δημητρίου, ο προεδρεύων της Βουλής κ. Νίκος Αναστασιάδης αντικαταστάθηκε στην έδρα από το Βουλευτή κ. Αβραάμ Αντωνίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είμαι βέβαια μέλος της Επιτροπής Νομικών και ομόφωνα με τα άλλα μέλη θα καταψηφίσω την πρόταση του συναδέλφου. Κατανούω πλήρως τους προβληματισμούς και τα κίνητρα, αν θέλετε, που οδήγησαν το συνάδελφο να καταθέσει την πρόταση νόμου. Είναι από την αγωνία του, είναι από τη διαπίστωσή του ότι δε δουλεύει στο βαθμό ή στο επίπεδο ικανότητας και αποτελεσματικότητας που θα ήθελε ο ίδιος να δουλεύει αυτή η Βουλή. Και αυτό είναι κατανοητό.

Όμως, παραβλέπει μερικά γεγονότα. Στις συγκρίσεις που επιχειρεί με κοινοβούλια άλλων χωρών παραγνωρίζει ότι αυτό είναι ένα ιδιότυπο κοινοβούλιο, που δεν έχει καμιά σχέση με τα κοινοβουλευτικά θέσμια ούτε ακόμα και με τα κοινοβούλια που λειτουργούν σε προεδρικά συστήματα. Σε όλα τα προεδρικά συστήματα ο ρόλος του κοινοβουλίου είναι μειωμένος, το έργο του κοινοβουλίου είναι μειωμένο, οι εξουσίες του κοινοβουλίου είναι μειωμένες. Κατ' εξαίρεση από τα άλλα προεδρικά συστήματα, το δικό μας είναι ακόμα πιο περιορισμένο. Δε νομοθετεί αυτή η Βουλή με την πλήρη έννοια του όρου. Δε συντάσσει τα νομοθετήματα, δεν έχει τμήμα σύνταξης νομοθετημάτων ούτε μπορεί να νομοθετήσει ούτε καν να προτείνει νομοσχέδια πάνω σε πολλούς σημαντικούς τομείς της δημόσιας ζωής. Είναι γνωστοί οι περιορισμοί, δε θα τους επαναλάβω. Δεν

μπορούμε να νομοθετήσουμε με οποιονδήποτε τρόπο, αν επιβάλλουμε επιβάρυνση πάνω στα δημόσια οικονομικά και πολλά άλλα θέματα που έχει η ιδιοτυπία του δικού μας Συντάγματος, που περιορίζει το ρόλο της Βουλής. Όπως και ο κοινοβουλευτικός έλεγχος δεν είναι του βαθμού που μπορεί να γίνει σε άλλα κοινοβουλευτικά συστήματα, όπου η κύρωση είναι άμεση. Δηλαδή, είτε η κυβέρνηση αμέσως παραιτείται είτε κυρώσεις επιβάλλονται είτε σε Βουλευτές είτε σε υπουργούς.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Και πρόεδρο. Στην Αμερική μπορεί να τον καθαιρέσει.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Να κάμω την παρένθεση. Πρώτα απ' όλα, δεν έχει καταδικαστεί ποτέ πρόεδρος της Αμερικής. Η μόνη περίπτωση, του Johnson, που έγινε δίκη στη Γερουσία, διότι είναι η Γερουσία, δεν είναι το Κογκρέσο που έχει την αρμοδιότητα, κέρδισε ο Johnson με μία ψήφο, όπως είναι γνωστό, δηλαδή δεν καταδικάστηκε, όπως και τώρα δεν πρόκειται να καταδικαστεί ο κ. Clinton.

Αλλά αυτή είναι μια μικρή λεπτομέρεια, αν θέλετε, από τις τεράστιες εξουσίες που έχει το Κογκρέσο των Ηνωμένων Πολιτειών κυρίως όσον αφορά την έγκριση των δαπανών, όσον αφορά την έγκριση νομοθετημάτων που επιβάλλουν δαπάνες, που εμείς δεν έχουμε, όσον αφορά τον έλεγχο που έχει η Γερουσία πάνω στην άσκηση της εξουσίας του Προέδρου, που εμείς δεν έχουμε. Η Βουλή μπορεί να υπερνικήσει όλες τις αρμοδιότητες του Προέδρου στην εκτελεστική εξουσία, όταν τη δεύτερη φορά με δύο τρίτα ψήφων εγκρίνει ακόμα και νομοθετήματα που εμπíπτουν στην εκτελεστική εξουσία.

Εν πάση περιπτώσει, εκείνο που θέλω να πω, και είναι το κύριο θέμα των όσων θέλω να πω, είναι ότι ο κ. Θεοδώρου έχει απαριθμήσει ένα σωρό μειονεκτήματα που έχει αυτή η Βουλή είτε ως συνολικό νομοθετικό σώμα με τους περιορισμούς που έχω

πει είτε ακόμα, αν θέλετε, και αναφερόμενος σε μέλη όχι ονομαστικά αλλά στα μέλη που συνθέτουν αυτό το Σώμα περιγραφικά. Πρώτα θέλω να πω ότι εγώ δε συμφωνώ μαζί του, με το μηδενισμό, αν θέλετε, την υποτίμηση του έργου που επιτελεί αυτή η Βουλή. Και θέλω να το τονίσω όσο έντονα μπορώ, ελπίζοντας ότι οι κ. δημοσιογράφοι όπως και οι δηλωσιογράφοι (;) θα το σημειώσουν. Έχουμε εξαιρετη Βουλή σε σύγκριση με όσα άλλα κράτη εγώ ξέρω, τα οποία μπορούν να βασίζονται πάνω σε μια παράδοση, να μην πω αιώνων, αρκετών χρόνων κοινοβουλευτικού βίου. Ούτε τις περιπτώσεις είχαμε, εκτός από μία ή δύο περιπτώσεων, που μέλη των Βουλών έχουν κατηγορηθεί ή καταδικαστεί για όλα τα ανομήματα και εγκλήματα και απαράδεκτες τακτικές και πρακτικές που έχουν αναφερθεί ή αναφέρονται καθημερινά σε άλλες χώρες. Ακόμα και για την κοιτίδα του κοινοβουλευτισμού, που είναι το Αγγλικό Κοινοβούλιο, μέχρι πρόσφατα υπήρχαν καταδίκες και έντονοι διαπληκτισμοί μεταξύ της κοινοβουλευτικής εξουσίας και άλλων φορέων εξουσίας για όσα ανομήματα έχουν διαπράξει μέλη τους.

Όμως, και αν δεχτούμε, και εγώ δέχομαι σε μεγάλο βαθμό, τις αδυναμίες που έχει επισημάνει ο αγαπητός συνάδελφος, πιστεύω ότι κάμνει ένα άλμα λογικής. Αποδίδει με λίγα λόγια την ύπαρξη αυτών των αδυναμιών στην επιτέλεση του κοινοβουλευτικού έργου και στη συμπεριφορά των Βουλευτών, στο ότι οι Βουλευτές δεν είναι όλοι επαγγελματίες Βουλευτές ή διότι πέραν του «επαγγέλματος» του Βουλευτού ασκούν και άλλο βιοποριστικό επάγγελμα. Εδώ διαφωνώ απολύτως και όσοι ακούσετε τα παραδείγματα... Να μην πω για το κτίριο της Βουλής, που δεν μπορεί ασφαλώς να συνδέεται με το ότι αυτή η Βουλή έχει Βουλευτές, που ασκούν και ιδιωτικό επάγγελμα, ούτε θα πω για τη μη ύπαρξη κάποτε απαρτίας στις επιτροπές, έχει πει ο κ. Δημητρίου τα παραδείγματα. Μιλώ από προσωπική πείρα, που μετέχω σε έξι επιτροπές χωρίς να λογαριάζω τις συνεδρίες των εκπροσώπων των κομμάτων που γίνονται μια φορά τη βδομάδα, ναι, από τις οποίες οι δυο τουλάχιστο συνέρχονται την ίδια μέρα, την ίδια

ώρα. Πιστεύω ότι είναι ολοφάνερο ότι δεν είναι ανθρωπίνως δυνατόν ένας να παρίσταται την ίδια ώρα σε δυο χωριστές επιτροπές.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Με συγχωρείτε που διακόπτω, αλλά αυτό είναι κάτι το οποίο είναι αναπόφευκτο, να συνέρχονται την ίδια ώρα, ή μήπως οφείλεται στο ότι περιορίζουμε το χρόνο που διαθέτουμε για τη Βουλή; Είναι απλό το πράγμα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, επειδή εγώ είμαι μεταξύ εκείνων των εκπροσώπων των κομμάτων που υποστήριξα την αλλαγή των ημερών που συνέρχονται οι επιτροπές, όπως και οι άλλοι εκπρόσωποι των κομμάτων, στη σύσκεψη που γίνεται, δε θέλω να δώσω περιγραφικά αιχμές εναντίον συναδέλφων, θα εκπλαγείτε ότι είναι οι μη επαγγελματίες που έχουν ένσταση -για άλλους λόγους- να δέχονται συνεδρία των επιτροπών τους άλλη ώρα. Και άμα θέλετε, ιδιαίτερος να σας πω και ποιοι και γιατί. Άρα δεν είναι συνεπακόλουθο, επειδή έχουμε Βουλευτές οι οποίοι είναι επαγγελματίες, τυγχάνει να είναι περισσότεροι οι δικηγόροι, αλλά και γιατροί ή άλλων επαγγελμάτων, μεταλλειολόγος ένας, δεν είναι αυτός ο λόγος ...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Δεν είμαστε επαγγελματίες, κύριε συνάδελφε, από το 1976 παραίτησα εγώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, και ο κ. Γαλανός δήλωσε ότι είναι νομικός, δεν ασκεί το επάγγελμα του νομικού ο άνθρωπος.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Τίτλο έχω, επάγγελμα όχι. Από το 1976 εγκατέλειψα το επάγγελμα, διότι πήρα κοινοβουλευτική έδρα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, εγώ λέω περιγραφικά το επάγγελμα που έχει ... μα αυτό που λέτε είναι απόδειξη τούτου που λέω, είναι ενίσχυση τούτου που λέω, ότι δεν είναι η ιδιότητα, το επάγγελμα, που είναι το καθοριστικό στοιχείο ή η αδυναμία γι' αυτά τα πράγματα ούτε είναι η άσκηση του επαγγέλματος. Θα πω όμως γι' αυτό σε λίγο.

Θεωρώ επομένως ότι είναι άλμα λογικής όλες οι αδυναμίες, που έχει περιγράψει ο συνάδελφος, να αποδίδονται στο γεγονός ότι μερικοί από τους συναδέλφους ασκούν παράλληλα και βιοποριστικό επάγγελμα.

Το ότι είναι είκοσι δύο οι δικηγόροι μπορεί να φαίνεται εκπληκτικό εκ πρώτης όψεως, ναι, πρόκειται για νομοθετικό όργανο. Όχι μόνο στην Κύπρο, παγκόσμια οι δικηγόροι τυγχάνει να έχουν μεγαλύτερο μερίδιο - δεν ξέρω αν είναι το ίδιο ποσοστό, δεν έκαμα ειδική μελέτη γι' αυτό το θέμα - από άλλους επαγγελματίες, ίσως γιατί οι σπουδές που κάμνουν να είναι συναφείς με το νομοθετικό έργο ή ίσως το επάγγελμα που κάμνουν να τους δίνει μεγαλύτερο λόγο προβολής, άρα ασχολίας με τα κοινά, και επομένως να αποκτούν ευρύτερη υποστήριξη μεταξύ των ψηφοφόρων ή των κομματικών ηγεσιών, εκεί που είναι οι ηγεσίες που καθορίζουν τους υποψηφίους τους για την εκλογή.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Ο λόγος βασικά είναι διότι ξέρουν πώς να μεταχειρίζονται τους πελάτες.

(Γέλια.)

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Βέβαια, το έχει πει ο συνάδελφος, ο κ. Δημητρίου, πελάτες δεν είναι μόνο οι επαγγελματίες πελάτες. Άραγε μεταξύ της σχέσης του επαγγελματία που προσφέρει υπηρεσία, που χρειάζεται ο άλλος και τη ζητά, και αμείβεται και του πελάτη ψηφοφόρου προς το Βουλευτή του, δεν ξέρω ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Γνωρίζετε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

... ποια είναι από τις δυο. Ναι, εγώ δε δέχομαι ότι είναι κανένας από εμάς Βουλευτής που θεωρεί τους ψηφοφόρους του πελάτες. Δεν το δέχομαι. Θα ήταν άκρως προσβλητικό και για το Σώμα και για τους συναδέλφους. Όμως, η μεγάλη μάζα των ψηφοφόρων ξέρετε ότι μας θεωρούν υποτακτικούς τους, ότι είμαστε πληρωμένοι, επειδή μας δίνουν την ψήφο; Όχι λίγες φορές μου έχουν γράψει εμένα: “Τζαι να περιμένεις τζαι την ψήφο μας α!” ή “Και εμείς που σε ψηφίσαμε και δεν υποστηρίζεις τον άλφα ή το βήτα νόμο;”. Ναι, έτσι είναι που επικρατεί ακόμα μέσα στο λαό μας, η εντύπωση ότι περίπου μας κάμνουν χάρη, επειδή μας στέλλουν στη Βουλή.

Έχει πει ο αγαπητός συνάδελφος ότι εκκρεμούν νομοσχέδια από πολλά χρόνια στη Βουλή. Σίγουρα. Δεν είναι όλα τα νομοσχέδια, εγώ θα έλεγα ότι η μεγάλη πλειονότητα των εκκρεμούντων νομοσχεδίων στη Βουλή για μεγάλο χρόνο δεν είναι διότι οι Βουλευτές δεν έχουν χρόνο να τα μελετήσουν. Είναι γιατί η κυβέρνηση, που στην προκειμένη περίπτωση εισάγει το μεγαλύτερο αριθμό νομοσχεδίων, δεν είναι έγκαιρα σε θέση να δώσει τις πρόσθετες εξηγήσεις που ζητά η Βουλή. Είπατε προηγουμένως το παράδειγμα, δεν ξέρω αν το έχει απαντήσει ο κ. Γαλανός, αυτού του νομοσχεδίου. Ναι, είναι αλήθεια ότι μετά που συμπληρώθηκε η μελέτη του στην Επιτροπή Εμπορίου παραπέμφθηκε στην Επιτροπή Οικονομικών και είναι αλήθεια ότι δε συζητήθηκε στην Επιτροπή Οικονομικών εκτός από μια φορά. Όταν την πρώτη φορά υποδείχθηκε στους αρμοδίους ότι αυτό το νομοσχέδιο παρουσιάζει ένα, δύο, τρία, πέντε ... εγώ τουλάχιστον είχα δώσει γραπτό υπόμνημα, που δε λύνει τα προβλήματα το νομοσχέδιο που έχετε φέρει, που δε δίνει λύσεις, αλλά αντίθετα μεγιστοποιεί τα προβλήματα τα οποία υπάρχουν, ανέλαβε η κυβέρνηση να το πάρει πίσω, να το ξαναμελετήσει και να μας το φέρει. Και το έφερε στις 18 του Δεκέμβρη ... δεν είμαι

σίγουρος πότε έφερε το νομοσχέδιο. Δεν είναι η πρώτη φορά που έφερε η κυβέρνηση νομοσχέδια που ήταν απαράδεκτα, που ήταν αντιγραφές. Είπατε εσείς προηγουμένως ότι έχει φέρει η κυβέρνηση ένα νομοσχέδιο που μέσα στο κείμενό του έγραφε “Ελληνική Δημοκρατία”.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

“Βασιλική δημοκρατία της Ελλάδος”.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, με συγχωρείτε. Αυτό δεν είναι απόδειξη αμέλειας ή τεμπελιάς ή απώλειας χρόνου των Βουλευτών. Τι θα πείτε για τους δημόσιους υπαλλήλους που το συνέταξαν και το έφεραν, τι θα πείτε για το δημόσιο υπάλληλο που είναι η δουλειά του, δεν κάνει άλλη δουλειά, είναι δημόσιος υπάλληλος και ήταν υπεύθυνος για τη σύνταξη αυτού του νομοσχεδίου, που πήρε τις σελίδες από τη νομοθεσία της Δημοκρατίας της Ελλάδος και το έφερε; Και να σας πω ακόμα ένα: Τι θα πείτε για την κυβέρνηση που έφερε νόμο και εγκρίθηκε δυστυχώς από αυτή τη Βουλή, που έχει κατά λέξη (μεταφρασμένα βεβαίως στα ελληνικά) αποσπάσματα από δύο νόμους της Αγγλίας, από τον ένα που καταργήθηκε και από το δεύτερο που κατέργησε τον πρώτο; Και δεν επισήμαναν ότι οι πρόνοιες που έβαλαν μέσα είναι ήδη καταργημένες στην Αγγλία, γιατί αντικαταστήθηκαν από άλλες. Το έχουμε στη νομοθεσία μας και υπάρχει και δεν είναι από έλλειψη χρόνου της Βουλής να το μελετήσει, διότι δεν είναι όλοι οι Βουλευτές σε θέση -εγώ που είμαι δικηγόρος δεν είμαι σε θέση να συντάξω νομοσχέδιο- και δεν είναι όλοι οι συνάδελφοι σε θέση να επισημάνουν τα κενά, τις αδυναμίες, τις αντιφάσεις που έχει η διατύπωση των νομοσχεδίων. Απόδειξη ότι όσες φορές κάνουμε προτάσεις νόμου, όσοι κάνουν προτάσεις νόμου, διαπιστώνουν πόσες φορές η διατύπωση που κάνουν είναι αντίθετη είτε με άλλη υφιστάμενη νομοθεσία είτε δεν είναι ερμηνεύσιμη. Είναι δυνατόν να αποδώσουμε αυτές τις αδυναμίες, που ουσιαστικά είναι αδυναμίες

που οφείλονται στο ότι αυτή η Βουλή δεν έχει το προσωπικό το οποίο μπορεί να στηρίξει αυτό το έργο της Βουλής, στο ότι οι Βουλευτές δε διαθέτουν το χρόνο, διότι ασκούν άλλο βιοποριστικό επάγγελμα;

Θα πω από την αρχή, για να μην επανέρχομαι στο θέμα τούτο του βιοποριστικού επαγγέλματος, γιατί εγώ τυγχάνει, ναι, να είμαι και επαγγελματίας και να είμαι και Βουλευτής, δε θέλω να φανώ ότι απολογούμαι, δε δέχομαι ότι κανένας άλλος συνάδελφος δουλεύει περισσότερο από μένα όσον αφορά τη Βουλή. Και δε δέχομαι ότι έχω με οποιονδήποτε τρόπο θυσιάσει την ευθύνη μου, το χρόνο μου, τα καθήκοντα που οφείλω να αποδίδω στη Βουλή, επειδή έχω επάγγελμα. Δουλειά δική μου πώς θα κανονίσω το χρόνο μου, ώστε να μπορώ να κάνω και τα δύο. Και αν δεν κάμνω καλά τη δουλειά μου, άλλου είναι δουλειά να με κρίνει. Οι ψηφοφόροι ας κρίνουν. Και όχι με τη δημοσκόπηση βεβαίως “ποιος είναι ο πιο εργατικός Βουλευτής”. Όταν έχουμε δει Βουλευτές που ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Σχολιάσέ μας σε παρακαλώ για τη δημοσκόπηση.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Λείπει ο Πρόεδρος ... που δεν έρχονται οι άνθρωποι στις επιτροπές, δεν έρχονται στη Βουλή, γιατί κάμνουν άλλη δουλειά, και είναι πρώτοι.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Είναι πιο εργατικοί.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δε δέχομαι εγώ αυτή την αιχμή. Κι εγώ ξέρω πόσες ώρες δουλεύω, επτά μέρες την εβδομάδα, περιλαμβανομένων και των εορτών. Δουλειά δική μου. Ούτε να με λυπηθεί κανένας ζητώ ούτε δικαιολογία το λέω, ότι λέω αλλού είναι το πρόβλημα, όχι ύπαρξης ασυμβιβάστου με νόμο, ασυμβιβάστου με τη συνείδησή σου. Είναι πόσο μέσα

σου αισθάνεσαι το χρέος να κάμνεις τη δουλειά που αναλαμβάνεις και να τη κάμνεις όσο καλά μπορείς. Αυτός είναι ο μόνος περιορισμός. Γιατί μη μου πείτε ότι, αν κάνουμε νόμο περί ασυμβιβάστου, αυτοί που δε θα έχουν βιοποριστικό επάγγελμα, ναι, θα είναι επιμελείς και θα είναι είκοσι τέσσερις ώρες στη Βουλή και θα επιμελούνται όλων των νομοθετημάτων με όλο το χρόνο που έχουν. Να μην πω ότι άλλη είναι η παραγωγικότητα του ενός και άλλη του άλλου. Να μην πω, και, για να μην παρεξηγηθώ, ας πούμε ότι μιλώ για την προηγούμενη Βουλή και όχι γι' αυτή, ότι πολλούς από εκείνους που δεν ασκούσαν βιοποριστικό επάγγελμα σπάνια τους έβλεπαν οι τότε Βουλευτές στις επιτροπές ή σπάνια συνεισέφεραν σε κοινοβουλευτικό έργο. Και βέβαια δεν ελπίζω ότι εισηγείστε εκεί που είναι η Βουλή να βάλουμε και δελτίο παρουσίας, όπως κάμνουν στη δημόσια υπηρεσία, να γράφουν την ώρα που έρχονται, να έχει κάποιο που να εποπτεύει ότι παραμένουν τις ώρες που έρχονται και να σημειώνει και την ώρα που φεύγουν. Ή, αν θα πάνε στα χωριά, να στέλνουν έκθεση στον Πρόεδρο της Βουλής ότι "έκαμα, κύριε, κοινοβουλευτικό έργο, επισκεπτόμενος την εκλογική μου περιφέρεια, επτά φορές την εβδομάδα, πήγα σε τόσες κοινότητες". Είναι δουλειά του κάθε Βουλευτή να είναι συνεπής προς την αποστολή που του έχουν αναθέσει οι ψηφοφόροι του. Και σωστά υποδείχθηκε προηγουμένως από άλλον ομιλητή, τον κ. Δημητρίου νομίζω, ότι δεν είναι με νομοθετικές ρυθμίσεις που θα γίνει. Και νομίζω, αν κοιτάξετε γύρω σας, αγαπητέ συνάδελφε, θα διαπιστώσετε την ορθότητα αυτού που λέω, ότι ουσιαστικά είναι η ευσυνειδησία του καθενός και πόσο έντονα αισθάνεται ότι αυτό το λειτούργημα που αναλαμβάνει, όταν εκλέγεται Βουλευτής, τον βαρύνει σε θυσία κάθε άλλου ενδιαφέροντος και συμφέροντος που έχει.

Έχει λεχθεί ότι Βουλευτές καταθέτουν προτάσεις νόμου κατά παραγγελία. Έχει πει ο κ. Δημητρίου το θέμα του νόμου περί δικηγόρων, δε θα το επαναλάβω. Να πω όμως κάτι άλλο που το παρέλειψε. Υπήρχε νόμος περί δικηγόρων επί αποικιοκρατίας

και αυτές οι αρμοδιότητες που λέτε, που ο νόμος δίνει, ορισμένες είναι ήδη μέσα στο νόμο περί αποικιοκρατίας, μόνο που εκεί λέγεται “νομικό έργο”. Βεβαίως, μιλούμε για το νομικό έργο του 1914 που έγινε εκείνος ο νόμος. Το νομικό έργο σήμερα άλλαξε. Το 1914 δεν κάναμε εταιρείες, όπως κάμνουν σήμερα οι δικηγόροι. Όσο δε αφορά την αλλαγή του νόμου, ναι, είχε κατατεθεί τροποποιητικό νομοσχέδιο του περί Δικηγόρων Νόμου και ήρθε ο σύλλογος δικηγόρων και έφερε εκεί μια σειρά προτάσεων να προσθέσει στο τροποποιητικό νομοσχέδιο που είχε καταθέσει η κυβέρνηση. Δεν το λέω, για να διαχωρίσω τον εαυτό μου από τα άλλα μέλη της επιτροπής· εγώ ήμουν εναντίον εκείνου του νομοσχεδίου. Όχι μερικών άρθρων, όπως λέει ο κ. Δημητρίου, και θα είναι γραμμένο στα πρακτικά, ρητώς είπα: “Δε δέχομαι εγώ ότι με νομοθέτημα θα μπορέσουμε να παράξουμε δουλειά για τους δικηγόρους, είμαι εναντίον”. Όχι με νομοθέτημα. Υπάρχει και άλλη άποψη όμως, υπάρχει η αντίθετη άποψη, υπάρχει η ίδια άποψη από τους λογιστές. Και διαφώνησα εγώ, όταν αφαιρέθηκαν από τους λογιστές μερικά επαγγελματικά καθήκοντα και δόθηκαν μόνο σε δικηγόρους. Δε σημαίνει ότι έχω δίκαιο. Δεν το έκαμα επειδή είμαι είτε εναντίον των δικηγόρων είτε υπέρ των λογιστών ή ανάποδα, γιατί όντως ειλικρινά έτσι πιστεύω. Και με την ίδια εγκυρότητα άλλοι συνάδελφοι μπορεί να πιστεύουν άλλως πως·ότι αυτή η δουλειά διασφαλίζει τα συμφέροντα του πολίτη, αν γίνεται από πεπειραμένο δικηγόρο. Έτσι νομίζουν μερικοί, εγώ δε συμφωνώ και ούτε ψηφίζω αυτό το νομοσχέδιο, αλλά αυτό δεν είναι το θέμα. Το θέμα είναι ότι, αντί ο δικηγορικός σύλλογος να μας διαβάσει ένα ένα τα άρθρα και να προσθέτει, λέχθηκε στην επιτροπή: “Κύριοι, φέρτε μας ένα συνολικό νομοθέτημα δικό σας το οποίο να εξετάσουμε”. Είναι ένας επαγγελματικός σύλλογος από τους λίγους που είναι αναγνωρισμένοι με νόμο. Ο νόμος επιτρέπει τη λειτουργία δικηγορικού συμβουλίου και μάλιστα προεδρεύει ο Γενικός Εισαγγελέας, αν δεν κάμνω λάθος.

Επομένως, η επανακατάθεση από τον κ. Δημητρίου, είχα διαφωνήσει εγώ, αλλά εν πάση περιπτώσει είναι απόφαση της επιτροπής, έγινε εκ μέρους των, όχι υιοθετώντας την πρόταση που έφεραν για την επιτροπή, όπως καλά το έχει διευκρινίσει και με την ανακοίνωση που έδωσε και με όσα έχει πει εδώ, όχι, αλλά για να καλυφθεί η πρακτική αδυναμία που σας λέω. Αντί να βλέπαμε ένα ένα τα άρθρα, που θα παίρναμε πάρα πολύ χρόνο, να έχουμε ένα ολοκληρωμένο σύνολο. Εκείνοι δεν μπορούσαν να το καταθέσουν, κάποιος Βουλευτής έπρεπε να το καταθέσει και είμαι από αυτούς που δεν έχουν καταθέσει προτάσεις νόμου στη Βουλή. Καταθέσαμε μια μαζί, κύριε Θεοδώρου, και με τον κ. Χρίστου για εντελώς άλλο θέμα ασφαλώς. Δε νομίζω να νομίζετε ότι το έκαμα για επαγγελματικά κίνητρα και έχω καταθέσει άλλες δυο προτάσεις νόμου εντελώς άσχετες με επαγγελματικά θέματα.

Όμως, γιατί είναι εξ ορισμού επιλήψιμο, αν δηλαδή ένας ο οποίος είναι δικηγόρος εντοπίζει μια σοβαρή αδυναμία του νόμου, είτε όταν πηγαίνει δικαστήριο και βλέπει είτε διότι το δικαστήριο έχει αποφασίσει κάτι και δημιουργήσει ένα κενό είτε από τη συνάφεια με τους πελάτες του, όχι αναγκαστικά για το συμφέρον του πελάτη του αλλά γιατί είναι καλύτερα για το νομοθετικό μας σύστημα να γίνει; Δεν αποκλείω εγώ αυτό που λέτε. Ξέρω μια τουλάχιστον περίπτωση που έγινε νόμος που εξυπηρετεί συμφέροντα από Βουλευτή της προηγούμενης Βουλής, όχι δικηγόρο, επιχειρηματία και αφορούσε φόρο εισοδήματος. Και χρειάστηκε η κυβέρνηση πέντε χρόνια να επισημάνει την αδυναμία και να τροποποιήσει το νόμο. Και τούτο θα σας το πω ιδιαίτερα, άμα θέλετε. Νομίζω εσείς ήσασταν Βουλευτής, εγώ δεν ήμουν τότε.

Επομένως, πρέπει να εκλάβουμε ότι κάθε νομοθέτημα που κατατίθεται από έναν επαγγελματία, επειδή είναι κοινωνός του θέματος, είναι πιο γνώστης των θεμάτων, των προεκτάσεων του θέματος, αναγκαστικά έχει επαγγελματικό συμφέρον; Δεν το αποκλείω ότι γίνεται, αλλά ερωτώ, και αυτό είναι το κύριο ερώτημα και ο κύριος λόγος

γιατί δε θεωρώ ότι η πρόταση νόμου σας θα λύσει τα κακά. Ποιος αποκλείει ότι ο μη επαγγελματίας, που δε θα είναι καν δικηγόρος, του οποίου ο πελάτης θα είναι ο ψηφοφόρος, δεν έχει άλλο επάγγελμα, εξαρτάται από τον ψηφοφόρο το ψουμίν του, είναι το βιοποριστικό του επάγγελμα, να βγει, δε θα προσεγγιστεί από κάποιο ενδιαφερόμενο και να του πει “έτο, ρε φίλε, τούτο το νομοσχέδιο μπορείς να το βάλεις πρόταση νόμου;”. Και ξέρετε, αυτοί οι οποίοι έχουν συμφέροντα έχουν και μια μοναδική ικανότητα να είναι πειστικοί, ότι δεν είναι για το συμφέρον τους που το κάμνουν αλλά για το δημόσιο καλό. Και αν δεν είσαι δικηγόρος, μπορείς να το δεις, αν δεν είσαι δικηγόρος, νομίζω πιο εύκολα. Έχω ένα φίλο μου Βουλευτή που όποιος του πει κάτι νομίζει ότι έχει δίκαιο και έρχεται και συζητά μαζί μου τζαι λαλεί μου: “Αφού εν δίκαιο που έσει ο άνθρωπος”. Ναι, αλλά δεν άκουσες και τον άλλο λόγο παρακάτω. Αγαπητός μου Βουλευτής και καλών προθέσεων ομολογώ. Άρα, αν μπορεί κάποιος να αποδώσει κάποια πίστη σε έναν επαγγελματία Βουλευτή, που στο κάτω κάτω δεν εξαρτάται απόλυτα από το μισθό του Βουλευτή, ότι μπορεί ακόμα και στον πελάτη του - γιατί δεν είναι μόνο έναν πελάτη που έχει ο δικηγόρος ούτε ζει από τον έναν πελάτη- να του πει “όχι, κύριε, αυτό το πράγμα που λες δεν είναι προς το δημόσιο συμφέρον, είναι προς το προσωπικό σου συμφέρον, αν δε με πείσεις ότι πέραν σου εσένα άρει μια αδικία που επηρεάζει και άλλους”, ναι, εγώ λέω ότι έχω μεγαλύτερη πεποίθηση, ελπίδα, αν θέλετε, ότι μπορεί να αντισταθεί εκείνος που έχει την ανεξαρτησία και οικονομική και επαγγελματική να πει όχι, από τον επαγγελματία Βουλευτή, του οποίου η επανεκλογή ίσως εξαρτάται από αυτόν.

Όσα έχει πει ο συνάδελφος, πραγματικά, πόσο θα μου άρεσε να ήταν αλήθεια, ότι θα εκλεγεί Βουλευτής την επόμενη φορά, αν είναι σωστός Βουλευτής, αν έκαμε τη δουλειά του εντάξει, αν επιτέλεσε κοινοβουλευτικό έργο. Μακάρι, συνάδελφε, έτσι να ήταν η κοινωνία μας, ε, δεν είναι δυστυχώς. Έχω παραδείγματα και από τη μια, έχω

παραδείγματα και από την άλλη. Έχω συνάδελφο εγώ -παλιάς Βουλής πάντα μιλούμε- που τον θεωρώ ότι ήταν τέλειος Βουλευτής και στην υποβολή επερωτήσεων (μερικές χιλιάδες) και στις επισκέψεις στα χωριά, δεν υπήρχε χωριό της περιφέρειάς του που δεν το επισκέφθηκε πέντε και έξι φορές, και στα ρουσφέτια, εξυπηρετήσεις συγγνώμη, που έκαμνε, και έχασε. Και έχει Βουλευτές που δεν κοσμούνται με αυτές τις αρετές και όμως βγαίνουν και κάποτε αλλάζουν και τη σειρά του κόμματος. Άρα δεν είναι όλα μαύρο και άσπρο και γι' αυτό λέω δεν ακολουθεί ότι το γεγονός ότι θα αποκλειστεί κάποιος που ασκεί και βιοποριστικό επάγγελμα, αναγκαστικά θα αρθούν όλα τα σοβαρά κενά που έχετε επισημάνει και με πλείστα από τα οποία όλοι συμφωνούμε. Όμως, λέω ότι είναι καλή η διάγνωση, είναι εντελώς λανθασμένη η συνταγή η οποία λέτε. Και λέω, αντίθετα, υιοθέτηση της συνταγής θα φέρει ακριβώς το αντίθετο αποτέλεσμα από αυτό που επιδιώκετε, γιατί θα καταστήσει τους Βουλευτές επαγγελματίες Βουλευτές, τρωτούς, διότι δε θα έχουν άλλη ασπίδα αντίστασης παρά την επιθυμία να ικανοποιήσουν το βιοποριστικό επάγγελμα που έχουν. Να μην πω τι είδους Βουλή θα θέλουμε τότε. Δηλαδή, ποια είναι η διαφορά -πάλι μιλώ για τις παλιές Βουλές- μεταξύ ενός ο οποίος έχει μετοχές σε εταιρείες και χρήματα από τα οποία αποζεί, που είναι κτηματίας και δεν ασκεί επάγγελμα, και εκείνου που μοχθεί και ασκεί το επάγγελμα; Θέλουμε δηλαδή Βουλή η οποία θα συνίσταται είτε από επαγγελματίες είτε από οικονομικά ανεξαρτήτους -ας τους πω έτσι- οπότε την ανάγκη του βιοποριστικού επαγγέλματος δε θα την έχουν; Θα είναι προνόμιο όλων αυτό; Και γιατί αποκλείουμε μια αρχή, η οποία, αν με ρωτάτε, εγώ βρίσκω ότι επιβεβαιώνεται σχεδόν καθημερινά, πως, όταν είσαι επιτυχημένος στη δουλειά σου, ναι, έχεις μεγαλύτερα τεκμήρια ότι θα είσαι επιτυχημένος και ως Βουλευτής ή σε οτιδήποτε αναλάβεις, γιατί η επιτυχία δεν είναι αναγκαστικά μόνο ο χρόνος που διαθέτει ένας. Και επαναλαμβάνω είναι η

ευσυνειδησία και η ικανότητα και η ικανότητα δε μετριέται μόνο από το επάγγελμα το οποίο ένας έχει.

Θα τελειώσω, γιατί έχω μακρηγορήσει, επαναλαμβάνοντας ίσως με άλλα λόγια αυτά τα οποία έχουν πει άλλοι συνάδελφοι, για το δίκαιο περί απόδειξης. Ήμουν ένας από αυτούς που ήταν πολύ πολύ έντονα εναντίον αυτού του νόμου και είμαι, όχι γιατί ο νόμος μας περί αποδείξεως δε χρειάζεται αλλαγή, όχι μόνο γι' αυτά τα οποία έχει πει ο κ. Δημητρίου για το πού πάει το τεκμήριο της αθωότητας, πού πάει η ιερή αρχή “καλύτερα να αθωωθούν ενενήντα εννιά ένοχοι, παρά να καταδικαστεί ένας αθώος”. Τι είναι αυτό που λέμε δηλαδή; Τι λέμε να αλλάξουμε το δίκαιο της αποδείξεως, να κάμνουμε το βαθμό της απόδειξης πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας υποδεέστερο; Να πούμε ότι τον καταδικάζουμε με υποψία; Να πούμε ότι τον καταδικάζουμε, διότι έτσι φαίνεται, όλα συγκλίνουν ότι είναι ένοχος; Όχι, αυτή είναι μια αρχή που ίσχυσε τετρακόσια χρόνια. Για τις χώρες που λένε ότι έχουν δικαιοσύνη αυτή η αρχή είναι απαράβατη. Από το βήμα της Βουλής έχει πει ο συνάδελφος ότι σε όλα αντιγράφουμε την Ευρώπη, γιατί δεν το αντιγράφουμε και τούτο; Δυστυχώς, ο νόμος περί αποδείξεως που ήρθε δεν αντέγραφε το δίκαιο αποδείξεως της Ευρώπης.

Να σας πω μόνο ένα πράγμα, μια λεπτομέρεια, για να καταλάβετε. Όταν καθορίζεται πόσοι θα είναι οι μάρτυρες και ποια μαρτυρία γίνεται αποδεκτή, “είπε μου ο κ. τάδε μέσα στο καφενείο” ή “τούτα τα έγγραφα που πήρα από εκεί τα φέρνω εδώ”, ναι, έχουμε στην Ελλάδα τον ποινικό ανακριτή, έχουμε στην Ευρώπη ανακριτές, έχουμε στην Ελλάδα το δίκαιο της αποδείξεως, αλλά είναι άλλο το υπόβαθρο του δικαστηρίου. Το δικαστήριο ερευνά, είναι ερευνητικό δικαστήριο, διατάσσει προσαγωγή του τάδε και του τάδε και του τάδε μάρτυρα ο δικαστής. Εμείς θέλαμε τούτο το δίκαιο της απόδειξης χωρίς να δώσουμε αυτές τις εξουσίες στους δικαστές. Και πολύ σωστά, κατά τη γνώμη μου, απορρίφθηκε. Και δεν είναι σωστό να λέω πράγματα που λέχθηκαν όχι επίσημα

αλλά σε ιδιαίτερη συνάντηση. Ναι, μου λέχθηκε από ανώτατη αρμόδια πηγή: “Σωστά εκάματε, διότι ήταν λάθος”. Η αιτιολογική έκθεση είναι ωραία και είναι περίπου λίγο πολύ όπως το θέμα που έχει εγγράψει ο κ. Θεοδώρου. Οι διαπιστώσεις είναι σωστές, η διάγνωση είναι σωστή, ότι πολλές περιπτώσεις έχουν χαθεί λόγω αδυναμίας στο δίκαιο αποδείξεως, η συνταγή ήταν λάθος. Πάλι ήταν να χαθούν οι ίδιες περιπτώσεις, γιατί δεν έγινε σωστά το ανακριτικό έργο. Και τουλάχιστο στη μια περίπτωση, που έδωσε αφορμή για την υποβολή εκείνου του νομοσχεδίου, για μια γνωστή βιντεοκασέτα, αν θυμάστε, αν καλά έκαμνε τη δουλειά της η ανακριτική αρχή και αν έφερναν τη μαρτυρία, όπως έπρεπε να έρθει, δηλαδή εκείνος που έβγαλε την ταινία, δεν έχει τίποτε που εμποδίζει την απόδειξή της. Το ίδιο και με τα τηλέφωνα.

Δεν πρόκειται εδώ να αποδείξω το νόμο περί αποδείξεως, ευτυχώς που δεν πέρασε, όμως να πούμε ότι το δίκαιο περί αποδείξεως, ναι, έχει πολλά πράγματα που πρέπει να αλλάξουν. Δεν μπορεί σήμερα, στην εποχή των τηλεομοιοτυπικών μηνυμάτων, των φωτοτυπιών, να επιμένει ένας να έχει το πραγματικό πρωτότυπο ως μαρτυρία. Σίγουρα. Και τα είπαμε αυτά ως επιτροπή στο Γενικό Εισαγγελέα και είπαμε, αντί που διατέθηκαν δύο χρόνια, για να γίνει ένα μνημείο για κάποιον που ήθελε να το αφήσει ως μνημείο του έργου του, γιατί δε διαθέσατε τρεις μήνες (οι αρχές που συντάσσουν τους νόμους), για να μας αλλάξετε αυτά τα μεγάλα κενά μέσα στο δίκαιο της απόδειξης; Και περιμένουμε ακόμα να έρθουν κι εγώ άκουσα από το ραδιόφωνο, δεν είμαι σίγουρος αν ήταν ο ίδιος ο Γενικός Εισαγγελέας, να λέει: «ναι, μάλιστα, προσανατολιζόμαστε να εκμοντερνίσουμε το σύστημα το οποίο έχουμε, όχι αυτή τη φορά να κατεδαφίσουμε, για να κτίσουμε νέο, αλλά να εκμοντερνίσουμε αυτό το οποίο έχουμε».

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με αυτό που μπορεί να το βρείτε ότι είναι υπερφίαλος εγωισμός. Εγώ πιστεύω ότι το πρόβλημα που υπάρχει στη

Βουλή δε λύεται με νομοθετήματα αλλά με τη συνείδηση του καθενός μας. Και πρόσθετα πιστεύω ότι μπορούμε να είμαστε περήφανοι ότι το επίπεδο των Βουλευτών αυτής της Βουλής ατομικά και συλλογικά, ναι, είναι πολύ ψηλό, ώστε να μας περιποιεί τιμή και δε χρειαζόμαστε τέτοιους νόμους προσβλητικούς, που δε θα επιφέρουν τίποτε πλην προσβολή και διασυρμό των μελών που θα τιμήσουν στο μέλλον αυτά τα έδρανα της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου, παρακαλώ.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Έχω την άποψη ότι το θέμα που συζητούμε και οι απόψεις που ακούστηκαν και εκ μέρους του κ. Θεοδώρου και εκ μέρους όλων των άλλων συναδέλφων ελαύνονται από ειλικρινές ενδιαφέρον, για να καταστεί η εργασία του Βουλευτή και της Βουλής πιο αποδοτική, προς το συμφέρον ολόκληρης της κοινωνίας και του λαού τον οποίο κληθήκαμε να υπηρετήσουμε. Με αυτό το πρίσμα, με πάρα πολλά που είπε ο συνάδελφος, ο κ. Θεοδώρου, με τις πραγματικές ανησυχίες και τον προβληματισμό που ανέπτυξε - και δεν είναι η πρώτη φορά που το έχει κάνει· και δημόσια έχει τοποθετηθεί κατ' επανάληψη - και συμφωνούμε και τον σημειώνουμε για πάρα πέρα συζήτηση και εξαγωγή κάποιων συμπερασμάτων. Με τον ίδιο τρόπο δεν μπορεί να απορρίψει κανένας τις απόψεις που ακούστηκαν από τους άλλους συναδέλφους, γιατί επίσης ερμηνεύουν, επεξηγούν και τεκμηριώνουν την άποψη με την οποία και εμείς, ως κοινοβουλευτική ομάδα, συμφωνούμε. Εγώ είμαι επαγγελματίας πολιτικός και δεν αποδίδω στον όρο εκείνα τα οποία, πιστεύω, άθελα ίσως κάποιος συνάδελφος απέδωσε προηγουμένως. Είμαι επαγγελματίας, γιατί εις το δικό μας το κόμμα τα αξιώματα στο μηχανισμό προϋποθέτουν πλήρη απασχόληση.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ναι, δεν είναι για σένα, κύριε Παπαδόπουλε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επειδή χρησιμοποίησα κι εγώ τον όρο, αν μου επιτρέψετε, σαφέστατα θέλω να πω ότι είναι άλλου είδους επαγγελματία που εννοούσα εγώ· αυτόν που εκμεταλλεύεται το αξίωμα ως βιοποριστικό επάγγελμα, όχι αυτού που η δουλειά του είναι να είναι πολιτικός και καταλήγει στη Βουλή.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εις εμάς, εις το δικό μας το κόμμα ...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, καθ' ἕξιν θα πρέπει να πω κι εγώ ότι κάθε άλλο παρά εννοούσα αυτού του είδους τον επαγγελματισμό.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

... στο δικό μας το κόμμα για μια σειρά οργανικές θέσεις και αξιώματα υπάρχει το ασυμβίβαστο. Εάν αποφασίσεις να διεκδικήσεις τη θέση του επαρχιακού γραμματέα και εκλεγείς, εγκαταλείπεις το προσωπικό σου, το ιδιωτικό σου επάγγελμα. Εάν επιλέξεις να διεκδικήσεις τη θέση του οργανωτικού γραμματέα στην επαρχία σου, και πάλι εγκαταλείπεις το προσωπικό σου επάγγελμα. Και σε ό,τι αφορά εμάς τουλάχιστον - πάντα μιλώ για το δικό μας κόμμα, για τη δική μας παράταξη - οι πλείστοι συνάδελφοι που βρίσκονται στην έμμισθη υπηρεσία του κόμματος, όπως και ο κ. Θεοδώρου, διότι είναι ένας εξ αυτών -ανήκουσε σε άλλο κόμμα βέβαια- εγκατέλειψαν ...

Α. ΚΑΡΑΣ:

...

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Νομίζω λίγη σοβαρότητα σε τούτα τα θέματα ...

A. ΚΑΡΑΣ:

Ήταν αστείο, κύριε Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ναι, ναι! Το αστείο έχει τη θέση του πάντα. Πρέπει να έχει μια σχέση με τα συμφραζόμενα.

Λοιπόν, όλοι βασικά εγκατέλειψαν εργασίες πολύ πιο ψηλά αμειβόμενες, με ολιγότερες ώρες εργασίας και με ίσως περισσότερη κοινωνική αναγνώριση, όπως άθελά μας και με δικές μας τοποθετήσεις και με δικές μας παραλείψεις δίνουμε κάποια μηνύματα από αυτό το βήμα. Κατά συνέπεια, έχω την ευχέρεια να μιλώ από τη γωνιά εκείνου του Βουλευτή που αφιερώνει τα τρία τέταρτα του χρόνου του, του εργάσιμου, ή το μισό του εργάσιμου χρόνου στη Βουλή· το υπόλοιπο στο κόμμα. Γι' αυτό λυπούμαι που ο κ. Γαλανός απουσιάζει από την αίθουσα. Δε θα συμφωνήσω καθόλου με τον αυτοκαταστροφικό τρόπο της παρουσίασης του θέματος και το πολύ φορτισμένο συναισθηματικά και παρορμητικά ύφος και τρόπο κρίσης του έργου των πολιτικών.

Για να μην επανέλθω, θέλω να πω δυο τρία πράγματα σε σχέση με τη δική μας θέση, που καθάπτονται δύο προτάσεων νόμου, ενός νομοσχεδίου και μίας πρότασης νόμου. Και εμείς διαφωνήσαμε, κύριοι συνάδελφοι, και την πρώτη φορά που άλλος συνάδελφος κατέθεσε εξ ονόματος του δικηγορικού συλλόγου τη συγκεκριμένη πρόταση νόμου και διαφωνήσαμε ομοφωνούντων στη διαφωνία και των συναδέλφων δικηγόρων της ομάδας μας. Και τη δεύτερη φορά και τώρα διαφωνούμε με πολλές από αυτές τις πρόνοιες, διότι διακρίνουμε μια υπερβολή, διακρίνουμε μία μεγέθυνση πέρα από το κοινά αποδεχτό κάποιων θεμάτων. Και θα διαφωνήσουμε, όταν θα έρθει η ώρα να συζητήσουμε. Και ο λόγος που δεν υιοθετήθηκε την περασμένη θητεία από τη

Βουλή αυτή η πρόταση νόμου ήταν γιατί υπήρχε μια έντονη άποψη ότι αυτά τα πράγματα προβάλλονται καθ' υπερβολήν, παραγνωρίζοντας άλλα μέτρα και άλλες συντεταγμένες. Και στον περί Αποδείξεως Νόμο ο ίδιος λόγος, που ανέφερε ο κ. Παπαδόπουλος, μας οδήγησε παλαιότερα - διότι δεν είναι τώρα, δεν είναι πρόσφατο το θέμα - στην απόρριψη και ενδεχομένως και τώρα μπορεί να είναι παρόμοια η θέση μας· δεν το έχουμε εξαντλήσει. Κατά συνέπεια, θα ήταν άδικο να παραπέμψουμε σε σκοπιμότητες Βουλευτών καθυστερήσεις -σκοπιμότητες, όχι αδυναμίες- καθυστερήσεις, αναβολές ή, αν θέλετε, και πλήρη απόρριψη κάποιων νομοσχεδίων.

Τι είναι που κατά τη γνώμη μας πρέπει να αναμένουμε από το εκλογικό σώμα και τι πρέπει να προσδοκούμε σε ό,τι αφορά τη Βουλή; Να εκλεγούν εις αυτό το Σώμα και να συμμετέχουν εις αυτό το Σώμα άξια και έντιμα πρόσωπα με πολιτικές αρετές και με τεχνοκρατικές επαγγελματικές ικανότητες. Αυτό νομίζω θα πρέπει να είναι η βασική μας επιδίωξη. Αυτό το πράγμα διασφαλίζεται, εάν αυτοί οι άνθρωποι έχουν μοναδική απασχόληση τη Βουλή; Φοβούμαι πως όχι. Φοβούμαι πως ίσως θα πάμε προς μία αντίθετη κατεύθυνση και πραγματικά από την πείρα των τελευταίων συνθέσεων των Βουλών χαιρέται κανένας που συνάδελφοι που έχουν καταξιωθεί επαγγελματικά καταφέρνουν, έχουν το σθένος, έχουν τη διάθεση, έχουν την κοινωνική επιδίωξη και την κοινωνική συνείδηση να προσφέρουν στο νομοθετικό σώμα.

Η σύγκρουση συμφερόντων στην οποία έγινε αναφορά ξεκινά μόνο από την επαγγελματική ιδιότητα ή αντίστροφα; Η υπεράσπιση ιδιοτελών συμφερόντων σχετίζεται μόνο με το επάγγελμα που ασκεί κάποιος, που δεν είναι πλήρως αποσπασμένος στα καθήκοντά του ως Βουλευτής; Δε νομίζω αυτό το πράγμα να μπορεί να ισχύει. Είναι αποδεδειγμένο ότι και εκεί που αξιωματούχοι του κράτους, εκλεγμένοι και διορισμένοι, είναι πλήρως αποσπασμένοι με βάση τις πρόνοιες του νόμου στο λειτούργημά τους, έχουν υποπέσει σε διαφθορά. Δεν αναφέρομαι στην περίπτωση της

Κύπρου· σε πλείστα παραδείγματα εκτός Κύπρου. Δηλαδή, το διακριτικό γνώρισμα δεν είναι αν δικαιούται να ασκήσει επάγγελμα ή αν δε δικαιούται, αν υποχρεούται να είναι πλήρως αποσπασμένος στα πολιτειακά του καθήκοντα ή αν δεν υποχρεούται.

Γι' αυτό έχω την άποψη ότι συνολικά κρίνοντας τα πλεονεκτήματα που υπάρχουν στην πρόταση νόμου του κ. Θεοδώρου ... Διότι θα ήταν κανένας, νομίζω, βιαστικός να πει ότι δεν υπάρχει τίποτε το θετικό σ' αυτά που είπε ο κ. Θεοδώρου ή να μηδενίσει κάποια στοιχεία, κάποια πλεονεκτήματα που μπορεί να προσδώσει αυτή η πρόταση. Συγκρίνοντας όμως και τα προβλήματα και ιδιαίτερα αυτό που αναφέρθηκε από τον κ. Παπαδόπουλο εν εκτάσει, τη δέσμευση με αυτή τη συγκεκριμένη θέση, με αυτή τη συγκεκριμένη έδρα, με αυτή τη συγκεκριμένη, αν θέλετε, απασχόληση - το λέμε λειτούργημα, αλλά θα μετατραπεί και σε απασχόληση ... Συγκρίνοντας λοιπόν τα προβλήματα και αφαιρώντας τα πλεονεκτήματα από την υποχρέωση όλων όσοι θα είναι υποψήφιοι Βουλευτές ή όσοι θα γίνουν Βουλευτές να εγκαταλείψουν την απασχόλησή τους, στερώντας για ένα διάστημα στον έναν ή στον άλλο βαθμό αυτή την πλούσια επαγγελματική πείρα, η οποία μεταφέρεται με διάφορων ειδών επαγγελματίες εις αυτό το Σώμα, πιστεύω ότι, όπως είμαστε σήμερα, αυτό το πάντρεμα διάφορων ανθρώπων με διαφορετικές εμπειρίες, αντιλήψεις και προσεγγίσεις δίνει στη Βουλή μας - και θα συμφωνούσα ότι έχουμε εμπειρίες από αυτή την προσθήκη και την ανάληψη όλων αυτών των εμπειριών και των αντιλήψεων σ' αυτή τη θητεία ειδικά - δίνει σ' αυτή τη Βουλή τη δυνατότητα να υλοποιήσει το έργο της, με μία προϋπόθεση -και είναι εδώ που νομίζω ότι μπορούν να καλυφθούν μερικά από τα προβλήματα που έχει θέσει ο κ. Θεοδώρου - ο Βουλευτής, είτε είναι επαγγελματίας, πλήρως αποσπασμένος στα βουλευτικά του καθήκοντα, είτε έχει το δικό του γραφείο, το δικό του ιατρείο, το δικό του κατάστημα, νομίζω πλέον δεν μπορεί να αποδώσει αυτά που μπορεί να αποδώσει

νοητικά, οργανωτικά, πολιτικά χωρίς τη συγκεκριμένη συμπαράσταση, με έναν ή δύο ανθρώπους δίπλα του.

Εδώ, κατά τη γνώμη μου, κύριοι συνάδελφοι, βρίσκεται ένα μέρος των αδυναμιών μας και ως Σώματος ίσως και ως ξέχωρων ατόμων. Λειτουργούμε μόνοι μας. Κάποιοι απ' εμάς που είμαστε συνδεδεμένοι με ένα πιο μεγάλο σώμα, με μια πιο μεγάλη ομάδα εργασίας, ενδεχομένως να έχουμε κάποιες στοιχειώδεις υπηρεσίες. Κάποιοι που έχουν δικά τους γραφεία -είναι μέρος ενός γραφείου ιδιωτικού- ίσως να έχουν λίγο περισσότερες υπηρεσίες. Τελικά όμως και οι μεν και οι δε στερούνται μιας πιο επαγγελματικής, πιο επιστημονικής, πιο μεθοδικής συμπαράστασης εις αυτό τους το έργο. Πολλοί από εμάς εδώ δεν έχουν όχι μία γραμματέα, δεν έχουν καμιά γραμματειακή υπηρεσία, παρεχόμενη είτε από το γραφείο τους είτε από τη δουλειά τους είτε από την ομάδα με την οποία συνεργάζονται. Εκείνο όμως που νομίζω ότι λείπει από όλους είναι ένας συνεργάτης, πάνω στον οποίο να ακουμπήσει, πάνω στον οποίο να προστρέξει, από τον οποίο να εξυπηρετηθεί όχι σε διεκπεραιωτική δουλειά μόνο, αλλά σε μία διερεύνηση σοβαρή των θεμάτων που έρχονται από χίλιους δυο τόπους. Και θα συμφωνήσω με τον κ. Θεοδώρου ότι είναι εξήντα, είναι εβδομήντα ώρες την εβδομάδα, αν θέλεις να ανταποκριθείς στα καθήκοντα τα οποία, στο βαθμό που ανταποκρίνεσαι, στον ίδιο βαθμό αυξάνονται. Δεν έχει όριο αυτή η υπόθεση.

Κατά συνέπεια, νομίζω να στη συζήτηση τούτη, ανεξάρτητα αν θα καταλήξει σε απόρριψη της πρότασης νόμου του κ. Θεοδώρου, γιατί και εμείς θεωρούμε ότι υπάρχουν πλεονεκτήματα στην παρούσα κατάσταση, τα οποία δε βλέπουμε πώς διατηρούνται με αυτή την πρόταση. Υπάρχει ένα όφελος, εάν απ' εδώ προκύψει κάποια ενίσχυση γενικά της εργασίας του Βουλευτή, κάποια συγκεκριμένη βοήθεια από την πολιτεία, η οποία πρέπει να πειστεί ότι εδώ υπάρχει ένα έργο και παράγεται ένα έργο για την πολιτεία. Προς αυτή την κατεύθυνση δε, δεν εξυπηρετούν καθόλου οι αφορισμοί

που κάποτε ακούγονται, τα μηνύματα που κάποτε στέλλουμε και η ελλιπής προβολή του έργου, νομίζω, και της ίδιας της Βουλής και των ίδιων των Βουλευτών.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν ακόμα τρεις, τέσσερις που έχουν ζητήσει το λόγο, πέντε που έχουν ζητήσει το λόγο. Απλώς, για να δούμε πώς προγραμματιζόμαστε. Εάν πρόκειται οι αγορεύσεις να πάρουν μάκρος από τον κάθε Βουλευτή, τότε δεν ξέρω αν μπορούμε να τελειώσουμε απόψε. Εγώ δεν έχω λόγο να βιάζομαι. Απλώς θέλω να ξέρω πώς προχωρούμε παρακάτω. Θα δώσω λοιπόν το λόγο και παρακαλώ να είμαστε σύντομοι, εφόσον το θέμα έχει συζητηθεί σε βάθος, θα έλεγα, σε όλες τις πτυχές και απ' όλες τις γωνίες. Έτσι, αν είμαστε σύντομοι, μπορούμε να τελειώσουμε. Θα δώσω το λόγο στον κ. Πουργουρίδη. Σημειώνω, για να ξέρω ότι δεν υπάρχουν άλλοι, είναι ο κ. Πουργουρίδης, ο κ. Γεωργίου, ο κ. Ερωτοκρίτου, ο κ. Προδρόμου και ο κ. Ματσάκης. Υπάρχουν άλλοι; Δεν υπάρχουν.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Εγώ θέλω να χαιρετίσω την πρόταση του κ. Θεοδώρου, παρ' όλο που στο τέλος θα την καταψηφίσω. Τη χαιρετίζω, γιατί έδωσε την ευκαιρία σε ένα γόνιμο προβληματισμό και χαιρετίζω και τον τρόπο που ο ίδιος παρουσίασε μερικά από τα επιχειρήματά του. Εξυπηρετεί το καλώς νοούμενο συμφέρον της Κυπριακής Δημοκρατίας η παρουσίαση τέτοιων απόψεων από του βήματος της Βουλής και μερικά από τα σωστά επιχειρήματα τα οποία είπε πρέπει να βρούμε τρόπους στην πορεία των πραγμάτων να δούμε πώς τα υλοποιούμε. Γι' αυτό και συμφωνώ με κάποιες από τις θέσεις του κ. Χρίστου. Όμως θα πρέπει να πω με πολύ προβληματισμό πώς τοποθετούμαι στο θέμα. Προσωπικά ανέβηκα στο βήμα και, ακούγοντας τα διάφορα

επιχειρήματα, ενώ αρχικά ήμουν υπέρ της άποψης, όπως την εξέφρασε ο κ. Θεοδώρου, κατέληξα να ανέβω στο βήμα να υποστηρίξω αντίθετη άποψη, σκεπτόμενος καθ' όλη τη διάρκεια της συζήτησης τι επικρατεί στη δημόσια υπηρεσία της Κύπρου, που εκεί είναι επαγγελματίες και εργάζονται εξ ολοκλήρου για τη δημόσια υπηρεσία, και τι επικρατεί στη Βουλή που είμεθα όχι επαγγελματίες. Λοιπόν, όλοι ξέρουμε ότι στη δημόσια υπηρεσία, ενώ υπάρχουν δημόσιοι υπάλληλοι με πολύ ψηλούς μισθούς και ενώ θεωρητικά είναι υποχρεωμένοι να αφιερώνουν όλο τους το χρόνο για τη δημόσια υπηρεσία, ποιο είναι το έργο το οποίο αποδίδουν; Και έχουμε μια δημόσια υπηρεσία με τα γνωστά προβλήματα υποπαραγωγικότητας, έχουμε μια δημόσια υπηρεσία που σε αρκετούς τομείς δεν αποδίδει παρά ελάχιστα συγκριτικά με τα όσα παίρνει.

Επομένως, το πρόβλημα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί στη βάση της σωστής υποδομής. Νομίζω ότι και η παρούσα Βουλή, με την παρούσα σύνθεση, με τα πλεονεκτήματα που έχει, με τις εμπειρίες των ανθρώπων που την αποτελούν, με την κατάλληλη υποδομή, μπορεί να αποδώσει πολύ περισσότερα και δεν είναι κατ' ανάγκη η άσκησης και δεύτερου επαγγέλματος εκ μέρους των Βουλευτών που δημιουργεί τα προβλήματα της παραγωγικότητας.

Πρόσφατα ήμουν στη Νέα Ζηλανδία, στη συνεδρία του Κοινοπολιτειακού Κοινοβουλευτικού Συνδέσμου. Μια χώρα μικρή η Νέα Ζηλανδία στην άκρη του κόσμου και, για να δείτε πόσο διαφορετικά λειτουργούν τα πράγματα και γιατί η υποδομή παρέχει τη δυνατότητα πολύ πιο αποτελεσματικής δουλειάς, αρκεί να σας πω ότι στη Νέα Ζηλανδία, μια χώρα των δύο, δύομισι εκατομμυρίων, το κράτος δαπανά μόνο για τα περιοδικά και τις εφημερίδες της Βουλής και τα βιβλία της Βουλής \$1.200.000 το χρόνο. Εμείς δεν ξέρω στην Κύπρο πόσα δαπανούμε για εφημερίδες και περιοδικά, αλλά θα πρέπει να είναι εκατοστό ίσως αυτών που δαπανά αυτή η χώρα και αυτό

ξεκάθαρα δείχνει ότι η δουλειά μας μπορεί να αυξηθεί σημαντικά με την ύπαρξη της κατάλληλης υποδομής.

Έχοντας πει αυτά, θα πρέπει να κάνω και κάποιες άλλες παρατηρήσεις στα όσα έχει πει ο φίλτατός μου, ο κ. Θεοδώρου. Είναι γεγονός ότι υπάρχουν πολλές αδυναμίες στη σύνταξη των νομοσχεδίων, αλλά οι αδυναμίες αυτές θα συνεχίσουν, έστω κι αν η Βουλή γίνει από επαγγελματίες Βουλευτές, γιατί, όπως πολύ σωστά λέχθηκε από προηγούμενο ομιλητή, από τη στιγμή που το κράτος αυτό δε διαθέτει υπηρεσία σύνταξης νομοσχεδίων - law commission - που να ασχολείται επαγγελματικά με τη σύνταξη των νομοσχεδίων, θα συντάσσονται από ανθρώπους που δεν είναι καταρτισμένοι. Ναι, εμείς οι Βουλευτές, ακόμα και οι καλύτεροι των δικηγόρων, δεν έχουμε τη δυνατότητα να συντάσσουμε νομοσχέδια. Είναι άλλου επιστήμονα η δουλειά της σύνταξης των νομοσχεδίων και όχι του δικηγόρου ή του Βουλευτή. Επιβάλλεται η Κύπρος να αποκτήσει μια υπηρεσία σύνταξης των νομοσχεδίων της το ταχύτερο δυνατόν, μια υπηρεσία κατάλληλα επανδρωμένη, ναι, γιατί πράγματι για πολλά από τα νομοσχέδια τα οποία ψηφίζουμε στη Βουλή και κατόπιν τα αντιμετωπίζω ως επαγγελματίας δικηγόρος στο δικαστήριο ντρέπομαι και θέλω να μπω κάτω από τα έδρανα του δικαστηρίου, γιατί σήκωσα και το χέρι μου και τα ψήφισα, όταν τα αντιμετωπίσω πλέον επαγγελματικά στην αίθουσα του δικαστηρίου. Αλλά επαναλαμβάνω ότι ουδέποτε θα λυθεί το πρόβλημα, έστω κι αν είμαστε επαγγελματίες Βουλευτές.

Λέχθηκε για το οργανωμένο έγκλημα, ήταν μια μεγάλη υπερβολή, και την αδυναμία μας να υιοθετήσουμε το νομοσχέδιο που έστειλε ο Γενικός Εισαγγελέας. Γιατί ήταν μια μεγάλη υπερβολή; Το σύστημα που θέλει να εισαγάγει με το νομοσχέδιο αυτό ο κ. Γενικός Εισαγγελέας υπάρχει στην Ιταλία από αιώνες. Και όμως η Ιταλία έχει το μεγαλύτερο οργανωμένο έγκλημα της Ευρώπης.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Παγκοσμίως.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Παγκοσμίως.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Και οργανωμένο.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Και οργανωμένο μάλιστα.

Το σύστημα που επιχειρήθηκε να εισαχθεί το έχει η Ελλάδα από το 1851 και έχει πολύ μεγαλύτερο πρόβλημα οργανωμένου εγκλήματος η Ελλάδα απ' ό,τι έχει η Κύπρος.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Είναι η απόδειξη της ενοχής που έχει σημασία.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Και η απόδειξη ενοχής στην Ελλάδα γίνεται με το σύστημα που εισηγείται ο Γενικός Εισαγγελέας να εισαγάγουμε και εντούτοις δεν έχει παταχθεί το οργανωμένο έγκλημα. Αυτό θέλω να πω. Ούτε στην Ιταλία έχει παταχθεί το οργανωμένο έγκλημα λόγω του νομικού συστήματος.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Το οποίο υποτίθεται πιο εύκολα καταδικάζει τους ενόχους.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Ακριβώς, ναι.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Οι ένοχοι καταδικάζονται· δεν αθλώνονται.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε συνάδελφε,

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Απλώς υποδεικνύω ότι οι ένοχοι καταδικάζονται, δεν αθωώνονται.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Πού; Στην Ιταλία;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Όπως συμβαίνει στο δικό μας σύστημα, για καθαρά αχρειαστούς ποινικούς λόγους.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Νομίζω ότι λαϊκίζουμε επί του θέματος χωρίς να το έχουμε μελετήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Βλέπει η Κύπρος όλη ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χατζηγιάννη.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Χωρίς να το έχουμε μελετήσει... Επαναλαμβάνω ότι δεν είναι θέμα νομικού συστήματος, αν θα καταδικάζονται με ευκολία οι κατηγορούμενοι ή όχι και σας έδωσα το παράδειγμα της Ιταλίας. Εκεί να δείτε πόσοι έχουν αθωωθεί, μέλη του οργανωμένου εγκλήματος, για ολοφάνερα εγκλήματα που διέπραξαν, παρ' όλο που υπάρχει εντελώς διαφορετικό σύστημα από αυτό που θέλομε να εισαγάγομε. Και λέω ότι χώρες, που συνέχισαν να εφαρμόζουν το σύστημα που έχουμε στην Κύπρο, εισήγαγαν νομοθετικές ρυθμίσεις χωρίς να αλλάξουν το σύστημά τους. Και αναφέρομαι στο παράδειγμα της Βόρειας Ιρλανδίας, όπου διατήρησαν το κοινό δίκαιο και το νόμο περί αποδείξεως κατά

τη διάρκεια της δράσης του Ιρλανδικού Δημοκρατικού Στρατού και όμως επέφεραν τέτοιες τροποποιήσεις στο νόμο τους, που αντιμετώπισαν εν πολλοίς με επιτυχία μια πολύ οργανωμένη προσπάθεια, και μάλιστα για πολιτικούς λόγους, που ήταν πολύ πιο δύσκολο να αντιμετωπιστεί. Επομένως, το τι εχρειάζετο να κάνουμε στην Κύπρο και το τι χρειάζεται να κάνουμε στην Κύπρο είναι τις αναγκαίες τροποποιήσεις του δικού μας συστήματος - διότι όντως υπάρχουν απηρχαιωμένα θέματα - και όχι να καταργήσουμε το υφιστάμενο νομικό σύστημα και να εισαγάγουμε ένα νέο σύστημα χωρίς να έχουμε την υποδομή εφαρμογής του.

Θα πρέπει να κλείσω όμως και με την εξής ανησυχία: Ποιο θα είναι το μήνυμα που τελικά θα σταλθεί μέσα από αυτή τη συζήτηση. Συνηθίζουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να παίρνουν μερικά πράγματα και να τα παρουσιάζουν, όπως αρέσουν στους αναγνώστες ή στους ακροατές τους. Ελπίζω ότι μέσα από αυτή τη συζήτηση και τα πολλά σοβαρά επιχειρήματα, που έχουν λεχθεί από τους προηγούμενους ομιλητές, θα δοθεί μια ισοζυγισμένη εικόνα προς τα έξω και προς τον κυπριακό λαό, γιατί υπάρχει ο κίνδυνος να φανεί ότι αυτή η Βουλή με την παρούσα σύνθεση δεν ανταποκρίνεται καθόλου στα καθήκοντά της, είναι μια Βουλή περίπου άχρηστη και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δεν υπάρχει ο επαγγελματισμός, δεν είμεθα επαγγελματίες Βουλευτές. Και θέλω να ενώσω τη φωνή μου με αυτά που είπε ο κ. Τάσος Παπαδόπουλος, ότι, συγκρίνοντας την κυπριακή Βουλή με τις πολλές χώρες που έχουμε την εμπειρία να έχουμε επαφές με τους Βουλευτές τους, με τα πενιχρά μέσα που διαθέτει η κυπριακή Βουλή και τους πενιχρούς οικονομικούς πόρους που διαθέτει η κυπριακή Βουλή, τόσο από απόψεως επιπέδου του δικού της προσωπικού του έμμισθου όσο και από απόψεως των Βουλευτών, βρισκόμεθα σ' ένα επίπεδο που πολλές χώρες μάς ζηλεύουν, έστω κι αν αυτές οι χώρες έχουν πολύ μεγαλύτερη παράδοση στην ιστορία

του κοινοβουλευτισμού, έστω κι αν αυτές οι χώρες διαθέτουν δεκαπλάσιους ή εκατονταπλάσιους πόρους για τη λειτουργία της Βουλής.

Και με αυτά, κύριε Πρόεδρε, τελειώνοντας, θέλω να πω ότι, ναι, υπάρχουν αδυναμίες που πρέπει να τις θεραπεύσουμε. Για παράδειγμα αδυνατώ να αντιληφθώ γιατί η ολομέλεια της Βουλής συνεδριάζει μόνο μια φορά την εβδομάδα. Και μη μου πείτε ότι δεν μπορούμε να συνεδριάζουμε δύο φορές την εβδομάδα με το υφιστάμενο σύστημα, χωρίς να γίνουμε επαγγελματίες. Αδυνατώ να αντιληφθώ γιατί οι συνεδρίες των κοινοβουλευτικών επιτροπών πρέπει κατ' ανάγκη να περιορίζονται στις δύο μέρες, την Τρίτη και την Πέμπτη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Μα μια, κύριε Πουργουρίδη, και έμειναν δεκαπέντε άτομα ...

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Έχει δίκαιο ο κ. Χατζηγιάννης, αλλά νομίζετε ότι, επειδή μείναμε αυτή τη στιγμή είκοσι άτομα μέσα στη Βουλή, αν ήμεθα επαγγελματίες Βουλευτές, θα είχε περισσότερους;

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Πόσοι είναι οι επαγγελματίες που έμειναν και πόσοι δεν είναι;

(Γέλια.)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Έχει και δεκαπέντε στον καφενέ.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Αυτό είναι το βασικό.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Η εμπειρία μου από συνεδριάσεις χωρών που έχουν “επαγγελματίες” -εντός εισαγωγικών η λέξις επαγγελματίες - Βουλευτές είναι ότι συζητούν πολύ σοβαρά

νομοσχέδια στην παρουσία πέντε και έξι μελών Βουλών ή Γερουσιών εξακοσίων ατόμων.

A. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πουργουρίδη, αν μου επιτρέπεις να σε διακόψω.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Βεβαίως.

A. ΚΑΡΑΣ:

Και θέλω να σε διακόψω, διότι θέλεις να διακρίνεσαι για το θάρρος και την ευστομία σου. Εδώ συζητήσαμε όλοι για την αξιοπιστία του Βουλευτού. Και εγώ θέλω να σου εισηγηθώ το εξής: Εδώ έγινε πρακτική πλέον -είμαστε πενήντα έξι Βουλευτές- να συνέρχεται το συμβούλιο των αρχηγών των κοινοβουλευτικών κομμάτων, να αποφασίζει για λογαριασμό των πενήντα έξι Βουλευτών και εμείς εν πολλοίς όλοι, εξ όλων των κομμάτων, να καθιστάμεθα οι “κύριοι μάλιστα” ή “οι κύριοι όχι”.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μα πού, κύριε Καρά ...

A. ΚΑΡΑΣ:

Περίμενε, κύριε ...

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

(Κτυπά τη σφύρα.)

Παρακαλώ, κύριε Πουργουρίδη, εάν επιτρέπεται ...

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

... θα σας παρακαλούσα όλους που είσαστε στο βήμα και αυτούς που θα έρθουν να περιοριστούμε εις το θέμα, διότι έχω την εντύπωση ότι έχομε φύγει έξω από το θέμα, προσπαθούμε να αποφασίσουμε επί άλλων νομοσχεδίων σχετικών κ.λπ. Τώρα μία αναφορά είναι χρήσιμη καμιά φορά, αλλά έχω την εντύπωση ότι αυτός ο τρόπος της συζήτησης έχει οδηγήσει το θέμα να επεκταθεί σε πάρα πολύ μεγάλη κλίμακα.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Έχετε δίκαιο, κύριε Πρόεδρε. Θα σεβαστώ πλήρως την άποψή σας. Εγώ περιορίζομαι να πω ότι θα μπορούσαμε να συνεδριάζουμε στις κοινοβουλευτικές επιτροπές με την παρούσα σύνθεση πολύ περισσότερες ημέρες από τις δύο και δεν υπάρχει εμπόδιο, επειδή δεν είμεθα επαγγελματίες, να το κάνουμε. Και η ολομέλεια μπορεί να συνέρχεται περισσότερες ημέρες την εβδομάδα και νομίζω ότι θα μπορούμε να διαθέσουμε, αν συνεργαζόμεθα περισσότερο υπηρεσιακά με τους υπηρεσιακούς, που κατ' επανάληψη μάς υπέδειξαν κάποιες συγκεκριμένες ημερομηνίες αλλαγών για τις συνεδρίες των κοινοβουλευτικών επιτροπών, αλλά πολλές φορές από αντίδραση ενός ή δύο ατόμων που θέλουν να παραμείνουν σε μια συγκεκριμένη συνεδρία δεν ακολουθήσαμε αυτό το πρόγραμμα που μας προτάθηκε, που ήταν πολύ μελετημένο και, πιστεύω, μπορούσαμε να δώσουμε διέξοδο με το να λειτουργούμε πολύ πιο αποτελεσματικά. Επομένως, λέγω ότι μπορεί η υφιστάμενη Βουλή με λίγη προσπάθεια να οργανωθεί και να αποδώσει πολύ καλύτερα, αν πάρουμε κάποιες αποφάσεις σε κάποια νευραλγικά θέματα.

Κατά τα άλλα, θέλω να κλείσω και πάλι με το να πω ότι η συζήτηση αυτή έστειλε υγιή μηνύματα στον κυπριακό λαό και θέλω να εκφράσω την ευαρέσκειά μου για μια ακόμη φορά προς τον κ. Θεοδώρου, που μας έδωσε την ευκαιρία γι' αυτή την πολύ ωραία και θετική, πιστεύω, συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης παρακαλώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα προσπαθήσω να σπάσω λίγο το έντονο κλίμα που φέρει και κάποιον επαγγελματισμό μέσα του. Ο κ. Θεοδώρου πραγματικά έδωσε το έναυσμα, πιστεύω, για μια σε βάθος συζήτηση. Έχει κάνει πολύ σωστές διαπιστώσεις. Δε θα κάνω αναφορά στον κ. Παπαδόπουλο και στον κ. Ανδρέα Χρίστου, που έθιξαν το θέμα, ούτε στον κ. Πουργουρίδη ούτε και στον κ. Δημητρίου. Θα πω κάτι το διαφορετικό. Δεν μπορεί αυτή η Βουλή και καμιά Βουλή να παραδεκτεί ότι μέσα στο Σώμα της υπάρχουν σάπια. Ξεκινώντας με την αποδοχή ότι μαζί με το υγιές παντού -είναι βάσει της θεωρίας των πιθανοτήτων και εγώ θα έλεγα και της πραγματικότητας - και σ' αυτή τη Βουλή, όπως και στις προηγούμενες, και στην επόμενη θα υπάρχουν οι Βουλευτές που δε θα ασκούν το έργο τους στο βαθμό που όφειλαν και οφείλουν να το ασκούν και θα τους κρίνει κατ' εμένα το κόμμα τους, η παράταξή τους, ο λαός, οι ψηφοφόροι τους, αλλά υπάρχουν και οι Βουλευτές οι οποίοι "ενσυνείδητα", ασυνείδητα εξυπηρετούν κάποιες σκοπιμότητες. Δεν αφορά καθόλου τους νομικούς. Μπορεί γι' αυτό να κληθώ - ότι θέλουν στοιχεία - να πω ότι μεταξύ των πενήντα έξι πιθανόν να υπάρχει κάποιος ο οποίος, κατά την εκτίμησή μου, κάνει αυτό το πράγμα. Δεν αφορά μόνο τους νομικούς και τους γιατρούς. Είμαστε το δεύτερο μεγάλο επάγγελμα μέσα σ' αυτή τη Βουλή. Έχω συγκεκριμένο παράδειγμα στο οποίο είχα και εγώ συμμετοχή κατά λάθος, κατάθεση θέματος σε επιτροπή, που, άμα το είδαμε εκ των υστέρων, εξυπηρετούσε συγκεκριμένα επιστημονικο-κοινωνικο-οικονομικά ξένα συμφέροντα. Καλοπροαίρετα, "κακοπροαίρετα" ασχοληθήκαμε με αυτό το θέμα. Έδινε τροφή στους κάποιους προβληματιζομένους να πουν: "Μα ο Δώρος ο Χριστοδουλίδης, που κατέθεσε προς συζήτηση αυτό το θέμα σε μια σοβαρή επιτροπή, ίσως πίσω απ' αυτή την ενέργειά του

να έκρυβε κάτι άλλο”. Και με τις άλλες ειδικότητες. Δηλαδή, πρέπει να είμαι νομικός, για να εξυπηρετήσω κάποια οικονομικά ή επαγγελματικά ξένα συμφέροντα με ίδιον ή άνευ ιδίου οικονομικού ή προσωπικού επαγγελματικού οφέλους; Όχι. Θα κάνει αυτό που είχε πει και ο κ. Παπαδόπουλος, από το πολιτικό ήθος, την πολιτική εντιμότητα αλλά και από το κόμμα μας ... Και τα κόμματά μας οφείλουν να μας παρακολουθούν, η κοινοβουλευτική μας ομάδα οφείλει να μας παρακολουθεί, ο λαός μας στο σύνολο και οι ψηφοφόροι μας οφείλουν να μας ελέγχουν και να μας παρακολουθούν. Και ο καλύτερος κριτής είναι να πάμε κάτω στον κόσμο να ακούσουμε τι λέει για μας, για τους συναδέλφους μας. Το κάμνουν τα κόμματά μας; Εγώ λέω για το ΑΚΕΛ. Θα είναι φοβερά δύσκολο να περάσει από το ΑΚΕΛ πρόταση νόμου σκοπιμότητας οικονομικής ή οφέλους κάποιας ομάδας, διότι θα την καταθέσει Βουλευτής - και αυτό κάποιοι το ονομάζουν στέρηση της δημοκρατίας, εγώ λέω όχι, προστασία της δημοκρατίας, του κύρους του Βουλευτού και του κόμματός του και του ψηφοφόρου μου - θα την καταθέσει στην κοινοβουλευτική του ομάδα. Αν είναι αχάπαρη η κοινοβουλευτική ομάδα του ΑΚΕΛ και γελάσει μας κανένας ή γελάσουμε της, άλλου παπά ευαγγέλιο. Κοίταξε την ευθύνη από την κοινοβουλευτική ομάδα και από το ΑΚΕΛ. Αλλά έτσι γίνεται; Έτσι πρέπει να γίνεται. Μελετημένα και οι συνάδελφοί μου τους οποίους θα πάρω στο λαιμό μου, αν είμαι απατεώνας, να έχουν το δικαίωμα να πουν την άποψή τους: “Κύριε Χριστοδουλίδη, τούτη η πρόταση νόμου που καταθέτεις εσύ ο γιατρός και αφορά την τάξη των εισαγωγέων αυτοκινήτων επί παραδείγματι μυρίζει ή βρομεί; Δικαιολόγα μου το”. Αν λειτουργεί η δημοκρατία και μέσα στη Βουλή και σ’ όλο το φάσμα που συνιστά αυτή τη Βουλή και πρώτα και πάνω απ’ όλα στο λαό και στα οργανωμένα του σύνολα, τα κόμματά μας, μειώνεται ο κίνδυνος των “ενσυνειδήτων” απατεώνων, ανέντιμων, ανήθικων πολιτικών. Και συμφωνώ ότι τούτη η Βουλή είναι κόσμημα στο όλο οικοδόμημα της Κυπριακής Δημοκρατίας και της κυπριακής κοινωνίας με τις ελάχιστες

της εξαιρέσεις, αλλά απ' όλα τα κόμματα σε όλες τις κοινοβουλευτικές ομάδες υπάρχουν αξιολογότεροι Βουλευτές, εργατικότεροι, εντιμότεροι που χαίρουν της εκτίμησης, και αυτό είναι το βασικό, των αντιφρονούντων. Και θα δεις τον άξιο πώς τον κρίνουν οι πολιτικοί του αντίπαλοι είτε πολιτικοί του αντίπαλοι με τη σημασία συνάδελφοί του είτε από αντίπαλα κόμματα, πώς τον κρίνει ο λαός, η εκτίμησή του μέσα στον κόσμο και το δικό του που τον ψήφισε ή δεν τον σταύρωσε κατά την προτίμησή του, αλλά και από τον υπόλοιπο κόσμο. Ο λόγος του μετρά. Λανθασμένος μπορεί να είναι πολιτικά ο λόγος του, αλλά είναι έντιμος και ηθικός ο λόγος του και δε θα πει κανένας: "τούτος είναι ανέντιμος, είναι ανήθικος". Αλλού βρίσκονται οι αδυναμίες μας, τις οποίες κάποιος από μας τόλμησαν να τις παρουσιάσουν, κάποιος δεν τολμούμε να τις παρουσιάσουμε, διότι θα μας παραλάβουν κάποιος αγαπητότατος δημοσιογράφος.

Ποια είναι η βασική, κατά την εκτίμησή μου ... Και είμαι ένας απ' αυτούς τους Βουλευτές, επτά, οχτώ χρόνια, όχι ο μοναδικός, όχι η εξαίρεση, που έχω εγκαταλείψει το επάγγελμά μου, την ιατρική. Το έχω εγκαταλείψει, διότι δεν μπορώ να τα κάνω και τα δύο. Δεν είμαι ο κ. Παπαδόπουλος που έχει τις σωματικές και τις πνευματικές δυνάμεις να έν' τζαι δαμαί να έν' και στο Στρασβούργο την ίδια ώρα, ας πούμε, ή στο Παρίσι ή ήρτε εχτές ή φεύκει τζαι πάει τζαι έρκεται. Έχω εγκαταλείψει το επάγγελμά μου. Δε μετανιώνω, αλλά δεν μπορώ να προσφέρω εκείνο που μπορώ να προσφέρω ως Βουλευτής της Κύπρου. Ένα απτό παράδειγμα. Θα πάω επίσκεψη σε μία κοινότητα, σε ένα χωρικό. Και αυτό αφορά τους πενήντα από τους πενήντα έξι Βουλευτές. Θα τηλεφωνήσουμε να τους πούμε "ρε κοπέλια, εννά 'ρτω και εννά δω το μουχτάρη, εννά δω το γραμματέα του κόμματος", έχουμέν το και τούτο εμείς, να τους ενημερώσουμε για πολιτικά, να μάθουμε και τα προβλήματα του χωρικού μάλιστα, να πάμε να τα γράψουμε, να έρτουμε πίσω, να έρτει ο Βουλευτής να τα αποκρυπτογραφήσει, να συντάξει υπόμνημα, να πιάσει δεκαπέντε φορές έναν αρμόδιο

να τον έβρει στο τηλέφωνο, στέλλεις τους φαξ των αρμοδίων και δε τα λαμβάνουν, έναντι αποδείξεως, αλλά δεν καταλήγουν στον αρμόδιο, τον κυβερνητικό της άλλης της εξουσίας. Αν είσαι και θέλεις να προβληθεί το έργο σου, θα πάεις να το δώσεις και στον τύπο. Έν' δουλειά του Βουλευτού, αγαπητοί συνάδελφοι; Πέραν των εξειδικευμένων γνώσεων που δεν έχουμε εμείς των πλείστων. Τι χρειαζόταν και έπρεπε και αυτή η Βουλή πρέπει να τολμήσει από την κοινωνία, από τη δημοκρατία, της οποίας είναι ένας ο χειρότερος προστάτης... να πει: "Κύριε, για να ασκεί το λειτούργημά του ο Βουλευτής, θέλει, χρειάζεται βοηθούς". Σ' όλο τον πολιτισμένο κόσμο και στους πλέον απολίτιστους -συγγνώμη που ψηλώνω τη φωνή μου- έχει ο κάθε Βουλευτής αποσπασμένους είτε από την κυβερνητική υπηρεσία είτε από τη Βουλή είτε της δικής του επιλογής από ένα μέχρι πέντε βοηθούς, από ένα μέχρι πέντε. Στην Ελλάδα έχουν ανά υπουργείο οι Βουλευτές. Δηλαδή, δεν υπάρχει Ελλαδίτης Βουλευτής που να είναι μέσα σε πέραν των δύο κοινοβουλευτικές επιτροπές. Και έχει το δικό του στο Υπουργείο Παιδείας, αν είναι της επιτροπής, στο Υπουργείο της Άμυνας... "Κουμπάρε, εσύ θα παρακολουθείς ό,τι παράγει και ό,τι βκαίνει από το Υπουργείο Παιδείας...", ο βοηθός του που τον πληρώνει η Ελληνική Δημοκρατία, "...και θα μου δίνεις σύνοψη, αυτό που κρίνεις ότι είναι το καταλληλότερο". Φέρνουν μας εκατόν προτάσεις από το Υπουργείο Άμυνας. Οι πιο σοβαροί Βουλευτές που ασχολούμαστε με την άμυνα οκτώ χρόνια τα μισά παίρνουμε χαμπάρι. Δε μιλώ για άλλα πιο δύσκολα. Τα μισά παίρνουμε χαμπάρι. Ο βοηθός σου, που είναι το δεξί σου χέρι, θα σου τα ετοιμάζει και εξαρτάται από την ικανότητά του, από την ικανότητά σου, από τη συνεργασία σου. Ε, να το πει ο Δώρος ο Χριστοδουλίδης μπροστά στη Βουλή, στους δημοσιογράφους, θα τον παραλάβουν αύριο "πάλι οι Βουλευτές θέλουν έξοδα για λόου τους". Και πού να έλεγα ότι είναι δυο βοηθούς που χρειάζεσαι, για να είναι πιο καλό το έργο μας. Αυτοί που έχουν την ατυχία ή την τύχη να μετέχουν και σε οργανισμούς πέραν της Κύπρου, αν δεν

είχαμε τους δυο τρεις του Διεθνούς Τμήματος, είσιεν να πηαίνουμεν καττούδκια τέλεια στραβά, φίλοι. Ασχοληθήκαμε με το θέμα της έκθεσης Fisberg ένα χρόνο με την υπηρεσία. Έρκετουν ο Τούρκος ο συνταγματολόγος, ο Σοϊσέλ, με πέντε βοηθούς στη συνεδρία της πολιτικής επιτροπής, από το Υπουργείο Εξωτερικών, από, από, από, από συν οι τρεις Βουλευτές και επήαιεν ή ο Γαλανός ή ο Δώρος ο Χριστοδουλίδης μόνος του - μια φορά τολμήσαμε να πάμε με τον κ. Γιαννάκη Γεωργιάδη - σε πολιτική επιτροπή.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, αν μου επιτρέπεται, και κύριε Πρόεδρε, να κάνω μία παρέμβαση εδώ. Ορθώς αναφέρθηκε στο προσωπικό της Βουλής ο κ. συνάδελφος και χρωστούμε και μια απολογία, διότι αφήσαμε και μερικές αιχμές κατά του υπόλοιπου προσωπικού της Βουλής που μας εξυπηρετεί σωστά και ενσυνείδητα για τόσα χρόνια.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Από προσωπική μου εμπειρία, κύριε Πρόεδρε, τιάνειο το έργο που κάνει το προσωπικό ή, αν τους πω συναγωνιστές, θα με παρεξηγήσετε, δε μιλώ κομματικά. Αυτοί οι άνθρωποι πραγματικά νιώθουν το έργο, εγώ προσωπικά τους οφείλω πολλά για τη βοήθεια, την οργάνωση. Αλλά ένας τζαι έν' κούκος. Τι θα σου κάμουν, κυρίες και κύριοι; Τι να σου κάνει τούτη η κυπριακή Βουλή; Και λέμε κερδίζουμε μάχες. Και κερδίσαμε μάχες. Αλλά τον κ. Χατζηδημητρίου που ανεβαίνει και κατεβαίνει ... Τέλος πάντων. Πού οφείλεται; Σ' αυτούς τους ανίκανους, ανέντιμους, ψεύτες, συμφεροντολόγους Βουλευτές; Όχι. Στο πάθος, να μην πω στον πατριωτισμό, να μην πω, να μην πω... Στο πάθος για την αφοσίωση.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Στον εθνικισμό.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, δεν είναι εθνικισμός. Τολμάτε να θεραπεύσουμε, τολμούμε, συμπεριλαμβανομένου και του υποφαινομένου, επιτακτικά να βάλει αυτή η Βουλή... Χρειάζεται βοηθούς ο Βουλευτής της δικής του επιλογής, experts σε ορισμένους τομείς, για να προσφέρουμε τα διπλάσια ή τα τριπλάσια ή στο 10% περισσότερο. Χρειαζόμαστε secretary ή γραμματέα; Όσοι από μας έν' σασμένοι και έχουν τζαι την επιχείρησή τους τζαι έχουν τζαι δεκαπέντε υπαλλήλους, για να τους πιάσεις στο τηλέφωνο, περνάς από ένα secretary-τηλεφωνητή, περνάς στη δεύτερη προσωπική, μπορεί να σου δώσει και την τρίτη. Λόγου χάριν ο κ. Λιλλήκας, άμα τον θέλω και πιάσω τον στη δουλειά, μπορεί να περάσω από τρεις τηλεφωνητές επί παραδείγματι. Βέβαια, έχει μια που τις τηλεφωνήτριές του να του πιάνει στα τηλέφωνα τους υπουργούς, τους επάρχους, ξέρω 'γω τους υπαλλήλους του κτηματολογίου, έχει και μια που θα του κάμνει την αλληλογραφία του, μια που να του φαϊλάρει την ημερήσια διάταξη και τα έγγραφα, εις βάρος της προσωπικής του οικονομίας, εις βάρος της τσέπης του, αλλά κάμνει το. Ο άλλος ο οποίος είναι των £1.460 το μήνα ζει δε ζει την οικογένειά του και εννά το πω με την αλήθεια και ας με παραλάβουν. Ποιαν εννά πιάσει secretary; Ποιος εννά του κάμνει την αλληλογραφία; Έν' τζείνες οι £300; Που δεν τις βλέπει κανένας Βουλευτής και είναι γραμματειακά έξοδα και παν εις τα κόμματά μας; Έν' μυστικό; Αν έν' μυστικό, απολογούμαι για την αποκάλυψη που κάμνω προς τον κυπριακό λαό. Πάει το τσέκκι, οι £300 παν στα κόμματά μας, γραμματειακό. Το ΑΚΕΛ διαθέτει έναν αξιολογότερο, ένα γραμματέα για δεκαεννιά Βουλευτές. Έν' η εισφορά μας η κομματική, συνάδελφοι, ή πέραν τούτου; Έν' υπερβολικά;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, έχω την εντύπωση ότι ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Έφυγα από το θέμα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

... έχεις φύγει από το θέμα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Μπορεί κάπου να λοξοδρόμησα. Παρακαλώ να με συγχωρήσετε, σε ενάμισι λεπτό τελειώνω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ. Αν θα συνεχίσουμε κατά αυτό τον τρόπο να συζητούμε αυτό το θέμα, δεν πρόκειται να τελειώσουμε απόψε. Έχετε πει όλοι οι ομιλητές που ζητήσατε το λόγο ότι θα είσαστε σύντομοι.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Τολμούμε να πούμε ότι μπορούμε να αυξήσουμε την παραγωγικότητά μας την καλώς νοούμενη, την αποτελεσματικότητά μας και την αποδοτικότητά μας με απλά πράγματα, τα οποία θα έχουν κάποιο οικονομικό κόστος σ' αυτή την κοινωνία. Ας προβληματιστούμε, να μην κάνω άλλες προτάσεις, διότι μίλησα πολλά, να δούμε. Τώρα, διά νόμου να επιβάλλουμε λύσεις αντισυνταγματικές, αντιδημοκρατικές, που παραβιάζουν βασικά ανθρώπινα δικαιώματα, εγώ είμαι πολύ πολύ σκεπτικιστής. Εκτιμώ το πάθος του κ. Θεοδώρου, έχω κουβεντιάσει το θέμα μαζί του, αλλά το ασυμβίβαστο νομίζω απ' αυτή τη Βουλή, κανένα ασυμβίβαστο, πλην της τήρησης και σεβασμού της δημοκρατίας, δεν μπορεί να υπάρξει γι' αυτή την κυπριακή Βουλή. Απολογούμαι, κύριε Πρόεδρε, πραγματικά λοξοδρόμησα λίγο για πρώτη φορά στη ζωή μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο επόμενος είναι ο κ. Ερωτοκρίτου. Θα 'θελα να δω ποιοι από τους ομιλητές θα συμμορφωθούν με την υπόσχεση που έχουν δώσει.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Θα προσπαθήσω εγώ, κύριε Πρόεδρε, να συμμορφωθώ.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, άκουσα ότι έχεις καταγράψει τρεις ομιλητές, για να μιλήσουν.

Πόσοι έμειναν ακόμα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ο κ. Γεωργίου, ο κ. Μασάκης και ο κ. Προδρόμου.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Εκείνο που θέλω να πω είναι ότι εγώ φυσιολογικά δε μετείχα σ' αυτή την επιτροπή. Όμως, ακούοντας τους συναδέλφους που μίλησαν, έχω πέρα για πέρα αποκρυσταλλώσει άποψη. Δε νομίζω ότι πρέπει να ταλαιπωρούμαστε, ακούοντας καμιά φορά την ίδια ή σχετική επιχειρηματολογία, για να πεισθούμε. Κατήντησε κουραστικό. Όταν έχεις κατασταλάξει κάπου και δε νομίζω να υπάρχει συνάδελφος που να μην έχει κατασταλάξει, νομίζω πως είναι σεβασμός και των ίδιων των εαυτών μας να σταματούμε.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επί θέματος διαδικασίας;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

... ναι, κύριε Πρόεδρε, απλώς πληροφόρηση θα κάνω. Οι Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού η ώρα 8.00 μ.μ. έχουν υποχρέωση και είναι παράκληση προς όλους τους Βουλευτές να τελειώσουμε τουλάχιστον οκτώ παρά δέκα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριε Μουσιούττα, εθέσετε θέμα ότι η συζήτηση έχει εξαντληθεί. Αυτή είναι η πρόταση;

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Αυτή, κύριε Πρόεδρε, και να με συγχωρέσεις, Ρίκκο, δεν είναι προσωπικό για κανένα.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπεται, επί της διαδικασίας, προτού θέσετε το θέμα σε ψηφοφορία. Υπενθυμίζω απλώς ότι είμαι ο τέταρτος Βουλευτής της Επιτροπής Νομικών που γνωρίζω το θέμα. Δεν επιμένω ότι θα πω πράγματα που δεν τα έχετε ακούσει. Υπάρχουν κάποιες λεπτομέρειες όμως που θα 'θελα να τις ακούσετε. Και δεν υπάρχει κανένα προσωπικό συναίσθημα, κύριε Μουσιούττα. Αν αποφασίσει αυτή η Βουλή να μη μιλήσω, δε θα μιλήσω και μένει εδώ το ζήτημα. Αλλά μίλησαν άλλοι οι οποίοι το θέμα δεν το γνώριζαν.

M. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Επί της διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριε Ματσάκη.

M. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Δήλωσε ο κ. Μουσιούττας ότι είναι εκνευριστικό να ακούει τα ίδια πράγματα, είναι κουραστικό. Είναι επίσης κουραστικό, κύριε Πρόεδρε, όταν εμείς καθόμαστε εδώ πέρα και καταρτίζεται ένας κατάλογος και μένουν τρία άτομα να μιλήσουν από πέντε λεπτά ο καθένας, ξαφνικά να σηκώνεται ένας Βουλευτής και να λέει "είναι κουραστικό να ακούσουμε άλλους και να τελειώνει το θέμα". Νομίζω ότι αυτό το πράγμα δεν είναι δίκαιο.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ με το συνάδελφο, αλλά, αν περιοριστούν ο καθένας τους πέντε λεπτά αυτοί οι τρεις που έμειναν, τότε να αποσύρω την πρόταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ας δοκιμάσουμε.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Να δοκιμάσουμε, κύριε Πρόεδρε. Έχω το λόγο, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τον έχετε βεβαίως.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ευχαριστώ. Θα προσπαθήσω να μην επαναλάβω από τα πλείστα όσα έχουν λεχθεί. Θα ακολουθήσω όμως μία δομή στο λόγο μου που ακολούθησαν και προηγούμενοι ομιλητές, ιδιαίτερα αυτοί οι οποίοι συμμετείχαν στη συνεδρίαση της Επιτροπής Νομικών. Θα ξεκινήσω από τη διαπίστωση του κατά πόσο απαιτείται χρόνος ή όχι επιπλέον για τη σωστή διεκπεραίωση των βουλευτικών καθηκόντων. Εγώ εισηγούμαι και λέω ότι απαιτείται. Απαιτείται, γιατί, ανεξάρτητα από το δεύτερο σκέλος του επιχειρήματος του εισηγητή ο οποίος μίλησε πρώτος, η πραγματικότητα είναι ότι οι σύγχρονες ανάγκες απαιτούν εκσυγχρονιστικά αυτή η αμέτρητη αλυσίδα καθηκόντων κοινοβουλευτικών που έχει ένας Βουλευτής να αντιστοιχεί σε πραγματικά επαρκή χρόνο που πρέπει να ξοδέψει, για να ανταποκριθεί. Τα δεδομένα άλλαξαν μπαίνουμε στην τρίτη χιλιετία. Φαίνεται ότι απαιτείται και σ' αυτό το θέμα εκσυγχρονισμός. Δε δέχομαι, παρά το ότι υπήρξα εξ εκείνων των Βουλευτών που και στην Επιτροπή Νομικών επιχειρηματολόγησα υπέρ αυτού του σκέλους. Δε δέχομαι το δεύτερο σκέλος, όπως ακούστηκε από τον κ. Θεοδώρου, αναφορικά είτε με διαφθορά Βουλευτών είτε για νομοθετήματα τα οποία ήρθαν στη Βουλή κατά παραγγελία είτε ότι όποιος ασκεί ένα επάγγελμα βιοποριστικό και ταυτόχρονα είναι Βουλευτής ή πολιτικός μπορεί να

εκμαυλίζεται ή να διαφθείρεται. Θα πρέπει να αναλογιστούν οι θιασώτες αυτών των επιχειρημάτων - είναι απλώς για προβληματισμό που το θέτω - και δεν έχει λεχθεί από κανέναν προηγούμενο ομιλητή ότι η οποιαδήποτε καθιέρωση ασυμβίβαστου μεταξύ της ιδιότητας του Βουλευτού και του επαγγέλματος του οποίου ασκεί θα πρέπει να συνοδεύεται με μελέτη -δεν εισηγούμαι ότι θα πρέπει να γίνει δίχως άλλο- με μελέτη αύξησης της βουλευτικής χορηγίας. Και είναι μία πτυχή την οποία παραδόξως τόσο ο εισηγητής ο οποίος μίλησε πρώτος αλλά και οι επόμενοι δεν την έθιξαν, τουλάχιστο σε βάθος και σε έκταση που θα 'πρεπε να θιχτεί, παρά το ότι θίχτηκε η άλλη πτυχή, των συνεργατών, της υλικοτεχνικής υποδομής, της πληροφόρησης που είναι απαραίτητη και πρέπει να υπάρχει.

Απλώς πληροφοριακά λέω, γιατί αυτή η Βουλή με έστειλε και εμένα σ' ένα σεμινάριο, όπως και τον κ. Πουργουρίδη, στο εξωτερικό, στο Λονδίνο, πέρσι στα πλαίσια της Κοινοπολιτείας και πληροφορήθηκα με έκπληξή μου ότι οι Βουλευτές χωρών μελών της Κοινοπολιτείας, στη Νέα Ζηλανδία, στην Αυστραλία, ακόμα και στην Αγγλία, διαχειρίζονται προϋπολογισμούς ατομικούς της τάξεως των £100.000 το χρόνο πέραν της υλικοτεχνικής υποδομής που έχουν. Κατά συνέπεια, αν θα καθιερωθεί αυτή η κατεύθυνση, ας έχουν υπόψη αυτοί που εισηγούνται να καλύψουν με ρεαλιστικές προτάσεις και την πτυχή αυτή.

Έρχομαι τώρα στο ζήτημα το πιο σημαντικό, κατά την άποψή μου, του επιχειρήματος του κ. Θεοδώρου για το πολιτικό κύρος του Βουλευτή-δικηγόρου. Θα μιλήσω κι εγώ για τους δικηγόρους, αφού σε δικηγόρους επικεντρώθηκε βασικά ο κ. Θεοδώρου, που εμφανίζονται ενώπιον δικαστηρίου, προσδίδοντας με την παρουσία του πολιτικού τους κύρους βάρος στη διεκπεραίωση της υπόθεσης και εξυπηρετώντας καταληκτικά τον πελάτη τους. Αυτή ήταν η ιδέα και μάλιστα αναφέρθηκε ότι οι δικηγόροι, οι οποίοι υπερασπίζονται κατηγορούμενους για ναρκωτικά, μαστροπεία,

σοβαρά ποινικά αδικήματα ή οποιαδήποτε άλλα αδικήματα του κοινού ποινικού νόμου, δεν μπορούν να το πράττουν αυτό το πράγμα, γιατί απλούστατα παρέχουν πολιτική κάλυψη με δεδομένο την έξαρση του εγκλήματος, που αναμφίβολα και αναμφισβήτητα υπάρχει στην Κύπρο. Μια σκέψη που στη σύλληψή της αλλά και στην εκφορά της, όπως έγινε σήμερα στη Βουλή, πιθανώς να είναι ορθή, νοουμένου ότι δεν είσαι δικηγόρος ή δεν είσαι δικαστής. Γιατί, αν είσαι δικηγόρος ή δικαστής, αυτοί οι ισχυρισμοί είναι ηλίου φαινότερο ότι όχι δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτοί, δεν μπορούν να ευσταθήσουν. Δεν είναι δυνατόν να πηγαίνει δικηγόρος ενώπιον δικαστή, που τυγχάνει ταυτόχρονα ο δικηγόρος να είναι και Βουλευτής, και, επειδή υπερασπίζεται τη συγκεκριμένη ημέρα του μηνός της συγκεκριμένης εβδομάδας του συγκεκριμένου έτους κάποιον ο οποίος κατηγορείται για ποινικό αδίκημα, σημαίνει ότι τον καλύπτει. Οι δικηγόροι δεν υπερασπίζονται μόνο εγκληματίες του κοινού ποινικού δικαίου ή ανθρώπους που είναι δακτυλοδεικτούμενοι καθ' οιονδήποτε τρόπο από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, υπερασπίζονται και βιομηχάνους που αντιμετωπίζουν ποινικά αδικήματα, υπερασπίζονται και κληρικούς. Ο τέως Λεμεσού ενδεχομένως να χρειαστεί υπηρεσίες δικηγόρου.

Και διερωτώμαι με τη λογική αυτή, η οποία πιθανώς διαχέεται σ' αυτή την αίθουσα, ποιος θα πάει να τον υπερασπίσει, τη στιγμή που τα μέσα μαζικής επικοινωνίας αλλά και εμείς οι Βουλευτές ατομικά, μηδενός εξαιρουμένου, επαγγελματίες και μη επαγγελματίες, επεράσαμε τον που γενιές δεκατέσσερις για την απαράδεκτη και ανάρμοστη συμπεριφορά του προς το εκκλησιαστικό του σχήμα και αξίωμα. Οι δικηγόροι ακόμα υπερασπίζονται ανθρώπους από οποιαδήποτε κοινωνική τάξη, από οποιοδήποτε κοινωνικό στρώμα και δεν υπάρχει κανένας περιορισμός παρά μόνο η συνείδησή τους, όταν υπερασπίζονται τους ανθρώπους αυτούς. Αν η ενάσκηση των δραστηριοτήτων αυτών και του λειτουργήματος αυτού του δικηγορικού θεωρείται σε

δεδομένη στιγμή ότι είναι ανάρμοστη με την ιδιότητα του Βουλευτή, εναπόκειται στη συνείδηση του καθενός να πράξει, αφού αποφασίσει ανάλογα. Δεν μπορείς εκ των προτέρων να ισοπεδώνεις με τέτοιου είδους κριτικές, και μιλώ αόριστα τώρα σε τρίτο πρόσωπο, λέγοντας ότι, επειδή ασκείς το δικηγορικό σου λειτούργημα, σημαίνει ότι με το πολιτικό σου κύρος δίδεις το βάρος σου προς τα πού θα γείρει η πλάστιγγα. Υπενθυμίζω εδώ ότι σε γειτονικές μας χώρες, και συμβαίνει αυτό, μπορείς να εξαγοράσεις μία δίκη, πηγαίνοντας με κάποιους μεσίτες, οι οποίοι κάμνουν παρέλαση το πρωί έξω από τα δικαστήρια, όταν είσαι διάδικος, οι οποίοι θα σε φέρουν σε επαφή με το δικαστή, θα πάεις στην αίθουσα του δικαστή, είναι ανοικτό το συρτάρι στο γραφείο του δικαστή, θα βάλεις χρήματα μέσα, θα κλείσει το συρτάρι ο υπάλληλος ή ο υπηρέτης του δικαστή και, αφού σε δει και ακούσει τον αριθμό της υπόθεσης, η πιθανότητα να την κερδίσεις είναι περισσότερο από 100%. Δεν υπάρχουν τέτοια φαινόμενα στη χώρα τη δική μας. Δε θα προσθέσω σ' αυτά που είπε ο κ. Δημητρίου ή ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος για το πόσο ψηλά στέκει η δικαιοσύνη. Αναμφίβολα στέκει ψηλά. Εγώ θα σας πω και το άλλο, ότι ενδεχόμενα να χάσεις υπόθεση, επειδή είσαι Βουλευτής και ταυτόχρονα και δικηγόρος. Όχι γιατί θέλουν να σε πολεμήσουν οι δικαστές, αλλά επειδή σ' αυτό τον τόπο το μικρό, όπου όλοι είμαστε συγγενείς και γνωριζόμαστε μεταξύ μας, αυτό που μετρά δεν είναι το κύρος του οποιουδήποτε πολιτικού αξιώματος αλλά οι ανθρώπινες σχέσεις, που ενδεχομένως υπάρχουν μεταξύ κάποιων σε οριακά σημεία, αν μπορούμε να πούμε ότι μετρούν αυτές οι ανθρώπινες σχέσεις. Ας το θεωρήσουμε ότι η πλάστιγγα γέρνει βάσει αυτού του κριτηρίου και όχι βάσει οποιουδήποτε άλλου. Και αυτή είναι η πραγματικότητα και οι συνάδελφοι δικηγόροι που είναι στη Βουλή κατανοούν πλήρως την αλήθεια των λόγων που λέγω και δεν είναι το αντίθετο. Γιατί να πηγαίνουμε σε αρχιτέκτονες, γιατί να πηγαίνουμε σε φαρμακοποιούς, γιατί να πηγαίνουμε σε πολιτικούς μηχανικούς, γιατί να πηγαίνουμε σε οποιουδήποτε είδους

επαγγελματίες, για να κάνουμε συγκεκριμένη δουλειά, να αγοράσουμε συγκεκριμένες υπηρεσίες ή αγαθά, τη στιγμή που θα μπορούσε ο οποιοσδήποτε να κάνει το επάγγελμα αυτό να μη δεσμεύεται από οποιοσδήποτε νόμους που αφορούν την επαγγελματική ενάσκηση της ασχολίας αυτής ή από όποιους κανονισμούς που συνοδεύουν τη δεοντολογία του επαγγέλματος αυτού; Τι σημαίνει δηλαδή; Αν σ' αυτό το έδρανο καθόταν ένας υδραυλικός... Και αναφέρομαι, όπως έχει γίνει κατανοητό, στο νομοθέτημα για το οποίο ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου, του οποίου δεν κάμνω το δικηγόρο, είναι καλύτερος και πιο έμπειρος δικηγόρος από εμένα, αλλά, επειδή είμαι μέλος της Επιτροπής Νομικών και γνωρίζω την προϊστορία, πρέπει να πω και εγώ κάτι... Αν καθόταν ένας υδραυλικός εκεί και ερχόταν στα πλαίσια της συνδικαλιστικής ή συλλογικής συσσωμάτωσης που έχουν οι υδραυλικοί και, επειδή η συντεχνία δεν μπορούσε να καταθέσει ένα νομοθέτημα, μία πρόταση νόμου ή νομοσχέδιο, το έδινε στον υδραυλικό και το έφερνε εδώ, θα μιλούσαμε για εκμαυλισμό της πολιτικής ζωής διαμέσου των υδραυλικών; Οι αρχιτέκτονες έχουν νόμους που ρυθμίζουν την ενάσκηση του επαγγέλματός τους, οι φαρμακοποιοί, οι γιατροί και όλα τα επαγγέλματα. Αν κάποιος πλησίαζε τον κ. Χριστοδουλίδη από τον ιατρικό σύλλογο και του έλεγε: «Υπάρχει ολοκληρωμένη θεσμική πρόταση, για να μπει στην Επιτροπή Υγείας ή στην Επιτροπή Νομικών για το επάγγελμα των ιατρών, εμείς δεν μπορούμε να το καταθέσουμε και να το καταθέσεις εσύ, για να γίνουν όσες αλλαγές πρέπει να γίνουν», όπως πολύ σωστά είπε ο κ. Παπαδόπουλος, ισχύει ο νόμος από το 1914 για τους δικηγόρους, θα εκατηγορείτο για εκμαυλισμό ο κ. Χριστοδουλίδης, επειδή τυγχάνει να είναι γιατρός;

Αυτό που θέλω να πω και εισηγούμαι είναι ότι θα πρέπει στις προσεγγίσεις αυτές να έχουμε μέτρο, μέτρο ίσον και λογική. Εγώ την πρόταση του κ. Θεοδώρου την υποστήριξα και εξακολουθώ να την υποστηρίζω, αλλά στην πτυχή μόνο που αφορά την

επάρκεια του χρόνου που πρέπει να διαθέτει ένας Βουλευτής, για να ανταποκρίνεται επαρκώς προς τα καθήκοντά του όχι ως προς όλα τα άλλα.

Τελειώνω, λέγοντας το εξής για το δίκαιο της απόδειξης. Δε θα υπεισέλθω σε λεπτομέρειες οι οποίες ούτε της παρούσης είναι, αλλά και εν πολλοίς περιγραφικά έχουν ακουστεί από προηγούμενους ομιλητές. Θα πρέπει όμως να μάθουμε σ' αυτό τον τόπο, όταν έχουμε άποψη, και δε μιλώ γι' αυτή τη Βουλή, μιλώ γενικά και για εκτός απ' αυτή τη Βουλή, όταν έχουμε άποψη είτε επαγγελματική είτε προσωπική και θεωρούμε ότι τεκμηριώνεται, να μη νιώθουμε άσχημα ή να θεωρούμε ότι διαπράττουμε έγκλημα καθοσιώσεως, επειδή αμφισβητούμε θεσμικά όργανα της πολιτείας. Ο Γενικός Εισαγγελέας είναι ένα συνταγματικό όργανο προς τον οποίο οφείλεται προσήκων σεβασμός και προσήκουσα συμπεριφορά που συνάδει με το αξίωμά του. Δεν είναι όμως και η νομική διάνοια που εγκυμονούσαν οι αιώνες και τολμώ να το πω και δε δέχομαι σε οποιονδήποτε τολμά να προσάξει αυτό το χαρακτηρισμό για το Γενικό Εισαγγελέα απρόσωπα για το θεσμό του Γενικού Εισαγγελέα, δε μιλώ γι' αυτό το Γενικό Εισαγγελέα. Και ο Γενικός Εισαγγελέας κάμνει λάθη και ο Γενικός Εισαγγελέας μπορεί να κάμει παραλείψεις σε νομικά θέματα και ο Γενικός Εισαγγελέας μπορεί να αποφασίσει λανθασμένα σε συγκεκριμένα ζητήματα. Και σ' αυτό το ζήτημα αποφάσισε κατάφωρα λάθος όχι μόνο για τα επιχειρήματα που έχουν ακουστεί, αλλά και για το ότι παραγνωρίζει το θεμελιώδες αξίωμα που χαρακτηρίζει ένα σύστημα δικαίου, ότι αυτό που προσδίδει σημασία στο σύστημα δικαίου δεν είναι να μπαγλαρώσουμε ή να καταδικάσουμε ενενήντα εννιά ενόχους, αλλά το πιο σημαντικό είναι να μην καταδικάσουμε έναν αθώο. Και από τη στιγμή που καταδικάζεται ένας αθώος για οποιοδήποτε μειονέκτημα που αφορά το δίκαιο της απόδειξης, γιατί προς τα εκεί κατευθύνεται η χαλάρωση, τότε σημαίνει ότι το σύστημα της δικαιοσύνης έχει αποτύχει. Οι Βουλευτές στην Αγγλία, όταν έχουν συμφέρον προκειμένου, προτού πάνε να

ψηφίσουν, είναι υποχρεωμένοι να το δηλώνουν στο Ethics Committee, στην Επιτροπή Θεσμών, και δηλώνεται από την αρχή που εκλέγεσαι. Δηλώνεις “είμαι σύμβουλος στην Τράπεζα Greendlays, στην τράπεζα τη συγκεκριμένη είμαι σύμβουλος του μεγάλου οικοδομικού ή άλλου οργανισμού”. Όταν θα έρθει νομοθέτημα και είναι στην επιτροπή που συμμετέχεις, είναι αναγεγραμμένο στον πίνακα το συμφέρον σου και θυμούνται αυτοί που είναι αρμόδιοι να θυμούνται ότι δεν πρέπει να πάεις και σε ειδοποιούν ότι είσαι εξαιρεμένος εκ των πραγμάτων. Αν πάεις και παραβείς τη διαδικασία αυτή, έχεις συνέπειες οι οποίες μπορούν να φτάσουν μέχρι του σημείου να εκπαραθωθεις από τη Βουλή.

Εδώ τι υπάρχει; Υπάρχει μία διάταξη αιθαλώδης, ομιχλώδης στο δικό μας κανονισμό, που λέει ότι πρέπει να δηλώνεις το συμφέρον. Εγώ προχωρώ παρακάτω. Και γεννήθηκαν θέματα σ’ αυτή τη Βουλή που έχουν σχέση με την επιμήκυνση του συλλογισμού μου. Και ποιο πειθαρχικό συμβούλιο ή ποια επιτροπή θα ελέγξει αν πραγματικά έπρεπε να το δηλώσεις και δεν το δήλωσες; Ποιο συλλογικό σώμα θα έρθει να σου επιβάλει οποιαδήποτε ποινή, στα πλαίσια της λειτουργίας που λειτουργούμε, γιατί δε συμπεριφέρθηκες σωστά; Δεν υπάρχει κανενός είδους τέτοιο Σώμα. Άρα, και τελιώνοντας, αν θα πρέπει να ασχοληθούμε με τα ζητήματα αυτά, να ασχοληθούμε συγκεκριμένα, να ασχοληθούμε εξειδικευμένα, αφού βεβαίως προβληματιστούμε. Νοούμενου ότι θα κατατεθεί πρόνοια για την οποία θα πειστώ σε σχέση με τροποποίηση του Συντάγματος, που θα επιτρέπει την καθιέρωση του ασυμβάτου του επαγγέλματος σε σχέση με την ιδιότητα, και νοούμενου ότι κάποιες παράμετροι που έχω θίξει θα με βρουν σύμφωνο, και μιλώ ατομικά και προσωπικά, θα υποστηρίξω τροποποίηση του Συντάγματος, θα υποστηρίξω ότι θα πρέπει να είναι ασύμβατη η επαγγελματική ιδιότητα με την ιδιότητα του Βουλευτή όχι, επαναλαμβάνω, για τους λόγους που ακούστηκαν για εκμαυλισμούς και διαφθορές, αλλά γιατί, αν

μπαίνουμε στην τρίτη χιλιετία και μιλούμε για εκσυγχρονισμούς, θα πρέπει να εκσυγχρονιστούμε και σ' αυτό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε βγαίνω ως δικηγόρος σ' αυτό το βήμα, βγαίνω ως Βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας, που εκλέχτηκα με το συνδυασμό ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, και ως τέτοιος θα μιλήσω.

Το θέμα το οποίο έχει εγγράψει με την πρότασή του ο συνάδελφος Δώρος Θεοδώρου κατ' εμένα έχει δώσει το έναυσμα μιας σωστής διαδικασίας προβληματισμού για το πώς οι αντιπρόσωποι του λαού θα είναι στην κυριολεξία αντιπρόσωποι του λαού και θα τιμούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την ψήφο που ο λαός τούς δίνει. Και από αυτή την πρόταση παίρνω ακριβώς αυτά τα θετικά στοιχεία που πρέπει να είναι ένα συμπέρασμα, ότι υπάρχουν πολίτες, υπάρχουν συνάδελφοι σ' αυτή τη Βουλή οι οποίοι κρίνουν ότι δεν αποδίδουμε όλοι μας εκείνο το οποίο θα έπρεπε να αποδίδουμε προς όφελος αυτού που έχουμε πάρει εντολή να υπηρετήσουμε. Σ' αυτά τα πλαίσια, θα πρέπει σίγουρα να καταβληθούν, όχι μόνο στα λόγια αλλά συγκεκριμένα, προσπάθειες για βελτίωση της ποιότητας του έργου το οποίο αποδίδουμε και αυτό το έργο είναι πολυεδρικό, πολυθεματικό και πέραν των προσωπικών γνώσεων, τις οποίες ο καθένας μας έχει, είτε αυτές είναι βιώματα του καθενός μας είτε είναι επαγγελματικά μας θέματα, τα οποία έχουμε γνωρίσει μέσα από την ειδικότητά μας, είτε είναι θέματα μελέτης τα οποία έχουμε κάνει ή ευρύτητας γνώσεων που έχουμε αποκτήσει μέσα από την προσπάθεια που έχει καταβάλει ο καθένας να αυτομορφωθεί σε περισσότερα θέματα. Δεν αρκούν αυτά για να είμαστε πιο αποδοτικοί στο έργο μας. Θα ενώσω και εγώ τη

φωνή μου με εκείνους που έχουν πει ότι από τις υπηρεσίες της Βουλής καταβάλλονται όλες εκείνες οι δυνατές προσπάθειες και ενέργειες για καλύτερη απόδοση στο έργο, όμως πιστεύω ότι θα ήταν πολύ καλύτερο, αν η κάθε επιτροπή είχε τον ορισμένο της ένα γραμματέα, αν η κάθε επιτροπή είχε τον ερευνητή της, αν η κάθε κοινοβουλευτική ομάδα που αποτελείται από δύο ή από έναν, ανάλογα με τη δύναμη του κόμματος, είχε τον ερευνητή της, δε θα πω στον κάθε Βουλευτή να έχει τον ερευνητή του, η κάθε κοινοβουλευτική ομάδα, για κάθε υπουργείο, ή έναν ή δύο προς αυτή την κατεύθυνση. Τότε όλοι μας θα είμαστε πιο άμεσοι και πιο μελετημένοι και άρα και πιο αποδοτικοί στο έργο στο οποίο θα επιφέρουμε. Είναι εργασίες, είναι υποχρεώσεις τις οποίες θα εκπληρώσαμε σε πιο ικανοποιητικό βαθμό. Ταυτόχρονα, υπάρχουν οι κανονισμοί της Βουλής, οι οποίοι διέπουν τη λειτουργία αυτή της Βουλής και διέπουν και τη δική μας συμπεριφορά μέσα σ' αυτή τη Βουλή. Αυτοί οι κανονισμοί θα πρέπει να είναι αποτρεπτικοί και θα πρέπει να τους ξαναδούμε, γιατί θυμάστε όλοι πόσο συζητήθηκαν οι υφιστάμενοι κανονισμοί και σε χρόνο και σε μεγάλο διάστημα που κράτησαν, και να δούμε πού ακριβώς διαφοροποιούμε τους κανονισμούς, ούτως ώστε, αν κάποτε παρουσιαστούν σ' αυτά τα έδρανα κάποιοι οι οποίοι θέλουν να ικανοποιήσουν κάποια συμφέροντα, έξω από τα συμφέροντα του λαού που πρέπει να υπηρετούμε, να είναι αποτρεπτικοί. Είναι εσωτερικές διαδικασίες τις οποίες έχουμε να φέρουμε σε πέρας και πρέπει να τις κάνουμε.

Ο συνταγματικός νομοθέτης, αλλά και εμείς ως οι σημερινοί νομοθέτες, εξετάζοντας αυτό το νομοσχέδιο, πιστεύω ότι θα πρέπει να αντιλαμβανόμαστε ορθώς του τι σημαίνει περιορισμός και ασυμβίβαστο. Θα πάρω χοντρικά δύο κατηγορίες ασυμβιβάστων που υπάρχουν σήμερα: Υπάρχει το ασυμβίβαστο του Βουλευτή με το δημόσιο υπάλληλο. Έχουμε αναρωτηθεί γιατί; Πιστεύω ναι και η απάντηση είναι απλή. Ο δημόσιος υπάλληλος είναι αυτός ο οποίος επεξεργάζεται τις νομοθεσίες πρωτογενείς

και δευτερογενείς σε πρώτο στάδιο, είναι αυτός ο οποίος επεξεργάζεται τους προϋπολογισμούς σε πρώτο στάδιο, είναι αυτός που υποβάλλει το τι θα συμπεριληφθεί και στις νομοθεσίες και στους προϋπολογισμούς και είναι αυτός που θα υλοποιήσει αυτά τα πράγματα. Είναι δυνατόν να ήταν ο ίδιος και ο τελικός που θα ενέκρινε αυτά τα πράγματα; Σίγουρα όχι. Και εδώ πράγματι υπάρχει ασυμβίβαστο και σύγκρουση καθηκόντων.

Υπάρχει το ασυμβίβαστο της αιρετής θέσης του Βουλευτή με την αιρετή θέση του δημάρχου, του δημοτικού συμβούλου και άλλων αιρετών προσώπων. Και εδώ είναι αυτονόητο ότι ο καθένας θα πρέπει να κατέχει μόνο μια αιρετή θέση. Άρα το ασυμβίβαστο του επαγγελματία με το Βουλευτή πώς μπορεί να κολλήσει, πώς μπορεί αυτό το ασυμβίβαστο να χωρέσει ή να εμποδιστεί από ένα συγκεκριμένο επάγγελμα; Και τίθεται το ερώτημα: Πες ότι υιοθετήσαμε αυτή την πρόταση. Ο γιατρός ο οποίος για την περίοδο των πέντε ετών που εξελέγη Βουλευτής έχει ξεχάσει την ιδιότητά του ως Βουλευτή ή ως γιατρού; Αν έρθει κάποιο νομοσχέδιο που κατοχυρώνει το ιατρικό επάγγελμα από σκοπούς επαγγελματικούς ή θα βελτιώνει τις συνθήκες άσκησης του επαγγέλματος ή θα δημιουργεί τις προϋποθέσεις έρευνας στο ιατρικό επάγγελμα ή επίλυσης προβλημάτων, θα ξεχάσει ότι κάποτε ήταν γιατρός ή κάποτε θα είναι γιατρός, όταν θα φύγει από τα έδρανα αυτής της Βουλής; Σίγουρα όχι. Άρα δεν επιλύεται. Αυτό οδηγεί όμως αλλού. Πρέπει να διαφοροποιηθεί το επαγγελματικό ενδιαφέρον και έγνοια. Και να πω κάτι: Πρόσφατα μου είπαν ότι είδαν και τον κ. Ηλιάδη και άλλους από άλλα κόμματα οικουρείς, για να φέρουμε την επαγγελματική κατοχύρωση των κομμωτών και των κουρέων. Επειδή έχουμε κουρέα ή αν είχαμε κάποιον κουρέα εδώ, θα έπρεπε να πάει εναντίον της κατοχύρωσης του επαγγέλματος; Με αυτό τι θέλω να πω; Ότι και το τελευταίο κράτος σήμερα φέρνει θέμα επαγγελματικής κατοχύρωσης.

Συνεπώς, επειδή κάποιοι είναι επαγγελματίες επιστήμονες, θα πρέπει να εξαιρούνται απ' αυτή τη Βουλή; Σίγουρα όχι.

Εκείνο που έλεγα είναι ότι πρέπει να διαχωριστεί το προσωπικό συμφέρον από το επαγγελματικό ή οιονδήποτε άλλο συμφέρον που μπορεί να είναι προσωπικό και επαγγελματικό. Θα πρέπει, και είναι εδώ που πρέπει ο καθένας μας να μπορεί να κάνει τη διάκρισή του και να κάνει τις επιλογές του, θα πρέπει ακριβώς τα προσωπικά συμφέροντα οιονδήποτε εξ ημών, απ' οποιαδήποτε πηγή προέρχονται, να αφήνονται στην πάντα και να εξυπηρετούμε το κοινό συμφέρον, να διασφαλίζουμε το δημόσιο χρήμα και να προωθούμε την ανάπτυξη αυτής της κοινωνίας. Αν πετύχουμε σ' αυτές τις δεσμεύσεις και αυτοπεριορισμούς, τότε δεν υπάρχει η αναγκαιότητα να συζητούμε ασυμβίβαστα επαγγελματικά με τα θέματα του Βουλευτή.

Βάζω και ένα ερώτημα, κύριε Θεοδώρου, την ψήφιση του νόμου για την ασφάλεια των αγοραστών. Ποιος επαγγελματίας απ' εδώ σ' αυτή τη Βουλή, τόσο στην προηγούμενη όσο και στην τωρινή, τον εμπόδισε; Ήταν κατατεθειμένος από τη Βουλή την προηγούμενη, πριν ακόμα γίνω Βουλευτής, δηλαδή πριν από δώδεκα χρόνια, συζητήθηκε κατά κόρον εις τη δύο φορές προηγούμενη, στην προηγούμενη επί πέντε χρόνια συγκεκριμένα και επισταμένα, απ' αυτή ακόμα δε συζητήθηκε, ενώ εκκρεμεί και δεν έχει ψηφιστεί. Είναι γιατί κάποιος από τους πενήντα έξι υιοθετεί ή εξυπηρετεί κάποια συμφέροντα; Είναι άλλοι κοινωνικοί, πολιτειακοί ή άλλοι λόγοι που εμπόδισαν μέχρι σήμερα την ψήφισή του. Συνεπώς, δε σημαίνει ότι ό,τι καθυστερεί είναι γιατί κάποιος θέλει να το καθυστερήσει, υπάρχουν και άλλοι λόγοι οι οποίοι δημιουργούν αυτές τις αναγκαιότητες. Για να μην παρεξηγηθώ, πρέπει να πω ότι ήμουν ένας εξ εκείνων που επέμεναν και επιμένουν στην αναγκαιότητα εκείνης της νομοθεσίας και πρέπει να γίνει.

Άρα ένα τελευταίο στο οποίο θα ήθελα να αναφερθώ είναι ακόμα ένα φαινόμενο, είναι ο λαϊκισμός. Δε θα επεκταθώ στο θέμα, όλοι νομίζω καταλαβαίνουμε την έννοια του λαϊκισμού και θα έλεγα ότι ο Βουλευτής εκείνος ο οποίος δεν έχει μεν προσωπικό συμφέρον, αλλά έχει ευρύτερο συμφέρον επανεκλογής και προβάλλει ή εγγράφει σε επιτροπές θέματα ανυπόστατα ή καταθέτει πρόταση νόμου, από την αρχή γνωστό, αντισυνταγματική, αυτός προσφέρει χείριστη υπηρεσία και στο Σώμα και στο πρόσωπό του. Αυτά είναι τα φαινόμενα τα οποία πρέπει να πατάξουμε και οι διαδικασίες που πρέπει να παταχθούν και που υπάρχουν είναι: ο αυτοσεβασμός του καθενός μας που πρέπει να έχει, ο σεβασμός προς τον ψηφοφόρο όχι εις τη γλώσσα της εξαπάτησης αλλά εις τη γλώσσα της αλήθειας. Αν κάποιος μου ζητά κάτι παράλογο, να του εξηγήσω ότι είναι παράλογο και ότι δε γίνεται και ας τον κακοφανίσω· θα καταλάβει ύστερα ότι είναι το ορθό.

Είναι αυτά τα φαινόμενα τα οποία μειώνουν το επίπεδό μας, μειώνουν την ποιότητα και την εμφάνισή μας. Θα πρέπει, όπως είπε ο σύντροφος ο Δώρος και συνάδελφος εδώ σ' αυτή τη Βουλή, οι κομματικές διαδικασίες να αποτελούν ακόμα μια πηγή ελέγχου οποιωνδήποτε υπό εξέλιξη φαινομένων και ταυτόχρονα οι κανονισμοί της Βουλής.

Αν ακολουθήσουμε όλες αυτές τις διαδικασίες, τότε δε θα έχουμε ανάγκη να νομοθετήσουμε προς αυτή την κατεύθυνση.

Ευχαριστώ πολύ.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Προς σεβασμό και την αγάπη προς τους εναπομείναντες συναδέλφους, επιθυμώ να επαναφέρω την πρόταση του συναδέλφου μου, του κ. Μουσιούττα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κατύση σου που το Ματσάκη.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Θερμή ανάγκη συνεχίσεως της συζητήσεως...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Από τη στιγμή που υπάρχει πρόταση ότι η συζήτηση εξαντλήθηκε, είμαι υπόχρεος να θέσω το θέμα σε ψηφοφορία.

Πόσοι υποστηρίζουν την πρόταση που έχει γίνει;

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

(Κτυπά τη σφύρα.)

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Να τεθεί σε ψηφοφορία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι,

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Να μιλήσουν οι άνθρωποι σιόρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

...ποιοι υποστηρίζουν την πρόταση...

Α. ΚΑΡΑΣ:

Αν θα υποστηρίξουμε την άποψη του κ. Δώρου Θεοδώρου, ειλικρινά παραιτούμαι της εισηγήσεώς μου, αν όμως πρόκειται να προσθέσουν και άλλα επιχειρήματα, νομίζω ότι έχουμε ακούσει τόσα πολλά, έχουμε πειστεί πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ.

Με βάση τον Κανονισμό της Βουλής, από τη στιγμή που υπάρχει πρόταση ότι η συζήτηση εξαντλήθηκε, το θέμα τίθεται σε ψηφοφορία.

Πόσοι υποστηρίζουν την πρόταση ότι το θέμα εξαντλήθηκε;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Τζείνοι που εμιλήσαν εν δικαιούνται να ψηφίσουν.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, θέλετε να γίνει ψηφοφορία ή δε θέλετε;

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

...εν γίνεται, κύριε Πρόεδρε.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή είχα υποβάλει και στους συναδέλφους... Κύριε Πρόεδρε, είναι όντως δύσκολο να εμποδίσεις κάποιο συνάδελφο να μιλήσει, παρ' όλο που βλέπω ότι η θέση του κ. Καρά στέκει, εξαντλήθηκε το θέμα. Επειδή όμως η επιθυμία των συναδέλφων είναι να μιλήσουν, η γνώμη μου είναι να μην τεθεί το θέμα σε ψηφοφορία, με την παράκληση προς τους δύο συναδέλφους να είναι πολύ σύντομοι.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα μιλήσω για λιγότερο από τρία λεπτά και αν τα ξεπεράσω να με σταματήσετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ματσάκης έχει το λόγο.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Από τη θέση μου, για να είμαι σύντομος, κύριε Πρόεδρε.

Καταρχάς πρέπει να πω ότι χαίρομαι πολύ που έγινε αυτή η συζήτηση, γιατί τώρα νιώθω πολύ καλύτερα, γνωρίζοντας ότι ούτε οι δικηγόροι μπορούν να κάνουν σύνταξη προτάσεων νόμου και λέγοντας αυτό θέλω να επαινέσω και να ευχαριστήσω το προσωπικό της Βουλής, το υφιστάμενο, που καταφέρνει να αποκρυπτογραφήσει και τα γραφόμενά μας αλλά και τις σκέψεις μας και να τις κάνει κατανοητές προτάσεις νόμου - ελπίζω να τους ικανοποίησα, γιατί έχω κάμπουσες που μου ετοιμάζουν- κύριε Πρόεδρε.

Το σημείο που ήθελα να θίξω είναι το εξής, κύριε Πρόεδρε, και είναι μία ερώτηση την οποία έκανα και στην επιτροπή η οποία συζητούσε το θέμα. Ένας γιατρός, ένας νευροχειρουργός, ο οποίος για πέντε χρόνια, αφού εκλεγεί Βουλευτής, δε θα εξασκήσει το επάγγελμα του νευροχειρουργού, είναι ποτέ δυνατόν να επιστρέψει στο επάγγελμά του μετά από πέντε χρόνια και να ξαναχειρουργήσει; Είναι αδύνατο, είναι ανέφικτο, δεν μπορεί να γίνει -δε μίλησα για ιατροδικαστή, για να μην πείτε ότι μιλώ για τον εαυτό μου- αλλά ένας καταστηματοάρχης θα κλείσει το κατάστημά του για πέντε χρόνια και μετά θα επιστρέψει; Δε γίνεται.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Μα ο ιατροδικαστής έν' πεθαμένους που εξετάζει.

(Γέλια.)

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Μιλώντας για ιατροδικαστή, πρέπει να δηλώσω, κύριε Πρόεδρε, ότι είμαι ένας εξ εκείνων, από τους λίγους ίσως, που μπορώ να δηλώσω και να αποδείξω ότι ποτέ δεν επιζήτησα την ψήφο των πελατών μου.

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Χρειάζεται ανωτέρα απόδειξη, κύριε Μασάκη. Πρέπει να προσκομίσετε την απόδειξη.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Αυτός ο χρόνος να αφαιρείται από τα τρία λεπτά, κύριε Πρόεδρε.

(Γέλια.)

Θα ήθελα να πω το εξής, κύριε Πρόεδρε, λίγο πιο σοβαρό. Είναι πολύ βασικό για ένα Βουλευτή να έχει την κοινή λογική, να έχει τιμιότητα και να έχει και γνώσεις. Τα πρώτα δύο ορισμένοι τα έχουν έμφυτα, το τρίτο είναι επίκτητο, πρέπει να το αποκτήσει και από την προσωπική μου εμπειρία είναι πολύ υποβοηθητικό, είναι αναγκαίο σχεδόν, η επαγγελματική εμπλοκή ενός Βουλευτή εις τα δρώμενα του τόπου τού προσδίδει αυτές τις γνώσεις. Δε λέγω ότι μόνο οι επαγγελματίες τα έχουν, μπορεί και άλλοι, αλλά στην περίπτωση των επαγγελματιών αποκτούν αυτή την εμπειρία και αυτή τη γνώση που είναι απαραίτητη για την εξάσκηση του λειτουργήματος του βουλευτικού αξιώματος. Και τελειώνοντας να πω ότι, ναι, ακούσαμε για συνεργάτες και είναι σωστό ότι χρειαζόμαστε, όμως εδώ στη Βουλή από το 1992, αν δεν κάνω λάθος, υπάρχουν δύο ερευνητές, υπάρχουν Βουλευτές, είμαι σίγουρος, που δε γνωρίζουν καν ότι υπάρχουν αυτοί οι δύο ερευνητές εκεί πέρα, για να τους βοηθήσουν. Και είναι καλό, προτού αρχίσουμε να κατηγορούμε ότι δεν υπάρχει το προσωπικό, δεν υπάρχει το ένα το άλλο, να γνωρίζουμε πρώτα τι υπάρχει και να είμαστε σίγουροι ότι χρησιμοποιούμε όλες τις υφιστάμενες υπηρεσίες που μας παρέχονται.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Προδρόμου.

Φαίνεται ότι προς το παρόν τουλάχιστο μόνο ο κ. Ματσάκης συμμορφώθηκε με αυτό που ο ίδιος υποσχέθηκε.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, και εγώ θα είμαι σύντομος, δε μίλησα από τα έδρανα, γιατί έπρεπε να ζητήσω την άδεια να μιλήσω από τη θέση μου και δεν ήταν η θέση μου, για να μη θεωρηθεί ότι άλλαξα θέση.

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό είναι νομικό σημείο που έβαλες, κύριε Προδρόμου.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Οπωσδήποτε υποστηρίζω τη θέση και την πρόταση του κ. Θεοδώρου, ταυτοχρόνως βεβαίως αναγνωρίζω μαζί με διάφορους άλλους συναδέλφους ότι είναι αλήθεια ότι δε λύνει όλα τα προβλήματα, εξάλλου δεν ισχυρίστηκε ο κ. Θεοδώρου αυτό. Υπάρχουν ίσως και κάποια κωλύματα στην εφαρμογή ενός τέτοιου νόμου και κάποιες αρνητικές παρενέργειες, ούτε αυτό θα μπορούσαμε να το αρνηθούμε· επομένως πρέπει να δούμε την ουσία. Φοβάμαι ότι σε μεγάλο μέρος της συζήτησης δεν είδαμε την ουσία, διότι οι απαντήσεις που δόθηκαν κατά πόσο είναι χρήσιμο οι Βουλευτές να ασκούν άλλο επάγγελμα, όπως το τελευταίο επιχείρημα που ακούστηκε, αν ένας νευροχειρουργός νομίζω θα χάσει τη δεξιότητα ή την επαφή του με τις επιστημονικές εξελίξεις, νομίζω ότι δεν είναι σχετικά επιχειρήματα, διότι τα προβλήματα τα οποία σκοπεύει να θεραπεύσει αυτή η πρόταση νόμου είναι ακριβώς την εμπλοκή της επαγγελματικής ιδιότητας στα βουλευτικά καθήκοντα. Εδώ θα ήθελα να πω ότι, αφού θέλουμε σύντομα και κλείνοντας να μιλήσουμε για την ουσία, ουσία ήταν και η αναφορά του κ. Γαλανού με τον οποίο επίσης συμφωνώ ότι η εφαρμογή του άρθρου 44 των κανονισμών θα ήταν αρκετό μέτρο, για να αποφύγουμε πολλά απ' αυτά τα οποία θέλει να θεραπεύσει η πρόταση νόμου. Γιατί όμως δεν εφαρμόζεται ο κανονισμός; Εδώ και δυόμισι χρόνια που είμαι εγώ στη Βουλή μόνο μία ή δύο φορές άκουσα συναδέλφους να εγείρουν θέμα συγκρούσεως συμφερόντων ή ταυτίσεως ιδιωτικών συμφερόντων με επίμαχα ζητήματα

που συζητούνται σε επιτροπές. Σε πολλές άλλες περιπτώσεις, που γνωρίζουμε ότι υπάρχουν τέτοιου είδους διαπλεκόμενα συμφέροντα, δε δίνεται καμιά αναφορά. Και είναι η μεγαλύτερη, πιστεύω, “αρρώστια” και στις μεταξύ μας σχέσεις να πλανάται αυτή η υποψία, γιατί πολλές φορές είναι απλή υποψία, δεν μπορεί κανείς να αποδείξει τέτοιους είδους διαπλοκή συμφερόντων. Δεν υπήρξαν λοιπόν όλα αυτά τα χρόνια άλλες περιπτώσεις, γιατί δε δηλώνονται; Πώς μπορεί να εφαρμοστούν αυτοί οι κανονισμοί που υπάρχουν και είναι ίσως σε μεγάλο βαθμό επαρκείς;

Όσον αφορά το ζήτημα της εργατικότητας, της ευσυνειδησίας και όλων των άλλων αρετών και ικανοτήτων, που θίχτηκαν στη συζήτηση, δεν υπάρχει καμιά αντίρρηση ότι μπορεί θαυμάσια όχι μόνο να συμβαδίζουν με την επαγγελματική ιδιότητα κάποιου, αλλά να καλλιεργούνται κιόλας απ’ αυτή, να ενθαρρύνονται, όμως είναι έτερον εκάτερον. Μπορεί κάποιος να είναι ευσυνειδητος ως Βουλευτής, μπορεί να είναι εργατικώτατος, ο εργατικότερος, αλλά ταυτόχρονα να υποπίπτει σε... να το πω σε ατοπήματα του είδους αυτού που θέλει να θεραπεύσει αυτή η πρόταση νόμου. Δε σημαίνει ότι, αν κάποιος προσπαθήσει να ευνοήσει κάποια επαγγελματικά του συμφέροντα, είναι διότι δεν είναι εργατικός, μπορεί και μπορεί να επιδιώξει να είναι εργατικότερος του όσο θα χρειαζόταν ή του μέσου όρου. Άρα λοιπόν αυτά τα επιχειρήματα δεν πιστεύω ότι ευσταθούν και θα έλεγα ότι επίσης ουσία, η οποία θα έπρεπε προ πολλού να μας είχε απασχολήσει αλλά δε μας απασχολεί και δεν είναι καθόλου καθησυχαστικά τα όσα ακούσαμε σήμερα, διότι είναι απλό ευχολόγιο, ουσία είναι η κατάσταση του βουλευτικού λειτουργήματος στην Κύπρο. Εγώ το έχω πει δημοσίως και θα το επαναλάβω και από αυτό το βήμα, ότι ο τρόπος με τον οποίο μεταχειρίζεται αυτή η πολιτεία τους Βουλευτές, το τι θεωρεί ότι είναι οι ανάγκες τους... Ακούστηκαν πολλά από τους συναδέλφους, επισημάνθηκαν ελλείψεις με τις οποίες οπωσδήποτε συμφωνούμε. Η κατάσταση είναι γνωστή σε όλους· ο τελευταίος

υπάλληλος αυτού του κράτους, αυτής της πολιτείας, έχει ένα γραφείο να κάτσει, έχει μια καρέκλα, έχει τη στοιχειώδη γραμματειακή υποστήριξη και την υπόλοιπη υποδομή, οι Βουλευτές δεν έχουν, διότι κρίνεται από αυτή την πολιτεία ότι δεν τη χρειάζονται και πιστεύω ότι η ίδια η κατάσταση και η πολιτεία εκούσια ή ακούσια υποτιμά το ρόλο του Βουλευτή και αυτό είναι κάτι που θα έπρεπε να το δούμε. Και εγώ προσωπικά, επειδή πιστεύω κιόλας ότι τελικά η πρόταση νόμου δε θα έχει την τύχη που θα έπρεπε ίσως να είχε, θα μπορούσε μέχρι και να καλέσω το συνάδελφο, τον κ. Θεοδώρου, αν υπάρχει διαβεβαίωση ότι μπορεί αυτό το Σώμα υπεύθυνα να δεσμευτεί ότι θα ασχοληθεί με αυτό το ζήτημα, γιατί δεν είναι κάτι που αφορά μόνο την πολιτεία, μας αφορά και εμάς. Δεν έχω ακούσει να διεκδικεί η Βουλή λογικά και σοβαρά πράγματα για τη λειτουργία την ίδια της Βουλής και να υπάρξει άρνηση. Αλλά θα πω και κάτι άλλο, ότι δεν πιστεύω, φοβάμαι ότι δεν είναι τυχαία αυτή η κατάσταση στην οποία έχει περιπέσει η Βουλή και οι Βουλευτές και η υπόληψη της οποίας τυγχάνουν, όχι από τους πολίτες με βάση τις προκαταλήψεις που υπάρχουν και τις φήμες αλλά από την ίδια τη θεσμική πράξη πραγμάτων. Είναι διότι, φοβάμαι, όλα αυτά τα χρόνια οι περισσότεροι Βουλευτές, όντας επαγγελματίες, επιτυχημένοι επαγγελματίες, λαμπροί, δεν είχαν ποτέ ίσως τις ανάγκες τις οποίες κάποιοι σήμερα επισημαίνουν. Και εδώ είναι ένα πρόβλημα του ότι μπορεί να μην είναι σκόπιμο και κανένας δε θα το ήθελε να χωριστούμε σε δικηγόρους και μη δικηγόρους, αλλά ούτε θα πρέπει να χωριστούμε, και εδώ είναι και κάτι που έχει γραφτεί στο κείμενο της εκθέσεως της Επιτροπής Νομικών, το οποίο ένιωθα την ανάγκη να επισημάνω και γι' αυτό επέμενα να μιλήσω μέχρι το τέλος. Αφήνεται καθαρά η εντύπωση ότι, αν τυχόν ψηφίζαμε την πρόταση του συναδέλφου, του κ. Θεοδώρου, θα γινόμασταν όλοι επαγγελματίες Βουλευτές, πράγμα που είναι πιστεύω ανακριβές, γιατί επαγγελματίες πολιτικοί είμαστε και σήμερα, έστω και αν κάνουμε και άλλο επάγγελμα. Και γι' αυτό όσοι αγορητές αντιστρατεύτηκαν ή διαφώνησαν με την πρόταση νόμου

παρέλειψαν το γεγονός ότι ο κ. Θεοδώρου είχε τονίσει ότι ουσιαστικά το πρόβλημα, αν υπάρχει πρόβλημα, είναι το ότι κάνουμε διπλό επάγγελμα και βεβαίως έχει δίκαιο ο κ. Παπαδόπουλος ότι κάποιος μπορεί θαυμάσια να τα καταφέρνουν και καλύτερα από άλλους που κάμνουν μόνο το ένα. Ωστόσο, το πρόβλημα που μπαίνει και από αυτό το κείμενο της εκθέσεως της επιτροπής, η παρανόηση που μπορεί να υπάρξει είναι ότι κάποιος άλλοι Βουλευτές, οι οποίοι δεν ασκούν επάγγελμα, είναι περισσότερο επιρρεπείς στο να είναι υποχείρια των οποιωνδήποτε συμφερόντων ή ορέξεων. Διότι μας ελέχθη ότι δεν είναι σωστό και φρόνιμο να μην κάνουν επάγγελμα οι Βουλευτές, να υπάρχει ασυμβίβαστο, γιατί τότε θα ήμασταν υπόχρεοι, όντας επαγγελματίες Βουλευτές, να είμαστε επιρρεπείς στο να δεχτούμε πιέσεις και να μην πω χειρότερα πράγματα. Άρα λοιπόν λογικά κάποιος πολίτης, που θα ακούσει αυτή την επιχειρηματολογία, θα έχει δίκαιο να σκεφτεί ότι όσοι σήμερα Βουλευτές δεν ασκούν επάγγελμα, εγώ θα σπεύσω από αύριο να αποκατασταθώ επαγγελματικά, για να μην ανήκω σ' αυτή την κατηγορία, είμαστε πιο επιρρεπείς στο να υποπέσουμε να είμαστε άγρα συμφερόντων τα οποία θα προωθήσουμε στη Βουλή.

Πιστεύω ότι θα πρέπει να αποσυρθεί αυτή η επιχειρηματολογία, η συζήτηση δεν αφορά ούτε το ποιοι και πώς εκλέγονται, γιατί και επ' αυτού έγινε αρκετή συζήτηση, αλλά αφορά το πώς συμπεριφέρονται οι Βουλευτές μέσα στο Σώμα και θα ήθελα να πω ένα τελευταίο όσον αφορά την επιχειρηματολογία που έχει αναπτυχθεί, ότι είναι σκόπιμο, όχι μόνο καλό και ανεχτό, αλλά είναι σκόπιμο οι Βουλευτές να έχουν ένα επάγγελμα πέραν της βουλευτικής τους ιδιότητας, γιατί έτσι θα έχουν μια οικονομική ανεξαρτησία. Τότε θα έλεγα ότι, για να είμαστε συνεπείς με αυτή την επιχειρηματολογία, θα έπρεπε τώρα εδώ να πούμε ότι όσοι συνάδελφοι, εγώ είμαι έτοιμος να υπερασπιστώ το δικαίωμά τους, διότι κάποιος είπαν, μίλησαν και για δημοκρατικότητα και για συνταγματικά δικαιώματα και έχουν δίκαιο, δεν είναι εύκολο να

δεχτούμε την πρόταση αυτή που μονοκόμματα λέει ασυμβίβαστο και απαγορεύεται να εξασκείς επάγγελμα, αλλά όσοι συνάδελφοι ασκούν επάγγελμα να μην έχουν δικαίωμα στην αντιμισθία την οποία δίνει το κράτος, αν η αντιμισθία αυτή έχει το σκοπό και το στόχο που έχει παρουσιαστεί εδώ.

Εγώ θα έκλεινα, λέγοντας ότι η συζήτηση είναι φανερό ότι ξεπερνάει την ίδια την πρόταση νόμου και, αν θέλουμε να είμαστε συνεπείς και οι μεν και οι δε ένθεν και ένθεν της επιχειρηματολογίας που έγινε, θα πρέπει αμέσως στη συνέχεια να ληφθούν κάποια μέτρα και για την εφαρμογή των κανονισμών, να διασφαλιστεί... Ανέφερε κάτι ο συνάδελφος, ο κ. Ερωτοκρίτου, που συμβαίνει στην Αγγλία, δεν ξέρω αν μπορούμε να κάνουμε το ίδιο, αλλά γνωρίζουμε επομένως ότι υπάρχουν πράγματα που μπορεί να γίνουν και για την εφαρμογή των κανονισμών και για την αναβάθμιση της λειτουργικότητας της ίδιας της Βουλής. Δε θα σπεύσω και εγώ να προσθέσω αναγνώριση εις το έργο του προσωπικού, του μόνιμου προσωπικού της Βουλής, διότι το έκαναν άλλοι συνάδελφοι, και υποστήριξη από αυτή την πλευρά της ίδιας της Βουλής αλλά και των Βουλευτών -αν είναι ατομικά ή μέσω κομμάτων, όπως είπε ο Αριστοφάνης Γεωργίου, δεν έχει μεγάλη σημασία - αλλά θα πρέπει να πιέσουμε σ' αυτή την κατεύθυνση και δεν μπορώ να πιστέψω ότι πενήντα έξι Βουλευτές, αν πιστεύουν ειλικρινά ότι υπάρχει έδαφος - και δεν είναι δικαιολογία ότι το κτίριο καθυστερεί για τους διάφορους λόγους, εδώ τόσα πράγματα καθυστερούν, δεν υπάρχουν ενδιάμεσες λύσεις, δεν μπορούσε αυτό το κράτος να ενοικιάσει ένα κτίριο εδώ κοντά και να δώσει γραφεία ή αν όχι στους Βουλευτές τουλάχιστο στις κοινοβουλευτικές ομάδες; Το γεγονός ότι τόσο καιρό δε μας απασχολούν αυτά τα θέματα πιστεύω ότι εν μέρει οφείλεται και στο ότι μεγάλη μερίδα των συναδέλφων είναι εξασφαλισμένοι άλλως πως. Δεν τους κακίζει κανένας ούτε μπορεί να υπάρξει φθόνος ή ζήλια, αλλά θα πρέπει ακριβώς να αντιμετωπίσουμε την ουσία του προβλήματος και θα επαναλάβω ότι

βεβαίως είναι στην κρίση αυτού που κατέθεσε την πρόταση νόμου, αλλά, αν ο συνάδελφος, ο κ. Θεοδώρου, κρίνει ότι υπάρχει θέληση για να ληφθούν κάποια μέτρα που μπορεί να είναι και πιο αποτελεσματικά από τον ίδιο το νόμο, αν ψηφίζοταν, θα μπορούσε ακόμα και να αποσύρει την πρόταση νόμου, διότι ειλικρινά εγώ προσωπικά υποστηρίζω την επιχειρηματολογία, την ουσία και την ιδέα του κ. Θεοδώρου, αλλά ταυτόχρονα θα μπορούσε και να μην ψηφίσω την πρόταση νόμου για ένα σωρό λόγους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

...ειλικρινά είναι ένα λεπτό που θα κάνω. Πληροφοριακά, ναι, έχει απασχολήσει τη Βουλή το ενδεχόμενο ενοικιάσεως άλλου γραφείου για τους σκοπούς που έχει πει ο συνάδελφος και απερρίφθη και από τους Βουλευτές και από το προσωπικό της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μισό λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ξεκίνησα με τη σκέψη ότι το ασυμβίβαστο δεν είναι δυνατόν να ισχύσει και ήμουν πρόθυμος να καταψηφίσω την πρόταση του κ. Θεοδώρου, αλλά με τις διαστάσεις που πήρε η συζήτηση, που εντοπίζεται εις το πώς θα εκτελεί καλύτερα τα καθήκοντά του ο Βουλευτής, πιστεύω ότι η πρόταση νόμου του κ. Θεοδώρου άνοιξε ένα δρόμο, για να συζητηθεί σοβαρά ένα θέμα. Θα ψηφίσω την πρόταση του κ. Θεοδώρου με την παράκληση μετά να παραπεμφθεί ή να συζητηθεί το θέμα στην Επιτροπή Κανονισμού, με περιεχόμενο το πώς ο Βουλευτής θα εκτελεί καλύτερα τα καθήκοντά του και μέσα σε ποια πλαίσια σε σχέση με τους κανονισμούς, αν μπορούν να συμπληρωθούν.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Θεοδώρου, θα μιλήσετε για δεύτερη φορά;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Δε θα κάνω δευτερολογία, απλώς θα κλείσω το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ένα λεπτό, εδώ είναι πρόταση νόμου, δεν είναι θέμα...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Συμφωνώ απόλυτα. Έχουν γίνει κάποιες προκλήσεις, αν θέλετε, όχι προκλήσεις με την έννοια της απάντησης σ' αυτές. Έχει γίνει μια παράκληση από τον κ. Προδρόμου, έχει γίνει μια παράκληση από τον κ. Χατζηδημητρίου και...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μπορεί, μπορεί, αλλά... Με συγχωρείτε, εδώ υπάρχει μια διαδικασία. Εδώ είναι νομοθετική εργασία και η νομοθετική εργασία δεν προϋποθέτει αυτός που κατέθεσε την πρόταση να δευτερολογήσει και να απαντήσει στη συζήτηση. Λυπούμαι πάρα πολύ, αλλά, αν...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Δε θα απαντήσω στη συζήτηση, το τόνισα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Θεοδώρου, τι θα κάνετε δηλαδή;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Αν μου δώσετε το λόγο, θα αντιληφθείτε ότι αυτό που θα κάμω θα είναι ουσιώδες και χρήσιμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, αλλά δεν ξέρω...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, προηγουμένως είχε ρυθμιστεί με τη συγκατάθεση των παρευρισκομένων να τελειώσει η συζήτηση με την περάτωση των ομιλιών των δύο συναδέλφων. Εμείς δεχτήκαμε αυτή την εισήγηση, παρ' όλο που από τις 8.00 η ώρα έχουμε μια κομματική υποχρέωση, αν αλλάξουμε αυτή τη διαδικασία, σημαίνει ότι και εκείνη που αποφασίσαμε ανατρέπουμε και μπαίνουμε σε ανορθόδοξους τρόπους, αλλά ταυτόχρονα εμείς φτάνουμε πλέον στο σημείο του να καταργήσουμε την υποχρέωση ή να μην μπορέσουμε να ανταποκριθούμε στην υποχρέωση που έχουμε.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπτετε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Θεοδώρου, σας παρακαλώ, ένα λεπτό. Εδώ, αυτή η Βουλή έχει ακόμα και είναι υποχρεωμένη να τελειώσει με τη νομοθετική εργασία, διότι έχει θέμα που έχει

κηρυχθεί επείγον και, αν συνεχίσουμε με αυτό τον τρόπο, δε βλέπω να τελειώνουμε. Σας παρακαλώ να δείξετε την κατανόηση που χρειάζεται.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Τη δείχνω απόλυτα, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω να ξεκαθαρίσω ότι αν ζητώ το λόγο δεν είναι για να απαντήσω σε τίποτε από όσα λέχθηκαν. Απλώς, θέλω να υποβάλω και μια πρόταση η οποία αφορά και ολόκληρο το Σώμα. Αν νομίζετε ότι πρέπει, καλώς, αν δε νομίζετε ότι πρέπει, πάλιν καλώς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ένα λεπτό, αν υπάρχει συγκεκριμένη πρόταση...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Μιλώ για τρία λεπτά μόνο, ούτε ένα λεπτό περισσότερο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι. Δε θέλω να πιστεύω ότι κάνω κατάχρηση της καλοσύνης σας και των υπόλοιπων συναδέλφων και της ανοχής τους. Αισθάνομαι όμως την ανάγκη, ως εισηγητής της πρότασης νόμου, πρώτα απ' όλα να πω ότι ειλικρινά αισθάνομαι ικανοποίηση, διότι με αφορμή αυτό το νομοθέτημα έχει δοθεί η ευκαιρία σε όλους μας να προχωρήσουμε σε μια εις βάθος και πλάτος συζήτηση περί τα του οίκου μας, περί των αδυναμιών μας, υποκειμενικών και αντικειμενικών, περί των ελλείψεών μας και περί των αναγκών αυτής της Βουλής.

Δε σκοπεύω, όπως είπα, να απαντήσω σε οποιοδήποτε συνάδελφο. Η εισήγηση που θέλω να κάνω είναι η εξής: Μετά την ψηφοφορία, της οποίας η έκβαση είναι ορατή, θα παρακαλέσω το θέμα γενικά της λειτουργίας του Βουλευτή να αποφασιστεί από αυτή

τη Βουλή, να σταλθεί στην Επιτροπή Θεσμών και στην Επιτροπή Κανονισμών, για να συζητήσουν αυτές οι επιτροπές τρόπους με τους οποίους θα αναβαθμιστεί το έργο του Βουλευτή, θα αναβαθμιστεί η ίδια η Βουλή. Θα είναι άδικο όλος αυτός ο εξαιρετικός προβληματισμός που έχει κατατεθεί σήμερα εδώ να πέσει στο κενό μετά την ψηφοφορία. Δε θέλω και δεν ήταν πρόθεσή μου η ψηφοφορία να είναι η κατάληξη αυτού του θέματος. Είναι διαπίστωση όλων μας ότι όντως υπάρχουν πάρα πολλά προβλήματα και αντικειμενικά και υποκειμενικά. Η επιθυμία μου είναι να υπάρξει μια συνέχεια, αν άλλως θέλει η Βουλή και όχι με αυτό τον τρόπο που εισηγήθηκα εγώ, να προχωρήσουμε προς αυτή την κατεύθυνση με εντολή της ίδιας της ολομέλειας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για την κατανόησή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα προχωρήσουμε στην ψηφοφορία και μετά θα αποφασίσει το Σώμα κατά πόσο εδώ σήμερα θα αποφασίσει να αποστείλει το όλο θέμα, όπως το διατύπωσε ο κ. Θεοδώρου στις αρμόδιες επιτροπές ή αν το θέμα θα υποβληθεί στις επιτροπές αυτές, για να έρθει πίσω εδώ στο Σώμα.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συγνώμη, δεν είναι ότι διαφωνώ με την πρόταση του συναδέλφου, αλλά εσείς ο ίδιος είπατε ότι είναι ανορθόδοξη μέθοδος αυτή. Είναι νομοθετική εργασία αυτή, ψηφίζουμε και τέρμα. Τη χρήσιμη πρότασή του ο συνάδελφος ας την εγγράψει στην Επιτροπή Θεσμών και Αξιών και, για να μη νομιστεί ότι είναι προσπάθειά μου να αποφευχθεί, εγώ θα την υποστηρίξω, αν γραφτεί. Αλλά δεν μπορεί να αποφασίσει η ολομέλεια επί θέματος νομοθετικής εργασίας, να ψηφίσει και να παραπέμψει μετά θέμα κάπου αλλού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ασυμβίβαστο προς την ιδιότητα του Βουλευτή. Άρθρο 2.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 μέχρι 3;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννέα εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεν υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με τέσσερις ψήφους υπέρ και δεκαεννέα εναντίον τα άρθρα 1 μέχρι 3 απορρίπτονται.

Κατά συνέπεια και η πρόταση νόμου που κατέθεσε ο κ. Δώρος Θεοδώρου απορρίπτεται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 5 θέμα, που είναι "Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Προσόν της Αγγλικής Γλώσσας σε Σχέδια Υπηρεσίας Ορισμένων Θέσεων) Νόμος του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ
ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΠΡΟΣΟΝ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΕ ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Σοφοκλής Χατζηγιάννης

Γιαννάκης Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Μάρκος Κυπριανού

Τάσσος Παπαδόπουλος

Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποίησε στις 7 Ιανουαρίου 1999 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών και της ΠΑΣΥΔΥ.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η ρύθμιση του αναγκαίου επιπέδου γνώσης της αγγλικής γλώσσας που απαιτείται σε ορισμένες θέσεις προαγωγής στη δημόσια υπηρεσία. Συγκεκριμένα, με το εν λόγω νομοσχέδιο, όπως αναφέρεται και στην εισηγητική έκθεση που το συνοδεύει, σε θέσεις προαγωγής που αφορούν τη μη επιστημονική πυραμίδα μέχρι την κλίμακα Α11, η απαίτηση για πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας αντικαθίσταται με καλή γνώση αυτής, για το λόγο ότι με την καθιέρωση της χρήσης της ελληνικής γλώσσας στη δημόσια υπηρεσία έχει αντικειμενικά υποβαθμιστεί η αναγκαιότητα για πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας σε αυτές τις κατηγορίες προσωπικού.

Περαιτέρω, ο προτεινόμενος νόμος θα τυγχάνει εφαρμογής και στις περιπτώσεις των θέσεων του πίνακα για τις οποίες ήδη άρχισε η διαδικασία πλήρωσης χωρίς όμως να έχει ολοκληρωθεί πριν τη δημοσίευση του υπό ψήφιση νόμου και νοουμένου ότι δεν πρόκειται για διαδικασία που αφορά πλήρωση θέσεων κατόπιν επανεξέτασης, λόγω ακυρωτικής απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου.

Με τις πρόνοιες του υπό συζήτηση νομοσχεδίου συμφώνησαν και οι εκπρόσωποι της ΠΑΣΥΔΥ.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού επέφερε ορισμένες τροποποιήσεις στο κείμενο του νομοσχεδίου, ώστε να περιληφθούν και ορισμένες άλλες θέσεις προαγωγής στον πίνακα, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Προσόν της Αγγλικής Γλώσσας σε Σχέδια Υπηρεσίας Ορισμένων θέσεων) Νόμος του 1999.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Επειδή δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Προσόν της αγγλικής γλώσσας. Πίνακας. Άρθρο 3.

Εφαρμογή του παρόντος Νόμου. Πίνακας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Προσόν της Αγγλικής Γλώσσας σε Σχέδια Υπηρεσίας Ορισμένων Θέσεων) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 6 θέμα, που είναι "Ο περί Αφαιρέσεων και Μεταμοσχεύσεων Βιολογικών Ουσιών Ανθρωπίνης Προελεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ
ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΑΦΑΙΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΩΝ
ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ)
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Ανδρέας Παρισινός, πρόεδρος

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Θάσος Μιχαηλίδης

Κυριάκος Τυρίμος

Μάριος Ματσάκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε από το μέλος της κ. Μάριο Ματσάκη, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 1998. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου, της Κίνησης Διεκδίκησης Δικαιωμάτων Ασθενών (ΚΙΔΔΑ), του

Παρασκευαϊδείου Μεταμοσχευτικού Κέντρου και του Κυπριακού Αρχείου Δοτών Οργάνων. Το Γραφείο Γενικής Εισαγγελίας, που προσκλήθηκε στη συνεδρία της επιτροπής, δεν απέστειλε εκπροσώπους του λόγω απρόοπτου κωλύματος.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας που διέπει την αφαίρεση και μεταμόσχευση βιολογικών ουσιών ανθρώπινης προέλευσης, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η δημιουργία αρχείου δοτών βιολογικών ουσιών, ο τρόπος λειτουργίας του οποίου θα καθοριστεί με κανονισμούς που θα κατατεθούν στη Βουλή το αργότερο μέσα σε έξι μήνες από την έναρξη της ισχύος του προτεινόμενου νόμου.

Σύμφωνα με τον εισηγητή της πρότασης νόμου, κ. Μάριο Ματσάκη, η δημιουργία του αρχείου αυτού θα παρέχει στους δωρητές τη δυνατότητα να εκφράζουν αυτόβουλα την επιθυμία τους για προσφορά οργάνων, ενώ παράλληλα θα ευαισθητοποιήσει το κοινό, ώστε να αυξηθεί ο αριθμός των εθελοντών δοτών οργάνων, απαμβλύνοντας έτσι ένα μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα που ταλανίζει την κυπριακή κοινωνία, την έλλειψη δηλαδή οργάνων για μεταμόσχευση.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας τάχθηκαν υπέρ των προνοιών της πρότασης νόμου, που συμβαδίζουν με τις σχετικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με τους ίδιους εκπροσώπους, το αρχείο που θα δημιουργηθεί πρέπει να καλύπτει ολόκληρη την επικράτεια και να τελεί υπό τον έλεγχο του κράτους.

Οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου υποστήριξαν τις πρόνοιες της πρότασης νόμου, επισημαίνοντας παράλληλα ότι το αρχείο πρέπει να ελέγχεται από το κράτος και η ίδρυσή του να γίνει σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας.

Οι εκπρόσωποι της ΚΙΔΔΑ δήλωσαν ότι με την υπό αναφορά πρόταση νόμου θα καλυφθεί ένα κενό στον ευαίσθητο χώρο της υγείας και παράλληλα θα διασφαλιστούν

τα συμφέροντα και τα δικαιώματα των ασθενών. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο υποστήριξαν πως το υπό ίδρυση αρχείο πρέπει να τελεί υπό κρατικό έλεγχο.

Οι εκπρόσωποι του Κυπριακού Αρχείου Δοτών Οργάνων δήλωσαν ότι με ιδιωτική πρωτοβουλία τέθηκαν οι βάσεις για ίδρυση του εν λόγω αρχείου, το οποίο αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας με τη μείωση του χρόνου αναμονής για τα άτομα που περιμένουν αγωνιωδώς για μεταμόσχευση οργάνων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω και γνωρίζοντας ότι η δημιουργία αρχείου δοτών αποτελεί μια επιστημονική αναγκαιότητα, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας υιοθετεί τους σκοπούς και επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου και γι' αυτό ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, αφού προηγουμένως περιληφθεί σ' αυτή πρόνοια, ώστε το αρχείο να ελέγχεται από τον Υπουργό Υγείας και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, έτσι που να αναφέρεται ως "Ο περί Αφαιρέσεων και Μεταμοσχεύσεων Βιολογικών Ουσιών Ανθρωπίνης Προελεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Επειδή δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αφαιρέσεων και Μεταμοσχεύσεων Βιολογικών Ουσιών Ανθρωπίνης Προελεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Τα θέματα με τους αριθμούς 7, 8 και 9 αποσύρονται από την εκτελεστική εξουσία.

Προχωρούμε τώρα στην πρόταση νόμου που κηρύχθηκε επείγουσα και τιτλοφορείται “Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

Αντιλαμβάνομαι ότι και εδώ η έκθεση είναι ομόφωνη. Θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΩΣ ΣΧΕΔΙΩΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ
ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Χρήστος Πουργουρίδης, Πρόεδρος

Πρόδρομος Προδρόμου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Τάκης Χατζηγεωργίου

Νίκος Κλεάνθους

Ηλίας Μυριάνθους

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που η ίδια κατέθεσε στη Βουλή και που κηρύχθηκε επείγουσα, σε σημερινή συνεδρία της. Στη συνεδρία ήταν παρών και ο Βουλευτής κ. Ρίκκος Ερωτοκρίτου.

Όπως είναι γνωστό, η νομοθεσία που διέπει τις προσφορές του δημοσίου, που πρόσφατα θεσπίστηκε και που τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 1998, προβλέπει τη διατήρηση της ισχύος των σχετικών με τις προσφορές διατάξεων των Κανονισμών Κυβερνητικών Αποθηκών και της Τυπικής Διαδικασίας Αγοράς Οπλικών Συστημάτων και Παρεμφερών Υλικών του Ταμείου για την Αμυντική Θωράκιση της Δημοκρατίας μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων από το νόμο αυτό κανονισμών και, εν πάση περιπτώσει, για διάστημα όχι μεγαλύτερο των δώδεκα μηνών από την έναρξη της ισχύος του, οπότε και καταργούνται.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η παράταση για δύο ακόμη μήνες της ισχύος των σημερινών μηχανισμών για την κατακύρωση συμβάσεων του δημοσίου που περιλαμβάνουν και την αγορά οπλικών συστημάτων, δεδομένου ότι οι εκδιδόμενοι, δυνάμει του πιο πάνω νόμου, κανονισμοί που θα διέπουν τους όρους και τη διαδικασία προκήρυξης προσφορών, κατατέθηκαν στη σημερινή συνεδρία της Βουλής και συνεπώς απαιτείται κάποιος χρόνος, για να μελετηθούν από την Επιτροπή και να προωθηθούν στην ολομέλεια της Βουλής για έγκριση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών, αφού έλαβε υπόψη τα πιο πάνω, είναι εκ των πραγμάτων υποχρεωμένη να εισηγηθεί στη Βουλή την ψήφιση της υπό συζήτηση πρότασης νόμου σε νόμο τονίζοντας παράλληλα ότι θεωρεί απαράδεκτη την καθυστέρηση που έχει παρατηρηθεί από την πλευρά της Εκτελεστικής Εξουσίας στην ετοιμασία και την έγκαιρη κατάθεση των υπό αναφορά κανονισμών.

Υιοθετώντας πλήρως τις παρατηρήσεις της Επιτροπής τα Μέλη της, Βουλευτές του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, δήλωσαν ότι η θέση της κοινοβουλευτικής τους ομάδας θα εκτεθεί κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Για σκοπούς πρακτικών, κύριε Πρόεδρε, αναφέρεται ότι το ΑΚΕΛ θα έδινε τη θέση του εδώ. Θα συμφωνήσουμε με την ψήφιση της νομοθεσίας. Επειδή όμως δε διαβάστηκε η έκθεση, θα ήθελα να πω ότι είναι με πολύ μεγάλο δισταγμό που το κάνουμε και, αν δεν δημιουργούσαμε χειρότερα προβλήματα, δε θα ψηφίζαμε. Γιατί είχαμε τονίσει και στις δύο προηγούμενες φορές που ζητήθηκε παρόμοια αναβολή για ισχύ των προηγούμενων κανονισμών στο νόμο το μετέπειτα ότι εδώ υπήρξε μια σοβαρότατη αμέλεια, αν θέλετε, και καθυστέρηση από πλευράς της κυβέρνησης να φέρει τους κανονισμούς για τις προσφορές. Και επειδή δε θέλουμε να αφήσουμε το νόμο ανενεργό, γι' αυτό και θα δεχθούμε μια τελευταία αναβολή. Επισημαίνω όμως ένα πράγμα: Οι δύο μήνες που βάζουμε στο τέλος θα φέρουν τη Βουλή στο σημείο να απολογείται γιατί καθυστέρησε, γιατί αμφιβάλλω αν όλοι αυτοί οι κανονισμοί είναι δυνατόν να εγκριθούν σε δύο μήνες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μια προσθήκη. Αφορά και τις προσφορές για το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης. Δηλαδή μιλούμε για μερικές δεκάδες ή εκατοντάδες εκατομμυρίων λιρών το χρόνο. Επομένως, συνηγορούμε με όσα έχει πει ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου. Είναι ευθύνη όλων των πλευρών να πιέσουμε, ούτως ώστε οι κανονισμοί να κατατεθούν, για να κλείσει αυτό το κεφάλαιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 31 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Εδώ τελειώνει η νομοθετική εργασία. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ', ερωτήσεις και απαντήσεις. Έχουν ήδη δοθεί γραπτώς.

Ερώτηση με αρ. Ζ'Γ' 37 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής

περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου την 21η Δεκεμβρίου 1998.

“Στο χωριό Κοφίνου ανεγέρθηκαν υποστατικά βιοτεχνιών σε διάφορες τοποθεσίες.

Παρατηρούνται σοβαρά προβλήματα στη λειτουργία των βιοτεχνιών. Οι βιοτέχνες ζητούν να επισπευθεί η έκδοση αδειών για τα υποστατικά.

Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν και πότε προτίθεται να λύσει το δίκαιο αυτό αίτημα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 38 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου την 21η Δεκεμβρίου 1998.

“Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πότε θα φωτιστεί το κοινοτικό γήπεδο Κοφίνου και πότε θα γίνουν αποδυτήρια και αποχωρητήρια σ’ αυτό.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 39 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου την 21η Δεκεμβρίου 1998.

“Στο χωριό Φρέναρος είναι αναγκαία η κατασκευή ολοκληρωμένου έργου για τα όμβρια νερά, έτσι που να μην προκαλούνται ζημιές σε ιδιωτικές περιουσίες.

Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πώς σκέφτεται να αντιμετωπίσει το σοβαρό αυτό πρόβλημα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 40 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου την 21η Δεκεμβρίου 1998.

“Τα τελευταία έξι χρόνια δίνονται υποσχέσεις για κατασκευή πεζοδρομίων στο δρόμο που διασχίζει την κοινότητα Φρενάρους.

Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πότε θα υλοποιήσει τις υποσχέσεις.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 41 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου την 21η Δεκεμβρίου 1998.

“Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πόσες υπερωρίες έχουν πληρωθεί στον υπάλληλο του τελωνείου Αντώνη Γεωργίου κατά τα τελευταία τέσσερα χρόνια και οι οποίες έχουν χρεωθεί στο κονδύλι που αφορά τον έλεγχο διασαφήσεων 56 - 41 -12-1, κλάδο στον οποίο υπηρετούσε κατά την πιο πάνω χρονική περίοδο μέχρι και τις αρχές Νοεμβρίου που μετακινήθηκε.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες, ο εν λόγω υπάλληλος συγκέντρωνε τις διασαφήσεις οι οποίες δε διεκπεραιώνονταν κατά τη διάρκεια των εργάσιμων ωρών και τις συμπλήρωνε εκτός εργάσιμων ωρών, χρεώνοντας υπερωρίες τις οποίες απαιτούσε από τους ενδιαφερόμενους ιδιώτες εισαγωγείς. Στη μεγάλη τους πλειοψηφία οι πιο πάνω διασαφήσεις αφορούσαν εισαγωγείς μεταχειρισμένων αυτοκινήτων Ιαπωνίας.”

Απάντηση ημερομηνίας 15 Δεκεμβρίου 1998 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄ Α΄ 98, ημερομηνίας 24 Μαρτίου 1997, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Τάκη Χατζηδημητρίου.

“Σχετικά με το δρόμο Ψημολόφου-Επισκοπειού, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Τα κατασκευαστικά σχέδια για το δρόμο Ψημολόφου - Επισκοπειού μήκους χίλιων εννιακόσιων μέτρων περίπου είναι έτοιμα και η δαπάνη βελτίωσής του, με βάση προκαταρκτική εκτίμηση, ανέρχεται στις £350.000.
- 2) Αφορά καθαρά τοπικό χωρικό δρόμο που συνδέει μόνο τις κοινότητες Ψημολόφου και Επισκοπειού, είναι ασφαλτοστρωμένος και συντηρείται από συνεργεία της Επαρχιακής Διοίκησης Λευκωσίας.
- 3) Διέρχεται διαμέσου κήπων οπωροφόρων και άλλων δένδρων με αρδευτικά αυλάκια στις πλευρές του και με σποραδική ύπαρξη κατοικιών, αφού ουσιαστικά διασχίζει τις περιοχές σταδιακής οικιστικής ανάπτυξης των δυο κοινοτήτων.
- 4) Υπάρχει άλλος κύριος δρόμος ανατολικά των κοινοτήτων, που εξυπηρετεί την ευρύτερη περιοχή και όλες τις κοινότητες, που συνδέονται με το δρόμο αυτό με ασφαλτοστρωμένες κάθετες προσβάσεις.

Κατόπιν συζήτησης του θέματος με το Γραφείο Προγραμματισμού επικράτησε η άποψη ότι δεν ενδείκνυται η ανακατασκευή και βελτίωση του δρόμου αυτού με νέα πρότυπα, αλλά να προχωρήσει μια απλή διαπλάτυνση (όσο το επιτρέπει το περιβάλλον

στις δυο πλευρές του) και πλήρης επανασφάλτωσή του, εργασία που μπορεί να ανατεθεί νωρίς το 1999 σε συνεργεία της Επαρχιακής Διοίκησης Λευκωσίας, που θα συνεχίσει να έχει μελλοντικά και την ευθύνη για τη συντήρησή του.”

Απάντηση ημερομηνίας 16 Δεκεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 101, ημερομηνίας 19 Μαρτίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με διάφορα αιτήματα της κοινότητας Πάνω Γιαλιάς, σας πληροφορώ πως ο οικείος έπαρχος που διερεύνησε τα εν λόγω αιτήματα αναφέρει:

1) **Επιδιόρθωση τουρκοκυπριακών κατοικιών**

Γενικά οι τουρκοκυπριακές κατοικίες οι οποίες στεγάζουν προσφυγικές οικογένειες ευρίσκονται σε καλή κατάσταση και μόνο τέσσερις από αυτές χρήζουν συντήρησης. Σε δύο από τους ενοίκους των κατοικιών αυτών έχει προταθεί να τους δοθεί χρηματικό ποσό, με σκοπό να αναλάβουν οι ίδιοι την επιδιόρθωσή τους, αλλά δεν έχουν μέχρι σήμερα ανταποκριθεί θετικά. Έτσι η Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών έχει προγραμματίσει την επιδιόρθωση/συντήρηση των κατοικιών αυτών αρχές του 1999.

2) **Επέκταση του καφενείου και δημιουργία γραφείου κοινοτάρχη**

Τόσο η επέκταση του καφενείου της κοινότητας όσο και η δημιουργία γραφείου κοινοτάρχη δε συστήνονται, δεδομένου ότι μετά από συνεννόηση με την οικεία χωρική αρχή προωθείται η δημιουργία γραφείου για τη χωρική αρχή στο σχολικό κτίριο του χωριού που βρίσκεται σε αδράνεια και το οποίο μετά από επιδιόρθωση/συντήρησή του προορίζεται να χρησιμοποιηθεί ως πολιτιστικό κέντρο και γραφείο χωρικής αρχής.

3) **Δημιουργία τοίχων αντιστήριξης**

Τοίχοι αντιστήριξης επιβάλλεται να κατασκευασθούν σε τρεις κατοικίες και για το σκοπό αυτό γίνεται σχετική μελέτη για τον τρόπο στήριξής τους.

4) Διαπλάτυνση κύριας οδού και τοποθέτηση προστατευτικών κιγκλιδωμάτων

Ο δρόμος που ζητείται από την κοινότητα να βελτιωθεί αρχίζει από τον κύριο δρόμο Πόλης Χρυσοχούς - Πομού προς τη Γιαλιά, αποτελεί δε και τη βασική οδική αρτηρία μέσα στην κοινότητα. Η κατάστασή του θεωρείται καλή.

Στο φετινό Προϋπολογισμό του Τ.Α.Ε.Π. υπάρχει πρόνοια ύψους £2.500 για επίστρωση μέρους του δρόμου με πρέμιξ. Εξάλλου στον προϋπολογισμό του 1999 προτείνεται για τον ίδιο σκοπό πρόσθετο ποσό £2.500.

Όσον αφορά το αίτημα για διαπλάτυνση του υπό αναφορά δρόμου, αναφέρεται ότι η κυκλοφορία σ' αυτό είναι ελάχιστη και οποιαδήποτε διεύρυνσή του είναι αρκετά δύσκολη λόγω της ύπαρξης αρκετών κατοικιών που εφάπτονται του δρόμου. Εν πάση περιπτώσει, το Γραφείο Επάρχου Πάφου θα προχωρήσει σε περαιτέρω μελέτη του αιτήματος και αν διαπιστωθεί ότι από οικονομικής και τεχνικής πλευράς τούτο είναι εφικτό, θα προβεί στην ετοιμασία σχεδίου.

Η εργασία για τοποθέτηση προστατευτικών κιγκλιδωμάτων σε επικίνδυνα σημεία αρκετών δρόμων της επαρχίας Πάφου θα αρχίσει από το έτος 1999 και θα αποπερατωθεί σε διάστημα τριών με τεσσάρων χρόνων.”

Απάντηση ημερομηνίας 16 Δεκεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου

Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 185, ημερομηνίας 12 Ιουνίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα των κοινοτήτων Σκούλλη, Γουδί και Χρυσοχού για διάνοιξη δρόμου στο χώρο που βρισκόταν παλιό νεραύλακο, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1) Ενδιαφέρον για προώθηση του έργου επιδεικνύει βασικά η χωρική αρχή Γουδίου.

Το νεραύλακο, από πληροφορίες που έχουν συγκεντρωθεί, κατασκευάστηκε από

την αγγλική κυβέρνηση για μεταφορά νερού από δήμμα στον ποταμό παρά το χωριό Σκούλλη για άρδευση του τσιφλικιού Πόλης Χρυσοχούς. Από χρόνια έχει περιέλθει σε αχρησία, σε ορισμένα τμήματά του όμως μέσα στο χωριό Γουδί τοποθετήθηκαν κλειστοί αγωγοί για τις ανάγκες του αρδευτικού τμήματος Γουδίου.

- 2) Το πλάτος του νεραύλακου είναι μόνο γύρω στα δυο με δυόμισι μέτρα και για το λόγο αυτό για τη δημιουργία δρόμου θα απαιτηθεί η εξασφάλιση και πρόσθετης ιδιοκτησίας ένθεν και ένθεν του αύλακα είτε με συγκαταθέσεις είτε με απαλλοτρίωση. Σημειώνεται ότι σε τμήματα του αύλακα υπάρχουν επεμβάσεις από τους ιδιοκτήτες συνορευόντων τεμαχίων.
- 3) Για μικρό τμήμα του νεραύλακου που η χωριτική αρχή Γουδίου επείγεται να μετατρέψει σε δρόμο θα προωθηθεί πολύ σύντομα η διαδικασία για απαλλοτρίωση γεινιάζουσας ιδιωτικής ιδιοκτησίας, ώστε να καταστεί δυνατή η δημιουργία δρόμου πλάτους τεσσάρων τουλάχιστον μέτρων.
- 4) Για μελέτη του αιτήματος της χωριτικής αρχής Γουδίου για μετατροπή σε δρόμο ολόκληρου του τμήματος του νεραύλακου που διέρχεται από τη χωριτική περιοχή Γουδίου θα ζητηθούν και οι απόψεις του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων και ανάλογα θα αποφασιστεί ο περαιτέρω χειρισμός του θέματος.”

Απάντηση ημερομηνίας 22 Δεκεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ.

Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 188, ημερομηνίας 12 Ιουνίου 1998, του

Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Σκούλλη για την κατασκευή τοίχου αντιστήριξης στην πλευρά του κοιμητηρίου της που εφάπτεται με το δρόμο Σκούλλη-Γουδί, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Το κοιμητήριο της κοινότητας Σκούλλη βρίσκεται στο τεμάχιο με αριθμό 388/4 του Φ/Σχ. 35/20 του χωριού Χόλη. Στην ανατολική πλευρά του το κοιμητήριο

συνορεύει με το χωριτικό δρόμο Σκούλλη-Γουδί, από τον οποίο το κοιμητήριο έχει υψομετρική διαφορά δύο μέτρων περίπου.

- 2) Το τεμάχιο με αριθμό 388/4 επηρεάστηκε από διαπλάτυνση του πιο πάνω χωριτικού δρόμου κατόπιν απαλλοτρίωσης καθώς και από τη διάνοιξη αυλακιού που έγινε από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων στα πλαίσια της εκτέλεσης του αρδευτικού έργου Χρυσοχούς. Από τις πιο πάνω εργασίες καταστράφηκε η πέτρινη περίφραξη του κοιμητηρίου.
- 3) Είναι γεγονός ότι από το πραινές που δημιουργήθηκε υπάρχουν συνεχείς κατολισθήσεις χωμάτων προς την πλευρά του δρόμου, ενώ πέραν του θέματος της ασφαλούς χρήσης του δρόμου δημιουργείται και κίνδυνος σε κάποιο στάδιο να επηρεαστούν και τάφοι. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια η κατασκευή τοίχου αντιστήριξης του κοιμητηρίου Σκούλλη όσο και του συνορεύοντος τουρκοκυπριακού κοιμητηρίου στο τεμάχιο 338/3, για το οποίο ισχύουν τα ίδια δεδομένα, είναι δικαιολογημένη.
- 4) Το θέμα συζητήθηκε επί τόπου με τη χωριτική αρχή Σκούλλη η οποία είναι διατεθειμένη να παραχωρήσει δωρεάν πρόσθετη λωρίδα από το τεμάχιο 338/4 πλάτους 0,50 μ. προς το δρόμο, με αντάλλαγμα την κατασκευή τοίχου αντιστήριξης για την προστασία του κοιμητηρίου από τις κατολισθήσεις.
- 5) Η δαπάνη για την κατασκευή του τοίχου αντιστήριξης συνολικού μήκους 35 μέτρων (22 μέτρα για το ελληνοκυπριακό κοιμητήριο και 13 μέτρα για το τουρκοκυπριακό κοιμητήριο) ανέρχεται στις £3.800. Η σχετική εργασία προγραμματίζεται να γίνει αρχές του 1999."

Απάντηση ημερομηνίας 22 Δεκεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ.

Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ'Β' 190, ημερομηνίας 12 Ιουνίου 1998, του

Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Σκούλλη για ασφαλτόστρωση του δρόμου που διασχίζει το γεφύρι της ποταμιάς σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Ο δρόμος αυτός έχει συνολικό μήκος 500 μ. περίπου του οποίου τμήμα μήκους 60 μ. είναι δημόσιος εγγεγραμμένος δρόμος. Το υπόλοιπο τμήμα του δρόμου είναι μέσα σε κοίτη του ποταμού που κατασκευάστηκε από τη χωριτική αρχή Σκούλλη πριν από δεκαπέντε χρόνια περίπου και χρησιμοποιείται ως πρόσβαση σε αγροτικά τεμάχια της περιοχής.

Ο δρόμος αρχίζει από σημείο του χωριτικού δρόμου Γουδί – Σκούλλη κοντά στο κοιμητήριο Σκούλλη και καταλήγει στον κύριο δρόμο Πάφου – Πόλης Χρυσοχούς μέσα στο χωριό Σκούλλη. Μέρος του δρόμου γύρω στα 50 μ. έχει επιστρωθεί από τη χωριτική αρχή Σκούλλη με σκυρόδεμα στα πλαίσια συντήρησης των αγροτικών δρόμων του χωριού. Ο υπόλοιπος δρόμος είναι χωμάτινος.

- 2) Το αίτημα για ασφαλτόστρωση του υπό αναφορά δρόμου δεν αντικρίζεται θετικά, επειδή ο δρόμος εξυπηρετεί σχεδόν αποκλειστικά αγροτικές ανάγκες. Επιπρόσθετα η εγγραφή του δρόμου παρουσιάζει δυσκολίες, εφόσον πρόκειται για δρόμο που το μεγαλύτερο μέρος του είναι μέσα σε κοίτη ποταμού.
- 3) Ανεξάρτητα όμως από τα πιο πάνω, η χωριτική αρχή μπορεί να συντηρεί το δρόμο από τις πιστώσεις που της παραχωρούνται κάθε χρόνο για συντήρηση του αγροτικού οδικού δικτύου του χωριού.”

Απάντηση ημερομηνίας 16 Δεκεμβρίου 1998 του Υπουργού Εσωτερικών κ.

Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 205, ημερομηνίας 6 Ιουλίου 1998, του

Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Κινούσας να επιστρωθεί με πρέμιξ ο δρόμος Κινούσας-Μακούντας και να τοποθετηθούν κιγκλιδώματα στις επικίνδυνες στροφές, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Ο δρόμος Κινούσας-Μακούντας έχει μήκος 5,6 χμ. και υπάγεται στην αρμοδιότητα του Γραφείου Επάρχου. Πρόκειται για ασφαλτοστρωμένο δρόμο που τα τελευταία χρόνια έχει βελτιωθεί. Έγινε διαπλάτυνση επικίνδυνων στροφών και επιστρώθηκε με πρέμιξ τμήμα του δρόμου μήκους 1 χμ. περίπου από Μακούντα προς Κινούσα. Γενικά η κατάσταση του δρόμου είναι σήμερα καλή.
- 2) Στα πλαίσια του φετινού Προϋπολογισμού Αναπτύξεως δαπανήθηκε για το συγκεκριμένο δρόμο ποσό ύψους £25.000. Από τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1999 αναμένεται να δαπανηθεί ανάλογο ποσό για συνέχιση των βελτιωτικών εργασιών στο δρόμο αυτό.
- 3) Το αίτημα για τοποθέτηση στηθαίων ασφαλείας σε δύο τουλάχιστον επικίνδυνες στροφές του δρόμου είναι δικαιολογημένο. Θα καταβληθεί προσπάθεια να ικανοποιηθεί το αίτημα μέσα στο 1999.”

Απάντηση ημερομηνίας 18 Δεκεμβρίου 1998 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄ Γ΄ 15, ημερομηνίας 28 Αυγούστου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με αίτημα των κατοίκων Αγίας Μαρινούδας για σύνδεση του δρόμου που οδηγεί από την κοινότητά τους στο σκυβαλότοπο με τον αυτοκινητόδρομο Λεμεσού-Πάφου, ούτως ώστε να έχουν άμεση πρόσβαση προς αυτόν, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Η κοινότητα Αγίας Μαρινούδας βρίσκεται νότια του αυτοκινητόδρομου Λεμεσού-Πάφου και η πρόσβασή της στον αυτοκινητόδρομο γίνεται μέσω του παλιού δρόμου Λεμεσού-Πάφου από τους κόμβους Αγίας Βαρβάρας και Γεροσκήπτου.

Στην περιοχή έχει κατασκευαστεί υπέργεια διάβαση η οποία συνδέει την περιοχή νότια του αυτοκινητόδρομου με την περιοχή βόρεια του αυτοκινητόδρομου και οδηγεί προς το σκυβαλότοπο.

Το αίτημα της Αγίας Μαρινούδας ουσιαστικά αφορά την αναβάθμιση της υπέργειας αυτής διάβασης σε πλήρη κυκλοφοριακό κόμβο, ούτως ώστε η κοινότητα να συνδέεται απευθείας με τον αυτοκινητόδρομο. Τούτο έχει τεθεί και παλαιότερα αλλά δεν είναι δυνατόν να ικανοποιηθεί, διότι στην περιοχή σε μήκος 5 χμ. υπάρχουν ήδη άλλοι τρεις κυκλοφοριακοί κόμβοι (Αγίας Βαρβάρας, Γεροσκήπου και Πάφου) και δεν υπάρχει περιθώριο κατασκευής άλλου κόμβου.”

Απάντηση ημερομηνίας 17 Δεκεμβρίου 1998 του Υπουργού Υγείας κ. Χρίστου Σολωμή στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 24, ημερομηνίας 19 Οκτωβρίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με τα ελεγχόμενα φαρμακευτικά σκευάσματα, παραθέτω τους πιο κάτω λόγους για τους οποίους ορισμένα προϊόντα θεωρούνται ή δε θεωρούνται ελεγχόμενα φαρμακευτικά σκευάσματα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου 67 και τις αποφάσεις του Συμβουλίου Φαρμάκων.

Στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν υπάρχει οδηγία που να καθορίζει κοινή πολιτική για τα προϊόντα που περιέχουν βιταμίνες και φυτικής προέλευσης συστατικά. Η κάθε χώρα έχει διαφορετική ρύθμιση για τα προϊόντα αυτά.

Το Συμβούλιο Φαρμάκων στην Κύπρο θεωρεί ελεγχόμενα φαρμακευτικά σκευάσματα:

- 1) Όλα τα προϊόντα που περιέχουν βιταμίνες και έχουν φαρμακευτική μορφή, διότι βασικός σκοπός τους είναι να δώσουν βιταμίνες. Οι βιταμίνες είναι ελεγχόμενα φαρμακευτικά σκευάσματα με σχετικό διάταγμα του Υπουργείου Υγείας.

- 2) Όλα τα προϊόντα τα οποία περιέχουν εκχυλίσματα από ζωικούς ιστούς για λόγους ασφάλειας (προστασία δημόσιας υγείας).
- 3) Όλα τα προϊόντα τα οποία περιέχουν φυτά ή εκχυλίσματα από φυτά που είναι άγνωστα για λόγους ασφάλειας.
- 4) Όλα τα προϊόντα τα οποία περιέχουν άγνωστες ουσίες για λόγους ασφάλειας.
- 5) Όλα τα προϊόντα που περιέχουν ουσίες που χρησιμοποιούνται στη θεραπευτική.
- 6) Όλα τα προϊόντα που τους προσδίδονται προληπτικές ή θεραπευτικές ιδιότητες ή προορίζονται για διάγνωση, αποκατάσταση, βελτίωση ή τροποποίηση οργανικών λειτουργιών στον άνθρωπο ή στα ζώα.

Τα προϊόντα Lucozade και Gatarade περιέχουν σακχαρόζη και γλυκόζη σε μορφή αναψυκτικού. Η σακχαρόζη και η γλυκόζη ανήκουν στους υδατάνθρακες (σάκχαρα) και χρησιμοποιούνται για να δώσουν ενέργεια. Οι υδατάνθρακες δεν εμπίπτουν στους πίνακες των ελεγχόμενων φαρμακευτικών σκευασμάτων που κατά καιρούς δημοσιεύτηκαν από τον Υπουργό Υγείας με διατάγματα στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Τα προϊόντα Isostar, Kellog's Cosuslasesa All-Bran, η μαργαρίνη περιέχουν εκτός από τις μικρές ποσότητες βιταμινών και άλλα συστατικά, όπως πρωτεΐνες, λίπη, υδατάνθρακες κ.ά., και χαρακτηρίζονται τρόφιμα, γιατί πρώτιστος σκοπός των προϊόντων αυτών είναι να δώσουν αυτά τα βασικά συστατικά. Οι μικρές ποσότητες βιταμινών που περιέχουν είναι δευτερευούσης σημασίας, δηλαδή ο σκοπός δεν είναι η χορήγηση βιταμινών.

Τα προϊόντα 1) Epresat Multivitamin Energy, 2) Floradix Liq. Iron Formula, 3) Floradix Floravital, 4) Gallexier Herbal Bitters, 5) Kindervital Sor Children, 6) Magnesium Liq. Mineral Supplement, 7) Salusan και 8) Calcium - Magnesium Liq. Supplement θεωρούνται ελεγχόμενα φαρμακευτικά σκευάσματα, επειδή βασικός

σκοπός των προϊόντων αυτών είναι η χορήγηση βιταμινών, ιχνοστοιχείων και φυτικής προελεύσεως συστατικών.”

Απάντηση ημερομηνίας 17 Δεκεμβρίου 1998 του Υπουργού Άμυνας κ. Γιαννάκη Ομήρου στην ερώτηση Ζ΄ 25, ημερομηνίας 19 Οκτωβρίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Νίκου Πιπτοκοπίτη.

“Αναφορικά με την αμυντική οργάνωση, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Οι αδελφοί Νέστωρ και Αβέρωφ Νεοφύτου με επιστολή τους προς το Υπουργείο Άμυνας με ημερομηνία 3 Φεβρουαρίου 1998 ζήτησαν να εξεταστεί η δυνατότητα μετακίνησης αμυντικού έργου της Εθνικής Φρουράς που βρισκόταν στο Λατσί και θα επηρέαζε τη λειτουργία εστιατορίου τους.
- 2) Το Υπουργείο Άμυνας, μέσα στα πλαίσια της συνεργασίας του με τους πολίτες της Δημοκρατίας, εξετάζει και συνεχίζει και σήμερα να εξετάζει διάφορα αιτήματα πολιτών που υποβάλλονται για μετακίνηση αμυντικών έργων της Εθνικής Φρουράς τα οποία επηρεάζουν προγραμματιζόμενα σχέδια αναπτύξεως. Όλα τα αιτήματα παραπέμπονται σε ειδική επιτροπή που συγκροτείται από το ΓΕΕΦ και εξετάζει τα αιτήματα μέσα στα πλαίσια των αμυντικών σχεδιασμών.
- 3) Το αίτημα των αδελφών Αβέρωφ εξετάστηκε σύμφωνα με την πιο πάνω διαδικασία, δεδομένου ότι, όπως αναφερόταν στην επιστολή τους, το αμυντικό έργο της Εθνικής Φρουράς επηρέαζε την υπό επιδιόρθωση αποθήκη στο Λατσί η οποία θα μετατρεπόταν σε εστιατόριο.
- 4) Το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Φρουράς, αφού εξέτασε το αίτημα των αδελφών Αβέρωφ, με σχετική επιστολή του πληροφόρησε το Υπουργείο Άμυνας ότι ήταν δυνατή η ικανοποίησή του, γιατί, όπως αναφερόταν στην επιστολή αυτή, δεν επηρεάζονταν τα επιχειρησιακά σχέδια της Εθνικής Φρουράς υπό την

προϋπόθεση ότι οι αιτητές αναλάμβαναν με δικά τους έξοδα τη μετακίνηση ή ανέγερση νέου έργου σε θέση που θα τους υποδείκνυε η Εθνική Φρουρά.

- 5) Η θέση του ΓΕΕΦ, η οποία ήταν θετική για μετακίνηση του αμυντικού έργου σε άλλη θέση που θα υποδεικνυόταν, δόθηκε έπειτα από αξιολόγηση του αιτήματος από αρμόδια επιτροπή που συγκροτήθηκε για το σκοπό αυτό με διαταγή του ΓΕΕΦ, όπως αναφέρεται ανωτέρω.
- 6) Αναφορικά με τα ερωτήματα για τους σχεδιασμούς της Εθνικής Φρουράς για την αμυντική οργάνωση, τονίζουμε με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο ότι οι σχεδιασμοί εκπονούνται έπειτα από σοβαρές μελέτες και αφού προηγουμένως σταθμιστούν οι επιχειρησιακές ανάγκες της κάθε περιοχής. Είναι όμως αναγκαίο να αναφερθεί ότι άλλοι ήταν οι σχεδιασμοί μέχρι το 1974 και άλλοι μετά το 1974.
- 7) Αναφορικά με τα θέματα που τίγονται στο τρίτο ερώτημα, το Υπουργείο Άμυνας δεν είναι σε θέση να σας απαντήσει, καθ' όσον είναι αναρμόδιο.
- 8) Όσον αφορά το τελευταίο ερώτημα με αριθμό 6 που τίγει ο έντιμος Βουλευτής κ. Πιπτοκοπίτης, σας πληροφορούμε ότι έχει διαταχθεί από το ΓΕΕΦ έρευνα και, μόλις έχουμε το αποτέλεσμα της, θα σας ενημερώσουμε σχετικά.”

Απάντηση ημερομηνίας 8 Ιανουαρίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 26, ημερομηνίας 23 Οκτωβρίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το θέμα της σοβαρής έλλειψης ανθρώπινου δυναμικού στο Επαρχιακό Κτηματολόγιο Πάφου σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Πάφου, όπως και όλα τα άλλα επαρχιακά κτηματολογικά γραφεία και γενικά το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, αντιμετωπίζει πρόβλημα στελέχωσης με προσωπικό εξειδικευμένο και μη αλλά και πλήρωσης των πολλών κενών θέσεων που υπάρχουν. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι

από τις εκατό δεκαεννέα μόνιμες θέσεις που προβλέπονται στον κλάδο χωρομετρίας υπάρχουν τριάντα έξι κενές θέσεις και από τις εκατό οκτώ του κλάδου χαρτογραφίας υπάρχουν τριάντα επτά κενές θέσεις. Το πρόβλημα έχει ενταθεί τα τελευταία χρόνια, καθότι με τις εργασίες για τη μηχανογράφηση των αρχείων του τμήματος το πλέον έμπειρο και παραγωγικό προσωπικό (εκατό δέκα άτομα περίπου) απασχολείται πλήρως με τις εργασίες αυτές, σε βάρος των υπόλοιπων συνηθισμένων εργασιών του τμήματος.

- 2) Για απάμβλυνση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει το τμήμα εγκρίθηκε η επιπρόσθετη ενίσχυση του επιστημονικού προσωπικού με είκοσι δύο νέες θέσεις οι οποίες βρίσκονται στο τελικό στάδιο πλήρωσής τους. Επιπρόσθετα το Υπουργείο Εσωτερικών, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, έχει εγκρίνει την αποδέσμευση κονδυλίων για υπερωριακή εργασία. Με τον τρόπο αυτό έχουν συμπληρωθεί πάρα πολλές υποθέσεις, όμως ο όγκος της εισερχόμενης εργασίας είναι πολύ μεγαλύτερος από τον αριθμό των υποθέσεων που συμπληρώνονται, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες του προσωπικού.
- 3) Αναφέρεται εξάλλου ότι το Υπουργείο Οικονομικών προγραμματίζει τη διεξαγωγή δύο μελετών, της μεν πρώτης για το γενικότερο θέμα της μηχανογράφησης του τμήματος σε συνάρτηση με την υπερωριακή απασχόληση και την αγορά υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα, της δε δεύτερης για την οργάνωση και στελέχωση του τμήματος.

Με την προωθούμενη πλήρωση των αναφερόμενων δύο νέων θέσεων επιστημονικού προσωπικού καθώς και με τη συμπλήρωση και εφαρμογή των πιο πάνω δύο μελετών, αναμένεται να υπάρξει ουσιαστική βελτίωση της αποδοτικότητας του τμήματος τόσο στο κεντρικό όσο και στο επαρχιακό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της επαρχίας Πάφου.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε νομίζω να υπάρχουν περιθώρια να προχωρήσουμε με το Κεφάλαιο Δ΄.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Τετάρτη, 20 Ιανουαρίου 1999, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 1999.
- 2) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος του 1999.
- 3) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος του 1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: -----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: -----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: -----

Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 8.36 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο

των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Παναγιώτης
Ερωτοκρίτου Ρίκκος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδώρου Δώρος
Θωμά Γιαννάκης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιττής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισιδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Γιαννάκης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούπτας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ

Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Ρότσας Χρίστος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γιώργος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Μαντοβάνη Μπενίτο

Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Ορκωμοσία του νέου Βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Χρίστου Ρότσα.
- 2) Τήρηση μονόλεπτης σιγής στη μνήμη εθνοφρουρού που σκοτώθηκε σε στρατιωτική άσκηση της Εθνικής Φρουράς.
- 3) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 4) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Πάφου (Κυρωτικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο (ως νόμος του 1999).
- 5) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”, η σύντομη συζήτηση που ακολούθησε (Α. Χρίστου, Ι. Μακρίδης, Α. Γαλανός, Τ. Παπαδόπουλος) και ψήφισή του σε νόμο με τον τίτλο “Ο περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 1999”.
- 6) Διαδικαστική συζήτηση (Α. Γαλανός, Α. Χρίστου, Α. Παρισινός), έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Κυρωτικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο (ως νόμος του 1999).
- 7) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί του Ασυμβίβαστου της Ιδιότητας του Βουλευτή προς Οποιοδήποτε Επάγγελμα Νόμος του 1997”, η συζήτηση που ακολούθησε [Δ. Θεοδώρου, Δ. Χριστοδουλίδης, Α. Καράς, Προεδρεύων (Ν. Αναστασιάδης), Π. Δημητρίου, Α. Γαλανός, Α. Γεωργίου, Τ. Παπαδόπουλος, Ρ. Ερωτοκρίτου, Α. Φιλίππου, Χρ. Πουργουρίδης, Α. Χρίστου, Σ. Χατζηγιάννης Μ. Ματσάκης, Ι. Μακρίδης, Τ. Χατζηδημητρίου, Ν. Μουσιούπτας, Γ. Αγαπίου, Πρ. Προδρόμου] και απόρριψή της.

- 8) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Προσόν της Αγγλικής Γλώσσας σε Σχέδια Υπηρεσίας Ορισμένων Θέσεων) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο (ως νόμος του 1999).
- 9) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Αφαιρέσεων και Μεταμοσχεύσεων Βιολογικών Ουσιών Ανθρωπίνης Προελεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή της σε νόμο (ως νόμος του 1999).
- 10) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”, που κηρύχθηκε επείγουσα, οι σύντομες παρατηρήσεις των κυρίων Α. Γεωργίου και Δ. Χριστοδουλίδη και ψήφισή της σε νόμο.
- 11) Ερωτήσεις Βουλευτών (Προβλήματα στις βιοτεχνίες Κοφίνου, Το κοινοτικό γήπεδο Κοφίνου, Κατασκευή έργου για τα όμβρια νερά στο Φρέναρος, Κατασκευή πεζοδρομίων στο Φρέναρος, Υπερωρίες σε υπάλληλο του τελωνείου.).
- 12) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Η βελτίωση του δρόμου Ψημολόφου - Επισκοπείου, Βελτιωτικά αιτήματα Πάνω Γιαλιάς, Αίτημα των χωριών Σκούλλη, Γουδί και Χρυσοχού για διάνοιξη δρόμου, Η περιήφραξη του κοιμητηρίου στο χωριό Σκούλλη, Αίτημα του χωριού Σκούλλη για ασφαλτόστρωση δρόμου, Ο δρόμος Κινούσας-Μακούντας, Σύνδεση δρόμου στην κοινότητα Αγίας Μαρινούδας με τον αυτοκινητόδρομο Λεμεσού-Πάφου, Κυκλοφορία φαρμάκων, Η κατεδάφιση αμυντικού πυροβολείου στο Λατσί, Η ελλιπής στελέχωση του Επαρχιακού Κτηματολογίου Πάφου.).

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 20ής Ιανουαρίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.11 μ.μ.)

Αρ. 14

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.
Παρακαλώ τους κυρίους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρχίζουμε σήμερα τη συζήτηση των προϋπολογισμών για το 1999. Όπως συμφωνήθηκε, σήμερα θα μιλήσουν οι αρχηγοί ή οι εκπρόσωποι των κομμάτων και οι ομιλίες τους δε θα υπερβαίνουν, ως ελέχθη, τα 45 λεπτά η καθεμιά. Με βάση την ίδια συμφωνία καθορίστηκε και ο χρόνος που θα δοθεί σε κάθε κόμμα και ο οποίος είναι: ΔΗΣΥ έξι ώρες και δεκαπέντε λεπτά, ΑΚΕΛ έξι ώρες, ΔΗΚΟ τέσσερις ώρες και δεκαπέντε λεπτά, ΕΔΕΚ τρεις ώρες, ΕΔΗ δεκαπέντε λεπτά. Αν δεν υπάρχει ένσταση, δεδομένου ότι η έκθεση της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής έχει κυκλοφορήσει, παρακαλώ να θεωρηθεί αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1) “Ο ΠΕΡΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”, 2) “Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ
(ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999” ΚΑΙ 3) “Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ
ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ)
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, Πρόεδρος

Νίκος Μουσιούππας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Παναγιώτης Δημητρίου

Κίκη Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Οι τρεις προϋπολογισμοί του κράτους για το 1999, ο Τακτικός Προϋπολογισμός, ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως και ο Προϋπολογισμός του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων, κατατέθηκαν στη Βουλή στις 8 Οκτωβρίου 1998 μαζί με τα επεξηγηματικά σημειώματα που συνήθως τους συνοδεύουν. Σύμφωνα με την καθιερωμένη διαδικασία, και οι τρεις προϋπολογισμοί παραπέμφθηκαν στην

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού για μελέτη και υποβολή σχετικής Έκθεσης προς την ολομέλεια του Σώματος.

Η Επιτροπή μελέτησε κατά προτεραιότητα τους προϋπολογισμούς σε επτά συνολικά συνεδρίες, που πραγματοποιήθηκαν από τις 19 Οκτωβρίου 1998 μέχρι τις 8 Ιανουαρίου 1999. Στα πλαίσια της ακολουθούμενης διαδικασίας για τη μελέτη των προϋπολογισμών, τα Μέλη της Επιτροπής είχαν σε πρώτο στάδιο την ευκαιρία να ακούσουν τους Υπουργούς να αναλύουν τα θέματα πολιτικής που εμπíπτουν στη σφαίρα των αρμοδιοτήτων και δραστηριοτήτων των Υπουργείων τους και σε δεύτερο στάδιο να ανταλλάξουν μεταξύ τους απόψεις γύρω από τα ζητήματα αυτά. Η Επιτροπή είχε επίσης την ευκαιρία να ακούσει τις απόψεις του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, καθώς και του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, αναφορικά με τους προϋπολογισμούς που αφορούν τις υπηρεσίες τους.

Η Επιτροπή, προτού αναφερθεί στην όλη φιλοσοφία και στη γενικότερη κυβερνητική πολιτική όπως αυτές αντικατοπτρίζονται στους υπό συζήτηση προϋπολογισμούς και όπως αναλύθηκαν από τον Υπουργό Οικονομικών στην εναρκτήρια συνεδρία της, θεωρεί σκόπιμο να σημειώσει με ικανοποίηση ότι και φέτος οι προϋπολογισμοί κατατέθηκαν έγκαιρα στη Βουλή από την κυβέρνηση. Επίσης η Επιτροπή με την ευκαιρία αυτή εκφράζει την ευαρέσκειά της για το γενικότερο πνεύμα συνεργασίας που επέδειξε κάθε Υπουργείο ξεχωριστά, αλλά ιδιαίτερα για την προθυμία του Υπουργείου Οικονομικών να παράσχει κάθε συμπληρωματική πληροφορία που του ζητήθηκε.

A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΠΟΥ ΚΑΤΑΤΕΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Σύμφωνα με τον Υπουργό Οικονομικών, οι προϋπολογισμοί, όπως εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο και κατατέθηκαν στη Βουλή, αντικατοπτρίζουν τη

φιλοσοφία του νέου στρατηγικού σχεδίου, το οποίο θα καλύψει την περίοδο 1999-2003, που είναι νευραλγικής σημασίας για την Κύπρο ενόψει της ενταξιακής της πορείας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Συγκεκριμένα, οι προϋπολογισμοί του 1999 στηρίζουν τις προσπάθειες για την εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση, για την αναδιάρθρωση όλων των τομέων της οικονομίας, για τον εκσυγχρονισμό και για την τεχνολογική αναβάθμιση των επιχειρηματικών μονάδων με στόχο την προσαρμογή τους στις συνθήκες της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας και του εντεινόμενου ανταγωνισμού, καθώς και για την αναβάθμιση του ρόλου της Κύπρου ως διεθνούς επιχειρηματικού κέντρου και ως κέντρου παροχής υπηρεσιών υψηλής ποιότητας.

Άλλες σημαντικές επιδιώξεις είναι η αναβάθμιση του περιβάλλοντος και η βελτίωση της ποιότητας της ζωής στην Κύπρο, η προσαρμογή της Κύπρου στην κοινωνία της πληροφορίας, καθώς και ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας υπηρεσίας. Έμφαση δίδεται επίσης στην κοινωνική πολιτική με βασικούς άξονες την παιδεία, την υγεία και τη στήριξη των ασθενέστερων οικονομικά τάξεων, των προσφύγων, των ατόμων με αναπηρικά προβλήματα και των ηλικιωμένων, καθώς και στην πολιτιστική ανάπτυξη.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι στην Επιτροπή Οικονομικών έχει κατατεθεί συνοπτικό σημείωμα για το νέο αυτό στρατηγικό σχέδιο, γι' αυτό και η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν έχει ενημερωθεί ουσιαστικά σχετικά με αυτό.

Σύμφωνα με τον Υπουργό Οικονομικών, με τους προϋπολογισμούς για το 1999 συνεχίστηκε με εντονότερο ρυθμό η προσπάθεια για τήρηση αυστηρής δημοσιονομικής πειθαρχίας και για ανακατανομή των δημόσιων δαπανών προς όφελος των δαπανών που στοχεύουν στην περαιτέρω διεύρυνση του κοινωνικού και αναπτυξιακού ρόλου του κράτους υπό συνθήκες εσωτερικής και εξωτερικής σταθερότητας της οικονομίας.

Αναφορικά με τη διακύμανση του δείκτη των διάφορων οικονομικών μεγεθών, το Υπουργείο Οικονομικών σκιαγράφησε διά του Υπουργού Οικονομικών την πιο κάτω εικόνα:

- 1) Το 1998 ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης εκτιμάται ότι θα παρουσιάσει ουσιαστική επιτάχυνση και εκτιμάται γύρω στο 5,0% ύστερα από δύο συνεχή χρόνια σχετικής βραδείας ανάπτυξης. Στην ικανοποιητική αυτή εξέλιξη θετικό ρόλο διαδραματίζει, μεταξύ άλλων, η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική που έχει εφαρμοστεί για τόνωση της οικονομίας.
- 2) Ως αποτέλεσμα της αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας, οι εκτιμήσεις για το ποσοστό ανεργίας το 1998 είναι ότι αυτό θα μειωθεί στο 3,3% σε αντίθεση με τις συνθήκες μαζικής ανεργίας που επικρατούν στις περισσότερες χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και σε ορισμένες χώρες που είναι υποψήφιες για ένταξη σε αυτή. Ο πληθωρισμός υπολογίζεται να διαμορφωθεί γύρω στο 2,3% ως αποτέλεσμα των χαμηλών τιμών των εισαγόμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση αγαθών σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη σύνδεση της κυπριακής λίρας με την ευρωπαϊκή νομισματική μονάδα, την περαιτέρω φιλελευθεροποίηση των εισαγωγών και γενικά το χαμηλό διεθνή πληθωρισμό.
- 3) Το δημοσιονομικό έλλειμμα εκτιμάται ότι το 1998 θα ανέλθει στα £252,7 εκ. ή στο 5,4% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε σύγκριση με £231,2 εκ. ή το 5,3% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος το 1997, ενώ εξακολουθεί να αποκλίνει από το σχετικό κριτήριο σύγκλισης που καθορίστηκε στη Συνθήκη του Μάαστριχτ.
- 4) Το δημόσιο χρέος, εξαιρουμένου του ενδοκυβερνητικού, ως ποσοστό του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος θα διαμορφωθεί στο 59,5%, που είναι οριακά χαμηλότερο από το σχετικό κριτήριο σύγκλισης της Συνθήκης του Μάαστριχτ. Το δημόσιο εξωτερικό χρέος θα ανέλθει στα £688,8 εκ. ή στο 14,8% του ακαθάριστου

εγχώριου προϊόντος σε σύγκριση με £515,3 εκ. ή το 11,9% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος τον προηγούμενο χρόνο. Το συνολικό δημόσιο χρέος, περιλαμβανομένου του ενδοκυβερνητικού, θα ανέλθει στα £4.428,4 εκ. ή στο 95,5% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε σύγκριση με £3.982,1 εκ. ή το 91,7% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος τον προηγούμενο χρόνο. Τέλος, το ποσοστό εξυπηρέτησης του εξωτερικού χρέους της Κύπρου θα μειωθεί το 1998 στο 7,1% σε σύγκριση με 7,8% που ήταν τον προηγούμενο χρόνο.

Συγκριτική ανάλυση των πιο πάνω δεικτών του δημόσιου και ενδοκυβερνητικού χρέους για την περίοδο 1995-1999 επισυνάπτεται στην παρούσα Έκθεση ως Παράρτημα Α΄.

B. ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

1) Έσοδα

Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών, τόσο τα έσοδα όσο και οι δαπάνες του Τακτικού Προϋπολογισμού υπολογίστηκαν με βάση την ισχύουσα νομοθεσία.

Τα έσοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού ανέρχονται στο £1.110,6 εκ. σε σύγκριση με τα αναθεωρημένα έσοδα του προϋπολογισμού για το 1998, που αναμένεται να ανέλθουν στο £1.021,0 εκ.

Τα προϋπολογιζόμενα καθαρά έσοδα που θα προέλθουν από τους άμεσους φόρους ανέρχονται στα £389,9 εκ. σε σύγκριση με £348,7 εκ. που προήλθαν από τους αναθεωρημένους άμεσους φόρους το 1998 και £301,7 εκ. που ήταν τα πραγματικά έσοδα από τους άμεσους φόρους το 1997.

Τα προϋπολογιζόμενα καθαρά έσοδα που θα προέλθουν από τους έμμεσους φόρους θα ανέλθουν στα £514,1 εκ. σε σύγκριση με £483,2 εκ. του αναθεωρημένου προϋπολογισμού για το 1998 και £465,7 εκ. που ήταν τα πραγματικά έσοδα από τους έμμεσους φόρους το 1997.

Όσον αφορά τα μη φορολογικά έσοδα, δηλαδή τα έσοδα που προέρχονται από την πώληση αγαθών και την παροχή υπηρεσιών, αυτά προϋπολογίζονται για το 1999 σε £75,8 εκ. σε σύγκριση με £65,7 εκ. του αναθεωρημένου προϋπολογισμού για το 1998 και £56,6 εκ. που ήταν τα πραγματικά έσοδα που προήλθαν από τις ίδιες πηγές το 1997.

Εξάλλου, τα έσοδα από ενοίκια και δικαιώματα υπολογίζεται να ανέλθουν το 1999 σε £26,4 εκ. σε σύγκριση με £26,5 εκ. του αναθεωρημένου προϋπολογισμού για το 1998 και £54,3 που ήταν τα πραγματικά έσοδα από τις ίδιες πηγές το 1997.

Τα έσοδα από τις μεταβιβάσεις προϋπολογίζεται να ανέλθουν το 1999 σε £85,1 εκ. σε σύγκριση με £80,3 εκ. που ήταν τα αναθεωρημένα έσοδα το 1998 και £73,6 εκ. που ήταν τα πραγματικά έσοδα που προήλθαν από τις ίδιες πηγές το 1997.

Συγκριτική ανάλυση των εσόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού για την περίοδο 1995-1999 επισυνάπτεται στην παρούσα Έκθεση ως Παράρτημα Β΄.

2) Δαπάνες

Σύμφωνα με τον Τακτικό Προϋπολογισμό για το 1999, όπως αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή, χωρίς να περιλαμβάνονται σε αυτόν οι τροπολογίες που υποβλήθηκαν στη συνέχεια, οι καθαρές δαπάνες θα ανέλθουν σε £1.343,7 εκ. σε σύγκριση με £1.238,4 εκ. του αναθεωρημένου προϋπολογισμού για το 1998 και £1.127,5 εκ. που ήταν οι πραγματικές καθαρές δαπάνες το 1997.

Οικονομική ανάλυση των δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού για το 1999, καθώς και για τα τέσσερα προηγούμενα χρόνια, επισυνάπτεται στο τέλος της Έκθεσης αυτής ως Παράρτημα Γ΄.

Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

Ο καταρτισμός του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως για το 1999, που θα είναι και ο πρώτος χρόνος εφαρμογής του νέου Στρατηγικού Σχεδίου Αναπτύξεως 1999-2003,

έγινε με τέτοιο τρόπο, που να συνάδει με τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές και τις επιδιώξεις του σχεδίου αυτού, τις τελευταίες εξελίξεις στα δημοσιονομικά και οικονομικά μεγέθη, καθώς και τις αναπτυξιακές ανάγκες της οικονομίας.

Οι κυριότερες επιδιώξεις του νέου σχεδίου είναι η εντατικοποίηση των ρυθμών της εναρμόνισης με την Ευρωπαϊκή Ένωση και της ετοιμασίας της οικονομίας για την προδιαγραφόμενη ένταξη της Κύπρου σε αυτή με την παράλληλη επίτευξη του τρίπτυχου «κοινωνική δικαιοσύνη-σταθερότητα-ανάπτυξη», η αναδιάρθρωση όλων των τομέων της οικονομίας, ο εκσυγχρονισμός των επιχειρηματικών μονάδων, η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Κύπρου, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της και η προσαρμογή της στις νέες συνθήκες που δημιουργούνται, στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, η αναβάθμιση του ρόλου της ως διεθνούς κέντρου παροχής υπηρεσιών, η προσαρμογή της στην κοινωνία της πληροφορίας και, τέλος, η αναμόρφωση του δημόσιου τομέα. Επιπρόσθετα, έμφαση δίνεται σε παράγοντες που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής, όπως είναι το περιβάλλον, η πολιτιστική ανάπτυξη και η αναβάθμιση του επιπέδου υγείας το λαού.

Οι ποσοτικοί στόχοι του σχεδίου οριοθετούνται από τις αντικειμενικές δυνατότητες της οικονομίας ενόψει των διαρθρωτικών αλλαγών που απαιτείται να προωθηθούν, λαμβανομένων υπόψη και των κριτηρίων που έχουν καθοριστεί με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως για το 1999 προβλέπει δαπάνες ύψους £261,4 εκ. από το Ταμείο Αναπτύξεως και ύψους £7,7 εκ. από το Ταμείο Δημόσιων Δανείων.

Συγκριτική ανάλυση των δαπανών του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως για το 1999, καθώς και για τα τέσσερα προηγούμενα χρόνια, κατά Υπουργείο και τομέα, επισυνάπτεται στο τέλος της Έκθεσης αυτής ως Παράρτημα Δ'.

Δ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ

ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ

Ο Προϋπολογισμός του Τ.Α.Ε.Π. για το 1999, όπως κατατέθηκε στη Βουλή, προβλέπει δαπάνες ύψους £90,7 εκ. σε σύγκριση με τις αναθεωρημένες δαπάνες ύψους £84,4 εκ. για το 1998, καθώς και έσοδα ύψους £7,1 εκ. σε σύγκριση με £6,3 εκ., με βάση τον αναθεωρημένο προϋπολογισμό του 1998.

Συγκριτική ανάλυση και των εσόδων και των δαπανών του Προϋπολογισμού του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων επισυνάπτεται στο τέλος της παρούσας Έκθεσης ως Παράρτημα Ε΄.

Ε. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

1) ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ-ΓΕΝΙΚΑ:

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού μελέτησε τους οικονομικούς δείκτες όπως παρουσιάστηκαν και αναλύθηκαν ενώπιόν της από τους αρμοδίους, διαπιστώνει ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα εξακολουθεί να βρίσκεται σε ψηλό επίπεδο. Η κατάσταση αυτή, που αποδίδεται από την κυβέρνηση σε παράγοντες που επηρεάζουν τόσο το σκέλος των εσόδων όσο και το σκέλος των δαπανών, θα πρέπει να τύχει άμεσου χειρισμού, γιατί αποτελεί ένα διαρκή κίνδυνο αποσταθεροποίησης της οικονομίας με αποτέλεσμα να εξουδετερώνει τις ενθαρρυντικές προοπτικές που δημιουργούνται από τις προβλέψεις για την περαιτέρω αύξηση του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης. Διευρυμένο παρουσιάζεται επίσης το δημόσιο χρέος, ενώ, αν δε ληφθούν μέτρα, αναμένεται να διευρυνθεί ακόμη περισσότερο αποκλίνοντας για πρώτη φορά από το σχετικό κριτήριο σύγκλισης της Συνθήκης του Μάαστριχτ.

Τα αρνητικά αυτά φαινόμενα, σε σχέση με τα δημοσιονομικά μεγέθη της οικονομίας, είναι ιδιαίτερα ανησυχητικά, γιατί δημιουργούν αρνητικές εντυπώσεις για την κατάσταση της κυπριακής οικονομίας τόσο διεθνώς όσο ειδικότερα και στην Ευρώπη,

στα πλαίσια της ενταξιακής πορείας της Κύπρου προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και γιατί υποδηλώνουν αδυναμίες της κυπριακής οικονομίας ενδεικτικές του πόσο αυτή μπορεί να είναι ευάλωτη σε δυσμενείς εσωτερικές ή διεθνείς εξελίξεις, ιδιαίτερα ενόψει των οικονομικών κρίσεων που πρόσφατα εκδηλώθηκαν στη Νότια Ασία και στη Ρωσία.

Η Επιτροπή σημειώνει τις δηλώσεις του Υπουργού Οικονομικών σχετικά με τους παράγοντες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση του δημοσιονομικού ελλείμματος και αφορούν τόσο το σκέλος των εσόδων όσο και το σκέλος των δαπανών. Όπως αναφέρθηκε ειδικότερα από τον Υπουργό Οικονομικών, οι σημαντικότεροι παράγοντες, σε σχέση με τα έσοδα, είναι η απώλεια εσόδων λόγω της πλήρους εφαρμογής της συμφωνίας Κύπρου-Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και η παρατηρούμενη καθυστέρηση στην εισαγωγή νέων φορολογικών μέτρων για την αναπλήρωση των απολεσθέντων δασμών. Η Επιτροπή, χωρίς να τοποθετείται θετικά ή αρνητικά στα προτεινόμενα από την κυβέρνηση φορολογικά μέτρα, τα οποία θα μελετηθούν σε εύθετο χρόνο, σημειώνει ότι την κυβέρνηση θα πρέπει εξίσου να την απασχολεί τόσο το θέμα της φοροδιαφυγής όσο και το θέμα των ανείσπρακτων φόρων. Η Επιτροπή πιστεύει ότι δεν έχουν ακόμη εξαντληθεί όλα τα περιθώρια για την επιτυχή είσπραξη των οφειλόμενων προς την Κυπριακή Δημοκρατία φόρων, γεγονός που οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη μη άσκηση αυστηρής πολιτικής στον τομέα αυτό, καθώς και στην ελλιπή στελέχωση των αρμόδιων υπηρεσιών.

Αναφορικά με τις δαπάνες, παράγοντας ο οποίος συμβάλλει εξίσου στη διαμόρφωση του δημοσιονομικού ελλείμματος, το προβλεπόμενο ύψος τους, σύμφωνα με τον Υπουργό Οικονομικών, οφείλεται στην επεκτατική πολιτική που ακολουθήθηκε κατά το 1998 για την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας αλλά και στο ανελαστικό κρατικό μισθολόγιο.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει τη θετική επίδραση της κυβερνητικής πολιτικής στο θέμα της επιτάχυνσης του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης, παρ' όλο που πιστεύει ότι υπάρχουν ακόμα πολλά περιθώρια για τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων που θα ενδυναμώσουν και θα εκσυγχρονίσουν όλους τους τομείς της οικονομίας. Ταυτόχρονα όμως η Επιτροπή έχει την άποψη ότι θα πρέπει να εφαρμοστεί τέτοια δημοσιονομική πολιτική, που να προωθεί ισόρροπα όλους τους παράγοντες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση της κατάστασης της οικονομίας.

Ειδικότερα, η δραστηριοποίηση για τη βελτίωση του ρυθμού ανάπτυξης δε θα πρέπει να διογκώνει το δημοσιονομικό έλλειμμα ή και το δημόσιο χρέος, αλλά να συνοδεύεται με την κατάλληλη πολιτική για τον περιορισμό του τομέα των δαπανών, με την εφαρμογή, δηλαδή, πολιτικής λιτότητας, όσον αφορά τις δημόσιες δαπάνες, με την επιτυχή είσπραξη των οφειλών προς το κράτος, καθώς και με την παράλληλη εφαρμογή ισορροπημένης φορολογικής πολιτικής που δε θα πλήττει τα χαμηλά αμειβόμενα στρώματα του λαού.

2) ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η Επιτροπή πιστεύει ότι για την ανάπτυξη της οικονομίας απαιτείται η υιοθέτηση και η εφαρμογή μιας ορθολογικής οικονομικής πολιτικής που θα αντιμετωπίζει σωστά τις διαρθρωτικές αδυναμίες της οικονομίας. Πρωταρχική θέση στους στόχους της κυβέρνησης θα πρέπει να καταλάβει η βελτίωση της παραγωγικότητας, τομέας στον οποίο η Κύπρος ομολογουμένως υστερεί, ιδιαίτερα σε σύγκριση με τις ευρωπαϊκές χώρες. Αν η παραγωγικότητα δε βελτιωθεί αισθητά, οι προοπτικές της χώρας μας σε σύγκριση με την ανταγωνιστικότητα των άλλων χωρών θα είναι πολύ περιορισμένες. Εξάλλου η παραγωγικότητα, κατά την άποψη της Επιτροπής, είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ανάγκη για τεχνολογική αναβάθμιση, τομέας στον οποίο δε φαίνεται να έχουμε κάνει μεγάλα βήματα. Η Επιτροπή πιστεύει ότι ως κράτος θα πρέπει να επενδύσουμε

πολύ περισσότερα στον τομέα αυτό, αν θέλουμε η χώρα μας και η οικονομία μας να αντεπεξέλθουν στις σύγχρονες προκλήσεις και στο διεθνή ανταγωνισμό.

Μεγάλη σημασία αποδίδεται επίσης από την Επιτροπή στην ανάγκη ανάπτυξης της παραγωγικότητας του ιδιωτικού τομέα, για την επίτευξη της οποίας θα πρέπει ιδιαίτερα να δραστηριοποιηθούν όλοι οι συντελεστές του με στόχο την ποιοτική βελτίωση και την αξιοποίηση του διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και την τεχνολογική αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων. Για το σκοπό αυτό απαραίτητη θεωρείται η συνεργασία των εργοδοτικών και συνδικαλιστικών οργανώσεων αλλά και η παροχή από την πλευρά της κυβέρνησης και του ευρύτερου δημόσιου τομέα των κατάλληλων σχεδίων και προγραμμάτων από τα οποία θα επωφελούνται και εργοδότες και εργοδοτούμενοι.

Προσπάθεια θα πρέπει να καταβληθεί επίσης από την κυβέρνηση για την αύξηση του ρυθμού των εγχώριων εξαγωγών, γιατί, αν και ο τομέας αυτός παρουσιάζει ελαφριά ανάκαμψη, αυτό αποδίδεται κυρίως στο ευνοϊκό, γενικά, εξωτερικό περιβάλλον παρά σε εσωτερικούς παράγοντες που συμβάλλουν σε αυτή.

Η Επιτροπή έχει την άποψη ότι, στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού της οικονομίας, η κυβέρνηση θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην αξιοποίηση εκείνων των τομέων της οικονομίας στους οποίους η Κύπρος συγκριτικά πλεονεκτεί ή στους οποίους θα μπορούσε να ήταν ανταγωνιστική, ιδιαίτερα ενόψει της ένταξής της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Επιτροπή σημειώνει ότι παρά τις αναφορές του Υπουργού Οικονομικών, με αφορμή τη συζήτηση των προϋπολογισμών του 1998, στις δυνατότητες της χώρας μας να καταστεί διεθνές επιχειρηματικό κέντρο και κέντρο παροχής υπηρεσιών υψηλής ποιότητας στους προϋπολογισμούς του 1999, όπως κατατέθηκαν, δεν έχει περιληφθεί οποιαδήποτε συγκεκριμένη πρόταση πέρα από την εξαγγελία του Υπουργού ότι προτίθεται να καταθέσει ειδικό πρόγραμμα δράσης. Η

Επιτροπή θεωρεί ότι οποιαδήποτε περαιτέρω καθυστέρηση στην υλοποίηση του προγράμματος αυτού θα έχει πολύ αρνητικές συνέπειες στις προοπτικές της επιτυχίας του, δεδομένου ότι ο διεθνής ανταγωνισμός βαδίζει ήδη με πολύ γοργότερους ρυθμούς προς την κατεύθυνση αυτή.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στο στάδιο της μελέτης των προϋπολογισμών του 1999 η κυβέρνηση κατέθεσε τροπολογία με στόχο την υλοποίηση σχετικού με τα πιο πάνω προγράμματος δράσης. Η Επιτροπή για τους λόγους ακριβώς που αναφέρονται πιο πάνω θα εισηγηθεί την ενσωμάτωση της τροπολογίας στους προϋπολογισμούς του 1999 επιφυλασσόμενη να παρακολουθεί την εξέλιξη και την υλοποίηση του όλου σχεδίου για την επίτευξη των στόχων που έχουν εξαγγελθεί.

Η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι το κριτήριο των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας μας θα πρέπει να αποτελέσει και το γνώμονα για τον προσανατολισμό και την προσαρμογή του πρωτογενούς τομέα της γεωργίας στα νέα δεδομένα και στις προτιμήσεις της σύγχρονης διεθνούς αγοράς στην οποία τα οικολογικά προϊόντα, οι ειδικές ποικιλίες και η ποιότητα φαίνεται να καταλαμβάνουν την πρώτη θέση. Εξάλλου, με δεδομένες τις αδυναμίες του τομέα της γεωργίας, ιδιαίτερα λόγω των καιρικών συνθηκών, ο προσανατολισμός αυτός αποτελεί και τη μόνη διέξοδο για την ανάκαμψή του.

Σημειώνεται ότι το στοιχείο αυτό της ανταγωνιστικότητας και της πιθανής υπεροχής της χώρας μας με την αξιοποίηση των ιδιαιτεροτήτων της θα πρέπει να αποτελεί πάντα βασικό κριτήριο στον προσανατολισμό και στην αναδιάρθρωση όλων των τομέων της οικονομίας είτε αυτός είναι ο πρωτογενής τομέας της γεωργίας είτε αυτός των κατασκευών και της μεταποίησης είτε ο παραδοσιακός τομέας του τουρισμού και των υπηρεσιών.

3) ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ - ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Πρωταρχικό ρόλο σε μια υγιή οικονομία διαδραματίζει η άσκηση πολιτικής λιτότητας και περισυλλογής, καθώς και η συμπίεση των δημόσιων δαπανών από την κυβέρνηση. Η Επιτροπή, παρ' όλο που διαπιστώνει ότι έχουν καταβληθεί και εξακολουθούν να καταβάλλονται από την κυβέρνηση πολλές προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση, εντούτοις έχει την άποψη ότι εξακολουθούν να υπάρχουν ακόμα πολλά περιθώρια βελτίωσης και δυνατότητες για εξοικονομήσεις σε όλους τους τομείς. Σχετικά με την προσπάθεια αυτή, η Επιτροπή πιστεύει ότι θα πρέπει να ευαισθητοποιηθούν όλοι οι αρμόδιοι και όλοι οι εμπλεκόμενοι παράγοντες, δηλαδή η κυβέρνηση, η Βουλή και οι κοινωνικοί εταίροι, γιατί αυτή, για να είναι αποτελεσματική, πρέπει να καταβάλλεται συλλογικά.

Η Επιτροπή αποδίδει τεράστια σημασία στην οικονομία και στη μη διασπάθιση του δημόσιου χρήματος, γι' αυτό και καλεί όσους το διαχειρίζονται να ενεργούν με σύνεση και σύμφωνα με τις αρχές της καλής και χρηστής διοίκησης. Η Επιτροπή προσδοκά ότι με την υιοθέτηση ορθολογικών και ταχύτερων διαδικασιών μετά την έναρξη της εφαρμογής της νέας νομοθεσίας για τις προσφορές του δημοσίου θα γίνεται καλύτερη διαχείριση του δημόσιου χρήματος. Πρόσθετα, η Επιτροπή πιστεύει ότι το θέμα δεν εξαντλείται εδώ και ότι υπάρχουν πολλά ακόμα περιθώρια βελτίωσης, αναφορικά με την εξυγίανση και την αποδοτικότερη λειτουργία της κρατικής μηχανής.

Με την ευκαιρία αυτή, η Επιτροπή επισημαίνει ότι καθοριστικός παράγοντας για μια σταθερή και υγιή κοινωνία στον τόπο μας είναι και ο ορθός προσανατολισμός του κοινού προς την αποταμίευση και τις παραγωγικές επενδύσεις, καθώς και η μείωση ή η εγκατάλειψη της τάσης για υπερκατανάλωση που, όπως διαπιστώνεται, εξακολουθεί να επηρεάζει αρνητικά τις δυνατότητες της οικονομίας. Ιδιαίτερα αντιπαραγωγικό και καταστροφικό για την οικονομία είναι το να προβαίνει η κυβέρνηση πολλές φορές σε χορηγίες, παροχές, επιδοτήσεις και εγγυήσεις προς τον ιδιωτικό τομέα, αλλά στη

συνέχεια τα κονδύλια αυτά να διατίθενται για σκοπούς καθαρά καταναλωτικούς και εφήμερους, χωρίς να αξιοποιούνται κατάλληλα. Η Επιτροπή αναμένει από την κυβέρνηση να υποβάλει πρόγραμμα ελέγχου που να διασφαλίζει τη σωστή και τη σύμφωνη με τους σκοπούς για τους οποίους τα κονδύλια αυτά διατίθενται αξιοποίησή τους.

Αναφορικά με τον τομέα της απασχόλησης στη δημόσια υπηρεσία, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι ο αριθμός των νέων θέσεων και των αναβαθμίσεων που ζητούνται με τον προϋπολογισμό του 1999 είναι σχετικά περιορισμένος. Ταυτόχρονα όμως η Επιτροπή πιστεύει ότι θα πρέπει να τερματιστεί η τακτική της χρησιμοποίησης κονδυλίων ανάπτυξης για την απασχόληση προσωπικού σε θέσεις που καμιά σχέση δεν έχουν με τους σκοπούς για τους οποίους αυτά εγκρίνονται.

Η Επιτροπή με την ευκαιρία αυτή καλεί την κυβέρνηση να προωθήσει αμέσως οποιαδήποτε θέματα σχετίζονται με την καθυστέρηση στην πρόσληψη μόνιμου προσωπικού πληρώνοντας τις κενές θέσεις που κρίνονται απόλυτα αναγκαίες για την ομαλή λειτουργία της κρατικής μηχανής. Με τον τρόπο αυτό η Επιτροπή ευελπιστεί ότι θα περιοριστεί σημαντικά και το πρόβλημα των έκτακτων υπαλλήλων, το οποίο φαίνεται ότι εξακολουθεί να υφίσταται, ενώ η σχετική νομοθεσία που προσδοκούσε να αντιμετωπίσει το πρόβλημα λόγω αντικειμενικών δυσκολιών και άλλων εκκρεμοτήτων δεν μπόρεσε να εφαρμοστεί με συνέπεια.

Η Επιτροπή επαναλαμβάνει την πάγια θέση της ότι οι μόνιμες ανάγκες της δημόσιας υπηρεσίας θα πρέπει να καλύπτονται με μόνιμο προσωπικό και ότι η κυβέρνηση θα πρέπει να καταβάλει κάθε προσπάθεια, ώστε να πληρώσει τις κενές θέσεις ή να δημιουργήσει νέες μόνιμες θέσεις, εφόσον αποδεδειγμένα υπάρχουν τέτοιες ανάγκες που απαιτούν ικανοποίηση.

Τεράστια συμβολή στη συμπίεση των καταναλωτικών δαπανών θα έχει η παραγωγικότερη αξιοποίηση του διαθέσιμου προσωπικού και η υιοθέτηση σύγχρονων μεθόδων εργασίας, ώστε ο δημόσιος τομέας να καταστεί παραγωγικότερος και ανταγωνιστικότερος. Η κατάργηση της γραφειοκρατίας, η επιμόρφωση του προσωπικού και η εισαγωγή σύγχρονων αντιλήψεων διοίκησης θα συμβάλουν στην αξιοποίηση του υφιστάμενου προσωπικού. Επίσης, η προώθηση της μηχανογράφησης και γενικότερα η εισαγωγή της σύγχρονης τεχνολογίας στην κρατική μηχανή θα συμβάλει αναμφισβήτητα στην παραγωγικότερη λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας αλλά και στην καλύτερη προσφορά υπηρεσιών στο κοινό. Η Επιτροπή πιστεύει ότι, ενώ έχουν γίνει αρκετά βήματα προς αυτή την κατεύθυνση, εντούτοις η σωστή αξιοποίηση του προσωπικού δεν έχει σημειώσει ουσιαστική πρόοδο. Από την άλλη, ο τομέας της τεχνολογικής αναβάθμισης στη δημόσια υπηρεσία δεν έχει φτάσει στο προχωρημένο εκείνο επίπεδο που αναμενόταν, σύμφωνα με τις κατά καιρούς υποσχέσεις που είχαν δοθεί.

Για την καλύτερη απόδοση του προσωπικού της δημόσιας υπηρεσίας απαραίτητη είναι η διασφάλιση κατάλληλων χώρων εργασίας. Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, ενώ εδώ και χρόνια έχει εξαγγελθεί η εκτέλεση εργασιών για την ανέγερση νέων κτιρίων για τη στέγαση των δημόσιων υπαλλήλων, αυτές δεν έχουν μέχρι στιγμής υλοποιηθεί. Με την ευκαιρία αυτή, η Επιτροπή επαναλαμβάνει την πάγια θέση της ότι η επιλογή των χώρων για την ανέγερση κυβερνητικών κτιρίων γενικότερα θα πρέπει να γίνεται με βάση τα σύγχρονα περιβαλλοντικά κριτήρια.

4) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η Επιτροπή πιστεύει ότι ο τομέας των εσόδων της κυβέρνησης που στηρίζεται στη διατήρηση ή και στην εισαγωγή νέων φορολογικών μέτρων θα πρέπει να έχει ως αντιστάθμισμα την υιοθέτηση της κατάλληλης κοινωνικής πολιτικής με τη διοχέτευση

των κοινωνικών παροχών που συμβάλλουν στην ανακούφιση των ασθενέστερων εισοδηματικά τάξεων, που είναι και οι πρώτες ομάδες του πληθυσμού που πλήττονται από οποιαδήποτε φορολογία, ιδιαίτερα όταν αυτή είναι έμμεση, αλλά και γενικά των δυσπραγούντων και παθόντων. Επίσης, θα πρέπει να υπάρχει και να ακολουθείται και να αναπτύσσεται μια σύγχρονη κοινωνική πολιτική, που να προσφέρει ανάλογες κοινωνικές παροχές όχι μόνο στις πιο πάνω κατηγορίες αλλά και σε όλους τους πολίτες, η βελτίωση της ποιότητας ζωής των οποίων θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα της κυβέρνησης. Η Επιτροπή, αντικρίζοντας με αυτό το πνεύμα την τροπολογία που κατατέθηκε από την κυβέρνηση, κατά τη διάρκεια της συζήτησης των προϋπολογισμών, και που στοχεύει στην εισαγωγή ή στη βελτίωση ορισμένων κοινωνικών παροχών, την υιοθετεί προτρέποντας την κυβέρνηση να προωθήσει τη λήψη πρόσθετων μέτρων προς αυτή την κατεύθυνση στην οποία σίγουρα θα την έχει συμπαραστάτη.

Στον κεφαλαιώδη τομέα της υγείας και παρά τις κατ' επανάληψιν εξαγγελίες για την προώθηση του γενικού σχεδίου υγείας δεν έχει μέχρι στιγμής γίνει οποιαδήποτε ουσιαστική ενέργεια με σκοπό την υλοποίησή του. Η Επιτροπή αναμένει ότι σύντομα θα κατατεθεί το σχετικό νομοσχέδιο.

5) ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η Επιτροπή θεωρεί ότι εξακολουθεί να παραμένει υποβαθμισμένη η θέση που καταλαμβάνει ο τομέας του πολιτισμού στις προτεραιότητες της κυβέρνησης. Η Επιτροπή δεν υποτιμά τις ανάγκες για τη σταθεροποίηση και την ανάπτυξη της οικονομίας, πιστεύει όμως ότι σε έναν τόπο που δοκιμάστηκε και δοκιμάζεται με πράξεις και απειλές που στοχεύουν στον αφανισμό του η έμφαση πρέπει να δίνεται στην πολιτισμική ανάπτυξη και στην προβολή της, που πρέπει και να αποτελούν προτεραιότητα. Με την ευκαιρία αυτή, η Επιτροπή επαναλαμβάνει τη θέση της ότι θα

πρέπει επιτέλους να αποδοθεί στον τομέα του πολιτισμού από την κυβέρνηση το μερίδιο που αυτός δικαιούται από τις εισπράξεις της από τον ΟΠΑΠ.

Η Επιτροπή εκτιμά ότι ο τομέας της επιστήμης και της έρευνας μπορεί να συμβάλει σημαντικά και ουσιαστικά στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της χώρας μας, ώστε να μπορέσει να αντεπεξέλθει στις προκλήσεις της εποχής μας, γι' αυτό και θεωρεί ότι τα κονδύλια που διατίθενται για το σκοπό αυτό μέσω του κρατικού προϋπολογισμού θα πρέπει να αυξηθούν ουσιαστικά, ώστε να αποτελέσουν τόσο για τον ιδιωτικό όσο και για το δημόσιο τομέα κίνητρο για την αξιοποίησή τους.

Η Επιτροπή παρατηρεί ότι ο τομέας του περιβάλλοντος αποτελεί υποβαθμισμένο στόχο, σε σχέση με τις άλλες προτεραιότητες της κυβέρνησης, και θεωρεί λανθασμένη την αντιμετώπιση του θέματος αυτού από την κυβέρνηση. Η υποβαθμισμένη σημασία που αποδίδεται στα περιβαλλοντικά θέματα ξεκινά από την περιορισμένη αριθμητικά στελέχωση της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος του αρμόδιου Υπουργείου και κορυφώνεται με την έλλειψη γενικής περιβαλλοντικής πολιτικής που να αντιμετωπίζει και να απαντά στα σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα, τα οποία θα έπρεπε να απασχολούν και τη δική μας χώρα που παρά το μικρό της μέγεθος φαίνεται ότι στην ουσία την επηρεάζουν. Η απόδοση στον περιβαλλοντικό τομέα της θέσης που του αρμόζει είναι απόλυτα συνυφασμένη και με την ενταξιακή πορεία της Κύπρου προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, στις χώρες μέλη της οποίας ο τομέας του περιβάλλοντος κατέχει πρωταρχική θέση ανάμεσα στους στόχους και τις προτεραιότητές τους. Ακόμα, η κατάλληλη διαπαιδαγώγηση του πολίτη και η ευαισθητοποίησή του στα περιβαλλοντικά θέματα από τη νηπιακή ηλικία μέχρι και την ενηλικίωσή του θα συμβάλουν στη δημιουργία των αυριανών Ευρωπαίων πολιτών.

6) ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΡΕΙΑ, ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Με την ευκαιρία αυτή, η Επιτροπή επιθυμεί να διατυπώσει τις απόψεις της για την πολυσυζητημένη πορεία της εναρμόνισης και της προετοιμασίας της Κύπρου για την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και για τις αρνητικές και θετικές συνέπειες για την οικονομία που αποδίδονται σε αυτή.

Υπογραμμίζοντας τη σημασία της ευρωπαϊκής πορείας που η Κύπρος ακολουθεί, η Επιτροπή πιστεύει ότι θα πρέπει να τεθεί ο στόχος να αμβλυνθούν ή και να ξεπεραστούν, με τους κατάλληλους χειρισμούς, οποιεσδήποτε αρνητικές συνέπειες υφίσταται η κυπριακή οικονομία ως αποτέλεσμα των υποχρεώσεων που απορρέουν από την πιο πάνω πορεία εναρμόνισης και προετοιμασίας. Γι' αυτό η Επιτροπή θεωρεί ότι ως πρώτο βήμα η κυβέρνηση θα έπρεπε να είχε ήδη εντοπίσει και καταγράψει το κόστος των μέχρι τώρα ενεργειών της χώρας μας, σε σχέση με την πορεία αυτή, καθώς και τις απώλειές της σε εισαγωγικούς δασμούς, ενώ θα έπρεπε να είχε επίσης προϋπολογίσει με αρκετή ακρίβεια το κόστος των περαιτέρω ενεργειών που απαιτείται να γίνουν τόσο σε κυβερνητικό όσο και σε κρατικό, γενικότερα, επίπεδο. Μόνο γνωρίζοντας με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια το μέγεθος των άμεσων και έμμεσων δαπανών, των απωλειών ή των άλλων επιπτώσεων που θα επιφέρει όλη αυτή η προσπάθεια, είναι δυνατό να προγραμματιστούν και να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα, ώστε η χώρα μας να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις αυτές.

Ανάμεσα στα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν εντάσσεται αναμφισβήτητα και η επιμονή της χώρας μας στην αναζήτηση ευρωπαϊκών πόρων στο προενταξιακό στάδιο, ώστε να μπορέσει να αντέξει το βάρος της εναρμόνισης. Επίσης, θα πρέπει να συνεκτιμηθούν οι θεσμικές και δομικές αλλαγές που θα επέλθουν σε τομείς της οικονομίας μας, σε όργανα, σε οργανισμούς και σε μηχανισμούς και που σίγουρα θα επιφέρουν οικονομικές αλλά και κοινωνικές και άλλες επιπτώσεις. Σε τελευταία

ανάλυση, τονίζεται ότι καμιά πτυχή της οικονομίας ή και της κοινωνίας δε θα μείνει ανεπηρέαστη από τις εξελίξεις αυτές.

Καταλήγοντας η Επιτροπή επανατονίζει ότι απαιτείται εντατικός και συνεχής προγραμματισμός και μεθοδική εργασία, ώστε η Κύπρος να βαδίσει τον επιθυμητό από όλους δρόμο της ένταξης με αξιοπρέπεια αλλά και με τις λιγότερες δυνατές αρνητικές συνέπειες στο μεταβατικό αυτό στάδιο, κατά το οποίο δεν ωφελείται από τα κοινοτικά ταμεία.

7) ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Την Επιτροπή απασχολεί ιδιαίτερα το θέμα της σωστής αξιοποίησης των κονδυλίων που διατίθενται για την ενημέρωση και την προβολή του κυπριακού προβλήματος διεθνώς. Το όλο θέμα της διαφώτισης αποτελεί αντικείμενο μελέτης της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής. Εντούτοις, η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού θεωρεί σκόπιμο να εισηγηθεί στο στάδιο αυτό τροπολογία στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εξωτερικών για το 1999, ώστε το κονδύλι που προορίζεται για την προβολή της Κύπρου μέσω συγκεκριμένου οίκου των ΗΠΑ να μειωθεί ανάλογα και να διαρκέσει μέχρι τον Απρίλιο του 1999, χρόνο κατά τον οποίο το σχετικό συμβόλαιο με το συγκεκριμένο οίκο εκπνέει. Η Επιτροπή πιστεύει ότι με τον τρόπο αυτό θα δοθεί η ευκαιρία να αξιολογηθεί το έργο του οίκου αυτού, χωρίς το Σώμα ή οι αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές να τίθενται προ τετελεσμένων γεγονότων πριν από τη λήψη οποιασδήποτε απόφασής τους.

8) ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

Αποτελεί πλέον πάγια παρατήρηση της Επιτροπής ότι ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως δεν υλοποιείται στον επιθυμητό βαθμό. Στο πρόβλημα αυτό είναι γεγονός ότι συμβάλλουν οι παράμετροι στις οποίες αναφέρθηκε ο Υπουργός Οικονομικών, όπως είναι η διαδικασία των προσφορών, η διαδικασία των απαλλοτριώσεων και οι

περιβαλλοντικές μελέτες που θα πρέπει να προηγούνται της εκτέλεσης ενός έργου. Επειδή όμως αυτοί οι λόγοι είναι γνωστοί και εκ των προτέρων δεδομένοι, θα πρέπει, κατά την άποψη της Επιτροπής, να λαμβάνονται υπόψη στο στάδιο του προγραμματισμού ενός έργου, ώστε οι προβλέψεις, σχετικά με την υλοποίησή του, να βρίσκονται πιο κοντά στην πραγματικότητα.

Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως παρά το γεγονός ότι διατηρείται στο ύψος του προϋπολογισμού του 1998, εντούτοις παρουσιάζει συγκριτική μείωση σε σχέση με τα Υπουργεία που ασχολούνται με την έρευνα και αντίστοιχη αύξηση καταναλωτικού τύπου σε σχέση με άλλες υπηρεσίες και Υπουργεία. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η μεταβολή αυτή δεν είναι υγιής και θα πρέπει να προβληματίσει σοβαρά την κυβέρνηση.

9) ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ

Με την ευκαιρία της εξέτασης του Προϋπολογισμού Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων, παρατηρείται ότι οι πηγές ενίσχυσης του ταμείου αυτού χρόνο με το χρόνο φθίνουν σε αντίθεση με τις δαπάνες που αυξάνονται, χωρίς η κυβέρνηση να έχει μέχρι στιγμής παρουσιάσει οποιεσδήποτε προτάσεις για την εξεύρεση άλλων πηγών χρηματοδότησής του. Επισημαίνοντας το γεγονός αυτό η Επιτροπή αναμένει ότι σύντομα θα έχει τις συγκεκριμένες θέσεις της κυβέρνησης για την αντιμετώπιση του θέματος.

10) ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ-ΣΥΝΤΑΞΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

Με την ευκαιρία αυτή η Επιτροπή θέλει να παρατηρήσει ότι είναι πλέον καιρός η κυβέρνηση να προβεί στην ενοποίηση των κρατικών προϋπολογισμών, κάτι για το οποίο επανειλημμένα έχουν γίνει εισηγήσεις από τη Βουλή και το οποίο και η κυβέρνηση φαίνεται επίσης να αντιμετωπίζει θετικά. Η ενοποίηση των προϋπολογισμών, πέρα από τις ουσιαστικές θετικές συνέπειες που θα έχει για τον

προγραμματισμό των εργασιών και τον καθορισμό των προτεραιοτήτων της κυβέρνησης, αποτελεί και τη σύγχρονη δημοσιονομική άποψη, όσον αφορά τη σύνταξη και την παρουσίαση των προϋπολογισμών ενός κράτους.

Η Επιτροπή μετά την κατά κεφάλαιο μελέτη και των τριών προϋπολογισμών αποφάσισε να μην προβεί στο στάδιο αυτό σε οποιεσδήποτε ουσιαστικές διαφοροποιήσεις τους ή σε περικοπές κονδυλίων. Εντούτοις, ορισμένα Μέλη της Επιτροπής, είτε γιατί διαφωνούν με κάποιες από τις προτάσεις των προϋπολογισμών είτε γιατί προτίθενται να εισηγηθούν τροπολογίες, επιφυλάσσονται να τοποθετηθούν ανάλογα στο στάδιο της, κατά κεφάλαιο δαπανών, έγκρισης και των τριών υπό συζήτηση προϋπολογισμών. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι στο κείμενο των τριών προϋπολογισμών έχουν ενσωματωθεί, με την έγκριση της Επιτροπής, οι τροπολογίες που προαναφέρονται και οι οποίες στάλθηκαν για το σκοπό αυτό από την Εκτελεστική Εξουσία, καθώς και ορισμένες πρόσθετες τροπολογίες που αφορούν κυρίως πρόνοιες συμπληρωματικών προϋπολογισμών ή και άλλες αλλαγές που υιοθετήθηκαν μετά την κατάθεση των προϋπολογισμών στο Σώμα.

Το τελικό κείμενο κάθε προϋπολογισμού ξεχωριστά βρίσκεται στη γραμματεία της Βουλής και στη διάθεση κάθε Μέλους του Σώματος, ενώ αντίγραφο τους έχει επίσης δοθεί σε κάθε κόμμα.

Με τις επιφυλάξεις αυτές η Επιτροπή υποβάλλει στη Βουλή για ψήφιση και τους τρεις υπό συζήτηση προϋπολογισμούς, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί.

Η Επιτροπή, καταθέτοντας την παρούσα Έκθεσή της στο Σώμα, δηλώνει ότι η όλη μελέτη των προϋπολογισμών διεξήχθη υπό τις δεδομένες συνθήκες και με εκείνες μόνο τις διευκολύνσεις που βρίσκονται στη διάθεση του Σώματος και όχι με βάση τα προηγμένα μέσα που διαθέτουν άλλα σύγχρονα κοινοβούλια. Είναι γνωστό ότι τα μέσα που το κυπριακό Κοινοβούλιο διαθέτει, όσον αφορά ανθρώπινο δυναμικό, τεχνικό

εξοπλισμό και κτιριακές εγκαταστάσεις, παρά τις βελτιώσεις που έγιναν δεν είναι τα επιθυμητά, αλλά ούτε και ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Είχαμε συζητήσει και είχαμε πει ότι ήταν λάθος το δεκαπέντε λεπτά και ότι είναι περίπου τριάντα λεπτά, όπως και αν το μοιράσετε, για τους Ενωμένους Δημοκράτες. Να μην εγκριθεί και να έχουμε πρόβλημα ύστερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε φαντάζομαι η γραμματεία να υπαινίσσεται ότι θα υπονομεύσει τους ΕΔΗ! Έγινε κανένα λάθος;

(Γέλια)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εκτός της ομιλίας, κύριε Πρόεδρε, εκτός του αρχηγού.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προτίθεμαι, για να μην υπάρξει καμιά παρεξήγηση, να ζητήσω το λόγο μετά που θα τελειώσουν οι κοινοβουλευτικοί αρχηγοί και τα κόμματα και θέλω να σας πω από τώρα ότι η ομιλία μου θα είναι γύρω στα είκοσι έως είκοσι πέντε λεπτά. Βεβαίως, αντιλαμβάνεστε ότι πέραν των συνεννοήσεων των αρχηγών των κομμάτων είναι και το δικαίωμα το συνταγματικό ενός βουλευτού, που δεν αντιπροσωπεύεται σε αυτές τις συσκέψεις, να μιλήσει για ένα λογικό χρονικό διάστημα και θα σεβαστώ πλήρως, αν θέλετε, την υπομονή του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα σας δώσω το λόγο, αλλά για να μιλούμε για κόμματα, ας περιμένουμε τις επόμενες εκλογές. Θα σας δώσω το λόγο ως βουλευτή ο οποίος έχει πείρα και είναι

αυτή τη στιγμή πρόεδρος της επιτροπής Οικονομικών. Ευχαρίστως, στο τέλος θα σας δώσω το λόγο.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε, έχω πάρα πολλή υπομονή, όπως και εσείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, προχωρούμε. Ο πρώτος ομιλητής...Α! με συγχωρείτε, ναι, ο κ. Παπαδόπουλος.

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Έτσι για την ομαλότητα της συζήτησης, εμείς είμαστε διατεθειμένοι να προσφέρουμε χρόνο από το δικό μας και στους δύο συναδέλφους.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε· ο πρώτος ομιλητής τον οποίο καλώ στο βήμα είναι ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Νίκος Αναστασιάδης.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σίγουρα η κατάθεση των προϋπολογισμών στη Βουλή παρέχει την ευκαιρία στα κοινοβουλευτικά κόμματα για μια εφ' όλης της ύλης προσέγγιση της πορείας όχι μόνο των οικονομικών αλλά και των εν γένει δημοσίων πραγμάτων του τόπου.

Συμπληρώνονται φέτος είκοσι πέντε χρόνια από την τουρκική εισβολή. Παρά τις επανειλημμένες πρωτοβουλίες που εκδηλώθηκαν τόσο από τα Ηνωμένα Έθνη όσο και από μεμονωμένες χώρες - μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας αλλά και την Ευρωπαϊκή Ένωση, λόγω της γνωστής τουρκικής αδιαλλαξίας, το εθνικό μας πρόβλημα παραμένει σε επικίνδυνη στασιμότητα. Στασιμότητα η οποία παρατείνει μια απαράδεκτη de facto

κατάσταση που με την πάροδο του χρόνου ενθαρρύνει και επαυξάνει τις αδιάλλακτες τουρκικές αξιώσεις.

Η επίγνωση και η συνειδητοποίηση των δυσχερειών και της στασιμότητας που δημιουργείται οδήγησε την κυβέρνηση στην ανάληψη σημαντικών, μπορεί να πει κανένας, πολιτικών πρωτοβουλιών είτε προς άρση του αδιεξόδου είτε προς δημιουργία συνθηκών προστασίας της κρατικής μας οντότητας, διασφάλισης του ελληνισμού αλλά και ενδυνάμωσης της διαπραγματευτικής μας θέσης.

Κορωνίδα των πρωτοβουλιών αυτών αποτελεί αναμφίβολα η κορυφαία επιλογή της ευρωπαϊκής πορείας. Μιας πορείας που εξελίσσεται ενθαρρυντικά, παρά τις γνωστές και δεδομένες δυσκολίες που θα αντιμετωπίσουμε και η οποία σε μέγιστο βαθμό προσδιορίζει τις επιλογές αλλά και τα βήματά μας σε όλους τους άλλους τομείς, όπως στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της οικονομίας, της κοινωνικής πρόνοιας και σωρείας άλλων θεμάτων.

Η Κυπριακή Δημοκρατία βρίσκεται μπροστά στο κατώφλι της μεγάλης ευρωπαϊκής οικογένειας πια. Και όπως τουλάχιστον βεβαιώνει με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο ο επικεφαλής της διαπραγματευτικής ομάδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Αυστριακός κ. Μάουρερ, η Κύπρος έχει σαφές προβάδισμα έναντι όλων των άλλων υπολοίπων υποψηφίων προς ένταξη χωρών. Ένα προβάδισμα που συνεχώς διευρύνεται χάρη στις συστηματικές προσπάθειες όλων ανεξαιρέτα των πλευρών. Της κυβέρνησης, των πολιτικών κομμάτων και όλου του λαού, που συνειδητοποιούν την ιστορική ανάγκη της ενσωμάτωσής μας στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα.

Η πλήρης ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα ενισχύσει με τρόπο αποτελεσματικό την ασφάλεια του λαού μας και θα εξασφαλίσει με την εφαρμογή του ευρωπαϊκού κεκτημένου εχέγγυα για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις ατομικές ελευθερίες, τα δημοκρατικά θέσμια αλλά και το σύγχρονο κράτος δικαίου. Μέσα στη χρονιά που

πέρασε είδαμε εκείνους που μόνιμα και σταθερά προέβλεπαν ότι οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις δε θα άρχιζαν πριν από την επίλυση του κυπριακού να διαφεύδονται από την πορεία των γεγονότων, ενώ την ίδια ώρα η ευρωπαϊκή μας πορεία λειτουργεί, κατά τη δική μας άποψη, ως καταλύτης για την επίλυση του εθνικού μας προβλήματος. Και τα αποτελέσματα αυτής της καταλυτικής επίδρασης θα γίνονται πιο ορατά, όσο πλησιάζει η στιγμή της πρώτης φάσης διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο δεύτερος άξονας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στον οποίο η κυβέρνηση είχε προσανατολιστεί ήταν η περαιτέρω αναβάθμιση της κοινής δράσης Κύπρου και Ελλάδας. Η κοινή αυτή δράση σε διπλωματικό επίπεδο διευκολύνει σημαντικά τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Κύπρου, με βασικές επιδιώξεις αφενός τον απρόσκοπτο διάλογο, ενώ από την άλλη την πλήρη αποσύνδεση της ενταξιακής πορείας από την προοπτική επίλυσης του Κυπριακού. Με την επιτυχή αυτή συμπόρευση στο διπλωματικό πεδίο Αθηνών και Λευκωσίας ανατρέπουμε και αδρανοποιούμε έναν απροκάλυπτο τουρκικό εκβιασμό. Έναν εκβιασμό που αποσκοπεί στο πάγωμα των ενταξιακών μας διαπραγματεύσεων για όσο χρονικό διάστημα το κυπριακό παραμένει άλυτο.

Εθνικά επωφελής όμως είναι και η συνεργασία και στον αμυντικό τομέα, παρά τις όποιες παροδικές απογοητεύσεις που μπορεί να προκαλούνται σε μερίδα της κοινής γνώμης, ως αποτέλεσμα αποφάσεων τακτικής αλλά και ιστορικής ευθύνης. Η οικοδόμηση και συνεχής ενίσχυση του δόγματος του ενιαίου αμυντικού χώρου αποτελεί σταθερή και κορυφαία ενσυνείδητη επιλογή την οποία είμαστε αποφασισμένοι να συνεχίσουμε να στηρίζουμε και να υποστηρίζουμε με όλα τα μέσα και για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται. Η αμυντική συνεργασία Αθηνών-Λευκωσίας συνιστά τον ακρογωνιαίο λίθο για την επιτυχή προάσπιση της ανεξαρτησίας, της ασφάλειας και της εδαφικής ακεραιότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας και ο λαός μας γνωρίζει καλά πως

με σύνεση και ευθύνη οφείλουμε την πολύτιμη αυτή σχέση ως κόρην οφθαλμού να προστατεύσουμε, να αναβαθμίσουμε και να θωρακίσουμε.

Ίσως είναι η στιγμή κατάλληλη να εκφράσουμε ως κόμμα τη βαθιά ευγνωμοσύνη που τρέφουμε προς την ελληνική κυβέρνηση για τη μέχρι σήμερα συμπαράσταση, τόσο στην πορεία μας προς την Ευρώπη όσο όμως και στην καθιέρωση, την ενίσχυση, την πραγμάτωση του ενιαίου αμυντικού δόγματος. Σε αντίθεση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με όσα πολλοί ισχυρίζονται, οι χειρισμοί που έγιναν στον αμυντικό τομέα όχι μόνο δε στρατιωτικοποίησαν το Κυπριακό, αλλά αντίθετα πρόσφεραν στη διεθνοποίηση και προς την κατεύθυνση πολιτικοποίησης του όλου προβλήματος.

Η κινητοποίηση τόσο μεγάλου αριθμού χωρών, για αποτροπή υλοποίησης της απόφασης εισαγωγής του πυραυλικού συστήματος, έπεισε χώρες που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην περιοχή να αντιληφθούν πως το κυπριακό δεν είναι πρόβλημα που μπορεί να αφήνεται εκκρεμές στο χρόνο ή ότι η ειρήνη μπορεί να διασφαλιστεί με την παρουσία κατοχικών στρατευμάτων. Αντίθετα, έδωσε πειστικά μηνύματα πως η παράταση του αδιεξόδου μπορεί να μετατρέψει την Κύπρο σε εστία θερμής αντιπαράθεσης, με διαφαινόμενη, όπως όλοι αντιλαμβάνονται, και ορατή την εμπλοκή και επέκταση της κρίσης στην ευρύτερη περιοχή.

Συνεπώς, μόνο όσοι, κατά την άποψή μας, ηθελημένα αγνοούν ή παραβλέπουν την πραγματικότητα, παραγνωρίζουν τη διεθνή κινητικότητα που έχει παρατηρηθεί ως αποτέλεσμα της απόφασης αγοράς του πυραυλικού συστήματος S300.

Είναι καλά γνωστά, τα γεγονότα του πρόσφατου παρελθόντος που οδήγησαν στη λήψη της συγκεκριμένης απόφασης για την τύχη του πυραυλικού συστήματος. Είναι ακόμα εξίσου γνωστό πως την ίδια περίοδο το Συμβούλιο Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, προσεγγίζοντας σε μεγάλο βαθμό τις θέσεις και επιδιώξεις της δικής μας πλευράς, υιοθέτησε τα ψηφίσματα 1217 και 1218 για το

Κυπριακό. Ψηφίσματα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που μπορεί να μη μας ικανοποιούν απόλυτα ή να μην ταυτίζονται με τις απόψεις μας, αλλά κρίνονται σημαντικά υπό τις σημερινές κρίσιμες περιστάσεις.

Και κρίνονται σημαντικά, γιατί τα μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας υποχρεώθηκαν, όχι μόνο να υιοθετήσουν θέσεις για θέματα ασφαλείας και αποστρατιωτικοποίησης, αλλά και να αναλάβουν δεσμεύσεις για την υλοποίησή τους.

Είμαστε κράτος που ενσυνείδητα κινείται μέσα στα πλαίσια της διεθνούς νομιμότητας και εναρμονίζεται σταθερά με τα ισχύοντα διεθνώς. Γι' αυτό και παρ' όλες τις εύλογες επιφυλάξεις, και το τονίζω τις εύλογες επιφυλάξεις, που μπορεί να έχουμε ως αποτέλεσμα συμπεριφορών του παρελθόντος, δεν μπορούμε παρά να εκφράσουμε την ικανοποίησή μας για το γεγονός πως οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Γερμανία, η Ρωσία και μια σειρά άλλων ισχυρών κρατών της παγκόσμιας σήμερα διεθνούς πολιτικής ζωής ανέλαβαν δεσμεύσεις για την υλοποίηση των υιοθετηθέντων ψηφισμάτων. Θεωρώ πως θα ήταν σκόπιμο, αν από όσα ελέχθησαν, κάμω αναφορά στις πρόσφατες δηλώσεις της κ. Pauline Green, επικεφαλής της Σοσιαλιστικής Ομάδας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η οποία τόνισε χαρακτηριστικά πως...αν αναφέρομαι στην κ. Pauline Green και αν αναφέρομαι στα όσα ο κύριος Κλίντον ή ο κύριος Μπλερ ή η γερμανική ή η αυστριακή Προεδρία ή η σημερινή Γερμανία που προεδρεύει της Ευρωπαϊκής Ένωσης είπαν είναι για να δώσω και μια άλλη διάσταση από χώρους που αναμένουμε και ελπίζουμε στήριξη στη δοσμένη στιγμή. Είπε πιο συγκεκριμένα η κ. Green: «Η απόφαση του Προέδρου Κληρίδη έχει αφαιρέσει με μια κίνηση το μεγαλύτερο εμπόδιο που είχαμε, για να προχωρήσουμε με την ενταξιακή πορεία της Κύπρου, αλλά υπάρχει και κάτι πιο πέρα. Υπάρχει τώρα, συνέχισε η κ. Green, μια μεγάλη δέσμευση από τη διεθνή κοινότητα για πρόοδο, για να αναλάβει κάποια πρωτοβουλία».

Ως εκ τούτου, θα παρακαλούσα, αντί μεμψιμοιριών, αστήρικτης πολλές φορές ή και άδικης κριτικής, μέσα σε ένα κλίμα ενότητας και ομοψυχίας αλλά και στενής με την Ελλάδα συνεργασίας να εργαστούμε, για να μεγιστοποιήσουμε τα οφέλη που μπορεί να προκύψουν από τις διεθνείς αυτές παρεμβάσεις και πρωτοβουλίες.

Γι' αυτό και θα επαναλάβουμε για άλλη μια φορά -και δε θα κουραστούμε να το πράττουμε όσο αυτό οι κρίσιμες στιγμές απαιτούν- την έκκληση, πάντα με όλο το σεβασμό που τρέφουμε στο δικαίωμα ελεύθερης σκέψης και έκφρασης, πως ώρες κρίσιμες, όπως η παρούσα, υπαγορεύουν από τη μια ελαχιστοποίηση των δημοσίων αντιπαραθέσεων μεταξύ της πολιτικής ηγεσίας, ενώ από την άλλη για ύστατη φορά θα καλούσαμε τα ΜΜΕ να αφήσουν έξω από το θεμιτό κατά τα άλλα μεταξύ τους ανταγωνισμό ζητήματα που αφορούν είτε την άμυνα και ασφάλεια της Δημοκρατίας είτε ακόμα τη δημοσιοποίηση εγγράφων σχετικών με επιλογές τακτικής της δικής μας πλευράς.

Επιτρέψτε μου τώρα, κυρίες και κύριοι, μετά τις επιβεβλημένες αυτές αναφορές, να επικεντρωθώ στις οικονομικές εξελίξεις και τους προϋπολογισμούς του κράτους για το 1999.

Όπως αναφέρεται στο προεκλογικό πρόγραμμα του Προέδρου Κληρίδη, βασική επιδίωξη της διακυβέρνησής του στον οικονομικό τομέα είναι η παράλληλη στόχευση και πραγμάτωση του τρίπτυχου: ανάπτυξη-σταθερότητα-κοινωνική δικαιοσύνη. Θεωρώ και κρίνω σκόπιμο, ως πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού, να προβώ σε μια αδρομερή ανάλυση των εξελίξεων κατά το πρώτο έτος της δεύτερης πενταετίας της διακυβέρνησης Κληρίδη με καθαρά αντικειμενικό, ελπίζω, τρόπο, με κριτικό πνεύμα, χωρίς οποιαδήποτε προσπάθεια υπερβολής, υποβάθμισης ή ωραιοποίησης. Άλλωστε, μια προσπάθεια είτε ωραιοποίησης των εξελίξεων είτε υποβάθμισης των επιτευγμάτων της κυβέρνησης στον οικονομικό τομέα δε θα είχε κανένα πρακτικό αποτέλεσμα, γιατί ο

κυπριακός λαός διαθέτει την απαιτούμενη ευθυκρισία και είναι σε θέση να κρίνει την ορθότητα των λεγομένων από εμάς.

Η πρώτη στόχευση της κυβέρνησης Κληρίδη -και είναι ασφαλώς η ίδια- ήταν και παραμένει η επίτευξη ικανοποιητικής ανάπτυξης και η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του κυπριακού λαού. Με βάση τα στοιχεία του Τμήματος Στατιστικής και Ερευνών, ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης κατά τη διάρκεια του 1998 υπολογίζεται ότι ανήλθε στο 5% σε πραγματικούς όρους, σε σύγκριση με 2,7% στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Από αυτά τα στοιχεία προκύπτει πρόδηλα ότι τα προβλήματα που παρατηρήθηκαν την περίοδο του 1996-97, λόγω των πρωτοφανών αντίξων καιρικών συνθηκών, των γνωστών σ' όλους μας δραματικών γεγονότων του 1996 αλλά και της παρατεταμένης πυραυλογίας, έχουν φαίνεται ξεπεραστεί. Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός πως η επίτευξη ικανοποιητικού ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης -σχεδόν διπλάσιου από εκείνον των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης- πραγματοποιήθηκε μέσα σ' ένα περιβάλλον που δεν ήταν καθόλου μα καθόλου ευνοϊκό. Διεθνώς, οι κρίσεις στην Ασία και πιο πρόσφατα στη Ρωσία, δεν προλάβουμε ακόμα αυτή της Βραζιλίας, επηρέασαν χωρίς αμφιβολία αρνητικά τις οικονομικές εξελίξεις σε πάρα πολλές χώρες, χωρίς, όπως αντιλαμβάνεστε, η Κύπρος να μπορεί να αποτελέσει εξαίρεση.

Με βάση αυτά τα αντικειμενικά δεδομένα μπορούμε, πιστεύω, να διαπιστώσουμε ότι οι αναπτυξιακοί στόχοι που έθεσε η κυβέρνηση υλοποιήθηκαν πλήρως και, συνεπώς, δικαίως όλοι οι διεθνείς οργανισμοί -η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Διεθνής Τράπεζα- χωρίς καμιά, μα καμιά απολύτως εξαίρεση, εκθειάζουν και επαινούν τις επιδόσεις της κυπριακής οικονομίας.

Θα ήταν ίσως αχρείαστο, θεωρώ όμως πως στοιχεία από πρόσφατη δημοσίευση της Διεθνούς Τράπεζας πείθουν και τους πιο δύσπιστους, θα έλεγα, για την ανοδική πορεία της κυπριακής οικονομίας. Έτσι το κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο

Προϊόν στην Κύπρο, επιμετρούμενο σε αξία αγοραστικής δύναμης, ανέρχεται σε \$20.500. Με βάση αυτό το δείκτη, το βιοτικό επίπεδο στην Κύπρο ξεπερνά το βιοτικό επίπεδο σε 7 από τις 15 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ ένα άλλο σημαντικό στοιχείο είναι ότι η Κύπρος σε σύνολο πέραν των 200 χωρών κατατάσσεται από πλευράς προόδου οικονομικής στη 16η θέση.

Η δεύτερη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επιδίωξη της κυβέρνησης ήταν και είναι η επίτευξη συνθηκών σταθερότητας. Ο βασικός δείκτης που κατά κανόνα χρησιμοποιείται για αξιολόγηση του βαθμού σταθερότητας μιας οικονομίας είναι ο ρυθμός πληθωρισμού. Αυτό αντανακλάται και στη Συνθήκη του Μάαστριχτ, με βάση την οποία η συγκράτηση του ρυθμού πληθωρισμού σε χαμηλά επίπεδα αποτελεί το βασικότερο κριτήριο σύγκλισης. Στην Κύπρο ο ρυθμός πληθωρισμού κατά το 1998 περιορίστηκε στο 2,2% και ικανοποιεί με άνεση το κριτήριο που έχει προαναφερθεί. Στο σημείο αυτό θα ήθελα παρενθετικά να αναφέρω ότι για το Δημοκρατικό Συναγερμό η ικανοποίηση των κριτηρίων της Συνθήκης του Μάαστριχτ αποτελεί στρατηγικής σημασίας επιλογή, που υπαγορεύεται από τα καλώς νοούμενα συμφέροντα της κυπριακής οικονομίας και όχι μόνο λόγω της ενταξιακής μας πορείας. Χωρίς μακροοικονομική σταθερότητα, που διασφαλίζει η σύγκλιση με τους δείκτες Μάαστριχτ, δεν μπορεί να υπάρξει ικανοποιητική ανάπτυξη πάνω σε μακρόχρονη βάση.

Είναι γι' αυτό το λόγο που ο Δημοκρατικός Συναγερμός δε δίστασε στο παρελθόν και δε θα διστάσει και στο μέλλον να στηρίξει τις προσπάθειες για μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος και αναμόρφωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Κύπρου με βάση τις σύγχρονες ανάγκες της οικονομίας.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η καθολική, από όλα τα πολιτικά κόμματα, υποστήριξη της ευρωπαϊκής πορείας της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένα πάρα πάρα-πολύ θετικό γεγονός, που πρέπει όμως να μετουσιώνεται διαρκώς

σε συγκεκριμένες πολιτικές πράξεις. Πρέπει να γίνει συνείδηση από όλους μας, μηδενός εξαιρουμένου, ότι φραστική μόνο υποστήριξη της ευρωπαϊκής πορείας της Κύπρου δεν είναι ικανοποιητική. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός προτίθεται στο προσεχές μέλλον ν' αναλάβει πρωτοβουλία για διαβουλεύσεις σε επίπεδο αρχηγών κομμάτων, με σκοπό τη διαμόρφωση κοινής πολιτικής πλατφόρμας για επιτάχυνση της προώθησης των διαρθρωτικών αλλαγών στην οικονομία, που επιτάσσει, είτε το θέλουμε είτε όχι, η πορεία εναρμόνισής μας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πιστεύω πως τόσο τα υπόλοιπα κόμματα αλλά και η κυβέρνηση ασφαλώς θα ανταποκριθούν θετικά σ' αυτή την πρωτοβουλία μας.

Μέχρι τώρα έκανα αναφορά στις επιδιώξεις για ικανοποιητική ανάπτυξη και επίτευξη μακροοικονομικής σταθερότητας. Παράλληλες και εξίσου σημαντικές, πάγιες επιδιώξεις και στοχεύσεις της κυβέρνησης, που συνάδουν με την ανθρωποκεντρική πολιτική φιλοσοφία και του δικού μας κόμματος, είναι η διατήρηση κοινωνικής ειρήνης και συνοχής και η επίτευξη κοινωνικής δικαιοσύνης. Το έργο που έχει επιδείξει η κυβέρνηση στο πεδίο αυτό είναι χωρίς υπερβολή και πλούσιο και πολυδιάστατο αλλά και πάρα πολύ σημαντικό. Η αντικειμενική πραγματικότητα αντικατοπτρίζεται στην ταχύρρυθμη διεύρυνση των κοινωνικών δαπανών που κατά την τελευταία πενταετία αυξήθηκαν κατά 60% σε σταθερές τιμές, σε σχέση με 24% που αυξήθηκε το ΑΕΠ την ίδια περίοδο.

Στα συγκεκριμένα πολυάριθμα κοινωνικά μέτρα που υλοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η εισοδηματική στήριξη των συνταξιούχων με την εισαγωγή του θεσμού της κοινωνικής σύνταξης, η ανακούφιση των προσφύγων, μεταξύ άλλων, με τη σύσταση και την προικοδότηση του Φορέα Ισότιμης Κατανομής των Βαρών, για να μην κάνω αναφορά στη διεύρυνση των κριτηρίων, για να μην κάνω αναφορά στη διαγραφή χρεών, για να μην κάνω αναφορά στην έκδοση τίτλων

ιδιοκτησίας, για να μην κάνω σωρεία άλλων αναφορών που άπτονται της προσφυγικής πολιτικής που η κυβέρνηση ακολούθησε την τελευταία πενταετία. Ταυτόχρονα, η παροχή οικονομικής βοήθειας προς τους πληγέντες από την ανομβρία αγρότες, η ενίσχυση των χαμηλά αμειβομένων μέσω προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας και ευημερίας, η συνεχής αναβάθμιση της παιδείας και της υγείας, οι φορολογικές ελαφρύνσεις, τα πρωτοποριακά στεγαστικά προγράμματα και μια σειρά άλλων φιλολαϊκών μέτρων, λεπτομέρειες των οποίων θα εκθέσουν οι βουλευτές του κόμματος κατά τη διάρκεια της παρούσας συζήτησης, ολοκληρώνουν πιστεύω μια δέσμη κοινωνικών μέτρων που επιμαρτυρείται και από την πρόσφατη υιοθέτηση μιας σειράς εισηγήσεων από το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ, αλλά και από μια πρόθεση αποδοχής και διαλόγου που μπορεί να γίνει με όλες ανεξαιρέτα τις πολιτικές δυνάμεις από την ώρα που στοχεύουν στην ακόμα πιο δίκαιη αντίκριση των χαμηλά αμειβομένων, από την ώρα που στοχεύουν να κάνουν ακόμα πιο ανθρωποκεντρικό, πιο κοινωνικό το κράτος μας.

Στα πλαίσια των ενταξιακών διαπραγματεύσεων μεταξύ Κύπρου – ΕΕ, αξιωματούχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκφράστηκαν επανειλημμένα με τα πιο θετικά σχόλια για το επίπεδο κοινωνικής ανάπτυξης στην Κύπρο, διαπιστώνοντας ότι η υιοθέτηση του ευρωπαϊκού κεκτημένου στον κοινωνικό τομέα δεν αναμένεται να συναντήσει δυσκολίες. Είναι πιστεύω και αυτό μια σαφής ένδειξη του αναπτυγμένου επιπέδου κοινωνικής πρόνοιας που χαρακτηρίζει την Κύπρο.

Και θέλω στο σημείο αυτό, κύριοι συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι, να είμαι δίκαιος προς κάθε πλευρά. Δε λέμε ότι σήμερα είναι που έχουν επιτευχθεί τα όσα ανέφερα στον κοινωνικό τομέα. Αν είναι κάτι που τονίζουμε είναι πως συνεχίζουμε μια πολιτική με ακόμα πιο έντονους ρυθμούς που τείνει να κάνει το κράτος πιο ανθρωποκεντρικό με μια συγκεκριμένη ή πιο συγκεκριμένη κοινωνική πολιτική. Αξίζει να επισημανθεί πως η

συνεχής αναβάθμιση της κοινωνικής μας πολιτικής και η διατήρηση της κοινωνικής συνοχής επιτεύχθηκαν με χρηματοδότηση από δικούς μας πόρους, χωρίς οικονομική βοήθεια από Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Άλλες χώρες όπως η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Πορτογαλία, η Ελλάδα επωφελήθηκαν προενταξιακά και συνεχίζουν να επωφελούνται ακόμη και σήμερα σε πολύ μεγάλο βαθμό από κοινοτικούς πόρους για χρηματοδότηση των κοινωνικών τους σχεδίων. Αξίζει επίσης να σημειωθεί πως ενώ το επίπεδο της κοινωνικής πρόνοιας στην Κύπρο είναι περίπου εφάμιλλο με εκείνο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το ποσοστό των φορολογικών εσόδων στην Κύπρο υστερεί έναντι του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά σχεδόν δεκαεπτά ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ (στην Κύπρο είναι 26% έναντι 43% στην Ευρωπαϊκή Ένωση). Μήπως, όμως, επιτραπεί σε κάποιον να παρερμηνεύσει τα όσα λέγω... Δεν εισηγούμαι και δεν ισχυρίζομαι πως θα πρέπει και δε χρησιμοποιώ τους δείκτες, για να πω ότι θα πρέπει να εναρμονιστούμε με τα φορολογικά δεδομένα, απλά κάνω σύγκριση, ότι το επίπεδο κοινωνικών παροχών που είναι περίπου εφάμιλλο με εκείνο της Ευρώπης χρηματοδοτείται από δικούς μας πόρους, όταν μάλιστα οι φορολογικοί δείκτες υπερέρχουν κατά δεκαεπτά μονάδες στην Ευρώπη.

Δεδομένης αυτής της πραγματικότητας, είμαι της γνώμης ότι όλες οι πολιτικές δυνάμεις, εφόσον επιθυμούμε, αλλά και επιδιώκουμε την περαιτέρω αναβάθμιση του κοινωνικού ρόλου του κράτους και ακόμα πιο πολύ την εμπέδωση της κοινωνικής ειρήνης, θα πρέπει για λόγους συνέπειας να υποστηρίξουμε τη με δίκαιο τρόπο και σύστημα ενίσχυση των δημόσιων εσόδων. Η άλλη υπαλλακτική λύση στην προσέγγιση για επίλυση ή και για ενίσχυση των προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής είναι η χρηματοδότηση της κοινωνικής μας πολιτικής με δανειακά κεφάλαια και η διαιώνιση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Η προσέγγιση αυτή είναι φαινομενικά εύκολη και από στενή κομματική σκοπιά ίσως να μη συνεπάγεται, τουλάχιστο βραχυπρόθεσμα, πολιτικό

κόστος. Είναι όμως πιστεύουμε εντελώς λανθασμένη και αδιέξοδη από μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη σκοπιά, γιατί συνεπάγεται μετακύληση του αναπόφευκτου κόστους σε μεταγενέστερο στάδιο και στις επόμενες γενιές.

Είναι για τούτο που το κόμμα μας έχει επανειλημμένα τονίσει την πάγια πολιτική του θέση πως, παράλληλα με τη λήψη μέτρων για ενίσχυση των δημόσιων εσόδων, επιβάλλεται να προωθηθούν ως αντιστάθμισμα, κατόπιν διαβουλεύσεων με τα πολιτικά κόμματα, γενναιόδωρα μέτρα κοινωνικής πολιτικής για τη στήριξη των ασθενέστερων εισοδηματικά τάξεων.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα επιτεύγματα της κυβέρνησης στο κοινωνικοοικονομικό πεδίο μπορεί να υστερούν σε προβολή, είναι όμως έκδηλα και πασιφανή σε κάθε αντικειμενικό παρατηρητή. Τα επιβεβαιώνει η αδιάψευστη, πιστεύω, γλώσσα των επισήμων στατιστικών στοιχείων και όλες ανεξαιρέτως οι εκθέσεις των ανεξαρτήτων και εγκύρων διεθνών οργανισμών. Φυσικά θα ήμουν εκτός πραγματικότητας και δεν παραγνωρίζω ούτε και αγνωώ το γεγονός πως η κυπριακή οικονομία συνεχίζει και θα συνεχίσει να αντιμετωπίζει προβλήματα, όπως εξάλλου κάθε ζωντανή οικονομία, αλλά και πρόσθετα γιατί η κυπριακή οικονομία έχει να αντιμετωπίσει πέντε σοβαρές προκλήσεις:

- ◆ την εναρμόνισή της με το ευρωπαϊκό κεκτημένο,
- ◆ την παγκοσμιοποίηση των οικονομικών σχέσεων,
- ◆ την απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου,
- ◆ τον εντεινόμενο διεθνή ανταγωνισμό,
- ◆ το μικρό και περιορισμένο μέγεθος της εσωτερικής της αγοράς.

Παρά τα σημαντικά επιτεύγματα όπως και το, κατά την άποψή μας, απόλυτα θετικό έργο της κυβέρνησης στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα, ο Δημοκρατικός

Συναγερμός διαπιστώνει πως επιβάλλεται ακόμη μεγαλύτερη προσπάθεια σε μια σειρά από τομείς.

Στο δημοσιονομικό τομέα επιβάλλεται και προβάλλει άμεσα η ανάγκη για εξυγίανση και δραστική μείωση των ελλειμμάτων. Όπως τόνισα και προηγουμένως, για το σκοπό αυτό απαιτείται συναίνεση, συνεργασία και θετική προσέγγιση από τις πολιτικές δυνάμεις του τόπου. Τούτο επιτάσσει το καλώς νοούμενο συμφέρον της κυπριακής οικονομίας, που είμαι βέβαιος καμιά των άλλων πολιτικών δυνάμεων δεν παραγνωρίζει.

Στο χρηματοπιστωτικό τομέα χρειάζεται να προωθηθούν το συντομότερο δυνατό ριζικές μεταρρυθμίσεις, επίσης με συναινετικές διαδικασίες, έχοντας ως γνώμονα τις διεθνείς τάσεις, την παγκόσμια πραγματικότητα, τις σύγχρονες ανάγκες της οικονομίας, αλλά και γιατί όχι, χωρίς να παραγνωρίζουμε και το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Στον τομέα της παραγωγικότητας η Κύπρος συνεχίζει να υστερεί συγκριτικά με αναπτυγμένες οικονομικά χώρες. Για το λόγο αυτό κρίνουμε αναγκαίο να επαναρχίσει, χωρίς άλλη καθυστέρηση, ο διάλογος μεταξύ κυβέρνησης και κοινωνικών εταίρων με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας, χωρίς αυτό να επηρεάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο τα κεκτημένα των εργαζομένων, όπως είναι μεταξύ άλλων η ΑΤΑ.

Στον τομέα της τεχνολογίας δεν υπάρχει αμφιβολία ότι υφίστανται περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης, παρά τα βήματα προς την ορθή κατεύθυνση που έγιναν με την υιοθέτηση των δύο καινοτόμων σχεδίων για τεχνολογικό εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση. Το ίδιο ισχύει και για το νευραλγικό για την εποχή μας τομέα της έρευνας. Η δημιουργία του ιδρύματος Προώθησης Έρευνας και η προικοδότησή του από τον προϋπολογισμό αναπτύξεως, με σκοπό την παροχή χρηματοδότησης σε αξιόλογα ερευνητικά σχέδια, η προώθηση της συμμετοχής κυπριακών ερευνητικών φορέων και

οργανισμών σε ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα με εκδαπανήσεις εκατομμυρίων λιρών από το κράτος, αποτελούν σημαντικά για μας μέτρα προς την ορθή κατεύθυνση που επιβάλλεται να συνεχίσουν, να αναβαθμιστούν και να εμπλουτιστούν ακόμη περισσότερο.

Επιβάλλεται, επίσης, να επιταχυνθεί η υλοποίηση του προγράμματος που επεξεργάστηκε και εξάγγειλε η κυβέρνηση για αναβάθμιση του ρόλου της Κύπρου ως διεθνούς επιχειρηματικού κέντρου και κέντρου παροχής υπηρεσιών, το οποίο ως Δημοκρατικός Συναγερμός έγκαιρα υποδείξαμε, επικροτούμε και υποστηρίζουμε. Όλοι γνωρίζουμε ότι ο τομέας των υπηρεσιών θα συνεχίζει να αποτελεί το βασικό στήριγμα της αναπτυξιακής πορείας της Κύπρου στο μέλλον, λόγω των αναντίρρητων συγκριτικών πλεονεκτημάτων που διαθέτουμε και που οφείλουμε, όπως αντιλαμβάνομαι και όλοι έτσι πιστεύουμε, στο έπακρο να αξιοποιήσουμε.

Μεγάλη σημασία δίνουμε ακόμα και στην αποτελεσματική και χωρίς καθυστέρηση προώθηση του προγράμματος που κατατέθηκε πρόσφατα στο Υπουργικό Συμβούλιο για εκσυγχρονισμό και βελτίωση της παραγωγικότητας της δημόσιας υπηρεσίας και πάταξη της γραφειοκρατίας. Για διάφορους λόγους, που δεν είναι του παρόντος να αναλύσουμε, οι προσπάθειες που κατέβαλαν οι διάφορες κατά καιρούς κυβερνήσεις και που με έντονο τρόπο συνεχίζει η σημερινή, για αναμόρφωση του δημόσιου τομέα, δεν καρποφόρησαν στον επιθυμητό βαθμό. Αντίθετα, σε πολλές άλλες χώρες σημειώθηκε ουσιαστική βελτίωση της λειτουργίας του δημόσιου τομέα, με παράλληλη, όπως αντιλαμβάνεστε, αύξηση της παραγωγικότητας. Υποδεικνύουμε και υπογραμμίζουμε πως χωρίς ουσιαστική αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα, η Κύπρος δε θα μπορέσει να αντεπεξέλθει με επιτυχία στις επερχόμενες προκλήσεις της ενταξιακής της πορείας και του εντεινόμενου διεθνούς ανταγωνισμού.

Ως Βουλή των Αντιπροσώπων και ως πολιτικά κόμματα πρέπει να είμαστε έτοιμοι να αναλάβουμε ευθύνες και να συνδράμουμε ουσιαστικά προς αυτή την κατεύθυνση.

Άλλο σημαντικό θέμα που, κατά την άποψή μας, θα πρέπει να τύχει μεγαλύτερης ώθησης είναι η προσαρμογή της Κύπρου στην κοινωνία της πληροφορίας και η πλήρης αξιοποίηση της τεχνολογίας της πληροφορικής από το δημόσιο τομέα.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μελέτησε με τη δέουσα προσοχή τους προϋπολογισμούς που υπέβαλε η κυβέρνηση και θα πρέπει να πω πως συμφωνούμε με τις προτεραιότητες που τέθηκαν για επιτάχυνση της εναρμόνισης με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, τη στήριξη των προσπάθειών για αναδιάρθρωση όλων των τομέων της οικονομίας, τον εκσυγχρονισμό και την τεχνολογική αναβάθμιση των επιχειρηματικών μονάδων, την ενίσχυση του τομέα των υπηρεσιών, την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος και την αναβάθμιση του κοινωνικού ρόλου του κράτους.

Παρά την ικανοποίησή μας όμως, γιατί διαπιστώνουμε πως στους προϋπολογισμούς του 1999 υπάρχουν οι απαραίτητες πρόνοιες για τα προαναφερθέντα θέματα, πιστεύουμε πως αυτές από μόνες τους οι πρόνοιες, δηλαδή οι οικονομικές, δεν αρκούν. Χρειάζεται παράλληλα η πολιτική βούληση για υλοποίηση των συγκεκριμένων πολιτικών, γι' αυτό και καλούμε την κυβέρνηση και τις πολιτικές δυνάμεις, μέσα σε κλίμα συναίνεσης και εποικοδομητικής διάθεσης, να εργασθούμε όλοι μαζί για την προώθηση των πολιτικών επί των οποίων διαμορφώνονται ευρύτερες συγκλίσεις. Γι' αυτό και πρώτοι εμείς δίνουμε θετική ψήφο στους προϋπολογισμούς του 1999, δηλώνοντας ταυτόχρονα την αποφασιστικότητά μας να συνεργαστούμε με πνεύμα σύνεσης και συναίνεσης για την υλοποίηση στόχων και προγραμμάτων που βρίσκουν, με μικρές αποκλίσεις, το σύνολο των πολιτικών δυνάμεων να συμφωνεί.

Κύριε Πρόεδρε, η κατ' έτος συζήτηση των προϋπολογισμών δεν πρέπει, κατά την άποψή μας, να εξαντλείται σε μια ψυχρή προσέγγιση αριθμών και λογιστικών μεγεθών, αλλά να παρέχει την ευκαιρία για την κατάθεση προβληματισμών ευθύνης, που είμαι βέβαιος ότι μπορούν να συμβάλουν θετικά στη διαμόρφωση κοινών πολιτικών προσεγγίσεων για το αύριο του τόπου.

Αγαπητοί συνάδελφοι, το νέο διεθνές περιβάλλον είναι ρευστό και επισφαλές. Σ' αυτό τον πολιτικά και οικονομικά ασταθή κόσμο του σήμερα κλειδί για την επιτυχία ατόμων και λαών είναι η ικανότητα εκσυγχρονισμού, η ικανότητα της προσαρμογής στα νέα δεδομένα. Βασική προϋπόθεση για τον εκσυγχρονισμό αποτελεί κατ' εμάς ο επαναπροσδιορισμός του κράτους με βάση τις σημερινές ανάγκες, τις σύγχρονες αντιλήψεις και τις μελλοντικές προοπτικές. Στις σύγχρονες, αναπτυγμένες κοινωνίες οι βασικές αρμοδιότητες του κράτους είναι:

- ◆ η επεξεργασία γενικών στρατηγικών κατευθύνσεων οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής,
- ◆ η δημιουργία του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου για παροχή αποτελεσματικής κοινωνικής προστασίας,
- ◆ η προσφορά υπηρεσιών προς τον πολίτη στους τομείς όπου κρίνεται απαραίτητη η εμπλοκή του κράτους.

Η Κύπρος, για να μπορέσει να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης και του εντεινόμενου διεθνούς ανταγωνισμού αλλά και στην προοπτική ένταξής της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πρέπει άμεσα να αναβαθμίσει και να εκσυγχρονίσει το δημόσιο και ημιδημόσιο τομέα.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός παρακολουθεί τις διεθνείς κοινωνικές εξελίξεις και γνωρίζει καλά πως σε μια σύγχρονη, ελεύθερη οικονομία δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για δραματική αύξηση των αναπτυξιακών έργων, με την εφαρμογή

άλλων συστημάτων χρηματοδότησης που επιστρατεύουν με επιτυχία σήμερα όλες ανεξαιρέτα οι προηγμένες χώρες. Τα συστήματα αυτά βασίζονται στην ανάθεση εκτέλεσης έργων στον ιδιωτικό τομέα είτε με τη μέθοδο κατασκευής - λειτουργίας- μεταβίβασης (BOT=Build-Operate-Transfer) είτε με τη μέθοδο της Ιδιωτικής Χρηματοδότησης (PFI=Private Funding Initiative) που και οι δύο μέθοδοι αυτοχρηματοδότησης παρουσιάζουν πολλά και σοβαρά πλεονεκτήματα, όπως αποδεικνύει και η σχετική διεθνής εμπειρία.

Για τούτο και πιστεύω πως έφθασε η ώρα η κυβέρνηση να καταρτίσει κατάλογο συγκεκριμένων έργων, ώστε ο προϋπολογισμός του επόμενου χρόνου να περιλαμβάνει αφενός έργα που θα εκτελεστούν με τη μέθοδο της αυτοχρηματοδότησης, αλλά και αφετέρου μέτρα κοινωνικής πολιτικής προς τα οποία θα διοχετευθούν οι εξοικονομούμενοι πόροι. Αρκεί ν' αναφέρω, κύριοι συνάδελφοι, ότι το ανωτέρω δεν είναι φαινόμενο που παρατηρείται σε χώρες όπου υπάρχει το καθεστώς της ελεύθερης οικονομίας, αλλ' ακόμα και η κομμουνιστική Κίνα έχει υιοθετήσει τις δύο προαναφερθείσες μεθόδους και μεγάλα έργα εθνικής σημασίας, όπως ηλεκτροπαραγωγικοί σταθμοί, έχουν ανατεθεί ή έχουν αναληφθεί όχι από το δημόσιο τομέα, από το κράτος, αλλά από εταιρείες με το σύστημα της αυτοχρηματοδότησης. Από την άλλη, ο ημιδημόσιος τομέας εμφανίζει στην πλειοψηφία του συσσωρευμένα ελλείμματα και υπερδανεισμό. Παρά το γεγονός πως όλοι οι ημικρατικοί οργανισμοί και οι κρατικές εταιρείες λειτουργούν μέσα σε ένα μονοπωλιακό στην ουσία καθεστώς, εντούτοις στην πλειοψηφία τους δεν είναι κερδοφόροι· ακόμη και στις περιπτώσεις όπου οργανισμοί παρουσιάζουν κερδοφορία δεν είναι βέβαιο κατά πόσο θα μπορούσαν να λειτουργήσουν με τα ίδια αποτελέσματα μέσα σε συνθήκες ανταγωνισμού.

Η δέσμευση κρατικών πόρων, για να καλυφθούν τα συσσωρευμένα ελλείμματα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του κράτους, έχει ως αποτέλεσμα χαμηλούς

ρυθμούς ανάπτυξης, φορολογία των πολιτών για την κάλυψη των ζημιών και, όπως γίνεται αντιληπτό, αποστέρηση πόρων είτε από τον κοινωνικό ρόλο του κράτους είτε από την εκδαπάνηση αναλόγων ποσών για την εκτέλεση έργων που δεν μπορούν να ανατεθούν με τα συστήματα που έχω προαναφέρει. Με άλλα λόγια, την αποτυχία του κράτους-επιχειρηματία την πληρώνουν πάντοτε κατά κανόνα οι οικονομικά ασθενέστεροι.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός τάσσεται, και δε διστάζουμε να το λέμε, εναντίον του κράτους-επιχειρηματία και υπέρ ενός σύγχρονου, ευέλικτου και αποτελεσματικού κράτους πρόνοιας. Για να απελευθερωθούν όμως πόροι για κοινωνική πολιτική, το κράτος πρέπει να αποδεσμευτεί από τους ζημιογόνους και αντιπαραγωγικούς τομείς. Οι ελευθεροποιήσεις των κρατικών μονοπωλίων μέσα σε θεσμικά διασφαλισμένες συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού θα έχουν, κατά την άποψή μας, ως αποτέλεσμα:

- ◆ αυξημένες επενδύσεις από την Κύπρο και το εξωτερικό,
- ◆ περισσότερες θέσεις εργασίας,
- ◆ διευρυμένες επιλογές για τον καταναλωτή,
- ◆ ψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης για την οικονομία,
- ◆ χαμηλότερες τιμές προσφοράς αγαθών και υπηρεσιών.

Είναι γι' αυτό το λόγο που επανειλημμένα διακηρύξαμε και επειδή αντιλαμβάνομαι ότι, οσάκις μιλά κανένας για ελευθεροποιήσεις ή μετοχοποιήσεις ή αποκρατικοποιήσεις ή για λιγότερο κράτος, υπάρχει πάντοτε η εύκολη φορά κάποιων, που αντιτίθενται ή αντιδρούν, να μιλούν για πολλά, θέλω να υπερτονίσω πως όσα έχουμε προαναφέρει, η πίστη και η πεποίθησή μας δηλαδή ότι απαιτείται λιγότερο κράτος, πρέπει να προχωρούν στο οικονομικό πεδίο με σωστό προγραμματισμό, σταδιακά, με πλήρη σεβασμό στα δικαιώματα των εργαζομένων και με τις ευρύτερες δυνατές πολιτικές και κοινωνικές συναινέσεις. Πρέπει να μειώσουμε τα μη παραγωγικά

τμήματα, κατά την άποψή μας, του δημόσιου τομέα, αλλά μόνο κατοχυρώνοντας τα δικαιώματα των εργαζομένων μέσα από διάλογο, μέσα από συναίνεση, μέσα από συγκλίσεις, μέσα από ένα πνεύμα συναντίληψης. Η πολιτική της αποκρατικοποίησης πρέπει απαραίτητα να συνδυαστεί με την ανάπτυξη μιας πιο φιλολαϊκής κοινωνικής πολιτικής. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός δε θα επιτρέψει το ξεπούλημα της κρατικής περιουσίας στο μεγάλο κεφάλαιο, όπως κάποιοι ισχυρίζονται. Υπάρχουν μέθοδοι και μέθοδοι να προχωρήσει κανένας στην ελευθεροποίηση και στη μετοχοποίηση, χωρίς κατ' ανάγκη να σημαίνει πως θα πρέπει να διατίθενται είτε οι μετοχές είτε οι τρόποι που γίνονται, εξάλλου αυτοί είναι αρκετά γνωστοί στο εξωτερικό, δεν επιτρέπεται πέραν ενός ποσοστού να κατέχονται ή να αγοράζονται από συγκεκριμένους, το αντίθετο μάλιστα, εκεί όπου υιοθετηθεί, να μετοχοποιούνται με πρώτους εις την σειράν προτεραιότητας και προνομιούχους μετόχους τους εργαζομένους, να επιτυγχάνεται όχι μόνον η οικονομική αναβάθμιση και του ρόλου που διαδραματίζει ο συγκεκριμένος ημιδημόσιος οργανισμός ή η δημόσια εταιρεία, αλλά και να παρατηρούνται από ζημιές κέρδη. Στη διαδικασία της όποιας μετοχοποίησης, και επανέρχομαι επί του θέματος κρατικού ή ημικρατικού οργανισμού, δεν μπορεί να παραγνωριστούν, όπως το υπερτόνισα, κύριοι συνάδελφοι, οι εργαζόμενοι, προς τους οποίους θα πρέπει πρώτα να προσφερθούν μετοχές και, με έμφαση επαναλαμβάνω, σε κάθε περίπτωση να διασφαλιστούν τα δικαιώματά τους. Είναι καιρός να προωθήσουμε και στην Κύπρο νέες αντιλήψεις και πρωτοποριακούς θεσμούς, όπως η συμμετοχή των εργαζομένων στα κέρδη, αλλά και στη διοίκηση όσων εκ των δημοσίων επιχειρήσεων πιστεύουμε ότι για κοινωφελείς σκοπούς και στόχους θα πρέπει να συνεχίσουν τη λειτουργία τους. Τα έσοδα, από την άλλη, από την εφαρμογή της πολιτικής αποκρατικοποιήσεων ή μετοχοποιήσεων δεν πρέπει να απορροφηθούν από τα κρατικά ταμεία για σμίκρυνση του δημοσιονομικού ελλείμματος, αλλά να διοχετευθούν, και αυτό το υπερτονίζουμε, σε επενδύσεις

κοινωνικής πολιτικής. Η ελευθεροποίηση της οικονομίας δημιουργεί την ανάγκη για ίδρυση και εδώ θέλω να το υπερτονίσω, την ανάγκη για ίδρυση, ανεξαρτήτων ρυθμιστικών οργάνων με στόχο να οδηγήσουν κάθε αποκρατικοποιούμενο τομέα από το μονοπωλιακό καθεστώς σε καθεστώς πλήρους ανταγωνισμού. Να παρακολουθούν και να ελέγχουν την τιμολογιακή πολιτική του ιδιωτικού τομέα, με στόχο πάντοτε την προστασία του καταναλωτή. Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται το ανταγωνιστικό πλαίσιο της οικονομίας της αγοράς και διαφυλάσσονται τα καλώς νοούμενα συμφέροντα της κοινωνίας.

Η σημερινή εποχή, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, απαιτεί δομικές αλλαγές σ' όλα τα πεδία: στο ρόλο του κράτους, στη δημόσια υπηρεσία, στα συστήματα παραγωγής και εμπορίας, στη λειτουργία της αγοράς εργασίας, μα πάνω απ' όλα στις νοοτροπίες και προσεγγίσεις όλων μας. Η ιδιωτική πρωτοβουλία και οι υγιείς δυνάμεις της αγοράς πρέπει να αφεθούν να λειτουργήσουν ελεύθερα, χωρίς παρεμβατικές στρεβλώσεις που κατά κανόνα ευνοούν τα συμφέροντα οργανωμένων μειοψηφιών εις βάρος της πλειοψηφίας. Θέλω να υπερτονίσω πως ο Δημοκρατικός Συναγερμός είναι κάθετα αντίθετος είτε με τα ολιγοπώλια είτε με τα μονοπώλια είτε αυτά είναι κρατικά είτε ανήκουν εις τον ιδιωτικό τομέα. Η μεγάλη πρόκληση της εποχής μας είναι η σωστή ισορροπία ανάμεσα στον οικονομικό δυναμισμό της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και στον κοινωνικό και ρυθμιστικό ρόλο του κράτους, αυτή την ισορροπία θέλουμε και πιστεύω μπορούμε να την πετύχουμε, αν όλοι μαζί εργαστούμε προς αυτή την κατεύθυνση.

Εξάλλου, είτε το θέλουμε είτε όχι, οι τάσεις και οι εξελίξεις προς παγκοσμιοποίηση των οικονομιών και ελευθεροποίηση του εμπορίου, περιλαμβανομένου και του νευραλγικού για την κυπριακή οικονομία τομέα των υπηρεσιών, είναι αμετάκλητες. Ως Κύπρος οφείλουμε να τις αντιμετωπίσουμε με θετικό πνεύμα, ως προκλήσεις, ως ευκαιρίες για δημιουργία και πρόοδο.

Ως πολιτικά κόμματα, πιστεύω, θα κριθούμε πρώτιστα όχι με βάση τις ιδεολογικές μας τοποθετήσεις, αλλά την τόλμη που θα επιδείξουμε στην προώθηση των απαραίτητων τομών στην κοινωνία μας. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός, χωρίς παρελθοντολογικά σύνδρομα και παρωχημένες αντιλήψεις, είναι αποφασισμένος να συνδράμει αποφασιστικά προς τις κατευθύνσεις που σκιαγράφησα πιο πάνω, στηριζόμενος στις βασικές αρχές της πολιτικής του φιλοσοφίας που συνοψίζονται στο τρίπτυχο: κοινωνικός φιλελευθερισμός - πραγματισμός - κοινωνική συνοχή.

Σε μια εποχή που τα τείχη των ιδεολογιών έχουν σχεδόν ισοπεδωθεί και τα σύνορα των κοινωνικών συστημάτων έχουν ξεπεραστεί ο Δημοκρατικός Συναγερμός δε βλέπει με παρωπίδες το παρόν και δεν αντιμετωπίζει στατικά ή μονοσήμαντα το μέλλον. Ατενίζουμε με όραμα και προοπτική το πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό μέλλον του λαού μας να χτίζεται μέσα στα πλαίσια της πολιτικής ασφάλειας, της οικονομικής σταθερότητας και της οικονομικής προόδου που διασφαλίζει η ένταξή μας στην Ενωμένη Ευρώπη. Με την ελευθερία και τη δικαιοσύνη οδηγούς, με τον άνθρωπο, την ευημερία και την προκοπή του στο επίκεντρο κάθε μας προσπάθειας είμαστε έτοιμοι για συνεργασία με όλες ανεξαιρέτα τις πολιτικές δυνάμεις.

Η πολιτική μας φιλοσοφία προσφέρει το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα διαμορφωθούν οι λύσεις. Λύσεις που εξυπηρετούν τον απλό πολίτη, λύσεις που του προσφέρουν ένα σύγχρονο περιβάλλον με διευρυμένες επιλογές και ίσες ευκαιρίες. Λύσεις που εκσυγχρονίζουν το ρόλο του κράτους, για να γίνει πιο φιλικό προς τον πολίτη, να σέβεται την αξιοπρέπεια του καθενός, να μας προστατεύει από κάθε αυθαιρεσία. Να προσφέρει αποτελεσματική κοινωνική προστασία σ' αυτούς που την έχουν ανάγκη και να διασφαλίσει την οικονομική πρόοδο και προκοπή. Για μας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο στόχος αυτός αποτελεί και θα αποτελεί καθημερινή πρόκληση.

Σ' αυτή την πρόκληση θα ανταποκριθούμε, υπηρετώντας μαζί με όλες τις άλλες πολιτικές δυνάμεις του τόπου το μέλλον του τόπου μας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σ' αυτό το σημείο θα παρακαλούσα τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους να παραδώσουν πριν από το τέλος της σημερινής συνεδρίας κατάλογο των μελών τους, που προτίθενται να λάβουν το λόγο στις αυριανές δύο συνεδρίες της Βουλής.

Καλώ τώρα τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου στο βήμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σ' αυτό το σημείο θα παρακαλούσα τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους να παραδώσουν πριν από το τέλος της σημερινής συνεδρίας κατάλογο των μελών τους, τα οποία προτίθενται να λάβουν το λόγο στις αυριανές δύο συνεδρίες της Βουλής.

Καλώ τώρα τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου στο βήμα.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Συζητούμε τους προϋπολογισμούς της Δημοκρατίας για το 1999 στον απόηχο της γνωστής κατάληξης του θέματος για τους πυραύλους S300. Το ΑΚΕΛ έχει χαρακτηρίσει την απόφαση για μη εγκατάσταση των πυραύλων στην Κύπρο ως την αναπόφευκτη κατάληξη της χωρίς προβληματισμό και συζήτηση παραγγελίας και αγοράς του ρωσικού πυραυλικού συστήματος, της στρατιωτικοποίησης του Κυπριακού, στα πλαίσια της θεωρίας του ενεργού ηφαιστείου και της δημαγωγικής εκμετάλλευσης του θέματος των πυραύλων για προεκλογικούς σκοπούς.

Οι συζητήσεις των τελευταίων βδομάδων απέτυχαν να αγγίξουν και να αναδείξουν την ουσία της κατάστασης που έχουμε μπροστά μας. Και τούτο γιατί περιορίστηκαν σε αναζήτηση ευθυνών για την τελική απόφαση και εξαντλήθηκαν στο ερώτημα αν έπρεπε να έρθουν ή να μην έρθουν οι πύραυλοι. Η ουσία όμως δε βρίσκεται στο θέμα των πυραύλων αυτό καθαυτό. Δε βρίσκεται καν στο ευρύτερο ζήτημα της άμυνας. Βρίσκεται αλλού. Βρίσκεται στο γεγονός ότι η τελική απόφαση για τους πυραύλους σηματοδοτεί την παταγώδη αποτυχία της πολιτικής του ενεργού ηφαιστείου και, κατά συνέπεια, την αποτυχία της γενικότερης πολιτικής Κληρίδη στο Κυπριακό. Βρίσκεται ακόμα στην κατάρρευση μιας λογικής που ήθελε να στηρίξει όλες τις εξελίξεις και διεργασίες στο εσωτερικό μας μέτωπο, στη δημαγωγία γύρω από τα θέματα της άμυνας, στις υπερβολές και τον παροξυσμό γύρω από τα αμυντικά ζητήματα στα οποία δόθηκαν λανθασμένες προεκτάσεις και εξωπραγματικές διαστάσεις.

Είναι καλό να θυμηθούμε ότι η πολιτική του ενεργού ηφαιστείου στόχευε να ενεργοποιήσει, πιο σωστά να εκβιάσει το διεθνές ενδιαφέρον για το Κυπριακό, προβάλλοντας τους κινδύνους μιας ενδεχόμενης ανάφλεξης στην Κύπρο. Κατά του εμπνευστές αυτής της πολιτικής, οι τρίτοι θα έσπευδαν να λύσουν το Κυπριακό, αν αισθάνονταν ότι η Κύπρος είναι ένα ενεργό ηφαίστειο, που από στιγμή σε στιγμή θα εκραγεί και θα προκαλέσει αναταραχή σ' ολόκληρη την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Βέβαια, σήμερα που η προσέγγιση αυτή απέτυχε δίδονται από ορισμένους διαφορετικές ερμηνείες για τη θεωρία του ενεργού ηφαιστείου. Δεν εννοούσαμε πολεμική ανάφλεξη, μας λέει για παράδειγμα ο Υπουργός Εξωτερικών, αλλά εννοούσαμε να κρατηθεί το Κυπριακό ζωντανό. Την εποχή όμως που προβαλλόταν αυτή η θεωρία, ως βασικός πυλώνας της πολιτικής Κληρίδη και ως η ριζοσπαστική

ειδοποιός διαφορά από όλες τις πολιτικές του παρελθόντος, άλλα μας έλεγαν οι κυβερνώντες. Ο ίδιος ο Πρόεδρος, για παράδειγμα, στις 6 του Δεκέμβρη του 1997 δήλωνε: “Προβληματιστήκαμε τι είναι εκείνο το οποίο πρέπει να κάνουμε, για να δημιουργήσουμε ένα νέο κλίμα που θα κινήσει το ενδιαφέρον και της Ενωμένης Ευρώπης και θα προωθήσει ταυτόχρονα την πορεία μας προς την Ευρώπη και θα γίνει ο καταλύτης για τη λύση του Κυπριακού, αλλά ταυτόχρονα θα δημιουργήσει την εντύπωση ότι το Κυπριακό δεν είναι ένα σβησμένο ηφαίστειο, αλλά ένα ηφαίστειο το οποίο μπορεί να εκραγεί και να αποσταθεροποιήσει όχι την Κύπρο, αλλά ολόκληρη την περιοχή της Μεσογείου”. Αφήνω σε σας, κύριοι συνάδελφοι, να κρίνετε αν σ' αυτό το απόσπασμα μπορεί να δοθεί άλλη ερμηνεία από την απειλή πολεμικής ανάφλεξης ως καταλύτη λύσης του Κυπριακού.

Προβληματίστηκαν λοιπόν οι κυβερνώντες και βρήκαν τη λύση στη στρατιωτικοποίηση του Κυπριακού μέσω των εξοπλισμών και της πυραυολογίας. Τι απέδωσε η πολιτική του ενεργού ηφαιστείου; Δεν μπορεί ασφαλώς να αρνηθεί κανένας ότι υπήρξε αυξημένη διεθνής ανάμιξη. Προς ποια όμως κατεύθυνση; Σίγουρα όχι προς την κατεύθυνση της ουσίας του Κυπριακού και για λύση του προβλήματος στη βάση των ψηφισμάτων του ΟΗΕ. Εδώ και καιρό, και ιδιαίτερα τον τελευταίο χρόνο, το ενδιαφέρον των Αμερικανών, των Βρετανών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στρεφόταν αποκλειστικά στους πυραύλους και πώς θα ματαιωνόταν η εγκατάστασή τους στην Κύπρο. Προκαλέσαμε μήπως πρωτοβουλίες για επίλυση του Κυπριακού; Μάλλον αποτρέψαμε την εκδήλωση τέτοιων πρωτοβουλιών, αφού η μοναδική έγνοια των οποιωνδήποτε ήταν οι πύραυλοι. Η ουσία του Κυπριακού παραγκωνίστηκε όσο ποτέ άλλοτε και τούτη είναι η πικρή αλήθεια. Φέραμε μήπως με την πολιτική των κυβερνώντων την Τουρκία και τον Ντενκτάς στο επίκεντρο των πιέσεων; Ασφαλώς όχι. Ακριβώς το αντίθετο. Δώσαμε στην Άγκυρα την ευκαιρία όχι μόνο να διαφύγει από τις

όποιες πιέσεις, αλλά να εμφανίζει εαυτήν ως απειλούμενη τάχα από τους εξοπλισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ενισχύσαμε μήπως τη διαπραγματευτική μας θέση, όπως διακηρύττουν όσοι πρεσβεύουν τους χωρίς όρια και μέτρο εξοπλισμούς; Ασφαλώς όχι. Ποτέ προηγούμενα δε βρεθήκαμε σε τέτοιο βαθμό απομόνωσης στη διεθνή κοινότητα. Φέραμε πιο κοντά την ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Η απειλή και μόνο που διατύπωσε ο Σιράκ στο τελευταίο Συμβούλιο της Βιέννης δίνει την καταθλιπτική απάντηση σ' αυτό το ερώτημα. Πέραν όλων αυτών πρέπει να προσθέσουμε ότι δημιουργήθηκαν κίνδυνοι θερμής αντιπαράθεσης με την Τουρκία, τους οποίους κανένας λογικά σκεπτόμενος άνθρωπος δεν μπορούσε να αποκλείσει.

Όλο αυτό το αρνητικό κλίμα ήρθε πολύ έντεχνα να εκμεταλλευτεί η τουρκική πλευρά, προβάλλοντας ακριβώς τη στιγμή του σοβαρού πολιτικού κενού τη δική της θέση για συνομοσπονδία. Και ας μην αυταπατόμαστε. Είναι αρκετοί εκείνοι που στο διεθνή χώρο δουλεύουν για τη συνομοσπονδία, έστω και αν δεν το διακηρύττουν ανοικτά. Υπήρξε λοιπόν μια φοβερή οπισθοδρόμηση στο Κυπριακό στις μέρες της πολιτικής του ενεργού ηφαιστείου. Μια οπισθοδρόμηση που συνοδεύεται με νέα δεδομένα που καθιστούν ακόμα πιο δύσκολη την πάρα πέρα πορεία.

Η συνολική και παταγώδης αποτυχία της πολιτικής Κληρίδη στο Κυπριακό είναι ακριβώς αυτό που μας οδηγεί να πούμε ότι, αν όλα αυτά που συνέβησαν στην Κύπρο, συνέβαιναν σε οποιαδήποτε άλλη χώρα, θα είχαν ως αποτέλεσμα την παραίτηση της κυβέρνησης, μέσα στα πλαίσια μιας έμπρακτης -και όχι φραστικής- ανάληψης ευθυνών.

Αρκετές αρνητικές επιπτώσεις είχαμε δυστυχώς από τη πολιτική του ενεργού ηφαιστείου και στο εσωτερικό μας μέτωπο. Καλλιεργήθηκε η αυταπάτη και η ψευδαίσθηση σ' ένα μέρος του λαού ότι, μέσω των εξοπλισμών, θα μπορούσαμε να πετύχουμε λύση του Κυπριακού και μάλιστα καλύτερη απ' αυτή που προνοούν τα ψηφίσματα του ΟΗΕ. Ως προέκταση αυτής της αυταπάτης ήρθε η ενίσχυση της

αμφισβήτησης της επιλογής, που έχουμε κάνει από χρόνια, για ειρηνικό, πολιτικό αγώνα λύσης του Κυπριακού, στα πλαίσια του ΟΗΕ με όπλο τη διεθνοποίηση. Ήρθε η ενίσχυση της αμφισβήτησης της λύσης της ομοσπονδίας αυτής καθεαυτήν. Ήρθε η περαιτέρω υποτίμηση της σημασίας της επαναπροσέγγισης και η ουσιαστική αδράνεια στον τομέα αυτό. Στα πλαίσια της πολιτικής του ενεργού ηφαιστείου, με την έξαρση της πυραυλολογίας και της μεγαλοστομίας για την άμυνα, είχαμε και ανάλογη έξαρση του εθνικισμού. Του εθνικισμού και του σοβινισμού που εξακολουθούν να είναι ένας κακός δαίμονας για την Κύπρο και ένας παράγοντας προώθησης της διχοτόμησης και επί του εδάφους και στις συνειδήσεις των ανθρώπων.

Θα προβληματίσει άραγε ποτέ τους κυβερνώντες, αλλά και όλους όσους επιμένουν να δημαγωγούν στα θέματα της άμυνας, το ιστορικά και παγκόσμια αποδεδειγμένο γεγονός ότι η απογοήτευση καθίσταται εύφορο έδαφος, για να ευδοκιμήσει η ηττοπάθεια, ο ενδοτισμός, η αδιαφορία αλλά και ο σοβινισμός και ο εξτρεμισμός; Ποιος αναλαμβάνει την ευθύνη, αν αύριο βρεθούμε αντιμέτωποι με τέτοιες καταστάσεις; Ποιος αναλαμβάνει την ευθύνη, αν αύριο ζημιωθεί η υπόθεση της Κύπρου από τέτοιες εξελίξεις; Και το θέμα βέβαια δεν είναι η εκ των υστέρων ανάληψη ευθύνης. Το θέμα είναι να μην καλλιεργούμε τέτοιες καταστάσεις ως αποτέλεσμα κοντόφθαλμων και στενά παραταξιακών πολιτικών.

Στο σημείο αυτό ερχόμαστε στο δεύτερο στόχο που κλήθηκε να υπηρετήσει η πυραυλολογία και η ηφαιστειολογία. Το στόχο εκείνο της προώθησης προεκλογικών στρατηγικών και σκοπιμοτήτων. Το ΑΚΕΛ εκτιμά ότι η κατάληξη της υπόθεσης των πυραύλων σηματοδοτεί παράλληλα και τη χρεοκοπία της δημαγωγικής εκμετάλλευσης των θεμάτων της άμυνας για κομματικές και μικροπαραταξιακές σκοπιμότητες. Η δημαγωγία, όπως και το ψέμα, έχει κοντά ποδάρια. Και μπορεί να εξυπηρετήθηκε ο στόχος της επανεκλογής του κ. Κληρίδη, δε μας οδήγησε όμως αυτή η πολιτική σε

καλύτερες μέρες. Και τούτο φαίνεται περίτρανα με τα δεδομένα που έχουμε σήμερα μπροστά μας.

Το ΑΚΕΛ ουδέποτε θεώρησε την άμυνα ως μέσο επίλυσης του Κυπριακού ή μέσο ενίσχυσης της διαπραγματευτικής μας θέσης. Πολύ περισσότερο, το ΑΚΕΛ ουδέποτε θεώρησε την άμυνα ως μέσο δημιουργίας μιας τέτοιας νοοτροπίας και ψυχολογίας μέσα στο λαό που να χρησιμοποιείται για την προώθηση άσχετων προς την πάλη για ειρηνική επίλυση του Κυπριακού στόχων και σκοπών.

Εμείς υποστηρίζουμε με συνέπεια την αμυντική θωράκιση, γιατί πιστεύουμε ότι λειτουργεί ως αποτρεπτικός παράγοντας σε τυχόν επιθετικά σχέδια της Τουρκίας. Υποστηρίζουμε ταυτόχρονα ότι η αμυντική προσπάθεια πρέπει να εξυπηρετεί τους στόχους του αγώνα του κυπριακού λαού για ειρηνική επανένωση της πατρίδας, να ενισχύει την οντότητα του κυπριακού κράτους και να βρίσκεται στα πλαίσια των μεγεθών και των δυνατοτήτων της Κύπρου. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια υποστηρίζουμε τη συνεργασία με την Ελλάδα και στο στρατιωτικό τομέα. Έχουμε την πεποίθηση ότι από το 1974 και εντεύθεν παραμένει αναλλοίωτη και σταθερή η απόφαση της Ελλάδας να υπερασπίσει την Κύπρο σε περίπτωση νέας απρόκλητης τουρκικής επίθεσης. Παράλληλα, δεν ξεχνούμε ότι κυριαρχικής σημασίας είναι η πολιτική υποστήριξη της οποίας τυγχάνει η Κύπρος από μέρους της Ελλάδας, γιατί ακριβώς είναι στον πολιτικό τομέα που θα εξακολουθήσουμε να δίνουμε διεθνώς τις μεγάλες μάχες για τη δικαίωση του λαού μας.

Επαναλαμβάνουμε ότι η δημαγωγία και η καπηλεία της άμυνας ήταν, είναι και θα παραμείνει ξένη προς το ΑΚΕΛ. Μετά την οδυνηρή περιπέτεια των πυραύλων έχουμε άραγε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εξαγάγει τα αναγκαία διδάγματα και είμαστε έτοιμοι να εφαρμόσουμε στην πράξη μερικά πράγματα; Απ' ότι φαίνεται οι κυβερνώντες ή δεν έχουν διδαχθεί ή δεν είναι ικανοί να εγκαταλείψουν κάποια στερεότυπα της

πολιτικής τους. Αρνούμενοι να παραδεχθούν τη χρεοκοπία της πολιτικής του ενεργού ηφαιστείου, επιμένουν ακόμα και σήμερα να δηλώνουν ότι αυτή έδωσε καρπούς, προβάλλοντας ως επιχείρημα τις λεγόμενες δεσμεύσεις για ενεργοποίηση του διεθνούς ενδιαφέροντος, οι οποίες μάλιστα τοποθετούνται για μετά τις τουρκικές εκλογές. Επαναλαμβάνεται δηλαδή η ίδια εικόνα που είχαμε και προεκλογικά, όταν με περισσή σιγουριά το στρατόπεδο του κ. Κληρίδη μιλούσε για την επικείμενη τάχα εκδήλωση της αμερικανικής πρωτοβουλίας που θα οδηγούσε στη λύση του Κυπριακού μέσα στο 1998. Ηχεί ακόμα στα αυτιά μας εκείνο το περιλάλητο “γκραντ φινάλε” του Γλαύκου Κληρίδη. Το ΑΚΕΛ, έχοντας υπόψη την όλη ιστορία του Κυπριακού και την απουσία απτών αποδείξεων ότι ο δυτικός παράγοντας έχει επιτέλους αποφασίσει να στραφεί και να πιέσει την Άγκυρα και τον Ντενκτάς, προσεγγίζει με επιφύλαξη τις λεγόμενες δεσμεύσεις και υποσχέσεις είτε του Κλίντον είτε του Μπλέρ είτε οποιουδήποτε άλλου. Και είναι να διερωτάται κανένας ποιο είναι το πιο τραγικό, η προσπάθεια καλλιέργειας υπερβολικών προσδοκιών, για να καλυφθούν οι αποτυχίες των κυβερνήσεων ή η εμμονή στην ορθότητα τάχα της πολιτικής του ενεργού ηφαιστείου που εξυπακούει συνέχισή της;

Ανίκανοι, κατά τη γνώμη μας, να διδαχθούν εμφανίζονται οι κυβερνήτες και στο θέμα της δημαγωγικής εκμετάλλευσης της άμυνας για σκοπούς εσωτερικής κατανάλωσης. Αμέσως μετά την απόφαση για τους πυραύλους είδαν το φως της δημοσιότητας δηλώσεις, πληροφορίες για αγορές άλλων οπλικών συστημάτων σε αντικατάσταση των S300, ενώ είχαμε και διάφορες δηλώσεις από διάφορες πλευρές και αποκαλύψεις. Τώρα δε που διέρρευσε στον τύπο η επιστολή Κληρίδη προς Ανάν, έχουμε μια ενορχηστρωμένη προσπάθεια να πεισθεί ο κόσμος ότι δεν κατάλαβε καλά το περιεχόμενό της και ότι συνεχίζουμε το ίδιο βιολί στους εξοπλισμούς, όπως και προηγούμενα. Μα, επιτέλους, ποιον νομίζουμε ότι κοροϊδεύουμε, τον κυπριακό λαό, τη διεθνή κοινότητα ή και τους δυο;

Και μια κι ο λόγος για την επιστολή Κληρίδη προς Ανάν θα πούμε και τούτο: Κακώς διέρρευσε στον τύπο. Και κακώς η πολιτική ηγεσία έλαβε γνώση της κίνησης του Προέδρου από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Δεν επιθυμούμε να καταργήσουμε το θεσμό του Προέδρου, όπως λέχθηκε από κυβερνητικής πλευράς. Αν, όμως, η επιστολή Κληρίδη σηματοδοτεί στροφή στην πολιτική μας, πιστεύουμε ότι θα έπρεπε να απασχολήσει το Εθνικό Συμβούλιο, να ενταχθεί στα πλαίσια μιας ολοκληρωμένης πολιτικής που να έχει και τους στρατηγικούς της στόχους και τους ταχτικούς τρόπους προώθησης αυτών των στόχων. Πολύ φοβούμαστε ότι εξακολουθούμε να παραπαίουμε, κάνοντας σπασμωδικές κινήσεις.

Με την επιστολή του ο Πρόεδρος Κληρίδης έρχεται να αποδεχτεί, και μάλιστα σε ένα βαθμό μονομερώς, αυτά που έθετε μπροστά μας και το ψήφισμα 789 του Συμβουλίου Ασφαλείας το 1992. Ψήφισμα το οποίο ο Γλαύκος Κληρίδης και η παράταξή του το χαρακτήρισαν περίπου ως εθνική καταστροφή και ως τέτοιο το αναθεμάτισαν. Θυμίζουμε ότι ήταν και τότε προεκλογική περίοδος, υπήρχε και τότε η ανάγκη ετερόκλητων συμμαχιών, για να βγει ο Κληρίδης στην εξουσία. Σήμερα ο Πρόεδρος αποδέχεται ουσιαστικά μία προς μία τις πρόνοιες του “καταραμένου” εκείνου ψηφίσματος. Γιατί όμως έπρεπε να περάσουν έξι και πλέον χρόνια; Γιατί έπρεπε να απολεστεί τόσος χρόνος ωσάν να είχαμε στο Κυπριακό την πολυτέλεια του χρόνου; Γιατί θα έπρεπε να περάσουμε μέσα από τόσες αντιφάσεις και παλινδρομήσεις; Γιατί αφήσαμε να δημιουργηθούν τόσα νέα δεδομένα και καταστάσεις σε βάρος μας; Έχουμε άραγε την εντύπωση ότι, κάνοντας μια καθυστερημένη στροφή, στέλνοντας μια ή δυο επιστολές, μπορούμε να ξεγράψουμε τη ζημιά που ήδη έγινε στο Κυπριακό;

Τόσο ο Πρόεδρος όσο και άλλοι πολιτικοί ηγέτες δηλώνουν ότι πρέπει να επιβληθεί δημόσια σιωπή στο θέμα της άμυνας. Εμείς ως το κόμμα που δε δημαγωγήσαμε γι’ αυτά τα θέματα, ως το κόμμα που από την αρχή λέγαμε ότι είναι

επιζήμια η φλυαρία στα αμυντικά ζητήματα, δεν έχουμε λόγο να θέλουμε να συνεχίσει η σημερινή απαράδεκτη κατάσταση της ακατάσχετης αμυνολογίας. Πρέπει όμως να προσθέσουμε και τούτο: Τέρμα στην πολυλογία για την άμυνα δε σημαίνει τέρμα μόνο στις αποκαλύψεις για οπλικά συστήματα, για ασκήσεις της Εθνικής Φρουράς και άλλα παρόμοια. Σημαίνει να σταματήσει η στρατιωτικοποίηση του Κυπριακού. Σημαίνει να τερματιστεί η καλλιέργεια αυταπατών και ψευδαισθήσεων με αφορμή την άμυνα.

Σημαίνει να σταματήσει η στρατιωτικοποίηση των συνειδήσεων του κόσμου στο όνομα τάχα της ενίσχυσης του αγωνιστικού φρονήματος και του ηθικού. Σημαίνει να πάψουμε να κτυπούμε τα σπαθιά πάνω στις ασπίδες μας και να βαυκαλιζόμαστε, ακούγοντας τον ήχο. Και βεβαίως δε σημαίνει ότι απεμπολούμε το δικαίωμα να αρθρώνουμε λόγο και επί των αμυντικών θεμάτων, όταν κρίνουμε ότι τα πράγματα ξεφεύγουν από τα σωστά κατ' εμάς πλαίσια.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, όταν ως ΑΚΕΛ διαπιστώναμε ότι παρά τις προσδοκίες η ενταξιακή πορεία της Κύπρου δεν καθίσταται καταλύτης για σωστή λύση του Κυπριακού, όταν διατυπώναμε τη θέση ότι δεν είναι δυνατό να θυσιάσουμε ζωτικά συμφέροντα της Κύπρου στο όνομα της ένταξης, όταν εκτιμούσαμε ότι είναι ενδεχόμενο να βρεθούμε προ εκβιασμών σε βάρος της κοινά παραδεχτής λύσης του Κυπριακού, προκειμένου να γίνει πραγματικότητα η ένταξη, όταν λέγαμε ότι ο δρόμος προς την Ευρώπη θα είναι πάρα πολύ δύσκολος, όταν επικρίναμε όσους ωραιοποιούν καταστάσεις, όταν καλούσαμε σε σοβαρό και συλλογικό προβληματισμό για αντιμετώπιση των δυσκολιών και των διλημάτων, ο αντίλογος ήταν ότι το ΑΚΕΛ τα λέει αυτά, γιατί δε θέλει την Ευρώπη, γιατί μηδενίζει τις επιτυχίες της ευρωπαϊκής πολιτικής του κ. Κληρίδη. Υπέβαλλαν μάλιστα οι κυβερνώντες κατά έμμεσο τρόπο ότι το ΑΚΕΛ εισηγείται αναστολή της ευρωπαϊκής μας πορείας.

Σήμερα, δυστυχώς, τα πράγματα είναι διαφορετικά. Με λίγη ειλικρίνεια θα μπορούσαν να παραδεχτούν πολλοί ότι βάσιμοι είναι και οι προβληματισμοί και οι ανησυχίες του ΑΚΕΛ. Έναν εκβιασμό έχουμε ήδη υποστεί δια στόματος Σιράκ. Το μήνυμα, πρώτα λύση και ύστερα ένταξη, στέλλεται και συνεχώς και από πολλούς. Πλήρως αποκαλυπτικός στις δηλώσεις του ήταν και ο πρόσφατα επισκεφθείς την Κύπρο διαπραγματευτής της Ευρωπαϊκής Ένωσης Λεοπόλντ Μάουρερ.

Πιστεύουμε ότι όλα αυτά και άλλα πολλά μας έχουν όλους κάνει σοφότερους. Χαιρόμαστε, γιατί έγινε αποδεκτή η εισήγηση του ΑΚΕΛ να συζητήσουμε επιτέλους στο Εθνικό Συμβούλιο τα της πορείας μας στην Ευρώπη. Και αν γίνει ο αναγκαίος προβληματισμός, μακριά από σκοπιμότητες, συναισθηματισμούς και προσπάθειες αυτοδικαίωσης, ίσως μπορέσουμε στο θέμα αυτό να αποφύγουμε τις τραυματικές εμπειρίες που είχαμε στο θέμα των πυραύλων. Κάτι τέτοιο θα είναι προς όφελος της Κύπρου και της υπόθεσής της.

Μέσα από τα χρόνια, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, οι τρεις προϋπολογισμοί έχουν αποκτήσει μια συγκεκριμένη δομή και μια δική τους δυναμική. Στο περιεχόμενο τους παραμένουν προβλεπτοί, ενώ στη διάρθρωσή τους είναι σε μεγάλο βαθμό άκαμπτοι. Εκείνο που κυρίως διαφοροποιείται από χρόνο σε χρόνο είναι τα αριθμητικά δεδομένα τα οποία αυξομειώνονται ανάλογα με τις προτεραιότητες που κάθε φορά τίθενται.

Στο βαθμό που οι κρατικοί προϋπολογισμοί αντανakλούν την κοινωνική και οικονομική πολιτική της κυβέρνησης, αυτοί τυγχάνουν από εμάς της δέουσας προσοχής και σημασίας. Και είναι συνεπώς φυσιολογικό η συζήτηση για τους προϋπολογισμούς και να επεκτείνεται και να επικεντρώνεται στην κοινωνική και οικονομική πολιτική της κυβέρνησης και στα θεμελιώδη κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα που απασχολούν το λαό, άσχετα από το γεγονός ότι αυτά δεν προδιαγράφονται ούτε και φαίνονται στους

προϋπολογισμούς. Ελπίζω ότι η συζήτηση φέτος θα διεξαχθεί μέσα σ' ένα πιο εποικοδομητικό κλίμα, αφού απουσιάζουν από τον πολιτικό ορίζοντα, από τους προϋπολογισμούς και τα αριθμητικά δεδομένα οι περσινές προεκλογικές υπερβολές και η προσπάθεια ωραιοποίησης που χωρίς επιτυχία κατέβαλλε τότε η κυβέρνηση. Εξάλλου, ποιος δε θυμάται την προεκλογική στροφή που πραγματοποίησε η κυβέρνηση, όταν μερικούς μήνες πριν από τις προεδρικές εκλογές εγκατέλειψε - λεκτικά τουλάχιστον - τη νεοφιλελεύθερη προσέγγιση που ακολουθούσε για μια ολόκληρη πενταετία;

Όταν απαρνούμενη πρόσκαιρα τον πραγματικό της εαυτό, αφαίρεσε από το καθημερινό της λεξιλόγιο ορολογίες, όπως οι ιδιωτικοποιήσεις, οι αποκρατικοποιήσεις, η απελευθέρωση επιτοκίων, το πάγωμα μισθών, η αναδόμηση της ΑΤΑ, η απαγόρευση των απεργιών και οτιδήποτε θα την έβλαπτε εκλογικά. Ξαναθυμήθηκε τους πρόσφυγες και τους τίτλους ιδιοκτησίας, τους οποίους διένειμε με το σύστημα της "κατ' οίκον παράδοσης" μέχρι και λίγα λεπτά πριν από το άνοιγμα των καλπών, ξαναθυμήθηκε τη βιομηχανία, την οποία είχε προ πολλού εγκαταλείψει, σπεύδοντας άρον άρον να καταρτίσει σχέδια στήριξης. Επισήμανε την ανάγκη για επενδύσεις, τις οποίες για μια ολόκληρη πενταετία θυσίασε στο βωμό του Μάαστριχτ, οδηγώντας την οικονομία μας σε μια παρατεταμένη ύφεση από την οποία χρειάστηκε τρία χρόνια για να εξέλθει.

Μοίρασε απλόχερα υποσχέσεις και άρχισε να εξαγγέλλει ελαφρύνσεις, πραγματοποίησε προσλήψεις και ικανοποίησε αιτήματα. Όλα αυτά προεκλογικά! Και αφού ο στόχος της επανεκλογής του κ. Κληρίδη επιτεύχθηκε, η κυβέρνηση επανήλθε στη δεδηλωμένη νεοφιλελεύθερη πολιτική. Οι σαφείς υποσχέσεις και δεσμεύσεις για τη μη επιβολή νέων φορολογιών ξεχάστηκαν και πριν παρέλθουν τρεις μήνες από την επανεκλογή Κληρίδη βρεθήκαμε - κι εμείς και ο λαός - αντιμέτωποι με το περιβόητο

φορολογικό πακέτο το οποίο απορρίφθηκε από την πλειοψηφία της Βουλής και από την πλειοψηφία της κοινής γνώμης.

Το φορολογικό πακέτο ήταν μόνο η αρχή, γιατί στη συνέχεια και μέχρι σήμερα η κυβέρνηση φρόντισε να επαναφέρει στο προσκήνιο όλες τις γνωστές παραμέτρους που συνθέτουν την πολιτική της. Και αυτό είναι ιδιαίτερα ευδιάκριτο μέσα στην ετήσια ομιλία του Υπουργού Οικονομικών ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων της οποίας τα βασικά στοιχεία και μηνύματα ήταν: Λιτότητα, εισαγωγή νέων φορολογιών, και πάλιν με βάση τους δείχτες του Μάαστριχτ, ολιγότερο κράτος, εγκατάλειψη της επεκτατικής αναπτυξιακής πολιτικής, φιλελευθεροποιήσεις, άρση της προστασίας των κρατικών επιχειρήσεων και απελευθέρωση των επιτοκίων.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, η ανθρωπότητα σε σύντομο χρονικό διάστημα ετοιμάζεται να διαβεί το κατώφλι του 21ου αιώνα. Όλοι μιλούν και οραματίζονται μια καινούργια αρχή. Ο κάθε άνθρωπος -ιδιαίτερα ο μη προνομιούχος- ονειρεύεται έναν κόσμο καλύτερο και μια πολιτεία κοινωνικά πιο ευαίσθητη. Η παγκοσμιοποίηση της οικονομικής ζωής η οποία επιχειρείται μονόπλευρα, μετατρέποντας το ένα κράτος μετά το άλλο σε απλούς κρίκους της καπιταλιστικής αλυσίδας και επιχειρεί να δέσει πισθάγκωνα την ανθρωπότητα, δεν αφήνει τουλάχιστο σε μας περιθώρια αισιοδοξίας. Δυστυχώς, παρόμοια εκτίμηση προκύπτει και από τη στάση και την απροθυμία αντίστασης από πλευράς της κυβέρνησης.

Αντί οράματος έχουμε μηχανιστικές αντιγραφές και εφαρμογή συνταγών κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής που εκπορεύονται από κέντρα και πολιτικές που στη δική τους πατρίδα έχουν περιπέσει σε ανυποληψία. Υιοθετούνται και εφαρμόζονται όχι οι πολιτικές που επιβάλλουν οι κυπριακές συνθήκες και ανάγκες αλλά το γνωστό συνταγολόγιο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και του Μάαστριχτ, αρκετές πτυχές

των οποίων ήδη ανατρέπονται από τις πρόνοιες της Ατζέντα 2000, ενώ οι υπόλοιπες πρόνοιες είναι κάτω από συζήτηση στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η κοινωνική και οικονομική πολιτική της κυβέρνησης, ελλείπει αυτού του οράματος, μετατρέπεται σε ένα εκμαγείο του νεοφιλελεύθερου καπιταλισμού που, στο όνομα του ιδιωτικού κέρδους και των συγγών αριθμητικών επιδόσεων, διαφεύδει τις προσδοκίες χιλιάδων ανθρώπων για αξιοπρεπή ζωή και ανάπτυξη μέσα σ' ένα κοινωνικά ευαίσθητο και πολιτισμένο περιβάλλον.

Η πολιτική που εφαρμόζεται είναι, κατά τη γνώμη μας, ετερόφωτη και παρουσιάζεται μάλιστα στο λαό με την εύκολη και αβασάνιστη παραπομπή σε υποχρεώσεις της εναρμόνισης με το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Αν εξετάσει κάποιος προσεκτικά τους άξονες γύρω από τους οποίους περιστρέφεται αυτή η πολιτική, καταλήγει σε συμπεράσματα τα οποία με κανένα τρόπο δεν κολακεύουν την κυβέρνηση Κληρίδη.

1. Αναπτυξιακή πολιτική

Το 1992 η κυβέρνηση παρέλαβε μια οικονομία η οποία έτρεχε με ρυθμούς ανάπτυξης της τάξης του 9,4%. Οι συνταγές όμως και πάλιν του Μάαστριχτ και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου επέβαλλαν άμεση μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος με κάθε θυσία και με κάθε τίμημα. Η κυβέρνηση, εφαρμόζοντας αυτές τις οδηγίες, προχώρησε ταυτόχρονα προς δύο κατευθύνσεις. Από τη μια περιόρισε δραστικά την υλοποίηση των προϋπολογισμών ανάπτυξης, προχώρησε δηλαδή στον ακρωτηριασμό των επενδύσεων, ενώ από την άλλη επέβαλε νέες έμμεσες φορολογίες, αποσπώντας από την αγορά γύρω στα £120.000.000 το χρόνο. Η κυβέρνηση κατάφερε με τους πιο πάνω χειρισμούς να περιορίσει το δημοσιονομικό έλλειμμα, ιδιαίτερα το 1994 και το 1995. Ταυτόχρονα όμως και ως πρώτο αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής, η οικονομία ελλείπει επενδύσεων, αφυδατωμένη και αναιμική πλέον,

οδηγήθηκε σε πρωτόγνωρες περιπέτειες και στη χειρότερη από της ίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας ύφεση. Όμως είχαμε και άλλο αποτέλεσμα. Η φορολογική αφαίμαξη των £120.000.000 ετήσια οδήγησε την ιδιωτική κατανάλωση στο ναδίρ και σε πρωτοφανή για τα κυπριακά δεδομένα οικονομική δυσπραγία η οποία επιδεινώθηκε και παρατάθηκε, λόγω και της πολιτικής έντασης που επικρατούσε στο νησί κατά τη διάρκεια του 1996 με τα γνωστά γεγονότα στη Δερύνεια. Η αγορά πάγωσε, ενώ οι ιδιώτες επενδυτές αποσύρθηκαν από αυτή. Με εξαίρεση το δημοσιονομικό έλλειμμα όλοι οι υπόλοιποι δείχτες της οικονομίας ήταν αρνητικοί. Η καταβαράθρωση όμως αυτή δε συνέτισε την κυβέρνηση η οποία συνέχισε την ίδια πολιτική και μέσα στο 1997, προσθέτοντας ακόμα ένα αρνητικό στοιχείο, την πυραυλολογία, η οποία έμελλε να πλήξει το μοναδικό ίσως κλάδο που εξακολουθούσε να έχει κάποιες επιδόσεις, τον τουρισμό.

Το ΑΚΕΛ πολύ έγκαιρα προειδοποίησε με έντονο τρόπο την κυβέρνηση τόσο για τις επιπτώσεις μιας τέτοιας πολιτικής πάνω στην οικονομία όσο και για τις επιπτώσεις, που ήταν πολύ αισθητές, πάνω στους εργαζομένους.

Μέσα στα πλαίσια της υπεύθυνης μας κριτικής στάσης, προχωρήσαμε στην επεξεργασία προτάσεων και εισηγήσεων που αφορούσαν όλες σχεδόν τις πτυχές της κυπριακής κοινωνίας. Δώσαμε προτάσεις για τα δημόσια οικονομικά, για το φορολογικό σύστημα, για την ανάπτυξη των τομέων της υλικής παραγωγής, για τον τουρισμό, δώσαμε εισηγήσεις για κοινωνικές παροχές και προτάσεις για τα επιτόκια. Και ερωτώ, κύριοι συνάδελφοι: Πού οδήγησε την οικονομία η πολιτική εκείνη που υποβαθμίζει συνειδητά την ανάπτυξη με μοναδικό στόχο να περιορίσει τα δημοσιονομικά ελλείμματα; Οδηγηθήκαμε, κατά την άποψή μας, στη χειρότερη ύφεση στην οικονομική ιστορία του τόπου, η οποία δημιούργησε ανεργία, έφερε την πτώχευση σε μικρές και μεγάλες

επιχειρήσεις, έκλεισε καταστήματα και βιοτεχνίες, υπέσκαψε την ανταγωνιστικότητα της Κύπρου στο εξωτερικό και υπονόμωσε σοβαρά το βιοτικό επίπεδο του λαού.

2. Δημόσια οικονομικά

Οι δημοσιονομικοί στόχοι και ο περιορισμός των ελλειμμάτων, τα οποία παρεμπιπτόντως έχουν φτάσει σε πρωτοφανή για την Κύπρο επίπεδα, φαίνεται να απασχολούν την κυβέρνηση Κληρίδη.

Το 1993 η κυβέρνηση Κληρίδη, όπως είναι γνωστό, αναλαμβάνοντας τη διακυβέρνηση του τόπου κληρονόμησε ένα δημοσιονομικό έλλειμμα της τάξης του 4,8%. Σήμερα το δημοσιονομικό έλλειμμα είναι γύρω στο 6% και προβλέπεται ότι κατά το τέλος του 1999 θα κυμανθεί γύρω στο 7%. Τα αριθμητικά δεδομένα πιστοποιούν και εδώ την αποτυχία της κυβέρνησης να βάλει τάξη στα του οίκου της.

Παρά την άμεση επιβολή πρόσθετων φορολογιών πάνω στον κυπριακό λαό - υπολογίζουμε τουλάχιστον £500 εκ. από το ΦΠΑ, υπολογίζουμε την επιπρόσθετη φορολογία για την άμυνα, υπολογίζουμε τα πλεονάσματα από τις τιμές των πετρελαιοειδών- λόγω της σπάταλης οικονομικής πολιτικής που ακολουθήθηκε, όχι μόνο δεν περιορίστηκαν τα ελλείμματα και το δημόσιο χρέος, το οποίο πλησιάζει τα πέντε δις ή το 100% του ΑΕΠ, αλλά έχουν αυξηθεί.

Αν η κυβέρνηση ακολουθούσε, κατά την άποψή μας, συνετή αλλά αναπτυξιακή πολιτική, θα μπορούσε να έχει αυξημένα κατ' έτος έσοδα, λόγω των ψηλών ρυθμών ανάπτυξης. Οι ψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης μεταφράζονται σε αυξημένη ροή τουριστών, αυξημένη εγχώρια και ξένη κατανάλωση, αυξημένη απασχόληση κ.λπ. που με τη σειρά τους σημαίνουν περισσότερα φορολογικά έσοδα για το κράτος.

Εκτός όμως από την απώλεια εσόδων, λόγω της πολιτικής της σύμπτωσης και της περιστολής που ακολουθήθηκε, οι δαπάνες αυξήθηκαν κατακόρυφα μεταξύ άλλων και με τις προσλήψεις εκατοντάδων εκτάκτων και ωρομισθίων, που στην πλειοψηφία

τους αφορούσαν εξυπηρέτηση ημετέρων. Τέλος, να πούμε ότι η κυβέρνηση όχι μόνο δεν κατάφερε να μειώσει, όπως επαγγελλόταν τις δαπάνες λειτουργίας του κράτους, αλλά "πέτυχε" σχεδόν να τις τριπλασιάσει.

Υπενθυμίζω, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι το ΑΚΕΛ, πέρα από την έντονη κριτική που άσκησε στην κυβέρνηση για τη δημοσιονομική της αποτυχία, ιδιαίτερα όταν κατατέθηκε πρόσφατα το φορολογικό πακέτο, προχώρησε στην επεξεργασία και υποβολή προς την κυβέρνηση συγκεκριμένων προτάσεων για μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων.

Αν κρίνουμε λοιπόν την κυβέρνηση από τα αποτελέσματά της στο δημοσιονομικό πεδίο, τότε και πάλιν θα καταλήξουμε στο ίδιο συμπέρασμα: Απέτυχε να χαλιναγωγήσει τα ελλείμματα κατά τον ίδιο τρόπο που απέτυχε να σχεδιάσει ένα μοντέλο ανάπτυξης που να δημιουργεί προοπτικές για το μέλλον.

3. Απασχόληση

Φυσιολογικό επακόλουθο της παρατεταμένης ύφεσης, στην οποία μας οδήγησε η οικονομική πολιτική της κυβέρνησης, ήταν και η αύξηση της ανεργίας. Υπενθυμίζω, κύριε Πρόεδρε, ότι το 1992 η ανεργία κυμαινόταν γύρω στο 1,8% και αφορούσε πέντε περίπου χιλιάδες άνεργους, οι οποίοι στην πλειοψηφία τους ήταν εποχιακοί υπάλληλοι ή εργάτες ή απόφοιτοι πανεπιστημίων οι οποίοι εισέρχονταν τότε στην αγορά εργασίας. Ως αποτέλεσμα της οικονομικής ύφεσης που ακολούθησε, η ανεργία ανέβηκε κατακόρυφα, φτάνοντας το 3,6% το 1996, το 3,4% το 1997 και το 3,4% το 1998. Ο αριθμός των ανέργων έχει προ πολλού ξεπεράσει τις 10,5 χιλιάδες άτομα. Και αυτή την ώρα που συζητούμε, με βάση στοιχεία του Δεκέμβρη, η ανεργία βρίσκεται στο 4.3%, χωρίς να υπολογίζονται οι μη εγγεγραμμένοι στους καταλόγους του Γραφείου Εργασίας. Στο τέλος αυτού του μήνα, δηλαδή, με βάση τα δικά μας στοιχεία οι άνεργοι αναμένεται ότι θα ξεπεράσουν τις 11,500 άτομα.

Η κατακόρυφη άνοδος του ανεργιακού κύματος στη χώρα μας είναι και πάλιν απότοκο της νεοφιλελεύθερης πολιτικής που στοχεύει σε περιορισμένα ελλείμματα μέσα, όμως, από τη μείωση των επενδύσεων και τη συγκράτηση της ανάπτυξης. Είναι απότοκο της πολιτικής που ακολούθησε η κυβέρνηση Κληρίδη η οποία, πολιτική, συσσωρεύσε αντί να επιλύσει προβλήματα. Στην όξυνση του προβλήματος αυτού, της ανεργίας, συνέτεινε και η πολιτική των “ανοικτών πυλών” για τους ξένους εργάτες, μια πολιτική που τείνει να μετατρέψει την Κύπρο σε ελεύθερη Κέρκυρα. Την ίδια στιγμή, κύριοι συνάδελφοι, που χιλιάδες συμπατριώτες μας εκτοπίζονται από τομείς, όπως είναι οι κατασκευές, η μεταποίηση και η ξενοδοχειακή βιομηχανία, υπάρχουν στην Κύπρο σαράντα χιλιάδες αδειούχοι και παράνομοι ξένοι εργάτες. Αυτή η πολιτική δεν είναι για μας απλά μια αδυναμία κοντά στις τόσες άλλες που έχει η κυβέρνηση. Είναι μια συνειδητή επιλογή η οποία, όπως εξελίχθηκε, εξυπηρετεί τα συμφέροντα της εργοδοσίας η οποία εξασφαλίζει φτηνή εργατική δύναμη με νόμιμο τάχατες τρόπο, κατά παράβαση όμως -και στην περίπτωση των αδειούχων εργαζομένων- των κριτηρίων απασχόλησης που έχουν συμφωνηθεί τριμερώς αλλά και των διεθνών υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Το ΑΚΕΛ δε διακατέχεται από ρατσιστικά αισθήματα και δε θεωρεί τους ξένους εργάτες υπαίτιους της όξυνσης του προβλήματος της ανεργίας. Εμείς καταδικάζουμε και το ρατσισμό και την ξενοφοβία. Άλλωστε, οι ξένοι εργαζόμενοι υφίστανται χειρότερη εκμετάλλευση από τους δικούς μας. Όμως δεν μπορούμε να παραβλέψουμε την ανοχή που επιδεικνύει η κυβέρνηση αναφορικά με την παράνομη απασχόληση. Το ΑΚΕΛ επικρίνει έντονα την κυβερνητική πολιτική σε αυτό το θέμα, γιατί αυτή στο τέλος υποσκάπτει τα εργατικά θέσμια και το οικοδόμημα των εργατικών σχέσεων που χτίστηκαν με τόσους κόπους και θυσίες. Και προειδοποιούμε ότι αυτή η ανοχή μετατρέπεται σε οξύ οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό θέμα.

Σε σχέση με την απασχόληση, μας ανησυχεί ακόμα ένα νέο φαινόμενο το οποίο παρατηρείται στις αναπτυσσόμενες οικονομίες, αλλά πρόσφατα εμφανίστηκε και στην Κύπρο. Είναι αυτό της αποσύνδεσης της ανάπτυξης από την απασχόληση. Παρατηρείται δηλαδή το φαινόμενο σε μια οικονομία να υπάρχουν ικανοποιητικοί ρυθμοί ανάπτυξης, όπως στην Κύπρο το 1998, αλλά να μη δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας. Αντίθετα, η ανεργία παραμένει στα ίδια επίπεδα ή ακόμα αυξάνεται.

4. Φιλελευθεροποιήσεις - ιδιωτικοποιήσεις

Η κυβέρνηση Κληρίδη, με εξαίρεση τις τελευταίες προεδρικές εκλογές, ποτέ δεν απέκρυψε ότι ένας από τους βασικούς της άξονες ήταν η πολιτική για λιγότερο κράτος, πολιτική που μεταφράζεται βασικά σε ιδιωτικοποιήσεις και φιλελευθεροποιήσεις. Επιστρατεύοντας πάντοτε ως πρόσχημα το ευρωπαϊκό κεκτημένο, επιχειρείται από την κυβέρνηση η πλήρης φιλελευθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, του εμπορίου, των τιμών, των ωραρίων, η άμεση κατάργηση των κρατικών μονοπωλίων, όχι όμως και των ιδιωτικών.

Με πρόσχημα την εναρμόνιση περιέπεσε ήδη σε αχρηστία η Επιτροπή Ελέγχου Τιμών, ενώ την ίδια στιγμή οργιάζει η κερδοσκοπία. Χωρίς επαρκή διαπραγμάτευση υιοθετήθηκε η Συμφωνία της ΓΚΑΤΤ με όλες τις γνωστές επιπτώσεις. Αποφασίστηκαν από την κυβέρνηση ωράρια λειτουργίας καταστημάτων που εξυπηρετούν πολύ λίγους μεγαλοεπιχειρηματίες, ενώ δε λαμβάνεται υπόψη η θέση των χιλιάδων καταστηματαρχών και των εργαζομένων. Προχωρεί η κυβέρνηση εδώ και τώρα στη φιλελευθεροποίηση των επιτοκίων, χωρίς να έχουν ρυθμιστεί τα υφιστάμενα δάνεια, χωρίς ασφαλιστικές δικλίδες για τα στεγαστικά, τα αγροτικά και τα σπουδαστικά δάνεια, χωρίς να δίνεται χρόνος προετοιμασίας στο Συνεργατισμό.

Βγαίνουν ακόμα στο σφυρί οι μετοχές του κράτους, δηλαδή οι μετοχές

του λαού, στα ξενοδοχεία, στα αρτοποιεία και στις Κυπριακές Αερογραμμές, χωρίς οι αρμόδιοι να συζητήσουν και να ενημερώσουν ούτε τους εργαζομένους αλλά ούτε καν τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Προτείνονται σε υπαρκτούς και ανύπαρκτους επενδυτές τα λιμάνια, τα αεροδρόμια, τα ταχυδρομεία και οι τηλεπικοινωνίες, χωρίς ικανοποιητική, κατά τη γνώμη μας, διαβούλευση, χωρίς ολοκληρωμένο προβληματισμό και συζήτηση με όλους τους κοινωνικούς εταίρους.

Η εναρμόνιση με το ευρωπαϊκό κεκτημένο είναι αναμφίβολα μια επίπονη και δαπανηρή διαδικασία. Εκείνο που απαιτείται ασφαλώς είναι σοβαρός προγραμματισμός και προεργασία, υπολογισμένα και σταθερά βήματα αλλά και διεκδικητικότητα η οποία σε μας τουλάχιστο δεν είναι ορατή. Έχουμε την εντύπωση ότι ακολουθείται η πολιτική της εναρμόνισης με κάθε θυσία και με κάθε τίμημα. Επιδεικνύοντας μάλιστα υπερβάλλοντα ζήλο, η κυβέρνηση απέτυχε ή απέφυγε να διεκδικήσει βοήθεια από τα ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία θα βοηθούσε στην άμβλυνση των μεγάλων προβλημάτων -των μεγάλων προβλημάτων, υπογραμμίζω- που θα δημιουργήσει στην οικονομία και στην κοινωνία μας η ενταξιακή πορεία.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, το διεθνές οικονομικό κλίμα με τις θετικές οικονομικές εξελίξεις στον ευρωπαϊκό χώρο, η υψηλή τιμή της βρετανικής στερλίνας, η χαμηλή τιμή του δολαρίου, η υποχώρηση στις τιμές των πετρελαιοειδών και ο χαμηλός πληθωρισμός διεθνώς, συνέβαλαν στο να έχουμε στην Κύπρο έναν ικανοποιητικό ρυθμό ανάπτυξης, της τάξης του 4,5% - 5%.

Αυτός όμως ο ρυθμός ανάπτυξης, δηλαδή η αύξηση του παραγόμενου πλούτου κατά 4,5% - 5%, τελικά είναι προς όφελος κυρίως του μεγάλου κεφαλαίου και ολιγότερο των εργαζομένων. Και αυτό, λόγω της συνεχιζόμενης άδικης κατανομής των εισοδημάτων, της αύξησης των κερδών με ρυθμούς ταχύτερους από τα εισοδήματα και

της άδικης κατανομής των φορολογιών σε βάρος των χαμηλών και μεσαίων εισοδηματικά στρωμάτων.

Η κυπριακή οικονομία, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, αποτελεί το βασικό στήριγμα στον αγώνα που διεξάγει ο λαός μας για επανένωση της Κύπρου και είναι το εχέγγυο για τη συνεχή αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων. Το ΑΚΕΛ διαφωνεί με την κοινωνικοοικονομική φιλοσοφία της κυβέρνησης Κληρίδη και αντιπροτείνει τη δική του αντίληψη για την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη του τόπου η οποία, αντίληψη, έχει πρόσφατα ξανά δημοσιοποιηθεί προς την κοινή γνώμη και συνίσταται βασικά στα εξής:

1. Είμαστε υπέρ της ανάπτυξης μιας μικτής, σύγχρονης, ευέλικτης και συνεχώς εξελισσόμενης οικονομίας με σαφείς κοινωνικούς και ανθρωποκεντρικούς προσανατολισμούς.
2. Θεωρούμε ότι ο ρόλος του κράτους σε σχέση με τη λειτουργία της οικονομίας πρέπει να είναι ουσιαστικός. Πέρα από τον καθορισμό των γενικότερων στρατηγικών στόχων και των αναπτυξιακών παραμέτρων, το κράτος πρέπει να παρεμβαίνει και εκεί όπου οι νόμοι της αγοράς λειτουργούν σε βάρος των οικονομικά αδυνάτων.
3. Διαφωνούμε με τις προσπάθειες συρρίκνωσης του δημόσιου και ιδιαίτερα του ημιδημόσιου τομέα. Προτείνουμε την εξυγίανση και τον εκσυγχρονισμό των ημικρατικών οργανισμών. Η εξυγίανση θα επέλθει, μεταξύ άλλων, μέσα από τη χρηστή διοίκηση και την εφαρμογή της αξιοκρατίας. Ο εκσυγχρονισμός επιβάλλεται ιδιαίτερα σήμερα που οι ανταγωνιστικές πιέσεις εντείνονται, λόγω των φιλελευθεροποιήσεων που προωθούνται σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Για να καταστούν οι ημικρατικοί οργανισμοί ανταγωνιστικότεροι, πρέπει να προχωρήσουν σε τεχνολογική αναβάθμιση και αναδιάρθρωση των δομών

λειτουργίας τους. Απαιτείται μεγαλύτερη ευλυγισία, περιορισμός της γραφειοκρατίας και ταχύτερη ανταπόκριση στις απαιτήσεις των πολιτών.

4. Προτείνουμε την έμπρακτη κατοχύρωση της δικαιότερης κατανομής του εθνικού εισοδήματος και την κατανομή των φορολογικών βαρών, ανάλογα με το εισόδημα του καθενός. Προς το σκοπό αυτό πρέπει να προχωρήσουμε σε ριζική μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος.
5. Χρειαζόμαστε ως Κύπρος ένα νέο, ευφάνταστο και σύγχρονο σχέδιο ανάπτυξης το οποίο ν' ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του 21ου αιώνα. Αυτό το στρατηγικό σχέδιο πρέπει να διαλαμβάνει:
  - Κατά στάδια εναρμόνιση της κυπριακής οικονομίας με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, με στόχο η μετάβαση να πραγματοποιηθεί ομαλότερα και με λιγότερους κοινωνικούς και οικονομικούς κλυδωνισμούς.
  - Διατήρηση και ενίσχυση της επεκτατικής αναπτυξιακής πολιτικής.
  - Ενίσχυση του κοινωνικού ρόλου και της κοινωνικής πολιτικής του κράτους, ιδιαίτερα σε σχέση με την παιδεία, την υγεία, τον πολιτισμό και την ταυτόχρονη στήριξη των οικονομικά ασθενέστερων στρωμάτων του λαού.
6. Εισηγούμαστε αναπροσανατολισμό της οικονομικής ανάπτυξης και επεξεργασία ενός εντελώς νέου αναπτυξιακού μοντέλου το οποίο να διαλαμβάνει:
  - Ενίσχυση, στήριξη και εκσυγχρονισμό των παραγωγικών τομέων, χωρίς να διστάζουμε να εγκαταλείπουμε παλιές δομές οι οποίες δεν αποδίδουν.
  - Έμφαση σε νέους αναπτυσσόμενους τομείς των υπηρεσιών, οι οποίοι παρέχουν μεγάλες δυνατότητες αξιοποίησης του καταρτισμένου επαγγελματικού δυναμικού της Κύπρου. Τέτοιοι τομείς είναι η υγεία, η παιδεία, οι ιατρικές υπηρεσίες, οι υπεράκτιες δραστηριότητες, το λογισμικό, οι τραπεζικές και ελεγκτικές υπηρεσίες.

- Δημιουργία ενός σύγχρονου βιομηχανικού και γεωργικού τομέα με νέα προϊόντα και καλλιέργειες.
- Εκσυγχρονισμό και ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος, μέσα από την πραγματοποίηση νέων έργων υποδομής και την εισαγωγή νέων κατευθύνσεων, που θα λαμβάνουν σοβαρά υπόψη και θα στηρίζονται στη διαφύλαξη και ανάπτυξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος.
- Αναδόμηση, τέλος, εκ θεμελίων, του δημόσιου τομέα για ένα κράτος πραγματικά σύγχρονο, ευέλικτο και κοινωνικά ευαίσθητο.

Όσον αφορά, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, τους προϋπολογισμούς, δηλώνοντας ότι θα τους ψηφίσουμε, επαναλαμβάνουμε τη θέση μας ότι η όποια κυβερνητική οικονομική πολιτική δεν εξαντλείται σ' αυτούς. Αντίθετα, εκφράζεται μέσα από νομοσχέδια, προτάσεις, πολιτικές και αποφάσεις που δεν αντικαθρεφτίζονται στους προϋπολογισμούς. Έτσι, ό,τι, κατά τη γνώμη μας, μέσα στους προϋπολογισμούς δε συνάδει με τη δική μας κοινωνική και οικονομική αντίληψη θα το καταψηφίσουμε.

Θέλω να υπογραμμίσω ότι η θέση του ΑΚΕΛ απέναντι στους προϋπολογισμούς σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να θεωρείται διαχρονικά δεδομένη. Ιδιαίτερα κρίσιμο και καθοριστικό για μας θα είναι το τι θα επακολουθήσει μέσα στο 1999 στα οικονομικά και κοινωνικά πράγματα του τόπου και ιδιαίτερα αν η κυβέρνηση προχωρήσει σε επαχθή μέτρα, όπως το φορολογικό πακέτο, τις ιδιωτικοποιήσεις, το νομοσχέδιο για περιορισμό του δικαιώματος της απεργίας, τις προσπάθειες για υπονόμευση της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής ή για περιορισμό των δραστηριοτήτων του συνεργατισμού. Για μας θα είναι πολύ σημαντικό το 1999 σε σχέση με την πορεία του σχεδίου υγείας, σε σχέση με την απαίτηση για αναθεώρηση του νόμου περί φόρου εισοδήματος.

Τέλος, θα παρακολουθούμε από πολύ κοντά τα θέματα αξιοκρατίας και χρηστής διοίκησης, τα ζητήματα δημόσιου ήθους και πολιτικής συμπεριφοράς, τα οποία ήδη βρίσκονται στο έσχατο όριο της ανοχής και της ανεκτικότητας ολόκληρης της κυπριακής κοινωνίας.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, εκτιμούμε πως το Κυπριακό βρίσκεται σε βαθύ και επικίνδυνο αδιέξοδο. Τα τετελεσμένα της εισβολής και της κατοχής εδραιώνονται. Η διχοτόμηση παγιώνεται. Η αφομοίωση των κατεχομένων από την Τουρκία εδαφών μας προχωρεί καθημερινά. Οι πατριωτικές δυνάμεις των Τουρκοκυπρίων δέχονται αφόρητες πιέσεις. Η υποχώρηση των υποστηρικτών της ομοσπονδίας ανάμεσα στους Τουρκοκυπρίους κατά τις τελευταίες λεγόμενες εκλογές μας ανησυχεί ιδιαίτερα. Η Άγκυρα εμφανίζεται όσο ποτέ άλλοτε αδιάλλακτη, κυνική και προκλητική. Ο Ντενκτάς προωθεί την ιδέα της συνομοσπονδίας που οδηγεί στη διχοτόμηση και, δυστυχώς, φαίνεται ότι κάπου βρίσκει απήχηση στο διεθνή χώρο και μέσα στον πολιτικό αμοραλισμό της λεγόμενης νέας διεθνούς τάξης πραγμάτων.

Για να αποσοβήσουμε τους κινδύνους, να ξεπεράσουμε τα αδιέξοδα και να δημιουργήσουμε σωστή κινητικότητα στο Κυπριακό πρέπει να επεξεργαστούμε συλλογικά και υπεύθυνα μια ολοκληρωμένη στρατηγική και ταχτική την οποία και να υλοποιήσουμε με συνέπεια. Τα στοιχεία αυτής της ολοκληρωμένης πολιτικής το ΑΚΕΛ τα έχει προτείνει κατ' επανάληψη, δηλώνοντας έτοιμο να συζητήσει. Δεν είναι αρκετό να αναμένουμε παθητικά την εκπλήρωση αμφίβολων, άλλωστε, υποσχέσεων και δεσμεύσεων που τοποθετούνται μάλιστα μετά τις τουρκικές εκλογές. Ως Κυπριακή Δημοκρατία, σε συντονισμό και με την Ελλάδα, πρέπει να αναλάβουμε πρωτοβουλίες στο διπλωματικό και πολιτικό πεδίο, στο διεθνή χώρο. Πρωτοβουλίες που θα αξιοποιούν τα όποια ερείσματα διαθέτουμε, θα ενεργοποιούν το Συμβούλιο Ασφαλείας και προσωπικά το Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ, θα αξιοποιούν τα ψηφίσματα του

Συμβουλίου Ασφαλείας, περιλαμβανομένων και των δύο τελευταίων, και θα στοχεύουν στην άσκηση πίεσης πάνω στην Άγκυρα και τον Ντενκτάς, για να συμμορφωθούν επιτέλους με τα περί Κύπρου ψηφίσματα του διεθνούς οργανισμού, το διεθνές δίκαιο και τις Συμφωνίες Κορυφής.

Προϋπόθεση επιτυχίας είναι η συλλογικότητα στις αποφάσεις και τους χειρισμούς, η συνέπεια, ο πραγματισμός στις εκτιμήσεις μας, η σταθερότητα στις αρχές μας, η οριστική και αμετάκλητη εγκατάλειψη της ηφαιστειολογίας και της δημαγωγίας σε θέματα άμυνας, η εκπομπή σωστών μηνυμάτων φιλίας και επαναπροσέγγισης προς τους Τουρκοκυπρίους συμπατριώτες μας και η έμπρακτη στήριξη αυτών των μηνυμάτων.

Αν πολιτευτούμε μ' αυτό τον τρόπο και ο τόπος και ο λαός μας μπορούν να προσδοκούν σε καλύτερες μέρες, τις οποίες απόλυτα δικαιούνται. Το ΑΚΕΛ προς αυτή την κατεύθυνση δηλώνει ακόμα μια φορά ότι θα πράξει στο ακέραιο το καθήκον του.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ τώρα στο βήμα τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του Δημοκρατικού Κόμματος κύριο Τάσσο Παπαδόπουλο.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Για δεύτερη κατά συνέχεια χρονιά η Βουλή έχει τη δυνατότητα να συζητήσει τους προϋπολογισμούς για το οικονομικό έτος 1999 μέσα στο Γεννάρι, χωρίς να χρειαστεί να εγκρίνει απόφαση για δεύτερο δωδεκατημόριο για το μήνα Φεβράρη.

Ελπίζουμε ότι αυτό θα συμβάλει, ώστε μέσα στο 1999 να επιτευχθεί μεγαλύτερο ποσοστό εφαρμογής των προϋπολογισμών και, ειδικότερα, του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως που αφορά σε κυβερνητικές επενδύσεις σε έργα ανάπτυξης.

Αυτό κατέστη δυνατό, από τη μιά, επειδή η κυβέρνηση κατόρθωσε να υποβάλει στη Βουλή τα προσχέδια των προϋπολογισμών, συνοδευόμενα από τα επεξηγηματικά σημειώματα την 8η Οκτωβρίου 1998, δηλαδή, σχεδόν μέσα στα χρονικά όρια που καθορίζει το Σύνταγμα. Από την άλλη, αυτή η ευτυχής εξέλιξη κατέστη δυνατή, γιατί η επιτροπή Οικονομικών, με επίπονη εργασία και τακτικές συνεδρίες, κατόρθωσε να ολοκληρώσει τη μελέτη των προϋπολογισμών στα μέσα του Δεκέμβρη, πράγμα για το οποίο οφείλονται ευχαριστίες στον πρόεδρο και αντιπρόεδρο της επιτροπής κυρίως Αλέξη Γαλανό και Νίκο Μουσιούττα, όπως και στα άλλα μέλη της επιτροπής Οικονομικών.

Έπαινος και ευχαριστίες οφείλονται επίσης στο γενικό διευθυντή του Γραφείου της Βουλής κ. Χριστοφόρου, στη διευθύντρια Υπηρεσιών των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών κ. Μιχαηλίδου, στη γραμματέα Κοινοβουλευτικών Επιτροπών κ. Αναστασιάδου και στους άλλους υπηρεσιακούς λειτουργούς της Βουλής που ουσιαστικά έχουν συντάξει το κείμενο της έκθεσης που έχετε μπροστά σας, σύμφωνα με τις αποφάσεις και καθοδηγητικές γραμμές που αποφάσισαν τα μέλη της Επιτροπής Οικονομικών.

Η έγκαιρη συζήτηση και έγκριση των προϋπολογισμών τον τελευταίο μήνα του χρόνου που εκπνέει, χωρίς να παρίσταται ανάγκη να προσφύγει η Βουλή στη διαδικασία των δωδεκατημορίων, έχει μεγάλη σημασία για την αύξηση του ποσοστού υλοποίησης των προϋπολογισμών, ειδικότερα του ποσοστού υλοποίησης του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως.

Για πολλοστή φορά η έκθεση της επιτροπής επισημαίνει ότι ο ρυθμός υλοποίησης του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως δε βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο. Λόγοι, δικαιολογίες και κάποια προσχήματα για την αποτυχία της κυβέρνησης να πετύχει ικανοποιητικό βαθμό υλοποίησης υπάρχουν πολλοί και μερικοί είναι βάσιμοι.

Η σταθερή αδιαφορία των αρμοδίων να λάβουν μέτρα για την αύξηση του ρυθμού υλοποίησης του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως δημιουργεί βάσιμες υποψίες, στην καλύτερη περίπτωση, για αλλότρια και πονηρά κίνητρα της κυβέρνησης και, στη χειρότερη περίπτωση, για ανικανότητα της κυβερνητικής μηχανής.

Δημιουργείται η υποψία ότι η μη υλοποίηση των έργων και των δαπανών είναι ηθελημένη για λόγους φαινομενικής συμπίεσης των δαπανών. Επίσης, ότι προστίθενται στον προϋπολογισμό δαπάνες για τυπική ικανοποίηση απαιτήσεων για έργα σε συγκεκριμένες κοινότητες που δεν πρόκειται να εκτελεστούν ή που η εκτέλεσή τους αναβάλλεται και τα ίδια κονδύλια, με συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς, διατίθενται για άλλες δαπάνες.

Στην περσινή μου ομιλία για τους προϋπολογισμούς, αναφέρθηκα στο ίδιο θέμα και, σε έκταση δυο σελίδων, υπέβαλα μερικές συγκεκριμένες εισηγήσεις για ενέργειες και διαδικαστικές διευθετήσεις, που είναι απόλυτα μέσα στις δυνατότητες και αρμοδιότητες της εκτελεστικής εξουσίας, για την υλοποίηση του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως σε πολύ ψηλότερα ποσοστά.

Δε θα δαπανήσω το χρόνο που μου έχει δοθεί για υποβολή των απόψεων του Δημοκρατικού Κόμματος πάνω στους προϋπολογισμούς, επαναλαμβάνοντας τις ίδιες συγκεκριμένες και, κατά τη γνώμη μου, εποικοδομητικές εισηγήσεις.

Με την άδεια του Προέδρου της Βουλής καταθέτω στη γραμματεία της Βουλής δισέλιδο έγγραφο, που περιέχει αυτές τις εισηγήσεις, με την παράκληση να θεωρηθεί συναπτόμενο 1 στην τωρινή ομιλία μου και με πρόσθετη παράκλησή μου για αποστολή του σε όλους τους υπουργούς. Ελπίζω να αξιολογήσουν αυτές τις εισηγήσεις σοβαρά και να εξετάσουν τη δυνατότητα υιοθέτησής τους, στα πλαίσια των προγραμμάτων αναπτύξεως των αντίστοιχων υπουργείων στα οποία προΐστανται ή τουλάχιστο να

υποβάλουν τις απόψεις τους πάνω σε αυτές τις εισηγήσεις, στα πλαίσια της συζήτησης των προϋπολογισμών του επόμενου χρόνου.

Δεν ισχυρίζομαι ότι αυτά που είπα είναι θέσφατα ή ότι αναγκαστικά έπρεπε να υλοποιηθούν.

Δε με ενοχλεί πολύ που πάνω σε αυτό το πολύ βασικό σημείο δεν έχουν ληφθεί, έστω και μερικώς, υπόψη και δεν έχουν υιοθετηθεί, έστω και μερικώς, οι εισηγήσεις που είχα υποβάλει πέρυσι. Με ενοχλεί που ούτε λήφθηκαν υπόψη.

Με ενοχλεί που, από ό,τι γνωρίζω, ούτε καν μελετήθηκαν, ενώ, κατά τη γνώμη μου, η εφαρμογή τους θα καταστήσει δυνατή την υλοποίηση του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως σε ποσοστό 90%-95%, αντί του σημερινού θλιβερού ποσοστού του 65%-70%.

Με ενοχλεί, και πρέπει να ενοχλήσει το σύνολο της Βουλής, ως παράδειγμα και ένδειξη, ότι όσα εμείς οι βουλευτές λέμε κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών, θεωρούνται από την εκτελεστική εξουσία “λόγια του αέρα”.

Εισηγούμαι και πιστεύω θα ήταν χρήσιμο, αν κάποια υπηρεσία της Βουλής αναλάμβανε να καταγράφει εισηγήσεις που κάνουν βουλευτές στη διάρκεια των συζητήσεων των προϋπολογισμών και η επιτροπή Οικονομικών, ως πρώτο έργο της στην έναρξη, κάθε χρόνο, της συζήτησης των προϋπολογισμών, καλούσε τους αρμοδίους να δίνουν απολογισμό για το πώς εξέτασαν τις εισηγήσεις που υπέβαλαν βουλευτές, πώς προσπάθησαν να τις υλοποιήσουν, αν είναι εφαρμόσιμες ή γιατί δεν τις αποδέχτηκαν, αν τις έκριναν εξωπραγματικές ή μή εφαρμόσιμες είτε για λόγους οικονομίας είτε για άλλους λόγους. Και αν η δικαιολόγηση δεν είναι ικανοποιητική, η Βουλή να μην ψηφίζει τα αντίστοιχα κονδύλια για τα αντίστοιχα υπουργεία.

Στην Κύπρο, όπου έχουμε προεδρικό σύστημα, οι τρεις εξουσίες, η εκτελεστική, η νομοθετική και η δικαστική, είναι μεν χωριστές, αλλά είναι ισότιμες και οφείλουν,

έχουν υποχρέωση γενικά να συνεργάζονται, ιδιαίτερα η εκτελεστική και νομοθετική εξουσία.

Όμως στο θέμα της έγκρισης των προϋπολογισμών, στο θέμα της νομιμοποίησης των κρατικών δαπανών η νομοθετική εξουσία, η Βουλή, έχει τον πρώτο, τον τελευταίο και τον αποτελεσματικό λόγο, γιατί μόνο αυτή έχει το δικαίωμα να εγκρίνει και με την έγκρισή της να νομιμοποιεί τις δαπάνες.

Όσοι ακόμα αμφιβάλλουν ή δεν κατανοούν τη σημασία αυτής της αρχής, ίσως συνειδητοποιήσουν τη σημασία και το πρακτικό αποτέλεσμα της, αν σκεφτούν το χάος και το μέγιστο πολιτειακό θέμα που θα προκύψει, αν αυτή η Βουλή αρνηθεί να δώσει την έγκρισή της στους ετήσιους προϋπολογισμούς. Το κράτος θα παραλύσει και θα καταρρεύσει.

Αν παρά τις διαφωνίες και τις επικρίσεις οι ετήσιοι προϋπολογισμοί εγκρίνονται, αυτό είναι το μέτρο του συναισθήματος ευθύνης που διακατέχει τα κοινοβουλευτικά κόμματα συλλογικά και τον κάθε βουλευτή ατομικά.

Το ελάχιστο που δικαιούται η Βουλή και ο κάθε βουλευτής, για την επίδειξη αυτού του ψηλού αισθήματος ευθύνης έναντι της κρατικής μας υπόστασης, είναι να τυγχάνουν, τουλάχιστο να τυγχάνουν, σοβαρής εξέτασης από την εκτελεστική εξουσία αυτά που λέγει και αυτά που εισηγείται ο κάθε βουλευτής.

Το Δημοκρατικό Κόμμα, μετά από σοβαρή μελέτη του πολιτειακού προβλήματος που έχω αναφέρει, λαμβάνοντας υπόψη τις σημερινές κρίσιμες συνθήκες που περιβάλλουν την κρατική μας οντότητα, παρά το γεγονός ότι είναι κόμμα αντιπολίτευσης, μετά από σοβαρό προβληματισμό, αποφάσισε, κατά πλειοψηφία, να ψηφίσει υπέρ της έγκρισης των προϋπολογισμών του κράτους για το 1999.

Όλοι οι βουλευτές του ΔΗΚΟ, υπείκοντες στην απόφαση της πλειοψηφίας της κοινοβουλευτικής ομάδας, θα ψηφίσουν τους προϋπολογισμούς στην ολότητά τους,

διατηρώντας το δικαίωμα επίκρισης και καταψήφησης επί μέρους κονδυλίων και επίκρισης της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης, στην έκταση που αυτή εκφράζεται μέσω των προνοιών των προϋπολογισμών.

Έχω επανειλημμένα τονίσει από αυτό το βήμα ότι στο προεδρικό σύστημα που έχουμε στην Κύπρο η συζήτηση των ετήσιων προϋπολογισμών με κανένα τρόπο δε συνιστά συζήτηση της συνολικής οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής της κυβέρνησης.

Ούτε η έγκριση των ετήσιων προϋπολογισμών από οποιοδήποτε κόμμα ή βουλευτή συνιστά έγκριση της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής της κυβέρνησης. Οι προϋπολογισμοί είναι ένα σημαντικό μέρος της οικονομικής, κοινωνικής και δημοσιονομικής πολιτικής της κυβέρνησης, αλλά δεν είναι ούτε το όλο ούτε συνιστούν σφαιρική αντανάκλαση της πολιτικής της κυβέρνησης, έστω και σε αυτούς τους τομείς.

Η οικονομική πολιτική του οποιουδήποτε κράτους καθορίζεται και ρυθμίζεται με πλειάδα νόμων που εισάγονται, κάθε οικονομικό έτος στη Βουλή, που καθορίζουν προγράμματα, επιδοτήσεις, έλεγχο οικονομικών δραστηριοτήτων του ιδιωτικού τομέα, ίδρυση υπηρεσιών του κράτους για εφαρμογή τέτοιων προγραμμάτων, για επιδοτήσεις, για κίνητρα στον ιδιωτικό τομέα, για οικονομικές και επιχειρησιακές δραστηριότητες, για ρυθμίσεις ή έλεγχο τέτοιων δραστηριοτήτων και για πολλά άλλα.

Πιο σημαντικό είναι ότι οι ετήσιοι προϋπολογισμοί δεν έχουν αναφορά ούτε στο φορολογικό πρόγραμμα και τη φορολογική πολιτική του κράτους ούτε στη νομισματική πολιτική του κράτους, που καθορίζεται από την Κεντρική Τράπεζα.

Περιοδικά ακούγονται εισηγήσεις ότι οι ετήσιοι προϋπολογισμοί πρέπει να περιλαμβάνουν και πρόνοιες, σχετικά με τον τομέα των εσόδων και τη φορολογική πολιτική της κυβέρνησης.

Αυτή η άποψη είναι σωστή, προκειμένου για κοινοβουλευτικά συστήματα, όπου η κυβέρνηση διεκδικεί την έγκριση και ψήφο εμπιστοσύνης της Βουλής πάνω στο βασικό θέμα της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης που είναι υπόλογη και πέφτει ή παραμένει, ανάλογα με την παροχή ή όχι ψήφου εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση.

Αυτό δεν ισχύει σε προεδρικά συστήματα. Ιδιαίτερα δεν ισχύει στις συγκεκριμένες συνθήκες μιας μικρής χώρας όπως είναι η Κύπρος, όπου οι προσιτοί τομείς εσόδων του κράτους με φορολογίες είναι εκ προοιμίου γνωστοί και καθορισμένοι και μια τέτοια σύμπτωση, χρονική, στην κατάθεση του φορολογικού πακέτου μαζί με τους προϋπολογισμούς θα δημιουργούσε συνθήκες κερδοσκοπίας.

Με αυτή την έννοια, η συζήτηση και έγκριση των ετήσιων προϋπολογισμών με κανένα τρόπο δεν μπορεί να εκληφθεί ως συζητήσιμη ή ως έγκριση ή ως επικύρωση της συνολικής οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης. Η από μέρους μας ψήφιση των προϋπολογισμών δεν έχει την έννοια τέτοιας επικύρωσης.

Πρόσθετα, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, κάτω από το σύστημα που έχουμε στη Κύπρο, η Βουλή μπορεί να περικόψει δαπάνες που προνοούνται στον προϋπολογισμό, αλλά δεν μπορεί και δε δικαιούται να προτείνει ή να επιβάλει δαπάνες.

Αυτή η διαπίστωση εγείρει θέμα αρμοδιότητας και ρόλου της επιτροπής Οικονομικών, όταν εξετάζει τους ετήσιους προϋπολογισμούς και θέλω ειδικά να το αναφέρω στη σημερινή ομιλία μου.

Δηλώνω ότι, κατά τη γνώμη μου, η διαδικασία που εφαρμόζεται, εδώ και πολλά χρόνια, για την εξέταση και συζήτηση των ετήσιων προϋπολογισμών δεν είναι τόσο αποτελεσματική όσο θα θέλαμε να είναι, όσον αφορά την άσκηση των αρμοδιοτήτων και των εξουσιών της επιτροπής Οικονομικών και, κατά προέκταση, των εξουσιών και αρμοδιοτήτων της Βουλής.

Έχω επανειλημμένα εκφράσει αυτές τις απόψεις από το βήμα της Βουλής. Τις ίδιες απόψεις έχω εκφράσει και στην επιτροπή Οικονομικών της Βουλής.

Έχω συγκεκριμένες απόψεις για τη μορφή και έκταση των συζητήσεων των ετήσιων προϋπολογισμών στην επιτροπή Οικονομικών της Βουλής, που, τώρα, τις υποβάλλω στην ολομέλεια με την ελπίδα ότι, κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών του έτους 2000, αυτές θα υιοθετηθούν και θα εφαρμοστούν από οποιονδήποτε θα είναι ο πρόεδρος της επιτροπής οικονομικών.

Όπως κάθε χρόνο ούτε φέτος θα αναφερθώ, στα πλαίσια της συζήτησης των προϋπολογισμών, στο εθνικό μας θέμα. Θα αναφερθώ όμως στο θέμα των δαπανών για την άμυνα, γιατί αυτό άπτεται άμεσα των προϋπολογισμών.

Όπως είναι γνωστό, το Δημοκρατικό Κόμμα με σταθερότητα και συνέπεια υποστήριξε και υποστηρίζει το Δόγμα του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου και, στα πλαίσια αυτού του δόγματος, πάντα υποστήριξε κάθε δαπάνη που αποβλέπει στην ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης της Κύπρου, έστω οδυνηρή, εφόσον τέτοια δαπάνη, έστω και αν είναι δυσβάστακτη, κρίνεται ότι είναι μέσα στα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων της Κύπρου.

Η ενίσχυση της αμυντικής μας θωράκισης και του Δόγματος του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου δεν αποβλέπει ούτε μπορεί ούτε πρέπει να έχει στόχο τη μετατροπή του Κυπριακού από ένα καθαρά πολιτικό θέμα, από θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, από θέμα εισβολής και κατοχής, σε θέμα πολεμικής αναμέτρησης με την Τουρκία ή απελευθέρωσης των κατεχόμενων εδαφών μας με πολεμικά μέσα.

Η αποτελεσματικότητα του Δόγματος του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου έγκειται στην πειστικότητα του ως αποτρεπτικού μέσου. Μόνο αν και όταν μπορέσουμε να πείσουμε ότι πολεμική αναμέτρηση στην Κύπρο θα θεωρηθεί ως αιτία ελληνοτουρκικού πολέμου

(casus belli), μόνο τότε, υπάρχει δυνατότητα το δόγμα να επενεργήσει ως αποτρεπτικός παράγοντας.

Αν όλοι οι ξένοι, αυτοί που δήθεν κόπτονται για τη διατήρηση της ειρήνης, της σταθερότητας και ασφάλειας στην περιοχή, πεισθούν ότι επίθεση της Τουρκίας στην Κύπρο δε θα κριθεί και δε θα παραμείνει ελεγχόμενο και θερμό επεισόδιο που θα περιοριστεί στην Κύπρο, τότε όλοι αυτοί οι ξένοι, που δήθεν κόπτονται για ειρήνη στην περιοχή, θα έχουν συμφέρον να εμποδίσουν την Τουρκία από του να ολοκληρώσει τα επεκτατικά σχέδιά της εναντίον της Κύπρου και να αποτρέψουν τέτοια επίθεση.

Πιστεύουμε ότι οι τελευταίες εξελίξεις σχετικά με τους S300 έχουν πλήξει την πειστικότητα του αποτρεπτικού χαρακτήρα του δόγματος. Καλό είναι να το δεχτούμε και να το πούμε και να μη μασούμε τα λόγια μας, ότι αυτή η εξέλιξη αποτελεί μια εξευτελιστική ήττα της Κύπρου.

Είναι από αυτή τη διαπίστωση που εγείρονται σοβαρά ερωτήματα, όχι για το δόγμα αυτό καθ' εαυτό, όχι για την ανάγκη της αμυντικής θωράκισης της Κύπρου, όχι για τη συνέχιση του δόγματος, αλλά για το πώς θα αποκατασταθεί η πειστικότητα του αποτρεπτικού χαρακτήρα του δόγματος, ποιο είναι το σημερινό περιεχόμενο του δόγματος - η επαναβεβαίωση ότι πολεμική περιπέτεια της Τουρκίας στην Κύπρο δε θα αποβεί ένα απομονωμένο ελεγχόμενο θερμό επεισόδιο στην Κύπρο;- και ποια είναι οπλικά συστήματα που είναι δυνατό να αποκαταστήσουν αυτή την πειστικότητα του δόγματος.

Γι' αυτό, ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος έχει δημόσια δηλώσει ότι, προτού αποφασίσουμε για απόκτηση νέων οπλικών συστημάτων, αυτά τα ερωτήματα πρέπει να συζητηθούν και να διευκρινισθούν, μέσα σε συνθήκες μυστικότητας και, ασφαλώς, όχι από αυτό το βήμα και όχι από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Θα ψηφίσουμε τα κονδύλια που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό και αφορούν τη συνέχιση της λειτουργίας της Εθνικής Φρουράς και των υφιστάμενων υπηρεσιών και συστημάτων.

Το θέμα της αγοράς νέων οπλικών συστημάτων δε βρίσκεται τώρα μπροστά μας. Αυτό το θέμα θα συζητηθεί, όταν θα τεθεί μπροστά στη Βουλή το θέμα του προϋπολογισμού για την άμυνα.

Ούτε πρέπει ούτε θέλω να αναφερθώ τώρα, από το βήμα της Βουλής, σε αυτές τις πτυχές.

Άλλωστε, άλλο μέλος της κοινοβουλευτικής μας ομάδας και ο Πρόεδρος της Βουλής θα προσθέσουν στη συνέχεια τις απόψεις τους πάνω στο θέμα.

Εδώ και μερικά χρόνια, κάθε χρόνο, υποβάλλω στους συναδέλφους που μετέχουν στην επιτροπή Οικονομικών ότι η διαδικασία και η μορφή των συζητήσεων των προϋπολογισμών δεν παρέχει στην επιτροπή τη δυνατότητα συζήτησης σε βάθος θεμάτων της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής, στην έκταση που αυτή αντανακλάται στους προϋπολογισμούς και διέπει τους ετήσιους προϋπολογισμούς.

Γιατί έστω και αν οι ετήσιοι προϋπολογισμοί δε συνθέτουν και δεν αντανακλούν την κυβερνητική οικονομική και δημοσιονομική πολιτική στο σύνολό της, εν τούτοις, αυτοί δεν παύουν να αποτελούν ένα σημαντικό μέρος και ένα εργαλείο αυτής της πολιτικής, ειδικότερα στον τομέα των δαπανών.

Γι' αυτό πιστεύω ότι κάθε πρόνοια για δαπάνη, ιδιαίτερα όσον αφορά νέα έργα ή σχέδια που αφορούν παροχές ή νέες υπηρεσίες, πρέπει να εντάσσεται στις επί μέρους πτυχές της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής που η κυβέρνηση επιθυμεί να εφαρμόσει με τη συγκεκριμένη δαπάνη.

Είναι η άποψη μου ότι, μαζί με την κατάθεση των προϋπολογισμών, ο υπουργός Οικονομικών πρέπει να καταθέτει λεπτομερή σημειώματα για την οικονομική και

κοινωνική πολιτική που ακολούθησε τον προηγούμενο χρόνο και που θα ακολουθήσει τον επόμενο χρόνο, όχι γενικά, αλλά με στήλες σύγκρισης για το τι και ποιες δαπάνες προτάθηκαν και σε ποιο βαθμό η πρόταση υλοποιήθηκε.

Οι γενικόλογες αναφορές που γίνονται στην καθιερωμένη ομιλία του υπουργού στην ολομέλεια και στην έναρξη των συνεδριών της επιτροπής Οικονομικών δεν μπορούν να θεωρούνται ούτε πλήρεις ούτε ικανοποιητικές.

Τα σημειώματα, που προτείνω να ετοιμάζονται, πρέπει να αναλύουν σε συνάρτηση με αριθμούς και κονδύλια του προϋπολογισμού όλες τις κύριες πτυχές της οικονομικής πολιτικής ξεχωριστά όπως, για παράδειγμα:

- α) την αναπτυξιακή,
- β) την πολιτική αναδιάρθρωσης της οικονομίας με συγκεκριμένα μέτρα και δαπάνες,
- γ) τη δημοσιονομική,
- δ) την πιστωτική-νομισματική,
- ε) την κοινωνική και
- στ) την πολιτική εναρμόνισης των διάφορων τομέων της οικονομίας με τα ευρωπαϊκά δεδομένα.

Όταν, για παράδειγμα, η κυβέρνηση λέγει ότι εφαρμόζει σχέδια και πολιτική για ενίσχυση του τομέα της βιομηχανίας, δεν αρκεί η γενικόλογη αναφορά αυτής της επιδίωξης, αλλά πρέπει να διαγράφεται το σύνολο της κυβερνητικής πολιτικής σε αυτό τον τομέα, τα νομοθετήματα, όπως και τα συνολικά κονδύλια που έχει προγραμματίσει να διαθέσει η κυβέρνηση σε ένα, δυο ή περισσότερα χρόνια και, ταυτόχρονα, να γίνεται ρητή η αναφορά και η συνάρτηση των συγκεκριμένων κονδυλίων, δαπανών που προνοούνται στον προϋπολογισμό που εξετάζεται ή άλλων νομοθετικών ή θεσμικών μέτρων που έχουν ληφθεί ή που προγραμματίζεται να ληφθούν.

Μόνο έτσι είναι δυνατό για τους βουλευτές και τα κόμματα να συζητήσουν εποικοδομητικά την πολιτική που ακολουθείται και να μπορέσουν να συναγάγουν, με συγκεκριμένο τρόπο, συγκρίσεις για το βαθμό υλοποίησης της διακηρυγμένης για τον τομέα πολιτικής. Μόνο έτσι, από το μέρος μπορούμε να οδηγηθούμε σε συμπεράσματα για το όλο και να κρίνουμε αν όντως βρίσκονται σε εξέλιξη και εφαρμογή οι στόχοι για το στρατηγικό σχέδιο.

Μιλώντας για στρατηγικό σχέδιο, θέλω να επισημάνω ότι στην επιτροπή δηλώθηκε ότι η κυβέρνηση έχει καταρτίσει το στρατηγικό σχέδιο για την περίοδο του 1999 μέχρι το 2003.

Παρ' όλο που ζητήθηκε από την επιτροπή η κατάθεση του στρατηγικού σχεδίου, αυτό δεν έχει κατατεθεί μέχρι την ώρα.

Υποτίθεται ότι το 1999 είναι ο πρώτος χρόνος εφαρμογής του νέου πενταετούς στρατηγικού σχεδίου και ότι στον προϋπολογισμό του 1999 περιλαμβάνονται δαπάνες, λίγες ή πολλές, για υλοποίηση ή, έστω, για έναρξη υλοποίησης των στόχων του νέου στρατηγικού σχεδίου.

Μιλώντας για τον εαυτό μου, εγώ δεν έχω πληροφορηθεί για το ποιες είναι αυτές οι συνολικά προβλεπόμενες δαπάνες. Ούτε έχω μέτρο σύγκρισης, για να διαπιστώσω σε ποιο βαθμό οι οποιεσδήποτε δαπάνες αποβλέπουν στην εφαρμογή του πρώτου χρόνου του νέου στρατηγικού σχεδίου.

Ένα άλλο στοιχείο που είναι αναγκαίο να κατατίθεται μαζί με τους προϋπολογισμούς είναι ένας συγκριτικός πίνακας όλων των σημαντικών δεικτών της οικονομίας, όπως και τα οικονομικά και δημοσιονομικά μεγέθη, αντίστοιχα. Όχι μόνο για τον προηγούμενο χρόνο αλλά για μια σειρά ετών, ώστε να μπορούν να διαπιστωθούν με ακρίβεια τόσο οι θετικές όσο και οι αρνητικές εξελίξεις της οικονομίας. Και δε μιλώ

μόνο για τα τέσσερα - πέντε συνήθη μεγέθη, όπως είναι το δημόσιο χρέος ή ο ρυθμός ανάπτυξης ή ο πληθωρισμός.

Έχω υπόψη μου έναν κατάλογο από είκοσι τέσσερα οικονομικά μεγέθη και δείκτες που, για να μην καταναλώσω χρόνο, τον επισυνάπτω ως συναπτόμενο 2 σε αυτή την ομιλία και τον καταθέτω στη γραμματεία της Βουλής.

Παράλληλα, για να μπορεί η επιτροπή Οικονομικών και, κατ' επέκταση, η Βουλή να σταθμίζει σωστά τις δαπάνες που προνοούνται στους προϋπολογισμούς και ιδιαίτερα στον προϋπολογισμό Αναπτύξεως πρέπει να παρατίθενται σε χωριστή στήλη οι προτεινόμενες δαπάνες, κατά κεφάλαιο και άρθρο, που συνιστούν συμβατικές υποχρεώσεις ή συνέχιση των υφιστάμενων συμβατικών υποχρεώσεων για έργα και σχέδια, όπως είναι τα συμβόλαια για εκτέλεση έργων ή για αγορά υλικών και υπηρεσιών ή συνεχιζόμενα κυβερνητικά σχέδια παροχών, επιδοτήσεων, μισθών υπαλλήλων και άλλων δαπανών.

Έτσι, από τη μια, η προσοχή των βουλευτών και οι συζητήσεις να μπορούν να επικεντρωθούν πάνω στα νέα έργα ή σχέδια ή προγράμματα δαπανών που προτείνονται και, από την άλλη, να μπορεί η Βουλή να παρακολουθεί τους ρυθμούς υλοποίησης του κάθε έργου και σχεδίου.

Από μια πρώτη και, ομολογώ, επιδερμική ανάλυση των φετεινών προϋπολογισμών έχω σχηματίσει την εντύπωση ότι μόνο ένα ποσοστό περίπου 10% των δαπανών των τριών προϋπολογισμών αφορούν πραγματικά νέα έργα και νέες υποχρεώσεις. Αν έχω λάθος σε αυτό το πολύ μικρό ποσοστό που έχω υπολογίσει, θα ευχαριστηθώ, αν το Υπουργείο Οικονομικών με ανακοίνωσή του δώσει το σωστό ποσοστό, που ειλικρινά εύχομαι να είναι ψηλότερο.

Σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία που κατατέθηκαν, η πορεία της οικονομίας το 1998, με ρυθμό αύξησης 4.5% του ΑΕΠ έναντι ποσοστού 2.5% το 1997, υπήρξε πολύ θετική.

Το ίδιο ισχύει και για τον προβλεπόμενο ρυθμό αύξησης για το 1999, που υπολογίζεται σε 4%.

Αρκετά ικανοποιητική εξέλιξη ήταν επίσης η συγκράτηση του ποσοστού ανεργίας στο ίδιο περίπου επίπεδο με το 1997, όπως επίσης και η σημαντική επέκταση των επενδύσεων σε μηχανικό εξοπλισμό, το 1998. Ενθαρρυντικό στοιχείο υπήρξε και η μεταστροφή του όγκου παραγωγής της γεωργίας από αρνητικό σε θετικό ρυθμό ανάπτυξης (6,5%) και η οριακή αύξηση της παραγωγής του τομέα των κατασκευών και κυρίως του τομέα της μεταποίησης. Οι παράγοντες αυτοί συνιστούν σαφείς ενδείξεις γενικότερης οικονομικής ανάκαμψης σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο.

Η κινητήρια δύναμη, όπως και στο παρελθόν, ήταν ασφαλώς η αύξηση των υπηρεσιών τουρισμού και η πολύ θετική συνεισφορά των υπόλοιπων τομέων των υπηρεσιών. Οι εξελίξεις αυτές όμως, αν συνδυαστούν παράλληλα με την υποτονικότητα του τομέα της βιομηχανίας, επιτείνουν το διαρθρωτικό πρόβλημα που είναι η περαιτέρω εξάρτηση της οικονομίας από ασταθείς πηγές εθνικού εισοδήματος.

Γι' αυτό, η κυβέρνηση δεν μπορεί να επαίρεται ότι οι ενδείξεις ανάκαμψης, που έχω προαναφέρει, είναι αποτέλεσμα αποκλειστικά της πολιτικής που ακολούθησε μέσα στο 1998.

Όπως έχω αναφέρει και προηγούμενα, δεν είναι σωστή η συναγωγή συμπερασμάτων για τη γενικότερη πορεία της οικονομίας από την αναφορά μόνο τεσσάρων πέντε δεικτών και οικονομικών μεγεθών, έστω και αν αυτά είναι από τα πιο σημαντικά και πιο γνωστά, γιατί υπάρχουν πολλά άλλα μεγέθη και δείκτες - στον

κατάλογο που κατέθεσα απαριθμούνται είκοσι τέσσερα - που πρέπει να ληφθούν υπόψη, για να σχηματιστεί πλήρης και ακριβής εικόνα.

Άλλωστε υπάρχουν δείκτες και μεγέθη, που σε συγκριτική αξιολόγηση της πορείας τους, υποκρύπτουν ή αποκαλύπτουν πολύ σοβαρές αδυναμίες της οικονομίας και μπορεί να εγκυμονούν επικίνδυνες εξελίξεις. Τέτοιοι εύγλωπτοι αλλά σημαντικοί δείκτες είναι οι δείκτες παραγωγικότητας, τα επίπεδα ανταγωνιστικότητας σε σύγκριση με άλλες χώρες, ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι αποταμιεύσεις, οι συνολικές επενδύσεις, η διακύμανση τιμών καταναλωτή, η αύξηση του κρατικού μισθολογίου, το ποσοστό τόκων που πληρώνουμε ετήσια για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους και πολλοί άλλοι.

Άλλωστε έστω και αν ένας από τους καθοριστικούς δείκτες είναι σε ποσοστό και έκταση πολύ δυσμενής, αυτός και μόνος ο δείκτης κάτω από ορισμένες συνθήκες μπορεί, από μόνος του, να προκαλέσει ανυπολόγιστη εξάρθρωση της οικονομικής ανάπτυξης και προόδου.

Ειδικότερα, όταν είναι τόσο μεγάλη η εξάρτηση της οικονομίας μας από τον τουρισμό, ένας τομέας που είναι ευάλωτος είτε από κρίσεις είτε από οικονομικές εξελίξεις εκτός της Κύπρου και έξω από το δικό μας έλεγχο.

Για παράδειγμα, ανεξάρτητα από λεκτικούς εξωραϊσμούς, η παράθεση στατιστικών στοιχείων και αρχών σε σύγκριση με άλλες χώρες, στην περίπτωση της Κύπρου δεν είναι ούτε καν ενδεικτικός. Διότι δεν είναι δυνατό να υποτιμηθεί ο κίνδυνος για την οικονομία που ενυπάρχει από το τεράστιο μέγεθος του συνολικού δημόσιου χρέους ή του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ή της εξάρτησης της οικονομίας από τον ευάλωτο τομέα του τουρισμού.

Μπορεί το ύψος του δημόσιου χρέους και της εξυπηρέτησής του με την πληρωμή τόκων και δόσεων αποπληρωμής, σε ποσοστό του ΑΕΠ, να μη θεωρείται απειλητικό σε

στατιστική αναλογική σύγκριση με τα αντίστοιχα ποσοστά άλλων χωρών. Όμως, οι συνθήκες που περιβάλλουν την Κύπρο, η ημικατοχή της Κύπρου, η απειλή της Τουρκίας που επικρέμαται πάνω από τις κεφαλές μας και η εξάρτηση της οικονομίας μας από τον τουρισμό δεν είναι συνηθισμένες συνθήκες και δεν επιτρέπουν εφησυχασμό από τέτοιες συγκρίσεις και στατιστικές.

Αρκεί μια μικρή πολεμική κρίση ή ένταση, για να αναστρέψει όλες τις ακαδημαϊκές συγκρίσεις που ισχύουν σε άλλες χώρες.

Το άνοιγμα του εμπορικού ισοζυγίου και το ψηλό έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών (4.5%) συνιστούν πολύ αρνητικούς παράγοντες και ένδειξη ότι ζούμε πέραν των οικονομικών πόρων και δυνατοτήτων της χώρας μας. Για το λόγο αυτό, δε συμεριζόμαστε τη θέση του Υπουργού Οικονομικών για “ευρωστία” στο ισοζύγιο πληρωμών. Αντίθετα, πιστεύουμε ότι τα πιο πάνω ελλείμματα συνιστούν σοβαρή διαρθρωτική αδυναμία της οικονομίας, η οποία προεκτείνεται στη διάρθρωση της παραγωγής και, διασυγκριτικά, με την πολύ χαμηλή συνεισφορά των τομέων της γεωργίας, κτηνοτροφίας και της βιομηχανίας στο εθνικό εισόδημα.

Για χρόνια τώρα, και όχι μόνο από την τωρινή κυβέρνηση, ακούμε ότι η οικονομία μας πάσχει από διαρθρωτικές αδυναμίες που πρέπει να διορθωθούν. Ακούμε προειδοποιήσεις ότι πρέπει να μειωθεί η εξάρτηση της οικονομίας μας από τον ευάλωτο τομέα του τουρισμού. Ακούμε ότι καταβάλλονται προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση.

Εκείνο που δε βλέπουμε όλα αυτά τα χρόνια είναι ένα συγκεκριμένο και καθολικό σχέδιο δράσης, με χρονοδιάγραμμα και συγκεκριμένα μέτρα και με προκαθορισμένα σχέδια και δαπάνες, ένα σχέδιο που να μπορεί να εφαρμοστεί πρακτικά, για να επιφέρει αυτές τις διορθωτικές αλλαγές που ετήσια επαναλαμβάνονται.

Γι' αυτή την παράλειψη η κυβέρνηση δεν μπορεί να απεκδυθεί των ευθυνών που τη βαρύνουν. Δεν αποτελεί άλλοθι ή δικαιολογία η παράλειψη ετοιμασίας σχεδίου, από το γεγονός ότι το πρόβλημα είναι χρόνιο.

Εγώ δεν πιστεύω ότι είναι άλυτο το πρόβλημα. Ίσως η λύση να βρίσκεται στη πολύμορφη δράση και στη λήψη πολλών συμβλητικών μέτρων που πρέπει να ληφθούν συντονισμένα και σε συνδυασμό, σε πολλούς τομείς.

Εκείνο που πρέπει να σταματήσει είναι η ετήσια, σχεδόν τελετουργική, διαπίστωση της ύπαρξης του οφθαλμοφανούς προβλήματος και οι εξίσου τελετουργικές λεκτικές διαβεβαιώσεις ότι “η κυβέρνηση γνωρίζει το πρόβλημα και καταβάλλει προσπάθειες για αντιμετώπισή του”.

Γιατί, εγώ τουλάχιστον, εκτός από σπασμωδικές κινήσεις και λεκτικές εξαγγελίες, δε γνωρίζω να υπάρχει σφαιρικό πρόγραμμα δράσης που να εφαρμόζεται μεθοδικά και με συνέπεια, χρόνο με χρόνο, που να παρέχει την ελπίδα ότι, έστω σε πέντε ή δέκα χρόνια αυτό το σοβαρό αλλά και χρόνιο πρόβλημα θα αντιμετωπισθεί, έτσι που να αποπυροδοτηθεί αυτή η ωρολογιακή βόμβα που βρίσκεται στο επίκεντρο της κυπριακής οικονομίας.

Ας αναφερθούμε στον κρίσιμο τομέα των κρατικών επενδύσεων. Από τα στοιχεία που κατατέθηκαν φαίνεται ότι οι επενδύσεις αυτές το 1998 δεν παρουσίασαν καμιά αξιόλογη αύξηση και ως ποσοστό του Α.Ε.Π. το 1998, αν σωστά ερμηνεύω τα στοιχεία, παρουσίασαν μόνο οριακή αύξηση από 3,7% σε 3,8% του Α.Ε.Π. Αντίθετα, οι καταναλωτικές δαπάνες του κράτους αυξήθηκαν με πιο ψηλό ρυθμό από τις επενδύσεις και είναι αυτές που προκάλεσαν τα ελλείμματα στο εμπορικό ισοζύγιο και στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών του ισοζυγίου πληρωμών και, χωρίς αμφιβολία, την έκρηξη του δημόσιου χρέους προς τα πάνω.

Πρέπει να είμαστε ειλικρινείς και να παραδεχτούμε ότι οι εξελίξεις στην οικονομία της Κύπρου ρυθμίζονται ανάλογα με το επίπεδο της τουριστικής κίνησης και πράγματι το στοιχείο αυτό συνιστά την πιο βασική διαρθρωτική αδυναμία της οικονομίας.

Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα, ο κεντρικός στόχος της μεσοπρόθεσμης οικονομικής πολιτικής θα πρέπει να είναι η σταδιακή απεξάρτηση της οικονομίας από τον τομέα του τουρισμού, η ανταγωνιστικότητα του οποίου δεν είναι πια δεδομένη. Το συμπέρασμα αυτό επιβάλλει μια αλλαγή στην οικονομική στρατηγική και γρήγορη μεταστροφή στην πολιτική της κυβέρνησης για τη γρήγορη αναδιάρθρωση και τόνωση της παραγωγής των τομέων της γεωργίας-κτηνοτροφίας και της βιομηχανίας. Η προσοχή θα πρέπει να στραφεί σε εκλεκτικά κίνητρα και διευκολύνσεις σε μεγάλη κλίμακα για νέες επενδύσεις, τεχνολογική προσαρμογή και αναδιάρθρωση και αναδιοργάνωση των μονάδων στους τομείς αυτούς με μόνιμη επιδίωξη την αύξηση της παραγωγικότητας.

Στο σημείο αυτό θέλω να τονίσω ότι θα' πρεπε ήδη να είχε ελευθερωθεί σχεδόν πλήρως η εισροή ξένων κεφαλαίων για επενδύσεις, εκτός για σκοπούς ακίνητης περιουσίας.

Ένα άλλο μεγάλο κεφάλαιο που παραμελήθηκε είναι αυτό των θεσμικών μεταρρυθμίσεων για τη φιλελευθεροποίηση του οικονομικού συστήματος της χώρας.

Αυτό αφορά πολλούς τομείς και ιδιαίτερα τον τομέα των ημικρατικών οργανισμών. Γι' αυτό τον τομέα η Βουλή επίσημα δεν ενημερώθηκε ακόμα για το ποια πράγματι είναι η πολιτική της κυβέρνησης. Εκτός από μισόλογα, γενικότητες και περιστασιακές δηλώσεις για την εναρμόνιση με το καθεστώς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δε γνωρίζουμε τις πολιτικές που θα ακολουθήσει η κυβέρνηση. Οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις είναι όμως κεφαλαίωδους σημασίας και αφορούν:

α) Το ιδιοκτησιακό καθεστώς.

- β) Τρόπους σταδιακής κατάργησης του μονοπωλιακού ή ολιγοπωλιακού καθεστώτος που επικρατεί.
- γ) Τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του υφιστάμενου προσωπικού. Μήπως αυτό αφορά τη συνέχιση της εργοδότησής τους ή αφορά την επανεκπαίδευση του προσωπικού ή των σχεδίων πρόωρης αφυπηρέτησης πάνω σε εθελοντική βάση;
- δ) Τις ρυθμιστικές αρμοδιότητες των οργανισμών αυτών για την προστασία των καταναλωτών, που είναι ολόκληρος ο λαός, και που πρέπει να δοθούν διά νόμου σε ανεξάρτητο φορέα, στο “Ρυθμιστή” ή “regulator” ή προϊστάμενο του φορέα, που πρέπει να έχει το αδιαμφισβήτητο κριτήριο και τεκμήριο της πλήρους ανεξαρτησίας του. Ίσως πρέπει να βρεθεί τρόπος για να εμπλέκεται η Βουλή στην επιλογή και το διορισμό του.

Παράλληλα, μαζί με τις σκέψεις για τη φιλελευθεροποίηση, ιδιωτικοποίηση αυτών των οργανισμών, πρέπει να διασφαλιστεί ότι ο διορισμός, η προαγωγή και η μετάθεση του προσωπικού δε θα αφήνεται, καλή ώρα όπως γίνεται στις Κυπριακές Αερογραμμές, στην αυθαιρεσία του συμβουλίου, αλλά πρέπει να υπόκειται κάτω από δικαστικό έλεγχο. Αν αυτή η διευθέτηση δεν είναι δυνατή, όσο με αφορά εμένα τουλάχιστο, με κανένα τρόπο, με κανένα τρόπο δεν πρόκειται ποτέ να συμφωνήσω στην ιδιωτικοποίηση ή φιλελευθεροποίηση.

Είναι φανερό ότι το ταμειακό και δημοσιονομικό έλλειμμα, όπως και το δημόσιο χρέος, έχουν ξεφύγει από τα όρια των κριτηρίων του Μάαστριχτ. Χωρίς υπερβολή, πολύ σύντομα, σε ένα με δύο χρόνια, θα έχουν ξεφύγει από το δυνατό παρεμβατικό έλεγχο του Υπουργείου Οικονομικών, με πολύ σοβαρές πολιτικές και οικονομικές επιπτώσεις για τον τόπο.

Για το 1998, με βάση τα δημοσιονομικά στοιχεία που κατατέθηκαν, όλοι οι δημοσιονομικοί δείκτες εμφανίζονται επικίνδυνα αρνητικοί για τους ακόλουθους λόγους:

- α) Οι συνολικές δαπάνες του κράτους συνεχίζουν να αυξάνονται με γοργότερο ρυθμό από τα συνολικά δημόσια έσοδα, με αποτέλεσμα τη συνεχή αύξηση των αναγκών του δημόσιου τομέα για δανειακά κεφάλαια και, επομένως, προωθούν την αυτοκινούμενη αύξηση του ταμειακού ελλείμματος.
- β) Το ταμειακό έλλειμμα το οποίο είναι ανάγκη να καλυφθεί με δάνεια είτε από το εξωτερικό ή και από εσωτερικούς πόρους έχει αυξηθεί από £636 εκ. το 1997 σε £662.000.000 το 1998 και προβλέπεται να ανέλθει σε £756.000.000 το 1999. Αυτό ισοδυναμεί με 15,2% του Α.Ε.Π., ποσοστό διπλάσιο από αυτό του 1995.
- γ) Το δημοσιονομικό έλλειμμα αυξήθηκε, όπως αναμενόταν, παράλληλα, σε 5.7% του Α.Ε.Π., που είναι εκτός των κριτηρίων του Μάαστριχτ, το 1998, ενώ για το 1999 αναμένεται να αυξηθεί στο 6,3%, από 1,0% που ήταν το 1995.
- δ) Το “πρωτογενές” ισοζύγιο (πλεόνασμα ή έλλειμμα), όπως το ονομάζουν οι οικονομολόγοι, που θα έπρεπε πάντα να είναι θετικό, μετατράπηκε, για πρώτη φορά, από το 1997 σε αρνητικό και προβλέπεται να αυξηθεί σε £36.000.000 το 1999. Αυτό σημαίνει ότι, για πρώτη φορά από το 1997, δανειζόμαστε για να πληρώσουμε ένα μέρος των τόκων των υφιστάμενων δανείων, αυξάνοντας έτσι ακόμη περισσότερο το δημόσιο χρέος.
- ε) Αρκετά επικίνδυνη είναι και η εξέλιξη των αποταμιεύσεων του κράτους που από θετικές που ήσαν το 1995, της τάξης των £117.000.000 από το 1997, λόγω των αυξανόμενων δαπανών, έγιναν αρνητικές και προβλέπεται να φθάσουν τα £128.000.000 το 1999. Αυτό σημαίνει ότι το κράτος είναι αναγκασμένο να δανείζεται, για να πληρώνει ακόμα και τις τρέχουσες καταναλωτικές του δαπάνες. Αυτή είναι μια πολύ δυσμενής δημοσιονομική διολίσθηση, για να μην πω κατάρρευση. Ενώ υπήρχαν οι προειδοποιήσεις και οι επισημάνσεις, τουλάχιστο στα πλαίσια των συζητήσεων των ετήσιων προϋπολογισμών, δεν έχουμε

ενημερωθεί αν έχει ετοιμαστεί οποιοδήποτε συγκεκριμένο πρόγραμμα για σφαιρική αντιμετώπιση της διολίσθησης.

Σε κάθε έκθεση της επιτροπής Οικονομικών, κάθε χρόνο, γίνεται αναφορά στην ανάγκη μεταρρύθμισης της κρατικής μηχανής.

Κάθε χρόνο γίνεται αναφορά στην ανάγκη “εξοικονομήσεων” και “λιτότητας” που προβάλλονται ως η μαγική φόρμουλα που θα αντιμετωπίσει το τεράστιο πρόβλημα του δημοσιονομικού ελλείμματος, αν δεν πρόκειται να καταφύγουμε σε αύξηση της φορολογίας.

Λιγότερη προβολή δίνεται, όμως, στο αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι περίπου το 80% των δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού αποτελείται από δαπάνες που, ευφημιστικά, αποκαλούνται “ανελαστικές δαπάνες”. Δηλαδή, από δαπάνες που συνιστούν συμβατικές υποχρεώσεις ή κεκτημένα δικαιώματα. Ακόμα λιγότερη προβολή δίνεται στο θέμα του υπερτροφικού κρατικού μισθολογίου που ανέρχεται σε μερικές εκατοντάδες εκατομμυρίων.

Εγώ δεν έχω υπόψη μου κανένα ολοκληρωμένο σχέδιο, έστω μακροπρόθεσμο, για αντιμετώπιση αυτού του Μινώταυρου των κρατικών δαπανών.

Κατανοώ πλήρως την απροθυμία όλων, κυβέρνησης και βουλευτών, να αγγίξουν αυτό το θέμα. Είναι κατανοητές οι ευαισθησίες σε αυτό τον τομέα, γιατί κάθε εισήγηση για οικονομία και λιτότητα αγγίζει τα κεκτημένα δικαιώματα και συμφέροντα δεκάδων χιλιάδων πολιτών και ψηφοφόρων που εργοδοτούνται από το δημόσιο κάτω από ευνοϊκούς όρους.

Για να είμαστε δίκαιοι και να πούμε την αλήθεια, οι ενδιαφερόμενοι δημόσιοι υπάλληλοι είναι οι τελευταίοι που φταίνε γι’ αυτή την κατάσταση. Όλοι οι άλλοι, η κυβέρνηση, οι εκάστοτε κρατούντες, βουλευτές και άλλοι μεσίτες κρατικής εξουσίας και εύνοιας, σίγουρα έχουνε το κύριο βάρος της ευθύνης.

Πρέπει επίσης να γίνει εύφημος μνεία στις συνεχείς και συνεπείς προσπάθειες του σημερινού Υπουργού Οικονομικών να συγκρατήσει την αλματώδη άνοδο του κρατικού μισθολογίου, περιορίζοντας τη δημιουργία νέων θέσεων στο ελάχιστο και περιορίζοντας την πλήρωση των κενών θέσεων που υπάρχουν.

Όμως, παρά την πρόθεση, αυτές οι προσπάθειες είναι σπασμωδικές και έχουν ελάχιστα πρακτικά αποτελέσματα.

Αρκεί να αναφερθεί ότι, χωρίς τη δημιουργία οποιωνδήποτε νέων θέσεων και χωρίς την παραχώρηση οποιουδήποτε ποσοστού γενικών αυξήσεων, το κυβερνητικό μισθολόγιο αυξάνεται ετήσια και αυτόματα, λόγω Α.Τ.Α. και προσαυξήσεων, κατά μερικές δεκάδες εκατομμύρια το χρόνο, που με τους δικούς μου υπολογισμούς, αυτή η αύξηση δεν είναι λιγότερη από ΛΚ50.000.000 κάθε χρόνο.

Σε αυτά τα ποσά δεν υπολογίζω τη συνεπακόλουθη αύξηση του βάρους των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, που πρέπει να είναι ανάλογο ποσό.

Έχω την εντύπωση ότι σε μερικά χρόνια, ίσως σε δέκα χρόνια, η ετήσια δαπάνη για πληρωμή των “εφάπαξ” ποσών και των συντάξεων θα καταστεί δυσβάστακτο βάρος στον κρατικό προϋπολογισμό.

Εύχομαι και ελπίζω ότι σε δέκα χρόνια η τότε κυβέρνηση δε θα βρεθεί σε αδυναμία να καταβάλει τις συντάξεις και να κηρύξει στάση ή μείωση πληρωμών του συνόλου των κεκτημένων, όπως έχει συμβεί στο παρελθόν σε ισχυρότερες οικονομίες, όπως στην Ιταλία και στη Γερμανία.

Δεν ξέρω και δεν μπορώ να προσφέρω οποιαδήποτε εισήγηση για αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος.

Ίσως κανένας, μόνος του, δεν μπορεί να προσφέρει εισήγηση ή λύση. Ίσως γιατί το πρόβλημα δεν μπορεί να λυθεί ούτε μονομερώς ούτε αυθαίρετα.

Επαναλαμβάνω ότι δεν είμαι εναντίον των δημόσιων υπαλλήλων και, αντίθετα, στο πρόσωπο μου, ίσως λόγω της προϋπηρεσίας μου ως Υπουργός Εργασίας, που είχα ως φιλοσοφία μου την προστασία των εργαζομένων, θα βρουν τον πιο σταθερό και θερμό συμπαραστάτη για περιφρούρηση των κεκτημένων δικαιωμάτων τους.

Διαπιστώνω, όμως, την ύπαρξη ενός σοβαρού προβλήματος, που μόνο με συλλογική μελέτη και συναίνεση μπορεί και πρέπει να επιλυθεί.

Όταν μιλούμε για μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας, πρέπει να έχουμε το θάρρος να διατυπώσουμε μερικές κατευθυντήριες αρχές, όπως είναι οι πιο κάτω:

- α) Να τερματιστεί αμέσως ο θεσμός της πρόσληψης και εργοδότησης έκτακτων και ημερομίσθιων υπαλλήλων και όσοι, με αξιολογικά κριτήρια κριθούν κατάλληλοι, να διοριστούν σε μόνιμες θέσεις.
- β) Να γίνει ανακατανομή των υπεράριθμων υπαλλήλων στα τμήματα, που αποδειγμένα έχουν ανάγκη πρόσθετου προσωπικού είτε λόγω ανάληψης νέων σχεδίων και προγραμμάτων της κυβέρνησης είτε για εκτέλεση νέων έργων ανάπτυξης.
- γ) Να εφαρμοστεί ολοκληρωμένο σχέδιο μηχανογράφησης που θα αυξήσει την παραγωγικότητα και θα περιορίσει τις ανάγκες για προσωπικό, έτσι που το υπεράριθμο προσωπικό να διοχετευθεί σε τμήματα που αποδειγμένα έχουν ανάγκη, αφού εφαρμοστεί ένα σχέδιο εντατικής επανεκπαίδευσης του υπεράριθμου προσωπικού.
- δ) Να καταργηθεί η άσκοπη, αντιπαραγωγική, δαπανηρή και χρονοβόρα γραφειοκρατία.

Αν ήμουν Υπουργός Οικονομικών, θα ξεκινούσα με την έκδοση κυβερνητικής οδηγίας, ότι κάθε υπουργείο, τμήμα και υπηρεσία, υποχρεούται μέσα στο 1999 να

περικόψει τα έντυπα και τις καταστάσεις που συμπληρώνονται από υπαλλήλους κατά το αυθαίρετο ποσοστό του 50%. Και μετά να εξετάσω τυχόν αναγκαίες εξαιρέσεις.

Κατάργηση γραφειοκρατίας πρώτα και κύρια σημαίνει την κατάργηση χαρτιών, εντύπων και υπηρεσιακών εγγράφων. Με την εισαγωγή της μηχανογράφησης, ο στόχος πρέπει να είναι μηδέν χαρτιά και έντυπα.

Όλα αυτά, όπως και οι διαφοροποιήσεις στους όρους εργοδότησης και στο ωράριο, μόνο με συναίνεση μπορούν και πρέπει να επιτευχθούν.

Έχω εμπιστοσύνη στην ωριμότητα και κρίση των δημόσιων υπαλλήλων και της συνδικαλιστικής τους οργάνωσης, της ΠΑΣΥΔΥ, ώστε να πιστεύω ότι στα πλαίσια εποικοδομητικής και καλόπιστης συζήτησης θα βρουν τους τρόπους και τις διευθετήσεις για αύξηση της παραγωγικότητας μιας σοβαρά μικρότερης κρατικής μηχανής.

Μια μικρότερη και πιο παραγωγική κρατική μηχανή αυτόματα θα δικαιολογούσε, σε ανταπόδοση, αυξημένες μισθολογικές αμοιβές σε πιο προσοντούχους και πιο παραγωγικούς, λιγότερους δημόσιους υπάλληλους.

Να καταργηθούν από τώρα θέσεις της δημόσιας υπηρεσίας, που είναι στον ετήσιο προϋπολογισμό, έναντι αντίστοιχης δαπάνης μερικών εκατομμυρίων που διογκώνει το κρατικό μισθολόγιο και διευρύνει το ταμειακό έλλειμμα και που παραμένουν κενές για πολλά χρόνια, πριν από το 1995.

Αν παρέμειναν, γιατί ο Υπουργός Οικονομικών έκρινε, βάσει του νόμου περί παγοποίησης πλήρωσης θέσεων, ότι δεν έπρεπε να πληρωθούν; Αυτό σημαίνει ότι η κυβερνητική υπηρεσία, κατά την κρίση του κυρίου Υπουργού, από το 1995 και νωρίτερα ως τώρα, λειτούργησε ομαλά, χωρίς πλήρωση αυτών των θέσεων. Γιατί να υπάρχουν ακόμα στον προϋπολογισμό και να υπάρχει αντίστοιχη δαπάνη για θέσεις που είναι κενές εδώ και πολλά χρόνια; Γιατί να υπάρχει κενή θέση, για παράδειγμα, λειτουργού κινηματογραφικών ταινιών με το χέρι στο Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Πληροφοριών,

αφού ούτε τέτοια μηχανήματα υπάρχουν ούτε τέτοια θέση είναι κατειλημμένη και είναι κενή από το 1979; Απλώς για να χρησιμοποιείται το αντίστοιχο ποσό για πρόσληψη ωρομισθίου ή έκτακτου ημετέρου;

Έχω επισημάνει εκατόν πενήντα τρεις τέτοιες θέσεις, που στη συζήτηση και ψήφιση των προϋπολογισμών θα εισηγηθούμε να καταργηθούν από τώρα, έναντι οικονομίας αρκετών εκατομμυρίων.

Αν στη συνέχεια, μετά την κατάργησή τους, κριθεί ότι η πλήρωσή τους είναι αναγκαία, ας έλθει πρόταση στην επιτροπή Οικονομικών για επανίδρυση των θέσεων, για να μελετηθεί η επανίδρυσή τους.

Για να μη σας απασχολώ με απαρίθμηση των θέσεων, όπως το παράδειγμα που έδωσα από το Τμήμα Δημοσίων Πληροφοριών, καταθέτω ως συναπτόμενο 3, επακριβή απαρίθμηση αυτών των θέσεων, ως δική μας πρόταση, για κατάργησή τους από φέτος.

Αυτό είναι το πρώτο βήμα. Έχω υπόψη μου, σύνολο, άλλες χίλιες εκατόν πενήντα δύο τέτοιες κενές θέσεις. Ιδού στάδιο δόξης λαμπρό.

Ποιος θα έχει το πολιτικό θάρρος να αναλάβει αυτό το έργο της αλληλοκατανόησης και της συναίνεσης και των πικρών λύσεων;

Κατά τη γνώμη μου, φύσει και θέσει, αυτή την πρωτοβουλία πρέπει να την αναλάβει ο Υπουργός Οικονομικών.

Πρέπει να γίνει από την κυβέρνηση αποδεκτό ότι οποιαδήποτε πρόσθετη φορολογία θα πρέπει να έπεται των μεταρρυθμίσεων του δημόσιου τομέα, του μισθολογίου και των άλλων προγραμμάτων περικοπής και ανακατανομής των δαπανών. Πρέπει, πιστεύω, επίσης να έπεται των προγραμμάτων καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, της φοροαποφυγής και των σχεδίων για αύξηση της φορολογικής βάσης. Αφού εξαντληθούν τα όρια αυτά, δεν απορρίπτουμε καταρχήν την ανάγκη για

πρόσθετα φορολογικά έσοδα που θα επιβάλλονται πάνω σε εκείνους που είναι ευπορότεροι.

Καταλήγω με τα εξής: Μέσα στο 1997 και στο 1998 σημειώθηκαν σχετικά δυσμενείς εξελίξεις στην οικονομία του τόπου. Πολλές από αυτές ήσαν πράγματι εξωγενείς ή και οφείλονταν σε δυσμενείς συγκυρίες, οι οποίες ασφαλώς δεν μπορούν να αποδοθούν σε ευθύνη της κυβέρνησης ή σε αποτυχία του έργου του Υπουργείου Οικονομικών.

Υπάρχουν, όμως, πολλά στον τομέα της πρόληψης και της διόρθωσης που, ίσως, μπορούσαν να γίνουν πιο έγκαιρα ή πιο αποτελεσματικά και δεν έγιναν.

Επίσης, δεν πρέπει να παραγνωρίζεται το γεγονός ότι στο οικονομικό σύστημα της ελεύθερης αγοράς που εφαρμόζεται στην Κύπρο ο ιδιωτικός τομέας διαδραματίζει σημαντικό, αν όχι πρωτεύοντα ρόλο, στις οικονομικές εξελίξεις.

Σε ώρες δύσκολες για την οικονομία του τόπου το κύριο θέμα δεν είναι η απόδοση ευθυνών αλλά ο συντονισμός των προσπαθειών, η συναίνεση και η κοινή αποδοχή θυσιών για την ανάκαμψη της οικονομίας και για την συνέχιση της πετυχημένης πορείας της. Πρέπει ο ιδιωτικός τομέας, που σημαντικά έχει οφηληθεί από τη μέχρι τώρα πετυχημένη πορεία της οικονομίας, να συνειδητοποιήσει την ανάγκη για συμπίεση των περιθωρίων κέρδους και την επαύξηση των κεφαλαιουχικών επενδύσεων του για το μέλλον.

Το νέο επιχειρησιακό κλίμα που διαγράφεται από την προοπτική ένταξής μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για όλους, κυβέρνηση, ιδιωτικό τομέα και εργαζομένους, πρέπει να είναι λιτότητα, περιορισμός των δαπανών, αυτοσυγκράτηση στις απαιτήσεις, εισαγωγή νέας τεχνολογίας και μεθόδων παραγωγής και αύξηση της παραγωγικότητας. Προπάντων το τελευταίο.

Η ισχυρή οικονομία είναι το θεμέλιο της πετυχημένης αντίστασης του λαού ενάντια στην εισβολή και κατοχή.

Παραφράζοντας τη ρήση του Δημοσθένη, καταλήγω με τη φράση:

“Ανάγκη πάσα η ενίσχυση της οικονομίας της Κύπρου, γιατί χωρίς τέτοια ενίσχυση, τίποτε δεν μπορεί να γίνει από όσα πρέπει να γίνουν για τη σωτηρία της Πατρίδας”.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ τώρα στο βήμα τον πρόεδρο του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ δόκτορα Βάσο Λυσσαρίδη.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η δική μας άποψη είναι ότι οι προϋπολογισμοί προσφέρονται για συζήτηση επί του συνολικού φάσματος που αντιμετωπίζει η κυπριακή κοινωνία τόσο στο εθνικό θέμα όσο και στο κοινωνικοοικονομικό γίνεσθαι. Οι φετινοί προϋπολογισμοί παρουσιάζουν για μας μια ιδιομορφία. Είχαμε συμμετοχή στο κυβερνητικό σχήμα μέχρι πρόσφατα. Ποιοι ήσαν οι παράγοντες που οδήγησαν σε αυτή τη συμμετοχή και υπό ποιες προϋποθέσεις αποφασίστηκε; Όπως είναι γνωστό, μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου γύρου δώσαμε μια πρόταση, την πρόταση ενότητας και προοπτικής, στους δύο τελικούς υποψηφίους. Μεταξύ των προνοιών ήταν και η σύσταση οικουμενικής κυβέρνησης που δυστυχώς, ενώ η πρόταση έγινε αποδεκτή από τους υποψηφίους και τα κόμματα, δεν υλοποιήθηκε. Η αποδοχή της πρότασής μας ήταν φυσικό να οδηγεί και στη συμμετοχή μας στο μελλοντικό, το οποιοδήποτε μελλοντικό, κυβερνητικό σχήμα.

Δε θα δώσω το σύνολο των προνοιών της πρότασης ενότητας και προοπτικής.

Θα υπενθυμίσω μόνο ότι περιελάμβαναν επανατοποθέτηση του Κυπριακού ως θέματος εισβολής-κατοχής από την Τουρκία, και όχι τους Τουρκοκυπρίους, ως την αντίπαλη

πλευρά στην τράπεζα των διαπραγματεύσεων. Περιελάμβαναν τη μορφή λύσης, την ευρωπαϊκή πορεία, το Δόγμα του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου, τη στενή συνεργασία Ελλάδας και Κύπρου, αναβάθμιση σχέσεων με την περιοχή, την ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών, την αξιοκρατία, τη λαϊκή ομοψυχία, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, την κοινωνική πολιτική και το Συμβούλιο Εθνικής Πολιτικής. Μπήκαμε στο κυβερνητικό σχήμα για διασφάλιση αυτών των προνοιών. Μπήκαμε χωρίς αυταπάτες αλλά και με καλή θέληση να συμβάλουμε στην υλοποίηση του προγράμματος. Αν στόχος μας ήταν η μη συμμετοχή σε κυβερνητικό σχήμα, δε θα έπρεπε να προβάλουμε την πρότασή μας που ήταν, κατά την άποψή μας, συμβλητική για μια καλύτερη πορεία στο εθνικό μας θέμα και μια βελτίωση των συνθηκών για ουσιαστικά ασθενέστερα οικονομικά στρώματα, αλλά ήταν ακόμη και συμβλητικός παράγοντας για λαϊκή συμφιλίωση και λαϊκή, πατριωτική ενότητα στη βάση.

Ποια ήσαν τα αποτελέσματα της συμμετοχής μας στο κυβερνητικό σχήμα; Κατά τη διάρκεια της παραμονής του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ πιστεύουμε ότι η συμβολή ήταν και θετική και σημαντική. Παρά τις ασκούμενες πιέσεις από διάφορες πλευρές, δεν έγινε δεκτή η έναρξη συνομιλιών με νέα βάση και εκκρεμεί αυτό το θέμα και διάφορες πλευρές έχουν ήδη αναφερθεί στους κινδύνους να βρεθούμε μπροστά στην ανάγκη να συζητήσουμε στη βάση μιας συνομοσπονδίας, όπως απαιτούσε η Τουρκία και ο Ντενκτάς. Απεφεύχθη το λάθος της συμμετοχής των Τουρκοκυπρίων στην ενταξιακή αντιπροσωπεία με αμοιβαία μη αναγνώριση, όπως ήταν η πρόταση του Σερ Ντέιβιντ Χάνι, που ασφαλώς θα σήμαινε ουσιαστικά εκ μέρους της Ευρώπης αναγνώριση δυο χωριστών οντοτήτων. Ξέρετε, τώρα έχουμε ένα νέο όρο: Δε μιλούμε για κρατικές οντότητες δήθεν αλλά για οντότητες.

Οι σημερινοί προϋπολογισμοί εμπεριέχουν και την πρότασή μας για ενίσχυση των μη προνομιούχων, ιδιαίτερα των χαμηλοσυνταξιούχων, που έγινε αποδεκτή από

τον Υπουργό Οικονομικών και από την κυβέρνηση. Αύξηση της κατώτατης σύνταξης, μείωση του ορίου ηλικίας για κοινωνική σύνταξη, αύξηση των επιδομάτων κοινωνικής ευημερίας και εθελοντικών οργανισμών, βρεφοκομικοί σταθμοί, έρευνα, προδημοτική εκπαίδευση κ.λπ. Η πρόταση την οποία δώσαμε στηρίχθηκε στις τότε οικονομικές δυνατότητες και έγινε σαφές ότι θα ακολουθείτο από περαιτέρω ευεργετικά μέτρα κατά τη συζήτηση της φορολογικής πολιτικής της κυβέρνησης. Το λέω αυτό, γιατί υπήρξε μια παραφιλολογία. Ήταν μια πρόταση που λάμβανε υπόψη της τα οικονομικά δεδομένα της στιγμής που γινόταν η πρόταση. Επίσης έγινε σαφές ότι η κυβέρνηση αναλάμβανε τη δέσμευση να αναθεωρήσει ριζικά τον τρόπο καταρτισμού και εφαρμογής του προϋπολογισμού, ώστε με τη συνεργασία -και δεν την αρνούμαστε και σήμερα- των οικονομικών συμβούλων της ΕΔΕΚ, οι μελλοντικοί προϋπολογισμοί να εξυπηρετούν καλύτερα τους στόχους της κοινωνικής ευημερίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Έγινε πρόταση συγχώνευσης των τριών προϋπολογισμών και ταυτόχρονη κατάθεση προϋπολογισμών και φορολογικών μέτρων, ούτως ώστε η Βουλή να έχει μπροστά της μια συνολική πρόταση και να μπορεί να γνωρίζει τι πρέπει να απαιτεί, παραδείγματος χάριν, για μέτρα κοινωνικής ...

Ναι, είναι γεγονός ότι σε αυτό το διάστημα υπήρξαν και θέματα διαφωνίας στους χειρισμούς της κυβέρνησης, αλλά πιστεύουμε ότι αυτά τα θέματα δεν ήσαν τόσο ουσιαστικά, ώστε να επιβάλλουν την αποχώρηση του Σοσιαλιστικού Κόμματος από το κυβερνητικό σχήμα. Ακόμα και για το φορολογικό πακέτο διαφωνήσαμε και πρέπει να τονιστεί ότι υπήρξαμε ένας συμβλητικός παράγοντας, για να απορριφθεί τότε το φορολογικό πακέτο.

Γιατί η ΕΔΕΚ αποχώρησε; Σήμερα βρισκόμαστε εκτός κυβερνητικού σχήματος. Γιατί; Υπήρξε σαφής δέσμευση του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας για την εγκατάσταση του αμυντικού συστήματος S300 στην Κύπρο. Θέλω να κάνω σαφές ότι

από εδώ και εμπρός εγώ είμαι ενάντια σε κάθε πυραυλολογία, αλλά είμαι υποχρεωμένος να θέσω ενώπιον του λαού και ενώπιον του σώματος τα γεγονότα ως έχουν, για να ερμηνεύσουμε και τη δική μας τη στάση. Αυτή η δέσμευση δεν τηρήθηκε και δεν υπήρξε καμιά πρότερη ενημέρωση για την ανάγκη αλλαγής απόφασης. Αυτή η απόφαση, κατά τη γνώμη μας, ήταν ουσιώδους σημασίας με άκρως αρνητικές επιπτώσεις για το εθνικό μας θέμα. Παρά το γεγονός ότι υπάρχει μια στρατιωτική πτυχή, εγώ πιστεύω, είναι η ολιγότερο σημαντική. Το θέμα είναι κυρίως πολιτικό. Κανένας δεν επιδιώκει λύση του κυπριακού προβλήματος με στρατιωτικές μεθόδους, χωρίς βέβαια να αποκλείουμε το ενδεχόμενο τέτοιων σχεδιασμών από πλευράς Τουρκίας. Όμως, όλοι δεχόμεθα ή τουλάχιστον πρέπει να δεχόμεθα ότι η αμυντική προπαρασκευή είναι απαραίτητη για λόγους αντίστασης σε περίπτωση επίθεσης, αλλά και γιατί η αμυντική γυμνότητα -και εδώ διαφωνώ με μερικούς που έχουν εκφράσει διαφορετική γνώμη- εξασθενεί τη διαπραγματευτική μας δυνατότητα. Αυτό είναι κανόνας.

Δεν είναι τυχαίο που δεν υπάρχει χώρα η οποία δεν αντιμετωπίζει τους κινδύνους που εμείς αντιμετωπίζουμε, που δεν έχει αμυντική πολιτική, που δεν έχει αμυντικό σύστημα. Γιατί; Γιατί ακριβώς, για να βρίσκεται όχι απλώς στην τράπεζα διαπραγματεύσεων όπως εμείς, αλλά για να βρίσκεται στο διεθνές προσκήνιο ως μια αξιοσέβαστη χώρα, πρέπει να έχει αμυντικό σύστημα. Το σύστημα S300 είναι καθαρώς αμυντικό και μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο σε περίπτωση αεροπορικής επίθεσης από την Τουρκία. Τα περί αλλαγής ισοζυγίων ή ότι πρόκειται για στρατηγικό όπλο που δεν έπρεπε να εγκατασταθεί στην Κύπρο, να μου επιτραπεί να πω ότι αποτελούν εκ των υστέρων ανεδαφικά προσχήματα. Είναι γεγονός ότι η απόφαση για παραγγελία λήφθηκε από κοινού από τις κυβερνήσεις Ελλάδας και Κύπρου και το θέμα γνωστοποιήθηκε αργότερα. Επειδή υπήρξε παραφιλολογία και γύρω από αυτό το

θέμα, θέλω επίσημα από το βήμα της Βουλής να δηλώσω ρητά και κατηγορηματικά ότι το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ πληροφορήθηκε τα περί πυραύλων, όταν το θέμα είδε το φως της δημοσιότητας, ποτέ εκ των προτέρων.

Όλοι όμως υιοθετήσαμε χωρίς διαφωνία και χωρίς επιφυλάξεις την απόφαση. Η δε Βουλή υπερψήφισε ομόφωνα τους προϋπολογισμούς γι' αυτή τη δαπάνη. Είναι απαράδεκτος ο εκ των υστέρων διαχωρισμός ευθυνών ή η αναζήτηση προσχημάτων. Οι πιέσεις ήσαν γνωστές προ πολλών μηνών, όμως κανένας δε συμβούλευσε αλλαγή της απόφασης με εξαίρεση τους Ενωμένους Δημοκράτες. Την παραμονή της εγκατάστασης υπήρξε αλλαγή απόφασης. Γιατί; Είναι γεγονός ότι η ελληνική κυβέρνηση συμβούλευσε διαφοροποίηση της απόφασης, με βάση την επιχειρηματολογία ότι αυτό είναι δυνατό να έχει αρνητικές επιδράσεις στην ενταξιακή μας πορεία. Όμως, αυτή η γνώμη δεν ήταν εξαναγκαστική για μας. Και είμαι βέβαιος ότι αν η ενταξιακή πορεία είναι τόσο εύθραυστη, ώστε η εισαγωγή ενός αμυντικού συστήματος να την παρακωλύει, τότε δε χρειάζεται φαντασία, για να αντιληφθούμε τι θα πρέπει να αναμένουμε, όταν θα βρισκόμαστε στις παραμονές της εντάξεως. Και δώσαμε

σήμερα τα μηνύματα πόσο επιρρεπείς είμαστε στο να δεχόμαστε αυτής της μορφής πιέσεις.

Είπα ότι η απόφαση για μας δεν ήταν εξαναγκαστική. Αντίθετα, είναι γνωστό ότι κλήθηκα στην Αθήνα και τόσο ο Υπουργός Άμυνας, ο κ. Τζοχατζόπουλος, όσο και ο γενικός γραμματέας του ΠΑΣΟΚ, ο κ. Σκανδαλίδης, μιλώντας εκ μέρους του πρωθυπουργού -και αυτό το έκανα σαφές- με παρακάλεσαν να καταστήσω σαφές ότι, παρά την άποψη της ελληνικής κυβέρνησης, παρά τη θέση της ελληνικής, παρά την πρόταση, όπως θέλετε μπορείτε να την ονομάσετε, αν γινόταν η εγκατάσταση των S300 στην Κύπρο, θα ήταν πλήρως αποδεκτή από την ελληνική κυβέρνηση, η οποία θα τη

στήριζε και θα στεκόταν αλληλέγγυη με την Κύπρο. Ήλπιζα ότι ύστερα από αυτό η εγκατάσταση των S300 θα ήταν οριστική. Δυστυχώς τόσο ο Πρόεδρος όσο και τα κόμματα, ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ, αλλοίωσαν την αρχική τους τοποθέτηση και έτσι ματαιώθηκε η έλευση των πυραύλων. Γιατί αν δεν υπήρχε αυτή η αλλαγή στάσης, είμαι βέβαιος ότι το θέμα θα έπαιρνε άλλη τροπή.

Είπα και πριν ότι η απόφαση λήφθηκε χωρίς πρότερη ενημέρωση. Αντίθετα, υπήρχαν διαβεβαιώσεις μέχρι την τελευταία στιγμή ότι θα ετηρείτο εμμονή προς αυτή την απόφαση. Και να μου επιτραπεί να πω ότι αυτή η στάση καταδεικνύει ασυνέπεια, παραπληροφόρηση και απαράδεκτους χειρισμούς με οδυνηρά αρνητικές επιπτώσεις για την πορεία του εθνικού μας θέματος. Ποια μηνύματα δίνονται με αυτή την απόφαση; Η απόφαση αυτή δυστυχώς θα έχει οδυνηρές επιπτώσεις και για την Κύπρο και για ολόκληρο τον ελληνισμό. Παρουσιάζει την πολιτική Ελλάδα και Κύπρου ως δορυφορική και εξαρτημένη από τις απειλές της Τουρκίας, δε λέω ότι είναι -είπα παρουσιάζει- και τις πιέσεις των ξένων δυνάμεων. Δημιουργεί τις προϋποθέσεις για ωμότερες αξιώσεις από την Τουρκία σε βάρος της Κύπρου και της Ελλάδας. Και είδαμε τη στάση της Τουρκίας. Άρχισαν πλέον νέες απαιτήσεις στο Αιγαίο. Επανέρχεται το θέμα των βραχονησίδων και των γκρίζων ζωνών, αλλά και στην Κύπρο με μεγαλύτερη ωμότητα η Τουρκία και ο Ντενκτάς λένε πλέον ότι η συνομοσπονδία είναι προϋπόθεση ακόμα και για έναρξη διαλόγου. Υπονομεύει την αξιοπιστία του Δόγματος του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου. Δεν καταργείται το δόγμα. Αντίθετα εγώ πιστεύω ότι το δόγμα υφίσταται και θα πρέπει μάλιστα να ενισχυθεί. Απλώς, για αξιοπιστία μιλώ. Πλήγωσε την εθνική ομοψυχία και είναι φυσικό να διαβρώνει το ηθικό του κυπριακού ελληνισμού. Θα πρέπει επίσης να πω, γιατί αρχικά έγινε μια προσπάθεια να στηριχθεί η αλλαγή της απόφασης στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, ότι αυτά τα ψηφίσματα δεν ικανοποιούν ούτε κατ' ελάχιστον τις λογικές προϋποθέσεις που έθεσε η δική μας

πλευρά για εγκατάσταση των S300. Αντίθετα, ενώ είχαμε ψηφίσματα που μιλούσαν για αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων και των εποίκων με έμμεσο τρόπο, των ξένων στοιχείων, αυτή τη φορά έχουμε απομάκρυνση ενός ποσοστού στρατευμάτων με ταυτόχρονο αντάλλαγμα από τη δική μας πλευρά.

Αφού λοιπόν οι προϋποθέσεις δεν ικανοποιήθηκαν, κατά την άποψή μας, δε συνέτρεχε κανένας λόγος για αλλαγή της αρχικής συναπόφασης Ελλάδας και Κύπρου, δεδομένου μάλιστα ότι οι συνθήκες από την εποχή της παραγγελίας μέχρι σήμερα δεν έχουν διαφοροποιηθεί. Οι κίνδυνοι, που καθυστερημένα επισείονται από όσους διαφοροποιούν τώρα τη στάση τους, δεν είναι πειστικοί και δεν αντέχουν σε σοβαρή κριτική. Θα πρέπει επίσης να επισημάνουμε το ρόλο που έπαιξαν στην αρνητική εξέλιξη του ζητήματος ντόπια και διεθνή οικονομικά συμφέροντα. Η ελληνική κυβέρνηση γνωστοποίησε την προτίμησή της για τη μη εγκατάσταση των S300 στην Κύπρο, αλλά επαναλαμβάνω φορτικά, κατέστησε σαφές ότι θα στήριζε την όποια απόφαση του Προέδρου Κληρίδη και του Εθνικού Συμβουλίου. Γι' αυτό, θεωρούμε ότι η κύρια ευθύνη δεν είναι της ελληνικής κυβέρνησης, αλλά του Προέδρου και των κομμάτων που στήριξαν την απόφαση. Υπό αυτές τις προϋποθέσεις ήταν επιβεβλημένη η απόφασή μας για αποχώρηση από το κυβερνητικό σχήμα για λόγους αξιοπιστίας, αξιοπρέπειας και προσήλωσης σε αρχές. Θέλαμε να δώσουμε ορισμένα μηνύματα στο λαό, ότι συνεργασίες επιβάλλονται και ιδιαίτερα σε ώρες εθνικών κινδύνων, αλλά συνεργασίες που να στηρίζονται πάνω σε αρχές και όταν αυτές οι αρχές δεν τηρούνται, είναι φυσικό οι συνεργασίες να διαλύονται. Θέλαμε να δώσουμε ένα μήνυμα στη νεολαία, ότι υπάρχουν ηθικές αρχές στην πολιτική και ότι η προσήλωση σε αυτές τις ηθικές αρχές θα πολιτικοποιήσει τη νεολαία, η οποία σήμερα πρέπει να παραδεχθούμε ότι δυστυχώς εξωθείται μακράν της πολιτικής.

Όμως η ΕΔΕΚ δεν περιορίστηκε σε έντονη διαφωνία. Είπα και πριν. Δεν μπορούμε να ζούμε συνεχώς με το θέμα των πυραύλων S300. Αποτελεί δυστυχώς πια ένα τετελεσμένο γεγονός. Γι' αυτό, εμείς κάναμε προτάσεις για απάμβλυνση των αρνητικών επιπτώσεων ακόμα και σε μερικές περιπτώσεις για θετική αξιοποίηση της αρνητικής απόφασης. Ποιες είναι αυτές οι προτάσεις; Η πρώτη είναι η συμφωνία σιωπής για τα αμυντικά θέματα. Δε χρειάζεται να πω ότι όλοι αντιλαμβανόμαστε τη μεγάλη ζημιά που προέκυψε από τη μεγάλη δημοσιότητα που δόθηκε και προεκλογικά και εκλογικά και μετεκλογικά στο θέμα των πυραύλων. Προτείνουμε όλες οι πολιτικές δυνάμεις να έχουμε μια συμφωνία σιωπής για τα αμυντικά θέματα, πράγμα το οποίο είχαμε και προεκλογικά με το σύνθημα «καλύτερα πολλά έργα και λιγότερα λόγια». Το δεύτερο, το πιο σημαντικό, είναι οι σχέσεις Αθήνας-Λευκωσίας. Θα ήταν τραγικό να επιτρέψουμε σε αυτή την αρνητική για μας απόφαση να διασαλεύσει την ομοψυχία μεταξύ κυπριακού ελληνισμού και μητροπολιτικού ελληνισμού ή να δώσει το λανθασμένο σύνθημα ότι τάχατες η Ελλάδα μας εγκαταλείπει, γιατί; Γιατί, έτσι πιο εύκολα θα περνούν τα σχέδια των ξένων, διότι ο λαός τότε θα είναι έτοιμος να αποδεχθεί οποιεσδήποτε προτάσεις του γίνουν, μια και θα αισθάνεται δήθεν απομονωμένος, πράγμα που δεν είναι σωστό. Η Ελλάδα είναι παρούσα. Είμαι βέβαιος γι' αυτό, γιατί είχα την ευκαιρία να συζητήσω το θέμα σε πολύωρες συσκέψεις με τους πιο υπεύθυνους της ελληνικής πολιτικής ζωής.

Προτείνουμε λοιπόν άμεση και μεθοδική προσπάθεια για πραγματική πρακτική ενίσχυση του Δόγματος του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου, ώστε να υπερκαλυφθούν τα κενά που δημιουργεί η ατυχής απόφαση για τους S300, αναβάθμιση της συνεργασίας των κυβερνήσεων Αθηνών-Λευκωσίας και κοινό στρατηγικό σχεδιασμό, κατά συνέπεια, που θα αποτρέπει φαινόμενα όπως αυτά που παρακολουθήσαμε, αλλά και θα μπορεί να δώσει προοπτικές για το μέλλον που να στηρίζονται σε κοινό σχεδιασμό και

προγραμματισμό. Από την πλευρά της η ΕΔΕΚ δηλώνει ότι θα καταβάλουμε κάθε προσπάθεια να ενισχύσουμε ακόμα πιο πολύ τις αδελφικές σχέσεις με το ΠΑΣΟΚ για επιτυχή προώθηση της πιο πάνω θέσης.

Τρίτο, πορεία προς την Ευρώπη. Είναι τραγική η διαπίστωση ότι η πορεία της Κύπρου προς την Ευρώπη, αν το επιτρέψουμε, αντί να υποβοηθεί, όπως έπρεπε, την ικανοποίηση των δίκαιων και πολύ υποβαθμισμένων αιτημάτων του λαού μας, μπορεί να μετατραπεί ως όχημα για μεταφορά πιέσεων που να κολοβώνουν ακόμα και την κυπριακή ανεξαρτησία. Αυτό θα είναι αδιανόητο. Προτείνουμε τη χάραξη ενός στρατηγικού σχεδιασμού για την ευρωπαϊκή πορεία της Κύπρου σε συνεργασία με την Ελλάδα με τη συμμετοχή όλων των πολιτικών δυνάμεων, οι οποίες θα πρέπει να αναλάβουν ευθύνη προώθησης των κοινών θέσεων στις ευρωπαϊκές δυνάμεις με τις οποίες συνδέονται ιδεολογικά.

Εμείς, ως Σοσιαλιστικό Κόμμα, δεσμευόμεθα -έκλεισε το θέμα των S300- να πάμε και θα πάω τώρα, σύντομα, τέλος του μηνός στη συνεδρία του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος στην οποία συμμετέχουν οι περισσότεροι πρωθυπουργοί της Ευρώπης και να ρωτήσω, ανεξάρτητα από τη δική μας θέση: “Η κυπριακή κυβέρνηση, ο Πρόεδρος Κληρίδης, αποδέχθηκε τη δική σας άποψη να μην εγκαταστήσει τους πυραύλους S300. Τι είναι το καθήκον σας τώρα; Τι είστε έτοιμοι να κάνετε τώρα, ύστερα από αυτή την απόφαση η οποία εσωτερικά είχε δυσμενείς επιπτώσεις; Γιατί εσείς πια έχετε συγκεκριμένη υποχρέωση να δώσετε χείρα βοήθειας προς αυτή την κατεύθυνση και να ασκήσετε τις πιέσεις που πρέπει να ασκήσετε προς την Τουρκία, για να διαφοροποιήσει τη στάση της.”

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είπα ότι το θέμα των S300 για μας αποτελεί παρελθόν. Το ερώτημα είναι πώς θα βγούμε από τα σημερινά αδιέξοδα, ποια είναι η στρατηγική μας. Κατάντησε κοινότυπο κάθε χρόνο στους προϋπολογισμούς να

επαναλαμβάνω δυστυχώς τα ίδια πράγματα. Μας λείπει ακόμα μια ολοκληρωμένη, σφαιρική στρατηγική. Και εδώ θα πρέπει να πω για το Κυπριακό και στην Ελλάδα, γιατί εγώ τη θέλω πανεθνική. Ποια; Θα τα πω πολύ λακωνικά, γιατί είμαι βέβαιος πως κουραστήκατε και εσείς και ο λαός να ακούτε την επανάληψη αυτών των προτάσεων. Αλλά στην πολιτική η επανάληψη είναι αναγκαία, γιατί είναι επανάληψη που θα δημιουργήσει λαϊκή συνείδηση. Επιβάλλεται ουσιαστική επανατοποθέτηση του κυπριακού θέματος, ως θέματος τουρκικής επιδρομής. Στην τράπεζα των διαπραγματεύσεων η αντίπαλη πλευρά πρέπει να είναι η Τουρκία και όχι οι Τουρκοκύπριοι που είναι και αυτοί θύμα της ίδιας επιδρομής. Θα πρέπει να αξιοποιήσουμε το γεγονός ότι αναδεικνύονται νέα κέντρα αποφάσεων. Πάει ο διπολισμός, αρχίζει η αντίστροφη μέτρηση με την Ευρώπη και σύντομα με την Άπω Ανατολή και τη Ρωσία. Να αξιοποιήσουμε φιλικές δυνάμεις σε όλους αυτούς τους χώρους. Στο αμερικανικό κογκρέσο, που δε συμφωνεί με την επίσημη πολιτική στην πλειοψηφία του, στα εθνικά κοινοβούλια, στην Ευρώπη. Η ένταξιακή μας πορεία αποτελεί μια ελπιδοφόρα διάσταση του κυπριακού προβλήματος. Θα πρέπει να εξαντλήσουμε κάθε δυνατότητα. Όμως, να καταστήσουμε και σαφές ότι την ένταξη, από πολιτικής πλευράς, τη θέλουμε ως όχημα για δίκαιη λύση του κυπριακού προβλήματος και όχι για υλοποίηση των τουρκικών αξιώσεων. Ασφαλώς, η ένταξη είναι απαραίτητη και για άλλους λόγους, γιατί θα αποτρέψει τον κίνδυνο για οικονομική απομόνωση και την πολιτική μας περιθωριοποίηση. Υπάρχουν δυσχέρειες; Υπάρχουν. Θα υπάρξουν πιέσεις. Η συμπεριφορά του κ. Μάουρερ είναι ενδεικτική. Εγώ δεν πανηγυρίζω για τη συμπεριφορά του. Απεναντίας, αγωνιώ. Δε σημαίνει ότι θα περάσουν. Εγώ δεν πιστεύω ότι οι απειλές -αυτές ως την τελευταία στιγμή θα τις βρίσκουμε μπροστά μας- θα πραγματοποιηθούν, αν από τώρα έχουμε μια συγκεκριμένη στρατηγική πώς να μη φθάσουμε σε αυτό το σημείο. Στόχος είναι η ένταξη ολόκληρης της Κύπρου, έστω και

αν το κοινοτικό κεκτημένο σε περίπτωση εκκρεμότητας του προβλήματος, όταν θα φθάσουμε στην ώρα της ένταξης, θα εφαρμόζεται μόνο στις περιοχές υπό τον έλεγχο του κράτους.

Η ανταπόκριση της Κύπρου στην ευρωπαϊκή πρόκληση δεν εξαντλείται με την προσαρμογή στους δείκτες του Μάαστριχτ -που, αν θέλετε την προσωπική μου γνώμη, δεν ήσαν και δεν είναι οι καταλληλότεροι, αλλά δεν μπορούμε πια να τους διαφοροποιήσουμε, γιατί έγιναν σε μια εποχή που η Ευρώπη ήταν συντηρητική- και τη μηχανική εναρμόνιση των θεσμών. Χρειάζεται αλλαγή νοοτροπίας, σύγχρονη τεχνογνωσία που πρέπει να διαχυθεί σε όλους τους τομείς, την παιδεία, την εσωτερική διακυβέρνηση, την οργάνωση, τη λειτουργία των επιχειρήσεων. Το ανθρώπινο υλικό υπάρχει. Χρειάζεται μόνο πολιτική βούληση. Θα πρέπει να αξιοποιήσουμε την ομογένεια, να αναβαθμίσουμε τις σχέσεις μας με τη Ρωσία, που επανέρχεται στο περιφερειακό πολιτικό προσκήνιο και όχι να τις υπονομεύουμε. Ας μην ξανακάνουμε το ίδιο λάθος, όπως κάναμε με τους κακούς χειρισμούς αναφορικά με τους S300. Να βελτιώσουμε τις σχέσεις μας με την περιοχή, γιατί έτσι μόνο αναβαθμίζεται η γεωπολιτική μας σημασία, που ασφαλώς δε στηρίζεται ούτε στους ανύπαρκτους πόρους μας ούτε ασφαλώς στην αγοραστική δύναμη των εξακόσιων, επτακόσιων χιλιάδων ανθρώπων. Να αξιοποιήσουμε τις αδυναμίες της Τουρκίας, το Κουρδικό, τις καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την επιθετικότητα ενάντια σε όλες τις χώρες της περιοχής που άρχισαν ήδη να αισθάνονται πολύ άσχημα, λόγω του περιφερειακού και του επικυριαρχικού ρόλου τον οποίο διαδραματίζει σήμερα η Τουρκία. Και επιτέλους να έχουμε μια συγκεκριμένη τακτική, ότι δεν ευνοούμε αναβάθμιση σχέσεων της Τουρκίας με τρίτους, αντί σχεδόν να πανηγυρίζουμε τότε, όταν έγινε η στρατιωτική συμμαχία Τουρκίας-Ισραήλ με την περιβόητη ρήση ότι: “Μα, ξέρετε το Ισραήλ είναι φιλική χώρα”. Φιλική που συνεργάζεται με τη χώρα η οποία κατέχει τα εδάφη μας. Και

αυτή η συμμαχία έχει άκρως αρνητικές επιπτώσεις στην Κύπρο. Φυσικά, βασικότερος, μόνιμος ουσιαστικός παράγοντας είναι η ομοψυχία και η συμπόρευση με την Ελλάδα, η οποία, είπα, ότι πρέπει να τεθεί πάνω σε οργανωμένη βάση όχι μόνο στο αμυντικό, αλλά και στο πολιτικό και στο οικονομικό πεδίο. Να ενισχύσουμε το εσωτερικό μας μέτωπο, να εδραιώσουμε τη λαϊκή ομοψυχία και αγωνιστικότητα. Ένας από τους λόγους της συμμετοχής μας -και το είπαμε ανοικτά- ήταν και είναι η λαϊκή ομοψυχία.

Όμως, μιλάμε για νέα στρατηγική και δυστυχώς παραμένουμε στατικοί σε στρατηγικές που χρεοκόπησαν. Μιλούμε για επανατοποθέτηση του Κυπριακού, αλλά εξακολουθούμε μάταια να ελπίζουμε σε διακοινοτικές διαδικασίες. Το θέμα της συζήτησης στη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών μετατράπηκε σε καθεχρονικό κωμικό σκετς που αποφασίζεται και μταιώνεται για καταθλιπτικά στερεότυπους, επαναλαμβανόμενους λόγους. Χρειάζεται προσήλωση σε στόχους και όχι μια συνεχής προσαρμογή απόψεων στη βάση υποσχέσεων, απειλών και εκβιασμών. Το ερώτημα είναι: Θεωρούμε το status quo ως σεβαστό ή ως μια αφόρητη αδικία και παρανομία; Πέρσι από αυτό το βήμα διαπιστώναμε ότι πλήττεται η αγωνιστικότητα, όταν φθάσαμε στο σημείο να θεωρείται σεβαστό το συρματοπλεγμα και η αμφισβήτηση του να τιμωρείται με θάνατο, ακόμη και όταν πρόκειται για σαλιγκάρια και ακόμα χειρότερα, όταν ο Ισαάκ και ο Σολωμού από εθνικοί ήρωες μετατράπηκαν σε παραξίες που διασαλεύουν την ειρήνη και θέτουν σε κίνδυνο την οικονομία μας, τον τουρισμό. Φέτος, την οικονομία διασαλεύει το αναφαίρετο δικαίωμά μας για άμυνα και έτσι προσυπογράφουμε την απεμπόλησή του. Προειδοποιώ: Τον επόμενο χρόνο η άρνησή μας να επιτρέπουμε ανενόχλητα την πώληση των προϊόντων από τις κλεμμένες περιουσίες μας θα αποτελεί εμπόδιο. Και το μεθεπόμενο, η άρνησή μας να δεχθούμε συνομοσπονδία θα δημιουργεί αναταραχή και θα έχει επιπτώσεις στον αμέριμνο βίο στην ημικατεχόμενη Κύπρο, την Κύπρο των προσφύγων, των αγνοουμένων και των

εγκλωβισμένων, την Κύπρο της θλιμμένης Παναγιάς, της χαμογελαστής Μαρίας ή καλύτερα μαφίας, την Κύπρο των ευνουχισμένων παλικαριών και του δολοφονημένου ονείρου. Αυτά για το εθνικό θέμα.

Σήμερα νομίζω ότι το βασικό θέμα που απασχολεί την ανθρωπότητα γενικά είναι ο ρόλος του κράτους. Και έγιναν αναφορές και από προηγούμενους ομιλητές. Στο σημερινό στάδιο παγκοσμιοποίησης είναι γεγονός ότι ο ρόλος του εθνικού κράτους διαφοροποιείται. Είναι γεγονός ότι ποτέ δεν υπήρχε απόλυτα ανεξάρτητη εθνική πολιτική ούτε από την εποχή την αρχαία. Η αλληλεξάρτηση σήμερα όμως είναι πολύ πιο ουσιαστική. Όμως -και εδώ είναι αυτό το οποίο μας διαφεύγει- για μακρό χρονικό διάστημα ο έστω διαφοροποιημένος ρόλος του εθνικού κράτους εξακολουθεί να είναι σημαντικός ως προστατευτικός των λιγότερο προνομιούχων της κάθε χώρας, γιατί οι οικονομικοί κύκλοι κάθε χώρας σταδιακά εμπλέκονται στο υπερεθνικό οικονομικό γίγνεσθαι, γίνονται υπερεθνικοί και δεν ενδιαφέρονται για τα δικαιώματα των λιγότερο προνομιούχων. Αν αυτός ο ρόλος είναι σημαντικός για κάθε κράτος -και γίνεται ολόκληρος αγώνας στην Ευρώπη, τη σοσιαλιστική Ευρώπη- ποιος θα πρέπει να είναι ο ρόλος του εθνικού κράτους; Τόσο πιο απαραίτητος είναι για χώρες που αντιμετωπίζουν εθνικούς κινδύνους, όπως στην Ελλάδα ή ορατούς κινδύνους επιβίωσης, όπως στην Κύπρο. Αυτός ο ενισχυμένος, από αυτής της σκοπιάς, ρόλος του κράτους επιφορτίζει τους κυβερνώντες με πολύ βαρύτερες ευθύνες και καθήκοντα. Μιμητισμός, γιατί κάθε λίγο μας λένε τι γίνεται κάπου αλλού. Η σύμπλευση με το γίγνεσθαι άλλων χωρών είναι δυνατό να έχει οδυνηρές συνέπειες στην εθνική υπόσταση ή στη συντήρηση ακόμα του εθνικού χώρου. Συνεργασία, ναι. Όχι, όμως εγκατάλειψη αυτού του ρόλου που είναι εκ των πραγμάτων υποβαθμισμένος σε άλλους χώρους και στο δικό μας αλλά λιγότερο. Και ο ρόλος αυτός πρέπει να είναι εναρμονισμένος με τα συμφέροντα των πολλών, των

οποίων αποβαίνει προστάτης όχι μόνο στο κοινωνικοοικονομικό γίνεσθαι αλλά και στο εθνικό, που συχνά δε συμβαδίζει με ολιγαρχικά συμφέροντα.

Γιατί, επιμένω, οι παγκόσμιοι οικονομικοί κύκλοι έχουν την αντιπροσώπευσή τους ακόμα και σε μικρές χώρες, όπως είναι η Κύπρος. Η προσαρμογή -δεν εννοώ την καλώς νοούμενη εκ των πραγμάτων υποβαλλόμενη στο γίνεσθαι άλλων χωρών ή ακόμα χειρότερα στις πιέσεις εξωεθνικών κύκλων- δεν αποφεύγει, αλλά αυξάνει τους κινδύνους. Και πολύ φοβούμαι ότι αυτό συμβαίνει στη δική μας περίπτωση. Ούτε εσωστρεφής προσανατολισμός ούτε υπερτίμηση των δυνατοτήτων ούτε αγνόηση του εξωτερικού γίνεσθαι αλλά ούτε υποδούλωση σε αυτό, ιδιαίτερα, όταν μεγάλα κέντρα αποφάσεων -το γνωρίζουμε- δυστυχώς ευνοούν τη στήριξη θέσεων της Τουρκίας, του επιβουλέα στη δική μας περίπτωση. Η μικρότητα του μεγέθους μας επιβάλλει πιο έντονα την προσήλωση σε αρχές και τη λογική αντίσταση στις εξωτερικές πιέσεις. Η δε αλληλεξάρτηση των προβλημάτων μάς παρέχει την ευχέρεια ελιγμών μεγαλύτερων από τα μεγέθη μας. Έτσι έγινε το Κίνημα των Αδεσμεύτων και πρέπει να πούμε ότι, ανεξάρτητα από τη σημερινή κατάσταση, διαδραμάτισε ένα σημαντικό ρόλο στο παγκόσμιο γίνεσθαι. Ούτε τον καταθλιπτικό ρόλο του κράτους, όπως διαμορφώθηκε σε αυτά που ονομάστηκαν καθεστώτα του υπαρκτού κομμουνισμού με υποκατάσταση της λαϊκής κυριαρχίας από μια κομματική ελίτ που παράβλεπε την ατομική πρωτοβουλία, ούτε τη ζούγκλα της ασυδοσίας της αγοράς με το κράτος να αποβαίνει χωροφύλακας των συμφερόντων των προνομιούχων, όπως προβλέπεται από τις νεοφιλελεύθερες αντιλήψεις, αποδεχόμεθα. Το κράτος πρέπει να συμβάλλει στην ελευθερία, στον ανταγωνισμό, αλλά κυρίως να αποτελεί το ρυθμιστικό παράγοντα για ορθή κατανομή του εθνικού εισοδήματος, για ισότητα ευκαιριών και για προστασία των μη προνομιούχων. Η λύση στις ατέλειες της αγοράς είναι η κρατική παρέμβαση με μέτρα που τη διορθώνουν χωρίς να την αντικαθιστούν.

Τώρα θα έρθω στη φιλοσοφία των προϋπολογισμών. Η φιλοσοφία των κατά καιρούς κυβερνητικών προϋπολογισμών, διότι εγώ πιστεύω -δεν ξέρω, νομίζω ο κ. Παπαδόπουλος το είπε ή κάποιος άλλος- ότι είναι διαχρονικό το φαινόμενο.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Είναι παρών ο κ. Παπαδόπουλος.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεν είπα πως δεν είναι παρών. Αν το είπε, είπα. Παρών είναι εντελώς απέναντί μου. Ασφαλώς και ο προϋπολογισμός του παρόντος δε στηρίζεται στην ιδεολογία του δημοκρατικού σοσιαλισμού. Ασφαλώς. Όμως, όλοι οι προϋπολογισμοί περιείχαν στοιχεία κοινωνικού κράτους. Όλοι. Όπως άλλωστε συμβαίνει και με προϋπολογισμούς που καταρτίζονται από νεοφιλελεύθερες κυβερνήσεις. Δεν μπορεί να απουσιάζουν ολωσδιόλου. Εδώ είναι που υπάρχει μεγάλη διαφορά έχουν καταργηθεί τα όρια των ιδεολογικών κοσμοθεωριών; Δεν έχουν καταργηθεί καθόλου. Η βασική φιλοσοφία για μας δεν είναι ικανοποιητική. Ούτε αναμέναμε ότι θα ήταν ικανοποιητική με την απλή συμμετοχή μας. Η σύντομη παραμονή μας στην κυβέρνηση δε μας επέτρεψε να υλοποιήσουμε όχι βέβαια έναν προϋπολογισμό δημοκρατικού σοσιαλισμού, αλλά έστω και τους γενικότερους στόχους μας για έναν προϋπολογισμό που να προωθεί ικανοποιητικά την κοινωνική δικαιοσύνη, να παρέχει στους πολίτες επαρκή δημόσια αγαθά, να ενισχύει την ιδιωτική πρωτοβουλία, όπου αυτή ωφελεί και να την αποθαρρύνει, όπου βλάπτει την κοινωνία και το περιβάλλον και να δημιουργεί συνθήκες οικονομικής σταθερότητας και ανάπτυξης. Όμως, υπήρξε βελτίωση σε αρκετούς τομείς και διανοίχθηκαν προοπτικές περαιτέρω βελτίωσης. Επίσης ούτε ο τρόπος διασφάλισης των εσόδων και η κατανομή δε μας ικανοποιούν.

Ετοιμάζουμε μια πλήρη πρόταση την οποία θα καταθέσουμε, όταν θα συζητούνται φορολογικά μέτρα και θα τη δώσουμε εκ των προτέρων στον Υπουργό

Οικονομικών. Και φυσικά υπάρχει η πρότασή μας για την κατανομή των δαπανών και τις προτεραιότητες, το πρόγραμμά μας για τις προεδρικές εκλογές. Θα πρέπει να τονίσουμε ότι υπάρχει χάσμα μεταξύ του ιδιωτικού κατά κεφαλήν εισοδήματος και της ποιότητας των κρατικών υπηρεσιών. Αυτό το χάσμα μεταξύ ιδιωτικού και κοινωνικού μισθού, όπως το λέμε, δε μας ικανοποιεί. Παρά τον εμβολιασμό, ένα ποσοστό πολιτών βρίσκεται κάτω από το επίπεδο αξιοπρεπούς διαβίωσης. Και αυτό το φαινόμενο γίνεται πιο καταθλιπτικό, όταν συγκρίνεται με την προκλητική ευμάρεια ενός άλλου ποσοστού του λαού το οποίο μάλιστα, λόγω της φοροδιαφυγής, δεν προσφέρει ανάλογα στα κρατικά έσοδα. Οι διαρθρωτικές αδυναμίες της οικονομίας μας έγιναν πιο εμφανείς με την πολιτική κρίση που δημιουργήθηκε με το θέμα των πυραύλων. Θα εξακολουθήσουμε να υποθηκεύουμε το μέλλον των νεότερων γενιών κάθε φορά, την επιβίωσή μας, στο εφήμερο κέρδος μιας οικονομικά διεστραμμένης οικονομίας; Να μη μας διαφεύγει ότι οι επιπτώσεις στον τουρισμό -που κανένας μας φυσικά δεν υποτιμά μέσα στο σημερινό κοινωνικοοικονομικό γίνεσθαι- αποτέλεσαν ένα βασικό επιχείρημα για την εθνικά μειωτική απόφασή μας. Θα αναδιαρθρώσουμε επιτέλους την οικονομία μας; Θα χρησιμοποιήσουμε τους προϋπολογισμούς ως εργαλείο αναδιάρθρωσης; Και εδώ διαφωνώ με όσους είπαν ότι οι προϋπολογισμοί δεν αντανakλούν την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης. Αντίθετα, το κατ' εξοχήν όργανο οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης είναι οι προϋπολογισμοί και μάλιστα, όταν θα γίνεται κατάθεση όλων των προϋπολογισμών και του φορολογικού πακέτου ταυτόχρονα, θα είναι η πλήρης οικονομική πολιτική.

Θα δώσουμε επιλεκτικά και όχι ισοπεδωτικά κίνητρα, ώστε να προωθήσουμε τους τομείς που η οικονομία έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα; Θα επενδύσουμε επαρκώς στην έρευνα και μάλιστα τώρα που έχουμε αξιόλογες δυνατότητες, λόγω του πανεπιστημίου; Το ποσοστό του ΑΕΠ για την έρευνα είναι καταθλιπτικά χαμηλό, ακόμα

και ύστερα από τον εμβολιασμό που έχει δεχθεί ο Υπουργός των Οικονομικών και έχει προσθέσει ένα κονδύλι στην έρευνα. Θα ενισχύσουμε το πανεπιστήμιο, ώστε να μετατραπεί και σε κέντρο έρευνας ψηλής τεχνολογίας; Θα αναδιαρθρώσουμε τη γεωργοκτηνοτροφία και θα προχωρήσουμε προς υποδομή που θα εξυπηρετεί προς αυτή την κατεύθυνση; Θα δημιουργήσουμε κέντρα παροχής υπηρεσιών; Όλοι μιλούμε για υπηρεσίες αόριστα. Πού είναι τα κέντρα παροχής υπηρεσιών ψηλής ποιότητας; Ακόμα και στην ιατρική, αντί να ξοδεύουμε πολλά εκατομμύρια λίρες για να αποστέλλουμε ασθενείς για θεραπεία στο εξωτερικό. Η Κύπρος έχει το ανθρώπινο δυναμικό να μετατραπεί σε κέντρο παροχής υπηρεσιών της περιφέρειας. Θα έχουμε επιτέλους ένα ολοκληρωμένο εθνικό σχέδιο υγείας; Υπήρξε υπόσχεση για κατάθεσή του πριν από τη συζήτηση των προϋπολογισμών. Η υπόσχεση δεν τηρήθηκε. Μας λένε ότι θα κατατεθεί το Φεβρουάριο. Να το δούμε. Γιατί δεν είναι μυστικό ότι αυτές οι υποσχέσεις, ότι θα κατατεθεί κάθε φορά, έχουν δοθεί από όλες τις κυβερνήσεις. Αλλά μέχρι σήμερα δεν είδαμε το σχέδιο να κατατίθεται στη Βουλή. Είναι, διότι υπάρχουν εκκρεμότητες; Οι εκκρεμότητες μπορούν να συζητηθούν σωστά ή όταν θα συζητούμε το σχέδιο στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

Δε θα μιλήσω για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, για την παραπαιδεία. Να σκεφθούμε μόνο πόσο εισόδημα η Κύπρος χάνει, γιατί δεν προσφέρει υπηρεσίες για τριτοβάθμια εκπαίδευση και αντί να έχουμε εισόδημα από την εισαγωγή φοιτητών, έχουμε ένα τεράστιο έξοδο από την εξαγωγή φοιτητών στο εξωτερικό. Εγώ δε θα αναφερθώ φέτος σε αριθμούς και στατιστικά δεδομένα. Είναι όμως γεγονός ότι το δημόσιο χρέος και το δημοσιονομικό έλλειμμα παρουσιάζουν μια ανησυχητική εικόνα, την οποία άλλωστε περιέγραψε και ο Υπουργός Οικονομικών. Είναι γεγονός πράγματι ότι το κράτος χρειάζεται έσοδα, αν θέλουμε όχι απλά να κερδίσουμε την πορεία προς την Ευρώπη, αλλά να παραμείνουμε μια βιώσιμη χώρα μέσα στο διεθνές ανταγωνιστικό

κλίμα. Έσοδα, ναι. Το ερώτημα είναι από ποιους και πώς; Εμείς θα είμεθα θετικοί στην προσπάθεια της κυβέρνησης να εξασφαλίσει έσοδα και σαφείς αναφορικά με τον τρόπο εξασφάλισής τους. Γιατί, αν δεν έχει έσοδα και συνεχίσει αυτό το πολύ αρνητικό έλλειμμα, φοβούμαι ότι θα έχουμε προβλήματα.

Έγινε αρκετή αναφορά ιδιαίτερα από τον κ. Παπαδόπουλο στο θέμα της κρατικής μηχανής και σε αρκετά που έχουν λεχθεί συμφωνώ ότι χρειάζεται θάρρος πλέον για μια από κοινού αντιμετώπιση ενός καρκινώματος το οποίο υπάρχει στην πολιτική ζωή του τόπου. Όμως εμείς έχουμε συγκεκριμένες εισηγήσεις και επί άλλων τμημάτων της κρατικής μηχανής. Σήμερα έχουμε ένα χρόνια γραφειοκρατικό σύστημα που το καθιστά πιο επαχθές η χρόνια αναξιοκρατία. Δώσαμε συγκεκριμένες εισηγήσεις για τη βελτίωση της απόδοσής του. Προτείνουμε να ετοιμάζονται από κάθε υπουργείο προγράμματα δαπανών και παραγωγικότητας και με βάση τον απολογισμό κάθε χρόνο σε αυτούς τους τομείς να καθορίζεται και η οικονομική ενίσχυση των τμημάτων. Σήμερα, αν ένα τμήμα είναι γραφειοκρατικό και έχει εκατόν υπαλλήλους και ζητά παραπάνω, λέμε “αντί είκοσι θα του δώσουμε δέκα τα εκατόν”. Όχι. Θα πρέπει να εξετάζεται η παραγωγικότητα και όταν η παραγωγικότητα έχει σχέση με προσφορά υπηρεσιών προς το λαό ... Όμως χωρίς αξιοκρατία ο κυβερνητικός μηχανισμός θα παραμένει ανίκανος να επιτελέσει το έργο του. Δυστυχώς, το καρκίνωμα της αναξιοκρατίας εξακολουθεί να μαστίζει το κοινωνικό μας γίγνεσθαι. Εισηγούμαι, αν η κυβέρνηση, γιατί έχει δοθεί υπόσχεση που δεν τηρήθηκε, εντός τακτής προθεσμίας δύο τριών μηνών δεν εισαγάγει τέτοια θεσμικά πλαίσια για μετρήσιμα κριτήρια, μια κοινοβουλευτική διακομματική επιτροπή να προχωρήσει στη μελέτη και εισαγωγή των μέτρων με προτάσεις νόμου.

Όσον αφορά τους ημικρατικούς οργανισμούς, καλούμε τη Βουλή να μελετήσει την πρότασή μας για διορισμό των προέδρων των συμβουλίων και των γενικών διευθυντών, ύστερα από ανοιχτή προκήρυξη των θέσεων και με ανοιχτές διαδικασίες

και όχι με απλό διορισμό. Στόχος των ημικρατικών οργανισμών είναι ή πρέπει να είναι η προσφορά υπηρεσιών στον πολίτη, όσο το δυνατό πιο υψηλής ποιότητας και με όσο το δυνατό χαμηλότερες τιμές. Με αυτό το γνώμονα θα καθορίζουμε τη στάση μας αναφορικά με τον τρόπο λειτουργίας τους και με το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς. Τέλος, η πρότασή μας είναι στα συμβούλια να μετέχουν εκπρόσωποι των εργαζομένων με άμεση εκλογή από τους εργαζομένους στα συμβούλια και όχι από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και ας είμαι σε σύγκρουση με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις. Είναι εκείνοι που είναι οι ενδιαφερόμενοι, όπως και εκπρόσωποι των καταναλωτών και του επιχειρηματικού κόσμου. Από τα κόμματα δεν πρέπει να μετέχουν εκπρόσωποι αλλά απλοί παρατηρητές.

Δεν αντιμετωπίζουμε δογματικά το θέμα των φιλελευθεροποιήσεων, επειδή πιστεύουμε ότι το ιδιοκτησιακό καθεστώς μιας επιχείρησης δεν είναι αυτοσκοπός αλλά μέσο επίτευξης του καλύτερου δυνατού οικονομικού αποτελέσματος προς όφελος του πολίτη. Μια επιχείρηση πρέπει να είναι κρατική, όταν είναι φυσικό μονοπώλιο· αυτό είναι εκ των ων ουκ άνευ. Όμως, η κρατικοποίηση δεν είναι λύση, αν εντείνει αντί να ελαττώνει τη μονοπωλιακή συμπεριφορά της επιχείρησης. Ούτε η ιδιωτικοποίηση είναι λύση, αν απλά μετατρέπει ένα κρατικό μονοπώλιο σε ιδιωτικό.

Το σημαντικό στοιχείο στη δική μας προσέγγιση είναι η προώθηση του ανταγωνισμού. Επομένως, είμαστε υπέρ της κατάργησης κάθε μονοπωλιακού προνομίου -όχι κάθε μονοπωλίου- τόσο στον κρατικό όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Υποστηρίζουμε ότι όλοι οι κρατικοί και ιδιωτικοί οργανισμοί και επιχειρήσεις με σημαντικό μερίδιο στην αγορά πρέπει να υπόκεινται σε κανόνες τιμολογιακής πολιτικής, ώστε να μην εκμεταλλεύονται τους καταναλωτές ή άλλες επιχειρήσεις. Η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού χρειάζεται ενίσχυση, για να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τα οργανωμένα κομματικά και ιδιωτικά συμφέροντα.

Για τη βιομηχανική πολιτική παρατηρείται μια συρρίκνωση των βιομηχανικών κλάδων της οικονομίας, διότι δεν μπορούν να ανταγωνιστούν αντίστοιχους κλάδους ξένων χωρών. Πιστεύουμε ότι η λύση είναι οι δημόσιες επενδύσεις σε έργα υποδομής, η τεχνολογική αναβάθμιση, ευέλικτες ψηλής τεχνολογίας, για να μπορούν να αξιοποιήσουν τις εξωτερικές οικονομίες που δημιουργούνται. Οι δημόσιες επενδύσεις -και αυτό είναι καθοριστικό- σε έργα υποδομής και κοινής ωφελείας είναι μια οικονομική πολιτική που συνδυάζει τους στόχους της ανάπτυξης και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Έρευνες δείχνουν ότι η απόδοση των δημόσιων επενδύσεων είναι πολύ πιο υψηλή από αυτήν των ιδιωτικών επενδύσεων και ο ρόλος των δημόσιων επενδύσεων αντανακλά σε όλους τους πολίτες.

Για την αγροτική πολιτική δε θα σας απασχολήσω. Είναι γεγονός ότι σήμερα το αγροτικό εισόδημα είναι μόλις 5.3% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος.

Όσον αφορά την απασχόληση, πιστεύουμε ότι το χαμηλό επίπεδο ανεργίας στην Κύπρο κρύβει σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα. Πρώτο, η ανεργία στην Κύπρο εμφανίζεται χαμηλή, λόγω δυσμενούς ετεροαπασχόλησης, διότι τα ανεργιακά ωφελήματα είναι χαμηλά σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Δεύτερο, στην Κύπρο η ανεργία συνεπάγεται μεγάλη σπατάλη, διότι αφορά κυρίως τους νέους επιστήμονες σε αντίθεση με πολλές ευρωπαϊκές χώρες, όπου άνεργοι είναι κυρίως οι ανειδίκευτοι εργάτες.

Οι επαγγελματικές και προσωπικές υπηρεσίες είναι οι δυναμικοί κλάδοι της Κύπρου -και αυτό είναι φυσιολογικό- αφού στηρίζονται στο στοιχείο στο οποίο η Κύπρος έχει συγκριτικό πλεονέκτημα, το ανθρώπινο κεφάλαιο και ιδιαίτερα το επιστημονικό. Πιστεύουμε ότι πρέπει να ληφθούν μέτρα για στήριξη οικονομικών δραστηριοτήτων που μπορούν να απασχολήσουν το επιστημονικό δυναμικό. Δε θα μπω σε λεπτομέρειες, υπάρχουν στο πρόγραμμα.

Όσον αφορά τη χρηματοοικονομική πολιτική, θέλω να τονίσω ότι η ελευθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος είναι αναπόφευκτη προϋπόθεση της ένταξής μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όμως, πιστεύουμε ότι αυτή πρέπει να γίνει σε στάδια και να ληφθούν ταυτόχρονα μέτρα που να διασφαλίζουν την ανταγωνιστικότητα. Και εμείς τουλάχιστον δεν πιστεύουμε ότι αυτή τη στιγμή υπάρχει ανταγωνισμός στο τραπεζικό κεφάλαιο.

Το κυριότερο για μας είναι το κράτος πρόνοιας. Ο προϋπολογισμός πρέπει να εξυπηρετεί αυτό το ρόλο. Το σύγχρονο κράτος πρόνοιας δημιουργήθηκε στην Ευρώπη από τα δημοκρατικά σοσιαλιστικά κόμματα, για να απολαμβάνει ο κάθε πολίτης το δικαίωμα της παιδείας, της υγείας, της ασφάλειας στον ύψιστο δυνατό βαθμό που επιτρέπουν οι δυνατότητες της οικονομίας. Θα πρέπει να πούμε ότι στην Κύπρο είμαστε πολύ πίσω, αφού οι δημόσιες υπηρεσίες που απολαμβάνει ο πολίτης κάθε άλλο παρά είναι ικανοποιητικές, ιδιαίτερα μάλιστα, αν συγκριθούν με αυτό που λέχθηκε. Αν το κατά κεφαλήν εισόδημα είναι \$20.000, δε νομίζω ότι μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητικό, όταν οι δαπάνες κοινωνικής προστασίας στην Κύπρο είναι περίπου 12% και στην Ευρώπη είναι πάνω από 25%.

Για τη δημόσια υγεία, παρ' όλο που έχω εδώ τα στοιχεία πάνω στα οποία θα πρέπει να στηριχθεί ένα εθνικό σχέδιο υγείας, θα τα παραλείψω και ελπίζω άλλος συνάδελφος από την ΕΔΕΚ να τα καταθέσει.

Επίσης δύο σημαντικοί τομείς, τους οποίους πρέπει να προσέξουμε, είναι ότι η νέα γενιά δε βρήκε ακόμα τη θέση της ούτε στο παραγωγικό γίγνεσθαι ούτε στο πολιτικό γίγνεσθαι ούτε γενικά τη θέση της στα κέντρα αποφάσεων. Το ίδιο ισχύει φυσικά για τη γυναίκα.

Για το περιβάλλον θα μιλήσει άλλος συνάδελφος.

Το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ έχει συμβάλει στη διαμόρφωση των προϋπολογισμών με την αποδοχή από την κυβέρνηση της πρώτης δόσης μέτρων για τα ασθενέστερα στρώματα. Έτσι, οι συντάξεις έχουν βελτιωθεί. Υπήρξαν και άλλα ωφελήματα αναφορικά με κοινωνικές παροχές. Ασφαλώς, αυτό δε μετέτρεπε τους προϋπολογισμούς σε προϋπολογισμούς της δικής μας θεώρησης αλλά σε ανεκτούς με προϋποθέσεις. Και πρόθεσή μας ήταν η υπερψήφισή τους με την επιφύλαξη της δυνατότητας πιο ουσιαστικού εμβολιασμού τα επόμενα χρόνια. Αυτή η δυνατότητα τώρα διαφοροποιείται. Εγώ ελπίζω πως ίσως να την έχουμε. Ότι έστω και από την αντιπολίτευση θα μπορούμε να διαφοροποιήσουμε όσο μπορούμε τους επόμενους προϋπολογισμούς. Όμως, η ασυνέπεια αναφορικά με το θέμα της άμυνας μάς οδήγησε εκτός κυβερνητικού σχήματος. Και αυτή η πολιτική συνεχίστηκε με τρόπο που να δημιουργεί αμφιβολίες αναφορικά με έναν από τους δύο βασικούς πυλώνες, πάνω στους οποίους στήριξε ο Πρόεδρος την εκλογή του ως Προέδρου, τον τομέα της άμυνας. Ενώ η Τουρκία απέρριψε τα ψηφίσματα 1217 και 1218 και ενώ οι ξένοι παράγοντες δεν εκπλήρωσαν τις υποσχέσεις τους για διαβήματα τουλάχιστον προς την Τουρκία, ο Πρόεδρος αποστέλλει επιστολή προς το γενικό γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών με την οποία, κατά τη γνώμη μας, παγοποιεί τα εξοπλιστικά προγράμματα. Γιατί, αν μιλούμε για χρονοδιαγράμματα, ακόμα χειρότερα. Τι θα γίνει αν ξεπαγώσουμε αυτό το πάγωμα μετά την εκπνοή των χρονοδιαγραμμάτων; Φοβούμαι ότι αυτό αν επιτραπεί, αποτελεί εγκατάλειψη της στοιχειώδους πολιτικής της άμυνας με σοβαρές πολιτικές επιπτώσεις.

Διαφωνούμε, όπως διαφωνούμε με το χλιαρό τρόπο αντίδρασης σε προκλητικές προτάσεις για οικονομικές σχέσεις με το ψευδοκράτος και νομιμοποίηση των εμπορικών σχέσεων διεθνώς. Εκφράζουμε την απαρέσκειά μας, γιατί το ΕΣΥ δεν κατατέθηκε πριν από τη συζήτηση των προϋπολογισμών. Θα πρέπει να πω ότι

έρχονται και κάποια άλλα θέματα στην επιφάνεια, αλλά ευτυχώς ο Πρόεδρος είπε ότι οι ιδέες Γκάλι δε βρίσκονται στην τράπεζα των διαπραγματεύσεων. Ελπίζουμε να μη διαψευσθεί. Γι' αυτό θα τηρήσουμε στάση αποχής. Δε θα εμπλακούμε σε στείρα αντιπολίτευση. Αντίθετα, το ρόλο όσο μπορούμε της καταλυτικής επίδρασης για αποφυγή ολισθημάτων, για καλύτερη εθνική πορεία, για καλύτερο κοινωνικό κράτος θα τον ασκήσουμε εποικοδομητικά. Χωρίς δισταγμό θα συμβάλουμε σε κάθε μέτρο προς αυτή την κατεύθυνση. Η πατρίδα μάς χρειάζεται όλους, συμφωνούντες και διαφωνούντες. Ο αγώνας για επιβίωση είναι κοινός. Ο αγώνας για απελευθέρωση και επιστροφή αφορά όλους μας. Το δράμα των αγνοουμένων είναι κοινό για όλους μας, για το σύνολο του λαού. Ο δικός μας ρόλος θα είναι:

- Εμμονή σε νέα ολοκληρωμένη στρατηγική.
- Ενίσχυση της ενταξιακής μας πορείας.
- Επανατοποθέτηση. Διεθνοποίηση. Ενημέρωση.
- Ομοψυχία και συμπόρευση με την Ελλάδα.
- Περαιτέρω βελτίωση των συντάξεων και ειδικά επιδόματα στα ασθενέστερα στρώματα που θα πλήττονται από την έμμεση φορολογία, όπως είναι ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, που με την πορεία προς την Ευρώπη, είναι μοιραίο να αναβαθμίζεται.
- Χρηστή διοίκηση.
- Παραγωγική κρατική μηχανή.
- Αξιοκρατία.
- Αναδιάρθρωση της οικονομίας.
- Ενίσχυση της άμυνας που υποβαθμίζεται και από την κυβέρνηση και από άλλους που κακώς προβάλλεται ως δήθεν στρατιωτικοποίηση του Κυπριακού.

- Τακτική για αντιμετώπιση του περιφερειαρχικού ρόλου της Τουρκίας με επικυριαρχικά δικαιώματα, με την Τουρκία στο εδώλιο του κατηγορουμένου.
- Για λαϊκή συμφιλίωση και ενότητα στη βάση μιας αντικατοχικής στρατηγικής.

Το μήνυμα της ΕΔΕΚ για συμφιλίωση και λαϊκή ενότητα παρέμεινε και παραμένει στόχος μας και στόχος είναι να παραμείνουμε έπαλξη για το εθνικό θέμα, για κοινωνική δικαιοσύνη και λαϊκή ενότητα. Εχθρός μας δεν είναι η μια ή η άλλη ιδεολογία και ασφαλώς όχι οι Τουρκοκύπριοι, αλλά η κατοχή και η επεκτατική πολιτική της Τουρκίας. Αυτό το ρόλο θα τον διαδραματίσουμε κατά συνέχεια και με συνέπεια και χωρίς μισαλλοδοξία. Θα εξαντλήσουμε όλες μας τις δυνάμεις για τη λευτεριά της πατρίδας μας, για μια άλλη κοινωνία, για το σύνολο των πολιτών και όχι των προνομιούχων. Σε κάθε προσκλητήριο προς αυτή την κατεύθυνση θα είμεθα παρόντες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ τώρα στο βήμα τον πρόεδρο των Ενωμένων Δημοκρατών κ. Γιώργο Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Το σημαντικότερο γεγονός του 1998 ήταν η έναρξη των διαπραγματεύσεων για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο χρόνος έληξε με την εξίσου σημαντική απόφαση για τη μη εγκατάσταση των πυραύλων S300 στην Κύπρο, μια απόφαση η οποία συνδέεται πλήρως με την ενταξιακή μας πορεία, διασφαλίζει τη συνέχιση και ελπίζουμε την ολοκλήρωσή της. Είναι, όμως ακόμα, ο χρόνος κατά τον οποίο η Τουρκία αφαίρεσε το προσωπείο και τόλμησε να δηλώσει ξεκάθαρα αυτό που

πάντα επιδίωκε, δηλαδή τη νομιμοποίηση της εισβολής και κατοχής ενός μεγάλου μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η αδιαλλαξία του κ. Ντενκτάς που εκφράζεται με χίλιους δύο τρόπους, από τις γνωστές δηλώσεις και επιμονή για αναγνώριση έως την απαγόρευση κάθε είδους επαφής μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων στην Κύπρο τουλάχιστον, μπορεί να συνεχισθεί και να εξασφαλίζει την ανοχή μέσα στη διεθνή κοινότητα, όσο διατηρείται και αυξάνεται η ένταση στο νησί μας. Η ένταση -ή η δικαιολογία της έντασης- επιτρέπει στην Τουρκία να διατηρεί το status quo, να αποφεύγει τον πολιτικό διάλογο, ο οποίος τη φέρνει μπροστά σε δύσκολα διλήμματα, και να ενισχύει την παρουσία της στο κατεχόμενο μέρος του νησιού μας. Σε περιόδους εντατικών διαπραγματεύσεων η τουρκική πλευρά βρισκόταν πάντοτε σε δύσκολη θέση, διότι είναι αδύνατο να δικαιολογήσει τη στάση που ακολουθεί στην Κύπρο από την εισβολή και μετά. Αντιθέτως, ένιωθε και νιώθει πολύ άνετα, όταν με τη μια ή την άλλη δικαιολογία μπορεί να αποφεύγει το διάλογο και να αποσύρεται στο δικό της κόσμο.

Οι Ενωμένοι Δημοκράτες πίστευαν και πιστεύουν ότι η απόφαση για τη μη εγκατάσταση των πυραύλων στην Κύπρο ήταν η μόνη ενδεδειγμένη πολιτική. Αναμφισβήτητα, ήταν πολύ δύσκολο για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος είχε πάρει την πρωτοβουλία για την παραγγελία των πυραύλων, να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το συμφέρον του τόπου επέβαλλε τη μη εγκατάστασή τους. Είναι γι' αυτό που χαρακτηρίσαμε την απόφαση αυτή θαρραλέα, αλλά επαναλαμβάνουμε ότι ήταν και η μόνη σωστή απόφαση.

Σωστή γιατί συνάδει με το αίτημα της διεθνούς κοινότητας, όπως αυτό εκφράζεται μέσα από τα τελευταία ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, καθώς και τις δηλώσεις των κ. Κλίντον, Μπλερ κ.α. Η Κύπρος στήριζε και στηρίζει τον αγώνα της για επανένωση στα Ηνωμένα Έθνη. Όποτε έγινε προσπάθεια να απομακρυνθούμε από το

δρόμο των Ηνωμένων Εθνών και των σχετικών αποφάσεων, οι επιπτώσεις ήταν πολύ αρνητικές για τον τόπο μας. Αντιθέτως, όποτε συνεργαστήκαμε με τα Ηνωμένα Έθνη, επιμέναμε και προβάλλαμε τις θέσεις των Ηνωμένων Εθνών, μπορούσαμε να προωθήσουμε τους στόχους μας. Και στην περίπτωση αυτή τα ψηφίσματα δεν άφηναν αμφιβολίες. Ακόμα και το ψήφισμα 1217, το οποίο όλοι χωρίς εξαίρεση επαίνεσαν, ζητούσε ανεπιφύλακτα τη μη εισαγωγή και εγκατάσταση στην Κύπρο οπλικών συστημάτων ανωτέρας τεχνολογίας, όπως αυτή των πυραύλων S300.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είχε διευκρινίσει τόσο με την τελευταία της έκθεση όσο και με επανειλημμένες δηλώσεις αξιωματούχων της -τελευταίες ήταν αυτές του κ. Μάουρερ στη Βουλή- ότι η εγκατάσταση των πυραύλων στην Κύπρο βρισκόταν έξω από το κλίμα και το πνεύμα το οποίο η ίδια η Ευρώπη ήθελε να επικρατήσει στο νησί.

Είμαι πεπεισμένος ότι τυχόν απόφαση για εγκατάσταση των πυραύλων, αγνοώντας τόσο τα ψηφίσματα του ΟΗΕ όσο και την ξεκάθαρη θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα μας οδηγούσε στην πράξη εκτός Ευρώπης. Και αυτό όταν όλες οι πολιτικές δυνάμεις του τόπου συμφωνούν ότι η πορεία προς την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι η μόνη οδός η οποία προσφέρεται για την Κύπρο σήμερα. Μόνο μέσα από αυτή την πορεία ελπίζουμε να διασφαλίσουμε το μέλλον του λαού μας και ταυτόχρονα να κάμψουμε την τουρκική αδιαλλαξία. Δεν είναι δυνατόν λοιπόν, από τη μια, να επιμένουμε και να τονίζουμε την ανάγκη συνέχισης της πορείας προς την Ε.Ε. και, από την άλλη, με αποφάσεις δικές μας να θέτουμε σε κίνδυνο αυτή την πορεία.

Ένας άλλος πολύ σημαντικός λόγος ο οποίος επέβαλλε αυτή την απόφαση ήταν οι αναμενόμενες επιπτώσεις στην οικονομία του νησιού. Παρ' όλες τις επανειλημμένες δηλώσεις για τον υπερβολικά μεγάλο ρόλο του τουρισμού στην οικονομία μας, το γεγονός είναι ότι το τουριστικό εισόδημα παραμένει η μεγαλύτερη πηγή ξένου εισοδήματος για την Κύπρο. Κατά τον ίδιο τρόπο άμεσα συνδεδεμένες με το όλο

πολιτικό κλίμα που επικρατεί στο νησί είναι οι Υπηρεσίες, ο τομέας στον οποίο θέλουμε να εναποθέσουμε τις ελπίδες μας για το μέλλον. Η εγκατάσταση των πυραύλων όμως θα οδηγούσε σε κλίμα έντασης και οι κύριες για τον τουρισμό χώρες της Ευρώπης μας είχαν προειδοποιήσει ότι θα εξέδιδαν οδηγίες, τονίζοντας το επικίνδυνο ενός ταξιδιού στην Κύπρο. Αυτό θα ισοδυναμούσε με οικονομική καταστροφή, της οποίας το μέγεθος καλύτερα να μην προσπαθήσουμε να εκτιμήσουμε τώρα. Χωρίς υγιή οικονομία όμως δεν μπορείς να διεξάγεις πολιτικό αγώνα διάρκειας, δεν μπορείς να έχεις ούτε άμυνα ούτε βιοτικό επίπεδο. Δεν είναι λοιπόν ακαδημαϊκής σημασίας το θέμα αυτό.

Σκόπιμα άφησα στο τέλος το θέμα των σχέσεων Ελλάδας-Κύπρου. Πιστεύουμε ότι και για την ελληνική κυβέρνηση θα ήταν πολύ επικίνδυνο και ανεύθυνο να αγνοεί τα μηνύματα από όλο τον κόσμο και να συμβουλευσει να προχωρήσουμε στην εγκατάσταση των πυραύλων. Οι επιπτώσεις θα ήταν τραγικές για το έθνος. Η πολιτική του “γαία πυρί μειχθήτω” δεν μπορεί να είναι η πολιτική μιας υπεύθυνης κυβέρνησης. Γι αυτό, θεωρούμε ότι η θέση της ελληνικής κυβέρνησης ήταν απόλυτα σωστή και εξυπηρετούσε τα συμφέροντα του τόπου.

Θα ήταν δε αδιανόητο να φαντασθούμε ότι μπορεί η Κύπρος να επιβάλει με το έτσι θέλω στην Ελλάδα μια απόφαση, αδιαφορώντας για τις επιπτώσεις. Όσες φορές στο παρελθόν υπήρξε ρήξη στις σχέσεις Ελλάδας-Κύπρου τα αποτελέσματα ήταν καταστροφικά για τον τόπο μας. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να επαναληφθεί κάτι τέτοιο, ιδιαίτερα όταν, όπως στην περίπτωση αυτή, η Ελλάδα ήταν έτοιμη να αναλάβει το κόστος της απόφασής της. Αντιλαμβάνομαι ότι σήμερα γίνεται συζήτηση στη Βουλή των Ελλήνων ακριβώς γι’ αυτό το θέμα.

Θεωρούμε ότι παρ’ όλη την αναταραχή που δημιούργησε το θέμα των πυραύλων και την προσπάθεια ορισμένων να αμφισβητήσουν την ελληνική κυβέρνηση και την απόφασή της, οι σχέσεις Ελλάδας-Κύπρου παραμένουν πολύ καλές. Πρέπει δε να

τονισθεί ότι, ιδιαίτερα μέσα στο 1999, η Κύπρος θα έχει ακόμα μεγαλύτερη ανάγκη της βοήθειας και συμπαράστασης της Ελλάδας τόσο στην ενταξιακή της πορεία όσο και στις προσπάθειες για μείωση της έντασης και προώθησης λύσεως του Κυπριακού. Το 1999 αναμφισβήτητα θα είναι πολύ δύσκολος χρόνος.

Παρ' όλη την αρνητικότητα του Ντενκτάς και της Άγκυρας θα πρέπει να συνεχισθούν και να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για προβολή της ανάγκης να αρθεί το αδιέξοδο και να μπούμε στο δρόμο λύσης του Κυπριακού. Προς αυτή την κατεύθυνση πιστεύουμε ότι πρέπει η κυπριακή κυβέρνηση να προβάλει έντονα και επίμονα το αίτημα για υλοποίηση των τελευταίων ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, για άσκηση πιέσεων προς την τουρκική πλευρά για αποδοχή και εφαρμογή αυτών των ψηφισμάτων. Θα πρέπει να συνεχισθεί η πίεση για επανέναρξη των επαφών μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων και του διακοινοτικού διαλόγου και να αναλάβουμε, στο βαθμό που είναι δυνατό, συγκεκριμένες πρωτοβουλίες προς αυτή την κατεύθυνση. Είναι μέσα σ' αυτό το πνεύμα που θα πρέπει να δούμε και την τελευταία επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας στο γενικό γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών κ. Κόφι Ανάν. Ζητούμε, με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο, την υλοποίηση των ψηφισμάτων και δηλώνουμε έτοιμοι να τα τηρήσουμε, αναστέλλοντας προσωρινά νέα εξοπλιστικά προγράμματα. Η επιμονή για διάλογο πρέπει δε να συνοδεύεται με τη συνεχή προσφορά χείρας φιλίας προς τους Τουρκοκυπρίους, παρ' όλη την αρνητικότητα του κ. Ντενκτάς και της Άγκυρας.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Το 1999 θα είναι ο πρώτος χρόνος κατά τη διάρκεια του οποίου θα πρέπει η εναρμόνιση να αρχίσει να παίρνει σάρκα και οστά και θα έχουμε να αντιμετωπίσουμε την ανάγκη προσαρμογής τόσο προς την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και προς τις πραγματικότητες της παγκόσμιας οικονομίας. Σε σχέση με αυτό το θέμα, επιτρέψτε μου

να τονίσω ότι η αίτηση ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αίτηση της Κυπριακής Δημοκρατίας και όχι μιας συγκεκριμένης κυβέρνησης. Έτσι ακριβώς αντιμετωπίζει το θέμα η Ε.Ε., η οποία επιμένει ότι διαπραγματεύεται με τις χώρες και όχι με τις κυβερνήσεις. Και αυτή είναι η συμπεριφορά της όλη αυτή την περίοδο και έναντι όλων των πρώην σοσιαλιστικών χωρών οι οποίες επανειλημμένα άλλαξαν κυβερνήσεις, αλλά για την Ε.Ε. δεν παύουν να είναι η μία ή η άλλη χώρα. Και είναι ευχής έργο, απ' αυτή την άποψη, γιατί ουσιαστικά το σύνολο του λαού μας συμφωνεί και υποστηρίζει την ενταξιακή πορεία της Κύπρου. Αυτή η εθνική ομοφωνία θα πρέπει να διατηρηθεί πάση θυσία, γιατί αποτελεί τη μοναδική ελπίδα για το μέλλον του τόπου και την επανένωση της πατρίδας μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Οι προϋπολογισμοί τους οποίους καλούμεθα να ψηφίσουμε φέτος δε διαφέρουν ουσιαστικά από τους περσινούς. Ο Τακτικός Προϋπολογισμός, τόσο από πλευράς εσόδων όσο και από πλευράς δαπανών, θα μπορούσε να πει ένας ότι αποτελεί φωτοαντίγραφο του περσινού. Σε απόλυτους αριθμούς φυσικά οι δαπάνες παρουσιάζουν σταθερή άνοδο, οι οποίες οφείλονται στη συνεχή αύξηση των δαπανών προσωπικού που αντιπροσωπεύουν, με βάση τους προϋπολογισμούς που έχουμε μπροστά μας, το 48% του συνόλου και των πληρωμών των τόκων του δημοσίου χρέους που αντιπροσωπεύουν περίπου γύρω στο 20%. Τα έσοδα παρουσιάζουν και αυτά κάποια αύξηση, αλλά δυστυχώς μικρότερη από αυτή των δαπανών.

Ο Προϋπολογισμός του Ταμείου Εκτοπισθέντων και Παθόντων παρουσιάζει μικρή αύξηση, αλλά δε διαφέρει ουσιαστικά από αυτόν των προηγούμενων χρόνων. Ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως προβλέπει ακριβώς το ίδιο συνολικό ποσό για δαπάνες όπως πέρσι, δηλαδή £261.000.000, στην πράξη όμως παρουσιάζει μείωση περίπου 3% σε σχέση με το 1998, όταν λάβουμε υπόψη μας τον πληθωρισμό και μόνο.

Δικαιολογημένα μπορεί, λοιπόν, να τεθεί το ερώτημα γιατί να θεωρείται η συζήτηση και η έγκριση των προϋπολογισμών το σημαντικότερο γεγονός του έτους, οικονομικό γεγονός βέβαια, εφόσον τόσο τα έσοδα όσο και οι δαπάνες παρουσιάζονται ανελαστικές και στην ουσία τον τελευταίο καιρό αποτελούν επανάληψη του προηγούμενου έτους. Πιστεύουμε ότι είναι καιρός να αντιμετωπισθεί ριζικά και με διαφορετικό τρόπο το θέμα των προϋπολογισμών. Συμφωνούμε με την εισήγηση που περιέχεται στην έκθεση που ετοίμασε η οικονομική επιτροπή για την ανάγκη ενοποίησης των τριών προϋπολογισμών. Η εισήγηση αυτή συνάδει με τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για τη σύσταση ειδικής επιτροπής η οποία θα εξετάσει τις τεχνικές πλευρές, με στόχο την παρουσίαση των προϋπολογισμών ως ένα ενιαίο σύνολο μέσα σε δύο χρόνια από σήμερα. Πιστεύουμε ότι η απόφαση αυτή είναι ορθή. Έφθασε ο χρόνος να έχουμε καθαρή εικόνα των δαπανών, ανάλογα με τους διάφορους τομείς να παρουσιάζονται όλα τα έξοδα ενοποιημένα κατά υπουργείο και υπηρεσία, να μην υπάρχει ο τεχνητός διαχωρισμός μεταξύ δαπανών αναπτύξεως και δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού. Το ίδιο αφορά δε και το διαχωρισμό των κοινωνικών δαπανών μεταξύ του Τακτικού Προϋπολογισμού από τις δαπάνες του προϋπολογισμού για τους εκτοπισθέντες.

Η όλη αυτή εργασία συνένωσης των προϋπολογισμών, όμως, θα είναι ελλιπής, εάν δε συνδυασθεί με την αλλαγή της τακτικής, όσον αφορά τα έσοδα του δημοσίου, που διαμορφώθηκε ουσιαστικά από τον καιρό της εγκαθίδρυσης της Δημοκρατίας και συνεχίζεται έως σήμερα. Θεωρούμε ότι ήρθε πλέον ο καιρός να σταματήσει η ξεχωριστή παρουσίαση των διαφόρων φορολογικών νομοσχεδίων, για να μπορεί έτσι η Βουλή να έχει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα για το πού πάει η οικονομία και να ψηφίζει διάφορες δαπάνες, έχοντας υπόψη της τα έσοδα αλλά και τα ελλείμματα που τυχόν προκύπτουν. Ο διαχωρισμός είναι λογικό να συμβάλλει στο να εγκρίνονται με σχετική ευκολία οι

δαπάνες, όπως θα κάμουμε με το καλό φαντάζομαι την Παρασκευή, ενώ παρουσιάζονται χίλια-δυο προβλήματα και πολλές καθυστερήσεις, όποτε εξετάζονται και ψηφίζονται νέα φορολογικά νομοσχέδια. Είναι μέσα σ' αυτό το πνεύμα που καταθέσαμε την πρόταση για κατάργηση της εισφοράς για την άμυνα και τη συμπερίληψή της στο Φόρο Προστιθέμενης Αξίας. Καιρός είναι για την παρουσίαση και έγκριση ενοποιημένων προϋπολογισμών με την πλήρη έννοια της λέξης.

Οι Ενωμένοι Δημοκράτες θα ψηφίσουν τους προϋπολογισμούς κατά τον ίδιο τρόπο, όπως έπραξαν και πέρσι. Η διαφορά είναι ότι πέρσι βρισκόμασταν στην αντιπολίτευση, ενώ φέτος συμμετέχουμε στην κυβέρνηση. Ειλικρινά όμως, δεν πιστεύουμε ότι η καταψήφιση των προϋπολογισμών, με τη μορφή που αυτή τη στιγμή έχουν, θα μπορούσε να θεωρηθεί έγκριση ή διαφωνία με την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης. Ορισμένα κονδύλια είναι φυσικό να καταψηφισθούν, ανάλογα με τις τοποθετήσεις των διαφόρων κομμάτων. Δεν μπορούμε να διανοηθούμε, όμως, ότι οιονδήποτε κόμμα θα ήθελε να αρνηθεί την πληρωμή των μισθών των υπαλλήλων, των τόκων ή των άλλων λειτουργικών δαπανών του δημοσίου, καθώς και των διαφόρων κοινωνικών παροχών, όπως αυτές διαμορφώνονται σήμερα.

Ας δούμε τώρα ποιες είναι οι τάσεις της κυπριακής οικονομίας, όπως διαφαίνονται από τους προϋπολογισμούς και πώς θα μπορούσαν να εξελιχθούν τα πράγματα, εάν δεν αντιστραφούν αυτές οι τάσεις.

Λυπούμαι να σας πω ότι η κατάσταση δεν είναι καθόλου ευχάριστη. Δε χρειάζεται να είναι ένας καλός οικονομολόγος, για να καταλήξει με σχετική ευκολία στη διαπίστωση, ότι δυστυχώς οι τάσεις των δημόσιων οικονομικών, όπως αυτές διαμορφώνονται και παρουσιάζονται στο σχετικό πίνακα, για τους κυριότερους οικονομικούς δείκτες που μας παρουσίασε το Υπουργείο Οικονομικών, είναι όλες χωρίς εξαίρεση αρνητικές. Το δημοσιονομικό έλλειμμα από 1% το 1995 ανεβαίνει στο 5.9% το

1999. Σε απόλυτους αριθμούς από £40.000.000 σχεδόν φτάνει τα £312.000.000. Οι δημόσιες αποταμιεύσεις ενώ το 1995 ήταν θετικές κατά £117.000.000, φέτος είναι αρνητικές κατά £103.000.000. Χειροτέρευση δηλαδή της τάξης των £220.000.000. Κατά τον ίδιο τρόπο, παρουσιάζει τάσεις σημαντικής αύξησης το πρωτογενές έλλειμμα τα τελευταία τρία χρόνια. Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες μένουν βασικά στάσιμες, ενώ ως αποτέλεσμα των αρνητικών εξελίξεων οι ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες του δημοσίου αυξάνονται συνεχώς με ραγδαίο ρυθμό και φτάνουν τα £756.000.000 το 1999, δηλαδή 15.2% του εγχώριου προϊόντος. Παρουσιάζεται έτσι σημαντική αύξηση του δημοσίου χρέους το οποίο για πρώτη φορά το 1999 αναμένεται, όπως μας τόνισε και ο Υπουργός Οικονομικών, να υπερβεί το όριο του 60% που καθορίζεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Μάαστριχτ.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Δε νομίζω ότι έχουμε το δικαίωμα να σπαταλούμε σήμερα τον πλούτο των μελλοντικών γενιών. Συνεχή αύξηση του δημοσίου δανεισμού σήμερα θα οδηγήσει με μαθηματική ακρίβεια σε αυριανές φορολογίες, όποια και να είναι η κυβέρνηση. Δε νομίζω ότι τα παιδιά μας και τα εγγόνια μας μας έδωσαν ποτέ το δικαίωμα να ξοδεύουμε, λόγω ευκολίας, εμείς και να πληρώνουν εκείνοι αύριο.

Η εικόνα αυτή δεν είναι τυχαία. Είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι τα τελευταία χρόνια το σύνολο των δαπανών παρουσιάζει συνεχώς σημαντικά μεγαλύτερη αύξηση από τα έσοδα. Η διαφορά μεταξύ δαπανών και εσόδων κυμαίνεται από χρόνο σε χρόνο, αλλά σε καμία περίπτωση δεν ήταν μικρότερη από μερικές εκατοστιαίες μονάδες. Για το 1999 οι μεν δαπάνες υπολογίζεται να αυξηθούν κατά £160.000.000, τα δε έσοδα κατά £90.000.000 μόνο. Σε συνδυασμό δε με την άσχημη δημοσιονομική κατάσταση, πρέπει να λάβουμε υπόψη μας τη χαμηλή παραγωγικότητα που μετά βίας φτάνει στο μισό περίπου αυτού της Ευρώπης. Δεν είναι λοιπόν τυχαίο ότι για πρώτη

φορά στα τελευταία χρόνια, τουλάχιστον απ' ότι εγώ θυμάμαι και γνωρίζω, ο μεγάλος διεθνής οργανισμός "Standard and Poor's" αποφάσισε να υποβιβάσει το αξιόχρεο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Καμία διάθεση δεν έχω να σας φοβίσω ή να ζωγραφίσω το διάβολο στον τοίχο, όπως θα λέγαμε, αλλά θεωρώ ότι είναι υποχρέωσή μας να δούμε τα πράγματα ως έχουν και να κρούσουμε τον κώδωνα του κινδύνου προτού είναι πολύ αργά. Δεν μπορούμε να συνεχίσουμε να παίζουμε το παιχνίδι της στρουθοκαμήλου για πολύ ακόμη καιρό. Πρέπει να πάρουμε ριζικά μέτρα, για να ισορροπήσουμε τις δημόσιες δαπάνες με τα έσοδα και να δώσουμε νέα πνοή στην οικονομία μας. Χρειάζεται αυτό, όχι για να ικανοποιήσουμε τους δείκτες Μάαστριχτ ή την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά γιατί οι ισορροπημένοι προϋπολογισμοί είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την αύξηση του βιοτικού επιπέδου και τη βελτίωση των κοινωνικών παροχών.

Πρώτα από όλα πρέπει να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα των συνεχώς αυξανόμενων δαπανών του προσωπικού του δημοσίου. Ο κ. Παπαδόπουλος έκαμε μια σειρά από προτάσεις, θα ήθελα να αναφέρω και μερικά στοιχεία. Το 1991 το σύνολο των δαπανών του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων δηλαδή των αποδοχών, συντάξεων και φιλοδωρημάτων ήταν £310.000.000. Το 1998 αυξήθηκε στα £586.000.000 και το 1999 προβλέπεται να είναι £644.000.000. Δηλαδή μέσα σε οκτώ χρόνια οι δαπάνες προσωπικού υπερδιπλασιάστηκαν. Εάν οι ρυθμοί αυτοί συνεχισθούν, τότε στα επόμενα οκτώ χρόνια οι δαπάνες πάλι θα διπλασιασθούν τουλάχιστον και το 2006 θα φθάσουν στο επίπεδο του £1.280.000.000. Για να συνειδητοποιήσουμε καλύτερα δε τι σημαίνουν αυτοί οι αριθμοί, αναφέρω απλά ότι 1% του ΦΠΑ, δηλαδή μία μονάδα του ΦΠΑ από τις οκτώ, αντιπροσωπεύει σήμερα περίπου £28.000.000. Άρα για να καλύψουμε μόνο την αύξηση στο μισθολόγιο για το

1999 σε σχέση με το 1998, θα πρέπει να αυξήσουμε το ΦΠΑ κατά δύο μονάδες. Εάν η πρακτική αυτή συνεχισθεί για πέντε μόνο χρόνια, θα έχουμε αύξηση του ΦΠΑ από 8% που είναι σήμερα σε 18% και δεν θα έχουμε κατορθώσει ούτε καν να μειώσουμε το δημοσιονομικό έλλειμμα. Απλούστατα, θα εξασφαλίσουμε περίπου τόσα επιπρόσθετα εισοδήματα όσα χρειάζονται, για να καλύψουν την αύξηση του μισθολογίου. Εάν φυσικά η απόδοση του ΦΠΑ παραμένει η ίδια, διότι όσο μεγαλώνει κάθε μονάδα έχει κάπως χαμηλότερη απόδοση.

Το δημόσιο χρέος φυσικό είναι να αυξάνεται με ακόμα μεγαλύτερους ρυθμούς, πράγμα που οδηγεί και στην ανάλογη αύξηση του κόστους των τόκων. Από £114.000.000 το 1991, μέσα στο 1999 θα κληθούμε να πληρώσουμε £286.000.000. Κάθε χρόνο οι τόκοι αυξάνονται κατά περίπου £20.000.000, δηλαδή για την κάλυψη της αύξησης των δαπανών των τόκων κάθε δύο χρόνια πρέπει να αυξάνουμε το ΦΠΑ σχεδόν κατά 1.5%. Με άλλα λόγια, στο 18% θα πρέπει να προσθέσουμε ακόμα 5% για κάλυψη της αύξησης των τόκων. Και έτσι θα φτάσουμε αισίως στο 23%, δίχως να συμπεριλάβουμε την αμυντική εισφορά, επίπεδο φορολογίας που αντιλαμβάνεσθε όλοι ότι δεν είναι ρεαλιστικό και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αποτελεί στόχο οιασδήποτε Βουλής ή κυβέρνησης. Και όλα αυτά χωρίς την παραμικρή σχετική αύξηση στις δαπάνες για κοινωνικές παροχές ή πρόνοιες για κάλυψη ή άλλες πρόνοιες για κάλυψη του κόστους της εναρμόνισης προς την Ευρωπαϊκή Ένωση το οποίο, όπως όλοι αντιλαμβανόμεθα, θα είναι πολύ σημαντικό. Επί τη ευκαιρία, επιτρέψτε μου να αναφέρω ότι δυστυχώς, και επαναλαμβάνω το δυστυχώς, δεν πρέπει να περιμένουμε “μάννα από τον ουρανό”, δεν πρέπει να αναμένουμε βοήθεια από την Ευρωπαϊκή Ένωση σ’ αυτό το στάδιο, διότι απλούστατα η Ευρωπαϊκή Ένωση δε δίδει βοήθεια στις υποψήφιες χώρες. Μας έχουν πει επανειλημμένα ότι είναι η Κύπρος που έκαμε αίτηση να μπει στη λέσχη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γι’ αυτό το λόγο είναι η Κύπρος που

πρέπει να καλύψει τα έξοδά της και όχι η Ευρώπη. Μπορεί κάποια βοήθεια να υπάρχει, αλλά δε θα είναι ουσιαστική και δε δόθηκε ποτέ τέτοια βοήθεια ούτε στην Αυστρία ούτε στη Φινλανδία ούτε στη Σουηδία που ήταν οι τελευταίες ούτε και προηγούμενα σε άλλες χώρες. Άμα μπεις στην Ευρώπη και ύστερα, είναι άλλου παπά ευαγγέλιο. Εκεί πλέον μπορεί να έχεις βοήθεια για χίλια δυο πράγματα αλλά όχι πριν την ένταξη. Και τη βοήθεια που δίδεται στις ανατολικές χώρες, και κάτω από το σύστημα “φάρος” και με άλλες μορφές, δεν πρέπει να τη μπερδεύουμε, διότι εκείνη η βοήθεια δίδεται στις χώρες εκείνες, διότι ήταν σοσιαλιστικές και τώρα μετατρέπονται σε καπιταλιστικές. Από οικονομία προγραμματισμένη σε οικονομία της αγοράς. Τώρα μια που η Κύπρος, αν δεν κάμνω λάθος, δεν έτυχε να είναι σοσιαλιστική χώρα, δεν μπορεί να περιμένει αυτού του είδους τη βοήθεια.

Τα στοιχεία που ανάφερα περιέχουν μια απλοποίηση, διότι δεν λήφθηκε υπόψη στους αριθμούς που ανάφερα η φυσιολογική αύξηση των εσόδων, χωρίς φυσικά νέες φορολογίες. Η απλοποίηση ήταν συνειδητή, για να τονισθεί η σημασία της αύξησης των δαπανών. Δυστυχώς όμως, αν λάβουμε υπόψη μας την αύξηση των εσόδων, η κατάσταση δεν αλλάζει ουσιαστικά. Στα τέσσερα προηγούμενα χρόνια -από το 1995 έως το 1998- τα καθαρά έξοδα αυξήθηκαν κατά £311.000.000 και τα έσοδα κατά £64.000.000. Η διαφορά της αύξησης, δηλαδή, ανήρχετο σε £247.000.000. Για να συνειδητοποιήσουμε δε τι σημαίνει αυτός ο αριθμός, σας αναφέρω απλώς ότι το σύνολο των εισοδημάτων από το ΦΠΑ το 1998 ήταν περίπου, το καθαρό, £220.000.000. Δηλαδή εκεί τα λεφτά που πληρώνει ο καθένας από μας και όλος ο λαός, το 8% του ΦΠΑ που πληρώνεται όποτε πάμε να ψωνίσουμε, ουσιαστικά όλο απορροφήθηκε από μισθούς, συντάξεις και τόκους που γι’ αυτή την περίοδο ανήρχετο σε £204.000.000, για την αύξηση στους μισθούς εννοώ όχι για το σύνολο των μισθών. Άρα δηλαδή όλη η φασαρία για το ΦΠΑ δεν είναι τίποτε άλλο παρά η κάλυψη της αύξησης αυτών των

δαπανών. Δεν είναι άρα περίεργο το ότι οι δαπάνες κοινωνικής πρόνοιας μειώνονται το 1999 στο 13,9 του συνόλου από 14,5 το 1997. Γενικά θα έλεγα ότι ό,τι και να κάμει ένας και αν ακόμα καταφέρναμε να φέρουμε το Χουντίνι πίσω από το θάνατο και να τον βάζαμε Υπουργό Οικονομικών, δε θα κατόρθωνε να αντιμετωπίσει αυτό το θέμα, εάν δεν υπάρχει η πολιτική βούληση να το αντιμετωπίσουμε.

Το μήνυμα λοιπόν, κύριε Πρόεδρε και αγαπητοί συνάδελφοι, είναι ξεκάθαρο. Δεν έχουμε περιθώρια περισσότερης κωλυσιεργίας. Οφείλουμε να αντιμετωπίσουμε ριζικά το θέμα της αύξησης των δημοσίων δαπανών και ιδίως του μισθολογίου και σε συνάρτηση με αυτό των τόκων. Εάν δε θέλουμε να αντιμετωπίσουμε ερείπια αύριο, οφείλουμε να δώσουμε λύσεις σήμερα. Και θα έλεγα ότι σε αυτή την προσπάθεια οι πρωταγωνιστές θα έπρεπε να είναι αυτοί οι ίδιοι οι υπάλληλοι του δημοσίου, διότι σε τελευταία ανάλυση είναι κυρίως το δικό τους μέλλον που κρίνεται.

Πολλά πρέπει να γίνουν. Ο διαθέσιμος χρόνος, όμως, δεν επιτρέπει λεπτομερή παρουσίαση των μέτρων και αποφάσεων, που κατά την άποψή μας, χρειάζεται να παρθούν για να αντιμετωπισθούν τα πολλά προβλήματα και οι προκλήσεις που έχουμε μπροστά μας. Πέραν τούτου, η θέση μας ήταν πάντοτε και εξακολουθεί να είναι ότι το έργο αυτό δεν μπορεί να αναληφθεί από ένα μόνο άνθρωπο. Η κατάσταση στην οικονομία πρέπει να αποτελεί αντικείμενο συνεχούς μελέτης από ομάδα εμπειρογνομόνων, να υποβάλλονται οι σχετικές εισηγήσεις και να παίρνονται ανάλογα μέτρα λίγο πολύ επί συνεχούς βάσεως. Επιτρέψτε μου τώρα να παρουσιάσω σε συντομία μερικές από τις απόψεις μας.

1. Νέα πνοή στην Οικονομία

Πρώτα απ' όλα χρειαζόμαστε νέα πνοή στην οικονομία. Ποτέ δε συμφωνήσαμε με την άποψη ότι δήθεν η κυπριακή οικονομία έχει φτάσει σε τέτοιο σημείο ωριμότητας, ώστε να μην μπορεί να επιτύχει γρήγορους ρυθμούς ανάπτυξης. Η σύγκριση δεν

πρέπει ποτέ να γίνεται με τις ώριμες και ανεπτυγμένες οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των Ηνωμένων Πολιτειών, αλλά με τις χώρες που σήμερα αναπτύσσονται με γρήγορο ρυθμό και οι οποίες παρουσιάζονται δυναμικά στην παγκόσμια οικονομία. Είναι γεγονός ότι μέσα στο 1998 υπήρξε ανάκαμψη και ο ρυθμός αύξησης του ακαθάριστου εγχωρίου προϊόντος (ΑΕΠ) ήταν περίπου 5%. Εκ πρώτης όψεως είναι ένα ποσοστό ικανοποιητικό. Εάν όμως δούμε τα στοιχεία, εάν κάμουμε μια ανάλυση αυτών των αριθμών, τότε διαπιστώνουμε ότι η αύξηση αυτή οφείλεται αποκλειστικά σχεδόν στην αύξηση της κατανάλωσης και ιδιαίτερα της δημόσιας κατανάλωσης που αυξήθηκε με διπλάσιο ρυθμό απ' αυτόν της ιδιωτικής κατανάλωσης. Η αύξηση λόγω πάγιων επενδύσεων ήταν μόνο 0.9% και οι πάγιες επενδύσεις ήταν χαμηλότερες από το 1995 και 1996. Στη διάρκεια της συνάντησης έφυγα, γιατί έπρεπε να πάω να παρουσιάσω το βιβλίο του υφυπουργού οικονομικών της Ελλάδος για ανάπτυξη, του κυρίου Χριστοδουλάκη. Στο βιβλίο αυτό υπάρχει μια σελίδα, όπου γίνεται μια σοβαρή οικονομική ανάλυση της κατάστασης στην Ελλάδα και δείχνει ότι «ανάπτυξη του ΑΕΠ εξαιτίας αύξησης της κατανάλωσης είναι αρνητική στην ουσία» και ότι υπάρχει αρνητική σχέση μεταξύ αύξησης της κατανάλωσης και αύξησης του ΑΕΠ. Ενώ αντιθέτως, οι παραγωγικές επενδύσεις πετυχαίνουν ακριβώς το αντίθετο. Άρα εμείς ως Κύπρος, ναι, χρειαζόμαστε ψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, που να στηρίζονται όμως σε παραγωγικές δραστηριότητες και επενδύσεις και όχι απλά στη δημόσια ή ιδιωτική κατανάλωση.

Δεν είναι τυχαίο ότι το Χρηματιστήριο Κύπρου, το οποίο κατά κανόνα είναι ο καθρέπτης της οικονομικής δραστηριότητας καθ' όλη τη διάρκεια του 1998, ήταν σταθερά περίπου 10% κάτω από το σημείο από το οποίο ξεκίνησε, όταν σε όλη την Ευρώπη, στο Ισραήλ, στην Ελλάδα είχαμε ετήσια αύξηση πάνω από το 20%. Και είναι σε συνδυασμό με αυτό το γεγονός που θα πρέπει να συλλάβουμε το πνεύμα που

επικρατούσε στην αγορά, που όσοι από σας κυκλοφορούν θα έχουν διαπιστώσει ότι κάθε άλλο παρά πνεύμα ενθουσιασμού ήταν.

Στην οικονομία, αγαπητοί συνάδελφοι, το πιο σημαντικό είναι να συλλάβεις το πνεύμα της στιγμής. Να αξιοποιήσεις τις συγκυρίες, για να δώσεις την αναγκαία ώθηση και να δημιουργήσεις πνεύμα ενθουσιασμού. Αυτή νομίζω μπορεί να είναι η κατάλληλη στιγμή. Η απόφαση για τη μη εγκατάσταση των πυραύλων δημιουργεί ένα νέο θετικό κλίμα. Στο εσωτερικό δε η πρόσφατη αγορά από τη Λαϊκή Τράπεζα του συγκροτήματος της Πανευρωπαϊκής και το αναμενόμενο δώρο για τα εκατό χρόνια της Τράπεζας Κύπρου άλλαξαν πλήρως την κατάσταση που επικρατούσε στο Χρηματιστήριο. Τώρα οι προσπάθειες όλων μας πρέπει να επικεντρωθούν στο να δοθεί η απαραίτητη ώθηση στην οικονομία με σειρά μέτρων, πολλά απ' αυτά είχαμε από καιρό προτείνει σε συνδυασμό με άλλα νέα, πράγμα που θα οδηγήσει και σε σημαντική αύξηση των δημοσίων εσόδων.

Οι νέες συνθήκες δημιουργούν τη δυνατότητα να γίνει το 1999 χρόνος ρεκόρ για τον κυπριακό τουρισμό. Χρειάζεται όμως η πορεία αυτή συνεχή παρακολούθηση, οργάνωση, νέες πρωτοβουλίες και προώθηση έργων υποδομής που καθυστερούν. Οι μαρίνες, τα καζίνο, τα περίφημα έργα που θα έπρεπε να γίνουν στη λίμνη της Ορόκλινης και διάφορα άλλα πρέπει να προωθηθούν άμεσα.

Είναι απαράδεκτο να δεχόμεθα με παθητικό τρόπο τη συνεχή μείωση της συνεισφοράς της βιομηχανίας στο εθνικό προϊόν, η οποία το 1998 έπεσε στο 11.8%. Να πάρουμε αποφασιστικά μέτρα και να εισαγάγουμε κίνητρα, για να μετατρέψουμε την Κύπρο σε κέντρο προσφοράς ανωτέρων τεχνολογικών προϊόντων, τη δημιουργία δηλαδή βιομηχανικών κλάδων που να στηρίζονται πάνω στη γνώση και όχι στο φθηνό εργατικό. Κατά τον ίδιο τρόπο δεν πρέπει να ξεγράψουμε τη γεωργοκτηνοτροφική παραγωγή είτε λόγω ανομβρίας ή άλλων αρνητικών παραγόντων. Η προοπτική

ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργεί νέες δυνατότητες για εξαγωγές πρώιμων αλλά και παραδοσιακών προϊόντων, όπως το χαλούμι και τα κρασιά ποιότητας.

Για τις υπηρεσίες μιλούμε πολύ, αλλά ελάχιστα κάνουμε. Γι αυτό θέλω να επαναφέρω τις προτάσεις μας τις οποίες υποβάλαμε πριν από καιρό. Η Κύπρος πρέπει να μετατραπεί σε κέντρο προσφοράς υπηρεσιών στο λογιστικό τομέα. Χρειάζεται ριζική αναθεώρηση του όλου θέματος της φορολογίας στον τομέα αυτό και θεωρούμε ότι θα ήταν απαραίτητο να αντιμετωπίσουμε την πληροφορική, ανάλογα με τη ναυτιλία και να προσφέρουμε επίσης σειρά άλλων διευκολύνσεων. Σας αναφέρω το τελευταίο μέτρο που πήραν οι Ολλανδοί που είναι λίγο πιο προοδευμένοι από μας. Αποφάσισαν ότι όσα ξοδέψει ένας ή επιχείρηση ή άτομο για αγορά κομπιούτερ θα τα αφαιρέσει από το Φόρο Εισοδήματος. Δεν είναι διότι έχουν περίσσευμα στο Φόρο Εισοδήματος, αλλά είναι διότι έχουν πλήρη συνείδηση τι σημαίνει το κομπιούτερ στο σπίτι, στη δουλειά, στο γραφείο. Ταυτόχρονα δε, θα πρέπει να προωθηθεί η πρακτική εφαρμογή του σχεδίου για την ανάπτυξη των υπηρεσιών που περιέχει αρκετά συγκεκριμένα κίνητρα. Οι υπηρεσίες μαζί με τον τομέα των διεθνών επιχειρήσεων είναι τεραστίας σημασίας για μας, γιατί γνωρίζουμε όλοι ότι αποτελούν την κύρια πηγή απασχόλησης για τις χιλιάδες των αποφοίτων μας.

Και μέσα στο ίδιο κλίμα πρέπει να δούμε το όλο θέμα της ενίσχυσης της παραγωγικής βάσης, της αύξησης της παραγωγικότητας και της συνεχούς μόρφωσης και ανάπτυξης του προσωπικού.

Ένας άλλος πολύ σημαντικός τομέας είναι αυτός της εκπαίδευσης, όπου η καθυστέρηση, κατά την άποψή μας, είναι αδικαιολόγητη. Επιμένουμε να περιορίζουμε την προσφορά εκπαίδευσης στα αγγλικά από το Πανεπιστήμιο της Κύπρου για ξένους και μου θυμίζει αυτή η κουβέντα την κουβέντα που είπε ο Στοφορόπουλος στην αρχή της προεδρίας μου, όταν του ανάφερα αυτό το θέμα και μου είπε «Όχι κύριε Πρόεδρε,

να μάθουν ελληνικά όσοι θέλουν να σπουδάσουν στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου». Καθυστερούμε και την επίλυση των θεμάτων ιδιωτικών σχολών και αυτό πότε; Όταν η μεγαλύτερη πηγή εισοδήματος του ψευδοκράτους σήμερα είναι τα λεγόμενα “πανεπιστήμια”.

Τέλος, θα ήθελα να αναφέρω ότι επιτέλους είναι καιρός να προωθηθεί και να εφαρμοσθεί άμεσα το σχέδιο υγείας που για τόσα πολλά χρόνια μένει στο ράφι. Το σχέδιο αυτό θα συμβάλει ουσιαστικά στην πιο ορθολογιστική προσφορά ιατρικών υπηρεσιών στην Κύπρο και τη μετατροπή της σε περιφερειακό κέντρο ιατρικών υπηρεσιών ανωτέρου επιπέδου.

1. Συγκράτηση των δημοσίων δαπανών

Δίπλα και ταυτόχρονα με τη νέα πνοή στην οικονομία είναι ανάγκη να προωθήσουμε άμεσα τη ριζική αναδιάρθρωση της δημόσιας υπηρεσίας. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, πέραν από τις σημαντικές προσπάθειες μείωσης των λειτουργικών δαπανών, θα πρέπει να προχωρήσουμε μεταξύ άλλων στην αύξηση του ορίου ηλικίας για αφυπηρέτηση, τη μείωση των μισθολογικών κλιμάκων εισαγωγής, τη βαθμιαία μείωση των προσλήψεων στο δημόσιο για πλήρωση υφιστάμενων θέσεων και την οριστική επίλυση του θέματος των εκτάκτων και ωρομισθίων, την ουσιαστική επίσπευση της μηχανογράφησης και αύξηση της παραγωγικότητας και τη διασφάλιση των προαγωγών με βάση την απόδοση και όχι απλώς την αρχαιότητα. Φυσικά, αυτό το τελευταίο το λέω, επειδή το πιστεύω, αλλά δεν ξέρω αν θα το δούμε, όσο τουλάχιστον εγώ είμαι εν ζωή, όπως λέμε.

1. Αναπτυξιακές και κοινωνικές δαπάνες

Για πολλά χρόνια τώρα παρουσιάζονται οι Προϋπολογισμοί Αναπτύξεως οι οποίοι υλοποιούνται μόνο κατά 60% ή 65% και υπάρχουν πάντα διάφορες δικαιολογίες και μου θυμίζουν το Μακρυγιάννη που είπε γιατί δε χαιρέτησε το βασιλιά, όταν πήγε να

τον επισκεφτεί και είπε για ενενήντα εννέα λόγους και ο πρώτος λόγος ήταν, διότι δεν είχε βόλια. Και εμείς για τη μη υλοποίηση των Προϋπολογισμών Αναπτύξεως δίδουμε πολλούς λόγους αλλά ο λόγος είναι ένας. Δεν έχουμε αρκετά λεφτά. Και πιστεύω ότι είναι καιρός πλέον να αντιμετωπίσουμε το θέμα των νέων μεγάλων έργων με νέο φακό. Όταν χώρες, όπως η Μεγάλη Βρετανία, είναι υποχρεωμένες να αναθέτουν όλο και μεγαλύτερο ποσοστό τέτοιων έργων στον ιδιωτικό τομέα, με βάση το σύστημα της ιδιωτικής χρηματοδότησης, είναι απαράδεκτο εδώ στην Κύπρο να συνεχίζεται η καθυστέρηση τέτοιων έργων, λόγω έλλειψης δημοσίων πόρων. Ένα θετικό παράδειγμα προς αυτή την κατεύθυνση είναι αυτό της αφαλάτωσης, όπου πολύ σύντομα θα έχουμε σταθμό που θα μας δίδει νερό το οποίο θα μας στοιχίζει πιο λίγο και θα το εξασφαλίσουμε πολύ πιο γρήγορα, παρά αν περιμέναμε να βρούμε λεφτά από το δημόσιο προϋπολογισμό. Και μέσα σ αυτά τα πλαίσια, θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε επείγοντως έργα, όπως τα νέα αεροδρόμια στη Λάρνακα και Πάφο, μαρίνες, νέες οδικές αρτηρίες, πάρκα αναψυχής κ.λπ.

Μια τέτοια πολιτική δε σημαίνει φυσικά, και το υπογραμμίζω αυτό, ότι το κράτος παραιτείται του αναπτυξιακού του ρόλου, αλλά αντιθέτως ότι τον επιτελεί καλύτερα, προωθώντας ταυτόχρονα τόσο εκείνα τα έργα που απαιτούν κρατική δαπάνη, όσο και άλλα μεγάλα έργα τα οποία μπορούν να γίνουν με ιδιωτική χρηματοδότηση. Εφόσον υιοθετηθεί μια τέτοια πολιτική, τότε δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για ουσιαστική αύξηση των κοινωνικών παροχών, καθώς και των δαπανών για τον πολιτισμό που είναι ο φτωχός συγγενής σήμερα. Η προδημοτική εκπαίδευση, η αύξηση της κοινωνικής σύνταξης και άλλων παροχών, η φροντίδα για τους ηλικιωμένους και όλα τα άτομα με ειδικές ανάγκες μπορούν να βελτιωθούν σημαντικά με μια τέτοια πολιτική. Το σύνθημα για κοινωνικό κράτος μπορεί να γίνει πραγματικότητα, μόνο όταν το κράτος ρυθμίζει περισσότερο και παράγει λιγότερο.

2. Αύξηση εσόδων

Η βελτίωση του τρόπου λειτουργίας της φορολογικής υπηρεσίας και η πλήρης μηχανογράφηση θα συμβάλει στην αύξηση των εσόδων. Η μείωση στην καθυστέρηση των εισπράξεων είναι αναγκαία, αλλά τα σχετικά ποσά θα είναι μικρά και όχι επαναλαμβανόμενα. Όπως και να το δούμε και σε σχέση με ό,τι είπα προηγούμενα, θα είναι αναγκαία και η αύξηση των εισοδημάτων του δημοσίου μέσα από σειρά νέων φορολογικών μέτρων. Σε συνάρτηση όμως πάντα με την πολιτική ανάπτυξης και εξοικονόμησης δαπανών στα οποία αναφερθήκαμε πιο πάνω και ως αποτέλεσμα ουσιαστικού διαλόγου με τη Βουλή και τους κοινωνικούς εταίρους.

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι,

Το 1999 είναι ο τελευταίος χρόνος του 20ού αιώνα. Στα πρώτα χρόνια του νέου αιώνα η Κύπρος θα πρέπει να επιτύχει την ένταξη της στην Ε.Ε. και αμέσως μετά στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και τη ζώνη ευρώ. Αυτές τις μέρες στην Ελλάδα, με την ελπίδα και μόνο της ένταξης στην ΟΝΕ και τον ερχομό του ευρώ που θα αντικαταστήσει τη δραχμή, παρατηρείται μια πρωτοφανής αύξηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και του χρηματιστηρίου. Έχουμε υποχρέωση να δημιουργήσουμε ανάλογο πνεύμα και στην Κύπρο. Οι δυνατότητες υπάρχουν. Χρειάζεται αποφασιστικότητα και θέληση να τις αξιοποιήσουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Από δεκαπέντε λεπτά πήγαμε σαράντα τρία. Η ελευθερία θέλει αρετή και τόλμη. Εδώ χρειάζεται υπομονή και αντοχή.

Παρακαλώ τον κ. Γαλανό να πάρει το λόγο. Είναι ο τελευταίος ομιλητής. Παρακαλώ ησυχία.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήθελα πρώτα-πρώτα ως πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών, να ευχαριστήσω τον Υπουργό Οικονομικών για τη στενή συνεργασία του με την επιτροπή, καθώς επίσης να ευχαριστήσω τους συναδέλφους μου, όλα τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών. Επίσης θέλω να ευχαριστήσω το γενικό διευθυντή της Βουλής, τον κ. Χριστοφόρου και τους συνεργάτες του, την κ. Μιχαηλίδου, κ. Αναστασιάδου και κ. Ιερωνυμίδου για την πολύτιμη βοήθειά τους στον καταρτισμό της έκθεσης της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

Η συζήτηση των προϋπολογισμών του κράτους για το 1999 διεξάγεται σε μια ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο για τον τόπο. Το εσωτερικό μας μέτωπο παρουσιάζεται σήμερα κατατεμαχισμένο και πολυδιασπασμένο όσο ποτέ άλλοτε. Η απόφαση για τη μη έλευση των πυραύλων S-300 τραυμάτισε ανεπανόρθωτα την ενότητα στο εσωτερικό μέτωπο και για πρώτη φορά, μετά από πολλά χρόνια, κινδύνευσε να δημιουργήσει ρήγμα στις σχέσεις κυπριακού και μητροπολιτικού ελληνισμού. Και αυτά σε μια χρονική στιγμή, όπου αναμένονται κάποιες σημαντικές εξελίξεις στο Κυπριακό και δοκιμάζεται καθημερινά η πορεία της Κύπρου για ένταξη στη Ευρωπαϊκή Ένωση.

Δεν είναι πρόθεσή μου ούτε να παρελθοντολογήσω ούτε να επαναλάβω τις θέσεις και τις απόψεις του κόμματός μας για το τι έγινε ή το τι έπρεπε να γίνει αλλά ούτε και θα επιχειρήσω να χρησιμοποιήσω το βήμα της Βουλής για να επιρρίψω ευθύνες ή να δημαγωγώσω προς όφελος των δικών μας θέσεων και απόψεων. Αυτά είναι άλλωστε καλά γνωστά στον κυπριακό λαό.

Είχαμε την ευκαιρία όλοι μας να αναπτύξουμε τις απόψεις μας και ο λαός είναι σήμερα σε θέση να βγάλει τα συμπεράσματά του και να κρίνει. Εμείς, ως Κόμμα Ευρωδημοκρατικής Ανανέωσης, θεωρούμε ότι σήμερα δεν είναι η ώρα ούτε για εσωτερικές αντιδικίες ούτε για μοιρολατρίες. Ό,τι και να πούμε τώρα όσο και αν

φωνασκήσουμε ή αντιδικήσουμε δε θα πετύχουμε τίποτα περισσότερο, δε θα κερδίσουμε τίποτε.

Δεν προσπαθούμε να υπεκφύγουμε ούτε και να προστατέψουμε κανέναν. Είμαστε εξ εκείνων οι οποίοι τάχθηκαν ξεκάθαρα υπέρ της έλευσης και εγκατάστασης των πυραύλων στην Κύπρο και εξ εκείνων οι οποίοι δε συμμερίζονται την άποψη ότι υπήρξε οποιαδήποτε ουσιαστική διαφοροποίηση των δεδομένων η οποία να δικαιολογεί την αλλαγή της αρχικής απόφασης.

Γι' αυτό το λόγο αισθανόμαστε πικραμένοι και απογοητευμένοι για την κατάληξη του θέματος αυτού. Και αυτό όχι γιατί αποδίδαμε ιδιαίτερη σημασία στη στρατιωτική πτυχή του θέματος. Δεν πιστεύαμε και δεν πιστεύουμε ότι μερικές συστοιχίες πυραύλων θα ανέτρεπαν τους σημερινούς συσχετισμούς στους στρατιωτικούς εξοπλισμούς και θα μας καθιστούσαν άτρωτους μπροστά στον τουρκικό κίνδυνο.

Καλώς ή κακώς όμως, το θέμα των πυραύλων συνδέθηκε με την αξιοπιστία του κράτους μας, την αποφασιστικότητα και ετοιμότητά μας να προασπίσουμε το αναφαίρετο δικαίωμά μας για άμυνα και ασφάλεια, την αξιοπρέπεια και περηφάνια του λαού μας και την αναπτέρωση του ηθικού και του αγωνιστικού φρονήματός του.

Υπό αυτές λοιπόν τις περιστάσεις, η μόνη αξιοπρεπής για μας επιλογή ήταν να έλθουν στην Κύπρο οι πύραυλοι. Όλα όμως αυτά ανήκουν πλέον στο παρελθόν και δεν ωφελεί σε τίποτα να τα επαναλαμβάνουμε διαρκώς. Τώρα είναι η ώρα που πρέπει να κοιτάξουμε όλοι μπροστά. Σήμερα η Κύπρος χρειάζεται όσο ποτέ άλλοτε μια ισχυρή κυβέρνηση και ένα ενισχυμένο και στηριγμένο απ' όλες τις πολιτικές δυνάμεις πρόεδρο, που να μπορέσει να χειριστεί τις επερχόμενες εξελίξεις στο Κυπριακό όσο το δυνατό πιο αποτελεσματικά και αποφασιστικά.

Γνωρίζουμε όλοι ότι οι επόμενοι μήνες θα είναι καθοριστικοί και για το Κυπριακό και για την ευρωπαϊκή μας πορεία. Γνωρίζουμε όλοι ότι παραμονεύουν και δυσκολίες

και κίνδυνοι και ότι οι πιέσεις των ξένων κέντρων σε βάρος μας θα συνεχίζονται και θα πληθαίνουν.

Ας κοιτάξουμε να δούμε πώς μπορούμε όλοι μας να συμβάλουμε υπεύθυνα και εποικοδομητικά στο να ξεπεραστούν τα εμπόδια, να αποκρουστούν οι πιέσεις και να ευοδωθούν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό οι εθνικοί στόχοι και επιδιώξεις μας.

Σήμερα είναι για μας η ώρα της σύνεσης, της ανασυγκρότησης και της ανασύνταξης όλων των δυνάμεων του τόπου. Η ώρα όπου όλοι μας πρέπει να αποδείξουμε με πράξεις και όχι με λόγια ότι υπεράνω όλων θέτουμε το καλώς νοούμενο εθνικό συμφέρον και τη σωτηρία της πατρίδας μας.

Για μας ως ΚΕΑ δύο είναι οι κύριοι άξονες πάνω στους οποίους έχουμε χρέος να επικεντρωθούμε. Η αποκατάσταση της ενότητας στο εσωτερικό μας μέτωπο και η συνέχιση και περαιτέρω σφυρηλάτηση της αγαστής συνεργασίας με την Ελλάδα και τον απανταχού ελληνισμό.

Η εξαγγελθείσα ετοιμότητα και πρόθεση του Προέδρου να προχωρήσει στο σχηματισμό μιας οικουμενικής κυβέρνησης ή κυβέρνησης εθνικής ενότητας ή όπως άλλως μπορεί να ονομαστεί είναι ένα δεδομένο, το οποίο μπορεί να θέσει τις βάσεις για αποκατάσταση της ενότητας στο εσωτερικό μας μέτωπο. Για να μετουσιωθεί όμως αυτή η πρόθεση σε πράξη, επιβάλλεται να ισχύσουν δύο βασικές προϋποθέσεις.

Η πρώτη αφορά τον ίδιο τον Πρόεδρο και το κυβερνών κόμμα του Δημοκρατικού Συναγερμού, οι οποίοι πρέπει να πείσουν ότι πραγματικά είναι έτοιμοι και επιθυμούν το σχηματισμό μιας τέτοιας κυβέρνησης. Δεν αρκεί να απευθύνουν μόνο αόριστες εκκλήσεις και προσκλήσεις, αλλά ούτε και πρέπει να αναμένουν από τα κόμματα της αντιπολίτευσης ότι θα αναλάβουν εκείνα την πρωτοβουλία των κινήσεων.

Ο Πρόεδρος γνωρίζει πολύ καλά και τις θέσεις και απόψεις όλων των κομμάτων και τα σημεία διαφωνιών τους με τη δική του πολιτική και τους έως τώρα δικούς του χειρισμούς.

Οφείλει να τολμήσει να προχωρήσει με ειλικρίνεια, αυτοκριτική διάθεση και συναινετική πρόθεση και να δημιουργήσει ο ίδιος και να προτείνει ευθέως και ευθαρσώς την κοινή πολιτική πλατφόρμα, η οποία θα αποτελέσει τη βάση για το σχηματισμό και την εύρυθμη λειτουργία μιας τέτοιας κυβέρνησης.

Αν το πράξει αυτό, ο ίδιος θα επιτελέσει το χρέος του, θα πείσει για την ειλικρίνεια των προθέσεών του και η ευθύνη για την επιτυχία του εγχειρήματος θα ανήκει πλέον στα πολιτικά κόμματα και όχι στον ίδιο.

Η δεύτερη προϋπόθεση είναι να υπάρξει από τα κόμματα, και κυρίως από εκείνα τα κόμματα που ανήκουν σήμερα στον χώρο της αντιπολίτευσης, η αναγκαία πολιτική βούληση και επιθυμία για συμμετοχή τους στη διακυβέρνηση του τόπου. Ανεξαρτήτως πολιτικών, ιδεολογικών, προσωπικών ή οποιωνδήποτε άλλων διαφορών, ανεξαρτήτως μεσοπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων κομματικών στοχεύσεων και επιδιώξεων, τα κόμματα αυτά οφείλουν να θέσουν το δάκτυλο επί τον τύπον των ήλων και να αποφασίσουν κατά πόσο είναι πρόθυμα και έτοιμα να συμβάλουν στη συλλογική διαχείριση του Κυπριακού και τη διακυβέρνηση του τόπου.

Όσοι είναι έτοιμοι και πρόθυμοι να συμβάλουν σ' αυτή την προσπάθεια οφείλουν να θέσουν ενώπιον του Προέδρου τις δικές τους προϋποθέσεις και τις δικές τους προτάσεις, όσον αφορά τη βάση πάνω στην οποία θα μπορεί να κτιστεί αυτή η συνεργασία.

Όσοι δεν είναι έτοιμοι και δεν επιθυμούν κάτι τέτοιο οφείλουν να βγουν να το διακηρύξουν ανοικτά στο λαό, να εξηγήσουν γιατί αρνούνται να εκπληρώσουν αυτό το εθνικό χρέος και να αναλάβουν τις ευθύνες τους έναντι του λαού και της ιστορίας.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Γνωρίζουμε πολύ καλά ότι η συγκρότηση μιας κυβέρνησης εθνικής ενότητας δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση. Διαπιστώνουμε με λύπη ότι οι πρώτες αντιδράσεις των κομμάτων της αντιπολίτευσης είναι αρνητικές. Καλούμε όμως τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να μην εγκαταλείψει την προσπάθειά του προς αυτή την κατεύθυνση. Τον καλούμε να απευθύνει ανοικτή πρόσκληση-πρόταση προς όλες τις πολιτικές δυνάμεις και να είναι έτοιμος ανά πάσα στιγμή να προχωρήσει μπροστά, μόλις διαπιστώσει ότι υπάρχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις και η αναγκαία συγκατάθεση των άλλων κομμάτων.

Και με δεδομένη όμως την άρνηση των κομμάτων της αντιπολίτευσης να συμμετάσχουν σε μια κυβέρνηση εθνικής ενότητας, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν απαλλάσσεται της ευθύνης και του χρέους του να δημιουργεί συνεχώς συνθήκες και προϋποθέσεις για αποκατάσταση της αναγκαίας ενότητας στο εσωτερικό μας μέτωπο.

Χωρίς να αμφισβητούμε σε καμία περίπτωση ότι το θέμα αυτό είναι στην καθημερινή έγνοια και στις προτεραιότητες του Προέδρου, πιστεύουμε ότι προς αυτή την κατεύθυνση θα μπορούσαν να συμβάλουν αποφασιστικά τα πιο κάτω συγκεκριμένα μέτρα:

1. Η θεσμοθέτηση του Εθνικού Συμβουλίου και η σύγκλησή του όχι μόνο όταν το επιβάλλουν οι περιστάσεις και οι εξελίξεις αλλά και σε τακτά χρονικά διαστήματα, ούτως ώστε να υπάρχει μια διαρκής ενημέρωση και ανταλλαγή απόψεων ανάμεσα στην πολιτική ηγεσία του τόπου.
2. Η καθιέρωση σε εβδομαδιαία βάση συναντήσεων του Προέδρου με τα πολιτικά γραφεία των κομμάτων και ιδιαίτερα με το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης, το ΑΚΕΛ.
3. Η διεύρυνση του κύκλου των συμβούλων του Προέδρου.

Πιστεύουμε πως αν οι εισηγήσεις μας αυτές εισακουστούν και υλοποιηθούν από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, θα βελτιώσουν, τα μέγιστα, σε πρώτο στάδιο, την κατάσταση στο εσωτερικό μας μέτωπο και θα δημιουργήσουν καταλληλότερες προϋποθέσεις και προοπτικές για την υλοποίηση, σε ένα μεταγενέστερο στάδιο, του στόχου για σχηματισμό κυβέρνησης εθνικής ενότητας.

Ταυτόχρονα και παράλληλα, ο Πρόεδρος έχει χρέος να μεριμνήσει για τη δραστική βελτίωση της εσωτερικής διακυβέρνησης του τόπου, τη χρηστή διοίκηση, την πάταξη των φαινομένων διαφθοράς και των σκανδάλων, την επιβολή της αξιοκρατίας και ισονομίας, την προστασία των θεσμών και τη διεύρυνση της δημοκρατίας, γιατί σ' αυτά όλα, κατά γενική ομολογία, νοσεί ο τόπος και η κυβέρνηση έχει σοβαρή ευθύνη.

Τα προβλήματα που παρουσιάζονται στα θέματα αυτά πλήττουν το κύρος του κράτους μας, κλονίζουν τα θεμέλια του αγώνα μας για δίκαιη λύση του Κυπριακού και προκαλούν επιπρόσθετες τριβές στο εσωτερικό μας μέτωπο.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ένα τελευταίο θέμα που θα ήθελα να εγείρω, προτού περάσω στην ειδική αναφορά μου για τους προϋπολογισμούς, είναι το κεφαλαιώδες για μας σημασίας θέμα της διαφώτισης.

Είκοσι πέντε χρόνια μετά την τραγωδία του 1974 συνεχίζουμε διαρκώς να μην αντιλαμβανόμαστε και να μη συνειδητοποιούμε τη σημασία και τη σπουδαιότητα που έχει το θέμα της διαφώτισης. Ως χώρα που βρίσκεται υπό ξένη κατοχή, ως λαός του οποίου καταπατούνται και παραβιάζονται τα στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματα και ο οποίος απειλείται καθημερινά με εθνική εξόντωση, έχουμε το δίκαιο με το μέρος μας και όμως δεν μπορούμε να πείσουμε τη διεθνή κοινή γνώμη και τα διεθνή κέντρα λήψης αποφάσεων, γιατί δε διαθέτουμε τους απαραίτητους μηχανισμούς διαφώτισης και προπαγάνδας. Και αυτό τη στιγμή που ο εχθρός μας οργιάζει στο διεθνές προσκήνιο

και παρασκήνιο και κατορθώνει δυστυχώς καθημερινώς να μεταστρέφει, διαστρεβλώνοντας γεγονότα και πραγματικότητες, τις σε βάρος του εντυπώσεις και δεδομένα.

Έχουμε χάσει αναμφίβολα πολύ χρόνο και έδαφος στο θέμα αυτό. Δίδουμε την εντύπωση ότι αφήνουμε παθητικά τα πράγματα στο χρόνο, ώστε να φθάσουμε στο “τετέλεσται”.

Αν δεν ολιγωρήσουμε άλλο και αν αρχίσουμε άμεσα μία καλά οργανωμένη αντεπίθεση, μπορούμε να καλύψουμε το έδαφος και να δώσουμε νέα ώθηση και προοπτική στο δίκαιο αγώνα μας.

Με την κατάλληλη αξιοποίηση του ανθρώπινου και επιστημονικού πλούτου που διαθέτει η Κύπρος, τη στενή συνεργασία της Ελλάδας και του απόδημου ελληνισμού και τη σωστή οργάνωση μπορούμε να θέσουμε σε νέες βάσεις και σε νέα επίπεδα τη διαφώτιση και προπαγάνδα μας ή αν θέλετε την ενημέρωση της διεθνούς κοινής γνώμης.

Εκείνο που χρειάζεται είναι να υπάρξει η αναγκαία πολιτική βούληση από πλευράς κυβέρνησης και από πλευράς Βουλής, για να διατεθούν τα απαραίτητα κονδύλια και αυτοί οι προϋπολογισμοί πρέπει να είναι - και ως ΚΕΑ δεσμευόμαστε ότι θα επιδιώξουμε να είναι - οι τελευταίοι στους οποίους ο τομέας της διαφώτισης είναι ο φτωχός συγγενής.

Διαφώτιση, κύριοι συνάδελφοι, δεν αποτελούν οι συναντήσεις του Προέδρου ή του Υπουργού Εξωτερικών ή των πρέσβων ή των βουλευτών κ.λπ., με τους ομολόγους τους - όπως θέλουν κάποιοι να πιστεύουν - αλλά η συστηματική και επιστημονική, βάσει ξεκάθαρων στόχων και θέσεων, ευαισθητοποίηση της παγκόσμιας κοινής γνώμης, ιδιαίτερα στις Η.Π.Α. και την Ευρώπη.

Χρειάζεται ένας κοινός οργανισμός διαφώτισης μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας και πολλές άλλες ενέργειες, καθώς και αξιοποίηση δεδομένων που σήμερα δε γίνεται. Όσον αφορά αυτή την ευαισθητοποίηση, ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι Κούρδοι και οι Παλαιστίνιοι οι οποίοι καίτοι δεν έχουν κράτος, κατόρθωσαν τα μέγιστα στο θέμα αυτό.

Κύριε Πρόεδρε,

Ερχόμενοι τώρα στην οικονομική πολιτική της κυβέρνησης, όπως τουλάχιστον αυτή αντικατοπτρίζεται στους προϋπολογισμούς, η πρώτη παρατήρησή μας είναι ότι δεν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στη φιλοσοφία και την προσέγγιση από τα προηγούμενα έτη και απουσιάζει η έμπνευση από διάφορους τομείς, ιδιαίτερα αυτού της παιδείας.

Δεν μπορούμε βέβαια παρά να αναγνωρίσουμε ότι υπήρξε σημαντική βελτίωση σε διάφορους σημαντικούς δείκτες, όπως το ετήσιο ποσοστό ανάπτυξης του εθνικού εισοδήματος (πέριξ του 4.7%), η μείωση του πληθωρισμού (πέριξ του 2.5%) και η μείωση της ανεργίας, αφού το σημερινό ποσοστό του 3% συνεχίζει να βρίσκεται στα πλαίσια της πλήρους απασχόλησης.

Πιστώνουμε την κυβέρνηση με τους θετικούς αυτούς δείκτες, όμως δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι μεγάλο μέρος της βελτίωσης που ιδιαίτερα αφορά τον τουρισμό προήλθε από την ανάκαμψη των ευρωπαϊκών οικονομιών και τα υψηλότερα εισοδήματα στην Ευρώπη και ειδικά τη Βρετανία. Όπως επίσης δεν πρέπει να μας διαφεύγει και το γεγονός ότι η κυπριακή οικονομία επωφελήθηκε από τη μείωση της διεθνούς τιμής του πετρελαίου, γεγονός που επέφερε εξοικονόμηση της τάξης των £45.000.000 κατά το 1998, ποσό όμως που δυστυχώς και παρά την υπόσχεση της κυβέρνησης δεν επιστράφηκε στον καταναλωτή.

Το μεγάλο πρόβλημα της οικονομίας παραμένει το υψηλό δημοσιονομικό έλλειμμα, στο οποίο φέτος πρέπει να προσθέσουμε και το έλλειμμα στο ισοζύγιο

τρεχουσών συναλλαγών που για πρώτη φορά τα τελευταία οκτώ χρόνια παρουσιάζεται αρνητικό.

Με λίγα και απλά λόγια, συνεχίζουμε χρόνο με χρόνο να ζούμε πέρα των δυνατοτήτων μας και να αυξάνουμε το εθνικό μας χρέος, δηλαδή και πάλι με απλά λόγια να υποθηκεύουμε το μέλλον μας και αυτό των παιδιών μας.

Και δυστυχώς, αυτή η αύξηση του δημοσιονομικού ελλείμματος δεν αποβαίνει σε αύξηση του εθνικού πλούτου, αλλά τείνει να κατευθύνεται προς την κατανάλωση και τη διασπάθιση του δημοσίου χρήματος.

Να επαναλάβω ακόμα μία φορά το πόσο μεγάλα είναι τα κονδύλια που απορροφά ο δημόσιος τομέας, χωρίς την ανάλογη αύξηση της παραγωγικότητας και τη βελτίωση παροχής των αναγκαίων υπηρεσιών προς τον πολίτη; Και ότι στην Κύπρο παρατηρείται ένας υπέρμετρος κρατισμός, που καταπιέζει την ιδιωτική πρωτοβουλία και αποβαίνει σε βάρος του ελεύθερου ανταγωνισμού και της τόσο αναγκαίας αύξησης της παραγωγικότητας, αλλά και μετατρέπει πολλές φορές τον πολίτη από δικαιούχο σε επαίτη και δημιουργεί δυσανάλογα φορολογικά βάρη για τη συντήρηση του συστήματος ; !

Να τονίσουμε ακόμα μία φορά ότι λείπει σε μεγάλο βαθμό η χρηστή διακυβέρνηση και εκείνη η εικόνα της πολύ καλής και αποδοτικής μηχανής της δημόσιας υπηρεσίας, που κληρονομήσαμε από το αποικιοκρατικό καθεστώς και που έπαψε πλέον να λειτουργεί τόσο αποτελεσματικά ή να πείθει τον πολίτη ότι λειτουργεί καλά και προπαντός δίκαια ; !

Πόσο κοντά βρίσκεται σήμερα το σύστημα της κυπριακής οικονομίας στα ευρωπαϊκά συστήματα που θέλουμε να μιμηθούμε και να ενταχθούμε σ' αυτά, όταν εμείς ακόμα εδώ στην Κύπρο βλέπουμε με αλαζονεία και καχυποψία την ιδιωτική

πρωτοβουλία και υπάρχει σε πολλές περιπτώσεις ένας ανταγωνισμός και μία αντιζηλία μεταξύ μερίδας της δημοσιοϋπαλληλικής τάξης και των ελεύθερων επαγγελματιών ; !

Ερχόμαστε και στηρίζουμε και υποστηρίζουμε κρατικά μονοπώλια, χάρη “εθνικών” τάχατες λόγων, τα οποία σχεδόν κατά κανόνα διευθύνονται όχι πάντα από τους πιο άξιους αλλά από τους πλέον κομματικά πιστούς.

Δυστυχώς, έχουν δημιουργηθεί τέτοια συμφέροντα και κατεστημένα από το σύστημα όπως λειτουργεί σήμερα, που δεν ευνοούνται οι απαραίτητες αλλαγές και τομές που πρέπει να γίνουν. Ζούμε με μία λάθος νοοτροπία παρωχημένων εποχών και θεωριών. Θεωρείται περίπου ταμπού να μιλούμε για μετοχοποίηση κρατικών δημόσιων υπηρεσιών ή ημικρατικών οργανισμών και συγχύζουμε αυτές τις μετοχοποιήσεις, που στην πραγματικότητα θα παραδώσουν αυτές τις εταιρείες στο λαό αλλά με μία πιο σωστή δομή και διαχείριση, με τη δήθεν εκμετάλλευση του μεγάλου κεφαλαίου που δήθεν “καραδοκεί”, για να εκμεταλλευθεί αυτό τον εθνικό πλούτο, όπως κάποιιοι θέλουν να το παρουσιάσουν.

Είναι στα χέρια, κύριοι συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε, της κυβέρνησης και της Βουλής να νομοθετήσουν και να ρυθμίσουν τα πράγματα εκεί που πρέπει και κατόπιν βεβαίως μελέτης, ώστε αυτές οι εταιρείες, όταν μετοχοποιηθούν, να ανήκουν στους πολλούς και όχι στους λίγους. Κατά τα άλλα, πάντα θα βρίσκονται δικαιολογίες ενάντια στην πρόοδο.

Ομιλούμε και περηφανευόμαστε ότι έχουμε ένα σύστημα μικτής οικονομίας και ότι βρήκαμε μ’ αυτό τον τρόπο τη χρυσή τομή μεταξύ του κρατικού παρεμβατισμού και της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Μπορεί η κατάσταση να ήταν έτσι το 1960, όταν εισήγαγε αυτό το σύστημα η πρώτη κυβέρνηση του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου. Σήμερα όμως ζούμε στο 1999 και

ανοίγει η αυλαία για το 2000. Σήμερα δεν υπάρχει Σοβιετική Ένωση ούτε πραγματικοί αδέσμευτοι ούτε η νοοτροπία του 1960 ή ακόμα του 1970.

Σήμερα ομιλούμε για την Ενωμένη Ευρώπη, για την τρίτη επιλογή, για τη φιλελευθεροποίηση του συστήματος, για τον περιορισμό του κράτους και την ορθολογιστική ιεράρχηση προτεραιοτήτων, για να απελευθερώνονται κονδύλια από χαμηλά παραγωγικούς και αντιοικονομικούς τομείς και να διατίθενται προς τις σωστές κοινωνικές παροχές, όπως για παράδειγμα στον τομέα της υγείας, της παιδείας, του πολιτισμού, για την ανακούφιση των χαμηλά αμειβομένων, των γερόντων και άλλων ομάδων του λαού που υποφέρουν.

Σήμερα ο κόσμος άλλαξε και η τεχνολογική επανάσταση σαρώνει τα πάντα στο διάβα της. Ζούμε στην εποχή του Internet, των Microchips, των δορυφόρων και των συγχωνεύσεων.

Το προηγούμενο σύστημα, δυστυχώς, όχι μόνο έχει ξεπερασθεί σε αρκετά σημεία, αλλά έχει δημιουργήσει και σε μεγάλο βαθμό τους ιστούς της αράχνης λανθασμένων νοοτροπιών ή κατεστημένων συμφερόντων που κρατούν την Κύπρο πίσω από την πρόοδο και την αλλαγή.

Πώς μπορεί να υπάρξουν εξοικονομήσεις στο δημόσιο τομέα, όταν αυτόματα κάθε χρόνο αντιμετωπίζουμε προσαυξήσεις της τάξης του 10% και γνωρίζουμε ότι πάντοτε θα υπάρχει ο εσωτερικός ή ο εξωτερικός δανεισμός, για να πληρώνονται οι μισθοί ; !

Πώς γίνεται να στηριζόμαστε σε μια οικονομία χωρίς κέντρα ερευνών, χωρίς σχεδόν καμία τεχνολογική ανάπτυξη, χωρίς σοβαρές στρατηγικές επιλογές και σωστές ιεραρχήσεις;

Στον τομέα της γεωργίας, για παράδειγμα, πόσο σοβαρές ενέργειες έγιναν για να διαφοροποιηθούν οι καλλιέργειες και να μηχανοποιηθεί η παραγωγή, αφού δοθούν φυσικά τα αναγκαία δάνεια και η τεχνική βοήθεια στους αγρότες ; !

Πού είναι τα νέα κύτταρα σκέψης και προσέγγισης σε μια νέα Δημοκρατία, που λέμε ότι είμαστε ; !

Πόσο γηρασμένα επιτρέψαμε να είναι αυτά τα κύτταρα στη μέχρι τώρα νοοτροπία μας και γιατί τα παιδιά μας φεύγουν από την Κύπρο και δε γυρίζουν ή κάποια απ' αυτά που γυρίζουν παραμένουν άνεργοι επιστήμονες και αναγκάζονται να προσκυνήσουν κάποιους κομματικούς κομισάριους, για να εξεύρουν την οποιαδήποτε δουλειά ;

Λέγουμε ότι η Κύπρος ως μια ανεπτυγμένη οικονομία δεν μπορεί να στηριχθεί στον πρωτογενή ή στο δευτερογενή τομέα της οικονομίας, γιατί μειονεκτεί από πλευράς κόστους ευκαιρίας και πρέπει να στηριζόμαστε ολοένα και περισσότερο στον τριτογενή τομέα, δηλαδή στον τουρισμό και τις τραπεζικές και άλλες υπηρεσίες.

Ακόμα όμως και εδώ δεν επιδείξαμε το ανάλογο ενδιαφέρον και σχεδιασμό, για να είμαστε ανταγωνιστικοί και να προχωρήσουμε με τους καιρούς. Ένας μεγάλος αριθμός τουριστικών μονάδων είναι αντισυμβαλλόμενες και είναι πολύ δύσκολο να σταθούν στα πόδια τους, γιατί δεν υπήρξε ο σωστός προγραμματισμός.

Το σημαντικότερο πράγμα όμως είναι ότι δε στραφήκαμε, παρ' όλα όσα λέγουμε, προς τον ποιοτικό τουρισμό, όπως για παράδειγμα τον αρχαιολογικό τουρισμό, τον αθλητικό τουρισμό κ.λπ., τα γήπεδα γκολφ και τα διάφορα άλλα έργα υποδομής που είναι τόσο απαραίτητα σήμερα, για να σταθεροποιήσουμε το τουριστικό προϊόν.

Δίδουμε σε αρκετές περιπτώσεις την εικόνα ότι κτίζουμε κακόγουστους και ακαλαίσθητους πύργους στην άμμο, βρετανικών προδιαγραφών, θυσιάζοντας το

υπέροχο περιβάλλον μας και ρίχνοντας σκιά ακόμα και στον ήλιο και τη θάλασσα που είναι τα βασικά μας τουριστικά προϊόντα.

Όσον αφορά τις υπηρεσίες, ομιλούμε διαρκώς για μια ομιχλώδη Κύπρο που θα είναι διεθνές κέντρο παροχής υπηρεσιών, αλλά πολύ λίγα πράττουμε. Εκτός από τον τομέα των τραπεζών, δεν είδαμε την Κύπρο να μετατρέπεται σε περιφερειακό κέντρο παροχής ακαδημαϊκών, ιατρικών και άλλων υπηρεσιών, που επαγγελλόμαστε καθημερινά, πάντα φλύαροι αλλά πάντα ανοργάνωτοι και επιμηθείς.

Τι λείπει;

Λείπει η πρωτοβουλία, το όραμα, η πίστη, η αποφασιστικότητα.

Γιατί;

Γιατί προτιμούμε το βόλεμα, τα δοσμένα, τα δεδομένα, τα κεκτημένα, τα εύκολα, την καλοπέραση και το σίγουρο, που δυστυχώς δεν είναι και τόσο σίγουρο σ' ένα πολύ ανταγωνιστικό κόσμο.

Ζούμε με μία επίπλαστη ψευδαίσθηση προστασίας και οικονομικής ασφάλειας και φοβούμαστε και δε διακινδυνεύουμε τίποτε για την πρόοδο.

Υπάρχουν πολλά πράγματα που μπορεί να λεχθούν και θα μπορούσαμε να μιλούμε για ώρες για το τι δεν πάει καλά και στην πολιτεία και στην κοινωνία και στην οικονομία μας.

Στην πραγματικότητα όμως έχουμε μείνει πίσω στο 1960 και στο 1970, στο 1980 και κάπου έχει κολλήσει η βελόνα και επιστρέφουμε στον τόπο του εγκλήματος έναντι του ίδιου του εαυτού μας. Με τους Τούρκους εντός των πυλών και τους πρόσφυγες ξεχασμένους.

Τα κόμματα, μάλιστα, είναι τροχοί της δημοκρατίας, αλλά πολλές φορές καταντούμε τροχοπέδη στην ελευθερία και την πρόοδο. Η κομματικοκρατία δεν προάγει πάντα την αξιοκρατία, τη χρηστή διοίκηση, τις σωστές διαδικασίες και πολλές φορές

απομακρύνουμε τον πολίτη από την πολιτική ζωή του τόπου, αλλά και δεν επιτρέπουμε τη σωστή ανάπτυξη του τόπου.

Επιτρέψαμε να δημιουργηθούν μονοπώλια ή ολιγοπωλιακές καταστάσεις σε νευραλγικούς τομείς, όχι μόνο της οικονομίας αλλά και της καθημερινής ζωής, χωρίς να δημιουργηθεί ένα σωστό θεσμικό πλαίσιο. Δε θα ήταν δύσκολο, κύριοι συνάδελφοι, να απαριθμήσει κανείς τα δέκα έως δεκαπέντε μονοπώλια που υπάρχουν σήμερα στην Κύπρο και καλύπτουν όλους τους τομείς της ζωής μας και τα οποία είναι ένας υποχρεωμένος να προσκυνήσει, αν θέλει να πιει νερό από τη βρύση και να δει ηλίου φως.

Αυτό μπορεί να συμβαίνει ίσως και σε άλλες πιο μεγάλες πολιτείες και οικονομίες, εκεί όμως υπάρχουν οι απαραίτητοι θεσμοί, αξίες και ηθικοί και νομικοί φραγμοί και προπαντός οι εξισορροπητικοί παράγοντες, που στο τέλος της ημέρας επιτρέπουν την πρόοδο και την αλλαγή και τον υγιή ανταγωνισμό που επιτρέπει μια κάθετη ρευστότητα, κινητικότητα και ανταγωνιστικότητα στο σύστημα.

Εδώ στην Κύπρο έχουμε κλείσει το μαγαζί και η απουσία του ανταγωνισμού σε πολλούς τομείς της ζωής και της πολιτικής είναι σοβαρός ανασταλτικός παράγοντας για την πρόοδο.

Θα το πούμε ακόμα μία φορά, ότι δεν πείθουμε για τα δίκαια του κυπριακού ελληνισμού, όταν δεν είμαστε μεταξύ μας δίκαιοι και όταν δεν έχουμε ένα κράτος δικαίου, μία ισοπολιτεία και ένα καθεστώς ίσων ευκαιριών για τον πολίτη.

Το έχουμε ζήσει αυτό το σύστημα. Είμαστε μέρος του, είμαστε ένοχοι ίσως. Όμως γνωρίζουμε τις αδυναμίες του και γνωρίζουμε πού και πώς πρέπει να αλλάξει και θα αγωνιστούμε γι' αυτό όσα χρόνια και να πάρει. Δεν μπορεί στο τέλος της ημέρας η Κύπρος που στοχεύει στην Ευρώπη να μην αλλάξει νοοτροπία, γιατί κακώς κάποιοι

λάτρεις της Φοινίκης διακηρύττουν ότι είναι αυτή η νοοτροπία που μας επέτρεψε να επιβιώσουμε χιλιετηρίδες.

Επιβιώσαμε, παρά αυτή τη νοοτροπία.

Ο κόσμος σιγά-σιγά ξυπνά. Και είναι αυτό που μας δίδει ελπίδα και δύναμη να συνεχίσουμε τις προσπάθειές μας, για να γίνουν οι απαραίτητες τομές στον τρόπο σκέψης, τόσο όσον αφορά το πολιτικό μας πρόβλημα όσο και την ανάγκη δομικών και διαρθρωτικών αλλαγών στην οικονομία, ούτως ώστε να δημιουργήσουμε συνθήκες επιβίωσης του κυπριακού ελληνισμού, χωρίς την απώλεια ούτε της πατρίδας μας ούτε της οικονομίας μας αλλά προπαντός ούτε της αξιοπρέπειάς μας.

Γιατί σήμερα εκείνο που βρίσκεται κάτω από δοκιμασία σ' αυτό τον τόπο, από ξένους αλλά και πολλούς δικούς μας, δεν είναι μόνο η επιβίωση του κυπριακού ελληνισμού αλλά και η αξιοπρέπεια του Έλληνα της Κύπρου και αυτά τα δύο, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι αδιαίρετα.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Το ΚΕΑ θα ψηφίσει τους προϋπολογισμούς του 1999, γιατί παρ' όλες τις επιφυλάξεις και τις κάποιες τροπολογίες που θα καταθέσει, θεωρεί ότι το προεδρικό σύστημα που έχουμε αλλά και οι σημερινές δύσκολες συνθήκες της ημικατοχής δεν επιτρέπουν καταψήφιση των προϋπολογισμών, όση κριτική και αν αξίζει της κυβέρνησης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εδώ τελειώνει η σημερινή συνεδρία. Η συζήτηση των προϋπολογισμών θα συνεχιστεί αύριο, Πέμπτη 21 Ιανουαρίου 1999, στις 10.00 το πρωί και θα συνεχιστεί και το απόγευμα με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 1999.
- 2) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος του 1999.
- 3) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος του 1999.
(Συνέχιση της συζήτησης).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: -----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: -----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: -----

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 8.45 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος

Θωμά Γιαννάκης

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος

Κιπτής Στάθης

Κλεάνθους Νίκος

Κληρίδου Καίτη

Κυπριανού Μάρκος

Λιλλήκας Γιώργος

Λυσσαρίδης Βάσος

Μακρίδης Ισίδωρος

Ματσάκης Μάριος

Μάτσης Γιαννάκης

Μαυροκορδάτος Χρίστος

Μιχαηλίδης Θάσος

Μουσιούττας Νίκος

Μούσκος Ανδρέας

Μυριάνθους Ηλίας

Νεοφύτου Αβέρωφ

Παντελίδου Κατερίνα

Παπαδόπουλος Τάσος

Παπακώστας Κώστας

Παρισινός Ανδρέας

Πιπτοκοπίτης Νίκος

Πουργουρίδης Χρήστος

Προδρόμου Πρόδρομος

Ρότσας Χρήστος

Σαμμούτας Ευάγγελος

Στυλιανού Στέλιος

Συλλούρης Δημήτρης

Τυρίμος Κυριάκος

Φιλίππου Ανδρέας

Χάσικος Σωκράτης

Χατζηγεωργίου Γεώργιος

Χατζηγεωργίου Τάκης

Χατζηγιάννης Σοφοκλής

Χατζηδημητρίου Τάκης

Χριστοδουλίδης Δώρος

Χρίστου Ανδρέας

Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Έκθεση για τα νομοσχέδια “Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 1999”, “Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος του 1999” και “Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος του 1999” και οι αγορεύσεις που έγιναν (Ν. Αναστασιάδης, Α. Χρίστου, Τ. Παπαδόπουλος, Β. Λυσσαρίδης, Γ. Βασιλείου και Α. Γαλανός).

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 21ης Ιανουαρίου 1998

(Ωρα έναρξης: 10.10 π.μ.)

Αρ. 15

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ το Γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζουμε σήμερα τη συζήτηση των τριών προϋπολογισμών του 1999. Πρώτος ομιλητής σήμερα είναι ο κ. Ρίκκος Ερωτοκρίτου του Δημοκρατικού Συναγερμού και τον παρακαλώ να έρθει στο βήμα.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Οργανωτικές δομές δύσμορφες, γραφειοκρατική προσέγγιση, απουσία σύγχρονου πνεύματος μεθοδολογίας και διοίκησης, συγκεντρωτισμός αλλά και άλλα συμπαρομαρτούντα φαινόμενα είναι λίγα από τα αρνητικά που χαρακτηρίζουν πλείστους όσους τομείς του δημόσιου φάσματος υπηρεσιών με τελική κατάληξη την περιορισμένη αποδοτικότητα, τη χαμηλή ποιότητα πολλές φορές, των υπηρεσιών αλλά και τη βραδύτητα στην έγκαιρη υλοποίηση των κυβερνητικών αποφάσεων.

Η κυβέρνηση, συνειδητοποιώντας την πιο πάνω ανάγκη, που δημιουργήθηκε από τη μετεξέλιξη του κυπριακού κράτους μέσα από το φάσμα της αποικιακής περιόδου προς την εκτεταμένη πολύπλοκη και πολυσύνθετη αναπτυξιακή διοίκηση της εποχής μας, έγκαιρα δρομολόγησε τα πιο κάτω μέτρα:

Αναστροφή της αυξητικής τάσης του μεγέθους της απασχόλησης στη δημόσια υπηρεσία. Παγιοποίησε τα τελευταία πέντε χρόνια την πλήρωση θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία, περιόρισε τις προσλήψεις των εκτάκτων και η δυνατότητα δημιουργίας πρόσθετων θέσεων έμεινε μόνο για τους ευαίσθητους τομείς της υγείας, της άμυνας και της παιδείας.

Απλοποίησε, επιτάχυνε και εκσυγχρόνισε μεθόδους εργασίας, κύρια με τη μηχανογράφηση, που αξίζει τον κόπο να λεχθεί πως το συνολικό της κόστος θα ξεπεράσει τα £52.000.000.

Ετοιμάστηκαν προγράμματα, πρότυπα παραγωγής και δεικτών απόδοσης σε τμήματα της δημόσιας υπηρεσίας με παράλληλο προγραμματισμό εισαγωγής χαρτών δικαιωμάτων του πολίτη.

Η επιμόρφωση του προσωπικού μέσα από την Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης αποτελεί σταθερή επιδίωξη της κυβέρνησης με επικέντρωση σε θέματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Διορισμό στη Δημόσια Υπηρεσία Νόμος - επιδίωξη της κυβέρνησης από πολλού χρόνου- θέτει αντικειμενικά κριτήρια επιλογής του μη επιστημονικού προσωπικού στη δημόσια υπηρεσία, που επικεντρώνονται αποκλειστικά στη γραπτή εξέταση.

Και όλα αυτά, για να επιτευχθεί ο απαιτούμενος εκσυγχρονισμός, η απαιτούμενη μείωση του προσωπικού, που, στο βαθμό που υπάρχει, συντείνει και συνεισφέρει στη δυσλειτουργία αντί στην εύρυθμη λειτουργία.

Θα μπορούσαν πάρα πολλά να γίνουν ακόμα στα πλαίσια της δυνατότητας βελτίωσης που πάντα υπάρχει και θα αναφερθώ περιγραφικά πιο κάτω σε κάποια θέματα.

Θα ήταν σωστό, κατά την άποψή μου, μαζί με την προσμέτρηση της αρχαιότητας, των προσόντων και της αξίας, που λαμβάνονται υπόψη, κατά την κρίση του αρμοδίου οργάνου, για προαγωγή και για ανέλιξη του υπαλλήλου στο δημόσιο τομέα, να μελετηθεί το κατά πόσο μπορεί να προσμετράται αδιάσπαστα και η αποδοτικότητα, αφού βεβαίως προηγουμένως καταστεί μετρήσιμη με αντικειμενικά κριτήρια, με την εισαγωγή δεικτών απόδοσης, οι οποίοι θα μετρούν αντικειμενικά την αποδοτικότητα του δημοσίου υπαλλήλου.

Θα πρέπει να εξευρεθεί τρόπος να μειωθεί η αντιπαραγωγική εργασία των δημοσίων υπαλλήλων, που είναι κύρια γραφική για σκοπούς ενημέρωσης των προϊσταμένων. Όσοι είναι δημόσιοι υπάλληλοι κατανοούν πλήρως τη σημασία της χρονοβόρας αυτής διαδικασίας, σύμφωνα με την οποία θα πρέπει να ενημερώσουν τον προϊστάμενο, να πάρουν οδηγίες εντός του φακέλου που θα πρέπει να έρθει πίσω, να προχωρήσουν στην περαιτέρω ενέργεια, να ενημερώσουν ξανά και ούτω καθεξής.

Οι διαδικασίες που αφορούν την εξυπηρέτηση των πολιτών, αλλά ιδιαίτερα όσων ενδιαφέρονται να προβούν σε επενδύσεις στον οικονομικό τομέα, που είναι μια παράμετρος που συναρτάται άμεσα με το σημείο για το οποίο μιλούμε, θα πρέπει να είναι απλές, θα πρέπει να είναι κατανοητές, θα πρέπει να είναι ταχύτατες. Π.χ., το λειτουργικά κεντρικό σημείο κάθε κυβερνητικού τμήματος είναι το αρχείο. Σε όλη τη δημόσια υπηρεσία αυτός ο τομέας θα πρέπει να εκσυγχρονιστεί, πέραν της μηχανογράφησης, για να εξευρίσκονται γρήγορα οι φάκελοι των πολιτών, οι υποθέσεις τους να προωθούνται σύντομα, να ενημερώνονται σύντομα και η διεκπεραίωση της υπόθεσης του πολίτη να τελειώνει σε σύντομο χρόνο.

Θα πρέπει ακόμα να πληροφορηθεί ο πολίτης τις διαδικασίες με τη σύνταξη χαρτών δικαιωμάτων του πολίτη, να πληροφορηθεί πώς να χρησιμοποιεί την όση γραφειοκρατία είναι αναγκαία στο δημόσιο τομέα, για να ξέρει ποια είναι τα δικαιώματά του, πόσος χρόνος απαιτείται, για να διεκπεραιωθεί τεχνικά η υπόθεσή του, και πόσο εύλογα μπορεί να αναμένει από το δημόσιο τομέα να είναι αποδοτικός.

Θα πρέπει ακόμα να επισπευσθεί η αλληλογραφία εντός του τμήματος. Θα πρέπει να γίνουν μελέτες για επίσπευση της ενδοτμηματικής κυκλοφορίας της αλληλογραφίας, ένα μέτρο που θα βοηθήσει στην αποφόρτιση της εργασίας.

Το σημαντικότερο όμως, ένα γεγονός που το αντιμετωπίζουν όχι μόνο οι δημόσιοι υπάλληλοι αλλά όλα τα πολιτειακά όργανα, είτε Εκτελεστική είτε Νομοθετική είτε άλλη εξουσία, είναι η επίλυση του μπλοκαρίσματος που δημιουργείται λόγω υπάρξεως συναρμοδιοτήτων είτε Υπουργείων είτε τμημάτων. Θα πρέπει να μελετηθεί η δημιουργία ξεχωριστού Υπουργείου Συντονισμού, αν τούτο είναι νομικά εφικτό, ή η δημιουργία συντονιστικής διεύθυνσης όχι για ζητήματα πολιτικής, αλλά για ανάθεση σε αυτή του πρωτεύοντος λόγου που θα δεσμεύει όλους τους συναρμοδίους με τεχνικές επίλυσης των συγκρούσεων που δημιουργούνται λόγω της συναρμοδιότητας.

Το σημαντικότερο από όλα -και τελειώνω με τον τομέα αυτό: Θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι δεν είναι δυνατό ο δημόσιος τομέας, ο οποίος προβαίνει σε αγορές υπηρεσιών ή αγαθών από τον ιδιωτικό τομέα, να ξοδεύει εκατονταπλάσιο ή πολλαπλάσιο ποσό, για να αγοράσει υπηρεσίες ή αγαθά τα οποία είναι χαμηλότερης αξίας. Θα πρέπει να εισαχθούν άμεσα κατόπιν μελέτης εκσυγχρονιστικές μέθοδοι, ούτως ώστε το δημόσιο χρήμα που απαιτείται να διαχειριστεί ένας υπάλληλος για την αγορά υπηρεσιών ή αγαθών να ανταποκρίνεται στην αξία των αγαθών ή των υπηρεσιών και να μην υπερβαίνει το κόστος του δημόσιου χρόνου είκοσι τέσσερις ή είκοσι πέντε φορές, όπως πολλές φορές έχουν αποκαλύψει κάποιες μελέτες. Η αξία,

δηλαδή, του δημόσιου χρήματος να ανταποκρίνεται στην αξία των αντικειμένων, των αγαθών ή των υπηρεσιών που αγοράζονται.

Οι μελέτες αυτές θα πρέπει να αξιοποιήσουν τον ωφέλιμο χρόνο των δημοσίων υπαλλήλων κατά τρόπο παραγωγικό και πάντα σε αντιστοιχία οικονομικού κόστους του δημόσιου χρόνου με το οικονομικό κόστος ή την ωφέλεια της πράξης για την οποία καταναλώνεται.

Η κυβέρνηση Κληρίδη έδωσε μεγάλη έμφαση και στην κοινωνική πολιτική καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας της. Με βάση τις επίσημες εκτιμήσεις, μέσα σε έξι χρόνια, την περίοδο 1992-1998, αυξήθηκαν κατά 116% ή, σε αριθμούς, από £265.000.000 το 1992 σε £573.000.000 το 1998 οι κοινωνικές παροχές, δηλαδή αύξηση £308.000.000. Κατά συνέπεια, ο οποιοσδήποτε θα μπορούσε να ισχυριστεί με ατεκμηρίωτους και συνθηματολογικού περιεχομένου ισχυρισμούς, που προβάλλονται συνήθως από την πλευρά της αντιπολίτευσης, ότι η κυβέρνηση Κληρίδη έχει οποιαδήποτε έλλειψη κοινωνικής ευαισθησίας· αρκεί να ανατρέξει κανείς σε αριθμούς και δείκτες οι οποίοι δίνουν καθοριστικά την εικόνα για το ενδιαφέρον το κοινωνικό της κυβέρνησης αυτής, σε σχέση με τον τομέα αυτό.

Θα αναφέρω ενδεικτικά στοιχεία ξεκινώντας από διευκολύνσεις που έχουν παρασχεθεί σε άτομα με ειδικές ανάγκες, που αποτελεί, κατά την άποψή μου, την κατεξοχήν κοινωνική υποχρέωση ενός κράτους, μια και οι αναξιοπαθούντες πολίτες θα πρέπει να παρατηρούνται και να βοηθούνται περισσότερο από το κράτος:

Σε είκοσι δύο εθελοντικές οργανώσεις που λειτουργούν προγράμματα για άτομα με ειδικές ανάγκες παραχωρήθηκε συνολική κρατική χορηγία £416.000, σε σχέση με δεκαέξι οργανώσεις που τους παραχωρήθηκε μόνο πόσο £148.000 το 1993.

Για ηλικιωμένους και για προγράμματα που τους αφορούν παραχωρήθηκαν £436.000, σε σχέση με τριάντα κοινοτικά προγράμματα, ενώ η αντίστοιχη κρατική

χορηγία για το 1993 ήταν £176.000 μόνο.

Από τον Ιούλιο του 1998 για τους εγκλωβισμένους προβλέπεται για κατ' οίκον φροντίδα δαπάνη ύψους £12.228 κατ' έτος, δηλαδή μηνιαίο κόστος £768 για κάθε περίπτωση (που συνολικά είναι δεκαέξι).

Αλλά και ακόμη τα δημόσια βοηθήματα συνολικά κοστίζουν σε αυτή την κυβέρνηση £25.720.000 καθ' όλη την περίοδο του 1998, σε σχέση με £12.572.000 το 1992.

Επιπλέον, η κυβέρνηση αυτή αύξησε την κατώτατη σύνταξη με συνολικό ετήσιο κόστος £1.600.000.

Ήταν κάποιες προτάσεις που θα πρέπει να ληφθεί από αυτό το βήμα ότι είχαν μπει στην κοινωνική πρόταση της ΕΔΕΚ, όταν είχε συμμετάσχει στην κυβέρνηση. Κάποια κοινωνική δέσμη, η οποία αφορούσε τις πλέον αναξιοπαθούσες τάξεις του λαού μας, είτε ηλικιωμένους είτε νέους είτε παιδιά και αναμφίβολα το θετικό κόστος και η τιμή θα πρέπει να προσμετρώνται, όταν μιλούμε δημόσια, στην ΕΔΕΚ, η οποία είχε την πρωτοβουλία να εισαγάγει την κοινωνική αυτή δέσμη:

1) Αυξήθηκαν τα επιδόματα κοινωνικής ευημερίας και τα δημόσια βοηθήματα με κόστος £1.000.000.

2) Αυξήθηκε η επιδότηση των εθελοντικών οργανισμών με £700.000.

3) Πρόσθετες πιστώσεις για τον Οργανισμό Νεολαίας: £350.000.

4) Δαπάνη για ίδρυση πολυτεχνικής σχολής με αρχική δαπάνη £500.000 και δαπάνη άλλων £2.000.000 στα επόμενα δυο τρία χρόνια.

5) Αύξηση του κονδυλίου που αφορά τη μηχανογράφηση του Πανεπιστημίου κατά £250.000.

6) Αύξηση του κονδυλίου που αφορά την προδημοτική εκπαίδευση κατά £500.000.

7) Ενθάρρυνση της ερευνητικής δραστηριότητας με κονδύλι £500.000.

8) Για ολόημερο σχολείο: £350.000.

Συνολικό κόστος: £41.864.228.

Υπενθυμίζω ότι η κοινωνική αυτή δέσμη, ενώ έγινε η εισαγωγή της από την ΕΔΕΚ, υλοποιήθηκε από την κυβέρνηση, από αυτή την κυβέρνηση Κληρίδη στην οποία τότε συμμετείχε και η ΕΔΕΚ.

Στον τομέα της στέγασης η κυβέρνηση αναβάθμισε, μέσω του Οργανισμού Χρηματοδότησης Στέγης και του Οργανισμού Ανάπτυξης Γης, διάφορα σχέδια για ικανοποίηση των αναγκών των χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων, των φτωχών οικογενειών, των πολυτέκνων, καθώς και των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με τις κατεχόμενες περιοχές.

Θα μπορούσα να προσθέσω σωρεία άλλων κοινωνικών μέτρων που καταδεικνύουν το πλούσιο και πολυδιάστατο κοινωνικό έργο της κυβέρνησης Κληρίδη. Δεν προτίθεμαι να το πράξω. Άλλωστε, δεν είναι αναγκαίο, διότι ο κυπριακός λαός γνωρίζει την πραγματικότητα και τη βιώνει καθημερινά.

Πρόθεση της παρούσας κυβέρνησης είναι ο περαιτέρω εμπλουτισμός και η αναβάθμιση του κοινωνικού της έργου τα επόμενα χρόνια. Προϋπόθεση αποτελεί η ενίσχυση των εσόδων του κράτους, διότι δεν είναι ορθό ούτε από κοινωνικής άποψης να χρηματοδοτούνται τα κοινωνικά σχέδια και μέτρα με δανεισμό, δηλαδή ουσιαστικά με επιβάρυνση των επόμενων γενεών.

Γι' αυτό, το ποια πολιτικά κόμματα είναι στην πράξη και όχι μόνο στα λόγια υπέρ της αναβάθμισης του κοινωνικού ρόλου του κράτους θα διαφανεί τους επόμενους μήνες, όταν θα τεθούν ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων προς συζήτηση τα φορολογικά μέτρα για ενίσχυση των δημοσίων εσόδων και για υλοποίηση όλου του προγράμματος που έχει αναφερθεί.

Τελειώνοντας θα πρέπει να τονίσω ότι υπερψηφίζουμε αυτούς τους προϋπολογισμούς καταδεικνύοντας έμπρακτα τη στήριξή μας προς την αποστολή αλλά και το μέγα κοινωνικό έργο που επιτέλεσε αυτή η κυβέρνηση και επιθυμεί να επιτελεί.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ τώρα στο βήμα το Βουλευτή του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Χρίστο Μαυροκορδάτο.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Συζητούμε και φέτος τους προϋπολογισμούς του κράτους (Τακτικό, Αναπτύξεως και Τ.Α.Ε.Π.) από τους οποίους μπορεί να εξαχθεί μια σειρά από συμπεράσματα τόσο για τη δημοσιονομική πολιτική της Κυβέρνησης όσο και για την αντίστοιχη αναπτυξιακή της. Δεν υπάρχει πρόθεση να καλύψουμε το σύνολο των προϋπολογισμών, κάτι το οποίο ήδη έχει πραγματοποιηθεί με την κατάθεση της ομιλίας του κοινοβουλευτικού μας εκπροσώπου. Οι γενικές τοποθετήσεις της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις ήδη είναι γνωστές.

Οι υπό συζήτηση προϋπολογισμοί αμέσως καταδεικνύουν, συγκρινόμενοι με τους περσινούς, ότι το έτος που διανύουμε δεν είναι προεκλογικό. Γι' αυτό και για τον ευρύτερο γεωργικό τομέα προϋπολογίζονται ποσά κατά 15% μειωμένα συγκριτικά με τον περσινό προϋπολογισμό. Καταδεικνύουν όμως και το γεγονός ότι οι κυβερνώντες ακόμα δεν έχουν αντιληφθεί τα μηνύματα των καιρών, ότι δε λαμβάνουν υπόψη τις διαμορφούμενες εξελίξεις και τις προκλήσεις τους. Γι' αυτό και οι προϋπολογισμοί, ιδιαίτερα ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως, συνεχίζουν να καταρτίζονται όπως και προηγούμενα, απλώς με μια αυξομείωση των κονδυλίων, συνεχίζουν δηλαδή να κινούνται στην ίδια κατεύθυνση που συνεχώς ανατρέπει τις ισορροπίες συμβάλλοντας

στην ενίσχυση της στρεβλωτικής ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας.

Ζούμε την εποχή της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας και του εμπορίου. Προσπαθούμε να εναρμονίσουμε την εθνική μας οικονομία με τις αρχές που διέπουν το κοινοτικό κεκτημένο. Από όλους είναι παραδεκτό ότι η παραγωγικότητα αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο στην προσπάθεια επιβίωσης μικρών οικονομιών, όπως της κυπριακής. Παραγωγικότητα που θα συμβάλει στη μείωση του κόστους παραγωγής και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των κυπριακών προϊόντων, η οποία θα ενισχύεται με την ποιοτική αναβάθμισή τους. Απαιτείται εκσυγχρονισμός και αναδιάρθρωση. Απαιτείται αναβάθμιση και ταυτόχρονα απλοποίηση των δομών εμπορίου. Και αυτά, για να μπορέσει η κυπριακή οικονομία, στην προκειμένη περίπτωση η αγροτική, να αντιμετωπίσει τον αυξανόμενο ανταγωνισμό ομοειδών προϊόντων όχι μόνο στο διεθνές εμπόριο αλλά και στην ντόπια αγορά. Οι διαμορφούμενες σήμερα συνθήκες θα συνεχίσουν να διαφοροποιούνται, γιατί είναι δεδομένο ότι στο εγγύς μέλλον θα αρχίσουν νέες διαβουλεύσεις για αλλαγή των θεσμών που καθόρισαν οι συμφωνίες της GATT. Οδεύουμε λοιπόν στην παραπέρα φιλελευθεροποίηση.

Οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις τροχιοδρομούν αλλαγές στην εθνική οικονομία, συμπεριλαμβανομένης και της αγροτικής. Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση -δε συζητούμε πότε θα πραγματοποιηθεί, δε συζητούμε ούτε το πολιτικό μας πρόβλημα- θα δημιουργήσει σίγουρα νέα δεδομένα για τα οποία θα πρέπει να είμαστε ως χώρα, ως τομέας της οικονομίας, ως παραγωγοί προετοιμασμένοι, αν επιθυμούμε να συνεχίσουμε τις δραστηριότητές μας.

Τα δεδομένα της κυπριακής αγροτικής οικονομίας είναι γνωστά:
Συνεχής πτωτική τάση του ποσοστού της στη διαμόρφωση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Συνεχής πτωτική τάση στο ποσοστό των απασχολούμενων στον ευρύτερο γεωργικό τομέα. Τα διαρθρωτικά προβλήματα στη γεωργοκτηνοτροφία διαιωνίζονται,

τα προβλήματα κόστους οξύνονται, οι δομές εμπορίου παραμένουν αναλλοίωτες, ενώ η ανάγκη για εκσυγχρονισμό και για αναβάθμιση βρίσκεται όσο ποτέ άλλοτε στην επικαιρότητα.

Ας δούμε όμως πώς ανταποκρίνεται η κυβέρνηση στις απαιτήσεις των καιρών, πώς συμβάλλει στην προετοιμασία της αγροτικής οικονομίας, ποια πολιτική ακολουθεί στα θέματα εναρμόνισης, δηλαδή στα θέματα εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης της αγροτικής οικονομίας.

Παρατηρούμε για ακόμη μια χρονιά ότι το μερίδιο του ευρύτερου γεωργικού τομέα στους Προϋπολογισμούς Αναπτύξεως συρρικνώνεται ακόμη περισσότερο φθάνοντας στο κατώτατο όριο που έφθασε ποτέ, δηλαδή στο 17,20%. Η στρεβλωτική διάρθρωση της εθνικής οικονομίας και το χάσμα μεταξύ των διαφόρων τομέων της θα αυξάνονται σε βάρος της αγροτικής οικονομίας. Την ίδια στιγμή, αν αποπληθωριστεί το ποσό που αφορά τον ευρύτερο γεωργικό τομέα, παρατηρούμε ότι σε σταθερές τιμές περίπου βρίσκεται στα επίπεδα του 1993.

Δεν προτίθεμαι να σας κουράσω με την παράθεση αριθμών για τους επιμέρους κλάδους. Το κύριο, το βασικό συμπέρασμα, το οποίο εδώ και έξι χρόνια επαναλαμβάνουμε ενώπιον της Βουλής, είναι ένα και το αυτό: Σε μια εποχή όπου απαιτείται η επένδυση κεφαλαίων στον ευρύτερο γεωργικό τομέα, ώστε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για αναδιάρθρωση καλλιεργειών, για εκσυγχρονισμό και αναδόμηση, οι Προϋπολογισμοί Αναπτύξεως παραμένουν καθηλωμένοι σε σταθερές τιμές.

Σε μια εποχή όπου θα έπρεπε να υπάρχει πραγματικός οργασμός κεφαλαιουχικών επενδύσεων με απώτερο στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας και κατά συνέπεια της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής αγροτικής οικονομίας υπάρχει καθήλωση στα ποσά του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως.

Σε μια εποχή όπου έχει γίνει σε όλους ξεκάθαρο το λανθασμένο της στρεβλωτικής ανάπτυξης της οικονομίας μας με τα προτεινόμενα, καθηλωμένα σε σταθερές τιμές στα επίπεδα του 1993, κονδύλια όχι μόνο αναπαράγεται η στρεβλωτική ανάπτυξη, αλλά ενισχύεται ακόμα περισσότερο.

Θα αντιταχθεί από συναδέλφους του κυβερνώντος κόμματος, του Δημοκρατικού Συναγερμού, ότι η ευρύτερη αγροτική πολιτική της κυβέρνησης δεν εκφράζεται μόνο μέσα από τους Προϋπολογισμούς Αναπτύξεως, αλλά υπάρχει μια σειρά από πολλά άλλα μέτρα που συμβάλλουν στην αναβάθμιση και στον εκσυγχρονισμό της αγροτικής οικονομίας. Αναμφίβολα θα ασχοληθούμε και με τέτοια άλλα μέτρα που δεν αντανακλώνται μέσα από τα ποσά των Προϋπολογισμών Αναπτύξεως, όπως έχουμε πράξει όλα αυτά τα χρόνια που η νεοφιλελεύθερη, η νεοσυντηρητική διακυβέρνηση Γλαύκου Κληρίδη προετοιμάζει και καταθέτει τους προϋπολογισμούς στη Βουλή.

Κύριοι συνάδελφοι, ένα σοβαρό σημείο αναφοράς, όταν κάποιος καταπιάνεται με ζητήματα αγροτικής οικονομίας, είναι και τα ταμεία στήριξης στα οποία έχει εναποθέσει τις ελπίδες του ο αγροτικός κόσμος για την αντιμετώπιση κύρια των επιπτώσεων από τις φιλελευθεροποιήσεις στο εμπόριο γεωργικών προϊόντων. Ποιος, όμως, είναι ο ρόλος γενικά των ταμείων στήριξης ή τι ανέμενε ο αγροτικός κόσμος και οι οργανώσεις του από αυτά;

Τα ταμεία στήριξης θα έπρεπε να ήταν νομοθετικά θεσμοθετημένα, ώστε να λειτουργούν αυτεπάγγελτα, όποτε παρουσιάζεται πρόβλημα σε κάποιο αγροτικό προϊόν. Τα ταμεία στήριξης θα έπρεπε ήδη να ήταν συγκεκριμενοποιημένα, δηλαδή ποια προϊόντα στηρίζουν, πώς και πόσο τα στηρίζουν, ώστε ο αγρότης να γνωρίζει πώς λειτουργούν, σε ποιο βαθμό και σε ποιο ύψος διασφαλίζουν τις τιμές, και ανάλογα να ενεργεί. Τα ταμεία στήριξης, δηλαδή, θα αποτελούσαν τη δικλίδα ασφαλείας για τους παραγωγούς, ώστε να εξασφαλίζουν ένα σταθερό εισόδημα.

Μια τέτοια πολιτική και μια παρόμοια αντίκριση των ταμείων στήριξης θα αποτελούσαν την αρχή για την εξαγγελία μιας πραγματικά ολοκληρωμένης αγροτικής πολιτικής, η οποία θα στηριζόταν στις απαιτήσεις του ευρύτερου γεωργοκτηνοτροφικού τομέα. Μια τέτοια προσέγγιση θα έδιδε τα αναγκαία εχέγγυα και κίνητρα στους παραγωγούς, ώστε να πραγματοποιήσουν κεφαλαιουχικές επενδύσεις, να ακολουθήσουν το δρόμο του εκσυγχρονισμού και της αναβάθμισης της αγροτικής πολιτικής, να υλοποιήσουν στόχους που σχετίζονται με την αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας των κυπριακών αγροτικών προϊόντων.

Η διακυβέρνηση, όμως, Γλαύκου Κληρίδη πεισματικά επιμένει να έχει τα ταμεία στήριξης προικοδοτημένα με ένα συγκεκριμένο ποσό για κάθε χρόνο και, ανάλογα με τα αναφερόμενα προβλήματα και ανάγκες, να λαμβάνονται οι ανάλογες αποφάσεις για βοήθεια. Με αυτό τον τρόπο δεν αποκλείονται όμως οι διάφορες πολιτικές σκοπιμότητες της στιγμής.

Τα ταμεία στήριξης στους υπό συζήτηση προϋπολογισμούς έχουν προικοδοτηθεί με το ποσό των £8.000.000. Ο νεοσυντηρητισμός δεν μπορούσε να αφήσει ανέπαφα τα ταμεία αυτά, έτσι μειώθηκε το ποσό κατά £2.000.000. Δηλαδή για τους κυβερνώντες τα ταμεία στήριξης ήδη εκπλήρωσαν τους στόχους τους, γι' αυτό και άρχισε η μείωσή τους;

Φυσικά όχι. Οι κυβερνώντες απλώς παραμένουν πιστοί στις επιλογές τους, σε σχέση με την αγροτική οικονομία. Αν οι Προϋπολογισμοί Αναπτύξεως για τον ευρύτερο αγροτικό τομέα σε σταθερές τιμές παραμένουν καθηλωμένοι στα επίπεδα του 1992-1993, τότε τα ταμεία στήριξης μειώνονται και σε τρέχουσες τιμές. Δηλαδή, όπως ήδη αναφέραμε και προηγούμενα, σε μια εποχή όπου απαιτείται η πλήρης στήριξη της αγροτικής οικονομίας για εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση, τα δημιουργηθέντα ταμεία στήριξης πετσοκόβονται με τη μείωση ακόμα και εκείνων των ελάχιστων κονδυλίων με

τα οποία αρχικά προικοδοτήθηκαν.

Αντί λοιπόν τα ταμεία στήριξης να αναβαθμίζονται και να ενισχύονται, όπως απαιτούν οι εξελίξεις, όπως απαιτεί ολόκληρο το οργανωμένο αγροτικό κίνημα, ανεξαρτήτως πολιτικής ή ιδεολογικής τοποθέτησης, αυτά περιορίζονται και ελαχιστοποιούνται παραμένοντας στο επίπεδο των ταμείων επαιτείας. Αυτή είναι λοιπόν η φιλαγροτική ολοκληρωμένη πολιτική της κυβέρνησης Κληρίδη.

Πέραν όμως των ταμείων στήριξης, θα μπορούσε να υποστηρίξει κάποιος ότι υπάρχουν τα διάφορα σχέδια αναδιάρθρωσης καλλιεργειών, όπως των εσπεριδοειδών και των φυλλοβόλων. Υπάρχει, θα αναφερθεί, το Σχέδιο Ομπρέλα. Πέρσι, όταν συζητούσαμε τους προϋπολογισμούς στην ολομέλεια της Βουλής, δώσαμε τις δικές μας εκτιμήσεις για τα τότε πολυδιαφημιζόμενα αυτά σχέδια, τα οποία για μήνες προαναγγέλλονταν και διαφημιζόνταν δημιουργώντας ψευδαισθήσεις ότι με την εφαρμογή τους θα επετυγχάνετο ο εκσυγχρονισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών.

Από τότε εκτιμήσαμε ότι το Σχέδιο Ομπρέλα προνοούσε μια “βελτιωμένη μορφή δανειοδότησης” για τη λαχανοκομία και ανθοκομία σε θερμοκήπια, τα αρωματικά φυτά, τη μελισσοκομία και τις σύγχρονες φυτωριακές μονάδες. Δηλαδή, βασικοί κλάδοι της φυτικής παραγωγής δε συμπεριλαμβάνονται, ενώ, όσον αφορά τους συγκεκριμένους που συμπεριλήφθηκαν, δε διασφαλίζεται η διάθεση των προϊόντων τους.

Τα σχέδια για την αναδιάρθρωση των φυλλοβόλων και των εσπεριδοειδών το μόνο που έχουν επιτύχει μέχρι σήμερα ήταν η εκρίζωση καλλιεργειών. Η λύση των διαρθρωτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι δυο αυτοί κλάδοι επιλύονται διά παντός με την παροχή κινήτρων για εκριζώσεις. Δε χρειάζεται πολλή σοφία ή εμπειρία, για να διαπιστώσει κάποιος τα πιο πάνω. Με απλή ανάγνωση των όρων και των κινήτρων που περιλαμβάνονται στα σχέδια αυτά γίνεται αντιληπτός ο στόχος τους:

Λύση των προβλημάτων με τη μείωση της παραγωγής.

Αντί λοιπόν να εξαγγελθούν πραγματικά σχέδια αναδιάρθρωσης και εκσυγχρονισμού, που θα προσδώσουν μια αναπτυξιακή πορεία στην αγροτική οικονομία η οποία θα συμβάλει στη δημιουργία των αναγκαίων προϋποθέσεων για επιβίωσή της, η ίδια η κυβέρνηση δημιουργεί τετελεσμένα που ωθούν ολόκληρους κλάδους σε πλήρη μαρασμό και εξαφάνιση.

Αυτή είναι μια κοντόφθαλμη πολιτική που οδηγεί στη συνεχή συρρίκνωση του αγροτικού τομέα και του ρόλου που διαδραματίζει η γεωργοκτηνοτροφία στην ανάπτυξη της υπαίθρου και στη συγκράτηση του πληθυσμού σ' αυτή. Είναι μια κοντόφθαλμη πολιτική, που σε τελευταία ανάλυση πλήττει τα εισοδήματα σημαντικής μερίδας του λαού, αν λάβουμε υπόψη ότι ένα μέρος εξαρτάται αποκλειστικά από το αγροτικό εισόδημα, ενώ μια σημαντική μερίδα συμπληρώνει το οικογενειακό εισόδημα.

Η αναδιάρθρωση και η αναδόμηση καλλιεργειών δε γίνονται με ημίμετρα αλλά με κάθετες τομές στους θεσμούς και στις δομές της αγροτικής οικονομίας, οι οποίες θα συμπληρώνονται από μια πολιτική πραγματικής στήριξης και αγροτικής ανάπτυξης. Οι κυβερνώντες ξεκίνησαν την πρώτη πενταετία της διακυβέρνησής τους με βαρύγδουπα συνθήματα, αλλά την ολοκλήρωσαν με καθηλωμένα ποσά ανάπτυξης.

Τη δεύτερη πενταετία την ξεκίνησαν, αφού υφάρπαξαν τη λαϊκή ψήφο με μια ενορχηστρωμένη φιλολογική, όπως αποδείχθηκε πρόσφατα, πυραυλογία, με βαρύγδουπα σχέδια για εκσυγχρονισμό και αναδιάρθρωση, αλλά αυτό που μέχρι στιγμής επιτυγχάνουν είναι οι εκριζώσεις φρουτόδεντρων και εσπεριδοειδών, που οδηγούν στη μείωση της παραγωγής και την περαιτέρω συρρίκνωση του τομέα στο σύνολο της εθνικής οικονομίας.

Αναφέρθηκε ή και θα αναφερθεί από Βουλευτές του κυβερνητικού σχήματος ότι η κυβέρνηση Γλαύκου Κληρίδη έχει δώσει εκατομμύρια και εκατομμύρια στον αγροτικό

κόσμο για βοήθεια, θέλοντας να αποδείξουν τη φιλαγροτική πολιτική της κυβέρνησης.

Κανένας δεν αρνείται ότι πραγματικά δόθηκαν ποσά προς δυσπραγούντες κλάδους στους οποίους προξενήθηκαν σοβαρές ζημιές από θεομηνίες. Η κυβερνητική αυτή βοήθεια, η οποία και καλοδεχούμενη είναι, αλλά και υποχρέωση του κράτους είναι, δόθηκε για να καλύψει ζημιές από θεομηνίες. Δηλαδή, δίδεται για μερική ανακούφιση πληγέντων γεωργοκτηνοτρόφων. Η βοήθεια αυτή απλώς συμπληρώνει μέρος του απολεσθέντος εισοδήματος και, όπως πολλές φορές έχουμε τονίσει στο παρελθόν, με κανέναν τρόπο δε δημιουργεί προϋποθέσεις επίλυσης δομικών και θεσμικών προβλημάτων, δε συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό και στην αύξηση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας, δεν παρέχει κίνητρα για αναπτυξιακή αγροτική πολιτική.

Για μια φορά ακόμα η κυβέρνηση Κληρίδη φάνηκε ανήμπορη να αρθεί στο ύψος των περιστάσεων. Η αγροτική οικονομία θα συνεχίσει να βηματίζει στην καλύτερη περίπτωση με βήμα σημειωτόν, αναμένοντας τις εξελίξεις και ανήμπορη να αντιδράσει. Για μια φορά ακόμα η κυβέρνηση Κληρίδη αποδεικνύεται ότι μέσα στον αυταρχισμό της και τα ελλείμματα δημοκρατίας που παρουσιάζει και στην αγροτική πολιτική της έχει έλλειψη οράματος και, αντί να ακούσει τουλάχιστον τις εισηγήσεις τρίτων για να πρωτοπορήσει, εξακολουθεί πεισματικά να παραμένει απλός θεατής των εξελίξεων και να ακολουθεί τα γεγονότα.

Έχει αποδειχτεί ότι η υφιστάμενη κυβέρνηση, μέσα στο πλέγμα του νεοσυντηρητισμού και νεοφιλελευθερισμού της, δεν μπορεί και δεν είναι σε θέση να ακολουθήσει μια πραγματική φιλαγροτική πολιτική για αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό του τομέα.

Το αγροτικό κίνημα καλείται και έχει υποχρέωση μακριά από τις όποιες μικροπολιτικές σκοπιμότητες, ενωμένο και μονολιθικό, να απαιτήσει τα δίκαιά του,

δίκαια που τροχοδρομούν εξελίξεις και ανοίγουν δρόμο για την εφαρμογή ολοκληρωμένης αγροτικής πολιτικής, που θα προωθήσει ριζοσπαστικές αγροτικές μεταρρυθμίσεις, ώστε να μπορέσει η αγροτική οικονομία να ορθοποδήσει, για να αντιμετωπίσει τα υφιστάμενα προβλήματα που σχετίζονται με:

- 1) Τον αυξανόμενο ανταγωνισμό στις διεθνείς αγορές με κύριο χαρακτηριστικό την αναβαθμισμένη ποιότητα και τη μείωση των τιμών.
- 2) Τη μεταφορά του ανταγωνισμού και στην εσωτερική αγορά με τις φιλελευθεροποιήσεις της GATT και την παγκοσμιοποίηση του εμπορίου.
- 3) Τα διαρθρωτικά και δομικά προβλήματα σε μια σειρά βασικών κλάδων της γεωργοκτηνοτροφίας.
- 4) Το αυξημένο κόστος παραγωγής σε συνδυασμό με τη μειωμένη ανταγωνιστικότητα, σε σχέση με εισαγόμενα ομοειδή προϊόντα.
- 5) Τα ελαχιστοποιημένα περιθώρια πιστωτικής χρηματοδότησης.
- 6) Τη σταθερή συρρίκνωση του ευρύτερου αγροτικού τομέα στον καθορισμό του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και τη συνεχή μείωση των απασχολουμένων στη γεωργοκτηνοτροφία.
- 7) Την έλλειψη αναπτυξιακής προοπτικής με καθήλωση στα ποσά ανάπτυξης.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να ασχοληθώ και λίγο με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ελεύθερη περιοχή της Αμμοχώστου και να εκφράσω την έντονη δυσαρέσκεια και ανησυχία μας για τη μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στην υλοποίηση προγραμματισθέντων έργων υποδομής στην περιοχή. Θα ήθελα να επισημάνω για άλλη μια φορά τον υποτονικό και υποβαθμισμένο τρόπο με τον οποίο

αντιμετωπίζει η κυβέρνηση την περιοχή αυτή, η οποία μπορεί μεν να είναι μικρή σε μέγεθος, αλλά με πολύ σημαντική προσφορά στην οικονομία, ιδιαίτερα στους τομείς της γεωργίας και του τουρισμού.

Ο αυτοκινητόδρομος Λάρνακας - Αμμοχώστου είναι ένα πολύ σημαντικό έργο υποδομής για την τουριστική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, που έχει αδικαιολόγητα καθυστερήσει. Ο δρόμος αυτός είχε αποφασιστεί να γίνει από το 1992 και έκτοτε εξαγγέλθηκε η κατασκευή του πάρα πολλές φορές πριν από κάθε εκλογική αναμέτρηση. Δυστυχώς σήμερα ζούμε όλοι τα καταστροφικά αποτελέσματα της αναβλητικότητας και της συνεχούς αλλαγής όδευσης του δρόμου. Καλούμε την κυβέρνηση να αναλάβει τις ευθύνες της και να προχωρήσει στην άμεση κατασκευή του έργου χωρίς καμία καθυστέρηση, γιατί το έργο αυτό θα συμβάλει στην ανάπτυξη όχι μόνο του τουρισμού αλλά όλων των παραγωγικών τομέων της οικονομίας.

Ένα άλλο σοβαρό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η περιοχή είναι η καθυστέρηση που παρατηρείται στην ανέγερση του νέου γενικού νοσοκομείου Αμμοχώστου. Μετά τις επανειλημμένες εξαγγελίες από μέρους των κυβερνώντων τα τελευταία έξι χρόνια για ανέγερση γενικού νοσοκομείου Αμμοχώστου για κάλυψη σε αρχικό στάδιο των αναγκών των κατοίκων της ελεύθερης περιοχής και σε μελλοντικό στάδιο των αναγκών ολόκληρης της επαρχίας Αμμοχώστου, αποφασίστηκε τελικά η ανέγερσή του. Δυστυχώς, όμως, το νοσοκομείο που προγραμματίζεται δεν περιλαμβάνει βασικά τμήματα και θα έχει σοβαρές ελλείψεις. Συγκεκριμένα, δεν περιλαμβάνει μαιευτήριο, μαιευτική - γυναικολογική μονάδα και τμήμα παρακολούθησης εγκύων, και αυτό με τη δικαιολογία ότι αυτοί οι τομείς καλύπτονται από τον ιδιωτικό τομέα. Με αυτό το σκεπτικό, όμως, θα πρέπει να αφήσουμε όλα τα νοσοκομεία, γιατί όλοι οι τομείς καλύπτονται από τον ιδιωτικό τομέα. Δεν είναι σωστό να στέλλουμε το μισό πληθυσμό της περιοχής, που είναι γυναίκες, στις ιδιωτικές κλινικές πληρώνοντας τεράστια ποσά

για την ιατροφαρμακευτική τους περίθαλψη. Ζητούμε όπως περιληφθούν στα σχέδια του νέου νοσοκομείου και η μαιευτική - γυναικολογική μονάδα, καθώς επίσης μαιευτήριο και τμήμα παρακολούθησης εγκύων.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ τώρα στο βήμα το Βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Σωκράτη Χάσικο.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Θα ασχοληθώ με δύο θέματα πολύ πολύ αδρομερώς, με το δημοσιονομικό έλλειμμα και με την παραγωγικότητα.

Η προσοχή του Κοινοβουλίου θα πρέπει να επικεντρωθεί στο θέμα του δημοσιονομικού ελλείμματος, το οποίο, κατά τα τελευταία χρόνια, ακολούθησε μια ανησυχητική ανοδική πορεία. Όπως είναι ήδη γνωστό το δημοσιονομικό έλλειμμα το 1998 εκτιμάται ότι θα ανέλθει στα £265.700.00 ή 5,7% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε σύγκριση με £231.000.000 ή 5,3% του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος κατά το 1997. Από τους αριθμούς αυτούς γίνεται αντιληπτό πως το δημοσιονομικό έλλειμμα στην Κύπρο βρίσκεται ήδη σε ψηλά επίπεδα και εξακολουθεί να αποκλίνει από το σχετικό κριτήριο σύγκλισης που καθορίστηκε από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Το θέμα είναι αρκετά σοβαρό και πρέπει να απασχολήσει όλους σε εθνικό, θα έλεγα, επίπεδο, αφού τα θέματα της οικονομίας αφορούν όλους και χρήζουν συλλογικής και καθολικής αντιμετώπισης. Οφείλει λοιπόν η πολιτεία, κυβέρνηση και Βουλή, να βρει τον τρόπο για συγκράτηση των ελλειμμάτων αυτών εδώ και τώρα.

Έχω την άποψη πως ήδη υπήρξε αρκετή καθυστέρηση μέχρι τώρα στη λήψη των ορθών αποφάσεων και πολύ φοβούμαι πως τυχόν δαιώνιση του προβλήματος θα

υποσκάψει τα θεμέλια της οικονομίας. Πρέπει γύρω από το συγκεκριμένο ζήτημα να υπάρξει σοβαρός προβληματισμός, γιατί ως υποψήφιο κράτος για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχουμε ούτε τη δυνατότητα ούτε και την πολυτέλεια να διατηρούμε δημοσιονομικό έλλειμμα διπλάσιο από αυτό που καθορίζει η Συνθήκη του Μάαστριχτ.

Οφείλουμε χωρίς άλλη καθυστέρηση και μακριά από δογματισμούς και προκαταλήψεις να λάβουμε τολμηρές αποφάσεις που θα κινούνται προς δύο κατευθύνσεις: Η μια κατεύθυνση αφορά την ακόμα μεγαλύτερη μείωση των κρατικών δαπανών, καθώς επίσης και τη συγκράτηση του κρατικού μισθολογίου, η οποία σε κάποιο βαθμό μπορεί να επέλθει διά μέσου της μείωσης των κλιμάκων πρόσληψης στο δημόσιο αλλά και στον ημιδημόσιο τομέα. Η άλλη κατεύθυνση προς την οποία πρέπει να κινηθούν οι δικές μας πολιτικές αποφάσεις αφορά την αύξηση των κρατικών εσόδων. Ο λαός οφείλει να γνωρίζει την αλήθεια και να είναι κοινωνός των πραγματικοτήτων.

Αποτελεί, ως εκ τούτου, πραγματικότητα το ότι κάποια αύξηση ορισμένων φορολογιών είναι επιβεβλημένη, υπό ορισμένες, βέβαια, προϋποθέσεις που έχουν σχέση με τη διαφύλαξη του εισοδήματος των χαμηλά αμειβομένων εισοδηματικών τάξεων του πληθυσμού. Η αύξηση του συντελεστή του ΦΠΑ φαίνεται να είναι αναπόφευκτη. Μπορεί η αύξηση αυτή να συνδυαστεί με μια ευρύτερη φορολογική πολιτική, που θα στοχεύει, για παράδειγμα, στην ακόμα μεγαλύτερη μείωση των συντελεστών του φόρου εισοδήματος.

Πέραν των πιο πάνω, όπως και η Επιτροπή Οικονομικών σημειώνει στην Έκθεσή της, η κυβέρνηση θα πρέπει να εντατικοποιήσει τις προσπάθειές της για πάταξη της φοροδιαφυγής και είσπραξη των ανείσπρακτων φόρων. Προς την κατεύθυνση της είσπραξης των ανείσπρακτων φόρων φαίνεται πως τα τελευταία χρόνια έγιναν αρκετά πράγματα, αλλά υπάρχουν ακόμα περιθώρια βελτίωσης της κατάστασης. Όπως είπα

και πριν, υπάρχουν περιθώρια για επιτυχή είσπραξη των φορολογικών υποχρεώσεων που κάποιοι έχουν απέναντι στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Είναι τούτες μερικές σκέψεις που μπορούν να αποτελέσουν τροφή για σκέψη και προβληματισμό, ώστε σύντομα να ληφθούν οι πρέπουσες αποφάσεις. Το θέμα λοιπόν επείγει και, όσο η πολιτεία καθυστερεί να κινηθεί προς αυτές τις σωστές κατευθύνσεις, κατ' εμένα, δυσχεραίνει τη θέση της οικονομίας και του λαού, ο οποίος σε κάποιο μεταγενέστερο στάδιο θα κληθεί να τα πληρώσει όλα μαζεμένα. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, δεν υπάρχει λόγος για αναβλητικότητα στη λήψη των σωστών αποφάσεων.

Ένας άλλος σημαντικός τομέας στον οποίο θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή όχι μόνο από την κυβέρνηση αλλά και από τη Βουλή είναι το θέμα της παραγωγικότητας της κυπριακής οικονομίας. Η ύπαρξη σήμερα του δημοσιονομικού ελλείμματος σε συνδυασμό με τη χαμηλή παραγωγικότητα αποτελούν χωρίς υπερβολή την αχίλλειον πτέρναν της κυπριακής οικονομίας. Δυστυχώς, όπως λέχθηκε κατ' επανάληψιν, η παραγωγικότητα σήμερα στην Κύπρο βρίσκεται σε πολύ ανησυχητικά επίπεδα, σε πολύ χαμηλά επίπεδα, και δεν μπορεί να συγκριθεί με τα τεκταινόμενα στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο.

Οι προοπτικές, λοιπόν, της χώρας μας σε σύγκριση με την ανταγωνιστικότητα των άλλων χωρών κρίνονται πολύ περιορισμένες, αν δεν υπάρξει αισθητή βελτίωση της παραγωγικότητας, η οποία ως θέμα και ως έννοια είναι απόλυτα συνδεδεμένη τόσο με αυτό που λέμε «ποιοτική τεχνολογική αναβάθμιση» όσο και με αυτό που λέμε «βελτίωση συνθηκών εργασίας», «κίνητρα αυξημένης απόδοσης» και «ενθαρρυντικά συστήματα αμοιβής του ανθρώπινου δυναμικού».

Έχω συνολικά την άποψη πως η βελτίωση των δύο θεμάτων που έθιξα, δηλαδή του δημοσιονομικού ελλείμματος και της χαμηλής παραγωγικότητας, αποτελούν το άλφα και το ωμέγα της προσπάθειας που συνειδητά θα πρέπει να καταβληθεί από

όλους, για να μπορεί η κυπριακή οικονομία να ατενίζει το μέλλον με αισιοδοξία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ τώρα στο βήμα τον κ. Τάκη Χατζηδημητρίου του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, συναδέλφισσες,

Η Κύπρος πορεύεται μέσα στο 1999, την τελευταία χρονιά της χιλιετηρίδας, με πολλά και πιεστικά προβλήματα που στέκουν εμπόδιο στην εκσυγχρονιστική της πορεία. Ταυτόχρονα, αισθάνεται όλο και πιο έντονα και καταπιεστικά τα δεδομένα της κατοχής, τη γραμμή Αττίλα, την επεκτατική πολιτική της Τουρκίας και τη διάψευση των προσδοκιών για αλλαγή της κατάστασης.

Τις τελευταίες μέρες του 1998, με αφορμή το θέμα των πυραύλων S300, προστέθηκαν νέα προβλήματα, που έχουν να κάνουν με την άμυνα, το ενιαίο δόγμα, τις σχέσεις με την Ελλάδα, που πρέπει να θεωρούμε σίγουρο ότι θα συζητηθούν πολύ μέσα στο 1999.

Στον οικονομικό τομέα, η οικονομία μας αντιμετωπίζει κραδασμούς από την ένταξη της στο διεθνές σύστημα.

Πόσο μας απασχολούν τα προβλήματα που προκύπτουν από αυτή τη διεθνοποίηση στον πολιτικό, διπλωματικό και οικονομικό τομέα είναι συζητήσιμο. Το χειρότερο που μπορεί να συμβεί είναι να μας ξεπεράσουν οι εξελίξεις, να μην μπορέσουμε να συμβαδίσουμε με το ευρωπαϊκό και το παγκόσμιο γίνεσθαι και να περιθωριοποιηθούμε σε αυτή τη γωνιά της γης. Και, εφόσον όλοι αναζητούμε τον τρίτο Αττίλα, νομίζω ότι αυτός θα είναι ο πραγματικός τρίτος Αττίλας, που είναι δυνατό να μας εξαφανίσει.

Οι φετινοί προϋπολογισμοί, όπως τονίστηκε και απ' όλους τους άλλους συναδέλφους, βαδίζουν πάνω στα χνάρια των προηγούμενων προϋπολογισμών. Υπάρχουν οι αριθμοί, που είναι ανησυχητικοί. Υπάρχει το δημοσιονομικό έλλειμμα, που είναι διπλάσιο από το δείκτη του Μάαστριχτ, υπάρχει το δημόσιο χρέος, που κοντεύει να ξεπεράσει το κατώφλι του 60% και έτσι να χάσουμε ακόμα και έναν πρόσθετο δείκτη του Μάαστριχτ, υπάρχει το έλλειμμα στις τρέχουσες συναλλαγές, που είναι και αυτό ένα πολύ αρνητικό σημείο στους δείχτες τους οικονομικούς.

Η κατάσταση της οικονομίας μας είναι τέτοια, που η επιβολή νέων φόρων και μάλιστα ψηλής απόδοσης, θα πρέπει να θεωρείται βέβαιη. Το ερώτημα που παραμένει είναι: Πώς θα κατανεμηθούν τα βάρη; Αν κρίνουμε από τη μέχρι τώρα πολιτική της κυβέρνησης, διακρίνουμε ευαισθησία για τα ανώτερα εισοδηματικά στρώματα με παροχές, φορολογικές απαλλαγές, προνομιούχα δάνεια και μετάθεση των φορολογικών βαρών στα χαμηλότερα στρώματα με σαρωτική έμμεση φορολογία.

Πλάι στα οικονομικά προβλήματα υπάρχουν τα προβλήματα ασφάλειας, ζωής και μέλλοντος, που παραμένουν και επαυξάνονται. Προστέθηκαν, μάλιστα, τη χρονιά που πέρασε και νέα προβλήματα, που εμείς οι ίδιοι δημιουργήσαμε από δικά μας σφάλματα. Υπάρχει, μάλιστα, η αίσθηση ότι χάσαμε τις διαστάσεις του προβλήματος που αντιμετωπίζουμε. Κάπως η συνήθεια, κάπως η καθημερινότητα, κάπως οι συνεχείς εσωτερικές διαμάχες, τα σκάνδαλα και η χλιδή μάς έχουν αποπροσανατολίσει από την ίδια την κυπριακή πραγματικότητα.

Ίσως ακόμα να υποτιμούμε και όσα συνέβησαν, γιατί δεν έχουμε το σθένος και την αντοχή να τα συνειδητοποιήσουμε και να τα αντιμετωπίσουμε. Είναι γι' αυτό που δεν τολμήσαμε να αξιολογήσουμε τα συμβάντα του '74, γιατί θα 'πρεπε να τοποθετήσουμε το πραξικόπημα ως τη μεγαλύτερη προδοσία από την εποχή της εμφάνισης του ελληνισμού στις αρχαίες του κοιτίδες, και την εισβολή ως μια συμφορά

ανάλογη της Μικρασιατικής Καταστροφής και ακόμα μεγαλύτερη, γιατί αφορούσε ένα νησί με συνεχή ιστορική παράδοση τριών χιλιάδων χρόνων που ανεκόπη στις μέρες μας.

Εφόσον το Κυπριακό παραμένει στην καλή διάθεση της Τουρκίας, λύση δεν πρόκειται να βρεθεί. Σε τέτοια περίπτωση, ο αγώνας και οι προσπάθειές μας θα πρέπει να παρατείνονται στο χρόνο για ακαθόριστο χρονικό διάστημα, όσο καιρό χρειαστεί. Ζούμε σε μια εποχή μεγάλων αλλαγών και είναι σε αυτές που πρέπει να επενδύσουμε.

Το σαφές μήνυμα που πρέπει να δώσουμε είναι ότι, αν για την Τουρκία το Κυπριακό είναι λυμένο, τούτο δεν είναι λυμένο για μας και, εφόσον δεν είναι λυμένο για μας, εξακολουθεί να υπάρχει, να είναι ανοιχτό και για τη διεθνή κοινότητα. Άλλωστε, ανοιχτό εξακολουθεί να παραμένει για τους διεθνείς οργανισμούς, τον ίδιο τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών αλλά και τις μικρές και τις μεγάλες δυνάμεις του κόσμου.

Αν το Κυπριακό έχει σημασία για τις άλλες μικρές ή μεγάλες χώρες, τους περιφερειακούς ή διεθνείς οργανισμούς, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η Τουρκία με την εισβολή και την κατοχή μέρους του νησιού οδηγεί στην αλλαγή των συνόρων σε μια ευαίσθητη περιοχή. Μια ολική κατάκτηση, ακόμη και η μερική κατοχή της Κύπρου από την Τουρκία αλλάζει τα στρατηγικά δεδομένα της περιοχής, επηρεάζει όλες τις γειτονικές χώρες και τα συμφέροντα των μεγάλων, ιδιαίτερα όσων θέλουν να έχουν ρόλο στην Ανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή. Αν αφηθεί η Τουρκία να κυριαρχήσει στην Κύπρο, τότε συρρικνώνεται η ίδια η Ευρώπη, διογκώνεται ο ρόλος της Τουρκίας, που θα γίνει μια υπερδύναμη στην περιοχή και αλλοιώνεται η ισορροπία δυνάμεων στη Μέση Ανατολή. Κάθε δίοδος προς τη Μέση Ανατολή, κυκλοφοριακή, ενεργειακή, επικοινωνιακή, θα διέρχεται μέσω της Τουρκίας. Το θέλουν αυτό οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Ευρώπη; Πιστεύουμε όχι.

Είναι πάνω σε αυτή τη βάση που θα πρέπει να αναζητήσουμε κατανόηση, φιλία ή συμμαχίες με γειτονικές χώρες, με μεγάλες δυνάμεις και διεθνείς οργανισμούς. Όσοι έχουν συμφέρον να μην εξαφανιστεί η Κυπριακή Δημοκρατία, όσοι αισθάνονται ότι η ολική τουρκοποίηση της Κύπρου αντιμάχεται τα δικά τους συμφέροντα είναι πιθανοί συνεργάτες ή σύμμαχοί μας. Υπάρχουν αυτές οι δυνατότητες; Νομίζω ναι. Φτάνει να τις αναζητήσουμε με μεθοδικότητα και προοπτική.

Η κρίση στην περιοχή και το Κυπριακό επηρεάζουν άμεσα τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις μας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η εντύπωση που επικρατεί είναι ότι οι δυσκολίες που παρουσιάζονται στις ενταξιακές συνομιλίες ξεπερνιούνται με την ελληνική συμπαράσταση- και αυτό είναι σωστό. Οι ελληνικές θέσεις γίνονται κατανοητές, όχι όμως ως φιλανθρωπική παραχώρηση των Ευρωπαίων εταίρων, αλλά γιατί μέχρι ενός σημείου συμπίπτουν με τα δικά τους συμφέροντα.

Επειδή ακριβώς δε γνωρίζουμε τους δρόμους που θα πάρει η Τουρκία και επειδή είναι δυνατό το Κυπριακό να παραμείνει ανοικτό για ακαθόριστο χρονικό διάστημα, αποκτούν σημασία οι χειρισμοί.

Στο σημείο αυτό ήταν σαφής η εκπρόσωπος της αυστριακής προεδρίας, υφυπουργός για τις ευρωπαϊκές υποθέσεις, που τόνισε στη Μικτή Κοινοβουλευτική Επιτροπή στην τελευταία της σύνοδο το Δεκέμβρη ότι, αν το Κυπριακό παραμείνει άλυτο, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα ερευνήσει ποιος ευθύνεται γι' αυτό. Η δήλωση αυτή μας δίνει το μήτο, για να προχωρήσουμε στις ενταξιακές μας διαπραγματεύσεις και, εφόσον επικρατεί στις δικές μας θέσεις η λογική, θα μπορούμε να αντιμετωπίσουμε με αισιοδοξία τις προοπτικές.

Η πορεία μας προς την ένταξη αποδείχτηκε δύσκολη. Τα εμπόδια που ξεπεράσαμε μέχρι τώρα ήταν πολλά. Πιο πολλά θα παρουσιαστούν στο μέλλον, όμως δεν έλειψαν οι αποδεκτοί συμβιβασμοί ούτε οι λύσεις.

Η ένταξη της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση αποτελεί καθοριστικό σημείο που θα κρίνει τις ελληνικές προοπτικές. Τώρα η Ελλάδα με την κυβέρνηση Κώστα Σημίτη έχει βάλει ως εθνική προτεραιότητα την ένταξη στην ΟΝΕ. Όταν θα επιτύχει αυτό το στόχο η Ελλάδα, να γίνει ισότιμο μέλος της Ενωμένης Ευρώπης, θα μπορεί να ατενίζει το μέλλον με αισιοδοξία. Θα συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα μπορεί να διασφαλίζει τα εθνικά της συμφέροντα με πιο αποτελεσματικό τρόπο. Η ένταξη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση θα συμβάλει στη δημιουργία σταθερότητας στο εσωτερικό της χώρας, αλλά και θα ενισχύσει τη φωνή της στο διεθνή χώρο. Τούτο θα είναι για μας εξαιρετικής σημασίας.

Υπάρχουν και εκείνοι που υποτιμούν ή υποβαθμίζουν την ένταξη στην ΟΝΕ. Κάνουν λάθος. Τυχόν παραμονή της Ελλάδας έξω από την ΟΝΕ θα περιθωριοποιήσει τη χώρα και οι Έλληνες θα χάσουν μια ιστορική ευκαιρία να συμπορευτούν με το ευρωπαϊκό ιστορικό γίνεσθαι. Και, φυσικά, θα έχει άμεσες και δυσμενείς επιπτώσεις στην Κύπρο, το Κυπριακό και την ενταξιακή μας πορεία.

Ο Ευάγγελος Βενιζέλος μας λέγει στο τελευταίο του βιβλίο: “Δεν είναι δυνατό η Ελλάδα να θέλει να καθιστά την Ευρωπαϊκή Ένωση σημαντικό φόρουμ της εξωτερικής της πολιτικής, να επιζητεί την έναρξη και επιτάχυνση των διαπραγματεύσεων για την ένταξη της Κύπρου, να προβάλλει τις αντιρρήσεις της για την Τουρκία και ταυτοχρόνως να βρίσκεται εκτός του πυρήνα της ΟΝΕ”.

Σε ό,τι αφορά την Τουρκία, γίνονται προβλέψεις ότι θα ενισχύεται με την πάροδο του χρόνου πληθυσμιακά, στρατιωτικά και οικονομικά, ενώ η Ελλάδα και ο ελληνισμός θα συρρικνώνονται. Αν όμως η Ελλάδα κερδίσει το στοίχημα της ΟΝΕ, τότε θα εκσυγχρονίσει την κοινωνία και την οικονομία της και θα συμπορευτεί στην επιστήμη και τον πολιτισμό με τις άλλες χώρες. Αντίθετα, η Τουρκία θα βυθίζεται όλο και πιο βαθιά

στις αδυναμίες και τις αντινομίες της με τη δημοκρατία να χωλαίνει και τους στρατιωτικούς να μην μπορούν να δώσουν απαντήσεις στα πολιτικά προβλήματα.

Η Τουρκία λόγω της στρατηγικής της θέσης έχει την υποστήριξη των Αμερικανών και τούτο στηρίζει την πολεμική της μηχανή και την πολιτική της βιομηχανία. Όμως, σε όλους τους άλλους τομείς της οικονομίας και των πολιτικών και διπλωματικών της σχέσεων συνδέεται με την Ευρώπη. Και αυτό είναι το μέγα πρόβλημα της Τουρκίας, που τελικά γίνεται πανευρωπαϊκό. Πώς θα συμβαδίσει η χώρα αυτή με τις τόσες αντιθέσεις που τη χαρακτηρίζουν με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και δεδομένα;

Το ίδιο ισχύει και για τους Τουρκοκυπρίους. Γρήγορα θα βρεθούν μπροστά στο δίλημμα: είτε συμπόρευση με την Τουρκία και οπισθοδρόμηση είτε συνεργασία, μέσα στα πλαίσια μιας κοινής αντιπροσωπίας, για ένταξη ολόκληρης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τώρα, φαίνεται να χάνεται το παιχνίδι με την επικράτηση των δεξιών συντηρητικών καταστάσεων και να αυξάνονται τα αδιέξοδα στις επαφές Τουρκοκυπρίων με τους Ελληνοκυπρίους λόγω αντιδράσεων του Ντενκτάς. Όμως, ενώ η τουρκοκυπριακή πλευρά μένει καθηλωμένη στο παρελθόν και σε αδιέξοδες θέσεις, η ελληνοκυπριακή προχωρεί και εναρμονίζει τη νομοθεσία της, αναθεωρεί αντιλήψεις και νοοτροπίες και προσπαθεί, έστω δειλά και συγκρατημένα, να συμπορευτεί μέσα σε μια ανοιχτή ανταγωνιστική οικονομία με την Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο.

Το παράνομο κράτος του Ντενκτάς και της Άγκυρας ουδεμίαν πιθανότητα έχει να επιβιώσει ως χωριστή οικονομική οντότητα. Το μικρό του μέγεθος, η απομόνωση, η εξάρτηση από την οικονομία της Τουρκίας, η τουρκική λίρα και ο πληθωρισμός που τη συνοδεύει δεν του δίνουν δυνατότητα να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που το καταπνίγουν. Ίσως, μάλιστα, αυτός να είναι και ο κυριότερος λόγος που συρρικνώνεται ο αριθμός των Τουρκοκυπρίων και αυξάνονται οι έποικοι.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση τοποθετεί στις ογδόντα πέντε χιλιάδες τους Τουρκοκυπρίους και ανεβάζει τους εποίκους στις εκατό δέκα χιλιάδες. Η παρατήρηση αυτή στα έγγραφα της Επιτροπής έχει σημασία, γιατί παρουσιάζει τον Ντενκτάς να αντιπροσωπεύει περισσότερο τους εποίκους παρά τους Τουρκοκυπρίους, και ένας ηγέτης που εκπροσωπεί εποίκους παράνομους και εισβολείς δεν μπορεί να έχει κύρος και επίδραση πάνω στην Ευρώπη και στην ενταξιακή πορεία της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Και τώρα θα ασχοληθώ με τα θέματα της άμυνας.

Η τουρκική κατοχή δεν αποτελεί ένα απλό πολιτικό πρόβλημα, αλλά υποσκάπτει την ίδια την ύπαρξή μας με φανερό τον κίνδυνο του εθνικού αφανισμού. Γι' αυτό, έναντι του στρατού κατοχής επιβάλλεται η οργάνωση της άμυνάς μας, που σκοπό έχει τη μετάδοση του μηνύματος ότι θα υπερασπιστούμε την πατρίδα μας με κάθε θυσία και ότι δε θα είναι εύκολος ο δρόμος της ολοκλήρωσης της κατοχής. Με τη βελτίωση της άμυνάς μας θέλουμε να κάνουμε μεγαλύτερο το κόστος της Τουρκίας για οποιαδήποτε νέα περιπέτεια. Θέλουμε μια άμυνα που να στηρίζει το εσωτερικό μας μέτωπο, να ενισχύει τον πολιτικό και διπλωματικό μας λόγο και να προσφέρει χρόνο και δυνατότητα με την αποτρεπτική της ισχύ για την αναζήτηση πολιτικής λύσης.

Παρ' όλη την καθυστέρηση που παρουσιάστηκε στην οικοδόμηση της άμυνάς μας, πετύχαμε να ενισχύσουμε την Εθνική Φρουρά με σημαντικά οπλικά συστήματα. Ταυτόχρονα, άρχισε να λειτουργεί η στρατιωτική συνεργασία Κύπρου-Ελλάδας, μέσα στα πλαίσια του Ενιαίου Αμυντικού Δόγματος, που έδινε νέες διαστάσεις στην αμυντική μας θωράκιση. Οι αποφάσεις αυτές ήταν σωστές και επιβεβλημένες. Όμως, κάπου με ευθύνη διάφορων καταστάσεων και εδώ και στην Ελλάδα αρχίσαμε να ξεφεύγουμε από την έννοια της αποτροπής. Τα όπλα, οι παρελάσεις, τα άρματα, τα γυμνάσια, οι πύραυλοι, μαζί με τις διάφορες διακηρύξεις επισήμων για ανατροπή υπέρ μας του

στρατιωτικού ισοζυγίου, άρχισαν να καλλιεργούν την εντύπωση της δυνατότητας εμπλοκής σε πολεμικές επιχειρήσεις.

Η παραπληροφόρηση και οι διαδόσεις δημιούργησαν στο λαό την αίσθηση της παντοδυναμίας και της δυνατότητας της άμεσης στρατιωτικής λύσης έναντι της μακρόχρονης και αμφίβολης αναμονής μιας λύσης με πολιτικές και διπλωματικές μεθόδους. Τροφοδοτήσαμε το λαό με φραστικές υπερβολές και δημιουργήσαμε ανεδαφικές προσδοκίες. Ταυτίσαμε τελικά την όλη αμυντική μας προσπάθεια και την αποδοτικότητα του Ενιαίου Αμυντικού Δόγματος με τους πυραύλους S300. Γι' αυτό, τη στιγμή που μας είπαν ότι δεν έρχονται, προκλήθηκε ένας βαθύτατος κλονισμός στην ψυχή του λαού, που προκάλεσε τόση απογοήτευση, που μόνο μια ήττα θα μπορούσε να επιφέρει.

Θα ήταν λάθος, αν δεν εκτιμούσαμε ότι έγιναν τραγικά σφάλματα και από τις δύο κυβερνήσεις στα δύομισι χρόνια της ιστορίας των πυραύλων. Θα ήταν λάθος και διαστρέβλωση της πραγματικότητας αν δεν αξιολογούσαμε την όλη εξέλιξη της υπόθεσης των S300 ως μια παταγώδη αποτυχία, που επέτρεψε στην Τουρκία να μας εμπαίζει. Η υποχώρηση στο θέμα των πυραύλων έφερε ένα βαθύτατο κλονισμό στην ψυχή του λαού, γιατί θεωρήθηκε μια υποχώρηση που είναι δυνατό να τη διαδεχθούν και άλλες. Προβλήθηκαν ερωτηματικά για το *casus belli*, για τη διάθεση της Ελλάδας να μας συμπαρασταθεί απέναντι στο θανάσιμο κίνδυνο που αντιμετωπίζουμε, τον τουρκικό επεκτατισμό.

Η αναγνώριση των λαθών δεν πρέπει να σημαίνει κατάρρευση του ηθικού, διάλυση του εσωτερικού μετώπου, κατάργηση της άμυνας και άρνηση της Ελλάδας και του Ενιαίου Αμυντικού Δόγματος. Αντίθετα, θα πρέπει να προβληματιστούμε γύρω από την εξέλιξη της υπόθεσης των S300 και να βγάλουμε κάποια συμπεράσματα για την περαιτέρω πορεία μας, γιατί, στο βαθμό που θα διαπιστώσουμε ότι τα σφάλματα

αφορούν τη δική μας πλευρά, είναι δυνατό να τα αντιμετωπίσουμε και, στο βαθμό που αναγνωρίζουμε ότι συνδέονται με το διεθνή παράγοντα και τα συμφέροντά του, θα πρέπει να μάθουμε ότι δε μας βοηθούν οι άσκοπες συγκρούσεις με υπέρτερες δυνάμεις και η διεθνής απομόνωση.

Κάποιοι θέλησαν ακόμη να παρομοιάσουν τη μη μεταφορά των πυραύλων στην Κύπρο με την απομάκρυνση του ελληνικού στρατού το 1967 από τη χούντα. Οι άνθρωποι αυτοί, αν δεν είναι παραπληροφορημένοι, δεν έχουν σίγουρα συναίσθηση των αναλογιών. Δεν μπορούμε να συγκρίνουμε μια εκλελεγμένη υπεύθυνη κυβέρνηση και ένα δημοκρατικό πρωθυπουργό με μια δικτατορία και ένα χουντικό δικτάτορα, όσες διαφωνίες και αν έχουμε μαζί του.

Γράφτηκε σε μια από τις μεγάλες εφημερίδες της Λευκωσίας: “Για τον κ. Σημίτη δεν υπάρχουν εθνικά θέματα. Δεν υφίσταται τουρκικός κίνδυνος, δεν προκύπτει ανάγκη άμυνας και αμυντικών δαπανών και, κυρίως, είναι ανύπαρκτο το Κυπριακό”.

Δηλαδή, ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας ύπουλα και συνωμοτικά παραδίνει την Ελλάδα και την Κύπρο στην Τουρκία! Και αν είναι έτσι τα πράγματα, τι έχει μείνει όρθιο στην Ελλάδα; Αν είναι έτσι τα πράγματα, η δημοκρατικά εκλελεγμένη κυβέρνηση να εγκαταλείπει τα εθνικά θέματα και να παραδίνει την Κύπρο στην Τουρκία, τότε ποια ελπίδα σωτηρίας έχουμε, ποια ελπίδα απέμεινε; Τι μας συνιστούν οι υποστηρικτές των απόψεων αυτών να κάνουμε; Να κάψουμε το Προεδρικό ή να καταργήσουμε ολοκληρωτικά την άμυνα και να διαλύσουμε την αμυντική συνεργασία με την Ελλάδα;

Η εκδήλωση διαφωνίας με θέσεις της ελληνικής κυβέρνησης είναι θεμιτή και σε ορισμένες περιπτώσεις επιβεβλημένη, ιδιαίτερα όταν αφορά την εξυπηρέτηση του εθνικού συμφέροντος. Όμως, η άρνηση, η ύβρις, η εκμηδένιση του ρόλου της αποτελούν έλλειψη συναίσθησης ευθύνης και καλλιεργούν τη διαίρεση και τη διάσπαση. Ο ρόλος της ηγεσίας φαίνεται ακριβώς τις δύσκολες ώρες, όταν ο λαός είναι

συγχυσμένος και το ηθικό του καταπτοημένο. Ο ηγέτης και οι ηγεσίες σε τέτοιες ώρες δεν προσπαθούν να κεφαλαιοποιήσουν επιχειρήματα από τη θλιβερή και μειωτική εξέλιξη διογκώνοντας τη λαϊκή απογοήτευση, αλλά, αντίθετα, δίνουν διέξοδο, εμπνέουν και καθοδηγούν. Και ούτε είναι θεμιτό να χρησιμοποιείται η μη άφιξη των πυραύλων ως επιχείρημα από όσους δεν είχαν εκφράσει αντίθετη άποψη ή κράτησαν επιφυλακτική στάση ωσάν να ήθελαν την άφιξή τους.

Σε μια δημοκρατική πολιτεία επιβάλλεται η άσκηση κριτικής και η αναζήτηση ευθυνών, για να μπορέσουμε τελικά να κάνουμε τα επιβεβλημένα διορθωτικά βήματα. Για να καταλήξουμε όμως στα σωστά συμπεράσματα, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη τις θεσμικές μας λειτουργίες. Και πρώτα απ' όλα: Στην Κύπρο έχουμε Υπουργό Άμυνας, όχι όμως Υπουργείο Άμυνας. Προτάσεις που κάναμε για θεσμοθέτηση νέου πλαισίου λειτουργίας του Υπουργείου Άμυνας έπεσαν στο κενό. Η παρέμβαση της κυπριακής κυβέρνησης στα εξοπλιστικά προγράμματα περιορίζεται τις πιο πολλές φορές μόνο στον έλεγχο των οικονομικών επιπτώσεων. Δεν έχει ούτε τα μέσα ούτε τον τρόπο να ελέγχει όσα εισηγούνται οι στρατιωτικοί.

Περιορισμένος έως υποτυπώδης είναι ακόμη ο ρόλος της κυπριακής κυβέρνησης στην επιλογή αξιωματικών. Ακόμη, περιορισμένος είναι ο ρόλος της στην αξιοποίηση των αξιωματικών που βρίσκονται και κάτω από τη δική της δικαιοδοσία. Είναι άλλωστε γνωστό από προηγούμενες αναφορές μας και φαίνεται και από τα έγγραφα των διεθνών οργανισμών ότι η Εθνική Φρουρά θεωρείται ελληνοκυπριακή δύναμη και όχι ο στρατός της Κύπρου που προστατεύει την ανεξαρτησία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Και συνδέεται μόνο με τον Υπουργό Άμυνας και μάλιστα σε επιμέρους θέματα.

Πρόσθετα, εσωτερικές δικές μας αντιθέσεις, όπως τότε με το θέμα των υποτιθέμενων προμηθειών, που μας καταταλαιπώρησε χρόνια και χρόνια, δικές μας

εσωτερικές αντιθέσεις συνέβαλαν στη διόγκωση του ρόλου των στρατιωτικών και στον περαιτέρω περιορισμό των πολιτικών υπευθύνων, ιδιαίτερα σε θέματα εξοπλισμών.

Με τις παρατηρήσεις αυτές δε θα ήθελα να θεωρηθεί ότι ασκείται εκ των υστέρων οποιαδήποτε κριτική προς αξιωματικούς με τους οποίους συνεργαστήκαμε και που τιμούμε την προσφορά τους. Αν υπάρχει κάτι που πάσχει, είναι ο πολιτικός έλεγχος και η ανάληψη πλήρους ευθύνης από μέρους ιδιαίτερα της κυπριακής κυβέρνησης για όσα διαδραματίζονται στην Κύπρο. Και η περίπτωση των S300 είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα.

Αυτή η θεσμική ανεπάρκεια άφησε την άμυνα μετέωρη στη διάθεση ανθρώπων και καταστάσεων που είτε είχαν μια μονοδιάστατη στρατιωτική αντίληψη είτε αναζητούσαν στην άμυνα ερείσματα για την επιδίωξη άλλων στόχων. Ζήσαμε, αισθανθήκαμε και ανησυχήσαμε όλοι όσοι αγωνιούμε γι' αυτόν τον τόπο για την καπηλεία και την εκμετάλλευση τόσο του δόγματος όσο και των S300.

Πέραν της καπηλείας του θέματος της άμυνας, έγιναν και σοβαρά λάθη χειρισμών και έχουν στο σημείο αυτό ευθύνες και η Λευκωσία και η Αθήνα. Αν έγινε ένα λάθος από ελληνικής πλευράς, από μέρους της ελληνικής κυβέρνησης, αυτό εντοπίζεται στο γεγονός ότι δεν επενέβη πιο γρήγορα, ότι άφησε να περάσουν τόσοι μήνες, χωρίς να αναζητηθούν εναλλακτικές λύσεις. Ήταν σίγουρα λάθος, που μας εξέθεσε στο εσωτερικό και έδωσε λαβή στην Τουρκία να μας εμπαίξει, η αναζήτηση διεξόδων, όταν το πυραυλικό σύστημα ήταν κιόλας έτοιμο να φορτωθεί -και να μην ξέρουμε πού να το πάμε! Η πίεση του χρόνου και η έλλειψη συνεννόησης της ελληνικής με την κυπριακή ηγεσία οδήγησαν σε ενέργειες που μπορούν να θεωρηθούν άχαρες ή και πειστικές προς την κυπριακή πλευρά. Και ίσως να είναι ακόμη λάθος ότι η ελληνική πλευρά, Ελλάδα και Κύπρος, δεν πήρε, όταν είδε τις διεθνείς αντιδράσεις, τις δικές της

αποφάσεις και αναζήτησε κάλυψη ή δικαιολογία από τον εξωτερικό παράγοντα, για να δικαιολογήσει οποιαδήποτε αλλαγή πάνω στο θέμα της πολιτικής εναντίον των S300.

Τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας είναι κάτι το θετικό, όμως δημιουργούν δεσμεύσεις και για τη δική μας πλευρά. Η στρατιωτική κατάσταση στην Κύπρο, όχι μόνο σε ό,τι αφορά τα κατεχόμενα, αλλά και για την περίπτωση την ιδική μας, διεθνοποιείται και περιλαμβάνει και τις δικές μας δυνάμεις. Για να μη βρεθούμε μπροστά σε νέες μελλοντικές εκπλήξεις, θα πρέπει έγκαιρα να μελετηθεί αυτή η πτυχή, ώστε να δοθούν οι σωστές ερμηνείες και να μη ματαιώσουν αμυντικές ενέργειες της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι ενός παντοδύναμου κατοχικού στρατού, μιας πανίσχυρης Τουρκίας.

Υπάρχουν κιόλας εξελίξεις στον τομέα αυτό: Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ανταποκρινόμενος προς το πνεύμα του Ψηφίσματος 1218, έχει κιόλας στείλει σχετική επιστολή στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Η επιστολή αποτέλεσε μια νέα πηγή έντασης και αντιπαράθεσης στον ευαίσθητο χώρο της άμυνας. Αυτό φανερώνει ότι μετά τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών θα χρειαστεί μια συνολική επανεκτίμηση του θέματος της άμυνας και η αναζήτηση μιας κοινής γραμμής, που να στηρίζει την περαιτέρω πορεία μας.

Θα πρέπει να αναπροσαρμοστεί η πολιτική μας και να αποκτήσει νέα ερείσματα η άμυνά μας έναντι του κατοχικού στρατού, που δεν τον αγγίζουν ούτε διεθνείς πιέσεις ούτε ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας ή αποφάσεις των διεθνών δικαστηρίων.

Η όλη τραγωδία των πυραύλων θέτει μπροστά μας κάποιες οφθαλμοφανείς προτεραιότητες. Και η πρώτη είναι να βγει η άμυνα από το χώρο της πολιτικής εκμετάλλευσης. Με επίκεντρο την άμυνα έγιναν οι τρεις τελευταίες προεδρικές εκλογές. Είναι αξιοθαύμαστο το πώς διατηρήθηκε έστω και τραυματισμένη η ενότητα γύρω από τα αμυντικά θέματα παρ' όλες τις περιπέτειες που υπέστη. Εκείνο που επιβάλλει η

σημερινή κατάσταση είναι να μελετούμε προσεκτικά το κάθε μας βήμα, να προστατεύουμε την άμυνα από την αθυροστομία που μας διακατέχει και να εδραιώσουμε μια πραγματική εθνική ενότητα στα θέματα της άμυνας χωρίς υστεροβουλίες, χωρίς μονοπωλήσεις ή εκμεταλλεύσεις. Υπάρχει και ο τρόπος και η δυνατότητα να γίνει τούτο κατορθωτό.

Το θέμα όμως των πυραύλων έθεσε και ορισμένα άλλα κεφαλαιώδη θέματα, όπως είναι η εμπλοκή της Κύπρου σε διεθνείς ανταγωνισμούς και η θέση μιας μικρής χώρας στο σύγχρονο κόσμο, όπως και ο ρόλος της Ελλάδας, το Ενιαίο Αμυντικό Δόγμα και η συνεργασία των δύο μερών, Κύπρου και Ελλάδας.

Το θέμα των πυραύλων θα πρέπει να το προσεγγίσουμε όχι μόνο ως ελληνικό πρόβλημα αλλά και ως ζήτημα που μας ενέπλεξε σε διεθνείς ανταγωνισμούς. Μέσα στη μνήμη των Κυπρίων υπάρχει η άλλη οδυνηρή εμπειρία των ρωσικών, των σοβιετικών, τότε, πυραύλων που παρήγγειλε η Κύπρος ως αδέσμευτη χώρα το 1964 και επρόκειτο να τους παραλάβει το 1965. Φορτώθηκαν και εκείνοι οι πύραυλοι στο πλοίο και δεν έφτασαν ποτέ στην Κύπρο. Λέγαμε ότι οι πύραυλοι του 1965 δεν ήρθαν, γιατί τότε ήταν ο ψυχρός πόλεμος και δεν ήθελαν οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Βρετανία τη σοβιετική παρουσία στην Κύπρο ή έστω τη σοβιετική επιρροή.

Τώρα; Ύστερα από τριάντα δύο χρόνια επαναλαμβάνεται η ίδια ιστορία, χωρίς να υπάρχει Σοβιετική Ένωση, χωρίς κομμουνισμό. Όμως, υπάρχει η Ρωσία. Οι ΗΠΑ δε θέλουν τη Ρωσία στην Κύπρο, δεν ανέχονται τη ρωσική επιρροή. Δεν αντέχουν ούτε μια αδύνατη Ρωσία. Οι ΗΠΑ είναι παγκόσμια υπερδύναμη και θέλει να το δείχνει.

Η στάση των Ηνωμένων Πολιτειών και των δυτικών συμμάχων τους στην Ευρώπη φανερώνει ότι τα συμφέροντα των χωρών είναι σταθερά και δε μεταβάλλονται με την αλλαγή των καθεστώτων. Δεν ήθελαν τη Ρωσία να κατεβεί στη Μεσόγειο οι μεγάλες δυνάμεις της Δυτικής Ευρώπης το δέκατο ένατο αιώνα, δεν την ήθελαν μαζί με

τις Ηνωμένες Πολιτείες τον εικοστό αιώνα και φαίνεται ότι δε θα τη θέλουν ούτε τον εικοστό πρώτο αιώνα.

Όμως, από τη στιγμή που οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Ευρωπαϊκή Ένωση τάχθηκαν εναντίον των S300 και πέτυχαν με τις πιέσεις και τις απειλές τους τη ματαίωση της άφιξής τους, συνδέθηκαν με το πρόβλημα ασφαλείας του νησιού και πρέπει να αναλάβουν το δικό τους μερίδιο ευθύνης. Οι Ηνωμένες Πολιτείες είτε θα πρέπει να αναλάβουν νέες και αυξημένες ευθύνες είτε θα πρέπει να είναι έτοιμες για μια μελλοντική επιδείνωση, που θα επηρεάσει αρνητικά και τα δικά τους συμφέροντα.

Γι' αυτό, θα πρέπει οι παράγοντες της διεθνούς σκηνής να αντιληφθούν ότι δε λύνουν ούτε το δικό τους πρόβλημα, όταν στρέφονται αποκλειστικά προς τη δική μας πλευρά. Χαρακτηριστική είναι η συμπεριφορά της Τουρκίας έναντι της Ιταλίας με το θέμα Οτσαλάν. Οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλουν να στραφούν προς την Τουρκία, για να την υποχρεώσουν να αλλάξει πολιτική, διαφορετικά η κρίση που σήμερα γευόμαστε μόνο εμείς αύριο θα είναι ευρωπαϊκή υπόθεση.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες αντιτάχθηκαν εξ αρχής στην απόκτηση του συστήματος, όχι γιατί δε γνώριζαν ότι πρόκειται για ένα αμυντικό όπλο -αυτό το ομολογούσαν και οι ίδιοι- αλλά γιατί, έλεγαν, θα έδινε στην Κύπρο την ευχέρεια να ελέγχει μια περιοχή πέραν των χωρικών υδάτων της, ακόμη και του εναέριού της χώρου. Αισθάνονταν ότι τούτο θα επηρέαζε τα δικά τους πλοία, τα δικά τους αεροπλάνα και πιθανότατα της συμμαχίας και των συμμάχων τους. Με τους S300 η Κύπρος θα έπαιρνε μεσανατολικές διαστάσεις, που άλλαζαν, κατά τους υπολογισμούς των ΗΠΑ, στρατηγικούς υπολογισμούς. Αυτό εννοούσε Αμερικανός επίσημος, όταν έλεγε ότι οι πύραυλοι S300 είναι κοστούμι μεγαλύτερο από τα μεγέθη μας.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν αντιτάχθηκαν μόνο θεωρητικά στην προμήθεια των S300, αλλά ανέλαβαν και μία εκστρατεία απομόνωσης της Κύπρου. Αποδείχτηκε,

όπως ήταν φυσικό, ότι είναι σε θέση να ασκήσουν πολύπλευρη πίεση και εκβιασμό. Ενεργοποίησαν υπέρ των απόψεών τους όλες τις χώρες της Ευρώπης, την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εξουδετέρωσαν κάθε φωνή συμπαράστασης και μας παρέδωσαν αδύναμους και απομονωμένους στην τουρκική επιθετικότητα. Η Τουρκία πια μας είχε όμηρους στα χέρια της με μια ποικιλία επιλογών στη διάθεσή της και χωρίς το φόβο της διεθνούς αντίδρασης. Ή, ακόμη και αν εκδηλωνόταν κάποια διεθνής αντίδραση, ήξερε καλά, όπως άλλωστε το δήλωσε καθαρά σε διπλωμάτες, ότι μετά από τυχόν χτύπημα ο θόρυβος θα κρατούσε το πολύ δεκαπέντε μέρες.

Η πολιτική μας ηγεσία είχε όλες τις πληροφορίες στη διάθεσή της. Ήξερε για τη στάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήξερε για τις θέσεις του Ρόμπιν Κουκ και του Βαν Ντεν Μπρουκ και η Βουλή ήξερε τις θέσεις του Μπέρτενς, που τις ακούσαμε όλοι πολύ καθαρά, όπως και πρόσφατα του διαπραγματευτή Μάουρερ.

Θα πρέπει η ηγεσία μας να γνώριζε πόσο απομονωμένοι ήμαστε. Και αυτό είναι το χειρότερο που μπορεί να συμβεί όχι μόνο σε μια μικρή, και μάλιστα υπό αμφισβήτηση χώρα, που ούτε οι υπήκοοί της δεν την καλοστηρίζουν, αλλά και σε πολύ μεγαλύτερες χώρες, ακόμη και σε υπερδυνάμεις. Η απομόνωση ήταν εκείνο που πρόσφερε απεριόριστες δυνατότητες στην Τουρκία και μια ποικιλία επιλογών, για να πλήξει τόσο εμάς όσο και την Ελλάδα στην πιο κρίσιμη ώρα των εξελίξεων, ενώ διαμορφώνεται μια νέα εποχή.

Το ερώτημα που εγειρόταν για τη δική μας πλευρά ήταν: Τι κάνουμε κάτω από τις δοσμένες συνθήκες; Τα βάζουμε με τις Ηνωμένες Πολιτείες; Αποσύρουμε την αίτηση ένταξης και διακόπτουμε τις ενταξιακές συνομιλίες; Επιλέγουμε τη συγκρουσιακή με την Τουρκία πορεία στο στρατιωτικό τομέα χωρίς συμμάχους;

Το συμβάν των πυραύλων πρέπει να μας προβληματίσει για το πώς βλέπουμε το ρόλο και τις δυνατότητές μας ως μια μικρή ημικατεχόμενη χώρα στην ανατολική άκρη της Μεσογείου.

Υπάρχει ο μέγας δάσκαλος του έθνους, ο εθνάρχης σε θέματα πολιτικής διπλωματίας, ο Ελευθέριος Βενιζέλος, που ουδέποτε τον μελετήσαμε και που δεν τον γνωρίζουμε. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος δε μιλούσε για εθνικά δίκαια αλλά για εθνικά συμφέροντα. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος παραμέρισε κάθε δημαγωγικό και ρητορικό σχήμα με μια ορθολογιστική ενατένιση του εθνικού προβλήματος. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος, πριν κάνει οποιαδήποτε ενέργεια, δημιουργούσε διπλωματικά ερείσματα με τους γείτονες ή και με μεγάλες δυνάμεις που προσφέρονταν. Όταν ξανοιγόταν σε νικηφόρους πολέμους, που διαμόρφωσαν τη σύγχρονη Ελλάδα, έλεγε: “Εγώ δεν υπολόγισα ποτέ στις δυνάμεις του στρατού μας, για να κρατήσουμε τα σύνορά μας, αλλά στις συμμαχίες και στα ευρωπαϊκά ζωτικά συμφέροντα”. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος συμβούλευσε και εμάς, τους Κυπρίους, όμως δεν είχαμε την ικανότητα να τον ακούσουμε.

Αλληλένδετες με το θέμα των πυραύλων είναι και οι σχέσεις μας με την Ελλάδα, η στρατιωτική συνεργασία, το Ενιαίο Δόγμα, οι εγγυήσεις που μπορεί να μας προσφέρει. Επειδή δεν έρχονται οι πύραυλοι, μπαίνουν υπό αμφισβήτηση οι σχέσεις μας με την Ελλάδα, εμφανίζεται να καταποντίζεται το Ενιαίο Δόγμα και να κλονίζεται η πίστη ότι η Ελλάδα θέλει ή μπορεί να μας βοηθήσει. Γίνονται στόχος Υπουργοί που πρόσφεραν ανεκτίμητες υπηρεσίες στην Κύπρο, ακούγονται χαρακτηρισμοί που προδίδουν υπεροψία και πάθη.

Καλό είναι κάποτε να βάλουμε το θέμα των σχέσεων με την Ελλάδα πάνω σε μια ορθολογιστική βάση πέραν των ρητορικών σχημάτων, των ηρωικών εξάρσεων και των δογματικών ή ακόμα και των πατριδοκαπηλευτικών προσεγγίσεων. Οι σχέσεις μας με

την Ελλάδα δεν μπορούν να οριστούν με ακρίβεια και να εγκυτωθούν, ώστε να μένουν αναλλοίωτες και σταθερές. Οι σχέσεις μας με την Ελλάδα θα πρέπει να είναι διαλεκτικές. Υφίστανται αλλαγές και διαφοροποιήσεις ανάλογες με την εσωτερική κατάσταση και τη διεθνή θέση των δύο χωρών.

Όταν αναφερόμαστε σε διαλεκτική σχέση, εννοούμε ότι είμαστε, το κάθε διαλεγόμενο μέρος, υπεύθυνο για το χώρο της αρμοδιότητάς του: η κυπριακή ηγεσία είναι υπεύθυνη για την Κύπρο και η ελληνική για την Ελλάδα. Από κοινού υπερασπιζόμαστε τα κοινά συμφέροντα, που είναι τελικά ταυτόσημα με εκείνα του έθνους.

Υπάρχουν οι δυνάμεις και οι αδυναμίες της κάθε πλευράς, γίνονται λάθη και από τις δύο κυβερνήσεις. Θα ήταν ευτύχημα αν μπορούσαμε να τα συζητούμε, για να μη γινόμαστε αιχμάλωτοι των λαθών και των αδυναμιών. Η Ελλάδα έκανε φοβερά λάθη στα Βαλκάνια και θα 'πρεπε να μπορούσαμε να τα συζητούμε. Κάνει όμως μια μεγάλη προσπάθεια εκσυγχρονισμού, που θα πρέπει, στο βαθμό που μπορούμε, να τη βοηθήσουμε.

Είναι γεγονός ότι είχαμε πικρότατες εμπειρίες από την Αθήνα, που είχαν μεγάλο κόστος για την Κύπρο με αποκορύφωμα την προδοσία του 1974. Όμως, από ενέργειες της Κύπρου ή εξελίξεις στην Κύπρο ζημιώθηκαν εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες και ξεριζώθηκε ο ελληνικός πληθυσμός της Κωνσταντινούπολης. Και τώρα, από άστοχους χειρισμούς στην Κύπρο είναι δυνατό να επηρεαστούν κρίσιμα εθνικά συμφέροντα σε μια μεταβατική ώρα της ιστορίας. Γι' αυτό, ιδιαίτερα αυτή την εποχή η συνεργασία πρέπει να είναι σταθερή και μόνιμη με στόχο το συντονισμό προσπαθειών για το κοινό καλό και την αποτροπή νέων σφαλμάτων που μπορούν να βλάψουν τον ελληνισμό στο σύνολό του. Το πιο ευαίσθητο σημείο των σχέσεων αφορά τη στρατιωτική και την πολιτική πτυχή του Κυπριακού αλλά και του ευρύτερου ελληνικού χώρου.

Στον τομέα της άμυνας το Ενιαίο Δόγμα είναι εξαιρετικής σημασίας, ιστορικής σημασίας πρωτοφανών διαστάσεων, που, μόνο αν το δούμε με την προοπτική του χρόνου και τη γεωγραφία από τη μια σκοπιά θα μπορέσουμε να συλλάβουμε τη σημασία του.

Το Ενιαίο Δόγμα έχει σημασία, εφόσον επεκτείνεται στο χρόνο. Γι' αυτό, κάνουν λάθος όσοι βιάζονται να το δουν να δοκιμάζεται σε μια πολεμική πράξη. Το Ενιαίο Δόγμα προσφέρει πρωτοφανείς δυνατότητες στον ελληνισμό, που παρουσιάζονται για πρώτη φορά ύστερα από τους αρχαίους χρόνους. Με το Ενιαίο Δόγμα έχουμε έναν ελληνισμό που μπορεί να δίνει μια παρουσία στη μισή Μεσόγειο, από τις ακτές της Ιταλίας και της Σικελίας μέχρι τη Βηρυτό και την Αλεξάνδρεια. Αν η Τουρκία ελέγχει τη στεριά μέχρι τον Καύκασο και τον Περσικό Κόλπο, η Ελλάδα μπορεί να έχει μια ζωντανή παρουσία στη θάλασσα στις πιο ευαίσθητες ρότες των πλοίων.

Για να αποδώσει το δόγμα, χρειάζεται σταθερότητα, διάρκεια και συνεχή ανοδική πορεία της Ελλάδας και της Κύπρου στον κοινωνικό, οικονομικό και επιστημονικό τομέα. Οι δυνατότητες του δόγματος θα πρέπει να είναι έκφραση των εσωτερικών μας δυνάμεων και των διεθνών μας σχέσεων. Δεν είναι θέμα δύο πυραυλικών συστημάτων, των Πάτριος στην Ελλάδα και των S300 στην Κύπρο, και, επειδή δεν εγκαθίστανται στην Κύπρο, καταρρέει το δόγμα. Η Κύπρος έχει μια δυνατότητα και μια προοπτική, αν χειριστούμε σωστά τις σχέσεις Κύπρου-Ελλάδας, αν δώσουμε τις ευρύτερες διαστάσεις που συνυπάρχουν με τη δυναμική του δόγματος.

Λέμε ότι η Κύπρος έχει στρατηγική σημασία και ότι η όλη ιστορία της συνδέεται με τη διακίνηση των δυνάμεων στη Μέση Ανατολή, ακόμη και πιο πέρα. Γι' αυτήν ακριβώς τη στρατηγική της σημασία οι Βρετανοί κρατούν δύο τεράστιες βάσεις στραμμένες προς τη Μέση Ανατολή. Αυτή την ικανότητα και την προβλεπτικότητα που είχαν όλοι οι άλλοι και που τον τελευταίο αιώνα επιδεικνύουν οι Βρετανοί δεν μπορούμε

να την επιδείξουμε εμείς για τα δικά μας συμφέροντα; Η Τουρκία ενεργεί με μεθοδικότητα και υπομονή. Εμείς γιατί δε δείχνουμε ανάλογα προσόντα; Γιατί βιαζόμαστε; Για να δώσουμε νέες ευκαιρίες στην Τουρκία;

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο θα πρέπει να δούμε το δόγμα μέσα στα πλαίσια μιας ευρύτερης αντίληψης, παρουσίας, ρόλου και δυνατοτήτων, που ενισχύουν τελικά το ρόλο της Ελλάδας και της Κύπρου στην περιοχή μας αλλά και στην Ευρώπη, και, εφόσον οι συσχετισμοί δυνάμεων παίζουν ρόλο στην τελική διευθέτηση των πολιτικών προβλημάτων, το δόγμα μπορεί να συμβάλει σε μια καλύτερη λύση.

Υπάρχουν και εκείνοι που λένουν ότι, εφόσον δεν εκδιώκουμε τον τουρκικό κατοχικό στρατό, το δόγμα δεν έχει νόημα. Η αντίληψη αυτή παραγνωρίζει το γεγονός ότι η παρουσία της Ελλάδας στην Κύπρο και στην περιοχή ανταγωνίζεται την τουρκική μονοκρατορία. Αν υπάρχει κάτι που μισεί η Τουρκία, αυτό είναι η κάθοδος της Ελλάδας στην Κύπρο και διά της Κύπρου στην Ανατολική Μεσόγειο. Και τούτο γίνεται με την ύπαρξη και τη συστηματική λειτουργία του δόγματος, με τη σταθερή και με σαφείς στόχους στρατιωτική και πολιτική συνεργασία Ελλάδας και Κύπρου.

Το Ενιαίο Δόγμα, η στρατιωτική συνεργασία με την Ελλάδα θα πρέπει να στηριχτούν πάνω σε νέα βάση. Υπάρχουν οι τρόποι, υπάρχουν οι ιδέες, φτάνει να υπάρχουν άνθρωποι με πίστη και όραμα, για να οικοδομήσουν τις ελληνικές δυνατότητες, ώστε να αναστραφεί η πορεία συρρίκνωσης του ελληνισμού και να ανατείλουν καλύτερες προοπτικές για τον εικοστό πρώτο αιώνα.

Η Κύπρος θα επιβιώσει στο βαθμό που θα συνειδητοποιήσει τη σημερινή πολυπλοκότητα των προβλημάτων που αντιμετωπίζει. Το Κυπριακό είναι ένα πρόβλημα εισβολής και κατοχής, αλλά είναι ταυτόχρονα ένα μέγα πρόβλημα ανανέωσης, αναγέννησης, ανασυγκρότησης. Ο κόσμος και οι ασφάλειες και οι

πολιτικές και ιδεολογικές αρχές που γνωρίζαμε και γνώριζε ο λαός μας ως χθες δεν υπάρχουν πια σήμερα.

Τα φαινόμενα της σημερινής αποσύνθεσης και κρίσης που μας περιβάλλουν είναι έκφραση ακριβώς αυτής της κατάρρευσης, της κατάρρευσης όσων γνωρίζουμε. Είναι συμπτώματα κρίσης του συστήματος. Αυτά τα νοσηρά φαινόμενα έχουν ξεφύγει από τα σύνορα της Κύπρου. Ξένοι ντετέκτιβ και εφημερίδες διεθνούς κύρους ασχολούνται με τα σκάνδαλα της Εκκλησίας και τα εκατομμύρια των δολαρίων των Πορτογάλων, των Αμερικανών ή των ιδρυμάτων του Ισημερινού. Εκεί που αναζητούσαμε αποκατάσταση του ονόματος της Κύπρου από τις κατηγορίες για ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, βρέθηκε να είναι αναμειγμένο σε διακίνηση χρημάτων μέλος της Ιεραρχίας.

Στην έκθεσή της η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενταξιακή μας πορεία καταγράφει τη ρουσφετολογία και τη διαφθορά. Αναφέρει η έκθεση ότι γίνεται «patronage and small scale corruption» στην Κύπρο. Έχουμε πια πολιτογραφηθεί στην Ευρώπη ως ένας τόπος που στο κύτταρό του διεισδύει η διαφθορά. Και αυτό ύστερα που θεωρήθηκε η σημαία μας ως σημαία ευκαιρίας, για να μην πούμε οτιδήποτε άλλο περισσότερο.

Ο λαός μας, που άντεξε το πραξικόπημα και την εισβολή, που έζησε το δράμα της προσφυγιάς, του πένθους, των αγνοουμένων και των εγκλωβισμένων, χωρίς να καμφθεί και χωρίς να δειλιάσει, στέκει μπροστά στα σημερινά φαινόμενα αποκαρδιωμένος και απογοητευμένος. Δεν ξέρει πού να στραφεί. Όσα περιέρχονται στην αντίληψή του δεν του προσφέρουν διέξοδο· αντίθετα, τον φοβίζουν περισσότερο.

Έχουμε φτάσει σε οριακές καταστάσεις. Υπάρχουν οι δυνατότητες να τις ξεπεράσουμε; Και πώς είναι δυνατό να γίνει τούτο; Όχι με κηρύγματα ούτε με νέες υποκρισίες και καμώματα αλλά με μια μεγάλη εξόρμηση όλων των δυνάμεων του

τόπου, που θα στοχεύουν, μέσα από έναν ήρεμο δημοκρατικό διάλογο, στη συνολική ανάπλαση του τόπου. Χρειαζόμαστε ένα νέο όραμα, μια νέα πίστη και σίγουρα μια νέα σκέψη. Χρειαζόμαστε μια άλλη νοοτροπία. Ο τόπος χρειάζεται μια αναγέννηση, μια αληθινή εσωτερική επανάσταση. Αυτή είναι η πρόκληση που έχουμε μπροστά μας. Και το ερώτημα που εγείρεται είναι: Μπορούμε να ανταποκριθούμε; Ίσως, αν είμαστε τίμιοι με τους εαυτούς μας και το λαό που αντιπροσωπεύουμε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ στο βήμα το Βουλευτή του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Στάθη Κιττή.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η ώρα της έγκρισης των προϋπολογισμών θεωρείται, κατά παράδοση, η ώρα της άσκησης κριτικής για όσα έχουν γίνει ή δεν έγιναν από όσα είχαν υποσχεθεί ότι θα έπρατταν μέσα από τους προϋπολογισμούς του προηγούμενου έτους οι φορείς της εκτελεστικής εξουσίας, αφού τούτο γίνεται στο τέλος της χρήσης, και από το βαθμό υλοποίησης των υπεσχημένων του προηγούμενου χρόνου μπορεί κανείς να αποδώσει και την ανάλογη αξιοπιστία στα όσα προτείνονται μέσα από τους προϋπολογισμούς για το επόμενο έτος.

Πρόθεσή μου δεν είναι να μπω λεπτομερώς σε κριτική των όσων δεν έγιναν ή κακώς έγιναν πέρυσι, κάτι που άλλωστε ο κοινοβουλευτικός μας εκπρόσωπος έχει ήδη κάνει με εκτενή αναφορά στην ομιλία του χθες. Θα αναφερθώ γενικά σε μερικές από τις σοβαρές επιπτώσεις και τα προβλήματα που έχει προκαλέσει στην οικονομία η όλη οικονομική φιλοσοφία που εφαρμόζεται μέσω των προϋπολογισμών και της σχετικής αλλά και παρεμφερούς πολιτικής που εφαρμόστηκε εδώ και μερικά χρόνια και που φαίνεται ότι θα συνεχισθεί και την επόμενη περίοδο για την οποία ισχύουν αυτοί οι

προϋπολογισμοί, αφού διέπονται από την ίδια νοοτροπία ή, έστω, δεν περιέχουν τίποτα που να δείχνει διαφοροποίηση της πολιτικής που θα ασκηθεί.

Καταρχάς, το δημοσιονομικό έλλειμμα όχι μόνο δε συγκρατήθηκε, αλλά συνεχίζει να αυξάνεται συνεχώς, με αποτέλεσμα να έχουμε σήμερα το ψηλότερο έλλειμμα στην Ευρώπη. Τα τελευταία χρόνια έχει πενταπλασιασθεί, αφού από το 1,4%, όπου είχε περιορισθεί το 1994, έχει φθάσει σήμερα στο 5,8% με πρόβλεψη να ανέλθει στο 5,9% ή να ξεπεράσει το 6% επί του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος, γεγονός που φέρνει την Κύπρο σε μεγάλη απόκλιση από τους δείχτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και από το σύμφωνο σταθερότητας των χωρών που φιλοδοξούν να μετάσχουν στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ, όπου καθορίστηκε ως ανώτατο όριο το 3%.

Είχε επανειλημμένα υποδειχθεί από πολλούς μέσα στη Βουλή αλλά και με δημόσιες τοποθετήσεις η ανάγκη για περιορισμό ή συγκράτηση αυτού του σοβαρού προβλήματος, που πλήττει τα θεμέλια της οικονομικής ευρωστίας μιας χώρας και που οφείλεται, σχεδόν σε απόλυτο βαθμό, στη συνεχή αύξηση του κρατικού μισθολογίου.

Δυστυχώς, παρά τις διάφορες διακηρύξεις η κυβέρνηση απέτυχε να ασκήσει μια ισορροπημένη δημοσιονομική πολιτική που να στοχεύει στον περιορισμό ή ακόμη και στη δημιουργία πλεονάσματος. Αυτό όμως για να γίνει, χρειάζεται να εφαρμοσθεί σιδηρά δημοσιονομική πειθαρχία, που η κυβέρνηση δε στάθηκε ικανή να εφαρμόσει, γιατί δυστυχώς είναι η ίδια που παρουσιάζει ασυνέπεια στο θέμα αυτό, αφού είναι η ίδια που προκαλεί την ανωμαλία με τη συμπεριφορά της να καταχράται την ευχέρεια που της δίνει ο νόμος για πρόσληψη εκτάκτων ή ωρομισθίων υπαλλήλων για κάλυψη έκτακτων αναγκών και να προσλαμβάνει εκατοντάδες ή και χιλιάδες τα τελευταία χρόνια, με αποτέλεσμα να αυξάνεται συνεχώς το κρατικό μισθολόγιο.

Είναι, λοιπόν, μύθος το ότι δήθεν εφαρμόζει πολιτική μορατόριουμ, περιορισμό, δηλαδή, στον τομέα των προσλήψεων, όπως διακηρύττει, αφού η ίδια το παραβιάζει με

τον πιο πάνω τρόπο, με αποτέλεσμα οι δαπάνες του κράτους (κρατικό μισθολόγιο-υπερωρίες) να αυξάνονται με ταχύτερους ρυθμούς σε σύγκριση με τους ρυθμούς αύξησης της παραγωγής, δηλαδή του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος.

Συνδυασμένο αυτό το στοιχείο με την έλλειψη μέτρων για αύξηση της παραγωγικότητας της κρατικής μηχανής οδηγεί σε μαρασμό τα δημόσια οικονομικά της χώρας, αφού προστίθεται στα προβλήματα που δημιουργεί το γεγονός ότι οι δημόσιες επενδύσεις παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα.

Θα πρέπει η κυβέρνηση με σοβαρές και θαρραλέες πρωτοβουλίες και μέτρα:

- (1) Να επιβάλει πολιτική για έλεγχο και περιορισμό των δημόσιων δαπανών.
- (2) Να αυξήσει τις δημόσιες επενδύσεις σε τομείς παραγωγικούς που θα τονώσουν την οικονομία.
- (3) Να αναδιαμορφώσει την πολιτική των επιδοτήσεων και της ενθάρρυνσης, ώστε να δοθεί έμφαση σε νέους υποσχόμενους τομείς.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένα άλλο φαινόμενο που επηρεάζει δραστικά τη γενικότερη εξέλιξη και πορεία της οικονομίας του τόπου, σε βαθμό μάλιστα ανησυχητικό, είναι η μετατόπιση του κέντρου βάρους της οικονομικής πολιτικής υπέρ των ισχυρών οικονομικών σχηματισμών σε βάρος των μεσαίων και μικρομεσαίων οικονομικών ομάδων του οικονομικά ενεργού δυναμικού και των ασθενέστερων στρωμάτων του λαού μας, με αποτέλεσμα να διευρύνεται το χάσμα μεταξύ τους και να δημιουργείται, για πρώτη φορά ίσως, μία νέα κοινωνία, η κοινωνία των πλουσίων και των φτωχών.

Σε αυτή την εξέλιξη δεν είναι ασφαλώς άμοιρη ευθυνών η κυβέρνηση, που θα πρέπει να καθορίζει και να εφαρμόζει την κατάλληλη οικονομική πολιτική. Το φαινόμενο αυτό είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό, γιατί επιφέρει σοβαρές αλλαγές στον κοινωνικοοικονομικό ιστό της κυπριακής κοινωνίας με σοβαρές επιπτώσεις στην

ευρωστία της οικονομίας μας, που στηριζόταν από την αρχή στο δυναμισμό μιας ευημερούσας και παραγωγικής δραστήριας μεσαίας τάξης, που συνέβαλλε θετικά στην παραγωγικότητα, την αξιοπιστία, τη σύμπνοια και συνεργασία των κοινωνικών εταίρων και την ισορροπία μεταξύ των διάφορων στρωμάτων του λαού.

Σήμερα, με την επικράτηση των οικονομικών κολοσσών (τραπεζικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών, ασφαλιστικών εταιρειών, μεγάλων οικονομικών σχηματισμών) καταπνίγεται η δραστηριότητα των μεσαίων και μικρομεσαίων, που περιέρχονται πλέον στο έλεος των μεγάλων συμφερόντων με απύσχα, δυστυχώς, τη φροντίδα του κράτους.

Όλα αυτά θα οδηγήσουν μεγάλες ομάδες του ενεργού δυναμικού του λαού μας σε απόγνωση και αδράνεια, που θα επαυξηθούν ίσως με την προώθηση των αναγκαίων αλλαγών που θα επιφέρει ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός της οικονομίας μας. Αν αυτά προστεθούν στην απογοήτευση και τη δυσπιστία που έχει προκαλέσει στο λαό μας ο χειρισμός του εθνικού μας θέματος από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, όπου παρουσιάζεται πλέον μια ιδιαίτερα εμφανής κάμψη όσον αφορά την αξιοπιστία έναντι του λαού, θα οδηγήσουν σίγουρα σε μαρασμό, ίσως και σε σταδιακή φυγή, αφού δικαιολογημένα τα αισθήματα της ανασφάλειας και της δυσπιστίας έναντι των κυβερνώντων θα μεγαλώνουν.

Δεν μπορούμε να αποφύγουμε να αναφέρουμε ότι, όταν από μια κυβέρνηση η άτακτη υποχώρηση και η ήττα μετονομάζονται με πολλή θρασύτητα σε θαρραλέα πολιτική, όταν χαιρόμαστε, γιατί μας συγχαίρουν πως τάχατες “μειώσαμε την ένταση”, που, αν δεχθούμε ότι έτσι έγινε, παραδεχόμαστε ότι εμείς δημιουργήσαμε την ένταση αυτή και γι’ αυτό μάλιστα πανηγυρίζουμε νίκες και θριάμβους, πραγματικά “την πατρίδα ουκ ελάττω παραδώσομεν”, αλλά δυστυχώς ολόκληρη θα την παραδώσουμε. Ήδη φαίνεται πως παραδώσαμε τη μισή, αφού είναι πλέον φανερό πως δε διαθέτουν οι

σημερινοί κυβερνώντες ούτε το νεύρο ούτε καν τη διάθεση να ανατρέψουν την πορεία που πήραν τα πράγματα.

Αν αυτοί οι δύο τομείς, η ασφάλεια και η εύρωστη οικονομία, μαζί με την εμπιστοσύνη προς το κράτος, που στήριξαν τον αγώνα μας για δεκαετίες, εκλείψουν, οι οιωνοί θα είναι δυστυχώς πολύ κακοί.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ στο βήμα το Βουλευτή του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Γιώργο Χατζηγεωργίου.

Γ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Συζητούμε και φέτος τους προϋπολογισμούς που κατέθεσε η κυβέρνηση για το 1999 και οι οποίοι, σε ένα βαθμό, καθορίζουν την οικονομική και κοινωνική πολιτική του κράτους. Η συζήτηση των προϋπολογισμών στη Βουλή αποτελεί μια από τις σημαντικότερες μορφές άσκησης ελέγχου της εκτελεστικής εξουσίας, αφού μέσα από τη συζήτηση επιχειρείται τομή στα δημοσιονομικά του κράτους και γίνεται σε μεγάλο βαθμό αντιληπτός ο προσανατολισμός της κυβέρνησης στον κοινωνικοοικονομικό τομέα.

Μετά από το διάλειμμα των προεκλογικών προϋπολογισμών του 1998, όπου απλόχερα η κυβέρνηση ξόδεψε προς κάθε κατεύθυνση, χωρίς να νοιάζεται ούτε για το δημόσιο χρέος ούτε για το δημοσιονομικό έλλειμμα που εκτοξεύτηκαν στα ύψη, οι προϋπολογισμοί του 1999 επανεντάσσονται μέσα στα πλαίσια της πολιτικής ευημερίας των δεικτών του Μάαστριχτ.

Ο Υπουργός Οικονομικών τον περασμένο μήνα, μιλώντας από το βήμα της Βουλής, έδωσε με αρκετή σαφήνεια το στίγμα του προσανατολισμού της κυβέρνησης, ενός προσανατολισμού αντιλαϊκού και νεοσυντηρητικού. Τρεις τουλάχιστον φορές ο

Υπουργός Οικονομικών μάς τόνισε την ανάγκη για τη μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, σε μια δραματική προσπάθεια να πείσει τη Βουλή να συγκατανεύσει σε νέες φορολογίες. Και, όταν αναφέρεται ο Υπουργός Οικονομικών σε μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος, μας έχει κάνει ξεκάθαρο τι εννοεί. Σίγουρα δεν εννοεί νοικοκύρεμα των δημόσιων οικονομικών μέσα από τον εκσυγχρονισμό και την αναμόρφωση της δημόσιας υπηρεσίας. Ούτε εννοεί τη βελτίωση της φοροεισπρακτικής ικανότητας του κράτους. Αυτό που στοχεύει ο κύριος Υπουργός είναι οι τσέπες των μεσαίων και χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων, αφού το φορολογικό πακέτο, που εκκρεμεί ενώπιον της Βουλής και θα το βρούμε σίγουρα μπροστά μας μετά την ψήφιση των προϋπολογισμών, θα πλήξει κύρια τα χαμηλά και μεσαία εισοδηματικά στρώματα, αφού όλες σχεδόν οι φορολογίες που περιλαμβάνονται στο πακέτο της κυβέρνησης είναι έμμεσες και άδικες.

Αυτό που είναι σίγουρο είναι ότι η κυβέρνηση δεν έκανε όσα έπρεπε και όσα όφειλε να κάνει για νοικοκύρεμα των δημόσιων οικονομικών, με αποτέλεσμα δεκάδες εκατομμύρια να κατασπαταλώνται από σκάνδαλα και κακοδιαχείριση, είτε αυτά ονομάζονται «προσυνεννοημένες προσφορές» είτε αυτά αφορούν χαριστικές πράξεις προς ημετέρους ή κακοτεχνίες και κακοδιαχείριση.

Πάρα πολλά είναι επίσης τα κονδύλια που κατασπαράσσονται και κατασπαταλώνται για το βόλεμα ημετέρων που προσλαμβάνονται ως ωρομίσθιοι και που χρεώνονται σε κονδύλια αναπτυξιακών έργων, ενώ στην πραγματικότητα οι πιο πολλοί κάθονται πίσω από γραφεία εκτελώντας παράτυπα και παράνομα δημοσιοϋπαλληλικά καθήκοντα, ενώ είναι και κάμποιοι που ούτε καν παρουσιάζονται για εργασία και περιμένουν την επιταγή στο σπίτι. Αυτή είναι η εικόνα της κρατικής μηχανής, όπως την κατάντησε η αναξιοκρατία, το ρουσφέτι και ο έντονος κομματισμός.

Είναι γι' αυτό που δεν πείθει η κυβέρνηση, όταν διατείνεται ότι τάχατες εξάντλησε

όλα τα περιθώρια νοικοκυρέματος των δημοσίων οικονομικών και απευθύνεται για νέες φορολογίες. Είναι γι' αυτό το λόγο που πιστεύουμε ότι θα βρεθεί αντιμέτωπη ξανά με τη συντριπτική πλειοψηφία του Κοινοβουλίου η οποιαδήποτε προσπάθεια να φορτωθούν όλα τα προβλήματα της οικονομίας στους ώμους των εργαζομένων, στους ώμους των μεσαίων και χαμηλών στρωμάτων του λαού μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κάθε χρόνο, κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών, γίνεται μια προσπάθεια καταγραφής του έργου της χρονιάς που μας πέρασε αλλά και διερεύνησης των προθέσεων της κυβέρνησης για τη χρονιά που μας έρχεται. Μας δίνεται η ευκαιρία να διαπιστώσουμε αν υπάρχει συνέπεια μεταξύ λόγων και έργων. Αν, δηλαδή, οι κυβερνητικές υποσχέσεις και οι προϋπολογισμοί στο τέλος μετουσιώνονται σε έργα και σε ποιο βαθμό υλοποιούνται αυτές οι υποσχέσεις.

Δυστυχώς, επαναλήφθηκε και φέτος το φαινόμενο του χαμηλού ποσοστού υλοποίησης του Προϋπολογισμού Ανάπτυξης, ποσοστού που δεν ξεπερνά το 60%, και ιδιαίτερα για την Πάφο αυτό το ποσοστό δεν ξεπέρασε ούτε φέτος το 50%. Ο κύριος Υπουργός στην ομιλία του τον περασμένο μήνα εξήγγειλε για πολλοστή φορά κάποια έργα που εμφανίζονται ως νέα, ενώ στην πραγματικότητα είναι έργα των οποίων η εκτέλεση αναστάλθηκε ή επιβραδύνθηκε συνειδητά, κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων.

Ιδιαίτερα για την Πάφο, τα τελευταία χρόνια σε κάθε επίσκεψη του Προέδρου της Δημοκρατίας και των αρμόδιων Υπουργών γίνονται εξαγγελίες για νέα έργα και δίνονται διαβεβαιώσεις για αύξηση των ρυθμών εκτέλεσης των έργων που είναι υπό κατασκευή. Στην πράξη, όμως, συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο και κάθε άλλο παρά εφαρμόζονται οι δεσμεύσεις και οι υποσχέσεις που δίνονται, με αποτέλεσμα όλα σχεδόν τα μεγάλα έργα ανάπτυξης της Πάφου να υποφέρουν με καθυστερήσεις, επιμηκύνσεις των χρονοδιαγραμμάτων και αναβολές της έναρξής τους.

Ο δρόμος Λεμεσού-Πάφου είναι το μεγαλύτερο οδικό έργο που εκτελείται αυτή την περίοδο στην Κύπρο και το βασικότερο έργο υποδομής της επαρχίας Πάφου, αφού αποτελεί τη μοναδική αρτηρία που συνδέει την Πάφο με την υπόλοιπη Κύπρο. Είναι γι' αυτό το λόγο που η Πάφος δικαιολογημένα θεωρεί πολύ αργούς τους ρυθμούς εκτέλεσης αυτού του τόσο σημαντικού έργου. Ένα οδικό έργο μήκους πενήντα πέντε χιλιομέτρων, μεγάλης σημασίας τόσο για την Πάφο αλλά και για ολόκληρη την Κύπρο, δεν μπορεί να εκτελείται με τόσο αργούς ρυθμούς, με ένα μέσο όρο μόλις πέντε χιλιόμετρα το χρόνο. Ούτε μπορούμε να δεχθούμε ως φυσιολογικό το γεγονός ότι £35.000.000 παρέμειναν αδαπάνητα τα τελευταία τέσσερα χρόνια από τα κονδύλια των προϋπολογισμών, κονδύλια, που αν υλοποιούνταν, σήμερα ο δρόμος θα ήταν συμπληρωμένος, όπως ήταν και ο αρχικός σχεδιασμός και προγραμματισμός του έργου.

Είναι γι' αυτό το λόγο που παρακολουθούμε με μεγάλη ανησυχία τις καθυστερήσεις και τα προβλήματα που παρατηρήθηκαν και παρατηρούνται στα υπό εκτέλεση συμβόλαια.

Η αδιαφορία, η ανευθυνότητα, η έλλειψη συντονισμού και προγραμματισμού, ο καθημερινός πειραματισμός, οι ερασιτεχνικοί χειρισμοί, η ύποπτη αμέλεια δυστυχώς σφράγισαν και εξακολουθούν να σφραγίζουν την κατασκευή του δρόμου Λεμεσού-Πάφου προκαλώντας περαιτέρω καθυστερήσεις αλλά και κατασπατάληση δεκάδων εκατομμυρίων λιρών.

Να θυμίσω απλά ότι ένα από τα συμβόλαια του δρόμου είναι μέσα στα ύποπτα συμβόλαια των προσυμφωνημένων προσφορών που κόστισε στο δημόσιο επιπλέον δαπάνη £7.000.000.

Να θυμίσουμε ακόμα ότι για τα λάθη της μελέτης, σε ό,τι αφορά τη θεμελίωση της γέφυρας στον ποταμό Έζουσας, το δημόσιο θα κληθεί να καταβάλει στην εργολήπτρια

εταιρεία πρόσθετο ποσό πέραν του £1.000.000. Λάθος που επαναλαμβάνεται ενάμιση χρόνο μετά στη γέφυρα παρά την Πέτρα του Ρωμιού, που θα στοιχίσει επιπλέον στο δημόσιο άλλο £1.300.000, πέραν των καθυστερήσεων που έχουν ήδη προκληθεί στην πρόοδο του έργου και των αποζημιώσεων, που κι αυτές ανέρχονται σε δεκάδες εκατομμύρια λίρες και που θα καταβληθούν στις εργολήπτριες εταιρείες γι' αυτές τις καθυστερήσεις.

Φαίνεται όμως ότι τα λάθη και οι παραλείψεις, η αδιαφορία και η κατασπατάληση του δημοσίου χρήματος θα συνεχιστούν, αφού παρά τις επανειλημμένες προειδοποιήσεις μας δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί η διαδικασία απαλλοτρίωσης, με αποτέλεσμα να προκαλούνται πρόσθετες καθυστερήσεις και πρόσθετες οικονομικές επιβαρύνσεις του δημοσίου.

Το αίτημα για τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό του αεροδρομίου Πάφου με στόχο την αναβάθμιση της λειτουργίας και την πλήρη αξιοποίησή του είναι το δεύτερο βασικό αίτημα της Πάφου. Είναι γι' αυτό το λόγο που επικρατεί αίσθημα έντονης απογοήτευσης από τις αλληπάλληλες αναβολές και καθυστερήσεις που παρατηρούνται στην έναρξη των βελτιωτικών έργων στο αεροδρόμιο της Πάφου.

Τα τελευταία τέσσερα χρόνια επαναλαμβάνεται το ίδιο φαινόμενο, να εξαγγέλλεται η έναρξη των εργασιών για τη βελτίωση του αεροδρομίου, να μπαίνουν στους προϋπολογισμούς τα σχετικά κονδύλια και στο τέλος της χρονιάς να διαπιστώνεται ότι δεν άρχισαν τα έργα και γι' αυτό τα κονδύλια παρέμειναν αδιάθετα. Δεκατέσσερα εκατομμύρια λίρες που προβλέπονταν για τον εκσυγχρονισμό του αεροδρομίου Πάφου τα τελευταία τέσσερα χρόνια παρέμειναν αδιάθετα, με αποτέλεσμα λόγω των ανεπαρκών εγκαταστάσεων οι τουρίστες που έρχονται μέσω του αεροδρομίου Πάφου να ταλαιπωρούνται αφάνταστα. Η απαίτηση της Πάφου είναι να μην υπάρξει περαιτέρω καθυστέρηση και να εφαρμοστούν οι μελέτες που ετοιμάστηκαν από την

κοινοπραξία ADP-Sofreavia.

Η μη ζήτηση προσφορών για τα νέα κτίρια του αεροδρομίου Πάφου και η προσπάθεια εξεύρεσης στρατηγικών επενδυτών για τη χρηματοδότηση του έργου είναι μια διαδικασία που θα οδηγήσει σε περαιτέρω καθυστερήσεις και σε ξεπούλημα των υπηρεσιών του αεροδρομίου της Πάφου σε ξένους επενδυτές με όλα τα συνεπακόλουθα προβλήματα για τους εργαζομένους αλλά και για την κρατική μας ασφάλεια.

Μετά το δρόμο Λεμεσού - Πάφου και το αεροδρόμιο της Πάφου το τρίτο σε σειρά σπουδαιότητας έργο που αφορά την επαρχία Πάφου είναι οι εργασίες για βελτίωση, προστασία και προβολή των αρχαιολογικών χώρων της Κάτω Πάφου. Ένα έργο που άρχισε το 1995 και που η πρώτη φάση του θα έπρεπε να συμπληρωθεί τον Οκτώβριο του 1996, ένα έργο που θα στοίχιζε γύρω στα £3.000.000. Δυστυχώς, μπήκαμε αισίως στο 1999, αλλά το έργο δε λέει να ολοκληρωθεί λόγω σοβαρών λαθών, αδυναμιών και ελλείψεων που παρατηρήθηκαν στο σχεδιασμό.

Μετά τις καταγγελίες μας, με τις οποίες συμφώνησε και ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, το Υπουργείο Συγκοινωνιών διέταξε τη διεξαγωγή έρευνας για τον καταλογισμό ευθυνών. Έχουν περάσει ήδη δύο χρόνια και τα ερωτήματα παραμένουν αναπάντητα για το πώς έγινε η επιλογή του μελετητή του έργου, ποιος παρέλαβε τη μελέτη, ποιος έλεγξε τελικά αν ο ιδιώτης μελετητής ανταποκρίθηκε στις απαιτήσεις του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων. Δυστυχώς, αυτά τα λάθη, τις αδυναμίες και τις παραλείψεις εξακολουθεί να τα πληρώνει ο λαός μας, αφού για τρία ολόκληρα χρόνια μετατρέψαμε τα αρχαία μας μνημεία σε εργοτάξιο και πέραν της ζημιάς που προκλήθηκε στην τουριστική μας βιομηχανία, το δημόσιο θα κληθεί να πληρώσει εκατοντάδες χιλιάδες λίρες ως αποζημιώσεις για τις καθυστερήσεις.

Τα υδρευτικά και αρδευτικά έργα των κοιλάδων Διαρίζου και Έζουσας είναι το

τέταρτο μεγάλο έργο ανάπτυξης που αφορά την Πάφο. Ένα έργο που αποφασίστηκε από το 1990. Βασικός σκοπός του σχεδίου είναι η άρδευση σημαντικών εκτάσεων γης στις κοινότητες των δύο κοιλάδων και των παραπλήσιων περιοχών. Συνολικά εξυπηρετούνται από το σχέδιο τριάντα επτά κοινότητες της επαρχίας Πάφου και μια κοινότητα της επαρχίας Λεμεσού. Μέσα στα πλαίσια του σχεδίου, προγραμματιζόταν η κατασκευή τεσσάρων φραγμάτων, δύο στην κοιλάδα του Διαρίζου, των φραγμάτων Αρμίνου και Σουσκιούς, και δύο στην κοιλάδα Έζουσας, των φραγμάτων Κανναβιούς και Επισκοπής.

Οι κάτοικοι των επηρεαζόμενων κοινοτήτων βλέπουν με ανησυχία να μην υλοποιούνται τα χρονοδιαγράμματα κατασκευής των φραγμάτων, καθώς και των αρδευτικών δικτύων που θα διακλαδώσουν τα νερά των φραγμάτων προς τις κοινότητες. Οι ανησυχίες, δε, εντείνονται από πληροφορίες για πιθανή ματαίωση της κατασκευής του μεγαλύτερου φράγματος που περιλαμβάνεται στο σχέδιο, του φράγματος της Κανναβιούς στον ποταμό Έζουσας.

Πιθανή ματαίωση της κατασκευής του φράγματος της Κανναβιούς ή μείωση της χωρητικότητας του φράγματος με ταυτόχρονη μείωση των εκτάσεων που θα αρδευτούν από το φράγμα θα σημαίνει στραγγαλισμό για τις κοινότητες της παφίτικης υπαίθρου, που αναμένουν το νερό από το φράγμα σαν ανάσα οξυγόνου στην προσπάθεια που καταβάλλουν να διατηρηθούν στη ζωή. Τυχόν νέες καθυστερήσεις ή ματαίωση όλου του μέρους του έργου θα επιτείνουν την τάση εγκατάλειψης της υπαίθρου με όλα τα συνεπακόλουθα αποτελέσματα.

Παρόμοιες και μεγαλύτερες καθυστερήσεις είχαμε σχεδόν σε όλα τα έργα του αγροτικού οδικού δικτύου με ποσοστό υλοποίησης των προϋπολογισμών κάτω του 50%.

Στα πολεοδομικά έργα Πάφου - Πόλης - Γεροσκήπου τα τελευταία χρόνια υπήρξε

γενικά στασιμότητα. Μια κωλυσιεργία εκνευριστική, με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα τη λεωφόρο Μακαρίου στη Γεροσκήπου, όπου για δύο χιλιόμετρα δρόμο για δέκα χρόνια παραπέμπονταν οι τοπικές αρχές από την Πολεοδομία στα Δημόσια Έργα και τανάπαλιν, ο σχεδιασμός να μη γίνεται και να καταλήγουμε σήμερα με νέες υποσχέσεις ότι τα σχέδια θα γίνουν από ιδιώτες και θα είναι έτοιμα το 2000.

Η περιοχή Πόλης Χρυσοχούς είναι μία από τις ομορφότερες περιοχές της Κύπρου με πολύ μεγάλη προοπτική για τουριστική ανάπτυξη. Η περιοχή αυτή για κανένα λόγο δεν μπορεί να μείνει ξεκομμένη από την υπόλοιπη Κύπρο, γι' αυτό και θα πρέπει να επισπευσθούν οι διαδικασίες για την κατασκευή ενός σύγχρονου αυτοκινητόδρομου, που θα ενώνει την Πάφο με την Πόλη Χρυσοχούς.

Η ανέγερση επαρχιακών κυβερνητικών κτιρίων στην Πάφο είναι ένα άλλο έργο που καθυστερεί αδικαιολόγητα παρά τις επανειλημμένες υποσχέσεις και το κράτος επιβαρύνεται με χιλιάδες λίρες το μήνα για σκοπούς ενοικίων για ακατάλληλες πολυκατοικίες, που ενοικιάστηκαν για στέγαση των διαφόρων κυβερνητικών τμημάτων.

Η κατασκευή του νέου ΚΕΝ και ενός νέου σύγχρονου σκυβαλότοπου - λυματοτόπου είναι δύο έργα που η εκτέλεσή τους δεν άρχισε ακόμη, αφού σκόνταψε στην ευθυνοφοβία και την ατολμία που επέδειξε η κυβέρνηση, σε ό,τι αφορούσε την επιλογή των χώρων κατασκευής τους.

Σοβαρά προβλήματα αντιμετωπίζει η Πάφος και στον τομέα της υγείας. Στα νοσοκομεία της Πάφου και της Πόλης Χρυσοχούς παρατηρείται έλλειψη ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού αλλά και ιατρικού εξοπλισμού, με αποτέλεσμα την αδυναμία επαρκούς νοσοκομειακής περίθαλψης των ασθενών.

Τα στεγαστικά προβλήματα στο χώρο τόσο της μέσης όσο και της δημοτικής εκπαίδευσης είναι χρόνια προβλήματα στην Πάφο, προβλήματα που χρόνο με το χρόνο οξύνονται και παρά τις κατά καιρούς διακηρύξεις και υποσχέσεις δεν αντιμετωπίστηκαν

αποτελεσματικά, με αποτέλεσμα το πρόβλημα της έλλειψης σχολικών κτιρίων στην Πάφο να έχει πάρει δραματικές διαστάσεις και να δημιουργεί ασφυκτικές πιέσεις στην εκπαίδευση.

Κύριε Πρόεδρε, η παφίτικη υπαίθρος εκπέμπει σήμα κινδύνου. Το φαινόμενο της εγκατάλειψης της υπαίθρου στην Πάφο κορυφώνεται, χωρίς η κυβέρνηση να παίρνει μέτρα θεραπείας του κακού. Η ανυπαρξία οδικού δικτύου, η μη αξιοποίηση των υδάτινων πόρων, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι αρκετές παραδοσιακές καλλιέργειες και κύρια η αμπελοκαλλιέργεια κατέστησαν μη αποδοτικές, οδήγησαν τον αγροτικό πληθυσμό της υπαίθρου σε αναζήτηση άλλων τομέων απασχόλησης στις αστικές περιοχές. Οφείλει επιτέλους η κυβέρνηση να παρέμβει για την ανάσχεση αυτού του καταστροφικού φαινομένου χαράζοντας μια γενναιόδωρη, κοινωνικά ευαίσθητη πολιτική, που να στοχεύει στη βελτίωση του επιπέδου ζωής του Κύπριου αγρότη, σμικρύνοντας έτσι το χάσμα που υπάρχει μεταξύ εισοδημάτων στην πόλη και στην ύπαιθρο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δίνω το λόγο τώρα στο Βουλευτή του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Μάρκο Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Καταρχάς, θα ήθελα να πω ότι, όσον αφορά τις θέσεις μας πάνω στο ευρύτερο θέμα της οικονομίας, αυτές έχουν ήδη διατυπωθεί από τον κοινοβουλευτικό μας εκπρόσωπο χθες. Γι' αυτό και εγώ, όπως και άλλοι συνάδελφοι που ήδη μίλησαν, θα ασχοληθώ με πιο εξειδικευμένα ζητήματα.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι και κυρίες συνάδελφοι, ακόμα μια φορά

συζητούμε τους κρατικούς προϋπολογισμούς και ακόμα μια φορά γίνεται η θλιβερή διαπίστωση πως, όσα και να πούμε σ' αυτή τη συζήτηση από αυτό το βήμα, δεν έχουν καμία σημασία. Όπως σωστά είπε χθες ο κοινοβουλευτικός μας εκπρόσωπος, καμιά από τις εισηγήσεις μας δε λαμβάνεται υπόψη από την εκτελεστική εξουσία ούτε καν συζητιέται, έστω και αν στο τέλος θα απορριφθεί. Τουλάχιστον όμως να γίνεται αυτό με λογικά επιχειρήματα.

Μετροφύλλησα αντίγραφο της περσινής μου ομιλίας και διαπίστωσα πως θα μπορούσα κάλλιστα να την ξαναπώ φέτος, ακριβώς όπως την είπα πέρσι, αφού κανένα από τα προβλήματα που ανέφερα πέρσι δεν έχει αντιμετωπισθεί. Δε θα το κάνω, βέβαια, όμως είμαι υποχρεωμένος να αναφερθώ και φέτος τουλάχιστον σε δύο σημεία ειδικά που αφορούν σημαντικά θέματα: το ένα είναι για τη διπλωματική μας υπηρεσία και το άλλο για τις ακριτικές περιοχές της Κύπρου.

Ο λόγος που θα αναφερθώ ξανά στα δύο αυτά ζητήματα οφείλεται τόσο στην εμπλοκή μου στις αρμόδιες Επιτροπές της Βουλής, αλλά και γιατί τα θεωρώ ιδιαίτερα σημαντικά για τον αγώνα που διεξάγει ο λαός μας. Θέλω επίσης να καταγραφεί για άλλη μια φορά από το επίσημο βήμα της Βουλής το απαράδεκτο φαινόμενο της διαιώνισης των προβλημάτων και της αδιαφορίας της εκτελεστικής εξουσίας για τα θέματα που εγείρουν οι Βουλευτές με τις ομιλίες τους. Και δηλώνω ότι θα τα εγείρω κάθε χρόνο, όσο είμαι σ' αυτό το βήμα, μέχρι να φανεί ότι τουλάχιστον αντιμετωπίζονται, αν όχι ότι επιλύονται.

Θα αρχίσω με το θέμα της διπλωματικής υπηρεσίας. Δυστυχώς, όπως και πέρσι, οι διαπιστώσεις για τη σημασία που δίνεται από τους προϋπολογισμούς στον τομέα της διπλωματικής υπηρεσίας είναι απογοητευτικές. Για άλλη μια φορά διαπιστώνει κανείς ότι ο μόνος ίσως τομέας της δημόσιας υπηρεσίας που θα δικαιολογούσε τη μεγαλύτερη αύξηση έχει παραμεληθεί. Έχω εδώ και σημείωμα του

Υπουργείου Εξωτερικών που δείχνει ότι όχι μόνο δεν υπήρξε αύξηση, αλλά βασικά υπήρξε και μείωση στο κονδύλι, στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εξωτερικών.

Είναι απαράδεκτο, πιστεύω, μια χώρα που έχει διεθνές πρόβλημα, που δηλώνει ότι αυτό το πρόβλημα είναι πολιτικό, ότι θα αντιμετωπιστεί διεθνώς πολιτικά, με διεθνή εκστρατεία που έχει βασικό στόχο την προβολή, αντιμετώπιση και επίλυση αυτού του προβλήματος μας, μια χώρα που έχει ως κυριότερο άξονα και της εσωτερικής αλλά και εξωτερικής της πολιτικής την ευρωπαϊκή πορεία και την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση να διαθέτει συγκριτικά ελάχιστα ποσά και κονδύλια σ' αυτούς τους τομείς. Αν πράγματι πιστεύουμε σε πολιτική λύση του κυπριακού προβλήματος και πως είναι διεθνές πρόβλημα, θα πρέπει να διαθέτουμε και τα ανάλογα ποσά για την αντιμετώπισή του σε διεθνές και διπλωματικό επίπεδο.

Οι πρεσβείες μας είναι λίγες. Δεν έχουμε ακόμα καλύψει όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν έχουμε καλύψει άλλες χώρες που είναι σημαντικές για μας, όπως ο Καναδάς, όπως η Αργεντινή, που, παρ' όλο που είναι μακριά, διατηρούν μεγάλο απόσπασμα στην Ειρηνευτική Δύναμη, αλλά και πιο κοντινές, όπως οι δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, οι οποίες έχουν τεράστια οικονομική και πολιτική σημασία για μας.

Αλλά, ακόμα και αυτές οι λίγες πρεσβείες που διατηρούμε λειτουργούν με υποτυπώδη τρόπο. Ναι, μπορεί άλλες χώρες να έχουν την πολυτέλεια να κάνουν περικοπές στη διπλωματική υπηρεσία, να κόβουν, να περικόπτουν κονδύλια και να περιορίζουν τις πρεσβείες τους. Εμείς, όμως, που αντιμετωπίζουμε πρόβλημα επιβίωσης και θέλουμε να το λύσουμε διπλωματικά, δεν έχουμε αυτή την πολυτέλεια.

Αλλά, όπως είπα και προηγουμένως, ακόμα και αυτές οι λίγες πρεσβείες λειτουργούν με υποτυπώδη τρόπο. Τα κονδύλια που τους διατίθενται είναι ελάχιστα. Το προσωπικό είναι ελάχιστο. Στις περισσότερες πρεσβείες υπάρχουν δύο μόνο

διπλωμάτες, αλλά έχουμε και πολλές πρεσβείες που έχουν ένα μόνο διπλωμάτη. Και αυτές οι πρεσβείες όχι μόνο έχουν να αντιμετωπίσουν, βεβαίως, τα προβλήματα στη χώρα όπου είναι εγκατεστημένες, αλλά οι πρέσβεις τους είναι διαπιστευμένοι και σε άλλες χώρες στις οποίες περιμένουμε εμείς να μας εκπροσωπούν και να μας καλύπτουν.

Εδώ βλέπω ενδεικτικά ότι στο Βελιγράδι υπάρχει μόνο ένας διπλωμάτης. Στη Βιέννη μπορεί να υπάρχουν τρεις, αλλά καλύπτουν όλα σχεδόν τα Βαλκάνια, τη Σλοβακία, την Κροατία, την Αλβανία, τη Σλοβενία, διεθνείς οργανισμούς, όπως τον ΟΑΣΕ και τα Ηνωμένα Έθνη. Στο Ναϊρόμπι, που καλύπτει, δεν ξέρω πόσες, ακόμα πέντ' έξι αφρικανικές χώρες, υπάρχει ένα άτομο. Στην Τεχεράνη υπάρχει ένα άτομο. Στην Τρίπολη υπάρχει ένα άτομο. Στη Στοκχόλμη μπορεί να υπάρχουν δύο, αλλά καλύπτουν επτά χώρες.

Επομένως, είναι αστείο να νομίζουμε και να αυταπατόμαστε ότι έχουμε διεθνή εκπροσώπηση σ' αυτές τις χώρες, γιατί κατ' όνομα υπάρχουν κάποια άτομα διαπιστευμένα. Πώς περιμένουμε αυτοί οι διπλωμάτες να εγκαταλείπουν τις πρεσβείες τους και να γυρίζουν, για να επισκέπτονται όλες τις χώρες στις οποίες είναι διαπιστευμένοι; Ακόμα όμως και να βρουν τρόπο να αντιμετωπίσουν αυτό το πρόβλημα, δεν έχουν τα απαραίτητα μέσα –κονδύλια, βασικά- για να μπορούν να κάνουν με τέτοιο ρυθμό και σε τέτοιο βαθμό τις επισκέψεις σε όλες τις χώρες όπου είναι διαπιστευμένοι και να υπάρχουν πραγματικά αποτελέσματα. Το να πηγαίνουν στην επίδοση των διαπιστευτηρίων και στην αναχώρηση, για να αποχαιρετήσουν τον Υπουργό Εξωτερικών, πραγματικά, νομίζω, αυταπατόμαστε, αν νομίζουμε ότι έτσι εκπροσωπείται η Κυπριακή Δημοκρατία και ότι προωθείται το κυπριακό πρόβλημα.

Όσο για τα κτίρια των πρεσβειών, πραγματικά είναι ντροπή για την Κυπριακή Δημοκρατία. Όσοι συνάδελφοι τυγχάνει να πάνε με κοινοβουλευτικές αποστολές στο

εξωτερικό και έχουν επισκεφθεί κτίρια πρεσβειών μας πραγματικά αντιλαμβάνονται το μέγεθος του προβλήματος. Είναι κτίρια στα οποία ντρεπόμαστε να προσκαλέσουμε συναδέλφους για να κάνουμε επαφές, για να μιλήσουμε, διότι είναι σε ακατάλληλους χώρους, σε ακατάλληλα κτίρια, σε περιοχές που δεν είναι καλές. Δυστυχώς στο εξωτερικό ξέρουμε πολύ καλά ότι υπάρχουν και οι καλές και οι κακές περιοχές. Και δυστυχώς ξέρουμε επίσης ότι η διπλωματία είναι στην ουσία δημόσιες σχέσεις σε διεθνές επίπεδο. Είναι η εικόνα και η εντύπωση που δίνουμε για το κράτος μας. Αν η εικόνα που θέλουμε πράγματι να δώσουμε σήμερα είναι η εικόνα του ανεπτυγμένου κράτους, είναι η εικόνα του σύγχρονου, έτοιμου να ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κράτους, τότε πιστεύω ότι η εικόνα που δίνουμε με τα κτίρια των πρεσβειών μας -σε πολλές πρεσβείες, όχι σε όλες- είναι πραγματικά απαράδεκτη.

Θέλω να τονίσω ότι τα κτίρια των πρεσβειών και η καταλληλότητά τους δεν είναι θέμα καλοπέρασης των πρεσβευτών και του προσωπικού. Είναι θέμα εμφάνισης, εικόνας και εκπροσώπησης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τα δε χρήματα που δίνουμε – και θέλω να το τονίσω αυτό το πράγμα- που δίνουμε στους πρέσβεις και τους διπλωμάτες μας είναι ελάχιστα. Δε φτάνει που είναι λίγοι, δεν έχουν και τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν το χρόνο τους! Όπως είπα και προηγουμένως, διπλωματία σημαίνει δημόσιες σχέσεις και οι δημόσιες σχέσεις χρειάζονται χρήματα.

Αυτό με φέρνει και στο θέμα της προβολής του Κυπριακού, που το λέμε και “διαφώτιση” πολλές φορές. Έχουν αναφερθεί και άλλοι συνάδελφοι και δε θέλω να μπω με λεπτομέρεια, αλλά πιστεύω ότι, όταν διαθέτουμε κονδύλια για διαφώτιση, που είναι λιγότερα από όσα διαθέτει μια ιδιωτική εταιρεία, ένας ιδιωτικός οργανισμός για τη διαφημιστική του καμπάνια, πραγματικά είναι, νομίζω, και εδώ αυταπάτη και αυτοκοροϊδευόμαστε ότι πραγματικά μπορούμε να έχουμε οποιοδήποτε αποτέλεσμα. Όταν μόνο για δυο τρεις σοβαρές καταχωρίσεις σε εφημερίδες θα πρέπει να ξοδέψουμε

όλο το ποσό που έχουμε, τότε πώς περιμένουμε ότι θα γίνει αποτελεσματική προβολή του θέματος και του προβλήματός μας;

Θέλω να τονίσω, κλείνοντας τον κύκλο αυτό, ότι οι διαπιστώσεις που έχω κάνει είναι διαπιστώσεις που έχει κάνει και ο Υπουργός Εξωτερικών, όταν συζητούσε το θέμα στην Επιτροπή Οικονομικών. Και, εφόσον έχουν γίνει και από κυβερνητικής πλευράς, το θεωρώ δύο φορές απαράδεκτο το ότι δε διορθώνονται. Κάπου πρέπει να βάλουμε τις προτεραιότητές μας. Από τη στιγμή που πιστεύουμε πραγματικά ότι πρέπει να ακολουθηθεί η διπλωματική προώθηση του προβλήματός μας αλλά και δυναμική εκστρατεία για την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ότι πρέπει να γίνονται συνέχεια επαφές με τα κέντρα λήψης αποφάσεων, πρέπει να είμαστε έτοιμοι να πληρώσουμε και γι' αυτό. Όταν ξέρουμε πόσα είναι τα κονδύλια στους προϋπολογισμούς μας -και βλέπουμε ότι το σύνολο του Υπουργείου Εξωτερικών έχει £12.000.000 με £12.500.000- πραγματικά πιστεύω ότι είναι απλώς για τα μάτια του κόσμου που γίνεται και όχι για πραγματική και αποτελεσματική δουλειά.

Έρχομαι τώρα σε συντομία στο θέμα των ακριτικών περιοχών. Δε θα μπω σε λεπτομέρειες, αλλά δυστυχώς εξακολουθεί να μην υπάρχει ολοκληρωμένο, μακροπρόθεσμο και ευφάνταστο σχέδιο για την ανάπτυξη των ακριτικών περιοχών και ιδιαίτερα της εντός των τειχών Λευκωσίας. Δεν προγραμματίζονται τα αναγκαία έργα υποδομής και τα λίγα κονδύλια που διατίθενται δεν μπορούν να αξιοποιηθούν στο βαθμό που θα έχουν μόνιμα αποτελέσματα.

Για παράδειγμα, είναι χρήσιμο και σωστό και επικροτούμε την αναβίωση του σχεδίου στεγαστικών δανείων. Όμως, για να ζήσει μια οικογένεια σε μια περιοχή, ιδιαίτερα όταν αυτή η περιοχή είναι ακριτική, χρειάζεται περισσότερο από μια οικονομική βοήθεια για την απόκτηση στέγης. Χρειάζονται έργα υποδομής, επαγγελματική απασχόληση, ψυχαγωγία αλλά και συνθήκες ασφάλειας. Χρειάζεται ολοκληρωμένο

πρόγραμμα. Δε μηδενίζουμε το έργο του κράτους. Όμως, είναι μεμονωμένες ενέργειες χωρίς όραμα, χωρίς αλληλοσύνδεση, χωρίς στόχο και δυστυχώς χωρίς πραγματικό αποτέλεσμα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μερικοί θα μπορούσαν να θεωρήσουν τη συζήτηση των προϋπολογισμών σαν ευκαιρία να εγερθούν θέματα περιοχών ή κοινοτήτων ή ομάδων που θα μας κάνουν δημοφιλείς στις περιοχές αυτές, όταν βέβαια φροντίσουμε να μάθουν ότι αναφερθήκαμε στα προβλήματά τους. Όμως ήδη έκανα τη διαπίστωση πως όσα και όποια ζητήματα εγείρουμε σ' αυτές τις ομιλίες όχι μόνο δεν επιλύονται, αλλά ούτε καν συζητιούνται από την εκτελεστική εξουσία. Έτσι, όχι μόνο είναι άδικος κόπος, αλλά και άθελά μας προκαλούμε εφησυχασμό των ενδιαφερομένων, ότι έτσι θα λυθούν τα προβλήματά τους.

Γι' αυτό, για μένα η σημερινή συζήτηση γίνεται για λόγους αρχής και μόνο. Έτσι, θα ήθελα τελειώνοντας να ασχοληθώ με ένα μόνο ακόμα θέμα, ένα θέμα αρχής, που δε θα με κάνει ιδιαίτερα δημοφιλή και δε θα μου φέρει ψήφους -μπορεί να μου στοιχίσει και μερικούς- αλλά που για μένα είναι σημαντικό, αν σεβόμαστε τους θεσμούς και ιδιαίτερα το θεσμό της Βουλής. Θέλω να αναφερθώ σε ένα θέμα ευαίσθητο και που συχνά εμείς οι ίδιοι οι Βουλευτές, αν όχι πάντα, το αποφεύγουμε, για να μην κατηγορηθούμε ότι «ευλογούμε τα γένια μας».

Αναφέρομαι στις κτιριακές ελλείψεις αλλά και τις ελλείψεις σε υποδομή της Βουλής των Αντιπροσώπων. Δε θα αναφερθώ σε λεπτομέρειες ούτε θα τις αναλύσω, γιατί τόσο εμείς όσο και οι εκπρόσωποι των μέσων μαζικής ενημέρωσης τις ζούμε κάθε μέρα. Πιστεύω όμως πως με τη διαφάνεια που χαρακτηρίζει τις εργασίες της Βουλής και ο κυπριακός λαός βλέπει και γνωρίζει τα προβλήματά μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η λειτουργία του θεσμού της Βουλής δείχνει την ποιότητα της δημοκρατίας σε μια χώρα. Είναι ακόμα η κατεξοχήν εικόνα της πολιτείας

περισσότερο από οποιοδήποτε Υπουργείο ή δημόσια υπηρεσία. Δείχνει το σεβασμό του κράτους προς τους εκπροσώπους του λαού και κατ' επέκτασιν τον ίδιο το λαό. Με ειλικρίνεια όμως πρέπει να παραδεχθούμε ότι εδώ έχουμε αποτύχει. Προσωπικά ντρέπομαι, όταν δεχόμαστε επισκέψεις από ξένες αντιπροσωπίες. Το ότι το κτίριο της Βουλής είναι για σαράντα σχεδόν χρόνια προσωρινό δεν είναι δικαιολογία, για να παραμένει στην απαράδεκτη κατάσταση που ακόμα βρίσκεται. Ούτε και το ότι κάποτε θα γίνει νέο κτίριο.

Ήταν, πιστεύω, ευθύνη πρώτιστα της κυβέρνησης να δώσει προτεραιότητα στο κτίριο της Βουλής τόσο το παλιό όσο και το καινούργιο. Όμως σήμερα δε θα αναφερθώ στο νέο κτίριο, στις καθυστερήσεις που παρατηρούνται και στις αναβολές και που μετά από τόσα χρόνια σχεδιασμού και συζητήσεων ακόμα δεν έχει αρχίσει να κατασκευάζεται, τη στιγμή που άλλα δημόσια κτίρια ή έχουν ολοκληρωθεί ή είναι ήδη στο στάδιο της κατασκευής. Σήμερα θα περιοριστώ στο θέμα του υφιστάμενου κτιρίου και στην ευθύνη της κυβέρνησης. Σίγουρα...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Αν μου επιτρέπει ο κ. Κυπριανού, μια διακοπή.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Αν θα με υποστηρίξετε, βεβαίως.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Βεβαίως και θα σας υποστηρίξω!

Το κτίριό μας αυτό, το ακατάλληλο και το παμπάλαιο, είναι παροιμιώδες και κυκλοφορεί σε διεθνή συνέδρια. Πριν λίγο καιρό ήμουν σε ένα διεθνές συνέδριο και συνάντησα ένα συνάδελφο, Καναδό. Και, όταν μιλήσαμε και γνωριστήκαμε, του είπα ότι είμαι από την Κύπρο.

«Από την Κύπρο; Επισκέφθηκα την Κύπρο» λέει. «Είναι πολύ ωραίο νησί»

συνεχίζει. «Έχετε και εκείνο το πρόβλημα με τους Τούρκους».

“Μάλιστα” λέω εγώ.

“Και είσαστε εσείς, λέει, που στεγάζετε τη Βουλή σας μέσα σε ένα σινεμά, δεν είναι;”

Και όντως εδώ, στο προεδρείο, το τετράγωνο ήταν η οθόνη προβολής επί αποικιοκρατίας για λόγους λογοκρισίας των ταινιών. Και εγώ δεν το ήξερα, δεν το είχα συνειδητοποιήσει. Αλλά φαίνεται ότι κυκλοφορούμε και ως σινεμά στο εξωτερικό, εκτός των άλλων όλων!

M. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Παίρνοντας, λοιπόν, και το παράδειγμα που μας έδωσε ο συνάδελφος, πραγματικά μπορεί να χαμογελούμε, αλλά δεν παύει να είναι ρεζίλεμα για την Κυπριακή Δημοκρατία και κατ' επέκτασιν για όλους μας. Έχουμε ευθύνη για το κτίριο και εμείς οι Βουλευτές- δεν υπάρχει αμφιβολία. Αλλά, στην πραγματικότητα της Κύπρου και με τη δεδομένη, πρέπει να το παραδεχτούμε, αρνητική εικόνα που ήδη έχουμε ως Βουλευτές είναι αντικειμενικά δύσκολο για μας να επιμείνουμε σε θέματα που αφορούν τη Βουλή. Βέβαια και αυτό είναι λάθος. Γιατί η λειτουργία της Βουλής δεν είναι ατομικό θέμα των Βουλευτών ούτε καν συλλογικό των Βουλευτών, αλλά αφορά την ίδια την πολιτεία και ολόκληρο το λαό.

Γι' αυτόν όμως ακριβώς το λόγο, έχει και μεγαλύτερη ευθύνη η κυβέρνηση. Που όφειλε να ενδιαφερθεί για το κοινοβούλιο της χώρας, αντί να εκμεταλλεύεται την ευαισθησία και αυτοσυγκράτηση των Βουλευτών, που δεν απαιτούν δυναμικά να διορθωθεί αυτή η απαράδεκτη κατάσταση. Γι' αυτό, έπρεπε η ίδια η κυβέρνηση να πάρει την πρωτοβουλία. Όχι χάριν των Βουλευτών, το τονίζω αυτό, ούτε μόνο γιατί θα έκανε τη δουλειά μας πιο αποτελεσματική και πιο αποδοτική. Αλλά γιατί το κοινοβούλιο είναι ο σημαντικότερος θεσμός και το σημαντικότερο σύμβολο σε μια δημοκρατία.

Αλλά, ακόμα και αν αγνοήσουμε τους ξένους -μας έδωσε παράδειγμα ο κ. Ηλιάδης- που, όταν βλέπουν το κτίριό μας, σίγουρα μας κατατάσσουν πιο κάτω και από τριτοκοσμικούς, δεν μπορούμε να αγνοήσουμε το δικό μας λαό. Και έχουμε δει κτίρια.

Πρόσφατα με τον κ. Χατζηδημητρίου επισκεφθήκαμε το κοινοβούλιο της Αλβανίας και, σας διαβεβαιώ, είναι πολύ καλύτερο από το δικό μας. Πραγματικά δεν μπορούμε να αγνοήσουμε...

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Και στην Αφρική, όταν πάτε... εκεί να δείτε τι σημαίνουν κοινοβούλια!

M. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Και στο Κολόμπο το ίδιο. Μπορούμε να απαριθμήσουμε πολλά. Νομίζω ότι έχουμε το χειρότερο από όσες χώρες επισκεφθήκαμε.

Πέρα όμως από το θέμα των ξένων, εγώ ντρέπομαι περισσότερο το δικό μας λαό, τον κυπριακό λαό. Όταν έρχονται στο κοινοβούλιό μας νέοι Κύπριοι, μαθητές και φοιτητές, και βλέπουν αυτό το κτίριο, προσωπικά ντρέπομαι. Σκεφτείτε τι εικόνα σχηματίζουν για τη σημασία που δίνει η πολιτεία στο κοινοβούλιο της χώρας.

Δυστυχώς, κύριοι συνάδελφοι, ζούμε σε μια χώρα, σ' έναν κόσμο, σε μια κοινωνία, και στην Κύπρο και παγκόσμια, που η εμφάνιση και τα σύμβολα έχουν σημασία και παίζουν ρόλο. Γι αυτό και συναντούμε παντού από τα αρχαία χρόνια μέχρι σήμερα μεγάλα μνημεία, είτε αυτά είναι ναοί είτε είναι κοινοβούλια είτε είναι δημόσια κτίρια ή ακόμα και ιδιωτικά κτίρια. Όταν όμως οι νέοι της Κύπρου βλέπουν παραμελημένο το Κοινοβούλιό τους, εύλογα θα υποτιμήσουν και την ίδια τη σημασία του θεσμού.

Πέρα όμως από την εμφάνιση, υπάρχει και το θέμα της λειτουργικότητας. Δεν υπάρχουν πρακτικοί και αξιοπρεπείς χώροι για συνεδρίες, συναντήσεις και εργασία τόσο για τους Βουλευτές όσο και για το προσωπικό. Ενώ οι απαιτήσεις προς τη Βουλή αυξάνονται, δε μας δίνονται τα μέσα, για να τις αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά.

Κάποιος θα μπορούσε να αντιτάξει πως πρέπει να κάνουμε υπομονή και να περιμένουμε το νέο κτίριο. Δυστυχώς όμως, όπως είπα και προηγουμένως, δεν είναι προσωπικό το θέμα, ώστε να εξαρτάται από την υπομονή του καθενός. Αντίθετα, είναι θέμα που αφορά τους θεσμούς, την ίδια την πολιτεία, την ίδια τη δημοκρατία. Γι' αυτό και η αντιμετώπισή του δεν μπορεί να περιμένει το νέο κτίριο, που ίσως να χρειαστεί ακόμα δέκα χρόνια, πριν αρχίσει να λειτουργεί. Θα πρέπει άμεσα να δοθούν αποτελεσματικές λύσεις στο υφιστάμενο κτίριο, που αποτελεί και θα συνεχίσει, δυστυχώς, να αποτελεί για αρκετά χρόνια ακόμα το κοινοβούλιο της χώρας μας.

Κύριοι συνάδελφοι, όπου υπάρχει θέληση υπάρχει και τρόπος. Οι Φλαμανδοί στο Βέλγιο απέκτησαν κτίριο της Βουλής τους σε λιγότερο από ένα χρόνο. Θα πρέπει και εμείς οι ίδιοι να αντιληφθούμε επιτέλους πως η Βουλή δεν πρέπει να επηρεάζεται από την υποχρεωτική μετριοφροσύνη μας και πως δεν είναι προσωπικό μας θέμα για να το αγνοούμε. Αλλά πρώτιστα θα πρέπει η ίδια η κυβέρνηση να πάρει την πρωτοβουλία, για να αποδείξει έμπρακτα το σεβασμό προς το θεσμό του Κοινοβουλίου, που η εικόνα του κτιρίου του ρεζιλεύει τη χώρα μας.

Θα πρέπει όμως ταυτόχρονα να ενισχυθεί και το προσωπικό της Βουλής σε όλους τους τομείς. Τόσο οι ανάγκες για τη νομοθετική εργασία όσο και για τη συμμετοχή μας σε διεθνείς δραστηριότητες απαιτούν ενίσχυση του προσωπικού. Οι ανάγκες του σημερινού Κοινοβουλίου, ιδιαίτερα ενόψει της προενταξιακής προετοιμασίας και της νομοθετικής εργασίας, είναι δεκαπλάσιες από ό,τι ήταν πριν μερικά χρόνια. Όμως, εξακολουθούμε να δουλεύουμε ουσιαστικά με τα ίδια μέσα, κάτω από τις ίδιες συνθήκες.

Είναι, πιστεύω, κωμικοτραγικό το ότι δεν μπορέσαμε ακόμα ως κοινοβούλιο να επιλύσουμε το θέμα της στάθμευσης έξω από το κτίριο της Βουλής, με αποτέλεσμα πολλές φορές να μην αρχίζουν συνεδρίες Επιτροπών, γιατί δεν μπορούν οι Βουλευτές

να σταθμεύσουν τα αυτοκίνητά τους. Πραγματικά, αυτό το πράγμα νομίζω ότι είναι μια κωμικοτραγική ένδειξη του προβλήματός μας.

Ταυτόχρονα όμως βρίσκω και ειρωνικό το ότι, ενώ υποτίθεται ότι προωθούμε τα προβλήματα όλων των συμπολιτών μας, δεν μπορούμε να αντιμετωπίσουμε προβλήματα που αφορούν τον ίδιο το θεσμό που εκπροσωπούμε. Όχι για το δικό μας όφελος αλλά για την αποτελεσματικότερη αντιπροσώπευση του κυπριακού λαού που μας έχει στείλει με την ψήφο του στη Βουλή. Δυστυχώς, ο φόβος μήπως και έχουμε αρνητική αντιμετώπιση είτε από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης είτε από τον κόσμο και ότι μπορεί να παρεξηγηθούν οι ενέργειές μας και να θεωρηθεί ότι προωθούμε δικά μας θέματα μας κάνουν να αδικούμε τον ίδιο το λαό με το να μην επιλύουμε τα προβλήματα του Κοινοβουλίου του.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω πως, αν πράγματι θέλουμε να είμαστε το κοινοβούλιο που θα οδηγήσει την Κύπρο στη νέα χιλιετηρίδα, θα πρέπει να πετύχουμε να λειτουργούμε με σύγχρονο, αποτελεσματικό και αξιοπρεπή τρόπο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ τώρα στο βήμα το Βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Ανδρέα Μούσκο.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είχα την ευκαιρία πέρσι να ασχοληθώ με παρεμφερές θέμα, κατά τη διάρκεια της συζήτησης των προϋπολογισμών. Έτσι και φέτος θα αφιερώσω την ομιλία μου στο κεφαλαιώδους σημασίας θέμα των υπηρεσιών και των υπεράκτιων εταιρειών. Θέμα που για λόγους αυτονόητους θα πρέπει να ενδιαφέρει ιδιαίτερα την Κύπρο.

Η Κύπρος, την περίοδο που η οικονομία της έφερε νωπά τα τραύματα της

τούρκικης εισβολής, υιοθέτησε και έθεσε σε εφαρμογή δέσμη συγκεκριμένων φορολογικών κινήτρων για την προσέλκυση διεθνών επιχειρήσεων στον τόπο μας. Τα κίνητρα αυτά δημιούργησαν το απαραίτητο ευνοϊκό φορολογικό περιβάλλον, γεγονός που επέτρεψε στη χώρα μας να εκμεταλλευθεί πλήρως τη στρατηγική της θέση και να αξιοποιήσει και να εδραιωθεί στο διεθνή επιχειρηματικό χώρο ως ένα ευυπόληπτο κέντρο διεθνών δραστηριοτήτων.

Οι υπεράκτιες εταιρείες παρουσίασαν, κατά τα τελευταία δύο χρόνια, μια θεαματική επέκταση. Ο αριθμός τέτοιων εταιρειών που συστάθηκαν και λειτουργούσαν στην Κύπρο στο τέλος του 1998 ανήλθε στις τριάντα επτά χιλιάδες περίπου.

Παρ' όλο που η Κύπρος προσφέρει πολλαπλά πλεονεκτήματα στις εταιρείες διεθνών επιχειρήσεων, η θεαματική ανάπτυξη της Κύπρου σε ένα σημαντικό και ραγδαία αναπτυσσόμενο διεθνές επιχειρηματικό κέντρο θα μπορούσε, πιστεύω, να αποδοθεί σχεδόν αποκλειστικά στο συνδυασμό δύο βασικών παραγόντων: Πρώτον, του ευνοϊκού φορολογικού της καθεστώτος για τις εν λόγω εταιρείες και, δεύτερον του συνεχώς επεκτεινόμενου δικτύου των συμβάσεων για την αποφυγή της διπλής φορολογίας που διαθέτει. Σήμερα, βρίσκονται σε ισχύ είκοσι επτά τέτοιες συμβάσεις σε ισάριθμες χώρες στις οποίες περιλαμβάνονται και όλες σχεδόν οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

Με την ευκαιρία αυτή θέλουμε να συγχαρούμε όλους όσοι συνέβαλαν στην επιτυχή ολοκλήρωση και την υπογραφή τον περασμένο Δεκέμβριο της νέας σύμβασης για την αποφυγή της διπλής φορολογίας μεταξύ Κύπρου και Ρωσίας, και ιδιαίτερα τον Υπουργό Οικονομικών. Ως αποτέλεσμα των επίπονων και εντατικών προσπαθειών που κατεβλήθησαν, οι πρόνοιες που περιελήφθησαν τελικά κάτω από τα διάφορα άρθρα της νέας αυτής, και ιδιαίτερα σημαντικής για εμάς, σύμβασης είναι, κατά γενική ομολογία, πολύ ικανοποιητικές και ευνοϊκές. Ως εκ τούτου, δικαιολογημένα πιστεύεται

ότι η νέα αυτή σύμβαση, οι πρόνοιες της οποίας είναι εξίσου καλές με τις αντίστοιχες πρόνοιες που περιλαμβάνονται σε παρόμοιες συμβάσεις που έχει συνολογήσει πρόσφατα η Ρωσία με άλλες ανταγωνιστικές προς την Κύπρο χώρες, θα εξακολουθήσει να εξυπηρετεί, κατά τον καλύτερο τρόπο, τα συμφέροντα και τις επιδιώξεις τόσο της Κύπρου όσο και της Ρωσίας.

Ο τομέας των διεθνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων έχει αποκτήσει τεράστια οικονομική σημασία για την κυπριακή οικονομία. Τα οφέλη από τις δραστηριότητες των εταιρειών διεθνών επιχειρήσεων που συστάθηκαν και λειτουργούν στον τόπο μας τόσο από πλευράς δημόσιων προσόδων όσο και από πλευράς της οικονομίας στο σύνολό της είναι πράγματι αξιόλογα. Τα οικονομικά οφέλη από πλευράς δημόσιων εσόδων υπολογίζεται ότι για το 1998 θα ανέλθουν στα £26.000.000. Ιδιαίτερα μεγάλης σημασίας είναι και τα οφέλη που οι εν λόγω εταιρείες αποφέρουν στην κυπριακή οικονομία από την άποψη της εισαγωγής ξένου συναλλάγματος, το ύψος του οποίου, κατά το 1998, υπολογίζεται να ξεπεράσει τα £190.000.000.

Από τα όσα έχω ήδη αναφέρει, είναι φανερό ότι ο τομέας των διεθνών επιχειρήσεων έχει αποκτήσει μακροοικονομική σημασία για την κυπριακή οικονομία και τις μελλοντικές της προοπτικές. Ως εκ τούτου, ορθά, κατά τη γνώμη μου, η κυβέρνηση επιδιώκει την περαιτέρω ανάπτυξη των διεθνών δραστηριοτήτων στο σύνολό τους, με ιδιαίτερη όμως έμφαση στις εταιρείες που διατηρούν πλήρως επανδρωμένα γραφεία στην Κύπρο, και έχει κατατάξει την επιδίωξη αυτή μεταξύ των κυρίων προτεραιοτήτων της αναπτυξιακής της πολιτικής.

Πέρα, βέβαια, από τη θετική αναπτυξιακή επίδρασή του, ο τομέας των διεθνών επιχειρήσεων συμβάλλει ουσιαστικά και στη διαφοροποίηση της διάρθρωσης του ευρύτερου τομέα των υπηρεσιών και στη μείωση της εξάρτησης της χώρας μας από τον τομέα του τουρισμού. Το γεγονός αυτό έχει ασφαλώς πολύ μεγάλη σημασία, στα

πλαίσια της ευρύτερης αναπτυξιακής μας πολιτικής. Η κυπριακή οικονομία στηρίζεται σε αυξημένο βαθμό στις υπηρεσίες, οι οποίες σήμερα συνεισφέρουν το 73% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Οι εξελίξεις, κατά τα τελευταία δέκα χρόνια, έχουν επιβεβαιώσει ότι η Κύπρος διαθέτει σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα στον τομέα των υπηρεσιών.

Η κυβέρνηση, αναγνωρίζοντας τη σημασία του τομέα των υπηρεσιών σε μια σύγχρονη οικονομία και στην Κύπρο ειδικότερα και εκτιμώντας σωστά τις δυνατότητες που διανοίγονται σήμερα για ενίσχυση του εξαγωγικού προσανατολισμού του τομέα αυτού λόγω της παγκοσμιοποίησης των οικονομιών και της ελευθεροποίησης του εμπορίου, έχει εξαγγείλει συγκεκριμένο σχέδιο δράσης.

Βασική επιδίωξη του σχεδίου αυτού, που εντάσσεται στα πλαίσια της στρατηγικής επιδίωξης για ενίσχυση και ανάπτυξη της διεθνούς θέσης και της ενδυνάμωσης του κύρους της χώρας μας ως ενός σημαντικού διεθνούς επιχειρηματικού κέντρου και ως περιφερειακού κέντρου παροχής υπηρεσιών, είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα των υπηρεσιών σε μακροχρόνια βάση και η ενίσχυση του εξαγωγικού προσανατολισμού του τομέα αυτού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους υποτομείς των επαγγελματικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών, της τριτοβάθμιας παιδείας, της επαγγελματικής κατάρτισης, της τριτοβάθμιας υγείας και του διαμετακομιστικού εμπορίου. Το περιεχόμενο του σχεδίου αυτού αποτελεί το αντικείμενο συζήτησης και ανταλλαγής απόψεων μεταξύ της κυβέρνησης και του ιδιωτικού τομέα.

Χαιρετίζουμε την προσέγγιση που ακολούθησε η κυβέρνηση στην περίπτωση αυτή, που αποτελεί καινοτομία για τα κυπριακά δεδομένα, και εκφράζουμε την ευχή ο διεξαγόμενος διάλογος, που εντάσσεται στα πλαίσια της πολιτικής της κυβέρνησης για ενεργότερη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και του Κύπριου πολίτη στη διαμόρφωση γενικότερων πολιτικών κατευθύνσεων και μέτρων πολιτικής, να είναι εποικοδομητικός

και καρποφόρος. Είμαστε βέβαιοι ότι, με βάση τα συμπεράσματα που θα προκύψουν από το διάλογο αυτό, θα ληφθούν πολύ σύντομα οι δέουσες αποφάσεις και θα καταβληθεί επείγουσα προσπάθεια για την προώθηση της δέσμης των απαραίτητων θεσμικών ρυθμίσεων και των φορολογικών και άλλων μέτρων που θα αποφασιστεί τελικά να υιοθετηθούν, για να καταστεί έτσι δυνατή η υλοποίηση των ιδιαίτερα σημαντικών στόχων του σχεδίου.

Ο τομέας των διεθνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, που περιλαμβάνει, βέβαια, και την προσφορά ανεξάρτητων επαγγελματικών υπηρεσιών στο εξωτερικό, που λόγω της φύσης του είναι εκτεθειμένος στις διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες του διεθνούς περιβάλλοντος, λειτουργεί κάτω από πολύ ανταγωνιστικές συνθήκες. Οι μεταβαλλόμενες διεθνείς συνθήκες δημιουργούν ευκαιρίες αλλά και προκλήσεις. Γνωρίζουμε ότι η κυβέρνηση παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις εξελίξεις που σημειώνονται διεθνώς και προβαίνει στις κατάλληλες ενέργειες με σκοπό την έγκαιρη προσαρμογή του ρυθμιστικού πλαισίου, έτσι που η Κύπρος ως διεθνές επιχειρηματικό κέντρο και ως περιφερειακό κέντρο παροχής υπηρεσιών να μπορεί να αξιοποιεί τις δυνατότητες που προσφέρονται και να αντιμετωπίζει τα προβλήματα που δημιουργούνται. Αναμφίβολα, υπάρχουν δραστηριότητες και αγορές τις οποίες πρέπει και μπορούμε να αξιοποιήσουμε σε μεγάλο βαθμό.

Η προοπτική της κυπριακής οικονομίας εντοπίζεται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού κέντρου διεξαγωγής χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων και προσφοράς επαγγελματικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών, στο οποίο κέντρο ο τομέας των διεθνών δραστηριοτήτων θα είναι πρωταρχικής σημασίας. Πιστεύω ειλικρινά ότι με τις κατάλληλες θεσμικές αναπροσαρμογές που προωθούνται από την κυβέρνηση, σε συνδυασμό με τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Κύπρου και το έργο που επιτελεί στον τομέα αυτό τόσο η κυβέρνηση όσο και η Κεντρική Τράπεζα αλλά και

οι φορείς του ιδιωτικού τομέα, η Κύπρος θα μπορέσει όχι απλώς να διατηρήσει, αλλά και να ενισχύσει ακόμα περισσότερο τη θέση και το κύρος της ως ένα ευυπόληπτο και πολλά υποσχόμενο διεθνές κέντρο.

Προβάλλεται μερικές φορές το επιχείρημα ότι τα ευρωπαϊκά διεθνή κέντρα, όπως είναι η Κύπρος, η οποία φιλοδοξεί να καταστεί πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πληγούν σοβαρά από τις διάφορες πρωτοβουλίες που βρίσκονται σήμερα σε εξέλιξη για φορολογική εναρμόνιση στην Ευρωπαϊκή Ένωση και για δημιουργία της ενιαίας αγοράς. Εκφράζεται επίσης η άποψη ότι η πίεση, για να συμμορφωθούν με τους κανόνες της υπό διαμόρφωση νέας τάξης φορολογικών πραγμάτων, που θα ασκηθεί πάνω σε αυτά τα κέντρα θα είναι πολύ μεγάλη για να μπορέσουν να αντισταθούν. Το ερώτημα συνεπώς που εγείρεται και που θα πρέπει να απαντηθεί είναι κατά πόσο με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση η χώρα μας θα έχει την ευχέρεια και τη δυνατότητα να συνδυάσει τα πλεονεκτήματα της ένταξης με τα οφέλη που προσφέρει ο τομέας των διεθνών επιχειρήσεων.

Λαμβάνοντας προς τούτο υπόψη την πρόοδο που έχει σημειωθεί μέχρι σήμερα αναφορικά με την εναρμόνιση, ιδιαίτερα των άμεσων φόρων, στην Ενωμένη Ευρώπη, η απάντηση στο ερώτημα αυτό θα πρέπει, πιστεύω, να είναι καταφατική. Βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα τουλάχιστον, το καθεστώς των διεθνών επιχειρήσεων θα επιβιώσει.

Πέρα και ανεξάρτητα από το γεγονός αυτό, τα φορολογικά κίνητρα και οι άλλες διευκολύνσεις που προσφέρει η Κύπρος υπολείπονται κατά πολύ και δεν είναι τόσο γενναιόδωρα σε σύγκριση με αυτά που σήμερα προσφέρουν πολλές άλλες χώρες, μέλη της Ενωμένης Ευρώπης, οι οποίες σίγουρα δεν έχουν τόσο μεγάλη ανάγκη, όπως έχουμε εμείς σήμερα, να αναπτύξουν και να ενισχύσουν την οικονομία τους με το συγκεκριμένο αυτό τρόπο. Και δεν αναφέρομαι εδώ στα ευνοϊκά φορολογικά

καθεστώτα, όπως αυτό της Μαδέρας, της Τριέστης και των Καναρίων Νήσων, που έτυχαν της έγκρισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με βάση το άρθρο 92 της Συνθήκης της Ρώμης, αλλά σε άλλα και, πιο συγκεκριμένα, σε αυτά που λειτουργούν σε χώρες όπως η Ολλανδία, το Λουξεμβούργο, το Βέλγιο, η Ιρλανδία και άλλες.

Κατά συνέπεια, θα πρέπει, πιστεύω, σε αυτό το αρχικό στάδιο να γίνει σαφές προς πάσαν κατεύθυνση ότι δεν είναι δυνατό ούτε είναι λογικό να αναμένεται ότι η Κύπρος θα προβεί σε τέτοιου είδους παραχωρήσεις κατά τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις, οι οποίες θα καθιστούσαν την επίτευξη των στόχων και των επιδιώξεών της για διατήρηση του κύρους και την περαιτέρω ενίσχυση της θέσης και του ρόλου της ως ενός ευυπόληπτου διεθνούς επιχειρηματικού κέντρου δύσκολη, αν όχι αδύνατη.

Η Κύπρος δε ζητά προνομιακή μεταχείριση από την Ενωμένη Ευρώπη. Αυτό όμως που δικαιούται και θα πρέπει να αξιώσει από την Ένωση είναι την ίση μεταχείριση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, μέλη της Ένωσης, στις οποίες έχω ήδη αναφερθεί, οι οποίες προσφέρουν παρόμοια και σε πολλές περιπτώσεις πολύ πιο γενναιόδωρα από την Κύπρο φορολογικά κίνητρα, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τη φορολογική μεταχείριση διαφόρων μορφών εισοδημάτων που προέρχονται από πηγές εκτός της επικράτειάς τους και λαμβάνονται από κατοίκους τους, φυσικά και νομικά πρόσωπα.

Δεν έχω την παραμικρή αμφιβολία ότι η κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να συνεχίσει να υποστηρίζει τον πολύ δυναμικό και πολυσήμαντο για την εθνική μας οικονομία τομέα των διεθνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Με την ελπίδα ότι αυτοί που φέρουν την κύρια ευθύνη για την προετοιμασία και τη διεξαγωγή των ενταξιακών διαπραγματεύσεων θα καταφέρουν να συνδυάσουν αποτελεσματικά την τέχνη της διπλωματίας με την τεχνική της φορολογικής ανάλυσης, εκφράζω συνεπώς τη βεβαιότητα ότι ο τομέας των διεθνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην Κύπρο θα συνεχίσει να επεκτείνεται και στο μέλλον.

Η εναρμόνιση του φορολογικού μας πλαισίου με τα κρατούντα στην Ενωμένη Ευρώπη δεν καλύπτει βέβαια μόνο το ευνοϊκό καθεστώς που διέπει τη σύσταση και τη λειτουργία διεθνών επιχειρήσεων στη χώρα μας. Αφορά ολόκληρο το φορολογικό μας σύστημα, που αποτελείται από αριθμό νομοθεσιών, η σημαντικότερη των οποίων ίσως να είναι εκείνη περί φορολογίας του εισοδήματος.

Προβάλλεται πολλές φορές ο ισχυρισμός ότι η κυβέρνηση με το πρόσχημα της εναρμόνισης του φορολογικού μας πλαισίου με το κοινοτικό κεκτημένο θα φορτώσει το λαό με νέους φόρους. Φαίνεται ότι ορισμένοι προτιμούν να αγνοούν το γεγονός ότι η θέση του Κύπριου φορολογούμενου ποτέ προηγουμένως δεν ήταν τόσο καλή όσο είναι σήμερα. Σίγουρα οι αριθμοί και τα σχετικά φορολογικά στοιχεία ουδόλως δικαιολογούν αυτόν το συχνά επαναλαμβανόμενο ανυπόστατο ισχυρισμό. Η κυβέρνηση Κληρίδη όχι μόνο δεν έχει επιβάλει νέες φορολογίες, αλλά, όπως σαφώς προκύπτει από τα εν λόγω στοιχεία, τα τελευταία χρόνια το μερίδιο των έμμεσων φόρων στο σύνολο των εσόδων οι οποίοι θεωρείται ότι πλήττουν σε μεγαλύτερο βαθμό τα ασθενέστερα εισοδηματικά στρώματα του λαού ακολουθεί φθίνουσα πορεία.

Το 39,9% το 1994, το 40,4% το 1995 και το 38,4% το 1996 μειώθηκε στο 36,3% το 1998. Ασφαλώς, η μείωση του μεριδίου αυτού δεν οφείλεται αποκλειστικά στη σταδιακή μείωση των εισαγωγικών δασμών, όπως μερικοί κατά καιρούς υποστηρίζουν, γιατί παράλληλα έχει μειωθεί και το μερίδιο των φόρων κατανάλωσης. Καθόσον αφορά το μερίδιο του φόρου προστιθέμενης αξίας στους έμμεσους φόρους, αυτό παραμένει σταθερό κατά τη διάρκεια της τελευταίας εξαετίας.

Η εικόνα είναι η ίδια αναφορικά και με τους έμμεσους φόρους. Και στην περίπτωση αυτή, όμως, προβάλλεται ο ισχυρισμός από ορισμένους, οι οποίοι για δικούς τους λόγους θέλουν να το πιστεύουν, ότι η κυβέρνηση αυτή ακολουθεί αντιλαϊκή πολιτική. Τι λένε όμως οι αριθμοί; Ακριβώς το αντίθετο. Τα τελευταία χρόνια η

κατανομή του φορολογικού βάρους δεν ήταν σε βάρος των μισθωτών. Όπως σαφώς προκύπτει από τα σχετικά φορολογικά στοιχεία, ο ρυθμός αύξησης του εταιρικού φόρου ήταν ψηλότερος από το ρυθμό αύξησης του φόρου που επιβάλλεται σε φυσικά πρόσωπα. Επιπρόσθετα, το μερίδιο του εταιρικού φόρου ως ποσοστό των συνολικών εσόδων παρουσιάζει σταδιακή αύξηση κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης Κληρίδη, ενώ το μερίδιο του φόρου από μισθωτές υπηρεσίες κατά την ίδια περίοδο παρουσιάζει μείωση.

Για τις οποιεσδήποτε νέες φορολογίες που η ένταξή μας στην Ενωμένη Ευρώπη ως πλήρες μέλος θα καταστήσει αναπόφευκτες, και στο σημείο αυτό θέλω να αναφερθώ ειδικά στο φόρο προστιθέμενης αξίας. Δεν είναι δυνατό να πιστεύει κανείς ότι η παρούσα κυβέρνηση θα ακολουθήσει στρουθοκαμηλική πολιτική. Είμαι βέβαιος ότι σε μια τέτοια περίπτωση η κυβέρνηση Κληρίδη δε θα παραλείψει να προωθήσει τα αναγκαία διαρθρωτικά μέτρα με τη μορφή των κοινωνικών παροχών και των φορολογικών ελαφρύνσεων ή άλλων ωφελημάτων. Και αυτό με σκοπό, βέβαια, να διασφαλιστεί η προστασία των χαμηλών κυρίως εισοδηματικών στρωμάτων. Ικανοποιητική εγγύηση γι' αυτό αποτελεί η ακολουθούμενη κοινωνική πολιτική της παρούσας κυβέρνησης, η οποία είναι γνωστή και αναμφίβολα εκτιμάται δεόντως από κάθε σοβαρό και υπεύθυνο πολίτη σε αυτό τον τόπο.

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, καταλήγοντας θα ήθελα να τονίσω ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός πιστεύει στην ανάγκη εκσυγχρονισμού των οικονομικών δομών της Κύπρου. Αυτό επιτάσσει η πορεία μας προς την Ευρώπη αλλά και ο εντεινόμενος διεθνής ανταγωνισμός. Είμαστε, λοιπόν, αποφασισμένοι να προχωρήσουμε μπροστά επιφέροντας όλες τις αναγκαίες διαρθρωτικές τομές, για να εξασφαλίσουμε μια υγιή ανταγωνιστική και σύγχρονη οικονομία μέσα στην Ενωμένη Ευρώπη. Το τρίπτυχο που συνοψίζει την πολιτική μας φιλοσοφία είναι “κοινωνικός

φιλελευθερισμός–πραγματισμός-κοινωνική συνοχή”. Είναι το τρίπτυχο που διασφαλίζει ένα σίγουρο παρόν και ένα καλύτερο μέλλον για την Κύπρο και το λαό μας.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του Βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκο, τον Πρόεδρο αντικατέστησε στην έδρα ο Αναπληρωτής Πρόεδρος κ. Νίκος Αναστασιάδης.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Ευχαριστώ, κύριε Μούσκο.

Το λόγο έχει ο κ. Κυριάκος Τυρίμος του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Είναι του ΑΚΕΛ μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Τυρίμος του ΑΚΕΛ.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Μόνο του ΑΚΕΛ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μόνο του ΑΚΕΛ, ευχαριστώ. Απλά η Αριστερά και οι Νέες Δυνάμεις θα σας ακούσουν, όπως και όλοι εμείς, κύριε Τυρίμο.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Όπως ακούσαν τζαι τους άλλους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, έχετε το λόγο.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Οι Νέες Δυνάμεις, ναι, θα ενταχθούν στο Συναγερμό.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, συγγνώμη. Αντιλαμβάνομαι ότι εσείς ίσως να είσαστε πιο κουρασμένοι απ' ό,τι εγώ, γι' αυτό και τα επιτρέπω αυτά, αλλά τώρα νομίζω να δώσουμε το λόγο στον κ. Τυρίμο, έτσι που να ακολουθήσουμε με την ίδια, όπως και προηγουμένως, σοβαρότητα τη συζήτηση των προϋπολογισμών. Ευχαριστώ.

Κύριε Τυρίμο, έχετε το λόγο.

Κ. ΤΥΡΙΜΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στις προγραμματικές του θέσεις ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αναφέρει ότι η πολιτική υγείας είναι ένα από τα κύρια συστατικά της κοινωνικής του πολιτικής, πολιτικής η οποία θα διασφαλίζει το δικαίωμα του κάθε ασθενούς να τυγχάνει με ευθύνη του κράτους ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης υψηλού επιπέδου από γιατρό ή νοσηλευτήριο της επιλογής του. Πώς όμως επιτυγχάνεται αυτό;

Καταρχάς, το νομοσχέδιο για το Εθνικό Σχέδιο Υγείας, το οποίο η κυβέρνηση υπεσχέθη επανειλημμένα ότι θα καταθέσει, μέχρι σήμερα δεν έχει κατατεθεί. Μας είχαν υποσχεθεί πριν από τις βουλευτικές εκλογές του 1996, πριν από τις προεδρικές του 1998 και χτες μας είπαν τον ερχόμενο Φεβρουάριο. Ελπίζω, όταν κατατεθεί, να μην είναι για λόγους προεκλογικής δέσμευσης, αλλά να επικρατήσει, κατά τη συζήτηση, πνεύμα αλληλοκατανόησης και καλής θέλησης από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, για να καταστεί δυνατή και η εφαρμογή του.

Πώς απεικονίζεται στους φετινούς προϋπολογισμούς η εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Υγείας;

Στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης του Υπουργείου υπάρχει ποσό ύψους £200.000, το οποίο, όπως αναφέρει το Υπουργείο Υγείας, θα χρησιμοποιηθεί το 1999 για τη συνέχιση της προσπάθειας δημιουργίας κατάλληλης υποδομής για την εισαγωγή εθνικού συστήματος υγείας μέσω της χρηματοδότησης μαθημάτων για τη μετεκπαίδευση των γιατρών του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στη γενική ιατρική.

Οι γιατροί που τυγχάνουν μετεκπαίδευσης είναι γύρω στους εκατόν πενήντα - ενενήντα του κρατικού και εξήντα του ιδιωτικού τομέα- και ο καθένας πλήρωσε για το σκοπό αυτό το ποσό των £500. Δηλαδή, η κατάλληλη υποδομή για το Εθνικό Σχέδιο Υγείας είναι η μετεκπαίδευση ορισμένων γιατρών, η οποία πρέπει να γίνεται αναγκαστικά για όλους τους γιατρούς, για να μπορούν να παρακολουθούν τις εξελίξεις της ιατρικής. Εκτός από τα μαθήματα, τίποτε άλλο δεν προβλέπεται στους προϋπολογισμούς για το Εθνικό Σχέδιο Υγείας και θα αναφερθώ παρακάτω σε αυτό.

Οργανωτική δομή Υπουργείου Υγείας και νοσοκομείων

Στους προϋπολογισμούς υπάρχει ποσό ύψους £100.000 για δικαιώματα εμπειρογνομόνων για ετοιμασία μελετών. Το ίδιο ποσό υπήρχε και στους προϋπολογισμούς του 1998. Διερωτώμαι μέχρι πότε και πόσα θα πληρώσουμε στους εμπειρογνώμονες, εφόσον δεν εφαρμόζουμε αυτά τα οποία μας συμβουλεύουν. Υπενθυμίζω ότι το 1993 το Πανεπιστήμιο Λιντς Αγγλίας έκανε μελέτη για την οργάνωση του Υπουργείου Υγείας ...

(Ακούγονται ομιλίες από τα έδρανα των Βουλευτών.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Είναι από τον ΑΣΤΡΑ που προέρχονται τα παράσιτα.

Τ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Έχει από το πρωί που συμβαίνει τούτο.

Κ. ΤΥΡΙΜΟΣ:

Η μελέτη δεν έχει μέχρι σήμερα υλοποιηθεί.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Κ. ΤΥΡΙΜΟΣ:

Ίντα τωρά εννά μου πείτε τι καλή έν' η ομιλία μου!

(Γέλια)

Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ Αμερικής Ξιάο έκανε μελέτες για το Εθνικό Σχέδιο Υγείας, όπως και πολλοί άλλοι πριν από τον Ξιάο. Μέχρι σήμερα γίνονται μόνο συζητήσεις. Ο ίδιος ο καθηγητής διαπιστώνει ότι δεν έγινε τίποτε προς την κατεύθυνση του Σχεδίου Υγείας.

Ο Κύπριος εμπειρογνώμονας κ. Αργυρού διαπίστωσε ότι στα νοσοκομεία υπάρχει οργανωμένο χάος. Τι έγινε για τη βελτίωση αυτού του χάους;

Επομένως, οι δαπάνες στον τομέα της υγείας θα αυξάνονται, διότι ένα μεγάλο μέρος θα πηγαίνει για να καλύψει τις αδυναμίες και ανεπάρκειες του συστήματος υγείας.

Προληπτική ιατρική

Υπάρχει ποσό ύψους £260.000 για υγειονομική διαφώτιση και προληπτική ιατρική με έμφαση στην πρόληψη των λεγόμενων “νέων επιδημιών”, όπως ο καρκίνος, οι καρδιοπάθειες, το κάπνισμα, ο αλκοολισμός, το AIDS και τα ναρκωτικά. Εφόσον τμήμα δημόσιας υγείας στην ουσία δεν υπάρχει, πώς θα υλοποιηθούν οι στόχοι αυτοί; Μήπως με μια δυο εκστρατείες διαφώτισης και λίγες αφίσες, όπως γίνεται συνήθως; Το δε πρόγραμμα πρόληψης του καρκίνου του μαστού και της μήτρας, το οποίο άρχισε το Υπουργείο σε συνεργασία με την Ογκολογική Εταιρεία της Ελλάδας και παρουσίασε πολύ ενθαρρυντικά αποτελέσματα, έχει διακοπεί για άγνωστους λόγους. Διερωτώμαι κατά πόσο και αυτό γίνεται για λόγους προεκλογικής σκοπιμότητας.

Νοσοκομεία

Είναι ευχάριστο ότι παρά την καθυστέρηση στην έναρξη των εργασιών προχωρεί η οικοδόμηση του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Το παλαιό νοσοκομείο δεν μπορεί να ανταποκριθεί πλέον στις απαιτήσεις του τομέα υγείας.

Στον προϋπολογισμό επίσης υπάρχει ποσό £1.000.000 για την έναρξη των εργασιών του νέου νοσοκομείου Αμμοχώστου. Επιτέλους, η ακριτική αυτή περιοχή θα αποκτήσει νέο νοσοκομείο. Όμως, στο σχεδιασμό δεν περιλαμβάνονται βασικά τμήματα, όπως αυτό των επειγόντων περιστατικών, καθώς και γυναικολογίας και μαιευτικής. Μήπως θα αξιοποιηθούν οι προσφερόμενες υπηρεσίες του ιδιωτικού τομέα; Χρήζει διευκρίνισης, διότι δεν αναφέρεται οτιδήποτε.

Για τα υπόλοιπα νοσοκομεία δεν υπάρχει πρόνοια για δημιουργία νέων τμημάτων τα οποία είναι βασικά για τη δομή του Γενικού Σχεδίου Υγείας. Για παράδειγμα, αναφέρω ότι τα νοσοκομεία Πάφου και Λάρνακας δεν έχουν τμήματα καρδιολογίας. Όλοι γνωρίζουμε ότι μια από τις πρώτες αιτίες θανάτου στην Κύπρο είναι οι καρδιαγγειακές παθήσεις. Πώς είναι δυνατό να λειτουργούν τα νοσοκομεία χωρίς την ύπαρξη τέτοιων τμημάτων; Τμήμα νευροχειρουργικής υπάρχει μόνο στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας και αυτό λειτουργεί με έναν ανώτερο ειδικό νευροχειρουργό και δύο γενικούς χειρουργούς. Αυτό, κατά τη γνώμη μου, είναι απαράδεκτο. Πώς είναι δυνατό με τόσες κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις που υπάρχουν -είμαστε από τις πρώτες χώρες στα τροχαία δυστυχήματα, ως επίσης και άλλες παθήσεις του νευρικού συστήματος- το μοναδικό τμήμα που υπάρχει να είναι στελεχωμένο με γενικούς χειρουργούς; Πιστεύω ότι είναι επιτακτική ανάγκη να δημιουργηθεί και δεύτερο τμήμα στο νοσοκομείο Λεμεσού, το οποίο θα εξυπηρετεί τη Λεμεσό και την Πάφο.

Αγροτικά υγειονομικά κέντρα

Το Υπουργείο Υγείας στα διάφορα σημειώματά του, ως επίσης και ο Πρόεδρος της

Δημοκρατίας στις προγραμματικές του θέσεις, τονίζουν την ανάγκη ανάπτυξης δικτύου υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, για να καλύψει τον αγροτικό πληθυσμό, και παράλληλα τη δημιουργία πολυδύναμων αστικών υγειονομικών κέντρων για την αποκέντρωση των υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Αυτό τονίζει και ο καθηγητής Ξιάο στις μελέτες του. Τι προβλέπεται όμως στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης του 1999 για τα πολυδύναμα υγειονομικά κέντρα;

- 1) Ένα πρόσθετο ιατρείο στο αγροτικό υγειονομικό κέντρο Ανθούπολης με πρόνοια £40.000. Στον προϋπολογισμό του 1998 θέλω να υπενθυμίσω ότι για το ιατρείο αυτό υπήρχε πρόνοια £10.000, αλλά δε χτίστηκε το ιατρείο, με αποτέλεσμα οι δύο γιατροί, όταν βρίσκονται στο κέντρο, να εξετάζουν τους ασθενείς εκ περιτροπής. Στους φετινούς προϋπολογισμούς για το ίδιο ιατρείο το ποσό έχει τετραπλασιαστεί.
- 2) Αγροτικό υγειονομικό κέντρο Λατσιών: Το 1998 υπήρχε πρόνοια £40.000 για τρία πρόσθετα ιατρεία, τα οποία παρά τις υποσχέσεις και την αναγκαιότητα δεν έχουν χτιστεί, γι' αυτό και φέτος προβλέπεται ποσό £20.000, κατά το ήμισυ λιγότερο από τους περσινούς προϋπολογισμούς.
- 3) Το 1998 επίσης υπήρχε πρόνοια £20.000 για δημιουργία χώρου στάθμευσης για ασθενοφόρο στη Λινόπετρα. Ούτε αυτό δεν έχει υλοποιηθεί.

Στους φετινούς προϋπολογισμούς υπάρχει πρόνοια £50.000 για έναρξη εργασιών στο Νοσοκομείο Πόλης Χρυσοχούς και £50.000 για έναρξη των εργασιών του αγροτικού υγειονομικού κέντρου Κοφίνου, γι' αυτό το σημειώνουμε και θα το παρακολουθούμε.

Δεν υπάρχει όμως καμιά πρόνοια για δημιουργία ιατρικών κέντρων στο Στρόβολο, στη Λακατάμια, στη Δευτερά, στο Δάλι. Επίσης, δεν υπάρχει πουθενά πρόνοια για ποιοτική αναβάθμιση των απομακρυσμένων ιατρικών κέντρων του Πύργου, του Πεδουλά, των Λευκάρων, του Παλαιχωρίου, και αυτό είναι ένδειξη ότι το Γενικό

Σχέδιο Υγείας το οποίο θα παρέχει υψηλού επιπέδου ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σε όλους τους πολίτες θα παραμείνει ένα όνειρο και μια προεκλογική υπόσχεση.

Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου

Η συμφωνία που έγινε για τη δημιουργία αυτού του κέντρου ήταν εξ υπαρχής λανθασμένη, γι' αυτό το Νοέμβριο του 1996 η κοινοβουλευτική μας ομάδα έθεσε το θέμα προς συζήτηση στην Επιτροπή Υγείας της Βουλής και ζητούσε επαναδιαπραγμάτευση. Σήμερα, είναι κοινή διαπίστωση ότι η συμφωνία που υπεγράφη μεταξύ Τράπεζας Κύπρου και κυβέρνησης, αν δεν επανεξεταστεί, η λειτουργία του κέντρου θα είναι αδύνατη. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Υγείας κ. Ανδρέας Παρισινός με επιστολή του εκ μέρους της Επιτροπής Υγείας, ημερομηνίας 8 Οκτωβρίου 1998, ζήτησε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να χρησιμοποιήσει το κύρος του για ρύθμιση του όλου θέματος.

Κατά τη γνώμη μου, έπρεπε να ευχαριστήσουμε την Τράπεζα Κύπρου για τη δωρεά της και την περαιτέρω λειτουργία του κέντρου να την αναλάβει το κράτος. Δυστυχώς όμως το κράτος:

- 1) Αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταργήσει τις κρατικές υπηρεσίες στον τομέα της ογκολογίας.
- 2) Αναλαμβάνει την υποχρέωση των λειτουργικών εξόδων του Ογκολογικού Κέντρου.
- 3) Δίνει το δικαίωμα της συνεχούς διαφήμισης της Τράπεζας Κύπρου, βάσει της επωνυμίας του κέντρου, και μέσω των τριών συμβούλων και του τετάρτου, που είναι κοινής αποδοχής, να προσλαμβάνει προσωπικό με μισθούς πρωτόγνωρους για τα κυπριακά δεδομένα.
- 4) Δίνει το δικαίωμα στο συμβούλιο να υποθηκεύει το καταπίστευμα, να εισπράττει αμοιβή για τις προσφερόμενες υπηρεσίες και άλλα πολλά, σύμφωνα πάντα με την απόλυτη κρίση του συμβουλίου.

Γι' αυτό, στους προϋπολογισμούς του 1999 υπάρχει πρόνοια ύψους £10, μέχρι να γίνει επαναδιαπραγμάτευση. Πότε θα γίνει δε γνωρίζουμε, όμως το Ογκολογικό Τμήμα του νοσοκομείου Λευκωσίας ήδη δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες του πληθυσμού.

Εν πάση περιπτώσει, αν δεν κατοχυρωθούν τα δικαιώματα των ασθενών και του προσωπικού, αν δεν υπάρχει έλεγχος από το Υπουργείο Οικονομικών και το Γενικό Ελεγκτή για τις δαπάνες, δεν πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να εγκριθεί προϋπολογισμός για το Ογκολογικό Κέντρο.

Αποστολή ασθενών στο εξωτερικό

Στις προγραμματικές του θέσεις ο Πρόεδρος Κληρίδης αναφέρει ότι οι υπηρεσίες τριτοβάθμιας περίθαλψης θα αναπτυχθούν περαιτέρω με στόχο τον περιορισμό της ανάγκης για αποστολή ασθενών στο εξωτερικό. Αναφέρει επίσης ότι θα προωθηθεί η συμπλήρωση της υποδομής στο Μακάριο Νοσοκομείο για τη διενέργεια παιδοκαρδιοχειρουργικών επεμβάσεων στην Κύπρο.

Στους φετινούς προϋπολογισμούς υπάρχει πρόνοια ύψους £7.000.000 για αποστολή ασθενών στο εξωτερικό. Αυτό όμως που πρέπει να μας προβληματίσει είναι ο λόγος που χρειάζεται να μεταβαίνουν τόσοι ασθενείς στο εξωτερικό. Με αυτά όλα τα λεφτά που πληρώνουμε κάθε χρόνο θα μπορούσαμε να εξοπλίσουμε δικά μας κέντρα, να καλέσουμε διαπρεπείς Κύπριους επιστήμονες από το εξωτερικό για τη στελέχωσή τους και να μη χρειάζεται η παραπομπή στο εξωτερικό. Μας έχει προβληματίσει, μήπως, το γεγονός ότι για μεταμόσχευση νεφρών οι ασθενείς ευχαρίστως χειρουργούνται στην Κύπρο, ενώ για άλλες χειρουργικές επεμβάσεις χρησιμοποιούν θεμιτά και αθέμιτα μέσα, για να μεταβούν στην Αγγλία ή στο Ισραήλ; Αν πράγματι θέλουμε την επίλυση του προβλήματος, τότε πρέπει να εγκύψουμε στις πραγματικές αιτίες και να δώσουμε λύσεις. Υπενθυμίζω επίσης ότι εκκρεμεί η πρόταση νόμου για

ρύθμιση των οικονομικών κριτηρίων αποστολής ασθενών στο εξωτερικό.

Φάρμακα

Στους προϋπολογισμούς υπάρχει πρόνοια ύψους £12.000.000 για φάρμακα. Χρόνο με το χρόνο υπάρχει προοδευτική αύξηση του ποσού για τα φάρμακα και όμως είναι συχνό το φαινόμενο έλλειψης φαρμάκων πέραν των δύο μηνών. Ο λόγος είναι ότι δεν υπάρχει σύστημα προγραμματισμού και ελέγχου. Υπάρχει επίσης μια χρονοβόρα διαδικασία προσφορών, η οποία χρειάζεται απλούστευση.

Η Επιτροπή Ελέγχου πριν από δύο χρόνια ζήτησε από το Υπουργείο Υγείας την εισαγωγή βιβλιαρίου επισκέψεων στο οποίο θα καταγράφονται οι συνταγές και όλες οι εξετάσεις που γίνονται, για να μη γίνεται αλόγιστη σπατάλη. Όμως, παρά τις υποσχέσεις μέχρι σήμερα δεν έγινε δυνατή η εφαρμογή του.

Θέλω να υπενθυμίσω ότι εκκρεμεί και η πρόταση νόμου για ρύθμιση των ιατρικών τελών. Ο νόμος αυτός θα συμβάλει αποφασιστικά στην εξοικονόμηση και φαρμάκων και όλων των άλλων εξετάσεων που γίνονται σήμερα δωρεάν στα νοσοκομεία μας.

Χορηγίες

Στους προϋπολογισμούς υπάρχουν διάφορες χορηγίες, μεταξύ των οποίων, για το Κέντρο Πνευματικής Καθυστέρησης £45.000, για τον Παγκύπριο Διαβητικό Σύνδεσμο £35.000.

Υπάρχει επίσης χορηγία στο ΚΕΝΘΕΑ £5.000. Είναι κοινή διαπίστωση ότι έχουμε σοβαρά προβλήματα με τα ναρκωτικά και το ΚΕΝΘΕΑ κάνει πολύ σοβαρή δουλειά. Πιστεύω ότι το ποσό των £5.000 δε θα εξυπηρετήσει το σκοπό για τον οποίο δίδεται.

Επίσης, στον προϋπολογισμό υπάρχει πρόνοια ύψους £100.000 για την Τράπεζα Μυελού των Οστών και Αιμοπεταλίων του Καραϊσκάκειου Ιδρύματος. Στο

Καραϊσκάκειο Ίδρυμα παραχωρήθηκε το 1997 δωρεάν χώρος στέγασης, μηχανήματα και βοήθεια ύψους £35.000. Επίσης, δόθηκε βοήθεια ύψους £70.000 το 1998.

Εδώ πρέπει να υπενθυμίσω ότι από το 1994 παρόμοιο αρχείο με ανάλογη προσφορά υπάρχει στο Παρασκευαΐδειο Μεταμοσχευτικό Κέντρο στο οποίο παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις δε δίδεται καμιά βοήθεια. Συζητώντας το όλο θέμα στην Επιτροπή Υγείας της Βουλής, υποσχεθήκαμε ότι θα βοηθούσαμε.

Δική μας παράκληση είναι να δοθεί στο Καραϊσκάκειο χορηγία ύψους £70.000, όπως και το 1998, και £30.000 να δοθούν στο Παρασκευαΐδειο, το οποίο είναι καταξιωμένο ίδρυμα και το αρχείο που έχει δημιουργηθεί να συνεχίσει να προσφέρει.

Χορηγία στο Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου ύψους £848.000.

Χορηγία στο Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής ύψους £1.070.000.

Όλα τα ιδρύματα που παίρνουν χορηγίες τέτοιου ύψους πρέπει να καταθέτουν στη Βουλή κατάσταση εσόδων και εξόδων.

Με το Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής μέχρι σήμερα δεν έχει υπογραφεί καμιά συμφωνία για τις προσφερόμενες υπηρεσίες ούτε και για τα μηχανήματα που πήρε από το Μακάριο Νοσοκομείο.

Ασθενοφόρα αέρος (Air ambulance)

Ένα σοβαρό θέμα είναι αυτό της αερομεταφοράς των ασθενών στο Ισραήλ. Για να χρειαστεί ένας ασθενής να μεταφερθεί επείγοντως και με μικρό αεροσκάφος σε άλλη χώρα, η κατάστασή του πρέπει να είναι κρίσιμη. Παρά την κρισιμότητα, όμως, της κατάστασης ο ασθενής είναι υπόχρεος να καταβάλει το ποσό των \$6.200 και μετά να έρθει αεροσκάφος. Έχω γραπτές καταγγελίες και σ' αυτό το θέμα πρέπει να δώσουμε λύση επιτέλους. Δεν μπορείς να αγωνιάς για την τύχη ενός ασθενούς και να τρέχεις από 'δω κι από 'κει, για να βρεις λεφτά. Υπήρχε περίπτωση που έγινε κατορθωτή η μεταφορά του ασθενούς μετά από δώδεκα ώρες και ο ασθενής απεβίωσε στις Πρώτες

Βοήθειες του νοσοκομείου του Ισραήλ.

Κοινωνική πολιτική του κράτους

Δε θα καταπιαστώ με την κοινωνική πολιτική του κράτους προνοίας. Θα αναφερθώ σε ορισμένες περιπτώσεις ατόμων που έχουν απευθυνθεί σ' εμένα.

- 1) Άτομα στα οποία δίδεται σύνταξη ανικανότητας μετά από τροχαίο ατύχημα: Παρ' όλο που παίρνουν σύνταξη, εξέφρασαν επανειλημμένα την επιθυμία να εργαστούν. Είναι νέοι και δε θέλουν να τριγυρνούν αργόσχολοι από καφενείο σε καφενείο. Θέλουν τα χρήματα που παίρνουν να τα δουλέψουν. Για δύο χρόνια απευθύνομαι στους αξιωματούχους του κράτους, μέχρι και στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, και δεν κατέστη δυνατό να εργοδοτηθούν.
- 2) Τυφλοί εκπαιδευμένοι τηλεφωνητές, απόφοιτοι γυμνασίου: Υπάρχουν δεκαέξι άνεργοι και δεν υπάρχει πρόθεση να προσληφθούν, διότι η σύγχρονη τεχνολογία εκτοπίζει το εργατικό δυναμικό.

Ως κράτος προνοίας που θέλουμε να αποκαλούμαστε δεν έπρεπε αυτούς τους ανθρώπους να τους εργοδοτούμε σε τμήματα στα οποία μπορούν να προσφέρουν, όπως στο ταχυδρομείο για διαχωρισμό επιστολών, στο κρατικό τυπογραφείο, για να τακτοποιούν βιβλία ή στο Τμήμα Δασών, για να φυτεύουν σπόρους και δενδρύλλια, και σε πολλά άλλα τμήματα, ούτως ώστε αυτοί οι άνθρωποι να μη νιώθουν άχρηστοι στην κοινωνία;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Τυρίμο. Με την ομιλία του κ. Τυρίμου φτάνουμε στο τέλος της πρωινής συνεδρίας. Η συνεδρία της Βουλής θα επαναληφθεί στις τρεις το απόγευμα με έναν κατάλογο ομιλητών που έχουν δώσει οι κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι. Γι' αυτό θα παρακαλούσα τους κυρίους συναδέλφους να είναι στην ώρα τους, για να μπορέσουμε

να διεκπεραιώσουμε τις εργασίες της Βουλής όπως έχουν προγραμματιστεί.

Ευχαριστώ.

(Ωρα διακοπής: 12.52 μ.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 15.11 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Συνεχίζουμε τη συζήτηση των τριών προϋπολογισμών. Ο πρώτος ομιλητής για τη σημερινή απογευματινή συνεδρία είναι ο Βουλευτής του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Γερασίμου.

ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είμαστε εδώ και συμμετέχουμε σε μια από τις πιο σημαντικές ετήσιες λειτουργίες αυτού του Σώματος, που είναι η συζήτηση των προϋπολογισμών που κατέθεσε η κυβέρνηση. Αυτή η συζήτηση, μαζί με τη διεξοδική εξέταση των προϋπολογισμών στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή με την παρουσία των Υπουργών και των υπηρεσιακών παραγόντων, είναι πολύ σημαντική, γιατί, ακόμα κι αν δεν οδηγεί σε άμεσες αλλαγές, δίνει την ευκαιρία να εμπλουτίζεται η πολιτική στους επιμέρους τομείς με νέες ιδέες που το επόμενο ή τα επόμενα έτη μπορεί να υιοθετηθούν.

Η εκτελεστική εξουσία έδειξε ότι είναι έτοιμη να ακούσει την καλόπιστη κριτική και να τη λάβει σοβαρά υπόψη. Ως εκ τούτου, μηδενιστικές προσεγγίσεις με στείρο αντιπολιτευτικό πνεύμα στις ομιλίες μας, πέρα από ένα πρόσκαιρο και αμφίβολο μικροπολιτικό όφελος, καμιά ουσιαστική βελτίωση δεν παράγουν και ούτε εξυπηρετούν τις προσδοκίες του λαού.

Άλλοι συνάδελφοι αναφέρθηκαν και άλλοι θα αναφερθούν διεξοδικά στους διάφορους τομείς. Εγώ θα ήθελα να αναφερθώ πιο ειδικά στα θέματα του γεωργικού

τομέα και να παραθέσω τις δικές μου θέσεις, σκέψεις και εκτιμήσεις.

Κάθε αναφορά στο γεωργικό τομέα πρέπει να γίνεται έχοντας πάντα υπόψη τις ιδιαιτερότητες του τομέα και τα προβλήματα που αυτός αντιμετωπίζει. Προβλήματα που άλλα είναι χρόνια και συσσωρεύτηκαν μέσα από μια μακρά κοινωνικοοικονομική ζωή του τόπου και άλλα άμεσα, που δημιουργούνται από την έκθεση και την αποκλειστική εξάρτηση του τομέα από τις απρόβλεπτες καιρικές συνθήκες και αντιξοότητες.

Στα πρώτα σίγουρα οι λύσεις δεν είναι εύκολες, αλλά απαιτούν μια επίμονη, επίπονη, μακρόχρονη, συντονισμένη και προγραμματισμένη προσπάθεια, καθώς σχετίζονται με θεσμούς, καταστάσεις, συμπεριφορές και νοοτροπίες που δεν αλλάζουν εύκολα από τη μια μέρα στην άλλη.

Στα δεύτερα οι λύσεις πρέπει να είναι άμεσες και χωρίς χρονοτριβή, γιατί σχετίζονται άμεσα με το εισόδημα του γεωργού και με τη δυνατότητα που πρέπει να του δοθεί να συνεχίσει την άσκηση του επαγγέλματός του.

Ακόμα, παράλληλα και πέρα από τα προβλήματα που ανέφερα, η παγκοσμιοποίηση του εμπορίου και ο ευρωπαϊκός μας προσανατολισμός δημιουργούν πρόσθετα προβλήματα, καθώς διαμορφώνουν ένα νέο πλαίσιο και εκθέτουν τη γεωργία μας, όπως και τους άλλους τομείς της οικονομίας, σε συνθήκες άκρως ανταγωνιστικές. Εφόσον από όλους αναγνωρίζεται η ορθότητα της απόφασης για την πορεία αυτή και τη συμμετοχή σ' αυτό το νέο παγκόσμιο πλαίσιο αντί για την απομόνωση στο δικό μας μικρόκοσμο, τότε πρέπει και όλοι να βρούμε τον τρόπο, το πώς θα σταθούμε με αξιώσεις και θα αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις.

Η κυβερνητική πολιτική στον τομέα της γεωργίας, όπως την έχει αναπτύξει διεξοδικά ο Υπουργός Γεωργίας κατά την εξέταση των προϋπολογισμών του Υπουργείου του στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, στοχεύει στον εκσυγχρονισμό του τομέα και στην αυτοδύναμη ανάπτυξή του υπό το φως της νέας

δυναμικής κατάστασης πραγμάτων που δημιουργούν οι σχέσεις και η προσδοκώμενη ένταξη μας στην Ενωμένη Ευρώπη. Αυτή η πορεία του εκσυγχρονισμού λαμβάνει σοβαρά υπόψη τα κοινοτικά πρότυπα και στοχεύει στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για την αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων που προδιαγράφονται. Με άλλα λόγια, επιχειρείται μια σταδιακή εισαγωγή της ευρωπαϊκής διάστασης σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης της αγροτικής πολιτικής.

Στον τομέα αυτό σίγουρα ο καθένας μας από τη συμμετοχή μας στις διάφορες Επιτροπές είχε την ευκαιρία να έρθει σε επαφή και να γνωρίσει το τεράστιο έργο που επιτελείται σε όλους τους τομείς με στόχο την εναρμόνιση προς τα ευρωπαϊκά δεδομένα. Ειδικά όμως για το γεωργικό τομέα το προσωπικό της δημόσιας υπηρεσίας, χωρίς να αποφορτωθεί από τα άλλα του καθήκοντα και χωρίς να παραμελήσει ούτε κατ'ελάχιστον την προσφορά υπηρεσίας στον αγρότη, έχει αποδυθεί σε μια πραγματική σταυροφορία, για να φέρει σε πέρας το τεράστιο έργο της ανασκόπησης και εξοικείωσης με το κοινοτικό κεκτημένο και της εναρμόνισης με αυτό.

Όσοι μικρόψυχα και με στείρα αντιπολιτευτική διάθεση παίρνουν ως μέτρο εκτίμησης του κυβερνητικού έργου μόνο το ύψος των κονδυλίων των προϋπολογισμών αδικούν κατάφωρα και την προσπάθεια που γίνεται και όλο εκείνο το προσωπικό που με τόσο πάθος έχει αποδυθεί στην προσπάθεια αυτή. Όλο αυτό το έργο δε φαίνεται ή, καλύτερα, δε φαίνεται ακόμα στους προϋπολογισμούς. Όμως, πολύ σύντομα θα φανεί, όταν θα ετοιμαστεί ο σχετικός προϋπολογισμός εναρμόνισης. Δεν μπορούμε να κρίνουμε την κυβερνητική πολιτική σε έναν τομέα από την ετήσια αυξομείωση ενός κονδυλίου αλλά από το σύνολο των πράξεών της, ακόμα και από τις προθέσεις της, αν θέλουμε να είμαστε εποικοδομητικοί.

Πέρα από αυτά, όπως όλοι γνωρίζουμε, τα τελευταία χρόνια μεγάλα ποσά που δε φαίνονται στους προϋπολογισμούς παραχωρήθηκαν και παραχωρούνται στο γεωργικό

τομέα υπό μορφή οικονομικής ενίσχυσης για αντιμετώπιση των προβλημάτων από τις αντίξοες καιρικές συνθήκες που επικρατούν. Η όλη προσπάθεια του εκσυγχρονισμού και της αναβάθμισης του γεωργικού τομέα έχει ήδη αρχίσει με συγκεκριμένα σχέδια που μελετήθηκαν, καταστρώθηκαν και άρχισαν να εφαρμόζονται. Μια απλή αναφορά θα ήθελα να κάνω σε ορισμένα από αυτά, γιατί εκτενέστερη αναφορά και χρονοβόρα θα ήταν και ίσως όχι αναγκαία.

Αναφέρω ενδεικτικά μόνο το σχέδιο για εκσυγχρονισμό και βελτίωση της αποδοτικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, που στοχεύει στο να δώσει κίνητρα με μορφή οικονομικής και τεχνικής βοήθειας στους γεωργούς για εκσυγχρονισμό των μονάδων τους, να βελτιώσει την αποδοτικότητα των μονάδων και να συμβάλει στην αναδιοργάνωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε τομείς που παρουσιάζουν προοπτικές. Με το σχέδιο αυτό για πρώτη φορά είναι δυνατή η επιδότηση του επιτοκίου για δάνεια που συνάπτονται από εμπορικές τράπεζες και με τα οποία καλύπτονται τα πρώιμα λαχανικά, η ανθοκομία, τα αρωματικά φυτά, η εκμηχάνιση των μονάδων κ.ά.

Επίσης, αναφέρω το σχέδιο για την αναδιάρθρωση των εσπεριδοειδών και των φυλλοβόλων οπωροφόρων δένδρων, το οποίο αποβλέπει στο να δώσει ικανοποιητικά κίνητρα στους καλλιεργητές, για να αντικαταστήσουν προβληματικές, μη παραγωγικές φυτείες με άλλες ποικιλίες και είδη με καλύτερες προοπτικές, στα πλαίσια οπωσδήποτε των προσπαθειών να καταστήσουμε τους τομείς της αγροτικής μας οικονομίας ανταγωνιστικούς στο νέο περιβάλλον που διαμορφώνεται.

Για την κτηνοτροφία είναι ήδη γνωστό το ενοποιημένο σχέδιο για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας, το οποίο αποβλέπει στη σφαιρική αντιμετώπιση των προβλημάτων της κτηνοτροφίας και στον εκσυγχρονισμό των κτηνοτροφικών μονάδων με ταυτόχρονη αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών και χωροταξικών προβλημάτων που

δημιουργούνται από τον ιδιαίτερο αυτό τομέα.

Για την αλιεία σημαντικές πιστώσεις προβλέπονται στους φετινούς προϋπολογισμούς για την προώθηση μέτρων εφαρμογής της περί αλιείας νομοθεσίας με στόχο την καλύτερη αξιοποίηση και διαχείριση του θαλάσσιου πλούτου και τη βελτίωση της κοινωνικοοικονομικής θέσης των επαγγελματιών ψαράδων. Επίσης, περιλαμβάνεται πρόνοια για κατασκευή νέων και βελτίωση των υφιστάμενων αλιευτικών καταφυγίων. Το κόστος κατασκευής του αλιευτικού καταφυγίου Ζυγίου προβλέπεται να ανέλθει στο £1.000.000. Περαιτέρω, εντός του 1998 η κυβέρνηση κατέβαλε αποζημιώσεις σε αλιείς για καταστροφές των δικτύων τους από τα δελφίνια και πρόσθετες αποζημιώσεις θα καταβληθούν εντός του 1999.

Ιδιαίτερα σημαντική θεωρώ την απόφαση της κυβέρνησης για αναβάθμιση της υγιεινής των σφαγείων και των κρεάτων σε ευρωπαϊκά επίπεδα. Ετοιμάστηκε για κατάθεση στη Βουλή από το αρμόδιο Τμήμα των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών νέα νομοθεσία και νέοι Κανονισμοί που αφορούν τη φιλελευθεροποίηση, τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση του κεντρικού σφαγείου, καθώς επίσης το θέμα της υγιεινής του κρέατος, ως προς τον έλεγχο της ποιότητάς του και τον τρόπο σφαγής των ζώων.

Δυστυχώς, όμως, οι συνθήκες που επικράτησαν τα τελευταία χρόνια με την παρατεταμένη ανομβρία και τις άλλες φυσικές αντιξοότητες παρεμβάλλουν πρόσθετα προβλήματα στην προσπάθεια για εκσυγχρονισμό. Προβλήματα που είτε αναφέρονται στην ανάγκη να διατεθούν πρόσθετα μεγάλα χρηματικά ποσά υπό μορφή αποζημιώσεων και οικονομικών ενισχύσεων για απάμβλυνση των επιπτώσεων της ανομβρίας και των θεομηνιών είτε σχετίζονται με τη δικαιολογημένη υπό τις περιστάσεις απροθυμία ή και αδυναμία του αγροτικού κόσμου να ανταποκριθεί στο πρόγραμμα επενδύσεων για εκσυγχρονισμό του τομέα και την τήρηση από αυτόν μιας στάσης αναμονής.

Έτσι, κάθε αναφορά στις μειωμένες ή και αρνητικές επιδοτήσεις του τομέα τα τελευταία χρόνια για υποστήριξη της θέσης ότι ο αγροτικός τομέας εγκαταλείπεται είναι τουλάχιστον παραπλανητικός. Είναι παραπλανητικός και δεν πείθει, αφού όλοι γνωρίζουμε πως η προηγούμενη καλλιεργητική περίοδος άρχισε με χωρίς καθόλου ροή στα φράγματα, που επέβαλε τη λήψη οδυνηρών μέτρων, ανάμεσα στα οποία ήταν και οι περικοπές του νερού για τις αρδεύσεις. Είναι παραπλανητικό ακόμα να παρουσιάζεται η στασιμότητα στις εξαγωγές ως αδυναμία της κυβέρνησης, όταν όλοι γνωρίζουμε πως η παραγωγή βασικών εξαγωγίμων προϊόντων εκμηδενίστηκε από αντίξοες και απρόβλεπτες φυσικές αιτίες.

Στην κρίσιμη κατάσταση που διαμορφώθηκε το κράτος ήρθε αρωγός στον αγρότη. Πρώτα, με τη συμπλήρωση του αποθεματικού του ΟΓΑ, για να μπορέσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, και στη συνέχεια με την παροχή έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης στους παραγωγούς, για να απαμβλυνθούν οι συνέπειες των αντίξοων καιρικών συνθηκών και να αναπληρωθεί το γεωργικό εισόδημα. Προς τούτο η κυβέρνηση θα καταβάλει αποζημιώσεις στους σιτοπαραγωγούς ύψους £3.500.000 για το 1998 επιπρόσθετα από τα όσα θα καταβάλει ο ΟΓΑ. Επίσης η κυβέρνηση αποφάσισε πρόσφατα την παραχώρηση αποζημιώσεων ύψους £4.000.000 προς τους πατατοπαραγωγούς για κάλυψη των ζημιών που υπέστησαν κ.ά.

Από όλους έχει εντοπιστεί ότι η παγκοσμιοποίηση του εμπορίου και η ενταξιακή πορεία δημιουργούσαν στο γεωργικό τομέα πρόσθετα προβλήματα, που κυρίως οφείλονται στη μεγάλη στήριξη που είχαν τα κοινοτικά, κυρίως, προϊόντα. Έτσι, μέχρι να γίνει η προσδοκώμενη ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οπότε και η στήριξη της γεωργικής παραγωγής θα τεθεί στη βάση του κοινοτικού συστήματος στήριξης, το κράτος εισήγαγε ένα θεσμοθετημένο σύστημα στήριξης, που το περιέλαβε στον Τακτικό Προϋπολογισμό υπό μορφή ειδικού ταμείου. Κι αυτό, για να μην παρουσιάζεται ότι η

στήριξη είναι περιστασιακή και αποσπασματική. Από το ταμείο αυτό έχουν μέχρι σήμερα παραχωρηθεί πέραν των £22.000.000.

Ενδεικτικά αναφέρω ότι για το 1998 για τον τομέα της κτηνοτροφίας κατεβλήθησαν πιστώσεις από το εν λόγω ταμείο ύψους £5.571.473, που αφορούν τους τομείς της αγελαδοτροφίας, αιγοπροβατοτροφίας και τα υπέρβαρα αρνιά.

Για τον τομέα της γεωργίας κατεβλήθη ποσό ύψους £3.554.877, που αφορά τα εσπεριδοειδή, τα καπνά, τα χαρούπια, τα φυλλοβόλα, τα λαχανικά και τη μελισσοκομία.

Επίσης, από το ταμείο στήριξης παραχωρήθηκε οικονομική βοήθεια προς τους εγκλωβισμένους ύψους £62.035.

Η θεσμοθέτηση αυτής της στήριξης της γεωργοκτηνοτροφικής παραγωγής ήταν ένα πάγιο αίτημα και των αγροτών και των αγροτικών οργανώσεων που υλοποιήθηκε, όπως επίσης πάγιο αίτημα ήταν και η αύξηση της κυβερνητικής χορηγίας προς τον ΟΓΑ στο 100% των ασφαλιστρών, που και πάλι υλοποιήθηκε από την κυβέρνηση.

Σίγουρα, πρόθεσή μου δεν είναι να απαριθμήσω όλες τις βελτιώσεις που εισήγαγε η παρούσα κυβέρνηση για υποβοήθηση του γεωργικού τομέα. Δεν ανέφερα τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου του αγροπιστωτικού συστήματος, που είχε ως αποτέλεσμα να αρθούν χρόνια προβλήματα και να αυξηθεί η έκδοση των δανείων, η οποία σε προηγούμενα χρόνια ήταν πολύ χαμηλή. Δεν αναφέρθηκα στις βελτιώσεις στην εφαρμογή του αναδασμού, που είχαν ως αποτέλεσμα την υπερπήδηση χρόνιων προβλημάτων και την προώθηση του σχεδίου. Δεν ανέφερα, τέλος, την ώθηση στη γεωργική έρευνα τόσο μέσω της εντατικοποίησης του ερευνητικού έργου του Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών αλλά και μέσω άλλων φορέων, όπως του Συμβουλίου Έρευνας και της Συνεργασίας με το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Ανάπτυξης της Ελλάδας. Δεν ανέφερα την εντατικοποίηση της εκπαίδευσης του προσωπικού και τόσα άλλα.

Σε καμιά περίπτωση δε θα ισχυριστώ ότι όσα η παρούσα κυβέρνηση έπραξε για

το γεωργικό τομέα είναι αρκετά και ότι λύθηκαν όλα τα προβλήματα. Έχω βαθιά επίγνωση των προβλημάτων του τομέα και του συνεχώς μεταβαλλόμενου κλίματος, στο οποίο αυτός κινείται και το οποίο απαιτεί συνεχή προσπάθεια και συντονισμένη προσπάθεια από όλους μας. Εκείνο όμως που θα υποστηρίζω ανεπιφύλακτα είναι ότι η παρούσα κυβέρνηση έδειξε φιλαγροτική πολιτική και ότι έχει τη διάθεση με τον ίδιο ζήλο να συνεχίσει να είναι στο πλευρό του αγρότη για ένα καλύτερο μέλλον.

Εδώ ακριβώς είναι, πιστεύω, και ο δικός μας ρόλος: Να εγκύψουμε και εμείς στα προβλήματα του αγρότη και χωρίς μηδενιστική διάθεση να υποδείξουμε τομείς και να εισηγηθούμε μέτρα που χρειάζονται βελτίωση, ώστε να μπορέσει ο αγρότης να κρατηθεί και να συνεχίσει το έργο του.

Τελειώνοντας θέλω να τονίσω ότι η αγροτική πολιτική που ακολούθησε η σημερινή κυβέρνηση αποτελεί την πιστή υλοποίηση των εκλογικών δεσμεύσεων του Γλαύκου Κληρίδη. Η κυβέρνηση επιτέλεσε σημαντικό έργο σε όλους τους τομείς αλλά ιδιαίτερα ο αγροτικός κόσμος ένιωσε την έντονη συμπαράσταση και στοργή του κράτους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ τώρα στο βήμα το Βουλευτή κ. Θάσο Μιχαηλίδη του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Ναι, κύριε Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να κάνω μία παρατήρηση: Οι προϋπολογισμοί του κράτους είναι εκείνοι που θα καθορίσουν και θα ελέγξουν τη ζωή μας για ένα χρόνο μέχρι το τέλος του 1999 και θεωρώ το λιγότερο απαράδεκτο το ημικρατικό κανάλι του ΡΙΚ να μην καλύπτει τις συνεδρίες για τους προϋπολογισμούς, γιατί ο κάθε πολίτης έχει δικαίωμα να γνωρίζει για το τι θα του συμβεί αυτό το χρόνο που έχουμε τώρα να διανύσουμε. Ως εκ τούτου, θα ήθελα η προεδρία της Βουλής να επισημάνει αυτό το

θέμα και να το θέσει προς το ΡΙΚ. Δεν μπορώ να μιλήσω για τους ιδιωτικούς σταθμούς -δεν είναι δικαίωμά μας- διότι το ημικρατικό κανάλι είναι εκείνο που επιχορηγούμε. Φυσικά, δεν πιστεύω ότι το κάνουν αυτό, γιατί μιλά ο κ. Θάσος Μιχαηλίδης τώρα· είναι γενικότερη αντίκριση ...

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Δε χρειάζομαι κανάλια! Κανάλι είχε το πρωί για τους Βουλευτές που παρατηρήσετε. Δε χρειάζομαι ούτε κανάλια ούτε σταθμούς. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το λόγο έχει ο κ. Μιχαηλίδης.

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Πάντως, περίεργο! Για άλλους Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού είχε τζ' εφακκούσαν τζαι σαράντα γυρούς το πρωί. Τωρά εν ηξέρω που επήαν.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επί του θέματος, διότι πιστεύω ότι δε μας υποτιμούν τα μέσα μαζικής επικοινωνίας· αυτοϋποτιμούμε το ρόλο και τη σημασία της Βουλής. Θα φέρω ως παράδειγμα το ελληνικό κοινοβούλιο, που όλες οι συζητήσεις του καθημερινώς απευθείας μεταδίδονται. Στην Κύπρο έχουμε ιδιάζον καθεστώς. Όλα τα κόμματα, η πλειοψηφία των κομμάτων και η πλειοψηφία των Βουλευτών αναγκάζονται κάθε χρόνο να ψηφίζουν επιχορηγήσεις προς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα της Κύπρου για διάφορους και ποικίλους λόγους, από εθνικούς μέχρι δεν ξέρω 'γω τι. Όμως, είναι η πάγια πολιτική της διοίκησης του Ιδρύματος να περιφρονεί ... και εγώ το θεωρώ περιφρόνηση της Βουλής, εάν το ΡΙΚ, το οποίο έχει πέραν ενός τηλεοπτικού καναλιού ... αυτή την ώρα το ΡΙΚ 2 μεταδίδει, ό,τι θέλετε να σκεφτείτε μεταδίδει πάγια και δε βρίσκει ... ούτε το πρωί υπήρχε ΡΙΚ, κάμερα του ΡΙΚ. Είναι περιφρόνηση προς τη Βουλή, αλλά ευθύνες, πιστεύω, βαρύνουν και τη Βουλή που δεν το θέτει επιτακτικά.

Προσωπικά δηλώνω ότι, κατά τη συζήτηση της επόμενης επιχορήγησης προς το Ίδρυμα ή πώς λέγεται αυτό το οποίο δίνει ο κυπριακός λαός, το χαράτσι προς το Ίδρυμα, θα προτείνω προς την κοινοβουλευτική μας ομάδα να ξαναμελετήσει το θέμα, εάν αξίζει πράγματι εμείς να ξεχνούμε αυτή τη στιγμή τις φοβερές αδυναμίες και την περιφρόνηση αυτού του Ιδρύματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αντιλαμβάνομαι ότι το θέμα που ήγειρε ο κ. Χριστοδουλίδης, ο αγαπητός συνάδελφος, είναι το γνωστό θέμα της παρουσίας του ΡΙΚ εδώ, διότι απουσίαζα από την αίθουσα, και ταυτόχρονα η υπογράμμιση του ότι το ΡΙΚ πρέπει να παρουσιάζει τις εργασίες της Βουλής κατά τρόπο που να καθιστά γνωστά τα όσα γίνονται στο Σώμα αυτό.

Έχω να πω όμως τούτο, ότι από πολύ καιρό το ΡΙΚ έχει στείλει επιστολή και περίμενε από τη Βουλή να καταλήξει σε κάποιες εισηγήσεις, σχετικά με την παρουσίαση των εργασιών της Βουλής. Αυτό το θέμα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να μην εμπλακούμε σ' αυτό το θέμα· να σας πω δυο λόγια ...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αυτό μπορεί να το επεξηγήσει ο Πρόεδρος της Βουλής -για να είμαστε δηλαδή και απόλυτα δίκαιοι με το ΡΙΚ. Ο Πρόεδρος της Βουλής είναι ο αρμοδιότερος να μιλήσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει θέμα. Η πρόταση μέχρι τώρα, η οποία δεν έγινε δεκτή από τους αρχηγούς ή εκπροσώπους των κομμάτων, είναι να μεταδίδεται υπό τον όρο ότι η Βουλή θα αρχίζει τις συνεδρίες της η ώρα τρεις και θα μεταδίδεται για κάποια ώρα· αλλά να

αρχίζει η ώρα τρεις. Γίνονται οι συζητήσεις, δεν τελειώσαμε. Το ότι υπάρχει θέμα για το ΡΙΚ υπάρχει. Και το θέμα της μετάδοσης των συζητήσεων της Βουλής ... αλλά, ας μου επιτραπεί να πω, υπάρχουν και κάποια άλλα θέματα που αφορούν το ΡΙΚ που έχουν σχέση με την τάξη και τη σωστή διεύθυνση ή, ας πούμε, την οργάνωση του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου. Ας μου επιτραπεί να μην προχωρήσω σ' αυτή τη συζήτηση. Να το δούμε ευχαρίστως στην επόμενη σύσκεψη των αρχηγών των κομμάτων υπό το φως και των λεχθέντων σήμερα.

Ευχαριστώ. Παρακαλώ τον κ. Μιχαηλίδη να συνεχίσει.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Δηλαδή, εννοείς, κύριε Πρόεδρε, για να προλαβαίνουν να δείχνουν την "Ιζάουρα" μετά;

(Γέλια)

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Ετέλειωσεν η «Ιζάουρα».

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Έκοψες πολλά πίσω.

(Ακούγονται ομιλίες από τα έδρανα των Βουλευτών.)

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τα δημοτικά, κοινοτικά και μερικά άλλα προβλήματα της πόλης και επαρχίας Λάρνακας είναι το θέμα της ομιλίας μου, κατά τη διάρκεια της συζήτησης των προϋπολογισμών του 1999.

Η κοινωνική ανάπτυξη και η ζωή των κατοίκων παρουσιάζουν ραγδαίες αλλαγές και αυξημένες ανάγκες. Η πρόβλεψη αυτών των αναγκών και κυρίως τα μέτρα για την οικονομική κάλυψή τους είναι από τα κυριότερα καθήκοντα της κυβέρνησης και όλων

των ενδιαφερόμενων σωμάτων. Στόχος και επιδίωξή μας με τους ετήσιους προϋπολογισμούς του κράτους πρέπει να είναι να προωθηθούν και τα προβλήματα των δήμων και κοινοτήτων.

Ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης, που ολοένα και αναπτύσσεται, πρέπει με κάθε τρόπο να ενισχυθεί. Η κυβέρνηση πρέπει να αυξήσει τη χορηγία προς τους δήμους και τις κοινότητες, για να μπορέσουν να αναπτύξουν περισσότερη πρωτοβουλία και δραστηριότητα στη μελέτη και προώθηση των τοπικών προβλημάτων. Δυστυχώς, η όλη φιλοσοφία της κυβέρνησης, όπως εκφράζεται και με τους φετινούς προϋπολογισμούς, δεν ικανοποιεί την τοπική αυτοδιοίκηση ούτε και τους κατοίκους των δήμων και των κοινοτήτων. Υποσχέσεις από την κυβέρνηση δόθηκαν πάμπολλες, ιδιαίτερα κατά τις προεκλογικές περιόδους, αλλά έμειναν υποσχέσεις και μάλιστα χωρίς αντίκρισμα.

Λιμάνι

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Λάρνακα είναι η ανεπάρκεια, η αδράνεια του λιμανιού της. Ο εκσυγχρονισμός και η επέκτασή του αποτελούν την πρωταρχική προϋπόθεση για τη διατήρηση της εμποροοικονομικής και τουριστικής ζωής της Λάρνακας.

Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει στην υλοποίηση της υπόσχεσής της για την αναβάθμιση και επέκταση του λιμανιού. Η μελέτη της Τράπεζας Αναπτύξεως περιλαμβάνει πέντε συνολικά σενάρια. Αν και υπήρχε ομόφωνο πάγιο αίτημα της Επιτροπής Ανάπτυξης Λάρνακας να διατηρηθεί το λιμάνι ως εμπορικό-διαμετακομιστικό και ταυτόχρονα να εξυπηρετεί και την επιβατική και τουριστική κίνηση, η κυβέρνηση αθέτησε την υπόσχεσή της προς τους Λαρνακείς και εξάσκησε πιέσεις, για να εγκαταλειφθεί το δίκαιο αυτό αίτημα. Οποιαδήποτε όμως λύση ή σενάριο δοθεί, αν θα δοθεί, το λιμάνι χρειάζεται αναβάθμιση και επέκταση, για να γίνει λειτουργικό και

ανταγωνιστικό.

Αεροδρόμιο

Είναι αναγκαία η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός του Διεθνούς Αερολιμένα Λάρνακας. Η αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην επέκτασή του, που παρατηρήθηκε τα τελευταία χρόνια, συνεπάγεται τεράστια επιπρόσθετα κονδύλια που θα κληθεί να πληρώσει ο Κύπριος φορολογούμενος.

Ανάπτυξη οδικού δικτύου

Η ανάπτυξη ενός ικανοποιητικού δικτύου που θα συνδέει τις κοινότητες με τις πόλεις ή τα επαρχιακά κέντρα έχει τεράστια σημασία. Θα διευκολύνει τη διακίνηση των κατοίκων της υπαίθρου προς τα αστικά κέντρα και τις βιομηχανικές περιοχές και θα επιτρέψει σε εργατικό δυναμικό να απασχοληθεί στην παραγωγή. Δυστυχώς, παρά την προεδρική υπόσχεση ότι πολλοί από τους δρόμους αλλά και άλλα έργα θα γίνονταν το 1997 και 1998, δυστυχώς δε βλέπουμε να υπάρχουν ούτε και στους προϋπολογισμούς του 1999.

Μισοτελειωμένος παραμένει και ο δρόμος Λεμεσού-Λάρνακας αφήνοντας την εντύπωση στους επισκέπτες της πόλης ότι το υπόλοιπο του δρόμου, από τον κόμβο Καλού Χωριού, οδηγεί σε κάποιο απόμερο χωριό. Ο δρόμος θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι τα φώτα τροχαίας του πυροσβεστικού σταθμού.

Αναβάθμιση χρειάζεται και ο δρόμος Λάρνακας-Δεκέλειας και γενικά το οδικό δίκτυο της πόλης και της ευρύτερης επαρχίας Λάρνακας.

Ο δρόμος Λάρνακας-Δεκέλειας πρέπει να κατασκευαστεί με τέτοιο τρόπο, που να εξυπηρετεί όχι μόνο τους ιδιοκτήτες περιουσιών στην παραλία, αλλά πρώτιστα πρέπει να εξυπηρετεί ορθολογιστικά όλες τις υπό επηρεασμό κοινότητες.

Αποφάσεις επίσης θα πρέπει να ληφθούν το ταχύτερο δυνατό τόσο για το δρόμο Μενεού-Μαζωτού όσο και για το δρόμο Μαζωτού-Ζυγίου.

Λεωφόρος Στρατηγού Τιμάγια

Η λεωφόρος Στρατηγού Τιμάγια αποτελεί βασικό συγκοινωνιακό κόμβο, γι' αυτό συνέχιση της σημερινής κατάστασης δημιουργεί τεράστια προβλήματα. Πρέπει να επισπευσθεί η ετοιμασία των σχεδίων για ανακατασκευή και πλήρη εκσυγχρονισμό της λεωφόρου με ευθυγράμμιση, διαπλάτυνση, κατασκευή αποχετευτικού και ηλεκτροφωτισμό, για να τερματιστεί η σημερινή απαράδεκτη κατάσταση.

Κατασκευή κυματοθραυστών

Για προστασία της τουριστικής μας παραλίας από τη διάβρωση γίνονται συνεχώς μελέτες αλλά έργα καθόλου. Τα κονδύλια χάνονται κάθε χρόνο. Κονδύλια εγκρίνονται πολλές φορές, αλλά έργα δε γίνονται.

Μαρίνα Λάρνακας

Διαφωνούμε με τη σκέψη για ιδιωτικοποίηση της μαρίνας. Καλούμε την κυβέρνηση να προχωρήσει άμεσα σε νέα έργα για επέκτασή της.

Λίμνη της Ορόκλινης

Ενώ συμπληρώθηκαν οι μελέτες σκοπιμότητας και βιωσιμότητας που έγιναν από τον ΚΟΤ, την Τράπεζα Αναπτύξεως και το Συμβούλιο Βελτιώσεως Ορόκλινης και ενώ δείχνουν ότι το έργο είναι βιώσιμο και απόλυτα χρήσιμο για την τουριστική υποδομή του τόπου και όχι μόνο της Λάρνακας, προβάλλονται διάφορα εμπόδια από διάφορες κατευθύνσεις, με αποτέλεσμα να καθυστερεί αδικαιολόγητα η υλοποίησή του. Χωρίς άλλη καθυστέρηση η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει στην υλοποίηση του έργου και όχι σε παραχώρηση σε ιδιώτες.

Λαϊκή Γειτονιά

Επείγει η επέκταση της Λαϊκής Γειτονιάς για αναζωογόνηση και του εμπορικού κέντρου. Η καθυστέρηση που παρατηρείται είναι αδικαιολόγητη.

Αξιοποίηση αρχαιολογικών χώρων

Η Λάρνακα διαθέτει πληθώρα αρχαιολογικών χώρων, οι οποίοι δυστυχώς παραμένουν αναξιοποίητοι. Η κυβέρνηση (το Τμήμα Αρχαιοτήτων) και ο δήμος θα πρέπει να λάβουν μέτρα για ευπρεπισμό, σωστή εμφάνιση και προβολή των χώρων αυτών.

Πάρκο Αλυκής

Το έργο μελετάται από χρόνια και, ενώ έχει τις δυνατότητες να εμπλουτίσει σημαντικά και το τουριστικό μας προϊόν και να δώσει απεριόριστες δυνατότητες ενεργού ψυχαγωγίας στον ντόπιο πληθυσμό, δυστυχώς παρατηρούμε και σ' αυτό αδικαιολόγητες καθυστερήσεις.

Περιβάλλον

Η διαφύλαξη και βελτίωση του περιβάλλοντος αποτελούν σήμερα άμεσο επιτακτικό καθήκον. Μέχρι την οριστική μετακίνηση των διυλιστηρίων θα πρέπει να γίνονται τακτικές μετρήσεις για πρόληψη της ρύπανσης του περιβάλλοντος και να αξιοποιηθούν όλοι οι χώροι πρασίνου.

Διυλιστήρια

Τόσο τα διυλιστήρια όσο και οι πετρελαιοδεξαμενές αποτελούν πρόβλημα για τη Λάρνακα. Θα πρέπει να παρθεί η πολιτική απόφαση για τη μετακίνησή τους και να τεθεί σίγουρο και εγγυημένο χρονοδιάγραμμα.

Στεγαστικά προβλήματα

Τα κριτήρια για τη συμπερίληψη στα διάφορα κυβερνητικά προγράμματα για στέγαση προσφύγων εξακολουθούν να είναι αρκετά αυστηρά και σίγουρα δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά δεδομένα. Επίσης, τα παρεχόμενα ποσά για τα διάφορα προγράμματα στέγασης δε θεωρούνται καθόλου ικανοποιητικά υπό τις σημερινές συνθήκες.

Η επιδιόρθωση τουρκοκυπριακών σπιτιών, ώστε να καταστούν πιο κατάλληλα για κατοίκηση, είναι αναγκαία και επιβεβλημένη.

Προβάλλει επιτακτικά η ανάγκη για εξασφάλιση στέγης στα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα των μη προσφύγων. Ο Οργανισμός Χρηματοδότησης Στέγης δεν μπορεί να καλύψει όλες τις ανάγκες, ιδιαίτερα τα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα του λαού. Γι' αυτό, είναι αναγκαία η ενίσχυση του Οργανισμού Ανάπτυξης Γης και η ενίσχυση του Οργανισμού Χρηματοδότησης Στέγης. Οι οργανισμοί αυτοί πρέπει να κτίσουν κατοικίες με χαμηλό κόστος και να τις παραχωρούν στους εργαζομένους είτε με το σύστημα της ενοικιαγοράς ή με χαμηλό ενοίκιο. Αυτό μπορεί να γίνει και στην πόλη και στα χωριά.

Θα πρέπει να ενισχυθούν και να επισπευσθούν οι διαδικασίες διαχωρισμού οικοπέδων για τις άπορες οικογένειες. Η παροχή των οικοπέδων αυτών πρέπει να συνεχιστεί, διότι θα βοηθήσουν εκατοντάδες νεαρά ζευγάρια να παραμείνουν στα χωριά τους και έτσι θα εμποδιστεί η αστυφιλία. Πρόβλημα υπάρχει στο θέμα μη παροχής τίτλων ιδιοκτησίας γι' αυτά τα οικόπεδα, ώστε να μπορούν οι δικαιούχοι να τα υποθηκεύουν τουλάχιστον στον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης.

Ορεινή

Σοβαρό πρόβλημα για την επαρχία Λάρνακας ήταν πάντοτε η αναζωογόνηση των μακρινών περιοχών, όπως είναι η Ορεινή Περιοχή Λάρνακας. Αυτή η Ορεινή Περιοχή πρέπει να βοηθηθεί με διάφορα οδικά και άλλα έργα αναπτυξιακά, όπως:

- 1) Ειδικά σχέδια ανάπτυξης και μέτρα για τον περιορισμό της αστυφιλίας και μετανάστευσης.
- 2) Προώθηση αγροτουρισμού στα γραφικά χωριά της Ορεινής.
- 3) Συντήρηση των αγροτικών δρόμων από το κράτος.
- 4) Συνέχιση της δημιουργίας μικρών φραγμάτων και της ανόρυξης διατρήσεων, της εκτέλεσης αρδευτικών έργων, χωμάτων δεξαμενών κτλ.

5) Αυξημένη επιχορήγηση για κατασκευή αντιδιαβρωτικών έργων και ισοπεδώσεις κτημάτων.

6) Να επιδοτούνται τα μεταφορικά μέσα των χωριών της Ορεινής.

Για να βοηθηθεί και να αναπτυχθεί η περιοχή και να συγκρατηθεί ο πληθυσμός της Ορεινής, πρέπει να γίνει η σύνδεση Βαβατσινιάς-Μαχαιρά και Οδούς-Φαρμακά.

Αγαπητοί συνάδελφοι, κλείνοντας τη σύντομη παρέμβασή μου θα έλεγα ότι δυστυχώς τα προτεινόμενα κονδύλια για έργα ανάπτυξης τόσο παγκύπρια όσο και ειδικά στην πόλη και επαρχία Λάρνακας είναι ανεπαρκή. Για τους Λαρνακείς αυτό σημαίνει συγκράτηση και μείωση της ανάπτυξης όλων των τομέων και ειδικά των εισοδημάτων των μικρομεσαίων και των εργαζομένων. Σημαίνει αύξηση της ανεργίας, σημαίνει μείωση του βιοτικού τους επιπέδου, σημαίνει χειροτέρευση της ποιότητας της ζωής τους. Και τελειώνοντας θα ήθελα να δηλώσω ότι -για να μην είμαστε άδικοι, δηλαδή, με την κυβέρνηση- έργα γίνονται, αλλά αυτά που δε θέλουν οι άλλες πόλεις.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ τώρα στο βήμα το Βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Στέλιο Στυλιανού.

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Οι προϋπολογισμοί του κράτους αποτελούν το πιο σοβαρό νομοθέτημα που απασχολεί κάθε χρόνο τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Η συζήτηση των προϋπολογισμών παρέχει μοναδική ευκαιρία στους αντιπροσώπους του λαού να ασκήσουν κοινοβουλευτικό έλεγχο εφ' όλης της ύλης για το κυβερνητικό έργο που έχει επιτελεσθεί, που επιτελείται και που προγραμματίζεται.

Οι προϋπολογισμοί που συζητούμε είναι συνεπείς με τη γενικότερη οικονομική

και κοινωνική πολιτική της κυβερνήσεως, που στηρίζεται στο σύστημα της οικονομίας της ελεύθερης αγοράς και του μικτού οικονομικού συστήματος, όπως διαμορφώνεται σήμερα, και στη στήριξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, αποτελούν προέκταση του έργου που έχει παραχθεί κατά τα τελευταία χρόνια και στοχεύουν στον περαιτέρω εκσυγχρονισμό της παραγωγικής διαδικασίας, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και στην εναρμόνισή της με το κοινοτικό κεκτημένο.

Οι προϋπολογισμοί παρουσιάζουν σημαντικές ιδιαιτερότητες, αφού έχουν καταρτισθεί στη βάση ιδιαζουσών συνθηκών. Προσδιορίζονται από παράγοντες οι οποίοι λειτουργούν εν πολλοίς αυτόνομα: τη συνεχιζόμενη κατοχή του 37% των εδαφών μας από τον Απίλα, την αποστέρηση σημαντικών πλουτοπαραγωγικών πόρων, τις διεθνείς εξελίξεις, τις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς, τις επιπτώσεις της ευρωπαϊκής πορείας και άλλους αστάθμητους παράγοντες που προσδιορίζουν αναπόφευκτα, σε κάποιο βαθμό τουλάχιστον, την οικονομική πολιτική της κυβερνήσεως.

Ο Υπουργός Οικονομικών, κατά την ομιλία του ενώπιον του Σώματος:

- 1) Επεσήμανε ιδιαίτερα το γεγονός της έναρξης της ουσιαστικής φάσης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία σηματοδοτεί όντως μια νέα εποχή για την πατρίδα μας.
- 2) Τόνισε ότι σταθερή επιδίωξη της κυβερνήσεως παραμένει η συνεχής βελτίωση του βιοτικού επιπέδου όλων των κοινωνικών τάξεων με την έμπρακτη εφαρμογή και διασφάλιση του τρίπτυχου “ανάπτυξη-σταθερότητα-κοινωνική δικαιοσύνη”.
- 3) Καθόρισε ως θεμελιακά προαπαιτούμενα για τη συνέχιση της ανάπτυξης της οικονομίας και τη διατήρηση και περαιτέρω ανύψωση του υφιστάμενου ικανοποιητικού βιοτικού επιπέδου του λαού μας την επίταση των προσπαθειών για ανόρθωση όλων των τομέων της οικονομίας και για εκσυγχρονισμό και

τεχνολογική αναβάθμιση των επιχειρηματικών μονάδων, τη διατήρηση συνθηκών χαμηλού πληθωρισμού και υγιούς ισοζυγίου πληρωμών και την εμπέδωση της κοινωνικής ειρήνης.

- 4) Αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στις οικονομικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια του 1998 και στην επιβεβαίωση ότι η κυπριακή οικονομία βρίσκεται σε σταθερή πορεία ανάκαμψης, στο γεγονός ότι ο ρυθμός του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος υπολογίζεται να υπερβεί το 5% σε πραγματικούς όρους και ότι στη βελτίωση της επίδοσης της κυπριακής οικονομίας, κατά τη διάρκεια του 1998, συνέβαλε θετικά η δημοσιονομική πολιτική που εφάρμοσε η κυβέρνηση, η οποία, όπως έχει αποδειχθεί, ήταν η ενδεδειγμένη υπό τις επικρατούσες συνθήκες και η επιβαλλόμενη υπό τις περιστάσεις.

Σε ό,τι αφορά τον τομέα της γεωργίας γενικότερα, η κυβέρνηση έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στις προσπάθειες για απάμβλυνση, κατά το δυνατό, του επιδεινωθέντος, εξαιτίας της παραταθείσης ανομβρίας, προβλήματος της έλλειψης υδάτινων πόρων:

- 1) Εγκρίθηκε η δημιουργία δεύτερης μονάδας αφαλάτωσης, η οποία προβλέπεται να λειτουργήσει το 2000.
- 2) Μελετάται η χρησιμοποίηση δύο κινητών μονάδων αφαλάτωσης για άμεση αντιμετώπιση του προβλήματος.
- 3) Προωθήθηκε η τριτοβάθμια επεξεργασία και χρήση των λυμάτων του αποχετευτικού έργου Λεμεσού – Αμαθούντος.
- 4) Συνεχίστηκε η λήψη των αναγκαίων περιοριστικών μέτρων στη χρήση των υδάτινων πόρων.
- 5) Εν προκειμένω, σημαντική θεωρείται η προώθηση της σύστασης ενιαίου φορέα υδάτων, ο οποίος θα αναλάβει την ευθύνη της ανάπτυξης, διαχείρισης και ορθολογικής αξιοποίησης των υδάτινων πόρων του τόπου.

Οι περιορισμένοι υδάτινοι πόροι της Κύπρου καθιστούν άκρως επείγουσα τη δημιουργία της αναγκαίας υδατικής συνείδησης, που έπρεπε ήδη να είχε εμπεδωθεί στο λαό μας, υδατικής συνείδησης η οποία αποτελεί και το πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της σωστής αξιοποίησης και χρήσης του νερού σε όλους τους τομείς, ανεξάρτητα από τις εκάστοτε κρατούσες καιρικές συνθήκες.

Η ανομβρία των τελευταίων χρόνων θα πρέπει να μας έχει διδάξει πολλά. Στον τόπο μας, όπου οι υδάτινοι πόροι εξαρτώνται σχεδόν αποκλειστικά από τη βροχόπτωση, η διατάραξη του ισοζυγίου των νερών κρέμεται από μια κλωστή. Μέχρι σήμερα έχουν γίνει μεγάλα βήματα προς τη σωστή κατεύθυνση, αφού οι ανομβρίες στον τόπο μας δεν είναι “προνόμιο” των τελευταίων χρόνων· η ανομβρία αποτελεί, δυστυχώς, τον κανόνα. Έτσι, η περαιτέρω εξοικονόμηση του νερού είναι και επιβεβλημένη και αυτονόητη.

Όπως επιβεβαιώνεται και από τις διάφορες εκθέσεις των αρμοδίων λειτουργιών του Υπουργείου Γεωργίας –είναι, άλλωστε, φυσικό και αναμενόμενο- στην αρδεύσιμη γεωργία παρέχεται και καταναλίσκεται η μεγαλύτερη ποσότητα νερού - γύρω στα διακόσια δεκαπέντε εκατομμύρια κυβικά μέτρα το χρόνο, δηλαδή το 77% της συνολικής ετήσιας παροχής. Με την τεχνική και οικονομική βοήθεια του Τμήματος Γεωργίας από το 1965 οι γεωργοί μας έχουν εγκαταστήσει βελτιωμένα συστήματα άρδευσης και σωληνώσεις μεταφοράς και διανομής νερού. Έτσι, διασφαλίζεται η εξοικονόμηση μεγάλων ποσοτήτων νερού. Υπάρχουν, βέβαια, μεγάλα περιθώρια βελτίωσης της όλης κατάστασης πάντοτε με τη βοήθεια και στήριξη των αρμόδιων υπηρεσιών του κράτους.

Κύριες επιδιώξεις της πολιτικής, σε ό,τι αφορά τη σωστή χρήση των υδάτινων πόρων στον τομέα της γεωργίας, πρέπει να είναι η καλλιέργεια επαγγελματικής συνείδησης των γεωργών μας, η ελάττωση των αρδευτικών αναγκών, όπου τούτο είναι δυνατό, τα βελτιωμένα συστήματα άρδευσης, ο αυτοματισμός και η εφαρμογή της

νεότερης τεχνολογίας στα συστήματα αρδεύσεων, η αναπροσαρμογή της βλαστικής περιόδου και η χρήση των επεξεργασμένων και των υφάλμυρων νερών με την καθοδήγηση των αρμόδιων λειτουργών του Τμήματος Γεωργίας.

Ας ελπίσουμε ότι οι βροχοπτώσεις των τελευταίων μηνών και η «υποφερτή» ροή νερού στα φράγματα που παρατηρείται τις τελευταίες μέρες θα απαλύνει το πρόβλημα στον ψηλότερο δυνατό βαθμό.

Το κράτος δεν μπορεί να έχει ευθύνη για τη μείωση της βροχόπτωσης κατά 14%, της ροής των ποταμών κατά 30%, για την ανομβρία των τριών τελευταίων χρόνων και την ολιγομβρία των χρόνων που προηγήθηκαν. Ούτε και για το γεγονός ότι τα αποθέματα νερού στους ταμιευτήρες των φραγμάτων έφθασαν να περιορισθούν στο 6% της χωρητικότητάς τους. Η υδατική πολιτική και η στρατηγική του κράτους έχουν διακηρυχθεί επανειλημμένα και η κυβέρνηση είναι σε εγρήγορση για την αντιμετώπιση οποιασδήποτε κατάστασης.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η οικονομική ανάπτυξη, για να είναι πραγματική και ουσιαστική –και αναφέρομαι ιδιαίτερα στο γεωργικό τομέα- πρέπει απαραίτητως να συνδέεται και να συνοδεύεται με τη σωστή διαχείριση του περιβάλλοντος. Για να το πούμε διαφορετικά, οι πολιτικές, γενικά, για οικονομική αποδοτικότητα και για διαχείριση του περιβάλλοντος είναι αλληλοσυμπληρωματικές. Χωρίς επαρκή προστασία του περιβάλλοντος η ανάπτυξη υποσκάπτεται και χωρίς ανάπτυξη η προστασία του περιβάλλοντος είναι αδύνατη. Ορθή ανάπτυξη, που μπορεί να έχει διάρκεια και σταθερότητα, είναι η ανάπτυξη χωρίς αύξηση στη συνεχή χρήση ενέργειας και φυσικών πόρων πέρα από τις δυνατότητες του περιβάλλοντος να την απορροφήσουν.

Στρατηγικός στόχος της περιβαλλοντικής μας πολιτικής είναι και πρέπει να είναι η λελογισμένη οικονομική ανάπτυξη σε συνδυασμό με την αντίστοιχη περιβαλλοντική

προστασία.

Η ταχύρρυθμη ανάπτυξη που σημειώθηκε στον τόπο μας, ιδίως μετά το 1974, και οι συμπαρομαρτούσες πιέσεις εξαιτίας της τουρκικής εισβολής και της συνεχιζόμενης κατοχής μεγάλου τμήματος της Κυπριακής Δημοκρατίας έχουν καταπονήσει το περιβάλλον, ιδιαίτερα των παραλιακών οικοσυστημάτων. Η Κύπρος έχει αποκτήσει, δυστυχώς, όλα τα αρνητικά χαρακτηριστικά της σύγχρονης καταναλωτικής κοινωνίας: Υπερκατανάλωση νερού και ενέργειας, δημιουργία όγκων αποβλήτων, υπερκατανάλωση τροφίμων, ανάλωση γης και οικοδομικών υλικών κ.ά.

Η κυβέρνηση έχει πλήρη επίγνωση του ότι η επιτυχία της οικονομικής ανάπτυξης θα πρέπει να επιμετράται και από το βαθμό στον οποίο αυτή συμβάλλει στην επίτευξη συνετής διαχείρισης του περιβάλλοντος.

Κατά τη δεκαετία που διανύουμε, η βαθύτερη δυνατή κατανόηση και επίγνωση της μοναδικής σημασίας που έχει το περιβάλλον, σε συνδυασμό με την ανάγκη εναρμόνισης με το κοινοτικό κεκτημένο, όπου το περιβάλλον κατέχει πρωτεύουσα θέση, συνέβαλαν ώστε τα πράγματα να μπουν στη σωστή πορεία τους. Έχει καταρτιστεί και εφαρμόζεται με συνέπεια πρόγραμμα βραχυπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης περιβαλλοντικής πολιτικής. Έχει αναβαθμιστεί ο ρόλος και οι δραστηριότητες της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, η οποία έχει ενισχυθεί με επιπρόσθετο επιστημονικό προσωπικό, και έχουν προβλεφθεί μηχανισμοί παρακολούθησης της πολιτικής αυτής και άμεσης παρέμβασης. Έχει υιοθετηθεί σχέδιο δράσης για την προστασία του περιβάλλοντος, που αποτελεί την επίσημη κυβερνητική πολιτική και είναι ο βασικός άξονας των ενεργειών για εναρμόνιση της Κύπρου με την περιβαλλοντική πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο νομοθετικό τομέα για την υλοποίηση της περιβαλλοντικής πολιτικής έχουν τεθεί σε πλήρη εφαρμογή οι νόμοι για τον έλεγχο της ρύπανσης της ατμόσφαιρας και

των νερών, έχει υιοθετηθεί σύγχρονη νομοθεσία για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία, έχουν επικυρωθεί οι διεθνείς συμβάσεις για τη βιολογική ποικιλομορφία και τις κλιματικές μεταβολές, έχει εγκριθεί η επικύρωση της παγκόσμιας σύμβασης για την καταπολέμηση των συνθηκών ερημοποίησης και έχει υπογραφεί η ευρωπαϊκή σύμβαση για την πρόσβαση στις πληροφορίες για το περιβάλλον, τη δημόσια συμμετοχή στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και την προσφυγή στη δικαιοσύνη.

Παράλληλα, ολοκληρώθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος η ετοιμασία προσχεδίων νομοσχεδίου που περιλαμβάνει ριζικές και καθοριστικές ρυθμίσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και έχει ληφθεί και προωθηθεί για εφαρμογή ολόκληρη σειρά μέτρων σε επιμέρους θέματα όπως:

Σύστημα μελετών επιμέτρησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον, ενοποιημένο σχέδιο διαχείρισης της κτηνοτροφίας, μετακίνηση προβληματικών κτηνοτροφικών μονάδων, επεξεργασία των αποβλήτων χοιροτροφικών μονάδων, ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων, νιτρορύπανση από τη γεωργία, προστασία των υπόγειων νερών, επεξεργασία υγρών βιομηχανικών αποβλήτων, έλεγχος των εκπομπών αερολυμάτων, κεντρικός σταθμός επεξεργασίας βιομηχανικών και οικιακών λυμάτων, υποπεριφερειακό σχέδιο αντιμετώπισης περιστατικών ρύπανσης της θάλασσας από ατυχήματα με τη συνεργασία Κύπρου-Ισραήλ-Αιγύπτου, εθνικό σχέδιο για τη διαχείριση των ουσιών που επηρεάζουν τη στιβάδα του όζοντος, εκτεταμένο σχέδιο αποκατάστασης του χώρου και σταθεροποίησης των μπαζών στον Αμίαντο, αξιολόγηση της μελέτης για τη διαχείριση της χερσονήσου του Ακάμα, προώθηση της ετοιμασίας κώδικα συμπεριφοράς για την περιβαλλοντικά ανεκτή ξενοδοχειακή και επισιτιστική βιομηχανία, προώθηση της τεχνικής αναβάθμισης του διυλιστηρίου για την παραγωγή αμόλυβδης βενζίνης και την ελάττωση της περιεκτικότητας του πετρελαίου σε θείο. Υιοθετήθηκε επίσης το διαχειριστικό σχέδιο για την Αλυκή της Λάρνακας και πολλά

άλλα.

Στους προϋπολογισμούς, εκτός από τις περιβαλλοντικές δαπάνες σε πολλά άρθρα τους, όπως σε αυτά που σχετίζονται με την αποκατάσταση του περιβάλλοντος, τα δάση, την αλιεία, τα αποχετευτικά συστήματα και τους σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων, τα πάρκα κτλ., έχουν υιοθετηθεί για πρώτη φορά μέτρα όπως είναι η αγορά υπηρεσιών από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος για εργασίες που χρειάζεται να προωθήσει (ετοιμασία στρατηγικών για τη διαχείριση αποβλήτων, τη βιολογική ποικιλομορφία, την εγκαθίδρυση ενοποιημένου συστήματος περιβαλλοντικών πληροφοριών και τη μείωση των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου), η χρηματοδότηση ερευνητικών σχεδίων, στα πλαίσια του προγράμματος Θράκη-Αιγαίο-Κύπρος, η αγορά οργάνων για την ετοιμασία προγράμματος παρακολούθησης και ελέγχου του θορύβου, η διαχείριση της Αλυκής της Λάρνακας και η παραχώρηση χορηγίας στην Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων. Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί έναν από τους βασικότερους στόχους της κυβερνητικής πολιτικής.

Τελειώνοντας, αν και πιστεύω στην αρχή της ενότητας του προϋπολογισμού, που συμβάλλει στην επίτευξη του αναγκαίου ορθολογισμού, κατά τη διενέργεια δαπανών και την κατανομή των διαθέσιμων χρηματικών πόρων μεταξύ των διαφόρων αναγκών, θέλω απλώς να επισημάνω την ανάγκη να δοθεί περισσότερη σημασία σε κάποια ιδιαίτερα προβλήματα της πόλης και της επαρχίας Λεμεσού, ιδίως μάλιστα στα μέγιστα προβλήματα των συγκοινωνιών, της αμπελοκαλλιέργειας και της φρουτοπαραγωγής.

Όταν αναφερόμαστε στη γεωργία ειδικά, το ζητούμενο δεν είναι ποτέ η παραγωγή αυτή καθαυτήν αλλά η εμπορία, η διάθεση των προϊόντων σε αμειπτικές τιμές, σε τιμές που να εξασφαλίζουν ένα σταθερό, ανθρώπινο εισόδημα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ τώρα στο βήμα το Βουλευτή του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Κίκη Γιάγκου.

Κ. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Οι προϋπολογισμοί του κράτους είναι ο βασικός καθρέφτης της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής που ακολουθεί η εκάστοτε κυβέρνηση, χωρίς όμως να σημαίνει ότι είναι το μοναδικό κριτήριο για κάποιον που θέλει να κρίνει την ακολουθούμενη πολιτική. Και, βέβαια, οι προϋπολογισμοί αλλιώς εμφανίζονται ενώπιόν μας προς ψήφιση και αλλιώς μετουσιώνονται σε πράξη. Αποδεικτικό τούτου είναι ότι οι προϋπολογισμοί που ψηφίσαμε τα τελευταία πέντε χρόνια υλοποιήθηκαν κατά 64% μόνο σε αντίθεση με άλλα χρόνια, που το ποσοστό ήταν ψηλότερο.

Αυτός ο δείκτης αποδεικνύει ότι η παρούσα κυβέρνηση δεν έχει διάθεση να προβεί σε αναπτυξιακά έργα βοηθώντας έτσι τον τόπο προς περαιτέρω πρόοδο και το λαό για καλύτερο επίπεδο ζωής. Αντίθετα, είναι μια κυβέρνηση που εναπόθεσε όλες τις ελπίδες για ανάπτυξη του κράτους στον ιδιωτικό τομέα. Με βάση αυτή τη λογική, πολύ σημαντικά αναπτυξιακά έργα, όπως το λιμάνι και το αεροδρόμιο Λάρνακας, παραμένουν σε στασιμότητα, τη στιγμή που με τις ανάλογες επενδύσεις θα μπορούσαν να αποφέρουν τεράστια έσοδα στον τόπο και πιο συγκεκριμένα στον ίδιο το λαό.

Αυτή η κυβέρνηση όμως, ενώ αναμένει από τον ιδιωτικό τομέα να αναλάβει την ανάπτυξη, την ίδια στιγμή με την πολιτική της εκτρέφει σκάνδαλα και διαφθορά, εξευτελίζει θεσμούς και αξίες και σπρώχνει τον τόπο στο βάραθρο. Η στενοκεφαλιά και ο μικροκομματισμός της κυβέρνησης Κληρίδη έφεραν τον τόπο μας στην παρακμή κι αυτό, γιατί τα μαγειρεία του Προεδρικού ταυτίζουν το δημόσιο συμφέρον με το συμφέρον του κυβερνώντος κόμματος και άλλων πολιτικών φίλων.

Η κυβέρνηση αυτή διακρίθηκε για συγκάλυψη σκανδάλων και για πλήρη εξευτελισμό κάθε έννοιας ηθικής και νόμου. Η περίπτωση του Υπουργού Ντίνου Μιχαηλίδη είναι αρκούντως χαρακτηριστική, για να αποδείξει ότι όλα σε αυτό τον τόπο κυλούν ανάλογα με τα στενά προσωπικά και κομματικά συμφέροντα, γεγονός που σπρώχνει το λαό μας στην αποπολιτικοποίηση, που μειώνει το ηθικό του για αγώνα και που τον καθιστά απλό θεατή της διαφθοράς. Στη διάρκεια αυτής της διακυβέρνησης, είχαμε τα σκάνδαλα του Μητροπολίτη Λεμεσού και του Υπουργού Εσωτερικών Ντίνου Μιχαηλίδη. Οι θεσμοί δε λειτούργησαν, ο νόμος ερμηνεύτηκε ανάλογα με το ποιος θα υφίστατο τις συνέπειές του και τελικά εκείνος που κέρδισε ήταν η αναξιοκρατία και η διαφθορά.

Μπροστά στα σκάνδαλα έχουμε την ήδη εξαγγελθείσα πολιτική της κυβέρνησης για περαιτέρω αφαίμαξη των χαμηλά αμειβόμενων εισοδηματικά στρωμάτων με το γνωστό φορολογικό πακέτο του Υπουργείου Οικονομικών, ενώ, εκμεταλλευόμενοι το θέμα της άμυνας και τις ευαισθησίες του λαού μας, ζητούν και πετυχαίνουν περαιτέρω ισοπεδωτική αύξηση της εισφοράς, χωρίς να ντρέπονται μετά το φιάσκο των S300.

Επί αυτής της κυβέρνησης γίναμε μάρτυρες κατάχρησης εξουσίας. Μεγάλης αξίας τουρκοκυπριακή γη δίνεται σε μεγαλοξενοδόχους σε βάρος δικαιούχων προσφύγων. Υπάρχει το τρανταχτό παράδειγμα των γηπέδων γκολφ στο Πεντάκωμο και παρόμοια περίπτωση αυτή της πράσινης πολυκατοικίας στη Λάρνακα, όπου τα σχέδια για εβδομήντα δύο μικροβιοτέχνες και άλλους εγκριμένους καταργήθηκαν προς όφελος πέντε μεγαλοξενοδόχων. Άλλη περίπτωση είναι αυτή της λεωφόρου Αρτέμιδος και πάλι στη Λάρνακα. Επίσης στη Δρομολαξιά και στα Κάτω Πολεμίδια παραχωρείται γη σε μη προσφυγικά σωματεία, ενώ σε άλλες περιπτώσεις δίνονται σε ορισμένους τρία τέσσερα τεμάχια για επαγγελματική στέγη και σε άλλους καθόλου. Ούτε κριτήρια ούτε θέσμια υπολογίζονται μπροστά στην εξυπηρέτηση του μεγάλου κεφαλαίου και των

κομματικών φίλων. Και, ενώ συμβαίνουν όλα αυτά, την ίδια στιγμή μειώνονται τα κονδύλια για τους πρόσφυγες.

Η κυβέρνηση, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας, εκμεταλλεύτηκε κατ' απαράδεκτο τρόπο τους πρόσφυγες υποσχόμενη μέχρι και την Κυριακή των εκλογών κοιτσιάνια. Παρά το εκλογικό κόστος ως ΑΚΕΛ απορρίψαμε για πολιτικούς και εθνικούς λόγους την απόφαση της κυβέρνησης θεωρώντας ότι ήταν προεκλογικά τεχνάσματα τα οποία θα έβλαπταν την υπόθεση των προσφύγων. Το δράμα των προσφύγων, όπως και των άλλων παθόντων συνανθρώπων μας, θεωρήσαμε και θεωρούμε ότι πρέπει να μείνει μακριά από προεκλογικές σκοπιμότητες. Η μετεκλογική απόφαση της κυβέρνησης να σταματήσει την έκδοση κοιτσιανιών αποδεικνύει τη συνειδητή προσπάθεια άγρας ψήφων της κυβέρνησης από τους πρόσφυγες και δικαιώνει την υπεύθυνη, τη συνεπή στάση που τηρεί το ΑΚΕΛ στα θέματα των προσφύγων.

Είκοσι τέσσερα χρόνια μετά την προσφυγιά το στεγαστικό πρόβλημα των προσφύγων δεν έχει επιλυθεί. Οι προσφυγικοί συνοικισμοί, ιδιαίτερα αυτοί που χτίστηκαν τα πρώτα χρόνια της προσφυγιάς, χρειάζονται συντήρηση, μέχρι και πλήρη αναδόμηση. Ένα χρόνο πριν από το 2000 πρόσφυγες κατοικούν κάτω από αμίαντους και τσίγκους σε υγρά και ανθυγιεινά προσφυγικά σπίτια. Το στεγαστικό πρόβλημα οξύνεται ιδιαίτερα ανάμεσα στους νέους που προέρχονται από τα χαμηλά και μεσαία στρώματα των προσφύγων, αφού η παρούσα κυβέρνηση έχει σταματήσει να ανεγείρει προσφυγικούς οικισμούς. Τα εισοδηματικά κριτήρια στέγασης για τους νέους που γεννήθηκαν μετά την προσφυγιά τους αποκλείουν από κάθε μορφή οικονομικής βοήθειας από μέρους της κυβέρνησης. Η αδικία που υφίστανται οι νέοι πρόσφυγες πρέπει να εκλείψει.

Οι μικροβιοτέχνες των δύο οικισμών Κόκκινων-Τσιακκιλερού, που αναδομούνται, αναμένουν τη δημιουργία της βιοτεχνικής περιοχής. Το σχέδιο μεταστέγασης κινείται με

ρυθμούς χελώνας και, αντί να καταδικαστούν αυτοί που ευθύνονται για την καθυστέρηση, οδηγούνται στα δικαστήρια οι πρόσφυγες μικροβιοτέχνες που δε φέρουν καμιά ευθύνη. Φτάσαμε στο σημείο να προσάγονται στα δικαστήρια πρόσφυγες, επειδή έκαναν μερικές μικροεπεκτάσεις για βελτίωση των στεγαστικών τους συνθηκών, ενώ κανένα μέτρο δε λαμβάνεται για μεγαλοξενοδόχους και ιδιοκτήτες πολυκατοικιών.

Αυτή η κυβέρνηση διακρίθηκε και σημείωσε επιδόσεις και στον τομέα των ανεκπλήρωτων υποσχέσεων. Το λιμάνι της Λάρνακας, που θα μετατρέπóταν, κατά τον κ. Κληρίδη, σε λιμάνι της χαράς, πνέει σήμερα τα λoίσθια. Το νέο περιφερειακό νοσοκομείο Κοφίνου, το οποίο, όπως είχε εξαγγείλει ο ίδιος ο Πρόεδρος, ξεκίνησε να χτίζεται από το 1994, βρίσκεται ακόμα μόνο στις μακέτες και στη θέση του υπάρχει το υφιστάμενο ετοιμόρροπο κτίριο, που καλείται να εξυπηρετεί είκοσι χιλιάδες κατοίκους της περιοχής κάτω από αντίξοες συνθήκες. Το ίδιο ισχύει και για το νοσοκομείο Αμμοχώστου, που όλο προϋπολογίζεται και νοσοκομείο δε γίνεται. Το λιμάνι του Ζυγίου ούτε στα χαρτιά δεν υπάρχει ακόμα, ενώ οι υποσχέσεις για διαχωρισμό νέων κυβερνητικών οικοπέδων και για οικόπεδα για φτωχές οικογένειες και για επιδιορθώσεις στους κυβερνητικούς οικισμούς και σε τουρκοκυπριακά σπίτια ήταν και είναι λόγια άνευ περιεχομένου.

Σε εμπαιγμό μετατράπηκαν οι υποσχέσεις του Προέδρου για τους εγκλωβισμένους μας, υποσχέσεις για άμεση, εντός ενός μηνός, προώθηση των προτάσεων του συνδέσμου των παιδιών τους που, όπως ο ίδιος ισχυρίστηκε, δεν ανέτρεπαν τους προϋπολογισμούς του κράτους. Κι όμως, ακόμα και οι υποσχέσεις για τους εγκλωβισμένους έμειναν στα χαρτιά, με αποτέλεσμα να συνεχίζεται η αποκοπή του μικρού επιδόματος εγκλωβισμένου, μόλις συνταξιοδοτηθούν με τη γνωστή ελάχιστη σύνταξη, ενώ και για την αντιμετώπιση των άθλιων στεγαστικών τους συνθηκών δεν προβλέπεται ούτε σεντ στους προϋπολογισμούς του κράτους για το 1999.

Όλα αυτά που σε συντομία περιέγραψα δίνουν το στίγμα της ούτω καλούμενης χρηστής διοίκησης του κ. Κληρίδη και της συγκυβέρνησης. Όλα τα πιο πάνω είναι αποδείξεις συγκεκριμένης πολιτικής που, αντί να βάλει το χέρι στο μεγάλο κεφάλαιο, βάζει το χέρι στους μη έχοντες, στα φτωχά και τα μεσαία εισοδηματικά στρώματα του λαού μας. Διορίζονται ανεξέλεγκτα σύμβουλοι του Προέδρου και της κυβέρνησης ημέτεροι και συνταξιούχοι με ψηλές κλίμακες και μετά καλείται ο λαός να καταβάλει νέες φορολογίες για την κάλυψη του κόστους που επιβάλλεται.

Η επιλεκτική εφαρμογή της νομοθεσίας και η αναξιοκρατία είναι δύο παράγοντες που κατατρώγουν την κοινωνία μας και συμπαραλιάζουν τον κρατικό και ημικρατικό μηχανισμό. Όλα σ' αυτό τον τόπο είναι εξευτελισμένα από την πολιτική της κυβέρνησης: ο νόμος, η ηθική, η ευθιξία, οι θεσμοί και οι αξίες και, τέλος, η δημοκρατία.

Όσον αφορά τη φιλαγροτική πολιτική της κυβέρνησης, αξίζει να αναφέρω μόνο ότι ξεριζώνονται οπωροφόρα δένδρα, ξεριζώνονται τα λεμονόδενδρα και καταστρέφονται σήμερα οι μπανάνες.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το λόγο τώρα έχει η κ. Καίτη Κληρίδου, Βουλευτής του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Πρέπει να απαντήσω στον κ. Κίκη Γιάγκου, διότι ήμουν κάτω στην Πάφο το περασμένο Σαββατοκύριακο και ήταν απίθανες οι μπανάνες. Δε νομίζω ότι καταστρέφονται. Ήταν πολύ ωραίες.

Προτού μπω στο θέμα μου, θα ήθελα να εκφράσω τη λύπη μου που δε βρίσκεται μαζί μας ο συνάδελφος, ο κ. Δημήτρης Χριστόφιας, και να εκφράσω την ελπίδα ότι σύντομα θα είναι μαζί μας και πάλι - αν και πρέπει να πω ότι δε νομίζω να χάνει τίποτε

που δεν είναι εδώ, για να συζητήσει τους προϋπολογισμούς μαζί μας. Εν πάση περιπτώσει ...

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πρόσφατα είχα την ευκαιρία να συμμετάσχω σε ένα σεμινάριο με θέμα «Η Κύπρος στο έτος 2020», που οργανώθηκε από το Intercollege σε συνεργασία με τη Γραμματεία της Κοινοπολιτείας. Στο σεμινάριο αυτό συμμετείχαν ακαδημαϊκοί, συντεχνιακοί, εμποροβιομήχανοι, πολιτικοί και άλλοι παράγοντες της κυπριακής κοινωνίας.

Ποιο ήταν το όραμα αυτών των ανθρώπων για την Κύπρο του μέλλοντος; Μετά από μια άσκηση “βροχής ιδεών”, το λεγόμενο “brain storming”, ιδού πώς είδε το μέλλον η ομάδα στην οποία συμμετείχα - και πρέπει να πω ότι και οι άλλες πέντ’ έξι ομάδες έβγαλαν περίπου τα ίδια συμπεράσματα:

Η Κύπρος θα είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα είναι μια δικοινοτική διζωνική ομοσπονδία, η πολιτεία θα εκδημοκρατιστεί περαιτέρω και θα υπάρχουν ίσες ευκαιρίες για όλους, θα υπάρχει εκτίμηση και ανεκτικότητα για τη διαφορετικότητα, οι νέοι θα ενδιαφέρονται για ανάμειξη στην πολιτική, θα εκσυγχρονιστούν τα πολιτικά κόμματα και θα ενδυναμωθεί η πολιτεία των πολιτών, θα υπάρχει λιγότερη επέμβαση από το κράτος, θα υπάρχει μεγαλύτερη ισότητα των φύλων και μεγαλύτερη εκπροσώπηση γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, ο ρόλος των συντεχνιών θα αλλάξει και θα εκσυγχρονιστεί, ενώ τα μέσα μαζικής ενημέρωσης θα γίνουν πιο υπεύθυνα.

Και πώς θα είναι η οικονομία του τόπου μας το 2020; Η βιομηχανία και η γεωργία θα έχουν αναδομηθεί και θα υπάρχει επέκταση του τομέα των υπηρεσιών και του τουρισμού, η παιδεία μας θα ενθαρρύνει τη δημιουργική σκέψη, τη συνεργασία, το διάλογο και ταυτόχρονα θα αυξηθεί ο επαγγελματισμός και η εργατικότητα, θα δημιουργηθούν επαφές με αντίστοιχες επαγγελματικές ομάδες στις ευρωπαϊκές χώρες,

η Κύπρος θα γίνει γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ της Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής, θα αναβαθμιστεί ο ρόλος της λόγω συμμετοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση και θα γίνει και κέντρο αερομεταφορών στην περιοχή.

Είναι αξιοσημείωτο το ότι όλες οι ομάδες εργασίας στο συνέδριο είδαν την ευρωπαϊκή πορεία της Κύπρου ως το πιο σημαντικό γεγονός για το μέλλον μας. Είναι επίσης αξιοσημείωτο το ότι οι πρόσφατες πολιτικοϊδεολογικές διακηρύξεις του Δημοκρατικού Συναγερμού αντικατοπτρίζουν αυτό το όραμα και δείχνουν την πολιτική οδό που θα διαβούμε, για να φτάσουμε στο όραμα αυτό. Γιατί αναφέρομαι στο όραμα για το 2020, όταν συζητούμε τους προϋπολογισμούς του 1999; Το αναφέρω, διότι το μέλλον είναι αυτό που καθοδηγεί τους χειρισμούς της κυβέρνησης και του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Υπάρχουν άτομα στην Κύπρο που σαν τις Κασσάνδρες υιοθετούν τις απειλές των τριών και προειδοποιούν ότι, όταν έρθει η στιγμή της ένταξης, η Ευρώπη θα μας κλείσει την πόρτα. Έχω την εντύπωση ότι δεν έχουν μελετήσει το θέμα σε βάθος. Όταν θα έχουμε εφαρμόσει το ευρωπαϊκό κεκτημένο και θα πληρούμε πλήρως τα κριτήρια του Μάαστριχτ, ποια επιχειρηματολογία θα βρει η Ευρωπαϊκή Ένωση, για να μας κρατήσει εκτός; Ιδιαίτερα μετά το προηγούμενο της Γερμανίας, που ήταν ιδρυτικό μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ήταν μια διαιρεμένη χώρα και προσχώρησε το υπόλοιπο κομμάτι αργότερα με την επανένωση. Και ιδιαίτερα όταν η Ελλάδα θα έχει τη δυνατότητα του βέτο για την ένταξη των υπολοίπων πέντε υποψηφίων χωρών, σε περίπτωση που άλλες χώρες προσπαθήσουν να μας κρατήσουν εκτός.

Δεν παραγνωρίζω την πραγματικότητα και δεν παραβλέπω ότι υπάρχουν δυσκολίες τις οποίες θα αντιμετωπίσουμε. Πρέπει να πω, όμως, ότι πολλές φορές εμείς οι Κύπριοι είμαστε οι χειρότεροι εχθροί του εαυτού μας και θέτω ως παράδειγμα τη μετάδοση της συνάντησης του κ. Μάουρερ με τη Μικτή Επιτροπή της Βουλής. Ο

άνθρωπος στην εισαγωγή του ήταν πολύ θετικός για την προοπτική της ένταξής μας και δεν άφησε να νοηθεί ότι η Κύπρος έχει κίνδυνο να μη γίνει μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν δε λυθεί το πολιτικό πρόβλημα.

Ερωτηθείς από ένα Βουλευτή αν η διαίρεση της νήσου δε δημιουργεί προβλήματα στην εφαρμογή του κεκτημένου και στην ενταξιακή πορεία, έδωσε την απάντηση ότι η πορεία ένταξης είναι ανώμαλη για όλες τις υπό ένταξη χώρες, ότι υπάρχουν φάσεις όπου τα πράγματα προχωρούν εύκολα και φάσεις όπου υπάρχουν δυσκολίες και ότι ο δρόμος δεν είναι πάντα στρωμένος με ροδοπέταλα.

Αυτό το τελευταίο κομμάτι απομόνωσαν και τόνισαν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης διαστρεβλώνοντας έτσι τις δηλώσεις του κ. Μάουρερ. Πιθανότατα να μην ήταν σκόπιμο: ο άνθρωπος μιλούσε αγγλικά με αυστριακή προφορά και ίσως τα λεγόμενά του να μην έγιναν πλήρως κατανοητά στους δημοσιογράφους (δεν υπήρχε μετάφραση). Όπως και να έχει το πράγμα, τα μέσα δεν εξυπηρετούν το καλώς νοούμενο συμφέρον του λαού σε αυτή την περίπτωση, όπως και σε αρκετές άλλες.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να αναφερθώ στη θέση που προβάλλουν ορισμένες χώρες, μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι η ένταξη της Κύπρου θα επηρεάσει την κοινή εξωτερική πολιτική της Ευρώπης αρνητικά, εννοώντας τις εξωτερικές σχέσεις της Ένωσης με την Τουρκία, και ότι αυτό θα είναι ακόμα ένα αρνητικό στοιχείο για την ένταξή μας. Αυτή η επιχειρηματολογία όμως δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Γι' αυτό, θα πρέπει να καταστήσουμε σαφές στους συνομιλητές μας ότι, παρ' όλο που επιμένουμε στην εξεύρεση δίκαιης και βιώσιμης λύσης του κυπριακού προβλήματος και αντιπασσόμαστε σθεναρά στη συνεχιζόμενη κατοχή του βόρειου τμήματος της Κύπρου από την Τουρκία, έχουμε πλήρη επίγνωση της σημασίας της Τουρκίας για την Ευρώπη και συμμεριζόμαστε την ελπίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι η Τουρκία θα προχωρήσει σε εκείνες τις αναγκαίες αλλαγές στο πολιτειακό της σύστημα που θα της επιτρέψουν

μια μέρα να γίνει πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Κύπρος δεν έχει τίποτε να χάσει και έχει πολλά να κερδίσει από την εμπέδωση των δημοκρατικών θεσμών και του κράτους δικαίου στην Τουρκία και γι' αυτό οι ευρωπαϊκές χώρες δεν πρέπει να ανησυχούν ότι η Κύπρος θα αποτελέσει τροχοπέδη στις σχέσεις της με την Τουρκία.

Θα πρέπει να δώσουμε το μήνυμα στους συνομιλητές μας ότι για την Κύπρο μακροπρόθεσμα η καλύτερη ασφάλεια θα είναι η ένταξη της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. Γι' αυτό, σ' αυτό τον τομέα τα συμφέροντα της Ευρώπης και της Κύπρου δε διαφέρουν και οι χώρες, μέλη της Ένωσης, δε θα έπρεπε να έχουν ανησυχίες γύρω απ' αυτό το κεφάλαιο.

Θα πρέπει επίσης να δώσουμε το μήνυμα ότι η Κύπρος έχει επίγνωση του ρόλου που μπορεί και πρέπει να παίξει σαν γέφυρα επικοινωνίας και αλληλοκατανόησης των λαών της περιοχής και ειδικότερα μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας και γι' αυτό πραγματικά επιδιώκουμε και προσβλέπουμε στην εξεύρεση δίκαιης και βιώσιμης λύσης στο Κυπριακό, καθώς και στην ένταξη της Κύπρου στην Ενωμένη Ευρώπη, που θα μας επιτρέψουν να διαδραματίσουμε το ρόλο αυτό.

Ξεκίνησα την ομιλία μου με αναφορά στο μέλλον της Κύπρου, που θα είναι λαμπρό, αν πολιτευτούμε με σοφία και όραμα. Θα κλείσω με μια αναφορά στη διαδικασία που ακολουθούμε σήμερα για τη συζήτηση των προϋπολογισμών.

Έχει τώρα επτάμισι χρόνια που είμαι στη Βουλή και, κάθε χρόνο που γίνεται η συζήτηση των προϋπολογισμών, έχω το αίσθημα του "deja vu", δηλαδή ότι έχω ξαναζήσει αυτές τις στιγμές. Ταυτόχρονα αισθάνομαι ότι βρίσκομαι μπροστά σε ένα τελετουργικό γεγονός, σε μια μάχη μεταξύ των "ίπποτων" της κυβέρνησης και της αντιπολίτευσης. Βγαίνουν οι "ίππότες" της μιας πλευράς και παρουσιάζουν όλα τα θετικά του κυβερνητικού έργου. Βγαίνουν οι "ίππότες" της αντιπολίτευσης και τονίζουν

όλα όσα δεν έκανε η κυβέρνηση ή έκανε λάθος. Διερωτώμαι πραγματικά αν αυτή η διαδικασία δεν έχει χάσει το νόημά της και αν δεν είναι καιρός να αναθεωρήσουμε τον τρόπο με τον οποίο συζητούμε το θέμα. Έχουν γίνει κάποιες εισηγήσεις, κατά τη διάρκεια της συζήτησης, και πιστεύω ότι είναι καιρός να τις μελετήσουμε και να βρούμε έναν πιο δημιουργικό τρόπο να συζητήσουμε τους προϋπολογισμούς.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ τώρα στο βήμα το Βουλευτή του ΑΚΕΛ Αριστερά Νέες Δυνάμεις κ. Τάκη Χατζηγεωργίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το πιο σημαντικό γεγονός του 1998 ήταν χωρίς αμφιβολία η έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων μεταξύ Κύπρου και Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή την κουβέντα την ακούει κανείς συχνά πυκνά τον τελευταίο καιρό και την ακούσαμε και χθες από αυτό το βήμα διά στόματος του κ. Γιώργου Βασιλείου.

Δε θέλω να μειώσω καθόλου τη σημασία της συγκεκριμένης εξέλιξης - άλλωστε νομίζω ότι θα ήταν και πάρα πολύ δύσκολο εγχείρημα μια τέτοια προσπάθεια. Ωστόσο, εάν θεωρώ και εγώ, μαζί με τον κ. Βασιλείου, ότι ήταν αδιαμφισβήτητα μεγάλη η σημασία της έναρξης των διαπραγματεύσεων, φανταστείτε πόσο κορυφαία θα έπρεπε να ήταν η έκταση και η σημασία ενός άλλου γεγονότος, για να μπορεί να επικαλύπτει τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις.

Και νομίζω πως ένα τέτοιο γεγονός ευρύτερης σημασίας για την κοινωνία μας έλαβε χώρα μέσα στο 1998. Ένα γεγονός που όλοι πια θέλουν να αποσιωπούν ή θέλουν να καμώνονται ότι το ξέχασαν, είτε γιατί εσυνέβη κατά τη διάρκεια του ύπνου τους είτε γιατί, όταν εξελίσσετο, για κάποιους λόγους εκοίταζαν σε αντίθετη προς το

γεγονός κατεύθυνση είτε ακόμη γιατί, έστω και αν το περί ου λόγος γεγονός έβλαψε τον τόπο και τον ιστό της συλλογικής σκέψης, αφού τους ιδίους ωφέλεσεν και εμεγένθυσεν το εκτόπισμά τους και την εξουσία τους, προς τι ο λόγος της ανάμνησής του και προς τι ο λόγος του αναμηρυκασμού;

Δεδομένο, πάντως, είναι ότι έκτοτε και ίσως πιο πριν, η κυπριακή κοινωνία βρίσκεται σε κατάσταση νευρικής κρίσης. Πράγμα που και εσείς, αγαπητοί συνάδελφοι, θα διαπιστώνετε στις κατ' ιδίαν επαφές σας, αφού δεν υπάρχει σύναξις ανθρώπων σήμερα στην Κύπρο που να μην καταλήγει εις την επωδόν και στο συμπέρασμα ότι βρισκόμαστε εντός τέλματος με παντελή αδυναμία να κινηθούμε προς τα μπροστά. Είμαστε μια κοινωνία σε κατάσταση συγχύσεως και παρακμής, μια κοινωνία που δεν ελπίζει τίποτα, που δεν ονειρεύεται τίποτα. Οι μόνοι που ονειρεύονται είναι δυο-τρεις ή πέντε ή δέκα άνθρωποι και ονειρεύονται μόνον αν θα γίνουν Υπουργοί. Κανείς άλλος και τίποτα δεν ονειρεύεται.

Όμως, οφείλω σε όλους σας μια εξήγηση, έναν καθορισμό του γεγονότος εκείνου που, κατά την αντίληψή μου, επικαλύπτει, η βαρβαρότης του επικαλύπτει, τα δεδομένα υψηλής σημασίας των ενταξιακών διαπραγματεύσεων.

Λυτούμαι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν η ομιλία μου παρεκκλίνει του κοινού μέτρου και παρεκκλίνει από την ανάλυση αριθμών και στατιστικών στοιχείων. Είναι γνωστές, άλλωστε, οι ρήσεις, σύμφωνα με τις οποίες, αν θέλεις να ξεγελάσεις κάποιον, παράθεσέ του μερικές στατιστικές και πως οι αριθμοί μπορεί να ευημερούν, αλλά οι άνθρωποι να πένονται.

Γεγονός μέγιστο, λοιπόν, το 1998 ήταν ο ενσυνείδητος εμπαιγμός της κυβέρνησης γύρω απο το Ενιαίο Αμυντικό Δόγμα και τους S300. Τέτοιον εμπαιγμό από κυβέρνηση εναντίον του ίδιου του λαού της έχει να δει η παγκόσμια ιστορία εδώ και πολλούς αιώνες!

Θυμηθείτε τις δηλώσεις ότι ανατρέπεται τώρα πια το ισοζύγιο δυνάμεων, τις δηλώσεις ότι ο δρόμος προς την Κερύνεια είναι ανοικτός και τα “μολών λαβέ”. Ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ανεφώνησε το ρητό αυτό ίσως πάνω απο δεκαπέντε φορές μέσα στο 1998. Άπαξ του μηνός αναφώνουσε τη ρήση του Λεωνίδα, άπαξ του μηνός αποκαλύπτοντας προτομή ήρωος μας επαναλάμβανε το “μητρός τε και πατρός τε και των άλλων προγόνων απάντων...” - το μάθαμε απέξω. Ενώ άπαξ της εβδομάδας μας ανέφερε ότι το Ενιαίο Αμυντικό Δόγμα και οι S300, που έρχονταν απο ώρα σε ώρα, αν δε μας έστελλαν περιχαρείς νεανίες στις ακρογιαλιές της Κερύνειας, τουλάχιστον θα ανάγκαζαν τους ξένους να πιέσουν την Τουρκία να κάτσει σαν καλό αρνάκι στις συνομιλίες. Αυτά όλα τα υπερφίαλα μας πουλούσε η παρούσα κατάσταση πραγμάτων με έναν και μοναδικό στόχο: τη νέα νομή της εξουσίας, γιατί, κατά την πρώτη πενταετία, είδαν, φαίνεται, ότι γλυκιά και αδύνατον άνευ αυτής επιβιώσαι.

Λυπούμαι, όμως, ακόμα να παρατηρήσω ότι δεν είναι αλήθεια ούτε η εικόνα που καλλιεργείται ότι οι ΕΔΗ έγκαιρα, δήθεν, έθεσαν τις αντιρρήσεις τους για το πυραυλικό σύστημα. Οι ΕΔΗ ψήφισαν στη Βουλή την απελευθέρωση των κονδυλίων, προεκλογικά, δε, δεν εξέφραζαν τις απόψεις που εκφράζουν σήμερα. Μόνο τρεις περίπου εβδομάδες πριν από την τελική απόφαση για μη έλευση των πυραύλων άρχισαν με μεσοβέζικες δηλώσεις να αμφισβητούν την ανακαιότητα έλευσής τους, κι αυτό, γιατί -δεν έχω καμιά αμφιβολία γι' αυτό- όντας μέλη της ίδιας κυβέρνησης είχαν πληροφορηθεί ότι τελεσίδικα δεν έρχονται οι πύραυλοι και άρχισαν να ρίχνουν τις πληροφορίες του στιλ "εμείς τα λέγαμε από παλιά". Θα ήμουν ευτυχής αν μας έβρισκαν έστω και μία δήλωση του κ. Βασιλείου πριν απο τις ημερομηνίες που ανέφερα που να υπογραμμίζει ευθαρσώς τη διαφορετική τους άποψη στο θέμα.

Δε θα αποφύγω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να αναφερθώ και στη στάση του ΑΚΕΛ, την οποία, όσο και να βροντοφωνάξουμε, τα μέσα ενημέρωσης αλλά και το

κρατικό μας κανάλι, αν δεν αποσιώπησαν, την άφησαν να ακουστεί ψιθυριστά. Άκουσα δηλώσεις κομματικών αξιωματούχων εξωφρενικά ακατανόητες, που έλεγαν ακόμα και τούτο: «Το ΑΚΕΛ αναμένει την τελική απόφαση για τους πυραύλους, έτσι ώστε, ανεξάρτητα απο το ποια θα είναι αυτή, να την κατακρίνει».

Είναι γελοίο, επιτρέψτε μου, συμπέρασμα. Κατανοώ, βέβαια, ότι υπάρχουν άνθρωποι που, ακόμα και τραπέζι ανάποδο να τους δείξεις, δε θα αναγνωρίσουν ότι είναι τραπέζι, γιατί απλούστατα είναι τοποθετημένο ανάποδα και δεν καταφέρνουν να το αναγνωρίσουν. Πιο παραστατικά: μπορείς και να τους δείξεις δέντρο ξεριζωμένο και αναποδογυρισμένο και αυτοί να θεωρούν ότι πρόκειται περί νέου είδους φυτού που βλαστάνει ανάποδα. Είναι απλό: αδυνατούν να σκεφτούν. Λένε λοιπόν ότι το ΑΚΕΛ ανέμενε τις εξελίξεις, προκειμένου να κατακρίνει οποιαδήποτε απόφαση. Αδυνατούν να αναποδογυρίσουν τα πράγματα, για να τα δουν στη σωστή, κατακόρυφή τους θέση.

Και ποια είναι αυτή; Η παιδαριώδης... και είναι σκληρό, αλλά ήταν παιδαριώδης η πολιτική στο θέμα των S300, μας οδήγησε στο τέλος να έχουμε μόνο δύο επιλογές, και οι δύο αρνητικές. Γιατί το ΑΚΕΛ όφειλε να επιλέξει μίαν εκ των δύο τελικών αρνητικών επιλογών, όταν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν κατάφερε να δημιουργήσει διέξοδο τρίτης επιλογής; Γιατί το ΑΚΕΛ θα έπρεπε να υποστηρίξει την έλευση των πυραύλων, αφού κάτι τέτοιο διέκοπτε, σύμφωνα και με την ελληνική κυβέρνηση, την πορεία προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, και την ίδια ώρα, και πάλι σύμφωνα με την ελληνική κυβέρνηση, πιθανόν να μας οδηγούσε σε ένα θερμό επεισόδιο με απρόβλεπτες συνέπειες; Και γιατί να υποστηρίζαμε την απόφαση για μη έλευση των πυραύλων, που μας οδηγούσε κατευθείαν στο να μετατραπούμε σε ένα κράτος υπό περιορισμόν ή και κηδεμονίαν;

Γι' αυτό, θεωρούμε υπεύθυνο τον Πρόεδρο Κληρίδη για ενέργειες και πολιτικές των οποίων η κατάληξη θα ήταν, ούτως ή άλλως, αρνητική. Με ποια πολιτική

διορατικότητα να τον πιστώσει κανείς, όταν άσκησε μια πολιτική η οποία στο τέλος τον εγκλώβισε μέσα στην παγίδα που έστηνε σε άλλους; Γιατί το ΑΚΕΛ έπρεπε να στηρίξει μια απο τις δύο επιλογές, όταν και οι δύο ήταν βλαπτικές για τον τόπο;

Αυτή είναι, αγαπητοί φίλοι, η ορθή γωνία από την οποία πρέπει κανείς να αντικρίσει τη δική μας στάση. Δεν μπορεί να έχει δίκαιο κάποιος, όταν περπατά με το κεφάλι κάτω και τα πόδια πάνω και, επειδή έτσι μας βλέπει, ανάποδα, να ουρλιάζει ότι είμαστε ανάποδοι. Απλό συμπέρασμα: Για να βλέπει κανείς τα πράγματα σωστά, οφείλει να αναγνωρίσει ποια είναι η σωστή γωνία από την οποία πρέπει να τα κοιτάξει. Πρέπει πρώτα να πάρει σωστή, κατακόρυφη στάση απέναντι στον εαυτό του.

Αναφέρθηκα σε ενσυνείδητο εμπαιγμό του κυπριακού λαού γύρω από τους S300 και είπα επίσης ότι και το κρατικό μας κανάλι, αν δεν αποσιωπά, ψιθυριστά μόνον αφήνει να ακουστεί η φωνή της Αριστεράς. Η μοναδική φωνή σύνεσης που έχει μένει σ' αυτό τον τόπο. Η μοναδική φωνή που εξακολουθεί να πατά στερεά πάνω στο έδαφος της λογικής και της ορθής κρίσης. Μακριά απο πατριδοκαπηλίες και πυραυλοκαπηλίες. Ηναγκάσθη, οφείλω να υπενθυμίσω, ο ίδιος, ο ίδιος ο Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ να παρέμβει σε εκπομπή του ΡΙΚ και να καταγγείλει ότι ανακοινώσεις του κόμματος ρίχνονται στον κάλαθο των αχρήστων. Κατήγγειλε ότι κατέχει στοιχεία για το ποιοι πράττουν αυτό το πράγμα και κατήγγειλε ότι επανειλημμένα ανέφερε το πρόβλημα στους διευθύνοντες, αλλά το μόνο που ελάβαινε ήταν υποσχέσεις.

Το ΡΙΚ τείνει δυστυχώς να μετατραπεί, αν δεν έχει ήδη γίνει, σε υποχείριο της κυβέρνησης, όπου οι παρεμβάσεις δεν μπορούν να αριθμηθούν. Ακόμα και μετά την απόφαση για μη έλευση των πυραύλων στο ΡΙΚ διοχετεύονταν πληροφορίες απο το ΔΗΣΥ περί επικείμενης αγοράς νέων οπλικών συστημάτων. Σταματούσε το ρεπορτάζ για τους S300 και άρχιζε η ιστορία για τους ΑΣΠΙΤΕ και τους S15. Θεωρούσε ο ΔΗΣΥ

ότι με αυτό τον τρόπο κρατούσε εν ζωή ένα ανύπαρκτο Ενιαίο Αμυντικό Δόγμα και συγκρατούσε, ενόμιζε, μερίδα απογοητευμένων οπαδών.

Ούτε και η διαρροή της περίφημης επιστολής του Προέδρου προς τον Κόφι Ανάν, που του ανακοίνωνε το πάγωμα των εξοπλισμών, τους έκαμε να σταματήσουν το παραμύθι. Άρχισαν τα ρεπορτάζ που αναφέρονταν σε διαπραγματεύσεις που θα υλοποιούνταν αμέσως μετά το ξεπάγωμα.

Και είναι καλό να επισημαίνεται και από συναδέλφους Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού ότι τα μέσα ενημέρωσης διαφοροποίησαν ή απομόνωσαν φράσεις του κ. Μάουρερ, αλλά καλό είναι τα μάτια μας να είναι ανοικτά για κάθε δήλωση που βγαίνει από δημόσιο αξιωματούχο για το πώς τη μεταχειρίζεται το κρατικό κανάλι. Μεταδίδουν ειδήσεις που, όταν τους εξυπηρετεί, τις διασυνδέουν με χθεσινές δηλώσεις κάποιου κυβερνητικού αξιωματούχου και αγνοούν ότι χθες είχαν κάνει δηλώσεις και αξιωματούχοι της αντιπολίτευσης. Απομονώνουν από τις δηλώσεις αξιωματούχων του ΑΚΕΛ φράσεις που πολλές φορές απομονωμένες ανατρέπουν ολόκληρο το περιεχόμενο της δήλωσης. Λίγες φωνές ελευθερίας που υπάρχουν καταπιέζονται μέχρις εξοντώσεως.

Δεν ξεχνώ όμως, αγαπητοί συνάδελφοι, και την υπόσχεσή μου να επεξηγήσω λίγο παραπάνω την εντύπωση που έχω ότι ενσυνείδητα... και εδώ είναι το μέγα κεφάλαιο που με κάνει να πιστεύω ότι το πιο μεγάλο και σημαντικό γεγονός του 1998 ήταν ο δημόσιος και ενσυνείδητος εμπαιγμός που έκαμε ο Πρόεδρος Κληρίδης προς το λαό του και που το αναλύω περίπου ως εξής:

Θα θυμίσω κάτι που κυρίως το ΡΙΚ -τελειώνω με το κεφάλαιο ΡΙΚ- καμώνεται ότι ξεχνά και ουδέποτε τίθεται ως ερώτημα προς κυβερνητικούς αξιωματούχους: Τι έγινε με την περίφημη επιστολή Τόνι Μπλερ προς τον Πρόεδρο; Προεκλογικά, οφείλω να υπενθυμίσω, εστάλη εκείνη η επιστολή. Το μόνο που μάθαμε μετεκλογικά, δυστυχώς,

ήταν ότι ο κ. Μπλερ ζήτησε από τον Πρόεδρο να σταματήσει την ιστορία με τους πυραύλους και μάθαμε επίσης ότι ο Πρόεδρος του ανταπάντησε παρακαλώντας τον περίπου να αφήσει το θέμα επ' ολίγον και θα το έβλεπε μετά τις εκλογές το βρετανικό αίτημα- κάπως έτσι. Γιατί δε δίδουν εκείνες τις επιστολές στη δημοσιότητα; Γιατί δεν τις δίνουν στο Εθνικό Συμβούλιο;

Εάν δοθεί η ανταπάντηση του Προέδρου Κληρίδη προς τον Τόνι Μπλερ προεκλογικά, επαναλαμβάνω, θα αποδειχθεί πλήρως πόσο ενσυνείδητα ο Πρόεδρος ενέπαιξε τον κυπριακό λαό, γιατί θα αποδειχθεί ότι γνώριζε, την ώρα που κορόιδευε τον κυπριακό λαό, ότι αυτό έπραττε. Είμαι βέβαιος ότι το περιεχόμενο της απαντητικής επιστολής Κληρίδη αποδεικνύει περίτρανα αυτό το πράγμα. Και αυτό, βεβαίως, αποδεικνύει και το ενσυνείδητο της ενέργειάς του.

Είναι όμως αλήθεια ότι κάθε λαός έχει την ηγεσία που του αξίζει; Δεν το πιστεύουμε. Άπειρες ήταν οι περιπτώσεις στην παγκόσμια ιστορία που ηγέτες ευρέθησαν κατώτεροι και των περιστάσεων και του λαού τους. Μόνο που εμείς δεν έχουμε κανένα, μα κανένα περιθώριο επιβίωσης, αν άμεσα δε βρεθούν στην εξουσία άτομα με υψηλή κρίση, με υψηλό αίσθημα ευθύνης και με πολλά αποθέματα αντοχής και θάρρους, για να καταφέρουν να σπρώξουν ξανά την ιστορία προς τα εμπρός.

Θέλω να πω εδώ ότι ακόμα και ανάμεσα σε κυβερνητικούς αξιωματούχους, όταν τους απομονώσεις σε κατ' ιδίαν συζητήσεις, θα σου πουν αυτά τα πράγματα. Θα σου πουν ότι αισθάνονται ότι βρισκόμαστε μέσα σε τέλμα, αλλά, όταν βρεθούν σε αυτά τα βήματα, όταν βρεθούν μπροστά στις τηλεοράσεις, αρχίζουν να αναμηρυκάζουν τα “πατριωτικά” τους.

Και, για να κινηθεί, αγαπητοί συνάδελφοι, η ιστορία προς τα εμπρός, χρειάζεται να ξέρουμε ότι ελεύθερος μπορεί να είναι εκείνος που αναγνωρίζει στον άλλο το δικαίωμα της ελευθερίας του και εκείνος μόνο που αντιλαμβάνεται πλήρως την έννοια της φράσης

“όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι”.

Κλείνω αισθανόμενος την υποχρέωση να σας παραθέσω το τι μπορούσε να κάνει το κυπριακό κράτος τα διακόσια πενήντα με τριακόσια τόσα εκατομμύρια που εξόδεψε για την αγορά των S300. Ερχόμενος στο βήμα ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου μου υπέδειξε ότι δεν είναι διακόσια πενήντα, ήταν κοντά στα διακόσια, αν θυμούμαι καλά. Μπορεί κανείς, αν θέλει, ακούγοντας την ανάλυσή μου, να μικράνει τον αριθμό των πραγμάτων που θα μπορούσαμε να κάνουμε με αυτά τα εκατομμύρια στο ανάλογο μέγεθος. Πρέπει να πω ότι μέσα στην αγορά των S300 δεν μπορεί κανείς να αγνοήσει ούτε τις εγκαταστάσεις που έγιναν ούτε τα έξοδα της εκπαίδευσης.

Και τι θα μπορούσε λοιπόν το κυπριακό κράτος να κάνει με αυτά τα εκατομμύρια;

Εξ ολοκλήρου το σχέδιο υγείας για δύο χρόνια, έξι νοσοκομεία του επιπέδου του υπερσύγχρονου νοσοκομείου που κτίζεται τώρα στη Λευκωσία, είκοσι νοσοκομεία του επιπέδου αυτών της Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου. Μπορούσαμε να στέλναμε δωρεάν για τριάντα χρόνια όλους τους Κύπριους ασθενείς στο εξωτερικό για τριτοβάθμια νοσηλεία. Για δεκαέξι χρόνια δωρεάν παραχώρηση φαρμάκων σε κάθε Κύπριο πολίτη. Όλα τα κρατικά νοσηλευτήρια με σύγχρονο εξοπλισμό. Μπορούσαμε να ιδρύαμε ιατρική σχολή και να αναβαθμίζαμε την υπάρχουσα Νοσηλευτική Σχολή. Θα καλύπταμε συνολικά τέσσερα χρόνια τον κρατικό προϋπολογισμό υγείας, θα μπορούσαμε να συντηρούμε το νοσοκομείο Λεμεσού για εκατό τριάντα τρία χρόνια, θα μπορούσαμε να στέλναμε για εγχείρηση καρδιάς στο εξωτερικό τέσσερις χιλιάδες Κυπρίους, θα μπορούσαμε να κτίζαμε εξήντα ογκολογικά κέντρα, θα μπορούσαμε να αγοράζαμε τριακόσιους υπερσύγχρονους μαγνητικούς τομογράφους, σήμερα τα νοσοκομεία μας δεν έχουν ούτε έναν, υπάρχουν μόνο τρεις στον ιδιωτικό τομέα.

Θα μπορούσαμε να καλύπταμε για δύο χρόνια ολόκληρο τον κρατικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και θα μπορούσαμε να καλύπταμε για

δώδεκα χρόνια τον προϋπολογισμό ανακουφίσεως εκτοπισθέντων και παθόντων. Θα μπορούσαμε να κτίζαμε τριάντα υπερσύγχρονα σχολεία, θα μπορούσαμε να αγοράζαμε ογδόντα εκατομμύρια βιβλία για τα δημόσια σχολεία - αν σας φαίνονται πολλά, είναι πολύ περισσότερα που ελέχθησαν κατά τα δύομισι χρόνια του παραμυθιού των S300 από τους κυβερνώντες. Για διακόσια χρόνια θα καλύπταμε τον προϋπολογισμό των Πολιτιστικών Υπηρεσιών - βεβαίως είναι πολύ μικρός και εδώ είναι και ολίγον αστείο.

Θα καλύπταμε τα έξοδα του Τμήματος Δασών για εξήντα επτά χρόνια, θα μπορούσαμε να αγοράζαμε τριακόσια εκατομμύρια δενδρύλλια, θα κτίζαμε πενήντα υδατοφράκτες, θα μπορούσαμε να κτίζαμε εκατόν πενήντα μονάδες αφαλάτωσης - όχι στη Λάρνακα.

Θα κατασκευάζαμε ολόκληρο το οδικό δίκτυο της Κύπρου, αγαπητοί συνάδελφοι, εξ υπαρχής με σύγχρονους δρόμους διπλής κατεύθυνσης, όλα τα δημόσια έργα της Κύπρου για είκοσι επτά χρόνια και όλα τα έργα υποδομής για εναρμόνιση της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αυτά όλα τα έσυρεν του νώμου του ο κ. Αναστασιάδης...τον άκουγα σήμερα το πρωί. Είπε: “Μα, τι διαφώτιση καλύτερη θα μπορούσαμε να κάναμε με αυτά τα λεφτά και πώς θα το καταφέρναμε άλλως πως παρά μόνο με τις κουβέντες και τις συζητήσεις που αναπτύχθηκαν από την παραγγελία και τη μη αγορά τελικά των S300”;

Αν αυτό δεν αποτελεί τον τελευταίο, ελπίζω, δημόσιο εμπαιγμό των Κυπρίων πολιτών, δεν μπορώ να καταλάβω τι άλλο μπορεί να είναι.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το λόγο έχει ο Βουλευτής του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Νίκος Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εγώ θα αντικρίσω τους σημερινούς προϋπολογισμούς μέσα από μια άλλη σκοπιά, γιατί, αν θέλετε, είναι και οι πρώτοι προϋπολογισμοί της κυβέρνησης του Προέδρου Κληρίδη που κατατίθενται μετά την επανεκλογή του στο αξίωμα.

Θέλω όμως να αναφερθώ εις βάθος και για μερικά πράγματα, για να φανεί κατά πόσο ένας Πρόεδρος και μια κυβέρνηση που είναι αναξιόπιστοι μπορούν να δημιουργούν ή και να καταθέτουν προϋπολογισμούς αξιόπιστους. Γιατί, αν δε λύσομε το θέμα της αξιοπιστίας, αν δε λύσομε το θέμα του σεβασμού της νοημοσύνης των πολιτών σε αυτό τον τόπο, όλοι θα βοηθούμε, ο καθένας με το δικό του τρόπο, στο να εκφυλίζονται οι θεσμοί, στο να γινόμαστε αναξιόπιστοι όλοι έναντι του λαού.

Ξεκίνησε μια προεκλογική εκστρατεία και, εφόσον είχαμε πει και λέμε - και αγωνιζόμαστε όλοι - ότι η πορεία μας είναι ευρωπαϊκή, πίστεψε αυτός ο λαός ότι έχουμε εκσυγχρονιστεί και ότι τουλάχιστον αυτά τα οποία διακηρύττονται σε προεκλογικές εκστρατείες θα υλοποιηθούν στην πράξη και ότι όλα εκείνα τα προγράμματα και οι υποσχέσεις που εδίδοντο θα υλοποιούνται.

Ακούσαμε για “λόγο τιμής” του Προέδρου, ακούσαμε για “λόγον του αδρώπου”, ακούσαμε για “παθκιά του γερόβου” και ακούσαμε το “ο μόνος έμπειρος πολιτικός”. Ήταν το κυρίαρχο θέμα, κατά την προεκλογική περίοδο, και μπορώ να ισχυριστώ ότι είναι η πιο ακριβοπληρωμένη, το τονίζω, προεκλογική εκστρατεία που έγινε ανά την υφήλιο ποτέ. Γιατί ξοδεύτηκαν κάπου £230.000.000 γι’ αυτή την προεκλογική εκστρατεία. Εάν λάβει υπόψη κάποιος τα £9.000.000 που εξοδεύτηκαν στην Κύπρο σε κανάλια, σε ραδιόφωνα, σε εφημερίδες, σε φυλλάδια και, αν λάβουμε υπόψη και τα ποσά που πληρώθηκαν για τους πυραύλους και τις βάσεις, τότε θα βρούμε το πραγματικό ποσό, πόσο ήταν που χρησιμοποιήθηκε για την προεκλογική - εγώ έτσι το αντικρίζω.

Θέλω όμως να πιστώσω τον Πρόεδρο και με κάποιο σημαντικό έργο το οποίο

έχει κάμει, που είναι στενά συνυφασμένο με τους S300. Όταν ο άνθρωπος και οι σύμβουλοί του ενσυνείδητα μας ενέπαιζαν όχι για τρεις μήνες και για έξι, από την αρχή... γιατί, μη μου πείτε ότι οι Αμερικάνοι, μη μου πείτε ότι οι Ευρωπαίοι και οι άλλοι είναι μετά τις εκλογές που άλλαξαν αισθήματα και πορεία και σκέψη, όσον αφορά την εγκατάσταση! Αλλά, την ώρα που γινόταν η προεκλογική, κανένας δεν πίεζε, γιατί γνώριζαν μέσω των πρεσβειών τους ή και των άλλων καναλιών τους ότι αυτό το πράγμα πουλούσε και θα βοηθούσε στην εκλογή του κ. Κληρίδη.

Προχώρησε, επομένως, ο άνθρωπος...είδε ότι η σοβαρότερη πηγή συναλλάγματος και ο μόνος τρόπος ενίσχυσης της οικονομίας του τόπου είναι ο τουρισμός. Γι' αυτό, αποφάσισε και έκαμε, ειδικά στην επαρχία μου, στη Λάρα, στο Βουνί του Αϊ-Γιώρκη - και, κύριε Καρά, δεν αποκαλύπτω στρατιωτικά μυστικά! - θεματικό πάρκο και, εφόσον οι Αμερικάνοι και οι Ευρωπαίοι τόσο αντιδρούσαν στην εγκατάσταση αυτών των πυραύλων, αυτής της βάσης των πυραύλων των S300, που δεν υπάρχει στις χώρες τους, σίγουρα ο Πρόεδρος θα το αξιοποιήσει σαν θεματικό πάρκο και εκεί θα υπάρχει μια πλάκα που θα λέει: Εδώ βρίσκονται θαμμένοι πύραυλοι S300 οι οποίοι έπεσαν εκτός μάχης! Και θα ξεναγούμε εκεί τους τουρίστες, θα κινηματογραφούν, θα φωτογραφίζουν και θα προκαλέσουμε, αν θέλετε, μια τάξη ποιοτικού τουρισμού που θα επισκέπτεται τη χώρα μας και θα τους ξεναγούμε εκεί.

Είχα εκτιμήσει -δεν ξέρω κατά πόσο ήταν λάθος μου- στις 9 του Νοέμβρη και είχα δηλώσει ότι, κατά τη δική μου εκτίμηση, μέσα σε σαράντα περίπου μέρες θα υπάρξει κρίση και στην κυβέρνηση και σε διάφορα πολιτικά κόμματα και στις σχέσεις Αθηνών-Λευκωσίας. Και μας απάντησε ο μεγάλος αρχηγός, ο έντιμος συνάδελφος, αξιότιμος συνάδελφος, ο πρόεδρος του μεγαλύτερου κόμματος, του Δημοκρατικού Συναγερμού, ο κ. Αναστασιάδης, ότι κρίση δεν υπάρχει, κρίση δε θα υπάρξει, αλλά και ότι δε διαθέτουν κρίση εκείνοι που λένε ότι θα υπάρξει κρίση.

Περαστικά σας! Αν υπήρξε ή δεν υπήρξε κρίση ή αν υπάρχει - εγώ λέω υπάρχει - και πάλι περαστικά σας!

Είναι για πρώτη φορά, εφτάμισι χρόνια τώρα που είμαι Βουλευτής...και πιστεύω ότι το αναγνωρίζετε όλοι οι συνάδελφοι, άσχετα αν είστε σε κόμμα που κυβερνά, αν είστε σε κόμματα συγκυβέρνησης ή αν είστε σε κόμματα αντιπολίτευσης. Έχει πολύ καιρό που ειλικρινά παρακαλώ να δω δύο Υπουργούς σε μια Επιτροπή της Βουλής που να συμφωνούν, να δω τρεις Υπουργούς να συμφωνούν. Τρεις Υπουργοί, τρεις διαφορετικές θέσεις, τρεις κυβερνήσεις και αγωνιζόμαστε όλοι εμείς να στηρίξουμε την οντότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, την αναγνωρισμένη κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, και καθημερινώς οι κυβερνώντες μας λένε: “Όχι, κύριε, είμαστε τρεις κυβερνήσεις, είμαστε τέσσερις κυβερνήσεις”. Και αυτά τα οποία λέω τα λέω με όλο το σεβασμό - είστε και εσείς, συνάδελφοι του Δημοκρατικού Συναγερμού, μάρτυρες. Απλώς αναφέρω δύο μικρά περιστατικά:

Υπάρχει νόμος που ψήφισε αυτή η Βουλή για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων και δεν εφαρμόζεται αυτός ο νόμος, γιατί διαφωνεί το Υπουργείο Υγείας με το Υπουργείο Εργασίας ποιος θα έχει το πάνω χέρι γι' αυτή την υπηρεσία και δεν υπάρχει, κύριοι, ούτε πρόσληψη αυτών των γιατρών ούτε εκπαίδευση αυτών των γιατρών και δε λειτουργεί αυτή η υπηρεσία. Γιατί διαφωνούν οι δύο.

Προχθές, μάρτυρες στην Επιτροπή Γεωργίας:

Δύο Υπουργοί, ο Υπουργός Εσωτερικών με τον Υπουργό Γεωργίας, επί χρόνια δε συμφωνούν ποιος θα έχει το διαχειριστικό σχέδιο για τα αγρινά.

Αν καταλάβουμε καλά, όταν για αυτά τα πράγματα δεν μπορεί μια κυβέρνηση να ομονοήσει και να έχει μια κοινή γραμμή, ε, τότε το τι μας περιμένει είναι εκτίμηση ενός εκάστου!

Η ασφάλεια του τόπου για μας είναι το πρώτιστο και είναι υποχρέωση όλων μας

να καταβάλλουμε κάθε προσπάθεια, για να διατηρήσουμε αυτή την ασφάλεια. Η ασφάλεια, όμως, για να υπάρξει και να μπορέσουν τα όργανα του κράτους, εκείνα τα εντεταλμένα και εκείνες οι υπηρεσίες, να προσφέρουν, πρέπει να λειτουργεί και αυτή η ευλογημένη η αξιοκρατία, που οι κυβερνώντες ειλικρινά κατάντησαν αυτή τη λέξη -δεν ξέρω ποιο κοσμητικό επίθετο ή ερμηνεία μπορώ να της δώσω- εν πάση περιπτώσει, οτιδήποτε άλλο εκτός από αξιοκρατία.

Εξετάσεις γραπτές, για να προσληφθούν αστυνομικοί: τρεις χιλιάδες ενδιαφερόμενοι, τριακόσιοι έχουν περάσει. Πηγαίνουν στην αστυνομική ακαδημία κάποιοι από αυτούς, δεν περνούν και πρέπει να φύγουν, μάλιστα για θέματα και μαθήματα που έχουν διδαχτεί. Τώρα, πώς πέρασαν τις άλλες εξετάσεις, που δεν τις ήξεραν, είναι ένα άλλο θέμα. Εν πάση περιπτώσει, αυτά τα οποία εδιδάσκοντο στη σχολή δεν τα πέρασαν. Συνήλθε, επομένως, το “συμβούλιο των αξιοκρατών”, που εφαρμόζει την αξιοκρατία στην Κύπρο, και απεφάνθη: Να τους βάλουμε εξετάσεις υποδεέστερες, για να μπορέσουν τα παιδιά να περάσουν. Έκαναν και αυτές τις εξετάσεις, τις δεύτερες, δεν πέρασαν τα παιδιά. Συνήλθε το ανώτατο σώμα που εφαρμόζει την αξιοκρατία στην Κύπρο και τι απεφάνθη; Να τους τοποθετήσουν στην Υπηρεσία Πληροφοριών και στο Τμήμα Αλλοδαπών, αλλά αυτούς που προόδευσαν να τους στείλουν στις εισόδους και στα κάγκελα . Αυτή είναι αξιοκρατία.

Όσον αφορά τις προαγωγές τα ξέρετε, να μην τα λέμε. Αδικήθηκαν οι άνθρωποι τόσο καιρό, σιόρ, τόσο καιρό! Έγινε το πραξικόπημα, να το κρατούμε, να το αναμασούμε, να το αναφέρουμε κάθε μέρα; Αδικήθηκαν οι άνθρωποι! Τώρα πρέπει να τους προαγάγουμε και να διοικούν. Γι' αυτό το λόγο, όλοι αναμένουμε να εμπεδωθεί η ασφάλεια.

Και το πιο απλό, κύριοι συνάδελφοι, δικές μας εκτιμήσεις: δεκατέσσερις με δεκαοχτώ χιλιάδες παράνομοι αλλοδαποί στην Κύπρο εργάζονται σε εργοδότες. Μας

έφεραν κατεπειγόντως νόμο στη Βουλή και ψηφίσαμε και αυξήσαμε τις ποινές. Συνελήφθησαν τρεις. Απελάθηκαν; Οι δύο αυτοί κρατούνταν σε αστυνομικό σταθμό, τους χρωστούσαν χρήματα και τους πλήρωσαν -αν είναι δυνατό!- με επιταγές εντός αστυνομικής διεύθυνσης και δεν ελήφθη οποιοδήποτε μέτρο εναντίον του εργοδότη. Και έχει ως αποτέλεσμα αυτή η ιστορία -και χαίρομαι ιδιαίτερα που βρίσκονται εδώ οι έντιμοι Υπουργοί και ειδικότερα ο αξιότιμος φίλος Υπουργός Εργασίας, ο κ. Μουσιούππας -να έχουν φθάσει οι άνεργοί μας στις εντεκάμισι με δωδεκάμισι χιλιάδες. Κατά τα άλλα, πάμε καλά και, όταν ένα κράτος δεν μπορεί να εντοπίσει δεκαοχτώ χιλιάδες παρανόμους και δεν μπορεί να ανιχνεύσει και να ανακαλύψει κάποιες εκατοντάδες ή και χιλιάδες εργοδότες που τους εργοδοτούν, ε, τότε, ζήτω που καήκαμε από πλευράς ασφάλειας! Κατά τα άλλα, πάμε πολύ καλά.

Σκάνδαλα, η εποχή των σκανδάλων. Ξέρετε, εγώ είμαι και ευκολόπιστος, πείθομαι, όταν κάποιος ειλικρινά παρουσιάζουν τα θέματα με πολλή πειστικότητα και είναι μάλιστα και άνθρωποι έντιμοι τα αποδέχομαι απόλυτα.

Παρακολουθούσα κάποιο συνάδελφο, αξιότιμο Βουλευτή από το Δημοκρατικό Συναγερμό...όχι τον κ. Πουργουρίδη -το διευκρινίζω, για να μην αφήνουμε να αιωρούνται ή να υπάρχουν νεφελώσεις- τον κ. Συλλούρη. Υπάρχουν σκάνδαλα, έχει στοιχεία...εκνευρίστηκε ο αρχηγός σας: τον καλούσε σε τάξη, να μην παρεκτρέπεται, θα πρέπει να τον δει, έλεγε, να του παραδώσει αυτά τα στοιχεία για σκάνδαλα. Και εγώ νόμιζα ότι αυτά τα σκάνδαλα είναι στην πολιτεία, αφορούν δηλαδή δημόσια πρόσωπα, άσχετα πού ανήκαν, Υπουργούς, Βουλευτές, οποιαδήποτε άλλα δημόσια πρόσωπα. Δε φαντάστηκα ούτε και ξέρω, εκτός αν μας πείτε, εάν αυτά τα σκάνδαλα ήταν στο Δημοκρατικό Συναγερμό. Με γεια σας, με χαρά σας! Ποσώς μας ενδιαφέρει. Αλλά, αν ήταν σκάνδαλα για την πολιτεία και του δόθηκαν, μπήκαν, φαίνεται, μέσα σε ένα ψυγείο που έκλεισε αεροστεγώς και δεν ξανάκουσε κανένας τίποτε.

Επομένως, πέστε μας: Υπήρχαν σκάνδαλα; Δεν υπήρχαν σκάνδαλα; Είμαστε η χώρα των αγγέλων; Έτσι είναι τα πράγματα; Είναι διαφορετικά; Απλώς, τουλάχιστον ενημερώστε μας, σιόρ! Μη μας παραπληροφορείτε μια ζωή εμάς και αυτό τον καημένο το λαό. Λυπηθείτε μας, σιόρ, λυπηθείτε μας πλέον.

Πορεία προς την Ευρώπη, το πιο ωραίο φρούτο της εποχής. Όταν δεν μπορείς να διοικήσεις με αξιοκρατία, δεν μπορείς να διοικήσεις σωστά, καταπιάνεσαι με ωραία συνθήματα. Τώρα, πάμε προς την Ευρώπη: θα κάνουμε αυτό, γιατί έτσι είναι στην Ευρώπη, θα κάνουμε το βήτα, γιατί έτσι είναι στην Ευρώπη, θα κάνουμε το γάμα, γιατί, για να μας βάλουν στην Ευρώπη, έτσι πρέπει να γίνει. Και πρέπει, ξέρετε, επειδή απέτυχε για τόσα χρόνια το κράτος να είναι επιχειρηματίας, απέτυχε η μικτή οικονομία, απέτυχαν οι ημικρατικοί οργανισμοί δημόσιας ωφελείας... δεν έχετε το τεκμήριο τόσα χρόνια, αγαπητοί συνάδελφοι; Απέτυχαν, γι' αυτό πρέπει να τους ιδιωτικοποιήσουμε, πρέπει να τους φιλελευθεροποιήσουμε, πρέπει να τους μετοχοποιήσουμε. Ανάλογα, δηλαδή, με το ποιο σύνθημα είναι πιο εύηχο, ποιο σύνθημα πουλιέται καλύτερα, το χρησιμοποιούμε. Θα κάνουμε κρατικές εταιρείες ιδιωτικού δικαίου - είναι η άλλη ταμπέλα που καλύπτει τις ιδιωτικοποιήσεις. Είναι κρατική εταιρεία αλλά ιδιωτικού δικαίου, όχι δημόσιας ωφελείας, και γι' αυτό θα βρούμε στρατηγικούς επενδυτές, θα ζητήσουμε, μάλιστα, και από το προσωπικό να λάβει μέρος, να είναι και οι ίδιοι μέτοχοι.

Παράδειγμα, Αρχή Τηλεπικοινωνιών. Εκτιμούνται τα περιουσιακά της στοιχεία στα £850.000.000 με ένα δισεκατομμύριο λίρες, δυόμισι χιλιάδες προσωπικό με τις καλύτερες περιπτώσεις. Επειδή τους έζησα και τους ξέρω: οι περισσότεροι δεν πιάνουν επιταγή, γιατί χρωστούν, αλλά, για χάρη συζήτησης, θα πιάσουν οι άνθρωποι από δέκα χιλιάδες μετοχές £2.500.000.000 και θα είναι μέτοχοι στην εταιρεία του ενός δισεκατομμυρίου. Εμπαίζουμε το λαό! Κατά τα άλλα, πάμε θαυμάσια.

Τα αεροδρόμια και τα λιμάνια, κύριοι, που γνώριζα ή, αν θέλετε, λόγω της

Επιτροπής Συγκοινωνιών, που τυγχάνει να είμαι Πρόεδρος, γνωρίζω, στην κάθε χώρα είναι η βιτρίνα του όποιου κράτους τα αεροδρόμια και τα λιμάνια τους.

Σ' εμάς τι γίνεται, κύριοι συνάδελφοι; Έχουμε δύο αεροδρόμια. Πληρώσαμε εκατομμύρια λίρες και από το 1991 τον Ιούνιο ανετέθησαν οι προσφορές για μελέτες στη Sofreavia και στην Aeroports de Paris. Πληρώσαμε κάποια εκατομμύρια λίρες και έγιναν αυτές οι μελέτες, για να γίνει αναβάθμιση αυτών των αερολιμένων; Πρώτη, δεύτερη, τρίτη φάση - μάλιστα, μέσα από αυτές τις μελέτες φαίνεται και σε χρονοδιαγράμματα ποια θα είναι η αύξηση των επιβατών διακίνησης στα δύο αεροδρόμια. Τέσσερα χρόνια έμπαιναν τα κονδύλια γι' αυτό το σχεδιασμό, για να γίνει η έναρξη των έργων, και ο έντιμος Υπουργός Οικονομικών, μετά που προηγείται ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και πάει στην Πάφο ειδικά, ας πούμε, διαβεβαιώνουν: "Ναι, όλα τα έργα τα αναπτυξιακά θα γίνουν, μην έχετε καμιάν έννοια", μέχρι που να φύγουν από εκεί, μέχρι που να έρθει άλλη φορά που: "Ξέρετε, προσπαθούμε". Τέσσερα χρόνια μπαίνουν στον προϋπολογισμό κονδύλια και δε χρησιμοποίησαν ούτε ένα σεντ και ξέρετε τι μας είπαν τώρα; Ψυγείο, γιατί τώρα θα κάμουμε κρατική εταιρεία, τώρα θα πουλήσουμε 25% με 35% μετοχές σε στρατηγικό επενδυτή, που θα του δώσουμε τη διαχείριση, που θα αναλάβει να κάμει αυτά τα πράγματα.

Αυτή είναι η αναβάθμιση και αυτή είναι η σωστή διοίκηση και αυτή είναι η έγνοια μας σε έργα υποδομής, ειδικότερα εκεί που οι πάντες τονίζουν ότι πρέπει να ενισχύσουμε τις υπηρεσίες μας και πρέπει να κάνουμε έργα υποδομής, για να αυξήσουμε το τουριστικό ρεύμα προς την Κύπρο, αλλά και ειδικότερα να αναβαθμίσουμε την ποιότητα αυτού του τουριστικού ρεύματος που θα έρθει. Ελπίζω το πρώτο να το εμπλουτίσαμε με το θεματικό πάρκο των πυραύλων. Τώρα, πιο κάτω, τι θα γίνει με τα άλλα, οφόμεθα και σίγουρα θα αναμενόμεν.

Τηλεπικοινωνίες, ο μόνος οργανισμός στην Κύπρο - οι προϋπολογισμοί του

περνούν από αυτό το Σώμα, από τη Βουλή των Αντιπροσώπων: πλεονάσματα στα κέρδη, αξιόλογες εγκαταστάσεις, αξιόλογο προσωπικό με τεχνογνωσία, ρευστότητα... αλλά, ξέρετε; Θέλομε να την κάνουμε κρατική εταιρεία, θέλομε να την κάνουμε μετοχική εταιρεία, θέλομε να την κάνουμε εταιρεία ιδιωτικού δικαίου και, μέσω αυτής της φιλοσοφίας, πώς θα τα παραδώσουμε σε κάποιους, ειδικότερα κάποιες υπηρεσίες που είναι γαλακτοφόρε αγελάδες, για να μείνουν τα υπόλοιπα, τα οποία έχουν και παθητικό, όταν αποξενώνεις κάποιες υπηρεσίες, για να πληρώνει τη νύφη;

Εγώ δηλώνω έντιμα και με όλο το σεβασμό προς το κόμμα μου ότι θα βοηθήσω την όποια προσπάθεια της κυβέρνησης για εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας που διέπει αυτούς τους οργανισμούς και ειδικότερα την Αρχή Τηλεπικοινωνιών. Γιατί δεν μπορούμε να έχουμε, σίγουρα, νομοθεσίες του '58, του '60, του '65, όσον αφορά τις τηλεπικοινωνίες, με τα σημερινά δεδομένα, αλλά και από την άλλη σε καμιά περίπτωση δε θα συμφωνήσω, δε θα ψηφίσω και θα κάμω ό,τι μπορώ, ώστε σίγουρα αυτοί οι οργανισμοί να μην περάσουν στα χέρια ιδιωτών του κεφαλαίου και της εκμετάλλευσης του ίδιου του λαού.

Όλα αυτά, κύριοι, τα είπα, για να καταλήξω με τους προϋπολογισμούς που έχουμε μπροστά μας. Πενήντα έξι, έντιμοι συνάδελφοι Βουλευτές, που εκλέγονται με τον πλέον αξιοκρατικό τρόπο σ' αυτή τη χώρα, καλούμαστε κάθε χρόνο εδώ -και, παρακαλώ, βάλτε όλοι το χέρι στην καρδιά- να ψηφίζομε προϋπολογισμούς φαντάσματα και μέσω αυτών των προϋπολογισμών να γινόμαστε και εμείς συνένοχοι και να εξευτελιζόμαστε κάθε μέρα. Ο καθένας που θα φύγει από αυτή την αίθουσα αύριο, που θα ψηφιστούν -γιατί δηλώσαν ήδη τα πολιτικά κόμματα, τα κοινοβουλευτικά, πώς θα συμπεριφερθούν- θα πάμε ο καθένας στην επαρχία μας, θα πάμε στις κοινότητές μας, θα πάμε προς τα οργανωμένα σύνολα και θα τους πούμε "ξέρετε, εγκρίθηκε και ο προϋπολογισμός, ο δρόμος σας θα γίνει, η γέφυρά σας θα γίνει, η

πλατεία σας θα γίνει, οικονομική ενίσχυση θα σας δώσουμε για τα προϊόντα σας” και ούτω καθεξής, ανάλογα με την περίπτωση. Δε σας λένε, συνάδελφοι, εσάς; Εμένα μου το λένε, δεν ξέρω αν έχουν παραπάνω το θάρρος: “Δεν κουράστηκες, κύριε Πιπτοκοπίτη, να μας κοροϊδεύεις, να μας λείεις το ίδιο παραμύθι κάθε χρόνο; Δεν είναι το ίδιο που μας είπες πέρσι; Αφού το ίδιο ήταν πέρσι, ήταν και πρόπερσι, ήταν και αντιπρόπερσι, τι μας το λες;”

Είναι με αυτό τον τρόπο, κύριοι, που αναβαθμίζουμε τους θεσμούς του κράτους; Είναι με αυτό τον τρόπο που δημιουργούμε εμπιστοσύνη στον πολίτη; Γιατί κύριοι, εφόσον δεν είστε έτοιμοι να κατασκευάσετε αυτά τα έργα, γιατί μας φέρνετε τα σχετικά κονδύλια και τα ψηφίζουμε; Πολύ απλά: έχουμε οικονομικά προβλήματα. Μην τα βάλετε στον προϋπολογισμό, μη μας εξευτελίζετε κάθε φορά.

Πέραν αυτού, επικρατεί μια κατάσταση... και ειδικά παρακολουθώντας τα έργα οδικής ανάπτυξης, που είναι και τα μεγαλύτερα που γίνονται στον τόπο, εάν κάποιος εγκύψει και δει τις παραλείψεις, τις αμέλειες, τις κακές μελέτες που γίνονται και πόσα χρήματα καλείται κάθε χρόνο και πληρώνει ο φορολογούμενος πολίτης, εδώ δεν ξέρω τι να πω. Μελέτες επί μελετών.

Ξέρετε, κύριοι, ότι στο δρόμο Λεμεσού-Πάφου, εδώ και τεσσεράμισι χρόνια που ξεκίνησε £35.000.000 δεν έχουν απορροφηθεί με τον άλφα, το βήτα ή το γάμα τρόπο; Ξέρετε, κύριοι, ότι η κυβέρνηση συνήθισε, φυσικά, να μας εμπαίζει; - και, εφόσον τα δεχόμαστε, καλά να μας κάμουν. Γιατί, αν αυτή η Βουλή έστω και για μια φορά στεκόταν στα πόδια της και καταψήφιζε αυτούς τους προϋπολογισμούς, ίσως, ίσως λέω να αναλάμβαναν και τις ευθύνες τους. Αλλά, όταν εκ προοιμίου γνωρίζουν ότι “μα, τι θα κάνουμε, θα τους ψηφίσουμε”, καλά, γιατί επομένως να ανησυχούν;

Λένε “θα κάνουμε το δρόμο Πάφου-Πόλεως Χρυσοχούς, μόλις θα τελειώσει ο δρόμος Λεμεσού-Πάφου”. Εγώ σας λέω θα έπρεπε να ήταν ολοκληρωμένος σχεδόν

και εκείνος. Και ακόμα δεν ξέρω για πόσα χρόνια... ενώ έπρεπε το '98 να αποπερατωθεί ο δρόμος Λεμεσού-Πάφου, θα αναβληθεί για το '99, για το 2000 και δεν ξέρω πόσες άλλες φορές θα αναβάλλεται. Αυτοί είναι οι προϋπολογισμοί που ψηφίζουμε.

Αγροτική πολιτική: Σίγουρα, πράγματι, είναι η πιο «επιστημονική». Και, επειδή ο έντιμος Υπουργός, με όλο το σεβασμό, Οικονομικών, που είναι και φίλος, υπηρέτησε σε διάφορα πόστα και ειδικότερα στο Υπουργείο Γεωργίας, προτού μεταπηδήσει στο Υπουργείο Οικονομικών, ξέρει καλά αυτά τα πράγματα. Τι κάνει; Οι αγρότες πρέπει να διαχωρίζονται, οι αγρότες πρέπει να εγκαταλείπονται, πρέπει να νιώθουν τη δυσκολία στο να επιβιώσουν· πρέπει τότε να ομαδοποιούνται σε ομάδες επαϊτών. Και σήμερα ζητιανεύει κάποιος για τα εσπεριδοειδή και έρχεται η κυβέρνηση και λέει: “Γιατί, δε σας έδωσα;” Ζητιανεύουν αυτοί για τις πατάτες που καταστράφηκαν, κάνουν αγώνα: “Γιατί, κύριοι, δε σας έδωσαν;” Ξεκινούν τώρα οι μπανανοπαραγωγοί στην Πέγεια, πρόβλημα σίγουρα... να περάσετε να φάτε και μερικές μπανάνες, κύριε Ερωτοκρίτου, να λύσετε το πρόβλημα. Που λέτε... άλλη ομάδα επαϊτών και μετά χρησιμοποιούμε αυτά τα πράγματα και τα εξαργυρώνουμε στις προεκλογικές εκστρατείες: “Γιατί, δε θυμάστε που σας βοήθησα;”

Μια είναι η λύση, κύριοι. Εάν η κυβέρνηση δεν αποφασίσει πράγματι να δημιουργήσει εύρωστα ταμεία στήριξης ορθολογιστικά -όχι με το τι απαιτεί ο καθένας- τότε χωρίς καν να υπάρχει αναβρασμός, να υπάρχουν κινητοποιήσεις ή και οτιδήποτε άλλο, θα έρχεται το κράτος που μέσα από αυτά τα ταμεία στήριξης θα βλέπει τη λογική εκείνη βοήθεια και ενίσχυση, για να μπορέσει αυτός ο αγροτικός πληθυσμός να ζήσει.

Έχουν καταντήσει οι προϋπολογισμοί, κύριοι, μύθοι. Ξέρετε εσείς καμιά κυβέρνηση καμιά φορά που δεν έλεγε και δεν έχει ως μόνιμο σύνθημά της “να κρατήσουμε την ύπαιθρο στη ζωή”; Είμαι πενήντα οκτώ χρονών και έτσι ακούω πάντα

εγώ. Πέστε μου, όμως, τι είναι εκείνο το έργο υποδομής το οποίο γίνεται στην αγροτική περιφέρεια, για να μπορέσει πράγματι η ύπαιθρος να ζήσει. Ξεκινούμε ένα χρόνο, για να τους κάμνουμε εκατό μέτρα το χρόνο, διακόσια, για να το θεωρούν και υποχρέωση και, επειδή ακόμα δεν τελείωσαν οι απαλλοτριώσεις, έγινε ο μισός και τα άλλα εκατό μέτρα θα γίνουν του χρόνου και, μέχρι που να φτάσουμε στην κοινότητά τους, απλώς γεωγραφικά θα αναγράφεται το όνομα, αλλά στην πράξη δε θα υπάρχει κοινότητα. Αυτό είναι, κύριοι, το ενδιαφέρον - και όχι σήμερα, για να είμαστε δίκαιοι, όχι μόνο σήμερα. Αυτό είναι στην πράξη που γίνεται και, αν πράγματι η κυβέρνηση θέλει να βοηθήσει και να εγκαταλείψει τα συνθήματα “η ύπαιθρος πρέπει να ζήσει”, θα πρέπει και ανάλογα να κινηθεί, ανάλογα να προγραμματίσει, ούτως ώστε να μπορέσει να κρατηθεί πράγματι η ύπαιθρος στη ζωή.

Υπάρχει και κάτι άλλο: Τα διάφορα κονδύλια, όσο και αν δεν το αποδέχονται οι κυβερνώντες -και εγώ θα τους το λέω, μέχρι που να με βαρεθούν- δρομολογούνται τα διάφορα κονδύλια, ξέρετε πώς; Ανάλογα με τα μεγάλα συμφέροντα. Ανάλογα με το ποια μεγάλα συμφέροντα υπάρχουν σε κάποιες περιοχές, δρομολογούνται και ανάλογα έργα ανάπτυξης. Αυτό, κύριοι, είναι που συμβαίνει και είναι αυτό που πρέπει να προσέξουν, γιατί η υπομονή του λαού έχει και τα όριά της.

Χαίρομαι ιδιαίτερα, γιατί δύο από τους Υπουργούς που έχουν άμεση σχέση παρακολουθούν σήμερα τη συζήτηση των προϋπολογισμών, τόσο ο έντιμος Υπουργός Οικονομικών όσο και ο έντιμος Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Επί χρόνια τώρα και ως αντάλλαγμα, δήθεν, από το 1990, που είχε αποφασιστεί η εκτροπή του Διαρίζου προς τον Κούρρη, έπρεπε να γίνουν και τα διάφορα αρδευτικά έργα στην επαρχία της Πάφου τόσο για σκοπούς άρδευσης όσο και για σκοπούς ύδρευσης. Έγινε η εκτροπή, η οποία στοίχισε τότε £26.000.000. Τώρα και τρία χρόνια

βάναυσα μας εμπαίζουν· μπαίνουν στον προϋπολογισμό τα δύο μικρότερα φράγματα, το φράγμα στη Σουσκίου και το φράγμα στην Επισκοπή· “έχει τεχνικές δυσκολίες το υπέδαφος”, “τώρα, και θα το αλλάξουμε, θα το κάνουμε εκτροπικό”, “ναι, ξέρετε, αλλά δεν μπορούμε να το κάνουμε μόνο του, αλλά πρέπει να το συνδυάσουμε με την προσφορά του άλλου, για να εξασφαλίσουμε καλύτερη τιμή” και σίγουρα από το Νοέμβρη του 1997 θα προκηρυσσόταν και η προσφορά, εφόσον αποπερατούνταν οι διάφορες μελέτες και οι σχεδιασμοί για το φράγμα της Έζουσας.

Μέσα στις εκλογές, εφόσον περιόδευσαν και ενέπαιξαν καλά το λαό και του είπαν “επειδή είναι χειμώνας, αυτό το πράγμα θα γίνει το Μάρτη”, εφόσον εξασφάλισαν την εκλογή, μας είπαν ότι ήταν να γίνει το Νοέμβρη, ούτε προκήρυξη ούτε τίποτε και ήρθε ο Γενάρης. Πληροφορούμαι τώρα “ξέρετε, δεν είναι μόνο το Υπουργείο Γεωργίας, είναι και το Γραφείο Προγραμματισμού και πρέπει να συμφωνήσει και εκείνο”.

Αντιλαμβάνεστε, κύριοι συνάδελφοι, αν ειλικρινά ενσυνείδητα επί εννέα χρόνια εμπαίζεται μια επαρχία που θα δώσει νερό για σκοπούς άρδευσης, ειδικότερα ύδρευσης, σε τριάντα εννιά κοινότητες, σχεδόν στη μισή Πάφο, ε, τότε από εκεί και πέρα βγάλτε τα δικά σας συμπεράσματα και τότε δεχθείτε ή απορρίψτε αυτά που λέω, ότι οι προϋπολογισμοί είναι φαντάσματα, οι υποσχέσεις είναι μύθοι και το αναξιόπιστο και το μη αξιόπιστο είναι στο μεγαλείο και στις δόξες του. Και εύχομαι αυτά τα οποία λέω, κατά τον προσφιλή μου, τον κοινοβουλευτικό μας εκπρόσωπο, που τον άκουγα χθες “λαλούμεν, λαλούμεν, λαλούμεν”, αλλά, φαίνεται, η εκτελεστική εξουσία λαλεί· είναι λόγια του αέρα, αν δε έχει αέρα, σας τα λέω άλλη μια φορά ίσως πάρετε περισσότερο αέρα, αλλά να είστε βέβαιοι ότι εμείς θα συνεχίσουμε σκληρή πολιτική, αν θέλετε, δικαιολογημένη και έντιμη σε εκείνα τα οποία είναι δικές σας υποσχέσεις, είναι δικές σας δεσμεύσεις και είναι, αν θέλετε, για αναγκαία έργα υποδομής, που τόσο ανάγκη τα έχει αυτός ο τόπος και γενικότερα ο λαός.

Συγκοινωνιακή πολιτική: Πάμε, κύριοι, προς την Ευρώπη. Ξέρετε ότι τώρα έχουμε κοινότητες που δεν έχουν λεωφορεία να πάρουν ούτε την τρίτη γενιά στα νοσοκομεία. Ξέρετε, κύριοι, ότι τα “Ταυ” ή και οι άδειες δίνονται με τα φακελάκια - όλοι το ξέρετε, όλοι το ξέρουμε, αλλά δεν κρατούμε στοιχεία. Πού υπάρχει προγραμματισμένο συγκοινωνιακό, αν θέλετε, μέσο που να μπορεί να εξυπηρετήσει τον πολίτη; Καυχόμαστε μόνο ότι έχουμε ωραία ταξί τύπου Μερσεντές, που κυκλοφορούν εντός των πόλεων, και γι’ αυτό δείχνουμε, να πούμε, ότι είμαστε προοδευμένοι σε αυτό τον τομέα, ενώ στους άλλους τομείς είναι, αγαπητοί συνάδελφοι, με όλη τη σοβαρότητα, ένα αλαλούμ.

Η αστυνομία, κύριοι, που είναι το αντίστοιχο εργαλείο του κράτους, επισημαίνει και λέει ότι δεκάδες χιλιάδες οχήματα κυκλοφορούν στους δρόμους και είναι φέρετρα και τώρα και εννιά χρόνια το Τμήμα Οδικών Μεταφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών ακόμα, κύριοι συνάδελφοι, κάνει μελέτες εάν θα επανδρώσουν τα κτιριακά συγκροτήματα που έχουν ανεγερθεί, που έχουν εξοπλιστεί, για να μπορέσουν να κάνουν επιθεωρήσεις.

Ξέρετε, κύριοι, τώρα, μοντέρνα πολιτική: Επειδή έφθασε ο δρόμος Λεμεσού-Πάφου μέχρι το Πισσούρι και η Πάφος διευκολύνεται, για να βγάλει ένας άδεια οδηγού, πρέπει να πάει στη Λάρνακα! Για να κάμεις, κύριε, εξέταση σήμερα, να αποκτήσεις άδεια οδηγού, πρέπει να πάεις στη Λάρνακα!

Αυτή είναι η πολιτική της κυβέρνησης, όσον αφορά τα συγκοινωνιακά, για να μην μπούμε σε βάθος, γιατί πολλοί συνάδελφοι κάπου τους είδα να δυσανασχετούν, όταν είδαν στον κατάλογο ότι θα μιλούσα για πενήντα λεπτά, και δε θέλω να ξεφύγω, αν και έχω περιθώριο χρόνου, θα προσπαθήσω να περιοριστώ.

Κύριοι, τελειώνοντας θέλω να ασχοληθώ με το πολύκροτο θέμα του Ακάμα, που ήταν εφεύρεση της προηγούμενης κυβέρνησης του κ. Βασιλείου, που έλεγε στους

κατοίκους της περιοχής του Ακάμα τότε... όταν διεμαρτύροντο και κρατούσαν ένα φέρετρο, κτυπούσε απάνω και τους έλεγε: “θα σας το γεμίσω λίρες”. Αυτό τους έλεγε το 1989 και έβγαλε εκείνο το ωραίο το διάταγμα, χωρίς να ρωτήσει καμιά κοινότητα, και το πληροφορήθηκαν τότε οι ενδιαφερόμενες κοινότητες από τηλεοράσεως, 11 του Αυγούστου 1989: λευκές ζώνες, συντελεστής μηδέν. Έτσι είχε αποφασίσει τότε η κυβέρνηση.

Διαμαρτυρήθηκαν οι κοινότητες, προσκάλεσαν όλους τους αρχηγούς των κομμάτων και τον τότε Πρόεδρο της Βουλής, παρέλασαν όλοι από την περιοχή, έδωσαν με ψουβάλι όλοι τις υποσχέσεις τους και ειδικότερα, όταν είναι προεκλογική περίοδος “να χαρείτε και τώρα και, μόλις βγούμε, να τα δώσουμε”. Όπως έγινε και φέτος στην πρόσφατη προεκλογική εκστρατεία του Προεδρικού.

Αυτοί οι άνθρωποι έχουν καταδικαστεί, κύριοι, από το 1989 να γίνει πάρκο ο Ακάμας, αλλά όταν μιλούν για Ακάμα, μιλούν και για την ευρύτερη περιοχή, δηλαδή τα ογδόντα τετραγωνικά χιλιόμετρα που είναι το κρατικό δάσος του Ακάμα -πενήντα εφτά πόσα είναι είναι τριακόσια- πρέπει να πάρουν και τις περιουσίες του κόσμου. Τους υποσχέθηκαν νερό, τίποτε. Τους υποσχέθηκαν δρόμους, τίποτα. Και ξέρετε, κύριοι, πώς εξευτελίζουμε αυτό τον πληθυσμό, αυτές τις κοινότητες; Όταν γίνεται οποιοδήποτε έργο για σκοπούς συντήρησης έστω και του δρόμου μέσα στην κοινότητα, τους λέω: “Ξέρετε, είναι από το σχέδιο Ακάμα, ενώ στη διπλανή κοινότητα που γίνεται είναι από το κρατικό ταμείο, ενώ εσάς είναι από το σχέδιο Ακάμα”. Μας εμπαίζουν, μάλιστα, και με αυτόν τον τρόπο.

Έγινε εκείνη η περιβόητη μελέτη - δεν ήμουν μέλος της Επιτροπής Περιβάλλοντος. Εκείνη την ημέρα, επειδή είχατε τοποθετηθεί όλοι στην Επιτροπή Περιβάλλοντος ομόφωνα, θεωρήθηκε μάλιστα και η Έκθεση αναγνωσθείσα. Φυσικά, είναι μια Έκθεση, αγαπητοί συνάδελφοι, με όλο το σεβασμό, που είναι το μήνμα του

Αγίου Νεοφύτου. Φυσικά, μπορεί να το έχετε κάνει, για να μπορεί να υπάρχει ευελιξία εκ μέρους της κυβέρνησης ή και άλλων που θα ασχοληθούν με το θέμα, αλλά οφείλω να σας προειδοποιήσω ότι, εάν γίνει το πάρκο του Ακάμα, που είναι επιθυμία των κατοίκων να γίνει το πάρκο του Ακάμα, εάν όμως το πάρκο του Ακάμα επεκταθεί έξω από το κρατικό δάσος, εάν στο πάρκο του Ακάμα δε θα έχει συμμετοχή ο ίδιος ο πληθυσμός στη διαχείριση που τον συντήρησαν και τον προστάτεψαν επί τόσα χρόνια, εάν δεν προσδιοριστεί σωστά ποιος είναι ο Ακάμας -και ποιος είναι ο Ακάμας φαίνεται από τους δασικούς χάρτες, από τους γεωγραφικούς χάρτες που υπάρχουν επί αιώνες, όχι σήμερα, αυτούς που κατασκευάζουν κάποιοι- και πάτε εθελούσια να εφαρμόσετε σχέδια τα οποία θα καταστρέψουν τις κοινότητες που περιβάλλουν τον Ακάμα, ε τότε από τα τώρα να ξέρετε ότι αυτό το σχέδιο δε θα γίνει αποδεκτό από κανέναν. Και από όσο έχω μελετήσει, δε γνωρίζω προηγούμενα να έχει εφαρμοστεί τοπικό σχέδιο σε οποιαδήποτε χώρα του κόσμου που δεν είχε τη συναίνεση του τοπικού στοιχείου.

Πέραν αυτού, σεβαστείτε, το λιγότερο, και δώστε τόσα δικαιώματα στους κατοίκους όσα τουλάχιστον θέλουμε να προστατέψουμε και να δώσουμε στις κοινότητες. Δεν μπορεί, κύριοι, ενώ αναπτύχθηκαν οι άλλες περιοχές της Κύπρου -και καλά έκαμε η κυβέρνηση, η κάθε κυβέρνηση- δεν μπορεί αυτός ο εμπαιγμός επί έντεκα χρόνια να συνεχίζεται και οι πολίτες αυτής της περιοχής ούτε να μπορούν να μορφώσουν παιδί ούτε να μπορούν να παντρέψουν παιδί ούτε να μπορούν να κτίσουν ούτε το τεμάχιό τους να υποθηκεύεται ούτε τίποτε. Γιατί αυτό; Έχει γίνει μηδενική η αξία του κτήματος λόγω των διαφόρων περιορισμών που μπήκαν.

Επομένως, κύριοι κυβερνώντες, και ως κόμμα και ως εκπρόσωποι του Υπουργικού Συμβουλίου, αν θέλετε, λάβετε τα σοβαρά υπόψη σας αυτά τα πράγματα, γιατί, αν προσπαθήσετε με εθελουσιμούς, σας προειδοποιούμε ότι σίγουρα δε θα περάσουν.

Τελειώνοντας θέλω ειλικρινά να πιστεύω ότι η κυβέρνηση θα λάβει σοβαρά υπόψη όχι μόνο αυτά που λέω και κρίνω, αλλά και αυτά τα οποία έχουν λεχθεί και θα λεχθούν και από οποιοδήποτε άλλο συνάδελφο.

Σίγουρα η οικονομία αντιμετωπίζει προβλήματα, αλλά δεν πιστεύουμε ότι είναι με αυτό τον τρόπο και αυτή τη συμπεριφορά των προϋπολογισμών, αλλά εξειδικευμένα και ειδικότερα με την πολιτική φιλοσοφία που έχετε να διοικείτε αυτό τον τόπο δεν μπορούν να επιλυθούν αυτά τα προβλήματα, εάν συνεχίσετε κατ' αυτόν τον τρόπο, θέλω να πιστεύω ότι κοντά στα άλλα επιτεύγματά σας... πληροφορούμαι καθημερινώς... έχω το ρολόι απέναντί μου, κύριε Δημητρίου, με όλο το σεβασμό, και ξέρω πότε θα τελειώσω. Μην προσπαθείτε να μου φάτε λεπτά, γιατί έχω δικαίωμα και ως κόμμα να χρησιμοποιήσω και άλλα τα οποία μας έχετε παραχωρήσει και εκπτώσεις δε σας κάνουμε και, τώρα που μιλούμε, σίγουρα προστίθεται στο χρόνο και δεν αφαιρείται.

Σίγουρα, κύριε Συλλούρη, να τα επαναλάβω. Είχα πει, όταν έλειπε τόσο ο αρχηγός σου όσο και εσύ, ότι μιλούσατε συνέχεια για σκάνδαλα και πείστηκα ή μου είχε μείνει η εντύπωση για τα σκάνδαλα που μιλούσατε ότι ήταν σκάνδαλα που συνέβαιναν στην πολιτεία, στην πολιτική ζωή του τόπου, στο δημόσιο, που αφορούσαν Υπουργούς, Βουλευτές και άλλα δημόσια πρόσωπα.

Πέραν αυτού, εγώ, επειδή έχω το χρόνο, ευχαρίστως θα επαναλάβω, συνάδελφε, για να γνωρίζετε από πρώτο χέρι τι έχω πει. Ο αρχηγός σας σας κατσάδιασε, κατά την κυπριακή, και ζητούσε να σταματήσετε και, αν έχετε οποιαδήποτε στοιχεία, να του τα δώσετε και να υπάρχει υπεύθυνη συμπεριφορά. Πληροφορηθήκαμε μέσω των ΜΜΕ ότι συναντηθήκατε και του τα δώσατε. Από εκείνη τη μέρα μάθαμε ότι μπήκαν σ' ένα ψυγείο που κλείνει αεροστεγώς.

Δώστε μας μία απάντηση: Ήταν σκάνδαλα που αφορούσαν το δημόσιο; Και υπήρχαν στοιχεία, ναι ή όχι; Ή ήταν σκάνδαλα που αφορούσαν το Δημοκρατικό

Συναγερμό; Με γεια σας με χαρά σας! Ποσώς μας ενδιαφέρει! Αυτά είπα, συνάδελφε, και τα επανέλαβα επί λέξει.

Έτο που υπάρχουν και κάπου έντιμοι άνθρωποι, που δεν τους έχει τυλίξει η διαφθορά, και είναι εδώ που θα συμφωνήσω με το συνάδελφό μου, τον Ρίκκο Ερωτοκρίτου, και, όταν φέρετε το νομοσχέδιο με οποιοδήποτε άλλο τίτλο αλλά κοινώς γνωστό ως “πόθεν έσχες”, εγώ δεν πρόκειται να ψηφίσω, αν δεν έχει αναδρομική ισχύ. Γιατί δεν είναι “απ’ έφαιεν έφαιεν” - υπόψη μας.

Τελειώνω και λέω, κύριοι: Μη θέλετε -δικαίωμά σας, φυσικά, δική σας επιλογή- να δημιουργήσετε ακόμα μια βιομηχανία στις τόσες άλλες που έχετε δημιουργήσει, βιομηχανία υποσχέσεων, βιομηχανία εμπαιγμού, βιομηχανία αλαζονείας... τώρα ακούω ότι πάτε να δημιουργήσετε μια βιομηχανία παραγόντων και προσωπικοτήτων, για να κάμετε Υπουργούς. Με γεια σας με χαρά σας! Αλλά σε αυτόν τον τόπο εμείς δεν αναγνωρίζουμε κανέναν “παράγο” - κοινώς τους λέω “παράγους” - ούτε προσωπικότητες, αλλά εμείς σας λέμε κάνετε κυβέρνηση, εσείς διοικείτε, το κόμμα σας διοικεί, θα πιστωθείτε κακά θα κάμετε, πάλι θα πιστωθείτε αρνητικά.

Επομένως με αυτά, κύριοι, θέλω να τελειώσω και θέλω να ευχαριστήσω που είχα την υπομονή σας και θέλω να επαναλάβω: Μακάρι να μην είναι αυτό που είπε ο κοινοβουλευτικός μας εκπρόσωπος, ότι ό,τι λέγεται στη Βουλή κατά το σχολιασμό των προϋπολογισμών, είναι λόγια του αέρα, γιατί τότε και πιο σκληροί θα είμαστε και μετωπικές συγκρούσεις, αν χρειαστεί, θα έχουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ το βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Ανδρέα Παρισινό να λάβει το λόγο.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, κύριοι υπουργοί, αξιωματούχοι των υπουργείων και εκπρόσωποι των μέσων μαζικής επικοινωνίας,

Μιλώντας από μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, θα ασχοληθώ με το θέμα υγείας.

Το 1999, η τελευταία χρονιά του 20ού αιώνα, προβλέπω να χαρακτηριστεί πανηγυρικά σαν η χρονιά του Εθνικού Σχεδίου Υγείας, σαν η χρονιά της υγείας για το λαό της Κύπρου. Ένας στόχος που τέθηκε από τη σύσταση της Δημοκρατίας της Κύπρου, μια αναγκαιότητα για την οποία έκανε αναφορά ο πρώτος Πρόεδρος Αρχιεπίσκοπος Μακάριος, επανέφερε στο προσκήνιο ο Πρόεδρος Κυπριανού, προώθησε σε μελέτες ο Πρόεδρος Βασιλείου και συνέχισε συστηματικά την προεργασία υλοποίησης ο Πρόεδρος Κληρίδης.

Με ικανοποίηση σημειώσαμε την εξουσιοδότηση που στις 2 Δεκεμβρίου 1998 έδωσε το Υπουργικό Συμβούλιο στην εξ Υπουργών Επιτροπή να ολοκληρώσει τις διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους, με οριστικό στοχοδιάγραμμα το πρώτο τρίμηνο του 1999 να κατατεθεί στη Βουλή το τελικό νομοσχέδιο, λειτουργικά μελετημένο με τις λιγότερες δυνατές αποκλίσεις και διαφωνίες, ώστε το έργο της Βουλής να διευκολυνθεί, με την ελπίδα και τη δυνατότητα να μετατραπεί σε πολιτειακό νόμο πριν από το τέλος του αιώνα μας.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός πιστεύει ότι δικαιολογημένα προκάλεσε τόσες συζητήσεις, αλλά και έντονο ενδιαφέρον, η ολοκλήρωση της μελέτης και η κατάθεση του νομοσχεδίου για το Εθνικό Σχέδιο Υγείας. Δε διαφεύγει της λογικής ότι η εισαγωγή ενός μεγαλεπήβολου σχεδίου, όπως είναι το Εθνικό Σχέδιο Υγείας, θα προκαλέσει ουσιαστικά επανάσταση στον τρόπο και τη μέθοδο παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, που ως βασικός πυλώνας της κοινωνικής πολιτικής του κράτους θα ανοίξει νέους ελπιδοφόρους ορίζοντες για ουσιαστική αναβάθμιση και βελτίωση της ποιότητας

ζωής του κυπριακού λαού.

Ένα πρωτόγνωρο για τον τόπο εγχείρημα που στοχεύει:

- να εξασφαλίσει πλήρη κάλυψη για ολόκληρο τον πληθυσμό ανεξάρτητα εισοδήματος·
- να παρέχει στους ασθενείς το δικαίωμα της ελεύθερης επιλογής ιατρού και νοσοκομείου·
- να ελέγχει το κόστος της παροχής ιατρικής φροντίδας· και
- να εξασφαλίζει ψηλού επιπέδου ιατρική φροντίδα.

Σίγουρα θα έχει κόστος και, όταν ήδη σήμερα μιλούμε για £187 εκ. δαπάνης ετήσια, ξέρουμε ότι μέχρι να εφαρμοστεί στην πράξη θα έχει ξεπεράσει τα £200 εκ.

Συγχαίρουμε την κυβέρνηση Κληρίδη και το αρμόδιο υπουργείο που τήρησαν την υπόσχεσή τους προς το λαό και εμείς ως Δημοκρατικός Συναγερμός χειροκροτούμε δικαιωμένοι, γιατί γίνεται πραγματικότητα μια έντονα διατυπωμένη πολιτική μας πρόταση.

Οι συστηματικές διαβουλεύσεις που άρχισαν προχθές τη Δευτέρα στο Υπουργείο Υγείας βεβαιώνουν ότι η δημόσια δέσμευση της κυβέρνησης, ότι η κατάθεση του νομοσχεδίου για το Εθνικό Σχέδιο Υγείας θα γίνει μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου, θα ισχύσει οπωσδήποτε.

Από την 1η Μαρτίου λοιπόν θα σημάνει πια η ώρα της Βουλής. Εμείς ως στελέχη του Δημοκρατικού Συναγερμού με ευθύνη δηλώνουμε ότι με σταθερή αποφασιστικότητα θα εργαστούμε με τους συναδέλφους όλων των κομματικών πλευρών, ώστε με αντικειμενικότητα και μοναδικό γνώμονα την καλύτερη δυνατή λειτουργικότητα του συστήματος να ξεπεράσουμε κάθε εμπόδιο που τυχόν θα παρουσιαστεί στην πορεία της μελέτης και της συζήτησης.

Την ίδια ώρα καλούμε την κυβέρνηση και όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες να

αναλάβουν μια καλά προγραμματισμένη εκστρατεία διαφώτισης, γιατί ο πολίτης που θα κληθεί σε υποχρεωτική συμμετοχή και συνεισφορά δικαιούται και πρέπει να ενημερωθεί πάνω στα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τα οφέλη της σωστής φροντίδας που θα του προσφέρει το σύστημα που στοχεύουμε να εφαρμόσουμε.

Ένας καλά ενημερωμένος πολίτης, μέλος του συστήματος, πολύ πιο εύκολα θα συνειδητοποιήσει την ανάγκη να δεχθεί και να αγκαλιάσει με εμπιστοσύνη το άλμα αυτό της προόδου.

Μπροστά λοιπόν στην οριστική πολιτική απόφαση να εφαρμόσουμε το Εθνικό Σχέδιο Υγείας, ας δούμε τι επιβάλλεται τώρα ενδιάμεσα να φροντίσουμε.

Στη χρονιά που μας πέρασε, το 1998, η ανέγερση του νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας συνεχίστηκε με κανονικούς ρυθμούς. Είναι κρίμα γιατί δεν έγινε κατορθωτό να συμφωνηθεί επιτάχυνση των εργασιών, παρά το γεγονός ότι το κονδύλι ήταν ήδη εγκριμένο και έτσι δεν απορροφήθηκε στο σύνολό του. Στον προϋπολογισμό που έχουμε μπροστά μας ένα νέο κονδύλι £9 εκ. θα περιμένει να βρεθεί ο τρόπος και η συμφωνία, ώστε να χρησιμοποιηθεί ολόκληρο. Όσο πιο σύντομα παραδοθεί για χρήση στην πρωτεύουσα, τόσο μεγαλύτερη οικονομία θα έχουμε με την άμεση μεταστέγαση από το παλιό γενικό νοσοκομείο, χωρίς να χρειάζεται να αναφέρει κανείς τα θεαματικά πλεονεκτήματα που θα προσφέρει σε όσους θα εργάζονται ή θα νοσηλεύονται σ' αυτό. Και ακόμα, η λειτουργία του ως νοσηλευτηρίου παραπομπής από όλη την Κύπρο θα αναβαθμίσει το σύνολο της εξειδικευμένης προσφοράς.

Την ίδια χρονιά, με ικανοποίηση σημειώσαμε το φρεσκάρισμα στο γέρικο γενικό νοσοκομείο της πρωτεύουσας που του έδωσε πραγματικά μια ανάσα ζωής μέχρι την ώρα της κατεδάφισης. Πιστεύω ότι χρήσιμα αξιοποιήθηκαν οι £360.000 που ξοδεύτηκαν γι' αυτά τα έργα συντήρησης.

Παράλληλα, ολοκληρώθηκε ο σχεδιασμός του Νέου Νοσοκομείου Αμμοχώστου και

προχωρεί το υπουργείο για τις προσφορές οικοδόμησης.

Είναι σημαντική η διαπίστωση ότι οι υπηρεσίες υγείας στην ύπαιθρο ενισχύθηκαν αρκετά ικανοποιητικά σε σύγχρονο εξοπλισμό και βελτίωση εγκαταστάσεων. Μια νέα προσφορά για τους κατοίκους της υπαίθρου, και όχι μόνο, είναι και η λειτουργία του μόνιμου πια σταθμού ασθενοφόρων στο Αγροτικό Υγειονομικό Κέντρο Κοφίνου, που κάλυψε τόσο τη γύρω περιοχή όσο και τους υπεραστικούς δρόμους Λεμεσού-Λευκωσίας και Λεμεσού-Λάρνακας.

Ένας άλλος τομέας βελτίωσης είναι η επέκταση της μηχανογράφησης που έγινε στα νοσηλευτήρια της Λάρνακας και της Πάφου, αφού είχαν ήδη προηγηθεί τα νοσηλευτήρια της Λεμεσού και το Μακάριο της Λευκωσίας.

Όμως, εμείς έχουμε την έντονη άποψη ότι η ταυτόχρονη μηχανογράφηση όλων των υπηρεσιών στα κρατικά νοσηλευτήρια των πόλεων και της υπαίθρου θα αποτελέσει βασικό παράγοντα εξυπηρέτησης του πολίτη, αλλά και σίγουρο μέσο ελέγχου και σημαντικής οικονομίας.

Για τους προϋπολογισμούς του Υπουργείου Υγείας του 1999 θα απαιτηθούν δαπάνες περίπου £120 εκ. Αναφέροντας αυτό το ποσό, να μου επιτρέψετε να διερωτηθώ για τις αριθμητικές πράξεις συναδέλφου που βρισκόταν στο βήμα πριν από λίγο, γιατί, αναφερόμενος στα κονδύλια που, κατά τη γνώση του, την πληροφόρησή του, χρησιμοποιήθηκαν για την αγορά των S300, θα μπορούσαν, είπε, να καλύψουν τους προϋπολογισμούς για την υγεία για τέσσερα χρόνια και αναφέρθηκε στο ποσό των £240 εκ., ενώ βλέπουμε ότι οι ουσιαστικές δαπάνες του υπουργείου είναι £120 εκ. Από αυτά τα £120 εκ. της δαπάνης στον τομέα υγεία σημειώνουμε ότι £70.253.000 είναι η δαπάνη για τις απολαβές του προσωπικού, £12 εκ. θα διατεθούν για την αγορά φαρμάκων, £7 εκ. θα χρηματοδοτήσουν το σχέδιο θεραπείας Κυπρίων στο εξωτερικό και άλλα £5 εκ. θα χρησιμοποιηθούν για διάφορες ιατρικές προμήθειες.

Ανάμεσα στις ποικίλες δαπάνες σημειώνουμε τη διάθεση £1,5 εκ. περίπου για την αγορά υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα. Εδώ θα πρέπει να τονιστεί ότι το ανιχνευτικό πρόγραμμα του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας σημείωσε επιτυχία και θα συνεχιστεί με τη συμμετοχή των ιδιωτών ιατρών.

Πολύ καλά υπήρξαν επίσης τα αποτελέσματα από τη λειτουργία δύο ξενώνων στη Λάρνακα και την Πάφο, που προστέθηκαν σ' αυτούς που οι Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας ήδη λειτουργούν στη Λευκωσία και Λεμεσό.

Το 1999 θα είναι η χρονιά που αρχίζουν οι κατασκευαστικές εργασίες για το Νέο Νοσοκομείο Αμμοχώστου, που θα καλύψει αποτελεσματικά τις ανάγκες της ελεύθερης Αμμοχώστου και πρόσθετα θα εξυπηρετήσει τις εκατοντάδες χιλιάδες τουρίστες που κατακλύζουν την περιοχή, μια ακόμα πρωταρχική ανάγκη για τη σωστή εικόνα της μικρής μας πατρίδας.

Για τη στήριξη των αγροτικών περιοχών θα συνεχιστεί η αναβάθμιση και βελτίωση των αγροτικών υγειονομικών κέντρων με βασικά έργα επίσης στα νοσοκομεία της περιφέρειας, όπως είναι η επέκταση του νοσοκομείου της Πόλης και οι σημαντικές βελτιώσεις στο Νοσοκομείο Κυπερούντας.

Θεωρούμε πολύ χρήσιμα για τους πολίτες τα προγράμματα διαφώτισης και προληπτικής ιατρικής, π.χ. για καρκίνο, καρδιοπάθειες, κάπνισμα, αλκοολισμό, AIDS κ.λπ. Γι' αυτό το ποσό των £260.000, που στοχεύει το Υπουργείο Υγείας να διαθέσει, το θεωρούμε πενιχρό μπροστά στο τεράστιο όφελος και την πολύ σημαντική οικονομία για τις υπηρεσίες του κράτους, που θα σημαίνει μακροχρόνια μια συστηματική, επιστημονική, σύγχρονη, πρωτοποριακή διαφώτιση, που θα πρέπει να εμπλέξει πολλούς άλλους παράγοντες και υπηρεσίες του κράτους και του ιδιωτικού χώρου, όπως η εκκλησία, οι δάσκαλοι, οι καθηγητές, το αστυνομικό σώμα, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, οι εθελοντικές οργανώσεις και γενικά όσοι άλλοι έχουν την έφεση, το

χρόνο και την ικανότητα να βοηθήσουν το συνάνθρωπό τους.

Κύριε Πρόεδρε, ας μου επιτραπεί στο σημείο αυτό, λυπούμαι γιατί προλαλήσας συνάδελφος δε βρίσκεται αυτή τη στιγμή στην αίθουσα και δε συνηθίζω να μιλώ εν απουσία του ενδιαφερομένου, όμως αισθάνομαι την ανάγκη να πω ότι η αναφορά που έγινε στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου και περίπου το παρουσίασε από τη γωνία που ο αγαπητός συνάδελφος το έβλεπε, ότι προσπαθεί και ασχολείται νυχθημερόν να προβάλει, να διαφημίσει το έργο του Γλαύκου Κληρίδη ως Προέδρου της Δημοκρατίας, το έργο της κυβέρνησης... Δεν ξέρω υπό ποία γωνία το είδε ο συνάδελφος, αλλά όσοι παρακολουθούμε και το ραδιόφωνο και την τηλεόραση του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου έχουμε μια άλλη συγκεκριμένη εντύπωση. Έχουμε την εντύπωση και την άποψη ότι παρήλθε η εποχή που θα θυμούνται όλοι, τουλάχιστον εμείς οι γηραιότεροι, ότι το ραδιόφωνο και η τηλεόραση του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, αρχίζοντας κάθε δελτίο ειδήσεων, άρχιζε πάντοτε με το σταθερό “Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είπε, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έπραξε, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας επισκέφθηκε, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έβηξε ...” και ούτω καθεξής. Αυτός ο τόσο σημαντικά προοδευτικός τρόπος, που παρουσιαζόταν τόσα χρόνια το δελτίο ειδήσεων, πιστεύω ότι εξέλιπε κατά τα χρόνια διακυβέρνησης του Γλαύκου Κληρίδη. Επίσης, είναι γνωστό ότι ο κυβερνητικός εκπρόσωπος επί διακυβέρνησης Γλαύκου Κληρίδη δε χρησιμοποίησε την καθημερινή τηλεφωνική γραμμή με τους υπεύθυνους συντάκτες του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, για να εκφράσει τις επιθυμίες του πώς θα έπρεπε να παρουσιάζονται οι δραστηριότητες της κυβέρνησης την οποία εκπροσωπούσε. Όσον αφορά το χειρισμό του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου -χαίρομαι που ο συνάδελφος επέστρεψε ...

Τ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Μα ήμουν εδώ.

A. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Λυπούμαι που δεν το πρόσεξα.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Ανδρέα Παρισινού, ο Πρόεδρος της Βουλής αντικαταστάθηκε στην έδρα από τον κ. Νίκο Αναστασιάδη.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Παρισινέ, “απ’ ον φουμίσει το σπίτι του ππέφτει τζαι τσιλλά τον”.

A. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Επανέρχομαι να πω, χρησιμοποιώντας τη ρήση του αγαπητού συναδέλφου -δεν ξέρω, εμείς βλέπουμε την τηλεόραση όπως είναι τοποθετημένη στο σπίτι μας, όχι ανάποδα με τα πόδια προς τα πάνω, όπως χαρακτηριστικά είχε χρησιμοποιήσει την έκφραση- οι γενικές διαπιστώσεις και αυτών των ίδιων των ενδιαφερομένων, των υποψήφιων προέδρων για το αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας ήταν ότι το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου κατά την προεκλογική περίοδο τούς χειρίστηκε ακριβοδίκαια με ισοζυγισμένη προσέγγιση στον τρόπο παρουσίασής τους. Άρα πιστεύω ότι ήταν τουλάχιστον άδικη η αναφορά του συναδέλφου και δε θα ήθελα να κάνω συγκρίσεις με τον τρόπο που παρουσιάστηκαν άλλοι ραδιοφωνικοί σταθμοί κατά την τελευταία ή τις δύο τελευταίες εβδομάδες του προεκλογικού αγώνα.

Επανερχόμενος στο θέμα της υγείας, θέλω να πω ότι ένας άλλος τομέας, όπου καταφανώς υστερούμε στα θέματα υγείας, είναι η επιστημονική έρευνα. Η απουσία ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος στα θέματα ιατρικής μειώνει τις δυνατότητες. Παρήγορη η ευδόκιμη λειτουργία του Κυπριακού Ταμείου Ερευνών Μυϊκής Δυστροφίας προς το οποίο η χορηγία της πολιτείας θα ανέλθει στο £1.70.000.

Μπροστά σε τρία σημαδιακά γεγονότα, τη μεγάλη απόφαση για εισαγωγή του Εθνικού Σχεδίου Υγείας, την είσοδό μας στον 21ο αιώνα και την ευοίωνη πορεία μας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Δημοκρατικός Συναγερμός προχωρεί σε εισηγήσεις

πρακτικές, λειτουργικά χρήσιμες, που μπορούν άμεσα να βοηθήσουν θεαματικά το ήδη ικανοποιητικό επίπεδο ιατροφαρμακευτικής φροντίδας του Κύπριου πολίτη.

Ανάπτυξη της πρωτοβάθμιας φροντίδας με άμεση συμμετοχή του ιδιωτικού ιατρικού τομέα, ώστε να επιτευχθεί μια ορθολογιστική κατανομή των υπηρεσιών μέχρι να εφαρμοστεί το Εθνικό Σχέδιο Υγείας που θα λύσει κάθε πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε σήμερα.

Αναδιοργάνωση της δομής στα κρατικά νοσηλευτήρια, ώστε να δρομολογηθεί η δυνατότητα να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της εφαρμογής ενός σύγχρονου σχεδίου υγείας.

Εκσυγχρονισμός στον τρόπο διεύθυνσης και διοίκησης των κρατικών νοσηλευτηρίων. Οι σύγχρονες αντιλήψεις επιβάλλουν να διοικούνται τα νοσοκομεία από ειδικά επιμορφωμένους επιστήμονες με ανάλογες σπουδές σε πανεπιστήμια που προσφέρουν ειδικούς κλάδους. Σήμερα θεωρείται αδιανόητο ένας γιατρός, όσο ικανός και αν είναι, να καλείται να διευθύνει ένα πολυδύναμο συγκρότημα με χιλιάδες εργαζομένους και φιλοξενουμένους και να μεριμνά για πολυποίκιλες υπηρεσίες, συντήρησης, τροφοδοσίας, εφοδιασμού κ.λπ. Είναι χάσιμο λοιπόν πολύτιμου χρόνου ο δισταγμός να ενθαρρύνουμε επιστήμονες, ιατρούς ή άλλους να παρακολουθήσουν ειδικές σπουδές.

Πολυφαρμακία, ίσως και σαν αποτέλεσμα πολυσυνταγολογίας, προκαλεί απαράδεκτη σπατάλη και επιβάρυνση παρά βελτίωση της υγείας. Άμεση είναι η ανάγκη συστηματικού ελέγχου και σωστής συμμετοχής των ιατρών του κρατικού χώρου στη συνολική προσπάθεια. Οι πόροι που θα εξοικονομηθούν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άλλους τομείς της υγείας άμεσης προτεραιότητας.

Ταχύρρυθμο σύστημα προμήθειας νέου εξοπλισμού ή ανταλλακτικών για ήδη χρησιμοποιούμενο εξοπλισμό. Οι χρονοβόρες διαδικασίες που σήμερα φτάνουν και τα

δου χρόνια είναι ανεπίτρεπτη πρακτική.

Φορέας ανεξάρτητος, παγκύπριος, ενιαίος, που να διαθέτει υπερσύγχρονα συστήματα τηλεπικοινωνίας για άμεση ανταπόκριση στον ελάχιστο δυνατό χρόνο, είναι η εισήγησή μας για τον πολύ σημαντικό τομέα των ασθενοφόρων.

Δεν μπορούμε όμως να παραβλέψουμε το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έγινε πολύ αξιόλογη βελτίωση με νέα οχήματα, σύγχρονο εξοπλισμό και νέους σταθμούς, που καλύπτουν σχεδόν όλη την Κύπρο, πόλεις και ύπαιθρο.

Νομοσχέδιο για τη λειτουργία των ιδιωτικών κλινικών και νοσοκομείων επιβάλλεται να κατατεθεί το ταχύτερο δυνατό στη Βουλή, γιατί θα βοηθήσει το μαχόμενο ιδιώτη επιστήμονα, αλλά ταυτόχρονα θα δοθεί και το ουσιαστικό δικαίωμα στις υπηρεσίες του κράτους για υπεύθυνο έλεγχο στις συνθήκες λειτουργίας και προσφοράς των υπηρεσιών στον Κύπριο ασθενή.

Εκσυγχρονισμός/αναθεώρηση στα τέλη νοσηλείας για την παρεχόμενη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στα κρατικά νοσηλευτήρια επιβάλλεται άμεσα. Αναμένουμε το νομοσχέδιο, που έχει ετοιμαστεί από μήνες τώρα, ώστε το τελικό αποτέλεσμα να συμβαδίσει με τη σημερινή πραγματικότητα, γιατί τα ήδη υφιστάμενα τέλη είναι ξεπερασμένα από καιρό και το όλο σύστημα ταλαιπωρεί ιδιαίτερα εκείνους που έχουν πραγματική ανάγκη και δικαίωμα να κάνουν χρήση των κρατικών υπηρεσιών υγείας.

Τέλος, δε θα κουραστούμε ποτέ να ζητούμε την άμεση μελέτη για νέα στρατηγική στην αντιμετώπιση των αναγκών των ατόμων της τρίτης ηλικίας.

Είναι στοιχειώδης σεβασμός και υποχρέωση να δώσουμε το άριστο με όλη μας την αγάπη στους γεννήτορές μας.

Ζητούμε πρακτικές λύσεις τώρα. Γηριατρικές πτέρυγες στα νοσοκομεία, εξειδίκευση νέων επιστημόνων στη γηριατρική, στέγες ευγηρίας αναβαθμισμένες, που

να προσφέρουν συνεχή ιατροφαρμακευτική φροντίδα, επέκταση του τόσο επιτυχημένου θεσμού της κατ' οίκον φροντίδας. Είναι λύσεις που μπορούν να βοηθήσουν ουσιαστικά στην αντιμετώπιση του όλου θέματος.

Με τις ξεκάθαρες αυτές θέσεις, σκέψεις και απόψεις, ο Δημοκρατικός Συναγερμός πανέτοιμος να στηρίξει κάθε αίτημα της κυβέρνησης, που στοχεύει στην περαιτέρω βελτίωση σε ό,τι αφορά την υγεία, του ύψιστου αυτού στόχου της κοινωνικής μας πολιτικής, θα υπερψηφίσει τους προϋπολογισμούς του 1999.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Παπακώστας. Κύριε Παπακώστα, έχετε το λόγο.

Κ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τα παθήματα όχι μόνο δε φαίνεται να γίνονται μαθήματα στους κυβερνώντες, αλλά λόγω των ιδεολογημάτων και του όλου πολιτικού τους βίου δεν πρόκειται ποτέ, πιστεύω, να τους γίνουν μαθήματα, ακριβώς επειδή τέτοια ιδεολογήματα και θεωρήσεις ουδέποτε θέτουν το κοινό καλό, το καλό της πατρίδας υπεράνω οιασδήποτε άλλων, αλλά αντιθέτως θέτουν και θα θέτουν πάντοτε τις μικροκομματικές επιδιώξεις και συμφέροντα, πρώτα στον κατάλογο των ιεραρχήσεων.

Προτού αλέκτωρ λαλήσει, προτού ο σάλος της φαρσοκωμωδίας και των κακών χειρισμών του θέματος των S300 κοπάσει, φύγαμε από την “πυραυλογία” και αρχίσαμε την “αρματολογία”. Συνάδελφος βουλευτής του Δημοκρατικού Συναγερμού, μέλος της επιτροπής Άμυνας αυτού του Σώματος, για καθαρά μικροκομματικούς λόγους, για να απαμβλύνει τις αρνητικές εντυπώσεις μέσα στο λαό από τις αβασάνιστες και λαϊκίστικες επιθέσεις κατά της ελληνικής κυβέρνησης από μέρους του ίδιου του αρχηγού του κόμματός του και άλλων παρεμφερών, αποκαλύπτει τα όσα αποκάλυψε με

τη φθηνή δικαιολογία μάλιστα ότι μερίδα του ελλαδικού τύπου το είχε ήδη προβάλει.

Και δημιουργείται το εύλογο ερώτημα: Ένα μέλος αυτού του Σώματος, όχι τυχαίο, αλλά αναπληρωτής πρόεδρος της επιτροπής Άμυνας της Βουλής, δεν πρέπει να διαθέτει περισσότερη υπευθυνότητα, λογική, ωριμότητα και ευθιξία από έναν αρθρογράφο μιας οποιασδήποτε γενικά εφημερίδας;

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, “το ψάρι βρομάει πάντα από την κεφαλή”. Παρόμοια και χειρότερα ακούσαμε από τον ίδιο τον Πρόεδρο του κράτους και κάθε λογικός άνθρωπος παρέμεινε άφωνος για την επικίνδυνη προχειρότητα που πηγάζει από μικροκομματικές σκοπιμότητες, με την οποία αυτή η κυβέρνηση χειρίζεται τα σοβαρά θέματα του τόπου και ιδιαίτερα της άμυνάς μας. Ο ίδιος ο κυβερνητικός εκπρόσωπος παρεδέχθη του λόγου το αληθές.

Δεν είναι του παρόντος μια ιστορική αναδρομή για μια σε βάθος ανάλυση του κομματικού, πολιτικού και κυβερνητικού βίου αυτής της παράταξης, που ουσιαστικά οδηγεί την πατρίδα μας από το κακό στο χειρότερο.

Θα αρκεστώ στο σοβαρό θέμα της άμυνας με ιδιαίτερη αναφορά στην κομματική ιδιοτέλεια των κυβερνώντων, με το φακό της οποίας αντίκρισαν τέτοιο φλέγον θέμα, μετατρέποντάς το τελικά σε ακανθώδες πρόβλημα με σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις τόσο στο εθνικό μας θέμα όσο και εν γένει στην πολιτική ζωή και το μέλλον αυτού του τόπου.

Αν προέκυψε ένα καλό από τους αδέξιους κομματικούς και όχι σωστούς εθνικούς χειρισμούς του σοβαρού θέματος των S300 από μέρους των κυβερνώντων είναι το γεγονός ότι εξετέθησαν μπροστά στα μάτια του λαού μας ως φαινομενικά λογικοί και υπεύθυνοι αλλά ουσιαστικά ανεύθυνοι, στερούμενοι λογικής προσέγγισης των πραγμάτων και εθνικά ανεύθυνοι, γιατί τα ιδεολογήματά τους, τα πιστεύω τους, δε συνάδουν με τη ορθολογιστική προσέγγιση της πραγματικότητας, ιδιαίτερα με την

κρισιμότητα των στιγμών που διέρχεται ο τόπος μας.

Όλοι θυμόμαστε ότι στην προεκλογική περίοδο αυτοί που μας κυβερνούν σήμερα επένδυσαν σχεδόν το παν στην έλευση αυτών των πυραύλων, που η θλιβερή κατάληξή τους είναι προϊόν των θλιβερών χειρισμών τους, εκμεταλλευόμενοι το αίσθημα ανασφάλειας του λαού μας, τονίζοντας μάλιστα το “λόο του αδρώπου” με στόχο την αναρρίχηση στην εξουσία, παραπλανώντας και εξαπατώντας τον αγνό λαό μας.

Από αυτό το γεγονός και μόνο, δίδοντας το “λόο σου σαν άδρωπος” και μη τηρώντας τον, θα ‘πρεπε να παραιτηθούν και να μην κυκλοφορούν μέσα στον κόσμο για πολύ καιρό. Χαρακτηριστικά, απλός Κύπριος λαϊκός ποιητής αποφαίνεται: “Παν τζαι το περιβόητον ο λόος του αδρώπου” τζαι η αξιοπρέπεια τουν τ’ άμοιρου του τόπου”.

Και συνεχίζοντας τον εμπαιγμό αυτού του λαού, ως να μην αρκούσε η αθέτηση του “λόου του αδρώπου”, οι κυβερνώντες και παρακυβερνώντες προσπαθούν με ταχυδακτυλουργίες, ως συνήθως, να επιρρίψουν τις ευθύνες πού αλλού; ... στο ΑΚΕΛ, δηλώνοντας ταυτόχρονα με έμφαση ότι αναλαμβάνουν “υπευθυνοανεύθυνα” τις ευθύνες.

Η ανάληψη πολιτικών ευθυνών, κύριοι συνάδελφοι, δεν εξαντλείται με λεκτικές ωραιολογίες, αλλά στηρίζεται πάντοτε σε συγκεκριμένες πολιτικές πράξεις που απαιτούν σοβαρό προβληματισμό και ιδιαίτερη ευθιξία και τόλμη.

Στην πολιτική κατρακύλα τους οι κυβερνώντες αδυνατούν να συλλάβουν την ουσία των γεγονότων και στις πιο κρίσιμες ώρες πιπιλίζουν την καραμέλα της δήθεν “ενότητας”. Είχα αναλύσει και σε προηγούμενη ομιλία μου τις προϋποθέσεις μιας ουσιαστικής ενότητας μετά τα όσα θλιβερά ζήσαμε και ζούμε.

Μια ενότητα είναι αναγκαία και επιτακτική, για να σωθεί ο δύσμοιρος αυτός τόπος. Η ενότητα όλων των υπόλοιπων δημοκρατικών δυνάμεων κατά των σημερινών

κυβερνώντων που μας οδηγούν ολοταχώς προς την άβυσσο.

Επιτρέψτε μου, προτού αναλύσω σε βασικές γραμμές αυτή την πολιτική θέση, να επισημάνω περαιτέρω καταστάσεις από το πολιτικό θρίλερ των κυβερνώντων που οδηγούν αβίαστα σε ένα και μόνο συμπέρασμα, ότι, για να μπορέσουμε να βγούμε από τα πολλαπλά αδιέξοδα, μια και μόνο πολιτική λύση υπάρχει. Συνένωση των δημοκρατικών δυνάμεων και διεκδίκηση της ψήφου του λαού. Τα ευχολόγια για αποχώρηση των κυβερνώντων όχι μόνο δεν αρκούν, αλλά αποτελούν “έπεα πτερόεντα”.

Κανένας δεν αρνείται τον ισχυρό και αποφασιστικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει μια ενότητα όλων ανεξαιρέτα των πολιτικών δυνάμεων. Αυτή την ενότητα για χρόνια, αυτοί που στο όνομά της χύνουν κροκοδείλια δάκρυα, όχι μόνο την υπονόμισαν, αλλά την κατέστησαν λόγο κενό.

Τονίζω και επαναλαμβάνω, μια ενότητα τώρα μπορεί να υπάρξει: Η ενότητα των αντιπολιτευόμενων πολιτικών δυνάμεων. Αρκούν οι πολιτικοί ακροβατισμοί, οι επικίνδυνοι πειραματισμοί πάνω στο αιμόφυρτο σώμα της πατρίδας μας. Αρκούν η παραπλάνηση, ο λαϊκισμός, η δημαγωγία, τα σκάνδαλα, το κοινωνικοοικονομικό χάσμα, τα μεγάλα λόγια με το ψεύτικο αντίκρισμα. Αρκεί πια η συγκεκαλυμμένη με δημοκρατική συνθηματολογία αντιδημοκρατική διακυβέρνηση στις πιο κρίσιμες ώρες του τόπου. Δεν μπορεί πια κανένας δημοκράτης να ανεχθεί την ψευτιά σαν αλήθεια.

Αγαπητοί συνάδελφοι, η ιστορία καταγράφει τις πράξεις όλων μας. Η ιστορία είναι αδέκαστη και με μνήμη. Ένα από τα βασικά συνθήματα των κυβερνώντων και σε ώρες μαύρες για τον απανταχού ελληνισμό ήταν κάποτε η περίφημη συνεργασία με οποιαδήποτε ελληνική κυβέρνηση. Φαίνεται ότι η κυβερνητική παράταξη και ό,τι την αντιπροσώπευε ή την αντιπροσωπεύει ευκολότερα συνεργαζόταν με κυβερνήσεις της δεξιάς και της ακροδεξιάς, εξαρτώμενες στο παρελθόν από τη Δύση και τις ΗΠΑ, παρά

με τη σημερινή δημοκρατικά εκλεγμένη σοσιαλιστική κυβέρνηση, στους ώμους της οποίας προσπαθεί να επιρρίψει δικές της βασικά ευθύνες.

Ο κατήφορος συνεχίζεται και είμαι βέβαιος ότι θα συνεχισθεί μέχρι την τελική άδοξη πτώση. Η πρόσφατη επιστολή του Προέδρου προς τον Κόφι Ανάν εγείρει σοβαρά ερωτηματικά για τον πολιτικό προβληματισμό των κυβερνήσεων και δίκαια ξεσήκωσε θύελλα διαμαρτυριών μέσα στο λαό μας και ιδιαίτερα στον αντιπολιτευτικό χώρο.

Σήμερα, ο μεγάλος κίνδυνος που απειλεί με αφανισμό την πατρίδα μας είναι η τουρκική κατοχή συνυφασμένη με τα ξένα στρατηγικά συμφέροντα και ραδιουργίες. Μπροστά σ' αυτό τον κίνδυνο, η χρεοκοπημένη από καιρό πολιτική Κληρίδη αποδεικνύεται ότι δεν μπορεί να διασφαλίσει τα εθνικά μας συμφέροντα.

Η εικόνα του πολύπειρου ηγέτη με τις δήθεν εθναρχικές ιδιότητες κατέρρευσε και αυτό πρέπει να αφυπνίσει κάθε πατριώτη και ιδιαίτερα τη δημοκρατική αντιπολίτευση για τα μύρια προβλήματα που έπονται.

Από τα παθήματα της πολιτικής Κληρίδη ας αντλήσουμε όλοι οι άλλοι τα κατάλληλα μαθήματα.

Μετά την άκρατη ηφαιστειολογία και τη φαρσοκωμωδία της πυραυλολογίας, οι κυβερνώντες αποφάσισαν και το ουσιαστικό πάγωμα των εξοπλισμών, μια απόφαση που πιστεύω, αργά ή γρήγορα, θα κληθούμε από την πορεία των γεγονότων να την πληρώσουμε ακριβά, ενώ η δική μας υποχωρητικότητα θα έχει ήδη καταγραφεί.

Καλούμε αυτή την κυβέρνηση, που ουσιαστικά μετά την αποχώρηση της ΕΔΕΚ δεν εκπροσωπεί πια την πλειοψηφία του κυπριακού λαού, για λόγους καθαρά πολιτικούς και εθνικούς να αναλάβει τις ευθύνες της με όλη τη σημασία της λέξης, προτού θρηνησουμε επί της σωρείας των τελικών ερειπίων.

Καλούμε αυτή την κυβέρνηση, αν απέμεινε ακόμη ίχνος δημοκρατικής ευαισθησίας

στον τόπο, όπως μαζέψει τις θλιβερές αποτυχίες της και εν ονόματι του κοινού καλού αναλογισθεί την απομόνωσή της.

Η πολιτική Κληρίδη, πιστεύω, θα καταγραφεί στην ιστορία του τόπου μας ως η πολιτική των τραγικών πολιτικών αδιεξόδων, των αδέξιων χειρισμών σε κρίσιμες ώρες, των κοινωνικοοικονομικών απαράδεκτων χασμάτων, της παραπλάνησης και της δημαγωγίας, του λαϊκισμού και της “δημοκρατικά συγκεκαλυμμένης ευπρεπούς αντιδημοκρατίας”.

Είναι καιρός αυτή η πολιτική να παραμερισθεί και να αντικατασταθεί από την πολιτική της γνήσιας, υγιούς δημοκρατίας, των συλλογικών αποφάσεων, των κοινών εκτιμήσεων, της σωστής ενημέρωσης και εμπλοκής του λαού μας στα πολιτικά δρώμενα, στο δύσκολο αγώνα για επιβίωσή του.

Με το δικαίωμα που μου παρέχουν οι προσωπικοί μου αγώνες για υπεράσπιση της δημοκρατίας σ’ αυτά τα χώματα, τα ποτισμένα με το αίμα των συντρόφων μου, πεπεισμένος ότι εκτελώ βασικό χρέος απέναντί τους, καλώ την αντιπολίτευση και ιδιαίτερα τους αρχηγούς των δημοκρατικών αντιπολιτευόμενων κομμάτων σε προβληματισμό και εγρήγορση, σε μια πλατιά συνεργασία για το καλό της πατρίδας μας.

Όλους εμάς στον αντιπολιτευτικό χώρο μάς ενώνουν κοινές αξίες και μας διαχωρίζουν από το κυβερνών κόμμα του ΔΗΣΥ οι κοινοί αγώνες για την αντίσταση, για τη δημοκρατία, για στήριξη του Εθνάρχη Μακαρίου.

Εμάς, τη δημοκρατική αντιπολίτευση, μας ενώνει στην πορεία της πρόσφατης ιστορίας μας η σεπτή μορφή του αείμνηστου Εθνάρχη Μακαρίου και οι βαθυστόχαστες υποθήκες του.

Εμάς, τη δημοκρατική αντιπολίτευση, μας ενώνει το κοινό αίμα στον αντιφασιστικό αγώνα, οι κοινοί αγώνες στο πραξικόπημα και στο μεταπραξικόπημα,

μας ενώνουν οι μαυροφορεμένοι γονιοί και τα βάσανα του λαού μας, μας ενώνουν οι πανανθρώπινες ανθρωποκεντρικές αρχές της δημοκρατίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης, μας ενώνουν τα βασικά πιστεύω μας, οι βασικοί στόχοι μας, οι βασικές επιδιώξεις μας, παρά τις δικαιολογημένες ή μη κάποτε συναισθηματικές μας φορτίσεις.

Οι κοινοί αγώνες μας και το κοινό αίμα των συντρόφων μας, που χύθηκε στο βωμό της δημοκρατίας, απαιτούν συμπαράταξη και συμπόρευση.

Μας ενώνουν οι κοινοί αγώνες κατά της τότε πράσινης γραμμής που μετατράπηκε σε κόκκινη από το αίμα των μαρτύρων μας. Μας ενώνουν όλοι οι αγώνες μας κατά των αντιμακαριακών αντιδημοκρατικών σχεδίων. Μας ενώνουν όλοι οι κοινοί αγώνες μας για δημοκρατία και εθνική περηφάνια. Ενωμένη η αντιπολίτευση θα επιζήσει, χωρισμένη θα χαθεί μαζί με τα όνειρα της πατρίδας.

Τελειώνω με τα σοφά λόγια του Ισοκράτη και του Δημοσθένη: "Είναι μεγάλο κακό οι χειρότεροι να εξουσιάζουν και να κυβερνούν τους καλύτερους". "Για την άμυνα και τη σωτηρία της πατρίδας πρέπει να διαθέτουμε κάθε κόπο και αγώνα και κίνδυνο και κάθε θυσία".

Ας προβληματισθεί ο κάθε δημοκράτης, ιδιαίτερα του αντιπολιτευτικού χώρου, και ας πάρει τις αναγκαίες αποφάσεις που επιβάλλει η κρισιμότητα των καιρών, γιατί η πλάνη είναι χειρότερη της αμάθειας.

Τα παθήματα ας γίνουν επιτέλους μαθήματα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Παπακώστα. Η επόμενη ομιλήτρια είναι η κ. Κατερίνα Παντελίδου της δημοκρατικής συμπολίτευσης.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Είναι νέα μετεγγραφή.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Με βάση ευρωπαϊκών προδιαγραφών.

Κ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Δεν ήταν μετεγγραφή, συνάδελφε. Δεν ήταν μετεγγραφή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δώρο μου, άκουα τόση ώρα δημοκρατική αντιπολίτευση, νόμιζα υπάρχει και δικτατορική αντιπολίτευση, κάπου συγκινήθηκα και είπα να ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Ήταν μετεγγραφή από την ΠΑΕΚ στην Ανόρθωση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πάρα πολύ καλή μετεγγραφή και επιτυχημένη μάλιστα.

Κ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Δε θα γίνει μετεγγραφή ποτέ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κυρία Παντελίδου, έχετε το λόγο, μην τους ακούτε.

Κ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ούτε στην κυπρομινωική γραφή του 1500 π.Χ. ούτε στο κυπριακό συλλαβάριο του 600 π.Χ. υπάρχουν λέξεις όπως Μάαστριχτ ή ONE. Ακόμη και ο Στασίνοσ ο Κύπριος ή ο Ηγησίνοσ ο Σαλαμίνιοσ αναμφίβολα θα είχαν δυσκολίες να αντιληφθούν το νόημα κάποιων ελληνικών λέξεων που εμφανίζονται σήμερα στον προϋπολογισμό της Κυπριακής Δημοκρατίας του 1999.

Υπάρχουν όμως διακόσιες χιλιάδες Κύπριοι που αναγνωρίζουν πλήρως και βιώνουν καθημερινά πέντε απλές λέξεις: εισβολή, κατοχή, εποίκισμός, αγνοούμενοι και εγκλωβισμένοι. Δεν επιθυμώ να ασχοληθώ με τη συνθήκη του Μάαστριχτ και τα

κριτήρια ένταξης στην ΟΝΕ. Ο πληθωρισμός, τα επιτόκια και το δημόσιο χρέος είναι θέματα που ενδεχομένως κάποιοι άλλοι συνάδελφοι είναι σε θέση να σχολιάσουν, αν επιθυμούν.

Το θέμα που επιθυμώ να σχολιάσω είναι η ισότιμη κατανομή των βαρών. Τα βάρη, τα τραγικά και εγκληματικά επακόλουθα του 1974 τα επωμίζονται οι λίγοι και οι πολλοί έμμεσα και άμεσα έχουν επωφεληθεί από τις οικονομικές ανισότητες που έχουν δημιουργηθεί και παραμένουν εδώ και είκοσι πέντε χρόνια.

Το νομοσχέδιο που αναφέρεται κάτω από τον τίτλο “Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων” παρουσιάζει αναθεωρημένο προϋπολογισμό για το 1998, ανερχόμενο σε £84 εκ. Για το 1999 το ποσό ξεπερνά τα £90 εκ.

Ειλικρινά δεν επιθυμώ να αναφερθώ στα λιγοστά έσοδα του ΤΑΕΠ για τον απλούστατο λόγο ότι δεν υπάρχουν τα εξειδικευμένα μέτρα τα οποία θα ήταν δυνατόν να οδηγήσουν σε ουσιαστικά έσοδα. Να μην ξεχνάμε όμως ότι ούτε και στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως υπάρχουν εξειδικευμένες πηγές εσόδων, εξαιρουμένων των χρεογράφων αναπτύξεως. Οι δαπάνες του προϋπολογισμού αυτού ανέρχονται σε £261 εκ.

Απλώς για σκοπούς σύγκρισης υπενθυμίζω τα βασικά οικονομικά μεγέθη και των τριών προϋπολογισμών για το 1999 σε εκατομμύρια λίρες Κύπρου. Τα κονδύλια αυτά είναι:

1)	Τακτικός Προϋπολογισμός, Έσοδα	£1.111 εκ.
2)	Σύνολο Τακτικού Προϋπολογισμού, Δαπάνες	£1.034 εκ.
	Σύνολο Πάγιου Ενεργητικού, Δαπάνες	£ 574 εκ.
3)	Προϋπολογισμός Αναπτύξεως, Έσοδα από χρεόγραφα	£ 290 εκ.
	Προϋπολογιζόμενες δαπάνες	£ 261 εκ.
4)	Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων	

Προϋπολογιζόμενα έσοδα	£ 7 εκ.
Προϋπολογιζόμενα έξοδα	£ 91 εκ.

Θεωρώ αναγκαίο να υπενθυμίσω τους πιο πάνω αριθμούς, ώστε το μέγεθος των κονδυλίων του ΤΑΕΠ να έχει ορθολογιστική συσχέτιση με το σύνολο των δαπανών του 1999.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα αναφερθώ ειδικά στο ΤΑΕΠ και καταρχάς πιστεύω ότι είναι καιρός να τολμήσουμε και να ομολογήσουμε ότι το ΤΑΕΠ δεν είναι δαπάνες αποκλειστικά για τους πρόσφυγες, όπως μερικοί πιστεύουν. Θεωρώ το όνομα ΤΑΕΠ παραπλανητικό και καλώ την κυβέρνηση δημόσια να μελετήσει το ενδεχόμενο αλλαγής του ονόματος του προϋπολογισμού αυτού και ακολούθως την ενοποίησή του με το γενικό Τακτικό Προϋπολογισμό.

Οι λόγοι της εισήγησης αυτής πιστεύω ότι εύκολα γίνονται κατανοητοί από κάθε καλόπιστο αναλυτή των τριών προϋπολογισμών.

Τονίζω όμως ότι η αναφορά που κάνω σε μερικά κονδύλια που θεωρώ κοινωνικής πρόνοιας και σε μερικά άλλα δε γίνεται λόγω διαφωνίας μ' αυτά, αλλά διότι δεν έχουν άμεση και απόλυτη σχέση με την εξυπηρέτηση των αναγκών των προσφύγων.

Από το σύνολο δαπανών του ΤΑΕΠ θα αναφέρω μόνο μερικά κονδύλια τα οποία θεωρώ θετικά κοινωνικά μέτρα, αλλά όχι εξ ολοκλήρου και αποκλειστικά σχετιζόμενα με το προσφυγικό πρόβλημα. Μερικά τέτοια είναι:

(σ31) Χρηματικά επιδόματα σε δυσπραγούντες	£15.300.000
(σ31) Στέγες για ηλικιωμένους και αναπήρους	£ 1.401.000
(σ41) Στεγαστικό σχέδιο για πράσινη γραμμή Λευκωσίας	£ 975.000
(σ71) Ανέγερση σχολικών κτιρίων	£ 528.000
(σ63) Αντιμισθία προσωπικού	£ 4.600.000

Κατά πόσο τα κονδύλια αυτά αφορούν μόνο τους πρόσφυγες το αφήνω στην

κρίση του καθενός.

Είναι γεγονός φυσικά ότι υπάρχουν και μερικά σημαντικά κονδύλια τα οποία άμεσα συσχετίζονται με την οικονομική ελάφρυνση των προσφύγων. Τέτοια κονδύλια θεωρώ μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

(σ31) Χρηματικά επιδόματα σε εκτοπισθέντες	£7.500.000
(σ31) Χρηματικά επιδόματα και βοηθήματα σε κατοίκους κατεχόμενων περιοχών	£ 347.000
(σ43) Δαπάνες διαχείρισης κυβερνητικών οικισμών	£4.087.650
(σ53) Αντικατάσταση επιδιόρθωσης οικιών συνοικισμών αυτοστεγάσεως και κυβερνητικών οικισμών χαμηλού κόστους	£5.000.000
(σ60) Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών	£7.000.000

Σ' αυτό το σημείο θα ήθελα να αναφερθώ και σε κάτι που ανέφερε ο φίλτατος συνάδελφος κ. Κίκης Γιάγκου όσον αφορά την τιτλοποίηση των προσφυγικών κατοικιών, την οποία θεωρώ ένα πολύ σημαντικό και θετικό βήμα που έκανε η κυβέρνηση Κληρίδη προς απάμβλυνση των βαρών που φέρουν οι πρόσφυγες τα τελευταία είκοσι πέντε χρόνια. Είναι αδιανόητο οι πρόσφυγες που μένουν σε κυβερνητικούς οικισμούς και οι οποίοι έχουν πολύ χαμηλά εισοδήματα να μη δικαιούνται, είκοσι πέντε χρόνια μετά την προσφυγοποίηση, να έχουν δικό τους ένα σπίτι σε κυβερνητικό οικισμό, χωρίς σίγουρα αυτό να σημαίνει ότι απεμπολούν και το δικαίωμα επιστροφής. Όταν η κυβέρνηση δίνει £4 εκ. τελευταίως στους πατατοπαραγωγούς -και καλά έκανε- τότε είναι αδιανόητο να μη δοθούν αυτά τα σπίτια έστω για προσωρινή απάμβλυνση των βαρών των προσφύγων.

Επίσης, θα αναφερθώ και στις εισηγήσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού διά στόματος Λευτέρη Χριστοφόρου στην επιτροπή Προσφύγων για απάμβλυνση πάλιν και

βοήθεια στο Φορέα Ίσης Κατανομής Βαρών και που έχουν υλοποιηθεί. Κατά πόσο τα κονδύλια αυτά αφορούν μόνο τους πρόσφυγες το αφήνω στην κρίση του καθενός.

Κεντρικός Φορέας Ίσότητας Κατανομής Βαρών

Ο Φορέας αυτός αποτελεί αναμφίβολα ένα ορθό βήμα στην ορθή κατεύθυνση. Το ποσό της χορηγίας όμως εξακολουθεί να είναι χαμηλό. Το ποσό των £7.000.000 δε λύει το πρόβλημα. Γιατί; Για διακόσιους χιλιάδες λόγους φυσικά. Γιατί το μέτρο αυτό ήρθε αργά, για να προσφέρει λίγα σε διακόσιες χιλιάδες πρόσφυγες που έχασαν τα πάντα.

Ένα σοβαρό πρόβλημα το οποίο θα πρέπει να μελετηθεί σοβαρά και να λυθεί είναι η αδυναμία πολλών προσφύγων, αλλά και μη προσφύγων, να παράσχουν τριτοβάθμια εκπαίδευση στα παιδιά τους. Για το λόγο τούτο ο πιο πάνω Φορέας θα πρέπει να ενισχυθεί με ειδικά κονδύλια για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Η παιδεία δεν πρέπει να είναι προνόμιο των λίγων ή των πλουσίων, είναι δικαίωμα όλων των αρίστων και την υποχρέωση αυτή την έχει η πολιτεία στο σύνολό της ανεξάρτητα από κομματική τοποθέτηση.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, απόλυτα κατανοητή θα πρέπει να είναι η προσπάθεια της κυβέρνησης, της κάθε κυβέρνησης, να αυξήσει τα έσοδά της και να μειώσει τα έξοδά της. Δήλωσα πιο πάνω ότι δε θα ασχοληθώ με την ΟΝΕ, τους δείκτες Μάαστριχτ και άλλα πολλά για μένα ακαταλαβίστικα.

Θα ασχοληθώ όμως ξανά με κάτι απλό και κατανοητό για όλους τους πρόσφυγες. Πιστεύω ότι κακώς καταργήθηκε η φορολογική πίστωση των £200 για τους πρόσφυγες. Αυτή η πίστωση θα πρέπει να επανέλθει με την πρώτη ευκαιρία. Μια τέτοια ευκαιρία θα πρέπει να είναι η αναμενόμενη αύξηση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.).

Ο Φ.Π.Α. είναι η δικαιότερη φορολογία, είναι φορολογία επί της κατανάλωσης και αντιλαμβάνομαι ότι δεν είναι εύκολο να την αποφεύγουν και αυτοί που μονίμως

φοροδιαφεύγουν. Είναι καιρός να τολμήσουμε να αντικρίσουμε το Φ.Π.Α. σημαντικά αυξημένο, ακόμη και σε 15%. Τέτοια αύξηση θα πρέπει να συνοδευθεί όμως με κοινωνικές προσφορές και φορολογικές απλοποιήσεις και ελαφρύνσεις. Απαραίτητα, κατά τη γνώμη μου, θα πρέπει να συνοδεύεται αύξηση του Φ.Π.Α. με ειδικές φορολογικές πιστώσεις και ελαφρύνσεις για τους πρόσφυγες.

Είναι δυνατόν να διαφωνήσουν μερικοί με τη θέση αυτή. Είναι δικαίωμά τους. Ας μην προσπαθήσουν όμως με νομικίστικες δικολαβικές σοφιστείες να παραπλανούν όλους τους πρόσφυγες για πάντα. Η ισότιμη κατανομή βαρών δεν έχει επιτευχθεί, αποτελεί όνειρο απατηλό και μόνο με υλοποίηση του πάγιου στόχου για επιστροφή στην Κερύνεια, στην Αμμόχωστο και Μόρφου θα δικαιωθούν οι πρόσφυγες.

Προτού τελειώσω, να μου επιτρέψετε να δηλώσω κάτι γενικό με το οποίο ελπίζω αρκετοί συνάδελφοι να συμφωνήσουν. Η παρούσα δομή, ταξινόμηση και παρουσίαση των τριών προϋπολογισμών είναι πεπαλαιωμένη, δυσνόητη και ακαταλαβίστικη. Σπούδασα κλασικές επιστήμες και δεν έχω εξειδικευμένες γνώσεις οικονομικών και λογιστικής, αλλά πιστεύω ότι κάποιος θα πρέπει να φωνάξει επιτέλους ότι "ο Βασιλιάς είναι γυμνός". Εγώ τολμώ να το κάνω και δηλώνω ότι ο Βασιλιάς είναι γυμνός, δηλώνω ότι οι προϋπολογισμοί θα πρέπει να απλοποιηθούν, να αναλύονται πιο απλά και να ετοιμάζονται απλοί συγκριτικοί πίνακες για την τελευταία δεκαετία.

Μια απλή έκδοση, ολιγοσέλιδη δεν μπορεί και ούτε πρέπει να αντικαταστήσει τους αναλυτικούς προϋπολογισμούς, αλλά θα μπορεί να δώσει σε πάρα πολλούς βουλευτές, αλλά και στο πλατύ κοινό τη δυνατότητα να αντιληφθούν απλά την οικονομική και κοινωνική στρατηγική των υπό εξέταση προϋπολογισμών.

Ας μην ξεχνούμε τουλάχιστον ότι οι επόμενοι προϋπολογισμοί θα είναι οι τελευταίοι της παρούσας χιλιετίας. Όπως ποτέ δεν ξεχνάμε ότι η Κύπρος υποφέρει ακόμη, θύμα της τουρκικής εισβολής, κατοχής και εποικισμού με συνεχιζόμενη την

κατάφωρη παραβίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων των εγκλωβισμένων και των αγνοουμένων.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σας ευχαριστώ, κυρία Παντελίδου. Ο επόμενος ομιλητής είναι ο βουλευτής της ΕΔΕΚ κ. Μυριάνθους.

Η. ΜΥΡΙΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είναι γεγονός ότι ο κυριότερος δημοσιονομικός θεσμός που χρησιμοποιεί το κράτος, για να επιτελέσει τις οικονομικές του λειτουργίες, είναι ο κρατικός προϋπολογισμός. Μέσα όμως από την καθαρά οικονομίστικη προσέγγιση των προϋπολογισμών, πέρα δηλαδή από την αντίληψη που επικρατεί ότι ο κρατικός προϋπολογισμός δεν είναι τίποτα άλλο από μια καθαρά ταμειακή εισροή και εκροή χρημάτων από και προς τα δημόσια ταμεία, αποτελεί παράλληλα και το εργαλείο που έχει η εκάστοτε κυβέρνηση στο να υλοποιήσει τη δική της κοινωνικοοικονομική πολιτική, όπως αυτή την αντιλαμβάνεται.

Παράλληλα, μέσα από την τελική διαμόρφωση των κρατικών προϋπολογισμών φαίνεται καθαρά ποιες είναι οι προτεραιότητες που θέτει η εκάστοτε κυβέρνηση και πώς ιεραρχούνται μέσα από τη δική της κοινωνικοοικονομική φιλοσοφία οι ανάγκες για ανάπτυξη και ευημερία τόσο της οικονομίας όσο και του λαού. Αν δηλαδή μέσα από την τελική αυτή διαμόρφωση των προϋπολογισμών προτεραιότητα έχει η εξυπηρέτηση του κεφαλαίου και των ψηλών εισοδηματικά τάξεων ή προτεραιότητα έχει η προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης με τη στήριξη μέσα από τη φορολογική και αναπτυξιακή πολιτική των ασθενέστερων εισοδηματικά τάξεων.

Πέρα από αυτά, το κράτος οφείλει μέσα από τους κρατικούς προϋπολογισμούς να

κινητοποιήσει όλους τους παραγωγικούς συντελεστές, που λαμβάνουν μέρος στη δημιουργία του εθνικού εισοδήματος, με αποτέλεσμα να πετύχει τις μεγαλύτερες δυνατές οικονομικές αποδόσεις.

Με βάση λοιπόν αυτά τα κριτήρια που ανέφερα, θα προσπαθήσω να κάνω τη δική μου προσέγγιση και τα δικά μου σχόλια πάνω στους προϋπολογισμούς που καλούμαστε να ψηφίσουμε.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Είναι γεγονός ότι οι φόροι, είτε έμμεσοι είτε άμεσοι, αποτελούν το κύριο μέρος των εσόδων που παρουσιάζονται σε κάθε κρατικό προϋπολογισμό. Έτσι, με βάση αυτό οι φόροι αποτελούν παράλληλα το πιο ισχυρό μέσο που διαθέτει η εκάστοτε κυβέρνηση για την αντιμετώπιση οποιωνδήποτε διαταραχών αντιμετωπίζει η οικονομία και για την υποβοήθησή της, για να εξασφαλίσει τις προϋποθέσεις επιτάχυνσης της οικονομικής ανάπτυξης. Οι προϋποθέσεις αυτές ουσιαστικά είναι δύο:

- α) Η κινητοποίηση της κοινωνικής αποταμίευσης στην έκταση που απαιτείται για την επίτευξη του κοινωνικά επιθυμητού ρυθμού ανάπτυξης, και
- β) Η προώθηση των κατηγοριών επενδύσεων που επιταχύνουν την οικονομική ανάπτυξη.

Οι διαδικασίες όμως που μπορεί η εκάστοτε κυβέρνηση να χρησιμοποιήσει μέσω του φορολογικού μηχανισμού για την πραγματοποίηση των πιο πάνω στόχων οικονομικής ανάπτυξης είναι κυρίως τρεις:

- α) Η πολιτική των προστατευτικών δασμών, η οποία με βάση τις συμφωνίες δασμών και εμπορίου, καθώς επίσης και με την τελωνειακή ένωση Κύπρου - Ευρωπαϊκής Ένωσης, δε δίνει κανένα πλεονέκτημα στην κυπριακή κυβέρνηση για να την εκμεταλλευτεί.
- β) Η πολιτική των φορολογικών κινήτρων, και

γ) Η φορολογική επιβάρυνση των μη παραγωγικών κατηγοριών δαπάνης.

Πώς όμως προσεγγίστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών η ενίσχυση της σταθερότητας της κυπριακής οικονομίας με βάση την εισηγητική έκθεση που συνόδευε το φορολογικό πακέτο των £200 εκ. σχεδόν, που είχε κατατεθεί το χρόνο που πέρασε η Βουλή;

Γενικά θα έλεγα ότι με τον τρόπο που είχε παρουσιαστεί το όλο θέμα, φαινόταν ότι μοναδικός στόχος του Υπουργείου Οικονομικών ήταν να καλύψει μόνο κάποιες ταμειακές εκροές χωρίς να λαμβάνει υπόψη (εκτός από το δημοσιονομικό έλλειμμα) τις ευρύτερες επιπτώσεις που θα είχε στην οικονομική ανάπτυξη αυτή, χωρίς να παρουσιάζονται παράλληλα ανάλογα αντισταθμιστικά μέτρα.

Πώς όμως η φορολογική διαρρύθμιση θα πρέπει να διαμορφωθεί και ποια αντισταθμιστικά μέτρα θα πρέπει να αποδοθούν, για να επιτύχει πραγματικά η κυβέρνηση το στόχο της σταθεροποίησης και ενίσχυσης της κυπριακής οικονομίας, μετριάζοντας παράλληλα τις οικονομικές ανισότητες μεταξύ των διάφορων εισοδηματικών τάξεων;

Λαμβάνοντας υπόψη τους δύο από τους τρεις φορολογικούς μηχανισμούς που ανέφερα πιο πάνω και με βάση το πακέτο φορολογικών μέτρων που είχε εισηγηθεί το Υπουργείο Οικονομικών, θα επιχειρήσω να κάνω τη δική μου ανάλυση.

Παίρνοντας καταρχάς ως χρήση το μηχανισμό της φορολογικής επιβάρυνσης των μη παραγωγικών κατηγοριών δαπάνης, που κατά κύριο λόγο αντλεί πόρους σε μεγάλη έκταση με τον περιορισμό της πολυτελούς κατανάλωσης και των μη παραγωγικών επενδύσεων, συμπεραίνουμε ότι η προτιθέμενη αύξηση στα καύσιμα και στα κινητά τηλέφωνα ουσιαστικά θα επιβάρυνε την οικονομική δραστηριότητα και ανταγωνιστικότητα όλων των παραγωγικών συντελεστών και πέρα από αυτά κανένα από τα προτιθέμενα φορολογικά μέτρα εκτός της αύξησης στα τσιγάρα δεν αξιοποιούσε

το μηχανισμό αυτό.

Άρα, σαν συμπέρασμα, το Υπουργείο Οικονομικών οφείλει να αξιοποιήσει στο μέγιστο δυνατό βαθμό το μηχανισμό αυτό και να δώσει μέσα από το νέο προτιθέμενο φορολογικό πακέτο τέτοιου είδους φορολογικά μέτρα.

Παράλληλα όμως, λόγω του αναπόφευκτου της αύξησης του συντελεστή του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) λόγω συμβάσεων που πηγάζουν μέσα από την εναρμόνισή μας με την ευρωπαϊκή νομοθεσία και της προσβλεπόμενης εισροής στα δημόσια ταμεία ποσού ύψους £120 εκ., πρέπει να υπάρξει μια γενικότερη αναθεώρηση της φορολογικής μεταχείρισης με τέτοιο τρόπο που να μετριάξει τις οικονομικές ανισότητες μεταξύ των πολιτών. Εδώ να πω ότι έχουν κατά καιρούς εκφραστεί διάφορες απόψεις σε ό,τι αφορά τα αντισταθμιστικά μέτρα τα οποία θα πρέπει να αποδοθούν σαν αντιστάθμισμα προς το φορολογικό πακέτο. Προσωπικά να μου επιτραπεί να πω ότι οι εισηγήσεις αυτές ουδόλως λάμβαναν υπόψη τις χαμηλές εισοδηματικά τάξεις αλλά τις ψηλές και τις μεσαίες. Δεν μπορεί ο πολίτης με εισόδημα £5.000 να τυγχάνει μεταχείρισης φορολογικά όπως ο πολίτης με εισόδημα £20.000.

Πρέπει λοιπόν ακόμα και ο Φ.Π.Α. να λάβει υπόψη προς φορολόγηση ποια αγαθά είναι ευρείας κατανάλωσης που ως συνήθως καταναλώνονται από χαμηλές εισοδηματικά τάξεις και να τα επιβαρύνει με χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές και με υψηλό συντελεστή να επιβαρύνει τα είδη πολυτελείας. Δεν είναι λογικό ένα μεσαίο αυτοκίνητο μεταξύ £8.000 - £10.000 να φορολογείται με τον ίδιο συντελεστή Φ.Π.Α. που φορολογείται ένα αυτοκίνητο των £50.000.

Πέρα από αυτά, αποτελεσματικοί φόροι για το μετριασμό των ανισοτήτων στις διάφορες εισοδηματικές τάξεις θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη και να αναθεωρηθούν οι φόροι περιουσίας και κληρονομιάς.

Παράλληλα όμως, μέσα από τη γενικότερη αναθεώρηση του φορολογικού μας

συστήματος, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη και τον άλλο φορολογικό μηχανισμό που δεν είναι άλλος από την παραχώρηση φορολογικών κινήτρων στους τομείς εκείνους που πραγματικά θέλουμε να στρέψουμε την οικονομική μας ανάπτυξη.

Μέσα σε ένα γενικότερο πλαίσιο, λαμβανομένων υπόψη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της κυπριακής οικονομίας που πηγάζουν μέσα από τη γεωγραφική μας θέση, τις κλιματολογικές μας συνθήκες, αλλά και από το νομοθετικό και τραπεζικό μας σύστημα, είναι πασιφανές ότι τα φορολογικά αυτά κίνητρα πρέπει να στηρίξουν δραστηριότητες όπως ο αγροτουρισμός, οι τηλεπικοινωνίες, οι μεταφορές, η έρευνα και η εκπαίδευση, οι κοινωνικές υπηρεσίες, οι ιατρικές υπηρεσίες, η παραγωγή και η προώθηση παραδοσιακών προϊόντων, καθώς επίσης και άλλες δραστηριότητες του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα.

Παράλληλα όμως, η φορολογική μεταχείριση από πλευράς Φόρου Εισοδήματος πρέπει να διαμορφωθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε οι ασθενέστερες εισοδηματικά τάξεις αλλά και ορισμένες κατηγορίες φορολογουμένων να τύχουν ειδικής μεταχείρισης και φορολογικής ελάφρυνσης. Πρέπει να παραχωρηθούν μεγαλύτερες πιστώσεις και εκπτώσεις φόρου για τους πολυτέκνους. Πρέπει οι φοιτητές του πανεπιστημίου Κύπρου να τύχουν της ίδιας φορολογικής μεταχείρισης με τους φοιτητές του εξωτερικού. Πρέπει να παραχωρηθούν πάλι οι πιστώσεις και εκπτώσεις φόρου προς τους πρόσφυγες. Οι τόκοι για δάνεια που γίνονται για απόκτηση πρώτης κατοικίας πρέπει να αφαιρούνται εξ ολοκλήρου από το φορολογητέο εισόδημα. Τέτοια μέτρα όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μπορούν να αναφερθούν πολλά. Βασικό όμως στοιχείο το οποίο πρέπει να λαμβάνει υπόψη η οποιαδήποτε φορολογική μεταχείριση είναι η αξιοποίηση στο μέγιστο δυνατό βαθμό όλων των παραγωγικών συντελεστών της κυπριακής οικονομίας με την όσο το δυνατό καλύτερη απόδοση και το μετριασμό των εισοδηματικών ανισοτήτων.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Στην κοινωνική πολιτική της κυβέρνησης είναι σίγουρα θετικό το ότι πέρα από τα £8 εκ., που ήταν στον κρατικό προϋπολογισμό για το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το 1999, έχουν γίνει δεκτές και οι εισηγήσεις του Σ.Κ.ΕΔΕΚ για επιπλέον δαπάνη της τάξης των £8 εκ. που κατανέμονται κατά £6 εκ. για επιπρόσθετες κοινωνικές συντάξεις, £1 εκ. για ενίσχυση των κατώτατων συντάξεων και £1 εκ. για επιδόματα κοινωνικής ευημερίας.

Σίγουρα πιστεύω ότι η ενίσχυση των κατώτατων συντάξεων, κοινωνικών συντάξεων και επιδομάτων πρέπει να συνεχιστεί, ώστε να φθάσουν σε ύψος που να εξασφαλίζουν μια αξιοπρεπή διαβίωση για τους δικαιούχους.

Εδώ να τονίσω ότι το Γραφείο Ευημερίας πρέπει να προχωρήσει τάχιστα, όπως άλλωστε έχει υποσχεθεί, στην αναθεώρηση του καταλόγου βασικών ειδών διατροφής και διαβίωσης, με βάση τον οποίο στηρίζεται για τις παραχωρήσεις και το ύψος των διάφορων δημόσιων βοηθημάτων.

Είναι απαράδεκτο να παρουσιάζονται οι συγκεκριμένες ποσότητες αγαθών στον κατάλογο αυτό και να υπάρχει ο ισχυρισμός ότι ικανοποιούν τις ετήσιες ανάγκες του δικαιούχου. Μερικά παραδείγματα τα οποία θα αναφέρω είναι τα εξής: Ετήσια ανάγκη για διατροφή, ένδυση και υπόδηση: Ένα ζευγάρι παπούτσια £8, ένα παντελόνι £8, ένα ζευγάρι παντούφλες £3, ένα υποκάμισο £3, τριάντα κιλά κρέας £54. Αυτές, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι οι ανάγκες του μέσου πολίτη για τις οποίες καλείται μέσω αυτού του καταλόγου το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να παραχωρήσει αυτά τα βοηθήματα.

Αντιλαμβάνεστε δηλαδή πόσο απέχομε από την πραγματική βασική ανάγκη που έχει σήμερα ο μέσος πολίτης. Είναι λοιπόν επιβεβλημένο να υπάρξει μια γενικότερη αναθεώρηση των συντάξεων και βοηθημάτων που παραχωρεί το κράτος, ώστε να

ανταποκρίνονται όσο το δυνατόν πιο κοντά στο βιοτικό επίπεδο του λαού μας.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σίγουρα κανένας δεν αμφισβητεί το ότι έχουν δοθεί και δίνονται αρκετά ποσά για στήριξη των αγροτών που κατά καιρούς πλήττονται από διάφορες θεομηνίες, αλλά και από τη δυσκολία διάθεσης των αγροτικών προϊόντων. Είναι όμως αυτό λύση στο πρόβλημα; Δυστυχώς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να μου επιτρέψετε να πω ότι καμιά κυβέρνηση μέχρι σήμερα δεν εφάρμοσε σωστή αγροτική πολιτική. Δυστυχώς, τα αγροτικά θέματα τα προσεγγίζουμε μέχρι στιγμής με ερασιτεχνισμούς και κατά προσέγγιση.

Προγραμματίζουμε υδατικά έργα, αρδευτικά έργα, ενώ δεν προγραμματίζουμε τι θα παράξουμε, πώς θα το παράξουμε και πώς θα διαθέσουμε τα προϊόντα αυτά. Όλοι οι προγραμματισμοί που κάνουμε, μέχρι να υλοποιηθούν, θεωρούνται ξεπερασμένοι και ανεπαρκείς.

Πέρα από αυτά, δεν καταφέραμε μέχρι σήμερα να μπορέσουμε να δημιουργήσουμε κατάλληλα κανάλια διανομής των αγροτικών μας προϊόντων, ώστε να βρισκόμαστε έγκαιρα στις ευρωπαϊκές αγορές και οπουδήποτε αλλού, ώστε να πετυχαίνουμε διάθεση και ικανοποιητικές τιμές για τα προϊόντα αυτά.

Να αναφέρω εδώ ότι η Ολλανδία με τις δυσχερείς καιρικές συνθήκες έχει καταστεί υπόδειγμα χώρας στην παραγωγή και διάθεση αγροτικών προϊόντων ανά το παγκόσμιο.

Όλη αυτή λοιπόν η ανεπάρκεια για τη σωστή και έγκαιρη αντιμετώπιση των προβλημάτων της γεωργίας μας πρέπει να προσεγγιστεί με ρεαλισμό και διορατικότητα, γιατί σίγουρα με την εναρμόνισή μας με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, καθώς επίσης και με την πορεία μας προς πλήρη ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι συνθήκες διαβίωσης της αγροτικής τάξης συνεχώς θα επιδεινώνονται. Επιπλέον, η ύπαιθρός μας

αντιμετωπίζει δραματική μείωση του πληθυσμού της και οι λόγοι, πέραν της εισοδηματικής ανεπάρκειας που αντιμετωπίζει, είναι σίγουρα και οι συνθήκες διαβίωσης, το επίπεδο ζωής.

Θα πρέπει λοιπόν και εδώ, μέσα από τη σωστή αναπτυξιακή και περιφερειακή πολιτική, η κυβέρνηση να δώσει βαρύτητα στη βελτίωση του επιπέδου ζωής του πληθυσμού της υπαίθρου με μέτρα, όπως:

- 1) τη βελτίωση οδικού δικτύου,
- 2) την παροχή οικοπέδων σε νεαρά ζευγάρια που θέλουν να μείνουν στην ύπαιθρο,
- 3) την επίλυση του υδατικού προβλήματος,
- 4) τη βελτίωση των κτιριακών εγκαταστάσεων των σχολείων,
- 5) την παροχή κινήτρων σε δασκάλους και καθηγητές που υπηρετούν σε περιφερειακά και αγροτικά σχολεία και γυμνάσια, και
- 6) την αναβάθμιση των περιφερειακών και αγροτικών νοσοκομείων, καθώς και των υγειονομικών κέντρων

Όλα αυτά, κυρίες και κύριοι, και άλλα πολλά τα αναφέρω, γιατί τα βιώνω και εγώ ο ίδιος καθημερινά στην περιοχή που ζω. Μέσα από την αξιοποίηση όλων των παραγωγικών συντελεστών της οικονομίας, για να επιτύχουμε μεγιστοποίηση του εθνικού εισοδήματος, θα πρέπει να κινητοποιηθούν και οι συντελεστές αυτοί που έχουν μικρότερη απόδοση, συγκρινόμενοι με κάποιους άλλους.

Η επαρχία Πάφου, ως κατεξοχήν αγροτική επαρχία, όλα αυτά τα προβλήματα που ανέφερα πιο πάνω τα ζει καθημερινά και αδιάψευστη μαρτυρία σ' αυτό αποτελεί η δραματική μείωση του πληθυσμού της την τελευταία εικοσαετία. Προβλήματα τα οποία ήταν αποτέλεσμα σίγουρα της ανυπαρξίας αγροτικής πολιτικής, αλλά επίσης και της μη ισόρροπης οικονομικής ανάπτυξης η οποία οδήγησε την αγροτική τάξη να αναζητήσει άλλους τομείς απασχόλησης. Πέρα όμως από αυτά, ως επαρχία Πάφου

εξακολουθούμε να αντιμετωπίζουμε αρκετά προβλήματα και μια καθυστέρηση σε έργα τα οποία έχουν εξαγγελθεί και τα οποία είτε βρίσκονται σε πορεία υλοποίησης είτε ακόμη να ξεκινήσουν. Έργα και προβλήματα όπως:

- 1) ο σκυβαλότοπος Πάφου,
- 2) ο σκυβαλότοπος Πόλεως Χρυσοχούς,
- 3) η αναβάθμιση του αεροδρομίου Πάφου,
- 4) η δημιουργία βιοτεχνικής και βιομηχανικής ζώνης στην Πόλη Χρυσοχούς και στην Πάφο,
- 5) το αγροτικό συγκοινωνιακό δίκτυο,
- 6) υδρευτικά έργα,
- 7) ο δρόμος Πάφου - Πόλεως Χρυσοχούς,
- 8) η κατασκευή φραγμάτων Διαρίζου και Έζουσας,
- 9) το σχέδιο Ακάμα,
- 10) οι σχολικές εγκαταστάσεις,
- 11) το Κ.Ε.Ν. Πάφου,
- 12) το νοσοκομείο Πάφου - Αγροτικό Νοσοκομείο Πόλεως Χρυσοχούς-αγροτικά υγειονομικά κέντρα,
- 13) ο πυροσβεστικός σταθμός Πόλεως Χρυσοχούς, και
- 14) ο δρόμος προς τα ορεινά θέρετρα.

Όλα αυτά λοιπόν είναι μερικά από τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει η επαρχία Πάφου. Σίγουρα δεν είμαι μηδενιστής και μπορώ να πω με ικανοποίηση ότι ορισμένα από αυτά τα προβλήματα αντιμετωπίζονται θετικά από τα αρμόδια υπουργεία. Δεν είναι όμως αυτό αρκετό, αν αυτή η θετική προσέγγιση δε μεταφραστεί σε υλοποίηση των εξαγγελιών και των έργων αυτών μέσα από αυστηρά χρονικά περιθώρια.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριοι υπουργοί,

Μπορεί να σας φάνηκε ανιαρή η απαρίθμηση όλων αυτών των προβλημάτων, αλλά είναι προβλήματα τα οποία συσσωρεύτηκαν εδώ και χρόνια από την αποχή στους προηγούμενους κρατικούς προϋπολογισμούς του μεριδίου που πραγματικά αναλογούσε στην επαρχία Πάφου.

Πέρα από αυτά, ορισμένα έργα, όπως ο δρόμος Λεμεσού-Πάφου και Πάφου-Πόλεως Χρυσοχούς, είναι έργα που εντάσσονται όχι μόνο στο επαρχιακό αλλά και στο εθνικό οδικό δίκτυο.

Έτσι λοιπόν, αν αυτή τη στιγμή παρουσιάζονται στους προϋπολογισμούς αυξημένα κονδύλια για την επαρχία Πάφου, αυτά δεν είναι τίποτε άλλο από τους τόκους των ανύπαρκτων προηγμένων αναπτυξιακών έργων. Θέλω να ελπίζω ότι η κυβέρνηση μέσα από τις δικές της εξαγγελίες θα φανεί συνεπής και θα τηρήσει τόσο τις υποσχέσεις όσο και τα χρονοδιαγράμματα, ορισμένα από αυτά έχουν ήδη εκπνεύσει, που έθεσε γι' αυτά τα έργα.

Κλείνοντας, θέλω να ελπίζω ότι η ευαισθησία για τα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα, καθώς επίσης και για την αγροτική τάξη, θα ληφθεί σοβαρά υπόψη και κατά τη διαμόρφωση της οποιασδήποτε νέας φορολογικής πολιτικής. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Συλλούρης παρακαλώ.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι,

Συζητούμε και φέτος τους προϋπολογισμούς, όπως και κάθε χρόνο, στην ίδια βάση και με τις ίδιες προσεγγίσεις.

Οι προϋπολογισμοί όμως αυτοί είναι οι τελευταίοι του αιώνα μας και έτσι

ουσιαστικά συζητούνται. Θα μπορούσαν φυσικά να συζητηθούν όχι σαν οι τελευταίοι του αιώνα μας, αλλά σαν οι πρώτοι του επόμενου αιώνα έξω από την πεπατημένη.

Στην αρχή της τελευταίας δεκαετίας του 20ού αιώνα θα μπορούσαμε να μιλούμε για εξελίξεις που μας έρχονται. Σήμερα οι εξελίξεις δε μας έρχονται, περνούν δίπλα μας με αυξημένη ταχύτητα, που επιτρέπει την πρόβλεψη ότι σε λίγο δε θα προλαβαίνουμε να τις παρακολουθούμε.

Γι' αυτό το λόγο πρέπει με όραμα, αλλά και με ορθολογισμό, με τεχνοκρατική νοοτροπία, με πολιτικό θάρρος και αποτελεσματικότητα να ξεφύγουμε από τις διαπιστώσεις, να αξιοποιήσουμε, θα έλεγα, καλύτερα τις διαπιστώσεις, ώστε να δώσουμε λύσεις στα πραγματικά προβλήματα, να αξιοποιήσουμε προοπτικές, αφού πρώτα καθορίσουμε με ειλικρίνεια καθαρούς στόχους.

Το σημερινό περιβάλλον χαρακτηρίζεται από:

- 1) την παγκοσμιοποίηση,
- 2) την απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου,
- 3) τον έντονο ανταγωνισμό,
- 4) την ανάπτυξη της υψηλής τεχνολογίας,
- 5) την επανάσταση στις επικοινωνίες και την ηλεκτρονική, και
- 6) την αναδιάταξη των συμμαχιών.

Εμείς καθορίσαμε σαν στόχο την ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μέσα σ' αυτές τις παραμέτρους που καθορίζουν το νέο περιβάλλον πρέπει να καθορίσουμε το νέο όραμα της Κύπρου, αλλά και τις επιμέρους πολιτικές και στρατηγικές για πρακτική εφαρμογή και αποτελεσματικότητα.

Μεγαλοστομίες, διακηρύξεις, γενικότερες και θεωρητικές διαπιστώσεις δε θα μας βοηθήσουν.

Γι' αυτό θα πρέπει ν' αρχίσουμε να γινόμαστε συγκεκριμένοι. Αν εξετάσουμε

ειδικά τη λειτουργία του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, θα διαπιστώσουμε ότι υπάρχει και σε επίπεδο υπουργού, αλλά και στελεχών του Υπουργείου, αντίληψη των νέων δεδομένων και εγρήγορση για εναρμόνιση και προσαρμογή. Αν έμενα μέχρι εδώ, θα παρέβαινα τον κανόνα που ο ίδιος έθεσα, δηλαδή να είμαστε συγκεκριμένοι, αλλά και θα παρεξηγούμουν και δικαιολογημένα για φιλοφρονήσεις.

Δε συνηθίζω εύκολα να χειροκροτώ ή να εκθειάζω, όμως πρέπει να πιστώνουμε τους ανθρώπους που φέρνουν κάποια αποτελέσματα.

Το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού φαίνεται καθαρά να έχει συγκεκριμένο σχεδιασμό που εδράζεται στην αντίληψη των πραγματικότητων σε όλους τους τομείς.

Στον τουρισμό προχωρεί με την υλοποίηση των έργων υποδομής, όπως π.χ. γήπεδα γκολφ, θεματικά πάρκα, μαρίνες κ.λπ., που θα εμπλουτίσουν το τουριστικό προϊόν και θα αναβαθμίσουν την Κύπρο σαν τουριστικό προορισμό.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα παρακαλέσω τους βουλευτές του Συναγερμού να επιδεικνύουν περισσότερο σεβασμό σε ομιλητές άλλων κομμάτων, πολύ περισσότερο του κόμματός τους.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ

Πρόεδρε, δε νιώθω ότι υπάρχει έλλειψη σεβασμού, απλώς είναι η κούραση της πολλής ώρας. Το κάνω και εγώ δυστυχώς. Ευχαριστώ. Μόνο θα επαναλάβω αυτό που είπε ο συνάδελφος το πρωί, να μη μας πούνε στο τέλος πως ήταν καλή η ομιλία μας.

(Γέλια)

Σε λίγες μέρες ψηφίζεται στη Βουλή και είμαι σχεδόν βέβαιος ότι θα ψηφιστεί ομόφωνα το νομοσχέδιο και οι κανονισμοί για τις μαρίνες.

Μπορεί να υπήρξαν αρχικά όχι απλώς εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις, αλλά ίσως και ανυπαρξία αντίληψης του τι επιδιώκεται, όμως το νομοσχέδιο αυτό θα ανοίξει την πόρτα για μεγάλη επενδυτική δραστηριότητα και θα θέσει τον τουρισμό της Κύπρου σε άλλα επίπεδα. Θα ήταν παράλειψή μου, αν δεν τόνιζα την άριστη συνεργασία με τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας, αλλά και ιδιαίτερα με όλα τα κόμματα, εννοώ τους βουλευτές, που μέσα από ένα γόνιμο διάλογο και εξονυχιστικό έλεγχο των προθέσεων του υπουργού καταλήξαμε σε σύγκλιση κι ομόφωνη απόφαση.

Στη βιομηχανία γίνεται η τεράστια προσπάθεια να ανακτηθεί το χαμένο έδαφος και να αναπτυχθεί ο τομέας της υψηλής τεχνολογίας.

Αρχές Φεβρουαρίου θα είναι έτοιμο το πακέτο κινήτρων για την υψηλή τεχνολογία. Εξετάζεται επίσης ο θεσμός των εκκολαπτηρίων που θα δώσει ώθηση σε νέους ανθρώπους να ασχοληθούν επιχειρηματικά με την υψηλή τεχνολογία.

Έχει επίσης ψηφιστεί ο νόμος για την πνευματική ιδιοκτησία που ανοίγει το δρόμο για ξένες επενδύσεις στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας.

Επίσης, εξετάζεται η πιθανότητα αυτονόμησης του οργανισμού προτύπων για καλύτερη και πιο αποτελεσματική λειτουργία.

Στις υπηρεσίες γίνεται συγκεκριμένη προσπάθεια για προώθηση της Κύπρου ως διεθνούς κέντρου υπηρεσιών και έχουν συγκεκριμένα γίνει δύο συσκέψεις στη Νέα Υόρκη και στο Λονδίνο για το σκοπό αυτό.

Με τον ίδιο τρόπο που επικροτούμε θετικές ενέργειες και αποτελέσματα σε επίπεδο Βουλής δε θα διστάσουμε να κατακρίνουμε λάθη, αλλά και δε θα παραλείψουμε την υποχρέωσή μας να δίνουμε εισηγήσεις.

Γι' αυτό και θα μου επιτρέψετε να εισηγηθώ ότι:

- 1) η τουριστική μας βιομηχανία πρέπει να σχεδιάσει αξιοποίηση των εορτασμών για το 2000 και ειδικά λόγω της γειτνίασής μας με χώρες που θα έχουν αρκετή ζήτηση ως προορισμός τις μέρες εκείνες,
- 2) η προσπάθεια για την υψηλή τεχνολογία πρέπει να αγκαλιαστεί και από άλλα υπουργεία. Παραδείγματος χάριν, δεν μπορεί να μιλούμε για ψηλή τεχνολογία χωρίς τις ανάλογες διακρατικές συμφωνίες που θα ενθαρρύνουν τους νέους επενδυτές και δεν μπορεί να ελπίζουμε ότι θα μπορούμε στον τομέα αυτό χωρίς την ανάλογη προσαρμογή της παιδείας.

Κύριε Πρόεδρε, θα ήμουν ιδιαίτερα ευτυχής, αν κάθε μαθητής και στο δημοτικό και στο γυμνάσιο έχει καθημερινή και ελεύθερη πρόσβαση σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Στο Ισραήλ κάτι ανάλογο, δεν το έχω γραμμένο στην ομιλία μου, με τα πενήνταχρόνα που γιόρτασαν ο Πρωθυπουργός πήρε την απόφαση να αγοράσει η κυβέρνηση εξήντα χιλιάδες υπολογιστές και να τους δώσει σε όλους τους μαθητές. Κάτι ανάλογο ίσως να μπορούσαμε να κάνουμε εμείς με το τέλος της χρονιάς αυτής, μπαίνοντας προς το 2000. Δεν έχω αναφερθεί στον Υπουργό Οικονομικών, γιατί θεωρώ πως εξ ορισμού είναι ο υπουργός που πρέπει να βοηθήσει την προσπάθεια για την ψηλή τεχνολογία.

Ο κ. Πιπτοκοπίτης είπε πως έχω ψυγεία, έβαλα και το χρόνο στο ψυγείο και τελειώνει η ιστορία. Και με τη νέα τεχνολογία πάμε μπροστά. Άντεξε, κύριε Πιπτοκοπίτη.

(Γέλια)

Θα σου στείλω το ψυγείο στην Πάφο, να το ανοίξεις και ελπίζω να μη βρεις κάρβουνα μέσα.

- 3) Εισηγούμαι περισσότερη εμπλοκή της Βουλής, των παραγωγικών τάξεων, οργανώσεων και του λαού στα θέματα εναρμόνισης. Έτσι θα δημιουργηθεί η

αναγκαία αμφίδρομη σχέση με τις πραγματικότητες της Ε.Ε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Συλλούρη, ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Λευτέρης Χριστοφόρου

Λ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Η ανάλυση της οικονομίας και των μεγεθών της δεν μπορεί να στηρίζεται σε εικασίες και θεωρητικολογίες, αλλά οφείλομε να αναγνωρίζουμε τις πραγματικότητες και βασιζόμενοι σ' αυτές να διαμορφώνουμε δικά μας οικονομικά δεδομένα και προοπτικές.

Έτσι πρέπει επιτέλους όλοι ν' αντιληφθούμε ότι:

- 1) παρήλθε η εποχή της κλειστής κυπριακής οικονομίας που είχε ως κύρια χαρακτηριστικά τον υπερπροστατευτισμό, το διευρυμένο κρατικό παρεμβατισμό και την εσωστρέφεια. Ήδη, είτε το θέλομε είτε όχι, βρισκόμαστε ενώπιον της αδιάφευκτης πραγματικότητας της παγκοσμιοποίησης των οικονομιών, της ραγδαίας τεχνολογικής αναβάθμισης και των σκληρών συνθηκών του διεθνούς ανταγωνισμού·
- 2) σήμερα οι εξελίξεις τρέχουν στη διεθνή οικονομία και κοινωνικοοικονομικές δομές μετασχηματίζονται, για να υποδεχθούν τη νέα εποχή. Μέσα σ' αυτή τη νέα πραγματικότητα παρατηρείται διεθνώς συρρίκνωση των αρμοδιοτήτων του κράτους·
- 3) για την κυπριακή οικονομία η πορεία είναι μονόδρομος προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και προς τούτο υπάρχει αποδοχή από ολόκληρο τον πολιτικό κόσμο. Ο στρουθοκαμηλισμός σ' αυτά τα ζητήματα που έχουν να κάνουν με κόστος εναρμόνισης και κοινοτικό κεκτημένο δεν εξυπηρετεί το στόχο της ενταξιακής μας πορείας. Η πρόσφατη τοποθέτηση του Αυστριακού διαπραγματευτή της Ε.Ε. για την Κύπρο Λέπολντ Μάουερ "εσείς θέλετε να γίνετε μέλος της Ε.Ε. κι όχι εμείς της

Κύπρου" όσο σκληρή και ενοχλητική κι αν είναι για μας, εντούτοις προδιαγράφει τη δύσκολη πορεία που μας αναμένει μέχρι την ένταξη και την οποία οφείλομε να αντιμετωπίσουμε όλοι με πνεύμα ομοθυμίας και υπευθυνότητας.

Σ' αυτή τη νέα εποχή που αναδύεται συγχρόνως καταπίπτουν μύθοι που διατηρήθηκαν και συντήρησαν σκοπιμότητες επί δεκαετίες. Καταρρίφθηκε ο μύθος ότι το μεγάλο κράτος είναι απολύτως και μεγάλο κοινωνικό κράτος. Η πράξη και το αποτέλεσμα απέδειξαν ακριβώς το αντίθετο. Η χρεοκοπημένη κρατικιστική αντίληψη κάθε άλλο παρά διεκπεραίωσε την κοινωνική της αποστολή, αφού συνεχώς, για να επιβιώσει η κρατική μηχανή, υποχρεώνεται να απορροφά μεγάλο μερίδιο του προϋπολογισμού, περιορίζοντας τη δυνατότητα αυξημένων κοινωνικών παροχών. Δεν πρέπει να μας διαφεύγει και αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, ότι τα πλουσιότερα κι αποτελεσματικότερα συστήματα κοινωνικών παροχών οργανώθηκαν στις περισσότερες χώρες που κινήθηκαν πάνω στη βάση της φιλελεύθερης ανάπτυξης της οικονομίας. Δηλαδή, σ' αυτές που εφάρμοσαν πραγματικά το μοντέλο της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς, κάτι που και εμείς σήμερα ευελπιστούμε να υλοποιηθεί επιτυχώς και στην πατρίδα μας. Ένας άλλος μύθος που αναπτύσσεται από διάφορους ευρωσκεπτικιστές είναι ότι τάχατες η προσήλωσή μας στα οικονομικά κριτήρια του Μάαστριχτ οδηγεί σε αδιέξοδα, σε λιτότητα και εξασθένηση των εργαζομένων. Ουδέν αναληθέστερον.

Πέραν του ότι τα κριτήρια Μάαστριχτ αποτελούν απροϋπόθετη προϋπόθεση, για να καταστούμε πλήρες μέλος της Ε.Ε., πρέπει να τονίσουμε ότι τα συγκεκριμένα κριτήρια δεν είναι τυχαία κι ασυλλόγιστα οικονομικά κριτήρια. Τα υιοθέτησαν οι ακαδημαϊκοί και οι "γκουρού" των οικονομιών της Ευρώπης κατόπιν περίσκεψης και προβληματισμού, έχοντας έναν και μοναδικό στόχο, να εξασφαλίσουν την πραγματική ευημερία των λαών της Ευρώπης. Και μη μας πείτε ότι όλοι αυτοί οι μεγάλοι οικονομολόγοι που κλήθηκαν και καθόρισαν μαζί με τους υπουργούς των οικονομιών

όλων των χωρών της Ε.Ε., αυτοί όλοι είχαν έναν και μοναδικό στόχο, να καταδικάσουν του λαούς της Ευρώπης στη μιζέρια, στη λιτότητα και στην αποτυχία. Αυτοί κινήθηκαν με έναν και μοναδικό στόχο που καθορίζει και η θεωρητική επιστήμη της οικονομίας, που είναι ο στόχος με την ελάχιστο προσπάθεια και κόστος να κατορθώσουν το μέγιστο οικονομικό αποτέλεσμα, που είναι η ευημερία των λαών. Και τούτο το εξασφαλίζουν μέσω της μακροοικονομικής σταθερότητας, της δημοσιονομικής ισορροπίας και της υγιούς ανάπτυξης κι όλα αυτά είναι πραγματική απόρροια της εφαρμογής αυτών των δεικτών. Έτσι, είτε βρισκόμαστε σε ευρωπαϊκή τροχιά είτε όχι, η Κύπρος δε δύναται ν' αντεπεξέλθει στις νέες σκληρές διεθνείς ανταγωνιστικές συνθήκες, εάν δεν εφαρμόσει απαραίτητα το ευρωπαϊκό οικονομικό πλαίσιο.

Όλοι στην Ευρώπη και στις σύγχρονες διεθνείς οικονομίες παραδέχονται ότι το μοναδικό μοντέλο οικονομίας που εφαρμόζεται είναι αυτό που εδράζεται στις φιλελεύθερες αρχές της οικονομίας κι αυτό το υλοποιούν είτε δεξιές είτε αριστερές είτε σοσιαλδημοκρατικές κυβερνήσεις. Εδώ δεν έχουν σημασία οι ιδεολογίες, σημασία έχει αυτό το μοντέλο να είναι επιτυχημένο και το επιτυχημένο μοντέλο είναι ένα.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Παρά τους χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης της οικονομίας των χωρών της Ε.Ε., της αμερικανικής οικονομίας αλλά και της παγκόσμιας οικονομίας, παρά τη ρωσική και ασιατική κρίση που είχαμε, εντούτοις η κυπριακή οικονομία κατόρθωσε να αντεπεξέλθει επιτυχώς.

Έτσι, ενώ οι ρυθμοί διεύρυνσης της παγκόσμιας οικονομίας ανήλθαν περίπου στο 2%, η κυπριακή οικονομία κινήθηκε με υπερδιπλάσιους ρυθμούς, περίπου 5%. Η εικόνα της κυπριακής οικονομίας γενικά διέψευσε όσους προμήνυαν χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και θεωρούσαν μύθο το 4%, γιατί και στους περσινούς προϋπολογισμούς, αν θυμάστε, τότε ο Υπουργός Οικονομικών ανέφερε ότι η οικονομία θα βρεθεί σε

οικονομική ανάκαμψη και θα φτάσει σε ρυθμούς ανάπτυξης 4%, υπολόγιζε τότε ο υπουργός, αλλά όμως ακόμα και αυτόν το μυθώδη κατά κάποιους ρυθμό ανάπτυξης μέσα σε προεκλογικά πλαίσια κατόρθωσε η δική μας οικονομία να τον ξεπεράσει, αγγίζοντας το 5%. Ο ψηλός ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης 5%, ο χαμηλός ρυθμός πληθωρισμού 2,3%, η μείωση της ανεργίας σε 3,3% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού που σημαίνει στην οικονομία συνθήκες πλήρους απασχόλησης, η τιθάσευση του δημοσιονομικού ελλείμματος στο 5,4% περίπου του Α.Ε.Π., η αύξηση των τουριστών στο 8% δημιουργούν αισιόδοξες προοπτικές στην οικονομία, επιβεβαιώνοντας ότι η οικονομική πολιτική μας βρίσκεται σε ορθή κατεύθυνση και η οικονομία σε σταθερή πορεία ανάκαμψης.

Θεωρώ πλεονασμό να επιστρατεύσω τις πλέον έγκυρες και αντικειμενικές αναφορές και εκθέσεις τόσο της Διεθνούς Τράπεζας, της Ε.Ε., του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου όσο και καθημερινές αναφορές κοινοτικών επιτροπών, που αναφέρονται κατά κόρον στην καλή και ορθή πορεία της οικονομίας μας. Πιστεύω ότι απευθύνομαι σε καλόπιστους αποδέκτες που δε θα αμφισβητήσουν ακόμα και τα πλέον αξιόπιστα όργανα της ευρωπαϊκής και διεθνούς οικονομίας.

Επειδή όμως γίνεται πολύς λόγος για το βιοτικό επίπεδο του λαού μας, απλώς με στοιχεία αναφέρω ότι το κατά κεφαλήν εισόδημα αυξήθηκε περίπου κατά 50%. Σύμφωνα με σχετικό πίνακα της Διεθνούς Τράπεζας, η Κύπρος βρίσκεται στη δέκατη έκτη θέση στον κόσμο στο κατά κεφαλήν εισόδημα με σημαντικό προβάδισμα από άλλες χώρες της Ε.Ε.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ

Είναι οικονομικά αποδεδειγμένο ότι το δημόσιο χρέος και το δημοσιονομικό έλλειμμα έχουν μια δυναμική σχέση σύνδεσης μεταξύ τους. Η ετήσια εξυπηρέτηση του χρέους, πληρωμή τοκοχρεολυσίων, αυξάνει τις δαπάνες, τροφοδοτώντας το έλλειμμα

που με τη σειρά του δημιουργεί μεγαλύτερο χρέος κι εισερχόμεθα σ' έναν κύκλο τροφοδότησης κι ανατροφοδότησης ελλείμματος και χρέους.

Επικεντρώνομαι ιδιαίτερα στο δημοσιονομικό έλλειμμα που η βαρύνουσα σημασία του για την οικονομία εμφανίζεται κι από το ότι είναι το πρώτο και πιο αυστηρό κριτήριο των δεικτών Μάαστριχτ. Τα μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα πυροδοτούν τον πληθωρισμό, κρατούν στάσιμες τις επενδύσεις και την απασχόληση και γενικά υπονομεύουν τα εισοδήματα των μισθωτών, των συνταξιούχων και των ασθενέστερων οικονομικά ομάδων.

Παρά την προσπάθεια εκ μέρους της κυβέρνησης, και αυτό, πιστεύω, το αναγνωρίζουμε όλοι ιδιαίτερα και πιστώνουμε τον Υπουργό Οικονομικών για τις άοκνες προσπάθειες που καταβάλλει για συγκράτηση του δημοσιονομικού ελλείμματος όσο και του εξωτερικού χρέους, εντούτοις παραμένουν σε ανησυχητικά επίπεδα. Παρά ταύτα, το ύψος τους δεν είναι πρωτοφανές για την κυπριακή οικονομία. Είχαμε και στο παρελθόν ανάλογα ύψη δημοσιονομικού ελλείμματος, για να μην πω και μεγαλύτερα ακόμα. Ενδεικτικά ακόμη επισημαίνω ότι από τις δεκαπέντε χώρες της Ε.Ε. οι έντεκα χώρες έχουν χειρότερο δείκτη δημόσιου χρέους απ' ό,τι η Κύπρος. Οι έντεκα από τις δεκαπέντε χώρες της Ε.Ε. έχουν δυσμενέστερο δείκτη δημόσιου χρέους απ' ό,τι έχει σήμερα η Κύπρος. Οφείλομε να τονίσουμε ότι το ψηλό δημοσιονομικό έλλειμμα δεν είναι προϊόν κακής δημοσιονομικής πολιτικής, αλλά υπήρξε αποτέλεσμα:

- 1) της αναγκαιότητας υπογραφής της συμφωνίας φιλελευθεροποίησης εμπορίου που μεταφράζεται σε ετήσια απώλεια τελωνειακών εσόδων περίπου £130 εκ., δηλαδή επιπλέον επιβάρυνση κατά 3% του δημοσιονομικού ελλείμματος,
- 2) απόρροια τούτου δημιουργήθηκε και η αναγκαιότητα για στήριξη με σημαντικές χορηγίες της βιομηχανίας και γεωργίας, για να αντέξουν τα νέα δεδομένα λόγω εγκατάλειψης του προστατευτισμού, και

3) τρίτο στοιχείο που επιδείνωσε το δείκτη είναι η οικονομική αναγκαιότητα άσκησης επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής τα τρία τελευταία χρόνια που απ' όλους θεωρείται και απαραίτητη και αναγκαία.

Χωρίς να υπεισέλθω και σε άλλους τομείς, όπως υπερδιπλασιασμό κοινωνικών παροχών, κόστος εναρμόνισης με Ε.Ε., ανελαστικότητα κρατικού μισθολογίου κ.ά., που επιδεινώνουν περαιτέρω το δημοσιονομικό έλλειμμα, γίνεται αντιληπτό ότι, εάν η οικονομία εκινείτο με τα ίδια δεδομένα προ του 1996, και αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, αν η οικονομία δεν είχε αυτές τις αρνητικές εξελίξεις που επιβλήθηκαν εκ των πραγμάτων χωρίς να είναι αποτέλεσμα κακής δημοσιονομικής πολιτικής, θα ήταν το έλλειμά μας μηδενικό ή ακόμη θα μιλούσαμε για δημοσιονομικά πλεονάσματα με όλες εκείνες τις ευεργετικές συνέπειες και επιπτώσεις. Θέλω να καταλήξω στο ότι έγινε μια καλή και νοικοκυρεμένη δημοσιονομική πολιτική, η οποία όμως, λόγω αυτών των απρόβλεπτων, προβλεπτών δυσμενών επιπτώσεων στο δημοσιονομικό έλλειμμα, έφτασε το δημοσιονομικό έλλειμμα να αγγίζει το 6%.

Παρά ταύτα όμως, έχω την ισχυρή πεποίθηση ότι δεν είναι δυνατόν να λειτουργεί μια οικονομία αποτελεσματικά και να αναμένουμε υγιή ανάπτυξη με δημοσιονομικό έλλειμμα που πλησιάζει το 6% και δημόσιο χρέος που αγγίζει το 60% του Α.Ε.Π.

Έτσι πρέπει να αντιμετωπισθούν οι μη ικανοποιητικοί δείκτες των δύο αυτών οικονομικών μεγεθών, όχι γιατί απλώς και μόνο πρέπει να συγκλίνουμε με τα κριτήρια Μάαστριχτ, αλλά γιατί κι η ίδια η οικονομία υποσκάπτεται συθέμελα με τη σημερινή εξέλιξη στο δημοσιονομικό και στο δημόσιο χρέος.

Δεν υπάρχουν λοιπόν μαγικές συνταγές για τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος και σίγουρα δε μειώνεται ούτε με στείρα κριτική, χωρίς υπεύθυνες προτάσεις και λύσεις, αλλά ούτε με σπασμωδικές κινήσεις.

Η οικονομική μεγέθυνση είναι πράγματι ένας αποτελεσματικός και αποδοτικός

τρόπος απορρόφησης των ελλειμμάτων, αρκεί τούτο να επιδιωχθεί με μέσα που δεν επιβαρύνουν τον ήδη ελλειμματικό δημόσιο τομέα και ο προσφορότερος τρόπος επίτευξης αυτής της πολιτικής είναι με μικροοικονομικές μεθόδους που βελτιώνουν την ορθολογική κατανομή πόρων στην οικονομική δραστηριότητα. Πιστεύω ότι χρειάζεται να ληφθούν και μέτρα, όπως:

- 1) να στηριχθεί η θεσμοθέτηση της αυτοχρηματοδότησης μεσαίας και μεγάλης κλίμακας έργων, για να αποφορτισθούν οι δημόσιες δαπάνες,
- 2) να αξιοποιήσει το κράτος την τεράστια περιουσία που διαθέτει. Είναι οικονομικά ανορθόδοξο να διατηρεί το κράτος τεράστια περιουσιακά στοιχεία που τα διαχειρίζεται χωρίς ορθολογιστική αξιοποίηση και συγχρόνως δανείζεται, για να καλύψει τα ελλείμματα, υπονομεύοντας το μέλλον της οικονομίας του τόπου,
- 3) πάταξη της παραοικονομίας και της φοροδιαφυγής με συγκεκριμένα μέτρα, για να κτυπηθεί αυτή η πραγματικά μεγάλη κοινωνική πληγή, για να υπάρξει φορολογική δικαιοσύνη και για να μειωθεί το έλλειμμα και το χρέος. Με τη σταδιακή αυτή απορρόφηση αυτής της "γκρίζας οικονομίας" επιτυγχάνεται ο στόχος με διπλό τρόπο. Με τη σταδιακή αυτή απορρόφηση, αν ένα μέγα μέρος της οικονομικής δραστηριότητας δεν καταγράφεται επίσημα, αυτό συνεπάγεται ότι το Α.Ε.Π. εμφανίζεται αισθητά μειωμένο· άρα και ο λόγος χρέους ή ελλείμματος προς Α.Ε.Π. εμφανίζεται ιδιαίτερα αυξημένος. Δεύτερο, η "γκρίζα οικονομία" δεν καταγράφεται· άρα δεν υπάρχουν φόροι· άρα μικρότερα έσοδα και μεγαλύτερα δημοσιονομικά ελλείμματα.

Όλα αυτά μπορούν να συνδυασθούν με τη λεπτομερή επανεξέταση των δαπανών όλων των δημόσιων τμημάτων και οργανισμών από μηδενική βάση και να παύσει το κράτος να δανείζεται, για να χρηματοδοτεί καταναλωτικές δαπάνες.

Οφείλομε όλοι υπεύθυνα να στηρίζομε προσπάθειες δημοσιονομικής εξυγίανσης. Σ' αυτή τη δημοσιονομική πολιτική, σ' αυτή τη λήψη μέτρων προς άμβλυνση του

δημοσιονομικού προβλήματος απαραίτητη είναι και η συμπερίληψη στρατηγικής ενίσχυσης των οικονομικά αδύναμων στρωμάτων, που με τη σειρά τους θα ανταποδώσουν θετικά στην οικονομία. Ο "φαύλος κύκλος" ελλειμμάτων, χρέους, μεγαλύτερων ελλειμμάτων, μεγαλύτερου χρέους πρέπει να σπάσει διαφορετικά κάθε οικονομική πολιτική που είναι καταδικασμένη σε αποτυχία.

Είναι κοινή πεποίθηση ότι τα ελλείμματα και το μεγάλο χρέος είναι αποτέλεσμα όχι μόνο αντιορθολογικών μακροοικονομικών επιλογών πολιτικών του παρελθόντος αλλά και βασικών θεσμικών και διαρθρωτικών αδυναμιών του κράτους και της κοινωνίας μας. Οι μεταρρυθμίσεις και οι αλλαγές θεσμών και νοοτροπιών είναι δύσκολες, αλλά επιβάλλεται να γίνουν και να εφαρμοστούν τώρα.

Ένας σημαντικός τομέας της οικονομίας μας είναι η κεφαλαιαγορά. Το χρηματιστήριο θεωρείται το βαρόμετρο της οικονομίας. Το κυπριακό χρηματιστήριο, παρά το ότι βρίσκεται σε εμβρυακό στάδιο, εντούτοις υπάρχει αισιοδοξία ότι βρίσκεται σε καλή πορεία με ολόκληρο το πεδίο εξέλιξης μπροστά του.

Είναι γνωστή η αναγκαιότητα του χρηματιστηρίου για την οικονομική ανάπτυξη, γιατί το χρηματιστήριο απλοποιεί τη διαδικασία των επενδύσεων και γιατί αποτελεί αγορά στην οποία οι συναλλαγές γίνονται με τρόπο αποτελεσματικό και με σημαντικά χαμηλό κόστος. Η άνθηση του χρηματιστηρίου, και αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, την τελευταία περίοδο είναι μεν απότοκος της εξαγοράς μεγάλης ασφαλιστικής εταιρείας, αλλά καταδεικνύει και τις δυνατότητες και την προοπτική του χρηματιστηρίου μας, καθώς και το υγιές επενδυτικό κλίμα που δημιουργεί η ανοδική πορεία της οικονομίας μας.

Το ότι ένας μεγάλος τραπεζικός οργανισμός που λειτουργεί μέσα από αυστηρά ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, έχοντας μάλιστα μεγαλομέτοχο γνωστή τράπεζα του εξωτερικού, επέλεξε και έλαβε τη στρατηγική απόφαση να επενδύσει πολλά

εκατομμύρια στην Κύπρο είναι πιστοποιητικό απόδειξης που ανεβάζει το δείκτη αξιοπιστίας της κυπριακής οικονομίας.

Το κυπριακό χρηματιστήριο υστερεί καταφανώς σε σύγκριση με τις ξένες ανεπτυγμένες αγορές, αφενός μεν στο σύνολο των προσφερόμενων υπηρεσιών και επενδυτικών προϊόντων, αφετέρου δε σε ποσοστό επενδυμένων κεφαλαίων από τα χαρτοφυλάκια θεσμικών και ιδιωτών επενδυτών.

Το μέλλον του κυπριακού χρηματιστηρίου μπορεί να διαγραφεί ευοίωνα με τη σταδιακή αναβάθμισή του και τη μετάβαση της κυπριακής χρηματιστηριακής αγοράς από αναδυόμενη σε ανεπτυγμένη. Προς τούτο θα συμβάλει: 1) η σταθερή σύγκλιση των μεγεθών της κυπριακής οικονομίας προς τον πυρήνα των χωρών "πρώτης ταχύτητας" της ΟΝΕ, 2) η απελευθέρωση του χρηματιστηριακού συστήματος, 3) η δέσμη μέτρων προσέλκυσης ξένων κεφαλαιακών εισροών, 4) η αποτελεσματική μείωση του συναλλαγματικού και πολιτικού κινδύνου, καθώς και 5) η αναμενόμενη τεχνολογική αναβάθμιση του χρηματιστηρίου. Δεν αυταπατώμεθα και γνωρίζουμε ότι χρειάζονται διαρκής προσπάθεια και προσεκτικές κινήσεις, για να δημιουργηθεί χρηματιστήριο που να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας κεφαλαιαγοράς.

Χρηματιστήριο με ευχολόγια δε γίνεται. Έτσι, για να στηριχθεί αυτή η αισιόδοξη πορεία του χρηματιστηρίου, πρέπει να υπάρξει αύξηση του αριθμού των δημόσιων εταιρειών που θα έχει ως συνεπακόλουθο και την αύξηση των επενδυτών.

Άμεσα λοιπόν απαιτείται: 1) η ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου του χρηματιστηρίου, γιατί στο χρηματιστήριο διακυβεύονται πολλά εκατομμύρια και πρώτιστο καθήκον είναι η διασφάλιση των επενδυτών μέσω ενός ισχυρού και αξιόπιστου θεσμικού πλαισίου και 2) η προώθηση νομοθεσίας για τα αμοιβαία κεφάλαια. Η τελευταία εξαγορά-συγχώνευση εμπέδωσε την αξιοπιστία και τη

σοβαρότητα του χρηματιστηρίου μας, όμως πρέπει να διατηρηθεί με κάθε τρόπο αυτό το κλίμα, γιατί με τη νέα διαμορφωμένη οικονομική πραγματικότητα ίσως να αναμένονται κι άλλες παρόμοιες κινήσεις που είναι θετικές εξελίξεις για την κυπριακή κεφαλαιαγορά. Η Κύπρος έχει τη δυνατότητα να μετατραπεί σε περιφερειακό κέντρο κεφαλαιαγοράς και ήδη πρέπει να αρχίσει τη συνεργασία με χρηματιστήρια της περιοχής μας και ιδιαίτερα με το χρηματιστήριο της Ελλάδας.

Έγινε ιδιαίτερη αναφορά και από άλλους συναδέλφους στο θέμα της απασχόλησης. Κάποιοι λοιπόν συνέχισαν και φέτος να επαναλαμβάνουν εαυτούς, μιλώντας για αυξημένη ανεργία με στερεότυπες φράσεις του τύπου: "η κατάσταση στην αγορά εργασίας πηγαίνει από το κακό στο χειρότερο, η ανεργία είναι αυξητική". Αντί λοιπόν να επιδοκιμάζεται η πολιτική απασχόλησης της κυβέρνησης, που, παρά τις αντίξοες συνθήκες που επικρατούν, κατόρθωσε να δημιουργήσει συνθήκες πλήρους απασχόλησης, μειώνοντας το ποσοστό ανεργίας στο 3%, ασκείται κριτική για χάρη της κριτικής και σε αυτό τον τομέα.

Ενδεικτικά αναφέρω και ο καθένας μπορεί να εξαγάγει τα συμπεράσματά του. Η Ε.Ε. έχει ανεργία πέραν του 10% στις χώρες του ΟΟΣΑ, που συμπεριλαμβάνει είκοσι εννέα πιο ανεπτυγμένες βιομηχανικές χώρες, πέραν του 7% ανεργία.

Το συγκεκριμένο ποσοστό ανεργίας στον τόπο μας αντιστοιχεί με δέκα χιλιάδες περίπου ανέργους εκ των οποίων μόνο οκτακόσιοι τριάντα δύο ή δηλαδή 8,4% αυτών των ανέργων ήταν άνεργοι πέραν των δώδεκα μηνών, σε σύγκριση με 50% που είναι οι μακροπρόθεσμα άνεργοι στην Ε.Ε. Έτσι, από τους δέκα χιλιάδες ανέργους, που φαίνονται σήμερα στα στατιστικά στοιχεία, περίπου οι επτά χιλιάδες ογδόντα οκτώ ή 72% των εγγεγραμμένων είναι άνεργοι μόνο για περίοδο μεταξύ δεκαπέντε ημερών και έξι μηνών.

Αυτή είναι η πραγματική εικόνα της απασχόλησης στην Κύπρο κι όχι τα μαύρα

χάλια κι ο εφιάλτης ανεργίας που κάποιοι σκόπιμα παραπληροφορούν. Ακόμη οφείλω να επισημάνω ότι η Κύπρος τα τελευταία χρόνια απασχολεί και πέραν των τριάντα χιλιάδων ξένων. Το θέμα της απασχόλησης ξένων έχει πολλές διαστάσεις και χρειάζεται επανεξέταση και μελέτη.

Η παραγωγικότητα είναι ο βαρομετρικός δείκτης λειτουργίας, ύπαρξης και επιβίωσης κάθε οικονομικής παραγωγικής δραστηριότητας είτε στον ιδιωτικό τομέα είτε στον κρατικό. Είναι, εν ολίγοις, το “πιστοποιητικό υγείας” των οικονομικών δραστηριοτήτων μιας χώρας. Η αύξηση της παραγωγικότητας οδηγεί τόσο στη μείωση του κόστους όσο και των τιμών, βελτιώνοντας έτσι έμμεσα την αγοραστική δύναμη του κοινωνικού συνόλου, οδηγώντας στην αύξηση του εισοδήματος των εργαζομένων.

Η παραγωγικότητα εργασίας στην Κύπρο αυξήθηκε στο ρυθμό της τάξης 2,5% εν σχέσει με 1,7% το 1997 και 2,4% κατά την περίοδο 1991-1996. Το επίπεδο παραγωγικότητας στην Κύπρο όμως υπολογίζεται να είναι μέχρι το 55% του μέσου όρου του επιπέδου της Ε.Ε και είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό. Σήμερα, η κυπριακή οικονομία πρέπει να θέσει κάποιες προτεραιότητες.

Πρώτη και βασική προτεραιότητα για την κυπριακή οικονομία, αλλά και για ολόκληρη την κοινωνία μας, είναι η εναρμόνιση με το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Δε χρειάζεται να αναλύσω τη σημαντικότητα της ενταξιακής μας πορείας, αφού αυτό γίνεται αποδεκτό και κατανοητό από όλους. Η Κύπρος θα δώσει πράγματι σκληρές διαπραγματευτικές μάχες στις Βρυξέλλες. Αυτές οι μάχες θα δοθούν στο άμεσο μέλλον σε τρία επίπεδα:

- 1) Στο επίπεδο των εξαιρέσεων ή παρεκκλίσεων, ώστε να προστατευθούν διάφοροι κλάδοι.
- 2) Στο επίπεδο της προάσπισης ιδιαίτερα ευαίσθητων τομέων της οικονομίας, όπως οι υπεράκτιες, οι αερομεταφορές, οι τηλεπικοινωνίες, και

4) Στο επίπεδο της προενταξιακής βοήθειας. Είναι γνωστό ότι η Κύπρος, σε αντίθεση με τις άλλες χώρες που βρίσκονται ως υποψήφιος στον ίδιο χώρο με την Κύπρο, δεν έλαβε προενταξιακή βοήθεια, γιατί θεωρήθηκε ότι οι οικονομικοί της δείκτες είναι εύρωστοι και δεν υπήρχε η δυνατότητα να της παραχωρηθεί βοήθεια. Το κόστος της εναρμόνισης, σύμφωνα με μέτριους υπολογισμούς, ανέρχεται γύρω στα £100 εκ. και σίγουρα δε φτάνουν και δεν αρκούν τα χρήματα του τέταρτου χρηματοδοτικού πρωτοκόλλου.

Δεύτερη προτεραιότητα είναι η ανασυγκρότηση κι ο εκσυγχρονισμός του κράτους. Είναι κοινή διαπίστωση ότι το κράτος πρέπει να επαναπροσδιορίσει το ρόλο του και τις προτεραιότητές του σύμφωνα με τις απαιτήσεις μιας σύγχρονης κοινωνίας κι ακόμη περισσότερο μιας ευέλικτης ανταγωνιστικής οικονομίας. Στον ευρωπαϊκό χώρο η περίπτωση της Ιρλανδίας αναδεικνύει μια νέα εκδοχή και προοπτική κρατικής παρέμβασης, όπου το κράτος γίνεται λιγότερο κράτος παραγωγής και περισσότερο κράτος με ρόλο επιτελικό και συντονιστικό, λειτουργώντας ως καταλύτης στην αναπτυξιακή διαδικασία.

Η ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας συναρτάται άμεσα προς την ύπαρξη ευέλικτου, αξιόπιστου και αποτελεσματικού κράτους.

Τρίτη προτεραιότητα, να δοθεί έμφαση ανάπτυξης σε τομείς όπου η Κύπρος έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα έναντι άλλων χωρών. Είναι γνωστοί ποιοι είναι αυτοί οι τομείς:

- 1) Να μετατραπεί σε υπεράκτιο κέντρο.
- 2) Η βιομηχανία να αλλάξει τη δομή της σε προϊόντα υψηλής τεχνολογίας.
- 3) Ο τουρισμός που παρά τον σκληρό ανταγωνισμό φαίνεται να αντέχει, και
- 4) Το κυπριακό χρηματιστήριο να μετατραπεί σε ισχυρό περιφερειακό κέντρο.

Τέταρτη προτεραιότητα, η απελευθέρωση του χρηματοπιστωτικού μας

συστήματος. Είναι γνωστό ότι η απελευθέρωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος είναι δεδομένη με την ευρωπαϊκή μας πορεία και το ότι το επιβάλλει και η παγκοσμιοποίηση και τα νέα οικονομικά δεδομένα (ανοικτή αγορά, ελεύθερες οικονομίες). Πιστεύω ότι το παρόν χρηματοπιστωτικό σύστημα με ανώτατο επιτόκιο της τάξης του 9% έπληξε ανεπανόρθωτα τις ασθενείς τάξεις του λαού μας (μικρομεσαίους και αγρότες), γιατί με τα οικονομικά δεδομένα της πατρίδας μας, όπου είχαμε από μηδενικό μέχρι πολύ χαμηλό πληθωρισμό, το κόστος χρήματος ήταν πολύ ψηλό για να ανέρχεται μέχρι και 9% ή ακόμα και περισσότερο.

Πέραν τούτων, η Κύπρος, έχοντας αυτό το συγκεκριμένο με το κλειστό κι ανελαστικό χρηματοπιστωτικό σύστημα, έχασε την ευκαιρία να μετατραπεί σε χρηματοπιστωτικό κέντρο, έχασε την ευκαιρία να σπάσει το τραπεζικό ολιγοπώλιο και δε δόθηκε η δυνατότητα στο λαό να δανειστεί φτηνό χρήμα.

Πέμπτη προτεραιότητα, να επικεντρωθεί η οικονομική προσπάθεια στην αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας. Η χαμηλή παραγωγικότητά μας συγκριτικά με άλλες χώρες φθείρει πραγματικά την ανταγωνιστικότητα.

Έκτη προτεραιότητα είναι η συνέχιση της πολιτικής κοινωνικών παροχών από την κυβέρνηση που με στοιχεία αυτής της πενταετίας αύξησε της κοινωνικές δαπάνες κατά 60% σε σταθερές τιμές. Χαρακτηριστικό δείγμα κοινωνικής ευαισθησίας της κυβέρνησης είναι και ο προϋπολογισμός του ΤΑΕΠ, που την τελευταία πενταετία αυξήθηκε πέραν του 100%, δηλαδή υπερδιπλασιασμός των δαπανών για τον προσφυγικό κόσμο.

Όμως πρέπει να γνωρίζουμε ότι κοινωνική πολιτική σημαίνει πρωτευόντως πολιτική ευαισθησίας και αλήθειας. Και εν προκειμένω όσοι ριγούν στην προοπτική μείωσης του δημόσιου τομέα, δηλαδή στην πώληση ακόμη και μετοχών χρεοκοπημένων επιχειρήσεων, όπως επί παραδείγματι κρατικών ξενοδοχείων, οφείλουν να

ομολογήσουν και να το πουν ξεκάθαρα στο λαό ότι η συντήρησή τους προϋποθέτει νέες ενέσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό, περικοπή συνεπώς άλλων προνοιακών ή κοινωνικών δαπανών.

Στο σημερινό διεθνές περιβάλλον μόνο τα κράτη με ανταγωνιστικές οικονομίες μπορούν να εγγυηθούν ταυτόχρονα και την απασχόληση και την άσκηση κοινωνικής πολιτικής.

Ας εγκαταλείψουν λοιπόν κάποιοι την εύηχη και ανώφελη συνθηματολογία και ας αντιληφθούν ότι χρειάζονται νέες απαντήσεις στα ζητούμενα του σύγχρονου κοινωνικού κράτους, που να αντανakλούν στις πραγματικές αξίες της κοινωνικής αλληλεγγύης και της κοινωνικής συνοχής.

Μέσα σ' αυτά λοιπόν τα στενά περιθώρια συζήτησης προϋπολογισμών του κράτους, έθεσα μεταξύ άλλων και μείζονα θέματα και προβλήματα της οικονομίας, αλλά και τις στρατηγικές στοχεύσεις και προτεραιότητες της οικονομίας για το 1999.

Η κυβέρνηση δείχνει πράγματι αποφασισμένη να πραγματοποιήσει τομές προς όλους τους τομείς και τούτο επιβεβαιώνεται και μέσα από το πενταετές αναπτυξιακό της πρόγραμμα. Η οικονομία κι η πρόοδος όμως δεν είναι υπόθεση της κυβέρνησης μόνο, αλλά υπόθεση ευθύνης και για τη Βουλή και τα κόμματα τα οποία έχουν την ευχέρεια, και το κάνουν, να παρεμβαίνουν στην οικονομία. Ως εκ τούτου, πρέπει να κατανοήσουμε όλοι μας ότι η οικονομία ανάγεται σε εθνική υπόθεση και δεν προσφέρεται ούτε για μικροκομματικές σκοπιμότητες ούτε και για φτηνούς και ανέξοδους λαϊκισμούς.

Η μεγάλη κοινωνική, οικονομική και πολιτική μας επιτυχία είναι να κατορθώσουμε την ισότιμη συμμετοχή μας στην Ε.Ε. Έτσι πρέπει να επιταχύνουμε το βήμα μας για τη σύγκλιση στο ευρωπαϊκό οικονομικό πλαίσιο για την πραγματοποίηση των διορθωτικών μεταβολών που απαιτούνται, για το συγχρονισμό και εκσυγχρονισμό μας στα δεδομένα της παγκοσμιοποίησης και για την ορθολογική οργάνωση και τον εκσυγχρονισμό του

κράτους. Η σταθερή στόχευσή μας προς την Ευρώπη δεν πρέπει να αποστεί από τον τριπλό αμετακίνητο στόχο μας, που είναι η σταθερότητα, η ανάπτυξη, η κοινωνική συνοχή.

Η νέα παγκόσμια τάξη οικονομικών πραγμάτων δεν μπορεί να μας αφήσει αδιάφορους. Ιδιαίτερα σήμερα, με τις συχνές αναταραχές στα διεθνή χρηματιστήρια, την οικονομική και νομισματική ενοποίηση και την εισαγωγή του ευρώ, η Κύπρος οφείλει να παρακολουθεί στενά, να μελετά και να κινείται προσεκτικά και να προσαρμόζεται ανάλογα με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές εξελίξεις. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Χριστοφόρου, παρακαλώ τον κ. Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, σημειώνω με ικανοποίηση τη συνεχή παρουσία των εκπροσώπων της εκτελεστικής εξουσίας, των υπουργών, εδώ από χθες, καθώς και υπηρεσιακών παραγόντων ενδιαφερόμενων υπουργείων, όπως και τη συνεχή κάλυψή μας από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας πλην των τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

. . .

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εκτός αν είναι η κρυφή κάμερα του ΡΙΚ.

(Γέλια.)

Κύριε Πρόεδρε, πραγματικά άκουσα με πολύ μεγάλη προσοχή την ομιλία του συναδέλφου, του κ. Χριστοφόρου, και τις συνταγές της χάραξης της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης, όπως την παρουσίασε. Αν πράγματι αυτή είναι η διακηρυγμένη κυβερνητική πολιτική (οικονομική, κοινωνική) και αυτή εμφανίζεται μέσα

στους προϋπολογισμούς, τότε εγώ δε θα ψηφίσω, παρά την απόφαση του κόμματός μας να ψηφίσουμε έστω και εκείνο το μέρος των προϋπολογισμών. Τώρα, είμαστε όλοι τόσο άσχετοι που δεν καταλάβαμε ότι τούτη είναι η πολιτική της κυβέρνησης και τούτη είναι η πολιτική που εκφράζεται μέσα στους προϋπολογισμούς ή είναι κάτι καινούριο που ο κ. Χριστοφόρου μάς παρουσιάζει; Αν είναι καινούριο, εγώ το χαρακτηρίζω ως την πλέον αντιδραστική, κοινωνική, οικονομική πολιτική.

Δύο μόνο σημεία θα ήθελα να σχολιάσω, τα οποία μπόρεσα να συγκρατήσω από αυτή την πολύ χαρακτηριστική ομιλία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κύριε Χριστοδουλίδη, έν' συνταγές οικονομίας που έδωσε, εν τζαι έν' ιατρικής. Έτσι να είστε λίγο επιεικής, διότι, αν ήτο ιατρικής, θα έπρεπε να είστε αυστηρός.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δεκτή η θέση σας, δε θα σχολιάσω περαιτέρω την οικονομική πολιτική, όπως παρουσιάστηκε από τον κ. Χριστοφόρου, απλώς θα μπω στα δύο μικρά μου σημεία:

Για ποια χώρα μιλούσε τόση ώρα ο κ. συνάδελφος; Τούτη την παραδεισένια χώρα με τους δείκτες που ανταποκρίνονται προς τους δείκτες του Μάαστριχτ; Συγκράτησα το 5% που είναι πραγματικότητα, το 2,5% που είναι σχεδόν η πραγματικότητα του πληθωρισμού. Είναι μήπως για την Κύπρο; Αν είναι για την Κύπρο, πιστεύω ότι και μεταξύ των παρευρισκομένων η τεράστια πλειοψηφία διαφωνεί με αυτή την παραδεισένια εκτίμηση. Αν δε κατεβούμε κάτω στο λαό ή στο παζάρι, θα μας πουν ότι δεν είναι για την Κύπρο αυτή η απεικόνιση, που παρουσιάστηκε εδώ στη Βουλή.

Το δεύτερο σημείο: Για ποιες ευρωπαϊκές χώρες παίρνει την ευθύνη να μιλά και να παρουσιάζει ότι όλες τούτες πάνε μπροστά και πάνε μπροστά, επειδή εφαρμόζουν

τη φιλελεύθερη ή νεοφιλελεύθερη πολιτική; Είναι προσβλητικό για τα 60% των σοσιαλδημοκρατικών κυβερνήσεων της Ευρώπης. Εγώ δεν είμαι σοσιαλδημοκράτης, είμαι δημοκράτης σοσιαλιστής, αλλά, αν ήμουν σοσιαλδημοκράτης, θα το θεωρούσα ότι είναι προσβολή. Εκλέγονται τόσες κυβερνήσεις με σοσιαλδημοκρατικά προγράμματα, προοδευτικά, κοινωνικά, έχουμε ακούσει ομιλίες συναδέλφων του αντίστοιχου σοσιαλδημοκρατικού κόμματος που δεν έχουν τίποτε το κοινό με εκείνη τη φερόμενη ως εφαρμοζόμενη σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες πολιτική. Επομένως καλά είναι, αν ενδιαφέρονται κάποιοι επιτόπιοι ή ντόπιοι σοσιαλδημοκράτες, να εξηγηθούν με τον κ. Χριστοφόρου αν είναι για τις ίδιες χώρες που μιλούν ή για τα ίδια συστήματα που αγωνίζονται, για να κάμουμε και το κυπριακό σύστημα.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η σημερινή συζήτηση των προϋπολογισμών εξ ανάγκης θα περιστραφεί και έχει ήδη περιστραφεί γύρω από την πολιτική της κυβέρνησης Κληρίδη. Τούτο λόγω των τελευταίων θεαματικά αρνητικών εξελίξεων, αρνητικών εξελίξεων, που οδήγησαν αφενός στη συντριπτική πολιτικοστρατιωτική ήττα της Κύπρου, αφετέρου δε στον εξευτελισμό και την καταρράκωση της αξιοπρέπειας και της αξιοπιστίας της Κύπρου.

Η παρέμβασή μου, κύριε Πρόεδρε, θα αφορά αποκλειστικά και μόνο τον τομέα της κυβερνητικής πολιτικής για την άμυνα ή, όπως έχει επικρατήσει ο όρος, της αμυντικής θωράκισης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Στον τομέα της αμυντικής θωράκισης οι κυβερνήσεις Κληρίδη από το 1993 μέχρι σήμερα είχαν στηρίξει και, θα έλεγα, συνεχίζουν να στηρίζουν την προπαγάνδα τους στις δήθεν επιτυχίες της κληριδικής πολιτικής. Κατά την προσωπική μου άποψη, η πολιτική Κληρίδη στον τομέα της άμυνας εξελίχθηκε στο πολιτικό Βατερλώ του πολυπράγμονα Προέδρου, κάτι που φαίνεται ότι άρχισαν να το αντιλαμβάνονται και οι ίδιοι οι κυβερνώντες. Απόδειξη τούτου είναι η άτακτη υποχώρηση που εκδηλώθηκε υπό

τη μορφή της πρόσφατης επιστολής του Προέδρου προς τον Κόφι Ανάν, την οποία οι πολιτικές δυνάμεις της Κύπρου και το Εθνικό Συμβούλιο δεν είχαν τη δυνατότητα να την πληροφορηθούν έγκαιρα, αλλά την πήραν μετά από διαρροή και διαμέσου του τύπου.

Η άμυνα της πατρίδας μας από το 1993 μέχρι σήμερα έχει μετατραπεί ενσυνείδητα από τους κυβερνώντες σε κατεξοχήν αντικείμενο δημαγωγικής εκμετάλλευσης. Με τρόπο επιστημονικό μεν αλλά εξευτελιστικό για τη νοημοσύνη του κυπριακού λαού, ο Πρόεδρος Κληρίδης από της εκλογής του το 1993 χρησιμοποίησε την άμυνα για καθαρά δημαγωγικούς λόγους με λαϊκίστικες μεθόδους μορφής και έκτασης, πρωτόγνωρης για τα κυπριακά μεγέθη και δεδομένα. Η δογματολογία, η πυραυλολογία, οι ασυγχώρητες αποκαλύψεις για τα ελλαδικά άρματα και τα πληρώματά τους -και δεν αναφέρομαι στην αποκάλυψη από συνάδελφο βουλευτή, αλλά στην αποκάλυψη από τον Πρόεδρο Κληρίδη σε ένα «παναΰρι» εθνικόφρονων σωματείων πριν από τις εκλογές- τα «φουμίσια» για το στρατιωτικό αεροδρόμιο της Πάφου και τον πολεμικό ναύσταθμο στο Ζύγι στόχευαν στη δημιουργία της ψεύτικης αλλά επικίνδυνης εντύπωσης στον κυπριακό λαό για τη δήθεν ανατροπή του αρνητικού στρατιωτικού ισοζυγίου προς όφελος των δυνάμεων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η εθνικά επιζήμια αυτή δημαγωγία μπορεί και σίγουρα ωφέλησε τον κ. Κληρίδη και το Δημοκρατικό Συναγερμό, επιτυγχάνοντας την επανεκλογή του κ. Κληρίδη, έβλαψε όμως και εξευτέλισε ανεπανόρθωτα την Κύπρο και τον αγώνα της.

Από το επίσημο αυτό βήμα της Βουλής των Αντιπροσώπων καταγγέλλουμε τον κ. Κληρίδη και το Δημοκρατικό Συναγερμό ότι στο βωμό των μικροπολιτικοκομματικών συμφερόντων θυσίασαν το ύψιστο συμφέρον της κυπριακής πατρίδας.

Το grand finale και το Βατερλώ της κληριδικής πολιτικής στον τομέα της άμυνας αποτέλεσαν οι πύραυλοι S300, δηλαδή αυτοί οι ίδιοι πύραυλοι που η δημαγωγική εκμετάλλευση της παραγγελίας τους διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην επανεκλογή

του κ. Κληρίδη, εξασφαλίζοντας τις ψήφους των Νέων Οριζόντων και την υποστήριξη μεγάλου μέρους της ηγεσίας και χιλιάδων ψήφων της ΕΔΕΚ, καθώς και του κ. Γαλανού, όπως είχαμε ακούσει τότε, στο δεύτερο γύρο των προεδρικών εκλογών. «Ψηφίστε Κληρίδη, για να έρθουν οι S300, μην ψηφίσετε Ιακώβου, διότι δε θα τους φέρει». Θεία τιμωρία, θα έλεγα, αν συνοδευόταν με την παραίτηση Κληρίδη. Αλλά πού η πολιτική ευθιξία και ευαισθησία στους κυβερνώντες αυτό τον τόπο.

Η όλη ιστορία του φακέλου των S300 οδηγεί στην εξαγωγή κάποιων απόλυτα ορθών συμπερασμάτων, όπως:

1. Η παραγγελία των S300 έγινε για καθαρά προεκλογικούς μικροπολιτικούς λόγους.
2. Η ακύρωση της εγκατάστασης των πυραύλων στην Κύπρο έγινε κάτω από την πίεση και τον εκβιασμό των Αμερικανών και λοιπών Δυτικοευρωπαίων.
3. Η ακύρωση της εγκατάστασης επαναβεβαίωσε πανηγυρικά το ρόλο της Τουρκίας ως περιφερειακής πολιτικοστρατιωτικής υπερδύναμης, χωροφύλακα και τοποτηρητή των αμερικανονατοϊκών συμφερόντων.
4. Η ακύρωση της εγκατάστασης αποτελεί συντριπτική πολιτικοστρατιωτική ήττα της κληριδικής πολιτικής του «ενεργού ηφαιστείου».
5. Αποδείχθηκε περίτρανα για μια ακόμα φορά ότι ο Κληρίδης ακολουθεί πολιτική υποχώρησης και καλού παιδιού.

Παρά το φιάσκο των S300, το οποίο ανέμενε λογικά κάποιος ότι θα οδηγούσε τους κυβερνώντες στην εξαγωγή μαθήματος από το πάθημα, αμέσως την επομένη άρχισε ο ίδιος κύκλος δημαγωγίας με τη διαρροή πληροφοριών για την υποκατάσταση των S300 με τους S-15, με τους TOR ή με τους ASPIDE. Φαίνεται ότι τίποτε δεν κολλά πάνω στους κυβερνώντες ή τα πάντα υποτάσσονται χάριν της παραμονής στην εξουσία και στην καρέκλα.

Κύριε Πρόεδρε, η σημερινή αγόρευσή μου επί του θέματος δυστυχώς δεν μπορεί να περιοριστεί μόνο σε αναφορά για το 1999 ή έστω και για το προηγούμενο έτος. Και τούτο όχι για λόγους αδυναμίας ή εμμονής σε αναμάσημα των ίδιων πραγμάτων, αλλά λόγω του ότι η κληριδική πολιτική στον τομέα της άμυνας είναι πάγια από το 1993 και ούτε ο εμβολιασμός της ΕΔΕΚ πέτυχε να τη διαφοροποιήσει σε βαθμό που θα έκανε κάποια αίσθηση.

Κατά την άποψή μας, η κληριδική πολιτική κατά την εξαετία είχε τα ακόλουθα κύρια χαρακτηριστικά:

1. Επικίνδυνη και άκρατη δημαγωγία και λαϊκισμό που οδήγησαν την Κύπρο σε τραγικά αδιέξοδα (παραγγελία των S300 και ματαίωση της εγκατάστασης).
2. Δημιουργία ψευδών εντυπώσεων για δήθεν ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Κύπρου σε βαθμό που ανατράπηκε δήθεν το στρατιωτικό ισοζύγιο.
3. Ενσυνείδητη δημιουργία εντυπώσεων για δήθεν ενίσχυση της διαπραγματευτικής θέσης της Κύπρου από τη δήθεν ενίσχυση της άμυνας.
4. Καπηλευτική εκμετάλλευση του Δόγματος του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου.
5. Ενσυνείδητη δημιουργία υπερβολικών εντυπώσεων ότι η χειροτέρευση της κυπριακής οικονομίας οφείλεται στις αυξημένες δήθεν αμυντικές δαπάνες.
6. Καλλιέργεια της εντύπωσης για στρατιωτικοποίηση του Κυπριακού σε βάρος της πολιτικής για ειρηνική επίλυση του προβλήματος.

Από τα έξι αυτά κύρια χαρακτηριστικά της κληριδικής πολιτικής στην άμυνα να μου επιτρέψετε να σχολιάσω μόνο τα δύο και συγκεκριμένα το δεύτερο και το πέμπτο.

Συγκεκριμένα, για τη δήθεν «ενίσχυση» της αμυντικής ικανότητας της Κύπρου σε βαθμό μάλιστα που ανατράπηκε το στρατιωτικό ισοζύγιο μεταξύ Κύπρου-Τουρκίας θα κάνω αναφορά μόνο σε δημοσιοποιηθέντα στοιχεία στη μελέτη του στρατιωτικού αναλυτή

Άριστου Αριστοτέλους «Η κρίση των S300», στο παράρτημα I, σελίδες 129-140, όπου αναφέρονται τα ακόλουθα:

1. Ανθρώπινο δυναμικό: Αμετάβλητη παραμένει η κατάσταση και διατηρούνται οι αναλογίες 3,5 προς 1. Για κάθε ένα χιλιόμετρο της γραμμής αντιπαράταξης αναλογούν πενήντα πέντε εθνοφρουροί για κάθε εκατόν εβδομήντα επτά Απίλλες.
2. Αρματικό δυναμικό: Οι αναλογίες είναι 1,6 προς 1. Ο Απίλλας όμως, πέραν του ότι έχει ενισχυθεί με αντιαρματικούς πολυεκτοξευτήρες πυραύλων τύπου MILAN, έχει τη δυνατότητα ενίσχυσής του άμεσα με άρματα από την Τουρκία.
3. Ναυτικό και αεροπορία: Η Εθνική Φρουρά δε διαθέτει τίποτε το αξιόλογο.
4. Πυροβολικό και λοιπά όπλα: Επειδή ο αναλυτής δεν κάνει συγκεκριμένη αναφορά, δε θα αναφερθώ σε άλλες πηγές για τα πραγματικά στοιχεία. Απλώς, αναφέρω ότι οι αναλογίες συνεχίζουν να είναι συντριπτικά σε βάρος της πλευράς μας.

Αν τα στοιχεία αυτά που παρατίθενται επιβεβαιώνουν τη δική μας θέση ή την κληριδοσυναγερμική εκδοχή, το αφήνω στην κρίση του κάθε σκεπτόμενου ανθρώπου.

Σε ό,τι αφορά την ενσυνείδητη δημιουργία υπερβολικών εντυπώσεων ότι η χειροτέρευση της κυπριακής οικονομίας οφείλεται στις αυξημένες αμυντικές δαπάνες, θα παραθέσω στο Σώμα τα επίσημα στοιχεία:

1. Δαπάνες Τ.Α.Θ.Κ. για την περίοδο 1993-98: £580 εκ. ή 4% επί του Α.Ε.Π.
Συγκριτικά αναφέρω ότι οι δαπάνες για την περίοδο 1988-92, δηλαδή επί προεδρίας του κ. Βασιλείου, ανήλθαν στα £753 εκ. ή 6% επί του Α.Ε.Π.
2. Οι εγκριθέντες ομόφωνα από τη Βουλή προϋπολογισμοί για την περίοδο 1993-98 ανήλθαν στα £976 εκ. Δηλαδή, η κυβέρνηση δε δαπάνησε / εξοικονόμησε £396 εκ. από την άμυνα, υλοποιώντας τον προϋπολογισμό κατά 60% μόνο.

3. Τα έσοδα από την εισφορά για την άμυνα την αντίστοιχη περίοδο ανήλθαν στα £710 εκ., δηλαδή το Τ.Α.Θ.Κ. είχε πλεόνασμα χρήσεως για την πενταετία Κληρίδη ύψους £130 εκ.
4. Στο κεφάλαιο των νέων εξοπλιστικών προγραμμάτων δαπανήθηκε το 46% των προϋπολογισθέντων.
5. Στο κεφάλαιο ανταλλακτικά-πυρομαχικά η υλοποίηση του προϋπολογισμού ανήλθε στο 14,8 των ζητηθέντων και εγκριθέντων.

Εξαιτίας αυτής της πάγιας πολιτικής, στο θέμα προμήθειας ανταλλακτικών-πυρομαχικών έχουμε συνέχεια την ομόφωνη τοποθέτηση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας ότι κάτι πάγια δεν πάει καλά. Δεν μπορεί η Κύπρος για ένα ανταλλακτικό αξίας £200, όπως είχε γίνει πέρσι, να μην μπορεί να πετά πτητικό μέσο για έξι μήνες. Δεν μπορεί να έχουμε συνεχή έλλειψη των πιο απλών, όπως, όπως το G3. Πενήντα χιλιάδες τεμάχια από πρόπερσι και ακόμα αυτή η παραγγελία να μην πραγματοποιείται. Όλα αυτά έχουν εγκριθεί από τη Βουλή αλλεπάλληλες φορές. Δεν μπορούμε να στερούμαστε πυρομαχικά.

6. Στο κεφάλαιο 36 (έργα στρατωνισμού και εγκαταστάσεων για τη διαμονή σε στρατόπεδα και φυλάκια των εθνοφρουρών μας) η υλοποίηση του προϋπολογισμού της πενταετίας ανήλθε στο 58,2%. Και σε αυτό τον τομέα επιδεικνύεται η ίδια αδιαφορία και αδυναμία.

Συνοψίζοντας τα συμπεράσματα από την αδιάψευστη ανάλυση των στατιστικών στοιχείων, αβίαστα μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι από το 1993 μέχρι το 1998 η κυβέρνηση Κληρίδη συστηματικά, ενορχηστρωμένα και επιτήδεια εκμεταλλεύτηκε και κατηλεύτηκε την άμυνα, εμπαίζοντας τον κυπριακό λαό, τα αισθήματά του και την ετοιμότητά του για οικονομικές θυσίες για την αμυντική θωράκιση της πατρίδας μας.

Από τα χρήματα που απλόχερα έδωσε ο κυπριακό λαός στο Τ.Α.Θ.Κ. με την εθελοντική εισφορά για την άμυνα στην περίοδο 1993-97, η κυβέρνηση έβγαλε κέρδος £130 εκ. Ταυτόχρονα, με την έντεχνη μη υλοποίηση των προϋπολογισμών για την άμυνα κατά 40% εξοικονόμησε £396 εκ., για να τα χρησιμοποιήσει στη μείωση του δημόσιου χρέους και του δημοσιονομικού ελλείμματος.

Η τεκμηριωμένη άποψη του ΑΚΕΛ για την κληριδική πολιτική στα θέματα της άμυνας είναι:

1. Ο Πρόεδρος Κληρίδης εκμεταλλεύτηκε την άμυνα για προεκλογικούς και μικροπολιτικοκομματικούς σκοπούς.
2. Ο Πρόεδρος Κληρίδης, η κυβέρνηση και ο Δημοκρατικός Συναγερμός εκμεταλλεύτηκαν τα λεφτά της άμυνας, για να κλείσουν τρύπες στην κυπριακή οικονομία, που άνοιξε η νεοφιλελεύθερη, αντιλαϊκή και λανθασμένη οικονομική πολιτική τους.

Κύριε Πρόεδρε, η συζήτηση των προϋπολογισμών γίνεται παραδοσιακά στις αρχές του έτους. Αυτό εξ ανάγκης δίνει την ευκαιρία στη Βουλή να κρίνει και το βαθμό υλοποίησης του προϋπολογισμού του έτους που απήλθε, αλλά και την πρόθεση της κυβέρνησης για το νέο έτος. Έτσι και εμείς σήμερα θα κρίνουμε τη συμβολή του Σ.Κ. ΕΔΕΚ, που διά της ιστορικής υπερβάσεως της ηγεσίας του συνετέλεσε στην επανεκλογή Κληρίδη και που διά του εμβολιασμού ανέλαβε το ρόλο του εγγυητή της υλοποίησης της πρότασης Λυσσαρίδη. Όπως ο κ. Λυσσαρίδης είχε διακηρύξει, τουλάχιστο μετεκλογικά ο κ. Κληρίδης ανέλαβε δέσμευση να υλοποιήσει εκείνη την πρόταση. Θα ήθελα να υπενθυμίσω γι' αυτούς που η μνήμη πιθανόν να μην τους βοηθά, ότι η αμυντική θωράκιση και το Ενιαίο Αμυντικό Δόγμα, όπως και η εγκατάσταση των S300 αποτέλεσαν τον ακρογωνιαίο λίθο της συμφωνίας-δέσμευσης και των δύο (Λυσσαρίδη - Κληρίδη). Τι αποδεικνύεται όμως, με μοναδικό εργαλείο κρίσεως τα

γεγονότα, τα επίσημα στοιχεία και την αλήθεια; Κρίνοντας με αυτό και μόνο το εργαλείο, τα δεδομένα που διαπιστώνονται είναι τα ακόλουθα:

Εγκατάσταση των S300 στην Κύπρο

Το θέμα είναι πεντακάθαρο σε όλους, έχει δε σχολιαστεί εκτενώς και από άλλους συναδέλφους, ώστε να μη χρειάζονται άλλα σχόλια, εκτός από ένα. Μας είπαν: “τι Κύπρος, τι Κρήτη” και το είπαν υπεύθυνα άτομα, Υπουργός Άμυνας, αρχηγοί επιτελείων, έγκυροι δημοσιογραφικοί κύκλοι. Δεν μπορώ να το χαρακτηρίσω αστειότητα, διότι θα υποβιβάσω το δικό μου νοητικό επίπεδο. Αν η Κρήτη είναι το ίδιο με την Κύπρο, γιατί η Ελλάδα δεν εξόπλιζε ευθύς εξαρχής με τέτοιου μακριού βεληνεκούς όπλα την Κρήτη και θα γλίτωνε και η Κυπριακή Δημοκρατία \$224 εκ. για την πρώτη συμφωνία, κάποια \$10 εκ. για τις αναθεωρήσεις και περίπου \$50 εκ. για τις λοιπές εγκαταστάσεις; Δηλαδή, η υπόθεση των S300 στοίχισε στον Κύπριο φορολογούμενο \$300 εκ. τα οποία έχουν ήδη πληρωθεί. Και ακόμα να διευκρινιστεί, αν μου επιτρέπεται, σε αντιστάθμισμα αυτών των \$300 εκ. δε θα πάρουμε δωρεά ή σε ισάξιο ποσό οτιδήποτε άλλο από τη Ρωσία. Διότι κυκλοφορεί και αυτό: “Εντάξει επληρώσαμε, εν επιάσαμε S300, εννά μας δώσουν τους S-15, όπως λαλούν οι κυβερνητικοί κύκλοι, τους TOR ή ξέρω 'γω”. Όχι, άλλο το ένα, άλλο το άλλο. Και επιπλέον -έχει ανακοινωθεί ξανά χωρίς διάψευση χθες- ότι η αποθήκευση και συντήρηση των S300 των κυπριακών με την προετοιμασία αν θα πάνε στην Κρήτη, εγώ λέω θα πάνε στην Κέρκυρα εν τέλει και όχι στην Κρήτη, για άλλους λόγους, θα στοιχίσει στο κυπριακό δημόσιο κοντά στο £1εκ. το μήνα, λίρες αυτή τη φορά και όχι δολάρια. Δόθηκαν αυτά τα λεφτά, κακώς δόθηκαν χωρίς το αντίκρισμα τους, αλλά να μην εμπαίζουν τουλάχιστον τη νοημοσύνη μας “τι Κύπρος, τι Κρήτη”. Υπάρχει κι ένα τραγούδι “Τι Λωζάννη, τι Κοζάνη”.

Ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης

Η δέσμευση που ανέλαβε η ΕΔΕΚ έναντι του κυπριακού λαού είναι τεράστια. Όχι μόνο υποσχέθηκε, αλλά διά του εμβολιασμού της κυβέρνησης ανέλαβε το ρόλο του τοποτηρητή με τον πρώτο αντιπρόεδρό της. Το δεύτερο τη τάξει στέλεχος της ΕΔΕΚ ανέλαβε και είχε την ευθύνη της υλοποίησης του προϋπολογισμού της άμυνας για το 1998, όπως και τον καταρτισμό του σχετικού προϋπολογισμού για το 1999. Επομένως, οφείλει να κριθεί και ο ίδιος αλλά και το κόμμα του, δηλαδή το Σ.Κ. ΕΔΕΚ, για τα αποτελέσματα της υλοποίησης του προϋπολογισμού για το 1998 επί τη βάσει αλάθητων και αντικειμενικών κριτηρίων. Αυτά τα κριτήρια τα παρουσιάζω και τα καταθέτω στην ολομέλεια της Βουλής:

Προϋπολογισμός του Τ.Α.Θ.Κ. για το έτος 1998

Προϋπολογισμός δαπανών: £205 εκ.

Υλοποίηση / πρόβλεψη: £138 εκ. ή ποσοστό υλοποίησης 67%.

Πάντοτε η πρόβλεψη που μας παρουσιάζεται στο ταμείο είναι αρκετά ψηλότερη από την πραγματική υλοποίηση στο τέλος του χρόνου. Εγώ δέχομαι πρόβλεψη κατά 100% αυτού του στοιχείου. Θα ανέλθει, αν υλοποιηθεί 100% αυτή η πρόβλεψη, στο 67% του εγκριθέντος προϋπολογισμού για το 1998.

Φαινομενικά είναι κατά κάτι ψηλότερο του μέσου όρου υλοποίησης κατά την πενταετία Κληρίδη. Αν όμως αφαιρεθούν τα ποσά της δεύτερης δόσης για τους S300, που δεν ήλθαν ποτέ, οι δαπάνες για την ενίσχυση της άμυνας μειώνονται στα £85 εκ. Η δεύτερη δόση ήταν κοντά στα £55 εκ. Από αυτά τα ποσά £22 εκ. πληρώθηκαν ως τόκοι στο κυβερνητικό ταμείο.

Και εδώ οφείλω να κάμω μια διευκρίνιση: Για κάθε λίρα που δανείζεται το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης από την Κυπριακή Δημοκρατία πληρώνει το νόμιμο τραπεζικό τόκο. Κάθε χρόνο, παρακολουθώντας τα στοιχεία από το ταμείο, πληρώνει γύρω στα £20-£22 εκ. στην κυβέρνηση, η οποία τι κάνει; Απλώς του εγγυάται του ταμείου. Με

μια απλή εγγύηση «βκάλλει κκιάρι» το κυβερνητικό ταμείο και ο Υπουργός των Οικονομικών £20-22 εκ. Αν λέω οποιαδήποτε υπερβολή, οποιαδήποτε ανακρίβεια, είμαι έτοιμος να ακούσω την αντίθετη αποδεδειγμένη άποψη. Αυτά τα στοιχεία είναι κυβερνητικά, δεν είναι δικά μου και ούτε μπορώ εγώ να βγάλω τέτοια στοιχεία λογαριασμών.

Για την ουσιαστική όμως ενίσχυση της άμυνας δαπανήθηκαν:

1. £8 εκ. έναντι £20 εκ. του προϋπολογισμού για πυρομαχικά και ανταλλακτικά, δηλαδή υλοποίηση κατά 40%, το έτος του 1998 με το σοσιαλιστή Υπουργό της Άμυνας, τον επικεφαλής και τοποτηρητή του Υπουργείου Άμυνας, ως εχέγγυο της υλοποίησης της ενίσχυσης του αμυντικού δόγματος και της αμυντικής θωράκισης.
2. £30 εκ. για υπογραφείσες συμβάσεις έναντι των £119 εκ. του προϋπολογισμού, δηλαδή υλοποίηση κατά 25%.
3. £800.000 δαπανήθηκαν για τα πολυδιαφημισθέντα νέα εξοπλιστικά προγράμματα έναντι των £20 εκ. του προϋπολογισμού, δηλαδή υλοποίηση κατά 4%. Τα σχόλια περιπεύουν.

Η δεκάμηνη συμμετοχή της ΕΔΕΚ στην κυβέρνηση Κληρίδη, παρά τις μετεκλογικές δεσμεύσεις και αμοιβαίες συμφωνίες, ούτε στον τομέα των αμυντικών δαπανών μπόρεσε να διασφαλίσει τήρηση των υποσχέσεων. Η εξήγηση, κατά την άποψή μας, βρίσκεται στο γεγονός ότι ο κ. Κληρίδης και αυτή τη φορά αποδεικνύεται συνεπής, συνεπέστατος κατ' εμένα, στην ασυνέπειά του, δηλαδή στη μη τήρηση των υπεσχημένων αφενός και αφετέρου αποδεικνύεται η πάγια πολιτική των κυβερνήσεων Κληρίδη κατά την εξαετία, όπως οι διορθωτικές εξοικονομήσεις της λανθασμένης οικονομικής πολιτικής του κράτους να γίνονται σε βάρος της άμυνας. Η μείωση ή η συγκράτηση του δημόσιου χρέους και του δημοσιονομικού ελλείμματος οφείλεται

βασικά στις «οικονομίες» από την άμυνα. Έτσι, ούτε ο εμβολιασμός ούτε η τοποθέτηση του κ. Ομήρου στο Υπουργείο της Άμυνας “ανέτρεψαν” αυτή την κληριδική και χριστοδουλική πάγια πολιτική. Αντίθετα, η συμμετοχή της ΕΔΕΚ στην κυβέρνηση διευκόλυνε την έγκριση από τη Βουλή της αύξησης της εισφοράς για την άμυνα από 2% σε 3%, με αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση των εσόδων του Τ.Α.Θ.Κ. σε βάρος κυρίως των χαμηλά αμειβομένων. Συνεπεία τούτου και της μειωμένης υλοποίησης των δαπανών, το ταμείο είχε πλεόνασμα χρήσεως για το έτος 1998 (καθ’ υπολογισμό) ύψους £32 εκ. Όταν λέει η κυβέρνηση ότι θα έχει πλεόνασμα £32 εκ., βάλλω εγγύηση ότι θα είναι πέραν των £40 εκ. Στο τέλος του χρόνου από την έκτακτη εισφορά που δώσαμε θα έχουμε £40 εκ. πλεόνασμα.

Κατά την άποψή μας, η αύξηση της εισφοράς ήταν και αποδείχτηκε αχρείαστη. Για το λόγο τούτο η κοινοβουλευτική ομάδα του ΑΚΕΛ έχει καταθέσει πρόταση νόμου για επαναφορά της εισφοράς στο προηγούμενο ύψος του 2%.

Κύριε Πρόεδρε, βάσει των πρόσφατων πολιτικοστρατιωτικών εξελίξεων και της λογικής που καταθέσαμε στην αγόρευσή μας, συμπεραίνουμε τα πιο κάτω ως κατακλείδα:

1. Η κληριδική πολιτική στον τομέα της άμυνας κατά την εξαετία απέτυχε, παρά τη δημαγωγία, το λαϊκισμό και την προβολή της από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας.
2. Η κληριδική πολιτική ζήμιωσε την υπόθεση της Κύπρου και μας οδήγησε στον εθνικό εξευτελισμό διαμέσου του εκβιαστικού κινδύνου της πολεμικής σύρραξης.
3. Η υπέρβαση και ο εμβολιασμός της ΕΔΕΚ το μόνο που ωφέλησαν ήταν τον κ. Κληρίδη και τη δεξιά συντηρητική παράταξη, της οποίας ο κ. Κληρίδης ήταν, είναι και θα είναι ο κύριος εκπρόσωπος.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Δώρου Χριστοδουλίδη, ο Πρόεδρος της

Βουλής κ. Σπύρος Κυπριανού επέστρεψε στην έδρα του.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Ο τελευταίος ομιλητής για τη σημερινή απογευματινή συνεδρία είναι ο βουλευτής του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Αβέρωφ Νεοφύτου.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Θα έχουμε και άλλες καθυστερήσεις στο δρόμο Λεμεσού-Πάφου, γιατί αυτό το τριήμερο οι μπουλντόζες από δρόμο Λεμεσού-Πάφου μετακινήθηκαν στη Βουλή, για να ισοπεδώσουν και να μηδενίσουν τα πάντα και σε όλους τους τομείς.

Κύριε Πρόεδρε, στη συζήτηση των φετινών προϋπολογισμών εστιάζεται, εκ μέρους κυρίως του ΑΚΕΛ, μια αυστηρή κριτική της κυβερνητικής πολιτικής, που κατά την ταπεινή μου άποψη είναι εν πολλοίς άδικη. Και εστιάζεται αυτή η κριτική πάνω σε δύο άξονες. Την άμυνα και τους πυραύλους και την οικονομική πολιτική. Κατηγορείται στον τομέα της άμυνας η κυβέρνηση ότι χωρίς προβληματισμό και χωρίς καν συζήτηση παρήγγειλε τους πυραύλους S300 και ότι οι ενέργειές της αυτές αποσκοπούσαν στη στρατιωτικοποίηση του Κυπριακού.

Θα ήθελα μαζί σας, αγαπητοί συνάδελφοι, να κάμουμε μια ιστορική αναδρομή, για να δούμε κατά πόσο χωρίς προβληματισμό και χωρίς συζήτηση η κυβέρνηση του Γλαύκου Κληρίδη παρήγγειλε τους S300. Και θέλω να με βοηθήσετε στη μνήμη, αν το 1992 -και θα δώσω αντίγραφα των προϋπολογισμών του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, όπου τότε δεν ήταν Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας ο Γλαύκος Κληρίδης- υπήρχε πρόνοια στον προϋπολογισμό για αγορά πυραυλικού αντιαεροπορικού συστήματος μέσου βεληνεκούς. Και πρέπει να φέρουμε στη μνήμη μας το ταξίδι του τότε αρχηγού της Εθνικής Φρουράς, του κ. Σειραδάκη, το 1992, μαζί

με τους επιτελείς του ΓΕΕΦ στη Μόσχα, που εκεί αποφάσισαν ότι ήταν το καταλληλότερο σύστημα οι S300 να αγοραστούν για την αντιαεροπορική ομπρέλα και την αεράμυνα της Κύπρου. Και είναι το 1992, όταν ο Δημοκρατικός Συναγερμός και ο Γλαύκος Κληρίδης βρίσκονταν στην αντιπολίτευση, που σε σύσκεψη με την παρουσία και πολιτικών προσώπων στο ΓΕΕΦ αποφασίστηκε πως έπρεπε να αγοραστεί αυτό το σύστημα. Άφησε όμως το ΑΚΕΛ εντέχνως να πλανάται στην κοινή γνώμη η εντύπωση ότι διαφωνούσε τάχατες με την αγορά των πυραύλων S300. Αλλά και εδώ να παραθέσουμε ιστορικά γεγονότα, για να δούμε μαζί και να εξετάσουμε κατά πόσο το ΑΚΕΛ ήταν ενάντια στην αγορά των S300. Διαφώνησε το ΑΚΕΛ, αγαπητοί συνάδελφοι, όταν η κυβέρνηση και στο ΓΕΕΦ αλλά και σε συνεδρία κοινή στο προεδρικό μέγαρο, στην παρουσία και των πολιτικών αρχηγών και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας, ανέπτυξε το πενταετές πρόγραμμα το εξοπλιστικό του 1996-2001; Και μέσα σε αυτό το εξοπλιστικό πρόγραμμα δεν ήταν και οι πύραυλοι S300; Ψήφισε ή δεν ψήφισε το ΑΚΕΛ τους προϋπολογισμούς του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης το 1996 και το 1997 και συζητήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας τα κονδύλια για τους S300; Και όχι μόνο, αγαπητοί συνάδελφοι. Στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας όχι μόνο εγκρίθηκαν τα κονδύλια, αλλά λεπτομερέστερα εξετάστηκαν και το τελευταίο κόμμα και το τελευταίο “ν” της συμφωνίας αγοράς των S300. Και ουδείς διαφώνησε.

Επειδή οι αγαπητοί συνάδελφοι χρησιμοποίησαν και βαριές εκφράσεις για ενσυνείδητο εμπαιγμό, ότι ο Γλαύκος Κληρίδης ακόμα μια φορά ήταν ενδοτικός. Μα, αν ο Γλαύκος Κληρίδης ακόμα μια φορά ήταν ενδοτικός, το ΑΚΕΛ, που συνηγόρησε για τη μη έλευση των πυραύλων, μήπως δεν είναι ενδοτικό; Μου θυμίζει η περίπτωση των πυραύλων και η συμπεριφορά του ΑΚΕΛ στη συγκεκριμένη περίπτωση τον άνθρωπο που βαστά το “σιονί που τις δκυο πάντες”. Ή ακόμα καλύτερα θα αναφερθώ στην

τακτική που ακολουθούσαν οι “μαμμούδες”, όχι οι μαϊμούδες, στις αρχές του αιώνα στη δική μου περιοχή. Δεν υπήρχαν γυναικολόγοι τότε. Όταν πήγαιναν να γεννήσουν μια έγκυο, πριν παν στο κρεβάτι, πήγαιναν στο ερμάρι, άνοιγαν την πόρτα του ερμαριού και έγραφαν πάνω “κορίτσι”. Πήγαιναν στην έγκυο και της έλεγαν θα γεννήσεις αγόρι. Αν γεννούσε αγόρι, υπερηφανευόντουσαν ότι προέβλεψαν σωστά. Αν γεννούσε κορίτσι έλεγαν: “Μα αστειευόμαστε. Για πηγαίνετε πίσω από την πόρτα του ερμαριού να δείτε πως το προέβλεψα σωστά”. Άρα, είτε ερχόντουσαν είτε δεν ερχόντουσαν οι πύραυλοι, το ΑΚΕΛ δικαιωμένο.

Κατηγορεί το ΑΚΕΛ για στρατιωτικοποίηση του Κυπριακού. Μήπως, αγαπητοί συνάδελφοι, η κινητικότητα για το Κυπριακό, οι πρωτοβουλίες του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ στο Τράουτμπεκ και στην Κλιόν, το προσωπικό ενδιαφέρον του Προέδρου της Αμερικής, των Ευρωπαίων ηγετών, αυτό δεν ήταν πολιτικοποίηση του Κυπριακού; Είναι στρατιωτικοποίηση; Και αν κάποια κονδύλια για την άμυνα μεταφράζονται από μερικούς πως είναι στρατιωτικοποίηση, νομίζω πως με έχει βοηθήσει και δε χρειάζεται να επιχειρηματολογήσω ο αγαπητός συνάδελφος, ο κ. Χριστοδουλίδης. Γιατί μας είπε, αν και διαφωνώ με τα στοιχεία του και δεν είναι του παρόντος από αυτό το βήμα να αραδιάζουμε αριθμούς, αλλά θα πάρω δεδομένα τα στοιχεία του κ. Χριστοδουλίδη ότι επί διακυβέρνησης ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κάνει λάθος, κύριε Πρόεδρε, ο αγαπητός συνάδελφος. Τα στοιχεία αυτά δεν είναι του κ. Χριστοδουλίδη, είναι τα επίσημα κρατικά σε απαντητικές επιστολές μου.

Είναι ενήμερος ο κ. Αβέρωφ, έχει αυτά τα επίσημα στοιχεία.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, εδώ είναι επίσημο έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών. Για την περίοδο 1993-98 δαπανήθηκαν για την άμυνα £1.066.870.000. Εσείς είπατε

£580 εκ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης, κύριε συνάδελφε.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Συνολικές δαπάνες για την άμυνα.

Αλλά εγώ να πάρω δεδομένα τα στοιχεία σας. Αν η προηγούμενη κυβέρνηση ξόδευε το 6% πάνω στο ΑΕΠ για την άμυνα, θα κατηγορείται αυτή η κυβέρνηση, που με τα δικά σας στοιχεία ξοδεύει μόλις το 4%, ότι στρατιωτικοποιεί το Κυπριακό; Ή μήπως στρατιωτικοποιήσαμε το Κυπριακό, επειδή παραγγείλαμε τους πυραύλους S300; Μα πύραυλοι ήρθαν και την περίοδο 1982 - 1992, οι EXOSET. Οι S300 για την επάκτια άμυνα, για τη θαλάσσια άμυνα. Γιατί τότε κανείς δε μίλησε για στρατιωτικοποίηση του Κυπριακού;

Ισχυρίζεται επίσης το ΑΚΕΛ πως δήθεν η άμυνα και οι πύραυλοι κλήθηκαν να εξυπηρετήσουν προεκλογικές στρατηγικές και σκοπιμότητες. Και εδώ πάλι θέλω τη βοήθειά σας, για να κάνουμε μια ιστορική αναδρομή. Τι είπε ο κ. Ιακώβου, εισερχόμενος στην προεκλογική συγκέντρωση του Δημοκρατικού Κόμματος, όπου ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος θα ανακοίνωνε την υποστήριξη του ΔΗΚΟ προς την υποψηφιότητα του κ. Ιακώβου; Είπε ο κ. Ιακώβου: “Γιατί μιλά ο Γλαύκος Κληρίδης για το Δόγμα του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου; Αυτό είναι αποτέλεσμα της πολιτικής όχι του ’88 - ’92” -που και τότε ήταν υπουργός- “αλλά είναι αποτέλεσμα της πολιτικής του 1987”. Και αυτά είναι ιστορικά δεδομένα. Είπε επίσης επανειλημμένα ο κ. Ιακώβου: “Αν εκλεγώ, θα φέρω τους πυραύλους πιο γρήγορα από το Γλαύκο Κληρίδη”. Ποιοι επιτέλους εξυπηρετήθηκαν και χρησιμοποίησαν την άμυνα για προεκλογικές στρατηγικές τους σκοπιμότητες; Μόνο ο Γλαύκος Κληρίδης;

Αφήνονται και αιχμές πως κάποιοι δήθεν υιοθετούν την πολεμική επιλογή. Εμείς

θέλουμε να το δηλώσουμε ακόμα μια φορά ξεκάθαρα πως ουδέποτε υιοθετήσαμε την πολεμική επιλογή, έχουμε όμως δυστυχώς απέναντί μας ένα αδίστακτο κι ένα βάρβαρο λαό. Και γνωρίζουμε ότι ο τουρκικός επεκτατισμός αποτελεί την κοινή για την Κύπρο και την Ελλάδα απειλή. Ο τουρκικός επεκτατισμός δεν είναι φραστικός, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι δομικός, βρίσκεται και εδράζεται στην ίδια τη δομή της τουρκικής κοινωνίας, του κεμαλικού κράτους, του πολιτικού και διπλωματικού κατεστημένου και αυτός είναι ο κοινός μας εχθρός. Είναι γι' αυτούς τους λόγους που οι συνθήκες μας επιβάλλουν να ενισχύουμε το Δόγμα του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου. Και είναι εδώ που θέλω να κάμω μια αναφορά. Τέθηκε σε αμφισβήτηση τις τελευταίες βδομάδες και το Δόγμα του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου. Γιατί -ενδεχομένως όλοι να ευθυνόμαστε- με την υπέρ προβολή των πυραύλων εξισώσαμε το δόγμα με ένα συγκεκριμένο οπλικό σύστημα. Μα το Δόγμα του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου δεν ισοδυναμεί με οποιοδήποτε οπλικό σύστημα. Εδράζεται στη στρατηγική της πολιτικοστρατιωτικής σύζευξης μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου και στην ενοποίηση του γεωστρατηγικού χώρου στο τρίγωνο Θράκης - Αιγαίου - Κύπρου, γι' αυτό και δεν πρέπει να υπάρχει ανησυχία για τη μη ύπαρξη του δόγματος με τη μη έλευση των πυραύλων.

Θέλω να κλείσω, αγαπητοί συνάδελφοι, πολύ σύντομα με κάποια αναφορά στην κριτική που το ΑΚΕΛ εξάσκησε στην κυβέρνηση για την οικονομική πολιτική. Θέλω πάλι να παραθέσω τις θέσεις του ΑΚΕΛ κωδικοποιημένες. Πρώτο, το ΑΚΕΛ επιμένει, και δεν έχουμε λόγο να αμφισβητούμε, πως μένει προσηλωμένο στην ευρωπαϊκή πορεία. Άρα πρέπει να συμφωνεί το ΑΚΕΛ ότι πρέπει να διατηρήσουμε τους δείκτες της οικονομίας μας μέσα από τα κριτήρια του Μάαστριχτ.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Εδώ διαφωνούμε, κύριε Νεοφύτου. Το "άρα" είναι λανθασμένο.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Όμως, ενώ το ΑΚΕΛ είναι υπέρ της ευρωπαϊκής πορείας, παράλληλα κωδικοποιημένα από ομιλία του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου διαφωνεί με τη συρρίκνωση του δημόσιου ή του ημιδημόσιου τομέα, είναι ενάντια σε οποιεσδήποτε αποκρατικοποιήσεις ...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Αυτό δεν ισχύει. Δεν το βρίσκετε πουθενά.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Είναι ενάντια στις αποκρατικοποιήσεις και στο πούλημα των μετοχών του λαού.

Έχω την ομιλία του κ. Χρίστου.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Στο ξεπούλημα.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Και είναι ενάντια στο φορολογικό πακέτο που είναι επαχθές για την κοινωνία. Παράλληλα όμως είναι και υπέρ των περισσότερων κοινωνικών μέτρων. Πρέπει να βρούμε ένα μάγο της οικονομίας, ώστε, χωρίς να αυξήσουμε τα έσοδα του κράτους, χωρίς να μειώσουμε τις δαπάνες, αλλά να προσθέσουμε στις δαπάνες, θα μειώσουμε το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος, για να μπορούμε να υλοποιήσουμε το στρατηγικό μας στόχο, που όλοι συμφωνούμε, να ενταχθούμε στην Ευρώπη.

Κλείνω με κάποιους αριθμούς για την Πάφο, γιατί και σε αυτό τον τομέα λέχθηκαν πολλά και έγινε μια ισοπέδωση ότι τίποτε σχεδόν τούτη η κυβέρνηση δεν κάμνει. Ενδεικτικά να αναφέρω ότι στους προϋπολογισμούς ανάπτυξης του 1998 £65,4 εκ. ήταν για την Πάφο. Στους προϋπολογισμούς του 1999 £45,67 εκ. είναι για την Πάφο. Και είμαστε ένας πληθυσμός που αντιστοιχεί με μόλις το 7,8% του συνολικού πληθυσμού της Κύπρου. Και το μερίδιο της Πάφου το 1998 ήταν 28,5% και 19,5% το 1999.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αγαπητοί συνάδελφοι, η συζήτηση των τριών προϋπολογισμών θα συνεχιστεί αύριο σε δύο συνεδρίες. Η πρωινή θα αρχίσει στις 10.00 ακριβώς και η απογευματινή στις 3.00.

Με αυτά κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

(Ωρα λήξης: 7.55 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θωμά Γιαννάκης

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος

Κιπτής Στάθης

Κλεάνθους Νίκος

Κληρίδου Καίτη

Κυπριανού Μάρκος

Λιλλήκας Γιώργος

Λυσσαρίδης Βάσος

Μακρίδης Ισίδωρος

Ματσάκης Μάριος

Μάτσης Γιαννάκης

Μαυροκορδάτος Χρίστος

Μιχαηλίδης Θάσος

Μουσιούπτας Νίκος

Μούσκος Ανδρέας

Μυριάνθους Ηλίας

Νεοφύτου Αβέρωφ

Παντελίδου Κατερίνα

Παπαδόπουλος Τάσος

Παπακώστας Κώστας

Παρισινός Ανδρέας

Πιπτοκοπίτης Νίκος

Πουργουρίδης Χρήστος

Προδρόμου Πρόδρομος

Ρότσας Χρίστος

Σαμμούτας Ευάγγελος

Στυλιανού Στέλιος
 Συλλούρης Δημήτρης
 Τυρίμος Κυριάκος
 Φιλίππου Ανδρέας
 Χάσικος Σωκράτης
 Χατζηγεωργίου Γεώργιος
 Χατζηγεωργίου Τάκης
 Χατζηγιάννης Σοφοκλής
 Χατζηδημητρίου Τάκης
 Χριστοδουλίδης Δώρος
 Χρίστου Ανδρέας
 Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Μαντοβάνη Μπενίτο
 Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Συνέχιση της συζήτησης (Ρ. Ερωτοκρίτου, Χρ. Μαυροκορδάτος, Σ. Χάσικος, Τ. Χατζηδημητρίου, Στ. Κιττής, Γ. Χατζηγεωργίου, Μ. Κυπριανού, Δ. Ηλιάδης, Α. Μούσκος, Κ. Τυρίμος, Στ. Γερασίμου, Θ. Μιχαηλίδης, Α. Γεωργίου, Δ. Χριστοδουλίδης, Π. Δημητρίου, Στ. Στυλιανού, Κ. Γιάγκου, Κ. Κληρίδου, Τ. Χατζηγεωργίου, Ν. Πιττοκοπίτης, Α. Παρισινός, Κ. Παπακώστας, Κ. Παντελίδου, Η. Μυριάνθους, Δ. Συλλούρης, Λ. Χριστοφόρου, Α. Νεοφύτου) για τα νομοσχέδια 1. “Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 1999”, 2. “Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος του 1999” και 3)

“Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων Νόμος του 1999”.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 22ας Ιανουαρίου 1999

(Ωρα έναρξης: 10.05 π.μ.)

Αρ. 16

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τον κ. γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζουμε τη συζήτηση των τριών προϋπολογισμών. Ο πρώτος ομιλητής για τη σημερινή πρωινή συνεδρία είναι ο βουλευτής του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Γιαννάκης Θωμά.

Γ. ΘΩΜΑ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η αξιοπιστία, η συνέπεια μιας κυβέρνησης κρίνεται από τα μεγάλα και καθοριστικά ζητήματα που κρίνουν ουσιαστικά και την πορεία του τόπου. Κρίνεται όμως ταυτόχρονα και από τα μικρά ζητήματα που απασχολούν μικρότερες ή μεγαλύτερες τάξεις ανθρώπων. Θα έλεγα ότι μέσα από τη στάση της κυβέρνησης στα καθημερινά προβλήματα του λαού κρίνεται ακόμη και ο φιλολαϊκός ή μη χαρακτήρας, ο αντιδραστικός ή προοδευτικός ρόλος της κυβέρνησης, της κυβερνητικής πολιτικής και του κράτους ολόκληρου. Με αυτό το υπόβαθρο, θα ασχοληθώ στη συνέχεια

αποκλειστικά με θέματα που αφορούν τη Λεμεσό, πόλη και επαρχία, και στη βάση συγκεκριμένων παραδειγμάτων θα δώσω την εικόνα που παρουσιάζει αυτή η κυβέρνηση και αυτή η διακυβέρνηση προς το λαό.

Υπήρχε κάποτε στα βουνά του Τροόδους ένα μεταλλείο, εκείνο του Αμιάντου. Αφού το ξεζούμισαν οι ξένοι, Κύπριοι επιτήδριοι ανέλαβαν την ταφή του. Παρέμειναν όμως τα θύματα του μεταλλείου, οι μεταλλωρύχοι οι άνθρωποι, οι μεταλλωρύχοι πολλοί από τους οποίους κάθε χρόνο φεύγουν για το τελευταίο ταξίδι μέσα από πόνους και ταλαιπωρία, σε νέα ηλικία, κτυπημένοι από τον καρκίνο του Αμιάντου. Προληπτικές εξετάσεις που υπάρχουν και μπορούν να γίνουν από εξειδικευμένο υφιστάμενο προσωπικό και έγκαιρη διάγνωση της αρρώστιας θα παρέτειναν τη ζωή ουσιαστικά. Οι διαμαρτυρίες, οι παραστάσεις βουλευτών, της ΠΕΟ, των κοινοτήτων της περιοχής στο Υπουργείο Υγείας δεν έχουν συγκινήσει το αρμόδιο υπουργείο. Ας πεθαίνουν λοιπόν οι αμιαντωρύχοι. Είναι δημοκρατικό τους δικαίωμα. Γιατί να εμποδίζεται η φύση από επεμβάσεις ιατρών; Εξάλλου, κανένας υπουργός δεν έχει οικογένεια που να προέρχεται από τον Αμιάντο ή από πρώην αμιαντωρύχους. Το πρόβλημα λοιπόν δεν αφορά ούτε τον κ. Υπουργό Υγείας ούτε ολόκληρο το Υπουργικό Συμβούλιο.

Το Πελένδρι, η μεγαλύτερη κοινότητα της Ορεινής Λεμεσού, αλλά και ολόκληρη η Πιτσιλιά που περνά από το Πελένδρι ταλαιπωρούνται καθημερινά από το απαράδεκτο οδικό δίκτυο της περιοχής. Εδώ και πέντε χρόνια, υπάρχουν στον κρατικό προϋπολογισμό κονδύλια της τάξης του £1.000.000 για βελτίωση του κύριου δρόμου εντός του Πελενδρίου, αλλά και την κατασκευή παρακαμπτήριου. Απανωτά χρονοδιαγράμματα που δόθηκαν για την κατασκευή του έργου από διάφορους υπουργούς αποδείχτηκαν ψεύτικα. Φαίνεται ξεκάθαρα ότι αυτή η διακυβέρνηση δεν αγαπά το Πελένδρι για γνωστούς παραταξιακούς λόγους. Μόνο έτσι εξηγείται και το γεγονός ότι ένας κυρωτικός νόμος, που θα επιτρέψει τη χρηματοδότηση του

Συμβουλίου Βελτιώσεως Πελενδρίου να ξεκινήσει το αποχετευτικό από το Μάιο του 1998, δεν έχει φθάσει μέχρι σήμερα στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Εδώ και δέκα χρόνια, οι κάτοικοι της Μονής, του Πύργου και του Μοναγρουλλίου πνίγονται πραγματικά από τη βρόμα υφιστάμενων χοιροστασιών. Διαμαρτυρίες, εκδηλώσεις, συζήτηση του θέματος στη Βουλή αφήνει το κράτος και την κυβέρνηση ασυγκίνητη. Κανένα μέτρο για τιμωρία όσων αφήνουν στα χοιροστάσιά τους τα λύματα να τρέχουν στους δρόμους. Κανένα μέτρο και καμιά τιμωρία για όσους αφήνουν άταφα τα νεκρά ζώα τους για βδομάδες. Καμιά έγνοια από το αρμόδιο υπουργείο, για να επιβάλει την κατασκευή αποχετευτικών συστημάτων στα χοιροτροφεία. Αντίθετα, ο αριθμός των χοίρων μεγαλώνει, το πρόβλημα συνεχώς οξύνεται, νέες άδειες για χοιροτροφικές μονάδες δίνονται. Τελικά, κύριοι συνάδελφοι, οι χοίροι και οι χοιροτρόφοι κάτω από τα χειροκροτήματα της επαρχιακής διοίκησης και του Υπουργείου Γεωργίας «θα φάνε» τελικά τους ανθρώπους.

Αποχετευτικά συστήματα έχουν φτιαχτεί σε μερικές κοινότητες της Λεμεσού, όπως στον Αγρό, στην Κυπερούντα, στον Αρακαπά, είναι όμως ημιτελή. Τα συγκεντρωμένα λύματα θάβονται βαθιά μέσα στη γη, τόσο βαθιά όσο χρειάζεται για να καταστρέψουν μεγάλο μέρος των υδάτινων δεξαμενών, εμπλουτίζοντάς τις με κολοβακτηρίδια, νιτρικά και άλλα παρόμοια. Όταν δε οι λάκκοι ξεχειλίσουν, τα λύματα ποτίζουν πλαγιές και ρεματιές. Έτσι, όταν βρέξει, παίρνουν την άγουσα προς τους υδατοφράκτες και μπορεί κάποιος να δει ανθρώπινα περιττώματα να στολίζουν τα γαλάζια νερά του υδατοφράκτη της Γερμασόγειας, υδατοφράκτη τα νερά του οποίου εμπλουτίζουν τις διατρήσεις από τις οποίες πίνει ολόκληρη η πόλη της Λεμεσού.

Πολλοί συνάδελφοι του Δημοκρατικού Συναγερμού εξύμνησαν στις ομιλίες τους τη βοήθεια που έχει δοθεί στους αμπελουργούς και τους φρουτοπαραγωγούς. Εμείς προειδοποιούμε: Οι τάξεις αυτές είναι είδος υπό εξαφάνιση, εξαφάνιση ανθρώπων που

θα εξαφανίσει στη συνέχεια χωριά και ολόκληρη περιοχή. Δεν είναι ελεημοσύνη που ζητούν οι παραγωγοί μας. Οι παραγωγοί ζητούν συγκεκριμένα μέτρα στήριξης, απλόχερη οικονομική επιχορήγηση, για να αναδιαρθρώσουν και να προσαρμόσουν την παραγωγή τους, ώστε να μπορούν να υπολογίζουν στο μέλλον, ώστε να μπορούν να υπολογίζουν ότι, παραμένοντας στη φρουτοκαλλιέργεια και στην αμπελουργία, θα μπορέσουν να επιβιώσουν και οικονομικά.

Θα κλείσω την αναφορά μου για την ύπαιθρο της Λεμεσού, επισημαίνοντας με πάθος ότι οι άνθρωποι της υπαίθρου είναι το ίδιο άνθρωποι όπως και αυτοί των πόλεων. Γι' αυτό και δικαιούνται την ίδια μεταχείριση τουλάχιστο στα πιο βασικά. Ένα από τα πιο βασικά για τον άνθρωπο είναι το θέμα της υγείας. Στις πλείστες κοινότητες της Λεμεσού για μήνες ολόκληρους, ιδιαίτερα το καλοκαίρι, δεν πηγαίνει γιατρός. Έτσι, γέροι και νέοι που σαν κοροϊδα μαζεύονται, αγναντεύοντας και αναμένοντας να δουν το γιατρό να καταφθάνει, φεύγουν με το στόμα πικρό από την κοροϊδία και την αδικία, αλλά και γεμάτοι απόγνωση, γιατί η πίεση ή το ζάχαρό τους ή η άρρωστη καρδιά τους δε γνωρίζει ότι ο γιατρός δεν ήρθε και δεν περιμένει πολλές φορές μέχρι την άλλη φορά.

Η κατάσταση των λεγόμενων αγροτικών ιατρικών κέντρων και νοσοκομείων είναι απαράδεκτη. Στις Πλάτρες το 1998 δύο άνθρωποι πέθαναν κυριολεκτικά έξω από το Νοσοκομείο Πλατρών, αναμένοντας το γιατρό τον οποίο έψαχναν εν τω μεταξύ οι συγγενείς τους. Βλέπετε, οι άνθρωποι αυτοί είχαν την ατυχία να αρρωστήσουν αργά το απόγευμα, όταν το “νοσοκομείο” είχε ήδη “κλείσει”. Σοβαρότατα προβλήματα αντιμετωπίζει η ίδια η πόλη της Λεμεσού. Στο νοσοκομείο της πόλης ο κόσμος συνωστίζεται, τα κρεβάτια ελλείπουν, ο πέμπτος όροφος είναι ερμητικά κλειστός. Νευροχειρουργική ομάδα δεν υπάρχει. Δεν υπάρχει μονάδα εντατικής παρακολούθησης για παιδιά και κάποτε, ιδιαίτερα τα Σαββατοκυρίακα, οι ασθενείς του Τμήματος Πρώτων Βοηθειών επιτίθενται και κτυπούν γιατρούς και νοσοκόμους,

βρισκόμενοι σε κατάσταση απόγνωσης λόγω της πολύωρης αναμονής. Εντούτοις, το Τμήμα Πρώτων Βοηθειών δεν ενισχύεται και το Υπουργείο Υγείας δεν εξετάζει στα σοβαρά το ενδεχόμενο δημιουργίας νευροχειρουργικού τμήματος και λειτουργίας του πέμπτου ορόφου.

Προκλητικά απαράδεκτη είναι η κατάσταση που επικρατεί στον τομέα της παιδείας. Θα αναφέρω μερικά χαρακτηριστικά:

- Μαθητές προδημοτικής εκπαίδευσης κάνουν μάθημα σε αποχωρητήρια που έχουν μετατραπεί σε τάξεις. Στον Άγιο Αθανάσιο παιδιά κάνουν μάθημα σε τάξη που δημιουργήθηκε στη βάση του κλιμακοστασίου. Άλλα παιδιά κάνουν μάθημα σε τάξη που βρίσκεται σε παρακείμενη πολυκατοικία. Η πόρτα της τάξης ανοίγει σε δρόμο μεγάλης κυκλοφορίας και ο δρόμος αυτός δεν έχει ούτε καν πεζοδρόμιο. Οποιαδήποτε στιγμή ένα παιδάκι μπορεί να βρεθεί κάτω από τους τροχούς οποιουδήποτε αυτοκινήτου που περνά.
- Η κατάσταση των κτιριακών εγκαταστάσεων πολλών σχολείων είναι όντως απελπιστική.

Με αυτή την ευκαιρία που μιλούμε για σχολεία, θέλω να ευχαριστήσω το Υπουργείο Παιδείας, που μετά από αγώνες τεσσάρων χρόνων και πλέον διέθεσε £20.000 και κατασκεύασε αποχωρητήρια για παιδιά και δασκάλους στο χωριό Ασγάτα. Έτσι, μετά από τέσσερα χρόνια, τα διαλείμματα οι δάσκαλοι και οι δασκάλες μπορούν να μην τρέχουν στα καφενεία του χωριού και τα παιδιά μπορούν πλέον να μην κρύβονται στους φράκτες για τις φυσικές τους ανάγκες.

Στην πόλη και επαρχία της Λεμεσού έχει μεγαλώσει δραματικά ο αριθμός των ανθρώπων που χρειάζονται άμεσα βοήθεια από το Τμήμα Ευημερίας. Ναρκωτικά, διαλυμένες οικογένειες, εγκλήματα, ανεργία έχουν ρίξει μεγάλο αριθμό προσώπων σε εκείνη τη χειρίστη ανάγκη να ζητούν βοήθεια από ένα διαλυμένο Γραφείο Ευημερίας.

Το Γραφείο Ευημερίας είναι ουσιαστικά διαλυμένο από την κυβερνητική αδιαφορία για θέματα κοινωνικής πρόνοιας, υπολειπургεί, αφού δεκάδες θέσεις λειτουργών παραμένουν κενές για τρίτη ή τέταρτη χρονιά, με αυξανόμενες ανάγκες για βοήθεια. Καμιά ουσιαστική βοήθεια έγκαιρη δεν μπορεί να δοθεί από το Γραφείο Ευημερίας. Έτσι, σε αγωνιώδεις κλήσεις απλών ανθρώπων επισκεπτόμαστε ως βουλευτές οικογένειες και αντικρίζουμε ανθρώπινες τραγωδίες, παιδιά που ζουν σε τρώγλες, οικογένειες στοιβαγμένες σε ένα υγρό δωμάτιο, ψυγεία που τα ανοίγεις και δεν έχουν τίποτα μέσα, παιδιά που σε κοιτάζουν προσεκτικά, προσπαθώντας να μαντέψουν αν η επίσκεψη σημαίνει και κάποια βοήθεια σε τρόφιμα. Όποιος δεν πιστεύει αυτά, μπορεί να ξεναγηθεί από τον υποφαινόμενο σε δέκα τουλάχιστον τέτοιες οικογένειες.

Η κάθε ομιλία, κύριοι συνάδελφοι, προϋποθέτει και κάποια κατάληξη, κάποιο επίλογο, κάποια συμπεράσματα, κάποιες εισηγήσεις. Στην ομιλία μου δε θα υπάρξει. Ας απαντήσει ο καθένας για τον εαυτό του το ερώτημα:

- Έχουμε όντως κοινωνικό κράτος, όπως διατείνεται ο Δημοκρατικός Συναγερμός, ο Πρόεδρος και η συμπολίτευση;

- Μπορούμε να μιλούμε για κράτος πρόνοιας;

- Είναι μήπως η κατάσταση απαράδεκτη για τον απλό άνθρωπο;

- Ποιος θα βγάλει από τα υγρά δωμάτια τα παιδιά των πλέον κοινωνικά αδυνάτων;

- Ποιος θα γεμίσει τα άδεια πολλές φορές στομάχια τους με φαγητό και τα ανήσυχά μάτια τους με ελπίδα και σιγουριά για το μέλλον;

Έχουμε δυστυχώς την εντύπωση ότι αυτό δεν μπορεί να το κάνει η παρούσα διακυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το λόγο έχει τώρα ο βουλευτής του Δημοκρατικού Συναγερμού Χρίστος Ρότσας, τον οποίο μου δίδεται η ευκαιρία να συγχαρώ για την ανάληψη των καθηκόντων του ως μέλους της Βουλής των Αντιπροσώπων.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ όπως προσέλθετε στο βήμα.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η συζήτηση για τους προϋπολογισμούς του κράτους είναι πάντα επίκαιρη και ενδιαφέρουσα, διότι δίδεται η ευκαιρία σε όλους, συμπολίτευση και αντιπολίτευση, να ανασκοπήσουν το έργο που έγινε και αυτό που προγραμματίζεται. Ίσως να είναι η πιο αποτελεσματική μέθοδος ελέγχου της αποτελεσματικότητας της κυβερνήσεως, αφού το έργο της ευρίσκεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος και περνά από κριτικό έλεγχο.

Όσο δε πιο αντικειμενικός είναι ο έλεγχος τόσο το έργο μας ευκολύνεται, διότι όντως η κυβέρνηση πέτυχε πολλά κατά το παρελθόν έτος, κατά το οποίο παρά τις αντίξοες συνθήκες και την έλλειψη εμπιστοσύνης στην οικονομία, εντούτοις οι ρυθμοί ανάπτυξής μας ήταν διπλάσιοι από αυτούς της Ευρώπης. Αναμένεται δε να συνεχισθεί το ίδιο και φέτος με μια νέα όμως δυναμική, που εδράζεται αφενός μεν στην επανάκτηση της εμπιστοσύνης στην αγορά και που μόλις προχθές είδαμε να συνυπογράφονται συμφωνίες μαμούθ για τα κυπριακά δεδομένα, αλλά και αφετέρου στη βεβαιότητα της ευρωπαϊκής μας προοπτικής.

Θα επικεντρωθώ όμως, κύριε Πρόεδρε, σε θέματα παιδείας όπου η κυβέρνηση έχει να επιδείξει ένα αξιόλογο έργο και προτίθεμαι να κάνω σύντομη αλλά περιεκτική ανάλυση του έργου της, για να πληροφορηθεί καλύτερα το Σώμα.

Στη Δημοτική Εκπαίδευση ανηγέρθησαν και λειτουργούν εννέα νέα δημοτικά σχολεία, ξεκίνησε δε ή ξεκινά η ανέγερση άλλων οκτώ. Μειώθηκαν οι μαθητές στα μικρά σχολεία από είκοσι οκτώ σε είκοσι τέσσερις ανά τάξη, όπως και ο αριθμός παιδιών κατά τμήμα στην Α΄ τάξη. Παράλληλα όμως αυξήθηκε ο διδακτικός τους χρόνος. Η πειραματική εισαγωγή ηλεκτρονικών υπολογιστών σε είκοσι τέσσερα δημοτικά σχολεία, καθώς και η εδραίωση του προγράμματος “Σχεδιασμός και Τεχνολογία”, που αυτή η κυβέρνηση εισήγαγε σε διακόσια πενήντα έξι σχολεία, μας δείχνει την κατεύθυνση προς την οποία το υπουργείο οδηγεί την παιδεία μας, δηλαδή προς το μέλλον.

Ακόμη, προωθήθηκαν προγράμματα - καινοτομίες, όπως περιβαλλοντική αγωγή, μουσειακή αγωγή και αρχαιολογία, βοήθεια παιδιών παλιννοστούντων, ένταξη δύο χιλιάδων διακόσιων παιδιών με ειδικές ανάγκες στα σχολεία μας. Ακόμη λειτούργησαν διακόσια ογδόντα επιμορφωτικά κέντρα με δεκαπέντε χιλιάδες μέλη, ενώ χιλιάδες βιβλία και πέραν των σαράντα δασκάλων εστάλησαν στις παροικίες.

Στην Μέση Εκπαίδευση λειτούργησαν έντεκα νέα σχολεία και ολοκληρώνονται άλλα επτά.

Παράλληλα με τα κτίρια όμως βελτιώνονται και οι μέθοδοι διδασκαλίας, όπου η χρήση πολυμέσων είναι πλέον διαδεδομένη και πέραν των χιλίων ηλεκτρονικών υπολογιστών χρησιμοποιούνται στα σχολεία μέσης. Το πρόγραμμα “Σχεδιασμός και Τεχνολογία” εισάγεται πειραματικά σε είκοσι γυμνάσια και συμμετέχομε και στο περιβαλλοντικό πρόγραμμα SEMER της UNESCO. Παράλληλα εκδίδονται ή επανεκδίδονται πέραν των εκατόν ογδόντα βιβλίων και στα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης φοιτούν έντεκα χιλιάδες πεντακόσιοι μαθητές.

Στην τεχνική εκπαίδευση οι μαθητές αυξήθηκαν κατά 20% και δαπανήθηκαν για την προμήθεια μόνο εξοπλισμού τεχνολογίας Λ.Κ. 1.300.000. Προωθήθηκε δε η

σύνδεση της τεχνικής εκπαίδευσης με τη βιομηχανία, όπως συμβαίνει με όλες τις ανεπτυγμένες χώρες.

Για την ανώτερη και ανώτατη εκπαίδευση το ενδιαφέρον της κυβέρνησης επικεντρώθηκε στην προώθηση επίλυσης των κυριότερων προβλημάτων του Πανεπιστημίου Κύπρου, όπως η πανεπιστημιούπολη, και του ακανθώδους προβλήματος αξιολόγησης των κυπριακών κολεγίων. Δημιουργήθηκαν και ενισχύθηκαν κέντρα μελετών της ελληνικής γλώσσας και κυπριακών σπουδών στο εξωτερικό, όπως Γερμανία, ΗΠΑ κ.α. Προωθήθηκε δε η κάρτα νέων σε όλους τους φοιτητές.

Όμως το έργο της κυβέρνησης δεν τέλειωσε εδώ, κάλυψε τα πολιτιστικά μας με ενίσχυση των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του υπουργείου, στήριξε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, όπου παρακολούθησαν μαθήματα πέραν των έντεκα χιλιάδων πεντακόσιων εκπαιδευτικών, στήριξε το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών με διορισμό μόνιμου διευθυντή και έναρξη δύο νέων αρχείων, του Αρχείου Προφορικής Παράδοσης των Κατεχομένων και του Αρχείου Παλαιών Αγωνιστών.

Αν όμως όλα αυτά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αφορούν το παρελθόν, το μέλλον είναι ακόμα πιο ελπιδοφόρο. Το σχέδιο δράσης για υλοποίηση των εισηγήσεων της UNESCO χαρακτηρίστηκε το πιο σημαντικό πακέτο μέτρων για την παιδεία μετά το 1974. Εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο η εισαγωγή του διαδικτύου (INTEPNET) σε όλα τα σχολεία της Κύπρου, λύκεια, γυμνάσια, δημοτικά. Απεφασίσθη σε δοκιμαστική βάση το ολοήμερο σχολείο σε πέντε δημοτικά σχολεία. Προωθούνται δεκάδες νομοσχέδια και κανονισμοί για καλύτερη λειτουργία του εκπαιδευτικού μας συστήματος και αναβαθμίζεται το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Όμως όλα αυτά, κύριε Πρόεδρε, αν και ικανοποιητικά, δε θα ήταν αρκετά, αν δε σκοπούσαν και στην ολοκλήρωση των νέων μας ως ανθρώπων. Δηλαδή να πιστεύουν στην ιδέα και αξία του ανθρώπου ως ελεύθερης ύπαρξης, που έχει δικαίωμα να ζήσει

και να μορφωθεί σε ελεύθερη χώρα. Να κάνουμε με άλλα λόγια νέους φιλελεύθερους, ανεξάρτητους, αφέντες της μοίρας τους όχι δουλοπρεπείς, άσπονδους και άτολμους, νέους που να μη φοβούνται τον Τούρκο ούτε να νιώθουν δέος μπροστά του και αδυναμία. Η δύναμη δεν είναι με τους αριθμούς, αν ο Θεός μας ήθελε πολλούς, θα μας έκανε λαό εκατομμυρίων είτε Κινέζους είτε Ινδούς. Δε μας έκανε όμως. Γι' αυτό μας έδωσε άλλα χαρίσματα, για να μπορέσουμε να ζήσουμε και να προοδεύσουμε στον κόσμο τούτο. Χαρίσματα που δεν έχουν να κάνουν με το ποσό, με το μέγεθος, μα με το ποιόν, με την ουσία. Γι' αυτό και υπερέχουμε του Τούρκου και το ξέρει. Γνωρίζει πως η ιστορία μας αρχίζει πολύ πριν ο ίδιος φθάσει στη Μικρά Ασία.

Η παιδεία μας αυτό πρέπει να υπογραμμίζει στους νέους μας, το χρέος προς τη σκλαβωμένη πατρίδα μας. Το ανεκπλήρωτο χρέος. Μπορεί να έχουμε καλύτερο βιοτικό επίπεδο και έχουμε από το ευρωπαϊκό μέσο, όμως δεν ξεχνούμε ότι είμαστε τελευταίοι στον κατάλογο των ελεύθερων χωρών της Ευρώπης.

Και η παιδεία μας προς διόρθωση αυτής της ιστορικής ανωμαλίας πρέπει να οδηγεί και οδηγεί. Γιατί χωρίς ελεύθερη πατρίδα δεν μπορεί να έχεις παιδεία, αφού τίποτα το κοινό με τη σκλαβιά δεν έχει μα με την ελευθερία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το λόγο έχει τώρα ο βουλευτής του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Δημήτρης Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Μονίμως συζητούμε και έτσι πρέπει, με κριτικό πνεύμα, τους προϋπολογισμούς, καθώς αυτοί εκφράζουν μια ολόκληρη πολιτική φιλοσοφία στη διακυβέρνηση αυτού του τόπου κάτω από τις ιδιόζουσες μάλιστα συνθήκες που περνάμε.

Οι προϋπολογισμοί ιεραρχούν τις προτεραιότητες του κράτους, καθορίζουν το μοντέλο ανάπτυξης και προδιαγράφουν σε μεγάλο βαθμό την πορεία της οικονομίας και της κοινωνίας μας. Πέρα από αυτή την καθοριστική δυναμική των προϋπολογισμών, υπάρχει και η συγκεκριμένη διαχείριση της εξουσίας, οι πολιτικές επιλογές και οι συμπεριφορές των εκάστοτε κυβερνώντων, οι πρακτικές, το ήθος και το ύφος κάθε εξουσίας.

Η συνολική τοποθέτηση του Σοσιαλιστικού Κόμματος έχει κατατεθεί από τον πρόεδρό μας, γι' αυτό και θα περιοριστώ σε παρατηρήσεις επί ορισμένων θεμάτων που αφορούν την ελεύθερη Αμμόχωστο, τους πρόσφυγες, τους εγκλωβισμένους, τους αγνοουμένους και το περιβάλλον.

Η ακριτική ελεύθερη Αμμόχωστος των Κοκκινοχωριών αποτελεί τον πιο δυναμικό οικονομικό πνεύμονα, μια ραγδαία αλλά ανορθόδοξα αναπτυχθείσα περιοχή, η οποία με τον τουρισμό και την παραδοσιακή γεωργική της παραγωγή προσφέρει πολλά στον τόπο. Ωστόσο, αυτή η ανάπτυξη οφείλεται στην εργατικότητα και στην προοδευτικότητα των ανθρώπων μας και στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Η συμβολή του κράτους, εκτός από το έργο του Νότιου Αγωγού, είναι περίπου ανύπαρκτη. Τα έργα υποδομής ελλείπουν παντελώς.

Ο αυτοκινητόδρομος Λάρνακας-ελεύθερης Αμμοχώστου είναι έργο υποδομής απόλυτης προτεραιότητας. Οι συγκοινωνιακές συνθήκες είναι ξεπερασμένες και το ανεπαρκές οδικό δίκτυο δυσχεραίνει την ανάπτυξη, ταλαιπωρεί τη διακίνηση ανθρώπων και εμπορευμάτων και δυσφημεί τον τουρισμό μας στους ξένους.

Ύστερα από πολλά χρόνια καθυστέρησης κατά τα οποία τα σχέδια, οι μελέτες και οι οδεύσεις διαδέχονταν η μια την άλλη επί χάρτου, αλλά ποτέ επί του εδάφους, άρχισαν επιτέλους τα έργα -και αυτό πρέπει να πούμε ότι είναι σε πίστη του σημερινού Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων. Ωστόσο, είναι πολύ αμφίβολο αν θα τηρηθούν τα

χρονοδιαγράμματα για την ολοκλήρωση του έργου, γι' αυτό η επιτάχυνση των εργασιών είναι απολύτως αναγκαία, για να μη μακροχρονήσει η αυξημένη ταλαιπωρία που προκαλείται λόγω των κατασκευαστικών έργων.

Το νοσοκομείο, αν μπορεί να ονομαστεί έτσι, το κατασκεύασμα που λειτουργεί στο Παραλίμνι αποτελεί μια μονάδα ανεπαρκώς στελεχωμένη και ελλιπέστατα εξοπλισμένη, όπου το ιατρικό, παραϊατρικό και το άλλο προσωπικό, παρά τις υπεράνθρωπες προσπάθειες που καταβάλλει, δεν είναι δυνατόν να καλύψει τις τεράστιες ανάγκες και να προσφέρει τις απαραίτητες υπηρεσίες στους κατοίκους της περιοχής, όπου οι μεν εύποροι καταφεύγουν στις ιδιωτικές πολυκλινικές, οι δε άποροι παγιδεύονται στο ούτω καλούμενο νοσοκομείο, μονίμως ταλαιπωρούμενοι και υποφέροντες, ενίοτε δε και αποθνήσκοντες λόγω των πολλαπλών ελλείψεων. Η ανάγκη άμεσης έναρξης και ταχείας διεκπεραίωσης των κατασκευαστικών έργων του νέου νοσοκομείου δεν είναι απλώς εκπλήρωση μιας από μακρού εξαγγελθείσας υποχρέωσης, αλλά αναγκαίος όρος λειτουργίας ενός σύγχρονου κράτους με στοιχειώδη αντίληψη κοινωνικής αλληλεγγύης προς τους πολίτες του, αλλά και μια αναγκαία υποδομή και ευθύνη του απέναντι στο τεράστιο τουριστικό ρεύμα των ξένων επισκεπτών που κατακλύζουν κάθε χρόνο την περιοχή.

Η ψηλή τιμή του νερού του Νότιου Αγωγού, ενόσω υπάρχει νερό, που ανεβάζει το κόστος της αγροτικής παραγωγής, και η ανομβρία -που ας ελπίσουμε ότι θα τερματιστεί με τη φετινή περίοδο- συνεργούντων και άλλων λόγων, αναγκάζουν ολοένα και περισσότερους αγρότες να εγκαταλείψουν το γεωργικό τομέα, για να εργαστούν στον τουρισμό. Τι θα γίνει όμως, αν εγκαταλειφθεί η γεωργία; Τι θα γίνει, αν παρουσιαστεί κρίση στον τουρισμό λόγω εξωγενών, ας πούμε, παραγόντων και αν προκληθεί η αντίστροφη τάση στη ροή της απασχόλησης;

Όμως η γεωργία αποτελεί το σταθερότερο τομέα της οικονομίας μας και ακόμη οι αγροτικές περιοχές πρέπει να στηριχθούν, να συνεχίσουν οι άνθρωποι τις παραγωγικές τους ασχολίες, γιατί έτσι συντηρείται και η συνοχή του κοινωνικού μας ιστού, οι παραδοσιακές μας αξίες και ο πολιτισμός του λαού μας. Εκτιμούμε τις αποζημιώσεις που ομολογουμένως παρέχονται σε ικανοποιητικό βαθμό από την κυβέρνηση στους παραγωγούς, όμως αυτές ανακουφίζουν προσωρινά χωρίς να θεραπεύουν την ασθένεια, χωρίς να λύουν το πρόβλημα.

Η αναδιάρθρωση και ο εκσυγχρονισμός της αγροτικής μας παραγωγής, καθώς και η προσαρμογή της στα διεθνή δεδομένα, ενόψει και της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, επιβάλλεται και για οικονομικούς και για κοινωνικούς λόγους. Και πρόκειται έτσι κι αλλιώς για μια πολιτική που δε βλέπουμε να ασκείται με αυτό το όραμα και με αυτή την προοπτική από την πλευρά της κυβέρνησης.

Είναι ένας αριθμός έργων για τις κοινότητες της περιοχής Σωτήρα, Αυγόρου, Φρέναρος, Δερύνεια, Δασάκι Άχνας, Λιοπέτρι, Βρυσούλες που απαιτούνται να γίνουν. Δεν προχωρώ σε λεπτομέρειες, γιατί δεν είναι του παρόντος. Ιδιαίτερα όμως πρέπει να προσεχθούν οι κοινότητες που δεν ευνοήθηκαν ή, αν θέλετε, που δεν καταστράφηκαν από την τουριστική ανάπτυξη, γιατί υπάρχουν κοινότητες στην περιοχή, όπου η χρήση ναρκωτικών, η φθορά και η διαφθορά της νεολαίας έχουν φθάσει σε πολύ ανησυχητικά επίπεδα, και υπάρχουν χώροι συνάθροισης της νεολαίας, ακόμα και σε αγροτικές κοινότητες της περιοχής, όπου η χρήση ναρκωτικών είναι εμφανέστατη, και ομάδες πολλές νέων, όταν εισέλθεις σε αυτούς τους χώρους που είναι υπό μορφή καφενείων ή καφέ, όπως τα λένε, διαπιστώνεις εξόφθαλμα ότι τα παιδιά βρίσκονται υπό την επήρεια ναρκωτικών. Είναι ένα φοβερό κοινωνικό πρόβλημα, το οποίο δεν αρκεί να αντιμετωπίζεται θεωρητικά ούτε και από το Γραφείο Ευημερίας ούτε και με τηλεφωνικές

κλήσεις στους αριθμούς που δίνονται από τις υπηρεσίες. Ας πάνε εκεί επιτόπου να δουν ποιο τεράστιο πρόβλημα υπάρχει.

Στον τομέα των προσφυγικών προβλημάτων έγινε και γίνεται από όλες τις κυβερνήσεις σημαντικό έργο και το εκτιμούμε. Η λειτουργία του Φορέα Ίσης Κατανομής Βαρών, παρά τα πολλά γραφειοκρατικά προβλήματα τα οποία παρουσιάζονται, είναι μια θετική εξέλιξη, δεδομένης της αξιόλογης χρηματοδότησης από την κυβέρνηση. Θέλω να ελπίζω και θα το δούμε όλοι μας κατά πόσο η νομοθεσία, την οποία ψηφίσαμε πριν από μερικές βδομάδες για απλούστευση και επιτάχυνση των διαδικασιών του φορέα, θα βοηθήσει στην παράκαμψη της νοσηρής γραφειοκρατίας η οποία υπήρχε και η οποία αποθάρρυνε τους έχοντες ανάγκη ακόμη και από του να υποβάλλουν αίτηση. Μας έφερναν τις αιτήσεις οι άνθρωποι στα γραφεία μας και εμείς αδυνατούσαμε να τις συμπληρώσουμε, γιατί ήταν δεκάδες σελίδες από ακαταλαβίστικες ηλιθιότητες. Ας ελπίσουμε ότι θα λιγοστεύσουν.

Πρέπει να γίνει αναφορά στην ανάγκη για αύξηση των βοηθημάτων που παραχωρούνται για τα διάφορα σχέδια στέγασης, τα οποία ως ποσά σήμερα, με τις συνθήκες που επικρατούν, κρίνονται αρκετά ανεπαρκή. Θέλω να δηλώσω τη διαφωνία του Σοσιαλιστικού Κόμματος.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Αφού επαινούσατε τον Πρόεδρο και τον συγχαρήκατε οφείλετε να σέβεστε και τις παραινέσεις του. Το ξέρω ότι έχω δίκαιο.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Διερρωτώμαι, κύριε Πρόεδρε, συγνώμη, έτσι όπως ήρθε, διότι κάνουμε και λάθος και είναι επίκριση πρώτα για τον εαυτό μου ότι είμαστε πέντε και μιλούμε και μεταξύ μας και ο ομιλητής είναι μόνος μέσα στην αίθουσα.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Εγώ δεν έχω πρόβλημα, κύριε συνάδελφε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, σημασία έχει αυτά που λέγονται και όσοι γράφουν και πόσοι παρακολουθούν.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Θέλω να δηλώσω, κύριε Πρόεδρε, τη διαφωνία του Σοσιαλιστικού Κόμματος σχετικά με τη συνεχιζόμενη απόφαση, άρνηση, θα έλεγα, της κυβέρνησης να ανεγείρει νέους προσφυγικούς οικισμούς. Είναι μια πολιτική που πλήττει καίρια τα πιο φτωχά προσφυγικά στρώματα και κυρίως τα νέα ζευγάρια που δεν έχουν τη δυνατότητα να κάνουν αυτοστέγαση, ακόμη και αν τους δοθεί το σχετικά χαμηλό βοήθημα, ακόμη και αν τους δοθεί το οικόπεδο, γιατί είναι φτωχοί και δεν μπορούν να διαθέσουν τις υπόλοιπες £20.000 ή £30.000 που χρειάζονται και δεν μπορούν να τις εξασφαλίσουν από άλλες πηγές δανειοδότησης. Έτσι, ενώ έφυγε το ανώτατο όριο των εισοδημάτων και μπορούν να επωφελούνται ακόμη και οι εκατομμυριούχοι -και ουδείς φθόνος περί αυτού- οι πιο φτωχοί από τους φτωχούς που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη παραμένουν αντικειμενικά αβοήθητοι. Είναι μια άδικη πολιτική, που πλήττει ευθέως εκείνους που θα έπρεπε πρώτοι να βοηθούνται και τελικά δε βοηθούνται καθόλου.

Η αναδόμηση των πρώτων κυβερνητικών οικισμών και ιδίως εκείνων των Κόκκινων και της Τσιακκιλερής στη Λάρνακα συνεχίζεται με τον προγραμματισμένο και αν θέλετε και λίγο πιο μπροστά από τον προγραμματισμένο ρυθμό και αυτό είναι αξιοσημείωτο και σπάνιο σε έργα τα οποία εκτελούνται ή ελέγχονται από τη δημόσια

υπηρεσία και πρέπει να δώσουμε έναν έπαινο σε αυτό το κεφάλαιο. Όμως με τα ποσά που διατίθενται και τον προγραμματισμό που γίνεται ετησίως ούτε σε δέκα με δώδεκα χρόνια δεν τελειώνει το έργο. Είναι ανάγκη διάθεσης μεγαλύτερων κονδυλίων για επιτάχυνση, γιατί πραγματικά είναι ντροπή για την κοινωνία μας, την κοινωνία αυτή του νεοπλουτισμού και της επίδειξης, να ζουν άνθρωποι σε θλιβερά υποστατικά, υγρά και ετοιμόρροπα, απολύτως ανθυγιεινά, ακατάλληλα ακόμη και για καταλύματα ζώων υπό τις σημερινές συνθήκες και όποιος διατηρεί επιφύλαξη μπορεί να επισκεφθεί τους συνοικισμούς.

Οι διαμαρτυρίες και τα παράπονα για τις άδικες, νέες και από παλαιότερα συνεχιζόμενες αδικίες στην κατανομή των τουρκοκυπριακών περιουσιών υπάρχουν, είναι δικαιολογημένες και δυστυχώς αυτή η κατάσταση των αυθαιρεσιών και της ευνοιοκρατίας συνεχίζεται. Μεγάλος αριθμός κατοικιών στους κυβερνητικούς οικισμούς κρατείται παράνομα ή παράλογα από μη δικαιούχους ή από μετανάστες ή από υπερήλικες που έχουν μετακομίσει σε γηροκομεία και δεν πρόκειται ποτέ να επιστρέψουν σε αυτά. Παρουσιάζεται μια στασιμότητα, την οποία παρουσίαζαν όλες οι κυβερνήσεις όχι μόνο σήμερα, και μια ατελείωτη βραδύτητα μέχρι αρνήσεως στην προσπάθεια ανάκτησης της κατοχής, ώστε να δοθούν αυτές οι κατοικίες σε άτομα που έχουν πραγματικές ανάγκες.

Είναι και ένα άλλο πρόβλημα επί μακρόν χρονίζον και αρκετά ενοχλητικό. Στους πλείστους προσφυγικούς συνοικισμούς οι χώροι πρασίνου είναι μονίμως χώροι ακαθαρσίας και σκουπιδοτόποι. Ακόμη και χθες το βράδυ, μετά τη συνεδρία της Βουλής, ήμουν σε ένα συνοικισμό στην επαρχία Λάρνακας και το πρώτο πράγμα που λένε οι άνθρωποι είναι: “Μας έχουν κρατήσει δύο οικόπεδα, για να γίνει χώρος πρασίνου, πετάνε όλοι τα σκουπίδια και μαζεύεται βρομιά, αντί να γίνει μια παιδική χαρά να παίζουν τα παιδιά μας”. Και αυτό γίνεται και υπάρχει παντού ή σχεδόν παντού.

Αντί να διαμορφωθούν κατάλληλα και να μετατραπούν σε πάρκα και παιδικές χαρές, που θα βελτιώσουν το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής των ανθρώπων, υπάρχει αυτή η άθλια κατάσταση. Σε πολλούς οικισμούς που βρίσκονται μέσα στα όρια των δήμων παρατηρείται το εξής απίθανο: Οι μεν δήμοι νίπτουν τας χείρας, λέγοντας ότι οι πρόσφυγικοί οικισμοί είναι ευθύνη του Υπουργείου Εσωτερικών, το δε υπουργείο απεκδύεται ευθυνών, λέγοντας ότι συνοικισμοί βρίσκονται μέσα στα δημοτικά όρια - αλλά είναι ευθύνη του Υπουργείου Εσωτερικών- και το Υπουργείο Εσωτερικών λέει ότι είναι ευθύνη των δήμων στα όρια των οποίων βρίσκονται. Βεβαίως, το γεγονός είναι ότι η κατάσταση παραμένει σε αυτή την αθλιότητα και οι συνοικισμοί έτσι κι αλλιώς αντιμετωπίζονται σαν γκέτο, σαν χώροι πολιτών δεύτερης κατηγορίας και δε χρειάζεται να πει κανένας ότι ακόμα γίνονται γηροκομεία και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να μιλήσει κανένας για πολιτιστική ζωή, πολιτιστική δραστηριότητα και ενδιαφέρον του κράτους να δημιουργήσει τη ζωή μιας κανονικής κοινότητας και όχι ενός χώρου απορρίψεως ανθρώπων.

Είναι χαρακτηριστικό ακόμη ότι και τα χαμηλά ποσά που προβλέπει ο προϋπολογισμός του ΤΑΕΠ για εξωραϊσμό εξωτερικών χώρων και δημιουργία χώρων πρασίνου τελούν υπό την αίρεση της καταβολής από τους πρόσφυγες ισόποσης συνεισφοράς. Όμως πληρώνουν φόρους όπως πληρώνουν όλοι οι υπόλοιποι άνθρωποι και, όταν θα κάνουμε σε ένα δήμο της Λευκωσίας πράσινο, δεν υπάρχει αίτημα για τον ίδιο λόγο.

Οι εγκλωβισμένοι, παρά την επινόηση διάφορων ωραιολόγων χαρακτηρισμών, όπως “ήρωικοί”, “ακρίτες”, “αλύγιστοι” και άλλα ωραία, παραμένουν για το κράτος και την κοινωνία μας μια περιθωριακή περίπτωση και τα εντυπωσιακά επίθετα μια νότα πικρής ειρωνείας. Στο επίπεδο της μέριμνας και της κοινωνικής αλληλεγγύης έγιναν αρκετά πράγματα, μπορούν να γίνουν και άλλα, όμως το πρόβλημα δεν είναι κυρίως

οικονομικό. Αυτή η κοινωνία του μεταπολεμικού νεοπλουτισμού όφειλε να ενδιαφερθεί περισσότερο για τα προβλήματα των εγκλωβισμένων Ελλήνων της Καρπασίας όσο και των μαρωνιτικών χωριών, καθώς και για τα παιδιά τους στις ελεύθερες περιοχές, να τους στηρίξει οικονομικά, αλλά όχι μόνο οικονομικά. Πέρα από την ανθρωπιστική πλευρά, η υπόθεση των εγκλωβισμένων συνιστά ένα μέγα πολιτικό έγκλημα εθνικού ξεκαθαρίσματος. Από τις είκοσι χιλιάδες σχεδόν της Καρπασίας έμειναν ελάχιστες εκατοντάδες υπερήλικες. Είναι ένα κομμάτι του ελληνισμού που εύστοχα χαρακτηρίστηκε “με ημερομηνία λήξης”. Η τρομοκρατία, το έγκλημα, η καταπίεση, ο πρωτοφανής φασισμός του κατοχικού καθεστώτος και η στέρηση αυτονόητων δικαιωμάτων οδηγούν σε ένα καθημερινά συντελούμενο εθνικό ξεκαθάρισμα. Λανθασμένα όλες οι κυπριακές κυβερνήσεις αφήνουν για είκοσι τέσσερα χρόνια να συντελείται το έγκλημα και κρατούν χαμηλούς τόνους, αναμένοντας ότι έτσι δεν προκαλούνται οι Τούρκοι για να τους εκδιώξουν. Όμως, αν με αυτή την υποτονική έως ανύπαρκτη αντίδραση πετυχαίναμε να εξευμενίσουμε τους Τούρκους και να διατηρήσουμε τους εγκλωβισμένους, ίσως δε θα υπήρχε ένσταση. Αλλά το έγκλημα συντελείται χωρίς καταγγελία, χωρίς η Τουρκία να πληρώνει τουλάχιστον πολιτικό κόστος και να αξιοποιείται η εκούσια θυσία αυτών που παρέμειναν να φυλάνε Θερμοπύλες.

Και είναι και ένα άλλο μεγάλο πρόβλημα η εμπορία των εγκλωβισμένων. Είναι η επιπρόσθετη δυσκολία στο πρόβλημα με την εμπορία του θέματος και την πολυδιάσπαση των οργανώσεων που ασχολούνται με το θέμα των εγκλωβισμένων. Την πολυδιάσπαση των απόψεων, την ασυντόνιστη δραστηριότητα και κατά συνέπεια την αποδυνάμωση όλης της προσπάθειας των ενεργών πολιτών που θα ήταν χρήσιμη τη στιγμή που η επίσημη πλευρά πελαγοδρομεί και στερείται πολιτικής και προσανατολισμού. Είναι μόνιμη η διαφωνία μας με τη συνολική αυτή πολιτική. Και

επαναλαμβάνουμε πως είναι καιρός -πάντα είναι καιρός- το θέμα των εγκλωβισμένων να αποτελέσει αιχμή του κυπριακού προβλήματος και της διεκδίκησης των δικαιωμάτων του κυπριακού ελληνισμού.

Δε θα ήθελα να αφήσω ασχολίαστη την τελευταίως παρατηρούμενη έξαρση στην οργάνωση μαζικών επισκέψεων-εκδρομών στα κατεχόμενα υπό τον αφελή τίτλο του προσκυνήματος.

Κύριε Πρόεδρε, αν εμείς οι ίδιοι, για να ικανοποιήσουμε τις συναισθηματικές μας ανάγκες ή απλώς την περιέργειά μας ως πρόσφυγες ή ως πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθιερώσουμε τους εαυτούς μας ως επισκέπτες στην ίδια μας την πατρίδα, στα ίδια μας τα σπίτια ύστερα από αίτημα προς και με άδεια των αρχών του κατοχικού καθεστώτος που κρατάει υπόδουλη τη γη μας, τότε γιατί να εξοργιζόμαστε, όταν ο κ. Ντενκτάς εκμεταλλεύεται διεθνώς το γεγονός; Γιατί λοιπόν διαμαρτυρόμαστε, όταν οι διάφοροι “χάνιδες” και άλλοι έρχονται εδώ και τείνουν να εξεύρουν τρόπους ισοτιμίας και αναγνώρισης του παράνομου καθεστώτος; Γιατί διαμαρτυρόμαστε; Ποιο δικαίωμα θα έχουμε εμείς να διαμαρτυρόμαστε, όταν εμείς οι ίδιοι τούς προσφέρουμε το δικαίωμα μαζί και τα επιχειρήματα με τη δική μας συμπεριφορά; Θα ήθελα να καταθέσω από του βήματος της Βουλής την απόλυτη διαφωνία.

Το πρόβλημα και το δράμα των αγνοουμένων και των συγγενών τους περνάει τώρα μια πιο λεπτή και καθοριστική φάση. Και είναι θλιβερό το φαινόμενο ότι οι δύο επιτροπές αποτυγχάνουν και πάλι αποτυγχάνουν να κάνουν τι. Να είναι μια επιτροπή και να πουν: “Έχουμε ένα και μόνο πρόβλημα, να διακριβώσουμε την τύχη των συγγενών μας”. Αν αυτό το απλό πράγμα δεν μπορούμε να το πετύχουμε, τότε διερωτάται κανένας ποιες προοπτικές μπορούμε να έχουμε και σε αυτό το πρόβλημα. Απαιτείται λοιπόν υπευθυνότητα, αποφασιστικότητα και ενότητα στη διεκδίκηση του

δικαιώματος, για να μάθουμε και κυρίως για να μάθουν οι συγγενείς με πειστικά τεκμήρια την τύχη του καθενός από τους ανθρώπους τους.

Όσον αφορά το περιβάλλον, κύριε Πρόεδρε, αισθάνομαι ότι καθηκόντως πρέπει να πω μερικά πράγματα. Είναι βασική διαπίστωση σε αυτό το κεφάλαιο ότι το περιβάλλον αποτελεί ένα μεγάλο τομέα στον οποίο υστερούμε ως πολιτεία και ως κοινωνία. Πρέπει να πούμε όμως ότι είναι διαπίστωση η εντεινόμενη ευαισθητοποίηση της κυπριακής κοινωνίας, η κινητοποίηση και η συμμετοχή των πολιτών που διεκδικούν πια την προστασία του περιβάλλοντος και τη συνακόλουθη ποιότητα ζωής ως ατομικό δικαίωμα και ως κοινωνική κατάκτηση, επιδιωκόμενα βεβαίως, του σύγχρονου ανθρώπου στις σημερινές κοινωνίες. Σε αυτή τη θετική εξέλιξη θα ήταν παράλειψη, αν δεν καταγράφαμε την ουσιαστική συμβολή του περιβαλλοντικού και οικολογικού κινήματος του τόπου μας, γιατί πρέπει να θυμόμαστε όλοι ότι πριν από πέντε, δέκα, δεκαπέντε χρόνια, όταν άρχισαν να εμφανίζονται οι οικολόγοι στο προσκήνιο της κυπριακής κοινωνίας, πολλοί θεωρούσαν ότι είναι περιθωριακοί, κάπως παράξενοι και οπωσδήποτε εκτός κοινωνικής πραγματικότητας, για να συμβάλουν, να αφυπνίσουν και να δημιουργήσουν με μια ουσιαστική συμβολή ερεθίσματα και να βοηθήσουν όχι μόνο την κοινωνία και τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, αλλά και το κοινοβούλιό μας να αντικρίσει και να ευαισθητοποιηθεί απέναντι στα οικολογικά προβλήματα του τόπου. Και εγώ ως πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος θα ήθελα να τονίσω ότι οι πιο σωστοί και οι πιο ανιδιοτελείς συνεργάτες μας στην κοινοβουλευτική επιτροπή και το έργο που επιτελούμε είναι η ομοσπονδία των περιβαλλοντικών και οικολογικών οργανώσεων της Κύπρου και θέλω να καταθέσω αυτή την εκτίμηση και από αυτό το επίσημο βήμα.

Η μεταπολεμική ανάπτυξη και ιδιαίτερα η τουριστική έγινε περίπου συνώνυμη με την καταστροφή του περιβάλλοντος. Πανέμορφες περιοχές της πατρίδας μας έχουν

μετατραπεί σε νεκρή φύση με το τσιμέντο να κυριαρχεί παντού. Το γρήγορο και το εύκολο κέρδος ήταν η κινητήρια δύναμη ενός μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης τόσο μονοδιάστατης και ανορθόδοξης, που λειτούργησε και λειτουργεί σαν περιβαλλοντικός Απίλας. Δε θα απαριθμήσω προβλήματα. Θα κάνω μόνο μια επίκαιρη αναφορά στο μεγαλύτερο από αυτά, εκείνο της προστασίας του Ακάμα. Ενώ υπάρχει η μελέτη της Διεθνούς Τράπεζας, που ετοιμάστηκε κατ' εντολήν της κυπριακής κυβέρνησης, ενώ ορίστηκε υπουργική επιτροπή να μελετήσει το θέμα και να καταθέσει εισήγηση στο Υπουργικό Συμβούλιο, για να πάρει την τελική του απόφαση, και ενώ η Βουλή έχει καταθέσει την έκθεση και την εισήγησή της υπεύθυνα και την έχει εγκρίνει ομόφωνα χωρίς να μετατρέψει το θέμα σε σημείο αντιδικίας, δημαγωγίας και λαϊκισμού και, παρά τις πολλές υποσχέσεις από πλευράς κυβερνητικής ότι το θέμα θα έληγε μέχρι το τέλος του 1998, ακόμα παραμένει ανοικτό. Κάθε περαιτέρω καθυστέρηση στη λήψη τελικής απόφασης αποδεικνύει ότι ανεξάρτητα από προθέσεις, ακόμη και αν είναι αγαθές, είναι δυνατόν να οδηγήσει σε καταστροφικές καταστάσεις, γιατί οι παρανομίες και οι αυθαιρεσίες συνεχίζονται περίπου καθημερινά. Ο Ακάμας πρέπει με ένα σωστό σχέδιο διαχείρισης και προστασίας να διασωθεί ως εθνικό πάρκο, ως μια κληρονομιά όχι μόνο της Κύπρου, αλλά και παγκόσμια, όπως έχει χαρακτηριστεί ως ένας μοναδικός βιότοπος και παράλληλα -και το τονίζω- οι κοινότητες πρέπει να στηριχθούν και να αναπτυχθούν, ώστε οι κάτοικοι και τα παιδιά τους και οι επόμενες γενιές να παραμείνουν στη γη τους, να ζήσουν και να ευημερήσουν, όπως έχουν κάθε δικαίωμα, στα πλαίσια όμως μιας ανάπτυξης στην οποία θα είναι αφεντάδες και όχι σερβιτόροι και καμαριέρες των μεγάλων οικονομικών συμφερόντων που αναπτύσσονται στην περιοχή. Αυτή είναι η έννοια της ανάπτυξης_ να είναι δική τους, να τους ανήκει, να κάνουν κουμάντο, να είναι αφεντάδες στη γη και στην ανάπτυξή τους με τη βοήθεια του κράτους τους. Γιατί ανάπτυξη δε σημαίνει να πάει απλώς ο μεγαλοκεφαλαιούχος και να

επιστρατεύσει, δίνοντας μερικές εκατοντάδες λίρες στον καθένα, καμαριέρες, σερβιτόρους και κηπουρούς στην περιοχή. Δεν είναι αυτή η μορφή της ανάπτυξης που ταιριάζει σε αυτούς που κρατήθηκαν μέχρι τώρα και πρέπει να ζήσουν και να πολλαπλασιαστούν στη δική τους περιοχή.

Στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης για το 1999 συναντούμε την ίδια περίπτωση αντιμετώπιση για τα θέματα περιβάλλοντος, όπως και στα προηγούμενα χρόνια. Ορισμένα κεφάλαια, όπως για παράδειγμα η προστασία των δασών, καλύπτονται ικανοποιητικά. Είναι αξιοσημείωτο επίσης ότι παραχωρούνται σημαντικά κονδύλια για αποχετευτικά έργα, αποχετευτικά συστήματα. Για άλλα θέματα που έχουν σχέση με το περιβάλλον είναι ανεπαρκή και μερικά κονδύλια είναι πενιχρά, άλλα αγνοούνται τελείως και άλλα είναι γελοία. Μερικές εκατοντάδες λίρες για βιολογικές καλλιέργειες και πειράματα, αν είναι δυνατόν, τη στιγμή που η σύγχρονη πραγματικότητα, οι ανάγκες επιβάλλουν την προώθηση παρόμοιων καλλιεργειών για ευρύτερους λόγους, κοινωνικούς και υγείας.

Ενώ είναι πλέον παραδεκτή αρχή διεθνώς ότι η διαχείριση του περιβάλλοντος αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της πολιτικής της ανάπτυξης, εκείνο που συναντούμε στα καθ' ημάς είναι μια αποσπασματική προσέγγιση της περιβαλλοντικής διάστασης της ανάπτυξης. Είναι μια αποσπασματική προσέγγιση, όταν υπάρχει, γιατί τις πιο πολλές φορές δεν υπάρχει ούτε καν ως αποσπασματική. Εξακολουθεί ακόμη να κυριαρχεί η αντίληψη ότι η προστασία του περιβάλλοντος είναι ένα ενοχλητικό εμπόδιο στην οικονομική δραστηριότητα και τη μεγιστοποίηση του κέρδους, του γρήγορου κέρδους, του εύκολου κέρδους, των μεγαλύτερων κερδών. Μεγάλα έργα χρηματοδοτούνται και εκτελούνται από το κράτος χωρίς να προηγηθεί μελέτη επιμέτρησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και του αντίστοιχου περιβαλλοντικού και κοινωνικού

κόστους, με πρόσφατες χαρακτηριστικές περιπτώσεις τους σταθμούς αφαλάτωσης και μεγάλα οδικά και άλλα έργα.

Η κατάθεση του νόμου πλαισίου για το περιβάλλον που αναμένεται ότι θα δημιουργήσει προϋποθέσεις, για να υπάρξει μια τακτοποίηση και ένα νοικοκύρεμα σε αυτό το θέμα, αναμένεται ακόμη. Σύμφωνα με τις διαβεβαιώσεις της κυβέρνησης, θα είχε κατατεθεί μέχρι τέλος του 1996, ύστερα μέχρι τέλος του 1997, ύστερα μέχρι τέλος του 1998 και ύστερα δεν ξέρουμε πότε. Η κυβέρνηση και το αρμόδιο υπουργείο δεν είναι σε θέση να προβλέψει πότε θα κατατεθεί. Σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ανατεθεί σε δύο Ελλαδίτες εμπειρογνώμονες η περαιτέρω επεξεργασία του νομοσχεδίου και θέλουμε να ελπίζουμε ότι θα κατατεθεί, πριν να μπούμε στη νέα χιλιετηρίδα. Μια οικονομική “ανάπτυξη” που καταστρέφει το περιβάλλον, καταστρέφει και τη μελλοντική προοπτική της οικονομίας που διασφαλίζεται μόνο με το σεβασμό της οικολογικής ισορροπίας στα πλαίσια της σύγχρονης αντίληψης για την αειφόρο ανάπτυξη, αυτό που επικράτησε διεθνώς να λέγεται ως “sustainable development”. Και δυστυχώς εμείς εδώ στην Κύπρο έχουμε πάρει και συνεχίζουμε λανθασμένο δρόμο, που σύντομα θα μας οδηγήσει σε οδυνηρά αδιέξοδα, γιατί τα λάθη, αυτά τα λάθη, μπορεί να αργούν, αλλά στο τέλος πληρώνονται. Μπορεί να πει κανείς και το σκηνικό, το οικοδομικό και το άλλο, που επικρατεί στην περιοχή της Αγίας Νάπας, για να αντιληφθεί τι σημαίνει αυτό το μοντέλο της ανάπτυξης και πολλές περιοχές στη Λεμεσό και αλλού.

Τέλος, είναι ενθαρρυντικό ότι για πρώτη φορά η έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών κάνει ειδική αναφορά στο κεφάλαιο περιβάλλον και μάλιστα με εύστοχες παρατηρήσεις. Τονίζει την υποβαθμισμένη σημασία που δίδεται στο περιβάλλον, τη γενική έλλειψη περιβαλλοντικής πολιτικής. Πλέον δεν τα λέει μόνο η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, αλλά ελπίζω ότι τα υιοθετεί ομόφωνα η

Βουλή. Και υπογραμμίζει η έκθεση ότι μια σωστή περιβαλλοντική πολιτική είναι απόλυτα συνυφασμένη με την ενταξιακή πορεία της Κύπρου, δεδομένης της προτεραιότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος. Και ο τομέας στον οποίο απέχουμε περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο από το κεκτημένο το ευρωπαϊκό είναι ο τομέας του περιβάλλοντος. Είχαμε επίσκεψη αρμόδιων αξιωματούχων για το περιβάλλον στην Ευρωπαϊκή Ένωση και αυτή είναι η θλιβερή διαπίστωση. Δεν υπάρχει τομέας που να υστερούμε περισσότερο από εκείνον του περιβάλλοντος. Και το περιβάλλον είναι μια από τις πρώτες πρώτες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σήμερα μετά το πρόβλημα της απασχόλησης.

Όμως, κύριε Πρόεδρε, πέρα από τις κριτικές θα ήταν παράλειψη να μην υπογραμμίσουμε και να μην επαινέσουμε το αξιόλογο και αξιόπιστο έργο που επιτελούν ο διευθυντής και οι ολιγάριθμοι λειτουργοί της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, μια υπηρεσία η οποία επιτελεί ένα πολύ σοβαρό έργο. Είναι εξαιρετικοί και αξιόπιστοι οι συνεργάτες μας και μόνιμοι στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος και είναι μια υπηρεσία που δικαίως και χρησίμως θα μπορούσε να αναβαθμιστεί.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Δημήτρη Ηλιάδη τον Πρόεδρο της Βουλής αντικατέστησε στην έδρα ο βουλευτής κ. Τάκης Χατζηδημητρίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Ο μόνος παρευρισκόμενος βουλευτής από τον κατάλογο των ομιλητών είναι ο κ. Ανδρέας Φιλίππου, που έχει το λόγο για να εκθέσει τις απόψεις του. Πάντως, οι κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι θα παρακαλέσω να ερευνήσουν αν βρίσκονται στη Βουλή οι επόμενοι ομιλητές, διότι μετά τον κ. Φιλίππου δε θα έχουμε άλλον ομιλητή να μιλήσει και θα υποχρεωθούμε να διακόψουμε.

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να σας παρακαλέσω να αναφέρετε ποιοι είναι οι βουλευτές που απουσιάζουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Φιλίππου, έχετε το λόγο· αυτό δεν είναι θέμα προς συζήτηση, παρακαλώ.

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Θα μπορούσα και εγώ να βγω έξω, κύριε Πρόεδρε, γι' αυτό το λέω. Θα έπρεπε να φωνάξετε, διότι μπορεί να είναι έξω και ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, καθήκον μας είναι να είμαστε μέσα στη Βουλή.

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στην ομιλία του στη Βουλή για τους προϋπολογισμούς ο Υπουργός Οικονομικών κ. Χριστοδούλου υποστήριξε ότι όλα σχεδόν τα μακροοικονομικά μεγέθη παρουσιάζουν ικανοποιητική εξέλιξη, αλλά δέχθηκε ότι ο δημοσιονομικός τομέας παρουσιάζει ανισοσκελίες με το δημοσιονομικό έλλειμμα για το 1999 να προβλέπεται να ανέλθει στο 5,8% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος και το δημόσιο χρέος (εξαιρουμένου του ενδοκυβερνητικού, προσθέτω εγώ) να ξεπεράσει το 60% του ΑΕΠ, αποκλίνοντας για πρώτη φορά από το σχετικό κριτήριο του Μάαστριχτ. Το συνολικό δημόσιο χρέος, το οποίο δεν ανέφερε στην ομιλία του ο κ. Χριστοδούλου, ως εάν το χρέος στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων να είναι δανεικά κι αγύριστα, μαζί με σχετικό συγκριτικό πίνακα περιέχεται στην έκθεση της επιτροπής Οικονομικών μετά από δική μου παρατήρηση και αναμένεται να φτάσει τις £4.909,3 εκ. ή 98,8% του ΑΕΠ.

Ο Υπουργός Οικονομικών τόνισε επίσης ότι πρώτον, στα πλαίσια του Πενταετούς Σχεδίου 1999-2003, η εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί την

πρωταρχική στρατηγική στόχευση και δεύτερον, άλλη βασική επιδίωξη είναι η αναβάθμιση του ρόλου της Κύπρου ως διεθνούς επιχειρηματικού κέντρου και κέντρου παροχής υπηρεσιών. Εξειδικεύοντας τη δεύτερη θέση, ο Υπουργός Υγείας και ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας τόνισαν ότι θα ήθελαν να μετατρέψουν την Κύπρο σε κέντρο υγείας ο πρώτος και σε κέντρο τεχνολογίας ο δεύτερος. Υποστηρίζουμε και επαυξάνουμε σ' αυτές τις διακηρύξεις, αλλά αυτές οι διακηρύξεις δεν πραγματοποιούνται μόνο με λόγια. Χρειάζονται έργα. Πώς θα μπορούσε η Κύπρος να γίνει κέντρο υγείας και τεχνολογίας, όταν Ιατρική Σχολή δεν έχει ακόμη ιδρυθεί στην Κύπρο, η Πολυτεχνική Σχολή ή για την ακρίβεια το Πολυτεχνικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Κύπρου, που είναι θεσμοθετημένο από το 1989 μαζί με τα άλλα τμήματα του πανεπιστημίου, δεν έχει ακόμη στελεχωθεί και το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο αποτελεί το αποπαιδί του κράτους; Ή πώς θα μπορούσε η Κύπρος να γίνει διεθνές και περιφερειακό εκπαιδευτικό κέντρο, όπως φιλοδοξεί το Υπουργικό Συμβούλιο, προσέξτε παρακαλώ, με πρόταση του Γραφείου Προγραμματισμού και όχι με πρόταση του Υπουργείου Παιδείας να γίνει, επαναλαμβάνω, διεθνές και περιφερειακό εκπαιδευτικό κέντρο με πρόταση του Γραφείου Προγραμματισμού και όχι του Υπουργείου Παιδείας, όταν η Κύπρος αποτελεί την πρώτη χώρα φοιτητικής μετανάστευσης παγκοσμίως και εξαγωγής συναλλάγματος ανάλογα με τον πληθυσμό της;

Σύμφωνα με την επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, οι αυξητικές τάσεις του δημοσιονομικού ελλείμματος και του συνολικού δημόσιου χρέους επαυξάνουν την υποχρέωση της κυβέρνησης να συμπίεσει τις δαπάνες, να ελέγξει τη διασπάθιση του δημόσιου χρήματος και να χαράξει και να εφαρμόσει με συνέπεια πολιτική λιτότητας και περισυλλογής, όχι όμως μονόπλευρης εις βάρος των μισθωτών,

που πληρώνουν το φόρο τους πριν ακόμη δουν το μισθό τους, ενώ άλλοι φοροδιαφεύγουν και φοροαποφεύγουν και όχι μονόπλευρης εις βάρος της παιδείας.

Με περισσότερους από εκατόν ογδόντα χιλιάδες διδασκομένους και διδάσκοντες στις διάφορες βαθμίδες της εκπαίδευσης, η παιδεία αφορά, μαζί με τις οικογένειές τους, το σύνολο του λαού μας. Η παιδεία συνεπώς, όπως η άμυνα και η εξωτερική πολιτική, απαιτεί προγραμματισμό, συνέπεια και συναίνεση. Χρειάζεται όραμα και συνέχεια, διάλογο και πειθώ. Δυστυχώς, η εκπαιδευτική πολιτική των κυβερνήσεων Κληρίδη δεν είχε κανένα σχεδόν απ' αυτά τα χαρακτηριστικά, ανεξάρτητα από τις προσπάθειες κατά καιρούς των αρμόδιων υπουργών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, είμαστε και πολύ λίγοι και παρακαλώ λίγη ησυχία, για να υπάρχει τάξη τουλάχιστον.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Σε πολλές περιπτώσεις η κυβέρνηση ακολουθούσε το δόγμα του “αποφασίζομεν και διατάσσομεν”, σε μερικές του “ράβε-ξήλωνε” και κάποτε της “απραξίας”. Όταν παρακολουθούσε τα προβλήματα ως θεατής η κυβέρνηση, η Βουλή χρειαζόταν να παρεμβαίνει νομοθετικά, όπως το έπραξε ομόφωνα με προτάσεις νόμου της κοινοβουλευτικής μας ομάδας για τις σχολικές εφορίες, το Κυπριακό Συμβούλιο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών και το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου. Το τελευταίο που υπαγόταν στο Υπουργείο Παιδείας, σύμφωνα με τον ιδρυτικό του νόμο 109(I)/1997, παρέμενε χωρίς διοικητικό συμβούλιο για έναν περίπου χρόνο και το απέκτησε, μόνο αφού τροποποιήθηκε πρόσφατα ο νόμος, για να υπαχθεί στο Υπουργείο Οικονομικών. Πολλά από τα μεγάλα προβλήματα της παιδείας είναι υπερώριμα για λύση προς όφελος του συνόλου του λαού μας. Ευχόμαστε στο νέο Υπουργό Παιδείας κάθε επιτυχία, όπως ευχηθήκαμε και στους προκατόχους του.

Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat του 1998, οι δεκαπέντε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δαπανούσαν για την παιδεία το 1995 κατά μέσο όρο, και παρακαλώ τον κ. Ρότσα να το σημειώσει αυτό, γιατί αναφέρθηκε στα θέματα της παιδείας, 5,2% του ΑΕΠ της. Η Ελλάδα δαπανούσε το χαμηλότερο ποσοστό, που ήταν 2,9% του δικού της ΑΕΠ, και η Δανία το υψηλότερο, 8% του δικού της Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών, τα οποία πήρα πριν από δύο μέρες, η Κύπρος το 1995 δαπανούσε 4% του δικού της ΑΕΠ, αλλά προσέξτε σ' αυτό το 4% δεν περιλαμβάνονται μόνο οι δαπάνες μας για την παιδεία, περιλαμβάνονται επίσης οι δαπάνες μας για τον πολιτισμό και οι δαπάνες μας για τον αθλητισμό. Στους προηγούμενους αριθμούς που ανέφερα δεν περιλαμβάνονται δαπάνες για τον αθλητισμό, δεν περιλαμβάνονται δαπάνες για τον πολιτισμό, διότι όλες σχεδόν οι ευρωπαϊκές χώρες έχουν διαφορετικά Υπουργεία Πολιτισμού και Αθλητισμού. Συνεπώς, αν θέλουμε να κάνουμε πραγματική σύγκριση, το 4% μειώνεται γύρω στο 3,2%. Συνεπώς, έχει δάνεια 8% του δικού της ΑΕΠ. Δε συγκρίνουμε ανεξάρτητα αριθμούς για να κοροϊδέσουμε τον κόσμο. Με βάση τα έσοδά της, δίνει το 8%, εμείς δίνουμε το 3,2% για την παιδεία. Αυτοί είναι οι πραγματικοί αριθμοί το 1995, διότι τα στοιχεία για να τα βρει και να τα δώσει η Eurostat έπρεπε να περάσουν κάποια χρόνια. Αργότερα θα έχουμε για το 1996 και αργότερα για το 1997 και ούτω καθεξής. Είναι συνεπώς απαραίτητη η ουσιαστική αύξηση των δαπανών για την παιδεία και για λόγους εναρμόνισης με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Με τους πέντε προηγούμενους προϋπολογισμούς που κατέθεσε η κυβέρνηση Κληρίδη, και παίρνω μόνο θεσμικά θέματα και όχι κτίρια και άλλα, γιατί για κτίρια μπορούμε να λέμε πολλά, για τα σχολεία μαμούθ των χιλίων διακοσίων ατόμων ή για αίθουσες, να μην τα λέμε, αποχωρητηρίων που χρησιμοποιήθηκαν στη Λεμεσό με κάποια διασκευή ως αίθουσα διδαστηρίων. Μιλώ μόνο για θέματα θεσμικά. Με τους πέντε προηγούμενους προϋπολογισμούς που

κατέθεσε η κυβέρνηση Κληρίδη ιδρύθηκαν μόνο πέντε νέες θέσεις νηπιαγωγών, παρά την αρχική θέση του Προέδρου για ίδρυση είκοσι πέντε εντός του 1994. Αυτό ήταν η διακήρυξή του, όταν ανέλαβε τη διακυβέρνηση το 1993. Οι φετινοί προϋπολογισμοί δεν περιλαμβάνουν επίσης καμιά νέα θέση και δεν προστέθηκαν ούτε αργότερα, όταν δόθηκαν υποσχέσεις στην ΕΔΕΚ από την κυβέρνηση, στα πλαίσια των πιέσεων που άσκησε η ΕΔΕΚ, και δόθηκαν, όπως γνωρίζουμε, γύρω στα £10.000.000 επιπλέον κοινωνικές παροχές. Είχε γίνει υπόσχεση ότι θα δοθούν και οκτώ θέσεις νηπιαγωγών. Δεν περιλαμβάνονται αυτές στους προϋπολογισμούς. Το ζήτησα αυτό και μου το επιβεβαίωσαν οι αρμόδιοι υπάλληλοι της Βουλής. Από το Σεπτέμβρη του 1998 αυξήθηκε η ηλικία των παιδιών που εγγράφονται στην Α΄ Δημοτικού και ελαττώθηκαν συνεπώς οι μαθητές κατά χίλια εξακόσια άτομα περίπου. Για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια απειλήθηκε πλεόνασμα δασκάλων και δημιουργία καταλόγου διοριστέων και στη δημοτική, όταν η κυβέρνηση προσπαθεί από το 1994 να καταργήσει τον κατάλογο διοριστέων στη μέση.

Στη μέση εκπαίδευση οργιάζει η παραπαιδεία, που έχει γίνει μάστιγα για το βαλάντιο των μικρομεσαίων στρωμάτων του πληθυσμού, γελοιοποιεί την αρχή της δωρεάν παιδείας και μεταφέρει το κέντρο βάρους της εκπαίδευσης, ιδιαίτερα στη μέση γενική, από το σχολείο στο φροντιστήριο. Όσοι είναι γονείς παιδιών αυτής της ηλικίας γνωρίζουν ότι όλο το απόγευμα μετατρέπονται σε οδηγούς ταξί, για να πάρουν τα παιδιά τους από το ένα φροντιστήριο στο άλλο φροντιστήριο, αν αυτή είναι η δωρεάν παιδεία. Ένας λόγος γι' αυτό, γιατί πρέπει να κάνουμε και σωστή ανάλυση και να προσπαθούμε να δούμε τις πραγματικές ρίζες των προβλημάτων, και αυτός είναι κατά την κρίση του ομιλούντος ο σημαντικότερος, είναι η έφεση των Κυπρίων για μόρφωση και οι λίγες θέσεις που δίνονται, ιδιαίτερα στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, τα ελληνικά ΑΕΙ και το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο. Αφού είναι λίγες οι θέσεις, οι γονείς

προσπαθούν να δώσουν στα παιδιά τους, κατά την κρίση τους, ό,τι είναι δυνατόν να τους δώσουν, έστω και με την παραπαιδεία, μήπως αυξηθούν οι πιθανότητές τους να εισέλθουν στο Πανεπιστήμιο Κύπρου ή και στα άλλα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα που ανέφερα. Ένας άλλος λόγος, σύμφωνα και με σχετική έκθεση της UNESCO, είναι το σύστημα διορισμών και προαγωγών στην εκπαίδευση και τα αναλυτικά προγράμματα.

Έρχομαι τώρα στις ιδιωτικές σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η κυβερνητική πολιτική για τις ιδιωτικές σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι ένα συνεχές αλαλούμ και ράβε-ξήλωνε εις βάρος όλων των ενδιαφερομένων, ιδιαίτερα των φοιτητών και των γονιών τους. Η λειτουργία των σχολών διέπτετο αρχικά από τους νόμους 1/87, 44/90 και 93/90 και φοιτούν φέτος στις σχολές αυτές περισσότεροι από πέντε χιλιάδες φοιτητές. Με βάση σχετικούς κανονισμούς, άρχισε η εξέτασή τους για αξιολόγηση-πιστοποίηση στα πρώτα χρόνια της κυβέρνησης Κληρίδη, αλλά κατέρρευσε με το πρόσχημα ότι ο κανονισμός για τα μέλη του Συμβουλίου Αξιολόγησης-Πιστοποίησης, που διορίζονται από την κυβέρνηση, περιείχε την αντισυνταγματική φράση, ακούστε, «και εγκρίνονται από τη Βουλή». Ας δεχτούμε ότι πράγματι αυτή ήταν αντισυνταγματική φράση και ότι αυτός ήταν ο λόγος. Αν έτσι είχαν τα πράγματα, γιατί η τόσο μεγάλη καθυστέρηση έκτοτε εις βάρος όλων των ενδιαφερομένων, ιδιαίτερα, επαναλαμβάνω, των σπουδαστών; Η κυβέρνηση θα μπορούσε να ξαναστείλει τον επίμαχο κανονισμό στη Βουλή χωρίς την αντισυνταγματική φράση. Να μην περάσει ο διορισμός των μελών του συμβουλίου από τη Βουλή, αφού ήταν αντισυνταγματικός. Αντ' αυτού όμως, τι έκανε η κυβέρνηση; Ξόδεψε περίπου ένα χρόνο, για να φέρει στη Βουλή και να ψηφίσει τους νόμους 67(Ι)/96 και 68(Ι)/96, καταργώντας τους τρεις προηγούμενους, και να ψηφίσει νέους κανονισμούς. Το 1997 τους τροποποίησε. Τα προβλήματα βέβαια συνεχίζονταν και διογκώνονταν. Για την επίλυσή τους η κοινοβουλευτική μας ομάδα παρενέβη με

πρόταση νόμου και η κυβέρνηση κατέθεσε δικό της νομοσχέδιο το 1997. Και τα δύο αφορούσαν το Κυπριακό Συμβούλιο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών, το λεγόμενο ΚΥΣΑΤΣ. Μετά από πολύμηνες συζητήσεις στην επιτροπή Παιδείας και συναίνεση, η Βουλή ψήφισε ομόφωνα τον Ιούνιο του 1998 το νόμο 48(Ι)/98. Σύμφωνα με το νόμο, πρώτον, πέντε από τα επτά μέλη του συμβουλίου είναι καθηγητές ή αναπληρωτές καθηγητές πανεπιστημίου, δύο τουλάχιστον εκ των οποίων προέρχονται από το Πανεπιστήμιο Κύπρου και ο ένας διορίζεται ως πρόεδρος. Δεύτερον, όλοι οι τίτλοι από αναγνωρισμένα (ή αξιολογημένα-πιστοποιημένα) ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης υπόκεινται στην κρίση του συμβουλίου ως προς την ισοτιμία και την αντιστοιχία τους με τίτλους του Πανεπιστημίου Κύπρου ή των άλλων δημόσιων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Κύπρου ή, σε περίπτωση που δεν έχουμε την ειδικότητα, της Ευρώπης με προτεραιότητα της Ελλάδας, σε περιπτώσεις που δεν προσφέρεται ο τίτλος στην Κύπρο.

Η λειτουργία του ΚΥΣΑΤΣ θέτει φραγμό στην εισαγωγή πτυχίων-μαϊμούδων, πτυχίων που οι ενδιαφερόμενοι αγοράζουν με κάποιες χιλιάδες κυπριακές λίρες ή λίγο περισσότερα σε δολάρια, και θα κατοχυρώσει τα κρατικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από τον αθέμιτο ανταγωνισμό. Βοηθά επίσης στην αναβάθμιση των ιδιωτικών κολεγίων και κατοχυρώνει τους σπουδαστές τους. Εφεξής, οι τελευταίοι θα γνωρίζουν και το σχετικό αντίκρισμα από το κράτος των πτυχίων τους. Τονίζω εδώ ότι με τους κανονισμούς οι οποίοι καθυστερούν περισσότερο από οκτώ μήνες, αλλά αναμένονται μετά από παρέμβαση της επιτροπής Παιδείας προς το Υπουργείο Παιδείας, ένα πτυχίο από το εξωτερικό ή την Κύπρο, αντίστοιχο κατά τα άλλα, που αποκτήθηκε για παράδειγμα χωρίς μαθήματα ελληνικής γλώσσας ή ιστορίας, θα αναγνωρίζεται ως αντίστοιχο με το σχετικό πτυχίο του Πανεπιστημίου Κύπρου που το απαιτεί, μόλις ο ενδιαφερόμενος πάρει με επιτυχία αυτό το μάθημα που του λείπει.

Και τελειώνω με το Πανεπιστήμιο Κύπρου. Σε σχέση με τις χαμηλές δαπάνες της Κύπρου για την παιδεία, που ανέφερα και προηγουμένως, σημειώνω εδώ ότι οι κυβερνήσεις Κληρίδη περιέκοπταν κάθε χρόνο σημαντικά τους προϋπολογισμούς του πανεπιστημίου, πριν αυτοί φτάσουν στη Βουλή και με διάφορα προσκόμματα το δυσκόλευσαν να απορροφήσει τα εγκεκριμένα κονδύλια του. Δίνω τους αριθμούς και σημειώστε παρακαλώ. Αυτό θα ήταν καλό να το έλεγε κάποιος και στον κ. Παπαδόπουλο που άσκησε σκληρή κριτική ότι και, όταν δίνονται χρήματα με συγκεκριμένες προσπάθειες, αυτά τα χρήματα δεν απορροφώνται και συνεπώς το έλλειμμα λιγοστεύει κατά αυτό το ποσό της μη απορρόφησης. Συνολικά, την εξαετία 1993-98 το πανεπιστήμιο ζήτησε £98.500.000 σε έξι χρόνια. Και συγκρίνατε σε ένα χρόνο η Κύπρος ξοδεύει σε συνάλλαγμα το οποίο μεταφέρεται στο εξωτερικό για σπουδές λόγω της φοιτητικής μετανάστευσης £100.000.000. Εκατόν εκατομμύρια στέλλουμε στο εξωτερικό δώρο, στην Αγγλία κυρίως και στην Αμερική, και το Πανεπιστήμιο Κύπρου ζήτησε μόνο £98.500.000 τα τελευταία έξι χρόνια. Η κυβέρνηση του ενέκρινε μόνο £69.000.000. Και το πανεπιστήμιο μπόρεσε να ξοδέψει μόνο £52.000.000. Για την πανεπιστημιούπολη, σημειώστε και αυτό, ξεκινήσαμε την πανεπιστημιούπολη, υποτίθεται ετέθη ο θεμέλιος λίθος το 1997. Για την πανεπιστημιούπολη το πανεπιστήμιο ζήτησε τα τελευταία έξι χρόνια £35.000.000, η κυβέρνηση τού ενέκρινε μόνο £14.500.000 και του επέτρεψε, με διάφορες δυσκολίες που παρενέβαλλε συνεχώς στο δρόμο του, να ξοδέψει λιγότερο από £2.000.000. Δηλαδή £52.000.000 που είπα προηγουμένως και £2.000.000 για την πανεπιστημιούπολη, δηλαδή £54.000.000 δόθηκαν ουσιαστικά και ξόδεψε το πανεπιστήμιο την τελευταία εξαετία. Σε ένα χρόνο η Κύπρος στέλλει στο εξωτερικό £100.000.000 σε συνάλλαγμα για τη φοιτητική μας μετανάστευση. Υλοποιήθηκαν συνεπώς οι προϋπολογισμοί του Πανεπιστημίου Κύπρου, με κυβερνητική υπαιτιότητα,

μόνο κατά 70% και τα σχετικά άρθρα για τη μόνιμη στέγασή του υλοποιήθηκαν μόνο κατά 14%.

Μέχρι σήμερα οι προϋπολογισμοί του πανεπιστημίου για το 1999 δεν έχουν κατατεθεί στη Βουλή, αλλά εξ όσων πληροφορούμαστε το πανεπιστήμιο ζήτησε £30.000.000 από τα οποία τα £16.500.000 είναι για τη μόνιμη στέγαση. Η ανέγερση της πανεπιστημιούπολης δεν έχει αρχίσει, παρά την κατάθεση του θεμέλιου λίθου από το 1997, και τα πρώτα κτίρια δεν προβλέπονται να είναι έτοιμα, συμπεριλαμβανομένης της φοιτητικής εστίας, πριν από το 2001.

Στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, όπως είναι γνωστό, οι προπτυχιακοί φοιτητές δεν πληρώνουν δίδακτρα, ενώ οι μεταπτυχιακοί, μετά την απόρριψη της πρότασης της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, πληρώνουν. Φοιτητική εστία δεν υπάρχει ούτε άρχισε να κτίζεται. Συνεπώς, ο μη Λευκωσιάτης, τονίζω, ο μη Λευκωσιάτης προπτυχιακός φοιτητής έχει έξοδα £3.000 περίπου ετησίως και ο μεταπτυχιακός έχει £5.000 έξοδα περίπου. Και δεν είναι όλοι πλούσιοι. Και δεν είναι όλοι στις μεσαίες τάξεις. Υπάρχουν και άτομα που προέρχονται από χαμηλοεισοδηματίες, από φτωχές οικογένειες. Τι συμβαίνει με την κρατική φοιτητική μέριμνα; Η κρατική φοιτητική μέριμνα στην Κύπρο όμως είναι από ανεπαρκής έως ανύπαρκτη. Και σημειώστε σ' αυτό ότι για ένα παιδί ανεξάρτητα ποιος είναι ο γονιός του, ας είναι και ο Κύπριος Ωνάσης, που σπουδάζει στην Αγγλία ή στην Αμερική, ο Κύπριος φορολογούμενος από την τσέπη του διά του κρατικού προϋπολογισμού τού δίνει £1.500. Αν ένας πλούσιος έχει τρία παιδιά, παίρνει £4.500 από τους φτωχούς της Κύπρου και τους πλουσίους για το παιδί του, ενώ ο Κύπριος φτωχός του οποίου το παιδί, επειδή είναι πανέξυπνο, σπουδάζει στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, για παράδειγμα στο Τμήμα Επιστημών της Αγωγής, για να γίνει δάσκαλος, δεν παίρνει τίποτα. Ξεχώρισα τους Λευκωσιάτες, διότι πρέπει να είμαστε δίκαιοι. Αυτός που είναι στη

Λευκωσία μένει στο σπίτι του, τρώει στο σπίτι του, δε νοικιάζει, συνεπώς άλλο είναι ο Παφίτης για παράδειγμα και άλλο είναι ο Λευκωσιάτης.

Η κυβέρνηση λέει ότι θέλει να αναδείξει την Κύπρο σε κέντρο εκπαίδευσης, υγείας και τεχνολογίας, και υποστηρίζουμε αυτή τη διακήρυξη, αλλά με την πολιτική της για το Πανεπιστήμιο Κύπρου ουσιαστικά την απαγορεύει, παγώνοντας την ανάπτυξή του. Παρά τα εννέα χρόνια που πέρασαν από την ίδρυσή του, επαναλαμβάνω, το Πολυτεχνικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Κύπρου δεν έχει ακόμα λειτουργήσει ούτε έχει καθηγητές ή λέκτορες, για να προετοιμάσουν τη λειτουργία του. Δεν έχει κενές θέσεις που θα μπορούσε να προκηρύξει ούτε υπάρχει οποιοσδήποτε σχετικός προγραμματισμός. Υπάρχει μόνο ένα πανεπιστημιακό αίτημα μετά από χρονοβόρες μελέτες για ίδρυση Πολυτεχνικής Σχολής, το οποίο μελετάται αρμοδίως από την κυβέρνηση. Εκατοντάδες Κύπριοι συνεχίζουν στο μεταξύ να σπουδάζουν μηχανικοί στην Αγγλία κυρίως και στην Αμερική με συνολικό κόστος για την Κύπρο εκατομμύρια λίρες σε συνάλλαγμα και διερωτώνται μαζί με τους γονείς τους τις ππαιεί και γιατί.

Είναι συνεπώς απαραίτητο να δοθούν και να προκηρυχθούν άμεσα μερικές καθηγητικές θέσεις στο Πολυτεχνικό Τμήμα ή να ιδρυθεί άμεσα η Πολυτεχνική Σχολή. Σύμφωνα με εξακριβωμένες πληροφορίες μου, και το τονίζω αυτό, και συγχαίρω επιτέλους την κυβέρνηση που, ανταποκρινόμενη στο αίτημα της ΕΔΕΚ στον προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου Κύπρου, φέτος περιέχονται τέσσερις θέσεις για το Πολυτεχνικό Τμήμα. Εύχομαι να αληθεύουν οι πληροφορίες και να εγκριθούν οι θέσεις.

Μια Ιατρική Σχολή, τουλάχιστον σε μεταπτυχιακό επίπεδο, θα έπρεπε επίσης να είναι στις άμεσες προτεραιότητες του κράτους και του πανεπιστημίου. Η Ιατρική Σχολή περιλαμβάνεται στην έκθεση της Προπαρασκευαστικής Επιτροπής για την Ίδρυση του Πανεπιστημίου Κύπρου, που το 1988 ως Υπουργός Παιδείας υπέβαλα στο Υπουργικό

Συμβούλιο και ενεκρίθη το Σεπτέμβρη του 1988 ομόφωνα. Τόσο το Πανεπιστήμιο Κύπρου όσο και ο ιατρικός σύλλογος θεωρούν την Ιατρική Σχολή αναγκαία.

Αν λάβουμε υπόψη ότι κάθε χρόνο τα τελευταία χρόνια εξάγουμε πέραν των £7.000.000 ετησίως για θεραπεία Κύπριων ασθενών στο εξωτερικό, όλοι πιστεύω θα συμφωνήσουμε ότι η Ιατρική Σχολή είναι απαραίτητη από χθες. Ενώ στο εξωτερικό φοιτούν φέτος περισσότεροι από δέκα χιλιάδες Κύπριοι φοιτητές με κόστος σε συνάλλαγμα £100.000.000 περίπου και διδάσκουν περισσότεροι από πεντακόσιοι Κύπριοι καθηγητές και λέκτορες, το Πανεπιστήμιο Κύπρου παραμένει ασφυκτικά καθηλωμένο σε μικρό αριθμό φοιτητών. Το ακαδημαϊκό προσωπικό του πανεπιστημίου αριθμεί περίπου εκατόν πενήντα άτομα και θεωρείται ικανοποιητικό για δυόμισι χιλιάδες περίπου που είναι οι φοιτητές του, αν και η σύνθεσή του κατά βαθμίδα και τμήμα θα μπορούσε να είναι καλύτερη. Με μια μικρή αύξηση όπου υπάρχει ανάγκη και καλό προγραμματισμό των εισακτέων και των αιθουσών, οι φοιτητές του πανεπιστημίου θα μπορούσαν άμεσα να αυξηθούν στις τρεις με τέσσερις χιλιάδες και με τη λειτουργία των δύο σχολών που ανέφερα πιο πάνω και την ανέγερση των πρώτων κτιρίων της πανεπιστημιούπολης, το πανεπιστήμιο θα μπορούσε να δεχθεί προοδευτικά έξι χιλιάδες φοιτητές. Είναι υποχρέωσή μας ως Βουλής να πιέσουμε το κράτος, και απευθύνομαι ιδιαίτερα στους βουλευτές του κυβερνώντος κόμματος, να πιέσουμε την κυβέρνηση να ακολουθήσει αυτή την πορεία σε συντομότερο χρόνο, ώστε να περιμαζέψουμε και τη φοιτητική μας μετανάστευση και να προστατεύσουμε και το συνάλλαγμά μας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Δικαιούμαστε να δευτερολογήσουμε, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, κύριε συνάδελφε. Ο κ. Χρίστου, παρακαλώ.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι λυπηρό ότι η σειρά όπως είχε χθες διευθετηθεί φαίνεται να είναι δύσκολο να ακολουθηθεί και σε ό,τι αφορά τους δύο βουλευτές της δικής μας κοινοβουλευτικής ομάδας, εγώ θέλω να εκφράσω τη λύπη μου προς το Σώμα για την απουσία τους, σχετίζεται περισσότερο με την αργοπορία να ολοκληρώσουν τις ομιλίες τους, όμως αυτό δεν απαλλάσσει ούτε εμάς ούτε ασφαλώς και την άλλη κοινοβουλευτική ομάδα, εκπρόσωποι της οποίας επίσης απουσιάζουν, της ευθύνης για την πιστή τήρηση και του ωραρίου και των χρονοδιαγραμμάτων. Κατά συνέπεια, αν υπάρχει κάποιος άλλος συνάδελφος από άλλη ομάδα που θα ήθελε, είναι απόλυτο δικαίωμά του να μιλήσει, καλύπτοντας αυτό το χρόνο, η παράκλησή μας είναι όπως το κάνει, γιατί πιστεύω ότι η εξέλιξη της συζήτησης δε δημιουργεί την ανάγκη απαντήσεων ή ανταπαντήσεων, είναι ομιλίες που γίνονται πάνω σε σοβαρά θέματα και αξίζει τον κόπο νομίζω το χρόνο να τον αξιοποιήσουμε, αν υπάρχει η δυνατότητα. Εκφράζω και πάλι τη λύπη μου, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Χρίστου. Ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, είναι γεγονός ότι είναι απογοητευτικό να γίνεται μια σειρά ομιλητών, να καθορίζεται ένα πρόγραμμα και να δημιουργείται αυτή η δυσκολία στη λειτουργία του Σώματος εξαιτίας της απουσίας κάποιων συναδέλφων, ακόμη και για το λόγο που έχει πει ο συνάδελφος, ο κ. Χρίστου. Και εγώ επεκτείνω αυτή την έκφραση της απογοήτευσης και στο χώρο το δικό μας και λέω ότι ο κάθε βουλευτής πρέπει να αντιλαμβάνεται την ευθύνη του, η οποία επεκτείνεται πέρα από τη

δική του ατομική διάθεση που έχει σχέση με την εύρυθμη λειτουργία της Βουλής και με την εφαρμογή κάποιου προγράμματος. Λυπούμαι πραγματικά γιατί παρουσιάζεται αυτή η εικόνα. Ο κ. Μακρίδης, παρ' όλο που είναι προγραμματισμένος να ομιλήσει το απόγευμα, προτίθεται, διατίθεται, για να μη διακοπεί η λειτουργία της Βουλής, να ομιλήσει τώρα και τον ευχαριστώ εκ μέρους της ομάδας, γιατί προσφέρεται να ομιλήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μούσκος.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα ήθελα να κάνω την εξής εισήγηση: Αν τελικά, μετά την ομιλία του κ. Μακρίδη, δεν παρουσιαστεί οποιοσδήποτε ομιλητής που ήταν προγραμματισμένος να μιλήσει το πρωί, τότε να πάρουμε μία απόφαση να τους διαγράψουμε, διότι, αν πρόκειται να μιλήσουν το απόγευμα, αντιλαμβάνεστε ότι το πρόγραμμα είναι τόσο βεβαρημένο, που θα μας πάρει μέχρι τις 10.00 μ.μ. και μέχρι 11.00 μ.μ., οπότε αυτή είναι η εισήγησή μου προς το Σώμα, προς εσάς, δεν ξέρω ποιος ρυθμίζει το πρόγραμμα της Βουλής, δεν ξέρω αν είναι ευθύνη του Προέδρου της Βουλής, είναι μία εισήγηση την οποία παρακαλώ όπως συζητήσουμε και αποφασίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Επειδή, κύριε Πρόεδρε, μέσα στην αίθουσα υπάρχουν και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και μπορεί να δημιουργηθεί και οποιαδήποτε, αν θέλετε, παρερμηνεία, από πλευράς του Δημοκρατικού Κόμματος σεβαστήκαμε απόλυτα τον κατάλογο που έγινε, θα τηρηθεί απόλυτα από τους ομιλητές συνάδελφους βουλευτές στην ώρα που τους καθορίστηκε. Αλλά εδώ φαίνεται όμως ότι φέρουν και κάποιοι άλλοι ευθύνη με τις

διευθετήσεις που έκαναν με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης για σκοπούς μετάδοσης, που φαίνεται ότι αυτό το πράγμα μερικούς συναδέλφους τους ενδιαφέρει περισσότερο κατά πόσο θα προβληθούν από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας παρά το ότι θα καταθέσουν τις θέσεις τους. Εν πάση περιπτώσει, ή το ένα ή το άλλο, το Δημοκρατικό Κόμμα δε φέρει καμιά απολύτως ευθύνη, γιατί με πολλή συνέπεια όλοι οι δηλωμένοι συνάδελφοι βουλευτές μίλησαν και θα εξακολουθούν να μιλήσουν στις ώρες που τους έχουν καθοριστεί.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, δεν κάνατε ευκολότερα τα πράγματα. Θα παρακαλέσω τον κ. Μακρίδη να μιλήσει.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Παρ' όλο που δεν ήταν η σειρά μου, τουλάχιστον αναλαμβάνω να συμπληρώσω κάποιο κενό και να αναφερθώ σε ένα μέρος της προγραμματισμένης μου ομιλίας.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Είναι όπως τα περισσεύματα από την άμυνα, κύριε συνάδελφε.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Έχουμε και περισσεύματα, φτάνει να τα χρειαστείτε.

Θα ήθελα να επικεντρώσω την ομιλία μου στην ενταξιακή μας πορεία και την προοπτική ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ένα κεφάλαιο που θα επηρεάσει καθοριστικά το πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό μέλλον αυτού του τόπου. Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί μια συνειδητή πολιτική επιλογή, το δεδηλωμένο στόχο έναντι του οποίου η κυβέρνηση εργάζεται ακούραστα, με σοβαρότητα, υπευθυνότητα και συνέπεια από το 1993. Με προσεγμένα βήματα, με

ευέλικτους χειρισμούς και με την ενεργό και αποτελεσματική συμπαράσταση της Ελλάδας ξεπεράστηκαν όλοι οι σκόπελοι που βρέθηκαν μπροστά μας και το Δεκέμβριο του 1997 στο Λουξεμβούργο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πήρε την απόφαση-σταθμό να μας καλέσει μαζί με άλλες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης σε ενταξιακές διαπραγματεύσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με συγχωρείτε, κύριε Μακρίδη. Είπαμε ευχαριστίες στον κ. Μακρίδη προκαταβολικά, ας το σεβαστούμε και κατά τη διάρκεια της ομιλίας του και ας δείξουμε έμπρακτα το σεβασμό μας προς τον ομιλητή. Ευχαριστώ.

I. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν αντιληφθώ ότι επιβάλλεται, θα το επιβάλω και εγώ μόνος μου.

(Γέλια)

Με την ιστορική αυτή απόφαση, που για την Κύπρο και πέντε χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης άρχισε να υλοποιείται από το Μάρτιο του 1998, δρομολογήθηκε μια δύσκολη και επίμοχθη διαδικασία στην οποία εξετάζεται η ικανότητα της χώρας μας να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της ως πλήρους και ισότιμου μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δίνουμε εξετάσεις αξιοπιστίας τόσο ως κράτος όσο και ως οικονομία και ως κοινωνία.

Γνωρίζοντας τις δυσκολίες που θα συναντήσουμε, η κυβέρνηση έθεσε ως πρωταρχική επιδίωξη την προσέγγιση και εναρμόνιση νομοθεσιών, θεσμών, μηχανισμών και πολιτικών με τα ευρωπαϊκά δεδομένα και εισήγαγε νέα στοιχεία στην οικονομική και κοινωνική πολιτική. Στοιχεία που διασφαλίζουν τη διαρκή ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό και τη συνεχή σύγκλιση της κυπριακής οικονομίας, που θα πρέπει να καταστεί υγιής, ανθεκτική και ανταγωνιστική. Όταν μάλιστα θα κληθεί να λειτουργήσει στο ευρωπαϊκό περιβάλλον, πρέπει οπωσδήποτε να είναι και πανέτοιμη. Η

διαπραγμάτευση της ένταξής μας βασίζεται σε προσεκτικά επιλεγμένη πολιτική, στρατηγική και τακτική. Η εναρμόνιση και σύγκλιση με το καλούμενο κοινοτικό κεκτημένο δεν εξαντλείται απλώς με την υιοθέτηση νόμων και κανονισμών, αλλά, όπως υπογραμμίζεται στο “Θεματολόγιο 2000” που εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προϋποθέτει τη δημιουργία και λειτουργία θεσμών και δομών που θα διασφαλίζουν την αποτελεσματική τους εφαρμογή.

Στις διαπραγματεύσεις η κυβέρνηση έχει να επιδείξει σημαντικό ως προς την εναρμόνιση έργο, που επιτελείται με γρήγορους ρυθμούς και σύμφωνα με λεπτομερή μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα τομεακά προγράμματα που έχουν αναπτυχθεί. Η βασική φιλοσοφία που διέπει την ακολουθούμενη πολιτική κατευθύνεται στην αύξηση του βαθμού ετοιμότητας της χώρας μας για ένταξη με επίσπευση της εναρμόνισης, με κατανομή των συνεπαγόμενων δημοσιονομικών δαπανών σε όλη την προενταξιακή περίοδο και με αποφυγή ή εξομάλυνση ενδεχόμενων αναταράξεων σε τομείς και κλάδους της οικονομίας. Όμως η σωστή προετοιμασία της οικονομίας δεν είναι θέμα που αφορά μόνο την κυβέρνηση. Αφορά όλες τις παραγωγικές τάξεις, όλους τους κοινωνικούς φορείς της Κύπρου και γενικά όλους τους πολίτες. Απαιτεί καθολική ενεργοποίηση και συνειδητοποίηση απ’ όλους ότι δεν υπάρχουν πολυτέλειες αναβολών και ούτε περιθώρια χρονοτριβών. Η ενταξιακή πορεία δεν αποτελεί μόνο επιλογή αλλά εθνικό χρέος.

Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε ο επικεφαλής της ειδικής ομάδας ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, υπεύθυνος για την Κύπρο, κ. Mauger, που μας επισκέφθηκε την περασμένη εβδομάδα, ο δρόμος για την ένταξη δεν πρέπει να αναμένουμε ότι θα είναι χωρίς δυσκολίες, αλλά ταυτόχρονα πρέπει να πιστεύουμε ότι δεν υπάρχουν και ανυπέρβλητα εμπόδια. Από μας εξαρτάται να εργαστούμε σωστά και αποτελεσματικά και ο στόχος θα επιτευχθεί. Θα υπάρξουν και δυσκολίες και

προβλήματα, ώσπου η μέχρι πρόσφατα προστατευόμενη κυπριακή οικονομία μάθει να λειτουργεί αποδοτικά και με επιτυχία στο ανταγωνιστικό περιβάλλον της Ευρώπης. Να αναπτύξει τη δική της δυναμική, να ενισχύσει υφιστάμενα και να δημιουργήσει νέα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που θα της επιτρέψουν όχι απλώς να επιβιώσει της ένταξης, αλλά και να έχει μια πετυχημένη παρουσία στο ευρωπαϊκό στερέωμα. Στην προσπάθειά της αυτή η κυβέρνηση είναι πάντα παρούσα, ενθαρρύνει, υποβοηθεί και στηρίζει κάθε προσπάθεια για εκσυγχρονισμό και τεχνολογική αναβάθμιση.

Θα ήθελα στο σημείο αυτό να σχολιάσω την τοποθέτηση κάποιων κύκλων που έχουν ενδοιασμούς ως προς την τακτική της εναρμόνισης με τους ρυθμούς που προωθείται και κατ' επέκταση της ελευθεροποίησης του οικονομικού μας συστήματος, γιατί ενδεχόμενη καθυστέρηση του χρόνου της ένταξης θα αφήσει την κυπριακή οικονομία εκτεθειμένη και απροστάτευτη στο διεθνή ανταγωνισμό. Η τοποθέτηση αυτή βρίσκεται εντελώς εκτός πραγματικότητας και παραγνωρίζει την πρόοδο και τη δυναμική των εξελίξεων που συντελούνται στο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα. Η εναρμόνιση με το κοινοτικό κεκτημένο είναι μια πρόκληση και μια ευκαιρία για εφαρμογή προγράμματος εκσυγχρονισμού της κυπριακής οικονομίας και των οικονομικών μονάδων που ανεξάρτητα από την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση επιβάλλεται από την παγκοσμιοποίηση των οικονομιών και την εξάπλωση του ανταγωνισμού. Τυχόν καθυστέρηση απλώς θα διαιωνίσει τις στρεβλώσεις και την αναποτελεσματική κατανομή των παραγωγικών πόρων, πράγμα που θα οδηγήσει σταδιακά στην καθυστέρηση της ανάπτυξης, στον οικονομικό μαρασμό και στην απομόνωση.

Κατά γενική ομολογία, η μέχρι σήμερα πρόοδος στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις είναι απόλυτα ικανοποιητική και έχουν ολοκληρωθεί οι είκοσι τέσσερις από τις τριάντα επτά συνολικά συναντήσεις που θα γίνουν στα πλαίσια της εξέτασης του κοινοτικού κεκτημένου. Η σημαντικότερη όμως εξέλιξη ήταν ότι επί

αυστριακής προεδρίας ολοκληρώθηκε και ο πρώτος γύρος της διαπραγμάτευσης, που διαλάμβανε επτά συνολικά κεφάλαια. Τα κεφάλαια αφορούσαν την έρευνα και την επιστήμη, την εκπαίδευση και την κατάρτιση, τον πολιτισμό και την οπτικοακουστική, τη βιομηχανική πολιτική, τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τις τηλεπικοινωνίες και την κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας.

Είναι σε όλους γνωστό ότι οι προσπάθειες κάποιων χωρών μελών να φέρουν προσκόμματα στην ενταξιακή πορεία της Κύπρου, επικαλούμενες τις δυσκολίες που θα είχε η υιοθέτηση από τη χώρα μας της κοινής εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απέτυχαν χάριν της συντονισμένης δράσης και της αποφασιστικότητας που επέδειξαν οι κυβερνήσεις της Ελλάδας και της Κύπρου. Ενώπιον του Συμβουλίου Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης πέντε από τα επτά θέματα έχουν «κλείσει» οριστικά, ενώ το έκτο (η κοινή εξωτερική πολιτική και η πολιτική ασφάλειας) παρέμεινε ανοικτό για όλες τις υποψήφιες χώρες. Το έβδομο που αφορά τον τομέα των τηλεπικοινωνιών παρέμεινε επίσης ανοικτό, αφού σ' αυτόν έχουμε ζητήσει μικρή μεταβατική περίοδο για τεχνικούς περισσότερο λόγους και όχι λόγω διαρθρωτικών αδυναμιών. Αξίζει νομίζω να σημειωθεί ότι μόνο η Κύπρος από τις έξι υποψήφιες χώρες «έκλεισε» τα πέντε από τα επτά κεφάλαια σε σύγκριση με τρία για τις άλλες υπό ένταξη χώρες. Από τον περασμένο Δεκέμβρη, η κυβέρνηση υπέβαλε τις διαπραγματευτικές της θέσεις για άλλα οκτώ κεφάλαια και αναμένεται να εξεταστούν στο πρώτο εξάμηνο του 1999 στη διάρκεια της γερμανικής προεδρίας.

Τα κεφάλαια αυτά αφορούν το εταιρικό δίκαιο, την ελεύθερη διακίνηση προϊόντων, την προστασία της υγείας και του καταναλωτή, την αλιεία, τη στατιστική, τις εξωτερικές σχέσεις, την τελωνειακή ένωση και την πολιτική ανταγωνισμού.

Η αξιολόγηση της ενταξιακής μας πορείας, η πρόοδος που επιτυγχάνεται στην εναρμόνιση και η ικανότητα της Κύπρου να καταστεί πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής

Ένωσης και να αντεπεξέλθει στις μελλοντικές της υποχρεώσεις δε βασίζονται σε υποκειμενικές εκτιμήσεις. Στη λεπτομερή έκθεση προόδου που ετοίμασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον περασμένο Νοέμβριο για την Κύπρο αναγνωρίζεται η πρόοδος που επιτεύχθηκε και σημειώνεται η ικανότητα της οικονομίας μας να ανταποκριθεί στις επερχόμενες προκλήσεις. Συγκρίνοντας το περιεχόμενο της έκθεσης αυτής με τις εκθέσεις που εκδόθηκαν για τις άλλες υποψήφιες χώρες, είναι εύκολο να συμπεράνει κάποιος ότι πράγματι η Κύπρος βρίσκεται σε ευνοϊκή θέση και σε πολύ καλό δρόμο, όπως εξάλλου διαβεβαίωσε και ο κ. Maurer την περασμένη εβδομάδα. Τις ίδιες επισημάνσεις έκανε και ο κοινοτικός επίτροπος κ. Βαν ντεν Μπρουκ, ο οποίος υπέδειξε ότι μερικές από τις υποψήφιες χώρες (εξαιρουμένης της Κύπρου) ενδεχομένως να θέσουν σε κίνδυνο την ενταξιακή τους προοπτική, επειδή ο ρυθμός με τον οποίο προσαρμόζονται προς το κοινοτικό κεκτημένο δεν είναι ο αναμενόμενος.

Τα θετικά σχόλια που αποκομίζουμε δε θα πρέπει με κανέναν τρόπο να μας παρασύρουν και ούτε να οδηγούν σε ευφορία και εφησυχασμό. Η προσπάθεια θα είναι διαρκής και η πορεία δύσκολη. Δεν αισθανόμαστε όμως μόνοι και το εννοούμε και πρέπει να το εννοούμε και καθαρότερα να το έχουμε στο μυαλό μας, ιδιαίτερα αυτή την εποχή, ότι έχουμε τη σταθερή συμπαράσταση της Ελλάδας που αποδεικνύεται καθημερινά και έμπρακτα ότι είναι το κύριο στήριγμά μας με το οποίο θα πετύχουμε το όραμα της ένταξης με την πρώτη διεύρυνση που θα γίνει και θα δώσουμε μια νέα προοπτική και ένα νέο μέλλον για την πατρίδα μας.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, κλείω εδώ το γραπτό μου λόγο και θέλω να αναφερθώ σε μερικές θέσεις συναδέλφων που ακούστηκαν απ' αυτό το βήμα χθες. Πολιτική της κυβέρνησης και πολιτική του κόμματός μας ουδέποτε ήταν και ουδέποτε θα είναι προσπάθεια επίλυσης του εθνικού μας προβλήματος μέσω πολεμικών διαδικασιών. Αυτή η εντύπωση προσπάθησε να δοθεί από κάποιους. Η θέση μας ήταν

και είναι γνωστή και για τη θέση μας αυτή έχουμε κατηγορηθεί πλειστάκις από πολλούς και διάφορους και σε διάφορες στιγμές της νεότερης πολιτικής μας ιστορίας. Στόχος μας, όπως ανέφερα, είναι να επιλύσουμε με ειρηνικά μέσα το εθνικό μας πρόβλημα, αλλά την ίδια ώρα δεν έχουμε και δεν είχαμε καμιά διάθεση να πουλήσουμε ψυχολογία παραγωγής ραγιάδων. Αυτό θέλω να το τονίσω και να γίνει αντιληπτό, διότι κάπου έχουμε ξεφύγει και τοποθετηθεί και έχουμε πάρει τα δύο άκρα, άκρα κατηγοριών. Κάπου πρέπει να βρούμε τη μεσαία και τη σωστή λύση και να δείξουμε και να αποδείξουμε ότι σ' αυτό τον τόπο υπάρχει κόσμος, ανεξάρτητα μεγέθους, ανεξάρτητα πιέσεων, ανεξάρτητα εξαναγκασμών, που κάποτε μας αναγκάζει να λυγίζουμε και να σπάζουμε, κάποτε να πέφτουμε και κάποτε να σηκωνόμαστε, αλλά πρέπει να σηκωνόμαστε και να συνεχίζουμε, επαναλαμβάνω, ανεξάρτητα μεγέθους και δυνατοτήτων, ότι έχουμε δικαιώματα και έχουμε στόχο και επιδιώξεις και θέλουμε τα δίκαια και τα δικαιώματά μας να τα διεκδικήσουμε και τα διεκδικούμε μέχρι την ικανοποίησή τους, διότι ουδέποτε έχουμε σκοπό να δείξουμε ότι δεχόμαστε τα τετελεσμένα, ανεξάρτητα των οποιωνδήποτε καταστάσεων, προϋποθέσεων, πιέσεων και εξαναγκασμών. Αυτό ήθελα να πω. Και βλέποντας και το συνάδελφο απέναντι, θέλω να πω ότι αναφέρθηκε κάποτε, μάλλον και χθες και σε προηγούμενες του ομιλίες, περί οραμάτων και στόχων. Δεν είσατε οι μόνοι, κύριε συνάδελφε, που έχετε οράματα και στόχους. Όλοι έχουμε οράματα και στόχους και ο καθένας κτίζει τα οράματά του και τους στόχους του σύμφωνα με τις επιλογές του. Και δικαίωμα δικό σας με τον τρόπο το δικό σας να εκφράζετε, να κτίζετε, να δημιουργείτε και με τον τρόπο το δικό μας... Ένα πράγμα όμως θέλω να αντιληφθούμε όλοι μας, ότι αυτή τη στιγμή η ναυαρχίδα είναι στο σκάφος του Κληρίδη. Αυτό επιβάλλει η δημοκρατία. Αύριο θα είναι σε κάποιου άλλου. Πρέπει να αντιληφθούμε, αν θέλουμε να θεωρούμαστε μέρος του στόλου, ότι σήμερα είναι στο σκάφος του Κληρίδη, αύριο είναι στο σκάφος το δικό σας και μεθαύριο στου

οποιοδήποτε άλλου. Αν έχουμε κοινούς στόχους και ανήκουμε στην κοινή ομάδα επιδίωξης αυτών των κοινών στόχων, αλλά φαίνεται ότι σας είναι αχώνευτη η εκλογική επιτυχία του Κληρίδη. Γέρασε και σκλέρυνε, είναι φυσικό να είναι δυσκολοχώνευτος, αλλά πρέπει κάπου να το αντιληφθούμε ότι αυτό επιβάλλει η δημοκρατία και όσο για την πυραυλογία ο Κληρίδης, αναφέρατε χθες και αναφέρθηκε από τον κ. συνάδελφο ότι ανακάλυψε τη θεωρία του ενεργού ηφαιστείου. Καλώς ή κακώς ο Κληρίδης ανακάλυψε αυτή τη θεωρία και πυραυλολόγησε. Εσείς και οι υπόλοιποι που πυραυλολογούσατε με ποια θεωρία το εκάμνατε; Αυτό το ερώτημα, κύριε Πρόεδρε, τέλειωσα και θέλω να το πω, αυτό το σημείο ακόμα μου δημιουργεί την απορία. Άρα πολιτική εκάμνατε και εσείς, αν νομίζετε ότι έκαμνε και η αντίθετη πλευρά.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λιλλήκας έχει το λόγο.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήθελα καταρχάς να απολογηθώ για την καθυστέρηση που παρουσίασα για την παρουσία μου στην ολομέλεια και αντιλαμβάνομαι την ανατροπή κάποιων ομιλητών στη σειρά που θα μιλούσαν. Εν πάση περιπτώσει, νομίζω ότι η αξία των ομιλιών δεν έχει σημασία με τη σειρά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η παρουσία όμως έχει σημασία, κύριε συνάδελφε.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Είναι πολύ σωστή η παρατήρησή σας, κύριε Πρόεδρε, αλλά έχω την εντύπωση, με εξαίρεση τους αρχηγούς των κομμάτων, οποιαδήποτε άλλη ώρα μιλήσουν οι υπόλοιποι βουλευτές θα νιώθουν τη μοναξιά του μοναχικού ομιλητή.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Παρ' ότι ζούμε στην εποχή της σοφίας του ενός και όχι στην εποχή του συλλογικού προβληματισμού, επιτρέψτε μου να καταθέσω κάποιες σκέψεις που, αν και γνωρίζω ότι εκ των προτέρων θα χαρακτηριστούν με μεγάλη ευκολία ως προϊόν στείρας αντιπολίτευσης, ίσως φανούν χρήσιμες για όσους απέμειναν να ανησυχούν και να αναζητούν διεξόδους.

Οι προϋπολογισμοί που σήμερα συζητούμε είναι οι τελευταίοι του αιώνα. Θα ανέμενε λοιπόν κανείς να αποτελούν και την έκφραση ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδιασμού για την είσοδο της Κύπρου στον 21ο αιώνα, να σκιαγραφούν την Κύπρο του μέλλοντος. Να εκφράζουν το πολιτικό όραμα εκείνο που θα αποτελούσε την κινητήρια δύναμη της κοινωνίας μας για την πρόοδο και για νέες κατακτήσεις. Να θέτουν τα θεμέλια που θα διασφάλιζαν στην Κύπρο μια αξιοπρεπή θέση στο χάρτη των προηγμένων χωρών του επόμενου αιώνα. Ένα τέτοιο όραμα θα ήταν ικανό να παρακινήσει τη νέα γενιά της Κύπρου, για να μετάσχει πιο ενεργά στα κοινά. Θα έδινε αξία στην κάθε πολιτική ή κοινωνική προσπάθεια που θα συνέβαλλε στην επίτευξη του οράματος.

Αντί τούτου όμως, οι προϋπολογισμοί με τους οποίους αποχαιρετούμε τον 20ό αιώνα αποδεικνύουν ακόμη μια φορά, με τον πιο απτό τρόπο, ότι βαδίζουμε με γυρισμένη την πλάτη στο μέλλον. Η πολιτική που εκφράζουν είναι προϊόν μιας σκέψης με όρους του παρελθόντος. Συνεχίζει η κυβέρνηση να πολιτεύεται με τις προσεγγίσεις και τις αντιλήψεις του χθες. Και το χειρότερο, κάποιοι πιστεύουν ή προσποιούνται ότι πιστεύουν ότι με την πολιτική αυτή διατηρούμε επαφή με τις διεθνείς εξελίξεις, αλλά και την κυπριακή πραγματικότητα, ότι έτσι διασφαλίζονται τα εθνικά μας συμφέροντα.

Ας μου επιτρέψει ο αγαπητός πρόεδρος της ΕΔΕΚ, ο οποίος δυστυχώς δεν είναι παρών, να πω ότι αυτή η οπισθοδρομική αντίληψη δε βελτιώνεται με εμβολιασμούς

ούτε με προσθαφαιρέσεις. Απαιτείται εκβάθρωση και όχι αναπαλαίωση μιας χρεοκοπημένης και χαροπαλεύουσας πολιτικής.

Ο πολιτικός διάλογος, που για να 'ναι παραγωγικός και δημιουργικός πρέπει να περιέχει το στοιχείο της εποικοδομητικής αμφισβήτησης, διεξάγεται σ' ένα κλίμα που κάθε άλλο παρά κατάλληλο είναι. Σ' ένα περιβάλλον που κάθε άλλο παρά κινεί το ενδιαφέρον ή προσελκύει την προσοχή των πολιτών και ιδιαίτερα των νέων ανθρώπων.

Το πρότυπο ζωής, κοινωνικής και πολιτικής συμπεριφοράς, που προτείνεται στη νέα γενιά των πολιτών είναι αυτό του καιροσκοπισμού, της δημαγωγίας, της ασυδοσίας, της ασυνέπειας, του εγκλήματος, των σκανδάλων και των παρατυπιών.

Συζητούμε λοιπόν για την πολιτική της κυβέρνησης σ' ένα περιβάλλον, όπου οι πολίτες απογοητευμένοι και πικραμένοι από την κυβέρνηση οδηγούνται σε αποστασιοποίηση από τα πολιτικά πράγματα του τόπου. Η αξιοπιστία των πολιτικών και πολιτειακών θεσμών της εκκλησίας έχει πληγωθεί σοβαρά. Έχει κλονισθεί η εμπιστοσύνη του λαού προς την πολιτεία η οποία κλυδωνίζεται από σκάνδαλα και παρανομίες που μένουν ατιμώρητα. Η διαφθορά και η παρακμή στους κόλπους της Εκκλησίας θυμίζουν την παρακμή της Ρώμης. Σε τι να πιστέψουν και για τι να αγωνιστούν οι νέοι;

Ακόμη και για τα πιο σοβαρά ζητήματα, που είναι αυτά του αντικατοχικού μας αγώνα και της αμυντικής μας θωράκισης, οι πολίτες διαπιστώνουν ότι η υποκρισία, η δημαγωγία, το ψέμα, τα μικροκομματικά συμφέροντα επιβάλλονται του κοινού συμφέροντος. Η αυτοκριτική απουσιάζει από τους κυβερνώντες οι οποίοι με ένα μανδύα αλαζονείας, αλλά και το μανδύα του αλάθητου, δε δείχνουν να πολυενδιαφέρονται ούτε για τα αποτελέσματα των πράξεών τους, αλλά ούτε και για τα συναισθήματα του λαού που έχει κουραστεί από το ψέμα και την κοροϊδία.

Φαίνεται ακόμη, και αυτή είναι η πιο τραγική και ίσως επικίνδυνη πτυχή του όλου θέματος, ότι δε μαθαίνουμε από τα παθήματά μας. Τα παθήματα δε μας γίνονται μαθήματα αλλά ξαναπαθήματα. Πώς αλλιώς μπορεί να ερμηνευτεί η αναφορά του προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Νίκου Αναστασιάδη, στην προχθεσινή του ομιλία, στη θεωρία του “ενεργού ηφαιστείου”; Τη στιγμή που ο κυπριακός ελληνισμός στο σύνολό του νιώθει ότι αποτέλεσε αντικείμενο εμπαιγμού από τον Πρόεδρο Κληρίδη, τη στιγμή που οι υποσχέσεις για “γκραντ φινάλε” εξαργυρώθηκαν με το γκραντ φιάσκο των S-300, ο κ. Αναστασιάδης, επιδιώκοντας προφανώς να περιορίσει τις όποιες κομματικές επιπτώσεις που πιθανόν να έχει αυτή η κατάληξη, ρίχνει νέες μπανανόφλουδες στον κυπριακό λαό.

Ένα μήνα μετά την κηδεία των S-300 και αντί να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή στη μνήμη τους και στον ενταφιασμό της πολιτικής του ενεργού ηφαιστείου, ο κ. Αναστασιάδης υποστήριξε ότι η πολιτική αυτή “έπεισε χώρες που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην περιοχή να αντιληφθούν ότι η ειρήνη δεν μπορεί να διασφαλιστεί με την παρουσία κατοχικών στρατευμάτων. Η παράταση,” συνέχισε, “του αδιεξόδου μπορεί να μετατρέψει την Κύπρο σε εστία θερμής αντιπαράθεσης με διαφαινόμενη και ορατή την εμπλοκή και επέκταση της κρίσης στην ευρύτερη περιοχή.” Και διερωτάται κανείς: Από πού βγαίνει αυτό το νικηφόρο συμπέρασμα; Και αν κάποιοι συνεχίζουν να θεωρούν αυτή την πολιτική που μας οδήγησε σε εθνικό και κρατικό εξευτελισμό ως επιτυχημένη, τι να αναμένουμε; Επανάληψη μήπως του ίδιου σεναρίου ή καλύτερα ένα ακόμα φιάσκο στο μέλλον;

Η αλήθεια, κύριοι συνάδελφοι, είναι ότι καμιά σημαντική χώρα δεν ανησύχησε ούτε για την πιθανότητα μιας ευρύτερης κρίσης που θα απειλούσε τα στρατηγικά τους συμφέροντα στην περιοχή ούτε για τη φημολογούμενη από την κυβέρνηση ανατροπή του στρατιωτικού ισοζυγίου στην περιοχή. Κι αυτό είτε γιατί ποτέ δε μας πήραν στα

σοβαρά είτε γιατί με νηφαλιότητα και χωρίς μύθους αξιολογούσαν αντικειμενικά τις δυνατότητές μας είτε γιατί κάποιοι παρασκηνιακά τους καθυσύχαζαν και τους διαβεβαίωναν ότι η απόφαση είχε μόνο προεκλογικό χαρακτήρα.

Είναι εκπληκτικό όμως το γεγονός ότι κάποιοι ακόμη και σήμερα δε διερωτώνται μήπως αυτές οι σημαντικές δυνάμεις θα εξυπηρετούντο καλύτερα από μια στρατιωτική σύρραξη στην Κύπρο, για να διαμορφωθούν εκείνες οι συνθήκες που θα τους επέτρεπαν στη δίνη του πολέμου να μας επιβάλλουν τη λύση που τους εξυπηρετεί. Αν είχαν ανησυχήσει αυτοί οι ξένοι, θα είχαν ασκήσει πιέσεις στην Τουρκία, για να κάνει επιτέλους κάποιες, έστω συμβολικές, υποχωρήσεις προς εκτόνωση της κατάστασης.

“Πρόσφεραν”, υποστήριξε ο κ. Αναστασιάδης, “οι S-300 στη διεθνοποίηση και στην κατεύθυνση πολιτικοποίησης του κυπριακού και όχι στη στρατικοποίηση.” Αν αυτό το συμπέρασμα του κ. Αναστασιάδη είναι ορθό, τότε προς τι η αναφορά που έγινε, μετά τη σύσκεψη Σημίτη-Κληρίδη το περασμένο καλοκαίρι στην Αθήνα, για “επαναπολιτικοποίηση του Κυπριακού;” Επαναπολιτικοποιείται κάτι το οποίο έπαψε να είναι πολιτικό και μετατράπηκε σε κάτι άλλο. Δεν μπορώ να φανταστώ σε τι άλλο μετατράπηκε από στρατιωτικό, αν και για τον κυπριακό λαό είχε μετατραπεί και σε εμπαιγμό.

Περιγράφοντας και επεξηγώντας ο κ. Αναστασιάδης τη λογική που ώθησε τον Πρόεδρο Κληρίδη στη θεωρία του ενεργού ηφαιστείου, το οποίο αργότερα πυροδότησε ο ίδιος με την παραγγελία των S-300, υποστήριξε ότι “η επίγνωση και η συνειδητοποίηση των δυσχερειών και της στασιμότητας που δημιουργείται ώθησε την κυβέρνηση στην ανάληψη σημαντικών πολιτικών πρωτοβουλιών είτε προς άρση του αδιεξόδου είτε προς δημιουργία συνθηκών προστασίας της κρατικής μας οντότητας, διασφάλισης του ελληνισμού, αλλά και ενδυνάμωσης της διαπραγματευτικής μας θέσης.”

Ας εξετάσουμε τι από όλα αυτά ευσταθεί στην πραγματικότητα. Είναι γεγονός ότι από το 1993 μέχρι το 1996 είχε παρατηρηθεί μια σοβαρή στασιμότητα. Αυτό οφείλετο κατά κύριο λόγο στην αδιάλλακτη πολιτική της Τουρκίας και στη στάση των ξένων που δεν άσκησαν πίεση πάνω στην Άγκυρα.

Αλλά σ' αυτό συνέβαλε και η πολιτική των παλινδρομήσεων της κυβέρνησής μας, η οποία με ακροβασίες, παλινδρομήσεις και χωρίς καθαρή γραμμή πέτυχε να βγάλει τον Ντενκτάς από τη δύσκολη θέση που βρέθηκε το 1992 και να επωμισθεί εξίσου ευθύνες για το αδιέξοδο. Απλώς υπενθυμίζω ότι για τρία και πλέον χρόνια τα μόνα ψηφίσματα που το Συμβούλιο Ασφαλείας εξέδωσε για την Κύπρο αφορούσαν την ανανέωση της παρουσίας της Ουνφικίτ και μας επέρριπταν εξίσου με τον Ντενκτάς ευθύνες για το αδιέξοδο. Μετά την κατάρρευση της πολιτικής της πρόταξης, ο Πρόεδρος Κληρίδης οδηγήθηκε στις μυστικές διαπραγματεύσεις, στο δείπνο με τον Ντενκτάς και στις τολμηρές ιδέες για χωριστή κυριαρχία και εκ περιτροπής προεδρία, στη μετονομασία των εποίκων σε παράνομους μετανάστες και τέλος στις συνομιλίες άνευ όρων. Όλα αυτά σε διάστημα λιγότερο των τριών χρόνων.

Είναι μέσα απ' αυτό το πολιτικό αλαλούμ που εμφανίστηκε η θεωρία του ενεργού ηφαιστείου και αργότερα η πυραυλολογία και η μυθολογία των S-300. “Προστάτευσε αυτή η πολιτική την κρατική μας οντότητα και διασφάλισε τον ελληνισμό”, υποστηρίζει ο κ. Αναστασιάδης.

Δυστυχώς, αγαπητοί συνάδελφοι, όσο κι αν αλλοιώσουμε τα γεγονότα, η πραγματικότητα και η ουσία δεν αλλάζουν. Η κρατική μας οντότητα δέχθηκε σοβαρό πλήγμα αξιοπιστίας. Η αξιοπρέπεια και η περηφάνια του λαού μας πληγώθηκε, γιατί μέσα από ταπεινωτικές διαδικασίες υποστήκαμε μια σοβαρή διπλωματική ήττα. Η διαφήμιση των S-300, η αποκάλυψη ότι θεωρούσαμε τους πυραύλους ως ένα διαπραγματευτικό ατού μάς οδήγησε σε αμφισβήτηση ακόμη κι αυτού του αναφαίρετου

δικαιώματός μας για ενίσχυση της αμυντικής μας θωράκισης. Η έλλειψη υπευθυνότητας, η απουσία πολιτικού θάρρους και η άρνηση ανάληψης των πολιτικών ευθυνών από αυτούς που τις είχαν έφεραν τον ελληνισμό ολόκληρο σε δύσκολη θέση και σε τραγικά διλήμματα. Έθεσε σε δοκιμασία την εμπιστοσύνη του κυπριακού ελληνισμού προς την Ελλάδα.

Κι αυτό γιατί κάποιοι δε δίστασαν, προκειμένου να αποφύγουν το όποιο πολιτικό κόστος, να επιρρίψουν τις ευθύνες για την τραγική αποτυχία στους ώμους της ελληνικής κυβέρνησης, που ευτυχώς για την Κύπρο αποδείχθηκε σοβαρή και υπεύθυνη. Και πολλοί απ' αυτούς που τώρα μας καλούν να προστατέψουμε τις σχέσεις Κύπρου - Ελλάδας, πριν αλλά και μετά την απόφαση για ακύρωση της εγκατάστασης των S-300, δημόσια και χωρίς ενδοιασμούς, υποστήριζαν ότι η Αθήνα πήρε την απόφαση και την επέβαλε στον Πρόεδρο Κληρίδη. Υποστηριζόταν αυτό ακόμη και μετά που ο κ. Κληρίδης σε γραπτή του δήλωση αναλάμβανε, έστω ρητορικώς, προσωπικά την ευθύνη.

Και φθάνουμε στο τελευταίο επιχείρημα που υποστηρίζει ότι ενισχύθηκε η διαπραγματευτική μας θέση. Έξι χρόνια μετά την πρώτη εκλογή του Προέδρου Κληρίδη, η πολιτική του ενεργού ηφαιστείου μάς έφερε λίγα χρόνια πίσω από την κατάσταση που το 1993 παρέλαβε ο κ. Κληρίδης. Με ψηφίσματα και αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας που ελλείπονται ακόμη, και του ψηφίσματος 789 που αποτελούσε μίasma για το Δημοκρατικό Συναγερμό και τον Πρόεδρο Κληρίδη, αλλά και με καταρρακωμένα αυτή τη φορά το διεθνές μας κύρος και η αξιοπιστία.

Όσοι λοιπόν για μικροκομματικούς λόγους επικαλούνται και πάλι τη θεωρία του ενεργού ηφαιστείου επιβεβαιώνουν απλά ότι το πάθημα δε μας έγινε μάθημα. Θα έπρεπε και όφειλαν έναντι του λαού να παραδεχθούν ότι διέπραξαν λάθη, ότι δε λειτούργησαν στη βάση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής, αλλά αντίθετα λειτούργησαν

με τρόπο ερασιτεχνικό και απρογραμματίστο. Αντί να επικαλούνται δήθεν αλλαγές στη διεθνή σκηνή, αλλαγές που δεν υπήρξαν, πιο έντιμο είναι να παραδεχθούν πως δε στάθμισαν ούτε εκτίμησαν ορθά το διεθνή παράγοντα και όλες τις παραμέτρους που θα επηρέαζαν την τελική έκβαση της πολιτικής Οδύσσειας στην οποία έσυραν τον κυπριακό λαό.

Η υπόθεση των S-300 καταδεικνύει ότι η σοφία του ενός είναι ανεπαρκής. Αυτή η κυβέρνηση δεν είναι σε θέση να διαχειριστεί το κυπριακό πρόβλημα. Θα συμφωνήσω εδώ με τον κ. Γαλανό ότι αυτή τη στιγμή η Κύπρος χρειάζεται μια ισχυρή κυβέρνηση, αλλά αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί παρά μόνο με την αλλαγή της κυβέρνησης.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήθελα να κλείσω την παρέμβασή μου με το θέμα με το οποίο άρχισα αυτή την ομιλία, αυτό της κρίσης αξιών και θεσμών. Το θέμα της ηθικής διαφθοράς, της απογοήτευσης των πολιτών. Η ευθύνη των κομμάτων, των πολιτικών και κατά κύριο λόγο της εκάστοτε κυβέρνησης και του Προέδρου είναι τεράστια σ' αυτό το ζήτημα. Ο λαός έχει ανάγκη από πρότυπα. Ο κάθε λαός παραδειγματίζεται από τη συμπεριφορά και το ήθος αυτών που τον κυβερνούν, αυτών στους οποίους εμπιστεύθηκε την τύχη του τόπου και το μέλλον του. Όχι μόνο οι πράξεις, αλλά και ο πολιτικός μας λόγος δείχνει την ηθική μας υπόσταση και την ηθική μας ποιότητα. Κατά συνέπεια, το ελάχιστο που οφείλουμε είναι να επιδείξουμε σοβαρότητα, συνέπεια και πολιτικό ήθος. Δεν αρκεί να τα διακηρύττουμε αυτά. Λόγος και πράξη πρέπει να συνάδουν και οι πολιτικοί ηγέτες πρέπει να αποδείξουν ότι δεν έχουν χαθεί όλες οι αρχές και οι αξίες. Ότι πάνω από τα προσωπικά ή μικροκομματικά συμφέροντα προέχει η αξιοπρέπεια και το ήθος. Μόνο έτσι θα τους εμπιστευθεί ξανά ο πολίτης. Δε θέλω να εκληφθεί ότι παραδίδω μαθήματα ηθικής αλλά στα πλαίσια ενός ανοικτού και ειλικρινούς διαλόγου

θέλω να κάνω κάποιες κριτικές επισημάνσεις που μου επιβάλλει η πολιτική μου συνείδηση.

Πώς νιώθει άραγε ένας απλός πολίτης, όταν του δημιουργείται η εύλογη εντύπωση ότι το έγκλημα δεν έχει τιμωρία; Ότι τα πολιτικά λάθη που ζήμιωσαν τον τόπο δεν έχουν επιπτώσεις σ' αυτούς που τα διέπραξαν; Όταν ακόμη και η συγνώμη ή η παραδοχή του λάθους είναι έξω από τα πολιτικά μας ήθη; Μήπως στην πολιτική όλα επιτρέπονται;

Ο Πρόεδρος Κληρίδης θα πρόσφερε πράγματι μεγάλη υπηρεσία σ' αυτό τον τομέα, αν παραδεχόταν τουλάχιστον ότι έκανε λάθος στις εκτιμήσεις και στην πολιτική που ακολούθησε.

Ο κ. Λυσσαρίδης και η ΕΔΕΚ επέδειξαν, σε μεγάλο βαθμό πρέπει να πω, συνέπεια, όταν αποχώρησαν από την κυβέρνηση λόγω της διαφωνίας τους στο θέμα των S-300. Εκείνο όμως που δεν έγινε είναι η αυτοκριτική για κάποια ζητήματα. Τουλάχιστον όμως έδειξαν ότι υπάρχει ένα όριο. Το όριο αυτό φαίνεται να μην υπάρχει όμως για τους ΕΔΗ και το ΚΕΑ.

Ακούσαμε τον κ. Βασιλείου να διαφωνεί με την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης. Όχι απλά να την επικρίνει, αλλά να τη θεωρεί καταστροφική και στα πρόθυρα της κατάρρευσης, αντίληψη που προσωπικά και ως κοινοβουλευτική ομάδα δε συμεριζόμαστε, γιατί άλλο η ύπαρξη σοβαρών προβλημάτων, άλλο έλλειψη και απουσία οράματος κι άλλο καταστροφή. Υποστήριξε ακόμη ο κ. Βασιλείου ότι αυτό οφείλεται στην έλλειψη "προοπτικής και καθοδήγησης". Αυτή η διαπίστωση την οποία ασπάζομαι δεν αφορά βέβαια τον Υπουργό Οικονομικών της όποιας κυβέρνησης αλλά τον Πρόεδρο της κυβέρνησης, ο οποίος έχει την ευθύνη για την πολιτική καθοδήγηση. Και το ερώτημα είναι πώς συνάδει στον πιο σημαντικό, μετά το εθνικό πρόβλημα, τομέα, αυτόν της οικονομίας, να κρίνει ο κ. Βασιλείου ότι η κυβέρνηση μάς έφερε στο

χείλος της καταστροφής και, αντί να αποχωρεί από αυτή την κυβέρνηση, να διεκδικεί ακόμη ένα υπουργείο; Ποιοι λόγοι μπορούν να οδηγήσουν επιτέλους ένα κόμμα στη διακοπή μιας πολιτικής συνεργασίας, αν σ' αυτούς τους λόγους δεν περιλαμβάνεται το κυπριακό και η οικονομική πολιτική, που εν πολλοίς καθορίζει το μέλλον μιας χώρας;

Το ίδιο ισχύει βέβαια και για το ΚΕΑ. Ο κ. Γαλανός έντονα διαφώνησε με την απόφαση του Προέδρου Κληρίδη για τους S-300. Μάλιστα υπέβαλε παραίτηση και από τη θέση του συμβούλου του Προέδρου. Διαφώνησε ακόμη και με την επιστολή του Προέδρου προς τον κ. Ανάν και χθες εξέφραζε διαφωνίες και για το δείπνο που ο Πρόεδρος θα έχει με τον κ. Χάνι στην οικία του Βρετανού ύπατου αρμοστή.

Θυμίζω ακόμη ότι λίγες μόνο μέρες πριν από την απόφαση του Προέδρου για τη μη εγκατάσταση των S-300 δήλωνε, μετά από συνάντηση που είχε μαζί του κ. Κληρίδη, ότι οι πύραυλοι θα έρθουν και εκβιαστικά κατέληγε πως, αν δεν έρθουν, ο ίδιος θα αποσυρθεί από την πολιτική. Ταυτόχρονα όμως διακηρύττει απ' αυτό εδώ το βήμα ότι το κόμμα του είναι έτοιμο να μετάσχει στην κυβέρνηση του Προέδρου με τον οποίο διαφωνεί στο πιο σημαντικό θέμα, στο κυπριακό.

Τι από όλα αυτά είναι τελικά αληθινό και τι ψεύτικο; Τι εικόνα κι αντίληψη θα πρέπει να έχει ο πολίτης για τους πολιτικούς;

Όλα αυτά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να μας απασχολήσουν σοβαρά, αν θέλουμε να επανακτήσουμε την πειστικότητά μας και την εμπιστοσύνη του λαού. Μόνο αν, όταν και εφόσον αποκαταστήσουμε τις ηθικές αρχές και αξίες στον πολιτικό βίο, θα μπορέσουμε να διαμορφώσουμε και ένα πειστικό όραμα για μια νέα κοινωνία. Όραμα που δυστυχώς λείπει απ' αυτή την κυβέρνηση, η οποία αποδεικνύεται ότι δε συλλαμβάνει τα μηνύματα των καιρών, ότι έχασε την εμπιστοσύνη του λαού και αδυνατεί να οδηγήσει την Κύπρο στον 21ο αιώνα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Ο κ. Καράς παρακαλώ.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Όταν το ΑΚΕΛ κυβερνά, είναι το ένα. Αν έχει και πλειοψηφία, βάζουμε ένα μηδενικό και γίνεται δέκα. Εάν διαλυθεί ο Συναγερμός, θα βάλουμε ακόμα ένα και θα γίνει εκατό και προσθέτοντας θετικά, κατ' αυτή την έννοια, μπορούν να γίνουν εκατομμύρια, δισεκατομμύρια. Όταν το ΑΚΕΛ χάσει την προεδρία, τότε όλα μηδενίζονται. Όλα είναι μηδενικά. Μηδενικότητα και ο κ. Βασιλείου, όταν αποφάσισε να στηρίξει την υποψηφιότητα του κ. Κληρίδη, άσχετα αν προηγούμενα τον είχαν αναδείξει Πρόεδρο. Μηδενικό ήταν και ο κ. Λυσσαρίδης... Και θυμίζω εδώ τον οχετό των ύβρεων από τους ραδιοσταθμούς και τους ψιθύρους που διέδωσαν, γιατί ο κ. Βασιλείου αποφάσισε να στηρίξει την υποψηφιότητα Κληρίδη. Όταν ο κ. Λυσσαρίδης συμμετείχε στην κυβέρνηση, κατατασσόταν στα μηδενικά. Όταν έφυγε από την κυβέρνηση, του δίνουν κάποιο συγχωροχάρτι και του αναγνωρίζουν κάποια συμπεριφορά. Εδώ, σήμερα, μηδενίζεται η κυβέρνηση Κληρίδη, γιατί οδήγησε, λέει, στον εμπαιγμό, στην ήττα, στον εξευτελισμό. Και ο κ. Λιλλήκας, ο οποίος μίλησε προηγουμένως, ως να εισήλθε στη Βουλή χθες σαν πρώτος επιλαχών, σαν να μην ήταν στη Βουλή, όταν ψηφίζονταν τα κονδύλια για την άμυνα ... Και γιατί, κύριε Λιλλήκα, με τόση ευαισθησία στην ηθική και στην αυτοκριτική, δεν εγερθήκατε, δεν πήρατε τότε το λόγο να εκφράσετε έστω και ένα προβληματισμό, έστω και μια επιφύλαξη ότι αυτό το οπλικό σύστημα, αυτή η επιλογή ήταν για να οδηγήσει την Κύπρο σε έναν εξευτελισμό, σε μια ήττα; Γιατί δεν το εκάματε τότε; Με ποιο ηθικό υπόβαθρο σήμερα στέκεστε εδώ και επικρίνετε άλλους, επικρίνετε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας αλλά καμιά κριτική για τον εαυτό σας και καμιά

αυτοκριτική; Γιατί δε λέμε όλοι εδώ, αν διαπράξαμε λάθος: “ναι, εμείς οι βουλευτές, όλων των κομμάτων, που σηκώσαμε τα χέρια και ψηφίσαμε εκείνα τα κονδύλια, διαπράξαμε ένα λάθος, κυπριακό λαέ, και ζητούμε συγγνώμη”.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Θέλετε απάντηση;

Α. ΚΑΡΑΣ:

Εάν κάνουμε αυτή την αυτοκριτική, αν πάρουμε αυτή τη θέση, τότε ναι, στεκόμαστε τίμια απέναντι στο λαό και αυξάνεται η αξιοπιστία μας έναντι του λαού. Αν όμως προσπαθούμε να αποκρύψουμε τις δικές μας ευθύνες, τη δική μας συνδρομή, τότε εμπαίζουμε το λαό, αντί να θέλουμε να δείξουμε πρότυπα προς το λαό.

Ο κ. Χριστοδουλίδης, μιλώντας χτες ενώπιον της Βουλής -και διαβάζω από την ομιλία του στη σελίδα 3- είπε ότι “... η παραγγελία των S300 έγινε για καθαρά προεκλογικούς σκοπούς”. Αυτό το λέει φέτος. Όταν όμως πέρσι το συζητούσαμε, το '97, στην Επιτροπή Άμυνας, ζήτησε και πρακτικογράφο ο κ. Χριστοδουλίδης, για να παίρνονται λεπτομέρειες του τι ελέγετο εκεί. Οδηγήθηκε το θέμα, ύστερα από ομόφωνη απόφαση της Επιτροπής Άμυνας -μέσα στην οποία όλα τα κόμματα συμμετέχουν- στην ολομέλεια, και εδώ κανένας, μα κανένας, δεν εξέφρασε καμιά επιφύλαξη, κανέναν ενδιασμό. Όλοι, τότε, σηκώσαμε τα χέρια και είπαμε “ναι”.

Και το ερώτημα που τίθεται, κύριοι συνάδελφοι του ΑΚΕΛ, εάν το έκανε ο Κληρίδης για προεκλογικούς σκοπούς, να υποθέσουμε ότι ψηφίσατε το κονδύλι των S300, για να διευκολύνετε τους προεκλογικούς σκοπούς του Κληρίδη;

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

Α. ΚΑΡΑΣ:

Και αν δεν το κάνατε γι' αυτό το λόγο, το εκάμετε γιατί δεν καταλάβατε τι εκάμνετε; Οτιδήποτε όμως εκάμετε από τα δύο, οφείλετε να απολογηθείτε στον κυπριακό λαό.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Έγιναν προσωπικές αναφορές, κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε, δεν είναι προσωπικές αναφορές, είναι πολιτική τοποθέτηση και να αφήσουμε τον ομιλητή να ολοκληρώσει την ομιλία του.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Στη σελίδα 3, παράγραφος 4, ο κ. Χριστοδουλίδης ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να παρακαλέσω τον ομιλητή να απευθύνεται προς το προεδρείο και όχι προς συναδέλφους, παρ' όλο που δεν έγινε ...

Α. ΚΑΡΑΣ:

Απευθύνομαι, κύριε Πρόεδρε, προς τον Πρόεδρο και προς τους συναδέλφους ασφαλώς, προς τη Βουλή ομιλώ.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Θέτει ερωτήματα, κύριε Πρόεδρε, ονομαστικά.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Είστε ελεύθεροι να απαντήσετε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνάδελφε, είμαστε πρόσωπα που κάνουμε την πολιτική, έτσι αναφορά σε πρόσωπα δε σημαίνει ότι είναι προσωπικό θέμα. Είναι μια πολιτική τοποθέτηση. Και θα παρακαλέσω ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Αν επιτρέπεται και εσείς και ο κ. Καράς, όχι επί προσωπικού, διότι πραγματικά δεν ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε, τότε, ναι.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Αν επιτρέπεται, επειδή έθεσε κάποια στοιχεία που δεν είναι η πραγματικότητα, αν επιθυμούσε ο ίδιος να ακούσει την πραγματικότητα. Αν δεν επιθυμούσε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, θα έχετε την ευχέρεια της δευτερολογίας. Παρακαλώ.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε συνάδελφε, έχω εδώ την ομιλία σας. Η τρίτη σελίδα ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε, με συγχωρείτε που παρεμβαίνω, συνεχίστε την ομιλία σας, όπως είναι.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Με την άδειά σας, κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι.

Α. ΚΑΡΑΣ:

...όταν οι συνάδελφοι αναφέρονται στον Πρόεδρο Κληρίδη, δε δικαιούται ο Πρόεδρος Κληρίδης να απαντήσει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, σας είπα ακριβώς ότι δικαιούστε να μιλήσετε, να εκφράσετε τις απόψεις σας. Παρακαλώ.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Εδώ είναι η ομιλία του κ. Χριστοδουλίδη, είναι η σελίδα 3 και λέει: “Η ακύρωση της εγκατάστασης αποτελεί συντριπτική πολιτικοστρατιωτική ήττα της κληριδικής πολιτικής”.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Έχει πει κανένας του ΑΚΕΛ ...;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, παρακαλώ! Παρακαλώ!

Α. ΚΑΡΑΣ:

Και λέω, διερωτώμαι: η ακύρωση της εγκατάστασης είναι στρατιωτικοπολιτική ήττα, όπως λέει το ΑΚΕΛ; Αν έτσι έχουν τα πράγματα, το ερώτημα που γεννάται είναι, γιατί το ΑΚΕΛ στήριξε και υποστήριξε την απόφαση του Γλαύκου Κληρίδη για την ακύρωση της εγκατάστασης των S300; Ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας, ο κ. Κώστας Σημίτης, ομιλών από του βήματος της Βουλής των Ελλήνων, είπε ότι την απόφαση αυτή τη στήριξε το 70% του κυπριακού λαού και κατονόμασε το Δημοκρατικό Συναγερμό και το ΑΚΕΛ. Αρνείσθε ότι στηρίζατε και υποστηρίζατε την απόφαση του Προέδρου; Εάν το αρνείσθε, τότε δικαιούσθε να κάνετε την κριτική σας. Εάν παραδέχεσθε ότι στηρίζατε και υποστηρίζατε την απόφαση, σημαίνει ότι εσείς οδηγήσατε και συνεργήσατε σε μια πολιτικοστρατιωτική ήττα. Το κάνατε αυτό προσδοκώντας ότι «με το να τον οδηγήσουμε σε πολιτικοστρατιωτική ήττα, θα τον αναγκάσουμε να παραιτηθεί και άρα θα απαλλαγούμε»; Θυσιάσατε δηλαδή την Κύπρο, για να φάτε τον Κληρίδη; Αυτό είναι το ερώτημα και οφείλετε να δώσετε απάντηση.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε, παρακαλώ μη διακόπτουμε τον ομιλητή.

A. ΚΑΡΑΣ:

Να δώσετε εξηγήσεις στον κυπριακό λαό. Εμείς πιστεύουμε και για μας ήταν η απόφαση για μη έλευση και εγκατάσταση των S300 και δύσκολη και επώδυνη. Ήταν ταυτόχρονα όμως για μας απόφαση ευθύνης και θέλουμε να πιστώνουμε το ΑΚΕΛ ότι σ' αυτή την απόφαση της ευθύνης, έχει το μερίδιο της δικής του ευθύνης, αποφάσισε υπεύθυνα. Αν εσείς θέλετε να εξέρχεστε από το πεδίο της ευθύνης και να μπαίνετε στο όριο της ανευθυνότητας, είναι δική σας υπόθεση πώς θα το εξηγήσετε στον κυπριακό λαό.

Ο κ. Χριστοδουλίδης, στη σελίδα 5, λέει: "Η κληριδική πολιτική δημιούργησε ψευδείς εντυπώσεις, για δήθεν ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Κύπρου". Για να αποδείξει, μάλιστα, τους ισχυρισμούς του ο αγαπητός συνάδελφος, κατέφυγε στο βιβλίο του στρατιωτικού αναλυτή κ. Άριστου Αριστοτέλους και ανέφερε: "Αρματικό δυναμικό - οι αναλογίες είναι 1,6 προς 1". Ολόκληρη η παράγραφος, όμως, την οποία σκόπιμα παρέλειψε ο συνάδελφος, αναφέρει τα εξής: "Η Εθνική Φρουρά με την ενίσχυση του αρματικού της δυναμικού τα τελευταία χρόνια ...", τα τελευταία χρόνια έχουν σημασία, "έχει διαφοροποιήσει θετικότερα στον τομέα των αρμάτων μάχης το συσχετισμό δυνάμεων, έτσι, ενώ τα προηγούμενα χρόνια ...", κύριε Χριστοδουλίδη, "... για κάθε άρμα της Εθνικής Φρουράς αναλογούσαν έξι τουρκικά, τώρα αναλογούν 1,6 και αν ληφθούν υπόψη τα κύρια άρματα M48A5 των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων, οι αναλογίες μειώνονται στο 1,3 προς 1 της Εθνικής Φρουράς". Αναφέρεται στη σελίδα 130 στο βιβλίο "Η κρίση των S300".

Και εδώ το ΑΚΕΛ, στην προσπάθεια του μηδενισμού, αναφέρει ότι δεν έχει γίνει τίποτα και ο συσχετισμός είναι συντριπτικός εναντίον μας. Επειδή όμως εδώ θα μου πείτε και πάλι, όπως εχθές ευαισθητοποιημένος ανέφερε ο αξιότιμος συνάδελφος ο κ. Παπακώστας, ότι ο αντιπρόεδρος της άμυνας κατέφυγε σε αποκαλύψεις -και χθες στην ομιλία του ο αγαπητός κ. Χριστοδουλίδης ανέφερε ότι “ο Κληρίδης σε παναύρκα ανεφέρθη στα άρματα”- θέλω να αναφερθώ στη δική του ομιλία που έκανε πέρσι στις 8 Ιανουαρίου, κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών, όπου ο κ. Χριστοδουλίδης αναφερόμενος σε καταγγελίες πάλι εναντίον του Προέδρου της Δημοκρατίας, διαμαρτυρόμενος ότι μείωνε τότε την κρατική μας οντότητα, “αναφορικά με την κρατική μας οντότητα ...”, λέει ο κ. Χριστοδουλίδης, διαβάζω από την ομιλία του την περσινή, “ελληνοποίηση της Εθνικής Φρουράς ...”, κατήγγελλε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για ελληνοποίηση της Εθνικής Φρουράς, “... στάθμευση ελληνικών δυνάμεων στην Κύπρο, ελλαδικά τανκς, με ελλαδικά πληρώματα ...”. Αυτό έλεγε ο αξιότιμος συνάδελφος κ. Δώρος Χριστοδουλίδης. Τότε, ασφαλώς κανένας δε διαμαρτυρήθηκε. Τότε, κανένας δεν ενοχλήθηκε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ποιας ημερομηνίας;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Ημερομηνίας 8 Ιανουαρίου 1998 ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Πότε δήλωσε ο Πρόεδρος Κληρίδης στα εθνικόφρονα σωματεία της Αναφωτίας;

Πότε έκανε την αποκάλυψη;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, τουλάχιστο να έχετε την ευθύτητα να ζητάτε το λόγο, να μην παρεμβαίνετε. Και δεύτερο, θα παρακαλέσω να αφήσουμε τον ομιλητή να ολοκληρώσει την ομιλία του, να κρατήσετε σημειώσεις, και αν έχετε να πείτε οτιδήποτε, να το πείτε στις δευτερολογίες. Παρακαλώ. Και επαναλαμβάνω και προς τον ομιλητή, απευθύνεστε πολλές φορές σε πρώτο πρόσωπο, παρακαλώ σε τρίτο πρόσωπο, κύριε ομιλητά, για να μην προκαλείτε και εσείς παρεμβάσεις.

A. ΚΑΡΑΣ:

Έχετε δίκαιο, κύριε Πρόεδρε και σας ευχαριστώ για την υπόδειξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ θερμά.

A. ΚΑΡΑΣ:

Αναφέρομαι προς τους συναδέλφους εκείνους που με μεγάλη ευαισθησία έσπευσαν να επικρίνουν τη δική μου δήλωση, ότι η Ελλάδα βρίσκεται εδώ με ακριβά οπλικά συστήματα, στην προσπάθειά μου εκείνων των ημερών -και ενώ η Ελλάδα εδέχετο μια μαζικότητα επιθέσεων εν σχέσει με την απόφαση για τους S300, ότι μας εγκατέλειψε, ότι μας πρόδωσε, κάποιοι έλεγαν “δεν είναι η πρώτη τους φορά”- και ήθελα να πω ότι τίποτα δεν είπα εγώ περισσότερο απ’ ό,τι στις ασκήσεις είδαμε, διότι και τα πολεμικά αεροπλάνα της Ελλάδας, όταν έρχονταν στις ασκήσεις, είναι οπλικά συστήματα εκατομμυρίων λιρών και τα πολεμικά πλοία, όταν λαμβάνουν μέρος στις ασκήσεις, τα οποία όλοι βλέπουμε, είναι οπλικά συστήματα εκατομμυρίων λιρών. Ποτέ δεν προχώρησα σε εξειδίκευση οπλικών συστημάτων, πολύ δε περισσότερο όταν, ενώ εγώ αναφερόμουν σε γενικότητα, έγκυρη εφημερίδα των Αθηνών, “Τα Νέα”, δημοσίευαν σε λεπτομέρειες το τι έχει η Ελλάδα στην Κύπρο. Ακόμα δε το Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδας με δική του επιστολή, για δικούς του λόγους -που εγώ δεν τους ξέρω- πληροφορούσε τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής αναλυτικά περί του ποιος

οπλισμός ήταν στην Κύπρο. Αν κάτι ενόχλησε, κατά την άποψή μου, ήταν γιατί προσπάθησα να προκαλέσω ανάσχεση σε ένα υβρεολόγιο και σε μια κατηγορία εις βάρος της Ελλάδας. Είναι αυτό πιστεύω που ενόχλησε. Όμως, η απόκρυψη της αλήθειας, η παραπληροφόρηση, κύριοι συνάδελφοι, χάριν απλώς και μόνο μιας μανίας να πληγεί το κύρος του Προέδρου Κληρίδη και του ΔΗΣΥ, μπορεί να λέγεται υπεύθυνη κριτική από την αντιπολίτευση ή είναι πράγματι μηδενισμός και δημαγωγία;

Ο συνάδελφος ο κ. Δώρος Χριστοδουλίδης ισχυρίστηκε ακόμα, από του βήματος αυτού: “η χειροτέρευση της κυπριακής οικονομίας οφείλεται στις αυξημένες αμυντικές δαπάνες”. Παρακάτω, στην ίδια ομιλία του, τη χτεσινή, αναφέρει το εξής: “Οι εγκριθέντες ομόφωνα από τη Βουλή προϋπολογισμοί για την περίοδο 1993-1998 ανήλθαν στα £976 εκ., δηλαδή η κυβέρνηση δε δαπάνησε, εξοικονόμησε £396 εκ.”

Και το ερώτημα που εγείρεται αυτόματα είναι: τι επιτέλους θέλει να μας πει το ΑΚΕΛ; Από τη μια κατηγορεί την κυβέρνηση ότι χειροτερεύει την οικονομία με τους εξοπλισμούς, ταυτόχρονα όμως την κατηγορεί, γιατί κάμνει εξοικονομήσεις. Ποια είναι επιτέλους η θέση του ΑΚΕΛ;

Ο κ. Χριστοδουλίδης ισχυρίστηκε επίσης ότι η κυβέρνηση Κληρίδη στρατικοποίησε το κυπριακό. Στρατικοποίηση, όμως, σημαίνει ότι η κυβέρνηση προβαίνει σε υπέρογκους, δυσβάστακτους στρατιωτικούς εξοπλισμούς, εις βάρος της οικονομίας, εις βάρος της κοινωνίας. Ας δούμε όμως την πραγματικότητα.

Μεταξύ των χωρών μελών του ΝΑΤΟ στην Ευρώπη ο μέσος όρος ετήσιων δαπανών για την άμυνα το 1996 ήταν 2,3% επί του ΑΕΠ και το μεγαλύτερο ποσοστό ήταν εκείνο της Ελλάδας, 4,6% επί του ΑΕΠ. Μεταξύ των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών ο μέσος όρος αμυντικών δαπανών ως ποσοστό επί του ΑΕΠ ήταν: η Αυστρία 4,6%, εξειδικευμένα η Αυστρία 1% επί του ΑΕΠ, η Τσεχία 2,8%, η Βοσνία 18,8%, η

Κροατία 12,6%, η Σερβία 22,1% και η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας 7,8%.

Στην Κύπρο, το 1992 είχαμε δαπάνες 7% επί του ΑΕΠ, το 1993 7,4%, το 1994 4,2%, το 1995 4,3%, το 1996 5,2%, και το 1997 και 1998 ο δείκτης κυμαίνεται μεταξύ του 4% και 5% επί του ΑΕΠ.

Είναι επομένως φανερό ότι χώρες με ολιγότερα προβλήματα και με χειρότερη οικονομία δαπανούν περισσότερα για την άμυνά τους, χάριν της ασφάλειας του κράτους τους, χωρίς να στρατικοποιούν τα προβλήματά τους. Γιατί λοιπόν εμείς, ενώ ασκούμε μια συνετή αλλά σταθερή αμυντική πολιτική, η οποία μάλιστα εδράζεται στην ομόφωνη συγκατάθεση όλων των πολιτικών δυνάμεων του τόπου, προς αντιμετώπιση μάλιστα υπαρκτού και μείζονος προβλήματος -που είναι η εισβολή και κατοχή- να καταφεύγουμε εκ των υστέρων σε εύκολους αφοριστικούς μηδενισμούς;

Αν όμως ο αγαπητός συνάδελφος κατέβαλε μια συνειδητή προσπάθεια να μηδενίσει τη μεγάλη προσπάθεια του λαού που έγινε στον τομέα της άμυνας, μια προσπάθεια που στηρίχθηκε μάλιστα στις ομόφωνες αποφάσεις της Βουλής, δε δυσκολεύτηκε καθόλου να αφανίσει εντελώς το δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου. Στις δεκατρείς σελίδες της αγόρευσής του ο εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ στην Επιτροπή Άμυνας της Βουλής δεν είχε να πει ούτε ένα λόγο για το δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου, για τη συμπαράσταση που μας δίνει η Ελλάδα, για την ανάγκη να σφυρηλατηθεί η ενότητα, η ψυχική και η αναγκαία, με τη μόνη και ανιδιοτελή σύμμαχο της Κύπρου, την Ελλάδα, ούτε ακόμη για τα παιδιά της Ελλάδας που υπηρετούν στην Κύπρο, έστω σαν ελάχιστη απόδοση τιμής.

Είναι δικαίωμα των συναδέλφων του ΑΚΕΛ. Αν το αναφέρω, είναι για να καταδείξω με τη σειρά μου ότι σταθερή επιδίωξή τους δεν είναι μόνο ο μηδενισμός· είναι ο αφανισμός. Σε αυτή τη λογική, όμως, δεν πρόκειται να ακολουθήσουμε το ΑΚΕΛ,

γιατί γνωρίζουμε ότι οι θέσεις αυτές που διατυπώνουν δεν ευρίσκουν έρεισμα και αποδοχή μέσα στο λαό ούτε ακόμα στους δικούς τους οπαδούς και ψηφοφόρους, γιατί ο λαός γνωρίζει, το είδε με τα μάτια του, το έζησε στις ασκήσεις, ότι έγινε σοβαρή αναβάθμιση σε όλα τα επίπεδα στις ένοπλές μας δυνάμεις, έγινε χρηστή και ορθή διαχείριση των χρημάτων του φορολογούμενου λαού και ότι η Ελλάδα συμβάλλει ουσιαστικά, θετικά και αφειδώλευτα στην προσπάθεια της Κύπρου για το σχηματισμό ενός μικρού, αλλά ισχυρού και ευέλικτου, αποτρεπτικού στρατού. Η πράξη κατέδειξε ότι ο λαός κατανοεί την αναγκαιότητα της ύπαρξης όσο το δυνατόν καλύτερης άμυνας και η ευθύνη της κυβέρνησης και της Βουλής, ιδιαίτερα, είναι να καθιερώσουν τέτοιες διαδικασίες και πρακτικές έτσι, ώστε η διαχείριση των χρημάτων του φορολογούμενου πολίτη να γίνεται με σεβασμό και διαφάνεια, η διάθεση δε των χρημάτων να γίνεται σε οπτικά συστήματα, βάσει ενός προγράμματος μακράς πνοής, προς εξυπηρέτηση συγκεκριμένου εξοπλιστικού σχεδίου.

Ένα εξοπλιστικό πρόγραμμα πρέπει απαραίτητα, μέσα από τις ιδιαίτερες συνθήκες της κατοχής, να εδράζεται στην αρχή «ισχυρή οικονομία, ισχυρή άμυνα» και τούτο γιατί, αν πνίξουμε την οικονομία χάριν της άμυνας, τότε θα πνίξουμε την Κύπρο, η οποία ενδεχομένως δε θα έχει επιτυχή πορεία εις την προσπάθεια για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που αποτελεί για όλους το βασικότερο στρατηγικό στόχο για σωτηρία της πατρίδας μας.

Το εξοπλιστικό πρόγραμμα για να είναι μακράς πνοής, πρέπει η απόφαση να λαμβάνεται από τις ηγεσίες των πολιτικών κομμάτων. Με αυτό τον τρόπο ικανοποιείται το αίτημα και το αίσθημα του λαού ότι η άμυνα είναι ευθύνη και δικαίωμα όλων.

Η συμμετοχή των ηγετών των πολιτικών κομμάτων εις τον καταρτισμό του εξοπλιστικού προγράμματος εξασφαλίζει ότι αυτό θα έχει συνέχεια, συνέπεια και διάρκεια και επομένως δε θα κινδυνεύει να ανατραπεί από την όποια κυβέρνηση

διαδεχθεί την προηγούμενη στην εξουσία. Διότι, αυτό που συμβαίνει σήμερα, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι περίπου ότι, όχι μόνο η κάθε κυβέρνηση αλλάζει το εξοπλιστικό πρόγραμμα, αλλά και η εκάστοτε ηγεσία της Εθνικής Φρουράς μπορεί να κάνει εισηγήσεις περί αλλαγής του εξοπλιστικού προγράμματος. Αλλά, εάν έτσι έχουν τα πράγματα, τότε κινδυνεύει ο λαός να πληρώνει και να συνεισφέρει αλόγιστα μεν, αλλά για να ικανοποιούμε τις εκάστοτε απόψεις της εκάστοτε ηγεσίας. Είναι για αυτό που επιμένουμε ότι το πρόγραμμα πρέπει να είναι μακράς πνοής, το πρόγραμμα πρέπει να αποφασίζεται με τη συμμετοχή των πολιτικών αρχηγών και είναι καιρός νομίζω, αφού το πρόβλημα στην Κύπρο δεν είναι μόνο πολιτικό, αλλά είναι και στρατιωτικό συνεπεία της εισβολής και της κατοχής, οι πολιτικοί μας ηγέτες, αν δεν έχουν, να εξασφαλίσουν έμπειρους στρατιωτικούς συμβούλους, διότι δεν αναμένεται κανένας πολιτικός ηγέτης να έχει εξειδικευμένες στρατιωτικές γνώσεις.

Ένα εξοπλιστικό πρόγραμμα θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τους εξοπλισμούς που ο επιδρομέας εξασφαλίζει ή προγραμματίζει να εξασφαλίσει, έχοντας κατά νουν ότι οι εξοπλισμοί γίνονται για την απόκρουση συγκεκριμένου επιδρομέα.

Επίσης θα πρέπει, μέσα στα όρια των δυνατοτήτων μας, χώρες, με τις οποίες θέλουμε να αξιοποιήσουμε ή να ενδυναμώσουμε σχέσεις, να προτιμούνται στους εξοπλιστικούς μας σχεδιασμούς.

Έχοντας υπόψη ότι ο εξοπλισμός είναι βασικά η εκπαίδευση και η κατάρτιση του έμψυχου υλικού, ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δίνεται εις το έμψυχο υλικό και εις την αποτελεσματικότητά του. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στο θέμα της εκπαίδευσης και της απόλυτης κατάρτισης των στρατιωτών μας πάνω στα εξειδικευμένα όπλα και μέσα.

Και επειδή είναι γνωστό πώς όσα και να δαπανήσουμε για την άμυνα δεν είναι ποτέ δυνατόν η μικρή Κύπρος να μπορεί να ανταγωνιστεί τους τούρκικους εξοπλισμούς

-και εδώ είναι χρήσιμο να αναφέρω ότι η Τουρκία, ενώ με την πολεμική της βιομηχανία μπορεί να καλύπτει περίπου το ένα τρίτο των αμυντικών της αναγκών, κατέχει και την τέταρτη θέση μεταξύ των κρατών που εισάγουν οπλικά συστήματα- πέραν τούτου, παρά τη μείωση των αμυντικών δαπανών που παρατηρήθηκε από όλες τις χώρες μετά την πτώση του διπολισμού, η Τουρκία, παρά τα οξύτατα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει στο εσωτερικό, αύξησε τις αμυντικές της δαπάνες και έχει δρομολογήσει την υλοποίηση ενός δεκαετούς εξοπλιστικού προγράμματος ύψους \$150 δις.

Με αυτό σαν δεδομένο, θα πρέπει οι ένοπλες δυνάμεις της Κύπρου να αξιοποιήσουν το ανθρώπινο δυναμικό για χρήση αποδοτικών και αποτελεσματικών μεθόδων, όπως π.χ. είναι αναγκαία η αναβάθμιση των μονάδων καταδρομέων. Οι μονάδες αυτές, ενώ αναμένεται, εάν υπάρξει ανάγκη, να έχουν τη δυνατότητα διείσδυσης και πρόκλησης σοβαρών ζημιών στον εχθρό, εντούτοις, ένεκα μη εκσυγχρονισμού του οπλισμού τους, μετατρέπονται βαθμηδόν, αλλά σταθερά, σε μονάδες πεζικού. Αν ληφθεί υπόψη ότι οι καταδρομείς κατά κανόνα προσφέρονται για εξαιρετικές υπηρεσίες και αποστολές -και αυτό καλύπτει πολύ έντονα τους έφεδρους καταδρομείς- πείθεται πλέον ο καθένας ότι η ανάγκη για εκσυγχρονισμό των καταδρομέων και των ειδικών δυνάμεων είναι επιτακτική. Παραδείγματος χάριν, εάν γνωρίζει αυτός που προτίθεται να επιτεθεί ότι, εκτός των οπλικών συστημάτων που έχει να αντιμετωπίσει, έχει να αντιμετωπίσει τις ειδικές δυνάμεις που μπορεί να είναι παντού, τότε οι δεύτερες σκέψεις εκ πλευράς του είναι βέβαιο ότι θα γίνουν. Θα πρέπει επίσης να εμπεδωθεί ότι τους στόχους ενός κράτους, τόσο τους πολιτικούς όσο και τους στρατηγικούς και στρατιωτικούς, τους καθορίζει η εκάστοτε δημοκρατικά εκλεγμένη ηγεσία. Η στρατιωτική ηγεσία έχει αποστολή μόνο να διαχειρισθεί το έμψυχο και άψυχο υλικό και να είναι σε θέση να υλοποιήσει τους στόχους που της αναθέτει η πολιτική ηγεσία. Και αυτό το αναφέρω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχοντας υπόψη τις

δηλώσεις του προηγούμενου αρχηγού της Εθνικής Φρουράς, ο οποίος, ύστερα από την απόφαση για ακύρωση της έλευσης του πυραυλικού συστήματος S300, δήλωσε ότι: «ζήτησα να παραμείνω ακόμα έξι μήνες στην Κύπρο, για να διασφαλίσω την έλευση των S300». Αυτή η νοοτροπία, που είναι νοοτροπία παρωχημένων εποχών, θέλει να καταδείξει κάτι· θέλει να καταδείξει ότι ο συγκεκριμένος αξιωματικός έχει και είχε την άποψη, ότι θα μπορούσε να αποφασίσει καθ' υπέρβαση και πέραν των ηγεσιών της Ελλάδας και της Κύπρου. Αυτές οι νοοτροπίες πιστεύω ότι δεν μπορούν να υπάρξουν μέσα στη σύγχρονη εποχή.

Με βάση τις στρατιωτικές δυνάμεις που διατηρεί η Τουρκία στην Κύπρο και με την υποστήριξη που δίνει από τις βάσεις της εκτός Κύπρου, έχει τη δυνατότητα να εξαπολύσει συνολική επίθεση με πολλές δυνάμεις, ενώ θα έχει απόλυτο αεροπορικό έλεγχο, υπερτερεί σε αρματικό δυναμικό, υπερτερεί σε τεθωρακισμένα οχήματα, πυροβόλα και ελικόπτερα.

Είναι σαφές ότι η κυπριακή εθνοφρουρά από μόνη της δεν μπορεί να αποτελέσει σοβαρή ή υπολογίσιμη δύναμη που να αποτελεί πραγματικό κόστος για την Τουρκία.

Η Ελλάδα, όμως, ευρίσκεται σε θέση να διαδραματίσει έναν καθοριστικό ρόλο προς την κατεύθυνση της αναχαίτισης της Τουρκίας, γιατί η Ελλάδα είναι υπολογίσιμη δύναμη στο χώρο των Βαλκανίων, είναι αξιόλογος εταίρος στο NATO, είναι μέλος της δυτικοευρωπαϊκής ένωσης, είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει το ψηλότερο κατά κεφαλήν εισόδημα στα Βαλκάνια, έχει τη στρατιωτική δυνατότητα να επεκτείνει την πολεμική της μηχανή πέραν των συνόρων της και να πλήξει ζωτικά συμφέροντα και στρατιωτικές εγκαταστάσεις μέσα στην Τουρκία, είναι εγγυήτρια δύναμη της Δημοκρατίας της Κύπρου και έχει εθνική και ηθική υποχρέωση έναντι της Κύπρου.

Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα, η εμπλοκή της Ελλάδας με το δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου αυξάνει δραματικά το κόστος που έχει να αντιμετωπίσει η Τουρκία

από μια πιθανή επιθετική της ενέργεια στην Κύπρο. Κατά συνέπεια, η σχέση αυτή λειτουργεί αποθαρρυντικά ή αποτρεπτικά στον τούρκικο επεκτατισμό. Εδώ έγκειται και η σπουδαιότητα των δηλώσεων του αείμνηστου Ανδρέα Παπανδρέου και του Προέδρου Γλαύκου Κληρίδη το Νοέμβρη του 1993, με τις οποίες υπογραμμίζοταν η μεγάλη εθνική σημασία του δόγματος του ενιαίου αμυντικού χώρου.

Το δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου, με την αποδεδειγμένη θετική του επίδραση τόσο στο ηθικό του λαού όσο και στην πολεμική μας ικανότητα, ευρίσκεται και πάλι σε δοκιμασία, συνεπεία της απόφασης για μη εγκατάσταση του πυραυλικού συστήματος S300 στην Κύπρο. Επειδή όμως το δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου προϋπήρξε των S300, εκτίσθη και λειτούργησε με επιτυχία, όπως φάνηκε στις διάφορες ασκήσεις μέχρι σήμερα, και ιδιαίτερα, όταν συνεφωνείτο και ετίθετο σε λειτουργία, δεν υπήρχε το θέμα των S300 και επειδή ο σκοπός για τον οποίο έγινε το δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου εξακολουθεί να υφίσταται, είναι πραγματικά αμαρτία μεγάλη και επιπολαιότητα απερίγραπτη να προσπαθούμε με διάφορες δηλώσεις να πλήξουμε το δόγμα, ενώ έχουμε εθνική υποχρέωση να προσπαθούμε να το ενδυναμώσουμε.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός υποστηρίζει την παραπέρα ενίσχυση του πολιτικοστρατιωτικού άξονα Αθηνών-Λευκωσίας και τη μη διατάραξη της αρμονικής συνεργασίας Ελλάδας-Κύπρου, την απρόσκοπτη συνέχιση της ενταξιακής μας πορείας με τη στήριξη της Ελλάδας, την παραπέρα ενίσχυση του δόγματος του ενιαίου αμυντικού χώρου. Ποτέ φυσικά δεν πιστέψαμε ότι με τους S300 θα επιλύσουμε το Κυπριακό ή ότι οι S300 αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο του δόγματος του ενιαίου αμυντικού χώρου, επισημαίνουμε, όμως, τη νέα θετική δυναμική στην αντίκριση του Κυπριακού που υπάρχει διεθνώς. Το πυραυλικό σύστημα, μετά από διαπραγμάτευση και με τη ρωσική κυβέρνηση, θα εγκατασταθεί -όπως και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας δήλωσε- στην Κρήτη, υπό μικτή ελληνοκυπριακή διοίκηση, μέσα στα πλαίσια

του δόγματος του ενιαίου αμυντικού χώρου, υποστηρίζοντας έτσι ενεργά τις στρατηγικές ανάγκες της Ελλάδος, που αποτελεί τον κύριο βραχίονα του δόγματος. Παράλληλα, προχωρεί αποφασιστικά η ενδυνάμωση της αποτρεπτικής ισχύος της Κύπρου με άλλα οπλικά συστήματα, αιχμή που είναι αναγκαία και που ήδη μας έχει παραχωρήσει η Ελλάδα.

Η δημιουργία αποτελεσματικής άμυνας στην Κύπρο, στα πλαίσια του δόγματος του ενιαίου αμυντικού χώρου, αποτελεί για το Δημοκρατικό Συναγερμό επιβεβλημένη ανάγκη για την ασφάλεια της Κυπριακής Δημοκρατίας από την Τουρκία. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός, παράλληλα, υποστηρίζει την πρόταση του Προέδρου της Δημοκρατίας Γλαύκου Κληρίδη, για πλήρη αποστρατικοποίηση της Κύπρου, υπό τον όρο πάντοτε ότι θα αποχωρήσει ο τούρκικος στρατός κατοχής από το νησί.

Εν τω μεταξύ όμως και ύστερα από την ψήφιση του νομοσχεδίου και των κανονισμών για την Πολιτική Άμυνα και την ψήφιση του νομοσχεδίου που εκκρεμεί ακόμα -αδικοιολόγητα κατά την άποψή μας- για τον ΠΣΕΑ, τον πολιτικό σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης, στη Βουλή, θα πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για την όσο το δυνατόν πιο γρήγορη ανάπτυξη και αναβάθμιση των υπηρεσιών που παρέχονται από την πολιτική άμυνα. Είναι αδιανόητο, ύστερα από τόσες θυσίες στις οποίες υποβάλλεται ο λαός μας για το κτίσιμο της άμυνάς του, να υπάρχει ο κίνδυνος να επικρατήσουν χαώδεις καταστάσεις σε περίπτωση πολεμικής κρίσης. Θέλω να τονίσω και να εισηγηθώ ότι οι ειδικές συνθήκες στην Κύπρο απαιτούν πρόβλεψη, σχεδιασμό και εμπλοκή του πληθυσμού, ανδρών, γυναικών και μαθητών.

Η ελληνική ιστορία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αλλά και η πρόσφατη ιστορία της Κύπρου, διδάσκουν ότι πάντοτε είχαμε να αντιμετωπίσουμε ισχυρότερους εις τα όπλα και μέσα εχθρούς. Όσες, όμως, φορές αξιοποιήσαμε τις ανθρώπινες αξίες και

δυνατότητες του λαού μας, κερδίσαμε. Αυτά κατεξοχήν είναι τα όπλα που πρέπει να κρατήσουμε ψηλά.

Σας ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Αντώνη Καρά, ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Σπύρος Κυπριανού επανήλθε στην έδρα.)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Θα ήθελα να ζητήσω άσκηση του δικαιώματος που προκύπτει βάσει του κανονισμού, επί αναφορά του συναδέλφου στα πρακτικά της χτεσινής αγορεύσεώς μου. Αν μου επιτραπεί, με δύο λόγια θα εκθέσω το θέμα. Ή πρόκειται περί λάθους, που όλοι μας μπορεί να κάνουμε λάθος, ή πρόκειται περί εσκεμμένης διαστρεβλώσεως, για την οποία θα ήθελα να κάνω αναφορά. Έχει γίνει αναφορά, δε θα ασχοληθώ με τις πολιτικές θέσεις του καθενός μας -είναι δικαίωμά μας να τις έχουμε- και τις εκτιμήσεις μας. Έγινε αναφορά ότι στην ομιλία μου χτες, στη σελίδα 6, έχω πει ότι -και αυτό σε αντιπαράθεση με την πολιτική θέση της ομάδας μας ότι αυτή η κυβέρνηση στρατικοποιεί το Κυπριακό, και δικαίωμα του καθενός μας να εκλαμβάνει τον πολιτικό όρο “στρατικοποίηση” ως θέλει- “έχει πει ο κ. Χριστοδουλίδης”, λέει ο κ. Καράς, ότι, “η χειροτέρευση της κυπριακής οικονομίας οφείλεται στις αυξημένες αμυντικές δαπάνες”. Κάνω επίκληση των πρακτικών και της ομιλίας μου, για το τι αναφέρει η παράγραφος αυτή: “Σε ό,τι αφορά την ενσυνείδητη δημιουργία υπερβολικών εντυπώσεων ότι η χειροτέρευση της κυπριακής οικονομίας οφείλεται στις αυξημένες αμυντικές δαπάνες, θα παραθέσω στο Σώμα τα επίσημα στοιχεία.” Εντελώς διαφορετικά έχω πει απ’ ό,τι

ισχυρίστηκε ο κ. Καράς ότι έχω καταθέσει στη Βουλή. Και στη σελίδα 11, πάλι το ίδιο, θέλω να πιστεύω ότι πρόκειται περί λάθους του κ. Καρά, έχω πει: “Αποδεικνύεται ότι η πάγια πολιτική των κυβερνήσεων Κληρίδη κατά την εξαετία, όπως οι διορθωτικές εξοικονομήσεις της λανθασμένης οικονομικής πολιτικής γίνονται σε βάρος της άμυνας.” Έχω πει, ορθά ή λανθασμένα, ότι δε φταίει η άμυνα για την οικονομία, αλλά, κατά την άποψή μας, φταίει η γενική λανθασμένη πολιτική. Αυτό έχω πει και είμαι υπόλογος για το πολιτικό μου συμπέρασμα, αλλά παραποίηση εκ λάθους ή εκ διαστρεβλώσεως δεν είναι στο ήθος ούτε το δικό μου και, θέλω να πιστεύω, ούτε στο ήθος του αγαπητού συναδέλφου. Αν συμφωνεί με την ομιλία μου, την οποία έχω και στα πρακτικά, θα τον παρακαλούσα αυτά τα δύο σημεία τουλάχιστο να τα θεωρήσει μη λεχθέντα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε να πείτε τίποτα; Θα ήθελα και εγώ, παρακαλώ, να μη δώσουμε συνέχεια.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Νομίζω ξεκαθάρισε το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η παράκλησή μου από την αρχή ήταν να κυλήσει ομαλά η συζήτηση ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ομαλότατα.

Κ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ:

Απλά, για μισό λεπτό ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι;

Κ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ:

... επειδή ο συνάδελφος κ. Καράς φαίνεται πως τουλάχιστο θα έπρεπε να απολογηθεί, κατά την άποψή μου, για τις δηλώσεις τις οποίες έχει κάνει στα μέσα μαζικής ενημέρωσης σε ό,τι αφορά την άμυνα και επειδή στη δική μου την ομιλία κατέκρινα αυτή του την ενέργεια, θέλησε, αντί τούτου, να πει μάλιστα ότι οι επιδιώξεις μας δεν είναι ο μηδενισμός, αλλά ο αφανισμός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, νομίζω να μην συνεχίσει ...

Κ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, αλλά ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...να μη συνεχίσει η διαλογική συζήτηση.

Κ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ:

Εγώ θα 'θελα να πω το εξής: Αυτές οι δηλώσεις, όπως έγιναν, ήταν απόρρητες πληροφορίες, οι οποίες εδόθησαν με δηλώσεις του κ. Καρά στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και ξέρει ο κ. Καράς γιατί τις αποκαλώ απόρρητες -αν όχι άκρως απόρρητες- και διερωτώμαι εάν η ΜΟΣΑΤ θα διακινδύνευε τους πράκτορές της, αν γνώριζε ότι ο κ. Καράς θα έκανε αυτές τις δηλώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

Κ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ:

Ευχαριστώ.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πέστε, κύριε Καρά, τι θέλετε να πείτε και να τελειώνουμε, να προχωρούμε.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Επαναλαμβάνω, κύριε Πρόεδρε, ότι στην περσινή ομιλία του συναδέλφου - φαίνεται ο κ. Παπακώστας δεν μπορεί να μας παρακολουθήσει- ενώπιον της Βουλής, στα πρακτικά, διαβάζω ότι, ενώ εγώ αναφέρθηκα γενικά περί οπλικών συστημάτων, ο κ. Χριστοδουλίδης αναφέρεται σε άρματα μάχης από την Ελλάδα και πληρώματα. Αν επομένως εγώ πληροφόρησα τη ΜΟΣΑΤ, διερωτώμαι τι έκανε ο συνάδελφός σας, κύριε Παπακώστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ να μη συνεχιστεί. Παρακαλώ. Απλώς ...

Κ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ:

Δεν είναι έτσι, κύριε Καρά.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Έτσι είναι, κύριε Παπακώστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

Κ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ:

...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, φτάνει. Μόνο δεν προσέξατε κάτι, το οποίο είναι πιο σημαντικό, ότι ο κ. Καράς ανεφέρθη σε αυτούς που αμφισβητούν το περιεχόμενο του δόγματος και μεταξύ των οποίων είμαι εγώ κυρίως, που δεν είμαι λιγότερο Έλληνας από τον κ. Καρά, και μίλησε για επιπολαιότητα. Θα επανέλθω, όταν θα μιλήσω. Δίνω το λόγο τώρα στο βουλευτή του ΑΚΕΛ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ Νέες Δυνάμεις, τον κ. Γιαννάκη Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι άλλο το θέμα για το οποίο θα μιλήσω, όμως δεν μπορώ να μην πω δυο λόγια σε απάντηση για τη γλαφυρότατη ομιλία του κ. Καρά και τον αντιακελισμό τον οποίο έχει επιδείξει.

Εδώ, από αυτό το βήμα, έχουν παρελάσει βουλευτές όλων των κομμάτων, πλην του Συναγερμού, και έχουν μιλήσει για το κοροϊδεμα που έχει γίνει στον κυπριακό λαό, με σύνθημα την έλευση των πυραύλων πριν από τις εκλογές και δεν έχει αναφερθεί από κανέναν, και από το Δημοκρατικό Κόμμα και από την ΕΔΕΚ και από τους ΕΔΗ και ο κ. Γαλανός, όλοι έψεξαν το γεγονός ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας χρησιμοποίησε τους πυραύλους σαν σύνθημα για την εκλογή του και προσθέτω εγώ ότι, ενώ γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει, ότι οι πύραυλοι δεν επρόκειτο να φτάσουν. Αυτό πηγάζει και από τις επιστολές τις οποίες αντάλλαξαν με τον κ. Μπλερ, στις οποίες καθορίζονταν και τα πλαίσια μέσα στα οποία θα εργάζονταν σχετικά με την έλευση των πυραύλων ή μη. Αλλά, από τον αντιακελισμό μας βλέπουμε μόνο τους ακελιστές, όταν κάνουν κριτική εναντίον της πολιτικής της κυβέρνησης, τα αυτιά μας είναι κλειστά, όταν μιλούν οι υπόλοιποι βουλευτές όλων των άλλων κομμάτων και φυσικά τα αυτιά μας είναι κλειστά, όταν ο κυπριακός λαός μιλά για τον εμπαιγμό τον οποίο υπέστη για τους S300 πριν από τις εκλογές, να αφήσω πίσω την απογοήτευση που υπάρχει στον κυπριακό λαό, ας ομιλήσουν άλλοι για το θέμα.

Με την ευκαιρία της συζήτησης των προϋπολογισμών, κύριε Πρόεδρε, έχει γίνει πλέον παράδοση η συζήτηση να μην περιστρέφεται μόνο στα στενά οικονομικά θέματα που αφορούν τους προϋπολογισμούς, αλλά να επεκτείνεται σε γενικότερα θέματα με πολιτική σημασία και της διακυβέρνησης γενικά και αυτό γιατί ίσως η συζήτηση αυτή είναι η μοναδική συζήτηση στη Βουλή που δίνει την ευκαιρία και την ευχέρεια στο νομοθετικό σώμα να ασχοληθεί εφ' όλης της ύλης. Θα ήταν φυσικό να αναμένουμε ανάλογη να είναι και η ομιλία του Υπουργού Οικονομικών στην Βουλή, μια και δίνεται η

ευκαιρία στην εκτελεστική εξουσία να αναφερθεί, έστω και σε συντομία, με τον ίδιο τρόπο, σε θέματα που δεν αφορούν μόνο τους προϋπολογισμούς αλλά και σε θέματα πολιτικής της εκτελεστικής εξουσίας, συνδεδεμένα ή όχι με τα οικονομικά θέματα. Ίσως έτσι θα έδειχνε και στην πράξη αν η πολιτική αυτή συνδέεται με την ανθρωποκεντρική φιλοσοφία από την οποία, όπως ισχυρίζεται, διακατέχεται. Δυστυχώς όμως δεν μπορώ να πω πως η ομιλία του υπουργού διακατέχεται από αυτό το πνεύμα, γεγονός που απεικονίζει και την κυβερνητική πολιτική και τη φιλοσοφία των προϋπολογισμών.

Με τη σειρά μου, θα ασχοληθώ με μερικές πτυχές που έχουν σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα και που ελάχιστη προσοχή δίνεται σε αυτά από την εκτελεστική εξουσία, με αποτέλεσμα είτε να παραγνωρίζονται υποχρεώσεις που πηγάζουν από διεθνείς συνθήκες και πρωτόκολλα είτε να παραβιάζεται ή να μην εφαρμόζεται η υφιστάμενη νομοθεσία.

Εξακολουθούν να φυλακίζονται άνθρωποι για αστικά χρέη, παρά τις πρόνοιες διεθνούς συμφώνου για αστικά και πολιτικά αδικήματα.

Εξακολουθεί να υφίσταται ανισότητα μεταξύ των δύο φύλων, τόσο σε νομοθετικό όσο και σε κρατικό επίπεδο, ιδιαίτερα σε θέματα απασχόλησης και ισομισθίας.

Παρά την ψήφιση του περί Πρόληψης και Προστασίας από τη Βία στην Οικογένεια Νόμου, τίποτε δεν έχει γίνει από το 1994 και δεν έχουν καν διοριστεί ο οικογενειακός σύμβουλος και οι πολυθεματικές ομάδες που προβλέπει ο νόμος, που θα βοηθούσαν στην παρακολούθηση, διαφώτιση, έρευνα, αντιμετώπιση, γνωμάτευση και θα παρείχαν και όλη την άλλη βοήθεια που χρειάζεται για την πρόληψη και αποφυγή της βίας στην οικογένεια και την καλύτερη μεταχείριση και προστασία των θυμάτων. Γίναμε μάρτυρες τις τελευταίες μέρες θλιβερών καταστάσεων, όπου ανήλικα παιδιά υπήρξαν θύματα θηριώδους συμπεριφοράς από μέρους γονιών και αυτά είναι μόνο

εκείνα τα λίγα που βγαίνουν στην επιφάνεια, συνεπεία έλλειψης και παρακολούθησης της κατάστασης.

Η έλλειψη ολοκληρωμένου συστήματος νομοθετικής αρωγής τόσο για ποινικές όσο και για αστικές υποθέσεις, καθώς και η καθυστέρηση στην απονομή της δικαιοσύνης, με την οποία θα ασχοληθώ αργότερα, αποτελεί ένα ακόμα παράδειγμα καταπάτησης ανθρώπινων δικαιωμάτων και μη συμμόρφωσης με τις συνταγματικές πρόνοιες και διεθνείς συμβάσεις.

Η μη αποτελεσματική προστασία θυμάτων βασανιστηρίων, βίας και απάνθρωπης μεταχείρισης από την αστυνομία, συνεπεία έλλειψης θεσμοθετημένων δομών και μηχανισμών για αντικειμενική και ανεξάρτητη έρευνα, αποτελεί ένα ακόμα παράδειγμα παραβίασης ανθρώπινων δικαιωμάτων στον τόπο μας.

Πού είναι η φροντίδα μας, η ολοκληρωμένη εννοώ φροντίδα του κράτους για τους νέους και τα προβλήματά τους, για τις γυναίκες, για τους ηλικιωμένους, που τόσο κοπτόμεθα, κατά τα άλλα, για την ευημερία τους;

Εκεί όμως που πραγματικά έχουμε μείνει «ιδίαν τάξιν», όπως λέγαμε στο δημοτικό, είναι στο θέμα της αντιμετώπισης των προβλημάτων των ξένων, που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο βρίσκονται στη χώρα μας. Αν αφήσουμε κατά μέρος προς το παρόν την ξеноφοβία και το ρατσισμό που άρχισαν να καλλιεργούνται και η κυβέρνηση δεν κάνει τίποτε για τη θεραπεία τους, δεν μπορούμε να μη σταθούμε κριτικά στο γεγονός πως η νομοθεσία μας περί Αλλοδαπών είναι απηρχαιωμένη, καθαρά αποικιοκρατική και σε πολλές περιπτώσεις ακόμα και ρατσιστική. Χρειάζεται αλλαγή και εκσυγχρονισμός της, για να συνάδει με τις διεθνείς μας υποχρεώσεις, ιδιαίτερα με αυτές που πηγάζουν από την οικουμενική διακήρυξη των ανθρώπινων δικαιωμάτων, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τη Σύμβαση της Γενεύης κ.ά., καθώς και τις πρόνοιες του ίδιου του Συντάγματος της Κυπριακής

Δημοκρατίας. Αρκεί να αναφέρουμε πως, με βάση αυτό το νόμο, δίνονται υπερεξουσίες στο λειτουργό μετανάστευσης, περισσότερες από ό,τι έχουν τα δικαστήρια και οποιαδήποτε άλλη αρχή. Την ανάγκη αλλαγής αυτής της αποικιοκρατικής νομοθεσίας αναγνώρισε και ο Γενικός Εισαγγελέας, ύστερα από παραστάσεις της Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα της Βουλής, και ανέλαβε να φέρει νομοσχέδιο αλλαγής μέχρι το τέλος του χρόνου, υπόσχεση που δεν τηρήθηκε ακόμα. Οι συνθήκες κράτησης αλλοδαπών, η συμπεριφορά μας έναντί τους, η έλλειψη νομοθεσίας για πρόσφυγες και παροχή πολιτικού ασύλου, εξέθεσαν επανειλημμένα τη χώρα μας στη διεθνή κοινότητα και την έφεραν αντιμέτωπη με διεθνείς οργανώσεις προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με το Συμβούλιο της Ευρώπης, τον ΟΗΕ και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η απάνθρωπη συμπεριφορά της αστυνομίας τον περασμένο Οκτώβριο εναντίον των λαθρομεταναστών στα κρατητήρια του Αστυνομικού Σταθμού της Λάρνακας, οι συνθήκες κράτησής τους, που κρατούνται παράνομα μέχρι σήμερα χωρίς οποιοδήποτε διάταγμα του δικαστηρίου, το επεισόδιο με τον Αιγύπτιο μποξέρ στη Λεμεσό, η σύλληψη του Κούρδου αγωνιστή στη Λευκωσία ύστερα από υπόδειξη της αμερικάνικης πρεσβείας, χωρίς τη διάπραξη οποιουδήποτε αδικήματος, σύμφωνα και με τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, και άλλα, είναι αποτέλεσμα όχι μόνο έλλειψης νομοθεσίας, αλλά και της νοοτροπίας για την αντίκριση των προβλημάτων αυτών από την εκτελεστική εξουσία.

Η αναγκαιότητα ψήφισης νέας νομοθεσίας που να συνάδει με τις διεθνείς μας υποχρεώσεις, φαίνεται και από την τελευταία επίσκεψη αντιπροσωπίας της Βουλής στην έδρα της Αρμοστίας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες στη Γενεύη, όπου από πλευράς της Αρμοστίας τονίστηκε emphaticά η υποχρέωσή μας αυτή.

Επανέρχομαι στο θέμα των δικαστηρίων, που αναφέρθηκα στην αρχή της ομιλίας μου, για να ασχοληθώ σε συντομία με το καυτό αυτό πρόβλημα.

Είναι γνωστό πως η καθυστέρηση στην εκδίκαση υποθέσεων, τόσο ποινικών όσο και αστικών, χειροτερεύει κάθε χρόνο. Δεν είναι ασυνήθιστο το φαινόμενο για μια ασήμαντη ποινική υπόθεση, όπως ένα τροχαίο ατύχημα, να χρειάζονται δυο χρόνια για την εκδίκασή της και για μια αστική υπόθεση πέντε με δέκα χρόνια. Με αυτό το ρυθμό, ενόσω κάθε χρόνο συμμαζεύονται περισσότερες νέες υποθέσεις απ' όσες δικάζονται, θα φτάσουμε σε πολύ σύντομο χρόνο στο φαινόμενο να χρειαζόμαστε πολλές δεκάδες χρόνια για την εκδίκαση μιας υπόθεσης. Το φαινόμενο που παρατηρείται σήμερα αποτελεί κατάφωρη παραβίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων, όπως καθορίζονται τόσο στο άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Προάσπισης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων όσο και στο άρθρο 30.2 του συντάγματος, που προβλέπουν πως «ο κάθε ένας δικαιούται να ακουστεί από το δικαστήριο εντός ευλόγου χρόνου» είτε είναι κατηγορούμενος σε ποινική υπόθεση είτε είναι διάδικος σε αστική υπόθεση.

Συνεπεία των πιο πάνω καθυστερήσεων, το Ανώτατο Δικαστήριο επανειλημμένως ανέτρεψε αποφάσεις των δικαστηρίων για καθυστέρηση στην εκδίκασή τους.

Η κατάσταση αυτή οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στην αδιαφορία και έλλειψη φροντίδας από την κυβέρνηση. Δεν πρέπει να συγκύζουμε την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας από την υποχρέωση της εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας να της παράσχουν τα μέσα για την ομαλή λειτουργία της. Πώς όμως μπορεί να απονεμηθεί η δικαιοσύνη, και μάλιστα μέσα σε εύλογο χρόνο όπως προβλέπει το σύνταγμα, όταν δεν υπάρχει ικανοποιητικός αριθμός δικαστών, όταν υπάρχει τόση έλλειψη ικανοποιητικών και κατάλληλων κτιρίων και αιθουσών, έλλειψη στενογράφων, έλλειψη μηχανογράφησης και άλλων;

Όσοι δεν είστε δικηγόροι κάμετε τον κόπο να επισκεφθείτε τα δικαστήρια της Λευκωσίας, της Λεμεσού, της Λάρνακας, και το Ανώτατο ακόμη Δικαστήριο, για να

διαπιστώσετε ιδίως όμματα την καταθλιπτική και προσβλητική εικόνα που παρουσιάζουν τα δικαστήριά μας. Στο δικαστήριο της Λεμεσού υπάρχουν λιγότερες από μισές αίθουσες από τον αριθμό των δικαστών. Όταν κάθονται στην έδρα οι μισοί δικαστές, οι άλλοι μισοί είναι χωρίς δικαστική αίθουσα και δικάζουν κάποτε σε κάτι κατασκευάσματα που ήταν διάδρομοι και μετατράπηκαν σε γραφεία, διαστάσεων τέσσερα επί πέντε πόδια. Σ' αυτό το χώρο χωρεί να κάθονται ο δικαστής στο γραφείο του και οι δύο δικηγόροι των διαδίκων. Δεν υπάρχει άλλος χώρος ούτε για το κοινό ούτε ακόμη για να παίρνει ο δικηγόρος τα πρακτικά της δίκης και έτσι ένα αναφαίρετο δικαίωμα του πολίτη, να δικάζεται η υπόθεσή του σε δημόσια ακροαματική διαδικασία, όπως καθορίζεται από το άρθρο 30.2 του συντάγματος, καταπατείται.

Περάστε, αν έχετε την ώρα, να επισκεφθείτε το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας και το Ανώτατο Δικαστήριο. Τα γραφεία των δικαστών του επαρχιακού δικαστηρίου και του προσωπικού μοιάζουν περίπου όπως τα μπακάλικα της δεκαετίας του 1940 και όχι σαν χώροι απονομής της δικαιοσύνης. Να μη μιλήσουμε για υγειονομικούς χώρους, για χώρους μελέτης, για χώρους συνάντησης των πελατών με τους δικηγόρους και για παρόμοια θέματα, γιατί αυτά αποτελούν πολυτέλεια.

Σε ό,τι αφορά τις κτιριακές εγκαταστάσεις, οι προϋπολογισμοί προβλέπουν μερικές εκατοντάδες χιλιάδες λίρες, κυρίως για προετοιμασία σχεδίων και μελετών, που ποτέ δεν τελειώνουν, και δεν είμαι σίγουρος αν τα περισσότερα κονδύλια δεν είναι τα ίδια με τα κονδύλια περασμένων χρόνων που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί. Αρκεί να αναφέρω πως ο χώρος για επέκταση του δικαστηρίου της Λεμεσού απαλλοτριώθηκε το 1990, που ήταν ήδη γνωστές οι ανάγκες για την επέκτασή του, και μέχρι σήμερα δεν έχουν καν ετοιμαστεί τα σχέδια για την επέκτασή του.

Από τον Τακτικό Προϋπολογισμό δε διακρίνω κανένα αξιόλογο κονδύλι για τα δικαστήρια, εκτός από τους μισθούς και τα συνηθισμένα έξοδα. Το σημαντικότερο

κονδύλι, εκτός από αυτά τα συνηθισμένα έξοδα, είναι ένα κονδύλι της τάξης των £50.000, για την εκτύπωση των αποφάσεων του Ανώτατου Δικαστηρίου, που είμαι σίγουρος πως το περισσότερο, αν όχι όλο, επιστρέφεται από τους συνδρομητές.

Να μην αναφερθώ για τα κονδύλια για τους κήπους, για μηχανογράφηση και άλλα κονδύλια που είναι αμελητέα. Εκείνο που θέλω να αναφέρω είναι πως όλα αυτά μαζί και άλλα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα δικαστήριά μας δείχνουν την αδιαφορία της εκτελεστικής εξουσίας για μια από τις τρεις εξουσίες του κράτους, τη δικαστική, που χωρίς την ομαλή λειτουργία της δεν μπορεί να υπάρξει ευνομούμενο κράτος και αναπόφευκτα προκαλείται παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, γεγονός που πρέπει να προβληματίσει αμέσως και τη Βουλή, αλλά, κατά κύριο λόγο, την εκτελεστική εξουσία.

Πριν φύγω από το βήμα, θα 'θελα να συμφωνήσω απόλυτα με τις διαπιστώσεις και παρατηρήσεις του συναδέλφου Μάρκου Κυπριανού για το οίκημα της Βουλής, παρ' όλο που το θεωρώ ελαφρώς καλύτερο από το δικαστήριο της Λευκωσίας και που σε μένα ελέχθη, από επισκέπτες που φιλοξενήθηκαν στη Βουλή, πως αντί να τους πάρουν στο οίκημα της Βουλής -πήραν το Δημοτικό Θέατρο για το οίκημα της Βουλής- τους πήραν στες αποθήκες της.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σ' αυτό το σημείο διακόπτουμε και θα συνεχίσουμε τη συνεδρία, τη συζήτηση των τριών προϋπολογισμών, στις τρεις η ώρα.

(Ωρα διακοπής: 12.54 μ.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 3:09 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζουμε τη συζήτηση των τριών προϋπολογισμών. Πρώτος ομιλητής ο βουλευτής του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, στην ομιλία μου έγραφα και κυρίες, αλλά δυστυχώς δε μας τιμούν αυτή τη στιγμή ...

Βρισκόμαστε είκοσι πέντε χρόνια μετά τη μεγάλη προδοσία και το πραξικόπημα που έφερε τον Απίλα, την κατοχή, την προσφυγιά, τους εγκλωβισμένους, τους πεσόντες, τους αναπήρους και τους αγνοουμένους.

Δε θα ασχοληθώ με τις πολιτικές πτυχές του Κυπριακού, γιατί άλλοι σύντροφοί μου έχουν ασχοληθεί με αυτές, αλλά με τις συνθήκες των προσφύγων στα πλαίσια της προσωρινής τους παραμονής στις ελεύθερες περιοχές, μέχρι την επιστροφή τους στα σπίτια και τις περιουσίες τους. Η πολιτική της κυβέρνησης, της οποίας γινόμαστε μάρτυρες τα τελευταία χρόνια, είναι πολιτική ουσιαστικά απαλλαγής του κράτους από τις ευθύνες για τον προσφυγικό κόσμο. Φαίνεται ότι αυτή η κυβέρνηση φέρει βαρέως τον προσφυγικό κόσμο. Σημαντική στην πορεία αυτή ήταν η απόφαση του 1994 να μην ανεγείρονται έτοιμες κατοικίες και διαμερίσματα που να δίνονται στις δικαιούχες και έχουσες ανάγκη οικογένειες. Η απόφαση της κυβέρνησης για παραχώρηση τίτλων ιδιοκτησίας (κοτσανιών) έγινε προεκλογικά, με κύριο στόχο να υπαρπάσει την ψήφο του πρόσφυγα. Χρησιμοποιήθηκε δηλαδή το οικονομικό μέγεθος για εξαγορά συνειδήσεων. Λέγαμε πέρσι αυτά τα πράγματα, κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών, και μας απαντούσαν ότι είμαστε λανθασμένοι και δεν αγαπούσαμε τους πρόσφυγες, τους οποίους αγαπούσαν αυτοί περισσότερο από μας. Τώρα έχουμε επαληθευτεί πλήρως. Ας μας δείξουν έστω και έναν τίτλο μετά τις εκλογές. Δυστυχώς δεν έδωσαν και δε θα βρουν να μας δείξουν. Η ορθότητα της δικής μας θέσης έχει επιβεβαιωθεί από τις αποφάσεις του Ανώτατου Δικαστηρίου στις νομοθεσίες που ψήφισε η Βουλή.

Στεγαστικό:

Όπως έχει επισημανθεί από χρόνια και έγινε παραδεκτό από τις τεχνικές υπηρεσίες του κράτους, οι κυβερνητικοί οικισμοί έχουν εξαντλήσει τα όρια ζωής και αντοχής των, το γεγονός ότι τα πορτοπαράθυρα, οι κουζίνες κ.ά. έχουν λειώσει, 2 500 οροφές μπάζουν νερά, η εικόνα εγκατάλειψης εξωτερικώς είναι φανερή. Είναι για τούτο που εμείς επιμένουμε ότι χρειάζονται όλοι αυτοί οι οικισμοί ριζική αναδόμηση και όχι μικροβελτιωτικά έργα, όπως σήμερα. Χρειάζονται αποχετευτικά συστήματα, που δεν έγιναν τότε, χώροι νεολαίας και ψυχαγωγίας, χώροι πρασίνου, εκκλησίες, στέγες ηλικιωμένων και βρεφοκομικοί σταθμοί. Δεν μπορούν οι πρόσφυγες να ζουν σε συνθήκες ανάγκης που μπορούσαν να δικαιολογηθούν μόνο μετά την εισβολή και κατοχή, όχι όμως σήμερα. Πρέπει περαιτέρω να ανεγερθούν νέοι οικισμοί για φτωχές και προσφυγικές οικογένειες. Έστρεψαν οι κυβερνώντες τους πρόσφυγες στο σχέδιο αγοράς κατοικίας ή αυτοστέγασης σε ιδιόκτητο οικόπεδο. Αυτό έχει ως κύριο στόχο να απαλλάσσονται όλων των ευθυνών με την παραχώρηση πέντε μέχρι οκτώ χιλιάδων λιρών σε κάθε οικογένεια. Απαλλάσσονται από ευθύνες έργων υποδομής και συντήρησης, δεύτερο δηλαδή στοιχείο στην αλληλουχία που δείχνει την πρόθεση να απαλλαγούν τους πρόσφυγες. Έχουν μειώσει τους ρυθμούς αποκοπής νέων οικοπέδων, αγνοώντας τις ανάγκες που υπάρχουν, αλλά και πού υπάρχουν, γιατί κάπου σε απομακρυσμένες περιοχές μπορεί να υπάρχουν οικόπεδα. Για τις 20 000 οικογένειες που ζουν σε τουρκοκυπριακά σπίτια η διαβίωση είναι το λιγότερο άσχημη και αυτό το καταλαβαίνει ο καθένας, εάν σκεφτούμε ότι τα τουρκοκυπριακά σπίτια έχουν μέσο όρο ηλικίας μεταξύ σαράντα και πενήντα ετών. Παρά τα βελτιωτικά έργα, τα οποία είναι πολλά, οι συνθήκες διαβίωσης παραμένουν σε χαμηλό επίπεδο, γι' αυτό και απαιτείται σοβαρή μελέτη του θέματος για λήψη ριζοσπαστικών αποφάσεων επίλυσης αυτού του προβλήματος.

Κριτήρια στέγασης:

Τα κριτήρια στέγασης παραμένουν αναχρονιστικά και, παρά τις ομόφωνες πιέσεις της αρμόδιας επιτροπής της Βουλής, η κυβέρνηση επιμένει ετσιθελικά χωρίς καμιά εξήγηση και αιτιολογία να τα κρατά σε απαράδεκτα χαμηλά ποσά. Στο παράρτημα Γ΄ των προϋπολογισμών προβλέπεται ότι, για να δικαιούται να λάβει μια οικογένεια σπίτι σε κυβερνητικό οικισμό, πρέπει να έχει £5.060 ακάθαρμο εισόδημα και - προσέξτε- πρέπει να έχει και ένα παιδί. Άρα πολιτική να μην υπάρχουν δικαιούχοι. Ζητούμε ριζική αλλαγή αυτών των κριτηρίων στη βάση του σημερινού κόστους ζωής και στέγασης ανθρώπων.

Επιχορήγηση ενοικίου:

Το σχέδιο αυτό, έχουμε τονίσει επανειλημμένα και τούτο γίνεται παραδεκτό, ότι είναι πιο συμφέρον για το κράτος σχέδιο. Εντούτοις, παρά τις επίμονες πιέσεις μας, το σχέδιο παραμένει υποβαθμισμένο και παρέχει πολύ μικρά ποσά που δεν αποτελούν κίνητρο να ακολουθηθεί από προσφυγικές οικογένειες. Πρέπει να αυξηθούν τα παρεχόμενα ποσά στο 80% των ενοικίων, όπως είναι σήμερα, και να διαφοροποιηθούν προς τα πάνω τα οικονομικά κριτήρια απόκτησης του δικαιώματος αυτού. Σημειώνω εδώ παρενθετικά ότι το μέγιστο ποσό το οποίο παραχωρείται είναι £90. Το ελάχιστο ενοίκιο που μπορείς να βρεις, ακόμα και για πισινά, είναι περισσότερο από £90.

Συνθήκες ζωής:

Στον προϋπολογισμό του '99 υπάρχει κονδύλι £35.000 για χώρους πρασίνου, δηλαδή ούτε £1.000 για κάθε οικισμό. Τούτο είναι απαράδεκτο. Για την προδημοτική εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων ο προϋπολογισμός προβλέπει £52.800. Είναι ποσό που αποτελεί κοροϊδία και δείχνει την αξία που δίνει η κυβέρνηση στα προσφυγόπουλα. Τα κέντρα νεότητας στους συνοικισμούς έχουν αφεθεί να διαλυθούν και τα παιδιά των συνοικισμών αφήνονται να παρασύρονται σε κακές παρέες και συνήθειες, στα ναρκωτικά και τη διαφθορά. Έχουμε μεγάλα προβλήματα σε κάποιους

συνοικισμούς και σημειώνω τους συνοικισμούς Στροβόλου 2, την Ανθούπολη κ.ά. Εκείνο που θεωρούμε ότι αγγίζει τα όρια του σκανδάλου και της εξαπάτησης είναι το γεγονός ότι από τα £93 εκ. του ΤΑΕΠ, τα £26 εκ. δίνονται στο Υπουργείο Εργασίας για σκοπούς παροχών, βοηθειών και επιδομάτων σε πρόσφυγες. Στην πραγματικότητα όμως σε πρόσφυγες δίνονται μόνο £7,5 εκ. και το ποσό των £18,5 εκ. δίνεται σε άλλους συμπολίτες μας· άρα το ένα πέμπτο των προϋπολογισμών του ΤΑΕΠ δεν πηγαίνει σε πρόσφυγες. Και άρα αυτό το ποσό θα πρέπει να αφαιρεθεί επιτέλους από το ΤΑΕΠ, για να έχουμε όλοι μια πραγματική εικόνα, ποια είναι η πολιτική που γίνεται γύρω από τον προσφυγικό κόσμο.

Φορέας Ίσης Κατανομής Βαρών:

Μετά από προσπάθειες δύο ετών έγινε κατορθωτό την 21η Δεκεμβρίου 1998 να τροποποιήσουμε τους κανονισμούς του φορέα, ο οποίος τα δύο προηγούμενα χρόνια δεν πέτυχε να υπερβεί το 50-60% των προϋπολογισθέντων. Τώρα, με τη διαφοροποίηση των κριτηρίων και των αξιών, δυστυχώς τα κονδύλια των προϋπολογισμών παραμένουν τα ίδια, £7 εκ. δηλαδή, όπως και τα προηγούμενα χρόνια. Άρα προς τι η διεύρυνση των κριτηρίων και η αύξηση των αξιών των κατεχομένων μας;

Ακριτικές περιοχές - Σχέδιο Πράσινης Γραμμής:

Δυστυχώς διαπιστώνουμε ότι στο σχέδιο των ακριτικών περιοχών, δηλαδή από την Αμμόχωστο μέχρι τον Παχύαμμο κοντά στην Πάφο, προβλέπεται ποσό £1 εκ. και στο σχέδιο της Πράσινης Γραμμής Λευκωσίας ποσό £975.000 και μείωση, από πέρσι, κατά £400.000. Δηλαδή τα ποσά που προβλέπονται είναι μόνο για να καλύψουν ήδη εγκεκριμένες αιτήσεις και δεν προβλέπεται κανένα ποσό για νέες αιτήσεις. Είναι γι' αυτό που βγάζουμε το συμπέρασμα ότι η κυβέρνηση κάνει μέσω των προϋπολογισμών σαφείς τις προθέσεις της για κατάργηση των σχεδίων αυτών. Εμείς διαφωνούμε κάθετα

με αυτή την πολιτική και ζητούμε όπως επαναφερθούν στην ολόκληρά τους τα δύο σχέδια, έτσι που να δοθούν τα αναγκαία κίνητρα, για να ζωντανέψουν οι ακριτικές περιοχές και για να μην αφεθούν στην ερήμωση και εγκατάλειψη, για να αποτρέψουμε την επέκταση της «νεκρής ζώνης».

Τέλος, διαπιστώνουμε ότι τα κονδύλια του Υπουργείου Εσωτερικών για τους πρόσφυγες μειώνονται για το 1999 κατά £2.278.403 και αυτό δείχνει και πάλι τις προθέσεις της κυβέρνησης που δεν είναι άσχετες με την προσπάθεια που καταβλήθηκε το '98 για διάλυση της Υπηρεσίας Μερίμνης και υπαγωγής των αρμοδιοτήτων της στους επάρχους. Η υποβάθμιση του προσφυγικού κόσμου δε θα γίνει αποδεκτή και θα στηρίξουμε με όλες μας τις δυνάμεις τον προσφυγικό κόσμο και τα δίκαια αιτήματά του.

ΠΕΠ:

Το προσφυγικό κίνημα σαν οργανωμένη οντότητα έχει οδηγηθεί σε μαρασμό και έχει στερηθεί ο πρόσφυγας τη δική του ξεχωριστή φωνή. Επειδή δε θέλω να εξετάσω τους λόγους που οδήγησαν σ' αυτό και τις ευθύνες κάποιων και εντός της Βουλής, θα ήθελα να καλέσω όλους να υιοθετήσουμε την πρότασή μας για άμεσες, μυστικές και καθολικές εκλογές, για να δώσουμε ξανά ζωντάνια στο προσφυγικό κίνημα, ιδιαίτερα τώρα που έρχονται δύσκολοι καιροί σε ό,τι αφορά τη λύση του Κυπριακού.

Εγκλωβισμένοι:

Στα θέματα των εγκλωβισμένων δυστυχώς δεν έχουμε πετύχει να αναγκάσουμε την Τουρκία και το κατοχικό καθεστώς Ντενκτάς να σεβαστούν τα συμφωνηθέντα και τα ανθρώπινα δικαιώματα των εγκλωβισμένων μας. Τα θέματα της εκπαίδευσης, των σχολείων, της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, της προστασίας και της ζωής παραμένουν ακόμα σε αμφισβήτηση. Δεν είναι όμως μόνο οι κατοχικές δυνάμεις που κρατούν τους εγκλωβισμένους σε άσχημες συνθήκες ζωής· είναι και η κυβέρνησή μας, γιατί, ενώ πέρσι στον προϋπολογισμό υπήρχαν £350.000 για βελτίωση των συνθηκών

στέγασης, για φέτος δεν προβλέπεται ούτε ένα σεντ. Τα επιδόματα αποκόπτονται για όσους θα συνταξιοδοτηθούν, τα έξοδα μεταφοράς δεν καλύπτονται και ένα σωρό άλλα προβλήματα παραμένουν άλυτα παρά τις υποσχέσεις του Προέδρου τον Αύγουστο του '98 ότι θα ελύοντο σε δεκαπέντε μέρες.

Παθόντες:

Η κατηγορία των παθόντων είχε και έχει συνεχώς την υποστήριξη του κοινοβουλίου, γι' αυτό και έχουμε ψηφίσει το '98 το νόμο για την επαγγελματική αποκατάσταση, καθώς και το νόμο για αυξήσεις στα επιδόματα. Καλούμε την κυβέρνηση να ικανοποιήσει πλήρως τα αιτήματα και να δώσει άμεσες λύσεις στα υφιστάμενα προβλήματα.

Αγνοούμενοι:

Οι εξελίξεις γύρω από το θέμα της διακρίβωσης της τύχης των αγνοουμένων είναι αρνητικές. Η συμφωνία της 31ης Ιουλίου 1997 δεν έχει εφαρμοστεί και ο πρόεδρος της ΔΕΑ, Riter, με τις απόψεις που έχει διατυπώσει, μας οδηγεί σε απαράδεκτες ατραπούς, στις οποίες εμείς πρέπει να αρνηθούμε να μπούμε. Επιβάλλεται να προχωρήσουμε σε ξαναζωντάνεμα του θέματος, σε διαφώτιση, σε εξασφάλιση διεθνούς ενδιαφέροντος γύρω από το θέμα που είναι καθαυτό ανθρωπιστικό θέμα. Εμείς ως Βουλή έχουμε υποχρέωση να κινητοποιήσουμε άλλα κοινοβούλια και το Ευρωκοινοβούλιο. Παρενθετικά αναφέρω ότι σε σύσκεψη υπό την προεδρία του Προέδρου της Βουλής έχουν ληφθεί κάποιες συγκεκριμένες αποφάσεις με τον Υπουργό Εξωτερικών και θα πρέπει όλοι να εγκύψουμε σ' αυτά και να προχωρήσουμε αυτές τις διαδικασίες, ούτως ώστε να ευαισθητοποιήσουμε τη διεθνή κοινότητα γύρω από αυτό το καθαυτό ανθρωπιστικό ζήτημα.

Κύριε Πρόεδρε,

Ως βουλευτής της επαρχίας Λευκωσίας, επιθυμώ να κλείσω την ομιλία μου με τα προβλήματα της επαρχίας μου.

Τα έργα υποδομής έχουν παραμεληθεί και το οδικό δίκτυο δεν έχει βελτιωθεί. Δεν έχει γίνει ο δρόμος Λευκωσίας-Αστρομερίτη, που θα πρέπει να είναι τετραπλής κατεύθυνσης, οι παρακαμπτήριοι Λευκωσίας-Παλαιχωρίου και οι ασφαλείς προσβάσεις προς το δρόμο Λευκωσίας-Λεμεσού. Δεν έχουν προχωρήσει καθόλου το φράγμα Καρκώτη, που έχει καταστήσει ο πύργος της Βαβέλ εδώ και δεκαπέντε χρόνια περίπου, το φράγμα Πεδιαίου και στον ποταμό της Περιστερώνας και Ακακίου, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζονται σοβαρά προβλήματα στο νερό για άρδευση και για ύδρευση. Οι εσπεριδοκαλλιεργητές οδηγούνται στο ξερίζωμα των δέντρων των, αλλά και οι γεωργοί της περιοχής Μόρφου και Σολέας δεν τυγχάνουν της αναγκαίας βοήθειας. Τα χωριά της Μαραθάσας και Πιτσιλιάς, παρά τις εξαγγελίες, έχουν δεχτεί την πλήρη αφαίμαξη από την ανάγκη και από την αστυφιλία. Ταυτόχρονα, όσοι πεισματικά επιμένουν να μένουν στα χωριά τους με τη Δήλωση Πολιτικής υποχρεώνονται να πληρώνουν αυξημένο κόστος λόγω των όρων που τίθενται στις άδειες οικοδομής. Και, ναι, επιβάλλονται συγκεκριμένοι όροι, να μη βάζουν αλουμίνια, να βάζουν ξύλινα παράθυρα, να βάζουν πέτρα έξω από το σπίτι, αντί τούβλο και σουβά όπως όλοι οι άλλοι, με αποτέλεσμα να αυξάνεται το κόστος. Δηλαδή αυτούς που θέλουν να μείνουν, τους αναγκάζουμε και αυτούς να φύγουν.

Προβλήματα υπάρχουν με τις βιομηχανικές και βιοτεχνικές ζώνες, το περιβάλλον και την υγεία των κατοίκων. Απαιτείται επανεξέταση της πολιτικής και επανασχεδιασμός σε όλη την επαρχία Λευκωσίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ στο βήμα τώρα το βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Ευάγγελο Σαμμούτα.

ΕΥ. ΣΑΜΜΟΥΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Δεν έχω πρόθεση να αναπτύξω τους προϋπολογισμούς του κράτους, Τακτικό, Αναπτύξεως και ΤΑΕΠ, γιατί ο πρόεδρος του κόμματός μας έκαμε αναφορές στους προϋπολογισμούς αυτούς, χωρίς να ωραιοποιεί τα πράγματα, αλλά και χωρίς να παραγνωρίζει και να αγνοεί τα προβλήματα που αντιμετωπίζει κάθε ζωντανή οικονομία, όπως είναι και η οικονομία της Κύπρου ζωντανή.

Δε θα ήμουν στο βήμα σήμερα, εάν λεγόταν η πραγματική αλήθεια για την αγροτική οικονομία και δεν ακούγονταν μέσα σ' αυτή τη Βουλή πράγματα που δεν ανταποκρίνονται στην αλήθεια ή ανταποκρίνονται ολίγον στην αλήθεια ή ερμηνεύονται κατά το δοκούν και παραπλανούν το λαό, αλλά ξεχνούν αυτοί που τα λένε ότι ο λαός και μνήμη έχει και κρίση διαθέτει. Επίσης δε θα ευρισκόμουν στο βήμα και δι' έναν άλλο λόγο, γιατί διατηρώ επιφυλάξεις για τον τρόπο που διεξάγεται η συζήτηση των προϋπολογισμών κάθε χρόνο στην ολομέλεια του Σώματος.

Ελέχθη σ' αυτό το Σώμα με μηδενιστικές πάντα προσεγγίσεις και με στείρο πολλές φορές αντιπολιτευτικό πνεύμα κάποιων συναδέλφων ότι «για τον ευρύτερο γεωργικό τομέα προϋπολογίζονται ποσά 15% μειωμένα συγκριτικά με τον περσινό προϋπολογισμό, δηλαδή ότι υπάρχει συρρίκνωση των ποσών στους προϋπολογισμούς. Αγνοεί ο συνάδελφος του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, το λιγότερο που μπορώ να πω, ότι οι καιροί άλλαξαν και πολλά πλέον έργα αναπτυξιακά δε γίνονται και δε θα γίνονται στο μέλλον από τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως, αλλά θα χρηματοδοτούνται με άλλους τρόπους, όπως χρηματοδοτήθηκε και η μονάδα αφαλατώσεως παρά την ΑΗΚ Δεκέλειας και όπως θα χρηματοδοτηθούν και το έτος

1999 η νέα μονάδα αφαλατώσεως και οι κινητές μονάδες αφαλατώσεως. Αγνοούν μερικοί ότι οι αριθμοί των προϋπολογισμών δεν εκφράζουν, δεν αντικατοπτρίζονται σ' αυτούς, τα εκατομμύρια τα οποία δίδονται ως οικονομική ενίσχυση στους γεωργούς μας λόγω θεομηνιών ή για μειωμένη παραγωγή λόγω ανομβρίας και αναφέρω ενδεικτικά:

- £22 εκ. δόθηκαν ως βοήθεια, ως οικονομική ενίσχυση σε διάφορες τάξεις αγροτών μας το έτος 1997.
- £11,5 εκ. και πλέον θα δοθούν ως βοήθεια στους αγρότες μας το 1998.
- Έχουν ληφθεί οι αποφάσεις από την κυβέρνηση:
  - (α) για τους πατατοπαραγωγούς, £4 εκ.,
  - (β) για τους σιτηροπαραγωγούς £3,5 εκ.,
  - (γ) για χορηγία εις τον ΟΓΑ £4 εκ.

και θα εξεταστούν θετικά και άλλα παρόμοια αιτήματα άλλων τάξεων αγροτών.

Και ερωτώ και αφήνω τους αγρότες μας να απαντήσουν, αφήνω τον κυπριακό λαό να απαντήσει. Το έτος 1997 ήταν £44 εκ. που ψηφίσαμε στους προϋπολογισμούς, χρησιμοποιήθηκαν όμως £66 εκ. στον ευρύτερο γεωργικό τομέα. Βλέπετε συρρίκνωση ή αύξηση των ποσών για το έτος 1997 στον ευρύτερο γεωργικό τομέα;

Στην ομιλία του κάποιος συνάδελφος την Πέμπτη το πρωί μας είπε ότι: “η αγροτική οικονομία παρουσιάζει συνεχή πτωτική τάση του ποσοστού αυτής στη διαμόρφωση του ΑΕΠ”. Θα πω κάποιους αριθμούς για σύγκριση στη διακυβέρνηση Κληρίδη:

Το 1994 ήταν £307 εκ. ποσό στο ΑΕΠ ακαθάριστης παραγωγής σε τρέχουσες τιμές, το 1995 £346 εκ., το 1997 £334 εκ.

Θα αναφέρω μόνο ένα γεωργικό προϊόν, τις πατάτες, τι απέδωσε σε ποσό στο ΑΕΠ για τα προηγούμενα χρόνια: Το 1994 £35 εκ., το 1995 £56 εκ., το 1996 £45 εκ. και το 1997 £11 εκ. Εξ αυτού εύκολα εξάγεται το συμπέρασμα, εάν το 1997 προσετίθετο ο

μέσος όρος της ακαθάριστης παραγωγής σε τρέχουσες τιμές των πατατών μόνο, θα είχαμε ποσό για το 1997 της ακαθάριστης παραγωγής σε τρέχουσες τιμές £374 εκ. και όχι £307 εκ. Όμως, παγετοί, θεομηνίες, παρατεταμένη ανομβρία και άλλοι λόγοι δεν επέτρεψαν τούτο.

Υπάρχει όμως και μία αρχή, όταν κάποιοι τομείς της οικονομίας αναπτύσσονται με γοργότερους ρυθμούς, είναι φυσικό αυτοί οι τομείς να έχουν μεγαλύτερο ποσοστό στο ΑΕΠ. Έχω στα χέρια μου ένα διάγραμμα το οποίο δεικνύει την ακαθάριστη αξία παραγωγής και την προστεθειμένη αξία των ετών 1960 μέχρι και το 1996 και ότι υπάρχει ανοδική πορεία και όχι πτωτική τάση.

Μας είπαν ακόμη ότι: “οι προϋπολογισμοί αναπτύξεως στον ευρύτερο γεωργικό τομέα παραμένουν καθηλωμένοι σε σταθερές τιμές” και ότι “τα επίπεδα του '99 είναι τα επίπεδα του '93”. Φαίνεται ότι τα £33 εκ. είναι ίδια με τα £46 εκ., χωρίς να προστίθενται και τα εκατομμύρια, όπως ανέφερα και προηγουμένως, κάποιων έργων που έχουν χρηματοδοτηθεί με άλλον τρόπο και σίγουρα δεν αναφέρονταν στους προϋπολογισμούς.

Αλλά άκουσα και κάτι άλλο, πολύ παράδοξο. Από αριστερά νομίζω το έχω ακούσει. Ενώ όλοι ζητούμε εκσυγχρονισμό και αναδιάρθρωση στον αγροτικό τομέα και ενώ η κυβέρνηση προχώρησε στο σχέδιο αναδιάρθρωσης και εκσυγχρονισμού των φυλλοβόλων και εσπεριδοειδών, κάποιοι με μένος αντιπολιτευτικό και μόνο αποκαλούν το σχέδιο -το άκουσα και πριν λίγο- “σχέδιο εκρίζωσης των καλλιεργειών”. Και εδώ είναι το παράδοξο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διότι το σχέδιο αυτό προβλέπει, όταν μία καλλιέργεια δεν είναι αποδοτική, δεν είναι παραγωγική ή μελλοντικά με την εναρμόνιση θα έχει προβλήματα, να επιδοτείται και να παρέχεται τεχνική βοήθεια στον αγρότη από το κράτος, για να αντικαταστήσει την καλλιέργειά του, για να γίνει πιο σύγχρονη και πιο

παραγωγική. Γι' αυτό το σχέδιο κατηγορείται το Υπουργείο Γεωργίας και αυτό το σχέδιο το ονομάζει η αντιπολίτευση "σχέδιο εκρίζωσης των καλλιεργειών".

Και κάτι ως τελευταίο για τα ταμεία στήριξης των αγροτικών προϊόντων. Αντί να χαιρετιστεί η ενέργεια της κυβέρνησης που τα δημιούργησε και τα προικοδότησε από το 1997 μέχρι σήμερα με £28 εκ., ευρίσκονται υπό κατηγορία και τα ταμεία αυτά της στήριξης των αγροτικών προϊόντων.

Κατηγορείται αυτή η κυβέρνηση ότι στερείται οράματος στην αγροτική πολιτική. Και όραμα έχει και σχέδια εφαρμόζει αναδιάρθρωσης και εκσυγχρονισμού στον αγροτικό τομέα. Έχω στα χέρια μου κάποια σχέδια και τα οποία αναφέρω ενδεικτικά:

- 1) Ενοποιημένο σχέδιο ανάπτυξης της κτηνοτροφίας.
- 2) Σχέδιο για εκσυγχρονισμό και βελτίωση της αποδοτικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
- 3) Σχέδιο αναδιάρθρωσης των εσπεριδοειδών και των φυλλοβόλων οπωροφόρων δένδρων, το οποίο ανέφερα και προηγουμένως.

Αυτά εφαρμόζονται από τη φιλαγροτική πολιτική που ακολουθεί η κυβέρνηση του Γλαύκου Κληρίδη.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, τελειώνω με τούτο: Κανένας δεν ισχυρίζεται ότι δεν υπάρχουν προβλήματα στον αγροτικό τομέα. Υπάρχουν και θα υπάρχουν και οφείλονται κυρίως -ανεφέρθησαν οι λόγοι χτες και από τον πρόεδρο του κόμματός μας- στο μικρό μέγεθος της εσωτερικής αγοράς, στον εντεινόμενο διεθνή ανταγωνισμό, στην απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου, στην παγκοσμιοποίηση των οικονομικών σχέσεων και στην εναρμόνισή μας με το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, εάν θέλουμε, μπορούμε με αυξημένη προσπάθεια και με συναίνεση όλων των πλευρών να πετύχομε πολλά, και την παραμονή των αγροτών μας στη γη τους για το καλό των ιδίων και γενικότερα του

τόπου μας και να δώσουμε στους αγρότες μας μια καλύτερη ποιότητα ζωής. Αυτή είναι η πρόκληση, αυτή είναι η πρόσκληση και πρέπει να δηλώσουμε παρόντες.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δίνω τώρα το λόγο στο βουλευτή του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Δώρο Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Πρέπει να πω ότι προβληματίστηκα πάρα πολύ εάν χρειαζόταν να μιλήσω σήμερα, όχι διότι δεν είχα τίποτε να προσθέσω, αλλά διότι με τον τρόπο που διεξάγεται η συζήτησή μας -και δεν εννοώ τα εντός- είναι ωσάν να μιλούμε, για να ακούμε μόνοι μας αυτά τα οποία λέμε. Δεν αναφέρομαι με αυτή την κουβέντα στον αριθμό των συναδέλφων που παρακολουθούν τη συνεδρίαση. Αυτό είναι εντελώς άσχετο και δεν είναι φαινόμενο κυπριακό και δεν είναι ανάγκη να παρευρίσκονται εδώ οι συνάδελφοι. Αναφέρομαι στο ότι κατατίθενται εδώ πέρα πλούσιοι προβληματισμοί, και όχι μόνο, και επιπρόσθετα στοιχεία, τα οποία υποστηρίζουν τη θέση και την πολιτική των κομμάτων της Βουλής και τα οποία οι αρχηγοί των κομμάτων είτε δε θεώρησαν ότι πρέπει οι ίδιοι να τα παρουσιάσουν είτε θεώρησαν ότι καλύτερα θα τα παρουσιάσουν άλλοι βουλευτές του κόμματος. Διερωτώμαι, κύριοι συνάδελφοι, γιατί πρέπει να γίνονται αυτές οι πολύωρες αγορεύσεις -μονόλογοι- μέσα στη Βουλή, όταν οι προβληματισμοί που κατατίθενται δε γίνονται κήμα κανενός μέσα στην κυπριακή κοινωνία. Και διερωτώμαι γιατί υπάρχουν κρατικά μέσα μαζικής ενημέρωσης -δύο ραδιόφωνα, δύο τηλεοράσεις- που θα μπορούσαν με ελάχιστη δαπάνη, το τονίζω, -δεν έχω απαίτηση για τηλεόραση, για ραδιόφωνο έστω- με ελάχιστη δαπάνη μερικών χιλιάδων λιρών, έναντι £15 εκ. που είναι ο προϋπολογισμός του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, να παρουσιάσουν

αυτούς τους προβληματισμούς σε όσους πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας οι οποίοι ενδιαφέρονται να τους ακούσουν. Ο τύπος δεν είναι δυνατόν να παρουσιάσει όλους αυτούς τους προβληματισμούς· το ραδιόφωνο όμως θα μπορούσε.

Θα ήθελα, κύριε Πρόεδρε, πριν ξεκινήσω την ομιλία μου, να καταθέσω τους δικούς μου προβληματισμούς, να πω το εξής: Εάν οι αρχηγοί των κομμάτων και η Βουλή αισθάνονται ότι δεν είναι ανάγκη να γίνονται αυτές οι ομιλίες από τους βουλευτές, εγώ προσωπικά δεν αισθάνομαι κανένα πρόβλημα να πω να ομιλούν μόνο οι αρχηγοί των κομμάτων, να γίνεται η συζήτηση μόνο επί επιπέδου των αρχηγών των κομμάτων και δευτερολογίες και τριτομιλίες αν χρειάζεται, να γίνεται ένας διάλογος. Αλλά από τη στιγμή που αποφασίζουμε ότι η συζήτηση θα γίνει με όλους τους βουλευτές, νομίζω ότι είναι υποχρέωση της Βουλής πρώτ' απ' όλα να διαφυλάξει και να κατοχυρώσει ότι οι προβληματισμοί που θα κατατεθούν θα γίνουν κτήμα όποιου Κύπριου πολίτη έχει ενδιαφέρον να τους ακούσει.

Με αυτή τη μικρή παρατήρηση-εισαγωγή και με την παράκληση αυτή η πρόταση να τύχει της δέουσας μελέτης, για να εφαρμοστεί από την επόμενη φορά, διότι πάντα τα ίδια λέμε, αλλά πάντοτε είμαστε στο ίδιο σημείο, θα ξεκινήσω τη δική μου την ομιλία, η οποία είναι μια ομιλία σε δύο μέρη, το πρώτο είναι πολύ γενικό και το δεύτερο είναι ειδικότερο και αφορά τα κεφάλαια εκείνα της κυβερνητικής πολιτικής, για τα οποία έχω ιδιαίτερη γνώση λόγω της συμμετοχής μου στις αντίστοιχες κοινοβουλευτικές επιτροπές.

Συζητούμε, κύριε Πρόεδρε, τους εικοστούς πέμπτους ετήσιους προϋπολογισμούς του κράτους μας μετά την αποφράδα χρονιά του 1974 που επιφύλασσε στην πατρίδα μας τη μεγαλύτερη τραγωδία της μακραίωνης ιστορίας της.

Οι προϋπολογισμοί είναι ο καθρέφτης της γενικής, της συνολικής πολιτικής ενός κράτους σ' όλους τους τομείς της κρατικής δραστηριότητας: Εξωτερική πολιτική, οικονομία, κοινωνική πολιτική, εσωτερική πολιτική. Σε όλα τα κράτη όλες αυτές οι

πολιτικές που αντανακλώνται στους ετήσιους προϋπολογισμούς επικεντρώνονται και στοχεύουν κάθε φορά εκεί όπου η υπεύθυνη κυβέρνηση της χώρας θεωρεί ότι οι ανάγκες και οι καταστάσεις, καθώς επίσης και η φιλοσοφία αυτής της κυβέρνησης, επιβάλλουν συγκεκριμένη ή συγκεκριμένες προτεραιότητες.

Στην Κυπριακή Δημοκρατία όλ' αυτά τα είκοσι πέντε χρόνια οι πολιτικές αυτές στοχεύουν ή έπρεπε να στοχεύουν στην απαλλαγή της πατρίδας μας από την τουρκική κατοχή και στην αποκατάσταση της κυριαρχίας, της εδαφικής ακεραιότητας της Δημοκρατίας της Κύπρου, καθώς και στην πλήρη αποκατάσταση των διαρκώς από το 1974 καταπατούμενων και παραβιαζόμενων ανθρώπινων δικαιωμάτων. Αυτός ήταν ή έπρεπε να είναι ο μείζων στόχος της εκάστοτε κυβερνητικής πολιτικής, τον οποίο υποτίθεται ότι οι προϋπολογισμοί θα αντανακλούσαν και θα υπηρετούσαν. Το ζητούμενο αυτό, ο μείζων αυτός στόχος, είναι εύκολο να αναφέρεται και να διαδηλώνεται φραστικά. Δεν είναι όμως το ίδιο εύκολο να συγκεκριμενοποιείται σε επιμέρους πολιτικές, όταν υπεισέρχονται και πρέπει να συνυπολογίζονται χίλιες άλλες παράμετροι που καθιστούν το πρόβλημα εξαιρετικά σύνθετο και πολύπλοκο, όταν μάλιστα κάποιες από αυτές τις παραμέτρους διεκδικούν από τους πολιτικούς πρωτεύουσα σημασία και τείνουν να επισκιάσουν ή να υπερφαλαγγίσουν καμιά φορά το μείζονα στόχο.

Είμαστε κράτος. Με περιορισμένη κυριαρχία, ναι. Με κολοβωμένη ανεξαρτησία, ναι. Με περιορισμούς, ναι. Αλλά κράτος. Με συγκροτημένη πολιτική ζωή, με συγκροτημένες κοινωνικές τάξεις και κοινωνικές ομάδες, με θεσμούς, με αντικρουόμενα συμφέροντα, με προβλήματα, όπως συμβαίνει με όλα τα κράτη και με όλες τις οργανωμένες κοινωνίες. Αυτό το κράτος είναι που έχει την ευθύνη για την πορεία και τη διεξαγωγή του εθνικού μας αγώνα για αποκατάσταση των κυριαρχικών του δικαιωμάτων, της ανεξαρτησίας και της εδαφικής του ακεραιότητας και των ανθρώπινων

δικαιωμάτων των πολιτών του. Και η πορεία προς τη δικαίωση του αγώνα μας είναι πορεία ολόκληρης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ολόκληρης της κυπριακής κοινωνίας με όλες τις εσωτερικές συγκλίσεις αλλά και αποκλίσεις και διαφορές και αντιθέσεις που εμπεριέχονται. Είμαστε λοιπόν κι εμείς μια κοινωνία, όπως όλες οι σύγχρονες κοινωνίες, με τις εσωτερικές αντιπαλότητες, τα συγκρουόμενα συμφέροντα, τους θεσμούς, τις ανάγκες, τις απαιτήσεις, τις εσωτερικές διαμάχες, φαινόμενα που δεν είναι δυνατόν να κατασταλούν, γιατί είναι συνώνυμα με την έννοια της οργανωμένης κοινωνίας.

Έχουμε όμως, πέρα και πάνω απ' αυτά, την κατοχή και τον εθνικό αγώνα που επιτάσσουν συμπόρευση αυτής της κοινωνίας προς το στόχο της εθνικής απελευθέρωσης. Για είκοσι πέντε χρόνια τώρα αναζητούμε τρόπους και πολιτικές μέσα από τις οποίες το εθνικό θέμα θα προωθηθεί από την κοινωνία μας, το τονίζω, από την κοινωνία μας. Οι πολιτικές δυνάμεις του τόπου έχουν καταβάλει προς αυτή την κατεύθυνση τεράστιες προσπάθειες, που όμως δεν έφεραν μέχρι στιγμής τα επιθυμητά αποτελέσματα. Έγιναν πολιτικές συνεργασίες και συμμαχίες που όλες ανεξαιρέτα απέτυχαν και σήμερα, είκοσι πέντε χρόνια μετά, ψάχνουμε ακόμα τη φόρμουλα, το δρόμο προς τη δικαίωση.

Είναι προφανές ότι σ' αυτή τη διαδρομή είναι επιθυμητή η καθολική ενότητα. Τούτο όμως είναι περισσότερο ευσεβοποθισμός παρά ρεαλιστικός στόχος. Γι' αυτό το επιδιωκόμενο πρέπει να είναι η μεγαλύτερη δυνατή ενότητα στη βάση μιας κοινής πολιτικής που να στοχεύει στη δικαίωση του αγώνα μας, ενώ ταυτόχρονα θα διασφαλίζει το μέγιστο της κοινωνικής συνοχής. Άρα το απαιτούμενο είναι η σύζευξη της πολιτικής επί του εθνικού με την εσωτερική, την οικονομική και την κοινωνική πολιτική του κράτους μας. Η κοινωνική συνοχή είναι θεμελιακή προϋπόθεση επιτυχίας ενός αγώνα, όπως ο δικός μας, γιατί εξασφαλίζει την υγεία και την ευρωστία και τη

δύναμη του φορέα που διεξάγει αυτό τον αγώνα. Ποιος είναι αυτός ο φορέας; Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας; Ο Υπουργός Εξωτερικών; Η κυβέρνηση; Ναι μεν αλλά μόνο ως εκφραστής ή εκφραστής της κοινωνίας μας. Είναι στην πραγματικότητα η κοινωνία μας στο σύνολό της που διεξάγει αυτό τον αγώνα της δικής της επιβίωσης, η δε κοινωνική συνοχή είναι η ισχύς, το σθένος, η αντοχή και το υπόβαθρο της πίστης και της αγωνιστικότητάς της.

Πώς επιτυγχάνεται αυτή η κοινωνική συνοχή; Ούτε με συνθήματα ούτε με ρητορείες ούτε με διακηρύξεις. Μόνο με πρακτικές και μέτρα που εφαρμόζονται και κτίζουν λιθαράκι λιθαράκι τη συναίσθηση ότι αυτή η κοινωνία, αυτή η πολιτεία, αυτό το κράτος είναι και δικό μου κράτος, είμαι συμμετοχος, είμαι ίσος με τους άλλους. Υπάρχει φροντίδα και μέριμνα από τους άλλους για μένα. Έχω δικαιώματα, όπως όλοι, έχω υποχρεώσεις ανάλογα με τις δυνάμεις μου, έχω ελευθερία, έχω λόγο στη διαμόρφωση του μέλλοντός μου, έχω ισότητα στο νόμο. Με άλλα λόγια την κοινωνική συνοχή την κτίζουν και την περιφρουρούν:

- Η ισονομία.
- Η δημοκρατία.
- Ο σεβασμός στα ανθρώπινα και πολιτικά δικαιώματα.
- Η δικαιοσύνη.
- Η κοινωνική αλληλεγγύη.
- Η συμμετοχή στα αγαθά της ανάπτυξης.
- Η χρηστή διοίκηση.
- Η παροχή ίσων ευκαιριών.
- Η προστασία των αδυνάτων από την εκμετάλλευση.

Όλα αυτά είναι αντικείμενα της εσωτερικής πολιτικής, της οικονομικής και της κοινωνικής πολιτικής ενός κράτους, μιας κυβέρνησης. Αυτά συν η σύμπτωση στους

στόχους και την τακτική για το εθνικό θέμα πρέπει να αποτελούν το κοινό υπόβαθρο μιας ενιαίας πολιτικής με διάρκεια και συνέπεια που θα μεγιστοποιήσει τις δυνατότητες δικαίωσης του δοκιμαζόμενου λαού μας.

Οι στόχοι στο εθνικό θέμα είναι ένα ενιαίο κράτος με ομοσπονδιακή δομή, με μία κυριαρχία, με μία διεθνή προσωπικότητα, η αποκατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σ' όλη την επικράτεια του κράτους και η αποχώρηση των στρατευμάτων κατοχής. Η στρατηγική επιλογή για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι η ειρηνική διαδικασία με την παράλληλη διασφάλιση των ελεύθερων εδαφών, η διαφύλαξη και η τόνωση της κρατικής μας οντότητας και δημιουργία ασπίδας προστασίας της υπόθεσής μας έναντι πιθανών επιβουλών της Άγκυρας. Οι επιλογές προς αυτή την κατεύθυνση είναι δεδομένες: Είναι η ελληνική συμπαράταξη μέσα από την ανάπτυξη πολύμορφων συνεργασιών, ιδιαίτερα με το δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου, είναι οι αρχές, τα ψηφίσματα και οι διαδικασίες του ΟΗΕ, είναι η ευρωπαϊκή πορεία, είναι το διεθνές δίκαιο, είναι τέλος η ρεαλιστική αξιοποίηση των εμπλεκόμενων διεθνών συμφερόντων στην περιοχή μας και στον κόσμο.

Στην κατάσταση μιας τέτοιας πολυδιάστατης πολιτικής η ρεαλιστική συναίσθηση και συνειδητοποίηση των αδυναμιών, των μεγεθών και των δυνατοτήτων μας μέσα στο παγκόσμιο και το περιφερειακό γίνεσθαι δεν πρέπει ποτέ να απουσιάζει. Αντίθετα, πρέπει πάντα να είναι η βάση από την οποία εκκινούμε. Το μικρό μας μέγεθος απαγορεύει τη διάπραξη λαθών. Για τους μικρούς όλα τα λάθη πληρώνονται και μάλιστα με δυσανάλογα ψηλό τίμημα.

Με αυτά κρίνω αυτή τη στιγμή εάν η κυβέρνηση Κληρίδη ανταποκρίθηκε σε αυτή την αναγκαιότητα μιας τέτοιας πολιτικής.

Ας ξεκινήσουμε με το πρώτο κεφάλαιο, εκείνο της κοινωνικής συνοχής. Διαφυλάχθηκε η κοινωνική συνοχή στην εξαιτία της διακυβέρνησης Κληρίδη; Η δική

μας αντίληψη των πραγμάτων μας οδηγεί αβίαστα στο αντίθετο συμπέρασμα. Η κοινωνία μας μετατρέπεται σταθερά σε μια κοινωνία επιβολής των ισχυρών πάνω στους αδυνάτους. Οι εργαζόμενοι του ιδιωτικού τομέα, που αποτελούν και τη συντριπτική πλειοψηφία του λαού μας, βρίσκονται όλο και περισσότερο εκτεθειμένοι στη βουλιμία και την αυθαιρεσία των ισχυρών. Εργαζόμενοι με υψηλές απολαβές απολύονται, για να επαναπροσληφθούν αμέσως μετά από ομοειδείς επιχειρήσεις αλλά με τις μισές απολαβές. Οι παράνομοι μετανάστες, που ευνοούνται από τους ασυνείδητους εργοδότες, αυξάνονται από μέρα σε μέρα, μετατρέπονται σε δούλους και ταυτόχρονα γηγενείς εργάτες είτε μένουν άνεργοι είτε δέχονται να εργοδοτηθούν με μειωμένα ημερομίσθια. Το πολυδιαφημιζόμενο μέσο κατά κεφαλήν εισόδημα των £7.000 περίπου το χρόνο ουδέποτε ήταν τόσο μακριά από τις απολαβές της μεγάλης πλειοψηφίας των εργαζομένων, ενώ την ίδια ώρα τα εισοδήματα των ισχυρών εκτοξεύονται στα ύψη. Η ανισότητα στην κοινωνία μας ποτέ δεν ήταν τόσο προκλητική όσο είναι σήμερα. Την ίδια ώρα τα ισχυρά συγκροτήματα του τόπου με συγχωνεύσεις ή εξαγορές γίνονται ισχυρότερα και δημιουργούν μονοπωλιακές ή ολιγοπωλιακές καταστάσεις εις βάρος των καταναλωτών. Νόμοι που στοχεύουν στην προστασία των καταναλωτών καθίστανται ουσιαστικά ανενεργοί, διότι η κυβέρνηση δε στελεχώνει τις υπηρεσίες που θα τους εφαρμόσουν, ενώ την ίδια ώρα οι νόμοι που προστατεύουν μεγάλα ξένα ή ντόπια συμφέροντα μπαίνουν αμέσως σε εφαρμογή. Η ισονομία καταντά φράση κενή περιεχομένου. Φτωχοί άνθρωποι φυλακίζονται, διότι δεν μπορούν να πληρώσουν κάποιες μικρές οικονομικές υποχρεώσεις, ενώ την ίδια στιγμή μεγαλόσχημοι όλων των σχημάτων σκανδαλίζουν το λαό με την ατιμωρησία των τεράστιων ανομημάτων τους. Αποδεικνύεται έτσι για άλλη μια φορά ότι στην μπανανία μας συμβαίνει ό,τι συμβαίνει σ' όλες τις μπανανίες: Τιμωρούνται οι μικροί, οι απλοί άνθρωποι, ενώ ασύλληπτοι και ατιμώρητοι παραμένουν οι μεγάλοι απατεώνες.

Η χρηστή διοίκηση έχει δεχτεί στην εξαετία αυτή τόσα πλήγματα, όσα δε δέχτηκε στα τριάντα τρία προηγούμενα χρόνια της ανεξαρτησίας. Αξιωματούχοι του κράτους καταχρώνται εξουσία και πλουτίζουν αθέμιτα ερχόμενοι σε αθέμιτες συναλλαγές με οικονομικούς παράγοντες εις βάρος πάντοτε του δηmosίου. Εργολήπτες συναspίζονται και καταδολιεύονται το δημόσιο. Δημόσιοι υπάλληλοι πλουτίζουν εκμεταλλευόμενοι τη θέση τους, εκκλησιαστικοί παράγοντες εγκαταλείπουν το Θεό και μετατρέπονται σε πιστούς υπηρέτες του Μαμωνά. Και όλοι αυτοί παραδειγματίζουν και τον ίδιο τον ταλαίπωρο λαό μας που σπρώχνεται πλέον προς την ιδεολογία της ασιδοσύνης.

Η δικαιοσύνη σηκώνει ψηλά τα χέρια μπροστά στο οργανωμένο έγκλημα που διαβρώνει πια τον ίδιο τον κοινωνικό ιστό με εκδήλωση φαινομένων διαφθοράς στους κόλπους της αστυνομίας και όχι μόνο. Η ευνοιοκρατία και η ρουσφετολογία έχουν καθιερωθεί ως τρόποι λειτουργίας του πολιτικού μας συστήματος, εκεί όπου η νομοθεσία δεν έχει ακόμα επιβάλει αντικειμενικά κριτήρια και διαφανείς διαδικασίες: στις προσλήψεις εργατών στο δημόσιο, στις προαγωγές, στις μεταθέσεις.

Το κοινωνικό κράτος εδώ στην Κύπρο είναι το πιο καχεκτικό, το πιο ισχνό απ' όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρά το διαφημιζόμενο ψηλό κατά κεφαλήν εισόδημα. Η οικονομική ανάπτυξη χρησιμοποιείται κύρια ως εργαλείο αύξησης του πλούτου των λίγων και όχι ως μέσο αναβάθμισης του συνολικού βιοτικού επιπέδου.

Όλ' αυτά δε συνιστούν πορεία κοινωνικής συνοχής, αλλά κοινωνικής αποσάθρωσης και φθοράς.

Και όμως, ο λαός τα ανέχτηκε και τα έβαλε σε δεύτερη μοίρα με την οριακή έστω πλειοψηφία που έδωσε στον κ. Κληρίδη στις εκλογές του Φεβρουαρίου του 1998 για έναν και μόνο λόγο: διότι πίστεψε στις υποσχέσεις και τις διαβεβαιώσεις του για μια καινούρια πορεία στο εθνικό θέμα. Αιχμή του δόρατος αυτής της πολιτικής το ενιαίο αμυντικό δόγμα και το πυραυλικό σύστημα S300, το οποίο η προπαγάνδα του

προεδρικού ταύτισε κυριολεκτικά με το αμυντικό δόγμα. Η αθέτηση της προεδρικής υπόσχεσης, η εξαπάτηση του λαού επέδρασε πλέον ως καταλύτης για την αποσάθρωση και της κοινωνικής συνοχής και του εσωτερικού μετώπου και της αγωνιστικής διάθεσης του λαού. Και το εσωτερικό μέτωπο αρχίζει ήδη να καταρρέει κι αν τελικά καταρρεύσει, θα συμπαράσχει και κάθε ελπίδα επιβίωσης του λαού μας. Το προεδρικό και ο ΔΗΣΥ διατείνονται ότι υπό τις περιστάσεις η έλευση και εγκατάσταση του ρωσικού πυραυλικού συστήματος θα έβλαπτε την υπόθεσή μας και θα μας εξέθετε σε τρομακτικούς κινδύνους. Γι' αυτό και αποφασίστηκε η ματαίωση της εγκατάστασής του. Όμως οι κίνδυνοι που επικαλέστηκαν υπήρχαν ακριβώς οι ίδιοι και το 1996, όταν ελήφθη η απόφαση για την παραγγελία και το Δεκέμβριο του 1997, όταν ενώπιον των μέσων μαζικής ενημέρωσης και εν χορδαίς και οργάνοις υπεγράφετο το συμβόλαιο. Το μόνο που υπήρχε τότε και δεν υπάρχει σήμερα είναι οι προεδρικές εκλογές. Αυτή μόνο υπήρξε η ουσιώδης διαφοροποίηση των συνθηκών. Τα άλλα μπορούσαν από τότε και να προβλεφθούν και να εκτιμηθούν. Και είμαι βέβαιος ότι προβλέφθηκαν και εκτιμήθηκαν. Όμως τότε το κέντρο βάρους και η απόφαση ήταν να κερδηθούν οι εκλογές. Η περίπτωση αυτή των πυραύλων S300 θα παραμείνει μνημείο ανευθυνότητας και δημαγωγίας εις τους αιώνες. Μνημείο εξαπάτησης ενός ολόκληρου αγωνιούντος για το μέλλον του λαού. Μνημείο καιροσκοπισμού και δημαγωγίας. Το μέγα αυτό λάθος της κυβέρνησης Κληρίδη, της κυβέρνησης μιας μικρής χώρας, πληρώνεται ήδη και θα πληρωθεί ακόμα με τίμημα δυσβάστακτο, διότι τα λάθη των μικρών, όπως είπαμε, είναι πλέον πολύ ακριβά. Το ζήτημα όμως είναι ότι το λάθος του κ. Κληρίδη θα πληρώσει ο κυπριακός λαός· αυτό είναι το τραγικό. Ο λαός είναι σήμερα βαριά τραυματισμένος και βαθύτατα απογοητευμένος. Όμως η πικρία και η απογοήτευση δεν πρέπει να μετατραπούν σε μοιρολατρία και ηττοπάθεια. Αντίθετα σε πείσμα πρέπει να μετουσιωθούν και θέληση για αγώνα και επιβίωση.

Αναζητά ο λαός σήμερα εκείνες τις πολιτικές συγκλίσεις που θα οδηγήσουν σε μια συνεπή, συνετή και σταθερή πορεία ολόκληρης της κοινωνίας μας προς τη λύτρωση. Τις συγκλίσεις που θα περιφρουρούν την κοινωνική του συνοχή μέσα από το βάθεμα των δημοκρατικών του κατακτήσεων, την ισονομία, την κοινωνική αλληλεγγύη, την προστασία των αδυνάτων, την οικονομική πρόοδο και τη συμμετοχή όλων στα αγαθά της. Αναζητά τις συγκλίσεις που θα έχουν κοινή συνισταμένη την κατοχύρωση της κυριαρχίας, της ενότητας και της εδαφικής ακεραιότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας, την αποκατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την απαλλαγή από την τούρκικη κατοχή. Αναζητά τους φορείς μιας μεγάλης πολιτικής της κοινωνικής συνοχής και της εθνικής απελευθέρωσης.

Αυτές οι δυνάμεις υπάρχουν. Είναι οι δυνάμεις της μεγάλης κοινωνικής πλειοψηφίας που οφείλουν να ανταποκριθούν επιτέλους στα καλέσματα της ιστορίας. Το θέμα είναι αν κατανοούν τα μηνύματα και αν θα μπορέσουν να ανταποκριθούν στο κάλεσμα.

Σε ό,τι αφορά τώρα τα εσωτερικά θέματα:

Θα αρχίσω από την αυτοδιοίκηση: Η αυτοδιοίκηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ο φτωχός συγγενής του κράτους με ανεπαρκέστατους πόρους και με έναν περιορισμό ή, αν θέλετε, αυτοπεριορισμό, εις το να παρέχουν μόνο υπηρεσίες εις τους δημότες. Πόροι για αναπτυξιακά προγράμματα δεν υπάρχουν, προγράμματα για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και για την κοινωνική φροντίδα και τον πολιτισμό. Εξ ου και το τελευταίο ξέσπασμα της Ένωσης Δήμων ενάντια στην κυβέρνηση, ενάντια στον Υπουργό Οικονομικών για την έλλειψη ευαισθησίας από πλευράς τους προς αντιμετώπιση αυτού του τόσο σοβαρού προβλήματος. Πιστεύουμε ότι είναι καιρός ο κρατικός προϋπολογισμός να δώσει ένα 2% για την τοπική αυτοδιοίκηση με προοπτική σταδιακής αύξησής του σε τρία έως τέσσερα χρόνια στα 5%. Και επίσης να

προχωρήσει στην ενοποίηση όλων των υφιστάμενων δημοτικών φορολογιών, οι οποίες αυτή τη στιγμή είναι τόσο πολλές και κατεσπαρμένες, που απλώς τάλαιπωρία δημιουργούν εις τους πολίτες και αυξημένο κόστος εις τις ίδιες τις υπηρεσίες, για να τα εισπράξουν.

Χρειάζεται, μιλώντας για την αυτοδιοίκηση, ένας εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για τις κοινότητες. Η εισαγωγή του θεσμού του κοινοτικού συμβουλίου στις δημαρχούμενες περιοχές είναι κάτι το οποίο πλέον είναι αναγκαίο. Και το συμβούλιο αυτό πρέπει να έχει σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες, όπως την κοινοτική ευημερία, την ανάπτυξη του πρασίνου και των πάρκων, τις παιδικές χαρές, τον έλεγχο της σχολικής εφορίας που βρίσκεται εντός της κοινότητας, τον έλεγχο των δημοτικών υπηρεσιών που παρέχονται στην περιοχή αυτή της κοινότητας, την ανάπτυξη του εθελοντισμού, τον αθλητισμό σε συνεργασία με τον ΚΟΑ, τα κέντρα νεότητας, τους παιδοκομικούς σταθμούς, με ταυτόχρονη παραχώρηση κονδυλίων για τους πιο πάνω σκοπούς. Αναβάθμιση και ουσιαστικοποίηση των κοινοτικών συμβουλίων επίσης των κατεχόμενων περιοχών με σαφή πλαίσια αρμοδιότητας, όπως η συντήρηση μνήμης κατεχομένων, η επανασύνδεση των εκτοπισθέντων της κοινότητας, η δημιουργία φωτογραφικού και άλλου αρχείου, η έκδοση βιβλίων για τις κατεχόμενες περιοχές.

Πολεοδομία:

Η πολεοδομική εξουσία ασκείται μέσα από ευρείες δημοκρατικές εξουσίες του υπουργού και του Υπουργικού Συμβουλίου. Η άσκηση τέτοιας και τόσης διακριτικής εξουσίας εκτρέφει φαινόμενα διαφθοράς και αθέμιτου πλουτισμού, παράγει και προάγει εύνοιες και διακρίσεις, δημιουργεί εκατομμυριούχους, ενώ άλλους τους καταστρέφει. Είναι ανάγκη, επείγουσα ανάγκη, να τεθεί τέρμα στην άσκηση αυτών των διακριτικών εξουσιών άμεσα. Ευθύνες φέρουμε και εμείς ως νομοθετική εξουσία που δεν προχωρήσαμε ακόμα στη θέσπιση της αναγκαίας νομοθεσίας. Και σ' αυτό τον τομέα η

συνεργασία με το ΕΤΕΚ πρέπει να μπει σε μια μόνιμη κι επιστημονική-επαγγελματική βάση, για να ξεπεραστούν αυτά τα φαινόμενα.

Κτηματολόγιο:

Το κτηματολόγιο εξακολουθεί να παρουσιάζει πληθώρα αδυναμιών που καταταλαιπωρούν τον κόσμο. Μακρόχρονες καθυστερήσεις στην έκδοση αποφάσεων, εκκρεμότητες και τεταμένες σχέσεις μεταξύ των ιδιοκτητών της γης, αγροτικοί δρόμοι που επρόκειτο να εγγραφούν με ταχύρρυθμες υποτίθεται διαδικασίες και εξακολουθούν όμως να είναι όπως ήταν στο παρελθόν. Αιτήσεις για έκδοση αδειών οικοδομής δεν εξετάζονται, διότι οι υφιστάμενοι από δεκαετίες δρόμοι δεν έχουν νομιμοποιηθεί. Χρειάζεται εκσυγχρονισμός και ενίσχυση σε ανθρώπινο δυναμικό. Και με την ευκαιρία, ήθελα να υποβάλω για άλλη μια χρονιά το ερώτημα: Τι γίνεται με τις διακόσιες θέσεις του κτηματολογίου που εκκρεμούν από το 1990-'91.

Αγροτική ανάπτυξη:

Όχι σπάνια, αντιμετωπίζεται ως θέμα συμφερόντων και πολλές φορές κοινότητες πέφτουν θύματα ανταγωνισμού τέτοιων συμφερόντων και καταδικάζονται σε μαρασμό. Κλασική είναι η περίπτωση της κοινότητας Προδρόμου Μαραθάσας που από το 1972 - σημειώστε το, παρακαλώ, 1972- ζητά εναγωνίως τη μεταφορά νερού από την περιοχή Καννούρες του Τροόδου για σκοπούς άρδευσης και ανάπτυξης. Επί είκοσι έξι χρόνια συναντά την επίμονη άρνηση από πλευράς κυβέρνησης κι εν τω μεταξύ κοντεύει να σβήσει η κοινότητα αυτή από το χάρτη.

Στον τομέα της υγείας:

Το υφιστάμενο σύστημα υγείας εξαντλεί τα όριά του. Αύξηση του μέσου όρου επιβίωσης με ταυτόχρονη αύξηση του γηράσκοντος τμήματος του πληθυσμού, που τώρα είναι περίπου 10% αλλά σε λίγα χρόνια θα ξεπεράσει το 15%. Η δαπανηρή θεραπεία των σύγχρονων ασθενειών, όπως καρδιοπάθειας, καρκίνου, έιτζ,

οστεοπόρωσης, δημιουργούν τεράστιες ανάγκες για δαπάνες υγείας. Είναι συνεχής η αύξηση των δαπανών υγείας. Ταυτόχρονα δε, με αυτή τη συνεχή αύξηση των δαπανών υγείας, έχουμε το χάος των δημόσιων θεραπευτηρίων χωρίς έλεγχο, χωρίς μανάτζμεντ, με πλήρη συγκεντρωτισμό, με σπατάλες, με κατεστημένα. Αυτά οδηγούν το δημόσιο σύστημα υγείας σε κατάρρευση. Παράλληλα, βρίσκεται σε άνοδο η ιδιωτική ασφάλεια υγείας με προφανείς τάσεις αύξησης του κινδύνου αμερικανοποίησης του συστήματός μας, αν δε ληφθούν έγκαιρα τα δέοντα μέτρα. Και όταν λέω «αμερικανοποίηση», είναι σαφές τι εννοώ: Όσοι έχουν ιδιωτική ασφάλιση μακάριοι και όσοι δεν έχουν και θα βασίζονται στα δημόσια υγειαστήρια, αλίμονό τους αν αρρωστήσουν με αρρώστια πέραν της γρίπης. Η λύση στο πρόβλημα είναι ένα συνολικό, υποχρεωτικό σύστημα υγείας. Και εδώ θα πρέπει να τονίσω ότι είναι ακατανόητη και ανεπίτρεπτη η στάση των δημόσιων υπαλλήλων, οι οποίοι εξακολουθούν να θεωρούν ότι, επειδή επί αγγλοκρατίας ήταν κεκτημένο δικαίωμα το δικαίωμα της δωρεάν υγείας, θα πρέπει μέσα στις νέες συνθήκες των δυσανάλογα αυξημένων δαπανών που απαιτεί ο τομέας της υγείας να έχουν αυτό το προνόμιο, δηλαδή θα πρέπει όλοι οι άλλοι να πληρώνουμε, για να έχουν οι δημόσιοι υπάλληλοι δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, θα έχουν μόνο όσοι ήταν υπάλληλοι κατά τη διάρκεια της αγγλοκρατίας ή ο αριθμός εκείνος που ήρθαν υπάλληλοι κατά τη διάρκεια της αγγλοκρατίας.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Ναι, που ήταν για εκείνους κεκτημένο δικαίωμα.

Είναι επείγουσα η ανάγκη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να προχωρήσουμε στη θέσπιση ενός υποχρεωτικού για όλο τον πληθυσμό συστήματος υγείας. Και εδώ θα έχουμε να αντιμετωπίσουμε τα αντικρουόμενα συμφέροντα τάξεων, ομάδων και άλλων

παραγόντων, αλλά είναι υποχρέωση της Βουλής να σταθεί μπροστά στις διαφορές με κριτήριο το δημόσιο συμφέρον και να προχωρήσει στην ψήφιση ενός σωστού σχεδίου υγείας για όλο τον πληθυσμό της Κύπρου.

Ταυτόχρονα με αυτή την κατάσταση στο δημόσιο τομέα της υγείας, στον ιδιωτικό παρατηρείται πλήρης σχεδόν αδιαφορία από πλευράς κυβέρνησης: Έλλειψη ελέγχου, έλλειψη κανονισμών, έλλειψη κινήτρων, έλλειψη οποιουδήποτε ενδιαφέροντος, θα μπορούσα να πω. Και όμως, κύριοι, η Κύπρος θα μπορούσε να μετατραπεί σε ένα περιφερειακό κέντρο υγείας υψηλών προδιαγραφών. Υπάρχουν οι επιστήμονες, υπάρχουν τα κεφάλαια και υπάρχει και το προσωπικό, αλλά δεν υπάρχει δυστυχώς ο σχεδιασμός, ο σοβαρός υπεύθυνος σχεδιασμός, ως συγκεκριμένη πολιτική πλέον του κράτους.

Βιομηχανία:

Συνεχίζεται η συρρίκνωση του βιομηχανικού τομέα της οικονομίας, ως αποτέλεσμα της ευρωπαϊκής μας πορείας και της παράλληλης αδυναμίας μας να προσαρμοστούμε στις νέες συνθήκες ανταγωνισμού στην ευρωπαϊκή κυρίως αγορά. Το πρόβλημα αυτό αφορά βέβαια πρώτα τους βιομηχάνους, οι οποίοι παρέμειναν προσκολλημένοι σε μεθόδους και καταστάσεις εκτός πραγματικότητας πλέον, όπως λ.χ. το είδος της βιομηχανίας αλλά και η επιμονή τους στην ανάγκη του χαμηλού εργατικού κόστους, ως εάν το εργατικό κόστος να ήταν το μεγαλύτερο κόστος από όλα που συνθέτουν το συνολικό τελικό κόστος. Αφορά όμως περισσότερο την ίδια την κυβέρνηση η οποία δεν μπόρεσε να βοηθήσει κατά τρόπο ουσιαστικό και να καθοδηγήσει το βιομηχανικό τομέα στη νέα πορεία που οι συνθήκες επιβάλλουν. Και οι συνθήκες επιβάλλουν αναδιάρθρωση της βιομηχανίας μας. Διαρθρωτικό είναι το πρόβλημά της κι όχι υπόθεση επιχορηγήσεων, απλά και μόνο για να λαθροβιώνουν μη βιώσιμες βιομηχανίες.

Η αναδιάρθρωση της βιομηχανίας μας πρέπει να στοχεύει σε αναπροσανατολισμό, σε αναδιρθρώσεις, σε εισαγωγή υψηλής τεχνολογίας, σε υψηλή ποιότητα και σε υψηλή τυποποίηση, μαζί βέβαια με λογικό κόστος. Τέτοιες βιομηχανίες με τις πιο πάνω προδιαγραφές υπάρχουν σήμερα και κυριολεκτικά ανθούν, ακόμα και στον πολύ ευαίσθητο και ευάλωτο τομέα της ένδυσης, όπου ο συναγωνισμός είναι εξοντωτικός. Σ' αυτό το είδος της βιομηχανίας θα έπρεπε να στοχεύει μια υπεύθυνη και σώφρων και διορατική κυβερνητική βιομηχανική πολιτική και αυτή τη βιομηχανία έπρεπε να στηρίζει και εν ανάγκη να επιδοτεί στα πρώτα της βήματα. Στην πράξη τι έκανε η κυβέρνηση; Επιδότησε βιομηχανίες σχεδόν αδιακρίτως και εν πολλοίς με γνώμονα το προσωπικό ρουσφέτι, ενώ άλλες βιομηχανίες, που όντως είναι βιώσιμες και πραγματοποιούν σημαντικές εξαγωγές, δεν έτυχαν της παραμικρής κυβερνητικής συμπαράστασης. Ιδιαίτερα σημαντικό θεωρούμε το πρόβλημα των φαρμακοβιομηχανικών γενερικών φαρμάκων που σήμερα πραγματοποιούν το 15% των εξαγωγών μας και οι οποίες χρειάζονται τη στήριξη της πολιτείας, όχι την οικονομική αλλά τη θεσμική. Ο νόμος για την πνευματική ιδιοκτησία πρέπει να αναθεωρηθεί έτσι, ώστε να λαμβάνονται υπόψη και τα συμφέροντα της κυπριακής φαρμακοβιομηχανίας και όχι μόνο των πολυεθνικών φαρμακοβιομηχανιών. Το Ινστιτούτο Έρευνας και Τεχνολογίας πρέπει να αξιοποιηθεί σωστά και να δώσει στην κυπριακή βιομηχανία τη στήριξη που οι καιροί απαιτούν. Τα κοινοτικά κονδύλια για την τεχνολογική αναβάθμιση της κυπριακής βιομηχανίας να αξιοποιηθούν.

Μπορεί οι υπηρεσίες, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να είναι το μεγαλύτερο κεφάλαιο της οικονομίας μας, όμως τούτο δε σημαίνει ότι θα πρέπει να εγκαταλειφθεί ο πρωτογενής και ο δευτερογενής τομέας. Η ευαισθησία του τομέα των υπηρεσιών και η πλήρης εξάρτησή του από εξωγενείς παράγοντες έχει αποδειχθεί στην πράξη το 1991 και με βάση εκείνη την εμπειρία δεν πρέπει να επιτραπεί επανάληψη τέτοιων

φαινομένων απονέκρωσης της οικονομίας για λόγους πολιτικούς είτε εντός είτε εκτός της Κύπρου.

Οι υπηρεσίες:

Η υπερανάπτυξη του τριτογενούς τομέα της οικονομίας είναι ήδη μια πραγματικότητα. Οι υπηρεσίες από χρόνια συνεισφέρουν τη μερίδα του λέοντος στην καθολική εθνική οικονομία. Το φαινόμενο αυτό καθεαυτό είναι ως ένα βαθμό φυσιολογικό, διότι βασίζεται στην αξιοποίηση συγκριτικών μας πλεονεκτημάτων έναντι άλλων χωρών. Όμως η ανεξέλεγκτη εξέλιξη αυτού του τομέα εμπεριέχει πολύ σοβαρούς κινδύνους, τόσο διότι τείνει να καταστήσει την οικονομία μας μονοσήμαντη όσο και διότι μέσα στον τομέα των υπηρεσιών η ανάπτυξη είναι ανεξέλεγκτη και βασίζεται κύρια στον πιο ευαίσθητο τομέα των υπηρεσιών, τον τουρισμό. Ο τομέας αυτός είναι όντως πολύ ευαίσθητος, τόσο από την άποψη της άμεσης εξάρτησης από την πολιτική κατάσταση, εσωτερική και εξωτερική, όσο και από την άποψη των περιβαλλοντικών και κοινωνικών δυνατοτήτων. Έχουμε την αίσθηση ότι ήδη έχουμε υπερβεί αυτές τις δυνατότητες με εμφανείς επιπτώσεις τόσο στο περιβάλλον όσο και στον κοινωνικό μας χαρακτήρα.

Επιβάλλεται επομένως σοβαρός έλεγχος της ανάπτυξης στον τουριστικό τομέα και στροφή προς άλλες μορφές υπηρεσιών λιγότερο ευαίσθητων και εξαρτημένων από τα πολιτικά φαινόμενα και με πολύ μικρότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον και τον κοινωνικό μας χαρακτήρα, υπηρεσιών που πέραν των άλλων θα αξιοποιούν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο το υψηλό επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού μας. Ήδη υπάρχουν τέτοιες υπηρεσίες, όπως οι υπηρεσίες συμβούλων που πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω, όμως υπάρχουν τομείς με τεράστιες δυνατότητες που εξακολουθούν να είναι παρθένοι και μακράν της κυβερνητικής σκόπευσης.

Αναφέρομαι στις αντικειμενικές δυνατότητες να καταστεί η Κύπρος ένα σημαντικό περιφερειακό κέντρο υψηλού βαθμού τριτοβάθμιας υγείας και πανεπιστημιακής παιδείας. Προς αυτή την κατεύθυνση συνηγορούν τόσο η γεωγραφική μας θέση και η πολιτική μας σχέση με την περιβάλλουσα περιοχή όσο κυρίως το υψηλό επίπεδο του ανθρώπινου μας δυναμικού, των επιστημόνων μας, που σήμερα κοσμούν πανεπιστημιακά ιδρύματα σ' όλη την Ευρώπη και την Αμερική και ξακουστά ιατρικά κέντρα των χωρών αυτών. Αυτοί οι άνθρωποι θα μπορούσαν με μια σωστή πολιτική να επαναπατριστούν και να προσφέρουν τις πολύτιμες υπηρεσίες τους από ανάλογο επιπέδου ιδρύματα της Κύπρου, κρατικά ή ιδιωτικά. Η κυβέρνηση έχει μείνει στα λόγια σ' αυτό το στρατηγικής σημασίας θέμα. Κάθε χρόνο το επαναλαμβάνουμε και κάθε χρόνο παίρνουμε την ίδια απάντηση, ότι δηλαδή συμφωνούν και ότι το μελετούν. Στο μεταξύ ο Ντενκτάς έχει ήδη μετατρέψει το ψευδοκράτος του σε πανεπιστημιακό κέντρο με 40 000 φοιτητές από πολλές χώρες της περιοχής. Εύχομαι, όταν οι δικές μας αρχές δεήσουν να πάρουν τις δικές τους αποφάσεις, να μην είναι ήδη πολύ αργά.

Διοίκηση - περιορισμός διακριτικών εξουσιών:

Τα τελευταία χρόνια η κοινωνία μας έχει συγκλονιστεί από πολυάριθμες καταγγελίες για σκάνδαλα που σχετίζονται με τη διοίκηση και τη διακυβέρνηση του τόπου. Η ατιμωρησία των πλείστων από τις περιπτώσεις των σκανδάλων τείνει να διαβρώσει τα θεμέλια της κοινωνίας μας και να αναστρέψει τις αξίες. Στη βάση όλων σχεδόν των καταγγελιών για αθέμιτο πλουτισμό βρίσκεται ο τρόπος άσκησης της διοίκησης που χαρακτηρίζεται από ευρύτητα, απεριόριστα σχεδόν περιθώρια διακριτικής εξουσίας. Αυτή ακριβώς η ανεξέλεγκτη διακριτική εξουσία αποτελεί την πηγή της αυθαιρεσίας της διοίκησης και των φαινομένων αθέμιτου πλουτισμού. Μαζί και η έλλειψη αποτρεπτικής νομοθεσίας και αποτελεσματικής ταυτόχρονα του τύπου, ας

πούμε, του «πόθεν έσχες». Είναι, πιστεύω, κατεπείγουσα η ανάγκη για την ίδια την κοινωνία ο δραστικός περιορισμός των διακριτικών εξουσιών της κυβέρνησης.

Το σύνταγμα ορίζει ποια είναι η εκτελεστική εξουσία και ασφαλώς η Βουλή δεν μπορεί να ασκήσει τέτοια εξουσία. Όμως ο τρόπος και τα πλαίσια άσκησης αυτής της εξουσίας καθορίζονται τόσο από το σύνταγμα όσο και από τους νόμους και ιδιαίτερα τους κανονισμούς. Αυτοί οι κανονισμοί είναι ανάγκη να καθορίζουν συγκεκριμένα κριτήρια και διαδικασίες για την άσκηση της διοίκησης. Η ασάφεια και η γενικότητα οδηγούν στην αυθαιρεσία, τις διακρίσεις και τη διαφθορά.

Με επιστολή μου στον Πρόεδρο της Βουλής επισήμανα αυτό το σημαντικό πρόβλημα. Φρονώ ότι, όσο αφήνονται αυτά τα τεράστια περιθώρια άσκησης διακριτικής εξουσίας, τόσο θα συντηρούνται τα φαινόμενα διαφθοράς.

Επομένως, ο ελεγκτικός ρόλος του κοινοβουλίου θα πρέπει να στραφεί περισσότερο στην πρόληψη παρά στην αποκάλυψη των φαινομένων διαφθοράς. Και αυτό θα επιτευχθεί με το δραστικό περιορισμό των διακριτικών εξουσιών της εκτελεστικής εξουσίας.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Δώρου Θεοδώρου, τον Πρόεδρο αντικατέστησε στην έδρα ο βουλευτής κ. Νίκος Μουσιούττας.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ)

Καλώ στο βήμα το βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού Χρήστο Πουργουρίδη.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Πριν καταθέσω την ομιλία μου, που βασικά καταπιάνεται με κάποιες πτυχές του εθνικού μας θέματος, να μου επιτρέψετε να πω ότι επιθυμώ να ενώσω τη φωνή μου

πλήρως με τα όσα είπε ο κ. Αγαπίου για την κατάσταση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και την ανάγκη αποτελεσματικής προστασίας τους στην Κύπρο. Θέλω να επαναλάβω και να υιοθετήσω τα όσα είπε ότι η νομοθεσία που ρυθμίζει τα δικαιώματα των αλλοδαπών στην Κύπρο είναι απαρχαιωμένη και αναχρονιστική, σε βαθμό που μας εκθέτει διεθνώς. Τονίζω επίσης ότι πράγματι ο τομέας της δικαιοσύνης χρειάζεται πολύ μεγαλύτερες δαπάνες, γιατί είναι αδιανόητο σήμερα που συζητούμε τους τελευταίους προϋπολογισμούς της χιλιετίας να υπάρχουν δικαστές που να μη διαθέτουν δικαστική αίθουσα, για να εκδικάσουν υποθέσεις ή να μη διαθέτουν στενογράφο.

Αν συμφώνησα πλήρως με τον κ. Αγαπίου, το έκαμα και σκόπιμα, γιατί η ομιλία μου θα στραφεί μέσα σε ένα πνεύμα συναίνεσης και θέλω να δείξω ότι δεν έχουμε κανένα πρόβλημα να υιοθετούμε θέσεις της αντιπολίτευσης πάνω σε οποιοδήποτε θέμα.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Είναι η πεποίθησή μου ότι η ανόρθωση και σωτηρία της Κύπρου δεν είναι μόνο θέμα κυβερνητικών αλλαγών....

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Είναι θέμα ομόνοιας.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Πολύ σωστά λέει ο κ. Χατζηδημητρίου. Η ανόρθωση της Κύπρου είναι θέμα ομόνοιας.

Είναι, επαναλαμβάνω, η πεποίθησή μου ότι η ανόρθωση και σωτηρία της Κύπρου δεν είναι μόνο θέμα κυβερνητικών αλλαγών και οικονομικών κονδυλίων. Είναι θέμα βαθύτερης ηθικής και κοινωνικής ανάπτυξης, για την οποία καλούμαστε να σκεφτούμε όλοι και να δουλέψουμε όλοι. Τα γεγονότα της τελευταίας δεκαετίας, με την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, απέδειξαν ότι οι οικονομικές και πολιτικές

μεταρρυθμίσεις από μόνες τους δε σώζουν ούτε οδηγούν σε καλύτερες μέρες τους λαούς. Χρειάζονται βαθύτερες πνευματικές και ηθικές αναπλάσεις που ξεκινούν από τον εσωτερικό κόσμο του ανθρώπου και δημιουργούν τα νέα ήθη, τους νέους θεσμούς των ανθρώπινων κοινωνιών.

Η συζήτηση των προϋπολογισμών, στην οποία λαμβάνουν μέρος όλοι ή σχεδόν όλοι οι βουλευτές, είναι μια λαμπρή ευκαιρία, για να κάνουμε όλοι ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, που είναι κατά τη γνώμη μου η εντόπιση κάποιων θετικών εισηγήσεων -και έγιναν πάρα πολλές τέτοιες και από πλευράς του κ. Χρίστου και από πλευράς του κ. Τάσσου Παπαδόπουλου, αλλά και άλλων συναδέλφων- και μέσα σε πνεύμα συναντίληψης και συναίνεσης να προωθήσουμε τις εισηγήσεις αυτές. Δυστυχώς αυτό δε γίνεται. Περιοριζόμαστε ο καθένας να καταθέσει τη δική του ομιλία, δε γίνεται ένας γόνιμος διάλογος γύρω από αυτές τις θετικές εισηγήσεις και είναι κάτι που πρέπει να μας προβληματίσει, για να δούμε πώς αυτή η εισήγηση παίρνει σάρκα και οστά.

Οι τρεις τελευταίες προεδρικές εκλογές απέδειξαν πως είναι δύσκολο κάποιος να εκλεγεί Πρόεδρος στην Κύπρο με την υποστήριξη μόνο ενός κόμματος. Θα πρέπει, για να επιτύχει, ένας υποψήφιος να κάμει συμμαχίες, που συχνά θα είναι συμμαχίες ετερόκλητες. Είναι επομένως ανάγκη ένας υποψήφιος να κάνει και πολιτικούς συμβιβασμούς. Έτσι θεωρώ πως ήταν υπερβολική η κριτική που άσκησε ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ για το θέμα αυτό στον Πρόεδρο Κληρίδη. Αν η συμμαχία Κληρίδη - ΕΔΕΚ ήταν ετερόκλητη, άλλο τόσο ετερόκλητη θα ήταν, αν γινόταν με τον υποψήφιο που υποστήριζε το ΑΚΕΛ. Γιατί, ενώ μπορεί ΑΚΕΛ και ΕΔΕΚ να έχουν στα κοινωνικά και οικονομικά θέματα κάποιες μεγαλύτερες συγκλίσεις, εντούτοις μεταξύ τους υπάρχει πολύ μεγαλύτερη διαφορά απόψεων πάνω στη στρατηγική

επίλυσης του κυπριακού προβλήματος. Επομένως, ετερόκλητη θα ήταν και μια τέτοια συνεργασία.

Υπερβολική ήταν πιστεύω και η κριτική που άσκησε ο αγαπητός συνάδελφος κ. Χρίστου για τη στρατηγική Κληρίδη στο Κυπριακό. Ο Γλαύκος Κληρίδης εκτίμησε, και νομίζω ορθά εκτίμησε, ότι ο ξένος παράγοντας και ιδιαίτερα ο αμερικανικός δεν ήταν διατεθειμένος να ασκήσει ουσιαστικές και αποτελεσματικές πιέσεις πάνω στην Τουρκία. Άλλωστε, τέτοιες πιέσεις δεν ασκήθηκαν στην πενταετία της προεδρίας Βασιλείου, που η δική μας πλευρά ακολούθησε με συνέπεια την πολιτική που προβάλλει και στηρίζει το ΑΚΕΛ. Έτσι, για να δημιουργηθούν συνθήκες ενεργότερου ενδιαφέροντος διεθνώς, ακολούθησε μια συγκεκριμένη στρατηγική. Αυτή που ο κ. Χρίστου χαρακτηρίζει πολιτική της ηφαιστειολογίας. Ήταν μια θεωρία, θέλω να πιστεύω, που στη σύλληψή της ήταν ορθή. Δοκιμάσαμε την πολιτική των ψηφισμάτων το Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και των συνομιλιών και δεν οδηγηθήκαμε πουθενά ή μάλλον πηγαίναμε από το κακό στο χειρότερο, γιατί δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι η προεδρία του Γιώργου Βασιλείου έληξε με τις γνωστές ιδέες Γκάλι με τα όσα αρνητικά περιείχαν. Χρειαζόταν να δοκιμαστεί κάτι καινούριο που να οδηγήσει στην άσκηση αποτελεσματικών πιέσεων πάνω στην Τουρκία. Ο Πρόεδρος Κληρίδης εκτίμησε πως η ενίσχυση της άμυνας μπορούσε να οδηγήσει και σε ενίσχυση της διαπραγματευτικής μας θέσης. Ουδέποτε θεώρησε ο κ. Κληρίδης ή ο Δημοκρατικός Συναγερμός την άμυνα ως μέσο επίλυσης του Κυπριακού με στρατιωτικά μέσα. Θεώρησαν -Κληρίδης και ΔΗΣΥ- και θεωρούν την άμυνα ως μέσο ενίσχυσης της διαπραγματευτικής μας θέσης.

Με τη θέση αυτή διαφωνεί το ΑΚΕΛ. Σεβόμαστε τη διαφωνία. Αλλά η θέση του ΑΚΕΛ είναι ξεκάθαρη και την ανέφερε κ. Χρίστου ως εξής: «Το ΑΚΕΛ ουδέποτε θεώρησε την άμυνα σαν μέσο επίλυσης του Κυπριακού ή μέσο ενίσχυσης της διαπραγματευτικής μας θέσης». Με το πρώτο σκέλος της θέσης συμφωνούμε απόλυτα,

με το δεύτερο όμως διαφωνούμε. Μια καλά οργανωμένη άμυνα, στα πλαίσια της στενής συνεργασίας μας με την Ελλάδα, μπορεί να ενισχύσει τη διαπραγματευτική θέση μας ουσιαστικά. Χωρίς άμυνα δεν μπορεί να ασκήσει ένα κράτος εξωτερική πολιτική. Και ειδικά ένα κράτος ημικατεχόμενο είναι αδιανόητο να μην ενισχύσει την άμυνά του, πάντα βέβαια μέσα στα πλαίσια των δικών του δυνατοτήτων.

Όμως η άμυνα δεν πρέπει ποτέ να αφεθεί να δημιουργήσει αυταπάτες και ψευδαισθήσεις. Και εδώ είναι ένα σημείο που συμφωνούμε με τον κ. Χρίστου, ότι σε μερίδα του λαού δημιουργήθηκαν δυστυχώς τέτοιες ψευδαισθήσεις, στη διάρκεια της πολύμηνης πυραυλογίας. Σίγουρα έγιναν πολλές δηλώσεις που και αχρείαστες ήταν και ζημιογόνες υπήρξαν.

Η αγορά των πυραύλων S300 έγινε μέσα στα πλαίσια αυτής της πολιτικής. Ήταν ένα εγχείρημα που σκοπό και στόχο είχε τη δημιουργία κλίματος άσκησης πιέσεων πάνω στην Τουρκία, παράλληλα με την ενίσχυση της άμυνάς μας. Δεν ήταν σκοπός του Κληρίδη η στρατικοποίηση του Κυπριακού. Σήμερα διαπιστώνουμε ότι υπερτιμήθηκε η πολιτική δυναμική του εγχειρήματος και υποτιμήθηκαν οι αντιδράσεις που θα προέκυπταν. Δεν εκτιμήθηκε σωστά η λυσσαλέα αντίδραση των πανίσχυρων εταιρειών κατασκευής πολεμικού υλικού των δυτικών χωρών. Είναι οι πανίσχυρες αυτές εταιρείες, που δημιούργησαν το τόσο αρνητικό κλίμα για καθαρά δικούς τους εμπορικούς σκοπούς, γιατί, όπως όλοι ξέρουμε, αυτές οι εταιρείες επηρεάζουν καθοριστικά την εξωτερική πολιτική των χωρών τους, τόσο στις Ηνωμένες Πολιτείες όσο και στη Γαλλία, την Αγγλία και άλλου. Δεν ήθελαν οι εταιρείες αυτές να επιτρέψουν την προώθηση των ρωσικών οπλικών συστημάτων, έτσι που αυτά να μπορέσουν να συναγωνίζονται επί ίσοις όροις τα δικά τους προϊόντα.

Όμως στο θέμα των πυραύλων S300, ο υποψήφιος που υποστήριζε το ΑΚΕΛ, είχε ακριβώς την ίδια θέση με τον Κληρίδη, όπως όλοι θυμούμαστε, και το ίδιο το ΑΚΕΛ

σε κανένα στάδιο δεν προειδοποίησε έγκαιρα για τις αναμενόμενες αντιδράσεις. Στο στάδιο λήψης της απόφασης δεν μπορούσε κάποιος να προβλέψει αυτές τις αντιδράσεις, όσο και αν μελετούσε σε βάθος το πρόβλημα. Μετά το γεγονός, ασφαλώς γινόμαστε όλοι σοφότεροι. Κλείνοντας το κεφάλαιο S300, θέλω να τονίσω πως, κατά την άποψή μου, η μη εγκατάσταση των πυραύλων αυτών στην Κύπρο είναι θέμα ευαίσθητο, αγγίζει λεπτές χορδές του λαού μας και ως τέτοιο δεν προσφέρεται για κομματική εκμετάλλευση.

Συμφωνούμε απόλυτα με το ΑΚΕΛ ότι το Κυπριακό, παρά την όποια κινητικότητα παρουσιάζεται τις τελευταίες βδομάδες και είναι μια φραστική κινητικότητα, βρίσκεται σε αδιέξοδο βαθύ και επικίνδυνο. Υιοθετούμε τη θέση ότι τα τετελεσμένα της εισβολής και της κατοχής εδραιώνονται. Όμως γι' αυτό σχεδόν αποκλειστικός υπεύθυνος είναι η Τουρκία. Δεν είναι η δική μας πλευρά που αποτρέπει τη λύση του Κυπριακού ή την πρόοδο στις συνομιλίες. Οι καιροί είναι πράγματι κρίσιμοι. Γι' αυτό και ο Πρόεδρος Κληρίδης έχει εξαγγείλει την πρόθεσή του για δημιουργία κυβέρνησης ευρείας αποδοχής. Γι' αυτό και ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού στην ομιλία του από το βήμα αυτό κάλεσε όλους σε συνεργασία. Η πρόθεση του Προέδρου της Δημοκρατίας για τη συγκρότηση κυβέρνησης ευρείας αποδοχής δεν πρέπει, κατά την άποψή μου, να απορριφθεί αβασάνιστα από κεκτημένη αντιπολιτευτική διάθεση ή με επιχειρήματα που κατά την άποψή μου δεν ευσταθούν. Είναι μια πρόθεση ειλικρινής και όλα τα κόμματα πιστεύω πως πρέπει να ανταποκριθούν θετικά, παρά τις εξ αντικειμένου δυσκολίες που ένα τέτοιο εγχείρημα συνεπάγεται.

Η θέση ότι μπορεί να υπάρξει αποτελεσματική συνεργασία μέσα από το Εθνικό Συμβούλιο είναι ουτοπική. Οι τριβές είναι από την άσκηση της εσωτερικής διακυβέρνησης που προκαλούνται. Είναι εκεί που πρέπει να βρούμε τρόπους συνεργασίας, γιατί στο κάτω κάτω τα εσωτερικά θέματα δεν είναι λιγότερο σημαντικά.

Τα ελλείμματα στην οικονομία, η διαφθορά και οι δαπάνες για τη συντήρηση μιας μη παραγωγικής δημόσιας υπηρεσίας, είναι προβλήματα που, αν δεν αντιμετωπιστούν έγκαιρα και αποτελεσματικά, μπορεί να αποβούν εξίσου καταστροφικά με τον Αττίλα. Και εδώ υιοθετώ πλήρως παλαιότερη δήλωση του γενικού γραμματέα του ΑΚΕΛ, που σύντομα εύχομαι να τον δούμε στα έδρανα της Βουλής, που τόνισε με έμφαση πως η διαφθορά, αν δεν αντιμετωπιστεί, μπορεί να αποβεί χειρότερη από τον Αττίλα για την Κύπρο. Αυτά τα προβλήματα, τα τόσο σοβαρά, πιστεύω πως μόνο με τη συνεργασία όλων μπορούν να επιλυθούν. Κάποιες από τις θαυμάσιες εισηγήσεις που ο συνάδελφος Τάσος Παπαδόπουλος έκανε γύρω από τη δημόσια υπηρεσία, που με τον τρόπο που εξελίσσονται τα πράγματα απειλείται πράγματι η οικονομία του τόπου, μόνο με τη συνεργασία όλων των πολιτικών κομμάτων μπορούν να υιοθετηθούν και να επιτύχουν. Αν δεν υπάρξει τέτοια συνεργασία, το κακό γύρω από τον τομέα αυτό θα χειροτερεύει χρόνο με το χρόνο.

Οι χθεσινές απαράδεκτες δηλώσεις του Σερ Ντέιβιντ Χάνεϊ δείχνουν πόσο κρίσιμοι είναι οι καιροί. Δείχνουν πόσο δύσκολες θα είναι οι μέρες που θα έρθουν. Ακόμα δείχνουν πως είναι λάθος να αναλισκόμεθα σε επικρίσεις μεταξύ μας για τις απαράδεκτες τοποθετήσεις των ξένων σε βάρος της υπόθεσής μας και να προσπαθούμε από τις θέσεις αυτές να αντλήσουμε επιχειρήματα, για να στηρίξουμε τις δικές μας απόψεις. Τόσο η ΕΔΕΚ όσο και το ΑΚΕΛ εξέδωσαν ανακοινώσεις και επικαλούμενοι μέρος των δηλώσεων ή αποσπάσματα των δηλώσεων του Σερ Ντέιβιντ Χάνεϊ, θέλουν να δείξουν πόσο δίκαιο είχαν οι δικές τους θέσεις γύρω από το Κυπριακό. Πιστεύω πως θα ήταν καλύτερα αν όλοι βρίσκαμε τους τρόπους με μια φωνή να αντιμετωπίσουμε τις δολοπλοκίες των ξένων, που σίγουρα αυτούς τους μήνες που μας έρχονται θα κορυφωθούν.

Κλείνω με το να τονίσω τα εξής: Καταμερισμός και πρωτεία ευθυνών για την κατάσταση που επικρατεί σήμερα στην Κύπρο υπάρχουν βέβαια. Δεν εξυπηρετεί όμως κανένα σκοπό οι μεν να καταμερίζουν στους δε τα πρωτεία ευθυνών. Με την τακτική αυτή η κατάστασή μας απλά θα γίνεται ακόμη πιο τραγική. Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ, με την ισοζυγισμένη και γεμάτη από διάθεση συνεργασίας ομιλία του, κάλεσε όλους σε συστράτευση. Το ίδιο πράττει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με την εισήγησή του για κυβέρνηση εθνικής ή ευρείας αποδοχής. Εμείς απλά προσθέτουμε: Σε κρίσιμες ώρες όλοι αφυπνίζονται. Όλοι συστρατεύονται. Δίκαιοι και αμαρτωλοί. Ένοχοι και αθώοι.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα δώσω το λόγο στον κ. Ματσάκη. Απολογούμαι στην κ. Βασιλείου για τη σειρά της, αλλά νομίζω είναι καλύτερα για να υπάρξει και εναλλαγή. Άλλωστε η ομιλία του κ. Ματσάκη είναι ρεκόρ. Θα του πάρει τέσσερα με πέντε λεπτά το πολύ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δηλαδή αν μιλούσε η κ. Βασιλείου, κύριε Πρόεδρε, θα συνεχίζαμε με ομιλία από βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού, έτσι όπως το είπατε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Για να υπάρχει εναλλαγή, είπα. Γιατί αργότερα θα μιλήσει ο κ. Κλεάνθους, και θα ήταν δύο από το ΔΗΚΟ.

Παρακαλώ, κύριε Ματσάκη.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητές συνάδελφοι και αγαπητοί συνάδελφοι,

Θα είμαι εξαιρετικά σύντομος και θα αναφερθώ σε ένα και μόνο θέμα. Πρώτα θα σας δώσω κάποια απλά στοιχεία και μετά θα κάνω μια σύντομη εισήγηση. Πέρσι αυτή

η Βουλή δαπάνησε είκοσι ώρες και έξι λεπτά στη συζήτηση των προϋπολογισμών. Πρόπερσι ο χρόνος ήταν περίπου ο ίδιος. Φέτος ο χρόνος αναμένεται και πάλι να είναι περίπου είκοσι ώρες.

Πέρσι η Βουλή δαπάνησε ενενήντα μία ώρες στο σύνολο των συνεδριάσεων της ολομέλειας. Αν κανείς αφαιρέσει τις είκοσι ώρες των προϋπολογισμών και τις δύο ώρες των επετειακών συνεδριάσεων, αυτό σημαίνει ότι η Βουλή συνεδρίασε για θέματα καθαρά νομοθετικά για εξήντα εννέα ώρες. Σε αυτή την περίοδο (1997 – '98) η Βουλή εξέτασε περίπου τριακόσια νομοθετήματα. Δηλαδή, απλά ομιλούντες, πέρσι αυτή η Βουλή εξέτασε τέσσερα νομοθετήματα για κάθε ώρα συνεδρίασης της ολομέλειας. Είτε νομοθετήματα που υπερψηφίστηκαν είτε νομοθετήματα που καταψηφίστηκαν. Και μιλώ και για προτάσεις νόμου και για νομοσχέδια.

Δε θα σας κουράσω με τα στοιχεία προηγούμενων ετών, τα οποία είναι περίπου τα ίδια με αυτά που ήδη ανέφερα. Το γενικό συμπέρασμα είναι ότι κατά μέσο όρο η Βουλή, το νομοθετικό σώμα της Κύπρου, σε καθεμιά ώρα συνεδρίασης της ολομέλειας ασχολείται με τέσσερα νομοθετήματα

Δε χρειάζεται λοιπόν πολύ μυαλό, για να κάνετε τον υπολογισμό. Αν στις είκοσι ώρες που δαπανούμε συζητώντας τους προϋπολογισμούς και βασικά ακούγοντας τα ίδια και τα ίδια, ξανά και ξανά, χωρίς καμιά ουσιαστική μεταβολή στους προϋπολογισμούς, αν αυτές τις ώρες τις χρησιμοποιούσαμε για νομοθετικό έργο, θα είχαμε εξετάσει ογδόντα ακόμα νομοθετήματα. Τι θεωρείτε, αγαπητοί συνάδελφοι, πιο εποικοδομητικό; Να βομβαρδίζουμε το λαό με λόγια στα οποία εκτίθεται καθημερινά από το ράδιο, την τηλεόραση και τις εφημερίδες ή να επιτελούμε νομοθετικό έργο που είναι και η κύρια δουλειά μας;

Τώρα δύο λόγια για την οικονομική πτυχή του θέματος. Για είκοσι ώρες συνεδρίας της ολομέλειας, αν κανείς υπολογίσει την αντιμισθία των βουλευτών, την

αντιμισθία των υπουργών και άλλων αξιωματούχων του κράτους που παρακολουθούν τη συζήτηση και αν επίσης κανείς υπολογίσει το χρόνο που δαπανείται από το προσωπικό της Βουλής -που πρέπει να σημειώσω ότι κάνει πάρα πολύ καλή δουλειά- για την προετοιμασία της συζήτησης, θα δει ότι οι τρεις μέρες συζήτησης των προϋπολογισμών στοιχίζουν στο κράτος μερικές δεκάδες χιλιάδες λίρες. Πολλές φορές οι κάποιες λιγοστές τροποποιήσεις -πολλές εκ των οποίων γίνονται λόγω γοήτρου- στους προϋπολογισμούς που συζητούνται, στοιχίζουν λιγότερο από το κόστος της συνεδρίας της ολομέλειας. Να μην πω ότι ορισμένα κονδύλια που περικόπτονται επαναψηφίζονται στη συνέχεια με συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς.

Σας ανέφερα τα ανωτέρω για να υποστηρίξω την άποψη ότι κακώς δαπανούμε τόσο χρόνο και τόσο χρήμα, συζητώντας τους προϋπολογισμούς με τον τρόπο που το κάνουμε και ότι ο χρόνος και τα λεφτά αυτά θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν πολύ καλύτερα τόσο προς όφελος της νομοθετικής εργασίας της Βουλής όσο και προς όφελος του δημόσιου συμφέροντος γενικότερα.

Τελειώνοντας, εισηγούμαι λοιπόν ότι του χρόνου, το σημαδιακό έτος 2000, δεν πρέπει να επαναληφθεί αυτός ο κακός τρόπος συζήτησης των προϋπολογισμών στην ολομέλεια, αλλά να ανατεθεί στο Γενικό Διευθυντή της Βουλής να εξετάσει εναλλακτικούς τρόπους και διαδικασία συζήτησης των προϋπολογισμών, ώστε το όλο έργο του Σώματος να είναι πιο αποδοτικό και πιο αποτελεσματικό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το σκεπτικό του συναδέλφου χωρεί πολλή συζήτηση, αλλά έχω τη γνώμη ότι η παραγωγή νομοθετημάτων από την ολομέλεια είναι αποτέλεσμα της εργασίας των επιτροπών. Δε σημαίνει ότι, αν κάθεται περισσότερες ώρες η ολομέλεια, θα μπορούσε

να ψηφίσει περισσότερα νομοσχέδια. Αυτό το λέω μήπως εκληφθεί από τους δημοσιογράφους σαν.... Τέλος πάντων.

M. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Εγώ έτσι ήθελα να εκληφθεί, κύριε Πρόεδρε, γιατί έτσι είναι τα πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ τη συνάδελφο κ. Βασιλείου.

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εμείς οι Κύπριοι είμαστε περήφανοι για το ψηλό βιοτικό επίπεδο το οποίο έχουμε επιτύχει. Αν δε λάβουμε υπόψη μας όχι το κατά κεφαλήν εισόδημα αλλά την αγοραστική δύναμη αυτού του εισοδήματος, τότε βλέπουμε την Κύπρο να είναι μια από τις πιο εύπορες χώρες του κόσμου. Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύθηκαν τελευταία, η Κύπρος καταλαμβάνει την δέκατη έκτη θέση παγκοσμίως, δηλαδή είναι πιο μπροστά από χώρες, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία και άλλες. Οι αριθμοί αυτοί είναι εντυπωσιακοί και αναμφισβήτητα μπορούν να είναι λόγος υπερηφάνειας για όλους μας, μια που το βιοτικό επίπεδο που σήμερα έχουμε το πετύχαμε ως αποτέλεσμα σκληρής και εντατικής δουλειάς όλα αυτά τα χρόνια.

Η τόσο θετική όμως εικόνα για την Κύπρο παύει να είναι το ίδιο θετική, αν δούμε που στέκει η Κύπρος όσον αφορά τις κοινωνικές παροχές γενικά. Για την παιδεία, υγεία, κοινωνική ευημερία και ασφάλεια, κατά κανόνα ξοδεύουμε ένα πολύ πιο χαμηλό ποσοστό του ΑΕΠ από ό,τι μας επιτρέπει το βιοτικό μας επίπεδο.

Γνωρίζω φυσικά ότι, όταν εξετάζουμε προϋπολογισμούς που παρουσιάζουν έλλειμμα πέραν του 6%, είναι δύσκολο να ζητήσει κανείς αύξηση δαπανών. Εντούτοις, θεωρώ ότι είναι χρήσιμο και απαραίτητο να συνειδητοποιήσουμε ότι υστερούμε σε όλους αυτούς τους τομείς, για να μας δοθεί έτσι η δυνατότητα, αν όχι φέτος, τουλάχιστο

στο εγγύς μέλλον, να διαμορφώσουμε την κοινωνική μας πολιτική, έχοντας πλήρη συνείδηση αυτού του γεγονότος. Ταυτόχρονα όμως, υπάρχουν πολλά θέματα για τα οποία μπορεί να ληφθούν διορθωτικά μέτρα από τώρα. Ορισμένα είναι περισσότερο θέματα πολιτικής και αντιμετώπισης και άλλα αφορούν μικρά σχετικά ποσά, των οποίων το θετικό αποτέλεσμα θα είναι ασυγκρίτως μεγαλύτερο παρά το ποσό αυτό καθεαυτό.

Επιτρέψτε μου λοιπόν, να ασχοληθώ σε συντομία με τους διάφορους αυτούς τομείς και αρχίζω με την παιδεία. Η διαπίστωση ότι το μέλλον μιας χώρας στον εικοστό πρώτο αιώνα θα κριθεί αποφασιστικά από το επίπεδο μόρφωσης γενικά και τη βαρύτητα και τη σημασία που δίνουν στην εκπαίδευση οι διάφορες κυβερνήσεις είναι κοινό μυστικό. Ο εικοστός πρώτος αιώνας θα είναι ο αιώνας της γνώσης. Το δε εθνικό εισόδημα και το βιοτικό επίπεδο των λαών θα είναι άμεσα εξαρτημένα από το επίπεδο μόρφωσης και το ποσοστό των επιστημόνων στο σύνολο του πληθυσμού. Δυστυχώς, αυτός είναι ένας τομέας όπου υστερούμε σημαντικά. Υστερούμε τόσο αναφορικά με τις δαπάνες και το ποσοστό των δαπανών στο εθνικό εισόδημα όσο και στο σύστημα και οργάνωση της παιδείας. Η Κύπρος, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία που έχουμε στη διάθεσή μας, ξόδεψε το 1996 το 4,6% του εθνικού εισοδήματος για την παιδεία. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση για τον ίδιο χρόνο ο μέσος όρος ήταν 5,4%, οι δε σκανδιναβικές χώρες δαπανούσαν πέραν του 8%.

Αρχίζω με την προδημοτική εκπαίδευση. Η προδημοτική εκπαίδευση των παιδιών εξακολουθεί να στηρίζεται στον αποικιακό περί Παιδείας Νόμο και ο οποίος, αναχρονιστικός καθώς είναι, υποστηρίζει ότι τα παιδιά των τριών - τεσσάρων χρόνων δεν είναι εκπαιδευσιμα, άρα η φροντίδα του κράτους περιορίζεται στη φύλαξή τους. Όμως, η ηλικία των τριών με πέντε χρόνων θεωρείται από τους κορυφαίους γνωστικούς ψυχολόγους του αιώνα μας και από πλήθος μελετητών, ως η πιο σημαντική περίοδος

της ζωής του ανθρώπου. Αποτελεί τη βάση της ανάπτυξης όλων των σημαντικών χαρακτηριστικών του ανθρώπου καθώς και όλων των δεξιοτήτων του.

Δεν είναι λοιπόν δυνατόν, στο κατώφλι του 21ου αιώνα, ένα παιδί τριών χρόνων που μπορεί σήμερα να χειρίζεται ηλεκτρονικό υπολογιστή, να διατεινόμαστε ότι δεν είναι εκπαιδεύσιμο και να αναθέτουμε απλά τη φύλαξή του σε άτομα που πολλές φορές είναι και ανειδίκευτα. Αν συνεχίσουμε να εφαρμόζουμε την πιο πάνω τακτική, θα εγκληματούμε ως πολιτεία έναντι των παιδιών μας.

Με την αλλαγή του ορίου ηλικίας εισδοχής στα δημοτικά, ένας μεγάλος αριθμός παιδιών, ακόμη και ηλικίας τεσσεράμισι με πεντέμισι χρόνων, βρίσκονται εκτός νηπιαγωγείου. Το Σεπτέμβρη του 1998, με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς περίπου χίλια επτακόσια ογδόντα παιδιά αυτής της ηλικίας ζήτησαν, αλλά δε βρήκαν θέση σε νηπιαγωγεία. Γενικά υπολογίζεται ότι το 28% των παιδιών ηλικίας τεσσεράμισι με πεντέμισι χρόνων βρίσκεται εκτός νηπιαγωγείου, γεγονός που συμβάλλει τα μέγιστα στον αναλφαβητισμό που παρατηρείται στη δημοτική εκπαίδευση.

Η κυβέρνηση κάνει σχέδια για κάλυψη μέσα σε δέκα χρόνια των παιδιών ηλικίας άνω των τεσσεράμισι χρόνων, ενώ στις πλείστες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης γίνεται προσπάθεια να καλύψουν το συντομότερο δυνατόν όλα τα παιδιά ηλικίας τριών χρόνων και άνω. Θα πρέπει νομίζω να γίνουν και άλλες σοφότερες σκέψεις επί του θέματος, γιατί από τις αποφάσεις που θα πάρουμε θα εξαρτηθεί το μέλλον, όχι του άλφα ή του βήτα παιδιού, αλλά το μέλλον του τόπου.

Σύμφωνα με τη μελέτη της ΟΥΝΕΣΚΟ και σύμφωνα με στοιχεία του 1994 η Κύπρος ξοδεύει περίπου χίλια δολάρια κατ' έτος ανά μαθητή δημοτικής εκπαίδευσης, ποσό που είναι περίπου το ένα τρίτο αυτού που ξοδεύεται στη Γαλλία ή τη Γερμανία και λιγότερο από το ένα πέμπτο του ποσού που ξοδεύεται στις Ηνωμένες Πολιτείες. Για ένα μαθητή γυμνασίου ξοδεύουμε περίπου τρεις χιλιάδες διακόσια δολάρια κατ' έτος,

που είναι περίπου τα μισά από ό,τι ξοδεύονται στις αναπτυγμένες χώρες της Ευρώπης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

Πέραν όμως από τα απόλυτα ποσά που ξοδεύουμε για την παιδεία, δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι το σύστημα που επικρατεί σήμερα, όσον αφορά το διορισμό και την αξιολόγηση των δασκάλων και των καθηγητών, δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες της εποχής μας. Εξακολουθεί να ισχύει ο περίφημος κατάλογος διοριστέων, που δυστυχώς είναι η Βουλή που επέβαλε, για να υπάρχει προστασία τότε από τη μεροληπτική πρόσληψη καθηγητών, που μας οδήγησε σε ένα σύστημα στο οποίο το μόνο στοιχείο που έχει σημασία είναι το πότε αποφοίτησε ένας υποψήφιος καθηγητής. Ως αποτέλεσμα, η μέση ηλικία πρόσληψης στα γυμνάσιά μας είναι η μεγαλύτερη παρά σε οποιαδήποτε άλλη χώρα του κόσμου, με όλες τις αρνητικές επιπτώσεις που έχει το γεγονός αυτό στην παιδεία. Οι καλύτεροι, οι πιο λαμπροί υποψήφιοι καθηγητές, γνωρίζοντας ότι θα πρέπει να περιμένουν τόσα πολλά χρόνια για να διοριστούν, επιδίδονται σε άλλες δραστηριότητες σε βάρος της παιδείας μας.

Πέραν όμως αυτού και το όλο σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών είναι απηρχαιωμένο και στηρίζεται κατά κύριο λόγο στην αρχαιότητα. Δεν έχω συγκριτικά στοιχεία για να σας παρουσιάσω, αλλά θα εκπλαγώ πολύ αν διαπιστωθεί το αντίθετο. Από μια σχετική έρευνα στην Κύπρο, το διευθυντικό προσωπικό στα σχολεία δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης είναι μεγάλης ηλικίας, κατά μέσο όρο πολύ μεγαλύτερης παρά στην Ευρώπη. Υπάρχουν δε πάρα πολλές περιπτώσεις που δάσκαλοι ή καθηγητές γίνονται διευθυντές μερικά μόνο χρόνια πριν από τη συνταξιοδότησή τους.

Τον τελευταίο καιρό έχουν όλοι ανακαλύψει ότι μπαίνουμε στην κοινωνία της πληροφορικής. Γνωρίζουμε ότι οι εταιρείες, όταν προσλαμβάνουν σήμερα υπαλλήλους, θεωρούν ένα πρόσωπο το οποίο δεν μπορεί να δουλέψει με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές ότι είναι λογισμικά αγράμματο. Η έννοια του αναλφαβητισμού έχει πλήρως

αλλάξει. Αναλφάβητος δεν είναι εκείνος ο οποίος δε γνωρίζει να διαβάσει ή να γράφει, αλλά εκείνος που δεν ξέρει να χειριστεί γι' αυτό το σκοπό τον ηλεκτρονικό υπολογιστή.

A. ΚΑΡΑΣ:

Εγώ δηλώνω αγράμματος.

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Και εγώ. Αλλά τουλάχιστον εμάς πέρασε η εποχή μας. Και όμως η Κύπρος παρουσιάζει τεράστια καθυστέρηση στον τομέα αυτό. Χίλιες δύο δικαιολογίες δίνονται, αλλά το αποτέλεσμα δεν παύει να μένει το ίδιο.

Οι Ενωμένοι Δημοκράτες, έχοντας συνείδηση αυτού του γεγονότος, υπέβαλαν πριν από έναν περίπου χρόνο πρόταση στο Υπουργείο Παιδείας με την οποία ζητούσαν από το υπουργείο να προωθήσει ένα σύστημα εισαγωγής των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του Ίντερνετ στα σχολεία, στηριζόμενο κατά κύριο λόγο στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Η ιδέα ήταν απλούστατη: να ζητηθεί από διάφορες εταιρείες, τράπεζες και άλλους οργανισμούς να “υιοθετήσουν” ο καθένας και από ένα σχολείο, τοποθετώντας την ανάλογη συσκευή και σύνδεση με το δίκτυο Ίντερνετ. Το κόστος είναι αμελητέο σε σχέση με το όφελος. Με περίπου £3.000 θα μπορούσαμε να έχουμε σε κάθε σχολείο μας από δύο συσκευές. Δυστυχώς τίποτε δεν έχει γίνει σε σχέση με αυτή την πρόταση και ούτε, από ό,τι γνωρίζω, κάτι άλλο ανάλογο.

Διερωτώμαι πώς θα μπορέσουμε να εισαγάγουμε την πληροφορική στα δημόσια σχολεία μας, όταν θα διαθέσουμε το 1999 για μεν τη δημοτική εκπαίδευση το ποσό των £60.000 μόνο και για τη μέση εκπαίδευση το ποσό των £240.000. Θα ήθελα δε να αναφέρω ότι, ενώ η ιδιωτική πρωτοβουλία κάνει άλματα σε αυτό τον τομέα, το δημόσιο καθυστερεί. Γνωρίζω ότι μια κυπριακή ιδιωτική επιχείρηση, που ασχολείται με την πληροφορική στην εκπαίδευση, πλησιάστηκε από κυβερνήσεις ξένων χωρών, για να εμπλακεί στο σχεδιασμό των εκπαιδευτικών τους προγραμμάτων σε ό,τι αφορά τους

ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Κάτι τέτοιο όμως δεν έγινε στην Κύπρο. Ο νέος Υπουργός Παιδείας κ. Ουράνιος Ιωαννίδης ανακοίνωσε πριν από μερικές μέρες ότι έδωσε οδηγίες για την άμεση σύνδεση όλων των σχολείων μέσης εκπαίδευσης με το Ίντερνετ. Αυτό είναι πολύ ενθαρρυντικό αλλά πιστεύω ότι, αν προτίθεται να καλύψει από τα δημόσια κονδύλια το κόστος, τότε σίγουρα θα χρειαστεί οπωσδήποτε συμπληρωματικός προϋπολογισμός.

Θα ήθελα επίσης να αναφερθώ στο θέμα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο οποίο αναφέρθηκαν και άλλοι συνάδελφοι. Το μεγαλύτερο εισόδημα του κ. Ντενκτάς είναι τα λεγόμενα «πανεπιστήμια» που λειτουργούν στις κατεχόμενες περιοχές και τα οποία αποφέρουν πολλά εκατομμύρια λίρες. Εμείς θα μπορούσαμε να έχουμε αναπτύξει τον τομέα αυτό σε βαθμό που να θεωρείται η Κύπρος κέντρο εκπαίδευσης για όλη την περιοχή. Χρειάζεται απλούστατα να προωθήσουμε το γρηγορότερο δυνατόν τη διδασκαλία στην αγγλική για ξένους φοιτητές από το πανεπιστήμιο και να λύσουμε το θέμα της αναγνώρισης των πτυχίων των ιδιωτικών σχολών. Και όμως, χρόνια τώρα, καθυστερούμε, χάνοντας έτσι, μεταξύ άλλων, την ευκαιρία να απασχολήσουμε στην Κύπρο τις εκατοντάδες νέους Κύπριους επιστήμονες που αναγκάζονται να δουλέψουν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού και να δημιουργήσουμε μια τόσο σημαντική νέα πηγή εισοδήματος για τον τόπο μας.

Προτού τελειώσω με αυτό τον τομέα, θέλω να αναφερθώ στο φτωχό συγγενή της παιδείας, τον πολιτισμό. Δεν έχουμε φαίνεται συνειδητοποιήσει ακόμη ότι ο πολιτισμός μπορεί να αποβεί το μεγαλύτερο όπλο στην προσπάθειά μας για διαφώτιση του έξω κόσμου για την Κύπρο ούτε και έχουμε συνειδητοποιήσει ότι ο πολιτισμός είναι το μεγαλύτερο κληροδότημα που μας άφησαν οι πρόγονοί μας μέσω των χιλιετηρίδων που πέρασαν και πως αυτός ο πανάρχαιος πολιτισμός μπορεί να αποβεί ο μεγαλύτερος πλούτος μας και η μεγαλύτερη πηγή έλξης για επίλεκτο τουρισμό. Πολιτισμός φυσικά

δε σημαίνει την οργάνωση πέντε, δέκα, δεκαπέντε πολιτιστικών εκδηλώσεων ούτε και την απλή χορηγία ετησίως διάφορων πολιτιστικών ιδιωτικών φορέων. Κοιτάζοντας τους προϋπολογισμούς στο κεφάλαιο πολιτισμός, πολύ εύκολα διακρίνει κανείς την έλλειψη παντελούς φαντασίας και οράματος.

Ενδεικτικό της παραγνώρισης του τόσο σημαντικού αυτού τομέα είναι και το γεγονός ότι, ενώ στα σχέδια υπηρεσίας προνοούνται για τις πολιτιστικές υπηρεσίες δεκαπέντε θέσεις, για αρκετό χρόνο τώρα οι υπηρεσίες αυτές λειτουργούν με δέκα λειτουργούς και χωρίς διευθυντή, αλλά με αναπληρωτή διευθυντή. Στην ουσία μια ολόκληρη δημόσια υπηρεσία πολιτιστικών θεμάτων λειτουργεί με λιγότερους ίσως λειτουργούς από ό,τι ένας ιδιωτικός πολιτιστικός φορέας ή οι πολιτιστικές υπηρεσίες των μεγάλων τραπεζών.

Σε μια από τις επισκέψεις κοινοβουλευτικών αντιπροσωπιών από την Ευρώπη στην Κύπρο, αναφέρθηκε ότι πουθενά δεν παρουσιάζεται η Κύπρος στην Ευρώπη, είτε με εκθέσεις είτε με μουσική παρουσίαση ή με άλλον τρόπο, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες πέντε αιτήτριες χώρες που κάνουν την παρουσία τους πολύ αισθητή με διάφορους τρόπους. Ο μόνος λόγος που ακούμε και μαθαίνουμε για την Κύπρο, μας είπαν, είναι είτε λόγω του πολιτικού της προβλήματος και των S-300 είτε μέσω των τουριστικών πρακτόρων που τη διαφημίζουν σαν τον τόπο με τον ωραίο ήλιο και το καλό φαί.

Μας λείπουν τα έργα υποδομής. Τα είπαμε και τα ξαναείπαμε και ελπίζω κάποτε να εισακουσθούμε. Είναι απαράδεκτο να μην έχουμε ένα σύγχρονο μουσείο που να στεγάσει τους μεγάλους αρχαιολογικούς μας θησαυρούς, μια σύγχρονη πινακοθήκη, μια αξιοπρεπή σύγχρονη βιβλιοθήκη, ένα μέγαρο μουσικής. Προτρέπουμε για τη δημιουργία έργων υποδομής που στην υπόλοιπη Ευρώπη δημιουργήθηκαν από το δέκατο ένατο αιώνα. Η Φινλανδία, μια χώρα σχετικά μικρή, που πέρασε μια τρομερή

οικονομική κρίση μέσα στη δεκαετία αυτή, παρ' όλη την κρίση της κατάφερε να κτίσει μια ωραιότατη όπερα, θέατρο, και λειτουργούν σ' αυτή κάπου είκοσι αξιόλογες συμφωνικές ορχήστρες. Εμείς ακούμε την πρόταση μετατροπής του "ΠΑΛΛΑΣ" σε μέγαρο μουσικής για τρία συνεχή χρόνια, για δε τη βιβλιοθήκη πολύ περισσότερα, χωρίς κανένα αποτέλεσμα.

Ποια είναι τα σχέδιά μας για την υποδοχή του εικοστού πρώτου αιώνα; Από ό,τι γνωρίζω, ουδέν σχέδιο υπάρχει και η εξ υπουργών επιτροπή που διορίστηκε για τον καταρτισμό προγράμματος ακόμη δε συνεδρίασε ή, αν συνεδρίασε, θα πρέπει να ήταν τις τελευταίες μέρες. Και πάλι θέλω να πω ότι από τις διαβεβαιώσεις που μας έδωσε ο Υπουργός Παιδείας στην πρώτη του συνάντηση με την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, τρέφουμε μεγάλες ελπίδες τόσο για την παιδεία όσο και για τον πολιτισμό. Ο χρόνος φυσικά θα δείξει.

Έρχομαι τώρα στο κεφάλαιο "υγεία". Η περίθαλψη ασθενών παρουσιάζει πάρα πολλές αδυναμίες που είναι γνωστές σε όλους. Εγώ όμως θα ήθελα να τονίσω πρώτα από όλα το γεγονός ότι, αν συνεχίσει η καθυστέρηση στην εισαγωγή του περίφημου σχεδίου υγείας, τότε η προσφορά υπηρεσιών υγείας στον τόπο μας θα οδηγηθεί σε αδιέξοδο. Είναι καιρός να αφεθούν κατά μέρος οι διάφορες μικροσκοπιμότητες και να προχωρήσουμε ολοταχώς με την εισαγωγή και υλοποίηση του ενιαίου σχεδίου υγείας το οποίο, μεταξύ άλλων, θα λύσει το θέμα της σωστής αξιοποίησης της ιδιωτικής ιατρικής στον τόπο μας και θα ανοίξει το δρόμο για τη μετατροπή της Κύπρου σε κέντρο παροχής υπηρεσιών σε αυτό τον τομέα.

Σήμερα καλούμαστε να εγκρίνουμε τους προϋπολογισμούς που προβλέπουν δαπάνη πέραν των £7.000.000 για θεραπεία ασθενών στο εξωτερικό. Εκτός φυσικά από τα όσα ξοδεύουν οι ιδιώτες γι' αυτό το σκοπό, ενώ θα μπορούσαμε να έχουμε εισοδήματα δεκάδων εκατομμυρίων λιρών και να έχουμε διασφαλίσει την ικανοποιητική

απασχόληση ιατρών μας που εργάζονται σήμερα στο εξωτερικό. Φυσικά, για να προωθηθεί η Κύπρος σαν κέντρο προσφοράς ιατρικών υπηρεσιών, θα χρειαστεί να αλλάξει και η νοοτροπία των γιατρών μας. Πρέπει να δεχτούν ότι στα πρώτα τουλάχιστο χρόνια θα πρέπει να είναι εύκολο για γιατρούς με γνωστά ονόματα να έρχονται να προσφέρουν υπηρεσίες στην Κύπρο, για να βοηθηθεί έτσι η προώθηση στο εξωτερικό των διάφορων ιατρικών κέντρων που θα δημιουργηθούν.

Ένα μεγάλο ποσοστό των ασθενών που αποστέλλονται για εγχείρηση στο εξωτερικό είναι καρδιοπαθείς. Αυτό θα πρέπει να προβληματίσει σοβαρά την κυβέρνηση. Θα μπορούσε, πιστεύω, να προχωρήσει με την αναβάθμιση του καρδιοχειρουργικού τμήματος του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, για να αυξηθούν οι χειρουργικές επεμβάσεις κατ' εβδομάδα, κάτι που θα βοηθήσει επίσης στην καλυτέρευση και των επιπέδων της καρδιοχειρουργικής. Δεύτερο, θα μπορούσε σε συνεργασία με τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο, την Καρδιολογική Εταιρεία και τον ιδιωτικό τομέα να προχωρήσει στη δημιουργία νέας αυτόνομης καρδιοχειρουργικής μονάδας, αρχικά στη Λευκωσία και στη συνέχεια και στη Λεμεσό, με στόχο τη σταδιακή κάλυψη όλων των καρδιοχειρουργικών περιστατικών.

Ένας τομέας για τον οποίο ξοδεύονται πολύ μεγάλα ποσά, χωρίς να γίνεται σωστός προγραμματισμός και στον οποίο επιτρέπονται αλόγιστες σπατάλες, είναι ο τομέας των φαρμάκων. Το 1998 διετέθη ποσό £10.000.000 και για το 1999 γίνεται πρόνοια για £12.000.000 για την προμήθεια φαρμάκων. Τόσο από καταγγελίες ασθενών όσο και από την έκθεση του Γενικού Ελεγκτή, φαίνεται καθαρά ότι υπάρχουν σοβαρότατα προβλήματα, όπως η αλόγιστη χορήγηση φαρμάκων και η έλλειψη φαρμάκων νεότατου τύπου, με αποτέλεσμα να αναγκάζονται φτωχοί άνθρωποι να τα αγοράζουν από τα ιδιωτικά φαρμακεία. Διαφάνηκε επίσης το ελλιπές σύστημα καταγραφής τους και η αγορά μεγάλων ποσοτήτων ορισμένων φαρμάκων, με

αποτέλεσμα μέρος τους να πετάγεται γιατί δε χρησιμοποιείται προ της ημερομηνίας λήξεώς τους, και άλλα προβλήματα που καθιστούν αυτό τον τομέα προβληματικό και αναποτελεσματικό.

Από αρκετά τώρα χρόνια, μας είχε εξαγγελθεί από τον τότε Υπουργό Υγείας, τον κ. Μανώλη Χριστοφίδη, η απόφαση του υπουργείου να προχωρήσει με την έκδοση βιβλιαρίων ασθενών. Αυτό το τόσο απλό μέτρο θα έθετε τέρμα στην αλόγιστη παροχή φαρμάκων στο ίδιο το πρόσωπο, πηγαίνοντας από το ένα ιατρικό κέντρο στο άλλο και βλέποντας διαφορετικό γιατρό κάθε φορά, που φυσικά δε γνωρίζει την ήδη παροχή φαρμάκων από άλλον γιατρό προηγουμένως, με κατάληξη να έχει ο ασθενής ένα μικρό φαρμακείο στο σπίτι του.

Για την ανέγερση, βελτίωση και επέκταση αγροτικών υγειονομικών κέντρων, προνοείται κονδύλι £137.000. Η κατάσταση που επικρατεί σε ορισμένα τέτοια αγροτικά υγειονομικά κέντρα είναι κάτω του επιτρεπτού επιπέδου και από υγειονομικής ακόμη πλευράς. Η ικανοποιητική βελτίωση των κέντρων αυτών, εκτός από την καλύτερη εξυπηρέτηση ασθενών, θα συμβάλει και στην αποκέντρωση των γενικών νοσοκομείων των πόλεων με τις φυσιολογικές θετικές επιπτώσεις στα επίπεδα της ιατρικής. Ένα από τα αγροτικά νοσοκομεία που χρειάζεται άμεση αναβάθμιση και επέκταση είναι εκείνο της Πόλεως Χρυσοχούς, γιατί το επιβάλλουν και οι ανάγκες του πληθυσμού της περιοχής και το ολοένα αυξανόμενο τουριστικό ρεύμα προς την περιοχή.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Και της Κυπερούνας το ίδιο.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Δεν έχω ένσταση. Τέλος, δύο κονδύλια που δε θεωρώ καθόλου ικανοποιητικά είναι το ποσό των £260.000 που προνοείται για διαφώτιση και το ποσό των £40.000 για έρευνα. Όλοι γνωρίζουμε ότι η πρόληψη είναι πολύ σημαντική. Και τα δύο λοιπόν

ποσά είναι πολύ χαμηλά σε δύο κλάδους πολύ σημαντικούς για την υγεία του λαού μας, όπως είναι η σωστή πληροφόρηση και η διαφώτιση γύρω από σημαντικά προβλήματα υγείας που αντιμετωπίζει ο λαός μας όπως το θέμα της υγιεινής διατροφής, καρδιοπάθειες, κάπνισμα, καρκίνος, ναρκωτικά, ψυχική υγεία, οστεοπόρωση, το AIDS και άλλα. Μόλις πρόσφατα ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα μιας έρευνας που διεξήχθη στα σχολεία της Κύπρου για το κάπνισμα και που είναι πολύ ανησυχητικά. Οφείλουμε να εντατικοποιήσουμε τη διαφώτιση και την επιμόρφωση τόσο των ίδιων των μαθητών αλλά και των δασκάλων και των γονιών για τις αρνητικές επιπτώσεις του καπνίσματος στην υγεία του ανθρώπου.

Σ' αυτό το σημείο, θα ήθελα να αναφερθώ στην αναφορά του συναδέλφου κ. Τυρίμου στο Καραϊσκάκειο Ίδρυμα και Παρασκευαϊδείο Μεταμοσχευτικό Κέντρο. Η χορηγία του κράτους προς το πρώτο αυξάνεται για το 1999 από £70.000 σε £100.000 ενώ, παρά τις εκκλήσεις του, ουδεμία χορηγία παραχωρείται στο Παρασκευαϊδείο που πρώτο δημιούργησε την τράπεζα δοτών ανθρώπινων οργάνων. Συμφωνούμε απόλυτα με την πρόταση του κ. Τυρίμου, φέτος το 1999 να παραχωρηθεί στο Καραϊσκάκειο η ίδια επιχορήγηση των £70.000 και οι £30.000 να χορηγηθούν προς το Παρασκευαϊδείο Μεταμοσχευτικό Κέντρο.

Κοινωνική πρόνοια και ευημερία. Το Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας είναι ένας από τους κυριότερους φορείς της κοινωνικής πολιτικής του κράτους, που θα πρέπει να προάγει την κοινωνική ευημερία και την πρόληψη κοινωνικών προβλημάτων μεταξύ ατόμων, οικογενειών και κοινοτήτων. Δυστυχώς όμως, βλέπουμε ότι το τμήμα αυτό στερείται των μέσων εκείνων που θα το καθιστούσαν ικανό να αντιμετωπίσει τις όλο και αυξανόμενες ανάγκες της κοινωνίας μας, όπως την αύξηση των πολυπροβληματικών οικογενειών στις οποίες εμπλέκονται και ανήλικα παιδιά, την

αύξηση της νεανικής παραβατικότητας, τον εθισμό στα ναρκωτικά, την αύξηση των διαζυγίων και άλλες αυξημένες ανάγκες.

Με όλες αυτές τις αυξημένες κοινωνικές ανάγκες του λαού μας, ο προϋπολογισμός του τμήματος μένει ουσιαστικά ο ίδιος, γιατί η πολύ μικρή αύξηση των £380.000 δεν καλύπτει καν τη φυσιολογική αύξηση των εξόδων λειτουργίας του τμήματος. Παραμένουν για δύο τουλάχιστο χρόνια κενές τριάντα πέντε θέσεις λειτουργών ευημερίας, που και συμπληρωμένες να ήταν θα ήταν ανεπαρκείς να αντιμετωπίσουν όλες τις αυξημένες ανάγκες που ανέφερα. Το τμήμα αναγκάζεται να κλείνει υποθέσεις και αδυνατεί να βοηθήσει πολυπροβληματικές οικογένειες, με αποτέλεσμα να εκκολάπτονται από αυτές οι αυριανοί προβληματικοί και εγκληματίες νέοι και αύριο το κράτος θα ξοδέψει πολύ περισσότερα στην προσπάθειά του να καταστείλει τις εγκληματικές τους πράξεις.

Η βία στην οικογένεια είναι ένα φαινόμενο της εποχής μας που γίνεται συνεχώς σοβαρότερο. Κάθε μέρα διαβάζουμε στην εφημερίδα ένα επεισόδιο βίας που μας κάνει πραγματικά όλους να νιώθουμε πάρα πολύ άσχημα για το πώς αφήσαμε την Κύπρο να φτάσει σε αυτό το επίπεδο. Και παρά την κρισιμότητα του προβλήματος, οι δαπάνες για τα κέντρα οικογενειακής καθοδήγησης αυξάνονται μόνο κατά £1200, φθάνοντας στο υποτυπώδες ποσό των £15.000. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρεί το θέμα τόσο σοβαρό, που σκοπεύει να κηρύξει το 1999 ως έτος ενάντια στη βία στην οικογένεια, ενώ στην Κύπρο αντιμετωπίζουμε το θέμα επιφανειακά και λεκτικά μόνο.

Κατά την εισαγωγική του ομιλία στην Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής στις 23 Νοεμβρίου 1998, κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο υπουργός τόνισε ότι η πολιτική του υπουργείου του στοχεύει στην παροχή δυνατοτήτων για αξιοπρεπή και αυτόνομη διαβίωση στα άτομα με αναπηρίες. Παρ' όλα αυτά, στους προϋπολογισμούς του υπουργείου, το ποσό για

επίδομα βαριάς μορφής κινητικής αναπηρίας αυξάνεται μόνο κατά £50.000, ενώ το κονδύλι για έκτακτα βοηθήματα σε αναπήρους και οργανώσεις αναπήρων παραμένει καθηλωμένο στις £140.000.

Μια γρήγορη ματιά στα πιο πάνω ποσά είναι αρκετή, για να πείσει ότι η Υπηρεσία Μερίμνης Αναπήρων θα πρέπει να ενδυναμωθεί ακόμα περισσότερο. Αν και η Ευρωπαϊκή Ένωση λέει ότι τα θέματα των αναπήρων και τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες στην εργασία αποτελούν αρμοδιότητα των κρατών μελών και δεν υπάρχουν στο κοινοτικό επίπεδο οδηγίες ή κανονισμοί, εντούτοις δίνει μεγάλη σημασία και προτρέπει τα κράτη μέλη να πάρουν τα αναγκαία μέτρα προς αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων.

Παρ' όλα αυτά ο Υπουργός Οικονομικών αποφάσισε ότι δε θα πληρωθεί η θέση Πρώτου Εργατικού Λειτουργού στην Υπηρεσία Μερίμνης Αναπήρων της οποίας ο κάτοχος αφυπηρετεί νωρίς αυτό το χρόνο. Υπάρχει μια πλειάδα οργανισμών και προγραμμάτων στην Ευρώπη προς υποστήριξη αναπήρων. Δυσκολεύομαι να αντιληφθώ πώς το κράτος πιστεύει ότι μπορούμε να εκσυγχρονιστούμε σε αυτό τον τομέα με το κουτσούρεμα της Υπηρεσίας Μερίμνης Αναπήρων.

Τέλος, θέλω να αναφέρω ότι, για να ικανοποιηθούν οι ανάγκες μιας σύγχρονης κοινωνίας που αναγνωρίζει την ικανότητα των γυναικών και το δικαίωμά τους για προσφορά εργασίας, θα πρέπει το κράτος να μεριμνά για τη φύλαξη και την προστασία των μικρών παιδιών της με την ίδρυση και λειτουργία περισσότερων βρεφοκομικών και παιδοκομικών σταθμών. Αυτή ουδόλως είναι η εντύπωση που αποκομίζουμε από τους προϋπολογισμούς, γιατί για το 1999 η αύξηση που προνοείται για βρεφοκομικούς και παιδικούς σταθμούς ανέρχεται στο εντυπωσιακό ποσό των £47.000 και ένα άλλο ποσό £47.000 για τοποθέτηση παιδιών υπό την προστασία του Τμήματος Ευημερίας σε ανάδοχες οικογένειες. Και ερωτώ: Αναμένουμε με αυτά τα ποσά να προσφέρουμε ως

κράτος πραγματική εξυπηρέτηση στους εργαζόμενους γονείς αναφορικά με τη φύλαξη των παιδιών τους;

Πιστεύω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η όλη οργάνωση και λειτουργία του Τμήματος Κοινωνικής Ευημερίας, χρειάζεται μια εκ βάθους αναδόμηση, για να μπορέσουμε να θέσουμε τις βάσεις για προσφορά μιας πραγματικής κοινωνικής ευημερίας στο λαό μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, άκουσα με προσοχή τα όσα ο συνάδελφος Μάρκο Κυπριανού ανέφερε για τις διπλωματικές μας υπηρεσίες και την ανάγκη αναδόμησής τους, για να μπορέσουν να ανταποκριθούν επαρκώς στις μεγάλες ανάγκες της Κύπρου. Πρέπει να αναφέρω ότι συμφωνούμε απόλυτα με τα όσα αναφέρθηκαν από το συνάδελφο και υποστηρίζουμε πλήρως τις ιδέες τις οποίες εξέφρασε.

Προτού τελειώσω, θα ήθελα να κάνω αναφορά και στον Εθνικό Μηχανισμό για τα Δικαιώματα της Γυναίκας. Το 1998 έγιναν πάρα πολλές διακηρύξεις και από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και από τον Υπουργό Δικαιοσύνης γύρω από το θέμα της ανάγκης προώθησης της αρχής της ισότητας των δύο φύλων σε όλους τους τομείς και τονίστηκε η ανάγκη να παίξει πολύ πιο ενεργό ρόλο σ' αυτή τη διαδικασία ο Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, όπως τονίζεται εξάλλου και στο Σχέδιο Δράσης που εγκρίθηκε στη Διάσκεψη του Πεκίνου.

Δυστυχώς, είναι παραδεκτό ότι είναι αδύνατον να δραστηριοποιηθεί ο μηχανισμός στο βαθμό που πρέπει με τη σημερινή του μορφή και με μια μοναδική υπάλληλο, η οποία μακάρι να προλαμβάνει να βλέπει όλο το υλικό που κατακλύζει και να εκπροσωπεί το υπουργείο στα διάφορα συνέδρια και συναντήσεις που έχουν σχέση με την ισότητα. Είναι αδύνατον να παρθούν πρωτοβουλίες και να προβούμε στη λήψη μέτρων με τη σημερινή δομή του μηχανισμού. Και δυστυχώς διαπιστώνω ότι το κονδύλι που προνοείται για το μηχανισμό έμεινε στα ίδια επίπεδα με τα περσινά. Οι στόχοι του

μηχανισμού είναι φυσικά αλληλένδετοι με τους οικονομικούς του πόρους. Γι' αυτό αμφιβάλλω για τις δυνατότητες που μας παρέχονται να υλοποιήσουμε στόχους που εξαγγέλθηκαν.

Θέλουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μπαίνοντας στην Ευρωπαϊκή Ένωση να μπούμε με το μέτωπο ψηλά. Με νέους μορφωμένους, με την πλατιά έννοια της λέξης, με κοινωνία υγιή, μια Κύπρο που να αποτελεί κέντρο προσφοράς ιατρικών, εκπαιδευτικών, οικονομικών και άλλων υπηρεσιών για όλη την περιοχή. Μια Κύπρο που να θέλουν να την επισκέπτονται οι Ευρωπαίοι, όχι μόνο για τον ήλιο και τις παραλίες της -όσες φυσικά μας έμειναν- αλλά και για την ιστορία και τον πολιτισμό της, για την ευγένεια και τη φιλοξενία των κατοίκων της, που ήταν κάποτε το γνώρισμά μας. Μια Κύπρο με καθαρό αέρα και περιβάλλον. Μια Κύπρο που τόσο οι κάτοικοί της αλλά και οι τουρίστες να νιώθουν ασφαλείς. Αυτά όλα είναι εκείνα που θα μας επιτρέψουν να διατηρήσουμε ακμαίο το ηθικό μας και τη δύναμη να συνεχίσουμε τον αγώνα μας για ελευθερία και δικαίωση.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης της κ. Ανδρούλας Βασιλείου, ο Πρόεδρος της Βουλής επανήλθε στην έδρα του.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δίνω τώρα το λόγο στο βουλευτή του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Νίκο Κλεάνθους.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Οι υπό συζήτηση προϋπολογισμοί του 1999 δεν παρουσιάζουν οποιαδήποτε ουσιαστική διαφορά από τους περσινούς και ασφαλώς παρουσιάζεται η ίδια οικονομική φιλοσοφία της κυβέρνησης Κληρίδη. Γι' αυτό και δε θα ήταν δυνατόν να διαφέρουν τα

δυσοίωνα αποτελέσματα που εύγλωττα αποτυπώνονται για τις μελλοντικές εξελίξεις στην οικονομία του τόπου, όχι τόσο γιατί πάσχουν οι διαρθρωτικές δομές και η βάση της οικονομίας όσο γιατί η φιλοσοφία, ο τρόπος προσέγγισης, η ολιγωρία και η γενική πολιτική αναξιοπιστία της κυβέρνησης δημιουργούν μια ζοφερή εικόνα για τη μελλοντική οικονομική πορεία της Κύπρου.

Ας μη σπεύσουν κάποιοι να πουν ότι αυτά που λέω σήμερα εκπηγάζουν από καθαρή αντιπολιτευτική διάθεση, γιατί η περσινή μου ομιλία στους προϋπολογισμούς του 1998 είναι διάσπαρτη από προβλέψεις και επαληθεύσεις που η ίδια η πραγματικότητα τα αποτύπωσε, ενώ αντίθετα διέψευσε την ίδια την κυβέρνηση καθώς και τον Υπουργό Οικονομικών για αντίστοιχες αναφορές τους σ' αυτή.

Σαν ένα από παράδειγμα της έλλειψης σωστής πολιτικής αλλά και της πολιτικής αναξιοπιστίας της κυβέρνησης Κληρίδη είναι και το θέμα για το οποίο αποφάσισα να καταπιαστώ στη φετινή συζήτηση των προϋπολογισμών που δεν είναι άλλο από το πολύ σοβαρό ζήτημα των ιδιωτικοποιήσεων, που φαίνεται να επιχειρούνται ή να σχεδιάζονται για τους ημικρατικούς οργανισμούς και γενικά η πολιτική του οικονομικού φιλελευθερισμού, την οποία φαίνεται να ενστερνίζεται η κυβέρνηση.

Θα πρέπει να υπενθυμίσω πως οι πρώτες σκέψεις της κυβέρνησης ήταν η πλήρης διάψευση ότι προχωρούν σε οποιαδήποτε μορφή ιδιωτικοποιήσεων. Αυτά τουλάχιστον έλεγαν στο λαό για να υπαρπάσουν την ψήφο του, μένοντας όμως σε κάτι τουλάχιστο συνεπείς, στην ασυνέπεια των λόγων τους. Αργότερα και για αρκετό καιρό μέχρι σήμερα, οι κυβερνώντες μιλούν με μισόλογα και προβαίνουν σε περιστασιακές δηλώσεις με γενικότητα, χωρίς να φαίνεται ότι καθόρισαν συγκεκριμένη πολιτική που συνεπάγεται και ένα αναγκαίο στάδιο προετοιμασίας, για τις οποιεσδήποτε αναγκαίες θεσμικές μεταρρυθμίσεις.

Ωστόσο η κυβέρνηση, μετά την αποτυχία της να δημιουργήσει προϋποθέσεις εκσυγχρονισμού και αποδοτικότητας των οργανισμών κοινής ωφελείας, μετά την αδυναμία της να εξεύρει τρόπους, ώστε να υπάρξει δυναμισμός ανάπτυξης στην οικονομική ζωή του τόπου, αφού απέτυχε να αυξήσει την παραγωγικότητα, έχει ρίξει όλο το βάρος των μεθοδεύσεων και προσανατολισμών της προς μια κατεύθυνση, εκείνη των μετοχοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων, ιδιωτικοποιήσεων, που σε τελευταία ανάλυση εμπεριέχουν έναν κοινό και μεγάλο κίνδυνο, τουλάχιστο με τον τρόπο που κινούνται, χωρίς τον κατάλληλο σχεδιασμό και προετοιμασία. Και ο κίνδυνος αυτός δεν είναι άλλος από το να οδηγηθούν προς το ξεπούλημα υπηρεσίες και οργανισμοί που αποτελούν εθνικό πλούτο.

Είναι γεγονός ότι η κυβέρνηση Κληρίδη με την όλη συμπεριφορά της δείχνει πως ολοένα και πιο έντονα μεθοδεύει την ιδιωτικοποίηση ημικρατικών οργανισμών, προσπαθώντας να πείσει ότι αυτό καθίσταται αναγκαίο για λόγους εκσυγχρονισμού αλλά και για λόγους εναρμόνισης τάχατες με το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Είναι φανερό πως μια συντηρητική κυβέρνηση δε θα μπορούσε να έχει διαφορετική αντίληψη, αφού πηγάζει από τη φιλοσοφία που διαπνέει πολλά από τα στελέχη αυτής της κυβέρνησης, που ούτε λίγο ούτε πολύ αυτή η φιλοσοφία θεωρεί την οικονομική φιλελευθεροποίηση και την ιδιωτικοποίηση σαν πανάκεια για όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η οικονομία του τόπου.

Γίνεται από πλευράς των κυβερνώντων μια έντεχνη και συνειδητή προσπάθεια να φανεί στην κοινή γνώμη ότι οι ημικρατικοί οργανισμοί παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα και μάλιστα ότι καταντούν ή θα καταντήσουν ζημιογόνοι, προκαλώντας μάλιστα και διασπάθιση του δημόσιου χρήματος. Αυτό βέβαια χωρίς να ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, αλλά παραγνωρίζοντας τον κοινωνικό ρόλο τέτοιων ουσιαδών υπηρεσιών δημόσιας ωφέλειας.

Όλα αυτά βέβαια, για να δημιουργηθεί το κατάλληλο κλίμα που θα επιτρέψει την υλοποίηση των στόχων της κυβέρνησης να παραδοθούν οργανισμοί δημόσιας ωφέλειας σε ιδιώτες που πολλές φορές караδοκούν με επιτήδειο τρόπο να τους παραλάβουν στα δικά τους χέρια. Όλα αυτά ίσως φαίνονται κάπως υπερβολικά, όμως μια σειρά από γεγονότα, ιδιαίτερα κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα, πείθουν για μια γενικότερη προσπάθεια να συρρικνωθεί πάση θυσία ο δημόσιος τομέας προς όφελος του ιδιωτικού. Μια τέτοια προσέγγιση δεν μπορεί παρά να θεωρείται δογματική και ως κατηγορούν οι κυβερνώντες άλλους ως δήθεν δογματικούς, γιατί απλά αντιστρατεύονται τα σχέδια και τις μεθοδεύσεις τους που οπωσδήποτε δεν αποβαίνουν προς όφελος του συνόλου.

Ωστόσο πιστεύω πως δε θα μπορούσε κάποιος δογματικά να προσεγγίζει τα θέματα της ελευθεροποίησης και των ιδιωτικοποιήσεων, γιατί είναι δυνατόν να χρειάζεται και η εμπλοκή σε ορισμένες περιπτώσεις του ιδιωτικού τομέα, εκεί που πραγματικά κάθε άλλος τρόπος θα κρίνεται αναποτελεσματικός για σκοπούς επιβίωσης και ανταγωνιστικότητας της επιχείρησης, πάντοτε όμως εντάσσοντας την οποιαδήποτε απόφαση στην εξυπηρέτηση του λαού και της οικονομίας του τόπου ως συνόλου. Πιστεύω ακόμα πως σε καμιά περίπτωση η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν υποχρεώνει οποιοδήποτε κράτος μέλος της να ιδιωτικοποιήσει τους κοινωφελείς οργανισμούς.

Υπάρχουν σίγουρα άλλοι τρόποι με τους οποίους και οι οργανισμοί αυτοί μπορεί να εκσυγχρονιστούν αλλά και να συνάδουν με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, όταν και εφόσον τούτο θα είναι απόλυτη ανάγκη να τύχει εφαρμογής και στον τόπο μας. Επίσης από την όλη προσπάθεια και μεθοδευση της κυβέρνησης Κληρίδη διαφαίνεται ότι αυτή δεν επιδιώκει για την υλοποίηση των οποιωνδήποτε αποφάσεών της να προϋπάρχει η συναίνεση και ο ανοικτός κοινωνικός διάλογος.

Γιατί όταν και εφόσον θα κριθεί σε κάποιες περιπτώσεις αναγκαίο να προχωρήσει η οποιαδήποτε κυβέρνηση σε αποφάσεις για οποιασδήποτε μορφής ιδιωτικοποίηση, είναι ανάγκη πιο πριν να προηγηθεί ο μεγαλύτερος ανοικτός διάλογος, με όλους τους ενδιαφερομένους, ώστε με σοβαρότητα και σεβασμό στην αντίθετη άποψη να υπάρξουν οι καλύτερες δυνατές λύσεις που θα προέλθουν με κοινωνική συναίνεση και θα αποβαίνουν κατ' επέκταση για το καλό του συνόλου. Θα μπορούσε για παράδειγμα να υπάρξει επιλεκτική, σταδιακή παραχώρηση αδειών στον ιδιωτικό τομέα για παράλληλη συναγωνιστική προσφορά υπηρεσιών, όπου δικαιολογείται, χωρίς ιδιωτικοποίηση των επικερδών ημικρατικών οργανισμών.

Όπως είναι γνωστό στην Κύπρο οι ημικρατικοί οργανισμοί λειτουργούν βασικά στον τομέα των ουσιωδών υπηρεσιών και κοινής ωφέλειας. Οι οργανισμοί αυτοί από της εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας απέδωσαν πολύ καλά αποτελέσματα, συμβάλλοντας στην οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική πρόοδο του τόπου. Με μερικές μόνο εξαιρέσεις, οι δημόσιες αυτές επιχειρήσεις απέβησαν κερδοφόρες, αλλά και επιβεβαίωσαν με πειστικό τρόπο την οικονομική, κοινωνική αλλά και στρατηγική σημασία τους για τον τόπο.

Είναι γι' αυτούς τους λόγους που θα πρέπει οι ημικρατικοί οργανισμοί να συνεχίσουν να υπάρχουν, αφού μπορούν να συνεχίσουν να συμβάλλουν θετικά στην οικονομική και κοινωνική ευημερία του τόπου, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες και τις ιδιαιτερότητες της κυπριακής οικονομίας αλλά και τα ιδιαίτερα προβλήματα που επικεντρώνονται στα εθνικά μας θέματα.

Από την πρόσφατη ιστορία, τόσο στη Βρετανία όσο και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής έχουν καταγραφεί τα αρνητικά αποτελέσματα του δογματισμού της αγοράς που καθοδηγούσε τις κυβερνήσεις του Ρίγκαν και της Θάτσερ αντίστοιχα. Αναμφίβολα η ιδιωτικοποίηση μειώνει την ικανότητα των κυβερνήσεων να αναμιχθούν στη

δραστηριότητα των επιχειρήσεων, ενώ οι νομοθετικές και άλλες ρυθμίσεις αποδεικνύονται στην πράξη αδύναμες και περιορισμένες να αντιμετωπίσουν τα ιδιωτικά μονοπώλια.

Κάτω από τις δοσμένες συνθήκες της Κύπρου, τυχόν ιδιωτικοποίηση των επικερδών ημικρατικών οργανισμών στην πραγματικότητα συνεπάγεται όχι μόνο εκχώρηση του δημόσιου πλούτου σε ιδιώτες αλλά και την αποποίηση των κυβερνητικών ευθυνών, για να αντιμετωπίσει η κυβέρνηση τα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας με δική της παρέμβαση.

Δεν υπάρχει αμφιβολία πως και αδυναμίες και ελλείψεις στη λειτουργία ημικρατικών οργανισμών εντοπίζονται και γίνεται μεγαλύτερη η ανάγκη εκσυγχρονισμού αυτών των οργανισμών μέσα στα πλαίσια της ανάγκης για αύξηση της ανταγωνιστικότητας αλλά και με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση της δράσης και της προσφοράς τους. Πιστεύω στη δημιουργία θεσμικού πλαισίου που θα επιτρέπει τα ακόλουθα:

α) Τη λειτουργία ημικρατικών οργανισμών ώστε αυτοί να λειτουργούν με βάση ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια και με ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητάς τους.

β) Μεγαλύτερη αυτονομία στις εργασίες και τη διαμόρφωση πολιτικής των ημικρατικών οργανισμών.

γ) Σταδιακή παραχώρηση αδειών στον ιδιωτικό τομέα για παράλληλη συναγωνιστική προσφορά υπηρεσιών, όπου δικαιολογείται.

δ) Διασφάλιση των συμφερόντων των εργαζομένων.

ε) Η αξιοκρατική επιλογή μελών που θα συμμετέχουν στα συμβούλια ημικρατικών οργανισμών και η όσο το δυνατόν απεξάρτηση των οργανισμών από τα πολιτικά κόμματα, για να καθίσταται και δυσκολότερη η δική τους παρέμβαση στην εύρυθμη λειτουργία τους.

Αυτό βέβαια συνιστά κατά κύριο λόγο ευθύνη της εκάστοτε κυβέρνησης που διορίζει τα συμβούλια των ημικρατικών οργανισμών. Βασικά, πρέπει να επιδιωχθεί η βελτίωση αποδοτικότητας και μείωσης του κόστους λειτουργίας των ημικρατικών οργανισμών με λύσεις που πάντοτε θα πρέπει να έχουν τη σφραγίδα της συναίνεσης.

Δεν είναι λίγοι οι αξιόλογοι δυτικοί οικονομολόγοι που υποστηρίζουν, όπως ο Τσιάλμερς Τζόνσον, ότι η εμπειρία της δημόσιας επιχείρησης σε δημοκρατικές δυτικές καπιταλιστικές χώρες απέδειξε ότι οι δημόσιες επιχειρήσεις είναι εξίσου ικανές να αποδώσουν από άποψη αποτελεσματικότητας όσο και εκείνες του ιδιωτικού τομέα. Επίσης οι Μπομπ Ρόουθορν και Χαν-Γιουν Τσανκ υποστηρίζουν ότι δεν υπάρχει καμιά δραστηριότητα στην οποία ο δημόσιος τομέας να μην μπορεί να δράσει το ίδιο αποτελεσματικά με τον ιδιωτικό, ιδιαίτερα όταν συνυπάρχει ένα ευνοϊκό πλαίσιο. Πρακτικό και πειστικό παράδειγμα αυτών των απόψεων αποτελούν η Ιαπωνία αλλά και οι τέσσερις τίγρεις, όπως ονομάζονται οικονομικά, η Νότια Κορέα, η Ταϊβάν, η Σιγκαπούρη και το Χονγκ Κονγκ. Όπως και στην περίπτωση της Κύπρου, οι ημικρατικοί οργανισμοί αποτελούν παράδειγμα επιτυχημένης λειτουργίας, απόδοσης και αποτελεσματικότητας σε ένα ευνοϊκό πλαίσιο μικτής οικονομίας.

Η Βουλή θα πρέπει να εξακολουθήσει να ασκεί και όπου είναι δυνατόν να επεκτείνει το ρόλο της, που συνίσταται στον έλεγχο της εκτελεστικής εξουσίας και κατ' επέκταση των κρατικών υπηρεσιών και των ημικρατικών οργανισμών. Όμως η Βουλή, μέσα στην οποία είναι ευκολότερο να αναπτυχθεί κλίμα συναίνεσης μετά από έναν ανοικτό δημοκρατικό διάλογο, θα μπορούσε να θεσμοθετήσει διάφορα νομοθετήματα που, όπως αναφέρω πιο πάνω, θα βοηθήσουν στον εκσυγχρονισμό, στην ανταγωνιστικότητα και τη μεγαλύτερη αποδοτικότητα των ημικρατικών οργανισμών. Μέσα στα πλαίσια ακόμα της εναρμόνισης της νομοθεσίας μας με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, θα πρέπει να προχωρήσουμε σε εκείνη την εναρμόνιση που μπορεί να

επιφέρει τον πραγματικό εκσυγχρονισμό, αλλά και την πιο δημοκρατική και αυτόνομη λειτουργία των ημικρατικών οργανισμών και την επικράτηση μεγαλύτερης αξιοκρατίας, παρά κομματικής παρέμβασης, μέσα στα συμβούλια των οργανισμών αυτών.

Μέσα σε ένα τέτοιο κλίμα, της μεγαλύτερης δυνατής συναίνεσης, τουλάχιστον οι πολιτικές δυνάμεις που εκπροσωπούνται στη Βουλή και δεν ανήκουν στη συντηρητική παράταξη θα πρέπει απαραίτητα να βρουν τον τρόπο ν' αποτελέσουν ανάχωμα και να αποτρέψουν οποιοσδήποτε μεθοδεύσεις και σχεδιασμούς της κυβέρνησης Κληρίδη, που θα έχουν ως αποτέλεσμα να πλήξουν ημικρατικούς οργανισμούς και σε τελευταία ανάλυση το κοινωνικό σύνολο. Ιδιαίτερα όμως τούτο καθίσταται αναγκαίο, για να μην διαταραχθεί ο κοινωνικός ιστός ασφάλειας στις ιδιαίτερα κρίσιμες και δύσκολες στιγμές που περνά η πατρίδα μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το λόγο τώρα έχει ο βουλευτής του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Αβραάμ Αντωνίου.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Στις δέκα του περασμένου μηνός ο Υπουργός Οικονομικών κ. Χριστόδουλος Χριστοδούλου προέβη ενώπιον της Βουλής σε μια εκτενή αναφορά τόσο για τις οικονομικές εξελίξεις του περασμένου χρόνου όσο και τις προοπτικές για το 1999. Ταυτόχρονα, έκανε μια παρουσίαση των προϋπολογισμών του κράτους για το τρέχον έτος.

Στην παρέμβασή μου θα σχολιάσω ορισμένα ζητήματα που αφορούν την πορεία της κυπριακής οικονομίας, θέματα φορολογικής πολιτικής και θα τελειώσω με μια αναφορά σε βασικά θέματα εργασιακής φύσεως.

Εξετάζοντας κανείς την πορεία της κυπριακής οικονομίας, θα διαπιστώσει ότι πράγματι παρουσιάζει μια ανάκαμψη, δεδομένου ότι ο ρυθμός διεύρυνσης του ΑΕΠ θα κυμανθεί το 1998 γύρω στο 4,5%.

Αν όμως η εκτίμησή μας για την πορεία της κυπριακής οικονομίας, στηριχθεί μόνο σ' αυτό το στοιχείο, χωρίς να λάβουμε υπόψη άλλες βασικές παραμέτρους, σίγουρα θα καταλήξουμε σε λανθασμένα συμπεράσματα. Και ενώ ο ρυθμός διεύρυνσης του ΑΕΠ της τάξης του 4,5%, συγκριτικά με το ρυθμό ανάπτυξης στις πλείστες βιομηχανικά ανεπτυγμένες χώρες κρίνεται πολύ ευνοϊκός, εντούτοις η ύπαρξη ή και η επιδείνωση διαρθρωτικών προβλημάτων δημιουργούν δυσοίωνες προοπτικές.

Είναι τώρα αρκετά χρόνια που διαπιστώνουμε ότι ο τομέας της μεταποιητικής βιομηχανίας παρουσιάζει μια στασιμότητα και σε αρκετούς υποτομείς μια σοβαρή κάμψη. Εξίσου σοβαρό πρόβλημα παρουσιάζει και ένας άλλος σημαντικός τομέας, αυτός των κατασκευών, όπου έχουμε μια σοβαρή κάμψη τα τελευταία δύο, τρία χρόνια.

Αλλά και ο τομέας του τουρισμού, ενώ παρουσιάζει μια ποσοτική μεγέθυνση με την αύξηση του αριθμού των τουριστών, εντούτοις δεν παρουσιάζει ουσιαστική βελτίωση.

Δεν είναι η πρόθεσή μου να επαναλάβω για άλλη μια φορά τα μέτρα που χρειάζονται να ληφθούν για την αναζωογόνηση και ποιοτική ανάπτυξη αυτών των τομέων.

Κρίνω όμως αναγκαίο να επανέλθω για πολλοστή φορά στο σοβαρότατο πρόβλημα της μειωμένης παραγωγικότητας της οικονομίας.

Όλοι συμφωνούμε ότι αυτό το πρόβλημα υπάρχει, αλλά ομολογουμένως λίγοι το εννοούμε. Και δυστυχώς αυτοί που το αγνοούν ή το υποτιμούν, είναι αυτοί που θα έπρεπε πρώτοι να ενδιαφέρονται, να ανησυχούν, αλλά πάνω απ' όλα να ενεργούν. Και

νομίζω ότι οι πρώτοι που θα έπρεπε να ασχοληθούν στα σοβαρά με αυτό το καίριας σημασίας θέμα είναι η κυβέρνηση και οι εργοδότες.

Είναι τώρα μερικά χρόνια που το συνδικαλιστικό κίνημα ασκεί μια έντονη πίεση τόσο προς την κυβέρνηση όσο και προς τους εργοδότες για την υλοποίηση συγκεκριμένων προγραμμάτων, τα οποία έχουν σχεδιαστεί, και όμως το πρόβλημα παραμένει στάσιμο. Και διερωτάται κανείς: πώς μπορούμε να ελπίζουμε ότι με τέτοια νοοτροπία που υπάρχει στην εργοδοτική πλευρά αλλά δυστυχώς και στην κρατική μηχανή αυτό το πολύ σοβαρό θέμα μπορεί να λυθεί;

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, η Κύπρος βρίσκεται σε ένα στάδιο εναρμόνισης με το ευρωπαϊκό κεκτημένο και η οικονομία του τόπου βρίσκεται ήδη μέσα στο νέο διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον. Δεν υπάρχουν κατά τη γνώμη μας άλλα περιθώρια στο θέμα της παραγωγικότητας. Εδώ και οι εργοδότες και η κυβέρνηση πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους και χωρίς δισταγμούς να προχωρήσουμε αμέσως στην πρακτική εφαρμογή όλων των προγραμμάτων δράσης για την παραγωγικότητα, τα οποία συμφωνήθηκαν πριν από τρία χρόνια. Επαναλαμβάνω ότι οι διαγραφόμενες εξελίξεις δεν παρέχουν άλλα χρονικά περιθώρια.

Συμφασμένο με την πορεία της κυπριακής οικονομίας είναι και το θέμα της απασχόλησης. Εξετάζοντας αυτό το δείκτη, φαίνεται ότι τα τελευταία χρόνια η ανεργία παραμένει στα ίδια περίπου επίπεδα γύρω στο 3,5%.

Μερικοί, και μεταξύ αυτών και ο Υπουργός Οικονομικών, αλλά και χθες ένα μέλος της Βουλής, θεωρούν ότι αυτό το ποσοστό της ανεργίας κρίνεται ως μια φυσιολογική κατάσταση. Και αυτό το στηρίζουν στο γεγονός ότι στις ευρωπαϊκές χώρες η ανεργία κυμαίνεται γύρω στο 10%. Εμείς δε θεωρούμε ότι το 3,5% της ανεργίας θα πρέπει να γίνει αποδεκτό ως μια φυσιολογική κατάσταση ή, όπως αυτό που έχει λεχθεί χθες, κατάσταση πλήρους απασχόλησης. Εμείς πιστεύουμε ότι αυτό το ποσοστό

μπορεί και πρέπει να μειωθεί αισθητά, γιατί δεν αγνοούμε ότι πέρα από τους εγγεγραμμένους άνεργους στα γραφεία ευρέσεως εργασίας υπάρχει ακόμα ένα ποσοστό ανέργων, ίσως της τάξεως του 2%, οι οποίοι αποφεύγουν να εγγραφούν στα γραφεία εργασίας, είτε διότι δε δικαιούνται επίδομα ανεργίας είτε διότι αναζητούν απασχόληση μέσω άλλων φορέων.

Υπάρχει λοιπόν το πρόβλημα και πρέπει να αντιμετωπιστεί. Το πρόβλημα αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί από δύο γωνίες. Πρώτα πρέπει να υιοθετηθεί τέτοια αναπτυξιακή πολιτική σε όλους τους τομείς της οικονομίας, εις τρόπον ώστε να επιτυγχάνουμε τη δημιουργία του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού θέσεων εργασίας. Έτσι, θα πρέπει να δούμε πως ο τομέας των κατασκευών ανακάμπτει και αναζωογονείται, γιατί σαν τέτοιος δημιουργεί μεγάλο αριθμό θέσεων εργασίας.

Παρόμοια προσπάθεια πρέπει να γίνει και στον τομέα της μεταποίησης, γιατί και αυτός ο τομέας επίσης αυξάνει την απασχόληση.

Ασφαλώς η προσοχή πρέπει να επικεντρωθεί και σε άλλους τομείς, όπως είναι ο τομέας των υπηρεσιών. Με άλλα λόγια μια γενικότερη αναθέρμανση της οικονομίας πέρα από όλα τα άλλα πλεονεκτήματα που προσφέρει θα συμβάλει και στη μείωση της ανεργίας.

Υπάρχει όμως ακόμα μια σημαντική γωνία από την οποία το θέμα της ανεργίας μπορεί και πρέπει να αντιμετωπισθεί. Και αυτό σχετίζεται με το θέμα της απασχόλησης ξένου εργατικού δυναμικού. Όταν αναφερόμαστε στην απασχόληση ξένων εργατών, εννοούμε αυτούς που εργοδοτούνται νόμιμα, αλλά και αυτούς που εργοδοτούνται παράνομα. Από την αρχή θέλω να καταστήσω σαφές ότι η δική μας αντίληψη για το θέμα απασχόλησης ξένων εργατών ουδόλως μπλέκεται σε οποιαδήποτε ρατσιστικά ελατήρια. Είναι όμως σταθερή η άποψή μας, ότι η απασχόληση ξένου εργατικού

δυναμικού δεν πρέπει να γίνεται εις βάρος του ντόπιου εργατικού δυναμικού ή και να υποσκάπτει τους όρους εργασίας και τα εργατικά δικαιώματα.

Αυτό το πρόβλημα είναι ένα πρόβλημα που απασχολεί το σύνολο σχεδόν της κυπριακής κοινωνίας και όχι μόνον αλλά και των ευρωπαϊκών και άλλων χωρών.

Η Βουλή και ειδικότερα η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας ασχολήθηκε κατ' επανάληψη με αυτό το πρόβλημα και ήσκησε όλη την επιρροή της για τη λήψη αναγκαίων μέτρων. Έχει επίσης θεσπίσει πολύ αυστηρή νομοθεσία για το θέμα της παράνομης απασχόλησης ξένων εργατών. Δυστυχώς το πρόβλημα παραμένει οξύτατο, για να μην πω ότι έχει επιδεινωθεί.

Ποια είναι λοιπόν η κατάσταση γύρω από αυτό το θέμα; Τα τελευταία στοιχεία δείχνουν ότι δεκαεννέα περίπου χιλιάδες ξένοι εργάτες έχουν άδεια και απασχολούνται νόμιμα. Υπάρχουν ακόμα τρεισήμισι χιλιάδες απασχολούμενοι σε υπεράκτιες εταιρείες. Ένας αριθμός κοντά στις επτά χιλιάδες άτομα ελληνικής ιθαγένειας επίσης απασχολείται νόμιμα στην Κύπρο.

Πέραν όμως αυτών των αριθμών, με βάση ορισμένα κριτήρια του Τμήματος Μετανάστευσης, υπάρχουν περίπου δώδεκα χιλιάδες παράνομα απασχολούμενοι. Αυτό ανεβάζει το συνολικό αριθμό των ξένων εργατών στην Κύπρο πέραν των σαράντα χιλιάδων.

Τούτο αναλογεί σε 13% επί του οικονομικά ενεργού πληθυσμού που είναι γύρω στις τριακόσιες πέντε χιλιάδες και 18% επί του αριθμού των μισθωτών που είναι γύρω στις διακόσιες τριάντα χιλιάδες.

Είναι λοιπόν δικαιολογημένο το συνδικαλιστικό κίνημα που απαιτεί την αποφασιστική πάταξη της παράνομης απασχόλησης. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως έχει την κύρια ευθύνη γι' αυτό το σκοπό και πρέπει χωρίς άλλη καθυστέρηση να δημιουργήσει όλες τις αναγκαίες προϋποθέσεις, για να μπορέσει να

παρέμβει αποφασιστικά στο όλο ζήτημα. Είναι επίσης δικαιολογημένη η απαίτηση του συνδικαλιστικού κινήματος όπως τα κριτήρια για την έκδοση αδειών απασχόλησης σε ξένους καταστούν πιο περιοριστικά, αλλά και η εφαρμογή τους να είναι περισσότερο αυστηρή.

Θεωρούμε ότι σε αρκετούς τομείς, όπως είναι η μεταποιητική βιομηχανία, η ξενοδοχειακή βιομηχανία και οι κατασκευές, πρέπει να υπάρξει απαγορευτική διάταξη για ξένους εργάτες, εκτός από πολύ εξειδικευμένες περιπτώσεις.

Θα κλείσω την αναφορά μου σ' αυτό το θέμα, υπενθυμίζοντας ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει μια συγκεκριμένη πολιτική, η οποία σε γενικές γραμμές εκφράζει την περιοριστική πρόθεση της Ένωσης. Συγκεκριμένα με την απόφαση με αριθμό 88/384 ημερομηνίας 8 Ιουνίου 1988 ζητά από τα κράτη μέλη όπως καθιερώσουν εκ των προτέρων μια διαδικασία επικοινωνίας και διαβούλευσης, όσον αφορά την πολιτική μετανάστευσης από τα κράτη μη μέλη. Περαιτέρω η απόφαση καλεί τα κράτη μέλη όπως κοινοποιούν εκ των προτέρων προς την επιτροπή της Ένωσης τα μέτρα που σκοπεύουν να πάρουν για εργαζομένους από τρίτες χώρες. Επαναλαμβάνω ότι αυτή η οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποδηλεί και εκφράζει μια τάση για περιορισμό της απασχόλησης εργαζομένων από χώρες μη μέλη της Ένωσης. Η αντιμετώπιση λοιπόν του φαινομένου "ξένοι εργάτες" προκύπτει και από τις υποχρεώσεις μας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θα περάσω τώρα στη φορολογική πολιτική του κράτους. Στην ομιλία του ο Υπουργός Οικονομικών έκανε μια αναφορά στα δημοσιονομικά πράγματα και ιδιαίτερα στο αυξανόμενο δημοσιονομικό έλλειμμα, το οποίο θα κυμανθεί γύρω στο 6% επί του ΑΕΠ και παρακάτω σημειώνει ότι καθίσταται επιτακτική ανάγκη για ενίσχυση των εσόδων του κράτους. Με άλλα λόγια καταλήγει ότι η μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος επιτυγχάνεται μέσα από νέες φορολογίες. Εμείς δεν είμαστε εναντίον της

αύξησης των κρατικών εσόδων. Είμαστε όμως σαφώς εναντίον εκείνων των φορολογιών, οι οποίες βαρύνουν δυσανάλογα τα χαμηλότερα και μεσαία εισοδηματικά στρώματα. Και το φορολογικό πακέτο, το οποίο παρουσιάστηκε σ' αυτό το σώμα από την κυβέρνηση τον περασμένο Ιούνιο, εκφράζει σαφώς τη φιλοσοφία της κυβέρνησης ως προς το πού πρέπει να πέσουν τα φορολογικά βάρη. Και αν μια φορολογία πλήττει δυσανάλογα τα φτωχότερα και μεσαία εισοδηματικά στρώματα που αποτελούν την καταπληκτική πλειοψηφία του λαού, τότε δίκαια αποκαλούνται αυτά αντιλαϊκά φορολογικά μέτρα.

Αλλά θέλω να σχολιάσω κάτι που ο Υπουργός Οικονομικών έχει κατ' επανάληψη δηλώσει σαν αιτιολόγηση επιβολής νέων φορολογιών. Ο κ. Χριστοδούλου, με δηλώσεις κατά καιρούς, υποστήριζε ότι λόγω της μείωσης των δασμών με βάση την Τελωνειακή Ένωση το κράτος απώλεσε σημαντικό μέρος των εσόδων του, το οποίο καθόριζε κάποτε γύρω στα διακόσια και κάποτε γύρω στα τριακόσια εκατομμύρια λίρες. Είναι λοιπόν χρήσιμο να ρίξουμε μια ματιά στο πώς εξελίχθηκαν τα έσοδα του κράτους από δασμούς, από το φόρο εισοδήματος και από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ).

Θα πάρω πρώτα τους δασμούς από τις εισαγωγές. Το 1988, δηλαδή τον πρώτο χρόνο της Τελωνιακής Ένωσης, η κυβέρνηση εισέπραξε για εισαγωγικούς δασμούς εβδομήντα περίπου εκατομμύρια λίρες με εισαγωγές £778.000.000.

Το 1998 με εισαγωγές £1.818.000.000, αν οι συντελεστές παρέμεναν όπως είχαν το 1988, η κυβέρνηση θα μπορούσε να εισπράξει £163.000.000 δασμούς. Λόγω όμως της σταδιακής μείωσης των δασμών μόνο £56.000.000 είχαν εισπραχθεί για το 1988, δηλαδή παρουσιάζεται μια υποτιθέμενη μείωση γύρω στα £100.000.000 τον τελευταίο χρόνο της ολοκλήρωσης της συμφωνίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τι συνέβη όμως με το ΦΠΑ; Με την εισαγωγή του φόρου αυτού το 1992 η κυβέρνηση εισέπραξε £36.000.000, ενώ το 1998 οι εισπράξεις από το ΦΠΑ

αναμένονται στα £250.000.000. Δηλαδή, ενώ το δημόσιο είχε μια σταδιακή μείωση των εσόδων του από δασμούς το ύψος της οποίας στο τέλος των δέκα ετών ανήλθε στα £106.000.000, εισέπραξε από το ΦΠΑ £250.000.000, δηλαδή κάπου £140.000.000 πρόσθετα. Αλλά δεν είναι μόνο ο ΦΠΑ.

Εξετάζοντας το πώς εξελίχθη ο φόρος εισοδήματος παρουσιάζεται η εξής εικόνα: Το 1998 με δύο δισεκατομμύρια λίρες ΑΕΠ η κυβέρνηση εισέπραξε ως φόρο εισοδήματος £93.000.000. Δηλαδή κάπου 4% επί του ΑΕΠ.

Το 1998 με £4.640.000.000 ΑΕΠ η κυβέρνηση εισέπραξε £302.000.000 φόρο εισοδήματος που αντιστοιχεί με 6,5% επί του ΑΕΠ. Δηλαδή έχουμε εδώ μια σχετική αύξηση της αποδοτικότητας του φόρου εισοδήματος κατά 40% περίπου επί του ΑΕΠ. Προκύπτει ότι, εάν ο συντελεστής του 4,6% επί του ΑΕΠ που είχαμε το 1988 παρέμενε ο ίδιος και για το 1998, τότε τα έσοδα του κράτους από το φόρο εισοδήματος δε θα ήταν £302.000.000, αλλά £215.000.000, δηλαδή και απ' εδώ προκύπτει μια σχετική αύξηση κατά £85.000.000 περίπου. Το επιχείρημα λοιπόν, ότι επιβάλλεται αύξηση του ΦΠΑ λόγω της μείωσης των δασμών, ουδόλως ευσταθεί ούτε και μπορεί να γίνει αποδεκτό.

Επιτρέψτε μου εδώ να ανοίξω μια παρένθεση για το φόρο εισοδήματος. Με βάση τις πρόνοιες του “νόμου περί Φόρου Εισοδήματος”, όπως αυτός τροποποιήθηκε το 1995, θα πρέπει να υπάρξει νέα αναπροσαρμογή του σε τέσσερα χρόνια από της τροποποίησής του. Τούτο σημαίνει ότι κατά το έτος 2000 θα πρέπει να εφαρμοσθεί νέα διαφοροποίηση του φόρου. Ως εκ τούτου εμείς δηλώνουμε ότι από τώρα έχουμε αρχίσει την επεξεργασία νέων συντελεστών για το φόρο εισοδήματος τους οποίους και θα υποβάλουμε προς συζήτηση. Είναι λοιπόν υποχρέωση και της εκτελεστικής εξουσίας να ασχοληθεί έγκαιρα με το όλο ζήτημα, ώστε πριν από το τέλος αυτού του χρόνου να εξευρεθεί η σωστή φόρμουλα των επιβαλλόμενων τροποποιήσεων.

Υπάρχει όμως ακόμα ένα ζήτημα που σχετίζεται με το φόρο εισοδήματος. Τούτο αφορά την ομάδα των αναπήρων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες. Έχουμε κατ'επανάληψη υποβάλει την απαίτηση προς τον Υπουργό Οικονομικών όπως αυτή η ομάδα των πολιτών τύχει της ίδιας μεταχείρισης, όπως και η ομάδα των τυφλών οι οποίοι δικαιούνται ειδικής παροχής £400 το χρόνο.

Δυστυχώς, ο κ. υπουργός παρέμεινε ανένδοτος στην αρνητική του θέση.

Διερωτάται κανείς με ποια λογική, με ποιο επιχείρημα μπορεί κανείς να αρνείται αυτή την παροχή στους αναπήρους και στα άτομα με ειδικές ανάγκες, τοποθετώντας τους σε υποδεέστερη και δυσμενέστερη μοίρα.

Αυτή η αρνητική στάση της κυβέρνησης μάς υποχρέωσε να υποβάλουμε πρόταση νόμου από έναν τώρα χρόνο για ανάλογη ελάφρυνση από το φόρο εισοδήματος γι' αυτή την ομάδα των πολιτών.

Λυπούμαι που είμαι υποχρεωμένος να αναφέρω ότι δυστυχώς η Επιτροπή Οικονομικών η οποία έχει στα χέρια της αυτή την πρόταση δεν μπόρεσε, για να μην πω δε θέλησε, να ολοκληρώσει τη συζήτηση για τη ρύθμιση αυτού του θέματος. Ο λόγος λοιπόν γι' αυτό το θέμα και πάλι στην Επιτροπή Οικονομικών. Κλείνω εδώ την παρένθεση.

Ανέφερα στην αρχή ότι εμείς κρίναμε το φορολογικό πακέτο του περασμένου Ιουνίου ως αντιλαϊκή φορολογία. Είναι κανείς που αμφιβάλλει ότι η αύξηση του ΦΠΑ από το 8% στο 12% και η επιβολή ΦΠΑ σε μια σειρά ήδη πλατιάς κατανάλωσης, που μέχρι τώρα δεν έφεραν φόρο, θα πλήξει δυσανάλογα και παράλογα τα χαμηλότερα και μεσαία εισοδηματικά στρώματα του πληθυσμού;

Από το βήμα της Βουλής θέλουμε να δώσουμε για άλλη μια φορά μια σαφή προειδοποίηση, ότι η δική μας ομάδα δε θα δεχθεί φορολογίες στη βάση της φιλοσοφίας του γνωστού φορολογικού πακέτου. Έχουμε υποβάλει σειρά προτάσεων οι

οποίες αυξάνουν τα έσοδα του κράτους, αλλά βαρύνουν κατ' αναλογία περισσότερο τα ευπορότερα στρώματα του πληθυσμού. Η κυβέρνηση λοιπόν πρέπει να προβληματιστεί πάρα πολύ και να λάβει σοβαρά υπόψη και τις προτάσεις μας και τις προειδοποιήσεις μας.

Εργασιακά θέματα. Στην ομιλία του ο Υπουργός Οικονομικών ενώπιον της Βουλής έκανε μια αναφορά και στο θέμα των απολαβών των εργοδοτούμενων, λέγοντας ότι αυτές είχαν μια βελτίωση σε πραγματικούς όρους της τάξεως του 2,5% και ότι αυτή η εξέλιξη αποδίδεται στην υπεύθυνη στάση και συνετή συμπεριφορά των κοινωνικών εταίρων - υπογραμμίζω τη λέξη κοινωνικοί εταίροι, γιατί θα εξηγήσω αργότερα - κατά την ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων των τελευταίων χρόνων.

Ο κ. Αναστασιάδης επίσης στην ομιλία του υπογράμμισε τη σημασία που έχει η εργατική ειρήνη για την ανοδική πορεία της οικονομίας. Εμείς συμφωνούμε ότι πράγματι η εργατική ειρήνη συμβάλλει αποφασιστικά για την οικονομική και κοινωνική πρόοδο του τόπου.

Πώς είναι όμως δυνατόν να ελπίζει κανείς στην επικράτηση εργατικής ειρήνης, όταν οι εργοδότες με την ενθάρρυνση και της κυβέρνησης προβάλλουν κατά έντονο τρόπο την απαίτηση για παγοποίηση των μισθών και ωφελημάτων; Πώς μπορεί η εργατοϋπαλληλική τάξη να δέχεται ότι δε θα έχει το δικό της μερτικό από τη νέα παραγόμενη αξία και πλούτο;

Και όλοι θυμούμαστε πόσο κοντά σε μια εργατική αναταραχή βρεθήκαμε στα μέσα του περασμένου χρόνου, όταν οι εργοδότες πεισματικά επέμεναν στην παγοποίηση των μισθών. Και ήταν μόνο η αποφασιστικότητα αλλά και η συνετή και υπεύθυνη στάση του συνδικαλιστικού κινήματος που υποχρέωσε τελικά τους εργοδότες να αναθεωρήσουν εκείνη την απαράδεκτη στάση και να φθάσουμε έτσι στην ομαλή

ανανέωση των συμβάσεων εκατόν και πλέον χιλιάδων εργαζομένων. Αλλά, κύριοι συνάδελφοι, το θέμα δεν τελειώνει με την ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων.

Όπως όλοι γνωρίζουμε ο σημαντικός θεσμός της ΑΤΑ ήταν και συνεχίζει να βρίσκεται στο στόχαστρο των εργοδοτών και της κυβέρνησης. Φοβούμαι ότι αυτό το θέμα θα βρεθεί και πάλι στο προσκήνιο των εργασιακών σχέσεων και σε σχέση με νέες πιθανές έμμεσες φορολογίες. Οι εργοδότες, στηριγμένοι στη γνωστή πρόταση του Προέδρου Κληρίδη, θα απαιτήσουν όπως κάθε νέα έμμεση φορολογία, δηλαδή φόροι κατανάλωσης και ΦΠΑ, δε θα πρέπει να υπολογίζεται για σκοπούς τιμαριθμικής αύξησης των μισθών. Τούτο απλά σημαίνει ότι δε θα υπάρχει αναπλήρωση της αγοραστικής αξίας των μισθών ή απλούστερα σημαίνει μείωση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων.

Εμείς έχουμε προειδοποιήσει και επαναλαμβάνουμε αυτή την προειδοποίηση και τώρα, ότι κάθε απόπειρα για υπόσκαψη του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων δεν μπορεί παρά να αντιμετωπιστεί με την αναγκαία αποφασιστικότητα και μαχητικότητα.

Πώς είναι δυνατόν λοιπόν να αναμένουμε ότι με τέτοια νοοτροπία των εργοδοτών, αλλά και της κυβέρνησης, μπορεί να διασφαλιστεί η εργατική ειρήνη; Τι να πούμε όμως και για ένα άλλο θεμελιώδες εργατικό δικαίωμα αυτό της απεργίας;

Είναι τώρα τρία ή τέσσερα χρόνια που η κυβέρνηση προβάλλει έντονα την απαίτηση για περιορισμό και ποινικοποίηση του δικαιώματος της απεργίας. Εμείς δεν αρνηθήκαμε ότι μια ρύθμιση για την επίλυση διαφορών σε ουσιώδεις υπηρεσίες χρειάζεται. Η τεράστια διαφορά όμως που συνεχίζει να υφίσταται μεταξύ του συνδικαλιστικού κινήματος και της κυβέρνησης βρίσκεται στον τρόπο ρύθμισης. Εμείς λέμε συμβατική ρύθμιση στη βάση του κώδικα βιομηχανικών σχέσεων, ενώ η κυβέρνηση εμμένει στη θέση για νομοθετική ρύθμιση με ποινικοποίηση. Να λοιπόν ένα

άλλο σοβαρό εργατικό πρόβλημα το οποίο θα θέσει πιθανόν σε κίνδυνο την εργατική ειρήνη.

Είναι όμως ακόμα ένα σημαντικό πρόβλημα το οποίο θέτει σε κίνδυνο την εργατική ειρήνη. Συνεχώς ακούμε δηλώσεις, προτάσεις και ιδέες για διάφορες μορφές ιδιωτικοποίησης κρατικών και ημικρατικών υπηρεσιών. Γίνεται λόγος για τα ταχυδρομεία, για τα αεροδρόμια, για τα λιμάνια, για την Αρχή Τηλεπικοινωνιών, ακόμα και για τις αερογραμμές και άλλες δημόσιες εταιρείες.

Δεν είναι μυστικό ότι το συνδικαλιστικό κίνημα της Κύπρου, αλλά θα έλεγα και το παγκόσμιο συνδικαλιστικό κίνημα, αντιτίθεται έντονα στην όλη φιλοσοφία της κυβέρνησης για ιδιωτικοποιήσεις. Αυτή είναι η θέση του συνδικαλιστικού κινήματος και νομίζω ότι και εδώ θα υπάρξει μια σοβαρή αναμέτρηση μεταξύ κυβέρνησης και συνδικάτων.

Για το εθνικό σχέδιο υγείας δε θα πω πολλά πράγματα. Απλά θα τονίσω ότι αυτό το πρόβλημα που είναι άμεσα δεμένο με την υγεία του λαού, το έχουμε ταλαιπωρήσει για πάρα πολλά χρόνια. Πρόσφατα σε συναντήσεις με τον Υπουργό Υγείας, αλλά και δημόσια, δηλώθηκε ότι το νομοσχέδιο θα έρθει στη Βουλή μέσα στο Φεβρουάριο. Ελπίζουμε ότι γρήγορα το όλο σχέδιο θα γίνει πραγματικότητα.

Θέλω όμως από τώρα να επισύρω την προσοχή της Βουλής και όλων των ενδιαφερομένων πάνω σ' ένα ζήτημα που αφορά τυχόν πλεονάσματα του σχεδίου υγείας. Εδώ θα υπενθυμίσω ότι το κρατικό σχέδιο κοινωνικών ασφαλίσεων αφήνει όλα τα πλεονάσματά του υπό μορφή δανεισμού στο κράτος. Με βάση τα τελευταία στοιχεία προβλέπεται ότι το δάνειο της κυβέρνησης από τις κοινωνικές ασφαλίσεις το 1998 θα ανέλθει στο £1.600.000.000. Το δε ετήσιο πλεόνασμά του θα κυμανθεί γύρω στα £165.000.000.

Είναι τώρα λίγα χρόνια που το συνδικαλιστικό κίνημα, στη βάση και των εμπειριών άλλων χωρών, δηλαδή των δυσκολιών που υπήρξαν για να αντιμετωπισθούν οι κοινωνικές παροχές σε μια σειρά χώρες της Ευρώπης, επαναλαμβάνω το συνδικαλιστικό κίνημα στη βάση αυτών των εμπειριών διακατέχεται από μια έντονη ανησυχία ως προς το κατά πόσο το κράτος θα μπορέσει την κατάλληλη στιγμή ν' αρχίσει την αποπληρωμή του μεγάλου χρέους. Δεν αποκρύβουμε επίσης το αίσθημα κινδύνου που διακατέχει τους εργαζομένους για τα δικαιώματά τους.

Έχουμε τη γνώμη ότι από τώρα η κυβέρνηση πρέπει να προβληματιστεί, και να προβληματιστεί πολύ σοβαρά, ως προς τον τρόπο αντιμετώπισης αυτού του πολύ μεγάλου προβλήματος.

Ίσως, και λέω ίσως γιατί δεν είναι απόλυτη η πρόταση που κάνω, είναι η ώρα, σαν ένα πρώτο βήμα, να σταματήσει ο δανεισμός προς την κυβέρνηση του ετήσιου πλεονάσματος του ταμείου και να αναζητηθούν άλλοι τρόποι σωστών επενδύσεων αυτών των πλεονασμάτων.

Με βάση αυτή την προσέγγιση και για να μη βρεθεί το νέο σχέδιο υγείας μπροστά στην ίδια κατάσταση, θα πρέπει να μελετηθεί και να εξευρεθεί ο καλύτερος τρόπος επενδύσεων τυχόν πλεονασμάτων του σχεδίου υγείας έξω από το δανεισμό προς την κυβέρνηση.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, έχω αναφερθεί σε μια σειρά ζητημάτων για την πορεία της κυπριακής οικονομίας, για θέματα φορολογικής πολιτικής και σε μια σειρά από επίκαιρα καυτά εργατικά θέματα. Θέλουμε να ελπίζουμε ότι και η κυβέρνηση και οι εργοδότες θα σταθμίσουν με τη δέουσα προσοχή και σοβαρότητα αυτά τα ζητήματα και θα κινηθούν γρήγορα και αποτελεσματικά για την ορθή αντιμετώπισή τους.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του βουλευτή κ. Αβραάμ Αντωνίου, ο βουλευτής κ. Νίκος Μουσιούππας αντικατέστησε τον Πρόεδρο της Βουλής στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΠΑΣ)

Καλώ στο βήμα το βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού Πρόδρομο Προδρόμου.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Πέρυσι η συζήτηση των κρατικών προϋπολογισμών έγινε υπό τη σκιά των προεδρικών εκλογών. Φέτος, την πρώτη τουλάχιστο μέρα, φάνηκε ότι θα γινόταν υπό τη σκιά των πυραύλων. Την πρώτη μέρα συνηθίζεται οι αρχηγοί ή εκπρόσωποι των κομμάτων να μιλούν για τους προϋπολογισμούς, αναφερόμενοι στο Κυπριακό. Βρίσκω λοιπόν την ευκαιρία να εκφράσω κάποια δυσαρέσκεια, διότι εδώ και μερικές δεκαετίες το Κυπριακό επισκιάζει πολύ πέραν του δέοντος μια σειρά από άλλα ζητήματα και προβλήματα αυτής της κοινωνίας. Ουδείς βεβαίως αμφιβάλλει για την απόλυτη προτεραιότητα και την αδήριτη ανάγκη που εισάγει στην πολιτική μας ζωή το εθνικό ζήτημα που παραμένει ανοιχτό. Φοβάμαι όμως ότι αυτή η προτεραιότητα γίνεται κάποτε αντικείμενο καταχρήσεως που στρεβλώνει την ίδια την πολιτική μας ζωή.

Ποτέ, όσο κι αν προσπαθήσουμε, δε θα έχουμε δώσει όση σημασία οφείλουμε στην εθνική μας υπόθεση. Ταυτόχρονα όμως δεν μπορεί το Κυπριακό να γίνεται άλλοθι, για να επισκιάζονται άλλα ζητήματα ούτε και μπορεί να λειτουργεί ως αντιπερισπασμός για κάποιες κομβικής πολιτικής σημασίας αποφάσεις που θα έπρεπε να είχαν προ πολλού ληφθεί.

Πολλά από τα δομικά προβλήματα των δημόσιων οικονομικών δεν έχουν σε αυτή τη χώρα έγκαιρα αντιμετωπιστεί εξαιτίας αυτής της στρέβλωσης. Οι συζητήσεις

μάλιστα για το Κυπριακό απολήγουν σε μια σχεδόν πάγια διαφωνία και μια διεγκυστίνδα μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων ως προς τον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπίσουμε την αναληγσία των μεγάλων δυνάμεων ή την αδυναμία και ανικανότητα των διεθνών θεσμικών φορέων, όπως είναι τα Ηνωμένα Έθνη. Πολλά πράγματα δηλαδή δεν εξαρτώνται από μας και υποχρεωτικά ενδιατρίβουμε σε αναλυτικά σχήματα και θεωρήματα -συχνά πρόχειρα ή και ατεκμηρίωτα δυστυχώς- ως προς το ασύμπτωτο των διεθνών συμφερόντων και του δικαίου ή των εθνικών μας θέσεων.

Τι γίνεται όμως με τα άλλα ζητήματα από τα οποία εν τινί μέτρω εξαρτάται επίσης η πορεία της χώρας, η επιβίωση και η αξιοπιστία του κράτους, το ίδιο το μέλλον αυτού του λαού και του πολιτισμού τον οποίο αντιπροσωπεύει; Τι γίνεται με προβλήματα που σε μεγάλο βαθμό έχουν επίσης κρίσιμη σημασία για το είδος της πολιτείας που συναποτελούμε και για την ικανότητά της να αντεπεξέλθει στις ανάγκες των καιρών;

Θα περιοριστώ να μιλήσω για τους προϋπολογισμούς, κύριε Πρόεδρε, παρά τις εξελίξεις που έχουν σημειωθεί, ακόμη και σήμερα, σχετικά με την επίσκεψη του κυρίου Χάνεϊ ή του κυρίου Σερ Ντέιβιντ Χάνεϊ· δεν ξέρω ακριβώς πώς πρέπει να τον λέμε. Επειδή όμως και αυτή η συζήτηση κινδυνεύει να παραφθαρεί μέσα από κάποια τελετουργική λογική που θέλει εμάς τους βουλευτές της συμπολιτεύσεως να υπερασπιστούμε την κυβέρνηση και τον Υπουργό Οικονομικών, τους δε συναδέλφους της αντιπολιτεύσεως να πλήξουν το κύρος της δημοσιονομικής και οικονομικής πολιτικής και να αμφισβητήσουν τις προθέσεις όσο και την ικανότητα της κυβέρνησης, θα προσπαθήσω όσο γίνεται να αποφύγω και πάλι το στερεότυπο ρόλο που ειλικρινά δε νομίζω να ανταποκρίνεται ακριβώς στις προσδοκίες εκείνων τους οποίους εδώ μέσα εκπροσωπούμε.

Ξεκινώ με μια διαπίστωση στην οποία αποδίδω υποδειγματική σημασία: Φέτος οι δαπάνες προσωπικού του κράτους αυξάνονται κατά 10%, χωρίς να δοθούν μισθολογικές αυξήσεις! Ειδικότερα, μεταξύ αυτών, οι αποδοχές του προσωπικού σημειώνουν αύξηση 9%. Αυτό το φαινομενικά παράδοξο εξηγείται από τις τακτικές προσαυξήσεις και τις προαγωγές, καθώς και από την τιμαριθμική αναπροσαρμογή. Από κάθε λίρα φόρου που καταβάλλουν οι πολίτες τα εβδομήντα ένα σεντ πηγαίνουν σε δαπάνες προσωπικού. Αύξηση στις δαπάνες προσωπικού κατά 9% τη στιγμή που τα συνολικά έσοδα των προϋπολογισμών αυξάνονται μόλις κατά 3,1%. Θέλετε άλλη πηγή ελλειμμάτων; Αύξηση των δαπανών προσωπικού κατά 10% τη στιγμή που με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, αργά ή γρήγορα, θα υποχρεωθούμε να καλέσουμε τους φορολογούμενους πολίτες να αυξήσουν τη συνεισφορά τους, να πληρώσουν κι άλλα στο κράτος. Αύξηση του μισθολογίου σχεδόν κατά 10%, ανεξαρτήτως διαπραγματεύσεων ή της πολιτικής της κυβέρνησης. Ανεξαρτήτως της πολιτικής του Γλαύκου Κληρίδη ή του Υπουργού Οικονομικών. Αυτόματα. Αυτή μάλιστα η λογική του αυτοματισμού υποβάλλει ότι το πρόβλημα είναι δομικό. Προέρχεται από τη βασική λογική με την οποία είναι δομημένο το κράτος και η δημόσια υπηρεσία αλλά και από τη σχέση ανάμεσα στο κράτος και την κοινωνία.

Δεν εμφορούμαι από καμία απολύτως εχθρότητα προς τους δημόσιους υπαλλήλους, πολλούς από τους οποίους συχνά σε συνεδριάσεις κοινοβουλευτικών επιτροπών συγχαίρουμε για τις προσπάθειες που καταβάλλουν και το έργο που επιτελούν. Εξάλλου προσωπικά βρίσκω απολύτως ορθολογική τη συμπεριφορά της μάζας των συμπολιτών μας που καταβάλλουν μεγάλες προσπάθειες, προκειμένου οι ίδιοι ή τα παιδιά τους να εργοδοτηθούν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Λογικά δρουν, επιδιώκοντας οι άνθρωποι το προσωπικό όφελος και την προκοπή τους. Όπως επίσης λογικά δρουν οι συνδικαλιστικοί εκπρόσωποι που ενδεχομένως αντιδρούν σε κάθε

συζήτηση αυτού του θέματος το οποίο θίγεται τώρα. Δεν μπορώ όμως να παραλείψω μια ακόμα διαπίστωση με ιδιαίτερο νόημα, την οποία κατά καιρούς μας υπενθυμίζει και ο ίδιος ο Υπουργός Οικονομικών: από τις σχεδόν πενήντα χιλιάδες των εργαζομένων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, πέραν του 40% -σχεδόν οι μισοί- έχουν προσληφθεί με πολιτική απόφαση! Όχι βεβαίως σήμερα αλλά διαχρονικά. Χωρίς τις νενομισμένες διαδικασίες που, έστω κι αν κατά καιρούς αμφισβητούνται ή σχολιάζονται, εξασφαλίζουν πάντως μια στοιχειωδώς αξιολογική διαλογή. Προσλαμβάνονται με νόμους και διοικητικές πράξεις, κάτι που αναπότρεπτα εγκαλεί και αυτό εδώ το Σώμα ως προς τις δικές του ευθύνες.

Πέραν του προφανούς δημοσιονομικού ζητήματος -το οποίο δυστυχώς κάποιες από τις πτέρυγες αυτού του Σώματος φοβούμαι ότι δε θέλουν να δουν- εγώ σας προσκαλώ να διαπιστώσουμε και ένα ίσως βαθύτερο πρόβλημα που ξεπερνά τη λογική των αριθμών. Τι σημαίνει άραγε η θεωρούμενη ως δεδομένη κατάσταση των υπερπρονομίων για τους εργαζομένους στον ευρύτερο τομέα; Η κατάσταση σε πλείστους ημικρατικούς οργανισμούς είναι ακόμα χειρότερη. Σημαίνει βεβαίως τη διχοτόμηση των εργαζομένων σε δυο μεγάλες κατηγορίες με σημαντικές σαφείς ανισότητες. Σημαίνει ακόμη ότι γνωρίζουμε τη βασική δομή των πελατειακών σχέσεων και του ρουσφετιού, δηλαδή της διαφθοράς της ίδιας της δημόσιας υπηρεσίας, παρά τους ευνοϊκούς όρους εργοδότησης που διασφαλίζει. Σημαίνει όμως ακόμα πολιτική υπανάπτυξη ή τουλάχιστον αποτυχία. Και πάλι όχι βεβαίως μόνο σήμερα αλλά διαχρονικά. Σημαίνει αυτή η κατάσταση ότι το κράτος οικοδομήθηκε κατά τρόπο, που το δημόσιο ταμείο χρησιμοποιήθηκε ελαφρά τη καρδία, για να εξαγοραστεί πολιτική υποστήριξη κάποιων προνομιούχων. Εκλογική πελατεία αλλά και σχέσεις αλληλεγγύης ή υποστήριξης εξαγοράστηκαν από κάποιες πολιτικές δυνάμεις, χρησιμοποιώντας τα λεφτά των φορολογουμένων. Σημαίνει ακόμα ότι κάποτε, για να έχουμε κράτος,

δημιουργήσαμε μια σταθερή ομάδα προνομιούχων εις βάρος του συνόλου. Αν σε άλλες εποχές αυτό ίσως να εδικοιοιογείτο και με το επιπρόσθετο αιτιολογικό ότι θέλαμε να φτιάξουμε μια μέση αστική τάξη ως αναπτυξιακό μοχλό της αγοράς και εν γένει των κοινωνικών δομών, σήμερα τα πράγματα έχουν σαφώς αλλάξει· δεν υπάρχει τέτοιου είδους δικαιολογία.

Παρ' όλ' αυτά, η διαπίστωση είναι ότι μένουμε εγκλωβισμένοι σε δομές του παρελθόντος. Αντί να τοιμήσουμε να προτείνουμε τομές και θαρραλέες αποφάσεις, φέρνοντας τα δεδομένα του κράτους στην εποχή και στα δεδομένα της αληθινής κοινωνίας -και της αγοράς της- αναλωνόμαστε σε ρητορικές συγκρούσεις και ανταλλαγές, κάποτε, κοσμητικών επιθέτων. Σε κάτι τέτοια ζητήματα όμως είναι που μπορούν να ξεχωρίσουν, πιστεύω, οι σύγχρονες πολιτικές αντιλήψεις και δυνάμεις. Ή ακόμη, για να χρησιμοποιήσω και αυτό το παρωχημένο λεξιλόγιο στο οποίο κάποιιο φαίνεται να επιμένουν, από κάτι τέτοια ζητήματα θα μπορούσε σήμερα να διαφανεί ασφαλώς και όχι κατά δογματικό ισχυρισμό ποιες είναι οι προοδευτικές αντιλήψεις και δυνάμεις. Και σίγουρα δεν είναι εκείνες που με πείσμα υπεραμύνονται των υπερπρονομίων πάνω στα οποία είναι χτισμένη η κακοδαιμονία του δημόσιου τομέα. Σίγουρα δεν είναι εκείνες που θεωρούν ταυτόσημη -σε μια μάλιστα γραμμική λογική ευθείας αναλογίας- την ανάπτυξη με την παρέμβαση και τις δαπάνες του κράτους.

Τέλος, αυτή η αρχική διαπίστωση ενός οικονομολογικά και κοινωνικά αδιάβροχου κρατικού μισθολογίου σημαίνει πολύ απλά ότι το κράτος αποδεικνύεται κακός, κάκιστος εργοδότης. Αυτή η αδιαμφισβήτητη διαπίστωση ας μείνει στο μυαλό μας, όταν θα συζητάμε για το συναγερμό που κρούει το ΑΚΕΛ μπροστά σε εκείνο που θεωρούν ως κίνδυνο αποκρατικοποιήσεων. Αλλά το πρόβλημα δεν περιορίζεται μόνο στην οικονομική δαπάνη που το κράτος επιβάλλει στους φορολογούμενους πολίτες χάριν παρωχημένων και αρχαϊκών δομών. Οι παρενέργειες των σκανδαλωδώς

προνομιακών όρων εργοδότησης σε μεγάλο τμήμα του ευρύτερου δημόσιου τομέα επιδρούν αρνητικά, στρεβλώνοντας και την αγορά εργασίας, αλλά περιορίζοντας και τις ευκαιρίες απασχόλησης, αφού το συγκεκριμένο ωράριο ευνοεί τα μέγιστα και τη λεγόμενη παραοικονομία.

Γι' αυτό θα πρέπει να ενώσω τη φωνή μου με εκείνη του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος και να συγχαρώ τον Υπουργό Οικονομικών για τις επίπονες και εν πολλοίς επιτυχείς προσπάθειες που καταβάλλει για τη συγκράτηση της απασχόλησης στο δημόσιο τομέα. Βεβαίως αυτό δεν είναι αρκετό και όσο κι αν υποχρεωτικά θα στηρίξουμε την πολιτική του λεγόμενου μορατόριουμ προσλήψεων και θα απαιτήσουμε από την κυβέρνηση να συνεχίσει να επιδεικνύει περισυλλογή -την περισυλλογή εκείνη που δίκαια της επιτρέπει να υπερηφανεύεται ότι στον τομέα αυτό έχει καλύτερες επιδόσεις απ' ό,τι στο παρελθόν- αυτό δεν είναι αρκετό.

Με σχεδόν μηδενικές νέες προσλήψεις -έξι μόλις επιπρόσθετες νέες θέσεις προβλέπονται στους φετινούς προϋπολογισμούς- όπως είναι σήμερα η κατάσταση που μας παρουσιάζεται με τους προϋπολογισμούς, πρέπει να εξεύρουμε πόρους, ούτως ώστε να χρηματοδοτείται ετήσια αύξηση των δαπανών προσωπικού τουλάχιστον κατά 10%. Πώς αναμένουμε κατόπιν αυτού η κυβέρνηση να ενασκήσει αναπτυξιακή ή κοινωνική πολιτική; Πώς θα χρηματοδοτήσουμε τις αυξημένες ανάγκες για την εκπαίδευση και τη δημόσια υγεία; Πού θα βρεθούν οι πόροι που αναπόδραστα χρειάζονται για την άμυνα της χώρας; Πώς ακόμα θα πληρωθούν όλα αυτά τα μέτρα που και αυτές τις μέρες από πολλούς συναδέλφους ως εισηγήσεις έχουν κατατεθεί από αυτό το βήμα; Μόλις προηγουμένως άκουγα τις εισηγήσεις του συναδέλφου του κ. Αντωνίου, πολλές από τις οποίες δε θα μπορούσαν να μας βρουν αντίθετους. Δε θα παραμείνω όμως σε αυτή τη μόνη διάσταση.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Καλούμαστε σήμερα να ψηφίσουμε προϋπολογισμούς που προβλέπουν έσοδα £1.118 εκ. και δαπάνες £1.960 εκ., δηλαδή ένα έλλειμμα £842 εκ. Εκτός του ταμιακού, το δημοσιονομικό έλλειμμα υπολογίζεται σε £290 εκ. και αντιστοιχεί σε 5,9% του ΑΕΠ. Απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι κανένα των κοινοβουλευτικών κομμάτων δε θα απορρίψει συνολικά τους προϋπολογισμούς, άρα ούτε και το εύρος του ελλείμματος. Διότι επιμέρους αλλαγές και τροπολογίες, που είναι ήδη υπόψη μας, όσο κι αν είναι ίσως σημαντικές για εκείνους που τις προτείνουν, δεν αλλάζουν τη γενική εικόνα.

Το αναπόδραστο πολιτικό συμπέρασμα είναι ότι το κοινοβούλιο καθίσταται τρόπον τινά συνυπεύθυνο για τη χρηματοδότηση του ελλείμματος, πολύ δε περισσότερο για την αντιμετώπιση του ελλείμματος. Επαναλαμβάνω αυτή την όχι και τόσο δημοφιλή σε αυτή την αίθουσα διαπίστωση που έκανα και πέρσι και πρόπερσι και επιφυλάσσομαι να τη συζητήσουμε, όταν ενδεχομένως θα κληθούμε να συζητήσουμε μέτρα για την αντιμετώπιση της υπερβολικής δημοσιονομικής ανισοσκελίας. Χωρίς φυσικά να προδικάζουμε ότι θα πρέπει να δεχτούμε οποιεσδήποτε προτάσεις. Αλλά επειδή διαρκώς ακούμε από κάποια έδρανα της αντιπολίτευσης να γίνεται λόγος για κυβέρνηση που απομυζά το λαό με νέες φορολογίες, επειδή ακριβώς αναφέρθηκε φέτος ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ, ο αγαπητός κ. Χρίστου, με το ρήμα «αφαιμάσσει» -αυτό τον όρο επέλεξε- λέγοντας ότι η “κυβέρνηση αφαιμάσσει το λαό και την οικονομία”, περίπου όπως ο κακός λύκος ήθελε να καταβροχθίσει την Κοκκινোসκουφίτσα ... Επειδή λοιπόν υπάρχει αυτή η αντιμετώπιση, θα πρέπει να θυμίσουμε και τις δικές μας ευθύνες. Από αυτούς τους προϋπολογισμούς που θα εγκριθούν και μόνο προκύπτει η ανάγκη είτε να αυξήσουμε κατά μερικές εκατοστιαίες μονάδες το δημόσιο χρέος -πράγμα το οποίο κακίζουμε- είτε να εγκρίνουμε νέους πόρους για το κράτος.

Όσον όμως αφορά στα περί φορολογικής πολιτικής, παραβλέποντας προς στιγμή κάποια αναγκαία διορθωτικά μέτρα για τη διαχείριση του υφιστάμενου καθεστώτος που παρουσιάζει ακόμη αρκετές ρωγμές -και θα επανέλθω επ' αυτού- οφείλουμε να ανασκευάσουμε κάποιες ανακριβείς και άδικες αναφορές συναδέλφων της αντιπολίτευσης. Κάνουν λόγο για άδικη φορολογική πολιτική και για επιλογές της κυβέρνησης υπέρ της έμμεσης φορολογίας οι οποίες επιλογές πλήττουν τους μισθωτούς και τους χαμηλά αμειβομένους και ούτω καθεξής. Για τρίτη συνεχή χρονιά, με στοιχεία και όχι μόνο με ισχυρισμούς, επισημαίνω ότι στην περίοδο 1995-'99, περίοδος που αναφέρεται στους συνοδευτικούς πίνακες των προϋπολογισμών που έχουμε στα χέρια μας, οι έμμεσοι φόροι αυξήθηκαν με ρυθμό κατά πολύ χαμηλότερο των άμεσων φόρων, 8,6% έναντι 31,2%. Με ποια λογική ισχυρίζονται ότι η σημερινή κυβέρνηση δείχνει προτίμηση στην έμμεση φορολογία, η οποία κατά γενική ομολογία δεν είναι δυνατόν να παρουσιάσει την ίδια κοινωνική ευαισθησία με την άμεση φορολογία. Οι αριθμοί διαψεύδουν αυτούς τους ισχυρισμούς, όπως επίσης διαψεύδεται ο ισχυρισμός ότι η κυβέρνηση αυτή ευνοεί το μεγάλο κεφάλαιο, διότι η κατανομή των φορολογικών εσόδων ανάμεσα στους μισθωτούς και τις εταιρείες δεν έχει αισθητά αλλάξει στη διάρκεια της διακυβέρνησης Κληρίδη.

“Η φορολογική αφαίμαξη”, έλεγε από αυτό το βήμα ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ, “οδήγησε την ιδιωτική κατανάλωση στο ναδίρ και σε πρωτοφανή για τα κυπριακά δεδομένα οικονομική δυσπραγία.” Τι να εννοούσε άραγε λέγοντας “ναδίρ” ο κ. Χρίστου; Διότι μέχρι προχτές “ναδίρ” σήμαινε το κατώτατο σημείο. Πώς όμως φτάνουμε στο ναδίρ, όταν η ιδιωτική κατανάλωση το 1998 αυξήθηκε κατά 10%, φτάνοντας σε £3.828 εκ., δηλαδή στο ψηλότερο, παρά ποτέ πριν, επίπεδο. Αυτό σίγουρα δεν είναι το ναδίρ.

Οι φετινοί προϋπολογισμοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συμπίπτουν με την ολοκλήρωση της χρονικής περιόδου που κάλυπτε το προηγούμενο πενταετές σχέδιο. Αν μπορούμε στον κόπο να κρίνουμε την κυβερνητική οικονομική πολιτική και με βάση τις επιδόσεις της οικονομίας έναντι των στόχων που είχε θέσει προ πενταετίας αυτό το σχέδιο -αν και οπωσδήποτε σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ταυτίζουμε τις επιδόσεις της οικονομίας με την οικονομική πολιτική ή να βρίσκουμε μια απόλυτη σχέση αιτιότητας- εν πάση περιπτώσει θα διαπιστώσουμε ότι οι περισσότεροι και βασικοί, κατά την άποψή μου, στόχοι του πενταετούς σχεδίου έχουν υλοποιηθεί με επιτυχία. Ορισμένοι από τους στόχους έναντι των οποίων υπολείπεται η οικονομία περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, και εκείνο της αποταμίευσης. Πράγματι, το ποσοστό της αποταμίευσης υπολείπεται εκείνου που είχε θεωρηθεί ως ικανοποιητική προσδοκία. Και βεβαίως το ποσοστό της αποταμίευσης, αυτό το χαμηλό ποσοστό της αποταμίευσης, δεν μπορεί παρά να σχετίζεται και με την υπερβάλλουσα ιδιωτική κατανάλωση η οποία πιστοποιείται και ως προς τους στόχους που είχε θέσει το πενταετές σχέδιο. Είναι ένας από τους στόχους που δεν έγινε κατορθωτό να υλοποιηθεί. Εξάλλου, ως ποσοστό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, η ιδιωτική κατανάλωση σήμερα έφτασε το 82,3%. Ας τη συγκρίνουμε λοιπόν με το 75,9%, που ήταν το 1993 και θα διαπιστώσουμε ότι αυτό είναι ανησυχητικό για τον ακριβώς αντίθετο λόγο από εκείνο που υπονοούσε ο κ. Χρίστου. Εν πάση περιπτώσει, θα πρέπει να διαπιστώσουμε ότι κάθε άλλο παρά η πολιτική της κυβέρνησης αυτής έχει οδηγήσει την ιδιωτική κατανάλωση στο ναδίρ, διότι δεν έχει φτάσει στο ναδίρ αλλά στο ζενίθ της η ιδιωτική κατανάλωση. Αν υπάρχει ένα πρόβλημα που θα πρέπει να μας απασχολήσει κατ' επέκταση του ζητήματος της συρρικνώσεως των αποταμιεύσεων, είναι εκείνο των επενδύσεων οι οποίες ως ποσοστό του ακαθάριστου προϊόντος έχουν σχετικά μειωθεί.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται από τους επικριτές της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης και στις αναπτυξιακές δαπάνες του κράτους. Πράγματι, πρόκειται για ένα σημαντικό ζήτημα. Ωστόσο η προσέγγιση του ΑΚΕΛ, ότι δηλαδή η ανάπτυξη και η επενδυτική δραστηριότητα συναρτώνται άμεσα και απόλυτα, σύμφωνα μάλιστα με κάποια μηχανιστική μεταθετική ιδιότητα προς τις κρατικές δαπάνες, δεν μπορεί να συζητηθεί σοβαρά. Είναι, φοβάμαι, αναχρονιστική και οικονομολογικά άτοπη αυτή η προσέγγιση.

Εντούτοις, σε αυτό το κοινοβούλιο φαίνεται να υπάρχει μια αξιοπρόσεκτη προσήλωση στο βαθμό υλοποίησης του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως. Πολλοί επιδίδονται με ζήλο σε συγκρίσεις, προσπαθώντας να υποβάλουν την κυβερνητική πολιτική σε μια δοκιμασία ποσοστών υλοποίησης. Ο βαθμός υλοποίησης είναι σίγουρα ένας χρήσιμος δείκτης. Πιο σίγουρα όμως υπολείπεται ο βαθμός υλοποίησης, ως δείκτης, των στοιχείων για τις πραγματικές δαπάνες, όταν αυτά τα στοιχεία είναι διαθέσιμα και πολύ περισσότερο όταν μπορούν να είναι διαχρονικώς συγκρίσιμα.

Στη διάρκεια των τελευταίων έξι χρόνων η κυβέρνηση Κληρίδη έκανε δαπάνες, όχι προϋπολογισθείσες, πραγματικές δαπάνες, ξόδεψε δηλαδή ασχέτως των προϋπολογισμών £857 εκ. για αναπτυξιακά έργα. Προηγουμένως, στην πενταετία 1988-'92 οι αντίστοιχες πραγματικές και όχι προϋπολογισθείσες αναπτυξιακές δαπάνες ήταν μόλις £424 εκ. Αν επιθυμούμε να συνεχίσουμε τις συγκρίσεις, για να αποφύγουμε μάλιστα τους απόλυτους αριθμούς που μπορεί να είναι παραπλανητικοί, θα πρέπει να πούμε ότι στην περίοδο 1988-'92 οι αναπτυξιακές δαπάνες που έγιναν αντιστοιχούσαν σε 3,38% του ακαθάριστου προϊόντος. Στην περίοδο 1993-'98 αντιπροσωπεύουν οι αναπτυξιακές δαπάνες το 3,57% του προϊόντος. Ακόμη σε πραγματικές τιμές - αφαιρούμενου του πληθωρισμού- στην πενταετία 1993-'97 η κυβέρνηση Κληρίδη διέθεσε για αναπτυξιακά έργα £478 εκ. έναντι £374 εκ. κατά την πενταετία 1988-'92.

Δηλαδή, με απλά λόγια, στη διάρκεια της διακυβέρνησης Κληρίδη οι αναπτυξιακές δαπάνες του κράτους ήταν αδιαμφισβήτητα μεγαλύτερες απ' ό,τι στην προηγούμενη διακυβέρνηση, και αυτό παρά το γεγονός ότι το ποσοστό υλοποίησης των Προϋπολογισμών Αναπτύξεως όντως μειώθηκε κατά τι. Αδυνατώ να αντιληφθώ γιατί επιμένουν τόσο σε αυτό το ζήτημα της υλοποίησης των προϋπολογισμών. Η διαστροφή των γεγονότων δεν κάμνει μια διακυβέρνηση ούτε καλύτερη ούτε χειρότερη απ' ό,τι πράγματι είναι. Σίγουρα όμως παραβλάπτει τον καλώς νοούμενο κοινοβουλευτικό διάλογο και τον κοινό προβληματισμό για την προώθηση της καταλληλότερης πολιτικής.

Αλλά, αφού υπάρχει αυτή η επιμονή για τα ποσοστά υλοποίησης, ας αποφανθούμε επιτέλους, κύριοι συνάδελφοι: Τι προτιμούμε; Μια κυβέρνηση η οποία προϋπολογίζοντας χαμηλότερες αναπτυξιακές δαπάνες επιτυγχάνει μεγαλύτερο βαθμό υλοποίησης των προϋπολογισμών, κάμνοντας όμως λιγότερα, μικρότερα αναπτυξιακά έργα; Ή μια κυβέρνηση που έχοντας πιο φιλόδοξους στόχους προϋπολογίζει μεν μεγαλύτερες αναπτυξιακές δαπάνες, με αποτέλεσμα ίσως να παρουσιάζει κατά τι χαμηλότερο βαθμό υλοποίησης, αλλά εν πάση περιπτώσει πραγματοποιεί τελικά μεγαλύτερες αναπτυξιακές δαπάνες; Τι μας ενδιαφέρει κυρίως, το ποσοστό υλοποίησης ή αυτές καθαυτές οι αναπτυξιακές δαπάνες;

Σημείωσα όμως και τις αντιρρήσεις του κ. Τάσσου Παπαδόπουλου, ο οποίος φέτος εξέφρασε και αυτή την υποψία ότι ηθελημένα ίσως η κυβέρνηση δεν υλοποιεί εξ ολοκλήρου τους αναπτυξιακούς προϋπολογισμούς, για να συγκρατήσει το μέγεθος του ελλείμματος. Δεν πιστεύω ότι έτσι έχουν τα πράγματα, γιατί, αν ίσχυε αυτή η λογική, αν υπήρχε αυτή η πρόθεση, τότε απλώς θα μπορούσε η κυβέρνηση να προϋπολογίσει κατευθείαν χαμηλότερες δαπάνες και να επιτύχει μάλιστα αισθητά ψηλότερο ποσοστό υλοποίησης, πραγματοποιώντας μικρότερα έξοδα. Ο ίδιος ο κοινοβουλευτικός

εκπρόσωπος του ΔΗΚΟ έχει δώσει και πέρσι και φέτος μια εξήγηση που πρέπει να προσεχθεί. Πολύ απλά απέδωσε μέρος τουλάχιστον της αδυναμίας υλοποίησης των αναπτυξιακών έργων στην καθυστέρηση με την οποία εγκρίνονται οι προϋπολογισμοί. Είναι πράγματι αλήθεια ότι, αν, αντί την 1η Ιανουαρίου, η υλοποίηση των αναπτυξιακών έργων ξεκινήσει την 1η Μαρτίου ή έστω την 1η Φεβρουαρίου, όπως φέτος, τότε μέρος αυτών των σχεδίων δε θα μπορεί να ολοκληρωθεί εντός του έτους. Αν και δεν ισχύει απόλυτα αναλογική σχέση, εν πάση περιπτώσει, σε χρόνο κατά τον οποίο προχωράμε με δυο δωδεκατημόρια, όπως πέρσι, θεωρητικά δικαιολογείται ελλιπής υλοποίηση κατά 17%, ανεξαρτήτως από τη θέληση της κυβέρνησης. Ας σημειωθεί ακόμη ότι ούτε πέρσι ούτε φέτος ευθύνεται το Υπουργείο Οικονομικών, αλλά εμείς εδώ για την όποια καθυστέρηση σημειώθηκε στην ψήφιση των προϋπολογισμών. Βλέπω λοιπόν με ενδιαφέρον τις εισηγήσεις του κ. Παπαδόπουλου για τη βελτίωση των διαδικασιών, όπως αυτές υποβλήθηκαν πρόπερσι. Επιπρόσθετα, θα πρέπει το Σώμα να εξετάσει και τις συμπληρωματικές προτάσεις του, ούτως ώστε να λαμβάνονται υπόψη εισηγήσεις που υποβάλλονται από αυτό εδώ το βήμα, κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών.

Η κριτική και καλόδεχτη και απαραίτητη είναι. Αρκεί να είναι τεκμηριωμένη και να συντείνει σε εναλλακτικές προτάσεις. Εξάλλου και εμείς οι ίδιοι, στηρίζοντας την κυβέρνηση του Γλαύκου Κληρίδη, δεν αποποιούμαστε ποσώς του δικαιώματος και της υποχρέωσης να ασκούμε κριτική, όταν χρειάζεται.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα επισημάνω ότι όντως τα δημόσια οικονομικά έχουν φτάσει στο μεταίχμιο. Αναγνωρίζοντας την ανάγκη για μια νέα αναπτυξιακή στρατηγική που θα μας εισαγάγει έγκαιρα στο νέο αιώνα, αλλά και θα διασφαλίσει τη θετική πορεία προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, προϋποθέτουμε τη δραστική αναδιάρθρωση του δημόσιου τομέα και τη σχετική εξισορρόπηση των δημοσιονομικών, πράγμα που συνεπάγεται τομές και

μεταρρυθμίσεις, δηλαδή απαιτεί δημόσιο διάλογο και συναίνεση· συναίνεση εξίσου σε κοινωνικό όπως και σε πολιτικό επίπεδο. Αλλά και θάρρος και συναίσθηση των ευθυνών μας απέναντι στο μέλλον αυτής της χώρας που ενδέχεται πλέον ακόμη και επισφαλές να θεωρείται, αν και εφόσον παραμείνουμε, όπως για χρόνια τώρα, αδρανείς.

Δε θα εξαντλήσω την υπομονή σας, απαντώντας έναν προς έναν όσους ισχυρισμούς ή επιχειρήματα βρίσκω ανακριβή. Εντούτοις θα πρέπει να επισημάνω ακόμα ότι η αναφορά του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ, του κ. Χρίστου, ότι η κυβέρνηση τριπλασίασε τις λειτουργικές δαπάνες του κράτους δεν μπορεί να είναι ακριβής. Τα επίσημα στοιχεία υποβάλλουν ότι το 1993 οι δαπάνες αυτές ήταν 4,2% των συνολικών δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού. Το 1999 προϋπολογίζονται σε 5%. Σχετική αύξηση υπάρχει και πρέπει να αντιμετωπιστεί, χωρίς βεβαίως αυταπάτες ως προς το πόσο μπορεί να συμβάλει η μείωση των λειτουργικών δαπανών στην αντιμετώπιση του δημοσιονομικού προβλήματος. Υπάρχει αύξηση και πρέπει να αντιμετωπιστεί. Όμως, και πάλι το 5% δεν είναι, ακόμα τουλάχιστον, τριπλάσιο του 4,2%. Πρέπει λοιπόν να υπάρξουν δραστικές παρεμβάσεις και προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να δίνουμε την εντύπωση ότι η πρόταση για περιστολή των λειτουργικών δαπανών αποτελεί πρόταση πολιτικής. Τα £80 εκ. στα £1.608 εκ. που είναι οι δαπάνες των προϋπολογισμών, όσο κι αν τα ελαττώσει οποιαδήποτε πολιτική, δε νομίζω ότι μπορεί να θεωρηθεί πολιτική για την αντιμετώπιση του δημοσιονομικού ελλείμματος.

Θα πρέπει επίσης να επισημάνω πόσο κακός σύμβουλος μπορεί να είναι μια ιδεολογικώς προκατειλημμένη συζήτηση της οικονομικής πολιτικής. Εδώ και μερικά χρόνια, επειδή έχουμε διαπιστώσει ότι το κεντρικό πρόβλημα στις μεγάλες δυτικές οικονομίες και ιδίως στις ευρωπαϊκές είναι η χρόνια ψηλή ανεργία, κάποιοι σπεύδουν να

μεταφέρουν και στα καθ' ημάς και μηχανιστικά, νομίζω, να αναπαράγουν κριτική την οποία εκεί, στις χώρες εκείνες, ασκούν κόμματα με τα οποία έχουν μάλιστα ιδεολογική ταύτιση. Χωρίς να μπαίνουμε στον κόπο ψύχραιμα να σκεφτούμε και να κρίνουμε την πραγματικότητα που έχουμε μπροστά μας, ξεκινούμε και λέμε και μιλάμε για κατακόρυφη άνοδο του ανεργιακού κύματος στη χώρα μας. Αυτός ήταν ο φετινός ισχυρισμός του ΑΚΕΛ. Όταν η ανεργία μετά βίας ξεπερνά το 3% το 1998 και προβλέπεται να είναι ακριβώς 3% το 1999, δηλαδή στο επίπεδο εκείνου που η οικονομική θεωρία κρίνει πρακτικά ως πλήρη απασχόληση, φοβάμαι ότι δεν έχουν θέση τέτοιου είδους υπερβολικοί ισχυρισμοί και κινδυνολογίες. Έστω και ένας άνθρωπος ο οποίος πραγματικά επιθυμεί να εργαστεί να μη βρίσκει δουλειά, για μας πρέπει να αποτελεί πρόβλημα. Δεν εφησυχάζουμε με ανεργία 3%. Η επεκτατική πολιτική την οποία ακολούθησε η κυβέρνηση την κατάλληλη ώρα, την ώρα που χρειαζόταν και όχι εκ πεποιθήσεως, έδωσε δραστική απάντηση σε κάποια μικρή και τελικά παροδική αύξηση της ανεργίας. Σήμερα, εφόσον συντηρείται και εντείνεται η οικονομική δραστηριότητα, αυξάνονται προφανώς και οι ευκαιρίες απασχόλησης.

Το χειρότερο όμως, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι τυχόν άδικη ή αστήρικτη κριτική που ασκείται στην πολιτική της κυβέρνησης. Το χειρότερο δε θα ήταν τυχόν ανακρίβειες ή υπερβολές. Το πλέον ανησυχητικό που προσωπικά διαβλέπω είναι η συνεχιζόμενη άρνηση ορισμένων πλευρών να αποδεχτούν τις αναγκαίες τομές και μεταρρυθμίσεις, που θα επιτρέψουν στην Κύπρο να διαφύγει από τον κορεσμό στον οποίο οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια το ιστορικά ξεπερασμένο αναπτυξιακό πρότυπο των περασμένων δεκαετιών. Ακούσαμε και πάλι -ακούμε καθημερινά- αντιδραστικά κηρύγματα και συντηρητική προπαγάνδα. Να μην πειράξουμε τίποτα από τους θεσμούς, μας λένε, να μην εισαγάγουμε καινοτομίες που ισχύουν σε όλο τον κόσμο και ιδιαίτερα στον ευρωπαϊκό χώρο. Να παραμείνουμε

προσηλωμένοι στο παρελθόν. Να συντηρήσουμε μια νοοτροπία και λογική οι οποίες δεν μπορούν πλέον να αποδώσουν. Η δική μας απάντηση θα είναι όχι. Ούτε θα δεχτούμε να παρουσιάζονται ως κίνδυνοι οι φιλελευθεροποιήσεις, όπως δυστυχώς φάνηκε να εννοεί ο συνάδελφος ο κ. Χρίστου, ενώ υπερασπίζεται ρητά τα κρατικά μονοπώλια επικαλούμενος την ύπαρξη ιδιωτικών μονοπωλίων. Ούτε τα ιδιωτικά ούτε τα κρατικά μονοπώλια ευνοούν την καλώς νοούμενη λειτουργία της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς στην οποία εμείς, ως Δημοκρατικός Συναγερμός, αναφερόμαστε. Δεν ευνοούμε με κανέναν τρόπο ούτε τα ιδιωτικά μονοπώλια. Οφείλουμε μάλιστα να συμπληρώσουμε και να εφαρμόσουμε σχετική νομοθεσία και τους ρυθμιστικούς ελέγχους του κράτους. Όπως και να το κάνουμε όμως, τυχόν ύπαρξη ολιγοπωλιακών αγορών στον ιδιωτικό τομέα δε δικαιολογεί την αδράνεια του κράτους έναντι κρατικών μονοπωλίων που παραβιάζουν το δημόσιο συμφέρον. Όπως και να το κάνουμε, το κράτος πρέπει να δράσει άμεσα εκεί που άμεση είναι και η επίδραση αυτής της δράσης του.

Ούτε θα μπορούσαμε ποτέ να δεχτούμε ως κίνδυνο αυτά που ακούμε να λένε όσοι φωνάζουν γιατί βγαίνουν στο σφυρί οι μετοχές του κράτους, δηλαδή του λαού. Θα προτιμούσαν άραγε, με την παράταση της προβληματικής πορείας ορισμένων εταιρειών, να βγει στο τέλος στο σφυρί το ίδιο το κράτος, δηλαδή ο λαός; Και γιατί άραγε δεν τους ακούμε με την ίδια θέρμη αυτούς τους κάποιους να παρεμβαίνουν, όταν αυτές οι αναποτελεσματικές εταιρείες δημιουργούν τα ελλείμματα και τα χρέη του λαού; Ούτε ακόμη σκέφτονται πραγματικά το λαό και τις ανάγκες του για εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική προστασία, όταν το κράτος με τα τεράστια ελλείμματα αδυνατεί να ενασκήσει την πολιτική που χρειάζεται στα πλαίσια ενός σύγχρονου κράτους προνοίας. Εμείς, κύριοι συνάδελφοι, δεν προτιμούμε παμφάγους οργανισμούς και ρυθμίσεις που έγιναν -

και ίσως καλώς κάποτε έγιναν- σε άλλες δεκαετίες, με άλλα δεδομένα, σε άλλη φάση ανάπτυξης.

Θεωρώντας γενικά εποικοδομητική την κριτική του Δημοκρατικού Κόμματος, όπως εκφράστηκε διά στόματος του συναδέλφου και κοινοβουλευτικού εκπροσώπου αυτού του κόμματος, στο βαθμό ιδίως που συνοδεύεται από κάποιες εισηγήσεις που θα πρέπει να μελετηθούν, προχωρώ υποβάλλοντας επίσης κάποιες σκέψεις και εισηγήσεις, όχι μόνο σ' αυτό το Σώμα αλλά και προς την εκτελεστική εξουσία. Βασική αρχή είναι η πεποίθηση που μοιραζόμαστε στο Δημοκρατικό Συναγερμό ότι όσο επιτακτική είναι η αντιμετώπιση του δημοσιονομικού ελλείμματος άλλο τόσο σίγουρο είναι ότι κάτι τέτοιο δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την αναδιάρθρωση και την αναδόμηση του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Εξάλλου, πρέπει να καταστεί απολύτως σαφές ότι καμιά δημοσιονομική πολιτική δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τα σημερινά προβλήματα μόνο με επιπρόσθετους φόρους.

Με τα σημερινά δεδομένα το κράτος δεν έχει τα μέσα σχεδόν καμιάς πολιτικής. Αν δεν αντιμετωπισθεί έγκαιρα και δραστικά η καλπάζουσα άνοδος των δαπανών του κράτους και ιδιαίτερα των δαπανών προσωπικού και δη του μισθολογίου, δεν μπορεί να μιλάμε για σοβαρή δημοσιονομική πολιτική. Όσοι επιπρόσθετοι πόροι και αν προκύψουν, θα δημιουργούμε απλώς μια κατάσταση ανάλογη εκείνου που τρέχει να ξεφύγει τη σκιά του.

Εντούτοις πρέπει να είναι καθαρό ότι δεν μπορεί να εννοούμε σε καμιά περίπτωση αναθεώρηση του καθεστώτος των υφιστάμενων αλλά μόνο των μελλοντικών υπαλλήλων. Θα πρέπει λοιπόν άμεσα να δημιουργηθούν νέα και δεόντως αναθεωρημένα σχέδια υπηρεσίας που να προσαρμόσουν τους όρους εργοδότησης στις πραγματικές συνθήκες της αγοράς εργασίας.

Χαίρομαι από αυτή την άποψη, έχοντας ακούσει σχετικές σκέψεις και από τον ίδιο τον Υπουργό Οικονομικών. Ελπίζω εντούτοις ότι θα μπορέσουμε στο τέλος μέσα από συναινετικές διαδικασίες να συζητήσουμε τόσο σοβαρές αποφάσεις. Ούτε νοείται καμία δημοσιονομική δράση, αν δε συμπεριλαμβάνει άμεσα μέτρα για τη διόρθωση του συνόλου του φορολογικού συστήματος.

Ενόψει των διαμορφούμενων δεδομένων αλλά και της οιονεί συμβατικής μας υποχρέωσης για την εναρμόνιση του φορολογικού καθεστώτος προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι η ώρα και για τη μελέτη τυχόν γενικότερης αναδιάταξης του φορολογικού συστήματος.

Θα πρέπει ακόμα να πεισθεί ο πολίτης ότι, εκτός της φορολογικής δικαιοσύνης, το κράτος εξαντλεί από τη μεριά του κάθε περιθώριο περιορισμού της σπατάλης και ότι επιτυγχάνει ορθολογική διαχείριση των δημόσιων πόρων.

Σε αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει άμεσα:

- να καταρτιστεί κατάλογος και να θεσπισθεί πλαίσιο για την κατασκευή αναπτυξιακών έργων με διεθνώς καταξιωμένες μεθόδους αυτοχρηματοδότησης·
- να προχωρήσει η κυβέρνηση σε μίσθωση υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα για μια σειρά δραστηριότητες στις οποίες ούτε χρειάζεται να επιδίδεται το κράτος ούτε και το κάμνει σήμερα αποτελεσματικά·
- να απαγκιστρωθεί το κράτος σταδιακά από δραστηριότητες που δε δικαιολογούν την εμπλοκή του·
- να απαλλαγεί το κράτος από χρόνιες προβληματικές δραστηριότητες που δημιουργούν ελλείμματα και χρέη είτε με την αποφασιστική εξυγίανση είτε με την απόσυρση του δημόσιου τομέα από τέτοιους τομείς·

- να εφαρμοστεί συνολικό σχέδιο μετάταξης υπαλλήλων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, ούτως ώστε να αποβεί βιώσιμη και λειτουργήσιμη μια αυστηρή πολιτική περιορισμού των προσλήψεων.

Οποιαδήποτε άλλη φορολογική ή άλλη μεταρρύθμιση θα πρέπει όμως πάνω απ' όλα τόσο για το καλό της οικονομίας όσο και ειδικότερα για τη διασφάλιση της ίδιας της φορολογικής βάσεως να μη δημιουργήσει ανάσχεση στην οικονομική δραστηριότητα η οποία διανύει φάση ικανοποιητικής ανάκαμψης.

Οφείλουμε να πείσουμε τους πολίτες, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι τα μέτρα αποκρατικοποιήσεων δε θα αποσκοπούν στο να εξεύρουμε πόρους, για να θρέψουμε τη “μαύρη τρύπα” των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, συντηρώντας αντιπαραγωγικούς και σπάταλους μηχανισμούς. Αλλά πόροι που τυχόν θα απελευθερωθούν, θα διατεθούν για να ανταποκριθεί το κράτος σε τομείς όπου πρόδηλα σήμερα υστερεί, όπως η εκπαίδευση, η πολιτιστική υποδομή, η δημόσια υγεία και η κοινωνική πολιτική.

Η πολιτική μιας φιλελεύθερης διαχείρισης δεν είναι για μας αυτοτροφοδοτούμενο δόγμα. Αλλά είναι εκ των πραγμάτων ο καλύτερος τρόπος να διαχειριστεί η κυβέρνηση μια οικονομία της αγοράς, αποσκοπώντας στο να δημιουργήσει πραγματικές δυνατότητες κοινωνικής πολιτικής, οι οποίες και θα προκύπτουν από την αποδοτική λειτουργία της αγοράς και του κράτους και δε θα λειτουργούν εις βάρος αυτών. Για το Δημοκρατικό Συναγερμό, που προτείνει μια κατεύθυνση κοινωνικού φιλελευθερισμού, όση έμφαση δίνεται στο φιλελευθερισμό, ακριβώς άλλη τόση δίνεται και στο κοινωνικό πρόσωπο της οικονομικής πολιτικής.

Μαζί με την πρόταση για κυβέρνηση εθνικής ενότητας, η οποία δε φαίνεται να έχει σήμερα σημαντικές δυνατότητες επιτυχίας, στην ίδια κατεύθυνση που ακόμη και μονομερώς επιζητούμε κυβερνητικό σχήμα με τη μεγαλύτερη δυνατή συναίνεση, προτείνουμε, ενόψει της νέας δεκαετίας, ενόψει του νέου αιώνα και κυρίως της

ενταξιακής μας πορείας, ένα πολιτικό και κοινωνικό συμβόλαιο δημοσιονομικής ευθύνης. Ενός είδους συμβόλαιο για τις ελάχιστες τουλάχιστον τομές και μεταρρυθμίσεις εκσυγχρονισμού, συμβόλαιο ανάμεσα σε όλα τα πολιτικά κόμματα, αλλά και ανάμεσα στους κοινωνικούς εταίρους. Από κοινού κυβέρνηση και Βουλή μπορούν μετά την ψήφιση των προϋπολογισμών να εξετάσουν τη σύνολο δημοσιονομική κατάσταση και να υιοθετήσουν τριετές σχέδιο, ούτως ώστε το 2001 να μας βρει με δημοσιονομικό έλλειμμα που θα περιοριστεί από το σημερινό 6% στο επίπεδο του 2%. Με χρονοδιάγραμμα και ποσοτικούς στόχους σε κάθε επίπεδο και κεφάλαιο. Καλούμε μάλιστα από αυτό το βήμα τον Υπουργό Οικονομικών να αναλάβει αυτή την πρωτοβουλία, διότι είναι πλέον φανερό και ενόψει της ενταξιακής μας πορείας θα είναι και η ανάγκη πιεστική να αντιμετωπίσουμε και αυτή την οικονομία ως μια εθνική υπόθεση.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Πρόδρομου Προδρόμου, ο Πρόεδρος της Βουλής επανήλθε στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δίνω τώρα το λόγο στο βουλευτή του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Νίκο Μουσιούττα.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Διεξάγουμε ένα μακροχρόνιο αγώνα, όπως ορθά τον προέβλεψε ο αείμνηστος εθνάρχης, που έδωσε ταυτόχρονα τότε και την τρίπτυχη διαχρονικής αξίας συνταγή για την επιτυχή διεξαγωγή του. Μίλησε ο Μακάριος για οικονομική ανασυγκρότηση, αμυντική θωράκιση και διεθνοποίηση.

Κάποτε εισηγήθηκα πως χρειάζεται τώρα πια ακόμα μια πτυχή, η έμπνευση, και είχα σημειώσει πως αυτή η έμπνευση, που ούτε πουλιέται ούτε αγοράζεται, είναι υπόθεση της ηγεσίας του τόπου.

Για την οικονομία είπα στο παρελθόν πολλά, είπα για την ανάγκη σύστασης ενός συμβουλίου εθνικής οικονομίας, έκανα πρακτικές εισηγήσεις για μείωση του δημόσιου χρέους, είπα για την αδικία που γίνεται στους χαμηλά αμειβομένους και εισηγήθηκα τρόπους για αποκατάσταση της αδικίας, έψαξα και καυτηρίασα με το δικό μου τρόπο τη νοοτροπία όλων μας, αλλά στου κουφού την πόρτα όσο θέλεις βρόντα.

Για τούτο σήμερα δε θα εξευτελιστώ επαναλαμβάνοντας τις ιδέες μου, γιατί, κύριε Υπουργέ των Οικονομικών, θα ήταν μαζοχισμός να επιμένω: “Γιάννης να κερνά και Γιάννης να πίνει”.

Θα καταπιαστώ λοιπόν με ένα άλλο θέμα, το θέμα της άμυνας.

Πριν όμως προχωρήσω στην αναφορά μου, θεωρώ σκόπιμο να δηλώσω τη θέση μου σε ό,τι αφορά τις σχέσεις μας με την Ελλάδα και τη συμπαράταξή της στον αγώνα μας.

Μόνο αχάριστοι θα παραγνώριζαν τον πρωταγωνιστικό ρόλο της Ελλάδας στην ενταξιακή πορεία μας και μόνο αγνώμονες θα παρέβλεπαν τις πιέσεις και τις θυσίες που υφίσταται, μαχόμενη για χάρη μας.

Σε ό,τι αφορά την άμυνα, κανένα δόγμα και καμιά συνθήκη εγγύησης δεν είναι πιο ισχυρή από τους ακατάλυτους δεσμούς εκ του όμαιμου, του ομόγλωσσου, του ομόθρησκου, των κοινών αγώνων και της κοινής ιστορίας που εξικνείται από τα βάθη των αιώνων.

Και το θεωρώ αδιανόητο, ακόμη και να φανταστεί κανείς, πως θα μπορούσε ποτέ η Ελλάδα με κυβέρνηση δημοκρατικά εκλεγμένη να παραμείνει άπραγη και ανάληγη, αν ο τούρκος επιχειρούσε προέλαση.

Πιστεύω όμως και εγώ πως πρέπει να γίνουν καθαρές εξηγήσεις για το νόημα του Casus Belli, γιατί μόνο μ' αυτές τις διευκρινίσεις θα μπορέσουμε ν' αποφασίσουμε για το αν και πώς θα σχεδιάσουμε το τοπικό εξοπλιστικό μας πρόγραμμα.

Στον όρκο των Αθηναίων, πριν από τη ρήση “την πατρίδα ουκ ελάττω παραδώσω“, υπάρχει και η φράση “αμυνώ δε και μόνος και μετά πολλών”. Σ' αυτό το δεύτερο θα στηρίξω τη σύντομη αναφορά μου, και μάλιστα θα πάρω σαν βάση τη χειρότερη των περιπτώσεων που αναφέρεται στο “αμυνώ δε και μόνος” και όχι μετά πολλών και θα υποστηρίξω πως και έτσι ακόμα δε πρέπει και δε μας επιτρέπεται να είμαστε απαισιόδοχοι για την τελική έκβαση του αγώνα μας.

Για τούτο σήμερα δε θα μοιρολογήσω για τη μη έλευση των πυραύλων ούτε θα καταλογίσω ευθύνες σε υπεύθυνους και συνυπεύθυνους ούτε θα αμφισβητήσω το δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου, αλλά θα πράξω, αν μπορέσω, το παν για παλλαϊκή ενότητα ανάμεσά μας και για ψυχική ενότητα ανάμεσα στον απανταχού της γης ελληνισμό.

Η απογοήτευση από την απόφαση για μη εγκατάσταση των S300, ενός συστήματος άκρως αποτρεπτικού και προστατευτικού, δεν είναι ούτε η πρώτη, κι ίσως δε θα 'ναι ούτε η τελευταία απογοήτευση.

Θυμίζω ότι:

- το 1965 είχαμε τους ρωσικούς πυραύλους, που τελικά κατέληξαν στην Αίγυπτο,
- το 1967 τα τσέχικα όπλα, που κατέληξαν στις αποθήκες της Ειρηνευτικής Δύναμης στο αεροδρόμιο Λευκωσίας και το
- το 1998 τους πυραύλους S300, με άγνωστο ακόμα το πού θα καταλήξουν.

Η ειρωνεία είναι ότι τώρα μας επιτρέπουν, λένε, οι ισχυροί να φέρουμε πυραύλους μικρότερου βεληνεκούς. Μα νομίζουν οι Αμερικάνοι, οι Αγγλογάλλοι και οι Γερμανοί πως θα πετάμε τα λεφτά από το υστέρημα του λαού μας, για να “παίζουμε

πόλεμο”; Εμείς τους ζητήσαμε μια διασφάλιση, πως δε θα αφεθούμε έρμαιο της τουρκικής αεροπορίας και είπαμε πως είμαστε διατεθειμένοι όχι μόνο πυραύλους να μη φέρουμε, αλλά και πλήρη αποστρατικοποίηση να εφαρμόσουμε. Είπαν όχι. Ούτε πυραύλους θα φέρετε ούτε εγγυήσεις σας δίνουμε.

Αυτή η κυνική θέση των ισχυρών της γης, αυτή η απροκάλυπτη συμπεριφορά των πατρώνων της νέας τάξης πραγμάτων αποδειχνει τις σημερινές πραγματικότητες και επιβάλλει ανασχεδιασμό της στρατηγικής μας στον υπέρ πάντων αγώνα μας, που μπορεί και πρέπει να είναι ανυποχώρητος, τουλάχιστο σε θέματα αρχών.

Πριν όμως από τον όποιο ανασχεδιασμό αντίστασης, ένας μικρός λαός, που θέλει πραγματικά να παλέψει για αποκατάσταση της ελευθερίας και των δικαιωμάτων του έστω και μόνος, πρέπει μεταξύ άλλων, να γνωρίζει τρία πράγματα:

- 1) Πού στηρίζει τον αγώνα του;
- 2) Ποιες είναι οι δυνάμεις του αντιπάλου;
- 3) Πού συγκλίνουν τα εμπλεκόμενα διεθνή συμφέροντα;

Επειδή είναι μεγάλη υπόθεση να γνωρίζεις πού ακριβώς βάσιμα μπορείς να στηριχτείς σε ώρα ανάγκης, εισηγούμαι να το πάρουμε απόφαση πως πρέπει πάνω απ’ όλα να βασιστούμε αποκλειστικά στις δικές μας δυνάμεις, ψυχικές και υλικές, πρώτον για να αποφεύγουμε εξωγενούς προέλευσης απογοητεύσεις, που καταρρακώνουν το φρόνημα, και δεύτερον γιατί τη λευτεριά μας με το σπαθί μας θα την κερδίσουμε και κανένας δε θα μας τη χαρίσει και κανένας δεν πρόκειται να πολεμήσει για χάρη μας.

Ποιες λοιπόν είναι οι δυνάμεις μας; Μέσα μας η πίστη στο δίκαιό μας, οι καταβολές μας, η ιστορία μας και η παράδοση δημιούργησαν ανεξάντλητα αποθέματα δυνάμεων, που μπορούν θαυμάσια να μας εξοπλίσουν και να μας θωρακίσουν στον πολιτικό αγώνα μας. Πιστεύω ακόμα και σ’ αυτό, που κάποτε ανέπτυξε ο φίλος και συνάδελφος Τάσος Παπαδόπουλος, την ακαταμάχητη δύναμη του αδύναμου, που

απορρέει από το δικαίωμα άρνησης της υπογραφής του σε λύσεις ατιμωτικές και απαράδεχτες.

Ναι! στο χέρι το δικό μας θα είναι πάντα να δεχτούμε ή να απορρίψουμε. Ας δούμε όμως τώρα και την πρακτική πλευρά της άμυνας. Από μόνοι μας είμαστε σχεδόν γυμνοί σε ό,τι αφορά αντιαεροπορική άμυνα. Διαθέτουμε όμως όπλα και οπλικά συστήματα αξίας πέραν του ενός δισεκατομμυρίου λιρών. Μήπως όμως πρέπει να διερωτηθούμε αν τα έχουμε αφομοιώσει, αν τα έχουμε εμπεδώσει πλήρως και αν έχουμε επαρκώς στελεχωμένα τα όσα έχουμε; Μήπως είναι η ώρα να κάνουμε, έστω για λίγο, « βήμα σημειωτόν» σε ό,τι αφορά καινούριες αγορές; Ισοζύγιο δυνάμεων. Είναι αδιανόητο να θεωρούμε ότι θα επιτύχουμε, γιατί ο αντίπαλος είναι αριθμητικά εκατονταπλάσιος και σε θέματα εξοπλιστικού ανταγωνισμού είναι ασυναγώνιστος. Και το κυριότερο, όσα όπλα και αν εξασφαλίσουμε, όσα άρματα και αν φέρουμε, τα πάντα θα βρίσκονται στο έλεος της τούρκικης αεροπορίας, αφού δεν υπάρχει ακόμη τρόπος να την ανακόψουμε. Και σίγουρα δε θα θέλαμε να τους προσφέρουμε περισσότερους ατσάλινους στόχους.

Εισηγούμαι όμως “βήμα σημειωτόν” και για λόγους οικονομίας, που είναι το άλλο σκέλος του τρίπτυχου για το μακροχρόνιο αγώνα που εκ των πραγμάτων μας επιβλήθηκε, γιατί, έχοντας υλικά ενός δις λιρών, χρειαζόμαστε σύμφωνα με κάποιους υπολογισμούς, και τους στηρίζω σε εξηγήσεις που είχα ζητήσει από αρμοδίους, χρειαζόμαστε ετησίως £100.000.000 για συντήρηση. Χρειαζόμαστε πρόσθετα £35.000.000 για εξυπηρέτηση των δανείων, για τις αγορές που μέχρι σήμερα πραγματοποιήσαμε. Αν επιδοθούμε σε έναν απερίσκεπτο εξοπλιστικό ανταγωνισμό, το πιο σίγουρο είναι πως θα πλήξουμε από μόνοι μας την ευρωστία της οικονομίας μας, με ορατό τον κίνδυνο να βρεθούμε εκτός των κριτηρίων εκείνων, που έχουν να κάνουν με την ενταξιακή πορεία μας.

Εάν λοιπόν δεν μπορέσουμε να εξασφαλίσουμε αποτελεσματική αντιαεροπορική άμυνα, εισηγούμαι:

- να περιοριστούμε επί του παρόντος σ' αυτά που έχουμε,
- να τα στελεχώσουμε επαρκώς και να τα εμπεδώσουμε και να τα αφομοιώσουμε πλήρως,
- να οργανώσουμε αξιόπιστη την πολιτική μας άμυνα,
- να μη διαπραγματευτούμε ποτέ τα αδιαπραγμάτευτα και
- να πάψουμε να τρωγόμαστε μεταξύ μας για τα ασήμαντα.

Και αν μας επιβληθεί ο πόλεμος, να στηριχτούμε σ' αυτό που έχουμε, στη δική μας άμυνα, στις δικές μας δυνάμεις.

Εισηγούμενος να στηριχτούμε αποκλειστικά στις δικές μας δυνάμεις, δε κηρύττω αυτοαπομόνωση. Καλοδεχούμενη, αν έρθει βοήθεια από τους όποιους τρίτους λόγω φιλίας, συμμαχίας ή δόγματος. Εκείνο που επιμένω είναι στην επίγνωση, πως τελικά το βάρος της αντίστασης είναι στους δικούς μας ώμους. Γιατί και η φιλία και η συμμαχία και τα δόγματα αποδεικνύονται κάποτε αυτό που λέμε "περιορισμένης ευθύνης" και το λέω ειλικρινά χωρίς ειρωνική διάθεση, γιατί και οι φίλοι μας και οι σύμμαχοί μας δεν έχουν ούτε αυτοί οι ίδιοι απεριόριστες δυνατότητες και στο σύγχρονο αλληλοεξαρτώμενο κόσμο καθίστανται κάποτε και οι ίδιοι επιδεκτικοί πιέσεων και παρεμβάσεων.

Ερχόμαστε τώρα στα εμπλεκόμενα συμφέροντα. Εδώ, θα ήθελα με μια παρένθεση να αποτιμήσω την πρόταση Βάσου Λυσσαρίδη, για την ανάγκη ανάλυσης και γνώσης των εμπλεκόμενων συμφερόντων. Με την πρότασή του ο φίλος πρόεδρος της ΕΔΕΚ πρόσφερε ένα κλειδί βασικότατο στη χάραξη ορθής στρατηγικής. Όμως δεν το πήραν εκείνοι που θα έπρεπε να το πάρουν και πολλοί από τους υπολοίπους το χλεύασαν και το διακωμώδησαν. Και ακριβώς, ίσως λόγω αυτής της παράλειψης, δεν

είναι τυχαίο που μερικοί σχεδιασμοί μας είναι ερασιτεχνικοί και χαράσσονται συνήθως κατόπιν εορτής.

Όμως για το πού κλίνουν και συγκλίνουν τα εμπλεκόμενα συμφέροντα δε χρειάζεται νομίζω να επιχειρηματολογήσω. Οι Αμερικάνοι και οι ισχυροί της Ευρώπης, Άγγλοι Γάλλοι Γερμανοί και Ιταλοί, καταλήφθηκαν κυριολεκτικά από τουρκολαγνεία. Εισβάλλει ο Τούρκος στην πατρίδα μας, σφάζει, ατιμάζει, ξεριζώνει, επιχειρεί δημογραφική αλλαγή και εθνικό ξεκαθάρισμα, ρημάζει εκκλησίες και μνημεία πολιτισμού, φτύνει και ποδοπατεί για είκοσι πέντε ολόκληρα χρόνια τα ανθρώπινα δικαιώματα και αυτοί σταθεροί σπόνσορες της τούρκικης βαρβαρότητας παρακολουθούν με αναλγησία. Εισβάλλει ο Τούρκος στο Ιράκ, πραγματοποιεί ανενόχλητος γενοκτονία των Κούρδων, απειλεί με εισβολή στη Συρία, παραβιάζει καθημερινά προκλητικά τον ελληνικό εναέριο χώρο και αυτοί, οι αυτόκλητοι προστάτες της παγκόσμιας τάξης, λογαριάζοντας την περιοχή μας “σαν ξέφραγο αμπέλι στις γης το χάρτη”, όπως λέει και το τραγούδι, αφήνουν λυτό, με ύψιλον, τον Τούρκο να την ποδοπατά και να μαγαρίζει τα πάντα.

Θα ωχριούσαν ακόμη και ο Φαρισαίοι μπροστά στην υποκρισία τους. Με αυτά τα δεδομένα και με τα όσα μαύρα περιγράψαμε, θα νόμιζε κανείς πως θα καταλήγαμε να εισηγηθούμε πως πρέπει να υψώσουμε λευκή σημαία παράδοσης. Όχι, χίλιες φορές όχι, δε μας πρέπει, γιατί είμαστε ένας ωραίος λαός, ένας περήφανος λαός, καμωμένος από σπιτίσιο προζύμι, και είμαστε αποφασισμένοι να τιμήσουμε το χρέος μας προς την τρισχιλιετή ιστορία μας και προς τους νεκρούς των αγώνων μας. Αντί λοιπόν για λευκή σημαία παράδοσης ας αναπετάσουμε λευκό λάβαρο ανυποχώρητου αγώνα, μεταφέροντας τις μεγάλες μάχες που πρέπει να δώσουμε σε πεδία, όπου η δική μας πλευρά έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα έναντι των αντιπάλων. Σ’ αυτό το δόγμα που θα είναι πέρα για πέρα επιθετικό η υπεροπλία μας είναι αδιαμφισβήτητη:

- Στο πεδίο του διεθνούς δικαίου.
- Στο πεδίο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Στο πεδίο του δικαίου του πολέμου.
- Στο πεδίο των αρχών του καταστατικού χάρτη και των πανανθρώπινων αξιών.

Ας εξασφαλίσουμε ακόμη προβολή του προβλήματός μας από έγκυρες εφημερίδες σε μεγάλα κέντρα αποφάσεων. Ας μισθώσουμε, αφού στον αγγελικό σύγχρονο κόσμο η τιμή τιμάται, ναι, ας μισθώσουμε, αν χρειάζεται, και χρειάζεται, τις υπηρεσίες συμβούλων και ομάδων πίεσεως. Οι δαπάνες γι' αυτό το επιθετικό δόγμα, εισηγούμαι να ενταχθούν στον προϋπολογισμό του ταμείου αμυντικής θωράκισης, γιατί είναι απόλυτα σχετικές. Και είναι αδιανόητο, για την τρίτη πτυχή της συνταγής για το μακροχρόνιο αγώνα μας, τη διεθνοποίηση, να θεωρούμε ότι την προωθούμε με δαπάνες “ψίχουλα”, που συνήθως δεν υπερβαίνουν το £1,5 εκ. ετησίως. Τέτοια δαπάνη είναι τουλάχιστον ντροπή. Η νέα στρατηγική αντίστασης και αγώνα που εισηγούμαι, εφόσον επιβάλλεται από τα δεδομένα, δεν είναι ούτε υποχώρηση ούτε ταπείνωση ούτε εξευτελισμός, είναι καθαρά πράξη ορθολογισμού και σωφροσύνης. Όπως όλοι γνωρίζουμε, το κυπαρίσσι δε σπάει στον άνεμο, γιατί έχει ευλύγιστο κορμό και βαθιές ρίζες. Περνούν οι καταιγίδες και αυτό στέκει εκεί. Έτσι και εμείς, με κορμό την απαρασάλευτη πίστη στο δίκιο μας και με ρίζες που βυθίζονται σε βάθος τριών χιλιάδων χρόνων ιστορίας, με ανεξάντλητα αποθέματα λεβεντιάς και αντρειοσύνης θα ξεπεράσουμε τα σημερινά επεισόδια απογοήτευσης και θ' αντέξουμε, ναι, θα αντέξουμε στους ανέμους που μας δέρνουν και αύριο σίγουρα θα ανατείλει μια καινούρια μέρα.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να τονίσω στους πανέλληνες πως ενώπιον του Θεού και της ιστορίας έχουμε υποθηκεύσει τη ζωή της γενιάς μας και σ' αυτούς που έφυγαν και σ' αυτούς που θα 'ρθουν.

Για τούτο, όσοι και όποιοι από μας κουράστηκαν, όσοι γονάτισαν ή ψήλωσαν τα χέρια κι όποιοι άρχισαν να στοιχίζονται σε θλιβερή λιτανεία παράδοσης να ξέρουν πως βαριά θα αντιμετωπίσουν την κρίση του Θεού, όταν έρθει η ώρα να λογοδοτήσουν μπροστά στον Παντοδύναμο, γιατί δε θα τους αποστείλει ούτε στον παράδεισο ούτε στην κόλαση. Μόνο θα τους απορρίψει σε μια μάντρα, λίγο πιο κάτω, όπου συνήθως απορρίπτει με θεϊκή περιφρόνηση τα ασπόνδυλα και τα σερνικοθήλυκα.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επέλεξα ν' αποφύγω κριτική προσώπων και καταστάσεων και προσπάθησα να εισηγηθώ τρόπους εξόδου από τα αδιέξοδα. Πιστεύω ειλικρινά πως στις δραματικές στιγμές που περνά ο τόπος μας οι προσωπικές επιθέσεις και οι άγονες κομματικές συγκρούσεις συντελούν μόνο σε σπατάλη δυνάμεων και σε αποπροσανατολισμό.

Η ιστορία επιτάσσει εδώ και τώρα:

- ανάληψη από όλους των ευθυνών μας,
- υποταγή των παθών,
- ψυχική ενότητα ανάμεσά μας και
- συστράτευση όλων μας των δυνάμεων για αποτροπή των χειροπιαστών υπαρξιακών κινδύνων.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Καταρχάς, από την πλευρά της κοινοβουλευτικής μας ομάδας θα ήθελα, προτού ξεκινήσω με την παρέμβασή μου, να πω πως, αν συζητούμε και είμαστε προς το τέλος της συζήτησης των προϋπολογισμών, τούτο έγινε δυνατό, γιατί κάποιοι άνθρωποι εργάστηκαν πάρα πολύ σκληρά εδώ και μερικούς μήνες. Θα ξεκινήσω από το διευθυντικό και γραμματειακό προσωπικό της Βουλής, αλλά δε θα μείνω μόνο σ' αυτό.

θα πάω λίγο πιο πίσω, στους αρμόδιους λειτουργούς, τον υπεύθυνο και τους βοηθούς του για τον καταρτισμό των προϋπολογισμών, όπως και όλους τους αρμόδιους λειτουργούς όλων των υπουργείων αλλά κυρίως του Υπουργείου των Οικονομικών.

Κύριε Πρόεδρε, λέχθηκε και προηγουμένως, ακούστηκε και χθες ευθέως και πολύ σαφώς ότι το ΑΚΕΛ κάνει μια μηχανιστική αντιμετώπιση, αφήνοντας υπονοούμενα δειλά δειλά κάποτε γίνεται και έμμεση αναφορά σε απαρχαιωμένες προσεγγίσεις και θεωρήσεις στα οικονομικά του τόπου. Να μου επιτρέψετε να αντιστρέψω αυτή την προσέγγιση, γιατί, κατά τη δική μου άποψη, μηχανιστική αντιμετώπιση δεν κάνει το ΑΚΕΛ, γιατί αποδεικνύει καθημερινά ότι δεν είναι προσηλωμένο σε κανένα δογματισμό πέρα από βασικές αρχές ούτε στα θέματα της οικονομίας ούτε πιο συγκεκριμένα όσον αφορά τους ημικρατικούς οργανισμούς. Θα αναφερθώ στην ομιλία μου σε συγκεκριμένα παραδείγματα. Επίσης, ως προς μια προσέγγιση που έγινε προχθές από κάποιο συνάδελφο, ότι τώρα η προσέγγιση προς τη μικτή οικονομία είναι πεταλαιωμένη, διότι έπαψε να ισχύει η Σοβιετική Ένωση, ειλικρινά, παρ' όλη τη μεγάλη προσπάθεια που καταβάλαμε, δεν μπορούμε να συσχετίσουμε αυτή την προσέγγιση. Τι σχέση έχει η προσέγγιση στα θέματα της μικτής οικονομίας με την ύπαρξη ή όχι οποιασδήποτε χώρας στον πλανήτη μας; Μικτή οικονομία υπάρχει σε πολύ ανεπτυγμένα καπιταλιστικά κράτη και είναι εδώ ακριβώς που επιστρέφω στην προσέγγιση της μηχανιστικής αντιμετώπισης, γιατί μηχανιστική είναι αυτή η αντιμετώπιση που ακούσαμε από κάποιους συναδέλφους που ξεκινούν από τα έδρανα του Δημοκρατικού Συναγερμού, οι οποίοι έκαναν τέτοιες αναφορές που παρουσιάζονται σχεδόν κατά λέξη σε οικονομικές εγκυκλοπαίδειες και οικονομικά εγχειρίδια νεοσυντηρητικών προσεγγίσεων. Απλά, αντί να τα ονομάζουμε νεοσυντηρητικά, επειδή ίσως η λέξη να ενοχλεί ακόμα και αυτούς που τα λένε, τα μετονομάζουν σε νεοφιλελεύθερα. Όμως, πιο συγκεκριμένα θα αναφερθώ πάρα πέρα στην ομιλία μου.

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι,

Η κυβέρνηση απέτυχε να περιορίσει το δανεισμό που προσλαμβάνει επικίνδυνες διαστάσεις για την οικονομία μας. Τα ελλείμματα των προϋπολογισμών αυξάνονται με ανησυχητικό ρυθμό, ενώ ταυτόχρονα σμικρύνεται το ύψος των δαπανών για έργα ανάπτυξης και αυξάνεται ο δημόσιος δανεισμός. Η βιομηχανική παραγωγή έχει μειωθεί κατά τα τελευταία πέντε - έξι χρόνια ως ποσοστό του ΑΕΠ, ενώ δεκάδες βιομηχανίες αναγκάζονται να κλείσουν. Η γεωργία και η αλιεία επίσης έχουν μειωθεί κατά την ίδια περίοδο. Οι βιομηχανικές και γεωργικές εξαγωγές έχουν μειωθεί. Η κυβέρνηση όχι μόνο δεν επέλυσε αλλά αντίθετα επιδείνωσε τα δημόσια οικονομικά του τόπου. Το δημόσιο χρέος έχει αυξηθεί κατακόρυφα, το ίδιο και το κατά κεφαλή δημόσιο χρέος. Το δυσβάστακτο βάρος του δημόσιου δανεισμού φαίνεται ακόμα πιο καθαρά από το μέγεθος των ετήσιων τόκων και των αποπληρωμών δανείων που είναι υπόχρεο το δημόσιο να καταβάλλει. Οι τόκοι του δημόσιου χρέους έχουν τώρα υπερδιπλασιασθεί. Ο κεντρικός άξονας μιας νέας οικονομικής πολιτικής, που εγώ υποστηρίζω ότι είναι η σωστή, είναι, μεταξύ άλλων, πρώτο, αύξηση της παραγωγικότητας σε όλους του τομείς, δεύτερο, να περιορισθεί ο κρατικός εσωτερικός δανεισμός, τρίτο, να μειωθεί το δημόσιο χρέος.

Κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Η πιο πάνω παράγραφος δεν είναι μέρος της “μηδενιστικής” προσέγγισης του ΑΚΕΛ, γι’ αυτό ας μη βιαστεί η εκ δεξιών μου πτέρυγα να μας χαρακτηρίσει και πάλι στείρα αντιπολίτευση. Είναι απλά αποσπάσματα της ομιλίας του κ. Κληρίδη κατά τη διάρκεια της συζήτησης για τους προϋπολογισμούς λίγες μέρες πριν την ανάληψη της προεδρίας από αυτόν, πριν από έξι χρόνια. Με το σκεπτικό του Προέδρου της Δημοκρατίας, πώς θα έπρεπε να τοποθετηθεί σήμερα ο ίδιος, όταν όλα τα οικονομικά

μεγέθη που ανέφερε είναι εξογκωμένα και σε απόλυτους αλλά περισσότερο και σε σχετικούς αριθμούς;

Από όλα τα πιο πάνω αλλά και από πολλά άλλα παρόμοια παραδείγματα καταφαίνεται πως οι στόχοι που εξήγγελλε η κυβέρνηση Κληρίδη παραμένουν μέχρι τώρα, ύστερα από έξι χρόνια διακυβέρνησης, φιλολογικές φιλοδοξίες που κανένα αντίκρισμα δε διαφαίνεται να 'χουν στην κυπριακή πραγματικότητα.

Το ξανατονίζουμε πως τα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας μας ασφαλώς δεν πρωτοπαρουσιάστηκαν με την άνοδο του κ. Κληρίδη στην εξουσία. Είναι όμως η πρώτη φορά που κυβερνητικές διακηρύξεις απέχουν τόσο πολύ από την πραγματικότητα. Μια ανησυχητική διαπίστωση είναι πως οι κυβερνώντες αρνούνται να διαβλέψουν σωστά την πραγματική εικόνα, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να την αντιμετωπίσουν με επιτυχία. Μέσα σ' αυτά λοιπόν τα πλαίσια φαίνεται ότι η αξιωματική αντιπολίτευση δε χρειάζεται ιδιαίτερη προσπάθεια να επικρίνει την κυβέρνηση για τις αδυναμίες της, αφού πολύ καυστικές βολές ακούονται μέσα από τον ίδιο τον κυβερνητικό σχηματισμό. Γι' αυτό συνιστούμε στους κυβερνώντες, για να είναι πειστικοί σ' αυτούς που απευθύνονται, να αναζητήσουν άλλα επιχειρήματα και όχι αφορισμούς για τις επικρίσεις της αντιπολίτευσης.

Για τρίτη σήμερα μέρα, κύριε Πρόεδρε, δεν ακούσαμε όχι μόνο καμιά επίκριση αλλά σχεδόν καμιά αναφορά από τους συναδέλφους που κάθονται εκ δεξιών μου για οποιαδήποτε άλλη παράταξη πέρα από την αξιωματική αντιπολίτευση. Φυσικά αυτό μας κάμνει ιδιαίτερα περήφανους, γιατί φαίνεται ότι μόνο εμάς μας υπολογίζουν. Αυτό μας το εκτιμήσουν όλοι οι άλλοι που μας ακούν και μας βλέπουν.

Και εδώ πρέπει να πω πως, ακούοντας...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχουν ιδιαίτερη αδυναμία, δεν είναι...

(Γέλια)

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κυρίως την πρώτη μέρα από κάποιες αναφορές που έγιναν από αυτό το βήμα ειλικρινά προβληματιστήκαμε πόσο πιο καυστικοί πρέπει να γίνουμε, για να μην παρεξηγηθούμε ως ακελιστές και πιθανόν να μας προσάψουν και κατηγορίες ότι είμαστε ιδιαίτερα φιλικοί προς την κυβερνητική παράταξη.

Δεν πρέπει να αρκεί την ηγεσία του Συναγερμού αλλά ούτε και την κυβέρνηση το γεγονός ότι ο ρυθμός ανάπτυξης με την αύξηση του 4,5% περίπου για το 1998 είναι διπλάσιος του μέσου όρου που παρουσιάσθηκε την ίδια περίοδο στην Ε. Ε. Με τον ίδιο υπεραπλουστευμένο υπολογισμό, υστερούμε συντριπτικά από το 13% της Κίνας ή άλλων αναπτυσσόμενων χωρών της Ασίας και της Αφρικής.

Όλοι μας -δεν είναι δικό μου επιχείρημα, απλά είναι ένα αντεπιχείρημα σε κάποιες άλλες προσεγγίσεις- γνωρίζουμε και αναγνωρίζουμε πως το επίπεδο οικονομίας που βρισκόμαστε, συγκριτικά με την ευρωπαϊκή οικογένεια, της οποίας προσπαθούμε να γίνουμε μέλη, δεν μπορεί να μας αφήνει ήσυχους και ικανοποιημένους, αφού ακόμα έχουμε να διανύσουμε μεγάλη και δύσκολη διαδρομή. Ρυθμοί ανάπτυξης λοιπόν ακόμα και 4 - 5%, και μάλιστα ύστερα από τρία χρόνια που η μέση αύξηση δεν ξεπέρασε το 2,5%, δεν είναι και τίποτα το ιδιαίτερο· απλά πρέπει να αξιολογείται σωστά και ορθολογιστικά μέσα στα σωστά πλαίσια.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα παρενθετικά να σχολιάσω τα συνεχή παράπονα της κυβέρνησης ότι η αξιωματική αντιπολίτευση δε βρίσκει δυο καλά λόγια να της απευθύνει για το έργο της. Έπρεπε να γνωρίζουν οι κυβερνώντες ότι ο ρόλος της αντιπολίτευσης σε ένα δημοκρατικό καθεστώς δεν είναι αυτός του χειροκροτητή ή του δεύτερου βιολιού στην ίδια ορχήστρα αλλά αυτός του δημιουργικού επικριτή μέσα σε

πλαίσια διαλόγου, που πρέπει πρώτιστα η κυβέρνηση να αναζητά και όχι να αποκλείει με τους αφορισμούς της.

Πέρα από τα πιο πάνω, ποια είναι η ενδοσκόπηση της κυβέρνησης στον τομέα των “τεχνολογικά προηγμένων επενδύσεων και στον εκσυγχρονισμό της οικονομίας, την αναβάθμιση της κατάρτισης, την αύξηση της παραγωγικότητας, τον περιορισμό των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και τη δικαιότερη φορολογική επιβάρυνση”; Όλα αυτά τα στοιχεία, κύριε Πρόεδρε, απλά τα έχω αντιγράψει από το πρόγραμμα με τίτλο “Η πολιτική του εκσυγχρονισμού και της ανανέωσης” του κ. Κληρίδη με την ανάληψη της προεδρίας από αυτόν.

Όλοι αυτοί οι τομείς που αναφέρουμε χαρακτηρίστηκαν από τους κυβερνώντες πρωταρχικής σημασίας και έπρεπε με βάση τις διακηρυγμένες θέσεις τους να βελτιωθούν με κάθε μέσο, αφού η κατάστασή μας ήταν “δραματική” και η οικονομία μας βρισκόταν στο “χείλος του γκρεμού”, με δημόσιο χρέος, συμπεριλαμβανομένου του ενδοκυβερνητικού, 73% επί του ΑΕΠ, ενώ σήμερα, που το ποσοστό έφθασε το 95% και το 1999 για πρώτη φορά στην ιστορία της Δημοκρατίας θα σκαρφαλώσει στο 100%, επικαλείται η κυβέρνηση εκθέσεις διεθνών οργανισμών, για να αποδείξει το εύρος της οικονομίας μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Πέρα από τους ψυχρούς αριθμούς, είτε αυτοί καθορίζουν ρυθμό ανάπτυξης, πληθωρισμό, δημοσιονομικό έλλειμμα είτε ΑΕΠ, αυτό που ο απλός κόσμος καταλαβαίνει καλύτερα δεν είναι παρά η αίσθηση που παίρνει στην καθημερινή του ζωή και οι προσωπικές εμπειρίες που βιώνει. Αποτέλεσμα λοιπόν επιστημονικής έρευνας που διεξήχθη καταδειχνει ότι τα τελευταία τρία χρόνια 80% του λαού εκτιμά ότι η προσωπική οικονομική του κατάσταση δεν παρουσίασε καμιά βελτίωση (εκτίμηση του 51%) ή έχει χειροτερεύσει (εκτίμηση του 29%). Ταυτόχρονα 92% εκτιμά πως το χάσμα

μεταξύ των πλουσίων και των φτωχών στην Κύπρο είτε αυξάνεται (είναι η εκτίμηση του 66%) ή παραμένει το ίδιο (εκτίμηση του 26%). Τα πιο πάνω στοιχεία περιλαμβάνονται στη δημοσκόπηση.

Φυσικά εδώ ίσως να ακούσουμε το επιχείρημα των φορητών τηλεφώνων, των Φιλιππινέζων ή των κρουαζιέρων στο εξωτερικό. Όμως, έστω και αυτοί οι αριθμοί αν αναφερθούν, πρέπει να πούμε ότι πολύ εύκολα μπορεί να αντικρουστεί αυτό το επιχείρημα, γιατί είπαμε ότι το χάσμα μεταξύ πλουσίων και φτωχών μεγαλώνει συνεχώς και αυτό είναι αποδεδειγμένο καθημερινά και ασφαλώς οι πλουσιότεροι μπορεί να έχουν και μια και δύο και τρεις Φιλιππινέζες. Ασφαλώς οι πλουσιότεροί μας μπορεί να κάνουν και μια και δύο φορές διακοπές το χρόνο και ασφαλέστερα κάποιιοι από μας μπορεί να έχουν και δυο και τρία φορητά τηλέφωνα. Μια πολύ βασική και ταυτόχρονα ανησυχητική διαπίστωση, που εντάσσεται στον ίδιο κύκλο προσέγγισης με τα πιο πάνω αποτελέσματα, είναι η διάβρωση της οικονομικής κατάστασης του μεγάλου κοινωνικού στρώματος των μικρομεσαίων, οι οποίοι από της ύπαρξης της Δημοκρατίας υπήρξαν αναπόσπαστο μέρος της ραχοκοκαλιάς της κυπριακής οικονομίας. Κάποιοι θα θελήσουν να δικαιολογήσουν την κατάσταση που επικρατεί σαν φυσιολογικό επακόλουθο κοινωνικών αλλαγών που επιτελούνται διεθνώς και σαν αποτέλεσμα της φιλελευθεροποίησης της αγοράς μέσα από τις πρόνοιες της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (GATT), καθώς και της ολοκλήρωσης της πρώτης φάσης της Τελωνειακής Ένωσης Κύπρου - ΕΕ, που είχε ως συνεπακόλουθο είτε την πλήρη κατάργηση των εισαγωγικών δασμών είτε τη δραστική τους μείωση, ανάλογα με την χώρα προέλευσης των προϊόντων, με αποτέλεσμα τον επηρεασμό της ντόπιας παραγωγής. Μια τέτοια όμως προσέγγιση θα ήταν υπεραπλουστευμένη και ασφαλώς λανθασμένη. Πρέπει σίγουρα να διερωτηθούμε ποιες είναι εκείνες οι ενέργειες, οι

προτροπές και τα κίνητρα που επεξεργάστηκε ή έστω και υπέδειξε η κυβέρνηση, έτσι που να αμβλυνθεί αυτό το μεγάλο όχι μόνο οικονομικό αλλά και κοινωνικό πρόβλημα.

Ένας τομέας στον οποίο η κυβέρνηση παραμένει ανεπανόρθωτα εκτεθειμένη είναι η αναποφασιστικότητα που επέδειξε να προχωρήσει με γρήγορους ρυθμούς στην υλοποίηση μεγάλων αναπτυξιακών έργων που θα έδιναν περισσότερο οξυγόνο σε νευραλγικούς τομείς της οικονομίας μας. Από όλους γίνεται αποδεκτό και παραδεκτό ότι ο ρυθμός επενδύσεων, είτε αυτό είναι αύξηση των επενδύσεων είτε διατήρηση του επιπέδου των προηγούμενων χρόνων, παρέμεινε χαμηλός και ασφαλώς με δυσμενείς επιπτώσεις στην οικονομική ανάπτυξη του τόπου. Αυτή λοιπόν η παράλειψη της κυβέρνησης να προχωρήσει με πιο γρήγορους ρυθμούς ασφαλώς είναι άμεσα συνδεδεμένη με αυτή τη διαπίστωση, γιατί, όπως είπαμε, τέτοια έργα θα έδιναν περισσότερο οξυγόνο σε νευραλγικούς τομείς. Στην ενσυνείδητη επιβράδυνση της υλοποίησης ζωτικής σημασίας αναπτυξιακών έργων, όπως οι βελτιώσεις στα αεροδρόμια, η κατασκευή συγκοινωνιακών κόμβων, η αποπεράτωση αυτοκινητόδρομων, εκτός από την προκληθείσα κατακόρυφη αύξηση του κόστους κατασκευής των έργων η κυβέρνηση δεν αξιολόγησε σωστά πως η καθεχρονική απώλεια του οικονομικού οφέλους από τη μη έγκαιρη κατασκευή των έργων είναι πολύ μεγαλύτερη και έπρεπε σαφώς να προέχει της αύξησης του δημοσιονομικού ελλείμματος κατά μερικά εκατομμύρια λίρες για τρία - τέσσερα χρόνια.

Και ακριβώς εδώ θα επιστρέψω σε μια διαπίστωση του συναδέλφου του Δημοκρατικού Συναγερμού που έκαμε χθες από του βήματος της Βουλής, λέγοντας ότι το ΑΚΕΛ έστω και θεωρητικά αποδέχεται την πορεία προς την Ευρώπη, άρα αποδέχεται και τους δείχτες του Μάαστριχτ. Και είναι ακριβώς εδώ που υπάρχει μια σοβαρότατη διαφοροποιημένη τοποθέτηση από μέρους μας. Η πορεία προς την Ευρώπη είναι τροχιοδρομημένη, ναι, αλλά το Μάαστριχτ και οι δείχτες του έγιναν γι'

αυτούς που είναι μέσα και όχι γι' αυτούς που ήταν αρκετά μακριά. Και μιλούμε για το 1993, όταν θα μεσολαβούσε τουλάχιστο μια δεκαετία για να κάνει παρέα στους άλλους ευρωπαϊκούς εταίρους, στην ίδια οικογένεια. Όταν από τότε ξεκινούσαμε με αυτή την πολύ συντηρητική προσέγγιση, ουσιαστικά με την καταθλιπτική μείωση των προσπαθειών για οικονομική ανάπτυξη, μπαίνοντας μέσα, και εκεί σίγουρα ανίσχυροι να διαφοροποιήσουμε τις δικές μας τοποθετήσεις στα θέματα ανάπτυξης, είναι ακριβώς εκεί που θα διαιωνιζόταν η μεγάλη διαφορά μεταξύ όλων αυτών των χωρών ή κάποιων από αυτών ξεχωριστά και της κυπριακής οικονομίας. Όλο αυτό το χρόνο που μας έχει στον προθάλαμο θα έπρεπε να γίνει μεγάλη εκμετάλλευση καλώς νοούμενη, έτσι που αυτή τη διαφορά, αν είναι δυνατό, να τη σμικραίναμε όσο το δυνατό περισσότερο.

Και επειδή αναφέρθηκα προηγουμένως σε κάποια έργα των οποίων επιβραδύνθηκε η υλοποίηση, θα ήθελα να δώσω ως παράδειγμα την κατασκευή του συγκοινωνιακού κόμβου της Ριζοελιάς. Από το 1993, που ήταν προγραμματισμένος να γίνει με κόστος λιγότερο των πέντε εκατομμυρίων λιρών, θα απέφερε ετήσια εξοικονόμηση για την οικονομία, με υπολογισμούς του αρμόδιου υπουργείου και του Γραφείου Προγραμματισμού, ύψους οκτώ περίπου εκατομμυρίων λιρών το χρόνο. Λόγω της κυβερνητικής αδράνειας λοιπόν χάθηκαν μέχρι στιγμής πενήντα περίπου εκατομμύρια λίρες από τη μη έγκαιρη κατασκευή ενός και μόνο αναπτυξιακού έργου.

Ένας τομέας όπου η κυβέρνηση επιδεικνύει ιδιαίτερες αδυναμίες είναι η φοροεισπρακτική και γενικότερα η εισπρακτική της ικανότητα. Στον τομέα της είσπραξης των φόρων, και παρά το γεγονός ότι της δόθηκε κάθε συμπαράσταση από τη Βουλή, η κυβέρνηση απέφυγε να στελεχώσει σωστά νευραλγικά τμήματα, όπως των Εσωτερικών Προσόδων και του ΦΠΑ, έτσι που να μπορέσουν με επάρκεια να ανταποκριθούν στα πολύ δύσκολα αλλά ταυτόχρονα και στα πολύ ουσιώδη καθήκοντά τους που έχουν άμεση σχέση με την εύρυθμη οικονομικά λειτουργία του κράτους.

Δεκάδες εκατομμύρια λίρες χάνονται κάθε χρόνο από την αμέλεια της κυβέρνησης, μεγάλο μέρος των οποίων δεν υπάρχει τρόπος ούτε καν να διεκδικηθούν πλέον. Ασφαλώς εδώ και οι απόλυτοι αριθμοί είναι αυξημένοι συγκριτικά με τα προηγούμενα χρόνια και ίσως να είναι και μια απάντηση προς τις δικές μας διαπιστώσεις και βεβαίως είναι αυξημένα τα έσοδα κατά αρκετά εκατομμύρια λίρες, γιατί η οικονομική ανάπτυξη προχωρεί έστω και με τους μικρούς ρυθμούς που διαπιστώνουμε. Όμως, κατά τη δική μας άποψη θα μπορούσε να είναι ακόμη μεγαλύτερη και πιστεύω ότι είναι μια κοινή διαπίστωση η οποία δεν μπορεί να αμφισβητηθεί.

Πέρα από την είσπραξη των φόρων για τους οποίους στάλθηκαν αναλυτικές καταστάσεις στην Επιτροπή Οικονομικών, παρουσιάζεται η αδυναμία ή καλύτερα η απροθυμία της κυβέρνησης να αναζητήσει μεγιστοποίηση των εσόδων της από τη σωστή διαχείριση και εκμετάλλευση της κρατικής περιουσίας. Οι πρόσφατες αποκαλύψεις για την ετήσια απώλεια δεκάδων εκατομμυρίων λιρών λόγω των εξευτελιστικών τελών που επιβάλλονται για τη χρησιμοποίηση των αεροδρομίων μας και τις υπηρεσίες που προσφέρει το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας είναι ένα κλασικό παράδειγμα. Και ας μην προσπαθήσουν να μας πουν κάποιοι και να μας πείσουν πως τα χαμηλά τέλη είναι αυτά που προκαλούν την αυξημένη κίνηση από την οποία επωφελούνται άλλοι τομείς της οικονομίας, όπως ο τουρισμός, γιατί ασφαλώς δεν πείθουν, αφού από μέρους τους υπάρχει σχεδόν πλήρης έλλειψη προγραμματισμού και αναλογιστικών μελετών σε αυτό τον τομέα.

Εδώ θα ήθελα να κάνω και μια παρένθεση και να πω πως από μέρους του Δημοκρατικού Συναγερμού ακούεται πάρα πολλές φορές το επιχείρημα “Κύριοι, πώς ζητάτε συνεχώς κατασκευή νέων έργων; Με ποια λεφτά θα γίνουν; Άρα γιατί δεν ψηφίζετε τις προτάσεις μας για φορολογικές αυξήσεις;” Για το ΔΗΣΥ λοιπόν αύξηση των εσόδων σημαίνει μόνο επιβολή νέων φορολογιών. Εμείς λέμε πως, ναι, η επιβολή

νέων φορολογιών είναι ένα μέσο, αλλά δεν μπορεί να είναι τίποτε άλλο παρά το έσχατο μέτρο το οποίο πρέπει να χρησιμοποιεί μια κυβέρνηση, για να βελτιώσει τα δημόσια οικονομικά της, αφού προηγουμένως εξαντλήσει όλα τα άλλα μέσα τα οποία έχει στη διάθεσή της και που αυτά τα μέσα δεν είναι άλλα από τους ισχύοντες νόμους, από κανονισμούς και ευκαιρίες που της παρέχονται να τις εκμεταλλευθεί για να βελτιώσει τα οικονομικά της και αφού προηγουμένως κάνει προτάσεις, κατ' εμάς προτεραιότητας, στα θέματα τα φορολογικά, που είναι φορολογίες για τον πλούτο και τα κέρδη, προτού πάει πάνω για τα εισοδήματα, όσο χαμηλά και να είναι αυτά.

Ένας άλλος τομέας στον οποίο η κυβέρνηση επιδεικνύει χαλαρότητα και μεγάλη αδιαφορία, που πιθανόν να είναι και εσκεμμένη για άλλους λόγους, είναι η εκμετάλλευση περιουσίας, όπως το Συνεδριακό Κέντρο σε συνδυασμό με το ξενοδοχείο Φιλοξενία, ή ακόμα και η ενοικίαση κρατικής γης στον ιδιωτικό τομέα, όπου ο σκοπός δεν είναι θέμα επιβίωσης για τον ενοικιαστή αλλά η επίτευξη εκατομμυρίων λιρών κέρδους κατά το διάστημα του χρόνου ενοικίασης. Το σύμπλεγμα του Συνεδριακού Κέντρου και του “Φιλοξενία” είναι ένα κλασικό παράδειγμα της εγκληματικής αδιαφορίας των κυβερνώντων. Για έξι τώρα χρόνια μεθοδεύουν σχεδόν την πλήρη εγκατάλειψή τους, για να “πείσουν” πως τάχατες ο κρατικός τομέας αδυνατεί να διαχειρισθεί σωστά την περιουσία του. Την απροθυμία τους, που πηγάζει από τη λανθασμένη φιλοσοφική τους προσέγγιση, τη μεταφράζουν σε ανικανότητα του κράτους γενικά, ενώ αυτό, αν ισχύει, ισχύει μόνο για τους ίδιους. Και είναι και αρκετά επίκαιρο το θέμα, αγαπητοί συνάδελφοι, αφού μόλις σήμερα το πρωί ακούσαμε τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού να ανακοινώνει, διά μέσου ραδιοφώνου, χθεσινή απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να κλείσει το ξενοδοχείο Φιλοξενία και να υλοποιήσει απόφασή του για εξεύρεση τρόπου, εμείς λέμε για δωρεά κρατικής περιουσίας εις τον ιδιωτικό τομέα. Στην καλύτερη περίπτωση, και το έκανε αναφορά σαν μια χαριστική

προσέγγιση, πιθανό να μη δοθεί στον ιδιωτικό τομέα και να χρησιμοποιηθεί ως κυβερνητικός αποθηκευτικός χώρος ίσως. Είναι ένα πολύ σοβαρό θέμα το οποίο πρέπει να μας απασχολήσει ως Βουλή, γιατί ακριβώς αυτή η απόφαση που πήρε χθες, αν την πήρε, η κυβέρνηση, για να το λέει ο κύριος υπουργός σημαίνει πως πάρθηκε, είναι μια πλήρης περιφρόνηση του νομοθετικού σώματος και επιβεβαίωση όλων όσων είχαν προγραμματιστεί προς υλοποίηση, όταν κατέθεσαν το σχετικό νομοσχέδιο, το οποίο ομόφωνα η Βουλή ουσιαστικά διαφοροποίησε και υπέδειξε ότι, αν ήθελαν να το εκμεταλλευθούν με πιο ευέλικτο τρόπο, θα μπορούσαν να το μετατρέψουν σε εταιρεία ιδιωτικού δικαίου με εκατόν τοις εκατόν αποκλειστική κυριότητα από μέρους της κυβέρνησης. Όμως, ενώ από την άλλη αποφάσισαν να το κλείσουν, πληροφορίες μας λένε ότι φρόντισαν να ανανεώσουν για πέντε χρόνια το συμβόλαιο εργοδότησης αυτού που είχαν ως υπεύθυνο διευθυντή του «Φιλοξενία». Και θα πρέπει να μας πουν, αφού τώρα αποφάσισαν να το κλείσουν, σε ποιο πόστο θα ικανοποιήσουν αυτό το συγκεκριμένο άτομο;

Η ίδια κατάσταση επικρατεί φυσικά και στους ημικρατικούς οργανισμούς. Η φιλοσοφία της κυβέρνησης απαιτεί συρρίκνωση του δημόσιου και του ημικρατικού τομέα. Ταχυδρομεία, λιμάνια, αεροδρόμια είναι έτοιμα να βγουν στο σφυρί. Παραπληροφορεί εσκεμμένα η κυβέρνηση, όταν πληροφορεί πως όλα αυτά απαιτούνται από την ευρωπαϊκή μας πορεία. Φιλελευθεροποίηση δε σημαίνει ξεπούλημα κρατικής περιουσίας. Όποιος ιδιώτης θέλει να διεκδικήσει μερτικό στην αγορά ας κάνει τις επενδύσεις και ας συναγωνιστεί ελεύθερα, για να τα καταφέρει. Η κυβέρνηση όμως αντιστρατεύεται το δημόσιο συμφέρον, όταν αδιαφορεί να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα των ημικρατικών οργανισμών και με το πρόσχημα της χρεοκοπίας, στην οποία οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια κάποιους τουλάχιστον ημικρατικούς οργανισμούς, προσπαθεί να τους ξεπουλήσει προς όφελος του ιδιωτικού κεφαλαίου και

ασφαλώς σε βάρος του δημόσιου συμφέροντος. Οι περιπτώσεις των αεροδρομίων, της Αρχής Λιμένων και των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών είναι οι κλασικότερες. Στις προσεγγίσεις του ΑΚΕΛ η τάση για φιλελευθεροποιήσεις είναι πάρα πολύ κατανοητή. Μας καλούν να δεχτούμε τομές και μεταρρυθμίσεις στον τομέα των ημικρατικών οργανισμών. Η απάντησή μας ασφαλώς δεν είναι αρνητική και αυτή την προσέγγιση είναι χρόνια που την κάνουμε και λέμε ναι σε βελτιώσεις και μεταρρυθμίσεις στους ημικρατικούς οργανισμούς, στη λειτουργία και στο νομοθετικό τους πλαίσιο με τέτοιο τρόπο που οι ημικρατικοί οργανισμοί να μπορέσουν να ανταγωνιστούν ακόμα πιο ευέλικτα αλλά και πιο δυναμικά τα οποιαδήποτε ιδιωτικά συμφέροντα, που καμιά σχέση δεν έχουν με το δημόσιο συμφέρον. Και όταν κάποιος παρουσιάζουν μια σχετική αλλεργία όταν μιλούμε για ενίσχυση του ημικρατικού τομέα, δε βρίσκουν άλλο δικαιολογητικό παρά την ταμπέλα της δογματικότητας για την πλευρά της αξιωματικής αντιπολίτευσης.

Αγαπητοί συνάδελφοι, έχω την εντύπωση ότι η κυβέρνηση ή οι κυβερνήσεις, αλλά θα περιοριστώ στην τελευταία κυβέρνηση, έχει από μέρους του ΑΚΕΛ δεχτεί πολύ περισσότερες προτάσεις πάνω σ' αυτά τα θέματα παρά από το κυβερνών κόμμα. Και θα σας αναφέρω και συγκεκριμένα παραδείγματα: Η λειτουργία της Digiment, της θυγατρικής εταιρείας της ΑΤΗΚ, η οποία προσπαθεί να μπει πολύ δυναμικά στο διεθνή οικονομικό πεδίο δραστηριοτήτων, έγινε, δε θέλουμε να το παινευτούμε, αλλά ουσιαστικά έγινε κατόπιν υπόδειξης της κοινοβουλευτικής μας ομάδας, όταν ερχόταν η πρόταση για διαφοροποίηση του καθεστώτος της ΑΤΗΚ, και της επιμονής μας ότι δε θα επιτρέψουμε κάτι τέτοιο. Ταυτόχρονα υποδείξαμε τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε η ΑΤΗΚ να βγει έξω από τα κυπριακά σύνορα προς όφελος, ναι, του δημόσιου συμφέροντος. Και αυτό έγινε και φαίνεται ότι θα ακολουθήσει μια επιτυχή πορεία. Πέραν τούτου για το Συνεδριακό Κέντρο έγινε άλλη μια εισήγηση, η οποία

υιοθετήθηκε από το εκατόν τοις εκατόν όλων των πλευρών της Βουλής. Στη συζήτηση για το θέμα των μαρίνων θέλω να σας υπενθυμίσω ότι το αρχικό κυβερνητικό νομοσχέδιο ουσιαστικά πετάχτηκε στον κάλαθο των αχρήστων και δημιουργήθηκε με την παρεμβολή όλων μας, αλλά και της δικής μας πλευράς συμπεριλαμβανομένης, ένα νέο νομοθέτημα, το οποίο θα τεθεί, αντιλαμβάνομαι, προς ψήφιση την ερχόμενη εβδομάδα.

Αγαπητοί συνάδελφοι, λοιπόν, πέραν όλων αυτών, πιστεύω ότι οι οποιοδήποτε αφορισμοί ενάντια στην πλευρά μας δεν έχουν κανένα άλλο σκοπό εκτός από συνθηματολογική σκοπιμότητα. Εδώ δεν πρόκειται να επεκταθώ περισσότερο, όμως θέλω να πω πως ο ΔΗΣΥ επανειλημμένα λέει ότι δε θέλει κράτος επιχειρηματία, εννοώντας τη δική του προσέγγιση στα θέματα των ημικρατικών οργανισμών. Αν το κράτος θέλει όλους τους ημικρατικούς οργανισμούς να κερδίζουν, γιατί αυτό σημαίνει επιχειρηματίας -ένας επιχειρηματίας υπάρχει για να κερδίζει- ασφαλώς και είναι λανθασμένη και επικίνδυνη πρέπει να πω η προσέγγιση από μέρους του Δημοκρατικού Συναγερμού. Αγαπητοί συνάδελφοι, αυτοδιαψεύδεστε, όταν κάνετε αυτή την προσέγγιση, τη στιγμή που λέτε ότι θέλετε να ενισχύσετε το κράτος προνοίας ή τις κοινωνικές παροχές από μέρους του κράτους. Ναι, κάποιες υπηρεσίες είναι κοινωνική παροχή και έχουν σχέση με μερικούς τουλάχιστον από τους ημικρατικούς οργανισμούς. Αν κάποιος θέλουν να τους φάνε για άλλους λόγους, να το πουν ξεκάθαρα και να ζητήσουν επικρότηση των δικών τους τοποθετήσεων. Δεν είναι χρεοκοπημένοι οι ημικρατικοί οργανισμοί, όπως προσπαθούν επανειλημμένα οι Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού και μέρος των κυβερνώντων να πείσουν τον κόσμο. Θα απαριθμήσω μια σειρά από τέτοιους οι οποίοι ουδόλως καταδείχνουν κάτι τέτοιο: οι δύο μεγαλύτεροι, η ΑΗΚ και η ΑΤΗΚ. Κάποιοι θα μας πουν ότι εδώ υπάρχει το κρατικό μονοπώλιο. Είπαμε προηγουμένως ότι μέσα στα πλαίσια των φιλελευθεροποιήσεων

όποιος ιδιώτης έχει τα κότσια ας βγει στην αγορά να τους συναγωνιστεί. Όμως εμείς ποτέ δε θα δεχθούμε να σκύψουμε για να καβαλικέψουν κάποιοι πάνω στους ώμους μας, μεταβιβάζοντάς τους κρατική περιουσία, για να κάνουν το δικό τους. Τέτοια χάρη η δική μας η παράταξη ποτέ δε θα κάνει σε κανένα ιδιώτη. Αν ο Συναγερμός αυτό είναι που εννοεί λέγοντας ότι έχει αλλεργία με τους ημικρατικούς οργανισμούς, και πάλι καλείται ελεύθερα να το πει. Αν υπάρχει ένας χρεοκοπημένος ημικρατικός οργανισμός, και ασφαλώς δεν εννοώ τον ΚΟΑ ή το ΘΟΚ, γιατί αντιλαμβάνομαι περί τούτου δε θέλουν οι συνάδελφοι του ΔΗΣΥ να συζητήσουμε, είναι η Αρχή Λιμένων Κύπρου, για την κατάντια της οποίας καταρρίπτουμε όλες τις ευθύνες, επιρρίπτουμε όλες τις ευθύνες στην κυβερνητική πλευρά. Είναι η κυβερνητική πλευρά αυτή η οποία επιλέγει τους εκλεκτούς της για να διοικήσουν τους ημικρατικούς οργανισμούς και εμείς λέμε βασικότατη ευθύνη φέρει η διοίκηση της Αρχής Λιμένων Κύπρου, που με την ανοχή, αν όχι με τις οδηγίες της κυβέρνησης, κατάντησε τα λιμάνια μας στο χάλι που φτάσανε, για να προωθηθούν δικοί τους άλλοι λόγοι. Εδώ δεν πρόκειται για ανικανότητα διοίκησης και διεύθυνσης από μέρους του κράτους αλλά για κυβερνητική αδιαφορία και ενσυνείδητη πολιτική κατεύθυνση. Αν όμως η κυβέρνηση επιμένει για ανικανότητα, τότε αυτή, επαναλαμβάνω, ανήκει στην πλευρά της, αφού αυτή κάνει τις επιλογές.

Κύριε Πρόεδρε, δυστυχώς η κυβέρνηση δεν κατάφερε μέχρι τώρα να μας προκαλέσει το ενδιαφέρον με συγκεκριμένα προγράμματα και προτάσεις για την αναζωογόνηση και την πρόοδο της κυπριακής οικονομίας. Απουσιάζει από τις προσεγγίσεις της το όραμα και η έμπνευση, στα οποία αναφέρθηκαν δύο τουλάχιστον πτέρυγες της κυβερνητικής παράταξης και όχι της αντιπολίτευσης.

Στα πλαίσια έλλειψης έμπνευσης και αποφασιστικότητας από μέρους της κυβέρνησης εντάσσεται ακόμα μια μεγάλη αδυναμία, που δυστυχώς φαίνεται να είναι καθοριστική για το δημόσιο ταμείο. Πρόκειται για την υπέρμετρη υποτακτικότητα που

επιδεικνύει η κυβέρνηση Κληρίδη στις επαφές που έχει με την ΕΕ αναφορικά με την πορεία ένταξης. Ασφαλώς είναι γνωστό πως η Κύπρος με το μέγεθος, το οικονομικό της εύρος αλλά και με την ύπαρξη του πολιτικού της προβλήματος δεν είναι σε θέση να επιβάλλει τους δικούς της όρους στο τραπέζι των συνομιλιών για ένταξη. Όμως για εμάς δε δικαιολογείται με κανένα τρόπο η σχεδόν πλήρης έλλειψη διεκδικητικότητας που επέδειξε η κυπριακή κυβέρνηση στις επαφές της με τις Βρυξέλλες. Λόγω του αρχοντοχωριατισμού, κατ' εμάς, λοιπόν που επέδειξε η κυπριακή πλευρά, ότι το επίπεδο της οικονομίας μας όχι μόνο δεν απαιτεί τη στήριξη της κοινότητας στην προενταξιακή μας πορεία, αλλά αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση, οδήγησε την πολιτική επιτροπή στο συμπέρασμα και αργότερα στην απόφαση ότι η Κύπρος δεν μπορεί και δεν πρέπει να περιληφθεί σε διάφορα προενταξιακά προγράμματα στήριξης και ενίσχυσης της οικονομίας της, για να εναρμονισθεί, όπως συμβαίνει με όλες τις υπόλοιπες χώρες που βρίσκονται στον προενταξιακό θάλαμο.

Είναι δισεκατομμύρια λίρες που περιλαμβάνουν διάφορα ταμεία εναρμόνισης, προς τα οποία η κυπριακή κυβέρνηση δεν κατάφερε να πετύχει πρόσβαση και έχει τις δικές της ευθύνες. Ασφαλώς το εμπόδιο που δημιουργείται στην ενταξιακή πορεία από την ύπαρξη του πολιτικού προβλήματος, όπως ήδη αναφέρθηκε, δεν μπορεί να παραγνωρισθεί, ταυτόχρονα όμως δεν είναι δυνατό να γίνεται συνέχεια αποδεχτό, όποτε προκύψει μια λογική διεκδίκησή μας στα πλαίσια της ισότιμης, αν μη τι άλλο, μεταχείρισης. Δεν είναι δυνατόν η Κύπρος ουσιαστικά να συμμετέχει σε μερικά μόνο προγράμματα με τη δική της ουσιαστικά χρηματική συμβολή, αφού αυτή καταβάλλεται υπό μορφή συνδρομής. Πιστεύουμε ότι έχουμε επιχειρήματα να προτάξουμε προς τους Ευρωπαίους συνομιλητές μας, αρκεί να το θελήσουμε και να τα αναζητήσουμε. Το γεγονός ότι μέχρι πρόσφατα το πάνω χέρι στις συνομιλίες από κυπριακής πλευράς το είχε το Υπουργείο Εξωτερικών, η πολιτική πτέρυγα δηλαδή της κυβέρνησης, ίσως να

επηρέασε αρνητικά. Πρόταξη της πολιτικής σκοπιμότητας ναι, νοουμένου φυσικά ότι κάτι τέτοιο εκφράζει τα συμφέροντα του τόπου και του λαού μας, χωρίς όμως να παραγνωρίζονται πλήρως οι οικονομικές πτυχές του θέματος.

Η πρώτη φάση της τελωνειακής ένωσης ολοκληρώθηκε με μονόπλευρα προς το παρόν συμφέροντα. Η κυπριακή αγορά άνοιξε διάπλατα τις πόρτες της στα ευρωπαϊκά προϊόντα χωρίς καμιά προστασία για τα κυπριακά προϊόντα, που δέχονται ακόμα και αθέμιτο ουσιαστικά συναγωνισμό στην ίδια τους την πατρίδα. Γιατί, ενώ πολλά από τα ευρωπαϊκά παρουσιάζονται έμμεσα επιδοτημένα από κοινοτικά ταμεία, δε συμβαίνει το ίδιο και με τα κυπριακά, με αποτέλεσμα τις ζημιές να καλείται να τις καλύψει το δημόσιο ταμείο, δηλαδή οι ίδιοι οι φορολογούμενοι παραγωγοί και ο υπόλοιπος κυπριακός λαός.

Η παρουσία κυπριακών προϊόντων στην ευρωπαϊκή αγορά δεν ενισχύθηκε συγκριτικά με την κατάσταση που επικρατούσε πριν το 1988, όταν ίσχυε απλά η Συμφωνία Συνεργασίας Κύπρου - ΕΟΚ, γιατί μετά το 1988 που ξεκίνησε η τελωνειακή μας ένωση και ανεμούντο αρκετά συγκριτικά οφέλη κυρίως στην εμπορία γεωργικών προϊόντων αυτά χάθηκαν ουσιαστικά, γιατί μεσολάβησε η Μεσογειακή Πολιτική της Κοινότητας που διαφοροποίησε την κατάσταση, προσφέροντας πλεονεκτήματα όχι μόνο σε μεσογειακές χώρες-μέλη της Κοινότητας αλλά και σε άλλες μη μέλη, εκμηδενίζοντας έτσι τα οφέλη για την Κύπρο, αφού παραμέρισε τα συμφέροντά της.

Αυτό είναι ένα επιχείρημα που ποτέ κατά την άποψή μας δεν προτάχθηκε, ακόμα και όταν η κοινότητα, μετά την υπογραφή της GATT, επέμενε πεισματικά να διαφοροποιηθούν πρόνοιες της Συμφωνίας Τελωνειακής Ένωσης προς όφελός της χωρίς οποιαδήποτε ανταλλάγματα για την κυπριακή πλευρά.

Ένα άλλο επιχείρημα που πρέπει να αντιπροτάξουμε είναι ακριβώς η οικονομική μας ανάπτυξη. Ενώ για τις δέκα χώρες της Κεντροανατολικής Ευρώπης έχουν εγκριθεί μόνο για σκοπούς εναρμόνισης του πολιτειακού και διοικητικού τους συστήματος έξι

ολόκληρα δισεκατομμύρια λίρες μέσα σε επτά χρόνια, από το 1997 μέχρι το 2003, ενώ συστάθηκαν και μια σειρά από άλλα ταμεία, ενώ για την Τουρκία, που ακόμα βρίσκεται στο πρώτο στάδιο της τελωνειακής ένωσης, έχουν προνοηθεί εκατοντάδες εκατομμύρια λίρες χορηγιών και όχι μόνο ευνοϊκών δανείων, ενώ χώρες όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ισλανδία, που εισήλθαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση μετά το 1981, ακόμα επωφελούνται προνοιών μιας σειράς ταμείων εξισορρόπησης της οικονομίας τους προς τις υπόλοιπες χώρες, η Κύπρος παραμένει η μόνη εξαίρεση, προσπαθώντας να εναρμονισθεί αποκλειστικά με δικό της κόστος, που μέχρι την ένταξη θα είναι συνολικά μερικές εκατοντάδες εκατομμύρια λίρες.

Πρέπει να τονισθεί προς την άλλη πλευρά ότι η στέρεη αναπτυξιακή βάση που θα βρουν οι Ευρωπαίοι εταίροι στο νησί, που θα είναι ουσιαστικά το νοτιοανατολικό ευρωπαϊκό σύνορο σε απόσταση αναπνοής από το χώρο της Μέσης Ανατολής, που ασφαλώς τόσο τους ενδιαφέρει και πολιτικά αλλά πολύ περισσότερο οικονομικά, έχει κτισθεί με ιδρώτα αλλά και με κόστος του κυπριακού λαού και ασφαλώς δε θα στοιχίσει απολύτως τίποτα σ' αυτούς, που θα χρησιμοποιήσουν ελεύθερα πλέον την Κύπρο για να προωθήσουν τα δικά τους συμφέροντα, που θα μεταφράζονται σε εκατομμύρια λίρες στη γύρω περιοχή.

Κύριε Πρόεδρε,

Θα προσέξατε ίσως ότι εφέτος δε θεώρησα σκόπιμο να χρησιμοποιήσω πολλούς αριθμούς στην παρέμβασή μου, αν και κάτι τέτοιο θα θεωρείτο πολύ φυσιολογικό, αφού συζητούμε ένα θέμα που σχετίζεται άμεσα με αριθμούς. Κάτι τέτοιο κάναμε στις συζητήσεις που προηγήθηκαν στην Επιτροπή Οικονομικών, σχετικές αναφορές όμως έγιναν και στην ομιλία του κοινοβουλευτικού μας εκπροσώπου κ. Χρίστου. Προτίμησα να αναφερθώ σε μερικά μόνο, σοβαρά κατά την άποψή μας, θέματα, στα οποία η κυβέρνηση επιδεικνύει αμέλεια, αδιαφορία ή αδυναμία να εκφράσει με τον καλύτερο

τρόπο το δημόσιο συμφέρον. Τις προτάσεις μας σε αρκετά θέματα τις έχουμε ήδη δημοσιοποιήσει, χωρίς να διεκδικούμε το αλάθητο.

Στα πλαίσια της σοβαρής και υπεύθυνης κριτικής που διακρίνει την παράταξή μας, είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε με όλες τις πλευρές, για να εκφραστεί με τον καλύτερο τρόπο το δημόσιο συμφέρον. Μια τέτοια συζήτηση θα προκαλέσουμε αμέσως μετά την ολοκλήρωση της συζήτησης των προϋπολογισμών, ζητώντας από την εκτελεστική εξουσία να ξεκαθαρίσει τις προθέσεις της στα θέματα που αφορούν παραχώρηση με οποιαδήποτε μορφή κρατικής περιουσίας. Ίσως για κάποιες μορφές παραχώρησης να μη χρειάζεται οποιασδήποτε μορφής νομοθετική κάλυψη, όμως είναι το λιγότερο ηθική υποχρέωση της κυβέρνησης να γνωστοποιήσει έγκαιρα στο νομοθετικό σώμα αυτές της τις προθέσεις.

Η χειροτέρευση δυστυχώς της κυπριακής κοινωνίας τα τελευταία χρόνια, οι καταγγελίες σκανδάλων και η αποκάλυψη ατασθαλιών αλλά και η ακυβερνησία σε πολλούς τομείς μάς θέτουν, ως αντιπολίτευση, σε πολύ “πλεονεκτικότερη” θέση απ’ ό,τι ήταν ο κ. Κληρίδης και η παράταξή του ως αντιπολίτευση. Όμως, δε θα υποκύψουμε στον πειρασμό και δε θα καταψηφίσουμε κονδύλια για μισθούς υπουργών ή οποιοδήποτε άλλο, όπως έκανε ο κύριος Κληρίδης και η παράταξή του, γιατί απλά νιώθουμε πως είμαστε πιο υπεύθυνοι από αυτούς. Θα συνεχίσουμε να προτάσσουμε τις πολιτικές μας θέσεις, τα επιχειρήματα και τις προτάσεις μας, προσπαθώντας να πείθουμε στα πλαίσια ενός δημοκρατικού διαλόγου, αναμένοντας και από άλλους να πράξουν το ίδιο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ τώρα στο βήμα το βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Σοφοκλή Χατζηγιάννη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριε Αγαπίου.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Α! εξεκινήσαμε άσχημα!

(Γέλια)

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δεν είναι για τον ομιλητή· είναι για τα εκθαμβωτικά φώτα τα οποία είναι απέναντί μας και δε μας επιτρέπουν ούτε να διαβάσουμε ούτε να ακούσουμε τον ομιλητή ούτε να παρακολουθήσουμε τη συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ε! τι να κάνουμε; Ποια εισήγηση υπάρχει;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ούτε να βλέπουμε τον ομιλητή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον ομιλητή να συνεχίσει.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρά το γεγονός ότι δεν είμαι οικονομολόγος, θα επιχειρήσω να δώσω κάποιες σύντομες απαντήσεις στο συνάδελφο για την αναφορά του στα οικονομικά και να πω ότι τα προβλήματα στις βιομηχανικές εξαγωγές δεν είναι σημερινά· είναι διαχρονικά και παρατηρήθηκαν, αν θέλετε, και κατά τις προηγούμενες διακυβερνήσεις.

Δεν είναι ορθό αυτό που έχει πει ο κ. Καζαμίας, ότι οι αναπτυξιακές δαπάνες έχουν μειωθεί επί της διακυβέρνησης Κληρίδη, γιατί σε πραγματικές τιμές έξω ο πληθωρισμός τα έτη 1988 έως 1992 ήταν £374 εκ., ενώ κατά τα έτη 1993 έως 1997 ήταν £478 εκ., δηλαδή £104 εκ. περισσότερο. Αν θέλετε, σε ποσοστό ήταν τα έτη 1988-1992 3,38% εις δε τα έτη 1993-1997 3,57%.

Αναφορικά με το παράδειγμα της Κίνας, για να απαντήσει στο επιχείρημα του κυρίου υπουργού για τους ρυθμούς ανάπτυξης, προσπαθώντας να μειώσει και αυτό το επίτευγμα, που καθορίζεται στο 5%, έχει γίνει αναφορά ότι στην Κίνα είναι δώδεκα, δεκατέσσερα τόσα τοις εκατόν. Πρέπει να πω ότι εξαρτάται από πού ξεκινάς, είναι το σημείο εκκίνησης, είναι τα μόνα τουλάχιστον οικονομικά τα οποία θυμούμαι από το πανεπιστήμιο. Επίσης, δεν είναι σωστό αυτό που είπατε για την Αρχή Λιμένων Κύπρου, γιατί η Αρχή Λιμένων Κύπρου έχει κέρδη γύρω στα £2,5 εκ. το χρόνο, απλώς, επειδή το κράτος έχει φορτώσει στην Αρχή Λιμένων τα £80 εκ. της αναβάθμισης του λιμένα της Λεμεσού, γι' αυτό παρατηρείται η κατάσταση, αν θέλετε, γι' αυτό παρατηρούνται τα προβλήματα στην Αρχή Λιμένων.

Τώρα, για το κράτος επιχειρηματία, σίγουρα δε θέλουμε εμείς το κράτος να κατασκευάζει και να πουλά ψωμιά. Αυτός ο τομέας θα πρέπει να αφεθεί στον ιδιωτικό τομέα.

Έρχομαι τώρα σε έναν άλλο εκλεκτό συνάδελφο, τον κ. Φιλίππου. Επειδή ο κ. Φιλίππου προτιμά την ιδιότητα του καθηγητή πανεπιστημίου, και όχι άδικα, θα ανέμενα από την ομιλία του που έκανε στο Σώμα να κάνει κάποιες εισηγήσεις πώς θα αναβαθμιστεί επιτέλους το επίπεδο της παρεχόμενης εκπαίδευσης σ' αυτό τον τόπο. Αντί τούτου περιορίστηκε να σημειώσει και να διαμαρτυρηθεί ότι τα όσα δαπανώνται για την παιδεία μας υπολείπονται τα της Ευρώπης. Αλλά και σ' αυτό το σημείο δε δώσατε

την πραγματική εικόνα, αγαπητέ συνάδελφε, γιατί ο μέσος όρος στην Ευρώπη είναι 5,2%, στην Κύπρο είναι 4,2%.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

4% ακριβώς.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ήταν το 1995 4%, αλλά τώρα είναι 4,2%. Αλλά, εν πάση περιπτώσει, εγώ δέχομαι το 4%. Το υπολειπόμενο 1% έπρεπε να έχετε υπόψη σας, και είμαι σίγουρος ότι το γνωρίζετε, ότι είναι οι δαπάνες για το ΑΤΙ, που είναι στους προϋπολογισμούς του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Δεν περιλαμβάνονται δηλαδή οι δαπάνες για το ΑΤΙ ούτε οι δαπάνες για το ΑΞΙΤ, που είναι στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού που πληρώνονται, ούτε για το Δασικό Κολέγιο, που και πάλι είναι εκπαίδευση που είναι από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, ούτε και η Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης, που είναι από το Υπουργείο Οικονομικών. Όλα αυτά συμποσούνται στο 1% και είμαστε ακριβώς στο πέντε κόμμα κάτι, όπως είναι και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες.

Αν υπάρχουν προβλήματα, δεν είναι στις δαπάνες, αγαπητέ συνάδελφε, είναι στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και πόσα κοστίζει στον κυπριακό λαό, γιατί όσα δίνει το κράτος άλλα τόσα δίνουν οι ιδιώτες σε φροντιστήρια, στην παραπαιδεία. Και πρέπει να έρθουμε εδώ να διορθώσουμε τα κακώς έχοντα. Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι αναμένω τα δύομισι τελευταία χρόνια που είμαι πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας τοποθέτηση του δικού σας κόμματος πάνω στο καυτό θέμα που καίει τον κυπριακό ελληνισμό, πάνω στο θέμα κατάλογος διοριστέων. Όλοι γνωρίζουμε και είναι κοινό μυστικό ότι η έκθεση Ουνέσκο έχει σημειώσει το μεγάλο πρόβλημα που παρατηρείται από την ύπαρξη του καταλόγου διοριστέων. Και όμως όλα αυτά τα χρόνια αρνείστε να τοποθετηθείτε και να εγκύψουμε και να επιλύσουμε

αυτό το πρόβλημα και δέχεστε ακόμη και σήμερα να βγαίνουν στην έδρα εκπαιδευτικοί οι οποίοι είναι μακράν του αντικειμένου τους δεκαοχτώ ή είκοσι χρόνια. Σήμερα έμαθα ότι έχει και με είκοσι δύο χρόνια και καθ' υπολογισμόν αναμένουν να διοριστούν μετά από τρία χρόνια. Δηλαδή, είκοσι πέντε χρόνια μετά την αποφοίτηση δεχόμεθα να βγαίνουν στην έδρα χωρίς προϋπηρεσιακή επιμόρφωση, γνωστού όντος ότι ο κ. Εξαρχάκος, καθηγητής πανεπιστημίου της Ελλάδος και πρόεδρος του Επιμορφωτικού Ινστιτούτου, ο ειδήμων δηλαδή επί αυτών των θεμάτων, μας λέγει ξεκάθαρα ότι μετά από έξι χρόνια μακράν του αντικειμένου σου είσαι ανεπίδεχτος επιμόρφωσης, ανεπίδεχτος επιμόρφωσης! Και εμείς δεχόμεθα είκοσι, είκοσι δύο, είκοσι τρία χρόνια μακριά, αν θέλετε, από τα θρανία, εργολάβοι οικοδομών -είπα τα πολλές φορές- συνταξιούχοι λοχίες αστυνομίας έρχεται η σειρά τους να διοριστούν, διορίζονται χωρίς καμιά επιμόρφωση. Δεν είδα να εισηγείστε, εκλεκτέ συνάδελφε, τρόπους επίλυσης αυτού του καυτού προβλήματος. Πρέπει να πω στο Σώμα ότι μπήκα στα θέματα παιδείας τα τελευταία δύομισι χρόνια και είναι με έκπληξη που διαπιστώνω αυτές τις αδυναμίες, γι' αυτό θα καλέσω τον Πρόεδρο της Βουλής όπως σύντομα καλέσει σύσκεψη των αρχηγών και εκπροσώπων των κομμάτων, για να ληφθούν αποφάσεις επί υψηλού επιπέδου, έτσι ώστε να δώσουμε ποιότητα στους εκπαιδευτικούς. Και είναι εκεί, αν θέλετε, που θα εξυψώσουμε και το επίπεδο της παιδείας μας.

Έχουμε επιτύχει τα τελευταία δύομισι χρόνια έπειτα από επίμονες προσπάθειες να δεχτεί το κράτος, η κυβέρνηση, να ξεκινήσει επιτέλους η προϋπηρεσιακή επιμόρφωση τουλάχιστον, εφόσον δεν αγγίζετε τους κατάλογους διοριστέων. Και για να μην υπάρχει η παρεξήγηση, ξεκαθαρίζω ότι δεν παραγνωρίζουμε την κοινωνική πτυχή του θέματος, το ότι κάποιοι άνθρωποι περιμένουν επί σειρά ετών να διοριστούν. Δεν παραγνωρίζουμε αυτή την πτυχή, αλλά υπάρχει και ένα νομοσχέδιο από το 1994 που εισηγείται να γίνει και ένας δεύτερος κατάλογος με κριτήριο την αξία και όχι το έτος

λήψεως του πτυχίου. Άρα λοιπόν τουλάχιστον μπορούμε να πούμε ότι επιτέλους θα ξεκινήσει η προϋπηρεσιακή επιμόρφωση.

Γι' αυτό εκμεταλλεύομαι την παρουσία του Υπουργού Οικονομικών και τον παρακαλώ πραγματικά να σταλεί σύντομα προϋπολογισμός στη Βουλή, έτσι ώστε να ξεκινήσει η προϋπηρεσιακή επιμόρφωση. Έχει λεχθεί, όχι από μένα αλλά από τους ηγέτες των εκπαιδευτικών οργανώσεων, ότι όχι μόνο χρειάζεται προϋπηρεσιακή επιμόρφωση αλλά πως μετά πέντε-έξι χρόνια ο εκπαιδευτικός στην έδρα χρειάζεται και εκείνος επιμόρφωση, γιατί άλλα έμαθε πριν έξι χρόνια και άλλα δείχνει σήμερα, αν θέλετε, η ανάγκη των καιρών. Πρέπει να υπάρχει μια συνεχής επιμόρφωση, γι' αυτό και σ' αυτό τον τομέα ανέμενα κάποιες εισηγήσεις, εκλεκτέ συνάδελφε.

Ένα άλλο κεφάλαιο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που πρέπει κάποτε να μας απασχολήσει είναι η τριτοβάθμια εκπαίδευση. Όλοι γνωρίζουμε ότι στα κατεχόμενα εδάφη μας λειτουργούν πανεπιστήμια με τις γνωστές, αν θέλετε, σκοπιμότητες και όλο τον ξένο, δυτικό κόσμο τον παίρνουν στα κατεχόμενα. Είναι καιρός να αναβαθμίσουμε το επίπεδο της τριτοβάθμιας εδώ εκπαίδευσης, έτσι ώστε να καλύψει αυτό το κενό, γιατί με αυτό τον τρόπο θα προσφέρουμε και εθνικό έργο στον τόπο μας. Ως Βουλή είμαστε έτοιμοι μέσα από τη νομοθεσία να δώσουμε εκείνα τα οποία χρειάζονται, αλλά θα παρακαλούσα τους ιδιοκτήτες των σχολών αυτών να συνεργαστούν με την Επιτροπή Παιδείας της Βουλής, γιατί είναι και για το δικό τους καλό που εργαζόμαστε, γιατί το ψηλό επίπεδο θα έχει πράγματι καλύτερη ανταπόκριση.

Έχει παραπονεθεί ο κ. Φιλίππου ότι τα κονδύλια για το πανεπιστήμιο ήταν περιορισμένα. Μα εγώ άκουσα τον κ. Πιπτοκοπότη ο οποίος κατηγορούσε συνέχεια την κυβέρνηση ότι μπαίνουν κονδύλια στους προϋπολογισμούς και στην πραγματικότητα είναι στάχτη στα μάτια του κόσμου και δεν υλοποιούνται. Τι θα θέλαμε λοιπόν; Να

βάζουμε κονδύλια για την πανεπιστημιούπολη εκατομμύρια λίρες, τη στιγμή που ακόμη δεν είχαμε αποφασίσει πού έπρεπε να χτιστεί η πανεπιστημιούπολη;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Υποτίθεται εκάμαμε τα εγκαίνια!

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Μα εκάμαμέν τα πρόσφατα, εκάμαμέν τα πρόσφατα και ασφαλέστατα είναι καθαρό ότι, όταν ξεκινήσει ένα έργο, αν χρειαστεί, μπορεί να έρθουν συμπληρωματικοί προϋπολογισμοί και να προχωρήσει η εκτέλεση των έργων.

Δε θα επεκταθώ και να πω ότι είναι σωστή η κίνηση που έγινε για το ολόημερο σχολείο, όπως και τόσα άλλα τα οποία σήμερα προγραμματίζονται και προωθούνται στο χώρο της παιδείας μας. Θα κάμω όμως κάποιες υποσημειώσεις για αναφορές που έκαναν κάποιοι συνάδελφοι και θα πω ότι τα τελευταία χρόνια που είμαι στη Βουλή, ακούγοντας τον κ. Παπακώστα πάντοτε να μιλά για τους προϋπολογισμούς, δεν τον άκουσα καμιά φορά να μιλήσει και να πει άλφα κονδύλια, βήτα κονδύλια! Έκκληση στις πατριωτικές δημοκρατικές δυνάμεις να συνενωθούν -είναι συγκινητική η έκκλησή του- αλλά εδώ εκείνο που συζητούσαμε είναι για τους προϋπολογισμούς του κράτους. Και προχώρησε ο αγαπητός συνάδελφος να χωρίσει τους συναδέλφους σε δημοκρατικούς και σε φασίστες.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΑΚΕΛ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ, ως τώρα πηγαίναμε καλά!

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Περίπου. Όταν η μια είναι δημοκρατικοί, η άλλη τι είναι δηλαδή;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ήρεμα, ήρεμα!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι άλλοι δεν είναι φασίστες· είναι μη δημοκρατικοί. Δηλαδή...

(Γέλια)

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Νομίζω ότι μπορεί κάποιος να σημειώσει επίσης από την ομιλία του, να κάνει την ίδια διαπίστωση, αν θέλετε, πως κάθε φορά που θα βγει να μιλήσει θα αναφερθεί στον Πρόεδρο Κληρίδη με πάθος, λες και δεν έχει ακόμη ξεχάσει το γεγονός ότι ήταν υπαρχηγός της αστυνομίας και είχε εκείνη τη σύγκρουση με τον Πρόεδρο Κληρίδη και, όποτε μιλήσει, η αναφορά του γίνεται πάντοτε για τον Πρόεδρο Κληρίδη.

Ο συνάδελφος Τάκης Χατζηγεωργίου, ο οποίος ανέβασε το κόστος των πυραύλων σε £250 εκ. έως £300 εκ... Έχω την ομιλία του ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Τι νόμισμα, κύριε Χατζηγιάννη;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Σελίδες, σελίδες, σελίδες, σελίδες, σελίδες... Μας έχει δώσει και δύο σελίδες έργα τα οποία θα έκαμνε η Κυπριακή Δημοκρατία, αν δεν ξοδεύονταν αυτά τα £300 εκ. Βεβαίως, δεν είναι £300 εκ., είναι £125 εκ., αλλά δεν έχουν σημασία οι αριθμοί. Τι £125, τι £300 εκ.! Όμως, αν κοιτάξετε, εκείνο που έχει μεγάλη σημασία είναι ο κατάλογος των έργων τα οποία θα γίνονταν. Και μας λέγει, δεκαέξι χρόνια δωρεάν παραχώρηση φαρμάκων σε κάθε Κύπριο...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεκαοχτώ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Δεκαέξι, κύριε. Η παράκληση είναι... επέτρεψα τη διακοπή, αλλά επειδή εγώ δε διέκοπτα. Διαβάζω από την ομιλία του...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Διά δύο.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Γιατί διά δύο;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εν' τα μισά τους...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ε, ωραία, έστω. Εγώ σας λέω τους αριθμούς που ο ίδιος αναφέρει και εσείς διαιρείτε διά δύο. Έξι νοσοκομεία του επιπέδου του υπερσύγχρονου νοσοκομείου που χτίζεται τώρα στη Λευκωσία, είκοσι νοσοκομεία του επιπέδου αυτού της Λεμεσού Λάρνακας και Πάφου. Μπορούσαμε να στέλλουμε δωρεάν για τριάντα χρόνια όλους τους Κύπριους ασθενείς στο εξωτερικό για τριτοβάθμια νοσηλεία, όλα τα κρατικά νοσηλευτήρια με σύγχρονο εξοπλισμό, μπορούσαμε να ιδρύσουμε ιατρική και νοσηλευτική σχολή με τα £300 εκ.! Θα καλύπταμε συνολικά τέσσερα χρόνια των κρατικών προϋπολογισμών υγείας. Για να δούμε και τις υπερβολές δηλαδή, θα μπορούσαμε να συντηρούμε το νοσοκομείο Λεμεσού για εκατόν τριάντα τρία χρόνια! Θα μπορούσαμε να στέλλαμε για εγχείρηση τέσσερις χιλιάδες Κύπριους στο εξωτερικό, θα μπορούσαμε...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Πόθεν...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Θα έρτω και σε σας, κύριε Πιττοκοπίτη, θα έρθω και σε σας.

(Γέλια)

Θα μπορούσαμε να χτίζαμε εξήντα - παρακαλώ, παρακολουθήστε τον αριθμό, μα είναι υπεύθυνη ομιλία από το βήμα της Βουλής! - εξήντα ογκολογικά κέντρα. Και κατά τα άλλα δεν κάμνουν στείρα αντιπολίτευση! Τριακόσιους υπερσύγχρονους μαγνητικούς τομογράφους. Σήμερα τα νοσοκομεία μας δεν έχουν ούτε έναν· υπάρχουν μόνο τρεις στον ιδιωτικό τομέα. Θα μπορούσαμε να καλύπταμε για δύο χρόνια ολόκληρο τον κρατικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και θα μπορούσαμε να καλύπταμε για δώδεκα χρόνια τον Προϋπολογισμό Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων. Πενήντα σύγχρονα σχολεία, περίπου ογδόντα εκατομμύρια -προσέξτε τον αριθμό- ογδόντα εκατομμύρια βιβλία για τα δημόσια σχολεία, για διακόσια χρόνια...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Έχετε δίκαιο, κύριε Μαντάκη, κακώς ασχολούμαστε με τους προϋπολογισμούς, απλώς το λέω, μετά από αυτά που διαβάζουμε έχετε απόλυτο δίκαιο. Για διακόσια χρόνια ο προϋπολογισμός των πολιτιστικών υπηρεσιών, τα έξοδα των Τμήματος Δασών για εξήντα επτά χρόνια -προσέξτε τον αριθμό- για εξήντα επτά χρόνια! Θα μπορούσαμε να αγοράζαμε τριακόσια εκατομμύρια δενδρύλλια.

(Γέλια)

Πενήντα υδατοφράκτες, πενήντα υδατοφράκτες! Ο υδατοφράκτης του Κούρρη στοίχισε νομίζω ογδόντα εκατομμύρια. Θα κάναμε πενήντα υδατοφράκτες! Προσέξτε, για να δείτε την υπερβολή, κύριες και κύριοι συνάδελφοι, εκατόν πενήντα μονάδες αφαλάτωσης, αν δε με απατά η μνήμη μου, κύριε υπουργέ, το εργοστάσιο αφαλάτωσης στη Δεκέλεια νομίζω στοίχισε £12 εκ.

Το λοιπόν, εκατόν πενήντα μονάδες, κύριοι, των δώδεκα εκατομμυρίων. Ολόκληρο το οδικό δίκτυο της Κύπρου εξ υπαρχής, με σύγχρονους δρόμους διπλής

κατεύθυνσης με τα εκατομμύρια που πέταξε ο Κληρίδης για τους πυραύλους! Όλα τα δημόσια έργα της Κύπρου για είκοσι επτά χρόνια! Και όλα τα έργα υποδομής για εναρμόνιση της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρέπει να ομολογήσω ότι είναι κατανοητό η ευαισθησία, το ενδιαφέρον του συναδέλφου και του κόμματος που εκπροσωπεί για να περισωθούν χρήματα του κυπριακού λαού. Όλοι το προσυπογράφουμε. Τολμώ όμως να πω ότι η ίδια ευαισθησία δεν είχε επιδειχθεί, όταν ο Λεόντιος Ιεροδιακόνου αποκάλυπτε στη Βουλή ότι από τη Lusier παίρνονταν προμήθειες ύψους 18,5%, όταν αεροπλάνα ιδιωτικά και τουριστικές επαύλεις αποκτούνταν από προμήθειες όπλων. Και δεν αναφέρομαι σε συναδέλφους, να μην υπάρχει παρεξήγηση, ούτε κατηγορώ οποιοδήποτε σε οποιοδήποτε χώρο. Απλώς λέγω ότι δεν επεδείχθη ευαισθησία, το τονίζω, το τονίζω ότι, όταν ο Λεόντιος Ιεροδιακόνου έβαλε τα έγγραφα στην Επιτροπή Ελέγχου της Βουλής...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ, παρακαλώ!

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ήδη δικάζεται αυτή τη στιγμή και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, που τότε ηγείτο του κράτους, συμμετέχει αυτή τη στιγμή στην κυβέρνηση. Γιατί τα ερωτήματα προς τη δική μας παράταξη; Θα έπρεπε προς τον εαυτό του ο κ. Χατζηγιάννης να τα υποβάλει. Αν υπήρχε πράγματι αυτή η διαφθορά, πώς συνεργαστήκατε με ένα διεφθαρμένο καθεστώς, κύριε Χατζηγιάννη, με συγχωρείτε;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ε, προσπαθώ, νομίζω ότι...

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Είναι για την ουσία, όχι για τα λόγια του αέρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ, παρακαλώ, να προχωρούμε για να τελειώνουμε.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κατανιώ γιατί κάποιος ενοχλούνται.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εν ενοχλούμαστε.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κατανιώ το απόλυτα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δημιουργείται ωραία ατμόσφαιρα, αλλά να τελειώνουμε!

(Γέλια)

Κατανιώ.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Το μόνο που λέγω είναι ότι, όπως σήμερα φωνασκούμε, όταν αναφερόμεθα σ' αυτό το κεφαλαίο, οι ίδιες φωνασκίες ακούγονταν στην Επιτροπή Ελέγχου. Πλαστά, πλαστά φωνάζαν του Λεόντιου, χωρίς να τα διαβάσουν, χωρίς να τα κοιτάξουν. Ανέμενα λοιπόν ότι ο χορός των εκατομμυρίων, όταν αγοράστηκαν ιδιωτικά αεροπλάνα στην Κύπρο από τους εξοπλισμούς, έπρεπε να είναι κέντρισμα για ευαισθησία σ' αυτούς που σήμερα λένε ότι αυτά τα εκατομμύρια που πέταξε ο Κληρίδης για τους πυραύλους έπρεπε να πάνε σε νοσοκομεία και ούτω καθεξής.

Και τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, με δύο άλλες αναφορές για τον κ. Πιπτοκοπίτη. Ο κ. Πιπτοκοπίτης ανεφέρθη σε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μην τον κάμεις να σου απαντήσει!

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ανεφέρθη σε μύθους για τα υπό κατασκευή και προγραμματιζόμενα οδικά και άλλα έργα στην Πάφο και αλλού. Αμφισβήτησε ότι θα τελειώσει κάποτε και ο δρόμος Λεμεσού-Πάφου. Προς στιγμή πίστεψα ότι αναφερόταν στο δρόμο που κατασκεύαζε η ΞΕΚΤΕ, αλλά τελικά θυμήθηκα ότι τούτος έχει τελειώσει χωρίς προβλήματα! Και τελειώνω, κύριε Πρόεδρε...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Μου επιτρέπετε να σας ρωτήσω κάτι; Μου επιτρέπετε να σας ρωτήσω κάτι; Μου επιτρέπετε να ρωτήσω κάτι, συνάδελφε;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ενοχλείστε, ναι.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Μου επιτρέπετε να σας ρωτήσω κάτι, συνάδελφε;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ενοχλείστε;

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Όι, καθόλου. Μου επιτρέπετε να σας ρωτήσω κάτι να μας διαφωτίσετε; Γιατί οι συνάδελφοί σας στην Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, οι βουλευτές του Συναγερμού, συμφωνούν απόλυτα μαζί μου γι' αυτές τις καθυστερήσεις; Αυτό θέλω μόνο να μου απαντήσετε. Ευχαριστώ.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ.

Κύριε Πιττοκοπίτη, εκάμετε αναφορά...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη συνεχίσετε το διάλογο παρακαλώ.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εκάμετε αναφορά σε μύθους, εκάμετε αναφορά κ.λπ. Εν πάση περιπτώσει, νομίζω ότι, αν μου επιτρέψετε να τελειώσω με μια απλώς αναφορά στα όσα ο φίλος Νίκος Μουσιούππας έχει σήμερα αναφέρει, η οποία πιστεύω αναφορά του δε με βρίσκει με κανένα τρόπο σύμφωνο. Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι μπορεί να έχει ο καθένας μας στενοχωρηθεί, πληγωθεί, οτιδήποτε, με τη λήψη της απόφασης εκείνης, αλλά η περαιτέρω ενίσχυση της άμυνας είναι καθήκον όλων μας κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες. Ο στόχος της άμυνας δεν είναι να νικήσουμε την Τουρκία. Ουδέποτε είπαμε αυτό το πράγμα ούτε και είπαμε ποτέ μας ότι έχουμε ισοζυγίσει τους εξοπλισμούς είτε ότι θα τους ισοζυγίσουμε. Ήταν η πάντοτε πάγια θέση μας ότι, όσο ενισχύουμε την άμυνά μας, ενεργεί αποτρεπτικά, στέλλουμε το μήνυμα στην άλλη πλευρά ότι, αν επιχειρήσει οτιδήποτε, θα έχει κόστος και όσο ενδυναμωμένη είναι η άμυνα το κόστος θα είναι μεγαλύτερο. Άρα λοιπόν δεν μπορεί με κανένα τρόπο να υπάρξει αλλαγή σ' αυτή την προσέγγιση και να πούμε ότι "ε! ξέρετε, αφού δεν μπορούμε να τα βάλουμε με την Τουρκία, άρα λοιπόν να σταματήσουν οι εξοπλισμοί".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγεωργίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή ο έντιμος συνάδελφος αναφέρθηκε σε μη υπεύθυνη ομιλία, νομίζω ότι έχω το δικαίωμα να δώσω μία απάντηση. Ανεβαίνοντας χθες στο βήμα μου ψιθύρισε ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου ότι τα εκατομμύρια που ξοδεύτηκαν για την αγορά των S-300 δεν ήταν £250 εκ. με £300 εκ., όπως έγραφα εγώ, αλλά μου υπέδειξε έναν άλλο αριθμό, νομίζω κοντά στα £200 εκ. Ήμαρτον, κύριε Πρόεδρε, δεν είναι £250 εκ. που πετάξαμε, είναι £200 εκ.! Και κάλεσα χθες τους συναδέλφους, ακούγοντας τους αριθμούς μου, να μειώσουν ελαφρώς το τι θα μπορούσε να κάνει η Κυπριακή Δημοκρατία με αυτά τα £200 εκ.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δολάρια.

Τ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Εγώ λέω μαζί, αγαπητέ φίλε, με τις εγκαταστάσεις και μαζί με την εκπαίδευση υπερασπίζομαι την άποψη ότι πετάξετε £200 εκ. εις βάρος αυτού του κυπριακού λαού, τον κοροϊδέψατε ενσυνείδητα και βγαίνετε χωρίς αιδώς' αυτό το βήμα να ζητάτε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ να μην εξελιχθεί αυτό το θέμα. Ένα λεπτό. Παρακαλώ θερμά αυτό το θέμα να μην εξελιχθεί σε αντιδικία.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Υπάρχει θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε, το οποίο εκ των υστέρων εγείρομε, αλλά αναμέναμε από το συνάδελφο, με την πείρα που έχει, να το έχει επισημάνει. Ηγέρθη για να απαντήσει, αντιλήφθηκα, επί προσωπικού θέματος το οποίο τον έθιξε. Αντ' αυτού προέβη σε δευτερολογία και αυτό θα έπρεπε να μην το επιτρέψετε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, πηγαίναμε ομαλά ως τώρα, πηγαίναμε ομαλά.

Ο κ. Φιλίππου ένα λεπτό και η κυρία Κληρίδου ένα λεπτό και προχωρούμε.

Πρώτα ο κ. Φιλίππου και μετά η κ. Κληρίδου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς, όπως έχει πει ο συνάδελφος από την πλευρά του Δημοκρατικού Συναγερμού, θέλω απλώς να πω ότι όσα είπα σήμερα το πρωί είναι όλα πλήρως στοιχειοθετημένα, όλα τα στοιχεία τα οποία έχω δώσει, έχω κάνει και προτάσεις και πήρα απλώς το λόγο, για να μη φαίνεται ότι εγώ είπα οποιαδήποτε ανακρίβεια. Είναι όλα ακριβή, τεκμηριωμένα και ο κ. Κατσουρίδης, όταν

δευτερολογήσει, θα αναφερθεί στα συγκεκριμένα αυτά στοιχεία που θα τεκμηριώσουν και πάλι τις θέσεις που ανέπτυξα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κυρία Κληρίδου.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν μπορώ να μην καταγγείλω τη δημαγωγία του συνάδελφου Τάκη Χατζηγεωργίου, διότι έδειχνε το Δημοκρατικό Συναγερμό και έλεγε “πετάξετε”. Του υπενθυμίζω ότι είναι αυτή η Βουλή ομόφωνα που ψήφισε αυτά τα κονδύλια...

Τ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Εσείς τους φέρατε, κυρία Κληρίδου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Εσείς δεν τους θέλατε, κύριε Χατζηγεωργίου, οπότε αν μη μας παίξετε τον έξυπνο τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ θερμά να σταματήσετε, να προχωρήσουμε.

Παρακαλώ το βουλευτή του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Κατσουρίδη να έρθει στο βήμα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τελικά η διαδικασία εκτραχύνθηκε, ελπίζω να μην έχει σχέση με την παρουσία των μέσων ενημέρωσης. Θέλω να πω ότι για δεύτερη χρονιά ο συνάδελφος κ. Χατζηγιάννης τη δωδεκάτη, και πέρσι το ίδιο, ενώ είχε συμφωνηθεί να μην υπάρξουν

δευτερολογίες και στα πλαίσια αυτής της συμφωνίας θα αποφεύγαμε όλοι κάποιες ιδιαίτερες αναφορές που πιθανόν θα θέλαμε να κάμουμε, κήρυξε μια γενική επίθεση προς όλες τις πλευρές της Βουλής, ενδεικτική βέβαια της απομόνωσης των κυβερνώντων γενικότερα. Όμως, δημιουργείται ένα επικίνδυνο προηγούμενο, κύριοι συνάδελφοι. Θέλετε να αρχίσουμε ο καθένας να παίρνει ομιλία άλλου και να την αναλύει με αυτό τον τρόπο που περίπου να τον παρουσιάζει άσχετο; Διότι έτσι προσπάθησε να παρουσιάσει το συνάδελφο κ. Παπακώστα. Σαν έναν άσχετο ο οποίος, όποτε μιλούμε για προϋπολογισμούς, δεν κάμνει αναφορά σε κονδύλια. Ε! και γιατί να κάμει; Οι προϋπολογισμοί είναι συζήτηση εφ' όλης της ύλης. Εγώ θα μιλήσω πέντε λεπτά για τους προϋπολογισμούς και όσα μου μένουν για την πολιτική πλευρά. Δικαιούμαι; Αν δικαιούμαι να προχωρήσω. Εάν δε δικαιούμαι, βάρτε κανόνες που να μας επιτρέπουν ή να μας απαγορεύουν με τι θα ασχολούμαστε.

Έχετε διαστρεβλώσει, κύριε Χατζηγιάννη, την αναφορά του κυρίου Παπακώστα. Μίλησε για τις δημοκρατικές δυνάμεις της αντιπολίτευσης. Αυτό τι σημαίνει; Διότι εγώ θα το πω στα σοβαρά αυτό που είπε ύστερα στον προηγούμενο αυτή τη στιγμή. Ότι η συντριπτική πλειοψηφία των δυνάμεων που κυβερνούν είναι δημοκρατικές, αλλά υπάρχουν και μη δημοκρατικές. Αυτές που έκαναν το πραξικόπημα. Και δεν επιτρέπουμε σ' αυτούς που έκαναν το πραξικόπημα να μας λεν ότι χάριν αντιπολίτευσης μπορεί να θυσιάσουμε και την Κύπρο.

Κατά συνέπεια να είμαστε προσεκτικοί. Και ούτε δικαιούται κανένας να προσβάλλει τη Βουλή, διότι η Βουλή με αποφάσεις της όλα εκείνα του κυρίου Ιεροδιακόνου τα απέρριψε, είτε αρέσει είτε δεν αρέσει στο Δημοκρατικό Συναγερμό. Τα απέρριψε. Και στο δικαστήριο... Ναι, κύριε Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Στην πραγματικότητα είναι στα χέρια του Γενικού Εισαγγελέα από ...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

... ο οποίος από τότε δεν έκρινε ότι υπάρχει υπόθεση.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν έχει εμφανιστεί για να πει οτιδήποτε και δε θέλω να επεκταθώ πάνω στο θέμα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Και για τις συγκεκριμένες κατηγορίες ο Γενικός Εισαγγελέας είπε ότι δε στοιχειοθετείται υπόθεση...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αλλά σίγουρα η υπόθεση εξετάστηκε με προσοχή, με πολύ μεγάλη ανάλυση και με κάθε δυνατή μαρτυρία και εστίαση στο Γενικό Εισαγγελέα έκτοτε. Συγγνώμη, κύριε Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Λοιπόν, πέραν του ότι ο Γενικός Εισαγγελέας έκρινε ότι δε στοιχειοθετείται υπόθεση, η εφημερίδα που υιοθέτησε αυτά που είπε ο κ. Χατζηγιάννης από το βήμα της Βουλής με ασυλία, όποτε τα έγραψε, κάθε τρεις μήνες πληρώνει αποζημιώσεις. Λοιπόν, να προσέχουμε. Η συζήτηση μέχρι προ ολίγου ήταν πολύ σοβαρή.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Πού αναφερόμαστε, κύριε Κατσουρίδη;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εσείς ξέρετε πού αναφέρεσταν, κύριε Χατζηγιάννη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, δεν επιτρέπω καμία παρέμβαση. Να συνεχίσει ο κ. Κατσουρίδης. Διότι δε θα μετατρέψουμε εδώ τη συζήτηση σε αντιδικία.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ξεκινήσατε, παραλάβετε όλες τις προεδρίες, ξεχάσατε μόνο το Μακάριο.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η συζήτηση των προϋπολογισμών έχει καθιερωθεί να θεωρείται η σοβαρότερη συζήτηση στη διάρκεια ενός έτους κοινοβουλευτικής λειτουργίας. Είναι η συζήτηση κατά την οποία κρίνεται το σύνολο της οικονομικής πολιτικής μιας κυβέρνησης και γενικότερα η πολιτική της. Και όμως κάθε χρόνο αυτή η συζήτηση φθίνει. Και θα φθίνει αν θα συνεχίσουμε με τον τρόπο που πριν λίγο ενεργούσαμε. Φθίνει και γιατί ίσως ή σίγουρα χρειάζεται αλλαγή ο τρόπος οργάνωσης και διεξαγωγής της. Αλλά και γιατί ένα πολύ μεγάλο μέρος της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης προωθείται μέσω άλλων νομοσχεδίων και αποφάσεων. Είναι γι' αυτό το λόγο που εμείς πιστεύουμε ότι αυτά τα νομοσχέδια θα έπρεπε να κατατίθενται και να συζητιούνται μαζί με τους προϋπολογισμούς. Καλή η τακτική να περάσουν οι προϋπολογισμοί τώρα και να φέρουμε το φορολογικό πακέτο αργότερα. Και ιδιαίτερα έξω από το γενικότερο κλίμα που έχει δημιουργηθεί. Αλλά δεν εξυπηρετεί τους σκοπούς αυτής της συζήτησης και της ψήφισης που κάνει η Βουλή. Θέλω να πω ότι δε συμμερίζομαι την άποψη που πλανιέται ότι οι προϋπολογισμοί αποτελούν περίπου μια επαναλαμβανόμενη λογιστική άσκηση. Ίσως αυτό να αφορά σε σημαντικό βαθμό τον κρατικό προϋπολογισμό, γιατί περιέχει το κρατικό μισθολόγιο. Και αυτό όμως το σκέλος αντανakλά πολιτική, πολιτική που έχει σχέση με θέματα προσλήψεων, προαγωγών, τοποθετήσεων, προτεραιοτήτων, έχει σχέση με την ημετεροκρατία και την αναξιοκρατία. Υπάρχει όμως και ο Προϋπολογισμός Ανάπτυξης, που εκφράζει νοοτροπία και αντίληψη βασικής οικονομικής πολιτικής και αντανakλά τη λογική της εκάστοτε κυβέρνησης στα θέματα ανάπτυξης, όπως στα ίδια πράγματα αντανakλά και ο βαθμός υλοποίησης του προϋπολογισμού αυτού, ο οποίος στα χρόνια της διακυβέρνησης Κληρίδη-Συναγερμού δεν είναι καθόλου ικανοποιητικός. Είναι γι' αυτό που όσα στοιχεία ευρύτερης

οικονομικής πολιτικής αντανακλώνται μέσα από τους προϋπολογισμούς πρέπει να κρίνονται ουσιαστικά, να κρίνονται στο τι εκφράζουν και στο ποιες τάσεις σηματοδοτούν. Και πιστεύω ότι η ομιλία του προέδρου των Ενωμένων Δημοκρατών κυρίου Βασιλείου είναι στο σημείο αυτό αποκαλυπτική και γιατί ο κ. Βασιλείου αποτελεί το έτερο σκέλος της συγκυβέρνησης και γιατί δίκαια θεωρείται και ειδήμων στο θέμα. Τι είπε ο κ. Βασιλείου; «Λυπούμαι να σας πω ότι η κατάσταση δεν είναι καθόλου ευχάριστη. Το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος υπονομεύουν την πορεία της οικονομίας. Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες είναι στάσιμες. Συνεχής αύξηση του δημόσιου δανεισμού σήμερα θα οδηγήσει με μαθηματική ακρίβεια σε αυριανές φορολογίες. Η παραγωγικότητά μας είναι μετά βίας το μισό της ευρωπαϊκής. Οι αρμόδιοι διεθνείς οργανισμοί έχουν υποβιβάσει το αξιόχρεο της Κυπριακής Δημοκρατίας για πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια. Η άνοδος του ρυθμού ανάπτυξης κατά πέντε τοις εκατό οφείλεται στην αύξηση της κατανάλωσης. Το κυπριακό χρηματιστήριο ήταν σταθερά καθ' όλη τη διάρκεια του 1998 κατά δέκα τοις εκατό χαμηλότερα από το σημείο από το οποίο ξεκίνησε πριν δυο χρόνια, όταν στην Ευρώπη, την Ελλάδα, το Ισραήλ και τις Ηνωμένες Πολιτείες το χρηματιστήριο παρουσιάζει άνοδο της τάξης του είκοσι τοις εκατό το χρόνο. Απαράδεκτη η μείωση της συνεισφοράς της βιομηχανίας στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν.»

Με απλά λόγια κύριοι συνάδελφοι, αυτός ο ρυθμός ανάπτυξης για τον οποίο υπερηφανεύονται οι κυβερνώντες δεν αντανακλά πραγματική ανάπτυξη και είναι ορθό, γιατί δεν είναι ρυθμός που προκύπτει από την αύξηση της παραγωγής αλλά της κατανάλωσης. Δεν είναι το προϊόν της αύξησης της παραγωγικότητάς μας, αλλά προϊόν αυξημένης κατανάλωσης που στηρίζεται στο δανεισμό, εξωτερικό και εσωτερικό. Προχωρούμε με δυο λόγια, γιατί χρωστούμε όλο και περισσότερο. Και πραγματικά το αίσθημα του μέσου πολίτη και ο παλμός της αγοράς έρχονται σε αντίφαση με τους

αριθμούς που εκφράζει ο ρυθμός ανάπτυξης. Εξ ου και η δημοσκόπηση στην οποία αναφέρθηκε ο κ. Καζαμίας. Είναι ρυθμός που όντως δεν πρέπει να συγκρίνεται με τον ευρωπαϊκό, με τις φτασμένες δηλαδή οικονομίες, γιατί δεν είμαστε φτασμένη οικονομία, αλλά με εκείνες τις οικονομίες οι οποίες στοχεύουν να φθάσουν τις φτασμένες. Εξάλλου η παρούσα κυβέρνηση, από την ώρα που χρησιμοποιεί τον αριθμό του ρυθμού ανάπτυξης σαν αποδεικτικό στοιχείο των επιτυχιών της, θα έπρεπε να προβεί και σε αυτοκριτική. Γιατί για χρόνια πρόβαλλε την άποψη ότι δήθεν είχαμε φθάσει ως οικονομία σε βαθμό ωριμότητας τέτοιο, ώστε να μην μπορεί να επιτευχθούν ψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης. Και τα πρόβαλλε από το βήμα της Βουλής. Και είναι απόλυτα λανθασμένη η άποψη των κυβερνώντων ότι η αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης σημαίνει αυτόματα και αύξηση του βιοτικού επιπέδου του λαού. Γιατί, όπως είναι έκδηλο, έχει σημασία και το πώς επιτυγχάνεται αυτός ο ρυθμός και πού οφείλεται και κύρια βέβαια πώς κατανέμονται τα αποτελέσματά του. Ακριβώς με την ίδια λογική κρίνοντας τα πράγματα, μας ενδιαφέρει η αύξηση του κατά κεφαλή εισοδήματος σαν τέτοια, αλλά μας ενδιαφέρει, και περισσότερο μάλιστα, κατά πόσο πραγματικά η αύξηση του κατά κεφαλή εισοδήματος σημαίνει και αύξηση του βιοτικού επιπέδου του λαού. Γιατί η αύξηση του κατά κεφαλή εισοδήματος είναι ο μέσος όρος που εξάγεται με βάση το συνολικό εισόδημα. Εμάς όμως μας ενδιαφέρει πρώτιστα αν αυτό το συνολικό εισόδημα κατανέμεται δίκαια και ισοζυγισμένα. Γιατί, αν το αυξημένο συνολικό εισόδημα κατά κεφαλή είναι άδικο και ετεροβαρές, τότε δεν είναι το βιοτικό επίπεδο του λαού που αυξάνεται αλλά των ολίγων, οι οποίοι γίνονται όλο και πιο λίγοι και πιο πλούσιοι. Και ναι μεν ο μέσος όρος ανεβαίνει, αλλά το βιοτικό επίπεδο των πολλών μένει ουσιαστικά στάσιμο και ορισμένων μάλιστα στρωμάτων του λαού κατεβαίνει. Και απ' ό,τι οι αριθμοί και η πραγματικότητα καταδεικνύουν, και αυτή είναι η περίπτωση της

Κύπρου, στα χρόνια της διακυβέρνησης Κληρίδη αυτό συμβαίνει- στοιχεία και αριθμοί παρατέθηκαν από τους συνάδελφους Αβραάμ Αντωνίου και Κίκη Καζαμία.

Να μου επιτρέψετε να κάμω μια παρένθεση σ' αυτό το σημείο για την αναφορά που έγινε από πλευράς του κυρίου Χατζηγιάννη στα όσα είπε ο κ. Φιλίππου. Ο κ. Χατζηγιάννης προσπάθησε να πείσει ότι είναι πέντε τοις εκατό η συμμετοχή, το κομμάτι του ΑΕΠ που δίνεται για την παιδεία, άρα είμαστε σε ψηλά επίπεδα. Είτε πέντε είτε τέσσερα, υπάρχει η εξής βασική διαφορά, την οποία ο κ. Φιλίππου ανέφερε, ότι στο εξωτερικό η παιδεία είναι ένα πράγμα, ο πολιτισμός είναι άλλο πράγμα, άλλα υπουργεία κατά κανόνα και ο αθλητισμός είναι άλλο. Εδώ αυτό το ποσοστό περιλαμβάνει και τον πολιτισμό και ιδιαίτερα τον αθλητισμό. Έγινε αναφορά στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Ήταν πολύ συγκεκριμένος ο κ. Φιλίππου. Υλοποιήθηκαν οι προϋπολογισμοί μόνο κατά ένα εβδομήντα τοις εκατό και για τη μόνιμη στέγαση υλοποιήθηκαν μόνο κατά δεκατέσσερα τοις εκατό και πενήντα τέσσερα εκατομμύρια ξοδεύονται για το κυπριακό πανεπιστήμιο στα έξι χρόνια, ενώ δίδονται εκατό εκατομμύρια κάθε χρόνο για εξαγωγή συναλλάγματος. Δηλαδή, εάν προωθείτο το κυπριακό πανεπιστήμιο και η πανεπιστημιούπολη και αυξάνονταν οι θέσεις και οι σχολές και, ειρήσθω εν παρόδω, πρότεινε δύο συγκεκριμένα πράγματα ο κ. Φιλίππου, Ιατρική Σχολή και Πολυτεχνικό Τμήμα, που είναι ιδρυμένο από το 1989, θα είχαμε και εξοικονόμηση. Αλλά εγώ διερωτώμαι: Ποιος ευθύνεται που η πανεπιστημιούπολη, η ανέγερση της οποίας αποφασίστηκε το 1982 και ο θεμέλιος λίθος κατετέθη το 1997, καθυστέρησε τόσο πολύ; Δε θέλω και εγώ κατά τον ίδιο τρόπο με τον κ. Χατζηγιάννη να κάμω αναφορά σε σωρεία δημοσιευμάτων που υπεδείκνυαν κάποια συγκεκριμένη γη πού ανήκε και πού δεν ανήκε. Και αλλάζαμε τον τόπο που θα γινόταν η πανεπιστημιούπολη.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κεντρικός άξονας της κύριας ομιλίας του Δημοκρατικού Συναγερμού αλλά και άλλων ομιλητών του ήταν οι έννοιες της ιδιωτικοποίησης, της αποκρατικοποίησης, της μετοχοποίησης, της φιλελευθεροποίησης και δεν ξέρω και εγώ ποιας άλλης λέξης. Είναι πολύ εφευρετικό το κεφάλαιο, όταν θέλει να περάσει στο δικό του μαγκάλι τα κάρβουνα. Και μάλιστα προχωρούν σε αυτή τη διατύπωση και προβάλλουν αυτές τις αντιλήψεις με μια δογματική απομίμηση του τι γίνεται σε κάποιες άλλες χώρες του εξωτερικού. Η άκριτη δηλαδή μεταφορά εθνικού πλούτου, πλούτου που δημιουργήθηκε από την κοινωνία, από το σύνολο του λαού, στα χέρια των ιδιωτών και ας μην ορκίζονται οι συνάδελφοι ότι δε θα επιτρέψει ο ΔΗΣΥ το ξεπούλημα της κρατικής περιουσίας στο ιδιωτικό κεφάλαιο, γιατί πουθενά στον κόσμο δεν έχει συμβεί κάτι διαφορετικό. Δεν εξευρέθη τρόπος στον καπιταλιστικό κόσμο να περνούν τα κρατικά στα χέρια των ιδιωτών και να μην παίρνει τη μερίδα του λέοντος το μεγάλο κεφάλαιο. Όσο εκατάλαβαν οι μικροί επενδυτές τι έγινε προχθές στο χρηματιστήριο της Κύπρου τόσο θα καταλάβουν και οι υποτιθέμενοι εργαζόμενοι που θα είναι μέτοχοι αύριο στην ΑΤΗΚ, που θα περάσει στα χέρια του μεγάλου κεφαλαίου. Δεν ξέρω αν διαβάζετε άρθρα στον αγγλικό τύπο που λεν τώρα “Δώστε τη ROVER πίσω στο κράτος”, γιατί από τα χέρια των ιδιωτών βρέθηκε στα χέρια των Γερμανών. Κατά συνέπεια, αφού θέλουν να μεταφέρουν τις εμπειρίες του εξωτερικού, να τις μεταφέρουν ολοκληρωμένα. Σε όλες τις χώρες αυτή η διαδικασία καταλήγει στον Κόκκαλη και στο Βαρδινογιάννη.

Εμείς κατηγορούμαστε για δογματικοί, ενώ κάποιοι άλλοι επιμένουν δογματικά να μεταφέρουν, χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τις συγκεκριμένες συνθήκες της Κύπρου, τις συνταγές των οποιωνδήποτε. Και μάλιστα χρησιμοποιούν και σαν επιχείρημα την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας. Ποια παγκοσμιοποίηση, κύριοι συνάδελφοι; Την παγκοσμιοποίηση της δυστυχίας. Τα τριακόσια εκατομμύρια του ανεπτυγμένου κόσμου να ζουν καλά και εκείνα κατά τα δύο τρίτα και τους υπόλοιπους να τους βλέπουμε από

τις τηλεοράσεις να πεθαίνουν της πείνας, να πεθαίνουν από τον πόλεμο, να πεθαίνουν από τα απόβλητα, να πεθαίνουν από τις αρρώστιες, να πεθαίνουν από την καθημερινή δυστυχία και εδώ, σ' αυτή τη μικρή πατρίδα, την ημικατεχόμενη, εφθάσαμε στο σημείο εννιά στους δέκα, όταν δείχνει τέτοιες σκηνές η τηλεόραση, να αλλάζουμε κανάλι. Να αλλάζουμε σταθμό, γιατί δεν αντέχουμε να τα βλέπουμε. Γιατί εμείς ανήκουμε στους Ευρωπαίους. Δεν έχει σωτηρία ο πλανήτης, αν είναι με αυτή τη λογική που θα λειτουργεί. Και αυτή τη λογική εμείς την απορρίπτουμε.

Αυτή η αναφορά σημαίνει ότι απορρίπτουμε για πάντα και για όλες τις περιπτώσεις να συζητήσουμε τέτοια θέματα; Απορρίπτουμε απλά ότι σήμερα, μέσα στις δοσμένες συνθήκες και με τα δεδομένα που υπάρχουν στην Κύπρο, ότι υφίσταται καν ουσιαστικός κρατικός επιχειρηματικός τομέας ο οποίος πρέπει να ιδιωτικοποιηθεί. 12%, με μέσο όρο στην Ευρώπη 25% και 30% στην Αμερική. Έχετε ξεπεράσει και τις μητροπόλεις του καπιταλισμού! Εμείς λέμε ότι πρέπει να κριθεί αν συμφέρει στην κοινωνία η οποιαδήποτε αποκρατικοποίηση και ιδιωτικοποίηση. Γιατί, όταν μιλούν για τέτοιες διαδικασίες οι συνάδελφοι του ΔΗΣΥ, εννοούν προφανώς το μόνο πράγμα που υπάρχει στην Κύπρο, τους ημικρατικούς οργανισμούς και αυτοί κατά τη γνώμη μας μπορούν και πρέπει να βελτιωθούν ως τέτοιοι και διότι αποδίδουν και βέβαια μπορούν να αποδώσουν περισσότερο, αλλά γιατί στην Κύπρο δεν υπάρχει χώρος για δύο ΑΤΗΚ και δύο ΑΗΚ χάριν δήθεν του ελεύθερου ανταγωνισμού. Στο τέλος θα μας προκύψει και πάλι μια ΑΤΗΚ και μια ΑΗΚ, με τη διαφορά και πάλι ότι θα ανήκει στο ιδιωτικό κεφάλαιο το νέο μονοπώλιο.

Να μη διαφεύγει της προσοχής μας ότι το μέγεθος της κυπριακής οικονομίας δεν επιτρέπει, έστω και αν δημιουργηθούν πρόσκαιρα δύο τέτοιοι οργανισμοί, και μπορεί να δημιουργηθούν τεχνητά, όπως τεχνητά δημιουργούνται και πολλές κρίσεις τα τελευταία έξι χρόνια μέσα στους ημικρατικούς... Είναι απαράδεκτο να μη δίνεται λύση στο θέμα

του Χίλτον -και δεν κρίνω την ουσία του θέματος- επειδή ολόκληρο το συμβούλιο δε θέλει συγκεκριμένο άνθρωπο για πρόεδρό του και η κυβέρνηση επιμένει να επιβάλει το δικό της, το συγκεκριμένο και ας παρατείνονται τα προβλήματα του Χίλτον. Και επειδή λοιπόν δεν υπάρχει θέση, στο τέλος θα μας πουν, ξέρετε, ο ανάξιος ημικρατικός οργανισμός πρέπει να κλείσει, για να μείνει ο άξιος ιδιωτικός. Και το παράδειγμα του ΟΤΕ δε θυμούμαι ποιος το ανέφερε, ο κ. Βασιλείου. Επειδή ξέρω τι ξέρει και ξέρει τι ξέρω από την ίδια πηγή, εάν δεν ήταν οι καταρρεύσασες χώρες της περιοχής και οι ισχυρότατες προσωπικές διασυνδέσεις του κυρίου Κόκκαλη, δε θα πετύχαινε το πείραμα. Και αν θέλετε, δε θέλετε βέβαια και ούτε μου επιτρέπεται να πω πιο συγκεκριμένα πράγματα για το πώς κερδήθηκαν οι προσφορές. Εδώ έγκειται η ουσία της διαφωνίας μας με αυτές όλες τις ωραιοποιημένες με λέξεις αντιλήψεις που προωθείτε. Και εγώ βέβαια πιστεύω και μεγάλη μερίδα των βουλευτών του Συναγερμού δε συμφωνεί, εφόσον αντιληφθεί ότι εδώ οδηγούνται τα πράγματα. Και όχι σε οποιαδήποτε υποτιθέμενη δογματική προκατάληψη. Εμάς μας ενδιαφέρει μόνο ένα. Να εξυπηρετείται το σύνολο της κοινωνίας δίκαια και ισοζυγισμένα. Να επωφελούνται οι πολλοί και όχι λίγοι. Φέρτε μας προτάσεις σε αυτό το πνεύμα και αυτή την ουσία και θα δείτε ότι δεν έχουμε καμιά δογματική προκατάληψη.

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Θα ασχοληθώ, όσο μου παίρνει ο χρόνος, με τις πολιτικές εξελίξεις και, παρ' όλη τη συμπάθεια και τη φιλία προς το συνάδελφο τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, θα ξεκινήσω με μια αναφορά του. Μου είπαν ότι είπε, δεν ήμουν εδώ, ότι το ΑΚΕΛ στο θέμα των πυραύλων S-300 έκανε όπως έκαμνε η μαμμού στην Πάφο. Όταν είχε μια έγκυο και ήταν να τη γεννήσει, έγραφε πίσω από το ερμάρι "κορίτσι". Στην ίδια πήγαινε και έλεγε ότι θα κάμει "γιο". Αν έβγαινε γιος, εδικαιώνετον. Αν έβγαινε κορίτσι, της έλεγε "έλα να δεις πίσω που το ερμάρι τι πραγματικά έγραψα. Τούτο είπα σου το, για να σε

αστειέψω.”. Άρα δηλαδή το ΑΚΕΛ τήρησε τη στάση της μαμμούς της Πάφου. Θα πω μετά για τη θέση του ΑΚΕΛ. Αλλά, απαντώντας στο χαριτολόγημα του συναδέλφου, θα του πω το εξής: Κατά τη δική μου άποψη, εκείνη η μάνα που συνέλαβε το μωρό δεν είχε ποτέ σκοπό να το κρατήσει. Είχε σκοπό να το αποβάλει και αρκεί να διαβάσει κάποιος την επιστολή Μπλερ.

Όταν εμείς εκρίναμε την απόφαση, κύριοι συνάδελφοι, για τους S-300 σ’ αυτό το τελευταίο της στάδιο και επικρίναμε τον Πρόεδρο, είστε άδικοι ή σκόπιμα άδικοι, όταν λέτε ότι τον επικρίναμε για την απόφασή του για τους πυραύλους, την οποία βέβαια λέτε ότι ψηφίσαμε μέσα στη Βουλή. Θα έρθω και σ’ αυτό το σημείο βέβαια. Η απόφασή μας έκρινε ως εξής. Απ’ αφορμή την απόφασή τους για τους S-300, τη συνολική πολιτική του ενεργού ηφαιστείου, χαρακτηρίζοντας τους χειρισμούς του θέματος σαν την κορωνίδα της αποτυχίας της συνολικής πολιτικής. Και θα σας διαβάσω μετά και τη δήλωση του κυρίου Σημίτη, που δεν πολυδιαφέρει κρίνοντας αυτούς τους χειρισμούς και την πολιτική. Υιοθετήθηκε μια στρατηγική, η στρατηγική του ενεργού ηφαιστείου. Και δε σηκώνει πολλές ερμηνείες. Προσπαθούν τώρα αρκετοί αξιωματούχοι της κυβέρνησης και βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού να ερμηνεύσουν την πολιτική του ενεργού ηφαιστείου. Πάντως, αν κάποιος ανατρέξει στα έξι χρόνια αυτής της διακυβέρνησης, θα παρατηρήσει ένα ρεκόρ. Είναι η πρώτη φορά που είχε τόσες πολλές δηλώσεις, ο ένας να ερμηνεύει τον άλλο. Ο Πρόεδρος τον Υπουργό του των Εξωτερικών, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος τον Πρόεδρο και κύκλος. Ξεκινώντας από τη Λισαβόνα και το μορατόριουμ των πτήσεων μέχρι το τι είναι ενεργό ηφαίστειο. Και δεν έχει δύο ερμηνείες τι είναι το ενεργό ηφαίστειο: ένα ηφαίστειο το οποίο δύναται να εκραγεί. Έτσι ελληνικά μου έμαθαν στον Κύκκο, κάθεται και ένας εδώ από τους καθηγητές. Και αυτή ήταν η πολιτική, ήταν η στρατηγική μέσω της οποίας θα προκαλείτο το διεθνές ενδιαφέρον. Εγώ λέω απλά το εξής: Παίξαμε πόκερ και δε

λάβαμε υπόψη ότι ο αντίπαλος φορούσε γυαλιά που έβλεπε τα χαρτιά μας. Και αντίπαλο δεν εννοώ την Τουρκία στο συγκεκριμένο θέμα αλλά τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Δεχτήκαμε επίθεση, γιατί εμείς δε θεωρούμε ότι η άμυνα αποτελεί ενίσχυση της διαπραγματευτικής μας θέσης. Μα, για να αποτελεί ενίσχυση της διαπραγματευτικής σου θέσης κάποιο στοιχείο, πρέπει να σε καθιστά επικίνδυνο για τον αντίπαλο. Δηλαδή, εάν ο κ. Χριστόδουλος Χριστοδούλου έχει μια διαφωνία με την ΠΑΣΥΔΥ και γνωρίζει ότι δε θα φθάσουν στα άκρα, γιατί δεν μπορούν να φθάσουν, γιατί είναι διασπασμένοι μεταξύ τους, δε θα υποχωρήσει μπροστά στις πιέσεις τους. Αν λοιπόν ο εξοπλισμός της Κύπρου δεν είναι στο σημείο εκείνο που όντως θα συνιστά πρόβλημα για την Τουρκία, δεν αποτελεί διαπραγματευτικό χαρτί η ενίσχυση της άμυνας. Τα πρώτα γυμνάσια που έγιναν μέσα στα πλαίσια του δόγματος και πέταξαν τα πρώτα αεροπλάνα πάνω από τη Λάρνακα και ρίγη εθνικής συγκινήσεως, οδήγησαν σε σαράντα οκτώ ώρες στην άνευ όρων συνάντηση εδώ στο σπίτι του Φεϊσέλ, με τη σημαία μας εμείς πάνω στο αυτοκίνητό μας, με τη σημαία του ο Ντενκτάς πάνω στο αυτοκίνητό του. Και ήταν η πρώτη φορά που το ψευδοκράτος πατούσε πάνω σε έδαφος των Ηνωμένων Εθνών με τη σημαία του και τη στολή του.

Μας ρωτούν γιατί ψηφίσαμε για τους S-300 και τώρα κάνουμε κριτική. Θα πω πρώτα γιατί ψηφίσαμε και μετά θα πω για εκείνο που λέγεται, ότι δεν είπαμε έγκαιρα τις απόψεις μας, που εν πάση περιπτώσει κανένας δεν μπορούσε να τις πει έγκαιρα, γιατί μόνος του ο Πρόεδρος αποφάσισε και όλοι οι άλλοι αντιληφθήκαμε τι έγινε, δεν ξέρω, ίσως και ο Δημοκρατικός Συναγερμός, δεν κρίνω, μιλώ για το ΑΚΕΛ και άλλα κόμματα που μίλησαν, κρίναμε το Φλεβάρη τρεις-τέσσερις μήνες μετά που αποφάσισε και μονόγραψε τη συμφωνία και το Φλεβάρη βρεθήκαμε μπροστά σε ένα κονδύλι το οποίο εκείνη τη στιγμή -θυμηθείτε το Φλεβάρη ποιο ήταν το θέμα παγκοσμίως - δεν ήταν ούτε το οπλικό σύστημα και οι ικανότητές του ούτε η οποιαδήποτε στρατηγική και τακτική.

Εδικαιούτο ή δεν εδικαιούτο η Κυπριακή Δημοκρατία, η κυπριακή Βουλή να επικυρώσει μια απόφαση του Προέδρου της να αποκτήσει το άλφα οπλικό σύστημα; Και τι θα γινόταν δηλαδή αν η Βουλή το απέρριπτε; Ήταν ντε φάκτο μπροστά στη Βουλή το θέμα, ανεξάρτητα τι πίστευε ή τι δεν πίστευε ο καθένας από μας από μέσα του. Εμείς τότε, κύριοι συνάδελφοι, βγήκαμε δημόσια, 12 του Φλεβάρη, με απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής και δεν κρίναμε ούτε τότε, όπως ούτε και τώρα, απλά το θέμα των S-300, αλλά της όλης στρατηγικής και πολιτικής. Έλεγε η απόφαση μεταξύ άλλων: “Τα γεγονότα του καλοκαιριού, η Δερύνεια”, άλλο ένα σημείο που βρεθήκαμε μπροστά σε μεγάλο δίλημμα, “και η ένταση που προκάλεσαν, η νέα ένταση που προκλήθηκε μετά την εξαγγελία της αγοράς των S-300 και οι απειλές της Τουρκίας για επανάληψη του 1974, οι πιέσεις των ξένων πάνω στην ελληνοκυπριακή πλευρά σε σχέση με τους εξοπλισμούς, οι συζητήσεις για το μορατόριουμ και το στρατιωτικό διάλογο έχουν μετατοπίσει το κέντρο βάρους των ζυμώσεων για το κυπριακό στο στρατιωτικό πεδίο.” Τότε δεχθήκαμε πολλές επιθέσεις, όπως και τώρα. Μα παρόμοια πράγματα θα σας αναγνώσω που είπε προχθές ο Πρωθυπουργός στη Βουλή και είπε από το βήμα και ο κ. Πάγκαλος. Είπαμε ακόμα τότε: “Διαπιστώνουμε το σε μεγάλο βαθμό παραγκωνισμό του ΟΗΕ και του Γενικού του Γραμματέα στις διαδικασίες για επίλυση του Κυπριακού.” Είπαμε: “Πρέπει να επιδιώκεται και να καλλιεργείται το διεθνές ενδιαφέρον για την Κύπρο. Ταυτόχρονα όμως πρέπει να γίνεται σαφές προς κάθε κατεύθυνση ότι οι όποιες πρωτοβουλίες πρέπει να εντάσσονται στα πλαίσια του ΟΗΕ, πρέπει να είναι υποβοηθητικές του ρόλου του Γενικού Γραμματέα και να στοχεύουν σε λύση που να βασίζεται στα ψηφίσματα του διεθνούς οργανισμού. Για μια ακόμα φορά τονίζουμε ότι το Κυπριακό είναι πολιτικό πρόβλημα και πρέπει να λυθεί με πολιτικά ειρηνικά μέσα. Ο χειρισμός του θέματος των ρωσικών πυραύλων από την κυπριακή κυβέρνηση ήταν λανθασμένος τότε, με αποτέλεσμα να επιρρίπτονται ευθύνες σε ψηφίσματα στην

Κυπριακή Δημοκρατία για την ένταση που δημιουργήθηκε, στις παραμονές μάλιστα κυοφορούμενων πρωτοβουλιών για το Κυπριακό. Το γεγονός αυτό πρέπει να μας ανησυχεί. Το ΑΚΕΛ εκτιμά ότι η επίρριψη ευθυνών στην ελληνοκυπριακή πλευρά προοιωνίζεται πιέσεις για υποχωρήσεις επί της ουσίας του Κυπριακού και πάνω σε θέματα που άπτονται της ενότητας του κυπριακού κράτους”. Μην μου πείτε ότι δε διαδραματίζονται αυτά τα πράγματα μπροστά στα μάτια μας αυτές τις μέρες. “Η συστηματική άρνηση της κυβέρνησης Κληρίδη να αποδεχθεί την πρόνοια επανειλημμένων ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας των τελευταίων τεσσάρων χρόνων που ζητούν σαν πρώτο βήμα για την αποστρατικοποίηση την αποχώρηση των μισών κατοχικών στρατευμάτων με τον οπλισμό τους και το πάγωμα των εξοπλισμών της Εθνικής Φρουράς αποδυναμώνει τις θέσεις της Κύπρου. Επιτρέπει στους τρίτους να εξισώνουν τους εξοπλισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας με την ενίσχυση των δυνάμεων του Απίλα. Τους διευκολύνει να μας επιρρίπτουν το λιγότερο εξίσου ευθύνες για τη συγκέντρωση στρατιωτικού υλικού στην Κύπρο. Πριν ακόμα ξεπεραστεί πλήρως η κρίση με τα γεγονότα του καλοκαιριού, με νωπές τις σε βάρος μας εντυπώσεις από το ψήφισμα 1092, που εξέφραζε μεταξύ άλλων μεγάλη ανησυχία για την αναβάθμιση των εξοπλισμών με την εισαγωγή υπερσύγχρονων όπλων, και ενώ αναμενόταν η θρυλούμενη αμερικανική πρωτοβουλία, την οποία εν πολλοίς ο ίδιος ο Πρόεδρος προκάλεσε, επενδύοντας σ’ αυτή όλες του τις ελπίδες, η κυβέρνηση προχώρησε στην αγορά των S-300, γεγονός που δημιούργησε επιπρόσθετες επιπλοκές.”

Στη συνέχεια εκρίναμε το γεγονός ότι δεν κάλεσε τα κόμματα να ακούσει αυτές τις απόψεις έγκαιρα. Μα ποιος μπορούσε να φανταστεί τι γινόταν, αφού δε γνώριζε; Και από αφορμή εκείνα τα γεγονότα είχαμε ενταχθεί σαφώς για μια ακόμη φορά ενάντια στη στρατικοποίηση. Και λέγαμε: “Η προσέγγιση που αναμένει ενεργοποίηση του

διεθνούς ενδιαφέροντος, ενίσχυση της διαπραγματευτικής μας θέσης, κάμψη της τουρκικής αδιαλλαξίας και ανατροπή του ανισοζυγίου δυνάμεων μέσα από τους εξοπλισμούς είναι λανθασμένη, εξωπραγματική και ολέθρια. Η θεωρία του εν ενεργεία ηφαιστείου που ανέπτυξε τον τελευταίο καιρό ο Πρόεδρος Κληρίδης κρύβει τεράστιους κινδύνους. Στο Κυπριακό δεν μπορούμε να παίζουμε με τη φωτιά. Κανένας δεν μπορεί να προβλέψει τη συμπεριφορά ενός εν ενεργεία ηφαιστείου και πολύ περισσότερο να ελέγξει τυχόν έκρηξή του.” Και ακούγαμε και απόψεις, όταν συνεζητείτο το θέμα των πυραύλων τώρα στην τελική του φάση, για ελεγχόμενο επεισόδιο, θα εκτυπούσαν απλά τη βάση και θα έφευγαν. Ποιος τα εγγυάται αυτά; Όποιος μας τα εγγυήθηκε το 1974, μπορεί να μας τα εγγυηθεί και σήμερα. Και τότε το σχέδιο ήταν για 17% και προγεφύρωμα. Αλλά τι είπε ο Ετζεβίτ στο Σίσκο: “Τώρα που είμαι πάνω στο έδαφος θα ολοκληρώσω το σχέδιό μου”.

Και τότε κρίναμε και το γεγονός ότι γινόταν πάρα πολύς θόρυβος για τα θέματα άμυνας. Που και τώρα έγινε. Μα είναι τραγελαφικό. Τη μια μέρα να υποχρεώνεται η Κύπρος, δεν ήταν θέμα επιλογής, να ακυρώσει την έλευση των S-300 και την επομένη να διαρρέουν πληροφορίες για τα νέα συστήματα που θα φέρναμε. Και ώσπου να τελειώσει εκείνη η συγκεκριμένη μέρα, πλήρης αναστροφή στρατηγικής, επιστολή προς τον Κόφιν Ανάν.

Ήταν αδιέξοδη στρατηγική από την αρχή και δεν μπορούσε να έχει άλλη κατάληξη. Όπως αδιέξοδος ήταν και ο χειρισμός του θέματος της συνάντησης με το Χάνεϊ. Γιατί δεν έγινε; Γιατί δεν πήγε ο Πρόεδρος; Καλά έκανε που δεν πήγε. Εδώ είναι ένα γεγονός. Μια προγραμματισμένη συνάντηση δεν έγινε, γιατί οι χειρισμοί που προηγήθηκαν προφανώς δεν ήταν οι καλύτεροι. Όπως και το θέμα των S-300. Άρχισε στραβά και κατέληξε στραβά. Αυτή η αδιέξοδη στρατηγική έφερε το δίλημμα. Περισσότερη ασφάλεια με την εγκατάσταση των S-300 ή λιγότερη ασφάλεια τελικά;

Εξυπηρετείτο ο στόχος μας με την εγκατάσταση ή δεν εξυπηρετείτο, εννοώ ο πολιτικός στόχος; Πότε θα εθίγεται περισσότερο η εθνική αξιοπρέπεια; Αν τους έφερναν, που δεν τους εφέραμε, ή αν τους εφέραμε και μας κτυπούσαν και δεν μπορούσαμε να ανταποδώσουμε; Και νομίζω ότι είναι πάρα πολύ άδικο που γίνεται συστηματική προσπάθεια να φορτωθεί όλη η ευθύνη στην Αθήνα.

Είναι ακόμα κάτι που θέλουμε να πούμε: Κυβερνά ο Πρόεδρος Κληρίδης και ο Δημοκρατικός Συναγερμός. Τα πρώτα τέσσερα χρόνια αναλώθηκαν, ενώ ήταν κυβέρνηση, να είναι αντιπολίτευση της προηγούμενης κυβέρνησης του κυρίου Βασιλείου. Δεν ξέρω βέβαια, αν δε γινόταν εταίρος της συγκυβέρνησης, αν θα συνέχιζε και τώρα το φαινόμενο. Με βάση τα όσα άκουσα από το βήμα σήμερα, αλλά, εν πάση περιπτώσει, αποφασίζει αυτός που κυβερνά, όταν είναι επιτυχίες είναι αποφάσεις της κυβέρνησης, όταν είναι διλήμματα, κρίσιμα διλήμματα, δεν μπορώ να καταλάβω τι γίνεται σ' αυτό τον τόπο, φταίει η αντιπολίτευση. Δε φταίνει αυτοί που αποφασίζουν, φταίνει αυτοί που κρίνουν την απόφαση. Φταίει το ΑΚΕΛ που δε συμφωνεί με την πολιτική Κληρίδη, που δεν ψήφισε τον Κληρίδη και δε φταίνει αυτοί που εφαρμόζουν και ασκούν πολιτική με τον Πρόεδρο Κληρίδη και που του έδωσαν το δικαίωμα να εφαρμόζει την πολιτική του, τη στρατηγική του και την τακτική του. Είναι σχιζοφρένεια αυτό το πράγμα.

Έγινε εδώ μια επίθεση στο εξής σημείο: Πού οδήγησε, λέχθηκε, η στρατηγική των ψηφισμάτων; Οδήγησε στο σατανικό σχέδιο της δέσμης ιδεών Γκάλι, εν ονόματι του οποίου αφορίσθηκε ο Βασιλείου. Το μόνο λάθος του είναι ότι βοήθησε αυτούς που τον αφορίσαν να γίνουν εξουσία. Αφορίσθηκε ο Βασιλείου για τη δέσμη ιδεών. Για ποιο πράγμα; Για το ότι περιείχε αρνητικά και ας μην καμωνόμαστε τώρα. Είναι γραπτές οι αποφάσεις όλων των κομμάτων. Και ο ΔΗΣΥ τότε δεν είπε "τις απορρίπτω στο σύνολό τους". Και εμείς και ο ΔΗΣΥ, άλλος λιγότερο, άλλος περισσότερο, απέρριπτε

ξεχωριστά στοιχεία. Κάποιοι τις απέρριπταν εξ ολοκλήρου βέβαια. Όμως το Νοέμβρη του 1992 είχαμε και κάποια ψηφίσματα τα οποία έβαζαν στη γωνιά τον Ντενκτάς και τον καλούσαν να συμμορφωθεί με τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών στα κυρίαρχα θέματα. Και αυτά τώρα όλα -και να σταματήσουμε το θέατρο και την υποκρισία- με τον έναν ή τον άλλο τρόπο επανέρχονται. Και δεν επανέρχονται, κύριοι συνάδελφοι, επειδή είπε μια κουβέντα η Ανν Χέρκους. Είναι εδώ και έξι χρόνια που βρίσκονται στο τραπέζι. Όλες οι ιδέες που πέρασαν κατά καιρούς. Αν εμείς πιστεύουμε ότι μπορούμε εμείς να διαγράψουμε ψηφίσματα και σχέδια των Ηνωμένων Εθνών, δικαίωμά μας, τα διαγράφουμε εμείς. Τα Ηνωμένα Έθνη δεν τα διαγράφουν και, όποτε θέλουν, θα επαναφέρουν κομμάτια από ιδέες και σχέδια και θέσεις ψηφισμάτων. Και φθάσαμε μάλιστα τότε, αφοριστήκαν τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, για να φθάσουμε σε κάποια άλλα που δεν τα δέχθηκε κανένας στην Κύπρο.

Εν πάση όμως περιπτώσει, ο συνάδελφος που έκρινε, έκρινε ότι απέτυχε η πολιτική των ψηφισμάτων, γι' αυτό περάσαμε στην πολιτική του ενεργού ηφαιστείου. Κατέρρευσε η πολιτική του ενεργού ηφαιστείου. Κατέρρευσε, ξέρετε πότε, ουσιαστικά και αμετάκλητα; Όταν εστάλη η επιστολή προς τον Κόφι Ανάν. Τι είναι η επιστολή προς τον Κόφι Ανάν; Είναι επιστροφή στην πολιτική, όπως την ονόμασε ο συνάδελφος βέβαια, εγώ δεν την ονομάζω έτσι, των ψηφισμάτων. Δηλαδή στην ειρηνική διαδικασία του διαλόγου, γιατί το άλλο παιχνίδι που παίξαμε δε μας βγήκε. Κατηγορηθήκαμε εμείς του ΑΚΕΛ, που είχαμε εκείνες τις θέσεις από το Φλεβάρη του 1997, από το βήμα της Βουλής, όπως μου είπαν, γιατί πάλι δεν ήμουν παρών, αλλά ήταν το νόημα, ότι εν ονόματι του να χάσει ο Κληρίδης την εξουσία μπορεί να μη μας νοιάζει να καταστραφεί η Κύπρος. Καλά, αν εμείς που κάναμε κριτική πρέπει να κατηγορούμαστε γι' αυτό το θέμα, εκείνοι που ζήτησαν την επομένη την παραίτησή του γιατί πρέπει να κατηγορηθούν; Εγώ δεν καταλαβαίνω γιατί ενοχλούνται οι συνάδελφοι του Συναγερμού

από τη δική μας κριτική, που στο κάτω-κάτω είμαστε αξιωματική αντιπολίτευση και δεν ενοχλήθηκαν από εκείνα τα κόμματα που την επομένη ζήτησαν την άμεση παραίτηση του κυρίου Κληρίδη.

Εμείς λέμε, κύριοι συνάδελφοι, ότι είναι συνολικά που απέτυχε η πολιτική της κυβέρνησης στο Κυπριακό. Είχε τρεις άξονες. Εβγάτε έξω να ρωτήσετε τον κόσμο τι πιστεύει αυτή τη στιγμή για τους τρεις άξονες. Και βέβαια έχετε τις δημοσκοπήσεις στα χέρια σας. Τραυματίστηκε ή δεν τραυματίστηκε η ιδέα του δόγματος; Δεν θέλω να το συζητήσω, για τους λόγους που δε θέλετε όλοι. Απλά βάζω το ερώτημα. Βρεθήκαμε στα δυο στενά με την ευρωπαϊκή πορεία ή δε βρεθήκαμε; Πού είναι οι πρωτοβουλίες στο Κυπριακό;

Ελπίζω ότι θα με φθάσει ο χρόνος, για να απαντήσω αυτά τα ερωτήματα μέσω κάποιου άλλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έχετε ακόμα 35 λεπτά.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Έχω 35 λεπτά. Ευχαριστώ πολύ.

Είπε ο κ. Κώστας Σημίτης, απαντώντας στον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο της Νέας Δημοκρατίας: “Κεντρική επιδίωξή μας”, είπε ο Πρωθυπουργός της Ελλάδος, “η λύση του προβλήματος που έχει προκύψει από την κατοχή τμήματος της Κύπρου από τουρκικές δυνάμεις. Αυτό είναι και το πολιτικό πρόβλημα. Το θέμα των πυραύλων S-300 είχε επισκιάσει στη διεθνή κοινή γνώμη το πολιτικό πρόβλημα.” Άγωνα δηλαδή τα τρία χρόνια. “Σε καμιά περίπτωση”, είπε, “δε θα έπρεπε να διακινδυνέψουμε την ομαλή ενταξιακή πορεία της Κύπρου προς την Ευρώπη. Η πρόοδος των ενταξιακών διαπραγματεύσεων συναντούσε εμπόδια στο θέμα των S-300.” Και αυτός ο πυλώνας της πολιτικής δηλαδή οδηγήθηκε στη στενωπό του αδιεξόδου. “Η αμυντική θωράκιση

δεν είναι αυτοσκοπός. Είναι σκοπός συναρτημένος με τους πάρα πάνω στόχους και τους εξυπηρετεί. Αυτό ίσχυε για τους S-300 και για κάθε εξοπλισμό. Η Τουρκία τηρεί αδιάλλακτη στάση για το Κυπριακό. Για να ματαιώσει τις προσπάθειές μας επιδιώκει να καλλιεργεί κλίμα έντασης, επιδιώκει να καταστήσει την Κύπρο υπεύθυνη για τη σημερινή κατάσταση στο νησί, δημιουργώντας την εντύπωση επιθετικότητας και παράλογης αδιαλλαξίας από την κυπριακή πλευρά. Εμείς δεν πρέπει να πέσουμε σ' αυτή την παγίδα. Ιδίως να ανακόψουμε τις τάσεις στρατικοποίησης, κάτι που επιδιώκει και εξυπηρετεί η Τουρκία.” Δεν είναι μόνο το ΑΚΕΛ που έμεινε με την εντύπωση ότι υπήρξε στρατικοποίηση του Κυπριακού, έμεινε και ο κ. Σημίτης, έμεινε και ο κ. Πάγκαλος. Και συνέχισε ο Πρωθυπουργός: “Σε συνάρτηση με τα παραπάνω υποστηρίζουμε την πρόταση Κληρίδη για βαθμιαία μείωση των εξοπλισμών στο νησί. Η απόφαση του Προέδρου Κληρίδη για τη μη εγκατάσταση των πυραύλων S-300 στην Κρήτη: 1) Επαναφέρει την προσοχή της διεθνούς κοινότητας από το θέμα των εξοπλισμών στο θέμα του πολιτικού προβλήματος. Οι επιδιώξεις της Τουρκίας για στρατικοποίηση του θέματος απέτυχαν.” Τι διαφορετικό είπαμε τότε και προβλέψαμε με την απόφασή μας; “2) Οδήγησε στη λήψη απόφασης του Συμβουλίου Ασφαλείας για μείωση των εντάσεων στο νησί. Μια απόφαση που για πρώτη φορά διατυπώνεται κατ' αυτό τον τρόπο με στόχο τη μείωση των εξοπλισμών. Μια απόφαση που επέδρασε στη δήλωση όλων των μεγάλων χωρών για ενεργότερο ανάμειξή τους προς την πραγματοποίηση αυτού του στόχου. Ήρε έντονες αντιρρήσεις που υπήρχαν σχετικά με τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις.” Κατά συνέπεια, και οι τρεις πυλώνες οδηγήθηκαν σε αδιέξοδο από τους χειρισμούς.

Και εγώ διερωτώμαι για ακόμα ένα πράγμα: Έγινε στροφή στην πολιτική και πάλι με την επιστολή προς Κόφι Ανάν, επιστολή που έγινε, δεν κρίνω το περιεχόμενο, εν αγνοία και πάλι των υπολοίπων πολιτικών δυνάμεων, οι οποίες όμως -όπως και στο

θέμα των πυραύλων- αν βρεθούν σε αδιέξοδο οι κυβερνώντες, θα καλέσουν το Εθνικό Συμβούλιο κατόπιν εορτής να το αντιμετωπίσει. Αλλά διερωτώμαι και πόσο συντονισμένα έγινε με την Ελλάδα, διότι προέκυψε το θέμα και από αφορμή των πυραύλων, με ποιους συνεννοήθηκαν. Και το δεύτερο που διερωτώμαι: Είναι στρατηγική αυτή η κίνηση ή είναι τακτική; Γιατί, συζητώντας από τηλεοράσεως με συναδέλφους του Συναγερμού, άκουσα ότι είναι τακτική κίνηση. Μάλιστα, για να είμαι δίκαιος, ο Πρόεδρος σήμερα -φαίνεται άκουσε και εκείνος τα ίδια- βγήκε και είπε ότι είναι στρατηγική κίνηση. Άρα δηλαδή οριστικά είχε εγκαταλειφθεί η πολιτική του ενεργού ηφαιστείου και επιστρέφουμε στην πολιτική που κάποιος συνάδελφος ονόμασε πολιτική των ψηφισμάτων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είτε την οικονομική πολιτική κρίνεις αυτής της κυβέρνησης, και, όπως είπα, ο αυστηρότερος κριτής της ήταν ο συνέταιρός της, είτε την πολιτική στο Κυπριακό, καταλήγεις, χωρίς να το θέλεις, σε ένα συμπέρασμα. Σε οποιαδήποτε άλλη χώρα από ευθιξία θα υπέβαλλε την παραίτησή της.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τώρα καλώ στο βήμα τον αναπληρωτή πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού, βουλευτή Παναγιώτη Δημητρίου. Είναι ο προτελευταίος ομιλητής, τελευταίος είμαι εγώ.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ήθελα να εξάρω, παρά την εξαίρεση που παρουσιάστηκε πριν λίγο με τον έντονο τρόπο με τον οποίο ο συνάδελφος κ. Κατσουρίδης μίλησε, το ήπιο πνεύμα με το οποίο διεξήχθη η τριήμερη συζήτηση για τους προϋπολογισμούς, παράλληλη την έντονη

κριτική που ασκήθηκε από την αντιπολίτευση εναντίον της κυβέρνησης. Και θέλω να πω ότι τούτο το πνεύμα και τούτο το κλίμα δημιουργεί οπωσδήποτε μια αυξημένη ευθύνη της κυβέρνησης να λάβει σοβαρά υπόψη και τις τοποθετήσεις και τις απόψεις και τις εισηγήσεις που οι αρχηγοί των κομμάτων με υπευθυνότητα κατέθεσαν την πρώτη μέρα, αλλά και πολλοί άλλοι συνάδελφοι έχουν καταθέσει κατά τον τριήμερο διάλογο. Η παρουσία υπουργών καθ' όλη τη διάρκεια σχεδόν της συζήτησης επιβεβαιώνει ακριβώς τούτο, το οποίο πολλοί δε θέλουν να παραδεχτούν, ότι η κυβέρνηση έχει ευήκοον ους προς πάσαν άποψη και προς κάθε πολιτικό ο οποίος εκφράζει πολιτικό λόγο. Η κριτική που ασκήθηκε εναντίον της κυβέρνησης περιστράφηκε γύρω από το Κυπριακό, γύρω από την οικονομική και κοινωνική πολιτική της. Σε μερικές περιπτώσεις ήταν πραγματικά πολύ αξιόπιστη και αποδοτική, γιατί συνοδευόταν από συγκεκριμένες ρεαλιστικές και εφαρμόσιμες προτάσεις. Σε αρκετές περιπτώσεις όμως ήταν κριτική αποσπασματική, γενικόλογη και μη αντικειμενική. Εν πάση περιπτώσει η κριτική και η αμφισβήτηση πρέπει να είναι πάντα ευπρόσδεκτες και ευεργετικές ενέργειες για τη λειτουργία του δημοκρατικού συστήματος.

Η κριτική εναντίον της κυβέρνησης για τη διαχείριση του εθνικού μας θέματος υπήρξε μονοσήμαντη και συνθηματολογική. Και αντί να είναι σφαιρική και αντικειμενική ήταν, μπορώ να πω, επικαιρική και χρονογραφική. Γιατί; Γιατί η πυραυλολογία κυριάρχησε σε όλες σχεδόν τις κριτικές αναφορές που έγιναν για το εθνικό μας θέμα. Από συνήθεια, φαίνεται, που αποκτήθηκε κατά τα δύο τελευταία χρόνια ταυτίσαμε και πάλι το Κυπριακό με τους πυραύλους. Πυραυλοποιήθηκε ή περιστράφηκε ο προβληματισμός για το εθνικό μας θέμα γύρω από την άμυνα, το ενιαίο αμυντικό δόγμα και την ενταξιακή μας πορεία. Και μπορώ να πω ότι παρουσιάστηκε έλλειμμα εξαιτίας αυτού στη συζήτηση που έγινε για το εθνικό θέμα. Ειλικρινά δε θα ήθελα να συνεχίσω

αυτή τη συζήτηση πάνω σε αυτό το θέμα των πυραύλων. Η συζήτηση του θέματος αυτού έχει, κατά τη γνώμη μου, εξαντληθεί. Ό,τι είχε να λεχθεί, λέχθηκε κατά κόρον μάλιστα τον τελευταίο καιρό. Έχουμε και εμείς και ο λαός κουραστεί με την πυραυλολογία. Όμως, αυτό το θέμα απασχόλησε τόσο πολύ τη Βουλή αυτές τις τρεις μέρες και είμαι αναγκασμένος, αισθάνομαι την ανάγκη, να σχολιάσω εν συντομία κάποια επιχειρήματα και κάποιες τοποθετήσεις στο θέμα των πυραύλων και στο εθνικό θέμα που δεν είναι αντικειμενικές, δεν είναι δίκαιες και δεν είναι σωστές.

Λέχθηκε ότι η παραγγελία του πυραυλικού συστήματος S300 έγινε «χωρίς προβληματισμό και συζήτηση της παραγγελίας». Και ερωτώ πού αλλού θα 'πρεπε αυτός ο προβληματισμός και η συζήτηση να γίνει εκτός από τις συσκέψεις, τις δύο συσκέψεις στο ΓΕΕΦ που προηγήθηκαν της παραγγελίας, στις οποίες μάλιστα συμμετείχε σύσσωμη η πολιτική ηγεσία. Και μιλούν για άγνοια. Μα για ποια άγνοια, όταν κατά τις συσκέψεις εκείνες έγινε ρητή αναφορά σ' αυτά τα πυραυλικά συστήματα μέσου βεληνεκούς; Και μιλούν για άγνοια, όταν στην Επιτροπή Άμυνας και εξειδικευμένα αλλά και στα γενικά πλαίσια της συζήτησης για τους εξοπλισμούς έγινε πλήρης πληροφόρηση για το τι επιθυμούσαμε να αποκτήσουμε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, δεν ξέρω αν μου επιτρέπετε να σας διακόψω μόνο για μία παρατήρηση.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Να κάνετε, συνάδελφε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ναι, έγιναν συζητήσεις στην Επιτροπή Άμυνας και λέχθηκαν και διάφορες απόψεις και θα το θεωρούσα ανεύθυνο τώρα να επαναλάβω το τι συζητήσεις έγιναν. Όμως υπήρξε όχι αμφισβήτηση του συστήματος, αλλά υπήρξαν προβληματισμοί και

μέσα στην Επιτροπή Άμυνας -μένω σ' αυτό το σημείο χωρίς να θέλω να επεκταθώ- αλλά δυστυχώς δεν ελήφθησαν υπόψη. Δυστυχώς δε λήφθηκαν υπόψη, όπως ξεκινήσατε και εσείς την ομιλία σας ότι λέχθηκαν απόψεις στη Βουλή και λογαριάζετε να ληφθούν υπόψη από την κυβέρνηση. Έτσι μελλοντικά να μας γίνει μάθημα όλους, όταν λέγονται κάποιες απόψεις να βασανίζονται λίγο καλύτερα από τους κυβερνώντες.

Ευχαριστώ.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, επιβεβαιώνετε ακριβώς με αυτά που λέτε ότι υπήρξε προβληματισμός και αν ήταν ελλιπής αυτός ο προβληματισμός, τότε μπορεί να καλύπτει ευρύτερα πλαίσια.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έγινε προβληματισμός, υπήρξαν παρατηρήσεις που δεν είχαν συνέχεια. Και απλώς για να βοηθήσω να συνεχιστεί κανονικά η συνεδρίαση, δε θέλω να αλλάξω ούτε τη ροή του λόγου σας. Ευχαριστώ.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, οπωσδήποτε υπήρχαν και θα υπάρχουν σε κάθε περίπτωση και απορίες και ερωτηματικά και κάποιες επιφυλάξεις, γιατί δεν υπάρχει τίποτε άσπρο ή μαύρο και ήταν φυσικό να υπήρχαν και εδώ από κάποιους είτε ως άτομα είτε και από κάποιες πλευρές κάποιες τοποθετήσεις επιφυλακτικές. Αυτό όμως δεν αλλάσσει την ουσία, ότι στο τέλος και η κυβέρνηση και αυτή η Βουλή είχε εγκρίνει και είχε συναινέσει για την αγορά αυτού του συγκεκριμένου πυραυλικού συστήματος. Και θα ήταν άδικο τώρα εκ των υστέρων να επιρρίπτουμε όλη την ευθύνη μόνο στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, το Γλαύκο Κληρίδη. Αλλά μιλώ και για το πού έπρεπε να γίνει ο προβληματισμός. Μήπως στην πλατεία Ελευθερίας; Και μήπως έπρεπε να γίνει δημοψήφισμα, για να αποφασιστεί κατά πόσο θα αποκτάτο αυτό το συγκεκριμένο

πυραυλικό σύστημα; Και ο αγαπητός συνάδελφος, ο κ. Κατσουρίδης, μας είχε διαβάσει μία ετεροχρονισμένη τοποθέτηση του κόμματός του εν σχέσει με αυτό το θέμα. Όταν όμως διεξήγοντο οι εκλογές, δεν ακούσαμε αυτές τις απόψεις ή και όταν υπήρχε το στάδιο του προβληματισμού, δεν τέθηκαν κατά τον έντονο τρόπο που τίθενται σήμερα αυτές οι θέσεις, ώστε και εκείνοι οι οποίοι καλοπροαίρετα ίσως προχωρούσαν σ' αυτό το εγχείρημα να έχουν και δεύτερες σκέψεις. Δεν μπορούμε εκ των υστέρων, κύριοι συνάδελφοι, να κάνουμε τους σοφούς. Και δεν πρέπει να είμαστε άδικοι προς μερικές κατευθύνσεις. Και λένε ότι κάπως τα πράγματα ήταν εσπευσμένα. Μα πόσο καιρό έπρεπε να συζητείται αυτό το θέμα και για πόσο καιρό έπρεπε να υπάρχει προβληματισμός, όταν από το 1992 ετέθη από τη στρατιωτική ηγεσία αυτού του τόπου το ζήτημα ή η σκέψη ή η πρόταση για απόκτηση αυτού του συγκεκριμένου πυραυλικού συστήματος, αν όχι των S300, μεσαίου βεληνεκούς πυραυλικού συστήματος. Και δεν είναι λογικό και δίκαιο να αποστασιοποιούνται κάποιοι, νίπτοντας τας χείρας τους και επιρρίπτοντας την ευθύνη για την παραγγελία των S300 στον Πρόεδρο Κληρίδη και μόνο. Δεν είναι λογικό και δίκαιο να επιρρίπτεται παράλληλα αποκλειστική ευθύνη στην κυπριακή πλευρά για τη ματαίωση της εγκατάστασης των S300 στην Κύπρο, όταν και η παραγγελία και η ματαίωση της εγκατάστασής τους στην Κύπρο συναποφασίστηκε, και πολύ ορθά, και από την Αθήνα και από τη Λευκωσία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαι βέβαιος ότι, αν ανετίθετο ξεχωριστά στον κάθε πολίτη, και σ' αυτούς τους εκ των υστέρων σοφούς, η ευθύνη της απόφασης της παραγγελίας όπως και η ευθύνη της ματαίωσης της εγκατάστασης με τα δεδομένα τα γνωστά, οπωσδήποτε θα έπαιρνε αυτές τις αποφάσεις που λήφθηκαν μαζί από την κυπριακή και την ελληνική κυβέρνηση. Υπήρξαν κάποιες εξελίξεις, υπήρξαν αυξημένες αντιδράσεις που είναι λογικό εμείς οι μικροί, οι οποίοι αγωνιζόμαστε με όλα τα μέσα να προωθήσουμε το πρόβλημά μας, να μην μπορούσαμε να τις εκτιμήσουμε ότι θα

έφταναν στο βαθμό που είχαν φτάσει όχι εξαιτίας της πρωτοβουλίας και της αντίδρασης της Τουρκίας, αλλά κατά κύριο λόγο εξαιτίας του ότι ανεπτύχθη μία εκστρατεία από την υπερδύναμη, από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Και είναι πολλά που θέλουμε να κάνουμε και είναι πολλά που προσπαθούμε κατά καιρούς να κάνουμε και όμως αντιλαμβανόμαστε ότι κάπου είναι που υπάρχουν εμπόδια ανυπέρβλητα, που εγείρονται από δυνάμεις και από παράγοντες τους οποίους δεν μπορούμε να υπερακοντίσουμε.

Λέχθηκε ότι η υπόθεση των πυραύλων στασιμοποίησε και παλινδρόμησε το Κυπριακό και οδήγησε στη «συνολική και παταγώδη αποτυχία της πολιτικής Κληρίδη». Φαίνεται ότι δεν έγινε ακόμη αντιληπτή και κατανοητή η πολιτική Κληρίδη, που είναι πολυδιάστατη, πολύμορφη και ευέλικτη και περιστρέφεται γύρω από τους άξονες ευρωπαϊκή ένωση, ευρωπαϊκή πορεία και αξιοποίηση της στρατιωτικοπολιτικής συνεργασίας Ελλάδας - Κύπρου. Ουδέποτε υπήρξε στρατηγική στρατικοποίησης του Κυπριακού. Απλώς εκείνο το οποίο εγίνετο και γίνεται και θα γίνεται είναι η ενίσχυση της άμυνάς μας, στο βαθμό που οι δυνατότητές μας το επιτρέπουν και στο βαθμό που δεν ανατρέπουμε κάποιες άλλες ισορροπίες τις οποίες πρέπει να κρατήσουμε. Και είναι εξ αυτής της ισορροπίας και απ' αυτή τη συνειδητή πολιτική που παρουσιάζουμε σήμερα αυτή την ισορροπημένη προσπάθεια στον πολιτικό και στο στρατιωτικό τομέα. Και έγινε αναφορά στο δόγμα, στην πολιτική του ενεργού ηφαιστείου. Θέλω να είμαι ειλικρινής και να πω, ναι, συνειδητά ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προσπάθησε να ενοχλήσει τους μεγάλους, οι οποίοι επέδειξαν και επιδεικνύουν αδιαφορία για τη λύση του Κυπριακού όχι λόγω της στάσης της Κύπρου, αλλά εξαιτίας της αδιαλλαξίας της Τουρκίας και εξαιτίας της υπερεκτίμησης του παράγοντος Τουρκία. Προσπάθησε, και πολύ καλά έκανε, να δημιουργήσει κάποιο ερεθισμό, ώστε να προκαλέσει αυτές τις δυνάμεις να στραφούν προς την Κύπρο, με τα πενιχρά μέσα και τα μόνα τα οποία

έχουμε. Τι άλλο είναι που εισηγούνται αυτοί που εισηγούνται για λήψη πρωτοβουλιών που να οδηγούν στην αποτελεσματικότητα του Κυπριακού; Τι άλλο εμείς οι μικροί έχουμε στα χέρια μας, για να μπορέσουμε να αντιδράσουμε σ' αυτή τη νωχελικότητα και την αδιαφορία η οποία επιδεικνύεται σε μεγάλο βαθμό από το διεθνή παράγοντα εδώ και πολλά χρόνια όσον αφορά την ουσία και την προώθηση λύσης του Κυπριακού ορθής και βιώσιμης;

Και, αγαπητοί συνάδελφοι, πώς προέκυψε το Τράουμπεκ, πώς προέκυψε η Κλιόν, πώς προέκυψε και η επίσκεψη Χολ Μπρουκ, η οποία τον ταπείνωσε τον ίδιο, δεν μας ταπείνωσε εμάς, ακριβώς εξαιτίας όχι των πυραύλων, αλλά εξαιτίας του ότι δημιουργήθηκε μια ανησυχία ότι σ' αυτό το χώρο υπάρχει κίνδυνος διαταραχής της ειρήνης. Δηλαδή κάπου είναι που υπήρχε, ναι, στρατηγική σ' αυτή την προσπάθεια, και πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι δεν απέβη επί ματαίω αυτή η προσπάθεια, γιατί κάπου είναι που, έστω φραστικά, εκδηλώνεται κάποιο ενδιαφέρον και δηλώνονται προθέσεις για υποβοήθηση της κατάστασης. Και θα μου πείτε: Είναι αυτές οι τοποθετήσεις αξιόπιστες και έγκυρες και αποτελεσματικές, λαμβάνοντας υπόψη την πείρα του παρελθόντος; Πιθανόν να μην είναι αποτελεσματικές και ίσως να μην είναι αξιόπιστες. Όμως, δεν έχουμε άλλο τρόπο να ενεργοποιήσουμε το διεθνή παράγοντα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Και είναι το μόνο μέσο που έχουμε στο να βρούμε τρόπους να προκαλέσουμε το ενδιαφέρον τους και την ανάμιξή τους σ' αυτή τη διαδικασία, που θέλουμε να αρχίσει ή και να συνεχιστεί για αντιμετώπιση του προβλήματός μας. Δεν επαναπαυόμαστε ποσώς στις δηλώσεις που έχουν γίνει ούτε από τις ΗΠΑ ούτε από τις ευρωπαϊκές χώρες. Όμως αναμένουμε και ελπίζουμε και δεν έχουμε και άλλο τρόπο να αντιμετωπίσουμε αυτή τη θέση την οποία έχει πάρει ο διεθνής παράγοντας.

Είμαστε μια μικρή χώρα υπό κατοχή, αδύναμη, και τα περιθώρια τακτικών κινήσεων για προώθηση του εθνικού μας θέματος είναι περιορισμένα. Οποσδήποτε

ούτε με το να είμαστε τα φρόνιμα και υπάκουα παιδιά, αλλά ούτε και με το να είμαστε τα άτακτα και ανεπίδεκτα μάθησης κακοπαίδια, έτσι απλώς για μαγκιά, θα βοηθήσουμε τον τόπο μας. Οι στρατιωτικές μας κινήσεις και ενέργειες έχουν νόημα και αξία, όταν δεν αντιστρατεύονται την πολιτική επιλογή που έχουμε κάνει εξ ανάγκης για εξεύρεση μιας βιώσιμης και λειτουργικής λύσης του Κυπριακού μέσω μάλιστα ειρηνικών διαδικασιών, μιας λύσης που θα διασφαλίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα, για να μιλήσω γενικά, και θα εξασφαλίζει την ειρήνη στον τόπο μας. Και επί του προκειμένου υιοθετώ το πνεύμα της ομιλίας του συνάδελφου κ. Χατζηδημητρίου, ο οποίος, παρ' όλον ότι είναι πρόεδρος της Επιτροπής Άμυνας, δεν είχε παρασυρθεί να μιλήσει με στρατιωτικούς όρους αντιμετωπίζοντας το κυπριακό πρόβλημα. Και αυτό γιατί, όντας ένας γνώστης της κατάστασης, αντιλαμβάνεται ακριβώς αυτές τις ισορροπίες. Έχω πει, και το επαναλαμβάνω, ουδέποτε υπήρξε, τουλάχιστον από εκείνους οι οποίοι προβληματίζονται για τις κινήσεις της κυβέρνησης, οποιοδήποτε τεκμήριο που να καταδεικνύει ή να τεκμηριώνει τον ισχυρισμό ότι η κυβέρνηση Κληρίδη εγκατέλειψε την πολιτικοποίηση του Κυπριακού και καταγίνεται με τη στρατικοποίηση του Κυπριακού. Είναι διαστρεβλωτική μια τέτοια θέση. Και η επιστολή προς τον Κόφι Ανάν, στην οποία ο αγαπητός συνάδελφος ο κ. Κατσουρίδης έχει αναφερθεί, και ορθή είναι ως τακτική κίνησης και επιβεβλημένη μετά το κλίμα που έχει δημιουργηθεί διεθνώς. Το αν υπήρξαν στον τύπο, στα μέσα μαζικής επικοινωνίας πληροφορίες για αντιφατικές κινήσεις που είχαν σχέση με εξοπλισμούς με άλλα εξοπλιστικά συστήματα, αυτό είναι θέμα των μέσων μαζικής επικοινωνίας και δεν είναι ζήτημα που εμπεριέχει ουσία ή αλλαγή αμέσως στρατηγικής ή σύγκρουση με το πνεύμα της επιστολής προς τον Κόφι Ανάν. Οι αμυντικοί εξοπλισμοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οπωσδήποτε δεν είναι αυτοσκοπός. Όμως μία ισχυρή άμυνα δεν μπορεί να είναι ευκαταφρόνητη και στον πολιτικό τομέα. Οπωσδήποτε δεν μπορούμε να ενεργούμε με τη λογική της πολιτικής

επιλογής και να συμπεριφερόμαστε με όρους στρατιωτικής τακτικής. Όσο υπάρχει συναίσθηση και εφαρμογή του μέτρου όσον αφορά τα αμυντικά μας πράγματα και όσον αφορά τα πολιτικά μας δρώμενα, που καθορίζεται αυτό το μέτρο από τις δυνατότητες τις δικές μας αλλά και τις διεθνείς πραγματικότητες, τόσο πιο σωστά ενεργούμε, τόσο πιο σωστά κινούμαστε. Ας μην ξεχνούμε ότι η τουρκική αδιαλλαξία μόνο από το διεθνή παράγοντα μπορεί να καμφθεί και συνεπώς προς τα εκεί είναι που πρέπει να στρέψουμε και ως κυβέρνηση και ως κοινοβούλιο και ως πολιτικοί τις προσπάθειές μας.

Αναφορές έγιναν σχεδόν από όλους τους ομιλητές που άγγιξαν το Κυπριακό και στην ευρωπαϊκή μας πορεία. Και αναμενόταν κάποιος έπαινος να γίνει για τους χειρισμούς της κυπριακής κυβέρνησης και ευχαριστίες να νεμηθούν προς την ελληνική κυβέρνηση για την αποφασιστική συμβολή στην ευόδωση μέχρι τώρα της ενταξιακής μας προσπάθειας. Ποιος από την αντιπολίτευση έχει κάμει, έστω και έμμεσα, εύφημη μνημία της επιτυχούς αυτής πολιτικής; Κανείς. Αντ' αυτού υπογραμμίστηκαν έντονα οι κασσανδρικές προβλέψεις και απαισιόδοξες προσεγγίσεις, την ώρα μάλιστα που όλοι ανεξαιρέτα σ' αυτό τον τόπο, άλλοι έγκαιρα και άλλοι όψιμα έστω, βρισκόμαστε συνοδοιπόροι συνειδητά και αυτόβουλα σ' αυτή την ιστορική πορεία.

Δεν μπορούμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να υποτιμούμε τα επιτεύγματα της Κύπρου και της Ελλάδας στο κεφάλαιο Ευρώπη - Κύπρος. Συνιστά καθολική αυτοαναίρεση, εφόσον όλοι συμπορευόμαστε προς την Ευρώπη, μια τέτοια προσέγγιση. Ναι, δυσκολίες και κίνδυνοι υπάρχουν και θα υπάρξουν. Θα αντιμετωπίσουμε προβλήματα στο οδοιπορικό μας προς την Ευρώπη. Όμως γιατί αυτή η τάση της κακοπροφητείας; Για να δίνουμε ελαφρύσεις συνειδησιακές σ' αυτούς που θα δημιουργούν τα εμπόδια και τις δυσκολίες, με το σκεπτικό ότι οι ενδιαφερόμενοι δέχονται και παραδέχονται εκ των προτέρων τη λογική της αρνητικής τους στάσης;

Δεν προτίθεμαι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να επεκταθώ επί του θέματος. Όμως πληροφοριακά να αναφέρω τούτο: Έγινε κριτική γιατί στην Κύπρο δεν έχουν δοθεί χορηγίες από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ σε άλλες υποψήφιας χώρες έχουν δοθεί. Ας μην ξεχνούμε ότι οι προενταξιακές χορηγίες έχουν εγκαταλειφθεί εδώ και πολύ καιρό από την Ευρώπη και καμία από τις τελευταίες χώρες που έχουν ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είχε πάρει χορηγίες. Καμία δεν είχε πάρει χορηγίες, καμία. Ναι, οι ανατολικές χώρες έχουν βοηθηθεί και βοηθούνται οικονομικά από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όχι όμως υπό την έννοια του ότι είναι υποψήφιας χώρες, αλλά με την κάλυψη του ότι πρέπει να βοηθηθούν να αλλάξουν το οικονομικό τους σύστημα και να μπουν στην ελεύθερη αγορά, ενώ προηγουμένως βρισκόντουσαν στο σοσιαλιστικό στρατόπεδο. Αυτή ήταν η λογική, η οποία δεν ισχύει στην Κύπρο, και είναι εξ αυτού του γεγονότος που υπάρχει αυτή η διαφορετική μεταχείριση όσον αφορά τις χορηγίες μεταξύ της Κύπρου και των άλλων ανατολικών χωρών.

Δεν προτίθεμαι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να επαναλάβω τις θέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού για την ευρωπαϊκή μας πορεία, την κοινή πολιτικοστρατιωτική πολιτική Ελλάδας-Κύπρου και τη στρατηγική μας στο Κυπριακό γενικότερα. Με πολλή σαφήνεια, ορθολογισμό, αντικειμενικότητα και ηπιότητα έχουν διατυπωθεί και επεξηγηθεί αυτές οι πολιτικές από τον πρόεδρο του κόμματος κατά την έναρξη της συζήτησης των φετινών προϋπολογισμών. Έχω παρακολουθήσει και μελετήσει με προσοχή τα σχόλια και την κριτική που έγιναν κατά την τριήμερη αυτή συζήτηση. Και ομολγώ ότι δεν έχω επισημάνει πολλές εποικοδομητικές υπαλλακτικές εισηγήσεις, ρεαλιστικές και εφαρμόσιμες, για αντιμετώπιση των προβλημάτων και των θεμάτων για τα οποία έγινε κριτική εναντίον της κυβέρνησης. Ακόμη και στον τομέα της οικονομίας, στο δημοσιονομικό κεφάλαιο και στον κοινωνικό τομέα, όπου υπάρχει συνήθως ποικιλία οικονομολογικών προσεγγίσεων, δεν έχουν ακουστεί παρά ελάχιστες

συγκεκριμένες, σφαιρικές, ολοκληρωμένες, ρεαλιστικές προτάσεις για διόρθωση των αδυναμιών και των κακώς εχόντων.

Πρόθεσή μου δεν είναι να απαντήσω και να σχολιάσω όλα τα σημεία των αναφορών που έγιναν στους πιο πάνω τομείς. Αδρομερώς όμως θα 'θελα να κάμω κάποια αντισχόλια και να προτάξω κάποια αντεπιχειρήματα που αφορούν την αναπτυξιακή μας πορεία, το δημοσιονομικό μας πρόβλημα, την κοινωνική πολιτική και την ενταξιακή μας πορεία. Έχει λεχθεί, και είναι παραδεκτό, ότι η κυπριακή οικονομία αντιμετώπισε αντίξοες συνθήκες στο εξωτερικό της περιβάλλον, που αναπόφευκτα επηρέασαν, λόγω του μικρού μεγέθους και του ανοικτού χαρακτήρα της, τα οικονομικά μας πράγματα πολύ αισθητά. Παράλληλα, επηρεάστηκε από τα γνωστά σ' όλους μας πολιτικά συμβάντα, που δε χρειάζεται να επαναλάβω. Παρ' όλα αυτά πέτυχε το 1998 ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης της τάξης του 5% σε πραγματικούς όρους. Από μεσοπρόθεσμης σκοπιάς, δηλαδή τα τελευταία πέντε χρόνια, ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης υπερέβη το 4%, που αποτελεί ικανοποιητική επίδοση για τα διεθνή δεδομένα. Και για να μην κατηγορηθώ ότι προβαίνω σε παραπλανητικές συγκρίσεις της Κύπρου με «ώριμες» οικονομίες, θα αναφερθώ στις επιδόσεις χωρών με παρόμοιο επίπεδο ανάπτυξης και παρόμοια δομή όπως η Κύπρος. Την περίοδο 1994-1998 ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης στην Ιταλία ήταν 1,9%, στην Ισπανία 2,8%, στην Πορτογαλία 2,8% και στην Ελλάδα 2,7%. Η Κύπρος υπερτερεί σημαντικά έναντι όλων αυτών των χωρών, παρά τις δυσμενείς συνθήκες που αντιμετώπισε και αντιμετωπίζει.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η εικόνα που δίδει η αντιπολίτευση για την αναπτυξιακή πορεία της οικονομίας μας συγκρούεται μετωπικά με τα πραγματικά δεδομένα και τα στατιστικά στοιχεία. Συγκρούεται επίσης και με την πραγματικότητα, όπως τη βιώνει ο κυπριακός λαός. Μπορεί να υπάρχουν διακυμάνσεις στις οικονομικές μας επιδόσεις. Όμως, γενικά η οικονομία μας είναι ανθεκτική και υγιής.

Και είναι αντιπαραγωγικό να δημιουργούμε οικονομικό πανικό και είναι λάθος να υποσκάπτουμε ουσιαστικά με τις υπερβολές και την κινδυνολογία την οικονομία μας.

Πολλή αναφορά έγινε στο δημοσιονομικό πρόβλημα και πολύ σωστά, γιατί είναι το μεγαλύτερο, μετά το εθνικό μας πρόβλημα, πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε. Γιατί η σύζευξη οικονομίας και εθνικού προγραμματισμού είναι καθολικά αποδεκτή. Το δημοσιονομικό έλλειμμα πραγματικά παρουσίασε διεύρυνση τα τελευταία χρόνια, από 1% στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν το 1995 παρουσίασε αύξηση στο 5,4% το 1998. Και αναμένεται, αν δε συμβάλουμε όλοι στη λήψη και στην εφαρμογή διορθωτικών μέτρων, να αυξηθεί περισσότερο και να διευρυνθεί περισσότερο αυτό το δημοσιονομικό έλλειμμα. Και η εξέλιξη αυτή δεν οφείλεται σε κακοδιαχείριση από μέρους της κυβέρνησης, όπως ισχυρίστηκαν πολλοί συνάδελφοι, αλλά σε συγκεκριμένους παράγοντες, οι οποίοι αναλύθηκαν επανειλημμένα. Θα τους επαναλάβω και σήμερα. Την περίοδο 1996-97 η κυβέρνηση ενσυνείδητα υιοθέτησε επεκτατική δημοσιονομική πολιτική για τόνωση της οικονομικής μας δραστηριότητας. Στα πλαίσια αυτά προώθησε δέσμη μέτρων, μεταξύ άλλων για ενίσχυση των εισοδημάτων των αγροτών που πλήγηκαν από την ανομβρία, στήριξη των τομέων της γεωργίας και της μεταποίησης, για να αντεπεξέλθουν στις συνθήκες του εντεινόμενου ανταγωνισμού, και εντατικοποίηση των εκστρατειών στο εξωτερικό, ώστε να διαφοροποιηθεί η πολύ δυσμενής εικόνα που είχε τότε δημιουργηθεί για την Κύπρο ως μη ασφαλής τουριστικός προορισμός. Η πολιτική αυτή αποδείχθηκε από τα ίδια τα γεγονότα ότι ήταν η ενδεδειγμένη και συνέβαλε αποφασιστικά στην επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας το 1998. Αναπόφευκτο τμήμα, αναπόφευκτη συνέπεια αυτής της ενσυνείδητης πολιτικής, της ενσυνείδητης υιοθέτησης επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής ήταν η διεύρυνση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, όπως άλλωστε έγκαιρα είχε προβλέψει και προαναγγείλει ο Υπουργός Οικονομικών, όταν ανακοίνωνε την

προώθηση δέσμης μέτρων για τόνωση της οικονομικής μας δραστηριότητας. Υπενθυμίζω όμως ότι κανένα πολιτικό κόμμα δεν αντιτάχθηκε σ' αυτή την πολιτική, όταν εξαγγέλθηκε και όταν εφαρμοζόταν. Γιατί απλούστατα όλοι θεώρησαν ότι η αναπτυξιακή αυτή πολιτική ήταν αναγκαία και υποβοηθούσε στην αναζωογόνηση της οικονομίας μας. Και αντίθετα όλα τα κόμματα υπερθεμάτισαν τότε. Γι' αυτό και κανένα πολιτικό κόμμα δε νομίζω ότι νομιμοποιείται σήμερα να βλέπει μόνο αυτή την αρνητική πλευρά, όταν γνωρίζαμε όλοι ότι ήταν συνέπεια της πολιτικής αυτής που ανέφερα, που όλοι τότε επικροτήσαμε. Και εδώ πρέπει να αναφερθώ στο κυπριακό ρητό: «Δεν μπορούμε, αγαπητοί συνάδελφοι, να θέλουμε την πίτα σωστή και το σκύλο χορτασμένο». Δεν μπορεί να χωρέσουν αυτά τα δύο πράγματα. Δεν είναι δυνατό να υπάρξει ταυτόχρονα υιοθέτηση επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής και μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων.

Με την ανάκαμψη της οικονομίας, που άρχισε να διαφαίνεται από τα μέσα του 1997, η κυβέρνηση έκρινε επιβεβλημένη τη διαφοροποίηση της δημοσιονομικής της πολιτικής και την προώθηση μέτρων για αναστροφή της ανοδικής τάσης του δημοσιονομικού ελλείμματος. Γι' αυτό πρότεινε συγκεκριμένα και κοστολογημένα μέτρα τόσο σε ό,τι αφορά το σκέλος των δαπανών όσο και όσον αφορά το σκέλος των εσόδων, για αποτελεσματική αντιμετώπιση του δημοσιονομικού προβλήματος σε μακροπρόθεσμη βάση. Είναι δικαίωμα των πολιτικών κομμάτων να διαφωνούν με ορισμένες ή ακόμη και με όλες τις εισηγήσεις της κυβέρνησης. Όμως, οφείλουμε να υποβάλουμε συγκεκριμένες αντιπροτάσεις, κοστολογημένες και ρεαλιστικές, που να οδηγούν στο ίδιο αποτέλεσμα στο οποίο ήθελε η κυβέρνηση να οδηγήσει τα οικονομικά μας πράγματα με τις εισηγήσεις και τις προτάσεις που είχε κάνει. Γενικόλογες εισηγήσεις, όπως "καταπολέμηση της φοροδιαφυγής", "φορολόγηση του πλούτου", "μείωση των δημόσιων δαπανών", χωρίς να προσδιορίζονται ποιες, δεν είναι θέσεις

που έχουν αξιοπιστία οικονομολογική. Δημιουργούν απλώς εντυπώσεις και μπορώ να χαρακτηρίσω τέτοιες διακηρύξεις σίγουρα μη εποικοδομητικές.

Δεδομένου ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων υποστήριξε στην ολότητά της την ανάγκη υιοθέτησης επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής την περίοδο 1996-97, δεδομένου ότι απέρριψε κατά πλειοψηφία τις εισηγήσεις που υπέβαλε η κυβέρνηση το Μάιο του 1998 για ενίσχυση των δημόσιων εσόδων, χωρίς να υποβάλει συγκεκριμένες, το τονίζω, συγκεκριμένες και ρεαλιστικά κοστολογημένες αντιπροτάσεις, είμαι της άποψης ότι, αντί να προβαίνει η αντιπολίτευση σε κριτική εναντίον της κυβέρνησης, θα έπρεπε να προβεί σε κριτική εναντίον εαυτής. Διότι, με βάση απλά μαθηματικά, διεύρυνση των δαπανών χωρίς αντίστοιχη ενίσχυση των εσόδων οδηγεί σε αυξημένα δημοσιονομικά ελλείμματα, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη του γεγονότος ότι, λόγω της υλοποίησης της συμφωνίας για τελωνειακή ένωση Ευρωπαϊκής Ένωσης-Κύπρου, υπήρξε απώλεια δασμολογικών εσόδων μέχρι £300.000.000 περίπου και λαμβανομένης επίσης υπόψη της μη αναπροσαρμογής για πολλά χρόνια των έμμεσων φόρων κατανάλωσης, που επέδρασε δυσμενώς στα δημόσια έσοδα και λαμβανομένων υπόψη επίσης των συνεχώς διευρυνόμενων δαπανών για την εναρμόνισή μας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, των διευρυνόμενων δαπανών για την κοινωνική πολιτική και των άλλων σημαντικών δαπανών για την αμυντική θωράκιση. Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έδωσαν λύση στο πρόβλημα του οικονομικού κενού που δημιουργήθηκε από την κατάργηση των δασμών. Και αυτή η λύση δεν ήταν άλλη από την εισαγωγή αυξημένου ποσοστού Φόρου Προστιθέμενης Αξίας. Η αντιπολίτευση τι λύσεις προτείνει; Υπερθεματίζει για τα έξοδα και αδιαφορεί για τα έσοδα; Είναι αυτή οικονομολογική πολιτική, είναι λογική;

Σε ό,τι αφορά την κοινωνική πολιτική, θα επαναλάβω αυτό που με συγκεκριμένα στοιχεία απέδειξε ο Υπουργός Οικονομικών στη φετινή ομιλία του ενώπιον της Βουλής

των Αντιπροσώπων. Αυτό που τεκμηριωμένα ανέλυσε ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού, ότι δηλαδή η κυβέρνηση Κληρίδη έχει να επιδείξει ένα πλούσιο και πολυδιάστατο έργο, με άξονες την αγροτική πολιτική, την κοινωνική πρόνοια, τη στέγαση, την παιδεία και την υγεία και με ιδιαίτερη φροντίδα στους πρόσφυγες, τους ηλικιωμένους, τους ανάπηρους, τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Με την προώθηση και επίλυση πολλών κοινωνικών προβλημάτων που χρόνιζαν. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι κοινωνικές δαπάνες υπερδιπλασιάστηκαν τα τελευταία πέντε χρόνια, γεγονός που καταρρίπτει τους ισχυρισμούς μέρους της αντιπολίτευσης για έλλειψη κοινωνικής ευαισθησίας από την κυβέρνηση Κληρίδη.

Θα ολοκληρώσω με αναφορά σε ένα άλλο πολύ σημαντικό σημείο. Την ενταξιακή πορεία της Κύπρου. Η έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων τέλος του Μαρτίου του 1998 σηματοδοτεί την έναρξη μιας νέας εποχής για την πατρίδα μας. Σηματοδοτεί την αρχή μιας επίπονης και χρονοβόρας διαδικασίας που θα έχει, ελπίζουμε, ως κατάληξη την ένταξη της Κύπρου στην Ενωμένη Ευρώπη. Θα χρειαστούν μεγάλες προσπάθειες για την υιοθέτηση του κοινοτικού κεκτημένου στην Κύπρο. Θα απαιτηθούν επίσης επίπονες προσπάθειες για την κατάλληλη προετοιμασία. Κατάλληλη προετοιμασία της οικονομίας μας, για να αντιμετωπίσει με επιτυχία την πρόκληση του εντεινόμενου ανταγωνισμού στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν μπορώ να αντιληφθώ πώς ο αγαπητός συνάδελφος, ο κ. Κατσουρίδης, έχει απορρίψει αυτό το φαινόμενο που είναι παραδεκτό και προωθούμενο παγκόσμια, την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας. Και όχι μόνο την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, αλλά την παγκοσμιοποίηση και των προβλημάτων που ενδιαφέρουν όλους τους κατοίκους αυτού του πλανήτη-περιβάλλον, υγεία, ανθρώπινα δικαιώματα. Δεν μπόρεσα να καταλάβω τη λογική της αντίθεσης του συναδέλφου κ. Κατσουρίδη σ' αυτό το παραδεκτό φαινόμενο. Η κυβέρνηση κατέβαλε μεγάλη προσπάθεια για να πεισθεί η

Ευρωπαϊκή Ένωση να παραχωρήσει προενταξιακή βοήθεια στην Κύπρο. Και θα συνεχίσει αυτή την προσπάθεια. Όμως, μας το έχουν πει και πρόσφατα ότι αυτή η πολιτική έχει εγκαταλειφθεί πλέον από την Ευρώπη. Και είναι ακριβώς αυτός ένας επιπρόσθετος λόγος που πρέπει ως πολιτικά κόμματα, δεδομένης της ομοθυμίας και της ομοψυχίας στη γραμμή της ενταξιακής μας πορείας, να εξετάσουμε με υπευθυνότητα, μακριά από αμφιβόλου αξίας μικροκομματικούς υπολογισμούς, τις εισηγήσεις της κυβέρνησης για ενίσχυση των δημοσίων εσόδων. Και εδώ πρέπει να εκφράσω την ευαρέσκεια προς τα κόμματα ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΔΗ και ΚΕΑ για την υπεύθυνη θέση που έχουν λάβει να ψηφίσουν σχεδόν στην ολότητά τους τους φετινούς προϋπολογισμούς. Και θα ήταν ευχής έργο αυτή η θετική στάση έναντι προβλημάτων και προτάσεων για αντιμετώπιση των προβλημάτων που αφορούν όλους μας να συνεχιστεί. Και θα ήταν ευχής έργο σήμερα αν οι προϋπολογισμοί, όπως έχουν περάσει από τη μελέτη της Επιτροπής Οικονομικών, εγκρίνονταν από όλους και σε όλο το εύρος, χωρίς βεβαίως να αμφισβητώ ότι πιθανόν κάποιοι να είναι ορθοί, να είναι σωστοί στην απόρριψη ή στην πρόθεση να καταψηφίσουν κάποια κονδύλια.

Υπάρχουν, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κάποια θέματα που εκφεύγουν της σφαίρας και του χώρου του κομματικού. Υπάρχουν κάποια θέματα τα οποία είναι ύψιστης εθνικής σημασίας. Και το πρόβλημα, το θέμα του δημοσιονομικού ελλείμματος είναι, κατά τη γνώμη μου, θέμα ύψιστης εθνικής σημασίας και πρέπει να τεθεί στις προτεραιότητες όλων μας. Δεν μπορεί καμιά κυβέρνηση ή κανένα κόμμα μόνο του, δεδομένης της δυναμικής που δημιουργείται, να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα αποτελεσματικά.

Ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Κόμματος, ο κ. Παπαδόπουλος, έχει προβεί σε σωστές επισημάνσεις και έχει κάμει κάποιες εισηγήσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού. Επειδή δεν πρέπει να τίθεται θέμα,

λαμβανομένων υπόψη όλων των δεδομένων, πίστωσης ή χρέωσης της κυβέρνησης με μικροκομματικά κριτήρια γι' αυτό το πρόβλημα, την ύπαρξή του και την επιδείνωσή του στο βαθμό που επιδεινώνεται, θα έκανα μία εισήγηση, η Βουλή να πάρει μία πρωτοβουλία και να διορίσει τρεις έμπειρους και άριστους οικονομολόγους, οι οποίοι θα ετοιμάσουν έκθεση για τα αίτια και τους τρόπους εξάλειψης του δημοσιονομικού ελλείμματος. Με βάση την έκθεση που θα ετοιμάσουν οι τρεις «σοφοί», όπως θα μπορούσαμε να τους αποκαλέσουμε τεχνοκρατικά, η κυβέρνηση και η Βουλή να προωθήσουν εκείνα τα επιβαλλόμενα μέτρα για απαλλαγή του τόπου από τη γάγγραινα του δημοσιονομικού ελλείμματος. Γιατί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως είχα προηγουμένως πει, αυτό το θέμα δεν είναι θέμα κομματικής εκμετάλλευσης, δεδομένου ότι πλήττει την οικονομία του τόπου και οδηγεί σε μεγάλα αδιέξοδα τον τόπο μας. Μια τέτοια πρωτοβουλία θα είναι προς πίστιν της Βουλής και όλων των πολιτικών παραγόντων του τόπου, που θα αποδείξουν ότι είναι έτοιμοι να υπερβούν τις κομματικές σκοπιμότητες και να ενεργήσουν με γνώμονα και μόνο το δημόσιο συμφέρον, το κοινό καλό.

Τελειώνω, αγαπητοί συνάδελφοι, υπογραμμίζοντας το πνεύμα συγκατάβασης, ενότητας και συναδέλφωσης το οποίο χαρακτήριζε την ομιλία του προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού κατά την έναρξη της συζήτησης των προϋπολογισμών. Και θα τονίσω κι εγώ με τη σειρά μου ότι τόσο η κυβέρνηση Κληρίδη όσο και ο Δημοκρατικός Συναγερμός επιθυμούν διακαώς τη συνεργασία όλων των πολιτικών δυνάμεων του τόπου στην αντιμετώπιση του ιστορικού στοιχήματος που τίθεται ενώπιόν μας για φυσική και εθνική επιβίωση του λαού μας.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός δεν ενδιαφέρεται για τη νομή της εξουσίας, όπως κατηγορήθηκε από κάποιους συναδέλφους. Η πρότασή μας για σχηματικό κυβέρνησης εθνικής ενότητας ή της ευρύτερης δυνατής αποδοχής αντικρούει αυτό τον ισχυρισμό. Η

πρότασή μας για συλλογική αντιμετώπιση των προβλημάτων του μικρού πικρού νησιού μας, όπως αυτά επισημάνθηκαν και συζητήθηκαν αυτό το τριήμερο, αποτελεί απάντηση στην πρόκληση των καιρών, στον προβληματισμό για το εθνικώς ζην και για το ευ ζην.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να μου επιτρέψετε να κατεβώ στο βήμα.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Νίκος Αναστασιάδης καταλαμβάνει την έδρα του Προέδρου και ο κ. Κυπριανού κατεβαίνει στο βήμα.)

ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι,

Δεν πρόκειται να μιλήσω για πολύ, είχα πολλά πράγματα υπόψη, αλλά νομίζω ούτε η ώρα επιτρέπει, μετά από μία τριήμερη συζήτηση, και τα περισσότερα έχουν καλυφθεί. Όμως, θέλω να αναφέρω μερικά πράγματα. Πρώτα απ' όλα θέλω και εγώ να συγχαρώ και να ευχαριστήσω τη διεύθυνση και το προσωπικό της Βουλής, όλους τους αρμόδιους λειτουργούς, οι οποίοι μαζί με την Επιτροπή Οικονομικών δούλεψαν σκληρά, για να μπορέσουμε, νωρίς σχετικά αυτή τη φορά, να συζητήσουμε τους προϋπολογισμούς.

Τη συζήτηση -και πρέπει να πω ότι σχεδόν την παρακολούθησα ολόκληρη- τη βρήκα ικανοποιητική και εποικοδομητική, αν εξαιρέσει κανείς δυο-τρεις περιπτώσεις που υπήρξαν κάποιοι απρεπείς χαρακτηρισμοί, κάποια αναφορά το πρωί για επιπολαιότητα αναφορικά με το θέμα του περιεχομένου του δόγματος του ενιαίου αμυντικού χώρου και κάποια κάπως ειρωνική αναφορά στις δημοκρατικές αντιπολιτευτικές δυνάμεις, που προκάλεσαν κάποια αντιδικία. Κατά τα άλλα κύλησε ήρεμα και μάλιστα, πρέπει να πω, μέσα σε ευχάριστη ατμόσφαιρα. Εκείνο που θα εκπλαγείτε, αν αρχίσω αυτά που έχω να πω, αναφερόμενος πολύ σύντομα στα θέματα

της οικονομίας ... Δεν είναι της ειδικότητάς μου, αλλά ξέρετε ότι καμιά φορά η κοινή λογική είναι αρκετή για να κρίνει τι είναι σωστό και τι δεν είναι σωστό σε κάποια δεδομένη στιγμή. Υπενθυμίζω ότι ο τελευταίος που πήρε το βραβείο Νόμπελ στα οικονομικά είπε ότι δεν πρέπει κανείς να κρίνει με τους αριθμούς τόσο πολύ, αλλά με το πώς ζουν οι άνθρωποι και τι ανάγκες έχουν. Δε σημαίνει, με αυτό που λέω, ότι δεν έχει σημασία η τήρησης, η ικανοποίησης των δειχτών του ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ εις ό,τι αφορά την ενταξιακή μας πορεία ή ότι δεν πρέπει να αντιμετωπίσουμε προβλήματα που υπάρχουν στην οικονομία. Και υπάρχουν προβλήματα· άλλοι κάπως δεν έδωσαν έμφαση, άλλοι έδωσαν έμφαση και άλλοι μεγάλη έμφαση στα υφιστάμενα προβλήματα. Υπάρχουν προβλήματα, σίγουρα. Από εδώ, θα έλεγα από το γραφείο μου, περνούν πάρα πολλές ομάδες των διάφορων, δε θα έλεγα τάξεων, δε μου αρέσει η λέξη, ομάδων του λαού, εκπρόσωποι, και είναι εύκολο, δεν είναι δύσκολο να διαπιστώσει κανείς προβλήματα. Έχω ακούσει πολλούς που έκλεισαν οι επιχειρήσεις τους, έχω ακούσει πολλούς που έκλεισαν τα εργοστάσιά τους. Υπάρχει πρόβλημα, σίγουρα υπάρχει πρόβλημα. Και, έχοντας υπόψη τις μελλοντικές εξελίξεις, είναι δυνατό να υπάρξει μεγαλύτερο πρόβλημα όσο προχωρούμε. Γι' αυτό έγκαιρα πρέπει να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα, με αντικειμενικότητα και υπευθυνότητα.

Είχα προτείνει στον Υπουργό Οικονομικών, το οποίο απεδέχθη, ότι και στο θέμα της οικονομίας, όπως στο εθνικό θέμα -εδώ θα κάνω μια διευκρίνιση, γιατί εθνικό θέμα θεωρώ και τους διπλωματικούς και πολιτικούς χειρισμούς και διεκδικήσεις και την άμυνα και την οικονομία, υπάρχουν και οι τρεις πυλώνες και επομένως συμβαδίζουν, αλλιώς δε θα μπορέσουμε να τα βγάλουμε πέρα- είχα προτείνει λοιπόν στον Υπουργό Οικονομικών ότι στην περίπτωση του εθνικού θέματος, όπως χαρακτηρίζεται, δηλαδή διπλωματικοί χειρισμοί και άμυνα και περιορίζεται εκεί, θα πρέπει είτε το ίδιο το εθνικό συμβούλιο είτε κάποια σύσκεψη υπό την προεδρία του Προέδρου της

Δημοκρατίας να αρχίσει να επιλαμβάνεται του θέματος της οικονομίας και να μην υποβληθούν οποιεσδήποτε προτάσεις για φορολογίες ή οποιεσδήποτε άλλες φορολογίες ή οτιδήποτε που έχει σχέση με την εξέλιξη της οικονομίας, προτού υπεύθυνα η πολιτική ηγεσία, μαζί με την κυβέρνηση βεβαίως, καταλήξει σε κάποια συμπεράσματα ή διαφωνήσει. Το απεδέχθη ο Υπουργός Οικονομικών και νομίζω επίκειται η σύγκλησις μιας τέτοιας σύσκεψης.

Το δεύτερο είναι το θέμα της άμυνας. Λέχθηκαν πάρα πολλά για την άμυνα, ίσως περισσότερα παρά για την οικονομία -ιδιαίτερα στο θέμα των πυραύλων. Δε δυσκολεύομαι να μιλήσω ελεύθερα, δε δέχομαι την άποψη, προσωπικά, ούτε νομίζω είναι σωστό ότι για τη μη εγκατάσταση των πυραύλων ευθύνεται μόνο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας· υπάρχει κοινή ευθύνη. Τώρα, γιατί έγινε; Ούτε και εγώ ξέρω ούτε κανείς ξέρει -μιλώ από πλευράς πιέσεων. Είναι τρεις λόγοι για τους οποίους καταλήξαμε εκεί που καταλήξαμε. Δε ξέρω αν ήταν λάθος η παραγγελία. Αυτό θα έπρεπε τότε να μελετηθεί, τώρα δεν είναι η ώρα να πηγαίνουμε στο παρελθόν. Είναι τρεις λόγοι: Ο πρώτος λόγος, διότι αυτή ήταν η απόφαση της υπερδύναμης, να αφήσουν να συζητείται το θέμα και σε κάποια φάση να επιβάλουν τη θέλησή τους. Την επέβαλαν. Δεν ξέρω γιατί συγκεκριμένα. Το ραντάρ, μας ελέχθη. Μα, αν οι πύραυλοι εγκατασταθούν στην Κρήτη και λειτουργήσει το ραντάρ -εκτός αν εννοούσε αποθήκες- αν λειτουργήσει το ραντάρ στην Κρήτη, δεν είναι πιο κοντά στις ανατολικές βάσεις; Δεν ξέρω τεχνικά ποιος είναι ο λόγος; Ή, μήπως πολιτικά, από κεκτημένη ταχύτητα, από τον καιρό της Σοβιετικής Ένωσης, την οποία κατάφεραν να διαλύσουν και τελικά έγιναν οι παντοκράτορες, πιστεύουν ότι η προέλευση αυτών των πυραύλων ήταν η αιτία, όπως κάποιος βουλευτής του συντηρητικού κόμματος της Βρετανίας μου ανέφερε, όταν επεσκέφθη την Κύπρο προ ενός μηνός. Είναι η προέλευση, μου είπε. Δε θέλω να το πιστέψω. Εν πάση περιπτώσει, έγινε ό,τι έγινε. Εμείς το έχουμε επικρίνει, έχουμε

διαφωνήσει, όχι γιατί είμεθα ειδικοί και αποφασίσαμε ότι ήταν το κατάλληλο σύστημα αντιαεροπορικής άμυνας· δεν είμεθα ειδικοί, αλλά μας ελέχθη τότε, όταν επήλθε η συμφωνία μεταξύ Ανδρέα Παπανδρέου και Γλαύκου Κληρίδη, ότι συμφωνείται ένα δόγμα, ένα πλαίσιο άμυνας, το οποίο σημαίνει κάτι πολύ περισσότερο από τις αμυντικές προσπάθειες του παρελθόντος. Δε θα μπω σε λεπτομέρειες, απλώς θα επαναλάβω κάτι που όλοι θα θυμάστε: τα βαπόρια που πήγαιναν και έρχονταν από τη Θράκη, το Αιγαίο και στην Κύπρο, από την Κύπρο, τη Θράκη, στο Αιγαίο και στη Θράκη. Και το μήνυμα ήταν πως κάθε τουρκικό κτύπημα στην Κύπρο θα σήμαινε ελληνοτουρκικό πόλεμο. Θέλουμε εμείς να παρασύρουμε την Ελλάδα σε πόλεμο; Το ηθέλησε καμία κυπριακή κυβέρνηση; Το ηθέλησε κανένας πρόεδρος της Κύπρου; Ουδείς το ηθέλησε. Και θυμάμαι χαρακτηριστικά το Μακάριο, ο οποίος έλεγε: “Ό,τι και να συμβεί, δεν πρόκειται να κάνω ενέργειες για να παρασύρω την Ελλάδα σε πολεμική περιπέτεια.” Αυτή είναι η θέση όλων των κομμάτων. Είναι κανείς που πιστεύει ότι δε θέλουμε καλές σχέσεις και στενή συνεργασία μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου, μεταξύ κυβερνήσεων Ελλάδος και Κύπρου; Αλλά πρέπει να γίνει παραδεκτό ότι βρισκόμαστε σε τέτοια φάση του εθνικού μας θέματος, που δεν αρκεί η συνεργασία μεταξύ κυβερνήσεων· χρειάζεται η συνεργασία μεταξύ όλων των εκπροσώπων του λαού, της ηγεσίας του πολιτικού κόσμου, μιλώ τουλάχιστον για τη δική μας πλευρά.

Αν κάτι ήθελα να επικρίνω απόψε -και το λέω όχι για πρώτη φορά βεβαίως- είναι ότι συζητούμε για κάτι που συνέβη και για το οποίο εγώ ομολογώ ότι δε γνωρίζω πλήρως την αλήθεια. Μετά εδώ πώς ήταν οι εξελίξεις στον πολιτικό τομέα, στο διπλωματικό τομέα; Σήμερα, χθες μάλλον, ακούσαμε το Σερ Ντέιβιντ Χάνεϊ να μας λέει: “να μελετήσετε τη συνομοσπονδία”. Ειρωνεύτηκε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας που απέστειλε επιστολή στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. “Τόσα χρόνια”, λέει, “νομίζετε ότι επειδή είστε καλά παιδιά και οι άλλοι είναι κακοί, ότι τελειώνει η ιστορία.”

Μας υπενθύμισε ότι δεν πρέπει να είμεθα καλά παιδιά, με το δικό του τρόπο βεβαίως. Όμως, δεν είναι μόνο αυτό. Όλοι ομολογούμε ότι ξέρουμε ότι ο Σερ Ντέιβιντ Χάνεϊ είναι πεπειραμένος διπλωμάτης, δεν είναι απλώς ο τυχαίος, θεωρείται ένας από τους καλύτερους Βρετανούς διπλωμάτες. Βεβαίως, απόψε το απόγευμα προσπάθησε με μία απαντητική επιστολή ο ύπατος αρμοστής της Βρετανίας να διασκεδάσει κάπως τις εντυπώσεις από τις δηλώσεις του Σερ Ντέιβιντ Χάνεϊ, να εξουδετερώσει την εντύπωση. Εκείνο που έκανε έκπληξη, τουλάχιστο σε μας, είναι ότι τα είπε δημόσια, διότι δε φαντάζομαι να μην παρακολουθήσατε ότι εμείς είναι από καιρό που προειδοποιούμε ότι είναι συνομοσπονδία που μεθοδεύεται και αυτά τα οποία έλεγε κρυφά και μυστικά η κ. Χέρκους -και εδώ θα έρθω και στο ρόλο των Ηνωμένων Εθνών- ότι, “ξέρετε, είναι καιρός να αρχίσουμε να καλλιεργούμε την ιδέα ότι πρέπει να αναγνωριστεί ότι υπάρχουν δύο χωριστές οντότητες”, τι είναι αυτά; Το ίδιο πράγμα. Και ότι, “ξέρετε, θα πρέπει να υπάρξει κάποια στιγμή που μπορεί να μην αναγνωρίσουμε τον κ. Ντενκτάς ή το καθεστώς του, αλλά να το αποδεχθούμε”. Να χρησιμοποιήσουμε τη λέξη “acknowledgment”, αποδοχή. Αυτά τα έλεγε η κ. Χέρκους. Και τη λέξη “acknowledgment”, απ’ ό,τι πληροφορούμεθα, εκείνος ο οποίος την εισήγαγε στην όλη διαδικασία είναι ο Σερ Ντέιβιντ Χάνεϊ, ο οποίος ήταν ο πρώτος που μου είπε “ο θέμα των εποίκων μην το συζητείτε πολύ”.

Έρχομαι τώρα στην αναφορά για τα Ηνωμένα Έθνη. Να μου επιτρέψετε να πω ότι για χρόνια ασχολούμαι με τα Ηνωμένα Έθνη ή ασχολούμουν, δώδεκα χρόνια ως υπουργός και δέκα χρόνια ως Πρόεδρος της Δημοκρατίας, και δυστυχώς, και το λέω με βαθιά λύπη, δεν είναι σήμερα τα Ηνωμένα Έθνη που γνωρίζαμε -και αναφέρομαι ειδικότερα στη γραμματεία των Ηνωμένων Εθνών. Είχαμε παράπονα, εμείς τουλάχιστον, για τη συμπεριφορά των δύο προκατόχων του σημερινού Γενικού Γραμματέα, αλλά το συμπέρασμα είναι πως ο σημερινός Γενικός Γραμματέας δεν είναι

εντελώς αμερόληπτος· επηρεάζεται. Επηρεάζεται βασικά από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Υπάρχει η άποψις, η οποία εξετέθη και στο γενικό συμβούλιο, ότι δεν πρέπει να αντιδικούμε με τους ισχυρούς ούτε με τα Ηνωμένα Έθνη. Δε συμφωνώ, διότι, αν περάσει αυτό το μήνυμα, δεν έχει τέλος η πίεση που θα ασκηθεί σε μας. Έστω και τώρα, έστω και αργά, πρέπει να αποφασίσουμε ότι ήρθε η ώρα της αντίστασης, της διεκδίκησης της πειστικής, της επιθετικής διπλωματίας, ότι ήρθε η ώρα να στείλουμε το μήνυμα ότι επ' ουδενί λόγω θα δεχθούμε νομιμοποίηση του εθνικού ξεκαθαρίσματος ή της τουρκοποίησης της κατεχόμενης περιοχής. Θα μου πείτε, “μα είμεθα αδύνατοι, είναι δυνατό να επιβάλουμε την άποψή μας;”. Ελέχθη κάτι από τον κ. Παπαδόπουλο και από τον κ. Μουσιούττα, ότι, ναι, έχουμε τη δύναμη του όχι. Ότι μπορεί να μας οδηγήσουν σταδιακά, βαθμιαία, μεθοδευμένα, την ώρα που θα συζητείται η ένταξή μας, όχι πλέον διαπραγμάτευση, σε μία κατάσταση όπως είναι η σημερινή αλλά πιο εμπεδωμένη, για να μας πουν “ή μπαίνετε με συνομοσπονδία ή δεν μπαίνετε”; Δεν το αποκλείω. Αλλά, επειδή υπάρχει αυτός ο κίνδυνος, πρέπει από τώρα να δεχθούμε πιέσεις με αυτό το στόχο; Δεν ισχυρίζομαι ότι εδέχθη κανένας αυτό το πράγμα, αλλά πολλές φορές δεν είναι να λες απλώς δε δέχομαι· πολλές φορές είναι να μη δίνεις την εντύπωση ότι είναι δυνατό να δεχθείς, διότι, από την ώρα που έδωσες την εντύπωση ότι είναι δυνατό να δεχθείς, θεωρείται δεδομένο, ιδιαίτερα από τους ισχυρούς.

Εμείς ζητήσαμε την παραίτηση του κ. Κληρίδη. Γιατί; Διότι ο κ. Κληρίδης στο Εθνικό Συμβούλιο μας εξήγησε ότι αναλαμβάνει πλήρως την ευθύνη και για μας εδώ στην Κύπρο την ευθύνη πράγματι την έχει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Και, επαναλαμβάνω, δε μιλούμε για ένα πυραυλικό σύστημα. Μιλούμε για την όλη έννοια, την όλοι έννοια του δόγματος του ενιαίου χώρου. Δεν είναι επιπολαιότητα να αμφισβητεί κανείς το περιεχόμενό του. Το αντίθετο θα ήταν επιπολαιότητα. Εμείς τι ζητούμε; Ζητούμε δεσμευτική επαναβεβαίωση του αρχικού περιεχομένου του δόγματος

του αμυντικού χώρου και να σας πω γιατί. Διότι, αν υποθέσουμε ότι φέρνουμε στην Κύπρο εκατό χιλιάδες πυραύλους όλων των ειδών και δεν υπάρχει ο αποτρεπτικός παράγοντας της εμπλοκής άμεσα της Ελλάδας με την Τουρκία, δεν μπορούμε να τα βγάλουμε πέρα. Βεβαίως, δεν ισχυρίζομαι ότι πρέπει να αφοπλιστούμε ή να κηρύξουμε την Κύπρο ανοχύρωτη πολιτεία, όπως κάποιοι έλεγαν, και συμφωνώ ότι πρέπει να ενισχύσουμε την άμυνα όσο μπορούμε, αλλά θα πρέπει να γνωρίζουμε ποιές ευθύνες αναλαμβάνει η Ελλάδα στο πλαίσιο του δόγματος, για να ξέρουμε τι είδους άμυνα χρειαζόμαστε. Νομίζω είναι απλή λογική. Θέλουμε να μην έχουμε καλές σχέσεις με την Ελλάδα; Αλίμονο. Δε νομίζω ότι δικαιούται οποιοσδήποτε να ισχυριστεί ότι άλλος είναι λιγότερο Έλληνας και άλλος περισσότερο. Βεβαίως, σίγουρα εμείς πρέπει να συμπεριφερόμεθα πολύ καλά στην Ελλάδα και στην κυβέρνηση και σε όλους, έστω και αν πολλές φορές πικραινόμεθα. Αλλά νομίζω ότι και η Ελλάδα έχει ευθύνες έναντι της Κύπρου, και να τολμήσουμε να το πούμε. Έχει ευθύνες όχι μόνο ως εγγυήτρια δύναμις, όχι μόνο ως μητρόπολη του ελληνισμού, αλλά, ας το πούμε ξεκάθαρα, ναι, η δημοκρατική Ελλάδα δεν ευθύνεται, ο ελληνικός λαός δεν ευθύνεται, αλλά είναι στην Αθήνα που η χούντα άνοιξε το δρόμο στην τουρκική εισβολή. Δε λέω ότι ήταν συμπτωματικό. Αντίθετα, πιστεύω και επαναλαμβάνω ότι και τα δύο ήσαν απόλυτα συνδεδεμένα, τα οποία επεβλήθησαν ή αποφασίστηκαν κάπου αλλού, σε κάποια άλλα κέντρα αποφάσεων, και, για να είμαι ξεκάθαρος, στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Τώρα ερχόμεθα να δούμε το ρόλο της Βρετανίας. Με τις αποκαλύψεις του Σερ Ντέιβιντ Χάνεϊ βρισκόμεθα μπροστά σε μια πραγματικότητα, ότι η βρετανική πολιτική είναι αυτή, όπως έχει περιγραφεί. Και το περίεργο της υποθέσεως είναι, δεν ξέρω αν είναι περίεργο ή όχι, ότι το 1974 ήταν εργατική κυβέρνηση και σήμερα είναι εργατική κυβέρνηση, με πολλές υποσχέσεις προεκλογικά και στις δύο περιπτώσεις. Τι νομίζουμε ότι πρέπει να κάνουμε; Θα δώσω την απάντηση και για την οικονομία και για την άμυνα

και για τους διπλωματικούς χειρισμούς. Η απάντηση είναι στη συνεργασία. Ελέχθη «ενότητα», ελέχθη «ομοψυχία», αλλά κατήντησαν αυτές οι λέξεις να είναι χωρίς περιεχόμενο. Μπορεί να υπάρξει ενότητα και ομοψυχία, όταν δεν υπάρχει κοινός στόχος, όχι μόνο τελικός στόχος, αλλά στόχος και μέθοδος χειρισμού και στρατηγικής; Είναι συνθήματα πλέον η ενότητα και η ομοψυχία. Τι ενότητα και ομοψυχία; Για να υπάρξει ενότητα και ομοψυχία, πρέπει πρώτα απ' όλα να συμφωνήσουμε ότι καταλήγουμε στις ίδιες διαπιστώσεις και στα ίδια συμπεράσματα. Καταλήγουμε; Καταλήγουμε ότι υπάρχει ένα είδος προσπάθειας από μέρους βασικά των δυτικών παραγόντων -Ηνωμένων Πολιτειών και Βρετανίας- αυτή την ώρα να δώσουν μια λύση, που στην πραγματικότητα θα αποτελεί ολοκλήρωση του εγκλήματος του 1974; Συμφωνούμε; Εγώ αυτό πιστεύω. Πιστεύω και είμαι ... Αν θέλετε, να το συζητήσω με οποιοδήποτε. Επομένως, ήταν σωστή η άποψη που έλεγα στον κ. Κληρίδη, προεκλογικά αυτή τη φορά, ότι δεν έπρεπε να εμπλακεί σ' αυτή την ηλικία σ' αυτήν την περιπέτεια, διότι η συμβουλή μου ήταν ότι: «Ρε, θα σε γελάσουν, θα σε μπλέξουν σε μεγάλη περιπέτεια.» Και βεβαίως, έντιμα του είπα ότι θα πολεμούσα την εκλογή του. Δε θέλω να πάω στο παρελθόν, αλλά οι Αμερικανοί βασικά ευθύνονται για την πυραυλογία, οι δεύτεροι είμαστε εμείς και τρίτοι οι Τούρκοι. Οι Τούρκοι απλώς εκμεταλλεύθηκαν ένα κλίμα που δημιουργήθηκε. Θυμάστε τον Ντεμιρέλ που έλεγε ότι οι πύραυλοι S300 είναι σταγών εν τω ωκεανώ για την Τουρκία. Εμείς μετατρέψαμε το θέμα των πυραύλων σε αντικείμενο όχι αντιδικιών μόνο, αλλά και εκμετάλλευσης. Να πάμε πίσω στις εκλογές; Τώρα φαντάζομαι θα γελούμε όλοι με τα φιλμάκια, που κατήντησαν να είναι μια κωμική επίδειξη. Τώρα το κρίνουμε. Θα μου πείτε "μόνο ο κ. Κληρίδης;". Βασικά, ο κ. Κληρίδης έπεισε, ο κ. Ιακώβου δεν έπεισε.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Προσπάθησε.

ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Αυτή είναι η πραγματικότητα, ότι υπάρχουν οι πύραυλοι. Αλλά ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Πρόεδρε, είχε και από την άλλη πλευρά φιλήμμενα και δεν τα παρακολουθούσατε.

ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Λέω ότι δεν είναι αυτό το βασικό θέμα. Πίστεψε ο λαός. Και διαφωνώ με τον κ. Σημίτη ότι το 70% ήταν υπέρ της μη εγκατάστασης, όπως ανέφερε προχθές στη Βουλή -κάποτε να μας επιτρέψει να διαφωνούμε, δεν είναι λάθος- όπως και για κάποια άλλη εκτίμηση, ότι κάποιοι από μας που ήσαν αντίθετοι με την απόφαση ήταν για μικροκομματικές σκοπιμότητες· δεν το δέχομαι, διότι η συνεργασία σημαίνει και αμοιβαίο σεβασμό.

Τι κάνουμε; Να καθίσουμε γύρω από ένα τραπέζι στο Εθνικό Συμβούλιο και να δούμε ποια είναι τα θέματα των χειρισμών, διότι, για να είμαι ειλικρινής, το μόνιμο παράπονό μας από τότε που ανέλαβε την προεδρία ο κ. Κληρίδης είναι ότι εκ των υστέρων διαπιστώνουμε ότι δεν είμαστε ενήμεροι, ωσάν να είμαστε περίπου άχρηστοι, απλώς καλούμεθα στο Εθνικό Συμβούλιο για να πούμε εκ των υστέρων κάποιες απόψεις. Δεν είναι θέμα για να χαμογελά κανείς, είναι πολύ σοβαρό θέμα. Να το πείτε στον πατέρα σας. Του το διεμήνυσα επανειλημμένα, αλλά να του το πείτε και εσείς.

(Γέλια.)

Εσείς είστε πιο αντικειμενική από τον πατέρα σας, για πολλά πράγματα. Λοιπόν, εν πάση περιπτώσει, να διατηρήσω την ευχάριστη ατμόσφαιρα, κάνω ό,τι μπορώ.

Δε θέλω ειλικρινά να σας πω περισσότερα. Είπα από την αρχή, δεν είναι σωστό να επιρρίπτεται ευθύνη μόνο στον Κληρίδη· ήταν κοινή απόφασις, ξέρουμε τι προηγήθη. Βεβαίως, υπάρχει και η άποψις ότι, αν επέμενε ο κ. Κληρίδης δυο, τρεις,

πέντε φορές, δυνατό να άλλαζε η απόφαση υπέρ της εγκατάστασης. Όμως είναι από καιρό που συζητείται αυτό το θέμα, όπως εκ των υστέρων πληροφορούμαι. Η παράκληση η θερμή -και νομίζω ότι εκφράζω όλους, δε φαντάζομαι κανέναν να διαφωνεί- είναι, εάν θα μπορέσουμε να διαδραματίσουμε κάποιο ρόλο, βασική προϋπόθεση είναι η έγκαιρη ενημέρωση, αλλιώς, ό,τι κάνουμε είναι απ' ό,τι ακούμε απ' εκεί και απ' εδώ, από πληροφορίες που μας έρχονται, διότι, εδώ που τα λέμε, δεν είναι δύσκολο να πάρει κανείς πληροφορίες από άλλες πηγές, ούτε στην Αθήνα ούτε στη Λευκωσία. Γι' αυτό δεν έχει κανένα νόημα να κρύβονται μερικά πράγματα και να περιορίζεται η πληροφόρηση σε δυο-τρία πρόσωπα -δεν είναι σωστό- κατά κανόνα, που δεν έχουν την πείρα, για να μην πω τίποτε άλλο.

Αυτά ήθελα να σας πω. Νομίζω να προχωρήσουμε τώρα στις ψηφοφορίες για τους προϋπολογισμούς. Έχει ανάγκη επανεξέτασης η όλη φιλοσοφία μας για την οικονομία, έχει ανάγκη επανεξέτασης η όλη φιλοσοφία μας για την άμυνα, έχει ανάγκη επανεξέτασης η όλη μας φιλοσοφία εις ό,τι αφορά χειρισμούς και στρατηγική για την προώθηση δίκαιης λύσης. Χρειάζεται διεκδίκηση και να διαλύσουμε παντελώς την οποιαδήποτε ιδέα έχει παρεισφρήσει από τα λάθη οποιουδήποτε ότι εδώ είμεθα έτοιμοι για συνεχείς υποχωρήσεις. Τέρμα σ' αυτά τα μηνύματα και σ' αυτές τις εντυπώσεις. Ο τόπος εδώ δε θα παραδοθεί. Έχουμε χρέος απέναντι της ιστορίας και των άλλων κατοπινών γενιών να βρούμε τον τρόπο να αγωνιστούμε, για να επιβιώσει ο ελληνισμός και γενικά ο κυπριακός λαός σ' αυτά τα μαρτυρικά χώματα. Και όταν λέω κυπριακός λαός, εννοώ μόνο νόμιμους κατοίκους αυτής της πατρίδας.

Θα σας ευχαριστήσω που με ακούσατε, έστω και με τα λίγα αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Σπύρος Κυπριανού επανακαταλαμβάνει την έδρα του Προέδρου.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση των προϋπολογισμών. Θα πρέπει τώρα να προχωρήσουμε στο στάδιο της ψηφοφορίας. Το Σώμα έχει ενώπιόν του τους τρεις προϋπολογισμούς, όπως έχουν διαμορφωθεί στο στάδιο της μελέτης τους από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού. Στη διάρκεια της συζήτησής τους στην ολομέλεια έχει κυκλοφορήσει μια σειρά τροπολογιών από διάφορες πλευρές. Αν συμφωνείτε, προτίθεμαι να θέσω πρώτα τις τροπολογίες σε ψηφοφορία και στη συνέχεια να τεθεί υπό την έγκριση του Σώματος ο κάθε προϋπολογισμός ξεχωριστά. Δε φαντάζομαι να θέλει κανείς να πάμε κεφάλαιο με κεφάλαιο ή αριθμό κεφαλαίων με αριθμό κεφαλαίων. Κύριε Λυσσαρίδη.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για να διευκολύνω το έργο της Βουλής και δεδομένου ότι η απόφαση του Σ.Κ. ΕΔΕΚ είναι η αποχή από την ψηφοφορία και η υπερψηφίση των κεφαλαίων για την άμυνα, την παιδεία και για τους πρόσφυγες, δε θα λάβουμε μέρος στη συζήτηση των επιμέρους. Τις απόψεις μας τις έχουμε καταθέσει κατά τη διάρκεια της συζήτησης στην Επιτροπή Οικονομικών και, για να μην ταλαιπωρούμε, θέλω να πω ότι τα κονδύλια τα οποία με δική μας εισήγηση έχουν εισαχθεί στους προϋπολογισμούς, ασφαλώς τα υπερψηφίζουμε. Αλλά, επειδή είναι σε τόσα πολλά κεφάλαια, αν ζητήσω από το τεχνικό προσωπικό της Βουλής να τα απομονώσει, νομίζω θα χρειαστούμε ώρες, γι' αυτό λέμε ότι υπερψηφίζουμε, ασφαλέστατα, και εκείνες τις προσθήκες οι οποίες με την δική μας πρωτοβουλία έχουν γίνει δεκτές από τον Υπουργό Οικονομικών και επομένως βρίσκονται ενώπιον της Βουλής τώρα προς υπερψηφίση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Νομίζω, κύριε Πρόεδρε, πως είναι σωστή η εισήγησή σας. Υπάρχει ήδη παράδοση τα τελευταία χρόνια να προτείνονται για ψηφοφορία οι τροπολογίες που υπάρχουν και μετά να ψηφιστούν στο σύνολό τους οι προϋπολογισμοί. Δε χρειάζεται να πηγαίνουμε ή πέντε ή δέκα ή είκοσι κεφάλαια κατά σειρά. Αν θέλετε, να τεθούν με τη σειρά σε ψηφοφορία οι τροπολογίες αναλόγως των κεφαλαίων. Νομίζω ότι με αυτό τον τρόπο θα συντομευθεί η διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το έγγραφο με τις τροπολογίες και τους προϋπολογισμούς το έχετε μπροστά σας. Αν δεν υπάρχει ένσταση, να παρακαλέσω τους γραμματείς να διαβάσουν μια μια τις τροπολογίες τις οποίες θα θέσω χωριστά σε ψηφοφορία. Παρακαλώ, ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΛΟΥΛΟΣ:

Η πρώτη τροπολογία είναι ένας κατάλογος τροπολογιών που έχει υποβάλει η ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις. Παράκληση είναι να είναι κατά κονδύλιο, διότι μερικοί έχουν πρόθεση να διαφοροποιηθούν κατά κονδύλιο. Όχι ολόκληρη η τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, σύμφωνοι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτεινόμενες τροπολογίες της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις. Πρώτη τροπολογία, σελίδα 132, κεφάλαιο 11.01.2, άρθρο 499. Επεξήγηση: Χορηγίες Συνδέσμων Εφέδρων, ποσό £10.000. Εισήγηση: να καταψηφιστεί το κονδύλι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται. Προχωρούμε στη δεύτερη τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σελίδα 457, κεφάλαιο 18.25.2, άρθρο 00.467, Χορηγία ΚΟΤ: £14.040.000.

Εισήγηση: Να καταψηφισθεί το κονδύλι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εδώ πρέπει να κάνουμε μία επεξήγηση. Η εισήγησή μας αυτή συνοδεύεται με άλλη εισήγηση για άμεση επαναφορά του 3% προς όφελος του ΚΟΤ, για αναπλήρωση αυτής της πρότασης που κάνουμε και για ανακούφιση του δημόσιου ταμείου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επειδή δύο βουλευτές από την ομάδα μας θα ψηφίσουν άλλως πως, θέλω να εξηγήσω κάτι. Εμείς θα καταψηφίσουμε την τροποποίηση, συνοδευόμενη όμως με την εξής προειδοποίηση: Επειδή κατά καιρούς λέγεται ότι στην περίοδο που εγκρίνονται οι προϋπολογισμοί, που είναι Γενάρης ή Φλεβάρης, ήδη οι ξενοδόχοι έχουν κυκλοφορήσει τις τιμές τους για τον επόμενο χρόνο και έχουν κάνει κρατήσεις, υπολογίζοντας ότι δε θα επιβληθεί το 3%, γι' αυτό κάπου πρέπει να επέλθει αυτή η συνεννόηση από τον Οκτώβρη. Εμείς δηλώνουμε από τώρα ότι δεν πρόκειται να ξαναεγκρίνουμε αυτή την επιχορήγηση χωρίς επαναυποβολή του 3%. Καλά κάνει η κυβέρνηση, όπως και οι ενδιαφερόμενοι να το έχουν υπόψη. Για να μη βρισκόμαστε, όπως τώρα, μπροστά σε τετελεσμένα γεγονότα. Πρέπει το θέμα να συζητηθεί πριν από την κατάθεση των προϋπολογισμών, εισηγούμαι, τον επόμενο χρόνο. Διαφορετικά, θα καταψηφίσουμε την πρόταση τον επόμενο χρόνο, αν δε συζητηθεί έγκαιρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα και εγώ να συμφωνήσω με την άποψη ότι, παρ' όλο που φέτος είναι αδιανόητο να σκεφτούμε να καταψηφίσουμε το 3%, δηλαδή να το προσθέσουν οι ξενοδόχοι, για πολλούς και διάφορους λόγους, πιστεύω ότι έχουμε υποχρέωση να αντιμετωπίσουμε αυτό το θέμα συλλογικά, διότι αναμφισβήτητα τα δημόσια οικονομικά έχουν όρια και το μέλλον του τουρισμού μας δεν μπορεί να εξαρτάται απλώς από τη μη συμπερίληψη του 3% και την αναμονή ότι θα τα παίρνει από τους προϋπολογισμούς. Νομίζω ότι έχουμε ευθύνη να δούμε το όλο θέμα του ανταγωνισμού του τουρισμού σε σχέση με την οικονομία στο σύνολό της και να πάρουμε τις αποφάσεις μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Θα ήθελα να συμφωνήσω με τις τοποθετήσεις, παρ' όλο που σας είπα πως εμείς δε λαμβάνουμε μέρος στην ψήφιση των επιμέρους θεμάτων, αλλά εδώ τίθεται ένα θέμα αρχής. Νομίζω, ως θέμα αρχής, δεν μπορούμε παρά να δεχθούμε την εισήγηση ότι, αν έγκαιρα δε γίνει μια συζήτηση και μαζί μας, δεν έχουμε άλλη διέξοδο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Για τα ώτα του κ. Υπουργού Οικονομικών, που είναι εδώ, και εμείς συμφωνούμε για την επαναυποβολή του 3% αργότερα, αλλά τώρα θα ψηφίσουμε. Κατά συνέπεια, ας ληφθεί υπόψη, αφού είναι η τελευταία φορά που ψηφίζεται, εκτός αν γίνει επαναυποβολή στο μέλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Και η δική μας θέση δε διαφέρει από την εισήγηση που έγινε για επανεξέταση του θέματος. Θα εισηγούμουν όχι τον Οκτώβρη, ίσως τον Ιούνιο, ώστε έγκαιρα να μην προβάλουν θέματα τιμολογιακής πολιτικής που ακολουθούν οι ξενοδόχοι. Όλοι μαζί, πάρα πολύ ορθά ελέχθη, πρέπει να το δούμε. Κατά αυτό τον τρόπο βοηθούμε και την κυβέρνηση και την οικονομία του τόπου πρώτιστα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η κοινοβουλευτική μας ομάδα υποχρεώνεται να κάνει αυτή την πρόταση και φέτος, γιατί θέλω να υπενθυμίσω ότι έγινε και πέρσι και έγινε η ίδια συζήτηση και από κάποιες τουλάχιστον πλευρές αναλήφθηκαν αυτές οι υποχρεώσεις από πέρσι. Φέτος αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει ομοψηφία στο θέμα τούτο, απλά οι άλλες παρατάξεις θέλουν να δώσουν ακόμη ένα χρόνο παράταση. Το σημειώνουμε, όμως εμείς εμμένουμε στην πρότασή μας. Για θέμα συνέπειας, το οποίο δηλώσαμε από πέρσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Σίγουρα είμαι εναντίον και θα καταψηφίσω τη πρόταση. Είμαι υπέρ της πρότασης που καταθέτει το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις. Πρέπει να έχουμε υπόψη μας και να είμαστε συνεπείς για εκείνα τα οποία λέγαμε τουλάχιστον τρεις ημέρες. Αν η οικονομία έχει προβλήματα και αν οι διάφορες τάξεις του λαού μας θέλουν ενίσχυση και δεν κάμνουμε ή δεν μπορούμε και θα πρέπει να επιχορηγούμε έπ' άπειρον ξενοδόχους, οι οποίοι μάλιστα έχουν αποσβέσει τις μονάδες τους εδώ και χρόνια, πιστεύω πως δεν είμαστε συνεπείς. Ο τουρισμός πέρσι, με επίσημα στοιχεία της κυβέρνησης, είχε αύξηση 10%. Από τα στοιχεία που υπάρχουν τώρα για τις κρατήσεις, πάλι έχει αυξητική τάση 8-10%. Γιατί δηλαδή ο φορολογούμενος πολίτης να ξαναεπιχορηγήσει αυτή τη μικρή τάξη του κεφαλαίου στην Κύπρο; Είναι γι' αυτούς τους λόγους που εγώ θα ψηφίσω την τροποποίηση που καταθέτει η κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην ψηφοφορία. Πόσοι είναι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαοκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι επτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται. Προχωρούμε στην τρίτη τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρίτη τροπολογία, σελίδα 458, κεφάλαιο 18.25.2, άρθρο 03.499, επεξήγηση:
Μέλαθρο Αγωνιστών ΕΟΚΑ, ποσό £240.000.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να υπενθυμίσω ότι το 1992 η κυβέρνηση εγγυήθηκε ένα δάνειο ύψους £1.300.000 για τη δημιουργία αυτού του μελάθρου. Ταυτόχρονα, έγινε γνωστοποίηση από τους ιθύνοντες του ίδιου ιδρύματος ότι πραγματοποιούσαν έρανο £1.000.000 για τον ίδιο σκοπό. Η Βουλή ομόφωνα τότε είχε υιοθετήσει την πρόταση της κυβέρνησης και μάλιστα υιοθέτησε και πρόταση για εφάπαξ οικονομική βοήθεια ύψους £150.000. Από την επόμενη χρονιά, που έτυχε να υπάρξει και εναλλαγή στην προεδρία, από την πρώτη χρονιά έγινε χρήση της υποχρέωσης του κράτους να πληρώσει ως εγγυητής, γιατί ο δανειζόμενος, που ήταν το μέλαθρο, δεν υλοποίησε τις

οικονομικές του υποχρεώσεις έναντι των προνοιών του δανείου. Η κυβέρνηση, πιστεύω κακώς, τοποθετεί αυτή τη βοήθεια στο κεφάλαιο των χορηγιών, ενώ, αν ήθελε να αποπληρώσει τις οικονομικές της υποχρεώσεις ως εγγυητής, όφειλε να το πράξει τοποθετώντας αυτό το ποσό στα ανάλογα κονδύλια, πράγμα που δε γίνεται για πέμπτη συνεχόμενη χρονιά, με αποτέλεσμα το κράτος μέχρι τώρα να πληρώσει περίπου £1.000.000 για μη υλοποίηση ειλημμένων υποχρεώσεων ενός ιδρύματος που επήρε με βάση μία σύμβαση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει άλλος ομιλητής. Προχωρούμε στην ψηφοφορία. Πόσοι είναι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται. Τέταρτη τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σελίδα 489, κεφάλαιο 20.02.2, άρθρο 420, Σώμα Κυπρίων Προσκόπων, £20.000.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται. Προχωρούμε στην πέμπτη τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σελίδα 489, κεφάλαιο 20.02.2, άρθρο 421, Σώμα Κυπρίων Οδηγών, ποσό £10.000.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται. Έκτη τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έκτη τροπολογία, σελίδα 515, κεφάλαιο 20.03.2, άρθρο 05.499, Χορηγία προς Συμβούλιο Ιστορικής Μνήμης ΕΟΚΑ, ποσό £410.000.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η πρόταση αυτή γίνεται, για να εκφράσουμε τη δυσανασχέτησή μας για την αθέτηση ακόμη μιας υπόσχεσης της κυβέρνησης από το 1993, ότι θα προχωρούσε στη δημιουργία ενός συμβουλίου ιστορικής μνήμης όλων των αγώνων του κυπριακού λαού. Η υπόσχεση αυτή εδόθη επίσημα στο Σώμα της Βουλής, πέρασαν πέντε χρόνια και τίποτα δεν έχει γίνει από μέρους της κυβέρνησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος που θέλει να λάβει το λόγο; Πόσοι είναι υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάντως η πρόταση του κ. Καζαμία πρέπει να μελετηθεί. Έβδομη τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σελίδα 581, κεφάλαιο 22.01.2, άρθρο 499, επεξήγηση: Διάφορες Συνεισφορές, ποσό £500.000.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει επεξήγηση εδώ. Είναι κανείς που θέλει να λάβει το λόγο;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Να μειωθεί στις £295.000, με την αφαίρεση του ποσού £175.000, που προορίζεται για τη Χορηγία Μελάθρου Αγωνιστών ΕΟΚΑ, και του ποσού £30.000 από το συνολικό ποσό ύψους £100.000 της χορηγίας προς το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εδώ οι προτάσεις είναι πολύ σαφείς. Το ένα μεγάλο κονδύλι, ύψους £175.000, πηγαίνει ως επιπλέον των £240.000 και γίνεται £415.000 χορηγία στο μέλαθρο, αλλά θα ήθελα να επικεντρωθώ και στην άλλη παρατήρηση, κύριε Πρόεδρε. Πρόθεσή μας ήταν από το κονδύλι των £100.000, που προτείνει η κυβέρνηση ως χορηγία προς το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα, το οποίο έχει μια συνάφεια δραστηριοτήτων με το Παρασκευαϊδείο Μεταμοσχευτικό Κέντρο, να προσθέταμε πρόνοια στον προϋπολογισμό έτσι που από τις £100.000, οι £70.000, όπως ήταν και πέρσι, να παραμείνουν για το Καραϊσκάκειο και να δοθούν οι £30.000 στο Παρασκευαϊδείο

Μεταμοσχευτικό Κέντρο, όπως υπάρχει ισχυρισμός ότι δόθηκαν και πάλι υποσχέσεις από πλευράς της κυβέρνησης. Επειδή όμως νομοτεχνικά δεν έχουμε το δικαίωμα να προσθέσουμε νέα πρόνοια στους προϋπολογισμούς, άρα δεν μπορούμε να κάνουμε την πρόταση από τις £100.000 οι £30.000 να πάνε στο Παρασκευαΐδειο, εισηγούμαστε την αποκοπή τους, την παραμονή της χορηγίας στο Καραϊσκάκειο των £70.000, όπως ήταν και πέρσι, και να έρθει η κυβέρνηση να επανακαταθέσει με συμπληρωματικό προϋπολογισμό τις £30.000, οι οποίες εισηγούμαστε σήμερα να αποκοπούν, αλλά προς όφελος του Παρασκευαΐδειου Κέντρου, για του οποίου την προσφορά νομίζω δε χρειάζονται οποιεσδήποτε ιδιαίτερες συστάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μια γενική δήλωση, με όλο το σεβασμό στην αντίθετη άποψη. Έχω την εντύπωση ότι, σε ό,τι αφορά το μέλαθρο ή τον αγώνα της ΕΟΚΑ, γίνεται μια προσπάθεια από πλευράς της αριστεράς να μειωθεί η σημασία του. Έχω την εντύπωση ότι αυτά τα ιδρύματα λειτουργούν και εξυπηρετούν όχι μόνο τους αγωνιστές του απελευθερωτικού αγώνα 1955-59, αλλά λειτουργούν και ως γενικά ιατρεία, προσφέροντας υπηρεσίες εις όλη την περιοχή και είναι νομίζω άδικο να επιχειρείται μια προσπάθεια μείωσης της σημασίας που απέδωσε ορθά το κράτος από το 1992 εις όσους το 1955-59... Χωρίς να σημαίνει πως θα πρέπει να αποκλειστούν όσοι άλλοι έχουν εισφέρει στους αγώνες αυτού του τύπου. Αυτή ήταν μια γενική παρατήρηση, χωρίς να σημαίνει ότι είναι η πρόθεσή μας είτε να αντιδικήσουμε είτε να μην σεβαστούμε την αντίθετη άποψη. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, τιμούμε όλους ανεξαιρέτα τους αγώνες του κυπριακού λαού και τιμούμε όλους τους αγωνιστές, και αυτούς που έδωσαν τη ζωή τους και αυτούς που βρίσκονται εν ζωή. Πλην όμως έχουμε πει κατ' επανάληψη ότι αυτή η μεταχείριση δυστυχώς, τουλάχιστο για μας, εμφανίζεται ως ετεροβαρής μεταχείριση και μάλιστα κατά τρόπο που έχει αποδειχθεί ότι για τους άλλους αγωνιστές δεν έχει επιδειχθεί παρόμοια θαλπωρή και παρόμοια φροντίδα. Και δεν αναφέρομαι μόνο στους αγωνιστές, για παράδειγμα, που έστησαν τα στήθη τους κατά του φασισμού και κατά του πραξικοπήματος και δεν περιλαμβάνονται σ' αυτούς που τυγχάνουν θαλπωρής στο μέλαθρο. Αναφέρομαι και σε άλλους αγωνιστές, του παγκοσμίου πολέμου και στους αγωνιστές εκείνους οι οποίοι σε άλλους αγώνες του λαού μας έχουν δώσει πραγματικές θυσίες. Κατά συνέπεια, ναι στην θαλπωρή των αγωνιστών της ΕΟΚΑ, αλλά όχι κατά τρόπο που να επιτυγχάνεται διάκριση εις βάρος κάποιων άλλων. Εδώ βρίσκεται η ουσία της πολιτικής μας θέσης, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν μπορώ να βοηθήσω, μου ελέχθη, δεν ξέρω κατά πόσο μπορούμε να το διασταυρώσουμε, ότι πρόθεση είναι το μέλαθρο αυτό να δοθεί στην εκκλησία σε κάποιο στάδιο και ότι δεν υπάρχει αντίρρηση να πηγαίνουν και άλλοι αγωνιστές, αλλά και πολίτες που δεν έτυχε να αγωνιστούν. Δεν ξέρω αν αυτή είναι η πραγματικότητα. Ο κ. Αναστασιάδης.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, βρίσκεται στην αίθουσα ο διευθυντής του μελάθρου και ειλικρινά διερωτήθηκα, διότι θυμάμαι από πέρσι ότι είναι για όλους ανεξαιρέτα όσους έδωσαν ζωή, αγώνες, εις όλους ανεξαιρέτα τους αγώνες. Μπορεί να έχει επωνυμία Μέλαθρο Αγωνιστών ΕΟΚΑ 1955-59, φιλοξενεί όμως και δέχεται όλους για ιατροφαρμακευτική

περίθαψη, ακόμη και τους συγγενείς αγνοουμένων, πεσόντων κ.λπ. Επομένως, κάπου φαίνεται ότι υπάρχει μια παραπληροφόρηση και ίσως είναι υποχρέωση, αν θέλετε, να ενημερωθεί ακόμη πιο καλά, παρ' όλο που ήταν δική μας αξίωση να τεθεί αυτό το θέμα, της Βουλής εννοώ. Και ήδη εφαρμόζεται. Λειτουργεί ως γενικό ιατρείο, παρέχει υπηρεσίες σε όλη την περιοχή, παρέχει υπηρεσίες στους συγγενείς των αγνοουμένων, στους συγγενείς πεσόντων όλων ανεξαιρέτα των αγώνων, δέχεται όλων των κατηγοριών αγώνων αυτής της πατρίδας και συνεπώς έχω την εντύπωση ότι είναι κάπου ο τίτλος που παραπλάνησε και εθεωρήθη ότι είναι εξειδικευμένη υπηρεσία που παρέχει. Τώρα, όσον αφορά τα της εκκλησίας, δε νομίζω να γίνει κάτι ανάλογο, μιλώ ευθέως, καλύτερα να μείνει στο κράτος, για να έχει την άμεση φροντίδα και μέριμνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν ξέρω, δεν είμαι βέβαιος. Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλά για χάρη της τάξης και της αλήθειας πρέπει να σας πω ότι όταν πρωτοπαρουσιάστηκε αυτό το θέμα στη Βουλή, υποβλήθηκε και το ιδρυτικό έγγραφο του μελάθρου και πρέπει να υπενθυμίσω τα μέλη της Βουλής πως γίνεται μια καταμέτρηση ή μια στοιχειοθέτηση απαρίθμηση των κατηγοριών των αγωνιστών που περιθάλπονταν στο ίδρυμα. Πρέπει να σας πω πως για μας ήταν μεγάλη πρόκληση γιατί δεν ξέρω αν επιλεκτικά δεν υπάγονταν σ' αυτή την καταμέτρηση των κατηγοριών αγωνιστές που πρόταξαν τα στήθια τους ενάντια στο πραξικόπημα. Αντίθετα, περιλαμβάνονταν μέσα και άτομα τα οποία φόρεσαν την πραξικοπηματική στολή ενάντια στην Κυπριακή Δημοκρατία και αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί τίποτα άλλο παρά μια πρόκληση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν ο τίτλος χρειάζεται διεύρυνση, για να καλύψει και όλες τις άλλες κατηγορίες, αυτό να ξεκαθαρίσει. Αν από την άλλη μεριά δεν περιλαμβάνονται κατηγορίες αντιστασιακών και άλλων που αγωνίστηκαν στους αγώνες αυτού του τόπου, από πλευράς δικής μας, επειδή θα ψηφίσουμε όλο το κονδύλι, δηλώνουμε ότι είμαστε έτοιμοι και ζητούμε από την κυβέρνηση να καταθέσει ανάλογα κονδύλια για να υπάρξει ίση μεταχείριση. Κατά συνέπεια, το μήνυμα προς την κυβέρνηση είναι ότι μελλοντικά πρέπει να συμπεριλάβουμε όλες τις κατηγορίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι μόνο θέμα τίτλου. Ασφαλώς είναι θέμα ποιους καλύπτει, όμως είναι και θέμα πώς διοικείται ένα τέτοιο ίδρυμα, το οποίο ουσιαστικά επιδοτείται πλήρως από το κράτος, και γιατί από μέλαθρο έχει μετατραπεί σε νοσοκομείο για παράδειγμα. Είναι ένα ερώτημα και πολλά είναι τα ερωτήματα, αλλά δεν είναι της ώρας, αν πράγματι χρειαζόμαστε νοσοκομείο σε μια απόσταση περίπου δέκα χιλιομέτρων από το Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού, το οποίο έχει και όροφο κενό για λόγους επέκτασης. Όμως δεν είναι της ώρας, εμείς θα καταψηφίσουμε και είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε αυτά τα πράγματα στην επόμενη σύνοδο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην ψηφοφορία. Πόσοι είναι υπέρ της τροπολογίας;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ψηφίζουμε μόνο για τις £175.000 τώρα;

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποίηση απορρίπτεται.

Προχωρούμε.

Πόσοι είναι υπέρ της αποκοπής των £30.000 από τις £100.000.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Και μετατόπιση των άλλων £30.000. Για να μη φανεί ότι εγκρίνεται μια αποκοπή χωρίς.....

(Ακούονται σχόλια από τους βουλευτές.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, παρακαλώ να συνεχίσουμε. Τώρα μου εξήγησε η γραμματεία περί τίνος ακριβώς πρόκειται.

Πόσοι είναι υπέρ της αποκοπής των £30.000 από τις £100.000;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποίηση εγκρίνεται. Προχωρούμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όγδοη τροπολογία. Γίνεται εισήγηση να προστεθεί η ακόλουθη νέα σημείωση 30 στις σημειώσεις κάτω από τον τίτλο “Πρώτος Πίνακας, Δελτία Δαπανών 1999, Λεπτομέρειες Δαπανών και Ποσά που βαρύνουν το Πάγιο Ταμείο, σελίδα 64”: “30. Οποιοσδήποτε πιστώσεις πέραν του ποσού των £100.000 που παραχωρούνται ως χορηγίες ή συνεισφορές σε οργανώσεις και άλλους φορείς, κάτω από οποιοδήποτε άρθρο δίδονται, υπό τον όρο ότι θα κοινοποιείται στη Βουλή των Αντιπροσώπων από τους λήπτες των χορηγιών αυτών έκθεση δράσης και εξελεγμένων λογαριασμών του προηγούμενου έτους.”

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι έξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι ένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγκρίνεται. Παρακαλώ, ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Είναι τυπικό, αλλά ο κύριος Γερασίμου μέτρησε τους βουλευτές του Συναγερμού, χωρίς να σηκώσουν τα χέρια τους. Γιατί το θεώρησες δεδομένο; Επειδή σήκωσε ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου, έκλεισε, είναι είκοσι ένας;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είναι πειθαρχημένο, ομόγνωμο και δίδει την εικόνα ότι έχουμε μία φωνή. Επομένως, ορθώς έπραξε ο κ. Γερασίμου.

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην πρόταση του ΑΚΕΛ για τροποποίηση στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτεινόμενες τροπολογίες της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

1. Σελίδα 186, κεφάλαιο 21.01.3, άρθρο 04.631, επεξήγηση: Δικαιώματα εμπειρογνομόνων για ετοιμασία μελετών, ποσό £300.000. Να προστεθεί η ακόλουθη σημείωση στη στήλη “επεξηγήσεις”: “04.631. Ουδεμία δαπάνη διενεργείται από το άρθρο αυτό, χωρίς της προηγούμενη έγκριση της Βουλής μετά από σχετική ενημέρωση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.”

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αυτή η πρόταση είναι από κοινού που υποβάλλεται από το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και το ΔΗΚΟ. Γιατί μας απορρόφησαν, χωρίς να μας βάλουν εδώ, ακόμα δεν ξέρω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Καζαμία.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εδώ πρέπει να σας πω ότι είχαμε μια δυσκολία να διαχωρίσουμε κάποια πιο εξειδικευμένα κονδύλια, για τα οποία έχουμε κάποιες ανησυχίες. Τεχνικά ήταν αδύνατο, γι’ αυτό περιλαμβάνονται όλες οι πρόνοιες του κονδυλίου. Πρέπει να σας πω ότι αυτό που μας ανησυχεί είναι το γεγονός ότι, χωρίς οποιαδήποτε καν ενημέρωση του νομοθετικού σώματος, δίνονται εντολές για ετοιμασία μελετών που αντικείμενο έχουν την αποξένωση κρατικής περιουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι την επιθυμία του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και γενικά πολλών μελών της Βουλής για έλεγχο στις δαπάνες, αλλά ταυτόχρονα θέλω να επιστήσω την προσοχή όλων των συναδέλφων στο ότι ο χρόνος αυτός του 1999 θα χρειαστεί πάρα πολλές μελέτες, λόγω της ενταξιακής πορείας με την οποία όλοι συμφωνούμε. Και πολλές φορές πολλές από αυτές τις μελέτες δεν μπορούμε να τις προκαθορίσουμε. Αν ακολουθηθεί αυτή η διαδικασία του να έρχεται κάθε φορά η κυβέρνηση με ειδικές εξηγήσεις κ.λπ., στο τέλος φοβάμαι πως δε θα προφτάσουμε να είμαστε εγκαίρως έτοιμοι. Και είναι γι' αυτό που εμείς θεωρούμε ότι καλό θα ήταν να μείνει ο προϋπολογισμός ως έχει και να αναλάβει την ευθύνη η υπηρεσία, το Υπουργείο Οικονομικών κ.λπ., να δίνει πλήρης εξηγήσεις στη Βουλή για κάθε μελέτη τέτοια που ανατίθεται. Αλλά να μη χάνεται ο χρόνος από την προμελέτη αυτών των θεμάτων, που με ανησυχεί τρομερά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Λυπούμαι που θα το πω, έχω την εντύπωση ότι ο κύριος Βασιλείου αναφέρεται στην επόμενη πρόταση, όχι σ' αυτή. Αυτή είναι ειδικά για το κονδύλι που αναφέρεται το 21.01.3, το οποίο αφορά μόνο μελέτη η οποία γίνεται για τη μετατροπή λυμένων και αερολιμένων σε ιδιωτική εταιρεία. Μάλιστα. Εκείνο που λέει ο κ. Βασιλείου είναι στην επόμενη εισήγηση. Εμείς δε λέμε να μη γίνουν. Αλλά τουλάχιστο να ενημερώνεται όμως η Βουλή, για να ξέρουμε ποιος είναι ο σκοπός και οι όροι εντολής που δίνονται γι' αυτές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Εμένα, κύριε Πρόεδρε, η επιχειρηματολογία του κυρίου Βασιλείου με έπεισε ότι πρέπει να ψηφίσουμε γι' αυτή την τροπολογία. Ακριβώς επειδή θα υπάρξουν πολλές μελέτες, είναι καλά να παρακολουθεί η Βουλή και μπορούμε να οργανωθούμε. Με έπεισε η επιχειρηματολογία του και θα υποστηρίξω.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Μα είναι για το άλλο κονδύλι.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Εντάξει, για το άλλο κονδύλι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έληξε, προχωρούμε. Πόσοι είναι υπέρ;

Όλοι. Προχωρούμε στις προτεινόμενες τροπολογίες από την κοινοβουλευτική ομάδα του Δημοκρατικού Κόμματος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πρώτη τροπολογία: Γίνεται εισήγηση να καταργηθούν από τα αντίστοιχα κεφάλαια του Τακτικού Προϋπολογισμού και του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως οι θέσεις οι οποίες παρέμειναν κενές από ή πριν την 1η Ιανουαρίου 1996, νοουμένου ότι δεν έχει αρχίσει από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας η διαδικασία πλήρωσής τους, ο αριθμός των οποίων περιλαμβάνεται στη στήλη 1 του συνημμένου πίνακα και ο τίτλος τους περιγράφεται στη στήλη 1 αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δε θα πω πολλά, δεν επιθυμώ να ανοίξει η συζήτηση ξανά, τα είχα πει στην ομιλία μου. Θέσεις οι οποίες από το 1996 και πριν παραμένουν κενές για οποιοδήποτε λόγο, σημαίνει, εκτός των εξαιρέσεων που θα πω, ότι αυτό το κράτος δούλεψε ομαλά, δεν παρέλυσε η κυβερνητική μηχανή χωρίς την πλήρωση αυτών των θέσεων διά μία δεκαετία. Δεν υπάρχει λόγος να υπάρχουν αντίστοιχα κονδύλια μέσα στον προϋπολογισμό. Εισηγούμαστε να καταργηθούν και, αν το Υπουργείο Οικονομικών και το αντίστοιχο υπουργείο κρίνουν ότι δημιουργήθηκαν συνθήκες για την επανίδρυσή τους, να έρθουν. Να μου επιτρέψετε να πω τις εξαιρέσεις, γιατί όλοι με ρωτάνε τι θα γίνει με τούτους. Αυτοί είναι εκείνοι οι οποίοι εξαιρούνται: Οι θέσεις οι κενές είναι 1154. Από αυτές είχα διαλέξει 156. Μετά είχαν την καλοσύνη οι αρμόδιοι να μου δώσουν πρόσθετες πληροφορίες. Δε λέω πως είναι δική τους εισήγηση, είναι δική μου η ευθύνη. Να εξηγούμαστε. Αλλά μου έδωσαν πρόσθετες πληροφορίες και το Τμήμα Προσωπικού και το Υπουργείο Οικονομικών και η συντεχνία ΠΑΣΥΔΥ. Θέσεις οι οποίες μένουν κενές, διότι υπάρχει απόφαση δικαστηρίου δεν περιλαμβάνονται. Θέσεις για τις οποίες άρχισε διαδικασία πλήρωσής τους ή δημοσίευσή τους δεν περιλαμβάνονται. Θέσεις οι οποίες είναι κενές, διότι οι αντίστοιχες θέσεις κρατούνται από άλλους υπαλλήλους, καλή ώρα όπως οι Λογιστικοί Λειτουργοί που είπαμε θα διορίσουμε δεκαεφτά στην ανώτερη θέση έναντι της τήρησης κενών θέσεων, δεν περιλαμβάνονται και δεν καταργούνται. Αυτές είναι θέσεις οι οποίες παρέμειναν παγιοποιημένες μερικές από το 1975, άλλες από το 1979, άλλες εβδομήντα από το 1980 και όλη τη δεκαετία και μερικές από το 1992, γράφεται η ημερομηνία δίπλα από την καθεμιά, οι οποίες είναι παγιοποιημένες. Αυτή η Βουλή όσες φορές το Υπουργείο Οικονομικών - δεν μπορεί να μιλήσει ο υπουργός, αλλά, αν δεν πει όχι, να το εκλάβουμε ότι είναι αλήθεια- έφερε πρόταση για αποπαγιοποίηση θέσεων αυτή η Βουλή δεν αρνήθηκε. Άρα τι τις έφερε; Καλά η κακά έκρινε ότι δεν παραλύει η κυβερνητική

μηχανή, είναι δυνατόν να δουλέψει η κυβερνητική μηχανή, μιλάμε για μερικά εκατομμύρια δηλαδή, να εξηγούμαστε. Και δεν μπορούμε να μιλάμε όλοι από τη Βουλή για το σοβαρό πρόβλημα συνεχούς διόγκωσης του κυβερνητικού μισθολογίου και να υπάρχουν θέσεις κενές για πέντε χρόνια. Βεβαίως όλοι θα ήθελαν, όσες παραπάνω θέσεις έχουν εκεί η αυτοκρατορία μεγαλώνει, βολεύονται και όσο το δυνατό περισσότεροι, καλοί είναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συμφωνούμε με το θέμα αρχής, όπως το έχει θέσει ο κ. Παπαδόπουλος, και είμαστε έτοιμοι να ψηφίσουμε την τροπολογία, όμως να εκφράσουμε μια επιφύλαξη για ό,τι αξίζει. Έχω πληροφορηθεί από κάποιους αρμοδίους ότι μεταξύ των θέσεων που περιλαμβάνονται στον πίνακα υπάρχουν κάποιες θέσεις οι οποίες ήδη έχουν προκηρυχθεί και βρίσκονται στη διαδικασία και επιπρόσθετα κάποιες θέσεις είναι κενές, διότι αναμένεται η πλήρωση τους με βάση το νόμο που έχουμε ψηφίσει για μονιμοποίηση των εκτάκτων. Εκείνο το οποίο έχω να πω είναι ότι δεν είναι μόνο αυτές οι θέσεις που με βάση αυτό το σκεπτικό πρέπει να καταργηθούν. Συμφωνούμε, για να μη θεωρηθεί πως διαφωνούμε, αλλά υπάρχει κίνδυνος στο στάδιο της εφαρμογής αυτής της τροπολογίας να παρουσιαστούν κάποια προβλήματα και να είμαστε έτοιμοι να τα αντιμετωπίσουμε και εν τάχει μάλιστα στη Βουλή, ώστε να μη δημιουργηθούν προβλήματα και ζημιά σε κάποια άτομα τα οποία βρίσκονται σε ανελκτική πορεία

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είναι δίκαιο να πούμε, για να είναι γραμμένο στα πρακτικά. Ο κύριος Καζαμίας και εγώ το πρωί, μιλώντας με το γενικό γραμματέα της ΠΑΣΥΔΥ, έχουμε δώσει αυτή τη διαβεβαίωση. Επίσης, στο διευθυντή του Τμήματος Αναπτύξεως Προσωπικού, τον κ. Ταλιαδώρο, όπως και στον κύριο Υπουργό Οικονομικών. Και παρόλο που αυτή η Βουλή δεν εγκρίνει συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς παρά τον Ιούνιο, έχουμε πει, αν, είτε λόγω κακής πληροφόρησης είτε λόγω ανυπαρξίας στοιχείων ή διότι κάποιος δεν έχουν περιγράψει σωστά τις θέσεις στον κατάλογο, δημιουργούνται προβλήματα σαν αυτά που λέει ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου, όχι για το διορισμό εκτάκτων όμως, εξαιρουμένης εκείνης της κατηγορίας, ναι, εμείς τουλάχιστον είμαστε έτοιμοι να υποστηρίξουμε στην αρμόδια επιτροπή, ακόμα και από το Φεβρουάριο, αν ο Υπουργός θέλει να φέρει τέτοια πρόταση. Ξέρω πως έχει και μια θέση που είναι κοντά στην καρδιά του φίλου μου του Τάκη Χατζηδημητρίου, που σχεδόν με είχε πείσει να αποσύρω την πρόταση μόνο και μόνο γι' αυτό. Σχεδόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ελπίζω ότι το σχεδόν θα λείπει και θα πει ο κ. Παπαδόπουλος ότι έχει πειστεί. Είναι για τη θέση του γναθοχειρουργού στις Οδοντιατρικές Υπηρεσίες. Είναι ένα πολυσυζητημένο θέμα μέσα στον ιατρικό και οδοντιατρικό κόσμο. Παραμένει μεν από καιρό ανοικτή η θέση, όμως πρόκειται για νέα ειδικότητα για την Κύπρο και μπορώ να πω ότι υπάρχουν εξελίξεις τελευταία που δίνουν ελπίδες ότι πολύ σύντομα θα συμπληρωθεί η θέση και εισηγούμαι στο Σώμα ιδιαίτερα αυτή η θέση να ψηφιστεί. Είναι ένα σημείο στο οποίο κατά κάποιο τρόπο θα έρθω και σε αντίθεση με τη θέση του κόμματος, αλλά ελπίζω να πείσω και τον πρόεδρο του κόμματος να ψηφίσει μαζί μου εναντίον της θέσης της αποχής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ

Κύριε Πρόεδρε, και εγώ θα ήθελα να κάνω έκκληση προς τον κ. Παπαδόπουλο να αποσύρει ειδικά την εισήγηση για την περίπτωση αυτή. Είναι μια συγκεκριμένη περίπτωση που ευτυχίσαμε τα τελευταία χρόνια να γλιτώσουμε τη Δημοκρατία από εκατοντάδες χιλιάδες, κατά έτος, προσφορά και υπάρχει μια....

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Το αποσύρω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι ομόφωνο; Ψηφοφορία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Αποσύρεται η έξι και μπαίνει σε ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Γαλανέ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Χατζηδημητρίου, ο κ. Παρισινός μπορεί να έχουν δίκαιο, αλλά υπάρχει ένα θέμα τάξης. Μπορεί να υπάρχουν δέκα άλλες παρόμοιες περιπτώσεις. Εφόσον δηλώθηκε από τον κ. Παπαδόπουλο ότι, αν υπάρχουν άλλες τέτοιες περιπτώσεις, θα τις δούμε στην αρμόδια επιτροπή αμέσως, αν αρχίσουμε εδώ να συζητούμε την άλφα ή βήτα εξαίρεση, κάπου χάνεται ο κανόνας. Και κάπου πρέπει σε αυτό το Σώμα να έχουμε μια σωστή νοοτροπία. Δε συζητούμε ειδικές περιπτώσεις. Αυτές θα έρθουν. Κατά την άποψή μου, ό,τι καλό πάει να βγει από την πρόταση του κ. Παπαδόπουλου θα χαθεί με αυτού του είδους τις εξαιρέσεις, διότι μπορεί να υπάρχουν άλλες τρεις. Λοιπόν, δεν μπορούμε να συζητούμε αυτά τα πράγματα. Να περάσει ως

έχει, χωρίς εξαιρέσεις, και να έρθουν στην επιτροπή και να περάσουν σε δύο εβδομάδες με συμπληρωματικό προϋπολογισμό. Έτσι είναι το σωστό, για να λειτουργεί σωστά αυτό το Σώμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Νομίζω πως δεν είναι αυθαίρετα που ζητείται αυτό το πράγμα, αλλά βάσει κάποιων στοιχείων. Αν υπήρχαν στοιχεία και για κάποια άλλη θέση, δε νομίζω πως η Βουλή θα είχε οποιαδήποτε δυσχέρεια να πεισθεί. Όπως επείσθη ο ίδιος ο εισηγητής. Γι' αυτό νομίζω να προχωρήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, παρόμοια προσέγγιση όπως του κ. Χατζηδημητρίου, και εκτιμώ την άποψη του για το ειδικό θέμα, είχε και ο κ. Αβραάμ Αντωνίου. Ότι όλες οι θέσεις του Υπουργείου Εργασίας, για παράδειγμα εδώ είναι δέκα Εργατικοί Λειτουργοί ένας Επιθεωρητής Ασφαλείας, πέντε Ασφαλιστικοί Λειτουργοί και ένας του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου, δεν έπρεπε να καταψηφιστούν. Μάλιστα να πω και δημόσια ότι ο ίδιος ως πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας αισθανόταν άσχημα να είναι εδώ και να καταψηφίζει μαζί με την ομάδα. Γι' αυτό εγώ βλέπω την άποψη του κ. Γαλανού ως βάσιμη, εάν συνολικά θα αντιμετωπίσουμε αυτό το θέμα ενιαία. Καταλαβαίνω την ευαισθησία, όμως επισημαίνω ότι παρόμοιες ευαισθησίες υπάρχουν για όλες τις θέσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα έλεγα, αν υπάρχουν συγκεκριμένες απόψεις που μπορεί σήμερα να μελετηθούν, έτσι που να αποφευχθεί μια ταλαιπωρία δεκαπέντε ημερών-ενός μηνός, δε θα έλεγα ότι είναι άστοχο να ενημερωθεί ο εισηγητής, αν δεν είχε υπόψη του εξαρχής. Κι ας μελετηθούν οι υπόλοιπες. Αναφέρονται σε μια εξειδικευμένη περίπτωση, αναφέρονται σε κάτι άλλο. Εγώ δε θα έλεγα ότι είναι άδικο, εκτός αν είμεθα προχειρολογούντες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν είναι σωστό να υιοθετήσουμε μια πρακτική ότι θα κάνουμε μια διαπραγμάτευση στην ολομέλεια την ώρα της ψηφοφορίας. Για όνομα του Θεού!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε πρόεδρε, νομίζω ότι μπορεί να έχει δίκαιο ο κύριος Χρίστου, αλλά, από την ώρα που θα ξεκινήσουμε αυτή την ιστορία, νομίζω πως δε θα τελειώσουμε. Δε νομίζω ότι, εφόσον υπάρχει μια προϊστορία που συμφωνούν δύο συνάδελφοι που είναι και οι δύο οδοντίατροι και ο ένας είναι πρόεδρος της Επιτροπής Υγείας, για να μην ανοίξουμε το όλο κεφάλαιο και να οδηγηθούμε εκεί που έχει πει ο κ. Κατσουρίδης, να κάνουμε διαπραγματεύσεις και να ξεκινήσουμε αυτή την πρακτική, δεν πρέπει να πάμε πίσω και να αδικήσουμε την τοποθέτηση την προηγούμενη για τη μία θέση, επειδή μπορεί να υπάρχουν δέκα-δεκαπέντε άλλες. Άρα, να αφαιρεθεί, εφόσον και διαδικαστικά, κατά τη γνώμη μου, το θέμα έχει κλείσει, διότι ο εισηγητής απεδέχθη την αφαίρεση της μιας και για τις άλλες δέκα ή δεκαπέντε μπορούμε να επανέρθουμε με αυτό που θα κάναμε εάν

υιοθετούσαμε την πρόταση για το σύνολο. Δεν είναι υιοθέτηση της άποψης για μία θέση που μας φεύγει από την αρχή, κύριε Γαλανέ, για να εξετάσουμε τα υπόλοιπα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν αμφισβητώ ούτε το ορθόν του κ. Χατζηδημητρίου ούτε το ορθόν του κ. Παρισινού ούτε το ορθόν του κ. Συλλούρη. Εκείνο το οποίο αμφισβητώ είναι ότι δεν μπορεί αυτό το Σώμα, είναι θέμα κύρους αυτού του Σώματος, την τελευταία στιγμή της ψηφοφορίας να έρχεται να προτείνει την άλφα, βήτα, γάμα εξαίρεση. Μπορεί να υπάρχουν πολλές. Δεν είναι η ώρα να γίνει αυτό το πράγμα και δε θα γίνει μεγάλη ζημιά σ' αυτόν τον τόπο, αν επανέρθουμε σε δεκαπέντε μέρες. Αν αρχίσουμε όμως..., παρακαλώ, κύριοι, τη διαπραγμάτευση για μια εξαίρεση, θα έρθουν δύο, τρεις, τέσσερις εξαιρέσεις και τότε δε δίνουμε την εικόνα σοβαρού σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει θέμα διαδικασίας.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Υπάρχει θέμα διαδικασίας. Ζητώ από τον κ. Παπαδόπουλο να απαντήσει αν δέχεται να αφαιρέσει κάποιο. Εγώ τουλάχιστον προσωπικά, όχι γιατί αμφισβητώ τον κ. Χατζηδημητρίου, αλλά γιατί πιστεύω ότι δεν παρουσιαζόμαστε σοβαροί αυτή τη στιγμή να αρχίσουμε να παζαρεύουμε εξαιρέσεις, εγώ θα ψηφίσω την πρόταση του κ. Παπαδόπουλου ως ετέθη αρχικώς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει θέμα διαδικασίας από τον κ. Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως έχουν πει και συνάδελφοι, έχει τεθεί μια τροπολογία, έχει διαμορφωθεί από τον εισηγητή, πιστεύω έχουν ακουστεί όλες οι πλευρές και πρέπει να μπει σε ψηφοφορία πλέον. Δεν τίθεται θέμα επαναδιαπραγμάτευσης της διαφοράς. Υπάρχει συγκεκριμένη εισηγήση από πλευράς ΔΗΚΟ, όσοι θέλουν την υπερψηφίζουν, όσοι θέλουν την καταψηφίζουν, διότι διαφωνούνε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ νομίζω ότι πρέπει να προχωρήσουμε στην ψηφοφορία. Ναι, κύριε Παρισινέ.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από σεβασμό προς τους συναδέλφους δεν ήθελα να επεκταθώ στους λόγους. Δεν είναι καθαρά νομοτυπικό θέμα να συμπεριληφθεί με όλα τα άλλα. Εδώ έκανα μια συγκεκριμένη έκκληση προς τον κ. Παπαδόπουλο, διότι υπήρξε μια πολύχρονη διεγκυστίνδα μεταξύ δύο συγκεκριμένων επιστημονικών καταστάσεων για το που θα κατετάσσετο αυτή η ειδικότητα. Από τη στιγμή που επετεύχθη μία συμφωνία και περιελήφθη στους προϋπολογισμούς κάποτε, θα ξανανοίξουμε δυστυχώς εκείνη τη διαμάχη και είναι κρίμα να επανέλθουμε μετά από τόσα χρόνια στο ίδιο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω να προχωρήσουμε στην ψηφοφορία.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, τώρα εμείς έχουμε συγχυστεί περισσότερο με την αναφορά που έγινε. Δηλαδή θα αποφασίσουμε εμείς αν ο στοματογναθοπροσωποχειρουργός θα είναι ειδικότητα της ιατρικής και θα εντάσσεται στις οδοντιατρικές υπηρεσίες αντί στη χειρουργική ειδίκευση; Εμείς θα το αποφασίσουμε;

(Ακούγονται σχόλια από τους βουλευτές.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, με συγχωρείτε, παρακαλώ να μου επιτρέψετε. Πολύ σωστά υπεδείχθη ότι δεν είναι εδώ που θα διαπραγματευτούμε, ούτε υπάρχει καμία δυσκολία, αν η πλειοψηφία εγκρίνει αυτή την τροπολογία, καμία δυσκολία δεν υπάρχει να επανέλθει το θέμα για τις αναγκαίες περιπτώσεις. Δε βλέπω καμία δυσκολία. Όχι σε δεκαπέντε μέρες, σε μία εβδομάδα.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ο κ. Παπαδόπουλος δέχθηκε να αποσυρθεί.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Δεν είναι θέμα του κ. Παπαδόπουλου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγηση του κ. Παπαδόπουλου, πλην του σημείου που απέσυρε. Έτσι δεν είναι; Πόσοι είναι υπέρ;

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποια είναι η διαδικασία;

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Ψηφίζουμε την πρόταση του κ. Παπαδόπουλου ως ετέθη αρχικώς, χωρίς εξαίρεση. Λυπούμαι, αλλά να ξεκαθαρίσει τι ψηφίζουμε. Εμείς ζητούμε να μπει σε ψηφοφορία η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου ως ετέθη αρχικώς. Μετά να τεθεί η τροποποίηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Νομίζω, εφόσον η τροπολογία κατετέθη υπό μία μορφή, κι αν ακόμα ο εισηγητής αποσύρει, δικαιούται κάποιος να την επαναφέρει, αν θέλει. Αλλά δε θα ψηφίσουμε, θα ψηφίσουμε πρώτα την τροπολογία επί της τροπολογίας, αν επιμένει ο κ. Γαλανός. Δηλαδή θα βάλουμε το θέμα κατά πόσο η Βουλή θέλει ή όχι να περιληφθεί η θέση του γναθοχειρουργού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να ψηφίσουμε την εισήγηση του κ. Γαλανού. Πόσοι είναι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δώδεκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα έξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεν υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ουδεμία. Η εισήγηση του κ. Γαλανού απορρίπτεται. Προχωρούμε στην τροπολογία όπως έχει διαμορφωθεί. Παρακαλώ, πόσοι είναι υπέρ της τροπολογίας, όπως έχει διαμορφωθεί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεύτερη τροπολογία: Εισήγηση για τροποποίηση του Τακτικού Προϋπολογισμού και του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως με την προσθήκη σ' αυτούς του ακόλουθου νέου άρθρου: "Αγορά Υπηρεσιών με σύμβαση. 10. Ουδεμία δαπάνη διενεργείται για την αγορά υπηρεσιών με σύμβαση ή άλλως πως κάτω από οποιοδήποτε άρθρο μετά την 1η Απριλίου 1999, εκτός εάν ειδικός νόμος προβλέψει διαφορετικά, χωρίς να επηρεάζονται οι συμβάσεις που συνομολογήθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1999 και μέχρι την ημερομηνία κανονικής λήξης τους".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως μας είχε γνωστοποιηθεί η πρόθεση από το πρωί, αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει μια παράλειψη στη διατύπωση της πρότασης. Στη δεύτερη γραμμή απουσιάζει το ΤΑΕΠ. Και πρέπει αυτό να προστεθεί στη δεύτερη γραμμή μετά το "Προϋπολογισμού Αναπτύξεως" "και του ΤΑΕΠ". Δηλαδή, "Εισήγηση για τροποποίηση του Τακτικού Προϋπολογισμού, του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως και του ΤΑΕΠ..." και συνεχίζει η πρόταση ως έχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Έχει δίκαιο ο κ. Καζαμίας, μιλούμε και για τους τρεις προϋπολογισμούς. Η πρόταση τώρα. Αυτή είναι, αν θέλετε, παράλειψη, τυπογραφικό λάθος. Η κυβέρνηση έχει χρησιμοποιήσει σε κονδύλια που είναι στον προϋπολογισμό, σε πάρα πολλά κονδύλια, είτε έκτακτες υπηρεσίες ή πρόσθετες υπηρεσίες ή τεχνικές υπηρεσίες. Σας διαβεβαιώνω, προσπάθησα να ανακαλύψω, βρήκα τουλάχιστο δεκαπέντε και σταμάτησα. Κονδύλια που υπάρχουν σε διάφορα υπουργεία. Χρησιμοποιώντας εκείνα τα κονδύλια προσφέρει είτε συμβόλαια είτε μίσθωση υπηρεσιών είτε σε συνταξιούχους είτε σε άλλους, χωρίς να ξέρει κανένας. Λοιπόν, η πρόταση αυτή λέει: Όσα συμβόλαια υπάρχουν, που έχουν γίνει πριν από την 1η Ιανουαρίου 1999, δεν επηρεάζονται. Όμως, στον προϋπολογισμό του 1999 δεν μπορούν να διοριστούν θέσεις επί μισθώσει ή άλλως πως, χρησιμοποιώντας αυτά τα κονδύλια οπουδήποτε υπάρχουν. Διότι έχουμε ενόχληση από την πρόσληψη συνταξιούχων και άλλων, χωρίς να υπάρχουν θέσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η προσπάθεια που έκανα προηγουμένως να ερμηνεύσω και να δώσω τους λόγους για τους οποίους θα έλεγα ότι δεν πρέπει να γίνει δεκτή αυτή η τροποποίηση ισχύει γι' αυτόν. Διότι, όπως σωστά με διόρθωσε ο κ. Παπαδόπουλος, οι ερμηνείες που έδωσα αφορούσαν αυτή την διάταξη και όχι την προηγούμενη. Ενώ συμφωνώ απόλυτα ότι δεν είναι σωστό να ζητούμε να παίρνουμε υπηρεσίες από συνταξιούχους κ.λπ., υπάρχουν οι νόμοι τους οποίους αυτή η Βουλή έχει ψηφίσει για το

πώς χρησιμοποιεί ειδικούς, οποιουσδήποτε. Ειδικά όταν είναι από την Κύπρο, πρέπει να γίνουν με προσφορές, να περάσουν την κανονική διαδικασία κ.λπ. Η ίδια η Βουλή αυτή ψήφισε νόμο που εξαιρούσε όσες μελέτες αναθέτουμε σε ξένους συμβούλους από τη διαδικασία των προσφορών. Εάν τώρα από τη μία εξαιρέσαμε από τη διαδικασία και από την άλλη ερχόμαστε να κόψουμε τα λεφτά, το αποτέλεσμα θα είναι ότι δε θα μπορούμε να εργαστούμε και η ευθύνη θα είναι για όλους μας. Γι' αυτό η πρότασή μου είναι να μην εγκριθεί αυτή η τροποποίηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εγώ θα συμφωνήσω με τον κ. Βασιλείου αλλά και με μια άποψη που άκουσα από τον κ. Παπαδόπουλο. Ρητά να προνοηθεί ότι εξαιρούνται οι συνταξιούχοι. Ανάγκη μίσθωσης υπηρεσιών πιθανόν να έχουν και για διευκόλυνση εκτέλεσης έργων κ.λπ. Ύστερα, είναι μια τακτική που πρέπει να την ακολουθήσουμε και που βοήθησε πάρα πολύ και κοινοτικές αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης και πολλούς άλλους τομείς των δραστηριοτήτων του κράτους. Αν θέλετε, και επειδή συμφωνώ απόλυτα με τον κ. Παπαδόπουλο, να εξαιρεθούν οι συνταξιούχοι, να εξαιρεθούν, αλλά έχει δίκαιο ο κ. Βασιλείου. Μόλις την περασμένη εβδομάδα ή προ δεκαπέντε ημερών έχουμε εγκρίνει κάτι άλλο. Επομένως, πιθανότατα να βρεθούμε προ αντιφάσεων. Εμείς συνεπώς δεχόμαστε την εισήγηση, εφόσον αφορά συνταξιούχους. Δηλαδή, να εξαιρεθούν οι συνταξιούχοι. Είναι ένα θέμα το οποίο μας βρίσκει απόλυτα σύμφωνους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Θα το θέσω αντίστροφα, κύριε Πρόεδρε. Εμείς θα συμφωνούσαμε, εφόσον έχουμε ψηφίσει, να εξαιρεθούν οι υπηρεσίες με βάση τις οποίες η Βουλή ψήφισε πριν περίπου ένα μήνα και έχουν σχέση με τα θέματα της ΕΕ. Αυτά να εξαιρεθούν. Τα υπόλοιπα να καταψηφιστούν. Διότι δεν αφορά μόνο συνταξιούχους, κύριε Πρόεδρε. Προσλαμβάνονται και άλλοι, μη συνταξιούχοι, ημέτεροι διαφόρων ηλικιών. Κατά συνέπεια, πρέπει να παραμείνει μόνο αυτό το οποίο ψηφίσαμε για την ΕΕ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος συμφωνεί με τη...Γίνεται εισήγηση ότι, πλην της περιπτώσεως αυτών που προσλαμβάνονται για ενίσχυση των υπηρεσιών που εργάζονται για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όλοι οι άλλοι συμπεριλαμβάνονται. Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Έχουμε κάνει ειδική τροποποίηση του νόμου. Θα μπει “εξαιρουμένων των θέσεων οι οποίες διά της τροποποίησεως...”, ας βρει η γραμματεία τον αριθμό του νόμου του τροποποιητικού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω καταλήγουμε. Πόσοι είναι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι ένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρίτη τροπολογία: Γίνεται εισήγηση το ποσό των £200.000 που περιλαμβάνεται στο άρθρο 01.284 “Ναύλα και Άλλα Έξοδα για Συνέδρια, Αποστολές και Άδειες για Υπηρεσιακούς Λόγους στο Εξωτερικό” του κεφαλαίου 18.26 (σελ. 463) του Τακτικού Προϋπολογισμού να αντικατασταθεί με το ποσό των £100.000.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αυτή είναι η δαπάνη για έξι μήνες. Σκοπός που μένει σε έξι μήνες είναι για να φέρει το Υπουργείο Οικονομικών κατάλογο/έγκριση, για να μπορούμε να αποφασίσουμε και ως Βουλή ποια είναι αυτά τα ταξίδια για τα οποία θα προνοούνται οι δαπάνες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, την περασμένη βδομάδα ήταν εδώ η αντιπροσωπία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία έκανε την εξής δήλωση: Κύριοι Κύπριοι, πρέπει να καταλάβετε ότι έχετε ανάγκη να αναπτύξετε τις σχέσεις σας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να γνωρίσετε πώς δουλεύουμε και θα θέλαμε, ει δυνατόν, κάθε βδομάδα να έχει άλλους ανθρώπους στις Βρυξέλλες σε επαφή με τις διάφορες διευθύνσεις που υπάρχουν εκεί. Πόσα ταξίδια θα χρειαστούν, πόσοι δημόσιοι υπάλληλοι θα χρειαστεί να πάνε αυτή τη στιγμή κανένας μας δεν μπορεί να το προκαθορίσει. Αλλά εγώ σας λέω

ότι, αν η Βουλή ψηφίσει τη μείωση του κονδυλίου, σε λίγο καιρό θα χρειαστεί να ψηφίσει συμπληρωματικό προϋπολογισμό, όχι σε έξι μήνες σε τρεις μήνες ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είναι για ένα χρόνο η δαπάνη που είναι μέσα, οι £200.000

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Εγώ πιστεύω, αγαπητέ Τάσσο, ούτε οι £200.000 για το χρόνο φτάνουν. Και πρέπει να καταλάβουμε ότι δέκα, είκοσι ή πενήντα χιλιάδες διαφορά για ένα τόσο σοβαρό θέμα για τον τόπο μας δεν αξίζει τον κόπο. Γι' αυτό το λόγο, αν επιμένετε να το ψηφίσετε, τότε είμαι βέβαιος ότι σε λίγο καιρό θα πρέπει να εγκρίνετε συμπληρωματικά κονδύλια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρώτα πρώτα ήθελα να πω ότι έχω ανάλογη τροποποίηση, παρόμοια με τον κ. Παπαδόπουλο, γι' αυτό δε θα επιχειρηματολογήσω περισσότερο. Αλλά δεν αντιλαμβάνομαι γιατί γίνεται συζήτηση. Ο κ. Παπαδόπουλος κι εγώ λέμε ότι είναι για έξι μήνες. Δηλαδή, το ποσό των £200.000 δεν αλλάζει, αλλά θέλουμε να έχουμε περισσότερο έλεγχο. Διότι είναι ωραία η Ευρώπη, όλα τα έξοδα για την Ευρώπη είναι καλά, αλλά πρέπει να ελέγχουμε και λίγο τα ταξίδια και τα ταξιδάκια για την Ευρώπη. Αυτό το σώμα πρέπει να κάνει κάποιο έλεγχο. Διά αυτής της προτάσεως δίνουμε το μήνυμα ότι θέλουμε να ελέγχουμε κάπως περισσότερο το θέμα των ταξιδιών. Αυτό το σώμα πρέπει να κάνει έλεγχο. Κατά συνέπεια, ψηφίζουμε το ποσό που ζητά η κυβέρνηση για έξι μήνες, για να παρακολουθούμε περισσότερο τι γίνεται στην Ευρώπη. Δε γίνεται εν ονόματι της Ευρώπης να περνούν όλα τα πράγματα. Δεν είναι το

χρυσόμαλλο δέρας η Ευρώπη ... Μερικοί συνάδελφοι θα ήθελαν να το πουν τέρας και δεν τολμούν να το πουν!

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καταλάβαμε, καταλάβαμε. Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπεται, κύριοι συνάδελφοι, έχω την εντύπωση ότι προσπαθούμε να μετατρέψουμε τη Βουλή σε εκτελεστική εξουσία. Ο έλεγχος οπωσδήποτε που έχει το δικαίωμα και επιβάλλεται να ασκεί η Βουλή δεν είναι για τους προϋπολογισμούς που εγκρίνει, διαφορετικά θα έπρεπε το κάθε κονδύλι να περνά ξεχωριστά πρώτα από τη Βουλή, αν εγκρίνεται, και μετά να εκτελείται το έργο. Εδώ υπάρχει μια διαφορετική άποψη. Αν έβλεπα ότι επρόκειτο περί εκατομμυρίων τα οποία αποκόπταμε, το αντιλαμβάνομαι. Λέμε, να εγκρίνουμε πρώτα το κονδύλι για τους πρώτους έξι μήνες και δεν έχουμε ένσταση να εγκρίνουμε το κονδύλι για τους δεύτερους. Εκείνο το οποίο μπορούμε να κάνουμε είναι να ελέγχουμε αν όντως αξιοποιούνται σωστά αυτά τα κονδύλια. Και υπάρχει η Επιτροπή Ελέγχου και Δημοσίων Δαπανών ακριβώς γι' αυτό το λόγο, για να ελέγχει το κράτος κατά πόσο εξάσκησε τις εξουσίες που έχει.

Συνεπώς, αυτό το οποίο κάνουμε αυτή τη στιγμή, ξέρετε τι λέμε; Ότι, αν δεν έρθει να εγκρίνουμε ποιοι από τους υπαλλήλους θα πάνε, δε δεχόμαστε το κονδύλι για μετάβαση ανθρώπων είτε στην Ευρωπαϊκή Ένωση είτε ... Ε! ναι, από την ώρα που δεχόμαστε ότι οδεύουμε προς την Ευρώπη, πρέπει να δεχτούμε και κάποιες διαδικασίες ευκολοκίνητες. Αυτά τα οποία προσπαθούμε να δημιουργήσουμε, τους ελέγχους και τους επανελέγχους για £100.000, όταν μιλούμε για εκατομμύρια ελλείμματα, έχω την εντύπωση ότι είναι τροχοπέδη που θέτουμε σε μια διαδικασία που

δε βλέπω ότι ωφελεί οτιδήποτε. Συνεπώς, εμείς ως κόμμα τασσόμαστε εναντίον σ' αυτή την πρόνοια που, κατά την άποψή μας, δεν εξυπηρετεί, κύριοι συνάδελφοι, τίποτε. Δε μιλούμε για σοβαρά ποσά, μιλούμε για £100.000 για ένα εξάμηνο, για να έρθουμε να εγκρίνουμε τις άλλες £100.000. Και ζητούμε να μετατραπούμε εμείς σ' εκείνους που θα υπογράφουν ποιοι θα πάνε και ποιοι δε θα πάνε. Και ποιοι είμαστε εμείς που θα εγκρίνουμε και θα κρίνουμε ορθά και όχι οι υπηρεσιακοί παράγοντες που πρέπει να επιλέξουν τους αρμόδιους ή εκείνους που είναι κατάλληλοι για να παρακολουθήσουν ή να κάνουν κάποιες επαφές.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το βασικό δικαίωμα και η βασική υποχρέωση αυτής της Βουλής κατά τη συζήτηση και έγκριση των προϋπολογισμών είναι να ελέγξει, αν είναι δυνατό, την αναγκαιότητα κάποιων κονδυλίων, όλων των κονδυλίων, το ύψος τους και το σκοπό για τον οποίο γίνεται αυτή η πρόβλεψη, αυτή η δαπάνη. Κατά συνέπεια, είναι δικό μας καθήκον, θα έλεγα ότι είναι το κυρίαρχο καθήκον της Βουλής να εγκρίνει ή να μην εγκρίνει ένα κονδύλι το οποίο υπάρχει μέσα στους προϋπολογισμούς. Και ασφαλώς δεν είναι σε θέση κανένας κατά τρόπο απόλυτο να είναι βέβαιος ότι αυτό το κονδύλι έτσι θα δαπανηθεί ή διαφορετικά. Όμως, και στην κοινοβουλευτική ομάδα του ΔΗΚΟ και στη δική μας κοινοβουλευτική ομάδα υπάρχουν κάποιες απόψεις, κάποιες εκτιμήσεις γι' αυτά και άλλα κονδύλια. Γι' αυτό συμφωνούμε με την πρόταση να μειωθεί και είμαστε έτοιμοι όχι £200.000 αλλά και £400.000, αν χρειάζεται, να ψηφίσουμε, φτάνει να έχουμε την πεποίθηση, τη βεβαιότητα ότι γίνεται σωστή χρήση. Έχουμε ενδείξεις, κύριε Πρόεδρε, έχουμε απόψεις. Ας πείσει το υπουργείο περί του αντιθέτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Κληρίδου

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Έχω την εντύπωση ότι η Βουλή έχει πολύ πιο σοβαρά πράγματα να κάνει παρά να ελέγχει τα ταξίδια των δημοσίων υπαλλήλων. Διερωτώμαι πράγματι αν στη γερμανική Βουλή ή αν στη Βουλή της Γαλλίας κάθονται και συζητούν οι βουλευτές ποιος θα πάει πού και πόσα θα τους δώσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Βασιλείου.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Θέλω να υπενθυμίσω, κύριε Πρόεδρε, ότι, όταν τελευταίως σε δύο περιπτώσεις, έγινε κριτική από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης για τα ταξίδια των βουλευτών, δε μας άρεσε καθόλου. Λοιπόν, ερχόμαστε τώρα να κάνουμε το ίδιο εκ των προτέρων. Το να ζητήσουμε να παρουσιάζονται με λεπτομέρειες τα διάφορα ταξίδια, εντάξει, αλλά όχι εκ των προτέρων να κόβουμε τα κονδύλια, γιατί θέλουμε να ελέγχουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Λυπούμαι, κύριε Πρόεδρε, αλλά δεν μπορώ να υιοθετήσω αυτά τα οποία μόλις έχει πει η κ. Βασιλείου. Είχε την ευκαιρία η κ. Βασιλείου να λάβει μέρος για πρώτη φορά μαζί με τη Μικτή Κοινοβουλευτική Επιτροπή και ήταν μάρτυρας κατά πόσο εκείνη η αποστολή στέφθηκε με επιτυχία ή όχι. Νομίζω ότι η διαπίστωσή της πρέπει να είναι η ίδια με τη δική μας, ότι ήταν επιτυχής και φέρνει αποτελέσματα. Δε θα θέλαμε να δώσουμε παραδείγματα κάποιων απόψεων, στοιχείων και πληροφοριών που έρχονται

κοντά μας, πως κάποιοι τουλάχιστον πηγαίνουν, επιστρέφουν και δεν τους δίνεται η ευκαιρία ούτε να δουν και να παρακολουθήσουν πώς εργάζονται είτε εθνικές κυβερνήσεις, τμήματα, υπουργεία συγκεκριμένων χωρών είτε εμπειρογνώμονες στην Ευρωπαϊκή Ένωση και επιστρέφουν πίσω χωρίς να έχουν στις αποσκευές τους οποιεσδήποτε εμπειρίες. Μέχρι τώρα δεν υπάρχουν αυτά τα στοιχεία και έχουμε τουλάχιστον αμφιβολίες. Αν κάποιοι θέλουν να εγκρίνουν κονδύλια αυτής της μορφής αθώρητα και απροβλημάτιστα, είναι δικαίωμά τους. Αλλά είναι και δικό μας δικαίωμα να ζητήσουμε περισσότερες διευκρινίσεις.

Και η αναφορά της κ. Κληρίδου επίσης νομίζω ήταν πάρα πολύ ατυχής, διότι εδώ δε συγκρίνουμε αν είναι γερμανική ή γαλλική η Βουλή, είναι η κυπριακή Βουλή με τις ιδιομορφίες της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα των εξόδων για ταξίδια τόσο βουλευτών όσο και κυβερνητικών παραγόντων είχε τεθεί πολλές φορές στην Επιτροπή Οικονομικών. Και την τελευταία φορά όταν συζητήσαμε το θέμα στην παρουσία υπηρεσιακών παραγόντων της κυβέρνησης, είχαμε εξηγηθεί η γραμματεία της Βουλής και μάλιστα η γενική διεύθυνση της Βουλής, όπως και παράγοντες του Υπουργείου Οικονομικών, να εξετάσουν αυτό το θέμα, ώστε να μπου κάποια κριτήρια εκ των προτέρων και να υπάρχει, με βάση αυτά τα κριτήρια, ο κάποιος έλεγχος εκ των υστέρων. Κάπου είναι στην πράξη που προσκρούουμε. Και αν θέλουμε πράγματι να έχουμε πρακτικό αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας να μειώσουμε και να ελέγξουμε τα ταξίδια -με το να μειώσουμε το ποσό δίνουμε απλώς ένα μήνυμα- στην πράξη εκείνο το οποίο θα πρέπει να γίνει είναι να λειτουργήσει ένας φορέας ή κάποια επιτροπή. Η Επιτροπή

Ελέγχου Δαπανών της Βουλής να δει, με βάση το χρόνο που πέρασε, ποια ταξίδια και πόση κατάχρηση είναι που έγινε, ποια ταξίδια έγιναν καταχρηστικά, ώστε να θεσμοθετηθούν κάποια κριτήρια και κάποιες κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά την εκπλήρωση αυτής της αποστολής αυτού του κράτους. Δε βλέπω με τη μείωση του ποσού των £200.000 σε £100.000, πέρα από ένα μήνυμα, να φέρνουμε οποιοδήποτε αποτέλεσμα, διότι θα έρθουμε, όπως και προηγουμένως, και πέρσι και πρόπερσι, να εγκρίνουμε και εκ των υστέρων ίσως τα έξοδα αυτά των ταξιδιών και άλλα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είναι θέμα διαδικασίας που εγείρω. Δε νομίζω ότι κανένας θα πείσει οποιοδήποτε από τους άλλους. Το θέμα εξαντλήθηκε, κατά την εισήγησή μου. Έχει συζητηθεί όχι μόνο πολλές φορές στην επιτροπή, αλλά και στην ολομέλεια πάρα πολλές φορές και εισηγούμαι να κηρύξετε ότι εξαντλήθηκε το θέμα και να προχωρήσουμε σε ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης και κλείνομε.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι θέμα τάξης. Η κ. Βασιλείου πολύ ωμά και ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου έμμεσα εξίσωσαν το δικαίωμα της Βουλής, το καθήκον της Βουλής να ελέγχει τα κονδύλια και αν πρέπει να τα ψηφίσει με το ότι κάποιο μέσο ενημέρωσης έγραψε ότι πάνε άδικοι οι βουλευτές στο εξωτερικό.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ποιος είπε αυτό το πράγμα;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Είπε η κ. Βασιλείου και εσείς είπατε ότι συζητήθηκε αυτό το θέμα των ταξιδιών των κυβερνητικών παραγόντων και των βουλευτών.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Στην Επιτροπή Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ!

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ωραία, η κ. Βασιλείου είπε αυτό το πράγμα. Εξίσωσε αυτή την κατάσταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σταματούμε εδώ, τερματίζεται, τερματίζεται ...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε ...

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν μπορούμε ως το πρωί να συζητούμε αυτό το θέμα. Δεν είναι τόσο σοβαρό το θέμα, υπάρχουν κάποιες αμφιβολίες, υπάρχουν κάποια ερωτήματα, να δώσουμε το δικαίωμα σ' αυτούς που έχουν τα ερωτήματα να μελετήσουν το θέμα. Δε νομίζω να υπάρχει πρόθεση από κανένα να στερήσει τις δυνατότητες αναγκαίων δαπανών. Δε νομίζω να είναι θέμα ...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αφ' ης στιγμής ένας βουλευτής θέτει θέμα διαδικασίας και ψήφου, δεν μπορεί να συνεχιστεί η συζήτηση. Έτσι λέει ο κανονισμός. Παρακαλώ να το εφαρμόσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τι να κάνετε;

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Παρακαλώ να προχωρήσουμε στην ψηφοφορία με βάση τον κανονισμό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τι επρόκειτο να κάνω τώρα; Καλά, τι επρόκειτο να κάνω τώρα ή δε με παρακολουθείτε;

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Όχι, δεν παρακολουθείτε τον εαυτό σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πώς είναι η ψηφοφορία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τρεις υπέρ, είκοσι τέσσερις εναντίον και ουδεμία αποχή.

(Ακούονται σχόλια από τους βουλευτές.)

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Με συγχωρείτε, ούτε καταμετρήθηκαν ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να γίνει ξανά η ψηφοφορία, να τελειώνουμε.

Πόσοι είναι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Με βάση το αποτέλεσμα δεν περνά η τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν έχω νικώσα;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Όχι, δεν έχετε και νικώσα. Την ασκήσατε μια φορά.

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, εντάξει. Ο κ. Λιλλήκας.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Αν θυμούμαι καλά, η ΕΔΕΚ δήλωσε αποχή και βουλευτής της ΕΔΕΚ ψήφισε.

Βέβαια, αποχή σημαίνει αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται.

Να προχωρήσουμε στις τροπολογίες που εισηγείται ο κ. Γαλανός.

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Με όλο το σεβασμό προς τον κ. Γαλανό, υπάρχει ακόμα μια κοινή τροπολογία.

Υπάρχει μια τροπολογία για τους ειδικούς αστυφύλακες, κύριε Πρόεδρε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τακτικός Προϋπολογισμός 1999. Προτεινόμενη τροπολογία της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΔΗΚΟ.

Σελίδα 218, κεφάλαιο 13.03.2, άρθρο 109, Ειδικοί Αστυφύλακες, ποσό £548.511.

Εισηγήση είναι να μειωθεί στις £300.000.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μέσα στους προϋπολογισμούς, στο συγκεκριμένο άρθρο, υπάρχει μια αιτιολόγηση αυτής της δαπάνης, η οποία λέει ότι το αστυνομικό σώμα προσλαμβάνει ειδικούς αστυφύλακες με βάση συγκεκριμένη πρόνοια της νομοθεσίας περί Αστυνομίας -άρθρο 30, αν δε με απατά η μνήμη μου- η οποία λέει ρητά πως με βάση αυτή την πρόνοια προσλαμβάνονται ειδικοί αστυφύλακες για συγκεκριμένους σοβαρούς λόγους και για σύντομο χρονικό διάστημα. Τα τελευταία χρόνια όμως έχει καθιερωθεί και οι προσλήψεις γίνονται από τους αστυνομικούς διευθυντές των

επαρχιών. Τα τελευταία χρόνια όμως έχει καθιερωθεί η πρόσληψη με συνοπτικές διαδικασίες ειδικών αστυφυλάκων, των οποίων ο αριθμός έχει φτάσει περίπου τους τετρακόσιους, οι οποίοι εργοδοτούνται ουσιαστικά πάνω σε μόνιμη βάση και με ένα κονδύλι πέραν του μισού εκατομμυρίου λιρών. Και ενώ αυτό το θέμα πέρσι θεωρήθηκε σοβαρό και συζητήθηκε διεξοδικά στη Βουλή και πάρθηκαν κάποιες δεσμεύσεις από μέρους της αστυνομίας και της κυβέρνησης, εντούτοις για ακόμα μια χρονιά συνεχίζουμε με το ίδιο τροπάριο. Επειδή αντιλαμβανόμαστε ότι εργοδοτούνται αυτή τη στιγμή αρκετοί τέτοιοι άνθρωποι, εισηγούμαστε μείωση του ποσού στις £300.000, που φτάνει για την εργοδότησή τους μέχρι το τέλος του πρώτου εξαμήνου, και υπάρχουν πεντέμισι ολόκληροι μήνες να υλοποιήσει τις υποσχέσεις της η κυβέρνηση και να δημιουργήσει εκείνες τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες για την αξιοκρατική πρόσληψη για κάλυψη των οποιωνδήποτε αναγκών του αστυνομικού σώματος. Δεν είμαστε διατεθειμένοι να δώσουμε δικαίωμα να συνεχιστεί μια παράτυπη, με βάση τη νομοθεσία, διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα βλέπαμε δικαιολογημένο το αίτημα, αν όσοι πιστεύουν ότι εσφαλμένα γίνεται η διαδικασία κατέθεταν τροποποίηση του σχετικού περί Αστυνομίας Νόμου. Αυτή τη στιγμή ξέρετε τι γίνεται; Ενώ πέρσι είχαμε εγκρίνει συγκεκριμένο κονδύλι και προσελήφθησαν ειδικοί αστυνομικοί για να υπηρετήσουν, ερχόμαστε τώρα με την αποκοπή του ποσού να απολύσουμε ανθρώπους που εμείς δώσαμε το δικαίωμα να προσληφθούν, για να υποχρεώσουμε την αστυνομία να ακολουθήσει διαδικασίες που δεν είναι νομοθετημένες. Εκείνο το οποίο θα έπρεπε ως συνετή νομοθετική εξουσία να πράξουμε, θα ήταν να τροποποιήσουμε τον περί Αστυνομίας Νόμο, έτσι που

οι ειδικοί αστυφύλακες να προσλαμβάνονται με ειδικές διαδικασίες. Και συνεπώς όχι να έρθουμε εκ των υστέρων να τιμωρήσουμε ή να αποστερήσουμε την αστυνομία από τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες συγκεκριμένων ανθρώπων, που προσελήφθησαν με δική μας έγκριση από τον περσινό προϋπολογισμό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Λυπούμαι που ο συνάδελφος εισηγείται να εγκρίνουμε τροποποιητικό νόμο. Το πρόβλημα είναι ότι έχει νόμο που ρητώς απαγορεύει αυτό που γίνεται και παραβιάζεται ο νόμος. Και εκπλήσσομαι πως ο Γενικός Λογιστής -να σας το διαβάσω, κύριε συνάδελφε- και ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας το ανέχονται και προπάντων ο Γενικός Λογιστής που εγκρίνει τις επιταγές να πληρώνονται. Διότι το άρθρο 30 του νόμου που υπάρχει -και όταν θα γίνει και ο νέος νόμος αυτό πρέπει να μείνει, διότι είναι αναγκαίο τούτο το άρθρο- λέει τα εξής: “Προς το σκοπό εξεύρεσης επαρκούς αριθμού εξασκημένων ανδρών που να είναι έτοιμοι να ενισχύσουν τη δύναμη -προσέξτε- σε περιόδους σοβαρών ταραχών ή σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης ή σε άλλες παρόμοιες περιστάσεις που απαιτούν ενισχύσεις, είναι νόμιμο για τον αστυνομικό διευθυντή, με την προηγούμενη εξουσιοδότηση του αρχηγού, να διορίζει με ενυπόγραφη εξουσιοδότησή του, όπως εκτίθεται στο Μέρος Ι (έχει και φόρμα) του δευτέρου πίνακα που επισυνάπτεται, οποιαδήποτε πρόσωπα που είναι πολίτες της Δημοκρατίας και εθελοντές ως ειδικούς αστυφύλακες.” Δεν είναι αυτούς που λέει ο συνάδελφος. Τέσσερις παραβιάσεις. Πρέπει να τους πάρει για εκπαίδευση, ώστε σε ώρα ανάγκης να τους καλεί, ένα. Πρέπει να τους διορίζει ο επαρχιακός αστυνομικός διευθυντής, που υποτίθεται ξέρει την επαρχία του και μπορεί να πάρει πληροφορίες και αφού είναι για την επαρχία του, πρέπει να είναι από την επαρχία του αναλογικά. Τρίτο,

μόνο για καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης και, τέταρτο, δεν μπορείς να τους διατηρείς πάνω από μέρες ...

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Με το έγκλημα που υπάρχει στην Κύπρο ...

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Άσχετοι εκείνοι. Εκείνοι προσλήφθηκαν με εξετάσεις κανονικά, αξιοκρατικά ελπίζουμε, και διορίζονται πρόσθετα, σύμφωνα με το σημείωμα που μας έχει υποβάλει η κυβέρνηση, σελίδα 84, 82, υπηρετούντες ειδικοί αστυφύλακες στους αερολιμένες και 30 ειδικοί αστυφύλακες για τις ανάγκες της Αρχής Ηλεκτρισμού. Η αντιμισθία των αστυφυλάκων αυτών κ.λπ. επιστρέφεται από την Αρχή Ηλεκτρισμού. Είναι πρόσθετοι 112, αν είναι καλή η αριθμητική μου, είναι 82 και 30 αυτοί.

Εμείς λέμε το εξής, με την τροποποίησή μας: Εγκρίνουμε δαπάνη μέχρι τον Ιούνιο. Αυτό δίνει έξι μήνες, πρώτο, στο Γενικό Ελεγκτή να ασκήσει τα καθήκοντά του, στο Γενικό Λογιστή να απαγορεύσει τη συνέχιση της παρανομίας και, τρίτο, στα αρμόδια Υπουργεία Δικαιοσύνης και Οικονομικών να φέρουν στη Βουλή κανονισμούς για την πρόσληψη αυτών των ειδικών αστυφυλάκων, οπότε βεβαίως εμείς θα επιμένουμε να είναι με εξετάσεις, απρόσωπες ...

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούεται.)

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Όχι, τούτοι δεν είναι με εξετάσεις. Κύριε Αναστασιάδη, δε με ενδιαφέρει ειλικρινά να με διακόπτετε ή ακόμα και να πείτε επιχειρήματα αντίθετα από την άποψή μου, να είναι σωστά τα γεγονότα σας.

Αυτοί είναι κλασικό παράδειγμα ευνοιοκρατίας από το κέντρο, όχι για τους σκοπούς του νόμου, κατά παράβαση των προνοιών του νόμου. Κι εγώ σίγουρα θα

θέσω θέμα στην Επιτροπή Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών και για το Γενικό Λογιστή γιατί υπογράφει τα τσιέκκια και για το Γενικό Ελεγκτή, αν δεν το έχει επισημάνει, νομίζω το έχει επισημάνει όμως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουν καλυφθεί τα επιχειρήματα που ήθελα να πω από τον κ. Παπαδόπουλο· να προσθέσω μόνο ακόμα ένα. Πολλοί από αυτούς τους ειδικούς αστυφύλακες, όχι μόνο οι 82, προσελήφθησαν με τη δέσμευση ή με την υπόσχεση από την κυβέρνηση ότι θα τοποθετούνταν σε υπηρεσίες λιγότερης σημασίας από τις οποίες θα μετακινούνταν αστυνομικοί οι οποίοι είχαν πείρα και εκπαίδευση σε άλλες εργασίες πιο σημαντικές. Αυτό το πράγμα δεν έγινε και η πλειοψηφία αυτών των ειδικών αστυφυλάκων είναι στα γραφεία. Εκτελούν καθήκοντα τα οποία θα έπρεπε να εκτελούν αστυνομικοί και αυτοί θα έπρεπε να είχαν απασχοληθεί σε στατικές φρουρές και αλλού. Δεν έγινε, κύριε Πρόεδρε, και είναι ένας από τους πολλούς λόγους -υπάρχουν και άλλοι, δεν είναι της ώρας- για τους οποίους θα ψηφίσουμε υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Απλά, θέλω να πω ότι πλείστοι όσοι των ειδικών αστυφυλάκων εκτελούν χρέη φρουρών, ύστερα από τη σχετική απόφαση να αντικατασταθούν οι τακτικοί αστυφύλακες. Αν θέλετε να μην υπάρχουν φρουρές πουθενά, μπορεί και αυτό να γίνει. Ψηφίστε τη σχετική νομοθεσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην ψηφοφορία.

Πόσοι είναι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι ένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία εγκρίνεται.

Προχωρούμε τώρα στις προτεινόμενες τροπολογίες από τον κ. Γαλανό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτεινόμενες τροπολογίες από τον κ. Αλέξη Γαλανό.

Πρώτη: Γίνεται εισήγηση να διαγραφεί από το άρθρο 01.499 “Χορηγία Πολιτικών Κομμάτων” του κεφαλαίου 02.01.2, το ποσό των £650.000 (σελ. 91), εκτός εάν στη στήλη των επεξηγήσεων του ιδίου κεφαλαίου και άρθρου προστεθεί η ακόλουθη πρόσθετη σημείωση:

“499. Οποιαδήποτε διάθεση πιστώσεων από το άρθρο αυτό πραγματοποιείται, νοουμένου ότι ο έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης των χορηγιών από τα πολιτικά κόμματα θα διενεργείται από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας.”

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως γνωρίζετε πολύ καλά, πρωτοστάτησα επί προεδρίας του κ. Βασιλείου για να επιτευχθεί αυτή η χορηγία των κομμάτων, διότι πίστευα ότι πράγματι πρέπει να χορηγούνται τα κόμματα από το κράτος, για να μην αναγκάζονται να προστρέχουν σε διάφορους μεγάλους ευεργέτες αυτού του έθνους. Από την άλλη μεριά όμως, εμείς εδώ, ως Βουλή, σε πάρα πολλές περιπτώσεις, και προηγουμένως έγιναν ψηφοφορίες, διυλίζουμε τον κώνωπα για να κάνουμε έλεγχο στο καθετί που αφορά τα κυβερνητικά κονδύλια. Δε νομίζετε ότι θα πρέπει να δώσουμε πρώτοι εμείς το καλό παράδειγμα και να δεχόμαστε κι εμείς ως κόμματα που είμαστε στη Βουλή ή δεν είμαστε -εγώ μιλώ για όλα τα κόμματα που πιθανόν μελλοντικά να έχουν επιχορήγηση από την κυβέρνηση και δεν αφορά δωρεά της κυβέρνησης, αφορά τα λεφτά του φορολογούμενου πολίτη- να υπάρχει ο ίδιος έλεγχος και για τα δικά μας όπως εμείς θέλουμε να κάνουμε έλεγχο για οτιδήποτε άλλο ως Βουλή; Και σίγουρα δεν έχω καμιά αμφιβολία ότι τα κόμματα θα είναι έτοιμα να δώσουν αυτά τα στοιχεία.

Εφόσον λοιπόν εκκρεμεί και μια πρόταση νόμου την οποία κατέθεσα προς αυτή την κατεύθυνση, θεωρώ σωστό, για να είμαστε συνεπείς προς τον ίδιο τον εαυτό μας και προς το ρόλο μας, να δώσουμε το καλό παράδειγμα και να δεχθούμε να υπάρχει ο έλεγχος τουλάχιστον της χορηγίας της κυβέρνησης. Αν κάποιος συνάδελφος θα ήθελε να προσθέσει ότι δεν είναι εύκολο να διαχωρίσουμε και τα άλλα έσοδα των κομμάτων, εγώ δεν είμαι καθόλου εναντίον να υπάρχει έλεγχος όλων των εσόδων των κομμάτων, ώστε η γυναίκα του Καίσαρα να είναι και να φαίνεται έντιμη, που είμαι σίγουρη ότι είναι, δεν υπάρχει αμφιβολία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ηχούν ωραία τα όσα ακούμε, αλλά έχω την εντύπωση ότι αρχίζουμε να βάζουμε και τροχοπέδη στη δημοκρατία. Δηλαδή, αν μια κυβέρνηση θελήσει να προκαλέσει προβλήματα στην αντιπολίτευση, θα μπορεί αύριο, με τον έλεγχο που θα ασκήσει, να δημοσιοποιήσει αποτελέσματα τα οποία να μειώνουν το κύρος του κόμματος, χωρίς να ανταποκρίνεται ίσως και στην πραγματικότητα. Δεν είμαστε αντίθετοι με τον έλεγχο. Μπορούν ελεγκτές εγκεκριμένοι, όπως γίνεται με τις εταιρείες και γίνεται αποδεκτό, να ελέγχουν τα οικονομικά των κομμάτων και να κατατίθενται είτε στον Έφορο Εταιρειών είτε οπουδήποτε αλλού. Αλλά ο Γενικός Ελεγκτής, ο οποίος είναι του κράτους ελεγκτής, να ελέγχει και τα κόμματα, ε! δεν είμαστε κρατικά κόμματα. Για όνομα του Θεού! Δηλαδή, πρέπει να αρχίσουμε να βλέπουμε τα πράγματα στις σωστές τους διαστάσεις. Και αν υπάρχει άλλο κράτος στο οποίο ο Γενικός Ελεγκτής του κράτους ελέγχει τα οικονομικά των κομμάτων, βεβαίως να υποστούμε κι εμείς αυτό τον έλεγχο. Δεν αρνούμεθα έλεγχο. Αν είναι υποχρέωση να τεθεί, να τεθεί από εγκεκριμένους ελεγκτές και να κατατίθενται συγκεκριμένα στοιχεία πώς διαχειρίζονται τα κόμματα τους πόρους τους. Αλλά ταυτόχρονα, και ορθά γίνεται υπόμνηση από τους συναδέλφους μου ότι υπάρχει νομοσχέδιο σχετικό με τη λειτουργία κομμάτων, τι είναι κόμμα, ποιοι δικαιούνται και ποιοι όχι, στο οποίο μπορούν να τεθούν πρόνοιες σχετικές και στο πώς θα ελέγχονται οι οικονομικοί πόροι των κομμάτων. Συνεπώς, ενώ δεν είμαστε εναντίον του ελέγχου, την ίδια ώρα είμαστε εναντίον του κρατικού ελέγχου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Όταν θα συζητηθεί νομοσχέδιο ή πρόταση νόμου, δεν ξέρω τι υπάρχει, θα πούμε εκτενέστερα τις απόψεις μας. Θέλουμε όμως δυο λόγια μόνο. Καταρχάς αυτό το ποσό για το οποίο μιλούμε αποτελεί ένα πολύ μικρό μέρος των συνολικών εξόδων των κομμάτων, για να μη δίνουμε διογκωμένες εντυπώσεις ότι πρόκειται περί χορηγίας η οποία λύει προβλήματα. Απλώς, απαμβλύνει προβλήματα, κύριε Πρόεδρε.

Το δεύτερο, τα κόμματα είναι εθελοντικές ενώσεις πολιτών γύρω από μια κοινή ιδεολογία και κοινό πολιτικό στόχο. Κατά συνέπεια, το σώμα το οποίο ελέγχει τα κόμματα και για την πολιτική τους δράση και για την οικονομική τους διαχείριση και για την όλη τους συμπεριφορά είναι τα μέλη του κόμματος. Και σε τελευταία ανάλυση οι ψηφοφόροι είναι πολύ ευαίσθητοι σε περιπτώσεις που τέτοια οργανωμένα σύνολα δε χρησιμοποιούν σωστά τα μέσα που τους εμπιστεύονται.

Κατά συνέπεια, εδώ δεν πρέπει να συζητούμε για οικονομικό διαχειριστικό έλεγχο, κατά την άποψή μας, αλλά για πολιτικό έλεγχο, όπως και για τις πολιτικές πράξεις, για τις πολιτικές τοποθετήσεις, για το έργο, για την προσφορά τους. Είναι το ίδιο πράγμα, κατ' εμάς, και δεν πρέπει να μετατρέψουμε αυτό το θέμα σε κατάστιχο το οποίο θα υποβάλλουμε στον έναν ή τον άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ασφαλέστατα θα πρέπει να υπάρχει ο ορισμός του κόμματος και από πολλά χρόνια γίνεται προσπάθεια επιτέλους να γίνει ο ορισμός και ασφαλέστατα θα πρέπει να υπάρχει η διαφάνεια στα οικονομικά των κομμάτων. Μπορεί να είναι ένωση εθελοντών, και είναι, και μπορεί το κόμμα να λογοδοτεί στα μέλη και λογοδοτεί, αλλά η πολιτεία και η κοινωνία θέλουν να γνωρίζουν από πού προέρχονται τα εισοδήματα των κομμάτων, για να είμαστε εκτός υποψίας ότι είναι δυνατόν κόμματα με

υψηλής στάθμης εισφορές από διάφορους οικονομικούς παράγοντες να διαφοροποιούν την πολιτική τους. Γι' αυτό εγώ είμαι υπέρ της διαφάνειας, αλλά όχι αυτής της μορφής της διαφάνειας και ασφαλώς όχι για την κρατική χορηγία. Αν θα γίνει διαφάνεια, θα γίνει διαφάνεια για τη γενική οικονομική συμπεριφορά των κομμάτων. Η χορηγία του κράτους είναι χορηγία που δίνεται και είναι επίσημη και θα είναι καταγεγραμμένη στα οποιαδήποτε κατάστιχα τα οποία τα κόμματα θα είναι υποχρεωμένα να δίνουν σε διαφάνεια, όπως γίνεται και για κάθε οργανισμό. Άλλο το ένα, άλλο το άλλο. Γι' αυτό δε νομίζω ότι αυτή η πρόταση εξυπηρετεί το σκοπό για τον οποίο ακόμα και ο ίδιος ο εισηγητής θέλει να την προβάλλει, δηλαδή για τη διαφάνεια των κομματικών δραστηριοτήτων των κομμάτων. Δεν την εξυπηρετεί καθόλου και ούτε είναι σωστό, και ελέχθη πολύ σωστά, ότι αυτή η διαφάνεια είναι θέμα κυβέρνησης. Αυτή η διαφάνεια είναι θέμα της ίδιας της Βουλής, του λαού. Εγώ λέω ότι αυτή η Βουλή θα μπορεί πράγματι, όταν τα κόμματα θα δίνουν τον κατάλογο των οικονομικών τους δραστηριοτήτων, να δει αν αυτές οι οικονομικές δραστηριότητες ενέχουν ή όχι πολιτική καχυποψία ότι τα κόμματα είναι δυνατόν να υφίστανται επιδράσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι αλλά εδώ κάτι δεν πάει καλά. Συγνώμη, μιλούμε για κράτος και τα κόμματα είναι μέρος του κράτους, δεν είναι υπεράνω του κράτους. Και μιλούμε για το Γενικό Ελεγκτή· ο Γενικός Ελεγκτής δεν είναι κυβέρνηση, είναι ανεξάρτητος κρατικός αξιωματούχος. Δεν κατάλαβα δηλαδή ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούεται.)

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Παρακαλώ, κύριοι! Δεν μπορώ να κάνω τίποτε, κύριε Αναστασιάδη, εγώ έχω την άποψή μου, να την καταψηφίσετε και δεν έχω αμφιβολία ότι θα είμαι και μόνος μου. Αλλά από την άλλη μεριά όλοι πρέπει να λογοδοτούν σ' αυτό τον τόπο. Μιλούμε για τα λεφτά του φορολογούμενου, τα οποία έρχονται υπό μορφή κρατικής χορηγίας. Εντάξει, να δεχθώ το επιχείρημα ότι σε κάποιο στάδιο να τα δούμε όλα μαζί. Αλλά το μήνυμα το οποίο πρέπει να πάει είναι ότι δεν υπάρχει κανένας νόμος που να κάνει τα κόμματα υπεράνω οποιουδήποτε άλλου ελέγχου σ' αυτό τον τόπο, εφόσον εμείς οι ίδιοι ως κόμματα λέμε ότι πρέπει να λογοδοτούμε στον πολίτη. Δε γίνεται δύο μέτρα και δύο σταθμά και πιστεύω ότι υπάρχει πολύ υποκριτική αντιμετώπιση του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Υπάρχει όχι παρεξήγηση, αλλά πέραν της παρεξήγησης. Τι θα ελέγξει ο ελεγκτής; Πώς ξοδεύω αυτά που μου έδωσε; Εμείς θέλουμε να δει ο λαός πως έχουμε εισοδήματα. Εκεί είναι το σημαντικό. Ποια είναι τα εισοδήματά μας. Δηλαδή, θα μου ελέγξει ο ελεγκτής αν έχω δύο γραμματείς ή αν έχω τρεις γραμματείς ή αν έκαμα δυο αφίσες ή μια αφίσα; Τι δουλειά έχει να μου πει τι θα κάνω; Επομένως, είναι εντελώς εκτός λογικής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή δε μίλησε κανένας ως τώρα εκ μέρους του Δημοκρατικού Κόμματος, εμείς έχουμε πρόβλημα πώς να βρούμε χρήματα. Άλλη ιστορία.

(Γέλια.)

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα έχει εξαντληθεί, πιστεύω, και να μπει σε ψηφοφορία. Έχω όμως την άποψη ότι, ενώ είμαι ανεπιφύλακτα υπέρ της διαφάνειας και ασπάζομαι τις απόψεις του γιατρού Λυσσαρίδη πλήρως και τις προσυπογράφω, αυτό που ζητά ο κ. Γαλανός με την τροπολογία του είναι αντισυνταγματικό. Οι εξουσίες του Γενικού Ελεγκτή καθορίζονται από το σύνταγμα. Δεν μπορεί με τροπολογία αυτής της μορφής να αναθέσουμε εξουσία στο Γενικό Ελεγκτή που δεν του παρέχει το σύνταγμα. Επομένως, γι' αυτούς τους λόγους πρέπει όχι να απορριφθεί, να αποσυρθεί η τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ό,τι είχα να πω το είπε ο κ. Λυσσαρίδης.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Τέθηκε θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ο κ. Πουργουρίδης έθεσε διαδικασία και αμέσως μετά είπε την άποψή του. Λοιπόν, όχι δεν πρέπει η μείνει η εντύπωση. Ο κ. Γαλανός είπε ότι τα κόμματα είναι μέρος του κράτους. Πρωτάκουστο! Δεύτερο, για να έχει συνέπεια, να βάλει το ίδιο θέμα για τις εκατοντάδες χιλιάδες λίρες που δίνονται σε σωματεία, με πρώτα και κύρια τα αθλητικά, να δίνουν στο Γενικό Ελεγκτή τις εκθέσεις τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω φτάνει. Ο κ. Λιλλήκας και τελειώνουμε.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Μια πρόταση, κύριε Πρόεδρε, επειδή είναι μεσάνυχτα, νομίζω ότι, για να λυθούν τα οικονομικά προβλήματα των κομμάτων, να τα μετατρέψουμε σε μετοχικά, να τα βάλουμε στο χρηματιστήριο και θα λυθούν τα προβλήματα και ο έλεγχος!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέλεις ψηφοφορία, κύριε Γαλανέ; Την αποσύρεις ή θέλεις ψηφοφορία;

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Όχι, δεν είμαι εξ εκείνων, επειδή θα είναι μόνο το δικό μου χέρι, που θα αποσύρω. Θα μείνει μόνο το δικό μου χέρι και θα επιμένω. Και επιμένω, γιατί έχω δίκαιο. Καμιά φορά πας αντίθετα στον ποταμό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, εντάξει.

Πόσοι είναι υπέρ της πρότασης του κ. Γαλανού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μόνος. Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία του κ. Γαλανού απορρίπτεται.

Τώρα προχωρούμε στην ψήφιση των προϋπολογισμών.

Έχουμε ενώπιον μας τον Τακτικό Προϋπολογισμό. Παρακαλώ το Γραμματέα να προβεί στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα έξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι όλοι υπέρ, πλην της αποχής της ΕΔΕΚ, όπως έχει δηλωθεί από τον κ. Λυσσαρίδη προηγουμένως.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ο Τακτικός Προϋπολογισμός για το 1999 ψηφίζεται.

Προχωρούμε τώρα με την ψήφιση του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως. Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όλοι, πλην της ΕΔΕΚ, που τηρεί αποχή.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Υπό το φως της ψηφοφορίας, ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως ψηφίζεται.

Προχωρούμε τώρα με την ψήφιση του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων. Τρίτη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνο. Και η ΕΔΕΚ ψηφίζει υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ο Προϋπολογισμός του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ψηφίζεται.

Φτάσαμε στο τέλος της τριήμερης συνεδρίας. Η επόμενη συνεδρία ορίζεται για την επόμενη Πέμπτη, 28 Ιανουαρίου 1999, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Πάφου (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.
- 2) Ο περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.
- 3) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Κυρωτικός) Νόμος του 1998.

- 4) Ο περί του Ασυμβίβαστου της Ιδιότητας του Βουλευτή προς Οποιοδήποτε Επάγγελμα Νόμος του 1997. (Πρόταση νόμου).
- 5) Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Προσόν της Αγγλικής Γλώσσας σε Σχέδια Υπηρεσίας Ορισμένων Θέσεων) Νόμος του 1998.
- 6) Ο περί Αφαιρέσεων και Μεταμοσχεύσεων Βιολογικών Ουσιών Ανθρωπίνης Προελεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 7) Οι περί Κεντρικού Σφαγείου (Φιλοδωρήματα Τακτικών Εργατών) Κανονισμοί του 1998.
- 8) Οι περί Εγγραφής των Κατοίκων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 9) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Διεξαγωγή Έρευνας για την Πηγή των Οικονομικών Πόρων Δημόσιων Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1998.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (12.11.1998).
- 2) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το

έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).

- 3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Ιατρικό απόρρητο και παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ασθενών”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των βουλευτών κ. Μάριου Ματσάκη και Κυριάκου Τυρίμου). (4.5.1998). (Συνέχιση της συζήτησης).

- 4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η συνεχιζόμενη καταστροφή και η ανάγκη προστασίας και αξιοποίησης των κατοικιών της κοινότητας Πάνω Αμιάντου και των εγκαταστάσεων του μεταλλείου, οι προθέσεις της κυβέρνησης και τυχόν ευθύνες που προκύπτουν”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των βουλευτών κ. Δημήτρη Ηλιάδη και Γιαννάκη Θωμά). (8.4.1997).

- 5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Επέμβαση στο Δασούδι Λεμεσού και περιβαλλοντικές επιπτώσεις”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Γιαννάκη Θωμά).
(10.12.1996).

- 6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Η προσαγωγή σε δίκη του Κούρδου αγωνιστή Aziz (Ramazan Celik) με την κατηγορία της άγρας πελατών για πώληση του περιοδικού ‘Φωνή του Κουρδιστάν’”.
- (Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής).
(27.4.1998).

- 7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.
- (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

- 8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Αναγκαιότητα άμεσης διάσωσης της Μονής Αποστόλου Ανδρέα και όλων των μοναστηριών και εκκλησιών καθώς και ολόκληρης της θρησκευτικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς στα κατεχόμενα”.
- (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Λ. Χριστοφόρου). (19.9.97).

9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (Πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής).
(26.10.98).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 11.48 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος

Θωμά Γιαννάκης
Ιωαννίδης Ουράνιος
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιττής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Γιαννάκης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούπτας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος

Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γεώργιος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστοφόρου Λευτέρης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Συνέχιση της συζήτησης (Γ. Θωμά, Χρ. Ρότσας, Δ. Ηλιάδης, Α. Φιλίππου, Ι. Μακρίδης, Γ. Λιλλήκας, Α. Καράς, Γ. Αγαπίου, Δ. Χριστοδουλίδης, Α. Γεωργίου, Ευ. Σαμμούτας, Δ. Θεοδώρου, Χρ. Πουργουρίδης, Μ. Ματσάκης, Α. Βασιλείου, Ν. Κλεάνθους, Α. Αντωνίου, Πρ. Προδρόμου, Ν. Μουσιούττας, Κ. Καζαμίας, Σ. Χατζηγιάννης, Ν. Κατσουρίδης, Π. Δημητρίου, Πρόεδρος, Β. Λυσσαρίδης, Α. Γαλανός, Τ. Παπαδόπουλος, Γ. Βασιλείου, Ν. Αναστασιάδης, Ν. Πιπτοκοπίτης, Α. Χρίστου, Τ. Χατζηδημητρίου) για τα νομοσχέδια “Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 1999”, “Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος του 1999” και “Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως

(Ταμείο Ανακούφισης Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος του 1999” και ψήφισή τους σε νόμους.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 28ης Ιανουαρίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.29 μ.μ.)

Αρ. 17

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τον κύριο γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όλοι μας χαιρόμαστε, διότι ξαναβλέπουμε στα έδρανα το γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, το συνάδελφο κ. Δημήτρη Χριστόφια, μετά από τη σοβαρή περιπέτεια της υγείας του την οποία ξεπέρασε και του ευχόμαστε κάθε υγεία, χαρά, ευτυχία και κάθε επιτυχία στο έργο του.

Αρχίζουμε με τη νομοθετική εργασία... παρακαλώ, ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Μια λέξη, κύριε Πρόεδρε, μόνο. Ευχαριστώ θερμά, ολόψυχα όλους και αντεύχομαι απλά να έχετε πάντα να σας συνοδεύει κάτι το οποίο εγώ προσωπικά υποτίμησα και που είναι το πολυτιμότερο πράγμα, να έχετε την υγεία σας να σας συνοδεύει, διότι χωρίς αυτή ούτε αγώνες γίνονται ούτε επιτυχίες υπάρχουν ούτε ό,τι ονειρευόμαστε μπορούμε να το υλοποιήσουμε. Σας ευχαριστώ πάρα πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε με τη νομοθετική εργασία.

Το πρώτο θέμα είναι “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Λεμεσού (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.” Παρακαλώ τον πρόεδρο της κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο σώμα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ
“Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ
(ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούππας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Παναγιώτης Δημητρίου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 18 Ιανουαρίου 1999.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της συμφωνίας για παροχή κυβερνητικής εγγυήσεως στο Δήμο Λεμεσού, για την αποπληρωμή δανείου ύψους £3.500.000 που ο δήμος συνήψε από το Συνεργατικό Ταμειυτήριο Λεμεσού.

Ειδικότερα, και σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή, το πιο πάνω δάνειο συνήφθη από το Δήμο Λεμεσού, για την αποπεράτωση των πολεοδομικών έργων που αφορούν την κατασκευή της λεωφόρου Μακεδονίας στη Λεμεσό και τη βελτίωση του δρόμου από τη λεωφόρο Μακαρίου προς Μέσα Γειτονιά και Άγιο Αθανάσιο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σ' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Λεμεσού (Κυρωτικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο δεύτερο θέμα που είναι “Ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Νόμος του 1999”. Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ
“Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ
1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούππας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Παναγιώτης Δημητρίου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τον προϋπολογισμό της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για το 1999, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 18 Ιανουαρίου 1999, στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Ο πιο πάνω προϋπολογισμός κατατέθηκε στη Βουλή με βάση το άρθρο 8 της νομοθεσίας για το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, που προβλέπει ότι ο προϋπολογισμός της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς κατατίθεται για έγκριση στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Ο προϋπολογισμός της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς προβλέπει για το 1999 έσοδα συνολικού ύψους £148.000, που προέρχονται από ποσοστιαία επιβάρυνση στα έσοδα του χρηματιστηρίου ύψους 10% καθώς και από άλλες πηγές, όπως τόκους, πρόστιμα κ.λπ.

Τα έξοδα της Επιτροπής προβλέπεται να ανέλθουν το 1999 στις £144.000. Ειδικότερα, αυτά αφορούν διαχειριστικά έξοδα ύψους £142.000, κατανεμημένα σε έξοδα αντιμισθίας της Επιτροπής ύψους £9.700, αποδοχές προσωπικού ύψους £73.480 και άλλες δαπάνες ύψους £58.820. Περιλαμβάνεται επίσης πρόνοια ύψους £2.000 για μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό.

Με τον ίδιο προϋπολογισμό δημιουργούνται επίσης έξι μόνιμες θέσεις (πέντε λειτουργών και ενός γραφέα) χωρίς πρόνοια, ώστε να καταστεί δυνατή η προώθηση των αναγκαίων σχεδίων υπηρεσίας στη Βουλή. Η κάλυψη των θέσεων αυτών θα γίνει με αντίστοιχη ελάττωση θέσεων του προσωπικού με σύμβαση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ποσού £144.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για την κάλυψη του ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Ίδρυση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 5.

Λειτουργός που ασκεί έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Τρίτος Πίνακας. Άρθρο 6.

Λειτουργός υπεύθυνος για την είσπραξη των εσόδων. Συμπλήρωμα. Άρθρο 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι το 7 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 7 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 3 θέμα που είναι “Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων Νόμος του 1999”. Παρακαλώ τον πρόεδρο να διαβάσει την έκθεση.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ
“Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΥ ΕΙΔΗΣΕΩΝ
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούππας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Παναγιώτης Δημητρίου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τον προϋπολογισμό του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων (ΚΥΠΕ) για το 1999 σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 18 και 25 Ιανουαρίου 1999, στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Εσωτερικών και του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων.

Στον προϋπολογισμό του ΚΥΠΕ για το 1999 προβλέπονται έξοδα £604.915 και έσοδα του ίδιου ύψους. Η βασικότερη πηγή εσόδων του ΚΥΠΕ για το 1999 είναι η κυβερνητική χορηγία ύψους £523.915, δεδομένου ότι το ΚΥΠΕ δεν έχει ακόμα αναπτύξει όλες τις δυνατότητές του, οι οποίες αναμένεται ότι θα του επιφέρουν περισσότερα έσοδα για κάλυψη μέρους των δαπανών του.

Ειδικότερα, κατατέθηκε στην επιτροπή ότι τα έσοδα του ΚΥΠΕ περιλαμβάνουν ποσά τα οποία εισπράττονται από την πώληση ειδήσεων σε εφημερίδες, ραδιοσταθμούς, πρακτορεία ειδήσεων, πρεσβείες καθώς και ποσά ως αμοιβή από την προσφορά υπηρεσιών στο Υπουργείο Εξωτερικών και στο Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών βάσει ειδικής συμφωνίας.

Το 1999 αναμένεται ότι τα έσοδα του ΚΥΠΕ θα αυξηθούν. Με την υπογραφή συμφωνίας με το Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων (ΑΠΕ), μέρος της συνδρομής του ΑΠΕ για την τράπεζα πληροφοριών περιέρχεται στο ΚΥΠΕ. Ταυτόχρονα, το ΚΥΠΕ αναβαθμίζει τις υπηρεσίες του ποιοτικά και ποσοτικά, γι' αυτό αναμένεται ότι ο αριθμός των συνδρομητών θα αυξηθεί και παράλληλα προσφέρει υπηρεσία φωτογραφιών έναντι αμοιβής.

Στα πλαίσια της εξέτασης του πιο πάνω προϋπολογισμού, η επιτροπή ενημερώθηκε επίσης λεπτομερώς για τις δραστηριότητες και τις υπηρεσίες του πρακτορείου καθώς και για τις προσπάθειες που καταβάλλονται για αναβάθμιση και βελτίωση της προσφοράς του.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την έγκριση του προϋπολογισμού του ΚΥΠΕ για το 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το ταμείο του ΚΥΠΕ ποσού που δεν υπερβαίνει τις Λ.Κ. 604.915 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι το 5 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 5 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα υπ’ αριθμόν 4 και 5 θέματα έχουν κοινή έκθεση και είναι “Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997” και “Ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997”. Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο σώμα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΑ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ (1) “Ο ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1997” ΚΑΙ (2) “Ο ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΩΝ (ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ
ΒΕΛΤΙΩΣΗ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1997”**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Κίκης Γιάγκου

Κυριάκος Τυρίμος

Δημήτρης Συλλούρης

Αντώνης Καράς

Μάρκος Κυπριανού

Στάθης Κιπτής

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε πολλές συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 9 Οκτωβρίου 1997 και 13 Ιανουαρίου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, ο έπαρχος Λευκωσίας και εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων Κύπρου.

Σκοπός των υπό αναφορά νομοσχεδίων είναι η τροποποίηση των περί Χωριτικών Αρχών και περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) Νόμων, έτσι ώστε η θητεία των υφιστάμενων κοινοταρχών και μελών των χωριτικών επιτροπών και των αιρετών μελών των συμβουλίων περιοχών βελτιώσεως, η οποία λήγει κανονικά στις 30 Απριλίου 1999, να παραταθεί μέχρι το Δεκέμβριο του 2001, ημερομηνία κατά την οποία θα διεξαχθούν, ταυτόχρονα με τις δημοτικές εκλογές, οι προσεχείς κοινοτικές εκλογές.

Σημειώνεται ότι οι επόμενες κοινοτικές εκλογές θα διεξαχθούν με βάση τις διατάξεις της νέας προτεινόμενης θεσμικής νομοθεσίας περί Κοινοτήτων που μελετάται από την Επιτροπή και αναμένεται σύντομα να προωθηθεί για ψήφιση από τη Βουλή.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και ο έπαρχος Λευκωσίας ανέφεραν πως οι προτεινόμενες με τα νομοσχέδια τροποποιήσεις αποσκοπούν στην ταυτόχρονη διενέργεια των κοινοτικών και των δημοτικών εκλογών.

Οι εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων συμφώνησαν με τις πρόνοιες των υπό αναφορά νομοσχεδίων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά νομοσχεδίων, αποφάσισε, κατά πλειοψηφία του προέδρου και των μελών της - Βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος, να εισηγηθεί στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους, ώστε να αναφέρονται ως “Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και “Ο περί Χωριών (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

Το μέλος της επιτροπής - Βουλευτής του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Δώρος Θεοδώρου δήλωσε πως η κοινοβουλευτική του ομάδα θα καταψηφίσει τα υπό συζήτηση νομοσχέδια, γιατί τάσσεται υπέρ της κανονικής διεξαγωγής των εκλογών για τα συμβούλια βελτιώσεως και τις χωριτικές αρχές τον Απρίλιο του 1999, με διάρκεια όμως θητείας μέχρι το Δεκέμβριο του 2001, οπότε και θα διεξαχθούν οι επόμενες κοινοτικές εκλογές ταυτόχρονα με τις δημοτικές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η εκτελεστική εξουσία ζήτησε από τη Βουλή διευθέτηση έτσι ώστε οι εκλογές χωριτικών αρχών και βελτιώσεως να διεξάγονται ταυτόχρονα με τις εκλογές για τους δήμους έτσι ώστε οι εκλογικές διαδικασίες και αναμετρήσεις να περιοριστούν από τέσσερις που είναι τώρα σε τρεις. Η σκέψη είναι ορθή και την ενστερνιζόμαστε και την υποστηρίζουμε. Εκείνο το οποίο δεν έχουμε αντιληφθεί και ασφαλώς δεν το δεχόμαστε είναι η πρόταση της εκτελεστικής εξουσίας να μη γίνουν τώρα τον Απρίλη του 1999 οι επικείμενες τοπικές εκλογές στις κοινότητες, αλλά να αναβληθούν για το 2001, το Δεκέμβριο, με το δικαιολογητικό ότι συνεπάγονται κάποιου κόστους.

Βεβαίως η δημοκρατία συνεπάγεται κόστος, έχει κόστος, αλλά ας δούμε το κόστος το οποίο επικαλείται η κυβέρνηση. Μιλούμε για εκλογές σε κάτω από τριακόσιες κοινότητες, διότι υπάρχουν κοινότητες με αριθμό ψηφοφόρων μικρότερο των πενήντα όπου δε γίνονται εκλογές, αλλά διορίζονται οι αρχές από το Υπουργείο Εσωτερικών και οι εκλογές αυτές υπολογίζω, και είναι πολύ χοντρικοί οι υπολογισμοί μου και διογκωμένοι σκόπιμα, ότι για να διεξαχθούν χρειάζονται τρεις χιλιάδες υπαλλήλους, δέκα για το κάθε εκλογικό κέντρο, πολύ μεγάλος αριθμός, και ακόμα υπολογίζω ότι το κόστος του κάθε δημόσιου υπάλληλου θα είναι εκατό λίρες την ημέρα, πολύ διογκωμένο, σκόπιμα το κάνω. Δηλαδή, μιλάμε για τριακόσιες χιλιάδες λίρες από τις οποίες, όταν αφαιρεθεί το 40% των απολαβών το οποίο θα επιστραφεί στην κυβέρνηση ως φόρος εισοδήματος, το ποσό γίνεται εκατό χιλιάδες λίρες. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η κυβέρνηση ζήτησε την αναβολή των κοινοτικών εκλογών. Για εκατόν ογδόντα χιλιάδες λίρες κατά μέγιστο υπολογισμό, εκατόν ογδόντα χιλιάδες λίρες παρακαλώ.

Τι λέει ο νόμος για τις κοινοτικές εκλογές; Ο νόμος λέει ότι έχει δικαίωμα ο υπουργός, με την έγκριση της Βουλής, να αναβάλλει τις εκλογές σε εξαιρετικές περιπτώσεις και τις αναβάλλει με τη συναίνεση και τη συγκατάθεση της Βουλής σε ό,τι αφορά τις εκλογές των δημαρχούμενων και των κατεχόμενων περιοχών. Για τις υπόλοιπες κοινότητες, της ελεύθερης επικράτειας, δεν αντιλαμβάνομαι ποια είναι η σκοπιμότητα και ποια είναι η εξαιρετική περίπτωση που επιβάλλει αναβολή των εκλογών. Κατά τη γνώμη μου, η εξαιρετική περίπτωση είναι σεισμός, λοιμός, καταποντισμός, πόλεμος, όχι εκατόν ογδόντα χιλιάδες λίρες, εν πάση περιπτώσει. Έχω την αίσθηση, και το τόνισα και στην επιτροπή, ότι πιθανότατα να είμεθα και εκτός των εξουσιών μας, πιθανότατα να είμεθα και αντισυνταγματικοί. Βεβαίως η νομική υπηρεσία με παρατράβηγμα είπε ότι μάλλον δεν είμεθα αντισυνταγματικοί, εγώ όμως αισθάνομαι ότι ακόμα και από τη νομική άποψη πιθανώς να είμαστε εκτός των πλαισίων των αρμοδιοτήτων μας. Αλλά πέρα από τη νομική άποψη, κύριε Πρόεδρε, υπάρχει και η ηθική άποψη. Αυτές οι αρχές για τις οποίες οι εκλογές θα κοστίσουν εκατόν ογδόντα χιλιάδες λίρες εξελέγησαν με συγκεκριμένους όρους ανάμεσα στους οποίους είναι και η χρονική διάρκεια και η χρονική διάρκεια ήταν καθορισμένη, πέντε χρόνια. Δε λέω ότι οι εκλεγέντες ήσαν αποτυχημένοι, αλλά δεν μπορεί κανείς να μου πει ότι δεν υπάρχουν και αποτυχημένοι μέσα στους εκλεγέντες, υπάρχουν κοινότητες στην επαρχία Λεμεσού που κατ' επανάληψη μου έκαναν διαβήματα και είμαι βέβαιος ότι έκαναν και σε άλλους βουλευτές διαβήματα: "προς Θεού μην αναβάλετε τις εκλογές, διότι η κοινότητά μας πάει κακήν κακώς, διότι ο κοινοτάρχης μας είναι άνθρωπος ο οποίος δεν ενδιαφέρεται ή δεν μπορεί ή δεν τα καταφέρνει και επομένως θα πρέπει να τον αλλάξουμε". Διερωτώμαι, εμείς με ποια ηθική αρχή θα αποφασίσουμε ότι θα κρατήσουμε στο σβέρκο αυτών των ανθρώπων για άλλα δύο χρόνια και οκτώ μήνες αυτές τις αποτυχημένες αρχές; Που υπάρχουν αποτυχημένες αρχές. Για ποιο λόγο εμείς μπορούμε να πάρουμε μια τέτοια

απόφαση να αναστείλουμε τις δημοκρατικές διαδικασίες, διότι περί αναστολής των δημοκρατικών διαδικασιών πρόκειται, και να αφήσουμε αποτυχημένους κοινοτικούς άρχοντες, δε μιλώ για όλους, μιλώ για όσους είναι αποτυχημένοι, για δύο χρόνια και οκτώ μήνες στην εξουσία; Διερωτώμεθα τι μπορεί να συμβεί σ' αυτές τις κοινότητες σ' αυτό το χρονικό διάστημα των δύο ετών και οκτώ μηνών, κύριοι συνάδελφοι; Νομίζω ότι μπορούν να συμβούν πολλά κακά· θα πάρουμε την ευθύνη γι' αυτά τα κακά; Διότι εμείς, αυθαίρετα, αποφασίσαμε ότι θα κρατήσουμε τις χωρικές αρχές για άλλα δύο χρόνια και οκτώ μήνες στην εξουσία.

Έχω την εντύπωση ότι αυτό το πράγμα υπερβαίνει κατά πολύ και το νομικό μας δικαίωμα αλλά και το ηθικό μας δικαίωμα, κύριοι συνάδελφοι. Εφτάμισι χρόνια είναι πολύ μεγάλη χρονική περίοδος, ούτε ο Πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας δεν είναι για εφτά χρόνια και οκτώ μήνες, είναι για εφτά χρόνια. Δεν έχουμε τέτοιο δικαίωμα και είμαι βέβαιος ότι είμαστε σε αντίθεση με το λαϊκό αίσθημα, αν προχωρήσουμε προς αυτή την κατεύθυνση.

Αλλά, κύριοι συνάδελφοι, δεν μπορώ να μη σχολιάσω και κάτι το οποίο άκουσα μόλις χθες, και σήμερα ακόμα, και το οποίο αποκαλύπτει ή δείχνει μια τρομακτική αντίφαση στη στάση ενός κόμματος σε ό,τι αφορά το θέμα των κοινοτικών εκλογών από τη μια και σε ό,τι αφορά το θέμα των εκλογών στην Παγκύπρια Επιτροπή Προσφύγων από την άλλη. Αναφέρομαι στο ΑΚΕΛ το οποίο υποστηρίζει την αναβολή των κοινοτικών εκλογών και την ίδια ώρα δε δέχεται αναβολή των εκλογών στην Παγκύπρια Επιτροπή Προσφύγων...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Την τριακοστή αναβολή.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Τριακοστή, τεσσαρακοστή, εγώ δε το συζητώ, εγώ λέω ότι ενώ είναι το ΑΚΕΛ υπέρ της αναβολής σε ό,τι αφορά τις εκλογές τις κοινοτικές, δεν είναι υπέρ της αναβολής σε ό,τι αφορά τις εκλογές της ΠΕΠ. Αλλά, κύριοι συνάδελφοι, οι εκλογές της ΠΕΠ θα κοστίσουν περισσότερα χρήματα απ' όσα θα κοστίσουν οι εκλογές για τις κοινότητες, γιατί μιλάμε για ένα πολύ μεγαλύτερο αριθμό ψηφοφόρων, είναι τουλάχιστον εκατόν είκοσι με εκατόν τριάντα χιλιάδες ψηφοφόροι. Αν οι πρόσφυγες είναι αυτή τη στιγμή γύρω στις διακόσιες χιλιάδες δεν μπορεί οι ψηφοφόροι να είναι λιγότεροι από εκατόν τριάντα χιλιάδες, πληθυσμός, αν θέλετε, που είναι πολύ μεγαλύτερος από τον πληθυσμό όλων των κοινοτήτων της Κύπρου μαζί, των κοινοτήτων στις οποίες πρόκειται να γίνουν οι εκλογές. Και επιπλέον θα έλεγα το εξής, ότι περίπου με τα ίδια λεφτά μπορούν να γίνουν ταυτόχρονα και οι προσφυγικές εκλογές και οι εκλογές των κοινοτήτων. Εμείς είμεθα υπέρ της διεξαγωγής και των προσφυγικών και των εκλογών στις κοινότητες.

Αλλά, κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι πρέπει να προχωρήσω και ακόμα παρακάτω. Αυτή η πρόταση ήρθε από την κυβέρνηση ολίγον ελαφρά τη καρδία, δυσκολεύομαι να πιστέψω ότι σιγκουνεύτηκε η κυβέρνηση εκατόν ογδόντα χιλιάδες λίρες για να προχωρήσει ομαλά η δημοκρατική διαδικασία. Το αίτημα για αναβολή των εκλογών προήλθε από την Ένωση Κοινοταρχών Κύπρου. Ήρθε η Ένωση Κοινοταρχών Κύπρου και ζήτησε να αναβληθούν αυτές οι εκλογές, όταν πληροφορήθηκε ότι η κυβέρνηση σκοπεύει να συγχρονίσει τις δημοτικές με τις κοινοτικές εκλογές. Και η κυβέρνηση, ποιώντας και ολίγο ρουσφέτι προς τους κοινοτάρχες, μας έστειλε το νομοσχέδιο εδώ πέρα και ζήτησε από εμάς να νομοθετήσουμε το ρουσφέτι. Η επιτροπή αποφάσισε ότι θα εγκρίνει αυτή την κυβερνητική πρόταση, δηλαδή θα εγκρίνει αυτό το ρουσφέτι, κατά τη γνώμη μου, που ζήτησε η κυβέρνηση για τους κοινοτάρχες. Θα αρχίσουμε να νομοθετούμε και ρουσφέτια, κύριοι συνάδελφοι; Ή μήπως κάποιος θέλουν να μη γίνουν

εκλογές τώρα, είτε διότι διαβάζουν τις σφυγμομετρήσεις είτε διότι φοβούνται να αποκαλυφθούν εκλογικά ποσοστά ή οτιδήποτε άλλο; Δεν ξέρω. Για ποιο λόγο δε θέλουμε να γίνουν τώρα οι εκλογές; Με το επιχείρημα των εκατόν ογδόντα χιλιάδων λιρών, για να εξοικονομηθεί το ποσό αυτό για το κρατικό ταμείο; Νομίζω, κύριοι συνάδελφοι, ότι τα επιχειρήματα αυτά είναι και ισχνά, είναι και αναιμικά και δεν αντέχουν σε κανενός είδους σοβαρή συζήτηση και κριτική.

Εμείς έχουμε αποφασίσει ότι θα περιφρουρήσουμε τη δημοκρατική διαδικασία. Η δημοκρατία έχει κόστος, κύριοι συνάδελφοι, έχει κόστος η δημοκρατία και αν δε θέλαμε ... εκείνοι μάλλον που δεν ήθελαν τη δημοκρατία την κατέργησαν για εξοικονομήσεις και το αποτέλεσμα ήταν ότι η μισή Κύπρος χάθηκε και η Ελλάδα έμεινε δεν ξέρω πόσα χρόνια πίσω, υπάρχει κόστος και αυτό το κόστος οφείλουμε να το καταβάλουμε για να λειτουργεί η δημοκρατία και δεν μπορούμε να επικαλούμεθα οικονομικούς λόγους για να αναστέλλουμε τις δημοκρατικές διαδικασίες.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ.

Έχει κανέναν άλλο που θέλει να λάβει το λόγο; Δεν υπάρχει.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του περί Χωριστικών Αρχών νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 9 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Ειδικές Διατάξεις. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα τρεις υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα άρθρα εγκρίνονται με τριάντα τρεις ψήφους υπέρ, τρεις εναντίον και καμιά αποχή.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα τρεις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο με τριάντα τρεις ψήφους υπέρ, τρεις εναντίον και καμιά αποχή.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου “Ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 13 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Ειδικές διατάξεις. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα τρεις υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται με τριάντα τρεις ψήφους υπέρ, τρεις εναντίον και καμιά αποχή.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα τρεις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο με τριάντα τρεις ψήφους υπέρ, τρεις εναντίον και καμιά αποχή.

Το υπ' αριθμόν 6 θέμα είναι "Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998".
Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο σώμα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ)
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998."**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Κίκης Γιάγκου

Δημήτρης Συλλούρης

Στάθης Κιπτής

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 20 Ιανουαρίου 1999. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και της Ένωσης Δήμων Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Γάμου Νόμου, έτσι ώστε να αυξηθούν τα δικαιώματα που καταβάλλονται στους δήμους και στη Δημοκρατία για την τέλεση πολιτικού γάμου και την έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και της Ένωσης Δήμων Κύπρου ανέφεραν πως οι προτεινόμενες αναθεωρήσεις των τελών κρίθηκαν αναγκαίες, ώστε τα

τέλη να συνάδουν με το πραγματικό κόστος των προσφερόμενων υπηρεσιών, δεδομένου ότι η τελευταία αναθεώρησή τους έγινε το 1994.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή τη ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αντικατάσταση του Δεύτερου Πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως "Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 7 θέμα είναι "Ο περί Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο σώμα.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ
ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΧΟΛΩΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Ανδρέας Φιλίππου

Θάσος Μιχαηλίδης

Γιώργος Λιλλήκας

Στάθης Κιπτής

Τάκης Χατζηδημητρίου

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 15 και 17 Δεκεμβρίου 1998 και στις 19 Ιανουαρίου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του Συμβουλίου Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης-Πιστοποίησης (ΣΕΚΑΠ). Στην τρίτη συνεδρία παρευρέθηκαν και οι Βουλευτές κ. Ρίκκος Ερωτοκρίτου και Πρόδρομος Προδρόμου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της νομοθεσίας που διέπει τις σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τη θέσπιση ειδικών διατάξεων, έτσι που το υφιστάμενο Συμβούλιο Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης-Πιστοποίησης, που έχει διοριστεί

από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Οκτώβριο του 1996 για πενταετή θητεία, να μπορεί να συνεχίσει και να ολοκληρώσει το έργο του, παρά τη μείωση του αρχικού αριθμού των μελών του.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατέθεσαν στην Επιτροπή οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, μετά την παραίτηση δύο από τα επτά μέλη του Συμβουλίου Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης-Πιστοποίησης, που διορίστηκαν αρχικά, η θέσπιση των προτεινόμενων ειδικών διατάξεων καθίσταται αναγκαία για τη συνέχιση και ολοκλήρωση από το συμβούλιο της εξέτασης των εκκρεμουσών αιτήσεων για αξιολόγηση-πιστοποίηση κλάδων σπουδών των σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Όπως είναι γνωστό, τα μέλη του παρόντος συμβουλίου διορίστηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 3 Οκτωβρίου 1996 και η θητεία τους λήγει το έτος 2001.

Στο στάδιο της μελέτης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου από την επιτροπή επισημάνθηκαν κενά και αδυναμίες στην προτεινόμενη ρύθμιση, ειδικότερα σε ό,τι αφορά ζητήματα απαρτίας, λήψης αποφάσεων και δυνατότητας συνέχισης της λειτουργίας του συμβουλίου σε περίπτωση οποιασδήποτε περαιτέρω μείωσης των εναπομεινάντων πέντε μελών του. Τα ζητήματα αυτά αποτέλεσαν αντικείμενο περαιτέρω μελέτης από την εκπρόσωπο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, στην παρουσία της οποίας είχαν εγερθεί. Τελικά, κατατέθηκε από την τελευταία αναδιατυπωμένο κείμενο του νομοσχεδίου που υιοθετήθηκε από την επιτροπή.

Επιπρόσθετα, ύστερα και από σχετική εισήγηση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, η επιτροπή τροποποίησε περαιτέρω το αναδιατυπωμένο νομοσχέδιο, ώστε, σε περίπτωση που τα μέλη του συμβουλίου καταστούν λιγότερα από τρία, να είναι δυνατή η συνέχιση της λειτουργίας του, με αντικατάσταση του αναγκαίου αριθμού μελών του από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Αναγνωρίζοντας την επιτακτική ανάγκη για συνέχιση της λειτουργίας του ΣΕΚΑΠ και τη μεγάλη σημασία του έργου της αναγνώρισης-πιστοποίησης κλάδου σπουδών για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, η επιτροπή συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, κατά πλειοψηφία του προέδρου και των μελών της-Βουλευτών του Δημοκρατικού Συναγερμού, του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ και των Ενωμένων Δημοκρατών, εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

Το μέλος της επιτροπής - Βουλευτής του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Στάθης Κιττής δήλωσε ότι η κοινοβουλευτική του ομάδα θα τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ειδικές διατάξεις. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει, προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στα επόμενα θέματα στην ημερήσια διάταξη, με αριθμούς 8 και 9, τα οποία έχουν κοινή έκθεση. Τα θέματα αυτά είναι “Ο περί Ρυθμίσεων Μαρίνων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994” και “Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και ο πρόεδρος της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής εισηγείται να θεωρηθεί αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΜΑΡΙΝΩΝ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994” ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ
ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
(ΔΙΑΘΕΣΗ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος

Ανδρέας Μούσκος

Αβέρωφ Νεοφύτου

Κίκης Καζαμίας

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Νίκος Κλεάνθους

Στάθης Κιπτής

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο και τους υπό αναφορά κανονισμούς σε μεγάλο αριθμό συνεδριάσεων της που πραγματοποιήθηκαν στο χρονικό διάστημα από το Νοέμβριο του 1994 μέχρι και τον Ιανουάριο του 1999, σε συνδυασμό με σχετικό θέμα που ενέγραψε το μέλος της κ. Νίκος Κλεάνθους με τίτλο “Η πορεία ανάπτυξης της μαρίνας Λάρνακας, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της κυβέρνησης”.

Στα πλαίσια της εξέτασης του νομοσχεδίου και των κανονισμών που προτείνονται καθώς και του υπό αναφορά θέματος, κλήθηκαν και παρέστησαν ενώπιον της επιτροπής τόσο ο τέως όσο και ο νυν Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών και Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, του Γραφείου Προγραμματισμού καθώς και εκπρόσωποι του ΚΟΤ, της Αρχής Λιμένων Κύπρου, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, ο δήμαρχος Λάρνακας, εκπρόσωποι της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων, της Κυπριακής Τράπεζας Αναπτύξεως, του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ, της Κυπριακής Ιστιοπλοϊκής Ομοσπονδίας, του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιοκτητών Σκαφών Αναψυχής και των συντεχνιών ΣΕΚ, ΠΕΟ, ΔΕΟΚ και ΕΟΔΥΛ.

Η επιτροπή είχε επίσης την ευκαιρία να μελετήσει και να αξιολογήσει μεγάλο αριθμό υπομνημάτων που κατατέθηκαν ενώπιόν της από ενδιαφερόμενους φορείς.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τη ρύθμιση και τη λειτουργία των μαρίνων στην Κυπριακή Δημοκρατία, ώστε τα

πληρωτέα τέλη για τη χρήση τους να καθορίζονται από τον αρμόδιο υπουργό με κανονισμούς που δε θα εγκρίνονται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 18 της βασικής νομοθεσίας για τη διακατοχή, εγγραφή και εκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας, σκοπεύεται η τροποποίηση του ομώνυμων βασικών κανονισμών που ρυθμίζουν τη διάθεση ακίνητης ιδιοκτησίας κατά τρόπο που να επιτρέπεται η εκμίσθωση παραλιακής κρατικής γης και σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου για σκοπούς δημιουργίας μαρίνων ή αλιευτικών καταφυγίων.

Εισάγοντας το σχετικό με τη μαρίνα της Λάρνακας θέμα, ο κ. Νίκος Κλεάνθους ανέφερε στην επιτροπή ότι η εγγραφή του κρίθηκε αναγκαία λόγω του γεγονότος ότι η κυβέρνηση και ο ΚΟΤ παραμελούν τη μαρίνα της Λάρνακας και ειδικότερα δεν έχουν εκτελέσει σ' αυτή οποιαδήποτε βελτιωτικά ή αναπτυξιακά έργα, με απώτερο στόχο την παραχώρηση της εκμετάλλευσής της σε ιδιώτη.

Ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού δήλωσε στην επιτροπή ότι απώτερος στόχος του νομοσχεδίου και των κανονισμών είναι η παροχή της ευχέρειας υλοποίησης του σχεδιασμού και της στρατηγικής για το ναυτικό τουρισμό και πως αυτά βασίζονται στις εισηγήσεις της σχετικής μελέτης Rogan, που στοχεύει ειδικότερα στη δημιουργία αριθμού μαρίνων σε όλες τις παραλίες της Κύπρου, για τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος του τόπου.

Καταθέτοντας τις θέσεις της κυβέρνησης ειδικά για τη μαρίνα της Λάρνακας, ο αρμόδιος υπουργός δήλωσε ότι, παρ' όλο που στην προτεινόμενη νομοθεσία περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για όλες τις μαρίνες, υπάρχει σε εξέλιξη διάλογος με την πόλη της Λάρνακας για το θέμα αυτό και πως στόχος της κυβέρνησης είναι η επέκταση της μαρίνας της Λάρνακας, ώστε να ελλιμενίζονται σ' αυτή 1000 έως 1200 σκάφη, αν αυτό είναι τεχνικά εφικτό. Προς αυτή ακριβώς την κατεύθυνση αρχίζει ήδη διάλογος με

τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων σχετικά με το θέμα της αξιοποίησης του χώρου που γεινιάζει με τη μαρίνα αυτή και που ανήκει στην Αρχή Λιμένων Κύπρου.

Αναφερόμενος τέλος ο ίδιος υπουργός στους στόχους της κυβέρνησης για το όλο θέμα των μαρίνων, πρόσθεσε ότι -

- οι όροι των προσφορών για όλες τις μαρίνες αναμένεται να είναι έτοιμοι σε 2-3 μήνες·
- οι προσφορές αυτές θα είναι διεθνείς·
- οι όροι των προσφορών θα εγκριθούν από το Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας και θα συνάδουν με τις διατάξεις της νομοθεσίας που διέπει τις δημόσιες προσφορές·
- τα έγγραφα των προσφορών θα κατατίθενται σε δύο ξεχωριστούς φακέλους, τον τεχνικό και τον οικονομικό·
- οι σχετικές συμβάσεις θα εγκριθούν από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και το Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας· και
- θα συσταθεί επιτροπή για την παρακολούθηση εφαρμογής της προτεινόμενης νομοθεσίας.

Με τις πιο πάνω θέσεις της κυβέρνησης συμφώνησαν και οι εκπρόσωποι του ΚΟΤ.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος εισηγήθηκαν την εξαίρεση από τις πρόνοιες των υπό αναφορά κανονισμών των διατάξεων που αφορούν τα αλιευτικά καταφύγια, δεδομένου ότι τα της λειτουργίας και διαχείρισής τους ρυθμίζονται ήδη από άλλη σχετική νομοθεσία.

Οι εκπρόσωποι της Ένωσης Δήμων Κύπρου και της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων ενημέρωσαν την επιτροπή για τις θέσεις αρχής που υιοθετούν αναφορικά με τη διαχείριση των μαρίνων, οι οποίες συνοψίζονται ειδικότερα στα ακόλουθα:

Οι τοπικές αρχές -

- α) επιδιώκουν να έχουν λόγο στη διαχείριση των μαρίνων
- β) διεκδικούν μέρος των εισοδημάτων των μαρίνων για τις υπηρεσίες που τους προσφέρουν
- γ) για τις υφιστάμενες μαρίνες πρέπει να έχουν λόγο από σήμερα, ενώ για τις υπό κατασκευή μαρίνες θα ήθελαν να λαμβάνονται υπόψη οι εισηγήσεις τους για τον τρόπο διαχείρισής τους.

Ο δήμαρχος Λάρνακας δήλωσε την προθυμία του δήμου της πόλης του να αναλάβει τη διαχείριση της μαρίνας της Λάρνακας, με κάποιας μορφής κρατική βοήθεια, και τόνισε την ανάγκη άμεσης επέκτασης και αναβάθμισής της.

Οι εκπρόσωποι των συντεχνιών ΣΕΚ, ΠΕΟ, ΔΕΟΚ και της ΕΟΔΥΛ τάχθηκαν ενάντια στις προτεινόμενες ρυθμίσεις και ειδικότερα στις ρυθμίσεις που μελετώνται για τη μαρίνα της Λάρνακας, γιατί, όπως υποστήριξαν, για την υλοποίησή τους δεν έγιναν οι ανάλογες σε βάθος μελέτες. Παράλληλα, υποστήριξαν την ανάγκη κατοχύρωσης του υπηρετούντος προσωπικού στη μαρίνα αυτή.

Οι εκπρόσωποι της Κυπριακής Ιστιοπλοϊκής Ομοσπονδίας και του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιοκτητών Σκαφών Αναψυχής εισηγήθηκαν την εξασφάλιση στις μαρίνες ικανοποιητικού χώρου ελλιμενισμού των σκαφών αναψυχής σε λογικές τιμές.

Στα πλαίσια της μελέτης του νομοσχεδίου και των κανονισμών, την επιτροπή απασχόλησαν ειδικότερα τα ακόλουθα θέματα:

- α) Η εξαίρεση ή μη από τις διατάξεις των κανονισμών αυτών των αλιευτικών καταφυγίων.
- β) Η διασφάλιση με τα εν λόγω προτεινόμενα νομοθετικά μέτρα των αρχών της χρηστής διοίκησης, της διαφάνειας, συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού καθώς και της ασφάλειας και της κυριαρχίας του κράτους.
- γ) Η πρόβλεψη στις μαρίνες χώρου για εξυπηρέτηση του ναυταθλητισμού.

- δ) Η διασφάλιση μηχανισμού ελέγχου των επενδυτών, όσον αφορά τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις σχετικές συμβάσεις και τους όρους των προσφορών τόσο στο στάδιο των κατασκευαστικών εργασιών όσο και στο στάδιο της λειτουργίας των μαρίνων.
- ε) Η διασφάλιση της εργοδότησης ντόπιου προσωπικού στα πλαίσια διαχείρισης των μαρίνων.
- στ) Η ανάγκη ιδιαίτερου προβληματισμού για τη μαρίνα της Λάρνακας, ώστε να εξευρεθεί η καλύτερη δυνατή λύση, με στόχο να προκηρυχθούν προσφορές για όλες τις μαρίνες ταυτόχρονα.
- ζ) Η συμπερίληψη στις υπό μελέτη ρυθμίσεις και της μαρίνας του SHERATON.
- η) Η εξεύρεση τρόπου διασφάλισης κάποιας μορφής έγκρισης και συνεχούς ενημέρωσης της Βουλής για τα θέματα αυτά.
- θ) Ο ρόλος του κράτους / τοπικής αυτοδιοίκησης και επιτυχόντα προσφοροδότη στα πλαίσια λειτουργίας των μαρίνων και η ανάγκη να ληφθεί πρόνοια για τον τρόπο επιστροφής / αποξένωσης μαρίνας.

Για την αντιμετώπιση όλων των πιο πάνω θεμάτων, η επιτροπή συνεργάστηκε στενά τόσο με τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού όσο και με το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Η επιτροπή, έχοντας υπόψη τα πιο πάνω καθώς και τη δέσμευση του αρμόδιου Υπουργού για αναβάθμιση της μαρίνας της Λάρνακας, με επέκταση της χωρητικότητάς της για ελλιμενισμό χιλίων έως χιλίων διακόσιων σκαφών, αν αυτό είναι τεχνικά εφικτό, όπως και τη δέσμευσή του ότι για τη μαρίνα αυτή θα εξευρεθούν λύσεις για αντιμετώπιση των προβλημάτων της που επικεντρώνονται κυρίως στην ετοιμασία των αναγκαίων / κατάλληλων σχεδίων και συναφών εγγράφων, καθώς και στην εξασφάλιση της αναγκαίας γης από την Αρχή Λιμένων Κύπρου, ενώ ταυτόχρονα μέσα στο ίδιο

χρονικό διάστημα θα ετοιμαστούν ειδικοί κανονισμοί που θα διέπουν τις προσφορές για όλες τις μαρίνες, αποφάσισε ομόφωνα τα ακόλουθα:

- 1) Να εισηγηθεί στη Βουλή την έγκριση του υπό αναφορά νομοσχεδίου, όπως αυτό έχει επαναδιατυπωθεί, ώστε -
  - α) τα εκάστοτε πληρωτέα ποσά για τη χρήση κάθε μαρίνας να καθορίζονται από τον επιτυχόντα προσφοροδότη, με βάση τους όρους της σχετικής συμφωνίας που αυτός θα υπογράψει με την Κυπριακή Δημοκρατία, στην οποία θα μπορεί να περιλαμβάνεται και πρόνοια για παραχώρηση κατά προτεραιότητα χώρου ελλιμενισμού αθλητικών σκαφών για σκοπούς ναυταθλητισμού·
  - β) τα εκάστοτε πληρωτέα ποσά να γνωστοποιούνται γραπτώς στον ΚΟΤ·
  - γ) οι προτεινόμενες ρυθμίσεις να τεθούν σε ισχύ κατά την ημερομηνία που θα τεθούν σε ισχύ οι ειδικοί κανονισμοί για προσφορές σε σχέση με μαρίνες, τις οποίες θα ετοιμάσει το αρμόδιο υπουργείο·
  - δ) ειδικά για τη μαρίνα της Λάρνακας και του SHERATON, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις να τεθούν σε ισχύ από ημερομηνία που θα καθορίσει με διάταγμά του το Υπουργικό Συμβούλιο, αφού εξασφαλιστεί σχετική ενημέρωση και απόφαση της Βουλής. Η ημερομηνία όμως αυτή θα είναι ταυτόχρονη για όλες τις μαρίνες και είναι η ημερομηνία που θα τεθούν σε ισχύ οι ειδικοί κανονισμοί για προσφορές σε σχέση με μαρίνες.
- 2) Να εισηγηθεί στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών, όπως αυτοί έχουν τελικά διαμορφωθεί, ώστε:
  - α) να εξαιρεθούν από τις πρόνοιές τους τα αλιευτικά καταφύγια·
  - β) να διευκρινιστεί ότι η διαδικασία κατακύρωσης προσφορών για ανάθεση της διαχείρισης μαρίνας τόσο σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα όσο και σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου θα γίνεται με βάση:

- (i) τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας που πρόσφατα ψήφισε η Βουλή για τις προσφορές του δημοσίου και τους ειδικούς κανονισμούς που εκδίδονται με βάση τη νομοθεσία αυτή και ρυθμίζουν τις προσφορές σε σχέση με μαρίνες, οι οποίοι και αναμένονται για κατάθεση στη Βουλή·
- (ii) τους όρους γραπτής συμφωνίας που θα συνάδει με τις διατάξεις της νομοθεσίας για τη ρύθμιση των μαρίνων και τους ειδικούς κανονισμούς για τις προσφορές·

γ) να διευκρινιστεί ότι δε θα προκηρυχθούν προσφορές σε σχέση με οποιαδήποτε μαρίνα, αν προηγουμένως δεν εγκριθούν από τη Βουλή και τεθούν σε ισχύ οι ειδικοί κανονισμοί για προσφορές σε σχέση με μαρίνες·

δ) αντίγραφο κάθε γραπτής συμφωνίας που θα συνομολογείται μεταξύ της κυβέρνησης και του επιτυχόντα προσφοροδότη για σκοπούς εκμίσθωσης μαρίνας να κατατίθεται στη Βουλή για ενημέρωσή της.

Προβαίνοντας η επιτροπή στις πιο πάνω ομόφωνες εισηγήσεις της, επιθυμεί να τονίσει και τα ακόλουθα:

- (α) Καλεί τον αρμόδιο Υπουργό να τιμήσει τις δεσμεύσεις του για τη μαρίνα της Λάρνακας και να μην προχωρήσει σε προκήρυξη προσφορών για οποιαδήποτε μαρίνα, προτού ολοκληρωθούν οι σχετικές διαβουλεύσεις για τη μαρίνα αυτή, έτσι που οι προσφορές για όλες τις μαρίνες να προκηρυχθούν ταυτόχρονα. Καλεί επίσης τον Υπουργό να λάβει υπόψη, στο σχεδιασμό της μαρίνας της Λάρνακας, τις απόψεις του δήμου της πόλης.
- (β) Στα πλαίσια των εν λόγω διαβουλεύσεων καλεί τους Υπουργούς Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Συγκοινωνιών και Έργων να συζητήσουν το θέμα του χώρου που ανήκει στην Αρχή Λιμένων Κύπρου, με στόχο την άμεση επέκταση της μαρίνας της Λάρνακας.

- (γ) Αναμένει από τις αρμόδιες αρχές ότι θα προβαίνουν σε συνεχή ενημέρωση της Βουλής για το όλο θέμα.
- (δ) Καλεί τους αρμοδίους να διασφαλίσουν τόσο τα συμφέροντα των ήδη υπηρετούντων στις μαρίνες εργατοϋπαλλήλων όσο και την εργοδότηση ντόπιου δυναμικού στα πλαίσια διαχείρισης των μαρίνων.
- (ε) Τέλος, καλεί τις αρμόδιες αρχές να ετοιμάσουν, το συντομότερο δυνατό, τους σχετικούς ειδικούς κανονισμούς για λεπτομερή ρύθμιση της εκμίσθωσης των μαρίνων με προσφορές και να λάβουν μέτρα για διασφάλιση μηχανισμού παρακολούθησης της εφαρμογής των υπό έγκριση νομοθετημάτων, με γνώμονα το ότι η εκμίσθωση των μαρίνων στον επιτυχόντα προσφοροδότη γίνεται για ορισμένο χρόνο αλλά η ιδιοκτησία της γης εξακολουθεί να ανήκει στο κράτος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Οι νομοθεσίες που θα ψηφίσουμε σήμερα, παρόλο που εκ πρώτης όψεως δε λένε και πολλά πράγματα, εντούτοις έχω την αίσθηση ότι σηματοδοτούν μια στροφή στην αναπτυξιακή τακτική του κράτους μας. Μέσα από τους νόμους αυτούς, όπως θα ψηφιστούν σήμερα, παραχωρείται στην κυβέρνηση το δικαίωμα να εκμισθώνει παραλιακή γη σε οργανισμούς ιδιωτικού δικαίου για σκοπούς δημιουργίας μαρίνων. Αντιλαμβάνεστε ότι αυτό θα είναι η αρχή μιας σειράς νέων φαινομένων στην αναπτυξιακή πολιτική του κράτους. Φαινομένων που θα στρατεύουν, αν θέλετε, το συσσωρευμένο ιδιωτικό κεφάλαιο στους αναπτυξιακούς στόχους του κράτους.

Θεωρούμε ότι αυτή η φιλοσοφική σκέψη, αυτή η αντιμετώπιση των αναπτυξιακών θεμάτων της χώρας μας, είναι μια πρόοδος η οποία θα μπορέσει να φέρει κοντά τεράστια κεφάλαια συσσωρευμένα στον ιδιωτικό τομέα, για να αξιοποιηθούν εκεί όπου το κράτος ιεραρχεί ότι αποτελούν ανάγκη και αναγκαιότητα για την οικονομία του τόπου μας. Βεβαίως δεν πρωτοτυπούμε και δεν πρωτοπορούμε. Ακολουθούμε πολλούς άλλους οι οποίοι έχουν προηγηθεί. Και έχουν προηγηθεί προς αυτή την κατεύθυνση, τόσο συντηρητικές κυβερνήσεις με νεοφιλελεύθερες αντιλήψεις και ιδεολογίες, όσο και κυβερνήσεις σοσιαλδημοκρατικές και εργατικές με πολύ πιο προοδευτικές αντιλήψεις.

Θέλω όμως να πω ότι ενώ υπάρχει μια σύμπτωση στην αντιμετώπιση της βασικής θεώρησης, δηλαδή ότι το συσσωρευμένο ιδιωτικό κεφάλαιο θα πρέπει να συστρατευτεί για να εξυπηρετήσει τους στόχους της αναπτυξιακής πολιτικής του κράτους, εντούτοις υπάρχει τεράστια διαφορά σε ό,τι αφορά την περαιτέρω θεώρηση των πραγμάτων, η οποία αφορά τους όρους κάτω από τους οποίους θα γίνει αυτή η εργασία.

Έχουν γίνει τέτοιου είδους εκτελέσεις έργων κοινής ωφέλειας από ιδιωτικά κεφάλαια, κατά τρόπο που δεν απέχει πολύ από το ξεπούλημα στην πραγματικότητα δημόσιας περιουσίας και δημόσιων πόρων προς όφελος ιδιωτικών συμφερόντων. Και έχουν γίνει και τέτοιου είδους εκτελέσεις έργων, κατά τρόπο που ούτε τη δημόσια περιουσία ξεπουλά ούτε το δημόσιο συμφέρον παύει να εξυπηρετεί. Και είναι η έγνοια μας εμάς, ως Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, αλλά πιστεύω και όλων των συναδέλφων μέσα στη Βουλή, να διασφαλιστεί και να κατοχυρωθεί ότι αυτή η νέα πορεία της οικονομικής μας ανάπτυξης, θα διασφαλίζει το δημόσιο συμφέρον. Αυτό είναι το κύριο μέλημά μας.

Είναι γι' αυτό το λόγο που ζητήσαμε από τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας να καταθέσει στη Βουλή πολύ σύντομα κανονισμούς, οι οποίοι θα καταπιάνονται με όλα τα θέματα που αφορούν τις προσφορές, τα θέματα που αφορούν τη λειτουργία και τη

διαχείριση των μαρίνων οι οποίες πρόκειται να δημιουργηθούν. Αποδίδουμε τόσο μεγάλη σημασία σε αυτό το σκέλος των όρων και των κανονισμών, που ομόφωνα η επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας έχει δηλώσει στον υπουργό ότι η ενεργοποίηση του νόμου που σήμερα θα ψηφίσουμε, τότε μόνο θα γίνει, όταν εγκριθούν οι κανονισμοί που θα υποβληθούν από πλευράς της εκτελεστικής εξουσίας. Είναι για μας της ίδιας, αν όχι μεγαλύτερης σημασίας, να υπάρξουν αυτοί οι κανονισμοί, να είναι σωστοί αυτοί οι κανονισμοί και να διασφαλίζουν κατά τρόπο απόλυτο το δημόσιο συμφέρον.

Χαιρετίζουμε λοιπόν σήμερα την ψήφιση αυτής της νομοθεσίας και αναμένουμε ότι ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού θα καταθέσει πολύ σύντομα στη Βουλή τους κανονισμούς που του ζητήσαμε, έτσι ώστε, αφού τους συζητήσει η Βουλή και αφού καταλήξει σε κάποια διατύπωση η οποία θα κριθεί ότι είναι η ορθή, να ενεργοποιηθεί ο νόμος και να αρχίσει η εκτέλεση αυτών των μαρίνων, τις οποίες ο τουρισμός φαίνεται, και όχι μόνο ο τουρισμός αλλά και η οικονομία μας γενικά, ότι έχει μεγάλη ανάγκη σε αυτή τη φάση της πορείας του.

Περιττό να τονίσω ότι θα ψηφίσουμε αυτό το νόμο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η νομοθεσία την οποία έχουμε αυτή τη στιγμή μπροστά μας και καλούμαστε να την ψηφίσουμε, ουσιαστικά είναι μια νομοθεσία την οποία η αρμόδια επιτροπή Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού επεξεργάστηκε σχεδόν εκ βάσεως. Το νομοθέτημα το οποίο κατατέθηκε από μέρους της κυβέρνησης, πριν από αρκετό καιρό πρέπει να πούμε, δε θέλω να υπερβάλλω αλλά δεν ήταν σχεδόν καν βάση προς συζήτηση. Το αποτέλεσμα ήταν η αρμόδια επιτροπή να δυσκολευτεί αφάνταστα,

έχοντας υπόψη ότι πέραν από την πολύ φιλότιμη προσπάθεια η οποία καταβάλλεται από τη γραμματεία της Βουλής να διευκολυνθούν οι εργασίες των κοινοβουλευτικών επιτροπών, οι βουλευτές σαν τέτοιοι δε διαθέτουν οποιαδήποτε νομοτεχνική υποστήριξη για να μετατρέπουν πολύ εύκολα σε γράμμα τις πολιτικές τους σκέψεις και τοποθετήσεις. Είναι μέσα σε αυτά τα δύσκολα πλαίσια που η επιτροπή υποχρεώθηκε, επίμονα και επίπονα πρέπει να πούμε, να ολοκληρώσει την προσέγγισή της.

Μια βασική διαφοροποίηση στην πρόταση της κυβέρνησης, όπως τούτη κατατέθηκε με το νομοθέτημα, πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι ήταν το δεύτερο σκέλος, το οποίο ουσιαστικά απορρίφθηκε ομόφωνα από όλες τις κοινοβουλευτικές παρατάξεις, και ήταν οι πρόνοιες που διελάμβαναν την κατασκευή και την εκμετάλλευση, πέραν των μαρίνων και των αλιευτικών καταφυγίων. Θεωρήθηκε σκόπιμο, και ορθά κατά την άποψή μας, εξ ου και ήταν και ομόφωνη η προσέγγιση· γιατί θα ήταν απαράδεκτο από μέρους του κράτους να αρνηθεί της υποχρέωσής του να κατασκευάζει αυτά τα αλιευτικά καταφύγια, στα οποία ουσιαστικά μπορούν να καταφεύγουν σκληρά εργαζόμενοι επαγγελματίες όπως είναι οι ψαράδες. Δε θα πρέπει να αφεθεί ουσιαστικά το μέλλον μιας ολόκληρης επαγγελματικής τάξης στις πιθανές ορέξεις οποιουδήποτε ιδιώτη ο οποίος εν πάση περιπτώσει, έστω και θεωρητικά, αν αποφάσιζε να κατασκευάσει και να διαχειριστεί κάτι τέτοιο, θα το έκανε -και δικαιολογημένα- με αποκλειστικό στόχο την επίτευξη κέρδους.

Περιοριζόμενοι λοιπόν στο θέμα των μαρίνων, πιστεύουμε ότι οι κοινοβουλευτικές πλευρές επέδειξαν πνεύμα συναίνεσης και υπευθυνότητας, με αποτέλεσμα σήμερα το νομοθέτημα να προτείνεται προς την ολομέλεια ομόφωνα προς ψήφιση.

Κύριε Πρόεδρε, ο τομέας αυτός του τουριστικού προϊόντος της Κύπρου, είναι ένας δύσκολος τομέας ο οποίος στοιχίζει και αρκετά λεφτά. Η δική μας τουλάχιστον κοινοβουλευτική παράταξη κατέληξε σε μια θετική τοποθέτηση απέναντι σε ένα τέτοιο

νομοθέτημα, γιατί διακρίναμε και διαπιστώσαμε την αδυναμία από μέρους του κράτους να προβεί σε μια δαπάνη της τάξης των £250.000.000 σχεδόν, όπως με αιτιολογικές σημειώσεις δόθηκαν πληροφορίες στη Βουλή πως χρειάζεται ο τομέας τούτος για να συμπληρωθεί. Έχοντας υπόψη τις ανάγκες της τουριστικής βιομηχανίας στον τόπο, συγκατανεύσαμε να αναζητήσουμε κάποιους τρόπους υλοποίησης προσφοράς και αυτής της πτυχής του τουριστικού προϊόντος.

Αφού διαπιστώσαμε ότι δεν τραυματίζονται βασικές και ουσιώδεις πτυχές οι οποίες θα μας ενοχλούσαν, όπως είναι τα θέματα της κυριαρχίας και της ασφάλειας του κράτους, όπως ήταν μια σωστή διαδικασία προκήρυξης και κατακύρωσης προσφορών με βάση τη νομοθεσία και τους ανάλογους κανονισμούς περί προσφορών, όπως ήταν η διασφάλιση των κρατικών συμφερόντων, λαμβάνοντας υπόψη το χρόνο διάρκειας της συμφωνίας και το ύψος απολαβών του κράτους, όπως ήταν η επεξεργασία τέτοιων κανονισμών για σωστό έλεγχο τήρησης της συμφωνίας και της καταπολέμησης μιας πιθανής αισχροκέρδειας, όπως ήταν η διασφάλιση των δικαιωμάτων για τον κυπριακό ναυτικό αθλητισμό -της υποχρεωτικής ουσιαστικά εργοδότησης Κυπρίων εργατοϋπαλλήλων εκτός αν αυτό αποδειχθεί πέραν πάσης αμφιβολίας και με βάση τους κανονισμούς εργοδότησης του κράτους, τότε μόνο να γίνεται νύξη για εργοδότηση ξένου εργατικού δυναμικού- όπως είναι η επεξεργασία ασφαλιστικών δικλίδων που πιθανόν να διαπιστωθούν κατά την ολοκλήρωση συζήτησης του θέματος για τα θέματα προστασίας της παραλίας και της διαδικασίας ελέγχου περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τέλος κάτι πάρα πολύ σοβαρό, με την αναγκαία ύπαρξη ασφαλιστικών δικλίδων για απαγόρευση υλοποίησης πιθανών χαριστικών προνοιών από μέρους της εκτελεστικής εξουσίας, κάτι το οποίο δυστυχώς διαπιστώσαμε σε άλλες περιπτώσεις. Όταν διαπιστώσαμε λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, ότι όλες αυτές οι ανησυχίες μας διασκεδάζονταν με σχετικές πρόνοιες της νομοθεσίας και πολύ περισσότερο, όπως πολύ σωστά είπε ο

συνάδελφος Θεοδώρου, θα περιλαμβάνονται μέσα στους αναγκαίους κανονισμούς που δεσμεύτηκε η εκτελεστική εξουσία να καταθέσει προς ψήφιση και έχοντας υπόψη ότι ο νόμος δεν ενεργοποιείται μέχρι και της ψήφισης των κανονισμών, αποφασίσαμε ότι η δική μας η παράταξη θα δώσει τη θετική της ψήφο.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, απλά θέλω να πω ότι αυτή μας η στάση έναντι αυτού του νομοθετήματος καταρρίπτει ακόμα μια φορά το μύθο της εκτελεστικής εξουσίας και της φιλοκυβερνητικής παράταξης ότι το ΑΚΕΛ τάχατες τοποθετείται με βάση δογματικές συνήθειες ή προτεραιότητες που καμιά σχέση δεν έχουν πολλές φορές, όπως είναι ο ισχυρισμός, με το δημόσιο συμφέρον. Θα μου επιτραπεί από αυτό το βήμα ακόμα μια φορά να ανατρέψω το επιχείρημα λέγοντας ότι η τοποθέτησή μας έναντι αυτού του νομοθετήματος -η οποία είναι μια συνέχεια στην αλυσίδα τοποθετήσεων που έκαμε η κοινοβουλευτική μας παράταξη όταν συζητούσαμε το θέμα δημιουργίας θυγατρικής εταιρείας από μέρος της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, όπως ήταν το νομοθέτημα που έφερε η κυβέρνηση και διαφοροποίησε ομόφωνα αυτή η Βουλή για τη λειτουργία του Συνεδριακού Κέντρου και του ξενοδοχείου "ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ", όπως είναι η θέση μας στα θέματα αντιμετώπισης των Κυπριακών Αερογραμμών ως δημόσια εταιρεία με βασικό μέτοχο την κυβέρνηση- δείχνει την ευελιξία με την οποία τοποθετούμαστε ως κοινοβουλευτική παράταξη σε αυτά τα θέματα, έχοντας πάντοτε υπόψη και πάνω απ' όλα το δημόσιο συμφέρον.

Θα κλείσω λέγοντας ότι δογματική είναι η αντίθετη προσέγγιση η οποία λέει, πιστεύει και επιχειρηματολογεί ότι η ιδιωτική πρωτοβουλία, σε αντιπαράθεση με τον κρατισμό, μια λέξη την οποία εμείς δε χρησιμοποιούμε, έχει σοβαρότατα πλεονεκτήματα. Θα θέλαμε να συμβουλευόμαστε αυτούς τους συναδέλφους και αυτοί με λογικά επιχειρήματα να αντιμετωπίσουν και τις δικές μας προσεγγίσεις και να είναι σίγουροι ότι τότε θα βρούμε πολύ καλύτερες λύσεις που θα εκφράζουν ασφαλέστατα το

δημόσιο συμφέρον πολύ πιο αντιπροσωπευτικά, παρά οποιεσδήποτε αυθαίρετες, μονόπλευρες και απόλυτες αποφάσεις, όπως είναι αυτές που τον τελευταίο καιρό δυστυχώς καθημερινά λαμβάνει η κυβέρνηση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ο κ. Μακρίδης.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, χαίρομαι για τις θέσεις του συνάδελφου. Αλλά ο ένας μύθος φαίνεται ότι καταρρίπτει και τον άλλο. Διότι πρέπει να πάμε πίσω στο παρελθόν και να δούμε τις αντιπαραθέσεις, τις ακραίες θέσεις ως προς την αντιμετώπιση των θέσεών μας, ότι προσπαθούμε να ξεπουλήσουμε τα πάντα στον ιδιωτικό τομέα. Φαίνεται ότι η θεωρία μας περί πραγματισμού και όχι δογματισμού έχει βρει ανταπόκριση και πιστεύω ότι υπήρχε η αντίληψη και ότι απλά ό,τι γινόταν, γινόταν για λόγους αντιπαραθέσης.

Βλέπω ότι πλησίασε ο καιρός και συνάμα συγκλίνουμε σε κάποιες θέσεις που πράγματι οδηγούν στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κλεάνθους.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αναμφίβολα δεν είναι τυχαίο ότι όλες οι πλευρές της Βουλής στην κοινοβουλευτική επιτροπή Εμπορίου, καταλήξαμε στην ομοφωνία που καταλήξαμε, όχι απλά εκφράζοντας την αναγκαιότητα της συναίνεσης, αλλά και την αναγκαιότητα να αναπτυχθεί το στρατηγικό του ναυτικού διορισμού, το οποίο βεβαίως ετοιμάστηκε εδώ και κάποια χρόνια αλλά δυστυχώς δεν υλοποιείται. Και είναι καθήκον μας εδώ, για να

υπερασπιστούμε τη Βουλή αλλά και την αλήθεια, να πούμε ότι η κυβέρνηση επιδίωξε, για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα να εμφανίσει ότι η όλη καθυστέρηση πάνω στο όλο θέμα για τη δημιουργία μαρίνων, οφειλόταν αποκλειστικά και μόνο στην κωλυσιεργία της ίδιας της Βουλής. Νομίζω ότι είναι κοινή διαπίστωση όλων των συναδέλφων, αν πω ότι ήταν ίσως -με την πιο ήπια έκφραση- παραπλανητικό αυτό το πράγμα, πέραν του ότι δεν ανταποκρινόταν στην αλήθεια. Και το αποδείξαμε και αυτό με την τελική μας πράξη, σήμερα που ψηφίζουμε αυτό το νομοθέτημα.

Από την άλλη όμως, για να είμαστε δίκαιοι, πρέπει να πω ότι, όταν προσωπικά εγώ ενέγραψα, με τη σύμφωνη γνώμη και της κοινοβουλευτικής μας ομάδας, το θέμα της μαρίνας της Λάρνακας, δεν ήταν τυχαία, για να εκφράσουμε εκεί τοπικά ένα παράπονο ή μια ανησυχία, αλλά πιστεύω, και χαίρομαι γι' αυτό, ότι η ταυτόχρονη συζήτησή του με το γενικότερο θέμα των μαρίνων έδωσε όλα τα κίνητρα, έδωσε όλα τα ερεθίσματα για να ευαισθητοποιηθούμε όλοι και να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί, να καθορίσουμε τις κατευθυντήριες γραμμές που έπρεπε να διέπουν και τους κανονισμούς, για να υπάρχουν τα εχέγγυα εκείνα της διασφάλισης του δημοσίου συμφέροντος. Και είναι εδώ που πιστεύω ότι είναι το πιο χαροποίο στοιχείο της συναίνεσης, στο ότι όλοι είδαμε την αναγκαιότητα πως πρέπει να διασφαλιστεί το δημόσιο συμφέρον και ελπίζω ότι αυτό θα κατευθύνει και τις παρακάτω ενέργειές μας για όλα τα επίμαχα θέματα που προφανώς θα ακολουθήσουν.

Θέλω να τονίσω πάλι για αποκατάσταση της αλήθειας ότι, όταν είχα εγγράψει προσωπικά το θέμα για τη μαρίνα της Λάρνακας, δυστυχώς η κυβέρνηση Κληρίδη από το 1993, αφού πληρώσαμε πανάκριβα μια μελέτη στον καθηγητή Ροκά, ο οποίος εξύμνησε πραγματικά τις δυνατότητες και τις προοπτικές για τη δημιουργία μαρίνων, αλλά κυρίως για την υφιστάμενη μαρίνα της Λάρνακας, για τις δυνατότητες που είχε και πόσο πραγματικά ήταν ιδιαίτερα προνομιακή για όλη την περιοχή και τη Μεσόγειο, ενώ

υιοθέτησαν αυτή τη μελέτη, την ημέρα που την υιοθέτησε το Υπουργικό Συμβούλιο -την ίδια ημέρα- με μια άλλη απόφασή τους ουσιαστικά έβαλαν στο ράφι την υλοποίηση αυτής της μελέτης, που υιοθετούσε και ο ΚΟΤ. Δυστυχώς πρέπει να πούμε ότι για πολλά χρόνια, όλα αυτά που σήμερα αποτελούν τα επιχειρήματα της κυβέρνησης, ότι έπρεπε να σπεύσουμε για να δημιουργήσουμε μαρίνες, την ίδια ώρα αποτελούν και αυτοκαταδίκη της κυβερνητικής πολιτικής που δεν έσπευσε τότε με πολύ χαμηλό κόστος, τουλάχιστον να μεγαλώσει τη μαρίνα της Λάρνακας, όταν το υποδείκνυε η ίδια η μελέτη την οποία πλήρωσε η κυβέρνηση και υιοθέτησε. Αυτά, για να μη λέμε μεγάλα λόγια και για να μην υποδεικνύουμε σε άλλες πλευρές ότι τάχατες εναρμονίστηκαν με τις σύγχρονες αντιλήψεις.

Το τέλος είναι όμως εκείνο που μετρά και σίγουρα πρέπει να μας ευχαριστεί όλους ότι μπορέσαμε με ψηλό αίσθημα ευθύνης να καταφέρουμε ένα πρώτο νομοθέτημα να έχει τη σφραγίδα της συναίνεσης -και όχι των εκπτώσεων βέβαια- της συναίνεσης εκείνης που διασφαλίζει το δημόσιο συμφέρον.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης και μετά ο κ. Νεοφύτου.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ο συνάδελφος ο κ. Μακρίδης, παρότι μέλος της επιτροπής Οικονομικών, έχει εμπλακεί και έχει χαθεί μέσα στη μυθολογία. Γιατί, αν το νομοσχέδιο της κυβέρνησης ψηφιζόταν όπως είχε έρθει, θα μιλούσαμε για ξεπούλημα. Και τις ασφαλιστικές δικλίδες που έγιναν αιτία για συναίνεση, δεν είναι η κυβέρνηση που τις πρότεινε. Τις πρότειναν κόμματα, μεταξύ των οποίων το ΑΚΕΛ αρκετές. Το ίδιο έγινε και με το "ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ"

και το παράδοξο είναι ότι μόλις επήλθε λύση του θέματος, η κυβέρνηση βλέποντας διαφοροποιημένη την απόφασή της, αποφάσισε να το κλείσει.

Συνεπώς κάποιοι ενεργούν πράγματι δογματικά και δεν έχουν αποβάλει, όχι μόνο μύθους, δεν έχουν αποβάλει προκαταλήψεις. Και ελπίζουμε να μη γίνει το ίδιο και με τις μαρίνες, τώρα που άλλαξαν τα σχέδια.

Το δεύτερο βασικό συμπέρασμα, πέραν του ότι κάποιοι παραμένουν δογματικοί στις προσεγγίσεις τους, είναι ότι όταν προσέρχεστε σε διάλογο οι κυβερνώντες, πραγματικά υπάρχει ωφέλεια για την Κύπρο, και πάρα πολλά πράγματα από όσα είχαν συμβεί τα τελευταία έξι χρόνια, τραγικά και καταστροφικά, θα αποφεύγονταν, αν υπήρχε αυτό το συνήθειο και αυτή η πρακτική και τακτική του διαλόγου. Και το ίδιο πιστέψτε μας, ισχύει και για τα θέματα και τα προβλήματα των Κυπριακών Αερογραμμών, της ΑΤΗΚ και πολλά άλλα. Αυτός είναι ο πραγματισμός και όχι να πιστεύουμε πράγματα τα οποία δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν επιτρέπετε από τη θέση μου.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συναδέλφои,

Τα υπό ψήφιση νομοσχέδια και κανονισμοί που αφορούν τις μαρίνες, είναι κατά την άποψή μας τα σημαντικότερα, ίσως τα πλέον σημαντικά που έχουν ψηφιστεί ποτέ από αυτή τη Βουλή και αφορούν αποκλειστικά το θέμα του τουρισμού. Εγώ θα εξάρω, κύριε Πρόεδρε, τη συναντίληψη και τη συναίνεση που επικράτησε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας και θα τονίσω τη θετικότερη στάση όλων των πλευρών της Βουλής. Αλλά θέλω να πω και κάτι για τους συναδέλφους της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΑΚΕΛ. Ότι η στάση και η συμπεριφορά πάνω στο

συγκεκριμένο θέμα, όχι μόνο δε δείχνει δογματισμό αλλά τουναντίον, στέλλει ένα μήνυμα, όπως και όλες οι πλευρές της Βουλής, πώς μέσα από συναίνεση μπορούμε να εξασφαλίσουμε τις οποιοσδήποτε αλλαγές χρειάζονται για το δημόσιο συμφέρον.

Κύριε Πρόεδρε, έχουμε επενδύσει δεκάδες δισεκατομμύρια λίρες στον τουρισμό μας. Ένας τουρισμός που εξαρτάται σχεδόν απόλυτα από τον ήλιο, τη θάλασσα και την άμμο. Ο τουρισμός των τριών “s”, των αγγλικών, του sun, sea and sand.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Των ποιων;

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ.

Όχι το τέταρτο που σκέφτηκες, κύριε Κατσουρίδη.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εγώ είναι των S300 που σκέφτηκα.

(Γέλια)

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Αντί των τριών, έπρεπε να πει των τεσσάρων.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Και ενώ αναπτύξαμε ένα τουρισμό που εξαρτάται αποκλειστικά από τη θάλασσα και τον παραλιακό τουρισμό, δεν εκμεταλλευτήκαμε από το 1976 που ξεκίνησε η έντονη τουριστική ανάπτυξη τον παράγοντα θάλασσα. Και ενώ βρισκόμαστε στον καλύτερο στρατηγικό χώρο όσον αφορά τον τουρισμό, στο σταυροδρόμι της Ανατολικής Μεσογείου, και ενώ αυτή η στρατηγική θέση της Κύπρου μας ανάγκασε για αιώνες ολόκληρους να εισπράττουμε κακοδαιμονίες και κακά, που συσσωρεύονται σε αυτό τον τόπο εξαιτίας της στρατηγικής του θέσης, εκεί που έπρεπε να εκμεταλλευτούμε τη στρατηγική του θέση στον τομέα του ναυτικού τουρισμού και της ναυτικής υποδομής, είμαστε οι τελευταίοι.

Στη Μεσόγειο μόνο υπάρχουν χίλιες τριακόσιες μαρίνες που κάνουν ένα κύκλο εργασιών εκατοντάδων δισεκατομμυρίων δολαρίων. Με αυτά τα νομοσχέδια και τους κανονισμούς που ψηφίζουμε σήμερα, θα ανοίξει ο δρόμος για τη ναυτική υποδομή, για το ναυτικό τουρισμό και είμαι αισιόδοξος πως μόνο με την επένδυση στις μαρίνες, τα εισοδήματα από τον τουρισμό, που σήμερα είναι γύρω στο 23% - 25% πάνω στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, θα ξεπεράσουν το 30% - 32%. Γιατί δεν είναι μόνο τα έσοδα από τις μαρίνες αλλά θα αυξήσουν και τις πληρότητες των ξενοδοχείων μας και των άλλων παρεμφερών τουριστικών υποδομών και επιχειρήσεων.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Θα ήταν ίσως χρησιμότερο, αν η διαδικασία επέτρεπε να ψηφίσουμε πρώτα και να μιλήσουμε μετά, αλλά αντιλαμβάνομαι ότι η διαδικασία δεν το επιτρέπει και έτσι δε θα το εισηγηθώ.

Έχουμε δύο προτάσεις οι οποίες είναι ομόφωνες και οι προτάσεις αυτές καθορίζουν μία αναβάθμιση του τουριστικού μας προϊόντος, εμπλουτίζουν το τουριστικό μας προϊόν, είναι κανονισμοί και νομοσχέδιο το οποίο θα πρέπει να το δούμε περισσότερο τεχνοκρατικά, παρόλο που έχει την πολιτική του υφή, είναι ένα νομοσχέδιο το οποίο θα αξιοποιήσει το ιδιωτικό κεφάλαιο με ένα νέο τρόπο, μια νέα προσέγγιση και ταυτόχρονα, όπως έχει τροποποιηθεί, θα εξασφαλίσει όλους τους δυνατούς κανόνες χρηστής διοίκησης, όπως απαιτήθηκε απ' όλες τις πλευρές της Βουλής. Νομίζω ότι περισσότερη φιλολογία ή πολιτικολογία, και ιδιαίτερα με δογματική προσέγγιση, δε θα βοηθήσει την προσέγγιση γι' αυτό το θέμα αλλά ούτε και για άλλα παρόμοια θέματα.

Άλλα παρόμοια θέματα εισηγούμαι όπως τα αντιμετωπίσουμε με λιγότερο πολιτικό δογματισμό, λιγότερους ιδεολογισμούς και περισσότερο ορθολογισμό, ώστε με σωστή προσέγγιση να φέρουμε το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Αντί να πω περισσότερα και να επαναλάβω όσα έχουν πει οι συνάδελφοι της επιτροπής που έχουν μιλήσει και που έχουν βιώσει για πολλούς μήνες τη συζήτηση γι' αυτό το θέμα που εθεωρείτο σχεδόν αδύνατο να περάσει και βέβαιο ότι δε θα περνούσε ομόφωνα, θα προτιμήσω να πω ότι η προσέγγιση αυτή, θα επαναλάβω μάλλον, μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε πολλά άλλα παρόμοια νομοσχέδια και κανονισμούς. Αυτή η προσέγγιση -και είναι ένα μήνυμα προς την εκτελεστική εξουσία- θα εφαρμοστεί και όταν θα εξετάζουμε τους κανονισμούς και θέλω να είμαι βέβαιος ότι ο Υπουργός Εμπορίου, ο οποίος συνεργάστηκε άψογα μέχρι σ' αυτό το σημείο, έχει πάρει το μήνυμα και, όπως έχει δεσμευτεί και όπως καταγράφεται και στην έκθεση, θα φέρει αποτελεσματικούς κανονισμούς, ώστε να μην υπάρξει καμία άλλη καθυστέρηση. Είναι γεγονός, και κλείνω μ' αυτό, ότι από αλλού ξεκινήσαμε, αλλού καταλήξαμε, αλλά καταλήξαμε με συναίνεση, με το σωστό τρόπο και με τη σωστή προσέγγιση, ώστε να έχουμε σήμερα ένα απτό παράδειγμα, το οποίο μπορούμε να επαναλάβουμε και στο μέλλον.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μακρίδης.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ειλικρινά δεν ήθελα ν' απαντήσω αλλά η λέξη "μύθος" του κυρίου συνάδελφου ήταν πολύ βαριά έκφραση και δεν πρέπει να ξεχνά, λίγα χρόνια πίσω, τις θέσεις και τα μηνύματα που εστέλλοντο, τουλάχιστον και από σας, όσον αφορά τη διαχείριση τέτοιων

θεμάτων. Μπορεί να ήταν μύθος η προσδοκία για μετατόπιση, για σύγκλιση και για συναίνεση. Αυτή τη στιγμή είναι πραγματικότητα, κύριε συνάδελφε, και δε νομίζω ότι χρειάζεται κάτι καλό να το μολύνουμε ή να το παρεμποδίζουμε -λυπούμαι για την έκφραση, την αποσύρω- να το παρεμποδίζουμε με οποιαδήποτε δογματική θέση. Διότι δεν είναι αμαρτία ούτε η σύγκλιση ούτε η συναίνεση.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ευτυχώς που το καταλάβετε!

I. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Άτε πάλε. Εν σιωπά πάλε!

(Γέλια)

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Ισίδωρου Μακρίδη, τον Πρόεδρο κ. Σπύρο Κυπριανού αντικατέστησε στην έδρα ο βουλευτής κ. Νίκος Μουσιούττας.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ)

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Αντικατάσταση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Μαρίνα Λάρνακας και Μαρίνα "Limassol Sheraton Marina". Άρθρο 4.

Καταργήσεις. Άρθρο 5.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι και το 6 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το 1 μέχρι και το 6 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Ρυθμίσεως Μαρίνων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε τώρα στους κανονισμούς και ερωτώ αν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την έγκρισή τους.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το υπ’ αριθμόν 10 θέμα είναι “Ο περί Καταχωρήσεως Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΝ ΚΑΙ
ΘΑΝΑΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”.**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Κίκης Γιάγκου

Δημήτρης Συλλούρης

Στάθης Κιπτής

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 20 Ιανουαρίου 1999, στην παρουσία εκπροσώπου του Υπουργείου Εσωτερικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Καταχώρησης Γεννήσεων και Θανάτων, έτσι ώστε να αυξηθούν τα προβλεπόμενα σ' αυτή τέλη που εισπράττονται για τις υπηρεσίες που παρέχονται με βάση τις πρόνοιές της.

Ειδικότερα, με το υπό αναφορά νομοσχέδιο προβλέπονται οι αυξήσεις των πιο κάτω τελών:

- Για καταχώρηση γέννησης μετά πάροδο τριών μέχρι δώδεκα μηνών από την ημερομηνία γέννησης από £3,00 σε £5,00·
- για καταχώρηση γέννησης μετά πάροδο δώδεκα μηνών από την ημερομηνία γέννησης από £10,00 σε £15,00·
- για καταχώρηση ονόματος ή επωνύμου, όταν κατά το χρόνο της καταχώρησης δε δόθηκε όνομα ή επώνυμο, ή για καταχώρηση πρόσθετου ονόματος ή επωνύμου ή για εγγραφή νόμιμης αλλαγής ονόματος ή επωνύμου από £5,00 σε £15,00·
- για καταχώρηση θανάτου μετά πάροδο δώδεκα μηνών από την ημερομηνία του θανάτου από £10,00 σε £15,00·
- για τροποποίηση στοιχείων στα ληξιαρχικά μητρώα από £3,00 σε £10,00· και
- για έκδοση πιστοποιητικών γεννήσεων ή θανάτων από πενήντα σεντ σε £5,00.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών δήλωσε στην επιτροπή πως οι αναθεωρήσεις που προτείνονται με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο κρίθηκαν αναγκαίες, για να συνάδουν με το πραγματικό κόστος προσφοράς των υπηρεσιών που παρέχονται από τη δημόσια υπηρεσία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη της τις επί μέρους εξηγήσεις που δόθηκαν από τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Εσωτερικών για τις προτεινόμενες αυξήσεις των υπό αναφορά τελών, ομόφωνα αποφάσισε να τροποποιήσει ορισμένες από τις πρόνοιες του υπό συζήτηση νομοσχεδίου ως ακολούθως:

α) Να μειώσει το προτεινόμενο τέλος για καταχώρηση ονόματος ή επωνύμου, όταν κατά το χρόνο της καταχώρησης αυτό δε δόθηκε, ή για καταχώρηση πρόσθετου ονόματος ή επωνύμου ή για εγγραφή νόμιμης αλλαγής ονόματος ή επωνύμου από £15,00 σε £10,00.

β) να μειώσει το προτεινόμενο τέλος για τις περιπτώσεις τροποποίησης στοιχείων στα ληξιαρχικά μητρώα από £10,00 σε £5,00 και

γ) να απορρίψει την προτεινόμενη αύξηση του τέλους για έκδοση πιστοποιητικών γεννήσεων και θανάτων.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού διαμόρφωσε ανάλογα το κείμενο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Καταχώρησης Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Ένα αλληγορικό σχόλιο ήθελα να κάνω μόνο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δικαιούστε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι είναι αύξηση της τιμής της ταυτότητας. Μακάρι να ήταν πιο ακριβή, ίσως δεν ξεχνούσαμε την ταυτότητά μας.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 16 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 24 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 33 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι και το 6 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το 1 μέχρι και το 6 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως “Ο περί Καταχώρησης Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 11 θέμα είναι "Οι περί Εγγραφής των Κατοίκων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Κίκης Γιάγκου

Δημήτρης Συλλούρης

Στάθης Κιπτής

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 20 Ιανουαρίου 1999, στην παρουσία εκπροσώπου του Υπουργείου Εσωτερικών.

Σκοπός των υπό αναφορά Κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 20 του περί Εγγραφής των Κατοίκων Νόμου, είναι η τροποποίηση των βασικών κανονισμών, έτσι ώστε το τέλος έκδοσης ή αντικατάστασης του δελτίου ταυτότητας να αυξηθεί από £3,00 σε £8,00.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών δήλωσε στην επιτροπή πως οι αναθεωρήσεις που προτείνονται με τους υπό συζήτηση Κανονισμούς κρίθηκαν αναγκαίες, για να καλύπτονται τα αυξημένα έξοδα της αρμόδιας για έκδοση και αντικατάσταση των δελτίων ταυτότητας υπηρεσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, υιοθετώντας την ανάγκη για κάποια αύξηση στα υπό αναφορά τέλη, όχι όμως στο ύψος που προτείνεται αλλά σε £5.00 αντί £8,00, διαμόρφωσε το κείμενο των υπό συζήτηση Κανονισμών και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους, ώστε να αναφέρονται ως “Οι περί Εγγραφής των Κατοίκων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

Δεν υπάρχει.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επομένως οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα, υπ’ αριθμόν 12, είναι “Οι περί Ιατρών (Εκπαίδευση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ “ΟΙ ΠΕΡΙ ΙΑΤΡΩΝ (ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ)
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Ανδρέας Παρισινός, πρόεδρος

Ισίδωρος Μακρίδης

Δώρος Χριστοδουλίδης

Θάσος Μιχαηλίδης

Κυριάκος Τυρίμος

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Ιανουαρίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου και των ειδικευόμενων ιατρών. Στη συνεδρίαση αυτή παρευρέθηκε και το μέλος της Βουλής κ. Κατερίνα Παντελίδου.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς σκοπείται η αύξηση της ετήσιας άδειας καθώς και η μείωση του αριθμού των εφημεριών των ειδικευόμενων ιατρών.

Ειδικότερα, με τους Κανονισμούς αυτούς προτείνεται η αύξηση της ετήσιας άδειας των ειδικευόμενων ιατρών, από δώδεκα σε δεκαοχτώ μέρες, και η διαφοροποίηση του συστήματος των εφημεριών τους, ώστε να πραγματοποιούνται κάθε τρίτη ημέρα και κάθε τρίτο Σαββατοκυριακό αντί κάθε δεύτερη ημέρα και κάθε δεύτερο Σαββατοκυριακό.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας και των ειδικευόμενων ιατρών δήλωσαν ότι οι προτεινόμενες τροποποιήσεις, που αποτελούν προϊόν συμφωνίας μεταξύ του υπουργού και των ειδικευόμενων ιατρών, θα υποβοηθήσουν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα των ειδικευόμενων ιατρών, δεδομένου ότι το υφιστάμενο σύστημα εφημερίας είναι εξουθενωτικό και επιπρόσθετα περιορίζει το χρόνο μελέτης.

Ο πρόεδρος του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου συμφώνησε με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις, αφού δεν επηρεάζουν αρνητικά το όλο εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους, ώστε να αναφέρονται ως “Οι περί Ιατρών (Εκπαίδευση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παρισινός.

A. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Απλά ήθελα να αναφέρω ότι η κατάθεση και έγκριση αυτών των κανονισμών είναι ουσιαστικά η ικανοποίηση των αιτημάτων που είχαν οι ασκούμενοι ιατροί, τόσο οι ίδιοι όσο και οι οργανώσεις οι επίσημες των ιατρών, πράγμα που τόσο η εκτελεστική εξουσία όσο και η Βουλή τους υιοθέτησαν ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Λοιπόν, αντιλαμβάνομαι, δεν υπάρχει ένσταση για την έγκρισή τους και οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα επόμενα θέματα από το υπ' αριθμόν 13 μέχρι και το 31 αποσύρονται από την εκτελεστική εξουσία.

Εδώ τελειώνει η νομοθετική εργασία.

Κεφάλαιο Β', Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων. Ο σχετικός κατάλογος έχει ήδη δοθεί.

- 1) Ο περί των Τροποποιήσεων του 1999 της Σύμβασης του Διεθνούς Οργανισμού Κινητών Δορυφόρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών.

- 2) Ο περί της Τροποποίησης του 1999 της Συμφωνίας Λειτουργίας του Διεθνούς Οργανισμού Κινητών Δορυφόρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών.

- 3) Ο περί Καταχρηστικών Ρητρών σε Καταναλωτικές Συμβάσεις (Τροποποιητικός) Νόμος 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

- 4) Ο περί Ιχθυοκαλλιέργειας Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

- 5) Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

- 6) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

- 7) Ο περί Εγγραφής Επαγγελματιών Ψυχολόγων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Υγείας.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

- 8) Ο περί Αρχαιοτήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

- 9) Ο περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

- 10) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου Νόμος του 1999.
Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.
- 11) Ο περί Ελευθεροποίησης του Επιτοκίου και Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1999.
Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.
Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.
- 12) Οι περί Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (Τέλη και Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.
- 13) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Διάρθρωσις και Όροι Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.
- 14) Οι περί Υπηρεσίας Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Θέση Ασφαλιστικού Λειτουργού 1ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.
- 15) Οι περί Υλικών και Αντικειμένων (Επαφή με Τρόφιμα) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.
- 16) Οι περί Τμήματος Στατιστικής - Θέσεις Λειτουργού Στατιστικής Α΄ και Λειτουργού Στατιστικής (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

17) Οι περί Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού - Θέσεις Διευθυντή Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, Βοηθού Διευθυντή Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, Διευθυντή Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης και Βοηθού Διευθυντή Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

18) Οι περί Σύστασης και Λειτουργίας Σχεδίου Προστασίας Καταθέσεων Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

19) Οι περί Γενικού Γραμματειακού Προσωπικού - Θέσεις Πρώτης Στενογράφου, Ανώτερης Στενογράφου και Στενογράφου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

20) Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

21) Οι περί Αστυνομίας (Προαγωγές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

22) Οι περί Αστυνομίας (Πειθαρχικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

- 23) Οι περί Ζωοτροφών και Προσθετικών των Ζωοτροφών (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Χρήσεως) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.
- 24) Οι περί Κυβερνητικού Υδατικού Έργου του Σταθμού Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων στη Βαθιά Γωνιά (Διαχείριση) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.
- 25) Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.
- 26) Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.
- 27) Οι περί Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.
- 28) Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

- 29) Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.
- 30) Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.
- 31) Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούνας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.
- 32) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.
- 33) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.
- 34) Οι περί Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.
- 35) Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Διατάγματα Διατήρησης) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

36) Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων.

37) Έκθεση του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 2 του Νόμου 74/88.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

38) Έγγραφο (Αρ. Θ.1/99) που αφορά την εξαίρεση από την αναστολή πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τον περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο αρ. 33(1) του 1995.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

39) Έγγραφα (Αρ. 2/99 και Αρ. 3/99) σύμφωνα με τους περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του 1995 και 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

40) Έγγραφα (Αρ. 4/99-6/99) σύμφωνα με τους περί Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του 1985 έως 1991.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Προτάσεις νόμου:

- 1) Ο περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από τον κ. Μάριο Ματσάκη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

- 2) Ο περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από τον κ. Μάριο Ματσάκη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

- 3) Ο περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από τον κ. Μάριο Ματσάκη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

- 4) Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από τον κ. Δώρο Χριστοδουλίδη για την κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και Άμυνας.

- 5) Ο περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από τον κ. Μάριο Ματσάκη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αναφέρομαι στο υπ' αριθμόν 3 προς κατάθεση νομοσχέδιο "Ο περί Καταχρηστικών Ρητρών σε Καταναλωτικές Συμβάσεις (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999" που κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Επειδή ο αρχικός νόμος έχει εγκριθεί από την επιτροπή Νομικών, νομίζω ότι, τουλάχιστον σ' αυτή την τροποποίηση, πρέπει να εξεταστεί και από την επιτροπή Νομικών. Κατά κύριο λόγο είναι η διατύπωση των συμβάσεων. Κατά κύριο λόγο είναι νομικό το θέμα παρά εμπορικό. Γι' αυτό, αν θα πάει στην επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, πιστεύω καλά θα ήταν οι δυο επιτροπές να συνεργαστούν, για να μην ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ θα έλεγα, αν είναι νομική η παρέμβαση ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Όχι, αφού ήρθε από το Υπουργείο Εμπορίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Καλά. Να πάει επομένως και στις δύο επιτροπές.

Κεφάλαιο Γ', Ερωτήσεις - Απαντήσεις. Δεν υπάρχουν.

Κεφάλαιο Δ'.

Η συζήτηση του πρώτου θέματος αναβάλλεται. Το δεύτερο θέμα επίσης αναβάλλεται λόγω απουσίας του εισηγητή, του κ. Γιώργου Βασιλείου.

Το τρίτο θέμα τιτλοφορείται “Ιατρικό απόρρητο και παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ασθενών”. Είναι αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Κυριάκου Τυρίμου. Η έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα σε προηγούμενη συνεδρία της Βουλής. Θα ήθελα να ρωτήσω ποιος από τους εισηγητές θέλει να πάρει το λόγο, αν το θέλει. Ναι, κύριε Τυρίμο.

Κ. ΤΥΡΙΜΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Εμείς συμφωνούμε με την έκθεση. Απλώς ήθελα να υπενθυμίσω ότι ζητήσαμε από το κράτος, με βάση τις κατευθυντήριες αρχές που έχουν υιοθετηθεί, τόσο από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας όπως και από την επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, να προχωρήσει σε θεσμοθέτηση αυτών των ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ε, δεν έχω τίποτε να προσθέσω, κύριε Πρόεδρε. Η έκθεση να θεωρηθεί αναγνωσθείσα και να τερματιστεί το θέμα, να αποσταλεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

Το υπ' αριθμόν 4 θέμα τιτλοφορείται “Η συνεχιζόμενη καταστροφή και η ανάγκη προστασίας και αξιοποίησης των κατοικιών της κοινότητας Πάνω Αμιάντου και των εγκαταστάσεων του μεταλλείου, οι προθέσεις της κυβέρνησης και τυχόν ευθύνες που προκύπτουν”. Είναι αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των βουλευτών κυρίων

Δημήτρη Ηλιάδη και Γιαννάκη Θωμά. Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η έκθεση είναι ομόφωνη και μαζί με το συνάδελφο, με τον οποίο είμαστε συνεισηγητές, τον κ. Γιαννάκη Θωμά, εισηγούμαστε να θεωρηθεί αναγνωσθείσα και εγκριθείσα, εάν δεν υπάρχει ένσταση από τους συναδέλφους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση; Δεν υπάρχει. Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ
ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Η ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΗ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΠΑΝΩ
ΑΜΙΑΝΤΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΜΕΤΑΛΛΕΙΟΥ, ΟΙ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΥΧΟΝ ΕΥΘΥΝΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ”**

Παρόντες:

Δημήτρης Ηλιάδης, πρόεδρος

Ουράνιος Ιωαννίδης

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Κυριάκος Τυρίμος

Τάκης Χατζηγεωργίου

Μάρκος Κυπριανού

Νίκος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος μελέτησε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα σε δύο συνεδρίες της, που τις πραγματοποίησε στις 6 Μαΐου και στις 30 Σεπτεμβρίου 1997. Το θέμα ενεγράφη στην Επιτροπή έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Δημήτρη Ηλιάδη και Γιαννάκη Θωμά.

Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής παρευρέθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης, Υπηρεσία Περιβάλλοντος, Υπηρεσία Μεταλλείων, Τμήμα Δασών και Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων), η Έφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης και ο κοινοτάρχης Πάνω Αμιάντου, ενώ παρευρέθηκαν επίσης εκπρόσωποι του ΕΤΕΚ, του Παγκύπριου Οργανισμού Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (ΠΟΑΚ), του Συνδέσμου Αποδήμων και Φίλων Πάνω Αμιάντου, της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου, καθώς και κάτοικοι της περιοχής. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών, παρευρέθηκαν στην Επιτροπή και οι Βουλευτές κ. Ανδρούλα Βασιλείου και κ. Μάριος Ματσάκης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος θεωρεί χρήσιμο να παραθέσει στο σημείο αυτό, προτού εκτεθούν οι διάφορες θέσεις που εκφράστηκαν στα πλαίσια της μελέτης του όλου θέματος, το πιο κάτω σύντομο ιστορικό του μεταλλείου Πάνω Αμιάντου με σκοπό την πληρέστερη ενημέρωση του Σώματος στο υπό αναφορά θέμα:

Το 1905 παραχωρήθηκε δικαίωμα εκμετάλλευσης του μεταλλείου διάρκειας πενήντα χρόνων στον κ. Cesar Trombetta. ο οποίος μεταβίβασε τα δικαιώματά του στην αυστριακή εταιρεία “Compagnia Mineraria di Cipro” το 1916. Η διάρκεια του προνομίου αυξήθηκε στα ενενήντα εννέα χρόνια. Το 1919 η εταιρεία κρίθηκε από την κυβέρνηση εχθρική και η περιουσία της κατασχέθηκε. Μετά από δημόσιο πλειστηριασμό το μεταλλείο πουλήθηκε στον κ. Σ. Αραούζο. Ακολούθησαν διάφορες μεταβιβάσεις σε άλλες εταιρείες και τελικά το μεταλλείο περιήλθε στην κυριότητα της εταιρείας “Κυπριακά Αμιαντωρυχεία Λτδ”. Στην εταιρεία αυτή παραχωρήθηκε το 1934 νέο δικαίωμα μεταλλευτικής μίσθωσης διάρκειας ενενήντα εννέα χρόνων.

Τα Κυπριακά Αμιαντωρυχεία λειτουργούσαν κερδοφόρα μέχρι και το 1981. Από το 1982, όμως, η ζήτηση και οι τιμές του αμιάντου μειώθηκαν κατακόρυφα με

αποτέλεσμα η εταιρεία να αρχίσει να αντιμετωπίζει οικονομικά προβλήματα. Η μείωση της ζήτησης οφειλόταν στη διεθνή εκστρατεία εναντίον της χρήσης του αμιάντου, αλλά, εκτός αυτό, η εταιρεία αντιμετώπιζε και σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα, όπως και προβλήματα σταθερότητας των τεράστιων όγκων στείρων υλικών (μπαζών) που δημιουργήθηκαν από την εκμετάλλευση του μεταλλεύματος.

Υπό το βάρος των πιο πάνω προβλημάτων οι τέσσερις ξένες εταιρείες, μέτοχοι της εταιρείας “Κυπριακά Αμιαντωρυχεία Λτδ”, αποφάσισαν το 1985 να την παραχωρήσουν σε άλλους ενδιαφερομένους μεταβιβάζοντας ταυτόχρονα και τις υποχρεώσεις της προς το κράτος και τους εργοδοτούμενους της. Το 1988 η εταιρεία παραχωρήθηκε δωρεάν μαζί με το επιπρόσθετο ποσό των £500.000 στη Μητρόπολη Λεμεσού. Το 1988 η νέα ιδιοκτήτρια εταιρεία αποφάσισε την αναστολή των εργασιών του μεταλλείου λόγω του μεγάλου ύψους των ζημιών που είχαν συσσωρευτεί και ανέρχονταν στο ποσό των £3.500.000.

Στις 19 Φεβρουαρίου 1990 με απόφαση του δικαστηρίου η εταιρεία “Κυπριακά Αμιαντωρυχεία Λτδ” τέθηκε υπό εκκαθάριση. Προσπάθειες της Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη για πώληση της εταιρείας δεν καρποφόρησαν. Το όλο θέμα της επαναλειτουργίας του μεταλλείου εξετάστηκε από υπουργική επιτροπή, η οποία εισηγήθηκε τελικά, μεταξύ άλλων, και τον τερματισμό της μεταλλευτικής μίσθωσης. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αριθμό 37.315 και ημερομηνία 30 Απριλίου 1992 αποφάσισε τον τερματισμό της μίσθωσης.

Θέσεις των εισηγητών του θέματος

Ο εκ των εισηγητών του θέματος, Πρόεδρος της Επιτροπής, κ. Δημήτρης Ηλιάδης εισάγοντας το θέμα αναφέρθηκε στα συμπεράσματα και τις εισηγήσεις συγκεκριμένης μελέτης γενικής αναγνώρισης της περιοχής, που, όπως επισήμανε, δεν έχουν μέχρι

σήμερα υλοποιηθεί, με αποτέλεσμα το δομημένο περιβάλλον να οδηγείται σταδιακά στην ολοκληρωτική καταστροφή.

Παρά το γεγονός, συνέχισε ο ίδιος, ότι στη σχετική μελέτη, η οποία καταρτίστηκε το 1994, γίνεται εισήγηση για άμεση προστασία όλων των κτισμάτων της περιοχής και μέγιστη αξιοποίησή τους, η κατάσταση που επικρατεί σήμερα κάθε άλλο παρά τέτοια εικόνα παρουσιάζει. Όπως είπε πιο συγκεκριμένα, το εννιαόροφο μεταλλικό κτίριο επεξεργασίας του μεταλλεύματος σιγά σιγά κατεδαφίζεται, οι περισσότερες κατοικίες είναι παραβιασμένες και λεηλατημένες ή ερειπωμένες, άλλες είναι κλειδωμένες αυθαίρετα από ιδιώτες, το νοσοκομείο είναι ανοικτό και γενικά παρατηρείται εικόνα εγκατάλειψης και σταδιακής ολοκληρωτικής καταστροφής του δομημένου περιβάλλοντος.

Ο συνεισηγητής του θέματος κ. Γιαννάκης Θωμά τόνισε στην Επιτροπή την άμεση ανάγκη αξιοποίησης του χώρου, με βάση συγκεκριμένο σχέδιο, καθώς και την ανάγκη επαναφοράς του περιβάλλοντος στην προτέρα του κατάσταση στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό.

Εκείνο το οποίο και οι δύο εισηγητές τόνισαν είναι η ανάγκη άμεσης φύλαξης των κτισμάτων, μέχρι να παρθεί απόφαση για το τι πρέπει να γίνει στην περιοχή, ώστε να αποφευχθεί η περαιτέρω καταστροφή τους.

Θέσεις Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη

Σύμφωνα με την Έφορο Εταιρειών και Επίσημο Παραλήπτη, η εταιρεία τέθηκε υπό εκκαθάριση στις 19 Φεβρουαρίου 1990 και έκτοτε μέχρι και τον Οκτώβριο του 1996 η περιουσία της βρισκόταν υπό τη φύλαξη εκκαθαριστή. Η περιουσία, σύμφωνα με την ίδια, είχε καταγραφεί ενώ και είχε διοριστεί φύλακας επί εικοσιτετραώρου βάσεως για προστασία των σχετικών περιουσιακών στοιχείων. Τον Ιανουάριο του 1997 έπειτα από σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τα σπίτια που ανήκαν στην εταιρεία

αγοράστηκαν από το κράτος κατ' εφαρμογήν του δικαίου του αδικαιολόγητου πλουτισμού, παρόλο που βρίσκονται χτισμένα σε δασική γη. Το προϊόν της πώλησης δόθηκε κατ' αναλογίαν στους πιστωτές της υπό εκκαθάριση εταιρείας. Μετά τις πιο πάνω ενέργειες, δήλωσε η Έφορος Εταιρειών, το γραφείο της δεν είχε οποιαδήποτε αρμοδιότητα ή εξουσία επί της περιουσίας. Επειδή, όμως, συνέχισε, μετά την αγορά δημιουργήθηκε πρόβλημα διαχείρισης των κατοικιών και των λοιπών εγκαταστάσεων του μεταλλείου, ζητήθηκε η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα για τον προσδιορισμό του διαχειριστή, η οποία και αναμένεται σύντομα.

Θέσεις εκπροσώπων Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης, Τμήμα Δασών, Υπηρεσία Περιβάλλοντος, Υπηρεσία Μεταλλείων, Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων)

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος τάχθηκαν υπέρ μιας λελογισμένης ανάπτυξης της περιοχής βάσει σχεδίου. Το γεγονός, τόνισαν, ότι δεν υλοποιήθηκαν οι εισηγήσεις που περιλαμβάνονται στην έκθεση που ετοίμασε η τεχνική επιτροπή το 1994 οφείλεται στο ότι η εταιρεία βρισκόταν υπό εκκαθάριση και δεν ήταν δυνατή οποιαδήποτε επέμβαση. Οι ίδιοι ανέφεραν τέλος ότι η όλη κατάσταση που επικρατεί από τον Ιανουάριο του 1997 μέχρι σήμερα τους προβληματίζει, αλλά ότι αναμένεται η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, ώστε η αρμόδια υπηρεσία να πάρει τα ανάλογα μέτρα προστασίας των κτισμάτων.

Θέσεις εκπροσώπων Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως

Οι εκπρόσωποι του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως του Υπουργείου Εσωτερικών εξέφρασαν στην Επιτροπή την άποψή τους ως προς την ανάγκη μιας σωστής ανάπτυξης της περιοχής, βάσει σχεδίων και όρων εντολής που θα δοθούν από την κυβέρνηση.

Θέσεις εκπροσώπων του ΕΤΕΚ

Οι εκπρόσωποι του ΕΤΕΚ εξέφρασαν την έντονη ανησυχία τους για τη σταδιακή καταστροφή που παρατηρείται στα κτίσματα της περιοχής και τόνισαν την ανάγκη μιας συντονισμένης προσπάθειας για την προστασία και αξιοποίησή τους. Πρόσθεσαν επίσης ότι σε συνεργασία με το Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο ετοιμάζουν μελέτη για όλες τις πτυχές του θέματος με απώτερο σκοπό την από κάθε άποψη ορθολογική προστασία της περιοχής.

Θέσεις εκπροσώπων του ΠΟΑΚ

Οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Οργανισμού Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς τόνισαν στην Επιτροπή την πολιτιστική αξία τόσο των βιομηχανικών κτισμάτων όσο και των κατοικιών και ζήτησαν:

- 1) Τη διατήρηση του χώρου.
- 2) Την αξιοποίησή του, βάσει ενός ορθολογικού σχεδίου.

Ιδιαίτερη σημασία απέδωσαν εξάλλου στο εννιαόροφο μεταλλικό κτίριο του μεταλλείου, το οποίο σταδιακά κατεδαφίζεται και το οποίο, όπως επισήμαναν, είναι και το μοναδικό στο είδος του στην Κύπρο.

Θέσεις κοινοτάρχη Πάνω Αμιάντου και Συνδέσμου Αποδήμων και Φίλων

Πάνω Αμιάντου

Ο κοινοτάρχης και οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Αποδήμων και Φίλων Πάνω Αμιάντου ζήτησαν:

- 1) Τη διατήρηση του δομημένου περιβάλλοντος της περιοχής.
- 2) Την επανασύνδεση της περιοχής με το ηλεκτρικό ρεύμα, η παροχή του οποίου έχει διακοπεί λόγω ακαταλληλότητας των εγκαταστάσεων του μεταλλείου, ώστε να μπορέσουν οι λίγοι κάτοικοι να παραμείνουν στην περιοχή.

- 3) Την ενημέρωση των κατοίκων πριν από τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης για την εν λόγω περιοχή.

Θέσεις Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων

Κύπρου

Οι εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου αποδοκίμασαν το γενικό φαινόμενο που παρατηρείται της μη υλοποίησης ολοκληρωμένης και συγκροτημένης μελέτης για την προστασία μιας περιοχής με επακόλουθο τη σταδιακή και χωρίς επιστροφή καταστροφή του περιβάλλοντος, γεγονός για το οποίο επέρριψαν ευθύνες στην κυβέρνηση.

Διαπιστώσεις και εισηγήσεις της Επιτροπής

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, αφού έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία και τις απόψεις που εκτέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε ομόφωνα στα πιο κάτω συμπεράσματα και εισηγήσεις:

- 1) Το δομημένο περιβάλλον της περιοχής του μεταλλείου Πάνω Αμιάντου αποτελεί αξιόλογο εθνικό περιβαλλοντικό κεφάλαιο, το οποίο πρέπει να προστατευτεί, να διατηρηθεί, να αξιοποιηθεί και να προβληθεί κατάλληλα.
- 2) Αδικαιολόγητα η κυβέρνηση και ειδικότερα οι αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες άφησαν τα κτίρια της περιοχής αφύλακτα και απροστάτευτα οδηγώντας τα με αυτό τον τρόπο στην καταστροφή. Είναι αδιανόητο και απαράδεκτο περιουσία η οποία ανήκει στην κυβέρνηση να αφήνεται στο έλεος οποιουδήποτε και να καταστρέφεται, επειδή καμιά κυβερνητική υπηρεσία δεν αναλαμβάνει την ευθύνη της διαχείρισης και προστασίας της. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος τάσσεται έντονα εναντίον της κατάστασης αυτής επικρίνοντας την κυβερνητική μηχανή για την ανευθυνότητα και την κωλυσιεργία που επέδειξε στο θέμα και καλεί την κυβέρνηση να πάρει όλα τα δέοντα μέτρα, έστω και προσωρινά, για τη φύλαξη και προστασία

του δομημένου περιβάλλοντος. Η Επιτροπή κάνει έκκληση στο Τμήμα Δασών, το οποίο, σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, που κοινοποιήθηκε σε αυτή κατά τις αρχές Οκτωβρίου 1997 μετά την ολοκλήρωση του εν λόγω θέματος, είναι η αρμόδια αρχή για τη διαχείριση των υποστατικών, σε περίπτωση που τα υπό αναφορά κτίσματα δοθούν για ενοικίαση, να προτιμηθούν κατά προτεραιότητα άτομα τα οποία είναι ή υπήρξαν κάτοικοι της κοινότητας Πάνω Αμιάντου και έχουν προσωπικούς και οικογενειακούς δεσμούς με την περιοχή.

- 3) Ακόμη μια φορά παρατηρείται το απολύτως απαράδεκτο φαινόμενο από τη μια να εγκρίνονται και να προωθούνται εμπειριστατωμένα και ορθολογιστικά προγράμματα προστασίας και αξιοποίησης περιοχών και από την άλλη αυτά να μην υλοποιούνται και οι περιοχές να αφήνονται στο έλεος των στοιχείων της φύσεως και της παρανομίας.
- 4) Τέλος, αποτελεί πεποίθηση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος ότι η έκθεση που ετοιμάστηκε το 1994 για τη γενική αναγνώριση της περιοχής Αμιάντου πρέπει να εφαρμοστεί και ως εκ τούτου οι αρμόδιοι οφείλουν χωρίς άλλη καθυστέρηση να υλοποιήσουν τα συμπεράσματα και τις εισηγήσεις της.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι δε θέλετε να πάρετε το λόγο, να προσθέσετε οτιδήποτε.

Το υπ' αριθμόν 5 θέμα τιτλοφορείται "Επέμβαση στο Δασούδι Λεμεσού και περιβαλλοντικές επιπτώσεις". Είναι αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των βουλευτών κυρίων Μάριου Ματσάκη και Γιαννάκη Θωμά.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η έκθεση επίσης είναι ομόφωνη. Εξαρτάται από τους συναδέλφους, εάν θέλουν να ανοίξουν το θέμα ή αν θα συμφωνήσουν στην εισήγηση

όπως θεωρηθεί αναγνωσθείσα και εγκριθείσα. Θα εξαρτηθεί από τους εισηγητές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, και σ' αυτό το θέμα υπάρχει συναίνεση με το συνάδελφο, τον κ. Γιαννάκη Θωμά. Να θεωρηθεί αναγνωσθείσα και εγκριθείσα και να αποσταλεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πολύ καλά.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “ΕΠΕΜΒΑΣΗ ΣΤΟ ΔΑΣΟΥΔΙ
ΛΕΜΕΣΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ”**

Παρόντες:

Δημήτρης Ηλιάδης, πρόεδρος

Ουράνιος Ιωαννίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Κυριάκος Τυρίμος

Τάκης Χατζηγεωργίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος μελέτησε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 25 Νοεμβρίου 1997 και στις 10 Μαρτίου 1998. Το θέμα γράφτηκε στην Επιτροπή έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Μάριου Ματσάκη. Σε μεταγενέστερο στάδιο και προτού αρχίσει η μελέτη του εν λόγω θέματος, η Επιτροπή, με τη σύμφωνη γνώμη του εισηγητή του, αποδέχτηκε την πρόταση του Βουλευτή κ. Γιαννάκη Θωμά να θεωρηθεί και ο ίδιος συνεισηγητής του θέματος.

Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής παρευρέθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών (Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως), Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Υπηρεσία Περιβάλλοντος και Τμήμα Δασών) και Συγκοινωνιών και Έργων (Τμήμα Δημόσιων Έργων), καθώς και ο έπαρχος Λεμεσού, ο δήμαρχος Γερμασόγειας, εκπρόσωποι του ΚΟΤ, της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου, του Ορειβατικού Φυσιολατρικού Ομίλου Λεμεσού και της Επιτροπής Λεμεσού για το Φυσικό Περιβάλλον. Στο στάδιο της εξέτασης του θέματος παρευρέθηκε επίσης το μέλος της Βουλής κ. Ανδρούλα Βασιλείου.

Εισάγοντας το θέμα στην Επιτροπή, ο πρόεδρος της ανέφερε πως αυτό αφορά την ανάγκη αναβάθμισης του παραλιακού δρόμου Λεμεσού, μέρος του οποίου εφάπτεται στο Δασούδι Λεμεσού, έργο για το οποίο εκφράστηκαν έντονες αντιθέσεις, κυρίως από περιβαλλοντικές οργανώσεις.

Ο ίδιος, έχοντας υπόψη γραπτό υπόμνημα του Ορειβατικού Φυσιολατρικού Ομίλου Λεμεσού και της Επιτροπής Λεμεσού για το Φυσικό Περιβάλλον, το οποίο κατατέθηκε στην Επιτροπή, ζήτησε από τους παρευρισκομένους να ενημερώσουν την Επιτροπή κατά πόσο:

- 1) προηγήθηκε του έργου μελέτη επιπτώσεων στο περιβάλλον·
- 2) το έργο ενδέχεται να προκαλέσει σοβαρή επέμβαση στο Δασούδι, ιδιαίτερα από την εκρίζωση όλου του πρασίνου της πρόσοψης·
- 3) ο νότιος πεζόδρομος στο Δασούδι θα ενσωματωθεί σε πεζοδρόμιο και
- 4) μελετάται η κατασκευή κυκλοφοριακού κόμβου στο Δασούδι και συγκεκριμένα στην ανατολική είσοδό του.

Ο εκπρόσωπος της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου, καταθέτοντας και γραπτό υπόμνημα, αφού τόνισε τη μεγάλη

σημασία που έχει η διατήρηση του δάσους για τη Λεμεσό και τους επισκέπτες της, εξέφρασε την έντονη αντίθεσή του στην αναβάθμιση του δρόμου, κατά τρόπο που θα επηρεάζει το Δασούδι και γενικότερα το περιβάλλον της περιοχής. Ειδικότερα, ο ίδιος εκπρόσωπος ζήτησε να αποφευχθούν:

- 1) η εκρίζωση του πρασίνου στην πρόσοψη·
- 2) το τσιμέντωμα του νότιου πεζοδρόμου·
- 3) ο επηρεασμός των πευκοφυτειών και των άλλων δέντρων από τα καυσαέρια λόγω της απουσίας του προστατευτικού “τείχους” των ακακιών·
- 4) η διοχέτευση καυσαερίων και ηχορύπανσης προς τους επισκέπτες·
- 5) ο περιορισμός της λεκάνης συλλογής ομβρίων υδάτων από το τσιμέντωμα του νότιου πεζοδρόμου και
- 6) η κατασκευή οδικού κόμβου μέσα στο Δασούδι.

Ο ίδιος εκπρόσωπος ισχυρίστηκε ότι το όλο έργο θα επηρεάσει σοβαρά το Δασούδι, ενώ ο δρόμος, ο οποίος θα έπρεπε να παραμείνει αστικός δευτερεύουσας σημασίας με κύριο χρήστη τον πεζό, θα μετατραπεί σε υπεραστικό ψηλών ταχυτήτων με κύριο χρήστη το αυτοκίνητο.

Ο εκπρόσωπος του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως πληροφόρησε την Επιτροπή ότι η σκοπούμενη αναβάθμιση του παραλιακού δρόμου σε δρόμο τετραπλής κυκλοφορίας οφείλεται στην ανάπτυξη της περιοχής και αποφασίστηκε ύστερα από διεξαγωγή συγκεκριμένης μελέτης. Σκοπός του έργου, συνέχισε, είναι η απάμβλυνση του κυκλοφοριακού προβλήματος και ο καλλωπισμός της περιοχής με τρόπο που να επηρεαστεί όσο το δυνατό λιγότερο το Δασούδι, ώστε να συνεχίσει να χρησιμοποιείται τόσο για ψυχαγωγία όσο και για άσκηση του κοινού.

Ο ίδιος εκπρόσωπος δήλωσε πως η υπηρεσία του τάσσεται υπέρ της διατήρησης του πρασίνου, αλλά ορισμένα έργα είναι αναγκαία για την αναβάθμιση τόσο του οδικού

δικτύου όσο και του τουριστικού προϊόντος. Είναι εγκληματικό, συνέχισε, δρόμος με τόση ανάπτυξη να παραμένει τόσα χρόνια χωρίς πεζοδρόμια. Ο ίδιος διευκρίνισε ότι όσα δέντρα αναγκαστικά και με τη μεγαλύτερη φειδώ θα κοπούν, λόγω του έργου, θα αντικατασταθούν στο πολλαπλάσιο. Ο πεζόδρομος, συνέχισε ο ίδιος εκπρόσωπος, θα ακολουθήσει περίπου την υφιστάμενη όδευση, ενώ το πλάτος του δρόμου θα παραμείνει όπως αυτό καθορίστηκε από παλιά με ρυμοτομία. Το νέο στοιχείο στο όλο έργο, συμπλήρωσε, είναι ο ποδηλατοδρόμος ο οποίος εκτείνεται κατά μήκος του δρόμου, επηρεάζοντας μόνο λίγα δέντρα. Όσον αφορά το θέμα των ομβρίων υδάτων, συνέχισε, θα ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για αποτροπή οποιωνδήποτε δυσμενών επιπτώσεων.

Τέλος, ο εκπρόσωπος δήλωσε στην Επιτροπή ότι, λόγω της μεγάλης πίεσης / ανάγκης για την αποπεράτωση του έργου και λόγω του ότι το πλάτος του δρόμου ήταν δεδομένο και δεν μπορούσε να αλλάξει, το Υπουργικό Συμβούλιο εξαίρεσε το έργο από την ανάγκη διενέργειας περιβαλλοντικής μελέτης.

Ο έπαρχος Λεμεσού τόνισε στην Επιτροπή ότι το έργο άρχισε να εκτελείται και καταβάλλεται προσπάθεια, ώστε το Δασούδι να επηρεαστεί όσο το δυνατό λιγότερο. Συνεχίζοντας, επισήμανε πως δεν υπάρχει δυνατότητα διαφοροποίησης, διότι η όδευση του δρόμου είναι δεδομένη και οποιαδήποτε διαφοροποίηση θα σήμαινε οικονομική καταστροφή. Ορισμένες αυθαίρετες επεμβάσεις, συνέχισε, μέσα στο Δασούδι, καταβάλλεται προσπάθεια να εκλείψουν.

Ο εκπρόσωπος του Τμήματος Δημόσιων Έργων πληροφόρησε την Επιτροπή για το κόστος και την πορεία του έργου. Συγκεκριμένα, τόνισε ότι ήδη άρχισαν να εκτελούνται τα τρία πρώτα τμήματα του δρόμου ως ακολούθως:

- 1) Α΄ τμήμα από το ξενοδοχείο Churchill μέχρι τον ΚΟΤ·
- 2) Β΄ τμήμα από τη Γερμασόγεια μέχρι τη Μουταγιάκκα και

3) Γ' τμήμα από το ξενοδοχείο Elias Beach μέχρι το ξενοδοχείο Meridien, το κόστος των οποίων θα ανέλθει στο ποσό των £9 εκ., το δε σύνολο του έργου θα κοστίσει περίπου £17 εκ.

Ο δήμαρχος Γερμασόγειας υποστήριξε πως πρέπει να αναβαθμιστεί ο υφιστάμενος δρόμος, τον οποίο αποκάλεσε ασφαλτοστρωμένο χωράφι, και πως πρέπει παράλληλα να αναβαθμιστεί το Δασούδι σε αστικό πάρκο με βελτιωτικά έργα και έργα υποδομής. Τυχόν εκκοπή δέντρων, συνέχισε, θα αποκατασταθεί με τη φύτευση άλλων στο πολλαπλάσιο.

Επιφυλάξεις για το όλο έργο και την αντίθεσή τους στον επηρεασμό του δάσους εξέφρασαν οι εκπρόσωποι του Τμήματος Δασών και του ΚΟΤ.

Σύμφωνα με τον εκπρόσωπο του Τμήματος Δασών, τα σύνορα του πεζοδρόμου θα εισχωρούν μέσα στο δάσος δύο έως τρία μέτρα, με επακόλουθο την εκκοπή δώδεκα ευκαλύπτων, ογδόντα πέντε ακακιών και τριάντα τριών πεύκων. Στόχος τους, τόνισε ο ίδιος εκπρόσωπος, είναι η διάσωση όσο το δυνατό περισσότερων δέντρων.

Ο εκπρόσωπος του ΚΟΤ εξέφρασε την άποψη ότι ο σχεδιασμός του έργου θα έπρεπε να γίνει με τρόπο που να αποδίδεται προτεραιότητα και η δέουσα σημασία στον πεζό και όχι μόνο στα οχήματα. Η προσέγγιση αυτή, συνέχισε ο ίδιος εκπρόσωπος, υπαγόρευε την ανάγκη για υιοθέτηση μέτρων αποθάρρυνσης της κυκλοφορίας οχημάτων στο δρόμο, αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων στο κυκλοφοριακό πρόβλημα της ευρύτερης περιοχής και μείωση των λωρίδων κυκλοφορίας οχημάτων, ώστε να απελευθερωθεί η μέγιστη δυνατή επιφάνεια για χρήση από τους πεζούς.

Συνεχίζοντας, ο ίδιος εκπρόσωπος τόνισε ότι, ιδιαίτερα στο τμήμα του δρόμου κατά μήκος του δάσους, είχαν εισηγηθεί όπως το πεζοδρόμιο και ο ποδηλατόδρομος (εφόσον θα κρινόταν αναγκαίος) θα έπρεπε να αποδεσμευτούν από τη χάραξη των λωρίδων κυκλοφορίας των οχημάτων και να κατασκευαστούν μέσα στο δάσος, σε

απόσταση τουλάχιστον τριών έως τεσσάρων μέτρων από το οδόστρωμα. Δυστυχώς, κατέληξε, οι προτάσεις τους δεν έγιναν αποδεκτές και αντί της προοπτικής και του οράματος ενός περιβαλλοντικά βελτιωμένου δρόμου, που θα εξυπηρετούσε τις ευρύτερες ανάγκες του κοινού, θα αποτελούσε πόλο έλξης των επισκεπτών και θα συνέβαλλε στην περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού, υιοθετήθηκε η τετριμμένη, τυποποιημένη λύση του δρόμου τεσσάρων λωρίδων κυκλοφορίας με νησίδα στη μέση, η οποία εμπεριέχει όλα τα στοιχεία απώθησης του πεζού και ενθάρρυνσης της κυκλοφορίας οχημάτων, με επαύξηση των φαινομένων ρύπανσης, συμφόρησης, θορύβου κ.λπ.

Η εκπρόσωπος της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος δήλωσε πως η υπηρεσία της, η πλέον αρμόδια, δε ρωτήθηκε καθόλου για το έργο και δεν είχε καμία ανάμιξη και γνώση επί τούτου και εξέφρασε την απογοήτευσή της για το γεγονός αυτό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, αφού έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία και τις απόψεις που τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε ομόφωνα στα πιο κάτω συμπεράσματα / εισηγήσεις:

- 1) Είναι λυπηρό και συγχρόνως απαράδεκτο το γεγονός ότι, για έργα τόσο σημαντικά από περιβαλλοντικής άποψης και με τόσο ψηλό κατασκευαστικό κόστος, δεν προηγείται μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων και δε ζητείται η άποψη της πλέον αρμόδιας υπηρεσίας για τέτοια θέματα, της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος. Είναι αδιανόητο από τη μια να ζητούμε από τους πολίτες να συμμορφώνονται με τους ισχύοντες κανονισμούς και από την άλλη η ίδια η κυβέρνηση να εξαιρεί δημόσια έργα από αντίστοιχες υποχρεώσεις.
- 2) Αποτελεί ομόφωνη θέση της Επιτροπής και αίτημά της όπως μη επαναληφθεί η πρακτική της εξαίρεσης έργων από την ετοιμασία μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ιδιαίτερα όταν αυτά ενέχουν ψηλούς περιβαλλοντικούς κινδύνους

και διαμορφώνουν την εικόνα των πόλεων ή του τοπίου μας γενικότερα, όπως ακριβώς συμβαίνει με το υπό εξέταση θέμα, αφού με το εν λόγω έργο διαμορφώνεται μεγάλο μέρος του παραλιακού μετώπου της Λεμεσού.

- 3) Είναι πεποίθηση της Επιτροπής ότι οι θέσεις του ΚΟΤ και του Τμήματος Δασών έπρεπε να ληφθούν υπόψη στο μέτρο του δυνατού και πως οι αρμόδιοι έπρεπε να μην εμμείνουν στην άποψη ότι τα δεδομένα δεν μπορούσαν να διαφοροποιηθούν λόγω προκαθορισμένης από τη ρυμοτομία όδευσης του δρόμου. Σε παρόμοια έργα, πέρα από την οικονομική πλευρά, πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη και άλλες συνισταμένες.
- 4) Είναι πάγια θέση της Επιτροπής Περιβάλλοντος ότι το πράσινο αποτελεί εξαίρετο και σπάνιο περιβαλλοντικό στοιχείο για τον τόπο μας και πρέπει να προστατευτεί, να διατηρηθεί, να αξιοποιηθεί και να προβληθεί κατάλληλα.

Παράλληλα, η Επιτροπή ομόφωνα επικροτεί βελτιωτικά έργα, έργα υποδομής, καθώς και έργα αναβάθμισης του τουριστικού μας προϊόντος, πάντοτε όμως μέσα στα αυστηρά πλαίσια προστασίας του περιβάλλοντος και του οικοσυστήματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το υπ' αριθμόν 6 θέμα τιτλοφορείται "Η προσαγωγή σε δίκη του Κούρδου αγωνιστή Aziz (Ramazan Celik) με την κατηγορία της άγρας πελατών για πώληση του περιοδικού 'Φωνή του Κουρδιστάν'". Είναι αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Απουσιάζει λόγω ασθένειας, κύριε Πρόεδρε.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απουσιάζει ο κ. Αγαπίου λόγω ασθένειας, αλλά, εξ όσων γνωρίζω, είναι ομόφωνη η έκθεση και ταυτόχρονα με την άμεση παρέμβαση της επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Βουλής, δόθηκε και λύση στο πρόβλημα, αφέθηκε ελεύθερος ο άνθρωπος και έχει ξεπεραστεί. Ως εκ τούτου πιστεύω να θεωρηθεί αναγνωσθείσα και εγκριθείσα και να τελειώνουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πολύ καλά.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Η ΠΡΟΣΑΓΩΓΗ ΣΕ ΔΙΚΗ ΤΟΥ
ΚΟΥΡΔΟΥ ΑΓΩΝΙΣΤΗ ΑΖΙΖ (RAMAZAN CELIK) ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΓΡΑΣ
ΠΕΛΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΩΛΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ‘ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΚΟΥΡΔΙΣΤΑΝ’”**

Παρόντες:

Γιαννάκης Αγαπίου, πρόεδρος

Πρόδρομος Προδρόμου

Μάριος Ματσάκης

Δημήτρης Ηλιάδης

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα εξέτασε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα, έπειτα από ομόφωνη πρότασή της, σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 27 Απριλίου και 11 Μαΐου 1998. Στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής οι Υπουργοί Εξωτερικών, Εσωτερικών και Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, καθώς και εκπρόσωποι της Αστυνομίας Κύπρου, της Παγκύπριας Επιτροπής Αλληλεγγύης για το Κουρδιστάν, της Ένωσης Συντακτών Κύπρου και του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών. Στις πιο

πάνω συνεδριάσεις ήταν επίσης παρόντες οι Βουλευτές κύριοι Δώρος Χριστοδουλίδης και Στάθης Κιπτής.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής, εισάγοντας το θέμα εκ μέρους όλων των Μελών της, ανέφερε ότι η σύλληψη από την Αστυνομία του Κούρδου αγωνιστή Ramazan Celik και η άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον του για την πώληση του νόμιμου περιοδικού “Φωνή του Κουρδιστάν” με την κατηγορία της διάπραξης του αδικήματος της άγρας πελατών, κατά παράβαση του άρθρου 188Α του Ποινικού Κώδικα, συνιστά νομικά αβάσιμη και πολιτικά ανορθόδοξη πράξη της κυβέρνησης. Οι πρόνοιες του Ποινικού Κώδικα για την άγρα πελατών προστέθηκαν από το νομοθέτη, για να εξυπηρετήσουν, όπως είπε, άλλους σκοπούς και όχι για να καταστείλουν την ελεύθερη διακίνηση ιδεών και πληροφοριών, η οποία αποτελεί τον πυρήνα του δικαιώματος της ελεύθερης έκφρασης, όπως αυτό διασφαλίζεται τόσο από το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας όσο και από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, την οποία η Κυπριακή Δημοκρατία έχει κυρώσει. Εξάλλου, πρόσθεσε, οι καταγγελίες για πιθανές επεμβάσεις ξένων πρεσβειών, οι οποίες οδήγησαν την κυβέρνηση στις πιο πάνω ενέργειες, προσδίδουν ακόμα μεγαλύτερη σοβαρότητα στο όλο θέμα, αφού κάτι τέτοιο θα συνιστούσε αδικαιολόγητη επέμβαση ξένων κρατών στα εσωτερικά της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η Επιτροπή, για να δώσει στο Σώμα μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα του όλου θέματος, θεωρεί σκόπιμο να παραθέσει σε συντομία το ιστορικό του:

Ο Κούρδος Ramazan Celik συνελήφθη και διώχθηκε ποινικά από την Αστυνομία με την κατηγορία ότι σε δημόσιο χώρο, και συγκεκριμένα στη λεωφόρο Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄ στη Λευκωσία, επιδιόταν επίμονα σε άγρα πελατών ή παρενοχλούσε φορτικά τους διερχομένους με σκοπό την άγρα πελατών, αφού πλησίαζε τους οδηγούς

των διερχόμενων αυτοκινήτων και τους έδειχνε το περιοδικό “Φωνή του Κουρδιστάν” προσφέροντάς το για πώληση.

Το Κίνημα Οικολόγων Περιβαλλοντιστών, απευθυνόμενο προς τον Πρόεδρο της Βουλής, τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, διαμαρτυρήθηκε για τις πιο πάνω ενέργειες της Αστυνομίας, τις οποίες θεωρεί πολιτικά επιζήμιες και επικίνδυνες, αφού φαίνεται να έθεσαν υπό αμφισβήτηση το δικαίωμα της ελεύθερης πολιτικής δράσης, και ζήτησε την απόσυρση των κατηγοριών εναντίον του Ramazan Celik.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως σε επιστολή του προς το Κίνημα Οικολόγων Περιβαλλοντιστών, ημερομηνίας 15 Απριλίου 1998, ανέφερε ότι ο Κούρδος Ramazan Celik κατηγορήθηκε, γιατί η συμπεριφορά του ίδιου αλλά και άλλων συναδέλφων του ενοχλεί κάποια πρόσωπα και ειδικά ξένες πρεσβείες, οι οποίες προβαίνουν και σε διαβήματα προς την κυπριακή κυβέρνηση. Γι’ αυτό και η τελευταία είναι υποχρεωμένη να εφαρμόζει το σχετικό νόμο, παρόλο που το έργο της Αστυνομίας είναι στη συγκεκριμένη περίπτωση άχαρο.

Κατά τη διαδικασία της εξέτασης του όλου θέματος, διαπιστώθηκε από την Επιτροπή ότι ο Αμερικανός πρέσβης συναντήθηκε αρχικά με τον Υπουργό Εξωτερικών εκφράζοντας τα παράπονά του για τη διανομή του περιοδικού “Φωνή του Κουρδιστάν” με την αιτιολογία ότι τα έσοδα από την πώληση του περιοδικού αυτού διατίθενται για την ενίσχυση του Εργατικού Κόμματος του Κουρδιστάν (P.K.K.), οργάνωση την οποία η αμερικανική κυβέρνηση θεωρεί τρομοκρατική. Τα ίδια παράπονα εξέφρασε στη συνέχεια με επιστολή του και προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Θέση του Υπουργού Εξωτερικών είναι ότι η πολιτική της κυβέρνησης, ως προς τον αγώνα του κουρδικού λαού, δεν έχει σε καμιά περίπτωση διαφοροποιηθεί. Οι παραστάσεις του Αμερικανού πρέσβη, οι οποίες σίγουρα υπαγορεύτηκαν από πολιτικά

κίνητρα, σχετικά με τη διανομή του περιοδικού "Φωνή του Κουρδιστάν" και τη διάθεση των εσόδων από την πώλησή του, αντιμετωπίστηκαν, όπως δήλωσε, με το σκεπτικό ότι οι εισπράξεις από την πώληση του περιοδικού αυτού είναι τόσο μηδαμινές, ώστε δεν τίθεται θέμα να ληφθούν οποιαδήποτε μέτρα ή να γίνουν οποιοσδήποτε ενέργειες από μέρους της κυπριακής κυβέρνησης. Το Υπουργείο Εξωτερικών, ανέφερε ο κύριος Υπουργός, δεν εξέτασε σε καμιά άλλη περίπτωση το όλο θέμα και δεν προέβη σε οποιοσδήποτε σχετικές ενέργειες, ενώ ουδέποτε περιήλθε σε γνώση του η επιστολή του Αμερικανού πρέσβη προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ούτε και ενημερώθηκε ποτέ σχετικά από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως. Η κάθε πρεσβεία, πρόσθεσε, έχει το δικαίωμα να εγείρει οποιοδήποτε θέμα την απασχολεί προς οποιοδήποτε υπουργείο, αλλά σίγουρα ο χειρισμός του και η τελική απόφαση ανήκουν στην κυβέρνηση.

Πολιτική της κυβέρνησης, δήλωσε ο ίδιος, σε σχέση με το Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν (P.K.K.), είναι να μην αναμιγνύεται άμεσα στο όλο θέμα λόγω της λεπτότητάς του, αλλά ασφαλώς υποστηρίζει την προστασία των δικαιωμάτων του κουρδικού λαού, διάκειται φιλικά προς τον αγώνα του και σίγουρα δε θεωρεί την οργάνωση αυτή τρομοκρατική. Τονίζεται όμως ότι οι νόμοι της Κυπριακής Δημοκρατίας πρέπει να είναι σεβαστοί από όλους τους κατοίκους της, ημεδαπούς και αλλοδαπούς.

Θέση του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως είναι ότι η σύλληψη και η ποινική δίωξη του Κούρδου Ramazan Celik δεν οφείλονται σε καμιά περίπτωση στην επιστολή του Αμερικανού πρέσβη, αφού αυτή φέρει ημερομηνία 9 Οκτωβρίου 1997, ενώ το πιο πάνω πρόσωπο συνελήφθη στις 6 Οκτωβρίου 1997. Η σύλληψη του Ramazan Celik οφείλεται κατά κύριο λόγο, όπως είπε, στην εγκύκλιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ημερομηνίας 28 Ιουλίου 1997, η οποία καλεί την Αστυνομία να αναλάβει εκστρατεία πάταξης της παράνομης πλανοδιοπώλησης, η

οποία προβλέπεται σε δημοτικούς Κανονισμούς, λόγω καθημερινών παραπόνων πολιτών - οδηγών για παρενόχλησή τους σε ελεγχόμενες από φώτα τροχαίας διασταυρώσεις. Η Αστυνομία συλλαμβάνει και διώκει οποιονδήποτε παρανομεί, ανεξάρτητα από την εθνικότητα ή από τις πολιτικές του πεποιθήσεις, παρόλο που το έργο της στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν ήταν ευχάριστο.

Θέση του Υπουργού Εσωτερικών είναι ότι κανένας αλλοδαπός που ζει και εργάζεται νόμιμα στην Κύπρο δε διώκεται για οποιοδήποτε λόγο, παρά μόνο όταν και εφόσον παρανομήσει, όπως συμβαίνει και με οποιοδήποτε άλλο πολίτη της Δημοκρατίας. Το όλο θέμα της σύλληψης του Ramazan Celik δεν είναι πολιτικό, αφού η πολιτική της κυβέρνησης, ως προς τον αγώνα του κουρδικού λαού, δεν έχει διαφοροποιηθεί με οποιοδήποτε τρόπο, αλλά διαδικαστικό, που πρέπει να διερευνηθεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Θέση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, μετά την εξέταση του όλου θέματος, ήταν ότι δεν εστοιχειοθετείτο το αδίκημα της άγρας πελατών που προβλέπεται στον Ποινικό Κώδικα και ότι, εν πάση περιπτώσει, δεν ενδεικνυόταν η συνέχιση της ποινικής δίωξης εναντίον του Ramazan Celik, γι' αυτό και, κατ' ενάσκησιν της εξουσίας του, με βάση το Σύνταγμα, καταχώρισε αναστολή της σχετικής ποινικής δίωξης. Η έρευνα και καταχώριση της πιο πάνω ποινικής δίωξης εναντίον του Ramazan Celik έγιναν από την Αστυνομία χωρίς οποιαδήποτε προηγούμενη αναφορά στη Νομική Υπηρεσία.

Η Παγκύπρια Επιτροπή Αλληλεγγύης προς το Κουρδιστάν και το Κίνημα Οικολόγων Περιβαλλοντιστών εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την αναστολή της ποινικής δίωξης εναντίον του Ramazan Celik αλλά και για τις διαβεβαιώσεις των αρμόδιων υπουργών για τη μη διαφοροποίηση της κυβερνητικής πολιτικής, σε σχέση με τον αγώνα του κουρδικού λαού.

Εξάλλου, στα πλαίσια της εξέτασης του υπό αναφορά θέματος, η Επιτροπή ασχολήθηκε παρεμπιπτόντως και με την προσαγωγή και κράτηση για δύο τουλάχιστον ώρες σε αστυνομικό σταθμό της Λεμεσού άλλων τεσσάρων Κούρδων και πάλι λόγω της διανομής του περιοδικού “Φωνή του Κουρδιστάν”. Σύμφωνα με τον Υπαρχηγό της Αστυνομίας, η κράτηση των τεσσάρων Κούρδων ήταν, και πάλι λόγω εφαρμογής των Κανονισμών για την παράνομη πλανοδιοπώληση, εντελώς συμπτωματική με την υπόθεση που εξέτασε η Επιτροπή.

Τοποθέτηση της Επιτροπής

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, αφού ολοκλήρωσε την εξέταση του όλου θέματος, κατέληξε κατά πλειοψηφία, υπό το φως όλων των πιο πάνω, στις πιο κάτω διαπιστώσεις και θέσεις:

- 1) Εκφράζει την έντονη απαρέσκειά της για την επέμβαση ξένης πρεσβείας στα εσωτερικά της Κυπριακής Δημοκρατίας και θεωρεί ότι η υποχώρηση της κυβέρνησης σε τέτοιου είδους πιέσεις πλήττει τα κυριαρχικά δικαιώματα της Δημοκρατίας.
- 2) Είναι φανερό ότι η Αστυνομία ενήργησε με βάση τις οδηγίες ξένης πρεσβείας και με κριτήρια καθαρά πολιτικά, ως προς τη σύλληψη και την ποινική δίωξη του Κούρδου Ramazan Celik, συμπέρασμα που εξάγεται καθαρά από την επιστολή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως προς το Κίνημα Οικολόγων Περιβαλλοντιστών. Τα επιχειρήματα του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ότι η σύλληψη του Κούρδου αγωνιστή έγινε λόγω της εκστρατείας της Αστυνομίας για την εφαρμογή των Κανονισμών για την παράνομη πλανοδιοπώληση, δεν πείθουν την Επιτροπή, αφού το πρόσωπο αυτό δεν κατηγορήθηκε καν για παράνομη πλανοδιοπώληση αλλά για άγρα πελατών με βάση τον Ποινικό Κώδικα.
- 3) Εκφράζει ακόμα μια φορά την ικανοποίησή της προς το Γενικό Εισαγγελέα για την επέμβασή του, που αποτέλεσμά είχε την αναστολή της ποινικής δίωξης εναντίον του

Ramazan Celik, αλλά και για τον καθοριστικό του ρόλο και στάση, ως προς την προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων στη Δημοκρατία.

4) Εκφράζει την ευαρέσκειά της για τη διαβεβαίωση του Υπουργού Εξωτερικών ότι δεν έχει διαφοροποιηθεί η κυβερνητική πολιτική σε σχέση με τον αγώνα που διεξάγει ο κουρδικός λαός. Παράλληλα όμως θεωρεί ότι η στάση της κυβέρνησης στο θέμα της πώλησης του περιοδικού "Φωνή του Κουρδιστάν", ιδίως σε σχέση με τα παράπονα που εκφράστηκαν από ξένες πρεσβείες, θα έπρεπε να είχε καθοριστεί όχι από τα μηδαμινά έσοδα που αποφέρει η πώληση του περιοδικού αυτού, αλλά από την αναγνώριση της άσκησης του δικαιώματος της ελευθερίας της έκφρασης και της ελεύθερης μετάδοσης ιδεών και πληροφοριών σε κάθε κάτοικο αυτού του κράτους.

5) Τέλος, η Επιτροπή επιθυμεί να δηλώσει τη συμπαράστασή της προς τον κουρδικό λαό και προς τον αγώνα που αυτός διεξάγει για τον τερματισμό της καταπίεσης και της κατάφωρης παραβίασης των ανθρώπινων δικαιωμάτων από την Τουρκία.

Το Μέλος της Επιτροπής, Βουλευτής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, κ. Πρόδρομος Προδρόμου επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί του όλου θέματος κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το υπ' αριθμόν 7 θέμα είναι της επιτροπής Περιβάλλοντος και πάλι. Το θέμα τιτλοφορείται "Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή". Να παραμείνει;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ναι, και θέλουμε να μιλήσουμε.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Ε, τότε πρέπει να αναγνωσθεί η έκθεση, αντιλαμβάνομαι, κύριε Πρόεδρε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όταν θα είναι παρών ο εισηγητής, αν δε σας ενοχλεί, ο κ. Μούσκος.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Καμία ένσταση, κύριε Πρόεδρε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πρέπει να είναι ο εισηγητής παρών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραμένει επομένως ...

Ναι, κύριε Παπαδόπουλε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ε, ας αναγνωσθεί η έκθεση, για να φαίνεται ότι άρχισε η συζήτηση, ώστε να πάρει προτεραιότητα την άλλη εβδομάδα. Αν βιάζεστε, αν θέλετε να έχει προτεραιότητα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ
ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Η ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΑΝΕΓΕΡΣΗΣ ΤΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ
ΑΦΑΛΑΤΩΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΛΟ ΧΩΡΙΟ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ
ΛΑΡΝΑΚΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΕ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ”**

Παρόντες:

Δημήτρης Ηλιάδης, πρόεδρος

Ουράνιος Ιωαννίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Κυριάκος Τυρίμος

Τάκης Χατζηγεωργίου

Μάρκος Κυπριανού

Μάριος Ματσάκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος μελέτησε το πιο πάνω θέμα, το οποίο ενεγράφη για αυτεπάγγελτη εξέταση από την ίδια με πρόταση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου, σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 2 Ιουνίου και στις 27 Οκτωβρίου 1998.

Στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, καθώς και εκπρόσωποι του υπουργείου του, ο δήμαρχος Λάρνακας, εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ο έπαρχος Λάρνακας και, τέλος, εκπρόσωποι του ΕΤΕΚ και της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου. Κατά την εξέταση του υπό αναφορά θέματος, παρευρέθηκε επίσης στην Επιτροπή ο εισηγητής του θέματος κ. Ανδρέας Μούσκος, καθώς και οι Βουλευτές κύριοι Θάσος Μιχαηλίδης, Νίκος Μουσιούττας και κ. Ανδρούλα Βασιλείου.

Εισάγοντας το θέμα στην Επιτροπή, ο κ. Α. Μούσκος επέκρινε την απόφαση της κυβέρνησης για την αλλαγή και μεταφορά του χώρου ανέγερσης του δεύτερου σταθμού αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή των Αλυκών Λάρνακας. Η περιοχή αυτή, όπως δήλωσε ο ίδιος, ανακηρύσσεται στο Τοπικό Σχέδιο Λάρνακας “ως μοναδικό και αναντικατάστατο εθνικό περιβαλλοντικό και οικολογικό κεφάλαιο”, η προστασία, η αναβάθμιση και ο εμπλουτισμός του οποίου αποτελούν βασικό στόχο του σχεδίου. Έτσι, η δημιουργία σταθμού αφαλάτωσης σε αυτή την περιβαλλοντικά ευαίσθητη και ήδη βεβαρημένη από το σταθμό επεξεργασίας λυμάτων και το αεροδρόμιο περιοχή δεν

την αναβαθμίζει, αλλά αντίθετα την υποβαθμίζει θέτοντας σε κίνδυνο την ισορροπία του οικοσυστήματός της.

Συνεχίζοντας ο εισηγητής επέκρινε την προκήρυξη προσφορών από την πλευρά της κυβέρνησης, χωρίς να προηγηθεί μελέτη για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του συγκεκριμένου έργου, όπως προνοείται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για την εισαγωγή του συστήματος επιμέτρησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Ο ίδιος κάλεσε στη συνέχεια την κυβερνητική πλευρά να επανεξετάσει το όλο θέμα της ανέγερσης σταθμού αφαλάτωσης στη συγκεκριμένη περιοχή λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη και τις απόψεις του Δήμου Λάρνακας. Τέλος, ο εισηγητής κάλεσε την κυβέρνηση να μελετήσει την εναλλακτική λύση της επέκτασης του υφιστάμενου σταθμού αφαλάτωσης αντί για την κατασκευή νέου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος, ζήτησε να ενημερωθεί ειδικότερα:

- 1) Για τους λόγους για τους οποίους αποφασίστηκε η αλλαγή και η μεταφορά του χώρου κατασκευής του σταθμού αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στη Λάρνακα, κατά παράβαση τόσο του Τοπικού Σχεδίου Λάρνακας όσο και του Προγράμματος Προστασίας και Διαχείρισης των Αλυκών της Λάρνακας.
- 2) Για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που είναι δυνατό να επιφέρει η κατασκευή του σταθμού αφαλάτωσης στο ευαίσθητο οικοσύστημα των Αλυκών της Λάρνακας αλλά και στη συγκεκριμένη θαλάσσια περιοχή.
- 3) Για το αν στη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα περιλαμβάνεται και η χωροθέτηση του έργου, καθώς και αν, σε περίπτωση που η περιβαλλοντική μελέτη αποδείξει ότι η συγκεκριμένη περιοχή είναι ακατάλληλη από περιβαλλοντικής πλευράς για την κατασκευή του εργοστασίου, υπάρχει πρόθεση της κυβερνητικής πλευράς να εξετάσει την επιλογή άλλου χώρου.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, τοποθετούμενος ενώπιον της Επιτροπής επί του όλου θέματος, ανέφερε τα πιο κάτω:

- 1) Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για αλλαγή του χώρου κατασκευής του εργοστασίου αφαλάτωσης λήφθηκε με γνώμονα αφενός το κόστος και αφετέρου την προστασία του περιβάλλοντος. Πιο συγκεκριμένα, η κατασκευή του εργοστασίου σε περιοχή που θα απέιχε εννέα χιλιόμετρα από την ακτή θα απαιτούσε και την κατασκευή αγωγών μήκους εννέα χιλιομέτρων, γεγονός που θα αύξανε όχι μόνο το κόστος εκτέλεσης του έργου αλλά και την περιβαλλοντική επιβάρυνση της περιοχής. Με την αλλαγή της τοποθεσίας το εργοστάσιο θα γειτνιάζει αφενός με το διυλιστήριο της Τερσεφάνου, στο οποίο ήδη υπάρχουν αγωγοί για τη μεταφορά νερού και έτσι θα μπορεί να εξυπηρετείται και η μονάδα αφαλάτωσης, και αφετέρου με το σταθμό τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων με αποτέλεσμα να μην αναμένεται ιδιαίτερη αύξηση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης. Επιπλέον, ο επιλεγμένος χώρος κατασκευής του εργοστασίου δε βρίσκεται μέσα στην περιοχή που καλύπτεται από το Πρόγραμμα Προστασίας και Διαχείρισης των Αλυκών της Λάρνακας.
- 2) Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις στο θαλάσσιο χώρο όπου θα εκχύνεται η άλμη έχουν προσμετρηθεί από το Τμήμα Αλιείας του υπουργείου και έχει υπολογιστεί ότι για τη μείωση των επιπτώσεων της άλμης στη θαλάσσια ζωή σε ακτίνα μόνο εκατό μέτρων από το σημείο όπου αυτή θα χύνεται απαιτείται αγωγός μήκους χιλίων πεντακόσιων μέτρων, πράγμα που θα αποτελέσει όρο του σχετικού συμβολαίου. Αναφορικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις στο χώρο κατασκευής του εργοστασίου, αυτές θα προσμετρηθούν στα πλαίσια της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τη διεξαγωγή της οποίας αποφάσισε το Υπουργικό Συμβούλιο και η οποία θα γίνεται παράλληλα με την εκτέλεση του έργου λόγω του

επείγοντος χαρακτήρα του όλου θέματος. Ανάλογα με τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής, θα ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για τον περιορισμό σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο βαθμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην εν λόγω περιοχή.

- 3) Η περιβαλλοντική μελέτη δεν περιλαμβάνει και τη χωροθέτηση του έργου η οποία αποφασίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο. Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για την εισαγωγή του συστήματος επιμέτρησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον, η μελέτη γίνεται από το πρόσωπο στο οποίο έχει κατακυρωθεί η προσφορά, με βάση κριτήρια που θέτει η αρμόδια τεχνική επιτροπή, η οποία και αξιολογεί την όλη μελέτη. Σε περίπτωση που ο επιλεγμένος για την κατασκευή του έργου χώρος αποδειχθεί ακατάλληλος, την αρμοδιότητα για αλλαγή του χώρου έχει το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο έχει και την ευθύνη για τη λήψη της πολιτικής αυτής απόφασης. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το Υπουργικό Συμβούλιο δεν έχει μελετήσει την πιθανότητα αλλαγής του χώρου κατασκευής του εργοστασίου αφαλάτωσης.

Ο Υπουργός ανέφερε τέλος στην Επιτροπή ότι η επέκταση του υφιστάμενου σταθμού αφαλάτωσης της Δεκέλειας αντί για την κατασκευή νέου δε συζητείται από την κυβέρνηση, αφού ως θέμα πολιτικής δεν είναι σοφό όλες οι ανάγκες της Δημοκρατίας σε υδάτινους πόρους να καλύπτονται από σταθμό ο οποίος βρίσκεται σε μη ελεγχόμενη από την ίδια περιοχή.

Ο δήμαρχος Λάρνακας ανέφερε στην Επιτροπή ότι ο δήμος διαφωνεί ριζικά με την κατασκευή του εργοστασίου αφαλάτωσης στη συγκεκριμένη τοποθεσία, η οποία είναι ήδη από περιβαλλοντικής άποψης βεβαρημένη λόγω του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων αλλά και του αεροδρομίου, ενώ αντίθετα θα έπρεπε να ήταν προστατευόμενη, σύμφωνα με το Τοπικό Σχέδιο Λάρνακας και το Πρόγραμμα Προστασίας και

Διαχείρισης των Αλυκών, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο. Ο ίδιος κατέκρινε το γεγονός ότι η άποψη του Δήμου Λάρνακας ως του κατεξοχόν επηρεαζομένου δε λήφθηκε καθόλου υπόψη κατά τη λήψη της συγκεκριμένης απόφασης. Ολοκληρώνοντας ο δήμαρχος Λάρνακας κάλεσε την κυβέρνηση να περιλάβει τη χωροθέτηση του έργου στους όρους της περιβαλλοντικής μελέτης.

Θέση του εκπροσώπου του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως του Υπουργείου Εσωτερικών είναι ότι ο συγκεκριμένος χώρος ο οποίος επιλέχθηκε για την ανέγερση της μονάδας αφαλάτωσης βρίσκεται μέσα σε προστατευόμενη ζώνη λόγω των Αλυκών της Λάρνακας, ζώνη στην οποία απαγορεύεται, μεταξύ άλλων, και η ανέγερση βιομηχανικών οικοδομών. Για το λόγο αυτό, η περιβαλλοντική μελέτη πρέπει να καλύπτει και τη χωροταξική χωροθέτηση του έργου, η οποία είναι αναγκαία για να διαπιστωθεί η καταλληλότητα ή μη της περιοχής.

Ο πρόεδρος του ΕΤΕΚ, αφού πληροφόρησε την Επιτροπή ότι έχει προσωπική επαγγελματική σχέση αναφορικά με το σχέδιο περιοχής του εμπορικού και αστικού κέντρου της Λάρνακας με την ιδιότητα του συντονιστή της ομάδας μελέτης για το σχέδιο αυτό, διευκρίνισε ότι για το συγκεκριμένο θέμα εκπροσωπεί το ΕΤΕΚ. Θέση του ΕΤΕΚ, δήλωσε, είναι ότι η Λάρνακα είναι ήδη περιβαλλοντικά βεβαρημένη περιοχή και ότι η κατασκευή του σταθμού αφαλάτωσης θα επηρεάσει και θα υποβαθμίσει ακόμα περισσότερο το βιότοπο των Αλυκών της Λάρνακας. Για οποιοδήποτε έργο, ανέφερε ο ίδιος, και ιδιαίτερα για τα δημόσια έργα θα πρέπει να διεξάγεται μελέτη πολεοδομικής χωροθέτησης, πριν αποφασιστεί η εκτέλεσή τους, πράγμα που δε συνέβηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση. Το ΕΤΕΚ εισηγείται την αλλαγή του χώρου κατασκευής του έργου, σε περίπτωση που η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων αποδείξει ότι η επιλεγμένη στη Λάρνακα περιοχή είναι ακατάλληλη.

Η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου ανέφερε ότι η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων πρέπει να γίνεται πριν από την έναρξη του έργου και να περιλαμβάνει τη χωροθέτησή του αλλά και όλα τα συναφή έργα υποδομής.

Ειδικότερα, ο εκπρόσωπος του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών, κατακρίνοντας αρχικά την επιλογή του χώρου χωρίς την ενημέρωση και τη συμμετοχή των τοπικών αρχών, ανέφερε ότι πριν από τη διεξαγωγή λεπτομερούς μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα έπρεπε να διεξαχθεί μελέτη για την επιλογή του καταλληλότερου χώρου, του μεγέθους και της μεθόδου αφαλάτωσης, η οποία θα έπρεπε να γίνει από ανεξάρτητους μελετητές. Περαιτέρω, ο νέος χώρος που προτείνεται, σύμφωνα με τον ίδιο, μειονεκτεί ως προς το ότι βρίσκεται πολύ κοντά στο σταθμό επεξεργασίας λυμάτων και σε μια περιβαλλοντικά ευαίσθητη και αξιόλογη περιοχή, καθώς και ως προς το ότι η μεταφορά ρεύματος υψηλής τάσης συνεπάγεται την εγκατάσταση σειράς πυλώνων, οι οποίοι θα διασχίζουν τόσο τα περίχωρα της Λάρνακας όσο και τις Αλυκές με επιζήμιες συνέπειες τόσο για το περιβάλλον όσο και για την υγεία των πολιτών.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, αφού έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία και τις απόψεις που τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε ομόφωνα στις πιο κάτω θέσεις και εισηγήσεις:

- 1) Αντιλαμβάνεται την ανάγκη άμεσης κατασκευής δεύτερου σταθμού αφαλάτωσης λόγω της λειψυδρίας που μαστίζει τη χώρα μας, τονίζει όμως ότι η διαδικασία λήψης της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για την κατασκευή του σταθμού αφαλάτωσης στην περιοχή των Αλυκών της Λάρνακας δεν είναι ορθολογική και τη βρίσκει αντίθετη για λόγους αρχής. Οι Αλυκές της Λάρνακας

αποτελούν σημαντικό βιότοπο και περιβαλλοντικά αξιόλογη και ευαίσθητη περιοχή, η οποία είναι ήδη περιβαλλοντικά βεβαρημένη λόγω του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων και του αεροδρομίου, ενώ βρίσκεται σε προστατευόμενη ζώνη, σύμφωνα με το Τοπικό Σχέδιο Λάρνακας. Είναι αντιφατικό το ίδιο το κράτος να καθορίζει τις διάφορες πολεοδομικές ζώνες και ιδιαίτερα τις προστατευόμενες λόγω της περιβαλλοντικής τους αξίας, όπως στην προκειμένη περίπτωση, αλλά εκ των υστέρων το ίδιο να τις παραβιάζει.

- 2) Επισημαίνει τη διαφοροποίηση της αρχικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για παράλληλη διεξαγωγή της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων με την κατασκευή της δεύτερης μονάδας αφαλάτωσης και επιδοκιμάζει την τελική απόφασή του για διεξαγωγή της μελέτης πριν από την έναρξη της εκτέλεσης του έργου.
- 3) Θεωρεί τη χωροθέτηση των έργων καθοριστικό παράγοντα στην επιμέτρηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, γι 'αυτό και εισηγείται τη συμπερίληψη στους όρους διεξαγωγής της μελέτης για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του σταθμού αφαλάτωσης και μελέτης χωροθέτησης. Η Επιτροπή θεωρεί επίσης απαραίτητη την αλλαγή της επιλεγμένης περιοχής, σε περίπτωση που η περιβαλλοντική μελέτη αποδείξει ότι η εκτέλεση του έργου θα είναι δυσανάλογα επιζήμια για το περιβάλλον και κυρίως για το βιότοπο των Αλυκών.
- 4) Καλεί ακόμα μια φορά τις αρμόδιες αρχές να τηρούν κατά γράμμα τη διαδικασία που προβλέπει η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για το σύστημα επιμέτρησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον (αριθμός απόφασης 35700 του 1991), η οποία συνίσταται τόσο στην προκαταρκτική περιβαλλοντική εξέταση (ΠΠΕ) πριν από τον προγραμματισμό του έργου όσο και στη διεξαγωγή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων πριν από την έναρξη της εκτέλεσης του έργου.

- 5) Έχει την άποψη ότι, πριν να ληφθούν οποιεσδήποτε αποφάσεις, θα έπρεπε να είχε προηγηθεί διάλογος με το Δήμο Λάρνακας και με άλλους τοπικούς φορείς, δεδομένου ότι οι κάτοικοι της περιοχής είναι οι κατεξοχήν επηρεαζόμενοι, αφού με τη δημιουργία του σταθμού αφαλάτωσης υποβαθμίζεται το περιβάλλον, η ποιότητα ζωής τους και η τουριστική ανάπτυξη της περιοχής τους.
- 6) Τονίζει ότι η προστασία του περιβάλλοντος είναι εξίσου σημαντική με την εξεύρεση υδάτινων πόρων, γι' αυτό και θα πρέπει να γίνεται τέτοιος προγραμματισμός και να λαμβάνονται τέτοιες αποφάσεις για την επίλυση του υδατικού προβλήματος, που να προκαλούνται οι ελάχιστες δυνατές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Τέλος, η Επιτροπή ομόφωνα αποφάσισε ότι θα παρακολουθεί την εξέλιξη του όλου θέματος και θα αναμένει να ενημερωθεί από τις αρμόδιες αρχές για τα αποτελέσματα της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και για τις τελικές αποφάσεις της εκτελεστικής εξουσίας, χωρίς να αποκλείει και το ενδεχόμενο να επανεξετάσει το όλο θέμα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και εγώ ευχαριστώ, κύριε Ηλιάδη.

Ναι, κύριε Παρισινέ. Είχα την εντύπωση ότι θα ανοίγαμε σε άλλη συνεδρία ...

Οπωσδήποτε.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εκτός της συμφωνίας να αναβληθεί η συζήτηση λόγω απουσίας του εισηγητού, θα έλεγα ότι έχουμε ακόμα ένα λόγο να αναστείλουμε τη συζήτηση, διότι ήδη ακούγονται άλλοι χώροι, ακούγεται ο Άγιος Θεόδωρος, ακούγεται το Ζακάκι. Ε, μέχρι να σταθεροποιηθεί η προσέγγιση, νομίζω αξίζει τον κόπο να περιμένουμε.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Ε, όχι, είναι κάπως διαφορετικά τα πράγματα. Είναι άλλες δύο μονάδες που προγραμματίζονται που δεν έχουν καμία σχέση. Η Λάρνακα είναι ένας σταθμός, δεύτερος σταθμός προγραμματίζεται για τον Άγιο Θεόδωρο και τρίτος για το Ζακάκι - αυτούς τους δύο θα τους δούμε την Τρίτη στην κοινοβουλευτική επιτροπή και θα επανέλθουμε και με εκείνους στην ολομέλεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, το θέμα παραμένει εγγεγραμμένο και οψόμεθα.

Το υπ' αριθμόν 8 θέμα είναι α) "Αναγκαιότητα άμεσης διάσωσης της μονής Αποστόλου Ανδρέα και όλων των μοναστηριών και εκκλησιών, καθώς και ολόκληρης της θρησκευτικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς στα κατεχόμενα" (αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Λευτέρη Χριστοφόρου) και β) "Η άμεση συντήρηση της εκκλησίας της ιεράς μονής Αποστόλου Ανδρέα, ενόψει του κινδύνου κατάρρευσής της" (αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Κώστα Παπακώστα).

Ναι, κύριε Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Εισηγούμαι η έκθεση να θεωρηθεί αναγνωσθείσα και εγκριθείσα και, επειδή πρόκειται για ένα πολύ σοβαρό θέμα, για το οποίο έχουν γίνει και διάφορες επαφές, εισηγούμαι, εκτός από του να σταλεί στα αρμόδια δικά μας κρατικά τμήματα και το Υπουργείο Εξωτερικών, να δοθούν οδηγίες, για να μεταφραστεί η έκθεση, γιατί έχουμε ήδη μιλήσει με το Ευρωκοινοβούλιο και με διάφορες πολιτικές ομάδες εκεί, για να χρησιμοποιηθεί σε διάφορες επιτροπές και επειδή τώρα υπάρχει μία εξέλιξη σε αυτά τα ζητήματα στο Ευρωκοινοβούλιο, ελπίζουμε να δώσουν σημασία και για τη δική μας πολιτιστική και εκκλησιαστική κληρονομιά στα κατεχόμενα και να ενεργήσουν κατά

τέτοιο τρόπο που να αναγκαστούν ο Αττίλας και η Τουρκία και ο Ντενκτάς να δεχτούν να πάνε κάποιои για επισκευές.

Εν πάση περιπτώσει, θα ήθελα να πω ότι υπάρχει πλήρης φωτογραφική έκθεση του ΕΤΕΚ γι' αυτό το ζήτημα για όποιον ενδιαφέρεται να τη χρησιμοποιήσει στις διάφορες επισκέψεις που κάνουμε ως Βουλή και είναι ορθό να τη χρησιμοποιήσουμε, ζητώντας την υποστήριξη για την αναστήλωση του μοναστηριού του Αποστόλου Ανδρέα, το οποίο πράγματι στην κυριολεξία κινδυνεύει με κατάρρευση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα ήταν ίσως πιο αποτελεσματικό μαζί με τη μετάφραση της έκθεσης να επισυναφθεί και αυτό το υλικό στο οποίο αναφέραστε, για να είναι πιο πειστικά τα δείγματά μας.

Ναι, κύριε Χριστοφόρου.

Λ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ:

Απλώς συμπληρωματικά να αναφέρω ότι συμφωνώ με όσα αναφέρει ο πρόεδρος, αλλά να πούμε ότι γι' αυτό το συγκεκριμένο το θέμα επέδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον και η ελληνική Βουλή, η οποία σε συνεργασία με τη μοναδική επιτροπή, που υπάρχει, Προστασίας και Διαφύλαξης της Πολιτιστικής Κληρονομιάς των Κατεχομένων μας, με πρόεδρο την κ. Αναγνωστοπούλου, κινείται προς αυτή την κατεύθυνση και ως επιτροπή το επισημάναμε ότι πρέπει να έχουμε κάποιου είδους επαφή και επικοινωνία, γιατί ήδη βρίσκονται στη δεύτερη έκδοση βιβλίου και μπορώ να πω είναι το πλέον ολοκληρωμένο σύγγραμμα που αναφέρεται -και με φωτογραφικό υλικό αλλά και με διάφορες υπομνήσεις- στην καταστροφή της πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς μας στα κατεχόμενα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι συμφωνούμε όλοι με την εισήγηση του προέδρου της επιτροπής Προσφύγων και τα όσα είπε έχουν σημειωθεί από τη γραμματεία, φαντάζομαι, για να προωθηθούν όπου δη.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ –
ΕΓΚΛΩΒΙΣΜΕΝΩΝ – ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΩΝ – ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ
ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1) “ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΑΜΕΣΗΣ ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΙ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ, ΚΑΘΩΣ
ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΗΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΣΤΑ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ” ΚΑΙ 2) “Η ΑΜΕΣΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ
ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΕΝΟΨΕΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗΣ ΤΗΣ”**

Παρόντες:

Αριστοφάνης Γεωργίου, πρόεδρος

Κώστας Παπακώστας

Κίκης Γιάγκου

Λευτέρης Χριστοφόρου

Ουράνιος Ιωαννίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων εξέτασε αυτεπάγγελτα τα δύο πιο πάνω θέματα έπειτα από πρόταση των Μελών της, Βουλευτών κυρίων Λευτέρη Χριστοφόρου και Κώστα Παπακώστα σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 8 Οκτωβρίου και στις 5 Νοεμβρίου 1997, καθώς και στις 9 Δεκεμβρίου 1998.

Στα πλαίσια της εξέτασης των υπό αναφορά θεμάτων, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εκπρόσωποι των Υπουργείων Εξωτερικών και Παιδείας και Πολιτισμού, του Τμήματος Αρχαιοτήτων και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Παρευρέθηκε επίσης ο Επίτροπος Προεδρίας για Ανθρωπιστικά

Θέματα, καθώς και εκπρόσωποι της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου, της Συντονιστικής Επιτροπής Καρπασίας, του Σωματείου “Ελεύθερη Ενιαία Καρπασία”, του Σωματείου “Το Ριζοκάρπασο” και της διαχειριστικής επιτροπής της ιεράς μονής Αποστόλου Ανδρέα. Σε όλες τις συνεδρίες της Επιτροπής ήταν παρούσα και η Βουλευτίνα κ. Κατερίνα Παντελίδου, ενώ στη δεύτερη συνεδρίαση της Επιτροπής ήταν παρόντες και οι Βουλευτές κύριοι Μάριος Ματσάκης, Τάκης Χατζηδημητρίου και κ. Ανδρούλα Βασιλείου.

Οι εισηγητές κύριοι Λ. Χριστοφόρου και Κ. Παπακώστας, εισάγοντας τα πιο πάνω θέματα στην Επιτροπή, αναφέρθηκαν στην τραγική κατάσταση στην οποία βρίσκεται σήμερα το μοναστήρι του Αποστόλου Ανδρέα, καθώς τα κτίριά του παρουσιάζουν επικίνδυνες ρωγμές και ο κίνδυνος κατάρρευσής τους είναι ορατός. Η ιστορική αυτή μονή, που αποτελεί κληρονομιά για ολόκληρο το χριστιανισμό, είναι η μόνη που έχει απομείνει στα κατεχόμενα εδάφη, αφού δυστυχώς όλα τα άλλα μοναστήρια που βρίσκονται εκεί είτε έχουν ερειπωθεί είτε έχουν μετατραπεί από το κατοχικό καθεστώς σε τζαμιά.

Η μονή Αποστόλου Ανδρέα, όπως τόνισαν οι ίδιοι, αποτελεί ηθικό εκκλησιαστικό αποκούμπι όλων των εγκλωβισμένων μας και φάρο της Ορθοδοξίας στην κατεχόμενη γη των προγόνων μας, γι’ αυτό και θα πρέπει τόσο η Εκκλησία όσο και το κράτος αλλά και η Βουλή να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες και στα κατάλληλα διαβήματα προς τους διεθνείς οργανισμούς, ώστε οι τελευταίοι να πιέσουν το κατοχικό καθεστώς να επιτρέψει στη δική μας πλευρά την έναρξη το ταχύτερο δυνατό εργασιών αναστήλωσης και συντήρησης της ιστορικής αυτής μονής.

Επιπρόσθετα, ο κ. Λ. Χριστοφόρου, αναφερόμενος στο θέμα της ανάγκης για άμεση διάσωση όλων των εκκλησιών, καθώς και του συνόλου της θρησκευτικής και πολιτιστικής κληρονομιάς μας στα κατεχόμενα, τόνισε πως αυτή ως τμήμα της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς δεν αφορά μόνο την Κύπρο και τον ελληνισμό

γενικότερα αλλά ολόκληρη την ανθρωπότητα, γι' αυτό και ό,τι λεηλατήθηκε, συλήθηκε, καταστράφηκε ή αλλοιώθηκε είναι απώλεια και καταστροφή όχι μόνο για μας αλλά και για ολόκληρο τον παγκόσμιο πολιτισμό.

Η διεθνής κοινότητα, συνέχισε ο ίδιος, θέλοντας να διαφυλάξει την παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά, θέσπισε διάφορες συμβάσεις με ρητές διατάξεις, πήρε αποφάσεις και απηύθυνε συστάσεις που είναι, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες:

- 1) Η Σύμβαση της Χάγης του 1954.
- 2) Η Σύσταση της Γενικής Συνδιάσκεψης της UNESCO του 1964.
- 3) Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία της Αρχαιολογικής Κληρονομιάς, που υιοθετήθηκε στο Λονδίνο το 1969 από τις χώρες μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- 4) Η Σύμβαση του 1970 η οποία συνήφθη υπό την αιγίδα της UNESCO .
- 5) Η Διεθνής Σύμβαση του Παρισιού του 1972.

Η Τουρκία, αν και ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη στη Σύμβαση της Χάγης του 1954, αγνόησε την τήρηση των συμβατικών της υποχρεώσεων στην Κύπρο παραβιάζοντας πολλαπλά τους δεσμευτικές πρόνοιες των διεθνών αυτών κειμένων. Η Τουρκία, με καταφανή στόχο την εξαφάνιση κάθε στοιχείου του πολιτισμού μας στα κατεχόμενα και την παραχάραξη της ιστορίας του τόπου μας, κατέστρεψε την πλούσια πνευματική περιουσία του κυπριακού λαού, που αποτελεί ανεκτίμητο τμήμα της πολιτιστικής κληρονομιάς ολόκληρης της ανθρωπότητας. Η έκταση των λεηλασιών, των κλοπών και των βανδαλισμών σε βάρος της θρησκευτικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς είναι απερίγραπτη και αφορά:

- 1) Σημαντικούς προϊστορικούς και ιστορικούς χώρους με μνημειώδη δημόσια και ιδιωτικά κτίρια.
- 2) Αρχαιολογικά μουσεία και μουσεία λαϊκής τέχνης.

- 3) Μεσαιωνικά κτίρια και αμυντικά τείχη.
- 4) Βυζαντινές και άλλες Εκκλησίες και μοναστήρια. (Είκοσι μία εκκλησίες έχουν μετατραπεί σε τζαμιά, τρεις σε στάβλους, τέσσερις σε στρατιωτικές αποθήκες και δύο σε μουσεία, ενώ πολλές άλλες έχουν λεηλατηθεί, συληθεί και καταστραφεί.)
- 5) Πλούσιες ιδιωτικές αρχαιολογικές συλλογές.
- 6) Πινακοθήκες και αναρίθμητα έργα κεραμικής, γλυπτικής και μικροτεχνίας.

Παρά τις πολλαπλές διαμαρτυρίες της δικής μας πλευράς για τις εδώ και είκοσι τέσσερα χρόνια καταστροφές των ιστορικών και θρησκευτικών μας μνημείων που βρίσκονται στις κατεχόμενες περιοχές αλλά και για την εκποίηση αμύθητης αξίας θησαυρών μας από αρχαιοκάπηλους δεν έχει επέλθει κανένα ουσιαστικό αποτέλεσμα. Γι' αυτό, καθίσταται αναγκαίο:

- 1) Να γίνουν οι αναγκαίες παραστάσεις τόσο προς τα ευρωπαϊκά όσο και προς τα διεθνή σώματα για τη διάσωση της πολιτιστικής και θρησκευτικής μας κληρονομιάς, η οποία αποτελεί και κληρονομιά ολόκληρης της ανθρωπότητας.
- 2) Να ζητήσει η Βουλή την εφαρμογή όλων των συνθηκών που αναφέρονται στη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς με την ταυτόχρονη καταδίκη του κατοχικού καθεστώτος για τις παραβιάσεις που διέπραξε.
- 3) Να ασκηθούν ατομικές και συλλογικές προσφυγές στα αρμόδια διεθνή σώματα τόσο για τις κλοπές και τις λεηλασίες που διαπράχθηκαν όσο και για την καταστροφή που επήλθε σε βάρος της πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς μας.
- 4) Να τεθεί και να συζητηθεί το όλο θέμα στο Εθνικό Συμβούλιο

Ο Επίτροπος Προεδρίας για Ανθρωπιστικά Θέματα, αναφερόμενος στο θέμα της συντήρησης της μονής του Αποστόλου Ανδρέα, δήλωσε πως η υπηρεσία του ετοίμασε υπόμνημα, το οποίο και επέδωσε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, για να το θέσει σε

συζήτηση στην επόμενη συνάντησή του με τον κατοχικό ηγέτη. Με το υπόμνημα αυτό ζητείται να γίνουν όλα τα αναγκαία διαβήματα και οι κατάλληλοι χειρισμοί, ώστε ειδικοί από τη δική μας πλευρά να μπορέσουν να επισκεφθούν τη μονή και, αφού εκτιμήσουν τις ζημιές που αυτή υπέστη, στη συνέχεια να αρχίσουν τις εργασίες αναστήλωσής της.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εξωτερικών δήλωσε πως για το θέμα της διάσωσης της μονής του Αποστόλου Ανδρέα έγιναν παραστάσεις και διαβήματα εκ μέρους του υπουργείου προς τα Ηνωμένα Έθνη. Συγκεκριμένα, έγινε εισήγηση να αποσταλεί στα κατεχόμενα ομάδα επιστημόνων και τεχνικών, για να καταγράψει τις ζημιές και να ετοιμάσει μελέτη για τη συντήρηση της μονής, καθώς και να δοθούν είτε σε εγκλωβισμένους είτε σε πρόσωπα που διαμένουν στις ελεύθερες περιοχές τα αναγκαία χρήματα, για να μεταβούν στη μονή για την επιδιόρθωσή της. Η άλλη πλευρά απέρριψε την πρόταση, γιατί θέλει η ίδια να προβεί στις επιδιορθώσεις, αφού της δοθούν τα χρήματα από την κυπριακή κυβέρνηση, πράγμα που το υπουργείο δεν αποδέχεται, γι' αυτό και θα συνεχίσει τις προσπάθειές του για την υπερπήδηση των δυσκολιών που παρουσιάζονται. Επιπρόσθετα, το υπουργείο μελετά τη σύσταση επιτροπής η οποία να συντονίζει την όλη προσπάθεια, ενώ το όλο έργο της πολλοί φορείς θα μπορούσαν να το βοηθήσουν. Τέλος, ανέφερε πως θα πρέπει να εξευρεθούν τρόποι για να συντηρηθεί η μονή, χωρίς να εξυπηρετούνται οι πολιτικές σκοπιμότητες της άλλης πλευράς.

Ο εκπρόσωπος του Τμήματος Αρχαιοτήτων δήλωσε πώς το τμήμα κατέχει στοιχεία για τα περισσότερα από τα αντικείμενα που υπήρχαν στα μουσεία μας στα κατεχόμενα, τα οποία το βοηθούν να επαναφέρει στην Κύπρο αντικείμενα αρχαιολογικής αξίας που έχουν εξαχθεί παράνομα στο εξωτερικό. Στοιχεία για αντικείμενα που έχουν κλαπεί συλλέγει επίσης από διάφορα περιοδικά, καθώς και από φωτογραφίες που κατέχει η Ιντερπόλ. Επιπρόσθετα, το Τμήμα Αρχαιοτήτων

παρακολουθεί τους καταλόγους δημοπρασιών μεγάλων οίκων του εξωτερικού με σκοπό τον επαναπατρισμό κινητών αρχαιοτήτων. Ο ίδιος ανέφερε επίσης πως, παρ' όλο που οι πρόνοιες της Σύμβασης της Χάγης ρυθμίζουν την προστασία των πολιτιστικών αγαθών, σε περίπτωση ένοπλης συρράξεως, αυτές δυστυχώς δεν έχουν εφαρμοστεί στην περίπτωση της Κύπρου. Τέλος, ανέφερε πως σημαντικό βήμα για τη διάσωση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς έχει γίνει με τη διμερή συμφωνία που συνήφθη μεταξύ Κύπρου και Ηνωμένων Πολιτειών, σύμφωνα με την οποία απαγορεύεται η εισαγωγή κυπριακών αρχαιοτήτων στις Ηνωμένες Πολιτείες χωρίς την άδεια των κυπριακών αρχών.

Ο εκπρόσωπος της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου ανέφερε πως η έκταση των ζημιών που έχουν επέλθει στη θρησκευτική μας κληρονομιά που βρίσκεται στα κατεχόμενα είναι άγνωστος, είναι όμως γνωστό πως από αρκετές εκκλησίες μας, που έχουν μετατραπεί σε τζαμιά, στάβλους και αποθήκες, έχουν αφαιρεθεί τα εικονοστάσια και οι εικόνες, η Αγία Τράπεζα, τα Ιερά Σκεύη και οι τοιχογραφίες, με αποτέλεσμα η καταστροφή τους να είναι ανεπανόρθωτη. Για τις καταστροφές και τις λεηλασίες αυτές των εκκλησιών μας η Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου διαμαρτυρήθηκε επανειλημμένα στα Ηνωμένα Έθνη, στην UNESCO, στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Εκκλησιών και στο Συμβούλιο Εκκλησιών Μέσης Ανατολής.

Η εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας δήλωσε πως εδώ και τρία χρόνια έχουν ανακτηθεί κάποια αγγεία που προορίζονταν για πώληση από οίκους δημοπρασίας του εξωτερικού, αλλά η αγορά από τους οίκους αυτούς έχει περιοριστεί λόγω του πολύ προσεκτικού ελέγχου στον οποίο τώρα αυτοί προβαίνουν. Ως προς τη μη τήρηση των συμβάσεων, δήλωσε πως αυτές είναι αποτελεσματικές ανάλογα με το ποια χώρα έχει προσχωρήσει σε αυτές. Τέλος, ανέφερε πως κύριος

στόχος της δικής μας πλευράς είναι να επισημάνουμε και να ανακτήσουμε την κληρονομιά μας χωρίς να επιδιώκεται οποιοδήποτε πολιτικό όφελος.

Οι εκπρόσωποι της Συντονιστικής Επιτροπής Καρπασίας, του Σωματείου "Ελεύθερη Ενιαία Καρπασία", του Σωματείου "Το Ριζοκάρπασο", καθώς και της διαχειριστικής επιτροπής της ιεράς μονής Αποστόλου Ανδρέα, τόνισαν πως, παρ' όλο που έχουν απευθυνθεί προς τις εκάστοτε κυβερνήσεις, καθώς και προς τα κοινοβούλια της Κύπρου και της Ελλάδας, τις χριστιανικές εκκλησίες, τις κυβερνήσεις των χωρών μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας, το Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και άλλους διεθνείς παράγοντες καλώντας τους να ενεργήσουν, ώστε να γίνει δυνατή η επιδιόρθωση και η διάσωση της μονής, και παρά το ενδιαφέρον και τη θετική στάση που επέδειξαν στο όλο θέμα, μέχρι σήμερα δεν υπήρξε οποιοδήποτε πρακτικό αποτέλεσμα, γιατί το κατοχικό καθεστώς ουδέποτε επέτρεψε τη μετάβαση ειδικού για την επιδιόρθωση της μονής.

Οικονομικό πρόβλημα για την επιδιόρθωση της μονής, όπως οι ίδιοι τόνισαν, δεν υπάρχει, αφού τόσο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας όσο και ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου, καθώς και ο Ηγούμενος της Ιεράς Μονής Κύκλου, επανειλημμένα δήλωσαν ότι είναι πρόθυμοι να διαθέσουν οποιοδήποτε ποσό απαιτηθεί για το σκοπό αυτό. Εξάλλου, στην περίπτωση που δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την επιδιόρθωση της μονής του Αποστόλου Ανδρέα, θα ανοίξει ο δρόμος, όπως ανέφεραν, για την επιδιόρθωση και τη διάσωση και άλλων ιερών μνημείων της Ορθοδοξίας στα κατεχόμενα.

Τέλος, οι πιο πάνω εισηγήθηκαν την άμεση εμπλοκή στο ζήτημα αυτό της κυβέρνησης, της Βουλής, της Εκκλησίας και όλων των αρμόδιων φορέων και οργανώσεων της Κύπρου, οι οποίοι με συντονισμένες ενέργειες θα προβούν στις αναγκαίες παραστάσεις προς τα Ηνωμένα Έθνη, καθώς και προς τους διάφορους διεθνείς οργανισμούς, καλώντας τους να ασκήσουν πιέσεις στο κατοχικό καθεστώς,

ώστε να γίνει κατορθωτό στη δική μας πλευρά να προβεί στην επιδιόρθωση της μονής, η οποία κινδυνεύει να καταρρεύσει.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων δηλώνει πως η καταστροφή της πλούσιας θρησκευτικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς από το κατοχικό καθεστώς, κατά παράβαση όλων των σχετικών διεθνών συμβάσεων, είναι απαράδεκτη. Η ανάγκη διάσωσης της θρησκευτικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς καθίσταται επιβεβλημένη, γι' αυτό και θα πρέπει τόσο η κυβέρνηση όσο και η Βουλή με συντονισμένες ενέργειες:

- 1) Να αξιώσουν την εφαρμογή όλων των συνθηκών που αναφέρονται στη διαφύλαξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς με την ταυτόχρονη καταδίκη του κατοχικού καθεστώτος για τις παραβιάσεις που διέπραξε.
- 2) Να προβούν σε όλες τις αναγκαίες παραστάσεις τόσο προς τα ευρωπαϊκά όσο και προς τα διεθνή σώματα για τη διάσωση της πολιτιστικής και θρησκευτικής μας κληρονομιάς, η οποία αποτελεί μέρος της κληρονομιάς ολόκληρης της ανθρωπότητας.
- 3) Να προβούν σε όλες τις αναγκαίες παραστάσεις προς τους διεθνείς οργανισμούς, ώστε οι τελευταίοι να υποχρεώσουν το κατοχικό καθεστώς να επιτρέψει στη δική μας πλευρά να προβεί στην αναστήλωση της ιστορικής μονής του Αποστόλου Ανδρέα, η οποία κινδυνεύει να καταρρεύσει.
- 4) Να αξιοποιήσουν το δικαίωμα άσκησης προσφυγής στα αρμόδια διεθνή σώματα τόσο για τις κλοπές και λεηλασίες που διαπράχθηκαν όσο και για την καταστροφή της πολιτιστικής και θρησκευτικής μας κληρονομιάς και να αξιώσουν την αποκατάσταση των καταστραφέντων και την επιστροφή των κλαπέντων.

Τέλος, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων εισηγείται στην ολομέλεια του Σώματος να καταγγείλει η κυπριακή Βουλή

σε όλα τα ξένα κοινοβούλια τα πιο πάνω γεγονότα και ταυτόχρονα να ζητήσει τη συμπαράστασή τους, για να σταματήσει η συνεχιζόμενη παρανομία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το υπ' αριθμόν 9 θέμα τιτλοφορείται "Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (Πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση". Είναι αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής. Καλώ τον πρόεδρο της επιτροπής ...

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Νομίζω ότι εδώ θα πρέπει να είναι το στάδιο που θα διακόψει σήμερα η Βουλή, γιατί, προχωρώντας στα θέματα πάρα κάτω, θα είναι εύλογο κανείς να μην ανέμενε να φτάσουμε μέχρι το ένατο και δέκατο θέμα στο Κεφάλαιο Δ' και, ως εκ τούτου, δεδομένης και της απουσίας του κ. Αγαπίου λόγω της ασθένειάς του της ξαφνικής και της σοβαρότητας αυτού του θέματος που ενδιαφέρει, πιστεύω, όλους μας και που πρέπει να παραμείνει ως θέμα προς συζήτηση, γι' αυτό νομίζω ότι είναι ο κατάλληλος χρόνος, για να διακόψουμε τη συνεδρίαση σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συμφωνούμε.

Η επόμενη συνεδρίαση της Βουλής των Αντιπροσώπων θα πραγματοποιηθεί την Πέμπτη, 4 Φεβρουαρίου 1999, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων
(Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).

- 2) Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997. (Πρόταση νόμου).
- 3) Ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997. (Πρόταση νόμου).
- 4) Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 5) Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.
- 6) Οι περί της Επιτροπής του Υδατικού Έργου του Χώρου Απόρριψης και Επεξεργασίας Λυμάτων στο “ΒΑΤΙ” Λεμεσού (Σχέδιο Συντάξεων και χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Επιτροπής και Εξαρτωμένους τους, Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) Κανονισμοί του 1998.
- 7) Οι περί Κτηματομεσιτών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 8) Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.
- 9) Οι περί Υδατοπρομήθειας του Δήμου Γερμασόγειας Κανονισμοί του 1998.
- 10) Οι περί Ελεγκτικής Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών (Ταμείο Προνοίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (12.11.1998).
- 2) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).
- 3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).
(Συνέχιση της συζήτησης).
- 4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (Πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του

προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).

(26.10.98).

5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων,

Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για το θέμα

που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου). (11.11.98).

Πρέπει να πω ότι ο βουλευτής του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκης Χατζηδημητρίου ζητά να εγγραφεί για συζήτηση στην ολομέλεια του σώματος και να παραπεμφθεί στην επιτροπή Εξωτερικών το θέμα “Η αποδέσμευση των εγγράφων της βρετανικής κυβέρνησης, πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε αυτό και η μελέτη που πρέπει να γίνει για αξιοποίησή τους”. Αν δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα εγγράφεται και παραπέμπεται στην επιτροπή Εξωτερικών.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

(Ωρα λήξης: 6.10 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο

των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδώρου Δώρος
Θωμά Γιαννάκης
Ιωαννίδης Ουράνιος
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούπτας Νίκος
Νεοφύτου Αβέρωφ
Ομήρου Γιαννάκης
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος

Πουργουρίδης Χρίστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Ρότσας Χρίστος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γιώργος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χριστοφόρου Λευτέρης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Λεμεσού (Κυρωτικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 2) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 3) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 4) Κοινή έκθεση για τα νομοσχέδια “Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997” και “Ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός)

- Νόμος του 1997”, η αναφορά που έγινε (Δ. Θεοδώρου) και ψήφισή τους σε νόμο (ως 1999).
- 5) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο (ως 1999).
  - 6) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο (ως 1999).
  - 7) Κοινή έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ρυθμίσεως Μαρίνων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994” και για τους κανονισμούς “Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998”, η συζήτηση που ακολούθησε (Δ. Θεοδώρου, Κ. Καζαμίας, Ι. Μακρίδης, Ν. Κλεάνθους, Ν. Κατσουριδής, Α. Νεοφύτου, Δ. Συλλούρης), ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο (ως 1999) και έγκριση των κανονισμών.
  - 8) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Καταχωρήσεως Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο (ως 1999).
  - 9) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Εγγραφής των Κατοίκων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998” και έγκρισή τους.
  - 10) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Ιατρών (Εκπαίδευση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998”, η αναφορά που έγινε (Α. Παρισινός) και έγκρισή τους.
  - 11) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
  - 12) Αναβολή της συζήτησης του θέματος “Ιατρικό απόρρητο και παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ασθενών” και οι σύντομες παρεμβάσεις των εισηγητών του θέματος (Κ. Τυρίμος, Μ. Ματσάκης).
  - 13) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα “Η συνεχιζόμενη καταστροφή και η ανάγκη προστασίας και αξιοποίησης των

κατοικιών της κοινότητας Πάνω Αμιάντου και των εγκαταστάσεων του μεταλλείου, οι προθέσεις της κυβέρνησης και τυχόν ευθύνες που προκύπτουν”.

- 14) Σύντομη διαδικαστική συζήτηση (Δ. Ηλιάδης, Μ. Ματσάκης), έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα “Επέμβαση στο Δασούδι Λεμεσού και περιβαλλοντικές επιπτώσεις”.
- 15) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα “Η προσαγωγή σε δίκη του Κούρδου αγωνιστή Aziz (Ramazan Celik) με την κατηγορία της άγρας πελατών για πώληση του περιοδικού ‘Φωνή του Κουρδιστάν’”.
- 16) Σύντομη διαδικαστική συζήτηση (Δ. Ηλιάδης, Τ. Παπαδόπουλος), έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή” και οι σύντομες αγορεύσεις των κυρίων Δ. Ηλιάδη και Α. Παρισινού.
- 17) Οι σύντομες αγορεύσεις των κυρίων Α. Γεωργίου και Λ. Χριστοφόρου, έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για τα θέματα: α) “Αναγκαιότητα άμεσης διάσωσης της Μονής Αποστόλου Ανδρέα και όλων των μοναστηριών και εκκλησιών, καθώς και ολόκληρης της θρησκευτικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς στα κατεχόμενα” και β) “Η άμεση συντήρηση της εκκλησίας της Ιεράς Μονής του Αποστόλου Ανδρέα ενόψει κινδύνου κατάρρευσής της”.
- 18) Εγγραφή για συζήτηση στο Κεφάλαιο Δ΄ του θέματος “Η αποδέσμευση των εγγράφων της βρετανικής κυβέρνησης, πληροφορίες που περιλαμβάνονται σ’ αυτά και η μελέτη που πρέπει να γίνει για αξιοποίησή τους” από το βουλευτή κ. Τάκη Χατζηδημητρίου.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ – ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 4ης Φεβρουαρίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.12 μ.μ.)

(Αρ. 18)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους κυρίους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αγαπητοί συνάδελφοι, πριν προχωρήσουμε με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, θέλω να σας πληροφορήσω ότι η Επιτροπή Επιλογής υιοθέτησε τις ακόλουθες αλλαγές στη σύνθεση διαφόρων Επιτροπών, τις οποίες εισηγήθηκε η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού, καθόσον αφορά τα μέλη της:

Επιτροπή Εργασίας: Κατερίνα Παντελίδου σε αντικατάσταση Ρίκκου Ερωτοκρίτου.

Επιτροπή Παιδείας: Ρίκκος Ερωτοκρίτου, Αναπληρωτής Πρόεδρος, σε αντικατάσταση Ουράνιου Ιωαννίδη, Πρόδρομος Προδρόμου σε αντικατάσταση Καίτης Κληρίδου.

Επιτροπή Συγκοινωνιών: Χρίστος Ρότσας σε αντικατάσταση Στέλιου Στυλιανού.

Επιτροπή Υγείας: Κατερίνα Παντελίδου σε αντικατάσταση Ρίκκου Ερωτοκρίτου.

Επιτροπή Προσφύγων: Χρίστος Ρότσας σε αντικατάσταση Σωκράτη Χάσικου, Κατερίνα Παντελίδου σε αντικατάσταση Ουράνιου Ιωαννίδη.

Επιτροπή Κανονισμού της Βουλής και Δικαιωμάτων των Βουλευτών: Σωκράτης Χάσικος σε αντικατάσταση Ουράνιου Ιωαννίδη.

Επιτροπή Περιβάλλοντος: Καίτη Κληρίδου σε αντικατάσταση Ουράνιου Ιωαννίδη, Χρίστος Ρότσας σε αντικατάσταση Ευάγγελου Σαμμούτα.

Αυτές είναι οι αλλαγές.

Αρχίζουμε τώρα με τη νομοθετική εργασία. Το πρώτο θέμα είναι “Ο περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” - είναι πρόταση νόμου. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής...παρακαλώ.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ειδικά γι' αυτή την πρόταση νόμου, που μας βρίσκει σύμφωνους, αλλά προέκυψαν κάποια επιπρόσθετα στοιχεία που πρέπει οπωσδήποτε να τα καταθέσουμε, θα παρακαλούσαμε θερμώς να αναβληθεί για μια εβδομάδα, για να κληθεί επίσης η Πολεοδομία και επίσης να παρουσιάσουμε αυτά τα στοιχεία· μόνο για μια εβδομάδα, οπότε, όταν μπει για την ερχόμενη εβδομάδα, αν ο Πρόεδρος θέλει να βάλει συνεδρία γι' αυτό το θέμα την ερχόμενη εβδομάδα, την ερχόμενη εβδομάδα να καταθέσουμε αυτά τα στοιχεία. Και λέω, συμφωνούμε με τη φιλοσοφία του νόμου, αλλά πρέπει να υπάρξουν κάποιες τροποποιήσεις, εφόσον ακουστούν και κάποιες επιπρόσθετες απόψεις ή παρουσιαστούν κάποια επιπρόσθετα στοιχεία.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει αντίρρηση. Αναβάλλεται για την επόμενη εβδομάδα το θέμα αυτό.

Ακόμα ένα δυο θέματα με τους αριθμούς 2 και 3. Υπάρχει κοινή Έκθεση. Τα θέματα αυτά είναι “Ο Περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997” (πρόταση νόμου) και “Ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997” - και αυτή πρόταση νόμου. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

ΧΡ. ΒΕΝΙΑΜΙΝ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1) “Ο ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1997” ΚΑΙ 2) “Ο ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΩΝ (ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ
ΒΕΛΤΙΩΣΗ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1997”**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Κίκης Γιάγκου

Αντώνης Καράς

Στέλιος Στυλιανού

Μάρκος Κυπριανού

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τις πιο πάνω προτάσεις νόμου σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 19 Μαΐου 1997 και 27 Ιανουαρίου 1999. Στα πλαίσια της μελέτης των υπό αναφορά προτάσεων νόμου, οι οποίες κατατέθηκαν στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Δώρο Θεοδώρου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος

ΕΔΕΚ, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών, ο έπαρχος Λευκωσίας, καθώς και εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων και της ΠΑΣΥΔΥ.

Σκοπός των υπό αναφορά προτάσεων νόμου είναι η τροποποίηση των αντίστοιχων νομοθεσιών που διέπουν τα των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης για σκοπούς άρσης της ισχύουσας απαγόρευσης στους δημόσιους υπαλλήλους και στους εκπαιδευτικούς της δημόσιας εκπαίδευσης να κατέχουν θέση κοινοτάρχη ή μέλους χωρικής αρχής ή μέλους συμβουλίου βελτιώσεως.

Σύμφωνα με τον εισηγητή των εν λόγω προτάσεων νόμου, η στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων των δημόσιων υπαλλήλων και των εκπαιδευτικών της δημόσιας εκπαίδευσης είναι αναχρονιστική και αντιδημοκρατική και επιπρόσθετα αντίκειται στο κοινοτικό κεκτημένο με το οποίο προσπαθούμε να εναρμονίσουμε τη νομοθεσία μας. Οι αρνητικές συνέπειες που δυνατό να δημιουργεί η συμμετοχή των πολιτών αυτών στις εκλεγμένες τοπικές αρχές, υποστήριξε, είναι ασήμαντες, ώστε να δικαιολογούν τη στέρηση του δικαιώματος του εκλέγεσθαι σε περισσότερες από σαράντα πέντε χιλιάδες ανθρώπους, οι οποίοι με τις ικανότητες και τις εμπειρίες τους θα μπορούσαν να συνεισφέρουν πολλά στην τοπική αυτοδιοίκηση, ένα θεσμό που θα πρέπει να βελτιώνεται και να ενισχύεται συνεχώς.

Οι εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Εσωτερικών, καθώς επίσης και της Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων, διαφώνησαν με τις πρόνοιες των υπό συζήτηση προτάσεων νόμου, γιατί, όπως ανέφεραν, με την ψήφισή τους αναμένεται να προκύψουν τα πιο κάτω:

- 1) Αναπόφευκτη σύγκρουση των καθηκόντων των δημόσιων λειτουργών με αυτά των εκλεγμένων μελών των τοπικών αρχών. Οι δημόσιοι λειτουργοί πρέπει να εφαρμόζουν πιστά τις νομοθεσίες που τους διέπουν, οι οποίες ρητά προβλέπουν ότι

καθήκον τους είναι η εφαρμογή των αποφάσεων της αρμόδιας σε κάθε περίπτωση αρχής. Οι συγκρούσεις τοπικών συμφερόντων με τη γενικότερη κυβερνητική πολιτική είναι αναπόφευκτες και θα έχουν ως αποτέλεσμα τη σύγκρουση των καθηκόντων των δημόσιων λειτουργών υπό τις διαφορετικές ιδιότητές τους.

- 2) Διακύβευση της υποχρέωσης του δημόσιου λειτουργού για εχεμύθεια και εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που περιέρχονται εις γνώσιν του ως εκ της θέσης του, σε περίπτωση που ο ίδιος λειτουργός εκπροσωπεί και τα συμφέροντα της τοπικής αυτοδιοίκησης.
- 3) Έντονη κομματικοποίηση των εκλογών των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης και κομματικοποίηση των δημόσιων λειτουργών που θα διεκδικούν αξιώματα στις αρχές τοπικής διοίκησης, θέμα που υπόκειται σε περιορισμούς, με βάση τον περί Δημόσιας Υπηρεσίας και τον περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμο.
- 4) Σύγκρουση με τις διατάξεις των υπό αναφορά νομοθεσιών, σύμφωνα με τις οποίες οι δημόσιοι λειτουργοί οφείλουν να αφιερώνουν όλο το χρόνο τους στην εργασία τους.

Ο εκπρόσωπος της ΠΑΣΥΔΥ δήλωσε ότι η οργάνωσή του υιοθετεί τις πρόνοιες των υπό αναφορά προτάσεων νόμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε, με διαφωνία του εισηγητή των υπό αναφορά προτάσεων νόμου κ. Δώρου Θεοδώρου, να εισηγηθεί στη Βουλή την απόρριψή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Είναι η πρώτη φορά που θα προκαλέσω στοίχημα από το βήμα της Βουλής. Θα

καταψηφιστεί αυτή η πρόταση νόμου, αλλά εγώ προκαλώ τους συναδέλφους και στοιχηματίζω μαζί τους ότι σε δύο με δυόμισι χρόνια αυτή η πρόταση θα γίνει νομοθεσία του κράτους, κατ' ανάγκην, μάλιστα, διότι αυτό επιβάλλουν τα ευρωπαϊκά δεδομένα, οι ευρωπαϊκές συνήθειες και τα ευρωπαϊκά κεκτημένα.

Φυσικά, πέραν των ευρωπαϊκών κεκτημένων, είναι και η πραγματικότητα, η οποία ομιλεί αφ' εαυτής. Υπάρχουν σήμερα σαράντα με σαράντα πέντε χιλιάδες πολίτες αυτού του τόπου οι οποίοι έχουν κουτσουρεμένα πολιτικά δικαιώματα. Και, όταν λέω "κουτσουρεμένα", κατά 50% έχουν μόνο το δικαίωμα του εκλέγειν και δεν έχουν το δικαίωμα του εκλέγεσθαι όχι για αξίωμα Προέδρου της Δημοκρατίας, όχι για αξίωμα Υπουργού, όχι για αξίωμα Βουλευτή αλλά για αξίωμα προέδρου κοινότητας ή μέλους της χωρικής αρχής ή του συμβουλίου βελτιώσεως.

Νομίζω είναι περιττό να επαναλάβω τα επιχειρήματα τα οποία επικαλούμαι στην αιτιολογική έκθεση της υποβληθείσας πρότασης νόμου. Αυτοί οι άνθρωποι, αν θέλετε, και λόγω μορφωτικού επιπέδου και λόγω εμπειριών που έχουν, είναι πολύτιμοι για τις κοινότητές τους. Αν λάβουμε υπόψη ποιο είναι το μέσο μορφωτικό επίπεδο των κοινοτήτων μας, ναι, αυτοί οι άνθρωποι είναι πάνω από το μέσο όρο του μορφωτικού επιπέδου των κοινοτήτων τους και είναι σε θέση πολλά πράγματα να προσφέρουν, πάρα πολλά πράγματα. Δεν είναι τυχαίο ότι πολλοί από αυτούς είναι πρόεδροι των συνεργατικών εταιρειών στα χωριά τους και διαδραματίζουν σημαίνοντα ρόλο στην πολιτιστική, στην αθλητική και στην άλλη κοινοτική ζωή, εκτός αυτού του τομέα, όπου φυσικά θα μπορούσαν να προσφέρουν και πάρα πολύ περισσότερα από αυτά τα οποία προσφέρουν σε άλλους τομείς.

Έχω την εντύπωση και την πεποίθηση ότι η απόφαση της Επιτροπής Εσωτερικών, η κατά πλειοψηφία απόφαση, δεν κάνει τίποτε άλλο παρά να τιμωρεί τις κοινότητες. Αυτό κάνει στην πραγματικότητα επιβάλλοντας στις κοινότητες να

στερηθούν τις υπηρεσίες πολύ αξιόλογων και πολύ ικανών μελών τους. Παρ' όλα αυτά, εγώ είμαι βέβαιος ότι η θέσπιση αυτής της νομοθεσίας θα έρθει αναπότρεπτα μέσα σε δύο με δυόμισι χρόνια. Εάν θέλει η Βουλή να μην υποβληθεί σε αυτή την ταλαιπωρία, μπορεί από τώρα να την ψηφίσει.

Γιατί το λέω αυτό το πράγμα; Διότι παρόμοιες προτάσεις που έχουμε υποβάλει ως Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ, αναφορικά με την τοπική αυτοδιοίκηση, ενώ καταψηφίστηκαν το 1997, τώρα με το νόμο περί κοινοτήτων που έρχεται εδώ πέρα γίνονται αποδεκτές και αυτά τα οποία καταψηφίσαμε το 1997 θα τα ψηφίσουμε το 1999. Το ίδιο πράγμα θα συμβεί και με αυτή την πρόταση νόμου. Επομένως, αν θέλει η Βουλή να αποφύγει αυτή την ταλαιπωρία, ας προχωρήσει από τώρα στην ψήφισή της.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είναι άλλος που θέλει να λάβει το λόγο. Από ό,τι αντιλαμβάνομαι από την Έκθεση, η Επιτροπή συνιστά την απόρριψη των δύο προτάσεων νόμου. Φαντάζομαι ότι ο κ. Θεοδώρου είναι εναντίον της απόρριψης.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Φυσικά!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως, να γίνει ψηφοφορία. Κατόπιν αυτού, πρέπει να γίνει ψηφοφορία. Πόσοι είναι υπέρ της απόρριψης;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα πέντε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον της απόρριψης;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι δύο προτάσεις νόμου απορρίπτονται.

Για τα επόμενα θέματα πάλι υπάρχει κοινή Έκθεση - 4 και 5. Τα θέματα είναι “Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και “Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999”. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1) “ΟΙ ΠΕΡΙ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΧΑΙΑΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999” ΚΑΙ 2) “ΟΙ ΠΕΡΙ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΧΑΙΑΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) (ΑΡ. 2) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999”

Παρόντες:

Νίκος Πιπτοκοπίτης, Πρόεδρος

Νίκος Κλεάνθους

Ανδρέας Μούσκος

Ευάγγελος Σαμμούτας

Θάσος Μιχαηλίδης

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε μαζί τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε μεγάλο αριθμό συνεδριάσεών της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ Απριλίου 1998 και Ιανουαρίου 1999. Στα πλαίσια της εξέτασης των πιο πάνω Κανονισμών, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (Τμήματος Οδικών Μεταφορών), του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (Αστυνομίας) και του Υπουργείου Εξωτερικών (Διεύθυνσης Εθιμοτυπίας και Προξενικών Υποθέσεων). Παρευρέθηκε επίσης ο Επίτροπος Νομοθεσίας, καθώς και εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ, του Συνδέσμου Εισαγωγέων Μηχανοκίνητων Οχημάτων, του Παγκύπριου Συνδέσμου Μεταπωλητών Αυτοκινήτων, των αυτοκινητιστικών οργανώσεων ΠΕΕΑ, ΣΕΑΚ, ΕΜΕΠΑ, ΠΕΑΤ και ΠΟΑΤ, της ΠΟΒΕΚ, του Οργανισμού Νεολαίας, της Κυπριακής Ομοσπονδίας Μοτοσικλέτας και της Εταιρείας Υπεραστικών Λεωφορείων Λάρνακας.

Με τους προτεινόμενους Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τη νομοθεσία για τα μηχανοκίνητα οχήματα και την τροχαία κίνηση, εκσυγχρονίζονται οι ισχύοντες Κανονισμοί με απώτερο στόχο την πρόληψη και τον περιορισμό των τροχαίων παραβάσεων και κατ' επέκτασιν των τροχαίων δυστυχημάτων.

Ειδικότερα, με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, με τη μορφή που κατατέθηκαν για τελευταία φορά στη Βουλή, προβλέπονται τα πιο κάτω:

- 1) Απαγορεύεται η, κατά την οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος, χρήση τηλεφώνου με τα χέρια, και αυτό στα πλαίσια των νέων προτεινόμενων υποχρεώσεων των οδηγών να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, ώστε να έχουν κατά την οδήγηση τα χέρια τους ελεύθερα και έτσι να διασφαλίζεται ο άμεσος και πλήρης έλεγχος του οχήματος.
- 2) Αναθεωρούνται οι ισχύουσες διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα σχετικά με τους

επιβάτες μοτοσυκλέτας ή μοτοποδηλάτου, έτσι που να απαγορεύεται παντελώς η μεταφορά επιβάτη μπροστά από τον οδηγό, ανεξαρτήτως του κυβισμού της μηχανής, να επιτρέπεται η μεταφορά ενός μόνο επιβάτη ηλικίας πέραν των δώδεκα χρόνων σε ειδικά κατασκευασμένο κάθισμα πίσω από τον οδηγό και να είναι υποχρεωτικό το προστατευτικό κράνος τόσο για τον οδηγό όσο και για τον επιβάτη είτε εντός είτε εκτός κατοικημένης περιοχής και ανεξαρτήτως του κυβισμού της μηχανής.

- 3) Καθίστανται αυστηρότερες οι ισχύουσες διατάξεις που καθορίζουν τις επιτρεπόμενες προεξοχές σε μηχανοκίνητα οχήματα, εισάγονται νέες διατάξεις που ρυθμίζουν την υποχρεωτική τοποθέτηση προστατευτικών μεταλλικών ράβδων σε βαριά οχήματα και παρέχεται στον Έφορο Μηχανοκίνητων Οχημάτων η εξουσία να χορηγεί κατ'εξαίρεσιν άδεια μεταφοράς προεξέχοντος φορτίου σε οχήματα.
- 4) Τροποποιούνται οι ισχύουσες διατάξεις που καθορίζουν τις προϋποθέσεις εγγραφής μεταχειρισμένων οχημάτων, ώστε εισαγόμενα μεταχειρισμένα λεωφορεία ηλικίας πέραν των τριών χρόνων να μπορούν να εγγράφονται στο όνομα περιφερειακής εταιρείας λεωφορείων, αν κατά την εισαγωγή τους έχουν ηλικία μέχρι έξι χρόνων και συνοδεύονται με πιστοποιητικό καταλληλότητας της χώρας εγγραφής τους.
- 5) Προστίθενται στους ισχύοντες Κανονισμούς νέες διατάξεις για την υποχρεωτική αναγραφή στα διακριτικά σημεία της ταυτότητας των αυτοκινήτων (πινακίδων) των δύο τελευταίων αριθμών του έτους της πρώτης εγγραφής τους, καθώς και για την παροχή στον Υπουργό Εξωτερικών της εξουσίας να παραχωρεί διακριτικά σημεία σε οχήματα που ανήκουν σε διπλωματικές αποστολές.

Στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος και υπό το φως της συζήτησης η οποία διεξήχθη, την Επιτροπή απασχόλησαν ειδικότερα εκείνα τα θέματα που

πραγματεύονται οι Κανονισμοί για τα οποία εκφράστηκαν είτε από Μέλη της είτε από ενδιαφερόμενες πλευρές επιφυλάξεις ή αντιθέσεις. Τα θέματα αυτά, που κρίνεται σκόπιμο να παρατεθούν για σκοπούς πληρέστερης ενημέρωσης του Σώματος, καθώς και οι τελικές θέσεις της Επιτροπής, συνοψίζονται στα ακόλουθα:

1) Υποχρεωτική χρήση κράνους από τον οδηγό και τον επιβάτη μοτοσικλέτας ή μοτοποδηλάτου, ανεξαρτήτως κυβισμού και χώρου οδήγησης

Για τη χρήση κράνους, την οποία υποστήριξαν έντονα οι εκπρόσωποι της Αστυνομίας για λόγους προστασίας όλων όσοι επιβαίνουν σε τέτοια οχήματα, ακόμη και σε αυτά με μηχανή μικρού κυβισμού που χρησιμοποιούνται ευρέως από νεαρά άτομα, οι εκπρόσωποι της Κυπριακής Ομοσπονδίας Μοτοσικλέτας διατύπωσαν επιφύλαξη ως προς την πρακτικότητα του κράνους.

Η Επιτροπή δεν κατάφερε να εξασφαλίσει ομοφωνία για τη σχετική με το πιο πάνω θέμα πρόνοια των Κανονισμών διατυπώνοντας τις ακόλουθες θέσεις :

Ο Πρόεδρος και τα Μέλη της, Βουλευτές των Κοινοβουλευτικών Ομάδων του Δημοκρατικού Κόμματος και του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, δε θεωρούν απαραίτητη τη χρήση κράνους στην περίπτωση μοτοποδηλάτων με κυβισμό μηχανής κάτω των πενήντα κυβικών εκατοστών που διακινούνται μέσα σε κατοικημένες περιοχές, εφόσον τέτοιου είδους μηχανές λόγω του μικρού τους κυβισμού δεν αναπτύσσουν μεγάλη ταχύτητα. Από την άλλη, η χρήση κράνους σε τέτοιες περιπτώσεις δημιουργεί ενδεχομένως στους οδηγούς πρακτικά προβλήματα, ιδιαίτερα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες κατά τους οποίους σημειώνονται πολύ ψηλές θερμοκρασίες.

Αντίθετα, τα υπόλοιπα Μέλη της Επιτροπής, Βουλευτές των Κοινοβουλευτικών Ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, υιοθετώντας τις θέσεις της Αστυνομίας υποστήριξαν την προτεινόμενη με τους

Κανονισμούς χρήση κράνους για όλες τις μοτοσυκλέτες και τα μοτοποδήλατα, οπουδήποτε κι αν διακινούνται, μια και στην πράξη έχει αποδειχθεί ότι η έλλειψη κράνους είναι συχνά η αιτία για την οποία χάνονται ζωές στην ασφαλτο.

2) Κατ' εξαίρεσιν εγγραφή μεταχειρισμένου λεωφορείου ηλικίας μέχρι έξι ετών αντί τριών ετών όπως ισχύει σήμερα, όταν εγγράφεται στο όνομα περιφερειακής εταιρείας λεωφορείων

Οι εκπρόσωποι της Αστυνομίας και του Συνδέσμου Εισαγωγέων Μηχανοκίνητων Οχημάτων διατύπωσαν επιφύλαξη ως προς το θέμα αυτό, γιατί, όπως υποστήριξαν, η αύξηση της ηλικίας των λεωφορείων που θα επιτρέπεται να εγγράφονται αναμένεται να δημιουργήσει προβλήματα στην οδική ασφάλεια. Αντίθετα, την προτεινόμενη ρύθμιση υιοθέτησαν οι εκπρόσωποι της ΠΟΒΕΚ, της ΣΕΑΚ και της ΠΕΕΑ με την προϋπόθεση ότι τέτοια λεωφορεία θα πρέπει κατά την εισαγωγή τους στην Κύπρο να βρίσκονται σε καλή κατάσταση, να συντηρούνται κατάλληλα από τους ιδιοκτήτες τους και να υπόκεινται σε τακτικό έλεγχο από τα κέντρα επιθεώρησης.

Η Επιτροπή, αφού έλαβε ιδιαίτερα υπόψη το ότι με την προτεινόμενη ρύθμιση θα οξυνθεί περισσότερο το πρόβλημα που δημιουργούν για την οδική ασφάλεια τα μεγάλης ηλικίας μεταχειρισμένα οχήματα, δεν υιοθέτησε τελικά τη σχετική με τα πιο πάνω πρόνοια των Κανονισμών.

3) Υποχρεωτική αναγραφή στις πινακίδες των αυτοκινήτων του έτους της πρώτης εγγραφής τους

Οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Συνδέσμου Μεταπωλητών Αυτοκινήτων εξέφρασαν επιφύλαξη ως προς το θέμα αυτό δηλώνοντας ότι εκείνο που έχει σημασία και που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι η καταλληλότητα του οχήματος, ώστε να ανταποκρίνεται στις αναγκαίες προδιαγραφές, ανεξάρτητα από το αν αυτό είναι

καινούργιο ή μεταχειρισμένο.

Με την ευκαιρία της συζήτησης του θέματος αυτού, οι εκπρόσωποι της ΠΕΑΤ και άλλων ενδιαφερόμενων εταιρειών ταξί εισηγήθηκαν την προσθήκη ορισμένων διακριτικών σημείων στις πινακίδες των ταξί, ώστε να καθίσταται δυνατή η αναγνώριση των πειρατικών ταξί.

Η Επιτροπή, θεωρώντας την πιο πάνω προτεινόμενη ρύθμιση έμμεση και αποσπασματική προσπάθεια αντιμετώπισης των προβλημάτων που δημιουργούνται από την κυκλοφορία μεταχειρισμένων αυτοκινήτων, αποφάσισε να μην υιοθετήσει τη σχετική πρόνοια των Κανονισμών θεωρώντας την αχρείαστη και μη εξυπηρετούσα οποιοδήποτε ουσιαστικό σκοπό.

4) Παροχή στον Υπουργό Εξωτερικών της εξουσίας να παραχωρεί διακριτικά σημεία σε οχήματα που ανήκουν σε διπλωματικές ή άλλες ξένες αποστολές

Η Επιτροπή έκρινε σκόπιμο να εισηγηθεί στους εκπροσώπους του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων την ανταλλαγή απόψεων με τους αρμοδίους του Υπουργείου Εξωτερικών ως προς το ποια ακριβώς διακριτικά σημεία κρίνεται σκόπιμο να φέρουν οι πινακίδες των οχημάτων που ανήκουν στις πιο πάνω αποστολές. Με βάση τη ρύθμιση που συμφωνήθηκε από τους εκπροσώπους των δύο πιο πάνω Υπουργείων και υιοθετήθηκε ομόφωνα από την Επιτροπή, στις πινακίδες των εν λόγω οχημάτων θα αναγράφεται ο αύξων αριθμός της διπλωματικής αποστολής, όπως αυτός θα παραχωρείται από τον Υπουργό Εξωτερικών, τα αρχικά γράμματα "CD" (Corps Diplomatique), καθώς και ο αύξων αριθμός του οχήματος που κάθε αποστολή εξουσιοδοτημένα κατέχει. Με αυτή τη ρύθμιση καταργούνται παράλληλα οι πράσινες πινακίδες που χρησιμοποιούνταν μέχρι σήμερα για τα οχήματα των μελών του διπλωματικού σώματος, ρύθμιση η οποία έχει δημιουργήσει στην πράξη σωρεία προβλημάτων λόγω της συχνής

κατάχρησης στην εφαρμογή της από μη δικαιούχους.

5) Υποχρεωτική τοποθέτηση προστατευτικών ράβδων στα βαριά οχήματα και ημερομηνία έναρξης της εφαρμογής της σχετικής διάταξης

Σχετικά με το θέμα αυτό, η Επιτροπή έκρινε σκόπιμο να διερευνήσει τη δυνατότητα επιδότησης από την κυβέρνηση του κόστους εγκατάστασης των αναγκαίων ράβδων από τους ιδιοκτήτες των οχημάτων που επηρεάζονται. Τα αποτελέσματα της διερεύνησης αυτής ήταν η διαπίστωση ότι η κυβέρνηση δε βλέπει λόγους να παράσχει τέτοια επιδότηση, καθώς κάτι τέτοιο αφορά αποκλειστικά τους ιδιοκτήτες των οχημάτων. Παράλληλα, όπως επισημάνθηκε από τους αρμοδίους, με την εγκατάσταση τέτοιων προστατευτικών ράβδων, που η αξία τους κυμαίνεται, ανάλογα με το μήκος τους, μεταξύ £150 και £400, οι ιδιοκτήτες πιθανόν να επωφεληθούν από τη μείωση των ασφαλιστρών τους, μια και με τον τρόπο αυτό βελτιώνεται σημαντικά η ασφάλεια των οχημάτων τους.

Η Επιτροπή, αφού έλαβε ιδιαίτερα υπόψη την ανάγκη που επιβάλλει την τοποθέτηση προστατευτικών ράβδων στα βαριά οχήματα, που δεν είναι άλλη από την αποτροπή των σοβαρών δυστυχημάτων που προκαλούνται συχνά με το σφήνωμα σε αυτά μικρών οχημάτων, αποφάσισε ομόφωνα να υιοθετήσει την προτεινόμενη ρύθμιση. Ταυτόχρονα όμως η Επιτροπή, αναγνωρίζοντας την ανάγκη παροχής ικανοποιητικού χρόνου για συμμόρφωση στην εν λόγω ρύθμιση των ιδιοκτητών των βαριών οχημάτων που έχουν εγγραφεί ή που θα εγγραφούν μέχρι την 1η Ιουλίου 1999, αποφάσισε να προτείνει μεταβατική περίοδο τριών αντί δύο χρόνων μέσα στην οποία θα πρέπει να εφαρμοστεί η σχετική πρόνοια από τα επηρεαζόμενα οχήματα.

Υπό το φως των πιο πάνω θέσεων της, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων ενοποίησε τις διατάξεις των υπό εξέταση Κανονισμών τις οποίες υιοθέτησε σε κείμενο με τον τίτλο "Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και

Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999”, των οποίων ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση με εξαίρεση τις πιο πάνω διαφοροποιημένες θέσεις των Μελών της για τις σχετικές με το θέμα της χρήσης κράνους σε μοτοποδήλατα διατάξεις, τις οποίες και θέτει στην ολομέλεια του Σώματος για τη λήψη τελικής απόφασης.

Με την ευκαιρία της συζήτησης του όλου θέματος, η Επιτροπή καλεί τους αρμοδίους να προβούν στην αναγκαία διαφώτιση του κοινού όσον αφορά τις προτεινόμενες με τις διατάξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών ρυθμίσεις, ώστε η επιδιωκόμενη με αυτές πρόληψη των τροχαίων ατυχημάτων να καταστεί από κάθε άποψη αποτελεσματική. Ταυτόχρονα η Επιτροπή αναμένει ότι τα αστυνομικά όργανα θα προβαίνουν σε ουσιαστικό και συχνό έλεγχο της τροχαίας κίνησης, έτσι που και στην πράξη να υπάρξει συμμόρφωση των οδηγών των μηχανοκίνητων οχημάτων προς τους κανόνες οδικής ασφάλειας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι κανείς που θέλει να λάβει το λόγο;

Ο κ. Σαμμούτας.

ΕΥ. ΣΑΜΜΟΥΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η δική μας κοινοβουλευτική ομάδα, όπως ανεφέρθη και από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων, θα ψηφίσει τους Κανονισμούς για τη χρήση κράνους από τους οδηγούς των μοτοσικλετών και τους επιβάτες οιοδήποτε κυβισμού διά τον λόγον ότι πιστεύουμε ότι για λόγους προστασίας αυτών που οδηγούν τις μοτοσικλέτες ή είναι επιβάτες σε μοτοσικλέτες θα πρέπει αυτό το κράνος να το φέρουν όταν οδηγούν. Αυτός ο λόγος, πιστεύουμε, που μας ωθεί για την προστασία αυτών...γιατί είδαμε πάρα πολλά δυστυχήματα, από έλλειψη κράνους έχουμε πολλούς θανάτους και αυτός ο λόγος μας ωθεί να έχουμε αυτή την άποψη, να φέρουν κράνος

τόσο οι οδηγοί των μοτοσικλετών όσο και οι επιβάτες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρ' όλον ότι, όπως αναφέρεται και στην Έκθεση, συζητήθηκε για πολλές φορές σε πολλές συνεδριάσεις αυτό το θέμα, φαίνεται ότι πιθανώς να υπάρχει κάποια παρερμηνεία ή και παραπληροφόρηση που πιθανώς να οδηγεί σε αρνητικά συμπεράσματα.

Όταν εμείς και το ΑΚΕΛ διαφωνήσαμε με την πρόταση των Κανονισμών αυτών, αφορά μόνο εκείνους τους οδηγούς των μοτοποδηλάτων που είναι κάτω από πενήντα κυβικά εκατοστά μέσα σε κατοικημένες περιοχές, δηλαδή εντός των δήμων, εντός συμβουλίων, που, αντιλαμβάνεστε, δυστυχώς, λόγω και των δρόμων που έχουμε μέσα στις κατοικημένες περιοχές, ειδικά αυτές δεν, μπορεί ούτε καν ταχύτητα να αναπτυχθεί. Επομένως, εάν τώρα πιστεύουμε ότι ψηφίζοντας αυτούς τους Κανονισμούς θα τύχουν και πρακτικής εφαρμογής, ειλικρινά πιστεύω ότι δε θα τύχουν πρακτικής εφαρμογής.

Πέραν αυτού, θα δημιουργήσουν μια σειρά από προβλήματα και, εν πάση περιπτώσει, δεν ξέρω το όποιο κράτος στην προκειμένη περίπτωση θα πρέπει να κάνει πέντ' έξι εγκαταστάσεις κρατητηρίων τύπου Πύλας και Κοκκινότριμιθιάς, για να βάλουμε όλους αυτούς τους νεαρούς μέσα, που οδηγούν αυτά τα μικρά μοτοποδήλατα και οι οποίοι δε θα φορούν το κράνος.

Πέραν αυτού, πρακτικά, ειλικρινά, κύριοι συνάδελφοι, ποιος νεαρός, ποιος χρήστης αυτού του μοτοποδηλάτου που είναι κάτω από τα πενήντα εκατοστά θα φορέσει κράνος κάτω από σαράντα βαθμούς θερμοκρασία και να είναι εγκλωβισμένος εκεί, που αν το πράξει, πράγματι εμείς πιστεύουμε ότι στην κατάσταση που θα

βρίσκεται θα είναι υποβοηθητικό να προβεί σε δυστύχημα αντί να προστατευτεί.

Είναι γι' αυτούς τους λόγους που όλους τους Κανονισμούς εμείς τους υιοθετήσαμε, εκτός από αυτό τον Κανονισμό, που ειλικρινά, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, αν περάσει - που πιστεύω ότι σας πείσαμε και δε θα περάσει- αλλά, αν περάσει, δε θα έχει πρακτική εφαρμογή ή θα δημιουργήσει και επιπλέον πρόσθετα προβλήματα αντί να επιλύσει αυτά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε ή να βοηθήσει τα μέτρα που σκοπεύεται μέσα από αυτούς Κανονισμούς να ληφθούν για μείωση των τροχαίων δυστυχημάτων.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ανεξάρτητα από κυβισμό, η τοποθέτηση κράνους είναι απολύτως αναγκαία. Μέσα στις αστικές περιοχές υπάρχει ένας πάρα πολύ μεγάλος αριθμός ανθρώπων οι οποίοι κινούνται για επαγγελματικούς λόγους, για τη διανομή είτε ως κλητήρες είτε για τη διανομή διαφόρων τροφίμων και άλλων παραγγελιών και είναι πάρα πολύ μεγάλος αυτός ο αριθμός των επαγγελματιών και είναι αποδεδειγμένο από τα στοιχεία της Αστυνομίας ότι οκτώ με εννέα στους δέκα νεκρούς από μοτοποδήλατα πεθαίνουν από τραύματα στο κεφάλι. Άρα, από τα δίτροχα οι νεκροί είναι από κεφαλικά τραύματα και είναι προτιμότερο ακόμα και στη ζέστη να ταλαιπωρούνται λίγο και να υπάρχει η επιταγή του νόμου παρά να τους αφήνουμε εκτεθειμένους όχι απλώς στον κίνδυνο να τραυματιστούν, αλλά να διακινδυνεύουν καθημερινά τη ζωή τους, και δεν μπορώ να καταλάβω γιατί δεν πρέπει να ψηφίσουμε αυτό το πράγμα.

Και, αν κάποια παιδιά δε συμμορφώνονται, είναι ευθύνη της κοινωνίας και των οικογενειών να υποδείξουν την ορθή συμπεριφορά στα παιδιά και είναι αδιανόητο να λέμε "επειδή δε θα φορούν τα παιδιά το κράνος, δεν πρέπει να νομοθετήσουμε". Θα

νομοθετήσουμε, για να δείξουμε προς ποίαν κατεύθυνση πρέπει να συμπεριφέρεται η νεολαία, για να διασώσει τον εαυτό της, τις οικογένειές της αλλά και την κοινωνία από τραγωδίες οι οποίες καθημερινά συμβαίνουν και τις ζούμε όλοι μας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Κληρίδου.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, νιώθω την ανάγκη να πω και εγώ δυο λόγια, διότι έχω ασχοληθεί με το θέμα της οδικής ασφάλειας και ιδιαίτερα με τις οικογένειες ορισμένων θυμάτων τροχαίων δυστυχημάτων και άλλων δυστυχημάτων και με πολλά άτομα που έχουν μείνει παραπληγικοί, και θέλω να επισημάνω ότι είναι πολύ σημαντική η χρήση του κράνους, πάρα πολύ σημαντική.

Υπάρχει μία λανθασμένη εντύπωση ότι τα δυστυχήματα συμβαίνουν έξω, στα high ways. Συμβαίνουν εξίσου συχνά μέσα στις πόλεις και δυστυχώς πολλά νεαρά άτομα που χρησιμοποιούν μοτοποδήλατα τα αλλάζουν τα κυβικά τους και τα κάνουν πιο δυνατά. Φυσικά, αυτό είναι παράνομο, αλλά δε σημαίνει ότι δε συμβαίνει το κακό. Νομίζω ότι είναι πολύ προτιμότερο να δρώνουν τα παιδιά με το κράνος παρά να καταλήγουν παραπληγικοί. Και είμαι σίγουρη ότι υπάρχουν κράνη που έχουν κατασκευαστεί για χρήση σε πολύ ψηλές θερμοκρασίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγεωργίου, ο κ. Ματσάκης.

Γ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, οι Κανονισμοί που έχουμε μπροστά μας σήμερα ουσιαστικά αποτελούν, στην πλειοψηφία τους τουλάχιστον, προσπάθεια για βελτίωση υφιστάμενων Κανονισμών με απώτερο στόχο να προσπαθήσουμε να περιορίσουμε, κατά το δυνατό,

τα τροχαία δυστυχήματα. Είναι μέσα στα πλαίσια αυτά που ομοφωνήσαμε στα περισσότερα από τα σημεία και ιδιαίτερα στα σημεία που αφορούν κάποιες βελτιώσεις των Κανονισμών, σε ό,τι αφορά τα φορτηγά για τις προεξοχές, να μην ξεπερνούν τα δέκα εκατοστά, όσον επίσης και για την τοποθέτηση προστατευτικών ράβδων στα φορτηγά για τον περιορισμό των δυστυχημάτων που είχαμε σε μεγάλο βαθμό, ιδιαίτερα από μικρά αυτοκίνητα, που έμπαιναν και σφηνώνονταν κάτω από τα μεγάλα φορτηγά.

Και είναι σε αυτό το σημείο που είχαμε ζητήσει από πλευράς κυβέρνησης, ιδιαίτερα για τα υφιστάμενα φορτηγά, που είναι γύρω στις δωδεκάμισι χιλιάδες, να δοθεί μια επιχορήγηση αυτής της δαπάνης, για να προστεθεί αυτή η προστατευτική ράβδος, έτσι που να έχει και άμεση εφαρμογή. Δυστυχώς, βρήκαμε αρνητική τοποθέτηση από πλευράς κυβέρνησης με αποτέλεσμα να υποχρεωθούμε σαν Επιτροπή να εισηγηθούμε μια τριετή περίοδο, έτσι που να μπορέσει να εφαρμοστεί για τα υφιστάμενα φορτηγά.

Είναι επίσης μέσα στα ίδια πλαίσια που ομοφωνήσαμε για το θέμα της μη χρήσης τηλεφώνου από οδηγούς κατά τη διάρκεια της οδήγησης.

Και θα πρέπει να πούμε ότι ο λόγος που υπήρξε η διαφωνία, σε ό,τι αφορά τη χρήση κράνους από τα μοτοποδήλατα, δεν είναι γιατί εμείς δε θέλουμε να προστατεύσουμε τα παιδιά που χρησιμοποιούν τα μοτοποδήλατα, αλλά πρέπει να πούμε ότι την τραγική εμπειρία των δυστυχημάτων, σε ό,τι αφορά τα δίκυκλα, δεν είναι κατά κύριο λόγο με τα μοτοποδήλατα που την είχαμε. Είναι εκεί που δεν εφαρμόζεται η υφιστάμενη νομοθεσία. Η συντριπτική πλειοψηφία των δυστυχημάτων αφορά μοτοσικλότες μεγάλου κυβισμού, όπου υπάρχει νομοθεσία για χρήση κράνους, που δεν το χρησιμοποιούν οι χρήστες της μοτοσικλέτας, και έχουμε τα δυστυχήματα και τα πιο πολλά θανατηφόρα οφείλονται σε αυτό το λόγο.

Είναι εδώ που δυστυχώς δεν μπόρεσε η Αστυνομία να επιβάλει, αν θέλετε, τη νομοθεσία, που ψηφίζουμε. Και εμείς πιστεύουμε ότι δε χρειάζεται να επεκτείνουμε τη

νομοθεσία, για να καλύψει τα μοτοποδήλατα. Εκείνο που χρειάζεται είναι να ζητήσουμε από την Αστυνομία να επιβάλει τη νομοθεσία πάνω σε εκείνη την κατηγορία των δικύκλων που είναι και τα πιο επικίνδυνα, δηλαδή τις μοτοσικλέτες μεγάλου κυβισμού, που προκαλούν και τα πιο πολλά θανατηφόρα δυστυχήματα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Τούτη η συζήτηση φέρνει σε εφαρμογή το ίδιο το παράδειγμα που λέει ο Parkinson στο βιβλίο του «Parkinson Law Νούμερο Δύο» αλλά δε θα αντισταθώ στον πειρασμό να πω και εγώ, με αφορμή τα όσα άκουσα τελευταίως, την άποψή μου - την έχω από πολύ παλιά, αλλά δεν είδα καμιά φορά να υποστηρίζετε την άποψή μου.

Είναι γεγονός, είναι παραδεκτό ότι είναι τα δίκυκλα μεγάλου κυβισμού που προκαλούν...όχι που προκαλούν, που υφίστανται -διότι είναι τα θύματα- τα παραπάνω θανατηφόρα δυστυχήματα. Με αφορμή άλλο νομοσχέδιο που ήρθε στην Επιτροπή Νομικών για τα αυτόφωρα αδικήματα, μας ελέχθη από την Αστυνομία ότι αυτά τα μεγάλου κυβισμού οχήματα, τα δίκυκλα, ούτε όταν δεν έχουν αριθμούς εγγραφής ούτε όταν οι οδηγοί δε φορούν κράνος -και οι παραπάνω δε φορούν, διότι είναι μέρος της όλης παρουσίασης του Makismo- δεν μπορούν να τους σταματήσουν, δεν μπορούν να τους συλλάβουν, δεν μπορούν να τους κατηγορήσουν.

Και εγώ διερωτώμαι: Εάν όντως είναι -και είναι- μεγάλη τραγωδία για τον τόπο μας αυτοί, όπως λέει και ένας δημοσιογράφος, οι θάνατοι με οχήματα, γιατί δεν απαγορεύεται η κυκλοφορία δικύκλων μεγάλου κυβισμού στους δρόμους; Αν είναι για αγωνιστικούς σκοπούς, έχει χώρους που κάμνουν τις ασκήσεις τους, τα γυμνάσιά τους- και ας τα κάμνουν. Η σωστή λύση είναι η απαγόρευση είτε πλήρης της εισαγωγής ή η

εισαγωγή, όπως γίνεται με άλλα αγωνιστικά οχήματα, μόνο για τους χώρους των αγωνιστικών οχημάτων. Αφήνω κατά μέρος που ακούω ότι μερικά από αυτά στοιχίζουν ολόκληρη περιουσία -£10.000, £7.000, £15.000. Δεν καταλάβω: Γιατί η Βουλή, αν αισθάνεται τόσο έντονα, δεν προχωρά να το απαγορεύσει;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα που συζητούμε είναι σοβαρό. Είναι σοβαρό, από όποια πλευρά και αν το αντιμετωπίσει κάποιος. Όμως, νομίζω ότι, στην προσπάθειά μας να προστατεύσουμε ζωές, ίσως άθελά μας περνούμε σε μια υπερβολή. Θεωρητικά, ο οδηγός μοτοποδηλάτου των πενήντα κυβικών εκατοστών έχει περίπου την ίδια ταχύτητα λόγω δρόμων αλλά και λόγω δυνατότητας της ίδιας της μηχανής με τον ποδηλάτη.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Με συγχωρείτε! Είμαι ένας από τους λίγους εδώ που χρησιμοποιούν και μοτοποδήλατο και μοτοσικλέτα και ποδήλατο. Οι ταχύτητες των σημερινών ποδηλάτων και η εκκίνησή τους είναι απερίγραπτη. Μην πάτε στην παιδική σας ηλικία, στα ποδήλατα που ξέρατε τότε· είναι άλλη τεχνολογία.

Λοιπόν, δεν επιβάλλουμε στους ποδηλάτες ούτε επιβάλλεται πουθενά στον κόσμο να φορούν κράνος. Εκείνα τα κράνη τα ελαφρά που φορούν -και είδαν μερικοί συνάδελφοι- είναι προαιρετικά. Ούτε, όσο γνωρίζω, υπάρχει χώρα της Ευρώπης όπου για μοτοποδήλατα εντός των πόλεων επιβάλλεται κράνος. Στην Ελλάδα επιτρέπεται να χρησιμοποιούν μοτοποδήλατα, είμαι βέβαιος, μέχρι 75 cc -κάποιος συνάδελφος είχε πει

και για 100 cc μέσα στην πόλη.

Δε θέλω να παραπέμψω υποχρεωτικά στο τι ισχύει στην Ευρώπη -δεν είναι αυτή η σκέψη μου. Πιστεύω όμως ότι με τις ταχύτητες που έχουμε στις δικές μας τις πόλεις με τους πυκνοκατειλημμένους δρόμους, με την πραγματική χρήση μοτοποδηλάτου που γίνεται, η επιβολή κράνους θα δημιουργήσει πολύ περισσότερα προβλήματα, πολύ περισσότερα προβλήματα -και εδώ συμφωνώ με τον κ. Πιπτοκοπίτη- από αυτά που στοχεύει να επιλύσει. Υπάρχει μεταξύ ασφάλειας, άνεσης, κόστους μια φόρμουλα, ένας συσχετισμός. Αν δυσκολέψουμε τη ζωή των μοτοποδηλατιστών, που αυτοί είναι συγκεκριμένες κατηγορίες ανθρώπων, απλά θα τους υποχρεώσουμε να τα εγκαταλείψουν. Θα τους υποχρεώσουμε να καταφύγουν σε άλλα μέσα ή να παρανομούν.

Γι' αυτό, κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι, επειδή είναι για δεύτερη φορά το θέμα αυτό που έρχεται μπροστά μας, θεωρώ ότι ναι, η ασφάλεια είναι σημαντική, όμως νομίζω ότι οι υπερβολές, ξέρετε, η εξεζητημένη αντιμετώπιση ενός θέματος δεν οδηγεί σε αύξηση της ασφάλειας. Άλλωστε, η καταπληκτική πλειοψηφία των δυστυχημάτων είναι με μοτοσικλέτες μεγάλου κυβισμού που γίνονται κυρίως εκτός πόλεως.

Γι' αυτό, πιστεύω ότι θα ήταν καλά να δώσουμε τη δυνατότητα και την ευκαιρία στην Αστυνομία να αστυνομεύσει εκεί που υπάρχει πραγματικός κίνδυνος και πραγματικό πρόβλημα και να αφήσουμε τις χαμηλές ταχύτητες και τα μικρά οχήματα. Να διαπαιδαγωγήσουμε, να ελέγξουμε αυτό που είπε η κ. Κληρίδου, που είναι σωστό, ότι γίνονται μετατροπές κάποτε που αυξάνουν την ταχύτητα, και να μην είμαστε υπερβολικοί. Γιατί με την υπερβολή μπορεί να οδηγηθούμε και σε παραλογισμό και σε ό,τι αφορά τους οδηγούς αυτοκινήτων. Διότι, αν φορούσε κράνος θεωρητικά ένας οδηγός αυτοκινήτου, μπορούσε να σώζαμε είκοσι με τριάντα ζωές το χρόνο. Διότι, πολλά είναι τα κτυπήματα και στο κεφάλι μετά από δυστύχημα με αυτοκίνητο. Δεν

καταφεύγουμε σε τέτοιες ακρότητες και εισηγούμαι ότι και αυτό είναι ακρότητα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Επειδή υπάρχει η ψευδαίσθηση ότι, αν ένα δίκυκλο είναι κυβισμού λιγότερου των πενήντα εκατοστών, ο κίνδυνος δεν είναι μεγάλος, θα πρέπει να σας υπενθυμίσω το εξής: Ένα μοτοποδήλατο των πενήντα κυβικών μπορεί να αναπτύξει ταχύτητα μέχρι και πενήντα χιλιόμετρα την ώρα. Αν συγκρουστεί με ένα αυτοκίνητο σε κατά μέτωπο σύγκρουση, το οποίο επίσης ταξιδεύει με πενήντα χιλιόμετρα την ώρα ταχύτητα, η ταχύτητα με την οποία το κεφάλι του μοτοσικλετιστή θα κτυπήσει τον ανεμοθώρακα του αυτοκινήτου θα είναι εκατό χιλιόμετρα την ώρα, που σημαίνει ότι θα γίνουν θρύψαλα και ο ανεμοθώρακας αλλά και το κρανίο του μοτοποδηλατιστή. Οπότε, ας μη νομίζουμε ότι, επειδή πηγαίνουν με τριάντα ή πενήντα ή σαράντα χιλιόμετρα την ώρα, ο κίνδυνος δεν είναι εξίσου μεγάλος. Γιατί είναι σε συνάρτηση με τους άλλους χρήστες του δρόμου που πρέπει να δούμε το πρόβλημα.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Ένας πεζός, αν συγκρουστεί με αυτοκίνητο ...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Αν ο πεζός είναι στάσιμος και το αυτοκίνητο κινείται με πενήντα χιλιόμετρα, τότε θα είναι πενήντα, θα είναι μισή η ταχύτητα. Δεν εισηγούμαι, βεβαίως, ότι πρέπει και οι πεζοί να φορούν κράνη.

(Γέλια.)

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ο συνάδελφος σχεδόν να εισηγηθεί ότι και οι οδηγοί αυτοκινήτων θα πρέπει να

φορούν.

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι, όταν επιβληθεί ότι όλοι οι οδηγοί μοτοποδηλάτων πρέπει να φορούν κράνη, έστω και αν σώζονται μία με δύο ζωές το χρόνο, μία με δύο ζωές το χρόνο, αυτός είναι ικανοποιητικός λόγος για τον οποίο αυτή η Βουλή θα πρέπει να συμφωνήσει σε αυτή την τροποποίηση.

Θα ήθελα επίσης, επειδή έχω το λόγο, κύριε Πρόεδρε, να αναφερθώ και στην πρόνοια που αφορά τη χρήση των τηλεφώνων. Νομίζω ότι γίνεται δυσμενής διάκριση ή ίσως δε δίδεται η κατάλληλη σημασία στο γεγονός ότι δεν είναι το τηλέφωνο και η χρήση του τηλεφώνου μόνο που δεν αφήνουν τους οδηγούς ή δεν αφήνουν τα χέρια των οδηγών ελεύθερα. Ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος σωστά κατάλαβε ότι κάνουν και άλλα πράγματα οι οδηγοί με τα χέρια τους, όταν οδηγούν ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Πολλά πράγματα.

(Γέλια.)

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Μιλώ για το δεξί χέρι, όχι για το αριστερό, κύριε.

... ένα εκ των οποίων είναι η χρήση καπνικών προϊόντων, πούρων, σάντουιτς, αναψυκτικών, οπότεν καλό είναι να έχουμε υπόψη μας ότι είναι για όλους αυτούς τους παράγοντες που πρέπει τα χέρια των οδηγών να είναι ελεύθερα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η σημερινή συζήτηση με φέρνει πίσω, στη συζήτηση για την επιβολή της ζώνης, της υποχρέωσης να φορούν οι οδηγοί μας ζώνη. Θυμάμαι ότι και

τότε εσυζητείτο κατά πόσο θα πρέπει στην πόλη οι οδηγοί να έχουν ζώνη.

Είμαστε ο μόνος τόπος στον κόσμο που αυτοσχεδιάζουμε και δε δεχόμαστε τις απόψεις των εμπειρογνομόνων, τις απόψεις των ειδικών. Μας λέχθηκε κατ' επανάληψιν ότι οι συνέπειες από δυστυχήματα από οδηγούς που δεν έφεραν ζώνη ήταν εξίσου σημαντικές τόσο σε υπεραστικούς δρόμους όσο και μέσα στις πόλεις.

Επιτρέψτε μου να πω και κάτι άλλο, για να δείτε ποια είναι η νοοτροπία μας ως κυπριακού λαού. Όταν για πρώτη φορά μπήκα μέσα σε αυτοκίνητο που οδηγός του ήταν τότε δικαστής και σήμερα είναι του Ανωτάτου Δικαστηρίου και έβαλε ζώνη, όταν δεν υπήρχε ο νόμος, πρέπει να πω ότι πήγα να γελάσω που είδα τον άνθρωπο που φόρεσε ζώνη. Σήμερα δεν μπορώ να οδηγήσω χωρίς να βάλω τη ζώνη.

Άρα, λοιπόν, σωστά έχει πει ο κ. Ματσάκης: Αυτό που πρέπει να εξετάσουμε δεν είναι ο αριθμός των δυστυχημάτων -που εγώ λέω είναι πολλά και σε αυτή την κατηγορία· είναι οι συνέπειες που έχει ένα δυστύχημα που πρέπει να μας απασχολήσουν. Αν, δηλαδή, η ύπαρξη αυτού του κράνους είναι διαπιστωμένο από εμπειρογνώμονες και από τα ποσοστά τα οποία έχουμε από την Εγκληματολογική Υπηρεσία, αν οι συνέπειες είναι με την ύπαρξη του κράνους ολιγότερες, λαμβανομένου υπόψη ότι, όταν θα πέσει ένας οδηγός μιας μοτοσικλέτας, το πιο φυσικό είναι να κτυπήσει στην κεφαλή και να καταλήγει στην πραγματικότητα σε εγκεφαλικές κακώσεις - και μιλούμε για νεαρά πρόσωπα, που για όλη τους τη ζωή θα έχουν σοβαρό πρόβλημα· άρα, λοιπόν, υιοθετώ αυτό που είπε ο κ. Ματσάκης: Έστω και έναν να τον γλιτώσουμε από βέβαιο θάνατο, εμείς έχουμε καθήκον να νομοθετήσουμε. Τη συμμόρφωση των παραβατών στο νόμο πρέπει να την αναλάβουν άλλοι. Εμείς έχουμε καθήκον να νομοθετούμε, με βάση τα σωστά δεδομένα, τις εκθέσεις των εμπειρογνομόνων. Νομίζω ότι είναι η κατάλληλη στιγμή να κάνω έκκληση και στους άλλους συναδέλφους να το δουν κάτω από αυτή την προσέγγιση το θέμα.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όσον αφορά τα «μόπιλα», νομίζω ότι θα πρέπει να προσέξουμε να δοθούν και κάποιες οδηγίες να μην ενοχλούν τα Πρωινά Δρομολόγια τους Βουλευτές, διότι ένα μεγάλο μέρος των «μοπίλων» είναι και Βουλευτών που κάνουν συνεντεύξεις πρωί ξημέρωμα από τα ραδιόφωνα των αυτοκινήτων τους. Κατά συνέπεια, να δεχθούμε ότι ισχύει και για μας αυτό το πράγμα.

Δεύτερον, διαφωνώ με τον κ. Χρίστου ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Έχουν hands free, κύριε ...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Ε ... Δεν ξέρω τα χέρια τους οι Βουλευτές, αν ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Ε, εκείνοι που έχουν ... κάποιιοι δεν έχουν.

Το δεύτερο για τα μοτοποδήλατα, που λέει ο κ. Χρίστου, ότι είναι το ίδιο περίπου με τα ποδήλατα, εγώ η μόνη εικόνα που μπορώ να φανταστώ είναι το σπίνι Γκονζάλες να τρέχει με το ποδήλατο όσο με το μοτοποδήλατο. Νομίζω ότι είναι μια άλλη εικόνα, αν θέλετε, φουτουριστική, το ποδήλατο να πηγαίνει όσο γρήγορα πηγαίνει το μοτοποδήλατο, τριάντα πέντε χιλιόμετρα, εκτός αν πρόκειται για μεγάλη ... δε νομίζω να την έχουμε όλοι μας.

Το τρίτο σημείο: Συμφωνώ με τον κ. Παπαδόπουλο, όσον αφορά τις μοτοσικλέτες

μεγάλου κυβισμού. Μου έτυχε πολλές φορές, πηγαινοερχόμενος από τη μια πόλη στην άλλη, να περνούν δίπλα μου μοτοσικλέτες μεγάλου κυβισμού και να τρέχουν διακόσια χιλιόμετρα την ώρα και περισσότερο. Ούτε καν βλέπεις αριθμούς ούτε μπορείς να τους συλλάβεις. Είναι αδύνατο οποιαδήποτε Αστυνομία να τους συλλάβει. Ούτε κάνουν τον κόπο να βάλουν αριθμούς. Απλώς είναι καβαλάρηδες, καουμπόηδες της ασφάλτου, και χάνονται.

Και εγώ αναρωτιέμαι τι χρειάζονται αυτοί οι μεγάλοι κυβισμοί. Είναι ακόμα ένα ενδεικτικό του αρχοντοχωριατισμού σε αυτό τον τόπο, ότι έχουμε αυτά τα πρότυπα που βλέπουμε στις Ηνωμένες Πολιτείες και αλλού; Τι χρειάζονται οι δρόμοι της Κύπρου αυτή την πρόκληση η οποία δεν μπορεί να ελεγχθεί από την Αστυνομία; Και ας μιλούμε για ελευθερία, αν θέλετε, και δημοκρατία, αλλά δε νομίζω ότι πρέπει να φθάνει στο σημείο της ασυδοσίας, που να επιτρέπει πράγματι σε αυτές τις μοτόρες μεγάλου κυβισμού- οι οποίες δεν είναι £7.000 και £10.000, όπως λέει ο συνάδελφος- είναι των £25.000 και £30.000 και είναι collectors' items -να κυκλοφορούν με έναν τρόπο ασύδοτο, έτσι που να μην μπορεί να τους συλλάβει κανένας.

Και εγώ νομίζω ότι, πέραν των οποιωνδήποτε άλλων προνοιών της νομοθεσίας, έφθασε ο καιρός να ρυθμίσουμε και αυτό το θέμα, διότι πέραν, αν θέλετε, της προβολής, της αυτοπροβολής και της πρόκλησης, σε έναν τόπο σαν την Κύπρο δε χρησιμεύουν σε τίποτε αυτές οι μοτόρες μεγάλου κυβισμού παρά μόνο στα χέρια κάποιων αππωμένων νεαρών ή κάποιων οι οποίοι θέλουν να είναι εκτός του νόμου και να μην μπορεί κανένας να τους συλλάβει, διότι κανένας δεν μπορεί να σταματήσει αυτή την ταχύτητα των διακόσιων χιλιομέτρων την πολύ επικίνδυνη, η οποία μπορεί να μην προξενήσει, αν θέλετε, δυστύχημα σε αυτούς που οδηγούν το μεγάλο κυβισμό αλλά σε πολλούς άλλους.

Γι' αυτό, νομίζω ότι ένα από τα πράγματα που πρέπει να ρυθμιστούν είναι αυτές οι

μοτοσικλότες του μεγάλου κυβισμού, που είναι πρόκληση για τον τρόπο ζωής στην Κύπρο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι έχει εξαντληθεί το θέμα. Εγώ θα μιλήσω για άλλα θέματα των Κανονισμών, παρ' όλο που θα ήθελα να πω δυο πράγματα για το θέμα των μοτοποδηλάτων.

Τα μοτοποδήλατα χρησιμοποιούνται σχεδόν από τους μαθητές των μεγάλων τάξεων, μερικούς διανομείς, όπως αναφέρθηκε, και η δυσκολία την οποία έχουν να βάζουν και να βγάζουν το κράνος θα δημιουργήσει πολύ μεγαλύτερα προβλήματα από εκείνα που δημιουργεί το γεγονός ότι δε θα το φορούν.

Φαντασθείτε τώρα μια τάξη τριάντα μαθητών, εκ των οποίων οι είκοσι φορούν κράνη. Θα κατεβούν μέσα στην τάξη, θα τα βάλουν όλοι μέσα στην τάξη και στο τέλος θα κάμνουν πόλεμο με τα κράνη μέσα στην τάξη, θα το ρίχνει ο ένας του άλλου, και θα δημιουργούνται μεγαλύτερα προβλήματα εγώ σας λέω.

(Γέλια.)

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Με συγχωρείτε, γελάτε, αλλά έτσι είναι τα πράγματα.

Λοιπόν, όσον αφορά την παρατήρηση του κ. Ματσάκη, που λέει ότι τα χέρια πρέπει να είναι ελεύθερα να μη χειρονομούν, εκτός από το να μη ρίχνουν μπουκάλια και να κρατούν τα τηλέφωνα, αν διάβαζε το νομοσχέδιο, διότι διάβασε την Έκθεση, αν διάβαζε το ίδιο το νομοσχέδιο, ο Κανονισμός λέει καθαρά ότι "κατά την οδήγηση οι οδηγοί μηχανοκινήτων οχημάτων οφείλουν να λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο, ώστε τα χέρια τους να είναι ελεύθερα σε οποιαδήποτε δεδομένη στιγμή για άμεσο, πλήρη και

ασφαλή έλεγχο του οχήματος”. Κάννει εδώ ειδικότερη μνεία για τα τηλέφωνα, αλλά δεν αφήνει πίσω τις μπουκάλες, τα τσιγάρα, και τις χειρονομίες ακόμα.

Λοιπόν, εγώ έχω να κάνω μια παρατήρηση φραστική και μάλλον νομοτεχνική. Στον Κανονισμό 6, που τροποποιεί τον Κανονισμό 59, υπάρχει ένα φραστικό λάθος. Εδώ οι Κανονισμοί γίνονται για να δημιουργήσουν απαγορεύσεις, απαγορευτικούς Κανονισμούς. Λέει: Απαγορεύεται να ρίχνεις αποτσίγαρο, απαγορεύεται να προεξέχει το αυτοκίνητο, απαγορεύεται να καβαλήσεις μοτοσικλέτα, όταν είσαι κάτω των τόσων χρόνων. Είναι οι εξαιρέσεις εκείνα που επιτρέπονται. Όπως είναι διατυπωμένος ο Κανονισμός 6, ο τροποποιητικός, το δεύτερο μέρος του είναι λανθασμένο. Στο πρώτο μέρος λέει: “Δεν επιτρέπεται σε καμιά περίπτωση ο οδηγός της μοτοσικλέτας ή του μοτοποδηλάτου να μεταφέρει οποιοδήποτε πρόσωπο ως επιβάτη μπροστά του”. Σωστό. Στο δεύτερο μέρος όμως λέει: “Ο οδηγός μοτοσικλέτας ή μοτοποδηλάτου δύναται να μεταφέρει ένα και μόνο πρόσωπο ηλικίας ...” κ.λπ. Δεν ψηφίζουμε Κανονισμούς με τους οποίους να επιτρέπουμε κάτι που πρέπει να γίνει. Κάνουμε Κανονισμούς με τους οποίους απαγορεύουμε κάτι που δεν πρέπει να γίνει και εξαιρούμε εκείνα που πρέπει να γίνουν.

Επομένως, εισηγούμαι όπως χωριστεί σε δύο μέρη ο Κανονισμός και το δεύτερο μέρος, αντί να λέει “επιτρέπεται να μεταφέρεις επιβάτη, εκτός ...” κ.λπ., να λέει “δεν επιτρέπεται η μεταφορά επιβάτη σε μοτοσικλέτα ή μοτοποδήλατο πίσω από το κάθισμα του οδηγού εκτός σε περίπτωση ενός μόνο επιβάτη ηλικίας άνω των δώδεκα χρόνων ...”, όπως λέει ο Κανονισμός: “... το οποίο κάθεται ιππαστί σε κάθισμα κατασκευασμένο για το σκοπό αυτό και επαρκώς στερεωμένο στο πλαίσιο της μοτοσικλέτας ή του μοτοποδηλάτου”.

Συμφωνεί με αυτή την τροποποίηση και η νομοπαρασκευαστική Επιτροπή της Βουλής και οι ιθύνοντες της Βουλής και, νομίζω, φραστικά και νομοτεχνικά πρέπει να διορθωθεί με αυτό τον τρόπο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, και εγώ συμφωνώ ότι το θέμα εξαντλήθηκε -ακούστηκαν τα επιχειρήματα. Απλώς θέλω να υπενθυμίσω στον εκ Λεμεσού συνάδελφό μου -δε θα πω τα ονόματα, γιατί θα θυμηθείτε τις περιπτώσεις- δύο περιπτώσεις νεαρών μαθητών, αριστούχων μαθητών, που, αν σήμερα ζούσαν, θα ήταν εκλεκτοί των εκλεκτών της κυπριακής κοινωνίας, που πέθαναν, γιατί έπεσαν κάτω από ποδήλατα, χωρίς να φορούν κράνος, ενώ έπαιζαν. Φανταστείτε, λοιπόν, πόσοι νέοι σκοτώνονται το χρόνο κάτω από ποδήλατα, κύριοι. Δύο παιδιά γνωστών οικογενειών της Λεμεσού. Φανταστείτε πόσα παιδιά, επομένως, στην Κύπρο σκοτώνονται εξαιτίας του ότι οδηγούν μοτοποδήλατα χωρίς κράνη.

Είναι γι' αυτό που μερικές ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Φινλανδία, η Σουηδία, η Νορβηγία, ψήφισαν νομοθεσία που επιβάλλει και για τα ποδήλατα να φορείς κράνος, όταν τα οδηγάς. Διότι και με τα ποδήλατα μπορεί να αναπτυχθεί μια ταχύτητα σχετικά επικίνδυνη. Επομένως, νομίζω ότι χρωστούμε προς τους νέους μας, χρωστούμε προς την κοινωνία μας την ψήφιση αυτού του Κανονισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να μην πάμε επ' άπειρον. Ένα δυο ομιλητές και να κλείσουμε. Να δούμε πώς θα χειριστούμε το θέμα.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μετά λύπης μου παρατήρησα ότι ασχολούμαστε χωρίς λόγο

αποφεύγοντας την ουσία της υπόθεσης.

Η ασφάλεια είναι ασφάλεια και είναι αντιληπτή και κατανοητή και από στατιστικά αποτελέσματα και από αρχές και από ειδικούς. Το θέμα είναι: Υπάρχει ένα αντιλαϊκό μέτρο. Αυτή τη στιγμή η νεολαία αντιδρά στο να φορούν κράνη. Είναι μέτρο αντιλαϊκό, κατά τη γενική άποψη της νεολαίας. Και εδώ είναι που καλούμαστε να κρίνουμε σωστά: Πάμε σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νεολαίας, που ζητούν να μη φορούν κράνος, ή ενδιαφερόμαστε για την ασφάλεια της νεολαίας; Αυτή είναι η ουσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγεωργίου, και αφήστε με να κάνω μια πρόταση.

Τ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πράγματι μακρηγόρησε η συζήτηση και δεν είχα πρόθεση να μιλήσω.

Είναι σαφές ότι οι συνάδελφοι που υποστηρίζουν την άποψη ότι πρέπει να ψηφιστεί αυτός ο νόμος θεωρούν βέβαιο ότι με αυτό τον τρόπο θα σώσουν ζωές. Διερωτώμαι πώς είναι δυνατό αυτό το πολύ απλό πράγμα κάποιοι άνθρωποι από την απέναντι πλευρά να μην το καταλαβαίνουν. Άρα, πρέπει να υπάρχει ένα επιχείρημα που πρέπει να καθίσετε να το σκεφτείτε λίγο. Πιστεύω απόλυτα ότι με την ψήφιση αυτού του νόμου δε θα επέλθει το αποτέλεσμα που θέλετε για δύο πολύ απλούς λόγους:

Πρώτα απ' όλα δε θα εφαρμοστεί ο νόμος στην πράξη από τους ίδιους τους νέους και εξηγούμαι γιατί: Αν ένας νόμος έρχεται σε καίρια και πλήρη αντίθεση με εκείνους που καλείς να τον εφαρμόσουν, τότε ή ο νόμος σου δεν τραβά, δεν έλκει την κοινωνία προς τα εμπρός στο στάδιο που θέλεις να την τραβήξεις προς τα εμπρός, αλλά θέλεις να τη μετακινήσεις με ταχύτητες που δεν είναι έτοιμη να ακολουθήσει.

Ένα άλλο επιχείρημα είναι ότι ερχόμενη η αναφορά που έλειπε από όλη τη

συζήτηση πόσοι ήταν οι νεκροί από χρήση μοτοποδηλάτων ... δεν άκουσα συγκεκριμένους αριθμούς· άκουσα τον κ. Ματσάκη, ο οποίος είπε για έναν δυο. Αν είναι πράγματι έτσι ...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Είπα: “Εστω και αν είναι ένας ή δύο”.

Τ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Ας κατατεθεί λοιπόν αυτό το στοιχείο, για να δούμε ότι πραγματικά μιλούμε για ένα τέτοιο ποσοστό αριθμού, που δε συνεπάγεται, επαναλαμβάνω, ότι με την ψήφιση του νόμου θα έχουμε τη διάσωση αυτών των ζωών, διότι θα έχουμε τη νεολαία η οποία θα αρνηθεί να εφαρμόσει το νόμο και θα έχουμε μια Αστυνομία η οποία δε θα μπορεί να εφαρμόσει ένα νόμο. Άρα, έχουμε να κάνουμε με την προσπάθεια εφαρμογής ενός νόμου ο οποίος έρχεται σε καίρια αντίθεση με το τι πιστεύουν εκείνοι τους οποίους θα καλέσουμε να τον εφαρμόσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, εισηγούμαι ... νομίζω φθάνει· έχει εξαντληθεί το θέμα.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θέλω να σας πω ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέλω να κάνω μια εισήγηση· μπορεί να λύσει το πρόβλημα.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Πολύ απλά, κύριε Πρόεδρε. Επειδή αναφέρθηκε ο συνάδελφος στο γιατί κάποιιοι από εδώ αντιδρούν, θα σας πω γιατί αντιδρούν. Το ΑΚΕΛ αντιδρά για δύο λόγους: Πρώτον, γιατί τα κράνη πράγματι μπορεί να δίνουν μια φασιστική εικόνα. Δεύτερον, γιατί κάποιος καπιταλίστας θα κερδίσει από τα κράνη.

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης και τελειώνουμε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Το θέμα της εξάντλησης του θέματος είναι σωστό, κύριε Πρόεδρε. Κάθε φορά έτσι γίνεται, αλλά δίνεται πάντα η ευκαιρία σε δύο, τρεις, τέσσερις, πέντε, ειδικά όταν κάποιος συνάδελφοι προσπαθούν να επεξηγήσουν τη στάση μιας ολόκληρης κοινοβουλευτικής ομάδας, όπως ο κ. Γαλανός. Όταν ζήτησα το λόγο, δεν ήταν για να κάνω αναφορά στον κ. Γαλανό.

Εγώ πράγματι νιώθω και συνειδησιακό πρόβλημα πάνω σε αυτό το συγκεκριμένο θέμα, διότι ελέχθησαν υπερβολές και από τις δύο πλευρές. Η μια πλευρά λέει ότι χωρίς το κράνος θα χάνουμε, θα χάνουμε, η άλλη πλευρά λέει ότι με το κράνος θα γλιτώνουμε. Ούτε το ένα ισχύει ούτε το άλλο.

Το κρανίο είναι το πλέον ευαίσθητο, το πιο αδύνατο σημείο του σώματος του ανθρώπου. Απλώς θυμηθείτε: Πάνω στην καρέκλα όταν κάθεται πλάσμα -έτυχαν πολλά περιστατικά- άμα γείρει κάτω και κτυπήσει σε συγκεκριμένο σημείο του κρανίου, ή θα πεθάνει ή θα καταστεί ημιπληγικός ή παραπληγικός. Να βάλουμε κράνη και στους καθούμενους; Στους πεζούς; Όπως είπε ο κ. Χρίστου, στους οδηγούς αυτοκινήτων ή στους συνοδηγούς; Πάμε στο άλλο άκρο.

Με ποδήλατο με ελάχιστη ταχύτητα πόσα παιδάκια ... και από την εμπειρία και της ιατρικής, χάνονται ορισμένες ζωές. Μπορεί να μην είναι ένας το χρόνο· μπορεί να είναι κάθε δύο ή τρία χρόνια. Χάνονται. Και είναι τα σημεία όπου και ο γιατρός «εγκληματεί», χωρίς έγκαιρα να διαγνώσει. Έπεσε κάτω από το ποδήλατο το μωρό, του έβγαλαν μια πλάκα, δε δείχνει τίποτε, πάει σπίτι του στις τρεις μέρες -και μπορεί να σας φέρω δεκάδες τέτοιων περιστατικών- επειγόντως μεταφέρεται στη Λευκωσία και, αν το σώσουν, το έσωσαν. Συνάδελφος είχε εγγράψει θέμα για λανθασμένη, άκαιρη

διάγνωση. Συμβαίνουν.

Για το μοτοποδήλατο εγώ δέχομαι τη θέση που ανέπτυξε ο κοινοβουλευτικός μας εκπρόσωπος, το μήνυμα που δίνεται. Το μήνυμα που δίνεται ...

Επομένως, ο νόμος ως έχει, ας τον ψηφίσουμε όπως έχουμε ο καθένας μας. Κανένας δεν έχει πρόθεση, πιστεύω, να μη σώσει μια ζωή, αλλά, αν το θέλαμε, κανένας μας, να σώσουμε τους πάντες, θα ήταν κάτι το αδύνατο και υπερβολικό, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, έχει τελειώσει η συζήτηση. Να μου επιτρέψετε να κάνω μια πρόταση, η οποία είναι η εξής: Αντιλαμβάνομαι ότι η διαφωνία της ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και της ΕΔΕΚ είναι στο συγκεκριμένο σημείο. Άρα, η εισήγησή μου είναι, όπως έχει διαμορφωθεί το κείμενο των Κανονισμών, το οποίο έχει γίνει ένα ενιαίο κείμενο των δύο Κανονισμών -ένας είναι πλέον ο Κανονισμός- να εγκριθεί ο Κανονισμός και να επανέλθει το θέμα που εγείρει ο Συναγερμός στην αρμόδια Επιτροπή.

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έχω ακριβώς τη γνώμη, κύριε Πρόεδρε, ότι η συζήτηση του θέματος έχει ολοκληρωθεί. Εξαντλήθηκαν όλα τα επιχειρήματα που μπορούσαν να αναφερθούν. Το θέμα να τεθεί σε ψηφοφορία. Δεν είναι εξάλλου θέμα πολέμου ή ειρήνης εδώ. Είναι κάποιες απόψεις οι οποίες έχουν τα υπέρ και τα κατά και να αποφασίσει η Βουλή στην ολομέλειά της.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο λόγος που το ανέφερα αυτό είναι διότι έχετε επικαλεστεί εμπειρογνώμονες. Αλλά, εν πάση περιπτώσει, το αφήνουμε το θέμα. Αφού θέλετε ψηφοφορία,

προχωρούμε στην ψηφοφορία. Να υποθέσουμε ότι υπάρχει διαφωνία επί του συγκεκριμένου σημείου. Αν διαπίστωνα σωστά από την Έκθεση και τις ομιλίες, εγκρίνονται όλα, εκτός από εκείνο το σημείο όπου διαφωνεί ο Συναγερμός.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Και η τροποποίηση του κ. Αγαπίου, που είναι σωστή τροποποίηση, κατά τη γνώμη μου ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η άποψή σας νομίζω ότι γίνεται αποδεκτή από όλους. Η φραστική διατύπωση, η μεταβολή η οποία έχει γίνει από τον κ. Αγαπίου. Γίνεται αποδεκτή.

Προχωρούμε στην ψηφοφορία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του κράνους, όπως έχει διορθωθεί από τον κ. Αγαπίου;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι ορθός ο τρόπος που ... βλέπετε, ψηφίζει ο Δημοκρατικός Συναγερμός το νομοσχέδιο όπως έχει διαμορφωθεί.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Όχι. Την τροποποίηση του Συναγερμού πόσοι ψηφίζουν;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δεν είναι τροποποίηση ... με συγχωρείτε, ένα λεπτό! Το νομοσχέδιο όπως ήρθε, απαγορεύεται το ... έπρεπε να υπάρχει κράνος. Όπως διαμορφώθηκε τώρα το νομοσχέδιο, δε χρειάζεται να μπαίνει κράνος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω είναι απλό το πράγμα: Όλοι δέχονται τον Κανονισμό όπως έχει διαμορφωθεί και ο Συναγερμός διαφωνεί μαζί με την ΕΔΕΚ στο συγκεκριμένο σημείο.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ενώπιον του Σώματος υπάρχει το νομοσχέδιο όπως κατατέθηκε από την κυβέρνηση. Η θέση του ΑΚΕΛ αποτελεί τροποποίηση αυτής της πρόνοιας. Διαδικαστικά πρέπει να τεθεί σε ψηφοφορία η τροποποίηση η πρώτη και μετά να τεθεί σε ψηφοφορία η πρόνοια του νομοσχεδίου όπως έχει κατατεθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ήθελα να διευκρινίσω αν είναι ακριβώς έτσι, κύριε Πιττοκοπίτη.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Εφόσον δεν αποδεχθήκαμε την πρόταση ως κατατέθηκε εκ μέρους της κυβέρνησης, ναι, διαφοροποιήσαμε και τροποποιήσαμε μη αποδεχόμενοι τον Κανονισμό.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Δηλαδή, το νομοσχέδιο μπροστά μας δεν επιβάλλει τη χρήση κράνους.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ως έχει διαμορφωθεί, παρουσιάζει δύο θέσεις. Επομένως, εφόσον διαφωνούμε, έχει απόλυτο δίκαιο ο κ. Δημητρίου: θα πρέπει να τεθεί πρώτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποια είναι η συγκεκριμένη εισήγησή σας;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το νομοσχέδιο λέει το εξής: «Νοείται ότι από τη διάταξη αυτή εξαιρούνται οι οδηγοί μοτοποδηλάτων, ο κυβισμός της μηχανής των οποίων είναι κατώτερος των πενήντα κυβικών εκατοστόμετρων, καθώς και τα μεταφερόμενα πάνω σε αυτά πρόσωπα, όταν ταξιδεύουν σε οποιαδήποτε οδό μέσα σε κατοικημένα

περιοχή». Αυτό είναι το νομοσχέδιο. Είναι απόφαση της πλειοψηφίας όπως έχει διαμορφωθεί το νομοσχέδιο.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δεν έχει σχέση. Ενώπιον της Βουλής ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας παρακαλώ! Είναι απλό το πρόβλημα. Κατά τη γνώμη μου, δεν ξέρω.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ενώπιον της Βουλής υπάρχει ένα νομοσχέδιο όπως σας το διάβασα. Είναι τροποποίηση του Συναγερμού ότι πρέπει να φέρουν κράνη εκείνοι ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία! Θέτουμε την τροποποίηση του Δημοκρατικού Συναγερμού σε ψηφοφορία.

Η τροποποίηση του Δημοκρατικού Συναγερμού είναι υπέρ του κράνους.

Πόσοι είναι υπέρ αυτής της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι έξι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τρεις εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με είκοσι έξι ψήφους υπέρ και είκοσι τρεις εναντίον.

Υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 6 θέμα, που είναι "Οι περί της Επιτροπής του Υδατικού Έργου του Χώρου Απορρίψης και Επεξεργασίας Λυμάτων στο Βατί Λεμεσού (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Επιτροπής και Εξαρτωμένους τους, Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) Κανονισμοί του 1998". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ
ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΥΜΑΤΩΝ ΣΤΟ
ΒΑΤΙ ΛΕΜΕΣΟΥ (ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥΣ, ΟΜΟΙΟ ΜΕ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ
ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998"**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Κίκης Γιάγκου

Δημήτρης Συλλούρης

Στάθης Κιπτής

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 20 Ιανουαρίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών και ο

έπαρχος Λεμεσού. Οι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν παρευρέθηκαν στη συνεδρίαση της Επιτροπής.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 4Α και 24 του περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων Νόμου, σκοπείται η θέσπιση σχεδίου συντάξεων για τους υπαλλήλους που εργοδοτούνται στο υδατικό έργο του χώρου απόρριψης και επεξεργασίας λυμάτων στο Βατί Λεμεσού κατά το πρότυπο του σχεδίου συντάξεων της δημόσιας υπηρεσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους, ώστε να αναφέρονται ως "Οι περί της Επιτροπής του Υδατικού Έργου του Χώρου Απόρριψης και Επεξεργασίας Λυμάτων στο Βατί Λεμεσού (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Επιτροπής και Εξαρτωμένους τους, Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) Κανονισμοί του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 7 θέμα, που είναι "Οι περί Κτηματομεσιτών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΚΤΗΜΑΤΟΜΕΣΙΤΩΝ**

(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1998”

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Κίκης Γιάγκου

Αντώνης Καράς

Στέλιος Στυλιανού

Μάρκος Κυπριανού

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 27 Ιανουαρίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Συμβουλίου Εγγραφής Κτηματομεσιτών και του Συνδέσμου Κτηματομεσιτών Επιχειρηματιών Κύπρου.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 17 του περί Κτηματομεσιτών Νόμου, σκοπείται η τροποποίηση των βασικών κανονισμών, έτσι που να αυξηθούν τα τέλη που καταβάλλονται στο Συμβούλιο Εγγραφής Κτηματομεσιτών.

Ειδικότερα, με τους προτεινόμενους Κανονισμούς προβλέπεται η αύξηση των πιο κάτω τελών:

- 1) Για την υποβολή αίτησης εγγραφής στο μητρώο κτηματομεσιτών από £10 σε £20.
- 2) Δικαιώματα εξετάσεων για σκοπούς άσκησης του επαγγέλματος του κτηματομεσίτη από £20 σε £40.
- 3) Για την έκδοση πιστοποιητικού εγγραφής κτηματομεσίτη από £100 σε £150.

4) Για την έκδοση ετήσιας άδειας από £50 σε £100.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Συμβουλίου Εγγραφής Κτηματομεσιτών συμφώνησαν με τις προτεινόμενες αυξήσεις, αφού, όπως ανέφεραν, με αυτές το συμβούλιο θα ενισχυθεί οικονομικά, ώστε να μπορέσει να αντεπεξέλθει στα σοβαρά οικονομικά προβλήματα λειτουργίας που αντιμετωπίζει.

Οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Κτηματομεσιτών Επιχειρηματιών Κύπρου διαφώνησαν με την προτεινόμενη αύξηση του τέλους έκδοσης ετήσιας άδειας και δήλωσαν πως θεωρούν άδικο και απαράδεκτο να επωμίζονται αποκλειστικά οι αδειούχοι κτηματομεσίτες το κόστος λειτουργίας του Συμβουλίου Εγγραφής Κτηματομεσιτών. Επιπρόσθετα ανέφεραν πως το συμβούλιο, εκτός του ότι θα πρέπει να μειώσει τα λειτουργικά του έξοδα, θα πρέπει να εξεύρει ταυτόχρονα και άλλους τρόπους για την επίλυση του οικονομικού προβλήματος που αντιμετωπίζει, όπως είναι, π.χ., η εξασφάλιση κρατικής χορηγίας, δεδομένου ότι και το κράτος επωφελείται από τις κτηματικές συναλλαγές που διεξάγονται, ή ακόμη και η επιβολή κτηματόσημου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους, ώστε να αναφέρονται ως "Οι περί Κτηματομεσιτών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε τώρα στα υπ' αριθμό 8, 9 και 10 θέματα στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998", "Οι

περί Υδατοπρομήθειας του Δήμου Γερμασόγειας Κανονισμοί του 1998” και “Οι περί Ελεγκτικής Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών (Ταμείο Προνοίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998”, τα οποία και απορρίπτονται.

Εδώ τελειώνει η νομοθετική εργασία για σήμερα. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δεύτερο, που είναι η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 1) Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 2) Ο περί Οργανωμένων Ταξιδιών, Διακοπών και Περιηγήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 3) Ο περί Εγγραφής Λεσχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 4) Ο περί Σκοπευτηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Ο περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ.2) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Οι περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Καθίδρυση Εφοριακού Συμβουλίου) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Οι περί Εταιρειών (Εκκαθάριση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Οι περί Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Οι περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12) Οι περί Αποβαθρών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13) Οι περί Υδατοπρομήθειας (Ειδικά Μέτρα) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14) Οι περί Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής - Θέση Διευθυντή, Πρώτου Λειτουργού Πληροφορικής, Ανώτερου Λειτουργού Πληροφορικής, Λειτουργού Πληροφορικής Α΄ και Λειτουργού Πληροφορικής (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15) Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16) Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17) Οι περί Υδατοπρομήθειας του Δήμου Γερμασόγειας Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτου υπαλλήλου από την Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.
Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.
Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20) Έγγραφα (Αρ. 7/99-8/99), σύμφωνα με τους περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του 1995 έως 1998.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21) Έγγραφα (Αρ. Θ. 2/99-3/99) που αφορούν την εξαίρεση από την αναστολή

πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία, σύμφωνα με τον περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο αρ. 33(1) του 1995.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

22) Ετήσια έκθεση του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης για το έτος 1997.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

23) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Εσωτερικών προς τον Κυπριακό Οργανισμό Αναπτύξεως Γης, σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Αναπτύξεως Γης Νόμου του 1998.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

24) Ο περί του Επιμελητηρίου Καλών Τεχνών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και άλλα Συναφή Θέματα) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από τον κ. Ανδρέα Χρίστου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας

ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

25) Ο περί Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από τον κ. Δημήτρη Συλλούρη, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Τρίτο: Ερωτήσεις και απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.)

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 42 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Αβέρωφ Νεοφύτου στις 19 Ιανουαρίου 1999.

“Παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να μας πληροφορήσει πόσο πωλείται η ξυλεία κατά τόνο στις δασικές βιομηχανίες και πόσο αυτή στοιχίζει στο Τμήμα Δασών, συμπεριλαμβανομένων και των διοικητικών εξόδων.”

Απάντηση ημερομηνίας 28 Ιανουαρίου 1999 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 141, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα των κατοίκων των κοινοτήτων Στενής- Περιστερώνας - Λυσού για καλύτερη σηματοδότηση των δρόμων που ενώνουν τις κοινότητες μεταξύ τους, καθώς και με την Πάφο και την Πόλη Χρυσοχούς, σας πληροφορώ ότι η αιτούμενη αναβάθμιση της σηματοδότησης έχει εκτελεστεί.”

Απάντηση ημερομηνίας 29 Ιανουαρίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 7, ημερομηνίας 22 Ιουλίου 1998, του Βουλευτή

εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα για επιτάχυνση της βελτίωσης του δρόμου Κρίτου Τέρα - Σκούλλη (Κλάβαρη), σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Κατά το 1998 δαπανήθηκε ποσό £18.000 για τη βελτίωση / διαπλάτυνση του υπό αναφορά δρόμου και αναμένεται ότι και κατά το 1999 θα δαπανηθεί ανάλογο ποσό τόσο για τη συμπλήρωση των διαπλατυνσεων όσο και για την έναρξη της ασφαλτόστρωσης. Σημειώνεται ότι για την ασφαλτόστρωση ολόκληρου του δρόμου, που είναι μήκους έξι χιλιομέτρων, θα απαιτηθεί ποσό £200.000 περίπου.
- 2) Ο υπό αναφορά δρόμος χρησιμοποιείται κυρίως από τους γεωργούς των χωριών Κρίτου Τέρα και Σκούλλη, που έχουν κτήματα στην περιοχή, χρησιμοποιείται όμως και ως συγκοινωνιακός από τους κατοίκους των πέριξ χωριών (Κρίτου Τέρα, Σκούλλη, Χόλη κ.ά.). Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, καθώς και άλλες επείγουσες ανάγκες / προτεραιότητες για βελτιώσεις του οδικού δικτύου, κρίνεται ότι τα ποσά που δαπανώνται είναι ικανοποιητικά για τη σταδιακή βελτίωση του χωρικού δρόμου Κρίτου Τέρα - Σκούλλη (Κλάβαρη).”

Απάντηση ημερομηνίας 29 Ιανουαρίου 1999 του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Νίκου Κόση στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 30, ημερομηνίας 3 Δεκεμβρίου 1998, του Μέλους της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Καίτης Κληρίδου.

“Επιτροπή Ίσων Ευκαιριών

Με πρωτοβουλία μου πραγματοποιήθηκε στις 17 Δεκεμβρίου 1998 συνάντηση με τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για συζήτηση του θέματος της προώθησης της σύστασης Επιτροπής Ίσων Ευκαιριών. Στη συνάντηση αποφασίσθηκε όπως:

- 1) Η σύσταση της Επιτροπής Ίσων Ευκαιριών γίνει στα πλαίσια νόμου που να κατοχυρώνει την ίση μεταχείριση και τις ίσες ευκαιρίες στην εργασία.

2) Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναλάβει να ετοιμάσει το σχετικό νομοσχέδιο μέσα στο 1999.

Στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων διαβιβάστηκε επίσης η έκθεση της αρμόδιας υποεπιτροπής του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, για να ληφθεί υπόψη στην ετοιμασία του σχετικού νομοσχεδίου.

Το συμβούλιο του Εθνικού Μηχανισμού ζήτησε να κρατείται ενήμερο για τις εξελίξεις στην ετοιμασία του νομοσχεδίου, το δε Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως εξέφρασε την ετοιμότητα να βοηθήσει με οποιοδήποτε τρόπο, προκειμένου να υλοποιηθεί ο στόχος της ετοιμασίας του νομοσχεδίου μέσα στο 1999.

Σεξουαλική παρενόχληση στο χώρο εργασίας

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως διαβίβασε στον Επίτροπο Νομοθεσίας την έκθεση της αρμόδιας υποεπιτροπής του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, που μελέτησε το πρόβλημα της σεξουαλικής παρενόχλησης, με την παράκληση να ετοιμάσει σχετικό νομοσχέδιο, βασισμένο στις εισηγήσεις αυτές.

Ο Επίτροπος Νομοθεσίας ετοίμασε ένα πρώτο περίγραμμα νομοσχεδίου με τίτλο 'Διορισμός Επιτρόπου Ίσων Ευκαιριών / Εργασιακών Σχέσεων', στο οποίο περιέλαβε διατάξεις για διάφορα θέματα, μεταξύ των οποίων και για τη σεξουαλική παρενόχληση. Σε σχετικά πρόσφατη συνάντηση με τον Επίτροπο Νομοθεσίας το Υπουργείο διατύπωσε τις απόψεις του για το νομοσχέδιο αυτό και ζήτησε να τροποποιηθεί, για να συνάδει με τις εισηγήσεις του Εθνικού Μηχανισμού.

Εν τω μεταξύ, πληροφορηθήκαμε ότι στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων πραγματοποιήθηκε σύσκεψη με το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και τον Επίτροπο Νομοθεσίας για το ίδιο θέμα και ότι αποφασίστηκε όπως το πρόβλημα ρυθμιστεί στα πλαίσια της νομοθεσίας που κατοχυρώνει τις ίσες ευκαιρίες και την ίση μεταχείριση στην εργασία."

Απάντηση ημερομηνίας 26 Ιανουαρίου 1999 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Ουράνιου Ιωαννίδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 33, ημερομηνίας 3 Δεκεμβρίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Πάγια πολιτική του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού είναι να θεωρεί όλα τα δημόσια σχολεία ίσα και να προσπαθεί για την ισόρροπη στελέχωσή τους εφαρμόζοντας πιστά τους υφιστάμενους νόμους και κανονισμούς.

Σύμφωνα με τους περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμους του 1969 έως 1998, άρθρο 5, εδάφιο (1), αποτελεί αρμοδιότητα της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας “ο διορισμός, η τοποθέτησις μετά τούτον, επικύρωσις διορισμού, κατάταξις, μονιμοποιήσις, προαγωγή, μετάθεσις, απόσπασις και αφυπηρέτησις εκπαιδευτικών λειτουργών ...” ενώ “μετακινήσεις των εκπαιδευτικών λειτουργών αποφασίζονται από την αρμόδια αρχή...”. (ΚΔΠ212/87)

Συνεπώς, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν είναι αρμόδιο για τις τοποθετήσεις και μεταθέσεις των εκπαιδευτικών λειτουργών. Ωστόσο, το Υπουργείο είχε προτείνει κάποια κίνητρα στους καθηγητές που εργάζονται σε σχολεία της υπαίθρου για παραμονή στον τόπο εργασίας τους, τα οποία εγκρίθηκαν με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (αριθμός απόφασης 41.108 της 27ης Μαΐου 1994) και εγκρίθηκε συνέχισή τους (αριθμός απόφασης 42.404 της 5ης Απριλίου 1995), η οποία και επισυνάπτεται μαζί με τους όρους παροχής κινήτρων. Η ανταπόκριση όμως των καθηγητών ήταν πενιχρή, αφού το 1993-1994 μόνο έντεκα ενδιαφέρθηκαν, το 1994-1995 δέκα, το 1995-1996 δέκα, το 1996-1997 οκτώ και το 1997-1998 δεκατρείς.

Παρά την απογοητευτική ανταπόκριση των καθηγητών ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού θα ζητήσει και φέτος ανανέωση της ισχύος των προαναφερόμενων κινήτρων αναζητώντας και άλλους πιθανούς τρόπους για αντιμετώπιση του θέματος.”

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Τέταρτο. Το πρώτο θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”. Είναι θέμα το οποίο ενεγράφη με εισήγηση του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου. Αν είναι έτοιμος ο κ. Ανδρέας Χρίστου, παρακαλώ να έρθει στο βήμα.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η κοινοβουλευτική μας ομάδα έχει εγγράψει για συζήτηση το πιο πάνω θέμα, γιατί ειλικρινά ανησυχούμε για τις προεκτάσεις που έχει η περίπτωση της δράσης των δύο Ισραηλινών πρακτόρων στην Κύπρο. Προεκτάσεις που δεν μπορεί να είναι άσχετες με τη στρατιωτική συμφωνία που συνομολογήθηκε μεταξύ Τουρκίας-Ισραήλ με στόχο να ενισχυθεί η θέση των δύο χωρών και να προωθηθούν τόσο τα δικά τους όσο και τα συμφέροντα των μεγάλων τους συμμάχων στην ευρύτερη περιοχή. Για μας είναι ξεκάθαρο ότι τα συμφέροντα της Τουρκίας, του Ισραήλ αλλά και των ΗΠΑ δε συμπίπτουν με τα συμφέροντα του κυπριακού λαού. Ανησυχούμε λοιπόν από τη δράση των Ισραηλινών κατασκόπων στην Κύπρο, ενώ ταυτόχρονα δημιουργείται και μια σειρά ερωτήματα γύρω από τη στάση που τήρησαν η ισραηλινή αλλά και η κυπριακή κυβέρνηση και ο Γενικός Εισαγγελέας.

Θέλω να διευκρινίσω από την αρχή ότι η ενέργειά μας να εγγράψουμε για συζήτηση αυτό το θέμα στη Βουλή δε στρέφεται ενάντια στον ισραηλινό λαό. Το ΑΚΕΛ από την πρώτη στιγμή, το 1948, αναγνώρισε το νεοσύστατο τότε κράτος του Ισραήλ, ανεξάρτητα από την κριτική που άσκησε στην πορεία για την επεκτατική, αναχρονιστική και σε πολλές περιπτώσεις απάνθρωπη πολιτική που ακολούθησε και συνεχίζει να ακολουθεί ενάντια στους Παλαιστίνιους και στους άλλους αραβικούς λαούς.

Σε στιγμές κρίσιμες για τον ισραηλινό λαό, όταν οι Εβραίοι καταδιώκονταν ανελέητα από το ναζιστικό καθεστώς του Χίτλερ και όταν με το τέλος του πολέμου χιλιάδες από αυτούς βρέθηκαν στην Κύπρο, το ΑΚΕΛ και τα στελέχη του τους συμπαράσταν, τους πρόσφεραν ανθρώπινη στοργή και φροντίδα και τους βοήθησαν να διαπεραιωθούν στο Ισραήλ.

Πρέπει εδώ να αναφέρουμε ότι επώνυμα στελέχη του ΑΚΕΛ είχαν τότε επωμιστεί το βάρος αυτής της ευθύνης. Αναφέρω ονομαστικά, χάριν της ιστορίας, τον Γεώργιο Χριστοδουλίδη, μετέπειτα δήμαρχο Λάρνακας, τον Πρόδρομο Παπαβασιλείου, τότε μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΑΚΕΛ, τον Μάρκο Μαρκουλλή, τον Γεώργιο Θεοφάνους κ.ά., οι οποίοι μέχρι σήμερα μνημονεύονται από τους τότε πρόσφυγες στην Κύπρο για τη συμπαράσταση που έδωσαν εξ ονόματος του κόμματος προς αυτούς τους ανθρώπους.

Θα πω ακόμα ότι, προς αναγνώρισιν εκείνης της βοήθειας, οι Εβραίοι οι οποίοι διαπεραιώθηκαν στο Ισραήλ μεταγενέστερα, αρχές του 1950, έκτισαν ή βοήθησαν να κτιστεί το Δημοτικό Στάδιο Αμμοχώστου σε ένδειξη εκτίμησης για τη βοήθεια που πήραν από τον κυπριακό λαό.

Για να τοποθετηθούμε πιο ολοκληρωμένα στο θέμα που συζητούμε, κύριε Πρόεδρε, αξίζει να δούμε και ποια είναι η κατασκοπευτική οργάνωση του Ισραήλ, η Μοσσάντ, ποια είναι η δράση της και ποιο είναι το ενδιαφέρον της για την Κύπρο. Για να απαντήσω σ' αυτά τα ερωτήματα, θα χρησιμοποιήσω μαρτυρίες και λόγια ανθρώπων που γνωρίζουν περισσότερο από εμάς για αυτή την οργάνωση.

Τον Ιούλη του 1990 ο Καναδός δημοσιογράφος Κλερ Χόι εξέδωσε μαζί με τον πρώην πράκτορα της Μοσσάντ Βίκτορα Οστρόφσκι ένα βιβλίο με τίτλο "Στα Άδυτα της Μοσσάντ". Το βιβλίο στηρίχθηκε στις προσωπικές μαρτυρίες και εμπειρίες του Βίκτορα Οστρόφσκι τα χρόνια που υπηρέτησε σε αυτή την οργάνωση.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τον Βίκτορα Οστρόφσκι, στη Μοσσάντ συνάντησε “διαστρεβλωμένα ιδανικά, εγωκεντρικό δογματισμό, πλεονεξία και παντελή έλλειψη σεβασμού στην ανθρώπινη ζωή”.

Στο βιβλίο του ο Οστρόφσκι δηλώνει ότι στη Μοσσάντ υπάρχει “τοπικός σταθμός που ασχολείται με υποθέσεις της Κύπρου, της Αιγύπτου, της Ελλάδας και της Τουρκίας”. Να υπενθυμίσω συναφώς ότι στην Κύπρο έγιναν τα τελευταία τριάντα χρόνια αρκετές δολοφονίες και εκρήξεις για τις οποίες πολλά στοιχεία καταδεικνύουν σύνδεση με τη Μοσσάντ.

Ιδιαίτερα ανησυχητικά όμως είναι τα λόγια του στη σελίδα 180 του βιβλίου, όπου, αναφερόμενος σε μια από τις επισκέψεις του στην Κύπρο, λέει:

“Στην Κύπρο είχα πάει με το όνομα Τζέισον Μπάρτον. Μέχρι τα μισά του δρόμου με είχε πάρει μια ισραηλινή τορπιλάκατος και μετά με πήρε ένα ιδιωτικό γιοτ μέχρι το λιμάνι, όπου μου δόθηκε άδεια εισόδου σαν να είχα μπει από το αεροδρόμιο”.

Αυτό αποδεικνύει ότι υπάρχουν Κύπριοι συνεργάτες της Μοσσάντ, κάτι που επιβεβαιώνει ο Οστρόφσκι λέγοντας ότι η οργάνωσή του διατηρεί πολλούς συνεργάτες στο εξωτερικό.

Η Μοσσάντ ανέπτυξε και συνεχίζει να αναπτύσσει έντονη δράση στην Κύπρο, η οποία σαφώς αντίκειται στα καλώς νοούμενα συμφέροντα της πατρίδας μας. Εμείς όλα αυτά τα χρόνια καταγγείλαμε τη δράση αυτή και ζητήσαμε τη λήψη αποφασιστικών μέτρων από τους εκάστοτε κυβερνώντες για τον τερματισμό της.

Είναι γεγονός ότι και στο παρελθόν υπήρξαν περιπτώσεις όπου η αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου δεν ήταν άμεση ούτε αποτελεσματική. Τα τελευταία χρόνια, όμως, επί διακυβέρνησης του κ. Κληρίδη, εμφανίστηκε μια ειδοποιός διαφορά: Μεσολάβησαν κάποιες εξελίξεις που θα 'πρεπε να μας είχαν κάνει πάρα πολύ προσεκτικούς: 1) Το Φεβράρη του 1996 υπογράφηκε η τουρκοϊσραηλινή συμφωνία

στο στρατιωτικό τομέα, 2) Το Ισραήλ γνωστοποίησε την έντονη αντίδρασή του στην απόφαση της Κυπριακής Δημοκρατίας να προχωρήσει στην αγορά των S-300, καθώς και στην ενδεχόμενη άφιξή τους στην Κύπρο και 3) Η αναβάθμιση των σχέσεων της Κύπρου με το Ισραήλ συνοδεύτηκε με υποβάθμιση των σχέσεών μας με τους παραδοσιακούς φίλους, τους αραβικούς λαούς. Η συνειδητή αυτή επιλογή της κυβέρνησης Κληρίδη στην εξωτερική πολιτική της έγινε, χωρίς να προηγηθεί προσεκτική ανάλυση των δεδομένων και χωρίς να ληφθεί υπόψη η αντικειμενική πραγματικότητα. Για άλλη μια φορά η κυβέρνηση στηρίχθηκε πάνω στο πώς θα επιθυμούσε να είναι τα δεδομένα και όχι στη ρεαλιστική τους προσέγγιση.

Κύριε Πρόεδρε, η τουρκοϊσραηλινή στρατιωτική συνεργασία δεν είναι ένα τυχαίο γεγονός· ήταν στρατηγική επιλογή των δύο χωρών, που ενθαρρύνθηκε και προωθήθηκε από τις ΗΠΑ. Ο ίδιος ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εξωτερικών του Ισραήλ δήλωνε τότε ότι η χώρα του δε θα προχωρούσε στην υπογραφή καμιάς συμφωνίας, αν δεν είχε και την αποδοχή των ΗΠΑ. Η στρατιωτική συνεργασία μεταξύ Ισραήλ και Τουρκίας στοχεύει στο να ισχυροποιήσει ακόμα περισσότερο την παρουσία και το ρόλο των δύο χωρών στην περιοχή μετατρέποντάς τες σε περιφερειακές υπερδυνάμεις. Με τη στρατιωτική συμφωνία το Ισραήλ πήρε χώρο εναέριο, επίγειο και θαλάσσιο, ενώ η Τουρκία πήρε τεχνολογία. Η νέα τάξη πραγμάτων και οι ΗΠΑ επεδίωξαν μ' αυτή τη συνεργασία να ενισχύσουν το ρόλο της Τουρκίας και του Ισραήλ ως τοποτηρητών στην περιοχή με προτεραιότητα την προάσπιση των συμφερόντων των δικών τους αλλά και των συμμάχων τους.

Ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας δήλωνε στις 9 Ιανουαρίου 1998 (υπάρχει σχετικό δημοσίευμα στην εφημερίδα “Σημερινή”, ημερομηνίας 10.1.98) ότι η συμφωνία Ισραήλ-Τουρκίας “έχει ευεργετικά αποτελέσματα για την Κύπρο”. “Το Ισραήλ, είπε, δεν πρόκειται να μας επιτεθεί ποτέ και η Τουρκία δε χρειάζεται το Ισραήλ

ως βάση για να μας επιτεθεί". Συνεχίζοντας πιο κάτω και απαντώντας σε παρατήρηση ότι ο Υπουργός Εξωτερικών εξέφρασε δυσαρέσκεια για τις πρόσφατες κοινές ασκήσεις Ισραήλ-Τουρκίας και ΗΠΑ, ο Πρόεδρος διευκρίνισε ότι "δε μας ευχαριστεί, αλλά από μιας πλευράς προέκυψε όφελος". Αυτές, δυστυχώς, τις πρόχειρες εκτιμήσεις έκανε τότε ο κ. Κληρίδης.

Τα ίδια περίπου δήλωνε και ο τότε Κυβερνητικός Εκπρόσωπος Μανώλης Χριστοφίδης στις 6 Μαΐου 1997 στην εφημερίδα «Αλήθεια».

Την ίδια στιγμή που ο κ. Κληρίδης είχε αυτή την προσέγγιση, το ΑΚΕΛ και άλλες πολιτικές δυνάμεις του τόπου, η ελληνική κυβέρνηση, όλες οι αραβικές χώρες, πολιτικοί αναλυτές και αρθρογράφοι εφημερίδων εξέφραζαν την ανησυχία τους για τη στρατιωτική συνεργασία Τουρκίας και Ισραήλ.

Δεν πιστεύω ότι η κυβέρνηση δεν μπορούσε να διαβλέψει αυτούς τους κινδύνους. Οι δηλώσεις της όμως έκρυβαν τις σκοπιμότητες που της επέβαλλαν να τοποθετηθεί μ' αυτό τον τρόπο. Δεν ήθελε η κυβέρνηση να παραδεχθεί δημόσια ότι η πολιτική της στο Κυπριακό δεν απέδωσε και ότι το διεθνές πολιτικό περιβάλλον με την προσθήκη της συνεργασίας Ισραήλ-Τουρκίας δυσχέραινε ακόμα περισσότερο τη θέση μας. Δεν ήθελαν οι κυβερνώντες να παραδεχθούν δημόσια ότι οι ΗΠΑ, πάνω στις οποίες στήριζαν και στηρίζουν τις ελπίδες τους για λύση του Κυπριακού, είχαν κάνει επιλογή υπέρ της Τουρκίας. Δεν ήθελαν να παραδεχθούν ότι η συνειδητή πολιτική στροφή που έκαναν στην εξωτερική μας πολιτική δεν ήταν σωστή και ότι θα 'πρεπε να διαφοροποιηθεί. Οι μετέπειτα εξελίξεις με τις απανωτές επισκέψεις του κ. Κληρίδη και των Υπουργών του στο Ισραήλ, οι επισκέψεις αντίστοιχων αξιωματούχων του Ισραήλ στην Κύπρο και οι σχετικές συμφωνίες που υπογράφηκαν δείχνουν ότι η κυβέρνηση του κ. Κληρίδη επιμένει σ' αυτό τον προσανατολισμό στην εξωτερική της πολιτική.

Για πολλοστή φορά επισημαίνουμε ότι αυτή η μονόπλευρη πολιτική αντίληψη

εγκυμονεί πολλούς κινδύνους. Αυτή η πολιτική φιλοσοφία έχει οδηγήσει την κυβέρνηση σε δηλώσεις και σε ενέργειες που θέτουν σε κίνδυνο την κυριαρχία της ανεξάρτητης Κυπριακής Δημοκρατίας και που δημιουργούν ερωτηματικά, ανησυχίες και επιφυλάξεις έναντι της Κύπρου από πολλούς παραδοσιακούς μας φίλους. Είναι γι' αυτό το λόγο που, ενώ μας ικανοποίησαν οι ανησυχίες που εξέφρασε ο κ. Κληρίδης στον κ. Βάισμαν για την τουρκοϊσραηλινή συνεργασία, κατά τη διάρκεια της εδώ επίσκεψης του κ. Βάισμαν, δεν είμαστε βέβαιοι ότι θα υπάρξει συνέχεια σ' αυτές και, το πιο σημαντικό, ότι αυτές θα συνοδεύονται και από ανάλογη πολιτική πρακτική.

Μ' αυτά που λέω δεν εννοώ ότι θα πρέπει να διαμορφώσουμε ψυχροπολεμική τακτική απέναντι στο Ισραήλ. Πρέπει να επιδιώξουμε συνεργασία σε τομείς όπως ο τουρισμός, το εμπόριο, η βιομηχανία κ.ά., όμως δεν πρέπει να έχουμε ψευδαισθήσεις σε σχέση με την πολιτική συνεργασία. Διότι προς αυτή την κατεύθυνση θα υπάρχουν εμπόδια. Εμπόδια που θα πηγάζουν από την ύπαρξη της ισραηλινοτουρκικής συνεργασίας, αλλά και από τη δική μας σταθερή θέση που πρέπει να έχουμε στο θέμα της επίλυσης του ισραηλινοπαλαιστινιακού προβλήματος και του Μεσανατολικού γενικότερα.

Προτού έρθω στα πρόσφατα γεγονότα, θέλω να κάνω μια σύντομη αναφορά στο πώς το Ισραήλ προσέγγιζε το θέμα των S-300. Σύμφωνα λοιπόν με δημοσίευμα του «Φιλελεύθερου», ημερομηνίας 16 Ιουλίου 1998, ο διοικητής της ισραηλινής πολεμικής αεροπορίας Εϊτάν Μπέν Ελιάχου φέρεται να είχε δηλώσει στον ιδιωτικό τουρκικό τηλεοπτικό σταθμό ATV ότι το Ισραήλ δεν ευνοεί καμιά στρατιωτική πρωτοβουλία που θα επηρέαζε το ισοζύγιο στην περιοχή. Το ανησυχητικό είναι ότι φέρεται να συνέχισε λέγοντας πως, αν χρειασθεί, μπορεί να αναληφθεί δράση για τη διατήρηση του ισοζυγίου υπονοώντας σαφέστατα τους S-300. Αυτή η δήλωση διαλύει τις εντυπώσεις που μπορούσαν να υπάρχουν για τις επιλογές που έχει κάνει το Ισραήλ στην περιοχή.

Επιλογές που επανέλαβε κατά κόρον και ο κ. Βάισμαν στη διάρκεια της επίσκεψής του στην Κύπρο, τονίζοντας χωρίς περιστροφές ότι δεν τους ενδιαφέρει η στρατιωτική συνεργασία με Κύπρο και Ελλάδα, γιατί μια τέτοια συμφωνία δεν έχει τίποτα να τους προσφέρει.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, μέσα σε αυτά τα πλαίσια τοποθετείται και η περίπτωση των δύο κατασκόπων της Μοσσάντ. Αυτοί επισημάνθηκαν και συνελήφθησαν αμέσως μετά την επίσκεψη του κ. Βάισμαν στην Κύπρο, μια επίσκεψη που είχε στόχο να ενισχύσει τις σχέσεις των δυο χωρών και να διαλύσει τις ανησυχίες της Κύπρου για την ισραηλινοτουρκική συμφωνία. Πληροφορίες λένε ότι βρίσκονταν εδώ και κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής άσκησης “Νικηφόρος”.

Από την πρώτη στιγμή της σύλληψής τους η ισραηλινή κυβέρνηση άρχισε μια προσπάθεια συσκότισης γύρω από το θέμα, μια προσπάθεια παραποίησης των πραγματικών γεγονότων. Μας είπαν αρχικά ότι δεν ήταν πράκτορες της Μοσσάντ. Τρεις βδομάδες μετά ο κ. Νετανιάχου παραδέχθηκε ότι είναι πράκτορές της. Η πρώτη δήλωση του κ. Νετανιάχου ήταν, κατά τη γνώμη μας, προσβλητική και στρεφόταν έμμεσα κατά του κράτους μας. Δήλωσε με κάθε επισημότητα ότι οι δυο Ισραηλίτες, κατάσκοποι ή όχι, θα επέστρεφαν δίχως άλλο στο Ισραήλ. Μετά από λίγες μέρες ακολούθησε δήλωση του ισραηλινού Υπουργείου Εξωτερικών ότι οι δύο πράκτορες δεν εργάζονταν ούτε εναντίον των συμφερόντων της Κύπρου ούτε υπέρ των συμφερόντων της Τουρκίας.

Οι δηλώσεις των Ισραηλινών επισήμων χαρακτηρίζονταν από αλαζονεία και υπεροψία και έχουν ενοχλήσει τον κυπριακό λαό. Αυτό όμως που ενόχλησε περισσότερο ήταν η αντίδραση της κυπριακής κυβέρνησης. Την πρώτη μέρα της σύλληψής τους ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης δήλωνε στα μέσα μαζικής ενημέρωσης ότι δεν προέκυψε κανένα στοιχείο που να ενοχοποιεί τους συλληφθέντες.

Την ίδια μέρα ο πρέσβης της Κύπρου στο Ισραήλ δήλωνε σε συνέντευξή του σε ισραηλινή εφημερίδα ότι οι δυο συλληφθέντες δεν ενεργούσαν για λογαριασμό της Μοσσάντ. Οι δηλώσεις των δυο Κυπρίων κρατικών αξιωματούχων δημιούργησαν επιπρόσθετα ερωτηματικά και δικαιολογημένα αναπτύχθηκε η εντύπωση ότι, αν δεν υπήρχε κατακραυγή απ' όλα ανεξαιρέτα τα κόμματα και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τότε η κυβέρνηση θα προτιμούσε να ρίξει την όλη υπόθεση στα μαλακά.

Υπάρχει όμως και συνέχεια: Η κυβέρνηση Κληρίδη δε βρήκε τη δύναμη να απαντήσει στην κραυγαλέα πρόκληση του κ. Νετανιάχου. Όταν, δε, σχολίασε διά του Κυβερνητικού Εκπροσώπου τη σαφή παρέμβαση του ισραηλινού Υπουργείου Εξωτερικών στα θέματα που αφορούν τη δικαιοσύνη του τόπου μας, το έκανε έμμεσα και πολύ χλιαρά.

Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα που εγείρεται είναι η απόφαση του Γενικού Εισαγγελέα να αποσύρει τις δύο κατηγορίες εναντίον των δύο Ισραηλινών που αφορούσαν τη διενέργεια κατασκοπείας σε βάρος της Κύπρου. Ο κ. Μαρκίδης ακόμα παραδέχθηκε ότι αυτό όλο το διάστημα ασκήθηκαν πιέσεις πάνω στην Κυπριακή Δημοκρατία τόσο από το Ισραήλ όσο και από παράγοντες στις ΗΠΑ και άλλες χώρες.

Δεν έχουμε πρόθεση να παρέμβουμε στα ζητήματα της δικαιοσύνης. Θεωρούμε όμως ότι, όπως εξελίχθηκαν τα πράγματα, έγιναν σοβαρά λάθη και παραλείψεις. Θεωρούμε ότι τα συντεταγμένα όργανα και οι αξιωματούχοι του κράτους δεν υπερασπίστηκαν επαρκώς την ανεξάρτητη οντότητα και την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Δε μας ικανοποιεί καθόλου το γεγονός ότι αυτές οι κατηγορίες αντικαταστάθηκαν από άλλες που προνοούσαν μερικά χρόνια φυλάκισης, αλλά αθώωναν τους Ισραηλινούς όσον αφορά την κατασκοπεία.

Υπάρχει Κύπριος που να πιστεύει την αφελή δικαιολογία ότι οι δύο Ισραηλίτες βρέθηκαν με τεχνολογικό εξοπλισμό σε μία ευαίσθητη στρατιωτικά περιοχή, αλλά είχαν

ως στόχο τους την πρόληψη τρομοκρατικών ενεργειών σε βάρος του Ισραήλ, ιδιαίτερα, μάλιστα, που οι δύο Ισραηλίτες φαίνεται να βρέθηκαν ξανά στην Κύπρο, όταν διεξαγόταν η άσκηση «Νικηφόρος»;

Μας λέει ο Γενικός Εισαγγελέας ότι με τα τεκμήρια που είχε στη διάθεσή της η Εισαγγελία δεν μπορούσε να στηρίξει τις κατηγορίες. Όταν συνέτασσαν όμως τις κατηγορίες, γιατί δε μελέτησαν προσεκτικά την υπόθεση; Ήταν τόσο δύσκολο να αντιληφθούν από την αρχή την αδυναμία για παρουσίαση του συγκεκριμένου εκείνου χάρτη ως τεκμηρίου αποδείξεως της καταγγελίας;

Αντιλαμβάνομαι ότι, κατά τη διαδικασία της εξέτασης μιας υπόθεσης, υπάρχει το ενδεχόμενο διαφοροποίησης των κατηγοριών. Το ερώτημα όμως που προβάλλει, αν δεχθούμε την άποψη του Γενικού Εισαγγελέα, είναι γιατί σε μια τόσο σημαντική υπόθεση δεν επεδείχθη η αναγκαία επιμέλεια.

Ο Γενικός Εισαγγελέας δήλωσε ότι η όλη διαδικασία ήταν νομικά άψογη και ταυτόχρονα εξυπηρετούσε το δημόσιο συμφέρον. Όπως, όμως, και να αναλύσει κάποιος την αναφορά του κ. Μαρκίδη στο δημόσιο συμφέρον, καταλήγει στον ίδιο παρονομαστή, ότι οι όλοι χειρισμοί που έγιναν στόχευαν, μεταξύ άλλων, και στον εξευμενισμό του Ισραήλ στο οποίο η κυβέρνηση Κληρίδη έχει επενδύσει ελπίδες ότι θα συμβάλει στις προσπάθειες για λύση του Κυπριακού.

Όλα αυτά μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η κυβέρνηση και οι διάφοροι αξιωματούχοι δεν άντεξαν στις πιέσεις από το Ισραήλ, από τις ΗΠΑ και από αλλού. Ότι έκριναν πως το συμφέρον της Κύπρου εξυπηρετείται καλύτερα με το να ικανοποιήσουν αυτές τις απαιτήσεις. Η βεβαιότητα του κ. Νετανιάχου ότι θα πάρει τους κατασκόπους του πίσω στο Ισραήλ, η φημολογία ότι θα τους δοθεί προεδρική χάρη, δίχως να εκτίσουν την ποινή τους, δεν είναι άσχετες με τα δείγματα γραφής που έχει δώσει μέχρι σήμερα η κυβέρνηση.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, το θέμα που συζητούμε σήμερα έχει πολύ σοβαρές προεκτάσεις. Πέρα από την αδυναμία της κυβέρνησης να χειριστεί με σταθερότητα και αποφασιστικότητα σοβαρά ζητήματα που αναφύονται στην πολιτική ζωή του τόπου, τίθενται επί τάπητος και άλλες σημαντικές παράμετροι. Εγείρονται ερωτηματικά για την ικανότητα της κυβέρνησης να αναλύει σε βάθος και αντικειμενικά τα πολιτικά δεδομένα που επηρεάζουν το Κυπριακό αλλά και τα δεδομένα που επηρεάζουν τις δυνατότητες προώθησής του. Προκαλεί ανησυχίες η έλλειψη ευστάθειας και η ύπαρξη σκοπιμοτήτων που οδηγούν σε επικίνδυνο επηρεασμό, όσον αφορά τη χάραξη της εξωτερικής πολιτικής της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι αμφιταλαντεύσεις, οι παλινδρομήσεις και η διγλωσσία, που παρατηρούνται και σε άλλες πτυχές της πολιτικής της κυβέρνησης, δυστυχώς χαρακτηρίζουν και την εξωτερική της πολιτική.

Είναι ξεκάθαρο ότι ο κ. Κληρίδης έχει κάνει επιλογές στην εξωτερική πολιτική που προσανατολίζουν και οδηγούν την Κύπρο ολοένα και περισσότερο πιο κοντά στο άρμα των ΗΠΑ και των συμμάχων τους ελπίζοντας ότι αυτή η σαφής έκφραση της προτίμησής του θα βοηθήσει τις προσπάθειες για λύση του Κυπριακού, για ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και για εκπλήρωση ευρύτερων στόχων. Αγνοούν όμως ή δείχνουν να αγνοούν ότι ο σύγχρονος κόσμος οικοδομείται ή επιδιώκεται να οικοδομηθεί με βάση τα συγγνά συμφέροντα των ΗΠΑ και των συμμάχων τους, ανάμεσα στους οποίους συγκαταλέγονται η Τουρκία και το Ισραήλ. Αγνοούν ή δείχνουν να αγνοούν ότι αυτή η στάση δε συμβάλλει στο να σταλεί ξεκάθαρα το μήνυμα ότι οι σχέσεις φιλίας και συνεργασίας μεταξύ των χωρών πρέπει να στηρίζονται στον αλληλοσεβασμό και στις αρχές της ισοτιμίας.

Τα τελευταία γεγονότα, κύριε Πρόεδρε, θέτουν πιεστικά και διάφορα άλλα ζητήματα, όπως, για παράδειγμα, η προνομιακή μεταχείριση των Ισραηλινών και η

εκχώρηση σ' αυτούς κυριαρχικών δικαιωμάτων στα λιμάνια και τα αεροδρόμιά μας, θέματα για τα οποία θα μιλήσουν άλλοι συνάδελφοι από τη δική μας ομάδα. Όμως, τα κύρια είναι τα πολιτικά ζητήματα και τα πολιτικά συμπεράσματα.

Θεωρούμε ότι η χάραξη της εξωτερικής μας πολιτικής πρέπει να έχει ως αφετηρία την ανάγκη για επίτευξη ειρηνικής και βιώσιμης λύσης στο Κυπριακό και πρέπει να λαμβάνει υπόψη της τις σκληρές πραγματικότητες του σύγχρονου κόσμου. Η επίγνωση ότι στις διεθνείς σχέσεις δεν επικρατεί το διεθνές δίκαιο αλλά το δίκαιο του ισχυρού δεν πρέπει να καλλιεργεί ψευδαισθήσεις για το ρόλο που διαδραματίζουν οι ΗΠΑ και το Ισραήλ στο Κυπριακό. Αντίθετα, πρέπει να μας ωθεί στην ανάπτυξη των σχέσεών μας με όλες τις χώρες και ιδιαίτερα με εκείνες που μας στήριξαν και συνεχίζουν να μας στηρίζουν σ' όλη αυτή τη μεγάλη και δύσκολη πορεία του πολιτικού μας προβλήματος.

Χωρίς λεονταρισμούς αλλά με πολιτικό, ξεκάθαρο τρόπο εμείς θεωρούμε σκόπιμο να στείλουμε ένα μήνυμα προς όλες τις κατευθύνσεις, ότι η Κυπριακή Δημοκρατία είναι ανεξάρτητο και κυρίαρχο κράτος και ως τέτοιο πρέπει να αντιμετωπίζεται από όλους. Αυτή η θέση πρέπει καθημερινά με σταθερότητα να εμπεδώνεται με τη δική μας πολιτική συμπεριφορά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το λόγο έχει ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Αν συζητούμε σήμερα το θέμα αυτό, οπωσδήποτε δε στοχεύουμε να καταλήξουμε σε αποτέλεσμα σύγκρουσης, πολιτικής και διπλωματικής, με το κράτος του Ισραήλ. Αν συζητούμε σήμερα το θέμα αυτό, το συζητούμε για να εκφράσουμε την πικρία και την αποδοκιμασία μας για κάποιες συμπεριφορές οι οποίες έχουν επιδειχθεί από πλευράς της φίλης γείτονος χώρας του Ισραήλ. Και να πούμε τούτο: Ότι η Κύπρος για το Ισραήλ

στάθηκε ένα καταφύγιο και, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, στις δύσκολες μέρες του ισραηλινού λαού, στις μέρες της προσφυγοποίησης των Ισραηλινών η Κύπρος ήταν ο τόπος που φιλοξένησε αυτούς τους περιπλανώμενους Ιουδαίους, η Κύπρος ήταν ο σταθμός από τον οποίο μετά οι Ισραηλινοί κατόρθωσαν να μεταπηδήσουν στη χώρα του Ισραήλ, στην πατρίδα τους, όπως την ένωσαν, για να ιδρύσουν το δικό τους το κράτος. Και είναι ακριβώς με αυτή τη σύγκριση της συμπεριφοράς της δικής μας με τη συμπεριφορά που επεδείχθη πρόσφατα από πλευράς Ισραήλ που δημιουργείται η πικρία και η αποδοκιμασία που έχω αναφέρει.

Οι σχέσεις των Ισραηλινών ως λαού και του κυπριακού λαού ήταν πάντοτε αγαθές. Υπήρξαν περίοδοι κατά τις οποίες οι διακρατικές σχέσεις μπορεί να μην ήταν αυτές οι οποίες ήταν τα τελευταία χρόνια, και υπήρχαν λόγοι. Υπήρχαν εθνικοί λόγοι και για την Κύπρο ίσως και για το Ισραήλ. Όμως, έγινε κατορθωτό να γίνουν υπερβάσεις και όσον αφορά συμφέροντα και όσον αφορά αισθήματα και να καταλήξουμε πρόσφατα, πριν λίγα χρόνια, σε μια συνεχώς αυξανόμενη ανάπτυξη των σχέσεων Ισραήλ και Κύπρου.

Γι' αυτό, η παρουσία των δύο πρακτόρων των μυστικών υπηρεσιών του Ισραήλ στην Κύπρο λίγες μόνο μέρες μετά από την αποκορύφωση της ανάπτυξης των σχέσεων Ισραήλ και Κύπρου με την επίσκεψη του Προέδρου του Ισραήλ στην Κύπρο ήταν, το λιγότερο που μπορώ να πω, η παρουσία και η δράση τους απαράδεκτη και αντιφατική προς εκείνο στο οποίο τουλάχιστον το Ισραήλ έδειχνε ότι μαζί με την Κύπρο συνέκλιναν, δηλαδή να συσφίξουν ακόμη περισσότερο τις σχέσεις τους.

Θεωρούμε πολύ ατυχή την ενέργεια των ισραηλινών μυστικών υπηρεσιών, οποιαδήποτε εξήγηση και αν ήθελαν να δώσουν οι επίσημοι ή ανεπίσημοι στο χώρο του Ισραήλ.

Δεν έχει σημασία το κατά πόσο επί δικαστηρίω αποδείχθηκε ή όχι κατασκοπευτική δράση των δύο καταδικασθέντων. Εκείνο το οποίο ο λαός πιστεύει, με βάση τα

διάφορα στοιχεία και τις πληροφορίες οι οποίες διέρρευσαν ή και παρουσιάστηκαν και είχαν διοχετευθεί κατά τις ημέρες εκείνες, είναι ότι οι δύο Ισραηλινοί έκαναν παρακολουθήσεις των στρατιωτικών μας κινήσεων. Και εδώ είναι ακριβώς που πρέπει να γίνει ένας διαχωρισμός του νομικού χειρισμού, ο οποίος έχει γίνει όπως έχει γίνει, και των όποιων πολιτικών συμπερασμάτων θέλουν κάποιιοι να βγάλουν μέσα από αυτή την ιστορία με μια τάση κριτικής προς την κυβέρνηση.

Πριν όμως αναφερθώ σε αυτό το ειδικό θέμα, θα ήθελα να τονίσω και κάτι άλλο, το οποίο στρέφεται οπωσδήποτε προς το κράτος του Ισραήλ. Η συμμαχία Ισραήλ και Τουρκίας και η στενή στρατιωτική συνεργασία των δύο αυτών κρατών, ναι, ενοχλεί την Κύπρο. Ενοχλεί την Κύπρο, ιδιαίτερα όταν, στα πλαίσια αυτής της συμμαχίας, παρουσιάζεται και μια παραβίαση, κατά καιρούς, του εναέριού μας χώρου με την επίκληση κάποιου κενού το οποίο υπάρχει στα θέματα των διεθνών συμβάσεων, όσον αφορά πτήσεις στρατιωτικών αεροπλάνων των διαφόρων χωρών.

Εμείς σεβόμαστε το κράτος του Ισραήλ, και το έχουμε αποδείξει πλειστάκις, και απαιτούμε από το Ισραήλ να επιδεικνύει τον ίδιο σεβασμό προς την Κύπρο που επιδεικνύουμε εμείς προς αυτό. Το Ισραήλ παρουσιάστηκε παραπονημένο καταρχάς για τη σύλληψη των δύο πρακτόρων. Να υπενθυμίσω όμως κάτι: Με την κατοχή κάποιων φωτογραφιών κάποιος Κύπριος δημοσιογράφος σε κάποιο στάδιο είχε καταδικαστεί από το Ισραήλ με την κατηγορία της κατασκοπείας, αν θυμούμαι καλώς. Και ερωτώ: Αν το Ισραήλ είχε αυτή την ευαισθησία έναντι κάποιας πράξεως, που λέμε εμείς ότι κακώς θεωρήθηκε ότι ήταν κατασκοπεία με τα όσα γνωρίζουμε από πλευράς μας, εμείς δεν πρέπει να έχουμε το δικαίωμα να έχουμε την ίδια ευαισθησία, όταν μάλιστα το κράτος μας βρίσκεται υπό ημικατοχή; Είναι αυτά τα μηνύματα που θέλαμε να πάνε προς το φίλο κράτος του Ισραήλ, ώστε να είναι προσεκτικό στις ενέργειές του και στη συμπεριφορά του έναντι της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Το Ισραήλ φυσικά καθησυχάζει συχνάκις την Κύπρο ότι η συμμαχία του και η συνεργασία του με την Τουρκία δεν μπορεί να στρέφεται εναντίον της Κύπρου. Εμείς έχουμε το δικαίωμα μέσα από αυτές τις εκδηλώσεις συνεργασίας να βγάλουμε τα δικά μας συμπεράσματα. Δεν είμαστε φυσικά σε θέση να επιβάλουμε τους όρους μας προς το Ισραήλ, είμαστε όμως σε θέση να εκφράσουμε με τον πιο έντονο τρόπο ότι έχουμε δικαίωμα να απαιτούμε από το Ισραήλ να είναι εξίσου φιλικό προς ημάς και να μην έχει τέτοια συνεργασία, και μάλιστα στρατιωτικής φύσεως, με ένα κράτος το οποίο κατέχει το ένα τρίτο και πλέον του εδάφους της πατρίδας μας.

Έρχομαι τώρα στο θέμα των χειρισμών. Μα, η βασική κριτική, όπως έχει αναπτυχθεί και διά του τύπου αλλά και σήμερα στη Βουλή, καταρρέει από ένα και μόνο γεγονός: Η κυπριακή κυβέρνηση, αν ήθελε να συμπεριφερθεί κατά τρόπο που να οδηγεί σε κουκούλωμα αυτής της υπόθεσης, από την πρώτη στιγμή δε θα προχωρούσε στη δίωξη αυτών των δύο Ισραηλινών οι οποίοι καταδικάστηκαν από το δικαστήριο.

Γίνεται κριτική και προς την πλευρά του Γενικού Εισαγγελέα. Εμείς ως δικηγόροι γνωρίζουμε ότι οι χειρισμοί αυτού του είδους που έγιναν από το Γενικό Εισαγγελέα, δηλαδή απόσυρση των κατηγοριών και εισαγωγή στο δικαστήριο, όπως έγινε ακριβώς, νέων κατηγοριών ή αναπλήρωση του κενού που δημιουργείται, είναι συχνό φαινόμενο και γίνεται στη βάση της στάθμισης των αποδεικτικών στοιχείων τα οποία υπάρχουν και ταυτόχρονα στη βάση της στάθμισης της προοπτικής την οποία έχει ή προβλέπει ο δημόσιος κατηγορος για μια δίκη.

Ο Γενικός Εισαγγελέας επεξηγώντας αυτό το χειρισμό που είχε κάμει αναφέρθηκε φυσικά και σε πιέσεις οι οποίες είχαν ασκηθεί με την επεξήγηση ότι έναντι του ιδίου δεν είχε ασκηθεί καμιά πίεση και ότι οι πιέσεις αυτές δε μεταφέρθηκαν από την κυπριακή κυβέρνηση προς αυτόν κατά τρόπο που να του υποβάλλεται ότι πρέπει να τις λάβει υπόψη.

Η αναφορά του έγινε, όπως το ερμηνεύω τουλάχιστον εγώ, με την έννοια του ότι, αν ξεκινούσε μια δίκη η οποία θα στηριζόταν στις κατηγορίες της κατασκοπείας και κατέληγε σε μια αποτυχία, οπωσδήποτε εκείνες οι κρίσεις, οι πιέσεις και οι οποιεσδήποτε απόψεις στο διεθνή χώρο είτε από πλευράς Ισραήλ είτε από πλευράς άλλων παραγόντων θα μπορούσαν στο τέλος της ημέρας να τύχουν μιας διόγκωσης, για να παρουσιαστεί η Κύπρος ότι διωκτικά στράφηκε εναντίον δύο πρακτόρων -και θα το στήριζαν στο ότι πιθανόν να αθωνόνταν- και είχε καταδυναστεύσει με πέντε έξι μήνες δίκη κάποιους ανθρώπους εδώ στην Κύπρο, οι οποίοι είχαν κατηγορηθεί για κατασκοπεία, εν γνώσει μάλιστα, όπως μπορούσε να γίνει εκτίμηση και από άλλους νομικούς παράγοντες της Εισαγγελίας ή της Κυπριακής Δημοκρατίας, ότι η κατηγορία αυτή ήταν αδύνατο ή σχεδόν αδύνατο να στηριχθεί ενώπιον δικαστηρίου. Είναι με αυτή την έννοια, όπως το εξηγώ εγώ, που ο Γενικός Εισαγγελέας αναφέρθηκε και στο στοιχείο των διαφόρων πιέσεων από διάφορους παράγοντες.

Εν πάση περιπτώσει, στη στάθμιση διαφόρων παραγόντων οπωσδήποτε και αυτό το στοιχείο λαμβάνεται υπόψη, στα πλαίσια της εκτίμησης του γενικότερου δημόσιου συμφέροντος. Επαναλαμβάνω όμως ότι το αποτέλεσμα, δηλαδή η καταδίκη και η ποινή η οποία επεβλήθη ... οποιαδήποτε κριτική ή επίκριση ακούμε ή ακούσαμε να εκφράζεται εναντίον και της κυβέρνησης και του Γενικού Εισαγγελέα δεν ευσταθεί από το ίδιο το αποτέλεσμα, που είναι καλύτερο από οποιοδήποτε αναμενόμενο αποτέλεσμα σε σχέση με καταδίκη και ποινή που μπορούσαμε νομικά να έχουμε, με βάση τα στοιχεία και τα άλλα μαρτυρικά γεγονότα που θα ετίθεντο ενώπιον του δικαστηρίου.

Έγινε και κριτική για το ότι η κυβέρνηση επιδεικνύει μια ετεροβαρή, σε σχέση με άλλους γείτονές μας, φιλικότητα προς το ισραηλινό κράτος. Δεν άκουσα από καμιά πλευρά –φυσικά η μόνη πλευρά που έχει μιλήσει σήμερα είναι το ΑΚΕΛ αλλά ούτε και μέσω των εφημερίδων- οποιαδήποτε εισήγηση να διακόψουμε οποιοσδήποτε σχέσεις

έχουμε με το κράτος του Ισραήλ. Η οποιαδήποτε κριτική γίνεται είναι σε σχέση με το βαθμό των φιλικών σχέσεων τις οποίες έχουμε.

Μα, είναι ο στόχος μας, ως μικρό κράτος που είμαστε και μάλιστα έχοντας ανάγκη και την παραμικρή υποστήριξη από οποιοδήποτε άλλο κράτος, να δημιουργούμε φίλους και, εκεί που είναι δυνατό, να απαμβλύνουμε τις οποιοσδήποτε αντιπαλότητες έχουμε με οποιαδήποτε κράτη. Ακόμη και με κράτη τα οποία έχουν συμφέρον να μην είναι τόσο φιλικά μαζί μας η συμπεριφορά μας πρέπει να είναι τέτοια, ώστε να τους δημιουργούμε κάποια ηθική, διπλωματική και πολιτική υποχρέωση τουλάχιστον να μην εκδηλώνουν οποιαδήποτε εχθρότητα ή αντιπαλότητα προς την Κύπρο.

Συνεπώς, ορθά η κυβέρνηση συμπεριφέρεται, όταν επιδιώκει την ανάπτυξη των σχέσεων μας με το Ισραήλ, και αυτό δε δέχομαι ότι επενεργεί αρνητικά στον τομέα των σχέσεων μας με τα αραβικά κράτη. Δεν έχω δει μέχρι σήμερα οτιδήποτε το οποίο να μπορεί να επεξηγηθεί λογικά ότι συνιστά υποβάθμιση ή εξισούται με υποβάθμιση των σχέσεων μας με τα αραβικά κράτη. Αντίθετα, τα αραβικά κράτη έχουν κατανοήσει τη θέση μας και, παρ' όλο που αρκετά εξακολουθούν να έχουν εχθρικές σχέσεις με το Ισραήλ, έναντι της Κύπρου δεν παρουσιάζονται ενοχλημένα από την ανάπτυξη των σχέσεων μας με το Ισραήλ λόγω του ότι κατανοούν τη θέση μας και κατανοούν τις δικές μας αδυναμίες ως μικρού κράτους και τη δυσκολία την οποία έχουμε να επιβιώσουμε ως κράτος έχοντας το 37% του εδάφους μας υπό τουρκική κατοχή.

Έχει εγείρει ο συνάδελφος, ο κ. Χρίστου, αρκετά ερωτήματα, τα οποία έχουν σχέση με τους ιδιαίτερους χειρισμούς που έχουν γίνει τον τελευταίο καιρό. Νομίζω ότι η απάντηση είναι αυτή που έχω δώσει, ότι, αν η κυπριακή κυβέρνηση ήθελε να παραβλέψει το στοιχείο της αξιοπρέπειας και της κυριαρχίας της, δε θα προχωρούσε όπως προχώρησε, μέσω των αρμοδίων αρχών, της Γενικής Εισαγγελίας, να προσαγάγει τους δύο πράκτορες των μυστικών υπηρεσιών του Ισραήλ ενώπιον του

δικαστηρίου και να έχουν και την καταδίκη και την ποινή των οποίων έτυχαν από το δικαστήριο.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να πω τούτο: Ελπίδα μας είναι ότι αυτή η ενέργεια ήταν ενέργεια η οποία από το κράτος του Ισραήλ θα θεωρηθεί και πρέπει να θεωρηθεί ότι ήταν λανθασμένη ενέργεια και κακή και απρεπής συμπεριφορά έναντι της Κύπρου. Ελπίζουμε ότι το Ισραήλ θα επιδεικνύει προς την Κύπρο και τη συμπάθεια και τη βοήθειά του, γιατί έχει και συμφέρον το Ισραήλ να θέλει να απαλλαγεί η Κύπρος από την τουρκική παρουσία και κατοχή, αλλά και μεγαλύτερο συμφέρον και μεγαλύτερη αγωνία θα έπρεπε να έχει το Ισραήλ από τον κίνδυνο η Κύπρος όλη να τουρκοποιηθεί και να επεκταθεί η Τουρκία σε αυτό το ευαίσθητο μέρος της Μεσογείου. Η ελπίδα που εκφράζω είναι το Ισραήλ, αντιλαμβανόμενο απ' αφορμή αυτού του γεγονότος το λάθος του και θέλοντας να αναθεωρήσει τη συμπεριφορά του έναντι της Κύπρου, να διορθώσει κατά τον καλύτερο τρόπο, ευεργετικά και για τις δυο χώρες, αυτή τη σκιερή σχέση που έχει δημιουργηθεί και τη διασάλευση των σχέσεων η οποία έχει, σε κάποιο βαθμό, επέλθει και στο επίπεδο το διακρατικό σε κάποιο βαθμό, πολύ περισσότερο όμως στο επίπεδο των σχέσεων των δύο λαών.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το λόγο έχει ο Πρόεδρος του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, Δρ Βάσος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα συμφωνήσω με τον εισηγητή του θέματος ότι ο χειρισμός αυτού του θέματος είχε και θα έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις για την Κύπρο και ότι έχει δώσει τα

λανθασμένα μηνύματα και προς εχθρούς αλλά κυρίως προς φίλους.

Θα αρχίσω όμως με τα γεγονότα. Ποια είναι τα γεγονότα: Δύο πράκτορες των μυστικών υπηρεσιών του Ισραήλ συνελήφθησαν να συλλέγουν πληροφορίες για τις αμυντικές δραστηριότητες της Κύπρου. Αδιαμφισβήτητο. Παραδέχθηκε το Ισραήλ ότι αυτά τα δύο άτομα είναι μέλη των μυστικών υπηρεσιών του Ισραήλ. Και θα ήταν αφελές να πιστέψει κανείς την πρώτη εκδοχή που μας εδόθη, ότι «ξέρετε, ήλθαν εδώ, γιατί παρακολουθούσαν κινήσεις οι οποίες είχαν σχέση με διεθνή τρομοκρατία».

Γιατί το Ισραήλ απέστειλε πράκτορες στην Κύπρο, για να παρακολουθούν κάποιες, μάλιστα πολύ σημαντικές εκείνη την εποχή, δικές μας μυστικές δραστηριότητες; Μας είπαν: “Μα, δεν είναι εναντίον της Κύπρου!” Η συλλογή πληροφοριών για τις αμυντικές μας δυνατότητες δεν είναι σε βάρος της Κύπρου; Και δεν είναι, λέει, για το Ισραήλ. Περίπου δεν είχε καμιά ωφέλεια το Ισραήλ. Εγώ συμφωνώ. Και εδώ είναι το τραγικό. Κι εγώ θα συμφωνούσα ότι θα ήταν εξεζητημένο να πιστεύει κανείς ότι το Ισραήλ ήθελε για δικό του λογαριασμό πολλές πληροφορίες για την Κύπρο, γιατί δεν προβλέπεται οποιαδήποτε στρατιωτική σύγκρουση μεταξύ Ισραήλ και Κύπρου.

Το συμπέρασμα το λογικό είναι ότι οι πράκτορες της Μοσσάντ ενεργούσαν, δυστυχώς, κατά τη γνώμη μου, εν ονόματι της Τουρκίας. Και είναι εδώ που τόσο πολύ είχε υποβαθμιστεί η σημασία της τουρκοϊσραηλινής στρατιωτικής συμφωνίας. Όταν έγινε, οι τότε υπεύθυνοι αρμόδιοι κυβερνητικοί μάς είπαν ότι δεν πρέπει να ανησυχούμε, γιατί το Ισραήλ είναι μια φιλική χώρα. Δηλαδή, δεν πρέπει να ανησυχούμε, όταν φιλικές, όπως τις λένε, χώρες συνάπτουν στρατιωτικές συμμαχίες με τον κατακτητή της Κύπρου! Και πότε πρέπει να ανησυχούμε ; -αν ανησυχούμε γι' αυτά τα γεγονότα!

Η στρατιωτική συμμαχία Ισραήλ-Τουρκίας υπήρξε το πιο αρνητικό γεγονός την τελευταία χρονιά αναφορικά με την Κύπρο. Αναβάθμισε ξανά τον υποβαθμιζόμενο

ρόλο της Τουρκίας, έφερε την Τουρκία στο πολιτικό προσκήνιο και της περιοχής αλλά και στο αμερικανικό και δημιούργησε πλέον μια σύζευξη δύο πληρεξούσιων αμερικανικών δυνάμεων στην περιοχή, σε βάρος φυσικά των Αράβων από πλευράς Ισραήλ και της Κύπρου από πλευράς Τουρκίας. Όχι μόνο υποτιμήσαμε, αλλά δεν αντιδράσαμε. Το μόνο που κάναμε είναι ότι δε δώσαμε συγχαρητήρια γι' αυτή την ωραία πράξη: Μια φιλική χώρα, όπως ονομάστηκε το Ισραήλ, να συνδέεται με στρατιωτική συμμαχία με τη χώρα που κατέχει τα δικά μας εδάφη!

Είναι προσβολή της νοημοσύνης του λαού μας αλλά και κάθε λαού να υπάρξει ο ισχυρισμός ότι αυτοί οι δύο δεν ήταν πράκτορες και δεν είχαν συλλέξει στρατιωτικό υλικό. Ελέγχθη το επιχείρημα ότι ίσως δεν υπήρχε επαρκής νομική μαρτυρία η οποία να στοιχειοθετήσει αυτή την κατηγορία. Θα προτιμούσα να κατηγορηθούν και φυσικά τα δικαστήρια είναι ανεξάρτητα και, αν η μαρτυρία δεν ήταν επαρκής, για να καταδικαστούν επί τη βάση της κατηγορίας για κατασκοπεία, θα μπορούσαν να περιληφθούν και οι κατηγορίες που ήδη περιελήφθησαν, όπως πολλές φορές -δεν είμαι νομικός, αλλά εσείς οι νομικοί τα ξέρετε καλύτερα από εμάς- κάνεις την κατηγορία για φόνο, κάνεις και την κατηγορία για κατοχή όπλου και, αν τυχόν δεν περάσει ο φόνος, περνά η κατοχή όπλου. Το ένα δεν απέκλειε το άλλο. Δε σήμαινε ότι έπρεπε να αποσύρουμε τις κατηγορίες για κατασκοπεία, για να θέσουμε αυτούς τους κυρίους ενώπιον της δικαιοσύνης για άλλες κατηγορίες. Και αν ακόμα αθώνονταν, τα μηνύματα θα ήταν ότι η Κύπρος γνώριζε και όλος ο κόσμος γνώριζε ακόμα και με την αθώωση ότι απλώς για τεχνικούς λόγους δεν μπορούσαν να καταδικαστούν, γιατί δεν υπήρξαν ικανοποιητικά νομικά στοιχεία τα οποία να επιτρέπουν σε ένα δικαστήριο -κι εμείς δε θα επεμβαίναμε στην απόφαση του δικαστηρίου- να τους καταδικάσει.

Η απόσυρση των κατηγοριών υπήρξε πράξη, κατά τη γνώμη μου, εθνικής αναξιοπρέπειας, ακόμα και μειωμένης κυριαρχίας. Ελέγχθη ότι υπήρξαν πιέσεις -και

υπήρξαν πιέσεις και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι υποκύψαμε σε πιέσεις. Πώς επιτρέψαμε πιέσεις; Αντί να απολογείται το Ισραήλ, αντί εμείς να ζητούμε ευθύνες; Οποιαδήποτε άλλη χώρα, δε λέω ότι θα διέκοπτε διπλωματικές σχέσεις, αλλά τουλάχιστον θα ανακαλούσε τον πρέσβη της για ένα διάστημα, για να δείξει τη δυσαρέσκειά της για μια τόσο εχθρική ενέργεια εναντίον της Κύπρου. Να πιέζουν εκείνοι εμάς αντί να πιέζουμε εμείς εκείνους να μας δώσουν κάποια ερμηνεία, γιατί απέστειλαν πράκτορες στη μικρή χώρα που λέγεται Κύπρος, στη μικρή χώρα που είναι υπό κατοχή, για να κατασκοπεύουν τις μικρές της αμυντικές δυνατότητες; Σφάλμα τεράστιο. Σφάλμα και κυβερνητικό αλλά σφάλμα και εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα με τον οποίο δε συμφωνώ παρά το γεγονός που είπα, ότι δεν είμαι το κατάλληλο πρόσωπο να μιλώ επί νομικών θεμάτων. Εγώ μιλώ πολιτικά· δε μιλώ νομικά.

Πέραν τούτου, λόγω ακριβώς της χλιαρής στάσης μας, υπήρξαν προκλητικές δηλώσεις εκ μέρους των κυβερνώντων του Ισραήλ. «Θα τους φέρω πίσω» μας είπε ο Πρωθυπουργός του Ισραήλ. Αργότερα προσπάθησε να τα κολοκυθήσει.

Τι σήμαινε θα τους φέρει πίσω; Θα έκανε δηλαδή στρατιωτική επιχείρηση, για να αποσπάσει τους πράκτορές του από μια χώρα της οποίας τα συμφέροντα είχε καταστρατηγήσει κατασκοπεύοντας αυτή τη χώρα; Μας θυμίζουν εποχές πολύ παρωχημένες στις οποίες έπρεπε αυτοί να ήταν πιο ευαίσθητοι.

Εμείς συμφωνούμε και με τον κ. Χρίστου και με άλλους που είπαν ότι ναι, πράγματι, οι Εβραίοι υπήρξαν ένας λαός ο οποίος είχε πολύ δυστυχήσει κατά τη διαδρομή της ιστορίας του και ιδίως την εποχή του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου και εμείς οι παλαιότεροι έχουμε ακόμα και προσωπική εμπειρία από αυτά. Αυτά όμως δεν είναι δικαιολογία για να συμπεριφέρονται σήμερα όπως συμπεριφέρονται οι κυβερνώντες το Ισραήλ.

Ακόμα και τώρα περίπου μας λένε τα ίδια: “Θα τους φέρουμε πίσω”. Ακόμα και

σήμερα επιμένουν. Πού το στηρίζουν; Ποιες διαβεβαιώσεις έχουν; Έχουν διαβεβαιώσεις; Τους είπε η δική μας κυβέρνηση ότι δε θα εκτίσουν την ποινή τους; Και, όταν λένε ότι δε θα την εκτίσουν εδώ και θα την εκτίσουν στο Ισραήλ, ποιου τη νοημοσύνη προσβάλλουν; Είναι ποτέ δυνατό να φανταστεί κανείς ότι πράκτορες μιας χώρας, που πρέπει να τους υποδεχθούν σαν ήρωες, όταν γυρίσουν πίσω, θα εκτίσουν την ποινή τους στο Ισραήλ; Δεν είναι ποτέ δυνατό να γίνει αυτό το πράγμα, διότι τότε, αφού αυτοί τους έστειλαν, κατηγορούμενη για μας είναι η κυβέρνηση του Ισραήλ. Αυτοί δεν ήρθαν αυτόβουλα εδώ· αυτοί ήρθαν κατόπιν εντολών τις οποίες πήραν από την ισραηλινή κυβέρνηση.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μπορώ, να βοηθήσω τον κ. Λυσσαρίδη;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Να με βοηθήσετε.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δεν υπάρχει σύμβαση μεταξύ Κύπρου και Ισραήλ για ανταλλαγή φυλακισμένων. Συνεπώς, δεν ισχύει αυτό που μας είπαν, ότι θα εκτίσουν την ποινή τους στο Ισραήλ.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μα, και αν ακόμα υπήρχε, είπα ότι θα ήμουν πολύ αφελής να πιστέψω ότι, αν εμείς ως Κύπρος στείλουμε μερικά ηρωικά για μας παιδιά να πάνε στην Τουρκία για να κατασκοπεύσουν και η Τουρκία μας κάνει τη χειρονομία να μας τους δώσει πίσω, εμείς θα τους βάλουμε φυλακή!

Ναι, ανησυχώ και για προβλεπόμενη χάρη. Το “επί του παρόντος” δεν ήταν αρκετά ενθαρρυντικό και γενικά θα πρέπει τουλάχιστον το ένα λάθος να μην ακολουθηθεί από άλλο. Έγινε το λάθος να γνωρίζουν ότι δε θα εκτίσουν την ποινή τους μέχρι τέλους και δε νομίζω ότι οι σχέσεις μας με το Ισραήλ πρέπει να διαταράσσονται

από αυτό το λόγο. Εμείς είμεθα οι κατηγορούντες σε αυτή την περίπτωση. Θα πρέπει να είναι ευτυχείς, γιατί σιωπούμε για τις άλλες συνέπειες που έχουν αυτής της μορφής οι δραστηριότητες και οι πληροφορίες ότι δεν είναι η πρώτη φορά. Μάλιστα, υπάρχει η πληροφορία ότι έμεναν και μακρά χρονικά διαστήματα στην Κύπρο, αλλά, επειδή δεν είναι ακόμα εξακριβωμένη πληροφορία, δε θα ήθελα να την καταθέσω. Που σημαίνει ότι γίναμε αμπελοχώραφο και, όταν τους συλλαμβάνουμε, απολογούμεθα κιόλας και δίνουμε και εξετάσεις, ότι “ξέρετε, δε θα τους αφήσουμε να εκτίσουν όλη την ποινή τους, εμείς καλά παιδιά είμαστε, θα σας τους επιστρέψουμε”.

Ναι, το Ισραήλ φοβούμαι ... δυστυχώς απέδειξε ότι παρά τις διακηρύξεις ότι θέλει φιλικές σχέσεις με την Κύπρο -κι εμείς καλωσορίζουμε το γεγονός ότι θα έπρεπε να θέλει κι εμείς θα είχαμε τη διάθεση να έχουμε ανταπόκριση- δε φαίνεται να συμπεριφέρεται ως φιλική χώρα έναντι της Κύπρου.

Η περιοχή έχει παραμεληθεί, δυστυχώς. Δεν είναι απλώς θέμα αναβάθμισης των σχέσεων με το Ισραήλ· είναι και θέμα υποβάθμισης των σχέσεών μας με την περιοχή. Και θέλω να προειδοποιήσω ότι, αν η Κύπρος έχει οποιαδήποτε σημασία για την Ευρώπη -και εκεί στηρίζουμε την ενταξιακή μας πορεία- την έχει λόγω της γεωπολιτικής και στρατηγικής της γειτνίασης με την περιοχή. Δεν είπα ότι θα πρέπει να έχουμε εχθρικές σχέσεις με το Ισραήλ και δε λέω αυτό το πράγμα, αλλά η Ευρώπη δε μας χρειάζεται για το Ισραήλ ως γέφυρα· έχουν οι ίδιοι σχέσεις με το Ισραήλ και άλλη είναι η σημασία του Ισραήλ. Δεν είναι για τη γεωστρατηγική του σημασία ούτε για τους ενεργειακούς πόρους ούτε για την αγορά ούτε για τις συγκοινωνιακές δυνατότητες. Και αυτή η παραμέληση της περιοχής θα πληρωθεί από εμάς, γιατί είναι ένα στοιχείο της ενταξιακής μας πορείας. Και, αν δε σπεύσουμε να αναβαθμίσουμε τις σχέσεις μας με την περιοχή, ναι, θα έχουμε προσκόμματα και στην ενταξιακή μας πορεία.

Εμείς καλωσορίσαμε τη συμφωνία ειρήνης που έγινε μεταξύ Ισραήλ και

Παλαιστινίων, εμείς θέλαμε και θέλουμε να δούμε ειρήνη στην περιοχή· δε θέλουμε εχθρικές σχέσεις με καμιά χώρα. Άλλο το ένα, άλλο το άλλο. Όλες οι πλευρές της Βουλής, για να μη φαίνεται ότι μιλώ μόνο εκ μέρους της ΕΔΕΚ, δώσαμε πραγματικά χέρι βοήθειας -εγώ το λέω, ότι δώσαμε και χέρι βοήθειας- για την ειρηνευτική προσπάθεια στη Μέση Ανατολή, γιατί μας συμφέρει αυτή η ειρηνευτική προσπάθεια: Βοηθά και το δικό μας εθνικό θέμα. Όμως, η στρατιωτική συμμαχία Ισραήλ -Τουρκίας ανέτρεψε δυστυχώς, κατά τρόπο σχεδόν ανεπανόρθωτο, το όλο σκηνικό.

Ναι, ο λαός αισθάνεται μειωμένος. Βέβαια, δεν είναι ένα θέμα που τον αφορά άμεσα. Δεν είναι όπως άλλα θέματα που αφορούν κατευθείαν το λαϊκό αίσθημα, αλλά και σε αυτή την περίπτωση ο λαός αισθάνθηκε κάπως ενοχλημένος από το γεγονός ότι δεν αφέθηκε η δικαιοσύνη να πάρει το δρόμο της. Και δεν αφέθηκε. Μας παραδέχθηκαν πιέσεις, μας είπαν ότι δεν ήταν μόνο από τους Ισραηλινούς. Ακόμα χειρότερα. Από ποιους; Ποιοι είναι αυτοί που έρχονται εδώ, να πιέσουν την Κύπρο να μην ασκήσει τα κυριαρχικά της δικαιώματα για το Ισραήλ; Να μας τους πουν, γιατί θα θέλαμε να τους ξέρουμε, για να βγάλουμε και τα συμπεράσματά μας.

Ξέρετε ότι υπάρχουν πληροφορίες εξακριβωμένες ότι το Ισραήλ εκπαιδεύει τους Τούρκους πιλότους για ειδικές επιχειρήσεις που έχουν σχέση και με την κυπριακή πραγματικότητα; Αυτό δε μας αφορά; Δε μας αφορά το ότι σύντομα θα προμηθευθούν τέτοιας μορφής επιθετικά -και όχι αμυντικά- συστήματα, που θα θέτουν ακόμα περισσότερο σε κίνδυνο την ύπαρξη της Κυπριακής Δημοκρατίας; Αντί να διαμαρτυρόμαστε προς το Ισραήλ και να λέμε “τι σε ώθησε σε συμμαχία με την Τουρκία”; Και μας είπαν, μάλιστα, ότι αυτή η συμμαχία δε στρέφεται εναντίον καμιάς χώρας της περιοχής! Εναντίον ποίου στρέφεται; Εναντίον του Άρη; Τι στόχο έχει αυτή η στρατιωτική συμμαχία;

Πολύ φοβούμαι ότι ... είπα ... να μην παρεξηγούμαστε. Θέλουμε σχέσεις καλές με

όλους, με όλες τις χώρες της περιοχής, συμπεριλαμβανομένου και του Ισραήλ, αλλά σχέσεις αμοιβαίας φιλίας και αμοιβαίου σεβασμού. Ασφαλώς δε θέλουμε σύγκρουση με το Ισραήλ, αλλά είναι η στάση του που δημιουργεί τη σύγκρουση και όχι η δική μας στάση. Δε στείλαμε εμείς κατασκόπους. Και πολύ σωστά αναφέρθηκε το παράδειγμα ενός απλού δημοσιογράφου, του οποίου οι φωτογραφίες ήταν φωτογραφίες τις οποίες μπορούσες να αγοράσεις από τα περίπτερα του Ισραήλ, αν θυμούμαι καλά. Και όμως καταδικάστηκε. Ένας άνθρωπος που δεν είχε καμιά σχέση με υπηρεσίες. Εγώ τον ξέρω το δημοσιογράφο και δεν μπορώ να φανταστώ ότι αυτός ο δημοσιογράφος ήταν πράγματι όργανο ξένων υπηρεσιών.

Δε συμφωνώ ότι, αν τους παίρναμε στο δικαστήριο και μετά έξι μήνες αθώνονταν πάνω στη βάση της κατασκοπείας, θα μας έλεγαν «τους καταδυναστεύσατε». Μα, προς Θεού! Μας δυνάστευσαν, δεν τους καταδυναστεύσαμε! Και αν τους παρουσιάσαμε στο δικαστήριο για κατασκόπους, αφού είναι κατάσκοποι και το παραδέχονται! Αρχικά μας είπαν πως δεν είναι «τουρίστες» ήταν. Να πάρουν το ουζάκι τους στο Ζύγι φαίνεται πως πήγαιναν, και τελικά παραδέχθηκαν ότι είναι κατάσκοποι. Απλώς θα ήξεραν ότι δεν μπορούσαμε να αποδείξουμε τις κατασκοπευτικές τους δραστηριότητες. Και αν πράγματι -και εγώ κάποτε είχα αυτή την άποψη- το Ισραήλ δε θέλει την τουρκοποίηση της Κύπρου, θα ήθελα πολύ να μου ερμηνεύσουν ποια είναι η σημασία της στρατιωτικής συμφωνίας Ισραήλ-Τουρκίας.

Θα καταλήξω: Πρώτον, σχέσεις με όλες τις χώρες της περιοχής, συμπεριλαμβανομένου του Ισραήλ. Σχέσεις αμοιβαίου σεβασμού, σχέσεις ισότιμες, γιατί δεν τις έχουμε ισότιμες. Η στάση μας έναντι της περιοχής δεν είναι ισότιμη αυτή τη στιγμή. Δεύτερον, να στηρίξουμε τα κυριαρχικά μας δικαιώματα, να πούμε στους ξένους πως, όταν μας κατασκοπεύουν, δεν έχουν δικαίωμα καν να μας πιέζουν ή να μας συμβουλεύουν να αφήσουμε ελεύθερους εκείνους οι οποίοι ουσιαστικά

επιβουλεύονται την ασφάλεια της πατρίδας μας. Αυτή είναι η δική μας θέση.

(Ο κ. Μ. Ματσάκης σηκώνει το χέρι του.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σήμερα θέλεις, κύριε Ματσάκη, ή την επόμενη Πέμπτη;

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Θα είμαι σύντομος, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχεις το λόγο.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ευχαριστώ.

Έχει, βεβαίως, γίνει αναφορά από αρκετούς συναδέλφους για τη φίλη γειτονική χώρα του Ισραήλ. Γειτονική χώρα μπορεί να είναι, φίλη όμως οπωσδήποτε δεν είναι, γιατί μία φίλη χώρα, κύριε Πρόεδρε, δεν προβαίνει σε όλες αυτές τις εκτεταμένες οικονομικές και στρατηγικές, στρατιωτικές συμβάσεις με την Τουρκία. Και οποιοσδήποτε παρακολουθεί τη διεθνή βιβλιογραφία σε θέματα άμυνας θα δει ότι τα εξοπλιστικά προγράμματα τα οποία συνδέουν την Τουρκία με το Ισραήλ είναι τεραστίων διαστάσεων.

Αυτή τη στιγμή συζητούν, για παράδειγμα, ένα μεγάλο πρόγραμμα, μια σύμβαση για την κατασκευή χιλίων αρμάτων μάχης μεγάλων, τανκς -main battle tanks. Συζητούν την εξασφάλιση της κατασκευής εκατό σαράντα πέντε επιθετικών ελικοπτέρων μαζί, joint ventures, και πολλά, για να μην αναφερθώ στον πρόσφατο εκμοντερνισμό ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με συγχωρείτε, συμπαραγωγή πυραύλων ...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Συμπαραγωγή πυραύλων Pory, που είναι αέρος-εδάφους και είναι αυτοί με τους

οποίους θα πλήξουν τη βάση της Πάφου, αν χρειαστεί, γιατί μπορεί να τη χτυπήσουν, χωρίς καν να εμφανιστούν τα αεροπλάνα στον ορίζοντα -είναι τέτοιου βεληνεκούς- και επιπλέον είχαμε τον πρόσφατο εκμοντερνισμό των αεριωθουμένων αμερικανικών F5, που τα κατέστησαν τώρα πλήρως εκμοντερνισμένα και πλήρως συμβατά για τις ανάγκες ενός μοντέρνου πολέμου.

Ας μην έχουμε, λοιπόν, ψευδαισθήσεις ότι το Ισραήλ είναι φίλος μας· δεν είναι φίλος μας το Ισραήλ. Το Ισραήλ είναι φίλος της Τουρκίας, γιατί εκεί είναι τα συμφέροντά του και το Ισραήλ δεν αναγνωρίζει φίλους· αναγνωρίζει οικονομικούς, στρατιωτικούς φίλους μόνο.

Δεν έκανα καν αναφορά στην παραβίαση του εναέριου χώρου κ.λπ., που έχει ήδη γίνει αναφορά.

Έρχομαι τώρα στο γεγονός της σύλληψης αυτών των δύο ανθρώπων. Μα, υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι πρόκειται για κατασκόπους; Καμιά απολύτως. Μας εδόθη όμως η ευκαιρία να το αποδείξουμε μέσω της δικαιοσύνης. Όλοι ξέρουμε ότι ήταν κατάσκοποι και ότι είναι κατάσκοποι, όπως ξέρουμε, βεβαίως, ότι στην Κύπρο δεν έχουμε μόνο δύο Ισραηλινούς κατασκόπους· έχουμε εκατοντάδες κατασκόπους όλων των υπηκοοτήτων και ιδιαίτερα Αμερικανούς και Εγγλέζους, οι οποίοι είναι ντόπιοι κατάσκοποι, οι οποίοι μένουν στην Κύπρο για μήνες, για χρόνια, όπως, βεβαίως, έχουμε και κατασκόπους εγχώριας καταγωγής και κατασκευής, Έλληνες Κύπριους.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ιθαγενείς, να πούμε.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Βεβαίως. Έρχομαι, λοιπόν, στο θέμα και λέω το εξής: Είχαμε την ευκαιρία να αποδείξουμε ότι ήταν κατάσκοποι, όμως, έχοντας την ψευδαίσθηση ότι αυτοσκοπός είναι να τους καταδικάσουμε σε κάποια χρόνια φυλάκισης, χάσαμε την ευκαιρία να

αποδείξουμε εντός του δικαστηρίου ότι ήταν κατάσκοποι, απλώς και μόνο πιστεύοντας ότι θα εκμεταλλευτούμε τα γεγονότα και βάζοντάς τους μια ποινή φυλάκισης τριών χρόνων δικαιωνόμαστε και κλείει το θέμα.

Έρχομαι τώρα στο θέμα της έκτισης της ποινής. Ακούσαμε πολλά για την απονομή προεδρικής χάρης. Μα, γιατί μας εκπλήττει αυτό το πράγμα, κύριε Πρόεδρε; Εδώ έχουμε κάθε είδους ψεύτες, κλέφτες, δολοφόνους, βιαστές στους οποίους δίδεται προεδρική χάρη, γιατί έτσι μας λέει το Σύνταγμά μας, ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει το δικαίωμα, αφού βεβαίως συμβουλευτεί το διευθυντή των Κεντρικών Φυλακών και με την έγκριση του Γενικού Εισαγγελέα και αν είχαν καλή διαγωγή και ... και ... και ... άσχετα αν σκότωσαν ανθρώπους, αν βίασαν, αν έκλεψαν, κ.λπ., τους δίδει προεδρική χάρη, επειδή είναι Χριστούγεννα ή επειδή στις εκλογές ψηφίστηκε νέος Πρόεδρος. Εξακολουθούμε ακόμη εμείς να δεχόμαστε αυτή την κατάσταση και αυτό το καθεστώς. Γιατί λοιπόν ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Να το καταργήσουμε.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Να το καταργήσουμε, βεβαίως. Γιατί να υπάρχει αυτός ο θεσμός; Είναι απαράδεκτο να υπάρχει αυτός ο θεσμός όχι μόνο για τους κατασκόπους αλλά και για όλους αυτούς που σας έχω αναφέρει.

Κύριε Πρόεδρε, ακούσαμε και για τις πιέσεις που έχει υποστεί ο Γενικός Εισαγγελέας ... όχι ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, αλλά τις οποίες ανέφερε ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας. Μας είπε για γερουσιαστές, Αμερικανούς γερουσιαστές, μας είπε για υψηλά ιστάμενους παράγοντες του Ισραήλ, μας είπε για όλων των ειδών τους ανθρώπους. Αν αυτά τα πράγματα και αυτές οι παρεμβάσεις δεν είχαν σημασία, κύριε Πρόεδρε, τότε για ποιο λόγο μας τα ανέφερε ο Γενικός

Εισαγγελέας; Και, έστω κι αν υποθέσουμε ότι δεν ήσαν σημασίας άμεσης, μπορώ να πιστέψω ότι έμμεσα δεν τον επηρέασαν στην κρίση του; Ας το κρίνει ο καθένας σας αυτό.

Και τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι η κατασκοπεία, βεβαίως, δε γίνεται μόνο με ανθρώπους που γυρίζουν με συσκευές λήψης και με τηλεφωνικές υποκλοπές κ.λπ. Εδώ γνωρίζουμε, κύριε Πρόεδρε, ότι η μεγάλη κατασκοπεία γίνεται με δορυφόρους· βρισκόμαστε στον αιώνα της δορυφορικής κατασκοπείας. Εκεί είναι που γίνεται η πολλή δουλειά, εκεί είναι που παρακολουθούν το παραμικρό αυτοί που γυρίζουν και υποκλέπτουν και κάνουν επαλήθευση των στοιχείων που συλλέγονται με τους δορυφόρους.

Και τελειώνοντας θα ήθελα να επανέλθω στην ποινή. Πιστεύω ότι δεν πρέπει να υποκύψουμε σαν κράτος. Πιστεύω ότι πρέπει αυτοί οι δύο κατάσκοποι να εκτίσουν όλη τους την ποινή, μέχρι την τελευταία ημέρα που τους έχει επιβληθεί, για να καταλάβει το Ισραήλ και για να καταλάβουν και όλες οι άλλες χώρες που στέλλουν κατασκόπους στην Κύπρο ότι δεν είμαστε ξέφραγο αμπέλι και ότι εκείνους που καταφέρνουμε να πιάσουμε θα τους καταδικάζουμε παραδειγματικά. Και επίσης, για να μην υποβαθμίζουν τη νοημοσύνη μας, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καράς.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Δεν είναι επί στρατιωτικού θέματος· απλά σ' ένα ερώτημα θέλω ... Διατυπώνεται διαρκώς η απορία και γίνεται επίκριση του Γενικού Εισαγγελέα, γιατί αφείρεσε την κατηγορία της κατασκοπείας. Διερωτώμαι όμως -και δεν είμαι διαπρεπής νομικός, υπάρχουν σίγουρα διαπρεπέστεροι εδώ: Για να αποδείξεις την κατηγορία, έστω και αν

το βάρος της απόδειξης είναι στον κατηγορούμενο, θα πρέπει να περιγράψεις ένα γεγονός. Το βάρος αποδείξεως σ' αυτή την περίπτωση είναι στον κατηγορούμενο. Επομένως, έστω και αν το βάρος της αποδείξεως είναι πάνω στον κατηγορούμενο, οφείλει η κατηγορούσα αρχή ενώπιον του δικαστηρίου να περιγράψει κάποιο γεγονός το οποίο συνέβαινε στην περιοχή και το οποίο αυτοί οι δύο άνθρωποι επρακτόρευαν. Θα έπρεπε επομένως, εάν εμείς λέμε ότι εγίνετο σημαντική άσκηση της Εθνικής Φρουράς ... κάποιοι λεν, εγώ δεν ξέρω, ότι εγίνετο και φόρτωση ή εκφόρτωση οπλισμού. Κάποιοι είπαν, δεν ξέρω ...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Εκφόρτωση.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Θα έπρεπε επομένως ...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Είναι φόρτωση που εγίνετο.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Δεν ξέρω. Αλλά μένουμε μόνο στο τι ο καθένας γνωρίζει ή πληροφορείται ότι εγίνετο εκεί αυτή τη νύκτα. Το πραγματικό γεγονός παραμένει και η αναγκαιότητα παραμένει εκεί ότι θα έπρεπε οι αξιωματικοί της Εθνικής Φρουράς να παρουσιαστούν ενώπιον του δικαστηρίου και ενόρκως να περιγράψουν τι ακριβώς συνέβαινε στην περιοχή. Και ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θέμα διαδικασίας ...

Α. ΚΑΡΑΣ:

Να ολοκληρώσω, κύριε Αγαπίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, εγώ ήθελα να πω κάτι που μπορεί να βοηθήσει. Η άποψή μου η προσωπική ... δεν είναι νομικίστικο θέμα. Αν είναι, είναι δευτερεύον. Είναι βασικά πολιτικό θέμα, κατά τη δική μου άποψη.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Εντάξει, κύριε Πρόεδρε, σέβομαι την άποψή σας, επιτρέψτε μου όμως να ολοκληρώσω το συλλογισμό ο οποίος πρέπει να μας απασχολήσει.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Το θέμα διαδικασίας που ήγειρα, κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, παρακαλώ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

... είναι το εξής: Ότι ο κ. Καράς είπε ότι κάτι θα πει, δύο λέξεις, για την ομιλία του κ. Ματσάκη. Ο κ. Καράς αυτή τη στιγμή αγορεύει ενώπιον της Βουλής επί νομικών θεμάτων, τα οποία πρέπει να απαντηθούν απόψε.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έχει δικαίωμα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Βεβαίως έχει δικαίωμα. Επειδή ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο καθένας να επιφυλάξει το δικαίωμά του να κάνει την παρέμβασή του. Η εισήγησίς μου είναι εδώ να σταματήσουμε.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Δύο λεπτά, κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ, δύο λεπτά! Τελειώνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά, δύο λεπτά, εντάξει.

A. ΚΑΡΑΣ:

Θα έπρεπε, επομένως, κύριοι συνάδελφοι, οι αξιωματικοί της Εθνικής Φρουράς να εμφανιστούν ενώπιον του δικαστηρίου και ενόρκως να περιγράψουν τι εγίνετο εκείνη τη νύκτα.

Αν έτσι έχουν τα πράγματα, σημαίνει ότι, και αν αυτοί οι πράκτορες δεν κατόρθωσαν να καταγράψουν ακριβώς τι εγίνετο, θα δίναμε πλήρη πληροφόρηση μέσω των πιο επισήμων οργάνων περί του τι συνέβαινε εκείνη τη νύκτα. Άρα, πρέπει να εξετάσουμε και από αυτή τη σκοπιά αν το δημόσιο συμφέρον επέτρεπε να προβούμε σε τέτοιες μεθοδεύσεις.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

M. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, δηλαδή δεν μπορούμε να καταδικάσουμε κανέναν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σιγά σιγά, παρακαλώ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Με συγχωρείτε, κύριοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ηρεμία, ηρεμία!

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ένα λεπτό. Επειδή ο κ. Καράς έχει “αναλύσει” το νόμο περί κατασκοπείας και επειδή πρόκειται να μιλήσω με λεπτομέρειες για το νόμο περί κατασκοπείας ...

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Την άλλη φορά.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θα πω από απόψε όμως σε απάντηση -επιφυλάσσω στον εαυτό μου το δικαίωμα να μιλήσω λεπτομερώς- ότι είναι κακή ερμηνεία που δίνει για το βάρος της απόδειξης ο κ. Καράς. Ο νόμος λέει καθαρά: Όποιος συλλέγει, όποιος καταγράφει, όποιος δίνει πληροφορίες για οτιδήποτε στρατιωτικά σχέδια του κράτους, αποτελεί αυταπόδεικτο έγκλημα της κατασκοπείας. Τεκμαίρεται, λέει ο νόμος, ότι αυτός που κοιτάζει απλώς, που κοιτάζει ή που παρευρίσκεται σε ένα μέρος στο οποίο διεξάγονται στρατιωτικές επιχειρήσεις ή ...

Α. ΚΑΡΑΣ:

Πρέπει να πούμε ότι γίνεται στρατιωτική ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Επομένως, να περιμένετε να διαβάσουμε το νόμο όπως είναι και να δείτε πόσο άδικο, νομικώς τουλάχιστον, είχε ο Γενικός Εισαγγελέας να λέει αυτά που επαναλαμβάνει σήμερα ο κ. Καράς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κλεάνθους.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πραγματικά, ακούγοντας και το συνάδελφο, τον κ. Ματσάκη, να παρατηρεί ... μα, δε θα ήταν σοβαρό να λέμε ότι, κάθε φορά που θα έπρεπε να αποδείξουμε θέμα πρακτόρευσης από μέρους κάποιων, θα επικαλούμαστε ότι, για να μη διευκολύνουμε κάποιο έργο αποκαλύψεων ... και τουλάχιστον δεν περίμενα από το συνάδελφο, τον κ. Καρά, γιατί νομίζω ότι δεν έπρεπε να έχει τόση ιδιαίτερη δυσκολία σε αποκαλύψεις. Θα έλεγα ότι ακριβώς αυτό το πράγμα δεν μπορεί ... τότε δε θα έπρεπε να εξετάζουμε καμιά υπόθεση εναντίον πρακτόρων και μάλιστα να τους δηλώσουμε εκ των προτέρων ότι θα αθωνόνταν.

Από την άλλη, ακούγοντας τον ίδιο το Γενικό Εισαγγελέα, είχε πει ότι το όλο θέμα, ο προβληματισμός εστιάστηκε σε ένα χάρτη και πάνω σε σημεία στρατιωτικών στόχων που εσημειώνοντο και ότι τους είπαν, τάχατες, οι κάποιοι αξιωματικοί ότι ίσως ήταν ήσσοнос σημασίας.

Όλα αυτά τα πράγματα επιτείνουν ακόμα περισσότερο το ότι το θέμα ήταν πολιτικό και το μόνο που καταντά να προκαλεί είναι και τη γελοιοποίησή μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εγώ μία παράκληση έχω να κάνω: Δεδομένου ότι εδώ δεν πρόκειται να δικαστούν ξανά, δεν υπάρχει λόγος να αναφερόμεθα σε στρατ... Εγώ απέφυγα ... ήξερα πολύ περισσότερα από αυτά που έχω πει και απέφυγα να το πράξω. Όχι, να μη μιλούμε για φορτώσεις, εκφορτώσεις κτλ. Δεν πρόκειται εμείς να τους δικάσουμε σήμερα εδώ και επομένως δεν υπάρχει λόγος πλέον να καταφεύγουμε σε αυτής της μορφής την πληροφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι σε αυτό το στάδιο πρέπει να τερματίσουμε τη συζήτηση. Θα συνεχιστεί την επόμενη βδομάδα ως πρώτο θέμα.

Όσον αφορά το δεύτερο θέμα, ο εισηγητής δεν είναι παρών.

Όσον αφορά το τρίτο θέμα, υπάρχει παράκληση να συνεχιστεί η συζήτηση την επόμενη Πέμπτη.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Θέλω να ζητήσω την άδεια του Σώματος, για να εγγραφεί ένα θέμα και, αν είναι

δυνατό, αν η Βουλή το εγκρίνει, κατά προτεραιότητα. Και το θέμα είναι “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σ’ αυτή την περιοχή”. Και θα παρακαλούσα, αν η Βουλή συμφωνεί, να εγγραφεί κατά προτεραιότητα, διότι ειλικρινά πλέον η νεκρή ζώνη κατήντησε όχι μόνο να ανήκει στην τουρκική πλευρά, αλλά να είναι και παγίδα για τους πολίτες, δηλαδή να συλλαμβάνονται από ενόπλους που απαγορεύεται η παρουσία τους στη νεκρή ζώνη. Αν η Βουλή συμφωνεί, θα ήθελα να γραφτεί, για να συζητηθεί στην επόμενη συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε νομίζω ότι μπορεί. Υπάρχει άλλο θέμα, το οποίο εισηγείται ο κ. Δώρος Χριστοδουλίδης ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σας είχα αποστείλει και χθες με την παράκληση να ζητηθεί από τη Βουλή με τη διαδικασία του επείγοντος στο Κεφάλαιο Δ’ να συζητηθεί το θέμα “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”. Αντιλαμβάνεστε ότι δεν έχει τόση πολιτική σημασία όπως το προηγούμενο θέμα, που θα συνεχιστεί η συζήτησή του, αλλά είναι ένα θέμα το οποίο αφορά μια ολόκληρη επαρχία. Ευρίσκονται σε απεργιακές κινητοποιήσεις οι εργαζόμενοι με επηρεασμό πάρα πολλών δραστηριοτήτων ολόκληρης της Κύπρου. Επομένως, θα παρακαλούσα να γίνει μια διευθέτηση, ώστε να αρχίσει τουλάχιστον η συζήτηση του θέματος.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχω καμία ένσταση να εγγραφεί το θέμα. Θα εισηγούμουν,

για να είναι παραγωγικότερη η συζήτηση και επειδή φαίνεται ότι είναι επείγον το θέμα, να παραπεμφθεί σε μία Επιτροπή και εκεί να γίνει η συζήτηση. Αυτή είναι η εισήγησή μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, από το 1991 υπάρχει στις Επιτροπές το θέμα του λιμανιού της Λάρνακας και συνεχίζει και συνεχίζει. Σήμερα υπάρχουν φοβερές εξελίξεις, αυτή την περίοδο, δεν αναμένουμε τίποτε να βγάλουν από ...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν έχουμε ένσταση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, σ' αυτό το σημείο τελειώνουμε. Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 11 Φεβρουαρίου 1999, στις τέσσερις το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 2) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 1998.
- 3) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 7) Νόμος του 1998.
- 4) Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1990.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

1) “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (12.11.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

2) “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σ’ αυτή την περιοχή”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη). (4.2.1999).

3) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (4.2.1999).

4) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).

5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (26.10.1998).

7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου). (11.11.1998).

Κηρύττω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 6.45 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο

των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αντωνίου Αβραάμ

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος

Θωμά Γιαννάκης

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος

Κιπτής Στάθης

Κλεάνθους Νίκος

Κληρίδου Καίτη

Λιλλήκας Γιώργος

Λυσσαρίδης Βάσος

Μακρίδης Ισιδωρος

Ματσάκης Μάριος

Μάτσης Ιωάννης

Μιχαηλίδης Θάσος

Μουσιούπτας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Ρότσας Χρίστος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γιώργος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πετρός

Μαντοβάνη Μπενίτο

Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Ανακοίνωση των αλλαγών που επέφερε η Επιτροπή Επιλογής στη σύνθεση των κοινοβουλευτικών επιτροπών.
- 2) Αναβολή της συζήτησης της πρότασης νόμου “Ο περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” έπειτα από εισήγηση του βουλευτή Νίκου Πιπτοκοπίτη.
- 3) Κοινή έκθεση για τις προτάσεις νόμου α) “Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997” και β) “Ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997”, η σύντομη παρέμβαση του βουλευτή Δώρου Θεοδώρου και απόρριψή τους.
- 4) Κοινή έκθεση για τους κανονισμούς α) “Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και β) “Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Ευ. Σαμμούτας, Ν. Πιπτοκοπίτης, Δ. Ηλιάδης, Κ. Κληρίδου, Γ. Χατζηγεωργίου, Τ. Παπαδόπουλος, Α. Χρίστου, Μ. Ματσάκης, Σ. Χατζηγιάννης, Α. Γαλανός, Γ. Αγαπίου, Χρ. Πουργουρίδης, Ι. Μακρίδης, Τ. Χατζηγεωργίου, Δ. Χριστοδουλίδης, Πρόεδρος, Π. Δημητρίου) και έγκρισή τους σε ενιαίο κείμενο με τον τίτλο “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999”.

- 5) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί της Επιτροπής του Υδατικού Έργου του Χώρου Απόρριψης και Επεξεργασίας Λυμάτων στο ΒΑΤΙ Λεμεσού / Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Επιτροπής και Εξαρτωμένους τους, Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης Κανονισμοί του 1998” και έγκρισή τους.
- 6) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Κτηματομεσιτών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998” και έγκρισή τους.
- 7) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 8) Ερώτηση βουλευτή (Η τιμή της ξυλείας).
- 9) Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Ο δρόμος Στενής - Περιστερώνας - Λυσού - Ο δρόμος Κρίτου Τέρα - Σκούλλη - Ετοιμασία νομοσχεδίου για το θέμα της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας - Τα περιφερειακά εκπαιδευτήρια μέσης εκπαίδευσης στην επαρχία Πάφου).
- 10) Αγορεύσεις βουλευτών (Α. Χρίστου, Π. Δημητρίου, Β. Λυσσαρίδης, Γ. Αγαπίου, Μ. Ματσάκης, Α. Καράς, Ν. Κλεάνθους) για το θέμα “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”.
- 11) Εγγραφή στο Κεφάλαιο Τέταρτο των θεμάτων: α) “Οι συλλήψεις Κυπρίων Πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σ' αυτή την περιοχή” έπειτα από εισήγηση του βουλευτή Βάσου Λυσσαρίδη και β) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης” έπειτα από εισήγηση του βουλευτή Δώρου Χριστοδουλίδη.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 11ης Φεβρουαρίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.15 μ.μ.)

Αρ. 19

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής και παρακαλώ τους κυρίους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σήμερα θα πρέπει να αρχίσουμε από το Κεφάλαιο Β΄, γιατί υπάρχει ένα νομοσχέδιο το οποίο κρίθηκε αναγκαίο να κηρυχθεί επείγον και να ψηφιστεί σήμερα. Το νομοσχέδιο που κηρύσσεται επείγον είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 1) του 1999". Παρακαλώ την αρμόδια επιτροπή Οικονομικών, αν είναι δυνατόν, να φέρει την έκθεση το συντομότερο.

Κεφάλαιο Β΄. Θέλετε να πάρω σαν δεδομένο ότι όσα αναφέρονται στον κατάλογο και παραπέμπονται, όπως αναφέρονται στον κατάλογο, στις διάφορες επιτροπές εγκρίνονται;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Εγκρίνονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακολουθεί η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Φορολογίας Ιπποδρομιακών Στοιχημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 1) του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Δημόσιων Δανείων Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Οι περί Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Οι περί Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας - Θέση Λειτουργού Εμπορικής Ναυτιλίας Α' (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Έγγραφα (Αρ. 9/99 - 10/99) σύμφωνα με τους περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του 1995 έως 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

1) Ο περί Ορισμένων Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου (Διορισμός Διοικητικών Συμβουλίων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από τον κ. Γιώργο Λιλλήκα εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ - Αριστερά - Νέες Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από τον κ. Τάσσο Παπαδόπουλο, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ερχόμαστε στο Κεφάλαιο Α΄. Το πρώτο θέμα, το οποίο είναι εξ αναβολής από την προηγούμενη εβδομάδα, είναι “Ο περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”. (Πρόταση νόμου). Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ ΚΑΙ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος

Ανδρέας Μούσκος

Αβέρωφ Νεοφύτου

Κίκης Καζαμίας

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Νίκος Κλεάνθους

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε την υπό αναφορά πρόταση νόμου, που κατατέθηκε αρχικά στη Βουλή από το Μέλος της κ. Αβέρωφ Νεοφύτου και υιοθετήθηκε τελικά από την ίδια, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 18 Ιανουαρίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, του ΚΟΤ, ο δήμαρχος Πέγειας, εκπρόσωποι του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου, του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων (ΠΑΣΥΞΕ), του Συνδέσμου

Ιδιοκτητών Τουριστικών Επαύλεων και ενδιαφερόμενοι ιδιοκτήτες τουριστικών γραφείων που ενοικιάζουν επαύλεις σε τουρίστες.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τα ξενοδοχεία και τα τουριστικά καταλύματα, ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα εγγραφής και λειτουργίας και μεμονωμένων επαύλεων, εφόσον αυτές έχουν εξασφαλίσει άδεια οικοδομής από την αρμόδια αρχή, πληρούν όλες τις πρόνοιες των σχετικών κανονισμών όσον αφορά τα ελάχιστα εμβαδά και τους αναγκαίους χώρους και διαθέτουν πισίνα.

Ειδικότερα, με την τροπολογία που προτείνεται αναμένεται να εμπλουτιστεί το τουριστικό προϊόν του τόπου και να ικανοποιηθεί η αυξημένη ζήτηση για το είδος αυτό τουριστικών καταλυμάτων.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και του ΚΟΤ συμφώνησαν με τις πρόνοιες της υπό αναφορά πρότασης νόμου, νοουμένου ότι θα τροποποιηθούν, έτσι ώστε να καθοριστεί ότι το εμβαδόν του γηπέδου στο οποίο είναι κτισμένη κάθε τέτοια μεμονωμένη έπαυλη θα είναι τουλάχιστο χίλια τετραγωνικά μέτρα.

Με την προτεινόμενη νομοθεσία συμφώνησαν επίσης ο δήμαρχος Πέγειας, οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Τουριστικών Επαύλεων και οι ιδιοκτήτες ταξιδιωτικών γραφείων, υποστηρίζοντας ότι η εφαρμογή της θα συμβάλει στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος του τόπου και θα προσελκύσει μεγαλύτερο αριθμό ξένων τουριστών που αποζητούν σήμερα τέτοιου είδους καταλύματα.

Αντίθετα, οι εκπρόσωποι του ΠΑΣΥΞΕ εξέφρασαν διαφωνία, υποστηρίζοντας ότι με το προτεινόμενο μέτρο, εκτός του ότι θα αυξηθεί ο συνολικός αριθμός των διαθέσιμων τουριστικών κλινών παγκύπρια, το όλο θέμα αφορά τουριστικό προϊόν του οποίου η ποιότητα αμφισβητείται. Οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών

Πρακτόρων Κύπρου επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν στο υπό αναφορά σχέδιο νόμου σε μεταγενέστερο στάδιο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο στη μορφή που αυτή κατατέθηκε στη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπενθυμίζω ότι στην προηγούμενη συνεδρία η ομάδα μας ζήτησε να αναβληθεί για μια εβδομάδα, γιατί θέλαμε να ελέγξουμε μερικά στοιχεία από την Πολεοδομία. Έχουμε πάρει τις πληροφορίες, είμαστε ικανοποιημένοι και δεν έχουμε καμία ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 18 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Για τα επόμενα δύο θέματα με τους αριθμούς 2 και 3 υπάρχει κοινή έκθεση. Είναι “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 1998” και “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 7) Νόμος του 1998”. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ

1) “Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ)

(ΑΡ. 6) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998» ΚΑΙ 2) «Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 7) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Ανδρέας Φιλίππου

Θάσος Μιχαηλίδης

Γιώργος Λιλλήκας

Μάριος Ματσάκης

Στάθης Κιττής

Τάκης Χατζηδημητρίου

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε το πρώτο από τα πιο πάνω

νομοσχέδια σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 15 Δεκεμβρίου 1998 μέχρι 26 Ιανουαρίου 1999 και το δεύτερο υπό αναφορά νομοσχέδιο στη συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 19 Ιανουαρίου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών παρευρέθηκαν και οι Βουλευτές κ. Ρίκκος Ερωτοκρίτου και Πρόδρομος Προδρόμου. Κλήθηκαν επίσης και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών, του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου, των συνδικαλιστικών εκπαιδευτικών οργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ και ΠΟΕΔ, της ΠΑΣΥΔΥ και του Συνδέσμου Υποαπασχολούμενων και Αδιόριστων Εκπαιδευτικών Κύπρου (ΣΥΠΑΕΚ).

Με το πρώτο υπό αναφορά νομοσχέδιο σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας που διέπει τη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία, έτσι που τα σχέδια υπηρεσίας μιας θέσης για διορισμό ή προαγωγή να είναι δυνατόν να προϋποθέτουν προηγούμενη υπηρεσία σε θέση στη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία. Παράλληλα, προβλέπεται ότι σχέδια υπηρεσίας που έχουν καταρτιστεί πριν από τη δημοσίευση του προτεινόμενου νόμου στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και τα οποία θα ήταν έγκυρα, αν ο προτεινόμενος νόμος ήταν σε ισχύ κατά το χρόνο του καταρτισμού τους, κυρώνονται και κηρύσσονται ως νόμιμα καταρτισθέντα.

Σκοπός του δεύτερου νομοσχεδίου είναι η παράταση για ακόμα ένα χρόνο της αναστολής της εφαρμογής των διατάξεων που απαιτούν προϋπηρεσιακή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών πριν από το διορισμό. Επίσης, σκοπείται παράταση της αναστολής της εφαρμογής των διατάξεων που αφορούν την υποβολή ετήσιων υπηρεσιακών εκθέσεων.

Αναφορικά με το πρώτο υπό συζήτηση νομοσχέδιο, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού επεξήγησαν στην επιτροπή ότι η προτεινόμενη ρύθμιση κρίθηκε αναγκαία ύστερα από δικαστική απόφαση, που έκρινε ότι με βάση την

ισχύουσα βασική νομοθεσία δεν επιτρέπεται να απαιτείται με τα σχέδια υπηρεσίας προϋπηρεσία στη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία για διορισμό ή προαγωγή σε θέση της υπηρεσίας αυτής. Επιπρόθετα, όπως επισημάνθηκε στην επιτροπή, η προτεινόμενη ρύθμιση δεν επηρεάζει οποιεσδήποτε, σχετικές με τα υφιστάμενα σχέδια υπηρεσίας, ακυρωτικές δικαστικές αποφάσεις ή προσφυγές που εκκρεμούν ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου και γενικά δεν επεμβαίνει στη λειτουργία της δικαστικής εξουσίας.

Οι εκπρόσωποι της ΠΑΣΥΔΥ επισήμαναν στην επιτροπή ότι οι πρόνοιες του νομοσχεδίου, με βάση τις οποίες δυνατόν να απαιτείται προηγούμενη υπηρεσία στη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία για διορισμό ή προαγωγή σε θέση στην εν λόγω υπηρεσία, γενικά καταπατούν κεκτημένα δικαιώματα και ειδικότερα αδικούνται άτομα που είναι δημόσιοι υπάλληλοι και υπηρετούν για χρόνια την ειδική εκπαίδευση, αλλά δεν ανήκουν στη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία.

Αντίθετα, οι εκπρόσωποι της ΠΟΕΔ συμφώνησαν απόλυτα με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου και υποστήριξαν ότι, αφού αυτές δεν επηρεάζουν άμεσα τα υφιστάμενα σχέδια υπηρεσίας για διορισμό ή προαγωγή σε θέση στη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία, κατ' επέκταση στο παρόν στάδιο δεν επηρεάζεται οποιοδήποτε «κεκτημένο» δικαίωμα το οποίο, σε περίπτωση που κατοχυρώνεται με την υφιστάμενη νομοθεσία, θα συνεχίσει να υπάρχει και με τη νέα ρύθμιση.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή, με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, έκρινε ότι είναι σκόπιμη και δίκαιη η διά νόμου και εκ των προτέρων κατοχύρωση των δικαιωμάτων των ατόμων που ήδη υπηρέτησαν και συνεχίζουν να υπηρετούν την ειδική εκπαίδευση με δημοσιοϋπαλληλική ιδιότητα, δεδομένου ότι η νέα ρύθμιση ενδεχομένως να επηρεάσει μόνο τα δικαιώματα αυτής της κατηγορίας ατόμων. Γι' αυτό σε συνεργασία με το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της

Δημοκρατίας διαμόρφωσε ανάλογα το υπό αναφορά νομοσχέδιο.

Αναφορικά με το δεύτερο από τα πιο πάνω νομοσχέδια, η επιτροπή θεωρεί ότι η προτεινόμενη παράταση ζητείται καταχρηστικά από την άποψη ότι αυτή έχει επανειλημμένα εκφράσει προς την κυβέρνηση την έντονη επιθυμία αλλά και την επιτακτική ανάγκη, προς όφελος της δημόσιας εκπαίδευσης, για άμεση εφαρμογή της εν λόγω νομοθεσίας, η εφαρμογή της οποίας συνεχώς αναστέλλεται. Ως εκ τούτου και παρά το γεγονός ότι οι σχετικές διευθετήσεις προς την κατεύθυνση αυτή έπρεπε να είχαν ήδη ολοκληρωθεί, η επιτροπή εισηγείται την παραπέρα αναστολή της εφαρμογής της νομοθεσίας μόνο μέχρι τις 15 Ιουνίου 1999 κι αυτό με μοναδικό σκοπό να δοθεί χρόνος για τις τελικές διευθετήσεις, κυρίως από την πλευρά του Υπουργείου Οικονομικών, έτσι που να μην προκληθεί οποιαδήποτε ανωμαλία κατά τους επόμενους διορισμούς εκπαιδευτικών. Συναφώς, η επιτροπή υπογραμμίζει τη σαφή πρόθεσή της να ενεργήσει, όπου χρειάζεται, μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, έτσι ώστε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο να είναι έτοιμο πριν από τον επόμενο διορισμό εκπαιδευτικών να παράσχει στους διορισθησομένους την απαιτούμενη από το νόμο προϋπηρεσιακή επιμόρφωση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, αφού επέφερε στα δύο υπό αναφορά νομοσχέδια τις αναγκαίες τροποποιήσεις, σύμφωνα με τα πιο πάνω, και αφού για νομοτεχνικούς λόγους ενοποίησε σε ένα κείμενο τις διατάξεις τους, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή σε νόμο του ενοποιημένου κειμένου, όπως τελικά έχει διαμορφωθεί, με τίτλο “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι κανείς που θέλει να λάβει το λόγο επί θέματος αρχής; Ουδείς. Έχετε ενώπιόν σας το ενοποιημένο κείμενο για το οποίο παρακαλώ να γίνει δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 24 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Κύρωση σχεδίων υπηρεσίας. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 28Γ του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Παράταση της περιόδου αναστολής της εφαρμογής του άρθρου 36 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την ψήφιση του ενιαίου κειμένου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ουδεμία ένσταση. Ψηφίζεται σε νόμο.

Το τέταρτο θέμα αποσύρεται από την εκτελεστική εξουσία.

Ερχόμαστε τώρα στο νομοσχέδιο με τίτλο “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 1) του 1999”, που κηρύχθηκε επείγον. Αν είναι έτοιμη η επιτροπή, να αναγνωσθεί η έκθεση.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε. Συνήλθε η επιτροπή Οικονομικών και μετά καταπληκτικής ταχύτητας αποφάσισε ομόφωνα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 1) ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούττας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Παναγιώτης Δημητρίου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Το πιο πάνω νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή στις 11 Φεβρουαρίου 1999 και, αφού κηρύχθηκε επείγον, μελετήθηκε αυθημερόν από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή

Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας συμβολικής πρόνοιας £10, με στόχο την τροποποίηση ορισμένων σημειώσεων στη στήλη των επεξηγήσεων του άρθρου 100, “Αποδοχές Κρατικών Υπαλλήλων”, του Κεφαλαίου 14.02.2, “Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας”, του Τακτικού Προϋπολογισμού του 1999.

Οι προτεινόμενες τροπολογίες κρίνονται αναγκαίες, για να καταστεί δυνατή η επανεξέταση από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας του θέματος που προέκυψε συνεπεία των πρόσφατων αποφάσεων του Ανώτατου Δικαστηρίου σε σχετικές προσφυγές με τις οποίες ακυρώθηκε ο διορισμός λειτουργών σε θέσεις κάτω από το υπό αναφορά Κεφάλαιο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υιοθετώντας τους σκοπούς του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

Απλώς θέλω να πω, κύριε Πρόεδρε, πως αυτός ο συμπληρωματικός προϋπολογισμός κατατέθηκε τις μέρες που συζητούνταν οι προϋπολογισμοί και βάσει της πάγιας θέσης της επιτροπής Οικονομικών είπαμε στην κυβέρνηση πως ήταν αδύνατον να δεχθούμε συζήτηση τέτοιων συμπληρωματικών προϋπολογισμών παραμονές των προϋπολογισμών, αλλά ανέλαβε την ευθύνη η επιτροπή Οικονομικών να δεχθεί ομόφωνα την επανακατάθεσή του αμέσως ύστερα από την ψήφιση των προϋπολογισμών. Είναι με αυτή τη συμφωνία των κομμάτων που έγινε η επανακατάθεσή του συμπληρωματικού προϋπολογισμού και είναι από τότε που υπήρχε η ομοφωνία. Ήταν θέμα απλώς να σταλθεί την κατάλληλη ώρα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέλει κανείς άλλος να λάβει το λόγο; Ουδείς; Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £10 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ.1) του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ', ερωτήσεις και απαντήσεις. Δεν υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο κεφάλαιο Δ'. Συνεχίζουμε τη συζήτηση του θέματος "Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας". Είναι θέμα που έχει εγγράψει ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ, ο κ. Ανδρέας Χρίστου. Ο πρώτος ομιλητής στο σημερινό κατάλογο είναι ο βουλευτής κ. Γιαννάκης Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι. Σαν να είδα το Γενικό Εισαγγελέα ο οποίος φαντάζομαι ότι προσήλθε, για να παρακολουθήσει τη συνέχεια της συζήτησης που άρχισε από την περασμένη συνεδρία. Θα ήταν φυσικά ορθό και προτιμητέο, αν ήταν εδώ κατά τη διάρκεια της προηγούμενης συνεδρίας, όταν μίλησε ο εισηγητής του θέματος και ο πρόεδρος του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, καθώς και ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου, να τους άκουγε διά ζώσης τι είπαν για την υπόθεση αυτή. Επίσης θα ήθελα να πω, επειδή πλείστες από τις απόψεις μου αναφέρονται στις δραστηριότητες και τις αποφάσεις του Γενικού Εισαγγελέα, θέλω να πω ότι τίποτα προσωπικό δεν έχω με το Γενικό Εισαγγελέα. Έχω άριστες προσωπικές και οικογενειακές σχέσεις και αυτά που θα πω αφορούν τις δραστηριότητές του για την υπόθεση αυτή. Δεν πρόκειται να τις χαλάσω, γιατί έχω την εντύπωση ότι μπορεί να διαχωρίσει τις πολιτικές μας διαφορές από τις προσωπικές μας σχέσεις.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι. Δε θα ασχοληθώ με την ανεπίτρεπτη και εχθρική ενέργεια και συμπεριφορά του κράτους του Ισραήλ σε βάρος της Κύπρου για την οποία έχει ήδη ασχοληθεί με τόσες λεπτομέρειες ο κοινοβουλευτικός μας εκπρόσωπος, καθώς επίσης και ο κ. Λυσσαρίδης και ακόμη σε ένα βαθμό ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΔΗΣΥ, που δεν παρέλειψε να εκφράσει την πικρία του για τη συμπεριφορά της “φίλης” χώρας του Ισραήλ έναντι της Κύπρου.

Θα ασχοληθώ με τις ευθύνες τόσο της κυβέρνησης όσο και του Γενικού Εισαγγελέα, που πηγάζουν από τους τόσο αδέξιους και επικίνδυνους χειρισμούς με τους οποίους αντιμετώπισαν τη σοβαρή αυτή υπόθεση.

Συλλαμβάνονται δύο πράκτορες ξένης χώρας, φορτωμένοι με διάφορα κατασκοπευτικά αντικείμενα, μέσα σε χώρο που χρησιμοποιείται για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς. Εγώ σας λέω, για σκοπούς συζήτησης, πως δεν κρατούσαν τίποτε,

αλλά ευρίσκοντο στο μέρος εκείνο προφανώς για να παρακολουθήσουν ή να καταγράψουν ή να προμηθευτούν ή να πάρουν οποιοσδήποτε πληροφορίες για τις κινήσεις της Εθνικής Φρουράς. Κανένας δεν ισχυρίστηκε ούτε οι ίδιοι πως ευρίσκοντο εκεί με την άδεια των κυπριακών αρχών. Επομένως, ευρίσκοντο εκεί παράνομα. Κανένας δεν ισχυρίστηκε πως αυτοί δεν ήταν τουλάχιστον πράκτορες ασφάλειας του Ισραήλ (παρ' όλο που στην αρχή έγινε προσπάθεια αυτό να διαψευσθεί) και οι ίδιες οι ισραηλινές αρχές το έχουν παραδεχθεί.

Με τα στοιχεία που είχαν στη διάθεσή τους οι διωκτικές αρχές της Δημοκρατίας, τα δύο αυτά άτομα κατηγορήθηκαν για κατασκοπία με βάση το άρθρο 50Γ του Ποινικού Κώδικα. Τα ελάχιστα αυτά στοιχεία που απαιτούντο για να στοιχειοθετηθεί η κατηγορία της κατασκοπίας ήταν: α) η διεξαγωγή κάποιων δραστηριοτήτων της Εθνικής Φρουράς και β) η παρουσία των κατηγορουμένων στο μέρος των δραστηριοτήτων αυτών χωρίς άδεια.

Εκινητοποιήθη ολόκληρη η ισραηλινή κυβέρνηση μαζί και όλοι οι φίλοι της, από την Αμερική μέχρι την Ευρώπη, για να πείσουν τις κυπριακές αρχές να αποσύρουν τις κατηγορίες, με τη δικαιολογία πως είτε δεν ενεργούσαν με οποιοδήποτε τρόπο εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας είτε γιατί δεν ενεργούσαν σαν πράκτορες άλλης ξένης χώρας (εκτός από πράκτορες του Ισραήλ, γεγονός που δεν το αρνούσαν). Ακόμα προβλήθηκε ο ισχυρισμός πως ερευνούσαν πληροφορίες για πιθανές τρομοκρατικές κινήσεις εναντίον της χώρας τους από ξένους πράκτορες.

Εάν όσοι κινητοποιήθηκαν για την απόσυρση των κατηγοριών αισθάνονταν πως δεν υπήρχε υπόθεση εναντίον των Ισραηλινών πρακτόρων, είμαι σίγουρος πως θα άφηναν την κυπριακή δικαιοσύνη να το αποφασίσει και να τους απαλλάξει. Γιατί λοιπόν εξασκήθηκε τόση αφόρητη πίεση, όπως μας είπε ο Γενικός Εισαγγελέας, για την απόσυρση της κατηγορίας για κατασκοπία; Είναι παράλογο να φτάσουμε στο μόνο

συμπέρασμα πως όλοι αυτοί που εξασκούσαν τις πιέσεις γνώριζαν ότι οι πράκτορες αυτοί διενεργούσαν κατασκοπία ή πως οι διωκτικές αρχές του κυπριακού κράτους είχαν στα χέρια τους όλα εκείνα τα στοιχεία που μπορούσαν να αποδείξουν την κατηγορία της κατασκοπίας; Όπως τόνισαν και άλλοι ομιλητές, εάν οι υπόνοιες για προετοιμασία τρομοκρατικών ενεργειών από ξένους πράκτορες ήταν ο στόχος των δύο πρακτόρων, δε θα υπήρχε πρόβλημα να ζητήσουν άδεια και να συνεργαστούν με τις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τέτοια άδεια δίνεται σ' αυτούς χωρίς συζήτηση, με αποτέλεσμα τα λιμάνια μας και τα αεροδρόμιά μας να είναι γεμάτα με ένοπλους πράκτορες του Ισραήλ και να συμπεριφέρονται σαν η Κύπρος να ήταν αμπελοχώραφός τους. Αν ακόμη ήταν αυτός ο σκοπός, γιατί η ισραηλινή κυβέρνηση μέχρι σήμερα δε ζήτησε επίσημα συγγνώμη από την κυπριακή κυβέρνηση για το γεγονός πως έστειλε τους πράκτορές της να προβούν σ' αυτές τις ενέργειες χωρίς να ζητηθεί η άδεια της κυπριακής κυβέρνησης; Γιατί ακόμη η δική μας κυβέρνηση δε ζήτησε εξηγήσεις ή γιατί δεν ανακάλεσε τον πρεσβευτή της για την απαράδεκτη αυτή ενέργεια της ισραηλινής κυβέρνησης;

Από τα γεγονότα της υπόθεσης και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες διαδραματίστηκαν, είναι φανερό πως συνελέγοντο πληροφορίες και στοιχεία για τις στρατιωτικές εγκαταστάσεις και τις κινήσεις της Εθνικής Φρουράς από πράκτορες μιας ξένης χώρας. Αν τα στοιχεία αυτά συνελέγοντο για τη χώρα τους ή κάποια άλλη ξένη χώρα, αυτοί μόνο ξέρουν. Αν τα στοιχεία που εξητούντο είχαν σχέση με τους πυραύλους S-300 ή οποιαδήποτε άλλα αμυντικά όπλα της Κυπριακής Δημοκρατίας, μπορούμε και εμείς να εξαγάγουμε συμπεράσματα για ποιους εμαζεύοντο.

Είναι ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας που πρώτος μίλησε για άσκηση σοβαρών πιέσεων τόσο από το Ισραήλ όσο και από άλλες χώρες για την απόσυρση των κατηγοριών. Στο τέλος μας είπε πως με τη μαρτυρία που διαθέταμε ήταν δύσκολη

η απόδειξη της κατηγορίας της κατασκοπίας και ουσιαστικά μας έκαναν χατίρι, γιατί δέχτηκαν να παραδεχτούν μία πιο ελαφρά κατηγορία. Αν πράγματι η απόσυρση των κατηγοριών ωφείλετο σε νομικά προβλήματα, ποιος λόγος υπήρχε να αναφερθούμε στις πιέσεις; Γιατί δεν είπαμε από την αρχή πως δεν υπάρχει μαρτυρία για κατασκοπία και να μην προχωρήσουμε στις κατηγορίες; Γιατί βρέθηκε η δικαιολογία της μη ύπαρξης μαρτυρίας για κατασκοπία μετά από τις πιέσεις; Αν δεν υπήρχε μαρτυρία, για να προσαφθεί μια τέτοια σοβαρή κατηγορία που θα δημιουργούσε διασάλευση των σχέσεων μεταξύ δύο "φίλων" χωρών, γιατί προχωρήσαμε στην καταχώριση τέτοιας σοβαράς κατηγορίας.

Κάποιοι από τα έδρανα της Βουλής προσπάθησαν να μας πείσουν για τη μη ύπαρξη νομικής βάσης για την κατηγορία της κατασκοπίας. Όμως πιστεύω πως δεν έχουν διαβάσει τα σχετικά άρθρα του Ποινικού Κώδικα για την κατηγορία της κατασκοπίας και την είσοδο σε απαγορευμένη περιοχή.

Το άρθρο 50Γ του Ποινικού Κώδικα που αφορά την κατηγορία της κατασκοπίας λέγει επί λέξει:

- “(1) Πας όστις, δι’ οιονδήποτε σκοπόν επιβλαβή εις την ασφάλειαν ή τα συμφέροντα της Δημοκρατίας, προμηθεύεται, λαμβάνει, συλλέγει, καταγράφει, δημοσιεύει, διαβιβάζει ή ανακινεί εις οιονδήποτε άλλο πρόσωπο οιονδήποτε μυστικόν επίσημον κώδικα ή μυστικήν συνθηματικήν λέξιν ή οιονδήποτε σχέδιο, τύπον, σημείωμα, αντικείμενον ή άλλο έγγραφον ή πληροφορίαν, η οποία είναι προορισμένη ή δύναται ή αποσκοπεί εις το να είναι αμέσως ή εμμέσως χρήσιμος εις οιονδήποτε άλλο κράτος, είναι ένοχος κακουργήματος και τιμωρείται με φυλάκισιν δέκα ετών.
- (2) Εν οιαδήποτε ποινική διώξει επί τη βάσει του παρόντος άρθρου τεκμαίρεται μέχρις αποδείξεως τουναντίον ότι η συνιστώσα το αδίκημα πράξις ή παράλειψις

εγένετο διά σκοπόν επιβλαβή εις την ασφάλειαν ή τα συμφέροντα της Δημοκρατίας:

(α) εάν εκ των περιστατικών της υποθέσεως ή της συμπεριφοράς ή του γνωστού χαρακτήρος του κατηγορουμένου, ως ούτος απεδείχθη, προκύπτει ότι ο σκοπός ήτο επιβλαβής διά τα συμφέροντα ή τηνασφάλειαν της Δημοκρατίας:

(β) εάν οιοσδήποτε μυστικός επίσημος κώδιξ ή μυστική συνθηματική λέξις ή οιονδήποτε σχέδιον, τύπος, σημείωμα, αντικείμενον ή άλλο έγγραφον ή πληροφορία ελήφθη, συνετάχθη ή κατεγράφη υπό μη εξουσιοδοτημένου προς τούτο προσώπου ουχί συμφώνως προς τους όρους και την έκτασιν της εξουσιοδοτήσεως αυτού ή εδημοσιεύθη, διεβιβάσθη ή ανεκοινώθη εις μη εξουσιοδοτημένον προς τούτο πρόσωπον ή ουχί κατά τον εξουσιοδοτημένον τρόπον.”.

Το δε προηγούμενο άρθρο, το 50B, που μιλά για είσοδο κ.λπ. σε απαγορευμένη περιοχή λέγει τα εξής:-

“(1) Πας όστις, άνευ εγγράφου αδείας του Υπουργού Εσωτερικών, προσεγγίζει, επιθεωρεί, φωτογραφίζει, προπαρασκευάζει σχέδια, διέρχεται ή εισέρχεται εις οιαδήποτε απαγορευμένην περιοχήν είναι ένοχος ποινικού αδικήματος και υπόκειται σε φυλάκισιν εξ ετών.

(2) Διά τους σκοπούς του εδαφίου (1) “απαγορευμένη περιοχή” σημαίνει: (α) οιαδήποτε οχυρωματικά έργα, μέσα ή έργα αμύνης, στρατώνας, στρατιωτικής αποθήκας ή άλλα μέρη κατεχόμενα ή χρησιμοποιούμενα υπό ή διά τας ανάγκας των ενόπλων δυνάμεων της Δημοκρατίας (β) οιονδήποτε άλλο μέρος, όπερ ήθελε κηρυχθή απαγορευμένη περιοχή δι’ αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου δημοσιευμένης εις την Επίσημον Εφημερίδα της Δημοκρατίας.”

Δηλαδή, εάν ένας πράκτορας μιας ξένης χώρας, όπως ήταν οι κατηγορούμενοι, ευρίσκεται σε οποιοδήποτε μέρος όπου διεξάγονται οποιοσδήποτε δραστηριότητες της Εθνικής Φρουράς ή υπάρχουν στρατιωτικές ή αμυντικές εγκαταστάσεις, είτε έχει κηρυχθεί απαγορευμένη περιοχή ή όχι, και είτε παρακολουθεί είτε προμηθεύεται, λαμβάνει, συλλέγει ή καταγράφει στοιχεία, τεκμαίρεται, δηλαδή εκλαμβάνεται ή θεωρείται, πως αυτός ο άνθρωπος διεξάγει κατασκοπία σε βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας μέχρις αποδείξεως τουναντίον. Δηλαδή, εκείνος που θα βρεθεί υπό αυτές τις συνθήκες σε τέτοιο μέρος και κατηγορηθεί για κατασκοπία θα έχει την ασυνήθιστη για ποινικές υποθέσεις ευθύνη να αποδείξει πως δεν ευρίσκετο εκεί για σκοπούς κατασκοπίας.

Όλα αυτά τα στοιχεία της κατασκοπίας υπάρχουν στην περίπτωση αυτή. Τα στοιχεία της κατηγορίας που παρεδέχθησαν, δηλαδή η είσοδος τους σε απαγορευμένη περιοχή, χωρίς άδεια, μαζί με το γεγονός ότι ήταν πράκτορες ξένης χώρας δημιουργούν όλες εκείνες τις προϋποθέσεις που χρειάζονται να αποδειχτούν για την κατηγορία της κατασκοπίας. Ας αφήναν οι διωκτικές αρχές της Δημοκρατίας την υπόθεση να εξεταστεί από το δικαστήριο, να εξηγήσουν οι ίδιοι οι κατηγορούμενοι τι έκαναν εκεί που ευρέθησαν και πού θα μετέφεραν τις πληροφορίες που συνέλεξαν. Ασφαλώς δε θα ισχυρίζοντο (και αν ισχυρίζοντο θα εθεωρείτο αστείο) πως συνέλεξαν πληροφορίες και φωτογραφικό υλικό για το προσωπικό τους άλμπουμ.

Ελέχθη ακόμη πως η αντικατάσταση της κατηγορίας κατασκοπίας με την κατηγορία εισόδου σε απαγορευμένη περιοχή ήταν αποτέλεσμα του επιτυχούς χειρισμού της υπόθεσης από την εισαγγελική αρχή.

Επιτρέψτε μου να πω πως αυτή η αντικατάσταση ήταν αποτέλεσμα παζαρέματος και όχι αποτέλεσμα επιτυχούς χειρισμού. Εκείνοι που γνώριζαν πως είχαν να αντιμετωπίσουν μια πολύ σοβαρότερη κατηγορία, την κατηγορία της κατασκοπίας, που θα ενέπλεκε και τη χώρα τους, δε θα είχαν κανένα δισταγμό να παραδεχτούν μια ελαφρότερη κατηγορία, όπως έκαμαν, και που η Εισαγγελία πλημμελώς παρέλειψε να περιλάβει στο κατηγορητήριο από την αρχή. Για ένα γδάρσιμο, συνάδελφοι, η Εισαγγελία φέρνει τουλάχιστον τρεις κατηγορίες εναντίον του κατηγορουμένου:

- (α) Κοινή επίθεση
- (β) Επίθεση με πραγματική σωματική βλάβη
- (γ) Διατάραξη της ειρήνης

Για ένα τόσο σοβαρό επεισόδιο που με βάση τα στοιχεία που υπήρχαν μπορούσε και έπρεπε να περιληφθούν στο κατηγορητήριο τουλάχιστο δύο κατηγορίες, δηλαδή (α) η κατηγορία της κατασκοπίας και β) η κατηγορία της εισόδου σε απαγορευμένη περιοχή, που προστέθηκε αργότερα, γιατί αυτό δεν έγινε από την αρχή;

Ο Γενικός Εισαγγελέας προσπάθησε να μας πείσει πως η κυβέρνηση είναι αμέτοχη στη λήψη της απόφασης για απόσυρση της κατηγορίας της κατασκοπίας. Γιατί να δεχτούμε αυτή τη δήλωση του Γενικού Εισαγγελέα που μαζοχιστικά θέλει να γίνεται από μόνος του το εξιλαστήριο θύμα της πολιτικής της κυβέρνησης;

Οι πιέσεις εξασκήθηκαν από ξένες κυβερνήσεις. Προς τα πού πρέπει να εξασκήθηκαν αυτές οι πιέσεις. Όχι φυσικά στο Γενικό Εισαγγελέα. Είναι είτε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας είτε στον Υπουργό Εξωτερικών είτε απευθείας είτε έμμεσα μέσω άλλων πολιτικών προσώπων. Θα σας φανεί παράξενο, αλλά τέτοιες προσπάθειες πίεσης προς την κυβέρνηση έγινε απόπειρα να γίνουν και μέσω μερικών από εμάς. Ενόσω ο Γενικός Εισαγγελέας μάς μίλησε για πιέσεις από το Ισραήλ και άλλες κυβερνήσεις και ενόσω λογικά αυτές οι πιέσεις έπρεπε να είχαν στραφεί προς την

κυπριακή κυβέρνηση, γιατί τότε να μην καταλήξουμε στο λογικό συμπέρασμα πως είναι η κυπριακή κυβέρνηση που έπρεπε να πάρει την πολιτική απόφαση και να αποταθεί στο Γενικό Εισαγγελέα με τα δικά της δικαιολογητικά, για να αποσύρει την κατηγορία της κατασκοπίας;

Η απόσυρση της κατηγορίας για κατασκοπία αποτελεί χωρίς αμφιβολία πολιτική πράξη και αποτέλεσμα πολιτικής απόφασης και την απόφαση αυτή την πήρε ή τη δρομολόγησε η κυβέρνηση και ας μη μας παίζουν το κρυφτούλι. Ο Γενικός Εισαγγελέας, αποσύροντας κατηγορία εναντίον προσώπων που ενέπλεκαν μια ξένη κυβέρνηση, γνώριζε πολύ καλά πως η απόφασή του ήταν πολιτική και όχι νομική και είμαι σίγουρος πως τέτοια απόφαση δε θα την έπαιρνε από μόνος του. Στο κάτω-κάτω η απόφαση για την υπόθεση αυτή δεν ήταν απόφαση που αφορούσε την υπόθεση κάποιων βομβιστών από τη Λεμεσό για την παραπομπή τους στη δικαιοσύνη ή όχι, για να την πάρει από μόνος του ο Γενικός Εισαγγελέας. Ήταν απόφαση που εκτός από τη σημασία για εμπλοκή σε κατασκοπευτικές δραστηριότητες ενός ξένου κράτους εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας σηματοδοτούσε και την αξία της κρατικής οντότητας και της αξιοπρέπειας αυτού του ίδιου του κυπριακού κράτους.

Ο ισχυρισμός πως οι κατηγορούμενοι τιμωρήθηκαν με βαριές ποινές δε δικαιολογεί την απόφαση για απόσυρση της κατηγορίας της κατασκοπίας. Γιατί τις ποινές είναι το δικαστήριο που τις επιβάλλει στο τέλος της δίκης και δεν μπορούσε κανείς να ξέρει εκ των προτέρων ποιες θα ήταν οι ποινές. Αλλά ενόσω το δικαστήριο επέβαλε τόσο αυστηρή ποινή για ελαφρότερη κατηγορία, γιατί έλαβε υπόψη του την επικρατούσα κατάσταση στην Κύπρο και τη ζημιά που μπορούσαν να προκαλέσουν στο κυπριακό κράτος οι διάφοροι πράκτορες, φανταστείτε τι ποινή θα επέβαλλε στην περίπτωση της κατασκοπίας. Πέρα από αυτό, την ποινή την επέβαλε το δικαστήριο και όχι η κυβέρνηση ή η Εισαγγελία, το δικαστήριο που με την απόφασή του διαφύλαξε το

κύρος και την αξιοπρέπεια του κυπριακού κράτους που οι κυβερνώντες με την απόφασή τους τα καταρράκωσαν ακόμη μια φορά.

Αδιάψευστη μαρτυρία για το σφάλμα αυτό των κυβερνώντων αποτελεί το λαϊκό κριτήριο που εκφράστηκε με τον πιο επικριτικό και καταδικαστικό τρόπο για την απόσυρση της κατηγορίας της κατασκοπίας τόσο αυθόρμητα, όπως το παρακολουθήσαμε από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Ευχαριστώ.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν ήθελα να διακόψω το συνάδελφο ο οποίος έχει κάνει μια εξειδικευμένη συζήτηση νομικής φύσεως στο θέμα. Εκείνο το οποίο θα ήθελα να ρωτήσω το συνάδελφο είναι απλώς το εξής: Όταν το 1991, ως δικηγόρος ήσασταν και μέλος της Βουλής τότε, και ήταν η υπόθεση 14340 εναντίον τεσσάρων Ισραηλινών, οι οποίοι πρακτόρευαν εναντίον της πρεσβείας του Ιράν και προσήφθησαν εναντίον τους οκτώ κατηγορίες. Μετά μετατράπηκε το κατηγορητήριο και προστέθηκαν άλλες κατηγορίες, για να καταλήξουν στην απόσυρση όλων των κατηγοριών και να μείνει μόνο η κατηγορία της επέμβασης με σκοπό τη διάπραξη αδικήματος σε ξένη περιουσία. Ύστερα από την εξέλιξη αυτή επεβλήθη πρόστιμο £500 στον καθένα και δεν υπήρχαν αυτές οι ευαισθησίες εναντίον του Γενικού Εισαγγελέα. Γιατί τώρα αυτή η κριτική εναντίον του Γενικού Εισαγγελέα, ο οποίος πέτυχε καταδίκη για τρία χρόνια;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Νομίζετε ότι σήμερα για την υπόθεση των δύο κατασκόπων κρίνουμε την κυβέρνηση Βασιλείου ή κρίνουμε τη σημερινή κυβέρνηση και τη δική της συμπεριφορά;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δύο κακά δεν κάνουν ένα καλό.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Μπράβο, κύριε Πρόεδρε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Τα γεγονότα είναι γνωστά και δε θα ασχοληθώ με τα γεγονότα. Ούτε νομίζω αφορά τη Βουλή αν όντως ήταν ένοχοι ή δεν ήταν ένοχοι οι κατάσκοποι. Αυτό το αποφάσισε το δικαστήριο. Ούτε εξετάζουμε εδώ αν η κυβέρνηση, καλά ή κακά, έκρινε να μειώσει τις κατηγορίες. Όσο με αφορά εμένα, είναι μια άλλη σκοπιά που θα εξετάσω, ότι είναι και αυτή μια ακόμα περίπτωση που η κυβέρνηση έχει χάσει την αξιοπιστία της έναντι του κόσμου και δυστυχώς μαζί με την κυβέρνηση συμπαρασύρεται και ο Γενικός Εισαγγελέας. Ό,τι θέλουν ας πουν οι άλλοι. Γεγονός παραμένει ότι δεν πιστεύει κανένας αυτά τα οποία είπε η κυβέρνηση. Και αυτό για μένα είναι το πιο ανησυχητικό. Γιατί δεν τους πιστεύει; Και είναι αυτή μια πρόσθετη απόδειξη ότι αυτή η κυβέρνηση είτε δεν ξέρει τι κάμνει είτε λέει αντιφατικές και αλληλοσυγκρουόμενες εξηγήσεις ανάλογα με το τι κρίνει ότι τη βολεύει. Και αυτή είναι, πιστεύω, η κύρια πτυχή του θέματος και λυπούμαι, γιατί σ' αυτή την κατολίσθηση οδηγείται και ο Γενικός Εισαγγελέας. Εμάς δε μας ενδιαφέρει το τι αποφάσισε το δικαστήριο. Εμάς δε μας ενδιαφέρει αν αυτοί οι άνθρωποι ήσαν ένοχοι κατασκοπίας ή όχι. Εμείς ασκούμε εδώ μόνο κοινοβουλευτικό έλεγχο των ενεργειών, των δηλώσεων και της πολιτικής της κυβέρνησης. Όλα τα άλλα τα αποφασίζουν άλλοι και εμείς δεν έχουμε λόγο. Όμως και κανένας άλλος δεν είναι υπεράνω του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Δικαιούται η κυβέρνηση και έδειξε αυτή η κυβέρνηση ότι πολλές φορές ενεργεί αυθαίρετα και χωρίς να ενδιαφέρεται εκ των προτέρων να εξηγή τις ενέργειές της, αλλά εκ των υστέρων να κερδίζει την επικύρωση με την επίκληση της ανάγκης για τη συνένωση ενόψει των κρίσιμων συνθηκών που περνά ο τόπος. Πέραν της νομικής πτυχής όμως, μας αφορά

η πολιτική. Μας αφορούν οι ενέργειες, οι αποφάσεις. Μας αφορούν οι δηλώσεις, μας αφορά η εικόνα που δίνει το κράτος μας και μέσα στο λαό και προπάντων έξω από την Κύπρο. Και όπως είπα στην αρχή, πιστεύω σ' αυτό τον τομέα δεν έπεισαν οι κυβερνητικές δηλώσεις, δεν έπεισαν οι δηλώσεις του Γενικού Εισαγγελέα. Και γιατί δεν έπεισαν; Δεν έπεισαν από τη μια, είτε γιατί υπάρχει αυτό το έλλειμμα πειστικότητας είτε διότι είναι οι ίδιες μία απόδειξη της αλλοπρόσαλλης πολιτικής που ακολουθείται μεταξύ δύο κρατικών οργάνων, αλλά χειρότερο ακόμα και ανάμεσα στο ίδιο το όργανο. Αλληλοσυγκρουόμενες και αντιφατικές ήταν οι δηλώσεις της κυβέρνησης σε διάφορα χρονικά στάδια, όπως αλληλοσυγκρουόμενες και αντιφατικές ήταν και οι δηλώσεις του Γενικού Εισαγγελέα. Και τρίτον, αντιφατικές και αλληλοσυγκρουόμενες είναι οι δηλώσεις της κυβέρνησης και του Γενικού Εισαγγελέα σε οποιοδήποτε από τα στάδια.

Ας δούμε τα γεγονότα και επαναλαμβάνω σ' αυτό τον τομέα είναι που επικεντρώνω αυτά τα οποία θέλω να σας πω. Όταν συνελήφθησαν οι πράκτορες, τόσο η κυβέρνηση όσο και ο τύπος σύσσωμος χαρακτήρισαν τη σύλληψη σαν σύλληψη κατασκόπων. Τη χαιρέτισαν, μάλιστα ούτε είχαν, αν θέλετε, τη λεπτότητα να πουν ότι δεν ήταν από δικές τους προσπάθειες που έγινε η σύλληψη αλλά από ιδιωτική πρωτοβουλία κάποιου ο οποίος τους είδε. Χαιρέτισηκε. Δέστε τους τίτλους των εφημερίδων: "Επ' αυτοφώρω συνελήφθησαν κατάσκοποι". Δεν είπε κανένας ούτε τότε ούτε έκτοτε ότι αυτά τα παιδιά που ήρθαν από το Ισραήλ, δηλωμένοι πράκτορες της Μοσάτ, βρίσκονταν στην Κύπρο, για να κοιτάζουν πουλιά (bird watching). Δε βγήκαν στο ύπαιθρο το βράδυ, για να απολαύσουν τον καιρό της Κύπρου ή για να ενεργήσουν σαν τουρίστες. Κανένας δεν το είπε τούτο το πράγμα και δεν πείθει κανέναν η κατηγορία ότι απλώς περιεφέροντο τυχαίως και ασκόπως μέσα σε ευαίσθητες περιοχές, που περιείχαν μυστικά του τόπου, χωρίς να το ξέρουν οι ίδιοι. Ούτε και ενδιαφέρει πάρα πολύ αν αυτές οι ενέργειες οι अपαράδεκτες διεξήγοντο σε βάρος της κυπριακής

κυβέρνησης ή άλλων οργανώσεων. Δεν έχει σημασία. Μπορεί και έναντι των άλλων οργανώσεων που εστρέφοντο οι ενέργειές τους να 'βρισκαν σύμμαχο την κυβέρνηση. Γεγονός είναι ότι ούτε έλαβαν υπόψη την κρατική μας υπόσταση ούτε την αξιοπρέπεια του κράτους μας ούτε μας ζήτησαν βοήθεια γι' αυτές τις ενέργειες που έκαμναν ούτε θεώρησαν αναγκαίο να εξηγήσουν είτε πριν είτε μετά τι είναι που έκαμναν σε βάρος των κυριαρχικών δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας του κυπριακού κράτους. Και το ίδιο το Ισραήλ δεν απέκρυψε το γεγονός ότι αυτοί ήταν πράκτορες των μυστικών υπηρεσιών. Όχι μόνο δεν το απέκλεισαν το γεγονός, όχι μόνο το παραδέχθηκαν, αλλά με προκλητικές δηλώσεις όχι κανενός μικρότερου από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό του Ισραήλ δήλωσαν ότι «ναι, είναι και θα φέρουμε τα παιδιά μας με τον έναν τρόπο ή τον άλλο πίσω». Έχω ακούσει εξήγηση ότι ήταν *lapsus linguae* (φραστικό λάθος), που το είπε και υπέρμετρο. Όμως δεν άκουσα εγώ απολογία προς το κυπριακό κράτος ότι αυτά που είπε ήταν υπερβάσεις και ότι δεν μπορούσε σε μια χώρα που θέλει να την παρουσιάζει ότι είναι φιλική να απευθύνονται τέτοιου είδους, αν θέλετε, συγκαλυμμένες απειλές. Το τι είναι κατασκοπία και αν τα παιδιά που "δεν παρακολουθούσαν πουλιά το βράδυ" είναι ένοχοι κατασκοπίας ή όχι έχει νομίζω αναφερθεί ο κ. Αγαπίου, έχει εξηγήσει τις πρόνοιες του νόμου μας, έχει εξηγήσει το τι είναι τα συμπεράσματα που συνάγονται από το νόμο μας, όπως υπάρχει, και ασφαλώς δεν πρόκειται να επαναλάβω, γιατί δε νομίζω ότι μπορώ να προσθέσω οτιδήποτε χρήσιμο σε όσα έχει πει ο κ. Αγαπίου. Ούτε είναι αρμοδιότητα δική μου να πω αν η υφιστάμενη μαρτυρία στα χέρια του Γενικού Εισαγγελέα ήταν αρκετή να θεμελιώσει αυτό το αδίκημα ή όχι. Αυτό είναι δουλειά του Γενικού Εισαγγελέα. Είναι αποκλειστικό του δικαίωμα και δεν μπορούμε εμείς, άσχετα με το ποιες εντυπώσεις έχει ο καθένας, να κρίνουμε αυτή την απόφασή του.

Όμως επανέρχομαι στην πειστικότητα που είχαν οι ενέργειες και οι δηλώσεις της

κυβέρνησης. Εξασφαλίστηκε από τις διωκτικές αρχές, υποθέτω με έγκριση του Γενικού Εισαγγελέα, δικαστικό διάταγμα έναντι αυτών των ανθρώπων προσωποκράτησης, όχι, όπως γράφει ο τύπος, προφυλάκισης, δεν υπάρχει προφυλάκιση στην Κύπρο, για κατασκοπία. Υποθέτω, θέλω να ελπίζω ότι δε διεκδικείται δικαστικό διάταγμα χωρίς να υπάρχει τουλάχιστο μια εκ πρώτης όψεως υπόθεση, η οποία να θεμελιώνει τη δυνατότητα να έχει διαπραχθεί το αδίκημα για το οποίο εξασφαλίζεται το διάταγμα. Και είναι σύνηθες, κατά τη γνώμη μου, στη διάρκεια των ανακρίσεων, έπειτα από το διάταγμα της προσωποκράτησης, να μαζεύει η κυβέρνηση, οι διωκτικές αρχές, τα στοιχεία τα οποία απαιτούνται για να θεμελιώσουν την υπόθεση. Να πιστέψουμε ότι ζητήθηκε το δικαστικό διάταγμα χωρίς να υπάρχουν αυτά τα στοιχεία; Δε μιλώ τώρα για την αποδεκτή μαρτυρία που μπορούσε να υπάρχει, αλλά λέω έστω και καταρχήν. Και η καταρχήν κατηγορία η οποία ερευνάτο από την αστυνομία ήταν η διεξαγωγή κατασκοπίας. Αν στο τέλος δεν υπήρξε μαρτυρία, όπως μας είπε ο Γενικός Εισαγγελέας, που να μπορεί να θεμελιώσει στο δικαστήριο αυτή την κατηγορία, δεν αφορά τη Βουλή. Και δεν αφορά κανέναν άλλο, εκτός από το Γενικό Εισαγγελέα όσον αφορά τη νομική της πτυχή. Όμως, αν υπάρχει υποψία ότι αυτή η απόφαση λήφθηκε κάτω από άλλες σκοπιμότητες, ναι, αυτό αφορά και τη Βουλή και είναι αυτό το θέμα το οποίο εξετάζουμε. Και έχω την εντύπωση ότι δεν έχει πείσει ούτε η κυβέρνηση ούτε ο Γενικός Εισαγγελέας ότι δεν έχουν παρεισφρήσει άλλες σκοπιμότητες, παρά τις διακηρύξεις ότι δεν υπάρχει καμιά άλλη σκοπιμότητα, και θα πω γιατί.

Και από δω και μπρος αρχίζει ο τραγέλαφος, γιατί μόνο τραγέλαφος μπορεί να χαρακτηριστεί η συμπεριφορά της κυβέρνησης που διασύρει, επαναλαμβάνω, και την πειστικότητα της κυβέρνησης στις ενέργειες και στη χάραξη της πολιτικής της, αλλά και την αξιοπρέπεια της Κύπρου ως ανεξάρτητου και κυρίαρχου κράτους. Εμένα η εντύπωσή μου από το σύνολο των λεχθέντων στα διάφορα στάδια, και δε θα εντοπίσω

σε κανένα χρονικό διάστημα το τι λέχθηκε, είναι ή ότι δεν ήξεραν τι κάνουν ή δε μας είπαν την αλήθεια είτε από την αρχή είτε στο τέλος. Ασκήθηκαν πιέσεις, αυτό είναι γεγονός. Λέχθηκε, έγινε παραδεκτό και από την κυβέρνηση και από το Γενικό Εισαγγελέα ότι ασκήθηκαν πιέσεις και είναι φυσιολογικό. Θα πρέπει να είμαστε αφελείς, αν αναμέναμε μια χώρα, που έχει εθνικισμό του είδους και του τύπου του Ισραήλ, μια χώρα η οποία αντιμετωπίζει κινδύνους και φημίζεται ότι έχει μια από τις καλύτερες υπηρεσίες συλλογής πληροφοριών, ότι δε θα ασκούσε πιέσεις τους ήρωές της να τους πάρει πίσω. Έπρεπε να ήταν αναμενόμενο. Και δεν πρέπει να μας εξοργίσει το γεγονός ότι ασκήθηκαν αυτές οι πιέσεις. Εκείνοι κάνουν τη δουλειά τους. Εμείς κάναμε εκείνα που μας επιβάλλει η ανάγκη, για να διασφαλίσουμε την αξιοπρέπεια και το σεβασμό προς το κράτος μας; Όταν ασκήθηκαν αυτές οι πιέσεις, μας είπαν, άλλη αντινομία, αντίφαση και αδικαιολόγητη, κατά τη γνώμη μου, ότι ασκήθηκαν μεν πιέσεις στην κυβέρνηση, αλλά δεν τις γνώριζε ή δε διαβιβάστηκαν ή δεν ασκήθηκαν στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Κι όμως ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας είπε, και αυτή είναι δήλωση που με κανέναν τρόπο δεν τη δέχομαι, ότι «εγώ είμαι ο κριτής του τι είναι το δημόσιο συμφέρον». Δεν είναι ο κριτής του τι είναι δημόσιο συμφέρον. Είναι κριτής του τι είναι δημόσιο συμφέρον εκεί που του δίνει εξουσία το σύνταγμα και ο νόμος όσον αφορά την καταχώριση διατάγματος *polle prosequi* ή για τις κατηγορίες που θα προσάψει, δεν έχει όμως δικαίωμα ερμηνείας ούτε του αναγνωρίζω να έχει αρμοδιότητα μεγαλύτερη από μένα ή από οποιοδήποτε άλλο πολίτη για το τι είναι το δημόσιο συμφέρον, αν για παράδειγμα θα δοθούν χαλαρώσεις για την ανέγερση ενός πρόσθετου ορόφου σε ξενοδοχείο. Μόνο σ' αυτό τον περιορισμένο τομέα έχει αρμοδιότητα να ασκήσει την κρίση του το τι εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον. Και λέω όχι μόνο ήταν επιτρεπτό, λέω ήταν το καθήκον του να λάβει υπόψη τις πολιτικές προεκτάσεις για την Κύπρο πάνω στο δημόσιο συμφέρον

που θα είχε η μια ή η άλλη του απόφαση. Όταν επομένως ακούμε από τον Υπουργό Εξωτερικών της κυβέρνησης ότι «ούτε τα είπαμε του Γενικού Εισαγγελέα, δεν του αναφέραμε τους κινδύνους που δημιουργούνται για την Κύπρο, το δημόσιο συμφέρον που θα εξυπηρετείτο από την Κύπρο, αν είχαμε καλές σχέσεις με το Ισραήλ», σε μένα δημιουργούνται τα ερωτήματα: Ή δε μας λεν την αλήθεια ή δεν έπραξαν το καθήκον τους, γιατί ήταν καθήκον της κυβέρνησης και του Υπουργού Εξωτερικών και του Προέδρου της Δημοκρατίας και όσων άλλων είναι αρμόδιοι, ναι, να ενημερώσουν το Γενικό Εισαγγελέα για τις πιέσεις, όχι για να του υπαγορεύσουν την απόφαση που θα πάρει, γιατί, επαναλαμβάνω, το σύνταγμα και ο νόμος τού δίνουν απόλυτο δικαίωμα να αποφασίσει, όχι να του υπαγορεύσουν, αλλά “ασκώντας, κύριε, τις προνομίες, τις εξουσίες και τα δικαιώματά σου, για να προστατεύσεις και να εξυπηρετήσεις το δημόσιο συμφέρον όσον αφορά την πρόσαψη κατηγοριών ή ποιων κατηγοριών θα προσάψεις ή αν δε θα τους προσάψεις καμιά κατηγορία, σε παρακαλούμε, σε ικετεύουμε”, δεν ξέρω ποιες είναι οι σχέσεις του Γενικού Εισαγγελέα και της κυβέρνησης, ποια είναι η κεφαλή και ποια είναι η ουρά, “σκέψου και αυτά τα δεδομένα τα οποία έχει πληροφορηθεί αρμόδια η κυβέρνηση”. Και δεν έχω αμφιβολία ότι ο Γενικός Εισαγγελέας, ασκώντας, επαναλαμβάνω, όχι τη νομική του κρίση αλλά την κρίση του όσον αφορά το τι είναι δημόσιο συμφέρον για την πρόσαψη κατηγοριών, ναι, έχει χρέος να λάβει υπόψη αυτά τα δεδομένα. Γιατί μας λεν επομένως αυτό το μύθο; Εγώ τουλάχιστο δεν τον πιστεύω ότι ο Γενικός Εισαγγελέας δεν πήρε χαμπάρι ότι ασκούσαν πιέσεις. Και πώς ο Γενικός Εισαγγελέας είτε ταυτόχρονα είτε λίγες μετά μέρες, σε αντίφαση με ό,τι είπε ο Υπουργός Εξωτερικών και η κυβέρνηση, λέει “ναι, ασκήθηκαν πιέσεις”. Από τις εφημερίδες το πληροφορήθηκε; Είναι αυτές οι αντινομίες, επαναλαμβάνω, που καθιστούν τον όλο χειρισμό αυτής της υπόθεσης όχι πολύ πειστικό και σίγουρα όχι πολύ σοβαρό όσον αφορά τη σοβαρότητα της κυβέρνησης. Όταν επομένως ερχόμαστε και λέμε ότι “και τι

θέλατε, κύριε; Έπρεπε να διακόψουμε”, διότι λέχθηκε αυτό το ερώτημα από το βήμα της Βουλής, “να διακόψουμε τις σχέσεις μας με το Ισραήλ;”. Ποιος είπε έτσι πράγμα; Είναι κανένας σ’ αυτή την αίθουσα που δεν υποστηρίζει ότι όχι μόνο πρέπει να διατηρήσουμε καλές σχέσεις με το Ισραήλ, αλλά και να τις ενισχύσουμε; Καλές σχέσεις όμως τι σημαίνει; Σημαίνει αμοιβαιότητα σεβασμού της κυριαρχίας και της αξιοπρέπειας του ενός κράτους προς το άλλο. Ναι, θέλουμε καλές σχέσεις, αλλά μέσα στα πλαίσια του επιτρεπτού και χωρίς να παρέχεται οποιαδήποτε νύξη ή ευχέρεια σε οποιοδήποτε κράτος, και δεν είναι μόνο το Ισραήλ, να περιαγάγει το κράτος μας σε εξευτελισμό και σε αναξιοπρέπεια. Και δεν είναι μόνο το Ισραήλ που οδηγείται σ’ αυτό το συμπέρασμα, ότι δεν πρόκειται για κράτος, και δε θα επαναλάβω την περιγραφή που άστοχα, άσοφα έδωσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας για το είδος της δημοκρατίας που έχουμε. Ξέρετε όλοι τη φράση που είπε, ούτε τολμώ να την πω για το κράτος μας, γιατί, αν είναι τέτοια δημοκρατία που έχουμε, ποιος είναι ο κύριος υπεύθυνος; Όχι οι πολίτες.

Μας είπε ο Υπουργός Εξωτερικών, και όποιος θέλει τον πιστεύει, ότι αυτές οι παραινέσεις, ας τις ονομάσουν, και οι πιέσεις που δέχτηκε δε διαβιβάστηκαν προς το Γενικό Εισαγγελέα. Κακώς. Αν δεν τις διαβίβασε, έσφαλε στην εκπλήρωση του καθήκοντός του. Έχει έλλειμμα στην εκπλήρωση του καθήκοντός του ως του υπεύθυνου για τη διατήρηση των φιλικών διεθνών σχέσεων της Κύπρου μαζί με άλλες φιλικές χώρες. Δεν υπεισέρχομαι ξανά, επαναλαμβάνω, στο αν υπήρχε μαρτυρία ή δεν υπήρχε μαρτυρία για την απόδειξη αυτής της κατηγορίας. Αυτό είναι απόλυτο προνόμιο του Γενικού Εισαγγελέα. Λαμβάνω υπόψη αυτά τα οποία είπε ο κ. Αγαπίου και όποιος θέλει εκτιμά και αξιολογεί ποια είναι η άποψη, αλλά και σε τέτοια αξιολόγηση η εγκυρότερη άποψη είναι αυτή του Γενικού Εισαγγελέα. Αν όμως σκοπός ήταν να μην περιαγάγουμε την Κύπρο σε περιπέτειες μαζί με το Ισραήλ και δεν υπήρχε κατηγορία, δεν υπήρχε μαρτυρία, για να μπορέσουμε να στοιχειοθετήσουμε την κατηγορία της

κατασκοπίας, διακινδυνεύω την άποψη να πω ότι έπρεπε να μπει nolle prosequi για όλες τις κατηγορίες. Να τους επιτραπεί να παν σπίτι τους.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Αν μου επιτρέπετε, τι θα έλεγε ο κόσμος;

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

...

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Βεβαίως, βεβαίως. Ευχαριστώ, ευχαριστώ που ενισχύετε το επιχείρημα που προσπαθώ να πω. Ότι το κριτήριό σας για το τι είναι σωστή συμπεριφορά είναι τι θα πει ο κόσμος, οι ψήφοι και όχι ό,τι είναι καλό για την Κύπρο. Σας ευχαριστώ για την παρέμβαση. Μάλιστα, έτσι, χωρίς να το σκεφτείτε, αποκαλύψατε πραγματικά ποιο ήταν το σωστό υπόβαθρο των ενεργειών που πράξατε. Εγώ προσπάθησα να σας πιστώσω με λανθασμένη κρίση. Εσείς επιβεβαιώνετε ότι το αποτέλεσμα των ενεργειών σας δεν ήταν λανθασμένη κρίση αλλά ηθελημένη προσπάθεια να κερδίσετε τη δημόσια γνώμη, όπως εσείς την καταλαβαίνετε, αλλά δυστυχώς ούτε αυτή δεν την καταλαβαίνετε.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ να συνεχίσει ο ομιλητής ομαλά, ομαλά, ομαλά.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Μου επέτρεψε ο κ. Παπαδόπουλος. Η αποστολή του Γενικού Εισαγγελέα, ασκώντας τις αρμοδιότητές του, είναι να παρουσιάσει με επιτυχία μια υπόθεση στο δικαστήριο. Και λέω εγώ ότι, εάν έκανε την κατηγορία εκείνη που με τη δική του εκτίμηση δεν μπορούσε να αποδειχθεί και αθωνόνταν οι κατηγορούμενοι, σήμερα, επαναλαμβάνω, αυτό είναι που ήθελα να πω και προηγουμένως ...

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, δεν το είπατε καλά, τώρα εξηγήστε το.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

... σήμερα θα ζητούσαμε να κρεμάσουμε το Γενικό Εισαγγελέα, γιατί προσήψε κατηγορίες οι οποίες δεν μπορούσαν να αποδειχτούν, ενώ με τις κατηγορίες τούς οδήγησε στις φυλακές. Αυτό θέλω να πω και τίποτε άλλο.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Επειδή απευθυνθήκατε και σε μένα, και εγώ θέλω να ρωτήσω το εξής ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Όχι, δεν απευθύνθηκα σε κανέναν εγώ, στον κόσμο απευθύνθηκα.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ωραία, ευχαριστώ που μου δώσατε την άδεια να σας ρωτήσω. Είπατε προηγουμένως ότι ο Γενικός Εισαγγελέας είναι θεματοφύλακας ή μάλλον κριτής του δημόσιου συμφέροντος στο βαθμό που ο κριτής ταυτίζεται με το θεματοφύλακα. Νομίζω ότι αυτή ήταν η έννοια, νομικά πάντα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Όχι, δεν είπα αυτό το πράγμα. Τα ελληνικά μου δεν είναι πολύ άσχημα. Εκείνα που θέλω να εκφράσω, τα λέω σωστά. Τέτοια πράγματα εγώ δεν είπα.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Είπατε ότι νομικά... Να το διατυπώσω διαφορετικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ερωτοκρίτου, είσαστε ο μεθεπόμενος ομιλητής, επομένως ...

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Μου δόθηκε η άδεια, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Παπαδόπουλε, είπατε ότι ο Γενικός Εισαγγελέας είναι ο κριτής του δημόσιου συμφέροντος στο βαθμό που μπορεί να καταχωρίσει *nolle prosequi* και να

αναστείλει μία υπόθεση.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Στον περιορισμένο τομέα τούτο.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Αυτό σημαίνει ότι είναι ο θεματοφύλακας του δημόσιου συμφέροντος στο βαθμό που ασκεί αυτή τη λειτουργία. Από κει και πέρα δεν του αναγνωρίζεται οποιοδήποτε άλλο δικαίωμα. Και εγώ ρωτώ. Αν στην άσκηση αυτής της λειτουργίας καταχωρούσε *nolle prosequi*, ήταν να πείτε ότι άσκησε τη νομική του λειτουργία κατά τρόπο που δε θέλω να τη σχολιάσω; Ή θα σχολιάζατε με μεγαλύτερη ένταση και με εντονότερο τρόπο απ' ό,τι σχολιάζετε τώρα; Γιατί απλούστατα θα λέγατε και κει ότι έχει εκφύγει των ορίων του, υπάρχει πολιτική παράμετρος και σχολιάζω, όπως θέλω, όπως οποιοσδήποτε κοινός πολίτης, γιατί είναι κατά τον ίδιο τρόπο που δόθηκε παράτυπα μία άδεια για χαλάρωση. Αυτή είναι η ερώτησή μου και θέλω απάντηση πάνω σ' αυτό το οποίο ρωτώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Τη δήλωσή σας, όχι την ερώτησή σας, θα τη σχολιάσω. Είναι δύο διαφορετικές δηλώσεις που έγιναν. Πρώτα από την τελευταία. Ο Γενικός Εισαγγελέας είπε ότι «δεν είχα αρκετή μαρτυρία και, κηδόμενος του δημόσιου συμφέροντος, αποφάσισα να φέρω αυτές τις ηπιότερες κατηγορίες». Αυτή είναι η πράξη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Που μπορούσε να αποδείξει.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Άρα, αν όντως η καθοδήγησή του -θα έρθω στο αν μπορούσε να τις αποδείξει- αν η κατευθυντήρια σκέψη στο μυαλό του ήταν το δημόσιο συμφέρον, δηλαδή να διαφυλάξει τις σχέσεις μας με το Ισραήλ, το λογικό συμπέρασμα ήταν να μην τους φέρει

κατηγορία. Να πει προς το δημόσιο συμφέρον “δε θα τους φέρω κατηγορία για μια πολύ ήπια μαρτυρία”. Και θέλετε να σας πω και κάτι άλλο, παράδειγμα; Δεν είναι ανάλογο, αλλά να σας πω. Όταν κατηγορήσαν τον Καραολή για πρώτη φορά ότι έπαιξε τον Πουλλή στο γυναικοπάζαρο στη Λευκωσία, ο πρώτος που καταδικάστηκε, ο έξυπνος που κατήρτισε το κατηγορητήριο έβαλε “φόνος εκ προμελέτης, μεταφορά όπλου, πυροβολισμός για σκοπούς διάπραξης αδικήματος κ.λπ.”, επτά κατηγορίες, και από κάτω, γιατί όσοι ξέρουν την ιστορία, για να φύγει, έφυγε στην οδό Λήδρας, πήρε το ποδήλατο και προσπάθησε να διαφύγει μονόδρομο, πρόσθεσε “και πήγε και μονόδρομο”. Ε! δε φέρνεις, κύριε, κατηγορία μονοδρόμου, επειδή δεν έχεις μαρτυρία να αποδείξεις το φόνο. Αν η επιλογή με κριτήριο το δημόσιο συμφέρον είναι να αποδείξεις μόνο τις κατηγορίες που μπορείς, οι οποίες όμως είναι ήσσονος σημασίας ...

Θα σας απαντήσω, περιμένετε, κύριε, δε θα σας αδικήσω. Θα πάρετε και εσείς την απάντηση, αλλά περιμένετε με το γυρί.

Επομένως, αφού θέτεις ως κριτήριο το δημόσιο συμφέρον των σχέσεων μεταξύ των δύο κρατών, ή ακολουθείς τη λογική ακολουθία και λες αποκαθιστώ απόλυτες σχέσεις μαζί με αυτό το κράτος και κερδίζω την ευγνωμοσύνη τους απαλλάσσοντάς τους, χωρίς να σημαίνει αυτό το πράγμα ότι είναι αθώοι, δεν προσάπτω κατηγορίες, παρά να προσάψω κατηγορία ότι “περιφέρονταν σε περιοχή απαγορευμένη, για να βλέπουν τα πουλιά”. Και να δίνω το δικαίωμα και στον κ. Σιαρόν και στους άλλους, δεν ξέρω ποιοι, του εβραϊκού lobby να λεν “είναι αυστηρή η ποινή, αφού δεν καταδικάστηκαν για κατασκοπία”. Να πω ότι «κύριε, να μην έχετε παράπονο, διότι στη μεγάλη μου προσπάθεια να διατηρήσω τις καλές σχέσεις εγώ τους έδωσα μία κατηγορία, παρά να τους φέρω την κατηγορία ότι “παρατηρούσαν πουλιά σε ακατάλληλη ώρα”.

Περιμένετε, θα σας πω τώρα και για την κατηγορία που μπορούσε να αποδείξει.

Έχουμε και άλλο προηγούμενο στην ιστορία. Έχουμε την περίπτωση του κ. Νίξον. Όταν έγινε η διάρρηξη στο Water gate από τον Λίτινγ και τους άλλους που καταδικάστηκαν, όσοι το αμφισβητούν ας διαβάσουν το βιβλίο “All the presidents men”, είναι γραμμένα μέσα με λεπτομέρεια ...

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Γυρίστηκε και ταινία.

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εσείς μπορεί να το είδατε ταινία, εγώ διάβασα τα έγγραφα από το βιβλίο. Αποφάσισαν να μετατρέψουν τις κατηγορίες της διάρρηξης νύχτας, χρησιμοποιώντας όπλα και βία, και έφεραν την κατηγορία της επέμβασης, αλλά βρέθηκε ένας κ. Συρίκκα, άγνωστος και άσημος δικαστής, ο οποίος, αφού κατάλαβε το τι εμεθοδεύετο, είπε επτά χρόνια φυλακή τον ένα, δώδεκα τον άλλο. Και μίλησαν και οι δύο. Και το λέω, γιατί έχει παραλληλισμό σε όλο αυτό τον τραγέλαφο που έχω αναφέρει προηγουμένως, υπάρχει μια ακτίδα φωτός. Τα δικαστήρια της Κύπρου κατάλαβαν το παίγνιο που επαίζετο και τους έβαλαν τρία χρόνια φυλακή. Και διερωτώμαι αν το κριτήριο ήταν, όπως είπε ο συνάδελφος, ο κ. Χατζηγιάννης, κατηγορίες που μπορούσε να αποδείξει, αν τους έβαλε £300 πρόστιμο.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Επέτρεπε ο νόμος και έξι χρόνια. Η κατηγορία επέτρεπε και έξι χρόνια φυλάκιση.

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εγώ πιστεύω ότι έκανα σαφές από την αρχή, δεν επεμβαίνω σε πράγματα που δεν αφορούν τον κοινοβουλευτικό έλεγχο. Αν είναι λίγη η ποινή ή όχι, η επιμέτρηση της ποινής είναι δουλειά του δικαστή. Αν εγώ έχω να πω μία άποψη, ναι, παρά το πρόστιμο που ανεμένετο να τους επιβάλει, ναι, πρώτη φορά καταδικάστηκαν στα κυπριακά δικαστήρια, είχαν λευκό ποινικό μητρώο όσον αφορά την Κύπρο, πιστεύω

μεταξύ του ανώτατου ορίου των έξι χρονών και του προστίμου των £300, τη βρίσκω λογική, αλλά δεν έχω λόγο εγώ. Όπως δεν έχω λόγο, είπα να πω, αν ο Γενικός Εισαγγελέας είχε αρκετή μαρτυρία ή όχι για να προσάψει άλλη κατηγορία. Δεν το εξετάζω αυτό το πράγμα. Λέω όμως από την ώρα που είπε “δεν έχω αρκετή μαρτυρία, για να προσάψω τη σοβαρή κατηγορία της κατασκοπίας”, που είναι η πολιτική υφή της υπόθεσης, την οποία αυτή η Βουλή εξετάζει... Δεν εξετάζει η Βουλή περιπτώσεις διάρρηξης σπιτιών ή περιφοράς σε απαγορευμένες περιοχές “για να βλέπουν πουλιά”, εξετάζει κατηγορίες που έχουν πολιτικές προεκτάσεις, όπως είναι η κατασκοπία. Από την ώρα που έκρινε, ο ίδιος μάς είπε, για το δημόσιο συμφέρον ότι δεν μπορούσε να προσάψει την πολιτική κατηγορία της κατασκοπίας, αυτή η Βουλή δε θα έχει λόγο άλλο να κρίνει παρά τις ενέργειές του σαν πολιτική ενέργεια, βασισμένη πάνω στο δημόσιο συμφέρον, όπως το έκρινε. Και για τον ίδιο λόγο δεν κρίνω αν η ποινή ήταν λογική ή δεν ήταν λογική.

Μάλιστα, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Υπάρχει μια αναξιοπιστία στην επιχειρηματολογία σας, κύριε Παπαδόπουλε. Λυπούμαι διότι παίρνει αυτή τη μορφή αυτή η συζήτηση, αλλά ήδη πήρε αυτή τη μορφή και παρεμβαίνω και εγώ. Εδώ κτίζετε το επιχειρήμα σας πάνω στο ότι ο Γενικός Εισαγγελέας έλαβε υπόψη, και περιοριστικά μάλιστα, το τι είναι που ήθελε το Ισραήλ με τις πιέσεις του, για να το μεταφέρει στο επίπεδο του δημόσιου συμφέροντος και να καταλήξει εκεί που κατέληξε. Δεν έχει πει κάτι τέτοιο ο Γενικός Εισαγγελέας. Ο Γενικός Εισαγγελέας, αν έχει λάβει τούτο το στοιχείο υπόψη, είναι ίσως με την έννοια του να μη βρεθεί εκτεθειμένος, δημιουργώντας μία κατάσταση που να τραβούσε και χρόνο, από την οποία να μην προέκυπτε αποτέλεσμα. Και εννοώ τη συνέχιση της κατηγορίας και της δίκης στη βάση της κατασκοπίας. Άρα δεν είναι σωστό και θα είναι άδικο προς το

Γενικό Εισαγγελέα να θεωρήσουμε ότι, όταν μίλησε για το δημόσιο συμφέρον, αναφέρθηκε κατά αποκλειστικά ή ζύγισε ή στάθμισε μόνο το τι ήταν οι αντιδράσεις ή οι πιέσεις του Ισραήλ. Απλώς ο Γενικός Εισαγγελέας έχει πει ότι «στάθμισα από νομικής πλευράς, κατά κύριο λόγο, το θέμα και βρήκα ότι, δεδομένης της έλλειψης μαρτυρίας, για να καταλήξω σε καταδίκη στη βάση της κατηγορίας για κατασκοπία, είχα προβεί σ' αυτή την ενέργεια». Όπως είχε προβεί και ο προηγούμενος Γενικός Εισαγγελέας, αντιλαμβανόμαστε, με το να περιορίσει τις κατηγορίες σε μία κατηγορία, για να καταλήξει σε μία καταδίκη. Διότι, αν ήθελε να καταλήξει στην ικανοποίηση του Ισραήλ, θα έβαζε πράγματι αυτό το οποίο έχετε πει, *nolle prosequi*, για να μην προχωρήσει η υπόθεση, το οποίο δεν έκανε. Και επομένως δεν υπήρξε εξευτελισμός, ήταν τεχνικής φύσεως ο χειρισμός και δεν ήταν πολιτικής σημασίας, για να εξικνείται μέχρι του σημείου της απαλλαγής τους. Αυτό είναι που ήθελα να πω.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ευχαριστώ για τη σύντομη ερώτηση. Δύο πράγματα. Εγώ δεν είπα ότι ο Γενικός Εισαγγελέας είπε ότι "δεν προσήψα την κατηγορία, διότι μου ζήτησε το Ισραήλ". Ο Γενικός Εισαγγελέας είπε ότι έλαβε υπόψη το δημόσιο συμφέρον. Αν, εκτιμώντας το δημόσιο συμφέρον, δεν έλαβε υπόψη το τι ήταν που απαιτείτο για να διατηρήσουμε τις καλές σχέσεις με το Ισραήλ, κακά έκανε, διότι τότε δικαιούμαι να υποθέσω ότι το μόνο δημόσιο συμφέρον που έλαβε υπόψη του είναι αυτά που είπε ο κ. Χατζηγιάννης. Δηλαδή, τι θα έλεγε ο λαός. Οι ψήφοι.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Δεν είναι έτσι που είπα, κύριε Παπαδόπουλε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ να μην υπάρξουν άλλες επεμβάσεις, για να ολοκληρώσει ο κ. Παπαδόπουλος.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, αφήστε. Αφήστε τον κ. Παπαδόπουλο να ολοκληρώσει.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Μα γιατί σας ενοχλεί, κύριε Χρίστου; Εμένα δε με ενοχλεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ο κ. Παπαδόπουλος να συνεχίσει. Παρακαλώ ησυχία.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Λοιπόν, η άποψή μου εμένα είναι ότι πρέπει να διαλέξει ή αποφάσισε ότι δε θα προσήπτε την πολιτική κατηγορία, κατηγορία που έχει πολιτικές προεκτάσεις, για να μη με διορθώσετε πάλι με ανακρίβεια, της κατασκοπίας, διότι δεν είχε μαρτυρία. Είναι μία θέση και όποιος θέλει πιστεύει. Εγώ είμαι αυτός που δεν το πιστεύω. Και πιστεύω πάρα πολλοί στην Κύπρο δεν το πιστεύουν. Έκρινε ότι η μαρτυρία, για να εξασφαλίσει αυτή την κατηγορία με τις πολιτικές προεκτάσεις δεν είναι πολύ ισχυρή, ο κ. Αγαπίου είπε την άποψή του, εγώ δε θα διακινδυνεύσω να αμφισβητήσω τη νομική εμβρίθεια του Γενικού Εισαγγελέα πάνω σ' αυτό τον τομέα τουλάχιστον. Έχω άλλη άποψη.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Παπαδόπουλε, σας διέκοψαν όλοι, αν μπορώ και εγώ ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω καλύτερα όχι, κύριε Αγαπίου. Επειδή δεν έδωσα απ' εκεί το λόγο.

Παρακαλώ, αφήστε να ολοκληρώσει.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Λοιπόν, από την ώρα που παρεισφρέει μέσα στην κρίση το δημόσιο συμφέρον, όχι η έλλειψη μαρτυρίας αλλά το δημόσιο συμφέρον, και σίγουρα δεν είναι τα έξοδα των

τριών μηνών που θα πήγαινε η δίκη και δε θα πήγαινε τρεις μήνες, ασφαλώς δεν είναι αυτό το δημόσιο συμφέρον. Είμαι σίγουρος ότι δεν είναι τα χρήματα που υπολόγισε ο Γενικός Εισαγγελέας, όταν μιλούσε για δημόσιο συμφέρον. Λέω, ναι, έπρεπε να λάβει υπόψη αυτά που μας είπαν ότι ούτε του είπαν ούτε τα ήξερε ούτε έλαβε υπόψη τις πιέσεις των φιλικών μελών του Ισραήλ, είτε τον κ. Σαρπάν είτε τον κ. Πραδίμα, κακώς χρησιμοποίησαν τα ονόματα των ανθρώπων, αξιοσέβαστων κατά τα άλλα, είτε του Ισραήλ. Δε γίνεται, ας διαλέξει: ή λογάριασε τα έξοδα και αυτό είναι το δημόσιο συμφέρον και δεν έφερε την κατηγορία, διότι δεν μπορούσε να αποδείξει τη μαρτυρία - και λέω όσοι το πιστεύουν είναι απόλυτη υπεράσπιση, εγώ δεν το πιστεύω- ή παρεισέφρησε στις εκτιμήσεις του το δημόσιο συμφέρον και δεν μπορεί να είναι άλλο δημόσιο συμφέρον απ' αυτό που όφειλε να του υποδείξει ο Υπουργός Εξωτερικών και η κυβέρνηση: "λάβε υπόψη στην άσκηση της κρίσης σου και αυτό το θέμα το δημόσιο συμφέρον επιβάλλει, αν μπορείς, να δεχτείς, αν μπορείς, να δεχτείς, χωρίς να είναι επιβολή, την εισήγηση της κυβέρνησης ότι πρέπει να συνεκτιμήσεις και αυτό τον παράγοντα". Και δεν καταλαβαίνω γιατί είναι στο Γενικό Εισαγγελέα που επικεντρώνεται το θέμα. Εγώ είναι στην κυβέρνηση που επικεντρώνω το θέμα, ότι είναι η κυβέρνηση που δεν εκπλήρωσε όπως λέει ότι έπρεπε να εκπληρώσει το καθήκον της. Επαναλαμβάνω ότι σε μια υπόθεση με πολιτικές προεκτάσεις, όπως είναι αυτή, δεν μπορεί να γίνεται κατηγορία, για να τουςβάλουμε φυλακή, γιατί τότε είναι εκδικητική η ενέργειά μας. Είναι και αυτό αντιφατικό με τα όσα έχετε πει προηγουμένως. Γιατί να τουςβάλουμε φυλακή; Γιατί να δώσουμε με αυτή την ενέργεια λαβή και δικαίωμα στον κ. Σιαρόν ή στην ισραηλινή κυβέρνηση να λέει, και δεν ξέρω αν σωστά ή όχι λέει, ότι "κύριε, αφού δεν καταδικάστηκαν για κατασκοπία", να το εξισώνουν μαζί με το ότι είναι αθώοι από την κατηγορία της κατασκοπίας, "έπρεπε να προσπαθήσουμε να καταδικαστούν". "Αν δεν καταδικάζονταν, ήταν αθώοι" να δικαιούται να το λέει ο κ.

Σιαρόν. Και διερωτώμαι τώρα που είναι τρία χρόνια φυλακή, έχουμε διερωτηθεί πώς εξυπηρετείται το δημόσιο συμφέρον; Τι θα γίνει δηλαδή, αν όπως το έχει συνήθειο κάποτε το Ισραήλ αποφασίσει ότι “πάση θυσία τα παιδιά μας πρέπει να έρθουν σπίτι”. Τότε είναι που ούτε το ένα θα έχουμε πετύχει ούτε το άλλο.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Το δημόσιο συμφέρον ...

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κατά τη δική σας κρίση και ερμηνεία του τι είναι δημόσιο συμφέρον μπορεί.

Θέλω να τελειώσω, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας ότι για το ρόλο αυτής της Βουλής που είναι ο κοινοβουλευτικός έλεγχος, που δεν είναι δικαστήριο, που δεν είναι δουλειά μας εμάς να κρίνουμε είτε αν η ποινή είναι λογική ούτε αν υπήρχε μαρτυρία να καταδικαστούν ή όχι, αλλά είναι οι χειρισμοί που έγιναν. Έχω την εκτίμηση, και τη λέω από το βήμα, ότι η πολιτική, οι χειρισμοί που ακολούθησε η κυβέρνηση, που συμπαρέσυρε και το Γενικό Εισαγγελέα, ήταν η χειρότερη επιλογή που μπορούσε να γίνει. Και την πειστικότητα της κυβέρνησης έχει καταρρακώσει, γιατί δεν έπεισε, εκτός αν ζω εγώ σε άλλο κόσμο, έχω την εντύπωση ότι δεν έπεισε τον κόσμο. Ούτε τα επιχειρήματα, που προβλήθηκαν, προβλήθηκαν με πειστικότητα, και αντίθετα προβλήθηκε η ασυναρτησία μεταξύ δηλώσεων και ενεργειών, οι αλληλοσυγκρουόμενες δηλώσεις και ενέργειες και οι παλινδρομήσεις μεταξύ των διαβεβαιώσεων και των πράξεων που έγιναν. Και ελπίζω η ίδια τακτική να μην ακολουθηθεί απ' εδώ και μπρος, γιατί εγώ πιστεύω ότι το στάδιο που τώρα άνοιξε είναι πολύ πιο επικίνδυνο και πολύ χειρότερο και για την αξιοπιστία της κρατικής μας οντότητας και για τις σχέσεις μεταξύ Κύπρου και της χώρας του Ισραήλ.

Νομίζω ότι η κατάληξη είναι απλή και λέχθηκε, κατά τη γνώμη μου, πολύ εύγλωττα και πολύ επιγραμματικά από τον κ. Λυσσαρίδη στο τέλος της ομιλίας του. Ότι

με όλους τους χειρισμούς, όχι με το επεισόδιο, αυτός ο λαός, ό,τι κι αν πείτε, όσες δικαιολογίες και αν βρείτε, αισθάνεται μειωμένος και εξευτελισμένος από τη στάση της κυβέρνησης και επαναλαμβάνω με μόνη ελπίδα φωτός αυτή που έδειξε το δικαστήριο με την απόφασή του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το λόγο έχει ο βουλευτής του Δημοκρατικού Συναγερμού, ο κ. Στέλιος Στυλιανού.

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η έννοια της ασφάλειας, σύμφωνα με τη συγκριτική εγκυκλοπαίδεια του Claus D. Keming “Μαρξισμός, κομμουνισμός και δυτική κοινωνία”, χρησιμοποιούμενη σε σχέση με την πολιτική θέση ενός έθνους, μιας ομάδας σύμμαχων εθνών ή ακόμα και ολόκληρου του κόσμου, έχει ευρύτερο περιεχόμενο από την έννοια της άμυνας.

Η εθνική ασφάλεια, η προστασία ενός κράτους από εξωτερική ανατροπή ή επίθεση αποτελεί υπέρτατο αγαθό, του οποίου η επιβουλή συνεπάγεται την άμεση αντίδραση. Η ασφάλεια παντός κράτους έχει πολλά κοινά στοιχεία με την ισχύ ή τον πλούτο, δύο άλλες αξίες με μεγάλη σημασία στις διεθνείς υποθέσεις.

Ενώ όμως ο πλούτος επισημαίνει το υλικό δυναμικό ενός κράτους και η ισχύς την ικανότητά του να καθορίζει τη δραστηριότητα τρίτων, η ασφάλεια επισημαίνει αντικειμενικά την απουσία κινδύνων για τα κεκτημένα αγαθά και υποκειμενικά την απουσία του φόβου ότι αυτά τα αγαθά μπορούν να αποτελέσουν στόχο επιβουλής.

Η εθνική ασφάλεια δεν μπορεί να εξισωθεί με την αμυντική δύναμη ή γενικά με τη στρατιωτική ισχύ ενός κράτους. Είναι έννοια σχετική, όπως επισημαίνει ο Άγγλος φιλόσοφος Λίντσεϊ. Ασφάλεια έχουν και τα μικρά κράτη και τα μεγάλα κράτη. Ασφάλεια έχουν οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, η Μεγάλη Βρετανία, το Ισραήλ και όλες οι άλλες χώρες.

Ασφάλεια έχει και δικαιούται να έχει και πρέπει να έχει και η Κύπρος. Εμείς θα βλέπαμε ένα σύστημα συλλογικής ασφάλειας για όλες τις χώρες της περιοχής όχι υπό τη στενή αντίληψη της ισορροπίας των δυνάμεων, αλλά στη βάση της εξυπηρετήσεως κοινών εθνικών στόχων και κοινών εθνικών συμφερόντων, όπως είναι η ευημερία των λαών μας και στη βάση της προσεγγίσεως του υπέρτατου στόχου, του υπερεθνικού στόχου, που είναι η διεθνής ασφάλεια και η ειρήνη του κόσμου.

Πολύ σωστά ενεγράφη από το συνάδελφο κ. Ανδρέα Χρίστου και συζητείται στην ολομέλεια το θέμα. Με σημείο αναφοράς το συγκεκριμένο ζήτημα, μπορεί η συζήτηση να επεκταθεί, ώστε να καλύψει το ευρύτερο πρόβλημα της κατασκοπίας που συντελείται σε βάρος του τόπου μας από διάφορες ξένες μυστικές υπηρεσίες, καθώς και άλλα παρεμφερή ζητήματα. Η συζήτηση του θέματος αναβλήθηκε επανειλημμένα, εξαιτίας του γεγονότος ότι η υπόθεση εκκρεμούσε ενώπιον του Κακουργιοδικείου Λάρνακας. Στις 29 Ιανουαρίου ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχει το άρθρο 113,2 του συντάγματος, διέκοψε την ποινική διαδικασία εναντίον των δύο Ισραηλινών σε σχέση με τις κατηγορίες για κατασκοπία και οι κατηγορούμενοι κατηγορήθηκαν και παραδέχθηκαν άλλες δυο κατηγορίες για τις οποίες έχει ήδη επιβληθεί ποινή.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στα δημοκρατικά πολιτεύματα, όπως και το δικό μας, οι πολίτες δεν μπορεί να θεωρούνται έτοιμα, προκατασκευασμένα υλικά, που πρέπει πάντοτε να εφαρμόζουν κάπου ακριβώς.

Πολλές φορές οι ανθρώπινες σχέσεις και η ανθρώπινη συμπεριφορά με την πολυπλοκότητα που τις χαρακτηρίζει, ιδιαίτερα σε σχέση με ορισμένα ζητήματα, είναι δυνατόν να δημιουργούν εσφαλμένες αντιλήψεις. Όπως για παράδειγμα την αντίληψη ότι, όταν κάποιος ανήκει στη συμπολίτευση, πρέπει να υποστηρίζει στα τυφλά

οποιαδήποτε ενέργεια της κυβερνήσεως, διαφορετικά θεωρείται περίπου ύποπτος ή την αντίληψη ότι, όταν κάποιος ανήκει στην αντιπολίτευση, έχει ιερή υποχρέωση να βλέπει τα πάντα στραβά και ανάποδα, διαφορετικά θεωρείται τουλάχιστον αιρετικός. Δεν πρέπει νομίζω σε καμιά περίπτωση να βλέπουμε τα πράγματα στη λογική του άσπρο-μαύρο. Δεν πρέπει να είμαστε απόλυτοι και δογματικοί. Γιατί και το χώρο μας βλέπουμε και την πατρίδα μας δεν ωφελούμε. Εκτός από τον ανήφορο και τον κατήφορο, υπάρχει πάντοτε ο ίσιος δρόμος. Η αντικειμενική θεώρηση και η ορθολογιστική προσέγγιση των πραγμάτων με την προοπτική της εξυπηρέτησεως του γενικότερου συμφέροντος.

Και με τη διευκρίνιση ότι οι απόψεις που εκφράζω στη σημερινή συζήτηση δε συμπίπτουν κατ' ανάγκη με τις θέσεις του κόμματος στο οποίο ανήκω, προχωρώ να πω και τα εξής: Ανεξάρτητα από τη συγκεκριμένη περίπτωση των Ισραηλινών πρακτόρων από απόψεως διεθνούς δικαίου σύμφωνα με το άρθρο 29 των κανονισμών της Χάγης του 1899 και 1907, που αποτελεί και εσωτερικό δίκαιο με αυξημένη μάλιστα ισχύ, με ενισχυμένο κύρος "κατάσκοπος θεωρείται μόνο το άτομο το οποίο δρα κρυφίως ή υπό ψευδείς προτάσεις συλλέγει ή πειράται να συλλέξει πληροφορίας εντός της ζώνης των επιχειρήσεων ενός εμπολέμου με την πρόθεσιν της ανακοινώσεως αυτών εις τον αντίπαλον".

Η Κυπριακή Δημοκρατία, θύμα της βάρβαρης τουρκικής εισβολής του 1974 και της συνεχιζόμενης κατοχής πέραν του ενός τρίτου του εδάφους της, βρίσκεται κανονικά σε εμπόλεμη κατάσταση με την Τουρκία και κάθε σπιθαμή της θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ζώνη επιχειρήσεων. Εδώ δεν εξετάζουμε βέβαια τη νομική πτυχή του θέματος. Κάνω απλή αναφορά στο διεθνές δίκαιο, ώστε να υπογραμμιστεί και η σοβαρότητα της περιπτώσεως και η σοβαρότητα των κατηγοριών περί κατασκοπίας, αλλά και η δυνατότητα και η δυσκολία αποδείξεως αυτών των κατηγοριών. Άλλωστε η

Βουλή δεν είναι δικαστήριο. Εδώ συζητούμε την πολιτική πτυχή του ζητήματος, αν υπάρχει, όπως την αντιλαμβάνεται ο καθένας. Παρά την τροπή που έχει πάρει η υπόθεση ύστερα από την παρέμβαση του Γενικού Εισαγγελέα και παρά τα όσα έχουν λεχθεί, ως μου επιτραπεί να νομίζω ότι η πρόσφατη δράση των πρακτόρων του Ισραήλ σχετίζεται με την ανιστόρητη και αγεωγράφητη συμμαχία Ισραήλ-Τουρκίας. Η ειρηνική συμβίωση και η ευημερία των λαών της περιοχής δεν μπορούν να στηρίζονται στη δύναμη των όπλων, στις ύποπτες συμμαχίες και στους ανομολόγητους υπολογισμούς, αλλά στην κατανόηση, στον αμοιβαίο σεβασμό και στο δίκαιο. Και το δίκαιο δε βρίσκεται με το μέρος της Τουρκίας, δεν εξυπηρετείται με τη συμμαχία Ισραήλ-Τουρκίας. Όπως όλοι ξέρουμε, η συμμαχία Ισραήλ-Τουρκίας σχετίζεται άμεσα με τη γενικότερη κατάσταση στη Μέση Ανατολή: ιρακινή κρίση, παλαιστινιακό, δυνατότητες και προοπτικές του αραβικού κόσμου, δυτικά συμφέροντα για τα πετρέλαια, διαφαινόμενη πολιτικοποίηση και διεθνοποίηση του κουρδικού ζητήματος, αποκλεισμός από την περιοχή άλλων ενδιαφερομένων. Η συμφωνία Ισραήλ-Τουρκίας δεν είναι παράγοντας σταθερότητας αλλά μοχλός αποσταθεροποίησης. Στο πλέγμα αυτών των σχέσεων και στο βωμό των πιο πάνω συμφερόντων εντάσσεται και θυματοποιείται η Κύπρος. Η πολιτική της πλευράς μας, να μην αξιολογήσει εγκαίρως τη διαμορφούμενη κατάσταση στον ευρύτερο χώρο και να μη διαδραματίσει το ρόλο που ιστορικά και πολιτικά της ανήκει στην ανατολική Μεσόγειο, φαίνεται να μας οδηγεί αργά αλλά σταθερά σε επικίνδυνες διολισθήσεις, στην τουρκοποίηση, παρά τους ευσεβείς πόθους ότι η ευρωπαϊκή πορεία θα μπορέσει στο τέλος να ανακόψει αυτή την κατάληξη.

Τι να συμβαίνει σήμερα; Το Ισραήλ ερωτεύτηκε κεραυνοβόλα τους καθ' υποτροπήν γενοκτόνους; Θέλει απλώς καιρού να γίνει συνδαιτυμόνας στο τραπέζι τους; Έχει ξεχάσει τόσο γρήγορα το γεγονός ότι, όταν αιματοκυλίετο η ανθρωπότητα, όταν οι Εβραίοι σύρονταν κατά εκατοντάδες χιλιάδες στα στρατόπεδα συγκεντρώσεως

και στους θαλάμους αερίων του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, η Τουρκία απολάμβανε τη σιγουριά και τη θαλπωρή της επιτήδειας ουδετερότητας; Υπάρχουν πολλά πράγματα από το παρελθόν που τα έχουμε καταχωνιάσει στις πιο απόμερες γωνιές του μυαλού μας, που θέλουμε σχεδόν να τα ξεχάσουμε. Γιατί μας τα υπενθυμίζουν συνεχώς οι Ισραηλινοί; Γιατί δε μας αφήνουν να τα λησμονήσουμε;

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες, κύριοι συνάδελφοι,

Λερναία ύδρα έχει κατακτήσει η κατασκοπία στον τόπο μας. Σύστημα ταχύρρυθμης εκπαίδευσης κατασκόπων φαίνεται να έχουν εγκαθιδρύσει και λειτουργούν στην Κύπρο οι διάφορες ξένες μυστικές υπηρεσίες. Ενεργούν και απροκάλυπτα και προκαλυμμένα και χρησιμοποιούν όλα τα μέσα. Τις προάλλες τα βρετανικά ελικόπτερα μόνο που δεν έκατσαν στις ταρατσες των σπιτιών στο Ζακάκι, μόνο που δε ρίχνουν σοκολατάκια πάνω από τα στρατόπεδα και τις εγκαταστάσεις της Εθνικής Φρουράς. Και δε βρέθηκε ένας φαντάρος να τους ρίξει έστω και μια τουφεκιά για την τιμή των όπλων. Αλλά τι τα θέλουμε τα ελικόπτερα και τα σοκολατάκια, όταν προχθές ακόμα είχαμε μαζί μας ολοζώντανο τον κ. Χάνειϊ. Ήρθε, μας λεηλάτησε και απήλθε. Μας πάτησε εκεί που πονούμε. Έρχεται στο γάμο μας απρόσκλητος και μας λέει «και του χρόνου». Μας ειρωνεύτηκε σαρκαστικά και μας εξευτέλισε στο άψε σβήσε ο κ. Χάνειϊ. Έχει ξεχάσει φαίνεται ότι τα μουσεία της χώρας του είναι γεμάτα από κλεμμένες ελληνικές αρχαιότητες, έχει ξεχάσει ότι, όταν οι πρόγονοί μας έχτιζαν παρθενώνες, πολλοί άλλοι ζούσαν σε σπήλαια. Στα όλα όσα αρνητικά τους όμως, οι δηλώσεις Χάνειϊ έχουν και ένα θετικό ενδεχόμενο. Εκπέμπουν μια ελπίδα: Να αφυπνίσουν όσους κοιμούνται το νήδυμον, εντεύθεν και εκείθεν της Κρήτης. Υπάρχουν όπως όλοι γνωρίζουμε, αναρίθμητες μορφές κατασκοπίας, υπάρχουν οι κατάσκοποι που πρέπει να αφουγκράζονται και να βλέπουν τα πάντα και οι κατάσκοποι που πρέπει να κλείνουν και τα αυτιά τους και τα μάτια τους και να μην ακούν και να μη βλέπουν

τίποτε. Υπάρχουν κάποιοι που δε βλέπουν όσα βλέπει ο κόσμος όλος, κάποιοι γραμματείς και φαρισαίοι που δε βλέπουν, ας πούμε, τους εξοπλισμούς του Ατίλα με υπερσύγχρονα αμερικάνικα όπλα και ασχολούνται με τα καριοφίλια της Εθνικής Φρουράς.

Υπάρχει βέβαια και η αθυροστομία μας, επίσημη και ανεπίσημη. Και είναι πράγματι πολύ εύστοχο το ανέκδοτο που κυκλοφορεί αυτές τις μέρες, που μιλά για τον κατάσκοπο που πήγε στην Ιαπωνία και δεν μπόρεσε να φέρει σε αίσιο πέρας την αποστολή του, γιατί εκεί κανένας δε μιλούσε και που πέρασε και από τα μέρη μας και πάλι δεν κατόρθωσε να κάμει τη δουλειά του, γιατί εδώ μιλούσαν όλοι.

Με την ευκαιρία, κύριε Πρόεδρε, είναι θέμα εντιμότητας, να δηλώσω από αυτό το βήμα ότι οφείλω μια απολογία στο συνάδελφο Αντώνη Καρά για δημόσια κριτική που άσκησα σε συγκεκριμένες δηλώσεις του, η οποία κριτική μπορούσε να παρεξηγηθεί και όντως παρεξηγήθηκε. Απολογούμαι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ)

Επειδή εν τις ξέρει η Βουλή, ίσως θα μας κατατοπίσετε, κύριε Στυλιανού.

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ο συνάδελφος Αντώνης Καράς είχε κάμει κάποιες δηλώσεις σε σχέση με το θέμα που συζητούμε, είχα ασκήσει έντονη κριτική, μπορούσε να παρεξηγηθεί, πράγματι παρεξηγήθηκε και το θεωρώ ότι πρέπει από αυτό το βήμα να απολογηθώ και απολογούμαι.

Καθώς λέγεται, οι πράκτορες του Ισραήλ έκαναν καλά τη δουλειά τους. Δικαίωμά μας και καθήκον μας να κάμουμε και εμείς σωστά τη δουλειά μας. Να πάρουμε όλα εκείνα τα αναγκαία μέτρα που μπορούν να αποτρέψουν τις σε βάρος μας οποιεσδήποτε και από οπουδήποτε προερχόμενες επιβουλές. Τα πράγματα εδώ δε

σηκώνουν εκπτώσεις: ή παπάδες ή ζευγάδες ή κράτος που σέβεται τον εαυτό του και τους άλλους και απαιτεί από όλους αμοιβαίο σεβασμό ή κράτος μαριονέτα που υπάρχει και δεν υπάρχει και που δεν το σέβεται και δεν το λογαριάζει κανένας.

Δίνουμε δυστυχώς την εντύπωση μιας κοινωνίας αποστραγγισμένης, αποκαμωμένης, που κρύβει τη φτώχεια και τη δυστυχία της πίσω από ψεύτικες, εφήμερες χαρές μιας κοινωνίας χωρίς όραμα, που αυτοκτονεί στην άσφαλτο και αργοπεθαίνει έξω από τα καμπαρέ και τις δισκοθήκες. Μπορεί σήμερα ο ελληνισμός να διέρχεται κρίση. Μπορεί σε εποχές άνυδρες και καταθλιπτικές η τακτική των τεμενάδων και του “κίττα-κέλι” να θεωρείται απαύγασμα πολιτικής σοφίας.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πήγαιν' έλα, για να το μεταφράσουμε.

(Γέλια)

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Είναι μεταξύ μας που μιλούμε, δε μιλούμε στην Ευρώπη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι από το βήμα της Βουλής που εξεφράσθη αυτή η έκφραση, έπρεπε να τη μεταφράσουμε, για να την αντιληφθούν όσοι δεν την ξέρουν αυτή τη φράση.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Αν μας ακούν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι θέμα της κοινοβουλευτικής τους ομάδας, ο Πρόεδρος δεν επεμβαίνει.

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Φαίνεται ότι όπως πάμε θα μάθουμε και τα τούρκικα.

Μπορεί σε χρόνους δίσεχτους να επιλέγεται η τεθλασμένη αντί της μόνης σωστής και ρεαλιστικής ευθείας διεκδίκησης των εθνικών δικαιών. Μπορεί ακόμα σε καιρούς αποστεωμένους και χτικιάρικους να μυκτηρίζονται και να λοιδορούνται οι αρχές και οι αξίες σαν ιδανικά αστεία. Μπορεί με την πολιτική μας να δίνουμε το δικαίωμα στον καθένα να μας ειρωνεύεται, να διασύρει την αξιοπρέπεια, να θίγει το εθνικό φιλότιμό μας. Πρέπει κάποτε να αφουγκραστούμε τα μηνύματα. Την κραυγή αγωνίας των απλών ανθρώπων που γεννιούνται, δημιουργούν και πεθαίνουν σε αυτό τον τόπο εδώ και χιλιάδες χρόνια. Των ανθρώπων της καθημερινότητας που δεν επιτηδεύονται καμιά ιδιαίτερη πολιτική σοφία, που δεν ειδικεύονται και δε διεκδικούν ειδικότητες στις διπλωματικές ίντριγκες, των ανθρώπων που είναι ζυμωμένοι και ταυτισμένοι με αυτό τον τόπο. Πού πάμε; Υπάρχει τέλος στον κατήφορο; Έχουμε μέλλον; Πρέπει να πείσουμε εαυτούς και αλλήλους ότι δεν είμαστε περαστικοί από αυτό τον τόπο, γιατί πολλοί άρχισαν να αμφιβάλλουν. Η πολιτική που ακολουθούμε τα τελευταία χρόνια άλλα μηνύματα στέλλει. Δείχνει περισσότερο ότι μάλλον παράταση χρόνου ζητούμε. Κυκλοφορεί ήδη ευρέως η βλάσφημη ρήση “να φύγουμε, η Κύπρος δεν έχει μέλλον”. Να πείσουμε ότι δεν πρόκειται να ταραξούμε από αυτό τον τόπο ούτε εμείς ούτε τα παιδιά μας ούτε τα εγγόνια μας ούτε τα δισέγγονά μας ούτε τα τρισέγγονά μας. Κανένας και ποτέ! Και να το βάλουν καλά στο νου τους και οι Τούρκοι και οι Εβραίοι και οι ιθαγενείς της γης του πυρός. Δεν ξεχνούμε τους σκλαβωμένους τόπους μας, τις πόλεις και τα χωριά μας, τα βουνά και τους κάμπους μας, τις βρύσες και τα κεφαλόβρυσά μας, τα χωράφια και τους κήπους μας, τα χώματά μας που τα καθαγίασαν με το αίμα τους γονιοί και πρόγονοί μας. Δεν ξεχνούμε τις αλειτούργητες εκκλησίες και τα κουρσεμένα μοναστήρια, τους σκονισμένους Χριστούς και τις αστόλιστες Παναγίες, τα μνημεία και τα μνήματα, τους σταυρούς και τα κτερίσματα, το καράβι της Κερύνειας και τα λευκά μάρμαρα της Σαλαμίνας. Δε νοείται λύση του

κυπριακού χωρίς την ταυτόχρονη και χωρίς όρους επιστροφή των προσφύγων στις πατρογονικές εστίες υπό συνθήκες ασφαλείας. Η επιστροφή των προσφύγων δεν είναι ζήτημα συναισθηματισμού, είναι ουσιαστική αναγκαιότητα για την επιβίωση και την περαιτέρω πορεία. Πρέπει να γνωρίζουν και να μην το ξεχνούν εχθροί και φίλοι, ότι, όσο μικροί και αν είμαστε, όσο αδύνατοι και αν είμαστε και όσο μεγάλοι και δυνατοί και αν είναι εκείνοι, δεν μπορούν να μας επιβάλουν λύση, δεν υπάρχει περίπτωση να υπογράψουμε λύση με το πιστόλι στον κρόταφο. Θα σηκωθούν και οι πέτρες. Αν υπάρξουν ποτέ Έλληνες, που να απαρνηθούν την Κερύνεια, τη Μόρφου, την Καρπασία, την Αμμόχωστο, θα τους ξεράσει και του τάφου τους το χώμα!

Είναι, κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, η δωδεκάτη ώρα, αν δεν είναι κιάλας αργά, να εγκαταλείψουμε τους κομματικούς ψευδοπατριωτισμούς και τα ιδεολογικά νυχτοπερπατήματα, να αφήσουμε κατά μέρος τα μικροσυμφέροντα και τις ανούσιες αντιπαραθέσεις και να κοιτάξουμε τον τόπο που χάνεται. Οφείλουμε να ανασυντάξουμε χωρίς καθυστέρηση και να ανασυστήσουμε εκ βάθρων την πλευρά μας. Και με την ειλικρίνεια που χαρακτηρίζει και πρέπει να χαρακτηρίζει τις σχέσεις ανάμεσα σε μια οικογένεια, να απευθυνθούμε στο εθνικό κέντρο και να του πούμε καθαρά ότι το λάδι του δεν ωφελεί πια την κυπριακή πούζα. Η Κύπρος χάνεται, βυθίζεται αύτανδρη, θέλει οξυγόνο, περισσότερο οξυγόνο. Καλλιεργείται τις τελευταίες μέρες με αρκετή δόση φαρισαϊσμού, νομίζω, μια περίεργη θεωρία, η θεωρία της ευγνωμοσύνης προς την Ελλάδα. Η θεωρία αυτή συνιστά ύβρη για τον κυπριακό ελληνισμό, γιατί τείνει να αμφισβητήσει και την καταγωγή μας και τη σημασία της. Είμαστε και εμείς κλαδί του ίδιου, βαθύριζου, γιγάντειου δέντρου που λέγεται ελληνισμός. Οφείλουμε ευγνωμοσύνη στη μάνα μας, διότι δε μας αφήνει να χαθούμε, όταν είμαστε έτοιμοι και πρόθυμοι να καταθέσουμε τα πάντα στο βωμό του δικού της μεγαλείου. Έχουμε δικαίωμα να απαιτήσουμε περισσότερα. Έχουμε δικαίωμα να ερωτήσουμε σήμερα πού είναι οι

τριήρεις του Κίμωνα. Πού είναι η φάλαγγα του Διονύσιου Καρδιανού. Πού είναι οι ίκαροι και οι δαίδαλοι. Εκείνο το συνέδριο των Πανελλήνων στον Ισθμό, το 481 π.Χ., για την αντιμετώπιση του περσικού κινδύνου, πότε θα επανασυγκληθεί; Οφείλουμε να συγκροτήσουμε μια νέα πολιτική, μια νέα πολιτική που να στοχεύει σταθερά και αταλάντευτα στη βελτίωση και ενίσχυση των εθνικών δυνατοτήτων σε όλους ανεξάρτητα τους τομείς, που να αποβλέπει σταθερά και αταλάντευτα στην αποκατάσταση της ιστορίας και της γεωγραφίας στην ιδιαίτερη πατρίδα μας. Τι αναμένουμε από τους ξένους; Να μας βοηθήσουν; Και γιατί να μας βοηθήσουν; Δεν κατάλαβα γιατί να μας βοηθήσουν. Μια νέα πολιτική που δεν μπορεί βέβαια να οικοδομηθεί στα ερείπια του παρελθόντος, μια νέα πολιτική που να εφαρμοστεί από ανθρώπους που διαθέτουν ψυχικό σθένος και συντεταγμένους σπονδύλους.

Οφείλουμε να ενισχύσουμε στον ύψιστο δυνατό βαθμό την κρατική μας υπόσταση, να εμπνεύσουμε το σεβασμό στους άλλους, σεβόμενοι πρώτα εμείς οι ίδιοι τον εαυτό μας. Δεν έχουμε δικαίωμα να διαγράφουμε κυριαρχικά δικαιώματα. Αν εμείς δεν τα σεβόμαστε, αν εμείς δεν τα διεκδικούμε, αν εμείς δεν τα ασκούμε, γιατί να έχουμε απαίτηση και παράπονο από τους άλλους, όταν μας εμπαίζουν και μας περιφρονούν; Οφείλουμε να περιφρουρήσουμε και να διαφυλάξουμε την ευρωπαϊκή πορεία μας σαν κόρη οφθαλμού, να τη διαφυλάξουμε, αλλά και να διαφυλαχθούμε από αυτή. Αν δεν προσέξουμε, αν χάσουμε το σημερινό αβγό, δε θα υπάρχει η προσδοκία της αυριανής κότας. Να μαζέψουμε το νου μας όπου τον έχουμε και προπάντων να μην τρέφουμε οι ίδιοι και να μην καλλιεργούμε στους άλλους ψευδαισθήσεις. Οι Ευρωπαίοι δε λιγοθυμούν, υποθέτω, να μας πάνε στα σπίτια μας ούτε φαντάζομαι επείγονται να μας μπάσουν στην τραπεζαρία τους. Κάποιες χώρες κατά εδώ κοιτάζουν και αλλού βλέπουν, με εμάς συνομιλούν και άλλους συλλογίζονται. Να προσέξουμε. Πέφτουμε από μεγάλο ύψος και υπάρχει και περίπτωση να μην ανοίξει το αλεξίπτωτο.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η αντίδραση της ισραηλινής κυβέρνησης και η προσέγγισή της γενικά στο συγκεκριμένο ζήτημα δεν ήταν η καλύτερη υπό τις περιστάσεις. Ίσως μάλιστα να ήταν και η χειρότερη. Για να ακριβολογούμε, η επίσημη πλευρά έχει συμπεριφερθεί και εκ του φανερού και στα κρυφά κατά τρόπο που έθιξε το φιλότιμο και τραυμάτισε τα φιλικά αισθήματα του κυπριακού λαού.

Πρέπει να ενισχύσουμε τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους με όλα τα αναγκαία μέσα, ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στην αποστολή τους. Να παρακολουθήσουμε από κοντά τη σύγχρονη τεχνολογία και να την εφαρμόσουμε χωρίς χρονοτριβή. Η εποχή που κοίταζαν πίσω από τις κουρτίνες έχει παρέλθει. Σήμερα βλέπουν μέσα από τους τοίχους.

Παρά τα όσα έχουν συμβεί, εμείς πιστεύουμε ακράδαντα ότι οι σχέσεις Κύπρου-Ισραήλ έχουν μέλλον και με το δικαίωμα που μας δίνει η πίστη μας σε αυτές τις σχέσεις και στο μέλλον τους και η πεποίθησή μας, ότι τα συμφέροντα των λαών μας εξυπηρετούνται αμοιβαίως με την εμπιστοσύνη και τη συμπάραθεση και όχι με την καχυποψία και την αντιπάραθεση, καλούμε το γειτονικό, φιλικό κράτος του Ισραήλ να αποτάξει το σατανά και να επαναπροσδιορίσει τις σχέσεις του με τον ταραξία της περιοχής που είναι η Τουρκία. Ουδείς αμφιβάλλει ότι, όταν η Τουρκία πιστέψει πως έκανε τη δουλειά της, θα ξεχάσει και το σύμμαχο και τη συμμαχία της. Ο σεβασμός των υποσχόμενων δε συγκαταλέγεται στις αρετές των γνήσιων απογόνων του Απίλια.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Στέλιου Στυλιανού ο βουλευτής κ. Γιαννάκης Αγαπίου αντικατέστησε τον Πρόεδρο στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχουν πολλοί άλλοι συνάδελφοι που θέλουν να

μιλήσουν, μερικοί από τους οποίους λόγω άλλων υποχρεώσεων κωλύονται να μιλήσουν την ερχόμενη Πέμπτη. Γι' αυτό η συζήτηση επί του θέματος θα συνεχιστεί τη μεθεπόμενη Πέμπτη.

Προτού κλείσω τη συνεδρία της Βουλής...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προτού κλείσετε τη συνεδρία... Αντιληπτό το επιχείρημα για αναβολή και συνέχιση σε κάποιο εύλογο χρόνο, όμως στο Κεφάλαιο Δ' ως επείγοντα υπάρχουν ακόμα δύο θέματα, τα οποία είχαν εγγραφεί την περασμένη εβδομάδα. Ένα εκ των οποίων είχα υποβάλει και εκρίθη από την ολομέλεια ως επείγον και αφορά την απεργία στο λιμάνι της Λάρνακας, τη στάση της κυβέρνησης και τις επιπτώσεις. Θα ήθελα να μάθω, κύριε Πρόεδρε, πότε προτίθεστε να αρχίσει η συζήτηση αυτού του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, δεν ξέρω αν είναι για πλάκα που υποβάλλετε την ερώτηση, εγώ έχω αυτή τη στιγμή αντικαταστήσει τον Πρόεδρο της Βουλής, ο οποίος κανονίζει την ημερήσια διάταξη της Βουλής. Γι' αυτό θα διαβιβάσω στον Πρόεδρο της Βουλής, εγώ προσωπικά δεν μπορώ να υποσχεθώ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Να σας παρακαλέσω να διαβιβάσετε την παράκληση, απαίτηση θερμότατη ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα, η απαίτησή σας θα διαβιβαστεί.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Και δεν ήταν για πλάκα, κύριε Πρόεδρε, με όλο το σέβας και την εκτίμηση προς το προεδρείο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προτού κλείσει...

A. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήθελα και εγώ να αναφέρω ότι έχω και εγώ ένα θέμα το οποίο αφορά το σταθμό αφαλάτωσης στις αλυκές της Λάρνακας και εκείνο προηγείτο από το θέμα όχι του συναδέλφου, το οποίο είναι τοπικό θέμα επίσης, αλλά και εκείνο του κ. Λυσσαρίδη, ο οποίος το ενέγραψε μετά από μας. Αντιλαμβάνεστε, ό,τι και να γίνει, τα θέματα αυτά πρέπει να συζητηθούν. Εγώ προσωπικά θα απουσιάζω την άλλη Πέμπτη, κύριε Πρόεδρε, και θέλω να κάνω παράκληση να μπει στα πρακτικά όπως μείνουν και τα δύο θέματα ανοιχτά σε περίπτωση που θα αρχίσει η συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τα αιτήματά σας θα διαβιβαστούν στον Πρόεδρο και των δύο βουλευτών από τη Λάρνακα.

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Να πληροφορήσω το Σώμα, κύριε Πρόεδρε, ότι ο Πρόεδρος της Βουλής σήμερα είχε πράγματι επισημάνει ότι υπάρχουν και δύο επείγοντα θέματα τα οποία έπρεπε να συζητηθούν και έγινε μια πρόβλεψη ότι θα ολοκληρωνόταν η συζήτηση του θέματος, το οποίο ήδη άρχισε να συζητείται, και μάλιστα εκφράστηκε η πρόθεση να αρχίσει η συζήτηση αυτών των επείγοντων θεμάτων. Τα πράγματα οδήγησαν κάπου αλλού και φαίνεται ότι αυτή η διάθεση και η πρόθεση μεταφέρεται για την επόμενη εβδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα διαβιβαστούν.

Προτού κλείσει η συνεδρία, παρακαλώ ακόμα έχουμε θέματα.

Ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσος Παπαδόπουλος ζητά από μέρος της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού

Κόμματος την εγγραφή προς συζήτηση στο Κεφάλαιο Δ΄ των πιο κάτω θεμάτων:

- 1) Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων.
- 2) Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964, αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της ειρηνευτικής δύναμης της UNFICYP.

Αν δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο θέματα αυτά εγγράφονται στο Κεφάλαιο Δ΄.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όσον αφορά το δεύτερο θέμα, αντιλαμβάνομαι από την ημερήσια διάταξη ότι έχει γραμμένο παρόμοιο θέμα ο κ. Λυσσαρίδης και η εισήγησή μου είναι να συζητηθούν μαζί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μαζί. Υπάρχει καμιά ένσταση να γραφτούν αυτά τα θέματα; Εγγράφονται.

Επίσης ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέας Χρίστου ζητά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής του ομάδας όπως εγγραφεί και συζητηθεί στο Κεφάλαιο Δ΄ το ακόλουθο θέμα:

“Κυπριακή παιδεία - προβλήματα και προοπτικές”.

Υπάρχει καμιά ένσταση να εγγραφεί στο Κεφάλαιο Δ΄; Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα εγγράφεται.

Η επόμενη συνεδρία ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, στις 18 Φεβρουαρίου 1999, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 2) Ο περί του Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1998.
- 3) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου Νόμος του 1999.
- 4) Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 5) Οι περί Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 6) Οι περί Υπηρεσίας Κοινωνικών Ασφαλίσεων – Θέση Ασφαλιστικού Λειτουργού 1ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 7) Οι περί της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου (Όροι Πρόσληψης και Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1998.
- 8) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1998.
- 9) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 4) Κανονισμοί του 1998.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις****ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση**

- 1) “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (12.11.1998).
(Συνέχιση της συζήτησης).
- 2) “Οι συλλήψεις Κύπριων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σ’ αυτή την περιοχή”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη). (4.2.1999).
- 3) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964, αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της ειρηνευτικής δύναμης της UNFICYP”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).
- 4) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (4.2.1999).
- 5) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το

έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).

- 6) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).

- 7) “Κυπριακή παιδεία - προβλήματα και προοπτικές”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (11.2.99).

- 8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα

(Πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).
(26.10.98).

- 10) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου). (11.11.98).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

(Ωρα λήξης: 6.11 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Παναγιώτης
Ερωτοκρίτου Ρίκκος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδώρου Δώρος
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιττής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισιδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Ιωάννης
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούπτας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παπαδόπουλος Τάσος
Παπακώστας Κώστας
Πιπτοκοπίτης Νίκος

Προδρόμου Πρόδρομος

Ρότσας Χρίστος

Στυλιανού Στέλιος

Συλλούρης Δημήτρης

Τυρίμος Κυριάκος

Φιλίππου Ανδρέας

Χάσικος Σωκράτης

Χατζηγεωργίου Τάκης

Χατζηγιάννης Σοφοκλής

Χατζηδημητρίου Τάκης

Χριστοδουλίδης Δώρος

Χρίστου Ανδρέας

Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πετρός

Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων και κήρυξη ως επείγοντος του νομοσχεδίου “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 1) του 1999”.
- 2) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”, η σύντομη παρέμβαση του κ. Τ. Παπαδόπουλου και ψήφισή της σε νόμο (ως νόμος 1999).

- 3) Κοινή έκθεση για τα νομοσχέδια α) “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 1998” και β) “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 7) Νόμος του 1998” και ψήφισή τους σε νόμο με τίτλο “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.
- 4) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 1) του 1999”, που κηρύχθηκε επείγον, οι σύντομες παρατηρήσεις του κ. Α. Γαλανού και ψήφισή του σε νόμο.
- 5) Συνέχιση της συζήτησης (Γ. Αγαπίου, Π. Δημητρίου, Τ. Παπαδόπουλος, Σ. Χατζηγιάννης, Ρ. Ερωτοκρίτου, Στ. Στυλιανού) για το θέμα “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”.
- 6) Εγγραφή προς συζήτηση στο Κεφάλαιο Δ΄ των θεμάτων α) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”, β) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964, αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της ειρηνευτικής δύναμης της UNFICYP” και γ) “Κυπριακή παιδεία - προβλήματα και προοπτικές”.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ – ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 18ης Φεβρουαρίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4:46 μ.μ.)

Αρ. 20

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσω την έναρξη των εργασιών του Σώματος και παρακαλώ τους κυρίους γραμματείς να διαπιστώσουν κατά πόσο υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κυρίες και κύριοι,

Προ της ημερήσιας διάταξης και προ των εργασιών της Βουλής οι αρχηγοί/εκπρόσωποι κομμάτων ύστερα από επιστολή του προέδρου του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ σε σύσκεψη αποφάσισαν όπως στο θέμα που ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ ενέγραψε και που συνοψίζεται στο «Οτσαλάν – σύλληψη και συνέπειες» αντί συζητήσεως εκδοθεί από το Σώμα ψήφισμα καταδίκης, αφενός της σύλληψης αλλά και αφετέρου των συνθηκών κράτησης και των προϋποθέσεων που πρέπει να ακολουθηθούν για μια δίκαιη δίκη από το τουρκικό κράτος.

Ταυτόχρονα η σύσκεψη αποφάσισε να εκφράσει την ομόφωνη και ομόθυμη συμπάρασταση του κυπριακού λαού μέσα από το κυπριακό κοινοβούλιο στον αγώνα του κουρδικού λαού. Το ψήφισμα θα εγκριθεί ύστερα από τη νομοθετική εργασία, αφού

ακολουθήσει ένα σύντομο διάλειμμα.

Προχωρούμε τώρα ...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Αν μπορούσα να το διαφοροποιήσω λιγάκι, η έκκληση να είναι όχι να γίνει η δίκη από το τουρκικό κράτος, καθότι ... αλλά από ένα διεθνές δικαστήριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το περιεχόμενο του ψηφίσματος μπορεί να ληφθεί υπόψη κατά τη διαβούλευση που θα γίνει. Επομένως, δεν αποκλείεται ούτε αυτή η εισήγηση, αλλά θα είναι κάτι που θα πρέπει έντονα να διαμηνύει τα αισθήματα και του κυπριακού λαού και τα αισθήματα ιδιαίτερα αλληλεγγύης προς τον κουρδικό λαό.

Προχωρούμε με το Κεφάλαιο Α΄, νομοθετική εργασία.

Το πρώτο θέμα είναι “Ο περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”. Παρακαλώ να διαβαστεί η έκθεση.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ
“Ο ΠΕΡΙ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος.

Νίκος Μουσιούπτας

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 1999 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Εσωτερικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου, έτσι ώστε να αναθεωρηθούν τα τέλη για χορήγηση άδειας εμπορίας ή πωλήσεως καπνού.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εσωτερικών τα εν λόγω τέλη ισχύουν από το 1967, για τούτο και κρίνεται αναγκαία η αναθεώρησή τους, ώστε να αυξηθεί από £1.500 μιλς σε £10 το τέλος που καταβάλλεται για τη χορήγηση της εν λόγω άδειας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 129 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 2 θέμα είναι «Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1998». Θα παρακαλούσα τον πρόεδρο της Επιτροπής Νομικών να διαβάσει τη σχετική έκθεση.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 4) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Κοινοβουλευτική Επιτροπή

Νομικών

Κοινοβουλευτική Επιτροπή

για τα Ανθρώπινα

Δικαιώματα

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος	Γιαννάκης Αγαπίου, πρόεδρος
Καίτη Κληρίδου	Μάριος Ματσάκης
Ρίκκος Ερωτοκρίτου	Δημήτρης Ηλιάδης
Γιαννάκης Αγαπίου	Ανδρούλα Βασιλείου
Αριστοφάνης Γεωργίου	
Μάρκος Κυπριανού	
Στάθης Κιπτής	
Τάσσος Παπαδόπουλος	
Δημήτρης Ηλιάδης	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα εξέτασαν από κοινού το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες τους που πραγματοποιήθηκαν στις 3 Δεκεμβρίου 1998 και στις 11 Ιανουαρίου 1999. Στις πιο πάνω συνεδρίες κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Σκοπός του υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η πλήρης κατάργηση της θανατικής ποινής, η αντικατάσταση των αντισυνταγματικών και ανεφάρμοστων προνοιών που προβλέπουν τα αδικήματα της εσχάτης προδοσίας και της πειρατείας, καθώς και η τροποποίηση ή η κατάργηση άλλων προνοιών ως επακόλουθο της κατάργησης της θανατικής ποινής.

Με το υπό αναφορά νομοσχέδιο σκοπείται επίσης η αύξηση του ορίου ηλικίας, όσον αφορά την ποινική ευθύνη παιδιού, από επτά σε δέκα χρόνια, καθώς και η αναδιατύπωση του άρθρου 147 του βασικού νόμου αναφορικά με το αδίκημα της αιμομιξίας.

Οι εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του

Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ανέφεραν στις δύο Επιτροπές ότι, ενώ η θανατική ποινή δεν εφαρμόστηκε ουσιαστικά από το 1962 και ενώ για το αδίκημα του φόνου εκ προμελέτης αντικαταστάθηκε από το 1983 με την ποινή της ισόβιας φυλάκισης, αυτή εξακολουθεί να προβλέπεται στον Ποινικό Κώδικα για τα εγκλήματα της εσχάτης προδοσίας και της πειρατείας, παρ' όλο που οι πρόνοιες για τα αδικήματα αυτά θεωρούνται ανενεργές λόγω αντισυνταγματικότητάς τους. Λόγω της αναφοράς της θανατικής ποινής στον Ποινικό Κώδικα, δεν έχει καταστεί δυνατό να προσχωρήσει η Κυπριακή Δημοκρατία στο Έκτο Πρωτόκολλο της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών ούτε και στο Δεύτερο Προαιρετικό Πρωτόκολλο του Διεθνούς Συμφώνου για τα Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα, τα οποία προβλέπουν την κατάργηση της ποινής αυτής. Οι ίδιοι ανέφεραν επίσης ότι, με βάση τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, η προσχώρηση στο Έκτο Πρωτόκολλο της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών είναι απαραίτητη για τα υπό ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση κράτη.

Σε σχέση με την αύξηση του ορίου ηλικίας ως προς την ποινική ευθύνη παιδιού, οι πιο πάνω εκπρόσωποι ανέφεραν ότι η χαμηλή ηλικία που προβλέπεται στον Ποινικό Κώδικα σχολιάστηκε δυσμενώς από την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών κατά την εξέταση από αυτή των περιοδικών εκθέσεων της Δημοκρατίας, γι' αυτό και κρίθηκε αναγκαία η τροποποίηση των σχετικών προνοιών, ώστε η Κύπρος να ανταποκριθεί στις διεθνείς συμβατικές της υποχρεώσεις στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ανέφεραν επίσης ότι η αναδιατύπωση του άρθρου 147 του βασικού νόμου αναφορικά με το αδίκημα της αιμομιξίας κρίθηκε

αναγκαία, ώστε αυτό να καλύπτει όλες τις πιθανές περιπτώσεις αιμομιξίας και να συνάδει με το νόμο για την καταπολέμηση και την πρόληψη της βίας στην οικογένεια.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, συμφωνούν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου με εξαίρεση την προτεινόμενη τροποποίηση της πρόνοιας που αφορά το αδίκημα της αιμομιξίας την οποία ομόφωνα απορρίπτουν. Ταυτόχρονα, τα Μέλη των Επιτροπών εισηγήθηκαν στο αρμόδιο Υπουργείο, σε περίπτωση που επιμένει στην τροποποίηση της εν λόγω πρόνοιας, να επανέλθει με νέο κείμενο που θα αναδιατυπωθεί με βάση τις παρατηρήσεις τους.

Οι δύο πιο πάνω Επιτροπές, υπό το φως όλων των πιο πάνω και αφού επέφεραν στο υπό ψήφιση νομοσχέδιο όλες τις απαραίτητες νομοτεχνικές τροποποιήσεις, ομόφωνα εισηγούνται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, έτσι που να αναφέρεται ως “Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το νομοσχέδιο είναι ομόφωνο, αλλά, επί τη ευκαιρία της σύλληψης του Οτσαλάν και του θέματος της θανατικής καταδίκης, θα ήθελα να πω δυο λόγια:

Η Κύπρος υπήρξε στόχος επιθέσεων από όλα τα ευρωπαϊκά και διεθνή σώματα, γιατί δεν έχει καταργήσει μέχρι σήμερα την πρόνοια της θανατικής καταδίκης, παρά το γεγονός ότι από την εγκαθίδρυση της Δημοκρατίας μέχρι σήμερα μόνο σε μια εξαιρετική

περίπτωση εφαρμόστηκε και υπάρχει σαφής δήλωση όλων των αρχών ότι δεν πρόκειται να επιβληθεί ποτέ η θανατική καταδίκη.

Σήμερα, αν μιλώ, και ως πρόεδρος της Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, είναι γιατί ένας επαναστάτης αντιμετωπίζει την ποινή του θανάτου σε μία χώρα η οποία είναι μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης και για την οποία δεν επιδεικνύεται το ίδιο ενδιαφέρον, που επιδεικνύεται για μια μικρή χώρα όπως είναι η Κύπρος. Θα ήθελα να εκφράσω την απογοήτευσή μου και την καταδίκη μου, θα έλεγα, εναντίον όλων εκείνων που κόπτονται για τα ανθρώπινα δικαιώματα και αυτή τη στιγμή που κινδυνεύει να χάσει τη ζωή του ένας επαναστάτης ουδείς στιγματίζει ή αναφέρεται για οτιδήποτε γι' αυτό το θέμα εναντίον μιας μεγάλης χώρας, της Τουρκίας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Αγαπίου. Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αντιλαμβάνομαι ότι όλες αυτές οι παρατηρήσεις εμπίπτουν κατά κύριο λόγο στο πλαίσιο του ψηφίσματος το οποίο θα εγκριθεί, όπως έχει αναφερθεί από την προεδρία, σε μεταγενέστερο στάδιο. Όμως, ο κ. Αγαπίου, ο αγαπητός συνάδελφος, έχει θίξει αυτό το θέμα των διπλών επιπέδων και μέτρων με τα οποία η διεθνής κοινή γνώμη στρέφεται ή κρίνει ή αντιμετωπίζει το πρόβλημα της παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τουρκία.

Τα μέλη της αντιπροσωπίας στο Συμβούλιο της Ευρώπης έχουν επανειλημμένως θίξει αυτό το θέμα της επιεικούς αντιμετώπισης της Τουρκίας γι' αυτό το μεγάλο πρόβλημα, δηλαδή την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που είναι συνεχής και κατάφωρη, και έχουν υποδείξει ότι η ευαισθησία η οποία επιδεικνύεται και στο θέμα

του Κόσοβου και σε άλλα θέματα αλλά και στην Κύπρο δεν είναι συμβατή με αυτή την αναισθησία η οποία επιδεικνύεται, όταν αντιμετωπίζουν αυτό το κεφάλαιο της παραβίασης, της κατάφωρης και προσβλητικής παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ομολογώ όμως ότι είναι στην ένταση και στα μέτρα που υστερεί η διεθνής κοινή γνώμη, διότι, όσον αφορά διακηρύξεις καταδίκης της Τουρκίας, τουλάχιστον εν σχέσει με το Συμβούλιο Ασφαλείας, από το 1980 έχω ενώπιόν μου σειρά ψηφισμάτων και αποφάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης με τις οποίες η Τουρκία καταδικάζεται.

Εκείνο, επαναλαμβάνω, που υπογραμμίζεται πράγματι με τα όσα έχει αναφέρει ο κ. Αγαπίου και με τα όσα θέλω να πω εγώ είναι ότι είναι απαράδεκτο η διεθνής κοινή γνώμη, ο διεθνής παράγων, τα διεθνή φόρα, τα διεθνή όργανα ενώπιον των οποίων η Τουρκία καταδικάζεται ή παρουσιάζεται και καταδικάζεται συνήθως να συμπεριφέρονται με αυτή την επιείκεια, όπως την ανέφερα, και την ανεκτικότητα με την οποία συμπεριφέρονται.

Αυτό ήθελα να αναφέρω, κύριε Πρόεδρε, έτσι για χάρη της προσθήκης στη φωνή του κ. Αγαπίου και της δική μου φωνή διαμαρτυρίας προς τη συμπεριφορά του διεθνούς παράγοντα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κλεάνθους και στη συνέχεια ο κ. Χατζηδημητρίου.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Βεβαίως μπορεί να φαίνεται ότι ξεφεύγουμε από το βασικό θέμα που θα μας απασχολήσει ίσως αμέσως μετά, όμως το να εστιαζόμαστε μόνο στο θέμα κατά πόσο θα γλιτώσει η ζωή κάποιου ηγέτη ενός ολάκερου λαού που αγωνίζεται για την ελευθερία του είναι σαν να μεταθέτουμε σ' ένα βαθμό και το βασικό ζήτημα που είναι η μεγάλη

υποκρισία, όταν θέτουν άλλους σε παρόμοια περίπτωση στο τραπέζι των συνομιλιών, χωρίς καν να τους θεωρούν ή να τους κατονομάζουν τρομοκράτες, όπως στο Κόσοβο, την ίδια ώρα που με την πολιτική των δύο μέτρων και δύο σταθμών τον Οτσαλάν τον θεωρούν έναν τρομοκράτη. Αυτό και μόνο πρέπει να τονίζεται, γιατί εδώ είναι που εστιάζεται και η μεγάλη υποκρισία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Κλεάνθους. Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θέλω κι εγώ να συμφωνήσω πρώτα με τους σκοπούς του νομοσχεδίου και με την έκθεση την ομόφωνη της επιτροπής. Όντως ήταν ένα θέμα που παρουσίαζε την Κύπρο να μη συμπορεύεται με τα ευρύτερα θέσμια σ' ό,τι αφορά την κατάργηση της θανατικής ποινής. Η υπόθεση της θανατικής ποινής είναι το κυριότερο θέμα που υπάρχει σήμερα στην Ευρώπη σ' ό,τι αφορά την εκτίμηση μίας χώρας αν ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της για τα ανθρώπινα δικαιώματα και είναι κι ένας από τους λόγους που είναι η Τουρκία κατηγορούμενη στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Η Τουρκία είναι υπό συνεχή παρακολούθηση, ανεξάρτητα από την επιείκεια που επιδεικνύεται, ανεξάρτητα από τα δύο μέτρα και δύο σταθμά που υπάρχουν, η πραγματικότητα είναι μία, ότι η Τουρκία είναι υπό κατηγορία και μέσα στο Συμβούλιο της Ευρώπης και μέσα σε όλους τους λαούς.

Άλλωστε εκείνο που θα ήθελα να προσθέσω είναι ότι οι εικόνες που είδαμε στο αεροπλάνο κατά τη μεταφορά του Οτσαλάν είναι και είδος βασανισμού και είμαι βέβαιος ότι ως τέτοιο θα απασχολήσει το Συμβούλιο της Ευρώπης και πάνω σε θέματα βασανισμού είναι δεδομένη η καταδίκη της Τουρκίας από τους διεθνείς οργανισμούς.

Τελειώνοντας αναφέρω ότι, μπορεί, σίγουρα δεν κράτησαν τη στάση την οποία έπρεπε να κρατήσουν όλες οι χώρες της Ευρώπης σ' αυτή την υπόθεση, όμως η αντιμετώπιση της περαιτέρω πορείας του θέματος, όπως εξελίσσεται, ναι, θα συγκεντρώνει τη διεθνή κοινή γνώμη, την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη και κριτήρια θα είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα και υπάρχει η δήλωση του Προέδρου του Συμβουλίου της Ευρώπης, του Λόρδου Ράσελ, του μόλις εκλεγέντος Προέδρου, που δίνει σαφή μηνύματα προς την Τουρκία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Χατζηδημητρίου. Ο κ. Χριστοδουλίδης και μετά ο κ. Ματσάκης.

(Ακούγεται κάποιος ήχος από τα μικρόφωνα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα είναι οι απεργοί του λιμένος Λάρνακας, κύριε Χριστοδουλίδη.

(Γέλια.)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Νομίζω με τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, κύριε Πρόεδρε, που έχουμε και με τη σημερινή κυβέρνηση, έτσι πουρού, εννά περάσουν ακόμη μερικοί αιώνες, για να ακούσουμε στο λιμάνι της Λάρνακας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τώρα τι σχέση έχει ...;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Αλλά αντιλαμβάνομαι θα συζητηθεί στο Κεφάλαιο Δ', οπότε θα το πούμε.

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δηλαδή έν' οι Πρόεδροι που κουβαλούν τα πλοία, κύριε ...;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όι, παίρνουν την πολιτική απόφαση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει. Ίσως να έχετε δίκαιο. Ξεκίνησα εγώ τον αστεϊσμό, αλλά να επικεντρωθούμε στη συζήτηση.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Μάλιστα. Κύριε Πρόεδρε, είναι ακριβώς επί του νομοσχεδίου που θα ήθελα ... πέραν της τροποποίησης ή κατάργησης του σχετικού σημείου στον ποινικό μας κώδικα, πιστεύω και θα ήθελα η Βουλή να εκφράσει προς την εκτελεστική εξουσία την έντονη επιθυμία της και αποφασιστικότητά της η Κύπρος επιτέλους να προσυπογράψει το έκτο πρωτόκολλο, επιτέλους να το προσυπογράψει, διότι υπήρχε η μία πτυχή η οποία ήταν αποτρεπτική της προσυπογραφής, αλλά πιστεύω τώρα, με την κατάργηση και επισήμως και σφαιρικά της θανατικής ποινής, μπορούμε και επιβάλλεται να προσυπογράψουμε.

Το δεύτερο είναι μία παρατήρηση με μικρό ερωτηματικό. Το έθεσα και στην κοινοβουλευτική μας ομάδα, κύριε Πρόεδρε, και η απάντηση δε με έχει ικανοποιήσει πλήρως. Σχετικά με την αύξηση του ορίου ανάληψης ποινικών ευθυνών από τα παιδιά. Έχω την εντύπωση από πρόσφατες συζητήσεις στο Συμβούλιο της Ευρώπης σε σχετικές επιτροπές ότι το όριο δεν είναι τα δέκα χρόνια, όπως το έχουμε σήμερα τροποποιήσει, αλλά ξεπερνά τα δέκα χρόνια και εφόσον μιλούμε για εναρμόνισή μας και εφόσον μιλούμε για πλήρη συμμόρφωσή μας, θα παρακαλούσα να γίνει η πλήρης διερεύνηση τι προνοούν οι σχετικές τροποποιήσεις που έχουν περάσει ως έκκληση προς τις χώρες-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Και η τρίτη πολύ σύντομη παρατήρηση είναι σε σχέση με τη συντήρηση ακόμη της θανατικής ποινής στην Τουρκία, χώρα-μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, και

ταυτόχρονα, ενώ από τις νέες χώρες που έγιναν μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης εντελώς πρόσφατα απαιτείται η κατάργηση της ποινής και μία χώρα σήμερα, όπως η Ουκρανία, η φίλη χώρα της Ουκρανίας, αντιμετωπίζει τον κίνδυνο αποπομπής από το Συμβούλιο της Ευρώπης, λόγω του ότι το μορατόριουμ που έχει γίνει για τις θανατικές εκτελέσεις δεν έχει νομοθετηθεί, χώρα-μέλος ιδρυτικό, όπως η Τουρκία, αντιμετωπίζεται με εκείνη την ελαφρότητα την οποία αντιμετωπίζεται. Απλώς είναι για ενημέρωση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Ο κ. Βασιλείου. Λυπούμαι, κύριε Ματσάκη, θα σας δώσω μετά το λόγο.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ με όλα όσα έχουν λεχθεί, δεν έχω σκοπό να τα επαναλάβω. Απλώς θέλω να υπερτονίσω πόσο σωστή είναι αυτή η απόφαση, γιατί μεταξύ των άλλων μας βοηθά και στην όλη προσπάθεια που κάνουμε για την ενταξιακή πορεία της Κύπρου, διότι η κατάργηση της θανατικής ποινής και η υπογραφή του πρωτοκόλλου που αναφέρθηκε προηγουμένως είναι απαραίτητα στοιχεία, για να μπορούμε να πείθουμε ότι πράγματι και σ' αυτό τον τομέα είμαστε μέσα στα πλαίσια του ευρωπαϊκού κεκτημένου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ. Να δώσω το λόγο στον κ. Ματσάκη και αντιλαμβάνομαι κάποια παρέμβαση θα ήθελε να κάνει ο κ. Δημητρίου.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μια πολύ σύντομη παρέμβαση δική μου. Απλώς μια παρατήρηση, όσον αφορά τα δύο μέτρα και δύο σταθμά που εφαρμόζει η Ευρώπη στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, για να πω ότι επεκτείνεται αυτή η διαφοροποίηση,

αυτός ο τρόπος συμπεριφοράς, όχι μόνο στα ανθρώπινα δικαιώματα αλλά και σε θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς και έχουμε δει πρόσφατα με τις εικόνες της εκκλησίας του Αντιφωνητή ότι η Ολλανδία έχει τέτοιου είδους νομοθεσία που επιτρέπει σ' αυτά τα πολύτιμα για μας σύμβολα να παραμένουν στην Ολλανδία, γιατί γίνεται νόμιμη η κλεπταποδοχή, εφόσον περάσουν είκοσι χρόνια από την ημερομηνία που θα περάσουν στην κατοχή του κλεπταποδόχου αυτά τα αντικείμενα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Ματσάκη. Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Επί ενός σημείου μόνο, κύριε Πρόεδρε, και σύντομα, διότι αντιλαμβάνομαι ότι δυσανασχετούν και οι υπόλοιποι με τη συζήτηση που συνεχίζεται. Είχε εγείρει ο συνάδελφος, ο κ. Χριστοδουλίδης, το ερώτημα κατά πόσο το δέκατο έτος ως όριο έναρξης ποινικής ευθύνης είναι το σωστό και όχι το ενδέκατο ή το δωδέκατο. Έγινε συζήτηση αρκετή γύρω απ' αυτό το θέμα στην Επιτροπή Νομικών. Είχαν παρουσιαστεί κάποια παραδείγματα από άλλες χώρες και, χωρίς να επεκτείνομαι στην επεξήγηση, λέω ότι η επιτροπή βρήκε ότι δεν είναι έξω από τα πλαίσια των ορίων που κάποιες χώρες έχουν και θεωρήσαμε ότι προς το παρόν από το έβδομο έτος στο δέκατο ήταν ένα μεγάλο άλμα και το υιοθετήσαμε ως Επιτροπή και Νομικών και Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ. Εάν δεν υπάρχει άλλος ομιλητής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

- Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.
- Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.
- Τροποποίηση του άρθρου 14 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.
- Τροποποίηση του άρθρου 16 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.
- Τροποποίηση του άρθρου 26 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.
- Κατάργηση των άρθρων 27 και 28 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.
- Τροποποίηση του άρθρου 29 του βασικού νόμου. Άρθρο 8.
- Αντικατάσταση του άρθρου 32 του βασικού νόμου. Άρθρο 9.
- Αντικατάσταση του άρθρου 33 του βασικού νόμου. Άρθρο 10.
- Αντικατάσταση του άρθρου 36 του βασικού νόμου. Άρθρο 11.
- Τροποποίηση του άρθρου 37 του βασικού νόμου. Άρθρο 12.
- Αντικατάσταση του άρθρου 39 του βασικού νόμου. Άρθρο 13.
- Κατάργηση του άρθρου 46 του βασικού νόμου. Άρθρο 14.
- Αντικατάσταση του άρθρου 69 του βασικού νόμου. Άρθρο 15.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι και το 15 εγκριθούν;
Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι και το 15 εγκρίνονται.
Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός)
Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;
(Κτυπά τη σφύρα.)
Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 3 θέμα της ημερήσιας διάταξης, το οποίο είναι «Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου Νόμος του 1999». Θα παρακαλούσα τον πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών να διαβάσει τη σχετική έκθεση.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ
ΑΡΧΗΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Νίκος Κατσοουρίδης, πρόεδρος

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Αντώνης Καράς

Λευτέρης Χριστοφόρου

Στέλιος Στυλιανού

Μάρκος Κυπριανού

Στάθης Κιπτής

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 10 Φεβρουαρίου 1999. Στην συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών καθώς και ο πρόεδρος και εκπρόσωπος της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Επίσης ήταν παρών ο Βουλευτής κ. Νίκος Μουσιούπτας.

Ο προϋπολογισμός της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου για το 1999, που κατατέθηκε στη Βουλή με βάση το άρθρο 36 του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών

Σταθμών Νόμου, προβλέπει έσοδα ύψους £325.000 που προέρχονται από τα τέλη που εισπράττει η αρχή από παραχωρήσεις αδειών σε τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς και από εξέταση αιτήσεων για παραχώρηση αδειών ίδρυσης, εγκατάστασης και λειτουργίας τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών, καθώς και από ποσοστά επί των εσόδων των σταθμών από τις διαφημίσεις.

Οι δαπάνες της αρχής προβλέπεται να ανέλθουν για το 1999 σε £221.232. Το ποσό αυτό αφορά κυρίως αποδοχές προσωπικού, λειτουργικά έξοδα, την αντιμισθία του προέδρου και των μελών της αρχής, την αγορά εξοπλισμού και μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών επαναδιατυπώνοντας τη θέση της που εξέφρασε κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, για τον περσινό χρόνο, ότι η μισθοδοσία του διευθυντή της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα πρέπει να αναφέρεται σε καθορισμένο ποσό, χωρίς να αντιστοιχεί σε οποιαδήποτε μισθολογική κλίμακα, τροποποίησε ανάλογα το σχετικό άρθρο του υπό συζήτηση προϋπολογισμού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού διαμόρφωσε ανάλογα το κείμενο του νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Αρχής ποσού £221.232 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη του ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2, 3, μαζί με τον Πίνακα, και 4 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2 3, μαζί με τον Πίνακα, και 4 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 4 θέμα της ημερήσιας διάταξης είναι "Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο Σώμα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999"**

Παρόντες:

Νίκος Κατσοουρίδης, πρόεδρος

Κίκης Γιάγκου

Κυριάκος Τυρίμος

Δημήτρης Συλλούρης

Αντώνης Καράς

Λευτέρης Χριστοφόρου

Στάθης Κιππής

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 17 Φεβρουαρίου 1999 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Εσωτερικών και του Προέδρου και μελών της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών έτσι ώστε η ισχύς των προσωρινών αδειών που εκδόθηκαν για λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, να παραταθεί για περίοδο δύο μηνών από τη δημοσίευση των σχετικών Κανονισμών στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών αφού μελέτησε το όλο θέμα έχει διαπιστώσει τα ακόλουθα:

- (α) Το προτεινόμενο νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή πολύ καθυστερημένα και ειδικότερα στις 11 Φεβρουαρίου 1999, δηλαδή μεταγενέστερα της 31ης Ιανουαρίου, ημερομηνία κατά την οποία έχει λήξει η ισχύς των υπό αναφορά αδειών.
- (β) Καθυστερημένα επίσης έχουν κατατεθεί στη Βουλή και οι σχετικοί Κανονισμοί που διέπουν μεταξύ άλλων και το θέμα των εν λόγω αδειών, που ενώ σύμφωνα με τη σχετική διάταξη της βασικής νομοθεσίας θα έπρεπε να είχαν κατατεθεί στη

Βουλή για έγκριση το αργότερο μέσα σε τέσσερις μήνες από την έναρξη της ισχύος της νομοθεσίας αυτής, δηλαδή μέχρι το τέλος του Μάη του 1998, εντούτοις έχουν κατατεθεί στη Βουλή μόλις πριν μια εβδομάδα.

Παρά τις πιο πάνω διαπιστώσεις της, η Επιτροπή είναι εκ των πραγμάτων υποχρεωμένη να αποδεχτεί την προτεινόμενη με το νομοσχέδιο παράταση της ισχύος των αδειών λειτουργίας των τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών, οι οποίες έχουν λήξει χωρίς οποιαδήποτε υπαιτιότητα των άμεσα ενδιαφερομένων, γι' αυτό και εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 56 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 5 θέμα είναι "Οι περί Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999". Θα παρακαλούσα να διαβαστεί η έκθεση στο Σώμα.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ
“ΟΙ ΠΕΡΙ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούπτας

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 1999 παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Εσωτερικών.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 9 του Περί Πετρελαιοειδών Νόμου, σκοπείται η αύξηση των τελών αποθήκευσης πετρελαιοειδών όλων των κατηγοριών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατέθεσαν οι εκπρόσωποι του Υπουργείου

Εσωτερικών, τα υπό αναθεώρηση τέλη ισχύουν από το 1977, γι' αυτό και κρίνεται αναγκαία η αύξησή τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους όπως αυτοί έχουν κατατεθεί από την Εκτελεστική Εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, ερωτώ εάν υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμό 6 θέμα είναι "Οι περί Υπηρεσίας Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Θέση Ασφαλιστικού Λειτουργού 1ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο Σώμα.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ - ΘΕΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ 1ΗΣ ΤΑΞΗΣ (ΣΧΕΔΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999"**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Γιαννάκης Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Μάρκος Κυπριανού

Στάθης Κιππής

Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθώς και εκπρόσωποι της ΠΑΣΥΔΥ.

Με τους πιο πάνω κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, σκοπείται η τροποποίηση του σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση Ασφαλιστικού Λειτουργού 1ης Τάξης στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Ειδικότερα, με τους κανονισμούς αυτούς, οι οποίοι υιοθετήθηκαν ομόφωνα από την αρμόδια υποεπιτροπή της Μικτής Επιτροπής Προσωπικού, επιτυγχάνεται διόρθωση φραστικού λάθους που εκ παραδρομής περιλήφθηκε στο υπό αναφορά σχέδιο υπηρεσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υιοθετεί τους σκοπούς των υπό αναφορά κανονισμών και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν διαμορφωθεί από νομοτεχνικής άποψης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, ερωτώ εάν υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα θέματα με τους αριθμούς 7, 8 και 9 αποσύρονται από την εκτελεστική εξουσία και έτσι φτάνουμε στο τέλος της νομοθετικής εργασίας.

Κεφάλαιο Β΄: Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων είναι όπως αυτή έχει ήδη διανεμηθεί στους βουλευτές.

- 1) Ο περί της Συμβάσεως για την Καταστολή των Παράνομων Πράξεων κατά της Ασφάλειας της Ναυσιπλοΐας του 1988 και του Πρωτοκόλλου για την Καταστολή των Παράνομων Πράξεων κατά της Ασφάλειας των Σταθερών Εγκαταστάσεων στην Υφαλοκρηπίδα του 1988 (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών.

- 2) Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στο Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

- 3) Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Χρηματοδότησεως Στέγης Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

- 4) Ο περί Δημοσιεύσεως Αισχρών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

- 5) Ο περί της Ασκήσεως της Κτηνιατρικής και Εγγραφής Κτηνιάτρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
Κατατέθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.
Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.
- 6) Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο συγκοινωνιών και Έργων.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.
- 7) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.
- 8) Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και Εξαρτωμένους τους Όμοιο με το Σχέδιο συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.
- 9) Οι περί της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ραδιοηλεόρασης Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.
- 10) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.
- 11) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 4) Κανονισμοί του 1999.
Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.
Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

12) Οι περί Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου (Όροι Πρόσληψης και Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

13) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτου υπαλλήλου από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

14) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

15) Έγγραφα (αρ. 11/99-12/99) σύμφωνα με τους περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του 1995 έως 1998.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

16) Έγγραφο (Αρ. Θ.5/99) που αφορά την εξαίρεση από την αναστολή πλήρωσης

θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τον περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο αρ. 4(1) του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

17) Έγγραφο (Αρ. 13/99) σύμφωνα με τους περί Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του 1985 έως 1991.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κεφάλαιο Γ', ερωτήσεις - απαντήσεις. Αυτές έχουν ήδη δοθεί γραπτώς.

Ερώτηση με αρ. Ζ'Γ' 43 που υποβλήθηκε από τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ - Αριστερά - Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου στις 29 Ιανουαρίου 1999.

“Πριν από λίγους μήνες η κυβέρνηση ανακοίνωσε την περικοπή των φρουρών των πολιτικών προσώπων (Προέδρου, Προέδρου Βουλής, αρχηγών κοινοβουλευτικών κομμάτων, υπουργών, ανεξάρτητων αξιωματούχων) ακόμα και την πλήρη κατάργησή τους σε περιπτώσεις βουλευτών, πρώην αξιωματούχων του κράτους και άλλων. Το όλο σχέδιο παρουσιάστηκε επίσημα προς την κοινή γνώμη και τα μέσα ενημέρωσης ως βήμα εξοικονόμησης πόρων και ανθρώπων.

Σύμφωνα με ορισμένες ενδείξεις σήμερα παρουσιάζεται η εξής εικόνα:

- 1) Δεν τηρήθηκαν ίσα και σταθερά κριτήρια (αφορά διάφορες περιπτώσεις περιλαμβανομένων και των αρχηγών μη κοινοβουλευτικών κομμάτων).

- 2) Πρόσωπα που δεν περιλαμβάνονται στην κρατική ή κομματική ιεραρχία έχουν αστυνομική συνοδεία ή/και κρατικό αυτοκίνητο.
- 3) Με διάφορα προσχήματα η απόφαση υλοποιήθηκε μόνο μερικώς, ενώ υπέστη στην πορεία και τροποποιήσεις.

Ζητείται λοιπόν από τον αρμόδιο υπουργό να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για την υλοποίηση της εν λόγω απόφασης, την αστυνομική συνοδεία ή/και το κρατικό αυτοκίνητο που παρέχονται σε πρόσωπα πέραν αυτών που περιγράφονται στην αρχή της ερώτησης καθώς επίσης και τα κριτήρια και το σκεπτικό αυτής της μεταχείρισης”.

Απάντηση ημερομηνίας 3 Φεβρουαρίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 6, ημερομηνίας 22 Ιουλίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αποχετευτικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η κοινότητα Κρίτου Τέρα, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Είναι γεγονός ότι η περιοχή του κέντρου του χωριού Κρίτου Τέρα παρουσιάζει πρόβλημα σε ό,τι αφορά τη διάθεση των λυμάτων λόγω κυρίως της χαμηλής απορροφητικότητας του υπεδάφους, το οποίο είναι βραχώδες, καθώς και από τις υψομετρικές διαφορές που υπάρχουν μεταξύ ορισμένων κατοικιών και του δρόμου. Σε δυο με τρεις παλιές κατοικίες στο κέντρο του χωριού παρατηρούνται διαρροές λυμάτων. Σημειώνεται δε ότι οι κατοικίες αυτές δε διαθέτουν σηπτικές δεξαμενές για επεξεργασία των λυμάτων πριν τη διάθεσή τους στους απορροφητικούς λάκκους.
- 2) Το όλο πρόβλημα μελετήθηκε επί τόπου πρόσφατα από τον υγειονολόγο μηχανικό του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως σε συνεργασία με εκπροσώπους των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών

του Υπουργείου Υγείας. Αποτέλεσμα της πιο πάνω επί τόπου επίσκεψης ήταν να γίνει η εισήγηση για την κατασκευή ενός «μίνι» αποχετευτικού συστήματος για συλλογή των λυμάτων των κατοικιών της προβληματικής περιοχής και μεταφορά τους σε δημόσιο χώρο, όπου προτείνεται να κατασκευασθούν μια σηπτική δεξαμενή για επεξεργασία των λυμάτων και δύο απορροφητικοί λάκκοι.

- 3) Το προτεινόμενο σχέδιο θα εξυπηρετεί γύρω στις δέκα με δώδεκα κατοικίες και το κόστος του θα είναι της τάξης των £12.000. Αφού ετοιμασθεί λεπτομερές σχέδιο από τον υγειονολόγο μηχανικό του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, θα προωθηθεί η υλοποίησή του.”

Απάντηση ημερομηνίας 9 Φεβρουαρίου 1999 του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Ανδρέα Μουσιούττα στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 30, ημερομηνίας 3 Δεκεμβρίου 1998, του Μέλους της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Καίτης Κληρίδου.

“Σεξουαλική παρενόχληση στους χώρους εργασίας

Σε πρόσφατη συνάντησή μου με τον Επίτροπο Νομοθεσίας, ο οποίος είχε συντάξει περίγραμμα του νομοσχεδίου για διορισμό Επιτρόπου Ίσων Ευκαιριών-Εργασιακών Σχέσεων, το οποίο περιλάμβανε και πρόνοιες για τη σεξουαλική παρενόχληση, κρίθηκε σκόπιμο όπως το θέμα αυτό ρυθμιστεί στα πλαίσια του νομοσχεδίου που θα ετοιμάσει το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για σκοπούς εναρμόνισης με την οδηγία με αριθμό 76/207/ΕΟΚ για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, σε ό,τι αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, την επαγγελματική κατάρτιση και ανέλιξη και τις συνθήκες εργασίας.

Σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο της ρύθμισης, θα ληφθεί υπόψη το κοινοτικό κερτημένο, δηλαδή ο «Κώδικας πρακτικής: Αξιοπρέπεια του άνδρα και της γυναίκας στην εργασία» και η σύσταση 92/131/ΕΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την

αξιοπρέπεια του άνδρα και της γυναίκας στην εργασία, καθώς και οι νομοθετικές ρυθμίσεις που ισχύουν σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επιτροπή Ίσων Ευκαιριών

Το θέμα αυτό εξετάστηκε σε συνάντησή μου με τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως στις 17 Δεκεμβρίου 1998, κατά την οποία αποφασίστηκε όπως η σύσταση Επιτροπής Ίσων Ευκαιριών, σε σχέση με εργασιακά θέματα, προωθηθεί στα πλαίσια του αναφερόμενου στο (1) πιο πάνω νομοσχεδίου, που θα ετοιμαστεί για εναρμόνιση με την ευρωπαϊκή οδηγία με αριθμό 76/207.

Επιθυμώ να σας διαβεβαιώσω ότι το Υπουργείο θα προωθήσει και τα δύο πιο πάνω θέματα με κάθε δυνατή σπουδή, σε συνεργασία με τον Επίτροπο Νομοθεσίας και σε συνεννόηση με τους κοινωνικούς εταίρους, στα πλαίσια της καθιερωμένης διαδικασίας. Σε σχέση με το θέμα της Επιτροπής Ίσων Ευκαιριών, έχει τεθεί υπόψη του Υπουργείου και η έκθεση της αρμόδιας υποεπιτροπής του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως θα τηρείται ενήμερο για τις εξελίξεις.”

Απάντηση ημερομηνίας 10 Φεβρουαρίου 1999 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Ουράνιου Ιωαννίδη στην ερώτηση Ζ΄ Γ΄ 31, ημερομηνίας 3 Δεκεμβρίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν έχει την ευθύνη ούτε και την αρμοδιότητα ανέγερσης κτιρίων για στέγαση νηπιαγωγείων. Γι’ αυτό το λόγο, στους κρατικούς προϋπολογισμούς δεν περιλαμβάνονται πιστώσεις κάτω από τα κονδύλια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για κτίρια προδημοτικής εκπαίδευσης.

Η ανέγερση κτιρίων για στέγαση των δημοσίων και κοινοτικών νηπιαγωγείων συνήθως αναλαμβάνεται από τους γονείς.

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, θεωρούμε ότι η αντικατάσταση της οροφής του κτιρίου που στεγάζει το δημόσιο νηπιαγωγείο Αγίας Μαρίας Χρυσοχούς δεν είναι ευθύνη ούτε και αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.”

Απάντηση ημερομηνίας 16 Φεβρουαρίου 1999 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Ουράνιου Ιωαννίδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄36, ημερομηνίας 11 Δεκεμβρίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Χριστόδουλου Βενιαμίν.

- “1) Το πρόγραμμα δράσης για επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ιδιωτικές σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΣΤΕ) και για την ανάπτυξη της Κύπρου ως διεθνούς και περιφερειακού εκπαιδευτικού κέντρου εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του με αριθμό 49.010 και με ημερομηνία 13 Ιανουαρίου 1999.
- 2) Το κείμενο της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου έφθασε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού την 1η Φεβρουαρίου 1999. Μετά από μελέτη της απόφασης θα ληφθούν όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για υλοποίησή της.
- 3) Όσον αφορά την επαναλειτουργία του ΣΕΚΑΠ, στις 28 Ιανουαρίου 1999 ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων τροποποιητικός νόμος για επαναλειτουργία του ΣΕΚΑΠ ως πενταμελούς σώματος.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, προτού μπούμε στο Κεφάλαιο Δ΄, θα παρακαλούσα ιδιαίτερα τους συναδέλφους, ενόψει του διαλείμματος που θα ακολουθήσει, να μην απομακρυνθούν, να παραμείνουν στη Βουλή, ενόψει του γεγονότος ότι, προκειμένου να αποδοθεί η έμφαση που θέλουμε ως κυπριακή Βουλή να δώσουμε στο ψήφισμα που

θα ακολουθήσει, η μεγίστη παρουσία ενδυναμώνει και το περιεχόμενο του ψηφίσματος.

Ναι, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, μία διευκρίνιση. Στο Κεφάλαιο Δ΄ θα αρχίσει σήμερα η συζήτηση του εγγραφέντος ως επείγοντος θέματος για το λιμάνι της Λάρνακας;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εκρίθη ότι, ενόψει του σοβαρότερου και παγκόσμιας υφής θέματος της συλλήψεως και κακοποίησης και μεταφοράς προς δίκη εις την Τουρκία του κ. Οτσαλάν, θα ήτο καλύτερο για την κυπριακή Βουλή να επικεντρωθεί μόνο εις την έγκριση του σχετικού ψηφίσματος και να αφήσομε για την επόμενη συνεδρία τη συζήτηση των θεμάτων που έχουν εγγραφεί εις το Κεφάλαιο Δ΄, μη εξαιρουμένου φυσικά, κύριε Χριστοδουλίδη, και του θέματος που θεωρείται επείγον προς συζήτηση και αφορά το λιμάνι Λάρνακας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, πέντε λεπτά διάλειμμα. Θα παρακαλέσω να είμεθα παρόντες μόλις ...

(Κτυπά τη σφύρα.)

(Ωρα διακοπής: 5:19 μ.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 5:54 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, οι εργασίες της Βουλής συνεχίζονται και θα περιοριστούν μόνο, όπως έχει προλεχθεί, στο ψήφισμα, το οποίο στη σύσκεψη που προηγήθηκε έχει

ομόφωνα συμφωνηθεί. Θα παρακαλέσω το γραμματέα να το διαβάσει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας,

- α) Θεωρώντας ότι η απαγωγή και σύλληψη του ηγέτη του κουρδικού λαού κ. Abdullah Ocalan από τις τουρκικές αρχές αποτελεί προκλητική και απαράδεκτη ενέργεια για το διεθνές δίκαιο, δεδομένης ιδιαίτερα της γενοκτονίας που επιτελείται από την Τουρκία κατά του κουρδικού λαού,
- β) Σημειώνοντας ότι τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν αναφαίρετο δικαίωμα για κάθε πολίτη της διεθνούς κοινότητας και οι διεθνείς συμβατικές υποχρεώσεις της κάθε χώρας αποτελούν πρωταρχικής σημασίας δεσμεύσεις για τη διεθνή κοινωνία,
- γ) Εκφράζοντας πικρία και απογοήτευση για την κυνικότητα και την αδιαφορία με την οποία η διεθνής κοινότητα παρακολουθεί την εγκληματική καταδίωξη του ηγέτη των Κούρδων.

Ομόφωνα:

- 1) Καταδικάζει τη συνεχιζόμενη πολιτική συστηματικής παραβίασης των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Κούρδων στην Τουρκία και την πολιτική γενοκτονίας.
- 2) Εκφράζει την αμέριστη αλληλεγγύη της προς τον κουρδικό λαό και το δίκαιο αγώνα του.
- 3) Καλεί την τουρκική κυβέρνηση να διασφαλίσει την καθολική εφαρμογή των διεθνών συμβατικών υποχρεώσεων της που απορρέουν από τη συμμετοχή της στους διεθνείς οργανισμούς.
- 4) Καλεί τη διεθνή κοινότητα να επιδείξει το οφειλόμενο ενδιαφέρον και να παρέμβει,

ώστε να δοθούν όλα τα εχέγγυα που θα διασφαλίσουν τη σωματική ακεραιότητα και τη διατήρηση στη ζωή του ηγέτη των Κούρδων και καλεί τους διεθνείς κοινοβουλευτικούς οργανισμούς, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους, να ενεργοποιήσουν τους μηχανισμούς παρέμβασής τους στην υπόθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το ψήφισμα εγκριθεί;

Ναι;

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Όχι, δεν είναι ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, θέλετε κάτι να ... Ναι, κύριε Συλλούρη.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Στην παράγραφο την πρώτη πιστεύω ότι πρέπει να φύγει η λέξη “σύλληψη” και να μπει η λέξη “απαγωγή”, διότι περί απαγωγής πρόκειται, και, δεύτερο, στην τελευταία παράγραφο πιστεύω ότι πρέπει να τονιστεί περισσότερο η ανάγκη ελέγχου της διεθνούς κοινότητας στη δίκη. Η Τουρκία δεν μπορεί να θεωρείται ότι μπορεί να κάνει μία δίκαιη δίκη. Όπως γίνεται και σε άλλες περιπτώσεις η διεθνής κοινότητα ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Ναι, ναι, να τελειώσω και μπορείτε να απαντήσετε.

Η Τουρκία με τη συμπεριφορά της που έχει δείξει δεν μπορεί από μόνη της με τα δικαστήρια, με τον τρόπο που έχει μεταφέρει ..., η ίδια η μεταφορά του Οτσαλάν ήταν τρόπος βασανιστηρίων και επομένως οποιοσδήποτε μπορεί να αντιληφθεί ότι και με βασανιστήρια θα δικαστεί, αλλά αυτή η δίκη με τον τρόπο που θα γίνει μπορεί να δώσει

μηνύματα στη διεθνή κοινότητα πέραν της αδικίας εις βάρος του Οτσαλάν που να θίξουν και εμάς ως Κύπρο που μας ενδιαφέρει. Δεν ξέρουμε, με τους εκβιασμούς και τα βασανιστήρια προς τον Οτσαλάν δηλαδή, τι θα τον υποχρεώσουν να καταθέσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Η κ. Κληρίδου.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως προχωρήσουμε στην ψήφιση του ψηφίσματος, όπως έχει. Νομίζω είναι ισοζυγισμένο ψήφισμα και πιστεύω ότι, αν αρχίσουμε να συζητούμε την κάθε λέξη, θα μπούμε σε πολύ περίπλοκες καταστάσεις. Η δική μου εισήγηση, αν συμφωνούν όλοι, είναι να προχωρήσουμε στην ψήφιση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να κάνω μια εισήγηση για την πρώτη παράγραφο: “Θεωρώντας ότι η απαγωγή και σύλληψη ...”. Ικανοποιεί; “... ότι η απαγωγή και σύλληψη ...”, που συνάδει με τα γεγονότα πράγματι και να αφήσουμε τα υπόλοιπα ...

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ανάποδα: “... σύλληψη και απαγωγή ...”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

“... η απαγωγή και σύλληψη ...” Απαγωγή ήταν στην Κένυα, σύλληψη ήταν στην Τουρκία.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για να ευκολύνω τα πράγματα, ναι, θεωρώ, αν θέλετε, ικανοποιητικό το γεγονός ότι θίχτηκε το θέμα της αμφισβήτησης του τρόπου που θα δικάσει ο Οτσαλάν και νομίζω ότι αυτή η Βουλή μπορεί να δώσει συνέχεια στο μέλλον.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ. Επομένως αντιλαμβάνομαι ότι με την τροποποίηση που έχω προαναφέρει, δηλαδή “Θεωρώντας ότι η απαγωγή και σύλληψη του ηγέτη του κουρδικού λαού ...” και κατά τα λοιπά ως έχει, εγκρίνεται ομόφωνα.

Ευχαριστώ, κύριοι συνάδελφοι. Το ψήφισμα θα σταλθεί στους διάφορους διεθνείς κοινοβουλευτικούς οργανισμούς με συνοδευτική πιθανότατα επιστολή του Προέδρου της Βουλής.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων θα πραγματοποιηθεί την Πέμπτη, 25 Φεβρουαρίου 1999, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Νεολαίας Νόμος του 1999.
- 2) Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας Νόμος του 1999.
- 3) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1998.
- 4) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1999.
- 5) Ο περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμος του 1997.
- 6) Ο περί της Κατοχής, Χρήσης και Ανακοίνωσης Προνομιακών Εμπιστευτικών Πληροφοριών, περί της Εποπτικής Αρμοδιότητας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και περί Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1995.
- 7) Ο περί Εγγραφής Επαγγελματιών Ψυχολόγων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

- 8) Ο περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 9) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Διάρθρωσις και Όροι Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 10) Οι περί της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου (Όροι Πρόσληψης και Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999.
- 11) Οι περί Γενικού Γραμματειακού Προσωπικού – Θέσεις Πρώτης Στενογράφου, Ανώτερης Στενογράφου και Στενογράφου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 12) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου για το μήνα Φεβρουάριο του 1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (12.11.1998).
(Συνέχιση της συζήτησης).
- 2) “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σ’ αυτή την περιοχή”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη).
(4.2.1999).

- 3) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964, αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της Ειρηνευτικής Δύναμης της UNFICYP”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).

- 4) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (4.2.1999).

- 5) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).

- 6) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου

Παπαδόπουλου). (11.2.99).

- 7) “Κυπριακή παιδεία - προβλήματα και προοπτικές”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (11.2.99).

- 8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998). (Συνέχιση της συζήτησης).

- 9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (Πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (26.10.98).

- 10) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το

αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου). (11.11.98).

- 11) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η στάση της κυβέρνησης έναντι των προβλημάτων του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και οι προθέσεις της στο θέμα της σφαγής των ζώων και της υγιεινής του κρέατος”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Χρ. Μαυροκορδάτου). (19.9.96).

(Κτυπά τη σφύρα.)

Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 6:00 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο

των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Παναγιώτης
Ερωτοκρίτου Ρίκκος
Θεοδώρου Δώρος
Θωμά Γιαννάκης
Ιωαννίδης Ουράνιος
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιπτής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισιδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Γιαννάκης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούππας Νίκος
Νεοφύτου Αβέρωφ
Ομήρου Γιαννάκης
Παντελίδου Κατερίνα
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος

Προδρόμου Πρόδρομος

Σαμμούτας Ευάγγελος

Στυλιανού Στέλιος

Συλλούρης Δημήτρης

Τυρίμος Κυριάκος

Φιλίππου Ανδρέας

Χάσικος Σωκράτης

Χατζηγεωργίου Γεώργιος

Χατζηγιάννης Σοφοκλής

Χατζηδημητρίου Τάκης

Χριστοδουλίδης Δώρος

Χρίστου Ανδρέας

Χριστόφιας Δημήτρης

Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πετρός

Μαντοβάνη Μπενίτο

Π Ι Ν Α Κ Α Σ Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ω Ν

- 1) Ανακοίνωση από τον Προεδρεύοντα του Σώματος κ. Νίκο Αναστασιάδη της απόφασης της σύσκεψης των αρχηγών/εκπροσώπων των κομμάτων αντί της συζήτησης του εγγραφέντος από τον πρόεδρο του Σ.Κ.ΕΔΕΚ κ. Βάσο Λυσσαρίδη θέματος “Ότσαλάν - σύλληψη και συνέπειες” να εκδοθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισμα καταδίκης.

- 2) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 3) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1998”, η συζήτηση που ακολούθησε (Γ. Αγαπίου, Π. Δημητρίου, Ν. Κλεάνθους, Τ. Χατζηδημητρίου, Δ. Χριστοδουλίδης, Γ. Βασιλείου, Μ. Ματσάκης) και ψήφισή του σε νόμο με τον τίτλο “Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.
- 4) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 5) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 6) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 7) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Υπηρεσίας Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Θέση Ασφαλιστικού Λειτουργού 1ης τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 8) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 9) Ερώτηση βουλευτή (Περικοπή της φρουράς πολιτικών προσώπων).
- 10) Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Τα λύματα στην Κρίτου Τέρα - Ετοιμασία νομοσχεδίου για το θέμα της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας - Προβλήματα στο κοινοτικό νηπιαγωγείο της Αγίας Μαρίας Χρυσοχούς - Πρόγραμμα δράσης για τις ιδιωτικές σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης).
- 11) Ψήφισμα της Βουλής των Αντιπροσώπων με αφορμή την απαγωγή και σύλληψη του ηγέτη του κουρδικού λαού Αμπντουλάχ Οτσαλάν, η σύντομη συζήτηση που ακολούθησε [Δ. Συλλούρης, Κ. Κληρίδου, Προεδρεύων (Ν. Αναστασιάδης), Γ.

Βασιλείου] και ομόφωνη έγκρισή του.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ – ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 25ης Φεβρουαρίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.20 μ.μ.)

Αρ. 21

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ το Γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αγαπητοί συνάδελφοι, η Επιτροπή Επιλογής της Βουλής αποφάσισε τη διεύρυνση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών, με όρους εντολής να επιλαμβάνεται και κάθε άλλου θέματος που αφορά τις ευρωπαϊκές υποθέσεις. Η σύνθεση της νέας Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων θα είναι η ακόλουθη: Τάσος Παπαδόπουλος, πρόεδρος, Μάρκος Κυπριανού, αναπληρωτής πρόεδρος, Παναγιώτης Δημητρίου, Ανδρέας Χρίστου, Δημήτρης Ηλιάδης, Νίκος Κατσουρίδης, Δημήτρης Συλλούρης, Ανδρέας Μούσκος, Ισίδωρος Μακρίδης, Κίκης Καζαμίας, Δώρος Χριστοδουλίδης, Ρίκκος Ερωτοκρίτου, Πρόδρομος Προδρόμου, Τάκης Χατζηγεωργίου, Γιώργος Λιλλήκας, Νίκος Κλεάνθους, Μάριος Ματσάκης, Ηλίας Μυριάνθους και Ανδρούλα Βασιλείου.

Αρχίζουμε τη νομοθετική εργασία. Το πρώτο θέμα είναι “Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Νεολαίας Νόμος του 1999”. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ
“Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούττας

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και του Οργανισμού Νεολαίας.

Ο προϋπολογισμός του Οργανισμού Νεολαίας για το 1999 προβλέπει δαπάνες ύψους £1.088.705, καθώς και έσοδα του ίδιου ύψους, τα οποία προέρχονται κυρίως από κρατική χορηγία.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά τις δαπάνες, ο προϋπολογισμός του οργανισμού αυτού προβλέπει ποσά ύψους £236.345 για διαχειριστικά έξοδα και £822.360 για παροχή υπηρεσιών προς τη νεολαία, ενώ ποσό ύψους £30.000 αφορά προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό.

Στα πλαίσια της συζήτησης του υπό αναφορά προϋπολογισμού, η επιτροπή είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί από τους εκπροσώπους του οργανισμού Νεολαίας για τα προγράμματα, τους στόχους και τις δραστηριότητές του.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη την ενημέρωση που της έγινε τόσο για το ρόλο όσο και για το έργο του Οργανισμού Νεολαίας, καθώς και το γεγονός ότι πλείστες όσες από τις εισηγήσεις που είχαν γίνει κατά τη διάρκεια της μελέτης του προϋπολογισμού του οργανισμού για το 1998, σχετικά με την αναβάθμιση των υπηρεσιών που αυτός παρέχει προς τη νεολαία, έχουν υλοποιηθεί, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές; Ο κ. Λιλλήκας παρακαλώ.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως είναι εμφανές από την έκθεση της Επιτροπής Οικονομικών, είναι ομόφωνη η τοποθέτηση από όλες τις πολιτικές πλευρές και θα υπερψηφίσουμε τον προϋπολογισμό του Οργανισμού Νεολαίας. Θέλω απλά να επαναλάβω κάτι το οποίο έχουμε κατ' επανάληψη σημειώσει και αυτό αφορά την περαιτέρω ενίσχυση τόσο σε ανθρώπινο δυναμικό όσο και σε υπηρεσίες του Οργανισμού Νεολαίας, για να μπορέσει ο οργανισμός να διαδραματίσει τον ουσιαστικό του ρόλο, που είναι η παροχή υπηρεσιών προς τη νεολαία, αλλά ταυτόχρονα και ένα ρόλο ο οποίος είναι συμβουλευτικός προς την κυβέρνηση, για τη διαμόρφωση πολιτικής

σε ζητήματα νεολαίας, γιατί, όπως είναι κατανοητό, πολιτική για θέματα νεολαίας ασκούν στην ουσία σχεδόν όλα τα υπουργεία. Θέλουμε να σημειώσουμε ότι δυστυχώς η κυβέρνηση δεν έχει, κατά τη δική μας αντίληψη, στηρίξει στο βαθμό που θα έπρεπε τον Οργανισμό Νεολαίας και ιδιαίτερα στον τομέα ακόμη του συμβουλευτικού του χαρακτήρα δεν τυγχάνει της σωστής αντιμετώπισης που θα όφειλε να τυγχάνει, δε λαμβάνεται στο βαθμό που θα έπρεπε να λαμβάνεται υπόψη η θέση του οργανισμού και του συμβουλίου του Οργανισμού Νεολαίας από τα διάφορα υπουργεία, προτού αυτά τα υπουργεία διαμορφώσουν θέσεις και πολιτική στα διάφορα ζητήματα που άπτονται της νεολαίας. Και επειδή εκκρεμεί και ενώπιον της Βουλής, της Επιτροπής Υγείας, ακόμη ένα νομοσχέδιο που αφορά, θα έλεγα, κατεξοχήν τη νεολαία, που είναι αυτό των ναρκωτικών, και σημειώνεται ότι είναι ανύπαρκτος ο ρόλος στην πρόταση της κυβέρνησης του Οργανισμού Νεολαίας, θέλουμε να σημειώσουμε από το βήμα της Βουλής ότι αναμένουμε η κυβέρνηση να συγκατατεθεί, ούτως ώστε, για ζητήματα όπως είναι αυτά των ναρκωτικών ή και άλλα που είναι κατεξοχήν πρώτα προβλήματα νεολαίας και μετά του υπόλοιπου πληθυσμού, να δοθεί ο αρμόδιος ρόλος στον οργανισμό, ο οποίος είναι σε θέση να απευθυνθεί με έναν τρόπο που δε θα υπόκειται στη γραφειοκρατία που διέπει την υπόλοιπη κρατική μηχανή αλλά και με ένα λόγο, αν θέλετε, πιο σύγχρονο, που θα είναι πιο κοντά στα μηνύματα και στις ευαισθησίες της νεολαίας, για να μπορέσει να αποκαταστήσει τις γέφυρες μεταξύ της πολιτείας και της νεολαίας, αλλά και για να περάσει εκείνα τα μηνύματα που η πολιτεία εύχεται και θα ήθελε να δώσει στην νεολαία.

Γι' αυτό θέλουμε από το βήμα τούτο να κάνουμε αυτήν την έκκληση προς την κυβέρνηση, να στηρίξει ποικιλότητα και σε προϋπολογισμό και σε ανθρώπινο δυναμικό και σε υπηρεσίες και να δώσει πραγματικό και ουσιαστικό ρόλο στον Οργανισμό Νεολαίας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοφόρου.

Λ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ:

Δεν πρόκειται να πολυλογήσω, γιατί το έργο του Οργανισμού Νεολαίας, είναι εμφανές, είναι ορατό και πράγματι ο Οργανισμός Νεολαίας δεν είναι ούτε πολύκροτος ούτε πολυδάπανος, είναι όμως πολυδραστηριοποιημένος, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια. Η μέριμνα και το ενδιαφέρον της κυβέρνησης δε φαίνεται μέσα από ωραιοποιημένα λόγια ή μέσα από έργα βιτρίνας. Φαίνεται μέσα από πραγματικό έργο, το οποίο ερμηνεύεται μέσα από τους ίδιους τους προϋπολογισμούς, όπου μόνο για φέτος έχουμε 50% αύξηση του προϋπολογισμού για τον Οργανισμό Νεολαίας και ιδιαίτερα για τις υπηρεσίες για τη νεολαία μας αύξηση 52%. Δεν πιστεύω να υπάρχει αντίστοιχος προϋπολογισμός ή κάτι ανάλογο στο παρελθόν, που να είχαμε μέσα σε ένα έτος 50% αύξηση στους προϋπολογισμούς. Αν αυτό για κάποιους δεν ερμηνεύεται ως πραγματικό ενδιαφέρον της κυβέρνησης, ως πραγματική δραστηριοποίηση και δημιουργία έργου εκ μέρους του Οργανισμού Νεολαίας, τότε δεν μπορώ να πω παρά μόνο ότι κάποιοι επιμένουν να εθελουφλούν για το θέμα του Οργανισμού Νεολαίας.

Όπως είπα, ο Οργανισμός Νεολαίας τα τελευταία χρόνια δε λειτουργεί με τυμπανοκρουσίες. Για πρώτη φορά ο Οργανισμός Νεολαίας από της ιδρύσεώς του συνέταξε στρατηγικό πενταετές σχέδιο, το οποίο έτυχε της αποδοχής και της συζήτησης του Οργανισμού Νεολαίας με τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ένα πενταετές σχέδιο το οποίο, όπως είπα, είναι της αποδοχής της ίδιας της κυβέρνησης αλλά και ομοφώνως όλων των νεολαιών που υπάρχουν στον Οργανισμό Νεολαίας, όπου προβλέπονται δαπάνες τεράστιες που έχουν να κάνουν με έργα νεολαιίστικης υποδομής σε όλο το μήκος και σε όλο το πλάτος του κυπριακού ελληνισμού. Έργα τα οποία έχουν να κάμουν με νέα πολυδύναμα κέντρα, έργα που έχουν να κάμουν με

κέντρα πληροφόρησης των νέων, έργα που έχουν να κάμουν με την πληροφόρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι για πρώτη φορά και πάλι που ο Οργανισμός Νεολαίας δραστηριοποιήθηκε πέρα από τα σύνορα του κυπριακού ελληνισμού, δραστηριοποιήθηκε στην Ευρώπη με σημαντικά προγράμματα συμμετοχής. Όλα αυτά τα έργα πιστεύω ότι είναι εμφανέστατα, είναι ορατά σε όλους μας και δεν πρέπει παρά μόνο να επικροτηθούν και να επιδοκιμαστούν. Εγώ πιστεύω ότι με το στρατηγικό σχέδιο του Οργανισμού Νεολαίας, που, όπως είπα, συντάσσεται για πρώτη φορά, πράγματι μέσα στην επόμενη πενταετία ο Οργανισμός Νεολαίας μεταμορφώνεται και δημιουργείται όλη εκείνη η υποδομή η απαραίτητη που ευελπιστούμε ότι θα ανταποκριθεί στις προσδοκίες των νέων της Κύπρου μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παρισινός είχε ζητήσει το λόγο.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να εκφράσω την εκτίμησή μου για τη δραστηριότητα του οργανισμού και παράλληλα να τονίσω ότι μας ικανοποιεί το γεγονός ότι το μέγιστο ποσοστό της χορηγίας που παρέχεται στον οργανισμό, όπως εμφανίζεται από τους αριθμούς, διατίθεται για την παροχή υπηρεσιών στη νεολαία και ένα πολύ μικρό ποσοστό χρησιμοποιείται για τα διαχειριστικά έξοδα. Τούτο είναι παρήγορο, γιατί δε συμβαίνει δυστυχώς το ίδιο ανάλογα σε πολλούς οργανισμούς. Θέλω όμως να σταθώ στο εξής: Πιστεύω πραγματικά ότι ο Οργανισμός Νεολαίας έχει να επιτελέσει ένα τεράστιο έργο και σίγουρα όλοι είμαστε ολοπρόθυμοι να βοηθήσουμε σε αυτό τον τομέα. Όμως ιδιαίτερα θέλω, μια και μου δίνεται η ευκαιρία, να τονίσω ότι σήμερα η νεολαία, ο οργανισμός που έχει τη δυνατότητα η φωνή του να ακούγεται πολύ πιο αποτελεσματικά μέσα στο χώρο αυτής της νεολαίας έχει την ευκαιρία να αναλάβει δραστικά πρωτοβουλία σε θέματα ενημέρωσης, ιδιαίτερα για προβλήματα και κινδύνους

που ελλοχεύουν για την κυπριακή νεολαία. Ευτυχήσαμε μέχρι σήμερα η νεολαία η δική μας να είναι νεολαία για την οποία χαιρόμαστε, για την οποία είμαστε περήφανοι, η οποία ακολουθεί πατροπαράδοτες παραδόσεις και την ευθεία οικογενειακή γραμμή. Όμως σήμερα, επειδή είμαστε ένα σταυροδρόμι διακινήσεων πολλών κακών, ήταν επόμενο να έχουμε και κάποιους κινδύνους. Γι' αυτό είναι η ώρα που πρέπει ο Οργανισμός Νεολαίας να έχει την ουσιαστική πρωτοβουλία για μια εκστρατεία ενημέρωσης, διαφώτισης, γιατί πιστεύω ότι θα είναι πολύ πιο αποτελεσματικός, αν από τη νεαρά ηλικία των νέων τους καθοδηγήσει σωστά, ώστε να διατηρήσουμε αυτό το επίπεδο που σήμερα έχουμε και να μην αντιγράψουμε όλα τα κακά που παρατηρούμε σε άλλες χώρες, που αυτάρεσκα θέλουν να ονομάζονται προηγμένες. Αυτά τα κακά συνιστούν ένα θεσμό εξέλιξης, ο οποίος για μας δεν είναι ικανοποιητικός και απευχόμεθα σίγουρα να τον έχουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από μέρους της παράταξής μας είχαμε αποφασίσει να εντοπίσουμε μόνο αυτά τα οποία προηγουμένως ανέφερε ο συνάδελφος ο κ. Λιλλήκας, που ήταν μια διαπίστωση, την οποία, από ό,τι έχουμε υπόψη μας, υιοθετούν όλες οι νεολαιίστικες οργανώσεις των κοινοβουλευτικών κομμάτων, εκτός και αν αυτά τα οποία δημόσια ισχυρίζεται η νεολαιίστικη οργάνωση του Συναγερμού δεν τα εννοεί, συγκρίνοντάς τα με αυτά που σήμερα μας είπε ο κ. Χριστοφόρου. Επειδή αναφέρθηκε σε κάποιους οι οποίοι κατά την άποψή του εθελουφλούν, μη βλέποντας την αύξηση του προϋπολογισμού του Οργανισμού Νεολαίας, ότι αυξήθηκε κατά 50%, ναι, αυξήθηκε κατά 50% - είπε κανένας ότι δεν αυξήθηκε κατά 50%; - και μετά από επτά χρόνια

έφθασε επιτέλους το ύψος του προϋπολογισμού που ήταν το 1992 και το οποίο η παράταξη του κόμματος του κ. Χριστοφόρου είχε καταψηφίσει τότε, με αποτέλεσμα να καταρρακωθεί η δραστηριότητα αυτού του οργανισμού, να μείνει κοιμώμενος επί τρία χρόνια και να επανέλθει μουδιασμένος πριν από τρία χρόνια και να ευρίσκεται σε αποδεκτά επίπεδα μόλις το 1999.

Γι' αυτό θα ήθελα να εισηγηθώ σε κάποιους συναδέλφους, εάν θέλουν να τοποθετούνται και πολύ περισσότερο όταν θέλουν να είναι καυστικοί προς κάποιους άλλους, να είναι πιο σωστοί και στους αριθμούς τους και στις συγκρίσεις τους και στις τοποθετήσεις τους. Για πρώτη χρονιά, κύριε Πρόεδρε, μετά από οκτώ χρόνια νάρκη, επανέρχονται κάποια κονδύλια συγκεκριμένα, τα οποία, αν ανατρέξουν οι συνάδελφοι που ενδιαφέρονται, θα τα βρουν στους προϋπολογισμούς του 1990, του 1991 και του 1992 που η δική τους η παράταξη τα έχει καταψηφίσει. Και χρειάστηκαν οκτώ χρόνια αγώνες του νεολαιίστικου κινήματος, και είναι προς τιμή όλων των οργανώσεων νεολαίας που υπάρχει μια ομοψυχία σε κάποια σοβαρά θέματα, για να πείσουν την κυβέρνηση να τα επαναφέρει ύστερα από οκτώ χρόνια. Γι' αυτό νομίζω ότι οφείλουμε να είμαστε λίγο πιο προσεκτικοί. Δεν είναι η πρώτη φορά που ο Οργανισμός Νεολαίας παρουσιάζει στρατηγικό σχέδιο. Είναι η πρώτη φορά μετά από οκτώ χρόνια και πάλι νάρκη, γι' αυτό να δούμε πως αυτά τα σχέδια τα οποία σωστά επεξεργάστηκαν οι οργανώσεις νεολαίας και, επαναλαμβάνω, χρειάστηκαν έξι χρόνια να πείσουν αυτή την κυβέρνηση να τα υιοθετήσει επιτέλους βγαίνουν προς τα έξω. Και ελπίζουμε και ευχόμαστε πολύ περισσότερο να μη μείνουν στα χαρτιά και να υλοποιηθούν και να δεχθεί η κυβέρνηση επιτέλους να δώσει στον Οργανισμό Νεολαίας τον καθοριστικό ρόλο που του προσδίδει η νομοθεσία. Να είναι δηλαδή ο συντονιστικός, αποφασιστικός φορέας στα θέματα επεξεργασίας όλων των προβλημάτων που αφορούν τη νεολαία και επιτέλους να έχουν οι νέοι μας λόγο στα θέματα τα οποία τους αφορούν. Γι' αυτό, κύριε

Πρόεδρε, θεωρήσαμε σκόπιμο να κάμουμε αυτή την παρεμβολή, για να μη νομίσουν οποιοδήποτε ότι μας φωτίζουν με τις διαπιστώσεις τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές...Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι περίεργο πώς καταφέρνουμε να αντιπαρατιθέμεθα για ένα θέμα για το οποίο είμαστε ομόφωνοι και στο οποίο γίνεται γενική εκτίμηση ότι πλείστες όσες από τις περσινές εισηγήσεις της Βουλής έχουν υιοθετηθεί. Όσον αφορά τη φετινή συζήτηση, ναι, εκείνο που επιμένουμε ότι απομένει είναι αυτό που είπε ο κ. Λιλλήκας, ο οποίος δυστυχώς απουσίαζε από την τελευταία συνεδρία, μάλιστα το καλαμπουρίσαμε ότι τελειώσαμε γρήγορα γιατί έλειπες και αυτό ετέθη από όλους τους υπολοίπους σαν κάτι για να το σκεφτεί και να προβληματιστεί η κυβέρνηση, γιατί είναι θέση όλων μας. Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί συζητούμε ή κάνουμε το συνήγορο, εδώ υπάρχει μια ομόφωνη κατάσταση, εκφράζουμε εκτίμηση γιατί όσα είπαμε έγιναν αποδεκτά και είχαμε και τη διαβεβαίωση μάλιστα και του προέδρου του Οργανισμού Νεολαίας, την παρουσία του οποίου και χαιρετίζω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα μακρηγορήσω σίγουρα. Εγώ θέλω να πω ότι τα θέματα νεολαίας, τουλάχιστον τα περισσότερα από τα θέματα νεολαίας, είναι θέματα εθνικά και πρέπει να αντιμετωπίζονται με το πρίσμα το εθνικό, το υπερκομματικό, πρέπει δε να πούμε ότι μέσα στα πλαίσια του Οργανισμού Νεολαίας αυτή η συναντίληψη και αυτός ο τρόπος αντιμετώπισης των προβλημάτων υπάρχει· είναι το πρώτο πράγμα το οποίο πρέπει να χαιρετίσουμε. Εγώ θα ήθελα να χαιρετίσω και κάτι άλλο με αυτή την αφορμή,

την κατάθεση από τον Οργανισμό Νεολαίας ενός νομοσχεδίου για τα ναρκωτικά. Το χαιρετίζω αυτό το νομοσχέδιο, διότι πραγματικά εισάγει μια καινούρια θεώρηση των πραγμάτων στα πλαίσια της εκστρατείας ενάντια στα ναρκωτικά. Θέλω να πω επίσης, τελειώνοντας, ότι αυτός ο οργανισμός έχει να διαδραματίσει έναν πάρα πολύ σημαντικό ρόλο πάνω σε δύο τουλάχιστο θέματα, τα οποία είναι ακραίας σημασίας. Το ένα θέμα είναι το θέμα των ναρκωτικών, το οποίο ήδη το έχω αναφέρει. Το άλλο θέμα είναι το θέμα της υγιούς απασχόλησης των νέων, ένα πάρα πολύ σοβαρό θέμα, το οποίο συνδέεται με το ήθος της νεολαίας μας, συνδέεται με το επίπεδο της νεολαίας μας, συνδέεται με τα ενδιαφέροντα της νεολαίας μας. Σε αυτούς τους τομείς νομίζω ότι ο Οργανισμός Νεολαίας ήδη έχει δείξει δείγματα γραφής ότι θα ακολουθήσει κάποια συγκεκριμένη πολιτική. Είναι ακριβώς γι' αυτούς τους λόγους που το κόμμα μας ψηφίζει τον προϋπολογισμό του Οργανισμού Νεολαίας και χαιρετίζει τις πρωτοβουλίες, οι οποίες έχουν ήδη εκφραστεί μέσα από την κατάθεση του προϋπολογισμού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Λιλλήκα, θα σας επιτρέψω να πάρετε για δεύτερη φορά το λόγο, υπενθυμίζοντάς σας τον κανονισμό, ότι δε γίνεται δεύτερη παρέμβαση, εκτός όταν πρόκειται να εξηγήσετε κάτι που έχει παρερμηνευτεί ή έτυχε επικρίσεως από άλλο Βουλευτή.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Βασικά έγινε η πρώτη ουσιαστική παρερμηνευση, αν και έτυχε απαντήσεως εκ μέρους δύο συναδέλφων, και του κ. Καζαμία και του κ. Μουσιούττα, όσον αφορά το περιεχόμενο και το πνεύμα της παρέμβασής μου της πρώτης. Δε νομίζω να ήταν όχι απλά μηδενιστική, όπως δόθηκε η αντίληψη από του συνάδελφο, ούτε καν επικριτική δεν ήταν προς τον Οργανισμό Νεολαίας. Ήταν

επικριτική προς την κυβέρνηση και μάλιστα όχι άσκηση κριτικής: χρησιμοποίησα τον όρο έκκληση, κάτι το οποίο για τρία συνεχόμενα χρόνια τουλάχιστον που είμαι Βουλευτής ήταν το πνεύμα το οποίο κυριαρχούσε ομόφωνα στην Επιτροπή Οικονομικών. Φαίνεται ότι κάποιοι συνάδελφοι εδώ υπερβάλλουν εαυτόν, στην προσπάθειά τους να υποστηρίξουν πράγματα που η ίδια η κυβέρνηση τα έχει αναγνωρίσει, εξ ου και ανταποκρίθηκε, όπως είπε και ο κ. Μουσιούπτας, στις συγκεκριμένες εισηγήσεις και παραινέσεις της Επιτροπής Οικονομικών. Δεν είναι η πρώτη φορά που παρουσιάζεται ένας σημαντικός προϋπολογισμός του Οργανισμού Νεολαίας, που προσωπικά λέω ότι είναι πολύ πίσω από τις προσδοκίες της νεολαίας και από τις ανάγκες υποδομής και έργων για τη νεολαία στην Κύπρο. Δεν αντιστοιχεί καν, να το πω στα κυπριακά, σε μια πίτα σουβλάκι ανά νέο αυτός ο προϋπολογισμός. Είναι πολλά που μπορούν και πρέπει να γίνουν. Όταν παρουσιάζονταν τέτοιοι προϋπολογισμοί από την προηγούμενη κυβέρνηση, δυστυχώς για αντιπολιτευτικούς λόγους η πλευρά του Δημοκρατικού Συναγερμού τους καταψήφισε και έκανε σοβαρές περικοπές. Και αναφέρω ένα πολύ απλό, για να μην μπω σε λεπτομέρεια και να μακρηγορήσω: το πολυδύναμο κέντρο στο οποίο αναφέρθηκε ο συνάδελφος. Ήταν έτοιμα τα σχέδια και με οικονομική βοήθεια εξασφαλισμένη σε ένα μεγάλο βαθμό από τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών από το 1992 και είμαστε στο 1999 για να επανέλθει. Και το χαιρετίζω που επανέρχεται, αλλά επανέρχεται με μια εφταετία καθυστέρηση. Ούτε έχουν επινοηθεί από τα προηγούμενα προγράμματα πολλά ζητήματα. Έχει κάνει έργο ο οργανισμός και εμείς το χαιρετίσαμε και στηρίξαμε τον οργανισμό σε όλα του τα προγράμματα και τις υπηρεσίες, αλλά επειδή δε μας διακατέχει αυτή η φιλοσοφία, η μηδενιστική ή της καταψήφησης, για να καταψηφίζομε ή για να κάνουμε αντιπολίτευση, τουλάχιστον ας μην αντιστρέφουμε και την πυραμίδα, για λόγους καθαρά είτε εντυπωσιασμού είτε για οτιδήποτε άλλο. Δε θα επεκταθώ, αν και

είναι πολλά που θα μπορούσαν να θιγούν για τη συμπεριφορά απέναντι στον οργανισμό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Οργανισμού Νεολαίας ποσού £1.088.705 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για την κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2, 3, 4 και 5 εγκρίνονται. Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Νεολαίας Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 2 θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας Νόμος του 1999". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ
"Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΘΗΡΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999"**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούττας

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 1999. Στα πλαίσια της μελέτης του πιο πάνω προϋπολογισμού παρευρέθηκαν στη συνεδρίαση της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και της Επιτροπής Διαχείρισεως του Ταμείου Θήρας.

Ο προϋπολογισμός του Ταμείου Θήρας για το 1999 προβλέπει δαπάνες ύψους £1.911.156 και έσοδα ύψους £2.011.666 που θα προέλθουν κυρίως από τα τέλη για την έκδοση αδειών κυνηγίου και κατοχής πυροβόλων όπλων.

Με την ευκαιρία της μελέτης του εν λόγω προϋπολογισμού, τα μέλη της επιτροπής ενημερώθηκαν από τους αρμοδίους αναφορικά με το έργο και τις δραστηριότητες του ταμείου και ειδικότερα για τις προσπάθειες που καταβάλλονται με σκοπό τη βελτίωση του θηράματος και για τις πραγματικές διαστάσεις και την καταπολέμηση της λαθροθηρίας στην Κύπρο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, για την κατά νόμο έγκριση του προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας για το 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές; Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ζητώ άδεια να μου επιτρέψετε να μιλήσω υπό τη διπλή σας ιδιότητα, και του Προέδρου και του κυνηγού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχετε πλήρη ελευθερία, κύριε Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ωστε να μην αισθάνομαι φόβο, όταν μιλώ για το κυνήγι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Καθόλου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πραγματικά από τη μελέτη του προϋπολογισμού προκύπτουν ορισμένα ζητήματα που καλό είναι να τα αναφέρουμε στην ολομέλεια του Σώματος, για να τα έχει τουλάχιστον υπόψη του. Κατ' αρχάς παλαιότερα η φορολογία που γινόταν για την

έκδοση αδειών κυνηγίου είναι κάτι που πήγαινε στα δημόσια ταμεία. Ε! αυτό έπαψε να υπάρχει. Έτσι διοχετεύονται τα έσοδα από την έκδοση αδειών στην Υπηρεσία Θήρας. Και η Υπηρεσία Θήρας τι κάνει στο τέλος; Παράγει πτηνά και ζώα και τα απελευθερώνει σε περίοδο κυνηγίου χάριν των κυνηγών. Και τι στοιχίζουν αυτά τα πουλιά; Το κάθε περδίκι, από μόνο του το περδίκι, μόνο η διατροφή του περδικιού, είναι £3,15 το καλοκαίρι και £4,25 το χειμώνα, κάθε δε λαγός που απελευθερώνεται £20 στοιχίζει ο λαγός! Εάν προσθέσουμε την αναλογία του κόστους που έχουν οι θηροφύλακες σε κάθε λαγό και σε κάθε περδίκι, μπορεί να σημαίνει ότι στοιχίζει το κάθε περδίκι £100 και ο κάθε λαγός £200, αν όχι και περισσότερα. Και είναι και το άλλο ζήτημα που υπάρχει, από ό,τι λένε και πτηνολόγοι ειδικοί πάνω στα θέματα. Όταν καλλιεργείς μέσα σε μία φάρμα λαγούς και περδικία και τα απελευθερώνεις, αυτά δεν είναι ζώα του άγριου δάσους, της άγριας φύσης, προσαρμοσμένα μέσα στις συνθήκες της άγριας ζωής. Είναι κάποια πουλιά αδύναμα, άσχετα, που δεν μπορούν να πετάξουν και δεν μπορούν να περπατήσουν και εκκαθαρίζονται την πρώτη μέρα του κυνηγίου έτσι...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Μαννά!

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ορίστε; Μαννά!

(Γέλια)

Έτσι, μετά τη δεύτερη και τρίτη ημέρα του κυνηγίου κανένας κυνηγός...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δηλαδή, αν είναι μαννά τα περδικία, μπορεί να γίνουν μαννοί και οι κυνηγοί στο τέλος!

(Γέλια)

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θέλω να κρίνω τους κυνηγούς, αλλά σίγουρα και εσείς και εγώ θα ενδιαφερόμασταν το θέμα του κυνηγίου να ήταν πράγματι μία συνέχεια του αρχαίου κάλλους των μαχητών που βγαίνουν έξω στο κυνήγι, για να αναμετρηθούν με τη φύση ή με τα άγρια θηρία που υπάρχουν. Όμως εδώ στην προκειμένη περίπτωση έχουμε αυτά τα καημένα τα περδίκια που στοιχίζουν πανάκριβα και τους λαγούς. Και διερωτώμαι πραγματικά για τη λογική που υπάρχει γύρω από όλο αυτό το θέμα. Διότι και σε άλλους τομείς πληρώνουμε φόρους. Πληρώνουμε φόρους θεάματος. Δε διοχετεύονται όλα αυτά τα πράγματα, όλα αυτά τα χρήματα για το θέατρο. Είναι τα έσοδα από το ΠΡΟΤΟ και το ΛΟΤΤΟ που είναι λέει για τον πολιτισμό και αυτά τα χρήματα δεν πηγαίνουν στον πολιτισμό, εκτός από £500.000 που πηγαίνουν για το μουσείο. Έτσι δηλαδή αυτή η ανταποδοτική αντίληψη είναι μειωτική για τις αξίες της κοινωνίας μας κατά τη γνώμη μου. Και σκέφτομαι και το άλλο, ότι πράγματι αυτή η φύση και ο φυτικός και ο ζωικός πλούτος της Κύπρου χρειάζονται προστασία. Έτσι, αντί να είχαμε θηροφύλακες, θα έπρεπε να είχαμε ανθρώπους που να ενδιαφέρονται να προστατεύουν τη φύση, την πανίδα και τη χλωρίδα αυτού του τόπου, διότι υπάρχουν και είδη τα οποία βαίνουν προς εξαφάνιση και από αυτά που παραδοσιακά υπάρχουν στην Κύπρο αλλά και από τα αποδημητικά που κάνουν το λάθος να περάσουν από την Κύπρο. Και η αποκάλυψη που είχαμε είναι ότι έξι εκατομμύρια πουλιά δολοφονούμε, λεηλατούμε, σφαγιάζουμε κάθε χρόνο σε αυτό τον τόπο...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Και οι στρούθοι.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Και οι στρούθοι και τα αμπελοπούλια και όλα αυτά. Και μας εκθέτουν μέσα στο διεθνή χώρο, γιατί έχουμε υπογράψει διεθνείς συμβάσεις. Ας μην τις υπογράφαμε τις

διεθνείς συμβάσεις, αλλά μιας και τις υπογράψαμε, ναι, θα πρέπει κάπου να τα σεβαστούμε αυτά τα πράγματα και να λειτουργούσε αυτή η υπηρεσία και προς την κατεύθυνση αυτή. Διαπιστώνουμε ότι ξοδεύουμε εκατομμύρια λίρες και δεν ανταποκρίνονται στον προορισμό τους ή στις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει η Κυπριακή Δημοκρατία. Νομίζω ότι η Βουλή θα πρέπει να αρχίσει να προβληματίζεται περισσότερο πάνω στο θέμα του προϋπολογισμού της θήρας και σε ό,τι αυτή η υπηρεσία περιλαμβάνει ή οι υπηρεσίες που προσφέρει.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Λέω και εγώ ότι κάνω τον κυνηγό και αισθάνομαι την ανάγκη να σχολιάσω μερικά σημεία τα οποία ο αγαπητός συνάδελφος ο κ. Χατζηδημητρίου έχει αναφέρει και ως άτομο αλλά σε κάποιο βαθμό και ως εκπρόσωπος των κυνηγών, μια και σηκώθηκα πρώτος, κύριε Πιπτοκοπίτη, και να πω το εξής: Πράγματι, όταν ένας τοποθετηθεί κατά τον τρόπο που αντιλαμβάνομαι ότι σε κάποιο βαθμό έχει τοποθετηθεί ο κ. Χατζηδημητρίου, αυτό το σπορ, αυτό το άθλημα έχει το στοιχείο της αγριότητας. Σίγουρα όλα τα άλλα τα οποία γίνονται πρέπει να απορρίπτονται και είναι μια λογική βάση.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, είναι σπορ που έδειχνε άλλη αντίληψη.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Σε κάποιο βαθμό. Όμως είτε ένας προσεγγίζει το άθλημα αυτό με την αρνητική αυτή προσέγγιση που ανέφερα ή με τη συμβιβαστική προσέγγιση ότι ναι μεν το

αποδέχομαι, αλλά να μη φτάνουμε στο σημείο να εκτρέφουμε πτηνά για να επιδιδόμεθα σε αυτό το άθλημα, οπωσδήποτε, εάν ξεκινήσει είτε από το ένα είτε από το άλλο, θα καταλήξει ότι και τα λεφτά που δίνονται δεν πρέπει να δίνονται ή και ακόμη και το κυνήγι μπορεί σε κάποιο στάδιο να σταματήσει να επιτρέπεται. Όμως, είτε είναι ανθρώπινη αδυναμία είτε μια επίδοση στην οποία αρκετός κόσμος είναι που επιδίδεται, είναι μια πραγματικότητα και λέω ότι σαράντα πέντε χιλιάδες τουλάχιστον άνθρωποι κάθε χρόνο απολαμβάνουν αυτό το άθλημα με έναν τρόπο, το σπορ. Απολαμβάνουν αυτό το σπορ κατά έναν τρόπο που τους δημιουργεί και ευτυχία και μπορώ να πω επιφέρει και μία κοινωνική ηρεμία, εξαιτίας του ότι υπάρχει και εκτόνωση όλων αυτών των ανθρώπων. Συνεπώς, η προσέγγιση την οποία πρέπει να κάνουμε είναι ότι υπάρχει μία πραγματικότητα. Το κυνήγι, όσο και αν υπάρχουν άνθρωποι που απορρίπτουν το περιεχόμενό του και το ίδιο το κυνήγι, είναι κάτι το οποίο υπήρχε, υπάρχει και θα υπάρχει ως ένα σπορ που πολλοί άνθρωποι είναι που ασκούν. Συνεπώς, εφόσον υπάρχει, είναι αναγκαίο η κοινωνία να μπορεί, όπως και σε άλλα αθλήματα και σπορ, να είναι αρωγός. Οι σπατάλες, τα έξοδα τα οποία γίνονται δε φεύγουν από τα ταμεία του κράτους, διότι, κύριε Χατζηδημητρίου, στο παρελθόν η άδεια ήταν πολύ χαμηλή και ο πλούτος ο οποίος μπορούσε να θεωρηθεί ότι εδίνετο στα κρατικά ταμεία ήταν πολύ μικρός, για να θεωρηθεί τώρα ότι αποστερούμενο το κράτος από εκείνο το μικρό το έσοδο και χρησιμοποιώντας τα υπόλοιπα των εσόδων και των δικαιωμάτων τα οποία καταβάλλονται για σκοπούς αυξήσεως του κυνηγιού και εμπλουτισμού του είναι εις βάρος των κρατικών εσόδων.

Και θα καταλήξω, εν ολίγοις, λέγοντας ότι το κυνήγι στην Κύπρο, όπως γίνεται μέσα σε καθορισμένα χρονικά περιθώρια, είναι κάτι που δεν μπορούμε να αποστερήσουμε από πολλούς ανθρώπους που επιδίδονται στο κυνήγι και έστω και αν κάποιος έχει την εντύπωση ότι επηρεάζεται η φύση, ακριβώς για να μην επηρεάζεται η

φύση και ο πλούτος ο ζωικός και των πτηνών που έχουμε, το κράτος έρχεται και εκτρέφει και λαγούς και περδίκια, για να μπορεί να προσφέρει καλύτερη ψυχαγωγία στους κυνηγούς. Και συνεπώς τα όσα είναι που εγκρίνει ή θα εγκρίνει η Βουλή σήμερα είναι προς όφελος της κοινωνίας και στο κάτω κάτω είναι οι κυνηγοί που τα πληρώνουν, δεν είναι οποιοσδήποτε άλλος που δεν απασχολείται με το κυνήγι.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης του κ. Δημητρίου ο Πρόεδρος της Βουλής κατέλαβε την έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ απόλυτα με αυτά που έχει πει ο συνάδελφος ο κ. Χατζηδημητρίου. Ήθελα να προσθέσω ότι στο κόστος των περδικιών και των λαγών πρέπει να προστεθεί και το κόστος για νοσηλεία όλων αυτών που αυτοτραυματίζονται κατά τη διάρκεια των κυνηγετικών εξορμήσεων, ιδιαίτερος των πρώτων μερικών εβδομάδων, που είναι πολλές εκατοντάδες, χιλιάδες ίσως κατά έτος, και όλων εκείνων οι οποίοι εμπλέκονται σε τροχία δυστυχήματα, διότι ξυπνούν από η ώρα 3.00 το πρωί και ξεκινούν να πάνε από τη Λευκωσία στην πόλη του κ. Πιπτοκοπίτη ή δεν ξέρω πού και καταλήγουν σε γκρεμούς και χαράδρες. Το κόστος λοιπόν το συνολικό στην κοινωνία είναι πολύ μεγαλύτερο από αυτό το κόστος. Επιπλέον, θα ήθελα να υπενθυμίσω το Σώμα για το μεγάλο φιάσκο των φασιανών και όλοι το γνωρίζουμε. Κάποιος ξαφνικά αποφάσισε ότι εκτός από λαγούς με πετραχήλια και περδίκια θα πρέπει να κυνηγούμε και φασιανούς, για να το κάνουμε πιο ωραίο αυτό το δήθεν σπορ. Και αγριόχοιρους μας έφεραν! Στο τέλος θα μας φέρουν και ελέφαντες, κύριε Πρόεδρε,

για να πείσουν κάποιους που, όπως ανέφεραν ορισμένοι συνάδελφοι, κινδυνεύουν να γίνουν, νομίζω χρησιμοποιήθηκαν οι λέξεις μαννοί λαγοί. Στο τέλος θα καταλήξουμε να έχουμε μαννούς κυνηγούς!

Αλλά να πω δύο λόγια, κύριε Πρόεδρε, γι' αυτά που είπε ο κ. Δημητρίου. Ναι, βέβαια ως κυνηγός υποστηρίζει βεβαίως τους κυνηγούς, Δεν ξεχνάμε βεβαίως ότι είναι σαράντα πέντε χιλιάδες οι κυνηγοί και αντιπροσωπεύουν πολλούς ψήφους, αλλά έχει αναφέρει ο κ. Δημητρίου ότι...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Λυτούμαι πάρα πολύ, κύριε Ματσάκη, δε συνήθισα να μιλώ υπολογίζοντας τους ψήφους και να μη μετράτε τα λόγια των άλλων με τα δικά σας μέτρα και σταθμά.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ναι, έχει σχέση με τη θήρα, διότι μπορεί να μην είναι μόνο η θήρα των πουλιών. Θέλω να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι μπορεί μερικοί να θεωρούν ότι είναι κοινωνική ηρεμία να πηγαίνουν να σκοτώνουν κάποια πουλάκια - και εδώ θα πρέπει να πω ότι δεν ξεχωρίζουν μεταξύ περδικιών και τσίκλων ή οτιδήποτε, αλλά κτυπούν οτιδήποτε πετά στον ουρανό - αλλά έχουν δικαίωμα ηρεμίας και οι κάτοικοι οι οποίοι επιλέγουν να ζήσουν μέσα στη φύση. Και δυστυχώς δύο φορές την εβδομάδα είναι αναγκασμένοι από το χάραμα του φου να έχουν όλους αυτούς τους κυνηγούς να πυροβολούν συνεχώς γύρω από τα σπίτια τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αντωνίου.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι παρατραβά η συζήτηση πάνω σε αυτό το θέμα αχρείαστα, αλλά είμαι υποχρεωμένος να διευκρινίσω ορισμένα πράγματα. Πρώτα, σε ό,τι αφορά τη δαπάνη η οποία γίνεται για το σκοπό εκτροφής. Από τα

£2.000.000 που ξοδεύει το Ταμείο Θήρας το ποσό που πηγαίνει για εκτροφή θηράματος είναι πολύ λίγο. Το μεγαλύτερο μέρος πηγαίνει στην υπηρεσία προστασίας του θηράματος, αφού έχουμε κάπου ογδόντα ή εκατό ανθρώπους που ασχολούνται με το θέμα “προστασία του θηράματος.” Το δεύτερο που θέλω να πω είναι ότι εδώ συζητούμε ένα θέμα που αφορά το άθλημα του κυνηγιού. Είναι ένα άθλημα παγκόσμιο και είναι ίσως από τα πρώτα αθλήματα που οι κοινωνίες εφήρμοσαν ή ασχολήθηκαν και νομίζω...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Ήταν τρόπος επιβίωσης και μετά έγινε άθλημα.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Ίσως. Συνεπώς, εάν εδώ στην Κύπρο θα δοκιμάσουμε να αλλάξουμε τα πράγματα και να συμπεριφερθούμε ως η μοναδική χώρα στον κόσμο που δεν επιτρέπει το κυνήγι, νομίζω ότι είμαστε εκτός τόπου και χρόνου. Βεβαίως, εκείνοι που δεν είναι κυνηγοί δεν είναι δυνατό να γνωρίζουν τι σημαίνει το άθλημα αυτό για τους κυνηγούς και επειδή υπάρχουν εδώ σε αυτή την αίθουσα άνθρωποι που ασχολήθηκαν με αυτό το άθλημα, πράγματι σας λέω ότι είναι πάρα πάρα πολύ σημαντικό και νομίζω ότι η Βουλή έχει υποχρέωση να προστατεύσει και το θήραμα και να βοηθήσει ώστε το άθλημα αυτό να αναπτυχθεί.

Θα πω ακόμα ότι στο θέμα της προστασίας χρειάζονται να γίνουν περισσότερα πράγματα και ίσως σε λίγο θα έρθει και πρόταση νόμου εδώ στη Βουλή που θα βοηθήσει το άθλημα αυτό να αναπτυχθεί και να μπει πάνω σε πιο σωστές βάσεις. Επειδή ανεφέρθη ότι υπάρχουν πάμπολλα ατυχήματα, νομίζω πως αυτό δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Τα ατυχήματα είναι πάρα πολύ περιορισμένα και υπάρχει σκέψη να γίνουν όλες εκείνες οι διευθετήσεις, ώστε να υπάρξει η κανονική, η αναγκαία εκπαίδευση στους κυνηγούς για θέματα ασφάλειας. Νομίζω λοιπόν ότι,

εφόσον είναι μπροστά μας ο προϋπολογισμός και δεν υπάρχει διαφωνία για τον προϋπολογισμό, να τερματίσουμε εδώ τη συζήτηση και βλέπουμε αργότερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρισινός, ο κ. Πιπτοκοπίτης, ο κ. Αγαπίου.

A. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αφού πρώτα δηλώσω ότι είμαι κυνηγός, θα ήθελα να πω δυο λόγια για το θέμα που έχουμε μπροστά μας. Είμαστε μια μικρή χώρα που η πανίδα της πραγματικά υφίσταται μεγάλους κινδύνους, ιδιαίτερα τις τελευταίες δεκαετίες που παρατηρείται συχνότατα ανομβρία, η οποία υποβοηθά στην εξόντωση ή τη μείωση ανάπτυξης της πανίδας του τόπου μας. Επίσης τα κορακοειδή και οι αλεπούδες, που αναπτύσσονται ιδιαίτερα λόγω των κλιματολογικών συνθηκών που επικράτησαν τα τελευταία χρόνια, ενισχύουν αυτή την καταστροφή. Σήμερα η Υπηρεσία Θήρας έχει βασικό στόχο τον εμπλουτισμό του θηράματος, που είναι και μια αναγκαιότητα για τον τόπο μας, για να διατηρήσουμε τη φυσιογνωμία μας, γιατί δεν έχουμε άλλο τρόπο να το προστατεύσουμε, και ταυτόχρονα είναι η προστασία που γίνεται, όπως πολύ σωστά ο κ. Αντωνίου ανέφερε, από τους ανθρώπους οι οποίοι είναι εντεταλμένοι για το σκοπό αυτό. Όμως έχουμε να παρατηρήσουμε κάποια βασικά μειονεκτήματα που πιστεύω ότι δεν είναι της ώρας να τα συζητήσουμε, αλλά η διαπίστωση ότι δίνονται στην ύπαιθρο τα πτηνά ή οι λαγοί σε περίοδο παραμονής κυνηγίου, ώστε, όπως πολύ σωστά ελέχθη από το συνάδελφο κ. Χατζηδημητρίου, δεν έχουν το χρόνο να προσαρμοστούν στις φυσικές συνθήκες, σίγουρα δεν είναι ικανοποίηση για τον κυνηγό να σκοτώνει κοτόπουλα που βγαίνουν μέσα από το εκκολαπτήριο, αναμφίβολα. Άρα, είναι θέμα που πρέπει να μελετηθεί, πώς πρέπει να διοχετευθούν στη φύση έγκαιρα, για να παρασχεθεί ο χρόνος να προσαρμοστούν και να είναι σε θέση να αυτοπροστατευθούν, όπως γίνεται στο φυσικό περιβάλλον.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Αντί να τα τρων οι κυνηγοί όμως, θα τα τρων οι αλουποί, κύριε συνάδελφε.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Θεοδώρου, σίγουρα υφίστανται το νόμο της φύσης και τους κινδύνους της φύσης, αλλά μια μεγάλη ποσότητα θα επιβιώσει.

Το άλλο πρόβλημα είναι η διαπίστωση ότι κάποια ποσότητα αυτών των περδικιών δε φτάνει στον προορισμό της, στην ύπαιθρο, αλλά καταλήγει στα ψυγεία συγγενών και φίλων των ανθρώπων οι οποίοι έχουν την ευθύνη να τα διαθέσουν στη φύση.

Άρα, είναι θέματα τα οποία θα πρέπει να μελετήσουμε σε μια σύσκεψη στην ειδική επιτροπή, για να δούμε πώς βοηθούμε στη βελτίωση του όλου συστήματος. Όμως, το θέμα που έχουμε μπροστά μας σήμερα θα πρέπει να το δούμε διαφορετικά. Πολύ σωστά ελέχθη ότι είναι το μόνο ταμείο το οποίο ενισχύεται από τους άμεσα ενδιαφερόμενους. Και θέλω να ρωτήσω όλους: Άκουσε κανείς από εμάς διαμαρτυρία από τους κυνηγούς ότι είναι ψηλό το κόστος της ανανέωσης της κατ' έτος αδειας του κυνηγίου; Ίσα ίσα οι οργανωμένοι κυνηγοί είναι αυτοί οι ίδιοι που προτείνουν το ποσό της ανανέωσης της άδειας και είναι ικανοποιημένοι να το καταβάλλουν, διότι ελπίζουν και πιστεύουν ότι θα διατεθεί για τους σκοπούς τους οποίους αναφέραμε προηγουμένως, για τον εμπλουτισμό και την προστασία του θηράματος.

Όσον αφορά την παρατήρηση του κ. Χατζηδημητρίου για το αρχαίο κάλλος του κινδύνου του κυνηγίου, μια φορά παρουσιάστηκε ο κίνδυνος στην Κύπρο, όταν ξέφυγαν από τη στάνη κάποια αγριογούρουνα στην περιοχή Λεμεσού, και τότε όλοι άρον άρον είπαμε δολοφονήστε τα, για όνομα του Θεού, μήπως αντικρίσει κίνδυνο ο κυνηγός. Άρα ξεφύγαμε από το πλαίσιο εκείνο και μπήκαμε στο ευγενές άθλημα το οποίο γίνεται εκ του ασφαλούς, χωρίς να έχουμε κανέναν κίνδυνο.

Όμως καταλήγω, κύριε Πρόεδρε, με το γεγονός ότι θα πρέπει να επικεντρώσουμε την προσοχή μας στο ότι σαράντα πέντε χιλιάδες ή πενήντα χιλιάδες άνθρωποι μετ' ευχαριστήσεως καταβάλλουν ένα ποσό για να ενισχύσουν αυτή την υπηρεσία και θα πρέπει να δούμε πώς η υπηρεσία ανταποκρίνεται στις προσδοκίες και των ενδιαφερομένων και του συνόλου της πολιτείας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Άκουσα πάρα πολλές ανακρίβειες, με όλο το σεβασμό προς τους συναδέλφους, σε μια προσπάθειά τους να μας πείσουν να μην ψηφίσουμε αυτό τον προϋπολογισμό του Ταμείου Θήρας. Άκουσα περί έξι εκατομμυρίων αποδημητικών πουλιών τα οποία φονεύονται κάθε χρόνο στην Κύπρο. Αν υπολογίσουμε ότι οι κυνηγοί είναι σαράντα χιλιάδες και οι είκοσι χιλιάδες, όπως τους σατιρίζουν, επιστρέφουν “παπαγάλοι”, δηλαδή θα πρέπει να δεχθούμε ότι ο κάθε κυνηγός παίρνει τριακόσια ή τρώει τριακόσια ...

Δεύτερο, ειλικρινά δεν άκουσα κανέναν από τους προηγούμενους συναδέλφους που τόσο τους αρέσει το κυνήγι να πει πώς θα το έτρωγαν, αν δεν υπήρχε αυτό το άθλημα. Διότι ο συνάδελφος μου ο Ματσάκης, όταν ερχόταν στην Πάφο, παρακαλούσε να βρει κανέναν για να φάει κανένα λαγό ή κανέναν πέρδικο. Εδώ όμως κάνει πολιτική. Επήγε στα Πυργά, γιατί είχε τη δυνατότητα ο συνάδελφος, και έκανε την έπαυλή του και λέει ότι δεν μπορεί να ξυπνάς τον άλλο που τα εφτά χαράματα. Υπάρχουν νόμοι, κύριε συνάδελφε, και τι ώρα ξεκινά το κυνήγι και είναι μετά την ανατολή του ήλιου και σταματά το κυνήγι πριν τη δύση του ήλιου και μάλιστα σε τόση απόσταση από κατοικημένες περιοχές.

Τρίτο, ποια άλλη τάξη πολιτών βοηθά το σύνολο της κοινωνίας και προστατεύει το περιβάλλον. Γνωρίζουμε ότι αυτοί οι εκατόν πενήντα θηροφύλακες, και στην εξέλιξη που γίνονται διακόσιοι, είναι επιφορτισμένοι και με καθήκοντα πυροφύλακα; Και είναι οι παρατηρητές οι οποίοι θα δώσουν τις πληροφορίες και προς το Τμήμα Δασών ή και προς άλλες υπηρεσίες του κράτους για παράνομες ενέργειες, γιατί είναι η μόνη υπηρεσία που κυκλοφορεί ανά τας ρύμας και ανά τας οδούς και μέσα σε ακατοίκητες περιοχές μέρα και νύχτα, για να προλάβει και να προστατεύσει, αν θέλετε, το κυνήγι.

Θέλω ειλικρινά να κατανοήσω ένα πράγμα. Εδώ αυξάνονται τέλη κατά μια λίρα και γίνεται ολόκληρη συζήτηση γιατί να αυξηθεί μια λίρα. Και είναι η μόνη τάξη ανθρώπων που αγογγύστως και με δικές τους παραινήσεις αυξήθηκε από πέντε λίρες σε τριάντα πέντε λίρες η άδεια κυνηγίου και γι' αυτό το λόγο πρέπει να προστατεύσουμε τα πουλάκια! Γιατί δεν προστατεύετε από τα ιχθυοτροφεία τα ψάρια τα μαννά που τα εκτρέφουν εκεί και τα τρώτε και πάτε όλοι στην Πάφο ή αλλού και θέλετε να φάτε ψάρι φρέσκο, ενώ είναι από εκείνα του ιχθυοτροφείου.

Επομένως, ας αφήσουμε ειλικρινά τους συνάδελφους κυνηγούς -τους λέω συνάδελφους- και ειλικρινά, άσχετα ότι είναι και στην κοινοβουλευτική μου ομάδα ο κ. Ματσάκης, δεν είναι μόνο προς τον έντιμο συνάδελφο τον Παναγιώτη Δημητρίου οι ψηφοφόροι κυνηγοί αλλά είναι όλων των πολιτικών κομμάτων και, αν θέλετε, είναι και το μόνο που δε σηκώνει καμιά κομματική εκμετάλλευση ούτε και προσωπική από κανέναν. Αλλά πιστεύω ειλικρινά πως είναι ένα από τα αθλήματα που δίνει την ευκαιρία, και εσείς οι γιατροί το συστήνετε, ότι πρέπει να περπατάτε. Ναι, και πάει κάποιος άνθρωπος Τετάρτη και Κυριακή για να περπατήσει μέσα στη φύση, θέλουμε να του το κόψουμε και αυτό και θέλουμε να τους κάνουμε όλους χαρτοπαίχτες μέσα στις λέσχες. Αν είναι αυτά που θέλετε, ε! όχι, συνάδελφοι, δε θα συμφωνήσουμε μαζί σας, με όλο το σεβασμό.

Κλείνοντας, θα παρακαλέσω ειλικρινά, σέβομαι την ευαισθησία των συναδέλφων, σέβομαι την ευαισθησία τους, αλλά δεν είναι με αυτό τον έντονο τρόπο και με τόσο καταδικαστικό πνεύμα που πρέπει να αντιμετωπίζουμε και τους κυνηγούς και το άθλημα. Ειλικρινά, μπορεί να πήρε και πολλή ώρα αυτό το θέμα, που μπορεί να μη σήκωνε ούτε συζήτηση. Εν πάση περιπτώσει, είχε και την ευχάριστη πλευρά του.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω με τον κ. Αγαπίου να ...

Α! ο κ. Χριστόφιας, παρακαλώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ δεν κατάλαβα ότι αντιτίθενται οι φίλοι οι οποίοι βγήκαν στο βήμα να αυξηθεί κατά μία λίρα η επιβάρυνση κ.λπ. Θέλω να πω ότι δεν είμαι κυνηγός, σέβομαι το κάθε άθλημα και τους κυνηγούς μαζί και το άθλημα του κυνηγίου. Είναι δύσκολο να κυνηγήσεις στην Κύπρο. Διαχωρίζω δύο πράγματα: την εξόντωση των αποδημητικών πτηνών, που είναι και απαγορευμένο, να το διαχωρίσουμε, και το ...

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Υπάρχει νόμος.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Βεβαίως.

... και το κυνήγι εκείνων των πτηνών και των ζώων που επιτρέπεται. Και θέλω να καταλήξω στο εξής: Πολλοί δήλωσαν κυνηγοί εδώ. Δεν είδαμε το αποτέλεσμα της δράσης τους. Εγώ εισηγούμαι να αποκλείσουμε κάθε κυνηγό από τη γιορτή των Χριστουγέννων ο οποίος δε θα φέρει συγκεκριμένο ποσοστό κυνηγίου, το οποίο θα καθοριστεί κίολας!

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Αρκεί να φέρουμε, έντζεν ανάγκη να τα σκοτώσουμε!

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Δεχόμαστε να είναι και μαννά, κύριε Πιττοκοπίτη!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξακολουθεί να θέλει ο κ. Αγαπίου να μιλήσει ή όχι; Θέλετε ή όχι;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δυο λεπτά, κύριε Πρόεδρε.

Κανείς από όσους μίλησαν προηγουμένως δεν είναι καλύτερος κυνηγός από τον υποφαινόμενο. Κυνηγώ τα τελευταία τριάντα έξι, τριάντα επτά χρόνια και νομίζω ότι είμαι καλός κυνηγός. Φέτος κτύπησα τρία περδίκια και είναι πολλοί που θα ζήλευαν το αποτέλεσμα των εξορμήσεών μου. Στοιχισα στο κράτος £10, δηλαδή με τις £3,5, και η άδεια κυνηγίου μου είναι £35. Οι φόροι που πληρώνω για τα φυσίγγια, για την αγορά του όπλου, για τα εξαρτήματα κ.λπ. είναι πολύ περισσότερα, συνεπώς οικονομικά δεν έχω επιβαρύνει, όπως και όλοι οι κυνηγοί δεν έχουν επιβαρύνει κανέναν. Όπως σίγουρα και ο κ. Ματσάκης, που ένα περιοδικό για τρεις βδομάδες προπαγάνδιζε, διαφήμιζε ότι θα παρουσιάσει τον κυνηγό κ. Ματσάκη και τον παρουσίασε με τη στολή παραλλαγής, το όπλο του, τα φυσίγγιά του κ.λπ. και δηλώσεις του ότι σε όλη του την κυνηγετική καριέρα κατόρθωσε να κτυπήσει, νομίζει, μια τζίκλα, διότι δεν την ήβρε, λέει, τότε νομίζω ότι οι κυνηγοί, ακολουθώντας το παράδειγμα του κ. Ματσάκη, δεν κάνουν καμιά ζημιά στην πανίδα του τόπου. Τη ζημιά την κάνουν οι λαθροθήρες. Οι λαθροθήρες κτυπούν ή μαζεύουν περισσότερα πουλιά και λαγούς απ' ό,τι οι νόμιμοι κυνηγοί, οι σαράντα πέντε, πενήντα χιλιάδες που, όπως είπε ο κ. Πιττοκοπίτης, περιμένουμε μια Κυριακή και μια Τετάρτη, δύο μήνες το χρόνο, να βγούμε στο ύπαιθρο, να αναπνεύσουμε καθαρό αέρα, να περπατήσουμε, να ρίξουμε λίγα κιλά από τα βάρη μας και να αποτοξινωθούμε από την καθημερινή εργασία και τις καθημερινές

σκοτούρες. Νομίζω ότι όλους αυτούς τους ανθρώπους, οι οποίοι δεν επιβαρύνουν ούτε τον προϋπολογισμό του κράτους και ούτε προκαλούν οποιαδήποτε ζημιά στον τόπο, αξίζει να τους επαινέσουμε κιόλας. Αντί να παίζουν χαρτιά ή να τραβούν τον καπνό των λεσχών όλη μέρα, αναπνέουν καθαρό αέρα και προσφέρουν υγεία στον εαυτό τους.

Νομίζω εκείνο που είπε ένας συνάδελφος προηγουμένως -νομίζω είναι ο κ. Χριστόφιας- τα είδη που αναπαράγονται, όπως είναι τα περδίκια κ.λπ. μπορούμε να συνεχίσουμε να τα κτυπούμε ή να επιτρέπουμε στους κυνηγούς να τα κυνηγούν. Για τα είδη που δεν αναπαράγονται, και είναι τα αποδημητικά πτηνά, νομίζω θα πρέπει κάποια νομοθεσία να εφαρμοστεί. Ήδη αρκετά από τα αποδημητικά πτηνά είναι απαγορευμένα και ίσως θα πρέπει να επεκταθεί αυτή η απαγόρευση και σε κάποια άλλα, γιατί μια μέρα θα εκλείψουν και δεν είναι μόνο την πανίδα της Κύπρου που θα επηρεάσουν, αλλά είναι την πανίδα παγκοσμίως. Οι τζίκλες, για παράδειγμα, κτυπιούνται από όλες τις χώρες της Ευρώπης και στην Ιταλία δεν έχει μείνει ούτε στρούθος. Πραγματικά δεν έχει μείνει ούτε στρούθος στην Ιταλία· κτυπούν ακόμα και τα πολύ μικρά πουλιά. Επομένως, αν θέλουμε να διατηρήσουμε το φυσικό περιβάλλον και την πανίδα σε όλο τον κόσμο, πρέπει να σκεφτούμε πολύ σοβαρά να συμβάλουμε στην απαγόρευση του κυνηγιού των αποδημητικών πτηνών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω πρέπει να τελειώσουμε. Ο κ. Ηλιάδης. Γρήγορα, σύντομα.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Ήθελα μόνο να εισηγηθώ ότι η συζήτηση έχει εξαντληθεί, αλλιώς θα “αποδημήσουμε” όλοι από την αίθουσα!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το είπα. Είχα δίκαιο που ήθελα να αφήσω τον κ. Αντωνίου να κλείσει το θέμα.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Επί προσωπικού, για να μη δοθεί λανθασμένη εντύπωση, επειδή λέχθηκαν αρκετές υπερβολές. Ένα δυο μόνο πράγματα, στον κ. Αγαπίου πρώτα. Ουδέποτε εμφανίστηκα σε κανένα περιοδικό, ιδιαίτερα σε κυνηγετικό, με στολή παραλλαγής, φυσίγγια και όπλα. Και αν εμφανίστηκα, να μου το δείξει αυτό το περιοδικό που φαίνομαι ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν έχει καμία σημασία τώρα· δεν είναι θέμα τούτο.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ως εθνοφρουρός μπορεί, όχι ως κυνηγός, με κυνηγετικό όπλο και φυσίγγια. Το δεύτερο: Ουδέποτε έκτισα έπαυλη σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου. Αγόρασα ένα απλό σπίτι £50.000 στα Πυργά και μπορεί να ελεγχθεί. Όσον αφορά το γεγονός που ανέφερε ο κ. Πιπτοκοπίτης, ότι πήγα στην Πάφο και έτρωγα και έπινα, ουδέποτε ούτε γύρεψα ούτε ήθελα να φάω τίποτε στην Πάφο και ούτε ανέμενα ότι θα βρω τίποτε.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακούστε, να μην αρχίσουμε τα προσωπικά τώρα.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Και τρίτο, είναι γεγονός ότι απαγορεύεται να ρίχνουν τουφεκιές σε απόσταση λιγότερη από 150 μέτρα από σπίτια στην ύπαιθρο, αλλά αντιλαμβάνεστε, κύριε Πρόεδρε, ότι στα 150 μέτρα, όταν αρχίζουν να ρίχνουν τουφεκιές και είναι η ώρα έξι το πρωί, είναι σαν να γίνεται πόλεμος έξω από το σπίτι σου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, έκλεισε η συζήτηση. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Θήρας ποσού £1.911.156 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Πριν τη συζήτηση λογάριζα να ψηφίσω τον προϋπολογισμό, μετά από τη συζήτηση δηλώνω αποχή.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κι εγώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχή ο κ. Ματσάκης; Ας ψηφίσουμε, για να είμαστε απολύτως εντάξει.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

28.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσες αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα θέματα με τους αριθμούς 3, 4, 5 και 6 αναβάλλονται, γιατί δεν έχει συμπληρωθεί η μελέτη τους από τις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές. Προχωρούμε στο υπ' αρ. 7 θέμα που είναι "Ο περί Εγγραφής Επαγγελματιών Ψυχολόγων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Ο πρόεδρος της αρμόδιας επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο Σώμα.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999"**

Παρόντες:

Ανδρέας Παρισινός, πρόεδρος

Ισίδωρος Μακρίδης

Κατερίνα Παντελίδου

Θάσος Μιχαηλίδης

Κυριάκος Τυρίμος

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 11 και 18 Φεβρουαρίου 1999. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, του Συμβουλίου Εγγραφής Ψυχολόγων και του Συνδέσμου Ψυχολόγων Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την εγγραφή των επαγγελματιών ψυχολόγων, έτσι ώστε να παραταθούν η θητεία των μελών του Συμβουλίου Εγγραφής Ψυχολόγων κατά ένα χρόνο καθώς και η ημερομηνία υποβολής αιτήσεων για εγγραφή στο Μητρώο Ψυχολόγων κατά δεκαοκτώ μήνες.

Η πιο πάνω τροποποίηση είναι αναγκαία, γιατί μέχρι σήμερα δεν έχουν ενεργοποιηθεί ουσιαστικές πρόνοιες της βασικής νομοθεσίας, ώστε να καταστεί δυνατό να καταρτιστεί το Μητρώο Επαγγελματιών Ψυχολόγων.

Οι εκπρόσωποι του Συμβουλίου Εγγραφής και του Συνδέσμου Ψυχολόγων Κύπρου συμφώνησαν με την προτεινόμενη τροποποίηση και δήλωσαν ότι η καθυστέρηση που παρατηρήθηκε οφείλεται σε καθαρά αντικειμενικές δυσκολίες.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, επισημαίνοντας παράλληλα ότι η μέχρι τώρα καθυστέρηση στον καταρτισμό του Μητρώου Εγγραφής Ψυχολόγων κρίνεται επιεικώς απαράδεκτη.

Επιπρόσθετα, η επιτροπή καλεί το Συμβούλιο Εγγραφής να προχωρήσει το ταχύτερο στην κατάθεση των σχετικών Κανονισμών, ώστε να τύχουν εφαρμογής οι πρόνοιες της βασικής νομοθεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί του θέματος αρχής; Δεν υπάρχει. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγραφής Επαγγελματιών Ψυχολόγων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε αντίρρηση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο; Δεν υπάρχει.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα θέματα με τους αριθμούς 8 και 9 αναβάλλονται, γιατί δεν έχει συμπληρωθεί η μελέτη τους από τις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές. Το υπ' αριθμό 10 θέμα είναι "Οι περί της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου (Όροι Πρόσληψης και Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999". Ο πρόεδρος της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο Σώμα.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρώτα να συγχαρώ τη γραμματέα, γιατί έκανε την έκθεση σύντομη, γιατί ορισμένες εκθέσεις, κατά τη γνώμη μου, είναι παραμύθια.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΟΡΟΙ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Κίκης Γιάγκου

Κυριάκος Τυρίμος

Δημήτρης Συλλούρης

Αντώνης Καράς

Λευτέρης Χριστοφόρου

Στάθης Κιπτής

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 27 Ιανουαρίου και στις 17 Φεβρουαρίου 1999. Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και ο Πρόεδρος, καθώς και εκπρόσωπος της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 9 του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου, σκοπεύεται η ρύθμιση των όρων πρόσληψης και υπηρεσίας του προσωπικού της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης

Κύπρου, η οποία ρύθμιση βασίζεται στους κανονισμούς που ισχύουν στη δημόσια υπηρεσία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί του θέματος; Δεν υπάρχει. Προχωρούμε.

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών; Δεν υπάρχει.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμό 11 θέμα είναι "Οι περί Γενικού Γραμματειακού Προσωπικού - Θέσεις Πρώτης Στενογράφου, Ανώτερης Στενογράφου και Στενογράφου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999". Ο πρόεδρος της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ - ΘΕΣΕΙΣ ΠΡΩΤΗΣ ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΟΥ, ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΟΥ
ΚΑΙ ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΟΥ (ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999"**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Γιαννάκης Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Μάρκος Κυπριανού

Στάθης Κιππής

Τάσσος Παπαδόπουλος

Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 20 Ιανουαρίου και στις 11 και 18 Φεβρουαρίου 1999 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών, της ΠΑΣΥΔΥ και του Κλαδικού Συμβουλίου Στενογράφων. Στην πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής παρευρέθηκε και ο βουλευτής του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Μάριος Ματσάκης.

Με τους πιο πάνω κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, σκοπείται ο καθορισμός νέων σχεδίων υπηρεσίας για τις θέσεις Ανώτερης Στενογράφου και Στενογράφου στο Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό, καθώς ο καθορισμός σχεδίου υπηρεσίας για τη νέα θέση Πρώτης Στενογράφου στο Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό.

Οι εκπρόσωποι της ΠΑΣΥΔΥ και του Κλαδικού Συμβουλίου των Στενογράφων διαφώνησαν με τα σχέδια υπηρεσίας για τη θέση Ανώτερης Στενογράφου και υποστήριξαν τη διατήρηση της πρόνοιας για προτίμηση στο επίπεδο της θέσης αυτής των υπαλλήλων εκείνων που πέτυχαν σε πρόσθετες εξετάσεις στην ελληνική και αγγλική στενογραφία, όπως προβλέπεται στο υφιστάμενο σχέδιο υπηρεσίας. Στην αντίθετη περίπτωση, δήλωσαν, τιμωρούνται όσοι υπάλληλοι φρόντισαν να αποκτήσουν τα πρόσθετα προσόντα που απαιτούσε το υφιστάμενο σχέδιο υπηρεσίας. Για τους ίδιους λόγους υποστήριξαν ότι ανάλογη πρόνοια για προτίμηση θα πρέπει να συμπεριληφθεί και στο σχέδιο υπηρεσίας για τη νέα θέση Πρώτης Στενογράφου.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών εξέφρασαν την άποψη ότι δεν ενδείκνυται πλέον η συμπερίληψη στα σχέδια υπηρεσίας οποιασδήποτε πρόνοιας που να δίνει προτίμηση, για σκοπούς προαγωγής, σε υπαλλήλους που έχουν επιτύχει σε πρόσθετες εξετάσεις στην ελληνική και αγγλική στενογραφία, πέρα απ' αυτές που απαιτούνται για σκοπούς πρώτου διορισμού στη θέση Στενογράφου, για τους ακόλουθους κυρίως λόγους:

- (α) Έχει διαφοροποιηθεί το περιεχόμενο των καθηκόντων που εκτελούν οι εν λόγω υπάλληλοι, με αποτέλεσμα αρκετές στενογράφοι να μην εκτελούν πλέον καθήκοντα στενογραφίας και ο κλάδος αυτός να τελεί ουσιαστικά υπό καθεστώς σταδιακής κατάργησης.
- (β) Σε καμιά άλλη περίπτωση ανάλογων θέσεων στη δημόσια υπηρεσία δεν υπάρχει πρόνοια για προτίμηση, η οποία ενδεχομένως να αντιστρατεύεται σε κάποιο βαθμό τα νομοθετημένα κριτήρια προαγωγών.
- (γ) Σε άλλες παρόμοιες περιπτώσεις η ΠΑΣΥΔΥ είχε εντελώς διαφορετική θέση και διαφώνησε ως προς τη συμπερίληψη οποιωνδήποτε πρόσθετων προσόντων πέραν των συνήθως απαιτούμενων ετών υπηρεσίας για σκοπούς προαγωγής.

Την ίδια τοποθέτηση είχαν και άλλα μέλη της κλαδικής των στενογράφων τα οποία δεν παρευρέθηκαν στις συνεδριάσεις της επιτροπής, αλλά με γραπτό τους υπόμνημα, ημερομηνίας 26 Ιανουαρίου 1999, πληροφόρησαν την επιτροπή ότι η πλειοψηφία του κλάδου συμφωνεί με τα υπό αναφορά σχέδια υπηρεσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υιοθετεί τους σκοπούς των υπό αναφορά κανονισμών και εισηγείται κατά πλειοψηφία στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί κατατέθηκαν από την εκτελεστική εξουσία.

Το μέλος της επιτροπής-βουλευτής του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Δημήτρης Ηλιάδης δήλωσε ότι η κοινοβουλευτική του ομάδα τάσσεται εναντίον των κανονισμών που αφορούν τα σχέδια υπηρεσίας της Πρώτης Στενογράφου και της Ανώτερης Στενογράφου, για τους ίδιους λόγους που εξέθεσαν στην επιτροπή οι εκπρόσωποι της ΠΑΣΥΔΥ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί του θέματος; Δεν υπάρχει, αλλά, όπως προκύπτει από την έκθεση, δεν υπάρχει συμφωνία, άρα πρέπει να θέσω ... Παρακαλώ, ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Εμείς απλώς διαφωνούμε όσον αφορά τα σχέδια υπηρεσίας της Πρώτης Στενογράφου και της Ανώτερης Στενογράφου, για τους λόγους που έχουν αναφερθεί στην έκθεση· να μην τους επαναλαμβάνουμε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρα πρέπει να γίνει ψηφοφορία.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, παρακαλώ, ο κ. Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι πολύ σύντομος. Επειδή παρουσιαζόμαστε ως ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις να μη συμφωνούμε με τις θέσεις της ΠΑΣΥΔΥ, χάριν της συνδικαλιστικής οργάνωσης θα ήθελα να πω τούτο, ότι ακολουθούμε την ίδια αρχή που ακολουθούμε σε όλα τα σχέδια υπηρεσίας. Όταν δηλαδή διευρύνονται αυτά τα σχέδια και οι υποψήφιοι μπορεί να είναι περισσότεροι από ολίγους, τότε εμείς πάντοτε υποστηρίζουμε αυτά τα σχέδια, ως θέμα αρχής, αν θέλετε. Πάνω σ' αυτή την ίδια βάση

στηριζόμενοι και γι' αυτό το λόγο έχουμε υποστηρίξει τη θέση όπως έχει έρθει από την κυβερνητική πλευρά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θα ήθελα να αναφέρω ότι δυστυχώς οι προαγωγές στη δημόσια υπηρεσία έχει καταντήσει τις περισσότερες φορές να είναι θέμα αρχαιότητας και αυτή είναι μια από τις λίγες περιπτώσεις που υπάρχουν προσόντα και θέλουν να τα καταργήσουν. Ως θέμα αρχής το ιδεώδες θα ήταν να γίνονται προαγωγές διότι το αξίζει κάποιος και όχι για άλλους λόγους διάφορους. Αλλά τουλάχιστον, αν έχουμε κάποια προσόντα πέραν του θέματος της αρχαιότητας, καλά θα ήταν να τα διατηρήσουμε και όχι να τα καταργήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να προχωρήσουμε στην ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

29, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Υπάρχει μια απόφαση η οποία είναι ενώπιον της Βουλής, που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου για το μήνα Φεβρουάριο του 1999. Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ
ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ
ΑΠΟ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ
1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούττας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω απόφαση σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 1999.

Με την πιο πάνω απόφαση της Βουλής παρέχεται σε ορισμένα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου η εξουσιοδότηση για τη δαπάνη, για το μήνα Φεβρουάριο του 1999, ποσού που δεν υπερβαίνει το τμήμα του ολικού ποσού που προβλέπεται στον προϋπολογισμό κάθε νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου για το 1998 και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα, δηλαδή στο μήνα Φεβρουάριο του 1998.

Σύμφωνα με την πιο πάνω απόφαση, δεν μπορεί να διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς ούτε μπορεί να πληρωθεί οποιαδήποτε νέα θέση στα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, μέχρι να εγκριθούν από τη Βουλή και να πάρουν την τελική τους μορφή οι προϋπολογισμοί των νομικών αυτών προσώπων για το 1999.

Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με την περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφισις Προϋπολογισμών) νομοθεσία, οι προϋπολογισμοί των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου υποβάλλονται στη Βουλή για έγκριση μέσα στα ίδια χρονικά περιθώρια στα οποία υποβάλλεται και ο κρατικός προϋπολογισμός. Ωστόσο, ορισμένοι από αυτούς τους προϋπολογισμούς, παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της επιτροπής, δεν έχουν ακόμη κατατεθεί στη Βουλή, πράγμα που καθιστά αναγκαία την παροχή εξουσιοδότησης για τη διενέργεια δαπανών, όπως προβλέπεται στην πιο πάνω απόφαση της Βουλής.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, με βάση τα πιο πάνω και χωρίς να δεσμεύεται ως προς τις τελικές θέσεις που θα πάρει κατά τη μελέτη κάθε προϋπολογισμού ξεχωριστά, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση της υπό συζήτηση απόφασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί του θέματος; Ναι, παρακαλώ.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, καταντούμε να γινόμαστε και φορτικοί καμιά φορά επικαλούμενοι συνταγματικές αρχές. Όμως διερωτόμαστε κατά πόσο θα πρέπει να εγκαταλείψουμε αυτή μας τη σπουδή. Πρέπει να πούμε με απλά λόγια ότι όλων εκείνων των ημικρατικών οργανισμών για τους οποίους η εκτελεστική εξουσία, όπως προκύπτει από το σύνταγμα, θα έπρεπε να καταθέσει τους προϋπολογισμούς τους για να ψηφιστούν από την ολομέλεια το αργότερο στην τελευταία συνεδρίαση του μηνός Φεβρουαρίου από την 1η Μαρτίου η λειτουργία τους, όπου έχει σχέση με οικονομική δαπάνη, είναι αντισυνταγματική. Τι πρέπει να κάμουμε ως νομοθετικό σώμα, για να στείλουμε αυτό το σοβαρό μήνυμα προς όλους όσοι ευθύνονται; Ειλικρινά νιώθουμε πάρα πολύ άβολα και νομίζω ότι αυτό το μήνυμα πρέπει να επαναληφθεί απ' όλες τις πλευρές και όχι εν γνώσει μας να αποδεχόμαστε αυτή την αντισυνταγματική, πάρα πολύ σοβαρή αταξία, η οποία επαναλαμβάνεται δυστυχώς και αυτή τη χρονιά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούππας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Στην επόμενη συνεδρία πιθανότατα θα εγκρίνουμε τους προϋπολογισμούς της Αρχής Λιμένων για το 1998 και για το 1999. Αυτή την απόφαση για το 1998 την πήραμε μόλις προ δεκαπενθημέρου. Συμφωνώ και υπερθεματίζω με τα όσα είπε ο συνάδελφος και εισηγούμαι πράγματι να κάμετε, ως Πρόεδρος της Βουλής, έντονες παραστάσεις, για να εκλείψει αυτό το φαινόμενο, το οποίο γελοιοποιεί την όλη υπόθεση μελέτης και έγκρισης των προϋπολογισμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου;

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δεν μπορεί κανείς παρά να συμφωνήσει με τα όσα έχουν παρατηρήσει οι προηγούμενοι συνάδελφοι όσον αφορά το χρόνο της κατάθεσης και έγκρισης των προϋπολογισμών. Στο παρελθόν γινόταν συζήτηση στη Βουλή συχνά για την καθυστέρηση της κατάθεσης των κρατικών προϋπολογισμών και η πίεση που ασκήθηκε και από τη Βουλή αλλά και η συναίσθηση από την εκτελεστική εξουσία της σημασίας του να κατατίθενται έγκαιρα οι κρατικοί προϋπολογισμοί μάς έχουν οδηγήσει στην ευχάριστη θέση να έχουμε κατάθεση των προϋπολογισμών του κράτους έγκαιρα και ψήφιση από τη Βουλή αρκετά έγκαιρα επίσης.

Υπάρχει αυτή η ατασθαλία στον τομέα των ημικρατικών οργανισμών. Βεβαίως οι εξηγήσεις οι οποίες δίδονται είναι ότι συνήθως τα συμβούλια των ημικρατικών οργανισμών καθυστερούν σε κάποιο βαθμό στην ετοιμασία των προϋπολογισμών τους, αλλά η μεγαλύτερη καθυστέρηση παρουσιάζεται στην επεξεργασία η οποία ακολουθεί την υποβολή τους στο Υπουργικό Συμβούλιο. Οποιαδήποτε εξήγηση και οποιαδήποτε δικαιολογία και αν υπάρχει, εκείνο το οποίο πρέπει να σταματήσει είναι αυτή η ατασθαλία η οποία δημιουργεί μια κατάσταση παλινδρομική. Διότι, όπως ελέχθη και προηγουμένως, θα κληθούμε σύντομα να ψηφίσουμε προϋπολογισμό του 1998 και πολύ σωστά ελέχθη ότι πρέπει να βρούμε τρόπους, ώστε η φωνή της Βουλής να είναι τόσο έντονη όσο ήταν στο παρελθόν εν σχέσει με τους κρατικούς προϋπολογισμούς, ώστε να επέλθει και σ' αυτό τον τομέα η ανάλογη θεραπεία. Η πρακτική εισήγηση την οποία θα ήθελα να κάμω είναι να καλέσουμε, είτε η Επιτροπή Οικονομικών είτε ο Πρόεδρος της Βουλής στη συνήθη σύσκεψη των αρχηγών και εκπροσώπων των κομμάτων, τον Υπουργό Οικονομικών και όλους τους προέδρους των ημικρατικών

οργανισμών, για να συζητήσουμε ειδικά αυτό το θέμα και να τονίσουμε κατά τον πλέον έντονο τρόπο ότι πρέπει αυτή η κατάσταση να διορθωθεί. Θα είναι ίσως ένα πρακτικό βήμα, πέρα από τις φωνές που ακούγονται κατά καιρούς και τα σχόλια που κάνουμε όλοι εδώ -τα δικαιολογημένα- για την καθυστέρηση της κατάθεσης και της έγκρισης των προϋπολογισμών των ημικρατικών οργανισμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι αυτό αποτελεί πράγματι προσβολή προς τα κοινοβουλευτικά θέσμια. Ούτε με διαμαρτυρίες ούτε με απλές παρατηρήσεις δεν είναι δυνατό να τεθεί τέρμα σ' αυτής της μορφής την ατασθαλία, τη θεσμική ατασθαλία. Έχω την εντύπωση ότι πρέπει η Βουλή να αποφασίσει, εάν οι προϋπολογισμοί δεν υποβάλλονται έγκαιρα -και αυτό οφείλεται στο ότι δεν υποβάλλονται έγκαιρα από τα συμβούλια προς το Υπουργικό Συμβούλιο- να απαιτεί την άμεση παραίτηση των συμβουλίων. Εάν η ευθύνη είναι του Υπουργού, να απαιτεί την παραίτηση του Υπουργού. Θέλουμε το κοινοβούλιο πράγματι να αποδείξει ότι είναι ένα Σώμα το οποίο ασκεί εξουσία; Δεν μπορούν να μας λεν, τώρα εγώ ακούω ότι μας ζητούν να εγκρίνουμε προϋπολογισμούς του 1998! Προς ποίον σκοπό; Ποίος είναι ο ρόλος μας; Η εκ των υστέρων πιστοποίηση των καλώς ή κακώς διαδραματισθέντων στους διάφορους ημικρατικούς οργανισμούς; Αυτό είναι απαράδεκτο! Γι' αυτό έχω την εντύπωση ότι πρέπει πράγματι να τεθεί το θέμα στο συμβούλιο των αρχηγών των κομμάτων και να προειδοποιήσουμε ότι οι υπεύθυνοι -δεν ξέρω ποιοι είναι σ' αυτή την περίπτωση- οι υπεύθυνοι δεν μπορεί να γίνονται ανεκτοί από τη Βουλή και αν δεν παραιτούνται δε θα ψηφίζουμε τους προϋπολογισμούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Θα συμφωνήσω με τον πρόεδρο της ΕΔΕΚ ότι πρόκειται περί εμπαιγμού της νομοθετικής εξουσίας και πρέπει να ληφθούν κάποια μέτρα πέρα από τις εκκλήσεις. Να παρατηρήσω όμως ότι αυτό το φαινόμενο έχει γίνει θεσμός, έχει γίνει μόνιμο φαινόμενο τα τελευταία δύο χρόνια, κύριε Πρόεδρε, και δεν οφείλεται στους ημικρατικούς οργανισμούς, οι οποίοι ετοιμάζουν και καταθέτουν τους προϋπολογισμούς τους στο αρμόδιο υπουργείο. Δυστυχώς, η δική μας εκτίμηση είναι ότι αυτές οι αργοπορίες έχουν σχέση με μεθοδεύσεις που συνδέονται με τις λεγόμενες φιλελευθεροποιήσεις, πιο σωστά με την πρόθεση για ιδιωτικοποιήσεις συγκεκριμένων υπηρεσιών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομοφωνία επί του θέματος, δε βλέπω καμιά διαφωνία. Επί της ουσίας υπάρχει συμφωνία. Όλοι το δεχόμεθα ότι είναι κάτι το ανεπίτρεπτο. Ξεκάθαρα ανεπίτρεπτο. Εκείνο που συμφωνώ είναι ότι δέχομαι τις εισηγήσεις σας στην επόμενη συνεδρία των αρχηγών ή εκπροσώπων των κομμάτων να το συζητήσουμε, θα είναι στην ημερήσια διάταξη, αλλά, εάν δε διαφωνεί κανείς, αύριο πρωί πρωί να προειδοποιήσω εκ μέρους σας όλους τους προέδρους των ημικρατικών οργανισμών.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Και τα αρμόδια υπουργεία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα προειδοποιήσω και την Πέμπτη θα πάρουμε αποφάσεις, εάν συμφωνείτε.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Συμφωνούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε. Παρακαλώ το Γραμματέα να διαβάσει την απόφαση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου για το μήνα Φεβρουάριο του 1999.

Επειδή, σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφισις Προϋπολογισμών) Νόμους, οι προϋπολογισμοί των νομικών αυτών προσώπων κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση των δαπανών που περιλαμβάνονται σε αυτούς.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ δεν έγινε κατορθωτή η κατάθεση των προϋπολογισμών αυτών για μελέτη και ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων πριν από την 31η Δεκεμβρίου 1998.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ είναι αναγκαία η συνέχιση των υπηρεσιών που προσφέρουν τα πιο πάνω νομικά πρόσωπα.

ΓΙ' ΑΥΤΟΥΣ τους λόγους, η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει τα πιο κάτω: Παρέχει την εξουσιοδότησή της για τη διενέργεια δαπάνης για το μήνα Φεβρουάριο του 1999 ποσού που δεν υπερβαίνει το τμήμα του συνολικού ποσού που προβλέπεται στον προϋπολογισμό του 1998 κάθε νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα.

- 1) Η εξουσιοδότηση αυτή δίνεται με τον όρο ότι δε θα διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς και ότι δε θα πληρωθεί καμιά νέα θέση μέχρι την τελική έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων του προϋπολογισμού κάθε νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου για το νέο οικονομικό έτος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση της απόφασης;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει, η απόφαση εγκρίνεται.

Εδώ τελειώνει η νομοθετική εργασία για σήμερα. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δεύτερο, που είναι η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 1) Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στην Αρχή Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 2) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 3) Ο περί Εθνικού Συστήματος Υγείας Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 4) Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Οι περί Ταχύπλων Σκαφών Κανονισμοί του 1999.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Έγγραφα αποσταλέντα από το Υπουργείο Οικονομικών στις 18.2.99 σύμφωνα με το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1998 (Αρ. 1(II) του 1998), το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμου του 1998 (Αρ. 2(II) του 1998) και το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμου του 1998 (Αρ. 3(II) του 1998).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Έγγραφα (Αρ. 15/99 και Αρ. 17/99) σύμφωνα με τους περί Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του 1985 έως 1991.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στο Υπουργείο Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Έγγραφο (Αρ. 16/99) σύμφωνα με τους περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του 1995 έως 1998. Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Πρόγραμμα Ευρωπαϊκών Εμπορικών Χρεογράφων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

1) Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Βουλευτή Γιώργο Λιλλήκα εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Πυροβόλων Όπλων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από τον κ. Μάριο Ματσάκη, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

- 3) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.

Κατατέθηκε από το Βουλευτή Γιώργο Χατζηγεωργίου, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Τρίτο. Ερωτήσεις και απαντήσεις δεν υπάρχουν.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Τέταρτο. Συνεχίζεται, και η πρόθεση είναι να ολοκληρωθεί σήμερα, η συζήτηση που έχει εγγραφεί από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Χρίστου “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”. Καλώ τον κ. Κίκη Γιάγκου στο βήμα. Όχι τον κ. Ηλιάδη. Μου έχει αναφερθεί ότι είχατε συνεννοηθεί ή όχι;

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Έγινε προσπάθεια συνεννόησης πλην όμως αποτυχημένη, κύριε Πρόεδρε.

Κ. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμη που επιμένω στη θέση μου, αλλά στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν προβλέπουν οι κανονισμοί... Έχω δηλώσει από την πρώτη μέρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έπρεπε να συνεννοηθείτε ενωρίτερα. Εν πάση περιπτώσει, ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι η πρώτη φορά στα δεκατρία χρόνια που είμαι Βουλευτής που αμφισβητείται η προτεραιότητα λόγου σε Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο. Είναι η πρώτη φορά.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Ηλιάδη, αν μου επιτρέπετε. Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε, είναι από παρερμηνεία. Είναι συνταγματική πρόνοια, δεν αμφισβητείται το δικαίωμα του συναδέλφου ως Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του κόμματός του.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε συνάδελφε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπήρξε κακή πρόθεση από καμιά πλευρά, για όνομα του Θεού.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δεν υπήρξε κακή πρόθεση και παρακαλώ να μη δοθεί συνέχεια στο θέμα.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Αγαπίου. Η εξήγησή σας απολύτως αποδεκτή.

Κύριε Πρόεδρε,

Είναι γνωστά τα γεγονότα της πρόσφατης απροκάλυπτα εχθρικής ενέργειας του Ισραήλ σε βάρος της ασφάλειας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Είναι γνωστός και ο επίλογος, όπως γράφτηκε με τους χειρισμούς της Γενικής Εισαγγελίας και την απόφαση του δικαστηρίου.

Το επεισόδιο συνέβηκε σε μία περίοδο που τα τελευταία πέντε έξι χρόνια οι σχέσεις των δύο χωρών ήταν αναβαθμισμένες όσο ποτέ, ενώ κατά την ίδια την αντίστοιχη περίοδο οι παραδοσιακές φιλικές σχέσεις με τους Άραβες, αν δεν υποβαθμίστηκαν συνειδητά από την κυπριακή κυβέρνηση, τουλάχιστον παραμελήθηκαν λανθασμένα και αδικαιολόγητα. Οι συχνές επισκέψεις του Προέδρου της Δημοκρατίας και των Υπουργών μας στο Ισραήλ έγιναν συνηθισμένο πολιτικό δρομολόγιο, τα δε προνόμια εκχώρησης κρατικής εξουσίας στις υπηρεσίες ασφάλειας του Ισραήλ, που πάντα υπήρχαν στα λιμάνια και τα αεροδρόμιά μας, τα τελευταία χρόνια ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο.

Το σκηνικό ήρθε να διαταράξει η τουρκοϊσραηλινή στρατιωτική συμφωνία, που επηρέασε τις στρατιωτικοπολιτικές ισορροπίες στην περιοχή με καταφανώς αρνητικές επιπτώσεις για την Κύπρο. Ωστόσο, η δυσμενής αυτή εξέλιξη δε φαίνεται να ανησύχησε την κυπριακή κυβέρνηση, η οποία αντιμετώπισε το θέμα είτε επιφανειακά, χωρίς σοβαρή ανάλυση, είτε με μία εσκεμμένη αφέλεια, που προφανώς στόχευε στην κάλυψη άστοχων επιλογών, με αποκορύφωμα τη δήλωση του προέδρου Κληρίδη στις 9.1.98 ότι η τουρκοϊσραηλινή συμφωνία “έχει ευεργετικά αποτελέσματα για την Κύπρο”!

Η πρόσφατη επίσημη επίσκεψη του Προέδρου του Ισραήλ στη χώρα μας ήταν μία κίνηση άμβλυνσης των αρνητικών εντυπώσεων, μια υπόθεση πολιτικών δημόσιων σχέσεων, χωρίς κανένα ουσιαστικό πολιτικό περιεχόμενο, η οποία επίσκεψη μάλιστα στο τέλος επιβεβαίωσε τις στρατηγικές επιλογές του Ισραήλ διά στόματος Βάισμαν και επαλήθευσε τις εύλογες ανησυχίες και του τελευταίου Κύπριου πολίτη για τους κινδύνους που συνεπάγεται η τουρκοϊσραηλινή στρατιωτική συνεργασία για την ημικατεχόμενη από την Τουρκία Κύπρο. Κύριε Πρόεδρε, το σκανδαλώδες επεισόδιο της κατασκοπίας των πρακτόρων της Μοσσάντ, διότι περί αυτού πρόκειται, συνέβηκε αμέσως μετά την επίσκεψη Βάισμαν.

Τα γεγονότα είναι γνωστά. Είναι επίσης γνωστή η αλαζονεία και η προσβλητική συμπεριφορά των αρχόντων του ισραηλινού κράτους που ακολούθησε την αποκάλυψη του επεισοδίου. Ο Πρωθυπουργός Νετανιάχου, ενώ πρώτα ψευδόμενος αρνήθηκε ότι οι δύο συλληφθέντες ανήκαν στις μυστικές υπηρεσίες του Ισραήλ, αργότερα όχι μόνο τους υιοθέτησε, αλλά θρασύτατα και απειλητικά δήλωνε ότι οπωσδήποτε θα τους έπαιρνε πίσω στο Ισραήλ.

Ακολούθως το ισραηλινό Υπουργείο Εξωτερικών, με μία ανεκδιήγητη δήλωση στις 11.11.98, πρόβαλλε τον ακατανόητο ισχυρισμό ότι οι δύο πράκτορες ούτε εναντίον της Κύπρου ούτε υπέρ των συμφερόντων της Τουρκίας εργάζονταν, επιχειρώντας έτσι όχι

μόνο να προκαλέσει τη νοημοσύνη μας, αλλά και να προκαταλάβει το έργο της δικαιοσύνης και να προκαλέσει ένα σπάνιο φαινόμενο, ένα έστω χλιαρό διάβημα του κυπριακού Υπουργείου Εξωτερικών στον Ισραηλινό πρέσβη.

Ωστόσο, η προκλητικότητα του Ισραήλ ξεπέρασε κάθε όριο, όταν στις 21.12.98 ο πρόξενος του Ισραήλ ζήτησε από το δικαστήριο να αφεθούν ελεύθεροι οι δύο πράκτορες και να παραμείνουν υπό περιορισμό στο κτίριο της ισραηλινής πρεσβείας, δηλώνοντας ενόρκως ενώπιον του δικαστηρίου ότι το αίτημα στηριζόταν στην πεποίθηση που είχε το κράτος του Ισραήλ ότι ήταν και οι δύο αθώοι. Δεν ήταν μόνο θράσος, ήταν και προσβολή. Γιατί το κράτος του Ισραήλ πίστευε τόσο πολύ στην αθωότητά τους, ώστε ο αρχηγός της Μοσσάντ έκανε αμέσως αποδεκτή την παραίτηση του προϊσταμένου τους διευθυντή επιχειρήσεων που υποβλήθηκε μόλις έγινε γνωστή η σύλληψη των υφισταμένων του πρακτόρων.

Αξίζει να θυμηθούμε εδώ, κύριοι συνάδελφοι, τι υπέστη σε μια καθόλου ανάλογη περίπτωση από τις ισραηλινές αρχές ο Κύπριος δημοσιογράφος της ΧΑΡΑΥΓΗΣ Παναγιώτης Πασχάλης, όταν το 1978 καταδικάστηκε, ασκώντας δημοσιογραφική αποστολή, σε πέντε χρόνια φυλάκιση ως “κατάσκοπος”, ύστερα από μία δίκη που διεθνώς χαρακτηρίστηκε παρωδία. Απ’ όσα υπέστη να θυμίσουμε μόνο το μαρτύριο της εξαμήνης εξευτελιστικής κράτησης σε πλήρη απομόνωση σε ένα κελί 1 X 2, χωρίς παράθυρο, με είκοσι τέσσερις ώρες αναμμένο ένα ηλεκτρικό ρεύμα και με ένα δοχείο αφοδεύσεως μέσα σ’ αυτό το κατασκεύασμα και βεβαίως χωρίς νομική αρωγή, χωρίς να επιτραπεί ούτε στους δικούς του να τον επισκεφθούν.

Είναι γνωστή η άψογη και πολυτελής μεταχείριση της οποίας έτυχαν από τις αρχές της Δημοκρατίας, όπως και θα έπρεπε να τύχουν, οι Ισραηλινοί πράκτορες. Και νομική αρωγή και επισκέψεις των ξένων τους και των δικών τους και νομική συμβουλή και αρωγή ακόμα και από το Ισραήλ. Και ορθώς πράξαμε, γιατί είμαστε και πρέπει να

είμαστε μια ευνομούμενη πολιτεία. Αλλά οφείλουμε να κάνουμε και τις συγκρίσεις των μεταχειρίσεων τις οποίες τυγχάνουμε και ως πολιτεία και ως πολίτες και να μην ξεχνούμε, να μη χαλαρώνει ποτέ η μνήμη.

Κύριε Πρόεδρε, αυτές είναι οι συμπεριφορές οι μη φιλικές μίας φιλικής και προνομιούχου χώρας έναντι της πολιτείας και των πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Όμως εμάς μας ενδιαφέρει πολύ περισσότερο κάτι άλλο. Ποια ήταν η στάση και η συμπεριφορά των αρμοδίων αξιωματούχων της πολλαπλώς προσβληθείσας Κυπριακής Δημοκρατίας; Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία για μας. Γιατί ό,τι κάνουν οι ξένοι το κάνουν για λογαριασμό τους και για τα συμφέροντά τους. Εμάς μας ενδιαφέρει ιδιαίτερω αν το δικό μας κράτος και οι δικοί μας αξιωματούχοι διέσωσαν ή έστω κατέβαλαν την οφειλόμενη προσπάθεια να διασώσουν την αξιοπρέπεια και το κύρος του κράτους το οποίο εκπροσωπούν. Αν επέδειξαν τη στοιχειώδη υπευθυνότητα και τη σοβαρότητα που απαιτείται από αυτούς που κατέχουν σοβαρές θέσεις σε ένα σοβαρό κράτος.

Δε θα ήθελα να εντοπίσουμε το θέμα μόνο στους χειρισμούς του Γενικού Εισαγγελέα και θέλω να εκφράσω την ικανοποίησή μου για την ευαισθησία του Γενικού Εισαγγελέα, κάτι που δεν είναι συνηθισμένο στους αξιωματούχους της Κυπριακής Δημοκρατίας, να παρευρίσκεται και στην περασμένη και στη σημερινή συζήτηση, για να παρακολουθήσει τη συζήτηση για ένα θέμα που τον αφορά.

Κύριοι συνάδελφοι, αντί θεωρητικής κριτικής, αντί επιθέτων, διαφωνιών και χαρακτηρισμών, θα προτιμούσα να επιχειρήσουμε μια σταχυολόγηση συγκεκριμένων συμπεριφορών πολιτικών, διπλωματικών, αστυνομικών και εισαγγελικών αξιωματούχων, που δίνουν ανάγλυφη την εικόνα της κατάστασης.

Την πρώτη κιόλας μέρα της σύλληψης ο καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός Δημόσιας Τάξης σπεύδει να δηλώσει με σοβαρότητα και βεβαιότητα ότι κανένα στοιχείο δεν

προέκυψε που να ενοχοποιεί τους συλληφθέντες! Υπουργός Δημοσίας Τάξεως. Ποιος ήταν άραγε ο λόγος και ποια η σκοπιμότητα του Υπουργού μας να καλύψει τους ξένους πράκτορες, πριν καν οι υφιστάμενοί του αρχίσουν την εξέταση της υπόθεσης; Πρέπει να απαντηθεί αυτό το ερώτημα.

Την ίδια πρώτη μέρα ο πρέσβης της Κύπρου στο Τελ Αβίβ, σε συνέντευξή του σε ισραηλινή εφημερίδα, δηλώνει ότι οι συλληφθέντες δεν ενεργούσαν για λογαριασμό της Μοσσάντ! Είναι μια εκπληκτική δήλωση. Τι να υποθέσουμε; Απέραντη αφέλεια και πλήρη ανεπάρκεια του διπλωμάτη καριέρας ή σκόπιμες και ευτελείς εκ Λευκωσίας οδηγίες;

Ύστερα από μερικές μέρες οι αστυνομικές αρχές, ανατρέποντας άρδην την αρχική εκδοχή του πολιτικού προϊσταμένου τους, δηλώνουν με πολλή ικανοποίηση ότι έσπασαν τους μυστικούς κώδικες των πρακτόρων, ότι κατέχουν πληθώρα αποδεικτικών στοιχείων και ότι η υπόθεση κατασκοπίας έχει πλήρως διαλευκανθεί.

Κύριοι συνάδελφοι, κατόπιν αυτών των εξελίξεων σε εκείνη τη φάση εύλογα θα ανέμενε κανένας ότι θα ανεκαλείτο προσωρινά ο Κύπριος πρέσβης στο Ισραήλ, ως ελάχιστη ένδειξη απαρέσκειας για την εχθρική ενέργεια των ισραηλινών αρχών σε βάρος της Κύπρου. Και όμως όχι. Και δεν ήταν αρκετό το όχι. Αντί απαρέσκειας, στις 6.12.98 διοργανώνεται από την κυπριακή πρεσβεία στο Τελ Αβίβ τελετή με επίσημες ισραηλινές παρουσίες και μήνυμα του Ισραηλινού Προέδρου και με ομιλητή τον Κύπριο πρέσβη, για να τιμηθούν οι Ισραηλινοί που γεννήθηκαν στην Κύπρο από το 1946 μέχρι το 1948! Καμιά διαφωνία για την εκδήλωση και για το περιεχόμενο της εκδήλωσης. Ήταν μια σωστή ιδέα και μια σωστή εκδήλωση, που θυμίζει άλλωστε τη φιλοξενία και την αλληλεγγύη του λαού μας σε δύσκολες ώρες για τον εβραϊκό λαό. Αλλά σίγουρα δεν υπήρχε πιο ακατάλληλος και πιο σκανδαλώδης χρόνος για τέτοια διπλωματικά τερτίπια υποτελούς και ευτελούς αναξιοπρέπειας. Να δίνουμε δηλαδή την εντύπωση ότι

επιχειρούμε να εξευμενίσουμε αυτούς που μας προσέβαλαν, αντί να τους ζητούμε εξηγήσεις ως υπεύθυνους για εχθρική συμπεριφορά εναντίον της χώρας και του λαού μας.

Είναι ίσως δύσκολο, κύριε Πρόεδρε, να εξευρεθούν πολλές στα διπλωματικά χρονικά παρόμοιες αναξιοπρεπείς συμπεριφορές. Και ερωτούμε: Ποιανού ήταν η απόφαση για πραγματοποίηση της εκδήλωσης εκείνη τη συγκεκριμένη στιγμή, ακόμη κι αν ήταν εκ των προτέρων αποφασισμένη η διοργάνωσή της; Η φαινή ιδέα ανήκε στον πρέσβη μας στο Ισραήλ ή στη σοφία του Υπουργείου Εξωτερικών της Λευκωσίας;

Μετά λοιπόν από την πολυδιαφημισθείσα επιτυχία των ανακριτικών αρχών - που εδώ πρέπει να παρατηρήσουμε αυτό που ανέφερε στην περασμένη συνεδρία και ο κ. Τάσος Παπαδόπουλος, ότι οι ανακριτικές αρχές, μέσα στην πανηγυρική διατύπωση των ευρημάτων τους και των επιτυχιών τους, δεν είχαν την ελάχιστη ευαισθησία να αναφέρουν ότι ο εντοπισμός και η σύλληψη των πρακτόρων δε θα γινόταν ποτέ δυνατός χωρίς την παρατηρητικότητα, την πρωτοβουλία και τη συνεργασία ενός πολίτη_ ποτέ δεν είχαν την ευθιξία και την εντιμότητα να αναφέρουν αυτό το πράγμα -ο Γενικός Εισαγγελέας λοιπόν καταχωρεί κατηγορίες για κατασκοπία και κατοχή ηλεκτρονικών συσκευών χωρίς την άδεια του Υπουργικού Συμβουλίου. Εμφανίζεται αιφνιδιαστικά η Εισαγγελία κατά τη δικάσιμο στις 29.1.99 να αποσύρει τις κατηγορίες κατασκοπίας και να προσθέσει την κατηγορία ότι προσέγγισαν χωρίς άδεια απαγορευμένη περιοχή στην οποία διεξαγόταν στρατιωτική δραστηριότητα της Εθνικής Φρουράς με απόλυτη μυστικότητα. Μας βρίσκει σύμφωνους η προσθήκη της τρίτης κατηγορίας. Μας δημιουργεί απορία, αμφισβήτηση και τελικά διαφωνία η ανάκληση της πρώτης κατηγορίας. Για τη θεαματική αυτή στροφή ο Γενικός Εισαγγελέας επικαλέστηκε το δημόσιο συμφέρον, την έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων και τον κίνδυνο αποκάλυψης στρατιωτικών μυστικών τα οποία γνώριζε μόνο μικρός αριθμός

ανωτάτων αξιωματικών, ως ελέχθη. Και εμείς προσθέτουμε πως τα γνώριζε, όπως αποδείχτηκε, και η Μοσσάντ, οι άνδρες της οποίας ήταν επίσης παρόντες!

Αιτιολογώντας την απόφασή του, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας αναφέρθηκε με έμφαση και στις “εκτεταμένες επικοινωνίες”, καθώς είπε, δηλαδή παρεμβάσεις και πιέσεις, της ισραηλινής κυβέρνησης, Αμερικανών γερουσιαστών, υπουργών και άλλων αξιωματούχων ευρωπαϊκών χωρών προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Υπουργό Εξωτερικών, οι οποίοι προσπάθησαν να πείσουν τους Κύπριους επίσημους ότι οι δύο πράκτορες δεν ασκούσαν κατασκοπία σε βάρος της Κύπρου!

Τις παρεμβάσεις επιβεβαίωσαν επισήμως τόσο ο Υπουργός Εξωτερικών όσο και ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, οι οποίοι όμως επίσης διαβεβαίωσαν ότι οι παρεμβάσεις δε διαβιβάστηκαν ούτε και επηρέασαν το Γενικό Εισαγγελέα.

Κύριε Πρόεδρε, δε θα υπεισέλθω στη νομική πλευρά του θέματος. Το έκαμε με επάρκεια και με νομική ευρυμάθεια ο συνάδελφος κ. Αγαπίου, ανεξάρτητα με το αν ένας συμφωνεί ή διαφωνεί με την άποψή του· ήταν μια υπεύθυνη συμβολή στο νομικό προβληματισμό γύρω από αυτό το θέμα. Όμως εδώ δεν είναι δικαστήριο. Εδώ είναι κοινοβούλιο και ασκούμε πολιτικό έλεγχο.

Έτσι λοιπόν, όταν ο Γενικός Εισαγγελέας επικαλείται το δημόσιο συμφέρον και αναφέρεται και σε πολιτικές παρεμβάσεις για να αιτιολογήσει την αλλαγή του κατηγορητηρίου, να μας επιτραπεί να αμφισβητήσουμε ότι η απόφαση ελήφθη με νομικά και μόνο κριτήρια, να αμφισβητήσουμε τον προβαλλόμενο ορθολογισμό της απόφασης ως ελάχιστα ή καθόλου πειστικό και να προτάξουμε την άποψη ότι ήταν πολιτικά τα κριτήρια που βάρυναν στη λήψη της απόφασης. Αυτό υποδεικνύει η κοινή λογική.

Άλλωστε, αν εστερείτο επαρκών αποδείξεων η Εισαγγελία, γιατί προσήψε την κατηγορία της κατασκοπίας, χωρίς να αξιολογήσει πιο σοβαρά και πιο προσεκτικά το ενώπιόν της υλικό; Ακόμη, τι εμπόδιζε την προσθήκη της τρίτης κατηγορίας χωρίς απόσυρση της πρώτης; Το επιχείρημα που ελέχθη κατά κόρον είναι ότι με εκείνο τον τρόπο εξασφαλιζόταν η παραδοχή της δεύτερης και της τρίτης κατηγορίας, άρα εξασφαλιζόταν και η καταδίκη των υπόπτων. Είναι ένα επιχείρημα που στερείται βαρύτητας, αφού και οι δύο αυτές κατηγορίες ήταν πολύ εύκολο να αποδειχτούν, ήταν σχεδόν αυταπόδεικτες, και αφού συνελήφθησαν επ' αυτοφώρω στον απαγορευμένο χώρο και στο συγκεκριμένο χρόνο οι δύο πράκτορες του Ισραήλ.

Και υπάρχει και ένα τελευταίο ερώτημα: Ο Γενικός Εισαγγελέας λέει ότι δεν ενημερώθηκε από τον Πρόεδρο και το Υπουργείο Εξωτερικών. Η κυβέρνηση λέει ότι δεν ενημέρωσε το Γενικό Εισαγγελέα. Τότε ποια ήταν η πηγή ενημέρωσης του Γενικού Εισαγγελέα, διερωτάται ο απλός πολίτης. Πώς έλαβε γνώση ο Γενικός Εισαγγελέας για τις πιέσεις προς την κυβέρνηση; Και ποιον πρέπει να πιστέψει ο άναυδος πολίτης που παραμένει να παρακολουθεί ενεδός τις εξελίξεις;

Με μια δήλωσή του σημερινή προσπαθεί να λύσει το ερωτηματικό αυτό ο Γενικός Εισαγγελέας, επικαλούμενος δύο γεγονότα, τα οποία δε θα αμφισβητήσω ως γεγονότα, αλλά δεν μπορώ να δεχθώ ότι αποτελούν όλη την αλήθεια. Ο Γενικός Εισαγγελέας στη δήλωσή του λέει ότι "οι επικοινωνίες με τους ξένους περιήλθαν τυχαία εις γνώσιν μου, γιατί, βρισκόμενος με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας προς συζήτηση άλλου νομικού θέματος, τον ζήτησε ανώτατος αξιωματούχος του Ισραήλ, με τον οποίο μίλησε στην παρουσία μου". Και επίσης ο Γενικός Εισαγγελέας λέει ότι ήταν παρών, όταν μια μέρα στο γραφείο του Προέδρου ή κάπου αλλού ο Υπουργός των Εξωτερικών ανέφερε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας εις επήκοον του Γενικού Εισαγγελέα ότι η κινητοποίηση που

γίνεται σχετικά με το θέμα των δύο Ισραηλινών από την ισραηλινή κυβέρνηση, γερουσιαστές κ.λπ. είναι άνευ προηγουμένου.

Δεν αμφισβητώ αυτά τα γεγονότα, δεν μπορώ όμως να πιστέψω ότι, όταν έφυγε ο Ισραηλινός και όταν ήταν με τον Πρόεδρο ή όταν ήταν ο Πρόεδρος και συζητούσε με τον Υπουργό Εξωτερικών αυτό το θέμα, ο κ. Μαρκίδης ως Γενικός Εισαγγελέας δεν αντάλλαξε απόψεις, δε συζήτησε τη νομική και την πολιτική πλευρά αυτού του θέματος, αλλά έβαλε τα χέρια στ' αυτιά του και σηκώθηκε και έφυγε, όταν συζητήθηκε ένα θέμα που είχε να κάνει άμεσα με υπόθεση την οποία εχειρίζετο η Γενική Εισαγγελία. Αυτά δεν μπορεί να είναι όλη η αλήθεια. Είναι ένα γεγονός το οποίο μας επιτρέπει όχι να εικάσουμε, όχι να υποθέσουμε, αλλά να θεωρήσουμε ότι υπήρξε πολιτική συζήτηση και νομική συζήτηση, αν θέλετε, και με τον Πρόεδρο και με τον Υπουργό Εξωτερικών. Αυτά επιβεβαιώνουν των σκέψεών μας και των υποθέσεών μας το αληθές.

Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε, ο Γενικός Εισαγγελέας μπορεί να δηλώνει, και δηλώνει, ότι έχει την εξουσία να διευθύνει τις ποινικές διώξεις σύμφωνα με το δημόσιο συμφέρον, όπως το αντιλαμβάνεται_ και αυτό είναι ορθό. Όμως, γνωρίζει, και πιστεύω ότι το γνωρίζει ο Γενικός Εισαγγελέας, ότι η νομικά ανεξέλεγκτη άσκηση της εξουσίας του υπόκειται στην κρίση της λαϊκής συνείδησης και ασφαλώς και στον πολιτικό έλεγχο του κοινοβουλίου, όσον αφορά την ορθότητά της.

Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ επιτρέψτε μου και μία τελευταία χαρακτηριστική σταχυολόγηση συμπεριφοράς. Μετά το πέρας της δίκης και την έκδοση της απόφασης ο δικηγόρος της Δημοκρατίας που εμφανίστηκε στην υπόθεση εκ μέρους της Εισαγγελίας με δηλώσεις του στα ραδιοτηλεοπτικά μέσα επιτέθηκε οργισμένος, με προκλητική υπεροψία και απaráδεκτο ύφος, που άγγιζε τα όρια της θρασύτητας, εναντίον όσων αμφισβήτησαν τους χειρισμούς της Εισαγγελίας. Η Εισαγγελία είχε δικαίωμα να κάνει τους χειρισμούς, τις ακροβασίες και τις θεαματικές αλλαγές της.

Κανείς δεν της αμφισβήτησε το δικαίωμα, αλλά κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει το δικαίωμα σε κανέναν να κρίνει την ορθότητα ή όχι των χειρισμών της Εισαγγελίας. Ο συγκεκριμένος δικηγόρος της Εισαγγελίας με τη συμπεριφορά του παραβίασε κάθε κανόνα δεοντολογίας που πρέπει να τηρεί ένας δημόσιος λειτουργός εντεταλμένος από την πολιτεία να συμβάλλει στην απονομή της δικαιοσύνης με το απαραίτητο ήθος και όχι να αντιδικεί με όσους έχουν κάθε δικαίωμα να διατυπώνουν την όποια άποψή τους, μέσα στα πλαίσια του δημοκρατικού πολιτεύματος. Και ουδέν πέραν αυτού. Μερικοί φαίνεται πως έχουν παρεξηγήσει το ρόλο τους.

Κύριε Πρόεδρε, μέσα λοιπόν σ' αυτό τον κυκεώνα των αντιφάσεων, των αντινομιών, των κενών, των αλληλοσυγκρουόμενων δηλώσεων, των αναξιόπιστων συμπεριφορών, του πρόθυμου εξευμενισμού του κάθε ξένου, των αντιδεοντολογικών φαινομένων και της πολιτικής αμηχανίας, προβάλλει η εικόνα ενός κράτους χωρίς κύρος, χωρίς αξιοπιστία, χωρίς αυτοσεβασμό. Ενός κράτους που αυτοκαταργείται, παραιτούμενο από στοιχειώδη κυριαρχικά δικαιώματα και εξουσίες, εγκαταλείποντας την αξιοπρέπειά του.

Μόνη εξαίρεση στη θολή ατμόσφαιρα είναι η απόφαση του δικαστηρίου, η οποία με τη σοφία του σκεπτικού της τονίζει ότι "η Κύπρος είναι ένας ημικατεχόμενος τόπος που διεξάγει έναν αγώνα άνισο έναντι ενός κατά πολύ υπέρτερου στρατιωτικά αντιπάλου. Η Κύπρος δεν έχει καθόλου περιθώρια ώστε να είναι δεκτική ή έστω ανεκτική σε τέτοια δραστηριότητα".

Αυτή η σοφία, όπως αποτυπώνεται λακωνικά με την απόφαση του δικαστηρίου, δε διασώζει μόνο την αξιοπρέπεια της κυπριακής δικαιοσύνης, αλλά οφείλει να φρονηματίσει όλους μας και κυρίως τους πολιτικούς και τους άλλους αξιωματούχους που ασκούν την εξουσία και εκπροσωπούν το κράτος μας. Γιατί, αν εμείς δεν

υπερασπιζόμαστε και δε σεβόμαστε την κυπριακή πολιτεία, γιατί θα πρέπει να αναμένουμε λοιπόν από τους ξένους να το πράξουν;

Τέλος, θέλω να τονίσουμε την ξεκάθαρη θέση μας ως Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ. Και η θέση είναι πως οι σχέσεις της Κύπρου με το Ισραήλ θέλουμε να είναι φιλικές και καλής γειτονίας, να είναι σχέσεις που να στηρίζονται όμως στον αμοιβαίο σεβασμό και να αναπτύσσονται προς το κοινό συμφέρον. Χωρίς υπονομεύσεις, χωρίς εχθρικές ενέργειες. Να συμβάλουμε από κοινού στην επικράτηση του δικαίου, της ειρήνης και της ασφάλειας στην ταραγμένη αυτή περιοχή, για να ζήσουν οι λαοί μας ειρηνικά και να συνεργαστούμε για ένα καλύτερο μέλλον για τις επόμενες γενεές.

Κύριοι συνάδελφοι, είναι κοινή συνείδηση σε όλους μας ότι περνάμε μια περίοδο αντικειμενικά δύσκολη, που γίνεται ακόμη δυσκολότερη λόγω της κλονισμένης αξιοπιστίας μας διεθνώς, τόσο ως Κύπρος όσο και ως ελληνισμός. Και δε χρειάζεται περαιτέρω επεξήγηση γιατί αυτές τις εποχές. Είναι γι' αυτό άλλωστε το λόγο που είναι διάχυτη στο λαό μας η ανησυχία και η αγωνία για το μέλλον αυτού του τόπου, που δε διαγράφεται καθόλου αισιόδοξο. Είναι γι' αυτό που χρειαζόμαστε περισσότερη σοβαρότητα και υπευθυνότητα. Λιγότερους αυτοσχεδιασμούς. Χρειαζόμαστε ηθικά ερείσματα και μια συλλογική και συνολική προσήλωση σε αρχές και αξίες, για να διαμορφώσουμε όλοι μαζί από κοινού μια πορεία σωτηρίας, για να αποκτήσουμε ως κράτος εγκυρότητα και αξιοπιστία, για να εμπνεύσουμε εμπιστοσύνη και να δώσουμε αξιοπρέπεια, προοπτική και ελπίδα στο λαό μας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το λόγο έχει τώρα ο κ. Κίκης Γιάγκου.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλο το σεβασμό εισηγούμαι ότι θα πρέπει να δίδεται εναλλάξ ο λόγος και όχι μόνο στους επικριτές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε νομίζω να είναι ένα κόμμα ο κ. Ηλιάδης και ο κ. Γιάγκου. Βάζω με τη σειρά τους ομιλητές, όπως μου εξητήθη. Μου έχει δοθεί μια σειρά και την ακολουθώ.

A. ΚΑΡΑΣ:

Εισηγούμαι κύριε Πρόεδρε, αν δε γίνεται αποδεκτό...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε νομίζω να γίνεται ζημιά. Ο κ. Κίκης Γιάγκου.

K. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Πολύπλοκο, ευαίσθητο και με πολλές προεκτάσεις είναι το θέμα, το οποίο καλούμαστε να συζητήσουμε σήμερα, καθώς άπτεται από τη μια των διπλωματικών μας σχέσεων με μια γειτονική χώρα και κατ' επέκταση και με ένα σύμπλεγμα άλλων γειτονικών χωρών και από την άλλη της ασφάλειας και της κυριαρχίας μας.

Ένας εκ των βασικών κανόνων των συμβάσεων για σχέσεις καλής γειτονίας είναι η μη ανάμειξη στα εσωτερικά της μιας χώρας από την άλλη, καθώς και ο σεβασμός της κυριαρχίας της μιας χώρας από την άλλη. Στη δική μας περίπτωση με το Ισραήλ, ενώ εμείς σεβόμαστε τους δύο πιο πάνω κανόνες, φαίνεται ότι οι Ισραηλινοί όχι μόνο δεν τους σέβονται, αλλά κάνουν ό,τι είναι δυνατό για να τους παραβιάζουν, εξυπηρετώντας από τη μια τα δικά τους συμφέροντα και από την άλλη τα συμφέροντα της πολύτιμης συμμάχου τους, της Τουρκίας. Η αυτοκρατορία του μεγάλου Ισραήλ, όπως αποκάλυψε η канаδική Ιντέλιτζενς Σέρβις το 1960, έχει περιλάβει και την Κύπρο. Απόρρητο έγγραφο που βρέθηκε στην αμερικανική πρεσβεία στην Τεχεράνη αποκαλύπτει την κατασκοπευτική εργασία των μυστικών υπηρεσιών του Ισραήλ και της Τουρκίας που

αφορά και την Κύπρο. Άλλο έγγραφο της ΣΙΑ που δημοσιεύτηκε στον περσικό τύπο αποκαλύπτει ότι η Μοσσάντ προσυπέγραψε συμφωνία ανταλλαγής πληροφοριών με την MIT το 1958. Η συμφωνία των δύο μυστικών υπηρεσιών προβλέπει όπως η Μοσσάντ παραχωρεί πληροφορίες που συλλέγει για την Κύπρο στη MIT, ενώ η MIT παραχωρεί πληροφορίες που συλλέγει για τις αραβικές χώρες.

Αποδεικτικό αυτού είναι τα πολύ πρόσφατα γεγονότα με την επίσκεψη του κ. Βάισμαν, την οποία επακολούθησε μερικές μέρες μετά η σύλληψη δύο Ισραηλινών κατασκόπων να παρακολουθούν απόρρητη στρατιωτική δραστηριότητα στο Ζύγι. Από τη μια μας διαβεβαίωναν για τα φιλικά τους αισθήματα και από την άλλη πρακτόρευαν σε βάρος της δικής μας κυριαρχίας και ασφάλειας ουσιώδεις θέσεις και δραστηριότητες για λογαριασμό της Τουρκίας. Η δράση των Ισραηλινών στην Κύπρο χρονολογείται από πολύ παλιά, από την προπραξικοπηματική, πραξικοπηματική και την περίοδο της εισβολής. Ισραηλινοί πράκτορες βρίσκονταν και τότε στο νησί και καθοδηγούσαν τα τουρκικά πολεμικά αεροσκάφη.

Όπως πληροφορούμαι, η δράση της Μοσσάντ στην Κύπρο ουδέποτε σταμάτησε. Οι Ισραηλινοί στην πραγματικότητα έχουν εγκαταστήσει μόνιμο σταθμό στην Κύπρο και έχουν περιλάβει μέσα στο δίκτυό τους ακόμα και Κύπριους, οι οποίοι συνειδητά παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε βάρος της πατρίδας τους. Είμαι σε θέση να γνωρίζω απόλυτα έγκυρα ότι πρώην υψηλόβαθμος αξιωματούχος ασφάλειας της Κυπριακής Δημοκρατίας φιλοξενούσε και φιλοξενεί πράκτορες της Μοσσάντ στο παραθαλάσσιο εξοχικό του. Επίσης επώνυμος που έχει άριστες σχέσεις με την κυβέρνηση έχει ως αποστολή του να καταγράφει εκτιμήσεις, αποφάσεις και δραστηριότητα της κυπριακής κυβέρνησης και να αποστέλλει εκθέσεις στο ανάλογο γραφείο της Μοσσάντ. Είπα ότι η Μοσσάντ σταθμεύει μόνιμα στην Κύπρο. Όπως έχω πληροφορηθεί, ένας από τους κυριότερους χώρους συγκέντρωσης των Ισραηλινών πρακτόρων και μετάδοσης

μηνυμάτων είναι η μαρίνα της Λάρνακας. Εκεί χρησιμοποιούνται τελευταίου τύπου ασύρματοι και άλλη τεχνολογία, με δυνατότητα σύνδεσης με ολόκληρο τον κόσμο. Η δυνατότητα να σταθμεύει κάποιος εκεί το ιδιωτικό του πλοιάριο με σχεδόν καθόλου έλεγχο παρέχει το καλύτερο έδαφος για τέτοιου είδους δραστηριότητες.

Παρενθετικά θα αναφέρω τι έγραψε στο βιβλίο του που τιτλοφορείται “Στα Άδυτα της Μοσσάντ” ο πρώην πράκτορας της οργάνωσης, Βίκτωρ Οστρόφσκι. Αφηγείται ο Οστρόφσκι: “Πήγα στην Κύπρο με το όνομα Τζέισον Μπάρτον. Μέχρι τα μισά με είχε πάει ισραηλινή τορπιλάκατος και μετά με πήρε ένα ιδιωτικό γιοτ στη μαρίνα της Λάρνακας και είχα άδεια εισόδου σαν να είχα μπει από αεροδρόμιο.” Δηλαδή ο πράκτορας της Μοσσάντ κρατούσε στα χέρια του πλαστό διαβατήριο με την επίσημη σφραγίδα της αρμόδιας υπηρεσίας του αεροδρομίου της Λάρνακας.

Για σκοπούς τεκμηρίωσης του ισχυρισμού μου, σας αναφέρω ενδεικτικά ότι από τις 8.1.1998 μέχρι τις 10.11.1998 κατέπλευσαν στη μαρίνα Λάρνακας διακόσια εβδομήντα δύο σκάφη ισραηλινής ιδιοκτησίας. Μετά τη σύλληψη των δύο πρακτόρων στο Ζύγι, απέπλευσαν εσπευσμένα δέκα οκτώ σκάφη και μέχρι πριν τρεις εβδομάδες στη μαρίνα υπήρχαν μόνο τρία. Το ένα με τριμελές πλήρωμα, το άλλο με πενταμελές και το τρίτο με πλήρωμα μόνο ένα άτομο. Όπως μου έχει αναφερθεί, στο τελευταίο σκάφος βρίσκεται αξιωματικός της Μοσσάντ που καθοδηγεί τα πληρώματα στα άλλα δύο σκάφη. Αξιοπρόσεκτο είναι επίσης ότι πέντε από τα σκάφη αυτά έφυγαν με πλήρωμα αριθμητικά περισσότερο από ό,τι έφεραν, ενώ έντεκα άλλα έφυγαν με πλήρωμα αριθμητικά λιγότερο σε σχέση με εκείνο που αφίχθηκαν. Επίσης, το πλήρωμα δύο σκαφών αναχώρησε από την Κύπρο με αεροπλάνο και τα σκάφη άγνωστο είναι τι έχουν απογίνει.

Στη μαρίνα της Λάρνακας δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός έλεγχος και έτσι φτάνουν εκεί με ιδιαίτερη ευκολία αξιωματικοί και άλλοι πράκτορες της Μοσσάντ για

σκοπούς εκπαίδευσης, πέρα από τη συλλογή πληροφοριών. Επίσης, από τη μαρίνα οι πράκτορες της Μοσσάντ επιδίδονται και σε λαθρεμπόριο αρχαιοτήτων. Πολύ πρόσφατα έγινε προσπάθεια για κλοπή σπάνιας ταφόπετρας και μεταφορά της στο εξωτερικό. Η αστυνομία έλαβε γνώση αυτής της δραστηριότητας και την απέτρεψε την τελευταία στιγμή, χωρίς όμως να φτάσει στην άκρη του νήματος. Πολύτιμες αρχαιότητες μεταφέρθηκαν πολλές φορές από τη μαρίνα κάτω από τη μύτη των αρχών ασφαλείας.

Η Μοσσάντ δραστηριοποιήθηκε και στο χώρο της εκκλησίας μας. Η περιβόητη Νίνα Πέτρος και ο φίλος του Μητροπολίτη Λεμεσού Πάτρικ, που βρέθηκε κάτω από άγνωστες συνθήκες νεκρός σε διαμέρισμα στη Λεμεσό, λέγεται ότι ήταν πράκτορες αυτής της οργάνωσης, με αποστολή τους το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος. Ο περιβόητος Ανδρέας Αντωνιάδης, άλλως Κεραυνός, με δηλώσεις του στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, παραδέχτηκε δημόσια ότι είναι πράκτορας της Ιντέλιτζεν Σέρβις και της Μοσσάντ. Με αυτό τον τρόπο κατάφεραν να παρουσιάσουν την Κύπρο ως νησί της παρανομίας και χώρο δραστηριότητας της διεθνούς μαφίας. Η υπόθεση στην οποία ενέπλεξαν και το Μητροπολίτη, αν και κανείς δεν μπορεί να μιλά με απόλυτη βεβαιότητα, ίσως να ήταν μια μεγάλη και επιτυχημένη αποστολή των πρακτόρων της Μοσσάντ.

Οι Ισραηλινοί πράκτορες μετείχαν και σε τρομοκρατικές ενέργειες στην Κύπρο, αφού είναι γνωστό ότι ανατίναξαν τα γραφεία της Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης στο νησί μας. Στην ανταρσία του 1963 – 64 σημαντικές πληροφορίες παρείχαν Εβραίοι, στα πλαίσια της μυστικής συμφωνίας του 1958 για συνεργασία της Μοσσάντ με την ΜΙΤ. Παράλληλα, μέσα σε έδαφος που ελέγχει η Δημοκρατία δολοφόνησαν πολλούς Άραβες, στελέχη ή φίλους της Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης. Συγκεκριμένα, στις 9.9.1974 δολοφονήθηκε ο

υπεύθυνος του γραφείου της Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης στη Λευκωσία Χουσεΐν Αλ Μπασίρ με βόμβα στο ξενοδοχείο ΟΛΥΜΠΙΚ.

Στις 18.2.1978, ημέρα Σάββατο, δολοφονήθηκε ο πρόεδρος του Κινήματος Αφροασιατικής Αλληλεγγύης, Γιουσούφ Ελ Σεμπάι, που έπεφτε νεκρός με δύο σφαίρες μπροστά στο περίπτερο του ξενοδοχείου ΧΙΛΤΟΝ στη Λευκωσία. Οι πληρωμένοι πράκτορες της Μοσσάντ ήταν οι Ζαγιέρ Χουσεΐν από το Κουβέιτ και Σαμίρ Μωχάμεντ από την Ιορδανία, που πληρώθηκαν εκατό χιλιάδες δολάρια για να δολοφονήσουν τον Ελ Σεμπάι. Τη δολοφονία του Σεμπάι επακολούθησε η γνωστή αεροπειρατεία σε σκάφος των Κυπριακών Αερογραμμών, την οποία έκαναν οι δύο δολοφόνοι. Σύμφωνα με μαρτυρία, στο αεροσκάφος των Κυπριακών Αερογραμμών οι Εβραίοι παρακολουθούσαν με ειδικά μηχανήματα όλα τα σήματα και τις συνομιλίες. Όπως είναι γνωστό, η αεροπειρατεία κατέληξε σε μακελλειό, αφού σκοτώθηκε ένας λόχος επίλεκτων Αιγυπτίων κομάντος. Τόσο τη δολοφονία όσο και την αεροπειρατεία οργάνωσαν εκ μέρους της ΣΙΑ ο Τζον Λαντ, εκ μέρους της Μοσσάντ ο Αμππούλ Χανούκ και εκ μέρους της Αιγύπτου ο στρατιωτικός ακόλουθος της αιγυπτιακής πρεσβείας Φαρούκ Τακί. Ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας κ. Ανδρέας Παπανδρέου, αντιδρώντας μετά τα γεγονότα, είπε και τα εξής: «Αταλάντευτος παραμένει ο στόχος των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής να υποσκάψουν το κύρος του κυπριακού κράτους και να ενισχύσουν τις τουρκικές βλέψεις στη μεγαλόνησο».

Στις 15.12.1979 δολοφονήθηκε ο Σάμι Τουκάν, 2ος Γραμματέας της Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης στη Λευκωσία, καθώς και οι Αμπού Σαφουάτ και Ιμπραχίμ Αμππούλ Αζίζ. Στις 3.1.1981 τοποθετήθηκε βόμβα στο αυτοκίνητο του Χάνι Αλ Χίντι που τον τραυμάτισε σοβαρά, για να μεταφερθεί σε νοσοκομείο της Βηρυτού. Ένας Ισραηλινός, ο Μόσιε Παβλί, κάτοχος канаδικού διαβατηρίου, καταδικάστηκε για

την υπόθεση αυτή σε δύο χρόνια φυλάκιση το Μάιο του 1981 και μετά από επτά μήνες απελάθηκε.

Στις 17.7.1985 τοποθετήθηκε βόμβα στο μπαλκόνι του σπιτιού του σημερινού γραμματέα της Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης στη Λευκωσία, Μαλάδ, που τραυμάτισε σοβαρά το θείο του.

Στις 13.2.1987 δύο Ισραηλινοί φωτορεπόρτερ συλλαμβάνονται μαζί με τον Κύπριο δημοσιογράφο Αλέκο Κωνσταντινίδη έξω από τα γραφεία του Κέντρου Ερευνών της Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης. Κατέχουν φωτογραφίες του κτιρίου και αφήνονται ελεύθεροι μετά από σύντομη ανάκριση.

Στις 14.2.1988 τοποθετήθηκε βόμβα σε αυτοκίνητο του οποίου επέβαιναν τρεις Παλαιστίνιοι και τους σκοτώνει. Τα ονόματα των νεκρών είναι Μαρουάν, Χαμντί και Αμπού Χασάν. Μια ημέρα αργότερα, στις 15.2.1988, τοποθετήθηκε βόμβα στο πλοίο «ΣΟΛΦΡΙΝΙ», που μετέφερε Παλαιστίνιους στην πατρίδα τους.

Στις 23.4.1991 τέσσερις Ισραηλινοί συνελήφθησαν για παγίδευση τηλεφώνων της πρεσβείας του Ιράν στη Λευκωσία. Σε δέκα ημέρες από τη σύλληψή τους απελάθηκαν.

Στις 4.4.1997 ένας ξένος υπήκοος, ο Κάτο Κοσάκου, βρίσκεται νεκρός στη θάλασσα και η όλη υπόθεση παρουσιάζεται σαν αυτοκτονία. Στην πραγματικότητα πρόκειται για δολοφονία της Μοσσάντ που είχε σχέση με επανεξαγωγή σκληρών ναρκωτικών, δηλαδή οπίου.

Και ο μακρύς κατάλογος των δολοφονικών και άλλων ενεργειών δολιοφθοράς της Μοσσάντ στην Κύπρο δε λείει να τελειώσει. Αντιθέτως, στα πλαίσια της συνεργασίας με την Τουρκία φαίνεται να αναβαθμίζεται και να αποκτά ολοένα και νεότερους στόχους, όπως αποδεικνύει η σύλληψη των δύο πρακτόρων στο Ζύγι.

Ακόμα μια περίπτωση πρωτοφανούς δραστηριότητας της Μοσσάντ στο νησί μας και της ασέβειας του κράτους του Ισραήλ προς την Κυπριακή Δημοκρατία είναι η εξής:

Πριν από μερικούς μήνες κατακυρώθηκε προσφορά για εγκατάσταση του συστήματος ασφάλειας της ΣΥΤΑ σε ισραηλινό οίκο. Οι Ισραηλινοί μας έστειλαν πράκτορες της Μοσσάντ ως τεχνικούς και, επειδή οι εγκαταστάσεις που θα έκαναν βρίσκονταν κοντά σε ραντάρ της Εθνικής Φρουράς, ρωτούσαν διάφορες ύποπτες ερωτήσεις. Έγινε η σχετική καταγγελία στην αστυνομία και επενέβη η ΚΥΠ, με αποτέλεσμα να ακυρωθεί το συμβόλαιο. Οι Ισραηλινοί είχαν τότε το θράσος να αποταθούν στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και να απειλήσουν με οικονομικές κυρώσεις.

Φέρω υπόψη σας επίσης ότι στις 14 Φεβρουαρίου 1985 το πλοιάριο "ΛΙΝΑ", στο οποίο επέβαιναν τέσσερις Κύπριοι, οι Πέτρος Χατζητπουλή, Ανδρέας Στυλιανού, η αρραβωνιαστικιά του Κωνσταντίνα Μηλιώτου και ο Νίκος Κυριάκου, και έξι αλλοδαποί χάθηκε στα ανοικτά του Ισραήλ, αφού απέπλευσε από το λιμάνι Λεμεσού. Άγνωστο είναι τι μετέφερε το πλοιάριο, αλλά αυτό που έχει σημασία είναι πως πέντε Ινδοί διασώθηκαν, ενώ οι τέσσερις Κύπριοι μαζί με ένα Σρι Λανκέζο παρέμειναν αγνοούμενοι.

Έγιναν έρευνες τότε από πλευράς κυβέρνησης, αλλά δεν κατέστη δυνατό οι ισραηλινές αρχές να πληροφορήσουν τι ακριβώς συνέβη με τους αγνοούμενους. Στο μεταξύ συγγενής του ενός εκ των τεσσάρων, κατόπιν δικών του προσωπικών ενεργειών και αφού ξόδεψε πολλά λεφτά, πληροφορήθηκε ότι οι αγνοούμενοι ζουν και κρατούνται σε φυλακή υψίστης ασφάλειας έξω από το Τελ Αβίβ. Από τότε που χάθηκε το πλοιάριο, οι Ισραηλινοί δε συνεργάστηκαν καθόλου για τη διακρίβωση της τύχης αυτών των ατόμων. Τώρα η κυβέρνηση οφείλει να ανακινήσει αυτό το θέμα, γιατί οι αγνοούμενοι έχουν παιδιά και συζύγους που τους περιμένουν. Από την άλλη, αυτό είναι ένα μάθημα για την κυβέρνηση, να δει πόσο μας σέβεται και μας υπολογίζει το Ισραήλ, όταν δε δίδει πληροφορίες για Κύπριους πολίτες που χάθηκαν στην επικράτειά της.

Το Γενάρη του 1978 συνελήφθη από τους Ισραηλίτες ο δημοσιογράφος της ΧΑΡΑΥΓΗΣ Παναγιώτης Πασχάλης, ο οποίος βρισκόταν στο Ισραήλ για

δημοσιογραφική αποστολή. Ο Παναγιώτης Πασχάλη καταδικάστηκε σε πέντε χρόνια φυλάκιση και οδηγήθηκε στα μπουντρούμια του Ισραήλ, όπου έκατσε για δυόμισι περίπου χρόνια, χωρίς να στοιχειοθετηθεί σε βάρος του πραγματική υπόθεση. Οι Ισραηλίτες αγνόησαν τότε τη διεθνή κατακραυγή για απελευθέρωση του δημοσιογράφου.

Κύριοι συνάδελφοι,

Μερικούς μήνες πριν είδε το φως της δημοσιότητας η δράση των πρακτόρων της Μοσσάντ στο αεροδρόμιο Λάρνακας, κατόπιν προσωπικής σχετικής καταγγελίας. Μιλούσα για ασύδοτη δράση των Ισραηλινών στην Κύπρο και τόνιζα ότι πρόκειται για εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων στη Μοσσάντ από πλευράς της κυβέρνησης. Ο εκπρόσωπος τύπου της αστυνομίας κ. Γλαύκος Ξένος μου απαντούσε τότε δημόσια ότι δεν υπάρχουν πράκτορες στην Κύπρο αλλά άνδρες ασφάλειας των ισραηλινών αερογραμμών, που κινούνται μέσα στα πλαίσια της κυπριακής νομοθεσίας.

Πριν από δύο περίπου μήνες είδε το φως της δημοσιότητας απόρρητη έκθεση της ΚΥΠ, που συντάχθηκε μόνο για παρουσίαση στο Υπουργικό Συμβούλιο, στην οποία υπήρχε η απαίτηση να παύσουν αμέσως τα δικαιώματα που δόθηκαν στους πράκτορες της Μοσσάντ στα αεροδρόμιά μας.

Το 1981 προσγειώθηκε στο αεροδρόμιο Λάρνακας ένα ισραηλινό Μπόινγκ 707 που δηλώθηκε ως εμπορικό μεταγωγικό. Στην πραγματικότητα επρόκειτο για αεροσκάφος που ανεφοδίασε στον αέρα δύο ισραηλινά μαχητικά κατά την επιχείρηση της ανατίναξης του πυρηνικού εργοστασίου του Ιράκ και για κάλυψη χρησιμοποιήθηκε το αεροδρόμιο Λάρνακας, καθώς έπρεπε να φανεί σαν μια συνηθισμένη πτήση.

Στην αστυνομία ή δεν ξέρουν τι τους γίνεται και μας κοροϊδεύουν ή υπάρχει σαφές πρόβλημα ασφάλειας και συντονισμού στο νησί μας. Πιστεύω ότι συμβαίνει το δεύτερο. Η τελευταία σύλληψη των δύο Ισραηλινών έρχεται κατόπιν ευαισθητοποίησης πολιτών

που είδαν ύποπτες κινήσεις και ειδοποίησαν την αστυνομία. Οι αρχές ασφαλείας είχαν τους τελευταίους μήνες πολλές τέτοιες πληροφορίες ότι κατά κύματα πράκτορες Ισραηλινοί βρίσκονταν στην Κύπρο και “κτένιζαν” το νησί από τη μια άκρη στην άλλη. Συγκεκριμένες πληροφορίες έλεγαν ότι ιδιαίτερη κίνηση πρακτόρων υπήρχε στην περιοχή Ασγάτας και Λυθροδόντα. Κανένα μέτρο δεν έλαβε η αστυνομία μας. Χαρακτηριστικά σας λέω ότι κτηνοτρόφοι από την περιοχή Κοφίνου ειδοποίησαν την αστυνομία για ύποπτες κινήσεις αγνώστων ανθρώπων που σχημάτιζαν διάφορα σήματα στο έδαφος σε περιοχή ιδιαίτερα ευαίσθητη από στρατιωτικής άποψης και η αστυνομία ευαισθητοποιήθηκε τρεις ημέρες μετά. Τότε μόνο ειδοποιήθηκε και η Εθνική Φρουρά, αξιωματικοί της οποίας φωτογράφισαν και μελέτησαν επισταμένα τα διάφορα σχήματα, για να αντιληφθούν ότι επρόκειτο για αναγνωριστικά σήματα που κάλλιστα μπορούσαν να φωτογραφηθούν από τον αέρα, προκειμένου καίρια σημεία της Εθνικής Φρουράς να χαρτογραφηθούν και να αποτελέσουν ακριβή στόχο.

Έχω την εντύπωση ότι η κυβέρνηση υπνώνει. Μόνο και μόνο το γεγονός ότι το Ισραήλ ανέπτυξε στρατιωτική συνεργασία με την Τουρκία θα έπρεπε να τη θορυβήσει και να πάρει συγκεκριμένα μέτρα ασφαλείας. Γύρω μας δημιουργήθηκε ουσιαστικά ένας επικίνδυνος άξονας δύο κρατών, εκ των οποίων το ένα είναι ο κατακτητής της μισής Κύπρου και το άλλο είναι φίλος, σύμμαχος και υποστηρικτής του.

Ακόμα μια απόδειξη ότι λειτουργεί ο άξονας Τουρκίας - Ισραήλ σε βάρος της Κύπρου είναι ο περίπλους τουρκικού πολεμικού πλοίου μεταξύ Λεμεσού και Λάρνακας στη διάρκεια της άσκησης ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ. Ενώ οι Ισραηλινοί έκαναν κατασκοπία στα εδάφη πάνω στα οποία διεξαγόταν η άσκηση, οι Τούρκοι ήταν συντονισμένοι μαζί τους από τη θάλασσα. Θέλω να σημειώσω στο σημείο αυτό, ακόμα ένα συναφές στοιχείο που αποδεικνύει την ανεπάρκειά μας. Η ακταιωρός ΣΑΛΑΜΙΣ, που ειδοποιήθηκε για τις κινήσεις του τουρκικού πολεμικού, δεν κατέστη δυνατό να αποπλεύσει από το λιμάνι

λόγω μηχανικής βλάβης που υφίστατο από καιρό και την κρατούσε ακινητοποιημένη. Το κόστος για την επιδιόρθωση ήταν £2.500 μόνο.

Το Ισραήλ προμήθευσε την Τουρκία με πυραύλους ΠΟΠΑΪ, ενώ οι δύο χώρες μαζί προχώρησαν σε συμπαραγωγή πυραύλων ΝΤΕΛΑΪΛΑ ως αντίδοτο στους Ες-300. Στη συμφωνία των δύο κρατών για συνεργασία περιλαμβάνεται πρόνοια για ανταλλαγή πληροφοριών που αφορούν την ασφάλεια των δύο κρατών. Και η Κύπρος και οι εξοπλισμοί της αποτελούν για την Άγκυρα μόνιμη έγνοια. Μπροστά σ' αυτή τη συμφωνία, μπροστά στις πληροφορίες για κατασκοπεία θέσεων της Εθνικής Φρουράς, η κυβέρνηση, αντί να λάβει διακριτικά ορισμένα μέτρα, συνέχισε να παραχωρεί υπερπρονόμια στους Ισραηλινούς πράκτορες στα αεροδρόμιά μας.

Αν η κυβέρνηση αισθάνεται ότι δεν μπορεί να διασφαλίσει την ασφάλεια των πολιτών της, καθώς και ξένων πολιτών στο έδαφος που ελέγχει, τότε η πιο σοφή λύση θα ήταν η παραίτησή της και η αντικατάστασή της από μια άλλη. Γιατί ο τρόπος με τον οποίο ενήργησε η κυβέρνηση κάθε άλλο παρά διασφάλισε την αξιοπρέπεια και το κύρος της Κύπρου. Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά, δημοσιοποιείται από καθημερινή εφημερίδα ότι το Υπουργείο Εσωτερικών, μετά την υπόθεση κατασκοπίας, εισηγήθηκε με πρότασή του στο Υπουργικό Συμβούλιο τη συνεργασία με τον οίκο συμβούλων "DEMCO" από το Ισραήλ, σχετικά με το θέμα της αναδιοργάνωσης της πολιτικής άμυνας του τόπου μας. Μάλιστα η συνεργασία ξεκίνησε από πριν, καθώς ο εν λόγω ισραηλινός οίκος υπέβαλε αρχική μελέτη το Σεπτέμβριο του 1997, για την οποία καταβλήθηκε το ποσό των £224.000. Το Υπουργείο Εσωτερικών εισηγείται περαιτέρω όπως οι υπηρεσίες των Ισραηλινών χρησιμοποιηθούν και για την ετοιμασία μελέτης για τη δομή της Πολιτικής Άμυνας! Τελικά αυτό τι αποκαλείται; Αφέλεια ή βλακεία; Ποια λέξη χαρακτηρίζει τέτοιου είδους συνεργασίες; Με λίγα λόγια, δε φτάνει που μας κατασκοπεύουν, θα μας φτιάχνουν οι ίδιοι τα υποτιθέμενα μυστικά μας, για να τα ξέρουν

από το πρώτο χέρι και από την ίσια και από την ανάποδη. Και βέβαια γι' αυτό θα τους αδροπληρώνουμε.

Με την απόφασή της η κυβέρνηση Κληρίδη και τη συγκατάθεση του Γενικού Εισαγγελέα να απαλλάξει των κατηγοριών της κατασκοπίας τους πράκτορες της Μοσσάντ έθαψε τους νόμους του κράτους. Και υπενθυμίζω σε όλους τα σοφά λόγια του Αριστοτέλη: “Εκεί που δε λειτουργούν οι νόμοι, δεν πρέπει να μιλούμε για κράτος”. Μας έχουν εξευτελίσει οι κυβερνώντες. Με τα συγχωροχάρτια της κυβέρνησης και του Γενικού Εισαγγελέα παραβιάζεται βάνουσα η ίση μεταχείριση των πολιτών, η ισόρροπη εφαρμογή των νόμων και η ισομερής δίωξη των παρανομούντων. Ο κυπριακός λαός νιώθει να εξευτελίζεται και η αξιοπρέπειά του να καταπατείται και να καταρρακώνεται όπως και το 1974.

Επικαλείται ο Γενικός Εισαγγελέας λόγους ελλιπούς μαρτυρίας για την απόσυρση των κατηγοριών της κατασκοπίας από τους Ισραηλινούς. Τούτο είναι ανεδαφικό και δεν πείθει. Η υπόθεση εξετάστηκε από την αστυνομία, η οποία αποφάνθηκε ότι στοιχειοθετείτο η κατηγορία της κατασκοπίας. Διαβιβάστηκε ο φάκελος στο Γενικό Εισαγγελέα, ο οποίος συμφώνησε με την αστυνομία ότι στοιχειοθετείτο το έγκλημα της κατασκοπίας και διέταξε την ποινική δίωξη. Η υπόθεση καταχωρήθηκε στο δικαστήριο, όπου ο επαρχιακός δικαστής, αφού μελέτησε την υπάρχουσα μαρτυρία και με τη σύμφωνο γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα, παρέκαμψε την προανάκριση και έστειλε τους κατηγορούμενους για εκδίκηση από το Κακουργιοδικείο. Προτού ακουστεί οποιαδήποτε μαρτυρία η οποία ενισχύει τη μαρτυρία της κατηγορούσας αρχής για κατασκοπία, ο Γενικός Εισαγγελέας απέσυρε τις σχετικές κατηγορίες.

Πολύ αδέξια ο Γενικός Εισαγγελέας και οι κυβερνώντες προσπάθησαν να μας πείσουν ότι δεν υπήρξαν παρεμβάσεις στις αποφάσεις τους, ξεχνώντας τι ακριβώς οι ίδιοι αποκάλυψαν στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, την ίδια ημέρα που απέσυραν τις

κατηγορίες. Μίλησαν για “πιέσεις ανωτάτου επιπέδου στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και το Γενικό Εισαγγελέα από το εβραϊκό λόμπι της Αμερικής, από ευρωπαϊκές πρωτεύουσες και από την κυβέρνηση του Ισραήλ”. Όταν αντιλήφθηκαν την γκάφα τους, προσπάθησαν να περάσουν την παραπληροφόρηση, για να μειώσουν τις κακές εντυπώσεις εις βάρος τους. Τέλος ακούσαμε τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης να δηλώνει στα μέσα μαζικής ενημέρωσης ότι “εμείς κάναμε το καθήκον μας”, υπονοώντας ότι η αστυνομία έκαμε σωστά τη δουλειά της, σε αντίθεση με κάποιους άλλους. Επικαλέστηκε ο Γενικός Εισαγγελέας ότι στους χάρτες που κατείχαν οι πράκτορες της Μοσσάντ υπήρχε ένας κύκλος εκατόν είκοσι μιλίων, στον οποίο συμπεριλαμβάνονταν τουριστικά μέρη και άλλα και ότι με αυτό το τεκμήριο δεν μπορούσε να αποδείξει την κατασκοπία. Ρωτώ το Γενικό Εισαγγελέα εάν, όταν λάμβανε την αρχική απόφασή του για ποινική δίωξη των Ισραηλινών, δεν ήταν στην κατοχή της κατηγορούσας αρχής ο χάρτης με τον κύκλο. Ήταν και παραήταν. Τώρα είναι που προσπάθησαν να τον τετραγωνίσουν και, τετραγωνίζοντάς τον, απέσυραν την κατηγορία της κατασκοπίας.

Δε λέω, οι σχέσεις φιλίας και καλής γειτονίας θα πρέπει να διατηρούνται με γειτονικά κράτη, όμως ποτέ σε βάρος της εθνικής κυριαρχίας και της αξιοπρέπειας του κράτους μας. Ουσιαστικά οι Ισραηλινοί εκμεταλλεύτηκαν τις καλές προθέσεις αλλά και την αφέλεια και την έλλειψη διορατικότητας της κυβέρνησής μας, που άφησε την Κύπρο ξέφραγο αμπέλι και πεδίο για όργωμα γης. Φανταστείτε πόσες πληροφορίες έδωσαν οι Ισραηλινοί από παραλείψεις της κυβέρνησής μας για να ικανοποιήσουν τους Τούρκους. Πληροφορίες πάνω σε ευαίσθητα θέματα ασφαλείας, που σίγουρα καθιστούν σήμερα την Τουρκία ακριβή γνώστη των όποιων σχεδιασμών μας.

Δεν μπορώ να μη σχολιάσω την πρόσφατη παρατήρηση του Προέδρου της Δημοκρατίας προς δημοσιογράφο, ότι τάχα με τις ερωτήσεις του υποβοηθά τους ξένους

πράκτορες για το θέμα των πυραύλων Ες-300. Ο Πρόεδρος έκανε επίδειξη φτηνού λαϊκισμού, αφού οι ξένοι πράκτορες, όπως τα ίδια τα γεγονότα αποδεικνύουν, βρήκαν πρόσφορο έδαφος να δρουν στην Κύπρο κατόπιν φοβερών παραλείψεων της κυβέρνησής του αλλά και ακράτειας λόγων του ιδίου. Θα μείνει στην ιστορία η αποκάλυψη για την αεροπορική βάση στην Πάφο, για την άφιξη ελληνικών αρμάτων με τα πληρώματά τους κατά τη διάρκεια προεκλογικής συγκέντρωσης του κ. Κληρίδη στο Λονδίνο αλλά και η πρόσφατη αποκάλυψη για τη ναυτική βάση στο Ζύγι.

Κλείνοντας, θα ήθελα να υπενθυμίσω το σχέδιο του Θεόδωρου Χέρτζιλ, που προνοούσε οι Ελληνοκύπριοι να μεταναστεύσουν στην Ελλάδα, οι Τουρκοκύπριοι στην Τουρκία, οι Εβραίοι να αγοράσουν τη γη των Κυπρίων και να εγκατασταθούν στο νησί. Το αμερικάνικο περιοδικό "Νιουζ-Γουίκ" το 1975 αποκάλυψε ότι αυτό το εξωφρενικό σχέδιο το πρότεινε ο σιωνιστής Κίσσιγκερ μετά το πραξικόπημα και την εισβολή.

Ευχαριστώ πολύ.

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης του κ. Κίκη Γιάγκου, τον Πρόεδρο αντικατέστησε στην έδρα του ο κ. Αβραάμ Αντωνίου.)

A. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε συνάδελφε, μια ερώτηση μόνο, αν μου επιτρέπετε.

K. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Όχι.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ. Επειδή εδώ είχαμε μια εκτενή αναφορά του συναδέλφου κ. Γιάγκου και επειδή ο κ. Καράς, που είναι ο επόμενος ομιλητής, έχει υποχρέωση και πρέπει να αποχωρήσει, έχω εισήγηση να τερματίσουμε εδώ τη

συζήτηση και να επανέλθουμε την προσεχή βδομάδα για να συνεχίσουμε. Να θεωρήσω ότι γίνεται αποδεκτή η εισήγηση;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ωραία! Φτάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας. Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 4 Μαρτίου, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Δημόσιων Δανείων Νόμος του 1999.
- 2) Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης Νόμος του 1999.
- 3) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1998.
- 4) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1999.
- 5) Ο περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμος του 1997.
- 6) Ο περί της Κατοχής, Χρήσης και Ανακοίνωσης Προνομιακών Εμπιστευτικών Πληροφοριών, περί της Εποπτικής Αρμοδιότητας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και περί Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1995.
- 7) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (Κυρωτικός) Νόμος του

1999.

- 8) Ο περί Αρχαιοτήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 9) Ο περί Βοηθών Καταστημάτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 10) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.
- 11) Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1999.
- 12) Ο περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 13) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Διάρθρωσις και Όροι Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (12.11.1998). (Συνέχιση της συζήτησης).
- 2) “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σ’ αυτή την περιοχή”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη).
(4.2.1999).

- 3) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964, αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της Ειρηνευτικής Δύναμης της UNFICYP”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).
- 4) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (4.2.1999).
- 5) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).
- 6) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου

Παπαδόπουλου). (11.2.99).

- 7) “Κυπριακή παιδεία - προβλήματα και προοπτικές”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (11.2.99).
- 8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998). (Συνέχιση της συζήτησης).
- 9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (Πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής).
(26.10.98).
- 10) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το

αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου). (11.11.98).

- 11) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η στάση της κυβέρνησης έναντι των προβλημάτων του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και οι προθέσεις της στο θέμα της σφαγής των ζώων και της υγιεινής του κρέατος”. (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Χρ. Μαυροκορδάτου). (19.9.96).

Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 6.56 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο

των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης
Ερωτοκρίτου Ρίκκος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδώρου Δώρος
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιττής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισιδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Γιαννάκης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσος
Παπακώστας Κώστας

Παρισινός Ανδρέας

Πιπτοκοπίτης Νίκος

Πουργουρίδης Χρήστος

Προδρόμου Πρόδρομος

Σαμμούτας Ευάγγελος

Ρότσας Χρίστος

Στυλιανού Στέλιος

Συλλούρης Δημήτρης

Τυρίμος Κυριάκος

Φιλίππου Ανδρέας

Χάσικος Σωκράτης

Χατζηγεωργίου Γιώργος

Χατζηγεωργίου Τάκης

Χατζηγιάννης Σοφοκλής

Χατζηδημητρίου Τάκης

Χρίστου Ανδρέας

Χριστόφιας Δημήτρης

Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πετρός

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Ανακοίνωση από τον Προεδρεύοντα κ. Α. Αντωνίου της σύνθεσης της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.

- 2) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Νεολαίας Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Γ. Λιλλήκας, Λ. Χριστοφόρου, Α. Παρισινός, Κ. Καζαμίας, Ν. Μουσιούππας, Δ. Θεοδώρου) και ψήφισή του σε νόμο.
- 3) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Τ. Χατζηδημητρίου, Π. Δημητρίου, Μ. Ματσάκης, Α. Αντωνίου, Α. Παρισινός, Ν. Πιττοκοπίτης, Δ. Χριστόφιας, Γ. Αγαπίου) και ψήφισή του σε νόμο.
- 4) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εγγραφής Επαγγελματιών Ψυχολόγων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 5) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου (Όροι Πρόσληψης και Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 6) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Γενικού Γραμματειακού Προσωπικού - Θέσεις Πρώτης Στενογράφου, Ανώτερης Στενογράφου και Στενογράφου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”, οι σύντομες παρατηρήσεις του κ. Α. Γεωργίου και της κ. Α. Βασιλείου και έγκρισή τους.
- 7) Έκθεση για το θέμα “Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου για το μήνα Φεβρουάριο του 1999”, η συζήτησή που ακολούθησε (Κ. Καζαμίας, Ν. Μουσιούππας, Π. Δημητρίου, Β. Λυσσαρίδης, Α. Χρίστου, Πρόεδρος) και έγκριση της απόφασης.
- 8) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 9) Συνέχιση της συζήτησης (Δ. Ηλιάδης, Κ. Γιάγκου) του θέματος “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας”.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 4ης Μαρτίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.31 μ.μ.)

Αρ. 22

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας. Παρακαλώ το Γραμματέα να διαπιστώσει κατά πόσο υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αρχίζουμε με τη νομοθετική εργασία με πρώτο θέμα τον περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Δημοσίων Δανείων Νόμο του 1999. Να παρακαλέσω τον πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών να διαβάσει την έκθεση.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Είναι γεγονός που πρέπει να σημειωθεί αυτό, ότι θα διαβάσει την έκθεση.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Αυτό το γεγονός συνέβη πολλές φορές, κύριε Κατσουρίδη. Επομένως, σημειώθηκε προ καιρού.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κάθε φορά σημειώνεται.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούπτας, αναπληρωτής πρόεδρος

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε την 1η Μαρτίου 1999 παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών και του Γενικού Λογιστή. Παρών ήταν επίσης και ο βουλευτής κ. Μάριος Ματσάκης.

Ο προϋπολογισμός του Ταμείου Δημόσιων Δανείων για το 1999 προβλέπει έσοδα ύψους £9.842.670, τα οποία θα προέλθουν κυρίως από αποπληρωμές δανείων και τόκους, ενώ οι δαπάνες του υπολογίζονται σε £9.516.205 και προορίζονται να διατεθούν κυρίως για την παροχή νέων δανείων, για διοικητικά έξοδα, τόκους, προμήθειες και έξοδα μηχανογράφησης. Ο προϋπολογισμός του ταμείου παρουσιάζει πλεόνασμα ύψους £326.465.

Όπως είναι γνωστό, σκοπός του ταμείου είναι η παροχή δανείων κυρίως για την

εκτέλεση έργων δημόσιας ωφέλειας και για διάφορους σκοπούς, με βάση εγκριμένα κυβερνητικά σχέδια δανειοδότησης που συμβάλλουν στην ανάπτυξη της Κύπρου. Το ταμείο χρηματοδοτείται κυρίως από τους τόκους και τα κεφάλαια που εισπράττονται από τους δανειζομένους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού διεξήλθε τις επιμέρους πρόνοιες του υπό συζήτηση προϋπολογισμού, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Δημόσιων Δανείων ποσού £9.516.205 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 4 και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας εγκρίνονται. Προχωρήστε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου

Δημόσιων Δανείων Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 2 θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Χρηματοδότησεως Στέγης Νόμος του 1999". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο Σώμα.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ ΝΟΜΟΣ
ΤΟΥ 1999"**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούττας, αναπληρωτής πρόεδρος

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε την 1η Μαρτίου 1999. Στη συνεδρία παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς επίσης ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου και εκπρόσωποι της διεύθυνσης του Οργανισμού

Χρηματοδοτήσεως Στέγης. Στη συνεδρίαση ήταν παρών και ο βουλευτής κ. Μάριος Ματσάκης.

Ο προϋπολογισμός του οργανισμού αυτού, όπως κατατέθηκε στη Βουλή, προβλέπει έσοδα ύψους £3.997.250, που προέρχονται κυρίως από τόκους, και έξοδα ύψους £1.906.055, που προγραμματίζεται να διατεθούν κυρίως για αποδοχές προσωπικού, για λειτουργικές δαπάνες και εξοπλισμό, καθώς και για αγορά οικοπέδου για την ανέγερση ιδιόκτητων γραφείων του οργανισμού.

Με την ευκαιρία της συζήτησης του πιο πάνω προϋπολογισμού, ο πρόεδρος του οργανισμού κατέθεσε στην επιτροπή λεπτομέρειες και επεξηγήσεις αναφορικά με τα σχέδια που ο οργανισμός προσφέρει για τις στεγαστικές ανάγκες των χαμηλών εισοδηματικά τάξεων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού διεξήλθε τις επιμέρους πρόνοιες του προϋπολογισμού του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου για την κατά νόμο έγκριση του εν λόγω προϋπολογισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ο προϋπολογισμός του Οργανισμού Χρηματοδότησης Στέγης για ακόμα μια χρονιά αποδεικνύει την ευρωστία του ημικρατικού αυτού οργανισμού, ο οποίος επιβεβαιώνει τον κανόνα ότι οι ημικρατικοί οργανισμοί δεν είναι χρεοκοπημένοι οργανισμοί, δεν είναι χρεοκοπημένοι φορείς της κοινωνίας μας, όσον αφορά την υλοποίηση του κοινωνικού τους έργου: Παρουσιάζει ένα πλεόνασμα £2.000.000, και θα

θέλαμε να εκφράσουμε την ευαρέσκειά μας και προς το συμβούλιο του οργανισμού και προς τη διοίκησή του.

Πιστεύουμε ότι οι σκοποί για τους οποίους έχει δημιουργηθεί σε μεγάλο βαθμό υλοποιούνται. Όμως, υπάρχουν ορισμένες πτυχές, ορισμένες πλευρές των οικιστικών, των στεγαστικών αναγκών της κοινωνίας μας που ο οργανισμός αυτός εξακολουθεί για διάφορους λόγους να μην περιλαμβάνει μέσα στα σχέδιά του.

Θα αναφέρω ότι η τελευταία έρευνα που έγινε αποδεικνύει ότι το 65% των Κυπρίων έχει ιδιόκτητη στέγη, ένα 18% περίπου -μπορεί να είναι γύρω στο 16%-χρησιμοποιεί τις προσφυγικές κατοικίες και το υπόλοιπο, ένα 12%, περίπου, με 13%, ενοικιάζει κατοικία. Δηλαδή, ένα υπολογίσιμο μέρος του πληθυσμού μας δεν έχει ιδιόκτητη στέγη και κυρίως αυτά τα στρώματα είναι οι νέες οικογένειες, οι νεοδημιουργηθείσες οικογένειες, και οι οικογένειες με, κατά τεκμήριο, χαμηλά εισοδήματα.

Έχω την εντύπωση ότι ορισμένα θέματα, ορισμένες πλευρές αυτού του θέματος θα μπορούσε ο οργανισμός να τις μελετήσει και να τις περιλάβει στα επόμενα σχέδιά του. Τι συγκεκριμένα:

Το πρώτο είναι η επιχορήγηση του επιτοκίου. Με βάση διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου πριν ένα χρόνο, το Γενάρη του 1998, επιχορηγείται το επιτόκιο κατά δύο μονάδες, κατά μιάμιση μονάδα, κατά μία μονάδα, ανάλογα με την εισοδηματική τάξη: μέχρι £1.000 ακαθάριστο εισόδημα επιχορηγείται κατά 2%, μέχρι £11.000 επιχορηγείται κατά 1,5%, από £11.000 μέχρι £13.000 κατά 1% και ούτω καθεξής.

Έχουμε την εντύπωση ότι αυτή η επιχορήγηση είναι χαμηλή -και δίνεται από τον οργανισμό. Είναι χαμηλή, γιατί άλλα σχέδια οικιστικά ... για παράδειγμα, με αυτό το σχέδιο το οποίο παίρνουν οι εκτοπισμένοι από το φορέα εκτοπισθέντων, από τον

οργανισμό εκτοπισθέντων, δίνονται δάνεια προς 4,5% επιτόκιο, ανεξαρτήτως εισοδηματικής τάξης. Καλώς δίνονται -δεν είναι αυτό που συζητούμε. Αλλά, αν από εκεί ένας οικονομικά ευκατάστατος άνθρωπος παίρνει δάνειο με 4,5%, γιατί από τον οργανισμό η χορηγία του επιτοκίου να είναι τόσο περιορισμένη; Και η άποψή μας είναι ότι θα μπορούσε όσο ποσοστό επιχορηγεί ο οργανισμός άλλο τόσο ποσοστό να επιχορηγεί και η κυβέρνηση -αυτό είναι το πρώτο.

Το δεύτερο: Οι κανονισμοί λένε ότι, για να πάρει ένας δάνειο από τον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης, πρέπει να έχει το 25% της τελικής αξίας είτε της κατοικίας είτε του διαμερίσματος.

Εμείς νομίζουμε ότι αυτό το ποσοστό πλέον είναι ψηλό και θα πρέπει τουλάχιστον να μειωθεί στο 15% και η αποπληρωμή να αυξηθεί: αντί είκοσι χρόνια, να γίνει είκοσι πέντε χρόνια.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Έγινε είκοσι πέντε.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Έγινε; Ωραία! Αφού έγινε, είναι πολύ καλό.

Το τρίτο είναι η εφάπαξ χορηγία, που, κατά τη γνώμη μας, πρέπει να μελετηθεί ως χορηγία προς όλα τα νέα ζευγάρια με ένα ορισμένο επίπεδο εισοδήματος ετησίως.

Αναφέρω παρενθετικά ότι το Γραφείο Ευημερίας, το Υπουργείο Εργασίας ειδικότερα, δίνει £7.000 χορηγία σε μία σειρά οικογενειών -δεν ξέρω τον ακριβή αριθμό αυτών των οικογενειών οι οποίες αποδεδειγμένα παίρνουν βοήθεια μέσω του Γραφείου Ευημερίας. Άρα, έχουν αποδεδειγμένα χαμηλά εισοδήματα.

Πιστεύω ότι αυτό το πράγμα μπορεί και πάλι μέσω του Γραφείου Ευημερίας, μέσω του Υπουργείου Εργασίας, να επεκταθεί και να περιλάβει τα νεαρά ζευγάρια. Γίνονται περίπου πέντε χιλιάδες γάμοι ετησίως. Εάν από αυτούς έστω και τα δύο

χιλιάδες ζευγάρια αποδεδειγμένα έχουν χαμηλό εισόδημα -και αυτό συνήθως συμβαίνει, είτε εργάζεται μόνο ο ένας είτε έχουν μόλις τώρα μπει στην εργασία, άρα το εισόδημά τους δεν μπορεί να είναι πολύ ψηλό- προς αυτή την πλευρά θα έπρεπε να μελετηθεί η χορηγία συγκεκριμένου εφάπαξ ποσού, το οποίο είτε θα καταθέσουν στον οργανισμό, για να δώσουν αυτό το 15% που χρειάζεται για να αγοράσουν το διαμέρισμα, ή θα το πάνε σε ένα συνεργατικό ίδρυμα και θα είναι το πρώτο ποσό, διότι συνήθως αυτές οι οικογένειες δεν έχουν ούτε οικόπεδο ούτε άλλο σπίτι να υποθηκεύσουν ούτε άλλη βοήθεια αναμένουν από οποιονδήποτε. Θα μπορούσε αυτό το κριτήριο να ισχύσει και με βάση το εμβαδόν και ίσως και άλλα κριτήρια.

Εν κατακλείδι, κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι ο οργανισμός ορθά ιδρύθηκε, σωστά εξυπηρετεί το σκοπό του, αλλά σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να δούμε με ιδιαίτερη συμπάθεια και προσοχή αυτούς που δεν καλύπτουν, λόγω χαμηλών εισοδημάτων, τα κριτήρια και τα όρια που ζητά ο οργανισμός και προς τα εκεί πρέπει να στραφεί η προσοχή μας. Εμείς ετοιμάζουμε ήδη συνολική πρόταση επί τούτου, την οποία θα θέσουμε υπόψη των αρμόδιων υπηρεσιών και του αρμόδιου υπουργείου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούπτας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κινδυνεύω να επαναλαμβάνω σχεδόν τα ίδια πράγματα κατά καιρούς.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Είναι παράλειψη, κύριε Μουσιούπτα, μην το σκέφτεσαι.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Χαίρομαι που το ακούω, γιατί κάποτε λέω: “Τι να τα λείεις, αφού δε γίνεται τίποτε;”

Από θεσπίσεως του νόμου για το φόρο προστιθέμενης αξίας επί Βασιλείου και αργότερα, όταν αυξήθηκε ο φόρος προστιθέμενης αξίας, με κάποιες στατιστικές είχα καταθέσει στη Βουλή ότι η τάξη των χαμηλά αμειβομένων αιμοδοτεί την αναιμική κοινωνία. Και εξηγούμαι:

Όλοι εμείς, είτε όταν έμπαινε ο ΦΠΑ είτε όταν αυξάνετο ο ΦΠΑ, τυγχάναμε κάποιων ελαφρύνσεων και κάποιων ανταποδόσεων. Μια τάξις, όμως, η τάξις των χαμηλά αμειβομένων, η οποία συνηθίζει και συνεχίζει να κάνει το “λάθος” να μην κερδίζει αρκετά για να τη φορολογούν, επωμίζεται εξ ολοκλήρου το φόρο προστιθέμενης αξίας χωρίς καμία ανταπόδοση και χωρίς καμία ελάφρυνση.

Οι Οργανισμοί Αναπτύξεως Γης και Χρηματοδοτήσεως Στέγης μπορούσαν κάλλιστα να είναι τα κατεξοχήν εργαλεία του κράτους, όπου να καταθέτει αυτά που θα 'πρεπε να επιστρέφει στους χαμηλά αμειβομένους, γιατί έτσι εγίνετο κάποτε σε κάποιες χώρες που πρωτοεφάρμοσαν το φόρο προστιθέμενης αξίας, αλλά λόγω διοικητικού κόστους μας ελέχθη τότε ότι εδώ, στην Κύπρο, δε θα μπορούσε να γίνει αυτό το πράγμα. Ορίστε, λοιπόν, κάποια ταμεία αυτών των δύο οργανισμών, στα οποία μπορούν να κατατίθενται τα όσα αναλογούν για επιστροφή σ' αυτές τις τάξεις.

Με την ανάλυση που είχα κάμει κάποτε ηύρα πως κάθε χρόνο £6.000.000 από το φόρο προστιθέμενης αξίας θα 'πρεπε να επιστρέφονται σ' αυτή την αναιμική οικονομικά τάξη. Το θεωρώ ότι είναι αποκατάσταση δικαιοσύνης να γίνει αυτό το πράγμα, για να χρησιμοποιηθεί, ακριβώς για να έχουν και αυτοί οι άνθρωποι ένα κεραμίδι πάνω από το κεφάλι τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Και εγώ με τη σειρά μου θεωρώ αναγκαίο να εκφράσω την ευαρέσκεια και τα συγχαρητήρια προς τη διοίκηση του οργανισμού αυτού, ο οποίος παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια αυτή την αναβαθμιζόμενη συνεχώς στάθμη λειτουργίας του.

Θα ήθελα να πω ότι σαν Δημοκρατικός Συναγερμός κατ' επανάληψιν έχουμε πει ορισμένες θέσεις που έχουν σχέση με τη λειτουργία των ημικρατικών οργανισμών και κωδικοποιημένα θεωρώ και πάλι αναγκαίο να τις αναφέρω.

Εμείς τους ημικρατικούς οργανισμούς δεν τους αντιμετωπίζουμε με δογματισμό, με δογματισμό της κατάργησης ή με δογματισμό της στήριξής τους, εν πάση περιπτώσει. Η θέση μας είναι ότι δε θέλουμε κράτος επιχειρηματία· θέλουμε λιγότερο κράτος, ώστε να λειτουργεί καλύτερα και αποδοτικότερα ο τομέας στον οποίο αχρείαστα το κράτος συμμετέχει, και για τους υφιστάμενους ημικρατικούς οργανισμούς η θέση μας είναι ότι για την κάθε περίπτωση πρέπει να μελετηθεί ο τρόπος λειτουργίας, η σκοπιμότητα, η αποδοτικότητα και όλα τα συναφή, ώστε να μπορεί να εκσυγχρονιστεί, εκεί που χρειάζεται, ο κάθε οργανισμός, για να αποδώσει καλύτερα στην κοινωνία.

Στην προκείμενη περίπτωση ο θεσμός της χρηματοδότησης στέγης λειτουργεί σε όλα τα σύγχρονα κράτη. Στο δικό μας το κράτος άρχισε να λειτουργεί δειλά και κάπως αποδοτικά, για να φθάσουμε στο σημείο σήμερα να διαπιστώνουμε ότι εκπληροί πράγματι ένα κοινωνικό έργο και συμπληρώνει ένα κενό, το οποίο διαφορετικά θα παρέμενε και θα βάραινε τις χαμηλότερα αμειβόμενες τάξεις.

Και, για να μη φανεί ότι παραβαίνω και το σχετικό Κανονισμό της Βουλής, έχω να πω ότι στην προκείμενη περίπτωση έχω και εγώ συμφέρον, διότι είμαι ένας εξ εκείνων που έχουν ευεργετηθεί από τον οργανισμό αυτό ...

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Όλοι μας.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

... αλλά σαν πολίτης` όχι καθ' οιονδήποτε τρόπο ευνοιοκρατικό.

Έχω ακούσει τις εισηγήσεις οι οποίες έχουν γίνει από τον αγαπητό συνάδελφο, τον κ. Αντρέα Χρίστου -είναι και αυτές και πολλές άλλες εισηγήσεις που μπορούν να γίνουν και πολλά άλλα μέτρα που μπορεί να ληφθούν και πολλές άλλες ενέργειες για ενίσχυση της λειτουργίας του οργανισμού προς το καλό της κοινωνίας και ιδιαίτερα των χαμηλότερα αμειβόμενων τάξεων- όπως και τις απόψεις που έχουν εκφραστεί από τον αγαπητό συνάδελφο κ. Μουσιούττα.

Εκείνο όμως το οποίο πρέπει να κάνουμε προσεγγίζοντας με αυτό τον υγιή τρόπο το θέμα, δηλαδή της περαιτέρω ανάπτυξης και της δημιουργίας κάποιων προοπτικών για καλύτερη απόδοση, είναι να κάνουμε ταυτόχρονα και τη διαπίστωση ότι ναι, έχουν γίνει -όπως έγινε πράγματι- αρκετά βήματα προς την κατεύθυνση της καλύτερης απόδοσης και προσφοράς προς την κοινωνία από τον οργανισμό αυτό. Το κράτος πρέπει να πούμε ότι, στο μέτρο του δυνατού, έχει συνδράμει στην καλύτερη απόδοση αυτού του οργανισμού. Μπορεί να υπάρχουν και άλλα περιθώρια, μπορεί να υπάρχουν και απόψεις για το επιτόκιο, για τις χαμηλότερα αμειβόμενες τάξεις, αλλά στο παρόν στάδιο εκείνο το οποίο πρέπει να τονιστεί είναι ότι, για να μπορεί να κρατηθεί ως χρηματοδοτικός οργανισμός αυτός ο οργανισμός, πρέπει ταυτόχρονα να χρηματοδοτείται και η χρηματοδότηση οπωσδήποτε γίνεται μέσω των κάποιων καταθετών.

Πιθανόν να χρειάζεται αναθεώρηση το ποσοστό της κατάθεσης το οποίο, σύμφωνα με τους κανονισμούς που υπάρχουν σήμερα, πρέπει να υπάρχει σαν κριτήριο για την υποψηφιότητα κάποιου που θέλει να πάρει κάποιο δάνειο. Όμως, να μη φτάνουμε στο σημείο να παραβλέπουμε τις πραγματικότητες. Είναι σωστή και η θέση του να μπορεί ο χρηματοδοτικός αυτός οργανισμός να έχει περισσότερα περιθώρια χρηματοδότησης, αλλά από την άλλη πρέπει να δούμε πώς μπορεί να αποκτήσει και τα

χρήματα που απαιτούνται, για να διευρυνθεί ο ρόλος του αυτός στον τομέα της χρηματοδότησης.

Τούτα αναφέρω, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για να καταλήξω με το εξής: Ότι οι προτάσεις μας, εν σχέσει με την καλύτερη απόδοση ή με την υποβοήθηση είτε του οργανισμού αυτού ή άλλων οργανισμών ή και σε άλλες περιπτώσεις, πρέπει να είναι ισορροπημένες λαμβάνοντας υπόψη και τον άλλο τομέα, από πού εξευρίσκονται τα χρήματα.

Ίσως το ποσοστό της κατάθεσης, αν επρόκειτο να αναθεωρηθεί, να έπρεπε να είναι κλιμακωτό, λαμβανομένων υπόψη και των οικονομικών δεδομένων του κάθε αιτητή. Δηλαδή, θα μπορούσε για έναν εισοδηματία της τάξεως των £5.000 ή £10.000 να είναι το άλφα ποσοστό κατάθεσης που πρέπει να υπάρχει και για άλλους αιτητές, οι οποίοι έχουν υψηλότερο ποσό εισοδημάτων, να είναι διαφορετικό.

Εν πάση, όμως, περιπτώσει καταλήγω με το εξής: Βελτιώσεις, ναι, μπορούν να γίνουν, όμως εκείνο που μετρά στην προκείμενη περίπτωση είναι η αποδοτική και η καλή λειτουργία αυτού του ημικρατικού οργανισμού, ο οποίος, όπου μπορεί να ενισχυθεί, θα πρέπει να ενισχυθεί και από το κράτος και από τη Βουλή και από οποιουσδήποτε άλλους παράγοντες.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Έχω ακούσει με προσοχή τον προηγούμενο ομιλητή, το φίλο, συνάδελφο κ. Δημητρίου, αλλά θέλω να υποδείξω κάτι, ότι δεν υπάρχει πρόβλημα πόρων για τον οργανισμό· το πρόβλημα είναι διαφορετικό. Εδώ, ο προϋπολογισμός προβλέπει έσοδα

ύψους £3.997.000 και έξοδα £1.906.000, δηλαδή μιλούμε για ένα πλεόνασμα £2.000.000. Εάν ήταν μία εμπορική τράπεζα, θα έλεγα ότι είναι μία πολύ επιτυχημένη εμπορική τράπεζα και θα έπρεπε οι μετοχές της να τριπλασιαστούν, αλλά δε δημιουργήσαμε αυτούς τους οργανισμούς σαν εμπορικές επικερδείς τράπεζες· τους δημιουργήσαμε για κάποιους κοινωνικούς σκοπούς, για να βοηθηθεί κάποιος κόσμος.

Κατά συνέπεια, εγώ δε συγχαίρω τέτοιους οργανισμούς, όταν έχουν πλεόνασμα, γιατί σημαίνει πως δεν είναι ευφάνταστοι και δεν έχουν διευρύνει τα κριτήριά τους, για να καλύψουν περισσότερο κόσμο. Θα τους συγχαρώ, εάν έχουν έλλειμμα, διότι τότε σημαίνει ότι έχουν κάνει καλά τη δουλειά τους και έχει βοηθηθεί περισσότερος κόσμος.

Και εδώ τουλάχιστον η θέση η δική μας είναι μια προτροπή, είναι μια θέση ότι αξιωματικά δεν είναι επιτυχία να παρουσιάζουμε τόσο μεγάλα πλεονάσματα, όταν οι σκοποί που ιδρύθηκαν είναι για να βοηθηθεί κόσμος. Πρέπει να γίνει ξεκάθαρο, στη νοοτροπία τουλάχιστον κάποιων φίλων, ότι δεν είναι σε αυτές τις περιπτώσεις το κύριο κριτήριο η μεγιστοποίηση του κέρδους, όπως μπορεί να είναι στην ελεύθερη, αν θέλετε, πρωτοβουλία. Εδώ πρόκειται για έναν ημικρατικό οργανισμό με κάποιους σαφείς κοινωνικούς σκοπούς.

Γι' αυτό το λόγο, συμφωνώ και με τον κ. Μουσιούττα και με τον κ. Χρίστου σ' αυτά τα θέματα και θα πρέπει σίγουρα να διευρυνθεί, για να καλύψει όσο το δυνατό περισσότερο κόσμο με περισσότερα κριτήρια και, αν χρειαστεί, με κάποιες επιστροφές του φόρου προστιθέμενης αξίας αλλά και με χαλάρωση των κριτηρίων, για να μπορεί να διαδραματίσει πιο αποτελεσματικό ρόλο αυτός ο οργανισμός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Θα σας δώσω το λόγο, κύριε Πιπτοκοπίτη -ένας από κάθε κόμμα τουλάχιστον.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Δικαίωμά σας και λογικό.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Εγώ θα ήθελα να σταθώ σε ένα σημείο αυτού του τεράστιου θέματος, του στεγαστικού, που σχετίζεται και με τον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης, ασφαλώς.

Το κράτος μας, η κοινωνία μας, το σύστημά μας, αν θέλετε, έχουν δώσει ικανοποιητικές ευκαιρίες και σχέδια στέγασης σε όλες σχεδόν τις τάξεις του κυπριακού πληθυσμού. Οι πλούσιοι έχουν το δικό τους τρόπο να κάνουν τη στέγη τους, οι μικρομεσαίοι ευεργετήθηκαν κυρίως από την ύπαρξη και τα σχέδια των συνεργατικών πιστωτικών εταιρειών και συνεργατικών ταμειυτηρίων, οι πρόσφυγες στην ολότητά τους έχουν τύχει σημαντικής βοήθειας από το κράτος μας με τα διάφορα στεγαστικά προγράμματα. Υπάρχει μόνο μία τάξη αυτού του πληθυσμού, η οποία μπορεί να μην είναι η μεγαλύτερη -και δεν είναι- η οποία δεν έχει στον ήλιο μοίρα: είναι εκείνοι οι άνθρωποι που έχουν τέτοια εισοδήματα, που δεν τους δίδουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν δική τους στέγη κάτω από οποιοδήποτε στεγαστικό πρόγραμμα, οι άνθρωποι των £400 το μήνα ή των £500, εγώ σας λέγω, οικογενειάρχες, που δεν έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν δική τους στέγη με οποιοδήποτε πρόγραμμα, δηλαδή πρόγραμμα που να βασίζεται πάνω σε οικονομικά δεδομένα, ασφαλώς -διότι, αν είναι σε κοινωνικά δεδομένα, έχουν τη δυνατότητα.

Έχουμε θέσει κατ' επανάληψιν αυτό το θέμα τόσο στις ολομέλειες κάθε χρόνο, όταν συζητούμε αυτά τα πράγματα και το γενικό προϋπολογισμό του κράτους, όσο και στις συναντήσεις μας στην Επιτροπή Οικονομικών με τον αρμόδιο υπουργό για το σχετικό θέμα, ο οποίος είναι ο Υπουργός των Εσωτερικών και ο Υπουργός των Οικονομικών. Πάντοτε υπάρχει μια λεκτική κατανόηση, αλλά ουδέποτε μέχρι σήμερα είδαμε πρακτική αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος.

Εμείς έχουμε κάνει συγκεκριμένη εισήγηση γι' αυτό το θέμα, δηλαδή για τα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα, που δεν είναι σε θέση να αποκτήσουν ιδιόκτητη στέγη μέσα από οποιοδήποτε υφιστάμενο πρόγραμμα. Εμείς προτείναμε το εξής: Επειδή, κατά τη γνώμη μας, δε βλέπουμε οιαδήποτε διαφοράν πλέον ανάμεσα σε έναν πρόσφυγα άκληρο με εισόδημα πέντ' έξι χιλιάδες λίρες το χρόνο και ένα μη πρόσφυγα άκληρο με το ίδιο εισόδημα, ζητήσαμε από τον υπουργό να εξομοιωθούν τα προγράμματα στέγασης αυτής της κατηγορίας των προσφύγων με τους αντίστοιχους μη πρόσφυγες των ίδιων εισοδημάτων και των ίδιων καταστάσεων.

Θεωρούμε ότι είναι απόλυτα λογικό και απόλυτα δίκαιο αυτό το αίτημα. Θα λύσει σοβαρά προβλήματα αυτών των συμπολιτών μας, οι οποίοι ταλανίζονται κυριολεκτικά από αυτά τα οικονομικά προβλήματα και, ανάμεσα στα άλλα, από το πρόβλημα της στέγης, και θα αποδώσει δικαιοσύνη σε μία κατηγορία αναξιοπαθούντων συμπολιτών μας, οι οποίοι είχαν ή έκαναν το «αμάρτημα» να είναι φτωχοί, όπως είπε και ο κ. Μουσιούππας, να μην μπορούν, δηλαδή, να έχουν κάποιο εισόδημα με το οποίο να μπορούν τουλάχιστον τις στεγαστικές τους ανάγκες να ικανοποιήσουν.

Εγώ θα ήθελα να παρακαλέσω τη Βουλή μας να κάνει ακόμα μία έκκληση, μία ακόμα υπενθύμιση, αν θέλετε, προς την εκτελεστική εξουσία, ότι είναι όντως καιρός να αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα. Δε νοείται είκοσι πέντε χρόνια μετά την εισβολή να λέμε “αυτός είναι πρόσφυγας των £5.000, είναι άκληρος”, αλλά ο άλλος ο οποίος δεν είναι πρόσφυγας, πάλι των £5.000, πάλι άκληρος, να τυγχάνει διαφορετικής μεταχείρισης. Είναι παράλογο, είναι εντελώς παράλογο αυτό, και το λέω εγώ, που είμαι πρόσφυγας, στο κάτω κάτω, αν θέλετε. Δεν μπορεί να συνεχιστεί αυτό. Είναι θέμα κοινωνικής δικαιοσύνης, είναι θέμα χρέους αυτής της πολιτείας έναντι των αξιοπαθούντων συμπολιτών μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούππας. Συγγνώμη, ο κ. Πιπτοκοπίτης. Δεν ήταν οπωσδήποτε εσκεμμένο. Σας υπεδείκνυα, κοίταξα προς τον κ. Μούσκο, μέχρι να έρθω προς εσάς, πέρασα από τον κ. Μουσιούππα και παρασύρθηκα ότι έχει προτεραιότητα το ΔΗΚΟ.

Κύριε Πιπτοκοπίτη, έχετε το λόγο.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Με όλο το σεβασμό, κύριε Πρόεδρε, φαίνεται δεν ακούσατε τον κ. Προδρόμου προηγουμένως τι είχε πει. Αν τον ακούγατε, σίγουρα θα με προσφωνούσατε διαφορετικά. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εγώ θα αντιμετωπίσω το σημερινό θέμα που συζητείται από μια διαφορετική σκοπιά. Όλα όσα ελέχθησαν από τους συναδέλφους, πλην από εκείνο το συνάδελφο που δήλωσε ότι κάποιος οργανισμός, για να κάμνει καλά τη δουλειά του, πρέπει να είναι ακόμα και χρεωμένος, ελλειμματικός παρά πλεονασματικός, με τους άλλους όλους συμφωνώ. Αλλά, λύομεν ειλικρινά το πρόβλημα των αστέγων ή αυτών των στρωμάτων του λαού με το αν θα επιχορηγηθεί το δάνειό του με ακόμα μια μονάδα ή με ενάμισι ή δυο; Εδώ είναι το κράτος που δεν έχει συλλάβει τα μηνύματα των καιρών και αυτά τα οποία λέμε έρχονται και γρονθοκοπούν κάποιες άλλες θέσεις όλων μας.

Τι γίνεται σήμερα; Πρώτον, για νεαρά ζευγάρια υπάρχει το βοήθημα για σκοπούς αυτοστέγασης αλλά για κάποιες κοινότητες που έχουν διαλυθεί. Και σε κάποιες κοινότητες οι οποίες φαίνεται ότι κρατιούνται και έχουν μέλλον δεν υπάρχει αυτή η επιχορήγηση.

Όλοι λέμε ότι πρέπει να βοηθήσουμε να σταματήσει η αστυφιλία και να κρατήσουμε την ύπαιθρο στη ζωή και όλοι αυτοί οι αριθμοί που αναφέρθηκαν περί των ανθρώπων που ενοικιάζουν -εκείνου του ποσοστού του 12% με 13%- οδηγούνται στα αστικά κέντρα για μας για δυο βασικούς λόγους: Πρώτον, είναι τα ελλιπή οδικά δίκτυα,

που είναι της δεκαετίας ακόμα του εξήντα, και, δεύτερον, είναι η παραπαιδεία η οποία υπάρχει και εξ ανάγκης εκείνος ο πολίτης σηκώνεται και φεύγει από την ύπαιθρο, για να έρθει στα αστικά κέντρα, για να μπορέσουν τα παιδιά του να παρακολουθήσουν εκείνα τα φροντιστήρια, όπως και οι άλλοι.

Εάν, επομένως, δε λύσουμε αυτά τα τρία βασικά θέματα, δηλαδή να επιχορηγούμε τα νεαρά ζευγάρια και σε κοινότητες που έχουν ζωή και κρατιούνται, για να μένουν εκεί, και όχι μόνο σε κοινότητες που έχουν εγκαταλειφθεί -διότι τι θα μείνει εκεί να κάνει;- είναι το ένα.

Δεύτερον, θα πρέπει το κράτος και η Βουλή να λάβουμε μέτρα, έτσι που να σταματήσει η παραπαιδεία, που να μην αναγκάζει τον κάθε πολίτη να εγκαταλείπει την ύπαιθρο, και, ναι, εφόσον το συντομότερο δυνατό βελτιώσουμε το οδικό μας δίκτυο και η άλφα ή η βήτα κοινότητα είναι δέκα με δεκαπέντε λεπτά ... γιατί να μην ξεχνούμε ότι είμαστε μία μικρή νήσος και δυστυχώς μείναμε και οι μισοί δεν είμαστε ολόκληρη η Κύπρος. Ποιος είναι ο λόγος λοιπόν να μην ανακαινίσει το δικό του ή να μην κτίσει στο χώρο του, εκεί που είναι, εφόσον σε δεκαπέντε λεπτά θα βρίσκεται στο αστικό κέντρο ή εκεί που εργοδοτείται;

Εμείς πιστεύουμε ότι αυτή είναι η πραγματική λύση, χωρίς να απορρίπτουμε τα όσα έχουν αναφερθεί από τους άλλους συναδέλφους, που μπορούν να ληφθούν σαν επιπρόσθετα μέτρα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μούσκος.

A. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δεν είχα πρόθεση να μιλήσω, αλλά, επειδή διετέλεσα πρόεδρος αυτού του οργανισμού

σε δύσκολους καιρούς, το 1988, όταν ο οργανισμός δεν είχε ευχέρεια, δεν είχε ρευστότητα, για να μπορέσει να παραχωρεί δάνεια στους ενδιαφερομένους, κατόρθωσε με διάφορα προγράμματα να ικανοποιήσει έναν αριθμό χαμηλών εισοδηματικών τάξεων, αλλά και από την άλλη να αυξήσει τις καταθέσεις του με τρόπο που σήμερα ο οργανισμός να δανειοδοτεί με πολλά εκατομμύρια λίρες το χρόνο.

Εμείς τότε, κύριε Πρόεδρε, θυμούμαι, είχαμε την ευχέρεια να δανειοδοτούμε με μόνο £250.000 το χρόνο και εκείνο το οποίο θα ήθελα να επισημάνω είναι το εξής: Πρώτα απ' όλα, να συγχαρώ τον οργανισμό, διότι σήμερα παρουσιάζεται με πλεονάσματα και με αυτά τα πλεονάσματα θα μπορούσε με κάποια προγράμματα να απαμβλύνει το στεγαστικό πρόβλημα· αλλά ο οργανισμός από μόνος του δεν μπορεί να λύσει το πρόβλημα τούτο. Οπότε είναι η κυβέρνηση εκείνη η οποία θα πρέπει να έρθει, μέσα στα πλαίσια της κοινωνικής της πολιτικής, με κάποιο τρόπο να δημιουργήσει ένα ταμείο και μέσω του οργανισμού να μπορέσει να βοηθήσει ακριβώς αυτούς οι οποίοι δεν μπορούν με αυτά τα προγράμματα του οργανισμού να αποκτήσουν μια μέρα στέγη.

Ενθυμούμαι, τότε, είχε ένα πρόγραμμα της τάξεως των £30.000.000, το οποίο είχαν ετοιμάσει κάποιοι εμπειρογνώμονες από το 1990. Δεν ξέρω τι έχει γίνει με εκείνο το πρόγραμμα.

Οπότε εκείνο το οποίο θέλω να πω είναι ότι ο οργανισμός καλά προχωρά και καλά διαδραματίζει τον κοινωνικό του ρόλο, όμως, αν θέλουμε να λύσουμε το στεγαστικό πρόβλημα, θα πρέπει να προγραμματίσουμε ή να ετοιμάσουμε ένα δεκαετές ή δεκαπενταετές πρόγραμμα, μέσω του οποίου θα μπορέσουμε ακριβώς να επισημάνουμε όλους αυτούς οι οποίοι σήμερα χρειάζονται να αποκτήσουν στέγη και να τους χρηματοδοτήσουμε σταδιακά, ούτως ώστε να ξέρουμε ότι σε δέκα δεκαπέντε χρόνια θα λυθεί αυτό το πρόβλημα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να μου επιτρέψετε, αν δεν υπάρχει άλλος ομιλητής, επειδή θέλω να ενασκήσω το δικαίωμά μου, θα παρακαλούσα τον κ. Μουσιούττα, αν έχει την καλοσύνη, να με αντικαταστήσει.

(Στο σημείο αυτό τον Προεδρεύοντα της Βουλής κ. Νίκο Αναστασιάδη, ο οποίος κατέρχεται στο βήμα, αντικαθιστά ο βουλευτής κ. Νίκος Μουσιούττας.)

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο λόγος που ζήτησα δεν είναι γιατί δε δόθηκαν επαρκείς και ικανοποιητικότερες απαντήσεις από πλευράς της κοινοβουλευτικής μας ομάδας· είναι γιατί στο μεσοδιάστημα ακούστηκαν και κάποια θέματα για τα οποία δεν είναι υπό τύπον αντιδικίας που θα μιλήσω ... αλλά να επεξηγήσω κάτι: Καταρχήν, θα σχολιάσω απλά, έτσι, για να ξεκαθαρίσω και τη δική μας θέση, γιατί μου δίδεται η ευκαιρία με την αναφορά του κ. Χρίστου ότι “να που υπάρχουν ημικρατικοί οργανισμοί που είναι και κερδοφόροι”. Θέλω λοιπόν να ξεκαθαρίσω κάτι: Δε νομίζω ότι ο Οργανισμός Χρηματοδότησης Στέγης και ο Οργανισμός Ανάπτυξης Γης ασκούν κερδοφόρες επιχειρήσεις· ασκούν κοινωνική πολιτική του κράτους οι δύο οργανισμοί και είναι ακριβώς αυτή την πολιτική που εμείς λέμε και επιμένουμε ότι θέλουμε να ενισχύσουμε.

Όταν λέμε ότι εμείς επιδιώκουμε λιγότερο κράτος -και εννοούμε λιγότερο κράτος επιχειρηματία- δεν εννοούμε φυσικά τους τομείς όπου ακριβώς το κράτος έχει ρόλο να διαδραματίσει. Ούτε είμαστε κάθετοι και δογματικοί στο ποιοι είναι οι ημικρατικοί οργανισμοί που πρέπει πιθανόν να αποκρατικοποιηθούν ή να μετοχοποιηθούν. Θέλω να ξεκαθαρίσω κάτι: Ένα είναι οι ζημιογόνες επιχειρηματικές δραστηριότητες, που είναι εντελώς διάφορο και λέμε: “Ναι, εκείνες να τις απαλλαγεί το κράτος και να ενισχύσει, αν θέλει, αυτούς ακριβώς τους οργανισμούς που ασκούν κοινωνική πολιτική”. Να έρθει να

επενδύσει τα £18.000.000 του Χίλτον, που είναι χρέος, στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης, για να μπορεί να επιδοτεί, όπως άκουσα πάρα πολύ σωστά και από τον κ. Χρίστου και από όλους τους συναδέλφους, τα επιτόκια, έτσι που να γίνει κατορθωτό να ενισχύσουμε αυτή την κοινωνική πολιτική. Να έρθει να δει πώς μπορεί να προχωρήσει με βελτιωτικές κινήσεις ως προς τον εθνικό μας αερομεταφορέα, ώστε ενισχύοντας να μειώσουμε τα μεγάλα κόστα και τις ζημιές που υφιστάμεθα. Να γίνουν δηλαδή κάποιες διαρθρωτικές αλλαγές.

Ουδέποτε είπαμε ... και είναι εντελώς διάφορο το να λες “ελευθεροποιώ και μετοχοποιώ την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου”, η οποία επίσης ασκεί κοινωφελή σκοπό, ή την Αρχή Τηλεπικοινωνιών -που εμείς λέμε ότι, αν μετοχοποιηθεί, θέλουμε πρώτα οι εργαζόμενοι να πάρουν τις μετοχές και να συμμετέχουν και στη διοίκηση και στα κέρδη. Είναι εντελώς διαφορετικό οπωσδήποτε από το «αποκρατικοποιώ». Αυτά, έτσι, χάριν διευκρίνισης, κύριοι συνάδελφοι.

Αλλά θα ήθελα να πω ακόμα κάτι για τους δύο οργανισμούς: Ούτε μονοπώλιο ασκούν ούτε επιχείρηση ασκούν. Αντίθετα, ενεργούν μάλιστα μέσα σε ένα καθεστώς πλήρους ανταγωνισμού με δεκάδες εταιρειών οι οποίες ασχολούνται με την ανάπτυξη γης, με την οικοδόμηση κ.λπ. Επομένως, και να ήθελε κανένας, θα έπρεπε να ήταν παράφρων να ζητήσει την όποια παρέμβαση εις οργανισμούς που ξεκάθαρα ασκούν κοινωνική πολιτική.

Τώρα, εγώ θα προχωρούσα ... γιατί συμφωνώ απόλυτα με τις εισηγήσεις όλων των συναδέλφων, γιατί είδα και δειίδα μια σύγκλιση -και είναι εδώ που λέμε καμιά φορά ότι μέσα από διαλόγους πολλά μπορεί να φανεί ότι σμικρύνουν τις διαφορές, αλλά και κάνουν την πολιτική να συμπίπτει. Όσον αφορά το θέμα της στεγαστικής πολιτικής, από έρευνα της Υπηρεσίας Στατιστικής και Ερευνών διαφαίνεται ότι ένα ποσοστό κάτω του 4% είναι κάτω του ορίου της φτώχειας. Θα πρέπει να δούμε πώς αυτή η μερίδα

πληθυσμού αποκτά εδώ και τώρα, άμεσα, στέγη δωρεάν, όπως ακριβώς πιθανό κάποια από τα κριτήρια που έθεσε ή που ανέφερε ο κ. Θεοδώρου. Εμείς όχι μόνο δε διαφωνούμε, αλλά υπερθεματίζουμε σε αυτό.

Ταυτόχρονα, όμως, θα πρέπει να κάνω μια διευκρίνιση: Δε θα πρέπει, κύριοι συνάδελφοι, να διαφεύγει της προσοχής μας ότι από παλιά -και το επαναλαμβάνω, για να μην πει κανένας ότι ήρθα για να κάνω κομματική πολιτική- το κράτος άρχισε και συνεχίζει μέχρι σήμερα να βοηθά τις κοινότητες με τους διαχωρισμούς οικοπέδων. Και δεν είναι μόνο, όπως είπατε, κύριε Πιπτοκοπίτη, σε κάποιες που έχουν ξεκληριστεί· είναι και σε άλλες -τυχαίνει αυτές τις μέρες να ολοκληρώνω τον κύκλο επαφών μου με την τοπική αυτοδιοίκηση σε ολόκληρη την Κύπρο.

Εκείνο που μπορεί να βελτιωθεί -και θα συμφωνήσω μαζί σας, γιατί το έχω παρατηρήσει- είναι οι χρονοβόρες διαδικασίες που ακολουθούνται είτε από το Γραφείο Προγραμματισμού είτε από την Πολεοδομία είτε από το Κτηματολόγιο. Το μεν Γραφείο Προγραμματισμού ως προς το αν είναι ή όχι απαραίτητο να διαχωριστούν οικόπεδα στην άλφα ή βήτα κοινότητα. Στο Γραφείο της Πολεοδομίας, παρά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου του Δεκέμβρη του 1995 ότι “δρόμοι αγροτικοί που ευρίσκονται εντός οικιστικής περιοχής θα θεωρούνται ως εγγεγραμμένοι ή δημόσιοι διά σκοπούς εκδόσεως άδειας οικοδομής”. Είναι εδώ που -ίσως θα σας διέφυγε να το επισημάνετε- θα αποτρέπαμε την αγορά οικοπέδων στην πόλη, αφού θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν τα δικά τους στην ύπαιθρο.

Τι γίνεται σήμερα; Με την ανάγκη να εγγραφούν οι δρόμοι ως δημόσιοι, για να δοθεί άδεια, και με την καθυστέρηση στο να γίνει αυτό από το Κτηματολόγιο τα νεαρά ζευγάρια πολύ σωστά, όπως είπατε, ενόψει της ανάγκης στέγασης, υποχρεούνται φυσικά, να ακολουθήσουν την πορεία της αστυφιλίας. Και είναι αυτά που πρέπει ... και ήδη ετοιμάζουμε ένα υπόμνημα από δικής μας πλευράς, για να επισημάνουμε κάποιες

γραφειοκρατικές διαδικασίες που όχι για την παρούσα, αλλά για την εκάστοτε κυβέρνηση ... γιατί δυστυχώς για την εκάστοτε κυβέρνηση υπήρξαν τροχοπέδη, ώστε να μην μπορέσουν να υλοποιηθούν και σχέδια και προγράμματα που, οφείλω να πω, υπήρχαν, κύριοι συνάδελφοι.

Δεν είμαι εξ εκείνων που διανοούνται να μηδενίσουν κάτι που παρατηρούν και γνωρίζουν από τότε τουλάχιστον που βρίσκονται στη Βουλή. Από το 1981 που είμαι στη Βουλή είναι που παρατηρώ ότι υπήρχαν τέτοια προγράμματα. Μπορεί η κάθε κυβέρνηση να τα ενισχύει -αυτό είναι σωστό και έτσι πρέπει να γίνεται, ανάλογα και με τις ανάγκες, ανάλογα και με τις εποχές και ούτω καθεξής.

Επομένως, θα πρέπει, ναι, η στεγαστική μας πολιτική, που τη θεωρούμε κοινωνική πολιτική, να ενισχυθεί κατά το μέγιστο δυνατό τρόπο, γι' αυτό και εμείς είμαστε έτοιμοι όχι μόνο να συνηγορήσουμε σε όσα έχουμε ακούσει, αλλά και εμείς με τη σειρά μας ετοιμάζουμε ήδη συγκεκριμένη πρόταση προς την κυβέρνηση, έτσι που να διαφοροποιηθεί κατά τρόπο θετικό προς αυτούς που οφείλουμε να δώσουμε τη μέγιστη σημασία.

Τελειώνοντας θα έλεγα ότι το γεγονός ότι στην Κύπρο περιορίζεται στο ελάχιστο ... διότι κάποια στιγμή θα πρέπει να κάνουμε και συγκρίσεις, κύριοι συνάδελφοι, με το τι συμβαίνει σε άλλες χώρες. Είμεθα ίσως από τις πλεονεκτικότερες χώρες ή από τις χώρες που παρέχουν το μεγάλο πλεονέκτημα -και λόγω νοοτροπίας, αν θέλετε, των κατοίκων μας- το 85% να έχει ιδιόκτητη στέγη, για να μην πω, κύριοι συνάδελφοι, και το ποσοστό που έχει δεύτερη στέγη, που είναι ένα εξίσου μεγάλο ποσοστό- και είμαστε μάρτυρες όλοι του τι συμβαίνει στην ύπαιθρο, που συνέχεια ανεγείρονται είτε εξοχικές κατοικίες είτε επαύλεις.

Ακόμα, θέλω να πω κάτι: Η κατάσταση -και χαίρομαι να το πω και δεν το αποδίδω σε κυβέρνηση συγκεκριμένη- είναι τέτοια ακόμα και στην ύπαιθρο, που

έφθασαν να αποφασίζουν να μικραίνουν τα οικόπεδα, για να μην κτίζονται επαύλεις σε αυτά που παραχωρούνται και θεωρούνται ότι παραχωρούνται σε φτωχές οικογένειες.

Κύριοι συνάδελφοι, είστε εξ εκείνων που επισκέπτεστε και παρακολουθείτε τα προβλήματα των κοινοτήτων και δεν έχω αμφιβολία ότι και από τους κοινοτάρχες που έχετε επαφή θα έχετε διαπιστώσει ότι μια από τις παρατηρήσεις και τις αιτήσεις τους είναι επιτέλους, για να μη γινόμαστε και ρεζίλι, να μικράνει το μέγεθος των οικοπέδων, για να μικράνει ο συντελεστής, έτσι που εκείνοι που εθεωρούνταν άποροι και έπαιρναν το οικόπεδο, να μην κτίζουν επαύλεις, πισίνες και τα συνεπακόλουθα.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Τα έχουν μικράνει ήδη βεβαίως μέσα στην πολιτική μάλιστα της Ένωσης Κοινοτήτων, όπως την εισηγήθηκε, για να περιορίσουν αυτή την τάση μιμητισμού που υπάρχει, δυστυχώς.

Συνεπώς, τελειώνοντας θέλω να ευχαριστήσω για τη συμβολή της καθεμιάς των πλευρών και να συγχαρώ ταυτόχρονα και όσους σωστά διαχειρίζονται ανάλογα σχέδια που εφαρμόζουν κυβερνητική κοινωνική πολιτική.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δώρος Χριστοδουλίδης.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Νίκος Αναστασιάδης επανέρχεται στην έδρα του Προέδρου.)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Εξ αφορμής μερικών από τα λεχθέντα του κ. Αναστασιάδη σε απάντηση, κατά κάποιο τρόπο, προς το συνάδελφο, τον κ. Πιπτοκοπίτη, ζήτησα να πω ορισμένα λόγια

σε σχέση με την κυβερνητική πολιτική για τη στέγαση οικογενειών βασικά και αποκλειστικά στην ύπαιθρο διά του σχεδίου που ονομάζεται “Παραχώρηση Γης για Ανέγερση Κατοικιών για Άπορες Οικογένειες” -έτσι είναι γνωστό.

Έχει δίκαιο και ο κ. Αναστασιάδης σε βασικά σημεία της παρέμβασής του χωρίς συζήτηση. Όμως, και η αναφορά του συνάδελφου Πιπτοκοπίτη αφορούσε κάποια άλλα σχέδια που υφίστανται σε ορισμένες επαρχίες. Επί παραδείγματι, στη Λάρνακα υφίσταται το ειδικό σχέδιο, το στεγαστικό, για οικογένειες στην Ημιορεινή και Ορεινή της Λάρνακας. Στην Ορεινή της Πιτσουλιάς, αντιλαμβάνομαι, υπάρχει. Ίσως σε κάποια τμήματα της επαρχίας Πάφου να μην υπάρχει. Υπάρχει το στεγαστικό σχέδιο για τις λεγόμενες ακριτικές περιοχές, όπως και το ευρύτερο σχέδιο της στέγασης των απόρων -και δεν το δέχομαι αυτό αλλά “των απόρων οικογενειών”.

Είναι προς τιμήν των προηγούμενων κυβερνήσεων ξεκινώντας, αναφορικά με αυτό το σχέδιο, από την πρώτη διακυβέρνηση του κ. Σπύρου Κυπριανού. Είχαμε μια μεγάλη έξαρση επί της διακυβέρνησεως του κ. Βασιλείου. Συνεχίζεται αυτό το σχέδιο επί αυτής της διακυβέρνησης, αλλά, κύριε Πρόεδρε, έχετε απόλυτο δίκαιο για φοβερά προβλήματα τα οποία βρίσκουμε καθημερινώς. Το βασικό πρόβλημα είναι η έλλειψη γης. Υπάρχουν κοινότητες όπου υπάρχει αυτό το φοβερό στεγαστικό πρόβλημα, και αναφέρομαι ειδικά στις περιοχές της Λάρνακας, τις λεγόμενες περιοχές που ανήκουν, κατά κάποιο τρόπο, στη βρετανική αποικιοκρατία ακόμη -περιοχή Δεκέλειας Ξυλοφάγου, Ξυλοτύμπου, Πύλας, Ορμήδειας, όπου υπάρχουν μεγάλες στεγαστικές ανάγκες. Υπάρχει η προθυμία η δική μας, όλων των πλευρών να συμβάλουν. Δεν υπάρχει γη και συμπλεκόμαστε και εμπλεκόμαστε πολλές φορές με τμήματα της κυβέρνησης, για να μας δώσουν εκείνο το τμήμα που θεωρείται ως δασική γη, άγονη, ξεχερσωμένη μεν, δεν παραχωρείται δε για σκοπούς στεγαστικούς.

Τα πρακτικά προβλήματα ... συμφωνώ απόλυτα μαζί σας, κύριε Πρόεδρε, για τα

περί γραφειοκρατίας. Είναι φοβερή η καθυστέρηση η αδικαιολόγητη που παρατηρείται, για να πάει ένας φάκελος ο οποίος νομοτυπικά έχει διεξέλθει όλη τη διαδικασία από την εισήγηση της κοινότητας, την έγκριση από το αρμόδιο συμβούλιο, του οποίου προϊστάται ο οικείος έπαρχος, την έγκριση από την κυβέρνηση για τη δημιουργία αυτών των οικοπέδων, για να μπορεί να κτίσει ο κόσμος. Χάνονται οι φάκελοι, κύριε Πρόεδρε, από το ένα κυβερνητικό τμήμα στο άλλο. Υπάρχουν περιπτώσεις τριών, τεσσάρων, πέντε χρόνων που δεν ξέρουμε πού βρίσκεται ο φάκελος. Και, αφού τελειώσει αυτή η υπόθεση, αρχίζει το μαρτύριο της λεγόμενης οροθέτησης ή οριοθέτησης. Και αν περάσει και κανένας περαστικός και ταραξί κανένα κούκο ... απολογούμαι, γιατί παίρνω το λόγο, αλλά είναι πρακτικές που τις βλέπω. Αν ταραξί κανένας κούκος, θέλουμε άλλα τρία χρόνια, να ξαναέρθουν τα αρμόδια τμήματα να οριοθετήσουν μόνιμα πλέον.

Μετά, αρχίζει ο εφιάλτης της ασφαλτόστρωσης, κύριε Πρόεδρε. Αυτό το θέτω, επειδή χαιρετίζω την πρωτοβουλία σας -την παρακολουθώ αυτή που κάνετε, τις περιφερειακές- και είναι από τα θέματα που, πιστεύω, σας τα κινούν όλες οι κοινότητες.

Μετά, αρχίζει ο πόλεμος με τις επαρχιακές διοικήσεις. Για τη Λάρνακα υπάρχει ένα κονδύλι £10.000 το χρόνο για τις λεγόμενες ασφαλτοστρώσεις. Έχουν και δίκαιο οι έπαρχοι. Είχαμε δει τους δύο Υπουργούς Εσωτερικών. Είναι απαράδεκτη αυτή η κατάσταση, να έχει τελειώσει ωραιότατος οικισμός ... πραγματικά υπάρχουν κάποια σπίτια εκεί τα οποία λες: “Είναι με τη δωρεάν παραχώρηση;” -που δεν είναι σήμερα δωρεάν η παραχώρηση του οικοπέδου.

Γι' αυτό θα ήθελα να κακίσω την αλλαγή της πολιτικής, κύριε Πρόεδρε, την αλλαγή της πολιτικής, και τη θέτω και υπόψη σας ως αρχηγού πλέον κόμματος, ότι, ενώ πρώτα αυτά τα οικόπεδα κοστολογούνταν βάσει των πραγματικών εξόδων κατασκευής τους, που ανήρχοντο από £800 μέχρι £1.000 και £1.500, σήμερα αυθαίρετα, κατ' εμένα,

πέραν πάσης λογικής, άρχισαν να κοστολογούνται στις £5.000, £6.000, £7.000, £8.000 με £10.000.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι αντίστοιχη κοστολόγηση της αξίας, αλλά μπήκαν άλλοι παρονομαστές μέσα και περίπου αντιστοιχούν στην πραγματική αξία της γης σε εκείνη την περιοχή. Αυτό είναι απαράδεκτο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Να μου επιτρέψετε απλώς μια παρένθεση.

Φαίνεται θα υπάρχουν δύο σχέδια, κύριε Χριστοδουλίδη. Υπάρχουν τα εντελώς δωρεάν, που παραχωρούνται και πάλι ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν εκείνα που είναι με βάση το κόστος κατασκευής και υπάρχει και μια τρίτη κατηγορία που προσφέρει ... τουλάχιστον από την περιοδεία μου, τις επαφές μου κ.λπ., αυτή είναι η εντύπωση που απεκόμισα. Όμως, αν θέλετε, μπορούμε να το διερευνήσουμε. Ευχαριστώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Σέβομαι την άποψή σας. Υστερότερα μπορούμε, για να μην απασχολήσουμε το Σώμα, να το συζητήσουμε αυτό το θέμα. Η έκκλησή μου, κύριε Πρόεδρε, η απαίτησή μου είναι να επανέλθουν ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, να παρακαλέσω: βρίσκεται ομιλητής στο βήμα. Κύριοι συνάδελφοι! Η δεσποινίς, που είναι γραμματέας ... Να περάσετε έξω, να ασχοληθείτε με τους βουλευτές.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Λάθος δικό μου, διότι έχω μακρηγορήσει, να ανέλθω στο βήμα, αλλά, για να μην πάρω άλλο χρόνο, κλείνω σε ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε να ολοκληρώσω.

Η έκκλησή μου, την οποία θέτουμε μπροστά σε όλες τις κυβερνήσεις, είναι να παραμείνει χαμηλό το κόστος αναφορικά με τα οικόπεδα απόρων οικογενειών- γι' αυτό το συγκεκριμένο τομέα μιλώ.

Δεύτερον, σε εκείνες τις περιπτώσεις των μικτών γάμων, που ειδικά στην επαρχία Λάρνακας τις αντιμετωπίζουμε ... Ένα άτομο προέρχεται ... είναι εκτοπισμένο. Μια κοπέλα που δε δικαιούται, βάσει άλλου σχεδίου, να πάρει από το ταμείο των προσφύγων, αν η οικογένειά της είχε πάρει ένα άλφα ποσό των £800 ή £1.000, αν η κοινότητα, επειδή ο άντρας κατάγεται από αυτή την κοινότητα, της έδωσε οικόπεδο, έρχεται σήμερα δι' αποφάσεως Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία δυστυχώς παραμένει ακόμη σε ισχύ, να του ζητήσουν £8.000, £10.000, £12.000 για εκείνο το οικόπεδο, επειδή έτυχε να πάρει η οικογένεια του πρόσφυγα ή της προσφυγοπούλας £500, £1.000, £1.200. Ισχύει παρά την αντίθεση της Βουλής, όπως είχε εκφραστεί στην ολομέλεια, μετά από εγγραφή θέματος στην αρμόδια επιτροπή πριν από δύο χρόνια.

Τρίτον, να επιμένουμε, κύριε Πρόεδρε, στο να συντηρηθεί όλη αυτή η διαδικασία, για να μπορέσει ο κόσμος.

Τέταρτον και βασικό είναι να εκδίδονται επιτέλους αυτοί οι τίτλοι. Διότι υπάρχουν κατοικίες σε οικισμούς τέτοιους που χρονολογούνται οκτώ, δέκα, δώδεκα χρόνια και δεν εκδίδεται ακόμη ο τίτλος. Έτσι, αυτό το σπίτι είναι μεν δικό του, αλλά δεν μπορεί ούτε να το υποθηκεύσει. Βέβαια, δεν είναι το θέμα της σημερινής μας συνεδρίασης, αλλά, εξ

αφορμής των δικών σας και της παρέμβασης του κ. Πιπτοκοπίτη, νομίζω όφειλα να κάνω και εγώ αυτή την παρέμβαση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να επιτρέψω στον κ. Ηλιάδη ... να σας δώσω, κύριε Γαλανέ, το λόγο για δευτερολογία, αλλά ο κ. Ηλιάδης έχει το λόγο.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Είναι πολύ ενδιαφέρουσα η συζήτηση και είναι κοινωνικό το θέμα. Έχουμε αναφερθεί σε εκείνους που, έχοντας κάποια δικά τους ικανοποιητικά εισοδήματα, μικρομεσαία και άνω, μπορούν να υπαχθούν στα σχέδια του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης, και κάνει ένα καλό έργο αυτός ο οργανισμός και θα υπερψηφίσουμε σήμερα τον προϋπολογισμό του.

Υπάρχουν εκείνοι οι οποίοι παίρνουν είτε δωρεάν είτε έναντι χαμηλού τιμήματος τα οικόπεδα στην ύπαιθρο, δεδομένου ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους ή τη δυνατότητα εξασφάλισης δανείων για να ανεγείρουν κατοικία. Ανεξάρτητα από το αν είναι κανένας πρόσφυγας ή όχι, υπάρχει η κατηγορία την οποία έχει επισημάνει ο κ. Θεοδώρου. Είναι κάποιος πρόσφυγας και, επειδή δεν ανεγείρονται προσφυγικές κατοικίες για να παραχωρούνται, ακόμη και αν του δοθεί οικόπεδο, ακόμη και αν του δοθεί και ένα βοήθημα £5.000, £6.000, £7.000, £8.000, £10.000, είναι αδύνατο να αποκτήσει ιδιόκτητη κατοικία. Ανεξάρτητα από την προσφυγική ή όχι ιδιότητα, εκείνοι για τους οποίους δεν υπάρχει καθόλου κρατική πολιτική είναι εκείνοι που δεν έχουν καμιά δυνατότητα λόγω φτώχειας να αποκτήσουν οικόπεδο και να ανεγείρουν κατοικία.

Μιλούμε μόνο για εκείνους οι οποίοι έχουν μικρομεσαία εισοδήματα και άνω. Λείπει η κοινωνική αλληλεγγύη για τα πλέον αδύνατα οικονομικά μέλη αυτής της

κοινωνίας. Είναι κάτι το οποίο επισημαίνει ο κ. Θεοδώρου για τους μη πρόσφυγες και για τους πρόσφυγες. Είναι κάτι που επισημαίνουμε εμείς για τους πρόσφυγες και για τους μη πρόσφυγες, όταν μιλούμε για τους προϋπολογισμούς του κράτους. Και εδώ υπάρχει κενό, υπάρχει ανεπάρκεια, υπάρχει απόλυτη έλλειψη κρατικής πολιτικής, για να καλύψουμε τα ασθενέστατα μέλη αυτής της κοινωνίας. Και είναι προς αυτή την κατεύθυνση που μπορούμε, πέρα από όλα όσα έχουμε πει, να λειτουργήσουμε όλοι μας και ιδίως οι εν τη κυβερνήσει ευρισκόμενοι, για να διαμορφωθεί πολιτική και προς αυτή την κατεύθυνση, των πλέον φτωχών και αδυνάτων μελών αυτής της κοινωνίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Ηλιάδη. Θα δώσω το λόγο στον κ. Γαλανό και μετά, κύριοι συνάδελφοι, δε βλέπω ότι υπάρχει ... υπάρχει μια ομοφωνία και ένας θαυμάσιος εποικοδομητικός διάλογος, ο οποίος όμως έχει εξαντληθεί. Να διακόψω και να προχωρήσουμε στην ψηφοφορία.

Ναι, κύριε Γαλανέ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να αναφέρω κάτι που δεν ανεφέρθη προηγουμένως. Η ίδια παρατήρηση που κάνουμε φέτος για τα υψηλά πλεονάσματα έγινε και πέρσι και πρόπερσι. Και νομίζω, αν δούμε κάποιους αριθμούς, πρέπει να αντιληφθούμε ότι, πέραν όλων αυτών των σημείων που ηγέρθησαν, των κατηγοριών που πρέπει να βοηθηθούν, της γραφειοκρατίας κ.λπ., οι αριθμοί λέγουν τη δική τους ιστορία.

Όταν εδώ τα έξοδα είναι £1.900.000 και τα έσοδα είναι £3.997.000, δηλαδή σχεδόν £4.000.000, υπερδιπλάσια, σημαίνει ότι, αν αλλάξουν τα κριτήρια, αν μειωθούν τα επιτόκια για τις ασθενέστερες εισοδηματικά τάξεις, ακόμη και αν δοθούν δωρεάν οικόπεδα, υπάρχει η δυνατότητα μόνο με τα φετινά πλεονάσματα να βοηθηθεί ο

διπλάσιος αριθμός ανθρώπων.

Γι' αυτό, εμείς επιμένουμε ότι πρέπει να υπάρξει μια αλλαγή νοοτροπίας αλλά και μια καθοδήγηση από την κυβέρνηση ότι τα πλεονάσματα ... να ετοιμαστεί ένα σχέδιο σε συνεργασία με την κυβέρνηση, ένα σχέδιο βοήθειας των ασθενέστερων εισοδηματικά τάξεων, ιδιαίτερα των απόρων, που δεν μπορούν, δεν έχουν τη δυνατότητα να πληρώσουν τα επιτόκια που ζητούν ή να δώσουν τις εγγυήσεις που χρειάζονται, διότι υπάρχουν ήδη χρήματα αποθεματικά κάθε χρόνο και αυξάνονται ή υπερδιπλασιάζονται. Αν δεν υπήρχε πρόβλημα, θα έλεγα «πολύ ωραία, τα υπόλοιπα, αυτά τα οποία υπάρχουν, τα πλεονάσματα, να κατατεθούν στις τράπεζες, όπως κατατίθενται, και να παίρνει ο Οργανισμός Αναπτύξεως Γης και Στέγης τον τόκο από τις τράπεζες». Αλλά δεν είναι το ζητούμενο να παίρνει τον τόκο από τις εμπορικές τράπεζες και να κάνει μεγάλες καταθέσεις στις εμπορικές τράπεζες. Το ζητούμενο είναι να βοηθηθεί ο κόσμος.

Γι' αυτό, πιστεύω ότι, εφόσον υπάρχουν πλεονάσματα -και νομίζω ότι μια κάποια μελέτη του ισολογισμού του οργανισμού θα δείξει ότι υπάρχουν σοβαρά πλεονάσματα- θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν αυτά τα πλεονάσματα, για να υπάρξει διεύρυνση των κριτηρίων και να βοηθηθεί ο άστεγος κόσμος, ο οποίος σήμερα δεν έχει τη δυνατότητα. Εδώ είναι η εισήγησή μας, η οποία προέρχεται απλώς από τους αριθμούς και από τα πλεονάσματα τα οποία υπάρχουν. Δε χρειάζεται το 8% από τις τράπεζες και να αυξάνονται τα πλεονάσματα. Το ανέφερα, αν θέλετε, σαν μια προσέγγιση. Δε λέω ότι πρέπει να ζημιώνει και ο οργανισμός, αλλά δεν πρέπει και να υπάρχουν τόσο μεγάλα, υπερδιπλάσια πλεονάσματα από τα έξοδα τα οποία υπάρχουν.

Ενδεχομένως να λεχθεί το επιχείρημα «μα, ξέρετε, δεν προχωρήσαμε ... θα ήταν λιγότερο το πλεόνασμα, γιατί δεν υλοποιήθηκαν κάποια σχέδια τα οποία είχαμε υπόψη μας». Ε, να υλοποιούνται κάπως πιο γρήγορα τα σχέδια! Διότι αυτή τη θεωρία, αυτό το

επιχείρημα, τη δικαιολογία ότι μένουν πλεονάσματα, γιατί δεν υλοποιούνται τα σχέδια, τα ακούμε τα τελευταία τρία τέσσερα χρόνια.

Εκτιμούμε ιδιαίτερα την κυβερνητική στοργή και τις αποφάσεις που λήφθηκαν για τη δημιουργία αυτών των οργανισμών. Δεν αμφιβάλλουμε καθόλου ότι γίνεται πολύ καλή δουλειά από τους ανθρώπους που εργάζονται εκεί, αλλά υποδεικνύουμε ότι σε αυτή την περίπτωση τα πλεονάσματα αυτά μπορεί να χρησιμοποιηθούν για καλύτερους σκοπούς από το να κατατίθενται στις εμπορικές τράπεζες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Γαλανέ. Θεωρώ ότι η συζήτηση εξαντλήθηκε. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Οργανισμού Χρηματοδότησεως Στέγης ποσού £1.906.055 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Συμπλήρωμα. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 και ο Πρώτος Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 4 και ο Πρώτος Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στη συνέχεια προχωρούμε στο υπ' αριθμό 3 θέμα, που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος" του 1999.

Κύριε Γαλανέ, έχετε...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Χίλια εννιακόσια ενενήντα οκτώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Χίλια εννιακόσια ενενήντα οκτώ; Χίλια εννιακόσια ενενήντα εννιά, γράφει το δικό μου. Του 1998 και εν συνεχεία του 1999, αντιλαμβάνομαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών να διαβάσει την έκθεση της επιτροπής.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998"**

Πρόεδρος:

Νίκος Μουσιούττας, αναπληρωτής πρόεδρος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 8 Φεβρουαρίου και την 1η Μαρτίου 1999. Στο στάδιο της μελέτης του υπό αναφορά προϋπολογισμού, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου και εκπρόσωποι της διεύθυνσης της Αρχής Λιμένων Κύπρου.

Ο προϋπολογισμός της Αρχής Λιμένων Κύπρου για το 1998 προβλέπει έσοδα ύψους £15.590.000 και έξοδα ύψους £22.059.340, παρουσιάζει δηλαδή έλλειμμα ύψους £6.469.340.

Σημειώνεται ότι ο προϋπολογισμός της Αρχής Λιμένων για το 1998 κατατέθηκε στη Βουλή εκπρόθεσμα, δηλαδή στις 8 Οκτωβρίου 1998, και στη συνέχεια παραπέμφθηκε ενώπιον της αρμόδιας επιτροπής. Η επιτροπή με σχετική επιστολή της πληροφόρησε την κυβέρνηση ότι εξαιτίας της καθυστέρησης αυτής δεν είχε την πρόθεση να προχωρήσει στη μελέτη του εν λόγω προϋπολογισμού, αλλά θα ανέμενε την έγκαιρη κατάθεση στη Βουλή του προϋπολογισμού της αρχής για το 1999, ώστε οι δύο προϋπολογισμοί να μελετηθούν ταυτόχρονα.

Κατά τη συζήτηση του υπό αναφορά θέματος, ο πρόεδρος της Αρχής Λιμένων Κύπρου πληροφόρησε την επιτροπή ότι η καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στην κατάθεση του εν λόγω προϋπολογισμού στη Βουλή οφειλόταν σε διαδικαστικά

προβλήματα και ειδικότερα σε θέματα συντονισμού μεταξύ του Γραφείου Προγραμματισμού και των αρμόδιων Υπουργείων Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων και ότι θα καταβληθεί προσπάθεια, ώστε το φαινόμενο αυτό να μην επαναληφθεί στο μέλλον.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως των πιο πάνω επεξηγήσεων, αποφάσισε να εισηγηθεί στη Βουλή κατά πλειοψηφία των μελών της την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου για την κατά νόμο έγκριση του εν λόγω προϋπολογισμού.

Τα μέλη της επιτροπής, βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, για λόγους αρχής τάσσονται εναντίον της εκπρόθεσμης έγκρισης του προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου για το 1998 και εισηγούνται στη Βουλή την καταψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κάτι διαδικαστικό. Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι να αναγνωστεί και η έκθεση των προϋπολογισμών του 1999 και η συζήτηση να γίνει από κοινού. Δε θα θέλαμε να αγορεύσουμε δύο φορές επί του ιδίου αντικειμένου, αν συμφωνεί και ο κ. Γαλανός.

(Στο σημείο αυτό τον προεδρεύοντα της Βουλής κ. Νίκο Αναστασιάδη αντικαθιστά

ο κ. Αβραάμ Αντωνίου.)

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Δε διαφωνώ καθόλου. Αλλά εμένα η παρατήρησή μου, αν επιτρέπετε, πριν τη διαβάσω, είναι απλώς διαδικαστική, για να επεξηγήσω κάτι το οποίο δεν αναφέρεται στην έκθεση.

Πέραν του θέματος, κύριε Πρόεδρε, της έγκαιρης κατάθεσης των προϋπολογισμών... και δεν είναι μόνο στο θέμα της Αρχής Λιμένων Κύπρου αλλά και άλλων ημικρατικών οργανισμών. Έχουμε αναφερθεί στο παρελθόν και δε θα τα

επαναλάβω· θα τα αναφέρουν οι συνάδελφοι. Θέλω να πω ότι ακόμη ένας λόγος που ανεφέρθη για την καθυστέρηση της υποβολής ήταν ότι ένα μέλος του συμβουλίου, πολύ καλός και γνωστός φίλος - δεν είναι αυτό που λέγω - απουσίαζε ένεκα ασθενείας και κάπου ήθελαν να τον αναμένουν, για να προχωρήσουν στην κατάθεση των προϋπολογισμών.

Θέλω να μεταφέρω ένα μήνυμα, ότι κατά την άποψή μας, κατά την άποψη τη δική μου, είναι απαράδεκτο ο οποιοσδήποτε προϋπολογισμός να καθυστερεί, γιατί απουσιάζει το άλφα ή το βήτα μέλος ενός διοικητικού συμβουλίου ημικρατικού οργανισμού. Εδώ είναι συλλογική ευθύνη. Όταν απουσιάζει κάποιος, όχι μόνο στην κυβέρνηση... δηλαδή, το Υπουργικό Συμβούλιο δε συνεδριάζει, επειδή απουσιάζει στο εξωτερικό ένας υπουργός; Μια εταιρεία δεν προχωρεί, επειδή απουσιάζει ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου; Ιδιαίτερα σε τόσο σοβαρά θέματα, όπως οι προϋπολογισμοί των ημικρατικών οργανισμών, δεν είναι δικαιολογία, ούτε καν δεν έπρεπε να αναφερθεί αυτό το πράγμα και δεν πρέπει να ξαναγίνει, για το γεγονός ότι απουσιάζει κάποιος να καθυστερεί η κατάθεση των προϋπολογισμών και να φθάνουμε στο τέλος να κατατίθενται μαζί και οι δύο προϋπολογισμοί.

Αυτό το αναφέρω, γιατί είναι ένα θέμα αρχής και αλίμονο αν επικρατήσει αυτή η νοοτροπία, να καθυστερούν προϋπολογισμοί, γιατί ένα από τα δέκα ή δώδεκα μέλη του συμβουλίου απουσιάζει για τον οποιοδήποτε λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. Αντωνίου):

Παρακαλώ, κύριε Γαλανέ, εφόσον υπάρχει πρόταση να συζητηθούν ταυτόχρονα και οι δύο προϋπολογισμοί, θα θεωρήσω ότι δεν υπάρχει ένσταση...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Όχι, καμία, καμία. Απλώς ήθελα... δεν είχε σχέση με την ουσία. Ήθελα να

αναφερθώ και να δώσω κάποιο μήνυμα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ
ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούττας, αναπληρωτής πρόεδρος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 8 Φεβρουαρίου και την 1η Μαρτίου 1999. Στο στάδιο της μελέτης του υπό αναφορά προϋπολογισμού, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και εκπρόσωποι της διεύθυνσης της Αρχής Λιμένων Κύπρου.

Ο προϋπολογισμός της Αρχής Λιμένων Κύπρου για το 1999 προβλέπει έσοδα ύψους £15.050.000, που θα προέλθουν κυρίως από διάφορα λιμενικά δικαιώματα, καθώς και έξοδα ύψους £27.676.829.

Στα πλαίσια της εξέτασης του πιο πάνω προϋπολογισμού, η επιτροπή είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου της Αρχής

Λιμένων Κύπρου για τα προβλήματα που αυτή αντιμετωπίζει στην προσπάθειά της να καταστήσει τα λιμάνια πιο ανταγωνιστικά. Επίσης, είχε την ευκαιρία να ακούσει τις εκτιμήσεις του αναφορικά με την οικονομική κατάσταση της αρχής, καθώς και τις σκέψεις και εισηγήσεις του σχετικά με την κάλυψη των ελλειμμάτων της.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως όλων των επεξηγήσεων που της δόθηκαν, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου για την κατά νόμο έγκριση του εν λόγω προϋπολογισμού.

Τα μέλη της επιτροπής, βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ενώ τάσσονται υπέρ της έγκρισης του υπό αναφορά προϋπολογισμού, διαφωνούν με τη συμπερίληψη σε αυτόν των προτεινόμενων νέων θέσεων και αναβαθμίσεων, γιατί, όπως υποστήριξαν, αυτές δεν αποτελούν προϊόν συλλογικής διαπραγμάτευσης, αλλά έχουν αποφασιστεί μονομερώς. Για το λόγο αυτό εισηγούνται την απάλειψή τους από τον προϋπολογισμό, ενώ σχετική τροπολογία θα καταθέσουν κατά τη συζήτηση του θέματος ενώπιον της ολομέλειας του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Συζητούμε τους προϋπολογισμούς ενός άλλου ημικρατικού οργανισμού, πολύ σημαντικού για την κυπριακή οικονομία, ενός από τους παλιούς ημικρατικούς οργανισμούς, ο οποίος, μάλιστα, είχε ιδρυθεί με συμβουλή, με προτροπή της Διεθνούς Τράπεζας, για να αντικαταστήσει το παλαιό Τμήμα Λιμένων του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, όταν το 1970 ή γύρω στο 1970, η κυβέρνηση του

Αρχιεπισκόπου Μακαρίου είχε αποφασίσει να αναπτύξει αρχικά το λιμάνι της Αμμοχώστου και μετά το λιμάνι της Λεμεσού κρίθηκε ότι ένας τέτοιος ημικρατικός οργανισμός με δεδομένη αυτονομία και ευελιξία μπορούσε να ανταποκριθεί στις ανάγκες αυτής της συγκεκριμένης βιομηχανίας.

Δυστυχώς, όμως, από ευθύνες, όχι των εργαζομένων στην Αρχή Λιμένων αλλά κυρίως των κυβερνήσεων, μερικώς των διοικήσεων, ενώ πρόσφατα, κατά κύριο λόγο, του συμβουλίου της Αρχής Λιμένων, αυτός ο οργανισμός βρίσκεται σε μια πολύ δύσκολη κατάσταση. Δεν πνέει τα λοίσθια, όπως είπε ένας τέως υπουργός Συγκοινωνιών. Δεν είναι χρεοκοπημένος, όπως μερικοί προσπαθούν να τον παρουσιάσουν. Είναι οργανισμός με μια εν δυνάμει ευρωστία. Εκείνο που έχει η Αρχή Λιμένων από οικονομικής πλευράς είναι ένα πρόβλημα ρευστότητας στο οποίο, αν μου επιτρέπει ο χρόνος, θα επανέλθω.

Το κύριό μας πρόβλημα όμως ποιο είναι; Ότι η μεν κυβέρνηση προσπαθεί να ποδηγετήσει την Αρχή Λιμένων και την έχει μετατρέψει σε ένα κακέκτυπο κυβερνητικού οργανισμού, το δε συμβούλιο έχει απεμπολήσει τις ευθύνες του. Δεν υπάρχει συμβούλιο στην Αρχή Λιμένων, κατά τη δική μας άποψη. Δεν παίρνει θέσεις στα κρίσιμα θέματα που αφορούν την αρχή, δε λειτουργεί με βάση τον τρόπο λειτουργίας, τον καθιερωμένο τρόπο λειτουργίας των άλλων συμβουλίων - και υπάρχουν πολλά επιτυχημένα συμβούλια που λειτουργούν αυτή τη στιγμή σε ημικρατικούς οργανισμούς - μεταθέτει συνεχώς τις ευθύνες του αλλού και είναι ο κύριος υπεύθυνος αυτή τη στιγμή της κακοδαιμονίας της Αρχής Λιμένων.

Λάρνακα, λιμάνι της Λάρνακας: Υιοθέτησε το συμβούλιο της Αρχής Λιμένων πρόταση, σχέδιο για μετατροπή του σε επιβατικό λιμάνι, την παρέδωσε στην κυβέρνηση και η κυβέρνηση κανονικά έχει πετάξει στον κάλαθο των αχρήστων αυτή την πρόταση και προχωρεί στη δημιουργία μαρίνας ή δεν ξέρω τι στη θέση του λιμανιού της

Λάρνακας.

Στρατηγικό σχέδιο: Έγινε το στρατηγικό σχέδιο, τέλειωσε το 1996, έγινε με αίτηση και με αίτημα αυτού του συμβουλίου, που πλείστα μέλη του ήταν και τότε εν υπηρεσία, και, αντί το συμβούλιο να το διεξέλθει και να τοποθετηθεί επί του στρατηγικού σχεδίου το οποίο εζήτησε από τους εμπειρογνώμονες, χωρίς σχόλιο, χωρίς εισήγηση, χωρίς πρόταση το παρέπεμψε στο Υπουργείο Συγκοινωνιών, όπου και βρίσκεται σε κάποια συρτάρια σκονισμένο ή καταχωνιασμένο.

Ενώ τα λιμάνια ζητούν επενδύσεις σε μηχανικό κυρίως εξοπλισμό, για να μπορέσουν αποδοτικά να αντιμετωπίσουν τα άλλα λιμάνια της περιοχής μας, στέλλεται από το Υπουργείο Συγκοινωνιών νότα στην Αρχή Λιμένων: “Κύριοι, δεν πρόκειται να κάνετε καμία νέα επένδυση, μέχρις ότου λυθούν τα προβλήματα, διαρθρωτικά, εργατικά και άλλα”. Και το συμβούλιο της Αρχής Λιμένων ασμένως δέχεται αυτή την οδηγία, με αποτέλεσμα να είχαμε οι βουλευτές της Λεμεσού όλων των κομμάτων τη δυσάρεστη εικόνα του Υπουργού Συγκοινωνιών να κατηγορεί συναδέλφους - όχι της δικής μας παράταξης - ότι η αγωνία τους για το μέλλον του λιμανιού της Λεμεσού προκύπτει από την αγωνία τους να κερδίσουν ψήφους - αυτή η κατηγορία ακούστηκε σε επιτροπή της Βουλής - και να ακούμε ότι, αν δε λυθεί το θέμα της βάρδιας, δεν πρόκειται η κυβέρνηση να ξοδέψει γρόσι για τα λιμάνια. Η σύσκεψη έγινε για το λιμάνι της Λεμεσού.

Εκβιασμός; Ακατανόητη αντίληψη για τη δυναμική αυτής της βιομηχανίας; Για το πού μπορούμε να οδηγήσουμε με τις μηδενικές επενδύσεις τα λιμάνια μας; Δεν ξέρω. Εν πάση περιπτώσει, πολιτική που οδηγεί τη λιμενική βιομηχανία σε βέβαιη υπονόμευση και καταστροφή.

Είναι η δική μας άποψη, κύριοι συνάδελφοι, ότι το πρόβλημα των λιμανιών μας δεν είναι το κόστος. Δεν είναι το κύριο πρόβλημα το κόστος. Υπήρχε πριν πέντε, πριν έξι, χρόνια κάποιο πρόβλημα με τα κόστα των λιμανιών μας. Όμως, οι εργαζόμενοι και

οι αχθοφόροι και οι λιμενεργάτες με κινήσεις που έκαναν το έριξαν σε επίπεδο πολύ ανταγωνιστικό με τα άλλα λιμάνια της περιοχής. Τα λιμάνια της Αιγύπτου, τα λιμάνια της Ανατολικής Μεσογείου. Δεν έκαναν υποχωρήσεις οι ναυτικοί πράκτορες, οι οποίοι με τη δύναμη που διαθέτουν σε ανώτερα κυβερνητικά κλιμάκια εν πολλοίς καθορίζουν την πολιτική της κυβέρνησης και του υπουργείου σε ό,τι αφορά το θέμα της λιμενικής βιομηχανίας και είναι άγνωστο... και επαναλαμβάνω, είναι άγνωστο εάν οι ναυτικοί πράκτορες έχουν κατά ένα γρόσι μειώσει τα εισοδήματά τους. Αντίθετα, υπάρχει υποψία ότι τις μειώσεις από άλλους συντελεστές του κόστους στο λιμάνι, τις καρπώνονται σε ένα βαθμό οι ναυτικοί πράκτορες.

Το κύριο πρόβλημα που έχουμε και οφείλουμε να το κατανοήσουμε είναι δισκελές: Είναι το ένα εσωτερικό και το άλλο εξωτερικό.

Το εσωτερικό, κύριοι συνάδελφοι, οφείλεται στη δυσλειτουργία των λιμανιών μας λόγω μη ικανοποιητικού εξοπλισμού και λόγω πολυτεμαχισμού των διαφόρων υπηρεσιών.

Στο λιμάνι της Λεμεσού εγώ νομίζω ότι, και δωρεάν να πούμε στις εταιρείες “κοπιάστε, κύριοι, να εκφορτώνετε εμπορευματοκιβώτια”, λίγες θα ανταποκριθούν. Γιατί κύριοι συνάδελφοι; Γιατί ένα μεγάλο σκάφος, όταν πλησιάζει στην προβλήτα του λιμανιού, θέλει τέσσερις, θέλει έξι και κάποτε οκτώ γερανογέφυρες για να το εκφορτώνουν. Ο παράγοντας χρόνος στα μεγάλα σύγχρονα σκάφη είναι “ο παράγοντας”, ο κυρίαρχος, είναι ο καθοριστικός. Εμείς έχουμε δύο γερανογέφυρες, για να εκφορτώνουν αυτά τα τεράστια σκάφη σε κάθε μόλο, στον ανατολικό και το δυτικό αντίστοιχα. Είναι δυνατό να αποκτήσουμε πλεονέκτημα, έστω κι αν πούμε πενήντα δολάρια το κοντέινερ; - σήμερα είναι εκατό δολάρια. Είναι δυνατό να αποκτήσουμε αυτή την προτίμηση των λιμανιών μας;

Το δεύτερο θέμα, το οποίο είναι πολιτικό και αποφεύγουμε να το δούμε κατάματα,

είναι η σχολαστική από πλευράς Τουρκίας εφαρμογή του εμπάργκο. Το εμπάργκο σε ξένα πλοία τα οποία μπαίνουν σε κυπριακά λιμάνια δεν είναι καινούργια πολιτική απόφαση της Τουρκίας· είναι παλιά, αλλά ήταν υποβαθμισμένη. Διτηρείτο σε κάποια υποτονικότητα. Αναπτύχθηκε όμως και πλέον εφαρμόζεται με πολλή ή με ολιγότερη, ανάλογα με την περίπτωση, αυστηρότητα μετά από τη γνωστή απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για το θέμα των προϊόντων από τα κατεχόμενα. Έκτοτε, αυτές οι οικονομικές συνέπειες πάνω στη λιμενική βιομηχανία και πάνω στη διακίνηση σκαφών και εμπορευματοκιβωτίων είναι πάρα πολύ σοβαρές. Αρνούμαστε να το δούμε κατάματα και αρνούμαστε, νομίζω, να αναλάβουμε και πολιτική δράση προς οιαδήποτε κατεύθυνση κριθεί σκόπιμο, για να αντιμετωπίσουμε αυτό το σοβαρό πρόβλημα, το οποίο στρέφεται, επαναλαμβάνω, κατά της λιμενικής μας βιομηχανίας.

Η Αρχή Λιμένων είπα ότι δεν είναι χρεοκοπημένος οργανισμός και έχει εν δυνάμει πολλή ικανότητα και προσαρμογής και κερδοφορίας. Γιατί μέχρι το 1996, κύριοι συνάδελφοι, όλοι οι προϋπολογισμοί ήταν πλεονασματικοί: δύο, τρία, τέσσερα, πέντε εκατομμύρια λίρες. Γιατί το 1996 εμφανίστηκε ελλειμματικός προϋπολογισμός; Ήταν απρόβλεπτο; Όχι. Και προβλέψιμο ήταν και αναμενόμενο ήταν, γιατί έγινε επένδυση στο λιμάνι της Λεμεσού ύψους £80.000.000 και αντιλαμβάνεστε ότι, όταν ένας οργανισμός έχει προϋπολογισμό £15.000.000 και κάνει επένδυση £80.000.000, για να αντεπεξέλθει σ' αυτές τις απαιτήσεις των δανείων, θα πρέπει είτε να πάρει συγκεκριμένη βοήθεια από την κυβέρνηση, γιατί το έργο εκείνο οικονομικά θεωρήθηκε σκόπιμο, για την κυπριακή οικονομία, αλλά δεν ήταν βιώσιμο για τα τότε εισοδήματα της Αρχής Λιμένων, είτε θα πρέπει οι χρεώσεις, τα τέλη, τα εισοδήματα της Αρχής Λιμένων να προσαρμοστούν με τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τα δάνεια. Δεν επροσαρμόστηκαν. Όσοι ήταν στη Βουλή θα θυμούνται ότι η τελευταία προσαρμογή των τελών έγινε το 1992 - και αυτή μερικώς.

Έχουν περάσει επτά χρόνια. Έχει παραδοθεί ουσιαστικά ο δυτικός σταθμός εμπορευματοκιβωτίων σε λειτουργία. Έχουν δημιουργηθεί νέα κόστα, νέες συνθήκες, νέα επίπεδα τιμών. Τίποτα από αυτά όλα η Αρχή Λιμένων δεν έχει καρπωθεί σαν αποτέλεσμα της επένδυσης των £80.000.000. Αντίθετα, οι χρήστες και του ανατολικού και του δυτικού κρηπιδώματος, όσο κι αν φαίνεται παράξενο, κάτω από ορισμένες συνθήκες, ιδιαίτερα μετά τη συμφωνία που έκανε ο κ. Παύλος Σαββίδης, τότε Υπουργός Συγκοινωνιών, εσταμάτησαν να πληρώνουν στην Αρχή Λιμένων οποιοδήποτε ποσό. Τότε πληρωνόταν στην Αρχή Λιμένων το ποσό των £260.000.000 λιρών. Έκτοτε, σαν αποτέλεσμα εκείνης της συμφωνίας - είναι τα αρνητικά της συμφωνίας τούτα και οφείλουμε να τα δούμε κατάματα - εσταμάτησαν οι χρήστες των προβλητών να πληρώνουν στην Αρχή Λιμένων οποιοδήποτε ποσό. Κατά συνέπεια, έχουμε τόσες έκδηλα απαράδεκτες ρυθμίσεις και διευθετήσεις, που κανένας οργανισμός όχι £100.000.000, αλλά 2.000.000 να χρωστούσε πιστεύω ότι δε θα μπορούσε να αντέξει ακόμα παραπάνω.

Ένα στοιχείο μόνο: Αγόρασε η Αρχή Λιμένων δύο ρυμουλκά £2.500.000 το καθένα. Τα αγόρασε, για να αντικαταστήσει τα παλαιότερα και για να καλύπτει τα μεγάλα σκάφη, κυρίως τα λεγόμενα “σκάφη φορείς”, τα “mother vessels”, τα οποία μεταφέρουν τα εμπορευματοκιβώτια εδώ, στην Κύπρο. Δυόμισι εκατομμύρια λίρες. Ουδείς όμως, εθέλησε ή εμπόρεσε να αλλάξει τη χρέωση των ρυμουλκών η οποία επιβαλλόταν παλαιότερα. Με £2.500.000, κύριοι συνάδελφοι, παίρνουμε από το κάθε πλοίο £400 για τη ρυμούλκηση του εντός. Μαζί και τα πλοηγικά. Το λιμάνι του Βασιλικού το οποίο έχει ρυμουλκά της τάξης των £300.000 με £400.000 κόστος, παίρνει £1.400 από το κάθε πλοίο για αυτή την υπηρεσία.

Είναι ένα ενδεικτικό στοιχείο, για να καταλάβουμε ότι αυτά τα πράγματα είναι που βαραίνουν τη λειτουργία της Αρχής Λιμένων και είναι αυτά τα πράγματα που το παρόν

συμβούλιο δεν έχει την ικανότητα, δεν έχει την πολιτική θέληση, δεν έχει την οντότητα να τα αντιμετωπίσει και παραπέμπει στα φακελάκια των γερανοδηγών, παραπέμπει στη βάρδια και σε άλλα τριτεύοντα και ήσσονος σημασίας θέματα, για να δικαιολογήσει τη δική του αποτυχία.

Κύριε Πρόεδρε, δεν πρόκειται να συνεχίσω. Υπάρχουν πολλά πράγματα τα οποία θα μπορούσε να πει κανένας για το θέμα της λιμενικής βιομηχανίας και των λιμανιών. Η θέση μας έχει καταγραφεί στα πρακτικά της επιτροπής: θα καταψηφίσουμε τον προϋπολογισμό του 1998 για λόγους τάξης, γιατί πιστεύουμε ότι είναι εμπαιγμός αυτής της Βουλής να καλείται το Μάρτιο μήνα ή το Δεκέμβριο του 1998 ή το Γενάρη του 1999 να ψηφίσει προϋπολογισμό τετελεσμένο. Θα ψηφίσουμε τον προϋπολογισμό του 1999 προτείνοντας συγκεκριμένες περικοπές και ασκώντας συγκεκριμένη κριτική με την οποία θα ασχοληθεί ο συνάδελφος κ. Καζαμίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου, παρακαλώ.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή, κατά τη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών που επάρθηκε η συγκεκριμένη απόφαση για τους δύο προϋπολογισμούς, απουσιάζαμε, τόσο ο κ. Χατζηδημητρίου όσο και εγώ, σε διατεταγμένη υπηρεσία της Βουλής, δε φαίνεται η θέση μας στις εκθέσεις και ο σκοπός που παίρνω το λόγο είναι για να τοποθετηθώ εκ μέρους του κόμματός μου.

Θα καταψηφίσουμε και τον προϋπολογισμό του 1998 και τον προϋπολογισμό του 1999. Τον μεν προϋπολογισμό του 1998, εκτός των άλλων λόγων, επειδή θεωρούμε ότι είναι μία έκφραση περιφρόνησης και ασέβειας προς τη Βουλή το γεγονός ότι έρχεται προϋπολογισμός δια το 1998 το έτος 1999. Δεν έχει νόημα αυτό το πράγμα:

είναι περιφρόνηση προς τη Βουλή και επομένως περιττεύει να αναφέρω οποιοδήποτε άλλο λόγο για την απόφαση αυτή.

Σε ό,τι αφορά τον προϋπολογισμό του 1999 - και αυτά που θα πω για το 1999 ισχύουν και για το 1998 - θεωρούμε ότι αυτό το διοικητικό συμβούλιο της Αρχής Λιμένων το οποίο υπάρχει σήμερα είναι το χειρότερο διοικητικό συμβούλιο που έχει περάσει ποτέ από την ιστορία της αρχής. Είναι ένα διοικητικό συμβούλιο το οποίο είτε είναι άβουλο, ασπόνδυλο, ανίκανο, το οποίο χαρακτηρίζεται από κακοδιαχείριση, ευνοιοκρατία και ό,τι χειρότερο μπορεί κανείς να σκεφτεί και να περιγράψει, είτε σκόπιμα με τις πράξεις και τις παραλείψεις του οδηγεί την Αρχή Λιμένων σε διάλυση. Ό,τι θέλει ας διαλέξει το διοικητικό συμβούλιο, ένα εκ των δύο ισχύει, είτε το ένα είτε το άλλο.

Είτε το ένα συμβαίνει, αναξιότητα, είτε το δεύτερο συμβαίνει, σκοπιμότητα για διάλυση του οργανισμού, εμείς αντιτιθέμεθα και προς τις δύο αυτές κατευθύνσεις και θέλουμε με την καταψήφισή μας να εκφράσουμε την αντίθεσή μας προς αυτή τη θέση, τη στάση του διοικητικού συμβουλίου και της κυβερνήσεως, αν υπάρχει σκοπιμότητα. Διότι για ποια σκοπιμότητα μιλάμε; Μιλάμε για τη διάλυση της Αρχής Λιμένων, μιλάμε για ιδιωτικοποίηση πλέον όλων των υπηρεσιών που προσφέρονται στα λιμάνια. Θέση μας, λοιπόν, είναι η καταψήφιση και των δύο προϋπολογισμών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Αν και είμαστε κόμμα αντιπολίτευσης, δηλώνουμε πάντοτε ότι οι τοποθετήσεις μας είναι αντικειμενικές και θα έχουν πάντοτε σαν στόχο το δημόσιο συμφέρον.

Ακούστηκαν πάρα πολλά και από τον κ. Χρίστου ειδικότερα και από το

συνάδελφο, τον κ. Θεοδώρου. Είναι όμως μόνο έτσι τα πράγματα ή αυτό το φαινόμενο που παρουσιάζεται σήμερα στα λιμάνια μας είναι σημερινό;

Για οκτώ χρόνια τουλάχιστον, που είμαι σ' αυτή τη Βουλή και τυγχάνει να είμαι ο πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων, η Αρχή Λιμένων σ' αυτή την επιτροπή επί χρόνια, και το προηγούμενο συμβούλιο και αυτό μας έχουν αποδείξει ότι επικρατούσε και στις δύο περιόδους μια κατάσταση αλαλούμ.

Παίρνω από παλαιότερα: Ήταν μέσα στους στόχους του προηγούμενου διοικητικού συμβουλίου, να επενδύει χρήματα, για να κάμνει μπουραρίες, να κάμνει εστιατόρια, να κάμνει καταστήματα με σουβενίρ και να κάμνει κάβες; Αυτός, δηλαδή, ήταν ο προορισμός του διοικητικού συμβουλίου; Ή η ευθύνη τους ήταν πώς θα μελετήσουν και πώς θα λάβουν αποφάσεις και μέτρα, για να εκσυγχρονίσουν τα λιμάνια και να τα κάνουν ανταγωνιστικά; Την ίδια ώρα, μάλιστα, που οι εργαζόμενοι, ναι, έκαμναν τεράστιες θυσίες - οι μόνοι, οι μόνοι - έβρισκαν ότι το μόνο πρόβλημα προήρχετο από το εργατικό κόστος, προήρχετο από τις βάρδιες, προήρχετο από υπερωρίες και εκατηγορούντο ότι λόγω της στάσης τους δεν επιτυγχάνετο η άφιξη και άλλων εταιρειών ναυτιλιακών, φυσικά, εταιρειών και γι' αυτούς τους λόγους έφευγαν και έκαμναν τις θυσίες τους, χωρίς κανέναν άλλον να κάμνει την οποιαδήποτε παραμικρή κίνηση είτε αυτοί ήταν ναυτιλιακοί πράκτορες ή ήταν έμποροι ή, εν πάση περιπτώσει, άνθρωποι που ήταν στα λιμάνια;

Πρέπει επίσης εδώ να παραδεχθούμε ακόμα κάτι: Πέρασε ένας διευθυντής από την Αρχή Λιμένων ο οποίος έκαμνε ό,τι ήθελε και επεριορίστηκαν τα διοικητικά συμβούλια εκεί... που μου θυμίζει το εξής: Στις περισσότερες κοινότητες, εκεί που υπάρχουν συνεργατικές ή και άλλα, ο γραμματέας αποφασίζει, ο γραμματέας εκδίδει δάνεια και, όταν θα βρεθεί με τους επιτρόπους, τους βάζει να υπογράψουν. Αν θέλετε να είμαστε δίκαιοι, αυτό το πράγμα αποδείχτηκε επανειλημμένως κατά διάφορα χρονικά

διαστήματα συζητώντας στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων προβλήματα ή θέματα που αφορούσαν τα λιμάνια μας.

Έγινε η επένδυση στο λιμάνι Λεμεσού. Ποιος ήταν, κύριοι, ο στόχος; - και, προς Θεού, να μην εκληφθεί από κανένα ότι τασσόμαστε ή υπέρ της επαρχίας Λεμεσού και εις βάρος της Λάρνακας ή και τα ανάποδα. Ναι, στόχευαν να κάμουν σαν κύριο λιμάνι το λιμάνι της Λεμεσού και με κάποια άνευ σημασίας ημίμετρα... όπως και ακόμα η κυβέρνηση το χρησιμοποιεί μέχρι σήμερα, ότι δήθεν θα έκαμνε το λιμάνι της Λάρνακας τουριστικό λιμάνι για επιβατικά σκάφη, και μάλιστα έδιδε κάποια κίνητρα, για να προσελκύσει τους διάφορους πλοιοκτήτες που έχουν τα κρουαζιερόπλοια στο λιμάνι Λεμεσού, ώστε να τα μεταφέρουν στη Λάρνακα. Εκείνα τα κίνητρα που εδόθηκαν και πέρασαν από την επιτροπή Συγκοινωνιών, ειλικρινά, δεν πρόσεξα κανέναν από τους πλοιοκτήτες, που έστω την ώρα που εμιλούσαν, να δίδει σημασία σ' αυτά τα πράγματα. Γιατί; Έχουν κάμει τις επενδύσεις τους εκεί, έχουν κάμει την υποδομή τους εκεί και αυτά τα κίνητρα τα οποία προσφέροντο δε διαφοροποιούσαν σε καμία απολύτως περίπτωση την όλη κατάσταση και ούτε τότε προσέλκυσε η Λάρνακα το λιμάνι, ούτε και τώρα.

Στην εξέλιξη... γιατί αυτά τα προβλήματα, για να είμαστε πάλι δίκαιοι και αντικειμενικοί, δεν προέκυψαν ούτε φέτος ούτε πριν πέντε χρόνια ούτε πριν επτά χρόνια ούτε πριν δέκα χρόνια; ήταν μια μόνιμη κατάσταση η οποία ταλάνιζε τη λιμενική μας βιομηχανία.

Θέλω επίσης να πω και το εξής, γιατί και σήμερα μες στο διοικητικό συμβούλιο της Αρχής Λιμένων υπάρχουν και μέλη του διοικητικού συμβουλίου που προέρχονται από πλευράς ΔΗΚΟ και δεν έχω κανένα πρόβλημα να ασκήσω πολύ έντονον κριτική, γιατί ο κ. Χρίστου είπε μερικά πράγματα. Εγώ άκουσα κάποιους άλλους υπουργούς που είπαν ότι αυτό το διοικητικό συμβούλιο είναι μια παρκέττα! Και δε φοβούμαι ούτε και είναι ντροπή ούτε ΚΑΙ είναι συκοφαντία ούτε και είναι υπόσκαφισ εναντίον του

οποιοδήποτε. Αλλά και το προηγούμενο... Ε, συγγνώμη! Εν τζι' εδικαιούτου να πάρει κύπελλα ή και στεφάνια. Κάτι παρόμοιο ήταν, αν λάβουμε υπόψη μας, δηλαδή, την όλη πολιτεία, τις όλες αποφάσεις τις οποίες έπαιρναν εσιθελικά. Επήγαν στην Πάφο και πέταξαν £1.300.000, το τότε διοικητικό συμβούλιο, για να έρθει μετέπειτα το ίδιο το Υπουργικό Συμβούλιο να αποφασίσει να χαλαστούν και, εν πάση περιπτώσει, ακόμη δεν ξεκαθάρισε η δεύτερη παράγραφος στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου που έλεγε:... “έρευνα εις βάθος και, αν υπάρχουν ευθύνες, να αποδοθούν σ’ εκείνους που ευθύνοντο”. Όλοι εσιώπησαν.

Αυτά που ανέφερε ο κ. Χρίστου, όσον αφορά τον εξοπλισμό, είναι πολύ σωστά. Ναι, είναι ελλιπής. Υπάρχουν μόνο δύο προβλήτες. Αν θυμάστε όλοι εκείνο το αλαλούμ με τις γερανογέφυρες των Ιταλών που δεν έρχονταν, που καταστράφηκε οικονομικά η εταιρεία που τις κατασκεύαζε και έπρεπε να βρουν χρήματα να τους δώσουν... που αγόρασαν άχρηστο μηχανογραφικό εξοπλισμό και τον είχαν στις αποθήκες τους για πέντε χρόνια, χωρίς να τον θέσουν σε λειτουργία. Αυτά από το προηγούμενο διοικητικό συμβούλιο – πάλι για να είμαστε δίκαιοι.

Μπορούμε να μιλούμε, κύριοι συνάδελφοι, επί πολλές ώρες και επί πολλές ημέρες για τα προβλήματα που υπάρχουν στη λιμενική βιομηχανία.

Εμένα ειλικρινά μου έχει μείνει η εντύπωση ότι και από τις δύο κυβερνήσεις, και προηγούμενα, επί του κ. Βασιλείου, και ειδικότερα τώρα, επί διακυβερνήσεως του κ. Κληρίδη, τα λιμάνια αφήνουν τα να πεθάνουν, γιατί θα είναι και ο εύκολος τρόπος να περάσουν στα χέρια του ιδιωτικού τομέα.

Και έρχομαι και καταλήγω: Τι θα εξυτηρητήσει, κύριοι συνάδελφοι αν δεν ψηφίσουμε σήμερα τους προϋπολογισμούς; Είναι και λάθος. Την κριτική μας την κάμνουμε και είναι απαραίδεκτο, είναι ασυγχώρητο - δεν ξέρω ποια άλλη λέξη μπορώ να χρησιμοποιήσω - προϋπολογισμοί ενός ημικρατικού οργανισμού του 1998 να έρχονται

για να ψηφιστούν, πότε; Το Μάρτη του 1999. Ε; Και, άμα δεν τους ψηφίσουμε, τι θα γίνει; Πέστε μου τελικά τι θα γίνει. Προϋπολογισμοί του 1999. Μάλιστα. Να μην τους ψηφίσουμε, και σέβομαι την άποψη των συναδέλφων του ΑΚΕΛ, γιατί λέει “κύριοι, πρέπει να αποκοπούν αυτές οι θέσεις ή και αναβαθμίσεις”. Μα, και την προηγούμενη φορά έγιναν τρεις φορές χειρότερα πράγματα! Και, αν θέλετε, εκεί υπήρχε μια προσπάθεια του τότε διοικητικού συμβουλίου να κάμει κάτι, ήρθαν οι άλλοι, αλλάξαν το, γιατί έκαμαν οι τάδε ή γιατί εκείνοι έδωσαν ή γιατί εκείνοι αναβαθμίσαν... Ε, τωρά που εν’ η σειρά μας, να τα κάμουμεν εμείς. Δηλαδή, μου θυμίζει μια ιστορία ότι... κάποτε έλεγαν στην Ελλάδα: “Ετρώαν εκατόν πενήντα τούτοι. Ε, τωρά που μπήκαμε τζι’ εμείς, να φάμε”, αλλά αντί να φάν με τα κουτάλια επιάσαν φκυάρκα. Είναι ειλικρινά... μου θυμίζει κάποια γεγονότα τα οποία έχουν πράγματι επισυμβεί και συμβαίνουν στα λιμάνια. Εμείς...

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Ποιος τα έλεγε αυτά στην Ελλάδα;

N. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Τα διάφορα πολιτικά κόμματα στην αντιπαλότητά τους εκεί, κύριε Φιλίππου.

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Εγώ που ζούσα αρκετά χρόνια στην Ελλάδα δεν τα άκουσα αυτά.

N. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Μπορεί να υπάρχουν και κάποιοι που δε εξούσαν στην Ελλάδα, αλλά ήταν πιο καλά ενημερωμένοι από αυτούς που εξούσαν εκεί. Δεν είναι, ας πούμε, τεκμήριο ότι κάποιος που ζει σε έναν τόπο είναι και ενήμερος. Γιατί, χωρίς να είναι εγωιστικό ή και αλαζονικό κάποιοι συνάδελφοι από τη Λευκωσία με παίρνουν στην Πάφο, για να τους ενημερώσω για κάτι που συνέβη στη Λευκωσία. Εν τζι’ εν’ απόλυτο, δηλαδή, εκεί που ζεις... εν τζι’ εν’ απόλυτο. Εν τζι’ εν’ απόλυτο. Εν τζι’ εν’ τεκμήριο.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Ήθελα απλώς να καταθέσω τη μαρτυρία μου ότι αυτά δεν ισχύουν.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Σεβαστή κύριε Φιλίππου.

Τελειώνοντας, κύριοι, εμείς παρ' όλα αυτά τα προβλήματα θέλουμε να στείλουμε ένα μήνυμα από το βήμα της Βουλής προς το διοικητικό συμβούλιο της Αρχής Λιμένων αλλά και προς την κυβέρνηση, ότι πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους και δε θα περιοριστούμε μόνο σε κριτική μία φορά το χρόνο όταν θα έρχονται οι προϋπολογισμοί τους ενώπιον της Βουλής, για το αν θα ψηφιστούν ή όχι και δε θέλω, ειλικρινά, να επαναλάβω αυτά τα οποία λέγει κατ' επανάληψιν κοινοβουλευτικός ο κυβερνητικός μας εκπρόσωπος: "Λαλούμεν τα, λαλούμεν τα αλλά εις τον αέραν, ακούουν μας;" Ναι, πρέπει να αντιληφθούν ότι εάν υποτιμούν τη Βουλή ή δε σκεφτούν σοβαρά γι' αυτήν την κριτική που κάνουμε και η κυβέρνηση και το διοικητικό συμβούλιο της Αρχής Λιμένων, ναι, σίγουρα και τη θέση μας θα επανεξετάσουμε και μέτρα θα προτείνουμε και πιο σκληροί στον κοινοβουλευτικό μας έλεγχο θα είμαστε.

Εμείς θα ψηφίσουμε τους προϋπολογισμούς με αυτή την έντονη κριτική και θέλω να πιστεύω ότι θα πάρουν τα μηνύματα και η κυβέρνηση και το διοικητικό συμβούλιο της Αρχής Λιμένων.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μιχαηλίδης.

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Και ο φετινός προϋπολογισμός της Αρχής Λιμένων του 1999 ... με τη σφραγίδα και υπογραφή της κυβέρνησης τα πάντα έχουν σταλώσει σε αυτό τον τομέα της

λιμενικής βιομηχανίας εδώ και καιρό, ενόψει των προθέσεων της κυβέρνησης για αποκρατικοποιήσεις, ελευθεροποιήσεις και γενικά εκποίηση του δημόσιου πλούτου.

Χαρακτηριστικό δείγμα της προδιαγεγραμμένης πορείας που έχουν προαποφασίσει οι κυβερνώντες είναι το κλείσιμο του λιμανιού Λάρνακας. Για πέμπτη συνεχή χρονιά το λιμάνι Λάρνακας δεν υπάρχει για την Αρχή Λιμένων Κύπρου και στον προϋπολογισμό της έχουν περιληφθεί μόνο £10. Πιστεύω ότι ο λόγος είναι πως, αν σβηστεί η πρόνοια για το λιμάνι Λάρνακας για αναβάθμιση, μπορεί να κοστίζει στις υπηρεσίες £15 και γι' αυτό το αφήνουν να γράφεται!

Ακόμα χειρότερα, υπάρχει και μια συμβολική πρόνοια για μεταφορά των δύο γερανογεφυρών του λιμανιού της Λάρνακας στη Λεμεσό.

Πέραν τούτου, προβλέπεται, όπως κάθε χρόνο, συμβολική πρόνοια για επέκταση του λιμανιού Λάρνακας. Από την άλλη, όμως, υπάρχει φέτος και συμβολική πρόνοια για νέα αίθουσα επιβατών στη Λάρνακα.

Η κυβέρνηση Βασιλείου -όχι πως θέλω να τον φημίσω- προσπάθησε να φέρει δύο γερανογέφυρες στη Λάρνακα, που, βέβαια, ο άνθρωπος και το υπουργείο κάποιο σκοπό είχαν για να τις φέρουν- και από τη νέα αίθουσα επιβατών δεν πέρασε ούτε ένας τουρίστας, γι' αυτό και σήμερα χρησιμοποιείται σαν ρεστοράν.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Αίθουσα γάμων.

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Γάμων για τους φτωχούς, είναι για τους φτωχούς διότι δεν έχει έσοδα για την Αρχή Λιμένων.

Γεγονότα που εξηγούνται ως εμπαιγμός των Λαρνακέων από τους κυβερνώντες, που διακηρύττουν ότι το λιμάνι τους θα γίνει τουριστικό, χωρίς να έχουν διασφαλιστεί οι προϋποθέσεις.

Υπενθυμίζεται ότι για τους ιδιοκτήτες κρουαζιερόπλοιων θεωρείται οικονομικά ασύμφορο να προσεγγίζουν το λιμάνι της Λάρνακας αντί εκείνο της Λεμεσού λόγω απόστασης, αλλά ούτε νομικά μπορεί να υποχρεωθούν προς αυτή την κατεύθυνση.

Γενικότερα, όμως, αυτό που εξόφθαλμα αντικατοπτρίζει ο προϋπολογισμός της Αρχής Λιμένων είναι η έλλειψη πολιτικής βούλησης για αναζωογόνηση της λιμενικής βιομηχανίας και της ίδιας της αρχής:

1) Τα κεφαλαιουχικά έξοδα ύψους £13.000.000 δεν αφορούν παρά μόνο αποπληρωμές δανείων (γύρω στα £9.000.000) και υποχρεώσεις της αρχής για θέματα δισπασίας (£2.000.000).

2) Τα έσοδα από τη λειτουργία των λιμανιών σταδιακά συρρικνώνονται (το 1997 ήταν £15.000.000 και το 1998 ήταν £14.000.000 και κάτι), ενώ το αίτημα για αύξηση τελών και δικαιωμάτων της Αρχής Λιμένων έχει σταλώσει.

Ο κ. Πιπτοκοπίτης δεν είναι παρών, αλλά ούτε ανέφερε ότι ήρθε πρόταση από την κυβέρνηση (μέσω του Υπουργικού Συμβουλίου από την Αρχή Λιμένων), για να αυξηθούν κάποια τέλη, αλλά, όπως θα θυμούνται τα μέλη της επιτροπής Συγκοινωνιών, αυτοί που έχουν συμφέροντα μέσα στο λιμάνι -ξέρετε και έχετε ακούσει τις αντιδράσεις τους- δε θέλουν καμιά αύξηση. Εύχομαι να το λάβουμε υπόψη.

Η Αρχή Λιμένων προειδοποίησε προ καιρού την κυβέρνηση πως οι επιπτώσεις στη λιμενική βιομηχανία θα ήταν δραματικές και η ευθύνη ουσιαστικά θα ήταν στους ώμους της. Παράγοντες της Αρχής Λιμένων θεωρούν εξευτελιστικά τα ποσά που εισπράττει η αρχή για τη χρήση του εξοπλισμού της, που στοίχισε εκατομμύρια λίρες, εκτός των έργων επέκτασης και αναβάθμισης του λιμανιού Λεμεσού, που στοίχισαν πέραν των £80.000.000.

Σκανδαλώδες, άλλωστε, φαινόμενο εξυπηρέτησης των ιδιωτικών συμφερόντων παρά του δημοσίου είναι το γεγονός ότι για κάθε αυτοκίνητο που εισάγεται και

σταθμεύει στους χώρους των λιμανιών η Αρχή Λιμένων εισπράττει τέσσερα σεντ το εικοσιτετράωρο.

Την έλλειψη κυβερνητικού ενδιαφέροντος υπογραμμίζει μια σειρά αποφάσεων, όπως είναι η μη αξιοποίηση των λιμανιών που είναι στη δικαιοδοσία της Αρχής Λιμένων, όπως το λιμανάκι Πάφου. Η περιπέτεια που άρχισε στο λιμανάκι με τα κτίρια στο χερσαίο χώρο, την κατεδάφιση, τις νέες μελέτες και την ανακατασκευή τους δε λείπει να τελειώσει, ενώ η αρχή, πέρα από τα επιπλέον έξοδα με τα οποία επιβαρύνθηκε και τα οποία συμποσούνται στο £1.000.000, χάνει και χιλιάδες λίρες ετησίως από τη μη λειτουργία των καταστημάτων.

Ένα άλλο στοιχείο που οι κυβερνώντες έχουν εμπεδώσει στον οργανισμό είναι η έλλειψη χρηστής διοίκησης και η αναξιοκρατία. Μεθόδευσαν, για παράδειγμα, και υλοποιούν σταδιακά (υπάρχει πρόνοια στο φετινό προϋπολογισμό) την αναβάθμιση σε διευθυντική κλίμακα ημετέρου, στελέχους του ΔΗΣΥ, με τη δημιουργία ειδικού τμήματος στον οργανισμό.

Όλα αυτά δεν αποκαλύπτουν τίποτε άλλο παρά την καθαρότητα των προθέσεων της κυβέρνησης να προετοιμάσει την κοινή γνώμη ότι δεν υπάρχει άλλη διέξοδος παρά το ξεπούλημα και αυτού του οργανισμού. Προθέσεις, άλλωστε, που δεν έκρυψε ποτέ στο παρελθόν με τις “προφητικές” δηλώσεις του κ. Αδαμίδη ότι η αρχή πνέει τα λοίσθια και τις νωπές δηλώσεις του κ. Ιεροδιακόνου ότι μετά τα αεροδρόμια σειρά θα πάρουν τα λιμάνια, αναζητώντας και γι’ αυτά στρατηγικό επενδυτή ως συνιδιοκτήτη του κράτους.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Θάσου Μιχαηλίδη, ο Προεδρεύων της Βουλής κ. Νίκος Αναστασιάδης επέστρεψε στην έδρα του.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δε σκοπεύω να εκμεταλλευθώ τη θέση μου, για να υπερασπιστώ την πολιτική που ακολουθήθηκε κατά τη διάρκεια της προεδρίας μου, σε σχέση με τα λιμάνια. Αυτό, εξάλλου, είναι έργο άλλων να το κρίνουν· όχι εμάς, που ο καθένας έχει τις υποκειμενικές του απόψεις.

Αν δούμε γενικά το θέμα των λιμανιών, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι ευθύνη έχει, κατά την άποψή μου, όλη η κυπριακή κοινωνία. Δεν υπάρχουν αθώοι σε αυτό το θέμα, διότι κατά περιόδους διάφοροι θέλησαν να υπερασπιστούν διάφορα συμφέροντα και δε συνέβαλαν στο να αντιμετωπιστεί σωστά το πρόβλημα των λιμανιών, το οποίο για ένα νησί όπως η Κύπρος συνδέεται με την επιβίωση του νησιού. Αυτή η Βουλή, δε, είναι η τελευταία που έχει δικαίωμα να κάμει κριτική στην αρχή ή σε οποιονδήποτε, διότι γνωρίζω ότι επανειλημμένα αρνήθηκε να δώσει αύξηση τελών. Εφόσον λοιπόν η Βουλή αρνείται να δώσει αύξηση για διάφορους λόγους και δικαιολογίες, δεν μπορεί να κάμνει σήμερα κριτική.

Πιστεύω ακράδαντα ότι τα κυπριακά λιμάνια μπορούν να επιζήσουν. Υπάρχουν οι προϋποθέσεις, χρειάζεται όμως να αλλάξει η αντιμετώπιση του όλου προβλήματος. Χρειάζεται αναμφισβήτητα να ξεχάσουμε μερικές θέσεις και απόψεις του παρελθόντος και να δούμε ότι μέσα στις σημερινές συνθήκες του παγκόσμιου συναγωνισμού, της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, ένα λιμάνι είναι αδύνατο να επιβιώσει, αν το διαχειρίζεσαι όπως παλιά, που ο καθένας ήταν υπόχρεος να πάει στη Λεμεσό ή στη Λάρνακα, διότι έτσι ήταν. Οφείλουμε να είμαστε πιο συναγωνιστικοί, οφείλουμε να είμαστε πιο μπροστά από τους άλλους, οφείλουμε να εγκαταστήσουμε σύγχρονα συστήματα ηλεκτρονικών υπολογιστών κ.λπ. Υπάρχουν οι δυνατότητες να είμαστε

κέντρο, αλλά πρέπει το λιμάνι να μην είναι απλώς λιμάνι, διότι έρχεται κάποιος να ξεφορτώσει, αλλά να είναι κέντρο προσφοράς υπηρεσιών.

Και μπορεί να κακοφανεί σε ορισμένους φίλους, αλλά, για παράδειγμα, στη Σιγκαπούρη, που κατόρθωσε να είναι το μεγαλύτερο λιμάνι του κόσμου σήμερα, το πλοίο που φθάνει εκεί, πριν φύγει του έχουν δώσει δωρεάν το ιδεώδες πρόγραμμα φόρτωσης -πού να βάλει τα κοντέινερ, πώς να τα βάλει- μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών μέσα στους οποίους υπάρχουν τα στοιχεία όλων των πλοίων που πλησιάζουν έστω και μια φορά το λιμάνι της Σιγκαπούρης. Με βάση αυτό το πρόγραμμα, γίνεται η φόρτωση -έχουν διασφαλισμένα όλα τα τεχνικά μέσα, ώστε η φόρτωση να γίνεται το γρηγορότερο.

Έχει δίκαιο ο κ. Χρίστου, που λέει ότι για τα σύγχρονα πλοία υπάρχει θέμα ταχύτητας -δεν έχουν χρόνο να χάνουν- αλλά αυτό συνάδει και με τις όλες τακτικές τις οποίες έχουμε γύρω από το ποιος θα εκφορτώσει, ποιος θα βάλει το γερανό, ποιος θα τον βγάλει, ποιος έχει το αποκλειστικό δικαίωμα άλφα και ποιος έχει το αποκλειστικό δικαίωμα βήτα.

Πιστεύω ότι είναι ένα θέμα που πρέπει να απασχολήσει όλους μας και θα ήταν ευχής έργον αν μπορούσε να υπάρξει μια ομάδα ανθρώπων που να πάρουν την πρωτοβουλία να δουν πώς προχωρά.

Δυστυχώς, το διοικητικό συμβούλιο της αρχής δεν απέδειξε ότι πράγματι είναι σε θέση να πάρει αυτές τις πρωτοβουλίες, αλλά θα ήταν λάθος να δοθεί η εντύπωση ότι τα λιμάνια της Κύπρου είναι καταστρεμμένα.

Επί τη ευκαιρία, πρέπει να αναφέρω ... όταν δείτε τους αριθμούς -και κοιτάξα ξανά τους αριθμούς τώρα- θα δείτε ότι τα λειτουργικά έξοδα της αρχής καλύπτονται, έστω και με μικρή διαφορά, αλλά καλύπτονται από τα έσοδα. Το πρόβλημα είναι οι επενδύσεις οι οποίες δεν καλύπτονται. Μα, πώς θα καλύψεις τις επενδύσεις, όταν τα

τέλη τα οποία χρεώνεις δεν προβλέπουν την κάλυψη αυτών των επενδύσεων; Καμιά φορά, στην προσπάθειά μας να φανούμε αρεστοί στις διάφορες ομάδες, ξεχνούμε ότι τελικά το κόστος είναι το σύνολο αυτού του κόσμου που το πληρώνει.

Τα λιμάνια, όμως ... και ιδίως το λιμάνι της Λεμεσού, το οποίο είναι το βασικό λιμάνι σήμερα, είναι ένα πολύ σημαντικό λιμάνι, έχει εξαιρετικές εγκαταστάσεις, χρειάζεται σχετικά πιο λίγα λεφτά για να διορθωθεί, σε σχέση με άλλα, και θα μπορούσε τελικά να είναι και πολύ επικερδές. Φτάνει να υπάρξει η ανάλογη φιλελευθεροποίηση, η ανάλογη ελαστικότητα στην αντιμετώπιση των θεμάτων, ώστε να το διευθύνουν όπως πρέπει, αντιμετωπίζοντας τις εξελίξεις επί καθημερινής βάσεως και όχι κάθε ένα χρόνο και ιδίως, όπως έγινε φέτος, να έρχεται ο προϋπολογισμός στη Βουλή δύο χρόνια μετά που θα έπρεπε να εγκριθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Βασιλείου, μπορώ να σας διορθώσω; Αντί να λέτε “προϋπολογισμός του 1998”, να τον αποκαλείτε “απολογισμό του 1998”.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ναι, σύμφωνα.

Και γι' αυτό το λόγο, για θέμα αρχής, κύριε Πρόεδρε, θα καταψηφίσουμε το δήθεν προϋπολογισμό αλλά απολογισμό του 1998 και δεν αποκλείεται την ευθύνη να μην την έχει απλώς η Αρχή Λιμένων, αλλά να την έχουν άλλες υπηρεσίες, όπως τουλάχιστον αναφέρεται στην έκθεση. Το μήνυμα πρέπει να περάσει. Είναι ακαδημαϊκής σημασίας το πράγμα, αλλά το μήνυμα πρέπει να περάσει. Και θα ήλπιζα ότι η Βουλή θα πάρει απόφαση πως στο μέλλον, αν προϋπολογισμός οποιουδήποτε οργανισμού έρθει με καθυστέρηση πέρα από ένα άλφα χρονικό διάστημα, τότε θα πρέπει η Βουλή να τον στείλει πίσω. Για να περάσει το μήνυμα ότι δεν μπορεί, όποτε θέλουν οι υπηρεσίες, να φέρνουν προϋπολογισμούς εδώ.

Όσον αφορά τις θέσεις, θεωρώ ότι, όχι για τους λόγους που έχει θέσει το ΑΚΕΛ ... διαφωνώ κάθετα ότι ένας διευθυντής ή μια αρχή που διευθύνει πρέπει να δημιουργεί θέσεις σε συμφωνία με τις συντεχνίες, διότι τότε θα γίνεται “το ένα σου το ένα μου”. Θα συμφωνούν “να δεχθούμε τούτες τις αναβαθμίσεις και να κάνουμε εκείνο το πράγμα και να τα βρούμε μεταξύ μας”. Δηλαδή, δε συμφωνώ ότι ο λόγος για τον οποίο πρέπει να καταψηφίσουμε τις θέσεις είναι λόγω του ότι δεν υπήρξε συλλογική σύμβαση, συμφωνία συλλογική μέσα στις πρόνοιες των συμφωνιών, αλλά συμφωνώ ότι πρέπει να καταψηφιστούν οι θέσεις, διότι δεν υπάρχει πράγματι δικαιολογία, για να αυξήσουμε τις θέσεις ενός οργανισμού ο οποίος μετά βίας καλύπτει τα έσοδά του.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κι εγώ ευχαριστώ τον κ. Βασιλείου.

(Ο κ. Νίκος Πιπτοκοπίτης σηκώνει το χέρι του.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Πιπτοκοπίτη, θα σας δώσω το λόγο μετά, διότι θα δευτερολογήσετε, αντιλαμβάνομαι.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Δύο δευτερόλεπτα, όχι τρία.

Απλώς, κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω: Σεβαστά αυτά τα οποία έχει πει ο κ. Βασιλείου, αλλά τουλάχιστον τα τελευταία χρόνια οποιαδήποτε τέλη έφερε η Αρχή Λιμένων στη Βουλή έχουν ψηφιστεί. Αυτό θέλω να πω μόνο· τίποτε άλλο.

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε πρόεδρε της επιτροπής, όμως ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Αστεειεύμενος)

Κύριε Μιχαηλίδη, επειδή είστε εδώ, δε σημαίνει ότι λαμβάνετε το λόγο από μόνος σας.

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Δεν προτίθεμαι να θίξω τις διάφορες επιμέρους πτυχές που έχουν θιγεί από τους προηγούμενους ομιλητές. Εκείνο που ήθελα να πω είναι ότι τα λιμάνια έχουν σκοπιμότητα ύπαρξης και λειτουργίας όχι για χάρη των λιμενεργατών, όχι για χάρη των εμπόρων, όχι για χάρη των ναυτιλιακών πρακτόρων αλλά για χάρη του τόπου μας. Συνεπώς, η αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα λιμάνια μας πρέπει να γίνει σφαιρικά και όχι με τοποθέτηση στην πλευρά των οποιωνδήποτε ενδιαφερομένων διότι χαλούν κάποιες ισορροπίες και, μέσα στα πλαίσια του διεθνούς ανταγωνισμού ο οποίος υπάρχει, σίγουρα δε βοηθείται η επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα λιμάνια μας.

Εκείνα τα οποία πρέπει να προσεχθούν, για να είναι τα λιμάνια μας βιώσιμα με την έννοια του να προσελκύουν και πελάτες, αλλά ταυτόχρονα να μπορούν να λειτουργούν και καλύτερα, είναι δύο στοιχεία: Πρώτον, το στοιχείο της εξυπηρέτησης και, δεύτερον, το στοιχείο του κόστους.

Η εξυπηρέτηση έχει σχέση με τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας, που άπτεται και της μηχανογράφησης για την οποία έγινε συζήτηση προηγουμένως, και το κόστος έχει σχέση με τη συμβολή όλων των παραγόντων, ώστε το κόστος λειτουργίας ή το κόστος με το οποίο επιβαρύνονται τα πλοία που προσεγγίζουν τον τόπο να είναι ανταγωνιστικό προς τα κόστη τα οποία ισχύουν σε άλλα λιμάνια.

Όσον αφορά το κόστος, χρειάζεται από όλες τις πλευρές μια συμβολή, και από εκείνους οι οποίοι αντλούν τα προς το ζην και από εκείνους οι οποίοι χρησιμοποιούν τα

λιμάνια για τις επιχειρήσεις τους και γενικότερα από όλους εκείνους οι οποίοι εμπλέκονται σε αυτό το κεφάλαιο που ονομάζεται “Λειτουργία των λιμανιών μας”.

Οπωσδήποτε, πολλές παρατηρήσεις και αρκετή κριτική μπορούν να γίνουν και από αφορμή την κατάθεση των προϋπολογισμών, όσον αφορά τα επιμέρους σημεία και στοιχεία του προϋπολογισμού αλλά ιδιαίτερα όσον αφορά τη μεταχρονολογημένη έγκριση, την οποία απαιτεί η αρχή και η κυβέρνηση γενικότερα, των προϋπολογισμών. Σε αυτό το θέμα δεν μπορεί κανένας παρά να εκφράσει δυσφορία και απογοήτευση γι’ αυτή την καθυστέρηση. Δικαιολογίες και εξηγήσεις έχουν δοθεί στην επιτροπή Οικονομικών αρκετές, όμως δεν υπάρχει η δικαιολογία η βασική, η λογική η οποία να στηρίζει πράγματι αυτή τη μακρά χρονική καθυστέρηση στην κατάθεση και παρουσίαση των προϋπολογισμών της Αρχής Λιμένων -ειδικά του προϋπολογισμού του 1998- στη Βουλή.

Επειδή ακριβώς κι εμείς θέλουμε να στηρίξουμε τα λιμάνια, θα ψηφίσουμε τους προϋπολογισμούς και του 1998 και του 1999. Διότι διαφορετικά θα καταλήξουμε σε εκείνο όπου άλλες πλευρές της Βουλής θέλουν να μην καταλήξουμε, στο να κλείσουμε τα λιμάνια μας. Και επειδή εμείς τα λιμάνια μας θέλουμε να συνεχίσουν να λειτουργούν και επειδή την Αρχή Λιμένων θέλουμε να τη βοηθήσουμε να ξεπεράσει τις δυσκολίες ... παρ’ όλο που έχουμε γενικότερα και άλλες απόψεις σχετικά με τον εκσυγχρονισμό, που δεν είναι του παρόντος να αναπτύξουμε, εντούτοις λέω και επαναλαμβάνω ότι θα ψηφίσουμε τους δύο προϋπολογισμούς, γιατί διαφορετικά η αρνητική τοποθέτηση θα οδηγήσει σε κάτι το οποίο ως βασικό στόχο και ως στρατηγική πολιτική δεν έχουμε.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Δημητρίου.

Ο κ. Μουσιούπτας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Ήθελα μόνο να πω ότι στην περασμένη συνεδρία της Βουλής είχε γίνει λόγος για τη σκανδαλώδη καθυστέρηση στην κατάθεση των προϋπολογισμών ημικρατικών οργανισμών και αντιλήφθηκα ότι η ολομέλεια της Βουλής ανέθεσε στον Πρόεδρο της Βουλής να στείλει το πιο έντονο μήνυμα και αυτά που εισηγήθηκε σήμερα ο κ. Βασιλείου περίπου ήταν το περιεχόμενο της συζήτησης της περασμένης Πέμπτης, ότι είναι η τελευταία φορά και ότι, τέλος πάντων, θα γινόταν η πιο έντονη προειδοποίηση και θα την εννοούσαμε. Δε βλέπω γιατί πρέπει να συνεχίζεται η συζήτηση πάνω στο θέμα της καθυστέρησης.

Η δική μου θέση είναι ότι, μιας και αποφασίσαμε να εφαρμόσουμε κάποια τακτική πάνω σε αυτό το θέμα της καθυστέρησης υποβολής των προϋπολογισμών, θα εισηγούμουν στους συναδέλφους να τους ψηφίσουμε, εφόσον προειδοποιούμε ότι είναι η τελευταία φορά που το κάνουμε. Διότι, αν δεν τους ψηφίσουμε, τότε δεν μπορεί να σταματήσει το πράμα ως εκεί· πρέπει να αναζητηθούν και ευθύνες για την παράνομη χρήση του προϋπολογισμού του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Από ό,τι με πληροφορεί, κύριε Μουσιούττα, ο γενικός διευθυντής της Βουλής, εστάλη από τον Πρόεδρο του Σώματος επιστολή μέσα στο πνεύμα και στους αυστηρούς τόνους, όπως έχει η Βουλή αναφέρει.

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ήθελα να πω δυο λόγια για τον προϋπολογισμό του 1998. Πρέπει να ομολογήσω ότι αισθάνομαι ότι κάνω επικήδειο λόγο, διότι πρόκειται για μεταθανάτιο απολογισμό, αφού ο προϋπολογισμός τέλειωσε. Και ίσως να είμαι ο πιο αρμόδιος να

μιλήσω γι' αυτό το θέμα.

(Γέλια)

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Έχοντας κάνει αυτό το σχόλιο, θα ήθελα να κάμω κι ένα δεύτερο σχόλιο. Μέσα στο Δημοκρατικό Κόμμα, εκτός από την εξωκομματική αντιπολίτευση, για την οποία μίλησε κάποιος συνάδελφος, φαίνεται ότι υπάρχει και η εσωκομματική αντιπολίτευση και αυτά που θα πω αντιπροσωπεύουν αυτή τη γνώμη.

Ακούσαμε το ερώτημα τι θα γίνει αν καταψηφίσουμε τον προϋπολογισμό του 1998- και είναι ένα πολύ καλό ερώτημα. Αυτό θα πρέπει να μας το απαντήσει η κυβέρνηση. Τι θα γίνει; Και θα πρέπει εμείς ως Βουλή να δεχτούμε τον εμπαιγμό, να δεχτούμε τον εξευτελισμό, επειδή πιθανώς δεν μπορεί να γίνει τίποτα; Και όντως έτσι είναι, δεν μπορεί να γίνει τίποτα; Δηλαδή, όποιος ημικρατικός οργανισμός θέλει θα μπορεί να μας εμπαιξεί κατά τον ίδιο τρόπο; Αυτά είναι ερωτήματα που πρέπει να απασχολήσουν όλους μας.

Ένα δεύτερο σημείο που αναφέρθηκε από συνάδελφο είναι ότι και το προηγούμενο συμβούλιο ήταν χάλια -αυτή ήταν η φρασεολογία που χρησιμοποιήθηκε, αν δεν κάνω λάθος. Επειδή, δηλαδή, το προηγούμενο συμβούλιο ήταν χάλια και μας ξεγέλασε, πρέπει να δεχτούμε και τούτο το συμβούλιο που είναι χάλια; Δεν πρέπει να τεθεί ένας φραγμός επιτέλους; Θα πρέπει να συνεχίσουμε να έχουμε τα ίδια χάλια και τα ίδια χάλια συνέχεια;

Ένα τρίτο σημείο ήταν ότι θα πάρουν τα μηνύματα από τη συζήτηση που γίνεται τώρα -στο παρόν διοικητικό συμβούλιο- θα πάρουν τα μηνύματα από την επιστολή του Προέδρου και όλα θα είναι καλά και άγια και θα αλλάξουν. Μα, πέστε μου, αγαπητοί συνάδελφοι και κύριε Πρόεδρε, πότε έχουν πάρει τα μηνύματα; Δεν τα πήραν μέχρι στιγμής. Πόσοι ημικρατικοί οργανισμοί έχουν πάρει τα μηνύματα που τους εστείλαμε

για να αλλάξουν και θεωρούμε ότι θα αλλάξουν και εις την προκειμένη περίπτωση;

Η Αρχή Λιμένων και τα λιμάνια μας, κύριε Πρόεδρε, βυθίζονται και πρέπει όλοι μας με πάσαν σοβαρότητα να αναλογιστούμε τις ευθύνες μας. Και δεν είναι η ευθύνη μόνο της Αρχής Λιμένων το ότι βυθίζονται, για να είμαστε δίκαιοι. Πρέπει να βρούμε τον τρόπο να σώσουμε τα λιμάνια μας. Η Αρχή Λιμένων έχει τη δική της ευθύνη και πρέπει το μήνυμα που θα δώσουμε να είναι με την καταψήφιση τουλάχιστον του προϋπολογισμού του 1998.

Παρεμπιπτόντως να πω ότι η Αρχή Λιμένων εξακολουθεί, αν δε με απατά η μνήμη μου, να βρίσκεται στη Λευκωσία, ενώ είχαμε συζητήσει πολλές φορές για τη μεταφορά της στη Λεμεσό.

Αυτά, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Ματσάκη.

Ο κ. Καζαμίας.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κίκη, έν' ούλλα ομιλία τζείνα;

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Όχι, είναι προς εκφοβισμό!

(Γέλια)

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Καταρχάς, θα ήθελα να πω πως η τοποθέτησή μας, μετά από πολύ προβληματισμό, απέναντι στον απολογισμό του προϋπολογισμού για το 1998 έχει ένα βασικό σκοπό, να δώσουμε ένα πολιτικό μήνυμα επιτέλους, για να το πάρουν αυτοί που πρέπει, διαφορετικά θα μας χλευάζουν αυτοί οι οποίοι έχουν τις ευθύνες και οι

οποίοι βάζουν από το ένα τους αυτί και βγάζουν από το άλλο: Επιτέλους, όσοι έχουν τις πολιτικές ευθύνες να τις αναλάβουν και να προχωρήσουν στη λήψη αποφάσεων, ώστε είτε να στείλουν κάποιους σπίτι τους είτε να τους ζητήσουν το λόγο, γιατί εμείς τουλάχιστον δεν είμαστε διατεθειμένοι να συμπράξουμε σ' αυτό τον κατήφορο που οδηγείται εδώ και λίγα χρόνια η Αρχή Λιμένων Κύπρου.

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να υπενθυμίσω ότι τα τελευταία χρόνια τα διοικητικά συμβούλια αρκετών ημικρατικών οργανισμών, πολύ πιο εύρωστα, πολύ πιο δυνατά, που νιώθουν λιγότερο την ανάγκη της νομοθετικής εξουσίας, αν θέλετε, μας τιμούν διά της παρουσίας τους, όταν συζητούμε τα του οίκου τους. Το διοικητικό συμβούλιο της Αρχής Λιμένων, κύριε Πρόεδρε, λάμπει διά της απουσίας του και αυτό είναι επισφράγιση της έλλειψης του ενδιαφέροντός του για το αντικείμενο για το οποίο είναι διορισμένοι και υπολογίζουμε επιτέλους η κυβέρνηση να αναλάβει τις ευθύνες της και να σταματήσει τη σιωπή της απέναντι σ' αυτές τις ευθύνες.

Δεν είναι πρόκληση, κύριε Πρόεδρε, αλλά δεν είναι τυχαίο που το κυβερνών κόμμα του Δημοκρατικού Συναγερμού δε θεωρεί σκόπιμο και επιβεβλημένο να υπερασπιστεί το διοικητικό συμβούλιο της αρχής. Και επαναλαμβάνω: Αυτή μου την αναφορά δεν είναι σαν πρόκληση που την αναφέρω· είναι σαν διαπίστωση. Και κάποιοι, τα κυριότερα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, είναι δύο φορές διορισμένοι, κύριε Πρόεδρε ...

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Για δεύτερη τριετία.

K. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Για δεύτερη τριετία.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Να αλλάξουμε το νόμο που...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συζητούμε για τον προϋπολογισμό -και αναφέρομαι για το 1999- της Αρχής Λιμένων Κύπρου, όπου παρουσιάζονται έσοδα £15.000.000 και έξοδα £27.000.000. Πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι τα αποθέματα της Αρχής Λιμένων στις 31.12.1998 ήταν £11.000.000 και διασκεδάζουν τις διαπιστώσεις ή τη συνθηματολογία όλων εκείνων που μιλούν για ένα χρεοκοπημένο ημικρατικό οργανισμό.

Κύριε Πρόεδρε, οι επενδύσεις στην Αρχή Λιμένων, στα λιμάνια μας ουσιαστικά έχουν ξεκινήσει από το 1992 μετά από την ομόφωνη έγκριση του στρατηγικού σχεδίου που η τότε κυβέρνηση υπέβαλε προς το νομοθετικό σώμα και ομόφωνα έγινε αποδεκτό. Επί επτά χρόνια έγιναν όλες οι δέουσες επενδύσεις, οι οποίες είχαν προκαθοριστεί στα £65.000.000 και μέχρι τέλους έφτασαν στα £75.000.000 και μιλούμε για το λιμάνι Λεμεσού. Τα μέχρι τώρα αποθέματα της αρχής ήταν αρκετά και για να καλύπτει τα λειτουργικά της έξοδα και για να καλύπτει τα τοκοχρεολύσια.

Όμως, κύριε Πρόεδρε, έχει, ισχυριζόμαστε, ληφθεί πολιτική απόφαση που χρονολογείται το 1994, 1995 με τις τότε διαπιστώσεις του τότε αρμόδιου υπουργού ότι η Αρχή Λιμένων πνέει τα λοίσθια. Αυτή η φράση έχει μείνει και έχει καταχωρηθεί στα πρακτικά - όχι μόνο της Βουλής. Και ελέχθη και μια χρονολογία που τα αποθεματικά της αρχής ήταν ανθηρότατα, που οι προοπτικές ήταν πάρα πολύ ευοίωνες. Όμως, εκείνη τη χρονιά, κύριε Πρόεδρε, που η κατάσταση ήταν πολύ πιο ευνοϊκή απ' ότι σήμερα, έγινε η στρατηγική μελέτη του 1995, που, κατ' εμάς, είναι μια αμφιλεγόμενη στρατηγική μελέτη, γιατί το κύριο μήνυμα το οποίο εστέλλετο ήταν, τάχατες, ότι μέχρι το 2005 με τα τότε δεδομένα το έλλειμμα για την αρχή θα έφτανε το τρομαχτικό ποσό των £250.000.000. Και το μήνυμα για μας ήταν κατανοητό: της δημιουργίας του κατάλληλου εκείνου κλίματος που θα βοηθούσε όλους εκείνους οι οποίοι τροχιοδρομούσαν υλοποίηση των στρατηγικών τους στόχων, που είναι στα πλαίσια του

λιγότερου κράτους. Ενώ σήμερα, κύριε Πρόεδρε, με άλλους υπολογισμούς της αρχής, με επιδεινωμένη την κατάσταση στα τελευταία τρία χρόνια οι εκτιμήσεις αυτή τη στιγμή είναι ότι το έλλειμμα μέχρι την ίδια χρονιά, δηλαδή το 2007, θα είναι £150.000.000.

Και ακριβώς εδώ είναι που δημιουργούνται τα πραγματικά ερωτηματικά για τις σκοπιμότητες δημοσιοποίησης και υπερβολής αυτών των αριθμών. Για όλα, κατά τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου της Αρχής Λιμένων Κύπρου, φταίνε οι εργαζόμενοι: φταίει ο οδηγός της γερανογέφυρας, ο οποίος δέχεται φακελάκια, φταίνε οι λιμενεργάτες, γιατί είναι σκληροί, φταίνε όλοι εκτός από αυτούς και φταίνε ίσως και οι επόμενοι που θα τους αντικαταστήσουν είναι ψηλά τα ποσοστά όλων των πλευρών. Ήταν κακός ο προγραμματισμός επέκτασης των λιμανιών μας, αυτό ελέχθηκε, φταίνε οι διεθνείς συγκυρίες, φταίνε οι τρικυμίες, φταίνε δεν ξέρω εγώ τι άλλο!

Κανένα σχέδιο δράσης εδώ και πέντε χρόνια δεν έχει παρουσιαστεί. Εσυζητήσαμε πέντε προϋπολογισμούς, υποβάλλουμε πολύ πιεστικά τα ίδια ερωτήματα συνάδελφοι, από όλες τις πλευρές. Δεν παίρνουμε απαντήσεις, κανένα σχέδιο δράσης, κανέναν προγραμματισμό, καμιά πρωτοβουλία να κερδίσουμε πελάτες με το υπερσύγχρονο λιμάνι το οποίο έχουμε αποκτήσει μετά από αυτή τη μεγάλη και σωστή επένδυση η οποία έχει γίνει.

Ποιος επιτέλους συντονίζει όλες αυτές τις ενέργειες; Είναι το διοικητικό συμβούλιο της Αρχής Λιμένων, το οποίο, κατά τη λογική της κυβέρνησης, υλοποιεί κυβερνητική πολιτική. Θα πρέπει επιτέλους η κυβέρνηση να μας πει αν είναι ευχαριστημένη από τη δράση του διοικητικού συμβουλίου. Κατά πόσο, ναι, υλοποιεί κυβερνητική πολιτική ή κατά πόσο αντιπολιτεύεται αυτό το διοικητικό συμβούλιο την κυβερνητική πολιτική. Είτε το ένα είτε το άλλο· δεν υπάρχει μέση απάντησις.

Δεν υιοθετούμε, κύριε Πρόεδρε, ούτε και σήμερα ακόμα, όχι, τη διαπίστωση προ τριών χρονών ότι τα λιμάνια μας πνέουν τα λoίσθια. Έχουν δοθεί μηνύματα από

εμπλεκόμενες πλευρές ότι είναι διατεθειμένες να διαπραγματευτούν, έχουν δώσει δείγματα γραφής μείωσης των ωφελημάτων τους που έχουν μειώσει το κόστος, π.χ., για φορτοεκφόρτωση ενός εμπορευματοκιβωτίου κατά πενήντα δολάρια ή περίπου 30%. Και πρέπει να πούμε ότι αυτά τα κόστη συναγωνίζονται πολύ ευνοϊκά τα κόστη άλλων λιμανιών τα οποία είναι σε χώρες που δεν έχουν τη σωστή υποδομή που έχει η Κύπρος. Γιατί, για να έρθει κάποιος, δεν είναι μόνο τη λιμενική υποδομή που βλέπει είναι και ένα σωρό άλλους παρεμφερείς τομείς, που τους επιτρέπουν, λιγότερο ή περισσότερο, να παρουσιάζονται σ' αυτό τον τομέα της λιμενικής βιομηχανίας.

Αυτό το οποίο φταίει, κατ' εμάς, κύριε Πρόεδρε, είναι το γεγονός ότι δεν έγινε κατορθωτό να υλοποιηθεί το εγκριθέν στρατηγικό σχέδιο, το οποίο και η Βουλή ομόφωνα υιοθέτησε το 1991. Και εδώ θα ήθελα να υποδείξω στον κ. Βασιλείου ότι ήταν λανθασμένη η αναφορά του· ίσως εκ παραδρομής αντιλαμβάνομαι ότι αυτή η Βουλή αρνήθηκε να αυξήσει τέλη τα οποία θα ήταν προς όφελος της αρχής για λόγους που εννοούσε. Απλά θέλω να υπενθυμίσω ότι το 1991 οι αρμόδιες επιτροπές Οικονομικών αλλά και Συγκοινωνιών, όταν τους παρουσιάστηκαν και τους επεξηγήθηκε το στρατηγικό σχέδιο, υιοθέτησαν την πρόταση για άμεση αύξηση των τελών το 1992, που επέφεραν επιπλέον £3.500.000 το χρόνο έσοδα στην αρχή, και έδωσαν από τότε τη συγκατάθεσή τους, γιατί το τότε διοικητικό συμβούλιο απαίτησε την προδέσμευση ουσιαστικά του νομοθετικού σώματος για τη δεύτερη αύξηση των τελών που θα ακολουθούσε στις αρχές του 1994 -και οι αρμόδιες επιτροπές ομόφωνα έδωσαν τη συγκατάθεσή τους.

Απλά αυτό προς αποκατάστασιν της τάξης και πρέπει να πω ότι το 1994, όταν δεν κατατέθηκαν αυτοί οι κανονισμοί για αύξηση των τελών από την κυβέρνηση, την υπενθυμίσαμε εμείς, αλλά η κυβέρνηση εκώφευσε, γιατί είχε ανοιχτά τα αυτιά της στις απαιτήσεις που είχε υποβάλει το ΚΕΒΕ για μη επιβολή αυτών των τελών.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Καζαμία, συγγνώμη που σας διακόπτω.

Θέλω να πω ότι έχετε δίκαιο σ' αυτά που λέτε. Ήμουν κάτω από την εντύπωση του γεγονότος ότι πράγματι είχε γίνει προσπάθεια από μέρους της αρχής και της κυβέρνησης για αύξηση και είχαν βρεθεί μια σειρά εμπόδια τα οποία... τώρα θυμάμαι ερχόταν από μέρους του ΚΕΒΕ, κατά κύριο λόγο, και δεν μπόρεσε να προχωρήσει.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Το ΚΕΒΕ απλά...η Βουλή απλά, θέλω να υπενθυμίσω ότι είχε κωφεύσει στις απαιτήσεις του ΚΕΒΕ. Ευθύνη φέρετε και εσείς, γιατί εγκαταλείψατε την προεδρία το 1993. Ήρθαν κάποιοι άλλοι οι οποίοι είχαν ανοιχτά αυτιά προς το ΚΕΒΕ και έτσι δεν εκατάθεσαν...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, φέρει ευθύνη, διότι εσταμάτησέν το στο ΚΕΒΕ.

Εσταμάτησές το στο ΚΕΒΕ. Όταν το ΚΕΒΕ σας είπε "αλτ, κύριε Βασιλείου", εδεχτήκατε και εσταματήσετέ το. Εμπορούσετε...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Όχι, όχι. Όχι, όχι. Εν πάση περιπτώσει...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Να παρακαλέσω να μην αναμειγνύετε τη λαϊκή βούληση μέσα εις όσα λέγετε. Απεφάνθη ο λαός μην αναξέετε πληγές. Αν τα εκάμετε σιόνιν ορισμένοι, εν τζαι φταίουν σας οι άλλοι που εκερδίσαν!

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν...συγγνώμη για την...κύριε Καζαμία, σας παρακαλώ.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Μάλιστα. Απλά θέλω να πω πως, με βάση αυτή τη βασική πρόνοια του στρατηγικού σχεδίου η οποία ήθελε αύξηση των τελών κατά £3.500.000 από το 1994 - είναι η έκτη χρονιά- μιλούμε ότι δε θα υπήρχε πρόβλημα ρευστότητας για την αρχή: θα υπήρχαν άλλα £20.000.000 στα ταμεία της αρχής, που θα είχε εξασφαλισμένα τα τοκοχρεολύσιά της για τα επόμενα δύο χρόνια. Και αντιλαμβάνεστε την ευθύνη...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Καζαμία, συγγνώμη που... απλώς είναι μια πολύ γνήσια απορία: Αυτό θα βελτιώνει την ανταγωνιστικότητά μας ή θα ήταν πάλι ένα κώλυμα; Εντελώς έτσι... είναι ερώτηση ...ειλικρίνειας...άλλο κεφάλαιο...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Σίγουρα το θέμα της ανταγωνιστικότητας είναι ένα άλλο κεφάλαιο, όμως πρέπει να πούμε, κύριε Πρόεδρε, ότι οι βασικές έγνοιες, οι προβληματισμοί και κάποιες πολύ σοβαρές αποφάσεις από μέρους της αρχής λαμβάνονται κάτω από την πίεση της κακής κατάστασης που επικρατεί και έχει σχέση με την ορθότητά τους και σίγουρα δε θα είχε, αν θέλετε, αυτή την πίεση και θα μπορούσε να εξετάζει σοβαρότατα θέματα μέσα σε πολύ πιο άνετες οικονομικές συνθήκες.

Πρέπει, κύριε Πρόεδρε, να πούμε πως δυσανασχετούμε με την αρχή, γιατί, όταν έχει κάποιος ένα καλό προϊόν, όταν δε φθάσει στο σημείο να είναι πεπεισμένος ο πελάτης, για να έρχεται από μόνος του να το ζητά, θα πρέπει να αναζητηθεί αυτή η πελατεία και πρέπει να πούμε ότι ακριβώς και σ' αυτό τον τομέα απέτυχε η αρχή να πείσει.

Είχαμε μια εταιρεία η οποία ουσιαστικά είχε ένα λιμάνι για λογαριασμό της στη Λάρνακα, που επανειλημμένα είχε δώσει μηνύματα δέσμευσής της για παραμονή για αρκετά χρόνια, νοουμένου ότι θα είχε κάποιες διαβεβαιώσεις για βελτιωτικά έργα που

θα γίνονταν. Δυστυχώς, δεν μπορέσαμε να δώσουμε αυτές τις διαβεβαιώσεις, με αποτέλεσμα στις αρχές του 1994 αυτή η εταιρεία να εγκαταλείψει την Κύπρο, με αποτέλεσμα ουσιαστικά να χάσουμε ένα βασικότατο πελάτη, ο οποίος το 1993 διακινούσε το 61% του διαμετακομιστικού μας εμπορίου και που χρησιμοποιούσε κατά 85% περίπου τους χώρους του λιμανιού της Λάρνακας.

Αυτά τα χρόνια, κύριε Πρόεδρε, δυστυχώς, ενώ η εμπορία ή, μάλλον, η χρησιμοποίηση της λιμενικής βιομηχανίας στο χώρο της Νοτιοανατολικής Μεσογείου αυξήθηκε κατακόρυφα, δυστυχώς οι αριθμοί που έχουν σχέση με τα λιμάνια μας μειώθηκαν δραστικά. Κάποιοι αριθμοί είναι πάρα πολύ οδυνηροί για μας: Το 1990 είχαμε διακίνηση πέντε εκατομμυρίων τρακόσιων σαράντα δύο χιλιάδων, εμπορευματοκιβωτίων το 1995 πέντε εκατομμυρίων επτακόσιων εξήντα μία χιλιάδων και το 1998 έκλεισε με μια δραματική πτώση, μόλις στα τριάμισι εκατομμύρια εμπορευματοκιβώτια.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Για τους αριθμούς...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Με συγχωρείτε! Οι αριθμοί που ανέφερα είναι μετρικοί τόνοι. Με συγχωρείτε! Με συγχωρείτε! Η διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων -με συγχωρείτε!- είναι οι επόμενοι αριθμοί που θα πω: Το 1990 ήταν τριακόσιες εβδομήντα έξι χιλιάδες, το 1993 τετρακόσιες δεκατέσσερις χιλιάδες, το 1996 πεντακόσιες εξήντα τέσσερις χιλιάδες -όταν γίνονταν και οι δηλώσεις ότι τα λιμάνια μας έπνεαν τα λoίσθια. Τι πρέπει να πούμε για το 1998, που ο αριθμός έπεσε στις διακόσιες χιλιάδες;

Επαναλαμβάνω, κύριε Πρόεδρε: Χάθηκαν πελάτες, δεν κερδήθηκαν καινούργιοι, δεν αυξήθηκαν τα τέλη και, πέραν των τελών που είπαμε προηγουμένως... και δεν είναι τυχαία που η Βουλή χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία δέχτηκε να αυξηθούν τα τέλη, γιατί, ας

μην προσπαθήσει κανένας να μας πει ότι αυτά τα τέλη, τα οποία θα ίσχυαν και για τα εμπορεύματα τα οποία εισάγονται στον τόπο μας, θα αύξαναν το κόστος και θα τα πλήρωνε ο καταναλωτής. Απλώς θέλω να σας πω πως αυτά τα τέλη ουσιαστικά θα έμπαιναν εκείνες τις χρονιές που μειώνονταν δραματικά οι εισαγωγικοί δασμοί κυρίως από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και από τρίτες χώρες, γιατί και το κοινό δασμολόγιο απαιτούσε να μειώσουμε τους δασμούς μας. Και απλά ας αναρωτηθεί ο καθένας από μας αν αυτή η μείωση των κόστων οδήγησε στη μείωση των οποιωνδήποτε λιανικών τιμών, έτσι που να επωφεληθεί ο καταναλωτής. Απλά η μείωση των δασμών και η μη επιβολή οποιωνδήποτε επιπλέον τελών επέτρεψε στους εισαγωγείς να αυξήσουν τα κέρδη τους.

Επίσης, για κάποια τέλη ελλιμενισμού και άλλα σχετικά που αναφέρθηκαν προηγουμένως από άλλους συναδέλφους -νομίζω από τον κ. Χρίστου- πρέπει να πούμε ότι ισχύει το ίδιο που ισχύει και με την πολιτική αεροπορία. Έχουν δοθεί στοιχεία ότι τα τέλη τα οποία χρεώνουμε είναι γελοία και δεν είναι η πιθανή αύξησή τους στα λογικά επιτρεπτά επίπεδα αποτρεπτικός παράγοντας για να χάσουμε είτε πλοία είτε αεροπλάνα.

Γι' αυτό είναι που και εμείς καταλογίζουμε ευθύνες σε όλους αυτούς που έχουν την ευθύνη και που βασικά, επαναλαμβάνω, είναι τα διοικητικά συμβούλια των ημικρατικών οργανισμών- που, επαναλαμβάνω, κατά την κυβέρνηση, υλοποιούν κυβερνητική πολιτική- γιατί όλα αυτά τα θέματα αφέθηκαν να οδηγήσουν την αρχή στην απώλεια σοβαρότατων εσόδων.

Ταυτόχρονα, η κακή διοίκηση διαφαίνεται και στη διαχείριση της περιουσίας της Αρχής Λιμένων. Γνωρίζουμε τα προβλήματα τα οποία δημιουργήθηκαν στο λιμανάκι της Πάφου, με αποτέλεσμα κάθε χρόνο να χάνει η Αρχή έσοδα της τάξης των £300.000. Είναι γνωστές οι κακές σχέσεις που υπάρχουν με τον ΚΟΤ, όσον αφορά τα θέματα

πιθανής επέκτασης της μαρίνας της Λάρνακας, και είναι γνωστή και η διαμάχη η οποία προδιαγράφεται με το δήμο Λεμεσού για την καλύτερη εκμετάλλευση του χερσαίου χώρου μπροστά από το παλιό λιμάνι της Λεμεσού. Όπου δηλαδή εμπλέκεται η Αρχή Λιμένων, υπάρχει πρόβλημα.

Επίσης, πρέπει να πούμε, δε διαφεύγει της προσοχής μας, κύριε Πρόεδρε, ότι ένας βασικός λόγος είναι ότι στην Αρχή Λιμένων δεν υπάρχει γενική διεύθυνση τα τελευταία δύο χρόνια. Και πώς είναι δυνατό να υπάρξει σωστή λειτουργία σε ένα σώμα που είναι ακέφαλο και όπου την κεφαλή θέλει να την παίζει ο πρόεδρος, ο οποίος, με το νόμο, δεν είναι εκτελεστικό όργανο;

Μιλήσαμε για τα τέλη. Επανελημμένα αυτή η Βουλή υπογραμμίζει πως είναι αδιανόητο να πληρώνονται υπερωρίες για το 1999 ύψους £1.200.000, για να προσφερθούν υπηρεσίες εκτός χρόνου υπηρεσίας από τους υπαλλήλους, και αυτοί οι οποίοι εξυπηρετούνται να χρεώνονται χαμηλότερο ποσό και να επιδοτούνται, αγαπητοί συνάδελφοι, οι εμπορευόμενοι από το κράτος- για το 1999 με £400.000. Πληρώνει η αρχή £1.200.000, εισπράττει £800.000. Δεν υπάρχουν προτάσεις, δεν υπάρχει σχέδιο δράσης, δεν υπάρχουν αποφάσεις πολιτικής, ενώ η λιμενική βιομηχανία είναι βασικός πνεύμονας της οικονομίας της χώρας μας.

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας ότι παρ' όλα αυτά τα οποία εντοπίζουμε θα δώσουμε θετική ψήφο για την αρχή, γιατί νιώθουμε ότι με την καταψήφιση του προϋπολογισμού του 1998 δίνουμε το πολιτικό μήνυμα, αν θέλετε, σκληρώνοντας και τη στάση μας απέναντί τους. Όμως, είναι η παράκλησή μας προς τη συμπολίτευση να μην ξαναεκμεταλλευτεί αυτή μας τη θετική ψήφο και να θεωρήσει ότι με τη θετική μας ψήφο επικροτούμε την πολιτική την οποία κάμνει το κράτος αναφορικά με τη λιμενική βιομηχανία. Είναι η παράκλησή μας να μη δεχόμαστε αυτές τις προκλήσεις, γιατί, αν παίξουμε με τους ίδιους κανόνες αυτής της πρόκλησης, είμαι σίγουρος ότι με την αταξία

η οποία πιθανόν να δημιουργηθεί από την όξυνση αυτών των πραγμάτων σίγουρα δε θα αρέσει σε κανέναν μας και πολύ περισσότερο σ' αυτούς που σήμερα κυβερνούν. Γι' αυτό, είναι παράκλησή μας να μην παρερμηνεύονται οι τοποθετήσεις μας. Τις τοποθετήσεις μας νομίζω ότι έχουμε την ικανότητα να τις διερμηνεύουμε μόνοι μας.

Κύριε Πρόεδρε, απλά θα πω ότι, όταν θα ζητήσετε την ψήφο του Σώματος για τα συγκεκριμένα κονδύλια, παρακαλώ να μας δώσετε την άδεια να κάμουμε συγκεκριμένες αναφορές στα κονδύλια που θέλουμε να προτείνουμε την καταψήφισής τους.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Οι τροπολογίες έχουν διανεμηθεί.

Ο κ. Θεοδώρου. Ναι, κύριε Πουργουρίδη, ο κ. Θεοδώρου για μισό λεπτό.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δε σκοπεύω να δευτερολογήσω. Απλώς θέλω να υπογραμμίσω κάτι το οποίο θεωρώ πάρα πολύ σημαντικό για την ύπαρξη και το ρόλο της Βουλής.

Το τι θα κάνει ο καθένας για τους προϋπολογισμούς του 1999 ασφαλώς εναπόκειται στη δική του κρίση, πολιτική κρίση και άλλη, σε ό,τι αφορά αυτά τα οποία κατατίθενται για τους προϋπολογισμούς του επόμενου χρόνου -αυτού του χρόνου που πιάσαμε τώρα. Αλλά έχω την αίσθηση -και το καταθέτω με ειλικρίνεια- ότι, αν έρθουμε εδώ πέρα να ψηφίσουμε ως Βουλή "προϋπολογισμούς" του 1998, τότε καταργούμε και την ανεξαρτησία της νομοθετικής εξουσίας.

Υπάρχουν τρεις ανεξάρτητες εξουσίες: υπάρχει η νομοθετική, η εκτελεστική, η δικαστική εξουσία. Κάθε εξουσία μπορεί να κινείται εντελώς ξεχωριστά από τις σκοπιμότητες και τις σκέψεις της άλλης. Αν η δικαστική εξουσία, παραδείγματος χάριν, εκινείτο με τη σκοπιμότητα του τι θα εγινόταν αν ανέτρεπε αποφάσεις της εκτελεστικής

εξουσίας, τότε τα δικαστήρια θα ήταν πιστοποιούντες υπάλληλοι επί θεμάτων διοικητικών, ενώ γνωρίζουμε ότι είναι εκατοντάδες και χιλιάδες οι περιπτώσεις που τα δικαστήρια ανέτρεψαν αποφάσεις της εκτελεστικής εξουσίας και μάλιστα όχι απλώς προαγωγές ή διορισμούς ή οτιδήποτε άλλο. Εδώ, τους άφησαν εκτεθειμένους να είναι παράνομοι! Έχουν πάρει την απόφαση, παραδείγματος χάριν, για τη σύνταξη χηρείας, η οποία έχει κυριολεκτικά δημιουργήσει τεράστιο πρόβλημα στην εκτελεστική εξουσία - δικαίως ή αδικώς, δεν έχει σημασία· είναι ανεξάρτητη εξουσία.

Και εμείς δεν μπορεί να μας φέρνουν προϋπολογισμούς του 1998 και να λέμε ότι, επειδή μπορεί να δημιουργηθούν προβλήματα... μα, συγγνώμη! Τα προβλήματα δημιούργησαν αυτοί οι οποίοι δεν ανταποκρίθηκαν έγκαιρα και σωστά στα καθήκοντά τους! Εμείς δεν μπορούμε να τους πούμε “αφήνουμέν σας, πάρακάτω και, αν το ξανακάνετε, θα σας τιμωρήσουμε.”! Εμείς, όταν έγινε αυτή η παραβίαση, έχω την αίσθηση ότι ως ανεξάρτητη εξουσία οφείλαμε να τους πούμε “όχι” και είναι πρόβλημα δικό τους τι θα γίνει απ’ εκεί και πέρα· δεν είναι πρόβλημα της νομοθετικής εξουσίας.

Αισθανόμουν την ανάγκη να τα πω αυτά τα πράγματα, κύριε Πρόεδρε, διότι έχουν ακουστεί επιφυλάξεις, φόβοι -πολύ καλοπροαίρετοι και δεν έχω την παραμικρή αμφιβολία- από διάφορους συναδέλφους, αλλά νομίζω ότι δημιουργούμε ειλικρινώς πρόβλημα στην ανεξάρτητη ύπαρξη της νομοθετικής εξουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Θεοδώρου.

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κυρία συνάδελφος, κύριοι συνάδελφοι,

Όπως ξέρετε, είμαι δικηγόρος και έτσι έχω μια πείρα με τα θέματα των λιμανιών από επαγγελματική επαφή με ναυτιλιακές εταιρείες. Έτσι, μπορώ να καταθέσω από το

βήμα της Βουλής και κάποιες προσωπικές μου εμπειρίες και να πω ότι η εμπορική κίνηση στα λιμάνια και ιδιαίτερα η κίνηση των εμπορευματοκιβωτίων άρχισε να παρουσιάζει πτώση από τις αρχές της δεκαετίας του 1990. Τότε εμείς εμεμφόμεθα την κυβέρνηση Βασιλείου γι' αυτό το φαινόμενο, ενώ το φαινόμενο ήταν ευρύτερο, όπως θα φανεί από την ανάλυση που θα κάνω στη συνέχεια, όπως μέμφεται η αντιπολίτευση σήμερα την κυβέρνηση Κληρίδη για ένα φαινόμενο που, πιστεύω, η αιτία του είναι αλλού και όχι στην κυβέρνηση.

Το φαινόμενο, κατ' εμένα, της πτώσης αυτής είναι και θα εξακολουθήσει να είναι αυτό που μου λένε όλοι οι πελάτες μου που ασχολούνται με τη διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων: το κόστος ανά εμπορευματοκιβώτιο που του προσφέρει η Λεμεσός, η Λατάκεια, η Μερσίνα, η Σιγκαπούρη, το Πορτ Σάιντ ή η Αλεξάνδρεια. Εδώ, οι μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες, οι πολυεθνικές ναυτιλιακές εταιρείες, θα κοιτάξουν τι κόστος θα έχουν ανά εμπορευματοκιβώτιο στα διάφορα λιμάνια και, εκεί που τους συμφέρει, εκεί θα εκφορτώσουν τα εμπορευματοκιβώτιά τους. Δεν τους ενδιαφέρει τίποτε άλλο εκτός, βέβαια, -από αυτό που είπε ο κ. Καζαμίας- και έχει δίκαιο: Αν μια χώρα έχει κόστος ανά εμπορευματοκιβώτιο \$100 και η γειτονική έχει \$95, αλλά αυτή που μου προσφέρει τα \$100 έχει καλύτερες τηλεπικοινωνίες, έχει καλύτερα ξενοδοχεία, έχει καλύτερες γενικά υπηρεσίες, θα παραγνωρίσω τη διαφορά των \$5 ανά εμπορευματοκιβώτιο και θα πάω στη χώρα που έχει καλύτερες υπηρεσίες. Όταν όμως η διαφορά είναι \$20 και \$30 και \$40 ανά εμπορευματοκιβώτιο, καμιά ναυτιλιακή εταιρεία δε θα την παραγνωρίσει ποτέ.

Στη δεκαετία του 1960, για να αντιληφθείτε τι λέω, οι καθυστερήσεις στα ναυτιλιακά συμβόλαια, τα demarages, όπως είναι γνωστά στη διεθνή ορολογία, εκαθορίζοντο κατά ημέρα. Στη δεκαετία του 1970 άρχισαν να καθορίζονται ανά ώρα και από τη δεκαετία του 1990 ανά λεπτό. Ένα μεγάλο σύγχρονο σκάφος, όταν έρθει στη Λεμεσό για να

εκφορτώσει και υπάρξει καθυστέρηση έξι ωρών, ξέρετε για τι κόστος μιλούμε; Για \$120.000. Είκοσι χιλιάδες δολάρια ανά ώρα. Νομίζετε ότι έχει πολλές ναυτιλιακές εταιρείες πολυεθνικές που θα πουν “θα έρθει το πλοίο μου στις έντεκα το βράδυ στη Λεμεσό”, για να της πουν “να περιμένεις ως τις έξι το πρωί, επτά το πρωί, για να αρχίσουν να σου το εκφορτώνουν”, όταν αναμένει αυτή η ναυτιλιακή εταιρεία να μπει το πλοίο της η ώρα έντεκα και να φύγει στις τρεις το πρωί; Διότι αλλού βρίσκει αυτές τις υπηρεσίες. Μπορεί να μην τις βρίσκει σε πολύ γειτονικά λιμάνια, όπως είναι αυτό του Πορτ Σάιντ, αυτό της Αλεξάνδρειας, αυτό της Λατακείας, αυτό της Μερσίνας ή άλλα τουρκικά λιμάνια, ενώ βρίσκει την εξυπηρέτηση αυτή για την οποία μιλάμε στη Μάλτα, που λειτουργεί το λιμάνι είκοσι τέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο κάτω από υπερσύγχρονες συνθήκες, και επομένως θα προτιμήσει μια εταιρεία που θα μεταφέρει εμπορευματοκιβώτια να πάει στη Μάλτα.

Θα μου πείτε: Γιατί παν πολλές στις γειτονικές χώρες; Να σας πω γιατί πάνε: Διότι το κόστος του εργάτη στην Αίγυπτο είναι το ένα έκτο του κόστους του εργάτη στην Κύπρο. Στη Λατάκεια είναι το ένα πέμπτο, στην Τουρκία είναι το ένα πέμπτο και πάλι. Αυτές οι χώρες δεν έχουν καλύτερη οργάνωση απ’ ό,τι έχει η Κύπρος. Έχουν όμως εργατικό ασύγκριτα πολύ πιο φτηνό από την Κύπρο, με αποτέλεσμα να μπορούν να προσφέρουν \$20, \$30, \$40 το εμπορευματοκιβώτιο πιο φθηνά από την Κύπρο. Αυτό το κόστος δε θα το παραγνωρίσει καμιά εταιρεία στον κόσμο. Υπολογίστε σε ένα πλοίο που μεταφέρει δέκα χιλιάδες εμπορευματοκιβώτια τι κόστος υπάρχει, αν έχει διαφορά \$20 το εμπορευματοκιβώτιο.

Η εφαρμογή, επομένως, του στρατηγικού σχεδίου δε θα έλυne το πρόβλημα. Το πρόβλημα είναι θέμα κόστους.

Για να σας αναπτύξω ένα άλλο θέμα, που μου είπε ένας Γερμανός πελάτης μου: Έφυγε από την Κύπρο μια εταιρεία που διακινούσε πολλά εμπορευματοκιβώτια.

Έστειλε ένα ερώτημα στην Αρχή Λιμένων και ζητούσε να πληροφορηθεί αν έβαζαν στα κοντέινερ έναν ειδικό γάντζο, αν είχαν τη δυνατότητα -η Αρχή Λιμένων- αυτού του είδους τα εμπορευματοκιβώτια να της τα εξυπηρετούν. Πήρε απάντηση μετά από έξι μέρες και ήταν αρνητική και της είπαν ότι μπορούσε να διευθετηθεί. Έκανε την ίδια ερώτηση στη Σιγκαπούρη: Πήρε απάντηση σε δύο ώρες.

Θα μου πείτε: Έχει σημασία αυτό; Ναι, έχει τεράστια σημασία, τεράστια σημασία να μπορεί να του δώσει απάντηση στα ερωτήματά του αμέσως. Γιατί του έδωσε; Διότι το λιμάνι στη Σιγκαπούρη λειτουργεί ως ιδιωτική επιχείρηση. Οι διευθυντές θα πάρουν αποφάσεις και δε θα περιμένουν να πάνε στο διοικητικό συμβούλιο και το διοικητικό συμβούλιο να πάει στον υπουργό και ο υπουργός να πάει στο Υπουργικό Συμβούλιο, για να πάρουν αποφάσεις.

Θέλουμε να κάνουμε συναγωνίσιμα λιμάνια; Πρέπει να κάνουμε σκέψεις πάνω σ' αυτές τις γραμμές. Αν μπορούμε με το να διατηρήσουμε τη σημερινή μορφή να λειτουργήσουν ως ιδιωτικές επιχειρήσεις, ναι, ας παραμείνουν έτσι τα πράγματα. Αλλά, βλέπετε να είναι εφικτό αυτό;

Εδώ ψηφίσαμε μία νομοθεσία για τις προσφορές, για να προστατεύσουμε το δημόσιο από πλείστα όσα προβλήματα που εγίνοντο. Κάναμε μία μοντέρνα νομοθεσία και εδώ για την πιο απλή προσφορά, που, αν λειτουργούσε πάνω σε επίπεδα ιδιωτικής επιχείρησης, θα έληγαν τα θέματα σε τρεις εβδομάδες το αργότερο, ενώ θέλουμε έξι οκτώ μήνες, να πάρουμε μία απόφαση, με τις διαδικασίες και τους τρόπους που λειτουργεί η δημόσια υπηρεσία.

Μα, ο σύγχρονος κόσμος δεν τα ανέχεται αυτά πλέον, κύριοι συνάδελφοι! Ο σύγχρονος κόσμος θα χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες της χώρας εκείνης ή της επιχείρησης εκείνης που του προσφέρει την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση στο χαμηλότερο κόστος. Δεν έχει κανέναν που θα χρησιμοποιήσει για οποιοδήποτε άλλο

λόγο τις υπηρεσίες οποιασδήποτε χώρας. Και πιστεύω ότι πάνω στις γραμμές αυτές πρέπει να προβληματιστούμε μακριά από οποιεσδήποτε πολιτικές τοποθετήσεις έχουμε. Αν δε δώσουμε απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά... εγώ λέω ας κάμει το ΑΚΕΛ να ζητήσει η κυβέρνηση Κληρίδη τα εννιά μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Αρχής Λιμένων να τα προσφέρει το ΑΚΕΛ και να δώσει το ΑΚΕΛ τους εννιά καλύτερους Κυπρίους που διαθέτουμε. Δε θα αλλάξει τίποτε ουσιαστικό. Ουσιαστικό δε θα αλλάξει, ενόσω δε θα βρούμε τα θεσμικά εκείνα πλαίσια, ώστε τα λιμάνια μας να λειτουργούν όπως λειτουργεί μια ιδιωτική επιχείρηση.

Αυτό δε σημαίνει κατ' ανάγκην ότι υποστηρίζω, επειδή είμαι του Δημοκρατικού Συναγερμού, τις ιδιωτικοποιήσεις -που κάποιοι το βλέπουν ότι ο Συναγερμός βάζει μπροστά ιδέες που είναι μη εφαρμόσιμες ή από ιδεολογικά κίνητρα. Βρέστε άλλο τρόπο εκτός από του να λειτουργεί ως ιδιωτική επιχείρηση και είμαστε έτοιμοι να τον υποστηρίξουμε εμείς.

Πέστε ότι βάλουμε τους εννιά καλύτερους Κυπρίους. Θα μπορούσε να δώσει απάντηση στο Γερμανό πλοιοκτήτη σε δύο ώρες, όπως του έδωσε η Σιγκαπούρη, έστω κι αν ήταν οι εννιά καλύτεροι Κύπριοι; Ή θα ήθελε τρεις ημέρες, να του δώσει απάντηση, ή τέσσερις;

Επομένως, με το συναγωνισμό που έχουμε από τις γειτονικές χώρες ... που, ότι και να κάνουμε, κύριε Βασιλείου, η Λατάκεια, η Μερσίνα, η Αλεξάνδρεια θα έχουν κόστα εργατικά πολύ πολύ πιο φθηνά από την Κύπρο. Ο μόνος τρόπος να συναγωνιστούμε αυτές τις χώρες είναι να λειτουργούμε με οργάνωση τέτοια, που λόγω της οργάνωσής μας να μπορέσουμε να ρίξουμε τα κόστα σε επίπεδα τέτοια, που να μπορέσουμε να τους συναγωνιστούμε. Άλλως πως, δεν υπάρχει τρόπος αντιμετώπισης του φαινομένου και θα φύγουν και οι εταιρείες που είναι στην Κύπρο ήδη, διότι το σκέφτονται, σας το λέω, υπεύθυνα σας το λέω ότι το σκέφτονται να φύγουν. Διότι δε

νοιάζει το Γερμανό ή τον Ιάπωνα να ενισχύσει την οικονομία της Κύπρου. Το τι τον νοιάζει είναι τα κοντινέρ του να εξυπηρετούνται γρήγορα και με το χαμηλότερο κόστος.

Άρα, πρέπει επιτέλους σ' αυτά τα θέματα να ενδιατρίψουμε, όλη η πολιτική ηγεσία του τόπου, και να βρούμε τρόπους να δώσουμε απαντήσεις, αν είναι δυνατό -για να χρησιμοποιήσω την έκφραση του κ. Βασιλείου, όταν έγινε Πρόεδρος- χθες, διότι αυτοί δεν περιμένουν. Δεν τους νοιάζει και πολύ να περιμένουν να δημιουργήσουμε εμείς συνθήκες ... και σας μιλώ από εμπειρίες που κουβεντιάζω μαζί τους.

Επομένως, αν δε δώσουμε λύση σ' αυτά τα ερωτήματα τα αγωνιώδη, μην αναμένετε ότι θα βελτιωθεί η κατάσταση στα λιμάνια μας. Του χρόνου θα είναι χειρότερη. Και του άλλου ακόμα χειρότερη. Όποιους και να βάλουμε μέλη των διοικητικών συμβουλίων της Αρχής Λιμένων, χωρίς να θέλω να υπεραμυνθώ του διοικητικού συμβουλίου του σημερινού της Αρχής Λιμένων ... αλλά δε νομίζω ότι είναι του παρόντος, από τη στιγμή που η πεμππουσία του προβλήματος δεν είναι εκεί. Γι' αυτό, η έκκληση που κάνουμε εμείς ως Δημοκρατικός Συναγερμός είναι: Ελάτε όλοι κοντά.

Παρόμοια προβλήματα είχαν στη Μάλτα, κύριοι συνάδελφοι. Αλλά εκεί δούλεψαν πιο μοντέρνα από εμάς. Οι σοσιαλιστές της Μάλτας αντιδρούσαν και το λιμάνι τους σήμερα είναι μια ιδιωτική επιχείρηση. Όμως, το λιμάνι σήμερα λειτουργεί και είναι ένα από τα καλύτερα της Ευρώπης με αυξητική τάση συνεχώς. Διότι έτσι λειτουργεί σήμερα η σύγχρονη ναυτιλία. Θα αλλάξει η μικρή Κύπρος τους τρόπους που λειτουργεί η σύγχρονη ναυτιλία; Απατώμεθα, αν νομίζουμε ότι έχουμε έτσι δυνάμεις. Και να έρθουμε όλοι κοντά, να δούμε με ποιο τρόπο θα βρούμε τις μεθόδους, άλλως πως σε λίγα χρόνια δε θα έχει καμιά μεγάλη ναυτιλιακή εταιρεία που θα φέρνει εμπορευματοκιβώτια στη Λεμεσό και γράψετε κάτω την ημερομηνία που σας το λέω.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Πουργουρίδη. Νομίζω ότι εξαντλήθηκε το θέμα της συζήτησης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Αν δεν είχε μιλήσει ο κ. Πουργουρίδης, ναι. Μετά την ομιλία του κ. Πουργουρίδη νομίζω ότι υπάρχει θέμα ακόμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν θέλετε, να μιλήσετε; Όχι γιατί μίλησε ο κ. Πουργουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Για τα θέματα που έθεσε ο κ. Πουργουρίδης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέλετε να μιλήσετε; Έχετε το λόγο.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ο κ. Πουργουρίδης παραμένει συνεπής με τις θέσεις του: ένθερμος υποστηρικτής της ιδιωτικοποίησης. Από αφορμή την ασυνέπεια του διοικητικού συμβουλίου της Αρχής Λιμένων κατάληξε στο ότι πρέπει να ιδιωτικοποιηθεί και ότι το πρόβλημα είναι το εργατικό κόστος.

Πρώτα απ' όλα, δεν κατάλαβα γιατί πρέπει ο γενικός διευθυντής ή ο διευθυντής -που δεν υπάρχει βέβαια γενικός διευθυντής, γιατί δεν εδιορίσετε- να ρωτά το διοικητικό συμβούλιο και εκείνο τον υπουργό για θέματα τεχνικά. Αυτό το προβάλλετε, για να δικαιολογήσετε το επόμενο, αυτό που έπεται.

Το δεύτερο: Γιατί επί διακυβέρνησης Βασιλείου απέδιδε η Αρχή Λιμένων; Και εγώ συμφωνώ μαζί σας: Και τους εννιά καλύτερους ακελικούς να βάλετε, δε θα μπορέσουν να αποδώσουν με τη δεδομένη κυβέρνηση και την προσέγγιση που έχει στα θέματα. Και δεν είναι τυχαίο ότι αυτή η φθίνουσα πορεία είναι σ' αυτά τα έξι χρόνια. Και έχει μεγάλη σημασία, βεβαίως, για μας και εδώ είναι η διαφορά προσέγγισης και είναι

καθαρό πού και ποιον επιβαρύνουν τα κόστα. Διότι σίγουρα όλα μπορούν να γίνουν πιο αποδοτικά, αν αποφασίσουμε ότι θα δίνουμε από αύριο, αν είχαμε τέτοια δύναμη, το ένα τρίτο των μισθών στους εργαζομένους. Είναι θέμα καλύτερης οργάνωσης και δεν εμποδίζει ο χαρακτήρας· εμποδίζει η απροθυμία, εμποδίζει, κατά την άποψή μας, η συνειδητή προσπάθεια να μην αποδίδουν.

Αλλεπάλληλες προτάσεις ούτε καν συζητούνται. Είπετε εσείς ότι περίμεναν ώρες οι πελάτες σας, έξι μέρες, αλλά την πρόταση ρωσικής εταιρείας να κάνει επένδυση δέκα εκατομμυρίων σε άχρηστο κομμάτι του λιμανιού μέσα σε έξι μέρες επίσης, μία πολύ σοβαρή πρόταση για ναυπηγείο, την απέρριψαν. Διότι δεν πρέπει να σταθεί η Αρχή Λιμένων. Γιατί, αν σταθεί, και για άλλους ημικρατικούς δε θα δικαιολογείται η ιδέα της ιδιωτικοποίησης. Δε θα δικαιολογηθεί κάποιοι να παίρνουν εκατομμύρια στη συνέχεια προσωπικά - οι οποιοδήποτε ιδιώτες.

Και εμάς δε μας ενδιαφέρει απλώς ένας οργανισμός να εισπράσσει· μας ενδιαφέρει, μετά που θα εισπράξει, πού καταλήγουν. Και δεν πρόκειται να σταθεί καμιά οικονομία με την άκρατη καπιταλιστικοποίηση. Το είπαμε και στους προϋπολογισμούς, θα το επαναλάβω και σήμερα: Μιλούμε για την παγκοσμιοποίηση, αλλά βλέπουμε μόνο ένα μικρό μέρος της παγκόσμιας οικονομίας. Όλους εκείνους που πεθαίνουν, για να πλουτίζουν κάποιοι, δεν τους βλέπουμε. Αν τα κράτη της Ευρώπης, η Αμερική και η Ιαπωνία ήταν υπόχρεες τις συνέπειες της δικής τους οικονομικής ανάπτυξης να τις κρατούν στο σπίτι τους και να μην τις εξάγουν στο λεγόμενο Τρίτο Κόσμο, ε, δε θα ήταν αυτή η εικόνα που βλέπουμε σήμερα! Έστω κι αν και αυτές οι επιτυχίες συνεπάγονται ανεργία και εκατομμύρια άστεγους και φτωχούς και πεινασμένους και σ' αυτές τις χώρες.

Δε θα μπορέσουμε να συμφωνήσουμε -και όσο θέλετε ας μας λέτε δογματικούς- σε πολιτικές που θα οδηγήσουν μερίδα έστω του κυπριακού λαού σ' αυτή την

κατάσταση. Νοικοκυρέψετε τα συμβούλια, νοικοκυρέψετε τις αρχές και να δείτε ότι αποδίδουν και με τη σημερινή μορφή. Δεν αρνούμαστε εκσυγχρονισμό στη μορφή και στη λειτουργία και το αποδείξαμε πολύ πρόσφατα σε ζητήματα που συζητήθηκαν εδώ, όπως το “Φιλοξένια”. Αλλά να είμαστε ειλικρινείς: δεν είναι αυτή η πρόθεση. Η πρόθεση είναι να μην αποδώσουν, για να αποδοθούν στους ιδιώτες. Να μιλούμε με κάθε ειλικρίνεια, γιατί πιστεύετε -δε λέω ότι το κάμνετε επίτηδες- πιστεύετε ότι αυτή είναι η καλύτερη οδός, αλλά να το λέτε καθαρά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να παρακαλέσω τον κ. Βασιλείου να με αντικαταστήσει, διότι, μετά που μίλησε ο κ. Κατσουρίδης, νιώθω εγώ την ανάγκη τώρα να μιλήσω.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Βάλτε άλλο Πρόεδρο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν υπάρχει μεγαλύτερός σας, κύριε.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ο Μουσιούππας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούππας.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Νίκος Μουσιούππας αντικαθιστά τον Προεδρεύοντα κ. Νίκο Αναστασιάδη, ο οποίος κατέρχεται στο βήμα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΠΑΣ)

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εκεί που ο ίδιος έλεγα ότι ολοκληρώθηκε η συζήτηση, ήρθε ο κ. Κατσουρίδης να

βάλει τα ιδεολογικοπολιτικά.

Ειλικρινά, κύριε Κατσουρίδη, θέλει πολλή προσπάθεια και όχι απόλυτα καλή πίστη, για να πει κανένας αυτά που αποδώσετέ μας. Ότι δηλαδή μέχρι το 1996 με τα στοιχεία που έδωσε ο κ. Καζαμίας .... το 1992, αν δεν απατώμαι ... αν έχετε την καλοσύνη, πέστε μου τη διακίνηση σε σχέση με το 1996. Θα δείτε την τεράστια αυξητική τάση μέχρι και το 1996. Πέστε αριθμούς, κύριε Καζαμιά, αν έχετε την καλοσύνη.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Το 1990 τριακόσιες εβδομήντα πέντε χιλιάδες, το 1993 τετρακόσιες δεκατέσσερις χιλιάδες, το 1996 πεντακόσιες εξήντα τέσσερις χιλιάδες -απλά σας υπενθυμίζω ότι είναι η χρονιά που είπατε ότι πνέει τα λούστια- και το 1998 διακόσιες χιλιάδες.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δηλαδή, από το 1993 μέχρι και το 1996 είχαμε διπλασιάσει τον αριθμό.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Από το 1990 στο 1993 και από το 1993 στο 1998.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είχαμε ακόμα κάμει και πολλαπλασιασμό. Κύριε Κατσουρίδη, μια παράκληση: Δε σας διέκοψα. Σας άκουσα με πολλή νηφαλιότητα παρά το γεγονός ...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Προέδρευες, γι' αυτό.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έχει καιρό να πάμε σε διαλόγους με τον κ. Κατσουρίδη και φαίνεται ότι .... μη με διακόψετε, απλά για να αναπτύξω και εγώ κάποιες σκέψεις, με όλο το σεβασμό στη δική σας άποψη.

Εκείνο που θα έλεγα είναι ότι θα πρέπει ακριβώς να δούμε ποια ήταν τα αίτια που,

ενώ μέχρι το 1996 ... και μη μου πείτε τώρα την ατυχή έκφραση του υπουργού, την οποία καταδίκασα πρώτος και δημόσια, ότι πνέει τα λούστια η αρχή. Δε δίστασα να την καταδικάσω δημόσια και ήτο ατυχεστάτη, αλλά δεν αποσκοπούσε στο να οδηγήσει τα λιμάνια στην πτώση, διότι πολύ ορθά είπε ο κ. Πουργουρίδης προηγουμένως και, νομίζω, και ο κ. Βασιλείου, με άλλη σκοπιά φυσικά: Αν έχεις χαμηλά κόστα, αν έχεις καλή λειτουργία, δε σε εγκαταλείπει ο άλλος, γιατί τάχα ένας υπουργός είπε μία ατυχή έκφραση. Αν λειτουργούσαμε με χαμηλά και ανταγωνιστικά κόστα ... διότι άκουσα και κάτι άλλο, ποιοι θα τα επιβαρυνθούν.

Το πρόβλημα είναι άλλο: Δε μιλούμε για το εισαγωγικό και το εξαγωγικό εμπόριο· μιλούμε για το διαμετακομιστικό εμπόριο και είναι εκεί που έχουμε τα οφέλη ή τις ζημιές. Και συνεπώς τα δεδομένα των εισαγωγών ή των εξαγωγών είναι γνωστά. Εκείνα που αυξάνουν την αποδοτικότητα ή τον ανταγωνισμό και τα οφέλη για μια Αρχή Λιμένων ή για κάποια λιμάνια και γενικότερα για το κράτος είναι στη διαμετακόμιση, κύριοι συνάδελφοι. Επομένως, δεν ετίθετο θέμα να έρθει με μία δήλωση και εγκατέλειψαν την Κύπρο όλως αιφνίδια και σε ένα χρόνο όλες οι εταιρείες. Απλούστατα, αυτό που λέχθηκε και προηγούμενα και από τον κ. Πουργουρίδη και τον κ. Βασιλείου και πιθανότατα και από άλλους είναι ότι τα ψηλά κόστα ... θα εργάζεται, ορθά λέχθηκε, ο Ιάπωνας προς όφελος της Κύπρου; Γιατί; Εργάζεται προς όφελος της δικής του εταιρείας, όπως εργάζονται και οι γείτονές μας προς όφελος της δικής τους χώρας.

Δεν είμαι εδώ για να υπεραμυνθώ χειρισμού του διοικητικού συμβουλίου. Μπορεί πολλοί από σας να έχετε δίκαιο. Και εγώ για τους προϋπολογισμούς τους 1998, ναι, θα καλέσω τους βουλευτές μου να απόσχουν σαν ένδειξη διαμαρτυρίας ότι αυτή η κακή διαχείριση και ο τρόπος οφείλει άπαξ και διά παντός να τερματιστεί. Για να σας δώσω δείγματα ότι συναισθανόμεθα, ναι, και παίρνουμε μηνύματα και πρέπει να λάβουν μηνύματα. Όμως, να μην προσπαθούμε όλα να τα αποδώσουμε “ξέρετε, επειδή η

τοποθέτησή σας είναι να ιδιωτικοποιήσετε τα πάντα"! Όχι, κύριοι συνάδελφοι. Δε δογματίζουμε με κανέναν τρόπο. Είναι γι' αυτό που είπαμε ότι διαφέρουμε από όσους παραμένουν προσκολλημένοι σε ιδέες του παρελθόντος.

Σας άκουσα με πολύ σεβασμό, κύριε Κατσουρίδη, να επικαλείστε κάποιες απόψεις. Είναι δικαίωμά σας, τις σέβομαι.

Κύριοι συνάδελφοι, αν έχετε την καλοσύνη, αν έχετε την υπομονή, ιδιαίτερα, υπάλληλοι του προσωπικού, νομίζω ότι ο σεβασμός προς τα μέλη του Σώματος οφείλει ... ή, αν δεν αντέχετε, να περάσετε έξω.

Δεν αμφιβάλλω ότι ... και ελπίζω να κάνετε βήματα που να δείξουν πραγματικά ... όχι να έρθετε στις θέσεις μας ... εμείς είμαστε έτοιμοι να μετακινηθούμε. Χρειάζεται όμως όλοι να αντιληφθούμε ότι ζούμε σε κάποιους άλλους κόσμους σήμερα. Όχι γιατί τους διαμορφώσαμε εμείς, κύριοι συνάδελφοι, αλλά γιατί είναι η ίδια η ζωή, η πράξη.

Όταν παρακολουθούμε σοσιαλιστικές κυβερνήσεις στην Ευρώπη να κυβερνούν με κάποιους τρόπους της ελεύθερης οικονομίας ή της οικονομίας της αγοράς, δεν μπορεί να το παραγνωρίζουμε. Όταν είδαμε καθεστώτα να καταρρέουν που υιοθέτησαν συγκεκριμένους τρόπους ζωής, δεν μπορεί να το παραγνωρίσω. Δεν είμαι εδώ για να κάνω προπαγάνδα, διότι δεν αρνούμαι αξίες ανθρώπινες του σοσιαλισμού - έτερον εκάτερον. Μιλούμε για συστήματα διακυβέρνησης που απαιτούν ... ο κρατισμός ήταν ένας άλλος τρόπος διακυβέρνησης.

Επομένως, σεβόμενος απόλυτα τις όποιες θεωρίες και αξίες ... που έχει αξίες και δε θα τις αρνηθούμε και δεν μπορεί να τις αρνηθεί κανένας, αν θέλετε ορθόδοξος χριστιανός, αφού αυτά που ελέγχετε είτε ο μαρξισμός είτε ο λενινισμός περί της ισότητας, περί της ανάγκης να δούμε τον άνθρωπο τα λέει και ο χριστιανισμός που πιστεύουμε και εμείς, αλλά τα λέει και η δική μας ιδεολογία, που θέλουμε πιο ανθρωποκεντρικό το κράτος, που θέλουμε πιο κοινωνικό το κράτος, που το θέλουμε να

σέβεται τον πολίτη. Και εμάς οι ιδέες μας έχουν διαφοροποιηθεί, γιατί έτσι είναι οι ανάγκες της ζωής, έτσι πρέπει να είμαστε. Αλλά το να λέτε ότι αφήσαμε να χρεοκοπήσει η αρχή, για να την ιδιωτικοποιήσουμε, νομίζω ότι ... κατ' εμένα, αποδίδεται εγκληματική αμέλεια, προκειμένου τι; Να κερδίσουν ποιοι; Κάποιοι ξένοι εκ του εξωτερικού; Δε νομίζω ειλικρινά να υπάρχει Κύπριος που χάριν των ιδεών του να δεχτεί να ξεπουληθεί το κράτος του, η περιουσία του κράτους του, ο τόπος του. Δε νομίζω να φτάσουμε σε τόση αντιπαλότητα, που να μηδενίζουμε αρχές και αξίες κάποιων ανθρώπων που, στο κάτω κάτω, έχουν δικαιωθεί πολύ περισσότερο από κάποιες άλλες.

Επομένως, αφού έχω τοποθετηθεί για το θέμα του προϋπολογισμού του 1998, θα παρακαλούσα να επανεξεταστεί το θέμα του προϋπολογισμού του 1999 - είναι εντελώς διάφορο. Μία είναι η απάντηση που δίνουμε για τον απολογισμό και είναι η αποχή, για να μη φτάσουμε στην άρνηση, αλλά, όσον αφορά τον προϋπολογισμό του 1999, θα πρέπει να δώσουμε θετική την ψήφο, κατά την άποψή μας, αν πράγματι κάποιοι δε θέλουμε να συμβάλουμε σε αυτό που έχετε κατηγορήσει εμάς. Διότι, αν δεν ψηφίσουμε ούτε τον προϋπολογισμό του 1999, θα οδηγηθούμε χωρίς αμφιβολία στο να κλείσουν τα λιμάνια και είναι τότε που θα τα ιδιωτικοποιήσουν κάποιοι άλλοι με δικές τους ενέργειες.

Κύριοι συνάδελφοι, δε θα ήθελα να πω περισσότερα. Θερμή παράκληση είναι απλούστατα καμιά φορά, όταν επιχειρείται ο αντίλογος, να γίνεται μέσα στα πλαίσια που δε μειώνει κανενός τις ιδέες ή τις αρχές, και αισθάνθηκα την ανάγκη να απαντήσω, αγαπητέ μου φίλε Νίκο, κύριε Κατσουρίδη, απλούστατα γιατί απεδίδετο κακή πίστη και εγκληματική ενέργεια προκειμένου τάχα να ιδιωτικοποιηθούν τα λιμάνια. Δε νομίζω και θα το δείτε ότι ποτέ και με κανέναν τρόπο δε θα λειτουργήσουμε κατ' ανάλογον νοοτροπία. Εγώ χαιρέτησα, γιατί επιτέλους έγιναν σημαντικά βήματα από πλευράς σας, όταν ο γενικός γραμματέας του ΑΚΕΛ είπε: "Μετοχοποιήσεις συζητώ. Δε συζητώ

κρατικοποιήσεις”.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ιδιωτικοποιήσεις.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ιδιωτικοποιήσεις, με συγχωρείτε! Μπορεί να είναι μετοχοποίηση, χωρίς να είναι αποκρατικοποίηση, κύριοι συνάδελφοι.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Είπες κρατικοποίηση.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Οπωσδήποτε λάθος της γλώσσας. Νομίζω όλοι αντιλήφθηκαν τι ακριβώς ήθελα να πω.

Και τελειώνω, κύριοι συνάδελφοι, επαναλαμβάνοντας ότι ως Δημοκρατικός Συναγερμός και μη ανεχόμενοι την όποια αμέλεια ή ολιγωρία θα απόσχουμε, όσον αφορά τους προϋπολογισμούς του 1998, αλλά θα ψηφίσουμε ως έχουν τους προϋπολογισμούς του 1999.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πριν δώσω το λόγο στον κ. Χρίστου, ήθελα να εισηγηθώ ότι μπήκαμε σε ένα θέμα το οποίο θα έχουμε ευκαιρίες να συζητήσουμε σε βάθος και έκταση - και για τις ιδιωτικοποιήσεις, ελευθεροποιήσεις, αποκρατικοποιήσεις κ.λπ. Γι' αυτό, εισηγούμαι ειλικρινά στο Σώμα να μην επεκταθούμε πάνω σ' αυτό το θέμα, γιατί, παρ' όλο που είναι σχετικό, δεν είναι το κύριο θέμα της σημερινής συζήτησης.

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, σέβομαι την έκκλησή σας. Βεβαίως, ο κάθε συνάδελφος, αν το

θελήσει, έχει το δικαίωμα να σχολιάσει το ιδεολογικό μέρος της απάντησης του κ. Αναστασιάδη· ιδιαίτερα ο συνάδελφος Νίκος Κατσοιρίδης, που πρωτολόγησε επί του θέματος, σχολιάζοντας όμως αναφορές του συνάδελφου, του κ. Πουργουρίδη, ειρήσθω εν παρόδω. Εγώ θα προσθαλασσωθώ στα λιμάνια.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Θα ελλιμενιστείτε, κύριε συνάδελφε.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Όχι, δε θα ελλιμενιστώ, διότι, ενώ δεν είναι ψηλά τα κόστα, έχουμε πρόβλημα λειτουργίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Καλά λένε: “Κάθε λιμάνι και καημός”.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Δεν έχει παρακολουθήσει ο κ. Πουργουρίδης ούτε ο κ. Αναστασιάδης αυτά που είπα στην πρωτολογία μου - έλειπαν από την αίθουσα. Δεν άκουσαν την επιχειρηματολογία μου, για να μου απαντήσουν ή να απαντήσουν πάνω στο επιχείρημα.

Είπα, κύριοι συνάδελφοι, ότι το πρόβλημά μας δεν είναι τα κόστα. Και επιμένω και θα επιμένω μέχρι τέλους, διότι οι αριθμοί που υπάρχουν δεν είναι αυτοί που είπε ο κ. Πουργουρίδης.

Χρεώνει το λιμάνι της Λεμεσού \$90 ανά εμπορευματοκιβώτιο και χρεώνουν τα λιμάνια της περιοχής μας \$80 ανά εμπορευματοκιβώτιο με υπηρεσίες στο λιμάνι της Λεμεσού υπέρτερες από πλευράς ποιότητας και με συνθήκες στο ίδιο το λιμάνι και στην ευρύτερη πόλη σαφώς να πλεονεκτούν σε σχέση με άλλα λιμάνια. Η ποιότητα των τροφίμων, η ποιότητα του νερού, οι υγιεινομικές συνθήκες, η ασφάλεια από πάσης πλευράς δε συγκρίνονται.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Ποιος πιάνει τα λεφτά τούτα, κύριε;

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Αν θέλετε, να συζητήσουμε εκείνο το θέμα, κύριοι συνάδελφοι.

Κύριε συνάδελφε, το ποιος τα παίρνει είναι ένα άλλο κεφάλαιο. Εγώ συζητώ την ανταγωνιστικότητα ή όχι των λιμανιών μας.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Αν μου επιτρέπετε ...

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Όχι, δε σας επιτρέπω. Να τελειώσω.

Τα λιμάνια μας εργάζονται επτά μέρες επί είκοσι τέσσερις ώρες. Δεν εργάζονται με βάρδια, δηλαδή πληρώνουμε υπερωρίες; Ναι, αυτό είναι γεγονός και είναι ένα θέμα το οποίο είναι αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ του διοικητικού συμβουλίου ... μάλλον, του υπουργού πιο σωστά, διότι και εδώ το διοικητικό συμβούλιο έχει αποσείσει τις ευθύνες του, μεταξύ του υπουργού και των συντεχνιών και ελπίζουμε να υπάρξει κατάληξη μέσα σε πνεύμα καλής θέλησης.

Είχα πει ότι υπάρχουν δύο βασικοί παράγοντες για τους οποίους δε μιλά κανένας. Ο ένας βασικός παράγοντας είναι η ταχύτητα εξυπηρέτησης, κύριοι συνάδελφοι, ανέφερε ο κ. Πουργουρίδης. Όμως, γιατί δεν έχουμε ταχύτητα εξυπηρέτησης; Γιατί ο υπουργός και το διοικητικό συμβούλιο της Αρχής Λιμένων είπαν ότι δε θα αγοράσουμε γρόσι νέας επένδυσης για το λιμάνι, αν δε λυθούν τα εργατικά θέματα. Δηλαδή, αν ο διάλογος αυτός καθυστερήσει ακόμα έξι μήνες ή ένα χρόνο, το λιμάνι θα συνεχίσει τη φθίνουσα πορεία του.

Και δεύτερον, κύριοι συνάδελφοι -πάλι δεν το σχολιάζουμε- είναι το εμπόριο της Τουρκίας, το οποίο έχει ενεργοποιηθεί στο μέγιστο σχεδόν βαθμό. Μαυροπινακίζονται

συνεχώς πλοία, κάτι που δεν είχαμε το 1993, κάτι που δεν είχαμε το 1990, κάτι το οποίο εμφανίζεται με αυξημένους ρυθμούς και με περισσότερα μέτρα.

Υπάρχουν τα προβλήματα λειτουργίας; Ασφαλώς υπάρχουν. Υπάρχουν τα προβλήματα του πολυτεμαχισμού; Ασφαλώς υπάρχουν. Αλλά δε νομίζω, ότι αν εβάλλαμεν εννιά ικανούς ανθρώπους -γιατί να προέρχονται από το ΑΚΕΛ; Να προέρχονται απ' όλο το φάσμα το κοινωνικό- δε θα έκαμναν καλύτερη δουλειά απ' αυτούς που είναι τώρα.

Γιατί να μην αυξήσουν τα τέλη των ρυμουλκών; Γιατί να μην αυξήσουν όλα αυτά τα οποία σχετίζονται με το εσωτερικό εμπόριο; - και συμφωνώ με τον κ. Αναστασιάδη ότι είναι κυρίως το διαμετακομιστικό που υποφέρει. Γιατί να μη ρυθμίσουμε όλα αυτά τα πράγματα τα οποία εξόφθαλμα λειτουργούν ενάντια στα συμφέροντα της Αρχής Λιμένων; Γιατί να μην έχουμε τη δυνατότητα να πάρουμε αποφάσεις επί σημαντικών θεμάτων; Εδώ είναι οι αδυναμίες του διοικητικού συμβουλίου, του παρόντος διοικητικού συμβουλίου, οι οποίες είναι πολύ πιο μεγάλες.

Γιατί για δύο χρόνια δεν έχουμε γενικό διευθυντή της Αρχής Λιμένων; Πώς εξηγείτε αυτό το θέμα; Γιατί για ένα χρόνο δεν είχαμε λιμενάρχη στη Λεμεσό; - και πολλά άλλα, όπου ευχαρίστως μπορούμε να επεκταθούμε, και εκεί που θέλει ο κ. Προδρόμου- κανένα πρόβλημα- και εκεί που θέλει ο κ. Χάσικος- κανένα πρόβλημα. Όμως εδώ συζητούμε κατά πόσο το πρόβλημά μας είναι το κόστος. Δεν είναι το κόστος το κύριό μας πρόβλημα' είναι άλλα και οφείλουμε να τα αντιμετωπίσουμε, αν και εφόσον το συμβούλιο καταστεί συλλογικό όργανο παραγωγής προτάσεων και πολιτικής που να συνάδει με την αναπτυξιακή προσπάθεια την οποία θέλουμε να θέσουμε μπροστά μας.

Και πρέπει να εκσυγχρονιστεί το λιμάνι μας και ο τρόπος λειτουργίας του και να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις και να εναρμονιστεί με το ευρωπαϊκό

κεκτημένο - αυτή είναι η αναπόδραστη πορεία. Όμως, τούτα τα προβλήματα που συζητούμε τώρα δεν είναι προβλήματα εκείνου του μεγέθους· είναι άλλου μεγέθους, άλλης διάστασης που, αν δεν τα λύσουμε τα άλλα, όχι απλώς θα είναι βουνό, αλλά θα είναι ένα τείχος κατακόρυφο, το οποίο κανένα τέτοιο συμβούλιο δε θα μπορεί να υπερβεί.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Ανδρέα Χρίστου, ο Προεδρεύων κ. Νίκος Αναστασιάδης επανήλθε στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Ένα λεπτό, κύριοι συνάδελφοι.

Κύριε Πιττοκοπίτη, θα σας δώσω το λόγο. Είδα σωρείαν ανατάσεως χειρών και φαίνεται ότι δε θα εξαντληθεί η συζήτηση. Επί προσωπικού προηγείται ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Επειδή, κύριε Πρόεδρε, είχα δηλώσει ότι θα ψήφιζα τους προϋπολογισμούς και τους δύο, όταν εσείς ως κυβερνών κόμμα αλλάξετε τη θέση σας και βλέπετε ότι θα απόσχετε, εγώ δηλώνω ότι θα ψηφίσω κατά συνείδηση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό μπορούσατε να το κάνετε την ώρα της ψηφοφορίας.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Όχι, προκαταβολικά. Να σας πω: Διότι το Σώμα γνώρισε μια θέση. Τώρα πρέπει να γνωρίσει μια άλλη θέση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να σας παρακαλέσω κάτι: Ποιος έχει το λόγο;

Ο κ. Προδρόμου.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πολύ σύντομα.

Δε θα αναφερθώ στις λεπτομέρειες -έχουν σε μεγάλο βαθμό καλυφθεί. Απλώς επειδή, όσον αφορά την ιδεολογική πτυχή, εντός ή εκτός εισαγωγικών, υπήρξε κατάκριση από πλευράς του ΑΚΕΛ, ότι είναι το γνωστό σενάριο όπου ο Δημοκρατικός Συναγερμός ... στη συγκεκριμένη περίπτωση ότι ο κ. Πουργουρίδης συνεπής προς την ιδεολογία του φρόντισε να μας πει με ποιο τρόπο θα ιδιωτικοποιηθούν καλύτερα τα λιμάνια. Βεβαίως, ο κ. Κατσουρίδης το είπε, που δεν τον βλέπω εδώ τώρα ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όι, έν' απέναντι ...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

...

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Ναι, είναι κάλυψη-απόκρυψη. Τώρα σε εστιάζω, αγαπητέ συνάδελφε.

Για να ιδιωτικοποιήσεις κάτι, πρέπει να μην είναι ήδη οιονεί ιδιωτικοποιημένο. Και αυτό που συμβαίνει στη λειτουργία της Αρχής Λιμένων, και το γνωρίζουμε όλοι, είναι το ότι υπάρχει μια καθαρά ιδιωτική λογική στη λειτουργία. Άρα, όλη αυτή η φιλολογία, ότι δήθεν υπάρχει μία συνειδητή πολιτική προσπάθεια να οδηγηθούν τα λιμάνια σε κατάσταση που να πρέπει να ιδιωτικοποιηθούν, πιστεύω ότι λογικά δεν ευσταθεί.

Το ζήτημα που έθιξε προηγουμένως ο κ. Χάσιος -πολύ σωστά, κατά την άποψή μου- και είπε ο κ. Χρίστου ότι είναι άλλο θέμα, δεν είναι ακριβώς άλλο θέμα. Υπάρχουν ιδιωτικά συμφέροντα σήμερα στα λιμάνια τα οποία καρπούνται τα δύο τρίτα περίπου των εσόδων από το κάθε εμπορευματοκιβώτιο. Όσα θέλετε να του βάλουμε την τιμή του, είτε για να είναι ανταγωνιστική διεθνώς είτε για να μας δώσει έσοδα. Εφόσον η

διαχείριση είναι στρεβλή -και είναι η διαχείριση που είναι στρεβλή- και η στρέβλωση οφείλεται σε πολλά πράγματα, μεταξύ των οποίων και σε κάποιους θεσμούς που επιμένουν ορισμένοι ότι πρέπει να διατηρηθούν ... και εδώ σε παρένθεση: Όσα κι αν μπορούμε να καταλογίσουμε στο συμβούλιο της Αρχής Λιμένων, δεν μπορεί να πούμε ότι δεν έχει κάνει προτάσεις, τουλάχιστον σε αυτό τον τομέα. Υπάρχουν προτάσεις και χρειάζονται και πολιτικές αποφάσεις.

Αλλά αναφέρθηκε εδώ η κατηγορία ότι κάποιοι θα είχαν την πρόθεση να συμπιέσουν τους μισθούς των εργαζομένων. Μα, γνωρίζουμε για ποιους μισθούς ποιων εργαζομένων μιλούμε; Όσοι τουλάχιστον είμαστε μέλη της επιτροπής Οικονομικών ... και εγώ τουλάχιστον προσωπικά, επειδή δεν έχω τη σχέση με τα λιμάνια -ούτε από τη Λεμεσό είμαι ούτε δικηγόρος είμαι, για να είχα ... ή κάποιας άλλης ειδικότητας έστω, για να έχω κάποια σχέση με τα λιμάνια ιδιαίτερη, όταν άκουσα για πρώτη φορά της αμοιβές κάποιων εργαζομένων σε αυτή την κατηγορία, ε, εκπλήσσομαι ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Ναι, σκέφτηκα, αλλά δεν μπορείς να πάεις, διότι ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Οποιαδήποτε χρονολογία, οποιαδήποτε χρονολογία θέλετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Να παρακαλέσω, κύριοι συνάδελφοι: Μειώστε την επιχειρηματολογία. Φαίνεται

δεν πείθεται κανένας πλέον. Έχει εξαντληθεί ουσιαστικά η συζήτηση. Αν είναι δυνατό, περιοριστείτε σε κάποιες απλές παρατηρήσεις. Ορθά πάτε να επισημάνετε κάτι. Μην μπεύετε σε λεπτομέρειες, διότι αμέσως υπάρχει αντίδραση, και συνεπώς πού οδηγείτε τα πράγματα;

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς αναφέρω αυτό το ζήτημα, διότι πιστεύω ότι είναι κεφαλαιώδες. Αν δε θέλουμε να αντιμετωπίσουμε, εφόσον έχουμε έναν οργανισμό με προβληματικά έσοδα -που όλοι συμφωνούμε ότι έχει επενδύσει αναπτυξιακά δεκάδες εκατομμυρίων- αν δε θέλουμε κάποτε να αντιμετωπίσουμε το ζήτημα των εσόδων του και θα συζητούμε για όλα τα άλλα, αλλά θα ικανοποιούμαστε να έχει η Αρχή Λιμένων έσοδα το ένα τρίτο από τα έσοδα των λιμανιών, τότε, πιστεύω, η συζήτηση γίνεται άδικα.

Εγώ θέλω να επισημάνω εδώ ότι απλώς, εάν τυχόν υπήρχε αναθεώρηση των τελών, που δεν την αποκλείουμε, του εσωτερικού εμπορίου, του εμπορίου που απευθύνεται στην εσωτερική κατανάλωση, όπως το υπαινίχθηκε ο κ. Χρίστου, είναι βέβαιο ότι θα έχει αντανάκλαση άμεση στους καταναλωτές αυτό το πράγμα. Εν πάση περιπτώσει, ορθά εστιάζεται η προσοχή στο διαμετακομιστικό εμπόριο. Εγώ δε θα μπω στις λεπτομέρειες –κακώς ίσως μπήκα επί των οικονομικών λογαριασμών. Απλώς πιστεύω ότι είναι ολοφάνερο ότι δεν τίθεται θέμα ιδιωτικοποίησης. Ουσιαστικά υπάρχει ιδιωτική λογική στην Αρχή Λιμένων και, όταν ξεκίνησε, αυτοί που θα έπρεπε να αντιδράσουν, σύμφωνα με τα όσα λεν σήμερα, δεν είχαν ίσως αντιδράσει.

Εκείνο το οποίο είναι πρόβλημα είναι κάποια στρεβλή διαχείριση που υπάρχει. Δεν οφείλεται μόνο στο συγκεκριμένο διοικητικό συμβούλιο και πιστεύω ότι είναι πολύ άδικοι αυτοί οι οποίοι μονοκόμματα το εστιάζουν εκεί το θέμα· οφείλεται σε μία σειρά από ρυθμίσεις και θεσμούς στους οποίους, ναι, έχει ευθύνη η κυβέρνηση, όπως έχει και

ευθύνη, πιστεύω, αυτό το Σώμα να προωθήσει καλύτερες ρυθμίσεις, γιατί ορισμένα πράγματα είναι και με νόμους που καθορίζονται.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, να παρακαλέσω κάτι: Έχω την εντύπωση ότι το θέμα εξηντλήθη. Οι βουλευτές που βλέπω να ζητούν το λόγο είναι για να εστιάσουν την προσοχή τους σε τοπικά προβλήματα. Έχω την εντύπωση ότι εξαντλήσαμε το θέμα και είναι η εισήγησή μου προς το Σώμα ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Έχει εξαντληθεί.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Θέλω να πω δυο λόγια διορθωτικά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Διορθωτικά; Ως προς ...

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Για όσα είπε ο κ. Χρίστου.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Θα δευτερολογήσετε.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Ε, δευτερολογώ! Θέλω να δευτερολογήσω!

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ναι, ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Θέμα διαδικασίας και ταυτόχρονα τάξης, εγώ θα έλεγα.

Υπάρχουν συνάδελφοι βουλευτές που τους έχει δοθεί ο λόγος για δεύτερη φορά, για να δευτερολογήσουν, και πιθανότατα και για τρίτη φορά -δεν αναφέρομαι στους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους αλλά σε άλλους συναδέλφους- ενώ υπάρχουν βουλευτές οι οποίοι είτε για τοπικά είτε σφαιρικά για κυπριακά θέματα θα ήθελαν να πουν πέντε λόγια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Η πρόταση και η άποψή μου είναι, κύριε Πρόεδρε -αντιλαμβάνομαι ότι μιλούμε αρκετή ώρα- να τεθεί κάποιο χρονικό πλαίσιο. Το θεωρώ και πλέον δημοκρατικό και πλέον εκφραστικό και για όλους τους συναδέλφους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέλω να πω κάτι, για να μη μιλούμε για δημοκρατία, ως εάν να ζητά κανένας να αποστερήσει οτιδήποτε: Γίνεται η συζήτηση εδώ και δυόμισι ώρες. Έχουν μιλήσει, νομίζω, οι βασικότεροι εκπρόσωποι από κάθε κόμμα ή, αν θέλετε, αναπτύχθηκαν οι βασικότερες θέσεις. Εάν λεχθούν ακόμα πέντε πράγματα, δε νομίζω ότι θα διαφοροποιηθεί αυτό το οποίο στο τέλος θα κληθούμε να ψηφίσουμε, κύριοι συνάδελφοι, και, αν δεν εδίδετο επαρκής χρόνος, για να αναπτυχθούν απόψεις από όλες τις πλευρές, δικαίως θα εδεχόμουν και κριτική και επίκριση -μάλιστα αυστηρή. Αλλά κάνω πρόταση ότι εξηντλήθη το θέμα. Δε θα προστεθεί τίποτε.

Θέτω το θέμα σε ψηφοφορία. Πόσοι συμφωνούν ότι εξαντλήθηκε το θέμα;

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Εγώ δεν επιμένω να μιλήσω.

(Άλλοι βουλευτές που επίσης ζητούσαν το λόγο κατεβάζουν τα χέρια.)

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Νομίζω συμφωνήσαμε να μην το βάλετε σε ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ. Προχωρούμε ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε! Εγώ ενίσταμαι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δικαιούστε να ενίστασθε. Εγώ αποφάσισα. Έτσι είναι με την έγκριση της Βουλής, κύριε συνάδελφε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δε διαφωνώ, επειδή έχει λεχθεί “ομόφωνα”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο μακαρίτης ο Λαδάς είπε: “Έκανα ruling”. Θέλετε να το πω το ίδιο;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δεν εκατάλαβα. Τι είπατε για το μαρούλι, κύριε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχει δικαίωμα ο Πρόεδρος ή ο Προεδρεύων του Σώματος ...

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χριστοδουλίδη ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή γράφονται πρακτικά και έχει λεχθεί ότι ομόφωνα η Βουλή αποδέχτηκε την πρότασή σας ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Α! εσείς φέρατε ένσταση;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

... λέγω όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Α, ωραία! Εντάξει!

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ο βουλευτής Δώρος Χριστοδουλίδης αντιτίθεται σ' αυτό το ruling και όχι μαρούλι-απολογούμεαι, το πήρα για μαρούλι.

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει, κύριε Χριστοδουλίδη. Κατά πλειοψηφία, κύριε Χριστοδουλίδη, με ένσταση κάποιων συναδέλφων, έστω, η Βουλή αποφάσισε ότι το θέμα θεωρείται λήξαν, ότι εξηντλήθη και συνεπώς προχωρούμε, κύριοι συνάδελφοι, ξεχωριστά τώρα στον καθένα των προϋπολογισμών.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμό 3 νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το ταμείο της Αρχής Λιμένων Κύπρου ποσού £22.059.340 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1998. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Συμπλήρωμα. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της έγκρισης των άρθρων 1 μέχρι 5 μαζί με τον πρώτο πίνακα και το συμπλήρωμα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι ένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατρείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με είκοσι μία ψήφους εναντίον, μία υπέρ και δεκατρείς αποχές τα άρθρα 1 μέχρι 5 μαζί με τον πρώτο πίνακα και το συμπλήρωμα απορρίπτονται.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι ένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατρείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με είκοσι μία ψήφους εναντίον, μία υπέρ και δεκατρείς αποχές το νομοσχέδιο απορρίπτεται.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε συμμετέχω και απέχω από την ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει, κύριε ...

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να δικαιολογήσω την ψήφο μου, παρ' όλο που είναι θετική.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Κάνουν σχόλια.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε, δε δικαιούστε!

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Ένα λεπτό, σας παρακαλώ! Ίσως έπρεπε να μου δοθεί χρόνος προηγουμένως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Κύριοι συνάδελφοι, ο Πρόεδρος είναι που παραχωρεί το λόγο και κανένας βουλευτής δεν έχει δικαίωμα να διακόψει κανέναν. Εγώ σας επιτρέπω, κύριε Μουσιούττα, να δικαιολογήσετε την ψήφο σας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Πριν ακριβώς από μισή ώρα είχα κάνει έκκληση, για να αποφύγουμε πιθανώς νομικά παρατράγουδα, να ψηφίζαμε τον προϋπολογισμό του 1998. Δε θέλω να θεωρηθεί ότι, επειδή είπατε εσείς ότι το κόμμα σας θα απόσχει, ότι ακολουθώ οποιαδήποτε θέση. Εγώ έχω τη δική μου θέση και αυτή είναι η θέση μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δικαίωμά σας, όπως την έχετε εκφράσει και όπως την έχετε μεταφράσει, μάλιστα.

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Έχω την εντύπωση ότι ο σεβασμός προς τον κ. Μουσιούττα είναι απεριόριστος από όλα τα μέλη της Βουλής. Πλην, όμως, η δικαιολόγηση ψήφου, με βάση τον κανονισμό, είναι μόνο για αρνητική ψήφο και ο Πρόεδρος δικαιούται να αποφασίζει για όσα δεν περιλαμβάνονται στον κανονισμό. Για όσα περιλαμβάνονται υποχρεούται να τα εφαρμόζει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χρίστου, έχετε την εντύπωση ότι είναι από άγνοια ... ζήτησε το λόγο. Εγώ σας λέω ότι θα μπορούσε να πει “επί προσωπικού”. Είπε ... μη δώσετε περισσότερη σημασία. Δε νομίζω να έχει τόση ...

Κύριοι συνάδελφοι, προχωρούμε στο δεύτερο κατά σειρά νομοσχέδιο. Είναι το υπ’ αριθμό 4 και είναι “Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1999”.

Προ της δευτέρας αναγνώσεως, αντιλαμβάνομαι ότι από το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις έχουν κάποιες τροπολογίες να εισηγηθούν. Ναι, κύριε Καζαμιά.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, οι κυριότερες τροπολογίες είναι αυτές οι οποίες εγγράφονται στο κατατοπιστικό σημείωμα το οποίο αντιλαμβάνομαι ότι έχει διαμοιραστεί σε όλους τους συναδέλφους, για να μην τα επαναλαμβάνω.

(Η προτεινόμενη τροπολογία θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

Προτεινόμενη τροπολογία της κοινοβουλευτικής ομάδας

**του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις στο νομοσχέδιο που τιτλοφορείται
“Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1999”**

Γίνεται εισήγηση να καταργηθούν από τα αντίστοιχα κεφάλαια του προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου του 1999 όλες οι νέες θέσεις και ταυτόχρονα να επαναφερθούν στην προτέρα τους μορφή όλες οι αναβαθμίσεις θέσεων, ως ακολούθως:

- 1) Λογιστικοί λειτουργοί δεύτερης τάξης (κλίμακα Α7) Οκτώ θέσεις
 Λογιστικοί λειτουργοί τρίτης τάξης (κλίμακα Α4):
 Να διαγραφούν από τις οκτώ πιο πάνω θέσεις οι δύο, ούτως ώστε στο σύνολό τους οι θέσεις αυτές να είναι έξι.
- 2) Προϊστάμενος κλάδου πληροφορικής (κλίμακα Α13): Μία θέση
 Η εν λόγω θέση να καταργηθεί.
- 3) Λειτουργός Πληροφορικής Α' (κλίμακα Α11): Μία θέση
 Η εν λόγω θέση να αντικατασταθεί από την ακόλουθη θέση με τον τίτλο: Λειτουργός μηχανογράφησης (κλίμακα Α8-Α10)
- 4) Λειτουργοί μηχανογράφησης πρώτης και δεύτερης τάξης (κλίμακα Α8 και Α9): Δύο νέες θέσεις
 Οι θέσεις αυτές να διαγραφούν.
- 5) Βοηθοί λειτουργοί μηχανογράφησης πρώτης και δεύτερης τάξης (κλίμακα Α4 και Α7): Έξι θέσεις
 Να διαγραφεί από τις πιο πάνω έξι θέσεις η μία, ούτως ώστε στο σύνολό τους να είναι 5 και να αντικατασταθούν από τις συνδυασμένες θέσεις με

τον τίτλο:

Βοηθοί λειτουργοί μηχανογράφησης πρώτης τάξης

(κλίμακα Α7) και

βοηθοί λειτουργοί μηχανογράφησης δεύτερης τάξης

(κλίμακα Α4)».

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Είναι κάποιες θέσεις, νέες θέσεις, αλλά και αναβαθμίσεις θέσεων, οι οποίες μπήκαν μέσα στους προϋπολογισμούς χωρίς κανένα αιτιολογικό σημείωμα, χωρίς καμιά ουσιαστική αιτιολόγηση ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μην ανοίξετε τη συζήτηση αυτή.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Όχι, όχι, απλά το λέω. Γι' αυτό ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εσείς εισηγείστε να καταργηθούν όλες ...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Και επειδή στο εισαγωγικό σημείωμα για τους προϋπολογισμούς -θέλω να πιστεύω όχι εσκεμμένα- γίνεται αναφορά ότι μέσα στους προϋπολογισμούς δεν έχει νέες θέσεις, δεν έχει αναβαθμίσεις, θέλω να πιστεύω ότι αυτή η αναφορά στο εισαγωγικό σημείωμα δεν είναι εσκεμμένα παραπλανητική.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, κύριε Καζαμία, σας παρακαλώ ...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Επίσης, κύριε Πρόεδρε -ζητώ την κατανόησή σας- πέρα από τις τέσσερις συγκεκριμένες προτάσεις που γίνονται για τροποποιήσεις, όπως είναι στο σημείωμα,

μία, δύο, τρεις ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πέντε. Είναι πέντε, κύριε συνάδελφε.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Πέντε, έχετε δίκαιο. Από δική μας παραδρομή και όχι του γραμματειακού προσωπικού ξεχάστηκαν ακόμα δύο κονδύλια. Επιτρέψτε μου να τα πω μέσα σε ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και να θέσω ως ενιαία όλη την τροπολογία.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Μάλιστα. Στη σελίδα 35 ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Κύριοι συνάδελφοι, επειδή γίνεται εισήγηση για τροπολογία και θα κληθείτε να ψηφίσετε, σας παρακαλώ, αν είναι δυνατό, να παρακολουθήσουμε.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Στη σελίδα 35, το άρθρο 2.030.013, που είναι “Δικηγορικά Έξοδα” -όχι την αμοιβή του νομικού συμβούλου, δικηγορικά έξοδα -υπάρχει ξεχωριστό κονδύλι στο οποίο γίνεται πρόταση για £30.000, ενώ το '98 ήταν £20.000 και το '97 ήταν £10.000. Επειδή το μεγαλύτερο μέρος αυτού του κονδυλίου δαπανάται για υπερασπίσεις ενάντια σε προσφυγές που γίνονται στο Ανώτατο για προσβολές προσλήψεων και προαγωγών, σχετικά με τις οποίες κατ' εξακολούθησιν βγαίνουν αποφάσεις του Ανωτάτου εις βάρος της αρχής, θέλουμε να προτείνουμε τη μείωση του ποσού από £30.000 σε £10.000. Όπως ήταν, δηλαδή, τα πραγματικά έξοδα του '97. Πρόταση, δηλαδή, μείωσης του κονδυλίου των £30.000 σε £10.000.

Και το άλλο κονδύλι, το οποίο είναι στη σελίδα 38 και αφορά το άρθρο 3.2-140.002, που μιλά για πρόβλεψη £10 για μεταφορά γερανογεφυρών από τη Λάρνακα στη Λεμεσό, επειδή καμιά επίσημη πολιτική απόφαση ή έστω και κοινοποίηση προς τη Βουλή δεν έχει γίνει από μέρους της κυβέρνησης ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έν' πρόνοια, για να μην έρτουν με συμπληρωματικό προϋπολογισμό και, εφόσον υπάρχει απόφαση ...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Όχι, σίγουρα θα έρθουν, κύριε Πρόεδρε, διότι έν' £10 που έχει· σίγουρα θα έρθουν. Και με τον έναν τρόπο μπορούν να έρθουν και με τον άλλο μπορούν να έρθουν με συμπληρωματικό προϋπολογισμό. Όμως, δεν μπορούμε να εισηγηθούμε την ψήφιση της πρόθεσης, διότι δεν υπάρχει πολιτική απόφαση. Και εισηγούμαστε την καταψήφιση αυτής της πρόθεσης, μέχρι να έρθει ολοκληρωμένη πρόταση στη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, θα θέσω ξεχωριστά τις τροπολογίες τις νέες που έχετε θέσει, διότι μπορεί να υπάρχουν που να συμφωνούν κατ' αντίθεσιν με τη γραπτή κοινοποίηση κατάργησης θέσεων, αναβαθμίσεων κ.λπ.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των πρώτων πέντε προτάσεων-τροπολογιών, όπως έχουν διανεμηθεί και όπως γίνεται εισήγηση από το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννέα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με δεκαεννέα ψήφους εναντίον, δεκαεπτά υπέρ και τέσσερις αποχές η τροπολογία απορρίπτεται.

Έρχομαι τώρα ξεχωριστά στην τροπολογία περί μείωσης των δικηγορικών εξόδων από £30.000 σε £20.000.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Σε £10.000.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σε £10.000. Νομίζω είπε όσο προηγούμενων χρόνων;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όσο του '97.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Καζαμία, επειδή εξέλαβα ότι η τροπολογία σας για μείωση των δικηγορικών είναι στις £20.000 από £30.000, ως ίσχυε πέρσι.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Όχι, από £30.000 σε £10.000.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα, ωραία. Πόσοι ψηφίζουν την εν λόγω τροπολογία μείωσης των δικηγορικών εξόδων από £30.000 σε £10.000;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι απορρίπτουν την τροπολογία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννέα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με δεκαεννέα ψήφους εναντίον, δεκαέξι υπέρ και πέντε αποχές η τροπολογία απορρίπτεται.

Πάμε στην τελευταία τροπολογία που εισηγείται το ΑΚΕΛ, δηλαδή στην κατάργηση της πρόνοιας που προβλέπει τη μεταφορά γερανών από Λάρνακα εις Λεμεσό.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι ένας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με είκοσι μία ψήφους υπέρ και δεκαπέντε ψήφους εναντίον η τροπολογία περνά και συνεπώς το σχετικό κεφάλαιο απορρίπτεται.

Προχωρούμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το ταμείο της Αρχής Λιμένων Κύπρου ποσού £27.676.819 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Συμπλήρωμα. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 μέχρι 5 μαζί με τον πρώτο πίνακα και το συμπλήρωμα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχουμε διάσπαση και του ΑΚΕΛ σήμερα.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Μα έν' ιστορικών γεγονός τούτο!

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Ελεγχόμενη διάσπαση!

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με τριάντα πέντε ψήφους υπέρ και πέντε ψήφους εναντίον τα άρθρα 1 μέχρι 5 μαζί με τον πρώτο πίνακα και το συμπλήρωμα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα πέντε ψήφους υπέρ και πέντε εναντίον το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι αρνητική η ψήφος σας;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Βεβαίως. Βάσει του κανονισμού ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σας δίνω το λόγο. Δε χρειάζεται να μου εξηγήσετε ...

(Γέλια.)

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Κάνουν σχόλια.)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δε θα πω, κύριε Πρόεδρε, ότι αποστέρηση του λόγου εκείνη τη στιγμή διά του ruling σας με ώθησε τώρα, εξ αφορμής της αρνητικής μου ψήφου, βάσει του κανονισμού, να μιλήσω, διότι γνωρίζοντας τον κανονισμό δεν μπορώ και δε θα μιλήσω για θέματα ουσίας. Θα ασχοληθώ μόνο, θα εξηγήσω γιατί ως βουλευτής του Ανορθωτικού Κόμματος Εργαζομένου Λαού και μέλος της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, μέσα στα πλαίσια της πολυφωνίας που πάντοτε χαρακτήριζε αυτή την κοινοβουλευτική ομάδα, μας έχει δοθεί με το συνάδελφο Θάσο Μιχαηλίδη η δυνατότητα ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα, εν τζιαι να σας παρεξηγήσομεν. Εν τζιαι παρεξηγούμεν σας, κύριε ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ναι, επειδή μιλήσατε για διάσπαση του ΑΚΕΛ ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όι, κύριε, για όνομα του Θεού!

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

... έτσι πράματα ... το ΑΚΕΛ δεν πρόκειται ουδέποτε να διασπαστεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε, μεν το λέτε. Επάθετέ το στο παρελθόν ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Απλώς, κύριε Πρόεδρε, να σας υποδείξω ότι, παρά τη θετική έγκριση της τροπολογίας της τελευταίας της κοινοβουλευτικής μας ομάδας για την απάλειψη του συμβολικού ποσού των £10, απλώς σας φέρω εις γνώσιν σας ότι δεκαπέντε βουλευτές της κοινοβουλευτικής σας ομάδας ψήφισαν υπέρ της κατάργησης του λιμανιού της Λάρνακας παρά ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συγγνώμη! Συγγνώμη! Συγγνώμη! Σας έδωσα το δικαίωμα νομίζοντας ότι θα αιτιολογήσετε ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, θα αιτιολογήσω τη δική μου ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε ... συγγνώμη, κύριε Χριστοδουλίδη, διότι δεν πρόκειται να επιτρέψω να ανοίξει ξανά η συζήτηση. Η επίθεση εναντίον της όποιας κοινοβουλευτικής ομάδας, την ώρα που εσείς αιτιολογείτε την ψήφο σας, δεν έχει καμία σχέση. Εάν θέλετε να πείτε γιατί δεν ψηφίσατε, πλέον νομίζω ότι έχετε δώσει ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Βεβαίως, αυτό θα πω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

... και αιτιολογία γιατί σηκωθήκατε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Απλώς φιλικά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ακούστε. Όχι, όχι! Αφήστε τα τούτα, για να υπάρξει και μια τάξη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα σας παρακαλέσω, με όλο το σέβας προς το θεσμό του Προέδρου, αυτή τη στιγμή είστε Πρόεδρος αυτού του Σώματος και όχι Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, με συγχωρείτε ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Σας το υπενθυμίζω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

... αλλά και εναντίον της ΕΔΕΚ ή εναντίον του ΔΗΚΟ ή εναντίον οποιωνδήποτε το κάνετε, πάλι θα παρενέβαινα. Ανοίγετε ξανά το κεφάλαιο της συζήτησης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι δικαίωμα της κάθε κοινοβουλευτικής ομάδας να τοποθετηθεί. Έκλεισε το θέμα. Δεν πρόκειται να επιτρέψω να ξανανοίξει η συζήτηση και μη χρησιμοποιείτε άλλους χαρακτηρισμούς, που δεν έχουν καμιά σχέση με το ρόλο που πρέπει να διαδραματίζει ο Προεδρεύων του Σώματος.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα αιτιολογήσω την αρνητική μου ψήφο.

Καταψηφίζω την πολιτική του διοικητικού συμβουλίου της Αρχής Λιμένων Κύπρου

ως ενός σώματος εκ των δύο που έχουν οδηγήσει το λιμάνι της Λάρνακας στον ουσιαστικό μαρασμό και το κλείσιμό του. Συμφωνώ ότι δεν είναι μόνο το συμβούλιο της Αρχής Λιμένων Κύπρου ή το Συμβούλιο που έχει τη μεγαλύτερη ευθύνη· είναι η σημερινή κυβέρνηση, η κυβέρνηση του κ. Γλαύκου Κληρίδη, που από το 1993, παρά τη δέσμευση του υποψήφιου Προέδρου τότε να κάνει και λιμάνι στη Λάρνακα, για επτά χρόνια αυτή η πολιτική η οποία υλοποιείται διαμέσου του οργάνου που ονομάζεται Αρχή Λιμένων Κύπρου οδήγησε το λιμάνι της Λάρνακας στον ουσιαστικό ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα, εν τζ' έν' ... !

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΔΡΕΥΕΩΝ:

Κύριε Χρίστου, να σας παρακαλέσω κάτι -απευθύνομαι σ' εσάς που είστε ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος και αυτή τη στιγμή, βεβαιότατα, ο αρχηγός της κοινοβουλευτικής σας ομάδας: Εξηγήστε ότι η αιτιολόγηση της ψήφου γίνεται, με βάση τον κανονισμό, με σύντομη αναφορά και όχι με δεύτερη ομιλία.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ακούστε: Εσείς εννά πάτε που τη μιαν εκλογή στην άλλη εκλογή. Ακόμα είστε στο '93. Φανταστείτε που εννά έρτετε στον προεκλογικό του '98 ίνταν που εννά γίνει!

Ε, εννά ξανανοίξουμε τη συζήτηση, κύριε Χριστοδουλίδη;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα σεβαστώ και αυτή τη φορά την απόφασή σας, που είμαι βέβαιος ότι αντιλαμβάνεστε ότι, όσον αφορά τη δική μου τοποθέτηση και τον τρόπο που άρχισα σήμερα να αιτιολογώ την αρνητική μου ψήφο, δεν είναι νομοτυπικά και τυπικά σωστή. Ουδαμού στον κανονισμό προβλέπεται χρονικό όριο για την αιτιολόγηση της αρνητικής ψήφου. Δεν ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε, οπωσδήποτε προβλέπεται!

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δε γίνεται αναφορά στην ουσία και το σεβάστηκα και το τόνισα και σύντομος είμαι όσο μπορεί ο καθένας. Με τις μέτριες ρητορικές μου ικανότητες που έχω θα ήθελα ακόμη ένα λεπτό να ολοκληρώσω. Σέβομαι την απόφασή σας ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το έχετε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

... και την υπόδειξη του κοινοβουλευτικού μου. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέλετε να αιτιολογήσετε την ψήφο σας την αρνητική;

(Γέλια.)

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Εψήφισα υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Α, εψήφισες υπέρ!

(Γέλια.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, προχωρούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τα θέματα υπ' αριθμό 5 και 6 αναβάλλονται, γιατί δεν έχει συμπληρωθεί η μελέτη τους. Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 7 θέμα, που είναι "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (Κυρωτικός) Νόμος του 1999".

Κύριε Πρόεδρε, έχετε το λόγο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν είναι ομόφωνη και θεωρείται ότι ...

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Είναι ομόφωνη. Ήθελα μόνο απλώς ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

... επί θέματος αρχής, θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ
ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999"**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούττας, αναπληρωτής πρόεδρος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε την 1η Μαρτίου 1999 παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών. Παρών ήταν επίσης και ο βουλευτής κ. Μάριος Ματσάκης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της συμφωνίας για παροχή κυβερνητικής εγγύησης στον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης για την αποπληρωμή δανείου συνολικού ύψους £7.500.000 που ο οργανισμός συνήψε με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Το προϊόν του πιο πάνω δανείου προορίζεται να διατεθεί ως ακολούθως:

- (1) Ποσό ύψους £13.500.000 για την παροχή κατά χάριν οικονομικής βοήθειας προς τους σιτοκαλλιεργητές για την καλλιεργητική περίοδο 1997-1998.
- (2) Ποσό ύψους £4.000.000 για την παροχή κατά χάριν οικονομικής βοήθειας προς τους πατατοπαραγωγούς για την καλλιεργητική περίοδο 1998.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σ' αυτό.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Ακριβώς επί θέματος αρχής ήθελα να πω ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επί θέματος αρχής, κύριε Μουσιούττα.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Ανάμεσα στην περιγραφή του πώς θα δαπανηθούν κάποια χρήματα υπάρχει ένα ποσό £13.500.000 για παροχή κατά χάριν οικονομικής βοήθειας προς τους σιτοκαλλιεργητές. Η γνώμη μου είναι -και την επαναλαμβάνω και πάλι σαν ένα ρεφρέν- ότι επιτέλους πρέπει να αποφασιστεί ποιοι είναι σιτοκαλλιεργητές. Γιατί πολλοί από αυτούς που πιθανόν να τύχουν κατά χάριν οικονομικής βοήθειας μας αγοράζουν κι εμένα κι εσάς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εμένα σίγουρα.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Και δεν είναι η δουλειά τους, προπαντός.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μια διόρθωση, παρακαλώ: Το ύψος του ποσού είναι £3.500.000. Όχι £13.500.000 αλλά £3.500.000.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα, ωραία! Ναι, κύριε Μακρίδη.

I. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για τη διανομή και κατανομή της βοήθειας προς τους σιτοκαλλιεργητές έχουν γίνει όλες οι αναγκαίες διευθετήσεις. Προς τους πατατοπαραγωγούς ακόμα κάποιες διαδικασίες εκκρεμούν και παράκληση είναι όπως οι αρμόδιες υπηρεσίες επιταχύνουν όλες τις αναγκαίες προεργασίες, ώστε η βοήθεια να έχει κάποια γλυκύτητα αντί πικρία στην κατάληξη παρ' όλη την ορθή και καλή χειρονομία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Ο κ. Παρισινός.

A.

ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ενισχύοντας την άποψη του κ. Μουσιούττα επαναλαμβάνω ότι τα τελευταία χρόνια, κάθε φορά που έχουμε μπροστά μας τέτοια ενίσχυση για τους σιτοπαραγωγούς, προσπαθούμε να επεξηγήσουμε ότι δυστυχώς πολλοί επιχειρηματίες οι οποίοι ενοικιάζουν ή υπενοικιάζουν μεγάλες εκτάσεις απολαμβάνουν αυτής της χορηγίας- που, κατά τη δική μας άποψη, είναι εντελώς άδικο- και πρέπει επιτέλους να διαχωρίσουμε τους πραγματικούς καλλιεργητές, οι οποίοι χρήζουν αμέριστης βοήθειας και συμπαράστασης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Αυτά τα οποία έχουν αναφερθεί και από τους δυο συναδέλφους είναι σωστά, αλλά, για να είμαστε δίκαιοι, πρέπει να ισχύσει και για την κάθε τάξη, γιατί πιο κάτω, που είναι οι πατατοπαραγωγοί, είναι όλοι πατατοπαραγωγοί και θα βοηθηθούν. Επομένως, αν θα εφαρμοστεί αυτό το μέτρο, και είναι σωστό, θα πρέπει να αφορά ολόκληρο το γεωργικό κόσμο και όχι να γίνεται κατ' επιλογήν, ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες που παρουσιάζονται αυτά τα προβλήματα -για να είμαστε δίκαιοι.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε. Ο λόγος που κάνουμε αναφορά με τον κ. Μουσιούττα είναι διότι έχουμε συγκεκριμένα στοιχεία· γι' αυτό αναφερόμαστε στην περίπτωση αυτή.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Έχω για πατατοπαραγωγούς, κύριε συνάδελφε, έχω για εσπεριδοκαλλιεργητές,

κύριε συνάδελφε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει άλλος ομιλητής επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχει. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τα άρθρα εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

Είστε όλοι υπέρ, αφού είναι ομόφωνο. Υπάρχει καμιά αποχή;

Όχι.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ομόφωνα το συγκεκριμένο νομοσχέδιο ψηφίζεται και καθίσταται νόμος.

Το θέμα υπ' αριθμό 8 είναι "Ο περί Αρχαιοτήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999" και παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας επιτροπής να διαβάσει τη σχετική έκθεση. Είναι ομόφωνη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όχι.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ
ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Νίκος Πιπτοκοπίτης, πρόεδρος

Ανδρέας Μούσκος

Χρίστος Ρότσας

Ευάγγελος Σαμμούτας

Θάσος Μιχαηλίδης

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 9 και στις 25 Φεβρουαρίου 1999. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (Τμήματος Αρχαιοτήτων), της Ιεράς Μητρόπολης Λεμεσού, ο κοινοτάρχης του Μοναγρίου και εκπρόσωποι της αδελφότητας της ιεράς μονής της Παναγίας της Αμασγούς.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του βασικού περί Αρχαιοτήτων Νόμου, ώστε τα κατάλοιπα του μοναστηριού της Παναγίας της Αμασγούς να παύσουν να θεωρούνται αρχαίο μνημείο, μια και αυτά δεν εξυπηρετούν πλέον το σκοπό για τον οποίο κηρύχθηκαν ως τέτοια.

Ο εκπρόσωπος του Τμήματος Αρχαιοτήτων διευκρίνισε ότι το Τμήμα Αρχαιοτήτων, παρ' όλο που συναίνεσε στην αποκήρυξη από τα αρχαία μνημεία των καταλοίπων του εν λόγω μοναστηριού, δεν πρόκειται στο μέλλον να συμφωνήσει με παρόμοιες ενέργειες που θα προέλθουν είτε από το ίδιο μοναστήρι είτε από άλλα

μοναστήρια που αποτελούν αρχαία μνημεία. Όπως επισήμανε επίσης ο ίδιος εκπρόσωπος, το Τμήμα Αρχαιοτήτων βρέθηκε προ ενός τετελεσμένου γεγονότος, αφού η αδελφότητα της μονής της Παναγίας της Αμασγούς, χωρίς να έχει προηγουμένως εξασφαλίσει τη σχετική άδεια, όπως απαιτείται από την ισχύουσα νομοθεσία, ιστοπέδωσε τα αρχαία μοναστηριακά ερείπια στη βορειοανατολική πλευρά της μονής, για να ανεγείρει νέα πτέρυγα, με αποτέλεσμα αυτά να καταστραφούν και να μην αποτελούν πια αρχαίο μνημείο. Τέλος, διευκρίνισε ο ίδιος, το εκκλησάκι του μοναστηριού αυτού, το οποίο χρονολογείται από το δωδέκατο αιώνα και διασώζεται μέχρι σήμερα, λόγω της σπουδαιότητάς του θα εξακολουθήσει να παραμένει αρχαίο μνημείο.

Οι εκπρόσωποι της Ιεράς Μητρόπολης Λεμεσού και της αδελφότητας της μονής της Παναγίας της Αμασγούς, καθώς και ο κοινοτάρχης Μοναγρίου, υποστήριξαν ότι ο χώρος του μοναστηριού βελτιώθηκε αισθητικά και αναβαθμίστηκε, με αποτέλεσμα το εκκλησάκι, το οποίο είναι μεγάλης αρχαιολογικής σημασίας, να προβάλλεται τώρα περισσότερο.

Ο εκπρόσωπος της Ιεράς Μητρόπολης Λεμεσού τόνισε επίσης ότι δεν υπήρχε οποιαδήποτε πρόθεση για παρανομία από πλευράς της αδελφότητας του εν λόγω μοναστηριού ούτε πρόκειται να γίνει στο μέλλον οποιαδήποτε περαιτέρω επέμβαση χωρίς την προηγούμενη εξασφάλιση της σχετικής άδειας και πρόσθεσε ότι οι επεμβάσεις που ήδη έγιναν αποσκοπούσαν απλώς στην ανέγερση ορισμένων πρόσθετων εγκαταστάσεων για τη διαβίωση των μοναχών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, αφού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο και αφού άκουσε τις απόψεις όλων των εμπλεκόμενων μερών, διαμόρφωσε τις ακόλουθες θέσεις:

Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής, βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων

του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος, τάχθηκαν υπέρ της ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο υποστηρίζοντας ότι οποιαδήποτε ενέργεια έγινε από πλευράς της αδελφότητας του μοναστηριού της Παναγίας της Αμασγούς έγινε για καλό σκοπό και όχι για σκοπούς οικονομικής εκμετάλλευσης. Ταυτόχρονα οι ίδιοι βουλευτές έλαβαν ιδιαίτερα υπόψη το γεγονός ότι το εκκλησάκι διατηρείται σε άριστη κατάσταση από τις μοναχές και ότι οι ξένοι περιηγητές που επισκέπτονται την περιοχή εκτιμούν την προσπάθεια που γίνεται.

Τά μέλη της επιτροπής, βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, τάχθηκαν ενάντια στην ψήφιση του υπό εξέταση νομοσχεδίου, γιατί θεωρούν ότι η Βουλή ως θέμα αρχής δεν πρέπει με κανέναν τρόπο να συναινεί στη δημιουργία ενός κακού προηγούμενου με αρνητικές επιπτώσεις στην πολιτιστική κληρονομιά της Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Με όλο το σεβασμό στην άποψη των δύο κομμάτων που καταγράφεται στην έκθεση, έχω την άποψη ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων έπρεπε αμέσως χωρίς συζήτηση να επιστρέψει αυτό το νομοσχέδιο πίσω. Το θέμα δεν είναι το μοναστήρι το συγκεκριμένο ούτε είναι το τι έκαναν ή δεν έκαναν οι μοναχές του μοναστηριού· είναι θέμα ουσίας, είναι θέμα θεσμών, είναι κατά πόσο αυτή η Βουλή θα επιβραβεύσει αυτόν που παρανόμησε.

Διότι είχαμε παρανομία, κύριοι συνάδελφοι. Είχαμε αρχαίο μνημείο το οποίο με το έτσι θέλω καταστράφηκε ολοσχερώς -και μιλώ εκ πείρας, γιατί ξέρω το μέρος πάρα πολύ καλά- και κτίστηκε στη θέση του ένα διώροφο κατασκεύασμα αντιαισθητικό, το

οποίο περικλείει ασφυκτικά, στραγγαλίζει το εκκλησάκι του δωδέκατου αιώνα και προσθέτει ακόμα έναν κρίκο στην παρανομία η οποία για χρόνια, δηλαδή τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερα, παρατηρείται από μέρους των εκκλησιαστικών αρχών.

Και θέλω να το υπογραμμίσω, κύριε Πρόεδρε: Για μας κανένας δεν μπορεί να είναι υπεράνω των νόμων του κράτους. Είχαμε την παρανομία και την αυθαιρεσία στην Αγία Νάπα της Λεμεσού με την καταστροφή των τοιχογραφιών. Έχουμε μια μεγάλη παρανομία στο μοναστήρι του Αγίου Νικολάου στο Ακρωτήρι των Γάτων -σας παρακαλώ, όποιος βρεθεί στα μέρη εκείνα, περάστε να δείτε τι έχει γίνει σε βάρος εκείνου του ωραιότατου μοναστηριού που ίσως να είναι το αρχαιότερο κτίσμα που υπάρχει στην επαρχία της Λεμεσού. Είχαμε τις παρανομίες οι οποίες έγιναν στη μονή του Σταυροβουνιού- μια επιτροπή της Βουλής ασχολήθηκε με το θέμα. Είχαμε παρανομίες σε άλλες περιοχές. Είχαμε την απόφαση του μητροπολίτη τής Λεμεσού να κατεδαφίσει κατά το ήμισυ τον ιστορικό ναό του Αποστόλου Λουκά στο Κολόσσι, για να τον επεκτείνει- δεν είναι του δωδέκατου, είναι του δέκατου έκτου αιώνα, αλλά είχαμε αυτή την πρόθεση με σχέδια έτοιμα. και, αν δεν εκινητοποιείτο το χωριό, θα είχαμε αυτή την παρανομία- και πολλά άλλα τέτοια φαινόμενα.

Έχω την άποψη ότι εμείς, η Βουλή, που διαθέτει και την ευαισθησία και τη διάθεση να προστατεύσει τα αρχαία μνημεία, την πολιτιστική μας κληρονομιά, για την καταστροφή της οποίας κατηγορούμε τους ξένους, κατηγορούμε τους επιδρομείς, κατηγορούμε διάφορους οι οποίοι είναι αυτή τη στιγμή στο στόχαστρο και της διεθνούς κοινής γνώμης για το τι διενεργούν σε βάρος της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, πρέπει να σταθεί ακοίμητος φρουρός στα θέματα των αρχαίων μνημείων, στα θέματα του φυσικού περιβάλλοντος και του κτιστού περιβάλλοντος. Από οπουδήποτε έχει γίνει η παρανομία, δεν μπορεί να επιβραβεύουμε κανέναν, επειδή με το έτσι θέλω λειτούργησε κατ' αυτό τον τρόπο.

Και πρέπει να θεσμοθετήσουμε, κύριοι συνάδελφοι, να βρούμε και άλλες δικλίδες ασφαλιστικές, ώστε να μπορούν οι τοπικές αρχές, είτε είναι συμβούλια βελτιώσεως είτε είναι κοινοτικά συμβούλια είτε είναι δημοτικά συμβούλια, να παρεμβαίνουν και να σταματούν τις παρανομίες, ιδιαίτερα όταν γίνονται χωρίς άδειες οικοδομής. Και εδώ δεν είχαμε άδειες οικοδομής. Δεν είχαμε καμία απολύτως άδεια από κανένα νόμιμο όργανο του κυπριακού κράτους.

Γι' αυτό, πιστεύω ότι για μας δεν τίθεται θέμα, δε θα έπρεπε να τίθεται θέμα να συζητούμε αυτό το πράγμα· θα έπρεπε αμέσως να απορριφθεί οποιαδήποτε προσπάθεια κάλυψης μιας παρανομίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Χρίστου. Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Φαίνεται πράγματι ότι δε θα έπρεπε καθόλου να συζητούμε αυτό το θέμα. Πήγαν οι μοναχές και κατέστρεψαν ένα αρχαίο μνημείο, το εξαφάνισαν και έκτισαν εκείνο που νόμιζαν ότι έπρεπε να κτίσουν και επικαλέστηκαν και η μητρόπολη και η μονή τις καλές τους προθέσεις. Οι χειρότερες πράξεις γνωρίζουμε ότι γίνονται εν ονόματι αγαθών προθέσεων, κύριε Πρόεδρε. Το Τμήμα Αρχαιοτήτων, αντί να στηλιτεύσει, να καταδικάσει και να διαφωνήσει με αυτή την απαράδεκτη συμπεριφορά, είπε απλώς ότι "ξέρετε, είναι ένα τετελεσμένο γεγονός και εμείς διαφωνώντας συναινούμε στο να αποχαρακτηριστεί και να παύσει να είναι ένα αρχαίο μνημείο".

Και διερωτάται κανένας αν ορισμένοι εκκλησιαστικοί κύκλοι ή οποιοιδήποτε άλλοι επιτρέπεται να συμπεριφέρονται όπως αυτοί νομίζουν, μη σεβόμενοι όχι μόνο τη νομοθεσία αλλά ούτε την ιστορία και τον πολιτισμό αυτού του τόπου, γιατί οι εκκλησίες

μας, τα μοναστήρια μας, οι αρχαίοι ναοί είναι μνημεία του πολιτισμού, του ελληνικού πολιτισμού αυτού του λαού.

Ποιος τους έδωσε το δικαίωμα να συμπεριφέρονται με αυτό τον τρόπο; Έρχονται ξαφνικά, χωρίς να πάρει κανένας είδηση, και κτίζουν πτέρυγες ωσάν να επρόκειτο περί ξενοδοχείου στη μονή Σταυροβουνίου! Και δεν είχαν την ευαισθησία να πουν “μα, εδώ είναι ένα αρχαίο μνημείο. Να πάρουμε την άδεια της Πολεοδομίας, να μας υποδείξει πώς τα νέα κτίσματα, αν έχουμε ανάγκη από νέους κοιτώνες των μοναχών, θα συνάδουν και θα σέβονται το περιβάλλον και ένα μνημείο το οποίο σεβάστηκαν οι αιώνες”. Και έχουμε τώρα συνέχειες -για να μην αναφέρω τα παραδείγματα τα οποία έχουν ήδη αναφερθεί.

Και η λύπη η μεγάλη, την οποία εκφράζουμε, και η αποδοκιμασία είναι γι’ αυτούς που νομίζουν ότι είναι κράτος εν κράτει, αλλά και για το κράτος το οποίο αποδέχεται αυτές τις συμπεριφορές. Για μας η χειρότερη θέση από όλες αυτές είναι εκείνη του Τμήματος Αρχαιοτήτων, το οποίο ετάχθη να σέβεται και να φυλάει τις αρχαιότητες και σε κάθε περίπτωση τι λέει; “Ξέρετε, εμείς διαφωνούμε. Είναι ένα τετελεσμένο γεγονός, αλλά συναινούμε στην παρανομία”. Να είστε βέβαιοι -και λέει ότι είναι η τελευταία φορά- ότι την επόμενη ή τις επόμενες φορές την ίδια απάτη θα διαπράξει το Τμήμα Αρχαιοτήτων και θα έρθει να μας πει πάλι, “ξέρετε, είναι ένα τετελεσμένο και, αφού δεχόμαστε ένα, γιατί να μην υπάρξουν και άλλα και άλλα τετελεσμένα;”

Και πραγματικά σ’ αυτή την περίπτωση, κύριε Πρόεδρε, θα έλεγα ότι είναι προσβολή προς τον πολιτισμό και την ιστορία μας που θα διαπράξουμε, εάν ανεχθούμε αυτές τις ανόσιες συμπεριφορές, οι οποίες καταστρέφουν και προσβάλλουν τα μνημεία μας με αυτό τον τρόπο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να μου επιτρέψετε να δώσω το λόγο σε έναν από κάθε κόμμα, κύριοι, νομίζω. Ο κ. Καράς.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή το μοναστήρι είναι στη Λεμεσό, νομίζω να δώσετε το λόγο και σε κάποιους βουλευτές της πόλης αυτής, της επαρχίας αυτής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει, φτάνει να είμαστε σύντομοι, κύριε Ματσάκη.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Καταρχάς ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, θα σας δώσω το λόγο, αλλά έχω δώσει το λόγο στον κ. Καρά. Μετά θα σας δώσω το λόγο, και στον κ. Πιττοκοπίτη, αν θέλετε, όμως, όσο πιο σύντομα μπορείτε, κύριοι συνάδελφοι.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλο το σεβασμό, πρώτον, είναι δικαίωμά σας εσάς να δώσετε το λόγο, οπωσδήποτε, αλλά, επειδή δεν ακούστηκε κανένας από τα μέλη της επιτροπής, για να εξηγηθούν αυτά τα πράγματα, που πιστεύω ότι οι κύριοι συνάδελφοι θα κατατοπίζονταν καλύτερα πάνω στο θέμα ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Οφείλω να πω ότι θα μπορούσατε , την ώρα που διαβάζατε την έκθεση ... διότι, κατά κανόνα, δίνεται και ο λόγος στον Πρόεδρο, αν θέλει να ενασκήσει το δικαίωμα του λόγου. Πάντοτε έτσι, προνομιακά ...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είπαμε να μη στερηθεί το δικαίωμα από κανένα συνάδελφο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχετε δίκαιο.

Κύριε Καρά, νομίζω, αν θα βοηθήσει ο κ. Πιπτοκοπίτης ...

A. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα είναι ενώπιον της ολομέλειας και πλέον δεν είναι θέμα επιτροπής, αλλά είναι θέμα ολομέλειας, με όλο το σεβασμό στον πρόεδρο και στα μέλη της επιτροπής Συγκοινωνιών.

Θα έλεγα προς το Σώμα, κύριε Πρόεδρε, ότι τις αρχαιότητες η αποικιοκρατία ήθελε να τις εντάξει στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων. Απ' εκεί αρχίζει η υποτίμηση των αρχαιοτήτων αυτού του τόπου. Αυτή η πολιτεία με απόφαση της Βουλής αναβάθμισε το Υπουργείο Παιδείας σε Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και έπρεπε αυτές οι αρχαιότητες να αναβαθμιστούν και να περάσουν, πιστεύω -και είναι καιρός να περάσουν- στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού- έτσι, για να δείχνουμε έμπρακτα το σεβασμό μας προς τις αρχαιότητες.

Καθόσον αφορά τα γεγονότα γύρω από την υπόθεση, δεν πιστεύω ότι, οτιδήποτε και να ελέχθη, είναι παραπειστική, είναι παραπλανητική η έκθεση η οποία έχει αναγνωσθεί στο Σώμα, κύριε Πρόεδρε. Και, αν πράγματι έχουν παραβεί τους νόμους και τους κανονισμούς, δε δικαιολογείται κανένας καλός σκοπός, όπως αναφέρεται -το έκαναν, λέει, για καλό σκοπό. Κι εγώ μπορεί να έχω δυο χιλιάδες καλούς σκοπούς. Το ερώτημα που τίθεται είναι: Μπορώ να παρανομώ και να παραβαίνω το σύνταγμα, επειδή έχω καλό σκοπό; Και ποιος είναι αυτός που καθορίζει τον καλό σκοπό; Στην πολιτεία και στη λειτουργία της πολιτείας τον καλό σκοπό τον καθορίζει το σύνταγμα, οι νόμοι και οι κανονισμοί. Και, αν κάποιος παραβαίνει το σύνταγμα, τους νόμους και τους κανονισμούς, όποιος κι αν είναι, ακόμα κι αν είναι δεσπότης ή παπάς ή καλόγερος, απλώς έχει κακό σκοπό, διότι παραβαίνει το νόμο, το σύνταγμα και τους κανονισμούς.

Και δεν μπορεί το νομοθετικό σώμα, κύριε Πρόεδρε, με όλο το σεβασμό, να έρχεται εκ των υστέρων να εγκρίνει παράνομες πράξεις, διότι προβάλλεται ότι έγινε για καλό σκοπό.

Εν τοιαύτη περιπτώσει, ο ορίζοντας που ανοίγουμε, αν ψηφίσουμε, πιστεύω, ότι θα είναι όποιον προβάλλει το “καλός σκοπός” να τον συγχωρούμε σ’ αυτή την κοινωνία. Επομένως, έχοντας υπόψη την έκθεση, όπως έχει διαβαστεί, δε νομίζω ότι μπορούμε να προχωρήσουμε στην επιβράβευση των παρανομούντων, όποιοι κι αν είναι. Άλλο είναι το θέμα της εκκλησίας, και τρέφω πλήρη σεβασμό, και άλλες είναι οι παρανομίες των παπάδων. Επιτέλους αυτή η ιστορία πρέπει να σταματήσει! Επιτέλους οι παπάδες πρέπει να μπουν στις εκκλησίες τους και να αφιερωθούν στο χριστιανικό τους έργο και να μην προβαίνουν σε παρανομίες!

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προτού δώσω στον κ. Πιπτοκοπίτη το λόγο, να μου επιτρέψετε, κύριοι συνάδελφοι, να κάνω μια διόρθωση.

Δεν είναι τυχαία που οι αρχαιότητες υπάγονται στο Υπουργείο Συγκοινωνιών. Δεν είναι από έλλειψη σεβασμού προς τον πολιτισμό· είναι γιατί οι αρχαιότητες ανήκουν σε ολόκληρο τον κυπριακό λαό. Δέστε το σύνταγμα, που εκφράζει και καλύπτει το σύνολο του λαού, Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους. Μην ξεχνάτε ότι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού είναι με νόμο που ιδρύθηκε ύστερα από την κατάργηση των κοινοτικών συνελεύσεων και ιδιαίτερα εις υποκατάστασιν της ελληνικής. Συνεπώς, για να μη θεωρείται μόνο ως ελληνικός πολιτισμός -διότι σίγουρα υπάρχουν και τουρκικά μνημεία που αποτελούν στοιχεία του πολιτισμού- γι’ αυτό και είναι ακόμα στο Υπουργείο Συγκοινωνιών. Όχι από έλλειψη σεβασμού αλλά από μια ευαισθησία ορθά που έχει επιδειχθεί, για να υπάρξει σεβασμός προς το σύνολο των πολιτισμών που

συνθέτουν και αποτελούν τον κυπριακό πολιτισμό, που μπορεί να είναι ελληνικός, μπορεί να είναι οθωμανικός, μουσουλμανικός, αραβικός ή οτιδήποτε.

Ποιοι θέλουν το λόγο;

Ο πρόεδρος της επιτροπής, αν μου επιτρέψετε, κύριε Βασιλείου. Ίσως να πει δυο λόγια και να βοηθήσει -πράγματι και σ' αυτό έχει δίκαιο ο κ. Πιπτοκοπίτης.

N. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μπορεί ειλικρινά ... και δεν είναι λάθος ούτε της γραμματέως της επιτροπής ούτε, αν θέλετε, και των μελών γιατί δεν έγινε πιο αναλυτική η έκθεση, που μπορεί να ήταν και εφτά σελίδες και να αναφέρονταν όλα τα πραγματικά γεγονότα που είχαν συμβεί.

Θέλω επίσης να τονίσω εξ αρχής ότι σε καμιά περίπτωση ούτε ως άτομο αλλά ούτε και ως κόμμα αποδεχόμαστε τις παρανομίες ή θέλουμε να επιβραβεύσουμε ή να ενθαρρύνουμε τον οποιονδήποτε να παρανομεί.

Εδώ, υπήρχε αυτό το μικρό το εκκλησάκι, το οποίο αναστηλώθηκε και συντηρήθηκε και διατηρήθηκε. Όταν μιλούμε για κτίσματα και για αρχαίο μνημείο, δε μιλούμε ούτε για μοναστήρι ούτε για οτιδήποτε, αλλά ήταν τα δωμάτια της τότε εποχής, τα οποία είχαν από τον καιρό φθαρεί, καταγκρεμιστεί και ήταν διάσπαρτες εκεί οι διάφορες πέτρες. Έδωσε άδεια το Τμήμα Αρχαιοτήτων και έγινε η αναστήλωση και έγινε η ανέγερση στη βορειοδυτική πλευρά αυτού του κτίσματος. Κατά την ανέγερση, που ήταν ένας όροφος, διαπιστώθηκε ότι τα θεμέλια είχαν υποχωρήσει. Έγινε στήριξη αυτών των θεμελίων, για να κρατήσουν εκείνα τα τρία δωμάτια τα οποία είχαν κτιστεί, και επιπρόσθετα ανεγέρθησαν ακόμα δυο δωμάτια με τις ίδιες πέτρες, στον ίδιο ρυθμό, με το ίδιο αντικείμενο, για να μπορέσουν να στεγαστούν οι καλογραίες -γιατί αυτή τη στιγμή κατοικήθηκε και λειτουργείται αυτό το πράγμα εκεί.

Ήδη αυτό το πράγμα έχει γίνει και δεν είναι σε καμιά απολύτως περίπτωση

έγκριση αυτών τα οποία έχουν κάνει και δεν πιστεύω ότι είναι αντικειμενικό και σωστό ότι, όταν τοποθετηθήκαμε εμείς εκεί, είπαμε “εφόσον έγινε που έγινε, ας τους καλύψουμε” και τα τοιαύτα. Και, συζητώντας με το Τμήμα Αρχαιοτήτων εκεί και με τον κοινοτάρχη και με τους εκπροσώπους της μητρόπολης και με τη μηχανικό του έργου, διαπιστώθηκε ότι ναι, δεν ακολουθήθηκε η διαδικασία, έτσι που να τους παραχωρήσουν άδεια όπως εκδόθηκε την πρώτη φορά για αναστήλωση, μετά που υποχώρησαν τα θεμέλια. Αυτή είναι η όλη πραγματικότητα.

Πέραν αυτού, ειλικρινά, μακάρι τα αρχαία μας μνημεία να αναστηλώνονταν, να καθαρίζονταν, να συντηρούνταν και να δίνεται η ευκαιρία με αυτό τον τρόπο και εσωτερικά, στον κόσμο το δικό μας, λόγω θρησκευτικού συναισθήματος αλλά και προς τους ξένους επισκέπτες να μπορούν κάποιους χώρους να τους επισκέπτονται και να τους σέβονται, γιατί στην επιτροπή είχαν λεχθεί πολλά: “Μα, αν επιτραπεί αυτό το πράγμα που έγινε, είναι το ίδιο με το Αρμενομονάστερο”.

Ε, όχι, κύριοι συνάδελφοι! Εκεί ο Απίλας κατέλαβε αυτό το πράγμα, έχτισε, χάλασε, τι έκανε, και το μετέτρεψε σε καζίνο και σε ταβέρνα. Δεν είναι ακριβώς αυτά τα γεγονότα, όπως ισχυρίζονται οι συνάδελφοι, που πολύ ευαίσθητα και πολύ σωστά, αν θέλετε, τοποθετούνται με αυτό τον έντονο τρόπο.

Επομένως, πιστεύω ότι δεν είναι για προηγούμενο και δεν πιστεύω ότι θα υπάρξει βουλευτής από οποιαδήποτε πολιτική ομάδα μέσα σ’ αυτό το Σώμα που θα αποδέχεται ότι θα καταστρέφονται αρχαία μνημεία ή θα δημιουργούνται προηγούμενα με την κάλυψη της Βουλής και άλλως πως. Οπότε, είναι μέσα από αυτό τον προβληματισμό που τουλάχιστον είχαμε τοποθετηθεί θετικά σ’ αυτό το νομοσχέδιο που είχε κατατεθεί.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχω την εντύπωση ότι όντως ίσως άξιζε τον κόπο να ακούσαμε τον πρόεδρο της

επιτροπής, διότι λέχθηκαν και δόθηκαν ορισμένες επεξηγήσεις που αίρουν τουλάχιστον κάποιες έντονες απόψεις -που συμφωνώ, δηλαδή, για τις ενστάσεις και τις παρανομίες.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Δεν αίρουν, κύριε Αναστασιάδη, δεν αίρουν. Μην ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αίρουν σε κάποιους από μας που ...

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

A, εντάξει!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Βασιλείου. Θα σας δώσω, κύριε Ματσάκη, το λόγο, αλλά πάω εναλλάξ με τα κόμματα.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι πάρα πολύ σύντομος.

Πρώτον, κανένας μα κανένας μας δεν μπορεί να είναι υπεράνω του νόμου. Άκουσα με προσοχή τις δικαιολογίες που έδωσε ο πρόεδρος της επιτροπής και έχω όλη την καλή διάθεση να δείξω κατανόηση, αλλά, αν πράγματι ήθελαν να σεβαστούν το νόμο ... αν τον σκέφτονταν, όχι αν ήθελαν να τον σεβαστούν, γιατί, αν τους ρωτήσουμε ή αν ρωτήσουμε οποιονδήποτε, θα πει "σέβομαι το νόμο". Αν σκέφτονταν ότι υπάρχει νόμος, ήταν πολύ εύκολο να έρθει εισήγηση, να υπάρξει έγκριση -αν τα γεγονότα είναι τέτοια, που πράγματι εκείνα δεν αποτελούσαν αρχαίο μνημείο- και να παρθούν οι αποφάσεις.

Αλλά, νομίζω ότι η Βουλή θα δώσει ένα καλό παράδειγμα και σεβασμού προς τους θεσμούς και γενικά προς την κοινωνία μας, γιατί, και πέραν αυτού που γίνεται σε ορισμένα μοναστήρια, κακά τα ψέματα, πόσοι είναι αυτοί οι Κύπριοι που λένε: "Εγώ εννά το κάμω και ας έρθουν να μου το ...". Πόσα κτίσματα κτίζουμε και λέμε: "Εγώ

εννά το χτίσω τζιαι ας έρτουν να μου το γκρεμίσουν.” Κάποτε επιτέλους πρέπει κι εμείς να αποκτήσουμε συνείδηση ότι τους νόμους οφείλουμε να τους σεβόμαστε. Και είναι εξαιτίας αυτού κυρίως που παίρνω αυτή θέση.

Δεύτερον, καμία καλή πράξη δεν μπορεί να δικαιολογήσει μία κακή πράξη -το ξέρουμε.

Και τρίτον, τις αρχαιότητες, έστω και πέτρες, τον πολιτισμό μας, οφείλουμε να τον σεβόμαστε.

Για όλους αυτούς τους λόγους θεωρώ ότι έχουμε υποχρέωση να καταψηφίσουμε αυτή την εισήγηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ. Ο κ. Χατζηγεωργίου από πλευράς ΑΚΕΛ και μετά ο κ. Ματσάκης.

Γ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή είμαι μέλος της επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων και με όλο το σεβασμό προς τον πρόεδρο της επιτροπής, θα πρέπει να πούμε ότι το κύριο επιχείρημα τόσο αυτών που κατέθεσαν το νομοσχέδιο όσο και του Τμήματος Αρχαιοτήτων αλλά και της αδελφότητας της μονής, ο λόγος που ζητούσαν τη διαγραφή των κατάλοιπων του μοναστηριού και των κατάλοιπων των αρχαίων μνημείων ήταν γιατί έπαυσαν να υπάρχουν· έπαυσαν να υπάρχουν αυτά τα αρχαία μνημεία. Και δεν εξαφανίστηκαν ως διά μαγείας ούτε ήρθε ο μάγος που θα μας φέρει ο κ. Ρολάνδης -που θα εξαφανίσει την Πέτρα του Ρωμιού- και εξαφάνισε εκείνα τα κατάλοιπα του μοναστηριού. Τα εξαφάνισαν και ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τώρα, αν ήταν την Πάφο που ήταν να εξαφανίσει ...

Γ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Η Πέτρα του Ρωμιού είναι στην Πάφο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

... να μας ανησυχήσει, αλλά, αφού είναι την Πέτρα του Ρωμιού, μη φοβάστε. Είναι για πέντε λεπτά μόνο.

(Γέλια.)

Γ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ουσιαστικά προχώρησαν σε παράνομες οικοδομικές εργασίες και αυτό αναφέρθηκε από τον εκπρόσωπο του Τμήματος Αρχαιοτήτων. Ανήγειραν δεύτερο όροφο χωρίς την έγκριση του Τμήματος Αρχαιοτήτων, χωρίς άδεια. Προχώρησαν σε επέκταση των οικοδομών στην περιοχή και εξαφάνισαν όλα τα γύρω κατάλοιπα των αρχαίων μνημείων. Και δυστυχώς θα πρέπει να πούμε ότι και οι εκπρόσωποι της αδελφότητας αναφέρθηκαν στο ότι ήταν “κάποιες παλιές πέτρες” οι οποίες δεν είχαν καμιά σημασία.

Ειλικρινά, όταν χαρακτηρίζουμε κάτι το οποίο είναι καταγεγραμμένο στον κατάλογο των αρχαίων μνημείων, τα αρχαία μας μνημεία, την πολιτιστική μας κληρονομιά σαν παλιές πέτρες πεταμένες στην περιοχή, τις οποίες θα πετάξουμε, γιατί μας ενοχλούν και θα πρέπει να ανεγείρουμε κάποια πιο σύγχρονα οικοδομήματα, νομίζω ότι δεν προσφέρουμε καλές υπηρεσίες στον τόπο.

Είναι η δική μας θέση ότι ο σεβασμός, η προστασία, η προβολή των αρχαίων μνημείων είναι καθήκον ολόκληρου του λαού, καθήκον της πολιτείας, καθήκον και της Βουλής. Και αν σε άλλες χώρες απλά είναι ένα καθήκον, για τη δική μας την περίπτωση, που ζούμε υπό ημικατοχή, έχω την εκτίμηση ότι προσλαμβάνει και διαστάσεις αγώνα, αγώνα διαφύλαξης της υπόστασης της ίδιας της πατρίδας μας, του ίδιου του λαού μας.

Είναι γι' αυτό το λόγο, κύριε Πρόεδρε, χωρίς να θέλω να επεκταθώ περισσότερο, που εμείς δε θα ψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ας δούμε το όλο θέμα αντικειμενικά.

Το πρώτο το οποίο πρέπει να κληθούμε να αποφασίσουμε στη συνείδησή μας είναι αν αυτές οι ούτω καλούμενες πέτρες ή χαλάσματα ή χαλασμένοι τοίχοι αποτελούσαν αρχαίο μνημείο, ναι ή όχι. Μα, αυτή την απάντηση μας την έδωσε το Τμήμα Αρχαιοτήτων, που το είχε κηρύξει ως αρχαίο μνημείο! Και είναι αρχαίο μνημείο. Σήμερα, τώρα που μιλούμε, θεωρείται αρχαίο μνημείο, είτε μας αρέσει είτε δε μας αρέσει. Και σκοπός του προτεινόμενου νομοσχεδίου είναι εμείς με νόμο να παύσουμε να θεωρούμε αυτές τις πέτρες ή τα χαλάσματα αρχαίο μνημείο. Εμείς! Με νόμο! Είναι σαν να ερχόμαστε να ζητούμε από τη Βουλή των Ελλήνων να διαγράψει τον Παρθενώνα από αρχαίο μνημείο διά νομοθεσίας δικής της για τους λόγους της ή τα Ελγίνεια Μάρμαρα να τα διαγράψει από αρχαίο μνημείο.

Δεύτερον, κύριε Πρόεδρε, το δεύτερο ερώτημα που πρέπει να μας απασχολήσει: Έχει καταστραφεί αυτό το αρχαίο μνημείο, ναι ή όχι; Και αυτή η απάντηση μας έχει δοθεί: Το κατάστρεψαν κάποιοι.

Και η τρίτη ερώτηση είναι αν αυτή η πράξη της καταστροφής ήταν παράνομη ή νόμιμη. Δε χρειάζεται να επιχειρηματολογήσω επί τούτου· σαφώς ήταν παράνομη. Και ας μη ρίχνουμε το βάρος της ευθύνης αυτής της παρανομίας στις τρεις ή τέσσερις μοναχές, γιατί δεν έκαναν αυτές την παρανομία. Η παρανομία έγινε με την έγκριση, έγινε με την καθοδήγηση της μητρόπολης Λεμεσού. Ας μην το ξεχνάμε αυτό, κύριε Πρόεδρε. Και γνωρίζουμε ποιος ήταν ο ηγέτωρ της μητρόπολης Λεμεσού και γνωρίζουμε ποιες άλλες παρανομίες εξετάζεται από το Γενικό Εισαγγελέα να έχει διαπραχθεί.

Όμως, κύριε Πρόεδρε, και λυπάμαι που είμαι λίγο αφός, δριμύς, αλλά ειλικρινά ντρέπομαι που συζητάμε σ' αυτή τη Βουλή αυτό το θέμα και ντρέπομαι γιατί κάποιοι υποβαθμίζουν τα αρχαία μνημεία σε πέτρες και χαλάσματα. Δεν έχει σημασία, κύριε Πρόεδρε, αν ένα αρχαίο μνημείο είναι κάστρο ή αν είναι πέντε πέτρες· καμία σημασία δεν παίζει! Έχουν την ίδια αξία και είναι το ίδιο πολύτιμες για κάποιους από εμάς ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Για όλους , κύριε συνάδελφε. Μην το παίρνετε ότι τώρα κάποιοι θεωρούν περισσότερο ...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Αυτό το νομοσχέδιο, όμως, κάποιοι το έφεραν, κύριε Πρόεδρε. που δε θεωρούν ότι είναι πολύτιμες!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μην ωρύεστε. Εκείνο που θέλω να πω ...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Επειδή με διακόπτετε, κύριε Πρόεδρε, αναγκάζομαι να ωρύομαι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να σας πω κάτι: Μειώστε λίγο τους τόνους, να μη δώσουμε ίσως ... η επέκταση της συζήτησης για ένα θέμα που πιθανόν εξ ανάγκης να χρειαζόταν να έρθει νομοθέτημα ... να μη χρησιμοποιηθούν κάποια πρακτικά που να δοθούν σε απάντηση κάποιων κατηγοριών που στρέφουμε εναντίον των κατακτητών. Απλώς ...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Αυτό ήταν το επόμενο βήμα, κύριε Πρόεδρε. και δεν υπάρχει καμία διαφορά ούτε μπορούμε να σταθούμε και να κατηγορήσουμε τον Τούρκο βάρβαρο κατακτητή ότι καταστρέφει τα αρχαία μνημεία μας στα κατεχόμενα, είτε αυτά είναι πέτρες είτε αυτά είναι χαλάσματα είτε αυτά είναι εκκλησίες, όταν εμείς οι ίδιοι διά νόμου παύουμε τα

αρχαία μας μνημεία από του να είναι αρχαία μνημεία.

Και έρχομαι στη δεύτερη σελίδα της έκθεσης, κύριε Πρόεδρε, στην οποία περιέχεται ο απαράδεκτος ισχυρισμός ότι με το να χαλάσουν αυτό το αρχαίο μνημείο και να φτιάξουν ό,τι έφτιαξαν, λέει -τα καλλιμάρμαρά τους κτίρια: "... ο χώρος του μοναστηριού βελτιώθηκε αισθητικά και αναβαθμίστηκε ..."

Ε, τότε, κύριε Πρόεδρε, εκείνες οι πέτρες που είναι στην Αμαθούντα και οι οποίες πιθανόν να μην είναι τόσο βελτιωμένες αισθητικά και αναβαθμισμένες ... να πάμε να κτίσουμε ένα ξενοδοχείο από πάνω τους, να πάμε να κτίσουμε ένα μοναστήρι από πάνω τους, να πάμε να κτίσουμε ένα καζίνο από πάνω τους, για να βελτιώσουμε αισθητικά το χώρο!

Επειδή βλέπω ότι δε με παρακολουθάτε, κύριε Πρόεδρε, και επειδή πιστεύω ότι όλοι οι συνάδελφοι έχουν αντιληφθεί το νόημα και για να επιταχύνουμε τη συζήτηση και την ψηφοφορία, θα μείνω μέχρι εδώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να μου επιτρέψετε ενός λεπτού διαβούλευση, κύριοι συνάδελφοι.

Κύριοι συνάδελφοι, αντιλαμβάνομαι την επιθυμία κάποιων να ομιλήσουν. Νομίζω έχουν ακουστεί σοβαρότατα επιχειρήματα και δόθηκαν και επεξηγήσεις που ίσως έφεραν σε δύσκολη θέση εκείνους που επεξηγούσαν. Νομίζω συλλαμβάνω ένα κοινό αίσθημα και θα το εισηγηθώ προς τη Βουλή: Να παραπεμφθεί πίσω στην επιτροπή για επανεξέταση και στον πρόεδρο εναπόκειται τότε θα το βάλει για να επανεξεταστεί. Αν γίνεται ομόφωνα αποδεκτό, κύριοι συνάδελφοι ...

Κύριε Ματσάκη, περιμένετε να ολοκληρώσω, κύριε Ματσάκη. Προσπαθώ να ... παίρνοντας ίσως και τα θετικά μηνύματα από τα επιχειρήματά σας, ακριβώς είναι από σεβασμό προς όσα άκουσα που εισηγούμαι αυτό που εισηγούμαι. Αν συμφωνούμε, να παραπεμφθεί για περαιτέρω εξέταση ύστερα από τα νέα στοιχεία που έχουμε ακούσει

από τους αγορητές και ας το εξετάσει η επιτροπή όποτε έχει χρόνο.

Κύριε Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι το ύπατο σώμα το οποίο μπορεί να σκιαγραφήσει ή να αξιολογήσει μια έκθεση και μια πρόταση νόμου είναι η ολομέλεια. Δεν ξέρω τι μπορεί να προστεθεί για επιχείρημα επί θέματος ουσίας ή για επιχείρημα επί θέματος γεγονότων. Νομίζω ότι το καθήκον αυτής της Βουλής είναι να το απορρίψει, κύριε Πρόεδρε. Να το απορρίψει και για οτιδήποτε προκύπτει από την απόρριψη ας συζητήσει η επιτροπή Συγκοινωνιών. Αλλά το μήνυμα της Βουλής των Αντιπροσώπων να πάει καθαρό, να πει ότι δεν μπορεί να νομιμοποιήσει με την ψήφο τις παρανομίες που έγιναν εξ ονόματος οποιουδήποτε και οιοδήποτε γεγονότος. Γι' αυτό, με την παραπομπή πίσω στην επιτροπή της Βουλής είναι σαν κάποιοι από εμάς να συνεχίζουμε να συζητούμε το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η ευαισθησία σε αυτό το θέμα όλων, όλων ανεξαιρέτως, είναι δεδομένη ή πρέπει να θεωρείται δεδομένη. Και, οπωσδήποτε, ακούοντας τις θέσεις αρχών, όπως έχουν εκτεθεί από τους διάφορους συναδέλφους, δε βλέπω ότι υπάρχει οποιοσδήποτε που δε θα έβαζε όχι μόνο μία υπογραφή αλλά δέκα υπογραφές.

Εκεί που υπάρχει ένα πρόβλημα πράγματι -και μιλώ και με την προσωπική μου, ας πω, κρίση συνειδήσεως στην οποία έχω βρεθεί αντιμετωπίζοντας το θέμα- εκεί που υπάρχει πράγματι μία σύγχυση είναι ως προς τα γεγονότα. Ο πρόεδρος της επιτροπής μάς είπε τα γεγονότα όπως είναι, που, αντιλαμβάνομαι, τα έχει πληροφορηθεί από όσους παρευρέθηκαν στην επιτροπή, κατά την εξέταση αυτού του νομοσχεδίου. Άλλοι

συνάδελφοι έχουν βάλει μια άλλη θέση, όσον αφορά... ή μια άλλη τοποθέτηση, όσον αφορά τα γεγονότα. Και αν υπάρχει κάτι, για το οποίο έχετε απόλυτο δίκαιο, που πρέπει να γίνει είναι αυτά τα γεγονότα να τα ξέρουμε επακριβώς. Και συμφωνώ μαζί σας: Εάν θα παραπεμφθεί, είναι για μία έκθεση γεγονότων, ώστε ο καθένας μας να σταθμίσει τα πράγματα σ' όλο το εύρος και σε όλη την έκτασή τους. Γιατί δε θέλω να πιστέψω ότι είναι δυνατό ο πρόεδρος της επιτροπής να μας πει ψέματα ούτε και από την άλλη ο κ. Χατζηγεωργίου πιστεύω ότι μπορούσε να μας πει ψέματα. Κάπου υπάρχει μία σύγχυση και επ' αυτού του θέματος θα ήθελα ακριβώς μία, έτσι, αντικειμενική τοποθέτηση, διότι δε βλέπω επί των γεγονότων ότι, όταν υπάρχει πράγματι κατάλληλη μελέτη και σε βάθος αντιμετώπιση του θέματος, θα μπορεί να υπάρχει διαφορά γνώμης μεταξύ του κ. Χατζηγεωργίου και του προέδρου της επιτροπής ή και οποιωνδήποτε μελών της επιτροπής. Επομένως, η άποψή σας, να παραπεμφθεί πίσω στην επιτροπή, είναι σωστή γι' αυτό και μόνο το λόγο: όχι διότι συζητούμε τα θέματα αρχής.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, θα δώσω σε όλους το λόγο. Μέχρι πρωίας θα μείνουμε εδώ να συζητούμε για... κύριε Σαμμούτα, έχετε το λόγο.

ΕΥ. ΣΑΜΜΟΥΤΑΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Συμφωνώ απόλυτα με τη θέση την οποία έχει πάρει ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ ότι έχει εξαντληθεί το θέμα, ότι έχει συζητηθεί εν εκτάσει και πιστεύω ότι αυτό το Σώμα μπορεί να αποφασίσει και να ψηφίσει σήμερα. Συμφωνώ με τα όσα ελέχθησαν από το συνάδελφο, διότι είμαι και εγώ μέλος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων. Το νομοσχέδιο το οποίο ήρθε ενώπιόν μας ήταν

ότι θα πρέπει να υπάρξει διαγραφή κάποιων καταλοίπων του μοναστηριού... εγώ δε διακόπτω κανέναν. Κάποιοι συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε, συνεχίζουν να μιλούν και να διακόπτουν. Παρακαλώ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Σαμμούτα, να πω κάτι...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

...κάποιων δωματίων που ήταν όχι του μοναστηριού.

ΕΥ. ΣΑΜΜΟΥΤΑΣ:

Μάλιστα, μέρος...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, να παρακαλέσω να τηρηθεί η ανάλογη ησυχία, κύριε Πιττοκοπίτη μου, σας παρακαλώ! Ναι κύριε Σαμμούτα, συνεχίστε.

ΕΥ. ΣΑΜΜΟΥΤΑΣ:

Μιλούμε για κατάλοιπα του μοναστηριού της Παναγίας της Αμασγούς στο χωριό Μονάγρι της επαρχίας Λεμεσού. Τα κατάλοιπα αυτά του μοναστηριού της Παναγίας με το νομοσχέδιο αυτό θέλουν να παύσουν να θεωρούνται ως αρχαίο μνημείο, διότι έπαψε πλέον να υπάρχει ο σκοπός για τον οποίο κηρύχθηκαν αυτά τα κατάλοιπα ως αρχαίο μνημείο.

Θα ήθελα εδώ να πω ότι το εκκλησάκι το οποίο υπάρχει και το οποίο είναι του δωδέκατου αιώνας, είναι άριστη η κατάσταση σήμερα αυτού του αρχαίου μνημείου και έπρεπε να το εκτιμήσουμε, διότι, εάν δεν υπήρχαν εκείνοι οι οποίοι είναι εκεί αυτή τη στιγμή και να το περιποιοούνται, δε θα εβρίσκετον ούτε και εκείνο το αρχαίο μνημείο στην κατάσταση στην οποία βρίσκεται σήμερα.

Συναίνεσε το Τμήμα Αρχαιοτήτων, διότι, όταν δεν υπάρχει οτιδήποτε, τι θα έχουμε κηρυγμένο ως αρχαίο μνημείο; Κατάλοιπα τα οποία δεν υπάρχουν; Δεν υπάρχουν

σήμερα και δε νομιμοποιούμε καμία παρανομία η οποία υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ξέρετε τι είπα; Είχε κανέναν που τους υπέβαλλε να μας φέρουν και νόμον, τον ευλοημένον; Πόση σοφία διαθέτουμε;

(Οι βουλευτές γελούν και κάνουν σχόλια)

ΕΥ. ΣΑΜΜΟΥΤΑΣ:

Εγώ λέω ότι το μοναστήρι εκεί και οι μοναχές που είναι εκεί εβοήθησαν το αρχαίο μνημείο και ιδιαίτερα αυτό το εκκλησάκι το οποίο υπάρχει μέχρι σήμερα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε διαφωνεί κανένας, κύριε Σαμμούτα. Έν' σωστές οι δικές σας απόψεις εν' άλλα που λέω.

ΕΥ. ΣΑΜΜΟΥΤΑΣ:

...και αποτελεί καλλώπισμα για την περιοχή, όπως ελέχθη και από τον κοινοτάρχη του ίδιου του χωριού, ενώπιον της επιτροπής. Έχουν τηρηθεί και έχουν πάρει τις σχετικές άδειες από τις δύο πλευρές -εδώ μιλούμε για βορειοανατολική πλευρά μόνο. Έχουν παρθεί οι σχετικές άδειες εκεί είναι που εβιάσθησαν και εξεκίνησαν και εξαιτούνται κάποιας αδειάς. Οι άδειες στο υπόλοιπο μέρος του μοναστηριού, στις υπόλοιπες άλλες πλευρές έχουν παρθεί και είναι νόμιμα αυτά, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Σαμμούτα. Κύριοι συνάδελφοι, να θεωρήσουμε ότι εξηντλήθει και, αν θέλετε να το βάλω σε ψηφοφορία, να το βάλω. Αν θέλετε να το παραπέμψω πίσω για περαιτέρω εξέταση, που είναι μια σοφή ιδέα... αφήστε και κάτι έχω συνεννοηθεί...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Προ της παραπομπής αυτής μια εισήγηση, κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπεται.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε. Επειδή θα συζητούμε και δε θα τελειώνουμε και όλοι νιώθουμε κατά τον ίδιο τρόπο, έντονα και ειλικρινά, ας μην πιστέψει κάποιος ότι κάποιος είναι υπέρ των αρχαίων μνημείων και οι υπόλοιποι είμαστε και ενάντια. Εγώ θα εισηγούμουν, κύριε Πρόεδρε, αν αποδέχεται η Βουλή, να κληθεί η εκτελεστική εξουσία να αποσύρει αυτό το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, θα πρέπει να το στείλω πίσω, διότι, αν σήμερα αποφασίσουμε διαφορετικά, δε γίνεται, κύριοι. Κύριοι συνάδελφοι, γίνεται να παραπεμφθεί πίσω στην επιτροπή και να το χειριστεί η επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Να ζητήσει η ολομέλεια από την Ευρωπαϊκή Ένωση να το αποσύρει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Γίνεται αποδεκτή η εισήγηση, κύριε Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Να την ακούσω πιο προσεκτικά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η Βουλή, ύστερα που άκουσε γεγονότα κ.λπ, φαίνεται ότι έχει και άλλα θέματα να εξετάσει - εν είμαστε ικανοποιημένοι πλήρως με τα όσα ακούσαμε από τα γεγονότα. Να παραπεμφθεί για επανεξέταση στην επιτροπή Συγκοινωνιών και η επιτροπή Συγκοινωνιών να αναλάβει είτε να έρθει σε επαφή με το Τμήμα Αρχαιοτήτων, για να το αποσύρει, είτε να το εξετάσει, όταν αυτή έβρει το χρόνο, αφού καθορίσει προτεραιότητες.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ κάνω μία άλλη πρόταση: Η ολομέλεια να ζητήσει από την εκτελεστική εξουσία να το αποσύρει και να δεσμευτούμε με συμφωνία κυρίων ότι, εάν επανέλθει, θα το καταψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε, αυτό φαίνεται ότι από τη συζήτηση θα συμβεί ούτως ή άλλως!

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Να το αποσύρει. Η ολομέλεια συστήνει στην εκτελεστική εξουσία να το αποσύρει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, δεν ψηφίζεται, δεν προχωρώ στην ψηφοφορία. Αναβάλλω τη συζήτηση με παράκληση προς τη...την ψηφοφορία αναβάλλω, κύριοι συνάδελφοι, δε θα έρθουμε ξανά για συζήτηση και παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής να κάμει τα ανάλογα διαβήματα, να διαβιβάσει το αίσημα, όπως έχει εκφραστεί από το σύνολο των πλευρών.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι ο πρόεδρος της επιτροπής που θα τα κάμει· είναι ο Πρόεδρος του κοινοβουλίου που θα τα κάμει. Συζητήθηκε, ολοκληρώθηκε η συζήτηση στην επιτροπή, τα αισθήματα είναι έντονα, τα προβλήματα που μας δημιουργεί και, αν θέλετε, οι διεκδικήσεις που έχουμε σαν κράτος είναι σοβαρές γι' αυτό το Σώμα θα ζητήσει τούτο το πράγμα το οποίο είπαμε: Να αποσυρθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ το γενικό διευθυντή ή την αναπληρωτή να ενημερώσουν ανάλογα τον Πρόεδρο της Βουλής, ώστε ο ίδιος να κάμει τα διαβήματα. Ουδεμία ένσταση και επ' αυτού.

Προχωρούμε στο επόμενο.

Το υπ' αριθμό 9 θέμα, δεν έχει συμπληρωθεί η μελέτη του, ενώ τα θέματα με τους αριθμούς 10 και 11 έχουν κοινή έκθεση. Αν είναι ομόφωνη, κύριοι συνάδελφοι, θεωρείται ως αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ
ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “Ο
ΠΕΡΙ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΧΑΙΑΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ.2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999” ΚΑΙ “ΟΙ ΠΕΡΙ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ
ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΧΑΙΑΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) (ΑΡ.3) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ
ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Νίκος Πιπτοκοπίτης, πρόεδρος

Νίκος Κλεάνθους

Ανδρέας Μούσκος

Ευάγγελος Σαμμούτας

Θάσος Μιχαηλίδης

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο και τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Φεβρουαρίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Συγκοινωνιών και Έργων (Τμήματος Οδικών Μεταφορών) και Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (αστυνομίας), του Κυπριακού Συνδέσμου Αυτοκινήτου και του Συνδέσμου Φίλων Ιστορικού και Παλαιού Αυτοκινήτου, του Συνδέσμου Εισαγωγέων Μηχανοκίνητων Οχημάτων, των αυτοκινητιστικών

οργανώσεων ΠΕΕΑ και ΣΕΑΚ και, τέλος, της ΠΟΒΕΚ.

Σκοπός του υπό αναφορά νομοσχεδίου και των υπό αναφορά κανονισμών είναι η τροποποίηση της νομοθεσίας που διέπει τα μηχανοκίνητα οχήματα και την τροχαία κίνηση, ώστε να επιτρέπεται η εγγραφή στην Κύπρο παλαιών οχημάτων με σκοπό τη συμμετοχή τους στο Ράλι Ιστορικού Αυτοκινήτου.

Ειδικότερα, με το υπό αναφορά νομοσχέδιο ρυθμίζεται η εγγραφή και η κυκλοφορία παλαιών οχημάτων που εισάγονται στην Κύπρο από το εξωτερικό, καθώς και η επιβολή τέλους για την έκδοση άδειας κυκλοφορίας παλαιού οχήματος, αντίστοιχου εκείνου της κατηγορίας ιδιωτικού μηχανοκίνητου οχήματος στην οποία εμπίπτει το συγκεκριμένο παλαιό όχημα.

Με τους προτεινόμενους κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες της πιο πάνω νομοθεσίας, προστίθενται στους βασικούς κανονισμούς νέες διατάξεις όσον αφορά:

- 1) Την εισαγωγή νέου ορισμού για τον Κυπριακό Σύνδεσμο Αυτοκινήτου.
- 2) Την ύπαρξη Βιβλίου Εγγραφής Παλαιών Οχημάτων.
- 3) Τη δυνατότητα εγγραφής παλαιού οχήματος το οποίο, κατά την ημερομηνία της άφιξής του στην Κυπριακή Δημοκρατία, έχει ηλικία μεγαλύτερη των σαράντα ετών.
- 4) Την αιτιολογημένη σύσταση και βεβαίωση ότι οι προδιαγραφές του οχήματος συνάδουν με εκείνες που καθορίζει ο Διεθνής Τεχνικός Κώδικας για παλαιά οχήματα.
- 5) Την ευχέρεια τοποθέτησης και άλλων γραμμμάτων κοντά στα διακριτικά σημεία του παλαιού οχήματος, όπως ο έφορος θα αποφασίζει.

- 6) Την οδική χρήση παλαιού οχήματος, οι τεχνικές προδιαγραφές του οποίου δε συνάδουν με εκείνες που αναφέρονται στον κανονισμό 50, κατ' εξαίρεσιν και μόνο με τους όρους που ο έφορος εκάστοτε θα επιβάλλει.

Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που παρευρέθηκαν στην επιτροπή συμφώνησαν με τις τροποποιήσεις που προτείνονται με το υπό εξέταση νομοσχέδιο και με τους υπό εξέταση κανονισμούς.

Οι εκπρόσωποι της αστυνομίας, χωρίς να διαφωνούν με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις, επισήμαναν ότι επιβάλλεται η αυστηρή τήρηση των προϋποθέσεων βάσει των οποίων θα επιτρέπεται η κυκλοφορία των παλαιών αυτών οχημάτων, ώστε να μη δημιουργούνται προβλήματα οδικής ασφάλειας. Επίσης, οι ίδιοι επισήμαναν τον κίνδυνο επέκτασης της χρήσης των οχημάτων αυτών και σε διάφορες άλλες κοινωνικές εκδηλώσεις, όπως, για παράδειγμα, στις γαμήλιες τελετές.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των πιο πάνω νομοθετικών ρυθμίσεων, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, καθώς και την έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών, όπως έχουν νομοτεχνικά διατυπωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Δε βλέπω δεν υπάρχουν. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση πρώτα του νομοσχεδίου - διότι είναι νομοσχέδιο και κανονισμοί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του παραρτήματος του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκριθούν;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται. Προχωρήστε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ομόφωνο. Ουδείς εναντίον, ουδεμία αποχή. Επομένως, το νομοσχέδιο καθίσταται νόμος.

(Κτυπά τη σφύρα)

Προχωρούμε τώρα στους κανονισμούς, που αναφέρονται ως “Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) (Αρ.3) Κανονισμοί του 1999”. Υπάρχει ένσταση όπως εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Όχι, ομοφώνως εγκρίνονται.

Τα τελευταία δύο θέματα με τους αριθμούς 12 και 13 έχουν επίσης κοινή έκθεση, κύριοι συνάδελφοι, και είναι “Ο περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και “Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Διάρθρωσις και Όροι Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999”.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εάν είναι ομόφωνη η έκθεση, συμφωνείται να θεωρηθεί ως αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “Ο
ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ
1999” “ΟΙ ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΣ ΚΑΙ ΟΡΟΙ
ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος

Αβέρωφ Νεοφύτου

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Νίκος Κλεάνθους

Στάθης Κιπτής

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο και τους υπό αναφορά κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 18 Φεβρουαρίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Οικονομικών (Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού), του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού και της συντεχνίας του προσωπικού του ΚΟΤ (ΕΥΚΟΤ).

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την ίδρυση και λειτουργία του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, ώστε οι κανονισμοί που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιές της και ρυθμίζουν ειδικά θέματα προσωπικού, περιλαμβανομένων των όρων υπηρεσίας και αξιολόγησης του

προσωπικού του οργανισμού αυτού, να μπορούν να έχουν αναδρομική ισχύ και να κυρώνουν πράξεις ή ενέργειες που έγιναν πριν από την έκδοσή τους και μετά το χρόνο που αρχίζει η ισχύς τους.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες των άρθρων 7 και 21 της βασικής νομοθεσίας για τον ΚΟΤ, σκοπείται η τροποποίηση των βασικών κανονισμών για τη διάρθρωση και τους όρους υπηρεσίας των υπαλλήλων του οργανισμού, ώστε να περιληφθούν σ' αυτούς πρόνοιες που να καθορίζουν τη διαδικασία και τον τρόπο σύνταξης των ετήσιων υπηρεσιακών εκθέσεων για τους υπαλλήλους του οργανισμού.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους των Υπουργείων Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Οικονομικών, οι υπό εξέταση κανονισμοί είναι πανομοιότυποι με τις ρυθμίσεις που ισχύουν ήδη στη δημόσια υπηρεσία και στους άλλους ημικρατικούς οργανισμούς.

Στα πλαίσια της εξέτασης του υπό αναφορά νομοσχεδίου και των υπό αναφορά κανονισμών, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, χωρίς να διαφωνούν με τους κανονισμούς αυτούς, εισηγήθηκαν την τροποποίηση του κανόνα 5 (1) των υπό αναφορά κανονισμών, που ρυθμίζει τη διαδικασία σύνταξης των υπηρεσιακών εκθέσεων, ώστε στην τριμελή ομάδα αξιολόγησης των υπαλλήλων του οργανισμού να μπορεί να συμμετέχει και υπάλληλος της υπηρεσίας όπου υπηρετεί ο αξιολογούμενος υπάλληλος, ο οποίος να κατέχει θέση μισθοδοτικά ψηλότερη από τη θέση του αξιολογούμενου και ο οποίος να έχει άμεση ή έμμεση σχέση με την εργασία του, με στόχο οι ρυθμίσεις αυτές να συνάδουν πλήρως με τις ρυθμίσεις που ισχύουν ήδη στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Με την πιο πάνω εισήγηση συμφώνησαν τόσο οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού όσο και του ΚΟΤ και της συντεχνίας του

προσωπικού του.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και των υπό αναφορά κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο και την έγκριση των κανονισμών αυτών, όπως έχουν διαμορφωθεί με την ενσωμάτωση σ' αυτούς της πιο πάνω τροπολογίας που εισηγήθηκαν οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής για τα θέματα είτε του νόμου είτε των κανονισμών;

Δεν υπάρχουν. Προχωρήστε στη δευτέραν ανάγνωσιν του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 21 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση τα άρθρα εγκρίνονται.

Να προχωρήσετε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση, κύριοι συνάδελφοι, όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν αντιλαμβάνομαι να υπάρχει. Ομοφώνως ψηφίζεται σε νόμο.

Υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί θεσπιστούν ως έχουν κατατεθεί ή τροποποιηθεί από την επιτροπή;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ουδεμία ένσταση. Εγκρίνονται.

Με τους τελευταίους κανονισμούς που έχουμε εγκρίνει έχουμε φτάσει στο τέλος της νομοθετικής εργασίας.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β'. Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων είναι όπως αυτή έχει ήδη διανεμηθεί στους βουλευτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
1) Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Νομικών
2) Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
3) Ο περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος (Τέλη και Δικαιώματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Εσωτερικών
4) Ο περί Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας

5) Ο περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Ίδρυση και Λειτουργία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Παιδείας
6) Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Προσφύγων- Εγκλωβισμένων- Αγνοουμένων- Παθόντων
7) Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.	Συγκοινωνιών και Έργων	Συγκοινωνιών και Έργων
8) Οι περί Προεδρίας και Προεδρικού Μεγάρου - Θέση Ειδικού Γραμματέα (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.	Οικονομικών	Νομικών
9) Έγγραφο που αφορά την παραχώρηση υπηρεσιών εκπαιδευτικών λειτουργιών, δυνάμει του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου.	Παιδείας και Πολιτισμού	Παιδείας
10) Έγγραφο (Αρ. 14/99) σύμφωνα με τους περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

του 1995 έως 1998.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ΄ Ερωτήσεις και Απαντήσεις έχουν δοθεί, αντιλαμβάνομαι, γραπτώς.

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 44 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 18 Φεβρουαρίου 1999.

“Το γήπεδο που έχει κατασκευαστεί από τον ΚΟΑ στο δήμο Πόλεως Χρυσοχούς αντιμετωπίζει σοβαρά λειτουργικά προβλήματα, που το καθιστούν ακατάλληλο, όπως αποστράγγιση του γηπέδου και άκρως επικίνδυνες κερκίδες.

Με βάση αυτά, ο ΚΟΑ το 1998 ενέκρινε ποσό £10.000 για μερική συντήρησή του. Παρ’ όλον ότι το ποσό αυτό θεωρήθηκε ανεπαρκές, εντούτοις μέχρι στιγμής ούτε αυτό χορηγήθηκε.

Κατόπιν τούτου καλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το συγκεκριμένο πρόβλημα και πότε ενδέχεται να προχωρήσει στη συντήρηση του γηπέδου.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 45 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 18 Φεβρουαρίου 1999.

“Στα εκπαιδευτήρια Πόλεως Χρυσοχούς έχει ξεκινήσει η ανέγερση αίθουσας αθλοπαιδιών, η οποία ενδέχεται να ολοκληρωθεί μέσα στο 1999. Παρ’ όλα αυτά, όμως, οι προσφορές για τη στέγη της αίθουσας, καθώς και για το πάτωμα, δεν έχουν ακόμα προκηρυχθεί, με αποτέλεσμα να υπάρχει ανησυχία ότι θα συμβεί το ίδιο πρόβλημα που αντιμετώπισε η αίθουσα αθλοπαιδιών του Γυμνασίου Έμπας.

Με βάση αυτά, καλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πότε θα προκηρυχθούν οι προσφορές αυτές και γιατί δεν το έχει πράξει μέχρι τώρα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 46 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 18 Φεβρουαρίου 1999.

“Το Δημοτικό Σχολείο Αγίας Μαρίας Χρυσοχούς είναι κτισμένο σε περιορισμένο χώρο και με τις σημερινές ανάγκες της κοινότητας δημιουργούνται ήδη κάποια λειτουργικά προβλήματα. Πέρα από αυτά, αν ληφθούν υπόψη και οι μελλοντικές ανάγκες της κοινότητας, το πρόβλημα θα διογκωθεί.

Με βάση αυτά, καλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το αίτημα της κοινότητας για απαλλοτρίωση του μοναδικού διαθέσιμου οικοπέδου που εφάπτεται του χώρου του δημοτικού σχολείου, πράγμα που θα δώσει λύση στο πρόβλημα.”

Απάντηση ημερομηνίας 26 Φεβρουαρίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 142, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα των κατοίκων της κοινότητας Περιστερώνας για επίστρωση με μπετόν του δρόμου Περιστερώνας - Πελαθούσας και του δρόμου Περιστερώνας - Τρεμιθούσας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1) Δρόμος Περιστερώνας - Πελαθούσας

Αναμένεται κατά το 1999 να γίνει η έναρξη των εργασιών βελτίωσής του (επίστρωση με μπετόν) με ποσό £4.000 από τον Προϋπολογισμό του ΤΑΕΠ.

2) Δρόμος Περιστερώνας - Τρεμιθούσας

Κατά το 1998 δαπανήθηκε ποσό £2.000 από τον Προϋπολογισμό ΤΑΕΠ για την επίστρωση τμήματος του δρόμου με μπετόν και αναμένεται να δαπανηθεί και κατά το 1999 ανάλογο ποσό για τη συνέχιση των εργασιών βελτίωσης του δρόμου. Ας σημειωθεί όμως ότι στο χωριό Τρεμιθούσα, που δε διαθέτει νερό και ρεύμα, διαμένει

ένας μόνο εκτοπισμένος και καταβάλλεται προσπάθεια να στεγασθεί σε άλλο κοντινό χωριό που κατοικείται.”

Απάντηση ημερομηνίας 26 Φεβρουαρίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 147, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα των κατοίκων της κοινότητας Λυσού για επίστρωση με μπετόν του υπόλοιπου μέρους του δρόμου Λυσού - Κινούσας και Λυσού - Πελαθούσας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1) Δρόμος Λυσού - Κινούσας

Ο δρόμος αυτός είναι χωρικός μήκους 6 χμ. και βελτιώνεται σταδιακά από πιστώσεις του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως. Μέσα στο 1998 δαπανήθηκε ποσό ύψους £6.000 για ασφαλτόστρωση μέρους του δρόμου (γύρω στα 200 τ.μ.). Τον ερχόμενο χρόνο αναμένεται να δαπανηθεί ποσό £10.000 για συνέχιση των εργασιών βελτίωσής του.

2) Δρόμος Λυσού - Πελαθούσας

Ο δρόμος αυτός είναι μήκους 6,7 χιλιομέτρων. Μέσα στο 1998 δαπανήθηκε ποσό ύψους £13.500 για ασφαλτόστρωση τμήματος του δρόμου μήκους 500 μέτρων. Το 1999 αναμένεται να δαπανηθεί ποσό ύψους £20.000. Για τη συμπλήρωση της ασφαλτόστρωσης θα απαιτηθεί πρόσθετη δαπάνη £160.000, πράγμα το οποίο θα γίνει σταδιακά.”

Απάντηση ημερομηνίας 17 Φεβρουαρίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 27, ημερομηνίας 23 Οκτωβρίου 1998, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου.

“Αναφορικά με το χωροταξικό σχέδιο της περιοχής του συμβουλίου βελτιώσεως Παλιομετόχου, σας πληροφορώ ότι το πιο πάνω συμβούλιο βελτιώσεως δεν έθεσε ποτέ

θέμα ετοιμασίας χωροταξικού σχεδίου.

Το συμβούλιο βελτιώσεως Παλιομετόχου απλώς προωθεί μέσω ιδιώτη μελετητή την ετοιμασία ρυθμιστικού σχεδίου για ορισμένους δρόμους της κοινότητας για μελέτη από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως.”

Απάντηση ημερομηνίας 23 Φεβρουαρίου 1999 του Υπουργού Οικονομικών κ. Χριστόδουλου Χριστοδούλου στην ερώτηση ΖΓ 35, ημερομηνίας 4 Δεκεμβρίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με το Τμήμα Τελωνείων και τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Στις 31 Οκτωβρίου 1998 κλάπηκαν από την τελωνειακή αποθήκη του αεροδρομίου Λάρνακας εκατόν πενήντα ρολόγια αξίας £2.344. Η κλοπή καταγγέλθηκε στην αστυνομία και οι έρευνες συνεχίζονται.
- 2) Από τις 25 Οκτωβρίου 1998, που άρχισαν οι εργασίες στο διάυλο του αεροδρομίου Λάρνακας, δεν πραγματοποιούνται προσγειώσεις ή αναχωρήσεις αεροσκαφών κατά τη διάρκεια καθορισμένων νυκτερινών ωρών. Κατά το κλείσιμο του διαύλου και για την περίοδο από τα μεσάνυχτα μέχρι τις 3.00 π.μ., εργάζονται υπερωριακά τρεις τελωνειακοί υπάλληλοι: ένας επιβλέπων λειτουργός, ένας λειτουργός για έλεγχο αναχωρούντων επιβατών και ένας λειτουργός στο γραφείο εξαγωγών. Από τις 3.00 π.μ. μέχρι τις 7.30 π.μ. τοποθετούνται, πρόσθετα από τους τρεις πιο πάνω λειτουργούς, ακόμη δύο λειτουργοί στην τελωνειακή αποθήκη του αεροδρομίου Λάρνακας για παραλαβή του φορτίου της πτήσης BA664 και για έλεγχο και παράδοση των σάκων ταχυδρομείου ταχείας εξυπηρέτησης.

Κρίνεται ότι η παρουσία των τριών πιο πάνω υπαλλήλων είναι απαραίτητη, καθότι αποτελούν το ελάχιστο προσωπικό εξυπηρέτησης και ασφάλειας του αεροδρομίου από τελωνειακής πλευράς τόσο για τη συμπλήρωση των οποιωνδήποτε διαδικασιών και

εκκρεμοτήτων, σε σχέση με αφίξεις πριν από το κλείσιμο του διαύλου (όπως έλεγχος εισερχόμενων επιβατών, παραλαβή φορτίου και έλεγχος εισαγόμενων εμπορευμάτων, τελωνισμός εμπορευμάτων) όσο και για τις προεργασίες για αναχωρήσεις αεροσκαφών (όπως φορτώσεις εμπορευμάτων για εξαγωγή, προσωπικές εξαγωγές, έλεγχος αναχωρούντων επιβατών) πριν από την έναρξη λειτουργίας του διαύλου.

Πέραν των πιο πάνω, είναι επίσης σημαντικό να αναφερθεί ότι η ελάχιστη στελέχωση από πλευράς τελωνείου είναι και αναγκαία για σκοπούς προληπτικών καθηκόντων στους χώρους ελέγχου του τμήματος, ανεξάρτητα από αφίξεις ή αναχωρήσεις.

Με βάση τα πιο πάνω, είναι αντιληπτό ότι απασχολείται το απολύτως αναγκαίο ελάχιστο προσωπικό με την πληρωμή υπερωριακής απασχόλησης, σύμφωνα με τις ανάγκες της υπηρεσίας.

3) Οι τελωνειακοί λειτουργοί των μισθολογικών κλιμάκων Α10 και Α11, σύμφωνα με τα σχέδια υπηρεσίας, απασχολούνται υπερωριακά δεκαπέντε ώρες μηνιαίως με την πληρωμή ενός κατ' αποκοπήν ποσού για εποπτεία δραστηριοτήτων του τμήματος που γίνονται πέραν του κανονικού ωραρίου. Σε καθορισμένες ημερομηνίες οι πιο πάνω λειτουργοί είναι εν αναμονή (on call) και επιλαμβάνονται και επιλύουν θέματα για περιπτώσεις στις οποίες είναι αναγκαία η επέμβαση ή η καθοδήγηση λειτουργών που ασχολούνται πέραν του κανονικού ωραρίου. Συνήθως, μετά το κανονικό ωράριο διενεργείται φυσικός έλεγχος εισαγόμενων ειδών σε εμπορευματοκιβώτια, στις αποθήκες των εμπορευομένων ή σε αποθήκες αποταμίευσης ή έλεγχος ειδών για εξαγωγή μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων. Αν, κατά τη διάρκεια τέτοιων ελέγχων, παρουσιαστούν προβλήματα, όπως θέματα δασμολογικής ταξινόμησης, ελλείμματα ή υπόνοιες για διάπραξη αδικημάτων κτλ., ο λειτουργός που είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο ειδοποιεί τον επιβλέποντα ανώτερο λειτουργό για το πρόβλημα που

παρουσιάστηκε για οδηγίες και χειρισμό. Ανάλογα με την περίπτωση, ο ανώτερος λειτουργός δυνατό να μεταβεί επί τόπου για χειρισμό του θέματος ή θα δώσει τις κατάλληλες οδηγίες αναλαμβάνοντας και τις ανάλογες ευθύνες.

Σε ό,τι αφορά το αεροδρόμιο Λάρνακας, η εποπτεία των λειτουργιών που ασχολούνται υπερωριακά γίνεται πάντα με προσωπική μετάβαση στο χώρο του αεροδρομίου για σχετικό έλεγχο.

Όλοι οι ανώτεροι υπάλληλοι που εποπτεύουν την υπερωριακή εργασία υποβάλλουν σχετικές εκθέσεις, όσον αφορά τη μέρα και τις ώρες που εκτελούν την εποπτεία τους. Δεν έχει αναφερθεί ούτε και έχει διαπιστωθεί ότι οι πιο πάνω λειτουργοί δεν εκτελούν κανονικά τα καθήκοντά τους. Αν υπάρχει συγκεκριμένη πληροφορία για τέτοια παράλειψη από συγκεκριμένο λειτουργό, θα παρακαλούσα όπως δοθούν τα συγκεκριμένα στοιχεία για πλήρη διερεύνηση και καταλογοισμό ευθυνών εκεί όπου αυτές θα διαπιστωθούν.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το Κεφάλαιο Δ΄... είναι ήδη προχωρημένη, κύριοι συνάδελφοι, η ώρα. Θα μου επιτρέψετε... να κύριε Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Αυτό ακριβώς θέλω να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι από σεβασμό προς τους συναδέλφους δεν πιστεύω ότι θέλουν να ακούσουν τώρα, όσο σοβαρό και αν είναι το θέμα. Άρα, το θέμα φυσιολογικά πρέπει να αναβληθεί. Προσωπικά όμως θα λείπω τις επόμενες δύο εβδομάδες λόγω Ευρώπης, αν θέλετε να συζητηθεί το θέμα την άλλη εβδομάδα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, αν είστε εσείς ο εισηγητής, κύριε Βασιλείου, δε βλέπω γιατί θα πρέπει να ανοίξει η συζήτηση. Υπάρχουν τόσα θέματα· υπάρχουν τόσα θέματα νομίζω ότι μπορεί να περιμένει.

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, το Κεφάλαιο Δ΄ παραμένει ως...ναι.

A. ΚΑΡΑΣ:

Στο Κεφάλαιο Δ΄ ήταν σήμερα να αρχίσει η συζήτηση των Ισραηλινών Πρακτόρων...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αναβάλλονται όλα, κύριε...

A. ΚΑΡΑΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, αλλά αυτό που διεκδικώ είναι ότι την προηγούμενη φορά ήταν η σειρά μου να μιλήσω, ήταν και σήμερα. Διεκδικώ επομένως να είμαι ο πρώτος ομιλητής στην επόμενη συνεδρίαση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εξυπακούεται ότι τα κεκτημένα δεν απόλλονται.

Αναβάλλεται η συνεδρίαση της Βουλής για την επόμενη Πέμπτη η ώρα 4.00 μ.μ. με ημερήσια διάταξη η οποία θα γνωστοποιηθεί στα μέλη. Ευχαριστώ πολύ, κύριοι συνάδελφοι.

(Ωρα λήξης: 8.50 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος

Θωμά Γιαννάκης

Ιωαννίδης Ουράνιος

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος

Κιττής Στάθης

Κλεάνθους Νίκος

Κυπριανού Μάρκος

Λιλλήκας Γιώργος

Μακρίδης Ισιδωρος

Ματσάκης Μάριος

Μάτσης Ιωάννης

Μαυροκορδάτος Χρίστος

Μιχαηλίδης Θάσος

Μουσιούπτας Νίκος

Μούσκος Ανδρέας

Μυριάνθους Ηλίας

Νεοφύτου Αβέρωφ

Παπακώστας Κώστας

Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Ρότσας Χρίστος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γιώργος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Καλαϊτζιάν Πετρός
Μαντοβάνη Μπενίτο
Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Δημόσιων Δανείων Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 2) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού

- Χρηματοδοτήσεως Στέγης Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Χρίστου, Ν. Μουσιούπτας, Π. Δημητρίου, Α. Γαλανός, Δ. Θεοδώρου, Ν. Πιπτοκοπίτης, Α. Μούσκος, Ν. Αναστασιάδης, Δ. Χριστοδουλίδης, Δ. Ηλιάδης) και ψήφισή του σε νόμο.
- 3) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1998” και έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Γαλανός, Α. Χρίστου, Δ. Θεοδώρου, Ν. Πιπτοκοπίτης, Θ. Μιχαηλίδης, Γ. Βασιλείου, Π. Δημητρίου, Ν. Μουσιούπτας, Μ. Ματσάκης, Κ. Καζαμίας, Χρ. Πουργουρίδης, Ν. Κατσουρίδης, Ν. Αναστασιάδης, Πρ. Προδρόμου, Δ. Χριστοδουλίδης), απόρριψη του πρώτου νομοσχεδίου και ψήφιση του δεύτερου.
- 4) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (Κυρωτικός) Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Ν. Μουσιούπτας, Ι. Μακρίδης, Α. Παρισσινός, Ν. Πιπτοκοπίτης) και ψήφισή του σε νόμο.
- 5) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Αρχαιοτήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Χρίστου, Δ. Ηλιάδης, Α. Καράς, προεδρεύων (Ν. Αναστασιάδης), Ν. Πιπτοκοπίτης, Γ. Βασιλείου, Γ. Χατζηγεωργίου, Μ. Ματσάκης, Π. Δημητρίου, Ευ. Σαμμούτας) και απόφαση του σώματος να γίνουν διαβήματα από τον Πρόεδρο της Βουλής για απόσυρση του νομοσχεδίου από την εκτελεστική εξουσία.
- 6) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999” και για τους κανονισμούς “Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1999”, ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο και έγκριση των

κανονισμών.

- 7) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και για τους κανονισμούς “Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Διάρθρωσις και Όροι Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999”, ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο και έγκριση των κανονισμών.
- 8) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 9) Ερωτήσεις βουλευτών (Η συντήρηση γηπέδου στην Πόλη Χρυσοχούς - Η απουσία αθλοπαιδιών στα εκπαιδευτήρια Πόλεως Χρυσοχούς - Το πρόβλημα χώρου στο Δημοτικό Σχολείο Αγίας Μαρίνας Χρυσοχούς).
- 10) Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Οι δρόμοι Περιστερώνας-Πελαθούσας και Περιστερώνας-Τρεμιθούσας - Οι δρόμοι Λυσού-Κινούσας και Λυσού-Πελαθούσας - Η μη δημοσίευση του χωροταξικού σχεδίου της περιοχής του συμβουλίου βελτιώσεως Παλιομετόχου - Η κλοπή ρολογιών στο τελωνείο Λάρνακας και η υπερωριακή εργασία των τελωνειακών υπαλλήλων).

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 11ης Μαρτίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.23 μ.μ.)

Αρ. 23

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Πιστεύω ότι δεν υπάρχει αντίρρηση, πριν μπούμε στην ημερησία διάταξη, να δοθεί το μήνυμα που έφεραν τα παιδιά με ειδικές ανάγκες μαζί τους, που με παρακάλεσαν να αναγνωσθεί στη Βουλή, γιατί είναι ένα μήνυμα που απευθύνεται σε όλα τα μέλη της Βουλής και στο λαό τον οποίο όλοι μας εκπροσωπούμε. Παρακαλώ το γραμματέα να μας το διαβάσει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Έντιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής, έντιμοι κύριοι βουλευτές,

Εκ μέρους των ατόμων με ειδικές ανάγκες του Ιδρύματος Χρίστου Στέλιου Ιωάννου θα ήθελα να σας εκφράσω ένα μεγάλο ευχαριστώ και θα θέλαμε να το διαβιβάσετε στον κόσμο που εκπροσωπείτε.

Ευχαριστούμε την κυπριακή κοινωνία που μας συμπαραστέκεται, ευχαριστούμε τους εργοδότες που μας εργοδοτούν, ευχαριστούμε όλους εσάς που μας σκέφτεστε, μας αποδέχεστε και μας βοηθάτε στην προσπάθειά μας να είμαστε πολίτες με δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Αυτή η εβδομάδα, η εβδομάδα προσφοράς του ιδρύματος, είναι γεμάτη, όπως θα δείτε και στο πρόγραμμά μας, από εκδηλώσεις αγάπης και προσφοράς προς το συνάνθρωπό μας. Μπορούμε και εμείς να δίνουμε, όχι μόνο να παίρνουμε, γιατί νιώθουμε υπεύθυνοι.

Ευχαριστούμε.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είμαι βέβαιος ότι εκφράζω τα αισθήματα όλων σας, εάν απευθύνω δυο λόγια στα παιδιά και τους πω ότι είναι μια συγκινητική εκδήλωση πραγματικά, τα παιδιά με ειδικές ανάγκες που, πέρα από τα δικαιώματα που σίγουρα έχουν, αισθάνονται ως άνθρωποι μέσα στο σύνολο της κοινωνίας και αποφασίζουν τη στιγμή που νιώθουν έτοιμοι, τώρα είναι η εβδομάδα προσφοράς, να εκφράσουν τη δική τους συμπαράσταση στην κοινωνία και τη δική τους προσφορά. Τους ευχαριστούμε θερμά και δηλώνουμε ως Βουλή ότι θα συνεχίσουμε να κάμνουμε ό,τι μπορούμε προς την κατεύθυνση της σωστής αντιμετώπισης τέτοιων προβλημάτων που κάθε κοινωνία έχει σε όλο τον κόσμο. Ευχαριστώ.

Υπάρχει απαρτία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε με τη νομοθετική εργασία. Το πρώτο θέμα είναι “Ο περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμος του 1997”. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ
“Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1997”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούπτας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Παναγιώτης Δημητρίου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε μεγάλο αριθμό συνεδριών της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από τις 10 Οκτωβρίου 1997 μέχρι και την 1η Μαρτίου 1999. Στο στάδιο της μελέτης του υπό αναφορά νομοσχεδίου κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και άλλοι εκπρόσωποι του ίδιου υπουργείου, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ και της ΟΕΒ.

Όπως είναι γνωστό, το εν λόγω νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή στις 23 Ιανουαρίου 1997 και είχε αρχικά παραπεμφθεί από την ολομέλεια της Βουλής στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, η οποία, αφού το μελέτησε σε δύο συνεδρίες της, αποφάσισε τελικά να το παραπέμψει για περαιτέρω εξέταση στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού. Στο στάδιο της μελέτης του νομοσχεδίου από την Επιτροπή Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, είχαν επίσης κληθεί και εκφράσει τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου, του Συνδέσμου Τραπεζών, του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών και των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΔΕΟΚ.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η εισαγωγή ενός συστήματος κρατικού ελέγχου όλων των σημαντικών από οικονομικής σκοπιάς συγκεντρώσεων επιχειρήσεων, με απώτερο στόχο την αποτροπή εκείνων των συγκεντρώσεων που τείνουν να δημιουργήσουν ή να ενισχύσουν δεσπόζουσα θέση στην αγορά, κατά τρόπο που να παρακωλύεται σε αισθητό βαθμό ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός μεταξύ των επηρεαζόμενων αγορών εντός της Δημοκρατίας.

Ειδικότερα, με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο προβλέπονται τα ακόλουθα:

- (α) Καθορίζεται η ερμηνεία των όρων “δεσπόζουσα θέση”, “έλεγχος”, “εμπορική δραστηριότητα” και “κύκλος εργασιών”, σε συνάρτηση με την εφαρμογή του προτεινόμενου νόμου.
- (β) Καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου, έτσι που αυτός να ισχύει για όλες τις συγκεντρώσεις επιχειρήσεων που θεωρούνται μείζονος σημασίας, είτε γιατί τα ποσά του κύκλου εργασιών τους έχουν φτάσει τα ελάχιστα προαπαιτούμενα επίπεδα είτε διότι κρίνονται ως τέτοιες από τον αρμόδιο υπουργό.

- (γ) Προβλέπονται οι προϋποθέσεις με βάση τις οποίες δημιουργούνται συνθήκες συγκέντρωσης μεταξύ επιχειρήσεων, συμπλεγμάτων επιχειρήσεων ή τμημάτων τους.
- (δ) Καθορίζεται το κατώτατο όριο κύκλου εργασιών για συγκεντρώσεις επιχειρήσεων στις οποίες εφαρμόζεται η σχετική νομοθεσία σε £2 εκ. για το οικονομικό έτος που προηγείται εκείνου τους έτους κατά το οποίο έχουν δημιουργηθεί οι συνθήκες συγκέντρωσης.
- (ε) Παρέχεται η διακριτική ευχέρεια στον αρμόδιο υπουργό, ακόμα και σε περίπτωση συγκέντρωσης όπου τα ποσά του κύκλου εργασιών δε φτάνουν τα κατώτατα προβλεπόμενα όρια, να μπορεί να κηρύσσει με διάταγμά του τη συγκεκριμένη συγκέντρωση ως μείζονος δημόσιου συμφέροντος, με αποτέλεσμα να εφαρμόζονται και γι' αυτήν οι διατάξεις της προτεινόμενης νομοθεσίας.
- (στ) Καθορίζονται οι προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες συγκεντρώσεις επιχειρήσεων κρίνονται ως ασυμβίβαστες ή συμβατές με τις απαιτήσεις του αποτελεσματικού ανταγωνισμού.
- (ζ) Προβλέπονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία με βάση τις οποίες οι συμμετέχουσες σε πράξη συγκέντρωσης επιχειρήσεις γνωστοποιούν μέσα σε καθορισμένη προθεσμία τις συγκεντρώσεις που σκοπεύουν να πραγματοποιήσουν.
- (η) Παρέχεται εξουσία στο Υπουργικό Συμβούλιο για εξέταση ορισμένων περιπτώσεων συγκεντρώσεων και για λήψη τελικής απόφασης σχετικά με αυτές.
- (θ) Γίνεται πρόνοια για τη δυνατότητα ανάκλησης ή τροποποίησης απόφασης σχετικά με τη συμβατότητα συγκέντρωσης, καθώς και για μερική ή ολική διάλυση της συγκέντρωσης για τη διασφάλιση της αποκατάστασης του αποτελεσματικού ανταγωνισμού στις επηρεαζόμενες αγορές.

- (i) Προβλέπεται η επιβολή και η είσπραξη από την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού διοικητικών χρηματικών ποινών για τις περιπτώσεις παραβίασης ή παράλειψης συμμόρφωσης με τις διατάξεις του προτεινόμενου νόμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αποδίδοντας ιδιαίτερη σημασία στο εν λόγω νομοσχέδιο, που στοχεύει στην προώθηση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού σύμφωνα με τις νομοθεσίες των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μελέτησε διεξοδικά τις πρόνοιές του και ως αποτέλεσμα της κατ' άρθρο μελέτης του θεώρησε αναγκαία την περαιτέρω νομοτεχνική επεξεργασία του, ώστε αυτό να καταστεί πιο κατανοητό, λειτουργικότερο και αποτελεσματικό στην πρακτική εφαρμογή του. Με αυτό το πνεύμα, η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού ζήτησε με επιστολή της από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας να επανεξετάσει συγκεκριμένα σημεία του νομοσχεδίου, για τα οποία κρίθηκε ότι δυνατόν να απαιτείτο διαφοροποίηση.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, υπό το φως των πιο πάνω και αφού συμφώνησε με την ανάγκη για περαιτέρω νομοτεχνική επεξεργασία του υπό ψήφιση νομοσχεδίου, κατέθεσε στην Επιτροπή νέο, καθόλα βελτιωμένο κείμενο σχεδίου νόμου, στη βάση όμως της ίδιας φιλοσοφίας με το αρχικό νομοσχέδιο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υιοθετώντας ως θέμα αρχής τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα εισαγωγής της νομοθεσίας αυτής στη Δημοκρατία για σκοπούς ενίσχυσης των συνθηκών υγιούς και αποτελεσματικού ανταγωνισμού των επιχειρήσεων στα πλαίσια της ελεύθερης αγοράς, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί από νομοτεχνικής πλευράς και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμος του 1999".

Κύριε Πρόεδρε, χρειάζεται μια τροποποίηση. Εκ παραδρομής στην επιτροπή παρέμεινε η αρχική πρόνοια, η οποία δε χρειάζεται σήμερα, έχουμε εξηγηθεί με το υπουργείο, στο Παράρτημα 2, Παράγραφος 57, αναφέρεται ότι ο παρών Νόμος τίθεται σε ισχύ μετά πάροδο δύο μηνών από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Εισήγηση των μελών της επιτροπής είναι να διαγραφεί αυτή η παράγραφος και η ισχύς του να είναι αμέσως, διότι δε συντρέχει κανένας λόγος για να τεθεί σε δύο μήνες. Κατά συνέπεια, να προχωρήσουμε στη σχετική τροποποίηση κατά τη διάρκεια της δεύτερης ανάγνωσης του νομοσχεδίου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί θέματος αρχής; Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, χαιρετίζουμε την ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου. Ο υγιής ανταγωνισμός είναι ένα εξαιρετικά σημαντικό στοιχείο για την επικράτηση στην Κύπρο συνθηκών τέτοιων, που τελικά να αποβαίνουν προς όφελος του πολίτη. Πιστεύουμε ακράδαντα ότι σημασία τεράστια έχει τα πρόσωπα που θα συγκροτήσουν την επιτροπή ανταγωνισμού και εκεί θα πρέπει να τοποθετηθεί ό,τι καλύτερο διαθέτει η κυπριακή κοινωνία, μακριά από οποιεσδήποτε κομματικές ή άλλες σκοπιμότητες, έτσι που αυτή η επιτροπή ανταγωνισμού να είναι σε θέση να επιβληθεί στα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα που θα ασκούν και πιέσεις επί της επιτροπής, αλλά και όπου αλλού μπορούν, έτσι που να θέσουν τον υγιή ανταγωνισμό κάτω από τον έλεγχό τους. Ελπίζουμε ότι στο διορισμό των προσώπων αυτών θα διοριστούν άνθρωποι εγνωσμένου κύρους και ικανοτήτων, έτσι που να μπορεί να εφαρμόσει η επιτροπή τις πρόνοιες της νομοθεσίας αποτελεσματικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θέλω να πω ότι δίδεται αρκετή διακριτική εξουσία στον αρμόδιο υπουργό στις σχετικές παραγράφους. Ακολουθούμε βέβαια την ευρωπαϊκή νομοθεσία στο θέμα των συγχωνεύσεων, όμως αυτό το Σώμα θα παρακολουθήσει στενά την εφαρμογή αυτής της νομοθεσίας που είναι πολύ σημαντική, ιδιαίτερα μελλοντικά, με την πρόοδο των συνομιλιών και την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και, αν χρειαστεί, ή θα παραχωρήσει ή θα αφαιρέσει κάποιες εξουσίες αναλόγως της πρακτικής. Εις απάντηση των σημείων που έχει θίξει ο συνάδελφος κ. Πουργουρίδης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ θέλω να τονίσω ότι αυτό το νομοσχέδιο εγκρίνεται και θα τεθεί σε εφαρμογή, μου φαίνεται, κατόπιν εορτής, διότι ήδη έχουν γίνει εξαγορές και συγχωνεύσεις στα επίπεδα εκείνα της οικονομικής δραστηριότητας που πράγματι μπορούν να επηρεάσουν την οικονομία του τόπου. Έχουν εξαγορασθεί τράπεζες, έχουν εξαγορασθεί ασφαλιστικές εταιρείες, έχουν εξαγορασθεί συγκροτήματα κάτω από μεγαλύτερα συγκροτήματα, δεν ξέρω αν έχει απομείνει τίποτε, για να εμπίπτει στις πρόνοιες αυτού του νόμου από 'δω και στο εξής. Αλλά κάλλιον αργά παρά ποτέ. Εν πάση περιπτώσει, έχω πει και προηγουμένως σε άλλη περίπτωση ότι πιστεύω ότι και εμείς ως Βουλή ευθυνόμεθα για την καθυστέρηση η οποία έχει σημειωθεί στην προώθηση και ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου, στη διάρκεια της οποίας καθυστέρησης έχουν γίνει όλες αυτές οι συγχωνεύσεις που έχω αναφέρει ή πολλές από αυτές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούππας.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Ήθελα μόνο να πω, κύριε Πρόεδρε, κάλλιον αργά παρά ποτέ. Έχουμε και εμείς πράγματι το μερτικό ευθύνης για την καθυστέρηση, γιατί το νομοσχέδιο πρωτοκατατέθηκε το 1997. Ευτυχώς που τέλειωσε αυτό να λέμε και να δούμε από 'δώ και μπρος, όπως είπε και ο κ. Γαλανός, να το παρακολουθήσουμε, για να εξυπηρετεί τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

K. KAZAMIAS:

Κύριε Πρόεδρε, σίγουρα δεν μπορούμε παρά να χαιρετίσουμε την ψήφιση αυτού του νομοθετήματος, γιατί είναι πάρα πολύ σοβαρό. Όμως μεγαλύτερη σημασία έχει να εφαρμοστεί και να παρακολουθηθεί σωστά και να μη μείνουμε στο χαιρετισμό της ψήφισης του νόμου που είναι μόνο θεωρία. Απλώς να πούμε πως φαίνεται πως η εκτελεστική εξουσία πρέπει εκ μέρους της τώρα να προχωρήσει τάχιστα στη λήψη όλων εκείνων των αναγκαίων μέτρων και αποφάσεων που χρειάζονται και πρωτίστως είναι η σωστή συγκρότηση και λειτουργία του συμβουλίου και της αρμόδιας επιτροπής για τον ανταγωνισμό και, τελειώνοντας, ίσως να είναι λίγο άδικο να επικεντρωνόμαστε στην ευθύνη του νομοθετικού σώματος για την καθυστέρηση ψήφισης του νομοσχεδίου. Είναι γνωστό, κύριε Πρόεδρε, ότι οι βουλευτές εν τη σοφία τους, με τις γνώσεις που διαθέτουμε, δεν έχουμε οποιαδήποτε άλλη επιπλέον στήριξη στο να μελετούμε, να ενδιατρίβουμε επί όλων των θεμάτων που τίθενται μπροστά μας προς ψήφιση και διεφάνη πως όσες φορές συζητήσαμε τούτο το θέμα κάθε φορά επαρουσιάζοντο και νέα ερωτηματικά, νέες ελλείψεις, με αποτέλεσμα ακόμη και η Γενική Εισαγγελία, που είχε την τελική επεξεργασία αυτού του νομοθετήματος, μέχρι πρότινος ακόμη να προχωρεί σε διαφοροποιήσεις ή συμπληρώσεις ελλείψεων που είχαν εντοπιστεί με τη

συζητήσή του. Γι' αυτό ίσως θα ήταν λάθος να δώσουμε την εικόνα ότι η καθυστέρηση η οποία επιτεύχθηκε ήταν αποκλειστική ευθύνη του νομοθετικού σώματος. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι που υποχρεώνομαι να ξαναπάρω το λόγο και ούτε θέλω να έρθω σε αντιπαράθεση με οποιοδήποτε συνάδελφο και ιδιαίτερα με τον αγαπητό, φίλτατο κ. Καζαμιά. Όμως η αλήθεια είναι ότι αυτή η Βουλή εξέτασε το υπό συζήτηση νομοσχέδιο στην επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας και μάλιστα εν τάχει, με επίγνωση της σοβαρότητάς του, το έφερε στην ολομέλεια για ψήφιση και εδώ στην ολομέλεια, συνεπεία κάποιων τέλος πάντων αντιρρήσεων ή επιφυλάξεων ή διότι ήθελαν να το μελετήσουν και άλλοι, ζήτησαν να σταλθεί στην επιτροπή Οικονομικών. Στην επιτροπή Οικονομικών μία φορά συζητήθηκε, μεσολάβησε ένα πολύ μεγάλο διάλειμμα στη διάρκεια του οποίου εστάλη από ένα βουλευτή, όχι από την επιτροπή παρακαλώ, επιστολή και ζητούσε κάποιες διευκρινίσεις και τροποποιήσεις και σημειώθηκε όλη αυτή η καθυστέρηση. Πρέπει να είμαστε και με τους άλλους δίκαιοι, αλλά και με τον εαυτό μας. Εγώ πιστεύω ότι δεν μπορούμε να θεωρούμε ότι δεν έχουμε ευθύνη γι' αυτή την καθυστέρηση. Αν υπάρχουν συνέπειες λόγω της καθυστερήσεως, οφείλουμε να αναλάβουμε το μερίδιο της ευθύνης μας. Έχουμε ευθύνη και πρέπει να το αναγνωρίσουμε. Ούτε πρέπει να θεωρούμε ότι είμεθα υπεράνω κριτικής ούτε πρέπει να επικαλούμεθα τις ελλείψεις οι οποίες υπάρχουν. Είναι εγγενείς οι ελλείψεις που υπάρχουν στη Βουλή. Είναι ελλείψεις οι οποίες οφείλονται και στην υποτίμηση την οποία επιδεικνύει η ίδια η εκτελεστική εξουσία στη Βουλή και είναι ελλείψεις οι οποίες θα υπάρχουν μέχρις ότου συνειδητοποιήσουμε ότι πρέπει να τις ανατρέψουμε. Αλλά αυτό δεν είναι λόγος να δικαιολογηθεί μία καθυστέρηση, η οποία έδωσε την ευκαιρία, και το

τονίζω αυτό το πράγμα, να γίνουν συγχωνεύσεις και εξαγορές που δε θα γινόντουσαν ίσως, εάν ευρίσκετο εν ισχύ ο νόμος τον οποίο θα ψηφίσουμε τώρα. Αυτό είναι που έχει σημασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Προδρόμου.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πρόκειται πράγματι για ένα πολύ σημαντικό νομοθέτημα, οριακής θα έλεγα σημασίας. Έστω και με καθυστέρηση, είναι πολύ θετικό το ότι εγκρίνεται. Νομίζω ότι δεν υπάρχει αντικείμενο να επιμερίσουμε ευθύνες, υπάρχουν ευθύνες σίγουρα και στις κοινοβουλευτικές επιτροπές για την καθυστέρηση, αλλά θα ήθελα να ενώσω και τη φωνή μου με τον κ. Καζαμιά, όχι για να δικαιολογήσω την καθυστέρηση, αλλά διότι η πείρα μας, εξετάζοντας και αυτό το νομοσχέδιο και μερικά άλλα αναλόγου σημασίας, μας διδάσκει ότι ίσως να έχει φθάσει ο καιρός και αυτό το Σώμα να έχει κάποια πιο ουσιαστική τεχνική υποστήριξη. Μπαίνουμε πλέον σε θέματα εναρμόνισης με το κοινοτικό κεκτημένο, μπαίνουμε σε μεγάλες απορίες και ερωτηματικά αν τα εκάστοτε παρουσιαζόμενα νομοσχέδια αποτελούν απλώς μια μεταφορά του κοινοτικού κεκτημένου ή αν υπάρχει ανάλογη προσαρμογή ή αν όντως τα όσα περιέχονται είναι πράγματι υποχρεωτικά ή είναι απλώς μια αναπαραγωγή. Το συγκεκριμένο νομοσχέδιο για το οποίο μιλούμε και το οποίο έχει τεράστιες συνέπειες στην οικονομία... Έχει δίκαιο ο κ. Θεοδώρου λέγοντας ότι κάποιες πράξεις έγιναν εν τη απουσία αυτού του νόμου, αλλά δε θα συμφωνούσα ότι ό,τι ήταν να γίνει έγινε, πιστεύω ότι υπάρχει ακόμα έδαφος, όσο η οικονομία είναι ζωντανή. Άρα από τη στιγμή που ενεργοποιείται, και πολύ σωστά, από αυτή την ώρα, νομίζω, θα είναι χρησιμότερο. Αν πήρα το λόγο, η κυριότερη αιτία είναι διότι θα ήθελα και από το βήμα της ολομέλειας, επειδή ορισμένοι είχαμε σκεφτεί ότι ήταν επείγον το θέμα και το είχαμε προωθήσει τουλάχιστον προς το

τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τη Γενική Εισαγγελία και ειδικότερα τον ίδιο το Γενικό Εισαγγελέα, ο οποίος ανταποκρίθηκε στην έκκλησή μας και τις τελευταίες μέρες, αφιερώνοντας και προσωπική εργασία, είχε επιτρέψει να είναι σήμερα έτοιμο για να το ψηφίσουμε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, χωρίς να διαφωνώ με τον κ. Θεοδώρου για το τι έχει συμβεί στο όλο θέμα, θέλω να υποδείξω το εξής: Πάντοτε κάποιες πράξεις θα γίνονται πριν προλάβει να υπάρξει νομοθεσία και συμφωνώ απόλυτα με τον κ. Προδρόμου ότι πρέπει να ενισχυθούν οι τεχνικές υπηρεσίες της Βουλής. Έχουμε ήδη μια μονάδα εδώ δύο οικονομολόγων, οι οποίοι πιστεύω ότι κάνουν πολύ καλή δουλειά, και αυτή η μονάδα, πιστεύω, πρέπει να ενισχυθεί όχι μόνο με οικονομολόγους, αλλά και με άλλους επιστήμονες, διότι δεν μπορούμε να κάνουμε τη μελέτη πάνω στα διάφορα νομοθετήματα που έρχονται από την κυβέρνηση με το ίδιο προσωπικό. Τουλάχιστον πρέπει να υπάρχει μια αναλογία, η Βουλή να μπορεί να ελέγχει την κυβέρνηση με τις ίδιες δυνατότητες. Δεν υπάρχουν αυτές οι δυνατότητες σήμερα στο Σώμα και πρέπει αυτό να συνυπολογιστεί, όταν κατατίθενται οι προϋπολογισμοί και τα σχέδια της Βουλής. Θέλω όμως να πω και κάτι, για να μην υπάρχει καμία παρεξήγηση. Οι πρόνοιες αυτής της νομοθεσίας δίδουν το δικαίωμα στον Υπουργό Εμπορίου, στον αρμόδιο υπουργό, αν θέλει, να παρέμβει σε οποιαδήποτε πράξη έγινε τους τελευταίους έξι μήνες. Δεν το λέει αυτή η πρόνοια, αλλά έχει τη δυνατότητα, και έχει δημιουργηθεί μονοπωλιακή κατάσταση ενάντια στον ανταγωνισμό, να παρέμβει ακόμα και τώρα. Εάν δηλαδή σήμερα υπάρχει κάπου ένα μονοπωλιακό καθεστώς και η αργοπορία, αν θέλετε, να περάσει αυτή η νομοθεσία δημιούργησε αυτό το μονοπωλιακό καθεστώς,

βάσει της νομοθεσίας που περνούμε και τώρα ο αρμόδιος υπουργός μπορεί να παρέμβει εάν θέλει και να διαλύσει την οποιαδήποτε κατάσταση έγινε προηγουμένως. Κατά συνέπεια, αν υπάρχει η βούληση από πλευράς κυβέρνησης, μπορεί να υπάρξει και το ανάλογο αποτέλεσμα, εάν πράγματι συντρέχει λόγος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω, τούτων λεχθέντων, να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Παράρτημα Ι. Άρθρο 2.

Πεδίο εφαρμογής του παρόντος Νόμου. Παράρτημα ΙΙ. Άρθρο 3.

Έννοια της συγκέντρωσης. Άρθρο 4.

Περιορισμός πεδίου εφαρμογής. Άρθρο 5.

Συγκέντρωση που πραγματοποιείται κατά στάδια. Άρθρο 6.

Τροποποίηση των κατώτατων ορίων. Άρθρο 7.

Διακριτική εξουσία του Υπουργού σε ειδικές περιπτώσεις. Άρθρο 8.

Χρόνος πραγματοποίησης συγκεντρώσεως. Άρθρο 9.

Συγκέντρωση ασυμβίβαστη με τις απαιτήσεις της ανταγωνιστικής αγοράς. Άρθρο 10.

Συγκέντρωση συμβατή με τις απαιτήσεις της ανταγωνιστικής αγοράς. Άρθρο 11.

Κριτήρια συμβατότητας. Παράρτημα ΙΙ. Άρθρο 12.

Κοινοποίηση συγκεντρώσεων. Άρθρο 13.

Ενημέρωση υπόχρεων προς κοινοποίηση. Άρθρο 14.

Περιεχόμενο κοινοποιήσεων. Παράρτημα ΙΙΙ. Άρθρο 15.

Πρόσθετες πληροφορίες. Παράρτημα ΙΙΙ. Άρθρο 16.

- Προκαταρκτική αξιολόγηση και έκθεση. Παράρτημα III. Άρθρο 17.
- Απόφαση της Επιτροπής έπειτα από έκθεση της Υπηρεσίας. Άρθρο 18.
- Ειδοποίηση προς αποστολείς της κοινοποίησης. Άρθρο 19.
- Προθεσμία ειδοποίησης. Παράρτημα III. Άρθρο 20.
- Παράταση χρόνου για προκαταρκτική αξιολόγηση. Άρθρο 21.
- Συμβατές συγκεντρώσεις. Άρθρο 22.
- Πλήρης διερεύνηση συγκέντρωσης. Άρθρο 23.
- Ακρόαση απόψεων ενδιαφερόμενων προσώπων. Άρθρο 24.
- Έκθεση ευρημάτων προς την Επιτροπή. Άρθρο 25.
- Απόφαση της Επιτροπής έπειτα από έκθεση ευρημάτων της Υπηρεσίας. Άρθρο
26.
- Διακριτική εξουσία Επιτροπής για ακρόαση. Άρθρο 27.
- Προθεσμία υποβολής έκθεσης. Παράρτημα III. Άρθρο 28.
- Γνωστοποίηση απόφασης της Επιτροπής. Παράρτημα III. Άρθρο 29.
- Παράταση προθεσμιών σε περίπτωση καθυστερήσεων ή παραλείψεων. Άρθρο
30.
- Γνωστοποίηση υποβολής απόφασης για εξέταση από τον Υπουργό. Άρθρο 31.
- Συμβατή συγκέντρωση λόγω παράλειψης ειδοποίησης. Άρθρο 32.
- Προσωρινή έγκριση συγκεντρώσεων. Άρθρο 33.
- Κύρος πράξεων που γίνονται ύστερα από προσωρινή έγκριση. Άρθρο 34.
- Ενημέρωση Υπουργού. Άρθρο 35.
- Κήρυξη συγκέντρωσης ως μείζονος δημόσιου συμφέροντος. Άρθρο 36.
- Υποβολή αποφάσεων της Επιτροπής στον Υπουργό. Άρθρο 37.
- Εξέταση από το Υπουργικό Συμβούλιο της απόφασης της Επιτροπής. Άρθρο 38.
- Τελική απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου. Άρθρο 39.

Γνωστοποίηση Διατάγματος Υπουργικού Συμβουλίου. Άρθρο 40.

Ανάκληση ή τροποποίηση απόφασης της Επιτροπής σχετικά με τη συμβατότητα συγκέντρωσης. Άρθρο 41.

Μερική ή ολική διάλυση συγκέντρωσης. Άρθρο 42.

Τήρηση της αρχής της αναλογικότητας στη λήψη μέτρων. Άρθρο 43.

Ορισμός περιόδου για εφαρμογή μέτρων. Άρθρο 44.

Συμμόρφωση προς μέτρα διαταχθείσας διάλυσης. Άρθρο 45.

Παράλειψη συμμόρφωσης και ποινές. Άρθρο 46.

Σύγκρουση αποφάσεων Επιτροπής με Διατάγματα. Άρθρο 47.

Εξουσίες λειτουργιών για έρευνα. Άρθρο 48.

Παροχή πρόσθετων πληροφοριών. Άρθρο 49.

Αίτηση για διάταγμα Δικαστηρίου. Άρθρο 50.

Καθήκον εχεμύθειας. Άρθρο 51.

Διοικητικές ποινές. Άρθρο 52.

Τρόπος είσπραξης χρηματικών ποινών. Άρθρο 53.

Έκδοση Κανονισμών. Άρθρο 54.

Περιοδικές εκθέσεις. Άρθρο 55.

Ακύρωση από Ανώτατο Δικαστήριο. Άρθρο 56.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 57.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 57 και τα Παραρτήματα I, II, III εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 57 και τα Παραρτήματα I, II, III εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμος του 1999.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Απλώς να διαγραφεί η Παράγραφος 57 του παραρτήματος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ήδη διαγράφηκε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λαμβάνεται υπόψη. Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα, που είναι “Ο περί Διορισμού Εκτάκτων Υπαλλήλων στην Αρχή Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1999”, αναβάλλεται, γιατί δεν έχει συμπληρωθεί η μελέτη από την αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Επομένως, προχωρούμε στο υπ’ αριθμό 3 θέμα στην ημερήσια διάταξη, που είναι “Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στο Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών Νόμος του 1999”. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ
ΠΑΤΑΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούππας, αναπληρωτής πρόεδρος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε την 1η Μαρτίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών. Παρών ήταν επίσης και ο Βουλευτής κ. Μάριος Ματσάκης.

Σκοπός του υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι ο διορισμός σε μόνιμες οργανικές θέσεις του Συμβουλίου όλων των υπαλλήλων που υπηρετούν στο Συμβούλιο πάνω σε έκτακτη βάση και έχουν προσληφθεί με βάση τη νομοθεσία του 1985 για την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη ανάλογες ρυθμίσεις που έγιναν ήδη σε άλλους ημικρατικούς οργανισμούς, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί θέματος αρχής;

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι για θέμα διαδικασίας που θα μιλήσω με την ευκαιρία αυτού του νομοθετήματος. Επειδή ο κ. Ματσάκης συμμετέχει σε όλες τις επιτροπές της Βουλής λόγω θέσεως, παρατηρείται το εξής φαινόμενο: Σε κάθε συνεδρία επιτροπής

της Βουλής στην οποία δεν είναι μέλος να παρευρίσκεται και ο κ. Ματσάκης. Οι βουλευτές δύνανται να παρευρίσκονται σε όλες τις συνεδρίες της επιτροπής. Εισηγούμαι, για να εκλείψει αυτό το φαινόμενο, στον κατάλογο των μελών της επιτροπής που παρευρίσκονται να σημειώνεται ότι παρευρίσκεται και ο κ. Ματσάκης. Δεν είναι ανάγκη, κάθε φορά που συζητείται ένα νομοθέτημα στη Βουλή ή που ανακοινώνεται η απόφαση μιας επιτροπής, να έχουμε ιδιαίτερη παρουσία του κ. Ματσάκη. Τίποτε προσωπικό με τον κ. Ματσάκη, αλλά στο τέλος αντιλαμβάνεστε ότι δεν είναι σωστό σε κάθε συνεδρία να αναφέρουμε “παρευρέθηκε και ο κ. Ματσάκης”, σαν να είναι ο ειδικός της Βουλής ο οποίος παρευρίσκεται σε όλες τις επιτροπές. Νομίζω για λόγους τάξης θα πρέπει του κ. Ματσάκη ή οποιουδήποτε άλλου βουλευτή, που δικαιωματικά μπορεί να παρευρίσκεται στις συνεδρίες, να αναφέρεται το όνομά του, ότι παρακολουθεί και ο κ. Ματσάκης. Εκεί δεν αναφέρεται το όνομα του κ. Πουργουρίδη, για παράδειγμα, που παρευρίσκεται στη συνεδρία της επιτροπής ούτε του κ. Χατζηγιάννη ούτε του κ. Γαλανού, όταν διαβάζεται η έκθεση της επιτροπής. Να αναφέρονται τα ονόματα των βουλευτών που παρευρίσκονται χωρίς να γίνεται ιδιαίτερη μνεία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Απλώς ήθελα να αναφέρω προς τους συναδέλφους ότι προ μηνών είχα αποστείλει γραπτώς εισήγηση προς εσάς, όπου έλεγα ότι θα ήταν πολύ πιο σωστό και για θέμα τάξεως σίγουρα να υπάρχουν απλώς δύο στήλες. Στην πρώτη στήλη θα είναι τα μέλη της επιτροπής και στη δεύτερη στήλη ο οιοσδήποτε συνάδελφος ή οι οιοιδήποτε συνάδελφοι παρακολουθούν τις εργασίες των επιτροπών. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι που η παρουσία μου σε συνεδρίες επιτροπών της Βουλής δημιούργησε πρόβλημα είτε στο συνάδελφο είτε στην ίδια τη Βουλή και δε θα είχα κανένα πρόβλημα, αν από τούδε και στο εξής δεν αναφερόταν καθόλου το όνομά μου, όταν παρευρίσκομαι σε συνεδρίες επιτροπών της Βουλής. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Βασιλείου.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ δεν είναι επί του θέματος του κ. Ματσάκη, είναι πάνω στο θέμα που συζητούμε. Θέλω να δηλώσω ότι εμείς είχαμε σε όλες τις περιπτώσεις μονιμοποίησης εκτάκτων υπαλλήλων ... Για θέμα αρχής τασσόμαστε εναντίον. Αυτό δε σημαίνει ότι είμαστε εναντίον σε αυτή την περίπτωση των ειδικών αυτών υπαλλήλων, αλλά σαν θέμα αρχής είμαστε αναγκασμένοι να ψηφίσουμε ενάντια στη μονιμοποίηση αυτών των υπαλλήλων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μακρίδης.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, οι ημικρατικοί οργανισμοί εξαιρούνται της βασικής νομοθεσίας περί εκτάκτων και μέχρι σήμερα έχει ακολουθηθεί μια διαδικασία, εκεί, όπου εκρίθη σωστό και δίκαιο να μονιμοποιούνται, να μονιμοποιούνται. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Με όλο το σεβασμό προς το συνάδελφο, ναι, έτσι είναι. Αλλά τουλάχιστο λεκτικά τότε, όταν εψηφίζετο εκείνος ο νόμος περί εκτάκτων στο δημόσιο, είχε λεχθεί τότε ότι και για τους εκτάκτους οι οποίοι είναι στον ημικρατικό τομέα ή και άλλους οργανισμούς που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα, δηλαδή μέχρι και τοπικής αυτοδιοίκησης, δήμους δηλαδή. Και από τη στιγμή που αυτό το Σώμα προχώρησε και μονιμοποίησε εκτάκτους στον ΚΟΤ, εκτάκτους στην Αρχή Λιμένων, εκτάκτους στο Συμβούλιο Εμπορίας ή και οτιδήποτε άλλο, νομίζω ότι είναι δίκαιο και σωστό ότι και σ' αυτούς τους οργανισμούς, γιατί τότε έτσι ελέχθη, ναι, δεν ανεφέρετο στο νόμο που είχε ψηφιστεί, αλλά ότι η ίδια πολιτική και η ίδια φιλοσοφία θα ακολουθείτο για όλους τους εκτάκτους που επί χρόνια εκπληρούσαν εκείνες τις προϋποθέσεις του νόμου, θα ακολουθείτο το ίδιο πράγμα. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η κ. Βασιλείου έχει δίκαιο. Διότι δεν μπορεί να υπάρχουν δύο μέτρα και δύο σταθμά. Βέβαια, η δικαιολογία που ετέθη, και νομίζω καλύπτει μέχρι ενός βαθμού, είναι ότι για τη δημόσια υπηρεσία υπήρξε μια ειδική ρύθμιση στο θέμα αυτό, που επετράπη κάτω από κάποια κριτήρια με τη σχετική νομοθεσία η μονιμοποίηση, ενώ δεν έγινε ανάλογη ρύθμιση για τους ημικρατικούς και γίνεται κατά κάποιο τρόπο κάθε φορά που υπάρχει κάποιο πρόβλημα. Όμως σε κάποιο στάδιο πρέπει να λεχθεί ότι τελειώνουμε, γιατί δεν μπορεί να υπάρχει μια διαφορετική φιλοσοφία όσον αφορά τη δημόσια υπηρεσία και διαφορετική προσέγγιση στους ημικρατικούς οργανισμούς. Κατά συνέπεια, εδόθησαν κάποια περιθώρια εντός του 1999 να προχωρήσουν με τις ανάγκες οι οποίες ήδη ήταν δηλωμένες από πολλών ετών και ήταν θέμα των κενών θέσεων που υπήρχαν και των δεσμεύσεων, αλλά κάπου πρέπει να τελειώνει και το θέμα των

ημικρατικών οργανισμών και είναι με αυτή τη συλλογιστική που ψηφίζουμε αυτό το νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Θα κάμω εισήγηση στα όσα έχει πει ο κ. Γαλανός και με τα οποία συμφωνώ, θα πρέπει με σχολαστικότητα, και η επιτροπή η οποία παρακολουθεί αυτό το θέμα το κάμνει, να μην επιτραπεί ξανά, στους ημικρατικούς οργανισμούς ιδιαίτερα, να προσλάβουν έκτακτο προσωπικό. Εάν υπάρχουν ανάγκες διά μέσου των προϋπολογισμών να ανοίγονται μόνιμες θέσεις, διότι είναι αυτή η ευκολία πρόσληψης, που υπάρχει σε ορισμένους, που δημιουργεί αυτό το φαινόμενο που αντιμετωπίζουμε τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούππας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σε ό,τι αφορά το καθεστώς των εκτάκτων στους ημικρατικούς οργανισμούς, τα πράγματα είναι όπως ακριβώς τα εξέθεσε ο συνάδελφος κ. Πιπτοκοπίτης. Ήταν εν γνώσει της Βουλής και ήταν θέση της κυβέρνησης ότι, τελειώνοντας με τους στη δημόσια υπηρεσία υπηρετούντες, θα προχωρούσε και με τη μονιμοποίηση των ημικρατικών. Ήδη μονιμοποιήσαμε σε τρεις οργανισμούς, ακολουθεί την ερχόμενη βδομάδα για τις κρατικές εκθέσεις και αυτό για το οποίο μιλούμε σήμερα, πρόκειται για έναν παλιό υπάλληλο του συμβουλίου πατατών, ο οποίος μονιμοποιείται και τελειώνει. Και ήδη η ειδική επιτροπή γι' αυτά τα θέματα έθεσε την προϋπόθεση στην οποία ανεφέρθη ο συνάδελφος Ανδρέας Χρίστου προς την κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Πρέπει να επανέλθω, κύριε Πρόεδρε, και να τονίσω το εξής: Έχει υποχρέωση αυτό το κράτος και ειδικότερα η Βουλή, όταν ψήφιζε εκείνο το νόμο ειδικά από εκείνους τους οργανισμούς ή την τοπική αυτοδιοίκηση που οι προϋπολογισμοί τους περνούν από το Υπουργικό Συμβούλιο και κατ' επέκταση από τη Βουλή, επίσης η δημιουργία νέων θέσεων ειδικά στην τοπική αυτοδιοίκηση θέλει την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, υπάρχει διπλή υποχρέωση... και δε συμφωνώ ότι πρέπει να γίνονται προσλήψεις εκτάκτων. Συμφωνώ απόλυτα με τον κ. Χρίστου, ναι, αν έχουν θέσεις, να τις εγκρίνουν και να είναι οργανικές και να τις προκηρύσσουν, αλλά για όλους τους εκτάκτους που έχουν έξι και οκτώ και δέκα χρόνια, που βρίσκονται ήδη και υπηρετούν, εφόσον οι προϋπολογισμοί αυτοί εγκρίνονται τόσο από το Υπουργικό Συμβούλιο και κατατίθενται στη Βουλή και εγκρίνονται και από μας, την ίδια στιγμή αναλαμβάνεται μέρος της ευθύνης από αυτό το Σώμα, ότι και αυτοί τουλάχιστον πρέπει να έχουν την ίδια μεταχείριση με τους άλλους που έχουν μονιμοποιηθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκ μέρους της κ. Βασιλείου υπάρχει πρόθεση για διαφοροποίηση;

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Θα απόσχω της ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Διορισμοί. Άρθρο 3.

Όροι υπηρεσίας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ της έγκρισης των άρθρων 1 μέχρι 4;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα δύο υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσες αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα δύο ψήφους υπέρ, μία εναντίον και μία αποχή, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Διορισμού Εκτάκτων Υπαλλήλων στο Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα δύο υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσες αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο με τριάντα δύο ψήφους υπέρ, μία εναντίον και μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Πουργουρίδη.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν είναι γιατί διαφωνώ με την κοινοβουλευτική μου ομάδα επί της ουσίας του θέματος. Δεν έχω ψηφίσει ποτέ στη Βουλή τέτοιου είδους νομοσχέδια από την εποχή που είμαι βουλευτής και έρχονται τέτοια νομοσχέδια, τα καταψηφίζω, διότι θεωρώ ότι είναι αντισυνταγματικό η Βουλή με τέτοιους νόμους να νομιμοποιεί έκτακτους υπαλλήλους και είμαι βέβαιος ότι, όταν στο τέλος της ημέρας εκδικάζονται όλες αυτές οι προσφυγές, δε θα σταθεί καμιά ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το επόμενο θέμα στην ημερήσια διάταξη, το υπ' αριθμό 4, που είναι "Ο περί Βοηθών Καταστημάτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998", αναβάλλεται για την ερχόμενη βδομάδα. Τα θέματα με αριθμούς 5, 6 και 7 αναβάλλονται, γιατί δεν έχει ολοκληρωθεί η μελέτη τους από τις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές. Προχωρούμε στα επόμενα θέματα με τους αριθμούς 8 και 9 για τα οποία υπάρχει κοινή

έκθεση. Τα θέματα αυτά είναι “Ο περί Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και “Οι περί Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (Τέλη και Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1999”.

Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση στο Σώμα.

A. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προτού διαβάσω την έκθεση, θα ήθελα να αναφέρω στο Σώμα ότι σήμερα θα διαβάσουμε την κοινή έκθεση μεν, αλλά θα ψηφίσουμε μόνο για το νόμο. Για κάποιους τεχνικούς λόγους δεν ήταν δυνατόν να γίνουν οι αλλαγές πάνω στους κανονισμούς. Γι' αυτό το λόγο θα διαβάσω την έκθεση σήμερα, θα ψηφίσουμε το νόμο σήμερα και θα αφήσουμε τους κανονισμούς για την ερχόμενη βδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνούμε.

A. ΜΟΥΣΚΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΩΝ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”
ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “ΟΙ ΠΕΡΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΩΝ
ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΑΣ (ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος

Αντρέας Μούσκος

Αβέρωφ Νεοφύτου

Κίκης Καζαμίας

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Γεώργιος Χατζηγεωργίου

Νίκος Κλεάνθους

Στάθης Κιππής

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 11 και 25 Φεβρουαρίου και στις 4 Μαρτίου 1999.

Στις πρώτες δύο συνεδριάσεις της Επιτροπής κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού καθώς και Υγείας, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ, του Συνδέσμου Εισαγωγέων Φαρμακευτικών Ειδών Κύπρου, της Επιτροπής Κυπριακών Φαρμακοβιομηχανιών, του Κυπριακού Συνδέσμου Κατασκευαστών Φαρμάκων, της Εταιρείας Φαρμακευτικών - Χημικών Βιομηχανιών (Φαρχήμ), του Συνδέσμου Σχεδιομελετητών και Εφευρετών Κύπρου, του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών και ενδιαφερόμενοι δικηγόροι.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 78 της βασικής νομοθεσίας για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, καθορίζεται η διαδικασία, τα έντυπα, τα πληρωτέα δικαιώματα και άλλα συναφή θέματα που αφορούν την εγγραφή διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, ώστε να καταστεί δυνατή η εφαρμογή της βασικής νομοθεσίας για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

Στα πλαίσια της εξέτασης των υπό αναφορά Κανονισμών, την επιτροπή απασχόλησε ιδιαίτερα το θέμα της αναδρομικής ισχύος τους από την ημερομηνία που τέθηκε σε ισχύ ο βασικός νόμος, δηλαδή από την 1η Απριλίου 1998. Για το σκοπό αυτό κλήθηκε η εκτελεστική εξουσία και κατάθεσε στη συνέχεια στη Βουλή το υπό αναφορά

νομοσχέδιο με το οποίο παρέχεται εξουσία για αναδρομική ισχύ των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών από την πιο πάνω ημερομηνία.

Στο στάδιο της περαιτέρω από κοινού εξέτασης του υπό αναφορά νομοσχεδίου και των υπό αναφορά Κανονισμών οι εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ, του Συνδέσμου Εισαγωγέων Φαρμακευτικών Ειδών Κύπρου, του Συνδέσμου Σχεδιομελετητών και Εφευρέσεων Κύπρου και του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών συμφώνησαν με τις πρόνοιες του υπό εξέταση νομοσχεδίου και των υπό εξέταση Κανονισμών. Οι εκπρόσωποι της ΟΕΒ, και της εταιρείας Φαρμακευτικών - Χημικών Βιομηχανιών εισηγήθηκαν ορισμένες τροποποιήσεις στη βασική νομοθεσία για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

Ενδιαφερόμενος δικηγόρος εισηγήθηκε την τροποποίηση του άρθρου 48 της βασικής νομοθεσίας για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, ώστε να παραταθεί η προθεσμία μέσα στην οποία θα μπορεί να καταθέτει κάποιος αίτηση για χορήγηση συμπληρωματικού πιστοποιητικού προστασίας για τα φάρμακα, αφού η εξάμηνη προθεσμία που προβλέπεται στη βασική νομοθεσία παρήλθε χωρίς να καταστεί δυνατή η έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών, επειδή δεν υπήρχαν σχετικοί κανονισμοί που να ρυθμίζουν τα έντυπα και τα τέλη εγγραφής.

Η εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας σε σχετική επιστολή της προς την Επιτροπή εισηγείται όπως οι τροπολογίες που εισηγούνται οι εκπρόσωποι της ΟΕΒ και της εταιρείας Φαρμακευτικών - Χημικών Βιομηχανιών αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης στα πλαίσια της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής που συστάθηκε με σκοπό την περαιτέρω μελέτη της βασικής νομοθεσίας για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, θέση που υιοθετήθηκε από την Επιτροπή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και των υπό αναφορά κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή:

- α) την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί με τη συμπερίληψη σ' αυτό πρόνοιας για παράταση της προθεσμίας για υποβολή αιτήσεων για εξασφάλιση συμπληρωματικού πιστοποιητικού προστασίας για τα φάρμακα, ώστε να παρασχεθεί η ευχέρεια υποβολής των σχετικών αιτήσεων με βάση και τις διατάξεις των υπό έγκριση Κανονισμών.
- β) την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών, όπως αυτοί έχουν νομοτεχνικά διατυπωθεί, με έναρξη της ισχύος τους την 1η Απριλίου 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν ομιλητές. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 48 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 78 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Οι κανονισμοί αναβάλλονται για την ερχόμενη εβδομάδα.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 10 θέμα στην ημερήσια διάταξη, που είναι «Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999». Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση στο Σώμα.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ
ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “ΟΙ ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, πρόεδρος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Στέλιος Γερασίμου

Στέλιος Στυλιανού

Νίκος Πιπτοκοπίτης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εξέτασε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 4 Μαρτίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Υπηρεσία Μεταλλείων), του ΚΕΒΕ, του Παγκύπριου Συνδέσμου Σκυροποιών και της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου.

Με τους προτεινόμενους Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 47 του περί Ρυθμίσεως Μεταλλείων και Λατομείων Νόμου, τροποποιούνται οι σχετικοί βασικοί Κανονισμοί, έτσι ώστε σε περίπτωση καταδίκης για παράνομη εξόρυξη μεταλλευμάτων ή λατομικών υλικών τα οποία δεν είναι κατορθωτό να κατασχεθούν, το δικαστήριο να επιβάλλει στο καταδικασθέν πρόσωπο χρηματική ποινή η οποία κρίνεται ότι αντιπροσωπεύει την αξία των εν λόγω υλικών.

Όλα τα εμπλεκόμενα μέρη συμφώνησαν με την προτεινόμενη τροποποίηση των υπό εξέταση Κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Είναι ομόφωνη φυσικά η τοποθέτηση, όπως αναφέρεται και στην έκθεση, κύριε Πρόεδρε. Αλλά είχαμε κάμει έκκληση και την επαναλαμβάνουμε, ότι σε εκείνες τις περιοχές όπου υπάρχουν αυτά τα λατομεία και υπάρχει γεωργική γη η οποία είναι κρατική, αλλά κατέχεται επί δεκαετίες από αγρότες ή, αν θέλετε, ακόμα και από τα παιδιά εκείνων των αγροτών σήμερα -μιλούμε τώρα για σαράντα και για πενήντα και για εξήντα χρόνια- επειδή δεν τα έχει εκμισθώσει νομότυπα το κράτος προς αυτούς τους κατόχους, αυτοί οι οποίοι έχουν τα λατομεία, πέραν της οριοθέτησης του χώρου τους, επεμβαίνουν και σ' αυτές τις περιοχές, γνωρίζοντας ότι αυτοί οι γεωργοί δεν είναι νομότυπα κατοχυρωμένοι για εκείνο το κτήμα, και υπάρχει όλη αυτή η ακαταστασία. Φυσικά, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων έκαμε μια έκκληση

προς την εκτελεστική εξουσία, στους εκπροσώπους της κυβέρνησης που είχαν παρουσιαστεί, ότι το συντομότερο δυνατό θα πρέπει να εξεύρουν τρόπους να υπάρξει ρύθμιση γι' αυτό το στάτους αυτών των ανθρώπων, για να μην υπάρχει ούτε αυθαιρεσία ούτε ανωμαλία.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το θέμα με αριθμό 11 αναβάλλεται για την ερχόμενη Πέμπτη. Τα θέματα με αριθμούς 12, 13 και 14 αποσύρονται από την εκτελεστική εξουσία.

Εδώ τελειώνει η σημερινή νομοθετική εργασία. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β'. Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων είναι όπως αυτή έχει ήδη διανεμηθεί στους βουλευτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
1. Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Κατάρτισεως Κύπρου Νόμος του 1999.	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
2. Ο περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις)	Εσωτερικών	Προσφύγων- Εγκλωβισμένων- Αγνοουμένων-

	(Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.		Παθόντων
3.	Ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμος του 1999.	Παιδείας και Πολιτισμού	Παιδείας
4.	Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος του 1999.	Παιδείας και Πολιτισμού	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
5.	Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
6.	Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
7.	Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
8.	Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
9.	Ο περί Διεθνών Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
10.	Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Άμυνας	Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών

11. Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
12. Οι περί Τμήματος Δημόσιων Έργων - Θέση Ανώτερου Τεχνικού Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Συγκοινωνιών και Έργων	Νομικών
13. Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Συγκοινωνιών και Έργων	Συγκοινωνιών και Έργων
14. Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Διεξαγωγή Έρευνας για την Πηγή των Οικονομικών Πόρων Δημόσιων Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999.	Οικονομικών	Νομικών
15. Οι περί Προσφορών του Δημοσίου (Γενικοί) Κανονισμοί του 1999.	Οικονομικών	Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών
16. Έγγραφα (Αρ. 18/99, 19/99 και 21/99) σύμφωνα με τους περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του 1995 έως 1998.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
17. Δημοσιονομική Έκθεση για το 1997.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

Προτάσεις νόμου:	Κατατέθηκε από	Παραπέμπεται στην επιτροπή
1) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Θάσο Μιχαηλίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ- Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, Στάθη Κιπτή εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, Τάκη Χατζηδημητρίου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Σ.Κ. ΕΔΕΚ	Παιδείας
2) Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Ηλία Μυριάνθους, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

	Πάφου	
3) Ο περί Βοηθών Καταστημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Νίκο Πιπτοκοπίτη και Ηλία Μυριάνθους, βουλευτές εκλογικής περιφέρειας Πάφου	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ΄, ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 47 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 26 Φεβρουαρίου 1999.

“Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων εάν ο Λοϊζος Κωνσταντίνου ο οποίος εγκατάλειψε την Κύπρο με άδεια των Αρχών της Δημοκρατίας, ενώ εκκρεμούσε σοβαρής μορφής ποινική υπόθεση εις βάρος του, είναι ειδικός αστυνομικός και βάσει ποιας λογικής ενετάχθη στη δύναμη της αστυνομίας.

Ποιοι συνήργησαν να του παραδοθεί το διαβατήριό του, ενώ υπήρχε απόφαση για κατακράτησή του και είναι εις γνώση σας ότι βάσει σχεδίου το οποίο σχεδιάστηκε από αξιωματούχο της αστυνομίας του ΓΣΠ ο εν λόγω φυγόδικος προσπάθησε να σπιλώσει το όνομα μέλους της Βουλής των Αντιπροσώπων, αναμειγνύοντάς τον σε λαθρεμπόριο;”

Απάντηση ημερομηνίας 2 Μαρτίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 30, ημερομηνίας 6 Δεκεμβρίου 1997, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με το αίτημα του δήμου Δερύνειας για συμπερίληψη ολόκληρου του δήμου στο σχέδιο δανειοδότησης νεαρών ζευγαριών για απόκτηση κατοικίας σε κοινότητες της αποστρατικοποιημένης ζώνης σας πληροφορώ πως το αίτημα αυτό εξετάστηκε πρόσφατα και απορρίφθηκε, γιατί η ένταξη ολόκληρης της κατοικημένης περιοχής του δήμου στο σχέδιο δε φαίνεται να εξυπηρετεί τους σκοπούς και επιδιώξεις του σχεδίου που είναι να ενθαρρύνει την εγκατάσταση νεαρών ζευγαριών στην αποστρατικοποιημένη ζώνη. Η απόφαση αυτή λήφθηκε γιατί το μεγαλύτερο μέρος της δημοτικής περιοχής Δερύνειας, και ιδιαίτερα εκείνο που εφάπτεται ή και γειτνιάζει με τις ανεπτυγμένες περιοχές Παραλιμνίου, έχει αναπτυχθεί σημαντικά σε σύγκριση με τις περιοχές της Δερύνειας για τις οποίες εφαρμόζεται το υπό αναφορά σχέδιο και ένεκα τούτου τα δεδομένα δε συνηγορούν στην ικανοποίηση του αιτήματος του δήμου Δερύνειας.”

Απάντηση ημερομηνίας 3 Μαρτίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 209, ημερομηνίας 6 Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με την εγγραφή των αγροτικών δρόμων στο χωριό Άρμου σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Είναι γνωστό ότι πρόβλημα εγγραφής αγροτικών δρόμων υπάρχει για όλες σχεδόν τις κοινότητες. Οι απαιτήσεις των κοινοτήτων για εγγραφή όλων των αγροτικών τους δρόμων διαβιβάζονται στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, το οποίο όμως, λόγω του μεγάλου όγκου εργασίας που αντιμετωπίζει και του περιορισμένου σε αριθμό προσωπικού, δεν μπορεί να ανταποκριθεί αμέσως στις αυξανόμενες απαιτήσεις

των κοινοτήτων. Για το λόγο αυτό έγιναν διευθετήσεις, ώστε για κάθε κοινότητα να προωθείται η εγγραφή των δρόμων που έχουν άμεση προτεραιότητα κατόπιν υπόδειξης της οικείας τοπικής αρχής.

Συναφώς αναφέρεται ότι στα πλαίσια εφαρμογής του Νόμου 59(1) του 1995, που προνοεί προσωρινές διατάξεις για αναγκαστική απαλλοτρίωση για νομιμοποίηση υφιστάμενων αγροτικών δρόμων, έχουν εντοπιστεί ορισμένες πρακτικές δυσκολίες και μελετώνται τρόποι για παράκαμψή τους, ώστε η όλη διαδικασία της εγγραφής των αγροτικών δρόμων να πραγματοποιείται σε λογικό χρονικό διάστημα.”

Απάντηση ημερομηνίας 1ης Μαρτίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 211, ημερομηνίας 8 Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Με την κατασκευή του νέου δρόμου Μαραθούνας-Επισκοπής που κατασκευάζεται από το Τμήμα Δημοσίων Έργων, ο παλιός δρόμος έχει αποκοπεί και η πρόσβαση προς το χωριό Επισκοπή γίνεται διά μέσου του υπό κατασκευή νέου δρόμου.

Πράγματι ο υπό αναφορά παλιός δρόμος έχει υποστεί ορισμένες ζημιές, η επιδιόρθωση των οποίων όμως πιστεύω ότι είναι αχρείαστη και τυχόν επιδιόρθωσή του στο παρόν στάδιο θα ήταν σπατάλη χρημάτων, μια και αυτός δεν έχει πρόσβαση προς το νέο δρόμο. Με την άποψη αυτή συμφωνεί και ο κοινοτάρχης Επισκοπής ο οποίος με πληροφόρησε ότι το αίτημα αυτό υποβλήθηκε, όταν η πρόσβαση προς το χωριό γινόταν μέσω του παλιού δρόμου.

Με την αποπεράτωση του νέου δρόμου και τη δημιουργία των κατάλληλων προσβάσεων προς τον παλιό δρόμο, θα μπορούσε να διατεθεί κάποιο ποσό για τη συντήρηση του δρόμου, ώστε να υπάρχει ομαλή διακίνηση των ιδιοκτητών των παρακείμενων/εφαπτόμενων τεμαχίων με τον παλιό δρόμο. Για το σκοπό αυτό στις

προτάσεις του Υπουργείου Εσωτερικών για τον προϋπολογισμό του 2000 θα γίνει εισήγηση για την έγκριση των αναγκαίων πιστώσεων.”

Απάντηση ημερομηνίας 3 Μαρτίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄ Γ΄ 9, ημερομηνίας 22 Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με πρόκληση οικολογικής καταστροφής στην Κρίτου Τέρα από κοπάδια αιγών κτηνοτρόφων των γύρω περιοχών σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Μέχρι σήμερα δεν έχουν υποβληθεί οποιαδήποτε παράπονα από κατοίκους ή/και τη χωρική αρχή της Κρίτου Τέρας για καταστροφές από κοπάδια αιγών του χωριού ή των γύρω περιοχών. Το χωριό Κρίτου Τέρα βρίσκεται στον κατάλογο των αποκλεισμένων χωριών για αίγες.
  - 2) Σε σχέση με το ευρύτερο πρόβλημα ζημιών σε ιδιωτικές περιουσίες και γενικά στο περιβάλλον που προκαλούνται σε διάφορα χωριά (κυρίως σε χωριά των Κελοκεδάρων και ορισμένα άλλα της περιοχής Λαόνας σε μικρότερο βαθμό) έγινε στις 20 Οκτωβρίου 1998 σύσκεψη στο γραφείο επάρχου Πάφου με τη συμμετοχή της αστυνομίας Πάφου, του επαρχιακού γραφείου του Τμήματος Γεωργίας και κοινοταρχών επηρεαζόμενων κοινοτήτων. Με βάση τα πορίσματα της σύσκεψης λαμβάνονται διάφορα μέτρα με στόχο την καταστολή/επίλυση του προβλήματος:
    - (α) Όλοι οι κτηνοτρόφοι της επαρχίας Πάφου κλήθηκαν να εξασφαλίσουν άδεια βόσκησης στην οποία να καθορίζεται ο αριθμός των ζώων, η περιοχή βοσκής κτλ.
    - (β) Λαμβάνονται δικαστικά μέτρα εναντίον κτηνοτρόφων που βόσκουν σε αποκλεισμένες περιοχές.
    - (γ) Λαμβάνονται δικαστικά μέτρα εναντίον κτηνοτρόφων που κατέχουν
-

παράνομα κτηνοτροφικά υποστατικά.

(δ) Μελετάται τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας με στόχο την αύξηση των ποινών κτλ.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ'. Έχουμε το θέμα που ενέγραψε ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέας Χρίστου με τίτλο "Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας". Η πρόθεση είναι να ολοκληρωθεί σήμερα η συζήτηση. Ο πρώτος ομιλητής στον κατάλογο που έχω ενώπιόν μου είναι ο κ. Αντώνης Καράς.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το βράδυ της 23ης Απριλίου 1991 τέσσερις Ισραηλινοί κατελήφθησαν επ' αυτοφώρω να προσπαθούν να παγιδεύσουν την τηλεφωνική γραμμή της πρεσβείας της Περσίας στην Κύπρο. Διεξήχθη ανάκριση, η οποία τελείωσε κατά ή περί τη 2α Μαΐου 1991. Κατά το διαρρεύσαν διάστημα οι ύποπτοι παρέμειναν υπό κράτηση. Ο ανακριτής της υπόθεσης εισηγήθηκε να προσαφθούν κατά των υπόπτων οι ακόλουθες κατηγορίες:

- (α) Συνωμοσία προς διάπραξη πλημμελήματος.
- (β) Απειθεία εις διατάξεις νόμων.
- (γ) Αλήτες και πλάνητες.
- (δ) Απόπειρα κακόβουλης ζημιάς.
- (ε) Είσοδος εις περιουσία αλλότρια επί σκοπώ κ.λπ.
- στ) Κατοχή συσκευών ασυρμάτου χωρίς άδεια.

Ο τότε Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας συμφώνησε με τον ανακριτή, με αποτέλεσμα στο τέλος να κατηγορηθούν οι ύποπτοι για τα πιο πάνω αδικήματα. Οι ύποπτοι αφέθησαν ελεύθεροι επί εγγυήσει στις 2 Μαΐου 1991. Της απελευθέρωσης αυτής είχε προηγηθεί επιστολή από τον τότε πρέσβη του Ισραήλ προς τον τότε Γενικό Εισαγγελέα, σύμφωνα με την οποία η πρεσβεία αναλάμβανε να καταβάλει την εγγύηση και ταυτόχρονα την υποχρέωση να μην εκδώσει άλλα διαβατήρια ή ταξιδιωτικά έγγραφα, που θα έδιδαν δυνατότητα στους υπόπτους να φύγουν από την Κύπρο.

Επακολούθησε και άλλη επιστολή, ημερομηνίας 2 Μαΐου 1991, σύμφωνα με την οποία, επειδή οι δικηγόροι των Ισραηλινών, οι οποίοι ήταν οι ίδιοι με τους δικηγόρους των δύο Ισραηλινών που καταδικάστηκαν πρόσφατα, είχαν την άποψη ότι η κατηγορία για παράβαση του άρθρου 17 του συντάγματος θα χρειαζέτο αρκετό χρόνο για να δικαστεί, νοουμένου ότι στα πλαίσια αυτής θα ηγείροντο νέα νομικά σημεία τα οποία μόνο κατ' έφεση μπορούσαν να επιλυθούν, "η υπόθεση για την απόλυση των τεσσάρων υπόπτων επί εγγυήσει κατέστη ακαταμάχητη". Τα ίδια αναφέρθηκαν και με επιστολή των δικηγόρων της Δημοκρατίας Άντη Τριανταφυλλίδη και Υιών προς τον τότε Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Είχε ήδη αναφερθεί ότι την ίδια ημέρα οι δύο Ισραηλινοί αφέθησαν ελεύθεροι επί εγγυήσει.

Η υπόθεση παρουσιάστηκε στο δικαστήριο στις 9 Μαΐου 1991. Επικεφαλής της κατηγορούσας αρχής ήταν ο αναπληρωτής Γενικός Εισαγγελέας Λουκής Λουκαΐδης, ο δικηγόρος της Δημοκρατίας Σάββας Μάτσας και η τότε δικηγόρος και νυν δικαστής - κατά σύμπτωση μέλος του Κακουργιοδικείου που δίκασε πρόσφατα τους δύο Ισραηλινούς- Λένα Δημητριάδου. Δικαστής ήταν ο τότε επαρχιακός δικαστής Γιώργος Αρέστης, ο οποίος ήταν πρόεδρος του Κακουργιοδικείου που καταδίκασε τελευταία τους δύο Ισραηλινούς σε φυλάκιση τριών ετών.

Πρέπει να τονιστεί με έμφαση ότι μεταξύ των τότε κατηγοριών ήταν και η κατηγορία για την κατοχή συσκευών ασύρματης τηλεγραφίας χωρίς άδεια, δηλαδή κατηγορία ακριβώς η ίδια με την κατηγορία που πρόσφατα παρεδέχθησαν οι δύο Ισραηλινοί και για την οποία καταδικάστηκαν σε ποινή φυλακίσεως έξι μηνών. Ενώπιον του δικαστηρίου οι κατηγορούμενοι παραδέχθηκαν την κατηγορία για το αδίκημα της εισόδου σε ξένη περιουσία με σκοπό τη διάπραξη ποινικού αδικήματος.

Σύμφωνα με τα όσα ανέφερε τότε στο δικαστήριο ο αναπληρωτής Γενικός Εισαγγελέας κ. Λουκής Λουκαΐδης, “ενόψει της παραδοχής αυτής, η κατηγορούσα αρχή ζήτησε και απέσυρε τις άλλες κατηγορίες, διότι πιστεύει ότι τα βασικά στοιχεία και γεγονότα όλης της υπόθεσης καλύπτονται επαρκώς από την κατηγορία την οποία παραδέχθηκαν κατηγορούμενοι”. Για το αδίκημα στο οποίο έγινε η παραδοχή ο νόμος προέβλεπε ποινή φυλακίσεως δύο ετών. Με βάση τα γεγονότα, ως εξετέθησαν από την κατηγορούσα αρχή και την υπεράσπιση, το δικαστήριο στην πιο πάνω υπόθεση καταδίκασε τον καθένα από τους κατηγορουμένους σε πρόστιμο £500 πληρωτέο αμέσως.

Όταν την προπερασμένη Πέμπτη ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Παναγιώτης Δημητρίου αναφέρθηκε υπό μορφή ερωτήσεως στην τότε υπόθεση των τεσσάρων Ισραηλινών και ανέφερε σε πολύ γενικές γραμμές το τι έγινε το 1991, πήρε απάντηση από τον Πρόεδρο της Βουλής πρόχειρη - ατάκα τη χαρακτήρισε η Χαραυγή- ότι το λάθος του 1991 δε δικαιολογεί το λάθος του 1999. Κανένας δεν υποστήριξε ότι το ένα λάθος δικαιολογεί το άλλο λάθος. Η θέση όμως του Δημοκρατικού Συναγερμού είναι σαφής. Η αναφορά στην υπόθεση του 1991 έγινε και γίνεται, για να καταδειχθεί το μέγεθος της κακοπιστίας και της υποκρισίας, που διακατέχει όσους λαύροι επέπεσαν πρόσφατα για την υπόθεση των δύο Ισραηλινών εναντίον της κυβέρνησης, η οποία, εν πάση περιπτώσει, δεν είχε την παραμικρή

ανάμειξη στο χειρισμό που έγινε από τον ανεξάρτητο αξιωματούχο της πολιτείας, το Γενικό Εισαγγελέα.

Τέσσερις στην ουσία κατάσκοποι το 1991 προσπάθησαν να κατασκοπεύσουν στην Κύπρο χώρα με την οποία η Κυπριακή Δημοκρατία είχε διπλωματικές σχέσεις και έναντι της οποίας και βάσει του διεθνούς δικαίου όφειλε να προστατεύει τις επικοινωνίες της. Οι χειρισμοί που έγιναν κατέληξαν στην παραδοχή του αδικήματος εισόδου σε ξένη περιουσία, ως εάν επρόκειτο για κοινό, όπως λένε οι δικηγόροι στην Κύπρο, “trespass”. Όλες οι λοιπές κατηγορίες αποσύρθηκαν. Και ο χειρισμός δεν άφησε περιθώρια στο δικαστήριο παρά να επιβάλει πρόστιμο. Στην απόφασή του το δικαστήριο εκτεταμένα δικαιολογεί πώς και γιατί το συγκεκριμένο αδίκημα το οποίο παραδέχθηκαν οι τότε κατηγορούμενοι δε δικαιολογούσε υπό τις τότε περιστάσεις του συγκεκριμένου αδικήματος ποινή στερητική της ελευθερίας, δηλαδή ποινή φυλακίσεως.

Αν μη τι άλλο, οι χειρισμοί που έγιναν το 1999 δικαιολόγησαν το Κακουργιοδικείο να επιβάλει ποινή φυλακίσεως τριών ετών. Επιβάλλοντας την ποινή αυτή -και επαναλαμβάνω ότι πρόεδρος του Κακουργιοδικείου ήταν ο κ. Αρέστης, που είχε δικάσει την υπόθεση του 1991- ο πρόεδρος του Κακουργιοδικείου Γεώργιος Αρέστης αναφέρθηκε και βασίστηκε στα γεγονότα, όπως τα είχε εκθέσει και τα είχε χρωματίσει καταλλήλως ο δικηγόρος της Δημοκρατίας που εμφανίστηκε προς χειρισμό της υπόθεσης των δύο Ισραηλινών ενώπιον του Κακουργιοδικείου.

Είναι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έσχατος λαϊκισμός να λέγεται από βουλευτές, κυρίως βουλευτές δικηγόρους, ότι την τιμή της πολιτείας δήθεν έσωσε το δικαστήριο, διότι η ανεξάρτητη κυπριακή δικαιοσύνη, αμερόληπτη έναντι πάντων, λειτουργεί σύμφωνα με τα γεγονότα που εκάστοτε βρίσκονται ενώπιόν της. Όπως στην υπόθεση του 1991 δεν είχε δικαίωμα να φύγει από το πλαίσιο του αδικήματος, το οποίο εν τέλει παρέμεινε παραδεκτό ενώπιόν της, έτσι και στην υπόθεση του 1999 δεν είχε

κανένα δικαίωμα να επιβάλει τεχνητά μεγαλύτερη ποινή από αυτή που άρμοζε στην πραγματικότητα για το αδίκημα, προκειμένου δήθεν να σώσει την τιμή της κυπριακής πολιτείας. Και τι να υποθέσουμε, κύριοι συνάδελφοι; Ότι ο πρόεδρος του Κακουργιοδικείου μετεβλήθη ξαφνικά σε πολιτικό πρόσωπο που ήθελε να επιβάλει πολιτικές κυρώσεις ενάντια στο Ισραήλ; Να υποθέσουμε ότι ο πρόεδρος και τα μέλη του Κακουργιοδικείου δε δίκάζαν με βάση τα ενώπιόν τους γεγονότα, αλλά με βάση κάποια γεγονότα που είχαν στη φαντασία τους ή διάβαζαν στις εφημερίδες; Να υποθέσουμε ότι αυτή την τιμή, αυτή την ανεξαρτησία, αυτό το κύρος αποδίδετε στα δικαστήρια της Κυπριακής Δημοκρατίας;

Δηλαδή, ποιος είναι δηλαδή ο υπαινιγμός; Το δικαστήριο αποφάσισε να ασκήσει εκείνο εξωτερική πολιτική; Ή μήπως αποφάσισε να εισέλθει στον τομέα της πολιτικής και να αναπληρώσει το κενό, το οποίο χειρισμοί άλλων αρμόδιων οργάνων άφησαν; Είναι ακριβώς αυτοί οι έσχατοι λαϊκισμοί, που ήδη έχουν αρχίσει να αποτελούν το θεμέλιο για τα αιτήματα περί παροχής χάριτος στους δύο Ισραηλινούς.

Αφού μόνοι σας, κύριοι συνάδελφοι, λέτε, θα μας πουν οι Ισραηλινοί ότι γι' αυτό το αδίκημα για το οποίο καταδικάστηκαν, αν δεν ήταν στη μέση το θέμα “της τιμής της πολιτείας σας”, το δικαστήριο θα επέβαλλε πολύ μικρότερη ποινή, γιατί το αδίκημα το οποίο οι πράκτορές μας παραδέχθηκαν ήταν “ήσσονος σημασίας”. Η φράση “ήσσονος σημασίας” δεν είναι δική μου. Ανήκει στους επικριτές του χειρισμού που έγινε το 1999.

Η πραγματικότητα είναι εντελώς διαφορετική. Ενόψει του δικαίου της απόδειξης που έχουμε στην Κύπρο και, όπως δήλωσε επανειλημμένα ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, σε περίπτωση δίκης δεν μπορούσε καν η κατηγορούσα αρχή να αποδείξει ότι οι άνθρωποι αυτοί ήταν πράκτορες του Ισραήλ και ότι ενεργούσαν στην Κύπρο προς εκπλήρωση αποστολής την οποία τούς είχε αναθέσει το Ισραήλ. Είναι πράγματι εκπληκτικό να λέγεται στη Βουλή ότι θα ήταν προτιμότερο να δικαστούν και να

αθωωθούν στην κατηγορία της κατασκοπίας, παρά να μη δικαστούν για κατασκοπία, αλλά να παραδεχθούν απλώς την κατηγορία, την οποία πράγματι στο τέλος παραδέχθηκαν.

Πάσχουμε δηλαδή, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από μαζοχισμό; Έχουμε νόμους, η ερμηνεία των οποίων προκαλεί διαρκώς φοβερές δυσκολίες στους εφαρμοστές των. Έχουμε σύστημα απόδειξης, που παρεμποδίζει τη φυσιολογική απόδειξη και την εξαγωγή λογικών συμπερασμάτων από γεγονότα που στην πραγματικότητα κανένας άνθρωπος δεν μπορεί σοβαρά να αμφισβητήσει. Επιτυγχάνεται σε συγκεκριμένη υπόθεση να φύγει σαφές μήνυμα προς όλους και το μήνυμα είναι ότι η Κύπρος όχι μόνο δεν είναι ξέφραγο αμπέλι, ως δημαγωγούν οι δημαγωγούντες επικριτές, αλλά αντίθετα είναι κράτος με νόμους, που εφαρμόζονται αποτελεσματικά. Εξ ου και επεβλήθη ποινή φυλακίσεως τριών ετών για συγκεκριμένο αδίκημα, το οποίο σύμφωνα με το νόμο της Κύπρου επισύρει ποινή φυλακίσεως μέχρι έξι ετών και επομένως ως αδίκημα είναι και θεωρείται μείζονος σημασίας.

Και αντί να χειροκροτήσουμε το χειρισμό και το αποτέλεσμα όλοι μαζί, ορισμένοι για μια ακόμα φορά συμπεριφέρθηκαν ως ταπεινοί θεράποντες ενστίκτων έσχατου λαϊκισμού, για να κερδίσουν, ως νομίζουν, πόντους σε βάρος της κυβέρνησης, η οποία πάντως ανάμειξη δεν είχε -και δεν μπορούσε να είχε- στο όλο θέμα.

Αλλά γιατί το δικαστήριο επέβαλε τρία χρόνια και δεν επέβαλε έναν ή δεν επέβαλε πρόστιμο; Διότι τα γεγονότα του συγκεκριμένου αδικήματος ήταν ιδιαίτερα επιβαρυντικά. Διότι γι' αυτά τα γεγονότα το δικαστήριο έλαβε γνώση από το τι ανέφερε ενώπιόν του ο εκπρόσωπος του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, και διότι ο εκπρόσωπος του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας δεν εδέχθη τα ελαφρυντικά, ως τα είχε εκθέσει η υπεράσπιση, αλλά αντίθετα κάλεσε την υπεράσπιση να τα αποδείξει. Και εφόσον η υπεράσπιση δεν τα απέδειξε -μιλούμε για ελαφρυντικά που ήταν σε

γνώση των κατηγορουμένων και επομένως ήταν εκείνοι που είχαν το βάρος της απόδειξης, όπως άλλωστε το δέχθηκε το Κακουργιοδικείο με απόφασή του

Επαναλαμβάνω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι το μήνυμα είναι σαφές: Η ισραηλινή κυβέρνηση χωρίς άδεια της κυπριακής κυβέρνησης έστειλε για επιχείρηση στην Κύπρο δύο πράκτορές της, χωρίς να πάρει προηγουμένως τη συγκατάθεση ή την άδεια της κυπριακής κυβέρνησης. Στα πλαίσια της αποστολής αυτής οι πράκτορες αυτοί προσέγγισαν απαγορευμένη περιοχή σε ώρα που εγίνετο διαβαθμισμένη απόρρητη επιχείρηση. Η προσέγγιση έγινε χωρίς άδεια του αρμόδιου υπουργείου. Γι' αυτό και αποτελούσε αδίκημα. Γι' αυτό το αδίκημα, που ορισμένοι στην αίθουσα αυτή επιπόλαια αποκάλεσαν "ήσσονος σημασίας", η Κυπριακή Δημοκρατία επέβαλε ποινή φυλακίσεως τριών ετών.

Τι σημαίνει τούτο παρά ξεκάθαρο μήνυμα: "Προσέχετε όσοι θέλετε να χρησιμοποιήσετε το ελεύθερο έδαφος της Κύπρου για επιχειρήσεις που μπορεί να συνιστούν κατασκοπία ή για επιχειρήσεις που μπορεί να συνιστούν άλλα αδικήματα, βάσει του νόμου της Κύπρου, ή για επιχειρήσεις που μπορεί να συνιστούν αδικήματα συγγενή προς την κατασκοπία", όπως ήταν το αδίκημα για το οποίο καταδικάστηκαν οι δύο Ισραηλινοί. Το γεγονός ότι πρόκειται για αδικήματα στα πλαίσια του ίδιου νόμου αποδεικνύει ότι ο Κύπριος νομοθέτης τα θεώρησε και τα δύο σοβαρά και ότι ανήκουν στο ίδιο γένος, έχουν την ίδια φύση. "Διότι, αν οι πράκτορές σας συλληφθούν, θα κρατηθούν σύμφωνα με το σύνταγμα, την ευρωπαϊκή συνθήκη περί Προασπίσεως Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τους νόμους της Κύπρου και η πιθανότητα να καταδικαστούν σε ποινή φυλακίσεως είναι μεγάλη", όπως έγινε στην προκειμένη περίπτωση.

Αν το μήνυμα αυτό, που έφυγε ήδη προς όλους, δεν είναι μήνυμα διεκδικήσεως ασκήσεως κυριαρχίας, τότε και εγώ λυπούμαι να σας πω, είναι καιρός ορισμένοι -και

απευθύνομαι προς τους συναδέλφους νομικούς- να επανέλθουν στα έδρανα του πανεπιστημίου, για να μελετήσουν από την αρχή το δημόσιο διεθνές δίκαιο και το συνταγματικό δίκαιο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης έχει το λόγο και στη συνέχεια ο κ. Ερωτοκρίτου. Ο κ. Πιττοκοπίτης θα πάρει μόνο πέντε λεπτά από ό,τι είπε. Έχει να κάμει μόνο μια παρέμβαση.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Πρώτα, πρέπει να διευκρινίσω, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι δεν είμαι νομικός ούτε συνταγματολόγος και γι' αυτό δεν έχω καμιά ανάγκη να ξανακάτσω στο θρανίο, για να μελετήσω, αλλά θα προσπαθώ να είμαι διαβασμένος μέσα από την πράξη, μέσα από τα γεγονότα, μέσα από τις αυθαιρεσίες, μέσα από τις συγκαλύψεις και μέσα από τις διάφορες ψευδολογίες των πάντων, που προσπαθούν τη νύκτα να την κάνουν μέρα.

Αν ζήτησα το λόγο να μιλήσω, είναι για να υπενθυμίσω αυτό το Σώμα ότι, στην προηγούμενη Βουλή, όταν είχα εγγράψει θέμα για εκείνη όλη την αυθαιρεσία των Ισραηλινών πρακτόρων, που ένοπλοι ήταν στα δύο αεροδρόμια της Κύπρου, χωρίς καμιά συνεννόηση με τις αρχές ασφαλείας του κράτους, και, όταν έγινε το επεισόδιο στην Πάφο, που ένα μικρό παιδί κρατούσε τυφέκιο-παιχνίδι και το εξέλαβαν σαν πραγματικό όπλο, τότε είχαν φανεί σε όλη τους τη μεγαλοπρέπεια εκεί οι πράκτορες με τα αυτόματα όπλα, που ανά πάσα στιγμή δηλαδή μπορούσαν να αρχίσουν να πυροβολούν και να έχουμε και θύματα, γιατί ένα αθώο παιδί κρατούσε ένα παιχνίδι μέσα στον αερολιμένα.

Δεν πρέπει επίσης να μας διαφεύγει ότι φαίνεται πως αυτή η κυβέρνηση είναι δύο ταχυτήτων, γιατί στην αρχή, όταν συνελήφθησαν αυτοί οι δυο πράκτορες, όλα τα κανάλια της τηλεόρασης, όλοι οι ραδιοφωνικοί σταθμοί, όλος ο τύπος, καθημερινώς, εξυμνούσε και παρουσίαζε, και με δηλώσεις επισήμων, τη μεγάλη επιτυχία της σύλληψης των δυο πρακτόρων. Και ακόμα το πιο οδυνηρό ποιο είναι; Για να δείτε πόσο μας υπολογίζουν, για να δείτε πόσος σεβασμός υπάρχει. Αλλά φαίνεται μια συνέχεια. Προηγήθηκε ο Χόλμπρουκ, που μας είχε πει ότι ο Πρόεδρος μας δεν είναι Πρόεδρος ολόκληρης της Κύπρου, αλλά είναι μόνο του ενός τμήματος, αν θυμούμαστε όλοι, και, την ώρα που συλλαμβάνονταν οι δυο Ισραηλινοί πράκτορες, ήρθε για επίσκεψη φιλίας και καλών σχέσεων και γειτονίας ο Πρόεδρος του Ισραήλ στην Κύπρο, ενώ την ίδια στιγμή η ίδια η κυβέρνησή του είχε στείλει τους πράκτορες και πρακτόρευαν την Κυπριακή Δημοκρατία. Αν είναι δεοντολογία, αν είναι σεβασμός της κυριαρχίας, αν είναι σεβασμός των κρατών, με αυτό τον τρόπο, τότε ειλικρινά έχουμε φτάσει στα ύστερα του κόσμου.

Φαίνεται όμως είναι μια εποχή που τα σκάνδαλα είναι μη σκάνδαλα, οι πράκτορες είναι μη πράκτορες, οι απηγορευμένες περιοχές είναι μη απηγορευμένες περιοχές και τα θέματα τα κυλούμε μέσα από τη νομικίστικη πλευρά, αφήνοντάς τα έξω από τις πολιτικές ευθύνες, και φθάνουμε πάρα πολλές φορές να κατηγορούμε την αντιπολίτευση ότι “επειδή, κύριοι, κάνετε κριτική και παρουσιάζετε την πραγματικότητα, πώς έχουν τα γεγονότα, ε, είστε και ένοχοι εσείς”. Όχι οι ενοχές της ίδιας της κυβέρνησης, οι παραλείψεις της κυβέρνησης, το αλαλούμ, το οποίο υπάρχει για την ασφάλεια αυτού του τόπου, αντί να εντοπιστούν και να παταχθούν -που πιστεύω ότι είναι πεποίθηση ενός εκάστου- προσπαθούμε απλώς πώς θα συγκαλύπτουμε και πώς θα ωραιοποιούμε την όλη κατάσταση.

Πρέπει επιτέλους σ' αυτό τον τόπο, αν θέλουμε να επιβιώσουμε, να κατανοήσουμε ότι μας έχει μείνει ένα και μοναδικό όπλο. Για μας είναι η καθημερινή στήριξη και προβολή της οντότητας και της κυριαρχίας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Δεν έχουμε άλλο όπλο. Κανένα άλλο όπλο. Και αν καθημερινώς αυτή η οντότητα και αυτή η κυριαρχία γίνονται αντικείμενο επιβουλής από τους δήθεν "φίλους", που παρουσιάζουν ακόμα τη στρατιωτική συμφωνία Ισραήλ-Τουρκίας ότι δεν έχει καμιά σχέση με την Κύπρο ούτε θα θιχτούν τα όποια συμφέροντα ή η κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά, κατά τα άλλα, τα στρατιωτικά αεροπλάνα των Εβραίων πετούν πάνω από την κατεχόμενη γη και εξειδικευμένα, όπως τουλάχιστον αναφέρεται μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης, από την περιοχή του Αποστόλου Ανδρέα προς Τουρκία και τανάπαλιν. Πάντοτε σιωπούμε, γιατί πιστεύουμε ότι με το να είμαστε «καλά παιδιά» θα μας λυπηθούν, θα κατανοήσουν το δίκιο μας και γι' αυτό θα μας στηρίξουν. Ε, όχι, κύριοι έντιμοι συνάδελφοι. Όλοι μας, και κράτος και κυβέρνηση και Βουλή και οι πάντες, έχουμε ειλικρινά υποχρέωση να στηρίξουμε με όλες μας τις δυνάμεις την κυριαρχία και την ασφάλεια αυτού του κράτους, γιατί, αν παρ' ελπίδα χαθεί η κυριαρχία του κράτους, καταρρεύσει η Κυπριακή Δημοκρατία, τι θα μείνει για να τη διοικήσει το όποιο κόμμα; Τίποτε. Είναι εδώ που πρέπει όλοι, υπεύθυνα, να σταθούμε και να στηρίξουμε την κυριαρχία μας, άσχετα με το ποια είναι η κυβέρνηση, γιατί, αν δεν κάνουμε αυτό το πράγμα, ειλικρινά δεν έχουμε μέλλον και δε θα επιβιώσει ο κυπριακός ελληνισμός σ' αυτό τον τόπο.

Κρίνω και κατακρίνω πολύ έντονα τις ελλείψεις και τις παραλείψεις αυτής της κυβέρνησης, γιατί ειλικρινά όσα επιχειρήματα και αν χρησιμοποιηθούν ή όσα επιχειρήματα και αν εξευρεθούν από οποιοδήποτε έντιμο συνάδελφο, για να υποστηρίξει την κυβέρνηση ότι καλώς έπραξε και πρέπει να χειροκροτήσουμε, ε, ειλικρινά είμαστε δυο φορές λάθος. Είναι εδώ που ήθελα και τους συναδέλφους,

ειδικότερα του Δημοκρατικού Συναγερμού να κακίσουν, να ψέξουν την ίδια την κυβέρνηση, ναι, γιατί εδώ το θέμα είναι η εθνική ασφάλεια, εδώ το θέμα είναι η κυριαρχία και, αν κάποια όργανα του κράτους ή ο ίδιος ο Πρόεδρος ή και η κυβέρνησή του δεν έλαβαν και δε λαμβάνουν εκείνα τα μέτρα, τότε τι απομένει; Και ειλικρινά θα πρέπει να κάνω ακόμα μια υπόθεση. Είπαν αυτοί οι δυο πράκτορες ότι δε γνώριζαν ότι προσέγγιζαν απηγορευμένη περιοχή. Μήπως αυτό το πράγμα είναι εκ συνηθείας, γιατί γινόταν τακτικά, και κακοφάνηκε των ανθρώπων, όταν συνελήφθησαν να κατασκοπεύουν την ασφάλεια της Κυπριακής Δημοκρατίας;

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, ειλικρινά, δεν είναι από αντιπολιτευτική διάθεση ούτε εκ προοιμίου που κρίνουμε ή ψέγουμε τις πράξεις και τις παραλείψεις αυτής της κυβέρνησης, είναι από την αγωνία μας, που πιστεύω ότι είναι αγωνία του κάθε συνάδελφου βουλευτή, του κάθε προέδρου, του κάθε υπουργού, του κάθε πολίτη, να διαφυλάξουμε την οντότητα, την κυριαρχία, τη νομιμότητα και την αξιοπρέπεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ρίκκος Ερωτοκρίτου, παρακαλώ, έχει το λόγο.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης με τον τίτλο που είναι γραμμένος στη συζήτηση, που βρίσκεται σε εξέλιξη, του Κεφαλαίου Δ' ακούστηκαν πάρα πολλά, κάποια παράδοξα, κάποια αντιφατικά, κάποια, θα μπορούσε να πει κανείς, που, αντί να μεταθέτουν και να προσδιορίζουν το βάρος της οποιασδήποτε ευθύνης, εάν υπήρχε, προς εκείνους οι οποίοι χειρίστηκαν το ζήτημα, την αποδίδουν σε άλλους και αναφέρομαι στην κυβέρνηση, η οποία στην παρούσα υπόθεση είναι η τελευταία η οποία

μπορεί να θεωρηθεί ότι χειρίστηκε το ζήτημα, αλλά θα ξεκινήσω από το ζήτημα της αξιοπιστίας, που ακούστηκε ότι η κυβέρνηση αυτή απώλεσε με τον τρόπο που χειρίστηκε το ζήτημα.

Την ίδια στιγμή που κατηγορείται η κυβέρνηση αυτή για έλλειψη αξιοπιστίας, την ίδια στιγμή είναι η θέση των ίδιων ομιλητών, οι οποίοι προσάπτουν αυτή τη μομφή στην κυβέρνηση, ότι η κυβέρνηση θα έπρεπε όχι μόνο να προχωρήσει, αν έτσι ήτο η περίπτωση, στην κατηγορία της κατασκοπίας και να τη δικάσει την υπόθεση και ας την έχανε, αλλά ακούστηκαν απόψεις οι οποίες εισηγούντο ότι η υπόθεση αυτή θα έπρεπε να αποσυρθεί, καταχωρίζοντας ο Γενικός Εισαγγελέας το γνωστό για τους δικηγόρους «αναστολή ποινικής δίωξης» ή, κατά τα λατινικά, όπως συνηθίζεται να λέγεται, «*nolle prosequi*» (νόλλε πρόσεκαί).

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Στα λατινικά είναι «προσέκουϊ», «προσέκβι» κατ' ακρίβεια.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Είστε Λατίνος, κύριε Αγαπίου;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Όχι Λατίνος ...

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ωραία.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

... αλλά να λέμε τα λατινικά σωστά. Είναι εγγλέζικο τούτο που είπατε.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Εντάξει.

A. ΚΑΡΑΣ:

Ο κ. Πικής έτσι το έλεγε, «νόλλε προσεκαί».

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Και ο κ. Πικής έχει λάθος.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Διότι ούτε ο κ. Πικής είναι Λατίνος, όπως τον κ. Αγαπίου.

Λοιπόν, επανερχόμενος στο θέμα, θα πρέπει να πούμε το εξής: Ότι, την ίδια στιγμή που κατηγορείται η κυβέρνηση για έλλειψη αξιοπιστίας, δεν μπορεί την ίδια στιγμή το πολιτειακό όργανο που χειρίστηκε την υπόθεση, που είναι ο Γενικός Εισαγγελέας, την ίδια στιγμή να γίνεται εισήγηση ότι θα 'πρεπε να αποσυρθεί η υπόθεση και να κατεχωρίζετο αναστολή ποινικής δίωξης. Αυτό μου θυμίζει ένα σοφιστικό περιστατικό, ένα περιστατικό σοφιστείας, που είναι παρόμοιο με αυτό που ο συνάδελφός μου Αβέρωφ, που κάθεται κάτω, μιλώντας για ένα άλλο ζήτημα, το είπε από το βήμα της ολομέλειας, μιλώντας για το θέμα του "αρμαρκού". Εγώ δε θα αναφερθώ στο παράδειγμα του "αρμαρκού", θα αναφέρω ένα παράδειγμα που κάποιοι, οι οποίοι έχουν περάσει από ελληνικό γυμνάσιο, μπορεί να το θυμούνται, γιατί συνήθιζαν να μας το λέγουν οι καθηγητές οι φιλόλογοι στο ελληνικό γυμνάσιο και η ιστορία αυτή δεν ταιριάζει παρά μόνο με την ιστορία του Γοργία και του Κόρακα. Ο Γοργίας ήταν ένας δάσκαλος, ο οποίος επ' αμοιβή έπαιρνε μαθητές, για να τους διδάξει την τέχνη της ρητορικής ή την τέχνη της δικηγορίας. Ήρθε μια μέρα κοντά του ένας μελλοντικός του μαθητής, ο οποίος ονομαζόταν Κόρακας και του είπε: "Εγώ, δάσκαλε, θέλω να με διδάξεις να μάθω τη ρητορική και δικηγορική τέχνη, αλλά με μια συμφωνία αναφορικά με τα δίδακτρα, θα σε πληρώσω από την πρώτη δίκη που θα κερδίσω, αφού τελειώσω τις σπουδές μου και νοουμένου ότι την κερδίσω". Λέει ο Γοργίας: "Δέχομαι". Πέρασαν κάποια χρόνια κατά τα οποία ο Κόρακας εδιδάχθη τη ρητορική και νομική επιστήμη, απεφοίτησε με άριστα, πλην όμως, κακόπιστος μαθητής ως ήταν, δεν αναλάμβανε καμία υπόθεση, ούτε να την κερδίσει ούτε να τη χάσει, για να μην

πληρώσει τα δίδακτρα. Ο καθηγητής τον ενήγαγε ενώπιον του δικαστηρίου και ενώπιον του δικαστηρίου ανέπτυξε τον εξής συλλογισμό ο Κόρακας, ένας αντάξιος μαθητής ενός αντάξιου δασκάλου· είπε: “Κύριε δικαστά, εγώ του Γοργία σε καμία περίπτωση δεν οφείλω να του πληρώσω κανένα ποσό, γιατί, αν μεν κερδίσω την υπόθεση, την κέρδισα και κατά συνέπεια θα πρέπει να υποστεί τη ζημιά αυτός που τη χάνει, αν δε τη χάσω, είναι η πρώτη δίκη που αναλαμβάνω και δεν την κέρδισα, συνεπώς την έχασα· άρα δεν πρέπει να πληρώσω”. Φυσικά υπήρξε και μια απάντηση εκ μέρους του Γοργία, η οποία δεν έχει καμία σχέση με τα όσα ακούστηκαν εδώ. Θα μείνω ως εδώ στην ιστορία αυτή, επισημαίνοντας τη σοφιστεία.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε, μια παρένθεση ...

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Παρακαλώ, παρακαλώ!

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Αν επιτρέπεται, το παρακαλώ σημαίνει όχι;

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Παρακαλώ! Επισημαίνοντας τη σοφιστεία, η οποία ακούστηκε μέσα σ’ αυτή την αίθουσα, ότι αυτή η κυβέρνηση, αυτός ο Γενικός Εισαγγελέας, αυτή η νομική υπηρεσία, οι οποίοι περίπου δεν αξίζουν τίποτε, αλλά και ούτε επαγγελματική ή υπηρεσιακή επάρκεια έχουν, αλλά ούτε και πολιτικό θάρρος έχουν, και η επάρκεια και το θάρρος και η αποφασιστικότητα επεδείχθη μόνο από το δικαστήριο, θα έπρεπε ενδεχόμενα να αποσύρουν αυτή την υπόθεση, καταχωρίζοντας αναστολή ποινικής δίωξης. Εδώ είναι η αντίφαση και εδώ είναι η σοφιστεία της υπόθεσης και εδώ είναι που θα πρέπει, όταν ακούμε κάποια πράγματα, ιδιαίτερα από αυτό το βήμα της ολομέλειας, δε θα πρέπει να εξαντλούμεθα σε συνθήματα, αλλά να προσεγγίζουμε αξιολογικά τουλάχιστον τα όσα

ακούμε, με λογική, με κρίση και να προσπαθούμε να αντιληφθούμε αν αυτά που ακούμε συμβαδίζουν με τη λογική ή ότι δε συμβαδίζουν με τη λογική.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Μια διευκρινιστική ερώτηση.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Να σας ακούσω, κύριε Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ποιος από τα μέλη της Βουλής εδώ εισηγήθη την αναστολή διώξεως; Διότι εγώ δεν άκουσα κανένα και ...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Λέχθηκε από ένα συνάδελφο.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Όχι, ονομαστικά ποιος βουλευτής εισηγήθη την αναστολή ποινικής διώξεως;

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Πάντως δεν είμαι εγώ, κύριε Αγαπίου.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Θα μπορούσα να σας παραπέμψω στα πρακτικά ή στα αντίγραφα των ομιλιών των συναδέλφων μας, επειδή όμως θα σας πάρει πάρα πολύ χρόνο, σας λέγω ότι είναι ο έντιμος συνάδελφος κ. Τάσσος Παπαδόπουλος.

Έρχομαι τώρα στο επιχείρημα το οποίο ακούστηκε, ότι δήθεν το θέμα, όπως το χειρίστηκε ο Γενικός Εισαγγελέας, με συγχωρείτε, ότι το θέμα, όπως το χειρίστηκε η κυβέρνηση, το χειρίστηκε με έναν τέτοιο τρόπο κατά τον οποίο και η αξιοπιστία της κυβέρνησης να δοθεί το μήνυμα προς τα έξω ότι έχει πληγωθεί, αλλά και ότι περίπου γι' αυτή την υπόθεση των Ισραηλιτών αυτό το οποίο είχε γίνει στην πράξη ήταν ότι ο Γενικός Εισαγγελέας, ο Αλέκος Μαρκίδης, όπως τον γνωρίζουμε όλοι και σαν άνθρωπο

και σαν πολιτειακό λειτουργό, στην υπόθεση αυτή δεν επέδειξε ούτε την απαιτούμενη τόλμη ούτε την απαιτούμενη επαγγελματική επάρκεια ούτε το απαιτούμενο θάρρος ούτε έκαμε ό,τι επέτασσε το καθήκον του, αλλά απλούστατα, εκκινώντας ή επηρεαζόμενος από πολιτικές παραμέτρους ή υποδείξεις που του έκαμε η κυβέρνηση, η συγκεκριμένη κυβέρνηση, αυτό το οποίο έκανε ήταν να χειριστεί την υπόθεση με έναν τέτοιο τρόπο, μειώνοντας την κατηγορία της κατασκοπίας σε άλλη κατηγορία, αυτή τελικά για την οποία δικάστηκαν οι Ισραηλίτες, με αποτέλεσμα και ο ίδιος να αφήσει την εντύπωση ότι είναι ένας Γενικός Εισαγγελέας ο οποίος λίγο κήδετα του κύρους του ή της επαγγελματικής του εικόνας προς τα έξω, αλλά και καθόλου δεν ενδιαφέρεται για την πολιτική εικόνα της Κυπριακής Δημοκρατίας η οποία αφήνεται προς τα έξω.

Και εδώ εσκεμμένα έγινε αυτή η σύγχυση και αυτή η ανάμειξη που έχω αναφέρει, γιατί δυστυχώς ακόμα στη μνήμη κάποιων, μπορεί να ενθυμούνται τον Αλέκο Μαρκίδη ως γενικό γραμματέα του Δημοκρατικού Συναγερμού και βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού. Ο Αλέκος Μαρκίδης δεν είναι γενικός γραμματέας και βουλευτής του Δημοκρατικού Συναγερμού, είναι Γενικός Εισαγγελέας, για την επαγγελματική επάρκεια του οποίου και την πολιτική λειτουργία του οποίου μάλιστα, στα πλαίσια των καθηκόντων του και στα πλαίσια της εξουσίας την οποία έχει ως Γενικός Εισαγγελέας, εισέπραξε επαίνους πρώτα και πάνω απ' όλα από την ίδια τη Χαραυγή. Όταν διορίστηκε Γενικός Εισαγγελέας, η πρώτη που τον επαίνεσε, αφού βεβαίως του εδόθη κάποιος χρόνος για να δώσει δείγμα γραφής, ήταν η Χαραυγή. Επανειλημμένα, σε περιπτώσεις οι οποίες είχαν και δημόσιο ενδιαφέρον, αλλά και θα μπορούσε κάποιος να πει ότι ο χειρισμός που θα μπορούσε να γίνει εκ μέρους του θα ήταν διαφορετικός, αφήνοντας οποιοδήποτε άλλο απόηχο ορθότητας ή νομιμότητας ή σκοπιμότητας ορθής, η πρώτη που τον επαινούσε ήταν η Χαραυγή πάλι, αλλά και οι εφημερίδες στην αντιπολίτευση. Γιατί τώρα ο Αλέκος Μαρκίδης σ' αυτή την υπόθεση να άκουσε το τι θα

πρέπει να του είπε ο Υπουργός των Εξωτερικών, που ειρήσθω εν παρόδω ως θέμα γεγονότων λέχθηκε ότι τουλάχιστον ο Υπουργός των Εξωτερικών δεν είπε τίποτα, παρά το ότι κάποιοι συνάδελφοι δεν το πιστεύουν, ή γιατί θα πρέπει να πιστέψουμε ότι επηρεάστηκε απ' όσους οι οποίοι είχαν εμπλακεί στην υπόθεση αυτή -και Κύπριοι και ξένοι- που για δικά τους κριτήρια, τουλάχιστον οι ξένοι, ήθελαν η υπόθεση αυτή να πάει ενδεχομένως ή να οδηγηθεί κατ' άλλο τρόπο; Δεν έχει δώσει δείγμα γραφής ο άνθρωπος αυτός ότι επηρεάζεται, και μπορεί να είναι Γενικός Εισαγγελέας, η λειτουργία του όμως, τουλάχιστον καθ' όσον αφορά το χειρισμό των ζητημάτων αυτών, νοούμενου ότι είναι πολιτικής πτυχής, είμαι εξ αυτών που θεωρώ, και συμφωνώ με όσους συναδέλφους το έχουν θίξει, ότι δεν εκφεύγει του ελέγχου αυτής της Βουλής. Γι' αυτό το συζητώ και γι' αυτό αναφέρομαι στο ζήτημα τούτο.

Κατά συνέπεια, άνθρωπος ο οποίος ουδέποτε έδωσε τέτοιου είδους λαβή μέχρι σήμερα, ουδέποτε κατηγορήθηκε ότι βάσει πολιτικών κριτηρίων ή σκοπιμοτήτων ενήργησε άλλως πως σε οποιαδήποτε υπόθεση, γιατί να κατηγορείται ότι ενήργησε βάσει σκοπιμοτήτων ή αλλότριων κινήτρων ή αλλότριων επηρεασμών στην υπόθεση αυτή, στην οποία μάλιστα υπόθεση αυτή διεκυβεύετο, λόγω των μέσων μαζικής ενημέρωσης και λόγω της τροπής που πήρε η συζήτηση αυτή, η ίδια η αξιοπιστία, αλλά και/ή το αντικείμενο συζήτησης, η κυριαρχία αυτής της Δημοκρατίας;

Εγώ εισηγούμαι ότι ο Αλέκος Μαρκίδης χειρίστηκε την υπόθεση με επαγγελματική επάρκεια, με επαγγελματικό ζήλο, πέρα από οποιαδήποτε πολιτική σκοπιμότητα, όπου εκεί θα ήτο η πολιτική σκοπιμότητα, εάν τελικά οδηγούσε την υπόθεση ενώπιον δικαστηρίου με την κατηγορία της κατασκοπίας και, αφού έπεφτε στο δικαστήριο η υπόθεση, να έλεγε: "Μα τι θέλετε από μένα; Εγώ έκανα το καθήκον μου. Εγώ πήρα την υπόθεση στο δικαστήριο με την κατηγορία της κατασκοπίας και αυτό το οποίο έγινε, είτε γιατί είχαν καλούς δικηγόρους οι Ισραηλίτες είτε γιατί η υπόθεση εφάνη

ότι είχε οποιαδήποτε μειονεκτήματα στη συνέχεια, αυτό το οποίο έγινε εν τέλει ήταν να κερδηθεί η υπόθεση. Εγώ ως Γενικός Εισαγγελέας, που ξεκινώ μία διαδικασία και μία δίωξη, δεν έκανα τίποτε άλλο παρά το καθήκον μου. Δεν είμαι υπόχρεος εγώ να αποφασίσω ή να επηρεάσω ή να πω στους δικαστές τι θα αποφασίσουν, εκδικάζοντας μια υπόθεση”.

Θα πρέπει όμως να δούμε και λίγο τα γεγονότα της υπόθεσης αυτής. Ακούστηκαν πολλά για κάποιους Ισραηλίτες -και μιλούμε για τους συγκεκριμένους κατασκόπους- ότι “μα δεν είναι δυνατόν το βράδυ εκείνο να έκαναν “bird watching”, δηλαδή να έβλεπαν τα πουλιά ή να έβλεπαν από τα τηλεσκόπια ή να έβλεπαν τον έναστρο ουρανό”, ξεχνώντας ότι στην υπόθεση αυτή οι συγκεκριμένοι κατάσκοποι φαίνεται ότι παρενθετικά θα πρέπει να πω ότι τα μέσα μαζικής ενημέρωσης πολλές φορές καταφέρνουν να επηρεάζουν και τους βουλευτές, οι οποίοι, με τη συχνή επανάληψη των όσων ακούν, ξεχνούν τα πραγματικά γεγονότα πώς είχαν γίνει- οι κατάσκοποι αυτοί συνελήφθησαν σε φλατ, σε διαμέρισμα. Δε συνελήφθησαν ούτε τζιυνηώντας πουλιά τη νύκτα ούτε βλέποντας από το τηλεσκόπιο ούτε βλέποντας τα οποιαδήποτε αστέρια από οποιοδήποτε αστεροσκοπείο. Αυτά είναι τα γεγονότα. Είναι σε φλατ που συνελήφθησαν. Σας υπενθυμίζω τον εξοπλισμό ο οποίος βρέθηκε στο διαμέρισμά τους, που παρουσιάστηκε από τα τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων και από όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης το πρώτο εικοσιτετράωρο, και που ευρέθησαν και οι δύο εντός του διαμερίσματος. Αν υπήρξε κατηγορία τώρα στο δικαστήριο ότι προσέγγισαν σε απαγορευμένο τόπο, δε σημαίνει ότι συνελήφθησαν επ’ αυτοφώρω και συνελήφθησαν στο συγκεκριμένο αυτό τόπο. Αν υπήρχε μαρτυρία που τους ενέπλεκε ότι πήγαν στο συγκεκριμένο τόπο, αυτό είναι άλλη υπόθεση. Είναι σε διαμέρισμα που συνελήφθησαν.

Κατά συνέπεια, όταν μιλούμε για κάποια γεγονότα από αυτό το βήμα της Βουλής, είναι ορθό να ανατρέχουμε στη διερεύνηση σε βάθος των γεγονότων αυτών, προτού πάρουμε θέση ή προτού τα σχολιάσουμε από αυτό το βήμα. Ακόμα, θα πρέπει να πούμε ότι, ενώ ο Γενικός Εισαγγελέας στη διαδικασία της προσωποκράτησης πέτυχε - και αναγκάζομαι να το σχολιάσω το σημείο αυτό, γιατί ήταν ένα άλλο σημείο το οποίο σχολιάστηκε πάλι από κάποιους συναδέλφους- πέτυχε και εξεδόθη διάταγμα προσωποκράτησης κάποιων ημερών για τη διερεύνηση της κατασκοπίας, όπου ήτο η μαρτυρία που έδωσε ο ερευνητής αστυνομικός στο δικαστή ο οποίος εξέδωσε το διάταγμα προσωποκράτησης, στη συνέχεια κατέστη αναγκαίο, αφού μελετήθηκε ο φάκελος και αφού αξιολογήθηκε η μαρτυρία, όπως ήταν καθήκον εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα, να αλλάξει κατηγορία, από την κατηγορία της κατασκοπίας στην κατηγορία την οποία τελικά αντιμετώπισαν. Και γι' αυτό κατηγορήθηκε ο Γενικός Εισαγγελέας και γι' αυτή τη συμπεριφορά ευρέθη αιτία, για να κατηγορείται, ότι "μα πώς είναι δυνατόν, όταν πήγες στο δικαστήριο και τους έβγαλες διάταγμα προσωποκράτησης, τότε να είχες υπόθεση, ενώ, όταν θα τους δικάζεις στην ουσία της υπόθεσης, δεν είχες υπόθεση και αναγκάστηκες να αλλάξεις την κατηγορία;". Και δυστυχώς αυτά ελέχθησαν σ' αυτή την αίθουσα από ευδόκιμους δικηγόρους, από δικηγόρους με μακρά θητεία ενώπιον των δικαστηρίων και από ανθρώπους οι οποίοι δε θα έπρεπε, με όλο το σεβασμό, να τοποθετούνται σ' αυτά τα ζητήματα για λόγους σκοπιμότητας και μόνο, γιατί δεν είναι θέμα γνώσεων, εξυπηρετείτο συγκεκριμένη σκοπιμότητα να μιλήσουν με τον τρόπο που μίλησαν. Θα έπρεπε, κηδόμενοι πρώτα και πάνω από όλα της ιδιότητάς τους της δικηγορικής, να μην ισοπεδώνουν τα πάντα, γιατί είναι γνωστό ακόμα και στον πρωτοετή δικηγόρο της νομικής, φοιτητή της νομικής, ή στο δικηγόρο ο οποίος έρχεται, για να κάνει την άσκηση του στα κυπριακά δικαστήρια, ότι μπορείς να λες ό,τι θέλεις ως ερευνητής αστυνομικός για την έκδοση του διατάγματος προσωποκράτησης ενώπιον του

δικαστή ο οποίος βγάζει το διάταγμα προσωποκράτησης, με κριτήρια τα οποία είναι εντελώς διαφορετικά από αυτά τα οποία αφορούν την εκδίκαση της κυρίως υπόθεσης. Όταν θα δικάσεις την κυρίως υπόθεση, πάλι είναι εντελώς διαφορετικό το τι θα πεις στο δικαστήριο σε σχέση με τις τελικές κατηγορίες που θα προσάψεις, συγκρίνοντάς τις με την κατηγορία ή τις κατηγορίες τις οποίες ανέφερες κατά τη διαδικασία της προσωποκράτησης. Πόσες φορές άνθρωπος συνελήφθη -και επώνυμος και ανώνυμος- και προσήχθη ενώπιον δικαστηρίου με την κατηγορία ότι διερευνάται συγκεκριμένος ισχυρισμός εναντίον του και απαιτούνται κάποιες μέρες για να κάνει το καθήκον της αστυνομία, για να καταλήξει στο αν το συγκεκριμένο πρόσωπο εμπλέκεται ή όχι, και τελικά απολύεται; Πόσες φορές προσάγεται ενώπιον δικαστηρίου επώνυμος είτε ανώνυμος πολίτης, ο οποίος τελικά, ενώ ο ερευνητών αστυνομικός λέει “ερευνώ υπόθεση που έχει σχέση με το άλφα αδίκημα”, εν τέλει, αφού πάρει τις ημέρες που θέλει από το δικαστή, για να ερευνήσει την υπόθεση, ο ερευνητών αστυνομικός μαζεύει και συλλέγει στοιχεία τα οποία στοιχειοθετούν άλλη μαρτυρία και κατά συνέπεια άλλη υπόθεση και τελικά, αντί να τον κατηγορήσει για κλοπή, τον κατηγορεί για φόνο, αντί να τον κατηγορήσει για φόνο, τον κατηγορεί για βιασμό, αντί να τον κατηγορήσει για “trespass”, τον κατηγορεί για καταστροφή ή βλάβη περιουσίας; Αυτά είναι συνήθη φαινόμενα στα δικαστήρια. Και δυστυχώς τα επιχειρήματα αυτά ακούστηκαν από αυτό το βήμα, επαναλαμβάνω, από ευδόκιμους δικηγόρους, από δικηγόρους οι οποίοι παρουσιάζονται ενώπιον των δικαστηρίων και ασκούν το επάγγελμα πάνω από τριάντα χρόνια. Είναι ένα γεγονός που δεν τιμά κάποιον, όταν για πολιτικές σκοπιμότητες, για να προσπαθήσει να πλήξει, σύμφωνα με τη δική του αντίληψη, το κύρος αυτής της κυβέρνησης ή του Γενικού Εισαγγελέα, μεταχειρίζεται επιχειρήματα τα οποία δε συμβαδίζουν ούτε με την κοινή λογική, αλλά ούτε και με αυτό που στοιχειωδώς γνωρίζουν όσοι εμφανίζονται στα δικαστήρια ή ασχολούνται με την ποινική δικαιοσύνη.

Εδώ ασκήθηκε μια κριτική ενάντια σ' αυτή την κυβέρνηση με μία διατύπωση, την οποία θα υπενθυμίσω. Κάποιοι έντιμοι συνάδελφοι, από αυτούς που μίλησαν από αυτό το βήμα, αναφέρθηκαν στο ότι η κυβέρνηση πιθανώς να φταίει με τον τρόπο που έγινε ο χειρισμός του ζητήματος, διότι ούτε λίγο ούτε πολύ θα πρέπει να επηρέασε το Γενικό Εισαγγελέα, μεταβιβάζοντάς του τις πιέσεις οι οποίες ασκούσαν από το εξωτερικό, πλην όμως λέχθηκε ότι υπάρχουν υποψίες ότι μπορεί να έγινε αυτή η ανταλλαγή απόψεων. Δεν είμαστε βέβαιοι. Αντίθετα, ως θέμα γεγονότων, ο Υπουργός των Εξωτερικών, αλλά και ο Γενικός Εισαγγελέας είπε ότι "εγώ δεν είχα καμία επικοινωνία" και κατηγορήθηκε και γι' αυτό ο Υπουργός των Εξωτερικών, λέγοντας κάποιοι από τους συναδέλφους από αυτό το βήμα ότι δεν πείθουν, διότι πρέπει να είχε ο Υπουργός των Εξωτερικών του Γενικού Εισαγγελέα. Την ίδια στιγμή όμως που λένε ότι πρέπει να είχε ο Υπουργός των Εξωτερικών του Γενικού Εισαγγελέα δεν αλλοιώνουν το κλίμα, γιατί δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια υποψία, δεν υπάρχει οποιοδήποτε γεγονός και είναι μία θέση η οποία ομολογήθηκε από αυτό το βήμα και συγκεκριμένα είπαν ότι "αν υπάρχει υποψία ότι αυτή η απόφαση λήφθηκε κάτω από άλλες σκοπιμότητες, ναι, αυτό αφορά τη Βουλή και είναι αυτό το θέμα το οποίο εξετάζουμε". Μα καλά, σ' αυτή την αίθουσα και σ' αυτό το Κεφάλαιο Δ', γι' αυτά τα μείζονος σημασίας ζητήματα θα συζητούμε με υποψίες, θα συζητούμε με πιθανολογήσεις, θα συζητούμε με το τι ενδεχομένως κρύβεται πίσω από αυτό τον τοίχο, που μπορεί να είναι υπαρκτό ή μπορεί να είναι ανύπαρκτο; Σίγουρα, δεν είναι δικαστήριο αυτή η Βουλή ούτε απαιτείται επίπεδο απόδειξης κάποιων γεγονότων σύμφωνα με το τι απαιτείται στο δικαστήριο, απαιτείται στοιχειωδώς όμως, όταν κάνουμε πολιτική συζήτηση, να έχουμε μπροστά μας κάποια γεγονότα αδιαμφισβήτητα, ένα υπόβαθρο και ένα σύνολο γεγονότων που να μην αμφισβητείται από κανέναν. Εδώ, όλη αυτή η ιστορία εναντίον της κυβέρνησης και του Γενικού Εισαγγελέα οικοδομήθηκε σε έναν απλό συλλογισμό, που διατυπώθηκε από

κάποιους, ότι αυτή η κυβέρνηση, επειδή κάποιιοι τηλεφώνησαν από το Ισραήλ ή από οπουδήποτε αλλού στον Υπουργό των Εξωτερικών ή πιθανώς σε οποιοδήποτε άλλο κρατικό αξιωματούχο, για να επηρεάσουν την πορεία της υπόθεσης, τεκμαίρεται άνευ ετέρου ότι ο Υπουργός των Εξωτερικών είπε του Γενικού Εισαγγελέα, όχι μόνο ότι του το είπε, αλλά και ότι περαιτέρω ο Γενικός Εισαγγελέας επηρεάστηκε όντως και ενήργησε όπως ενήργησε, μειώνοντας την κατηγορία από κατασκοπία σε κάτι άλλο. Είναι ένας υποθετικός κατ' εξακολούθηση συλλογισμός, που έχει όχι μόνο ένα σκέλος υπόθεσης αλλά τρία και τέσσερα σκέλη υπόθεσης. Εγώ θα ήμουν διατεθειμένος να συζητήσω μία υπόθεση η οποία θα είχε τουλάχιστον ένα σκέλος, δηλαδή για σκοπούς συζήτησης να πούμε ότι, «αν υπήρχε αυτό, θα το σχολιάσουμε και να δούμε πού θα καταλήγαμε». Εδώ δεν είναι ένα το σκέλος της υπόθεσης, είναι πολλά, είναι περισσότερα του ενός. Είναι ότι αυτά που τηλεφώνησαν σε κάποιους της κυβέρνησης, η κυβέρνηση τα δέχτηκε και τα υιοθέτησε, η πρώτη υπόθεση, η δεύτερη υπόθεση είναι ότι η κυβέρνηση ή αυτοί που πήραν τα μηνύματα τα είπαν στο Γενικό Εισαγγελέα, ο οποίος πάλι τα υιοθέτησε, η δεύτερη υπόθεση, και ο Γενικός Εισαγγελέας, αφού τα υιοθέτησε, ενήργησε όπως ενήργησε, μειώνοντας τις κατηγορίες, που είναι η τρίτη υπόθεση. Θα κάνουμε πολιτική συζήτηση με υποθέσεις, με δεδομένα τα οποία δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα; Εγώ εισηγούμαι πως όχι. Εισηγούμαι πως ένας πολιτικός διάλογος θα πρέπει να βασίζεται σε γεγονότα και ποτέ σε υποψίες.

Ακούστηκαν ακόμα και αμφισβητήσεις του ρόλου του Γενικού Εισαγγελέα αναφορικά με το δημόσιο συμφέρον, ότι είναι θεματοφύλακας, δεν είναι θεματοφύλακας, ότι, όταν μιλούμε για χαλαρώσεις, μπορεί να μην είναι θεματοφύλακας, ενώ, όταν μιλούμε για μειώσεις κατηγοριών από κατασκοπία σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία, τότε είναι θεματοφύλακας, αλλά θεματοφύλακας που μπορεί να του ασκηθεί κριτική ενώπιον αυτής της Βουλής, διότι εκφεύγει των στενών συνταγματικών του

αρμοδιοτήτων. Να μου επιτραπεί να πω ότι και σ' αυτή την πτυχή δεν ακούστηκε τίποτε άλλο παρά τα ίδια σοφιστικά επιχειρήματα, τα οποία έχω αναφέρει προηγουμένως, σε σχέση με την αξιοπιστία της κυβέρνησης, αλλά και σε σχέση με το ότι ο Γενικός Εισαγγελέας θα έπρεπε ενδεχομένως ακόμα και να αποσύρει την υπόθεση αυτή. Ο Γενικός Εισαγγελέας βεβαίως είναι θεματοφύλακας του δημόσιου συμφέροντος και βεβαίως ο Γενικός Εισαγγελέας αποφασίζει, κατά το σύνταγμα, πώς θα προστατεύσει το δημόσιο συμφέρον και βεβαίως ο Γενικός Εισαγγελέας, όταν μειώνει κάποια κατηγορία σε κάποια άλλη και την αντικαθιστά, είναι με κριτήριο το δημόσιο συμφέρον που το πράττει. Τι το πιο εύκολο για το Γενικό Εισαγγελέα να πήγαινε ενώπιον του δικαστηρίου στην υπόθεση της κατασκοπίας και να κατήγαγε ένα θρίαμβο λαμπρό, αφού ούτως ή άλλως θα πήγαιναν φυλακή, αν ήταν στημένο το παιχνίδι, όπως κάποιοι εισηγούνται, ούτως ή άλλως θα πήγαιναν φυλακή. Δεν πήγαν με την κατασκοπία κάποια χρόνια, πήγαν με τις υπόλοιπες κατηγορίες τρία χρόνια. Τι το πιο καλό για το Γενικό Εισαγγελέα να πήγαινε με την κατηγορία της κατασκοπίας και να άφηνε την κατηγορία εκεί όπως ήταν και ας έβαζαν πάλι οι δικαστές τρία χρόνια ή ενδεχομένως και περισσότερα;

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θα έχανε την υπόθεση.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Θα έρθω στην παρατήρηση αυτή, κύριε Παναγιώτη Δημητρίου.

Αλλά δεν μπορούσε να το πράξει, απλούστατα, όχι μόνο γιατί ο Γενικός Εισαγγελέας δεν μπορεί να ενεργεί έτσι, ενεργεί με κριτήρια τα οποία εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον πάντα, σύμφωνα με τη δική του "ανεξέλεγκτη" άποψη και εντύπωση -και δεν το λέγω εγώ "ανεξέλεγκτη", το λέει το Ανώτατο Δικαστήριο- αλλά σε αυτή την υπόθεση η μαρτυρία η οποία υπήρχε δε βοηθούσε στο να αποδειχτούν οι κατηγορίες οι

οποίες προσήφθησαν και ένας από τους λόγους που δε βοηθούσε να αποδειχτούν οι κατηγορίες είναι το απλό γεγονός που έχω αναφέρει στην εισαγωγή· γιατί απλούστατα δε συνελήφθησαν επ' αυτοφώρω. Αν συνελαμβάνοντο επ' αυτοφώρω, ναι, δηλαδή σε πλήρη εξάρτηση και χρήση με τα κατασκοπευτικά μηχανήματα ή με οποιαδήποτε άλλα αποδεικτικά στοιχεία στον τόπο ο οποίος περιεγράφετο στο κεφάλαιο της κατηγορίας, ναι. Βεβαίως, εκεί ενδεχομένως να ήταν διαφορετική προσέγγιση. Δε συνελήφθησαν επ' αυτοφώρω, όμως συνελήφθησαν σε ένα διαμέρισμα και ο Γενικός Εισαγγελέας είχε να αξιολογήσει το εξής, προτού αποφασίσει τι έπρεπε να πράξει, και όσοι είναι δικηγόροι θα καταλάβουν πλήρως τι εννοώ, θα έπρεπε να αξιολογήσει το εξής δεδομένο: Ότι ενώπιον του δικαστηρίου θα έπρεπε να αποδειχτεί όχι μόνο ότι υπέστη βλάβη η Κυπριακή Δημοκρατία, αλλά ότι και η χώρα υπέρ της οποίας ασκείτο η κατασκοπία αποκόμισε όφελος, όφελος από την κατασκοπευτική δραστηριότητα εννοώ. Δε θα υπεισέλθω σε νομική ανάλυση, όπως έγινε από κάποιους άλλους συναδέλφους, που και εκείνοι έχουν συνεισφέρει, συζητώντας από αυτό το βήμα, με τις πληροφορίες και με τις απόψεις που έχουν εκφραστεί, αλλά τι θα γινόταν, αν ο Γενικός Εισαγγελέας πήγαινε ενώπιον του δικαστηρίου και εκεί πανηγυρικά απεφασίζετο ότι η κατηγορούσα αρχή, οι υπάλληλοι δηλαδή του Γενικού Εισαγγελέα, δεν κατάφεραν να αποδείξουν ότι η Κυπριακή Δημοκρατία υπέστη ζημιά -και δε θα το αποδείκνυαν και μπορώ να στοιχηματίσω γι' αυτό το οποίο λέω- και ότι αντίστοιχα το Ισραήλ αποκόμισε οποιοδήποτε κατασκοπευτικό όφελος από την ενέργεια, η οποία απεδίδετο στους Ισραηλίτες; Έτσι θα γινόταν, και αυτός ήταν ο λόγος που ο Αλέκος Μαρκίδης άλλαξε την κατηγορία, γιατί τα μηχανήματα τα οποία βρέθηκαν στο διαμέρισμα μπορεί να μιλούν από μόνα τους, αλλά αυτόν που τους είδε κάποια άλλη χρονική περίοδο, ο οποίος περίπου ανηγορεύθη ως ήρωας ή ως ένας Κύπριος ο οποίος επιτέλεσε -και όντως το επιτέλεσε- στο ακέραιο το καθήκον του, κάποιοι εισηγήθηκαν ότι ο Γενικός

Εισαγγελέας έπρεπε να τον ρωτήσει πρώτα κιόλας, εκείνον δηλαδή που εστέκετο στο χωράφι και τους είδε κάποια ημέρα, κάπου, κάποτε, στο συγκεκριμένο τόπο. Έπρεπε να σκεφτεί στην ανάλυση του δημόσιου συμφέροντος, που έπρεπε να κάνει στο μυαλό του, και το τι απογοήτευση ενδεχόμενα θα ένιωθε αυτός ο άνθρωπος -ακούστηκαν αυτά από αυτό το βήμα- προτού αποφασίσει να μειώσει τις κατηγορίες. Αυτός είναι ο λόγος που η κατηγορία μειώθηκε και, αν χανόταν πανηγυρικά η υπόθεση, είναι εκεί που ο Αλέκος Μαρκίδης θα αποδείκνυε πως ούτε επαγγελματική επάρκεια έχει, αλλά ούτε και επαγγελματική προνοητικότητα, αλλά και είναι εκεί που η Κυπριακή Δημοκρατία θα υφίστατο πλήγμα ανεπανόρθωτο σε σχέση με την κατασκοπευτική αυτή δραστηριότητα, γιατί, ενώ θα βρίσκονταν όλα αυτά τα μηχανήματα που ευρέθησαν στο διαμέρισμα, θα υπήρχαν μαρτυρίες ότι ενδεχόμενα εθεάθησαν άλλες μέρες εις άλλους τόπους, άλλους χρόνους, σε τόπους απαγορευμένους, δε θα μπορούσε να αποδειχτεί το στοιχείο αυτό και τότε είναι που πραγματικά θα βάζαμε την ουρά στα σκέλη μας, αιτιώμενοι εαυτούς και αλλήλους, γιατί δε χειριστήκαμε σωφρονέστερα την υπόθεση από την αρχή.

Θέλουμε καλές σχέσεις με το Ισραήλ και αυτό είναι επιθυμία όλων, και ακούστηκαν τοποθετήσεις του τύπου “μα πώς είναι δυνατόν, ενώ εμείς να λέμε ότι θέλουμε καλές σχέσεις με το Ισραήλ, το Ισραήλ να μη μεταχειρίζεται εμάς, την Κυπριακή Δημοκρατία, με την ίδια θέληση που επιδεικνύουμε εμείς;”. Εάν εμείς επιθυμούμε κάτι, είναι ένα, και αν κάποιοι επιθυμούν κάτι άλλο, είναι άλλο ζήτημα. Η Κυπριακή Δημοκρατία επιθυμεί να έχει καλές σχέσεις με το Ισραήλ, εφόσον όμως είναι κοινή διαπίστωση όλων ότι, παρά το ότι κάποιοι μπορεί να κάνουν κατασκοπευτική δραστηριότητα εις βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, αυτές οι καλές σχέσεις πρέπει να συνεχίσουν, τότε θα πρέπει να συνεχίσουν, γιατί και από αυτούς που έχουν μιλήσει και έχουν κάνει οξύτατη κριτική εναντίον της κυβέρνησης και του Γενικού Εισαγγελέα, η επωδός των επιχειρημάτων τους ήταν μία: οι καλές σχέσεις πρέπει να συνεχίσουν.

Αλλά έχουμε παράπονο, γιατί, ενώ εμείς δείχνουμε την καλή μας διάθεση προς το Ισραήλ και δεν κάνουμε οτιδήποτε το οποίο να τους στεναχωρεί ή να τους δημιουργεί οποιοδήποτε πρόβλημα, αυτοί δε δέχονται τη χειρονομία ή την τοποθέτηση μάλλον την καλή που δείχνουμε έναντί τους και αυτοί μας δημιουργούν προβλήματα κατασκοπεύοντάς μας. Ε, αφού η επωδός του επιχειρήματος που ακούστηκε από όλους τους συναδέλφους είναι ότι θα πρέπει να συνεχίσουν οι καλές σχέσεις με το Ισραήλ, πόσο λιγότερο εμείς του Δημοκρατικού Συναγερμού, όχι γιατί είμαστε φιλοϊσραηλίτες, αλλά γιατί απλούστατα, ξεκινώντας από το επιχείρημα ότι αυτή η κυβέρνηση και ο Γενικός Εισαγγελέας δεν έκαναν τίποτε άλλο, ιδιαίτερα ο Γενικός Εισαγγελέας, παρά το καθήκον του να τους βάλει εντός των φυλακών, παρά το ότι κάποιοι από το Ισραήλ ήθελαν να κάνουν κατασκοπευτική δραστηριότητα, θα πρέπει εξίσου να συμφωνήσουμε μαζί σας ότι δε θα διαταραχθούν οι σχέσεις μας με το Ισραήλ, ταυτόχρονα, καταδικάζοντας και στηλιτεύοντας έμπρακτα με τρία χρόνια φυλάκιση η πολιτεία αυτή ενέργειες όπως αυτές των Ισραηλινών κατασκόπων. Συμφωνώ απόλυτα με όσους μίλησαν προηγουμένως, δεν υιοθετώ όμως το παράπονό τους, γιατί στην πολιτική δεν αρκεί να παραποნიέσαι και να λες “εγώ έχω την άλφα συμπεριφορά και ο άλλος δεν τη δέχεται και επιδεικνύει τη βήτα συμπεριφορά” υπό τύπο παραπόνου, αλλά θα πρέπει να κάνεις αναλύσεις, θα πρέπει διεισδυτικά και με πρόγραμμα να προβλέπεις συγκεκριμένα με έναν πολιτικό σύμμαχο ή εχθρό το πώς θα συμπεριφερθεί σε συγκεκριμένο χρόνο και περίοδο και, αν μπορείς, αν είναι των δυνατοτήτων σου, να ενεργήσεις ανάλογα. Αν είσαι μεγάλη δύναμη, θα ενεργήσεις ανάλογα, αν είσαι μικρή δύναμη, θα ενεργήσεις ανάλογα πάλι, μέσα στα πλαίσια τα οποία σου παρέχονται.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τελειώνω τα όσα έχω πει, επαναλαμβάνοντας ότι η κυβέρνηση αυτή ενήργησε όπως ενήργησε, προασπίζοντας την αξιοπιστία, την κυριαρχία, την υπερηφάνεια, υπό τας περιστάσεις, όπως μπορούσε

να την υπερασπίσει στην υπόθεση των κατασκόπων, αλλά και ο Γενικός Εισαγγελέας, ανεξάρτητα, ως ένας λειτουργός ο οποίος δεν έκανε τίποτε άλλο παρά το καθήκον του, με κριτήρια τα οποία του παρέχει η νομοθεσία και η νομολογία της χώρας μας, αποφάσισε τι ήταν δημόσιο συμφέρον και αποφάσισε με γνώμονα το τι θα ήταν καλύτερο γι' αυτό το λαό και γι' αυτό τον τόπο και το έπραξε. Το τι έγινε το '91 -και προσυπογράψω τα όσα λέχθηκαν από τον Πρόεδρο της Βουλής στην περασμένη συνεδρίαση- τα όσα έγιναν το '91 ήταν λάθος, σε εκείνη την πτυχή το προσυπογράψω. Τα όσα έγιναν το 1998 δεν ήταν λάθος. Εκεί η συμπεριφορά ήταν λάθος, διότι κάποιοι, ενώ ευρέθησαν να πρακτορεύουν, επεμβαίνοντας σε τηλεφωνικό θάλαμο της ΣΥΤΑ, επ' αυτοφώρω, όταν τους πήραν δικαστήριο, "έφαγαν" πεντακόσιες λίρες πρόστιμο -με τον τότε Γενικό Εισαγγελέα, με τους τότε χειρισμούς, με τις τότε παρεμβάσεις που έχουν γίνει. Σήμερα, με αυτό το Γενικό Εισαγγελέα και με αυτή την κυβέρνηση, τουλάχιστον πήγαν τρία χρόνια φυλακή, και αυτό πρέπει να αναγνωριστεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχω το λόγο, αν μου επιτρέψετε. Παρακαλώ το συναγωνιστή Αβραάμ Αντωνίου να προεδρεύσει.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, παρακαλώ. Αλλά μόνο δυο λόγια...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, δεν είναι ομιλία, κύριε Πρόεδρε. Επειδή είχα παρακαλέσει τον κ. Ερωτοκρίτου, αν επέτρεπε, να τον παρακαλούσα να μας τελειώσει την ιστορία του Κόρακα και του Γοργία και με μεγάλη μου έκπληξη δε δέχθηκε τη μονόλεπτή μου

παρέμβαση, θα σας παρακαλούσα, προτού μας διαφωτίσετε με την ομιλία σας, αν μου επιτρέπετε, να συμπληρώσω εγώ την ιστορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν παρατραβήξει η ιστορία, ένα λεπτό μόνο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ρωτήστε με εμένα να σας απαντήσω.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι. Επειδή εμείς δεν είμαστε νομικοί στην πλειοψηφία εδώ και ο κ. Ερωτοκρίτου απευθύνεται στους νομικούς συναδέλφους του, ότι αυτοί θα καταλάβαιναν, και οι υπόλοιποι δικαιούμαστε να μην καταλάβουμε, το παράδειγμα του Γοργία και του Κόρακα το μάθαμε στην έκτη τάξη του λυκείου, στο μάθημα της λογικής. Άρα όσοι από μας είχαν την τύχη να τελειώσουν τουλάχιστον ένα λύκειο, σαν το Παγκύπριο Λύκειο Λάρνακας τότε, όφειλαν να το γνωρίζουν. Όμως, επειδή είναι φοβερά παραδειγματική η ιστορία του Κόρακα και του Γοργία, θα πω το τέλος, και το τέλος είναι η απόφαση του αδέκαστου και τότε δικαστηρίου. Όταν παρουσίασαν την υπόθεσή τους και ο Κόρακας και ο Γοργίας, ακούσαμε από τον κ. Ερωτοκρίτου πώς την παρουσίασαν, ο πρόεδρος τούς είπε “έξω που δαμαί” -το λέω στα νέα ελληνοκυπριακά- “και οι δύο, διότι εκ κόρακος κακού κακόν ωόν”, και πιστεύω ότι είναι μέσα απόλυτα στο πνεύμα της συζήτησης της αθώωσής της ουσιαστικά εκ μέρους της Εισαγγελίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

(Στο σημείο αυτό ο βουλευτής κ. Αβραάμ Αντωνίου αντικαθιστά στην έδρα τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Σπύρο Κυπριανού, ο οποίος κατέρχεται στο βήμα, για να αγορεύσει.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να μου επιτραπεί να πω ότι στην κατάληξη της συζήτησης βρισκόμαστε εκτός θέματος. Το θέμα μας ποιο είναι; Ας κάνουμε μια αξιολόγηση. Αυτή η υπόθεση των δύο Ισραηλινών, αν γίνει αξιολόγηση, κατά την άποψή μου, είναι δέκα τοις εκατό νομική και ενενήντα τοις εκατόν πολιτική. Έλειπα στο Λονδίνο, ήμουν εκτός Κύπρου, όταν έγιναν οι διάφορες δηλώσεις και το μήνυμα που ήρθε και από δηλώσεις πολιτικών, αλλά και του Γενικού Εισαγγελέα, ήταν ότι υπήρξαν κάποιες παρεμβάσεις.

Δε θέλω εγώ να ασχοληθώ με το αν έκανε σωστά τη δουλειά του ή αν δεν έκανε σωστά τη δουλειά του, αλλά πιστεύω ότι θα συμφωνείτε όλοι ότι, όταν πρόκειται για τη δικαιοσύνη, δεν μπορούν να παρεισφρέουν πολιτικά κριτήρια. Και δεν αναφέρομαι μόνο σε αυτή την περίπτωση, σε όλες τις περιπτώσεις, διότι η δικαιοσύνη είναι ένα στοιχείο της κυριαρχίας πέρα από τα άλλα σε μια δημοκρατική χώρα. Είπαν όσοι είχαν να πουν για το πώς χειρίστηκε το θέμα ο Γενικός Εισαγγελέας. Και από δικής μας πλευράς, και ο κ. Παπαδόπουλος και άλλοι, και έγινε κάποια αναφορά από τον κ. Ερωτοκρίτου για κάτι που είπε ή δεν είπε ο κ. Παπαδόπουλος. Θα το ελέγξουμε αυτό, γιατί δεν είναι σωστό, απουσιάζει. Θα το ελέγξουμε να δούμε αν πράγματι το είπε και πώς το είπε.

Δεν είναι σήμερα εδώ ο Γενικός Εισαγγελέας, για να ακούσει τον κ. Ερωτοκρίτου, και για τον ίδιο λόγο δε θα ασχοληθώ εγώ πολύ μαζί του. Το θέμα είναι το εξής: Αυτό που συνέβη μπορεί να το χαρακτηρίσει κανείς όπως θέλετε. Τώρα το τι έκαναν εκεί στο διαμέρισμα με τα εργαλεία, όλα αυτά τα πράγματα, άλλοι το έκριναν και άλλοι ενδεχομένως, αν χρειαστεί, θα το κρίνουν. Εγώ εκείνο που ξέρω είναι ότι αυτή η

υπόθεση πλήγωσε τις σχέσεις της Κύπρου με το Ισραήλ. Τις πλήγωσε. Νομίζω ότι εκείνο που έχει σημασία είναι τι επηρεάζει το εθνικό συμφέρον. Και σας το λέω εγώ αυτό, ο οποίος δεν είχα χαρακτηριστεί ποτέ ούτε ως Υπουργός Εξωτερικών ούτε ως Πρόεδρος ως φιλοϊσραηλίτης. Το αντίθετο. Μου έγινε φοβερή προπαγάνδα και υπονόμηση ότι δήθεν είμεθα εναντίον των Ισραηλινών. Και ο αείμνηστος Εθνάρχης Μακάριος και εγώ ως Υπουργός Εξωτερικών και στη συνέχεια ως Πρόεδρος. Ουδέν τούτου αναληθέστερον. Γιατί να είμεθα εναντίον οιοδήποτε; Έχουμε λόγο εμείς, στην κατάσταση που βρισκόμαστε, να είμεθα εναντίον οιοδήποτε; Αλλά, αν δε γίνονταν οι σωστοί χειρισμοί την τότε εποχή, ούτε το 1964 είμαι βέβαιος ότι θα διασώζαμε την ανεξαρτησία και την κυριαρχία της Κύπρου μετά τα επεισόδια του 1963 ούτε στη συνέχεια στη Γενική Συνέλευση ούτε βεβαίως το 1974.

Και να σας πω ορισμένα πράγματα, ιδιαίτερα προς χάριν των νεοτέρων, τα οποία πρέπει να έχετε υπόψη σας. Σε κάποια φάση, κατά τη διάρκεια της θητείας μου ως Προέδρου της Δημοκρατίας, ζητήθηκε εκ μέρους του Ισραήλ να υπάρξει μια μυστική συνάντηση μαζί μου με εκπρόσωπο της χώρας αυτής. Το δέχθηκα. Συναντηθήκαμε κάπου εκτός Κύπρου. Και το θέμα ήταν πώς να βελτιώσουμε τις σχέσεις Κύπρου και Ισραήλ. Του είπα: “Ευχαρίστως, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι δεν εγκαταλείπουμε την πατροπαράδοτη φιλία την οποία έχουμε με τον αραβικό κόσμο, ιδιαίτερα με ορισμένες χώρες, και βεβαίως υπό την προϋπόθεση ότι κάπως θα μας βοηθήσετε να απαλλαγούμε από την κατοχή και να δοθεί σωστή λύση στο κυπριακό πρόβλημα”. Ίσως να είναι η πρώτη φορά που το λέω αυτό. Η απάντηση με μεγάλη ευγένεια, με διπλωματικότητα ήταν: “Ξέρετε, έχουμε κάποιες δυσκολίες, διότι είναι η Τουρκία, δε θέλουμε να τα χαλάσουμε ...”. Είπα: “Το καταλαβαίνω, αλλά και εσείς πρέπει να καταλαβαίνετε ότι έχουμε και εμείς κάποιες ανάγκες”. Η ανάγκη είναι η υποστήριξη των Αράβων, υποστήριξη των Αδεσμεύτων. Τότε υπήρχε ολόκληρη ειρωνεία για τους

Αδεσμεύτους. Σήμερα, που είναι πολύ πιο αδύνατοι οι Αδέσμευτοι, η σημερινή κυβέρνηση τούς επικαλείται. Άλλη ιστορία αυτή. Δεν είμαι εδώ τώρα για να κάνω αντικυβερνητική πολιτική. Θέλω να σας πω γεγονότα.

Δεν μπορέσαμε να κάνουμε πολλά πράγματα. Δεν μπορέσαμε να κάνουμε πολλά πράγματα. Βεβαίως, εξελίχθηκαν τα πράγματα, άλλαξαν οι καταστάσεις στον κόσμο. Έγινε αποδεκτή από όλους σχεδόν η ύπαρξη κράτους Ισραήλ. Τότε αμφισβητείτο σε μεγάλο βαθμό. Ούτε μπορούσε κανείς να αμφισβητήσει αυτή τη θέση των Αράβων στα Ηνωμένα Έθνη. Υπήρχε η Σοβιετική Ένωση με όλη την υποστήριξη, όλοι οι Άραβες. Να μου πείτε: ήταν από πολιτική σκοπιμότητα; Όχι. Πολιτική υπό την έννοια του ότι εδώ ανήκουμε, αυτό υποστηρίζουμε, αραβικό κόσμο, Αδεσμεύτους, αλλά, αν το Ισραήλ μπορεί, διότι πάντα, νομίζω, πιστεύαμε όλοι μας ότι το Ισραήλ είναι μεγάλη δύναμη, αν μπορεί, να μας βοηθήσει να απαλλαγούμε από την κατοχή, να βρούμε μια σωστή λύση στο κυπριακό πρόβλημα, θα μπορούσαμε να κάνουμε κάποια βήματα συγκεκριμένα. Αυτά που σας λέω τα είπα, όταν ήρθε εδώ ο Πρόεδρος του Ισραήλ την τελευταία φορά. Του τα υπενθύμισα. Δεν τα ήξερε. Τον παρακάλεσα να τα ελέγξει. Κάποια αρχεία πρέπει να κρατούνται. Το ανέφερα στον πρέσβη πολλές φορές, στον κ. Πέρες, και σε άλλους διάφορους εκπροσώπους του Ισραήλ.

Πάμε παρακάτω. Τι συνέβη; Αναπτύχθηκαν οι σχέσεις. Ουδέν πρόβλημα, καλά κάναμε. Καλά κάναμε. Καλά κάνει η σημερινή κυβέρνηση και η προηγούμενη, αλλά και η σημερινή να βελτιώσει τις σχέσεις της σε όλους τους τομείς. Το θέλουμε αυτό το πράγμα. Το θέλουμε, αλλά ας δούμε την πραγματικότητα. Δε μας έχει βλάψει η συμφωνία Τουρκίας-Ισραήλ; Οι συμφωνίες Τουρκίας-Ισραήλ δε μας έβλαψαν; Σε μια προσπάθεια ο Πρόεδρος του Ισραήλ -νομίζω δεν είναι απόρρητα αυτά τα πράγματα- ο πρέσβης, σε μια προσπάθεια λέει: "Μα δε θα βλάψει την Κύπρο αυτός ο δεσμός". Και ερωτώ: Καλά, πώς συμβαίνει την ώρα που συνάπτονται αυτές οι σχέσεις και αυτή η

συνεργασία να μεταβάλει σε σημαντικό βαθμό τη στάση του έναντι μας το εβραϊκό λόμπι στην Ουάσιγκτον; Σε ανάλογο ερώτημα ο Πρόεδρος του Ισραήλ απάντησε ότι “είμεθα μικρές χώρες οι δυο μας”. Και του ανταπάντησα: “Ναι, εδαφικά είστε και εσείς μικρή χώρα, αλλά είστε ίσως η μεγαλύτερη δύναμη στον κόσμο. Αν θέλετε να μας βοηθήσετε, μπορείτε”. Ακόμα και μόνο το εβραϊκό λόμπι στην Ουάσιγκτον -αφήνω τις άλλες διασυνδέσεις σε όλα τα άλλα κέντρα αποφάσεων σε ολόκληρη την Ευρώπη- μπορείτε να μας βοηθήσετε.

Επομένως, όταν μιλούμε για σχέσεις με άλλες χώρες και ειδικά στην περίπτωση αυτή, δεν υπάρχει κανένας που δε θέλει καλές σχέσεις. Ούτε υπήρξε κανένας που δεν ήθελε καλές σχέσεις. Είναι όμως κάποια πράγματα που χρειάζονται κάποια ισορροπία χωρίς να εγκαταλείπονται αρχές. Αρχές δεν εγκαταλείπονται. Εμείς ποτέ δεν υποστηρίξαμε ότι δεν υφίσταται κράτος του Ισραήλ. Ποτέ. Από τις πρώτες μέρες της ανεξαρτησίας, το 1960, έγινε δεκτός πρέσβης εδώ και Αιγύπτιος και Ισραηλίτης χωρίς καμιά δυσκολία. Ούτε είπε ο Μακάριος να μην το κάνουμε. Αμέσως έγινε δεκτό μεταξύ των πρώτων. Γείτονες, να αναπτύξουμε σχέσεις. Αλλά, αγαπητοί φίλοι, δεν είναι με κομματικούς φανατισμούς και δεν είναι με προσωπικούς φανατισμούς που εξυπηρετείται το εθνικό συμφέρον. Δε θέλω να δώσω μάθημα σε κανέναν. Αλλά καμιά φορά διακρίνει κανείς μια υπερβολή είτε σε εριστικό τόνο είτε σε προσπάθεια να πλήξουμε ο ένας τον άλλο. Λέω ξανά ότι αυτό το θέμα, τη νομική του πλευρά την ανέπτυξαν, όπως είπε ο κ. Ερωτοκρίτου, ικανοί νομικοί, πολύ ικανότεροι από εμένα, διότι, εδώ που τα λέμε, εγώ δεν είχα την ευκαιρία να ασκήσω το επάγγελμά μου, όπως όλοι γνωρίζετε, αλλά κάποια πείρα έχω πάνω σε αυτά τα πράγματα, και γνώσεις και πείρα. Και εισηγούμαι αυτά τα θέματα να τα βλέπουμε με κριτήριο το εθνικό συμφέρον και τίποτε άλλο, να μην υπάρξει τίποτε άλλο σίγουρα. Από πλευράς εμπορίου, τουρισμού, οικονομίας έχουμε πολλά να ωφεληθούμε. Αλλά έναντι αυτών, νομίζω,

έχουμε καθήκον, κυβέρνηση και όλα τα κόμματα, να εξακολουθούμε να απαιτούμε κάποια πράγματα, ιδιαίτερα από το Ισραήλ, λέω, διότι η δύναμή του είναι πολύ μεγάλη στον κόσμο, πάρα πολύ μεγάλη. Πολύ μεγαλύτερη από ό,τι υπολογίζουμε ιδιαίτερα σήμερα. Και ο δεσμός με την Τουρκία δεν είναι μια απλή υπόθεση. Είναι κάτι που χρειάζεται μεγάλη διερεύνηση. Εγώ δε δέχθηκα τα επιχειρήματα ότι δεν πρέπει να ανησυχούμε. Πρέπει να σας πω ότι θα κάνω και εγώ ό,τι μπορώ να βοηθήσουμε στην αντιμετώπιση της κατάστασης. Αποδέχθηκα ασμένως πρόσκληση να επισκεφθώ το Ισραήλ, εγώ ο υποτιθέμενος αντιισραηλίτης, γιατί νομίζω αξίζει τον κόπο και πρέπει να δούμε πόσο καλύτερα βελτιώνεται η κατάσταση σε ό,τι αφορά τις σχέσεις μας και το ρόλο του Ισραήλ στην περιοχή.

Πιστεύω ότι είναι μεταξύ των παραγόντων, ίσως ο βασικός παράγοντας, για τον οποίο πρέπει να δουλέψουμε σκληρά και στο Ισραήλ και στην Ουάσιγκτον, για να μπορέσουμε να αλλάξουμε κάπως το κλίμα προς χάριν της εθνικής υπόθεσης. Άρα το τι έκαναν οι δύο Ισραηλίτες είναι δέκα τοις εκατόν. Η ουσία είναι κάτι κάνανε. Τώρα, ότι έγινε λόγος για παρεμβάσεις ...

A. ΚΑΡΑΣ:

Γι' αυτό και καταδικάστηκαν, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε.

A. ΚΑΡΑΣ:

Γι' αυτό και καταδικάστηκαν τρία χρόνια φυλακή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δεν είναι δουλειά μου να κρίνω. Εγώ δεν κρίνω. Εσείς κρίνατε όλοι. Εγώ δεν κρίνω τίποτε.

A. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μου επιτρέπεται;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν κρίνω τίποτε.

A. ΚΑΡΑΣ:

Μου επιτρέπεται;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, βεβαίως.

A. ΚΑΡΑΣ:

Με τον τρόπο που κάνετε την εισήγηση, με όλο το σεβασμό, είναι ωσάν να υπαινίσσεστε ότι από τη δική μας παράταξη υπήρξε η εισήγηση ή έπρεπε να θυσιάσουμε κρατική κυριαρχία, για να διατηρήσουμε φιλικές σχέσεις με το Ισραήλ. Κανένας από τη δική μας παράταξη, κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακούστε. Μην αρχίσουμε να μιλούμε για ερασιτεχνικούς χειρισμούς του τελευταίου καιρού. Θα μπορούμε σε πολύ βαθιά νερά.

A. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μιλούμε για τη συνωμοσία ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ως εδώ. Καταλαβαίνω τι σκέφτεστε, καταλαβαίνω τι θέλετε, ξέρω τι εννοείτε. Δεν είναι με αυτό που αντιδικώ.

A. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς θέλουμε να τηρηθούν αυτά που λέμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιδικώ με την απουσία αντικειμενικότητας σε ορισμένα πράγματα που έχουν σχέση με το εθνικό συμφέρον. Αυτή είναι η άποψή μου. Με αυτό αντιδικώ. Τίποτε

άλλο. Βεβαίως, από μιας πλευράς καταλαβαίνω. Είναι κομματικό, εντάξει, να υποστηρίξετε την κυβέρνηση, το Γενικό Εισαγγελέα. Αν και δεν τον υποστηρίζατε, όταν θέλαμε να τον κάνουμε πρόεδρο της Δημοκρατίας. Αυτή είναι άλλη ιστορία, άλλο θέμα τούτο. Μπορεί να αλλάξετε γνώμη, ακούω. Άκουσα ότι μπορεί να αλλάξετε γνώμη. Δεν είναι αυτό το θέμα μας. Ας ρίξουμε λίγο τους τόνους.

Εγώ τέλειωσα. Η παράκλησή μου, αν επιτρέπεται, είμαι και από τους μεγαλύτερους εδώ, νομίζω, δεν ξέρω, μπορεί και ο μεγαλύτερος, η παράκλησή μου είναι τέτοια θέματα να αποτελούν αντικείμενο προβληματισμού, ας μου επιτραπεί να πω, με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αντικειμενικότητα. Νομίζω υπάρχει θέμα με το Ισραήλ και το να λέμε ότι υπάρχει, δεν είμεθα εναντίον του Ισραήλ. Είμεθα υπέρ της Κύπρου και οφείλουμε να προσπαθήσουμε να λύσουμε αυτό το πρόβλημα.

Ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Σπύρος Κυπριανού επανέρχεται στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο εισηγητής, για να κλείσει το θέμα. Νομίζω αρκετά είπαμε επί αυτού του θέματος.

Ο κ. Χρίστου, παρακαλώ.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα επιχειρήσω να είμαι σύντομος και να το κλείσω. Θα συμφωνήσω με την άποψή σας ότι σε αυτά τα πολιτικά θέματα, διότι είναι πολιτικό το θέμα, και οποιαδήποτε άλλη απόχρωση επιχειρείται σήμερα να δοθεί νομίζω ότι δεν αποδίδει τον πραγματικό του χαρακτήρα, σε αυτά τα πολιτικά θέματα οφείλουμε να είμαστε αντικειμενικοί και δίκαιοι προς πάσα κατεύθυνση. Και όσοι από τους

συναδέλφους παρακολούθησαν -ήταν ορισμένοι- την εισηγητική μου ομιλία, δε νομίζω ότι μπορούν να πουν το αντίθετο.

Δεν έγινε σχόλιο από τους συναδέλφους επί της ουσίας της πολιτικής του θέματος που συζητούμε. Απεφεύχθη. Και ποια είναι η ουσία, κατά τη δική μας άποψη; Είναι ότι δυστυχώς, παρ' όλες τις προσπάθειες της Κυπριακής Δημοκρατίας να βελτιώσει τις σχέσεις της με το Ισραήλ, παρ' όλη τη μακρόχρονη και πολύμορφη βοήθεια που έδωσε προς το Ισραήλ, η συμπεριφορά αυτής της χώρας ή κάποιας μερίδας της ηγεσίας αυτής της χώρας είναι εντελώς ανάρμοστη και εντελώς διαφορετική από τη συμπεριφορά της Κυπριακής Δημοκρατίας και των Κυπρίων.

Είναι ψέμα, κύριοι συνάδελφοι, ότι η Κύπρος από χρόνια και προ της Κυπριακής Δημοκρατίας -και έχει δίκαιο ο συνάδελφος, ο κ. Κίκης Γιάγκου- αποτελεί μια από τις πιο σημαντικές έδρες, βάσεις των υπηρεσιών τους της κατασκοπίας; Αποτελεί ψέμα ότι χρησιμοποιήθηκε η Κύπρος κατά τρόπο που δημιουργήθηκαν προβλήματα με φίλες χώρες σε κρίσιμες στιγμές της ιστορίας μας; Άρα, αν θέλουμε να απομονώσουμε το γεγονός και να του προσδώσουμε μια περιστασιακή σημασία, είναι εδώ που κάνουμε λάθος. Υπάρχει κανένας που νιώθει ότι η νέα σχέση Ισραήλ-Τουρκίας δεν επηρεάζει το κυπριακό πρόβλημα; Υπάρχει κανένας που αυτό το γεγονός το διαχωρίζει από αυτό το νέο ρόλο που διαδραματίζει αυτός ο άξονας; Άρα δεν είναι χρήσιμο να εμβαθύνουμε στην πολιτική σημασία αυτής της συγκεκριμένης πράξης, που δεν είναι μεμονωμένη; Η αλυσίδα των γεγονότων, όπως ακούσαμε από πολλούς συναδέλφους, είναι ατέλειωτη και συνεχίζεται και την ώρα που συζητούμε εμείς αυτή τη στιγμή εδώ. Ποια είναι τα πολιτικά συμπεράσματα που εξάγονται από αυτές τις διαπιστώσεις; Ότι, ναι, επιδιώκουμε τις καλές σχέσεις, αλλά στη βάση της ισότητας, στη βάση της αμοιβαιότητας. Δε δεχόμαστε την αντίληψη ότι ο ισχυρός, επειδή μπορεί να ενεργεί κατά τον τρόπο που προσιδιάζει στον ισχυρό λόγω των μέσων, λόγω των δυνατοτήτων

του, μπορεί να είναι αποδεκτός με αυτή τη συμπεριφορά. Αυτό το μήνυμα δε νιώθουμε ότι έχει σταλθεί δυνατό.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Από όλες τις πλευρές, κύριε Χρίστου, και από την πλευρά μας ιδιαίτερα.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Λοιπόν, είναι εκτιμήσεις που μπορούν να γίνονται. Η δευτερολογία είναι δικαίωμα του καθενός. Έχουμε την εντύπωση ότι και στη διαδικασία της εξέτασης του θέματος και του πολιτικού χειρισμού του θέματος υπήρξε μια ολιγωρία και μια αντίληψη ότι αυτές οι σχέσεις, που εμείς τις βλέπουμε δυστυχώς κάπως μονόπλευρα, υπερτερούν κάποιων άλλων συμφερόντων και κάποιου άλλου κρατικού γοήτρου που νομίζουμε ότι έχει τρωθεί, όχι απλά στο πολιτικό επίπεδο, στη συνείδηση του κυπριακού λαού. Και νομίζω το έχουν καταδείξει και έρευνες και τα συναισθήματα και οι θέσεις που ακούστηκαν από τη μεγάλη πλειοψηφία των πολιτών.

Δε θα αναφερθώ σε λεπτομέρειες_ υπάρχουν στην εισηγητική ομιλία. Και δηλώσεις υπουργών και μη δηλώσεις υπουργών και μη απαντήσεις σε αλαζονικές τοποθετήσεις από την πλευρά των ισραηλιτικών αρχών και άλλα. Εμείς, κύριε Πρόεδρε, θεωρούμε πως η Κύπρος δεν έχει την πολυτέλεια στον ευρύτερο και στον άμεσο περίγυρό της να μη διατηρεί καλές σχέσεις με οποιονδήποτε. Εμείς θεωρούμε ότι δε μας επιτρέπεται με την πολιτική ή τη στρατιωτική ή τη διπλωματική μας δύναμη να είμαστε στην περιοχή αυτοί που διαμορφώνουν την πολιτική. Όμως πιστεύουμε ότι μια σταθερή, ισοσταθμισμένη, συνεπής, διαχρονική στάση σε αυτά τα φαινόμενα είναι καθήκον της Κυπριακής Δημοκρατίας και είναι καθήκον όλων ημών, πέρα και πάνω από πρόσκαιρες σκοπιμότητες, να την υπερασπίζουμε.

Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, θεωρώ ότι χαρακτηρισμοί που ακούστηκαν σήμερα, όπως για συναδέλφους, ενδεχομένως απόντες, ότι είναι ταπεινοί θεράπτοντες ενστίκτων

έσχατου λαϊκισμού, είναι υβριστική φρασεολογία σε βάρος συναδέλφων. Επαναλαμβάνω «ταπεινοί θεράποντες ενστίκτων έσχατου λαϊκισμού». Αυτός ο όρος χρησιμοποιήθηκε για συνάδελφο βουλευτή ή για συναδέλφους βουλευτές.

A. ΚΑΡΑΣ:

Εγώ το είπα.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Το είπε ο κ. Καράς.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ακριβώς, όπως το λέει ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Η σύσταση να επανέλθουν κάποιοι στα έδρανα του πανεπιστημίου να επαναμορφωθούν αποτελεί την ίδια, παρόμοια ύβρη.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θα ήταν εγωιστικό, κύριε Χρίστου, αν σηκωνόμασταν πάνω να ελέγξουμε τις γνώσεις μας με το βουλευτή ο οποίος ...

A. ΚΑΡΑΣ:

Αν είναι μέρος της διαδικασίας, να μιλήσω και εγώ.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, ο λαός έχει κρίση και κρίνει.

Θα πω τελειώνοντας ότι εμείς -μιλώ και εκ μέρους των απόντων συναδέλφων, τουλάχιστον που μίλησαν από την κοινοβουλευτική μας ομάδα- δε δεχόμαστε μαθήματα ούτε πολιτικού ήθους ούτε συμπεριφοράς, αλλά ούτε δημοκρατίας από κανέναν.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ζητώ την άδειά σας έτσι εξωδιαδικαστικά να κάνω ένα σχόλιο μόνο και να πω ότι, αν πρέπει ένας παρατηρητής να βγάλει κάποιο συμπέρασμα από τα όσα έχουν λεχθεί σε αυτή την αίθουσα, είναι ότι όλες οι πλευρές της Βουλής έχουν καταδικάσει την, κάπως κατά παράβαση της ισορροπίας των σχέσεών μας, δράση και δραστηριότητα η οποία επεδείχθη εκ μέρους των Ισραηλινών την τελευταία φορά. Ουδείς ούτε ως άτομο ούτε ως κόμμα έχει σταθεί να υποστηρίξει αυτό το οποίο έχει γίνει, κύριε Πρόεδρε, και αυτοαναιρούμαστε εμείς οι ίδιοι, όταν παρεκκλίνουμε τη συζήτηση προς κατευθύνσεις άλλες και χρησιμοποιούμε ένα θέμα, για να αντιδικούμε μεταξύ μας, ενώ αυτό έπρεπε να είναι το μήνυμα και προς τα εκεί να στρέψουμε την προσοχή μας. Δημιουργούμε εμείς οι ίδιοι καμιά φορά ζημιά στην ίδια την υπόθεση επί της οποίας έχουμε ομοφωνία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ο καθένας εξέθεσε τις απόψεις του. Υπήρξαν κάποιες υπερβολές σε χαρακτηρισμούς. Τα άφησα να περάσουν λόγω του θέματος. Νομίζω έχει κλείσει η συζήτηση. Δε χρειάζεται περισσότερο. Παράκλησή μου, μην επιμένεις να ανοίξει ξανά η όλη υπόθεση.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα, ένα λεπτό ο ένας, ένα λεπτό ο άλλος, δε θα τελειώσουμε. Είναι τίποτα καινούριο;

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε. Και εγώ αισθάνομαι την ανάγκη να κάνω ένα σχόλιο, σύντομο πολύ, μονόλεπτο. Αισθάνομαι απογοητευμένος. Έχω ακούσει όλη τη

συζήτηση και η τροπή που πήρε το θέμα είναι, αντί να εξεύρουμε τρόπους ούτως ώστε να γίνει εφικτό να δικάζουμε και να καταδικάζουμε κατασκόπους, δικάζουμε το Γενικό Εισαγγελέα. Εδώ έχουμε τριάντα εννιά χρόνια ανεξαρτησίας και δεν ξέρω πόσους κατασκόπους πήραμε στο δικαστήριο και τους καταδικάσαμε τεκμηριωμένα; Κανέναν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι γενικότερο το θέμα, να το δούμε άλλη φορά.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κανέναν. Ενώ γνωρίζουμε απόλυτα, κύριε Πρόεδρε, ότι ίσως εδώ στην Κύπρο να έχουμε τον περισσότερο αριθμό κατασκόπων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εμάς η δουλειά μας είναι να αφήνουμε κάποια μηνύματα. Από εκεί και πέρα ...

Παρακαλώ, έκλεισε το θέμα.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, και τελειώνω -γιατί νομίζω ότι ακόμα δεν κάλυψα τα εξήντα δευτερόλεπτά μου- νομίζω ότι θα έπρεπε να επικεντρωθούμε, τουλάχιστο νομοθετικά, αν υπάρχουν κάποιες τρύπες, αν υπάρχουν κάποια κενά, να τα βρούμε, για να μπορούμε όχι μόνο να τους πιάνουμε, αλλά και να τους παίρνουμε δικαστήριο και να καταδικάζουμε τους κατασκόπους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να το αφήσουμε στους νομικούς αυτό το θέμα.

Νομίζω, έκλεισε η συζήτηση.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 18 Μαρτίου 1999, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί της Κατοχής, Χρήσης και Ανακοίνωσης

Προνομιακών Εμπιστευτικών Πληροφοριών,
περί της Εποπτικής Αρμοδιότητας της
Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και περί Άλλων
Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1995.

- 2) Ο περί Φορολογίας Ιπποδρομιακών Στοιχημάτων
(Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 3) Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στην Αρχή
Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1999.
- 4) Ο περί Βοηθών Καταστημάτων (Τροποποιητικός)
(Αρ. 2) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 5) Ο περί Βοηθών Καταστημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του
1999. (Πρόταση νόμου).
- 6) Ο περί των Τροποποιήσεων του 1999 της Σύμβασης του
Διεθνούς Οργανισμού Κινητών Δορυφόρων (Κυρωτικός)
Νόμος του 1999.
- 7) Ο περί της Τροποποίησης του 1999 της Συμφωνίας
Λειτουργίας του Διεθνούς Οργανισμού Κινητών Δορυφόρων
(Κυρωτικός) Νόμος του 1999.
- 8) Ο περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος (Τέλη
και Δικαιώματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 9) Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης
Κατανομής Βαρών Νόμος του 1999.
- 10) Ο περί Πρόληψης Πυρκαϊών στην Ύπαιθρο
(Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998. (Πρόταση
νόμου).

- 11) Ο περί Δασών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 12) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 13) Οι περί Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού - Θέσεις Διευθυντή Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, Βοηθού Διευθυντή Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, Διευθυντή Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 14) Οι περί Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (Τέλη και Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1999.
- 15) Οι περί Σύστασης και Λειτουργίας Σχεδίου Προστασίας Καταθέσεων Κανονισμοί του 1999.
- 16) Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και Εξαρτωμένους τους Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 17) Οι περί Προσφορών του Δημοσίου (Γενικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 18) Οι περί Υλικών και Αντικειμένων (Επαφή με Τρόφιμα) Κανονισμοί του 1999.
- 19) Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

- 20) Οι περί Αστυνομίας (Προαγωγές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 21) Οι περί Αστυνομίας (Πειθαρχικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 22) Οι περί Ζωοτροφών και Προσθετικών των Ζωοτροφών (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Χρήσεως) Κανονισμοί του 1999.
- 23) Οι περί Κυβερνητικού Υδατικού Έργου του Σταθμού Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων στη Βαθιά Γωνιά (Διαχείριση) Κανονισμοί του 1999.
- 24) Οι περί Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 25) Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας Κανονισμοί του 1999.
- 26) Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 27) Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1999.
- 28) Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 29) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 30) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.

- 31) Οι περί Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού Κανονισμοί του 1999.
- 32) Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Διατάγματα Διατήρησης) Κανονισμοί του 1999.
- 33) Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του Προέδρου της Επιτροπής κ. Χρήστου Πουργουρίδη εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών.
- 2) “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σ’ αυτή την περιοχή”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη).
(4.2.1999).
- 3) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964, αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της Ειρηνευτικής Δύναμης της UNFICYP”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).

- 4) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (4.2.1999).

- 5) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).

- 6) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).

- 7) “Κυπριακή παιδεία - προβλήματα και προοπτικές”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (11.2.99).

- 8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου

ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (Πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”. (Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής). (26.10.98).

- 10) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούνας”. (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου). (11.11.98).

- 11) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η στάση της κυβέρνησης έναντι των προβλημάτων του Κεντρικού

Σφαγείου Κοφίνου και οι προθέσεις της στο θέμα της σφαγής των ζώων και της υγιεινής του κρέατος”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Χρ. Μαυροκορδάτου). (19.9.96).

- 12) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται “Οι δυνατότητες της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις ή και τα προβλήματα στην εφαρμογή της νέας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).
(2.10.97).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ώρα λήξης: 6.35 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γαλανός Αλέξης

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδώρου Δώρος
Θωμά Γιαννάκης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Σαμμούτας Ευάγγελος

Στυλιανού Στέλιος

Τυρίμος Κυριάκος

Χάσικος Σωκράτης

Χατζηγεωργίου Γιώργος

Χατζηγεωργίου Τάκης

Χατζηγιάννης Σοφοκλής

Χριστοδουλίδης Δώρος

Χρίστου Ανδρέας

Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Ανάγνωση μηνύματος των παιδιών με ειδικές ανάγκες του Ιδρύματος Χρίστου Στέλιου Ιωάννου από τον κ. Θ. Μιχαηλίδη.
- 2) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμος του 1997”, η συζήτηση που ακολούθησε (Χρ. Πουργουρίδης, Α. Γαλανός, Δ. Θεοδώρου, Ν. Μουσιούππας, Κ. Καζαμίας, Πρ. Προδρόμου) και ψήφισή του σε νόμο (ως νόμος του 1999).
- 3) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Διορισμού Εκτάκτων Υπαλλήλων στο Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών Νόμος του 1999”, οι σύντομες παρεμβάσεις των κ. Γ. Αγαπίου, Α. Παρισινού, Μ. Ματσάκη για θέμα διαδικασίας, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Βασιλείου, Ι. Μακρίδης, Ν. Πιττοκοπίτης, Α. Γαλανός, Α. Χρίστου, Ν. Μουσιούππας) και ψήφισή του σε νόμο.
- 4) Κοινή έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας

(Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και για τους κανονισμούς “Οι περί Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (Τέλη και Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1999” και ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο.

- 5) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999”, η σύντομη παρέμβαση του κ. Ν. Πιπτοκοπίτη και έγκρισή τους.
- 6) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 7) Ερώτηση βουλευτή (Διορισμός φυγόδικου ως ειδικού αστυνομικού.)
- 8) Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Η εφαρμογή του σχεδίου δανειοδότησης νεαρών ζευγαριών στη Δερύνεια - Οι αγροτικοί δρόμοι στην Άρμου - Ο παλιός δρόμος Μαραθούντας-Επισκοπής - Οικολογική καταστροφή στην Κρίτου Τέρα.)
- 9) Συνέχιση της συζήτησης (Α. Καράς, Ν. Πιπτοκοπίτης, Ρ. Ερωτοκρίτου, Γ. Αγαπίου, Δ. Χριστοδουλίδης, Π. Δημητρίου, Πρόεδρος Βουλής, Α. Χρίστου, Μ. Ματσάκης) για το θέμα “Οι ενέργειες των Ισραηλινών που υπονομεύουν την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας” και λήξη αυτού

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 18ης Μαρτίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.15 μ.μ.)

Αρ. 24

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής και παρακαλώ τους κυρίους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα αρχίσουμε με τη νομοθετική εργασία. Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Πριν αρχίσουμε με την νομοθετική εργασία, κ. Πρόεδρε, επειδή υπάρχουν δύο επείγουσες προτάσεις νόμου που πρέπει να ζητήσουμε να κηρυχθούν επείγουσες, παρακαλώ όπως αρχίσουμε με την κατάθεση των νομοσχεδίων και των εγγράφων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι, μια από τις προτάσεις νόμου αφορά το νόμο περί προσφορών. Το πρωί στη σύσκεψη είχα εκφράσει μερικές επιφυλάξεις. Στο μεταξύ έχει γίνει μια τροποποίηση της πρότασης νόμου η οποία ικανοποιεί τις ανησυχίες που είχα και έτσι θέλω να σας πω ότι δεν έχω ένσταση να κηρυχθεί επείγουσα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εμάς πότε μας έπεισες, κύριε Παπαδόπουλε;

(Γέλια)

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Σας είχα πείσει πριν γίνει η τροποποίηση. Η τροποποίηση λέει “εξαιρουμένων των περιπτώσεων...”

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Είμαι ενήμερος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην κατάθεση. Παίρνουμε τον κατάλογο ως έχει, ως συνήθως, και η κατάθεση θεωρείται κατατεθείσα. Παρακαλώ, ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Έχουμε μια έκκληση από τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας όπως κηρυχθεί επείγον το θέμα που αφορά την αναστολή της ... κάποιο άρθρο για τα οργανωμένα ταξίδια. Ήταν αυτό που είχαμε συζητήσει παλιά για ασφάλιση των οργανωμένων ταξιδίων και μας έχουν φέρει σήμερα νέο νομοσχέδιο που αναστέλλει την εφαρμογή αυτού του νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι το πρώτο θέμα, είναι μέσα στον κατάλογο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων είναι όπως αυτή έχει ήδη διανεμηθεί στους βουλευτές.

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
1. Ο περί Αναστολής της Έναρξης Ισχύος των Άρθρων 16 μέχρι και 18 του περί Οργανωμένων Ταξιδίων, Διακοπών και Περιηγήσεων Νόμου του 1998 Νόμος του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας
2. Ο περί Εμπορικών Περιγραφών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας
3. Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
4. Οι περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
5. Οι περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Χορήγηση Αδειών)	Εσωτερικών	Εσωτερικών

	Κανονισμοί του 1999.		
6.	Οι περί Αποχετεύσεων Πάφου Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
7.	Οι περί Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως (Τέλος Καταβλητέον υπό Εργοδοτών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
8.	Οι περί Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
9.	Οι περί Υπουργείου Εσωτερικών - Θέση Λειτουργού Διαχείρισης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Νομικών
10.	Οι περί Τμήματος Στατιστικής και Ερευνών - θέση Πρώτου Λειτουργού Στατιστικής (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.	Οικονομικών	Νομικών
11.	Οι περί Υλικών και Αντικειμένων (Επαφή με Τρόφιμα) Κανονισμοί του 1999.	Υγείας	Υγείας
12.	Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί)	Δικαιοσύνης και	Νομικών

	(Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Δημοσίας Τάξεως	
13.	Οι περί Αστυνομίας (Προαγωγές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Νομικών
14.	Οι περί Αστυνομίας (Πειθαρχικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Νομικών
15.	Οι περί Ζωοτροφών και Προσθετικών των Ζωοτροφών (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Χρήσεως) Κανονισμοί του 1999.	Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	Γεωργίας και Φυσικών Πόρων
16.	Οι περί Κυβερνητικού Υδατικού Έργου του Σταθμού Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων στη Βαθιά Γωνιά (Διαχείριση) Κανονισμοί του 1999.	Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	Γεωργίας και Φυσικών Πόρων
17.	Οι περί Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
18.	Οι περί του Συμβουλίου	Εσωτερικών	Εσωτερικών

Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας

Κανονισμοί του 1999.

19.	Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
20.	Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
21.	Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού- Αμαθούνας (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
22.	Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
23.	Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
24.	Οι περί Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
25.	Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Διατάγματα	Εσωτερικών	Εσωτερικών

- Διατήρησης) Κανονισμοί του 1999.
26.	Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Προσφύγων- Εγκλωβισμένων- Αγνοουμένων- Παθόντων
27.	Οι περί Σύστασης και Λειτουργίας Σχεδίου Προστασίας Καταθέσεων Κανονισμοί του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
28.	Έγγραφα (Αρ. Θ. 4/99 και Θ. 6 - 8/99) που αφορούν την εξαίρεση από την αναστολή πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τον περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο αρ. 4(1) του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
29.	Έγγραφο (Αρ. 20/99) σύμφωνα με τους περί Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων (στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμους του 1985 έως 1991.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

30. Έκθεση της Επιτροπής Ελεγκτικής Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών για το έτος 1997.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας
Προτάσεις νόμου:	Κατατέθηκε από:	Παραπέμπεται στην επιτροπή:
1) Ο περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Αβέρωφ Νεοφύτου βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου	Εμπορίου και Βιομηχανίας
2) Ο περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Γιαννάκη Αγαπίου βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού	Νομικών
3) Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Χρήστο Πουργουρίδη, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού,	Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών
	Νίκο Κλεάνθους, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας	

Δημοκρατικού
Κόμματος,

Ηλία Μυριάνθους, εκ
μέρους της
κοινοβουλευτικής
ομάδας Σ.Κ. ΕΔΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη νομοθετική εργασία. Το πρώτο θέμα αναβάλλεται, γιατί δεν έχει ολοκληρωθεί η μελέτη του από την αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Το δεύτερο θέμα είναι “Ο περί Φορολογίας Ιπποδρομιακών Στοιχημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ
ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούττας

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Παναγιώτης Δημητρίου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 8 Μαρτίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή, παρόλο που κλήθηκαν για να εκφράσουν απόψεις εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, δεν παρέστησαν.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας που διέπει τη φορολογία των ιπποδρομιακών στοιχημάτων και λαχείων, ώστε ένοχος για το αδίκημα του παράνομου ιπποδρομιακού στοιχήματος να θεωρείται εκτός από το διοργανωτή και οποιοδήποτε πρόσωπο συμμετέχει σε αυτό. Παράλληλα προτείνεται η αύξηση των προβλεπόμενων ποινών για το εν λόγω αδίκημα.

Ειδικότερα και σύμφωνα με τα γραπτά στοιχεία που κατατέθηκαν στην Επιτροπή, έχει διαπιστωθεί ότι οι ποινές που επιβάλλονται σε περιπτώσεις παράνομων ιπποδρομιακών στοιχημάτων είναι ανεπαρκείς, με αποτέλεσμα να μην αποτελούν αντικίνητρο στη διεξαγωγή τέτοιων στοιχημάτων τα οποία αποφέρουν πολύ μεγάλα κέρδη. Ως εκ τούτου, προτείνεται η αύξηση του ανώτατου ορίου της επιβαλλόμενης χρηματικής ποινής από £500 σε £10.000 και της ποινής φυλάκισης από ένα χρόνο σε τρία έτη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, θεωρώντας τις προτεινόμενες ποινές ως υπέρμετρα ψηλές, αποφάσισε τη μείωσή τους, γι' αυτό και

εισηγείται η χρηματική ποινή για το σχετικό αδίκημα να καθοριστεί μέχρι £5.000, ενώ η ποινή της φυλάκισης μέχρι δύο έτη. Αναδιαμορφώνοντας η Επιτροπή ανάλογα το υπό αναφορά νομοσχέδιο, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί και ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Φορολογίας Ιπποδρομιακών Στοιχημάτων και Λαχείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Δεν υπάρχουν.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αντικατάσταση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών; Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Φορολογίας Ιπποδρομιακών Στοιχημάτων και Λαχείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ’ αριθμόν 3 θέμα είναι “Ο περί Διορισμού Εκτάκτων Υπαλλήλων στην Αρχή Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1999”. Και πάλι παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούπτας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκη Καζαμίας

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 8 και 15 Μαρτίου 1999. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΣΗΔΗΚΕΚ και ΟΗΟ και εκπρόσωποι των έκτακτων υπαλλήλων που υπηρετούν στην Αρχή Κρατικών Εκθέσεων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι ο διορισμός σε μόνιμες θέσεις της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων όλων των έκτακτων υπαλλήλων που θα υπηρετούν στην αρχή κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του υπό ψήφιση νόμου.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους κυβερνητικούς αρμοδίους, στην Αρχή Κρατικών Εκθέσεων υπηρετούν σήμερα επτά έκτακτοι υπάλληλοι, οι οποίοι προσλήφθηκαν με βάση τον περί Προσλήψεως Έκτακτων Υπαλλήλων στην Υπηρεσία Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου Νόμο, για να καλύψουν μόνιμες ανάγκες της αρχής, εξαιτίας του ότι είτε δεν υπήρχαν αντίστοιχες οργανικές θέσεις είτε δεν υπήρχε ικανοποιητικός αριθμός υφιστάμενων θέσεων.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης του υπό αναφορά νομοσχεδίου, οι παριστάμενοι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων των υπαλλήλων της αρχής, όπως επίσης και οι εκπρόσωποι των υπηρετούντων έκτακτων υπαλλήλων, ζήτησαν τη μονιμοποίηση των εν λόγω έκτακτων υπαλλήλων με αναδρομική ισχύ από το 1991, ώστε να διασφαλιστεί η αρχαιότητα και προϋπηρεσία τους για σκοπούς προαγωγής τους. Υποστηρίζοντας τη θέση αυτή, δήλωσαν ότι σε τέτοια περίπτωση δε θα υπάρξει οποιαδήποτε επιβάρυνση στον προϋπολογισμό, αφού οι εν λόγω έκτακτοι υπάλληλοι υπηρετούν έναντι μόνιμων θέσεων.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού δήλωσε στην επιτροπή ότι το υπουργείο δε συμφωνεί με το αίτημα των έκτακτων αυτών υπαλλήλων για αναδρομικότητα στο διορισμό τους, για τους ακόλουθους λόγους:

- 1) Η υπηρεσία των εν λόγω έκτακτων υπαλλήλων, έστω και αν δε δοθεί αναδρομική ισχύς στο διορισμό τους, αναγνωρίζεται για σκοπούς παροχής συνταξιοδοτικών ωφελημάτων.
- 2) Δεν έχει γίνει πρόνοια για ανάλογη ρύθμιση σε άλλους ημικρατικούς οργανισμούς που τελούν υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και στους οποίους έχει ήδη μονιμοποιηθεί αριθμός έκτακτων υπαλλήλων.

- 3) Σε περίπτωση προαγωγών, παρ' όλο που η προϋπηρεσία των εν λόγω υπαλλήλων ως έκτακτων δε θα υπολογιστεί ως αρχαιότητα, εντούτοις θα θεωρηθεί πείρα, η οποία θα τους προσδώσει πλεονέκτημα έναντι άλλων υποψηφίων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως όλων των στοιχείων που κατατέθηκαν ενώπιόν της και λαμβάνοντας υπόψη εισήγηση της ίδιας της Βουλής σε σχετική επιστολή της με την ευκαιρία της κατάθεσης ενώπιόν της αιτιολογικών σημειωμάτων για παράταση των υπηρεσιών των εν λόγω έκτακτων υπαλλήλων, ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 1998, με την οποία καλούσε το υπουργείο να προχωρήσει στις δέουσες ενέργειες για διευθέτηση του θέματος της μονιμοποίησης των υπαλλήλων αυτών, ώστε να σταματήσουν οι συνεχείς και επαναλαμβανόμενες παρατάσεις των υπηρεσιών τους, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου όπως αυτό έχει κατατεθεί από την εκτελεστική εξουσία.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής κ. Τάσσος Παπαδόπουλος, ενώ διαφωνεί ως θέμα αρχής με τους σκοπούς του υπό αναφορά νομοσχεδίου, δήλωσε ότι τελικά θα ταχθεί υπέρ της ψήφισής του σε νόμο. Όπως ειδικότερα ανέφερε, με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο και με άλλα παρόμοια νομοθετήματα που έχουν ήδη ψηφιστεί από τη Βουλή μονιμοποιείται εκ των πραγμάτων μεγάλος αριθμός έκτακτων υπαλλήλων σε ημικρατικούς οργανισμούς. Το γεγονός αυτό αντιστρατεύεται την ίδια την πολιτική της Βουλής, που έχει διακηρύξει την αντίθεσή της στην κάλυψη των μόνιμων υπηρεσιακών αναγκών με εκτάκτους και την επιθυμία της οι ανάγκες αυτές να καλύπτονται με μόνιμο προσωπικό που προσλαμβάνεται με βάση τις νόμιμες διαδικασίες και όχι με τον προτεινόμενο τρόπο. Εκφράζοντας την αντίθεσή του με την παράδοση αυτή τακτική, αποφάσισε να ταχθεί υπέρ της ψήφισής του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο.

Με την άδεια σας κ. Πρόεδρε, παράδοση και η απόφαση του κ. Παπαδόπουλου να υποστηρίξει το παράδοξο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είχα σκοπό να μιλήσω, γιατί η έκθεση δεν αναφέρει επακριβώς τι είπα. Είπα, “και με αυτήν την εξαίρεση, που είναι η δέκατη όγδοη από τις είκοσι τέσσερις κατηγορίες που καλύπτονται από τον νόμο, ουσιαστικά έχει καταργηθεί ο νόμος”. Και επαναλαμβάνω, πρόταση νόμου που έχω υποβάλει και την καταψήφισε η Βουλή για κατάργηση του νόμου για νομιμοποίηση επιλεκτικά μερικών εκτάκτων. Δεν κατάλαβα, όταν έχουμε καταργήσει δεκαοκτώ κατηγορίες από τις είκοσι τέσσερις, είκοσι πέντε, πόσες είναι, να καταργηθεί εντελώς ο νόμος, διότι είναι αδικία έναντι των υπολοίπων. Και όλοι οι έκτακτοι να γίνουν μόνιμοι. Θεωρώ παράλογο και παράδοξο κατ’ επιλογήν αυτή η Βουλή, χωρίς να λαμβάνει τοποθέτηση πάνω σε θέμα αρχής, να επιλέγει ποιες κατηγορίες εκτάκτων θα μονιμοποιήσει. Διερωτώμαι πόσοι από τους συναδέλφους έχουν σταθμίσει αντικειμενικά από τις είκοσι τέσσερις ότι αυτές οι δεκαοκτώ έπρεπε να μονιμοποιηθούν και όχι οι άλλες έξι. Εγώ λέω όλες. Όσοι είναι έκτακτοι να γίνουν μόνιμοι. Αυτή είναι η θέση μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κατά τη γνώμη μου δεν είναι έτσι τα πράγματα όπως τα λέει ο κ. Παπαδόπουλος. Αυτή η Βουλή έχει αποφασίσει ορισμένα πράγματα. Ξεκίνησε από τη θέση ότι αυτή η ιστορία με τους έκτακτους η οποία κατάντησε να είναι μία ιστορία χωρίς τέλος, δηλαδή να μπαίνουν έκτακτοι από το παράθυρο και τελικά να μην έχουμε μια δημόσια υπηρεσία η οποία να προέρχεται από κανονικές εξετάσεις και κανονικές διαδικασίες, έπρεπε να σταματήσει. Ταυτόχρονα, είδε και το κοινωνικό πρόβλημα το

οποίο υπάρχει, δεν μπορούμε να μην το βλέπουμε. Με ένα σωρό ανθρώπους οι οποίοι λόγω των λανθασμένων διαδικασιών, λόγω ένα σωρό καταστάσεων για τις οποίες ευθύνεται η πολιτεία, φρόντισε να εργάζονται εκεί επί σειρά ετών. Και είπαμε, η αρχική θέση της Βουλής ήταν να μονιμοποιηθούν όλοι οι υπάλληλοι, όλοι οι έκτακτοι. Το κράτος είπε, “Δε μονιμοποιώ όλους τους έκτακτους, μονιμοποιώ χίλιους ογδόντα”. Κάναμε τις διαπραγματεύσεις μας, ασκήσαμε τις πιέσεις μας, όμως τόσοι ήθελε να μονιμοποιήσει το κράτος και εμείς, γνωρίζετε, δεν έχουμε τη δυνατότητα να αποφασίσουμε, χωρίς την συγκατάθεση της εκτελεστικής εξουσίας, μονιμοποίηση των εκτάκτων υπαλλήλων. Αυτό σε ότι αφορά τον κυβερνητικό τομέα. Σε ό,τι αφορά τώρα τους ημικρατικούς οργανισμούς, ακολουθείται επί λέξη αυτό το οποίο αποφασίσαμε. Δηλαδή αποφασίσαμε ότι θα μονιμοποιηθούν οι έκτακτοι υπάλληλοι των οργανισμών αυτών οι οποίοι πληρούν X κριτήρια που ετέθησαν και απ’ εδώ και πέρα δεν θα έχει άλλους. Θέλω να σας διαβεβαιώσω, ως μέλος της υπεπιτροπής η οποία εξετάζει τις περιπτώσεις των σημειωμάτων για πρόσληψη διαφόρων υπαλλήλων, έκτακτων και μη, στο δημόσιο, ότι τηρούμε με σχολαστικότητα αυτή την απόφαση της Βουλής. Το συγκεκριμένο που έχουμε μπροστά μας είναι τμήμα της απόφασης της οποίας έχουμε να μονιμοποιήσουμε τους υφιστάμενους έκτακτους στους ημικρατικούς οργανισμούς και προχωρούμε. Θα έρθουν και άλλα σημειώματα για μονιμοποίηση σε ημικρατικούς οργανισμούς όπου ακόμα δεν έχει γίνει αυτή η δουλειά. Θα τελειώσει αυτή η δουλειά, θα ολοκληρωθεί. Είπαμε, όχι άλλους εκτάκτους οι οποίοι θα προσλαμβάνονται πέραν των προνοιών της νομοθεσίας όπως αυτή έχει ψηφιστεί από τη Βουλή. Τώρα θα μου πει ο κύριος Παπαδόπουλος ότι και αυτή τη νομοθεσία την παραβιάσαμε. Την παραβιάσατε, λέω εγώ, εκείνοι οι οποίοι την ψήφισαν. Εγώ ήμουν εξ’ εκείνων που επέμεναν ότι δεν έπρεπε να γίνει εξαίρεση του νόμου 108.1/95, διότι αρχής γενομένης μύρια κακά έπονται. Τουλάχιστον σ’ αυτή τη φάση σταθήκαμε χωρίς να υποχωρήσουμε

πέραν του σημείου που υποχωρήσαμε κατά τις παραμονές των προεδρικών εκλογών του 1998.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούππας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να θυμίσω ότι με την αποδοχή από μέρους της Βουλής με πλειοψηφία είτε άλλως πως για μονιμοποίηση των χιλίων ογδόντα που υπηρετούσαν στη δημόσια υπηρεσία, είχε γίνει λόγος για μονιμοποίηση αντίστοιχων εκτάκτων που υπηρετούσαν στους ημικρατικούς και η κυβέρνηση είπε πως θα μελετούσε το θέμα και θα τα έστελλε αργότερα. Αυτό που κάνουμε σήμερα είναι συνέπεια εκείνης της εξήγησης, όταν μονιμοποιούσαμε τους χίλιους ογδόντα. Δεν υπάρχει τίποτα το παράλογο, ούτε καταστρατήγηση νόμων, γιατί πράγματι, όπως είπε ο συνάδελφος ο κ. Θεοδώρου, υπάρχει μια σχολαστική προσπάθεια, ιδιαίτερα σ' αυτούς τους οργανισμούς που μονιμοποιούνται οι υπάλληλοι δεν επιτρέπεται η πρόσληψη οποιουδήποτε νέου έκτακτου υπαλλήλου. Τελειώνει ένα κακό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής επί του θέματος; Η κ. Βασιλείου.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Απλούστατα θα αναφέρω κύριε Πρόεδρε ότι κατόπιν ειλημμένης απόφασής μας εμείς θα απέχουμε της ψηφοφορίας σ' αυτά τα θέματα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μακρίδης.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είμαστε και εμείς υποχρεωμένοι να πούμε δύο λόγια. Φαίνεται πως δεν έγινε κατανοητό τι περιλαμβάνει η έκθεση και λέει πως "προσελήφθησαν με

βάση τον περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στην Υπηρεσία Νομικών Προσόδων Δημοσίου Δικαίου Νόμο για να καλύψουν μόνιμες ανάγκες της αρχής εξαιτίας του ότι δεν υπήρχαν αντίστοιχες οργανικές θέσεις η δεν υπήρχε ικανοποιητικός αριθμός θέσεων την εποχή που προσελήφθησαν”. Άρα προσελήφθησαν για κάποιες μόνιμες θέσεις και λόγω κάποιων λανθασμένων διαδικασιών ή καθυστερήσεων έμειναν εκτεθειμένοι για χρόνια αυτοί οι υπάλληλοι. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κιττής.

Σ. ΚΙΤΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς ήθελα να πω πως αυτό το θέμα των εκτάκτων έχει επανειλημμένα, ίσως πιο πολλές φορές απ’ όλα τα άλλα θέματα, επανέλθει εδώ στη Βουλή και αναγκαζόμαστε κάθε φορά να κάνουμε κάποιες παραχωρήσεις, εξαιρέσεις των κανόνων. Θα πρέπει να δοθεί μια ριζική λύση για το θέμα των εκτάκτων και πιστεύω η Βουλή θα πρέπει να κοιτάξει πολύ προσεκτικά αυτό το θέμα διότι και το ίδιο το κύρος της Βουλής πιστεύω ότι εκτίθεται σε κινδύνους με αυτή την συμπεριφορά. Πρέπει να βρεθεί μια λύση, να κλείσει αυτό το θέμα, να μονιμοποιηθούν όλοι και έτσι να σταματήσει το δικαίωμα της κυβέρνησης να προσλαμβάνει έκτακτους. Να υπάρξει μια ομάδα υπαλλήλων που θα δώσει τις εξετάσεις βάσει τον κανόνων και των νόμων περί πρόσληψης στην δημόσια υπηρεσία και απ’ εκεί να αντλεί η κυβέρνηση υπάλληλους για κάποιες έκτακτες ανάγκες της για κάποια χρονική περίοδο και απ’ εκεί και πέρα, αν παρέλθει χρονική περίοδος πέραν των έξι μηνών ή ενός χρόνου, να θεωρούνται ως μονιμοποιηθέντες στη θέση, διότι πλέον θα παύει το στοιχείο του εκτάκτου, αν το αποφασίσει η Βουλή. Πρέπει να κλείσει αυτό το θέμα, γιατί είναι κοροϊδία, πιστεύω, και προς εμάς τους ίδιους και προς τους έκτακτους αλλά και προς τον κόσμο γενικότερα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν οποιεσδήποτε παρατηρήσεις επί του συγκεκριμένου θέματος που έχουμε ενώπιόν μας; Όπως αντιλαμβάνομαι υπάρχουν διαφοροποιήσεις, άρα πρέπει να γίνει ψηφοφορία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εκτός από την κ. Βασιλείου, είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν είναι ομόφωνο, με τις επιφυλάξεις που εξεφράστηκαν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση. Υπάρχει οποιαδήποτε διαφωνία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριανταπέντε είναι υπέρ, κανείς εναντίον, μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεύτερη ανάγνωση παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Διορισμοί. Άρθρο 3.

Κανονισμοί στους οποίους υπόκεινται οι διοριζόμενοι. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Διορισμού Εκτάκτων Υπαλλήλων στην Αρχή Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

Με τη μία αποχή αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει αντίρρηση και το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Τα θέματα 4 και 5 αναβάλλονται γιατί δεν έχει συμπληρωθεί η μελέτη τους από την αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Για τα επόμενα θέματα, με τους αριθμούς 6 και 7, υπάρχει κοινή έκθεση. Τα θέματα είναι “Ο περί των Τροποποιήσεων του 1999 της Σύμβασης του Διεθνούς Οργανισμού Κινητών Δορυφόρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1999” και “Ο περί της Τροποποίησης του 1999 της Συμφωνίας Λειτουργίας του Διεθνούς Οργανισμού Κινητών Δορυφόρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1999” Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο σώμα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΑ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΤΟΥ
1999 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΙΝΗΤΩΝ ΔΟΡΥΦΟΡΩΝ
(ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999” ΚΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ 1999
ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΙΝΗΤΩΝ
ΔΟΡΥΦΟΡΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Μάρκος Κυπριανού, αναπληρωτής πρόεδρος

Ανδρέας Μούσκος

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηγεωργίου

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 23 Φεβρουαρίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Συγκοινωνιών και Έργων και Εξωτερικών, καθώς και εκπρόσωποι της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου.

Σκοπός του πρώτου νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση των τροποποιήσεων της σύμβασης του Διεθνούς Οργανισμού Κινητών Δορυφόρων (INMARSAT), που υιοθετήθηκαν στις 24 Απριλίου 1998 στο Λονδίνο, κατά τη δωδέκατη σύνοδο της συνέλευσης των μελών, και έχουν εγκριθεί με την υπ' αριθμό 48625 και ημερομηνία 11 Νοεμβρίου 1998 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Σκοπός του δεύτερου νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της τροποποίησης της συμφωνίας λειτουργίας του Διεθνούς Οργανισμού Κινητών Δορυφόρων (INMARSAT), που υιοθετήθηκε στις 24 Απριλίου 1998 στο Λονδίνο κατά τη δωδέκατη συνεδρία της συνέλευσης των μελών και εγκρίθηκε με την υπ' αριθμό 48625 και ημερομηνία 11 Νοεμβρίου 1998 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Η επιψήφιση των πιο πάνω νομοσχεδίων από τη Βουλή απαιτείται, με βάση το άρθρο 169(2) του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, για την κατά νόμο κύρωση των πιο πάνω τροποποιήσεων τόσο της σύμβασης όσο και της συμφωνίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Επιτροπή από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, η Κύπρος από το 1990 έχει προσχωρήσει και έχει καταστεί μέλος του Διεθνούς Οργανισμού Ναυτιλιακών Δορυφόρων INMARSAT με την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, ενώ παράλληλα η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου έχει καταστεί συμβαλλόμενο μέρος του οργανισμού με την υπογραφή της συμφωνίας λειτουργίας του. Στη συνέχεια, κυρώθηκαν με νόμο οι τροποποιήσεις που κατά καιρούς επήλθαν στην πιο πάνω σύμβαση.

Κατά τη δωδέκατη συνεδρία της συνέλευσης των μελών, που πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο τον Απρίλιο του 1998, ψηφίστηκαν και επήλθαν βασικές και ριζικές τροποποιήσεις τόσο στη σύμβαση όσο και στη συμφωνία λειτουργίας, οι οποίες αποσκοπούν στην αναδόμηση του οργανισμού. Η επικύρωση των τροποποιήσεων της σύμβασης γίνεται από τα μέλη, ενώ η επικύρωση των τροποποιήσεων της συμφωνίας λειτουργίας γίνεται από τα συμβαλλόμενα μέρη των κυβερνήσεών τους.

Ειδικότερα, με την απόφαση για αναδόμηση που έχει ληφθεί από το συμβούλιο και έχει επικυρωθεί από τη συνέλευση ο οργανισμός διατηρεί τη διακρατική του μορφή, ενώ δημιουργείται παράλληλα μια εταιρεία με αρχικούς μετόχους τα υφιστάμενα συμβαλλόμενα μέρη στην οποία, σε δεύτερη φάση, θα μπορούν να συμμετέχουν και άλλοι επενδυτές. Ο οργανισμός και η εταιρεία θα συνδέονται μεταξύ τους με τη συμφωνία δημόσιων υπηρεσιών (public services agreement).

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών, αφού έλαβε υπόψη τις εξηγήσεις που της δόθηκαν από τους πιο πάνω αναφερόμενους αρμοδίους και κυρίως το γεγονός ότι οι τροποποιήσεις αυτές είναι επιβεβλημένες για την επιβίωση του οργανισμού και αφού ζήτησε και πήρε πρόσθετα στοιχεία σχετικά με τις νέες ρυθμίσεις που προτείνονται, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση και των δύο νομοσχεδίων σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της σύμβασης και της συμφωνίας που αναφέρονται σε αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι κανείς που θέλει να μιλήσει για δορυφόρους; Όχι.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση, του υπ' αριθμόν 6 θέματος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση Τροποποιήσεων. Πίνακας, μέρος 1, μέρος 2. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί των Τροποποιήσεων του 1999 της Σύμβασης του Διεθνούς Οργανισμού Κινητών Δορυφόρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.”

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

Δεν υπάρχει. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ’ αριθμόν 7 θέματος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της τροποποίησης. Πίνακας, μέρος 1, μέρος 2. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων; Καμία ένσταση.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί της Τροποποίησης του 1999 της Συμφωνίας Λειτουργίας του Διεθνούς Οργανισμού Κινητών Δορυφόρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.”

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει καμία ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο; Δεν υπάρχει.

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 8 θέμα είναι "Ο περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος (Τέλη και Δικαιώματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999." Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλετε να την αναγνώσω; Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για την τιμή που μου κάνετε.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ (ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ)
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999"**

Παρόντες:

Νίκος Κατσοουρίδης, πρόεδρος

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Κίκης Γιάγκου

Αντώνης Καράς

Μάρκος Κυπριανού

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 10 Μαρτίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Εσωτερικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του βασικού περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος (Τέλη και Δικαιώματα) Νόμου, ώστε τα τέλη που επιβάλλονται για τη μεταβίβαση ακινήτων να μειωθούν.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών, η πιο πάνω τροποποίηση εντάσσεται μέσα στα πλαίσια της πολιτικής που εφαρμόζεται για την τόνωση της οικοδομικής βιομηχανίας και γενικά του τομέα των ακινήτων. Σημείωσαν επίσης ότι με την προτεινόμενη μείωση των πιο πάνω τελών υπολογίζεται ότι και τα ετήσια κρατικά έσοδα από τη μεταβίβαση ακινήτων θα μειωθούν κατά £8.000.000.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

Αν υπάρχουν ερωτήσεις, μπορώ να απαντήσω, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί του θέματος; Όχι.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων; Δεν υπάρχει.

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως "Ο περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος (Τέλη και Δικαιώματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο; Δεν υπάρχει.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 9 θέμα, που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών Νόμος του 1999". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ-
ΕΓΚΛΩΒΙΣΜΕΝΩΝ-ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΩΝ-ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ
ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ
ΙΣΟΤΙΜΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΒΑΡΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999"**

Παρόντες:

Αριστοφάνης Γεωργίου, πρόεδρος

Κώστας Παπακώστας

Κίκης Γιάγκου

Λευτέρης Χριστοφόρου

Μάριος Ματσάκης

Μάρκος Κυπριανού

Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 10 Μαρτίου 1999. Στα πλαίσια μελέτης του νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Κεντρικού Φορέα

Ισότιμης Κατανομής Βαρών και της ΠΕΠ. Οι εκπρόσωποι του ΣΙΤΟΠ και του ΠΑΣΥΠΕΕ, παρ' όλο που προσκλήθηκαν, δεν παρευρέθηκαν στην πιο πάνω συνεδρία.

Ο προϋπολογισμός του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών προβλέπει για το 1999 έσοδα £8.200.000 και έξοδα του ίδιου ύψους. Τα προϋπολογιζόμενα έσοδα προέρχονται από κρατική χορηγία, από αποπληρωμές δανείων του σχεδίου αποκατάστασης προπολεμικής φερεγγυότητας και από τόκους δανείων που συνήφθησαν με βάση το σχέδιο αυτό.

Τα προϋπολογιζόμενα έξοδα αναλύονται ως ακολούθως:

	£
1) Διαχειριστικά έξοδα	468.067
2) Παραχώρηση δανείων	6.100.000
3) Επιχορήγηση επιτοκίου δανείων	280.000
4) Πληρωμές λόγω εγγυήσεων	130.000
5) Μεταφορά εισπράξεων στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας	1.200.000
6) Απρόβλεπτες δαπάνες	<u>21.933</u>
Σύνολο	<u>£8.200.000</u>

Επιπρόσθετα, ο προϋπολογισμός προβλέπει παροχή εγγυήσεων ύψους £7.500.000 μέσω του σχεδίου φερεγγυότητας για στεγαστικά και επαγγελματικά δάνεια που θα παραχωρηθούν από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και του φορέα επισήμαναν ότι για το 1999 έχουν αυξηθεί τα κονδύλια για σπουδαστικά και στεγαστικά δάνεια, για να καλύψουν τις αυξημένες ανάγκες.

Επιπρόσθετα, οι ίδιοι εκπρόσωποι δήλωσαν ότι εξετάζονται διάφοροι τρόποι, ώστε η μελέτη και η διεκπεραίωση των σχετικών αιτήσεων να πραγματοποιούνται με γοργότερο ρυθμό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων, με βάση την εξέταση των επιμέρους προνοιών του προϋπολογισμού και τις εξηγήσεις που δόθηκαν από τους αρμόδιους λειτουργούς είναι της γνώμης πως το ύψος των προβλεπόμενων κονδυλίων ανταποκρίνεται στις ανάγκες του φορέα για το 1999, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μιας και βρίσκομαι εδώ στο βήμα, θα ήθελα να προσθέσω μόνο κάτι. Σε ό,τι αφορά την τελευταία παράγραφο της έκθεσης, εκείνο το οποίο ζητήσαμε να διευκρινιστεί είναι, με βάση τα διευρυμένα νέα κριτήρια από 21 Δεκεμβρίου 1998, πώς μπορεί το ίδιο ποσό να ανταποκρίνεται σε αυτές τις νέες ανάγκες, και πήραμε τη διαβεβαίωση ότι, αν χρειαστεί επιπλέον ποσό θα έρθει με συμπληρωματικό προϋπολογισμό. Θα ήθελα να είναι καταγραμμένο στα πρακτικά της ολομέλειας ούτως ώστε, αν παραστεί ανάγκη, να επικαλεστούμε αυτό το θέμα.

Το δεύτερο ζήτημα είναι το θέμα της χρονοβόρας διαδικασίας. Πράγματι κάποιος, για να μπορέσει να πάρει ένα τέτοιο δάνειο, χρειάζεται το λιγότερο έξι μήνες μέχρι ένα χρόνο. Έχουμε επανειλημμένα στην επιτροπή επισημάνει αυτό το γεγονός και έχουμε ζητήσει να απλουστευθούν οι διαδικασίες και να επισπευσθούν. Φοβούμαι όμως ότι οι οκτακόσιες υποθέσεις που έχουν δοθεί στο κτηματολόγιο για εκτίμηση και οι πρώτες δηλώσεις του κτηματολογίου ότι θέλει περίπου έξι μήνες για αποπεράτωση αυτής της εργασίας καθώς και το γεγονός ότι ακόμη δεν έχουν αποφασιστεί οι συντελεστές με βάση τους οποίους θα γίνεται η σύγκριση αξιών των κατεχόμενων

περιουσιών με βάση κάποιες περιοχές στις ελεύθερες περιοχές, θα καθυστερήσουν τα ζητήματα. Γι' αυτό, όπως είχαμε ζητήσει στην επιτροπή, θα πρέπει άμεσα το κτηματολόγιο να αποστείλει το σημείωμα το οποίο έχουμε ζητήσει στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή, για να δούμε ποιοι είναι οι παρονομαστές στους οποίους θα στηρίζεται και ποιοι είναι οι συντελεστές που θα λαμβάνει υπόψη το κτηματολόγιο για να καθορίζει τις αξίες των περιουσιών στα κατεχόμενα. Και εκεί, διατηρούμε στη Βουλή το δικαίωμα να επανέλθει και να διαφωνήσει, αν κάπου οι αξίες οι οποίες υπολογίζονται δεν είναι κατά τη γνώμη μας οι ορθές.

Ταυτόχρονα, το έντυπο το οποίο τώρα έχει ετοιμαστεί δεν είναι τόσο απλουστευμένο όσο είχαμε πει και την προηγούμενη φορά. Δυστυχώς, το δαιδαλώδες έγγραφο το οποίο δίνεται στον απλό πολίτη για να συμπληρώσει, δεν είναι εύκολο να το συμπληρώσει. Προσφεύγουν σε βουλευτές, σε δικηγόρους και σε ελεγκτές, αναγκάζονται να κάνουν έξοδα για να τους συμπληρώσουν αυτά τα έντυπα και στο τέλος της ημέρας τα έντυπα δεν συμπληρώνονται με το σωστό τρόπο. Εκείνο που είπαμε εμείς είναι να κάμουν ένα έντυπο απλούστατο. Το όνομα του εκτοπισθέντος, το όνομα εκείνου που ζητά το δάνειο, την καταγωγή του, την περιουσία που έχει στα κατεχόμενα και τι ζητά τώρα. Αυτά τα πέντε πράγματα. Δυστυχώς η γραφειοκρατία δεν επέτρεψε να γίνουν αυτά τα πράγματα. Καλούμε και από το βήμα της ολομέλειας να γίνει απλοποίηση των διαδικασιών και να ακολουθήσουν αυτά τα πράγματα.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Ο κ. Χριστοφόρου.

Λ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ:

Πρέπει να ομολογήσουμε, κύριε Πρόεδρε, ότι η αποδοχή εκ μέρους της κυβέρνησης όλων σχεδόν των τροποποιήσεων που εισηγηθήκαμε στην επιτροπή Προσφύγων για βελτίωση του Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, είναι πράγματι ένα βήμα μπροστά. Ο Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών, με τα δεδομένα που άρχισε τη λειτουργία του και με τα δεδομένα που βρίσκεται σήμερα, σίγουρα σημείωσε σημαντικά βήματα βελτίωσης.

Πρέπει να τονίσουμε ιδιαίτερα το ότι ο Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών λειτουργεί με οριακό προσωπικό, λειτουργεί με ελάχιστα άτομα σε σχέση με τον όγκο εργασίας που έχει να διεκπεραιώσει. Επισημάναμε πολλές φορές στην επιτροπή Προσφύγων της Βουλής και στείλαμε το μήνυμα ότι, είτε άμεσα πρέπει να αποσπασθούν άτομα από τη δημόσια υπηρεσία για να υποβοηθήσουν το έργο που επιτελεί ο Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών είτε να γίνουν άμεσα προσλήψεις. Όμως, όπως είναι γνωστό, οι προσλήψεις χρειάζονται κάποιο χρόνο για να μπορέσουν να ολοκληρωθούν, και αυτή τη στιγμή -πράγματι συμφωνώ και με τον πρόεδρο της επιτροπής- βρισκόμαστε σε σημείο κατά το οποίο, ενώ υπάρχουν συσσωρευμένες εκατοντάδες αιτήσεις που αναμένουν να ολοκληρωθούν, να διεκπεραιωθούν, να γίνουν οι εκτιμήσεις και να πάρουν δάνεια, εντούτοις, το προσωπικό παραμένει αυτό που ήταν και δεν μπορεί να διεξέλθει όλη αυτή την εργασία.

Ένα άλλο βασικό στοιχείο το οποίο κι εγώ προσωπικά έζησα πολλές φορές κι ήταν για μένα αδιανόητο· ένας νέος Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών ιδρύθηκε και λειτούργησε 1996· και αντί αμέσως, άμα τη λειτουργία του, να τεθεί σε πλήρη μηχανογράφηση, εντούτοις, σε ένα τέτοιο ζήτημα που είναι η διεκπεραίωση αιτήσεων δανείων, δεν υπάρχει ούτε η υποτυπώδης μηχανογράφηση.

Άρα υπάρχουν ένα δύο σοβαρά προβλήματα, τα οποία παρά την υπερπροσπάθεια που κατέβαλε η επιτροπή, δεν εισακουστήκαμε στο βαθμό που

έπρεπε να εισακουσθούμε, με αποτέλεσμα να βρίσκεται προ τραγικής κατάστασης ο Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών, να υπάρχουν σειρές αιτήσεων χωρίς ακόμα να διεκπεραιωθεί η επεξεργασία τους, οι εκτιμήσεις να βρίσκονται στο κτηματολόγιο και το ευχάριστο -απλώς για να διορθώσω το συνάδελφο- ήδη άρχισε η ροή από το κτηματολόγιο εκτιμημένων αξιών με τις τρέχουσες τιμές και ελπίζουμε συν τω χρόνω και με την υιοθέτηση των νέων εισηγήσεων της επιτροπής Προσφύγων, να μπορέσει να αποδώσει ο φορέας για το σκοπό για τον οποίο δημιουργήθηκε.

Θέλω να τονίσω κι εγώ με ιδιαίτερη έμφαση πως, μπροστά στα επανειλημμένα ερωτήματά μας προς τους αρμοδίους αν τα δεκαπέντε περίπου εκατομμύρια λίρες που διατίθενται για τη φετινή χρονιά για το Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών και νοουμένου ότι οι αιτήσεις υπεραυξήθηκαν, γιατί τα προηγούμενα χρόνια δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν στα αιτήματα των προσφύγων, αν όντως το κονδύλι αναλωθεί ολόκληρο, τι προτίθεται να πράξει η κυβερνητική πλευρά, πράγματι πήραμε τη διαβεβαίωση ότι θα επανέλθουν με συμπληρωματικό προϋπολογισμό. Και επειδή αυτό θα χρειαστεί στην πραγματικότητα, ελπίζω να υπάρξει συνέπεια προς αυτή την κατεύθυνση και να μην αφήσουμε εκτεθειμένους τους πρόσφυγες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι δεν υπάρχει άλλος που θέλει το λόγο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το ταμείο του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών ποσού £8.200.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999.

Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Ίδρυση νέων θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Τρίτος Πίνακας. Άρθρο 6.

Λειτουργοί υπεύθυνοι για την είσπραξη εσόδων. Συμπλήρωμα. Άρθρο 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα καθώς και οι Πίνακες εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Προϋπολογισμού του 1999 του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ’ αριθμόν 10 θέμα είναι “Ο περί Πρόληψης Πυρκαϊών στην Ύπαιθρο (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”. (Πρόταση νόμου). Παρακαλώ να διαβαστεί η έκθεση της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΛΗΨΕΩΣ ΠΥΡΚΑΪΩΝ ΣΤΗΝ
ΥΠΑΙΘΡΟ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Δημήτρης Ηλιάδης, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Κυριάκος Τυρίμος

Τάκης Χατζηγεωργίου

Μάριος Ματσάκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος εξέτασε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κυρίους Ανδρέα Χρίστου, Τάκη Χατζηγεωργίου και Γιώργο Χατζηγεωργίου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ - Αριστερά - Νέες Δυνάμεις, σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 3 Δεκεμβρίου 1998 και στις 9 Μαρτίου 1999. Στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εκπρόσωποι της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος και του Τμήματος Δασών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, του Υπουργείου Εσωτερικών, της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου, της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου, καθώς και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την πρόληψη των πυρκαϊών στην ύπαιθρο με την εισαγωγή διατάξεων αποτρεπτικών της πρόκλησης τέτοιων πυρκαϊών.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την εν λόγω πρόταση νόμου, τα καμίνια παρασκευής ξυλοκάρβουνου, που σήμερα βρίσκονται διάσπαρτα σε διάφορες περιοχές της υπαίθρου, μέσα σε χρονικό διάστημα έξι μηνών από την έναρξη της ισχύος του

προτεινόμενου νόμου θα πρέπει να συγκεντρωθούν και να λειτουργούν μέσα σε καθορισμένες για το σκοπό αυτό περιοχές.

Οι εκπρόσωποι των αρμόδιων Υπουργείων και όλων των ενδιαφερόμενων φορέων ανέφεραν στην Επιτροπή ότι συμφωνούν με τις πρόνοιες του προτεινόμενου νόμου, ζήτησαν όμως παράταση της προβλεπόμενης προθεσμίας των έξι μηνών, ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν πιο αποτελεσματικά στη σωστή εφαρμογή του.

Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω ομόφωνα αποφάσισε να δοθεί προθεσμία ενός χρόνου για τη συγκέντρωση και τη λειτουργία όλων των καμινιών σε καθορισμένους χώρους αντί για τους έξι μήνες που προτείνονται, ώστε να καταστεί εφικτή η αποτελεσματική εφαρμογή του προτεινόμενου νόμου.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της υπό αναφορά πρότασης νόμου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, έτσι που να αναφέρεται ως “Ο περί Προλήψεως Πυρκαϊών στην Ύπαιθρο (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί του θέματος;

Δεν υπάρχει. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Προλήψεως Πυρκαϊών στην Ύπαιθρο (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ’ αριθμόν 11 θέμα είναι “Ο περί Δασών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”. Παρακαλώ να διαβαστεί η έκθεση της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής.

Γ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ
ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΔΑΣΩΝ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, πρόεδρος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Στέλιος Γερασίμου

Στέλιος Στυλιανού

Νίκος Πιπτοκοπίτης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 12 Νοεμβρίου 1998 και στις 4 Μαρτίου 1999. Στο στάδιο της μελέτης του υπό αναφορά νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι των Υπουργείων Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Τμήμα Δασών) και Εσωτερικών, καθώς

και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου, της Κεντρικής Επιτροπής Παραλιών και της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της νομοθεσίας περί Δασών, ώστε να παρασχεθεί η εξουσία ρύθμισης με κανονισμούς θεμάτων που σχετίζονται με την άσκηση οποιασδήποτε επιχειρηματικής ή εμπορικής δραστηριότητας μέσα σε κρατικό δάσος, καθώς επίσης και με την ανέγερση, κατοχή ή τοποθέτηση αντισκήνου, τροχόσπιτου, πρόχειρης κατασκευής ή άλλου κατασκευάσματος μέσα σ' αυτό.

Στα πλαίσια της εξέτασης του υπό αναφορά νομοσχεδίου διαπιστώθηκε ότι αρκετές παραλιακές περιοχές αποτελούν δασική γη και ηγέρθη θέμα αναφορικά με τη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών ή διευκολύνσεων στη δασική αυτή γη κατόπιν χορήγησης άδειας από την αρμόδια τοπική αρχή.

Οι εκπρόσωποι του Τμήματος Δασών δήλωσαν στην επιτροπή ότι σύμφωνα με το άρθρο 14 του περί Προστασίας της Παραλίας Νόμου σε περιοχές που κηρύσσονται εθνικά δασικά πάρκα ή σε περιοχές προστασίας της πανίδας και της χλωρίδας ή σε δασική γη που βρίσκεται κοντά σε παραλία καμιά αρχή τοπικής διοίκησης δεν παρέχει υπηρεσίες ή χορηγεί άδειες σε ιδιώτες για παροχή υπηρεσιών ή διευκολύνσεων. Οι ίδιοι εκπρόσωποι διευκρίνισαν όμως ότι σε τμήματα δασικής γης στα οποία παρέχονται ήδη υπηρεσίες και διευκολύνσεις απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Τμήματος Δασών για τη χορήγηση άδειας από την οικεία αρχή τοπικής διοίκησης και εφόσον όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς συναινούν σ' αυτό και κρίνουν ότι εξυπηρετείται το δημόσιο συμφέρον.

Οι εκπρόσωποι της Κεντρικής Επιτροπής Παραλιών, χωρίς να διαφωνούν με τις πρόνοιες του προτεινόμενου νομοσχεδίου, σε γραπτό υπόμνημά τους που κατέθεσαν στην επιτροπή υποστήριξαν, μεταξύ άλλων, τη θέση ότι η κατάταξη σε κατηγορίες των κρατικών δασών -με ή χωρίς ιδιαιτερότητες και ευαισθησίες- και η διαπίστωση κατά πόσο μπορούν ή όχι να προσφερθούν σε αυτά υπηρεσίες θα ήταν καλύτερα να συμφωνούνται από μια επιτροπή στην οποία να συμμετέχουν εκπρόσωποι του Τμήματος Δασών, της Κεντρικής Επιτροπής Παραλιών και άλλων αρμόδιων υπηρεσιών και φορέων.

Ο εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ανέφερε ότι η προτεινόμενη με το νομοσχέδιο παροχή εξουσίας έκδοσης κανονισμών για τη ρύθμιση της επιχειρηματικής ή εμπορικής δραστηριότητας μέσα σε κρατικό δάσος κρίνεται αναγκαία, δεδομένου ότι ο υφιστάμενος Κανονισμός 24(Ι) των περί Δασών Κανονισμών, που ρυθμίζει αυτού του είδους τις εμπορικές δραστηριότητες, κρίθηκε από το δικαστήριο ως “*ultra vires*”, ότι δηλαδή θεσπίστηκε καθ’ υπέρβασιν εξουσίας του εξουσιοδοτούντος νόμου, δηλαδή του περί Δασών Νόμου, με αποτέλεσμα να αθλώνονται και να απαλλάσσονται της κατηγορίας όσοι αναπτύσσουν επιχειρηματική ή εμπορική δραστηριότητα μέσα σε δασική γη.

Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη τάχθηκαν υπέρ της ψήφισης σε νόμο του υπό εξέταση νομοσχεδίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, αφού μελέτησε το νομοσχέδιο αυτό και έλαβε υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του, γι’ αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως έχει νομοτεχνικά διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Δασών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχει. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 13 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 14 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Δασών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ’ αριθμόν 12 θέμα είναι “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”. (Πρόταση νόμου). Επειδή το θέμα αυτό είναι σχετικό με το υπ’ αριθμόν 13 θέμα, “Οι περί Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού - Θέσεις Διευθυντή Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, Βοηθού Διευθυντή Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, Διευθυντή Σχολείων Δημοτικής Εκπαιδευτικής και Βοηθού Διευθυντή Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί

του 1999”, παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει και τις δυο εκθέσεις.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ
ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Ανδρέας Φιλίππου

Θάσος Μιχαηλίδης

Γιώργος Λιλλήκας

Μάριος Ματσάκης

Τάκης Χατζηδημητρίου

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Μαρτίου 1999.

Η υπό αναφορά πρόταση νόμου κατατέθηκε από τα μέλη της επιτροπής βουλευτές κ. Θάσο Μιχαηλίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, Στάθη Κιττή εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος και Τάκη Χατζηδημητρίου εκ μέρους του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η θέσπιση ειδικής διάταξης στη νομοθεσία για τη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία, με την οποία μετατίθεται μέχρι την 31η Αυγούστου του 2000 ο χρόνος μέσα στον οποίο η υπηρεσία των εκπαιδευτικών εκτός σχολείων θα λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας για σκοπούς προαγωγής.

Σημειώνεται ότι η ανάγκη για την προτεινόμενη ρύθμιση προέκυψε στα πλαίσια της μελέτης από την επιτροπή κανονισμών για την έγκριση τεσσάρων σχεδίων υπηρεσίας, για τις θέσεις διευθυντή και βοηθού διευθυντή σχολείων μέσης γενικής και τεχνικής εκπαίδευσης και σχολείων δημοτικής εκπαίδευσης, θέμα για το οποίο η επιτροπή έχει ήδη κυκλοφορήσει σχετική έκθεσή της.

Συγκεκριμένα, αναφορικά με τους εν λόγω κανονισμούς, επειδή η πλειοψηφία των μελών της επιτροπής αποφάσισε να εισηγηθεί στην ολομέλεια του Σώματος την παράταση του χρόνου μέσα στον οποίο η εκτός σχολείων υπηρεσία θα αναγνωρίζεται ως υπηρεσία στη θέση για σκοπούς προαγωγής, κρίθηκε αναγκαίο να γίνει παράλληλα η ίδια εισήγηση και για τη γενική νομοθεσία που διέπει τα σχέδια υπηρεσίας, έτσι που οι σχετικές διατάξεις των σχεδίων υπηρεσίας να συνάδουν με τις γενικές διατάξεις που διέπουν το ίδιο θέμα.

Υπενθυμίζεται ότι τόσο η αρχική εισήγηση όσο και η παρούσα πρόταση νόμου στηρίζεται στο σκεπτικό ότι είναι δίκαιο να δοθεί περισσότερος χρόνος, ώστε να καταστεί δυνατή η έγκαιρη ενημέρωση όλων των επηρεαζόμενων εκπαιδευτικών για τη σκοπούμενη αλλαγή.

Υπό το φως των πιο πάνω η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, κατά πλειοψηφία των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, εισηγείται στην ολομέλεια της Βουλής την ψήφιση της υπό συζήτηση πρότασης νόμου σε νόμο.

Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και το μέλος της επιτροπής βουλευτής των Ενωμένων Δημοκρατών τάσσονται εναντίον της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, για τους ίδιους λόγους που τάχτηκαν εναντίον και της αρχικής εισήγησης για παράταση, θεωρώντας

δηλαδή την προτεινόμενη από την εκτελεστική εξουσία προθεσμία μέχρι τον Αύγουστο του 1999 αρκούντως ικανοποιητική για την ενημέρωση όλων των επηρεαζομένων.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ “ΟΙ ΠΕΡΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ - ΘΕΣΕΙΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΒΟΗΘΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Πρόδρομος Προδρόμου

Ανδρέας Φιλίππου

Θάσος Μιχαηλίδης

Γιώργος Λιλλήκας

Μάριος Ματσάκης

Στάθης Κιπτής

Τάκης Χατζηδημητρίου

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 16 Φεβρουαρίου μέχρι 2 Μαρτίου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και των εκπαιδευτικών οργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ και ΠΟΕΔ.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες των άρθρων 24 και 76 της βασικής νομοθεσίας για τη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία, σκοπείται η αναθεώρηση των υφιστάμενων σχεδίων υπηρεσίας για τις θέσεις του Διευθυντή Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, του Βοηθού Διευθυντή Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, του Διευθυντή Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης και του Βοηθού Διευθυντή Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, με την προτεινόμενη αναθεώρηση των εν λόγω σχεδίων υπηρεσίας επιδιώκεται:

- (α) - η ενοποίηση των υφιστάμενων σχεδίων υπηρεσίας για τις θέσεις του Διευθυντή και του Βοηθού Διευθυντή Σχολείων Μέσης Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης που τώρα είναι ξεχωριστά για τη Μέση Γενική και την Τεχνική Εκπαίδευση·
  - η απάλειψη της πρόνοιας σύμφωνα με την οποία στη θέση του Διευθυντή δυνατόν να προάγονται μόνο όσοι προέρχονται από ορισμένες ειδικότητες·
  - η μείωση σε τρία χρόνια της προηγούμενης υπηρεσίας στη θέση Βοηθού Διευθυντή, η οποία απαιτείται για προαγωγή σε θέση Διευθυντή·
- (β) η μετατροπή της θέσης του Βοηθού Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης από θέση πρώτου διορισμού και προαγωγής σε θέση προαγωγής μόνο·
- (γ) η μετατροπή της θέσης του Διευθυντή και του Βοηθού Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης από θέση πρώτου διορισμού και προαγωγής σε θέση προαγωγής μόνο· και
- (δ) η εναρμόνιση των υφιστάμενων σχεδίων υπηρεσίας για όλες τις υπό αναφορά θέσεις με σχετικούς κανονισμούς που εγκρίθηκαν τον Ιούλιο του 1998 ύστερα από έκδοση σχετικής δικαστικής απόφασης. Συγκεκριμένα, η εν λόγω απόφαση

δε θεωρεί την υπηρεσία εκτός σχολείου ως υπηρεσία στη θέση για σκοπούς προαγωγής.

Σημειώνεται ότι τα υπό συζήτηση σχέδια υπηρεσίας εγκρίθηκαν ομόφωνα από τη Μικτή Επιτροπή Προσωπικού Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (ΜΕΠΕΥ) και τόσο οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού όσο και οι εκπρόσωποι όλων των εκπαιδευτικών οργανώσεων, που παρευρέθηκαν στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής, τάχθηκαν υπέρ της έγκρισής τους, όπως αυτά συμφωνήθηκαν στη ΜΕΠΕΥ και κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων από την εκτελεστική εξουσία.

Στο στάδιο της μελέτης των υπό αναφορά Κανονισμών κατατέθηκε στην επιτροπή γραπτό υπόμνημα εκ μέρους ομάδας αποσπασμένων εκπαιδευτικών, στο οποίο εκφράζεται η έντονη διαφωνία τους με εκείνη τη ρύθμιση, η οποία για σκοπούς προαγωγής δε θεωρεί ως εκπαιδευτικό έργο την εκτός σχολείου υπηρεσία των εκπαιδευτικών. Συγκεκριμένα, υποστηρίχθηκε ότι οι προτεινόμενες διατάξεις, σύμφωνα με τις οποίες η υπηρεσία σε απόσπαση μετά την 31η Αυγούστου 1999 δε θα λογίζεται ως υπηρεσία στη θέση για σκοπούς προαγωγής, αδικούν μια μεγάλη μερίδα εκπαιδευτικών, που κατά καιρούς θα βρίσκεται σε απόσπαση, και αντίθετα η συνδικαλιστική δραστηριότητα θα λογίζεται ως εκπαιδευτικό έργο. Τέλος, η όλη ρύθμιση χαρακτηρίζεται από τους ίδιους ως αναχρονιστική και θεωρείται ότι η προσέγγιση αυτή του θέματος των αποσπάσεων παραγνωρίζει τελείως την εκπαιδευτική του πλευρά σε βάρος της ίδιας της εκπαίδευσης.

Επίσης, κατατέθηκε στην επιτροπή γραπτό υπόμνημα της Παγκύπριας Οργάνωσης Αποκατάστασης Παθόντων, στο οποίο εκφράζεται η διαφωνία της οργάνωσης αναφορικά με τη μετατροπή θέσεων σε θέσεις προαγωγής μόνο διότι, όπως ισχυρίζονται οι ίδιοι, θα πρέπει να εφαρμοστεί και στον τομέα της Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας ό,τι ακριβώς ισχύει στη Δημόσια Υπηρεσία, αναφορικά με την

παροχή στους παθόντες ποσοστού 10% κατά την κατάληψη όλων των θέσεων κάθε μισθολογικής κλίμακας. Γι' αυτό εισηγούνται την τροποποίηση της νομοθεσίας που διέπει τη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία, έτσι που αυτή να εναρμονιστεί πλήρως με την υπό αναφορά ρύθμιση η οποία ισχύει στη Δημόσια Υπηρεσία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα εκτέθηκαν ενώπιόν της, έχει διαμορφώσει τις πιο κάτω θέσεις:

Η πλειοψηφία των μελών της επιτροπής - βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ εισηγούνται τη μετάθεση για ένα χρόνο της ημερομηνίας, μετά την πάροδο της οποίας η εκτός σχολείου υπηρεσία των εκπαιδευτικών δε θα θεωρείται υπηρεσία για σκοπούς προαγωγής. Κι αυτό γιατί θεωρείται ότι πρέπει να δοθεί ικανοποιητικός χρόνος, ώστε όλοι οι επηρεαζόμενοι να ενημερωθούν έγκαιρα.

Τα μέλη της επιτροπής - βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και των Ενωμένων Δημοκρατών, δεδομένου ότι από τον Ιούλιο του 1998 τροποποιήθηκαν οι σχετικοί γενικοί κανονισμοί που διέπουν τα σχέδια υπηρεσίας των εκπαιδευτικών, ώστε αυτά να συνάδουν με την πιο πάνω αναφερθείσα δικαστική απόφαση, θεωρούν ότι το χρονικό διάστημα από τότε μέχρι και τον Αύγουστο του 1999 είναι αρκούντως ικανοποιητικό τόσο για την έγκαιρη ενημέρωση των επηρεαζόμενων εκπαιδευτικών όσο και για οποιοδήποτε άλλο αναγκαίο προγραμματισμό, είτε από την πλευρά του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού είτε από την πλευρά των ίδιων των επηρεαζομένων. Γι' αυτό εισηγούνται την έγκριση των υπό συζήτηση Κανονισμών, όπως αυτοί κατατέθηκαν από την εκτελεστική εξουσία.

Αναφορικά με το ζήτημα το οποίο εγέρθηκε από την Παγκύπρια Οργάνωση Αποκατάστασης Παθόντων, η επιτροπή ομόφωνα θεωρεί ότι αυτό μπορεί να την

απασχολήσει σε ευθετότερο χρόνο, δεδομένου ότι για την υιοθέτηση των εισηγήσεων της οργάνωσης αυτής απαιτείται τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας και τέτοια πρόταση δεν εκκρεμεί αυτή τη στιγμή ενώπιόν της.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, υπό το φως των πιο πάνω θέσεων των μελών της, εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό συζήτηση Κανονισμών, όπως αυτοί έχουν τελικά διαμορφωθεί σύμφωνα με την πιο πάνω εκτεθείσα άποψη της πλειοψηφίας των μελών της.

(Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης των εκθέσεων ο κ. Μουσιούπτας αντικατέστησε τον
Πρόεδρο.)

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δυο λόγια μόνο σε συντομία. Η μόνη διαφορά που υπάρχει μεταξύ του Δημοκρατικού Συναγερμού και των Ενωμένων Δημοκρατών και των άλλων κομμάτων που έχουν ήδη υποβάλει και την πρόταση νόμου, και πρέπει να πω ότι η πρόταση νόμου είναι κατ' ακολουθίαν της θέσης που παίρνουν τα κόμματα πάνω στους κανονισμούς, είναι ότι η παράταση που η κυβέρνηση εισηγείται για όσους βρίσκονται σε απόσπαση μέχρι 31 Αυγούστου 1999, μέχρι μόνο τότε να θεωρείται ως προϋπηρεσία η απόσπασή τους, θα πρέπει απ' εκεί και πέρα να επιλέξουν ότι το κάμνουν επί ιδίω κινδύνω, γιατί δε θα θεωρείται πλέον ως προϋπηρεσία η παραμονή τους εκτός, αν θέλετε, της έδρας μετά την 31η Αυγούστου 1999. Τα κόμματα της πλειοψηφίας εισηγούνται αυτή η παράταση να πάει μέχρι και την 31η Αυγούστου 2000. Η διαφορά είναι ότι η δική μας η θέση είναι ότι, όταν ψηφίζονταν οι κανονισμοί στους οποίους σήμερα κάμνουμε αναφορά, πριν ένα χρόνο, δηλαδή τον Αύγουστο του 1998, προειδοποιήθηκαν τότε όσοι ήταν σε απόσπαση ότι αυτό το πράγμα θα ισχύσει για ένα ακόμη χρόνο και άρα κάμετε τις δικές σας τις επιλογές, πάρτε τις αποφάσεις σας. Γι' αυτό λοιπόν γνώριζαν έγκαιρα, εδώ και ένα χρόνο, και θα γνωρίζουν ακόμη μέχρι και

τον Αύγουστο του 1999, ότι απ' εκεί και πέρα η παραμονή τους σε απόσπαση δε θα λογίζεται για σκοπούς προαγωγής ότι είναι προϋπηρεσία.

Θα πω επίσης ότι, και τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτή τη θέση την οποία υποστηρίζει η μειοψηφία, αν θέλετε, της Βουλής την υποστηρίζουν όλες οι εκπαιδευτικές οργανώσεις, την έχουν συμφωνήσει στην ΜΕΠΕΗ και η ΟΛΤΕΚ και η ΠΟΕΔ και η ΟΕΛΜΕΚ και το Υπουργείο Παιδείας και νομίζω ότι κάτω απ' αυτά τα δεδομένα είναι που τοποθετούμαστε ότι έχουν αρκετή προειδοποίηση και εισηγούμαστε η Βουλή να ψηφίσει ως ημερομηνία την 31η Αυγούστου 1999 που θα λογίζεται ως προϋπηρεσία για σκοπούς προαγωγής και όχι 31 Αυγούστου 2000 όπως εισηγείται η πλειοψηφία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. Μουσιούπτας)

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου, γιατί θα είμαι σύντομος όπως συνήθως.

Κύριοι συνάδελφοι, το θέμα δεν είναι τόσο απλό, όπως το έχει εκθέσει ο πρόεδρος της επιτροπής Παιδείας και όπως φαίνεται βέβαια και από την έκθεση. Διότι, αν πράγματι αυτά ήταν μόνο τα επιχειρήματα που είχαν αναπτύξει οι κοινοβουλευτικές ομάδες ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ, τότε βεβαίως δε θα είχαν άδικο ο πρόεδρος της επιτροπής Παιδείας, ο Δημοκρατικός Συναγερμός και οι ΕΔΗ που διαφωνούν. Δεν είναι δηλαδή ότι απλώς το επιχείρημά μας είναι να περιμένουμε, αντί μέχρι την 31η Αυγούστου 1999 για να λαμβάνεται υπόψη η υπηρεσία αυτών των εκπαιδευτικών για σκοπούς προαγωγής, να το πάμε ακόμη ένα χρόνο. Ουσιαστικά η θέση η δική μας είναι η υπηρεσία αυτή των εκπαιδευτικών οι οποίοι αποσπώνται για να

υπηρετήσουν πού, αγαπητοί συνάδελφοι; Να σας πω λίγα λόγια. Αποσπώνται επειδή έχουν αυξημένες ικανότητες και προσόντα για να υπηρετήσουν είτε στην Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων και Συγγραφής Βιβλίων -δεν μπορούν όλοι να κάνουν αυτή τη δουλειά- ή για να πάνε στο πανεπιστήμιο επειδή έχουν αυξημένα προσόντα και ικανότητες και δεν μπορούν όλοι να κάνουν αυτή τη δουλειά ή για να πάνε στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Και η πρόταση η οποία είχε έρθει ενώπιόν μας από την κυβέρνηση έλεγε ότι επειδή αυτοί οι άνθρωποι -το λέω εγώ αυτό, δεν το λέει έτσι η πρόταση- επειδή είναι ικανοί πρέπει να τους τιμωρήσουμε, να μην τους αναγνωρίσουμε αυτή την υπηρεσία που προσφέρουν στο κράτος. Γιατί; Διότι υπήρχε πίεση. Και ενώ, το λέει η έκθεση αλλά δεν τονίστηκε και θέλω να το τονίσω, οι αποσπασμένοι για λόγους εκπροσώπησης των συναδέλφων τους, η ηγεσία δηλαδή των συνδικαλιστικών οργανώσεων, όσο καιρό βρίσκονται σε απόσπαση για λόγους συνδικαλιστικούς τους οποίους θυμούμαι, αυτή η υπηρεσία, σύμφωνα με την πρόταση που είναι ενώπιόν μας, θα αναγνωρίζεται για λόγους προαγωγής και η απόσπαση ενός εκπαιδευτικού, για να διδάξει στο πανεπιστήμιο δε θα αναγνωρίζεται για λόγους προϋπηρεσίας. Η απόσπασή τους στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο δε θα αναγνωρίζεται για λόγους προϋπηρεσίας. Εμείς λέμε ότι αυτή η απόσπαση πρέπει να αναγνωρίζεται. Κανονικά δε θα έπρεπε να υπάρχει ημερομηνία λήξης. Δε θα έπρεπε. Το δεχτήκαμε αυτό, επειδή μερικοί συνάδελφοι δυσκολεύτηκαν να συμφωνήσουν μ' αυτή τη σωστή θέση και είπαμε αν υπάρξει τουλάχιστον μία δυνατότητα μέχρι την 31η Αυγούστου 2000 θα μας δοθεί η δυνατότητα να εξηγήσουμε περισσότερο την ορθότητα αυτή η υπηρεσία να αναγνωρίζεται. Πρέπει να αναγνωρίζεται. Γι' αυτό δεχτήκαμε και βάλουμε αυτή την ημερομηνία λήξης. Τώρα, εν τω μεταξύ, καλό είναι η κυβέρνηση, όπου οι ανάγκες είναι σταθερές και μόνιμες, και της χρειάζεται χρόνος για να το κάνει αυτό, να εισηγηθεί να δημιουργήσει μόνιμες θέσεις. Κι αυτές οι μόνιμες θέσεις να πληρωθούν από άτομα που

έχουν τις ικανότητες οι οποίοι να εργάζονται σ' αυτές τις θέσεις μονίμως είτε αυτές είναι θέσεις στο πανεπιστήμιο είτε αυτές είναι θέσεις στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Ενδεχομένως αυτό να μην είναι δυνατό να γίνει στην Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων και Συγγραφής Βιβλίων, και δεν το εισηγούμαστε, αλλά γι' αυτό είναι που είναι αναγκαίο αυτή η ημερομηνία να αλλάξει, να πάει τουλάχιστον μέχρι την 31η Αυγούστου 2000, ώστε να δοθεί η δυνατότητα και στην κυβέρνηση να μελετήσει το θέμα. Διότι διαφορετικά, αν πάμε με την ημερομηνία ως ήταν η πρόταση, φανταστείτε, δε θα υπάρχει χρόνος, τα άτομα αυτά δε θα δεχτούν να αποσπαστούν αφού θα το κάνουν αυτό εις βάρος των δικών τους συμφερόντων και θα έχουμε πρόβλημα στην παιδεία. Αυτά, αγαπητοί συνάδελφοι, και εγώ καλώ και το Δημοκρατικό Συναγερμό, αν έχει πειστεί με αυτά που έχω εξηγήσει, και τους ΕΔΗ να ψηφίσουμε ομόφωνα αυτή τη θέση και καλώ και την κυβέρνηση να μελετήσει ουσιαστικά το θέμα και να προτείνει μόνιμες θέσεις, όπου είναι δυνατό να προτείνει, ώστε κάποια άτομα να πάρουν αυτές τις θέσεις και να μην υπάρχει αυτό το πρόβλημα, διότι οι εκπαιδευτικές οργανώσεις ζητούν την κατάργηση αυτού του δικαιώματος, ώστε να μην αποδέχονται οι εκπαιδευτικοί να αποσπώνται, διότι θέλουν όλοι να αποσπώνται με τη σειρά. Μα δε γίνονται έτσι τα πράγματα. Αποσπάται κατά κανόνα ο καλύτερος για να προσφέρει στην εκπαίδευση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Βασιλείου.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα των αποσπάσεων φυσικά δεν είναι τόσο απλό όπως το λέει ο κ. Φιλίππου, διότι οι αποσπάσεις δεν είναι μόνο στα κέντρα τα οποία έχει αναφερθεί ο κ. Φιλίππου. Αν ήταν έτσι το πράγμα, τότε κι εμείς δε θα είχαμε καμία

ένσταση στο να μην υπάρχει καθόλου χρονικό πλαίσιο, διότι το χρονικό πλαίσιο τέθηκε, όπως αναφέρθηκε, από πέρσι μια και όλοι πήραμε την απόφαση ότι οι εν αποσπάσει δε θα θεωρούνται σαν προϋπηρεσία. Και δόθηκε απλώς τούτο το διάστημα μέσα στο οποίο να πάρουν την κατάλληλη προειδοποίηση και να τους δοθεί αυτή η χάρη, ας το πούμε. Όμως η πρόταση αυτή, του να σκεφτούμε την κατάργηση του χρονικού πλαισίου, δεν είχε εκφραστεί μέσα στην επιτροπή όταν συζητούσαμε το θέμα. Είναι κάτι τελείως καινούργιο. Τώρα, ή θα πρέπει να προχωρήσουμε με την ψήφιση ή να αναβληθεί, αν μπορεί και έχουμε τα περιθώρια, έστω και για λίγο, να ξαναδούμε αυτό το θέμα, γενικά το θέμα των αποσπάσεων. Διότι, αν ήταν απλώς το να αλλάξουμε την ημερομηνία, από τον Αύγουστο του 1999 να το πάρουμε μέχρι τον Αύγουστο του 2000, δεν πιστεύω ότι εξυπηρετεί κανένα σκοπό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Αναφορικά με την αναβολή, θα δημιουργήσει προβλήματα στις προαγωγές και άρα δεν εισηγούμαι την αναβολή. Αναφορικά με τα άλλα επιχειρήματα, θα έλεγα ότι, όταν ψηφίζονταν οι γενικοί κανονισμοί πριν ένα χρόνο, οι θέσεις που παίρνουμε εμείς ως μειοψηφία σήμερα ήταν οι θέσεις που πήρε η ολομέλεια τον Αύγουστο του 1998. Δηλαδή τους είπαν ότι σε ένα χρόνο θα πρέπει να επιλέξετε, διότι δε θα λογίζεται σαν προϋπηρεσία. Είναι σήμερα που γίνεται σκέψη για περαιτέρω προειδοποίηση. Ως εκεί το κατανοώ για περαιτέρω προειδοποίηση, αλλά το ότι ενδεχομένως θα υπάρξει η πολιτική απόφαση ότι εσαεί θα θεωρούνται οι εν αποσπάσει ότι είναι προϋπηρεσία αυτό είναι κάτι διαφορετικό, δεν μας βρίσκει καθόλου σύμφωνους και, εν πάση περιπτώσει, η ίδια η κυβέρνηση η οποία έχει υποχρέωση να λύσει τα προβλήματα που έχει υποδείξει

ο κ. Φιλίππου εισηγείται η ίδια την ημερομηνία, Αύγουστος του 1999. Είναι υποχρέωσή τους από κει και πέρα να εξεύρουν το κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό για να κάνει εκείνες τις εργασίες που απαιτούνται, όπως έχει αναφερθεί. Νομίζω να προχωρήσουμε στην ψήφιση, κύριε Πρόεδρε, δεν είναι μείζον το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όπως φαίνεται και από την έκθεση και από τα διαμειφθέντα υπάρχουν κάποιες διαφορετικές απόψεις, επομένως να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 12 θέματος, θέτοντας τα άρθρά του σε ψηφοφορία.

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Αν μπορώ να προσθέσω κάτι. Πρέπει να υπενθυμίσω, κύριε Πρόεδρε, ότι όταν πάρθηκε πέρσι η απόφαση ήταν εξαιτίας απόφασης δικαστηρίου που αποφάνθηκε ότι δεν αναγνωρίζει προϋπηρεσία αυτών που είναι σε απόσπαση. Απλώς για να διευκρινίσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Φιλίππου.

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Γι' αυτό ακριβώς οι συνάδελφοι Θάσος Μιχαηλίδης, Τάκης Χατζηδημητρίου και Στάθης Κιττής έχουν προτείνει νομοθεσία. Γι' αυτό υπάρχει η νομοθεσία και ο αριθμός 12 είναι η νομοθεσία. Όσον αφορά την επιχειρηματολογία που είχα αναπτύξει την είχα πει εγώ επανειλημμένως στην επιτροπή Παιδείας, απλώς όταν εγράφετο η έκθεση έτυχε να βρίσκομαι στο εξωτερικό με αποστολή και φαίνεται ότι δεν γράφτηκαν αυτά τα στοιχεία στην έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σαφές, κύριε Φιλίππου. Λοιπόν, να προχωρήσουμε στην ανάγνωση των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ειδική Διάταξη. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατρείς υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έντεκα εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με δεκατρείς ψήφους υπέρ, έντεκα εναντίον και καμιά αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρότασης νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατρείς υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έντεκα εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με δεκατρείς ψήφους υπέρ, έντεκα εναντίον και καμιά αποχή, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στην έγκριση του υπ' αριθμόν 13 θέματος, που είναι "Οι περί Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού - Θέσεις Διευθυντή Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, Βοηθού Διευθυντή Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, Διευθυντή Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης και Βοηθού Διευθυντή Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999".

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Η μόνη διαφωνία μας είναι η ημερομηνία. Εμείς εισηγούμεθα 31 Αυγούστου 1999, όπως ήταν το αρχικό νομοσχέδιο. Η πλειοψηφία εισηγείται 31 Αυγούστου 2000.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των κανονισμών, όπως έχουν διαμορφωθεί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατρείς εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με δεκαπέντε ψήφους υπέρ, δεκατρείς εναντίον και καμιά αποχή, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 14 θέμα, που είναι "Οι περί Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (Τέλη και Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση του θέματος αυτού έχει διαβαστεί στην προηγούμενη συνεδρία της Βουλής, επομένως σήμερα θα προχωρήσουμε στην έγκριση των κανονισμών.

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Θα κάνω μία εισήγηση για τα υπόλοιπα θέματα, όπου είναι ομόφωνα να μη διαβάζονται οι εκθέσεις, γιατί υπάρχουν κάποιες υποχρεώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Το υπ' αριθμόν 15 θέμα είναι "Οι περί Σύστασης και Λειτουργίας Σχεδίου Προστασίας Καταθέσεων Κανονισμοί του 1999".

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρόλο ότι έχει κυκλοφορήσει η έκθεση γι' αυτούς τους κανονισμούς, θέλω να υπενθυμίσω το προεδρείο για την ομόφωνη προσέγγιση της επιτροπής Οικονομικών πως, λόγω του ότι αυτοί οι κανονισμοί σχετίζονται άμεσα με αναμονή από μέρους του νομοθετικού σώματος κατάθεσης παρόμοιων κανονισμών που συσχετίζονται με το ίδιο θέμα, είχαμε ομόφωνα αποφασίσει ότι δε θα ετίθεντο προς την ολομέλεια, γι' αυτό από ότι αντιλαμβάνομαι ζητήθηκε η απόσυρσή τους λόγω του ότι έληγαν αυτοί οι κανονισμοί και απ' ότι έχουμε ενημερωθεί από τη γραμματεία η επιστολή εκ μέρους της κυβερνήσεως έχει έρθει, άρα δε συζητούμε αυτό το θέμα σήμερα και θα επανέλθει ύστερα από ένα μήνα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επιβεβαιώνω, κύριε Καζαμιά, ότι μας λέχθηκε ότι εντός ενός μηνός θα καταθέσουν και το άλλο σχετικό. Το υπ' αριθμόν 16 θέμα είναι "Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και Εξαρτωμένους τους Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη, γι' αυτό θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΡΧΗΣ
ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΣΕ
ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥΣ)**

**(ΟΜΟΙΟ ΜΕ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ)
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Ανδρέας Μούσκος, αναπληρωτής πρόεδρος

Αβέρωφ Νεοφύτου

Κίκης Καζαμίας

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Νίκος Κλεάνθους

Στάθης Κιπτής

Δώρος Θεοδώρου

Μη μέλη της επιτροπής:

Θάσος Μιχαηλίδης

Μάριος Ματσάκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 11 Μαρτίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Οικονομικών (Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού), της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και των συντεχνιών του προσωπικού της.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 44 της βασικής νομοθεσίας για την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, σκοπείται η τροποποίηση των βασικών κανονισμών, που διέπουν το σχέδιο συντάξεων και χορηγημάτων για τους υπαλλήλους της ΑΗΚ, ώστε αυτό να συνάδει με τις πρόσφατες βελτιώσεις που έγιναν στο σχέδιο συντάξεων για τους κρατικούς υπαλλήλους.

Με τις πρόνοιες των υπό αναφορά Κανονισμών συμφώνησαν όλοι οι παριστάμενοι.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί έχουν νομοτεχνικά διορθωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμόν 17 θέμα αναβάλλεται, γιατί δεν έχει συμπληρωθεί η μελέτη του από την αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Τα επόμενα θέματα από τον αριθμό 18 μέχρι 33 αποσύρονται από την εκτελεστική εξουσία. Ερχόμαστε τώρα στο νομοσχέδιο και στην πρόταση νόμου που κατατέθηκαν σήμερα και κηρύχθηκαν επείγοντα. Το πρώτο θέμα είναι "Ο περί Αναστολής της Έναρξης Ισχύος των Άρθρων 16 μέχρι και 18 του περί Οργανωμένων Ταξιδίων, Διακοπών και Περιηγήσεων Νόμου του 1998 Νόμος του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΑΝΑΣΤΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΗΣ
ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 16 ΜΕΧΡΙ 18 ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΤΑΞΙΔΙΩΝ,
ΔΙΑΚΟΠΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1998, ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999"**

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος

Ανδρέας Μούσκος

Αβέρωφ Νεοφύτου

Κίκης Καζαμίας

Μη μέλη της επιτροπής:

Νίκος Μουσιούπτας

Μάριος Ματσάκης

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Νίκος Κλεάνθους

Στάθης Κιπτής

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε επείγουσα συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 18 Μαρτίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρέστησαν ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και εκπρόσωποι του ΚΟΤ, του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου, του Συνδέσμου Αδειούχων Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου και του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η αναστολή μέχρι την 1η Μαρτίου του έτους 2000 της ισχύος των άρθρων 16 μέχρι 18 της βασικής νομοθεσίας που ψήφισε πέρσι η Βουλή για τα οργανωμένα ταξίδια, τις διακοπές και τις περιηγήσεις, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαρτίου 1999, για να παρασχεθεί χρόνος στα ταξιδιωτικά γραφεία να ολοκληρώσουν τις διαβουλεύσεις τους με τις ασφαλιστικές εταιρείες και τους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς.

Όπως είναι γνωστό, με βάση τις πρόνοιες των άρθρων 16 μέχρι 18 της βασικής αυτής νομοθεσίας, οι διοργανωτές οργανωμένων ταξιδίων οφείλουν να εξασφαλίζουν τα χρήματα του καταναλωτή και τον επαναπατρισμό του σε περίπτωση πτώχευσης ή αφερεγγυότητας του διοργανωτή πριν να εκτελεστεί πλήρως το οργανωμένο ταξίδι.

Με τις πρόνοιες του υπό αναφορά νομοσχεδίου συμφώνησαν ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου, του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου και του Συνδέσμου Εμπορικών Τραπεζών Κύπρου.

Με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου αυτού συμφώνησαν οι εκπρόσωποι του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη τη διαβεβαίωση του αρμόδιου Υπουργού ότι η αναστολή της εφαρμογής του νόμου αυτού δεν επηρεάζει την πορεία εναρμόνισης της Κύπρου με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση του υπό αναφορά νομοσχεδίου όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί ώστε να ανασταλεί η ισχύς των άρθρων 16 μέχρι 18 του βασικού νόμου μέχρι την 1η Ιουνίου 1999, αντί της 1ης Ιανουαρίου του έτους 2000 που προτείνει το νομοσχέδιο αυτό, με διπλό στόχο από τη μια να προστατευθεί ο Κύπριος καταναλωτής κατά τη φετινή καλοκαιρινή περίοδο και από την άλλη να διευκολυνθούν οι τουριστικοί πράκτορες να ολοκληρώσουν τις διαβουλεύσεις τους για εξασφάλιση της εγγύησης που απαιτεί η βασική νομοθεσία για τα οργανικά ταξίδια, τις διακοπές και τις περιηγήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αναστολή έναρξης της ισχύος των άρθρων 16 μέχρι και 18 του βασικού νόμου.

Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Αναστολής της Έναρξης Ισχύος των Άρθρων 16 μέχρι και 18 του περί Οργανωμένων Ταξιδίων, Διακοπών και Περιηγήσεων Νόμου του 1998 Νόμος του 1999.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε τώρα στο τελευταίο θέμα, που είναι η πρόταση νόμου που κατατέθηκε σήμερα και κηρύχθηκε επείγουσα με τίτλο “Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”. Η έκθεση δεν είναι ομόφωνη και παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο σώμα.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΩΣ ΣΧΕΔΙΩΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ
ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Μη μέλη της επιτροπής:

Χρήστος Πουργουρίδης, πρόεδρος

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Νίκος Κλεάνθους

Ηλίας Μυριάνθους

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών μελέτησε σε σημερινή συνεδρία της την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή εκ μέρους των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ και που κηρύχθηκε επείγουσα.

Όπως είναι γνωστό, ο νόμος που διέπει τις προσφορές του δημοσίου, που πρόσφατα θεσπίστηκε και που τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 1998, προβλέπει τη διατήρηση της ισχύος των σχετικών με τις προσφορές διατάξεων των Κανονισμών Κυβερνητικών Αποθηκών και της Τυπικής Διαδικασίας Αγοράς Οπλικών Συστημάτων και Παρεμφερών Υλικών του Ταμείου για την Αμυντική Θωράκιση της Δημοκρατίας μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων από το νόμο αυτό Κανονισμών και, εν πάση περιπτώσει, για διάστημα όχι μεγαλύτερο των δεκατεσσάρων μηνών από την έναρξη της ισχύος του, οπότε και αυτοί καταργούνται.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η παράταση για δύο ακόμη μήνες της ισχύος των σημερινών μηχανισμών για την κατακύρωση συμβάσεων του δημοσίου που περιλαμβάνουν και την αγορά οπλικών συστημάτων, δεδομένου ότι οι εκδιδόμενοι, δυνάμει του πιο πάνω νόμου, Κανονισμοί που θα διέπουν τους όρους και τη διαδικασία της προκήρυξης προσφορών άρχισαν να εξετάζονται από την Επιτροπή, χωρίς όμως να έχει ακόμη ολοκληρωθεί η μελέτη τους. Επιπρόσθετα, στις 11 Μαρτίου 1999 το Υπουργείο Άμυνας κατέθεσε στη Βουλή νέο νομοσχέδιο με στόχο την τροποποίηση της

βασικής νομοθεσίας για τις δημόσιες προσφορές, ώστε να ρυθμιστούν καλύτερα τα θέματα που αφορούν προσφορές για τους σκοπούς της άμυνας, σχετικά με τα οποία λεπτομερείς ειδικοί Κανονισμοί βρίσκονται στο τελικό στάδιο της ετοιμασίας τους.

Η ίδια πρόταση νόμου προβλέπει ότι μέχρι την έκδοση των νέων γενικών Κανονισμών για τις προσφορές δε θα διενεργηθεί καμιά νέα αγορά ούτε θα παραταθεί οποιαδήποτε αγορά υπηρεσιών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών, αφού έλαβε υπόψη τα πιο πάνω, είναι εκ των πραγμάτων υποχρεωμένη να εισηγηθεί στη Βουλή την ψήφιση της υπό συζήτηση πρότασης νόμου σε νόμο, ώστε να της δοθεί χρόνος να μελετήσει σφαιρικά το όλο θέμα.

Τα Μέλη της Επιτροπής, Βουλευτές του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, δήλωσαν ότι η θέση της κοινοβουλευτικής τους ομάδας θα εκτεθεί κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως είναι γνωστό και όπως είχαμε τοποθετηθεί και τις προηγούμενες φορές στην ολομέλεια όταν γίνονταν παρατάσεις αυτού του νόμου είχαμε διαφωνήσει, γιατί θεωρούσαμε ως αδικαιολόγητη την καθυστέρηση κατάθεσης στη Βουλή των κανονισμών από πλευράς της εκτελεστικής εξουσίας. Πιστεύαμε ότι οι κανονισμοί θα έπρεπε να έρθουν αμέσως μετά την ψήφιση του νόμου, για να γίνουν αντικείμενο μελέτης από τη Βουλή και να δοθούν προς χρήση τόσο από την κρατική υπηρεσία όσο και από το κοινό και τους προσφοροδότες. Ως εκ τούτου σήμερα

υπάρχει μία διαφοροποίηση και η διαφοροποίηση συνίσταται στο ότι έχουν κατατεθεί οι κανονισμοί και άρχισε η μελέτη από την κοινοβουλευτική επιτροπή. Επειδή όμως θεωρούμε ότι ο χρόνος που διέρρευσε είναι απαράδεκτος, γι' αυτό και θα κρατήσουμε αποχή δίνοντας τη δυνατότητα στην κοινοβουλευτική επιτροπή και βλέποντας το δίκαιο του ότι πρέπει να δοθεί χρόνος και στο Κοινοβούλιο να μελετήσει τους κανονισμούς χωρίς να υπάρχει η αντίθεση με αρνητική ψήφο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Εφόσον δεν υπάρχει άλλος ομιλητής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 31 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των δύο άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννιά υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δώδεκα αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με δεκαεννιά ψήφους υπέρ, κανέναν εναντίον και δώδεκα αποχές, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρότασης νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννιά υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δώδεκα αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με δεκαεννιά ψήφους υπέρ, καμιά εναντίον και δώδεκα αποχές, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Εδώ τελειώσαμε με τη νομοθετική εργασία. Το Κεφάλαιο Β΄, κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων έχει ήδη γίνει. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ΄, Ερωτήσεις και Απαντήσεις.

(Αυτές έχουν ήδη δοθεί γραπτώς.)

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 48 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Τάκη Χατζηδημητρίου στις 4 Μαρτίου 1999.

“Σύμφωνα με πληροφορίες που δημοσιεύτηκαν στον τύπο, τόσο οι χρεώσεις για αστικές όσο και οι χρεώσεις για υπεραστικές κλήσεις από δημόσια τηλέφωνα έχουν υπερδιπλασιαστεί (πρόκειται για αύξηση γύρω στο 130%).

Αξίζει να λάβει κανείς υπόψη ότι η τεράστια αυτή αύξηση:

- 1) έγινε φαίνεται στα κρυφά, χωρίς την ενημέρωση και την άδεια της Βουλής,
- 2) είναι πρωτοφανής (130%) και δε δικαιολογείται με την αύξηση του πληθωρισμού και
- 3) πλήττει δύο ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, δηλαδή όσους δε διαθέτουν τηλέφωνο στο σπίτι, οι οποίοι είναι οι πιο φτωχοί συμπολίτες μας, και κυρίως τους ξένους εργάτες.

Στους τελευταίους ουσιαστικά αποστερείται το δικαίωμα να επικοινωνούν με τους δικούς τους, αφού ένα τηλεφώνημα στις Φιλιππίνες ή στη Σρι Λάνκα στοιχίζει τώρα £2.00 με £2.50 το λεπτό, ενώ οι άνθρωποι αυτοί αμείβονται με £150 το μήνα. Δηλαδή ο εβδομαδιαίος μισθός τους εξαντλείται με ένα τηλεφώνημα δεκαπέντε λεπτών.

Με άλλα λόγια ένας οργανισμός με πολύ ψηλά κέρδη και με κοινωνική αποστολή επιλέγει να πλήξει με μια τεράστια αύξηση τους πιο αδύναμους και κακόμοιρους συμπολίτες μας.

Πώς σχολιάζει τις πληροφορίες αυτές η κυβέρνηση και ποια η πολιτική της γύρω από τη διαφορετική χρέωση στα δημόσια τηλέφωνα;”

Ερώτηση με αρ. Ζ ' Γ ' 49 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Τάκη Χατζηδημητρίου στις 4 Μαρτίου 1999.

“Το αποχετευτικό σύστημα είναι ένα θέμα που απασχολεί συνεχώς την κοινότητα Ασκά. Το όλο έργο για επίλυση του αποχετευτικού προβλήματος άρχισε πριν από οκτώ χρόνια και στοίχισε γύρω στις £500.000.

Το όλο έργο κατασκευής του αποχετευτικού συστήματος δεν ανταποκρίνεται στον προορισμό του, με αποτέλεσμα τα λύματα να υπερεκχειλίζουν και να μολύνουν τον ποταμό και την τριγύρω περιοχή. Τούτο θέτει σε κίνδυνο την υγεία των κατοίκων της κοινότητας και συμβάλλει σε μια επικίνδυνη μόλυνση του περιβάλλοντος.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να μας πληροφορήσει πώς σκέφτεται να επιλύσει οριστικά το τόσο σοβαρό πρόβλημα που απασχολεί την κοινότητα Ασκά, καθώς και τη γύρω περιοχή.”

Ερώτηση με αρ. Ζ ' Γ ' 50 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Τάκη Χατζηδημητρίου στις 4 Μαρτίου 1999.

“Καλούμε το αρμόδιο υπουργείο να μας πληροφορήσει πότε θα ολοκληρωθεί ο δρόμος Ασκά-Φτερικουδίου ο οποίος, για να αποπερατωθεί, χρειάζεται να γίνουν εργασίες σε ακόμα δύο χιλιόμετρα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ' Γ' 51 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 10 Μαρτίου 1999.

“Σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες που έχω, στη βρετανική βάση Δεκέλειας οι Άγγλοι εξασκούνται με βάση σενάρια πολέμου στην Κύπρο, που περιλαμβάνουν και πιθανή κατάληψη της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου από τα τουρκικά στρατεύματα.

Συγκεκριμένα, σε μια τέτοια σύσκεψη υπό την προεδρία του στρατιωτικού διοικητή Δεκέλειας μελετήθηκαν τα πιο κάτω θέματα:

- 1) Χώρος συγκέντρωσης των βρετανικών υπηκόων και μεταφορά τους στην επισταθμία Επισκοπής, καθώς και μετέπειτα μετάβασή τους στη Βρετανία.
- 2) Χώρος συγκέντρωσης των οικογενειών των Βρετανών στρατιωτικών.
- 3) Κλείσιμο όλων των προσβάσεων προς τη Δεκέλεια και απαγόρευση εισόδου σε αυτή των Ελληνοκυπρίων.
- 4) Μετακίνηση όλων των προσφύγων δυτικά της Ξυλοφάγου.
- 5) Ενίσχυση της Δεκέλειας με τρία νέα τάγματα στρατού.

Τέτοιες ήταν οι λεπτομέρειες του σεναρίου των Άγγλων επιτελαρχών, που μάλιστα συμπεριλάμβανε και σχέδιο διάσωσης των κατοικίδιων ζώων των αγγλικών οικογενειών!

Έχοντας υπόψη τα αδιάσειστα στοιχεία για τις εκτιμήσεις των Άγγλων και τα σχέδια του Χόλμπρουκ, όπως δημοσιεύτηκαν σε τουρκοκυπριακές εφημερίδες, τα οποία προβλέπουν τριχοτόμηση της Κύπρου, παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων ποια μέτρα έλαβε και ποια μέτρα προτίθεται να λάβει σχετικά.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 52 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 10 Μαρτίου 1999.

“Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πόσες εγκρίσεις έχουν δοθεί για παραχώρηση με ενοίκιο οικιών σε κυβερνητικούς οικισμούς χωρίς τις απόψεις των αρμόδιων επιτροπών της Υπηρεσίας Μερίμνης και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων:

- 1) Πόσες αφορούν μη πρόσφυγες;
- 2) Πόσες αφορούν πρόσφυγες;
- 3) Πόσες αφορούν ζευγάρια στα οποία πρόσφυγας είναι μόνον ο σύζυγος;
- 4) Σε ποιους οικισμούς έχουν στεγαστεί;”

Απάντηση ημερομηνίας 24 Φεβρουαρίου 1999 του Υπουργού Οικονομικών κ. Χριστόδουλου Χριστοδούλου στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 182, ημερομηνίας 3 Ιουνίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου.

“Σχετικά με το θέμα της μίσθωσης υπηρεσιών στη δημόσια υπηρεσία σας αποστέλλω τις πιο κάτω καταστάσεις, οι οποίες ετοιμάστηκαν με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία:

- α) Κατάσταση των περιπτώσεων μίσθωσης υπηρεσιών, οι οποίες αποφασίστηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο κατά το 1998 και προωθούνται σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμων του 1997 έως 1998 (Παράρτημα Ι).
- β) Κατάσταση των περιπτώσεων μίσθωσης υπηρεσιών, οι οποίες ίσχυαν κατά τη διάρκεια του 1998 (Παράρτημα ΙΙ).

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε πρόσθετες πληροφορίες ή διευκρινίσεις.”

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΤΑ
ΤΟ 1998 ΚΑΙ Η ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΩΘΕΙΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ
ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 1997-1998**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΠΡΟΕΔΡΙΑ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Λειτουργός	48.091/8.7.1998		Κάλυψη αναγκών του Γραφείου του επικεφαλής της αντιπροσωπίας της Κυπριακής Δημοκρατίας στη Διαπραγμάτευση της Συνθήκης Ένταξης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
1 Δημοσιογράφος (για μερική απασχόληση)	48.543/29.10.1998		Σύνταξη και επιμέλεια ανακοινώσεων για το θέμα της ενταξιακής μας πορείας σε συνεννόηση και συνεργασία με τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο.
2 Εμπειρογνώμονες	48.543/29.10.1998		

(1 βδομάδα το μήνα ο
καθένας)

1 Εμπειρογνώμονας 48.543/29.10.1998

(1-2 βδομάδες το μήνα -
θα επιλέγονται

διαφορετικά άτομα

ανάλογα με το θέμα και

τις συγκεκριμένες

ανάγκες)

1 Εμπειρογνώμονας 48.543/29.10.1998

από την Κυπριακή

Τράπεζα Αναπτύξεως

(1-2 βδομάδες το μήνα)

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΚΑΤΑ ΤΟ 1998 ΚΑΙ Η ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΩΘΕΙΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ
ΤΙΣ ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 1997-1998**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
3 άτομα με μεταπτυχιακό τίτλο σε συναφή κλάδο	47.903/3.6.1998	Για ένα έτος (με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμη ένα έτος)	Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη διενέργεια μελετών.
1 άτομο	47.186/14.1.1998		Θέματα που αφορούν τη συνεργασία με το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UNDP) και άλλους εξειδικευμένους οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών.

Σημ.: Ο συνολικός αριθμός των ατόμων ανέρχεται στους 64. Ο αριθμός αυτός δεν είναι ακριβής γιατί υπάρχουν και Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου στις οποίες δεν καθορίζεται επακριβώς ο αριθμός των ατόμων που θα απασχοληθούν με μίσθωση υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, τα άτομα αυτά δεν περιλαμβάνονται στο πιο πάνω αριθμό.

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1998 ΚΑΙ Η ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΩΘΕΙΤΑΙ
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΝΟΜΩΝ
ΤΟΥ 1997 - 1998**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης 1 Υδρογεωλόγος	72 μέρες	Συλλογή και επεξεργασία υδρολογικών και γεωφυσικών στοιχείων για ορθολογική διαχείριση και έρευνα υπόγειων υδάτινων πόρων στα πλαίσια του Κοινοτικού Προγράμματος INCO-DC.
Ανάπτυξη Αλιείας 1 Ειδικός Σύμβουλος στον ερευνητικό σταθμό θαλασσίων καλλιεργειών στο Μενεού.	1 χρόνο	Θέματα αναπαραγωγικής φυσιολογίας/ενδοκρινολογίας ψαριών.
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών 1 Ερευνητής	1 χρόνο με δυνατότητα παρατάσης ανά έτος μέχρι το	Ερευνητής σε θέματα χρήσης ανακυκλωμένων αστικών αποβλήτων στη γεωργία στα πλαίσια του Ερευνητικού προγράμματος INCO-DC της Ευρωπαϊκής

τέλος της Ένωσης.
τριετούς
διάρκειας του
προγράμματος

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΚΑΤΑ ΤΟ 1998 ΚΑΙ Η ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΩΘΕΙΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ
ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 1997-**

98

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ /ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Υπουργείο Εμπορίου Βιομηχανίας και
Τουρισμού Κυπριακός Οργανισμός Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
10 Εξεταστές	Αρχικά για διάρκεια 6 μηνών.	Συμπλήρωση ειδικών εντύπων για σκοπούς μηχανογράφησης.

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1998 ΚΑΙ Η ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΩΘΕΙΤΑΙ
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΝΟΜΩΝ
ΤΟΥ 1997-98**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
3 Χειρίστριες τερματικών μηχανών.	2 χρόνια	Καταχώρηση στοιχείων από διάφορα τελωνειακά έντυπα στο μηχανογραφημένο σύστημα της Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.
1 Ειδικός στην Υπηρεσία Φ.Π.Α.	1 χρόνο	Κάλυψη της απώλειας των υπηρεσιών ενός Λειτουργού Φ.Π.Α. με ειδική εκπαίδευση και εμπειρίες η οποία προέκυψε λόγω μη επαναδιορισμού του στην πιο πάνω θέση από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας κατόπιν ακυρωτικής Απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου.
1 Έμπειρος σε θέματα ταξινόμησης και	4 μήνες	Κωδικοποίηση των βιβλίων της βιβλιοθήκης του Τμήματος Στατιστικής

κωδικοποίησης βιβλίων
βιβλιοθήκης.

και Ερευνών, με το σύστημα DEWEY,
την καταχώρηση των βιβλίων σε
μικροϋπολογιστή και τη σφράγιση και
ταξινόμηση των βιβλίων στα ράφια της
βιβλιοθήκης.

Επιστήμονες σύμβουλοι για
το πρόβλημα των
μικροϋπολογιστών το 2000.

2 χρόνια

Εκτέλεση εργασιών και προώθηση των
αναγκαίων μέτρων για αντιμετώπιση των
προβλημάτων που ενδέχεται να
προκύψουν σε συστήματα
πληροφορικής με την αλλαγή του αιώνα
από το 1999 στο 2000.

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΚΑΤΑ ΤΟ 1998, ΚΑΙ Η ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΩΘΕΙΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ
ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 1997 -
1998**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: Συγκοινωνιών και Έργων / Τμήμα Δημοσίων Έργων

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
3 Τεχνικοί	---	Επίβλεψη της κατασκευής της Γ' Βιομηχανικής Περιοχής Λεμεσού
2 Πολιτικοί Μηχανικοί	---	Επίβλεψη της κατασκευής του δρόμου Λεμεσού-Πάφου
9 Τεχνικοί	---	Επίβλεψη της κατασκευής του τουριστικού παραλιακού δρόμου στη Λεμεσό.
1 Πολιτικός Μηχανικός	---	Μελέτη/επίβλεψη των επεκτάσεων και της κατασκευής νέων διαμερισμάτων κλειστής φυλακής στις Κεντρικές Φυλακές
4 Τεχνικοί	---	Μελέτη/επίβλεψη της κατασκευής των κυκλοφοριακών κόμβων του παρακαμπηρίου Λεμεσού

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΤΑ ΤΟ
1998 ΚΑΙ Η ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΙ ΘΕΙΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ
ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΙ ΣΙΟΥ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 1997 - 1998**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: Συγκοινωνιών και Έργων / Τμήμα Αρχαιοτήτων

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
3 Αρχαιολόγοι	Για περίοδο 6 μηνών	Καταγραφή και ταξινόμηση των ιδιωτικών συλλογών, οι οποίες δηλώθηκαν από τους κατόχους τους, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Αρχαιοτήτων (Τροποποιητικού) Νόμου αρ. 4(Ι) του 1996
1 Σχεδιαστής	Για περίοδο 6 μηνών	Ετοιμασία σχεδίων για δημοσίευση ανασκαφών
1 Γραφίστας	Για περίοδο 6 μηνών	Υποβοήθηση του έργου του Κλάδου Εκδόσεων

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΚΑΤΑ ΤΟ 1998 ΚΑΙ Η ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΩΘΕΙΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ
ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 1997 -
1998**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: Συγκοινωνιών και Έργων / Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Μηχανικός Αεροσκαφών	Για περίοδο ενός χρόνου	Σύμβουλος Επιθεωρητής Πτητικής Ικανότητας Αεροσκαφών

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΤΑ ΤΟ 1998 ΚΑΙ Η ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΩΘΕΙΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 1997-1998.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΥΓΕΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Σύμβουλος	για 2 χρόνια	Μελέτη των εισηγήσεων των κοινωνικών εταίρων στα πλαίσια των διαβουλεύσεων για την εισαγωγή του Εθνικού Συστήματος Υγείας και στη συνέχεια ενσωμάτωσή τους στο σχετικό Νομοσχέδιο. Τροποποίηση της νομοθεσίας για την οποία είναι αρμόδιο το Υπουργείο Υγείας καθώς και για εναρμόνιση της με το κοινοτικό κεκτημένο.
1 Εμπειρογνώμονας στον τομέα της Ακουσολογίας	για 1 χρόνο	Συμβουλευτική καθοδήγηση στη χρήση ακουστικών βαρηκοΐας, κατασκευή εκμαγείων ακουστικών βαρηκοΐας.
Εκπαιδευτές ή και	ακαδημαϊκό έτος	Εφαρμογή των εκπαιδευτικών

Λέκτορες στη Νοσηλευτική Σχολή	1998-1999	προγραμμάτων της Νοσηλευτικής Σχολής σε διάφορους τομείς όπως Παθολογία, Χειρουργική, Παιδιατρική κ.ά.
-----------------------------------	-----------	--

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΚΑΤΑ ΤΟ 1997-1998 ΚΑΙ Η ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΩΘΕΙΤΑΙ
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΝΟΜΩΝ
ΤΟΥ 1997-1998**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Σύμβουλος Οδοντίατρος	για 1 χρόνο	Σχολική Οδοντιατρική

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Προεδρία

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Συντονιστής και Πρώτος Βοηθός του Επιτρόπου Προεδρίας για Ανθρωπιστικά Θέματα. Αντρέας Ματσουκάρης	47.108/17.12.1997	22.9.1997- 21.9.2000	Διακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων
1 Σύμβουλος Κώστας Πασχάλης	48.091/8.7.1998	16.9.1998- 15.9.1999	Σύμβουλος/Συντονιστής για τις ανάγκες του επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Κυπριακής Δημοκρατίας στη Διαπραγμάτευση της Συνθήκης Ένταξης της Κυπριακής Δημοκρατίας.
1 Δακτυλογράφος Μαρία Νικολάου	48.091/8.7.1998	29.9.1998- 28.9.1999	Διεκπεραίωση δακτυλογραφικής

εργασίας του
Συμβούλου/Συντονιστή.

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Υπουργικό Συμβούλιο

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
3 Χειρίστριες Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (Γραφείς/Δακτυλογράφοι) Κατερίνα Παναγιώτου Ευγενία Δογορίτη Χριστιάνα Χριστοδούλου	48.281/25.6.1997	14.9.1997- 13.9.1998	Μεταφορά των στοιχείων του ευρετηρίου των Αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές.
5 Χειρίστριες Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (Γραφείς/ Δακτυλογράφοι) Κατερίνα Παναγιώτου Ευγενία Δογορίτη Χριστιάνα Χριστοδούλου	47.646/22.4.1998	14.9.1998- 13.9.1999	Μεταφορά των στοιχείων του ευρετηρίου των Αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές.
Όλγα Χατζηπαύλου Μαρία Νικολάου	48.242/7.8.1998	27.5.1998- 26.5.1999	

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Νομική Υπηρεσία

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Σύμβουλος	48.735/2.12.1998	1.12.1997- 30.11.1998	Σύμβουλος για Κοινοτικά Θέματα
Ρέα Οικονομίδου - Αποστολίδου		1.12.1998 - 31.3.1999	
1 Σύμβουλος Claire Palley		1.1.1997- 31.12.1998	Σύμβουλος

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Υπουργείο Άμυνας

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Πολιτικός Μηχανικός Οδυσσεάς Μιχαηλίδης	34/96- 15.10.1996 και 36/96- 23.10.1996	17.3.1997- 16.3.1999 (Οι υπηρεσίες του τερματίστηκαν - Υπέβαλε παραίτηση μέσα στο 1998).	Έργα Αεροπορικής Βάσης Πάφου
1 Υπολογιστής Ποσοτήτων Άριστος Τούρβας	34.96/15.10.1996 και 36.96/23.10.1996	17.3.1997- 16.3.1999	Έργα Αεροπορικής Βάσης Πάφου
1 Τεχνικός Εύη Σοφιανού	34.96/15.10.1996 και 36.96/23.10.1996	17.3.1997- 16.3.1999	Έργα Αεροπορικής Βάσης Πάφου
1 Αρχιτέκτονας	5/97 - 5.2.1997	2.1.1998-	Έργα Εθνικής Φρουράς

Κυριακή Παπασωζομένου- Αντρέου		1.1.1999	
1 Υπολογιστής Ποσοτήτων	5/97 - 5.2.1997	2.1.1998-	Έργα Εθνικής Φρουράς
Ευθύμιος Αντρέου		1.1.1999	
1 Σχεδιάστρια	5/97 - 5.2-1997	2.1.1998-	Έργα Εθνικής Φρουράς
Έλενα Παναγιώτου		1.1.1999	

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Σύμβουλος Μιχαλάκης Οδυσσέως	45.520/5.2.1997	1.3.1997- 28.2.1998	Σύμβουλος για Θέματα Αστυνομίας
<u>Τμήμα Φυλακών</u> 1 Κλινικός Ψυχολόγος Κ. Κωνσταντίνου		16.11.1992 - σήμερα	Κλινικός Ψυχολόγος
<u>Αστυνομία</u> 1 Λειτουργός Δημοσίων Σχέσεων Γλαύκος Ξένος	45.317/20.12.1996	1.2.1997 - 31.1.1999	Λειτουργός Δημοσίων Σχέσεων

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΤΗΝ
ΥΔΔΠ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Γραφείο Προγραμματισμού

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Σύμβουλος Ρένος Πρέντζας (απεβίωσε πρόσφατα)	47.970/17.6.1998	9.6.1998- 8.6.2000 (Ανανέωση)	Σύμβουλος για θέματα κοινωνικής πολιτικής και συνδικαλιστικών θεσμών της Ε.Ε. στο Γραφείο Προγραμματισμού. (Μεταφορά από το Υπουργείο Εξωτερικών).
1 άτομο Αναστασία Πολυκάρπου	47.186/14.1.1998	15.6.1998 - 14.6.2000	Θέματα που αφορούν τη Συνεργασία με το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UNDP) και άλλους οργανισμούς των Η.Ε.
1 άτομο Λευκή Αδαμίδου	47.186/14.1.1998	15.6.1998 - 14.6.2000	Θέματα που αφορούν τη Συνεργασία με το

Πρόγραμμα Ανάπτυξης
των Ηνωμένων Εθνών
(UNDP) και άλλους
οργανισμούς των Η.Ε.

Σημ.: Ο συνολικός αριθμός των ατόμων ανέρχεται στους 163. Ο αριθμός αυτός δεν είναι ακριβής γιατί υπάρχουν και Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου στις οποίες δεν καθορίζεται επακριβώς ο αριθμός των ατόμων που θα απασχοληθούν με μίσθωση υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, τα άτομα αυτά δεν περιλαμβάνονται στο πιο πάνω αριθμό.

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠΡ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
Υπουργείο	1 χρόνο	Παροχή Υπηρεσιών Ειδικού
1 Ειδικός Σύμβουλος για θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης - Γεώργιος Παναγιώτου (συνταξιούχος Ανώτερος Λειτουργός Γεωργικών Ερευνών)	30.3.98-29.3.99 με δυνατότητα παράτασης 1 χρόνο	Συμβούλου για θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εναρμόνιση της Κυπριακής Αγροτικής Πολιτικής με εκείνη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης	1 χρόνο (298 μέρες) 15.9.98	Παροχή υπηρεσιών σχετικά με το Κοινοτικό Πρόγραμμα INCO-DC:
1 Τεχνικός Κα Ζωμενία Ζωμένη		“Μια νέα ολοκληρωμένη γεωφυσική προσέγγιση για ορθολογική διαχείριση και έρευνα υπόγειων υδάτινων πόρων”.
Τμήμα Αναπτύξεως	.2.98-31.7.98	Αξιολόγηση και διευθέτηση των

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
Υδάτων 1 Ειδικός Σύμβουλος Μηχανικός - Ανδρέας Γεωργιάδης (συνταξιούχος Πρώτος Υδραυλικός Μηχανικός)	(6 μήνες) 15.12.98-14.6.99 (6 μήνες)	διαφοροποιήσεων και οικονομικών απαιτήσεων των εργολάβων που προκύπτουν από 5 συμβόλαια.
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες 1 Σύμβουλος - Νίκος Μεράβογλου από την Ελλάδα	10 μήνες από 7.5.1998.	Υπηρεσίες για εναρμόνιση της υφιστάμενης κτηνιατρικής νομοθεσίας με εκείνη της Ε.Ε.

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠΡ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και
Τουρισμού**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
2 Οικονομολόγοι Κωνσταντίνος Κυπριανού Ματθαίος Σπανός	9.3.98-9.9.98 9.3.98-9.9.98	Υλοποίηση των σχεδίων παροχής χορηγιών και επιδότησης επιτοκίου των δανείων για τεχνολογική αναβάθμιση της Μεταποιητικής Βιομηχανίας
2 Γραφείς/Βοηθοί Λογιστηρίου Μερόπη Αλεξάνδρου Ελένη Κωνσταντίνου	3.3.98-3.9.98 19.3.98-19.9.98	“
1 Γραφέας/Δακτυλογράφος Φρόσω Χ΄Λουκά	9.3.98-9.9.98	“
1 Μηχανολόγος	2.4.98-2.10.98	“

Αναστασία Κωνσταντίνου

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠΡ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Υπουργείο Εσωτερικών

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Σύμβουλος Επικοινωνίας της Δημοκρατίας στην Αθήνα Πέτρος Βοσκαρίδης	1.3.98 - τη λήξη της θητείας της παρούσας Κυβέρνησης	Ανάπτυξη πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων για την καλύτερη προβολή Κύπρου και του Κυπριακού στην Ελλάδα
1 Σύμβουλος/Συντονιστής στην Υπηρεσία Πολιτικής Άμυνας Γ. Χαραλαμπίδης	2 χρόνια 24.3.97 - 23.3.99	Παροχή υπηρεσιών Συμβούλου/Συντονιστή στην Υπηρεσία Πολιτικής Άμυνας
1 Ειδικός Σύμβουλος Χάρης Κυριακίδης	1.6.98- 31.8.2002	Νομικός σύμβουλος στην Υπηρεσία Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠΡ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Πολιτική Άμυνα

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
Ιορδάνης Σαββίδης	18.5.98-18.9.98	Εκτέλεση και προώθηση
Βάσος Πολυκάρπου	18.5.98-18.9.98	επειγουσών εργασιών. Αναθεώρηση και ολοκλήρωση των εγχειριδίων Εκπαίδευσης. Καταρτισμός σχεδίων Πολιτικής Άμυνας και διαφόρων άλλων συναφών καθηκόντων.
2 Σύμβουλοι Μηχανικοί		Παροχή υπηρεσιών για
Θέμος Δημητρίου	10.4.95-Συνεχίζεται	αποκατάσταση ζημιών από
Ανδρούλα Ονουφρίου	1.6.95-Συνεχίζεται	τους σεισμούς.
1 Σύμβουλος Αρχιτέκτονας		
Αναστασία Πήττα	14.6.95-Συνεχίζεται	“
3 Μηχανικοί		
Κυριάκος Κούρος	16.12.96-Συνεχίζεται	“
Νεόφυτος Ζαβρίδης	10.12.96-Συνεχίζεται	“

Μαρία Νικολαΐδου	12.12.96-Συνεχίζεται	“
5 Τεχνικοί		Παροχή υπηρεσιών για
Δέσποινα Χ”Ττοφή	16.8.97-Συνεχίζεται	αποκατάσταση ζημιών από
Σοφία Παπακώστα	10.12.96-Συνεχίζεται	τους σεισμούς.
Λυδία Μαρκίδου	18.2.97-Συνεχίζεται	
Μαρίνος Παπαδόπουλος	18.2.97-Συνεχίζεται	
Νίκος Χαρπίδης	18.2.97-Συνεχίζεται	
1 Σχεδιάστρια	16.8.97-Συνεχίζεται	“
Έλλη Προδρόμου		
8 Γραφείς	16.8.97-Συνεχίζεται	
Σταυρούλα Νεοκλέους	16.8.97-Συνεχίζεται	
Έμιλυ Κάιζερ	16.8.97-Συνεχίζεται	
Χρυστάλλα Παπανικολάου	16.8.97-Συνεχίζεται	
Ευλαλία Λεμονιάτη	18.2.97-Συνεχίζεται	“
Κυριάκος Κυριάκου	18.2.97-Συνεχίζεται	
Κούλλα Κωστρίκκη	12.2.97-30.9.98	
Στέλλα Κυριάκου	12.2.97-30.9.98	
Κίκα Μολέσκη		
Νομικός Σύμβουλος	1992-31.7.98	Νομικός Σύμβουλος στην
Μάκης Παπάς		Υπηρεσία Διαχείρισης Τ/Κ
		Περιουσιών.

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠΡ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Εσωτερικών / Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Σύμβουλος Επικοινωνίας στο Γραφείο του Κυβερνητικού Εκπροσώπου Α. Λοττίδης	Μέχρι 28.2.1998 1.4.98-31.3.99	Εκπόνηση μελετών και προτάσεων που θα αφορούν την κυβερνητική επικοινωνιακή στρατηγική.
Καθήκοντα Λειτουργού Τύπου και Πληροφοριών Α. Θεοφυλακτού	12 μήνες	Καθήκοντα στον Τουρκικό Κλάδο του Γ.Τ.Π.

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠΡ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
Τοπογράφοι/Μηχανικοί Chr. Christofides & Associates Land, Surveyous - Engineers)	12.3.98 - 4 μήνες	Τοπογραφική αποτύπωση/Χωρομετρία Τμήματος του Παραλιακού δρόμου Λάρνακας-Δεκέλειας
Αρχιτέκτονας Νίκος Μεσαρίτης - Αρχι- τέκτονες	Το συμβόλαιο υπογράφηκε το 1992 και θα ισχύει μέχρι τη συμπλήρωση ολόκληρου του έργου	Συντήρηση/αποκατάσταση Αστυνομικού σταθμού στη Δρούσια με σκοπό τη μετατροπή του σε Πολιτιστικό Κέντρο
Αρχιτέκτονας Αντωνία Θεοδοσίου- Αρχιτέκτονες	“	Αισθητική αποκατάσταση της εκκλησίας του Κάθικα.

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ
ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΤΗΝ ΥΔΔΠΡ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Σύμβουλος στον Τομέα της Κοινωνικής πολιτικής και των συνδικαλιστικών θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ρένος Πρέντζας	1 χρόνο	Καλύτερη προετοιμασία για αποτελεσματικότερη προσαρμογή της κοινωνικής πολιτικής της Κύπρου προς εκείνη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
1 Σύμβουλος για θέματα κοινοτικού κεκτημένου Κωνσταντίνος Λυκούργου	2 χρόνια (1.7.97- 30.6.99)	Παροχή υπηρεσιών ως Ειδικού Συμβούλου για την προετοιμασία της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
1 Σύμβουλος για θέματα επικοινωνιών και διαφώτισης Γεώργιος Ηλιάδης	4 χρόνια (1.6.98- 31.5.2002)	Καλύτερη προβολή του προβλήματος της Κύπρου και την προώθηση της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα της επικοινωνίας και διαφώτισης.
1 Μόνιμος	2 χρόνια	Πρέσβης της Δημοκρατίας στην Ε.Ε., στο

αντιπρόσωπος της Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και Πρέσβης της Δημοκρατίας στο Βέλγιο και Λουξεμβούργο με έδρα τις Βρυξέλλες. Νίκος Αγαθοκλέους	(9.3.1998- 8.3.2000)	Βέλγιο και Λουξεμβούργο.
2 Επίτιμοι πρέσβεις Κωνσταντίνος Μουσιούπτας και Ανδρέας Ιακωβίδης	4 μήνες 9.9.98- 31.12.98	Παροχή υπηρεσιών κατά τη διάρκεια της 53ης Τακτικής Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για την αποτελεσματική διεκπεραίωση του έργου της Κυπριακής Αντιπροσωπίας.

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΚΑΤΑ ΤΟ 1998 ΚΑΙ Η ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΩΘΕΙΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ
ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 1997
ΕΩΣ 1998**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Ειδικός Σύμβουλος	Δεν αναφέρεται	Ειδικός Σύμβουλος σε θέματα Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Τμήμα Υπηρεσιών

Κοινωνικής Ευημερίας

1 Οικογενειακός Σύμβουλος και 1 Κλινικός Ψυχολόγος	1 χρόνο	Επάνδρωση του Κέντρου Οικογενειακής Καθοδήγησης
1 Ψυχολόγος και 2 Συνοδοί	1 χρόνο με έγκριση συνέχισης της απασχόλησης για ακόμα 12 μήνες.	Στελέχωση του Εξειδικευμένου Σπιτιού για παιδιά με σοβαρή παραβατική συμπεριφορά.

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ
ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΤΗΝ ΥΔΔΠΡ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
3 χειρίστριες τερματικών μηχανών, Μαρία Σπαρσή, Αντιγόνη Ευαγόρου και Ρέα Αδαμίδου	6 μήνες (21.7.97- 20.1.98)	Καταχώρηση στοιχείων από διάφορα τελωνειακά έντυπα στο μηχανογραφημένο σύστημα της Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.
3 χειρίστριες τερματικών μηχανών, Μαρία Σπαρσή, Αντιγόνη Ευαγόρου και Ρέα Αδαμίδου	6 μήνες (21.1.98- 20.7.98)	Καταχώρηση στοιχείων από διάφορα Τελωνειακά Έντυπα στο μηχανογραφημένο σύστημα της Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

Επιδότης Κλήσεων	28.2.97-	Επίδοση κλήσεων
Εταιρεία Audeco Marine Services Ltd	31.12.98	κατηγορουμένων και μαρτύρων. Επίδοση κλήσεων διαταγμάτων που εκδίδονται σε ποινικές διαδικασίες ενώπιον του Δικαστηρίου.
18 χειρίστριες τερματικών μηχανών. Επισυνάπτεται ονομαστικός κατάλογος.	1 χρόνο (1.1.98- 31.12.98)	Μεταφορά στοιχείων των φορολογικών δηλώσεων στον ηλεκτρονικό υπολογιστή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.
1 Σύμβουλος Μηχανογράφησης DUNNOTTAR CONSULTANTS (ROGNVALDS S. MANSON)	2 χρόνια	Συμβουλευτικές υπηρεσίες για Διεύθυνση Έργων Μηχανογράφησης.
1 Σύμβουλος Μηχανογράφησης SILIKA TECHNOLOGY SERVICES (ROBERT MANTEGNA)	2 χρόνια 21.1.97- 20.1.99	Συμβουλευτικές υπηρεσίες για Διεύθυνση Έργων Μηχανογράφησης.

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Διευθυντής Έργου Μηχανογράφησης MINERVA MANAGEMENT CONSULTING		
5 Χειρίστριες Μηχανών IBM SEMEA S.P.A. CYPRUS BRANCH	1 χρόνο 1.7.97- 31.6.98	Λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος του Τμήματος Οδικών Μεταφορών.
1 Χειριστή Ηλεκτρονικού Υπολογιστή C.C. COMPUTERS LTD (Ζήνα Σωκράτους)	1 χρόνος 1.3.98- 28.2.99	Χειρισμός των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών του Πληροφορικού Συστήματος Υγείας του Υπουργείου Υγείας.
2 Χειριστές Ηλεκτρονικού Υπολογιστή NCR (CYPRUS) LTD (Γεώργιος Γαβριηλίδης, Άννινος Κλεάνθους)	1 χρόνος 15.10.97- 14.10.98	Χειρισμός των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών του Νέου Συστήματος Διαχείρισης Φόρων.

1 Χειρίστρια Ηλεκτρονικού Υπολογιστή CYPRUS IMPORT CORPORATION LTD (Μαρία Τσολάκη)	1 χρόνο 20.3.98- 19.3.99	Χειρισμός των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
5 Χειρίστριες Μηχανών NETU CONSULTANS LTD	1 χρόνο 21.1.98- 20.1.99	Λειτουργική Υποστήριξη του Μηχανογραφημένου Συστήματος του Τμήματος Κοινωνικών Υπηρεσιών.

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998
ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΤΗΝ ΥΔΔΠΡ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ.**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
3 Τουρκολόγοι Ιάκωβος Τσαγγάρης Δημοσθένης Αναστασίου Χριστίνα Παπανικολάου	1 χρόνος, 2 μέρες εβδομαδιαίως. 1.9.97-31.8.98	- Συγγραφή βιβλίων διδασκαλίας τουρκικής γλώσσας. - Διδασκαλία Τουρκικής στα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης.
1 Σύμβουλος Λογοπαθολόγος Άλκησις Χαραλάμπους	4 χρόνια 1.9.96- 31.8.2000	- Συντονισμός Λογοθεραπευτριών - Παροχή συμβουλών σε θέματα εκπαίδευσης/μετεκπαίδευσης προσωπικού Ειδικής Εκπαίδευσης.
1 Σύμβουλος Ανδρέας Δαμιανός	1 χρόνος 1.9.97-31.8.98	- Ετοιμασία στρατηγικού σχεδίου για Κυπριακή Εκπαιδευτική Αποστολή Αγγλίας (ΚΕΑΑ). - Προσωπικό ΚΕΑΑ.

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Σύμβουλος Μυριάνθης Χαμπάκης	6 μήνες 30.9.97-31.3.98	<ul style="list-style-type: none"> - Ίδρυση ημερήσιου ελληνικού σχολείου. - Αναλυτικό πρόγραμμα και Κανονισμοί Λειτουργίας ΚΕΑΑ. - Αναβάθμιση επιμορφωτικού Ινστιτούτου Λονδίνου. <ul style="list-style-type: none"> - Τροποποίηση νομοθεσίας Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και σύνταξη σχετικών Κανονισμών. - Τρόπος εξέτασης και προώθησης αιτήσεων ιδιωτικών σχολών για εγγραφή. - Ετοιμασία προγράμματος επιμόρφωσης στελεχών Διεύθυνσης Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης στα πιο πάνω θέματα. - Συγκέντρωση και ταξινόμηση έντυπου υλικού από Συμβούλιο Ευρώπης, Ευρωπαϊκή Ένωση και UNESCO, σχετικού με την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Σύμβουλος Θάσος Σοφοκλέους	4 χρόνια 1.11.97- 30.10.2001	<ul style="list-style-type: none"> - Παραλαβή κτιρίου Μουσείου Αγώνα. - Ταξινόμηση και τοποθέτηση εκθεμάτων, συγκέντρωση υλικού, διαφύλαξη και αποθήκευσή του, εμπλουτισμός και εξασφάλιση κειμηλίων αγώνα. - Παροχή συμβουλών σχετικά με δραστηριότητες που προάγουν τους σκοπούς του Μουσείου Αγώνα.
1 Εκπαιδευτικός	1 χρόνος 1.9.97-31.8.98	Διδασκαλία ελληνικής γλώσσας στα ελληνορθόδοξα σχολεία που
Ανδρέας Δαμιανίδης	1 χρόνος 1.9.98-31.8.99	λειτουργούν υπό την αιγίδα του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων.
1 Σύμβουλος Σοφοκλής Σοφοκλέους	6 μήνες 14.1.98-13.7.98	<ul style="list-style-type: none"> - Μελέτη συστήματος μεταφορικών μαθητών. - Ετοιμασία σχεδίου κανονισμών για το νόμο περί Σχολικών Εφοριών. - Μελέτη διαδικασιών για απαλλοτρίωση,

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
--	--	------------------------

επίταξη και διαφύλαξη χώρων για
ανέγερση σχολικών κτιρίων.

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠΡ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ.**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Συγκοινωνιών και Έργων / Διεύθυνση
Τηλεπικοινωνιών**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Τεχνικός Αναστάσιος Ηλία	7.1.98-31.12.98 ή ενωρίτερα αν πληρωθούν οι αντίστοιχες οργανικές θέσεις.	Διεκπεραίωση διαφόρων εργασιών στη Διεύθυνση Τηλεπικοινωνιών.
1 Τεχνικός Γεώργιος Χίνη	Μέχρι να πληρωθούν οι αντίστοιχες οργανικές θέσεις.	“
1 Τεχνικός Ανδρόνικος Κάκκουρας	1.8.97-31.7.98 ή ενωρίτερα αν πληρωθούν οι αντίστοιχες οργανικές θέσεις. Ο κ. Κάκκουρας διορίστηκε στη μόνιμη θέση Λειτουργού Τηλεπικοινωνιών από τις 4.5.98 και ως εκ τούτου η μίσθωση υπηρεσιών του	Διεκπεραίωση διαφόρων εργασιών στη Διεύθυνση Τηλεπικοινωνιών.

	τερματίστηκε.	
1 Λειτουργός Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας Κατερίνα Οικονόμου- Σιαμάνη	1.1.98-31.12.98 ή ενωρίτερα αν πληρωθεί η αντίστοιχη οργανική θέση. Η κα Σιαμάνη διορίστηκε στη μόνιμη θέση Λειτουργού Τηλεπικοινωνιών από τις 4.5.1998 και ως εκ τούτου η μίσθωση υπηρεσιών της τερματίστηκε.	Για τα θέματα μέσων μαζικής επικοινωνίας στη Διεύθυνση Τηλεπικοινωνιών.

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠΡ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Συγκοινωνιών και Έργων / Διεύθυνση
Τηλεπικοινωνιών**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Αρχιτέκτονας Φραντζέσκος Ιακωβίδης	12.9.97 - 11.9.98	Μελέτη και επίβλεψη της ανέγερσης των πρόσθετων κτιρίων για το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού.
1 Επιμετρητής Ποσοτήτων Χριστίνα Διονυσιάδου	21.12.97-20.12.98	Διεκπεραίωση θεμάτων που σχετίζονται με τις διαδικασίες διαιτησίας του νέου Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού.
1 Πολιτικός Μηχανικός Ριάνα Δανιήλ	1.7.98 - 31.12.98	Επίβλεψη των εργασιών βελτίωσης του αρχαιολογικού χώρου Κάτω Πάφου.
1 Τεχνικός Σωτηρία Γεωργίου Δία	1.7.98 - 31.12.98	“
1 Τεχνικός Χρίστια Πιστέντη	1.2.98 - 30.6.98	“

Νικολάου		
1 Πολιτικός Μηχανικός	2.10.97 - 1.10.98	Μελέτη και προώθηση των νέων έργων της Αστυνομίας και των επεκτάσεων/ βελτιώσεων των υφιστάμενων κτιρίων
Γρηγόριος Πίπης		
1 Αρχιτέκτονας		
Ευτύχιος Παπαευτυχίου	2.10.97 - 1.10.98	“
1 Επιμετρητής		
Ποσοτήτων	2.2.98 - 1.2.99	“
Άντρη Χριστοδούλου		
1 Τεχνικός		
Αναστασία Γεωργίου	6.10.97 - 5.10.98	“
1 Αρχιτέκτονας	1.9.97 - 31.8.99	Προσφορά υπηρεσιών στο γραφείο του Δ/ντή Έργου Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας
Χλόη Καδή		
1 Πολιτικός Μηχανικός	1.9.98 - 31.8.2000	Προσφορά υπηρεσιών στο γραφείο του Δ/ντή Έργου Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας
Ολίβια Χούτρη		
1 Γραφέας	1.12.97 - 30.11.99	Προσφορά υπηρεσιών στο γραφείο του Δ/ντή Έργου Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας
Σόφη Χριστοφόρου		
1 Αρχιτέκτονας	1.11.97 - 31.10.99	Προσφορά υπηρεσιών στο γραφείο του Δ/ντή Έργου Νέου Γενικού Νοσοκομείου
Γεώργιος Φιαλάς		

1 Επιμετρητής Ποσοτήτων Μαρίνος Δημοσθένους	1.11.97 - 31.10.99	Αμμοχώστου Προσφορά υπηρεσιών στο γραφείο του Δ/ντή Έργου Νέου Γενικού Νοσοκομείου Αμμοχώστου
1 Αρχιτέκτονας Μιχάλης Χαραλάμπους	9.6.98 - 8.12.98	Έλεγχος/Παρακολούθηση της μελέτης των έργων ανάπτυξης των Διεθνών Αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου
1 Επιμετρητής Ποσοτήτων Δημήτρης Χ΄Πάκκος	1.1.98 - 31.12.98	Προσφορά υπηρεσιών του Κλάδου Επιμετρήσεων του Τ.Δ.Ε.
1 Πολιτικός Μηχανικός Αργύρης Χ΄Μιλτής	1.6.98-30.5.2000	Επίβλεψη της κατασκευής της λεωφόρου Μακεδονίας
1 Τεχνικός Σωτήρης Νικολάου	24.8.98-23.8.2000	“
1 Πολιτικός Μηχανικός Πανίκκος Παναγιώτου	25.5.98-24.5.99	Επίβλεψη της κατασκευής της Γ΄ Βιομηχανικής Περιοχής Λεμεσού

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠΡ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Συγκοινωνιών και Έργων / Τμήμα Αρχαιοτήτων

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Αρχιτέκτονας Διομήδης Μυριανθέας	2.2.98 - 31.8.98	Αποτύπωση και σχεδιαγράφιση αρχαίων μνημείων
1 Σχεδιαστής Κυριάκος Αργυρού	2.2.98 - 31.7.98	“

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠΡ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Συγκοινωνιών και Έργων / Τμήμα Αρχαιοτήτων

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
9 Χειρίστριες μηχανών Αγγελική Σάββα Ανδρούλα Νικολάου Μαρία Δημητρίου Έβη Λαζάρου Κυπρούλλα Νικολάου Άννα Σάββα Χαίδω Αλεξάνδρου Ξένια Νικολαΐδου Γιοβάννα Ιωάννου	17.11.97-4.3.98	Καταχώρηση στοιχείων για άδειες οδηγών στο μηχανογραφημένο σύστημα.

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠΡ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Συγκοινωνιών και Έργων / Τμήμα Πολιτικής
Αεροπορίας

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Αναπληρωτής Μόνιμος Αντιπρόσωπος της Κύπρου στο Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) στο Μοντρεάλ του Καναδά Πηνελόπη Σωτηρίου	Παράταση της μίσθωσης υπηρεσιών της κας Σωτηρίου 15.5.98-15.5.99	Αναπληρωτής Μόνιμος Αντιπρόσωπος της Κύπρου στο Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας στο Μοντρεάλ του Καναδά.

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠΡ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΥΓΕΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Σύμβουλος Π. Γιάλλουρος	1.5.97-30.4.98 (Παρατάθηκε από το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών μέχρι 31.10.98)	Ετοιμασία νέων περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικών Κανονισμών. Εναρμόνιση της νομοθεσίας, για την οποία είναι αρμόδιο το Υπουργείο Υγείας, με το κοινοτικό κεκτημένο
1 Επιστημονικός Συνεργάτης/Συντονιστής Δ. Παλληκαρίδης	1.1.98-31.12.98	Εκπαίδευση των ασκούμενων ιατρών
1 Ειδικός Αιματολόγος Δρ. Ν. Παπαμηνά	1.1.98-31.12.98	Οργάνωση και λειτουργία της Μονάδας Αυτόλογης Μεταμόσχευσης Μυελού των Οστών.
1 Ειδικός Ορθοπαιδικός/ Μικροχειρουργός Δρ. Α. Αλκιβιάδους	1.1.98-31.12.98	Διενέργεια μικροχειρουργικών επεμβάσεων.
2 Ιατροδικαστές	12.8.97-11.5.98	Διενέργεια ιατροδικαστικών εξετάσεων.

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
Σ. Σοφοκλέους	12.5.98-11.5.99	
Π. Σταυριανός		

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1998, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ
ΣΤΗΝ ΥΔΔΠΡ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΤΜΗΜΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ/ ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΑΤΟΜΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ
1 Οδοντίατρος Σ. Στυλιανού	1.5.97-30.4.98	Πρώθηση προγραμμάτων στον τομέα της Σχολικής Οδοντιατρικής στις περιοχές Λάρνακας-Αμμοχώστου.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΕΙΡΙΣΤΡΙΩΝ ΤΕΡΜΑΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ

στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων

ΛΕΥΚΩΣΙΑ:

1. Φρειδερίκη Χαραλάμπους
2. Δέσπω Ιωαννίδου
3. Χλόη Ευσταθίου
4. Μαρία Χριστοφόρου
5. Ξένια Ιωάννου
6. Μαρία Ξενοφώντος
7. Αθηνά Στυλιανίδου
8. Αντιγόνη Μπενάκη

ΛΕΜΕΣΟΣ

1. Στέλλα Λουκά
2. Ελένη Λειψού
3. Παναγιώτα Ζακακιώτη
4. Πόπη Παπαλουκά
5. Άννα Σπαθάρη

ΛΑΡΝΑΚΑ

1. Ελένη Παπανικολάου
2. Ειρήνη Χαραλάμπους
3. Μαρία Τουτουνηζιάν

ΠΑΦΟΣ

1. Βάσω Μούσκου
2. Χαρούλλα Στυλιανού

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ'. Ναι, κύριε Χριστοδουλίδη, αντιλαμβάνομαι θα ανοίξετε το θέμα "Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης".

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ναι, σε συνεννόηση με τον πρόεδρο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Βεβαίως.

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή η κοινοβουλευτική μας ομάδα έχει ανειλημμένη υποχρέωση και επειδή σίγουρα θα πρέπει να είμαστε παρόντες για να ακούσουμε τον εισηγητή, θα εισηγούμασταν την αναβολή του θέματος, διότι κατ' ανάγκην η δική μας ομάδα θα πρέπει να αποχωρήσει και η παράκληση, αν δεν υπάρχουν ιδιαίτεροι λόγοι, να αναβληθεί, έτσι ώστε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τι ώρα είναι η υποχρέωσή σας;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Τώρα είναι, κύριε Πρόεδρε, μας περιμένει και ο πρόεδρος του κόμματος.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπεται, ήδη το θέμα είχε εγγραφεί ως επείγον στις 3 Φεβρουαρίου. Ακολούθησε, πιο επείγον και σοβαρό, το θέμα των Εβραίων κατασκόπων, μετά θεωρήθηκε πιο επείγον το θέμα των επεισοδίων στη νεκρή ζώνη.

Σήμερα πήρε σειρά λόγω αναβολής του άλλου επείγοντος, της έκθεσης της επιτροπής Ελέγχου. Λόγω του ότι το κοινοβούλιο δε θα συνέλθει στις 25, δε θα συνέλθει την Πρωταπριλιά, στις 2 θα ασχοληθούμε με το θέμα, λόγω διεθνών ύστερα υποχρεώσεων του εισηγητού κατά τον Απρίλιο, το λιμάνι της Λάρνακας αν είχε και κανένα chance να λειτουργήσει ως λιμάνι, θα κλείσει χωρίς τουλάχιστον να το συζητήσει η Βουλή. Θα είναι το επικήδειο τούτο. Θερμότατη παράκλησή μου είναι ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, μπαγιάτεψε αρκετά, προχωρήστε και στο κάτω κάτω μένει καταγραμμένο.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Το μόνο να επεξηγήσουμε ότι για λίγα λεπτά θα απουσιάσουμε, να μη θεωρηθεί ότι ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όπου κι αν πάτε υπάρχει μεγάφωνο, κύριε Δημητρίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εξάλλου τουλάχιστον από πλευράς κομμάτων της Λάρνακας φαίνεται ότι υπάρχει κοινή ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα πάμε στο Κεφάλαιο Δ'. Ναι, κύριε Χριστοδουλίδη, αντιλαμβάνομαι θα ανοίξετε το θέμα της...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ναι, σε συνεννόηση με τον Πρόεδρο, κύριε Πρόεδρε,

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα, βεβαίως.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

Κύριε Χριστοδουλίδη, συγνώμη,

Κύριε Πρόεδρε, επειδή η κοινοβουλευτική μας ομάδα έχει ανειλημμένη υποχρέωση και επειδή σίγουρα θα πρέπει να είμαστε παρόντες για να ακούσουμε τον εισηγητή θα εισηγούμασταν την αναβολή του θέματος, διότι κατ' ανάγκη η δική μας η ομάδα θα πρέπει να αποχωρήσει και η παράκληση αν δεν υπάρχουν ιδιαίτεροι λόγοι να αναβληθεί έτσι ώστε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τι ώρα είναι η υποχρέωσή σας;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Τώρα είναι, κύριε Πρόεδρε, μας περιμένει και ο Πρόεδρος του κόμματος.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Επειδή το θέμα είχε εγγραφεί ως επείγον στις 3 Φεβρουαρίου, ακολούθησε πιο επείγον και σοβαρό το θέμα των Εβραίων κατασκόπων, μετά θεωρήθηκε πιο επείγον το θέμα των επεισοδίων στη νεκρά ζώνη, σήμερα πήρε σειρά λόγω αναβολής του άλλου επείγοντος της έκθεσης της Επιτροπής Ελέγχου. Λόγω του ότι το κοινοβούλιο δε θα συνέλθει στις 25, δε θα συνέλθει την Πρωταπριλιά, στις 2 θα ασχοληθούμε με το θέμα λόγω διεθνών ύστερα υποχρεώσεων του εισηγητού κατά τον Απρίλιο το λιμάνι της

Λάρνακας αν είχε τζαι κανέναν τσανς να λειτουργήσκει σαν λιμάνι θα κλείσει χωρίς τουλάχιστον να το συζητήσει η Βουλή. Θα είναι ... θερμότερη παράκλησή μου ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, μπαγιάτεψε αρκετά, προχωρήστε, και στο κάτω κάτω μένει καταγραμμένο ότι...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Το μόνο να εξηγήσουμε ότι για λίγα λεπτά θα απουσιάσουμε να μη θεωρηθεί ότι...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όπου τζ' αν πάτε υπάρχει μεγάλφωνο, κύριε Δημητρίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εξάλλου τουλάχιστον από πλευράς κομμάτων της Λάρνακας φαίνεται ότι υπάρχει κοινή ...είναι μιξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σίγουρα ένας Λαρνακέας θα μπορούσε να μιλήσει για όλους και το ίδιο για μας είναι.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Περίπου, κύριε Πρόεδρε, να μην είμαστε έτσι απόλυτοι.

Κύριε Πρόεδρε, εξ αφορμής της πρόσφατης απεργίας που οδήγησε στο κλείσιμο το προσωρινό του λιμανιού της Λάρνακας είχα ζητήσει από τη Βουλή να εγγραφεί θέμα προς συζήτηση στο Κεφάλαιο Δ' με θέμα "Η απεργία στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης." Εν τω μεταξύ, παρελθόντος του χρόνου, προσωρινά ανεστάλη αυτή η απεργία με την ελπίδα και την υπόσχεση της κυβέρνησης ότι θα συναντούσε

τους απεργούντες και με την ελπίδα και την ψευδαίσθηση των Λαρνακέων ότι εν τω μεταξύ η εκτελεστική εξουσία, η κυβέρνηση και ο Πρόεδρος Κληρίδης θα εισάκουαν επιτέλους την ομόφωνη μίνιμουμ θέση των Λαρνακέων. Εν τω μεταξύ είχαμε την περασμένη Δευτέρα, την πολυπόθητη συνάντηση με τον Πρόεδρο Κληρίδη και κλιμάκιο τεσσάρων υπουργών με την παρουσία τουλάχιστον σαράντα από το προσωπικό διάφορων υπουργείων. Με την τόσο μεγάλη κυβερνητική παρουσία οι Λαρνακείς θεώρησαν ότι θα δινόταν σ' αυτή τη σύσκεψη και η δέουσα προσοχή. Ανάμεσα στα διάφορα αιτήματα της επιτροπής ανάπτυξης της Λάρνακας πρωταρχική θέση κατείχε το λιμάνι της Λάρνακας.

Λίγα λόγια για την ιστορία να μου επιτρέψετε να πω, κύριε Πρόεδρε, του πώς φτάσαμε. Αυτό το λιμάνι άρχισε να λειτουργεί λίγο πριν από το πραξικόπημα, 1972-1973 θεωρούνται τα γενέθλια του λιμανιού της Λάρνακας μαζί με τα υπόλοιπα δύο λιμάνια της ελεύθερης Κύπρου της Αμμοχώστου και της Λεμεσού, και δημιούργησε τις προϋποθέσεις, για να μπορέσει και η Λάρνακα να εξυπηρετήσει και αρκετές οικογένειες που εργοδοτήθηκαν σ' αυτό το λιμάνι, να εξυπηρετήσει και την οικονομία της Κύπρου, ενώ το λιμάνι της Αμμοχώστου κατελήφθη. Η μεγαλύτερη προσοχή από την τότε κυβέρνηση του αείμνηστου Μακαρίου δόθηκε θα έλεγα και στα δύο τα λιμάνια με περισσότερη προσοχή, αναγνώριση και βοήθεια προς το λιμάνι της Λεμεσού. Μέχρι το 1991 λειτουργούσαν και τα δύο λιμάνια σε βαθμό ικανοποιητικό και σε βαθμό που κι οι Λαρνακείς ακόμη, πέραν των προτάσεων για εκσυγχρονισμό και βελτίωση του λιμανιού που επέβαλλαν οι συνθήκες που επικρατούσαν στη ναυσιπλοΐα, δεν μπορούσαν να πουν ότι υπήρχε δυσμενής διάκριση σε βάρος του λιμανιού της Λάρνακας. Εκείνη όμως την περίοδο, κύριε Πρόεδρε, οι τότε κυβερνήσεις, η τότε κυβέρνηση, άρχισε να δείχνει μια ιδιαίτερη εύνοια προς το ένα από τα δύο ελεύθερα λιμάνια και να μη λαμβάνει υπόψη την ανάγκη για εκσυγχρονισμό και του άλλου λιμανιού. Παρά τα

αλληπάλληλα διαβήματα, παρά το ότι από το 1988 άρχισαν οι κινητοποιήσεις των Λαρνακέων με επικεφαλής την επιτροπή ανάπτυξης και με δήμαρχο της αριστεράς που τόλμησε η Λάρνακα, τόλμησε η επιτροπή ανάπτυξης, τόλμησε ο αριστερός δήμαρχος και οι αριστεροί βουλευτές να συγκρουστούν με την κυβέρνηση Βασιλείου, κυβέρνηση που υποτίθεται είχε εκλέξει και η αριστερά. Είναι η ειδοποιός διαφορά της στάσης της αριστεράς της Λάρνακας έναντι μιας “κυβέρνησης” που θεωρείτο δική της από τη στάση που άρχισε να επικρατεί από το 1993 και μέχρι εντελώς πρόσφατα που η δεξιά της Λάρνακας με επικεφαλής τον πρόεδρο της επιτροπής ανάπτυξης στην οποία διατηρεί η δεξιά την πλειοψηφία με επικεφαλής εκπρόσωπο της δεξιάς το δήμαρχο δεν τόλμησε μέχρι και σήμερα να συγκρουστεί με την εμμονή της δεξιάς συντηρητικής κυβέρνησης να υποβαθμίσει σε τέτοιο σημείο το λιμάνι της Λάρνακας που να οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στο “φυσιολογικό” κλείσιμο του λιμανιού της Λάρνακας. Αυτή είναι η ιστορία.

Το λιμάνι της Λάρνακας, κύριε Πρόεδρε, το 1993 απέδωσε στην κυπριακή οικονομία δεκατρία εκατομμύρια λίρες, απασχολούσε και εζούσαν από το λιμάνι χίλιες οικογένειες. Από αυτά τα λεφτά μεγάλο ποσό είχαν πάρει και οι λιμενεργάτες και οι υπόλοιποι εργαζόμενοι. Πολύ μεγάλο ποσό, του ύψους των τεσσεράμισι εκατομμυρίων, είχε αποδοθεί στην Αρχή Λιμένων Κύπρου. Το υπόλοιπο είχε πάει και ενισχύσει την οικονομία της Λάρνακας, την οικονομία της ελεύθερης Αμμοχώστου με την οποία συνυπάρχει η Λάρνακα αλλά και την ευρύτερη κυπριακή οικονομία. Το 1998, με τη στάση της κυβέρνησης Κληρίδη, πλέον από το 1993 μέχρι και σήμερα, το λιμάνι απέδωσε το ένα πέμπτο των όσων απέδιδε το 1993. Υποβιβάστηκαν τα έσοδα των εργαζομένων, των παραμένοντων εργαζομένων, εδώ να αναφέρω ότι σήμερα εργάζονται 105 λιμενεργάτες, 45 αχθοφόροι και 100 δημοσιouπάλληλοι ή ημικρατικοί υπάλληλοι στο λιμάνι. Δηλαδή βλέπουμε μια φοβερή μείωση συνολικά κατά τέσσερα πέμπτα του αριθμού των εργαζομένων, εξ ου και του αριθμού των οικογενειών που

συντηρούνται. Τα έσοδα σήμερα έφθασαν στο ένα πέμπτο και έγινε προσπάθεια να επιρριφθούν ευθύνες για την κακοδαιμονία στην προσφορά και στην εργασία του λιμανιού Λάρνακας δακτυλοδείχνοντας τα δήθεν μεγάλα εργατικά κόστα. Και θα ήθελα να κάνω εδώ μια σημείωση παρενθετική, κύριε Πρόεδρε. Ξεκίνησε το κόστος ανακίνηση εμπορευματοκιβωτίου, για όσους γνωρίζουν το θέμα αντιλαμβάνονται, να ήταν πέραν των εκατόν τριάντα δολαρίων στην Κύπρο την εποχή εκείνη. Βλέποντας αυτή την κρίση, και είναι προς τιμήν τους, οι εργαζόμενοι στα λιμάνια, με την υπόδειξη και των συνδικαλιστικών τους οργανώσεων, υποβίβασαν το μερίδιο των εργατικών κόστων σε σημείο που σήμερα φτάνει τα δεκαέξι δολάρια. Γι' αυτό αναφορές παρόμοιου τύπου που έγιναν σ' αυτή τη Βουλή πριν δύο συνεδριάσεις, ότι είναι πολύ ψηλό το κόστος λόγω εργατικού κόστους, δεν αληθεύουν. Οι εργαζόμενοι υποβίβασαν το κόστος στα δεκαέξι δολάρια που είναι κάτι το οποίο σήμερα δεν μπορεί να θεωρηθεί ως έργο ανταπόδοσης της εργατικής διαφοράς. Ψηλά παραμένουν πιθανόν τα υπόλοιπα τα οποία παίρνουν άλλοι παράγοντες, ξεκινώντας από τους ναυτιλιακούς πράκτορες, φτάνοντας στην Αρχή Λιμένων και τα υπόλοιπα. Επομένως, η εργατική τάξη όχι μόνο της Λάρνακας και της Λεμεσού, αυτοί που εργάζονται στα λιμάνια, έκαναν τη θυσία τους για να κρατήσουν για την Κύπρο τη δυνατότητα να εξυπηρετεί το διαμετακομιστικό εμπόριο. Υπάρχει ύφεση στη διαμετακόμιση εμπορευμάτων προς Κύπρο, ειδικά προς Λάρνακα. Οι ευθύνες είναι καθαρά κυβερνητικές. Αν εισακούονταν τότε, αναφορικά με το λιμάνι της Λάρνακας, οι πολύ απλές προτάσεις - απαιτήσεις των Λαρνακέων που μιλούσαν για την εφαρμογή της λεγόμενης λύσης αριθμό έξι, τρία πράγματα απλά -εκβάθυνση στα δεκατέσσερα μέτρα, κατασκευή κρηπιδώματος μάκρους πεντακοσίων μέτρων και μηχανικός εξοπλισμός, κόστος του 1991, κύριε Πρόεδρε, που έφτανε τα είκοσι έξι με είκοσι οκτώ εκατομμύρια- θα κρατιόταν στη Λάρνακα, θα κρατιόταν στην Κύπρο η μεγαλύτερη εταιρεία που μας πρόσφερε τα

εισοδήματα, η DSR. Δεν τα έκαμε αυτά η τότε κυβέρνηση, δεν προχώρησαν να κάμουν τίποτε οι επόμενες κυβερνήσεις, έφυγε η DSR, έφυγε η Ever Green, φεύγουν η μια μετά την άλλη οι εταιρείες οι οποίες πρόσφεραν στο λιμάνι της Λάρνακας ετησίως εκατόν πενήντα χιλιάδες εμπορευματοκιβώτια και η Λάρνακα ουδέποτε ζήτησε πέραν των εκατόν πενήντα χιλιάδων εμπορευματοκιβωτίων από το ένα εκατομμύριο εμπορευματοκιβώτια που δυνητικά μπορεί να εξυπηρετήσει η Κύπρος. Και θέλω να το ξεκαθαρίσω μια διά παντός, δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ των Λαρνακέων και των Λεμεσιανών. Η άποψη, η έντονη πεποίθηση των Λαρνακέων, είναι ότι και τα δύο λιμάνια χρειάζονται. Είναι κυπριακά λιμάνια, εκεί εργοδοτούνται και απολαμβάνουν τα μεροκάματα τους Κύπριοι. Κάποιοι καλλιεργούν τον τοπικισμό, να φέρουν σε σύγκρουση δήθεν τα συμφέροντα της Λεμεσού, των Λεμεσιανών, των εργαζομένων της Λεμεσού με την ύπαρξη ή την ανυπαρξία του λιμανιού της Λάρνακας. Είναι καλλιέργεια έντεχνη από κύκλους, εμείς πιστεύουμε, που έχουν τεράστια οικονομικά συμφέροντα. Σ' αυτούς περιλαμβάνονται και Λαρνακείς μεγαλοκεφαλαιούχοι, μεγαλέμποροι με κεφάλαια επενδυμένα εκτός Λάρνακας, που δεν εξυπηρετούν τα συμφέροντα των Λεμεσιανών των εργαζομένων στο λιμάνι της Λεμεσού από αυτή τη σύγκρουση που υποθάλλεται. Πιστεύω ότι η εργατική τάξη και στις δύο επαρχίες είναι τόσο συνειδητή, τόσο συνειδητοποιημένη που δε θα αφήσει αυτή τη σύγκρουση να εμφανιστεί ή να επεκταθεί. Το σχέδιο των Λαρνακέων με δαπάνες είκοσι έξι εκατομμυρίων δεν υιοθετήθηκε. Όμως η κυβέρνηση Βασιλείου, και πρέπει να το τονίσουμε προς τιμής της, εφάρμοσε το τρίτο σκέλος αυτής της πρότασης που αφορούσε το μηχανισμό εξοπλισμό πρώτον με την αγορά, με την έγκριση της Βουλής, δύο μεγάλων γερανογέφυρων δαπάνης ύψους γύρω στα οκτώ εκατομμύρια τότε και δεύτερον, με την κατασκευή της μεγάλης αίθουσας υποδοχής των επιβατών, της οποίας τα εγκαίνια έγιναν αλλά κανένας επιβάτης από το 1992-1993 δεν μπήκε επίσημα, διότι

κανένα κρουαζιερόπλοιο, κανένα επιβατικό πλοίο δεν προτίμησε τη Λάρνακα και αυτό έχει σχέση με την απόφαση της κυβέρνησης σε τι θα μετατρέψει το λιμάνι και επομένως με την κακή κυβερνητική πολιτική. Πιστεύω δεν έχει τίποτε, λογικά, καμιά κυβέρνηση εναντίον των κατοίκων μιας επαρχίας της, και δε θέλω να πιστέψω ότι ο Πρόεδρος Κληρίδης είναι αντιλαρνακέας. Απόδειξη τούτου, αν δεν αγαπούσε τους Σκαλιώτες παραπάνω από τους Λεμεσιανούς, τη θαλαμηγό δε θα την έφερνε στη Λάρνακα, θα την έπαιρνε στη Λεμεσό. Όμως μας την έφερε στη Λάρνακα και την εξυπηρετούμε και κάθε Σαββατοκύριακο έχουμε τη χαρά να τον βλέπουμε με τη συνοδεία του να έρχεται στο λιμάνι, άρα δεν πιστεύω ότι ο κ. Κληρίδης είναι εναντίον της Λάρνακας. Πιστεύω ότι κάποιων τα μεγάλα συμφέροντα ίσως να συγκρούονται με τα συμφέροντα του τόπου, με τα συμφέροντα της Λάρνακας και αυτοί οι κάποιοι έχουν επιβάλει κάτι που καμιά κυβέρνηση σε καμιά χώρα δεν τόλμησε καν να διανοηθεί: Να κλείσει ένα λιμάνι όπως το λιμάνι της Λάρνακας που μπορεί να κάνει κάθε ναυτιλιακή δουλειά, από τα εμπορευματοκιβώτια, το διαμετακομιστικό εμπόριο, το τουριστικό, τον ελλιμενισμό θαλαμηγών και μέσα στο λιμάνι τζιαι πόξω που το λιμάνι με τη μικρή μαρίνα έστω που έχει. Να πάρει απόφαση η κυβέρνηση: Τούτο το λιμάνι θα παύσει από του να είναι λιμάνι πολλαπλής χρήσεως ή εμπορικό ή διαμετακομιστικό και θα το κάμουμε λιμάνι αποκλειστικά για να εξυπηρετεί την επιβατική κίνηση για κρουαζιερόπλοια και μαρινοψαρολίμανο; Αποκλείει τη σφαιρική ανάπτυξη ενός λιμανιού που θα μπορούσε σε συνδυασμό να το κρατήσει, δεν επένδυσε τα είκοσι έξι εκατομμύρια τα τότε, δε δέχεται την πρόταση της δημιουργίας λιμανιού πολλαπλής χρήσεως που φτάνει ένα κόστος λιγότερο από αυτό το κόστος που προβλέπει η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ετσιθελικά, και το ετσιθελικά το εννοούμε και είναι σε πλήρη ερμηνεία με την ουσία. Κανένας στη Λάρνακα που δεν είναι οργανωμένο σύνολο δε δέχεται αυτή τη λύση· αποφάσισαν οι τεχνοκράτες, αποφάσισε δύο φορές το Υπουργικό Συμβούλιο να

κλείσει το λιμάνι ως ελειτουργούσε μέχρι σήμερα και με απόφασή του να το μετατρέψει σε λιμάνι για κρουαζιερομαρινοψαρολίμανο. Οι Λαρνακείς, τους οποίους εγώ χαρακτηρίζω ως τους πιο ίλαρους κατοίκους της Κύπρου, είπαν: “Παρά την αντίθεσή μας με αυτή την πολιτική απόφαση, θα την εδεχόμαστε αν και θέσαμε δύο όρους στην τελευταία σύσκεψη με τον Πρόεδρο, με τη διαφωνία βέβαια του ΑΚΕΛ, δεν έχει σημασία. Το ΑΚΕΛ είπε, “Αν μπορούν να υλοποιηθούν αυτοί οι όροι τέλος πάντων να κάνουμε αυτή τη θυσία, πρώτον, αν διασφάλιζε η κυβέρνηση ότι θα υπάρξει επιβατική κίνηση στο λιμάνι της Λάρνακας και δεύτερον, αν τα έργα θα άρχιζαν όχι από την κατάλυση και την καταστροφή του λιμανιού, αλλά από την οικοδόμηση των μέτρων εκείνων τα οποία θα βελτίωναν το λιμάνι της Λάρνακας”. Και γιατί δίνουμε έμφαση στη διασφάλιση της επιβατικής κίνησης; Διότι από το 1993 οι πάνσοφοι τεχνοκράτες και της Τράπεζας Ανάπτυξης και των διάφορων υπουργείων μας έλεγαν δρομολογούνται μεγάλα κρουαζιερόπλοια να μπουν εις τη Μεσόγειο και εννοούσαν από τον Ατλαντικό, τα λεγόμενα love boats τζιείνα τα μεγάλα που βλέπουμε στην τηλεόραση, με δύο τρεις χιλιάδες τουρίστες. Αυτά υπολόγιζαν ότι θα έμπαιναν το 1993-1994 στη Μεσόγειο. Υπολόγιζαν ότι, αφού μπουν στη Μεσόγειο, θα έρχονταν στην ανατολική λεκάνη της Μεσογείου, υπολόγιζαν ότι θα έρχονταν στην Κύπρο και ήταν σίγουρο ότι θα έρχονταν στη Λάρνακα. Με αυτούς τους υποθετικούς υπολογισμούς εχτίστη η φιλοσοφία της μετατροπής του λιμανιού σε επιβατικό. Χίλια εννιακόσια ενενήντα εννιά, η εκτίμηση των τεχνοκρατών: “Κανένα μεγάλο κρουαζιερόπλοιο δεν μπήκε καν ακόμα στη Μεσόγειο”. Όλοι το ξέρουν, όλοι που ασχολούνται ακόμα με αυτό το θέμα το ξέρουν, επιμένει η κυβέρνηση να το μετατρέψει σε επιβατικό για μεγάλα κρουαζιερόπλοια. Μπροστά στο αυταπόδεικτο αυτού του παραλογισμού μας είπαν το δεύτερο σκέλος: “Ξέρετε, να υπολογίσουμε στον εσωτερικό κρουαζιεροπλοιοτουρισμό”. Δηλαδή τα πλοία που ξεκινούν με τους Κύπριους -διακόσιες πενήντα χιλιάδες περίπου Κύπριοι κάνουν τις

διακοπές τους στο εξωτερικό, κυρίως στα ελληνικά νησιά, Ισραήλ και Αίγυπτο, διακόσιες περίπου χιλιάδες άτομα, τα οποία όλα ξεκινούν από το λιμάνι της Λεμεσού και ανήκουν σε δύο τρεις μεγάλες ναυτιλιακές εταιρείες- από αυτά θα λειτουργήσει το λιμάνι της Λάρνακας. Σωστό επιχείρημα, λογικοφανές, αν δεν υπήρχε η αντίδραση αυτών των ιδιοκτητών που έχουν αυτά τα κρουαζιερόπλοια και ήταν προς τιμήν της εταιρείας “Λούης” πριν πέντε χρόνια όταν είπε: “Εντάξει σιόρ, να βάλω τζιαι ένα βαπόρι, αντί ούλλα από τη Λεμεσό να ξεκινά τζιαι ένα που τη Λάρνακα”. Άντεξε τρεις κρουαζιέρες τζιαι εδημιούργησεν του τριακόσιες χιλιάδες χρέος για λόγους καθαρά γεωγραφικούς- η απόσταση που κάλυπτε για το ταξίδι προς Αίγυπτο τζιαι προς Ισραήλ εστοίχιζεν από τη Λάρνακα εκατό χιλιάδες περίπου περισσότερα. Εν τζιαι μπορεί μια εταιρεία να συντηρά... τόσα μας έχουν πει μπορεί να υπερβάλουν αναντίλεκτα προς ζημιά τους, καμιά ιδιωτική επιχείρηση δεν μπορεί να εργαστεί και έχουμε την εκπεφρασμένη θέση τους: “Μην υπολογίζετε, δεν πρόκειται να δρομολογηθούν κρουαζιερόπλοια κυπριακά από το λιμάνι της Λάρνακας”. Εις την επιμονή των Λαρνακέων: “Καλά, εφόσον θέλετε να μας κάνετε επιβατικό στη Λάρνακα, είναι σε θέση η κυβέρνηση διά νομοθετήματος ή διατάγματος να επιβάλει εις τους πλοιοκτήτες να ξεκινούν από τη Λάρνακα ή κάποιο σημαντικό μέρος να ξεκινά από τη Λάρνακα;”, η απάντηση ήταν η αναμενόμενη: “Αντισυνταγματικό, ειδικά με τη φιλελευθεροποίηση και με την πορεία μας προς την Ευρώπη, δεν μπορεί να συμβεί αυτό το πράγμα”. Άρα, ενώ επιβάλλεται η μετατροπή του ρόλου του λιμανιού της Λάρνακας, για να εξυπηρετεί επιβατικά και κρουαζιερόπλοια δεν έγινε καμιά διασφάλιση αναφορικά με τη δυνατότητα να υπάρξει αυτός ο ελλιμενισμός των κρουαζιερόπλοιων στη Λάρνακα και είναι αντιοικονομικό θα έλεγα. Δεν είμαι υποστηρικτής της κυβέρνησης αλλά μόνο ένας μη σοφός άνθρωπος, άσχετος με την οικονομική πραγματικότητα, θα λέγει ότι θα δαπανήσει εβδομήντα μέχρι ενενήντα εκατομμύρια λίρες για να το κλείσει να το κάνει για επιβατικά, γιατί δήθεν θα αποδίδει

περισσότερα από ότι ένα λιμάνι πολλαπλής χρήσεως που το κόστος του ήταν περίπου κατά τρία εκατομμύρια λιγότερα. Όπως υφίστανται τα πράγματα, όπως είναι οι προβλέψεις, εκτός αν αυτή η απόφαση και η πρόθεση της κυβέρνησης δεν είναι πραγματική. Αν θέλει δηλαδή, και εγώ έντονα πιστεύω ότι εδώ τείνουμε, να το κλείσει σαν λιμάνι με την υπόσχεση της μετατροπής του σε κάτι το οποίο είναι αντιοικονομικό, αντιπαραγωγικό και κάτι που στο τέλος θα έρθουν κάποιον να πληρώσουν γι' αυτό το σφάλμα. Θέλει να το κλείσει, η πεποίθηση η προσωπική μου, ή να το αφήσει να κλείσει το λιμάνι χωρίς να το μετατρέψει σε επιβατικό αλλά πιθανό να το μετατρέψει σε μια μεγάλη μαρίνα των 1500 θέσεων που θα εξυπηρετεί κάποια από αυτά τα μικρά πλοία, αν την αφήσει το τοπικό και το οικονομικό συμφέρον των υπό εκκώλυση και σχεδιασμό υπόλοιπων μαρίνων που θα αποδοθούν στον ιδιωτικό τομέα. Αν ο ιδιώτης, για παράδειγμα, που θα πάρει τη νέα μαρίνα στην περιοχή Λεμεσού, ο οποίος θα την πάρει αφού του την κατασκευάσουν και θα επενδύσει ένα άλφα αριθμό εκατομμυρίων, επιτρέψει να μετατραπεί και στη Λάρνακα το λιμάνι σε μαρίνα, για να τον ανταγωνίζεται. Επιτρέψτε μου να έχω τις έντονες μου αντιδράσεις. Άρα με την αρνητική πάγια θέση, ειδικά της κυβέρνησης Κληρίδη, αφέθηκε και αφήνεται σε μαρασμό ένα λιμάνι, μία πόλη, μία επαρχία: ένα εισόδημα πολλών εκατομμυρίων αφήνεται να χαθεί. Οι εταιρείες που έρχονταν στη Λάρνακα, με το κλείσιμο του λιμανιού της Λάρνακας ή την αδυναμία του να τις εξυπηρετήσει, θα πήγαιναν στη Λεμεσό, εγώ θα έλεγα πάλι στην Κύπρο ευρύτερα. Όχι. Όποια εταιρεία εγκατέλειψε το λιμάνι της Λάρνακας πήγε στην Αλεξάνδρεια Portside ή πάει αλλού ή πάει στην Ιταλία. Διότι η Λάρνακα για σκοπούς διαμετακόμισης, για σκοπούς εξυπηρέτησης των πλοίων θεωρείτο το ιδανικότερο λιμάνι από αυτές τις εταιρείες. Έτσι, εν εμπορέσαν να εξυπηρετηθούν στη Λάρνακα, έφυγαν από τη Λάρνακα, καμιά δεν πήγε Λεμεσό, πήγαν εκτός Κύπρου. Άρα εκείνα τα έσοδα τα έχασε όχι μόνο η Λάρνακα, τα έχασε όλη η Κύπρος. Τι απαιτούμε;

Απαιτούμε να δει η κυβέρνηση και τη Λάρνακα ως ένα τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας όπως είναι, να εισακουστούν οι απόψεις και οι θέσεις των Λαρνακέων, διότι δεν εδράζονται στον τοπικισμό τον υπέρμετρο, δεν εδράζονται σε μη ρεαλιστικές εκτιμήσεις. Είναι ιστορικά αποδεδειγμένες και εμείς το μόνο που μπορούμε να λέμε, έτσι με δόση κάποιας αλαζονείας, η οποία δεν είναι κατ' εμένα, απλώς είναι μια περηφάνια, γιατί όλοι οι κατακτητές, οι παλιοί, οι ιστορικοί και οι προϊστορικοί κατακτητές της Κύπρου έκαμαν λιμάνι στο Κίτιο; Όλοι. Όσοι επεράσαν από την Κύπρο, σε έναν τόπο έκαμαν λιμάνι. Και το Κίτιο τι είναι; Η Λάρνακα. Το Κίτιο είναι ο οικισμός σαν αποτέλεσμα της επιλογής της τοποθεσίας για λιμάνι που ξεκίνησε για στρατιωτικούς σκοπούς και οι Φοίνικες, οι μεγαλύτεροι έμποροι που ανέδειξε η περιοχή μας εκάμαν όλο το εμπόριο τους από το Κίτιο και αναπτύχθηκε η παλιά πόλη του Κιτίου και κρατήθηκε η Λάρνακα. Οι μ.Χ. κατακτητές πάλι τη Λάρνακα επέλεξαν, ο μεγαλύτερος στρατοκράτης κατακτητής της Κύπρου, οι Εγγλέζοι ιμπεριαλιστές, πάλι κράτησαν το λιμάνι, και για στρατηγικούς στόχους, άρα έχει και την αντικειμενική ιστορική ερμηνεία της η απαίτηση των Λαρνακέων να μείνει λιμάνι στη Λάρνακα. Το ποιας χρήσεως θα είναι λιμάνι, ποιας χρήσεως θα είναι αυτό το λιμάνι, εγώ θα έλεγα ότι έστω και τη δωδεκάτη μπορεί να γίνει ένας συγκερασμός, ένας συμβιβασμός στις απόψεις, με την αποδοχή των απαιτήσεων των Λαρνακέων να είναι ένα λιμάνι κατασκευασμένο σωστά, για να μπορέσει να εξυπηρετήσει την οποιαδήποτε προγραμματισμένη ή απρογραμμάτιστη μελλοντική του κατάληξη. Δεν είναι παράλογα αυτά που ζητούμε, δεν αντιτίθενται σε τίποτε, σε κανένα άλλο επαρχιακό συμφέρον. Για να δείξω και την τραγικότητα της κυβερνητικής απόφασης, να μου επιτρέψετε, κύριε Πρόεδρε, να παραθέσω με στοιχεία, να μου επιτρέψετε μπροστά σ' αυτή την ακαταστασία ..α! τα βρήκα, κύριε Πρόεδρε, είναι η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, κύριε Πρόεδρε, για τη μετατροπή του λιμανιού σ' αυτό που είπαμε, σε

επιβατικό, και πώς ξεκινά, κύριε Πρόεδρε, σε τρεις φάσεις: Πρώτη φάση, χρόνος συμπλήρωσης δεκαπέντε μήνες, σύνολο δαπάνης είκοσι εκατομμυρίων επτακοσίων χιλιάδων λιρών. Ξεκινά με την κατάλυση του λιμανιού. Απομάκρυνση των γερανογεφυρών που στοίχισαν οκτώ εκατομμύρια, σήμερα για να τις αγοράσεις θέλεις δέκα-δώδεκα για να τις μεταφέρεις... Τόλμησε η κυβέρνηση πριν δεκαπέντε να φέρει το συμβολικό ποσό των δέκα λιρών και η κοινοβουλευτική μας ομάδα το καταψήφισε και κάποιοι από το Δημοκρατικό Συναγερμό το καταψήφισαν και ευτυχώς δεν πέρασε. Δηλαδή, εν τη αγνοία της, μέσα στον προϋπολογισμό της Αρχής Λιμένων η Βουλή θα έπαιρνε θέση ήδη, χωρίς να συζητήσει το θέμα του λιμανιού της Λάρνακας, ότι, “εδώκαμε τους τα ριάλια στην κυβέρνηση να σηκώσουν αύριο τις γερανογέφυρες”. Κατάλυση, δηλαδή, καταστρέφεις κάτι δήθεν για να κάμεις κάτι άλλο. Απομάκρυνση αποθηκών φορτίου. Υφίστανται κάποιες αποθήκες αξίας κάποιων εκατομμυρίων, ένα εκατομμύριο εννιακόσιες χιλιάδες λίρες, για να τις απομακρύνουν, δηλαδή να τις βάλουν χαμέ. Κατασκευή νέου κτιρίου επιβατών στο νότιο κρηπίδωμα. Θα έλεγε κάποιος: “ετο κάμνουν τζιαι κάτι, κατασκευάζουν” . Όχι, κύριε. Με έξι εκατομμύρια εξακόσιες χιλιάδες λίρες, τη στιγμή που έχεις την τελειότερη, την καλύτερη αίθουσα επιβατών στο λιμάνι της Λάρνακας που έγιναν μόνο τα επίσημα εγκαίνια της. Αυτή που εστοίχισε δύο εκατομμύρια τριακόσιες χιλιάδες λίρες, νομίζω, που δεν επάτησε πλάσμα ακόμα τζιαι με μια προοπτική να γίνει επιβατικό το λιμάνι της Λάρνακας κάμνουν άλλη, αξίας έξι εκατομμυρίων, δκιακόσια μέτρα πιο τζιαι, με αποτέλεσμα αυτή την αίθουσα των δύο εκατομμυρίων να τη ρίξουν, να την κάμουν, δεν ξέρω εγώ, κάτι αποθήκες. Τζιαι κατασκευή δκυό θέσεων για πλοία ρο-ρο που μπαίνουν σήμερα τα πλοία ρο-ρο της Λάρνακας, εν τζιαι χουν πρόβλημα τα πλοία ρο-ρο αξίας δκυόμισι εκατομμυρίων, για να διασφαλίσουν τι; Αυτό που πιστεύουμε, κάποια ιδιωτικά συμφέροντα. Διότι δε θα κάμνει κανένα άλλο εμπόριο το λιμάνι της Λάρνακας εκτός από τρια πράγματα. Θα

συνεχίσει η εξαγωγή της πατάτας, που λόγω τοποθεσίας εν τζαι μπορείς την πατάτα του κοσινοχωρκάτη να την παίρνεις εις τη Λεμεσό, τότε θα υπερδιπλασιαστεί το κόστος, εν να γίνει τζαι εν καλό πράμα τούτο, τζαι η εξαγωγή αραβοσιτοελαίου και η εισαγωγή συναφών ελαίων. Τι ενδιαφέρει τη Λάρνακα λέω, τι παίρνει η Λάρνακα από την εισαγωγή, εξαγωγή του λαδκιού αυτού; Ποιος θα αισθανθεί τη διαφορά αν εισάγεται από το λιμάνι της Λεμεσού; Οι ιδιοκτήτες αυτής της εταιρείας. Χωρίς να υπονοώ τίποτε, είναι ηλίου φαινότερο ότι με το να μπει σε όλα τα κυβερνητικά σχέδια, ούλλα καταργούνται εκτός από την εισαγωγή εξαγωγή του ελαίου, υπάρχει ένα εργοστάσιο κάπου τζιαμαί που ανήκει σε μία πολύ μεγάλη οικονομική οικογένεια της Κύπρου που έχει και πολιτική και οικονομική ισχύ· ε, τζιείνους τους διασφαλίζουμε, ενώ την πέτρα του καημένου του Πελέτικο που την κάμνει εξαγωγή ο άνθρωπος τεράστια πολλές χιλιάδες τόννους στις αραβικές χώρες και κάπου της περιοχής, που μόνο από το λιμάνι της Λάρνακας μπορεί να εξάγεται αυτή η πέτρα και προσφέρει αρκετά λεφτά στην Κύπρο, στη Λάρνακα, στους εργαζόμενους, εν γίνεται καμιά πρόνοια να το κρατήσουμε τζεινο το εμπόρευμα. Άρα, μπορεί τζαι κάτι να μυρίζει σ' αυτή την υπόθεση, κλείω, κύριε Πρόεδρε.

Η κυβέρνηση, θα έβρει αντιμετώπους τους Λαρνακείς, θα τους έβρει σε μαχητική αντίσταση, ξεκίνησαν οι λιμενεργάτες οι οποίοι είναι οι πρωτοπόροι σ' αυτό τον αγώνα, διότι κατανοούν το συμφέρον της Λάρνακας αλλά έχουν κτυπηθεί και θα κτυπηθούν και θα εξοντωθούν και οι ίδιοι οικονομικά. Τουλάχιστον, η αριστερά της Λάρνακας, κύριε Πρόεδρε, οι βουλευτές, οι δημοτικοί σύμβουλοι, η συνδικαλιστική οργάνωση θα αγωνιστούν για να αποτραπεί αυτός ο αυταρχισμός, αυτή η κυβερνητική αυθαιρεσία, αυτή η κυβερνητική αντιοικονομική ενέργεια.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ήθελα να ρωτήσω, πόσο σώμα απέμεινε;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Πόσο σώμα απέμεινε; Ο κ. Γιώρκος, ένας τζαι, πάρα κάτω οι υπόλοιποί μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γιώρκος εν ατού. Πρέπει να του κάμουμε εύφημη μνεία από την έδρα.

Κύριε Χριστοδουλίδη, να παραμείνει το θέμα και να μιλήσουν και οι άλλοι Λαρνακείς;

Κύριε Κλεάνθους, θα μιλήσετε και εσείς;

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Εξαρτάται από τη διάθεσή σας. Βλέπω ένα ναυάγιο εδώ, όπως το λιμάνι. Άστε το για άλλη φορά.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Φτάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας.

Η επόμενη συνεδρία ορίζεται για την Παρασκευή, 2 Απριλίου 1999, στις 3.30 το απόγευμα με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί της Κατοχής, Χρήσης και Ανακοίνωσης Προνομιακών Εμπιστευτικών Πληροφοριών, περί της Εποπτικής Αρμοδιότητας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και περί Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1995.
- 2) Ο περί Προϋπολογισμού του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος του 1999.
- 3) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

- 4) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 5) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 6) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμος του 1999.
- 7) Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1998.
- 8) Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1999.
- 9) Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος του 1999.
- 10) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1999.
- 11) Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 12) Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 13) Ο περί της Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993.
- 14) Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).

- 15) Ο περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 16) Ο περί Εγγραφής Αισθητικών Νόμος του 1995.
- 17) Ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμος του 1999.
- 18) Ο περί Βοηθών Καταστημάτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 19) Ο περί Βοηθών Καταστημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 20) Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 21) Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 22) Οι περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 23) Οι περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Καθίδρυση Εφοριακού Συμβουλίου) Κανονισμοί του 1999.
- 24) Οι περί Εταιρειών (Εκκαθάριση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 25) Οι περί Αποβαθρών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 26) Οι περί Υδατοπρομήθειας (Ειδικά Μέτρα) Κανονισμοί του 1999.

- 27) Οι περί Υδατοπρομήθειας του Δήμου Γερμασόγειας Κανονισμοί του 1999.
- 28) Οι περί Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 29) Οι περί Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας - Θέση Λειτουργού Εμπορικής Ναυτιλίας Α΄ (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 30) Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμοί του 1999.
- 31) Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 32) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 33) Οι περί της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ραδιοτηλεόρασης Κανονισμοί του 1999.
- 34) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1999.
- 35) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 4) Κανονισμοί του 1999.
- 36) Οι περί Ταχύπλων Σκαφών Κανονισμοί του 1999.
- 37) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για την έκδοση γραμματίων του κυπριακού δημοσίου σε ξένο νόμισμα, με βάση τον περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου Νόμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής, κυρίου Χρήστου Πουργουρίδη, εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών.
- 2) “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σ’ αυτή την περιοχή”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη).
(4.2.1999).
- 3) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964, αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της Ειρηνευτικής Δύναμης της UNFICYP”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).
- 4) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (4.2.1999).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 5) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).

- 6) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).

- 7) “Κυπριακή παιδεία - προβλήματα και προοπτικές”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (11.2.99).

- 8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (Πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”.
- (Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).
(26.10.98).
- 10) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας”.
- (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου). (11.11.98).
- 11) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η στάση της κυβέρνησης έναντι των προβλημάτων του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και οι προθέσεις της στο θέμα της σφαγής των ζώων και της υγιεινής του κρέατος”.
- (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Χρ. Μαυροκορδάτου). (19.9.96).
- 12) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται “Οι δυνατότητες της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να αντιμετωπίσει

τις υποχρεώσεις ή και τα προβλήματα στην εφαρμογή της νέας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).
(2.10.97).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

(Ωρα λήξης: 6.14 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Θεοδώρου Δώρος

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος

Κιπτής Στάθης

Κλεάνθους Νίκος

Κληρίδου Καίτη
Λιλλήκας Γιώργος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούπτας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Ρότσας Χρίστος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χατζηγεωργίου Γεώργιος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής

Χριστοδουλίδης Δώρος

Χριστόφιας Δημήτρης

Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πετρός (Αρμενίων)

Μαντοβάνη Μπενίτο (Λατίνων)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων
- 2) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Φορολογίας Ιπποδρομιακών Στοιχημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 3) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στην Αρχή Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1999”, οι αναφορές που έγιναν πάνω στο θέμα (Τ. Παπαδόπουλος, Δ. Θεοδώρου, Ν. Μουσιούππας, Α. Βασιλείου, Ι. Μακρίδης, Στ. Κιπτής) και ψήφισή του σε νόμο.
- 4) Κοινή έκθεση για τα νομοσχέδια 1) “Ο περί των Τροποποιήσεων του 1999 της Σύμβασης του Διεθνούς Οργανισμού Κινητών Δορυφόρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1999” και 2) “Ο περί της Τροποποίησης του 1999 της Συμφωνίας Λειτουργίας του Διεθνούς Οργανισμού Κινητών Δορυφόρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή τους σε νόμους.
- 5) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος (Τέλη και Δικαιώματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 6) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών Νόμος του 1999”, οι αναφορές που έγιναν πάνω στο θέμα (Α. Γεωργίου, Λ. Χριστοφόρου) και ψήφισή του σε νόμο.

- 7) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Πρόληψης Πυρκαϊών στην Ύπαιθρο (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998” και ψήφισή της σε νόμο ως “Ο περί Πρόληψης Πυρκαϊών στην Ύπαιθρο (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.
- 8) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Δασών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο (ως 1999).
- 9) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999” και έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού - Θέσεις Διευθυντή Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, Βοηθού Διευθυντή Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, Διευθυντή Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης και Βοηθού Διευθυντή Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”, οι αναφορές που έγιναν πάνω στο θέμα (Σ. Χατζηγιάννης, Α. Φιλίππου, Α. Βασιλείου), ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο και έγκριση των κανονισμών.
- 10) Έγκριση των κανονισμών “Οι περί Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (Τέλη και Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1999”.
- 11) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και Εξαρτωμένους τους Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 12) Έκθεση για το κηρυχθέν ως επείγον νομοσχέδιο “Ο περί Αναστολής της Ενάρξεως Ισχύος των Άρθρων 16 μέχρι 18 του περί Οργανωμένων Ταξιδίων, Διακοπών και Περιηγήσεων Νόμου του 1998 Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 13) Έκθεση για την κηρυχθείσα ως επείγουσα πρόταση νόμου “Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”, η σύντομη αναφορά που έγινε πάνω στο θέμα από το βουλευτή κ. Α. Γεωργίου και ψήφισή της σε νόμο.

- 14) Ερωτήσεις βουλευτών (Η αύξηση χρέωσης τόσο των υπεραστικών όσο και των αστικών κλήσεων από δημόσια τηλέφωνα- Το αποχετευτικό σύστημα στον Ασκά- Η αποπεράτωση του δρόμου Ασκά-Φτερικουδίου- Οι ασκήσεις στη βρετανική βάση Δεκέλειας- Οι εγκρίσεις που έχουν δοθεί για παραχώρηση με ενοίκιο οικιών σε κυβερνητικούς οικισμούς χωρίς τις απόψεις των αρμοδίων επιτροπών της Υπηρεσίας Μερίμνης).
- 15) Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Η μίσθωση υπηρεσιών στη δημόσια υπηρεσία).
- 16) Αγόρευση του βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη πάνω στο θέμα “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 2ας Απριλίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4:12 μ.μ.)

Αρ. 25

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσω την έναρξη της συνεδρίας της Βουλής. Θα παρακαλούσα το γραμματέα να διαπιστώσει κατά πόσο υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προτού μπούμε στη νομοθετική εργασία, προτίθεμαι να θέσω ενώπιον του Σώματος σχετικό ψήφισμα το οποίο έχει ετοιμαστεί με την ομόφωνη γνώμη όλων ανεξαιρέτα των κομμάτων σχετικά με την κατάσταση στη Γιουγκοσλαβία. Προ όμως της εγκρίσεως, θα δώσω το λόγο για πεντάλεπτες ομιλίες στους εκπροσώπους των κομμάτων.

Κύριε Γαλανέ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν μπορούμε να μιλούμε για ομόφωνο ψήφισμα, όταν τουλάχιστον ένας βουλευτής δεν έχει κατατοπιστεί. Δεν έχω το τελικό ψήφισμα. Αντιλαμβάνομαι κάποιοι άλλοι έχουν πάρει το ψήφισμα. Δεν έγινε καμία κατατόπιση επ' αυτού του θέματος και αυτή είναι η Βουλή των Αντιπροσώπων βάσει του συντάγματος.

Μπορεί να υπάρχουν οι αρχηγοί ή οι εκπρόσωποι των κομμάτων ... Εγώ θεωρώ πως έχουμε ένα κόμμα που δεν καλείται, αλλά, και να μην ήταν κόμμα, υπάρχει ένας απλός βουλευτής που πρέπει να κατατοπίζεται. Κατά συνέπεια, να μη μιλούμε για δημοκρατία ... Δε μιλώ για σας, αλλά μιλώ για μία άτακτη τακτική από τον κ. Κυπριανού. Να κατατοπίζονται όλοι οι βουλευτές, αν είναι δυνατόν. Έχω να πω κάποιες απόψεις στο ψήφισμα, εν πάση περιπτώσει, και θα πάρω το λόγο, όταν τελειώσουν οι αρχηγοί των κομμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Γαλανέ, εκείνο το οποίο είχα πει είναι τα κοινοβουλευτικά ομόφωνα ... των κοινοβουλευτικών κομμάτων. Εάν οπωσδήποτε έχετε άποψη, βεβαίως θα σας δώσω το λόγο εις το τέλος, για να την εκφράσετε. Ύστερα δεν μπορώ και δε θα δεχόμουν κριτική εις βάρος του Προέδρου του Σώματος, ανεξαρτήτως του ποιος είναι ο πρόεδρος του κόμματος. Ο θεσμός των αρχηγών των κομμάτων υπάρχει από δεκαετίες, θα μπορούσα να πω, ή τουλάχιστον από αρκετού χρόνου. Έχει καθιερωθεί, χωρίς να αποκλείει το δικαίωμα του όποιου βουλευτού, εάν διαφωνεί με αυτές τις απόψεις, να εκφράσει τις απόψεις του και δεν είναι η πρώτη φορά που έτυχε, μάλιστα από τα ίδια μας τα κόμματα που εκπροσωπούνται εις τη σύσκεψη, να υπάρξει διαφωνία. Και είναι απόλυτα σεβαστή, διότι, όπως ορθά είπατε, είμεθα Βουλή των Αντιπροσώπων, έχετε το δικαίωμα και γι' αυτό είπα ότι θα σας δώσω το λόγο.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, ευχαριστώ πάρα πολύ, αλλά ερωτώ, εφόσον κατατοπίζονται οι βουλευτές από τους αρχηγούς των κομμάτων, τι επιθυμεί ο κ. Κυπριανού; Πώς μπορεί να ενημερώνομαι; Εγώ πιστεύω ότι μπορούσα να είχα ενημερωθεί, ανεξάρτητα αν συμμετέχω σ' αυτή τη σύσκεψη. Κατά συνέπεια, η παράκληση είναι να ενημερώνονται όλοι οι βουλευτές. Δε ζητώ να συμμετέχω στην υπό τον κ. Κυπριανού

διάσκεψη, αλλά ζητώ τουλάχιστον ενημέρωση ως απλός βουλευτής αυτού του Σώματος και όχι τίποτε άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα παρακαλέσω ... Ναι, κύριε Παπαδόπουλε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δε θα δώσω συνέχεια ούτε έκταση στο θέμα, διότι σωστά έχετε πει ποια είναι η υφιστάμενη πρακτική και η παράδοση. Νομίζω ότι είναι άδικο να μιλούμε για τον κ. Κυπριανού και απόφαση του κ. Κυπριανού. Ο κ. Κυπριανού είναι ο φορέας και ο εκφραστής αυτών τα οποία δηλώνουν ή διαβουλεύεται μαζί με τους αρχηγούς των κοινοβουλευτικών κομμάτων. Αν υπάρχει μομφή -και εγώ δε νομίζω ότι υπάρχει μομφή μετά τις εξηγήσεις που έχετε δώσει- αφορά όλους τους εκπροσώπους των κοινοβουλευτικών κομμάτων και σίγουρα όχι τον Πρόεδρο της Βουλής.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Λυτούμαι, κύριε Πρόεδρε, αλλά ζήτησα από χτες και σήμερα το πρωί να κατατοπιστώ. Αυτή η ad hoc επιτροπή είναι άτυπη -δεν υπάρχει ούτε στο σύνταγμα- είναι ένα convention, αν θέλετε, και πιστεύω ότι ο Πρόεδρος της Βουλής που είναι Πρόεδρος όλων των βουλευτών οφείλει να κατατοπίζει. Δε διοικείται η Βουλή από τον Πρόεδρο της Βουλής και τους αρχηγούς των κομμάτων. Ο Πρόεδρος της Βουλής είναι ο υπεύθυνος και δεν έχουν ευθύνη οι εκπρόσωποι των κομμάτων· οι εκπρόσωποι των κομμάτων έχουν ευθύνη, καθ' όσον αφορά τα δικά τους κόμματα. Κατά συνέπεια, ο υπεύθυνος για να κατατοπίσει και τον τελευταίο βουλευτή -και εγώ κατά τον κ. Κυπριανού είμαι σίγουρος ότι είμαι ο τελευταίος βουλευτής- ανήκει στον κ. Κυπριανού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Θέλω να σημειώσω, κύριε Πρόεδρε, ότι είναι ατυχέστατη η στιγμή που επέλεξε ο κ. Γαλανός να ανοίξει ένα τέτοιο θέμα. Ατυχέστατη, γιατί αυτή η Βουλή έχει αποφασίσει να αφιερώσει χρόνο, για να συζητήσει με ομιλίες των εκπροσώπων των κομμάτων ένα πολύ σοβαρό θέμα.

Δεύτερο, είναι ατυχής ο χαρακτηρισμός που χρησιμοποιήθηκε και για τον Πρόεδρο της Βουλής και, νομίζω, για τη σύσκεψη των εκπροσώπων των κομμάτων, διότι, αν υπάρχει αταξία, η αταξία υπήρχε και για πέντε χρόνια, όταν ο κ. Γαλανός ήταν Πρόεδρος της Βουλής και όταν οι ίδιες συσκέψεις με την ίδια διαδικασία έπαιρναν αποφάσεις, ναι, οι οποίες στο βαθμό που ήταν προειλημμένες των κοινοβουλευτικών ομάδων δέσμευαν τις κοινοβουλευτικές ομάδες, αλλά ποτέ δεν αφαιρέθηκε ο λόγος από ένα βουλευτή, όταν ήθελε να κάνει οποιοσδήποτε συμπληρώσεις και τοποθετήσεις. Γι' αυτό νομίζω αυτά που η κοινοβουλευτική πρακτική της Βουλής μας έχει υιοθετήσει και έχει δοκιμάσει με την πάροδο του χρόνου πρέπει να τα σεβόμαστε και να μην τα θυσιάζουμε, όταν σε κάποια στιγμή κάτω από ορισμένες συνθήκες βρεθούμε στην μια ή στην άλλη θέση.

Και ακόμα κάτι: Το σύνταγμα προβλέπει για κοινοβουλευτικά κόμματα και, εφόσον υπάρχει αυτή η πρόνοια, πρέπει να αντιληφθούμε όλοι μας είτε είμαστε πολύ μικρά κόμματα είτε είμαστε μεμονωμένοι βουλευτές ότι, ναι, έχουμε εκ των πραγμάτων κάποια δυσκολία στο να συμμετέχουμε επί ίσοις όροις εις αυτή τη διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα δώσω το λόγο στον κ. Γαλανό και στη συνέχεια στον κ. Συλλούρη.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το σύνταγμα προνοεί για κοινοβουλευτικές ομάδες, αλλά το σύνταγμα δεν προβλέπει για δυσκολίες σε κόμματα τα οποία δεν έχουν κοινοβουλευτική ομάδα και, όπως γνωρίζετε, πολλές φορές οι κοινοβουλευτικές ομάδες δεν

ακολουθήσαμε σαφώς τα ποσοστά του συντάγματος αλλά κατά χάριν. Όμως, το σύνταγμα δεν προβλέπει να μην κατατοπίζει ο Πρόεδρος της Βουλής. Μπορεί οι κατατοπίσεις να γίνονται στις συσκέψεις των αρχηγών των κομμάτων και εγώ δεν επιδίωξα να συμμετέχω· επιδίωξα απλώς μία κατατόπιση. Και επαναλαμβάνω, το σύνταγμα προβλέπει καθαρά τα δικαιώματα εκάστου ενός των βουλευτών. Και θέλω να το ξεκαθαρίσω ότι ο καθένας βουλευτής εδώ είναι ο βουλευτής του κυπριακού λαού και όχι βουλευτής του ενός ή του άλλου κόμματος. Κατά συνέπεια, δεν είναι η δημοκρατία των κομμάτων· είναι η δημοκρατία της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Όσον αφορά την ατυχέστατη στιγμή, ακριβώς, για ένα τόσο μείζον θέμα, που όλοι θέλουμε να τοποθετηθούμε και να καταδικάσουμε την άνανδρη επιδρομή εναντίον της Γιουγκοσλαβίας, είναι λυπηρό να χρησιμοποιούνται μέθοδοι μικροπολιτικής. Τίποτε άλλο!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε, να μου επιτρέψετε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να πω ότι από τούδε και στο εξής, οσάκις ετοιμάζεται έκθεση, ψήφισμα ή πρόταση, εφόσον κάποιο των κομμάτων ή ανεξάρτητος βουλευτής δε συμμετέχει, ο γενικός διευθυντής της Βουλής οφείλει όπως όλες οι εκθέσεις επιδίδονται εις ένα έκαστον των βουλευτών. Εάν αυτό γίνεται, και έγινε, τότε εντός της Βουλής φυσικότατα είναι εξουσιοδοτημένος αλλά και ελεύθερος με βάση τα δικαιώματά του που πηγάζουν από το σύνταγμα να εκφράσει τις απόψεις του. Νομίζω να μείνουμε μέχρι εδώ, να μη συνεχίσει η συζήτηση, για να επικεντρωθούμε εις τη σοβαρότητα του θέματος για το οποίο νομίζω μέγιστη σημασία έχει να εμφανιστούμε τουλάχιστον προς τα έξω με κοινή τη φωνή.

Ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου έχει το λόγο.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Γινόμαστε μάρτυρες αυτές τις μέρες μιας πρακτικής η οποία εφαρμόζεται εδώ και δέκα μέρες, αν όχι και περισσότερες, καταπίεσης όχι απλώς πολιτικής αλλά προσπάθειας διάλυσης με στρατιωτικά μέσα ενός ανεξάρτητου κράτους μέλους του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, μέλους της διεθνούς κοινότητας. Και αναφέρομαι φυσικά στην Ομόσπονδη Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας, η οποία είναι το θύμα ανελέητων βομβαρδισμών. Από πού; Όχι από ένα κράτος, όπως μπορούσε μέχρι σήμερα να παρουσιάζεται φαινόμενο σύγκρουσης μερικών κρατών και το ένα κράτος να εξαπολύει πολεμικές επιχειρήσεις εναντίον άλλου, αλλά από έναν ολόκληρο διεθνή στρατιωτικό οργανισμό. Και είναι εδώ ακριβώς που η ανησυχία και η αγωνία όλων μας κορυφώνονται, γιατί εισάγεται εις τη συμπεριφορά στις διεθνές σχέσεις ένας νέος κανόνας, ο κανόνας του να επεμβαίνουν εξωτερικά οργανισμοί, για να αντιμετωπίσουν ή να κάνουν κάποια παρέμβαση εις την αντιμετώπιση εσωτερικών προβλημάτων. Εάν αυτή η πρακτική μπορεί να αποτελέσει κανόνα μιας παγκόσμιας πολιτικής φιλοσοφίας, τότε ο εικοστός πρώτος αιώνας θα μας επιδείξει πολύ χειρότερα από όσα ο εικοστός αιώνας μας έχει επιδείξει. Διότι, όταν ενεργούν τα κράτη έναντι άλλων κρατών ή όταν ενεργούν, για να αντιμετωπίσουν κάποια διεθνή προβλήματα, σίγουρα πρέπει να εφαρμόζουν το χρυσούν κανόνα που λέει ότι τότε δικαιολογείται ή νομιμοποιείται η πράξη τους, όταν οι αρχές τους μπορούν να αποτελέσουν τη βάση μιας παγκόσμιας φιλοσοφίας, η οποία να είναι διαχρονική και να είναι διακρατική.

Ο γιουγκοσλαβικός λαός υφίσταται τα πάνδεινα εδώ και αρκετές μέρες και εκείνο το οποίο μεταφέρεται από το χώρο εκείνο είναι η φωνή της αγωνίας αυτού του λαού προς ώτα όμως δυστυχώς μη ακουόντων, γιατί οι ισχυροί της γης, εξαιρουμένης της Ρωσίας, έχουν συνασπισθεί εναντίον αυτού του βαλκανικού κράτους που από το 1990 υφίσταται τις συνέπειες μιας πολιτικής πλήρους διάλυσής του. Και είναι θλιβερό, διότι παρουσιάζεται αυτή η κυνικότητα της διεθνούς κοινότητας. Και είναι ακόμη

θλιβερότερο, γιατί είναι πολύ μικρή η πλειοψηφία των κρατών –και δεν αναφέρομαι στους λαούς- τα οποία σήμερα παρουσιάζονται αλληλέγγυα προς το γιουγκοσλαβικό λαό, προς τους Σέρβους.

Πρόσχημα για τις ενέργειες υπήρξε η δήθεν παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Και αν υπήρξε παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι ο καταλληλότερος τρόπος αυτός, για να αντιμετωπιστεί ένα τέτοιο φαινόμενο; Και αν είναι ο καταλληλότερος τρόπος, γιατί δεν επεκτείνεται η εφαρμογή αυτού του τρόπου και σε άλλες χώρες, όπου παρουσιάζεται πιστοποιημένα παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της Κύπρου, όπως συμβαίνει –για να περιοριστώ μόνο στα εσωτερικά- και στην περίπτωση της Τουρκίας με το Κουρδικό;

Εδώ η διεθνής κοινότητα, όπως εκπροσωπείται σήμερα από αυτούς οι οποίοι έχουν επιδοθεί σ' αυτή την ανελέητη καταπίεση με στρατιωτικά μέσα ενός λαού ενός κράτους, παρουσιάζει με αυτή τη συμπεριφορά το φαινόμενο, που πολλές φορές το έχουμε επισημάνει, της χρήσης δύο μέτρων και δύο σταθμών από τους δυνατούς της γης.

Εμείς είμαστε ένας μικρός τόπος, είμαστε ένα μικρό κράτος. Η συμπάρσταση, η οποία είναι ολόψυχη προς το δεινοπαθόντα λαό της Γιουγκοσλαβίας, είναι κατά κύριο λόγο ηθική, γιατί δεν έχουμε τα περιθώρια εμπράκτως και άλλως πως να προσφέρουμε ό,τι αισθανόμαστε ότι έπρεπε να προσφέρουμε προς αυτό το λαό, προς τον οποίο εκφράζουμε τη συμπάθεια, γιατί είμαστε κι εμείς θύματα μιας, μπορώ να πω, με διαφορετική μορφή, διεθνούς καταπίεσης ή ανοχής διεθνούς παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην πατρίδα μας.

Η θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού έχει δημοσιοποιηθεί με το ψήφισμα που το πολιτικό γραφείο έχει εκδώσει πρόσφατα. Καταδικάζει με όλη τη δύναμη της ψυχής του τους βομβαρδισμούς και τη στρατιωτική επέμβαση του ΝΑΤΟ στη Γιουγκοσλαβία και

καλεί τη διεθνή κοινότητα να ενεργήσει -όση είναι που έχει την ευαισθησία και αντιλαμβάνεται το άδικο αυτής της ενέργειας, όση διεθνής κοινή γνώμη και διεθνής κοινότητα απέμεινε πάνω σ' αυτές τις γραμμές- να ενεργήσει, ώστε να σταματήσει πάραυτα η στρατιωτική επέμβαση, διότι περί επεμβάσεως πρόκειται, άσχετα αν δεν είναι με χερσαίες δυνάμεις που γίνεται, σ' αυτό το ανεξάρτητο κράτος της Γιουγκοσλαβίας. Η θέση μας είναι ότι οι πολεμικές επιχειρήσεις που έχουν εξαπολυθεί εναντίον της Γιουγκοσλαβίας δεν μπορούν να επιλύσουν το πρόβλημα. Θα επιδεινώσουν ακόμη και το πρόβλημα εν ονόματι του οποίου γίνονται αυτές οι επιχειρήσεις, το πρόβλημα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα οποία, εκείνοι που κάνουν τις στρατιωτικές επιχειρήσεις επικαλούνται ως πρόσχημα για τις επεμβάσεις τους. Και το βλέπουμε έκδηλα αυτό ως συνέπεια, τις μετακινήσεις όλων εκείνων των απλών ανθρώπων και είναι η θέση η δική μας, όπως και όλου του ελληνικού κυπριακού λαού, ότι αυτή η μέθοδος, αυτή η στρατιωτική εκστρατεία που έχει εξαπολυθεί εναντίον της Γιουγκοσλαβίας πρέπει να σταματήσει πάραυτα και αντ' αυτής για λύση των όποιων προβλημάτων να προσέλθουν οι ενδιαφερόμενοι στην τράπεζα των διαπραγματεύσεων και εκεί με ειρηνικά μέσα να λύσουν το πρόβλημα.

Είναι με αυτό το αιτιολογικό που προσυπογράφομε το προσχέδιο ψηφίσματος το οποίο έχει κυκλοφορήσει και το οποίο, ως κόμμα, θα ψηφίσουμε και θα υπερψηφίσουμε, όταν τεθεί προς ψηφοφορία.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του Δημοκρατικού Συναγερμού. Θα παρακαλούσα τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ, τον κ. Χρίστου, να πάρει το βήμα.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Είναι με αισθήματα οργής και αγανάκτησης και με αυξανόμενη ανησυχία που ο κυπριακός λαός παρακολουθεί τη βάρβαρη αμερικάνικη και νατοϊκή επιδρομή κατά της Γιουγκοσλαβίας. Το δράμα που ζει σήμερα ο λαός της Γιουγκοσλαβίας, Σέρβοι, Μαυροβούνιοι, Κοσοβάροι, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί με κανέναν τρόπο. Πολύ περισσότερο που οι αιτιάσεις τις οποίες επικαλούνται οι αδίστακτοι επιδρομείς είναι διάτρητες, είναι γεμάτες υποκρισία, είναι εξωφρενικές. Η γιουγκοσλαβική κρίση και η υπόθεση του Κοσσυφοπεδίου είναι ακριβώς μια ιστορία υποκρισίας βαμμένη με αίμα. Στο όνομα της αποτροπής, δήθεν, ανθρωπιστικής καταστροφής σφαγιάζεται ένας ολόκληρος λαός. Στο όνομα της υπεράσπισης, δήθεν, των ανθρώπινων δικαιωμάτων, παραβιάζεται κάθε έννοια διεθνούς δικαίου, καταρρακώνεται ο καταστατικός χάρτης των Ηνωμένων Εθνών, εξευτελίζεται ο ίδιος ο διεθνής οργανισμός. Ποιος άραγε έχει αναγορεύσει τους Αμερικανούς και το NATO σε θεματοφύλακες της δημοκρατίας και των ανθρώπινων δικαιωμάτων; Οι ΗΠΑ και το NATO δεν έχουν, κατά τη γνώμη μας, ούτε το πολιτικό ούτε το ηθικό δικαίωμα να μιλούν και να δρουν εξ ονόματος τάχατε της δημοκρατίας και των ανθρώπινων δικαιωμάτων, γιατί στήριξαν και εξακολουθούν να στηρίζουν κάθε καταπιεστικό καθεστώς ανά το παγκόσμιο, φτάνει να εξυπηρετεί τα συμφέροντά τους, γιατί ανέχονται την τουρκική κατοχή στην Κύπρο, γιατί κλείνουν τα μάτια μπροστά στη γενοκτονία που γίνεται σε βάρος του κουρδικού λαού από τη σύμμαχό τους Τουρκία.

Στη Γιουγκοσλαβία δείχνει το πραγματικό της πρόσωπο η λεγόμενη νέα διεθνής τάξη πραγμάτων, στην οποία αφελώς είχαν πιστέψει πολλοί. Ο τερματισμός του ψυχρού πολέμου με τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης δεν έκανε τον κόσμο καλύτερο· τον έκανε χειρότερο. Η αποθράσυνση και η παντοδυναμία των Αμερικανών τους οδηγεί στο να ανάβουν πολέμους, ακόμα και στην ίδια την Ευρώπη, πράγμα που ως λίγα

χρόνια πριν εθεωρείτο αδιανόητο. Και η Ευρωπαϊκή Ένωση στην οποία έχουν επενδυθεί τόσες ελπίδες και προσδοκίες, η Ευρωπαϊκή Ένωση των δεκατριών σοσιαλδημοκρατικών κυβερνήσεων καθίσταται συνένοχος στο έγκλημα που συντελείται σε βάρος του λαού της Γιουγκοσλαβίας, της ειρήνης και της διεθνούς νομιμότητας.

Το NATO, μια στρατιωτική συμμαχία κατάλοιπο του ψυχρού πολέμου, που δεν έχει λόγο ύπαρξης, έχει αναγορεύσει τον εαυτό του σε παγκόσμιο χωροφύλακα των αμερικανικών συμφερόντων. Για την επιβολή αυτών των συμφερόντων δε διστάζει να κουρελιάζει το κύρος του ΟΗΕ, δε διστάζει να παραβιάζει το διεθνές δίκαιο και αρχές πάνω στις οποίες στηρίχτηκε ολόκληρος ο κόσμος τα τελευταία πενήντα χρόνια, όπως είναι η αρχή του σεβασμού της εδαφικής ακεραιότητας των κρατών.

Η Γιουγκοσλαβία, μια ανεξάρτητη κυρίαρχη χώρα μέλος του ΟΗΕ, δέχεται ανηλεή επίθεση και τιμωρείται, γιατί αρνήθηκε να υποταχθεί στα κελεύσματα των πλανηταρχών και να δεχτεί με απάθεια τον κατακερματισμό της επικράτειάς της, έναν κατακερματισμό που ξεκίνησε και συνεχίζεται για δέκα τώρα χρόνια.

Το μέγα πρόβλημα που εγείρεται στη γιουγκοσλαβική κρίση δεν είναι ο χαρακτήρας της κυβέρνησης Μιλόσεβιτς, που εν πάση περιπτώσει είναι η νόμιμη κυβέρνηση της χώρας, δεν είναι το θέμα της αυτονομίας του Κοσσυφοπεδίου και της διασφάλισης των δικαιωμάτων των Κοσοβάρων· εκείνο που τίθεται σήμερα από τους νατοϊκούς υπό αμφισβήτηση είναι η αρχή της εδαφικής ακεραιότητας των κρατών και το δικαίωμα της κάθε κυρίαρχης χώρας να επιλύει τα εσωτερικά της προβλήματα. Θέτοντας οι Αμερικάνοι και το NATO υπό αμφισβήτηση την αρχή της εδαφικής ακεραιότητας των κρατών σε μια τόσο ευαίσθητη περιοχή του πλανήτη μας, όπου σε κάθε χώρα υπάρχουν μειονότητες, διαφορετικές εθνικές και θρησκευτικές κοινότητες, ανοίγουν τους ασκούς του Αιόλου. Χάριν της επιβολής των δικών τους συμφερόντων

και της δικής τους επικυριαρχίας, οι Ηνωμένες Πολιτείες και οι σύμμαχοί τους στο NATO υπονομεύουν την παγκόσμια ειρήνη.

Σε μια εποχή που η μονοκρατορία των ΗΠΑ δε φαίνεται να αμφισβητείται από πουθενά, ο μόνος τρόπος για να τεθεί τέρμα στη διολίσθηση προς τη βαρβαρότητα και την επικράτηση του νόμου της ζούγκλας στις διεθνείς σχέσεις είναι η αντίσταση των λαών, για να αισθανθούν και οι πλανητάρχες ότι η αυθαιρεσία τους δε γίνεται ανεκτή. Για να αισθανθούν και οι πλανητάρχες ότι ο κόσμος δε θέλει νέα Βιετνάμ. Για να αισθανθούν ότι πάνω από τη δική τους αλαζονεία υπάρχουν ακόμα και αρχές και αξίες και ένας ολόκληρος κόσμος αποφασισμένος να υπερασπίσει αυτές τις αρχές.

Το ΑΚΕΛ και από το επίσημο βήμα της Βουλής καταδικάζει με τον πιο έντονο τρόπο την επιδρομή κατά της Γιουγκοσλαβίας και το έγκλημα που συντελείται σε βάρος του λαού της. Καταδικάζουμε τη νέα διεθνή τάξη πραγμάτων, την υποκρισία και την πολιτική των δυο μέτρων και των δυο σταθμών. Απαιτούμε άμεσο τερματισμό των βομβαρδισμών και ζητούμε την πολιτική λύση του προβλήματος του Κοσσυφοπεδίου που να κατοχυρώνει τα ανθρώπινα και πολιτικά δικαιώματα των Κοσοβάρων και την αυτονομία τους, αλλά ταυτόχρονα να σέβεται και να κατοχυρώνει την εδαφική ακεραιότητα, την ενότητα και την κυριαρχία της Γιουγκοσλαβίας. Χαιρετίζουμε και εκφράζουμε την αμέριστη μας αλληλεγγύη προς το δοκιμαζόμενο γιουγκοσλαβικό λαό. Χαιρετίζουμε την πηγαία, αυθόρμητη και ειλικρινή αλληλεγγύη και στήριξη, που από την πρώτη στιγμή της επίθεσης εκφράζει ο κυπριακός λαός προς το λαό της Γιουγκοσλαβίας. Καλούμε δε το λαό μας να πάρει μαζικά μέρος στο παγκομμιακό συλλαλητήριο του Σαββάτου, του αυριανού Σαββάτου, και να στείλει τα αναγκαία μηνύματα προς όλους τους αποδέχτες. Καλούμε τον ΟΗΕ και προσωπικά το Γενικό του Γραμματέα να αναλάβει τις ευθύνες του, όπως πηγάζουν από το καταστατικό του, και να διαδραματίσει το ρόλο του ως εγγυητής της παγκόσμιας ειρήνης και ασφάλειας

και όχι ως τοποτηρητής των όποιων πλανηταρχών. Χαιρετίζουμε τη Ρωσία και όλες εκείνες τις δυνάμεις που παλεύουν για πολιτική λύση της κρίσης και ευχόμαστε επιτυχία στο έργο τους. Τέλος, εκφράζουμε την πεποίθηση ότι η Γιουγκοσλαβία θα νικήσει και ότι η νίκη της θα είναι νίκη της ειρήνης, του διεθνούς δικαίου και της δημοκρατίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Χρίστου. Ο κ. Παπαδόπουλος, ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΔΗΚΟ, έχει το λόγο.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η γενική καταδίκη της αμερικάνικης επιδρομής, γιατί γι' αυτό πρόκειται, στην Ομόσπονδη Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας έχει καταδικαστεί ήδη στις συνειδήσεις όχι μόνο πολλών κυβερνήσεων αλλά -και αυτό είναι πιο σημαντικό- στις συνειδήσεις των λαών. Οι απόψεις του Δημοκρατικού Κόμματος έχουν ήδη εκφραστεί μαζί με την ανακοίνωση που έχει εκδοθεί και είναι άποψη καταδίκης και έκκλησης προς τη διεθνή κοινότητα να εγερθεί ενάντια σ' αυτό το νέο διεθνές έγκλημα και να ζητήσει τον άμεσο τερματισμό των βομβαρδισμών της Γιουγκοσλαβίας και την επιδίωξη ειρηνικής λύσης του προβλήματος μέσα στη διαδικασία των διαπραγματεύσεων.

Έχω πει προηγουμένως ότι το πιο σημαντικό είναι η εξέγερση των λαών. Και εδώ πρέπει να γίνει ειδική μνεία ότι ακόμα και ο αμερικάνικος λαός, που πιστεύω ότι στη βάση του διέπεται από τις αρχές της δημοκρατίας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του φιλελευθερισμού, έχει καταδικάσει σε μεγάλο ποσοστό τις πράξεις και τις αποφάσεις της κυβέρνησής του.

Αν χρειάζεται κάτι να πούμε εδώ, απ' αυτό το βήμα, που δε λέγεται από το ψήφισμα, είναι να εκφράσουμε το θαυμασμό μας προς το λαό της Γιουγκοσλαβίας που

αλύγιστος παραμένει αποφασισμένος να υπερασπίσει την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της χώρας του, ανεξάρτητα από θυσίες και ανεξάρτητα από τους κινδύνους που διατρέχει η χώρα του. Είναι θαυμαστό φαινόμενο αυτός ο λαός που βομβαρδίζεται από την ισχυρότερη στρατιωτική δύναμη που είδε ποτέ ο κόσμος να μαζεύεται στην πλατεία του Βελιγραδίου και να τραγουδά και να έχει συναυλίες και να αποφασίζουν ομόφωνα όλοι οι εργάτες του ΖΑΣΤΑΒΑ -εικοσιοκτώ χιλιάδες εργάτες- ότι θα μείνουν στο εργοστάσιο και αν το βομβαρδίσουν οι Αμερικάνοι, ας σκοτωθούν και αυτοί σε προάσπιση της ελευθερίας, της κυριαρχίας και της ανεξαρτησίας της χώρας τους.

Αυτό που προτάθηκε στη Γιουγκοσλαβία δεν είναι, όπως παραπλανητικά αποκαλείται, ένα ειρηνευτικό σχέδιο. Δεν ήταν ειρηνευτικό σχέδιο αυτό που προτάθηκε στο Ραμπουγέ και σωστά και δικαιολογημένα και δίκαια η κυβέρνηση της Γιουγκοσλαβίας το απέρριψε. Αυτό που προτάθηκε είναι η απόσχιση ενός κομματιού της χώρας να μη γίνει σήμερα, αλλά να αναβληθεί ύστερα από τρία χρόνια και στο μεταξύ να υπάρχει στο Κόσοβο επιδρομικός στρατός εικοσιοκτώ χιλιάδων στρατιωτών, για να επιβάλουν αυτή την τελική απόφαση που είναι προαποφασισμένη ήδη από την αριθμητική δύναμη που υπάρχει σ' αυτή την επαρχία. Δεν πρόκειται για αυτοδιάθεση ενός λαού, μιας χώρας· πρόκειται για την αποσχιστική τάση ενός κομματιού της χώρας, που κακώς λέγεται ότι κατοικείται από 90% Αλβανόφωνους. Είναι λιγότερο από 70% οι Αλβανόφωνοι, αλλά αλίμονο αν γίνει δεχτή η αρχή ότι οποιαδήποτε περιοχή ενός κράτους είναι δυνατό, ασκώντας το λεγόμενο δικαίωμα αυτοδιάθεσης, να ζητεί την απόσχιση και τη διάλυση της χώρας.

Θέλω να τονίσω ένα σημαντικό θέμα που αφορά ειδικότερα την Κύπρο, γιατί αυτό που γίνεται στη Γιουγκοσλαβία δεν είναι άσχετο μαζί μας. Δεν μπορεί να είναι απλώς έκφραση λύπης και οδύνης για την τραγωδία που υποφέρει σήμερα ο λαός της

Γιουγκοσλαβίας. Είναι θέμα που αφορά άμεσα την Κύπρο και όλες τις χώρες οι οποίες έχουν πρόβλημα παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και απειλής κατά της κυριαρχίας τους. Αυτό που σήμερα βλέπουμε είναι η δοκιμασία, αν η νέα τάξη πραγμάτων, που θέλουν να καθιερώσουν οι Αμερικάνοι θα γίνει ανεχτή από αυτό τον κόσμο. Δεν υπάρχει ψήφισμα ούτε του Συμβουλίου Ασφαλείας ούτε των Ηνωμένων Εθνών για τέτοια επέμβαση. Υπάρχουν ψηφίσματα για ανθρωπιστικά θέματα. Κανένα ψήφισμα που να εξουσιοδοτεί είτε το NATO είτε τις Ηνωμένες Πολιτείες να επιβάλουν με τη βία και την επιδρομή τη λύση που αυτοί αποφάσισαν ότι πρέπει να δοθεί στο διαμελισμό της Γιουγκοσλαβίας δεν υπάρχει. Δεν υπάρχει κανένα νομικό υπόβαθρο. Δοκιμάζεται τώρα αν θα είναι αποτελεσματική η απλή έκφραση της επιθυμίας των Ηνωμένων Πολιτειών για τη λύση των περιφερειακών προβλημάτων, όπως εκείνοι θεωρούν ότι είναι η σωστή ή όπως εκείνοι θεωρούν ότι εξυπηρετούνται τα συμφέροντά τους. Αν εδώ περάσει αυτή η δοκιμασία, μαύρες ημέρες αναμένουν το λαό μας. Μπορεί ο λαός μας να μην υποστεί βομβαρδισμούς, γιατί δεν έχουμε αρκετούς στόχους, για να απασχολήσουν τετρακόσια μαχητικά αεροπλάνα, όμως υπάρχει πληθώρα άλλων μέτρων εκβιασμού για την επιβολή της "Pax Americana", όπως αυτοί την ερμηνεύουν, όπως σ' αυτούς συμφέρει και χωρίς την επικύρωση του Συμβουλίου Ασφαλείας. Αυτό είναι που διακυβεύεται σήμερα στη Γιουγκοσλαβία. Γι' αυτό αγωνιζόμενοι και μη λυγίζοντες οι Γιουγκοσλάβοι προμαχούν όλων των λαών και θα ήταν πειστικότεροι, όχι, καθόλου πειστικοί -για να μην επαναλάβω την ατυχή φράση του Υπουργείου Εξωτερικών της Κύπρου ότι "θα ήταν ευτυχέστεροι", δηλαδή είναι ευτυχείς, αλλά θα είναι ευτυχέστεροι, αν αναμιγνυόταν και το Συμβούλιο Ασφαλείας- λέω θα ήταν πειστικοί και οι Αμερικάνοι και οι υποτακτικοί τους, αν έδειχναν την ίδια συνέπεια για τη φροντίδα και το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για όλες τις χώρες, όπου καταπατούνται αυτά τα ανθρώπινα δικαιώματα από τους υποτακτικούς τους και τους πολυτιμότερους

συμμάχους τους, όπως -αναφέρομαι συγκεκριμένα- στην Τουρκία με το λαό των Κούρδων, για να μην αναφερθώ στην Κύπρο, μήπως και μας πει ο ανθύπατος να θυμηθούμε και πάλι τι έγινε το 1960.

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, αυτή η Βουλή προσφέρει σοβαρή υπηρεσία στον κόσμο, διαδηλώνοντας ίσως μόνη αυτή από όλες τις βουλές του κόσμου, τη συμπαράστασή της και μήνυμα σεβασμού προς την ανεξαρτησία και τα ανθρώπινα δικαιώματα του γιουγκοσλάβικου λαού και τους απευθύνουμε μήνυμα “αντέχετε, αδέρφια, αγωνίζεστε εσείς για μας”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Παπαδόπουλο. Να παρακαλέσω τον κ. Ηλιάδη, τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο της ΕΔΕΚ, όπως πάρει το βήμα.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Η επιδρομή των Ηνωμένων Πολιτειών και του NATO ενάντια στη Γιουγκοσλαβία έχει συγκλονίσει τα Βαλκάνια, την Ευρώπη, τον κόσμο και ανακαλεί τη βαρβαρότητα, τη φρίκη και την τραγωδία του δεύτερου παγκόσμιου πολέμου. Παραβιάζεται το διεθνές δίκαιο, ο καταστατικός χάρτης των Ηνωμένων Εθνών, ακόμη και ο καταστατικός χάρτης του ίδιου του NATO, που ορίζει ότι το NATO, ως αμυντικός οργανισμός, επεμβαίνει μόνο, όταν απειλείται ή δέχεται επίθεση μέλος της συμμαχίας. Τα Ηνωμένα Έθνη περιθωριοποιούνται ως απαθής θεατής χωρίς αρχές και ρόλο. Τα όργανα του διεθνούς οργανισμού σιωπούν, ενώ ο Γενικός Γραμματέας, όταν επιχειρεί να ομιλήσει, αποδεικνύεται κατώτερος των περιστάσεων, ως εκφραστής ενός οργανισμού που άλλη θα έπρεπε να ήταν η στάση του. Η υποκρισία των ισχυρών και η αλαζονεία των πλανηταρχών επιβάλλουν τη νέα τάξη πραγμάτων και την “Pax Americana” με την απροκάλυπτη βία των όπλων διά πυρός και σιδήρου, χωρίς να αισθάνονται καν την

ανάγκη να τηρούν στοιχειώδη τυπικά προσχήματα. Η παραπληροφόρηση, το ψεύδος και η δαιμονοποίηση ενός ολόκληρου έθνους και της ηγεσίας του και η επίκληση των ανθρώπινων δικαιωμάτων επιστρατεύονται, για να δικαιολογήσουν την πιο βάρβαρη παραβίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων από την εποχή του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου. Και οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις δυστυχώς συμμετέχουν στην παράνομη επιδρομή και εμείς καταδικάζουμε ανεπιφύλακτα όλες τις επιδρομές, οποιοδήποτε κι αν είναι οι επιδρομείς. Δεν κάνουμε επιλογή καλών και κακών εισβολών, καλών και κακών επιδρομών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ανεπαρκής, απογοητεύει, καθώς παρακολουθεί και ανέχεται τις Ηνωμένες Πολιτείες και το NATO να αιματοκυλούν την καρδιά της Ευρώπης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μένει αδρανής και αμέτοχη απέναντι στα δραματικά γεγονότα. Χωρίς τη δική της φωνή, χωρίς τη δική της αποφασιστική πολιτική παρέμβαση για την επιλογή της κρίσης, με σεβασμό στην κυριαρχία και τα σύνορα των κρατών, με στόχο την ειρήνη στα Βαλκάνια και την Ευρώπη. Πέρα από την κοινή ευημερία και την οικονομική ευημερία η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ανάγκη να αποκτήσει κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, αλλιώς θα περιοριστεί σε έναν οργανισμό οικονομικής συνεργασίας που και αυτή η συνεργασία και αυτή η οικονομική ανάπτυξη θα είναι επισφαλής, καθώς η μοίρα των λαών της Ευρώπης θα καθορίζεται ετσιθελικά και αυθαίρετα από τους υπερατλαντικούς πλανητάρχες. Άλλη στο τέλος είναι η Ευρώπη των λαών και του πολιτισμού, και αυτό τον πολιτισμό εκφράζουν οι Γιουγκοσλάβοι τραγουδώντας στις πλατείες του Βελιγραδίου, και άλλη είναι η αλαζονεία της νεόπλουτης υπερδύναμης.

Μέσα σ' αυτό το εύφλεκτο βαλκανικό σκηνικό αξίζει να παρατηρήσουμε ότι η ελληνική κυβέρνηση, υπό εξαιρετικά δυσχερείς συνθήκες, συμπεριφέρεται με σύνεση

και υπευθυνότητα που διασφαλίζει τα εθνικά συμφέροντα και αναδεικνύει τη χώρα σε παράγοντα σταθερότητας και ειρήνης στην περιοχή.

Κύριε Πρόεδρε, ένας φίλος λαός με ιστορία, παραδόσεις και πολιτισμό αρνείται να παραδώσει τα εδάφη του, αντιστέκεται και υπερασπίζεται τα ιερά και τα όσιά του. Και εμείς, που έχουμε γνωρίσει την οδυνηρή τραγωδία του '74 και βιώνουμε τη συνεχιζόμενη κατοχή, δεν έχουμε παρά να προσφέρουμε την αμέριστη πολιτική και ηθική μας αλληλεγγύη στο λαό της Γιουγκοσλαβίας, σε ολόκληρο το λαό της Γιουγκοσλαβίας.

Η βία των Ηνωμένων Πολιτειών και του ΝΑΤΟ δε θα λύσει ασφαλώς το πρόβλημα· θα το επιδεινώσει. Ο πόλεμος πρέπει να δώσει τη θέση του στη διπλωματία και τον πολιτικό διάλογο για μια ειρηνική λύση που θα σέβεται τη Γιουγκοσλαβία και θα διασφαλίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των πολιτών της χώρας. Άλλη διέξοδος δεν υπάρχει στην κρίση. Η επιμονή στη βία και τυχόν εισβολή χερσαίων δυνάμεων θα οδηγήσει σε ένα ευρωπαϊκό Βιετνάμ με απρόβλεπτες διαστάσεις και ανεξέλεγκτες περιπλοκές.

Καταδικάζουμε τη βάρβαρη αμερικανονατοϊκή επιδρομή. Είμαστε αλληλέγγυοι με το λαό της Γιουγκοσλαβίας για ό,τι συμβαίνει σήμερα στη χώρα του και ανησυχούμε πολύ για ό,τι θα συμβεί αύριο στη δική μας τη χώρα. Οι πρωτοβουλίες εξαγγέλλονται και ήδη μας έχουν προβάλει τη συνομοσπονδία. Σύντομα θα ακολουθήσουν οι απειλές και οι εκβιασμοί πως, αν δε τη δεχτούμε, το αποτέλεσμα θα είναι η διχοτόμηση.

Κύριε Πρόεδρε, φαίνεται πως μόνο οι μικροί λαοί έχουν απομείνει να υπερασπίζονται το δίκαιο και την ηθική. Και εμείς θα υπερασπίσουμε το δίκαιο και την ηθική για την πατρίδα μας και θα είμαστε αλληλέγγυοι στους αγωνιζόμενους λαούς και στους Σέρβους που σήμερα προασπίζονται την ελευθερία της πατρίδας τους, αλλά προασπίζονται την αξιοπρέπεια και την τιμή ολόκληρης της Ευρώπης.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κι εγώ ευχαριστώ. Θα παρακαλέσω τον πρόεδρο των ΕΔΗ, τον κ. Βασιλείου, όπως πάρει το βήμα.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Ο λαός μας παρακολουθεί με ανησυχία και αγωνία το τι συμβαίνει στη Γιουγκοσλαβία σήμερα, τους συνεχείς βομβαρδισμούς και καταστροφές, το χάσιμο ανθρώπινων ζωών, τις δεκάδες εκατοντάδες χιλιάδες προσφύγων. Ταυτόχρονα έχουμε πλήρη συναίσθηση του γεγονότος ότι πολύ εύκολα μπορεί αυτό που σήμερα συμβαίνει στη Γιουγκοσλαβία να επεκταθεί και σε άλλες γειτονικές χώρες, να διασαλευτεί η διεθνής ειρήνη και να υπάρξουν αρνητικές επιπτώσεις τόσο στην Ελλάδα όσο και στην ευρύτερη περιοχή.

Οι Ενωμένοι Δημοκράτες πιστεύουν ότι η προσπάθεια επίλυσης διεθνών ή περιφερειακών διαφορών με τη χρήση πολεμικών και στρατιωτικών μέσων, αλλά και τη δημιουργία μονομερώς μη ελεγχόμενων θερμών επεισοδίων, είναι επικίνδυνη και παραβιάζει τον καταστατικό χάρτη και θέτει σε αμφισβήτηση το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και όλους τους υφιστάμενους οργανισμούς για ασφάλεια και συνεργασία στον κόσμο. Είναι γι' αυτό που ζητούμε τον άμεσο τερματισμό των στρατιωτικών επιχειρήσεων στη Γιουγκοσλαβία και την προώθηση πολιτικής λύσης του προβλήματος μέσα από ειρηνικές και διπλωματικές διαπραγματεύσεις. Θα ήθελα όμως σε σχέση με αυτό να επαναλάβω τη δήλωση ή μάλλον μέρος της ομιλίας του Πρωθυπουργού της Ελλάδας κ. Κώστα Σημίτη στην τελευταία συνεδρία της κεντρικής επιτροπής του ΠΑΣΟΚ, ο οποίος τόνισε ότι η ελληνική κυβέρνηση καταδικάζει τις

συνεχιζόμενες δραστηριότητες των Σέρβων στο Κόσοβο οι οποίες πρέπει να σταματήσουν αμέσως.

Είναι λυπηρό να διαπιστώνεται γενικά μια πολιτική δύο μέτρων που εφαρμόζεται από τη διεθνή κοινότητα, που, ενώ επιδεικνύει ιδιαίτερη ευαισθησία για το τι συμβαίνει στο Κοσσυφοπέδιο, το οποίο όλοι καταδικάζουμε, δεν ενεργεί ωστόσο για να σταματήσει η Τουρκία τη συνεχιζόμενη αδικία σε βάρος της Κύπρου ή των Κούρδων ή σε ανάλογα προβλήματα σε άλλα μέρη του κόσμου. Πιστεύουμε ότι μπορεί να βρεθεί, και πρέπει να βρεθεί, πολιτική λύση στη Γιουγκοσλαβία όσο δύσκολη και να φαίνεται. Οι πρωτοβουλίες της Ελλάδας και της Ρωσίας ήδη άνοιξαν το δρόμο για μια τέτοια λύση. Χρειάζεται να ακολουθηθεί αυτή η διαδικασία με επιμονή και εμμονή στο σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων όλων. Σε όλη αυτή την προσπάθεια όμως δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε ότι ο συναισθηματισμός δεν είναι ο καλύτερος σύμβουλος. Όπως δήλωσε και ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κωστής Στεφανόπουλος, προχθές, οι Έλληνες δεν πρέπει να επιτρέψουν στα αισθήματά τους να βλάψουν τα εθνικά τους συμφέροντα. Αυτή την πολύ απλή και σοφή θέση δεν πρέπει ποτέ να τη ξεχνάμε και είναι μέσα σ' αυτά τα πλαίσια που πρέπει να διαμορφώνουμε και τις δικές μας θέσεις. Θέσεις που να έχουν ως στόχο να τεθεί τέρμα στους βομβαρδισμούς, τέρμα στην καταπάτηση των ανθρώπινων δικαιωμάτων, το σεβασμό στα διεθνή σύνορα της Γιουγκοσλαβίας και την αυτονομία στο Κόσοβο. Εμείς, οι Κύπριοι, έχουμε κάθε λόγο να ζητούμε υλοποίηση των πιο πάνω στόχων, να θέλουμε πολιτική λύση όλων των προβλημάτων, να αγωνιζόμαστε για την ειρήνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Βασιλείου. Αντιλαμβάνομαι ο κ. Γαλανός ζητά το λόγο. Ναι, κύριε Γαλανέ. Απλά θέλω να σας ενημερώσω ότι η συμφωνία είναι πεντάλεπτες

ομιλίες. Ευχαριστώ. Ήταν καθήκον μου να σας ενημερώσω, για να μην υποχρεωθώ σε οποιοδήποτε στάδιο να σας διακόψω. Ευχαριστώ.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Δεν πρόκειται να επαναλάβω τα όσα έχουν λεχθεί, και ιδιαίτερα συμφωνώ με την ομιλία του κ. Παπαδόπουλου και τα σημεία τα οποία έθιξε. Θέλω να πω ότι καταδικάζουμε με βδελυγμία το έγκλημα του ΝΑΤΟ, και βασικά των Αμερικανών, σ' αυτό το θέμα εναντίον της Γιουγκοσλαβίας. Ο στόχος μπορεί να είναι η Γιουγκοσλαβία, αλλά είναι ευρύτερος ο στόχος. Είναι η αλλαγή των συνόρων στα Βαλκάνια, είναι προειδοποίηση σ' όλους τους λαούς, ιδιαίτερα τους μικρούς λαούς, "ή υποκύπτετε στη νέα τάξη πραγμάτων ή θα υποφέρετε τα ίδια". Και είναι ταυτόχρονα η απομόνωση της Ρωσίας, διότι και πάλιν ανησυχούν για τη Ρωσία, και βέβαια παίζονται τα πολύ μεγάλα συμφέροντα στην περιοχή.

Και θα ήθελα να εκφράσω το θαυμασμό μας για τον υπέροχο λαό της Γιουγκοσλαβίας που αντέχει και θα συνεχίσει να αντέχει. Πιστεύω ότι, αν χαθούν όλα και αν δε μείνουν εγκαταστάσεις, αν δε μείνουν σπίτια, θα υπάρξουν καταφύγια, δεν πρόκειται να λυγίσει ο υπέροχος γιουγκοσλαβικός λαός, γιατί είναι ένα λαός με παράδοση, με πείσμα και αγωνιστικότητα. Και κάποτε πρέπει κι εμείς, με την ησυχία μας, που λέμε τα πολύ ωραία και μεγάλα και ψεύτικα λόγια να παίρνουμε κάποια παραδείγματα.

Αλλά θέλω να εκφράσω και τη θλίψη μου για μερικά πράγματα, διότι εδώ έχουν ανατραπεί τα πάντα με την επίθεση των Αμερικανών. Με αυτή την επιδρομή του ΝΑΤΟ, θλίβομαι για τα Ηνωμένα Έθνη, διότι δεν υπάρχουν Ηνωμένα Έθνη και θλιβόμαστε για το Συμβούλιο Ασφαλείας και το Γενικό Γραμματέα. Με μια πράξη έχουν καταργηθεί και ούτε καν έχουν διαμαρτυρηθεί γι' αυτή την κατάργηση. Θλίβομαι για την

Ενωμένη Ευρώπη, για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διότι αποδεικνύεται ότι απλώς αποτελούν δορυφόρο της οποιασδήποτε αμερικανικής πολιτικής και των εξωτερικών συμφερόντων της Αμερικής. Δεν υπάρχει κοινή εξωτερική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση και οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμπεριφέρονται σαν θλιβεροί ακόλουθοι της οποιασδήποτε αμερικανικής πολιτικής.

Θλίβομαι για τις χώρες που εγκλωβίστηκαν στο ΝΑΤΟ, όπως η Ελλάδα και η Ιταλία, γιατί αυτή τη στιγμή, πέραν του οποιουδήποτε άλλου και της οποιασδήποτε παραβίασης, παραβιάζεται ο καταστατικός χάρτης του ίδιου του ΝΑΤΟ. Η Βορειοατλαντική Συμμαχία είναι μια αμυντική συμμαχία -και έπρεπε αυτό να αναφερθεί στο ψήφισμα, και θα κάνω εισήγηση για τροποποίηση του ψηφίσματος- δεν είναι μια επιθετική συμμαχία. Υπάρχει μια πρόνοια για τροποποίηση μέσα στο Μάρτιο/Απρίλιο, όταν θα συνεδριάσουν οι χώρες του ΝΑΤΟ με τη διεύρυνση για να επεκταθεί σε μια αστυνομική δύναμη, αλλά μέχρι τώρα με τον ισχύοντα καταστατικό χάρτη, αν θέλετε, του ΝΑΤΟ, δε δικαιούνταν να εξαπολύσουν αυτή την επιδρομή.

Θλίβομαι για τα τεράστια προβλήματα της Ρωσίας, ιδιαίτερα τα οικονομικά, που δεν της επιτρέπουν να αντιδράσει για να υπάρξει ένα αντίβαρο στα διεθνή πράγματα, που είναι πράγματι το "Pax Americana". Και οποιαδήποτε κίνηση κάνει η Ρωσία, δυστυχώς, είτε πλοία στείλει στη Μεσόγειο είτε μετακινήσει κάποια στρατιωτικά όπλα, δεν μπορεί να αντιμετωπίσει αυτή την κατάσταση και το ξέρει πολύ καλά η Αμερική. Και θλίβομαι βαθύτατα για την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, όχι γιατί συμπαθούσα το σύστημα της Σοβιετικής Ένωσης, αλλά γιατί υπήρχαν κάποια ισοζύγια σ' αυτό τον κόσμο, ιδιαίτερα για τις μικρές, ανεξάρτητες και αδέσμευτες χώρες. Και αυτή τη στιγμή δεν υπάρχουν αυτά τα ισοζύγια, χάθηκαν τα παγκόσμια ισοζύγια.

Θλίβομαι για την Ελλάδα, γιατί, για να λέμε την αλήθεια, η Ελλάδα συμμετείχε στην απόφαση. Και όσοι από εσάς παρακολουθήσατε τη συζήτηση στην ελληνική Βουλή, δε

βγαίνει κανένα άλλο συμπέρασμα. Μπορεί αυτή τη στιγμή να μη συμμετέχει η Ελλάδα στις αεροπορικές επιχειρήσεις και στους βομβαρδισμούς, συμμετέχει όμως με τη συναπόφαση, συμμετέχει διά των διευκολύνσεων, διά των λιμανιών και των βάσεων της. Και θλίβομαι γιατί η Ελλάδα, αδελφή χώρα της Γιουγκοσλαβίας, είναι υποχρεωμένη να δέχεται αυτή την κατάσταση και να μην μπορεί να διαχωρίσει τις ευθύνες της με τρόπο καθοριστικό και απλώς να μιλά για κάποια, αν θέλετε, μεσολάβηση στο μέλλον, η οποία μεσολάβηση, και η οποία κουβέντα της μεσολάβησης εξυπηρετεί τα συμφέροντα των Αμερικανών και του NATO. Διότι, μιλώντας για διαμεσολάβηση και ειρηνικές διαδικασίες, στην πραγματικότητα ετοιμάζουν τις χερσαίες τους δυνάμεις, για να εξαπολύσουν χερσαία επίθεση. Διότι δεν πρόκειται να μειωθεί το κύρος του NATO δεχόμενοι την οποιαδήποτε λύση επί του θέματος. Μπήκαν στο παιχνίδι για να το τελειώσουν. Αυτό είναι το μήνυμα της "Pax Americana".

Και θλίβομαι για τον ίδιο τον πλανητάρχη, τον κ. Κλίντον, διότι όλοι φωνάζουμε για τον κ. Κλίντον τον πλανητάρχη, τον σκληρό άνθρωπο, τον άνθρωπο χωρίς αρχές. Ε, μα δεν είναι ο κ. Κλίντον! Ο κ. Κλίντον είναι ένας πλασιέ συμφερόντων. Είναι ανθρωπάκι τον οποίο έβαλαν εκεί τα μεγάλα συμφέροντα, τα μεγάλα βιομηχανικά και στρατιωτικά συμφέροντα του κόσμου που πάντοτε κυριαρχούν, και δέχεται τις επιταγές τους και δεν ξέρω πόσες δεσμεύσεις ανέλαβε ένεκα του προηγούμενου βίου του.

Το μόνο που έχω να προσθέσω σ' αυτά είναι ότι είναι καιρός να ανοίξουμε τα μάτια μας, διότι τα πράγματα δεν είναι όπως φαίνονται και διότι εδώ υπάρχει μια αδίσταχτη εξωτερική πολιτική που εξυπηρετεί τα μεγάλα συμφέροντα. Η νέα τάξη πραγμάτων είναι η νέα τάξη συμφερόντων. Και είναι καιρός σ' αυτό τον τόπο, και στην Ελλάδα και στην Κύπρο, να ανοίξουμε τα μάτια μας, να περιορίσουμε τις μεταξύ μας διαφορές, να περιορίσουμε τις μικρότητες, τις μικροφιλοδοξίες και να κοιτάξουμε ως

λαός πώς μπορούμε να αντιμετωπίσουμε αυτή τη νέα διεθνή τάξη πραγμάτων η οποία σίγουρα θα στραφεί κάποτε εναντίον μας, αν δεν είμαστε έτοιμοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Γαλανό. Ο κ. Ερωτοκρίτου ζητά το λόγο, αντιλαμβάνομαι όχι για να μιλήσει επί του θέματος ...

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Είναι για μια μικρή προσθήκη. Θεωρώ ότι έχει εξαντληθεί η συζήτηση και δεν μπορεί να προστεθεί οτιδήποτε άλλο, αλλά με την άδειά σας θα ήθελα να πω το εξής, ότι υπάρχει ένα δεδομένο το οποίο δεν τονίζεται ούτε διαλαμβάνεται με οποιοδήποτε τρόπο στο ψήφισμα και αυτό αφορά τον κίνδυνο των εθνικών συνεπειών με την έννοια των συγκρούσεων που εγκυμονούνται μεταξύ των εθνοτήτων στην περιοχή. Ήδη γνωρίζουμε όλοι ότι πέραν των εκατό χιλιάδων Αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου μετακινούνται προς την Αλβανία, ιδιαίτερα στο νότιό της μέρος, με αποτέλεσμα να εγκυμονείται αλλοίωση του ισοζυγίου των μειονοτήτων στην περιοχή, με καταφανή συνέπεια πρώτα και κύρια τούτο να θίγει την Ελλάδα αλλά και τις άλλες μειονότητες. Αυτό το δεδομένο είναι κάτι που είναι αυτονόητο ...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Είναι η προτελευταία παράγραφος της πρώτης σελίδας.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Το 'χω δει και θα αναφερθώ και σ' αυτό. Αυτό το δεδομένο είναι ένα δεδομένο που, έχοντας υπόψη την ιστορία της περιοχής, δεν εγκυμονεί τίποτε άλλο παρά σύγκρουση των εθνοτήτων στην περιοχή αυτή. Δε διαλαμβάνεται ούτε στη δεύτερη παράγραφο ούτε στην προτελευταία παράγραφο, που μου υποδεικνύει ο συνάδελφός μου, ο κ. Ηλιάδης, οποιαδήποτε αναφορά είτε για εθνικές συγκρούσεις είτε για συγκρούσεις εθνοτήτων. Αναφέρονται μόνο κοινωνικές, ανθρωπιστικές, οικονομικές

συνέπειες ή συνθήκες περαιτέρω ανάφλεξης αστάθειας και αβεβαιότητας. Ανάφλεξης, υπό τα σημερινά δεδομένα, τι είδους ανάφλεξης; Ανάφλεξης που θα έχει σχέση με επέκταση της διαμάχης των νατοϊκών δυνάμεων με τη Σερβία; Νομίζω ότι δεν είναι καθαρό, γι' αυτό το θίγω.

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας το εξής, έχοντας υπόψη το τι συμβαίνει στην Κύπρο, και κατανοώ εκ των προτέρων κάποιους φόβους κάποιων συναδέλφων, ότι συμπερίληψη τέτοιου είδους αναφοράς στο ψήφισμα ενδεχόμενα να δίνει την εντύπωση ότι κατά τον ίδιο τρόπο που αντιμετωπίζουμε πρόβλημα συγκρούσεως εθνότητων ή που δεν αντιμετωπίζουμε, κατά την άποψη κάποιων, στην Κύπρο, προσπαθούμε να το αποτυπώσουμε σ' αυτό το ψήφισμα εμείς που έχουμε πρόβλημα, με αποτέλεσμα να δίνουμε λανθασμένο μήνυμα. Έχω την άποψη ότι μπορεί να μπει στο συγκεκριμένο ψήφισμα, και θα πω ακριβώς πού, χωρίς να δίδεται αυτή η διάσταση για την οποία σέβομαι τις οποιεσδήποτε επιφυλάξεις. Συγκεκριμένα: Εκεί που λέει στη δεύτερη παράγραφο "... δημιουργεί νέο προσφυγικό κύμα με τεράστιες κοινωνικές ..." κ.λπ. προ της λέξης "κοινωνικές" να μπει εθνικές, κοινωνικές, ανθρωπιστικές και οικονομικές συνέπειες. Και στην προτελευταία παράγραφο της πρώτης σελίδας πάλιν εκεί που λέει "... θα δημιουργήσουν συνθήκες περαιτέρω ανάφλεξης ..." κ.λπ. προ της λέξης "ανάφλεξης" να μπει η φράση "εθνικών συγκρούσεων". Δηλαδή "συνθήκες περαιτέρω εθνικών συγκρούσεων, ανάφλεξης αστάθειας και αβεβαιότητας στη νευραλγική περιοχή των Βαλκανίων." Και μιλούμε πάντα για συγκρούσεις εντός της μείζονος περιοχής των Βαλκανίων, όπου, όπως γνωρίζουμε όλοι, κατοικούν πολλές εθνότητες με διαφορές μεταξύ τους που ταλανίζουν την Ευρώπη εδώ και αρκετά χρόνια.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ δε θα κάνω τροπολογία. Απλώς θα ήθελα να επισημάνω πως αυτό το προσχέδιο που έχουμε μπροστά μας αποτέλεσε αντικείμενο συζήτησης για πολλή ώρα. Είναι το τρίτο προσχέδιο που παρήχθη ως αποτέλεσμα παρατεταμένης συζήτησης και ασφαλώς υπάρχουν πολλά πράγματα που ένας μπορεί να εισηγηθεί να προστεθούν ενδεχομένως και να αφαιρεθούν. Επιδιώχθηκε να παραχθεί ένα κείμενο που κυρίως θα στέλλει ένα μήνυμα συγκεκριμένο και σαφές. Δεν πρόκειται περί ανάλυσης του πολέμου ή της κατάστασης στη Γιουγκοσλαβία, δεν είναι η τοποθέτησή μας για το πώς δημιουργήθηκε και πού οδηγείται η κατάσταση στη χώρα, αλλά μια διατύπωση συμπυκνωμένη κάποιων θέσεων. Γι' αυτό η έκκλησή μου προς όλους είναι, αν δεν υπάρχουν σοβαρές απόψεις με τις οποίες κανένας να διαφωνεί ή τις οποίες θέλει οπωσδήποτε να εισάξει, να το θεωρήσουμε το ψήφισμα ως ομόφωνο και να προχωρήσουμε στην έγκρισή του. Δεν είναι, κατά τη γνώμη μου, η ουσία οι προσθήκες κάποιων φράσεων που ενδεχομένως να δίνουν κάποια λεπτή απόχρωση του φαινομένου ή να μη δίνουν. Πρέπει να αποφύγουμε κι εκείνες οι οποίες ενδεχομένως παραπέμπουν κάπου αλλού.

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

Κύριε Πρόεδρε, κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Φιλίππου, να σας δώσω το λόγο, αφού προηγουμένως δώσω το λόγο στον κ. Ηλιάδη, μετά στον κ. Γαλανό και μετά στον κ. Φιλίππου. Αλλά θα παρακαλούσα το εξής τους κυρίους συναδέλφους.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ.

Νομίζω ότι, αν μου επιτρέπεται, κύριε Ηλιάδη, απλά είναι το μήνυμα, όπως είπε και ο κ. Χρίστου, που θέλουμε να στείλουμε. Αν αυτό αποτυπώνεται, οπωσδήποτε, όπως ορθά ελέχθη, υπάρχουν πολλά ίσως που ακόμα θα έπρεπε να προστεθούν και άλλα που ίσως να αφαιρεθούν. Επομένως ... Ναι, κύριε Ηλιάδη.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, φαίνεται ότι με έχετε προλάβει. Δεν έχω καμία διαφωνία με τις παρατηρήσεις του κ. συναδέλφου. Όλοι μας έχουμε κάποιες παρατηρήσεις και αν αρχίσουμε να το ξανασυζητούμε μπορούμε να το αναδιαμορφώσουμε πάρα πολλές φορές. Όμως έχω τη γνώμη ότι έχει μια ισορροπία το κείμενο, δίνει ένα σαφές πολιτικό μήνυμα και συμφωνώ ότι θα έπρεπε να το θεωρήσουμε σαν μια ομόφωνη τοποθέτηση του κοινοβουλίου και να προχωρήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός και στη συνέχεια ο κ. Φιλίππου.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είχα αρκετές φραστικές εισηγήσεις τις οποίες δεν πρόκειται να προωθήσω για τους λόγους που αναφέρατε. Όμως, υπάρχει, κατά την άποψή μου, κάτι αρκετά ουσιαστικό και το υποβάλλω υπό μορφή τροποποίησης. Στη δεύτερη εισαγωγική παράγραφο, το λεγόμενο preamble, “πιστεύοντας ότι η χρήση αυτής της βίας δε στρέφεται μόνο εναντίον μιας κυρίαρχης χώρας, αλλά αποτελεί κ.λπ. των αρχών και του καταστατικού χάρτη του ΟΗΕ και περιφρόνηση του Συμβουλίου Ασφαλείας, αλλά και παραβίαση του καταστατικού χάρτη του ΝΑΤΟ”. Είναι πολύ σημαντικό, γιατί έχουν παραβιάσει τις ίδιες τις αρχές της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας στην οποία μετέχει και η Ελλάδα και άλλες χώρες. Και δεν μπορεί σ’ ένα τέτοιο ψήφισμα να μην

υποδείξουμε ότι δεν είναι αυτός ο ρόλος του NATO και ότι έχει παραβιαστεί ο ρόλος του NATO. Κατά συνέπεια, επειδή είναι ξεκάθαρο το θέμα για μένα και γνωρίζω πολύ καλά ποιο είναι το Charter του NATO -θα υπάρχουν τροπολογίες για να αλλάξει τον Απρίλη, αλλά δεν έχει αλλάξει ακόμα- νομίζω πως θα ήταν παράλειψη -δεν ξέρω πόσες ώρες εργάστηκαν οι αγαπητοί συνάδελφοι- αλλά δε νομίζω και να βλάπτει, αν προστεθεί αυτό το πολύ σημαντικό, ότι παραβιάζουν τις ίδιες τις αρχές τους. Γι' αυτό θα ζητήσω, έστω κι αν είμαι μια ψήφος μόνο, να προστεθεί αυτό το σημείο, γιατί είναι μια πραγματικότητα ότι παραβιάζουν τις ίδιες τις αρχές τους και πρέπει να μπει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Γαλανέ, αν μου επιτρέπετε, για να μη διεξαχθεί περαιτέρω διάλογος και ίσως να βρεθείτε υποχρεωμένος, όπως λέτε, να διαφωνήσετε, όταν παραβιάζονται οι βασικές αρχές του ΟΗΕ, ουσιαστικά παραβιάζεται η κάθε αρχή κάθε διεθνούς οργανισμού. Αυτή είναι μια, όπως πολύ ορθά θίξατε, αμυντική συμμαχία, γι' αυτό τους καταδικάζουμε γιατί δεν παρέμειναν στον αμυντικό τους ρόλο, αλλά διαδραματίζουν έναν επιθετικό ρόλο. Έτσι, αν θέλετε, μην επιμείνετε, για να προχωρήσουμε ...

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, και τι μας βλάπτει να πούμε ότι πέραν των οποιωνδήποτε, διότι ο κάθε οργανισμός έχει κάποιες αρχές, παραβιάζουν τις ίδιες τις αρχές τους. Και μας το κυπριακό σύνταγμα μπορεί να στηρίζεται πάνω σε παγκόσμιες αρχές, μπορεί να στηρίζεται πάνω στα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά όταν παραβιάζει κάποιος το κυπριακό σύνταγμα δεν πρέπει να το πούμε; Πιστεύω ότι είναι πολύ ισχυρό σημείο, αλλά αν θέλετε βάζουμε μια ψηφοφορία σ' αυτό το σημείο. Είναι σημαντικότερο, ιδιαίτερα τώρα που, κατά την άποψή μας, θα αρχίσουν προβλήματα εντός του NATO - δεν μπορεί να συνεχιστεί αυτή η κατάσταση, αρχίζουν τα προβλήματα- είναι καλό να τονιστεί σαν συμπληρωματικό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Γαλανέ, θα μπορούσαμε να συζητούμε για ώρες εδώ, διότι παραβιάζεται και το ευρωπαϊκό κεκτημένο, παραβιάζεται πιο σημαντικά η βάση πάνω στην οποία εδράζεται η Ευρώπη που είναι ένας άλλος οργανισμός, όχι στρατιωτικός όπως είναι το ΝΑΤΟ. Η κυπριακή Βουλή να ασχοληθεί τώρα με τα καταστατικά του ΝΑΤΟ που είναι μια αμυντική συμμαχία, έχω την εντύπωση ότι είναι ... Αν επιμένετε θα το βάλω, αλλά είναι απλά εισήγηση για να προχωρήσουμε με κάποια ομοφωνία, γιατί έγιναν παρατηρήσεις από τον κ. Ερωτοκρίτου, αντιλαμβάνομαι υπάρχουν και άλλες παρατηρήσεις.

Κύριε Ηλιάδη, σας παρακαλώ!

Αν δεν επιμένετε, νομίζω ότι θα βοηθηθεί ...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Είναι για να σας βοηθήσω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, δεν είναι για σας που είπα να μην επιμένετε, είναι για τον κ. Γαλανό.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, για να μη συνεχιστεί η συζήτηση εγώ δεν επιμένω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Ηλιάδη.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Δε θα ήταν εύστοχη παρόμοια συμπερίληψη, γιατί εμείς δεν είμαστε μέλη του ΝΑΤΟ και δε μας αφορά το ΝΑΤΟ. Το ΝΑΤΟ μας αφορά στο βαθμό που παραβιάζει τις αρχές του διεθνούς δικαίου και τον καταστατικό χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, κύριοι, ο κ. Φιλίππου. Κύριε Δημητρίου, με συγχωρείτε, θα συνεχίσω και στη συνέχεια, αν επιμένει ο κ. Γαλανός, θα το βάλω σε ψηφοφορία, για να μη δίδουμε έκταση ...

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε ζήτησα το λόγο για να μιλήσω στο θέμα, έχουν μιλήσει οι εκπρόσωποι όλων των κοινοβουλευτικών κομμάτων και ο κ. Γαλανός. Ζήτησα το λόγο για να παρατηρήσω ότι υπάρχει ένα πραγματικό λάθος που έχει παρεισφρήσει και είναι το προσδιοριστικό άρθρο “τις” και σίγουρα δε νομίζω ότι θέλουμε να πούμε ότι φταίνε όλες οι δυνάμεις του ΝΑΤΟ και άμα υπάρχει το άρθρο “τις” εκεί λέει αυτό. Δηλαδή, λέμε ότι φταίει και η Ελλάδα, αν το διατηρήσουμε. Συνεπώς, πρέπει το άρθρο “τις” να φύγει. Δηλαδή, αν το διαβάσω διορθωμένο -είναι στη δεύτερη γραμμή της πρώτης παραγράφου- “Παρακολουθώντας με βαθιά ανησυχία τις επιθέσεις εναντίον της Γιουγκοσλαβίας από δυνάμεις τους ΝΑΤΟ”, έτσι πρέπει να είναι όχι “... από τις δυνάμεις του ΝΑΤΟ”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι είναι ορθή η παρατήρηση του κ. συναδέλφου. Παρακαλώ να διαγραφεί το “τις” και προχωρούμε ...

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Μια λέξη ακόμη, κύριε Πρόεδρε, με την άδειά σας. Απευθύνω κι εγώ έκκληση στον κ. Γαλανό να μην επιμείνει στην παρατήρησή του για προσθήκη εκείνου που θέλει, γιατί θα σας πω εγώ ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες παραβαίνουν και το σύνταγμα τους και όλες οι άλλες χώρες. Γιατί, κανένα σύνταγμα δε λέει να επιτίθενται εναντίον μιας άλλης ανεξάρτητης χώρας, χωρίς να έχουν κηρύξει πόλεμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι έχουμε καταλήξει και προχωρούμε ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Παπαδόπουλε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εισήγησή μου είναι να κηρύξετε τη συζήτηση τερματισθείσα και να προχωρήσουμε στην έγκριση του ψηφίσματος με μια απλή παρατήρηση. Το ψήφισμα αυτό καθαυτό είναι μια χειρονομία, όχι περιεχόμενο. Η συζήτηση και η αναφορά ότι μετά από συζήτηση ενεκρίθη ψήφισμα -δεν μπορούμε να εξηγήσουμε στον καθένα ότι οι εισηγήσεις ήταν για ενίσχυση του ψηφίσματος- νομίζω αποδυναμώνει και τη χειρονομία και το κείμενο του ψηφίσματος. Για να μην παραβώ τη δική μου εισήγηση, παρακαλώ να αποφασίσετε ότι έχει τερματιστεί η συζήτηση και να προχωρήσουμε σε ψηφοφορία. Όποιος θέλει να βάλει εισηγήσεις, ας τις βάλει και να τεθούν υπό έγκριση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Κάνω δεκτή την εισήγηση του κ. Παπαδόπουλου. Θεωρώ ότι η συζήτηση θεωρείται λήξασα. Αν υπάρχει τροπολογία στο ψήφισμα να τεθεί, διαφορετικά προχωρώ στο να θέσω το ψήφισμα υπό έγκριση.

Υπάρχει ένσταση όπως το ψήφισμα γίνει δεκτό όπως έχει κατατεθεί, έστω κι αν εύστοχες παρατηρήσεις έχουν γίνει από συναδέλφους; Όχι.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το ψήφισμα εγκρίνεται.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε. Είμαι κι εγώ νομίζω ένας εκ των πενήντα έξι, έχει μισή ώρα που σηκώνω το χέρι μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχω τερματίσει ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Μα, συγγνώμη, κύριε Πρόεδρε, και επί τροπολογίας. Εγώ, εφόσον δε δέχεστε να διορθώσουμε το κείμενο, όπως θα ζητούσα ... Δεν υπάρχει Γιουγκοσλαβία, κύριε Πρόεδρε, είναι Ομόσπονδη Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας. Είναι σαν να μας λεν οι Άγγλοι και οι Τούρκοι "Νότια Κύπρος".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επειδή η παρατήρηση ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Σήκωνα το χέρι μου για να σας το διορθώσω ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επειδή δυστυχώς οι συζητήσεις γίνονταν περί άλλων, είπα να μην επεκταθεί. Οφείλω να παραδεχτώ ότι είναι μια διόρθωση που πρέπει να γίνει.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Υπάρχουν δύο σημεία, κύριε Πρόεδρε, για να είμαστε και ουσιαστικά και τυπικά ορθοί, στην πρώτη παράγραφο πρέπει να μπει το επίσημο όνομα της χώρας Ομόσπονδη Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας και στη δεύτερη σελίδα στην παράγραφο που ξεκινά "Λαμβάνοντας υπόψη ..." πάλιν εκεί να διορθωθεί. Παρακάτω τονίζεται σωστά. Και διαφωνώ με τη διαγραφή του άρθρου "τις" από τη φράση "... από τις δυνάμεις του ΝΑΤΟ". Είναι το ΝΑΤΟ ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό το θεωρώ εκτός θέματος, το θεωρώ λήξαν. Η παρατήρηση όμως για την ονομασία της χώρας, εκεί όπου γίνεται αναφορά στη Γιουγκοσλαβία θα γίνει στην Ομόσπονδη Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας:

Παρακολουθώντας με βαθιά ανησυχία τις επιθέσεις εναντίον της Ομόσπονδης Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας από δυνάμεις του ΝΑΤΟ,

Θεωρώντας απαράδεκτη και παντελώς ανεπίτρεπτη τη χρήση στρατιωτικής βίας, που προκαλεί μαζική απώλεια ζωών, κυρίως μεταξύ του άμαχου πληθυσμού, και δημιουργεί νέο προσφυγικό κύμα με τεράστιες κοινωνικές, ανθρωπιστικές και οικονομικές συνέπειες στην περιοχή και στην Ευρώπη γενικότερα,

Πιστεύοντας ότι η χρήση αυτής της βίας δε στρέφεται μόνον εναντίον μιας κυρίαρχης χώρας, αλλά αποτελεί κατάφωρη παραβίαση της διεθνούς έννομης τάξης, των αρχών και του καταστατικού χάρτη του ΟΗΕ και περιφρόνηση του Συμβουλίου Ασφαλείας,

Θεωρώντας ότι οι μέθοδοι και οι ενέργειες αυτές αποτελούν χείριστο προηγούμενο, που ανατρέπει κάθε αρχή διεθνούς δικαίου και νομιμότητας και δυναμιτίζει τα θεμέλια της διεθνούς ειρήνης,

Έχοντας την πεποίθηση ότι οι ανηλεείς κι απάνθρωποι αυτοί βομβαρδισμοί εκ μέρους δυνάμεων του ΝΑΤΟ ούτε θα θεραπεύσουν ούτε θα δώσουν λύση στο πρόβλημα στο Κοσσυφοπέδιο, αλλ' αντίθετα θα δημιουργήσουν συνθήκες περαιτέρω ανάφλεξης, αστάθειας και αβεβαιότητας στη νευραλγική περιοχή των Βαλκανίων,

Υπενθυμίζοντας ότι το διεθνές δίκαιο υπαγορεύει την αποφυγή της χρήσης βίας και επιβάλλει τη θωράκιση κάθε διεθνούς δραστηριότητας με συναφή απόφαση των οργάνων του ΟΗΕ, μέλη του οποίου είναι και οι ισχυροί της διεθνούς κοινότητας,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι το κόστος της κλιμάκωσης της κρίσης, δε θα το υποστεί μόνο η Ομόσπονδη Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας και τα Βαλκάνια, αλλά η Ευρώπη και ολόκληρη η ανθρωπότητα.

Ομόφωνα:

- 1) **Καταδικάζει** ανεπιφύλακτα τους βομβαρδισμούς και τις τραγικές επιπτώσεις τους.
- 2) **Εκφράζει** την αμέριστη αλληλεγγύη της προς το λαό της Ομόσπονδης Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας.
- 3) **Υποστηρίζει** την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και το απαραβίαστο των συνόρων της Ομόσπονδης Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας και το σεβασμό και τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των πολιτών της.
- 4) **Καλεί** τη διεθνή κοινότητα να ασκήσει κάθε δυνατή πίεση για τον άμεσο τερματισμό των βομβαρδισμών και την αναζήτηση πολιτικών μεθόδων για την ειρηνική επίλυση του προβλήματος του Κοσσυφοπεδίου, που να εντάσσεται στα πλαίσια του γράμματος και του πνεύματος των αρχών του ΟΗΕ και της Τελικής Πράξης του Ελσίνκι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, το ψήφισμα έχει εγκριθεί. Η συζήτηση θεωρείται λήξασα ακόμα και μεταξύ των βουλευτών του ίδιου κόμματος.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν αποδέχομαι την παρατήρηση. Ο κ. Φιλίππου εξέφραζε μια άποψη την ώρα της διεξαγωγής της ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε χρειάζεται, ήταν αστεϊσμός, κύριε Κατσοουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

... την ώρα της διεξαγωγής της συζήτησης. Το σιωπήσαμε για να περάσει το ψήφισμα. Η Ελλάδα έχει ψηφίσει υπέρ των επιθέσεων, για να είμαστε καθαροί. Αλλά δεχόμαστε για πολλούς και διάφορους λόγους αυτό το οποίο ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε, τι θέλετε τώρα; Τη συζήτηση τι την ξεκινάτε;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Γιατί απαντήσατε για διαφωνίες εντός του ιδίου κόμματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, δε θα δώσω συνέχεια. Μπορεί να γίνεται δεκτό το χιούμορ, μπορεί να μη γίνεται δεκτό. Εγώ λέω ότι είναι δικαίωμα του καθενός και να αντιληφθεί αν ήταν χιούμορ και να το δεχτεί ή να το απορρίψει.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εγκρίθηκε ομόφωνα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, βεβαίως εγκρίθηκε ομόφωνα, εξυπακούεται, αφού έχει τελειώσει. Απλά η παρατήρηση του κ. Χριστοδουλίδη ήταν μια διόρθωση η οποία βεβαίως έγινε δεκτή και είπαμε ότι εκεί όπου αναφέρεται η Γιουγκοσλαβία θα τεθεί η επίσημη ονομασία της χώρας.

Επίσης θα ήθελα να πω ότι αντιλαμβάνομαι ότι η Βουλή εξουσιοδοτεί τον Πρόεδρο της Βουλής να επιδώσει το ψήφισμα στο Γιουγκοσλάβο πρέσβη και όπου αλλού κριθεί αναγκαίο, στα πέντε μόνιμα μέλη ίσως και στον πρέσβη της Ευρωπαϊκής Ένωσης κ.λπ.

Συνεχίζουμε τις εργασίες της Βουλής.

Θα ήθελα να πληροφορήσω τα μέλη του Σώματος ότι έχει συσταθεί μια ad hoc επιτροπή για την περαιτέρω μελέτη ή τη διερεύνηση του φακέλου της Κύπρου με την ακόλουθη σύνθεση:

Σωκράτης Χάσικος

Αριστοφάνης Γεωργίου,

Νίκος Κλεάνθους,

Τάκης Χατζηδημητρίου,

Ανδρούλα Βασιλείου.

Προτού μπούμε στο Κεφάλαιο Α΄, που είναι η νομοθετική εργασία, και ενόψει του γεγονότος ότι υπάρχει μια πρόταση νόμου και ένα νομοσχέδιο που πρέπει να κριθούν επείγοντα, θα παρακαλούσα να ξεκινήσουμε και να εγκριθεί -και έτσι θα πράξω, τηρώντας τουλάχιστον τη διαδικασία- το Κεφάλαιο Β΄, ούτως ώστε να επιτραπεί η κατάθεση των νομοσχεδίων και εγγράφων, έτσι που κατεπειγόντως να εξεταστούν, πρώτον από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου η πρόταση νόμου που αφορά την τροποποίηση του νόμου για τις δημόσιες προσφορές, όπως επίσης και το νομοσχέδιο για το δασμολόγιο. Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων είναι όπως αυτή έχει ήδη διανεμηθεί στους βουλευτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από	Παραπέμπεται/ονται το στην επιτροπή υπουργείο
1. Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 1999.	Συγκοινωνιών και Έργων	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
2. Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Φορολογικές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εξωτερικών	Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
3. Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Προσόν της Ελληνικής Γλώσσας σε Σχέδια Υπηρεσίας Ορισμένων Θέσεων) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Νομικών

4. Ο περί Προϋπολογισμού του Εσωτερικών Οικονομικών και Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Προϋπολογισμού Γης Νόμος του 1999.
5. Ο περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη Δικαιοσύνης και Νομικών και Προστασία Θυμάτων) Δημοσίας Τάξεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
6. Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Παιδείας και Παιδείας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Πολιτισμού Νόμος του 1999.
7. Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Οικονομικών Οικονομικών και Φόρων Καταναλώσεως Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
8. Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου Παιδείας και Παιδείας (Ερευνητικές Μονάδες) Κανονισμοί του Πολιτισμού 1999.
9. Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Εσωτερικών Εσωτερικών Κύπρου (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999.
10. Οι περί Τυπογραφείου – Θέσεις Οικονομικών Νομικών Ανώτερου Επιθεωρητή και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
11. Οι περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Οικονομικών Οικονομικών και Φόρων (Καθίδρυση Εφοριακού Προϋπολογισμού Συμβουλίου) Κανονισμοί του 1999.

12. Οι περί Εταιρειών (Εκκαθάριση) Εμπορίου, Εμπορίου και
(Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του Βιομηχανίας και Βιομηχανίας
1999. Τουρισμού
13. Οι περί Αποβαθρών (Τροποποιητικοί) Εσωτερικών Εσωτερικών
Κανονισμοί του 1999.
14. Οι περί Υδατοπρομήθειας (Ειδικά Εσωτερικών Εσωτερικών
Μέτρα) Κανονισμοί του 1999.
15. Οι περί Υδατοπρομήθειας του Δήμου Εσωτερικών Εσωτερικών
Γερμασόγειας Κανονισμοί του 1999.
16. Οι περί Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικοί) Συγκοινωνιών και Συγκοινωνιών και
Κανονισμοί του 1999. Έργων Έργων
17. Οι περί Τμήματος Εμπορικής Συγκοινωνιών και Νομικών
Ναυτιλίας - Θέση Λειτουργού Έργων
Εμπορικής Ναυτιλίας Α΄ (Σχέδια
Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
18. Οι περί Ραδιοφωνικών και Εσωτερικών Εσωτερικών
Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμοί του
1999.
19. Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας Συγκοινωνιών και Συγκοινωνιών και
(Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του Έργων Έργων
1999.
20. Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας Οικονομικών Νομικών
(Αξιολόγηση Υπαλλήλων)
(Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

21. Οι περί της Συμβουλευτικής Εσωτερικών Εσωτερικών
Επιτροπής Ραδιοτηλεόρασης
Κανονισμοί του 1999.
22. Οι περί Οδών και Οικοδομών Εσωτερικών Εσωτερικών
(Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί
του 1999.
23. Οι περί Οδών και Οικοδομών Εσωτερικών Εσωτερικών
(Τροποποιητικοί) (Αρ. 4) Κανονισμοί
του 1999.
24. Οι περί Ταχύπλων Σκαφών Συγκοινωνιών και Συγκοινωνιών και
Κανονισμοί του 1999. Έργων Έργων
25. Έγγραφο (Αρ. 1/99, 22/99, 23/99, Οικονομικών Οικονομικών και
24/99, 26/99) σύμφωνα με τους περί Προϋπολογισμού
της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων
Υπαλλήλων στη Δημόσια και
Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του
1985 έως 1998.
26. Συμφωνία μεταξύ του Υπουργού Οικονομικών Οικονομικών και
Οικονομικών και του Θεατρικού Προϋπολογισμού και
Οργανισμού Κύπρου για τη χορήγηση
προκαταβολής σε οργανισμούς ή
ταμεία που αντιμετωπίζουν προσωρινά
ή έκτακτα οικονομικά προβλήματα
σύμφωνα με τον Κανονισμό 4 των
ΚΔΠ 78/86.

27. Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη Παιδείας και Οικονομικών και έκτακτων υπαλλήλων από τον ΚΟΑ Πολιτισμού Προϋπολογισμού δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.
28. Έγγραφα αποσταλέντα από το Οικονομικών Οικονομικών και Υπουργείο Οικονομικών στις 30/3/99 Προϋπολογισμού σύμφωνα με το εδάφιο (2) του Άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1998 (Αρ. Ι(ΙΙ) του 1998), το εδάφιο (2) του Άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμου του 1998 (Αρ. 2(ΙΙ) του 1998) και το εδάφιο (3) του Άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμου του 1998 (Αρ. 3 (ΙΙ) του 1998).

Προτάσεις νόμου:

- 1) Ο περί Προσφορών του Δημοσίου Κοινοβουλευτική Παρακολουθήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999. Επιτροπή Σχεδίων Αναπτύξεως Παρακολουθήσεως και Ελέγχου Δημόσιων Σχεδίων Δαπανών Αναπτύξεως και

Ελέγχου Δημόσιων

Δαπανών

2) Ο περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου Λευτέρη Εσωτερικών

(Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. Χριστοφόρου

βουλευτή

Δημοκρατικού

Συναγερμού

εκλογικής

περιφέρειας

Αμμοχώστου

3) Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) Σωκράτη Χάσικο, εκ Νομικών
(Αρ. 2) Νόμος του 1999. μέρους της

κοινοβουλευτικής

ομάδας του

Δημοκρατικού

Συναγερμού,

Αριστοφάνη

Γεωργίου, εκ μέρους

της κοινοβουλευτικής

ομάδας του ΑΚΕΛ-

Αριστερά-Νέες

Δυνάμεις,

και

Ηλία Μυριάνθους, εκ

μέρους της
κοινοβουλευτικής
ομάδας του
Σ.Κ.ΕΔΕΚ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεπώς θεωρούνται κατατεθέντα τα δύο νομοσχέδια. Θα παρακαλούσα τις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές να προχωρήσουν.

Και ενόψει της παράκλησης από το κοινοβουλευτικό κόμμα ΕΔΕΚ που έχει μια συγκεκριμένη εκδήλωση εις μνήμη του άλλοτε συναδέλφου, ενός καταξιωμένου ανθρώπου, του Ρένου Πρέντζα, θέλω να ενημερώσω τα μέλη της Βουλής ότι θα περιοριστούμε μόνο στο νομοθετικό έργο και θα διακόψω τη συνεδρίαση της Βουλής στις 6.30 ακριβώς, εκτός εάν περατωθεί η συζήτηση νωρίτερα.

Προχωρούμε με το πρώτο θέμα στην ημερήσια διάταξη το οποίο είναι ...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Γαλανέ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Εφόσον θέλουμε να προχωρήσουμε με γρήγορο ρυθμό όσες εκθέσεις είναι ομόφωνες να θεωρούνται αναγνωσθείσες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Γαλανέ. Γίνεται δεκτή η εισήγηση, αντιλαμβάνομαι είναι μια αποδεκτή θέση.

Το πρώτο θέμα είναι “Ο περί της Κατοχής, Χρήσης και Ανακοίνωσης Προνομιακών Εμπιστευτικών Πληροφοριών, περί της Εποπτικής Αρμοδιότητας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και περί Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1995”. Η έκθεση είναι ομόφωνη, συνεπώς θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΚΑΤΟΧΗΣ, ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ ΠΡΟΝΟΜΙΑΚΩΝ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ, ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΙΚΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΛΛΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1995”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούττας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Παναγιώτης Δημητρίου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε αριθμό συνεδριών της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα

από τις 25 Νοεμβρίου 1996 μέχρι την 1η Μαρτίου 1999. Στα πλαίσια της εξέτασης του νομοσχεδίου αυτού, κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Συμβουλίου και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, της Κεντρικής Τράπεζας, του Συνδέσμου Μελών Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου, του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών, της Επιτροπής του Χρηματιστηρίου Εγκεκριμένων Λογιστών, του Συνδέσμου Χρηματιστών Κύπρου, του Συνδέσμου Δημόσιων Εταιρειών, του ΠΑΣΕΧΑ, του ΚΕΒΕ και της ΟΕΒ.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η θέσπιση νομοθεσίας για τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας και της μεθοδικής ανάπτυξης της κεφαλαιαγοράς, καθώς και η προστασία των επενδυτών από ορισμένες παράνομες ενέργειες που έχουν σχέση με τη συναλλαγή κινητών αξιών στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι σκοποί αυτοί επιτυγχάνονται ειδικότερα με την απαγόρευση και την ποινικοποίηση ορισμένων πράξεων που αφορούν ενέργειες προσώπων που είναι κάτοχοι προνομιακών εμπιστευτικών πληροφοριών, καθώς και με την ανάθεση στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ορισμένων εποπτικών αρμοδιοτήτων για την πρόληψη και την καταστολή τέτοιων ενεργειών.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών, η θέσπιση της νομοθεσίας αυτής κατέστη αναγκαία μετά την έναρξη της λειτουργίας του επίσημου χρηματιστηρίου της Κύπρου και της εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας και των κανονισμών που τη διέπουν. Όπως ειδικότερα ανέφεραν, η προτεινόμενη νομοθεσία στοχεύει στη δημιουργία συνθηκών ασφάλειας και εμπιστοσύνης στην αγορά κινητών αξιών, με την εδραίωση στους επενδυτές του αισθήματος εμπιστοσύνης και ασφάλειας ότι απολαύουν ίσης μεταχείρισης και ότι προστατεύονται από τη χρήση εμπιστευτικών πληροφοριών που θέτει ορισμένους επενδυτές σε πλεονεκτικότερη θέση.

Οι κυριότερες πρόνοιες του υπό συζήτηση νομοσχεδίου διαλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- 1) Καθορίζεται σύμφωνα με το πρότυπο της σχετικής οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης η έννοια του όρου “προνομιακή εμπιστευτική πληροφορία” και κατά τρόπο ακόμα αυστηρότερο και ευρύτερο από ό,τι στη σχετική οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθορίζεται ο όρος “κάτοχος προνομιακής εμπιστευτικής πληροφορίας”.
- 2) Εισάγονται απαγορεύσεις μαζί με ισάριθμα ποινικά αδικήματα σε σχέση με τις ενέργειες κατόχου προνομιακής εμπιστευτικής πληροφορίας.
- 3) Εισάγονται απαγορευτικές διατάξεις που καλύπτουν όχι μόνο τις συναλλαγές στο χρηματιστήριο, αλλά και όλες τις συναλλαγές νομικών προσώπων σε τίτλους δημόσιων εταιρειών, ώστε να προστατευτεί ο επενδυτής, ανεξάρτητα από το αν επενδύει σε τίτλους εισηγμένους στο χρηματιστήριο ή όχι.
- 4) Εισάγονται πρόνοιες που αφορούν την κρατική εποπτεία και την εποπτική αρμοδιότητα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Ειδικότερα, παρέχονται στην επιτροπή αρμοδιότητες για τη συλλογή πληροφοριών απαραίτητων για την πρόληψη ή την καταστολή πράξεων που επιτελούνται κατά παράβαση του νόμου ή για να διαπιστωθεί η συμμόρφωση των εκδοτών προς τις υποχρεώσεις τους. Για τους ίδιους λόγους παρέχεται επίσης στην επιτροπή εξουσία εισόδου και έρευνας στα γραφεία των εκδοτών είτε ύστερα από προειδοποίηση είτε χωρίς προειδοποίηση σε εξαιρετικές και επείγουσες περιπτώσεις.
- 5) Καθορίζονται οι υποχρεώσεις των εκδοτών τίτλων, εισηγμένων ή μη στο χρηματιστήριο, για την ανακοίνωση ορισμένων πληροφοριών στην επιτροπή και στο ευρύ κοινό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, κατανοώντας τη σοβαρότητα του νομοσχεδίου αυτού, την αναγκαιότητα της κατάθεσης του οποίου είχε και η ίδια επισημάνει κατά το χρόνο της συζήτησης της νομοθεσίας για το χρηματιστήριο, αφιέρωσε πολλές συνεδρίες της στη διεξοδική εξέταση των προνοιών του. Επίσης, ζήτησε και πήρε από όλους τους πιο πάνω εκπροσώπους τις απόψεις και τις εισηγήσεις τους για το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, οι οποίες υπήρξαν χρήσιμες για τη διαμόρφωση από την ίδια τελικής άποψης.

Η επιτροπή, αφού μελέτησε το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, υιοθετώντας ως θέμα αρχής τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του, επέφερε σε αυτό ορισμένες τροποποιήσεις, οι οποίες χωρίς να επηρεάζουν ουσιαστικά τις πρόνοιές του συμβάλλουν εντούτοις, κατά την άποψή της, στη μεγαλύτερη προστασία του επενδυτή και στη δημιουργία ισχυρότερων συνθηκών ασφάλειας σε σχέση με την αποτροπή των πράξεων προσώπων που είναι κάτοχοι εμπιστευτικών πληροφοριών.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί της Κατοχής, Χρήσης και Ανακοίνωσης Προνομιακών Εμπιστευτικών Πληροφοριών, περί της Εποπτικής Αρμοδιότητας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και περί Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1999”.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής κ. Πρόδρομος Προδρόμου, ενώ συμφωνεί με τους σκοπούς του προτεινόμενου νομοσχεδίου στο σύνολό του, εντούτοις διαφωνεί με εκείνες τις πρόνοιές του που αφορούν το βάρος της απόδειξης της νομιμότητας των πράξεων από τον ίδιο τον κάτοχο προνομιακής εμπιστευτικής πληροφορίας, όταν αυτός βαρύνεται με την κατηγορία ότι έχει προβεί σε οποιαδήποτε πράξη σε σχέση με κινητές αξίες, όντας κάτοχος της σχετικής πληροφορίας η οποία επηρέασε ουσιαστικά την τιμή

των αξιών αυτών. Με βάση την επιφύλαξη του αυτή, ο βουλευτής κ. Πρόδρομος Προδρόμου προτίθεται να καταθέσει σχετική τροπολογία κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του Σώματος, ώστε το βάρος της απόδειξης στην πιο πάνω περίπτωση να έχει η αρχή που είναι αρμόδια, για να προσάξει κατηγορία στον κάτοχο της προνομιακής εμπιστευτικής πληροφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Θα παρακαλέσω τους κυρίους συναδέλφους όσοι αισθάνονται ότι υπέστησαν κόπωση να περάσουν έξω.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν ακούεστε, δε δουλεύει το μικρόφωνό σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Α, είναι αυτό που ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Και εκείνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και αυτό. Ακούομαι τώρα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ακούεστε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Έχει διαφωνία, κύριε Πρόεδρε.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κατατέθηκε τροπολογία, κύριε Πρόεδρε. Ο εισηγητής εκ πρώτης όψεως απουσιάζει, αν θα την υποστηρίξει άλλος, να δούμε τι κάνουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Δεν υπάρχουν. Προτού προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση, δίνω το λόγο στον κ. Δημητρίου, αντιλαμβάνομαι ότι πιθανόν να υποστηρίξει κάποια τροπολογία.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αναφέρομαι στην πρόταση του συναδέλφου κ. Προδρόμου, η οποία τροποποιεί τα σχετικά άρθρα, τα οποία καλούμαστε να ψηφίσουμε, και η οποία πρόταση στηρίζεται στη βάση ότι εκείνος ο οποίος κατηγορεί κάποιον πρέπει να αποδείξει την ενοχή του. Όπως είναι διατυπωμένη η πρόνοια στο νομοσχέδιο το οποίο καλούμαστε να ψηφίσουμε, ανατρέπει και αντιστρέφει αυτό τον κανόνα και καλεί εκείνον ο οποίος κατηγορείται να αποδείξει την αθωότητά του. Βλέπω την πρακτικότητα η οποία...το σκεπτικό μάλλον, το οποίο έχει σχέση με την πρακτικότητα που βλέπουν οι συντάξαντες, όμως δεν μπορούμε να δεχθούμε για λόγους αρχής ακριβώς την ανατροπή αυτού του κανόνα και η πρόταση του συναδέλφου, του κ. Προδρόμου, αποσκοπεί ακριβώς στην αποκατάσταση αυτής της τάξεως που εδράζεται σε αυτό τον κανόνα. Δηλαδή, κατηγορείται κάποιος ότι χρησιμοποίησε διά ίδιον όφελος ή άλλως πως άφησε να διαρρεύσουν με οποιονδήποτε τρόπο εμπιστευτικές εκθέσεις και καλείται να αποδείξει ότι δεν είναι ένοχος γι' αυτή τη διαρροή, έστω και αν μπορεί έκδηλα να φαίνεται ότι η διαρροή προέκυψε από χίλιες άλλες πηγές. Όμως είναι καθήκον του εκείνου να το πράξει και είναι σε αυτό το σημείο που έχουμε την ένσταση εμείς και πιστεύω ότι πρέπει να υιοθετηθεί η πρόταση, η οποία έχει κατατεθεί από τον κ. Προδρόμου για λόγους αρχής και κανόνος δικαίου.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς να πω ότι αυτό το θέμα συζητήθηκε σε έκταση στην επιτροπή Οικονομικών και ακούστηκαν οι απόψεις τόσο του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου όσο και του Γενικού Εισαγγελέα. Δυο λόγια μόνο για να μη δημιουργούνται εσφαλμένες εντυπώσεις. Είναι λάθος ότι αυτή είναι η πρώτη φορά παράβαση αρχής που μετατίθεται το βάρος απόδειξης. Δε μετατίθεται το βάρος απόδειξης. Αφού υπάρχει εκ πρώτης όψεως υπόθεση, δηλαδή κάποιος βρίσκεται να είναι την άλλη μέρα κάτοχος ενός εκατομμυρίου μετοχών και μετά μία εβδομάδα ανακοινώνεται ότι υπήρξε κάποια πράξη ή απόφαση της εταιρείας που οδηγεί σε αύξηση των μετοχών, τότε μάλιστα εξυπνοείται ότι ήταν ένοχη η πρόθεση αυτού που απέκτησε το ένα εκατομμύριο μετοχές και βεβαίως καλείται να αποδείξει ότι δεν ήταν ένοχη. Όπως άμα βρεθεί στην κατοχή οποιουδήποτε πολίτη περιουσία, η οποία είναι κλοπιμαία, θεωρείται ότι την απέκτησε κατά παράνομο τρόπο, εκτός αν αποδείξει ότι την απέκτησε με νόμιμο τρόπο. Το λέω αυτό για να πω ότι είναι συνήθης πρόνοια του ποινικού δικαίου, δεν είναι καθόλου εξαιρετική, δεν είναι αδικαιολόγητη, αλλά είναι και αναγκαία. Εγώ δεν ξέρω σαν πολίτης, για να μην πω σαν δικηγόρος, κανέναν τρόπο που να μπορεί να αποδειχθεί η πρόθεση έξω από τα γεγονότα. Πώς μπορεί να αποδειχθεί η πρόθεση; Κατά τη φράση του Λόρδου Άτκιν μόνο ο δαίμονας ξέρει ποια είναι η πρόθεση του εγκληματία.

Πιστεύω να μην επεκτείνουμε τη συζήτηση, να επαναλάβουμε δηλαδή τις συζητήσεις που έγιναν στην επιτροπή Οικονομικών, απλώς λέω, αν μπει αυτή η πρόνοια, είναι σαν να μην έχουμε νόμο. Είναι μία εισήγηση εκ του πονηρού από

αυτούς που την έβαλαν και ξέρω ποιοι την έβαλαν, όχι ο συναδέλφος, και νομίζω οδηγεί στην ουδετεροποίηση του νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός και μετά ο κ. Καζαμίας.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πολλοί πονηροί σε αυτό τον κόσμο που ούλλες τες μερκές, εγώ έχω να πω κάτι το διαδικαστικό. Έχει τελειώσει αυτό το θέμα από την επιτροπή Οικονομικών, έχει περίπου πέντε, έξι εβδομάδες, κανονικά έπρεπε να το είχαμε στην ολομέλεια για συζήτηση προ τριών, τεσσάρων εβδομάδων και δεν ξέρω υπό ποιες συνθήκες καθυστέρησε. Όμως λέγω ότι ο εισηγητής δεν είναι εδώ να υπερασπίσει την τροποποίησή του. Είναι θέμα αρχής. Περιμέναμε τόσες εβδομάδες, γιατί να μη δώσουμε μία εβδομάδα και δε νομίζω ότι οι δαίμονες του χρηματιστηρίου θα εκμεταλλευθούν αυτή την εβδομάδα, για να φέρουν δαιμόνια και να κάνουν εκατομμύρια.

Κατά συνέπεια, εγώ θα έλεγα να το αφήσουμε, εκτός εάν υιοθετείται από την κοινοβουλευτική ομάδα του Συναγερμού, τότε άλλο θέμα, αν όμως αυτή η τροποποίηση είναι απλώς τροποποίηση ενός βουλευτού, ο οποίος κατά τα άλλα είναι γνωστός οικονομολόγος. εισηγούμαι αναβολή μία εβδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε θα δεχθώ την αναβολή, το αίτημα για αναβολή. Έχει ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος παρουσιάσει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο την τροπολογία του συναδέλφου, υπήρξε ο αντίλογος... Κύριε Καζαμία, επιθυμείτε να μιλήσετε; Έχετε το λόγο.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Λιγότερο του ενός λεπτού, κύριε Πρόεδρε. Επιπλέον όσων είπε ο κ. Παπαδόπουλος, θα πρέπει να υπενθυμίσουμε στο Σώμα ότι ο θεσμός του χρηματιστηρίου είναι νηπιακής ηλικίας και όταν ψηφίζαμε αυτό το θεσμό υπενθυμίζω πως πρώτηστη έγνοια αυτού του Σώματος ήταν η διαφύλαξη των συμφερόντων των μικροκαταθετών και, προσθέτουμε σήμερα, σίγουρα και η διασφάλιση όλων εκείνων των μεθόδων, για να μη δώσει την ευκαιρία σε οποιουσδήποτε είτε να κερδοσκοπήσουν είτε να αισχροκερδήσουν πολύ περισσότερα. Και επειδή μέσα σε αυτά τα πλαίσια έγιναν πολλές συζητήσεις και στην επιτροπή εδόθησαν συνεχείς αναβολές, για να τεκμηριωθούν οι διάφορες απόψεις που προτάχθηκαν εκεί, εισηγούμαστε την καταψήφιση της τροπολογίας και την υπερψήφιση του νομοθετήματος, όπως έχει κατατεθεί από την πλειοψηφία της επιτροπής Οικονομικών. Επίσης να πούμε ότι δεν είναι εξαίρεση στους κανόνες, γιατί υπάρχουν και άλλες σοβαρές πρόνοιες νομοθεσίας, όπως ήταν και η νομοθεσία για το ΦΠΑ, που υπενθυμίζω ότι υπάρχουν ιδιαίτερα αυστηρές πρόνοιες, γιατί έτσι διασφαλίζεται καλύτερα το δημόσιο συμφέρον. Άρα δεν είναι κάτι πρωτοφανές αυτό το οποίο παρουσιάζεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Να μη σας πάρω χρόνο κύριε Πρόεδρε, υιοθετώ τα επιχειρήματα και του κ. Παπαδόπουλου και του κ. Καζαμία και είπα ότι θα ψηφίσω...

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Να μπει σε ψηφοφορία, σε ψήφιση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Μουσιούττα, έδωσα το λόγο εγώ, αν θέλετε να τον αφαιρέσετε εσείς, θα μου δώσετε την ευκαιρία να καπνίσω κιόλας.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρακολουθούμε από η ώρα τέσσερις για μια ώρα...συγνώμη διαμαρτύρομαι για...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχετε δίκαιο και έχω...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Διαμαρτύρομαι για την παρέμβαση του συναδέλφου, μία ώρα και είκοσι πέντε λεπτά παρακολουθούμε τους συναδέλφους να μιλούν για πολλά που ακούσαμε και εχρειάζετο να πείτε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χατζηγιάννη, ήταν ρόλος δικός μου και σας προστάτευσα. Κακώς παρενέβη ο κ. Μουσιούπτας.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Επειδή δε θα ψηφίσω μαζί με την κοινοβουλευτική ομάδα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πολύ σωστά...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Είναι πρόπον νομίζω, για να δικαιολογήσω την ψήφο μου να πω ότι επιχειρηματολόγησα και στην κοινοβουλευτική ομάδα υπέρ της απόρριψης αυτής της πρότασης, της τροποποίησης, και σας λέω ότι και σήμερα θα καταψηφίσω αυτή την τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Χατζηγιάννη. Η συζήτηση θεωρείται λήξασα, η τροπολογία τίθεται σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι επτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με τρεις ψήφους υπέρ και είκοσι επτά εναντίον.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Προχωρήστε στη δεύτερα ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Αποχές;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχές κύριοι συνάδελφοι; Ουδεμία αποχή. Παρακολουθούσαμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Προνομακή εμπιστευτική πληροφορία. Άρθρο 3.

Κάτοχος προνομακής εμπιστευτικής πληροφορίας. Άρθρο 4.

Απαγόρευση ορισμένων πράξεων από κάτοχο προνομακών εμπιστευτικών πληροφοριών και ποινικά αδικήματα. Άρθρο 5.

Ποινές για τα αδικήματα περί της συναλλαγής σε κινητές αξίες από κάτοχο προνομακής εμπιστευτικής πληροφορίας, της προτροπής, διευκόλυνσης ή σύστασης σε συναλλαγή ή της ανακοίνωσης προνομακής εμπιστευτικής πληροφορίας. Άρθρο 6.

- Γενικοί λόγοι που αποκλείουν το άδικο της πράξεως. Άρθρο 7.
- Ειδικοί λόγοι που αποκλείουν το άδικο της πράξεως. Άρθρο 8.
- Αστική ευθύνη. Άρθρο 9.
- Έκταση εφαρμογής. Άρθρο 10.
- Κρατική εποπτεία. Άρθρο 11.
- Εποπτική αρμοδιότητα της Επιτροπής. Άρθρο 12.
- Εξουσία της Επιτροπής προς συλλογή πληροφοριών. Άρθρο 13.
- Εξουσία της Επιτροπής προς είσοδο και έρευνα. Άρθρο 14.
- Ενέργεια της Επιτροπής σε περιπτώσεις διαπίστωσης παραβάσεων. Άρθρο 15.
- Είσπραξη διοικητικού προστίμου. Άρθρο 16.
- Υποχρέωση προς εχεμύθεια. Άρθρο 17.
- Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της Επιτροπής. Άρθρο 18.
- Σύγκληση συνεδρίας και λήψη αποφάσεων από την Επιτροπή. Άρθρο 19.
- Έσοδα Επιτροπής. Άρθρο 20.
- Οικονομικό έτος, λογαριασμοί, απολογισμός, ισολογισμός και προϋπολογισμός της Επιτροπής. Άρθρο 21.
- Συνεχείς υποχρεώσεις εκδοτών τίτλων. Άρθρο 22.
- Γενική υποχρέωση εκδοτών προς ανακοίνωση ορισμένων πληροφοριών. Άρθρο 23.
- Ειδικές υποχρεώσεις προς ανακοίνωση ορισμένων πληροφοριών. Άρθρο 24.
- Δημοσίευση πληροφοριών. Άρθρο 25.
- Υποχρέωση εκδοτών για τήρηση ορισμένων διαδικασιών. Άρθρο 26.
- Κώδικας συμπεριφοράς συμβούλων, αξιωματούχων κτλ. Άρθρο 27.
- Υποχρέωση εκδότη για συμμόρφωση. Άρθρο 28.
- Ποινικό αδίκημα περί την παράλειψη ανακοινώσεως πληροφοριών. Άρθρο 29.

Έκταση ευθύνης των μελών, συμβούλων κτλ της Επιτροπής. Άρθρο 30.

Έκδοση Κανονισμών. Άρθρο 31.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θεωρείται ότι, εφόσον δεν είναι ομόφωνο και δεν υπάρχει και ένσταση και δεν υπάρχει τροπολογία, έγινε η δεύτερα ανάγνωση ως οι κανονισμοί προνοούν. Προχωρήστε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί της Κατοχής, Χρήσης και Ανακοίνωσης Προνομιακών Εμπιστευτικών Πληροφοριών, περί της Εποπτικής Αρμοδιότητας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και περί Άλλων Συναφών θεμάτων Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, ομόφωνα το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Για το υπ’ αριθμό 2 θέμα φαίνεται υπάρχει κάποιος λόγος που αναβάλλεται για την επόμενη συνεδρία της Βουλής και για τα επόμενα θέματα με αριθμούς 3, 4 και 5 υπάρχει κοινή έκθεση, η οποία είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα. Τα θέματα αυτά είναι “Ο Περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”, “Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) (Τροποποιητικός) νόμος του 1999” και “Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ
ΕΠΙΣΥΝΗΜΜΕΝΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**

Παρόντες:Βουλευτές μέλη της επιτροπής

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούππας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Βουλευτές μη μέλη της επιτροπής

Χρίστος Ρότσας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα νομοσχέδια που αναφέρονται στο επισυνημμένο παράρτημα σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 22 Μαρτίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός των νόμων που προτείνονται είναι η τροποποίηση των αντίστοιχων άρθρων των προϋπολογισμών του 1999, δηλαδή Τακτικού, Αναπτύξεως και ΤΑΕΠ, ώστε αφενός να εξαιρεθούν από τις σχετικές διατάξεις τους οι συμβάσεις υπηρεσιών που συνολογήθηκαν πριν από τις 29 Ιανουαρίου 1999, ημερομηνία έναρξης της ισχύος της βασικής νομοθεσίας για τους προϋπολογισμούς, αντί των συμβάσεων που συνολογήθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1999 και αφετέρου οποιαδήποτε αγορά υπηρεσιών που γίνεται κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας για τις προσφορές του δημοσίου.

Όπως είναι γνωστό, στους κρατικούς προϋπολογισμούς του 1999 συμπεριλήφθηκαν από τη Βουλή νέα άρθρα σύμφωνα με τα οποία για οποιαδήποτε νέα σύμβαση για αγορά υπηρεσιών από το κράτος μετά την 1η Απριλίου 1999, εξαιρουμένων των υπηρεσιών εμπειρογνομόνων που μετακαλούνται από το εξωτερικό για θέματα εναρμόνισης της κυπριακής νομοθεσίας και άλλης θεσμικής υποδομής με το ευρωπαϊκό κοινοτικό κεκτημένο απαιτείται η ψήφιση ειδικού νόμου.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών, η πιο πάνω νομοθετική ρύθμιση έχει δημιουργήσει πολύ μεγάλα προβλήματα στην ομαλή λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας. Ειδικότερα, έχουν μεταξύ άλλων καθηλωθεί η προσπάθεια μηχανοργάνωσης της δημόσιας υπηρεσίας και η υλοποίηση αναπτυξιακών έργων και έργων υποδομής και έχουν επηρεαστεί η προσφορά ιατρικών και τεχνικών υπηρεσιών προς το κοινό, η προώθηση μέτρων για ενίσχυση της βιομηχανίας, ο ρυθμός προετοιμασίας των κρατικών υπηρεσιών για ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η εκπαίδευση/επιμόρφωση δημόσιων υπαλλήλων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα ρύθμισης του θέματος σύμφωνα με τα πιο πάνω, υιοθετεί τους σκοπούς των υπό αναφορά νομοσχεδίων και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- 1) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 2) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 3) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Δεν υπάρχουν...ναι.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρέπει να σημειωθεί ότι και όποια έξοδα έχουν γίνει μέχρι την ψήφιση της νομοθεσίας να καλύπτονται από τον παρόντα νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εξυπακούεται. Πρέπει να υπάρξει ειδική αναφορά μέσα στο νόμο, έτσι αόριστα...θεωρείται ότι έγινε αναφορά διά παν ενδεχόμενο, αλλά σας λέω νομικά δεν καλύπτεται διά παν ενδεχόμενο. Εάν είναι παράνομος η πράξις είναι ούτως ή άλλως και αναδρομικά δεν μπορεί να καλύψεις ή να νομιμοποιήσεις πιθανότατα παρανομία.

Λοιπόν, προχωρούμε στη δευτέρα ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αντικατάσταση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση, κύριοι συνάδελφοι;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο υπ' αριθμό 3 ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δευτέρα ανάγνωση του υπ' αριθμό 4 νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αντικατάσταση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρήστε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το υπ’ αριθμό 4 νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρξουσας ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ’ αριθμό 5 νομοσχέδιο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αντικατάσταση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρήστε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρξουσας ενστάσεως, ψηφίζεται σε νόμο και το υπ’ αριθμό 5 νομοσχέδιο.

Το υπ' αριθμό 6 θέμα είναι “Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμος του 1999” του οποίου η έκθεση επίσης είναι ομόφωνη και συνεπώς θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ
“Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Βουλευτές μέλη της επιτροπής

Βουλευτές μη μέλη της επιτροπής

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Χρίστος Ρόσσας

Νίκος Μουσιούπτας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Μαρτίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και εκπρόσωποι της διεύθυνσης της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου.

Ο προϋπολογισμός της Αρχής Βιομηχανικής Κατάρτισεως Κύπρου για το 1999, όπως αυτός κατατέθηκε στη Βουλή, προβλέπει δαπάνες ύψους £8.015.400, που κατανέμονται σε τρέχουσες, αναπτυξιακές, μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό, και έσοδα ύψους £6.500.000 που προέρχονται κατά κύριο λόγο από το τέλος βιομηχανικής κατάρτισης.

Με την ευκαιρία της συζήτησης του πιο πάνω προϋπολογισμού στην επιτροπή, οι εκπρόσωποι της διεύθυνσης της αρχής κατέθεσαν λεπτομέρειες και επεξηγήσεις αναφορικά με τα προγράμματα που η αρχή προσφέρει για την κατάρτιση προσώπων με σκοπό την εργοδότησή τους σε συγκεκριμένα επαγγέλματα ή για την ενίσχυση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους, ώστε να καταστούν ικανότεροι και αποδοτικότεροι στις απαιτήσεις του επαγγέλματός τους. Περαιτέρω, οι ίδιοι εκπρόσωποι ανέλυσαν την πολιτική που η αρχή ακολουθεί σε σχέση με την εφαρμογή των μονοεπιχειρησιακών και πολυεπιχειρησιακών προγραμμάτων, τα οποία στοχεύουν στην ικανοποίηση των αναγκών κατάρτισης συγκεκριμένης επιχείρησης ή περισσότερων της μιας επιχειρήσεων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού διεξήλθε τις επιμέρους πρόνοιες του προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Κατάρτισεως για το 1999, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου για την κατά νόμο έγκριση του εν λόγω προϋπολογισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ομιλητής επί θέματος αρχής; Προχωρούμε στη δεύτερα ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου ποσού £8.015.400 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1999.

Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Κατάργηση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Συμπλήρωμα. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρήστε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρξουσας ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ’ αριθμό 7 θέμα είναι “Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1998”. Επειδή το θέμα αυτό, για το οποίο η έκθεση δεν είναι ομόφωνη, είναι σχετικό με το υπ’ αριθμό 8 θέμα που είναι “Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1999”, θα παρακαλούσα να διαβαστούν και οι δύο εκθέσεις.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Το 1999 είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ωραία τότε παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής Οικονομικών να διαβάσει την έκθεση για το 1998 και αν το 1999 είναι ομόφωνο, αποφεύγεται η ανάγνωση...Με συγχωρείτε;

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Το 1999 είναι ομόφωνο, είπα μόνο...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Ναι αλλά το 1998 δεν είναι και πρέπει να αναγνωσθεί, διότι δεν τοποθετήθηκε σχεδόν κανένας επί του 1998.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Βουλευτές μέλη της επιτροπής:

Βουλευτής μη μέλος της επιτροπής:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Χρίστος Ρότσας

Νίκος Μουσιούπτας

Ισίδωρος Μακρίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Μαρτίου 1999. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του ΘΟΚ και εκπρόσωποι της διεύθυνσης του οργανισμού.

Ο προϋπολογισμός του ΘΟΚ για το 1998 προβλέπει έξοδα ύψους £2.452.500 και έσοδα του ίδιου ύψους.

Σημειώνεται ότι ο προϋπολογισμός του ΘΟΚ για το 1998 κατατέθηκε στη Βουλή πολύ καθυστερημένα, δηλαδή στις 19 Νοεμβρίου 1998, με αποτέλεσμα η αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή να αποφασίσει ότι δε θα τον εξέταζε παρά μόνο ύστερα από την κατάθεση και του προϋπολογισμού του οργανισμού για το 1999, και αυτό σε ένδειξη διαμαρτυρίας για την ακολουθούμενη αυτή πολιτική του οργανισμού να καταθέτει τους προϋπολογισμούς του εκπρόθεσμα.

Αιτιολογώντας την καθυστέρηση που παρατηρήθηκε, οι παριστάμενοι εκπρόσωποι του οργανισμού ανέφεραν ότι αυτή οφειλόταν σε διάφορα προβλήματα που ανέκυψαν εντός του οργανισμού σχετικά με την αναπλήρωση της θέσης του γενικού διευθυντή, που είχαν ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση γενικά όλων των διαδικασιών για την έγκαιρη ολοκλήρωση της μελέτης και την υποβολή του προϋπολογισμού στη Βουλή. Οι ίδιοι εκπρόσωποι, εκφράζοντας στην επιτροπή την απολογία τους για τη σχετική αυτή καθυστέρηση, δεσμεύτηκαν ότι αυτό δε θα επαναληφθεί.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω στοιχείων και των επεξηγήσεων που δόθηκαν σε σχέση με την καθυστέρηση στην κατάθεση του εν λόγω προϋπολογισμού στη Βουλή, η επιτροπή έχει διαμορφώσει τις ακόλουθες θέσεις:

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και το μέλος της βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκης Χατζηδημητρίου εισηγούνται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου για την κατά νόμο έγκριση του προϋπολογισμού του ΘΟΚ για το 1998.

Ο πρόεδρος της επιτροπής, καθώς επίσης τα μέλη της βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του Σώματος.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Δώρος Θεοδώρου τάσσεται εναντίον της ψήφισης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο για λόγους αρχής και συνέπειας προς προηγούμενη θέση του που τήρησε κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου για το 1998, ο οποίος επίσης είχε κατατεθεί και εγκριθεί εκπρόθεσμα. (Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης της έκθεσης τον Προεδρεύοντα κ. Νίκο Αναστασιάδη αντικατέστησε στην έδρα ο κ. Νίκος Μουσιούτσας.)

Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως εάν ένας θέλει να είναι απόλυτα ακριβοδίκαιος θα πει ότι, εφόσον ψηφίσαμε, μάλλον καταψηφίσαμε τους προϋπολογισμούς της Αρχής Λιμένων, θα πρέπει να καταψηφίσουμε και τους προϋπολογισμούς του ΘΟΚ, όμως έχω την εντύπωση ότι αυτό το Σώμα δεν μπορεί να θέτει γενικούς κανόνες, χωρίς να μελετά προσεκτικά, να δίδει κάποια σημασία στους λόγους για την καθυστέρηση και αν υπάρχει μια σοβαρή διαφοροποίηση στους λόγους αυτούς, θα πρέπει και εμείς να προβληματιστούμε πόσο συνεπείς είμαστε με το να κάνουμε ακριβώς το ίδιο υπό διαφορετικές συνθήκες. Προσωπικά, σαν πρόεδρος της επιτροπής, αισθάνομαι ότι υπάρχει μια σοβαρή διαφοροποίηση. Η Αρχή Λιμένων καθυστέρησε τους

προϋπολογισμούς της με διάφορες δικαιολογίες, ότι τους έστειλαν στο υπουργείο, άργησαν στο υπουργείο, επέστρεψαν πίσω, ήταν άρρωστο κάποιο μέλος του διοικητικού συμβουλίου και διάφορα πράγματα, τα οποία δε μας έπεισαν, γι' αυτό και ο προϋπολογισμός κατεψηφίσθη. Εδώ όμως στο Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου υπήρξε πράγματι μια πολύ σοβαρή δικαιολογία. Δεν υπήρχε γενικός διευθυντής, ο οποίος, αν θέλετε, είναι ο μοχλός, είναι η κινητήριος δύναμη ενός οργανισμού, ιδιαίτερα του ΘΟΚ. Στην απουσία γενικού διευθυντού, πράγματι πιστεύω ότι δεν είναι εύκολο, ιδιαίτερα γνωρίζοντας τις ιδιαιτερότητες κάποιων ημικρατικών οργανισμών ή κάποιων δημόσιων εταιρειών, στην απουσία του γενικού διευθυντού πιστεύω ότι πράγματι δε θα ήταν εύκολο να καταρτιστούν οι προϋπολογισμοί, διότι ο γενικός διευθυντής είναι εκείνος ο οποίος οπωσδήποτε συντονίζει την κάθε προσπάθεια. Γι' αυτό το λόγο, τουλάχιστον προσωπικά, δε βρίσκω να είναι εύκολο να εντάξουμε στην ίδια κατηγορία και να έχουμε την ίδια συλλογιστική και σκεπτικό όπως για την Αρχή Λιμένων και για το ΘΟΚ. Και δε νομίζω ότι τίθεται θέμα συνέπειας και σοβαρότητας του Σώματος, εάν δούμε τις διαφορετικές περιστάσεις, κάτω από τις οποίες υπήρξε αυτή η καθυστέρηση. Δε θα ήθελα να τοποθετηθώ επί του θέματος, προσωπικά όμως πιστεύω ότι θα ήταν λάθος, εάν δεν ελαμβάνοντο υπόψη κάποιες ειδικές συνθήκες σε κάποιο οργανισμό, πέρα από οποιαδήποτε άλλη σκοπιμότητα και ανεξάρτητα ποιος είναι ο γενικός διευθυντής, ποιοι αποτελούν το συμβούλιο και το αντιστρέφω για να ξεκαθαρίσω τη θέση μου. Εάν τα μέλη του συμβουλίου της Αρχής Λιμένων ήσαν στο ΘΟΚ και τα μέλη του ΘΟΚ ήταν στην Αρχή Λιμένων θα έπαιρνα ακριβώς την ίδια θέση, γιατί πιστεύω ότι η απουσία γενικού διευθυντή και όλη η ιστορία που δημιουργήθηκε με την απουσία του είναι ειδική περίπτωση που δικαιολογεί να ψηφίσουμε αυτούς τους προϋπολογισμούς. Προβληματίστηκα όπως θα δείτε, δεν τοποθετήθηκα αμέσως, δε δέχθηκα καμιά προτροπή και δεν το συζήτησα με κανέναν, αλλά, αφού μελέτησα προσεκτικά τα

δεδομένα, αισθάνομαι σαν πρόεδρος της επιτροπής ότι υπάρχει μια σοβαρή διαφοροποίηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ)

Ο κ. Δημητρίου σύντομα παρακαλώ.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, έχετε προσέξει στην έκθεση ότι η δική μας κοινοβουλευτική ομάδα έχει επιφυλαχθεί να τοποθετηθεί στο Σώμα. Η τοποθέτησή της, λαμβάνοντας υπόψη και αυτά τα οποία δε θέλω να επαναλάβω γιατί τα έχει πει ο κ. Γαλανός, όπως επίσης και το γεγονός ότι, όταν εμείς καταψηφίσαμε τον προϋπολογισμό της Αρχής Λιμένων θέλαμε να στείλουμε και εμείς ένα μήνυμα, έστω και αν γνωρίζαμε ότι θα προέκυπταν κάποιες πρακτικές δυσκολίες, γι' αυτούς τους λόγους η θέση η δική μας σήμερα είναι να ψηφίσουμε τον προϋπολογισμό με μία υπογράμμιση και πάλι, ότι πρέπει να κατατίθενται έγκαιρα σε αυτό το Σώμα οι προϋπολογισμοί και όχι οι προϋπολογισμοί του 1998 να κατατίθενται το 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η υπογράμμιση έγινε ήδη και εστάλη και σχετική επιστολή. Το ΑΚΕΛ;

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η καταψήφιση οποιουδήποτε προϋπολογισμού, ο οποίος έρχεται καθυστερημένος στη Βουλή ή η τήρηση αποχής, όπως είχε κάμει ο Δημοκρατικός Συναγερμός σε σχέση με την Αρχή Λιμένων για το χίλια εννιακόσια...καταψηφίζετε; Επειδή υπήρχε θέση για αποχή για το 1998. Λοιπόν, δεν ξεκινά από την κρίση είτε του προϋπολογισμού σαν τέτοιου είτε από την ανάλυση των αιτιών που οδήγησαν στην εκπρόθεσμη ή την καθυστερημένη κατάθεσή του στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Δεν αναλύσαμε ούτε στην περίπτωση της Αρχής Λιμένων τους λόγους, για τους οποίους

καθυστερημένα ήρθε ενώπιον της Βουλής αυτός ο προϋπολογισμός. Και εκεί υπήρχαν βάσιμες αιτίες και οι αιτίες είναι ότι κατατέθηκε στο Υπουργείο Συγκοινωνιών, αλλά το Υπουργείο Συγκοινωνιών καθυστέρησε να τον παραπέμψει στη Βουλή. Άρα, υπενθυμίζοντας τις αγωνιώδεις εκκλήσεις της Βουλής για έγκαιρη κατάθεση των προϋπολογισμών στο Σώμα, δεν μπορούμε να διαχωρίζουμε τις καθυστερήσεις κατατάσσοντάς τις σε ομάδες. Υπάρχει καθυστέρηση είτε για λόγους που τεκμηριώνονται και είναι δικαιολογημένοι είτε για λόγους που κάποιιοι πιθανόν να μην θεωρούν δικαιολογημένους. Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, παρ' όλο που αντιλαμβάνομαι την ευαισθησία που υπάρχει γύρω από το θέμα και επειδή αντιλαμβάνομαι την έκκληση όλων να ψηφιστεί ο προϋπολογισμός, για την ομάδα μας θα ήταν μία διαφορετική συμπεριφορά μπροστά στο ίδιο πρόβλημα, γι' αυτό το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε με τη συγκατάθεση και των υπόλοιπων συναδέλφων είναι να τηρήσουμε αποχή, όμως υπογραμμίζοντας ότι και η ψήφος κατά και η αποχή είναι ψήφος επίκρισης κατά της καθυστέρησης κατάθεσης των προϋπολογισμών για οιοσδήποτε λόγους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σύμφωνοι και θέλω να ξαναθυμίσω ότι ο Πρόεδρος της Βουλής με εξουσιοδότηση της ολομέλειας έστειλε αυστηρή επιστολή προειδοποιώντας την εκτελεστική εξουσία γι' αυτές τις καθυστερήσεις, επομένως να προχωρήσουμε για την ψήφιση. Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του προϋπολογισμού του ΘΟΚ του 1998;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δώδεκα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου ποσού που δεν υπερβαίνει τα £2.352.500 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1998. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Ίδρυση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1998”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση ο προϋπολογισμός να ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Πάμε για το υπ' αριθμό 8. Είναι ομόφωνο και η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Βουλευτές μέλη της επιτροπής:

Βουλευτής μη μέλος της επιτροπής:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Χρίστος Ρότσας

Νίκος Μουσιούπτας

Ισίδωρος Μακρίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Μαρτίου 1999. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του ΘΟΚ και εκπρόσωποι της διεύθυνσης του οργανισμού.

Ο προϋπολογισμός του ΘΟΚ για το 1999 προβλέπει έξοδα ύψους £2.592.874 και έσοδα του ίδιου ύψους. Τα έσοδα του οργανισμού προέρχονται κατά κύριο λόγο από

κρατική χορηγία ύψους £2.350.000 και από παραστάσεις και περιοδείες που ο ΘΟΚ πραγματοποιεί. Οι κυριότερες δαπάνες του οργανισμού αφορούν διαχειριστικά έξοδα, έξοδα λειτουργίας σκηνής, θεατρική ανάπτυξη και αποπληρωμή δανείων.

Η επιτροπή, στα πλαίσια της εξέτασης του εν λόγω προϋπολογισμού, είχε την ευκαιρία να ακούσει τους αρμοδίους του ΘΟΚ να αναλύουν τις θέσεις τους σχετικά με τη θεατρική ανάπτυξη στον τόπο μας, την ίδρυση και τη βελτίωση της υπάρχουσας υποδομής στις πόλεις και στην ύπαιθρο και για άλλα σχετικά ζητήματα, όπως είναι η ενίσχυση που ο οργανισμός παρέχει στο ελεύθερο θέατρο και τα κριτήρια που εφαρμόζονται προς την κατεύθυνση αυτή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως των κατατεθέντων στοιχείων και αφού διεξήλθε τις επί μέρους πρόνοιες του προϋπολογισμού, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου για την κατά νόμο έγκριση του προϋπολογισμού του ΘΟΚ για το 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Παρ' όλο το πρόβλημα της ώρας που έχουμε, νομίζω ότι θα ήταν άδικο να μη λέγαμε δύο λόγια για το ΘΟΚ, τη λειτουργία και τις δραστηριότητές του. Δεν πήραμε το λόγο στο προηγούμενο θέμα, γιατί ίσως να ήταν και λίγο σχήμα οξύμωρο αφ' ης στιγμής δεν είχαμε δώσει και τη θετική μας ψήφο. Όμως για τον προϋπολογισμό του 1999 θα θέλαμε να εκφράσουμε την ικανοποίησή μας για έναν ημικρατικό οργανισμό, ο οποίος και με τη σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου που έχει αλλά και με την όλη στάση του ουσιαστικά δικαιούται κάποια εύσημα και από μέρους της Βουλής. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι αυτή η αγαστή συνεργασία του διοικητικού συμβουλίου με τη διεύθυνση ενός πολύ σοβαρού ημικρατικού οργανισμού, που έχει τη δική του σφραγίδα

στα πολιτιστικά πράγματα του τόπου, ασχέτως αν έχει να κάνει μόνο με μια πτυχή του πολιτισμού, το θέατρο δηλαδή, θα συνεχιστεί και στο μέλλον. Ελπίζουμε και ευχόμαστε ο ρόλος του να αναβαθμιστεί ακόμα περισσότερο, έτσι που να δώσει τις εμπειρίες αυτού του οργανισμού σε όσο το δυνατόν περισσότερους φορείς που θέλουν να ασχοληθούν με τον τομέα αυτό της τέχνης και θα επαναφέρουμε την άποψη, η οποία εκφράστηκε και στην επιτροπή Οικονομικών, την εκφράσαμε και φέτος την εκφράσαμε και στο παρελθόν, πως ίσως το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού θα ήταν φρονιμότερο να το απασχολήσει το γεγονός της δικής του ενασχόλησης για τα θέματα των χορηγιών στον τομέα του θεάτρου, πέραν του κρατικού θεάτρου, έτσι που να αφαιρέσει πιθανά επιχειρήματα από οποιουδήποτε πως ο κρατικός φορέας για το θέατρο κάπου ίσως αντιμετωπίζει τα πράγματα όχι και τόσο αντικειμενικά, αφού κάποιοι θεωρούν πως το κρατικό θέατρο βρίσκεται σε αντιπαράθεση με τις ιδιωτικές πρωτοβουλίες για το θέατρο. Εμείς δεν είμαστε από αυτούς που πιστεύουν ότι υπάρχει οποιαδήποτε ανταγωνιστική διάθεση ή ανταγωνιστική διάταξη αυτών των δύο τομέων, επαναλαμβάνομε την ευαρέσκειά μας για τις υπηρεσίες τις οποίες προσφέρει στον τόπο ο κρατικός φορέας για το θέατρο και ελπίζουμε τα πράγματα να παν ακόμα καλύτερα στο μέλλον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου ποσού που δεν υπερβαίνει τα £2.592.874 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Ίδρυση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Πρώτο Μέρος. Δεύτερος Πίνακας. Δεύτερο Μέρος. Άρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1999”.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Νίκος Αναστασιάδης επανέρχεται στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ’ αριθμό 9 θέμα που είναι “Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος του 1999”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ
1999”**

Παρόντες:

Βουλευτές μέλη της επιτροπής:

Βουλευτές μη μέλη της επιτροπής:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Χρίστος Ρότσας

Νίκος Μουσιούπτας

Μάριος Ματσάκης

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 29 Μαρτίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, καθώς και ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου με το γενικό διευθυντή και άλλους λειτουργούς του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (ΚΟΑ), οι οποίοι ανέλυσαν τις πρόνοιες του υπό συζήτηση προϋπολογισμού.

Ο προϋπολογισμός αυτός προβλέπει για το 1999 έσοδα ύψους £18.422.500, καθώς και δαπάνες του ίδιου ύψους.

Τα κυριότερα έσοδα του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού αναμένεται να προέλθουν μεταξύ άλλων από τις πιο κάτω πηγές:

- 1) Ποσό £500.000 από το ΠΡΟΠΟ-ΠΡΟΠΟΓΚΟΛ.
- 2) Ποσό £6.246.000 αντιπροσωπεύει τη χορηγία η οποία θα δοθεί στον οργανισμό για το 1999 και προέρχεται από τη φορολογία των ιπποδρομιακών στοιχημάτων, των Pools και των Fixed Odds. Μέρος των εσόδων της κυβέρνησης που προέρχονται από τη φορολογία αυτή δίδεται στο Υπουργείο

Παιδείας και Πολιτισμού για την ενίσχυση του σχολικού αθλητισμού, καθώς και στην Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή για την κάλυψη λειτουργικών της εξόδων.

- 3) Ποσό £6.000.000 από το ΛΟΤΤΟ. Με βάση τη συμφωνία που έχει συνάψει η κυβέρνηση της Κύπρου με την κυβέρνηση της Ελλάδας σχετικά με τους όρους λειτουργίας του ΛΟΤΤΟ στην Κύπρο, τα έσοδα που προέρχονται από το ΛΟΤΤΟ κατανέμονται και διατίθενται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για πολιτιστικούς, αθλητικούς και άλλους σκοπούς. Έτσι, από το σύνολο των εσόδων του κράτους, που θα προέλθουν από το ΛΟΤΤΟ κατά το 1999, το πιο πάνω ποσό θα δοθεί στον ΚΟΑ.
- 4) Ποσό £4.950.000 από τη σύναψη δανείων για την εκτέλεση διάφορων αθλητικών έργων.
- 5) Ποσό £163.000 ως δικαιώματα από τη διάθεση εισιτηρίων ποδοσφαιρικών αγώνων πρωταθλήματος Α΄ κατηγορίας και αγώνων κυπέλλου Α΄, Β΄ γύρου, προημιτελικού, ημιτελικού και τελικού.

Οι κυριότερες δαπάνες του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού αναλύονται ως ακολούθως:

- 1) Ποσό £7.000.000 για δημιουργία και βελτιώσεις αθλητικών εγκαταστάσεων.
- 2) Ποσό £792.228 για αποδοχές προσωπικού και εισφορές του οργανισμού στα διάφορα ταμεία.
- 3) Ποσό £271.000 για εξοπλισμό διάφορων σταδίων με αγωνιστικό αθλητικό υλικό.
- 4) Ποσό £5.814.528 για χορηγίες.
- 5) Ποσό £3.298.900 για αποπληρωμή δανείων και άλλων υποχρεώσεων.

Οι εκπρόσωποι του οργανισμού, αναλύοντας στην επιτροπή τις πρόνοιες του προϋπολογισμού, αναφέρθηκαν στα έργα και στους στόχους του οργανισμού, δηλώνοντας ότι ο προϋπολογισμός ετοιμάστηκε με γνώμονα τη γενικότερη πολιτική της λιτότητας και της περισυλλογής και ο οποίος για το 1999 παρουσιάζεται ισοσκελισμένος.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού συζήτησε με τους εκπροσώπους του οργανισμού θέματα που αφορούν την πολιτική του, όπως αυτή αντικατοπτρίζεται στον προϋπολογισμό του, υιοθετεί στο σύνολό τους τις πρόνοιές του, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του πιο πάνω νομοσχεδίου για την κατά νόμο έγκριση του προϋπολογισμού του οργανισμού για το 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Δεν υπάρχουν.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού ποσού £18.422.500 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Ίδρυση νέων θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 5.

Κατάργηση θέσεων. Τρίτος Πίνακας. Άρθρο 6.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 7.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 7 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 7 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ’ αριθμό 10 αναβάλλεται, γιατί δεν έχει ολοκληρωθεί η μελέτη του από την αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Προχωρούμε στο υπ’ αριθμό 11 θέμα που είναι “Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ
ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ
1999”**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Γιαννάκης Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Μάρκος Κυπριανού

Στάθης Κιπτής

Τάσσος Παπαδόπουλος

Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 18 Φεβρουαρίου και 4 και 18 Μαρτίου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας καθώς και εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η τροποποίηση της περί Δικαστηρίων νομοθεσίας, ώστε να παρασχεθεί στα Επαρχιακά Δικαστήρια η δυνατότητα, με τη συγκατάθεση του Γενικού Εισαγγελέα, να εκδικάζουν συνοπτικά οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα ανεξάρτητα από το ύψος της ποινής που αυτό επισύρει.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας διευκρίνισε στην επιτροπή ότι με την τροποποίηση αυτή δεν επαυξάνεται η εξουσία του αλλά διευκολύνεται η άσκησή της, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι η παρεχόμενη με το νομοσχέδιο δυνατότητα υπάρχει και με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία, όμως, όπου η ποινή που προβλέπεται για το υπό εκδίκαση αδίκημα υπερβαίνει τα επτά έτη, απαιτείται η καταρχήν παραπομπή της υπόθεσης για εκδίκαση στο κακουργιοδικείο και η μεταγενέστερη συγκατάθεση του Γενικού Εισαγγελέα για συνοπτική εκδίκασή της με βάση το άρθρο 155(β) του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου Κεφ. 155.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως δήλωσε ότι ενδείκνυται η εν λόγω τροποποίηση, διότι και στις περιπτώσεις που κρίνεται από την αρχή ότι η σοβαρότητα της υπόθεσης δεν είναι τέτοια που να απαιτεί εκδίκαση από κακουργιοδικείο, προηγείται αναγκαστικά η διαδικασία της παραπομπής και ακολούθως η υπόθεση μεταβιβάζεται για εκδίκαση στο επαρχιακό δικαστήριο, με αποτέλεσμα την

ταλαιπωρία των εμπλεκόμενων αρχών και την αχρείαστη απώλεια δικαστικού χρόνου και δημόσιου χρήματος. Με την τροποποίηση αυτή, ανέφερε η ίδια εκπρόσωπος, όλες οι υποθέσεις που μπορούν κατάλληλα να εκδικαστούν συνοπτικά θα καταχωρούνται στο επαρχιακό δικαστήριο από την αρχή και η διαδικασία της παραπομπής στο κακούργιοδικείο θα ακολουθείται μόνο για τις υποθέσεις εκείνες, οι οποίες θα κρίνεται ότι πρέπει να εκδικαστούν από το κακούργιοδικείο.

Υπό το φως των πιο πάνω η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή τη ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, όπως αυτό διαμορφώθηκε νομοτεχνικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Δεν υπάρχουν.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 24 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 12 θέμα που είναι "Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι απορριπτική.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι. Είναι ομόφωνα απορριπτική.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ
ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ
1998"**

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Γιαννάκης Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Μάρκος Κυπριανού

Στάθης Κιπτής

Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 4 και στις 18 Μαρτίου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (ΚΟΤ).

Σκοπός του πιο πάνω νομοσχεδίου, όπως αναφέρεται και στην αιτιολογική έκθεση που το συνοδεύει, είναι η τροποποίηση του περί Δικηγόρων Νόμου, ώστε σε αυτούς οι οποίοι δικαιούνται να ασκούν τη δικηγορία, με βάση εξουσιοδότηση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, να περιλαμβάνονται και λειτουργοί των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου για υποθέσεις στις οποίες τα νομικά πρόσωπα είναι διάδικοι.

Η εκπρόσωπος του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας δήλωσε στην Επιτροπή ότι το νομοσχέδιο ετοιμάστηκε κατόπιν αιτήματος του ΚΟΤ οι νομικοί λειτουργοί του οργανισμού να εμφανίζονται στα δικαστήρια μαζί με τους ιδιώτες δικηγόρους αυτού, για καλύτερη διεκπεραίωση των καθηκόντων των τελευταίων και προς όφελος του οργανισμού.

Ο εκπρόσωπος του ΚΟΤ επιβεβαίωσε τα όσα λέχθηκαν από την εκπρόσωπο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και επιπρόσθετα δήλωσε ότι σκοπός τους δεν είναι να υποκαταστήσουν τους ιδιώτες δικηγόρους στο έργο τους, αλλά να παρευρίσκονται ενώπιον των δικαστηρίων με τους δικηγόρους αυτούς, για να τους παρέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες, σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο για καλύτερη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους.

Τα μέλη της επιτροπής δήλωσαν ότι το εν λόγω νομοσχέδιο δεν εξυπηρετεί το σκοπό για τον οποίο ο οργανισμός το προωθεί, αφού ο αρμόδιος υπάλληλος του οργανισμού δύναται να παρευρίσκεται κοντά στο δικηγόρο και να του παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες, όπου χρειάζεται κατά τη διάρκεια της δίκης, χωρίς να δικαιολογείται οποιαδήποτε τροποποίηση στο νόμο περί Δικηγόρων.

Υπό το φως των ανωτέρω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών κρίνει την τροποποίηση αχρείαστη και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την απόρριψη του εν λόγω νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Παρ' όλο που η έκθεση είναι ομόφωνη, θα ήθελα να εκφράσω την άποψη ότι το νομοσχέδιο αυτό ήταν σωστό, με την έννοια του ότι έπρεπε να έχουν το δικαίωμα άνθρωποι που έχουν ακριβώς τα ίδια προσόντα όπως και οι άλλοι...

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Δεν έχουν τα ίδια προσόντα.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Πώς δεν τα έχουν;

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Δε θα τα έχουν.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Θα τα έχουν τα ίδια προσόντα. Είναι νομικοί οι οποίοι όλα τα προσόντα...

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Όχι, κύριε Βασιλείου.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Είναι χωρίς άσκηση και χωρίς εγγραφή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, αντιλαμβάνομαι ότι η έκθεση είναι ομόφωνη και απορριπτική. Οι παρατηρήσεις του κ. Βασιλείου ίσως να αναφέρονταν σε άλλο σημείο του νόμου.

Προχωρούμε με την ψηφοφορία.

Υπάρχει ένσταση για την απόρριψη του νομοσχεδίου;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο απορρίπτεται ομόφωνα.

Το υπ' αριθμό 13 θέμα αφορά το νόμο για το πόθεν έσχες και αναβάλλεται, γιατί δεν έχει ολοκληρωθεί εντελώς η μελέτη του από την αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή και επειδή αντιλαμβάνομαι ότι ο πρόεδρος της επιτροπής θα ήθελε εκ μέρους όλων των πλευρών να κάμει κάποια δήλωση, κύριε Δημητρίου, έχετε το λόγο.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ακριβώς, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να κάμω μια διευκρίνιση και μια πληροφόρηση προς το Σώμα, σε σχέση με την πορεία και την εξέλιξη στο θέμα του νομοσχεδίου αυτού, γιατί πολλά ακούγονται, πολλά αναφέρονται και πολλά δημοσιεύονται.

Όπως γνωρίζουν οι πάντες, πρόκειται για ένα πολύ σοβαρό νομοθέτημα. Απασχόλησε την επιτροπή Νομικών εδώ και πολύ καιρό. Η πρόθεση της επιτροπής ήταν να ολοκληρώσει τη μελέτη το συντομότερο δυνατόν. Όμως, στην πορεία και κατά τη διάρκεια της μελέτης, επισημάνθηκαν πολλές πτυχές και χρειαζόταν χρόνος πέρα από εκείνον που υπολογίσαμε.

Εν πάση περιπτώσει, θέλω να πληροφορήσω το Σώμα και όλους τους καλοπροαίρετους εκπροσώπους των μέσων μαζικής επικοινωνίας -και το τονίζω αυτό διότι υπήρξαν και εκ του πονηρού διάφορα δημοσιεύματα και θέλω να εκφράσω αυτή τη στιγμή το παράπονό μου πάνω σ' αυτό το θέμα- ότι η μελέτη του νομοσχεδίου έχει ολοκληρωθεί. Η έκθεση έχει συγγραφεί. Λόγω όμως απουσίας μου στο εξωτερικό, μόλις σήμερα την έχω πάρει για τελική έγκριση και κυκλοφορία της και επομένως με την επαναλειτουργία της Βουλής θα κατατεθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ. Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ με τα όσα είπε ο κ. Δημητρίου με μία παρατήρηση, ότι πρόκειται περί ενός νομοθετήματος το οποίο απασχολεί τη Βουλή πάνω από δέκα χρόνια. Είναι φυσικό η έκθεση να πρέπει να κυκλοφορήσει ανάμεσα στα μέλη της επιτροπής, προτού έρθει στην ολομέλεια, αρκετό χρονικό διάστημα πριν ή σε χρόνο τέτοιο που να μπορούν τα μέλη της επιτροπής να μελετήσουν την έκθεση και να δουν πού συμφωνούν και πού διαφωνούν. Διότι σε μερικά επουσιώδη, θα έλεγα, θέματα υπάρχουν διαφωνίες και θα γίνουν τροπολογίες. Να μη βιαστούμε χάριν της ταχύτητας ή της δικαιολογίας, ότι καθυστέρησε να ψηφιστεί το νομοσχέδιο εδώ, να έρθει η έκθεση ενώπιον της Βουλής και την τελευταία στιγμή να προσπαθούμε να δούμε πού υπάρχουν τα λάθη και πού υπάρχουν οι διαφωνίες ή πού υπάρχουν οι ομοφωνίες. Παρακαλώ να κυκλοφορήσει η έκθεση ανάμεσα στα μέλη της επιτροπής καθώς και το ίδιο το νομοθέτημα. Διότι το νομοθέτημα το ίδιο αν δεν κυκλοφορήσει... και όπως γίνεται συνήθως στα περισσότερα νομοθετήματα βλέπουμε μόνο την έκθεση, γι' αυτό θα παρακαλέσω τον πρόεδρο της επιτροπής και τη γραμματεία της Βουλής να κυκλοφορήσουν και το νομοθέτημα, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί, καθώς και την έκθεση για να ξέρουμε τι τροπολογίες μπορεί να χρειαστεί να βάλουμε.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν επιτρέπεται, κύριε Δημητρίου, επειδή μπορεί να χρειαστεί να απαντήσετε και στην παρατήρηση που θέλει και ο κ. Γαλανός να κάμει, κύριε Γαλανέ, έχετε το λόγο.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Απλώς, κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω ότι πρέπει να κυκλοφορήσει όχι μόνο σε όλα τα μέλη της επιτροπής αλλά σε όλα τα μέλη της Βουλής, γιατί πρέπει και τα υπόλοιπα μέλη της Βουλής να έχουν την ευκαιρία να μελετήσουν προσεκτικά αυτό το νομοθέτημα.

Θέλω όμως με αυτή την ευκαιρία να βάλω ένα γενικό κανόνα. Ναι, σίγουρα πρέπει να μελετούμε πολύ προσεκτικά τα πολύ σοβαρά νομοθετήματα και πράγματι είναι πολύ σοβαρό αυτό το νομοθέτημα. Από την άλλη μεριά όμως, στην προσπάθειά μας να επιτύχουμε ομοφωνία ή να συνδυάσουμε τις θέσεις -και δεν υπάρχει καμιά μομφή για κανέναν, είναι μια γενική θέση που μπαίνει εδώ- δε θα πρέπει να καθυστερούμε πέραν του δέοντος. Και δε λέω ότι υπήρξε καθυστέρηση πέραν του δέοντος. Λέω όμως ότι κάποτε ας έρχονται οι διαφωνίες και εδώ στο Σώμα –είναι κυρίαρχο Σώμα η κυπριακή Βουλή- και να τοποθετούμαστε. Δηλαδή αυτή η προσπάθεια να επιτύχουμε συναίνεση και ομοφωνία να μη γίνεται σε βάρος χρονικό αν θέλετε των νομοθετημάτων. Στο κάτω κάτω της γραφής είναι ένα κυρίαρχο Σώμα αυτό το οποίο πρέπει να τοποθετείται και να γίνεται μια διεξοδική συζήτηση.

Υπάρχει μια τάση, αν μου επιτρέπετε, να προσπαθούμε όλα να τα λύσουμε στο επίπεδο των επιτροπών, των θεσμικών επιτροπών και ad hoc επιτροπών της Βουλής. Να μην υποτιμούμε όμως αυτό το Σώμα που λέγεται κυπριακή Βουλή των Αντιπροσώπων, προσπαθώντας να επιλύσουμε θέματα σε επιμέρους επιτροπές. Ναι, να κάνουμε ό,τι μπορούμε για διεξοδική μελέτη. Όμως εδώ πρέπει να υπάρχει μια ζωντανή Βουλή, με ζωντανές απόψεις και όχι να είναι μια Βουλή που απλώς να σφραγίζει το οτιδήποτε αποφασίζεται στις επιτροπές, ιδιαίτερα στις ad hoc επιτροπές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Ορίστε, κύριε Παπαδόπουλε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Η επιτροπή που εξέτασε αυτό το νομοσχέδιο δεν ήταν ad hoc. Είναι κανονική επιτροπή της Βουλής. Δεν πρόκειται εγώ να πω ξανά όλες τις δυσκολίες που είχε αυτός ο νόμος. Ουσιαστικά ο νόμος που εγκρίνουμε είναι νέος νόμος. Και εγώ λέω σε αυτούς που αρέσκονται να λένε για τις κωλυσιεργίες και για την καθυστέρηση ότι η

εξέταση του νομοσχεδίου που είναι ενώπιον της Βουλής –όχι εκείνου που ήρθε- άρχισε τον περασμένο Αύγουστο. Και για μια ακόμα φορά όσοι ήταν μέλη της επιτροπής, όσοι έλαβαν μέρος στις συνεδρίες της επιτροπής, θα επιβεβαιώσουν αυτά που λέω. Η εξέταση άρχισε τον Αύγουστο του 1998. Από εκείνη την ημέρα πρέπει να μετρούμε.

Και θέλω να το πω ξανά -το έχω πει και άλλες φορές-ότι ο πρόεδρος της επιτροπής, ο κ. Δημητρίου, κατέβαλε υπεράνθρωπες προσπάθειες ο ίδιος, όχι για να βρει κοινές συναινετικές λύσεις, αλλά για να βρει λύσεις. Διαφορετικά θα είχαμε ένα νόμο ταμπέλα, χωρίς περιεχόμενο, χωρίς δόντια και χωρίς αποτελεσματικότητα. Και γι' αυτό το πράγμα πρέπει όλοι να του αποδώσουμε δίκαιο έπαινο, γιατί συνέθεσε τα διάφορα προβλήματα που προβλήθηκαν και βρήκε λύσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν δεν υπάρχει άλλος ομιλητής, αντιλαμβάνομαι ότι μεσολαβούν τρεις εβδομάδες μέχρι την επαναλειτουργία του Σώματος της Βουλής. Συνεπώς θα παρακαλούσα τη γραμματεία του κοινοβουλίου να γνωστοποιήσει προς όλους τους βουλευτές -ήταν σωστή η παρατήρηση/διόρθωση του κ. Γαλανού- έγκαιρα τόσο το διαμορφωθέν νομοσχέδιο όσο και την έκθεση.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Απλώς, κύριε Πρόεδρε, να αναφέρω, αφού ευχαριστήσω τον κ. Παπαδόπουλο για τα καλά του λόγια, ότι ήδη αυτές οι οδηγίες έχουν δοθεί στη γραμματεία η οποία σκόπευε σήμερα να διανείμει προς όλα τα μέλη και το κείμενο του νομοσχεδίου και την

έκθεση και για λόγους προσοχής και καλύτερης επιμέλειας είχα ζητήσει να τη δω και την άλλη εβδομάδα θα κυκλοφορήσει, θα αποσταλεί προς όλα ανεξαιρέτα τα μέλη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Γαλανέ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς να πω...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε. Έχουμε διακόψει τη νομοθετική εργασία, για να δώσει ο πρόεδρος της επιτροπής Νομικών κάποιες εξηγήσεις. Και επί δεκαπέντε λεπτά ασχολούμαστε, δίνοντας ο ένας στον άλλο εξηγήσεις και εξετάσεις στον τύπο.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δύο λεπτά μόνο θα απασχολήσω. Ένα λεπτό μάλιστα. Πρώτα πρώτα μιλούσα γενικά και σίγουρα θα υποτιμούσα το Σώμα και ο κ. Παπαδόπουλος θα με υποτιμούσε εμένα, αν είχαμε την εντύπωση ότι μιλούσαμε ειδικά γι' αυτό το θέμα σε ad hoc επιτροπή. Για να μη δημιουργούμε εντυπώσεις.

Επίσης θα ήταν και πάλι υποτίμηση του οποιουδήποτε που έχει ελάχιστο νου -και δεν του λείπει ο νους, να μην πω άλλη έκφραση- αν θεωρήθηκε ότι αυτή η παρέμβασή μου έθιγε ή άφηνε οποιοδήποτε υπονοούμενο για τον πρόεδρο της επιτροπής του οποίου και εγώ εκτιμώ το έργο. Κατά συνέπεια, στις παρεμβάσεις μας να μην αφήνουμε τον προηγούμενο... Εμένα η προσπάθειά μου ήταν να βάλω μια γενική θέση ότι είναι καλό να γίνονται και κάποιες ζωντανές συζητήσεις στο Σώμα. Τίποτε άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Γαλανέ.

Το υπ' αριθμό 14 αναβάλλεται. Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 15 θέμα που είναι "Ο περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Είναι πρόταση νόμου. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999"

Παρόντες:

Ανδρέας Παρισινός, πρόεδρος

Ισιδωρος Μακρίδης

Κατερίνα Παντελίδου

Δώρος Χριστοδουλίδης

Θάσος Μιχαηλίδης

Κυριάκος Τυρίμος

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από το βουλευτή κ. Μάριο Ματσάκη, σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 18 Φεβρουαρίου και στις 18 Μαρτίου 1999. Στα πλαίσια της μελέτης της υπό αναφορά πρότασης νόμου, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου, της Κίνησης Μη Καπνιστών, του Ινστιτούτου Καπνού, του Κυπριακού Συνδέσμου Προστασίας Καταναλωτών και της Ένωσης Δήμων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την προστασία της υγείας και τον έλεγχο του καπνίσματος έτσι, ώστε να παρέχεται η

δυνατότητα τιμωρίας όλων όσοι παραβαίνουν τη νομοθεσία αυτή και καπνίζουν σε δημόσιο χώρο, με την καταβολή εξώδικου προστίμου ύψους £25.

Όπως είναι γνωστό, το κάπνισμα απαγορεύεται σε δημόσιους χώρους, δηλαδή σε χώρους όπου το κοινό έχει δικαίωμα ή άδεια εισόδου είτε χωρίς όρους είτε με τον όρο καταβολής δικαιώματος εισόδου. Με την προτεινόμενη νομοθεσία απλουστεύεται αφενός η διαδικασία εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας και αφετέρου προστατεύονται οι μη καπνιστές από τους κινδύνους του παθητικού καπνίσματος.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου, του Κυπριακού Συνδέσμου Προστασίας Καταναλωτών και της Κίνησης Μη Καπνιστών δήλωσαν ότι συμφωνούν με την προτεινόμενη τροποποίηση, γιατί με αυτό τον τρόπο θα εφαρμόζονται αποτελεσματικότερα οι πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας και θα προστατεύεται η υγεία του λαού.

Οι εκπρόσωποι του Ινστιτούτου Καπνού, υποστηρίζοντας την προτεινόμενη τροποποίηση, κάλεσαν παράλληλα τους αρμοδίους να μελετήσουν σε βάθος τις επιπτώσεις από την εφαρμογή αυτού του μέτρου και ιδιαίτερα τις επιπτώσεις στον τουρισμό, αφού ένα μεγάλο μέρος των τουριστών είναι καπνιστές.

Οι εκπρόσωποι της Ένωσης Δήμων δήλωσαν ότι θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να εφαρμοστούν οι διατάξεις της προτεινόμενης νομοθεσίας, παρά τις σχετικές πρακτικές δυσκολίες που εμπερικλείει η εφαρμογή τους.

Υπό το φως των πιο πάνω και με γνώμονα την προστασία της υγείας του κοινού, η επιτροπή υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, αφού προηγουμένως μειωθεί το εξώδικο πρόστιμο από £25 σε £20.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Δεν υπάρχουν.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ’ αριθμό 16 αναβάλλεται, γιατί δεν έχει ολοκληρωθεί η μελέτη του από την αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Προχωρούμε στο υπ’ αριθμό 17 θέμα που είναι “Ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμος του 1999”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ
ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Ανδρέας Φιλίππου

Θάσος Μιχαηλίδης

Γιώργος Λιλλήκας

Μάριος Ματσάκης

Στάθης Κιπής

Τάκης Χατζηδημητρίου

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε τον προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου Κύπρου για το 1999 σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 23 Μαρτίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Πανεπιστημίου Κύπρου, του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και του Γραφείου Προγραμματισμού.

Ο προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου Κύπρου για το 1999 προβλέπει έξοδα ύψους £21.490.274 και έσοδα του ίδιου ύψους. Τα προϋπολογιζόμενα έσοδα προέρχονται από κυβερνητική χορηγία, που ανέρχεται στο ποσό των £15.570.274, από τέλη, δίδακτρα και άλλα δικαιώματα, που ανέρχονται σε £5.120.000, και από εισφορές, δωρεές και κληροδοτήματα, ύψους £800.000.

Τα προϋπολογιζόμενα έξοδα αναλύονται ως ακολούθως:

	£
1) Τρέχουσες δαπάνες	8.008.274
2) Λειτουργικές δαπάνες	751.500
3) Διαχειριστικά έξοδα	1.226.500
4) Κεφαλαιουχικές δαπάνες	10.604.000
5) Μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικά	900.000
Σύνολο	£21.490.274
	=====

Στα πλαίσια της μελέτης του πιο πάνω προϋπολογισμού, ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Κύπρου ενημέρωσε την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας για το όλο έργο και την προφορά του πανεπιστημίου, επισημαίνοντας παράλληλα ότι πρέπει να εξευρεθούν τρόποι, για να αποφεύγονται οι καθυστερήσεις που παρατηρούνται στη διαδικασία έγκρισης του προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου. Ως πρώτο μέτρο προς την κατεύθυνση αυτή προτάθηκε όπως ο προϋπολογισμός καταρτίζεται για τρία τουλάχιστο χρόνια ή να παραχωρείται προς το Πανεπιστήμιο Κύπρου ποσό κατ' αποκοπή, ώστε το ίδιο το πανεπιστήμιο να αποκτήσει την απαιτούμενη ευελιξία και με ορθολογιστική χρήση να προχωρά στην υλοποίηση των στόχων του. Από τον πρύτανη του πανεπιστημίου υποδείχθηκε παράλληλα ότι οι διαδικασίες αποδέσμευσης κονδυλίων είναι χρονοβόρες και ότι θα πρέπει να εξευρεθούν τρόποι, ώστε να εκλείψουν οι επιπρόσθετες καθυστερήσεις που προκαλούνται εξαιτίας του προβλήματος αυτού. Επίσης, επισημάνθηκε στην επιτροπή ότι ένεκα των πιο πάνω αναφερόμενων καθυστερήσεων το χρονοδιάγραμμα για τα έργα της πανεπιστημιούπολης εκ των πραγμάτων θα αναθεωρηθεί.

Από την πλευρά του πανεπιστημίου χαιρετίστηκε η πρωτοβουλία της Τράπεζας Κύπρου να χρηματοδοτήσει μια επώνυμη έδρα στον τομέα της χρηματοοικονομικής. Επίσης, υπογραμμίστηκε το γεγονός ότι το πανεπιστήμιο έχει καταφέρει να εξασφαλίσει σημαντική χρηματοδότηση από ερευνητικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι ήδη, στα πλαίσια του “Προγράμματος Σωκράτης”, φοιτούν στο Πανεπιστήμιο Κύπρου ξένοι φοιτητές, οι οποίοι διευκολύνονται στο θέμα της γλώσσας με τη λειτουργία στο Πανεπιστήμιο Κύπρου του Σχολείου Ελληνικής Γλώσσας. Τέλος, τονίστηκε ότι το πανεπιστήμιο μελετά τη δυνατότητα δημιουργίας Υπηρεσίας Εκδόσεων.

Οι εκπρόσωποι του Γραφείου Προγραμματισμού δήλωσαν ότι οι διαδικασίες για τα έργα υποδομής της πανεπιστημιούπολης έχουν ολοκληρωθεί και το όλο θέμα βρίσκεται στο στάδιο των προσφορών.

Η επιτροπή, με βάση την εξέταση των επιμέρους προνοιών του προϋπολογισμού και τις εξηγήσεις που δόθηκαν από τους αρμόδιους λειτουργούς, έχει την άποψη ότι το ύψος των προβλεπόμενων κονδυλίων ανταποκρίνεται στις ανάγκες του πανεπιστημίου για το 1999, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

Με την ευκαιρία αυτή, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας θεωρεί σκόπιμο να υπενθυμίσει για ακόμα μία φορά προηγούμενη εισήγησή της σχετικά με την κατάρτιση μακροχρόνιου αναπτυξιακού προγράμματος το οποίο θα υλοποιείται σταδιακά. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγονται αχρείαστες καθυστερήσεις στην υποβολή και έγκριση του προϋπολογισμού και παράλληλα παρέχεται η δυνατότητα μακροχρόνιου σχεδιασμού των ακαδημαϊκών, αναπτυξιακών ή άλλων δραστηριοτήτων του πανεπιστημίου. Τέλος η επιτροπή, θεωρώντας από όλες τις απόψεις χρήσιμη για το πανεπιστήμιο την ίδρυση Υπηρεσίας Εκδόσεων, επικροτεί τη μελέτη που γίνεται για το σκοπό αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Φιλίππου και η κ. Βασιλείου οι οποίοι θα πουν πολύ ελάχιστα, αφού και η έκθεση είναι ομόφωνη.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Πάντοτε, κύριε Πρόεδρε, όσον αφορά εμένα, λέω πάρα πολύ λίγα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν έκαμα παρατήρηση για σας, κύριε συνάδελφε.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Το ξέρω, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα καταρχήν να επισημάνω την παρουσία του καθηγητή Νικόλα Παπαμιχαήλ, πρύτανη του Πανεπιστημίου Κύπρου, που παρευρίσκεται στην αίθουσα της ολομέλειας, όπως επίσης και του κ. Άγη Ελισσαίου, του προϊστάμενου Τεχνικών Υπηρεσιών του πανεπιστημίου.

Ο προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου Κύπρου που έφτασε στην επιτροπή Παιδείας είναι ακριβώς ο ίδιος προϋπολογισμός που βρίσκεται στην ολομέλεια και αφορά £21.490.274. Τόσες είναι οι δαπάνες, τόσα είναι και τα έσοδα. Και αυτό συμβαίνει διότι η επιτροπή Παιδείας, όπως όλες οι επιτροπές της Βουλής και όπως και η ολομέλεια, δεν μπορεί να προσθέσει κονδύλια.

Πρέπει να επισημάνω εδώ κάτι το οποίο για πρώτη φορά οι αρχές του πανεπιστημίου επεσήμαναν στην επιτροπή Παιδείας της Βουλής, ότι δηλαδή –αυτό το γνωρίζουμε εμείς και το έχω τονίσει επανειλημμένα στην ολομέλεια- το πανεπιστήμιο ζητά περισσότερα χρήματα και του εγκρίνονται πολύ λιγότερα. Τονίστηκε από τον πρύτανη για παράδειγμα ότι, ενώ ζήτησαν £16.500.000 για τη μόνιμη στέγαση, τους ενεκρίθησαν μόνο £8.500.000. Μάλιστα, όπως τόνισε ο πρύτανης, δεν αναμένεται να μπορέσουν να απορροφήσουν περισσότερα από £4.500.000, κύριε Πρόεδρε, για διάφορους λόγους που δεν οφείλονται στις αρχές του πανεπιστημίου.

Επίσης, θέλω να τονίσω κάτι το οποίο κατήγγειλε το πανεπιστήμιο, το οποίο είχα ήδη τονίσει στην ολομέλεια όταν συζητούσαμε τους προϋπολογισμούς, το έλεγα τότε ότι ήταν κάτι που ανέμενα και πράγματι αυτό και έγινε. Από τα £7.500.000 που είχαν εγκριθεί πέρσι από τη Βουλή ομόφωνα, για να ξοδευτούν για τη μόνιμη στέγαση του Πανεπιστημίου Κύπρου, το πανεπιστήμιο, όχι με δική του υπαιτιότητα, μπόρεσε να ξοδέψει μόνο £674.000.

Θέλω να τονίσω ακόμα δύο στοιχεία συνολικά, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ότι από το 1993 έως το 1998 από τα £98.500.000 που ζήτησε το πανεπιστήμιο η κυβέρνηση του ενέκρινε £69.000.000 και το πανεπιστήμιο μπόρεσε να ξοδέψει μόνο £52.000.000. Επίσης, θέλω να τονίσω ότι από τα £14.500.000 που του είχαν εγκριθεί για τη μόνιμη στέγασή του το πανεπιστήμιο μπόρεσε να ξοδέψει μόνο £2.000.000.

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, με μια παρατήρηση που είναι θετική για το φετινό προϋπολογισμό, γιατί πιστεύω ότι είναι καλό να λέμε και τα θετικά. Φέτος στους προϋπολογισμούς του Πανεπιστημίου Κύπρου βρίσκονται τέσσερις θέσεις καθηγητών στο πολυτεχνικό τμήμα του Πανεπιστημίου Κύπρου που, ενώ έχει ιδρυθεί από το 1989, μέχρι σήμερα δεν είχε πληρώσει καμιά θέση. Θέλω λοιπόν να τονίσω αυτό το σημείο. Είναι ένα θετικό σημείο και νομίζω ότι πρέπει να λέγονται και τα θετικά.

Και να κλείσω με ορισμένα στοιχεία που είναι καλό να γνωρίζει το Σώμα. Το Πανεπιστήμιο Κύπρου έχει φέτος εκατόν πενήντα μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού, δεκαοκτώ καθηγητές, σαράντα επτά αναπληρωτές καθηγητές, σαράντα οκτώ επίκουρους καθηγητές και τριάντα εννέα λέκτορες καθώς και δύο χιλιάδες τριακόσιους φοιτητές και πενήντα δύο θέσεις ακαδημαϊκού προσωπικού, δεκατρείς θέσεις καθηγητών, δύο αναπληρωτών καθηγητών, δεκαέξι επίκουρων καθηγητών και είκοσι ενός λεκτόρων παραμένουν κενές.

Η κυβέρνηση λέει ότι θέλει να αναδείξει την Κύπρο σε κέντρο εκπαίδευσης, υγείας και τεχνολογίας αλλά πρέπει να επισημάνω ότι αυτά είναι λίγο πολύ έπεια πτερόντα, γιατί με την πολιτική του το κράτος μας -και η ευθύνη ανήκει στην κυβέρνηση γιατί η Βουλή δεν έχει ευθύνη, εμείς εγκρίνουμε ότι μας έρθει πάντοτε τα τελευταία χρόνια- ενθαρρύνει τη μετανάστευση των επιστημόνων μας -έχουμε περίπου πεντακόσιους καθηγητές και λέκτορες στο εξωτερικό- και ταυτόχρονα αφήνει να πηγαίνουν στο

εξωτερικό περισσότερο από δέκα χιλιάδες φοιτητές προς αναζήτηση σπουδών με ετήσιο κόστος σε συνάλλαγμα περίπου £100.000.000.

Δηλαδή ξοδέψαμε για όλα τα χρόνια που λειτουργεί το πανεπιστήμιο, αν αρχίσουμε από το 1989 που τα έξοδα ήταν πολύ λίγα, ξοδέψαμε £53.000.000 το 1989 για το πανεπιστήμιο και για κάθε χρόνο, ετησίως, εξάγουμε περίπου £100.000.000 σε συνάλλαγμα, ενώ έχουμε μπόλικους καθηγητές στο εξωτερικό και θα έπρεπε η πολιτική μας να είναι διαφορετική, να ενθαρρύνουμε επέκταση του πανεπιστημίου, να ενθαρρύνουμε επάνοδο των καθηγητών, να ενθαρρύνουμε το δικαίωμα και τη δυνατότητα των Κυπρίων να σπουδάζουν στην πατρίδα τους, αν θέλουν. Μερικοί θα πηγαίνουν πάντοτε στο εξωτερικό, αλλά να μην πηγαίνουν γιατί είναι υποχρεωμένοι να πάνε, αλλά διότι το επιλέγουν.

Αυτά, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, και η κοινοβουλευτική μας ομάδα βεβαίως, όπως και όλοι, ψηφίζουμε υπέρ του νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Φιλίππου. Η κ. Βασιλείου έχει το λόγο και αφήνω εσάς, πρόεδρε της επιτροπής Παιδείας, αν υπάρχουν απαντήσεις να τις δώσετε.

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Είναι πολύ λίγα αυτά που θέλω να προσθέσω σ' αυτά που είπε ήδη ο κ. Φιλίππου. Θέλω πρώτα απ' όλα να εκφράσω την ευαρέσκειά μας για την πρόοδο του πανεπιστημίου και να πω πόσο στενή και αγαστή είναι η συνεργασία μεταξύ του πανεπιστημίου και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας. Θα ήθελα όμως και εγώ να σημειώσω αυτό το οποίο λέγεται και στην έκθεση, ότι η μεγάλη καθυστέρηση στην καταχώριση του προϋπολογισμού, που δεν είναι εξ υπαιτιότητας του πανεπιστημίου αλλά της κυβέρνησης, έχει σαν αποτέλεσμα αυτό

ακριβώς που είπε ο κ. Φιλίππου. Δηλαδή να καθιστά το πανεπιστήμιο αδύνατο να ξοδέψει και να πραγματοποιήσει τα σχέδια τα οποία είχε κατά νου.

Και εξηγώ ότι πέρσι είχαν εγκριθεί £7.000.000 για την ανέγερση της πανεπιστημιούπολης. Ο προϋπολογισμός όμως εγκρίθηκε τόσο αργά και λόγω και της δυσκολίας στην αποδέσμευση κονδυλίων από τον προϋπολογισμό, λόγω της διαδικασίας δηλαδή, κατέστη δυνατόν να ξοδευτούν μόνο £500.000. Δηλαδή αυτό που είπε ο κ. Φιλίππου, ότι δεν μπόρεσε το πανεπιστήμιο να υλοποιήσει, δεν είναι διότι δεν μπορούσε να το υλοποιήσει, αλλά διότι δεν του παρεχόταν ο χρόνος λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών. Το ίδιο θα συμβεί και φέτος και παρ' όλο που αρχικά ζήτησαν £16.000.000, ενεκρίθησαν £8.000.000 με το δικαιολογητικό ότι η κυβέρνηση λέει ότι, «αφού πέρσι σας εγκρίναμε £7.000.000 και δεν ξοδέψατε παρά μόνο £500.000, γιατί να σας εγκρίνουμε £16.000.000»; Και ενέκριναν μόνο £8.000.000. Αλλά και από τα £8.000.000, όταν οι προϋπολογισμοί εγκρίνονται τον Απρίλιο και με τις χρονοβόρες διαδικασίες για την αποδέσμευση κονδυλίων, δε θα μπορέσουν ούτε αυτά τα £8.000.000 αλλά μόνο τα μισά να ξοδέψουν μέχρι το τέλος του χρόνου.

Γι' αυτό στην επιτροπή -και υπάρχει μέσα στην έκθεση- συμφωνούμε απόλυτα με τη σκέψη ότι πρέπει ο προγραμματισμός του πανεπιστημίου να γίνεται μακροπρόθεσμα, τουλάχιστο για τρία χρόνια, να εγκρίνεται καταρχήν ο προϋπολογισμός για τα τρία χρόνια και να γίνεται η σταδιακή αποδέσμευση βάσει των προϋπολογισμών. Αλλά με αυτό τον τρόπο τουλάχιστον το πανεπιστήμιο θα μπορεί με ασφαλή τρόπο να υλοποιήσει τα μακροχρόνια του προγράμματα.

Ένα δεύτερο θέμα είναι ότι, όπως σωστά αναφέρθηκε, θέλουμε να καταστήσουμε την Κύπρο κέντρο παροχής υπηρεσιών. Πρέπει να υπενθυμίσω εδώ ότι τα ούτω καλούμενα πανεπιστήμια στα κατεχόμενα είναι αυτή τη στιγμή η μεγαλύτερη πηγή εισοδημάτων για το ψευδοκράτος. Για να προσελκύσουμε όμως ξένους φοιτητές, θα

πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη σημασία στη δημιουργία τάξεων με γλώσσα διδασκαλίας την αγγλική, για να μπορέσουμε να προσελκύσουμε και ξένους φοιτητές και αυτό είναι ένα θέμα που πρέπει σοβαρά να προβληματίσει όλους μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κατά κύριο λόγο τη Βουλή, η οποία θα πρέπει να τροποποιήσει το νόμο, θα πρέπει να πω, κυρία Βασιλείου.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Νομίζω ο νόμος έγινε με ορισμένα δεδομένα. Αυτή τη στιγμή θέλουμε να αυξήσουμε τα μεταπτυχιακά μας προγράμματα. Αλλά με τα μεταπτυχιακά προγράμματα σίγουρα θα μπορέσουμε να προσελκύσουμε και περισσότερους ξένους φοιτητές, αν εισάξουμε και την αγγλική γι' αυτά ειδικά τα προγράμματα. Όχι εν γένει δηλαδή.

Το τρίτο που θα ήθελα να πω είναι ότι μας έχει ήδη αναφέρει το πανεπιστήμιο, οι αρχές του πανεπιστημίου, ότι έγιναν ορισμένες δωρεές στο πανεπιστήμιο, όπως είναι η χορηγία της Τράπεζας Κύπρου για μια έδρα στο πανεπιστήμιο. Αυτά είναι πράγματα τα οποία, όπως είπαμε και σημειώσαμε και στην επιτροπή, πρέπει να λέγονται δημοσίως, να προβάλλεται περισσότερο το έργο του πανεπιστημίου, ούτως ώστε αυτές οι χειρονομίες κατά κάποιο τρόπο να καταστούν και υπόδειγμα για άλλους οι οποίοι τυχόν θα αφήνουν και κληροδοτήματα στο πανεπιστήμιο για τέτοιους και άλλους σκοπούς.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ ευχαριστώ, κυρία Βασιλείου. Ο κ. Τάκης Χατζηδημητρίου κάτι θέλει να πει.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω και εγώ να προσθέσω ότι η κοινωνία μας άρχισε να αισθάνεται την ύπαρξη του πανεπιστημίου. Δημιουργούνται πράγματι νέες αξίες,

πνευματικές και πολιτιστικές, πέραν των αναπτυξιακών αξιών και στατιστικών που είχαμε ως τώρα, για να αναγνωρίσουμε το πού πηγαίνει η Κύπρος και η Κυπριακή Δημοκρατία. Φτάνει κανείς να κυκλοφορήσει στα βιβλιοπωλεία της Λευκωσίας, για να αντιληφθεί πόσο έχει αλλάξει η κατάσταση, πόσο έχει βελτιωθεί, πόσο έχουν εμπλουτιστεί τα ράφια των βιβλιοπωλείων, πράγμα που σημαίνει ότι υπάρχει ένα αναγνωστικό κοινό που κατά κύριο λόγο δέχεται τα ερεθίσματα του πανεπιστημίου.

Το δεύτερο είναι η σημασία του πανεπιστημιακού προσωπικού. Και από τις συζητήσεις στην επιτροπή αλλά και από ό,τι βλέπουμε, οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι και με έρευνες και με άρθρα και κείμενα και άλλες δραστηριότητες παρεμβαίνουν δημιουργικά και θετικά μέσα στην κοινωνική, οικονομική και πνευματική ζωή του τόπου. Να αναφέρω μόνο το χρονικό του Μαχαιρά και το πώς παρουσιάστηκε από έναν πανεπιστημιακό δάσκαλο. Είναι ένα πολύ εντυπωσιακό δείγμα για να δείξει το πώς παρεμβαίνει και πόσο συμβάλλει στην αξιοποίηση της πνευματικής μας ζωής, ιστορίας και παράδοσης. Όμως ταυτόχρονα και με τις επιστημονικές δημοσιεύσεις, τις οποίες κάνουν στο διεθνή τύπο, που παρουσιάζουν το πανεπιστήμιο στο διεθνή χώρο και τιμούν την Κύπρο.

Θα ήθελα να καταλήξω, κύριε Πρόεδρε, στο ότι το πανεπιστήμιο ιδρύθηκε πρόσφατα. Ήδη απέδωσε τρεις σειρές αποφοίτων. Άρχισε να μπαίνει μέσα στη ζωή μας και με τα παιδιά που παίρνουν την κατάρτισή τους από τα πανεπιστήμιά μας. Εκείνο που χρειάζεται όμως είναι συνεχώς να έχουμε κατά νουν την ανάπτυξη του πανεπιστημίου. Αναφέρθηκε προηγουμένως ο κ. συνάδελφος και εισηγητής του νόμου ίδρυσης του πανεπιστημίου, ο κ. Φιλίππου, για την πολυτεχνική σχολή. Υπάρχουν και άλλες σχολές και εσείς, ως νομικός, θα πρέπει να ενδιαφέρεστε για τη νομική σχολή που είναι απαραίτητη και απορώ πώς δεν μπόρεσε ο νομικός κόσμος της Κύπρου να προωθήσει μια τέτοια σχολή στο πανεπιστήμιο της Κύπρου που έχει το δικό του δίκαιο,

το δικό του σύστημα, τις δικές του απαιτήσεις, προπαντός μπροστά στις απαιτήσεις της ένταξης μας στην Ευρώπη. Είναι ένα νομικό σύστημα που θα κυριαρχεί και θα πρέπει η έννοια των ευρωπαϊκών και των νομικών σπουδών να αποτελέσουν ένα βασικό άξονα της παιδείας στην Κύπρο, διότι θα στηρίξουν και τη μελλοντική πορεία στην Κύπρο, όπως και άλλους τομείς, την ιατρική και γιατί όχι και την οδοντιατρική.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έτσι, χάριν ενημέρωσης, θέλω να σας πω ότι σε συνάντηση με τον πρύτανη έχω κάμει αναφορά τουλάχιστο σε μεταπτυχιακές νομικές σπουδές που θα βοηθήσουν τους αποφοίτους είτε ελληνικών είτε αγγλικών πανεπιστημίων να προσαρμοστούν. Και πιστεύω ότι προς εκείνη την κατεύθυνση θα συνεργαστούμε όλοι, ο καθένας ανάλογα με το ρόλο που διαδραματίζει, για να γίνει αυτό κατορθωτό.

Ο κ. Κιττής. Σύντομα όμως σας παρακαλώ. Υπάρχουν οι υποχρεώσεις που γνωρίζετε.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα μακρηγορήσω. Δύο λεπτά μόνο θα απασχολήσω το Σώμα. Απλώς να εκφράσω και εγώ... βεβαίως έχω καλυφθεί από τους συναδέλφους που έχουν μιλήσει. Πράγματι ήταν κοινή η θέση όλων των πλευρών μέσα στην επιτροπή της Βουλής σχετικά με το πανεπιστήμιο. Θα ήθελα να εκφράσω και εγώ την ευαρέσκειά μου όσον αφορά δηλαδή κατά κύριο λόγο τη δουλειά η οποία γίνεται μέσα στο πανεπιστήμιο και πιστεύω ότι από όσα έχουν λεχθεί εκεί πέρα βρίσκεται σε καλύτερη πορεία και το θέμα της συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίου και υπουργείου που στο παρελθόν φαινόταν να έχει κάποια προβλήματα. Αυτή τη στιγμή πιστεύω ότι βρίσκεται σε καλύτερη πορεία και είναι εις πίστιν και των αρχών του πανεπιστημίου ακριβώς αυτή η εξέλιξη.

Όσον αφορά το θέμα της ξένης γλώσσας, ναι, είχε λεχθεί ότι τουλάχιστο σε πρώτο στάδιο θα μπορεί να εφαρμοστεί στα μεταπτυχιακά που ίσως να καταδείξει και την αναγκαιότητα ή την ωφελιμότητα του να επεκταθεί, αν μπορεί να επεκταθεί, με τη σημερινή νομοθεσία και αργότερα και στην πρωτοβάθμια.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το λόγο έχει ο πρόεδρος της επιτροπής, ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σεβόμενος το χρόνο, κατόπιν του αιτήματος του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, θα ήθελα απλά να σημειώσω κάποιες παρατηρήσεις, σε σχέση με τα όσα έχουν λεχθεί από τους συναδέλφους.

Για το ύψος του ποσού το οποίο έχει διατεθεί για την ανάπτυξη του πανεπιστημίου, είναι γνωστό στο Σώμα ότι, μέχρι που να εξευρεθεί ο τόπος της πανεπιστημιούπολης και της λέσχης της φοιτητικής εστίας, υπήρξε μια μεγάλη καθυστέρηση. Είναι γεγονός ότι κάποτε έμπαιναν τα κονδύλια, χωρίς καν να υλοποιούνται. Τώρα βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να έχουν ξεκινήσει τα συμβόλαια εκτέλεσης αυτών των έργων και όλα τα χρήματα τα οποία έχουν υπολογιστεί ότι θα απαιτηθούν για το 1999 έχουν μπει στον προϋπολογισμό. Απ' εκεί και πέρα, νομίζω ότι είναι περιττό να λέμε ότι ζητήθηκαν £16.000.000 και μπήκαν £8.000.000. Και £40.000.000 να ζητούσαν, £8.000.000 θα μπορούσαμε να...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συγγνώμη, γιατί πρέπει να υστερούν οι πανεπιστημιακοί του κοινού μυαλού, ότι δηλαδή ζητάς τόσα για να πάρεις τόσα;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Μα εφόσον όσα είναι απαραίτητα για να υλοποιηθούν τα έργα, σύμφωνα με τις συμβάσεις οι οποίες έχουν υπογραφεί, έχουν δοθεί από το κράτος.

Το δεύτερο σημείο που θέλω να σχολιάσω είναι το γεγονός ότι είναι όντως άψογη η συνεργασία του πανεπιστημίου με την επιτροπή Παιδείας και να συγχαρώ και από το βήμα σήμερα το νέο πρύτανη του Πανεπιστημίου Κύπρου για την εκλογή του καθώς και το νέο αντιπρύτανη και να τους διαβεβαιώσουμε για τη συνέχιση αυτής της συνεργασίας.

Να πω επίσης ότι, θέλοντας να στηρίξουμε το πανεπιστήμιο αλλά και εκείνους οι οποίοι φοιτούν στο πανεπιστήμιο, έχει ήδη εξαγγελθεί από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και από το Υπουργείο Οικονομικών η χορηγία και στους φοιτητές του Πανεπιστημίου Κύπρου ποσού £500. Αναμένεται σύντομα να έρθει στη Βουλή κάτω από τη φορολογική εκείνη νομοθεσία, έτσι ώστε να ρυθμιστεί. Βεβαίως υπάρχει αίτημα για επέκταση και σε άλλους τομείς, αλλά εμείς είμαστε υποχρεωμένοι να χαιρετίσουμε το γεγονός ότι επεκτείνεται αυτή η χορηγία και στους φοιτητές του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Να πω επίσης ότι το θέμα ίδρυσης νομικής σχολής, ή έστω για μεταπτυχιακά σε νομικό επίπεδο, είναι σίγουρα επιβεβλημένο. Αν υπάρχει στην Κύπρο κάτι που σίγουρα χρειάζεται, είναι είτε νομική σχολή είτε σίγουρα μεταπτυχιακά στο χώρο της νομικής, διότι όλοι γνωρίζουμε τις διαφορές που υπάρχουν. Πρέπει να πω, κύριε Πρόεδρε, ενημερώνοντας και το Σώμα, ότι ήδη το συμβούλιο του πανεπιστημίου, οι πανεπιστημιακές αρχές έχουν προχωρήσει και βρίσκονται σε ένα προχωρημένο στάδιο και πιστεύω ότι σύντομα θα εξαγγελθεί η υλοποίηση αυτού του αιτήματος. Έχει ήδη δοθεί αριθμός θέσεων για καθηγητές για λειτουργία πολυτεχνικού τμήματος και είναι κάτι το οποίο χαιρετίζουμε. Είναι από παράλειψη πιστεύω οι συνάδελφοι που δεν...

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Όχι, το είπαμε.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Έχετε χαιρετίσει τη δημιουργία νέων θέσεων. Απλά κάνω αναφορά και στο ότι προορίζονται για το πολυτεχνικό τμήμα. Επίσης να πω ότι είναι δικαιολογημένο το αίτημα των πανεπιστημιακών αρχών να γνωρίζουμε μέσα σε μια πενταετία, τι είναι εκείνο το οποίο σκοπεύεται να γίνει από την πολιτεία στο χώρο του πανεπιστημίου. Μιλούμε για ένα αναπτυξιακό πρόγραμμα. Όπως γίνεται και με το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης που γίνεται προγραμματισμός για μια πενταετία, νομίζω ότι είναι δικαιολογημένο, έστω και αν ο προϋπολογισμός ψηφίζεται κατ' έτος. Δε μιλούμε για προϋπολογισμό πέντε ετών. Μιλούμε για ετήσιο προϋπολογισμό, αλλά ένα αναπτυξιακό πρόγραμμα πρέπει να υπάρχει.

Με αυτά, κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι η Βουλή μπορεί να προχωρήσει στην ψήφιση αυτού του νομοθετήματος. Είναι και ομόφωνο άλλωστε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ. Θα πρέπει εκ μέρους του Σώματος να χαιρετίσω φυσικά την παρουσία του πρυτάνεως στη Βουλή, κάτι το οποίο είναι ένα σημάδι όχι μόνο της συνεργασίας, αλλά και της σημασίας που αποδίδεται στη νομοθετική δουλειά και στο έργο που επιτελείται.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Πανεπιστημίου Κύπρου ποσού που δεν υπερβαίνει τα £21.490.274 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1999.

Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Δημιουργία νέων θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 6 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 6 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα υπ’ αριθμό 18 και 19 θέματα αναβάλλονται. Προχωρούμε στο υπ’ αριθμό 20 θέμα που είναι “Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”. Είναι πρόταση νόμου. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΟΔΩΝ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1998”**

Παρόντες:

Βουλευτές μέλη της επιτροπής:

Βουλευτής μη μέλος της επιτροπής:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούπτας

Κίκης Γιάγκου

Κυριάκος Τυρίμος

Αντώνης Καράς

Μάρκος Κυπριανού

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από το βουλευτή κ. Μάριο Ματσάκη, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαρτίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, του ΕΤΕΚ, του Συνδέσμου Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Κύπρου, καθώς και του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών έτσι, ώστε να καθίσταται υποχρεωτική η ανέγερση προστατευτικού στηθαίου ύψους ενός μέτρου σε βεράντες και μπαλκόνια, καθώς επίσης και σε άλλους ανοικτούς χώρους σε οποιοδήποτε όροφο οικοδομής.

Σύμφωνα με τον εισηγητή της υπό αναφορά πρότασης νόμου, η προτεινόμενη τροποποίηση στοχεύει στην αποτροπή των ατυχημάτων που συμβαίνουν λόγω πτώσεων, πολλές από τις οποίες είναι θανατηφόρες και οφείλονται στο χαμηλό ύψος του στηθαίου των υφιστάμενων οικοδομών.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών ανέφεραν στην επιτροπή πως η προτεινόμενη ρύθμιση θα ήταν ορθότερο να περιληφθεί στους περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Κανονισμούς αντί στη βασική σχετική νομοθεσία. Ταυτόχρονα,

υπέβαλαν στην επιτροπή εισήγηση για τροποποίηση του ορισμού του όρου “στηθαίο” έτσι, ώστε να καταστεί πιο διευκρινιστικός.

Με τις πρόνοιες της υπό αναφορά πρότασης νόμου συμφώνησαν και οι υπόλοιπες πλευρές που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή. Επιπρόσθετα, ο εκπρόσωπος του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κύπρου εισηγήθηκε να αυξηθεί το προτεινόμενο ύψος του στηθαίου σε εκατό δέκα εκατοστά αντί ένα μέτρο που προτείνεται, για να παρέχεται μεγαλύτερη ασφάλεια.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, υιοθετώντας τις πιο πάνω επιμέρους εισηγήσεις που υποβλήθηκαν ενώπιόν της, διαμόρφωσε ανάλογα το κείμενο της υπό συζήτηση πρότασης νόμου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, όπως έχει διαμορφωθεί, και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχουν.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Προσθήκη ειδικών διατάξεων στο βασικό νόμο. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως “Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε τώρα με τα θέματα που έχουν κηρυχθεί επείγοντα. Το πρώτο αφορά πρόταση νόμου η οποία τιτλοφορείται “Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΩΣ ΣΧΕΔΙΩΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ
ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
(ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 3) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Χρήστος Πουργουρίδης, πρόεδρος

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Κίκης Γιάγκου

Τάκης Χατζηγεωργίου

Τάσσος Παπαδόπουλος

Νίκος Κλεάνθους

Ηλίας Μυριάνθους

Η πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών στη σημερινή της συνεδρία, κηρύχθηκε επείγουσα και παραπέμφθηκε στην ίδια Επιτροπή για μελέτη.

Με την πιο πάνω πρόταση νόμου σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας που διέπει τις δημόσιες προσφορές, έτσι ώστε η πρόνοιά της που απαγορεύει οποιαδήποτε νέα αγορά ή οποιαδήποτε παράταση αγοράς υπηρεσιών μέχρι την έκδοση των σχετικών κανονισμών για τις δημόσιες προσφορές, να διαφοροποιηθεί κατά τρόπο που να διευκρινίζεται ότι η απαγόρευση αυτή αφορά αγορά ή παράταση υπηρεσιών προσώπου υπό μορφή συμβάσεως που δημιουργεί μεταξύ του δημοσίου και του αντισυμβαλλόμενου σχέση προσομοιάζουσα με σχέση εργοδότη με εργοδοτούμενο είτε ορισμένης είτε αόριστης διάρκειας.

Η προτεινόμενη τροπολογία, για την οποία κλήθηκε και εξέφρασε τις απόψεις του ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, κρίνεται εκ των πραγμάτων αναγκαία για σκοπούς αντιμετώπισης των προβλημάτων που η υπό τροποποίηση διάταξη έχει δημιουργήσει στην ομαλή λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας.

Υιοθετώντας η Επιτροπή ομόφωνα τις διατάξεις της προτεινόμενης πιο πάνω πρότασης νόμου ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Δεν υπάρχουν.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 31 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το δεύτερο θέμα που κηρύχθηκε επείγον τιτλοφορείται “Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”. Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ “Ο ΠΕΡΙ
ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ)
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούπτας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Παναγιώτης Δημητρίου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο το οποίο κατατέθηκε στη Βουλή στις 2 Απριλίου 1999, κηρύχθηκε ως επείγον και παραπέμφθηκε στην ίδια επιτροπή για μελέτη, αυθημερόν.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του Περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου του 1999 ώστε να επιβληθεί φόρος κατανάλωσης στις απομιμήσεις τυριών.

Ειδικότερα και σύμφωνα με στοιχεία που κατατέθηκαν από τους κυβερνητικούς αρμόδιους πρόσφατα, έχει παρατηρηθεί αισθητή αύξηση στις εισαγωγές απομιμήσεων τυριών cheese analogues που είναι τρόφιμα που μοιάζουν με τυρί και παρασκευάζονται από προσμίξεις υποπροϊόντων γάλακτος και φυτικών ελαίων. Τα είδη του τυριού αυτού έχουν χαμηλότερη δασμολογητέα αξία (CIF), από τα τυριά ευρείας κατανάλωσης, κατατάσσονται ως βιομηχανικά προϊόντα και εισάγονται ατελώς από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ ο συντελεστής για τρίτες χώρες κυμαίνεται μεταξύ 14% και 20%.

Με στόχο να προστατευθεί η εγχώρια παραγωγή τυριών, αλλά και για να διασφαλιστούν τα κρατικά έσοδα από αυξημένη εισαγωγή απομιμήσεων τυριών, προτείνεται η αύξηση του φόρου κατανάλωσης κατά £1,40/κιλό, που θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της τιμής διάθεσης των υπό αναφορά “ειδών” τυριού, στο επίπεδο της τιμής στην οποία διατίθενται τα τυριά ευρείας κατανάλωσης.

Για σκοπούς προστασίας του καταναλωτή από πιθανή εκμετάλλευση από τους εισαγωγείς των ειδών αυτών κρίνεται σκόπιμο όπως το εν λόγω νομοσχέδιο ψηφιστεί αμέσως, μετά την κατάθεσή του στη Βουλή και την κήρυξή του ως επείγον.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υπό το φως των στοιχείων που έχουν κατατεθεί ενώπιόν της ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, με έναρξη της ισχύος του από 2 Απριλίου 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Δεν υπάρχουν.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του Τρίτου Πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρου 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως “Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε τώρα με το υπ' αριθμό 22 θέμα που είναι "Οι περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΠΡΑΤΗΡΙΩΝ
ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999"**

Παρόντες:

Βουλευτές μέλη της επιτροπής:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Κίκης Γιάγκου

Κυριάκος Τυρίμος

Αντώνης Καράς

Μάρκος Κυπριανού

Μάριος Ματσάκης

Δώρος Θεοδώρου

Βουλευτής μη μέλος της επιτροπής:

Νίκος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαρτίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και της Ένωσης Δήμων Κύπρου. Οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Πρατηριούχων Πετρελαιοειδών, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν παρευρέθηκαν στην επιτροπή.

Σκοπός των υπό αναφορά κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 13 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, είναι η τροποποίηση των βασικών κανονισμών έτσι, ώστε τα τέλη που καταβάλλονται για έκδοση άδειας λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών να αυξηθούν από £15, που

ισχύουν για τις πρώτες δύο χιλιάδες λίτρα ή μέρος αυτών, σε £30 και από £5 για κάθε επιπρόσθετη ποσότητα δύο χιλιάδων λίτρων ή μέρος αυτών σε £10.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών ανέφεραν πως οι προτεινόμενες αναθεωρήσεις των τελών κρίθηκαν αναγκαίες, ώστε τα τέλη να συνάδουν με το πραγματικό κόστος προσφοράς των υπηρεσιών, δεδομένου ότι η τελευταία αναθεώρησή τους έγινε το 1989.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συμφωνεί με τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Δεν υπάρχουν.

Υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα θέματα με αριθμούς 23 μέχρι 36 αποσύρονται από την εκτελεστική εξουσία. Προχωρούμε στο τελευταίο θέμα στην ημερήσια διάταξη που τιτλοφορείται "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για την έκδοση γραμματίων του κυπριακού δημοσίου σε ξένο νόμισμα, με βάση τον περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου Νόμο".

Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΕ ΞΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ,
ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΝΟΜΟ**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούπτας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισιδωρος Μακρίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν την 1η και στις 29 Μαρτίου 1999, την επιστολή του Υπουργού Οικονομικών με ημερομηνία 18 Φεβρουαρίου 1998 με την οποία διαβιβάστηκε στη Βουλή πρόταση της κυβέρνησης για σύναψη εξωτερικού δανείου ύψους \$ΗΠΑ 300 εκ. ή του ισόποσου σε άλλα νομίσματα μέσω του Προγράμματος Έκδοσης Ευρωπαϊκών Μεσοπρόθεσμων Χρεογράφων (EMTN) με βάση τον περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου Νόμο.

Στην πιο πάνω επιστολή αναφέρεται ότι η σύναψη εξωτερικού δανείου γίνεται για κάλυψη μέρους των χρηματοδοτικών αναγκών της κυβέρνησης, αλλά και για τις ανάγκες του ισοζυγίου πληρωμών και της κάλυψης ελλειμμάτων του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Οι ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες της κυβέρνησης για το 1999 υπολογίζονται σε £735 εκ. σε σύγκριση με £647 εκ. το 1998.

Η κάλυψη των αναγκών αυτών αποκλειστικά από εσωτερικές πηγές, όπως γινόταν στο παρελθόν, δεν είναι πλέον επιθυμητή λόγω της μεγάλης ανισοσκελίας μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού χρέους και γιατί τυχόν εξασφάλιση ολόκληρου του δανεισμού από το εσωτερικό θα απορροφούσε σημαντική ρευστότητα από τον ιδιωτικό τομέα και θα ωθούσε προς τα πάνω τα επιτόκια της εγχώριας χρηματαγοράς, με

αρνητικές επιπτώσεις στο ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας μας. Για τους λόγους αυτούς, κρίνεται σκόπιμο όπως συναφθεί εξωτερικό δάνειο για κάλυψη μέρους των χρηματοδοτικών αναγκών της κυβέρνησης.

Με το νέο δανεισμό που προτείνεται, συνολικού ύψους \$ΗΠΑ 300 εκ., το εξωτερικό δημόσιο χρέος θα κυμανθεί το 1999 γύρω στα £827.750.000 ή σε 16,6% του ΑΕΠ και αναμένεται ότι η σύναψη του νέου μακροχρόνιου δανείου θα αποβεί επωφελής για την οικονομία, αφού θα αυξήσει τη μέση διάρκεια του χρέους και θα διευκολύνει την εξυπηρέτησή του, μεταθέτοντας χρονικά τις δόσεις αποπληρωμής του χρέους.

Επιπρόσθετα, με την καθιέρωση του Ευρώ από την 1η Ιανουαρίου τα χαμηλά επιτόκια στο νόμισμα αυτό θα παραμείνουν στα ίδια χαμηλά επίπεδα όπως και τα επιτόκια σε ECU. Επομένως, αναμένεται ότι το κόστος του νέου δανεισμού της κυβέρνησης θα διαμορφωθεί σε χαμηλά επίπεδα και θα συγκρίνεται ευνοϊκά με το ύψος του εσωτερικού δανεισμού.

Σύμφωνα με τις απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας, η έκδοση μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων χρεογράφων [Medium Term Notes (MTN)] στο εξωτερικό είναι η καλύτερη μορφή δανεισμού αυτή την περίοδο για την Κύπρο.

Υπενθυμίζεται ότι το πρόγραμμα MTN δημιουργήθηκε με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και μάλιστα, έπειτα από τροποποίηση του περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου Νόμου και σχετικές Αποφάσεις της Βουλής των Αντιπροσώπων, το ανώτατο όριο του προγράμματος καθορίστηκε στα \$ΗΠΑ1000 εκ., ποσό από το οποίο έχουν αποτραβηχτεί τα \$ΗΠΑ700 εκ., αφήνοντας ένα αχρησιμοποίητο περιθώριο ύψους \$ΗΠΑ300 εκ.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού εξέτασε το όλο θέμα και αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία που αναφέρονται στην πιο πάνω επιστολή, συμφωνεί με τη σύναψη εξωτερικού δανείου ύψους \$ΗΠΑ300 εκ. μέσω του Προγράμματος Έκδοσης Ευρωπαϊκών Μεσοπρόθεσμων Χρεογράφων (EMTN). Για το σκοπό αυτό, η επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση της σχετικής απόφασης, όπως προβλέπεται στη σχετική νομοθεσία, αντίγραφο της οποίας επισυνάπτεται.*

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Δεν υπάρχουν.

Παρακαλώ το γραμματέα να προχωρήσει με την ανάγνωση της απόφασης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με τους περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου Νόμους του 1989 μέχρι 1997, το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί, οποτεδήποτε το κρίνει σκόπιμο, να εξουσιοδοτεί την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου να συνάπτει δάνεια εκ μέρους και για λογαριασμό της Κυπριακής Δημοκρατίας απευθείας ή μέσω εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου της στο εξωτερικό με την έκδοση γραμματίων του κυπριακού δημοσίου σε ξένο ή σε ξένα νομίσματα.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με το εδάφιο (1) του άρθρου 4 των πιο πάνω νόμων, το ύψος των δανείων αυτών καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και εγκρίνεται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, ο Υπουργός Οικονομικών, ενεργώντας με βάση σχετική εξουσιοδότηση του Υπουργικού Συμβουλίου, ζήτησε την έγκρισή της για σύναψη εξωτερικού δανείου ύψους τριακόσιων εκατομμυρίων δολαρίων Αμερικής ή το ισόποσο σε άλλα νομίσματα μέσω του Προγράμματος Έκδοσης Ευρωπαϊκών Μεσοπρόθεσμων

Χρεογράφων, σύμφωνα με την ίδια πιο πάνω νομοθεσία και για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στις επιστολές του με αριθμό φακέλου Υ.Ο. 858/85/24 και 13.3.09 και ημερομηνίες 18 Φεβρουαρίου 1999 και 18 Μαρτίου 1999, αντίστοιχα.

Για όλους αυτούς τους λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων με την απόφασή της αυτή εγκρίνει την πιο πάνω ζητούμενη σύναψη εξωτερικού δανείου με την έκδοση μεσοπρόθεσμων χρεογράφων ύψους τριακόσιων εκατομμυρίων δολαρίων Αμερικής ή το ισόποσο σε άλλα νομίσματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση της απόφασης;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, η απόφαση εγκρίνεται.

Κύριοι, εδώ έχουμε φτάσει στο τέλος της νομοθετικής εργασίας.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ', ερωτήσεις - απαντήσεις. Αυτές έχουν ήδη δοθεί γραπτώς.

Ερώτηση με αρ. Ζ'Γ' 53 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Τάκη Χατζηδημητρίου στις 16 Μαρτίου 1999.

“Έχω διαβάσει στις εφημερίδες ότι η κυβέρνηση προγραμματίζει τη διοργάνωση υπερθεάματος με την ‘εξαφάνιση’ της Πέτρας του Ρωμιού από τον άγνωστο, σ’ εμένα τουλάχιστον, μάγο Κόπερφιλντ.

Η συνολική δαπάνη για το αναμενόμενο ‘επίτευγμα’ υπολογίζεται να ανέλθει στο ένα και πλέον εκατομμύριο λίρες, και αυτό, όταν ελλείπουν χρήματα για την παιδεία, τον πολιτισμό, την υγεία και την κοινωνική περίθαλψη.

Επειδή είμαι ένας απλός άνθρωπος που, όταν γέρνει τη στροφή και αντικρίζει το θαύμα της Πέτρας του Ρωμιού, νιώθει απέραντη συγκίνηση για την ομορφιά του τόπου μας, επειδή δακρύζω, όταν διαβάζω το ποίημα του Σεφέρη ‘Οι Γάτες του Αϊ-Νικόλα’,

θεωρώ τη σκέψη για την ταχυδακτυλουργική εξαφάνιση της Πέτρας του Ρωμιού ασέβεια προς την ιερότητα του χώρου.

Γι' αυτό, ερωτώ αν η κυβέρνηση θα επιμείνει στην πραγματοποίηση αυτού του εγχειρήματος, καθώς και αν έχει συνυπολογίσει το ηθικό κόστος που συνεπάγεται η εμπορευματοποίηση ενός χώρου που είναι ταυτισμένος με το μύθο, την ιστορία και τον πολιτισμό μας.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 54 που υποβλήθηκε από τους Βουλευτές εκλογικών περιφερειών Λεμεσού, Λάρνακας και Λευκωσίας κ. Ανδρέα Χρίστου, Νίκο Κλεάνθους και Τάκη Χατζηδημητρίου αντίστοιχα στις 23 Μαρτίου 1999.

“Στις 31 Μαρτίου 1998 το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την απόσπαση του Βοηθού Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ‘για εκτέλεση ειδικών καθηκόντων’.

Αυτά τα ‘ειδικά καθήκοντα’, που, σύμφωνα με τον περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμο, αποτελούν ουσιώδη προϋπόθεση για να αποφασίσει η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (ΕΔΥ) ως το αρμόδιο όργανο την απόσπαση υπαλλήλου χωρίς τη συγκατάθεσή του, δεν ήταν σε γνώση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέχρι και τις 5 Μαΐου, όπως ο ίδιος ο Υπουργός δήλωσε στον άμεσα ενδιαφερόμενο.

Ο εκ των υστέρων καθορισμός των ‘ειδικών καθηκόντων’, και μάλιστα μετά πάροδο πενήντα ολόκληρων ημερών, επιβεβαιώνει πέραν πάσης αμφιβολίας την πολιτική σκοπιμότητα της απόφασης, η οποία αποτελεί συνέχεια μιας σειράς άλλων αποφάσεων που λήφθηκαν εναντίον του πιο πάνω λειτουργού και η οποία ωθείται, όπως και οι προηγούμενες, και οφείλεται στις διαφορετικές πολιτικές του πεπτοιθήσεις.

Συγκεκριμένα, από το Μάρτιο του 1993 λήφθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο οι πιο κάτω αποφάσεις εναντίον του Βοηθού Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου:

- 1) Απαγόρευση σε αυτόν να παρακάθεται στις συνεδριάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου παρά την αντίθετη ρητή αναφορά, ως μέρος των καθηκόντων του, στο σχέδιο υπηρεσίας της θέσης.
- 2) Παράταση των υπηρεσιών του προηγούμενου Γραμματέα μετά την αφυπηρέτησή του, ώστε να μην προκηρυχθεί η θέση από την ΕΔΥ.
- 3) Κατάργηση της θέσης του Γραμματέα ως θέσης που πληρούται από την ΕΔΥ.
- 4) Κατάργηση της θέσης του Βοηθού Γραμματέα και μεταφορά του κατόχου της στο Γενικό Διοικητικό Προσωπικό.
- 5) Αποκοπή του επιδόματος ευθύνης που παρέχεται στον εκάστοτε Βοηθό Γραμματέα.

Ορισμένες από τις πιο πάνω αποφάσεις είτε απορρίφθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων είτε ανατράπηκαν με γνωμάτευση του τότε Γενικού Εισαγγελέα.

Παρακαλούνται οι αρμόδιοι να ενημερώσουν το Σώμα και να δώσουν εξηγήσεις σε αυτό για τις πιο πάνω πρωτοφανείς εκδικητικές αποφάσεις τους εναντίον του Βοηθού Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου. Ερωτώνται επίσης, με βάση ποια νομική πρόνοια έχουν ληφθεί όλες οι πιο πάνω αποφάσεις και έχουν γίνει οι πιο πάνω ενέργειες, δεδομένου ότι ο Βοηθός Γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου τυγχάνει να έχει βαθμολογηθεί με εξαίρετα τα τελευταία δέκα χρόνια σε όλα τα σημεία αξιολόγησης, αλλά και να διαθέτει εξαιρετικά ακαδημαϊκά προσόντα, μεταξύ των οποίων και διδακτορικό τίτλο από διακεκριμένο αγγλικό πανεπιστήμιο.”

Απάντηση ημερομηνίας 22 Μαρτίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση Ζ΄Β΄ 109, ημερομηνίας 19 Μαρτίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Πομού για την παραχώρηση κρατικής γης για την ανέγερση νηπιαγωγείου, σας παραπέμπω στην ταυτάριθμη επιστολή μου ημερομηνίας 23 Σεπτεμβρίου 1998. Περαιτέρω, αναφέρεται ότι η Χωρητική Αρχή

Πομού υπέβαλε τον Ιούλιο του 1998 νέα αίτηση στο Επαρχιακό Κτηματολόγιο Πάφου, η οποία εξετάστηκε, λήφθηκαν οι απόψεις των αρμόδιων κυβερνητικών τμημάτων (είναι θετικές). Μόλις γίνει η εκτίμηση της αγοραίας αξίας της αιτούμενης κρατικής γης, θα υποβληθεί στην Υπουργική Επιτροπή για λήψη απόφασης.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το Κεφάλαιο Δ΄ αναβάλλεται, βάσει του αιτήματος λόγω των υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει βουλευτές όπως έχουμε ήδη προαποφασίσει. Φτάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας. Δεν έχω παρά να ευχηθώ σε όλους καλό Πάσχα

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για τις 22 Απριλίου 1999 στις 4.00 το απόγευμα με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Προϋπολογισμού του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος του 1999.
- 2) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1999.
- 3) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 1999.
- 4) Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 5) Ο περί Διεθνών Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων Νόμος του 1999.
- 6) Ο περί της Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993.

- 7) Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 8) Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.
- 9) Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου)
- 10) Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Προσόν της Ελληνικής Γλώσσας σε Σχέδια Υπηρεσίας Ορισμένων Θέσεων) Νόμος του 1999.
- 11) Ο περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Ίδρυση και Λειτουργία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 12) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.
- 13) Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1997.
- 14) Ο περί Προστασίας της Εμπορικής Εκμετάλλευσης Κινηματογραφικών Ταινιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 15) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 4) Κανονισμοί του 1999.
- 16) Οι περί Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως (Τέλος Καταβλητέον υπό Εργοδοτών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 17) Οι περί Τυπογραφείου – Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.

- 18) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας για το έτος 1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του Προέδρου της Επιτροπής, κυρίου Χρήστου Πουργουρίδη, εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών.
- 2) “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σ’ αυτή την περιοχή”. (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη). (4.2.1999).
- 3) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964, αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της Ειρηνευτικής Δύναμης της UNFICYP”. (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).

- 4) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”. (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (4.2.1999). (Συνέχιση της συζήτησης).
- 5) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”. (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).
- 6) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”. (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).
- 7) “Κυπριακή παιδεία - προβλήματα και προοπτικές”. (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (11.2.99).
- 8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”. (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή

- κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998). (Συνέχιση της συζήτησης).
- 9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (Πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”. (Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (26.10.98).
- 10) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας”. (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου). (11.11.98).
- 11) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η στάση της κυβέρνησης έναντι των προβλημάτων του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και οι προθέσεις της στο θέμα της σφαγής των ζώων και της υγιεινής του κρέατος”. (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Χρ. Μαυροκορδάτου). (19.9.96).
- 12) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται “Οι δυνατότητες της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου

Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις ή και τα προβλήματα στην εφαρμογή της νέας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας”. (Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (2.10.97).

Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 6.31 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο

των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος

Θωμά Γιαννάκης

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιπτής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Γιαννάκης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Ρότσας Χρίστος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας

Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γιώργος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Έγκριση ψηφίσματος σχετικά με την κατάσταση στη Γιουγκοσλαβία έπειτα από συζήτηση (Π. Δημητρίου, Α. Χρίστου, Τ. Παπαδόπουλος, Δ. Ηλιάδης, Γ. Βασιλείου, Α. Γαλανός, Ρ. Ερωτοκρίτου, Α. Φιλίππου, Δ. Χριστοδουλίδης, Ν. Κατσουρίδης).
2. Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων και κήρυξη ως επειγόντων της πρότασης νόμου “Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999” και του νομοσχεδίου “Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.
3. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί της Κατοχής, Χρήσης και Ανακοίνωσης Προνομιακών Εμπιστευτικών Πληροφοριών, περί της Εποπτικής Αρμοδιότητας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και περί Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1995” η συζήτηση που ακολούθησε (Π. Δημητρίου, Τ. Παπαδόπουλος, Α. Γαλανός, Κ. Καζαμίας, Σ. Χατζηγιάννης) και ψήφισή του σε νόμο (ως 1999).

4. Κοινή έκθεση για τα νομοσχέδια: 1) “Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”, 2) “Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και 3) “Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή τους σε νόμο.
5. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
6. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1998”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Γαλανός, Π. Δημητρίου, Α. Χρίστου) και ψήφισή του σε νόμο.
7. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1999”, οι σύντομες παρατηρήσεις του κ. Κίκη Καζαμία και ψήφισή του σε νόμο.
8. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
9. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
10. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και απόρριψή του.
11. Αναβολή της συζήτησης του νομοσχεδίου “Ο περί της Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993” κατόπιν συζήτησης (Π. Δημητρίου, Γ. Αγαπίου, Α. Γαλανός, Τ. Παπαδόπουλος).
12. Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή της σε νόμο.

13. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Φιλίππου, Α. Βασιλείου, Τ. Χατζηδημητρίου, Στ. Κιπτής, Σ. Χατζηγιάννης) και ψήφισή του σε νόμο.
14. Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998” και ψήφισή της σε νόμο με τον τίτλο “Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.
15. Έκθεση για την πρόταση νόμου που κηρύχθηκε επείγουσα “Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999” και ψήφισή της σε νόμο.
16. Έκθεση για το νομοσχέδιο που κηρύχθηκε επείγον “Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
17. Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
18. Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για την έκδοση γραμματίων του κυπριακού δημοσίου σε ξένο νόμισμα, με βάση τον περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου Νόμο και έγκρισή της.
19. Ερωτήσεις βουλευτών (Η ταχυδακτυλουργική εξαφάνιση της Πέτρας του Ρωμιού - Μετακίνηση δημόσιου λειτουργού).
20. Απάντηση υπουργού σε ερώτηση βουλευτή (Αίτημα Πομού για ανέγερση νηπιαγωγείου).

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 22ας Απριλίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.19 μ.μ.)

Αρ. 26

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους κυρίους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αγαπητοί συνάδελφοι, πριν μπούμε στα θέματα της ημερήσιας διάταξης πιστεύω ότι διερμηνεύω τα αισθήματα όλων των πλευρών του Σώματος, αν αναφερθώ σε δύο θλιβερές επετείους.

Χτες, 21η του Απρίλη, συμπληρώθηκαν τριάντα δύο χρόνια από τότε που η ξενοκίνητη χούντα κατέλυσε τη Δημοκρατία στη χώρα που τη γέννησε, καταργώντας τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες του ελληνικού λαού. Οι συνέπειες υπήρξαν τρομερές. Το φασιστικό πραξικόπημα δεν καταδυνάστευσε μόνο τον ελληνικό λαό, αλλά έβλαψε όλα τα εθνικά ζητήματα και είχε σαν αποτέλεσμα τη σφαγή του

Πολυτεχνείου και την αντίσταση βεβαίως της ελληνικής νεολαίας, αλλά κατέληξε τελικά και στην ολοφάνερη προδοσία της Κύπρου. Η προδοσία της Κύπρου είχε σαν συνέπεια την εισβολή, αλλά αυτό ήταν θεωρητικό. Ήταν στην πραγματικότητα δύο σκέλη του ίδιου εγκλήματος. Αρκεί να θυμηθεί κανείς ότι οι Τούρκοι ήσαν πανέτοιμοι να εισβάλουν την ώρα του πραξικοπήματος. Ήταν ένα θεωρητικό πρόσχημα το οποίο χρησιμοποίησε ο σημερινός πρωθυπουργός της Τουρκίας και τότε πρωθυπουργός.

Η δικτατορία των συνταγματαρχών, αφού αφάιμαξε τον ελληνικό λαό για εφτά χρόνια και αφού είχε την Ελλάδα, όπως έλεγε τότε, στο γύψο, μέχρις ότου γίνει καλά, τελικά έπεσε, έπεσε κάτω από το βάρος του εγκλήματος της προδοσίας της Κύπρου. Η Δημοκρατία αποκαταστάθηκε. Η Κύπρος χαιρέτισε την αποκατάσταση της Δημοκρατίας, αλλά πλήρωσε και εξακολουθεί να πληρώνει το τίμημα αυτής της εθνικής προδοσίας, με τη συνεχιζόμενη κατοχή του 37% του εδάφους της, με προσφυγιά του ενός τρίτου του πληθυσμού της, με πληθυσμό της μακριά από τις πατρογονικές εστίες του, με το θρήνο των νεκρών παλικαριών της, με τη μάταιη, όπως λεν, ελπίζω όχι, διακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων.

Η Ελλάδα απολαμβάνει σήμερα, και αυτό είναι παρήγορο, συνθήκες δημοκρατίας και ελευθερίας. Οι πρόσφυγες όμως στην Κύπρο παραμένουν πρόσφυγες, η κατοχική δύναμη Τουρκία ενισχύει συνεχώς την παρουσία της στις κατεχόμενες περιοχές, επιχειρεί αλλοίωση του δημογραφικού χαρακτήρα με τη μεταφορά εποίκων και για 25 χρόνια τώρα υλοποιεί ένα συγκεκριμένο σχέδιο εθνικού ξεκαθαρίσματος. Όποιος αναζητεί περίπτωση ή παράδειγμα εθνικού ξεκαθαρίσματος να έρθει στην Κύπρο. Καταστρέφει την πολιτιστική μας κληρονομιά, επιχειρεί παραποίηση της ιστορίας, σε μια προσπάθεια να διαγράψει, αν είναι δυνατό, την ιστορία της Κύπρου πολλών χιλιάδων χρόνων. Καταστρέφει ό,τι θυμίζει παρελθόν.

Σήμερα καταδικάζουμε με βδελυγμία τη δικτατορία στην Ελλάδα, αλλά δίνουμε και μια υπόσχεση ως εκπρόσωποι του κυπριακού λαού, ότι όλοι ενωμένοι, ανεξάρτητα από οποιοσδήποτε επιμέρους διαφωνίες, θα αγωνιστούμε με συνέπεια και σύστημα, για να ανατρέψουμε τα αποτελέσματα της προδοσίας της χούντας που βαρύνουν τον τόπο μας και με οδηγό τα ιδανικά και τους θεσμούς της Δημοκρατίας να αποκαταστήσουμε την ενότητα της πατρίδας μας και τα ανθρώπινα δικαιώματα ολοκλήρου του κυπριακού λαού.

Κύριοι συνάδελφοι, οι μέρες αυτές συμπίπτουν με μια ακόμα θλιβερή επέτειο, αυτή της γενοκτονίας των Αρμενίων στις 24 Απριλίου 1915. Δεν μπορούμε να μη σταθούμε με αποτροπιασμό μπροστά στο αποτρόπαιο αυτό έγκλημα, που έγινε πριν από ογδόντα τέσσερα χρόνια σε βάρος του αρμενικού λαού, ενός περήφανου λαού και πολιτισμένου λαού που δεν έβλαψε κανέναν αλλά προσέφερε στον πολιτισμό για αιώνες σε όλες του τις εκφράσεις.

Η γενοκτονία των Αρμενίων, η πρώτη γενοκτονία ουσιαστικά του αιώνα μας, στοίχισε τη ζωή σε ενάμισι εκατομμύριο ανθρώπους και ξερίζωσε όσους επέζησαν από τα πατρογονικά τους χώματα. Όμως, και αυτό το έγκλημα της Τουρκίας παραμένει προκλητικά ατιμώρητο και σε πολλές από τις περιπτώσεις δεν έχει αναγνωρισθεί. Η Κύπρος ήταν μεταξύ των πρώτων που το αναγνώρισε και είχε την τιμή να εγείρει το θέμα στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών. Η Τουρκία ανενόχλητη συνεχίζει την επεκτατική της πολιτική. Αλλά η ιστορία και η αλήθεια δεν μπορούν ούτε να πλαστογραφηθούν ούτε να παραποιηθούν και κρατούν την Τουρκία στο εδώλιο του κατηγορουμένου. Έχουμε υποχρέωση να θυμούμαστε και αυτό το έγκλημα, όχι μόνο γιατί με τους Αρμενίους μας συνδέουν στενοί δεσμοί φιλίας και κοινά στόχοι και κοινά ιδανικά, αλλά και γιατί εμείς, ο μικρός αριθμητικά λαός ο οποίος αγωνίζεται για τη δική του επιβίωση και τη δική του ελευθερία, δεν έχει το δικαίωμα να παραβλέπει και να

αγνοεί περιπτώσεις βαρβαρότητας, περιπτώσεις γενοκτονίας, περιπτώσεις παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε καμιά απολύτως περίπτωση.

Έχουμε καθιερώσει ομόφωνα την 24η Απριλίου ως εθνική ημέρα μνήμης της γενοκτονίας του αρμενικού λαού και διερμηνεύοντας τα αισθήματα όλων εκφράζω την καταδίκη μας για τη γενοκτονία των Αρμενίων και την αλληλεγγύη μας προς το φίλο αρμενικό λαό.

Να σας παρακαλέσω όλους να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή στη μνήμη των θυμάτων της χούντας και των θυμάτων των Αρμενίων.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αιωνία τους η μνήμη.

Με την άδειά σας θα δώσω το λόγο στον εκπρόσωπο της αρμενικής κοινότητας, τον κ. Καλαϊτζιάν.

Π. ΚΑΛΑΪΤΖΙΑΝ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κυρίες και κύριοι βουλευτές.

Θέλω να εκφράσω από το βήμα της Βουλής τη βαθιά ευγνωμοσύνη ολόκληρου του αρμενικού λαού, επειδή τιμάτε και φέτος μαζί μας την ιερή μνήμη των μαρτύρων και των αθώων θυμάτων της γενοκτονίας του 1915. Θέλω επίσης να ευχαριστήσω τον κυπριακό λαό και τους εκπροσώπους τους για την πρωτοπόρο στάση που τήρησαν στο θέμα της αναγνώρισης της γενοκτονίας των Αρμενίων από τους Τούρκους, αφού η Βουλή των Αντιπροσώπων της μικρής Κύπρου είναι το πρώτο κοινοβούλιο σε ολόκληρη την Ευρώπη που, με ομόφωνο ψήφισμά του, όχι μόνο αναγνώρισε το έγκλημα της γενοκτονίας εναντίον του λαού μας, αλλά και καταδίκασε με

κατηγορηματικό τρόπο την Τουρκία για τη διάπραξη του. Μόλις τα τελευταία λίγα χρόνια τα διάφορα κοινοβούλια στην Ευρώπη και την Αμερική άρχισαν να αναγνωρίζουν τη γενοκτονία των Αρμενίων, χωρίς όμως να καταδικάσουν ξεκάθαρα τον Τούρκο εγκληματία, αφήνοντας έτσι πικρά ερωτηματικά για τις πραγματικές τους προθέσεις.

Κύριε Πρόεδρε, σαν σήμερα πριν από ογδόντα τέσσερα χρόνια, στις 24 Απριλίου 1915, διαπράχθηκε ένα έγκλημα σε βάρος ενός ολόκληρου λαού για γενοκτονία, για την οποία ο εγκληματίας δεν κλήθηκε ποτέ να δώσει λόγο και παραμένει μέχρι σήμερα ατιμώρητος. Το έγκλημα αυτό διαπράχθηκε σε βάρος του αρμενικού λαού και ο εγκληματίας ήταν η τότε κυβέρνηση των Νεοτούρκων. Δυστυχώς όμως μέχρι σήμερα η Τουρκία δεν αντιμετώπισε τη “Νιρεμβέργη” της ούτε και ο πολύπαθος λαός μας βρήκε τη δικαίωσή του, έστω και αν πέρασαν ογδόντα τέσσερα ολόκληρα χρόνια. Η γενοκτονία όμως από τους Τούρκους το 1915 είναι ένα ιστορικό γεγονός, όπως άλλωστε και η παράνομη κατοχή των αρμενικών εδαφών, όσο και αν επίσημα η Τουρκία αρνείται πεισματικά να το αναγνωρίσει και να αποδεκτεί τις τεράστιες ευθύνες που απορρέουν από το έγκλημα αυτό. Για τους Αρμένιους όμως το θέμα της γενοκτονίας ήταν, είναι και θα παραμένει το πρωτεύον στις σχέσεις τους με τον υπόλοιπο κόσμο. Για μας η δικαίωση των θυμάτων της γενοκτονίας είναι θέμα εθνικού χρέους, καθήκοντος και τιμής. Όσα χρόνια και αν περάσουν, όχι ογδόντα τέσσερα αλλά χίλια ογδόντα τέσσερα χρόνια, οι Αρμένιοι δεν ξεγράφουν πατρίδες ούτε και ξεχνούν τη γενοκτονία και τον εγκληματία που τη διέπραξε. Το αδικοχυμένο αίμα τόσων Αρμενίων δεν είναι μπορετό να σκεπαστεί στο πέρασμα του χρόνου. Ο λαός μας απαιτεί τη δικαίωση και θα τη βρει, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο.

Σήμερα, ογδόντα τέσσερα χρόνια μετά τη γενοκτονία, όλοι οι Αρμένιοι ενωμένοι τιμούμε τη μνήμη των μαρτυρικών νεκρών μας και υψώνουμε τη φωνή διαμαρτυρίας

μας, γιατί μέχρι σήμερα οι σκοπιμότητες και τα πολιτικά συμφέροντα εμποδίζουν την επίσημη αναγνώριση του εγκλήματος της γενοκτονίας. Χωρίς την επίσημη αυτή αναγνώριση δε θα μπορέσει να υπάρξει και επίσημη καταδίκη της Τουρκίας αλλά ούτε και δικαίωση των αθών θυμάτων.

Κύριε Πρόεδρε, σήμερα όσο ποτέ άλλοτε επιβάλλεται ένα πολιτικό συμπλησίωμα των δύο λαών, που θα οδηγήσει βαθμιαία σε μια στενότερη συνεργασία προς αντιμετώπιση των κοινών εθνικών προβλημάτων. Ο λαός της Αρμενίας, που περνά δύσκολες, μπορώ να πω εφιαλτικές μέρες, ένεκα του οικονομικού αποκλεισμού που του εφάρμοσαν η Τουρκία και το Αζερμπαϊτζάν, πρέπει να βοηθηθεί για να κρατηθεί στη γη των πατέρων του. Μια δυνατή και ελεύθερη Αρμενία στον Καύκασο πιστεύω θα είναι μια εγγύηση για μια ελεύθερη Κύπρο στη Μεσόγειο.

Τελειώνοντας, θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθώ στην περαιτέρω σύσφιγξη της παραδοσιακής ελληνοαρμενικής φιλίας με την κάθοδο κοινοβουλευτικής αντιπροσωπίας της Αρμενίας το 1995 και την υπογραφή πρωτοκόλλου φιλίας και συνεργασίας μεταξύ της Κύπρου και της Αρμενίας. Ακολούθησε η επίσκεψη του Υπουργού Εξωτερικών της Κύπρου στην Αρμενία, του κ. Κασουλίδη, το 1998, πριν λίγους μήνες η επίσκεψη του Υπουργού Εξωτερικών της Αρμενίας κυρίου Οσκανιάν στην Κύπρο. Ευελπιστώ ότι ένα από τα πρώτα μελήματα της Βουλής θα είναι να ανταποδώσει την επίσκεψη και να προωθήσει την πολιτική συνεργασία μεταξύ των δύο λαών.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ερχόμαστε τώρα στο Κεφάλαιο Α΄, τη νομοθετική εργασία. Το πρώτο θέμα είναι “Ο περί Προϋπολογισμού του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος του 1999”.

Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Προϋπολογισμού του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Κίκης Καζαμίας

Νίκος Μουσιούττας

Αβραάμ Αντωνίου

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ανδρέας Φιλίππου

Ισιδωρος Μακρίδης

Τάκης Χατζηδημητρίου

Πρόδρομος Προδρόμου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν την 1η Φεβρουαρίου και στις 15 Μαρτίου 1999. Στα πλαίσια της εξέτασης του εν λόγω προϋπολογισμού, κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και εκπρόσωποι της διεύθυνσης του ιδρύματος.

Στον προϋπολογισμό του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου για το 1999 προβλέπονται έξοδα ύψους £17.670.000 και έσοδα του ίδιου ύψους.

Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του ιδρύματος, εισάγοντας τον προϋπολογισμό του ΡΙΚ για το 1999, αναφέρθηκε γενικότερα στις προσπάθειες για ισοσκέλιση του προϋπολογισμού, καθώς επίσης στα προγράμματα που το ίδρυμα

προσφέρει στους θεατές, στην ποιότητα και στους στόχους που έχουν τεθεί για βελτίωσή τους.

Ειδικότερα, ο πρόεδρος του ιδρύματος ανέφερε ότι δεν έχουν ακόμη ξεπεραστεί τα οικονομικά προβλήματα του ιδρύματος, αλλά απώτερος στόχος παραμένει το ίδρυμα να γίνει βιώσιμο και να λειτουργεί με βάση τα σύγχρονα δεδομένα και αντιλήψεις. Ιδιαίτερη αναφορά έκαμε στα προγραμματιζόμενα σχέδια για παροχή κινήτρων στο προσωπικό για αφυπηρέτηση με βάση συγκεκριμένο οργανόγραμμα, του οποίου η εφαρμογή θα έχει ως κατάληξη το ίδρυμα να εργοδοτεί μόνο διακόσια δεκαοχτώ άτομα ως μόνιμο προσωπικό. Το ίδρυμα βρίσκεται σε πορεία εφαρμογής του συγκεκριμένου οργανογράμματος το οποίο κρίνεται απαραίτητο για τη βιωσιμότητά του και όπου επηρεάζονται κεκτημένα δικαιώματα, αυτά θα αντιμετωπιστούν κάτω από το φως του κώδικα βιομηχανικών σχέσεων. Περαιτέρω, ο πρόεδρος του ιδρύματος ανέφερε ότι υπάρχουν εκατόν εξήντα εννιά κενές θέσεις από αρκετά χρόνια, των οποίων προγραμματίζεται η κατάργηση.

Στα πλαίσια της συζήτησης που διεξήχθη ενώπιον της επιτροπής, οι βουλευτές μέλη της ζήτησαν την κατάθεση στη Βουλή τόσο του νέου οργανογράμματος θέσεων όσο και πίνακα όλων των κενών θέσεων στο ίδρυμα, καθώς και περαιτέρω λεπτομερή στοιχεία αναφορικά με τα κονδύλια που αντιστοιχούν στα ναύλα και στους εξοπλισμούς του νέου τηλεοπτικού στούντιο. Ζητήθηκαν επίσης επιπρόσθετες επεξηγήσεις σχετικά με τα προγράμματα που το ΡΙΚ αναμεταδίδει δορυφορικά σε ξένες χώρες για την ικανοποίηση των απαιτήσεων των ομογενών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως της διεξαχθείσας συζήτησης και όλων των πρόσθετων στοιχείων που κατατέθηκαν ενώπιόν της, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

Παράλληλα, η επιτροπή καλεί το ίδρυμα να συνεχίσει την άσκηση αυστηρής πολιτικής λιτότητας αναφορικά με τις δαπάνες που καταβάλλονται για υπερωρίες του προσωπικού και να επεκτείνει την ίδια πολιτική στα κονδύλια που αφορούν τα ναύλα για την προμήθεια ταινιών από το εξωτερικό με την αναθεώρηση των διαδικασιών αγοράς και προμήθειας των ταινιών αυτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί θέματος αρχής; Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όταν πέρσι έκανα αναφορά στο θέμα της κάλυψης των εργασιών της Βουλής από το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, αντιμετώπισα μια αντίδραση ότι περίπου δεν ήμουν ενημερωμένος, ότι υπήρχαν προτάσεις, ότι ήταν πολύ κοντά στη ρύθμιση το όλο θέμα, για να περάσει ένας ολόκληρος χρόνος και να βρισκόμαστε ξανά στον ίδιο παρονομαστή. Η έννοια της κάλυψης των εργασιών της Βουλής από το δημόσιο ίδρυμα επικοινωνίας είναι συστατικό απαραίτητο με την ίδια την έννοια της Δημοκρατίας. Δεν είναι μόνο κυπριακό φαινόμενο, είναι ευρύτερο φαινόμενο. Οι εργασίες του κοινοβουλίου παραμελούνται, παραμελούνται προς όφελος της εκτελεστικής εξουσίας. Αλλού πληροφορείται ο λαός τι γίνεται στα κοινοβούλια και ο καταλληλότερος τρόπος είναι τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, και μάλιστα το δημόσιο μέσο, όπως γίνεται σε πάρα πολλές χώρες -για να μην πω σε όλες τις χώρες του κόσμου- όχι όμως στη δική μας, όπου γίνονται οι συνεδριάσεις της Βουλής εν κρυπτώ. Για να περάσει κάτι στη δημοσιότητα, δεν είναι εκείνο που είναι το σοβαρότερο θέμα, δεν είναι το κείμενο ή η ομιλία η πιο μελετημένη, αλλά το πιο ευτράπελο που μπορεί να συμβεί σε κάποια στιγμή μέσα στη Βουλή, που στο τέλος κακοδιαφημίζει και την ίδια τη Βουλή. Θέλω να παρακαλέσω ξανά τον Πρόεδρο της Βουλής να επιληφθεί του θέματος και να δοθεί το ταχύτερο μια λύση, για να εκφράζεται αυτό που είναι η

κυπριακή Βουλή, για να ξέρει ο κόσμος τι είμαστε και τι κάνουμε τέλος πάντων. Κάμνουμε καλά τη δουλειά μας, δεν την κάνουμε, να ξέρει τι γίνεται μέσα σ' αυτό το όργανο της Δημοκρατίας, το κοινοβούλιο.

Θα ήθελα να προσθέσω επίσης ότι ανάλογη προσοχή πρέπει να ληφθεί από μέρους της ίδιας της Βουλής. Να συστήσει υπηρεσία προβολής του έργου της Βουλής. Προβολής όχι κατά τρόπο τυπικό αλλά κατά τρόπο δημοσιογραφικό, ώστε περιληπτικά να δίδεται στον τύπο και στα μέσα αυτό που η ίδια η Βουλή θεωρεί σημαντικό από το έργο της. Είναι μια εισήγηση που παρακαλώ μελετήστε τη, συζητήστε τη με τα αρμόδια όργανα της Βουλής, για να δούμε πώς θα προχωρήσει. Συζητήσαμε επίσης το θέμα της δορυφορικής τηλεόρασης, που είναι επίσης πολύ σημαντικό, αλλά ας ελπίσουμε ότι ευρίσκεται και θα ευρεθεί με δικό μας ενδιαφέρον σε ένα χώρο περαιτέρω διερεύνησης. Καταλήγοντας, θέλω να πω ότι, ναι, ψηφίζουμε τους προϋπολογισμούς του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, γιατί πιστεύουμε ότι η δημόσια ραδιοτηλεόραση πρέπει να στηριχτεί με τα υστερήματα του λαού μας, διότι είναι και εδώ κατά κύριο λόγο τα χαμηλότερα εισοδηματικά στρώματα που στηρίζουν την έννοια της λειτουργίας της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης και σε προηγούμενη περίπτωση είπε ένας, ο κ. Θεοδώρου, ευτυχώς που υπάρχει και η δημόσια ραδιοτηλεόραση, διότι στο κάτω κάτω έχουμε και ένα χώρο προς τον οποίο μπορούμε να απευθυνόμαστε, μπορούμε να του ασκούμε κριτική και να ελπίζουμε ότι κάτι μπορεί να διορθωθεί.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης και μετά ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ποία είναι η προσφορά των μέσων μαζικής επικοινωνίας γενικά στον τόπο μας είναι γνωστό και έχει λεχθεί αυτό το κεφάλαιο κατά κόρον και αυτή η Βουλή με χίλιους τρόπους έχει στηρίξει τη ραδιοτηλεόραση, γιατί η πολυφωνία, τα τελευταία τουλάχιστο χρόνια, έχει εδραιώσει περαιτέρω τους δημοκρατικούς θεσμούς του τόπου.

Ο λόγος που έχω ανέλθει στο βήμα είναι το ότι αυτή η Βουλή τα τελευταία χρόνια, στα πλαίσια της ευαισθησίας που η ίδια έχει επιδείξει, έχει μονιμοποιήσει υπαλλήλους στο δημόσιο τομέα και σε ορισμένους άλλους τομείς και αναμένει, πιστεύω, μια άλλη κατηγορία ανθρώπων οι οποίοι υπηρετούν τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, οι λεγόμενοι συνεργάτες του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, που για τόσα χρόνια ασκούν αυτό το λειτούργημα, υπάρχει αυτή η εκκρεμότητα για τους ίδιους και πιστεύω ότι αναμένουν από αυτό το Σώμα να προχωρήσει και στη δική τους τη μονιμοποίηση, στην τελική ρύθμιση αυτής της εκκρεμότητας, η οποία πιστεύω ότι είναι μοναδική στον κυπριακό χώρο, αφού έχουμε μονιμοποιήσει μέχρι και υπαλλήλους που έχουν δουλέψει ένα ή δύο χρόνια. Η Επιτροπή Εσωτερικών της Βουλής τελευταία έχει απασχοληθεί με αυτό το θέμα, εκεί έχει εκτεθεί το όλο πρόβλημα και απεδείχθη περίτρανα ότι έχουμε δύο κατηγορίες ανθρώπων: Εκείνους οι οποίοι έχουν όλα τα δικαιώματα και τους συνεργάτες, οι οποίοι εργάζονται κάτω από πολύ δύσκολο ωράριο και, αν θέλετε, με ωφελήματα πολύ λιγότερα και οι οποίοι πολύ περισσότερο ζουν πάντοτε στην ανησυχία ότι μπορεί την επαύριον να βρεθούν και εκτός εργασίας. Εξέτασε αυτή η επιτροπή το θέμα αυτό, αναμένω ότι σύντομα θα έρθει στη Βουλή εισηγητική έκθεση. Ο λόγος που έχω βγει στο βήμα είναι ότι, με την ευκαιρία των προϋπολογισμών αυτών, ανέμενα ότι θα μπορούσε να υπάρξει μία ευαισθησία από το διοικητικό συμβούλιο του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και να κάμει έστω κάποια πρώτα βήματα ρύθμισης αυτής της εκκρεμότητας, γιατί όλοι γνωρίζουμε ότι ενδεχομένως - και λέγω τη λέξη ενδεχομένως με πάσαν επιφύλαξη- υπάρχουν νομικά προβλήματα στο να προχωρήσει

η ίδια η Βουλή στη ρύθμιση του θέματος αυτού. Δεν είμαι σίγουρος αν υπάρχει νομικό πρόβλημα. Εφόσον όμως ψηφίζονται σήμερα οι προϋπολογισμοί και δεν υπήρξε καμία απολύτως ανταπόκριση προς το πρόβλημα αυτό, το οποίο η επιτροπή εξέτασε και, απ' ό,τι αντιλήφθηκα, όλοι οι συνάδελφοι εκεί επέδειξαν ευαισθησία, σύντομα, σε συνεννόηση με τους συναδέλφους, θα εισηγηθώ, αφού ακουστούν οι απόψεις του Γενικού Εισαγγελέα πάνω στο όλο θέμα, να προχωρήσει η ίδια η Βουλή να ρυθμίσει αυτό το θέμα, γιατί πιστεύω ότι είναι μια εκκρεμότητα η οποία πρέπει να μας ευαισθητοποιήσει και να ρυθμίσουμε τελεσίδικα ένα πρόβλημα το οποίο πιστεύω ότι αφέθηκε επί σειρά ετών να ευρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πολύ λίγα.

Θέλω να συμφωνήσω απόλυτα με το συνάδελφο κ. Χατζηδημητρίου ότι αυτό το κρατικό ραδιόφωνο, το οποίο επιχορηγείται απόλυτα από το κράτος και εξειδικευμένα από τον πολίτη, επιχορηγείται και αυξάνονται τα εισοδήματά του για κάθε μέρα, γιατί, εφόσον το σύστημα που επικρατεί είναι ο κάθε νέος συνδρομητής ρεύματος να είναι την ίδια στιγμή και νέος αιμοδότης για το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα, σίγουρα θα πρέπει να έχει και ανάλογες υποχρεώσεις έναντι και της Βουλής και του κράτους αλλά πολύ περισσότερο για την πλήρη και σωστή ενημέρωση του πολίτη και ειδικά για το έργο που διεξάγει η Βουλή.

Είναι όμως κατά τη δική μας αντίληψη σωστό, την ώρα που κάνουμε αυτή την κριτική, να κάνουμε και εμείς αυτοκριτική. Θα πρέπει και εμείς ως Βουλή να

σταματήσουμε να λέμε τελειώνουν οι εργασίες η ώρα 6.30 μ.μ., από τις 4 μ.μ. δηλαδή μέχρι τις 6.30 μ.μ. Θα πρέπει να μένουμε μέχρι και τις 8 μ.μ. και τις 9 μ.μ. και τις 10 μ.μ. και τις 11 μ.μ. και τις τρεις το πρωί, όπως γίνεται και στα άλλα κοινοβούλια που παρακολουθούμε, όπου παρουσιάζεται αυτό το έργο της Βουλής τις περισσότερες φορές σε άμεση μετάδοση. Διότι, αν απλώς θα μεταδίδουν μόνο για εκείνες τις κάποιες ώρες και παραβλέπεται το άλλο τεράστιο έργο που κάνει αυτή η Βουλή, πιστεύω ότι δε θα δίδουν και την πραγματική εικόνα.

Όσον αφορά αυτό το οποίο ανέφερε ο συνάδελφος κ. Χατζηγιάννης, είναι πολύ σωστό, αλλά, για να ήταν πιο σωστό, θα έπρεπε οι προϋπολογισμοί αυτοί να μην ψηφιστούν, να μην εγκριθούν, αν έτσι ένιωθαν τουλάχιστον τα μέλη εκείνης της επιτροπής, μέχρι που να ελαμβάνοντο μέτρα για εκείνους τους συνεργάτες, που κάνουν ακριβώς τα ίδια καθήκοντα, που εργάζονται το ίδιο ωράριο, που δεν έχουν καμιά σχέση τα ωφελήματα τα δικά τους με αυτά των άλλων συναδέλφων τους που παράγουν το ίδιο έργο, στο ίδιο γραφείο, με το ίδιο ωράριο, μέχρι τουλάχιστο να φέρουν και σχετική πρόταση. Διότι τώρα, εφόσον οι προϋπολογισμοί περνούν και λέμε απλώς είναι μια αδικία την οποία πρέπει να διορθώσουμε και καλούμε να μας φέρουν, να είσαι σίγουρος, συνάδελφε, ότι δε θα έρθουν ποτέ.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγεωργίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριοι συνάδελφοι,

Πρώτ' απ' όλα θα 'θελα να χαιρετίσω την εδώ παρουσία του διευθυντή του ιδρύματος, πράγμα που υπογραμμίζει τον αναγκαίο σεβασμό τον οποίο το ίδρυμα

οφείλει να έχει στο σώμα το οποίο ελέγχει τους προϋπολογισμούς του. Ταυτόχρονα, οφείλω να ψέξω -αν κάνω λάθος, ας με διορθώσει κάποιος- την απουσία οποιουδήποτε μέλους του διοικητικού συμβουλίου του ιδρύματος, γιατί αυτό που κυρίως πράττομε εμείς εδώ είναι ο έλεγχος των αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου, παρά των αποφάσεων της διεύθυνσης, που είναι εκτελεστικό όργανο. Άμα τη εκφράσει αυτών, εισήλθε, οφείλω να πω, στην αίθουσα μέλος του συμβουλίου και τον ευχαριστώ που είναι παρών.

Εμείς, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι γνωστό ότι στηρίζουμε την ύπαρξη του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου. Θεωρούμε ότι η παρουσία του είναι κεφαλαιώδους σημασίας για τον τόπο, ιδιαίτερα επειδή ο τόπος μας διέρχεται τις δύσκολες στιγμές τις οποίες όλοι γνωρίζουμε. Το τελευταίο που έχω να πω ως εισαγωγικό είναι να πω το πασίγνωστο, που χωρίς καμιά αμφιβολία θα διαπιστώσετε μέσα από την ομιλία μου ότι δεν επηρεάζει τις απόψεις μας, προσωπικά έχω σχέση με έναν άλλο ραδιοφωνικό σταθμό.

Θέλω να πω μετά από όλα αυτά, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι κατά την άποψή μας το ΡΙΚ χωλαίνει. Έχει πάρα πολλά σοβαρά προβλήματα και οποιαδήποτε δουλειά εκπέμπεται προς τα έξω και εμφανίζεται να είναι κάποιας εμβέλειας βασίζεται πάνω στον πατριωτισμό μερικών ανθρώπων που εργάζονται εκεί. Και βασίζεται πάνω στον πατριωτισμό συγκεκριμένων ανθρώπων, που θεωρούν το επάγγελμά τους λειτούργημα, γιατί δεν υπάρχει, κατά την άποψή μας, δικαιοσύνη. Και όταν δεν υπάρχει δικαιοσύνη σε έναν οργανισμό, τότε οι υπάλληλοι χάνουν σιγά σιγά τη θέλησή τους να αποδίδουν τα μέγιστα και οτιδήποτε, επαναλαμβάνω, κερδίζει ο οργανισμός οφείλεται στον πατριωτισμό κάποιων υπαλλήλων. Γιατί δεν υπάρχει δικαιοσύνη; Βασίζεται καταρχάς αυτή μας η άποψη στο γεγονός ότι το διοικητικό συμβούλιο του ΡΙΚ, όπως δυστυχώς και πολλά άλλα διοικητικά συμβούλια στον τόπο μας, είναι κατά πλειοψηφία

μονοκομματικό. Οποιοδήποτε κόμμα και αν είχε την πλειοψηφία σε έναν ημικρατικό οργανισμό πάρα πολύ δύσκολα θα απέφευγε τον πειρασμό να περνά προαγωγές και προσλήψεις που να υπηρετούν το κόμμα εκείνο το οποίο έχει την πλειοψηφία. Θεωρούμε ότι η κυβέρνηση οφείλει και πρέπει να δει το θέμα των διοικητικών συμβουλίων -και στην παρούσα περίπτωση το θέμα του διοικητικού συμβουλίου του ΡΙΚ- με μέγιστη προσοχή. Είναι ένας ευαίσθητος οργανισμός το ΡΙΚ και αν οι υπάλληλοι που εργάζονται δεν αισθάνονται ότι κάποια στιγμή θα αμειφθούν, αλλά αντιθέτως θα αμειφθεί κάποιος ο οποίος είχε σχέση με το συγκεκριμένο κόμμα ή με τις συγκεκριμένες ομάδες που αναπτύσσονται στο ίδρυμα και έχουν συγκεκριμένες εξουσίες, σιγά σιγά θα παρουσιαστεί οξύτερο το φαινόμενο που παρακολουθούμε σήμερα, του κατήφορου του ιδρύματος. Και υπάρχει κατήφορος ακροαματικότητας. Το ΡΙΚ ήταν για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα πρώτο στις προτιμήσεις των πολιτών της Κύπρου υπαρχούσης της ιδιωτικής ραδιοτηλεόρασης. Σήμερα δεν πέρασε στη δεύτερη θέση, φίλοι. Δεν πέρασε στην τρίτη θέση. Είναι αρκετά πιο πίσω. Δεν έχω καμιά αμφιβολία ότι το έργο που παράγει μπορούσε να ήταν απείρως καλύτερο, πιο ευέλικτο, έτσι ώστε να μπορούσε να κρατήσει τη θέση που του αρμόζει μέσα στην κυπριακή κοινωνία. Έχουμε διαφοροποιήσεις από άλλα κράτη και οφείλουμε εμείς να παρατηρούμε αυτές τις διαφοροποιήσεις, για να κρατούμε το κρατικό κανάλι της Κύπρου εκεί που του αρμόζει.

Το τρίτο πρόγραμμα του ΡΙΚ παρουσιάζει μια διαφορά από αυτά που περιέγραφα. Κρατεί μια διαφορετική θέση μέσα στην κυπριακή κοινωνία και θέλω να υπογραμμίσω ότι εκεί είναι που παρουσιάζεται ο πατριωτισμός ο περισσότερος, τον οποίο περιέγραφα ότι απουσιάζει προηγουμένως από τη συνολική εικόνα του ιδρύματος. Αλλά δεν ξέρω πόσο θα συνεχίσει. Ένας πατριωτισμός, ο οποίος ξεκινά από τους

συνεργάτες που περιέγραψαν άλλοι συνάδελφοι προηγουμένως κάτω από ποιες συνθήκες εργάζονται. Και νομίζω πως και αυτό το θέμα πρέπει να ιδωθεί.

Δεν έπεσε μόνο η ακροαματικότητα όμως του ΡΙΚ. Τα οικονομικά του ΡΙΚ ... Ελέγχουμε βέβαια τώρα τους προϋπολογισμούς του έτους τούτου, ωστόσο έχουμε και ενδείξεις για τους πρώτους μήνες του επόμενου έτους, που δεν είναι μέσα στον προϋπολογισμό τούτο, που δείχνουν ότι υπάρχει μια σαφέστατη μείωση και στα έσοδα του ιδρύματος. Και δε νομίζω ότι η Βουλή θα καταφέρνει επ' άπειρον να συνεισφέρει, να ψηφίζει τον τρόπο εκείνο με τον οποίο σήμερα το ΡΙΚ ισοσκελίζει, αν ισοσκελίζει, τα οικονομικά του.

Το ρουσφέτι, αγαπητοί φίλοι, στο ΡΙΚ έχει, κατά την άποψή μας, γίνει επιστήμη. Αυτό το πράγμα το υπογραμμίζουμε με όλη την έμφαση με την οποία μπορούμε να το υπογραμμίσουμε, γιατί, επαναλαμβάνω, αν δεν ξεθεμελιωθεί αυτού του είδους η διαδικασία και ο τρόπος προαγωγών και προσλήψεων, τότε το ΡΙΚ δεν έχει μέλλον. Και θέλω να σας καταγγείλω συγκεκριμένη περίπτωση η οποία, κατά την άποψή μας, πρέπει να αποφευχθεί. Υπάλληλος ο οποίος αφυπηρέτησε σε ψηλή θέση αφυπηρέτησε ως συνταξιούχος. Υπάρχει τώρα κίνηση μελών του διοικητικού συμβουλίου να προσληφθεί ως συνεργάτης, διότι δεν υπάρχει στην Κύπρο έτερος καλύτερος αυτού, για να επεξεργαστεί θέματα που αφορούν τον τομέα στον οποίο απασχολείτο ενόσω ήταν υπάλληλος. Και πού είναι η τραγικότητα, τολμώ να πω, του πράγματος; Η διεύθυνση του ΡΙΚ διαφωνεί. Λέει: “Δε χρειάζομαι τις υπηρεσίες και του συγκεκριμένου ανδρός ή και γενικότερα.” Και όμως μέλη του διοικητικού συμβουλίου επιμένουν να διοριστεί ως συνεργάτης, προκειμένου να εξακολουθήσει να παρέχει, κατά την άποψή τους, αυτά που δεν μπορεί να παράσχει κανένας άλλος, την ίδια στιγμή που νομίζω ότι υπάρχει και απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου που απαγορεύει την

επανατοποθέτηση αφυπηρετήσαντος ως συνταξιούχου σε θέση ή σχέση εργασίας στον τομέα που ήταν προηγουμένως.

Υπάρχει τώρα το σχέδιο πρόωρης αφυπηρέτησης κάποιων υπαλλήλων και ας δει κανένας, σας παρακαλώ, τον κατάλογο των ατόμων που έχουν υποβάλει αίτηση. Δε θα αναφερθώ σε ονόματα. Έχει υποβάλει αίτηση πρόωρης αφυπηρέτησης η συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων οι οποίοι κατέχουν, έχουν γνώση του αντικειμένου, πρόσφεραν πάρα πολλά στο ΡΙΚ και στον τόπο. Σήμερα αυτοί θέλουν να φύγουν. Και δεν υπάρχει τρόπος -που έπρεπε να υπάρχει- το διοικητικό συμβούλιο να επιλέξει και να πει σε κάποιον, “Εσένα δε σου επιτρέπω να αφυπηρετήσεις”, και να προσπαθήσουν να τον πείσουν και να προσπαθήσουν να τον εμπνεύσουν γιατί πρέπει να παραμείνει στο ΡΙΚ και να συνεχίσει να προσφέρει τις υπηρεσίες του. Ταυτόχρονα, δε θέλω να πω ότι εγώ είμαι υπέρ της άποψης ότι ουδείς αναντικατάστατος. Αντίθετα, έχω τη βεβαιότητα ότι όλοι είμαστε αντικαταστατοί και ίσως και αυτοί στους οποίους αναφέρθηκα. Αλλά ποιοι προσλαμβάνονται στη θέση τους; Υπάρχουν δεκάδες καταγγελίες από υπαλλήλους του ΡΙΚ προς εμάς που λένε ότι προσλαμβάνονται άτομα που δεν έχουν τις δυνατότητες όχι αυτών που φεύγουν, διότι τις δυνατότητες αυτών που φεύγουν κανένας δεν μπορεί να τις έχει, αλλά δεν έχουν τις βασικές ικανότητες των υπαλλήλων, που θα έπρεπε να τις έχουν, για να μπουν σε μια καίρια θέση στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα της Κύπρου. Υπάρχουν μάλιστα και περιπτώσεις όπου προσελήφθησαν κάποιοι ως συνεργάτες, με διαδικασίες για τις οποίες επίσης θα πω κάτι, και αμέσως μετά, όταν υπήρξαν παράπονα από ανθρώπους που κατέχουν κάπως καλύτερα τα πράγματα εκεί, “μα, τι είναι αυτού του είδους οι προσλήψεις;”, μέσα σε μερικούς μήνες τους έστειλαν για σεμινάρια στο εξωτερικό.

Πιστεύω ότι υπάρχουν πολλοί νέοι Κύπριοι που έχουν τα προσόντα να προσληφθούν σε τέτοιου είδους θέσεις και οφείλει το διοικητικό συμβούλιο του

ιδρύματος να ακολουθήσει διαδικασίες τέτοιες και να προτείνει στη Βουλή διαδικασίες τέτοιες, έτσι ώστε οι προσλήψεις να είναι αξιοκρατικές. Δεν μπορεί να προσλαμβάνεται ένας συνεργάτης με εξετάσεις, κάποιος άλλος να προσλαμβάνεται ως συνεργάτης μόνο με προφορική εξέταση και κάποιος τρίτος να προσλαμβάνεται ως συνεργάτης μόνο με ένα τηλεφώνημα. Πρέπει να θεσπιστούν διαδικασίες και το διοικητικό συμβούλιο, επαναλαμβάνω, να έρθει με συγκεκριμένες προτάσεις, έτσι ώστε όλες οι εργασιακές σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ του ιδρύματος και συνεργατών να έχουν συγκεκριμένο τρόπο και συγκεκριμένη διαδικασία. Αντιλαμβάνομαι ότι δεν μπορεί να είναι ίδια η διαδικασία για ένα συνεργάτη ο οποίος έρχεται να συνεργαστεί για ένα και μόνο ντοκιμαντέρ, φερ' ειπείν. Αυτόν δε θα τον περάσεις μέσα από διαδικασίες γραφειοκρατικές ή εξετάσεων και γι' αυτό ας μη μας πουν αυτό το επιχείρημα. Δεν μιλούμε γι' αυτούς. Μιλούμε για σχέση σχεδόν μόνιμου υπαλλήλου. Και εδώ βρίσκω ξανά την ευκαιρία να πω ότι είναι μόνιμος υπάλληλος ουσιαστικά, χαίρει δε σαφώς μειωμένων απολαβών και δικαιωμάτων από τους μόνιμους υπαλλήλους και δημιουργείται μέσα στο ΡΙΚ αυτό που δημιουργήθηκε γενικά στην κυπριακή κοινωνία, οι "Φιλιππινέζες" και οι εργαζόμενοι οι Κύπριοι.

Θέλω να πω δυο κουβέντες για την αγορά ταινιών από το ΡΙΚ, λέγοντας ταυτόχρονα ότι ίσως σήμερα φαίνεται να υπάρχει μια σχετική μείωση του προβλήματος, όπως θα το παρουσιάσω, και ελπίζουμε σιγά σιγά να καταφέρει το ΡΙΚ να μελετά τις "μπακκίρες" που έχει στην τσέπη του όχι ως λεφτά δικά του αλλά ως λεφτά όλων των πολιτών της Κύπρου που συνεισφέρουν. Δεν μπορεί να πηγαίνει στο εξωτερικό και μια ταινία που εξασφαλίζει ένας ιδιωτικός τηλεοπτικός σταθμός σε άλφα ποσό να σπεύδει το ΡΙΚ να πολλαπλασιάζει το τι έχει να προσφέρει, για να την πάρει το ίδιο. Αυτό, επαναλαμβάνω, έγινε στο παρελθόν αρκετές φορές. Παρουσιάζεται μια μείωση σε αυτό το φαινόμενο.

Με τα προγράμματα του ΡΙΚ -και είναι ελαφρώς συνυφασμένο με το θέμα της ακροαματικότητας- αλλά επιτρέψτε μου να διερωτηθώ: Πόσα ντοκιμαντέρ είδαμε για τους εργατικούς αγώνες του κυπριακού λαού στο ΡΙΚ; Και, αν θέλετε, βάλτε αυτό σε αντιστοιχία και σύγκριση με τα ντοκιμαντέρ που είδαμε για άλλες εποχές αγώνων του κυπριακού λαού. Και ορθώς παρουσιάζονται και πρέπει να παρουσιάζονται. Αν δείτε τη σύγκριση, θα δείτε ότι είναι γλίσχρα η παρουσία των πολλών αιματηρών εργατικών αγώνων του κυπριακού λαού μέσα από τα προγράμματα του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου.

Θέλω να πω δύο τελευταία μόνο πράγματα και θα κλείσω. Υπήρξε μια καταγγελία πρόσφατα από εμένα στην Επιτροπή Οικονομικών που συζητιόταν το θέμα των προϋπολογισμών του ΡΙΚ. Νομίζω ότι από λάθος της ίδιας της επιτροπής, όταν στάλθηκαν γραπτώς τα ερωτήματα στο ΡΙΚ, δε συμπεριελήφθη το δικό μου ερώτημα και ίσως γι' αυτό δεν πήρα απάντηση. Ωστόσο, θεωρώ ότι, αφού η καταγγελία έγινε ενώπιον εκπροσώπων του διοικητικού συμβουλίου και της διεύθυνσης του ΡΙΚ, θα έπρεπε να δώσει απάντηση, ανεξάρτητα αν μέσα σε μια επόμενη επιστολή που πήγε στο ΡΙΚ δε συμπεριελήφθη η ερώτηση. Και η καταγγελία ήταν ότι είχαμε πληροφορίες ότι ανώτατο στέλεχος του ιδρύματος είχε πάλαι ποτέ συνεργαστεί στη δημιουργία μιας συγκεκριμένης εταιρείας, η οποία εταιρεία παρήγαγε ταινίες και υλικό που αφορά τηλεοπτικά προγράμματα και συνεργάστηκε, όντας υπάλληλος του ΡΙΚ, για την παραγωγή τέτοιων προγραμμάτων προς όφελος είτε του γραφείου τύπου της κυβέρνησης είτε για οποιαδήποτε άλλη ιδιωτική εργασία. Και νομίζω ότι όλοι γνωρίζουμε πως απαγορεύεται, ενόσω είσαι υπάλληλος του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, όπως και σε άλλους τομείς, την ίδια ώρα να παρέχεις τις υπηρεσίες σου σε άλλους οργανισμούς. Προσωπικά γνωρίζω συναδέλφους μου κάποτε στο ΡΙΚ -άρα πάρτε το ως βεβαιότητα και ας μην τεθεί προς αμφισβήτηση- οι οποίοι, ενόσω ήταν

υπάλληλοι του ΡΙΚ, συνεργάζονταν με άλλες ιδιωτικές εταιρείες παραγωγής ταινιών, είτε κινηματογραφώντας είτε κάνοντας τους παραγωγούς ή τους σκηνοθέτες, πράγματα γνωστά σε όλο το φάσμα του κυπριακού μας καναλιού, αλλά ταυτόχρονα με μια φοβερή αδυναμία να ελεγχθούν. Γιατί; Διότι ισχύει αυτό που είπα προηγουμένως. Υπάρχει η κλίκα που κυβερνά το ΡΙΚ και δεν μπορεί κανείς να παρέμβει πάνω τους.

Και το διοικητικό συμβούλιο είναι μονοκομματικό. Ποιος να αντιδράσει και με ποια δυνατότητα; Πού να πει τον πόνο του;

Θα κλείσω με κάτι ευτράπελο και όχι “ευτράπελλον”, που είναι το εξής: Πρώτη είδηση σε τηλεοπτικό δελτίο ειδήσεων του ΡΙΚ πριν από μερικά χρόνια, πρώτη είδηση!, ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μαζί με τον Υπουργό Εθνικής Αμύνης, τον κ. Αρσένη τότε, μπήκαν σε ένα μικρό караβάκι -δεν είμαι βέβαιος αν ήταν το υπό την ιδιοκτησία του Προέδρου πλοιάριο- και περιέπλεαν τα νότια παράλια της Κύπρου, για να βρουν χώρο για ναύσταθμο. Η Κύπρος είναι χαρτογραφημένη εδώ και δέκα αιώνες. Όπου υπάρχει πέτρα, άμα ανοίξεις ένα συγκεκριμένο χάρτη, θα τη βρεις. Δε βρίσκω καμιά ευθύνη ούτε στον Πρόεδρο ούτε στον κ. Αρσένη. Αυτό το πράγμα όμως ήταν πρώτη είδηση σε τηλεοπτικό δελτίο ειδήσεων του κρατικού καναλιού!

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Βουλής αντικαθίσταται από τον κ. Νίκο Αναστασιάδη.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Εγώ ευχαριστώ. Το λόγο έχει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Σπύρος Κυπριανού.

ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Τηλεγραφικά. Το ΡΙΚ είναι μεγάλο θέμα. Εδώ συζητούμε προϋπολογισμούς σήμερα. Οι δικές μου οι παρατηρήσεις είναι: Πρώτο, δεν μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι στο παρελθόν δε γίνονταν λάθη. Δεν είμαι μεταξύ εκείνων που ισχυρίζονται αυτό το πράγμα, αλλά ισχυρίζομαι ότι δε δικαιολογείται να συνεχίζονται τα λάθη ή και να γίνονται χειρότερα σε διάφορους τομείς. Τομέας διακρίσεων, πρώτο. Δεύτερο, αυστηρότητα διεύθυνσης. Τρίτο, θέμα εξοικονόμησης. Υπάρχει περιθώριο για μεγαλύτερο νοικοκυριό, ας το θέσουμε έτσι. Τέταρτο, ευθύνη έναντι του πολίτη. Συντηρείται από τον πολίτη, από το λαό. Ευθύνες μεγαλύτερες. Πέμπτο, αυστηρή αντικειμενικότητα απαιτείται στο καθετί. Και στον τομέα ειδήσεων και σε οποιοσδήποτε άλλες συζητήσεις πολιτικής μορφής. Έκτο, πολύ σοβαρό, κατά την άποψή μου, είναι το μόνο κανάλι το οποίο βλέπει ο ελληνισμός στο εξωτερικό από την Κύπρο. Όλες οι παροικίες, η ομογένεια ολόκληρη, όποτε πάμε, όποτε συναντηθούμε -θα σας έλεγα ακόμα και στην Ισπανία τον τελευταίο καιρό- μας είπαν: “Βλέπουμε το ΡΙΚ και μαθαίνουμε κάτι από την Κύπρο”. Εκεί χρειάζεται βελτίωση. Χρειάζονται καλύτερα προγράμματα. Θα πρέπει να δοθεί ειδική έμφαση, γιατί με το ΡΙΚ, με τη ραδιοτηλεόραση του ΡΙΚ μπορούν να πηγαίνουν τα σωστά μηνύματα προς κάθε κατεύθυνση. Και για το τι γίνεται στην Κύπρο και για τις θέσεις της Κύπρου, τις θέσεις των κομμάτων, τις θέσεις του κυπριακού λαού.

Εντελώς τηλεγραφικά αυτά ήθελα να πω. Δε γνωρίζω το θέμα στο βαθμό που το γνωρίζετε όλοι σας, που το έχετε μελετήσει από απόψεως διάρθρωσης, από απόψεως ενίσχυσης. Ότι χρειάζεται η κρατική ραδιοτηλεόραση χρειάζεται. Ιδιαίτερα τώρα χρειάζεται μια καλύτερη οργάνωση, υπό το φως και του ανταγωνισμού ο οποίος υπάρχει τοπικά. Ας ελπίσουμε ότι τα πράγματα θα είναι καλύτερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Υπάρχει άλλος ομιλητής; Δε νομίζετε ότι εξαντλήθηκε ή θέλετε να το συνεχίσουμε;

Ο κ. Χριστοδουλίδης και μετά ο κ. Προδρόμου και ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα του ΡΙΚ νομίζω είναι ανεξάντλητο. Δε θα ασχοληθώ με τα ουσιαστικά σημεία, αλλά, ως βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας, θέλω να διαμαρτυρηθώ ότι για αρκετά και συνεχή χρόνια οι κατοικούντες στην πόλη και επαρχία της Λάρνακας, για να δουν τηλεοπτικά το ΡΙΚ1 ή το ΡΙΚ2, δυσκολεύονται περισσότερο από ό,τι αν έβλεπαν το CNN. Ραδιόφωνο του ΡΙΚ: Υπάρχουν συγκεκριμένες περιοχές αγροτικές της Λάρνακας που δεν ξέρουν αν υπάρχει ραδιοφωνικό πρόγραμμα από το ΡΙΚ. Και αυτό δεν είναι αστείο που λέω, είναι σοβαρό. Αλλά έχουμε συμβιβαστεί με το ραδιόφωνο, διότι υπάρχουν πάρα πολλά κανάλια και στην επαρχία, που κατά κάποιο τρόπο αντικαθιστούν αυτό που θα εξέπεμπε το ΡΙΚ. Αλλά το θέμα το τηλεοπτικό του ΡΙΚ1 και του ΡΙΚ2 έχει καταντήσει αηδία για τους κατοίκους της Λάρνακας.

Και έχω ακούσει, μετά και από διάβημα που είχα κάνει πέρσι, δικαιολογίες και αιτιολογήσεις, οι οποίες δεν μπορούν να θεωρηθούν σοβαρές. Ειδικά όμως φέτος ως προς τις αιτιολογήσεις, μετά που κάποιος ραδιοσταθμός έβγαλε ανοιχτά παραπονούμενους και με την παρέμβαση ανθρώπων που έχουν τεχνική κατάρτιση σε αυτό το θέμα, νομίζω ότι είναι απαράδεκτο η Λάρνακα να βλέπει αραβικούς σταθμούς, τούρκικους και άλλους της περιοχής, να έχουν λήψη θαυμάσια για όλα τα άλλα τα κυπριακά κανάλια και το ΡΙΚ να λέει ότι τεχνικώς είναι αδύνατο γι' αυτό να εγκαταστήσει ή κεραία ή μια συσκευή αναμετάδοσης, κάτι που έχουν κάνει με ελάχιστη δαπάνη όλα τα άλλα τα τηλεοπτικά κανάλια.

Δε θα ήθελα ως βουλευτής Λάρνακας να προειδοποιήσω για ακόμη μια φορά ότι είναι η τελευταία φορά που ψηφίζουμε τους προϋπολογισμούς του ΡΙΚ. Δεν έχει να κάνει τίποτε με τους σκληρά εργαζόμενους στο ΡΙΚ, αλλά κάπου πρέπει να θεωρηθεί και η Λάρνακα και πιθανώς και κάποιες άλλες περιοχές της Κύπρου ότι και αυτοί συντελούν στη συντήρηση και διατήρηση του ιδρύματος.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να μου επιτρέψετε, προτού δώσω το λόγο στον κ. Προδρόμου, απλά να προσθέσω πόσο συμφωνώ με τον κ. Χριστοδουλίδη. Και αυτό είναι απαράδεκτο και, κύριε Γενικέ, να σε παρακαλέσω να το ακούσεις. Δεν επιτρέπεται να φορολογούνται, να καταβάλλουν εισφορές, να πληρώνεται από τον κόσμο το ΡΙΚ, να λειτουργείτε από τις εισφορές και να μην υπάρχει λήψη του κρατικού καναλιού, αλλά να υπάρχει των ιδιωτικών. Συμφωνώ απόλυτα με τον κ. Χριστοδουλίδη, γι' αυτό άμεσα -είναι και ο αντιπρόεδρος εδώ του ΡΙΚ- οφείλετε να πάρετε μέτρα να το αποκαταστήσετε, διαφορετικά πολλές είναι οι κοινότητες που επισκεπτόμαστε και η Λάρνακα που λένε: "Θα αντιδράσουμε μη πληρώνοντας". Είναι αδιανόητα αυτά τα πράγματα και δεν είναι τώρα. Είναι κατ' επανάληψη τα διαβήματα και τα υπομνήματα που υποβάλλονται.

Κύριε Προδρόμου, έχετε το λόγο. Συγνώμη, κύριοι συνάδελφοι, που παρενέβηκα, αλλά είναι ένα γεγονός, το οποίο κάπου ενοχλεί.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ακούστηκε από αυτό το βήμα ο ισχυρισμός ότι το διοικητικό συμβούλιο που έχει σήμερα το ΡΙΚ δεν είναι δίκαιο και συνακόλουθα εφαρμόζει μια απολύτως άδικη πολιτική στις προσλήψεις και σε διάφορους άλλους τομείς μέσα στο ίδρυμα. Προσωπικά εγώ, αν πίστευα, αν ήμουν πεπεισμένος και με τόσο απόλυτη

ετυμηγορία επί του θέματος, απλώς δε θα ψήφιζα αυτό τον προϋπολογισμό. Από εκεί και πέρα όμως, νομίζω ότι το πρόβλημα είναι ότι το διοικητικό συμβούλιο δεν εγκρίνεται από το ΑΚΕΛ. Αυτό είναι το πρόβλημα και θα πρέπει να διαχωρίσουμε αν το πρόβλημα είναι ότι δεν εγκρίνεται από το ΑΚΕΛ, γιατί ούτε καν ο συνάδελφος τόλμησε να πει ότι είναι μονοκομματικό· είπε ότι είναι κατά πλειοψηφία μονοκομματικό, ενώ συνήθως ακούμε καταγγελίες ότι τα πάντα είναι μονοκομματικά. Θα έλεγα τότε ότι η λύση είναι απλή. Ας περιμένουμε να διορίσει, όταν και αν το ΑΚΕΛ, διοικητικό συμβούλιο, όπως και στο παρελθόν είχε συμμετάσχει στους διορισμούς δικαίων και αμερόληπτων κατά γενική ομολογία διοικητικών συμβουλίων, τα οποία παρακολουθούσε ολόκληρος ο κυπριακός λαός και δε χρειάζεται να δώσουμε εμείς συστάσεις. Εξάλλου, πρόσφατο δείγμα αμεροληψίας ήταν όταν ο γενικός γραμματέας του ΑΚΕΛ είχε παρέμβει, έστω και αν δεν είναι στην κυβέρνηση, και είχε φροντίσει, ούτως ώστε συγκεκριμένος δημοσιογράφος του ιδρύματος να μη συμμετέχει σε εκπομπές της προεκλογικής περιόδου, αλλά και να μην έχει πρωινές ζώνες στο ίδρυμα. Κάτω από τέτοιες συνθήκες νομίζω ότι όλοι δίνουμε δείγματα του πώς εννοούμε την αμεροληψία και του τι θα κάναμε αν είχαμε την εξουσία που έχει είτε ένα διοικητικό συμβούλιο είτε αυτοί οι οποίοι διορίζουν τα διοικητικά συμβούλια.

Δε θα ήθελα να απαντήσω εφ' όλης της ύλης στο συνάδελφο που έκανε κριτική στα του ΡΙΚ, διότι εξάλλου σε πολλά σημεία δεν μπορούμε να διαφωνήσουμε στις διαπιστώσεις για κάποια κακώς κείμενα, όμως νομίζω ότι δεν πρέπει να μείνουν εντυπώσεις ως προς τον κατήφορο ακροαματικότητας για τον οποίο έγινε λόγος. Αν υπάρχει -και υπάρχει μείωση των ποσοστών ακροαματικότητας και θεαματικότητας του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου- αυτά δεν ταυτίζονται ευτυχώς ή δυστυχώς - δυστυχώς θα έλεγα εγώ- με το σημερινό διοικητικό συμβούλιο ή τη διεύθυνση, για να είναι τα πράγματα τόσο απλά όσο υπονοήθηκε, ότι, αν ήταν αυτοί οι άνθρωποι σωστοί,

θα πήγαινε διαφορετικά το ΡΙΚ. Ο κατήφορος, όπως τον χαρακτήρισε ο συνάδελφος, προϋπήρξε. Και μάλιστα εδώ θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι, όταν άλλα διοικητικά συμβούλια επί άλλων κυβερνήσεων είχαν κάνει τομές και πήραν αποφάσεις οι οποίες δεσμεύουν ακόμα το ίδρυμα, ούτως ώστε να το καταστήσουν εμπορικά ανταγωνιστικό, αν παρακολουθήσετε τις στατιστικές, από εκείνη την περίοδο σταθερά μειώνονται τα έσοδα του ιδρύματος από διαφήμιση.

Επομένως, ας μην είμαστε τόσο απόλυτοι, προσπαθώντας να αποδείξουμε πράγματα τα οποία γνωρίζουμε ότι δεν είναι ακριβώς έτσι. Και ούτε θα ήθελα να μπω σε περιστατικά του παρελθόντος, του μακρινού παρελθόντος, όταν προκηρύσσονταν για παράδειγμα δώδεκα θέσεις στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, αλλά αίφνης και ως διά μαγείας οι ανάγκες μέχρι της προσλήψεως ήταν για δεκαεννέα άτομα και προσλαμβάνονταν δεκαεννιά άτομα. Ίσως να μπορούσαμε αναδρομικά να ψάξουμε ποιοι ήταν οι πρόσθετοι επτά και να δούμε πώς ήταν το ΡΙΚ αμερόληπτο στο παρελθόν.

Όπως είπε όμως και ο Πρόεδρος της Βουλής, ο σκοπός δεν είναι να συγκρίνουμε το παρελθόν με τα σημερινά. Απλώς, θα ήθελα να πω ότι, επειδή επέμενα ότι δεν έχει εξαντληθεί το θέμα, όταν ο προεδρεύων από την έδρα μάς ρώτησε αν έχει εξαντληθεί, θα ήθελα να πω ότι και η έκκληση για την κάλυψη των εργασιών της Βουλής είναι σημαντικό ζήτημα και το πρόβλημα που υπάρχει με τους συνεργάτες, οι οποίοι όλοι γνωρίζουμε ότι υπηρετούν και προσφέρουν τουλάχιστον ισάξια με το μέσο όρο των υπαλλήλων. Όμως, κατά τη γνώμη μου, το βασικό θέμα είναι άλλο. Ψηφίζουμε τους προϋπολογισμούς. Η οικονομική κατάσταση του ιδρύματος δεν έχει ουσιαστικά βελτιωθεί. Θυμάστε ότι από αυτό το βήμα είχαν εκφραστεί επιφυλάξεις από διάφορες πλευρές, όταν υιοθετήθηκε το πενταετές σχέδιο. Θυμάστε επίσης ότι με επιφυλάξεις και η επιτροπή Οικονομικών είχε εγκρίνει την αύξηση της έκτακτης εισφοράς. Προσωπικά, έχω μόνιμη αντίθεση σε αυτό τον τρόπο χρηματοδότησης. Ναι, πρέπει να συνεχίσει να

υπάρχει το ΡΙΚ. Ναι, οφείλουμε, όπως προανέφεραν συνάδελφοι, να κάνουμε ό,τι είναι δυνατόν για να υπάρχει το ΡΙΚ και ευτυχώς που υπάρχει όντως. Όμως, το ζήτημα είναι ο τρόπος με τον οποίο υπάρχει. Και πιστεύω ότι πραγματικά θα γνοιαστούμε και ως σώμα συλλογικά για το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, αν επιτέλους βρούμε κάποια μέθοδο, ούτως ώστε η χρηματοδότηση να γίνεται με ορθότερη μέθοδο, αλλά ταυτόχρονα να διασφαλίζει και κάποιες δικλίδες ασφαλιστικές στην οικονομική διαχείριση.

Αν, πιστεύω προσωπικά, η χρηματοδότηση γινόταν απευθείας από το κράτος, από τον προϋπολογισμό, έστω και αν κάποιος λένε ότι θα υπήρχε πρόβλημα μείωσης της ανεξαρτησίας του ιδρύματος, τότε θα υπήρχε μεγαλύτερη έγνοια και φροντίδα να εφαρμοστούν επιτέλους αυτά τα σχέδια τα οποία μας προτείνονται, αλλά στην πράξη φαίνεται να υπάρχει αδυναμία. Διότι νομίζω ότι όλοι συμφωνούμε ότι θα πρέπει, όπως ήρθαν τα πράγματα, να γίνει μια φοβερή προσπάθεια εξοικονόμησης και για να μπορεί πράγματι να υπάρχει και να υπάρχει με σωστό τρόπο το ΡΙΚ και για να βελτιώσει σίγουρα και τη σχέση του με τους πολίτες -γνωρίζουμε τις διαμαρτυρίες που υπάρχουν- και για να μπορεί ακριβώς να στηρίζεται στους οικονομικούς πόρους οι οποίοι του αναλογούν και οι οποίοι έχει αποφασιστεί ότι θα διατεθούν. Να μπορεί να αποφασίσει αυτή η πολιτεία, είτε είναι η κυβέρνηση είτε είναι η Βουλή είτε είναι τα δύο σώματα, με τη συνυπευθυνότητα που έχουν, ποιου μεγέθους κρατική ραδιοηλεκτρονική επιθυμούν να χρηματοδοτήσουν. Αυτό είναι το πραγματικό ερώτημα που θα έπρεπε να αποφασίσουμε και όχι να συρόμεθα, όπως συμβαίνει κάθε φορά, γιατί κανείς δε θα ήθελε να καταψηφίσει προϋπολογισμούς, γνωρίζοντας την προσπάθεια που γίνεται στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου και γνωρίζοντας ακόμα καλύτερα την αφοσίωση της μεγάλης πλειοψηφίας των εργαζομένων.

Μιλώντας όμως για τους εργαζόμενους, θα ήθελα να σας υπενθυμίσω και να διερωτηθούμε τι είδους αξιοκρατικές διαδικασίες υπήρξαν σε εκείνο το παρελθόν που εξώθησαν το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, με ευθύνη της πολιτείας βασικά, όχι του ίδιου του ιδρύματος τόσο, που το εξώθησαν να φθάσει σε αριθμό εργοδοτούμενων περίξ των πεντακοσίων και να ερχόμαστε σήμερα να πρέπει, με βάση εκθέσεις εμπειρογνομόνων που λένε ότι περίπου πρέπει να είναι οι μισοί, να τους μειώσουμε.

Ακούστηκαν από εδώ βαριές κατηγορίες ότι σήμερα μπαίνουν ανίκανοι. Δεν ξέρω πόσοι ανίκανοι μπαίνουν στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου. Εκείνο όμως που ξέρω είναι ότι, όταν μας λένε εκθέσεις εμπειρογνομόνων ότι είναι διπλάσιοι οι υπάλληλοι, σίγουρα το πρώτο πράγμα που σκεφτόμαστε στην Κύπρο είναι ότι μπήκαν πολλοί με το τσουβάλι. Και μιλούμε για εκατοντάδες, μπροστά σε κάποια μικροπροβλήματα που ίσως να υπάρχουν σήμερα. Άρα λοιπόν ας μην υπάρχει υποκρισία. Ας φροντίσουμε να πάρουμε συνολικές αποφάσεις και υπενθυμίζω ότι εκπνέει σε μερικές βδομάδες, αν δεν κάνω λάθος, η προθεσμία που είχε δώσει η Βουλή για την αύξηση της έκτακτης εισφοράς. Τότε θα πρέπει να παρακολουθήσουμε την πρόοδο του πενταετούς σχεδίου και τότε θα είναι η ώρα για αποφάσεις.

Επομένως, αν θέλουμε πραγματικά να βοηθήσουμε το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, θα πρέπει να φροντίσουμε να μπορεί να σταθεί στα πόδια του από οικονομικής απόψεως και βεβαίως ταυτόχρονα να ελεγχθούν κάποιες κακές πρακτικές, όπως είναι το ζήτημα της αγοράς ταινιών, που έχει λεχθεί και ξαναλεχθεί και στο οποίο νομίζω ότι ήδη λαμβάνονται μέτρα, όπως είναι και διάφορα άλλα προβλήματα τα οποία παρουσιάζονται στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου. Άρα λοιπόν, βεβαίως στηρίζουμε την ύπαρξη της κρατικής ραδιοτηλεόρασης, όμως αυτό θα πρέπει να φαίνεται και από τις αποφάσεις αυτής της Βουλής. Και πιστεύω ότι η διαιώνιση εγκρίσεως

προϋπολογισμών, όπως αυτός που έχουμε μπροστά μας, δε μας πείθει ότι έχουμε πράξει το καθήκον μας, γιατί απλώς διογκώνουμε ένα πρόβλημα που υπάρχει.

Τέλος, θα ήθελα να πω ότι, επειδή πρόκειται για έναν ημικρατικό οργανισμό και επειδή υπάρχει γενικότερη συζήτηση, προσωπικά πάντα έχω το εξής ερώτημα: Θυμούμαι, προτού ατάκτως, θα το έλεγα, προκύψει η ιδιωτική ραδιοτηλεόραση, η ελευθέρωση της ραδιοτηλεοπτικής αγοράς, η κατάργηση του μονοπωλίου, το ΡΙΚ είχε ουσιαστικά μια παντοκρατορία. Αν τότε καλούσαμε κάποιους ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες να αξιολογήσουν πόσα αξίζει αυτό το ίδρυμα, είμαι βέβαιος ότι θα είχαμε μια αποτίμηση πολλών εκατομμυρίων, πάρα πολλών εκατομμυρίων -δε θέλω να αναφέρω αριθμούς- αλλά είμαι εξίσου σίγουρος ότι εκείνη η αποτίμηση, η τωρινή, είναι σίγουρα πολλαπλάσια του τι θα μας έδινε κάποιος σήμερα, αν του ζητούσαμε ψυχρά, λογιστικά, αν θέλετε, να εκτιμήσει την αξία του ΡΙΚ. Γιατί το αναφέρω αυτό; Διότι αυτό σκέφτομαι, όποτε ακούω τις συζητήσεις που γίνονται για την Αρχή Τηλεπικοινωνιών. Η Αρχή Τηλεπικοινωνιών, όπως και ο κάθε ημικρατικός οργανισμός, έχει μια αξία, την οποία οφείλουμε να διατηρήσουμε με τις σωστές αποφάσεις και τη σωστή πολιτική, πέρα από τη δαιμονολογία και το μανιχαϊσμό του αν θα είναι μετοχική η εταιρεία, αν θα έχει συμμετοχή ο ιδιωτικός τομέας ή όχι. Αυτά για μας είναι δευτερεύοντα και το πρόβλημα που δημιουργείται με το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου είναι ότι ουσιαστικά η πολιτεία, οι πολίτες αυτής της χώρας όχι μόνο χρειάζεται άμεσα να χρηματοδοτούν με αυτό τον τρόπο, που χαρακτηρίστηκε χαράτσι, του ηλεκτρικού ρεύματος, όχι μόνο άμεσα χρηματοδοτούν κάθε μήνα το ίδρυμα, αλλά επιπλέον έχουν ζημιωθεί, διότι η πολιτεία δεν έλαβε εκείνα τα μέτρα έγκαιρα τότε, πριν από την κατάργηση του μονοπωλίου, για να μπορεί το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου να παίζει σήμερα ένα ρόλο που να μη συνάδει με κατήφορο ακροαματικοτήτων τον οποίο ακούσαμε, αλλά να είναι

εκείνος που προβλέπει ακριβώς η αποστολή του, στο όνομα της οποίας εγκρίνουμε κάθε φορά τους προϋπολογισμούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου. Φυσικά, έχετε ρόλο πρώτου τη τάξει, αντιλαμβάνομαι ότι πήρα κατά χρόνο και μετά συνειδητοποίησα την απουσία του ... Ευχαριστώ, κύριε Θεοδώρου. Πάντως, μετά τον κ. Κατσουρίδη νομίζω θα λεχθούν τα πάντα. Ως τώρα περίπου λέχθηκαν, αλλά, εν πάση περιπτώσει ...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εγώ θα αντιμετωπίσω το θέμα που συζητούμε από μία άλλη σκοπιά· από τη σκοπιά της σημασίας του ραδιοηλεκτρονικού τοπίου και ιδιαίτερα του κρατικού τομέα. Νομίζω ότι, αν είναι κανείς να βγάλει συμπεράσματα για το μοντέλο που υπάρχει σε μια κοινωνία, το κοινωνικό μοντέλο, είναι αρκετό να έχει μια καθαρή εικόνα του ραδιοηλεκτρονικού τοπίου αυτής της κοινωνίας, αυτής της χώρας. Πραγματικά, είναι πάρα πολύ εύκολο να αντιληφθεί αν αυτή η κοινωνία είναι κοινωνία με απόλυτο κρατισμό, αν αυτή η κοινωνία είναι δικτατορική, αν αυτή η κοινωνία είναι κοινωνία της απόλυτης φιλελευθεροποίησης ή αν αυτή η κοινωνία έχει ένα διαφορετικό μοντέλο, το οποίο, αν θέλετε, οδηγεί σε μια συνύπαρξη και συμπόρευση αρμονική, κατά το δυνατό, του κρατικού και του ιδιωτικού τομέα.

Και υπάρχουν τα παραδείγματα. Στα δικτατορικά καθεστώτα, είναι περιττό να πω, υπάρχει μόνο ένας ραδιοηλεκτρονικός σταθμός ή οργανισμός, αν θέλετε, ο οποίος εκφράζει μόνο τη βούληση, την πολιτική βούληση, τη θέληση και τη φωνή του κρατούντος. Ή μπορεί και να είναι δημοκρατία σε αυτή τη χώρα, όπως και σε εμάς σε παλαιότερες εποχές, αλλά εξέφραζε, αν θέλετε, απόλυτα το κράτος αυτή η μονοφωνική

κατάσταση. Υπάρχουν κοινωνίες όπου η κρατική ραδιοτηλεόραση είτε ελλείπει παντελώς είτε υπάρχει σε ανυπαρξία και σε ανυποληψία· ίδε Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Εκεί μιλούμε για ένα μοντέλο κοινωνικό, όπου ο ιδιωτικός τομέας έχει σχεδόν απόλυτο έλεγχο στα πάντα, όπου καθορίζει αποφάσεις κυβερνητικές, όπου αποφασίζει τα πάντα -και πολέμους στη Γιουγκοσλαβία, αν θέλετε, διότι έληξαν οι ημερομηνίες χρήσεως κάποιων πυραύλων και πρέπει να ξοδευτούν πριν από την ημερομηνία λήξεως και “ας τους ρίξουμε εκεί όπου είναι πιο χρήσιμο, για να παράξουμε και άλλους πυραύλους”.

Είναι λοιπόν τεράστια η σημασία και ο ρόλος του κρατικού τομέα της ραδιοτηλεόρασης. Εγώ θα τον ονόμαζα αυτό το ρόλο πολιτειακό. Είναι πολιτειακή η σημασία του ρόλου της κρατικής ραδιοτηλεόρασης, αν διαδραματίζεται κατά τον ορθό τρόπο, αν έχει ένα ικανοποιητικό μερίδιο της ακροαματικότητας και αν προβάλλει τους θεσμούς του κράτους και τη λειτουργία της δημοκρατίας. Αυτός είναι βασικά ο ρόλος της κρατικής ραδιοτηλεόρασης.

Αλλά υπάρχει και κάτι άλλο, αγαπητοί συνάδελφοι και αγαπητές συναδέλφισσες. Στις σύγχρονες κοινωνίες ιδιαίτερα οι τηλεοράσεις, ιδιαίτερα οι ιδιοκτήτες των ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών αποτελούν κέντρα που αντιπαλεύουν τα κέντρα εξουσίας σε ό,τι αφορά τη νομή αυτής της εξουσίας. Είναι ένα από τα μεγάλα προβλήματα των σύγχρονων δημοκρατιών και αυτό το βλέπουμε να μεθερμηνεύεται ή να υλοποιείται και σε επιλογές υπουργών και σε επιλογές βουλευτών. Εκλέγονται ή είναι δυνατό να εκλέγονται κάποιοι που τυγχάνουν της εύνοιας κάποιων ιδιωτικών καναλιών. Δε λέγω ότι είναι αθέμιτο, αλλά, αν αυτό είναι μονόλογος, τότε ουαί και αλίμονο στις κοινωνίες τις δημοκρατικές, γιατί πλέον η εξουσία σε αυτές τις κοινωνίες δε θα ανήκει στους αιρετούς άρχοντες, τους εκλεκτούς του λαού, αλλά στους εκλεκτούς των ιδιοκτητών των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Θεοδώρου, αντιλαμβάνομαι αφορά τους νεότερους τούτο, διότι τελευταία υπάρχουν ιδιωτικά κανάλια.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα έλθω στο θέμα μου και θα κάνω και εισηγήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ένας αστεϊσμός, απλώς λέω τελευταία είναι τα ιδιωτικά κανάλια ...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Όχι, δεν επιτίθεμαι εναντίον των ιδιωτικών καναλιών και θα αναφερθώ παρακάτω, παρ' όλο που αυτά που λέω σίγουρα δεν αρέσουν στα ιδιωτικά κανάλια, αλλά αυτό είναι κάτι που ο καθένας το ζυγίζει -και εγώ το ζυγίζω- και είτε το σερβίρει είτε δεν το σερβίρει -και εγώ το σερβίρω. Είναι κάτι το οποίο οφείλουμε, νομίζω, η δική μου άποψη, να τολμούμε να λέμε.

Έτσι λοιπόν, μέσα σε αυτό τον ανταγωνισμό για την πραγματική εξουσία, το κρατικό κανάλι, τα κρατικά κανάλια, τα κρατικά μέσα μαζικής ενημέρωσης έχουν ένα θεμελιακό ρόλο εξισορρόπησης και θεμελιακό ρόλο διατήρησης των πραγμάτων, όπως τάχθηκαν. Δηλαδή, τάχθηκαν να εκλέγονται εκπρόσωποι του λαού, για να διακυβερνούν και να νομοθετούν; Ε! λοιπόν, τα κρατικά μέσα μαζικής ενημέρωσης έχουν και αυτό το θεμελιακό ρόλο· να περιφρουρήσουν αυτή την αρχή, να περιφρουρήσουν ότι θα εκλέγονται από το λαό οι εκπρόσωποι που θα τον κυβερνούν και θα νομοθετούν εκ μέρους του.

Γιατί τα είπα αυτά; Γιατί πιστεύω, κύριοι συνάδελφοι, ξεκινώντας από την παρατήρηση του συνάδελφου Χατζηδημητρίου, ότι το ΡΙΚ δεν παίζει αυτό το ρόλο

σωστά. Δεν τον παίζει σωστά, διότι δεν προβάλλει, ή τουλάχιστον περισσότερο και ουσιαστικότερα από τα άλλα ιδιωτικά κανάλια, αυτό το ρόλο, τη λειτουργία των θεσμών, τη λειτουργία του κοινοβουλίου, που είναι ο ναός της δημοκρατίας, και δεν αφήνει περιθώρια πραγματικά στους εκπροσώπους του λαού να δείξουν το πραγματικό τους πρόσωπο και να δείξουν στο λαό τι αξίζει ο καθένας. Αν λειτουργούν ή αν δε λειτουργούν. Και το αποτέλεσμα είναι ότι σπρωχνόμεθα πολλοί από μας, για να μην πω όλοι, σε εντυπωσιοθηρίες, εκτρεπόμεθα, στην πραγματικότητα, από αυτά που έπρεπε καθκόντως να πράττουμε και δε νομίζω ότι αυτό τιμά την πολιτική ζωή του τόπου μας. Αλλά έχω την εντύπωση ότι γι' αυτό το θέμα και για τη χαμηλή ακροαματικότητα του κρατικού καναλιού -δε λέω ότι πρέπει το κρατικό κανάλι να έχει εξήντα, εβδομήντα, πενήντα τοις εκατόν- λέω ότι πρέπει να έχει μία ικανοποιητική ακροαματικότητα, η οποία να μην υστερεί τρομερά από τις ακροαματικότητες των άλλων καναλιών- γι' αυτό το θέμα λοιπόν δε νομίζω ότι μπορούμε να πούμε ότι ευθύνεται μόνο το ΡΙΚ. Και ευθύνεται ασφαλώς το ΡΙΚ, ευθύνεται για όσα αφορούν τα της διαχείρισης του οίκου του, τα του νοικοκυρέματός του -γι' αυτό, νομίζω, δεν μπορεί να υπάρξει αμφιβολία- ευθύνονται και για άλλα πράγματα, αγαπητοί συνάδελφοι. Πρώτα απ' όλα, ευθύνεται για το γεγονός ότι α priori είναι αντιπαθές το ΡΙΚ, γιατί ο Κύπριος πολίτης, με τη γνώση ότι πληρώνει για να παρακολουθεί ΡΙΚ, ενώ δεν πληρώνει για να παρακολουθεί άλλους σταθμούς, αντιπαθεί αμέσως το ΡΙΚ. Βεβαίως, δεν είναι μόνο αυτό. Δεν πέφτει τόσο πολύ το ΡΙΚ στο επίπεδο, τέλος πάντων, των θεαμάτων εκείνων που δεν είναι πολύ τιμητικά για το επίπεδο του πολιτισμού μας. Ακόμα τουλάχιστο δεν έχει πέσει τόσο πολύ σε αυτό το επίπεδο, αν και άρχισε να διολισθαίνει προς αυτή την κατεύθυνση, κυνηγώντας και αυτό την ακροαματικότητα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δε συμφωνούμε.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Δεν είναι ανάγκη να συμφωνούμε όλοι. Εν πάση περιπτώσει, είναι δημοκρατία. Αλλά, κύριοι συνάδελφοι, αυτό το θέμα της υποχρεωτικής εισφοράς πρέπει επιτέλους να πάρει ένα τέρμα. Τι σημαίνει “πληρώνω για το ΡΙΚ”; Εγώ πληρώνω το κράτος, τους φόρους μου, και το κράτος, αξιολογώντας τη σημασία του κάθε τομέα της ύπαρξης και της δράσης του, επιχορηγεί, χρηματοδοτεί, για να λειτουργήσει και το κανάλι το ραδιοφωνικό και το κανάλι το ραδιοτηλεοπτικό. Δεν πρέπει πλέον ο πολίτης να αισθάνεται ότι πληρώνει για το ΡΙΚ. Πληρώνει τους φόρους του στο κράτος. Ένα αυτό. Δεύτερο, για να τελειώσει αυτός ο ανταγωνισμός μεταξύ του κρατικού φορέα και των ιδιωτικών φορέων, θα πρέπει να παρθεί μια απόφαση ότι, ναι, το ΡΙΚ πρέπει να σταματήσει να διαφημίζει εμπορικές διαφημίσεις. Δεν αντιλαμβάνομαι γιατί πρέπει το ΡΙΚ να τρέχει ξωπίσω τα άλλα κανάλια στο κυνήγι των διαφημίσεων. Δεν είναι αυτός ο ρόλος του. Να σταματήσει αυτό το ζήτημα των διαφημίσεων, έτσι ώστε να σταματήσει και ο ανταγωνισμός και, αν θέλετε, να υπάρξει και μια “επιχορήγηση” προς τα ιδιωτικά κανάλια, τα οποία λένε ότι “πληρώνουμε ΡΙΚ, αλλά εμείς δεν παίρνουμε τίποτε”. Να αφήσουμε το οικονομικό μέρος, την πίτα την οικονομική, στα ιδιωτικά κανάλια και το ΡΙΚ ας κυνηγήσει το επίπεδο και μέσω αυτού την ακροαματικότητα και ας κυνηγήσει την ενημέρωση, την πραγματική ενημέρωση του λαού, γιατί αυτό ακριβώς είναι που χρειάζεται σήμερα ο τόπος μας.

Έχω την εντύπωση, κύριε Πρόεδρε, ότι θα πρέπει αυτή η χρονιά να είναι και η τελευταία που συζητούμε τους προϋπολογισμούς του ΡΙΚ με τη μορφή που συνηθίσαμε. Θα πρέπει να υπάρξει σοβαρός προβληματισμός στην κυβέρνηση και στα κόμματα και στο ίδιο το ΡΙΚ, για ένα νέο τρόπο λειτουργίας, ο οποίος να είναι απαλλαγμένος από αυτά τα μειονεκτήματα που έχω αναφέρει προηγουμένως και ασφαλώς να γίνει και μια πολύ σοβαρή προσπάθεια για το νοικοκύρεμα του ιδρύματος,

γιατί, επαναλαμβάνω, το ΡΙΚ δεν είναι ένα ραδιοφωνικό ή ραδιοτηλεοπτικό ίδρυμα· είναι ένας θεσμός αυτού του κράτους, είναι ένας θεσμός μέρος του κοινωνικού συστήματος και του κοινωνικού μοντέλου που έχουμε και θέλουμε να διατηρήσουμε και όχι απλώς να διατηρήσουμε, αλλά να βελτιώσουμε σε αυτό τον τόπο. Και έτσι πρέπει να ιδωθεί το ΡΙΚ. Δεν μπορούμε να αντιμετωπίζουμε το ΡΙΚ σαν έναν από τους άλλους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς. Άλλος είναι ο ρόλος των ιδιωτικών, άλλος είναι ο ρόλος του κρατικού καναλιού.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και εγώ ευχαριστώ.

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν είχα σκοπό να μιλήσω, δηλώνω ότι νιώθω υποχρεωμένος από την παρέμβαση του κ. Προδρόμου.

Το πρώτο σημείο που θέλω να πω είναι ότι τα κακώς έχοντα δεν μπορούν να δικαιολογούνται με προηγούμενα κακώς έχοντα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εκτός αν είναι συνέχεια των προηγούμενων.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εκτός αν είναι συνέχεια των προηγούμενων και εκτός αν η πηγή του κακού παραμένει σταθερά η ίδια. Και οποιαδήποτε στιγμή μπορούμε να συζητήσουμε σοβαρά και με στοιχεία πώς, τότε και με ποιων την ευθύνη εισέρχονταν με το τσουβάλι.

Όπως πολύ σωστά ανέφερε ο συνάδελφος μου ο κ. Χατζηγεωργίου, η ουσία είναι μία: Η κλίκα που διευθύνει το ΡΙΚ παραμένει η ίδια, ανεξάρτητα από τα διοικητικά συμβούλια, και έχει κάποια χαρακτηριστικά κοινά μεταξύ αυτών των ανθρώπων, μεταξύ άλλων, χωρίς να γίνομαι ρατσιστής ή τοπικιστής, ο πυρήνας της είναι από το ίδιο χωριό.

Το άλλο σημείο που θέλω να σχολιάσω από την αναφορά του κ. Προδρόμου είναι το μέγεθος του ΡΙΚ. Εμάς, ως Βουλή, πρέπει να μας απασχολεί το μέγεθος του ρόλου του, όχι το μέγεθος του σε υπαλλήλους, όχι το μέγεθος του σε κτίρια. Και το μέγεθος του ρόλου του καθορίζεται από το νόμο, καθορίζεται από την αποστολή του μέσα στις συνθήκες τις συγκεκριμένες της Κύπρου. Δεν μπορεί να ξεχνούμε ότι υπάρχει ημικατοχή και να συγκρίνουμε το ΡΙΚ με την οποιαδήποτε κρατική ραδιοτηλεόραση στην Ευρώπη.

Θέλω να πω κάτι και για τις ακροαματικότητες. Θα συμφωνήσω με τον κ. Θεοδώρου για εκείνα που είπε, θα συμφωνήσω, δικαιολογώντας εν μέρει τις χαμηλές ακροαματικότητες του ΡΙΚ, θα συμφωνήσω και με εκείνους που το επέκριναν. Θέλω να προσθέσω ακόμα ένα λόγο, αφού δε θέλουμε να είμαστε υποκριτές. Όλοι νιώθουμε μεγάλη ευκολία και άνεση να επιτιθέμεθα και να κρίνουμε το ΡΙΚ, δημιουργώντας ψυχολογία στο κοινό και στον τηλεθεατή. Για πολύ ευνόητους λόγους, δεν τολμά κανένας να επικρίνει τα ιδιωτικά κανάλια, όταν καταστρατηγούν ακόμα και το νόμο που ψηφίσαμε, γιατί όλοι μας φοβούμαστε ότι θα μας “κόψουν”. Και σας μιλά ένας “κομμένος” από ιδιωτικά κανάλια. Ας δούμε λοιπόν και τη δική μας ευθύνη. Και πολλοί εδώ κατά καιρούς ήταν “κομμένοι”. Δεν είδα κανένα να τολμά να καταγγείλει το γεγονός, τη δικτατορία ορισμένων ανθρώπων στην Κύπρο πάνω σε ορισμένα ζητήματα.

Δεν είμαι βέβαιος αν κατάλαβα την αναφορά στην αξία του ΡΙΚ, υποψιάζομαι όμως ότι, έτσι όπως έχει αναφερθεί το θέμα, είναι έτσι τροφή για σκέψη για πιθανή ιδιωτικοποίηση και του ΡΙΚ.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Μα ποιος το αγοράζει!

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Για ό,τι αφορά την έκτακτη εισφορά, στην επιτροπή Οικονομικών οι βουλευτές της δικής μας ομάδας έθεσαν θέμα όλο το ποσό να είναι χορηγία και ο τότε Υπουργός Οικονομικών ανέλαβε να απαντήσει και να φέρει πρόταση, αφού δήλωσε βέβαια ότι δεν έχει τέτοια πρόθεση το κράτος. Εμείς είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε πάρα πολύ σοβαρά την πιθανότητα να είναι όλο χορηγία.

Το τελευταίο σημείο, που ήταν και η αφορμή για να αποφασίσω να παρέμβω, ήταν η επίθεση του κ. Προδρόμου ενάντια στο γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ. Ο κ. Προδρόμου το έχει κάνει συνήθιο περίπου κάθε δεύτερη ομιλία του να επιτίθεται στο γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ και προπάντων όταν είναι απών. Εγώ θα εγγράψω θέμα για τις παρεμβάσεις στο ΡΙΚ, για να δούμε ποιοι παρεμβαίνουν στο ΡΙΚ, πόσο συχνά παρεμβαίνουν και ποιοι κόμματος αποτέλεσε θέμα στο συνέδριό του και στο εισηγητικό έγγραφο του προέδρου του το θέμα της φίμωσης των δημοσιογράφων του ΡΙΚ, αφού θέλετε να μιλούμε με αυτό τον τρόπο. Συζητούμε τους προϋπολογισμούς και ο κ. Προδρόμου, ο οποίος φαίνεται διεκδικεί το ρόλο του σκληροπυρηνικού ευρωπαϊστή μέσα στο Δημοκρατικό Συναγερμό, αποφάσισε και πάλι να επιτεθεί στο γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ. Λοιπόν, θα εγγράψω θέμα στην αρμόδια επιτροπή, της οποίας προεδρεύω, και τον καλώ και εκείνον να καταθέσει τα στοιχεία που έχει για την αναφερόμενη παρέμβαση του Δημήτρη Χριστόφια, το όνομα του δημοσιογράφου, να πούμε το γιατί, και θα καλέσω και το γενικό διευθυντή του ΡΙΚ, με βάση το Νόμο περί Απόκρυψης, ή όχι, Στοιχείων στη Βουλή, μετά που έκανε έρευνα για τη συγκεκριμένη καταγγελία, να μας πει το αποτέλεσμα. Πώς οι ανακοινώσεις του ΑΚΕΛ βρίσκονταν στον κάλαθο των αχρήστων, όταν ήταν ο συγκεκριμένος υπεύθυνος κάθε φορά;

Ευχαριστώ πολύ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Κατσουρίδη, ο κ. Μουσιούπτας αντικατέστησε τον κ. Αναστασιάδη στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ)

Επειδή ο προεδρεύων της Βουλής, για να μου τη “στήσει” και να μη μιλήσω, με έταξε εδώ, θα πω μόνο δυο λόγια.

Αισθάνομαι ότι πρέπει να επανορθωθούν ορισμένα πράγματα. Σε ό,τι αφορά την πρόωγη αφυπηρέτηση του προσωπικού, έχω την εντύπωση ότι δεν είναι δικαίωμα του αιτητή, οσάκις το ζητήσει, να επιτραπεί να αφυπηρετήσει· είναι θέμα του διοικητικού συμβουλίου να του επιτρέψει ή όχι. Αυτό είναι το ένα.

Το δεύτερο, θέλω να προσθέσω και τη δική μου φωνή με εκείνους που θεωρούν το ΡΙΚ σαν ασπίδα απέναντι στην εισβολή των τόσο πολλών μέσων μαζικής ενημέρωσης, που ξέρουμε τι κάνουν και το βλέπουμε και στην πράξη τώρα με το δράμα της Γιουγκοσλαβίας και λυπούμαι που θυμούμαι ότι, όταν ψήφιζε αυτή η Βουλή το νόμο για ιδιωτική ραδιοτηλεόραση, είχα κάνει μια πρόβλεψη, ότι στον ανταγωνισμό ανάμεσα στα διάφορα κανάλια θα κέρδιζαν εκείνοι οι οποίοι περίπου τάζαν ζωοτροφή το λαό και έκρουσα τον κώδωνα του κινδύνου για την αυριανή κοινωνία που μπορεί να δημιουργηθεί, λόγω ακριβώς αυτής της “πνευματικής” τροφής που της δίνουν διάφορα κανάλια. Και αυτό έχει σχέση, ναι, με τη θεαματικότητα, γιατί οι άνθρωποι αρέσκονται σε θεάματα, τα οποία ικανοποιούν τα ταπεινότερα ίσως των ενστίκτων τους.

Η εισήγηση είναι να διορθωθούν, ναι, τα κακώς έχοντα στο ΡΙΚ, αλλά και όλοι εμείς να φροντίσουμε να το στηρίξουμε, να το προστατεύσουμε, γιατί είναι μια ελπίδα σωτηρίας ανάμεσα σε αυτή την ποικιλία των εισβολέων. Είναι τρομερή η υποδούλωση

που βλέπω να υπάρχει σε ορισμένα σπίτια και ορισμένες οικοκυρές, που δε φτάνουν να τελειώνουν το ένα σήριαλ και να ξεκινούν το άλλο. Και όλα αυτά είναι μιας ποιότητας, να μην τη χαρακτηρίσω.

Οπωσδήποτε, αντιλαμβάνομαι ότι έληξε η συζήτηση ή υπάρχουν ...

Ναι, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός, βλέποντας την κόπωση η οποία έχει επέλθει σε όλους, είχα το δίλημμα αν θα έπρεπε να κάμω οποιαδήποτε παρέμβαση, σύντομη ή άλλως πως, παρ' όλο που η πρόκληση στη συζήτηση αυτή, να συζητηθεί σε έκταση αυτό το ευρύτατο θέμα, ήταν, αντιλαμβάνομαι, ένα κέντρισμα που το ένιωσε ο καθένας μέσα σε αυτή την αίθουσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Οπωσδήποτε, συζητώντας αυτό το θέμα, από την αρχή έχει φανεί ότι αγγίξαμε πτυχές γενικότερες και ειδικότερες, π.χ. αγγίξαμε, χωρίς να το εξαντλήσουμε το θέμα, το ρόλο των μέσων μαζικής επικοινωνίας σήμερα. Και θα μπορούσαμε να πούμε πάρα πολλά, κύριε Πρόεδρε, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, διότι σήμερα, ιδιαίτερα στην Κύπρο, όπου διανύουμε μεταβατική περίοδο όσον αφορά το ρόλο των μέσων μαζικής επικοινωνίας, θα μπορούσαμε να πούμε ότι χρειάζεται κάποια χρήση της πείρας η οποία αποκτήθηκε σε άλλα κράτη, ώστε να ξέρουμε και για το τι μέλλει γενέσθαι, αλλά και το τι γίνεται όσον αφορά τις ρυθμίσεις οι οποίες προέρχονται μέσα από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, ραδιόφωνο, τηλεόραση, κρατική ή ιδιωτική ραδιοτηλεόραση. Δε θα επεκταθώ, απλώς το άγγιξα και εγώ το θέμα.

Το ερώτημα το άλλο που ετέθη είναι: ιδιωτική τηλεόραση, κρατική τηλεόραση. Και κάπου είναι που καταλήγουμε όλοι στο τέλος, ναι, να υπάρχει κρατική τηλεόραση, αλλά ο τρόπος με τον οποίο ασκούμε την κριτική μας βοηθά εκείνους οι οποίοι από την αρχή έχουν τοποθέτηση να κλείσει το ΡΙΚ -και δε μιλώ για όσους έχουν συμφέροντα με τα ιδιωτικά ραδιοτηλεοπτικά δίκτυα, αλλά και άλλους- βοηθά αυτούς να εμπεδώσουν και να προωθήσουν την ιδέα. Όχι, δε θα κλείσει το ΡΙΚ και δε θα επιτρέψουμε. Εκείνο το οποίο πρέπει να γίνει είναι εκσυγχρονισμός του, βελτίωση και απαλλαγή από τα κακώς έχοντα. Είναι πολλές οι σκέψεις και πολλές οι εισηγήσεις που μπορούν να λεχθούν από οποιονδήποτε, ειδικό ή μη.

Το άλλο θέμα που είχα επισημάνει ότι θα έπρεπε να αγγίξουμε είναι η διαφορετικότητα του ρόλου του ΡΙΚ. Ορθώς ο συνάδελφος ο κ. Θεοδώρου έχει ακροθιγώς θίξει αυτό το ζήτημα. Εάν πράγματι θέλουμε να έχουμε ένα κρατικό ίδρυμα το οποίο να εκπληρεί άλλη αποστολή από εκείνη την οποία τα ιδιωτικά μέσα μαζικής επικοινωνίας είναι που εκπληρούν, και δεν παραγνωρίζουμε αυτό το πράγμα και ας μη λεχθεί ότι είμαστε ..., απλώς αντιμετωπίζουμε σφαιρικά το θέμα, ναι, στην ιδιωτική ραδιοτηλεόραση, ναι όμως και στην κρατική ραδιοτηλεόραση. Λέω ότι ο ρόλος του ΡΙΚ είναι οπωσδήποτε διαφορετικός και πρέπει να απαλλαγεί από αυτούς τους επηρεασμούς είτε τάσεις εμπορικοποίησής του, στο βαθμό που επιτρέπεται και είναι θεμιτό σε οποιοδήποτε ιδιωτικό ραδιοτηλεοπτικό σταθμό να ενασχολείται με αυτό τον τομέα. Και αν είναι έτσι πράγματι η τοποθέτησή μας, τότε η οποιαδήποτε κρατική χορηγία, αν θα γίνεται μέσω της επιβάρυνσης του ηλεκτρικού ρεύματος, που πράγματι δημιουργεί κάποια πρόκληση, ή μέσω της κρατικής άμεσης βοήθειας, είναι κάτι το οποίο χωρίς συζήτηση, δεδομένου ότι καταλήγει στο ίδιο σημείο, ότι το κρατικό αυτό ίδρυμα οφείλουμε να το ενισχύουμε με κρατική χορηγία, για να απαλλαγεί από εκείνες τις ανάγκες που του δημιουργούνται να συναγωνίζεται εμπορικά τους ιδιωτικούς σταθμούς.

Και αν είναι έτσι και αν όλοι το δεχόμαστε, να θυμόμαστε, αν υπάρξει οποιαδήποτε αλλαγή σε αυτό το θέμα, τότε να μην έρθουμε να φωνάζουμε πάλι, όταν θα αντιμετωπίσουμε, πιθανώς στο μέλλον, πάνω σε μια νέα τέτοια βάση την κρατική χορηγία, να μιλούμε για το ότι το κράτος βάζει χαρακίρι, παίρνει τα λεφτά των φορολογουμένων, για να ταΐζει τους, με οποιουσδήποτε χαρακτηρισμούς ήθελαν κάποιιοι να πουν, τροφίμους του ΡΙΚ.

Όμως, από τη συζήτηση βγαίνει και κάτι άλλο. Εδώ υπάρχει και μία πρόκληση προς το προσωπικό, προς τη διοίκηση και προς τους πάντες, ότι, εφόσον διαφοροποιείται ο ρόλος και η εικόνα και η αποστολή του ΡΙΚ από όλα τα άλλα ιδιωτικά ιδρύματα, πρέπει να αντιληφθούν όλοι, και οι υπάλληλοι και οι πάντες που εμπλέκονται στη λειτουργία αυτού του ιδρύματος, ότι έχουν κάποια αποστολική ευθύνη και να μην καταλήγουν, όταν ειδικά διασφαλίσουν το επαγγελματικό τους μέλλον, να είναι οι νωχελικοί υπάλληλοι, οι οποίοι αισθάνονται ότι έχουν το μισθό τους, έχουν και τη σύνταξή τους, είναι διασφαλισμένοι επαγγελματικά και επομένως δεν πρέπει να έχουν εκείνο το κέντρισμα της συνεχούς δημιουργίας, η οποία θα αναβαθμίσει και το ΡΙΚ. Τα άλλα όλα που έχω ακούσει είναι υπό συζήτηση· και για τις ταινίες και για τις προσλήψεις και για το ένα και το άλλο. Δε θέλω να εμπλακώ σε συζήτηση εν σχέσει με το πώς δημιουργήθηκε αυτό το κακό, που επισημαίνουμε κάθε φορά, που έχει σχέση με το προσωπικό το υπέρογκο, το υπεράριθμο ή και την αξιοποίηση του κάθε λειτουργού σε αυτό το ίδρυμα. Είναι, κατά τη γνώμη μου, κάτι το οποίο μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μελετών από ειδικούς και όχι αντικείμενο συζήτησης με διάθεση κομματικής προσέγγισης, που δε βοηθά στην αντιμετώπιση του προβλήματος βελτίωσης της λειτουργίας του ΡΙΚ. Δε βοηθά, διότι περνά μέσα, διαθλάται η ευθεία με την οποία πρέπει να βλέπουμε το στόχο προς τον οποίο πρέπει να οδεύουμε.

Και καταλήγω, λέγοντας τούτο, ότι έχουμε διαπιστώσει ότι έγιναν προσπάθειες στο χώρο του ΡΙΚ βελτίωσης και της απόδοσής του και ταυτόχρονα στον τομέα της οικονομικής περισυλλογής. Και πρέπει να είμαστε δίκαιοι, διότι είναι ευκολότερο, όταν ο άλλος δεν έχει σε αυτό το χώρο λόγο ή και όταν εκτός αυτού του χώρου είναι δύσκολο να αντιμετωπίσει κάποια επιχειρήματα, να πλειοδοτούμε στην κριτική και να πλειοδοτούμε και σε λόγια και ενέργειες -λόγια εδώ, λόγια- σε λόγια τα οποία φτάνουν κολακευτικά στα αυτιά κάποιου.

Παρεμβάσεις στο ΡΙΚ: Έχω ρωτήσει επανειλημμένα λειτουργούς του ΡΙΚ κατά πόσο τα τελευταία χρόνια κυβερνητικός εκπρόσωπος -και δε θέλω να κάνω κριτική παρελθοντική, απλώς να πω για τη βελτίωση- παρεμβαίνει στον τρόπο προβολής οποιωνδήποτε νέων, κατά πόσο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει εμμέσως ή αμέσως, καθ' οιονδήποτε στάδιο λειτουργίας αυτού του ιδρύματος, παρέμβη, για να ζητήσει οποιαδήποτε μεταχείριση. Και η απάντηση από όλους, και από εκείνους οι οποίοι δεδηλωμένα δεν αγαπούν και δεν υποστηρίζουν αυτή την κυβέρνηση, είναι ότι δεν έχουμε τέτοιες παρεμβάσεις. Σχόλια και κάποια παράπονα, είτε από πολιτικά πρόσωπα ή από άλλους, μπορεί κατά καιρούς να γίνονται και άλλοτε μεν να είναι απόλυτα δικαιολογημένα, άλλοτε να είναι λίγο διογκωμένα. Δε σημαίνει ότι αυτό δημιουργεί κατάσταση ή πρέπει να επιτρέψουμε να δημιουργήσει κατάσταση τρομοκρατίας στον τρόπο λειτουργίας ή απόδοσης των υπαλλήλων του ΡΙΚ.

Καταλήγω, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, λέγοντας τούτο: Συζητούμε ένα θέμα, για το οποίο, όταν βγάλουμε όλα τα επιμέρους σημεία που εθίγησαν, έχουμε ομοφωνία. Έτσι αντιλήφθηκα, ότι το κρατικό ίδρυμα που ονομάζεται ΡΙΚ, η ραδιοτηλεόραση, χρειάζεται να βοηθηθεί για να στηριχτεί, χρειάζεται να εκσυγχρονιστεί και χρειάζεται να αναβαθμιστεί ποιοτικά. Δεν μπορούμε να φτάνουμε, ενώ δεχόμαστε αυτό, με την επιχειρηματολογία στο σημείο ότι, ναι μεν, αλλά, και το

αλλά να είναι τόσο δυνατό, που να αναιρεί το ναι. Και αναφέρω τούτο: Η λειτουργία του κρατικού ιδρύματος στην Κύπρο δεν είναι κάτι το οποίο είναι φαινόμενο απλώς του τόπου μας του μικρού. Γίνονται συνέδρια και ο ευρωπαϊκός οργανισμός ... δεν ξέρω και τον τίτλο του, πρόσφατα, που είχε μία συνεδρίαση σχετικά με το θέμα αυτό, δηλαδή κρατική ραδιοτηλεόραση και ιδιωτικοί σταθμοί, που περιλαμβάνει και εκπροσώπους ιδιωτικών ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, έχει καταλήξει σ' αυτό το βασικό συμπέρασμα, ότι, όπως λειτουργεί σήμερα η κάθε κοινωνία και γενικά η σύγχρονη τάση που υπάρχει, δεν επιτρέπει να φτάσουμε στο σημείο που η κρατική ραδιοτηλεόραση να περιοριοποιηθεί, σε βαθμό που να δώσει πλήρες και αποκλειστικό πλέον δικαίωμα στην ιδιωτική ραδιοτηλεόραση να ρυθμίζει και την πληροφόρηση αλλά και την προαγωγή πολιτικών ιδεών και πολιτικών προσώπων.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Παναγιώτη Δημητρίου, ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Σπύρος Κυπριανού επανήλθε στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό το θέμα έχει πάρει διαστάσεις. Βεβαίως, στο στάδιο των προϋπολογισμών που συζητούμε είναι πολύ θεμιτό οι συνάδελφοι να λένε επί παντός θέματος που αφορά το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου. Είναι τόσο μεγάλο, που νομίζω δεν είναι ευκαιρία η συζήτηση του προϋπολογισμού, για να εξετάσουμε όλες αυτές τις πτυχές. Η έκθεση είναι ομόφωνη και η εισήγησή μου είναι να προχωρήσουμε στην ψηφοφορία.

Θέλω μόνο να πω δυο λέξεις για μόνο μια μικρή πτυχή που έχει πει ο φίλος ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου. Και το λέω με όλο το θάρρος, γιατί, και προκαλώ απ' εδώ, είμαι ίσως ο μόνος, αν όχι ο μόνος, ένας από τους λίγους, που ποτέ, ποτέ, δε σήκωσα τηλέφωνο στο ΡΙΚ. Και προκαλώ δημόσια, αν βρεθεί ένας υπάλληλος που να πει σήκωσα τηλέφωνο και του είπα οτιδήποτε, είτε για τη δική μου αναφορά είτε για μία αναφορά άλλη ή για τον τρόπο παρουσίασης, εγώ αύριο θα παραιτηθώ από βουλευτής, αν βρεθεί ένας που να πει ότι έχει γίνει ποτέ -μιλώ για χρόνια, όχι πρόσφατα.

Ναι, εγώ συμφωνώ με τον κ. Παναγιώτη Δημητρίου, γνωρίζοντας τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, και θέλω να το επικυρώσω. Ποτέ ο ίδιος δε σήκωσε το τηλέφωνο, ίσως ούτε και ο κυβερνητικός εκπρόσωπος. Μα αυτό είναι το κακό, ότι είναι αυτοί που τον περιβάλλουν που, κατά τη γνώμη μου, ανέντιμα χρησιμοποιούν το όνομά του και δεν έχει καν γνώση, ώστε να τους βάλει στη θέση τους. Και ας το κοιτάξει αυτό το κόμμα. Ας το κοιτάξει αυτό το κόμμα και να ζητήσει από τον Πρόεδρο αυτοί που το κάνουν να παύσουν να το κάνουν, γιατί εκθέτουν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και, σε κάποιο βαθμό, και το κυβερνών κόμμα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, νομίζω, ένα λεπτό και να κλείσουμε.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ένα πολύ ... μονόλεπτο σχόλιο, κύριε Πρόεδρε. Αισθάνομαι την ανάγκη να πω, κρίνουμε και επικρίνουμε τους ραδιοσταθμούς, τόσο τους τηλεοπτικούς όσο και τους ραδιοφωνικούς, κρίνουμε και επικρίνουμε τα συμβούλιά τους, τους διευθυντές τους κ.λπ., αλλά, κύριε Πρόεδρε, ξεχνάμε ότι στην εξίσωση της ραδιοφωνίας και ραδιοτηλεόρασης ο πιο σημαντικός παράγοντας είναι ο κοινός πολίτης. Είναι αυτός

που θα δει την τηλεόραση, είναι αυτός που θα ακούσει το ράδιο και από αυτόν εξαρτάται τι θα παρακολουθήσει και αυτός αποφασίζει τι θα δει, αν θα δει στο “Λόγο” τη λειτουργία της Κυριακής ή κάποιον ιερομόναχο να του εξηγή κάποινα πράγματα ή αν θα δει κάποιο “μαγκαζίνο” ή αν θα δει μια εγκληματική ταινία- αυτός αποφασίζει και αυτή είναι η πραγματικότητα- ή συνέντευξη οποιουδήποτε πολιτικού. Και όλοι επιζητούν να δώσουν συνεντεύξεις, άσχετα του τι μπορεί να λένε δημοσίως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του ΡΙΚ ποσού £17.670.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Ίδρυση και κατάργηση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Τρίτος Πίνακας. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 6 και ο Πρώτος, ο Δεύτερος και ο Τρίτος Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 6, ο Πρώτος, ο Δεύτερος και ο Τρίτος Πίνακας εγκρίνονται. Προχωρήστε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως Ο περί Προϋπολογισμού του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 2 θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1999". Παρακαλώ να διαβαστεί η έκθεση της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Γιώργος Λιλλήκας

Νίκος Μουσιούττας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Τάσσος Παπαδόπουλος

Δώρος Θεοδώρου

Ισίδωρος Μακρίδης

Μη μέλη της επιτροπής:

Πρόδρομος Προδρόμου

Χρίστος Ρότσας

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 29 Μαρτίου και 5 Απριλίου 1999. Στα πλαίσια εξέτασης του υπό αναφορά νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και του διοικητικού συμβουλίου και της διεύθυνσης της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ).

Στον προϋπολογισμό της ΑΗΚ για το 1999 προβλέπονται δαπάνες ύψους £217.848.978 και έσοδα ύψους £142.114.000. Το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων της Αρχής προέρχεται από την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας και ανέρχεται σε £139.968.000. Αναφορικά με τις δαπάνες, ποσό £39.593.839 θα διατεθεί για τις αποδοχές του προσωπικού και ποσό £96.154.890 αφορά κεφαλαιουχικές δαπάνες. Το έλλειμμα που παρουσιάζεται στον εν λόγω προϋπολογισμό αναμένεται να καλυφθεί από εξωτερικό δανεισμό και από το αποθεματικό της Αρχής.

Στα πλαίσια της συζήτησης του εν λόγω προϋπολογισμού, οι εκπρόσωποι της ΑΗΚ ενημέρωσαν την επιτροπή σχετικά με την προώθηση των αναπτυξιακών της έργων και κυρίως σχετικά με τη συμπλήρωση των κατασκευαστικών έργων του νέου ηλεκτροπαραγωγού σταθμού στο Βασιλικό καθώς και για τη σταδιακή παροχή στις κοινότητες που γειτνιάζουν με την περιοχή Βασιλικού οικονομικής βοήθειας ως αντάλλαγμα της επιβάρυνσης που θα προκαλείται στις εν λόγω περιοχές από την ανέγερση και τη λειτουργία του σταθμού αυτού. Περαιτέρω κατατέθηκαν από τους ίδιους εκπροσώπους στοιχεία σχετικά με νέες θέσεις που προβλέπονται στον υπό αναφορά προϋπολογισμό και που σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά εντάσσονται μέσα στα πλαίσια ικανοποίησης των αναγκών που προκύπτουν από την ανέγερση του νέου σταθμού στο Βασιλικό. Τέλος, τα μέλη της επιτροπής ενημερώθηκαν για τις μελέτες που γίνονται, ώστε σε περίπτωση φιλελευθεροποίησης και αλλαγής του καθεστώτος

λειτουργίας της ΑΗΚ, αυτή να μπορεί να προσφέρει στον καταναλωτή έναντι άλλων ανταγωνιστών της ηλεκτρική ενέργεια στην καλύτερη δυνατή τιμή και με την καλύτερη εξυπηρέτηση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως όλων των κατατεθέντων ενώπιόν της στοιχείων, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή του για την κατά νόμο ψήφιση του προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου για το 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί του θέματος;

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μια παρατήρηση πάνω σε ένα επιμέρους θέμα, πάνω στο θέμα της ηλεκτρικής ενέργειας που παρέχεται προς τα κατεχόμενα. Στο βαθμό που αυτό παρέχεται σε Τουρκοκυπρίους δε δημιουργεί πρόβλημα, αντίθετα εκφράζει και το πνεύμα που πολλές φορές εκδηλώθηκε, ότι η παροχή βοήθειας στους Τουρκοκυπρίους είναι κάτι που βρίσκει σύμφωνους όλους μας στις ελεύθερες περιοχές. Όμως, ταυτόχρονα παρέχεται ρεύμα και προς τα κατοχικά στρατεύματα. Επειδή έχει μειωθεί σημαντικά τόσο το παρεχόμενο ηλεκτρικό ρεύμα όσο και τα χρήματα που αντιστοιχούν σε αυτό, η παρατήρηση που θα ήθελα να κάμω εκ μέρους της κόμματός μας είναι ότι η κυβέρνηση θα πρέπει στις επαφές της και με τους αρμοδίους των Ηνωμένων Εθνών και σε άλλες ευκαιρίες να αναφέρεται σε αυτό το θέμα της παροχής αλλά και της κατάχρησης αυτής της βοήθειας από τα κατοχικά στρατεύματα, που μας κρατούν ομήρους και σε αυτό το θέμα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Πολύ σύντομα.

Επειδή ακούστηκε η άποψη για το γεγονός ότι παρέχουμε ηλεκτρικό ρεύμα στις κατοχικές δυνάμεις πιθανώς, θα ήθελα κι εγώ να θέσω ενώπιόν σας το γεγονός ότι παρέχουμε ηλεκτρικό ρεύμα βεβαίως και στις βρετανικές βάσεις στην Κύπρο. Δε λέω ότι δεν έπρεπε να παρέχουμε. Αυτό που θέλω να πω είναι ότι πρόσφατα έγινε μια απαράδεκτη παρέμβαση στο βιότοπο της αλυκής Λεμεσού με την εγκατάσταση τεράστιων κεραιών που επηρεάζουν σε πολύ σοβαρό βαθμό τόσο τη χλωρίδα όσο και την πανίδα της περιοχής και θα μπορούσαμε να εξασκήσουμε κάποια πίεσης με το να αρνηθούμε να δώσουμε την ηλεκτρική ενέργεια η οποία χρειάζεται για να λειτουργήσουν αυτές οι κεραιές.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση κονδυλίων Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου ποσού £217.848.978 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Ίδρυση και κατάργηση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Πρώτο Μέρος, Δεύτερο Μέρος. Άρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Συμπλήρωμα. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Υπάρχει ένσταση στην ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα θέματα υπ' αριθμόν 3, 4 και 5 δεν είναι έτοιμα.

Το υπ' αριθμόν 6 θέμα αναβάλλεται.

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα έκανα την εισήγηση, όπου είναι ομόφωνες οι εκθέσεις, να θεωρούνται αναγνωσθείσες, έτσι που να δοθεί περισσότερος χρόνος για συζήτηση, διότι εκφράστηκαν παράπονα ότι είναι λίγος ο χρόνος για συζήτηση.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Συμφωνούν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 7 θέμα, που είναι "Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται "Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998"

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος	Αριστοφάνης Γεωργίου
Καίτη Κληρίδου	Μάρκος Κυπριανού
Σοφοκλής Χατζηγιάννης	Τάσσος Παπαδόπουλος
Γιαννάκης Αγαπίου	Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε από τον πρόεδρό της κ. Παναγιώτη Δημητρίου, σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 7 Ιανουαρίου μέχρι 15 Απριλίου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η αύξηση της ποινής της φυλάκισης και της χρηματικής ποινής καθώς και η εισαγωγή της ποινής της δήμευσης για το αδίκημα του δεκασμού δημόσιου λειτουργού, όπως αυτό στοιχειοθετείται στον Ποινικό Κώδικα.

Περαιτέρω, με την ίδια πρόταση νόμου προβλέπεται ότι δε θα υπέχει ποινική ευθύνη για το αδίκημα του δεκασμού πρόσωπο το οποίο δυνατό να είναι συνένοχο στο αδίκημα αυτό, αν μέσα σε περίοδο τριών μηνών από τη δημοσίευση του υπό αναφορά νόμου στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας παράσχει στο Γενικό Εισαγγελέα αποδεικτικά στοιχεία εναντίον δημόσιου λειτουργού για διάπραξη του αδικήματος του δεκασμού στο οποίο δυνατό να ενέχεται και ο ίδιος.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την υπό αναφορά πρόταση νόμου, ο λόγος για τον οποίο προτείνεται η τροποποίηση αυτή είναι για να διευκολυνθεί η δίωξη και η απόδειξη του αδικήματος του δεκασμού δημόσιων λειτουργών για τη διάπραξη του οποίου απαιτείται η συμμετοχή πέραν του δημόσιου λειτουργού και άλλου προσώπου το οποίο δεν καταγγέλλει το αδίκημα προκειμένου να μην αυτοενοχοποιηθεί.

Η εκπρόσωπος του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας δήλωσε στην επιτροπή ότι δεν υπάρχει συνταγματικό κώλυμα για το θέμα της προτεινόμενης αύξησης των ποινών, εξέφρασε όμως σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη συνταγματικότητα της πρόνοιας για την απαλλαγή από την ποινική ευθύνη του συνενόχου στο αδίκημα του δεκασμού, κυρίως για λόγους άνισης μεταχείρισης μεταξύ αδικοπραγούντων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού έλαβε υπόψη τα προβλήματα που ενδεχομένως θα προκύψουν από την εφαρμογή της προτεινόμενης πρόνοιας για απαλλαγή από την ποινική ευθύνη του συνενόχου στο αδίκημα του δεκασμού προσώπου, έστω και κάτω από προϋποθέσεις, αποφάσισε ομόφωνα να τη διαγράψει από τις διατάξεις του προτεινόμενου νόμου και να προωθήσει προς ψήφιση μόνο το

σημείο εκείνο που προνοεί την αύξηση των ποινών και την εισαγωγή της ποινής της δήμευσης του αντικειμένου του δεκασμού.

Υπό το φως των πιο πάνω η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο της εν λόγω πρότασης νόμου, όπως αυτή έχει τελικά διαμορφωθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, ώστε να αναφέρεται ως “ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 100 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των δύο αυτών άρθρων;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση στην ψήφιση της πρότασης νόμου;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 8 θέμα είναι "Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνα απορριπτική και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998"

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος	Αριστοφάνης Γεωργίου
Καίτη Κληρίδου	Μάρκος Κυπριανού
Σοφοκλής Χατζηγιάννης	Δημήτρης Ηλιάδης
Γιαννάκης Αγαπίου	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 18 Φεβρουαρίου και 15 Απριλίου 1999 στην παρουσία του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και εκπροσώπων των Υπουργείων Οικονομικών και Εσωτερικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την αναγκαστική απαλλοτρίωση, ώστε ο ετήσιος τόκος επί της καταβλητέας αποζημίωσης να υπολογίζεται όχι με βάση επιτόκιο ύψους 9% που ισχύει σήμερα αλλά με βάση το ανώτατο όριο επιτοκίου που καθορίζεται εκάστοτε με διάταγμα του Υπουργού Οικονομικών, το οποίο εκδίδεται με βάση το άρθρο 4 του περί Τόκου Νόμου.

Όπως είναι γνωστό, το ίδιο νομοσχέδιο κατατέθηκε από την Εκτελεστική Εξουσία την προηγούμενη Βουλευτική Σύνοδο και απορρίφθηκε κατά πλειοψηφία από την ολομέλεια του Σώματος στις 30 Απριλίου 1998, γιατί θεωρήθηκε ότι το επιτόκιο, όπως αυτό καθορίζεται στη σχετική νομοθεσία, αποτελεί δίκαιο και ικανοποιητικό αντιστάθμισμα στο επαχθές μέτρο της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης το οποίο υφίσταται ο πολίτης για κοινωφελή σκοπό. Τα Υπουργεία Οικονομικών και Εσωτερικών, εντούτοις, επιθυμώντας την ψήφιση του εν λόγω νομοσχεδίου σε νόμο, προχώρησαν σε επανακατάθεση του ίδιου νομοσχεδίου στη νέα σύνοδο του Σώματος.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας δήλωσε στην Επιτροπή ότι η πρόνοια που καθορίζει το ύψος του επιτοκίου στη νομοθεσία της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης δεν αντιβαίνει στο Σύνταγμα. Οι εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών δήλωσαν στην Επιτροπή ότι ενδείκνυται η ψήφιση του εν λόγω νομοσχεδίου σε νόμο, δεδομένης της μείωσης που επήλθε στα τραπεζικά επιτόκια.

Κατά τη συζήτηση του θέματος στην επιτροπή τα μέλη της εξέφρασαν την άποψη ότι οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται στις περιπτώσεις αναγκαστικών απαλλοτριώσεων είναι ήδη πολύ χαμηλές και γι' αυτό δεν κρίνεται δίκαιο ο υπολογισμός του ετήσιου τόκου επί της καταβλητέας αποζημίωσης να ρυθμίζεται με βάση το εκάστοτε εκδιδόμενο από τον Υπουργό Οικονομικών διάταγμα, αλλά πρέπει να συνεχίσει να ρυθμίζεται από τον ειδικό νόμο, με βάση τον οποίο το ύψος του τόκου αυτού σήμερα ανέρχεται στο 9%. Περαιτέρω, τα μέλη της επιτροπής εξέφρασαν τις ανησυχίες τους αναφορικά με προβλήματα που ενδεχομένως θα προκύψουν στον υπολογισμό της καταβλητέας αποζημίωσης από διακυμαινόμενο επιτόκιο, ιδιαίτερα όταν θα υπάρξει και ελευθεροποίηση του επιτοκίου.

Υπό το φως των ανωτέρω και δεδομένου ότι το υπό αναφορά νομοσχέδιο έχει το ίδιο ακριβώς περιεχόμενο με το νομοσχέδιο που απορρίφθηκε στην προηγούμενη

σύνοδο, η επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την καταψήφισή του για τους ίδιους λόγους που το καταψήφισε και προηγουμένως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, ερωτώ αν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την απόρριψη του νομοσχεδίου.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο απορρίπτεται.

Το υπ' αριθμόν 9 θέμα είναι "Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται: "Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, Πρόεδρος

Τάσσος Παπαδόπουλος

Καίτη Κληρίδου

Δημήτρης Ηλιάδης

Σοφοκλής Χ"Γιάννης

Μη μέλη της επιτροπής:

Γιαννάκης Αγαπίου

Χρήστος Πουργουρίδης

Αριστοφάνης Γεωργίου

Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε συνεδρία της που πραγματοποίησε στις 15 Απριλίου 1999. Η υπό αναφορά πρόταση

νόμου κατατέθηκε από τους Βουλευτές Σωκράτη Χάσικο, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, Αριστοφάνη Γεωργίου, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και Ηλία Μυριάνθους, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Σ.Κ. ΕΔΕΚ.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση των διατάξεων του Ποινικού Κώδικα που αναφέρονται στο αδίκημα της έκδοσης επιταγών χωρίς αντίκρισμα, έτσι ώστε να μην αποτελεί ποινικό αδίκημα η έκδοση επιταγής για εξόφληση χρέους που σχετίζεται με ανήθικη ή παράνομη συναλλαγή.

Αφορμή για την τροποποίηση αυτή δόθηκε ύστερα από σχετική πρόσφατη απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου (Ποινική Έφεση Αρ. 6433) με βάση την οποία η υπό τροποποίηση σχετική διάταξη ερμηνεύτηκε διαφορετικά από την πρόθεση που είχε ο νομοθέτης.

Κατά τη συζήτηση της υπό αναφορά πρότασης νόμου στην επιτροπή τονίστηκε η ανάγκη για άμεση τροποποίηση του υπό αναφορά σχετικού άρθρου του νόμου, έτσι ώστε αυτό να μην εφαρμόζεται στις περιπτώσεις έκδοσης επιταγής που εκδίδεται προς εξόφληση χρέους που σχετίζεται με ανήθικη ή παράνομη συναλλαγή, όπως είναι οι περιπτώσεις τοκογλυφίας, πώλησης ναρκωτικών και άλλων απαγορευμένων προϊόντων κ.λπ.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, υιοθετώντας τους σκοπούς της προτεινόμενης νομοθεσίας στην οποία επέφερε ορισμένες νομοτεχνικές αλλαγές, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή τη ψήφισή της σε νόμο, όπως αυτή έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 305Α του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Μεταβατική διάταξη. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση στην ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 10 θέμα είναι "Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Προσόν της Ελληνικής Γλώσσας σε Σχέδια Υπηρεσίας Ορισμένων Θέσεων) Νόμος του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Προσόν της Ελληνικής Γλώσσας σε Σχέδια Υπηρεσίας Ορισμένων Θέσεων) Νόμος του 1999".

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, Πρόεδρος	Αριστοφάνης Γεωργίου
Καίτη Κληρίδου	Μάρκος Κυπριανού
Σοφοκλής Χατζηγιάννης	Τάσσος Παπαδόπουλος
Γιαννάκης Αγαπίου	Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της την οποία πραγματοποίησε στις 15 Απριλίου 1999 παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών και της ΠΑΣΥΔΥ.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι ο καθορισμός του αναγκαίου επιπέδου γνώσης της ελληνικής γλώσσας στα σχέδια υπηρεσίας ορισμένων θέσεων στη δημόσια υπηρεσία.

Συγκεκριμένα, για ορισμένες θέσεις που αναφέρονται στον πίνακα του εν λόγω νομοσχεδίου, όπως αναφέρεται και στην αιτιολογική έκθεση που το συνοδεύει, το απαιτούμενο προσόν της άριστης ή άπταιστης γνώσης της ελληνικής γλώσσας αντικαθίσταται με αυτό της πολύ καλής γνώσης της για το λόγο ότι το επίπεδο αυτό θεωρείται επαρκές για την ικανοποιητική εκτέλεση των καθηκόντων των εν λόγω θέσεων. Ήδη αυτό έχει καθιερωθεί στα σχέδια υπηρεσίας πολλών άλλων ανάλογων θέσεων στη δημόσια υπηρεσία.

Περαιτέρω, ο προτεινόμενος νόμος θα εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις των θέσεων του πίνακα για τις οποίες άρχισε η διαδικασία πλήρωσης, χωρίς όμως να έχει ολοκληρωθεί, πριν από τη δημοσίευση του υπό ψήφιση νόμου, δεδομένου ότι δεν αφορά πλήρωση θέσεων κατόπιν επανεξέτασης λόγω ακυρωτικής απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσαν στην Επιτροπή ότι ο πίνακας με τις θέσεις για τις οποίες μπορεί να απαιτείται το προσόν της πολύ καλής αντί της άριστης ή άπταιστης γνώσης της ελληνικής γλώσσας ετοιμάστηκε σε συνεργασία με την ΠΑΣΥΔΥ, αφού προηγουμένως ρωτήθηκαν οι αρμόδιες αρχές αν συμφωνούν, λαμβανομένων υπόψη των καθηκόντων των εν λόγω θέσεων.

Οι ίδιοι εκπρόσωποι διευκρίνισαν στην Επιτροπή ότι στον πίνακα δεν περιλαμβάνονται θέσεις για τις οποίες έχει κριθεί ότι πρέπει να παραμείνει ως απαιτούμενο προσόν η άριστη ή άπταιστη γνώση της ελληνικής γλώσσας.

Με τις πρόνοιες του υπό συζήτηση νομοσχεδίου συμφώνησαν και οι εκπρόσωποι της ΠΑΣΥΔΥ.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι μεν ομόφωνη η έκθεση, αλλά, διαβάζοντας την έκθεση και τις πρόνοιες του νόμου, θέλω να καταθέσω τη διαφωνία μου, η οποία είναι διαφωνία που προέρχεται από αντίθεση σε κάθε υποβάθμιση προσόντων για τη πρόσληψη ιδιαίτερα δημοσίων υπαλλήλων. Πολύ περισσότερο, όταν τούτο αφορά θέματα γλώσσας, είτε ελληνικής είτε οποιασδήποτε άλλης, που θεωρείται αναγκαίο προσόν για να προσλαμβάνεται ένας υπάλληλος. Έτσι, θα καταψηφίσω την πρόταση νόμου, γιατί ουσιαστικά σημαίνει υποβάθμιση των αναγκαίων προσόντων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με την ευκαιρία της ψήφισης αυτής της αλλαγής η οποία προτείνεται, μπορεί να μην είναι επακριβώς το ίδιο θέμα, αλλά είναι με αυτή την αφορμή που θα ήθελα να το θίξω και έχει σχέση με τους αποδήμους. Τα Κυπριόπουλα τα οποία ζουν στο εξωτερικό και έρχονται στην Κύπρο και τα οποία σε μεγάλο βαθμό έχουν μεταβεί στο εξωτερικό λόγω του εκτοπισμού ουσιαστικά αποκλείονται σήμερα από του να προσληφθούν στη δημόσια υπηρεσία, γιατί το μεν προηγούμενο σχέδιο υπηρεσίας προέβλεπε άριστη γνώση της ελληνικής γλώσσας και το νυν σχέδιο υπηρεσίας προβλέπει πολύ καλή γνώση της ελληνικής γλώσσας.

Αν δε με απατά η μνήμη μου, στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας γίνεται ειδική εξαίρεση για τους ανήκοντες στις θρησκευτικές ομάδες και θα πρέπει να μεταφερθεί ένα μήνυμα, και γι' αυτό το θίγω σήμερα, ότι θα πρέπει να υπάρξει κάποια ρύθμιση. Δεν είμαι σε θέση τώρα να κάμω την πρότασή μου, αλλά θα πρέπει να υπάρξει μια ρύθμιση και για τους απόδημους Ελληνοκυπρίους που είναι στο εξωτερικό, αφού σας λέω από πείρα που έχω (τρεις - τέσσερις περιπτώσεις που γνωρίζω) πως άριστοι επιστήμονες με докторάτα δεν κατέστη δυνατό να προσληφθούν, ιδιαίτερα σε τομείς που έπρεπε να είναι περιζήτητοι, όπως είναι στις ευρωπαϊκές υποθέσεις.

Είναι μεγάλη αδικία, γιατί το σχέδιο υπηρεσίας προβλέπει άριστη γνώση της ελληνικής γλώσσας. Θα πρέπει ειδικά γι' αυτές τις περιπτώσεις να υπάρξει ειδική ρύθμιση, διαφορετικά τους αναγκάζουμε να μείνουν στο εξωτερικό και ιδιαίτερα άνθρωποι με ψηλά προσόντα, που θα έπρεπε να είναι περιζήτητοι για επιστροφή στον τόπο μας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή το πρωί στη σύσκεψη των αρχηγών ή εκπροσώπων των κομμάτων είχαμε εκφράσει κάποια επιθυμία να δούμε αυτό το θέμα, θα ήθελα να ενημερώσω ότι έχουμε συζητήσει το θέμα στην κοινοβουλευτική μας ομάδα και έχουμε καταλήξει να υποστηρίξουμε την πρόταση, γιατί πρόκειται για περιορισμένο αριθμό θέσεων, έξι τον αριθμό, οι οποίες είναι τεχνικών επαγγελμάτων και δεν αφορά μείωση των προσόντων στην ελληνική γλώσσα σε ευρύτερη κλίμακα και σε βαθμό που να υποβιβάζεται ουσιαστικά το θέμα της ελληνικής γλώσσας. Ως εκ τούτου, κατ' επιείκειαν θα δεχθούμε αυτή την πρόταση η οποία έχει έρθει. Συμφωνώ ότι εγείρονται ευρύτερα ζητήματα.

Ο κ. Χατζηγιάννης το θέμα που εγείρει εδώ το είχε εγείρει και στην επιτροπή και είχε υποδειχθεί εκεί ότι είναι θέμα ενδεχόμενα κανονισμού το οποίο θα πρέπει, εφόσον πείσει την εκτελεστική εξουσία, να το φέρει εδώ ή, αν θέλει να τροποποιήσει το νόμο, να πράξει ανάλογα. Εν πάση περιπτώσει, είναι ένα ευρύτερο θέμα το οποίο ανοίγεται και ενδεχομένως το αρμόδιο υπουργείο που ασχολείται με τα θέματα των μεταναστών και των επαναπατριζομένων θα πρέπει να απασχοληθεί σοβαρά με τα θέματα των διακρίσεων οι οποίες δημιουργούνται λόγω της απόστασης που υπήρξε όλα αυτά τα χρόνια.

Επίσης, πιστεύω ότι στο μέλλον θα πρέπει η Επιτροπή Νομικών να ασχοληθεί σε ευρύτητα με το θέμα "γλώσσα που εφαρμόζεται στη δημόσια υπηρεσία" και με τον τρόπο με τον οποίο διαπιστώνεται η ύπαρξη είτε της αγγλικής γλώσσας είτε της

ελληνικής γλώσσας και η γνώση αυτών και με το πώς θα πρέπει να πραγματευόμαστε αυτό το ζήτημα και πώς πρέπει να καταλήγουμε στο ασφαλές συμπέρασμα ότι υπάρχει είτε καλή είτε πολύ καλή είτε εξαιρετη ή άριστη γνώση της οποιασδήποτε γλώσσας απαιτείται.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρέπει να πούμε κι εμείς ότι είναι με πολύ δισταγμό που δεχθήκαμε να αλλάξει αυτή η πρόνοια και ένας βασικός λόγος που μας επηρεάζει είναι ότι έχουμε την άποψη ότι τα τεκμήρια του επιπέδου γνώσεων που κάποτε καθορίζουν οι κανονισμοί ή τα σχέδια υπηρεσίας είναι αντισυνταγματικά. Δηλαδή, επειδή ένας έχει δίπλωμα γυμνασίου, κατά τεκμήριο θεωρείται ότι έχει καλή γνώση της ελληνικής ή, αν έχει δίπλωμα πανεπιστημίου, πολύ καλή γνώση της ελληνικής. Υπάρχει η άποψη ότι μπορεί να είναι αντισυνταγματική αυτή η κατά τεκμήριο γνώση με βάση προηγούμενη νομολογία του δικαστηρίου. Και, αν είναι σωστή αυτή η άποψη, γεννάται το οξύμωρο της διαπίστωσης: Τι είναι η άπταιστη γνώση και τι είναι η άριστη γνώση και πώς θα διαπιστώνεται; Διότι ίσως θα πρέπει να γίνονται εξετάσεις ξανά.

Εν πάση περιπτώσει, αυτό είναι ένα πρακτικό θέμα κυριότερα, διότι πρόκειται για τεχνικές υπηρεσίες. Επειδή όμως εκφράστηκε η πρόθεση αυτό πράγμα να επεκταθεί και αλλού, θέλω κατηγορηματικά να δηλώσω από το βήμα της Βουλής ότι, όσο μας αφορά εμάς, η απαίτηση για άριστη γνώση της ελληνικής ή άπταιστη, δεν ξέρω ποια από τις δυο λέξεις είναι νομικά σωστή, εμείς δε θα δεχθούμε να υποβαθμιστεί γι' αυτούς

που επιδιώκουν θέσεις γενικών διευθυντών ή διευθυντών, όσον άριστοι και αν είναι κατά τα άλλα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Θέλετε άριστη;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι. Εκείνος που θέλει να διεκδικήσει το ανώτατο επίπεδο στη δημόσια υπηρεσία, ναι, έχει ευθύνη τη γλώσσα του να την ξέρει άριστα, ειδάλλως να μην αναλάβει τη θέση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Προσόν της ελληνικής γλώσσας. Πίνακας. Άρθρο 3.

Εφαρμογή του παρόντος Νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι ένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Προσόν της Ελληνικής Γλώσσας σε Σχέδια Υπηρεσίας Ορισμένων Θέσεων) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι ένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο κατά πλειοψηφία.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα το έκαμνα ως παρέμβαση, όταν μιλούσε ο κ. Παπαδόπουλος, αλλά ήταν τόσο έντονος, που φοβήθηκα την πιθανή οργή του. Ο νόμος αυτός θα ισχύσει και για τη Βουλή;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εγλυτώσαμν την.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν μου επιτρέπετε, αναβάλαμε χωρίς σχόλιο το υπ' αριθμόν 6 θέμα, που είναι "Ο περί της Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993", και θα παρακαλούσα τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών να δώσει κάποια εξήγηση για την αναβολή.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως είχε λεχθεί στην τελευταία συνεδρία του Σώματος αυτού, “Ο περί Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993”, όπως έχει μετονομαστεί με το νέο σχέδιο που έχει κατατεθεί, αυτό το νομοσχέδιο έχει ολοκληρωθεί, όπως έχει διαμορφωθεί με κάποιες παρατηρήσεις που τυχόν να υπάρχουν από τα μέλη και διαφυλάσσεται αυτό το δικαίωμα στην έκθεση, και έχει κατατεθεί στο Σώμα για περαιτέρω μελέτη και από τα μέλη και από τα κόμματα. Επίσης, έχει κατατεθεί και η έκθεση, η οποία ομολογουμένως, μέσα από εκείνες τις μακροχρόνιες συνεδριάσεις και μέσα από τις πολλές απόψεις που είχαν εκφραστεί, ήταν κάτι πολύ δύσκολο να γίνει, κατά τον τρόπο μάλιστα που έχει γίνει, περιγραφικό και ιστορικό. Είναι και τα δύο κείμενα (και το σχέδιο νόμου, ας το ονομάσω σχέδιο, όπως έχει διαμορφωθεί από την επιτροπή στις γενικές του γραμμές και πάλι με κάποιες επιφυλάξεις κάποιων μελών που θα εκφραστούν εδώ) όπως και η έκθεση σήμερα κατατεθειμένα ενώπιον του Σώματος. Άρα, όπως είχε λεχθεί και όπως είχαμε υποσχεθεί ως επιτροπή, έχουμε πράξει. Η ολομέλεια σε κάποιο στάδιο θα συζητήσει την ουσία αυτού του νομοσχεδίου και προβλέπω ότι η ημερομηνία μπορεί να είναι η επόμενη συνεδρία ή η μεθεπόμενη, διότι τυγχάνει την επόμενη συνεδρία κι εγώ να απουσιάζω στο Στρασβούργο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα είναι στην ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίας της Βουλής.

Τώρα προχωρούμε στο υπ’ αριθμόν 11 θέμα, που είναι “Ο περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Νόμος του 1999”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Ίδρυση και Λειτουργία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, Πρόεδρος

Ανδρέας Φιλίππου

Θάσος Μιχαηλίδης

Τάκης Χατζηδημητρίου

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 30 Μαρτίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών, καθώς και εκπρόσωποι του διοικητικού συμβουλίου του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας που διέπει την ίδρυση και λειτουργία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου, ώστε μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2000 οι υποψήφιοι για παροχή υποτροφιών και δανείων να υποβάλλονται σε γραπτές εξετάσεις, μόνο όταν αυτό κρίνεται από το Συμβούλιο του Ιδρύματος πρακτικά εφικτό.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από όλους όσοι παρευρέθηκαν στην πιο πάνω συνεδρία, για όλες τις υποτροφίες που παρέχονται από το Ίδρυμα διεξάγονται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, γραπτές εξετάσεις, διαδικασία η οποία είναι χρονοβόρα. Ωστόσο, όπως επισημάνθηκε στην Επιτροπή, για τις εκκρεμείς υποθέσεις οι οποίες περιήλθαν στο Ίδρυμα μετά την πρόσφατη κατάργηση της Επιτροπής Υποτροφιών δεν είναι δυνατό να γίνουν γραπτές εξετάσεις στις οποίες να διασφαλίζεται το κριτήριο της ίσης μεταχείρισης. Αυτό συμβαίνει, γιατί θα πρέπει να διαγωνιστούν είτε στρατεύσιμοι που αποφοίτησαν πριν από ένα ή δύο χρόνια και δε

διαθέτουν χρόνο, για να προετοιμαστούν όπως τα κορίτσια, είτε αιτητές που φοιτούν ήδη σε πανεπιστήμια του εξωτερικού και θα χρειαστεί να μεταβούν στην Κύπρο ειδικά για τις εξετάσεις, εφόσον βέβαια τους επιτραπεί από τις αρμόδιες ακαδημαϊκές αρχές να απουσιάσουν από τα μαθήματά τους.

Εξάλλου, επισημάνθηκε στην Επιτροπή η επί του παρόντος αδυναμία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού να ετοιμάσει δοκίμια για τις γραπτές εξετάσεις του Ιδρύματος λόγω του πολύ βεβαρημένου προγράμματος της αρμόδιας υπηρεσίας του. Επιπρόσθετα, τονίστηκε ότι σχετική μελέτη που έγινε κατέδειξε ότι το κόστος της διεξαγωγής των αναγκαίων εξετάσεων θα υπερβαίνει τις £50.000 ετησίως, με συνέπεια για φέτος το ποσό που τελικά θα διατεθεί για την παροχή υποτροφιών να μειωθεί σημαντικά, δεδομένου ότι για το 1999 το διαθέσιμο ποσό για το σκοπό αυτό ανέρχεται μόνο στις £320.000.

Τέλος, σημειώθηκε το γεγονός ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι υποτροφίες που παρέχονται από ξένες κυβερνήσεις ή πανεπιστήμια χάνονται λόγω του μικρού χρονικού περιθωρίου που τίθεται για την επιλογή και την υπόδειξη των υποψηφίων.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αλλά κρίνει ότι η προτεινόμενη ρύθμιση είναι ικανοποιητικό να ισχύσει για μεταβατική περίοδο που θα διαρκέσει μόνο μέχρι την 31η Ιουλίου 2000, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με την πιο πάνω άποψη της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Πολύ σύντομος. Θα ήθελα, κύριε Πρόεδρε, να επισημάνω κάτι που επισημάναμε και στην επιτροπή, ότι οι £320.000 που δίνονται στο Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών για υποτροφίες και δάνεια είναι πάρα πολύ λίγα χρήματα. Από αυτές μόνο οι £40.000 δίνονται για υποτροφίες και το υπόλοιπο ποσό, £280.000, για δάνεια.

Το δεύτερο στοιχείο που θα ήθελα να επισημάνω είναι ότι έχουμε τονίσει ότι αναμένουμε την κατάθεση κανονισμών, με βάση τους οποίους θα γίνονται οι εξετάσεις, ώστε να γνωρίζουμε όλοι ότι κατοχυρώνεται η αξιοκρατία και η διαφάνεια στην παροχή των υποτροφιών.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει άλλος ομιλητής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 29 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Ίδρυση και Λειτουργία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση στην ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 12 θέμα αναβάλλεται. Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 13 θέμα, που είναι "Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1997". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1997"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος	Αντώνης Καράς
Χριστόδουλος Βενιαμίν	Λευτέρης Χριστοφόρου
Κίκης Γιάγκου	Στέλιος Στυλιανού
Κυριάκος Τυρίμος	Στάθης Κιπτής
Δημήτρης Συλλούρης	Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν την 21η Οκτωβρίου 1998, καθώς και στις 3 Μαρτίου και 7 Απριλίου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων, του ΕΤΕΚ, του Συνδέσμου

Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Κύπρου, του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κύπρου, του Συμβουλίου Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων, της Παγκύπριας Οργάνωσης Ελεύθερων Επαγγελματιών Μελετητών Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών, του Παγκύπριου Συνδέσμου Επιχειρηματιών Αναπτύξεως Γης και της Ομοσπονδίας Συνδέσμων Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών με την εισαγωγή της υποχρεωτικής επίβλεψης των ανεγειρόμενων οικοδομών και γενικά όλων των έργων για τα οποία απαιτείται η εξασφάλιση σχετικής άδειας με βάση τις πρόνοιες της ίδιας νομοθεσίας.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εσωτερικών, με την εισαγωγή της πιο πάνω υποχρέωσης επιδιώκεται αφενός η διασφάλιση της πιστής τήρησης των στατικών και αντισεισμικών μελετών για τις οικοδομές, οι οποίες είναι υποχρεωτικές, και αφετέρου η εξάλειψη των παρανομιών που παρατηρούνται στην ανέγερση οικοδομών κατά παράβαση των, δυνάμει των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας, εγκεκριμένων σχεδίων και όρων της άδειας.

Στο στάδιο της μελέτης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου υποβλήθηκαν στην επιτροπή από τους εμπλεκόμενους φορείς επιμέρους εισηγήσεις για τροποποίηση των προνοιών του νομοσχεδίου. Η Επιτροπή, υπό το φως των εισηγήσεων που εκφράστηκαν, κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να επέλθει συμφωνία στα επίμαχα θέματα. Αποτέλεσμα της πιο πάνω προσπάθειας, σύμφωνα με ενημέρωση που η Επιτροπή είχε σε μεταγενέστερο στάδιο, ήταν η επίτευξη συμφωνίας σε όλα αυτά τα θέματα εκτός από τα πιο κάτω:

- 1) Την εισήγηση της Ένωσης Δήμων Κύπρου, σύμφωνα με την οποία η αρμόδια αρχή δε θα πρέπει, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις στις οποίες το κρίνει σκόπιμο, να ελέγχει και να έχει την ευθύνη για το αν υποβλήθηκαν από το μελετητή του έργου οι

αναγκαίοι στατικοί υπολογισμοί, αλλά ο έλεγχός της να περιορίζεται στο αν οι στατικοί υπολογισμοί που υποβλήθηκαν φέρουν την υπογραφή του μελετητή του έργου, ο οποίος θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένος στο ΕΤΕΚ.

2) Την εισήγηση των εκπροσώπων του Παγκύπριου Συνδέσμου Επιχειρηματιών Αναπτύξεως Γης και της Ομοσπονδίας Συνδέσμων Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου για τη διαγραφή εκείνων των διατάξεων του νομοσχεδίου που προβλέπουν ότι απαγορεύεται να ενεργεί ως επιβλέπων μηχανικός ο ιδιοκτήτης ή ο εργολήπτης του έργου ή οποιοδήποτε πρόσωπο συνδέεται με σύμβαση εργασίας με εταιρεία ή επιχείρηση του ιδιοκτήτη ή του εργολήπτη του έργου.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών διαφώνησαν τόσο με την πιο πάνω εισήγηση της Ένωσης Δήμων Κύπρου όσο και με την εισήγηση για διαγραφή όλων των πιο πάνω προτεινόμενων απαγορεύσεων, σε σχέση με την επίβλεψη του έργου, υποστηρίζοντας πως θα πρέπει να παραμείνει τουλάχιστον η διάταξη που απαγορεύει στον εργολήπτη του έργου να ενεργεί ως επιβλέπων μηχανικός.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα εκτέθηκαν ενώπιόν της, υιοθέτησε τις απόψεις που εκφράστηκαν από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εσωτερικών, τους οποίους κάλεσε στη συνέχεια να διαμορφώσουν ανάλογα το κείμενο του νομοσχεδίου και να το υποβάλουν σε αυτή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, υιοθετώντας το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, όπως τελικά αυτό έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω, εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί και ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Δώρος Θεοδώρου υποστήριξε πως η διάταξη του νομοσχεδίου που απαγορεύει στον εργολήπτη του έργου να ενεργεί ως επιβλέπων μηχανικός θα πρέπει να επεκταθεί, ώστε να περιλάβει και τον ιδιοκτήτη του έργου. Σε αυτήν, όμως, την περίπτωση, ο ιδιοκτήτης του έργου θα πρέπει να μπορεί να επιβλέπει το έργο, μόνο αν αυτό προορίζεται για ιδιοκατοίκηση. Σχετικά με τη θέση του αυτή, ο ίδιος βουλευτής ανέφερε πως θα καταθέσει τροπολογία κατά τη συζήτηση του όλου θέματος ενώπιον της ολομέλειας του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Δεν είναι θέμα μη ομοφωνίας. Υπάρχει μια τροπολογία εκ μέρους μου, την οποία ήθελα να αναπτύξω πολύ σύντομα στη Βουλή. Προβλέπονται στο άρθρο 9, κύριε Πρόεδρε, περιπτώσεις όπου είναι ασυμβίβαστη η άσκηση επίβλεψης ενός οικοδομικού έργου. Η πρόταση η δική μου είναι ότι το ασυμβίβαστο αυτό πρέπει να επεκταθεί, πρώτο, στον εργολήπτη του έργου -δεν μπορεί ο εργολήπτης να είναι και ο επιβλέπων το έργο- και, δεύτερο, στις περιπτώσεις όπου ο ιδιοκτήτης του έργου δεν το κάνει για ιδιοκατοίκηση. Δηλαδή, αν υποθέσουμε ότι εγώ είμαι ένας developer και αγόρασα μια περιοχή και κτίζω δέκα, δώδεκα, είκοσι κατοικίες, θεωρούμαι ιδιοκτήτης νομικώς, όμως δεν τα κτίζω για να κατοικήσω, τα κτίζω για να τα πουλήσω. Δεν μπορεί να επιτραπεί υπό αυτή την έννοια και με αυτό το παράθυρο ο επιχειρηματίας και πάλι να είναι επιβλέπων. Επιβλέπων πρέπει να είναι άλλο πρόσωπο. Έτσι καταθέτω τροπολογία, η οποία λέει ότι:

“(4) Αποτελεί ασυμβίβαστο και δεν επιτρέπεται να ενεργεί ως επιβλέπων μηχανικός:

(α) ο εργολήπτης του έργου ή

(β) ο ιδιοκτήτης του έργου, εκτός στην περίπτωση που το έργο προορίζεται για ιδιοκατοίκηση.”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής;

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Επί της ουσίας της παρατήρησης του κ. Θεοδώρου θα δυσκολευθώ να διαφωνήσω, αλλά θέλω να πω ότι πήρε πάρα πολύ χρόνο στην επιτροπή να κατορθώσουμε να φθάσουμε σε ομοφωνία, ομοφωνία που να καλύπτει όχι μόνο τις πλευρές της Βουλής αλλά και όλους εκείνους που είχαμε καλέσει για να εκφράσουν απόψεις. Γι’ αυτό και έρχεται όπως έρχεται το νομοσχέδιο και εδώ είμαστε να επανέλθουμε σε σύντομο χρονικό διάστημα, εάν και εφόσον πράγματι οι έγνοιες του κ. Θεοδώρου, που είναι και πολλών άλλων από εμάς, διαπιστωθούν στην πράξη.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Συζητήθηκαν στην επιτροπή;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Όλα έχουν συζητηθεί και όχι μόνο στην επιτροπή. Έγιναν και συσκέψεις με τους ενδιαφερόμενους και εκτός Βουλής και εντός Βουλής για πάρα πολύ χρονικό διάστημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Θα ήθελα να συμφωνήσω με τον κ. Κατσουρίδη, διότι επί της ουσίας δεν μπορεί κανένας εύκολα να διαφωνήσει με τον κ. Θεοδώρου.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Τότε να ψηφίσουμε την τροπολογία.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Ναι, αλλά εδώ το θέμα που προκύπτει είναι ότι είχε γίνει πράγματι πάρα πολλή δουλειά, υπήρχαν πάρα πολλές αντιφάσεις, έχουμε οδηγηθεί σε μια σύγκλιση και στη σύγκλιση κάμνεις κάποιες υποχωρήσεις. Όμως, νομίζω ότι το θέμα του κ. Θεοδώρου, όπως το θίγει, πρέπει να εξεταστεί ξανά εν καιρώ στην Επιτροπή Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, προσωπικά δεν μπορώ παρά να επιμείνω στην πρότασή μου, για το λόγο ότι συζητήθηκε και είναι αντιληπτή η λογική αυτής της πρότασης. Έχουν βεβαίως αντιπαρατεθεί κάποιες άλλες πρακτικότερες εξηγήσεις της κατάστασης. Κάποιος θα μπαίνει εκεί τυπικά και θα υπογράφει. Να μπαίνει και να υπογράφει και να έχει ευθύνη και να πηγαίνει εκείνος φυλακή.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται.)

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Βεβαίως. Να μπαίνει και να υπογράψει, αν θέλει να πωλεί την υπογραφή του, αλλά να έχει και άλλος ευθύνη· να μην έχει μόνο ο ιδιοκτήτης. Δε βλέπω το λόγο γιατί να μην το ψηφίσουμε δηλαδή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, φαίνεται ότι αυτό το θέμα αποτέλεσε αντικείμενο συζήτησης στην επιτροπή. Από την επιχειρηματολογία του κ. Θεοδώρου, εμείς οι υπόλοιποι που δεν είμαστε στο πνεύμα της συζήτησης που έγινε αλλά ούτε και επαΐοντες επί αυτού του θέματος φαίνεται ότι πειθόμεθα, αλλά επειδή μπαίνει και θέμα κάποιας συζήτησης τώρα, εφόσον τίθεται τόσο έντονα από τον κ. Θεοδώρου, στις κοινοβουλευτικές μας ομάδες, θα εισηγούμουν να αναβληθεί για μια βδομάδα, αν πράγματι δεν εμποδίζει και δε δημιουργεί προβλήματα πρακτικά, ώστε να αντιμετωπιστεί και να κλείσουμε αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν συμφωνείτε, αναβάλλεται για την επόμενη συνεδρία. Επίσης το υπ' αριθμόν 14 θέμα αναβάλλεται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα. Είναι “Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 4) Κανονισμοί του 1999”. Είναι ομόφωνη η έκθεση και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για τους Κανονισμούς που τιτλοφορούνται “Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 4) Κανονισμοί του 1999”

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος	Λευτέρης Χριστοφόρου
Κίκης Γιάγκου	Στέλιος Στυλιανού
Κυριάκος Τυρίμος	Μάρκος Κυπριανού
Δημήτρης Συλλούρης	Στάθης Κιπτής
Αντώνης Καράς	Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 2 Δεκεμβρίου 1998 και στις 17 Μαρτίου και 7 Απριλίου 1999. Στα πλαίσια της μελέτης των υπό αναφορά Κανονισμών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων, του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (ΕΤΕΚ), του Συνδέσμου Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Κύπρου, του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κύπρου, της Συντονιστικής Επιτροπής Αγώνα Αναπήρων, της Συνομοσπονδίας Οργανώσεων Αναπήρων Κύπρου και της Τεχνικής Επιτροπής Διευκολύνσεων Εμποδιζομένων Ατόμων.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 19 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, σκοπείται η τροποποίηση των βασικών κανονισμών με την εξειδίκευση των απαραίτητων όρων οι οποίοι θα επιβάλλονται από τις αρμόδιες αρχές, όταν εκδίδουν άδειες οικοδομής, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η άνετη και απρόσκοπτη διακίνηση αναπήρων στις οικοδομές.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών ανέφεραν πως οι προτεινόμενοι Κανονισμοί θα εφαρμόζονται σε οικοδομές που επιτρέπεται η είσοδος του κοινού, όπως εμπορικά κέντρα, πολυκατοικίες, εκπαιδευτικά ιδρύματα, κλινικές, ιατρεία, εργοστάσια

και συγκροτήματα εργαστηρίων, καθώς επίσης και σε άλλες περιπτώσεις όπου η αρμόδια αρχή κρίνει ότι θα πρέπει να εφαρμοστούν.

Όλες οι πλευρές που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή συμφώνησαν με τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών. Επιπρόσθετα, οι εκπρόσωποι του ΕΤΕΚ υπέβαλαν κάποιες επιμέρους εισηγήσεις τεχνικής φύσεως για τροποποίηση των προνοιών των προτεινόμενων Κανονισμών.

Υπό το φως των πιο πάνω εισηγήσεων του ΕΤΕΚ, με τις οποίες συμφώνησαν και οι οργανώσεις των αναπήρων, η επιτροπή κάλεσε τους εμπλεκόμενους να τις μελετήσουν σε συνεργασία με τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εσωτερικών.

Η επιτροπή σε μεταγενέστερο στάδιο, και αφού επήλθε συμφωνία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων πάνω στις εισηγήσεις που υποβλήθηκαν από το ΕΤΕΚ, κάλεσε τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εσωτερικών να διαμορφώσουν ανάλογα το κείμενο των υπό συζήτηση Κανονισμών και να το υποβάλουν στην επιτροπή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, όπως τελικά έχουν διαμορφωθεί, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους ώστε να αναφέρονται ως "οι περί Ρυθμίσεων Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές; Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ως λαός χαρακτηριζόμαστε από μία αυξημένη ικανότητα να ξεχνούμε. Ίσως είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι, στα οκτώ χιλιάδες χρόνια που κατοικείται αυτός ο τόπος, ούτε τριακόσια δεν ήταν ανεξάρτητα. Έτσι, προτιμούμε να σβήνουμε με σχετική ταχύτητα όσα προκαλούν πόνο, όσων η ανάμνηση πληγώνει. Μόνο έτσι μπορώ να εξηγήσω το γεγονός ότι ξεχνούμε πάρα πολύ σοβαρά θέματα ή μας συγκινούν μόνο την ώρα που γίνονται, από τα παιδιά που πεινούν σε όλο τον κόσμο μέχρι θέματα που αποτελούν πρόκληση για τη νοημοσύνη και την αντίληψη, την τάξη και την ηθική, όπως ήταν το σκάνδαλο του μητροπολίτη Λεμεσού.

Γι' αυτό το λόγο συζητώντας αυτό το θέμα και επειδή λέχθηκε εδώ τώρα ότι είναι ομόφωνο και δε διαβάζεται η έκθεση, θέλω να πω ότι συζητούμε και θα ψηφίσουμε κανονισμούς για να διευκολύνουμε τα άτομα με ιδιαίτερες ανάγκες ή, για να γίνει κατανοητό, στη γλώσσα που χρησιμοποιούμε καθημερινά και μάλλον θίγουμε τα ενδιαφερόμενα άτομα, για τους αναπήρους. Αυτό που είναι καθημερινά μπροστά μας, χρόνια ολόκληρα δεν το προσέξαμε και όμως είναι τόσο απλό, αλλά προκαλεί και τόσο πόνο ή και απογοήτευση από την αδιαφορία μας σε όσους επηρεάζονται. Και θα παρακαλούσα όσους από εμάς φορούμε γυαλιά να τα βγάλουμε για ένα λεπτό και να προσπαθήσουμε να λειτουργήσουμε. Εγώ αδυνατώ να ξεχωρίσω τον κ. Παπαδόπουλο απέναντι. Είναι μια εμπειρία που μπορεί να τη ζούμε καθημερινά την ώρα που αναζητούμε τα γυαλιά μας, αλλά που δε συνειδητοποιούμε ότι πολλοί άλλοι τη ζουν για άλλους λόγους. Δεν είμαστε λοιπόν ικανοί, χωρίς τα γυαλιά μας, να διαβάσουμε ή να αναγνωρίσουμε γνώριμα πρόσωπα που συναντούμε κάθε μέρα, αλλά ούτε και να παρακολουθήσουμε τηλεόραση. Ούτε ακόμα να δούμε την αγαπημένη μας ομάδα να σκοράρει. Έχουμε, κύριοι συνάδελφοι, μια αναπηρία η οποία μας καθιστά ανίκανους να συμμετέχουμε ολοκληρωτικά στην καθημερινή ζωή. Από την εποχή όμως που ανακαλύφθηκαν τα γυαλιά ή, θα έλεγα καλύτερα, που έγιναν προσιτά στο μέσο

άνθρωπο, αυτού του είδους η αναπηρία έπαψε να μας καθιστά ανίκανους, διότι τα γυαλιά μας έγιναν τα μάτια μας.

Το 2000 φαίνεται να είναι η εποχή που ένα άλλο είδος αναπηρίας μπορεί, με τη συγκατάθεση όλων μας, να πάψει να βασανίζει και να θέτει στο περιθώριο συνανθρώπους μας που είτε γεννήθηκαν με αυτή είτε την απέκτησαν στην πορεία της ζωής τους. Αναφέρομαι στα άτομα με κινητικά προβλήματα, για τα οποία το αναπηρικό τροχοκάθισμα ή άλλα βοηθήματα βάδισης είναι ουσιαστικά τα πόδια τους και που τόσο άδικα και απάνθρωπα τους στερείται η δυνατότητα πρόσβασης εκεί όπου συντελούνται και οι πιο απλές καθημερινές λειτουργίες, της εργασίας, της ψυχαγωγίας, της εκπαίδευσης, του εκκλησιασμού, της άθλησης, της ξεκούρασης, με αποτέλεσμα τα άτομα αυτά να περιθωριοποιούνται, να νιώθουν ανίκανα να προσφέρουν και, το χειρότερο, ότι είναι ανεπιθύμητα σ' αυτή την κοινωνία. Πώς να μη νιώθουν έτσι, κύριοι συνάδελφοι, όταν εμείς, οι φυσιολογικοί άνθρωποι, υψώνουμε γύρω τους έναν αόρατο τοίχο, ένα περιβάλλον γεμάτο απροσπέλαστα αρχιτεκτονικά εμπόδια και παγίδες, στερώντας από τα άτομα αυτά το πιο βασικό ανθρώπινο δικαίωμα, της ολόπλευρης συμμετοχής στη ζωή και στα κοινά.

Κύριοι συνάδελφοι, λυπούμαι να παρατηρήσω ότι και αυτή τη στιγμή συμπεριφερόμαστε με τον ίδιο τρόπο. Αν μιλούσα για πολιτικό θέμα, είμαι βέβαιος ότι η ησυχία θα ήταν απόλυτη. Δεν το λέω για να με προσέξετε εμένα, αλλά για να καταλάβουμε γιατί πέρασαν τόσα χρόνια Κυπριακής Δημοκρατίας για να ενδιαφερθούμε για το θέμα. Γιατί, μεταξύ άλλων, ξεχνούμε ότι και εμείς οι ίδιοι ως παιδιά δυσκολευόμασταν με τα σκαλιά στην παιδική εξερεύνηση του κόσμου μας. Ξεχνάμε ίσως ότι κάποια στιγμή στραμπουλίξαμε το πόδι μας και αναγκαστήκαμε να κυκλοφορήσουμε με πατερίτσες, όπου ήταν δυνατόν. Ξεχνάμε ακόμα τους ηλικιωμένους γονείς μας, για τους οποίους κάθε σκαλί είναι χαστούκι του χρόνου στο

κουρασμένο τους κορμί. Μα πιο πολύ ξεχνάμε, ως άνθρωποι εκλελεγμένοι από το λαό, το χρέος που έχουμε απέναντι στους συνανθρώπους μας, να μεριμνήσουμε ώστε να φτιάξουμε ένα περιβάλλον ασφαλές, φιλικό και προσπελάσιμο για όλους. Η αναπηρία δεν είναι ανικανότητα. Παραμένω, είπε ένας ανάπηρος κατ' εμάς, απόλυτα ικανός να εργαστώ, όμως είμαι εντελώς ανίκανος να φτάσω στο χώρο εργασίας μου λόγω της έλλειψης διευκολύνσεων.

Είναι καιρός πιστεύω να αντιμετωπίσουμε τη σκληρή πραγματικότητα αυτών των ανθρώπων και να κάνουμε, ως εκπρόσωποί τους, το καθήκον μας απέναντί τους. Είτε το συνειδητοποιούμε είτε όχι, από εμάς εδώ εξαρτάται η διαιώνιση ή όχι αυτής της αδικίας. Πρέπει να σας πω ότι χρειάστηκαν πάρα πολλές συζητήσεις, πάρα πολλή προσπάθεια κάποια απλά πράγματα να γίνουν κατανοητά. Η ίδια η έννοια του σύγχρονου πολιτισμού είναι βασισμένη πάνω στις αρχές της πρόνοιας, της αλληλεγγύης, της παροχής βοήθειας. Αποτελεί ύψιστο πολιτιστικό αγαθό η παροχή ίσων δικαιωμάτων και ευκαιριών σε όλους τους πολίτες. Ένα περιβάλλον προσαρμοσμένο στις ανάγκες των ατόμων με φυσικές ιδιαιτερότητες Ένα περιβάλλον με καλύτερες συνθήκες για όλους και όχι μόνο για τους ανάπηρους: τους ηλικιωμένους, τους γονείς με τα καρτσάκια των παιδιών τους, τις έγκυες γυναίκες, τα μικρά παιδιά, αυτούς που μεταφέρουν βάρη, τα άτομα με ασυνήθεις σωματικές διαστάσεις, όσους οδηγούν κάθε μορφής αμαξίδιον, εμάς τους ίδιους σε περίπτωση ατυχήματος. Με άλλα λόγια περιστασιακά περίπου για το μισό πληθυσμό. Είναι να απορεί κανείς γιατί καθυστερήσαμε τόσα χρόνια να ασχοληθούμε με το τόσο ουσιαστικό, αν μη τι άλλο για την αξιοπρέπειά μας, θέμα. Το να κατασκευάζουμε μόνο σκαλοπάτια στην είσοδο των κτιρίων χωρίς την παράλληλη κατασκευή κεκλιμένου επιπέδου ή ανελκυστήρα είναι ένας τρόπος δόμησης που υποθηκεύει την ποιότητα περιβάλλοντος των μελλοντικών γενεών.

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι που θα κάνω μια παρατήρηση που δεν αρέσει στο προσωπικό της Βουλής. Δε μιλά κανένας βουλευτής, μιλούν αρκετοί από το προσωπικό της Βουλής. Την κάνω επειδή μιλούμε γι' αυτό το θέμα. Είναι ένδειξη του πώς το αντιμετωπίζουν.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δε σημαίνει αυτό. Μπορεί να έχουν κάτι να πουν, κύριε Κατσουρίδη. Να αποκαταστήσουμε την ισορροπία. Υπάρχει και σεβασμός και προς εσάς ως ομιλητού και..

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν είναι για μένα που το λέω.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Το έθιξα γιατί κάπου αισθανόμαστε και εμείς άβολα, λόγω των συνεχών παρατηρήσεων για τη στάση μας έναντι του θέματος κατά κύριο λόγο.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Δημητρίου, κατανοητό. Έτσι το νιώθω, το είπα πολύ απλά και ήρεμα. Υπήρξαν περιπτώσεις που ελέχθη από την έδρα βίαια αυτό το πράγμα.

Ταυτόχρονα με το ότι ήταν αντιπαραγωγικό και αντιαναπτυξιακό, αφού το 10% του πληθυσμού της χώρας βιώνει κάποια αναπηρία, ο αποκλεισμός από την κοινωνική δράση και τη μετακίνηση λόγω αρχιτεκτονικών εμποδίων δημιουργεί οικονομικά αποκλεισμένα άτομα. Είναι μεγίστη επιβάρυνση για την οικονομία μίας χώρας να δημιουργεί ανενεργά και εξαρτημένα άτομα. Επιπλέον, ο τομέας του τουρισμού, που είναι τόσο σημαντικός για την οικονομία μας, οφείλει να εκσυγχρονιστεί και να κάνει ένα ποιοτικό άλμα, που να ανοίγει δυνατότητες προσέλκυσης νέας κατηγορίας πελατών. Οι

πολίτες των σκανδιναβικών και άλλων ευρωπαϊκών κρατών θεωρούν τη δομή στο περιβάλλον δεδομένο πολιτισμού και αξιολόγησης του τόπου της επίσκεψής τους. Την τοποθετούν μάλιστα στο ίδιο επίπεδο με την ύπαρξη εξοπλισμού υγιεινής και ασφάλειας. Τεχνολογικά λοιπόν αντιμετωπίζοντας το θέμα, καταλαβαίνουμε ότι οφείλουμε να εκσυγχρονίσουμε τη σχετική νομοθεσία. Η παροχή ελεύθερης και ασφαλούς πρόσβασης, εάν προβλεφθεί κατά το στάδιο της μελέτης, αναλογεί στο 2-3% του συνολικού κόστους του έργου, ενώ όταν έπεται του αρχικού σταδίου είναι πιο δαπανηρή.

Το να αποφασίσουμε σήμερα για την ψήφιση των κανονισμών που αφορούν σε θέματα πρόσβασης των αναπήρων δε μας απαλλάσσει από την ευθύνη και το χρέος μας ως κοινοβουλευτικό σώμα. Πρέπει να μεριμνήσουμε για την εφαρμογή τους όχι μόνο στα νέα κτίρια αλλά και στα υφιστάμενα, ώστε η πολιτική και η κοινωνική αυτή παρέμβαση να έχει τα ορθά αποτελέσματα. Οι προδιαγραφές που δίνονται από τους ειδικούς πρέπει να εφαρμόζονται αυστηρά, ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια των χρηστών. Μας έχουν ενημερώσει οι σχετικοί φορείς ότι οι υφιστάμενες ράμπες που βλέπουμε ήδη σε ξενοδοχεία, σε νοσηλευτικά κέντρα και πεζοδρόμια δεν τηρούν τις προδιαγραφές για την ασφαλή και απρόσκοπτη πρόσβαση, με αποτέλεσμα όχι μόνο να μην εξυπηρετούν τους χρήστες, αλλά πολλές φορές να είναι επικίνδυνες για τη σωματική τους ακεραιότητα. Και για όσους από εμάς πηγαίνουν στα στάδια, να σας πω ότι βλέπουμε το πολύ θλιβερό θέαμα να τους μεταφέρουν στα χέρια, γιατί τα στάδια, τα νοσοκομεία και όλα τα άλλα κυβερνητικά κτίρια εξαιρούνται από τις νομοθεσίες τις οποίες ψηφίζουμε, αγαπητοί συνάδελφοι. Δεν είναι υπόχρεοι να τηρούν τους νόμους περί πολεοδομίας που ψηφίζουμε. Είναι άλλο θέμα αυτό. Να σας πω ότι, όταν κάναμε το νόμο περί της Πολιτικής Άμυνας, ψηφίσαμε ειδική πρόνοια για να υποχρεωθούν τα δημόσια κτίρια να έχουν καταφύγια. Το κράτος είναι εκτός νόμου σε ένα κεφαλιώδες

θέμα. Είναι καιρός να αντιληφθούμε πως δε θα προσαρμόζουμε τους ανθρώπους, στην περίπτωση αυτή τους αναπήρους, στους κανονισμούς αλλά τους κανονισμούς στους ανθρώπους. Υπάρχουν προδιαγραφές που πρέπει να τηρούνται και δε σηκώνουν παζαρέματα. Η εικόνα του ανθρώπου με τροχοκάθισμα που έχει τη δυνατότητα να είναι αυτόνομος στη διακίνησή του, σε ένα περιβάλλον σωστά σχεδιασμένο, πρέπει να αντικαταστήσει επιτέλους αυτή του ανήμπορου και εξαρτημένου ατόμου που αναγκάζεται να κυκλοφορεί μονίμως με συνοδό, προστάτη, με κατακερματισμένη την αξιοπρέπειά του. Αν δε βλέπουμε συχνά τα άτομα αυτά να κυκλοφορούν ή να χρησιμοποιούν συγκεκριμένους χώρους, δεν είναι γιατί δεν το επιθυμούν, αλλά γιατί γι' αυτούς κάτι τέτοιο εμποδίζεται. Ας αλλάξουμε λοιπόν τον αναχρονιστικό τρόπο σκέψης που δεν λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες όλων των πολιτών και ας φτιάξουμε ένα περιβάλλον προσαρμοσμένο στις ανάγκες των ατόμων με φυσικές ιδιαιτερότητες. Ένα περιβάλλον με καλύτερες συνθήκες διαβίωσης για όλους με τη ψήφιση των σημερινών κανονισμών αλλά και με την ενασχόλησή μας στο μέλλον με πτυχές του θέματος που ακόμα δεν έγινε κατορθωτό να αντιμετωπιστούν με τους παρόντες κανονισμούς.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μάρκος Κυπριανού

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Καταρχάς, θέλω να πω πως αυτά που είπε ο κ. Κατσουρίδης εκφράζουν και τις δικές μας θέσεις. Θα ήθελα, πέρα από την ψήφιση των κανονισμών, να κάνω δύο πρακτικές εισηγήσεις. Είχε πει κάτι ο κ. Κατσουρίδης, που ομολογώ δεν το είχα σκεφτεί προηγουμένως, για τον όρο “ανάπηρος” και συμφωνώ ότι υπάρχει κάποια προσβλητική

χροιά σ' αυτόν προς τα άτομα. Πιστεύω μπορούμε να πάρουμε την πρωτοβουλία, όπως ήδη έχει γίνει στο εξωτερικό και δε χρησιμοποιείται πλέον αυτός ο όρος, διότι ακόμα και ο κανονισμός μας ο ίδιος έχει αυτό τον όρο μέσα και σε συνεργασία με τις αντίστοιχες οργανώσεις των ενδιαφερομένων ατόμων να προσπαθήσουμε να εισάξουμε ένα νέο όρο, ώστε να μην κάνει αυτού του είδους τη δυσμενή διάκριση, να μην υποτιμά τους συνανθρώπους μας που έχουν κάποιο ειδικό πρόβλημα.

Το δεύτερο που θέλω να τονίσω και το οποίο με λυπεί περισσότερο είναι ότι δε θα μπορούσαν να έρθουν σήμερα εδώ, στην αίθουσα της ολομέλειας, και να παρακολουθήσουν αυτή τη συζήτηση που κάνουμε και που τους αφορά. Ένα μέρος του λαού της Κύπρου, πολίτες με όλα τα δικαιώματα, δεν έχει πρόσβαση στο κοινοβούλιο, στο οποίο θεωρητικά αντιπροσωπεύεται. Πιστεύω ότι, με πρωτοβουλία του Προέδρου της Βουλής, θα πρέπει να γίνει μελέτη, ούτως ώστε να γίνει η τεχνική προσθήκη, ώστε να μπορούν άτομα που δεν κινούνται από μόνα τους, που έχουν αναπηρικά καθίσματα, να έχουν πρόσβαση στην αίθουσα της ολομέλειας τουλάχιστο. Λύσαμε σε ένα βαθμό το θέμα των επιτροπών με τα λυόμενα πίσω, αλλά υπάρχουν μηχανισμοί οι οποίοι μπορούν να τοποθετηθούν πάνω στη σκάλα για να μπορούν και αυτά τα άτομα να συμμετέχουν ή να παρακολουθούν τις συζητήσεις των αντιπροσώπων τους. Πιστεύω ότι, εφόσον, όπως είπε και ο κ. Κατσουρίδης προηγουμένως, θα απαιτήσουμε απ' όλους και από το κράτος να εφαρμόσουν αυτούς τους κανονισμούς, νομίζω και εμείς, ως Βουλή, θα πρέπει πρώτοι να δώσουμε το παράδειγμα. Μπορεί να στοιχίσει αυτό το πράγμα, αλλά πιστεύω πως το παράδειγμα που θα δώσουμε στον υπόλοιπο λαό θα είναι πραγματικά άξιο προς μίμηση. Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι με δικιά σας πρωτοβουλία να γίνει εισήγηση προς τους αρμόδιους τεχνικούς, για να μελετηθεί το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σίγουρα, γιατί δεν μπορούμε να περιμένουμε το νέο κτίριο της Βουλής. Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είναι γεγονός, όταν άρχισε να ομιλεί ο αγαπητός συνάδελφος ο κ. Κατσουρίδης, είχαμε νιώσει ότι ήταν εκτός θέματος, διότι το θέμα ήταν απλά η τεχνική διαρρύθμιση σε κτίρια για την εξυπηρέτηση των αναπήρων. Εν τη πορεία όμως της ομιλίας του, είχαμε αισθανθεί όλοι ότι αγγίζετο μια πτυχή ανθρώπινη με μια ευλαβικότητα συγκινησιακή, η οποία αφορά αυτούς τους ατυχείς ανθρώπους. Εκ των υστέρων, κατανόησα γιατί επέδειξε όλη αυτή την ευαισθησία ο συνάδελφος, γιατί βγήκε έξω από τα πλαίσια των τετριμμένων, για να αγγίξει αυτό το θέμα με μία απλουστευτική προσέγγιση. Μέσα σ' αυτό το πνεύμα είχα και εγώ ανακαλέσει κάτι το οποίο τις τελευταίες μέρες με είχε αγγίξει, σε μια επίσκεψη που είχα σε ένα μέλαθρο ευγηρίας, όπου ένας γέροντας καθισμένος πάνω στο αναπηρικό του καροτσάκι, πρόωρα γερασμένος μπορώ να πω, εκλήθη από τον υπεύθυνο του γηροκομείου να πει ένα ποίημα σαν μια συμβολή στη γιορτή. Υπήρξε ένα ερωτηματικό, που το άφησε να πλανάται και το μεταφέρω. Είπε το εξής ποίημα το οποίο ενθυμούμαι στη βάση του: “Πηγαίνω τη νύχτα να κοιμηθώ, βγάζω τα μάτια μου και τα βάζω στο κομοδίνο. Βγάζω τα δόντια μου και τα βάζω στο ποτήρι. Το πρωί ξυπνώ και είμαι καλά. Βάζω τα πόδια μου (και εννοούσε το καροτσάκι) και βγαίνω να δω τον ήλιο. Είμαι καλά.” Αυτό το “είμαι καλά”, όταν το έλεγε, στρεφόταν προς όλους που παρακολουθούσαν και άλλοι χαμογελούσαν διά την απλότητα, άλλοι όμως το είχαν εκλάβει ως ένα ερώτημα και ως ένα σημείο προβληματισμού για όλους σχετικά με εκείνους τους ανθρώπους που πάσχουν. Είναι γεγονός ότι όλοι εμείς, που ευτυχήσαμε να έχουμε κάποια αρτιμέλεια, έχουμε καθήκον να δώσουμε ό,τι μπορούμε σε όλους τους πάσχοντες και ιδιαίτερα σ' αυτή την ομάδα των συνανθρώπων μας, να

τους διευκολύνουμε να έχουν όλα εκείνα τα οποία, όσο είναι δυνατό, θα τους παράσχουν την ευκολία και τη δυνατότητα να λένε αυτό το “είμαι καλά” και να το ζουν πραγματικά με τη δική μας συμβολή.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Βασιλείου.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι,

Είναι πράγματι μεγάλη η χαρά μας που πρόκειται να εγκρίνουμε αυτούς τους κανονισμούς, έστω και με πολλών ετών καθυστέρηση. Αντιλαμβάνομαι πλήρως την ευαισθησία του κ. Κατσουρίδη, διότι, σε μία από τις περιπτώσεις που συζητούσαμε το θέμα στην επιτροπή Εσωτερικών, γίναμε μάρτυρες μιας περίπτωσης που ήρθε ο εκπρόσωπος αυτών των ανθρώπων και δεν υπήρχε η ράμπα τότε και αναγκάστηκαν να τον κουβαλήσουν στην αίθουσα στην οποία συνεδριάζαμε και πραγματικά μας έκανε να νιώσουμε πάρα πολύ άσχημα το γεγονός αυτό, ότι συζητούσαμε για τέτοια θέματα και δεν είχαμε μια διευκόλυνση στη Βουλή για αυτούς τους ανθρώπους. Έτσι, συμφωνώ πλήρως με το συνάδελφο τον κ. Κυπριανού ότι όχι μόνο σε μία από τις αίθουσες συνεδριάσεων των επιτροπών αλλά και στην κυρία αίθουσα της Βουλής θα πρέπει να υπάρχουν διευκολύνσεις. Θα ήθελα επίσης να κάνω έκκληση προς τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους ότι, από τη στιγμή που εγκρίνουμε αυτούς τους κανονισμούς, θα πρέπει να λαμβάνονται όλα εκείνα τα μέτρα που χρειάζονται και ο έλεγχος για αυστηρότατη εφαρμογή αυτών των κανονισμών, αλλιώς θα είναι δώρο άδωρο για τους ανθρώπους αυτούς.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λιλλήκας.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε μένουν πολλά να συμπληρώσει κάποιος. Θα ήθελα όμως, επειδή το θέμα αυτό έχει μια σημαντική ανθρωπιστική ή ανθρώπινη καλύτερα, για να ακριβολογούμε, πτυχή, να κάνω μια αναφορά που άπτεται της διαπαιδαγώγησης του λαού, για τον οποίο προηγουμένως ο κ. Κατσοουρίδης είπε ότι δε φαίνεται να έχει την απαραίτητη ευαισθησία. Να πω ότι το σχολείο έχει έναν καθοριστικό ρόλο να διαδραματίσει στη διαπαιδαγώγηση των επόμενων γενεών στο να επιδεικνύουν όχι λύπη αλλά πραγματική ανθρώπινη αλληλεγγύη και να αντιμετωπίζουν ισότιμα αυτούς τους ανθρώπους. Αν πετύχουμε μέσα από το εκπαιδευτικό σύστημα να διαμορφώσουμε μια τέτοια πλέον πολιτισμική αντίληψη γι' αυτό το ζήτημα, τότε όλα αυτά τα οποία συζητούμε, όλα αυτά τα κενά τα οποία αντιμετωπίζουμε σήμερα θα καλυφθούν μέσα από μια πρακτική η οποία θα θεωρείται πλέον λογικά αναμενόμενη από τις επόμενες γενεές. Όμως, θα πρέπει να πούμε ότι, παρ' όλων ό,τι συζητούμε και στην επιτροπή Παιδείας το νομοσχέδιο για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, παρουσιάζεται μια δυσκαμψία από πλευράς πολιτείας στο να δημιουργήσει αυτή την απαραίτητη υποδομή, για να στηρίξει ακόμα και από τις νεαρότερες ηλικίες αυτούς τους συνανθρώπους μας που είχαν την ατυχία να αντιμετωπίζουν τέτοια σοβαρά προβλήματα. Το αναφέρω αυτό, διότι είναι μια ξεχωριστή πτυχή, η οποία νομίζω όμως ότι αξίζει ιδιαίτερης προσοχής.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Πολύ σύντομα, κύριε Πρόεδρε.

Βλέπω ότι το όλο θέμα κρούει μια ανθρωπιστική πτυχή στις καρδίες όλων μας και ίσως αυτό να είναι μια παγίδα. Δεν έπρεπε να το αντιμετωπίσουμε έτσι. Κάποιοι άνθρωποι έχουν κάποια διαφορετικότητα όσον αφορά τις σωματικές τους ικανότητες. Δε ζητούν ούτε τον οίκτο μας ούτε ελεημοσύνη από εμάς. Ζητούν σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους, όπως εμείς ζητούμε για το εθνικό μας θέμα, για τους εγκλωβισμένους, για τους εκτοπισμένους κ.λπ. Είναι καθήκον μας να σεβαστούμε τα ανθρώπινά τους δικαιώματα. Όσον αφορά το ζήτημα που ετέθη για τη Βουλή, δεν είναι μόνο η πρόσβαση που είναι ελλιπής. Αυτό είναι ένα από τα πολλά. Πέστε μου, υπάρχουν τουαλέτες μέσα σ' αυτή τη Βουλή στις οποίες να μπορεί να πάει ένα άτομο με τροχοκάθισμα; Δεν υπάρχουν. Υπάρχει χώρος σταθμεύσεως ειδικός για άτομα με τροχοκάθισμα; Εγώ λέω πως δεν υπάρχει. Με το να κάνουμε μια τσιμεντένια πρόσβαση, η οποία πολύ πιθανώς να είναι παράνομη, κύριε Πρόεδρε, διότι η κλήση της είναι τέτοια που είναι δύσκολο να ανεβεί ένας άνθρωπος με τροχοκάθισμα και μπορεί να έρθει πίσω και να σκοτωθεί... Εγώ λέω πως, για να δώσουμε πράγματι το καλό παράδειγμα ότι σεβόμαστε τα ανθρώπινα δικαιώματα αυτών των ανθρώπων, θα πρέπει να γίνει μια νέα μελέτη. Όχι στη νέα Βουλή που θα κτιστεί το 2500! Αλλά τώρα, άμεσα, κατεπειγόντως μια μελέτη, για να γίνει αυτή η Βουλή ένα πρότυπο που να μπορούν να μας επισκέπτονται, να έρχονται εδώ άτομα με αυτές τις σωματικές ιδιαιτερότητες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σ' αυτό το σημείο θα ήθελα να κάνω την εξής παρατήρηση: Βεβαίως, υπάρχει αυτή η δυσκολία που λέτε και πρέπει να την αντιμετωπίσουμε. Δεν είμαι τεχνικός, για

να πω πώς θα γίνει η μελέτη, αλλά δε σημαίνει πως, όταν έρχονται, τους αγνοούμε. Πηγαίνουμε εμείς και τους βλέπουμε. Αυτό πρέπει να το τονίσω.

Ο κ. Νεοφύτου.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Εύχομαι, κύριε Πρόεδρε, να μη στείλουμε το μήνυμα ή να δώσουμε την εντύπωση ότι η ευαισθησία μας προς τα ανθρώπινα δικαιώματα αυτής της τάξης των ανθρώπων με ειδικές ανάγκες εκπληρούται με το να καλυτερεύσουμε τις ράμπες είτε στη Βουλή είτε σε οποιοδήποτε δημόσιο ή ιδιωτικό κτίριο. Αυτά τα πράγματα κάποιες άλλες χώρες τα έκαναν πριν πενήντα χρόνια. Σήμερα στην Ευρώπη επιδοτούνται λεωφορεία, για να μεταφέρουν αυτά τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Υπάρχουν ειδικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επιδοτούν όχι μόνο τα ταξίδια αναψυχής αυτών των ανθρώπων, αλλά επιδοτούν και χώρες μη μέλη της ΕΕ στο να κατασκευάζουν καταλύματα, για να μπορούν να έρχονται να ψυχαγωγούνται αυτά τα άτομα. Γι' αυτό είναι πολλά που θα πρέπει ακόμα να κάνουμε.

K. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Και με βάση την τελευταία σας παρατήρηση, δε θέλω να θίξω κανένα μας που παίρνει το λόγο σήμερα αλλά ούτε κανέναν από τους υπόλοιπους που παρακολουθούμε, όμως είναι καλά αυτή μας την ευαισθησία να μην τη δείχνουμε μόνο περιστασιακά. Επαναλαμβάνω, δε θέλω να θίξω κανένα μας, περιλαμβάνω και τον εαυτό μου μέσα σ' αυτούς τους οποίους εννοώ. Δεν ξέρω πώς αξιολογούν οι επηρεαζόμενοι τα μέλη του κοινοβουλίου, όταν οι περισσότεροι από εμάς σε κάποια από τις εκδηλώσεις που κάνουν μια φορά το χρόνο και στέλλουν £10 λαχεία στον καθένα μας ξεχωριστά, πόσοι από εμάς ανταποκρίνονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε. Εγκρίνονται οι κανονισμοί;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Και το επόμενο θέμα είναι κανονισμοί, “Οι περί Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως (Τέλος Καταβλητέον υπό Εργοδοτών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τους Κανονισμούς που τιτλοφορούνται “Οι περί Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως (Τέλος Καταβλητέον υπό Εργοδοτών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999”

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, πρόεδρος

Γιαννάκης Θωμά

Ανδρέας Παρισινός

Στέλιος Γερασίμου

Νίκος Πιπτοκοπίτης

Μάριος Ματσάκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 2 Απριλίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου. Οι εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων, του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου, καθώς επίσης και των

συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ, και ΔΕΟΚ, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν παρευρέθηκαν στην επιτροπή.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τα άρθρα 20 και 37 του περί Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Νόμου, σκοπείται η αναθεώρηση του ανώτατου ορίου απολαβών με βάση το οποίο υπολογίζεται το τέλος βιομηχανικής κατάρτισης από £345 την εβδομάδα ή £1.495 το μήνα σε £364 την εβδομάδα ή σε £1.577 το μήνα.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων που συνοδεύει τους υπό συζήτηση κανονισμούς, η αναθεώρηση των πιο πάνω τελών καθίσταται αναγκαία, ώστε αυτά να εναρμονιστούν με τα ανώτατα όρια ασφαλιστέων αποδοχών που λαμβάνονται υπόψη για την καταβολή εισφορών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Σημειώνεται ότι το τέλος εισπράττεται από το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων για λογαριασμό της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου με τον ίδιο μηχανισμό με τον οποίο εισπράττονται οι εισφορές από το ταμείο αυτό. Θέση των εκπροσώπων της εργοδοτικής πλευράς που μετέχουν στο διοικητικό συμβούλιο της αρχής είναι πως η σύμφωνη γνώμη τους δε συνεπάγεται και την εκ προοιμίου αποδοχή των αυξήσεων που θα υπάρξουν στο μέλλον, αφού δε θεωρούν αναγκαστική την αυτόματη αύξηση του ανώτατου ορίου των απολαβών με βάση το οποίο υπολογίζεται το εν λόγω τέλος, κάθε φορά που αποφασίζονται αυξήσεις σχετικές με τη νομοθεσία για τις κοινωνικές ασφαλίσεις.

Με τις πρόνοιες των υπό συζήτηση κανονισμών συμφώνησαν και οι εκπρόσωποι της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει ένσταση. Οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Δεν έχουμε άλλο θέμα στη νομοθετική εργασία. Πάμε στο Δεύτερο Κεφάλαιο, που είναι η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων. Εισηγούμαι να θεωρηθεί ότι έχει γίνει και η κατάθεση και η κατανομή στις αρμόδιες επιτροπές, όπως παρουσιάζεται στον κατάλογο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
1) Ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
2) Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
3) Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
4) Ο περί του Τροποποιητικού Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία των Σπονδυλωτών Ζώων που χρησιμοποιούνται για Πειραματικούς και Άλλους Επιστημονικούς Σκοπούς (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.	Γεωργίας, Φυσικών Πόρων Και Περιβάλλοντος	Γεωργίας και Φυσικών Πόρων
5) Ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
6) Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας
7) Ο περί Πρωτοκόλλου το οποίο τροποποιεί την Τελική Πράξη του Γύρου της Ουρουγουάης (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Εμπορίου και Βιομηχανίας
8) Ο περί Πυροβόλων Όπλων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Εσωτερικών
9) Ο περί Ενοικιοστασίου	Δικαιοσύνης και	Εσωτερικών

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
(Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Δημοσίας Τάξεως	
10) Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Νομικών
11) Οι περί Προσφορών του Δημοσίου (Προμήθειες Απόρρητης Φύσης) Κανονισμοί του 1999.	Άμυνας	Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών
12) Οι περί Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου και σε Εξαρτωμένους τους, Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
13) Οι περί του Κεντρικού Σφαγείου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Γεωργίας και Φυσικών Πόρων
14) Οι περί Υπηρεσίας Φυλακών	Δικαιοσύνης και	Νομικών

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
Κανονισμοί του 1999.	Δημοσίας Τάξεως	
15) Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Ονομασίου Προέλευσης Οίνων) Κανονισμοί του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας
16) Οι περί Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας - θέσεις Διευθυντή και Ανώτερου Επιθεωρητή Αερολιμένα (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.	Συγκοινωνιών και Έργων	Νομικών
17) Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Περιγραφή και Παρουσίαση Οίνων και Γλευκών) Κανονισμοί του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Βιομηχανίας και Τουρισμού
18) Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Λεπτομέρειες Εφαρμογής για το Χαρακτηρισμό και την Παρουσίαση Οίνων και Γλευκών)	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Βιομηχανίας και Τουρισμού

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
Κανονισμοί του 1999.		
19) Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Γενικές Διατάξεις Ταξινόμησης Ποικιλιών Αμπελιού) Κανονισμοί του 1999.	Βιομηχανίας Τουρισμού	Βιομηχανίας και Τουρισμού
20) Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Περιοδικές Δηλώσεις Εσοδείας σταφυλιών, Παραγωγής και Αποθεμάτων Οίνου και Άλλων Οινικών Προϊόντων) Κανονισμοί του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας
21) Έγγραφα (Αρ. 25/99, Αρ. 27/99) σύμφωνα με τους περί Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων (στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμους του 1985 έως 1991.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
22) Έκθεση του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων δυνάμει	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
των διατάξεων του άρθρου 2 του Νόμου 74/88.		
23) Έγγραφα αποσταλέντα από το Υπουργείο Οικονομικών στις 30.3.99 σύμφωνα με το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1998 (Αρ. 1(II) του 1998), το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμου του 1998 (Αρ. 2(II) του 1998) και το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμου του 1998 (Αρ. 3(II) του 1998).	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού.
24) Έγγραφο που αφορά την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων από την Αρχή Λιμένων Κύπρου δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων	Συγκοινωνιών και Έργων	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
--	---	---

εις την Υπηρεσία Νομικών
Προσώπων Δημοσίου Δικαίου
Νόμου.

25) Έγγραφο (Αρ. 28/99) σύμφωνα με τους περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του 1995 έως 1998.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

Προτάσεις νόμου:	Κατατέθηκε από	Παραπέμπεται στην επιτροπή
-------------------------	---------------------------	---------------------------------------

1) Ο περί Τέκνων (Συγγένεια και Νομική Υπόσταση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Δώρο Θεοδώρου βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού	Νομικών

2) Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών	Νομικών

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάμε στο Κεφάλαιο Γ', ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές δόθηκαν γραπτώς.

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 55 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Τάκη Χατζηδημητρίου στις 24 Μαρτίου 1999

“Έχει δημοσιευτεί στον τύπο ότι μέσα στο 2000 θα διοργανωθούν στην Κύπρο καλλιστεία με στόχο την προσέλκυση τουριστών από τις ΗΠΑ με δαπάνη ύψους τεσσάρων με πέντε εκατομμυρίων λιρών.

Ρωτούμε το αρμόδιο υπουργείο:

- 1) Πόσο πραγματοποιήσιμος είναι ο στόχος της προσέλκυσης τουριστών από τις ΗΠΑ, χωρίς να υπάρχει άμεση αεροπορική σύνδεση της Κύπρου με τη μεγάλη αυτή χώρα, και γιατί, κατά την εκτίμηση του υπουργείου, θα προτιμηθεί η Κύπρος από άλλους τουριστικούς προορισμούς;
- 2) Το ύψος της δαπάνης και η εκ των προτέρων γνώση της πολύ χαμηλότερης απόδοσης δε λειτουργούν αποτρεπτικά ως προς τη λήψη της σχετικής απόφασης;
- 3) Γιατί τα καλλιστεία πρέπει να θεωρηθούν το κορυφαίο γεγονός με το οποίο η Κύπρος θα καλωσορίσει τη νέα χιλιετηρίδα, όταν σε άλλες χώρες οργανώνονται εκδηλώσεις με ψηλούς κοινωνικούς και πολιτιστικούς στόχους ή κτίζονται κτίρια που θα αποτελέσουν για τον εικοστό πρώτο αιώνα κληρονομιά από τον εικοστό αιώνα;”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 56 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρο Θεοδώρου την 31η Μαρτίου 1999

“Οι κάτοικοι της κοινότητας Παρεκκλησιάς Λεμεσού, των οποίων οι περιουσίες περιλαμβάνονται στο σχέδιο αναδασμού Παρεκκλησιάς, παραπονούνται ότι η χαλίτικη γη που βρίσκεται είτε εντός της ζώνης αναδασμού είτε στις παρυφές της δεν έχει περιληφθεί στο σχέδιο και δεν έχει αναδιανεμηθεί στους καλλιεργητές, αλλά διατίθεται

προς πώληση με πλειστηριασμό, τη στιγμή που κάποιες περιουσίες έχουν εξ ολοκλήρου απαλλοτριωθεί, ενώ θα μπορούσε να γίνει ανταλλαγή τους με χαλίτικα.

Παρακαλείται η κυβέρνηση να πληροφορήσει τη Βουλή κατά πόσο σκέφτεται να αποδεχθεί την πρόταση των κατοίκων για παραχώρηση της γης αυτής στους καλλιεργητές και προπάντων αν σκοπεύει να αποδεχθεί την ανταλλαγή αντί για την απαλλοτρίωση ιδιωτικής περιουσίας.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 57 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρο Θεοδώρου την 31η Μαρτίου 1999

“Επειδή στο παρελθόν κυκλοφόρησαν πληροφορίες, σύμφωνα με τις οποίες τα αρμόδια κυβερνητικά Τμήματα Πολεοδομίας και Δημοσίων Έργων μελετούν την πιθανότητα κατασκευής νέου παρακαμπτηρίου της Λεμεσού βορείως του υφιστάμενου αυτοκινητόδρομου, ερωτώνται τα αρμόδια υπουργεία κατά πόσο πράγματι γίνονται τέτοιες σκέψεις και τέτοιοι σχεδιασμοί και, αν ναι, ζητείται να δοθούν λεπτομερείς πληροφορίες επί τούτου.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 58 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρο Θεοδώρου την 31η Μαρτίου 1999

“Το πρόβλημα των λυμάτων των χοιροστασιών, καθώς και της οχληρίας και της ρύπανσης που αυτά προκαλούν στο περιβάλλον και στους ανθρώπους, εξακολουθεί να παραμένει άλυτο παρά τις διαμαρτυρίες των κατοίκων του Πύργου, της Παρεκκλησιάς, της Μονής και του Μοναγρίου της επαρχίας Λεμεσού.

Παρακαλείται η κυβέρνηση μέσω των αρμόδιων υπηρεσιών της να ενημερώσει τη Βουλή για τα άμεσα μέτρα που σκοπεύει να εφαρμόσει, καθώς και για το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής τους.

Σημειώνεται πως το θέμα αυτό είναι κατεπείγον, διότι πλείστα χοιροστάσια έχουν καταστεί πραγματικός κίνδυνος για την υγεία του λαού και για το περιβάλλον, περιλαμβανομένων και των υπόγειων υδάτων, ενώ την ίδια στιγμή οι αρμόδιες υπηρεσίες είτε ολιγωρούν είτε αδυνατούν να δώσουν λύσεις.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 59 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999

“Ο παρακαμπτήριος δρόμος Πελαθούσας-Λυσοῦ-Σταυρού της Ψώκας έχει βελτιωθεί από την Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου, η οποία ζητά μέρος της δαπάνης για τη βελτίωσή του να καταβληθεί από την κοινότητα Λυσοῦ. Η κοινότητα όμως διαμαρτύρεται όσον αφορά την καταβολή οποιουδήποτε ποσού για το συγκεκριμένο δρόμο.

Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το αίτημα αυτό.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 60 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999

“Στην κοινότητα Λυσοῦ έχουν ανορυχθεί δύο επιτυχημένες γεωτρήσεις, οι οποίες βρίσκονται μεταξύ Λυσοῦ και Κινούσας και οι οποίες ζητείται να τεθούν σε λειτουργία, για να αντιμετωπιστούν οι αρδευτικές ανάγκες της κοινότητας.

Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πιο πάνω αίτημα.

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 61 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999

“Η συνολική δαπάνη για τη βελτίωση μέρους του δρόμου Λυσοῦ - Σταυρού της Ψώκας, που ανήκει στην κοινότητα Λυσοῦ, έχει εκτιμηθεί στις Λ.Κ. 30.000. Για το 1999

έχει δαπανηθεί ποσό Λ.Κ. 10.000 και χρειάζονται βάσει των εκτιμήσεων άλλες Λ.Κ. 20.000 για αποπεράτωσή του.

Με βάση αυτό, η κοινότητα ζητά όπως το έτος 2000 παραχωρηθεί και ολόκληρο το υπόλοιπο ποσό, δηλαδή Λ.Κ.20.000, για ολοκλήρωση του έργου.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το αίτημα αυτό.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 62 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999

“Η κοινότητα Λυσού ζητά όπως η συνεισφορά της στα αναπτυξιακά έργα μειωθεί στο 10% αντί στο 20% που είναι σήμερα.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το αίτημα αυτό.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 63 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999

“Το ύψος της ασφάλειας που πληρώνεται για τα αγροτικά ταξί είναι το ίδιο με αυτό για τα αστικά ταξί, με αποτέλεσμα οι ιδιοκτήτες αγροτικών ταξί σε μικρές και απομακρυσμένες κοινότητες να έχουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα, αφού το εισόδημα που παίρνουν από αυτά είναι αρκετά χαμηλό.

Επειδή το ασφάλιστρο αυτό θεωρείται υπερβολικό, ζητείται όπως δοθούν κάποια αντισταθμιστικά μέτρα που να απαμβλύνουν το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι ιδιοκτήτες αγροτικών ταξί.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το αίτημα αυτό.”

**Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 64 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής
περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999**

“Μέσα στα μέτρα στήριξης των κοινοτήτων, η παραχώρηση αγροτικών ταξί με κάποιες δασμολογικές ελαφρύνσεις κρίνεται ως θετικό μέτρο.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το μέτρο αυτό.”

**Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 65 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής
περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999**

“ Από το φράγμα Ευρέτου αρδεύονται όλες οι κοινότητες της περιοχής μέχρι και τις κοινότητες Σίμου και Γιόλου.

Η κοινότητα όμως Λυσού έχει εξαιρεθεί από την παροχή νερού, με αποτέλεσμα το γεωργικό εισόδημα των κατοίκων να είναι αρκετά μειωμένο, αφού προέρχεται κυρίως από ξηρικές εποχιακές καλλιέργειες.

Με βάση αυτό, ζητείται από το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πρόβλημα αυτό, καθώς επίσης και την παραχώρηση από το φράγμα κάποιας ποσότητας νερού.

Πέραν αυτού, πώς αντιμετωπίζει το αίτημα για κατασκευή φράγματος μικρής χωρητικότητας στην τοποθεσία “Μελάντρα” του ποταμού της Ευρέτου, ώστε να διοχετεύεται το νερό αυτό προς την κοινότητα Λυσού.

**Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 66 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής
περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999**

“Η κοινότητα Περιστερώνας ζητά όπως ο δρόμος Σκούλλη - Περιστερώνας ευθυγραμμισθεί ή διαπλατυνθεί στα επικίνδυνα σημεία ή τις στροφές.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πιο πάνω αίτημα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 67 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999

“ Το οικόπεδο όπου βρίσκεται το κοινοτικό γήπεδο Περιστερώνας ανήκει στην τουρκοκυπριακή κοινότητα Μελάδριας και ενοικιάζεται κάθε χρόνο από τον κηδεμόνα τουρκοκυπριακών περιουσιών στην κοινότητα Περιστερώνας.

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού (ΚΟΑ) έχει εγκρίνει επιχορήγηση για το 1999 ποσού ύψους ΛΚ54.210 για την κατασκευή έργων στο πιο πάνω γήπεδο, όμως θέτει ως προϋπόθεση για την παραχώρηση οποιασδήποτε επιχορήγησης την έγκριση εικοσάχρονου ενοικιαστήριου εγγράφου από τον κηδεμόνα τουρκοκυπριακών περιουσιών προς την κοινότητα Περιστερώνας.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πιο πάνω αίτημα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 68 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999

“Η κοινότητα Αμαργέτης ζητά όπως το έτος 2000 γίνει πρόνοια μέσα στους προϋπολογισμούς για ολοκλήρωση της ασφαλτόστρωσης της υπόλοιπης απόστασης, μήκους ενός χμ., του δρόμου Αμαργέτης - Λεμώνας.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το αίτημα αυτό.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 69 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999

“Η κοινότητα Αμαργέτης ζητά όπως η επιτρεπόμενη περιοχή κυνηγιού περιμετρικά της κοινότητας περιοριστεί, λόγω των σοβαρών ζημιών που δημιουργούνται από ασυνείδητους κυνηγούς.

Πέραν τούτου, ζητά όπως εντατικοποιηθεί η επιτήρηση από την Υπηρεσία Θήρας.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το αίτημα αυτό.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 70 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999

“ Η κοινότητα Αγίας Μαρίνας Χρυσοχούς ζητά όπως παραχωρηθεί οικονομική βοήθεια για διορισμό κοινοτικού ταχυδρόμου για σκοπούς διανομής της αλληλογραφίας.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πιο πάνω αίτημα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 71 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999

“Από το 1996 υπάρχει κυβερνητική υπόσχεση για την κατασκευή κοινοτικού πάρκου στην κοινότητα Αγίας Μαρίνας Χρυσοχούς. Εντούτοις κανένα ποσό από τότε δεν έχει συμπεριληφθεί στους προϋπολογισμούς για υλοποίηση του έργου.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το θέμα αυτό.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 72 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999

“Παρ’ όλον ότι ολοκληρώθηκαν οι εργασίες για τη βελτίωση του κύριου δρόμου που διασχίζει την κοινότητα Αγίας Μαρίνας Χρυσοχούς, εντούτοις τα πεζοδρόμια του

δρόμου παραμένουν ακόμα χωμάτινα, χωρίς να έχει γίνει οποιαδήποτε ενέργεια για την κατασκευή τους.

Με βάση αυτά καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πρόβλημα αυτό.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 73 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999

“Η δημιουργία περιφερειακού σκυβαλότοπου στην περιφέρεια Πόλεως Χρυσοχούς είναι κάτι το οποίο έχει αποφασιστεί εδώ και αρκετό καιρό και έχει επιλεγεί και η τοποθεσία.

Παρ’ όλα αυτά φαίνεται ότι οι διαδικασίες δεν προχωρούν, με αποτέλεσμα να εκφράζονται αρκετές ανησυχίες για το χρόνο ολοκλήρωσης του έργου.

Με βάση αυτά, καλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πιο πάνω θέμα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 74 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999

“Η Αρχή Τηλεπικοινωνιών χρεώνει για τη χρήση κινητών τηλεφώνων μηνιαία συνδρομή £10 και παράλληλα δηλώνει ότι η υπηρεσία αυτή, πέραν της αυξητικής τάσης που παρουσιάζει, προσφέρει και τα μεγαλύτερα κέρδη στην αρχή.

Πέρα όμως από αυτά σε αρκετές περιοχές και κοινότητες δεν υπάρχει καθόλου λήψη, με αποτέλεσμα οι καταναλωτές των περιοχών αυτών να διαμαρτύρονται. Μερικές κοινότητες που έχουν πρόβλημα λήψης είναι ο Πομός, ο Παχύαμμος, η Λυσός και αρκετές άλλες.

Με βάση αυτά καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πρόβλημα αυτό.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 75 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999

“Οι εσπεριδοκαλλιεργητές διαμαρτύρονται γιατί η κυβέρνηση έχει προχωρήσει επιλεκτικά στην επιχορήγηση των εξαγωγών των εσπεριδοειδών, χωρίς να δοθεί καμία βοήθεια στους παραγωγούς οι οποίοι λόγω της παρατεταμένης ανομβρίας υπέστησαν σοβαρές ζημιές.

Με βάση αυτά καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το δίκαιο αίτημα των εσπεριδοκαλλιεργητών.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 76 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 2 Απριλίου 1999

“Οι μαθητές του Περιφερειακού Δημοτικού Σχολείου Πολεμίου μετά τη λήξη των μαθημάτων τους, μέχρι που να μεταφερθούν στις κοινότητές τους, αναμένουν αρκετή ώρα έξω από το σχολείο, χωρίς να υπάρχει καμία προστασία τους. Ο λόγος της αναμονής αυτής έγκειται στο ότι οι λεωφορειούχοι οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τη μεταφορά τους περιμένουν και τη λήξη των μαθημάτων του Γυμνασίου και του Λυκείου Πολεμίου, για να κάνουν τη μεταφορά όλων των μαθητών.

Με βάση αυτά οι γονείς των μαθητών του δημοτικού σχολείου ζητούν όπως:

- (1) είτε τεθούν μέτρα προστασίας των μαθητών κατά τη διάρκεια της αναμονής τους μετά τη λήξη των μαθημάτων μέχρι τη μεταβίβασή τους στις κοινότητές τους,
- (2) είτε παραχωρηθούν άδειες για δύο διαδρομές των λεωφορειούχων, μία για τους μαθητές του δημοτικού και μία για τους μαθητές του γυμνασίου και λυκείου,

(3) είτε εξευρεθούν άλλοι τρόποι επίλυσης του προβλήματος.

Με βάση αυτά, καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πρόβλημα αυτό.”

Απάντηση ημερομηνίας 29 Μαρτίου 1999 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 32, ημερομηνίας 3 Δεκεμβρίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ.

Ηλία Μυριάνθους

“Σχετικά με το σκυβαλότοπο της Αγίας Μαρίνας Χρυσοχούς, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Υπεύθυνο όργανο για τη διαχείριση των σκυβαλότοπων είναι οι τοπικές αρχές σε συνεργασία με τον οικείο έπαρχο, τα δε τμήματα του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος παρέχουν σχετικές συμβουλευτικές υπηρεσίες.
- 2) Στη συγκεκριμένη περίπτωση, προωθούνται διάφορες διαδικασίες για την επίλυση του προβλήματος από τη Χωρική Αρχή Αγίας Μαρίνας Χρυσοχούς σε συνεργασία με την Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου και το Τμήμα Δασών.
- 3) Ήδη, στις 3 Μαρτίου 1999 παρουσιάστηκε στην αρμόδια Τεχνική Επιτροπή, και πολύ σύντομα θα συγκληθεί νέα συνεδρία για ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησής της, η περιβαλλοντική μελέτη για το νέο χώρο υγειονομικής ταφής της Πόλης Χρυσοχούς και των γύρω κοινοτήτων.

Σας πληροφορώ επίσης ότι το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, θεωρώντας ότι ο τομέας της διαχείρισης των απορριμμάτων σ’ όλη σχεδόν την Κύπρο παρουσιάζει σοβαρές ελλείψεις, έθεσε το θέμα στο Υπουργικό Συμβούλιο με εισηγήσεις για ριζικές διορθωτικές παρεμβάσεις. Το Υπουργικό

Συμβούλιο διόρισε ήδη Υπουργική Επιτροπή υπό την προεδρία του Υπουργού Εσωτερικών για την εξέταση των εισηγήσεων.”

Απάντηση ημερομηνίας 29 Μαρτίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Χριστόδουλου Χριστοδούλου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 38, ημερομηνίας 21ης Δεκεμβρίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ.

Κίκη Γιάγκου

“Αναφορικά με την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, καθώς και την ανέγερση αποδυτηρίων και αποχωρητηρίων στο κοινοτικό γήπεδο Κοφίνου, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το διοικητικό συμβούλιο του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (ΚΟΑ), σε συνεδρία του που έγινε στις 30 Ιουνίου 1998, ενέκρινε την επιχορήγηση για την εκτέλεση διάφορων έργων, μεταξύ των οποίων και η ανέγερση αποδυτηρίων και αποχωρητηρίων στο κοινοτικό γήπεδο Κοφίνου, με ποσό £38.766 για το 2000. Η δαπάνη για την ανέγερση των αποχωρητηρίων/αποδυτηρίων σύμφωνα με το κοστολόγιο του ΚΟΑ ανέρχεται στο ποσό των £45.500. Η επιχορήγηση του ΚΟΑ για τα έργα αυτά ανέρχεται στο 60%, ήτοι ποσό ύψους £27.300. Το υπόλοιπο 40%, δηλαδή ποσό £21.200, θα καταβληθεί από την κυβέρνηση (προϋπολογισμός ΤΑΕΠ 2000), γιατί η κοινότητα Κοφίνου κατοικείται εξ ολοκλήρου από εκτοπισθέντες.

Αναφορικά με το θέμα της ηλεκτροδότησης του κοινοτικού γηπέδου Κοφίνου, σας πληροφορώ ότι καταβλήθηκε ήδη στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου η απαιτούμενη δαπάνη και αναμένεται σύντομα η εκτέλεση της εργασίας.”

Απάντηση ημερομηνίας 30 Μαρτίου 1999 του Υπουργού Οικονομικών κ. Τάκη Κληρίδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 41, ημερομηνίας 21ης Δεκεμβρίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου

“Σχετικά με την καταβολή υπερωριακής αποζημίωσης στον υπάλληλο του Τμήματος Τελωνείων κ. Αντώνη Γεωργίου κατά τα έτη 1995-1998, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Στον υπό αναφορά υπάλληλο του Τμήματος Τελωνείων έχει πληρωθεί μέσα στην υπό αναφορά περίοδο υπερωριακή αποζημίωση 6 051 ωρών για έλεγχο διασαφήσεων. Από την προκαταρκτική έρευνα που έγινε έχει διαπιστωθεί ότι η υπερωριακή εργασία στον Κλάδο Ελέγχου Διασαφήσεων του Τελωνείου Λάρνακας ήταν αναγκαία για την εξυπηρέτηση του εμπορίου και κυρίως την εισαγωγή μεταχειρισμένων αυτοκινήτων.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που τηρούνται στο Τελωνείο Λάρνακας για τα υπό αναφορά έτη, κατετίθεντο κάθε χρόνο περίπου 29 000 διασαφήσεις. Επίσης κατά τα έτη 1995-1998 εισήχθησαν 10 981, 14 219, 15 930 και 16 569 αυτοκίνητα αντίστοιχα.

Κατά την περίοδο 1995-1998, όπως αναφέρει ο υπεύθυνος του Τελωνείου Λάρνακας, δεν είχε γίνει οποιαδήποτε καταγγελία από τον προϊστάμενο του Κλάδου Ελέγχου Διασαφήσεων ή τους Επιθεωρητές Υπερωριακής Εργασίας ή από τους ενδιαφερόμενους εισαγωγείς για ανωμαλίες στη διεξαγωγή της υπερωριακής απασχόλησης. Πρόσθετα δεν έχει υποβληθεί στο Τμήμα Τελωνείων οποιοδήποτε παράπονο από οποιονδήποτε εισαγωγέα αναφορικά με την καταβολή των τελών υπερωρίας.

Για την υπερωριακή απασχόληση υποβάλλεται απαραίτητα σχετική αίτηση και η αποδοχή τέτοιου αιτήματος γίνεται από τον προϊστάμενο, ο οποίος αναθέτει το καθήκον αυτό με βάση τα δεδομένα της κάθε μέρας. Είναι γεγονός όμως ότι κατά τις ημερομηνίες άφιξης πλοίων από Ιαπωνία, με τα οποία εισάγονταν μεταχειρισμένα αυτοκίνητα, ο όγκος εργασίας ήταν υπερβολικά ψηλός, αλλά εξαρτάτο από τον προϊστάμενο του Κλάδου Ελέγχου Διασαφήσεων σε ποιο λειτουργό θα ανετίθετο η

διεκπεραίωση του ελέγχου των διασαφήσεων με υπερωριακή απασχόληση, με βάση της αιτήσεις που κατετίθεντο.

Το σύστημα ελέγχου των υπερωριακών εργασιών κρίνεται ικανοποιητικό, καθότι υπάρχουν ασφαλιστικές δικλίδες ελέγχου τόσο κατά την αποδοχή των αιτήσεων όσο και κατά την εκτέλεση της υπερωριακής εργασίας.

Αν ο αξιότιμος βουλευτής κ. Κίκης Γιάγκου έχει υπόψη του συγκεκριμένες ατασθαλίες, παρακαλώ όπως διαβιβασθούν τα στοιχεία στο Υπουργείο Οικονομικών για διερεύνηση.”

Απάντηση ημερομηνίας 5 Απριλίου 1999 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄ 42, ημερομηνίας 19 Ιανουαρίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Αβέρωφ Νεοφύτου

“Από το 1993 μέχρι το 1998 η τιμή πώλησης υγιούς κορμοξυλείας στις ‘Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου Λτδ’ καθοριζόταν με βάση το σταθμικό μέσο όρο της τιμής που πλήρωναν οι ιδιώτες βιομήχανοι επεξεργασίας ξυλείας για αγορά ισταμένης ξυλείας με προσφορές. Για την κλαδοξυλεία και τη φοιτιζιάρικη ξυλεία τόσο για τις Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου Λτδ όσο και για τους ιδιώτες ίσχυε η τιμή που καθορίζεται στον τιμοκατάλογο του Τμήματος Δασών.

Οι ιδιώτες αγοραστές ξυλείας αναλάμβαναν την υλοτομία, φόρτωση και μεταφορά της ξυλείας στο εργοστάσιό τους, ενώ για τις Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου την εργασία αυτή αναλάμβανε το Τμήμα Δασών και το σχετικό κόστος κατεβάλλετο από την εταιρεία.

Στον πιο κάτω πίνακα φαίνεται η μέση τιμή ισταμένης ξυλείας, το κόστος συγκομιδής της ξυλείας, καθώς και η τιμή που πλήρωναν οι Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου στο Τμήμα Δασών. Στην τιμή πώλησης ξυλείας τόσο στους ιδιώτες όσο και

στις Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου δεν περιλαμβάνονται διοικητικά έξοδα, όπως έξοδα προσημάνσεων, επίβλεψη υλοτομιών και μεταφορικά έξοδα, τα οποία ανέρχονται περίπου στις £5,50 το μετρικό τόνο.

Έτος	Μέση τιμή ανά τόνο πώλησης ξυλείας στους ιδιώτες £	Κόστος υλοτομίας, δια-μόρφωσης, φόρτωσης και μεταφοράς ξυλείας στις Δ.Β.Κ. Λτδ £	Τιμή ανά τόνο που πλήρωσαν οι Δ.Β.Κ. στο Τμήμα Δασών £
1993	19,60	14,69	34,29
1994	20,97	15,34	36,31
1995	17,92	17,71	35,63
1996	18,30	18,41	36,71
1997	19,75	16,49	36,24
1998	17,90	16,24	25,00

Το 1998, με βάση απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 46.824, η τιμή πώλησης υγιούς κορμοξυλείας στις Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου καθορίστηκε στις £25 το μετρικό τόνο, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλοτομίας και μεταφοράς της στο εργοστάσιο της εταιρείας. Αν λάβουμε υπόψη μας πως το μέσο κόστος συγκομιδής και μεταφοράς της ξυλείας το έτος αυτό ήταν £16,49 το μετρικό τόνο, τότε προκύπτει πως η τιμή που κατέβαλαν οι Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου για την ισταμένη ξυλεία το 1998 ήταν £8,51 το μετρικό τόνο σε σύγκριση με £17,90 το μετρικό τόνο που πλήρωσαν οι ιδιώτες αγοραστές ξυλείας.”

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάμε στο Κεφάλαιο Δ'. Το πρώτο θέμα είναι η έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής κ. Χρήστου Πουργουρίδη εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών. Ο κ. Πουργουρίδης έχει το βήμα, για να διαβάσει την έκθεση.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής κ. Χρήστου Πουργουρίδη εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών

Παρόντες:

Χρήστος Πουργουρίδης, πρόεδρος	Κίκης Γιάγκου
Σωκράτης Χάσικος	Τάκης Χατζηγεωργίου
Πρόδρομος Προδρόμου	Νίκος Κλεάνθους
Αριστοφάνης Γεωργίου	Ηλίας Μυριάνθους

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών εξέτασε τις υπό αναφορά καταγγελίες σε μεγάλο αριθμό συνεδριάσεων της που πραγματοποιήθηκαν στο χρονικό διάστημα μεταξύ Σεπτεμβρίου του 1998 και Μαρτίου του 1999.

Στα πλαίσια της εξέτασης των καταγγελιών αυτών, κλήθηκαν και παρέστησαν ενώπιον της επιτροπής ο Υπουργός Εσωτερικών, κ. Ντίνος Μιχαηλίδης, ο Γενικός Εισαγγελέας και ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, ο τέως και η νυν Γενικός Ελεγκτής και ο Βοηθός Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, οι οποίοι συνοδεύονταν από ανώτερους λειτουργούς της υπηρεσίας τους, καθώς επίσης ο

Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων του Υπουργείου Οικονομικών. Σε ορισμένες από τις συνεδριάσεις της επιτροπής παρέστησαν επίσης και οι βουλευτές κ. Σοφοκλής Χατζηγιάννης, Ρίκκος Ερωτοκρίτου, Γιαννάκης Αγαπίου, Αντρέας Φιλίππου, Στάθης Κιπτής και Μάριος Ματσάκης.

Στα πλαίσια της μελέτης του όλου θέματος, η επιτροπή είχε επίσης την ευκαιρία να μελετήσει και να αξιολογήσει μεγάλο αριθμό εγγράφων που κατατέθηκαν ενώπιόν της. Τα έγγραφα αυτά όπως επίσης και τα αποστενογραφημένα πρακτικά των συνεδριάσεων της επιτροπής είναι κατατεθειμένα στο σχετικό φάκελο του Αρχείου της Βουλής και στη διάθεση κάθε μέλους της.

Με βάση όλα τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιόν της, προφορικώς ή γραπτώς, η επιτροπή παραθέτει για σκοπούς διαφώτισης της Βουλής το ιστορικό του όλου θέματος καθώς και τις θέσεις όλων των εμπλεκόμενων προσώπων ή υπηρεσιών, χωρίς ιεράρχησή τους κατά σπουδαιότητα, που κρίθηκε ότι μπορεί να βοηθήσουν στην εξαγωγή των ορθών συμπερασμάτων για το όλο θέμα.

A. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Το όλο θέμα προέκυψε ύστερα από καταγγελία πολίτη προς τον πρόεδρο της επιτροπής και στη συνέχεια επιστολής του τελευταίου προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, με ημερομηνία 18 Σεπτεμβρίου 1998, στην οποία απαριθμούσε και ανέλυε καταγγελίες εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών, κ. Ντίνου Μιχαηλίδη, για αθέμιτο πλουτισμό.

Οι εν λόγω καταγγελίες που τέθηκαν και ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου αποφασίστηκε να εξεταστούν από την ίδια, μια και αφορούν θέμα που εντάσσεται στην καθ' ύλην αρμοδιότητά της σε σχέση με τη διερεύνηση θεμάτων χρηστής διοίκησης.

Ειδικότερα, με βάση το περιεχόμενο της πιο πάνω επιστολής, την οποία ο κ. Πουργουρίδης παρέδωσε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας προσωπικά στις 18 Σεπτεμβρίου 1998 και αντίγραφό της διανεμήθηκε αυθημερόν στα μέλη της επιτροπής, κατηγορείται ο Υπουργός Εσωτερικών ότι “έκαμε πολλά εκατομμύρια από απάτες και κομπίνες” και συγκεκριμένα, ανάμεσα σε άλλα, ότι παραχώρησε χαλαρώσεις και εξασφάλισε βίζες και υπηκοότητες με οικονομικά ανταλλάγματα, ότι εξαπάτησε το δημόσιο σε αριθμό περιπτώσεων με την υποτιμολόγηση της αξίας ακινήτων που αγόρασε τόσο ο ίδιος όσο και μέλη της οικογένειάς του, ότι δέχθηκε ως δώρο διαμερίσματα σε αντάλλαγμα για την εξασφάλιση στις ιδιοκτήτριες εταιρείες προσφορών σε δημόσια έργα και άλλων διευκολύνσεων, ότι σε εκατοντάδες περιπτώσεις υπέγραψε ο ίδιος τις αιτήσεις για άδειες παραμονής, χωρίς να ζητηθούν οι απόψεις της αρμόδιας υπηρεσίας του υπουργείου του και χωρίς να βρίσκεται ενώπιόν του ο σχετικός υπηρεσιακός φάκελος, ότι προέβη σε χαλαρώσεις κανονισμών για ίδιον όφελος και για όφελος εταιρειών στις οποίες έχει ο ίδιος ή μέλη της οικογένειάς του οικονομικά συμφέροντα, ότι εξασφάλισε δάνεια χωρίς την παροχή ικανοποιητικών εγγυήσεων και για άλλες συναφείς κατηγορίες.

Η πιο πάνω επιστολή του κ. Πουργουρίδη κοινοποιήθηκε την ίδια μέρα από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στον Υπουργό Εσωτερικών με οδηγίες στον τελευταίο να ετοιμάσει απαντητικό σημείωμα.

Το απόγευμα της ίδια ημέρας, ο Υπουργός Εσωτερικών σε δημοσιογραφική διάσκεψη στο υπουργείο του απάντησε στις καταγγελίες του κ. Πουργουρίδη, όπως αυτές εκτίθενται στη σχετική πιο πάνω επιστολή του.

Στα πλαίσια της δημοσιογραφικής αυτής διάσκεψης, (απομαγνητοφωνημένο - δακτυλογραφημένο αντίγραφο των εργασιών της οποίας κατέθεσε αργότερα στην επιτροπή ο Υπουργός Εσωτερικών), ο Υπουργός Εσωτερικών δήλωσε ότι όλη η

περιουσία που διαθέτει σήμερα τόσο ο ίδιος όσο και η οικογένειά του αποκτήθηκε με νόμιμο τρόπο και νόμιμες διαδικασίες, με οικονομίες από τη δουλειά του, με δάνεια και υποθήκες. Ο ίδιος λόγω της θέσης του είχε μεγαλύτερη ευχέρεια να εξασφαλίζει κάποια δάνεια από τράπεζες και δεν είχε οποιεσδήποτε δόσοληψίες με εταιρείες ούτε πρόσφερε υπηρεσιακές εξυπηρετήσεις, για να εξασφαλίσει κάποια ακίνητα σε καλή τιμή, αλλά τα ακίνητα αυτά αγοράστηκαν από τους προηγούμενους ιδιοκτήτες τους λόγω της αδυναμίας τους να τα αποπληρώσουν. Δε διαθέτει οποιαδήποτε ακίνητη ιδιοκτησία εκτός Κύπρου. Από την ημερομηνία διορισμού του στην κυβέρνηση Κληρίδη έδωσε οδηγίες στο γραφείο του στη Λεμεσό να μην αναλαμβάνει οποιεσδήποτε υποθέσεις που αφορούν τμήματα του υπουργείου του οποίου προΐσταται. Είναι ψεύδος ότι ζει από τις παρεκκλίσεις και τις χαλαρώσεις, γιατί τουλάχιστον οι πολεοδομικές χαλαρώσεις δίδονται με βάση νόμιμες διαδικασίες, στις οποίες μετέχουν τουλάχιστον εξήντα υπάλληλοι και εξαμελής Επιτροπή Υπουργών, ή από τις άδειες οικοδομής ή τις βίζες για τις καλλιτέχνιδες, αφού δεν είχε ούτε έχει καμιά σχέση με τον υπόκοσμο. Ο καταγγέλλων έχει πολιτικά, επαγγελματικά και προσωπικά ελατήρια εναντίον του· πολιτικά λόγω της πολιτικής του τοποθέτησης και της συμμετοχής του στην κυβέρνηση Κληρίδη και προσωπικά και επαγγελματικά, επειδή δεν ικανοποιήθηκαν διάφορα αιτήματά του από το Υπουργείο Εσωτερικών, γιατί ορισμένα απ' αυτά θεωρήθηκαν μη δικαιολογημένα. Η κατοικία στην οποία μένει στη Γερμασόγεια είναι αξίας £250.000 και όχι £600.000, όπως ισχυρίζεται ο κ. Πουργουρίδης, και κτίστηκε με τα λεφτά που πήρε από την πώληση περιουσίας της συζύγου του στην Πάφο, ενώ τα έπιπλα υπήρχαν από παλιά. Τέλος, δήλωσε ότι τα περιουσιακά του στοιχεία έχουν κατατεθεί στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και ότι είναι έτοιμος να δώσει οδηγίες να αρθεί το τραπεζικό απόρρητο, για να ερευνηθεί οποιοσδήποτε λογαριασμός του οπουδήποτε ανά τον κόσμο και αυτό γιατί οι καταθέσεις του στην Κύπρο είναι χρεωστικές και όχι πιστωτικές.

Σύμφωνα με το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με επιστολή του, ημερομηνίας 18 Σεπτεμβρίου 1998, του ανέθεσε τη συλλογή στοιχείων για τις εν λόγω καταγγελίες και την υποβολή σχετικής έκθεσης. Η επιστολή του Προέδρου διαβιβάστηκε στο Γενικό Ελεγκτή στις 24 Σεπτεμβρίου 1998 μαζί με τις επιστολές των κυρίων Χρήστου Πουργουρίδη και Ντίνου Μιχαηλίδη.

Στο τέλος Οκτωβρίου 1998, ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας παρέδωσε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας την έκθεση που ετοίμασε με βάση τους πιο πάνω όρους εντολής, ενώ αντίγραφο της δόθηκε στον Υπουργό Εσωτερικών και στον πρόεδρο της Επιτροπής Ελέγχου.

B. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Κατόπιν των πιο πάνω εξελίξεων, ο πρόεδρος της επιτροπής συγκάλεσε έκτακτη συνεδρία της επιτροπής, στις 22 Σεπτεμβρίου 1998, κατά την οποία συζητήθηκαν διαδικαστικά θέματα που άπτονται της εξέτασης του όλου θέματος. Ειδικότερα, ανταλλάχτηκαν απόψεις και λήφθηκαν αποφάσεις στα ακόλουθα σημεία:

α) Κατά πόσο ο κ. Χρήστος Πουργουρίδης, ως ο διατυπώνων τις καταγγελίες σε βάρος του Υπουργού Εσωτερικών, ήταν ορθό να προεδρεύει των εργασιών της επιτροπής κατά τη διερεύνηση του όλου θέματος, σημείο το οποίο ο ίδιος ο κ. Πουργουρίδης έθεσε στα μέλη της επιτροπής για προβληματισμό και λήψη απόφασης. Όλα τα μέλη της επιτροπής υποστήριξαν τη θέση ότι δεν εγείρεται οποιοδήποτε θέμα τάξης, ώστε να μην προεδρεύει της επιτροπής ο κ. Πουργουρίδης στη συγκεκριμένη αυτή περίπτωση για το λόγο και μόνο ότι είναι ο εγείρας το όλο θέμα για διερεύνηση, αφού, σύμφωνα με τους Κανονισμούς που διέπουν τη λειτουργία της επιτροπής και την πάγια κοινοβουλευτική πρακτική, θα ήταν ανορθόδοξο ο εγγράψας οποιοδήποτε θέμα - πρόεδρος επιτροπής να εκπίπτει του δικαιώματός του να προεδρεύει της επιτροπής, ιδιαίτερα μάλιστα στην παρούσα περίπτωση όπου ο συγκεκριμένος πρόεδρος της επιτροπής τυγχάνει της

απόλυτης εμπιστοσύνης των μελών της επιτροπής σε ό,τι αφορά την ευθυκρισία και την αντικειμενικότητα που επιδεικνύει στην όλη διεξαγωγή των εργασιών της επιτροπής.

β) Κατά πόσο οι διαδικασίες που είχαν τροχοδρομηθεί για τη διερεύνηση του όλου θέματος από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας κρίνονταν οι ενδεδειγμένες ή επαρκείς.

Για το θέμα αυτό η επιτροπή υποστήριξε ομόφωνα ότι η διαδικασία και ο μηχανισμός διερεύνησης που επιλέχθηκαν δεν ήταν τα ενδεδειγμένα για τους λόγους που σαφώς αναφέρονται στη σχετική επιστολή, που αποφασίστηκε να σταλθεί αυθημερόν στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και η οποία παρατίθεται στη συνέχεια αυτούσια για σκοπούς πληρέστερης ενημέρωσης του Σώματος:

“Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου σε σημερινή έκτακτη συνεδρίασή της ασχολήθηκε με το θέμα των καταγγελιών του προέδρου της κ. Χρήστου Πουργουρίδη σε βάρος του Υπουργού Εσωτερικών και ειδικότερα με τη διαδικασία που έχει δρομολογηθεί για τη διερεύνηση των καταγγελιών αυτών.

Στη βάση της ανταλλαγής απόψεων που έγινε, η επιτροπή αισθάνεται έντονα την ανάγκη να παρατηρήσει ότι η διαδικασία και ο μηχανισμός διερεύνησης που έχουν επιλεγεί δεν είναι οι ενδεδειγμένοι, όντας αναποτελεσματικοί και ελλιπείς, γιατί το πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί η διερεύνηση των καταγγελιών στερείται των αναγκαίων εξουσιών, ανεξάρτητα από τις οποιεσδήποτε καλές προθέσεις.

Όπως είναι γνωστό, οι εξουσίες του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας καθορίζονται περιοριστικά από το Σύνταγμα και είναι τέτοιες που δεν του επιτρέπουν να εξετάσει στο επιθυμητό βάθος και έκταση τις καταγγελίες που έγιναν, ενώ δεν έχει κανένα δικαίωμα κλήσης και αντεξέτασης μαρτύρων. Η επιτροπή, αντίθετα, πιστεύει ότι η υφιστάμενη νομοθεσία για το διορισμό είτε ερευνητικής επιτροπής (Κεφ. 44) είτε

ανακριτή από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας παρέχει όλα τα αναγκαία εχέγγυα για μια πειστική και αποτελεσματική διερεύνηση των καταγγελιών που έγιναν.

Επισημαίνοντας η επιτροπή την ανεπάρκεια των διαδικασιών που έχουν επιλεγεί με έχει εξουσιοδοτήσει να ζητήσω την επανεξέταση του όλου θέματος, αφού συνεκτιμηθούν οι πιο πάνω επισημάνσεις.

Διατυπώνοντας τη θέση αυτή, η επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι θα ήταν πιο πρόσφορο, αν η όλη διαδικασία τεθεί και διεξαχθεί εξ υπαρχής πάνω στην ορθή βάση, γιατί έτσι αποφεύγεται η αχρείαστη διαιώνιση ενός θέματος που ήδη ταλανίζει την κυπριακή κοινωνία και την πολιτική ζωή του τόπου.”.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας σε σχετική απάντησή του που στάλθηκε το βράδυ της ίδιας μέρας στον πρόεδρο της επιτροπής αναφέρει τα ακόλουθα:

“Ευχαριστώ για την επιστολή σας 22 Σεπτεμβρίου 1998, με την οποία μου διαβιβάζετε τις απόψεις της επιτροπής σας αναφορικά με την διαδικασία η οποία θα πρέπει να ακολουθηθεί για τη διερεύνηση των εγγράφων καταγγελιών σας κατά του Υπουργού Εσωτερικών, κ. Ντίνου Μιχαηλίδη, που υποβάλετε εις εμέ την ημέρα της αναχώρησής μου για τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Οι παρατηρήσεις μου επί των απόψεων της επιτροπής έχουν ως ακολούθως:

Οι θέσεις της επιτροπής ότι θα πρέπει να διορισθεί ανακριτής ή Ερευνητική Επιτροπή εις το παρόν στάδιο αντίκεινται με τους κανόνες φυσικής δικαιοσύνης. Όπως σας εξήγησα και συμφωνήσατε μαζί μου, θα έδιδα αντίγραφο στον κ. Μιχαηλίδη των κατηγοριών που διατυπώσατε εναντίον του και θα ζητούσα να απαντήσει εγγράφως. Σας εξήγησα επίσης ότι, άμα ληφθούν οι απαντήσεις, οι κατηγορίες μαζί με τις απαντήσεις θα εστέλλοντο στο Γενικό Ελεγκτή για εκ πρώτης όψης επαλήθευση και μετά στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για γνωμάτευση κατά πόσο επιβάλλεται

να διορισθεί ανακριτής ή κατά πόσο επιβάλλεται να διεξαχθεί έρευνα δυνάμει του Κεφαλαίου 44.

Εν συνεννοήσει και με το Γενικό Εισαγγελέα, κατά το στάδιο της επαλήθευσης, ο Γενικός Εισαγγελέας θα ευρίσκετο σε τακτική επαφή με το Γενικό Ελεγκτή και εάν εχρειάζετο να παρέμβει με διορισμό ανακριτή ή ερευνητή, θα το έπραττε δυνάμει των εξουσιών που του παρέχει το Σύνταγμα και ο νόμος.

Δε νομίζω ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ή το Υπουργικό Συμβούλιο πρέπει να προβαίνουν στο διορισμό ποινικού ή άλλου ανακριτή ή επιτροπής έρευνας, χωρίς να δίδεται πρώτα η ευκαιρία στο υπό κατηγορίαν πρόσωπο να απαντά στις κατηγορίες, χωρίς *prima facie* επαλήθευση των γεγονότων και χωρίς γνωμάτευση από το Γενικό Εισαγγελέα.”.

Ο πρόεδρος της επιτροπής, με αφορμή τόσο την πιο πάνω απαντητική επιστολή που έλαβε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας το βράδυ της 22ας Σεπτεμβρίου 1998 όσο και τη σχετική με το περιεχόμενο της επιστολής αυτής συνομιλία του που είχε με το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, έκρινε σκόπιμο να ενημερώσει άμεσα τα μέλη της επιτροπής, γι’ αυτό και συγκάλεσε νέα συνεδρία της στις 23 Σεπτεμβρίου 1998. Κατά την εν λόγω συνεδρία, εκτέθηκε από τον κ. Πουργουρίδη η εξήγηση που του δόθηκε από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ότι δηλαδή η επιτροπή λανθασμένα εξέλαβε ότι στο Γενικό Ελεγκτή ανετέθη η διεξαγωγή έρευνας για το όλο θέμα, αφού η λέξη “διορισμός”, που ατυχώς ερμηνεύτηκε, σήμαινε απλά την “ανάθεση” στο Γενικό Ελεγκτή της συλλογής στοιχείων στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του που πηγάζουν από το Σύνταγμα, εργασία που υπό τις περιστάσεις κρίνεται ότι μπορεί να διεκπεραιωθεί σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Υπό το φως της ενημέρωσης αυτής η επιτροπή, ύστερα από σοβαρό προβληματισμό των μελών της, έκρινε πως, ανεξάρτητα από το αναφαίρετο δικαίωμά της να προχωρήσει με τη διεξαγωγή του κοινοβουλευτικού της

ελέγχου και για να μην παρουσιαστεί ότι σπεύδει κατά τρόπο που μπορεί να δημιουργήσει λανθασμένες εντυπώσεις ή κλίμα αντιπαράθεσης με την κυβέρνηση, θα ήταν σκόπιμο υπό τις περιστάσεις να αναστείλει για λίγο τη διερεύνηση του θέματος και, ανάλογα με το πώς θα διαμορφωθούν οι εξελίξεις και τα γεγονότα, να επανέλθει.

Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Στις 5 Νοεμβρίου 1998 η επιτροπή πραγματοποίησε νέα συνεδρία της στην παρουσία του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, για να ενημερωθεί για το περιεχόμενο της έκθεσής του.

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας δήλωσε στην επιτροπή ότι άρχισε να συλλέγει στοιχεία για σκοπούς ετοιμασίας της έκθεσής του στις 24 Σεπτεμβρίου 1998, με τη βοήθεια τριών κλιμακίων της υπηρεσίας του που συστάθηκαν για το σκοπό αυτό, και στις 9 Οκτωβρίου 1998 άρχισε η αξιολόγηση των στοιχείων αυτών, οπότε και ετοιμάστηκε η σχετική έκθεση. Σύμφωνα με το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, στα πλαίσια ετοιμασίας της έκθεσης αυτής καταγράφηκαν τα πραγματικά στοιχεία και γεγονότα και καταβλήθηκε κάθε προσπάθεια μη έκφρασης γνώμης ή εξαγωγής συμπερασμάτων για τις σχετικές καταγγελίες. Στα πλαίσια συγκέντρωσης των στοιχείων αυτών, οι επηρεαζόμενες εταιρείες έθεσαν στη διάθεσή της υπηρεσίας του πληροφορίες από τα λογιστικά τους βιβλία, αλλά δεν υπήρξε δυνατότητα άμεσης πρόσβασης προς τις τράπεζες για την επιβεβαίωση των στοιχείων αυτών.

Μετά την ολοκλήρωση της έκθεσης, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει αποφασίσει να προβεί στη φορολογική διερεύνηση των εισοδημάτων του Υπουργού Εσωτερικών, της οικογένειάς και των εταιρειών στις οποίες είναι μέτοχος από το 1985 και εντεύθεν. Η τακτική αυτή, πάντοτε με βάση την έκθεση του Γενικού Ελεγκτή, είναι συνήθης πρακτική για το γραφείο του και η συλλογή των στοιχείων αυτών αναμένεται να απαιτήσει χρονικό

διάστημα τριών μέχρι έξι μηνών, οπότε και θα ακολουθήσει η διερεύνηση των στοιχείων αυτών, με τη βοήθεια του Εφόρου Φόρου Εισοδήματος.

Μέσα στα πλαίσια της μελέτης του όλου θέματος, η επιτροπή είχε την ευκαιρία να ακούσει τις απόψεις-θέσεις του Υπουργού Εσωτερικών σε ειδική συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε για το σκοπό αυτό στις 12 Νοεμβρίου 1998.

Δ. ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ

Στο σημείο αυτό η επιτροπή θεωρεί σκόπιμο να παραθέσει στη συνέχεια την κάθε καταγγελία που έγινε από τον κ. Πουργουρίδη ξεχωριστά, τις σχετικές απαντήσεις του Υπουργού Εσωτερικών και τα σχόλια του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, όπως αυτά εμφανίζονται στη σχετική έκθεσή του. Για μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα παρατίθενται επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις, και οι εξηγήσεις που δόθηκαν προφορικώς ή γραπτώς από τον Υπουργό Εσωτερικών ενώπιον της επιτροπής ή που εκτέθηκαν από αυτόν στη δημοσιογραφική του διάσκεψη.

1. ΟΙΚΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ “ΚΑΛΟΓΗΡΟΙ” ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑ

(Χρ. Πουργουρίδης)

Σύμφωνα με τις καταγγελίες του κ. Πουργουρίδη η κατοικία αυτή βρίσκεται κτισμένη σε δυο οικόπεδα, από τα οποία το ένα αγοράστηκε από την Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου το 1990 για ποσό £20.000, ενώ το κτηματολόγιο εκτίμησε ότι η αξία του ήταν £30.000, και το δεύτερο αγοράστηκε το 1993 για ποσό £30.000 και κανένα από τα δύο οικόπεδα δεν είναι υποθηκευμένο. Η αξία της κατοικίας, που χαρακτηρίζεται “πολυτελέστατη”, μαζί με τα έπιπλα και τον εξοπλισμό υπολογίζεται γύρω στις £600.000.

(Ντ. Μιχαηλίδης)

Ο Υπουργός Εσωτερικών στη δημοσιογραφική του διάσκεψη της 18ης Σεπτεμβρίου 1998 ισχυρίστηκε ότι η αξία της κατοικίας αυτής, που ανήκει στον ίδιο και στη σύζυγό

του κατά ένα δεύτερο μερίδιο, είναι “μόνο £250.000”, τα έπιπλα του σπιτιού αγοράστηκαν τα έτη 1973, 1974, 1975 και 1976 από το Κάιρο όπου υπηρετούσε τότε, ότι το σπίτι αποτελείται από τρία δωμάτια, μια κουζίνα και ένα γραφείο και έχει έκταση 330 τ.μ., η δαπάνη της ανέγερσής του καλύφθηκε κατά ένα μέρος από την πώληση του ενός τετάρτου του μεριδίου της συζύγου του σε χωράφι στο Μούτταλο της Πάφου και το υπόλοιπο από προσωπικά δάνεια από τη Λαϊκή Τράπεζα και τις οικονομικές δυνατότητες του ιδίου.

Απαντώντας σε σχετική ερώτηση βουλευτή για το ίδιο θέμα ενώπιον της επιτροπής, ο Υπουργός ανέφερε ότι η κατοικία αυτή έχει έκταση 579 τ.μ., από τα οποία πρέπει να αφαιρεθούν τα 46 τ.μ., για το στεγασμένο χώρο στάθμευσης, ενώ ο συντελεστής δόμησης και για τα δύο οικόπεδα μαζί είναι 612 τ.μ. και άρα δεν καλύφθηκε ολόκληρος ο συντελεστής δόμησης.

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας στην έκθεσή του αναφέρει τα ακόλουθα:

- Το ένα οικόπεδο που χρησιμοποιήθηκε για την ανέγερση της κατοικίας αγοράστηκε από την Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου το 1990 για ποσό £20.000 αλλά εκτιμήθηκε από το κτηματολόγιο για ποσό £30.000 και πληρώθηκαν τα ανάλογα μεταβιβαστικά δικαιώματα, ενώ το δεύτερο αγοράστηκε αργότερα.

Δεν εντοπίστηκε οποιαδήποτε υποθήκη στα ακίνητα.

Η εκτίμηση της αξίας της κατοικίας στους “Καλόγηρους” έγινε στη βάση της εξακρίβωσης της δαπάνης ανέγερσής της, με βάση τα προσκομισθέντα στοιχεία, και όχι στη βάση εκτίμησης της δαπάνης που θα στοίχιζε όταν κτιζόταν.

Κατά την ανέγερση της κατοικίας αυτής παρατηρήθηκαν ορισμένες παρεκκλίσεις από τα σχέδια και την άδεια οικοδομής, οι οποίες αναφέρθηκαν στην αρμόδια τοπική αρχή

για διευρεύνηση και λήψη διορθωτικών μέτρων, παρά το γεγονός ότι η οικοδομή αυτή εξασφάλισε πιστοποιητικό τελικής εγκρίσεως από την αρμόδια αρχή. Να σημειωθεί ότι δε δόθηκε καμιά εξήγηση από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας για το πώς έγινε κατορθωτό να εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης παρά την ύπαρξη σοβαρών παρεκκλίσεων.

Η κατοικία αποτελείται από υπόγειο χώρο 257 τ.μ., από τα οποία έκταση 46 τ.μ. χρησιμοποιείται ως χώρος στάθμευσης, ισόγειο 184 τ.μ. και πρώτος όροφος 138 τ.μ., με κενό δαπέδου για οπτική επαφή με το ισόγειο 32 τ.μ., δηλαδή συνολικό εμβαδόν οικοδομής 579 τ.μ. και επιπρόσθετα 47 τ.μ. ακάλυπτες βεράντες και 19 τ.μ. καλυμμένες βεράντες, ενώ το ολικό επιτρεπόμενο εμβαδόν για την οικοδομή με βάση την άδεια οικοδομής είναι 324 τ.μ.

Οι αρχιτέκτονες του Υπουργού Εσωτερικών υπέβαλαν γραπτή έκθεση για το κόστος ανέγερσης της κατοικίας. Σύμφωνα με την έκθεση αυτή, το ολικό κόστος ανήλθε στις £258.404,59. Οι εκτιμητές του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων διαπίστωσαν ότι κάποιες εργασίες/αγορές υλικών δεν περιελήφθησαν στη δηλωθείσα δαπάνη. Οι δαπάνες αυτές υπολογίσθηκαν σε £17,700

Σύμφωνα με τους ιδιοκτήτες, η οικοδομή ανεγέρθηκε την περίοδο μεταξύ 1992 με 1995, με βάση άδεια οικοδομής με αριθμό 06917 (αρ. φακ. Β51/92) και ημερομηνία 10 Απριλίου 1992 και πιστοποιητικό τελικής έγκρισης ημερομηνίας 29 Σεπτεμβρίου 1997.

Δεν κατατέθηκαν από τους ιδιοκτήτες τα πρωτότυπα συμβόλαια, τα υπογραμμένα σχέδια συμβολαίου και οι τελικοί λογαριασμοί και ούτε δόθηκαν στοιχεία για τις υπεργολαβίες/αγορές υλικών (π.χ. αλουμίνια, ξυλουργικά, είδη υγιεινής, κλπ).

Στον τελικό λογαριασμό για την οικοδομή δεν περιελήφθησαν αυξήσεις για τα εργατικά, ενώ υπήρχε σχετική πρόνοια στο συμβόλαιο, δε δόθηκε προκαταβολή κ.ά.

Η πολεοδομική ζώνη στην περιοχή της κατοικίας αυτής αναθεωρήθηκε το 1987 (Κ.ΔΠ 281/87), ένα χρόνο πριν από την ισχυριζόμενη αγορά του οικοπέδου από τον υπουργό, και τον ίδιο χρόνο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο η τροποποίηση των ορίων υδροδότησης της περιοχής αυτής. Ο υπουργός ισχυρίστηκε ότι το ένα οικόπεδο αγοράστηκε από την Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου το 1988 έναντι του ποσού των £20.000, ενώ το αγοραπωλητήριο έγγραφο που παρέδωσε στο Γενικό Ελεγκτή η Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου φέρει ημερομηνία 10 Ιανουαρίου 1990. Το συμβόλαιο αυτό αναφέρει ότι “το τίμημα αγοράς θα καταβληθεί άμα τη υπογραφή του συμβολαίου.” Στα λογιστικά βιβλία της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου φαίνεται ότι το τίμημα αγοράς καταβλήθηκε σε δύο δόσεις, η πρώτη ύψους £11.000 στις 22 Μαρτίου 1990 και η δεύτερη £9.000 στις 11 Ιουλίου 1990. Κανένα στοιχείο δεν προέκυψε που να επιβεβαιώνει τον ισχυρισμό ότι η αγορά έγινε το 1988.

2. ΔΙΑΠΛΑΤΥΝΣΗ ΤΗΣ ΛΕΩΦΟΡΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ΄ ΣΤΗ ΜΕΣΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑ

(Χρ. Πουργουρίδης)

Ο καταγγέλλων ισχυρίζεται ότι ο δρόμος που περνά μπροστά από το σπίτι της συζύγου του υπουργού στη Μέσα Γειτονιά στενεύει “κατά τρόπο απαράδεκτο” και ότι “είναι ολοφάνερο ότι η διαπλάτυνση δεν ακολούθησε την κανονική της πορεία, για να μην επηρεαστεί η αυλή της οικίας”, ενώ υπάρχει μελέτη ξένων εμπειρογνομόνων που εισηγούνται ο δρόμος αυτός να μετατραπεί σε τετραπλής κατεύθυνσης. Αν η εισήγηση των ξένων εμπειρογνομόνων υιοθετείτο, το πλάτος του δρόμου θα ήταν πολύ μεγαλύτερο των 42 ποδών.

(Ντ. Μιχαηλίδης)

Ο υπουργός υιοθετεί το σχόλιο του Γενικού Ελεγκτή ότι από την ευθυγράμμιση του οδοστρώματος μπροστά από την κατοικία αυτή έμεινε πεζοδρόμιο πλάτους 11 με 12 ποδιών, αντί των 9 ποδιών που προβλεπόταν στα αρχικά σχέδια, και ότι όλη η λεωφόρος έχει σταθερό πλάτος ασφαλτικού οδοστρώματος 26 πόδια, αντί των 24 ποδιών που ήταν η εισήγηση του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως.

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Στην έκθεση του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας αναφέρεται ότι ο Υπουργός Εσωτερικών μετείχε σε σύσκεψη για το δρόμο αυτό, στις 7 Οκτωβρίου 1987, στην οποία αποφασίστηκε ότι το πλάτος του δρόμου θα ήταν 42 πόδια. Επίσης, αναφέρεται ότι οι χώροι στάθμευσης που δημιουργήθηκαν κοντά στην κατοικία αυτή δίνουν την εντύπωση ότι ο δρόμος στενεύει στο συγκεκριμένο σημείο της λεωφόρου αυτής.

3. ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΣΕ ΦΑΚΕΛΟΥΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ

(Χρ. Πουργουρίδης)

Ο καταγγέλλων ισχυρίζεται ότι είναι εκατοντάδες οι περιπτώσεις για τις οποίες ο υπουργός εγκρίνει άδειες παραμονής, χωρίς να έχει ενώπιόν του το σχετικό φάκελο και χωρίς να ληφθούν υπόψη οι απόψεις της αρμόδιας υπηρεσίας, ότι το γραφείο του βγάζει χρήματα από τις βίζες και τις υπηκοότητες και ότι ελευθέρωσε αλλοδαπούς που επρόκειτο να απελαθούν, χωρίς να ζητηθούν απόψεις από την αρμόδια υπηρεσία και χωρίς να έχει ενώπιόν του τους σχετικούς φακέλους.

Σε επιβεβαίωση των πιο πάνω ισχυρισμών του, ο κ. Πουργουρίδης εφοδίασε την επιτροπή με αντίγραφα αποσπάσματος του ημερολογίου του Αστυνομικού Σταθμού Λάρνακας, όπου φαίνεται ότι στις 25 Απριλίου του 1998 απολύθηκε από τα κρατητήρια του σταθμού αυτού αλλοδαπή με οδηγίες του υπουργού, καθώς επίσης και επιστολή του Αστυνομικού Διευθυντή Λεμεσού όπου βεβαιώνεται η απόλυση αλλοδαπών που

διέμεναν στην Κύπρο παράνομα, ύστερα από οδηγίες του υπουργού ή και του λειτουργού μετανάστευσης.

(Ντ. Μιχαηλίδης)

Ο Υπουργός Εσωτερικών ισχυρίστηκε ότι ο γενικός διευθυντής του υπουργείου του έδιδε οδηγίες στο λειτουργό μετανάστευσης, όσον αφορά το χειρισμό των αιτημάτων αλλοδαπών για παράταση της παραμονής τους στην Κύπρο, σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες και αφού οι αιτητές προσκόμιζαν όλα τα αναγκαία έγγραφα και πλήρωναν όλα τα σχετικά τέλη και γι' αυτό ο υπουργός ή ο γενικός διευθυντής δε χρειάζονταν ενώπιόν τους τους σχετικούς φακέλους. Ο υπουργός ισχυρίζεται ακόμα ότι ο γενικός διευθυντής του υπουργείου του εξουσιοδοτήθηκε από τις πρώτες μέρες που τοποθετήθηκε στο υπουργείο αυτό να χειρίζεται εκ μέρους του υπουργού θέματα που αφορούν τη νομοθεσία για τους αλλοδαπούς και τις μεταναστεύσεις και ο τελευταίος έδιδε στη συνέχεια ανάλογες οδηγίες στο λειτουργό μετανάστευσης, για να ενεργήσει με βάση τις νόμιμες διαδικασίες. Επίσης, σύμφωνα με τον ίδιο, δεν ευσταθεί ο ισχυρισμός του κ. Πουργουρίδη ότι δόθηκε αυθαίρετη άδεια παραμονής σε καλλιτέχνιδες και ότι απελευθερώθηκαν αλλοδαποί κρατούμενοι, χωρίς να τηρηθούν οι νόμιμες διαδικασίες.

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας στην έκθεσή του επισημαίνει ότι:

Δεν εντοπίστηκε οποιαδήποτε εκχώρηση εξουσίας από τον Υπουργό Εσωτερικών στο γενικό διευθυντή του υπουργείου του για άσκηση των εξουσιών που απορρέουν από τη νομοθεσία για τους αλλοδαπούς και τις μεταναστεύσεις.

Υπήρξαν περιπτώσεις που δόθηκαν παρατάσεις αδειών παραμονής σε αλλοδαπούς από τον υπουργό ή το γενικό διευθυντή του υπουργείου, χωρίς να έχουν ενώπιόν τους τους υπηρεσιακούς φακέλους, αλλά στις περιπτώσεις αυτές συμπληρώθηκαν στη

συνέχεια όλες οι διαδικασίες που απαιτεί η νομοθεσία και πληρώθηκαν τα σχετικά τέλη μετά τις σχετικές οδηγίες έγκρισης του υπουργού.

Σε κάποια περίπτωση δόθηκε οδηγία από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών για παραχώρηση άδειας εισόδου σε αλλοδαπή, ενώ αυτή βρισκόταν στο Stop - List, και της δόθηκαν στη συνέχεια παρατάσεις παραμονής, ενώ η παραμονή της στην Κύπρο ήταν παράνομη. Στην έκθεση του Γενικού Ελεγκτή δεν αναφέρεται κατά πόσο η αλλοδαπή αυτή ήταν καλλιτέχνη.

Από το δειγματοληπτικό έλεγχο της Ελεγκτικής Υπηρεσίας δεν εντοπίστηκε περίπτωση αλλοδαπού που να αφέθηκε ελεύθερος, ενώ πρόθεση ήταν να απελαθεί, με οδηγίες του αρμόδιου υπουργού ή του γενικού διευθυντή του ίδιου υπουργείου, αλλά και στις περιπτώσεις που αυτό έγινε, ήταν κατόπιν οδηγιών του λειτουργού μετανάστευσης και ήταν στα πλαίσια του νόμου.

Κατά το μήνα Δεκέμβριο του 1997 και την περίοδο 4 Φεβρουαρίου 1998 έως 30 Σεπτεμβρίου 1998 υποβλήθηκαν απευθείας στο Υπουργείο Εσωτερικών 490 αιτήσεις που αφορούσαν αλλοδαπούς. Για τις αιτήσεις αυτές τηρήθηκαν αντίγραφα, ενώ για άλλες περιόδους δεν κατέστη δυνατό να εντοπιστούν αντίγραφα. Από τις 490 αυτές αιτήσεις που υποβλήθηκαν στο Υπουργείο, οι 55 έτυχαν χειρισμού από τον Υπουργό Εσωτερικών και οι 435 από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών. Σε 27 αιτήσεις ο υπουργός και σε 315 ο γενικός διευθυντής του υπουργείου έδωσαν οδηγίες για έγκριση του αιτήματος, χωρίς να είναι ενώπιόν τους ο υπηρεσιακός φάκελος.

Η νομοθεσία που διέπει τα θέματα αλλοδαπών και μετανάστευσης παρουσιάζει σοβαρές ελλείψεις, αδυναμίες και ασάφειες και γι' αυτό θα αποτελέσει αντικείμενο διαχειριστικού ελέγχου από την Ελεγκτική Υπηρεσία σε μεταγενέστερο στάδιο, με στόχο την υποβολή συγκεκριμένων εισηγήσεων για βελτίωσή της και καλύτερο χειρισμό των θεμάτων που αυτή ρυθμίζει.

Η επιτροπή στο σημείο αυτό επισημαίνει το γεγονός ότι η καταγγελία του κ. Πουργουρίδη που σχετίζεται με τις ενέργειες του υπουργού σε σχέση με την Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως αποφασίστηκε, ύστερα από εισήγηση-γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, να διερευνηθεί περαιτέρω από ποινικούς ανακριτές, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στη νομοθεσία περί Ποινικής Δικονομίας.

4. ΟΙΚΙΑ ΤΗΣ ΘΥΓΑΤΕΡΑΣ ΤΟΥ Κ. ΝΤΙΝΟΥ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑ

(Χρ. Πουργουρίδης)

Ο κ. Πουργουρίδης καταγγέλλει ότι ο Υπουργός Εσωτερικών αγόρασε το 1997 έπαυλη για στέγαση της κόρης του στην περιοχή “Καλόγηροι” της Γερμασόγειας και ότι υπάρχουν πληροφορίες ότι το ακίνητο αυτό αγοράστηκε στην τιμή των £350.000 και δηλώθηκε για σκοπούς μεταβίβασης στο κτηματολόγιο στην τιμή των £250.000 και περαιτέρω ότι το τελευταίο το υπολόγισε στις £280.000 για σκοπούς πληρωμής των σχετικών μεταβιβαστικών τελών. Επιπρόσθετα, υπάρχει ισχυρισμός ότι για την αγορά αυτή εξασφαλίστηκε δάνειο από τη Λαϊκή Τράπεζα ύψους £180.000, ποσό πολύ μεγάλο σε σύγκριση με την αξία της κατοικίας.

(Ντ. Μιχαηλίδης)

Ο Υπουργός Εσωτερικών υποστηρίζει ότι η κατοικία αυτή αγοράστηκε από τη θυγατέρα του σε τιμή ευκαιρίας, λόγω μεγάλης ανάγκης του προηγούμενου ιδιοκτήτη της, στην τιμή των £250.000 και χρηματοδοτήθηκε από δικές της οικονομίες, από την πώληση μετοχών σε δημόσιες εταιρείες και από ενυπόθηκο δάνειο από τη Λαϊκή Τράπεζα ύψους £150.000, ενώ τα μεταβιβαστικά τέλη ύψους £21.000 περίπου πληρώθηκαν από τον ίδιο.

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας στην έκθεσή του βεβαιώνει την ύπαρξη ενυπόθηκου δανείου για το ακίνητο αυτό ύψους £180.000 και παρατηρεί ότι η αξία του ακινήτου αυτού τόσο με βάση την εκτίμηση ιδιώτη εκτιμητή, που ενεργούσε για λογαριασμό της Λαϊκής Τράπεζας, όσο και του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας συμπίπτει στο ποσό των £280.000.

Στην έκθεσή του Γενικού Ελεγκτή δεν περιέχεται κανένα στοιχείο που να τεκμηριώνει τον ισχυρισμό ότι η κόρη του υπουργού είχε οικονομίες και μετοχές σε δημόσιες εταιρείες ύψους £100.000 τις οποίες διέθεσε για την αγορά της οικίας.

5. ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΟΥΒΑΡΑ/ΚΑΚΟΜΑΛΛΗ

(Χρ. Πουργουρίδης)

Ο καταγγέλλων ισχυρίζεται ότι ο υπουργός με κάποιο πρόσωπο ονόματι Λεωνίδα από τον Άη Αθανάση αγόρασε πολλά κτήματα στο Λουβαρά και αλλού. Τα κτήματα στο Λουβαρά φθάνουν μέχρι το δάσος του Κακομάλλη και για τα κτήματα αυτά ο Λεωνίδα έχει χαρτιά του υπουργού. Στην περιοχή Λουβαρά, πρόσθεσε ο καταγγέλλων, υπάρχει ευρύτατα διαδεδομένη η φήμη ότι τα κτήματα είναι συνεταιρικά με τον υπουργό. Στην ύπαρξη αυτής της φήμης ο καταγγέλλων έδωσε μεγάλη σημασία.

(Ντ. Μιχαηλίδης)

Ο Υπουργός Εσωτερικών απορρίπτει τον ισχυρισμό για κατοχή κτημάτων στην περιοχή Λουβαρά και ενώπιον της επιτροπής πρόβαλε τον ισχυρισμό ότι η φήμη που υπάρχει στην περιοχή ίσως να οφείλεται στο γεγονός ότι κάποιο άλλο πρόσωπο που έχει το ίδιο όνομα με τον υπουργό αγοράζει κτήματα στην περιοχή Λουβαρά.

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας στην έκθεσή του αναφέρει ότι από την έρευνά του στο κτηματολόγιο δεν εντόπισε στοιχεία που να βεβαιώνουν τον ισχυρισμό αυτό. Θα

πρέπει όμως να σημειωθεί ότι σε κανένα στάδιο δεν υποβλήθηκε καταγγελία ότι ο υπουργός έχει καταχωρημένα στο κτηματολόγιο τα υπό αναφορά κτήματα.

Μετά τον ισχυρισμό που πρόβαλε στην επιτροπή ο υπουργός απεστάλη επιστολή στο Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ο οποίος με επιστολή του ημερομηνίας 18 Νοεμβρίου 1998 απάντησε πως ύστερα από έρευνες που έγιναν στα μητρώα του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λεμεσού δεν εντοπίστηκαν οποιεσδήποτε προηγούμενες ή σημερινές εγγραφές σε οποιοδήποτε πρόσωπο ονόματι Ντίνος Μιχαηλίδης.

6. ΚΤΗΜΑ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ F 257 ΣΤΟ ΖΑΚΑΚΙ

(Χρ. Πουργουρίδης)

Ο κ. Πουργουρίδης ισχυρίζεται ότι η σύζυγος του υπουργού μαζί με την αδελφή της είναι, ως αποτέλεσμα κληρονομικής διαδοχής, ιδιοκτήτριες κτήματος στο Ζακάκι της Λεμεσού που απαλλοτριώθηκε από τις αρμόδιες αρχές το 1969 για σκοπούς κατασκευής του λιμανιού της Λεμεσού, αλλά επιστράφηκε τελικά στους προηγούμενους ιδιοκτήτες του το 1981 μετά από παρεμβάσεις. Για την επιβεβαίωση των ισχυρισμών του αυτών, ο καταγγέλλων εφοδίασε την επιτροπή με έκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως για το παράπονο με αριθμό 51/93 του Διονύσιου Διονυσίου από τη Λεμεσό εναντίον του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, που παραπονεείται, ανάμεσα σ' άλλα, για άνιση μεταχείριση σε βάρος του με τον ισχυρισμό ότι "απαλλοτριωθέν κτήμα συγγενούς του Υπουργού Εσωτερικών, κ. Ντίνου Μιχαηλίδη, βγήκε από την απαλλοτρίωση το έτος 1981". Στα συμπεράσματα της εν λόγω έκθεσης του Επιτρόπου Διοικήσεως αναφέρονται, ανάμεσα σ' άλλα, και τα εξής:

"Είναι φανερό, από τα όσα αναφέρω πιο πάνω και ειδικά από τον τρόπο που οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες, δηλαδή το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων και το τότε

διοικητικό συμβούλιο της Αρχής Λιμένων Κύπρου χειρίστηκαν το όλο θέμα, ότι πρώτιστος σκοπός τους ήταν η ικανοποίηση του ιδιωτικού συμφέροντος του κ. Φασουλιώτη, άσχετα από τις οποιοσδήποτε επιπτώσεις θα είχε η ενέργειά τους στο δημόσιο συμφέρον. Οι αντίθετες απόψεις του Γενικού Διευθυντή της Αρχής Λιμένων και του Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως παραγνωρίστηκαν, για να ευνοηθεί ο κ. Φασουλιώτης.”.

(Ντ. Μιχαηλίδης)

Ο Υπουργός ισχυρίζεται ότι στην περίπτωση αυτή το κτήμα αυτό επιστράφηκε νόμιμα στον ιδιοκτήτη του, τον πεθερό του, το 1981, γιατί δε χρησιμοποιήθηκε για το σκοπό για τον οποίο απαλλοτριώθηκε αρχικά εντός τριών ετών από την έκδοση του σχετικού διατάγματος απαλλοτρίωσής του και ότι την περίοδο αυτή δεν ήταν ο ίδιος Υπουργός Εσωτερικών.

Στη δημοσιογραφική του διάσκεψη στις 18 Σεπτεμβρίου 1998 ο υπουργός ισχυρίστηκε ότι το κτήμα επεστράφη στους ιδιοκτήτες του από την κυβέρνηση Αρχιεπισκόπου Μακαρίου.

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας εξηγεί το ιστορικό του θέματος και επισυνάπτει την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της 10ης Σεπτεμβρίου 1981 για επιστροφή του συγκεκριμένου κτήματος στον προηγούμενο ιδιοκτήτη του, πεθερό του υπουργού. Στην έκθεση του Γενικού Ελεγκτή δε γίνεται καμιά αναφορά στην έκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως.

7. ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑ GULF PALACE

(Χρ. Πουργουρίδης)

Υπάρχει ισχυρισμός από πλευράς του πολίτη που έδωσε τις πληροφορίες στον καταγγέλλοντα ότι η εταιρεία "GULF Development Ltd", ιδιοκτησίας του κ. Παρασκευαΐδη, δώρισε στον Υπουργό Εσωτερικών το 1988 διαμέρισμα στην πολυκατοικία Gulf Palace στη Λεμεσό, ως αντάλλαγμα για την ανάθεση στην εταιρεία για σκοπούς εκτέλεσης τμήματος του υπό κατασκευή δρόμου Λεμεσού - Λευκωσίας και όχι του δρόμου Λεμεσού-Πάφου, όπως λανθασμένα ανέφερε ο υπουργός ενώπιον της επιτροπής. Υπάρχει επίσης ισχυρισμός από τον καταγγέλλοντα ότι το διαμέρισμα αγοράστηκε εικονικά για το ποσό των £50.000, ενώ το κτηματολόγιο εκτίμησε την αξία του στις £72.000. Για τη φερόμενη αυτή αγορά ο υπουργός καταχώρησε ταυτόχρονη υποθήκη για το ποσό των £36.000 προς όφελος της Λαϊκής Τράπεζας, που εξαλείφθηκε το 1992, και δεύτερη υποθήκη για το ποσό των £15.000 προς όφελος της ίδιας τράπεζας, του οποίου ακόμα εκκρεμεί η αποπληρωμή. Για το διαμέρισμα αυτό δεν αναφέρονται οποιαδήποτε εισοδήματα από ενοίκια τα οποία να έχουν διατεθεί για την αποπληρωμή του χρέους από την αγορά του.

(Ντ. Μιχαηλίδης)

Ο υπουργός για το θέμα αυτό ισχυρίστηκε τα ακόλουθα:

“Πρόκειται για διαμέρισμα στη Γερμασόγεια στην οδό Γεωργίου Α΄ εξ ημισείας με τη σύζυγό μου. Τούτο αγοράστηκε το έτος 1987 από την εταιρεία "Gulf Development Ltd" έναντι του ποσού των £50.000 ως εξής: £20.000 με δάνειο από το Συνεργατικό Ταμιευτήριο Λεμεσού και £30.000 με ενυπόθηκο δάνειο από τη Λαϊκή Τράπεζα και προσωπικές εγγυήσεις. Τα δάνεια αυτά εξοφλήθηκαν από τα ενοίκια και από τις απολαβές μας.

Το διαμέρισμα αυτό ήτο μεταχειρισμένο αφού επωλήθη πρώτα στον ξένο υπήκοο κ. Salim Abdullah Ahmed Al Ghazali το Μάρτιο του 1981, ο οποίος το επέστρεψε στην εταιρεία το Μάιο του 1987, αδυνατών να το εξοφλήσει.

Τα σχετικά μεταβιβαστικά δικαιώματα καταβλήθηκαν με βάση την εκτίμηση του κτηματολογίου. Είναι σύνηθες το κτηματολόγιο να εκτιμά περιουσίες που μεταβιβάζονται για σκοπούς δικαιωμάτων σε ψηλότερη από την πραγματική τους τιμή, πράγμα που αποδείχτηκε πολλές φορές στα δικαστήρια.”

Ο ίδιος ισχυρίζεται περαιτέρω ότι το 1988, όταν έγινε η μεταβίβαση του διαμερίσματος, δεν ήταν υπουργός, για να προσφέρει διευκολύνσεις στην εταιρεία “Gulf Development Ltd” ούτε αργότερα, όταν ήταν υπουργός, πρόσφερε τέτοιες διευκολύνσεις, όπως άλλωστε βεβαιώνει και η ίδια η εταιρεία και όπως εξάγεται και από τις καταχωρήσεις στα λογιστικά της βιβλία. Επίσης ο ισχυρισμός του κ. Πουργουρίδη ότι η εταιρεία “GULF Development Ltd” του πρόσφερε το ακίνητο αυτό ως αντάλλαγμα της προσφοράς που εξασφάλισε η τελευταία το 1996 για εκτέλεση τμήματος του δρόμου Λεμεσού- Πάφου δεν ευσταθεί, γιατί η απόφαση για την κατασκευή του δρόμου αυτού ελήφθη το 1991, όταν δεν ήταν υπουργός.

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας στην έκθεσή του παρατηρεί ότι πληρώθηκε το ποσό των £50.000 στους πωλητές από τον αγοραστή, αλλά δεν εντοπίστηκε καταχωρημένο στο κτηματολόγιο οποιοδήποτε πωλητήριο έγγραφο για το ακίνητο αυτό από το έτος 1980 μέχρι και τις 3 Ιουνίου 1988, οπότε έγινε η μεταβίβαση στον υπουργό. Για το θέμα των δανείων η ίδια έκθεση βεβαιώνει την ύπαρξη ταυτόχρονης υποθήκης με τη μεταβίβαση του ακινήτου προς όφελος της Λαϊκής Τράπεζας για το ποσό των £36.000, που εξοφλήθηκε στις 5 Μαΐου 1992, και δεύτερης υποθήκης προς όφελος της ίδιας τράπεζας για το ποσό των £15.000, του οποίου εξακολουθεί να εκκρεμεί η εξόφληση.

8. ΚΤΗΜΑ ΣΤΟ ΣΑΪΤΤΑ

(Χρ. Πουργουρίδης)

Ουδέποτε υποβλήθηκε οποιαδήποτε καταγγελία για απόκτηση κτήματος στο Σαϊττά. Έγινε απλά κάποια αναφορά ότι η σύζυγος του υπουργού είχε ένα κτήμα στο Σαϊττά το οποίο εξακολουθεί να κατέχει. Το πώς θεωρήθηκε αυτό το γεγονός καταγγελία προκαλεί απορία.

(Ντ. Μιχαηλίδης)

Ο υπουργός βεβαιώνει το γεγονός της ύπαρξης κτήματος στο όνομα της συζύγου του στο Σαϊττά.

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας διαπιστώνει την ύπαρξη του μεριδίου που αναλογεί στο ένα δεύτερο της ιδιοκτησίας κτήματος στο Σαϊττά προς όφελος της συζύγου του υπουργού, ως αποτέλεσμα κληρονομικής διαδοχής από τον πατέρα της.

9. ΚΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΜΟΥΤΤΑΛΟΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΩ ΠΑΦΟ

(Χρ. Πουργουρίδης)

Ο κ. Πουργουρίδης προβάλλει τον ισχυρισμό ότι η σύζυγος του υπουργού πώλησε το 1990 στην εταιρεία “Aristo Developers Ltd” το μερίδιό της που αναλογούσε στο ένα τέταρτο της ιδιοκτησίας κτήματος στο Μούτταλο στην Πάφο μαζί με τους συνιδιοκτήτες της που κατείχαν μερίδια που αναλογούσαν στα δύο τέταρτα της ιδιοκτησίας του κτήματος για το ποσό των £900.000, ενώ δηλώθηκε δόλια στο κτηματολόγιο ότι η τιμή πώλησης ήταν £450.000. Ο καταγγέλλων ισχυρίζεται περαιτέρω ότι εφαιπτόμενο προς το υπό αναφορά τεμάχιο γης πωλήθηκε το 1995 προς £53 το τ.μ., ενώ ο υπουργός ισχυρίζεται ότι το τεμάχιο γης, που ήταν συνιδιοκτήτρια η σύζυγός του, πωλήθηκε προς £32,6 το τ.μ. το 1990.

Ο κ. Πουργουρίδης στην επιστολή του στον Πρόεδρο Κληρίδη αναφέρει ότι ο δικηγόρος Λάκης Τσιέλεπος του ανέφερε πως είχε πληροφορηθεί από το διευθυντή της αγοράστριας εταιρείας ότι το κτήμα αγοράστηκε για £900.000 και όχι £450.000. Ο κ. Τσιέλεπος σε γραπτή ανακοίνωσή του προς τον τύπο εξέφρασε την έκπληξή του για την αναφορά αυτή του κ. Πουργουρίδη, αλλά βεβαίωσε ότι ο ιδιοκτήτης του εναπομείναντος μεριδίου που αναλογούσε στο ένα τέταρτο της ιδιοκτησίας του κτήματος, Ανδρέας Σπύρου, του ανέφερε ότι πράγματι το κτήμα πωλήθηκε για £900.000.

(Ντ. Μιχαηλίδης)

Ο υπουργός αναφέρει ότι έγινε η πώληση του κτήματος αυτού το 1990, όταν δεν ήταν υπουργός, για το ποσό των £450.000 και ότι η σύζυγός του κατέβαλε το ποσό του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών που αναλογούσε στο μερίδιο της. Η τιμή πώλησης του ακινήτου ήταν ψηλή για την εποχή εκείνη, αφού εφραπτόμενο στο ακίνητο τεμάχιο γης πωλήθηκε τρία με τέσσερα χρόνια αργότερα σε άλλη εταιρεία περίπου στην ίδια τιμή κατά σκάλα.

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας στην έκθεσή του αναφέρει ότι κτήμα παρακείμενο με το υπό αναφορά κτήμα στο Μούτταλο πωλήθηκε το 1995 προς £53 το τ.μ. και άλλο παραθαλάσσιο κτήμα το 1994 προς £35 το τ.μ., σε σύγκριση με £32,6 το τ.μ. που πωλήθηκε το υπό αναφορά κτήμα. Επίσης, στην ίδια έκθεση αναφέρεται ότι από έλεγχο στα λογιστικά βιβλία της εταιρείας “Aristo Developers Ltd” φαίνεται ως τίμημα πώλησης το ποσό των £450.000.

10. ΟΙΚΙΑ ΣΤΗΝ ΟΔΟ “THE BISHOPS ANEVUE” ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

(Χρ. Πουργουρίδης)

Ο καταγγέλλων ισχυρίζεται ότι ο υπουργός και/ή μέλος της οικογένειάς του διαθέτει σπίτι στον πιο αριστοκρατικό δρόμο του Λονδίνου, στο “Bishops Avenue”, χωρίς η πληροφορία αυτή να είναι επιβεβαιωμένη μέχρι σήμερα.

(Ντ. Μιχαηλίδης)

Ο υπουργός απορρίπτει τον ισχυρισμό ότι διαθέτει οικία στην πιο πάνω οδό ή οπουδήποτε αλλού στο Λονδίνο ή οπουδήποτε αλλού εκτός Κύπρου, αλλά ότι η θυγατέρα του και ο Άγγλος σύζυγός της αγόρασαν πριν από δύο περίπου χρόνια διαμέρισμα στο Λονδίνο για το ποσό των 160.000 στερλινών, με χρηματοδότηση μέσω μακροπρόθεσμου, ενυπόθηκου δανείου.

Στη δημοσιογραφική του διάσκεψη, στις 18 Σεπτεμβρίου 1998, ο υπουργός αρνήθηκε κατηγορηματικά την ύπαρξη οποιασδήποτε ακίνητης περιουσίας στην Αγγλία ή οπουδήποτε αλλού στο εξωτερικό.

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας δεν εξασφάλισε στοιχεία που να επιβεβαιώνουν την καταγγελία αυτή.

Για την αγορά του διαμερίσματος από τη θυγατέρα του Υπουργού δεν περιελήφθη κανένα στοιχείο στην έκθεση του Γενικού Ελεγκτή.

11. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ “ΘΑΛΑΣΣΙΝΕΣ ΣΠΗΛΙΕΣ”

(Χρ. Πουργουρίδης)

Προβάλλεται ο ισχυρισμός από τον καταγγέλλοντα ότι ο υπουργός τροποποίησε το 1996 τις πολεοδομικές ζώνες στην περιοχή “Θαλασσινές Σπηλιές” του δήμου Πέγειας

προς όφελος της εταιρείας “Aristo Developers Ltd.”, η οποία είχε αγοράσει το 1990 το μερίδιο κήματος της συζύγου του υπουργού στο Μούτταλο Πάφου.

(Ντ. Μιχαηλίδης)

Ο Υπουργός Εσωτερικών δήλωσε στην επιτροπή ότι ο δήμος Πέγειας και το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως διαφώνησαν σχετικά με την έκταση, τον τύπο και την ένταση τουριστικής ανάπτυξης στην πιο πάνω περιοχή και γι’ αυτό το θέμα τέθηκε ενώπιον του αρμόδιου υπουργού για τη λήψη απόφασης, με αποτέλεσμα τη σχετική τροποποίηση των πολεοδομικών ζωνών με γνωστοποίηση του υπουργού στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με ημερομηνία 22 Μαρτίου 1996. Ο υπουργός ισχυρίζεται περαιτέρω ότι το 1990, όταν έγινε η πώληση του κήματος στο Μούτταλο, δεν ήταν υπουργός και σχολίασε ότι, όταν γίνεται αλλαγή στη χρήση της γης, κάποιος άνθρωπος επωφελείται.

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας στην έκθεσή του αναφέρει ότι το ακίνητο που διαθέτει η εταιρεία “Aristo Developers Ltd” στην περιοχή θα μπορούσε να διαχωριστεί σε 20 με 25 αγροτεμάχια, ενώ με την αλλαγή των πολεοδομικών ζωνών στην περιοχή εκδόθηκε από το δήμο Πέγειας άδεια διαχωρισμού στο ακίνητο αυτό 34 οικοπέδων, υπό τους όρους της κατασκευής από την ιδιοκτήτρια εταιρεία του κεντρικού αγωγού του υδρευτικού δικτύου στην περιοχή και του εσωτερικού υδρευτικού δικτύου και της ασφαλτόστρωσης του δημόσιου δρόμου που οδηγεί στα οικόπεδα αυτά. Επίσης το 1997 αποφασίστηκε η επέκταση του ορίου υδατοπρομήθειας, για να καλυφθούν και οι νέες αυτές περιοχές.

12. ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΚΙΡΖΗ

(Χρ. Πουργουρίδης)

Σύμφωνα με τον κ. Χρήστο Πουργουρίδη, η εταιρεία “Molvi Estates Ltd”, οικογενειακή εταιρεία του υπουργού, αγόρασε το 1993 από την εταιρεία “Dimis Kirzis Estates Ltd” δύο γραφεία, συνολικής έκτασης 299 τ.μ., στο Kirzis Center για το ποσό των £94.500, σε χαμηλή τιμή, γιατί ο υπουργός εξασφάλισε κάποια χαλάρωση στους Κίρζηδες. Ως τίμημα για την αγορά του ακινήτου αυτού αναφέρεται το ποσό των £94.500 και για την αποπληρωμή του συμφωνήθηκε η καταβολή ποσού £47.700 με την υπογραφή των συμβολαίων και η καταβολή του υπόλοιπου ποσού σε εξήντα ισόποσες μηνιαίες δόσεις των £972. Υπάρχει επίσης αμφιβολία για το χρόνο αγοράς των ακινήτων αυτών, αφού ο ίδιος ο υπουργός ισχυρίστηκε στην επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ότι η αγορά έγινε στις 15 Ιουλίου 1992, όταν δεν ήταν υπουργός, αλλά το αρχικό συμβόλαιο κατατέθηκε στις 2 Νοεμβρίου 1993, όταν ήταν υπουργός, και υπάρχουν και νέα συμβόλαια με ημερομηνία 12 Σεπτεμβρίου 1995.

(Ντ. Μιχαηλίδης)

Ο υπουργός διευκρινίζει ότι η αγορά των ακινήτων αυτών, όπου στεγάζεται το δικηγορικό του γραφείο, έγινε το 1992 για το ποσό £94.500, έναντι του οποίου πληρώθηκε προκαταβολή για ποσό £47.700 και το υπόλοιπο εξακολουθεί να πληρώνεται σε μηνιαίες δόσεις. Τα ακίνητα αυτά δεν έχουν ακόμα μεταβιβαστεί, γιατί δεν εκδόθηκαν οι σχετικοί τίτλοι. Επίσης, σύμφωνα με τον ιδιοκτήτη της πολυκατοικίας αυτής, τα γραφεία αυτά αγοράστηκαν το 1992, όταν ο αγοραστής δεν ήταν υπουργός και σε τιμή ψηλότερη σε σύγκριση με άλλους αγοραστές στην ίδια πολυκατοικία και ότι δεν εξασφαλίστηκε από τον υπουργό οποιαδήποτε πολεοδομική ή άλλη χαλάρωση ή διευκόλυνση στην εταιρεία ως αντάλλαγμα για την πώληση αυτή.

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας στην έκθεσή του επισημαίνει ότι το ένα από τα δύο διαμερίσματα πωλήθηκε δύο φορές με δύο διαφορετικά συμβόλαια, το 1993 και το

1995, και η εξήγηση του υπουργού ήταν ότι επιστράφηκε άλλο διαμέρισμα και αντί αυτού του δόθηκε το διαμέρισμα που είχε πωληθεί πριν σε άλλο ιδιοκτήτη.

Σύμφωνα με την ίδια έκθεση, ο δήμος Λεμεσού διαπίστωσε ότι το υπό αναφορά κτίριο είχε τοποθετηθεί λανθασμένα μέσα στο οικόπεδο και ο εν λόγω δήμος αποδέχθηκε τελικά τμήμα της οικοδομής να βρίσκεται σε μικρότερη απόσταση από το δρόμο. Επίσης, ο δήμος Λεμεσού έδωσε οδηγίες στον ιδιοκτήτη να διαμορφώσει χώρο πρασίνου και δημόσιο χώρο στάθμευσης στην περιοχή.

Από την έκθεση του Γενικού Ελεγκτή προκύπτει ότι στο Κτηματολόγιο Λεμεσού έχουν κατατεθεί στις 12 Σεπτεμβρίου 1995 τα συμβόλαια με αριθμό Κτηματολογικού Μητρώου E1143/95 και E1142/95 στα οποία αναφέρεται ως τιμή πώλησης για το ένα γραφείο το ποσό των £33.500 και για το άλλο το ποσό των £64.500 με όρους πληρωμής: “Πληρώθηκε πριν από την υπογραφή του συμβολαίου”.

13. ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑ FLAMINGO

(Χρ. Πουργουρίδης)

Υπάρχει ο ισχυρισμός του καταγγέλλοντος ότι η κόρη του υπουργού πήρε ως δώρο από την εταιρεία “EPAK Estates Ltd” [Γ. Ζαχαριάδης (Εργολάβοι)] ένα διαμέρισμα στην πολυκατοικία Flamingo στον Ποταμό της Γερμασόγειας, παρά το γεγονός ότι η δωρεά αυτή εμφανίστηκε ως αγορά με βάση συμβόλαιο από κάποιον Λίβυο, αφού ο όρος αυτός προστέθηκε αργότερα ιδιοχείρως. Για την αγορά αυτή, που ο καταγγέλλων ισχυρίζεται ότι ήταν εικονική, υπάρχει ισχυρισμός από τον Υπουργό ότι καταβλήθηκε το ποσό των £40.000, ενώ το κτηματολόγιο εκτίμησε την αξία του διαμερίσματος στις £69.000, και καταχωρήθηκε ταυτόχρονα υποθήκη για το ποσό των £48.000, που εξοφλήθηκε το 1990.

(Ντ. Μιχαηλίδης)

Ο υπουργός στη δημοσιογραφική του διάσκεψη ισχυρίστηκε ότι το διαμέρισμα αυτό αγοράστηκε από τη θυγατέρα του το 1985 από κάποιον αλλοδαπό που το πωλούσε σε τιμή ευκαιρίας, γιατί ήταν αλλοδαπός και δε θα επέστρεφε στην Κύπρο. Στην επιστολή προς τον Πρόεδρο Κληρίδη αναφέρει ότι το διαμέρισμα αγοράστηκε από εταιρεία του συγκροτήματος Ζαχαριάδη, γιατί ο Λίβυος αγοραστής δεν μπόρεσε να εξασφαλίσει τη σχετική άδεια αγοράς από το Υπουργικό Συμβούλιο. Προσθέτει ακόμη ότι η τιμή αγοράς ήταν £40.000 που ήταν η ίδια τιμή που συμφωνήθηκε για την αγορά του διαμερίσματος από τον εν λόγω Λίβυο, τον οποίο και δε γνωρίζει. Η θυγατέρα του δανείστηκε εξ ολοκλήρου το ποσό των £40.000 από τη Λαϊκή Τράπεζα και το δάνειο εξασφαλίστηκε με υποθήκη του διαμερίσματος και προσωπικές εγγυήσεις. Τέλος, καταλήγει ότι το δάνειο εξοφλήθηκε από τα ενοίκια και τις προσωπικές του καταθέσεις, ενώ στη δημοσιογραφική του διάσκεψη ισχυρίστηκε ότι εξοφλήθηκε εξ ολοκλήρου από τα ενοίκια.

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας στην έκθεσή του αναφέρει ότι υπάρχουν δυο συμφωνίες για πώληση του διαμερίσματος αυτού στον αλλοδαπό, από τις οποίες η πρώτη κατατέθηκε στο κτηματολόγιο το 1979 και η δεύτερη, που ακυρώνει την πρώτη, έγινε το 1985 και δεν κατατέθηκε στο κτηματολόγιο. Στην ίδια έκθεση αναφέρεται επίσης ότι η τιμή πώλησης όλων των διαμερισμάτων στην πολυκατοικία αυτή διαφέρει σημαντικά από την εκτίμηση του κτηματολογίου και ότι για το υπό αναφορά διαμέρισμα δηλώθηκαν από την ιδιοκτήτρια μικτά εισοδήματα από ενοίκια ύψους £30.000 για την περίοδο μεταξύ 1988 και 1992.

Ο κ. Λαμπής, διευθυντής της εταιρείας Ζαχαριάδη, σε γραπτή επιστολή του προς τον Πρόεδρο Κληρίδη ισχυρίζεται ότι ο Λίβυος είχε υποχρέωση, με βάση τη συμφωνία

αγοράς, να βρει άλλο αγοραστή και “ως εκ τούτου η διαπραγμάτευση αγοράς από τη Μόνικα Μιχαηλίδη έγινε μεταξύ της και του Λιβίου και όχι της Epak Estates Ltd.”.

Ενώ πωλητής ήταν η εταιρεία ΕΡΑΚ τα χρήματα πληρώθηκαν στην εταιρεία “George P. Zachariades Ltd” και ανέρχονται στις £ 40.000 μετρητά.

14. ΕΤΑΙΡΕΙΑ “GALA DEVELOPMENTS LTD”

(Χρ. Πουργουρίδης)

Υπάρχει ισχυρισμός ότι η εταιρεία “GALA DEVELOPMENTS LTD” αγόρασε ακίνητο στην Αγία Νάπα της Λεμεσού για το ποσό των £600.000 το 1994 και αργότερα, το 1996, αγόρασε το γειτονικό ακίνητο για το ποσό των £124.000. Στο πρώτο ακίνητο υπάρχει διατηρητέα οικοδομή και θα αυξηθεί κατακόρυφα η αξία του ακινήτου, αν γίνει κατορθωτό να κατεδαφιστεί η διατηρητέα οικοδομή. Μεγαλύτερος μέτοχος της εταιρείας “GALA DEVELOPMENTS LTD” είναι το συγκρότημα Γαλαταριώτη και σ’ αυτή συμμετέχει επίσης η οικογενειακή εταιρεία του Υπουργού, “Molvi Estates Ltd”, με 150 000 μετοχές.

(Ντ. Μιχαηλίδης)

Ο υπουργός ισχυρίζεται ότι η διατηρητέα οικοδομή, το πρώην ξενοδοχείο “Limassol Palace Hotel”, θα επιδιορθωθεί και θα συντηρηθεί ως διατηρητέο και δεν υπάρχει περίπτωση κατεδάφισής του. Για την αγορά των δύο οικοπέδων και της οικοδομής, η εταιρεία “GALA DEVELOPMENTS LTD” πλήρωσε £950.000 και οφείλει σήμερα στην Τράπεζα Κύπρου £170.000, ενώ οι μετοχές της Molvi Estates στην εταιρεία αυτή, αξίας £150.000, πληρώθηκαν με δάνεια από την Τράπεζα Κύπρου και την εταιρεία αυτή. Στη δημοσιογραφική του διάσκεψη ο υπουργός ισχυρίστηκε ότι οι μετοχές αγοράστηκαν εξ ολοκλήρου με δάνεια από την Τράπεζα Κύπρου και πρόσθεσε ότι ένας υπουργός

μπορεί να έχει μεγαλύτερη ευχέρεια να εξασφαλίζει κάποια δάνεια από τις τράπεζες, ευχέρεια που δεν μπορούν να έχουν κάποιοι άλλοι.

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας στην έκθεσή του αναφέρει ότι στη συμφωνία για την αγορά του ακινήτου ετίθετο όρος για εξασφάλιση άδειας κατεδάφισης των υποστατικών που υφίστανται στο ακίνητο, εκτός από αυτά που καλύπτονται από διάταγμα διατήρησης. Ο αρχιτέκτονας των ιδιοκτητών σε επιστολή του αναφέρει ότι η αξιοποίηση της ιδιοκτησίας αυτής έγινε νόμιμα και ότι η διατηρητέα οικοδομή θα διατηρηθεί, για να ξαναχρησιμοποιηθεί.

Ο Γενικός Ελεγκτής δεν αναφέρει στην έκθεσή του ποιο είναι το ύψος του δανείου από την Τράπεζα Κύπρου και ποιο από την ίδια την εταιρεία. Ούτε γίνεται λόγος για το ποιες εξασφαλίσεις υπάρχουν για τα δάνεια αυτά.

15. ΕΤΑΙΡΕΙΑ “DOWNTOWN ESTATES LTD”

(Χρ. Πουργουρίδης)

Σύμφωνα με τον πληροφοριοδότη του κ. Πουργουρίδη, η εταιρεία “Downtown Estates Ltd” είναι ιδιοκτήτρια πολυκατοικίας στην οδό Αγίου Ανδρέου στη Λεμεσό και στην εταιρεία αυτή συμμετέχει με ποσοστό 40% των μετοχών η εταιρεία Molvi Estates. Σύμφωνα με τις πληροφορίες αυτές, την περίοδο που ο υπουργός ήταν στην κυβέρνηση Κυπριανού κατατέθηκε στο λογαριασμό της “Downtown Estates Ltd” ποσό £93.000, ως αντίτιμο για την εικονική πώληση σε ξένο ενός διαμερίσματος. Το διαμέρισμα αυτό πουλήθηκε ξανά αργότερα σε Γιουγκοσλάβο στην τιμή των £85.000. Υπάρχει επίσης ο ισχυρισμός ότι το ποσό των £93.000 αποτελεί έμβασμα από ξενοδόχο στον οποίο ο υπουργός εξασφάλισε χαλαρώσεις. Δεν έγινε κατορθωτό να διαπιστωθεί η προέλευση του εμβάσματος και ποιος εξαργύρωσε την επιταγή.

(Ντ. Μιχαηλίδης)

Ο υπουργός αναφέρει ότι η Molvi Estates είναι μέτοχος κατά 40% στην εταιρεία “Downtown Estates Ltd”, με σημερινή αξία μετοχών της τάξης των £500.000 περίπου. Η “Downtown Estates Ltd” αγόρασε οικόπεδο στην οδό Αγίου Ανδρέου στη Λεμεσό, όπου έκτισε πολυκατοικία με κόστος ανέγερσης £700.000 περίπου. Ο 6ος όροφος της πολυκατοικίας αυτής πωλήθηκε την περίοδο της ανέγερσής της σε κάποιο ξένο για το ποσό των £90.000 και αυτός τον μεταπώλησε σε ξένη εταιρεία, για το ποσό των £85.000 και τα χρήματα κατατέθηκαν στον ειδικό λογαριασμό (Client’s account) του δικηγορικού γραφείου του υπουργού μέσα στο 1992.

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας στην έκθεσή του αναφέρει ότι η εταιρεία “Downtown Estates Ltd” βρίσκεται υπό εκκαθάριση, με αίτηση των μετόχων της, και υπολογίζεται να έχει πλεόνασμα της τάξης των £314.000. Στην ίδια έκθεση αναφέρεται το ιστορικό της πώλησης του 6ου ορόφου της πολυκατοικίας αυτής και ότι αυτός πωλήθηκε αρχικά σε αλλοδαπό για £90.000, που πληρώθηκαν με εμβάσματα από το εξωτερικό (U.S \$ 199.905, στις 18 Φεβρουαρίου 1986 και στις 4 Ιανουαρίου 1988, που ισοδυναμούσαν με £96.048) και κατατέθηκαν σε τραπεζικό λογαριασμό της εταιρείας. Ο αλλοδαπός πλήρωσε το ποσό των £96.048, χωρίς να έχει ποτέ υπογράψει αγοραπωλητήριο συμβόλαιο. Από το 1985 μέχρι το 1992 που μεταπωλήθηκε ο όροφος δεν ενοικιάστηκε ούτε παρουσιάστηκε ποτέ ο αλλοδαπός στην Κύπρο. Το 1990 ο αλλοδαπός άλλαξε γνώμη και ζήτησε από τον υπουργό να πωλήσει τον όροφο. Στις 5 Νοεμβρίου 1992 έγινε νέα συμφωνία για την πώληση του ορόφου σε υπεράκτια εταιρεία για το ποσό των £85.000. Το 1994 έγινε νέα συμφωνία αγοράς του ορόφου αυτού από το διευθυντή της υπεράκτιας αυτής εταιρείας και στις 13 Δεκεμβρίου 1996 η υπεράκτια αυτή εταιρεία κατέθεσε νέο έγγραφο αγοράς, που εξακολουθεί να ισχύει. Ο τραπεζικός

λογαριασμός “D.M. MICHAELIDES & CO. LAW OFF (CLIENTB)” αρ. 027-31-024410 την 31η Δεκεμβρίου 1997 είχε πιστωτικό υπόλοιπο £123.501,36 που αντιπροσωπεύει το ποσό που οφείλεται στον αρχικό αγοραστή του βου ορόφου, ο οποίος έδωσε γραπτές οδηγίες να διατηρηθεί το ποσό στο λογαριασμό εν αναμονή νέων οδηγιών του.

Ε. ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Μετά την ετοιμασία της έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας το θέμα της διερεύνησης των καταγγελιών εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών παραπέμφθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για γνωμοδότηση.

Στη σχετική με το όλο θέμα γνωμοδότησή του που απηύθυνε προς το Υπουργικό Συμβούλιο την 21η Νοεμβρίου 1998, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας εισηγείται, σύμφωνα με τα επίσημα κυβερνητικά ανακοινωθέντα, τα ακόλουθα:

A. Δε δικαιολογείται να γίνει περαιτέρω διερεύνηση για τις πιο κάτω καταγγελίες:

Κόστος ανέγερσης της κατοικίας του κ. Μιχαηλίδη στη Γερμασόγεια.

Διαπλάτυνση της Λεωφόρου Μακαρίου Γ΄ στη Μέσα Γειτονιά.

Οικία της θυγατέρας του κ. Μιχαηλίδη στη Γερμασόγεια.

Ισχυρισμός για κτήματα στο Λουβαρά - Κακομάλλη.

Κτήμα με αριθμό εγγραφής F. 257 στο Ζακάκι.

Διαμέρισμα στην πολυκατοικία “Gulf Palace”.

Κτήμα στο Σαϊττά.

Κτήμα στην τοποθεσία Μούτταλος - Κάτω Πάφο.

Πολυοδομικές ζώνες και διαχωρισμός οικοπέδων στην περιοχή “Θαλασσινές Σπηλιές”.

Γραφεία στο συγκρότημα “Κίρζη”.

Διαμέρισμα στην πολυκατοικία “Φλαμίγκο”.

Β. Να γίνει περαιτέρω διερεύνηση από τον Επίτροπο Διοικήσεως για:

(α) την αλλαγή των πολεοδομικών ζωνών και την υδροδότηση της περιοχής “Καλόγηροι” και

(β) την εφαρμογή στην περίπτωση της εταιρείας “Gala Development Ltd” των προνοιών του άρθρου 38(4) του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, που απαγορεύει την εκτέλεση έργων σε ακίνητο για το οποίο έχει εκδοθεί Διάταγμα Διατηρήσεως, το οποίο επικυρώθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Γ. Να εισηγηθεί το διορισμό δύο ατόμων, με βάση τις διατάξεις του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, για περαιτέρω διερεύνηση των πιο κάτω καταγγελιών:

(α) Έγκριση σε φακέλους του Τμήματος Μετανάστευσης.

(β) Πώληση διαμερίσματος της εταιρείας “Downtown Estates and Investments Ltd”.

Οι πιο πάνω εισηγήσεις του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας έγιναν ομόφωνα αποδεκτές από το Υπουργικό Συμβούλιο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχει το άρθρο 4(2) του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, αποφάσισε να διορίσει τον Επίτροπο Νομοθεσίας, κ. Γεώργιο Σταυρινάκη, και το Λειτουργό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, κ. Ανδρέα Σιακά, ως ποινικούς ανακριτές για τα θέματα με άρθρο Γ (α) και (β) ανωτέρω.

Την 21η Νοεμβρίου 1998 ο Υπουργός Εσωτερικών έθεσε στη διάθεση του Προέδρου της Δημοκρατίας την παραίτησή του, η οποία δεν έγινε αποδεκτή.

Κατόπιν των πιο πάνω εξελίξεων, η επιτροπή, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 26 Νοεμβρίου 1998, συζήτησε την περαιτέρω διαδικασία εξέτασης του όλου θέματος ιδιαίτερα υπό το φως της εισήγησης που τέθηκε από τον πρόεδρο και τα μέλη της - βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού για αναστολή της περαιτέρω μελέτης του θέματος, μέχρις ότου ολοκληρωθεί η διερεύνηση των καταγγελιών από τους διοριζόμενους από το Υπουργικό Συμβούλιο ποινικούς ανακριτές με βάση την περί Ποινικής Δικονομίας νομοθεσία. Η εν λόγω εισήγηση δεν έγινε αποδεκτή από τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής τα οποία υποστήριξαν ότι η επιτροπή, με βάση τα ενώπιόν της στοιχεία, είναι σε θέση να προχωρήσει στην εξαγωγή των τελικών της συμπερασμάτων, ανεξάρτητα από την πορεία της έρευνας που θα διεξαχθεί από τους ποινικούς ανακριτές. Με γνώμονα την πιο πάνω θέση της πλειοψηφίας των μελών της επιτροπής, πραγματοποιήθηκαν δύο ακόμα νέες συνεδρίες της, στις 3 και 10 Δεκεμβρίου 1998.

Στις 18 Δεκεμβρίου 1998, οι ποινικοί ανακριτές συνέταξαν την έκθεσή τους με τις πιο πάνω δύο καταγγελίες. Σύμφωνα με την έκθεση αυτή, για μεν την περίπτωση των καταγγελιών για το Τμήμα Μεταναστεύσεως δε διαπιστώθηκε η διάπραξη οποιουδήποτε ποινικού αδικήματος, για δε τη συναλλαγή για την πώληση διαμερίσματος της εταιρείας "Downtown Estates and Investments Ltd" η αγοραπωλησία ήταν καθόλα νομότυπη και δε διαπιστώθηκε η διάπραξη οποιουδήποτε ποινικού αδικήματος.

Η επιτροπή, στα πλαίσια της ολοκλήρωσης της εξέτασης του όλου θέματος και ύστερα από σχετική πληροφόρηση που είχε για αναντιστοιχία των εισοδημάτων του Υπουργού Εσωτερικών προς την περιουσία του, έκρινε σκόπιμο να ζητήσει περαιτέρω στοιχεία για το θέμα αυτό τόσο από την Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας όσο και από το Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων. Για την εξασφάλιση των

στοιχείων αυτών η επιτροπή επικαλέστηκε τις διατάξεις της νομοθεσίας περί Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στη Βουλή των Αντιπροσώπων και στις κοινοβουλευτικές επιτροπές (Νόμος Αρ.21 του 1985 και 12(3) του 1993). Αντίγραφα των στοιχείων που ζητήθηκαν κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής τόσο από τη Γενικό Ελεγκτή όσο και από το Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, ύστερα και από σχετική γνωμοδότηση που δόθηκε ενώπιον της επιτροπής από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, στις 11 Φεβρουαρίου 1999.

Η επιτροπή, με βάση την πληροφόρηση που είχε ενώπιόν της σε σχέση με το υπό αναφορά θέμα, διαμόρφωσε τις πιο κάτω θέσεις:

ΣΤ. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ / ΣΧΟΛΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Προτού παραθέσει τις απόψεις/θέσεις των διάφορων πλευρών της στο υπό εξέταση θέμα, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών κρίνει σκόπιμο να προβεί στα ακόλουθα γενικά σχόλια και διευκρινίσεις:

- Η εξέταση του όλου θέματος έγινε στα πλαίσια και μόνο της άσκησης του κοινοβουλευτικού της ελέγχου και όχι σε υποκατάσταση άλλων διαδικασιών οι οποίες υφίστανται και παραμένουν, αποτελώντας το χώρο δράσης άλλων διατεταγμένων πολιτειακών εξουσιών. Συνεπώς, η πολιτική θεώρηση των υπό αναφορά θεμάτων ως ζητημάτων πολιτικής συμπεριφοράς ήταν το αντικείμενο της έρευνας της επιτροπής και όχι οι τυχόν ποινικές ή άλλες ευθύνες, αν και εφόσον υπάρχουν.
- Η άσκηση του κοινοβουλευτικού αυτού ελέγχου, ως αναπόσπαστο μέρος της νομοθετικής λειτουργίας, είχε και εξακολουθεί να έχει ως στόχο της την προστασία και προαγωγή θεμελιωδών πολιτικών αξιών, όπως βιώνονται σε μια δημοκρατική

λειτουργία από τα δημοκρατικά θεσμικά όργανα, υπηρετώντας τις θεμελιώδεις αρχές της χρηστής διοίκησης, της νομιμότητας και του δημόσιου συμφέροντος γενικότερα.

- Ενασκώντας το δικό της ρόλο, στα πλαίσια που έχουν προδιαγραφεί και τα οποία συνθέτουν την πάγια κοινοβουλευτική πρακτική, η επιτροπή δεν αποδέχεται τις οποιεσδήποτε και από οποιουσδήποτε άστοχες και αδικαιολόγητες αιχμές εναντίον είτε του προέδρου της είτε οποιουδήποτε των μελών της για “θέατρα παραλόγου” και άλλα τινά ή ότι δήθεν ωθείται από προσωπικά ή άλλα ελατήρια. Στόχος και αποκλειστική επιδίωξη της επιτροπής ήταν και παραμένει η καλόπιστη αναζήτηση της πραγματικής αλήθειας μέσα από τις πράξεις των πολιτειακών οργάνων με επίκεντρο την πολιτική συμπεριφορά τους και η εξαγωγή των συνακόλουθων πολιτικών συμπερασμάτων.
- Η προσπάθεια να αποδοθούν προσωπικά ή άλλα ιδιοτελή κίνητρα στην υποβολή της καταγγελίας πλήττει καίρια τους θεσμούς και αποδυναμώνει το ρόλο της Επιτροπής Ελέγχου και όλων των θεσμικών οργάνων που ασκούν έλεγχο. Επιπρόσθετα, δημιουργεί στον κοινό πολίτη αναστολές και φόβους για ενδεχόμενο διασυρμό του από την υποβολή μιας καταγγελίας σε βάρος ενός δημόσιου προσώπου.

Ζ΄ ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Με βάση όλα τα πιο πάνω και τη συζήτηση που διεξήχθη, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου, χωρίς να προδικάζει τα συμπεράσματα εκείνων από τα μέλη της που επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια, προέβη στην πιο κάτω αξιολόγηση των γεγονότων που τέθηκαν ενώπιόν της:

- α) Η διαδικασία και ο μηχανισμός που επιλέχθηκαν για τη διερεύνηση των

καταγγελιών του κ. Χρήστου Πουργουρίδη εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών, εκτός του ότι δεν ήταν τα ενδεδειγμένα, όντας

αναποτελεσματικά και ελλιπή, αναιρούσαν σε τελευταία ανάλυση τις ίδιες τις εξουσίες του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας τις οποίες, ως ανεξάρτητος αξιωματούχος του κράτους, αντλεί από το ίδιο το Σύνταγμα. Η επιτροπή υπέδειξε πολύ έγκαιρα και καλόπιστα τις αδυναμίες των διαδικασιών που επιλέχθηκαν, πλην όμως επικράτησαν άλλες προσεγγίσεις, που δε δικαιώθηκαν από τα γεγονότα που ακολούθησαν. Τα γεγονότα που ακολούθησαν απέδειξαν πόσο βάσιμες ήταν οι επιφυλάξεις της επιτροπής. Χωρίς ευθύνη της επιτροπής διαιωνίστηκε αχρείαστα ένα θέμα που ακόμα ταλανίζει την κυπριακή κοινωνία και την πολιτική ζωή του τόπου. Με το είδος της έρευνας που υιοθετήθηκε ήταν εκ των πραγμάτων αδύνατον να προκύψουν αξιόπιστα και έγκυρα πορίσματα.

- β) Οι σαφώς περιορισμένοι όροι εντολής που δόθηκαν στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και η αποδοχή τους από τον ίδιο, εκτός του ότι έθεταν σε αμφιβολία την αποτελεσματικότητα της έρευνας, μείωναν έναν καταξιωμένο θεσμό του οποίου η ανεξαρτησία, οι εξουσίες και οι αρμοδιότητες καθορίζονται από το ίδιο το Σύνταγμα, πράγμα που θεωρείται νομικά και πολιτικά ανεπίτρεπτο. Οι προταχθέντες από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας λόγοι περί κανόνων φυσικής δικαιοσύνης δεν ευσταθούν, γιατί δε νοείται διαδικασία στοιχειώδους διερεύνησης οποιουδήποτε θέματος χωρίς την αυστηρή τήρηση των κανόνων φυσικής δικαιοσύνης.
- γ) Ανεξάρτητα από τις δυσκολίες που η επιτροπή αντιμετώπισε στην όλη διαδικασία διερεύνησης του θέματος, τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη της ήταν αρκούντως ικανοποιητικά, ώστε να σκιαγραφήσουν την όλη πολιτική συμπεριφορά του

υπουργού αναφορικά με τα υπό διερεύνηση θέματα. Συναφώς η επιτροπή διαπιστώνει ότι -

- Με βάση τις ίδιες τις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας στα πλαίσια των περιοριστικών όρων εντολής που του δόθηκαν αλλά και τις θέσεις που ο Υπουργός Εσωτερικών κατά καιρούς εξέθεσε (γραπτή απάντησή του στις σε βάρος του καταγγελίες-δημοσιογραφική διάσκεψή του - δηλώσεις και εξηγήσεις του ενώπιον της επιτροπής), προκύπτει αβίαστα το συμπέρασμα ότι ο τελευταίος υπέπεσε, όχι σε λίγες περιπτώσεις, σε σοβαρές αντιφατικές δηλώσεις και ουσιώδεις ανακρίβειες. Από αυτές το μόνο συμπέρασμα που εξάγεται είναι ότι ο υπουργός επιχείρησε να παραπλανήσει τη Βουλή και την κοινή γνώμη.
- Τα στοιχεία που αφορούσαν τα εισοδήματα του Υπουργού Εσωτερικών σε συνάρτηση με την περιουσία του, όπως αυτά συνάγονται από την πληροφόρηση που έθεσαν ενώπιον της επιτροπής η Γενικός Ελεγκτής και ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, είναι τέτοια που δίνουν ασαφή εικόνα και δημιουργούν πολλά ερωτηματικά. Λεπτομερής ανάλυση δεν ενδείκνυται, εφόσον συνεχίζεται η έρευνα. Εντούτοις δεν μπορούν να μην τύχουν σχολιασμού ορισμένα ενδεικτικά ποσά, όπως π.χ. το ποσό των £13.019, που δηλώθηκε από τον ίδιο τον υπουργό ότι δαπανήθηκε από τον ίδιο ως φοιτητικό συνάλλαγμα - μαζί με άλλες £38.082 ως δίδακτρα πανεπιστημίου- για σκοπούς φοίτησης των τριών παιδιών του σε πανεπιστήμια του εξωτερικού κατά την περίοδο 1982-1996. Επίσης θεωρείται σκόπιμο να αναφερθεί το γεγονός ότι ο ίδιος υπουργός παρουσιάζεται να δανείστηκε από συγκεκριμένο άτομο το 1990 £15.000, το 1992 £20.000 και το 1993 £15.000 και ότι και στα τρία αυτά γραμμάτια συνέπεσε να είναι μάρτυρες τα ίδια πρόσωπα.

- Η από μέρους του Υπουργού Εσωτερικών παραδοχή ότι ο λόγος της εξασφάλισης για λογαριασμό του ευνοϊκών όρων δανείων ή η αγορά ακινήτων σε χαμηλότερες από τις κανονικές τιμές ήταν απλώς “επειδή ήταν υπουργός” αποτελεί ανεπίτρεπτη πολιτική συμπεριφορά που δε συνάδει με το δημόσιο αξίωμά του.
- Ούτε είναι επιτρεπτή πολιτική συμπεριφορά ένας υπουργός να δανείζεται με ευνοϊκούς όρους χρήματα από ιδιώτες ή εταιρείες που εκ των πραγμάτων έχουν πολλά αιτήματα ενώπιον του Υπουργείου Εσωτερικών.
- Οι από μέρους του Υπουργού Εσωτερικών δημόσιες δηλώσεις του τύπου “ξέρω πολλά και για πολλούς” και “αν φύγω, θα πάρω μαζί μου πολλούς” δε συνάδουν με την ορθή συμπεριφορά που πρέπει να επιδεικνύεται από πρόσωπα που κατέχουν δημόσιο αξίωμα. Οι δηλώσεις αυτές δημιουργούν στο λαό την εντύπωση ότι ο υπουργός μπορεί με απειλές και με τη μέθοδο των εκβιασμών να αποτρέψει την αποτελεσματική διερεύνηση των καταγγελιών.
- Η παραμονή του Υπουργού Εσωτερικών στο αξίωμά του, όταν με συμβουλή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας αποφασίστηκε η ανάγκη περαιτέρω διερεύνησης ενός σοβαρού αριθμού θεμάτων, αποδεικνύει αφ’ εαυτής την απουσία στοιχειώδους σεβασμού προς την αντικειμενικότητα της διερευνητικής διαδικασίας και θέτει εκ προοιμίου υπό αμφισβήτηση τα πορίσματά της. Η παραμονή του στο αξίωμα του υπουργού, ενώ εξακολουθεί να διεξάγεται φορολογική έρευνα σε βάρος του και των μελών της οικογένειάς του από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, δημιουργεί σοβαρά ερωτηματικά για την αντικειμενικότητα αλλά και την αποτελεσματικότητα της έρευνας.

Με γνώμονα τις πιο πάνω διαπιστώσεις της, η επιτροπή διαμόρφωσε τις πιο κάτω θέσεις των μελών της:

α) Ο εισηγητής του θέματος και πρόεδρος της επιτροπής και τα μέλη της - βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστεράς-Νέες Δυνάμεις θεωρούν ότι η όλη συμπεριφορά του Υπουργού Εσωτερικών στα υπό διερεύνηση ζητήματα είναι πολιτικά ανεπίτρεπτη και βρίσκεται σε αντίθεση με θεμελιώδεις πολιτικές αρχές που υπαγορεύουν σε πρόσωπα που κατέχουν δημόσια αξιώματα να αποφεύγουν να τα χρησιμοποιούν για την προαγωγή προσωπικών τους συμφερόντων ή την προώθηση συμφερόντων άλλων από εκείνα που υπαγορεύει το δημόσιο συμφέρον και με πολλή επιμέλεια και φροντίδα να απέχουν από οποιαδήποτε ενέργεια ή συμπεριφορά που τείνει να δημιουργήσει τέτοιες εντυπώσεις. Με αυτό ακριβώς το πνεύμα, οι ίδιοι βουλευτές έντονα αποδοκιμάζουν τις πιο πάνω ενέργειες του Υπουργού Εσωτερικών, τις οποίες θεωρούν πολιτικά επιλήψιμες. Η συμπεριφορά αυτή δεν καλλιεργεί σωστά τους πολιτικούς θεσμούς, αλλά ούτε προάγει τη δημοκρατία, και θέτει υπό αμφισβήτηση το κύρος της ίδιας της κυβέρνησης, κλονίζοντας την εμπιστοσύνη του λαού προς τη νόμιμη εξουσία, τους πολιτειακούς θεσμούς και την ηθική τάξη. Τα μέλη της επιτροπής - βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις δήλωσαν επιπρόσθετα ότι η κοινοβουλευτική τους ομάδα, παρ' όλο που έχει τις πιο πάνω θέσεις, επιφυλάσσεται να εκθέσει στην ολομέλεια της Βουλής περαιτέρω λόγους ευθύνης του Προέδρου της Δημοκρατίας και της κυβέρνησης για το χειρισμό του θέματος των καταγγελιών του κ. Πουργουρίδη, καθώς και ευθύνης του ίδιου του Υπουργού Εσωτερικών.

β) Το μέλος της επιτροπής κ. Σωκράτης Χάσικος δήλωσε ότι θα τοποθετηθεί μαζί με την κοινοβουλευτική του ομάδα κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια της Βουλής.

γ) Το μέλος της επιτροπής κ. Πρόδρομος Προδρόμου τοποθετήθηκε στα πλαίσια της εξέτασης του θέματος από την επιτροπή, δηλώνοντας ότι από το σύνολο των διαθέσιμων στοιχείων και ιδιαίτερα από δημόσιες δηλώσεις του ίδιου του υπουργού προκύπτει αβίαστα ότι η συμπεριφορά του κ. Μιχαηλίδη δε συνάδει με την ιδιότητα του υπουργού και τον κώδικα δεοντολογίας ως προς τη χρηστή διοίκηση, τον οποίο οι πολίτες αναμένουν να τηρείται. Μπορεί να θεωρηθεί ανάρμοστη συμπεριφορά και συνεπάγεται προσωπικές πολιτικές ευθύνες. Όσον αφορά το κείμενο της σχετικής έκθεσης, δήλωσε ότι διατηρεί κάποιες επιφυλάξεις και, σύμφωνα με τη θέση της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, θα τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια.

δ) Τα μέλη της επιτροπής κ. Νίκος Κλεάνθους και Ηλίας Μυριάνθους δήλωσαν ότι οι κοινοβουλευτικές τους ομάδες θα εκθέσουν τις θέσεις τους κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια της Βουλής.

12 Μαρτίου 1999

(Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης της έκθεσης από τον κ. Πουργουρίδη, τον Πρόεδρο του Σώματος αντικατέστησε ο κ. Γιαννάκης Αγαπίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ)

Ευχαριστώ, κύριε Πουργουρίδη.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Διαβάζω την ημερομηνία, γιατί είναι σχετική με τα όσα αναγράφονταν μέσα στην έκθεση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι φανερό από την έκθεση ότι έχει προηγηθεί της παραίτησης του υπουργού.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε. Θα ήθελα να μιλήσω επί του θέματος και, επειδή η ομιλία μου είναι πέραν της μίας ώρας και επειδή ήδη έχουμε φτάσει στις 7.30μ.μ., θα παρακαλούσα όπως αναβάλετε το θέμα για την προσεχή Πέμπτη, για να καταθέσω την ομιλία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν υπάρχει ένσταση. Εδώ έχει τελειώσει η σημερινή συνεδρία της Βουλής. Το θέμα αναβάλλεται, για να συζητηθεί στην επόμενη συνεδρία της Βουλής, που θα γίνει την 29η Απριλίου 1999, στις 4μ.μ. το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 1999.
- 2) Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης Νόμος του 1999.
- 3) Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 4) Ο περί Διεθνών Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων Νόμος του 1999.
- 5) Ο περί της Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993.

- 6) Ο περί της Εθνικής Φρουράς (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 7) Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1997.
- 8) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.
- 9) Ο περί Εγγραφής Αισθητικών Νόμος του 1995.
- 10) Ο περί Προστασίας της Εμπορικής Εκμετάλλευσης Κινηματογραφικών Ταινιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 11) Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 12) Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.
- 13) Ο περί Κτήσεως Χρονομεριστικής Ιδιοκτησίας (Απαγόρευση) Νόμος του 1995.
- 14) Ο περί Ταμείου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Αλλοδαπών Εργοδοτούμενων στην Κύπρο Νόμος του 1998.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου

Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του Προέδρου της Επιτροπής, κυρίου Χρήστου Πουργουρίδη, εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών.

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 2) “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σ’ αυτή την περιοχή”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη).
(4.2.1999).

- 3) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964, αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της Ειρηνευτικής Δύναμης της UNFICYP”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).

- 4) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (4.2.1999).

(Συνέχιση της συζήτησης).

5) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).

6) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).

7) “Κυπριακή παιδεία - προβλήματα και προοπτικές”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (11.2.99).

8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (Πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής).
(26.10.98).

10) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου). (11.11.98).

11) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η στάση της κυβέρνησης έναντι των προβλημάτων του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και οι προθέσεις της στο θέμα της σφαγής των ζώων και της υγιεινής του κρέατος”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Χρ. Μαυροκορδάτου). (19.9.96).

12) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται

“Οι δυνατότητες της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις ή και τα προβλήματα στην εφαρμογή της νέας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής).
(2.10.97).

(Ωρα λήξης: 7.29 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος

Θωμά Γιαννάκης

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος
Κιττής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Ρότσας Χρίστος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης

Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γιώργος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χριστοφόρου Λευτέρης

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ:

Καλαϊτζιάν Πετρός
Μαντοβάνη Μπενίτο
Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1α) Αναφορά του Προέδρου της Βουλής στις θλιβερές επετείους της κατάλυσης της δημοκρατίας στην Ελλάδα την 21η Απριλίου 1967 και της γενοκτονίας των Αρμενίων στις 24 Απριλίου 1915 και τήρηση μονόλεπτης σιγής στη μνήμη των θυμάτων.
- 1β) Ομιλία του αντιπροσώπου της θρησκευτικής ομάδας των Αρμενίων στη Βουλή κ. Πετρός Καλαϊτζιάν επ' ευκαιρία της επετείου της γενοκτονίας των Αρμενίων.
- 2) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος του 1999", η συζήτηση που ακολούθησε (Τ. Χατζηδημητρίου, Σ. Χατζηγιάννης, Ν. Πιπτοκοπίτης, Τ. Χατζηγεωργίου, Πρόεδρος, Δ. Χριστοδουλίδης, Ν. Αναστασιάδης, Πρ. Προδρόμου, Δ. Θεοδώρου, Ν. Κατσουρίδης, Ν.

- Μουσιούπτας, Π. Δημητρίου, Τ. Παπαδόπουλος, Μ. Ματσάκης) και ψήφισή του σε νόμο.
- 3) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1999”, οι σύντομες παρατηρήσεις των κ. Τ. Χατζηδημητρίου και Μ. Ματσάκη και ψήφισή του σε νόμο.
  - 4) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998” και η ψήφισή της σε νόμο (ως Τροποποιητικός αρ. 3 του 1999).
  - 5) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998” και απόρριψή του.
  - 6) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999” και ψήφισή της σε νόμο.
  - 7) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Προσόν της Ελληνικής Γλώσσας σε Σχέδια Υπηρεσίας Ορισμένων θέσεων) Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε, (Τ. Χατζηδημητρίου, Σ. Χατζηγιάννης, Α. Γεωργίου, Τ. Παπαδόπουλος) και ψήφισή του σε νόμο.
  - 8) Δικαιολόγηση από τον πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών κ. Π. Δημητρίου της αναβολής της συζήτησης του νομοσχεδίου “Ο περί της Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993”.
  - 9) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Ίδρυση και Λειτουργία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”, οι σύντομες παρατηρήσεις του κ. Α. Φιλίππου και ψήφισή του σε νόμο.

- 10) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1997”, η συζήτηση που ακολούθησε (Δ. Θεοδώρου, Ν. Κατσουρίδης, Δ. Συλλούρης, Π. Δημητρίου) και η αναβολή της ψήφισής του.
- 11) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 4) Κανονισμοί του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Ν. Κατσουρίδης, Μ. Κυπριανού, Π. Δημητρίου, Α. Βασιλείου, Γ. Λιλλήκας, Μ. Ματσάκης, Α. Νεοφύτου, Κ. Καζαμίας) και έγκρισή τους (ως Τροποποιητικοί του 1999).
- 12) Έκθεση για τους Κανονισμούς “Οι περί Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως (Τέλος Καταβλητέον υπό Εργοδοτών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 13) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 14) Ερωτήσεις βουλευτών (Διεξαγωγή καλλιστείων για την προσέλευση τουριστών από τις ΗΠΑ - Το σχέδιο αναδάσμου στην κοινότητα Παρεκκλησιάς - Πληροφορίες για κατασκευή νέου παρακαμπτήριου Λεμεσού - Προβλήματα από χοιροτροφικές μονάδες σε κοινότητες της επαρχίας Λεμεσού - Καταβολή μέρους της δαπάνης από την κοινότητα Λυσού για τη βελτίωση δρόμου - Οι γεωτρήσεις μεταξύ των κοινοτήτων Λυσού και Κινούσας - Αίτημα για ολοκλήρωση της βελτίωσης του δρόμου Λυσού-Σταυρού της Ψώκας - Αίτημα Λυσού για μείωση της συνεισφοράς της για αναπτυξιακά έργα - Πρόβλημα από το ύψος των ασφαλίστρων για τα αγροτικά ταξί - Η παραχώρηση αγροτικών ταξί με δασμολογικές ελαφρύνσεις - Αίτημα για παροχή νερού προς τους γεωργούς της κοινότητας Λυσού - Αίτημα για βελτίωση του δρόμου Σκούλλη-Περιστερώνας - Το κοινοτικό γήπεδο Περιστερώνας - Η ασφαλτόστρωση του δρόμου Αμαργέτης-Λεμώνας - Αίτημα για

περιορισμό της επιτρεπόμενης περιοχής κυνηγίου στην Αμαργέτη - Αίτημα για διορισμό κοινοτικού ταχυδρόμου στην Αγία Μαρίνα Χρυσοχούς - Η κατασκευή κοινοτικού πάρκου στην Αγία Μαρίνα Χρυσοχούς - Τα πεζοδρόμια στον κύριο δρόμο της Αγίας Μαρίας Χρυσοχούς - Η δημιουργία περιφερειακού σκυβαλότοπου στην Πόλη Χρυσοχούς - Πρόβλημα λήψης των κινητών τηλεφώνων σε κοινότητες της επαρχίας Πάφου - Παροχή βοήθειας στους εσπεριδοκαλλιεργητές - Πρόβλημα στη μεταφορά μαθητών των εκπαιδευτηρίων Πολεμίου).

- 15) Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Ο σκυβαλότοπος στην Αγία Μαρίνα Χρυσοχούς - Το κοινοτικό γήπεδο Κοφίνου - Οι υπερωρίες σε υπάλληλο του Τμήματος Τελωνείων - Η τιμή της ξυλείας).
- 16) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής κ. Χρήστου Πουργουρίδη εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 29ης Απριλίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.26 μ.μ.)

Αρ. 27

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής και παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρχίζουμε με τη νομοθετική εργασία. Το πρώτο θέμα στην ημερήσια διάταξη δεν είναι έτοιμο και προχωρούμε στο δεύτερο θέμα που είναι “Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης Νόμος του 1999”. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

ΑΛ. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Γιώργος Λιλλήκας

Νίκος Μουσιούπτας

Δώρος Θεοδώρου

Τάσσος Παπαδόπουλος

Μη μέλη της επιτροπής:

Ισίδωρος Μακρίδης

Χρίστος Ρότσας

Πρόδρομος Προδρόμου

Μάριος Ματσάκης

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τον προϋπολογισμό του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 19 Απριλίου 1999, στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Εσωτερικών, του προέδρου του οργανισμού και εκπροσώπων της διεύθυνσής του.

Ο προϋπολογισμός του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης προβλέπει για το 1999 έξοδα ύψους £11.015.979 και έσοδα ύψους £8.958.900. Τα προαναφερόμενα έσοδα θα προέλθουν από την πώληση κατοικιών, οικοπέδων και χρεογράφων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, στα πλαίσια της μελέτης του πιο πάνω προϋπολογισμού, είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί λεπτομερώς για τους σκοπούς του οργανισμού και για τις μεθόδους επίτευξης των στόχων του, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται η προσφορά οικοπέδων, κατοικιών και διαμερισμάτων σε λογικές τιμές και με λογικούς όρους αποπληρωμής σε νοικοκυριά που δύσκολα υπό άλλες συνθήκες θα μπορούσαν να αποκτήσουν ιδιόκτητη στέγη λόγω των χαμηλών τους εισοδημάτων.

Ο προϋπολογισμός του οργανισμού για το 1999 διαλαμβάνει μεταξύ άλλων την προώθηση οικιστικού προγράμματος χιλίων εκατό πενήντα δύο κατοικιών, διαμερισμάτων και καταστημάτων. Η ανέγερση των εννιάκοσίων πενήντα από τις

προαναφερόμενες μονάδες άρχισε το 1998. Τα νέα έργα για το 1999 καλύπτουν όλες τις πόλεις και την ύπαιθρο, με πρόνοια για προσφορά κατοικιών σε οικογένειες με πολύ χαμηλά εισοδήματα. Το στεγαστικό πρόγραμμα του 1999 θα υλοποιείται σταδιακά, δεδομένου ότι θα λαμβάνονται υπόψη οι γενικότερες συνθήκες της οικονομίας και ειδικότερα η ζήτηση για αγορά κατοικίας. Τέλος, αναφέρθηκε ότι για την εξυπηρέτηση δανείων ο οργανισμός θα διαθέσει κατά τη διάρκεια του 1999 ποσό £3,73 εκατομμυρίων, που αντιπροσωπεύει κυρίως τοκοχρεολυτικές δόσεις σε δάνεια χρεογράφων, για εξόφληση κυβερνητικού δανείου και κατασκευαστικών δανείων που συνήφθησαν με εμπορικές τράπεζες.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού διεξήλθε τις επί μέρους πρόνοιες του προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης, τις υιοθετεί στο σύνολό τους, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου για την κατά νόμο έγκριση του υπό αναφορά προϋπολογισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης ποσού £11.015.979 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31.12.1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων του αυτού Κεφαλαίου. Άρθρο 4.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 5.

Ίδρυση νέων θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 6 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 6 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα θέματα με αριθμό 3 και 4 δεν είναι έτοιμα.

Για το υπ' αριθμόν 5 θέμα που αφορά το "πόθεν έσχες" υπάρχει παράκληση του προέδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών κυρίου Παναγιώτη Δημητρίου να αναβληθεί για μια εβδομάδα. Αν δεν υπάρχει ένσταση, η συζήτηση του νομοσχεδίου αναβάλλεται για την επόμενη Πέμπτη.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 6 θέμα που είναι "Ο περί της Εθνικής Φρουράς (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998". Πρόταση νόμου. Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση στο Σώμα.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται "Ο περί της Εθνικής Φρουράς (Τροποποιητικός) (Αρ.3) Νόμος του 1998"

Παρόντες:

Τάκης Χατζηδημητρίου, πρόεδρος	Δώρος Χριστοδουλίδης
Αντώνης Καράς	Κώστας Παπακώστας
Σοφοκλής Χατζηγιάννης	Νίκος Μουσιούπτας
Αβέρωφ Νεοφύτου	Μάριος Ματσάκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας μελέτησε την υπό αναφορά πρόταση νόμου σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 3 Δεκεμβρίου 1998 και 22 Απριλίου 1999. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους ο γενικός διευθυντής και ανώτεροι λειτουργοί του Υπουργείου Άμυνας, ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς και εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, της Υπηρεσίας Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, των κομματικών οργανώσεων νεολαίας, της Παγκύπριας Ένωσης Μητέρων Στρατιωτών Εθνικής Φρουράς (ΠΕΜΣΕ) και της Παγκύπριας Συνομοσπονδίας Συνδέσμων Γονέων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής περί Εθνικής Φρουράς νομοθεσίας, ώστε να αποκλείεται η κατάταξη στην Εθνική Φρουρά στρατευσίμων που δε συμπλήρωσαν το δέκατο έβδομο έτος της ηλικίας τους.

Ο εισηγητής της πρότασης νόμου, βουλευτής κ. Μάριος Ματσάκης, υποστήριξε ότι η κατάταξη στην Εθνική Φρουρά των ως άνω ατόμων δεν κρίνεται σκόπιμη, επειδή η διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους δε βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο, ώστε να είναι σε θέση να αναλάβουν τις ευθύνες τους, όπως αυτές παρουσιάζονται με την κατάταξή τους στην Εθνική Φρουρά. Υποστήριξε επίσης πως σκοπός της πρότασής του είναι η προστασία τόσο των ίδιων των στρατευσίμων όσο και του στρατεύματος.

Ο γενικός διευθυντής και οι άλλοι εκπρόσωποι του Υπουργείου Άμυνας που κλήθηκαν στην επιτροπή δήλωσαν πως σκοπός της νομοθεσίας, όπως αυτή ισχύει σήμερα, είναι να βοηθήσει βασικά τη νεολαία και όχι την Εθνική Φρουρά. Οι ίδιοι

εκπρόσωποι δήλωσαν επίσης πως, στην περίπτωση που κατατάσσονται στην Εθνική Φρουρά άτομα που δε συμπλήρωσαν το δέκατο έβδομο έτος της ηλικίας τους, αυτά παραπέμπονται στους ψυχολόγους και στα ιατροσυμβούλια της Εθνικής Φρουράς, που εισηγούνται τρόπους χειρισμού της κάθε περίπτωσης χωριστά. Εξάλλου, όπως υποστήριξαν, αν οι στρατεύσιμοι αυτοί δεν καταταγούν στην Εθνική Φρουρά, το κράτος θα είναι υποχρεωμένο να τους παραχωρεί άδεια εξόδου από την Κύπρο, με τις πιθανές συνέπειες που θα προκύψουν.

Ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς δήλωσε στην επιτροπή πως κατά την κατανομή των κληρωτών στα διάφορα όπλα λαμβάνεται πρόνοια, ούτως ώστε να μην κατατάσσονται σε ειδικότητες που δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν. Επίσης, ανέφερε ο ίδιος, η Εθνική Φρουρά δεν μπορεί να περιβάλει τα εν λόγω άτομα με πλήρη εμπιστοσύνη για το χειρισμό εξοπλισμού υψηλής τεχνολογίας, μερικές δε φορές παρουσιάζεται και το φαινόμενο να παίρνουν αναστολή μετά την κατάταξή τους.

Οι εκπρόσωποι του ΓΕΕΦ κατέθεσαν στην επιτροπή αριθμητικό κατάλογο καταταγέντων εθελοντών, δηλαδή ατόμων που δε συμπλήρωσαν το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους, δεν ήταν όμως σε θέση να διευκρινίσουν αν μεταξύ αυτών υπήρχαν άτομα που δε συμπλήρωσαν το δέκατο έβδομο έτος της ηλικίας τους.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού κατέθεσε στην επιτροπή τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου από το 1979 μέχρι το 1997, με τις οποίες καθορίζεται η υποχρεωτική ηλικία εγγραφής στο δημοτικό σχολείο. Σύμφωνα με τις αποφάσεις αυτές κανένας απόφοιτος λυκείου δεν είναι κάτω από το δέκατο έβδομο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα της αποφοίτησής του.

Η εκπρόσωπος της Υπηρεσίας Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού δήλωσε πως οι νέοι κάτω των δεκαεπτά ετών, παρ' όλο που έχουν σχεδόν ολοκληρώσει τη γενική νοητική τους ανάπτυξη, εντούτοις δεν έχουν

ολοκληρώσει την ψυχοκοινωνική ωριμότητά τους. Σύμφωνα με την ίδια εκπρόσωπο, ο νέος των δεκαέξι χρονών κατά μέσο όρο δεν έχει ξεπεράσει τα εφηβικά του προβλήματα. Η ελλιπής πείρα και οι ελλιπείς ευθύνες δεν τον έχουν μεστήσει, ώστε να παίρνει ψύχραιμες και σωστές αποφάσεις. Έτσι, μπορεί να επηρεαστεί η κοινωνική κρίση, οι αποφάσεις σε δύσκολες περιστάσεις και η ψυχική διάθεση. Όσον αφορά τα παιδιά που δεν έχουν συμπληρώσει γυμνασιακές ή λυκειακές σπουδές, επειδή αυτά παρουσιάζουν αυξημένα προβλήματα μάθησης ή προσαρμογής στο σχολείο, ή και τα δύο, υπάρχει αυξημένη πιθανότητα να έχει το στρατεύμα προβλήματα στην κατάρτιση και την προσαρμογή των νέων αυτών, επομένως, δίνοντάς τους περισσότερο χρόνο εκτός στρατεύματος, θα τους έχει αργότερα πιο ώριμους.

Οι εκπρόσωποι της Παγκύπριας Συνομοσπονδίας Συνδέσμων Γονέων Μέσης Εκπαίδευσης τάχθηκαν εναντίον της ψήφισης της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, διότι αυτό συνεπάγεται καθυστέρηση ενός χρόνου στην όλη καριέρα των κληρωτών που έχουν συμπληρώσει τις λυκειακές τους σπουδές και προτίθενται να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι ίδιοι εκπρόσωποι δήλωσαν επίσης πως, σε περίπτωση που πραγματικά κάποιοι θεωρούνται ακατάλληλοι για στρατεύση, υπάρχει η ασφαλιστική δικλίδα της διακριτικής ευχέρειας που παρέχει ο νόμος στον Υπουργό Άμυνας να μην επιτρέψει την κατάταξή τους.

Για τους ίδιους πιο πάνω λόγους, τάχθηκαν εναντίον της πρότασης νόμου και όσοι από τους εκπροσώπους των κομματικών νεολαιών εξέφρασαν την άποψή τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας, αφού έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία και τις απόψεις που τέθηκαν ενώπιόν της, και ιδιαίτερα το γεγονός ότι δεν επηρεάζεται οποιοσδήποτε απόφοιτος λυκείου, πιστεύει πως, τόσο για το συμφέρον των ίδιων των στρατευσίμων όσο και της Εθνικής Φρουράς, η υπό συζήτηση τροποποίηση κρίνεται σκόπιμη, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της υπό συζήτηση

πρότασης νόμου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί της Εθνικής Φρουράς (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 12 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Εθνικής Φρουράς (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ’ αριθμόν 7 θέμα που είναι “Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1997” αναβάλλεται, γιατί θα επανεξεταστεί από την αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή.

Για το υπ’ αριθμόν 8 θέμα που είναι “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999” υπάρχει εισήγηση επίσης για αναβολή. Δεν υπάρχει αντίρρηση, αναβάλλεται.

Ναι, κύριε Χατζηγιάννη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό το θέμα επειδή, όταν κατατέθηκε, κρίθηκε ότι είναι επείγον, γιατί επηρεάζει τις προαγωγές όλων των εκπαιδευτικών είτε δασκάλων είτε καθηγητών, η επιτροπή Παιδείας προκειμένου να είναι έτοιμη σήμερα έχει συνεδριάσει και έκτακτα, έβαλε και Τρίτη και Πέμπτη, και νομίζω ότι είμαστε σε θέση να προχωρήσουμε σήμερα, αυτή είναι η θέση μου. Αν επιμένουν για αναβολή, δεν υπάρχει ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κατανοούμε πλήρως το επείγον του θέματος και τα μέλη της Επιτροπής Παιδείας ενδεχομένως να έχουν ετοιμαστεί, αλλά η έκθεση σήμερα κυκλοφόρησε και υπάρχουν ορισμένα θέματα που νομίζω αν βιαστούμε ενδεχομένως να κάνουμε λάθος όπως έχουμε κάνει άλλες φορές κάτω από το κράτος της βίας, γι' αυτό πιστεύουμε ότι δε θα αδικηθεί κανένας, αν υπάρξει κάποιος χρόνος για ολοκλήρωση των απόψεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκείνο που θα έλεγα, κύριε Χατζηγιάννη, είναι το εξής, χωρίς να σημαίνει ότι υποστηρίζω τη θέση ότι δεσμεύεται το σώμα από οποιεσδήποτε τις πούμε αποφάσεις, συμπεράσματα στις συσκέψεις των αρχηγών των κομμάτων. Αυτό συζητήθηκε το πρωί και ήσαν όλα τα κόμματα και κατέληξαν ότι θα ήταν καλύτερη μια αναβολή.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Από τη στιγμή που εγείρεται ότι τώρα κυκλοφόρησε η έκθεση δεν υπάρχει υπαλλακτική λύση. Θέλω όμως να υποδείξω ότι πήρατε την απόφαση ως εκπρόσωποι

των κομμάτων, χωρίς να ρωτηθεί, πιστεύω, η επιτροπή και αν θέλετε να πει την άποψή της χωρίς να είναι δεσμευτική, τουλάχιστον να πούμε αν είναι επείγον το θέμα και τι έπρεπε να γίνει. Τουλάχιστον έπρεπε να δώσουμε την άποψή μας, όμως απλώς έχει προαποφασιστεί από τους αρχηγούς χωρίς να γνωρίζουν το τι υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Απλώς θέλω να πω ότι τόνισα από την αρχή, χωρίς να σημαίνει ότι δεσμεύεται το σώμα, το τόνισα, αν η επιθυμία είναι να συζητηθεί, τότε να συζητηθεί.

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να αντιληφθούμε ότι η αναβολή είναι για μια εβδομάδα βάσει των κανονισμών; Είναι επ' αόριστον; Όπως ελέχθη έμεινε ασαφές, έχω όμως την εντύπωση ότι είναι για μια εβδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακριβώς.

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Πολύ καλώς οι αρχηγοί ή εκπρόσωποι των κομμάτων αποφασίσατε αυτό που αποφασίσατε. Χθες εγώ πήρα με φαξ άποψη από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού που, δεν ήτο και σίγουρο, ήθελε να τροποποιήσει ένα άρθρο και έδινε δύο εναλλακτικές θέσεις για τροποποίηση. Επιτέλους το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού πρέπει να έρθει με άποψη, να τα δει αυτά η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και να καταλήξει.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι, αν δεν επιμένει ο κ. Χατζηγιάννης, να προχωρήσουμε μια εβδομάδα

μόνο.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Να προχωρήσουμε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε, προχωρούμε.

Το υπ' αριθμόν 9 θέμα είναι "Ο περί Εγγραφής Αισθητικών Νόμος του 1995".

Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο σώμα.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το νομοσχέδιο που
τιτλοφορείται "Ο περί Εγγραφής Αισθητικών Νόμος του 1995"**

Παρόντες:

Ανδρέας Παρισινός, πρόεδρος	Κυριάκος Τυρίμος
Ισίδωρος Μακρίδης	Μάριος Ματσάκης
Κατερίνα Παντελίδου	Δώρος Θεοδώρου
Θάσος Μιχαηλίδης	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε αρκετές συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Σεπτεμβρίου του 1996 και Μαρτίου του 1999. Σε αρκετές από τις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου, της Ένωσης Διπλωματούχων Αισθητικών Κύπρου, του Εθνικού Συνδικάτου Αισθητικής και Κοσμετολογίας, του Ανεξάρτητου Συνδέσμου Επαγγελματιών Αισθητικών Κύπρου, του Παγκύπριου Συνδέσμου Εισαγωγέων Ειδών Αισθητικής και των Τριτοβάθμιων Σχολών Κατάρτισης Αισθητικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η νομοθετική ρύθμιση του επαγγέλματος του αισθητικού και παράλληλα η προστασία του κοινού από την ανεξέλεγκτη άσκηση

του εν λόγω επαγγέλματος από μη προσοντούχα άτομα.

Συγκεκριμένα, με το νομοσχέδιο που προτείνεται προβλέπονται μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

- 1) Η σύσταση Συμβουλίου Εγγραφής Αισθητικών.
- 2) Τα απαιτούμενα προσόντα για την εγγραφή στο Μητρώο Αισθητικών και η τήρηση χωριστού καταλόγου για την εγγραφή των εξ επαγγέλματος αισθητικών.
- 3) Η χορήγηση αφενός ετήσιας άδειας ασκήσεως του επαγγέλματος του αισθητικού και αφετέρου άδειας λειτουργίας ινστιτούτου αισθητικής.
- 4) Η ίδρυση Ένωσης Αισθητικών Κύπρου, που θα αποτελείται από όλους τους αισθητικούς που ασκούν το επάγγελμα στην Κύπρο.
- 5) Η σύσταση πειθαρχικού συμβουλίου και οι προβλεπόμενες ποινές για παράβαση των διατάξεων του προτεινόμενου νόμου.

Στα πλαίσια της μελέτης του υπό αναφορά νομοσχεδίου διαπιστώθηκε ότι οι εμπλεκόμενοι φορείς, χωρίς να διαφωνούν με την ουσία των διατάξεών του, που είναι η κατοχύρωση του επαγγέλματος του αισθητικού, διατύπωσαν ορισμένες επιμέρους διαφωνίες. Γι' αυτό η επιτροπή αποφάσισε να παραπέμψει το όλο θέμα για μελέτη στα ενδιαφερόμενα μέρη, τα οποία στη συνέχεια να υποβάλουν ενώπιόν της ολοκληρωμένη τελική πρόταση.

Υπό το φως των πιο πάνω, το αρχικό κείμενο του νομοσχεδίου διαμορφώθηκε ανάλογα από τις ενδιαφερόμενες πλευρές και υποβλήθηκε στην επιτροπή με τον τίτλο "Ο περί Εγγραφής Αισθητικών Νόμος του 1999", αφού ενσωματώθηκε σ' αυτό ως κυριότερη τροποποίηση νέα πρόνοια για την τήρηση ενιαίου μητρώου, στο οποίο θα εγγράφονται τόσο οι διπλωματούχοι όσο και οι εξ επαγγέλματος αισθητικοί.

Στο στάδιο της μελέτης του διαμορφωμένου κειμένου του νομοσχεδίου από την επιτροπή, η Ένωση Διπλωματούχων Αισθητικών Κύπρου με έγγραφο υπόμνημά της

διαφώνησε με την κατάργηση του καταλόγου των εξ επαγγέλματος αισθητικών και επιπρόσθετα υπέβαλε τη θέση ότι τα σχετικά διπλώματα για εγγραφή στο μητρώο πρέπει να είναι κρατικά ή να αναγνωρίζονται μετά από εξετάσεις που θα διενεργούνται από το συμβούλιο.

Οι εκπρόσωποι του Εθνικού Συνδικάτου Αισθητικής και Κοσμετολογίας και του Κολεγίου “Σουζινί” με γραπτό υπόμνημά τους υπέβαλαν μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

- 1) Οι απόφοιτοι των σχολών αισθητικής να μπορούν να ασκήσουν το επάγγελμα αμέσως μετά την αποφοίτησή τους χωρίς την ανάγκη πρακτικής άσκησης, αφού ένα μεγάλο μέρος των σπουδών περιλαμβάνει πρακτικές δεξιότητες, όπως είναι η συνηθισμένη πρακτική στις πλείστες ευρωπαϊκές χώρες.
- 2) Να ληφθεί πρόνοια, ώστε οι απόφοιτοι των κυπριακών σχολών να μπορούν να εγγραφούν στο μητρώο χωρίς την αξιολόγηση των πτυχίων τους, αφού το Κυπριακό Συμβούλιο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών δεν έχει αρχίσει να λειτουργεί σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία.

Η πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου της Ένωσης Διπλωματούχων Αισθητικών Κύπρου με επιστολή της προς την επιτροπή υποστηρίζει ανάμεσα σ’ άλλα και την αναγραφή της ένδειξης “αισθητικός εξ επαγγέλματος” τόσο στο μητρώο όσο και σε κάθε ινστιτούτο που διευθύνεται από αισθητικό που δεν κατέχει το σχετικό δίπλωμα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της και με γνώμονα την προστασία του κοινού, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι’ αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως έχει διαμορφωθεί και τροποποιηθεί, ώστε:

- 1) οι αισθητικοί που θα υποδεικνύονται από το σύλλογο ως μέλη του Συμβουλίου Εγγραφής Αισθητικών να είναι διπλωματούχοι και να έχουν εξασκήσει το επάγγελμα του αισθητικού για πέντε τουλάχιστο χρόνια·

- 2) να μην απαιτείται πρακτική εξάσκηση των αισθητικών μετά την απόκτηση των απαιτούμενων προσόντων·
- 3) οι εξ επαγγέλματος αισθητικοί, για να εγγραφούν στο Μητρώο Αισθητικών, θα πρέπει να έχουν ασκήσει το επάγγελμα για τρία τουλάχιστο χρόνια πριν από την έναρξη της ισχύος της υπό ψήφιση νομοθεσίας·
- 4) να λαμβάνονται υπόψη διπλώματα επαγγελματικών εξεταστικών σωμάτων·
- 5) η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου του Συλλόγου Αισθητικών να είναι τριετής·
- 6) να απαγορεύεται η από αισθητικό περιποίηση οποιουδήποτε ατόμου που πάσχει από δερματική πάθηση και έχει ανάγκη από ιατρική θεραπεία· και
- 7) η χρήση της λέξης “θεραπεία” να επιτρέπεται αν αναφέρεται στην αισθητική θεραπεία, η οποία περιγράφεται στην εργασία του αισθητικού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παρισινός.

A. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Απλά αισθάνομαι την ανάγκη, κύριε Πρόεδρε, ως πρόεδρος της επιτροπής να δώσω κάποιες εξηγήσεις από σεβασμό προς τους συναδέλφους, διότι στην αρχή της εκθέσεως αναφέρεται ότι είχε κατατεθεί ή άρχισε η μελέτη του από το Σεπτέμβριο του 1996 και έχει αποπερατωθεί μόλις τώρα. Η επιτροπή Υγείας σίγουρα διακρίνεται και για την ταχύτητά της και για την αποτελεσματικότητά της, εξάλλου είναι μια επιτροπή που σπάνια έρχονται ενώπιόν της νομοθετήματα, γι' αυτό και δεν απασχολεί και τακτικά την ολομέλεια της Βουλής. Όμως, θα ήθελα να επεξηγήσω ότι αμέσως μετά την κατάθεση και την έναρξη συζητήσεως, από τις αρμόδιες υπηρεσίες και τους άμεσα ενδιαφερομένους είχαμε ως μέλη της επιτροπής τη διαβεβαίωση ότι κανένα πρόβλημα

δεν υπήρχε, ότι ήταν όλα μελετημένα και συμφωνημένα και θα προχωρούσαμε τάχιστα για να υιοθετήσουμε το νομοσχέδιο, διότι ήταν ομόφωνη η προσέγγιση, η διάθεση και η επιθυμία να γίνει κατοχύρωση του επαγγέλματος, ιδιαίτερα για προστασία των ενδιαφερομένων, για προστασία του κοινού. Όμως, με την πρώτη συζήτηση διαπιστώθηκε ότι δεν ήταν εκατό δεκαπέντε όπως μας αναφέρθη τα ενδιαφερόμενα μέλη αλλά από τις πρώτες πληροφορίες που πήραμε υπερέβαιναν τα οκτακόσια περίπου και χωρίζονταν σε διάφορες κατηγορίες, προερχόμενες ιδιαίτερα οι κυρίες που ασχολούνται με τον τομέα αυτό του επαγγέλματος από σχολές είτε του εσωτερικού είτε του εξωτερικού είτε και ασκώντας το επάγγελμα μετά από πρακτική ειδίκευση. Τέλος, ο Ιατρικός Σύλλογος, και ιδιαίτερα η Δερματολογική και Αφροδισιολογική Εταιρεία, είχαν έντονο ενδιαφέρον να γίνει ένας σαφέστατος διαχωρισμός των ορίων μέσα στα οποία θα επιτρεπόταν οι επαγγελματίες αισθητικοί να ασκούν το λειτούργημά τους και με αυτά τα προβλήματα τα οποία παρουσιάστηκαν υποχρεωθήκαμε να δώσουμε χρόνο. Επειδή υπήρξαν πάρα πολλές αντιθέσεις και διαφορετικές προσεγγίσεις η επιτροπή έκρινε ότι ο συντομότερος και ο ορθότερος δρόμος θα ήταν, όπως και υποδείχθηκε, το Υπουργείο Υγείας να πάρει την πρωτοβουλία και να συντονίσει μια σειρά συσκέψεων όλων των εκπροσώπων των άμεσα ενδιαφερομένων, πράγμα το οποίο έγινε και φτάσαμε σε ένα αποτέλεσμα το οποίο κατά γενική ομολογία ικανοποίησε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Ιδιαίτερα δε θέλω να σταθώ σε δυο τρία σημεία. Πρώτον, έχουμε κάνει σαφέστατη διάκριση τι σημαίνει θεραπεία, για να μην υπάρχει παραπλάνηση, να μην υπάρχει παραπληροφόρηση του κοινού, γιατί είναι δεδομένο ότι δεκάδες χιλιάδες πολίτες της Δημοκρατίας καταφεύγουν στις υπηρεσίες των διάφορων ινστιτούτων ή των μεμονωμένων αισθητικών. Έτσι έγινε σαφέστατα αυτή η διάκριση για να προστατεύσουμε ακριβώς το κοινό, πράγμα που και ακόμη σε συνάντηση την

περασμένη εβδομάδα με τους αρμόδιους της αρμόδιας ιατρικής εταιρείας διαπιστώσαμε την ικανοποίησή τους ότι καλύπτεται πλήρως το θέμα.

Το δεύτερο θέμα που αντιμετωπίσαμε ήταν ποια πτυχία και ποιες σπουδές είναι που αναγνωρίζονται. Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι η μη λειτουργία ακόμα του ΚΥΣΑΤΣ δε μας δίνει την ευχέρεια να μεθοδεύουμε και να καθοδηγούμε όλα τα διπλώματα, οπότε πλέον θα υπάρξει και η οριστική λύση, διότι εκεί θα γίνεται σύγκριση, θα υπάρχουν κριτήρια κ.λπ. Γι' αυτό έχουμε βάλει τα κριτήρια και τις δυνατότητες που πρέπει να έχει ένας για να εγγραφεί αλλά ταυτόχρονα αναθέτουμε στο συμβούλιο την έγκρισή του μέχρι και να ανατίθεται και στο Υπουργικό Συμβούλιο ο καθορισμός τελικά των κριτηρίων μέχρι να λειτουργήσει το ΚΥΣΑΤΣ οπότε μπαίνουμε σε ένα άλλο επίπεδο.

Τέλος, ένα σημείο τριβής μεταξύ των ενδιαφερομένων ήταν κατά πόσο θα έπρεπε οι απόφοιτοι των σχολών να είχαν μια άσκηση προ του δικαιώματος να ασκήσουν ελεύθερα ατομικά το επάγγελμά τους. Ο εν λειτουργία σύνδεσμος αισθητικών αξίωνε και πρόβαλλε έντονα τα επιχειρήματά του ότι είναι αναγκαιότητα να ασκούνται για ένα χρονικό διάστημα. Η επιτροπή μελέτησε και πήρε τις πληροφορίες και διαπίστωσε ότι επειδή στην Κύπρο δεν έχουμε κρατική υπηρεσία διά το θέμα αυτό, δεν υπήρχε η διάθεση εκ μέρους των ιδιωτών που ασκούν το επάγγελμα να δεχθούν στα δικά τους ινστιτούτα, στα δικά τους εργαστήρια τις αποφοίτους των σχολών, για να πάρουν για ένα δυο χρόνια ή ορισμένους μήνες την ειδικότητα ή την ειδίκευση ή την άσκηση την οποία ζητούσαν. Και προ του προβλήματος να ταλαιπωρήσουμε τους αποφοίτους με τη διαβεβαίωση τη ρητή από όλους τους εκπροσώπους των σχολών από τις οποίες αποφοιτούν, ότι κατά τη διάρκεια των διετών ή τριετών σπουδών ασχολούνται συνεχώς με την άσκηση στο αντικείμενο του επαγγέλματός τους, αποφασίσαμε και καταργήσαμε την υποχρέωση να ασκούνται σε κάποιο εργαστήριο.

Πιστεύω ότι με το ολοκληρωμένο αυτό νομοσχέδιο κατοχυρώνουμε μια μεγάλη τάξη, αλλά περισσότερο δίνουμε το δικαίωμα στον πολίτη να απευθύνεται με εμπιστοσύνη μετά την εφαρμογή του νομοσχεδίου στα ινστιτούτα για να εξυπηρετηθεί.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής επί του θέματος;

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ θέλω να χαιρετήσω την απόφαση αυτή, τη σε λίγο απόφαση της Βουλής, αλλά θέλω να τονίσω κάτι το οποίο δεν έχει άμεση σχέση με το θέμα των αισθητικών, αλλά έχει σχέση με όλα τα επαγγέλματα. Μέσα στα πλαίσια της προσπάθειάς μας για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να μην ξεχνάμε ότι όταν με το καλό γίνουμε μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οιοσδήποτε είναι εγγεγραμμένος επαγγελματίας στη χώρα του θα μπορεί να έρθει εδώ και εφόσον πληρεί τα προσόντα που προϋποθέτει η χώρα στην οποία έρχεται, να εκτελεί τα ίδια καθήκοντα και να κάνει την ίδια δουλειά όπως και οι άλλοι κάτοικοι του τόπου. Γι' αυτό το λόγο θα ήθελα να αναφέρω, επειδή στη σύσκεψη που είχαμε πριν κανένα μήνα περίπου με όλους τους εκπροσώπους σχεδόν των διάφορων επαγγελματικών οργανώσεων αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχουν αρκετές επαγγελματικές οργανώσεις που δεν έχουν κατορθώσει ακόμα να διαμορφώσουν αυτό που γίνεται σήμερα με τους αισθητικούς και να μπορέσουν να εξασφαλίσουν από τη Βουλή τη σχετική ρύθμιση, ώστε να υπάρχει η ανάλογη προστασία του επαγγέλματος με όλα τα σχετικά. Γι' αυτό απλώς αναφέρω όλα αυτά στα μέλη του κοινοβουλίου με στόχο να τονίσω ότι σύντομα θα πρέπει και εκείνα τα επαγγέλματα που δεν είναι προστατευόμενα σήμερα να φροντίσουν να έρθουν επείγοντως στη Βουλή με τις σχετικές προτάσεις και το κοινοβούλιο να τις δει

αναλόγως, γιατί είναι προς το συμφέρον μας να προστατέψουμε τους Κυπρίους επαγγελματίες, διότι εφόσον δεν έχουμε σχετικούς κανονισμούς, τότε θα είναι μπάτε σκύλοι αλέστε και αλεστικά μη δώστε που είναι εις βάρος όλων των ασχολούμενων στα διάφορα επαγγέλματα στην Κύπρο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος που θέλει να λάβει το λόγο;

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Συμβούλιο Εγγραφής Αισθητικών. Άρθρο 3.

Διορισμός Εφόρου. Άρθρο 4.

Πρώτη συγκρότηση του Συμβουλίου. Άρθρο 5.

Ινστιτούτα αισθητικής. Άρθρο 6.

Αρμοδιότητες Εφόρου. Άρθρο 7.

Τήρηση μητρώου. Άρθρο 8.

Προσόντα για εγγραφή. Άρθρο 9.

Εγγραφή. Άρθρο 10.

Άσκηση επαγγέλματος. Άρθρο 11.

Άδεια άσκησης επαγγέλματος. Άρθρο 12.

Άσκηση της αισθητικής μετά από άδεια του Συμβουλίου. Άρθρο 13.

Απαγορευτικές διατάξεις. Άρθρο 14.

Πειθαρχικό Συμβούλιο. Άρθρο 15.

Πειθαρχική δίωξη. Άρθρο 16.

Πειθαρχική έρευνα. Άρθρο 17.

Πειθαρχική διαδικασία. Άρθρο 18.

Πειθαρχικές ποινές. Άρθρο 19.

Σύλλογος Αισθητικών Κύπρου. Άρθρο 20.

Τακτική γενική συνέλευση Συλλόγου. Άρθρο 21.

Διαδικασία και λήψη αποφάσεων από το συμβούλιο του Συλλόγου Αισθητικών Κύπρου. Άρθρο 22.

Έκτακτη γενική συνέλευση. Άρθρο 23.

Συνδρομή στο Σύλλογο. Άρθρο 24.

Αρμοδιότητες του συμβουλίου του Συλλόγου. Άρθρο 25.

Δόλιες ή λανθασμένες καταχωρίσεις. Άρθρο 26.

Ποινικά αδικήματα και ποινές. Άρθρο 27.

Έκδοση κανονισμών. Άρθρο 28.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 29.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι και 29 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι και 29 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγραφής Αισθητικών Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 10 θέμα είναι εξ αναβολής από την προηγούμενη συνεδρία του

Σώματος και είναι “Ο περί Προστασίας της Εμπορικής Εκμετάλλευσης Κινηματογραφικών Ταινιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”. Αντιλαμβάνομαι ότι το θέμα επανεξετάστηκε από την επιτροπή.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα διαβάσω μόνο τη συμπληρωματική έκθεση.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Προστασίας της Εμπορικής Εκμετάλλευσης Κινηματογραφικών Ταινιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος	Λευτέρης Χριστοφόρου
Χριστόδουλος Βενιαμίν	Στέλιος Στυλιανού
Κίκης Γιάγκου	Μάρκος Κυπριανού
Δημήτρης Συλλούρης	Στάθης Κιπτής
Αντώνης Καράς	Δώρος Θεοδώρου

Μη μέλη της επιτροπής:

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 7 Οκτωβρίου 1998 και 7 Απριλίου 1999. Στα πλαίσια της εξέτασης του θέματος αυτού, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιοκτητών Βιντεοκλάμπ, της Ομάδας Κινηματογράφων Δεύτερης Προβολής, των εισαγωγέων και διανομέων κινηματογραφικών ταινιών και διαχειριστών κινηματογραφικών αιθουσών, των εισαγωγέων και διανομέων βιντεοταινιών και του Συνδέσμου Μουσικών Καταστημάτων.

Σκοπός του υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του βασικού περί Προστασίας της Εμπορικής Εκμετάλλευσης Κινηματογραφικών Ταινιών Νόμου, ώστε κινηματογραφικό έργο που περιλαμβάνεται στο σχετικό ετήσιο κατάλογο για σκοπούς προστασίας της εμπορικής εκμετάλλευσής του να διαγράφεται από τον υπουργό μετά την πάροδο εξήντα ημερών από την ημέρα της πρώτης προβολής του στη Δημοκρατία.

Οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιοκτητών Βιντεοκλάμπ, καθώς και του Συνδέσμου Μουσικών Καταστημάτων, συμφώνησαν με τις πρόνοιες του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

Οι εκπρόσωποι των εισαγωγέων και διανομέων βιντεοταινιών υποστήριξαν πως ύστερα από την ψήφιση της νομοθεσίας που διέπει το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας ο υπό τροποποίηση νόμος θα πρέπει να καταργηθεί, για να μη δημιουργείται πρόβλημα αντίφασης και σύγκρουσης. Από την άλλη, η τελευταία νομοθεσία, όπως ανέφερε, προστατεύει έναν πολύ μικρό αριθμό επαγγελματιών, ιδιοκτητών κινηματογράφων, εις βάρος άλλων επαγγελματιών, δηλαδή των εισαγωγέων, διανομέων και άλλων. Τέλος, οι ίδιοι υποστήριξαν πως με την κατάργηση του νόμου αυτού θα εξακολουθήσει να προστατεύεται η αυθεντικότητα των προϊόντων, με βάση τις πρόνοιες του νόμου για το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας.

Οι εκπρόσωποι της Ομάδας Κινηματογράφων Δεύτερης Προβολής, καθώς και των εισαγωγέων και διανομέων κινηματογραφικών ταινιών και διαχειριστών κινηματογραφικών αιθουσών, διαφώνησαν με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου, γιατί, όπως υποστήριξαν, με την ψήφισή του οι ίδιοι θα καταστραφούν οικονομικά, δεδομένου ότι θα προβάλλουν τα έργα ταυτόχρονα με τη διάθεσή τους από τα βιντεοκλάμπ. Σκοπός της θέσπισης του περί Προστασίας της Εμπορικής Εκμετάλλευσης Κινηματογραφικών Ταινιών Νόμου, τόνισαν, ήταν η αναβίωση του κινηματογράφου, πράγμα που επιτεύχθηκε για τους κινηματογράφους των πόλεων, όχι όμως και για τους

κινηματογράφους της υπαίθρου. Τέλος, εισηγήθηκαν, μεταξύ άλλων, την τροποποίηση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, ώστε ο προτεινόμενος στο νομοσχέδιο χρόνος των εξήντα ημερών να αυξηθεί σε επτά μήνες.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών δήλωσαν στην επιτροπή πως το υπουργείο, αφού έλαβε υπόψη τις απόψεις που είχαν εκφραστεί στην πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής, σύμφωνα με τις οποίες με τον προτεινόμενο στο νομοσχέδιο χρόνο των εξήντα ημερών θα δημιουργούνταν προβλήματα κυρίως για τις ταινίες δεύτερης προβολής, αποφάσισε να αναθεωρήσει τις θέσεις του και να εισηγηθεί την αύξηση του εν λόγω χρόνου από εξήντα σε εκατόν πενήντα ημέρες.

Σύμφωνα με γραπτή γνωμάτευση που στάληκε στην επιτροπή από το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο ισχύων περί Προστασίας της Εμπορικής Εκμετάλλευσης Κινηματογραφικών Ταινιών Νόμος θεσπίστηκε, για να παρασχεθεί περιορισμένης χρονικής διάρκειας προστασία στους εισαγωγείς ή διανομείς κινηματογραφικών ταινιών και κατ' επέκταση στους ιδιοκτήτες αιθουσών δημόσιας προβολής κινηματογραφικών ταινιών, με απώτερο στόχο την αναβίωση του κινηματογράφου. Αποτέλεσμα της εφαρμογής του υπό αναφορά νόμου ήταν να παταχθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό η πειρατεία βιντεοταινιών. Οι πρόνοιες του ίδιου νόμου συνάδουν πλήρως τόσο με τις πρόνοιες του περί Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας Νόμου όσο και με τις διάφορες διεθνείς συμβάσεις τις οποίες η Κύπρος έχει προσυπογράψει. Τέλος, αναφέρεται πως ο περί Προστασίας της Εμπορικής Εκμετάλλευσης Κινηματογραφικών Ταινιών Νόμος δεν πρέπει να καταργηθεί, αλλά να διατηρηθεί σε ισχύ, επειδή ο περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας Νόμος δεν μπορεί να εφαρμοστεί πλήρως με επιτυχία λόγω των δύσκολων ορισμών και των ειδικών όρων που πρέπει να αποδειχθούν, ώστε να στοιχειοθετηθούν τα αδικήματα που αυτός ορίζει.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα εκτέθηκαν ενώπιόν της, έχει διαμορφώσει τις ακόλουθες θέσεις:

- 1) Ο Πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής, βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Συναγερμού, καθώς και το μέλος του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Στάθης Κιττής, υποστήριξαν την τροποποίηση των διατάξεων του νομοσχεδίου, ώστε ο προβλεπόμενος στο βασικό νόμο ετήσιος κατάλογος στον οποίο θα μπορεί να περιληφθεί κινηματογραφικό έργο με σκοπό την απαγόρευση της εμπορικής εκμετάλλευσής του να καταργηθεί και η εμπορική εκμετάλλευση του κινηματογραφικού έργου να επιτρέπεται μετά την πάροδο πέντε μηνών από την πρώτη δημόσια προβολή του διεθνώς.
- 2) Το μέλος της επιτροπής, βουλευτής του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Δώρος Θεοδώρου, χωρίς να διαφωνεί με την πιο πάνω απόφαση της πλειοψηφίας της επιτροπής, υποστήριξε την αύξηση της περιόδου των πέντε μηνών σε οκτώ μήνες.
- 3) Το μέλος της επιτροπής, βουλευτής του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Μάρκος Κυπριανού, διαφωνώντας με την πιο πάνω θέση της πλειοψηφίας της επιτροπής, τάχθηκε υπέρ της διατήρησης του ετήσιου καταλόγου που προβλέπεται στον υπό τροποποίηση νόμο για τους λόγους που αναπτύχθηκαν κατά τη συζήτηση του όλου θέματος στην επιτροπή. Επίσης, ο ίδιος υποστήριξε ότι, για να αποφευχθεί η κατάχρηση της προστασίας που παρέχεται με τον εν λόγω κατάλογο, θα πρέπει ένα κινηματογραφικό έργο το οποίο έχει περιληφθεί σε αυτόν, με βάση τις πρόνοιες του βασικού νόμου, να διαγράφεται αυτόματα μετά την πάροδο συγκεκριμένης χρονικής περιόδου.

Υπό το φως των πιο πάνω θέσεων, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών διαμόρφωσε το κείμενο του νομοσχεδίου με βάση την απόφαση της πλειοψηφίας και εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Προστασίας της Εμπορικής Εκμετάλλευσης Κινηματογραφικών Ταινιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

Συμπληρωματική έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Προστασίας της Εμπορικής Εκμετάλλευσης Κινηματογραφικών Ταινιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος   Μάρκος Κυπριανού

Χριστόδουλος Βενιαμίν   Μάριος Ματσάκης

Κίκης Γιάγκου   Δώρος Θεοδώρου

Αντώνης Καράς   **Μη μέλη της επιτροπής:**

Λευτέρης Χριστοφόρου   Ανδρούλα Βασιλείου

Στέλιος Στυλιανού

Όπως είναι γνωστό, για το πιο πάνω νομοσχέδιο η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών έχει ήδη κυκλοφορήσει στην ολομέλεια σχετική έκθεσή της καθώς και νέο διαμορφωμένο κείμενο.

Ύστερα από εισήγηση ορισμένων πλευρών της Βουλής για επανεξέταση μερικών πτυχών του όλου θέματος, το νομοσχέδιο αυτό επανεξετάστηκε από την επιτροπή σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 28 Απριλίου 1999 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Εσωτερικών και των Εισαγωγέων και Διανομέων Κινηματογραφικών Ταινιών και Διαχειριστών Κινηματογραφικών Αιθουσών.

Υπό το φως της επανεξέτασης του νομοσχεδίου αυτού και των απόψεων που εκτέθηκαν κρίθηκε ομόφωνα σκόπιμο να επαναδιατυπωθεί το κείμενο του υπό αναφορά

νομοσχεδίου έτσι ώστε:

- 1) Ο Υπουργός Εσωτερικών να διαγράψει από τον ετήσιο σχετικό κατάλογο κινηματογραφικό έργο μετά την πάροδο πέντε μηνών από την ημέρα της πρώτης προβολής του στη Δημοκρατία
- 2) να διευρυνθούν οι ορισμοί των όρων “μαγνητοταινία” και “μαγνητοδίσκος” που περιλαμβάνονται στη βασική νομοθεσία, ώστε να καλυφθούν και οι περιπτώσεις νέας τεχνολογίας και ειδικότερα οι ακτινοδίσκοι και οι ψηφιακοί βιντεοδίσκοι και
- 3) να διατηρηθεί ο ετήσιος κατάλογος που καταρτίζεται και εκδίδεται σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία, ο οποίος όμως θα μπορεί να περιλαμβάνει μέχρι 70 αντί μέχρι 80 κινηματογραφικά έργα όπως ισχύει σήμερα.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή έχει διαμορφώσει ανάλογα το υπό συζήτηση νομοσχέδιο και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προστασίας της Εμπορικής Εκμετάλλευσης Κινηματογραφικών Ταινιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 11 θέμα είναι επίσης εξ αναβολής από την προηγούμενη συνεδρία και είναι "Ο περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999". Παρακαλώ να διαβαστεί τόσο η πρώτη όσο και η συμπληρωματική έκθεση της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής.

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν ξέρω ποιο από τα δύο είναι... είναι για το τυπογραφείο;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ναι.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για τους Κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Αριστοφάνης Γεωργίου

Καίτη Κληρίδου

Μάρκος Κυπριανού

Σοφοκλής Χατζηγιάννης

Τάσσος Παπαδόπουλος

Γιαννάκης Αγαπίου

Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 4 και 18 Μαρτίου και στις 15 Απριλίου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, της ΠΑΣΥΔΥ καθώς και επηρεαζόμενων υπαλλήλων του Τυπογραφείου.

Με τους πιο πάνω κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, σκοπείται ο καθορισμός νέων σχεδίων υπηρεσίας για τις θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή και Επιθεωρητή στο Τυπογραφείο. Περαιτέρω, με τους ίδιους κανονισμούς η θέση Επιθεωρητή Α' μετονομάζεται σε θέση Επιθεωρητή, για να συνάδει με τον τίτλο της θέσης που καθορίστηκε στον περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμο του 1997 [Νόμος αρ. 58(II) του 1997].

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσε στην Επιτροπή ότι με τα εν λόγω σχέδια υπηρεσίας καταργείται η σημείωση που καθιστά προσοντούχους για προαγωγή στη θέση Επιθεωρητή και ακολούθως στη θέση Ανώτερου Επιθεωρητή άτομα που δεν κατέχουν απολυτήριο αναγνωρισμένης σχολής μέσης εκπαίδευσης και αυτό, γιατί στα πλαίσια της προσπάθειας για αναβάθμιση των επιπέδων δε δικαιολογείται να κατέχουν θέσεις μέχρι την κλίμακα Α11 άτομα που δεν έχουν απολυτήριο αναγνωρισμένης σχολής μέσης εκπαίδευσης.

Εκπρόσωποι των επηρεαζόμενων υπαλλήλων που παρευρέθηκαν στην επιτροπή ζήτησαν να διατηρηθεί η πρόνοια που καλύπτει τα άτομα που δεν κατέχουν απολυτήριο, διότι σε διαφορετική περίπτωση δημιουργείται δυσμενής διάκριση σε βάρος ορισμένων ατόμων αποστερώντας τα από το δικαίωμα διεκδίκησης προαγωγής, το οποίο δόθηκε προηγουμένως με τα υφιστάμενα σχέδια υπηρεσίας σε άλλα άτομα του Τμήματος με τα ίδια προσόντα.

Υπό το φως των πιο πάνω η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών αποφάσισε

κατά πλειοψηφία των μελών της-βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ να εισηγηθεί στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών, αφού προηγουμένως τροποποιηθούν, έτσι που να παρέχεται το δικαίωμα προαγωγής στις αναφερόμενες θέσεις και σε άτομα που δεν κατέχουν απολυτήριο αναγνωρισμένης σχολής μέσης εκπαίδευσης.

Τα μέλη της επιτροπής-βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού θα τοποθετηθούν επί των υπό αναφορά κανονισμών κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια του Σώματος.

Συμπληρωματική έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται “Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος	Μάρκος Κυπριανού
Καίτη Κληρίδου	Δημήτρης Ηλιάδης
Γιαννάκης Αγαπίου	Μη μέλη της επιτροπής:
Αριστοφάνης Γεωργίου	Ανδρούλα Βασιλείου
Χριστόδουλος Βενιαμίν	

Οι πιο πάνω κανονισμοί, για τους οποίους η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών έχει ήδη κυκλοφορήσει σχετική έκθεση και κείμενο στην ολομέλεια της Βουλής, επανεξετάστηκαν από αυτή σε νέα συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 29 Απριλίου 1999, στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Υπό το φως της επανεξέτασης του όλου θέματος, η επιτροπή έχει διαμορφώσει τις ακόλουθες τελικές θέσεις των μελών της:-

Τα μέλη της επιτροπής-βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού τάχθηκαν υπέρ της έγκρισης του κειμένου των κανονισμών όπως αυτό είχε ετοιμαστεί και κυκλοφορήσει στην ολομέλεια με βάση την αρχική θέση της πλειοψηφίας των μελών της.

Τα μέλη της επιτροπής-βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, διατηρώντας την αρχική τους θέση, όπως αυτή εκφράζεται στην πρώτη έκθεση της επιτροπής, αποφάσισαν συμπληρωματικά να εισηγηθούν την προσθήκη στο κείμενο που είχε ετοιμαστεί και κυκλοφορήσει στην ολομέλεια πρόσθετης διάταξης στα υπό αναφορά σχέδια υπηρεσίας, έτσι ώστε στις θέσεις που αναφέρονται σ' αυτά κατά τα πρώτα τρία χρόνια από την έγκριση των εν λόγω σχεδίων υπηρεσίας να μπορούν μεν να προάγονται άτομα που δεν έχουν τριετή υπηρεσία στην προηγούμενη θέση, "νοουμένου όμως ότι δεν υπάρχουν υποψήφιοι με τριετή υπηρεσία που κατέχουν τα προσόντα".

Το μέλος της επιτροπής κ. Μάρκος Κυπριανού-βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος δήλωσε ότι η κοινοβουλευτική του ομάδα, διατηρώντας κατά τα άλλα την αρχική θέση της πάνω στους υπό αναφορά Κανονισμούς, θα τοποθετηθεί σε σχέση με την πιο πάνω νέα εισήγηση της πλειοψηφίας κατά τη συζήτηση των Κανονισμών στην ολομέλεια του Σώματος.

Υπό το φως των πιο πάνω θέσεων της επιτροπής έχει διαμορφωθεί ανάλογα το κείμενο των κανονισμών, σύμφωνα με τις πιο πάνω θέσεις της πλειοψηφίας των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, με την εισήγηση στη Βουλή όπως αυτοί εγκριθούν στη μορφή που έχουν τροποποιηθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Από την έκθεση δε μου φαίνεται να υπάρχει ομοφωνία, επομένως αν δεν υπάρχει ομιλητής να το θέσω σε ψηφοφορία.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι ομόφωνη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι ομόφωνη;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Χατζηγιάννη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Έχω μια εισήγηση, παρά το γεγονός ότι διαβάστηκε η έκθεση επειδή και ο πρόεδρος της επιτροπής Νομικών, που σήμερα έχει κηδεύσει την πεθερά του και δεν είναι στη Βουλή, ξέρω ότι θέλει να εκφράσει κάποιες απόψεις στο σώμα, η παράκλησή μου είναι, αν δεν υπάρχει ένσταση από τους συναδέλφους, να αναβληθεί για την επόμενη συνεδρία έτσι ώστε να ξεκαθαρίσουν και οι πλειοψηφίες.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Καμιά ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε νομίζω να πρέπει να υπάρχει αντίρρηση, δε χάθηκε και ο κόσμος. Αυτό ήταν και το κλίμα αντιλαμβανόμαί μεταξύ των κοινοβουλευτικών ομάδων.

Τα θέματα 12, 13 και 14 αποσύρονται από την εκτελεστική εξουσία.

Εδώ τελειώνει η σημερινή νομοθετική εργασία. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β'. Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων είναι όπως αυτή έχει διανεμηθεί στους βουλευτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
1) Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
2) Ο περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 2) του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
4) Οι περί Υπουργείου Εσωτερικών (Πολιτική Άμυνα) - θέσεις Λειτουργού Πολιτικής Άμυνας Α΄, Λειτουργού Πολιτικής Άμυνας και Βοηθού Λειτουργού Πολιτικής Άμυνας (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Νομικών
5) Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.	Συγκοινωνιών Έργων	και Συγκοινωνιών και Έργων
6) Διάθεση Ακίνητης Ιδιοκτησίας της	Εσωτερικών	Εσωτερικών

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
<p>Δημοκρατίας σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 49.246 και ημερομηνία 25.2.99.</p>		
<p>7) Εξαμηνιαία Έκθεση του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Δημοκρατίας για την περίοδο που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998 σύμφωνα με το άρθρο 119(5) του Συντάγματος.</p>	<p>Πρόεδρος της Δημοκρατίας</p>	<p>Οικονομικών και Προϋπολογισμού</p>

Πρόταση νόμου:	Κατατέθηκε από	Παραπέμπεται στην επιτροπή
<p>Ο περί Ατόμων με Αναπηρίες (Ειδικές Ανάγκες) Νόμος του 1999.</p>	<p>Ανδρέα Χρίστου, κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ- Αριστερά-Νέες Δυνάμεις</p>	<p>Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</p>

Κεφάλαιο Γ΄ : Ερωτήσεις και απαντήσεις. Δεν υπάρχουν.

Κεφάλαιο Δ΄ : Το πρώτο θέμα στο Κεφάλαιο Δ΄ είναι η συνέχιση της συζήτησης του πρώτου θέματος που είναι η έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής

Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής, κυρίου Χρήστου Πουργουρίδη, εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω αντιληφθεί ότι η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων έγινε ειδικά για κάθε νομοσχέδιο ή γενικά στις αρμόδιες επιτροπές; Γιατί πολλές φορές δεν είναι εκείνο που παρουσιάζεται στο θέμα των επιτροπών, είναι καλύτερα να ακούουν οι βουλευτές μήπως γίνει κάποιος λάθος. Έχω την εντύπωση ότι ... δεν ξέρω αν αποφασίσθει να αλλάξουμε το σύστημα να αναγιγνώσκεται η κάθε κατάθεση για να μπορεί το Σώμα να τοποθετείται ότι παραπέμπεται πάντοτε στην αρμόδια επιτροπή. Τυγχάνει μερικές φορές να υπάρχει μια ιδιαιτερότητα που να μην είναι αυτόματη η κατάθεση από το υπουργείο που έρχεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν έχω καμιά αντίρρηση, αλλά επειδή είναι ενώπιον των βουλευτών ο κατάλογος θα μπορούσε να εγερθεί το θέμα κάθε φορά, αν υπάρχει κάτι στο σημερινό κατάλογο να το κάνουμε, αλλά δεν υπάρχει.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ' είναι η συνέχιση της συζήτησης του θέματος όπως είπα η έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής, κυρίου Χρήστου Πουργουρίδη, εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών. Η έκθεση έχει διαβαστεί στην προηγούμενη συνεδρία.

Τώρα δίνω το λόγο στον κ. Πουργουρίδη.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Όταν πήγαινα στο προεδρικό μέγαρο, για να παραδώσω την καταγγελία στον

Πρόεδρο Κληρίδη, με διακατείχε ένα φοβερό αίσθημα αγωνίας για το τι θα ακολουθούσε αυτή την καταγγελία. Κάποιες εξελίξεις από αυτές που πραγματοποιήθηκαν τις είχα προβλέψει. Κάποιες άλλες, ούτε με τη φαντασία μου μπορούσα να τις συλλάβω. Δεν είναι όμως η ώρα για συναισθηματικές εξομολογήσεις. Τώρα, από το επίσημο βήμα της Βουλής, είναι η ώρα των πολιτικών αναλύσεων και τοποθετήσεων. Κρίνω όμως ότι είναι αναγκαίο πρώτα να προβώ σε μια πολύ σύντομη υπενθύμιση των γεγονότων. Στις 23 Αυγούστου 1998 σε συνέντευξή μου στην εφημερίδα ο “Φιλελεύθερος” ανέφερα μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

“Υπάρχουν πράγματι πολιτικοί που βρίσκονται στην εξουσία σήμερα, οι οποίοι ήταν φτωχοί και τώρα διαθέτουν τεράστιες περιουσίες. Είναι πάρα πολύ εύκολο να χρηματιστεί κάποιος, όταν το θέλει. Αντιλαμβάνεστε όμως ότι είναι εξαιρετικά δύσκολο να διαπιστώσει κάποιος αυτό το πράγμα. Ο μόνος τρόπος με τον οποίο μπορεί να ελεγχθεί είναι με την κατάσταση περιουσίας, όπως γίνεται στην περίπτωση του φόρου εισοδήματος. Ιδιαίτερα πρέπει να καλυφθούν οι πολιτικοί εκείνοι οι οποίοι ξεκίνησαν φτωχοί και μετά από λίγα χρόνια βρέθηκαν να έχουν στην κατοχή τους τεράστια περιουσία. Πρέπει η περιουσία να θεωρείται αυταπόδεικτο γεγονός χρηματισμού”.

Η καταγγελία από κάποιο πολίτη της Λεμεσού σε βάρος του Υπουργού Εσωτερικών μου είχε υποβληθεί λίγες μέρες προηγουμένως και είχα αρχίσει να διερευνώ και να επαληθεύω τα στοιχεία που μου καταγγέλλθηκαν. Πριν τη συνέντευξη είχα πεισθεί ότι η καταγγελία, που βασικά ήταν πως ο τέως Υπουργός Εσωτερικών όταν έγινε υπουργός είχε μια πολύ μικρή περιουσία, ενώ το 1998 που γινόταν η καταγγελία είχε μια τεράστια περιουσία, ήταν βάσιμη και αληθής. Όμως συνέχισα τις έρευνές μου για να βεβαιωθώ ότι δε θα θυματοποιείτο ο καταγγελλόμενος. Στις 18 Σεπτεμβρίου 1998, δηλαδή 25 μέρες αργότερα της συνέντευξης, παρέδωσα στον Πρόεδρο Κληρίδη πολυσέλιδη επιστολή που περιείχε, κατά την άποψή μου, μια τεκμηριωμένη καταγγελία.

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας ο τότε Υπουργός Εσωτερικών έδωσε δημοσιογραφική διάσκεψη στο Υπουργείο Εσωτερικών. Απέρριψε όλες τις καταγγελίες σε βάρος του και πρόβαλε μια σειρά από ισχυρισμούς. Μεταξύ άλλων είπε ότι έκανα την καταγγελία γιατί δεν μου έκανε κάποια ρουσφέτια και επειδή υποστήριξε τον Κληρίδη στις προεδρικές εκλογές. Στο μεταξύ ο Πρόεδρος Κληρίδης ζήτησε από τον κ. Μιχαηλίδη να απαντήσει γραπτώς στις καταγγελίες· ακολούθως η απάντηση του κ. Μιχαηλίδη μαζί με τη σε βάρος του καταγγελία στάληκαν στο Γενικό Ελεγκτή για να κάμει έρευνα, όπως έλεγε η επίσημη ανακοίνωση. Ύστερα από τη γνωστή αντίδραση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου, και στην υπόδειξή της ότι ο Γενικός Ελεγκτής δεν είχε εξουσία ή αρμοδιότητα να κάνει έρευνα σύμφωνα με το Σύνταγμα, διευκρινίστηκε ότι του ανατέθηκε μόνο η καταγραφή στοιχείων. Καθ' όλη τη διάρκεια των εργασιών της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, όπως όλοι θα θυμάστε, ο υπουργός παρέμεινε στη θέση του. Στη θέση του παρέμεινε και όταν αργότερα διορίστηκαν ποινικοί ανακριτές για να ερευνήσουν το ενδεχόμενο διάπραξης ποινικών αδικημάτων. Για κάποιες πτυχές των καταγγελιών έκανε έρευνα και η Επίτροπος Διοικήσεως. Τα πορίσματά της καταγράφονται σε σχετική έκθεση που υπέβαλε στο Υπουργικό Συμβούλιο. Με κάθε ευκαιρία ο τέως Υπουργός Εσωτερικών δηλώνει ότι έγιναν σε βάθος έρευνες και τίποτε δεν προέκυψε εις βάρος του. Την ίδια άποψη υιοθέτησε δυστυχώς και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο οποίος μάλιστα στην απαντητική επιστολή του προς την επιστολή παραίτησης του κ. Μιχαηλίδη εξέφρασε τη χαρά του, διότι οι έρευνες που έγιναν σε βάθος δεν απέδειξαν τις κατηγορίες για παράνομο πλουτισμό ή οτιδήποτε άλλο που να συνιστά αδίκημα. Είναι πραγματικά εκπληκτικές οι απόψεις αυτές. Είμεθα η μόνη χώρα της Ευρώπης που η συμπεριφορά ενός υπουργού κρίνεται με κριτήρια από τις αποδεδειγμένες παραβάσεις του ποινικού κώδικα. Όταν ένας όμως αποδεδειγμένα παραβεί τον ποινικό κώδικα, η θέση του είναι στις φυλακές και όχι στα υπουργικά

μέγαρα. Όταν ένας αποδεδειγμένα παραβεί τον ποινικό κώδικα, δε νομίζω να τίθεται σε οποιαδήποτε δημοκρατική χώρα του κόσμου θέμα να παραμείνει υπουργός. Κατά την άποψή μου, η συμπεριφορά ενός υπουργού και κατά πόσο η συμπεριφορά αυτή επιτρέπει στον υπουργό να παραμείνει στη θέση του, είναι με κριτήρια εντελώς διαφορετικά που κρίνεται σ' όλες τις χώρες που θέλουν να ονομάζονται πολιτισμένες. Ένα δυο πρόσφατα παραδείγματα από άλλες χώρες είναι, πιστεύω, αρκετά για να προσδιορίσουν το ορθό μέτρο κρίσης της συμπεριφοράς ενός υπουργού. Στην Αγγλία, στις 23 Δεκεμβρίου 1998, δυο υπουργοί αναγκάστηκαν να παραιτηθούν ταυτόχρονα γιατί ο ένας δάνεισε στον άλλο 373.000 στερλίνες για να αγοράσει σπίτι στο Λονδίνο. Σύσσωμος ο βρετανικός τύπος καλούσε τους δυο υπουργούς να παραιτηθούν και, όταν μετά από είκοσι τέσσερις ώρες δεν παραιτήθηκαν, όλες οι έγκυρες βρετανικές εφημερίδες υπεδείκνυαν στο Βρετανό Πρωθυπουργό την ανάγκη απομάκρυνσής τους. Και κρίθηκε πως ήταν απαράδεκτο ο ένας υπουργός να δανείζεται χρήματα από τον άλλο. Η δημόσια συζήτηση γύρω από το θέμα διήρκεσε λίγες μέρες. Η εφημερίδα Γκάρντιαν μαζί με την Daily Mirror αποκάλυψαν το θέμα του δανείου ταυτόχρονα στις 21 Δεκεμβρίου. Και στις 23 η υπόθεση έκλεισε με την παραίτηση των δύο υπουργών. Οι σοβαρές αγγλικές εφημερίδες Τάιμς, Γκάρντιαν, Ιντηπένταντ και άλλες, με σκληρά άρθρα υποδείκνυαν στις 23 Δεκεμβρίου το πρωί στον Πρωθυπουργό την ανάγκη να απομακρύνει τους δύο υπουργούς. Και το αμάρτημά τους ήταν ότι: (α) δεν αποκάλυψαν το δάνειο που έκανε ο ένας στον άλλο και (β) ο υπουργός που δανείστηκε δε θα μπορούσε να συμπεριφέρεται με ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα στον υπουργό που τον δάνεισε.

Το δάνειο αποκαλύφθηκε, όπως ήδη αναφέρθηκε, στις 21 Δεκεμβρίου. Την επομένη, ο κ. Μάντελσον, που ήταν ο πιο στενός συνεργάτης του Άγγλου Πρωθυπουργού, και σύμφωνα με τον αγγλικό τύπο ο αρχιτέκτονας της νίκης του Μπλερ

στις τελευταίες εκλογές, τηλεφώνησε στον Πρωθυπουργό για να συζητήσει το θέμα μαζί του. Διαβάζω από τη σελίδα 9 της εφημερίδας Σάντεϋ Τάιμς της 27ης Δεκεμβρίου 1998, που μετά την παραίτηση των δύο υπουργών, και σε μια σειρά από έξι επτά σελίδες, ανέλυε το ιστορικό της όλης υπόθεσης. Διαβάζω λοιπόν από τη σελίδα 9 των Σάντεϋ Τάιμς σε μετάφραση: “Όταν ο Μάντελσον τηλεφώνησε στον Μπλερ στην εξοχική κατοικία του στο Τσιέκερς -ήταν βλέπετε γιορτές των Χριστουγέννων τις μέρες εκείνες- στις 10.00 μ.μ. της Τρίτης, ανέμενε ότι ο Πρωθυπουργός θα τον ενθάρρυνε να παραμείνει στη θέση του και να πολεμήσει. Ο Μάντελσον μέχρι τη στιγμή εκείνη δεν είχε σκεφθεί να υποβάλει παραίτηση. Πίστευε ότι μπορούσε να κρατηθεί ακόμα στο αξίωμα. Αλλά όταν έκαμε αναφορά στις πιέσεις για να παραιτηθεί, εξεπλάγη από την παγωμένη αντίδραση του Πρωθυπουργού”. Η παγωμένη αυτή αντίδραση οδήγησε την επομένη τους δύο υπουργούς σε παραίτηση. Δεν τους δόθηκε καμιά ενθάρρυνση για να παραμείνουν στο αξίωμά τους. Αντίθετα, ο σύμβουλος του Πρωθυπουργού στις 22 Δεκεμβρίου το πρωί σε ραδιοφωνική συνέντευξή του, υπέδειξε πως ο κ. Μάντελσον είχε διαπράξει σοβαρό σφάλμα που κάποιοι το θεώρησαν πως ήταν τράβηγμα του ταπέτου κάτω από τα πόδια του. Δεν τους ενθάρρυνε καθόλου ο Άγγλος Πρωθυπουργός και τούτο γιατί, όπως υποδεικνύει σε σχετικό άρθρό της η ίδια εφημερίδα η Σάντεϋ Τάιμς στην ίδια έκδοση, πολιτική ηγεσία σημαίνει χαρακτήρας και παράδειγμα. Η συμπεριφορά και η νοοτροπία στην κορυφή μεταφέρονται μέσω των κοινωνικών ιστών στους απλούς ανθρώπους του λαού. Πολιτικοί που επιθυμούν να αλλάξουν την κοινωνία δεν μπορούν να επιτύχουν οτιδήποτε αν δε δίνουν οι ίδιοι το καλό παράδειγμα. Και καταλήγει το άρθρο: “Συντηρητικοί όπως ο Νηλ Χάμιλτον αρνούνται ότι έκαναν αυτά που τους κατηγορούν. Μπορεί να μην τους πιστεύουμε, αλλά αν ψεύδονται, αυτό από μόνο του συνιστά πράξη ντροπής.” Είναι βουλευτής ο Νηλ Χάμιλτον του Συντηρητικού κόμματος που κατηγορείται για κάποιες άλλες ατασθαλίες.

Πολιτικοί έχουν την τάση να παραδέχονται αυτά που τους κατηγορούν, αλλά αρνούνται ότι αυτό που έκαναν είναι κακό. Έτσι ο Ρόπινσον, αυτός που δάνεισε τα χρήματα, λέει ότι είναι περήφανος για το έργο του και απλά παραιτήθηκε για να βοηθήσει την κυβέρνηση. Ο Μάντελσον επιμένει ότι αυτό που έκανε δεν ήταν επιλήψιμο αλλά κακή κρίση. Και καταλήγουν οι Σάντεϋ Τάιμς: “Τι ελπίδα υπάρχει για να επανεύρουμε ως λαός την έντιμη συμπεριφορά, όταν οι πολιτικοί είναι τόσο ξεδιάντροποι;”

Ο τέως Υπουργός Εσωτερικών, επειδή είναι του χώρου της Δεξιάς, αρνήθηκε τις κατηγορίες. Στην προσπάθειά του να δικαιολογήσει όμως τη συμπεριφορά του, κατέφυγε σε δεκάδες, δεκάδες ασύστολα ψεύδη. Τα κατέγραψα στην ανάλυση που έκανα ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου, είναι γραπτό το κείμενο και είναι στη διάθεση οποιουδήποτε συνάδελφου. Έτσι δεν κρίνω αναγκαίο, χάριν της συντομίας του χρόνου, να επαναλάβω αυτές τις δεκάδες των ασύστολων ψευδών. Θα χρειαστεί πάνω από μια ώρα η απλή απαρίθμησή τους. Πρόκειται όμως για ψεύδη σας διαβεβαιώ, κύριοι συνάδελφοι, πρωτοφανή και ασύστολα, που αποδεικνύονται μέσα από τα ίδια του τα λόγια. Δε χρειάζεται να καταφύγει σε οτιδήποτε άλλο κανένας για να αποδείξει το ασύστολο των ψευδών αυτών. Σε ασύστολα ψεύδη και συκοφαντίες κατέφυγε επίσης στην προσπάθειά του να με πλήξει προσωπικά και να με μειώσει ενώπιον του λαού. Αυτά τα ψεύδη τα διετύπωσε δημόσια και σαν αποτέλεσμα δικαστικών μέτρων που πήρα εναντίον του, καταγράφονται όλα σε δικαστική απόφαση στην αγωγή δυσφήμισης που ήγειρα, και με δικαστική απόφαση κρίθηκε ότι σε πολλές περιπτώσεις ψευδότην και σε άλλες περιπτώσεις παραπλανούσε. Τα ψεύδη και οι συκοφαντίες του τέως Υπουργού Εσωτερικών εγείρουν δυο μεγάλα και σοβαρά θέματα που πρέπει να απασχολήσουν τόσο τη Βουλή όσο και τον πολιτικό κόσμο. Το πρώτο είναι η συμπεριφορά των υπουργών έναντι των βουλευτών, όταν οι τελευταίοι υποβάλλουν καταγγελίες σε βάρος τους. Όταν ένας βουλευτής κάνει μια καταγγελία σε

βάρος ενός υπουργού ή άλλου ανώτερου κρατικού αξιωματούχου, και αρχίζει να βάλλεται κακοηθέστατα και να συκοφαντείται προκλητικά ή να χλευάζεται, προκύπτει το πρώτο σοβαρό ερώτημα που θέλω να σας απασχολήσει. Το Σώμα, τι ρόλο έχει σε τέτοιες περιπτώσεις; Έχει ή δεν έχει το Σώμα υποχρέωση να παράσχει στοιχειώδη προστασία στους βουλευτές που, στην προσπάθειά τους να κάνουν το καθήκον τους, βάλλονται, συκοφαντούνται και λοιδορούνται; Και δεν αναφέρομαι στην άσκηση κριτικής, αναφέρομαι στις περιπτώσεις εκείνες που ένας βουλευτής σκόπιμα λοιδορείται και κατασυκοφαντείται ψευδώς και ασύστολα. Όταν ένας βουλευτής, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εγκαταλείπεται και αφήνεται να δίδει μόνος του σκληρές και άνισες μάχες με τους ανθρώπους του πανίσχυρου κατεστημένου, τι πιθανότητες έχει να κάνει καλά και αποτελεσματικά τη δουλειά του; Είναι από την παντελή ανυπαρξία στοιχειωδών κανόνων συναδελφικής αλληλεγγύης και αλληλοστήριξης που το αξίωμα του βουλευτή χάνει συνεχώς το κύρος του και η υπόληψη του λαού προς το Σώμα μειώνεται σταθερά. Και εγώ σας αποκαλύπτω σήμερα από το επίσημο τούτο βήμα πως, αν δεν είχα τη στήριξη από τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής Ελέγχου, σε κάποιες περιπτώσεις σθεναρά, σε άλλες λιγότερο σθεναρά, μια στήριξη όμως που με κράτησε όλο αυτό το διάστημα, θα τα παρατούσα στη μέση και η προσπάθεια αυτή δε θα ολοκληρώνετο, διότι ήταν πολλές οι στιγμές που καταλήφθηκα από αισθήματα απελπισίας στη διάρκεια αυτού του πολύμηνου αγώνα. Επειδή το Σώμα είναι πολυπρόσωπο και αποτελείται από βουλευτές διαφόρων κομμάτων, δεν μπορεί να τυγχάνει αποτελεσματικής προστασίας ο βουλευτής ή μη μόνο μέσω θεσμικών οργάνων, και στην προκείμενη περίπτωση το υπ' αριθμόν 1 θεσμικό όργανο είναι ο Πρόεδρος της Βουλής και μετά τα κόμματα, στην αποτελεσματική προστασία των οποίων οι βουλευτές πρέπει και προσδοκούν για προστασία από κακοήθεις και συκοφαντικές επιθέσεις που, επαναλαμβάνω, στόχο έχουν να μην μπορεί να κάνει ο βουλευτής αποτελεσματικά τη

δουλειά του.

Δυστυχώς ο Πρόεδρος του Σώματος, ο φίλος κ. Σπύρος Κυπριανού, δεν μου παρέσχε την ελάχιστη προστασία που ως βουλευτής ανέμενα. Μεταξύ των πολλών ασύστολων ψευδών που είπε ο τέως υπουργός για το άτομό μου ήταν ότι έκανε στη Βουλή γραπτή καταγγελία σε βάρος μου, η οποία περιείχε, ειρήσθω εν παρόδω, τις καταγγελίες εκείνες που το δικαστήριο έκρινε ότι ήταν ψευδείς και ασύστολες, όλες μέχρι και της τελευταίας: αυτές τις καταγγελίες, που το δικαστήριο έκρινε ως συκοφαντίες. Επαίρετο από τα διάφορα μέσα ότι έκανε τέτοια καταγγελία στον Πρόεδρο της Βουλής και στους αρχηγούς των κομμάτων, ότι έδωσε αντίγραφα της γραπτής καταγγελίας και σε όλους τους αρχηγούς των κομμάτων. Επικοινωνήσα με όλους τους πολιτικούς αρχηγούς, εκτός από τον κ. Χριστόφια που απουσίαζε, και επικοινωνήσα με τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ, τον κ. Χρίστου. Όλοι μου είπαν ότι τέτοια καταγγελία ουδέποτε έγινε. Ζήτησα τότε προφορικά και γραπτά από τον Πρόεδρο της Βουλής να διαψεύσει το κακοηθέστατο αυτό ψεύδος, ότι έκανε καταγγελία εις βάρος μου ο κ. Ντίνος Μιχαηλίδης, που στόχος ποιος ήταν; Να δείξει στον κόσμο ότι έκανα καταγγελία, είναι ένας απατεώνας, αλλά επειδή είναι βουλευτής δε διερευνούν την καταγγελία εις βάρος του. Δυστυχώς, δε διαψεύστηκε και καμιά ανακοίνωση για το θέμα αυτό δεν εκδόθηκε.

Κάποιος φίλος του τέως Υπουργού Εσωτερικών διέδιδε στη Λεμεσό ότι ο κ. Μιχαηλίδης μίλησε με το διευθυντή της Βουλής και του είπε εκβιαστικά, επαιρώμενος το έλεγε ο φίλος του, “Αν τολμάτε κάμετε διάψευση”. Αυτή η μέθοδος των εκβιασμών και των απειλών ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λυπούμαι που διακόπτω, κύριε Πουργουρίδη, δεν έχω σκοπό να σας διακόψω, αλλά δεν είναι έτσι τα πράγματα. Θα τα πω μετά.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Πώς είναι, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχω τη μαρτυρία του γενικού διευθυντού, όλης της Υπηρεσίας. Δεν είναι έτσι όσον αφορά εμένα. Τώρα τα άλλα είναι άλλο θέμα. Θα το συζητήσουμε μετά.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Είναι και γραπτώς που σας ζήτησα τη διάψευση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε δέχομαι ότι έκανα οτιδήποτε για να βοηθήσω οποιονδήποτε.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Ωραία, εγώ λέω ότι, και αυτό το πράγμα το θέτω επιτακτικά, κύριε Πρόεδρε, ο Πρόεδρος της Βουλής σε τέτοιες περιπτώσεις έχει καθήκον και υποχρέωση να προστατεύει τους βουλευτές. Άλλως πως δε λειτουργούν οι θεσμοί. Άλλως πως να κλείσουμε το μαγαζί. Όταν ο καθένας θα μπορεί να λείει συκοφαντίες εις βάρος ενός βουλευτή, δε λέω κριτική, κριτική να κάνει όση θέλει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα λεπτό, κύριε Πουργουρίδη, είμαι υποχρεωμένος να λάβω υπόψη τις συμβουλές που παίρνω από τους αρμόδιους. Αν πρόκειται να παίρνω συμβουλές από όλους τους βουλευτές, τότε αλλάζει η εικόνα. Πρέπει να καταγράψω μια άλλη διαδικασία. Όπως είναι η παράδοση, έτσι γίνεται. Έτσι γινόταν πάντα. Και ιδιαίτερα σε λεπτά θέματα αυτής της φύσεως, οφείλω να είμαι πολύ αντικειμενικός, ξεκάθαρος και να στηριχθώ σ' αυτό που λέγεται ότι είναι η παράδοση, ότι είναι η πρακτική, ότι είναι οι Κανονισμοί. Αν υπάρχει οποιοδήποτε παράπονο για τους χειρισμούς από μέρους μου σε οποιαδήποτε φάση, παρακαλώ να υποβληθεί να το εξετάσουμε, να το συζητήσουμε και αν θέλετε, να επανέλθουμε στη Βουλή.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Όπως νομίζετε, κύριε Πρόεδρε. Δε θέλω να έρθω σε αντιπαράθεση από του βήματος της Βουλής μαζί σας γι' αυτό το θέμα, αυτή είναι μια πτυχή του θέματος που δεν είναι από τις κορυφές, αλλά είναι μια σημαντική πτυχή. Επειδή διάψευση δεν έγινε, παρόλο που το ζήτησα και προφορικά και γραπτά, και έπρεπε να γίνει διάψευση, διότι καταγγελία δεν υποβλήθηκε. Το άλλο θέμα που εγείρεται είναι η συμπεριφορά μας εμάς ως Σώματος έναντι των μελών της εκτελεστικής εξουσίας που καταφεύγουν σε αποδεδειγμένα σοβαρά ψεύδη εναντίον των βουλευτών, χλευασμούς και λοιδορίες. Δεν αναφέρομαι μόνο στο άτομό μου. Υπενθυμίζω απλώς το θέμα της μεταχείρισης που έτυχε ο συνάδελφος του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Κίκης Γιάγκου κατά καιρούς. Αλλά και άλλοι βουλευτές. Αν δε λάβουμε έγκαιρα μέτρα, πιστεύω ότι το κύρος ημών των βουλευτών θα πλήττεται συνεχώς ολοένα και περισσότερο και στο τέλος της ημέρας η αξιοπιστία μας ως βουλευτές προς το λαό θα φθάσει στη μηδενική βάση.

Πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι έχουμε καθήκον ως Σώμα, μακριά από κομματικές ή άλλες σκοπιμότητες να στείλουμε το μήνυμα πως, όταν συκοφαντούνται και εκτοξεύονται ψεύδη εναντίον Βουλευτών, αυτή είναι συμπεριφορά ντροπής που δεν μπορεί να γίνεται ανεκτή από το Σώμα. Αν ο κ. Πήτερ Μάντελσον εξαναγκάστηκε σε παραίτηση, κύριοι συνάδελφοι, επειδή δανείστηκε από το Ρόπινσον τριακόσιες τόσες χιλιάδες στερλίνες, και η σύναψη του δανείου θεωρήθηκε πράξη ανεπίτρεπτη, επειδή δε θα είχε ανεξαρτησία γνώμης και συμπεριφοράς έναντι του δανειστή του, τι έπρεπε να γίνει στην περίπτωση του τέως Υπουργού Εσωτερικών; Ως υπουργός συνήψε δάνεια από ιδιώτες και τράπεζες με όρους σκανδαλωδώς ευνοϊκούς. Οι δανειστές του έχουν, ως μεγάλοι οικονομικοί παράγοντες, δεκάδες σοβαρά αιτήματα κάθε χρόνο ενώπιον του Υπουργείου Εσωτερικών ή και του Υπουργικού Συμβουλίου, του οποίου είναι μέλος ακόμα. Τι ανεξαρτησία θα έχει έναντί τους και πόσο αντικειμενικά θα εξετάζει τα

αιτήματα των δανειστών ευεργετών του; Δε μιλούμε για συνήθη δάνεια που όλοι κάμνουμε. Μιλούμε για δάνεια χωρίς εξασφαλίσεις και με ευνοϊκούς όρους αποπληρωμής που ένας δεν κάμνει ακόμα και στον καλύτερό του φίλο.

Θα σταθώ σε έναν μόνο από τους δανειστές του κ. Υπουργού Εσωτερικών, το μεγαλοεπιχειρηματία Σταύρο Γαλαταριώτη. Όπως είναι γνωστό και καταγράφεται στα γεγονότα του Γενικού Ελεγκτή, η εταιρεία Gala Developments Ltd που ελέγχεται από τον κ. Γαλαταριώτη, δάνεισε χρήματα σε εταιρεία του τέως υπουργού, για να αγοράσει μετοχές £150.000 στο κεφάλαιο της εταιρείας χωρίς εξασφαλίσεις, χωρίς οποιουσδήποτε όρους αποπληρωμής. Η εταιρεία Gala αγόρασε δυο ακίνητα στο εμπορικό κέντρο της Λεμεσού από την εκμετάλλευση των οποίων, σύμφωνα με τον ίδιο τον κ. Μιχαηλίδη, αναμένονται μεγάλα κέρδη στα γρήγορα. Τι ανεξαρτησία θα έχει έναντι του συγκροτήματος εταιρειών Γαλαταριώτη ο τέως Υπουργός Εσωτερικών; Θα εξέταζε τα αιτήματα των εταιρειών αυτών με πρόθεση και στόχο την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος ή θα τα εξέταζε με στόχο και σκοπό την εξυπηρέτηση των φίλων και δανειστών του;

Σε μια άλλη περίπτωση, αυτή της εξαίρεσης του κτήματος που ανήκε στον πεθερό του κ. Ντίνου Μιχαηλίδη και που απαλλοτριώθηκε για να γίνει το νέο λιμάνι Λεμεσού, αυτό το κτήμα εξαιρέθηκε από την απαλλοτρίωση, το μοναδικό της περιοχής, τα άλλα όλα παρέμειναν υπό απαλλοτρίωση και έγινε έρευνα από τον Επίτροπο Διοικήσεως και αποφάνθηκε, εδώ μας είπε το κορυφαίο ψεύδος εκείνο, είναι επί Μακαρίου που έγινε η απαλλοτρίωση, για να μπλέξει και τον αείμνηστο Μακάριο στην προσπάθεια να καλύψει τις δουλειές του, ενώ έγινε χρόνια αργότερα, μετά το θάνατο του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, η εξαίρεση της απαλλοτρίωσης.

Έγινε λοιπόν έρευνα από το Γενικό Ελεγκτή, από τον Επίτροπο Διοικήσεως ύστερα από καταγγελία ενός πολίτη, Ζακακιώτη, που λέει ότι, κύριε, εμένα το κτήμα

μου δεν το εξαίρεσαν. Και αποφάνθηκε ο Επίτροπος Διοικήσεως ότι η εξαίρεση έγινε με τον πλέον σκανδαλώδη και παράνομο και προκλητικό τρόπο, τα καταγράφει στην έκθεσή του. Γιατί έγινε αυτό; Πρόεδρος τότε ήταν ο κ. Γαλαταριώτης, ειρήσθω εν παρόδω, του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής Λιμένων που ακύρωσε την απαλλοτρίωση κατά τρόπο σκανδαλώδη, παράνομο και επιλήψιμο σύμφωνα με τα όσα λέει ο Επίτροπος Διοικήσεως στην έκθεσή του.

Έχω εδώ έναν ολόκληρο φάκελο για όσους ενδιαφέρονται. Αυτός. Αυτός, κύριοι συνάδελφοι, είναι φάκελος με έγγραφα του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Αμαθούντας. Το Συμβούλιο Αποχετεύσεως Αμαθούντας αγωνίζεται εδώ και επτά χρόνια, για να επιτύχει απαλλοτρίωση και να αποκτήσει το εργοστάσιο επεξεργασίας λυμάτων δρόμο, πρόσβαση. Δεν απέκτησε ακόμα δρόμο. Έληξε η πολεοδομική άδεια και είναι παράνομο τώρα το εργοστάσιο, διότι δεν υπάρχει δρόμος. Ξέρετε για επτά ολόκληρα χρόνια, γιατί δεν έγινε η απαλλοτρίωση; Ο δρόμος και η αίτηση για την απαλλοτρίωση που έγινε αφορούσε και τεμάχια γης στα οποία είχε λατομικό προνόμιο ο κ. Γαλαταριώτης. Δεν ήταν δικά του. Είχε λατομικό προνόμιο. Υπέβαλε λοιπόν ένσταση να επιτραπεί η απαλλοτρίωση των κτημάτων αυτών που είχε λατομικό προνόμιο, γιατί, αν κατασκευάζετο ο δρόμος για να αποκτήσει πρόσβαση το εργοστάσιο λυμάτων του ΣΑΛΑ, τα μεγάλα αυτοκίνητα που μεταφέρουν πρώτες ύλες στο εργοστάσιο και το τσιμεντοποιείο θα ήταν αναγκασμένα να χρησιμοποιούν το δημόσιο δρόμο και θα έπρεπε να βγάζουν άδειες κυκλοφορίας. Διότι τώρα κυκλοφορούν σε ιδιωτική γη, σε χωράφια ιδιωτικά και δεν είναι υποχρεωμένα να βγάζουν άδειες κυκλοφορίας. Από τη στιγμή όμως που θα κατασκευάζετο δημόσιος δρόμος και θα το διέσχιζαν, ετίθετο θέμα να βγάζουν άδειες κυκλοφορίας. Για επτά ολόκληρα χρόνια λοιπόν, δεν έγινε η απαλλοτρίωση και ούτε έχει ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα. Επομένως, είναι αδικαιολόγητη η άποψη ότι ένας δεν μπορεί να έχει ανεξαρτησία έναντι εκείνων που του

κάμνουν δάνεια; Παραβλάπτεται το δημόσιο, όταν συμβαίνουν αυτά τα πράγματα.

Και δεν είναι μόνο αυτό. Ξέρετε, από τη σκανδαλώδη αυτή ευνοιοκρατική μεταχείριση και την κακοδιοίκηση -διότι πού ξανακούστηκε να εκκρεμεί επτά χρόνια αίτημα ενός κοινωφελούς οργανισμού δημόσιας χρήσεως για απαλλοτρίωση και να παραμένει αναπάντητο, να μην ολοκληρώνεται η διαδικασία- απ' αυτή λοιπόν την ευνοιοκρατική μεταχείριση οι συνέπειες στο δημόσιο πέραν των άλλων είναι και οικονομικά τεράστιες. Ήδη, για να κατασκευαστεί ο δρόμος υπολογίζεται ότι το επιπρόσθετο κόστος σήμερα θα είναι μεταξύ £800.000 και £1.400.000, το επιπρόσθετο κόστος μόνο για την κατασκευή του δρόμου. Αφήνω κατά μέρος τις απαλλοτριώσεις που οπωσδήποτε οι τιμές θα είναι πολύ διαφορετικές και τις δεκάδες χιλιάδες λίρες ζημιές που έχουν υποστεί τα αυτοκίνητα του ΣΑΛΑ, τα μηχανήματα του ΣΑΛΑ που χρησιμοποιούν χωράφια, για να πηγαίνουν στο εργοστάσιο. Γεννάται το ερώτημα: ανέπτυξα το θέμα ενός μόνο δανειστή. Φανταστείτε τι ζημιά έχει υποστεί όλα τούτα τα χρόνια το δημόσιο, απλώς αφήστε το μυαλό σας να ταξιδέψει, από παρόμοιες εύνοιες του υπουργού σε άλλους δανειστές του και εμπορικούς συνεταιίρους του. Όπως ήταν ένας από τους εμπορικούς συνεταιίρους του ο ιδιοκτήτης των κτημάτων στις θαλασσινές σπηλιές στην Πάφο που άλλαξαν οι ζώνες εκεί και, αν δείτε παραστατικά για χρόνια ολόκληρα, ετοίμασε το ΕΤΕΚ ένα σχεδιάγραμμα, για χρόνια ολόκληρα δεν έγινε καμιά αγοραπωλησία στην περιοχή των θαλασσινών σπηλιών. Τη χρονιά που προηγήθηκε της αλλαγής των ζωνών βλέπετε μια κόκκινη -δεν ξέρω γιατί την έκαναν κόκκινη τη γραμμή- να ανεβαίνει ψηλά και να αγοράζει εκείνος που αγόρασε το κτήμα του υπουργού στο Μούτταλλο, κάπου 80, 100 σκάλες, δε θυμούμαι τώρα πόσα αγόρασε. Σε λίγους μήνες έγινε η αλλαγή των ζωνών. Λυπούμαι, αλλά αν αυτά τα πράγματα είναι συμπεριφορά που είναι ανεκτή για ένα υπουργό, τότε δεν ξέρω, φαίνεται ότι εγώ παρανόησα.

Κύριοι συνάδελφοι, πέρα από τις ζημιές αυτές, τις τεράστιες για το δημόσιο, απ' αυτή τη συμπεριφορά προκύπτει και το πελώριο θέμα της εικόνας που εκπέμπεται από τις δραστηριότητες αυτές. Τέτοιες δραστηριότητες από υπουργούς δημιουργούν την εικόνα ότι η Κύπρος κατάντησε "Κόπρος Αυγείου". Είπα όμως, στην αρχή της ομιλίας μου, ότι θα κάμω αναφορά σε ένα δυο παραδείγματα και περιορίστηκα μόνο στους δυο Άγγλους υπουργούς. Καλό θα ήταν να υπενθυμίσω στο Σώμα και την παραίτηση του υπουργού Δικαιοσύνης της Ιαπωνίας που έγινε τον Ιανουάριο φέτος, που εξαναγκάστηκε σε παραίτηση, γιατί επέτρεψε σε κορυφαίο Αμερικανό καλλιτέχνη να εισέλθει στην Ιαπωνία χωρίς ταξιδιωτικό έγγραφο. Θα μου πείτε, σπουδαία τα λάχανα τώρα· να επιτρέψει να μπει στην Ιαπωνία ένας από τους πιο γνωστούς ηθοποιούς του Χόλλυγουντ χωρίς διαβατήριο. Μα του είπαν οι εφημερίδες της Ιαπωνίας "Ε! Καλά κύριε, τους κανονισμούς τι τους έχουμε, αν είναι να επιτρέπεις εσύ σ' όποιο θέλεις να μπαίνει στη χώρα". Υπάρχει διαδικασία, αν κάποιος πρέπει να μπει στη χώρα χωρίς διαβατήριο, να την τηρήσεις. Γιατί δεν τήρησες τη διαδικασία;" Και ποια ήταν η διαδικασία; Να γράψει γράμμα ότι του επιτρέπει και να το στείλει στο Immigration. Εδώ, σ' αυτή την περίπτωση, ύστερα από την έρευνα του Γενικού Ελεγκτή, αποδείχτηκε ότι δεκάδες υποθέσεις αλλοδαπών ετύγχαναν χειρισμού από τον υπουργό χωρίς να έχει ενώπιόν του τον υπηρεσιακό φάκελο. Υποθέσεις ολόκληρες, όχι να επιτρέψει να μπει χωρίς διαβατήριο ένας στη χώρα. Ολόκληρες υποθέσεις που αφορούσαν αιτήματα αλλοδαπών. Αντιλαμβάνεστε πόσο πολύ πιο σκανδαλώδης είναι η στάση για ολόκληρους φακέλους, να αποφασίζεις χωρίς να είναι ενώπιόν σου ο φάκελος και παρά ταύτα υπήρξαν άνθρωποι που θεώρησαν τη συμπεριφορά αυτή περίπου φυσιολογική. Δηλαδή να παίρνει απόφαση, αν θα παρατείνει την παραμονή κάποιου, χωρίς να έχει το φάκελο ενώπιόν του, για να ξέρει για ποιο άνθρωπο μιλούμε. Αν όμως ο υπουργός αποφασίζει πάνω σε υποθέσεις αλλοδαπών χωρίς να έχει ενώπιόν του τον υπηρεσιακό

φάκελο, τι μήνυμα στέλλει στους υφιστάμενούς του; Δε θα τον ακολουθήσουν και εκείνοι στο παράδειγμά του και θα αρχίσουν να παραγνωρίζουν το α) κριτήριο, θα παραγνωρίζουν το β) κριτήριο που έχουν θεσμοθετήσει το Υπουργικό Συμβούλιο ή τα άλλα όργανα του κράτους; Και στο τέλος θα έχουμε αποφάσεις που θα είναι κατά το δοκούν και κανένας δε θα λαμβάνει τα κριτήρια υπόψη, πράγμα που σε αρκετές υποθέσεις, όπως όλοι ξέρουμε, συχνά γίνεται.

Πριν κλείσω την αναφορά μου σε παραδείγματα που θα μπορούσα να μιλώ για ώρες, να μου επιτρέψετε να κάνω μια σύντομη αναφορά στον πρώην αναπληρωτή Πρωθυπουργό του Βελγίου Γκάι Σπιτάελς, που καταδικάστηκε τον περασμένο Δεκέμβριο σε φυλάκιση για διαφθορά μαζί με δυο άλλους σοσιαλιστές πολιτικούς. Η αναφορά μου δε γίνεται για να πω ότι ο πρώην αναπληρωτής Πρωθυπουργός πήγε φυλακή, αλλά για να κάνω αναφορά στο εξής: Ξέρετε τι είπε ο κ. Σπιτάελς μετά την καταδίκη του; “Ασφαλώς και πήραμε χρήματα από διάφορες εταιρείες, αλλά ποτέ δεν καταφύγαμε σε πράξεις διαφθοράς”. Το δικαστήριο, δυστυχώς ή ευτυχώς, δεν μπόρεσε να αντιληφθεί αυτή την εξήγηση και στην απόφασή του είπε ότι καμιά εταιρεία δε δίδει χρήματα, και δη μεγάλα ποσά, χωρίς να αναμένει και να προσδοκεί κάποια ανταλλάγματα. Και βέβαια οι εξηγήσεις που έδωσε, ότι δεν ήταν πράξεις διαφθοράς οι ενέργειές του, δεν έπεισαν το δικαστήριο και καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης. Βλέπετε, στο Βέλγιο οι πολιτικοί που καταφεύγουν σε φαιδρότητες για να δικαιολογήσουν τις πράξεις τους οδηγούνται στις φυλακές. Στην Κύπρο όμως κάποιοι συγκροτούν πολιτικά κόμματα και απαιτούν και τη συμμετοχή τους στο Υπουργικό Συμβούλιο από το οποίο παραιτήθηκαν κάτω από το βάρος των δικών τους ανομιών.

Θα έρθω τώρα στις έρευνες που έγιναν. Πρώτα απ’ όλα θα τονίσω από την αρχή ότι καμιά έρευνα δεν έγινε για να διακριβωθεί η κατηγορία του αθέμιτου πλουτισμού, που ήταν η μοναδική κατηγορία που προσήχθη. Τώρα γίνεται κάποια

έρευνα. Και λέω κάποια, γιατί τώρα γίνεται από το φόρο εισοδήματος φορολογική έρευνα, που ζητήθηκαν να υποβληθούν καταστάσεις περιουσίας και να γίνουν συγκρίσεις των περιουσιών που είχε πριν γίνει υπουργός με τις περιουσίες που έχει σήμερα. Αλλά είναι μέσα στα πλαίσια τα κάπως περιορισμένα της διαδικασίας του φόρου εισοδήματος. Δεν είναι πλήρης έρευνα για να διακριβωθεί ποια ήταν η περιουσία που είχε πριν γίνει υπουργός, ποια είναι η περιουσία που έχει σήμερα και πώς την απέκτησε. Επομένως η καταγραφή στοιχείων από το Γενικό Ελεγκτή, η έρευνα των δυο ποινικών ανακριτών και η έρευνα της Επιτρόπου Διοικήσεως δεν είχαν, κύριοι συνάδελφοι, να κάνουν τίποτε με την κατηγορία του αθέμιτου πλουτισμού. Είχαν να κάνουν μόνο με κάποιες πτυχές που έψαχναν για τις περιουσίες που μου ελέχθη από τον καταγγείλαντα ότι είχε αυτές τις περιουσίες, και εγώ είπα, απέκτησε εκείνες που ήξερε ο άνθρωπος, έγινε κάποια έρευνα για να διακριβωθούν πώς αποκτήθηκαν αυτές οι περιουσίες, έρευνα που θα δείτε στη συνέχεια ποια μορφή επήρε. Κανένας, μα κανένας δεν ασχολήθηκε μέχρι σήμερα με το τι περιουσία είχε ο κ. Μιχαηλίδης όταν έγινε υπουργός και το τι περιουσία έχει σήμερα αλλά, ούτε και πώς αποκτήθηκε αυτή η περιουσία. Ούτε δόθηκε ποτέ στη δημοσιότητα η κατάσταση της περιουσίας που παρέδωσε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ο ίδιος. Και υπάρχουν βάσιμα στοιχεία ότι, τουλάχιστον σε δύο μεγάλες εταιρείες που ήταν στο Χρηματιστήριο, υπάρχει σεβαστό ποσοστό μετοχών που ανήκει στην οικογένειά του. Γιατί κρατήθηκε μυστική αυτή η κατάσταση; Δεν ξέρω.

Η καταγραφή στοιχείων από το Γενικό Ελεγκτή και η αξιολόγηση των στοιχείων αυτών από το Γενικό Εισαγγελέα έγιναν, κύριοι συνάδελφοι, με μοναδική προχειρότητα. Πώς μπορεί να γίνεται λόγος για έρευνα που έγινε μάλιστα σε βάθος, και προσέξτε, παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, αυτό, πώς μπορεί πράγματι να γίνεται λόγος για έρευνα που έγινε σε βάθος, όταν εγώ έγραψα στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας τα εξής και του

είπα: “Ο κ. Μιχαηλίδης, πριν γίνει υπουργός, είχε τρία κτήματα κληρονομικά· ένα στο Ζακάκι, αυτό που μέρος του απαλλοτριώθηκε με το σκανδαλώδη και πρωτοφανή εκείνο τρόπο, όπως είπε η Επίτροπος Διοικήσεως, ένα σπίτι στη Μέσα Γειτονιά και ένα κτήμα στο Σαϊττά. Τρία κληρονομικά κτήματα τα οποία κατονόμασε.” Τόσο ο Γενικός Ελεγκτής όσο και ο Γενικός Εισαγγελέας στις σε βάθος έρευνες που έκαναν έβγαλαν γραπτό πόρισμα και είπαν ότι ο Πουργουρίδης κατήγγειλε ότι αγόρασε κτήμα στο Σαϊττά και βρίσκουμε ότι ο Πουργουρίδης έκανε ψευδή καταγγελία, διότι μας είπε ότι αγόρασε κτήμα στο Σαϊττά, ενώ είναι κληρονομικό. Και τόνιζα εγώ και αυτά τα έγγραφα ρητά ότι έχει τρία κτήματα μεταξύ των οποίων και το κτήμα στο Σαϊττά. Ε! είναι έρευνα τούτη ή μασκαραλλίκκι; Όταν εγώ γράφω ότι έχει κτήμα στο Σαϊττά και αποφαίνεται ο Γενικός Εισαγγελέας και ο Γενικός Ελεγκτής ότι είναι κληρονομικό το κτήμα. Μα αφού εγώ σου το είπα ότι είναι κληρονομικό. Και ουδέποτε σου κατήγγειλα ότι απέκτησε κτήμα στο Σαϊττά. Ίντα έρευνα εν πουν τούτη; Πού είναι το βάθος της; Και οδήγησαν και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στο να κάνει δηλώσεις στο αεροδρόμιο Λάρνακας ότι, “έπρεπε να είναι προσεκτικός ο κ. Πουργουρίδης”, λέει, “διότι εδώ είχαμε καταγγελία”, λέει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας”, ότι απέκτησε με αθέμιτο πλουτισμό κτήμα στο Σαϊττά που ήταν κληρονομικό”. Αυτό που έγινε δεν ήταν έρευνα. Ήταν ένα φιάσκο.

Και η έρευνα που έγινε από τους ποινικούς ανακριτές και αυτή ήταν ένα φιάσκο. Και ακούστε γιατί. Η μια από τις καταγγελίες που ερεύνησαν οι ποινικοί ανακριτές ήταν η πώληση του έκτου ορόφου πολυκατοικίας που έκτισε η εταιρεία Downtown Estates Ltd στη Λεμεσό. Η καταγγελία σε μένα έγινε απ’ εκείνον που ήταν συνétairos στην πολυκατοικία. Η καταγγελία ήταν ότι η συναλλαγή ήταν εικονική και ότι πρόκειται για περίπτωση ξεπλύματος βρώμικου χρήματος. Οι ποινικοί ανακριτές κατέληξαν στο ακόλουθο συμπέρασμα, με το οποίο συμφώνησε και ο Γενικός Εισαγγελέας δυστυχώς. Διαβάζω από την παράγραφο 3.1.5 της έκθεσής τους: “Σχετικά με τον ισχυρισμό ότι η

περίπτωση αυτή πρόκειται για καθαρή περίπτωση ξεπλύματος βρώμικου χρήματος θα πρέπει να αναφερθεί ότι ο σχετικός νόμος που προνοεί για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος ψηφίστηκε το 1996. Ο περί Συγκάλυψης Έρευνας και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις Νόμος του 1996, Νόμος 61(Ι)/96 καταργώντας προηγούμενο νόμο του 1992 που αφορούσε δήμευση εσόδων από παράνομη διακίνηση ναρκωτικών φαρμάκων και ψυχοτρόπων ουσιών. Η αγορά του ορόφου από τον αλλοδαπό έγινε το 1986 και η κατάθεση των χρημάτων στο λογαριασμό πελατών έγινε το 1992, όταν οι εν λόγω νόμοι δεν είχαν ψηφιστεί και επομένως δεν ερευνούμε αν υπάρχει θέμα ξεπλύματος βρώμικου χρήματος ή όχι.” Όμως, κύριοι συνάδελφοι, αν τα χρήματα είναι προϊόν εγκληματικών πράξεων, το αδίκημα συνεχίζει να διαπράττεται μέχρι σήμερα. Το άρθρο 4 του νόμου ρητά καθορίζει ότι οποιοδήποτε πρόσωπο όφειλε να γνωρίζει, όχι αν γνώριζε, όφειλε να γνωρίζει ότι οποιασδήποτε μορφής περιουσία αποτελεί έσοδο από έγκλημα και οποιοδήποτε πρόσωπο αποκτά ή κατέχει ή χρησιμοποιεί τέτοια περιουσία διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση πέντε χρόνων ή με χρηματική ποινή. Το 4(2)(γ) του ίδιου νόμου διαλαμβάνει πως η γνώση, πρόθεση ή σκοπός που απαιτούνται ως στοιχεία δύνανται να συναφθούν από αντικειμενικές πραγματικές περιστάσεις. Και οι αντικειμενικές πραγματικές περιστάσεις βοούν ότι κανένας που έχει χρήματα τα οποία κέρδισε τίμια δεν αγοράζει ένα όροφο πολυκατοικίας και πληρώνει £96.000, ενώ του ζήτησαν £90.000 χωρίς να δει τον όροφο και/ή χωρίς να υπογράψει συμβόλαιο. Και κανένας δεν αγοράζει ένα όροφο από χρήματα που κέρδισε με τον ιδρώτα του και τον κρατά τέσσερα ολόκληρα χρόνια χωρίς να τον έχει ενοικιάσει, χωρίς να έρθει να τον δει και χωρίς να ενδιαφερθεί πού είναι τούτος ο όροφος που αγόρασε. Εκτός τούτου, το άρθρο 2(3) του ίδιου νόμου ρητά καθορίζει ότι “κάθε αναφορά στον παρόντα Νόμο σε αδικήματα περιλαμβάνει και αδικήματα που διαπράχθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου”. Ρητά

δίνει αναδρομική ισχύ ο νόμος. Επομένως κατηγορώ ευθέως και χωρίς περιστροφές τους ποινικούς ανακριτές ότι δεν έκαναν το καθήκον τους. Με την πρόφαση ότι η αγορά του ορόφου από τον αλλοδαπό έγινε το 1986 και η κατάθεση των χρημάτων στο λογαριασμό πελατών το 1992, όταν οι εν λόγω νόμοι δεν είχαν ψηφιστεί, αποποιήθηκαν του καθήκοντός τους και δεν ερεύνησαν εκείνο που τους καταγγέλλθηκε. Καλώ το Γενικό Εισαγγελέα να ζητήσει εκ νέου από το Υπουργικό Συμβούλιο το διορισμό άλλων ποινικών ανακριτών που να ερευνήσουν αυτή τη φορά την καταγγελία. Καλώ το Γενικό Εισαγγελέα να μελετήσει σοβαρά και όχι πρόχειρα εκ νέου το φάκελο και να κάνει τις αναγκαίες εισηγήσεις στο Υπουργικό Συμβούλιο για να λάμψει επιτέλους η αλήθεια. Αφού οι £96.000 δεν είναι προϊόν εγκληματικών πράξεων και αφού έγινε έρευνα σε βάθος, ας μας πει επιτέλους κάποιος ποιες ήταν οι χρυσοφόρες δουλειές που έκανε το 1986 ο ξένος αγοραστής. Και μέσω ποιας τράπεζας του εξωτερικού έγιναν τα εμβάσματα στην Κύπρο; Πού είναι οι αποδείξεις για τα εμβάσματα αυτά; Οι αποδείξεις από τα εμβάσματα του εξωτερικού δεν καταστρέφονται. Αυτές μας λέχθηκε ότι δεν υπάρχουν. Ας παύσει επιτέλους, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ο τέως υπουργός Εσωτερικών να κομπάζει ότι έγιναν έρευνες σε βάθος και τίποτε απολύτως δεν προέκυψε σε βάρος του. Τον κατηγορώ ευθέως από το επίσημο τούτο βήμα της Βουλής ότι οι ημιτελείς και πρόχειρες έρευνες απέδειξαν πολλά. Απέδειξαν για παράδειγμα, και αναφέρω τούτο ενδεικτικά, ότι ενώ είχε το διαμέρισμα στην πολυκατοικία Gulf Palace ενοικιασμένο δόλια δεν κατέβαλε στο Συμβούλιο Βελτιώσεως Γερμασόγειας, όπως ήταν τότε ο Δήμος Γερμασόγειας, το φόρο ενοικίου για τα έτη 1988 και 1989. Ενώ στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων δήλωσε ότι είχε έσοδα από ενοίκια £6.000 για το 1988 και £6.000 ενοίκια για το 1989 δεν πλήρωσε καθόλου φόρο ενοικίου. Τον κατηγορώ ότι είναι τόσο φτηνός που ενώ το 1990 πλήρωσε £180 φόρο ενοικίου, το 1991 πλήρωσε μόνο £108, ενώ δήλωσε έσοδα από ενοίκια και για τα δύο χρόνια

£6.000 το χρόνο. Και αυτά όλα προέκυψαν από τις έρευνες, συνεπώς έπρεπε να πληρώσει και για τα δύο χρόνια £180. Τόσος λόγος για εκατομμύρια και θα μιλούμε ότι απέφυγε να πληρώσει £72 διαφορά; Αυτό λέει πολλά. Πολύ περισσότερα από το αν ήταν £72.000. Και έχω εδώ την επιστολή του δήμαρχου Γερμασόγειας, του κ. Λουρουτζιάτη, που ρητά βεβαιώνει του λόγου το ασφαλές για τα όσα σας έχω πει, πράγματα τα οποία βεβαίως προέκυψαν μέσα από τις έρευνες, και τελευταία προέκυψαν αυτά, όταν μετά από πολλές προσπάθειες της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου πήραμε επιτέλους τις φορολογικές δηλώσεις και ξέραμε τι δήλωσε ως ενοίκια, ως έσοδα από άλλες πηγές.

Θα πουν κάποιιοι ότι είμαι σκληρός. Ναι, είμαι. Όμως τι θέλετε να κάνω; Θα πρέπει να αφήσω απληροφόρητο το λαό και έτσι να δίνει πίστη στις ψευδολογίες και συκοφαντίες του κ. Μιχαηλίδη σε βάρος μου; Στοιχειώδης κανόνες αυτοπροστασίας με οδηγούν στο να κάνω αυτά τα πράγματα δημόσια γνωστά. Να πω τα πράγματα και την αλήθεια όπως είναι με το όνομά τους. Αυτό επιβάλλει και το καθήκον μου όπως το αντιλαμβάνομαι ως πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, έχει γίνει πολύς λόγος ότι ο πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου ή ένας βουλευτής πρέπει να τεκμηριώνουν τις καταγγελίες τους πριν τις κάνουν. Θεωρώ αβάσιμη τη θέση αυτή. Ένας βουλευτής έχει μόνο μια υποχρέωση. Να μην κάμνει κακόπιστα οποιαδήποτε καταγγελία. Οι καταγγελίες όχι μόνο δεν ήταν κακόπιστες, όπως όλα ανεξαίρετα τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου γνωρίζουν, αλλά και ολόκληρος ο λαός της Λεμεσού το γνωρίζει, γιατί ήταν φίλος μου ο υπουργός μέχρι την ημέρα που έκανα τις καταγγελίες. Αλλά τι θα γίνει αν ο ένας είναι φίλος μας, σιώπα, ο άλλος φίλος μας, σιώπα; Να μου επιτρέψετε, όσο και αν είναι σοβαρό το θέμα, να πάθουμε σαν την κκιλιντζίρα; Πού τον έναν ορέκτου τον, τον άλλον λυπήθου τον, δεν εκάμαμε κοπελούι

με τον άντρα μας;

Η υποχρέωση διερεύνησης μιας καταγγελίας που κάμνει ένας βουλευτής καλόπιστα, και αυτή είναι η μοναδική του υποχρέωση, ανήκει στην εκτελεστική εξουσία. Αυτή έχει τη δυνατότητα να διορίζει ερευνητικές επιτροπές και ανεξάρτητους ανακριτές που δυστυχώς η Βουλή στην Κύπρο τέτοια εξουσία δεν έχει. Το μόνο κριτήριο που είχα, όταν υπέβαλλα τις καταγγελίες μου, ήταν, κύριοι συνάδελφοι, το γνήσιο ενδιαφέρον για αντιμετώπιση του πελώριου ζητήματος της διαφθοράς στο δημόσιο βίο του τόπου. Ένα πρόβλημα που όλοι παραδέχονται ότι υπάρχει και όμως, όταν δόθηκε η ευκαιρία για να κτυπηθεί το κακό στη ρίζα του, εκείνοι που είχαν τη βασική ευθύνη αντιμετώπισης του υπαρκτού αυτού προβλήματος φάνηκαν δυστυχώς κατώτεροι των περιστάσεων. Η συμπεριφορά του Υπουργού Εσωτερικών, όπως καταγράφεται στην καταγγελία μου και επιβεβαιώνεται από την έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, αλλά και όπως σκιαγραφείται μέσα από το κείμενο των λόγων του και ιδιαίτερα της δημοσιογραφικής διάσκεψης που έδωσε, είναι παντελώς ανεπίτρεπτη. Είναι μια συμπεριφορά που χαρακτηρίζεται από το συνεχές κυνήγι του εύκολου και γρήγορου κέρδους με μεθόδους ύποπτες και πολιτικά απαράδεκτες. Αν σκοπός του ήταν ο γρήγορος και εύκολος πλούτος, έπρεπε να γίνει έμπορος ή βιομήχανος, αλλά όχι υπουργός. Το αξίωμα του υπουργού είναι έπαλξη προσφοράς στα κοινά. Δεν είναι έπαλξη για να γίνεται κάποιος πλούσιος στα γρήγορα. Από τα γεγονότα που αποδείχτηκαν περίτρανα βγαίνει η συμπεριφορά ενός ανθρώπου που καταφεύγει σε ασύστολες ψευδολογίες για να καλύψει τις απαράδεκτες δραστηριότητές του.

Μίλησε ο τέως Υπουργός για τον ψυχικό πόνο του ίδιου και της οικογένειάς του. Πράγματι, πρέπει να πέρασαν δύσκολες μέρες και λυπούμαι ειλικρινά γιατί προκάλεσα πόνο και αναστάτωση τόσο στον ίδιο όσο και στην οικογένειά του. Όμως τι έπρεπε να κάνω, κύριοι συνάδελφοι, μετά την υποβολή της καταγγελίας ως πρόεδρος μιας

κοινοβουλευτικής επιτροπής; Ή να σιωπήσω, και να είμαι εκτεθειμένος ανεπανόρθωτα και να έχω και πρόβλημα με τη συνείδησή μου, ή να κάνω αυτό το οποίο έκανα. Και ο ίδιος το αναγνώρισε απερίφραστα μάλιστα στην εισαγωγική δήλωση που έκανε στην αρχή της πρώτης του δημοσιογραφικής διάσκεψης και είπε ότι ορθώς ενεργεί ο κ. Πουργουρίδης και πολύ καλά κάμνει ο κ. Πουργουρίδης, διότι, ως πρόεδρος της επιτροπής, αφ' ής στιγμής του έγινε η καταγγελία, έπρεπε να κάνει αυτή την καταγγελία. Είναι κατόπιν που άρχισε να σκέφτεται και να μιλά ότι είναι για ρουσφέτια που δεν μου έκαμε και για άλλα τινά, ότι επειδή βοήθησε τον κ. Κληρίδη και τα τοιαύτα, που εφηύρε αυτές τις μεθόδους. Στην εισαγωγική του ομιλία στη δημοσιογραφική διάσκεψη με ευχαρίστησε γι' αυτό που έκαμα.

Τι να πω όμως για το δικό μου ψυχικό πόνο, κύριοι συνάδελφοι, και των μελών της οικογένειάς μου; Ξέρετε τι σημαίνει να σε παίρνει η κόρη σου από τη Θεσσαλονίκη και να κλαίει κάθε βράδυ που έβλεπε στις τηλεοράσεις εκείνα που ελέγοντο; Όσοι έχετε παιδιά στο εξωτερικό μπορείτε να καταλάβετε τι λέω. Έκαμα καλόπιστα μια καταγγελία ως πρόεδρος μιας κοινοβουλευτικής επιτροπής. Και βρέθηκα να βάλλομαι από διάφορες κατευθύνσεις' τα κίνητρά μου να αμφισβητούνται' να ρίχνονται εναντίον μου τόνοι λάσπης από εχθρούς, αλλά κυρίως από φίλους' κυρίως από κομματικούς φίλους. Φανταστήκατε, κύριοι συνάδελφοι, το δικό μου ψυχικό πόνο, το τίμημα που πλήρωσα όλους αυτούς τους μήνες; Το τίμημα που πλήρωσε η οικογένειά μου; Αλλά ως βουλευτές αυτού του τόπου διερωτηθήκατε; Αν δε διερωτηθήκατε, σας καλώ να το κάμετε, γιατί είναι υποχρέωσή σας και καθήκον σας να το κάμετε, τι θα πράξει αύριο ο μέσος πολίτης; Θα βλέπει κάποιους να κλέβουν φανερά και θα σιωπά, κύριοι συνάδελφοι. Αυτό θα κάνει ο μέσος πολίτης. Και δικαιολογημένα θα σιωπά. Θα θυμάται αυτά που τράβηξε ο πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου, επειδή είχε το θάρρος να καταγγείλει κάτι. Και θα σιωπά ο μέσος πολίτης και θα λέει αν

αυτού που είναι πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου, είναι γνωστός δικηγόρος του έκαμαν όλα αυτά, εμένα του απλού πολίτη τι θα μου κάμουν; Ποιος απλός πολίτης θα τολμήσει να καταγγείλει ένα υπουργό, όταν λάβει γνώση μιας περίπτωσης που πρέπει να την καταγγείλει, όταν θα θυμάται αυτά που έκαμαν σε βάρος του προέδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου; Εδώ είναι ένα σημείο που όλοι πρέπει να ασχοληθείτε και να ασχοληθούμε από κοινού για να δούμε πώς το αντιμετωπίζουμε. Γιατί αν δεν προβληματιστούμε όλοι για να βρούμε τρόπους, ο απλός πολίτης που να βρει το θάρρος και το κουράγιο να καταγγέλλει αυτά που βλέπει; Η σήψη θα συνεχίζεται. Και σύντομα, από τις αναθυμιάσεις της σήψης αυτής που υπάρχει, θα πνιγούμε όλοι.

Κύριοι συνάδελφοι, στον τόπο μας υπάρχει σοβαρό πρόβλημα διαφθοράς. Δεν είναι φαινόμενο κυπριακό. Σ' όλες τις χώρες της Ευρώπης υπάρχει τέτοιο σοβαρό πρόβλημα. Για να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά πρέπει να ληφθούν πολλά μέτρα προς διάφορες κατευθύνσεις. Οι δραστηριότητες του Υπουργού Εσωτερικών είναι η κορυφή ενός ολόκληρου παγόβουνου. Το πρόβλημα της διαφθοράς όπως μόλις προανέφερα είναι παγκόσμιο και στην Κύπρο δεν παρουσιάστηκε τα τελευταία έξι επτά χρόνια. Ούτε είναι πρόβλημα που προσφέρεται ούτε για κομματική ούτε για πολιτική εκμετάλλευση. Σε όλες τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης που θεωρούνταν παράδειγμα καθαρής διακυβέρνησης, έτσι εθεωρούντο, έχουν αποκαλυφθεί τα τελευταία χρόνια πολλές περιπτώσεις διαφθοράς στο εθνικό και τοπικό επίπεδο. Κορυφαίο δείγμα της δραματικής έξαρσης του φαινομένου η πρόσφατη ομαδική παραίτηση όλων των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με έγκυρες εκτιμήσεις και αναφέρομαι σε δημοσίευμα του περιοδικού Economics η διαφθορά προκαλεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση απώλειες πολλών εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ το χρόνο. Σ' όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των περισσότερων άλλων

ανεπτυγμένων κρατών του πλανήτη μας υπάρχει έντονος προβληματισμός για το θέμα της διαφθοράς των επισήμων, όπως αποκαλείται. Δυστυχώς τέτοιος προβληματισμός δεν παρατηρείται στον τόπο μας. Ούτε έχει γίνει οποιαδήποτε επιστημονική μελέτη για την αντιμετώπισή του. Όπως και για πολλά άλλα σοβαρά θέματα, έτσι και για το θέμα αυτό, κύριο χαρακτηριστικό της τακτικής μας είναι ο στρουθοκαμηλισμός. Η Κύπρος όμως είναι ένας μικρός τόπος. Λόγω του μεγέθους της αλλά και των δομών της κοινωνίας της, το φαινόμενο της διαφθοράς των επισήμων έπρεπε να είναι σε πολύ πιο χαμηλά επίπεδα. Βέβαια στατιστικά στοιχεία δεν υπάρχουν. Όπου όμως υπάρχει καπνός υπάρχει και φωτιά. Και αυτός είναι κανόνας अपαραβάτος. Είναι παροιμία που δε διαφεύδεται ποτέ. Και ο καπνός που κυκλοφορεί στην κυπριακή ατμόσφαιρα είναι συχνά μαύρος, βρώμικος και αποπνικτικός. Με την τακτική της στρουθοκαμήλου ο μαύρος καπνός ποτέ δε θα διαλυθεί. Απλά, ενόσω το κεφάλι μας είναι μέσα στην άμμο, δε θα τον βλέπουμε. Σταδιακά όμως ο καπνός θα γίνεται πιο αποπνικτικός. Και είτε θα αναγκαστούμε να μη βγάλουμε το κεφάλι από την άμμο, οπότε θα πεθάνουμε από ασφυξία και αστία με το κεφάλι στην άμμο, είτε θα το βγάλουμε, αλλά και πάλι θα πεθάνουμε από ασφυξία ή τις δηλητηριώδεις αναθυμιάσεις του καπνού. Πριν να είναι αργά, ας αναλάβουμε όλοι τις ευθύνες μας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όταν αναφέρθηκε στον Πρόεδρο της Βουλής ο κ. Πουργουρίδης αντέδρασα με κάποια γενικά σχόλια. Τώρα είμαι υποχρεωμένος να πω κάτι το πιο συγκεκριμένο ως Πρόεδρος της Βουλής, γι' αυτό ας μου επιτραπεί να το πω απ' εδώ που είμαι.

Είναι γεγονός ότι κάποια μέρα μου τηλεφώνησε ο κ. Πουργουρίδης για να μου πει ότι δήλωσε ο κ. Μιχαηλίδης ότι κυκλοφόρησε κάποιες καταγγελίες. Εκείνο που συνέβη, μόλις μου τηλεφώνησε ο κ. Πουργουρίδης, το ανέφερα στο Γενικό Διευθυντή. Ο Γενικός

Διευθυντής μου ανέφερε ότι δεν υπάρχει τίποτε το καινούριο, είναι οι καταγγελίες που περιέχονται στην ομιλία του κ. Πουργουρίδη ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου. Και ανέλαβε ο Γενικός Διευθυντής να συνεννοηθεί με τον κ. Πουργουρίδη. Αντιλαμβάνομαι ότι ενημέρωσε και τους αρχηγούς των κομμάτων. Ο Γενικός Διευθυντής μου ανέφερε ότι συνεννοήθηκε με τον κ. Πουργουρίδη και δεν υπήρχε πρόβλημα.

Όμως υπάρχει και ένα γενικότερο θέμα. Υπάρχει μία παράγραφος, τώρα τη βλέπω, δεν είχα το κείμενο του κ. Πουργουρίδη, ο οποίος μιλά για το ρόλο του Προέδρου της Βουλής στην αποτελεσματική προστασία των βουλευτών. Πραγματικά αυτό με θίγει και με πικραίνει, γιατί δεν ξέρω περίπτωση που μου ζητήθηκε οποιαδήποτε προστασία στα πλαίσια των καθηκόντων μου και αρνήθηκα. Δεν τη θυμάμαι τέτοια περίπτωση ούτε ότι θεώρησα ότι μου ζητούσε ο κ. Πουργουρίδης προστασία γι' αυτό το θέμα, διότι, απ' ό,τι μου λέχθηκε, από τότε πήρε την πορεία του το θέμα για τις συκοφαντίες στα δικαστήρια. Δεν είναι ο Πρόεδρος της Βουλής δικαστής για να αποφανθεί ή να συστήσει δικαστήριο για να κάνει ανάκριση για οποιαδήποτε επιτροπή. Αναφέρεται σ' αυτό το θέμα· δεν ξέρω γιατί τόσο καιρό ο κ. Πουργουρίδης, αν αισθάνετο έτσι, δε ζήτησε να με δει να μου το αναφέρει να το ξεκαθαρίσουμε και ανέμενε απόψε, στην πρώτη του ομιλία ενώπιον της Βουλής, για να αναφέρει αυτό το πράγμα που θίγει βασικά το Γενικό Διευθυντή όπως είναι διατυπωμένο και κατ' επέκταση, τον Πρόεδρο της Βουλής. Θέλω να πω ότι πράγματι λυπούμαι, δε θέλω να δώσω συνέχεια στην υπόθεση, αν χρειάζεται θα δώσω, αλλά δε νομίζω ότι βοηθά, δε δέχομαι αμφισβήτηση, έστω και με έμμεσους υπαινιγμούς, της ακεραιότητας ή αξιοπιστίας ή εντιμότητας ούτε του Γενικού Διευθυντή ούτε του Προέδρου της Βουλής. Νομίζω μια ολόκληρη ζωή το αποδείξαμε. Ίσως θα πρέπει εδώ να σταματήσει, αλλά αν θέλετε να συνεχίσουμε τη διερεύνηση του θέματος, εγώ είμαι στη διάθεσή σας. Δεν έχω

καμία δυσκολία. Αμφισβήτηση εντιμότητας, έστω έμμεση, υπό την έννοια του ότι επειδή έκανε μία απειλή ο κ. Μιχαηλίδης, κάποιος υποχώρησε, την απορρίπτω κατηγορηματικά. Ούτε με απειλές ούτε με εκβιασμούς έχω συμβιβαστεί σε ολόκληρη τη ζωή μου. Λυπούμαι που παρατηρώ αυτό το πράγμα, είμαι υπόχρεος να το κάνω.

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πέρα της συνομιλίας που είχα μαζί σας και της συνομιλίας που είχα με τον κ. Χριστοφόρου και των όσων μου ανέφερε ο κ. Χριστοφόρου ότι θα ερευνούσε τα αρχεία για να δει μήπως υπάρχει καταγγελία κ.λπ., όταν είδα ότι πέρασαν δυο μέρες, τρεις μέρες, τέσσερις μέρες και δε βγήκε η ανακοίνωση, σας απέστειλα γραπτή επιστολή. Σ' αυτή την επιστολή ανέμενα ότι θα απαντούσατε με την έκδοση μιας ανακοίνωσης, ότι ο κ. Μιχαηλίδης ψεύδεται ασύστολα όταν λέει έκανε καταγγελία την οποία μάλιστα κοινοποίησε και στους αρχηγούς των κομμάτων, για να μη μένει μετέωρη στο λαό η εντύπωση ότι έκανε καταγγελία και δεν ερευνάται. Δυστυχώς παρά το προφορικό μου αίτημα, παρά και τη γραπτή μου επιστολή, τέτοια ανακοίνωση δε βγήκε. Γι' αυτό παραπονούμαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επανέρχομαι και λέγω. Δε θυμάμαι σε ποια χρονική περίοδο, αλλά σε ουδένα απολύτως στάδιο είχα οιαδήποτε αμφιβολία ότι δεν υπήρξε συνεννόηση μεταξύ του Γενικού Διευθυντού και μαζί σας, κύριε Πουργουρίδη. Αν είχα, θα σας έπαιρνα στο τηλέφωνο να μάθω. Έτσι είναι ο χαρακτήρας μου και έτσι ενεργώ και έτσι λειτουργώ.

Νομίζω να προχωρήσουμε. Η συζήτηση θα συνεχιστεί στην επόμενη συνεδρία.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 6 Μαΐου 1999, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος του 1999.
- 2) Ο περί της Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993.
- 3) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.
- 4) Ο περί Οργανωμένων Ταξιδίων, Διακοπών και Περιηγήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 5) Ο περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 6) Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1996. (Πρόταση νόμου).
- 7) Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 8) Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ερευνητικές Μονάδες) Κανονισμοί του 1999.
- 9) Οι περί Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου και σε Εξαρτωμένους τους, Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

- 10) Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 11) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Διεξαγωγή Έρευνας για την Πηγή των Οικονομικών Πόρων Δημόσιων Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999.
- 12) Οι περί Προσφορών του Δημοσίου (Γενικοί) Κανονισμοί του 1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής, κυρίου Χρήστου Πουργουρίδη, εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών.
(Συνέχιση της συζήτησης).
- 2) “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σ’ αυτή την περιοχή”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη).
(4.2.1999).
- 3) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964,

αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της Ειρηνευτικής Δύναμης της UNFICYP”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).

- 4) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (4.2.1999).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 5) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).

- 6) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).

- 7) “Κυπριακή παιδεία - προβλήματα και προοπτικές”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (11.2.99).

- 8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (Πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής). (26.10.98).

- 10) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου). (11.11.98).

- 11) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η στάση της κυβέρνησης έναντι των προβλημάτων του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και οι προθέσεις της στο θέμα της σφαγής των ζώων και της υγιεινής του κρέατος”.
- (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Χρ. Μαυροκορδάτου). (19.9.96).
- 12) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται “Οι δυνατότητες της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις ή και τα προβλήματα στην εφαρμογή της νέας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας”.
- (Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής). (2.10.97).
- 13) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η επικείμενη ανέγερση χοιροστασίου στην κοινότητα Χούλους, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις και οι κίνδυνοι επηρεασμού του σχεδίου αγροτουρισμού”.
- (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Η. Μυριάνθους). (10.3.98).
- 14) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται “Η ενδεχόμενη

ανάγκη εκμετάλλευσης της αιολικής ή ηλιακής ενέργειας ή βιομάζας ή άλλης ενέργειας για την κάλυψη των συνεχώς αυξανόμενων αναγκών της κοινωνίας μας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Α. Καρά). (13.2.1997).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι ο κ. Κλεάνθους κάτι θέλει να αναφέρει.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε. Είχα ζητήσει και γραπτώς σε σας, κύριε Πρόεδρε, να εγγραφεί για συζήτηση στο Κεφάλαιο Δ΄ το ακόλουθο θέμα, τουλάχιστον για τους συναδέλφους που δεν είχαν την ευκαιρία να το γνωρίζουν, το οποίο έχει ως εξής: “Η συνεχής παρουσία μεγάλης αστυνομικής δύναμης στα ξενοδοχεία Λόρδος στη Λάρνακα επί καθημερινής βάσης και ο ρόλος και η νομιμότητα των ενεργειών της σε σχέση με την ελεύθερη άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων των απεργών”. Ζητούσα ακόμα, όπως έχετε υπόψη σας το γραπτό αίτημα, να θεωρηθεί το θέμα ως επείγον και να συζητηθεί το συντομότερο δυνατό. Ωστόσο θα μπορούσα να προσθέσω σαν αίτημα, κύριε Πρόεδρε, για πρακτική αντιμετώπιση και συζήτηση πιο διεξοδική, να παραπεμφθεί, αν η ολομέλεια αποφασίσει κάτι τέτοιο, ως κατεπείγον θέμα, για να συζητηθεί πρώτα στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή, μπορεί να θεωρείται αρμοδιότερη η κοινοβουλευτική επιτροπή Εργασίας, ίσως την ερχόμενη Πέμπτη που συνεδριάζει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε αντίρρηση;

Συμφωνούμε. Εδώ φθάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

(Ωρα λήξης: 6.24 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος

Θωμά Γιαννάκης

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος

Κλεάνθους Νίκος

Κληρίδου Καίτη

Κυπριανού Μάρκος

Λιλλήκας Γιώργος

Μακρίδης Ισίδωρος

Ματσάκης Μάριος

Μάτσης Γιαννάκης

Μαυροκορδάτος Χρίστος

Μιχαηλίδης Θάσος

Μουσιούπτας Νίκος

Μούσκος Ανδρέας

Μυριάνθους Ηλίας

Νεοφύτου Αβέρωφ

Παπαδόπουλος Τάσος

Παπακώστας Κώστας

Παρισινός Ανδρέας

Πιπτοκοπίτης Νίκος

Πουργουρίδης Χρήστος

Προδρόμου Πρόδρομος

Ρότσας Χρίστος

Σαμμούτας Ευάγγελος

Στυλιανού Στέλιος

Τυρίμος Κυριάκος

Φιλίππου Ανδρέας

Χάσικος Σωκράτης

Χατζηγεωργίου Γιώργος

Χατζηγεωργίου Τάκης

Χατζηγιάννης Σοφοκλής

Χρίστου Ανδρέας

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Καλαϊτζιάν Πετρός

Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 2) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί της Εθνικής Φρουράς (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1998” και ψήφισή της σε νόμο (ως 1999).
- 3) Αναβολή ύστερα από συζήτηση (Σ. Χατζηγιάννης, Α. Χρίστου, Α. Γαλανός και Α. Φιλίππου) της συζήτησης του νομοσχεδίου “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999”.
- 4) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εγγραφής Αισθητικών Νόμος του 1995”, οι αναφορές που έγιναν (Α. Παρισινός, Γ. Βασιλείου) και ψήφισή του σε νόμο (ως 1999).
- 5) Έκθεση και συμπληρωματική έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προστασίας της Εμπορικής Εκμετάλλευσης Κινηματογραφικών Ταινιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο (ως 1999).
- 6) Έκθεση και συμπληρωματική έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999” και αναβολή της συζήτησής τους για την επόμενη συνεδρία ύστερα από εισήγηση του βουλευτή κ. Σ. Χατζηγιάννη.
- 7) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 8) Αγόρευση του βουλευτή κ. Χρ. Πουργουρίδη και σύντομη παρέμβαση του Προέδρου της Βολής στο θέμα “Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής κ. Χρήστου Πουργουρίδη, εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών”.
- 9) Εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ΄ του θέματος “Η συνεχής παρουσία μεγάλης αστυνομικής

δύναμης στα ξενοδοχεία Λόρδος στη Λάρνακα επί καθημερινής βάσης και ο ρόλος και η νομιμότητα των ενεργειών της σε σχέση με την ελεύθερη άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων των απεργών”, από το βουλευτή κ. Ν. Κλεάνθους.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 6ης Μαΐου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.38 μ.μ.)

Αρ. 28

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους κ. γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πριν από τη νομοθετική εργασία, που είναι το πρώτο θέμα, θα ήθελα να αναφερθώ ... Παρακαλώ!

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρ' όλο που υπάρχει απαρτία, αν μπορούμε, να δώσουμε ακόμα δύο λεπτά στην κοινοβουλευτική ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού, διότι είχαμε σύσκεψη κάτω· δύο λεπτά για να έρθουν πάνω.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αναμένομε.

(Γίνεται μικρή διακοπή.)

Νομίζω, μπορούμε να αρχίσουμε.

Χτες ήταν η πεντηκοστή επέτειος της ίδρυσης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Έγινε βέβαια ειδική τελετή, αλλά έχει, νομίζω, η Βουλή το χρέος να αναφερθεί στο θέμα και να χαιρετίσει ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Δεν ακούμε τίποτε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε. Έχω πρόβλημα ακοής στο αριστερό μου αυτί. Είναι γνωστό και δημόσια το λέω, αλλά δεν ξέρω...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τώρα ακούτε;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Α, τώρα ακούεστε, ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επαναλαμβάνω, επαναλαμβάνω. Χτες, 5 του μηνός, 5 Μαΐου, ήταν η πεντηκοστή επέτειος της ίδρυσης του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης δημιουργήθηκε μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, με πρωταρχικό στόχο την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσα σε ένα πλαίσιο, μέσα σε μία διεθνή κοινότητα ειρήνης και συνεργασίας.

Μετά από πενήντα χρόνια βρισκόμαστε μπροστά σε μια κατάσταση η οποία απαιτεί επαγρύπνηση και νέες προσπάθειες εκ μέρους της διεθνούς κοινότητας, όχι για να διατυπώσει οποιοσδήποτε άλλες διακηρύξεις περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, περί διεθνούς δικαίου, περί κυριαρχίας, περί εδαφικής ακεραιότητας, περί ανεξαρτησίας, αλλά καλείται να εμποδίσει την ανατροπή αυτών των αξιών και αρχών, καλείται να

αποκαταστήσει την αξιοπιστία των διεθνών οργάνων και ιδιαίτερα των Ηνωμένων Εθνών, καλείται τέλος να δικαιώσει εκείνους που είχαν υπογράψει την ιδρυτική πράξη της ίδρυσης του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Η Κύπρος μετέχει στο Συμβούλιο της Ευρώπης και πρέπει να πούμε ότι ίσως να είναι από τα λίγα όργανα τα διεθνή τα οποία σε κάποιο βαθμό και ιδιαίτερα σε κάποιους τομείς έχουν αναγνωρίσει και έχουν στηρίξει απόλυτα τις θέσεις μας αναφορικά με τη δίκαιη λύση του κυπριακού προβλήματος, την αποκατάσταση των βασικών ελευθεριών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων του λαού, βεβαίως σε συνθήκες ελευθερίας και ειρήνης.

Δε θα πω περισσότερα, παρά θα δώσω το λόγο στους αρχηγούς ή εκπροσώπους των κομμάτων για τις δικές τους παρεμβάσεις αναφορικά με την επέτειο της ίδρυσης του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Παρακαλώ τον κ. Παναγιώτη Δημητρίου να λάβει το λόγο.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μια διευκρίνιση θα κάνω, η διευθέτηση που έχει γίνει από όλα τα κόμματα είναι να μιλήσουν οι εκπρόσωποι των κομμάτων στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης και αυτό έτσι, γιατί το αντικείμενο, δηλαδή οι εορτασμοί αυτοί ανάγονται ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι πολύ σωστό ... Λυπούμαι γιατί το έθεσα αλλιώς.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

... και είναι υπ' αυτή την ιδιότητα που παίρνω και το λόγο.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πόνος, δεινά, καταστροφές, απώλεια ανθρωπίνων ζώων και καταρράκωση της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας ήταν τα αποτελέσματα του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, όπως και κάθε πολέμου. Η Ευρώπη, που ήταν το επίκεντρο αυτής της ανθρωπίνης

τραγωδίας, συνειδητοποίησε την ιστορική αναγκαιότητα της λειτουργίας ενός ευρωπαϊκού οργανισμού, με βασικό σκοπό τη συνεργασία των μελών του για διαφύλαξη της ειρήνης και της αναστήλωσης της αξιοπρέπειας του ανθρώπου. Έτσι, στις 5 Μαΐου, το 1949, δέκα ευρωπαϊκά κράτη ιδρύουν στο Λονδίνο το Συμβούλιο της Ευρώπης για τη διαφύλαξη και ανάπτυξη των ιδεωδών και αρχών που αποτελούν κοινό κτήμα για τη διαφύλαξη της οικονομικής και κοινωνικής προόδου.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, που υπογράφηκε ένα χρόνο μετά, αποτέλεσε έκτοτε το πολιτικό ευαγγέλιο όλων των μελών κρατών του Συμβουλίου της Ευρώπης που είναι σήμερα σαράντα ένα.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης καθιερώνεται σταδιακά σαν το ιερό σκευοφυλάκιο των ευρωπαϊκών αξιών και το εργαστήρι επεξεργασίας πολιτικών ιδεών για εμπέδωση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου.

Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης καθίσταται το βάθρο του κοινοβουλευτικού διαλόγου των λαών που συμμετέχουν με τις κρατικές τους αντιπροσωπίες σ' αυτή την πολιτική ακαδημία.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων διαδραμάτισε και, όπως έχει από τον Οκτώβριο του 1998 ενισχυθεί, θα διαδραματίζει αποφασιστικότερο ακόμη ρόλο στην προστασία και εμπέδωση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και βασικών ελευθεριών.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης δεν έχει οικονομική ή στρατιωτική ισχύ, γιατί δεν είναι στρατιωτικός ή οικονομικός οργανισμός. Δεν είναι πολιτική συμμαχία που αποσκοπεί στην προαγωγή των οικονομικών συμφερόντων των κρατών που τη συνθέτουν. Το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι ένας διεθνής πολιτικός οργανισμός που εκπροσωπεί την πολιτική συνείδηση των λαών που συμμετέχουν σ' αυτό. Μπορεί το Συμβούλιο της Ευρώπης να είναι ανίσχυρο να επιβάλει τις αποφάσεις του, όμως ήδη είναι το ισχυρότερο ηθικά διεθνές όργανο, γιατί ο κοινοβουλευτικός του χαρακτήρας θα έχει τη

δυνατότητα συλλογικής έκφρασης της βούλησης των λαών στη βάση των κοινών αρχών και αξιών και των κανόνων δικαίου.

Η Κύπρος και ο λαός της, που είναι θύμα της παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από την Τουρκία, εναποθέτει στο Συμβούλιο της Ευρώπης πολλές ελπίδες για επικράτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην υπόθεση Τιτίνας Λοϊζίδου εναντίον της Τουρκίας συνιστά την αποτελεσματικότερη και πρακτικότερη στήριξη του αγώνα της Κύπρου για επικράτηση του διεθνούς δικαίου. Παράλληλα, οι αποφάσεις της Επιτροπής Ανθρώπινων Δικαιωμάτων υπέρ της Κύπρου στις τρεις διακρατικές προσφυγές του 1974, '75, '77, αντίστοιχα, καταδεικνύουν ότι το Συμβούλιο της Ευρώπης μπορεί και πρέπει να αποτελέσει το καλύτερο καταφύγιο της αδύνατης, μικρής, πικρής Κύπρου για δικαίωση. Οι εκθέσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Κύπρο τοποθετούν το Κυπριακό στην ορθή βάση των ευρωπαϊκών αρχών και αξιών και στιγματίζουν την Τουρκία για την καταπάτησή τους.

Πιστεύω, με βάση την πείρα, ως μέλος της αντιπροσωπίας της Κύπρου στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, ότι οφείλουμε να αξιοποιήσουμε στο μέγιστο δυνατό βαθμό αυτό το διεθνή οργανισμό. Ως αντιπροσωπία προσπαθούμε να είμαστε σεβαστοί από όλους και όλα τα όργανα της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης και να αναβαθμίσουμε όσο πιο πολύ μπορούμε την Κύπρο σ' αυτό το χώρο. Με σοβαρότητα, προγραμματισμό και ομοψυχία, προπαντός ομοψυχία, σαν ένας άνθρωπος, όλοι και ο καθένας ξεχωριστά, εκπροσωπούμε, οι εκπρόσωποι της Κύπρου στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση, την Κύπρο και μόνο την Κύπρο, υπερβαίνοντας τα σύνορα των πολιτικών ομάδων στις οποίες ανήκουμε. Είμαι περήφανος, ως αρχηγός της αντιπροσωπίας, για το έργο που σιωπηρά και αθόρυβα επιτελεί η αντιπροσωπία μας και εκφράζω τις ευχαριστίες μου στους συναδέλφους

Δώρο Χριστοδουλίδη, Τάκη Χατζηδημητρίου και Στάθη Κιπτή για τη συμβολή τους στην επιτυχία της Κύπρου να έχει σε όλες τις πολιτικές ομάδες παρουσία αισθητή, σεβαστή και πάντοτε ενεργητική. Ευχαριστίες επίσης οφείλονται και δημόσια στο διευθυντή και τα στελέχη της Υπηρεσίας Διεθνών Σχέσεων της Βουλής για τη βοήθεια που παρέχουν στην αντιπροσωπία μας.

Κύριε Πρόεδρε, κύριες και κύριοι συνάδελφοι,

Οι εορτασμοί που έχουν οργανωθεί από την Εθνική Επιτροπή Εορτασμού των Πενηντάχρονων του Συμβουλίου της Ευρώπης, την οποία επιτροπή και συγχαίρω, υπογραμμίζουν την πίστη μας σ' αυτό το διεθνή οργανισμό και προπαντός στα ιδεώδη που υπηρετεί. Ευχόμαστε τα ιδεώδη αυτά να γίνουν βίωμα και πράξη ζωής κατά τον εικοστό πρώτο αιώνα όλων των λαών της γης αλλά και του κάθε πολίτη ξεχωριστά του κάθε κράτους. Ευχόμαστε το Συμβούλιο της Ευρώπης να γίνει πιο ισχυρό, πιο αποτελεσματικό, ώστε τον εικοστό πρώτο αιώνα να καταστεί το κατεξοχήν διεθνές όργανο ορθοτόμησης και απονομής δικαιοσύνης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επαναλαμβάνω ότι στην αρχή έκανα λάθος, όταν ανέφερα ότι θα κάνουν παρεμβάσεις οι αρχηγοί ή εκπρόσωποι κομμάτων. Λυπούμαι, είναι η αντιπροσωπία. Έδωσα το λόγο στον πρόεδρο. Παρακαλώ τον κ. Δώρο Χριστοδουλίδη να λάβει το λόγο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πολύ θα ήθελα στα πενηντάχρονα, στη μεγάλη επέτειο του Συμβουλίου της Ευρώπης, να μπορούσα να εκτιμήσω το έργο του Συμβουλίου της Ευρώπης ως τόσο καλό, όπως είχε προδιαγραφεί κατά την ίδρυσή του. Πολύ θα ήθελα, μετά την

κατάρρευση του ψυχρού πολέμου, να μπορούσα να εκτιμήσω ότι έχει διαφοροποιηθεί εκείνη η αρνητική πλευρά του έργου του Συμβουλίου της Ευρώπης μέχρι το 1991. Όμως δυστυχώς τα πρόσφατα γεγονότα, τα γεγονότα της τελευταίας τουλάχιστον τριετίας, δε μου δίνουν αυτό το πλεονέκτημα, δε μου δίνουν αυτό το ηθικό έρεισμα να εκτιμήσω συνολικά τη συμβολή και την προσφορά του Συμβουλίου της Ευρώπης, ότι ανταποκρίνεται στις προσδοκίες όχι μόνο των ιδρυτών του αλλά στις προσδοκίες των σαράντα μιας χωρών μελών, των λαών ολόκληρης της Ευρώπης. Η πολιτική των δύο μέτρων και δύο σταθμών επανήλθε στο προσκήνιο αναφορικά τουλάχιστο με δύο σοβαρότατες περιπτώσεις, αναφορικά με την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τουρκία και αναφορικά με την έκρηξη του πολέμου και της επιδρομικής ενέργειας του NATO ενάντια στη Γιουγκοσλαβία. Ενώ η Τουρκία είναι υπόλογος σ' ολόκληρη τη διεθνή κοινωνία, είναι υπόλογος στις ευρωπαϊκές χώρες για την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των πολιτών της, όλων των πολιτών της ανεξαιρέτα και ειδικά του μεγάλου κούρδικου λαού, μέχρι σήμερα το Συμβούλιο της Ευρώπης δε βρήκε το θάρρος να καταδικάσει την Τουρκία, δε βρήκε το θάρρος να προχωρήσει σε μία έμπρακτη εφαρμογή αυτών των αρχών. Και το δεύτερο λυπηρό συμβάν, το οποίο προκαλεί και τη μεγαλύτερη ενόχληση, είναι η στάση η αλλοπρόσαλλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, της τεράστιας πλειοψηφίας και των χωρών μελών αλλά και της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης, αναφορικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα που σήμερα παραβιάζονται στη Γιουγκοσλαβία.

Επομένως, μπορούμε να κρίνουμε στα πενήντα χρόνια της λειτουργίας του Συμβουλίου της Ευρώπης ότι πραγματικά έχει προσφέρει σημαντικό έργο σε διάφορους τομείς -να μην τους επαναλάβω εδώ- αλλά στο βασικό τομέα που χρειάζεται η πολιτική εκτίμηση και η ανάλογη λήψη μέτρων δυστυχώς το Συμβούλιο της Ευρώπης επανέρχεται στην προτέρα ψυχροπολεμική του στάση.

Η συμβολή αυτής της μικρής κυπριακής αντιπροσωπίας έχει εκτιμηθεί από όλους τους ξένους, αλλά έχει εκτιμηθεί και από τον αρχηγό της κοινοβουλευτικής μας εκπροσώπησης. Η μικρή μας αντιπροσωπία συμμετέχει ενεργά, καθημερινά, στις δραστηριότητες του Συμβουλίου της Ευρώπης και επαναλαμβάνω εδώ ότι εκπροσωπούμε την πατρίδα μας στο Συμβούλιο της Ευρώπης, ασχολούμαστε με τα προβλήματα όχι μόνο που αφορούν την πατρίδα μας, ασχολούμαστε με τα προβλήματα που αφορούν όλη την Ευρώπη.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Στάθης Κιττής.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, συναδέλφισσες,

Πριν από πενήντα χρόνια σαν χτες, 5 Μαΐου του '49, υπογράφηκε η ιδρυτική πράξη από την οποία πήρε σάρκα και οστά το Συμβούλιο της Ευρώπης. Μέσα από τις τραγικές συνθήκες που δημιούργησε ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, την καταπάτηση και παραβίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων, τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας γενικά, που διαπράχθηκαν από τα αιμοσταγή φασιστικά καθεστώτα της εποχής, την καταστροφή και την εξαθλίωση που προκάλεσαν οι πολεμικές συγκρούσεις τόσο στον τομέα των υλικών αγαθών όσο και στον τομέα των ηθικών αξιών, προέβαλε κραυγαλέα η ανάγκη της δημιουργίας θεσμικών οργάνων που θα συνέβαλλαν στην επούλωση των πληγών, στη γεφύρωση των διαφορών, στην ανάγκη για συνδιαλλαγή και κατανόηση μεταξύ των νικητών και των ηττημένων, των μέχρι χτες θυτών και θυμάτων μιας παρανοϊκής πορείας που υποδαύλιζε η απληστία της ηγεμόνευσης κάποιων ανώτερων όντων, όπως ήθελαν να πιστεύουν, εναντίον άλλων αδύναμων ή και φιλειρηνικών λαών που τους θεωρούσαν κατώτερους.

Γι' αυτό μαζί με τη δημιουργία άλλων διεθνών οργανισμών, όπως για παράδειγμα τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, δημιούργησε και η τότε Δυτική Ευρώπη το δικό της θεσμικό όργανο, που είχε ως κύριο στόχο του να συμβάλει στην πραγματοποίηση στενότερης συνεργασίας μεταξύ των μελών του για τη διαφύλαξη και ανάπτυξη ιδεωδών και αρχών που αποτελούν κοινό κτήμα τους και για τη διαφύλαξη της οικονομικής και κοινωνικής προόδου.

Στην ιδρυτική πράξη συμμετείχαν δέκα μόνο χώρες που ανήκαν όλες στη Δυτική Ευρώπη, όπως την καθόρισαν οι μεταπολεμικές συνθήκες και οι συμφωνίες για τη δημιουργία ζωνών επιρροής μεταξύ των νικητών του πολέμου. Πολύ σύντομα εντάχθηκαν και άλλες χώρες, που ανήκαν όλες στο δυτικό κόσμο, όπως τον αποκαλούσαν τότε, όπως η Ελλάδα και η Τουρκία σε λίγους μήνες μετά την υπογραφή, το '49, η Γερμανία και η Ισλανδία το '50, η Αυστρία το '56, η Κύπρος το '61, η Ελβετία το '63 και ούτω καθεξής. Εντάχθηκαν είκοσι τρεις συνολικά χώρες μέχρι το τέλος της ψυχροπολεμικής περιόδου. Μετά τη λήξη της ο αριθμός σχεδόν διπλασιάστηκε και έφτασε τα σαράντα ένα μέλη με τελευταία τη Δημοκρατία της Γεωργίας που μόλις πριν από λίγες μέρες έγινε δεκτή.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης διαθέτει πολιτικά και διοικητικά όργανα που έχουν θεσμοθετηθεί με στόχο την εκπλήρωση των σκοπών για τους οποίους ιδρύθηκε. Πολιτικά όργανά του είναι η Επιτροπή Υπουργών, που αποτελείται από τους Υπουργούς Εξωτερικών των κρατών μελών και η οποία αποτελεί το κατεξοχήν όργανο λήψης αποφάσεων. Η Επιτροπή Υπουργών εγκρίνει το συνολικό έργο της δραστηριότητας του συμβουλίου, έχει την ευθύνη για τη συνεργασία μεταξύ των μελών σε όλους τους τομείς δραστηριότητάς τους, αποφασίζει για τα μέτρα που απαιτούνται για την υλοποίηση των στόχων του συμβουλίου, καθώς επίσης επί άλλων θεμάτων άλλων ειδικών υπουργών και διακυβερνητικών επιτροπών.

Άλλο πολιτικό όργανο είναι η Κοινοβουλευτική Συνέλευση, στην οποία συμμετέχει και η κυπριακή Βουλή. Αποτελείται από μέλη των εθνικών κοινοβουλίων των κρατών μελών. Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση είναι συμβουλευτικό σώμα προς την Επιτροπή Υπουργών. Δεν έχει νομοθετικές εξουσίες, όμως αποτελεί με τις συστάσεις της, που αφορούν συνήθως θέματα ευρωπαϊκού και παγκόσμιου ενδιαφέροντος, είτε το θέμα είναι πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό ή νομικό, ένα σημαντικό στοιχείο στη δραστηριότητα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Δεν έχει όμως την αρμοδιότητα να συζητήσει θέματα που αφορούν την εθνική άμυνα των χωρών μελών. Για το σκοπό διεκπεραίωσης του έργου της έχουν συσταθεί δεκατέσσερις επιτροπές, οι οποίες στελεχώνονται με εξήντα πέντε ή σαράντα πέντε βουλευτές των διάφορων εθνικών κοινοβουλίων. Κάθε επιτροπή έχει τη γραμματεία που διευκολύνει το έργο της.

Η συμμετοχή της κυπριακής αντιπροσωπίας, που αποτελείται από δύο μόνιμα μέλη και δύο αντικαταστάτες -μία θέση παραμένει κενή για τους Τουρκοκυπρίους που δε συμμετέχουν- είναι, παρά το μικρό της αριθμό, αρκετά δραστήρια, συμπαραστατούμενη από τις φιλότιμες και ιδιαίτερα αξιόλογες προσπάθειες του προσωπικού της Βουλής που της έχουν διατεθεί. Η δραστηριότητα των μελών της αντιπροσωπίας αναπτύσσεται τόσο μέσα από τις επιτροπές που συμμετέχει αλλά και μέσα από τις πολιτικές ομάδες που λειτουργούν στα πλαίσια της συνέλευσης και εξαντλείται στη συμμετοχή, στη μελέτη και αντιμετώπιση των προβλημάτων της ανθρωπότητας εν γένει και ειδικότερα της Ευρώπης ή της Μεσογείου.

Η παρουσία μας διασφαλίζει την παρουσία της Κύπρου μας ως μιας αναγνωρισμένης κρατικής οντότητας ανάμεσα στις άλλες, συμβάλλει στη διάδοση, μέσα από τις διαπροσωπικές σχέσεις που αναπτύσσονται, των θέσεών μας ανάμεσα σε εκπροσώπους των κοινοβουλίων όλων των χωρών μελών και στη διεθνοποίησή τους. Επίσης, γίνεται η παρακολούθηση των εξελίξεων σε τομείς που ενδιαφέρουν κάθε χώρα

που θέλει να έχει μια θέση στη διεθνή αμφικτιονία των κρατών. Η σημερινή παγκοσμιοποίηση των πάντων απαιτεί συνεχή παρουσία και εγρήγορση σε κάθε διεθνές βήμα που προσφέρεται.

Όλα αυτά βεβαίως υποτάσσονται στους περιορισμούς που επιβάλλουν συνθήκες που βρίσκονται έξω από τις δικές μας δυνατότητες επηρεασμού και που καθορίζονται από τους κανόνες που ορίζονται και επιβάλλονται από την εκάστοτε επικρατούσα τάξη πραγμάτων.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να εκφράσω την ευαρέσκειά μου για το ψηλό επίπεδο εκτίμησης που χαίρει η κυπριακή αντιπροσωπία στους κύκλους των μελών της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης, που κερδήθηκε με τη φιλότιμη και αξιόλογη προσπάθεια που καταβλήθηκε για σειρά ετών από προηγούμενα μέλη της αντιπροσωπίας, όπως και από τους σημερινούς συναδέλφους μου. Θα ήθελα επίσης να εκφράσω τις ευχαριστίες μου προς όλους τους συναδέλφους της αντιπροσωπίας για τη στενή τους συνεργασία, αλλά και για τη βοήθεια που τυγχάνουμε από τους συνεργάτες μας στη Βουλή, τον κ. Γεωργιάδη, τον κ. Πουργουρίδη και τα υπόλοιπα μέλη της υπηρεσίας, που μας βοηθούν στο έργο μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Στα πενήντάχρονα του Συμβουλίου της Ευρώπης το πιο εντυπωσιακό στοιχείο είναι η επέκταση της έννοιας της Ευρώπης. Λίγα χρόνια πριν υπήρχε το όνειρο για μια Ευρώπη από τον Ατλαντικό μέχρι τα Ουράλια. Τώρα έχουμε μια Ευρώπη που με τη ρωσική ομοσπονδία φτάνει ως το Βλαδιβοστόκ. Τελευταίο μέλος του Συμβουλίου της

Ευρώπης έγινε η Γεωργία και, αν έχει κάποια σημασία για μας αυτό, είναι γιατί έχει μία σημαντική ελληνική μειονότητα και με τον τρόπο αυτό, με τη διεύρυνση της Ευρώπης, αγκαλιάζεται ολόκληρος ο ελληνικός κόσμος, όπου και να βρίσκεται, απομεινάρια ιστορίας και πολιτισμού χιλιάδων χρόνων, που έχουν όμως σφραγίσει την ιστορία της Ευρώπης. Μελλοντικές υποψήφιας χώρες, για να συλλάβει κανένας τις διαστάσεις που πρόκειται να πάρει η Ευρώπη σύντομα, είναι η Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν, μία διεύρυνση που έχει και πάλι ιδιαίτερη σημασία για όλους μας.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης ξεπέρασε την παλιά διαίρεση του ψυχρού πολέμου και αγκάλιασε πέραν της Δυτικής, την Κεντρική και την Ανατολική Ευρώπη. Ξεπέρασε τα άλλα τεχνητά όρια που ήθελαν την Ευρώπη να βρίσκεται κάπου μεταξύ Λονδίνου-Παρισιού, το πολύ ως τη Ρώμη, και που θεωρούσαν τις πιο ανατολικές ευρωπαϊκές χώρες ως παρεϊσακτες ή ως παρίες ή ως δεύτερης ποιότητας χώρες. Απλώνεται όμως πια η Ευρώπη σε μια πρωτοφανή έκταση και έχει ένα καινούριο πρόσωπο, πολυάνθρωπο και πολυπολιτιστικό. Με την ένταξη όλων των ανατολικοευρωπαϊκών χωρών έχει εμπλουτιστεί η ευρωπαϊκή φυσιογνωμία με την ορθόδοξη και με τη βυζαντινή παράδοση. Δεν είναι πια μόνο η Ευρώπη των καθολικών και των διαμαρτυρομένων αλλά ένα ζευγάρι όλων των λαών της Ευρώπης και όλων των πολιτισμών που τους χαρακτηρίζουν.

Υποχρεώθηκε ακόμα ο κόσμος της Ευρώπης να ξεπεράσει παλαιές προκαταλήψεις και αισθήματα υπεροχής που είχε ως ο κατεξοχήν χώρος των αυτοκρατοριών και της παγκόσμιας κυριαρχίας και τώρα υποχρεώνεται να προσεγγίσει με μια νέα αντίληψη τις χώρες της Ανατολής. Τώρα βρίσκεται σε διάλογο με το ισλάμ, κάτι που η ορθοδοξία πέτυχε αιώνες πριν, και γνιιάζεται για τη διαφύλαξη των πολιτιστικών της χαρακτηριστικών που λίγα χρόνια πιο πριν θεωρούσε ως παγκόσμια κυρίαρχες αξίες. Η έγνοια για τη γλώσσα δεν είναι μόνο μια υπόθεση των μικρότερων

χωρών αλλά και των μεγάλων, όπως της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ισπανίας. Αλλά και η πολιτιστική φυσιογνωμία και κληρονομιά είναι πια μια πανευρωπαϊκή έγνοια.

Στην Ευρώπη των ανθρώπινων δικαιωμάτων δε λείπουν τα μειονεκτήματα, οι υπολογισμοί, οι ενοχές. Γίνεται πλάι μας μια εθνοκάθαρση, όπως και μια σκόπιμη πολιτιστική καταστροφή, χωρίς ωστόσο ομοιόμορφες ευαισθησίες και αντιδράσεις. Αυτή ακόμα τη στιγμή που μιλούμε, οι βόμβες του ΝΑΤΟ καταστρέφουν κοντά στα άλλα έργα τέχνης και μνημεία ιστορίας και πολιτισμού, χωρίς αυτό να ενοχλεί πολλούς Ευρωπαίους.

Στη νέα Ευρώπη, με όλες αυτές τις αντιφάσεις της αλλά και την πολύπλευρη φυσιογνωμία της, είναι που προσπαθεί η αντιπροσωπία της Βουλής των Αντιπροσώπων να εντάξει την Κυπριακή Δημοκρατία. Διαθέτουμε μια κολοβή αντιπροσωπία και προσδοκούμε τη στιγμή που με τη λύση του Κυπριακού και με πλήρη σύνθεση της αντιπροσωπίας μας με Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους βουλευτές θα γεφυρώνουμε τους δύο κόσμους της Ευρώπης, τον κόσμο της Ανατολής και της Δύσης.

Οι αντιπροσωπίες της Βουλής των Αντιπροσώπων ... Και εδώ είναι οφειλόμενο χρέος να αναφέρουμε και όλες τις προηγούμενες, και αυτές στην αρχή της Δημοκρατίας με την πλήρη σύνθεσή τους υπό τον κ. Κληρίδη αλλά και τις μεταγενέστερες υπό τον κ. Λαδά μαζί με τον κ. Ψυλλίδη και τη Ρήνα Κατσελλή, αργότερα με τον κ. Λυσσαρίδη και τον κ. Μάτση που ο ρόλος του είναι αρκετά γνωστός στο Συμβούλιο της Ευρώπης σε όλους μας και αργότερα με τον κ. Γαλανό και πολλούς από όσους συμμετέχουν σήμερα στην αντιπροσωπία. Με τη συμμετοχή της αντιπροσωπίας μας στις εργασίες της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης γίνεται προσπάθεια, στο βαθμό φυσικά των μεγεθών μας, να βάλουμε την Κύπρο στο προσκήνιο των ευρωπαϊκών εξελίξεων. Ο δρόμος μας είναι δύσκολος και αντιμετωπίζουμε πολλά προβλήματα. Γι' αυτό εκείνο που πάντα

τονίζουμε είναι η ανάγκη συντονισμού και συνεργασίας με τις άλλες εξουσίες, την εκτελεστική και τη δικαστική. Και εδώ να μου επιτραπεί να επικαλεστώ και την αναγκαιότητα της συμπαράστασης από πλευράς τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, πράγμα που δυστυχώς δε συμβαίνει και αισθανόμαστε πολλή μοναξιά μέσα σ' αυτό το χώρο. Έχουμε πολλά που πρέπει να καλύψουμε, για να μπορέσουμε να στηρίξουμε τη διεθνή θέση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στόχος και επιδίωξή μας θα πρέπει να είναι ένας ισότιμος ρόλος στην αντιμετώπιση των ευρωπαϊκών προβλημάτων. Παρ' όλο το μικρό μας μέγεθος, έχουμε τις ευκαιρίες και τις δυνατότητες για ευρύτερη συμμετοχή και παρέμβαση. Αντιπροσωπεύουμε άλλωστε μια χώρα, μια ιστορία και μια παράδοση που συμβάλλει στην ίδια την έννοια της ευρωπαϊκής φυσιογνωμίας και της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δε θα ήθελα να προσθέσω πολλά πράγματα σ' αυτά τα οποία ανέφεραν οι προηγούμενοι ομιλητές. Θέλω με τη σειρά μου όμως να τονίσω την πολύ μεγάλη σημασία που έχει το Συμβούλιο της Ευρώπης όχι μόνο για την Ευρώπη αλλά και για την Κύπρο, διότι τονίζεται και ενισχύεται η κρατική μας οντότητα. Η φόρμουλα η οποία εξευρέθη, της συμμετοχής των δύο βουλευτών και των δύο αναπληρωτών, είναι ιδιαίτερα σημαντική. Μένει βέβαια μια ανοικτή θέση για έναν Τουρκοκύπριο με αναπληρωτή, αλλά θα έλεγα ότι η συμμετοχή μας στο Συμβούλιο της Ευρώπης τονίζει ότι υπάρχει Κύπρος στον ευρωπαϊκό χώρο και δεν είναι λίγες οι φορές που το Συμβούλιο της Ευρώπης τοποθετήθηκε πάνω σε πολύ καίρια θέματα που αφορούν

αυτό το λαό και την υπόθεσή του.

Θέλω να υπενθυμίσω τη σύσταση και το ψήφισμα 93, το recommendation, του Συμβουλίου της Ευρώπης στο θέμα του εποικισμού -θέλω να το ενθυμηθεί και ο συνάδελφος ο κ. Μάτσης που ξεκίνησε το θέμα και το συνέχισε μετά η αντιπροσωπία της Βουλής- θέλω να υπενθυμίσω ότι το θέμα των αγνοουμένων -πόσες φορές ηγέρθη- των εγκλωβισμένων μας και γενικά ότι το Συμβούλιο της Ευρώπης υπήρξε ένα ευρωπαϊκό βήμα πίεσης εναντίον της Τουρκίας. Δεν ήσαν λίγες οι φορές που η τουρκική αντιπροσωπία αναγκάστηκε και αποχώρησε από την Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης κάτω από την πίεση των ελληνικών και κυπριακών θέσεων.

Θέλω όμως ταυτόχρονα να τονίσω κάποια πράγματα με τη διεύρυνση του Συμβουλίου της Ευρώπης, ότι πρέπει να γίνεται ένας διαχωρισμός μεταξύ της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης, όπου πράγματι ακούεται η φωνή των ευρωπαϊκών κοινοβουλίων και των αντιπροσώπων των λαών της Ευρώπης, και της υποκρισίας που πολλές φορές διέπει την εξ Υπουργών Επιτροπή και τα συμφέροντα τα οποία διακυβεύονται στην εξ Υπουργών Επιτροπή. Και σωστά ελέχθη, δεν υπάρχει νομοθετικός ρόλος στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση και πάρα πολλές από τις συστάσεις και τα ψηφίσματα και αποφάσεις της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης δυστυχώς δεν υπάρχει τρόπος να εφαρμοστούν και να προωθηθούν από την εξ Υπουργών Επιτροπή, όπου εκεί κυριαρχούν τα πολύ μεγάλα συμφέροντα και η υποκρισία και η ρωμαιοκαθολική, αν θέλετε ακόμα να μιλήσουμε ειλικρινά εδώ -και το βλέπουμε στο θέμα της Γιουγκοσλαβίας- νοοτροπία των λαών, κρατών και κυβερνήσεων της Ευρώπης.

Όμως δεν παύει το Συμβούλιο της Ευρώπης να είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα, το οποίο σήμερα διαδραματίζει και έναν επιπρόσθετο ρόλο, της παρακολούθησης της

σωστής διεξαγωγής εκλογών σε διάφορες νέες δημοκρατίες, ιδιαίτερα της Ανατολικής Ευρώπης, και συνδυάζεται και συντονίζεται μαζί με τον Οργανισμό Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Συνεργασίας.

Είναι ένα ιδεώδες το Συμβούλιο της Ευρώπης, αν θέλετε, το οποίο θα εξελιχθεί και κάποτε θα συναντηθεί και θα βρεθεί μαζί με την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν είναι λίγοι οι οραματιστές που πιστεύουν ότι κάποτε το Συμβούλιο της Ευρώπης θα είναι το μεγάλο όργανο το οποίο θα συμπεριλάβει -τουλάχιστον η σημερινή σύνθεσή του- θα συμπεριλάβει όλες τις χώρες που οδεύουν προς την Ευρώπη και κάποτε θα είναι η Άνω Βουλή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι όμως κάποιες προοπτικές και κάποιοι οραματισμοί. Εκείνο όμως το οποίο έχει σημασία είναι η έντονη παρουσία της Κύπρου -και ήταν πάντοτε πολύ έντονη η παρουσία της- και η έντονη προβολή των θεμάτων μας, παρ' όλη, επαναλαμβάνω, την υποκρισία και τα δύο μέτρα και δύο σταθμά τα οποία εξυπηρετούνται πολλές φορές από την εξ Υπουργών Επιτροπή, την ίδια νοοτροπία την οποία συναντούμε στους ίδιους κύκλους, διότι μιλούμε για το ίδιο κατεστημένο και για την ίδια νοοτροπία και για το ίδιο διευθυντήριο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στους κύκλους του NATO και γενικά στους ευρωπαϊκούς κύκλους. Όλοι οι συνάδελφοι οι οποίοι συμμετείχαν στο Συμβούλιο της Ευρώπης θα πουν τα ίδια πράγματα. Επαναλαμβάνω όμως ότι το Συμβούλιο της Ευρώπης δεν παύει να είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα, όπου προβάλλονται και πρέπει να προβάλλονται οι κυπριακές θέσεις.

Ευχαριστώ.

Θα ήθελα επ' ευκαιρία και εγώ να προσθέσω τη φωνή μου για τον πολύ σημαντικό ρόλο τον οποίο διαδραμάτισε η γραμματεία της Βουλής όλα αυτά τα χρόνια, η οποία συντονίζει τις προσπάθειες όλων των βουλευτών που μετέχουν και η οποία πραγματικά πραγματοποιεί πολύ αξιόλογο έργο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω, εκφράζω τις απόψεις ολόκληρης της Βουλής, συγχαίροντας και ευχαριστώντας την αντιπροσωπία μας για το έργο το οποίο επιτελεί, όπως και τις προηγούμενες αντιπροσωπίες. Ενώπιόν σας υπάρχει ένα σχέδιο ψηφίσματος και, αν δεν υπάρχει αντίρρηση, να παρακαλέσω το γραμματέα να το διαβάσει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

**Ψήφισμα της Βουλής των Αντιπροσώπων με την ευκαιρία της πεντηκοστής
επετείου από την ίδρυση του Συμβουλίου της Ευρώπης**

Η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας,

λαμβάνοντας υπόψη το πνεύμα, τις αρχές και τα ιδανικά που καθορίζονται στην ιδρυτική πράξη του Συμβουλίου της Ευρώπης και διέπουν τη λειτουργία του οργανισμού από της ίδρυσής του, στις 5 Μαΐου 1949,

θεωρώντας ότι οι αρχές αυτές σκοπό είχαν και έχουν την κατάργηση των οποιωνδήποτε ιδεολογικών συγκρούσεων και τη δημιουργία μιας νέας εποχής, απαλλαγμένης από όλα εκείνα τα στοιχεία που ταλάνισαν την ανθρωπότητα με πολέμους και τεράστιες καταστροφές,

αναγνωρίζοντας ότι η εδραίωση της δημοκρατίας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς δικαίου αποτελούν βασικά συστατικά που μπορούν να αντισταθούν στη χρήση βίας, στο διασυρμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας των λαών της Ευρώπης, στο ρατσισμό, στην ξενοφοβία, στην έλλειψη ανεκτικότητας και συνθέτουν στοιχεία κοινωνικής και οικονομικής προόδου,

εκφράζοντας τη βαθιά ανησυχία για τις συνεχιζόμενες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων εναντίον των λαών εκείνων που υποφέρουν από τα δεινά του πολέμου, την κατοχή, την προσφυγοποίηση και την πολιτική του εθνικού ξεκαθαρίσματος,

εκφράζοντας την πεποίθηση ότι ο οργανισμός αυτός μπορεί να συμβάλει

καθοριστικά στην πρόληψη ή και στην ειρηνική επίλυση διεθνών κρίσεων που απειλούν την ειρήνη, τη σταθερότητα και τη νομιμότητα,

επικροτώντας το γεγονός πως οι διάφορες πτυχές του κυπριακού προβλήματος βρίσκονται συχνά στην ημερήσια διάταξη του οργανισμού αυτού, μέσω της εξέτασης συγκεκριμένων εκθέσεων, όπως *“Η δημογραφική δομή των κυπριακών κοινοτήτων (1992)”*, *“Η κατάσταση στην Κύπρο (1996)”* και *“Η πολιτιστική κληρονομιά στην Κύπρο (1998)”*,

αναγνωρίζοντας τη μεγάλη συμβολή του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων στην απονομή δικαιοσύνης σε πολίτες, οργανωμένα σύνολα και συμβαλλόμενες χώρες μέλη,

εκφράζοντας τη λύπη και την απογοήτευσή της για τις συνεχιζόμενες κατάφωρες παραβιάσεις των ανθρώπινων δικαιωμάτων στην Κύπρο, μιας από τις παλαιότερες χώρες μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, από μια άλλη χώρα μέλος του οργανισμού αυτού, την Τουρκία,

ομόφωνα:

χαιρετίζει την πενηντάχρονη προσφορά του Συμβουλίου της Ευρώπης στην εδραίωση της δημοκρατίας, του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων, της δικαιοσύνης και της προστασίας του πολιτισμού των λαών της Ευρώπης·

καλεί το διεθνή αυτό οργανισμό όπως συνεχίσει την καθοριστική συμβολή του σύμφωνα με τις αρχές και τα ιδανικά που διέπουν τη λειτουργία του, με επιμονή, αμεροληψία και με μοναδικό γνώμονα την ειρήνη, τη δικαιοσύνη και το σεβασμό του ανθρώπου·

καλεί τις χώρες μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης όπως, μέσα σε κλίμα αμοιβαίου σεβασμού και σύμφωνα με τους κανόνες του διεθνούς δικαίου, συνεχίσουν να εργάζονται για την προώθηση και εδραίωση της δημοκρατίας, της ειρήνης και της

σταθερότητας·

καλεί τα διάφορα όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης όπως ενεργοποιήσουν τους ανάλογους μηχανισμούς και διασφαλίσουν την άμεση και πλήρη συμμόρφωση οποιασδήποτε χώρας μέλους προς τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων·

καλεί το Συμβούλιο της Ευρώπης όπως συνεχίσει και εντείνει τις προσπάθειές του προς την κατεύθυνση επίλυσης του κυπριακού προβλήματος, του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων όλων των Κυπρίων και όπως εξασκήσει την επιρροή του, για να συμμορφωθεί η Τουρκία προς τις αρχές του διεθνούς δικαίου και τις συμβατικές δεσμεύσεις και υποχρεώσεις της έναντι του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε αντίρρηση για την έγκριση του ψηφίσματος;

Δεν υπάρχει.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το ψήφισμα εγκρίνεται ομόφωνα.

Το δεύτερο θέμα με το οποίο θα πρέπει να ασχοληθούμε πριν από τη νομοθετική εργασία είναι το θέμα που ζητήθηκε να εγγραφεί ως επείγον από την κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις με τίτλο “Η παράνομη επιβολή εμπάργκο καυσίμων κατά της Γιουγκοσλαβίας και η συμμετοχή της κυπριακής κυβέρνησης σε αυτή την παρανομία”.

Στη σύσκεψη των αρχηγών κομμάτων το πρωί συμφωνήθηκε/υιοθετήθηκε η πρόταση, για να συζητηθεί προ ημερησίας διάταξης σήμερα. Επομένως, βάσει των συμφωνηθέντων, θα παρακαλέσω τους αρχηγούς ή εκπροσώπους των κομμάτων να κάνουν τις παρεμβάσεις τους και υποθέτω πρώτος ομιλητής θα πρέπει να είναι ο εισηγητής του θέματος. Παρακαλώ τον κ. Χριστόφια να πάρει το λόγο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Από το τέλος του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου και ύστερα αυτό που γίνεται σήμερα στην καρδιά της Ευρώπης είναι πρωτοφανές σε αγριότητα, σε απανθρωπιά και σε ωμότητες. Το τέλος του 20ού αιώνα σφραγίζεται με την κτηνώδη επιδρομή του ΝΑΤΟ κατά της Γιουγκοσλαβίας, στην οποία συμμετέχουν δεκαεννιά κράτη με επικεφαλής τις Ηνωμένες Πολιτείες. Το πρόσχημα είναι το εθνικό ξεκαθάρισμα που, όπως ισχυρίζονται, γίνεται από πλευράς των Σέρβων κατά των Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου. Το παράδοξο είναι ότι αυτό το πρόσχημα δε χρησιμοποιήθηκε από την αρχή των βομβαρδισμών. Η επιδρομή κατά της Γιουγκοσλαβίας ξεκίνησε με το δικαιολογητικό ότι ο Μιλόσεβιτς αρνείτο να υπογράψει τις συμφωνίες που κατασκεύασαν οι Δυτικοί στο Ραμπουαγιέ και με βάση τις οποίες σε τρία χρόνια οι αλβανόφωνοι Κοσοβάροι θα αποκτούσαν ουσιαστικά το δικαίωμα αυτοδιάθεσης.

Οι ερμηνείες που έδωσε ο Υπουργός Εξωτερικών της Κύπρου για το Ραμπουαγιέ, ότι τάχα δεν ήταν καθαρό αν στο προβλεπόμενο δημοψήφισμα θα έπαιρναν μέρος οι κάτοικοι του Κοσσυφοπεδίου ή ολόκληρος ο πληθυσμός της Γιουγκοσλαβίας, είναι το λιγότερο φτηνές δικαιολογίες που ένας Υπουργός Εξωτερικών δε θα έπρεπε να καταδέχεται να τις προβάλλει.

Τα περί εθνικού ξεκαθαρίσματος προβλήθηκαν κατά κόρον από τους νατοϊκούς επιδρομείς, όταν οι Σέρβοι απέκρουσαν με επιτυχία το πρώτο προπαγανδιστικό πρόσχημα των Αμερικανών και του ΝΑΤΟ περί άρνησης υπογραφής της συμφωνίας του Ραμπουαγιέ. Και ενώ προβαλλόταν το επιχείρημα του εθνικού ξεκαθαρίσματος, οι βομβαρδισμοί του Κοσσυφοπεδίου και της πρωτεύουσάς του Πρίστινα γίνονταν μέρα με την ημέρα πιο άγριοι. Τα “λάθη” άρχισαν να διαδέχονται το ένα το άλλο. Δεκάδες άμαχοι άρχισαν να κατακρεουργούνται, μεταξύ τους και αλβανόφωνοι, τους οποίους

υποτίθεται ότι έσπευσαν για να προστατεύσουν. Εδώ και σαράντα ολόκληρες μέρες τα νατοϊκά αεροπλάνα -πάνω από σαράντα μέρες- κρυβόμενα στο σκοτάδι της νύκτας, ρίχνουν εκατοντάδες χιλιάδες τόνους βομβών. Βομβαρδίζουν με “έξυπνες” βόμβες που καταστρέφουν ολόκληρη την υλική υποδομή της Γιουγκοσλαβίας, αλλά και με λιγότερο “έξυπνες” βόμβες που κατακρεουργούν άμαχους, αθώους πολίτες. Ας μη λεχθεί ότι η μηχανή της νατοϊκής προπαγάνδας κατόρθωσε να αποδείξει ότι γίνεται όντως εθνικό ξεκαθάρισμα, με τη σημασία της λέξης, από το Μιλόσεβιτς. Αντίθετα, έρχονται ειδήσεις από χώρες του NATO και της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επιβεβαιώνουν τη ρήση πως στη Γιουγκοσλαβία το NATO σκοτώνει αμάχους και στις Βρυξέλλες σκοτώνει την αλήθεια. Είδηση από τη Γερμανία, φορέας της οποίας είναι δικαστής του Βερολίνου, λέει πως από το Νιόβρη του 1998 μέχρι το Μάρτη του 1999, δηλαδή το μήνα που άρχισε η νατοϊκή επιδρομή, το Υπουργείο Εξωτερικών της Γερμανίας απέστειλε στους δικαστικούς της χώρας εγκύκλιο, σύμφωνα με την οποία δε γινόταν εθνικό ξεκαθάρισμα στο Κοσσυφοπέδιο. Η εγκύκλιος στάλθηκε, γιατί αρκετοί Αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου ζητούσαν άδεια για να παραμείνουν στη Γερμανία με τον ισχυρισμό για το εθνικό ξεκαθάρισμα. Λαμβάνοντας υπόψη αυτή την εγκύκλιο, οι δικαστές απέρριψαν τις αιτήσεις που εκδίκασαν.

Αλλά, έστω για λόγους συζήτησης, αν παραδεχθούμε ότι διαπράχθηκαν λάθη, ακόμα και εγκλήματα, από πλευράς της σερβικής ηγεσίας -και εμείς λέμε ότι διαπράχθηκαν- ότι η σερβική αστυνομία απάντησε σκληρά στη δράση του αποσχιστικού, λεγόμενου απελευθερωτικού στρατού του Κοσσυφοπεδίου, μήπως κάτι τέτοιο νομιμοποιεί το έγκλημα που διαπράττει το NATO κατά της Γιουγκοσλαβίας αλλά και κατά της ανθρωπότητας;

Ποια είναι η ουσία της απάνθρωπης νατοϊκής επιδρομής κατά της Γιουγκοσλαβίας και του λαού της; Είναι αστείο να πιστέψει κανένας, όσες κι αν είναι οι

ευθύνες και τα λάθη του Μιλόσεβιτς και της σερβικής ηγεσίας, ότι η ισοπέδωση της Γιουγκοσλαβίας από τις βόμβες του NATO, τα θύματα, ο ανθρώπινος πόνος και η οικολογική καταστροφή, που προκαλούν, στοχεύουν τάχα στην αποτροπή του εθνικού ξεκαθαρίσματος και στη σωτηρία των αλβανοφώνων του Κοσσυφοπεδίου. Η ουσία βρίσκεται αλλού. Η ουσία βρίσκεται στην απόφαση των ΗΠΑ και των επιτελών του NATO μαζί με τους Ευρωπαίους εταίρους τους να μετατρέψουν το NATO σε παγκόσμιο χωροφύλακα των γεωπολιτικών συμφερόντων των Ηνωμένων Πολιτειών και όργανο επιβολής της θέλησης των πολυεθνικών μονοπωλίων και του στρατιωτικοβιομηχανικού συμπλέγματος. Αυτό γίνεται πλήρως κατανοητό, αν αναλογιστούμε ότι οι πωλήσεις της αφρόκρεμας της διεθνούς πολεμικής βιομηχανίας φθάνουν τα 150 δις δολάρια. Η ουσία της επιδρομής κατά της Γιουγκοσλαβίας βρίσκεται επίσης στην κατάφωρη παραβίαση του διεθνούς δικαίου και των αρχών των Ηνωμένων Εθνών, για την καθιέρωση των οποίων η ανθρωπότητα πρόσφερε εκατόμβες θυσιών και έχυσε ποταμούς αιμάτων. Η ουσία βρίσκεται στην παραβίαση της Τελικής Πράξης του Ελσίνκι, η οποία καθορίζει το απαραβίαστο των συνόρων και κατοχυρώνει την εδαφική ακεραιότητα των κρατών.

Μετά τη σύνοδο κορυφής και τους γιορτασμούς για τα πενήντάχρονα του NATO ακόμα και οι πιο δύσπιστοι θα 'πρεπε να έχουν πεισθεί, αν διακατέχονται βέβαια από ελάχιστη καλή θέληση και έχουν ικανότητα να σκέφτονται, ότι αυτός ο οργανισμός είναι επιδρομικός και ποδοπατεί τα Ηνωμένα Έθνη, τις αρχές και τον καταστατικό τους χάρτη. Κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου έδωσαν οι νατοϊκοί το δικαίωμα στον εαυτό τους να αποφασίζουν, κατά το δοκούν, να βάζουν σε τάξη - κατά την κυπριακή έκφραση να βάζουν περπιέν - τη μια ή την άλλη χώρα οπουδήποτε στον πλανήτη μας. Και τούτο πότε με το πρόσχημα του εθνικού ξεκαθαρίσματος, πότε με το πρόσχημα της παραβίασης των ανθρώπινων δικαιωμάτων, πότε με το πρόσχημα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, πότε με το πρόσχημα της υπεράσπισης της ειρήνης και της

δημοκρατίας. Θα εκστρατεύουν ως νέοι σταυροφόροι και εκεί που θα τους βολεύει και θα τους περνά θα χρησιμοποιούν και τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών και εκεί που δε θα τους βολεύει θα τον παρακάμπτουν.

Δεν είναι τυχαία η δήλωση Σολάνα ότι στο νέο δόγμα του NATO η υπεράσπιση δήθεν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τίθεται υπεράνω της αρχής της κυριαρχίας των κρατών. Το έγκλημα κατά της Γιουγκοσλαβίας είναι η πρώτη πρόβα την οποία θα ακολουθήσουν και άλλες χώρες σε διάφορες περιοχές του κόσμου, αν οι Αμερικανοί και οι νατοϊκοί αφεθούν ανενόχλητοι στην υλοποίηση των σχεδίων τους. Και επειδή δυστυχώς δεν υπάρχει σήμερα η Σοβιετική Ένωση να λειτουργήσει ως αντίπαλο δέος, αυτό το ρόλο πρέπει να τον αναλάβουν οι ίδιοι οι λαοί και οι προοδευτικές δυνάμεις σ' όλες τις χώρες του κόσμου, που μπορούν και πρέπει να σταθούν ανάχωμα στην αλαζονεία των πολεμοκαπήλων της Ουάσιγκτον.

Μέρος του απάνθρωπου παιχνιδιού σε βάρος της Γιουγκοσλαβίας και του κόσμου είναι και η Ευρωπαϊκή Ένωση, ορισμένες χώρες της οποίας, όπως η Βρετανία, προσπαθούν να μην υστερήσουν σε σκληρότητα, κυνικότητα, ψέμα και διαστρεβλώσεις από τα υπερατλαντικά αφεντικά τους. Η Ευρωπαϊκή Ένωση από μόνη της καταρρίπτει το μύθο ότι τάχα χειραφετείται από τις ΗΠΑ και μετατρέπεται στον άλλο πόλο της παγκόσμιας πολιτικής, που θα λειτουργήσει δήθεν ως ανασχετικός παράγοντας στις επιδιώξεις των ΗΠΑ για παγκόσμια ηγεμονία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μάλιστα, για να γίνει ακόμα πιο αρεστή στον πλανητάρχη και στη διοίκηση των Ηνωμένων Πολιτειών εξήγγειλε, χωρίς να έχει κανένα δικαίωμα με βάση το διεθνές δίκαιο, εμπάργκο καυσίμων κατά της Γιουγκοσλαβίας. Το εμπάργκο είναι παράνομο και παραβιάζει τις αρχές του διεθνούς δικαίου και του χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Σύμφωνα με το άρθρο 53 του χάρτη, "καμιά εξαναγκαστική ενέργεια δε θα αναλαμβάνεται σε εφαρμογή περιφερειακών συμφωνιών ή με την εντολή

περιφερειακών οργανώσεων χωρίς την εξουσιοδότηση του Συμβουλίου Ασφαλείας”. “Εξαναγκαστική ενέργεια” δεν είναι μόνο η χρήση ένοπλης βίας. Είναι και μια σειρά άλλα μέτρα, περιλαμβανομένου και του εμπάργκο. Τα άρθρα 39 και 41 του χάρτη του ΟΗΕ ξεκαθαρίζουν ότι δικαίωμα επιβολής τέτοιων μέτρων έχει μόνο το Συμβούλιο Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Είναι ξεκάθαρο λοιπόν ότι το εμπάργκο των Βρυξελλών είναι μια παράνομη ενέργεια, που στηρίζεται μόνο στην ισχύ του δυνατού.

Στην παρανομία του εμπάργκο προσκλήθηκε να πάρει μέρος και η Κύπρος, η κυβέρνηση της οποίας για λόγους δήθεν εθνικού συμφέροντος αποφάσισε να συμμετάσχει στο εμπάργκο. Σύμφωνα με έγκυρους νομικούς κύκλους, η απόφαση και του Υπουργικού Συμβουλίου δεν έχει νομική ισχύ, γιατί το θέμα είναι τέτοιο που χρειάζεται νομοθεσία από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Το επιχείρημα ότι δεν μπορούσαμε να κάμουμε διαφορετικά, αφού στόχος μας είναι η ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και για την προώθηση αυτού του στόχου πρέπει να υπακούουμε στα κελεύσματα των Βρυξελλών, είναι διάτρητο και απαράδεχτο. Η Κύπρος αγωνίζεται κατά της τουρκικής κατοχής, καταγγέλλοντας και στηλιτεύοντας την Τουρκία ότι παραβιάζει το διεθνές δίκαιο και τις αρχές του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Απαιτούμε από τη διεθνή κοινότητα να επιβάλει στην κατοχική δύναμη το σεβασμό του διεθνούς δικαίου και των αρχών των Ηνωμένων Εθνών. Η συμμετοχή της Κύπρου στο εμπάργκο κατά της Γιουγκοσλαβίας ισοδυναμεί, δυστυχώς, με επιδοκίμασία της νατοϊκής επιδρομής και της θηριωδίας που ξετυλίγεται μπροστά στα μάτια μας ενάντια στην ανεξαρτησία και την κυριαρχία της Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας, χώρας μέλους του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, χώρας συνιδρύτριας με την Κύπρο του Κινήματος των Αδεσμεύτων, χώρας που πρωτοστάτησε, στα χρόνια της κατοχής της Κυπριακής Δημοκρατίας από τα τουρκικά στρατεύματα, μέσα στο Κίνημα των Αδεσμεύτων, για να εγκριθούν δεκάδες

ψηφίσματα υπέρ της Κύπρου και καταδίκης της κατοχής στα Ηνωμένα Έθνη· ψηφίσματα πάνω στα οποία στηρίζει τον αγώνα της η Κυπριακή Δημοκρατία για δίκαιη και βιώσιμη λύση στο κυπριακό πρόβλημα. Με τη συμμετοχή στο εμπάργκο η κυβέρνηση καθιστά την Κύπρο μέρος μιας παρανομίας σε βάρος του διεθνούς δικαίου.

Η Κύπρος για λόγους αρχής, για λόγους αυτοσεβασμού, για λόγους σεβασμού ενός παραδοσιακού φίλου, για λόγους εθνικού συμφέροντος πρέπει να απαιτεί σταθερά και καθημερινά τον τερματισμό των βομβαρδισμών και το σεβασμό από το ΝΑΤΟ και την Ευρωπαϊκή Ένωση των αρχών του διεθνούς δικαίου και των Ηνωμένων Εθνών. Αντί τούτου, δυστυχώς η κυβέρνηση Κληρίδη όχι μόνο αποφεύγει να καταδικάσει ευθαρσώς και απεριφράστως τους βομβαρδισμούς, αλλά επιπρόσθετα ερμηνεύει κατά το δοκούν το εθνικό συμφέρον, δίνοντας τέτοιες ερμηνείες που καμιά σχέση δεν έχουν με το πραγματικό εθνικό συμφέρον της Κύπρου. Αν είναι λογικό το επιχείρημα ότι η μικρή Κύπρος που προσεγγίζει την Ευρώπη δεν έχει άλλη επιλογή, παρά να συνταχθεί μαζί της στο έγκλημα κατά του γιουγκοσλάβικου λαού, τότε γιατί βασανιζόμαστε τόσα χρόνια, υπερασπιζόμενοι αρχές, και δεν αποδεχτήκαμε από τη δεκαετία του 1960 τη διχοτόμηση και τη διπλή ένωση και δεν υποταχθήκαμε στο επιδρομικό ΝΑΤΟ και επιμέναμε και επιμένουμε να εφαρμοστούν και στην Κύπρο οι αρχές του διεθνούς δικαίου;

Η κυβέρνηση με τη θέση που παίρνει βρίσκεται σε πλήρη και διαμετρική αντιπαράθεση με τα αισθήματα ολόκληρου του κυπριακού λαού ανεξάρτητα ιδεολογικών και κομματικών τοποθετήσεων ή επιλογών. Προβάλλεται το επιχείρημα ότι ο κυπριακός και ο ελληνικός λαός, μαζί βέβαια και με το ρωσικό λαό, είναι οι μοναδικοί λαοί της Ευρώπης που στέκονται ανεπιφύλακτα στο πλευρό του λαού της Γιουγκοσλαβίας. Οι λαοί των ευρωπαϊκών χωρών, μας λένε, υποστηρίζουν τη νατοϊκή επιδρομή και αυτό πρέπει να μας προβληματίσει. Δεν πρέπει, μας συμβουλεύουν, να

είμαστε μονόπλευροι.

Συμφωνούμε και λέμε ότι δεν πρέπει να είμαστε μονόπλευροι. Όμως, μπροστά στην επιλογή της υποστήριξης της γενοκτονίας σε βάρος του λαού της Γιουγκοσλαβίας, της ισοπέδωσης αυτής της χώρας από τα νατοϊκά αεροπλάνα και της παραβίασης κάθε έννοιας διεθνούς δικαίου, εμείς λέμε ότι έχουμε καθήκον να υπερασπιστούμε την παγκόσμια ειρήνη που κινδυνεύει, να υπερασπιστούμε το διεθνές δίκαιο, να στηλιτεύσουμε τη νατοϊκή επιδρομή, που πυρπολεί το σπίτι δίπλα από το δικό μας, και στο μέτρο των δυνατοτήτων μας να συμβάλουμε στο να κατασβεστεί η πυρκαγιά.

Η Γιουγκοσλαβία υπερασπίζεται σήμερα την τιμή και την αξιοπρέπεια της Ευρώπης και ολόκληρου του κόσμου. Υπερασπίζεται μαζί και την τιμή και την αξιοπρέπεια και του κυπριακού λαού. Ο κυπριακός λαός το καταλαβαίνει αυτό και ανταποδίδει απλόχερα με χίλιους δυο τρόπους. Φαίνεται πως μόνο η κυβέρνηση δε θέλει να το καταλάβει, προφασιζόμενη την ενταξιακή πορεία.

Εμείς λέμε πως και οι ευρωπαϊκοί λαοί που έχουν υποστεί πλύση εγκεφάλου από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, τα οποία ελέγχουν οι κυβερνώντες και εκείνοι για τα συμφέροντα των οποίων γίνεται η επιδρομή, αρχίζουν σιγά - σιγά να κατανοούν πόσο άδικος είναι αυτός ο ακήρυκτος πόλεμος και αρχίζουν να αντιδρούν.

Έχουμε ως ΑΚΕΛ την ακράδαντη πεποίθηση ότι η κυβέρνηση δεν είχε και δεν έχει καμιά απολύτως υποχρέωση να ταυτιστεί με το παράνομο εμπάργκο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά της Γιουγκοσλαβίας και κανένας δε θα είχε ούτε πολιτικό ούτε ηθικό έρεισμα να μας πει ότι, αν δε συντασσόμασταν με το εμπάργκο, αυτό θα επηρέαζε την πορεία ένταξης. Η κυβέρνηση στην απόφαση που πήρε δεν καθοδηγήθηκε από το καλώς νοούμενο εθνικό συμφέρον. Καθοδηγήθηκε από τη φιλοσοφία και την ψευδαίσθηση ότι ανοίγουμε το δρόμο μας προς την ένταξη, όταν ευθυγραμμιζόμαστε με ό,τι μας ζητηθεί, ανεξάρτητα αν αυτό είναι δίκαιο ή άδικο,

ανεξάρτητα αν αυτό είναι νόμιμο ή παράνομο, ανεξάρτητα αν αυτό που μας ζητείται θα οδηγήσει σε μεγαλύτερα δεινά ένα φίλτατο λαό, όπως είναι ο γιουγκοσλάβικος λαός.

Καθοδηγήθηκε από τη φιλοσοφία ότι δεν πρέπει να κακοφανίζουμε τους Αμερικανούς και τους Ευρωπαίους, για να μας λύσουν το Κυπριακό. Αν δεν κατάλαβε ακόμα η κυβέρνηση ποια είναι η πηγή των αντιδράσεων τόσο στην ενταξιακή μας πορεία όσο και στις προσπάθειες λύσης του Κυπριακού, τότε έχουμε να υποφέρουμε πολλά ακόμα από αυταπάτες, ψευδαισθήσεις και ευσεβοποθισμούς.

Τίθεται όμως και ένα μέγα θέμα αρχής. Σήμερα μας ζητούν να ευθυγραμμιστούμε στο εμπάργκο. Αύριο θα μας ζητήσουν να ευθυγραμμιστούμε στο πάγωμα των σερβικών κεφαλαίων. Μεθαύριο να διώξουμε τους Σέρβους από την Κύπρο. Την επομένη κάτι ακόμα χειρότερο. Μετά δεν αποκλείεται να αρχίσουν να έχουν απαιτήσεις για την ίδια την Κύπρο και το περιεχόμενο της λύσης του Κυπριακού. Είναι νέα τάξη πραγμάτων, βλέπετε. Απαιτήσεις έξω από τις αρχές που εμείς έχουμε θέσει για τη λύση του εθνικού μας προβλήματος. Μέχρι πού μπορεί να φτάσει η κατρακύλα, αν κάθε φορά ευθυγραμμιζόμαστε με τα κελεύσματα των Βρυξελλών ή της Ουάσιγκτον στο όνομα δήθεν της ενταξιακής μας πορείας και του καλοπιάσματος των Αμερικανών;

Το είπαμε πολλές φορές και το επαναλαμβάνουμε: Δεν είναι η πολιτική του ναι, εντάξει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στους Αμερικάνους, που εξυπηρετεί το εθνικό συμφέρον της Κύπρου. Η Κύπρος στηρίζει τον αγώνα της σε αρχές, στις αρχές του διεθνούς δικαίου και των Ηνωμένων Εθνών και είναι η συνεπής υπεράσπιση αυτών των αρχών που θωρακίζει την Κύπρο. Αυτή πρέπει να είναι η πολιτική της κυπριακής κυβέρνησης και ολόκληρης της ηγεσίας του τόπου. Στη γιουγκοσλαβική κρίση έχουμε κάθε λόγο και από τη σκοπιά της συμβολής στο παγκόσμιο γίνεσθαι, όσο αυτό εξαρτάται από εμάς, αλλά και από τη σκοπιά του εθνικού συμφέροντος της Κύπρου να

υποστηρίζουμε λύση της κρίσης στα πλαίσια του ΟΗΕ και στη βάση των αρχών του. Να υποστηρίζουμε τέτοιες διαδικασίες και λύσεις που να αποκαθιστούν το ρόλο και το κύρος των Ηνωμένων Εθνών. Ρόλος και κύρος που σήμερα καταρρακώνονται από το ΝΑΤΟ και τις παράνομες αποφάσεις των Βρυξελλών για εμπάργκο. Ενδυνάμωση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών σημαίνει ενίσχυση των προοπτικών δίκαιης και βιώσιμης λύσης του Κυπριακού, στηριγμένης σε αρχές. Αποδυνάμωση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και ενίσχυση επιδρομικών οργανισμών όπως το ΝΑΤΟ σημαίνει νέες περιπέτειες για τον πολύπαθο λαό μας.

Κλείνω, επαναλαμβάνοντας τη θέση του ΑΚΕΛ, κύριε Πρόεδρε, ότι πρέπει να σταματήσει αμέσως η επιδρομή του ΝΑΤΟ κατά της Γιουγκοσλαβίας, να αρχίσουν ειρηνευτικές συνομιλίες της γιουγκοσλαβικής κυβέρνησης με τους πραγματικούς εκπροσώπους του πληθυσμού στο Κόσοβο, με στόχο λύση που να σέβεται τα ανθρώπινα και πολιτικά δικαιώματα των Κοσοβάρων στη βάση καθεστώτος αυτονομίας, αλλά ταυτόχρονα να σέβεται την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα της Γιουγκοσλαβίας. Κάθε σκέψη για απόσχιση του Κοσσυφοπεδίου από τη Γιουγκοσλαβία και αλλαγή των συνόρων στην περιοχή των Βαλκανίων πρέπει να εγκαταλειφθεί. Σε αντίθετη περίπτωση θα ανοίξουν οι ασκοί του Αιόλου όχι μόνο για τα Βαλκάνια αλλά και για τον κόσμο ολόκληρο.

Κύριε Πρόεδρε, η κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κατέθεσε ψήφισμα προς έγκριση, μέσα από το οποίο η Βουλή των Αντιπροσώπων να εκφράζει την αντίθεσή της στη συμμετοχή της Κύπρου στο εμπάργκο καυσίμων κατά της Γιουγκοσλαβίας.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Χριστόφια τον Πρόεδρο του σώματος αντικατέστησε στην έδρα ο κ. Νίκος Αναστασιάδης.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Ευχαριστώ τον κ. Χριστόφια. Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νόμιζα ότι η σειρά είναι άλλη, αλλά δε με ενοχλεί καθόλου, σας βεβαιώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχω την εντύπωση ότι είστε συνεισηγητές ή τουλάχιστον έτσι εδημοσιεύθη, γι' αυτό σας έδωσα το λόγο. Επειδή δε συμμετείχα στη σύσκεψη ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αν απαντήσετε και χρειαστεί ανταπάντηση, θα την πάρετε, άσχετα τι σειρά θα είστε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν αμφιβάλλω περί τούτου. Έχω την εντύπωση ότι είμαστε σε μια δημοκρατική Βουλή, γι' αυτό αν τήρησα τη σειρά που τηρώ είναι γιατί πιστεύω ότι εκείνοι που εισηγούνται ένα θέμα είναι και εισηγητές.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Μάλιστα, πολύ δεχτό.

Το θέμα που εξετάζουμε είναι και το διαβάζω: “Η παράνομη επιβολή εμπάργκο καυσίμων κατά της Γιουγκοσλαβίας και η συμμετοχή της κυπριακής κυβέρνησης σ' αυτή την παρανομία”. Δηλαδή, το Γιουγκοσλαβικό -τουλάχιστο για μένα- δε θα 'ναι το θέμα της ομιλίας μου, εκτός στην έκταση που είναι αναγκαία η αναφορά, για να εξηγηθούν οι τοποθετήσεις μου. Είναι η άποψή μου και η βασική μου θέση ότι η απόφαση της κυβέρνησης να συνταχθεί ή να υιοθετήσει ή να επιβάλει εμπάργκο είναι λόγια του αέρα. Είναι μια κενή διακήρυξη χωρίς κανένα απόλυτα πρακτικό ή νομικό αποτέλεσμα. Και εγείρεται το ερώτημα: Ε, τότε γιατί μας ενοχλεί; Ναι, μας ενοχλεί, γιατί αν εδώ, που δεν

είχε δικαίωμα η κυβέρνηση, έχει συνταχθεί προς τις υποδείξεις, πρέπει να διερωτηθούμε, όταν αυτές οι υποδείξεις αυξηθούν -γιατί να είστε σίγουροι ότι θα αυξηθούν και θα καλύψουν άλλες πτυχές για τις οποίες έχει και το νόμιμο και το πρακτικό δικαίωμα η κυβέρνηση να τις επιβάλει- ότι θα γίνει χωρίς να ληφθεί υπόψη η Βουλή. Αν εδώ, που είναι αναγκαία η παρουσία της Βουλής, αγνοήθηκε η Βουλή, διερωτώμαι τι θα γίνει, για παράδειγμα, για την παγοποίηση των καταθέσεων αθώνων Σέρβων -που δικαιούται σύμφωνα με το νόμο περί τραπεζών να επιβάλει η Κεντρική Τράπεζα- η άρση του δικαιώματος παραμονής, η άρση της άδειας εργασίας και διάφορα άλλα μέτρα, τα οποία δεν είναι ανάγκη να απαριθμήσω, γιατί, αν εκδηλωθεί τέτοια διάθεση, όσο με αφορά εμένα τουλάχιστο, θα καταθέσω τροποποίηση των αντίστοιχων νόμων στη Βουλή, για να μην έχει αυτό το δικαίωμα η κυβέρνηση. Την προστατεύουμε έτσι, για να μπορεί να απαντά στις υποδείξεις ότι “μα, δεν μπορούμε εμείς, όσο κι αν θέλουμε να συμμορφωθούμε, να συμμορφωθούμε, γιατί χρειάζεται και η έγκριση της Βουλής” και είμαι βέβαιος ότι θα εκτιμήσει η κυβέρνηση αυτή την τοποθέτηση, χωρίς να περιμένω βέβαια ότι θα μας ευχαριστήσουν.

Λέχθηκε ότι η κυβέρνηση άσκησε αυτό το δικαίωμα επί τη βάση του συντάγματος, δυνάμει της εξουσίας που έχει ως εκτελεστική εξουσία να ασκεί εξωτερική πολιτική. Αφού μιλούμε για την παρανομία της επιβολής του εμπάργκο, νομίζω ότι το κύριο θέμα αυτό είναι και να μου επιτρέψετε να αναφερθώ. Το άρθρο 54 του συντάγματος λέει: “Εξαιρουμένης της εκτελεστικής εξουσίας ...”, και τα υπόλοιπα άσχετα, “... ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας, ενεργούντες εκατέρου ιδία ή από κοινού, το Υπουργικόν Συμβούλιον ασκεί εκτελεστικήν εξουσίαν επί παντός θέματος πλην των δυνάμεων ρητής διατάξεως του συντάγματος υπαχθέντων εις την αρμοδιότητα της Κοινοτικής Συνελεύσεως.” Και απαριθμείται η εκτελεστική εξουσία που ασκεί το Υπουργικό Συμβούλιο ή η κυβέρνηση πέραν των εξουσιών του Προέδρου και του

Αντιπρόεδρου για αρνησικυρία: (α) μας είναι άσχετο, (β) “τας εξωτερικάς υποθέσεις, περί των γίνεται μνεία εν άρθρω 50”. Όλα τα άλλα είναι άσχετα, άμυνα, συντονισμό και εποπτεία δημόσιων υπηρεσιών, εποπτεία και διάθεση περιουσίας, επεξεργασία νομοσχεδίων, έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων και τα υπόλοιπα. Όμως οι λεγόμενες εξωτερικές υποθέσεις για τις οποίες έχει δικαίωμα η κυβέρνηση να ασκεί την εξουσία της, όπως λέει το άρθρο 54 του συντάγματος, ορίζονται από το άρθρο 50, εξαντλητικά μάλιστα. Και είναι εξαντλητικά, γιατί επέμεναν οι Τούρκοι, γιατί στα θέματα του άρθρου 50 από τη μια είχε αρνησικυρία ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, αλλά από την άλλη ίσο δικαίωμα αρνησικυρίας είχε ο Αντιπρόεδρος και επομένως δεν ήθελαν να αφήσουν καμιά αμφισβήτηση στην έκταση των εξουσιών αρνησικυρίας που είχε ο Αντιπρόεδρος- όχι για μας. Το άρθρο 50 λέει: “Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας ίδια εκάτερος ή από κοινού έχουν το δικαίωμα της οριστικής αρνησικυρίας οιοδήποτε νόμου ή αποφάσεως της Βουλής των Αντιπροσώπων...” -προσέξτε τη λέξη νόμου ή αποφάσεως της Βουλής- “... εν όλω ή εν μέρει, εφ’ όσον ο νόμος ή η απόφασις εν όλω ή εν μέρει αφορώσι όχι άλλο θέμα, πρέπει να έχει ή απόφαση ή νόμο της Βουλής, που να αφορούν, αφορώσι λέει στην καθαρεύουσα.

Ο εν τω παρόντι εδαφίω όρος “εξωτερικάς υποθέσεις” περιλαμβάνει -ακούστε τι περιλαμβάνει και πέστε μου πού εμπίπτει το εμπάργκο πετρελαιοειδών:

“(α) την αναγνώρισιν κρατών, την σύναψιν διπλωματικών και προξενικών σχέσεων μετ’ άλλων χωρών και την διακοπήν των σχέσεων τούτων, την παροχήν συγκαταθέσεως διά τον διορισμόν διπλωματικών αντιπροσώπων, την χορήγησιν εκτελεστηρίου εις προξενικούς αντιπροσώπους, την τοποθέτησιν διπλωματικών αντιπροσώπων και προξενικών αντιπροσώπων εκ των υπηρετούντων εν τη διπλωματική υπηρεσία εις θέσεις εν τω εξωτερικώ και την ανάθεσιν καθηκόντων εν τω εξωτερικώ, ως ειδικών απεσταλμένων, εις υπηρετούντας εν τη διπλωματική υπηρεσία,

τον διορισμόν και την τοποθέτησιν προσώπων μη ανηκόντων εις την διπλωματικήν υπηρεσίαν εις οιαδήποτε θέσιν εν τω εξωτερικώ ως διπλωματικών ή προξενικών αντιπροσώπων και την ανάθεσιν καθηκόντων εν τω εξωτερικώ, ως ειδικών απεσταλμένων, εις πρόσωπα μη ανήκοντα εις την διπλωματικήν υπηρεσίαν,

(β) την συνομολόγησιν διεθνών συνθηκών, συμβάσεων και συμφωνιών,

“συνομολόγησι” σημαίνει συμφωνούν, υπογράφουν, συνομολογούν, κατατίθεται στη Βουλή, την κήρυξιν πολέμου ...”, ε, ακόμα και με όλη την παραχώρηση προς το φίλο μου το γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ, τον κ. Χριστόφια, δε νομίζω ότι αναβιβάζεται το εμπάργκο σε κήρυξη πολέμου, “... και την συνομολόγησιν ειρήνης.” Τα άλλα είναι άσχετα “την προστασίαν εν τη αλλοδαπή των πολιτών της Δημοκρατίας, την εγκατάστασιν, το καθεστώς και τα συμφέροντα αλλοδαπών εν τη Δημοκρατία, την απόκτησιν ξένης ιθαγένειας”. Αυτή είναι όλη όλη η εξουσία που έχει η κυβέρνηση για την άσκηση εξωτερικής πολιτικής και αυτές είναι οι εξωτερικές υποθέσεις που αναφέρει το άρθρο 54. Και λέω, καμιά από αυτές, μα καμιά από αυτές ούτε άπτεται ούτε έχει σχέση με την επιβολή αυτού του εμπάργκο.

Λέχθηκε από άλλους, όχι την κυβέρνηση, ότι “πάσα διεθνής συμφωνία μετ’ άλλων κρατών ή οιαδήποτε διεθνούς οργανισμού αφορώσα εις εμπορικά θέματα, οικονομικήν συνεργασίαν ...” και τα υπόλοιπα “πρέπει να κατατίθεται στη Βουλή και ισχύει, ειμή μόνον εφ’ όσον κυρωθώσι διά νόμου ψηφιζομένου υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων, ότε και συνομολογούνται.”.

Δε νομίζω ότι χρειάζεται καμιά ιδιαίτερη νομική γνώση για να φανεί από αυτό ότι η επιβολή αυτού του εμπάργκο δε συνιστά άσκηση εξωτερικών υποθέσεων, δεν είναι μεταξύ των θεμάτων που έχει εξουσία είτε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είτε το Υπουργικό Συμβούλιο είτε οποιοσδήποτε άλλος από τον περίγυρο του Προεδρικού για να αποφασίσει. Και δε θέλω να πιστέψω ότι πάνω σ’ ένα τόσο σοβαρό θέμα, γιατί είναι

σοβαρό το θέμα, η κυβέρνηση αποφάσισε ελαφρά τη καρδία, αποφάσισε χωρίς να λάβει συμβουλή, αποφάσισε χωρίς να σκεφτεί, επειδή έτσι της υπεδείχθη, γιατί φαίνεται ότι έτσι έγινε. Και από εδώ ξεκινούν τα περίεργα. Άμα τη επιβολή του εμπάργκο τοις ἑκείνων ρήμασι πειθόμενοι, ανακοινώθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, νομίζω, αλλά το λέω με κάθε επιφύλαξη, σίγουρα όμως από τον Υπουργό Εξωτερικών, ο οποίος ήρθε και στην επιτροπή Εξωτερικών της Βουλής και το επιβεβαίωσε, ότι η κυβέρνηση αποφάσισε να συνταχθεί με την απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του NATO. Καλά και άγια.

Έρχεται χθες ο κυβερνητικός εκπρόσωπος -όσοι τον είδαν από την τηλεόραση- και επιβεβαιώνει, λέει: “Σήμερα, κατά τη σημερινή συνεδρία, το Υπουργικό Συμβούλιο επικύρωσε την απόφαση για την επιβολή εμπάργκο στα πετρελαιοειδή.”. Σας ρωτώ - κάποιος να μας εξηγήσει, γιατί τα ακούν και οι ξένοι αυτά και είναι το κράτος μας που γελοιοποιούν όχι τους εαυτούς τους- τι ήταν η πρώτη απόφαση. Ποιος την πήρε; Ο κ. Κασουλίδης; Ο περίγυρος του Προεδρικού; Ποιος την πήρε; Ποιος είναι αυτός που στάθμισε και αποφάσισε ότι το εθνικό συμφέρον της Κύπρου απαιτούσε την επιβολή αυτού του εμπάργκο. Αν είχε ληφθεί τότε απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο, τότε τι χρειαζόταν η δεύτερη δήλωση, η χθεσινή; Ότι επικυρώθηκε η απόφαση που λήφθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο; Δηλαδή, το Υπουργικό Συμβούλιο επικύρωσε την απόφαση που πήρε; Και μάλιστα προσθέτοντας και κατά συμβουλή του Γενικού Εισαγγελέα; Διερωτώμαι. Ποια ήταν η απόφαση που λήφθηκε, η πρώτη ή η δεύτερη; Αν η πρώτη δεν ήταν απόφαση, γιατί ανακοινώθηκε ως απόφαση της κυβέρνησης καθ’ υπέρβασιν εξουσιών και αρμοδιότητας; Αν ήταν η δεύτερη απόφαση, τότε λέω, τουλάχιστο για να περισώσουν τα προσχήματα, τι το ανακοίνωσαν; Σαν μεν το πουν. Ποιος θα ξέρει από μας; Δε μας αποστέλλουν τα πρακτικά του Υπουργικού Συμβουλίου. Ας έγραφαν ότι σχετικά με την απόφαση που έλαβε το Υπουργικό

Συμβούλιο πριν από δεκαπέντε μέρες, αν έλαβε, αποφασίζουμε άλφα, βήτα, γάμμα, για να επικυρωθεί.

Γιατί τα λέω αυτά τα πράγματα; Επαναλαμβάνω, γιατί, κατά τη δική μου ερμηνεία -μακάρι να κάνω λάθος- μετά από διάφορες δηλώσεις, υπαινιγμούς ότι χωρίς έγκριση κάποιου οργάνου της Βουλής δεν είχε ισχύ το εμπάργκο, ζήτησα: “Κύριοι, σάστε αυτό το κενό, δεν μπορείτε να μας λέτε κουβέντες που δεν μπορείτε να τις εφαρμόσετε, γιατί μας κοροϊδεύετε.” Και σκαρφίστηκαν τα εξαπτέρυγα, να πουν ότι, αν ληφθεί απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, λύεται το θέμα. Λύεται; Έχουμε αρκετούς διακεκριμένους δικηγόρους εδώ, ας μας πουν αν λύεται.

Είναι από αυτή την πτυχή εγώ που το βλέπω, για να επανέλθω. Η ανακοίνωση είναι ότι πρώτον, θα αποφασιστούν οι κανονισμοί εφαρμογής των νηοψιών στα πλοία. Και ήδη τρεις φορές του NATO η Ιταλία, η Αμερική και η Ισπανία είπαν ότι είναι παράνομη η επιβολή νηοψίας, εκτός μόνο από το Συμβούλιο Ασφαλείας -για όσους είναι παλαιότεροι και θυμούνται- όπως έγινε τότε με την Κούβα.

Αν όμως γι' αυτό το οφθαλμοφανώς παράνομο μέτρο η κυβέρνηση έσπευσε και ενήργησε έτσι -εγώ λέω έσπευσε- τι θα γίνει με τα άλλα μέτρα που σας είπα; Δεν είναι ενδεικτικό ότι τα άλλα μέτρα θα ληφθούν ή δεν ελκύει μόνη της η κυβέρνηση πάνω της πιέσεις από τους ξένους να της πουν “καλά, το πρώτο δεν μπορούσες, γιατί ήθελες την έγκριση της Βουλής, τούτα όμως που μπορείς;” Πειθόμενοι πάλι τοις 'κείνων ρήμασι, θα τα επιβάλουμε και τα άλλα;

Όμως το θέμα, αγαπητοί φίλοι, αγαπητοί συνάδελφοι, με συγχωρείτε ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Γίνεται και τα δύο.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Μπορεί να είναι και τα δύο. Το ένα δεν αποκλείει το άλλο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Ο Κυριάκος Χρίστου είπε “αγαπητοί σύντροφοι” κάποτε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Το θέμα δεν είναι νομικό, είναι πολιτικό το θέμα. Και το θέμα εγώ το τοποθετώ πάνω στο εθνικό συμφέρον. Το εθνικό συμφέρον της Κύπρου επέβαλλε τώρα που είχαμε την ασπίδα της μη εξουσίας της κυβέρνησης να επιβάλει το εμπάργκο, να το επικαλεστεί. Έτσι επιβάλλει το εθνικό συμφέρον. Αυτό είναι το εθνικό συμφέρον. Και τελικά ποιος είναι που έχει το μονοπώλιο της απόφασης για το εθνικό συμφέρον; Ποιος το έχει; Εγώ δέχομαι ότι έχει η κυβέρνηση, δέχομαι και σέβομαι τις ερμηνείες που δίνουν άλλοι συνάδελφοι ότι το εθνικό συμφέρον επιβάλλει το άλφα ή το βήτα. Θέλω όμως κάποιος να μου πει, εμείς οι υπόλοιποι δεν έχουμε λόγο; Δεν έχουμε κρίση; Δεν έχουμε δικαίωμα; Δεν έχουμε υπευθυνότητα να αποφασίσουμε κι εμείς για το εθνικό συμφέρον; Μερικοί από μας είχαν και κάποια συμμετοχή στη γέννηση και τη στήριξη αυτού του κράτους.

Το εθνικό συμφέρον μήπως είναι δυνατόν να επιβάλλει ότι, επειδή είμαστε αιτητές να ενταχθούμε σε μια λέσχη, την είπε κάποιος, σ’ έναν οργανισμό όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, επιβάλλει και είμαστε υπόχρεοι να συμμορφωθούμε; Έτσι είναι; Πρώτον, αυτή η οργάνωση, αυτή η Ευρωπαϊκή Ένωση -να μην πω για το NATO, γιατί θα πω αργότερα- δεν έχει ακόμα αποφασίσει ενιαία εξωτερική πολιτική και σε θέματα ασφάλειας. Δυο χρόνια τώρα πηγαίνω στις επιτροπές που συζητείται αυτό το θέμα και αυτή είναι η μεγάλη διαφωνία μεταξύ των μελών της. Δε συμφωνούν για ενιαία εξωτερική πολιτική και ασφάλεια. Συμφώνησαν σ’ ένα επιμέρους θέμα -δε θα μπω σε λεπτομέρειες, γιατί είπα ότι δε θα εξετάσω το θέμα της Γιουγκοσλαβίας στο γενικότερό του πλαίσιο- συμφώνησαν σ’ ένα, κατ’ εξαίρεση και καθ’ υπόδειξιν, όλοι γνωρίζουμε, του NATO, του οποίου τα πλείστα μέλη είναι χώρες. Γιατί δηλαδή δεν έχουμε εμείς

δικαίωμα να πούμε “όχι, αυτή η απόφαση που πήρατε δεν έχει την κάλυψη των Ηνωμένων Εθνών, δεν έχει την κάλυψη του Συμβουλίου Ασφαλείας και είναι παράνομη, είναι εναντίον του διεθνούς δικαίου;”. Έχουν αναφερθεί τα άρθρα του καταστατικού χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Μήπως είναι πολιτική η δικαιολόγηση; “Ότι, κύριε, γίνονται σφαγές, εθνικό ξεκαθάρισμα, ο δικτάτορας, ο καταπιεστής, ο Μιλόσεβιτς;” Εγώ να δεχτώ, για λόγους συζήτησης, όλα αυτά. Να δεχτώ ότι έγινε εθνική εκκαθάριση στο ποσοστό το μικρό που έγινε πριν από τους βομβαρδισμούς. Είναι μετά τους βομβαρδισμούς που ξεκίνησαν οι πεντακόσιες χιλιάδες. Αν βρήκε ευκαιρία για να τους ξεκαθαρίσει, του την έδωσαν, του την πρόσφεραν. Αν όχι, τότε πού είναι η ανθρωπιστική ενέργεια του βομβαρδισμού; Και από πότε είναι ανθρωπιστική ενέργεια να σκοτώνεις άλλους, για να επιβάλεις την ανθρωπιστική ενέργεια; Και ποιος αποφασίζει ποια είναι τα μέσα, ποια είναι τα δίκαια, ποιο είναι το ηθικό δίκαιο, ποιο είναι το διεθνές δίκαιο, ποιος είναι ο κανόνας του νόμου; Και ποιος διορίζει τον εκτελεστή αυτής της απόφασης; Μα, η ανθρωπότητα έχει βρει όργανο και αυτό το όργανο είναι τα Ηνωμένα Έθνη. Έτσι αποφάσισαν. Έτσι αποφάσισαν εκατόν εβδομήντα μια χώρες, που όταν υπογράφουν λένε: “Αναθέτουμε την προστασία των... των... των ελευθεριών της δημοκρατίας και των ανθρωπιστικών θεμάτων στο Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.” Ούτε απόπειρα δεν έγινε να εκληφθεί αυτή η έγκριση. Θα λεχθεί ίσως “α! δεν πήγαμε, διότι η Κίνα και η Ρωσία θα έβαζαν βέτο;”. Ε, το έχουν το βέτο, δεν τους το δώρισαν το βέτο. Έτσι αποφάσισε η κοινωνία των εθνών, ότι αυτές οι πέντε χώρες θα έχουν δικαίωμα αρνησικυρίας, πώς θα γίνει; Γιατί θα τους το αφαιρέσουμε τώρα; Και λέω σε κατάληξη, πάνω σ’ αυτό το σημείο: Και αν ακόμα όλα όσα καταμαρτυρούν εναντίον του Μιλόσεβιτς είναι αληθινά, έστω όλα να είναι αληθινά, είναι κανένας που μπορεί να αντιπαραβάλει σε ισορροπία, ισοζύγιο, ισορροπημένα τους βομβαρδισμούς που αποβλέπουν όχι στην καταστροφή των στρατιωτικών στόχων αλλά

στην καταστροφή της υποδομής και της οικονομίας της χώρας; Εργοστάσια που καμιά σχέση δεν έχουν με την πολεμική βιομηχανία, σιδηρόδρομοι -μπορεί να είναι για μεταφορά- γέφυρες, δρόμοι, σπίτια, εργοστάσια για τρόφιμα, για φάρμακα, ηλεκτρική ενέργεια. Είναι κανένας που μπορεί να εξισορροπήσει έστω τον εκτοπισμό των χιλιάδων των Κοσοβάρων -είπα προηγουμένως ποιος ίσως ευθύνεται για την αύξηση του αριθμού, είναι δυνατόν; Είναι δυνατόν στη συνείδησή μας, για να μην πω στο πολιτικό βάρος, να δεχθούμε ότι το ένα κακό μπορεί να αντισταθμίσει το άλλο; Και από πότε δυο κακά κάνουν ένα καλό; Και όλα αυτά μέσα σ' ένα πλαίσιο που να μην το ξεχνούμε, να μην το ξεχνούμε, ιδιαίτερα επειδή επικρέμαται πάνω από τις κεφαλές μας η απειλή της εκδήλωσης της αμερικάνικης πρωτοβουλίας, ότι το ΝΑΤΟ αποφάσισε και επεξέτεινε την αρμοδιότητά του σε δυο σοβαρούς τομείς. Δε θα πω όλο το έγγραφο. Πρώτον, να ενεργεί χωρίς την έγκριση των Ηνωμένων Εθνών και δεύτερον, να ενεργεί εκτός των συνόρων των Ηνωμένων Εθνών, όπου κρίνει ότι απειλούνται τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι βασικές ελευθερίες ή γίνεται εκτροπή της τρομοκρατίας, για να επιβάλει την ειρήνη και τα υπόλοιπα.

Και διερωτώμαι. Βέβαια, εμείς δεν έχουμε πολεμική βιομηχανία να μας βομβαρδίσουν, το πολύ πολύ κοτέτσια, αλλά έχουμε άλλα μέσα τα οποία μπορούν να ασκήσουν παράνομη πίεση πάνω μας, για να μας κάνουν να γονατίσουμε και να δεχτούμε τη δική τους ερμηνεία του τι είναι σωστό για τον τόπο το δικό μας. Και δε θα μπορούμε, αγαπητοί φίλοι, να επικαλεστούμε ξανά το διεθνές δίκαιο, τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, αφού εμείς οι ίδιοι δεχθήκαμε ότι και άνευ των ψηφισμάτων όχι μόνο είναι δυνατόν να ενεργούν, αλλά κι εμείς είναι δυνατόν να συνεργούμε και να παραγνωρίζουμε το βάθρο, την ασπίδα της νομιμότητας. Βέβαια, εγώ δεν μπορώ να απαντήσω το επιχείρημα "ναι, αλλά εννά θυμώσουμε τους μαστόρους; Ναι, άμα τους θυμώσουμε, θα μας εντάξουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση;". Ε, δεν μπορώ να απαντήσω,

γιατί δε μιλούν μαζί μου, για να μου πουν, και έχουν οι άλλοι εύκολη απάντηση: “Ναι, έχουν κάνει υποδείξεις, έχουν ασκήσει πιέσεις που δεν μπορούμε να τις πούμε”. Ε, τι να πω εγώ; Εγώ το δέχομαι. Δέχομαι ότι έτσι είναι. Μήπως μπορεί να αντιστραφεί το επιχείρημα; Τώρα που έχουμε συμμορφωθεί προς τις υποδείξεις, είναι κανένας από αυτούς που, όταν τον ρωτήσω μετά από τρεις μήνες “έχει εξαργυρωθεί αυτή η συμμόρφωσή μας με ευνοϊκότερη μεταχείριση της αίτησης της Κύπρου προς την Ευρωπαϊκή Ένωση; Και τελικά μήπως τα διεθνή πολιτικά θέματα λύνονται όπως τα λύω εγώ με το γείτονά μου, που, όταν μαλώσω, του κόβω το νερό ή εκείνος εμένα; Έτσι είναι;”. Αν θα μπορούμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θα μπορούμε γιατί το δικαιούμαστε και γιατί τους συμφέρει εκείνους η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μπορεί να καθυστερήσουν τη δική μας ένταξη, αλλά δεν μπορούν να την αποτρέψουν και σίγουρα δε θα σταθμίσει στην κρίση τους είτε συνταχθούμε προς τις υποδείξεις πάνω σ’ αυτό το επιμέρους θέμα είτε όχι.

Τελειώνω με την εξής προειδοποίηση: Με αυτή την απόφαση που πήραμε, ενώ είχαμε άτρωτη ασπίδα αντίδρασης, εγκαταλείποντας την ασπίδα της νομιμότητας, μόνοι μας ελκύουμε την άσκηση φοβερών πιέσεων πάνω μας, για να δεχθούμε άλλα απαράδεκτα μέτρα εναντίον του λαού της Γιουγκοσλαβίας και άλλες απαράδεκτες διευθετήσεις για τον εαυτό μας.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Παπαδόπουλου ο Πρόεδρος του Σώματος επανήλθε στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πριν δώσω το λόγο στον επόμενο ομιλητή, με ιδιαίτερη χαρά καλωσορίζω την αντιπροσωπία της Κίνας η οποία βρίσκεται εδώ μαζί μας.

(Χειροκροτήματα)

Είναι μαζί μας ο πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας, Πολιτισμού, Επιστημών και Υγείας του Εθνικού Λαϊκού Κογκρέσου της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας κ. Zhu Kaixuan και τα μέλη κ. Nie Dajiang, Chang Shana και Fu Tieshan. Τους καλωσορίζουμε και τους ευχόμαστε ευχάριστη και αποδοτική παραμονή στην Κύπρο.

Τις αγορεύειν βούλεται; Ο κ. Αναστασιάδης.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα που συζητούμε χωρίς αμφιβολία έχει οδηγήσει, έστω και αν ήτο επικεντρωμένο εις μία πράξη διοικητική της κυβέρνησης, εις ευρύτερη συζήτηση του θέματος που αναφέρεται στη Γιουγκοσλαβική κρίση. Θα ήμουν μακράν της πραγματικότητας ή πέρα από όσα το εθνικό συμφέρον επιβάλλει, εάν θεωρούσα ότι εδίδετο η αφορμή για μεταξύ μας αντιδικίες. Μπορεί να διαφωνούμε και θα δείτε στη συνέχεια ότι υπάρχουν διαφορετικές εκτιμήσεις, αλλά αυτό με κανένα τρόπο δε θα γίνει για να βρεθούμε εις αντιπαράθεση.

Θα ήθελα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν από κάθε άλλο, έτσι για να μιλούμε με το πώς ο καθένας αισθάνεται, νιώθει και συμπεριφέρεται γι' αυτή την κρίση, να κάμω ξεκάθαρη τη θέση του κόμματος, με βάση απόφαση του πολιτικού του γραφείου της 30ής Μαρτίου του 1999, προτού καν η Βουλή αποφασίσει και εκδώσει το ψήφισμά της. Λέγαμε, μεταξύ άλλων, καταδικάζουμε ανεπιφύλακτα τη χρήση πολεμικών μέσων για την επίλυση πολιτικών διαφορών, ζητούμε τον άμεσο τερματισμό των στρατιωτικών επιχειρήσεων στη Γιουγκοσλαβία, που ενώ δεν επιλύουν το πρόβλημα του Κοσσυφοπεδίου, έχουν δραματικά αυξήσει το κύμα προσφύγων που εγκαταλείπουν την περιοχή και επιτείνουν το καθεστώς ανασφάλειας και αβεβαιότητας που ήδη επικρατεί στα ταραγμένα Βαλκάνια. Καλούσαμε τα εμπλεκόμενα μέρη να επανέλθουν στην τράπεζα των συνομιλιών για ειρηνική επίλυση του προβλήματος του Κοσσυφοπεδίου,

που θα πρέπει να στηρίζεται σε δύο αρχές: Πρώτον, στην αρχή του απόλυτου σεβασμού των υφιστάμενων συνόρων στα Βαλκάνια και δεύτερον, στην αρχή της κατοχύρωσης των εθνοτικών και ανθρώπινων δικαιωμάτων, πολιτικών ελευθεριών μέσα σε συνθήκες πολιτικής αυτοδιοίκησης για τους κατοίκους του Κοσσυφοπεδίου εντός των υφιστάμενων ορίων του γιουγκοσλαβικού κράτους. Απορρίπτομε κάθε λογική, λέγαμε, εθνικού ξεκαθαρίσματος στα Βαλκάνια ευρύτερα, από οπουδήποτε και αν προέρχεται. Από τη συγκεκριμένη πρακτική την οποία έχει κατ' επανάληψη υιοθετήσει η Τουρκία έχει πληγεί καίρια και η ιδιαίτερή μας πατρίδα Κύπρος. Τρίτον, εκφράζαμε τη θλίψη μας για τη διεθνή υποκρισία, που ενώ κινητοποιείται με στρατιωτικά μέσα για την προστασία των δικαιωμάτων των αλβανοφώνων του Κοσσυφοπεδίου, χωρίς μάλιστα σχετικούς όρους εντολής από το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ, παρακολουθεί με απάθεια τη συνεχιζόμενη αδικία που συντελείται σε βάρος της Κύπρου για είκοσι τέσσερα τόσα χρόνια. Και μιλούσαμε για την πολιτική ή πρακτική των δύο μέτρων και δύο σταθμών, που δεν μπορεί να γίνεται αποδεκτή, αλλά ούτε δικαιώνεται στη συνείδηση του κυπριακού λαού.

Προχωρούσαμε για να πούμε ότι θεωρούμε επιβεβλημένο το ζήτημα του Κοσσυφοπεδίου να επανέλθει στη φυσιολογική του κοιτίδα, που είναι ο ΟΗΕ. Πιστεύουμε, είπαμε, πως ήρθε η ώρα η Ευρωπαϊκή Ένωση να αναλάβει πρωταγωνιστικό ρόλο στα ευρωπαϊκά, πολιτικά πράγματα, αποδεικνύοντας έμπρακτα ότι διαθέτει μια συγκροτημένη κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας. Και απευθύναμε έκκληση ακόμα λόγω του επερχόμενου τότε Πάσχα, αν ήτο δυνατόν, τουλάχιστο να ανεστέλλοντο οι βομβαρδισμοί, όπως έγινε και στην περίπτωση του Ιράκ αναστολή των βομβαρδισμών. Εκείνη η θέση που υιοθέτησε το πολιτικό γραφείο ισχύει και θα παραμείνει ισχύουσα και συνεπώς δε διαφωνώ καθόλου με όσα στο τέλος της ομιλίας του ο φίλος Δημήτρης Χριστόφιας είχε αναφέρει. Πού όμως είναι εκείνο που

επιβάλλει σε εμάς να κάνουμε κάποιους προβληματισμούς; Πού είναι ή και τι είναι εκείνο το οποίο επιβάλλει στον καθένα από εμάς σωστά να προβληματιστεί, ώστε ορθότερα να πολιτεύεται με την έννοια ότι, χωρίς να αποκλείεται το δικαίωμα της διαφωνίας ή των δικών του ο καθένας θέσεων όσον αφορά μια διεθνή ή την όποια κρίση ή ακόμα και εσωτερικά προβλήματα, αλλά πολύ περισσότερο που άπτονται του εθνικού κεφαλαίου, τουλάχιστον ας είμεθα με περισσότερη κατανόηση διά την ασκούμενη από την κυβέρνηση πολιτική.

Ας συνειδητοποιήσουμε το μέγεθος της χώρας μας και τις δυνατότητές της, ας συνειδητοποιήσουμε πως σήμερα διαγράφεται γενικότερα η νέα τάξη πραγμάτων, ας συνειδητοποιήσουμε, τι ομόλογοί μας, τι ομογάλακτοί μας ιδεολογικά, ποιοι σήμερα κυβερνούν την Ευρώπη, ποιοι με ποιους συγκυβερνούν την Ευρώπη και τι οι άλλοι πράττουν σε σχέση με μας. Ας δούμε και ας παραδειγματιστούμε από τους κομμουνιστές της Ιταλίας, ας δούμε και ας παραδειγματιστούμε από τους κομμουνιστές της Γαλλίας, ας δούμε και ας παραδειγματιστούμε από τους κομμουνιστές και τους πράσινους της Γερμανίας. Ας δούμε και ας παραδειγματιστούμε από τις δώδεκα σοσιαλιστικές κυβερνήσεις που αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία των δεκαπέντε Ευρωπαϊκών εταίρων. Ας δούμε τι πράττουν τα δώδεκα υποψήφια να ενταχθούν κράτη μέλη μέσω των προέδρων των κοινοβουλίων τους εις την πρόσφατη σύνοδο, εις την οποία είχα την τιμή να εκπροσωπώ την κυπριακή Βουλή, πώς εκφράζονται οι πρώην κομμουνιστές, που έχουν μετονομαστεί σε σοσιαλιστές, διά την όλη κατάσταση στο Κοσσυφοπέδιο ή, με συγχωρείτε, στη Γιουγκοσλαβία και τι ψηφίσματα υιοθετούν, ώστε να μετρήσουμε τι σημαίνει εθνικό συμφέρον.

Άραγε μόνο εμείς είμαστε εκείνοι που έχουν το μέτρο του εθνικού συμφέροντος εις τα μέτρα των αρχών και των αξιών; Θα κάμω εκτεταμένη αναφορά, για να δούμε πώς μετριέται αυτό το εθνικό συμφέρον και πώς εμείς θα έπρεπε να το μετρούμε. Κρίνουμε

και επικρίνουμε την κυπριακή κυβέρνηση ότι χωρίς νόμους παρανομεί, διότι έλαβε μία απόφαση το Υπουργικό Συμβούλιο να συνταυτιστεί με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Χρειάζεται άραγε να πω αυτό το οποίο ίσως θα έπρεπε κατ' ιδίαν να πούμε μεταξύ μας; Εν ανυπαρξία νόμων ποία ισχύ μπορεί να έχει μία απόφαση; Και γιατί δεν αντελήφθη ότι επρόκειτο περί συμβολικής πολιτικής πράξεως; Και αντί να αρκεστούμε απλά και μόνο στην άσκηση, αν θέλετε, και κριτικής, που ήτο δικαίωμα της αντιπολίτευσης να το πράξει ή όσων διαφωνούν με την κυβέρνηση, φέραμε το θέμα στη Βουλή για να γίνει δημόσιος διάλογος και δεν αρκεστήκαμε εις αυτό, αλλά προτείνουμε και ψήφισμα.

Κύριοι συνάδελφοι, είναι νομίζω η ώρα και είναι εδώ που θα αρχίσω να φέρνω το ένα μετά το άλλο των παραδειγμάτων, να δούμε άραγε πόσο εμείς αποτελούμε την κοιτίδα ή τον ομφαλό της οικουμένης, διότι περί αυτού πρόκειται. Αρχίσαμε πάλι να πάσχομε από το σύμπλεγμα του ομφαλού της γης και έχω την εντύπωση ότι δεν πρέπει να παραγνωρίζεται το γεγονός πως μια ολόκληρη Ρωσία, μια ολόκληρη Κίνα δεν εγγράφουν το θέμα στο Συμβούλιο Ασφαλείας και δε ζητούν τη σύγκλησή του διά την παρανομία που διαπράττει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Δε συγκαλούν τα κράτη του ΟΗΕ τη Γενική Συνέλευση διά την κρίση της Γιουγκοσλαβίας και διά τις παρανομίες, όχι τη μία του εμπάργκο αλλά τη μία μετά την άλλη. Όλα αυτά τα κράτη είναι προδότες των αρχών και μόνοι που έμειναν να σώσουν τις αρχές είναι οι Κύπριοι; Και πρέπει η κυβέρνηση να συνταυτίζεται και εγώ λέω δικαίωμα και είναι και συνέπεια προς τις αρχές του ορθόδοξου κομμουνισμού να είναι εναντίον του ΝΑΤΟ και να είναι εναντίον της Ευρώπης, αν θέλει.

Εγώ δε θα διαφωνήσω, είναι θέσεις, κύριοι συνάδελφοι, κάποτε ήσαστε υποστηρικτές του Συμφώνου της Βαρσοβίας· δε θα αρνηθούμε το πού ο καθένας πίστευε. Και είναι δικαίωμα να στηρίζετε και να υποστηρίζετε αυτά που θέλετε, αλλά την ίδια ώρα λέω ότι δεν μπορεί να επιβάλλετε τι είναι εθνικό συμφέρον με βάση αυτή την

πίστη και τα συμπλέγματα που εκ του παρελθόντος ακόμα μας τυραννούν. Πώς συμβαίνει στην Ευρώπη το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να υιοθετεί ψήφισμα με τριακόσιες δεκατρείς ψήφους υπέρ, εβδομήντα οκτώ εναντίον και είκοσι εννιά αποχές; Υπέρ τίνος; Υπέρ της αποχώρησης των γιουγκοσλαβικών στρατευμάτων, υπέρ της επιστροφής όλων των προσφύγων και διερωτώμαι γιατί ενοχλούμεθα, όταν μιλούν για αποχώρηση κατοχικών στρατευμάτων ή γιουγκοσλαβικών στρατευμάτων, πιθανόν, εγώ λέω, χάριν προπαγάνδας δικής τους και για να αιτιολογήσουν τα όσα πράττουν, προκειμένου να επιτραπεί στο σύνολο των προσφύγων να επιστρέψει υπό συνθήκες ασφάλειας. Μήπως τα ίδια δε ζητούμε για τις διακόσιες χιλιάδες τους δικούς μας πρόσφυγες και πρέπει να αντιπαραταχθούμε με το Ευρωκοινοβούλιο και άραγε οι σοσιαλιστές της Ευρώπης έχουν λιγότερες αρχές;

Θέλετε να σας πω ποιος ήταν ο κ. Σολάνα, ο κ. Νταλέμα; Θα τα πω και αυτά, για να καταλάβουμε πόσο εμείς είμεθα υπεράνω όλων αυτών. Όλοι αυτοί είναι διεφθαρμένοι, ακόμα και ο ηγέτης του Κομμουνιστικού Κόμματος της Ιταλίας είναι νατοϊκός, αισχρός, φιλοπόλεμος, έστω και αν συμμετέχει στη σύναξη του ΑΚΕΛ στην Κύπρο. Ο κ. Κοσούτα είναι ο ηγέτης ενός κομμουνιστικού κόμματος που συμμετέχει με δύο υπουργούς στην κυβέρνηση της Ιταλίας, που είναι το ορμητήριο καταστροφής της Γιουγκοσλαβίας και ευρίσκετο πρόσφατα στην Κύπρο. Τον είδαμε όλοι από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης να δηλώνει ότι είναι έτοιμος να αποχωρήσει και να ανατρέψει την ιταλική κυβέρνηση, εάν επιχειρηθούν χερσαίες επιχειρήσεις στη Γιουγκοσλαβία. Ενώσω η χώρα του δηλαδή συνεχίζει να βομβαρδίζει με τις βόμβες του θανάτου, με όλα αυτά τα εγκλήματα που διαπράττονται εις βάρος της Γιουγκοσλαβίας, είναι μέσα στην κυβέρνηση, στηρίζει την κυβέρνηση, γιατί έτσι κρίνει ότι επιβάλλει, κατά την άποψή μου, το εθνικό συμφέρον της Ιταλίας, το εθνικό συμφέρον της χώρας του. Μήπως αυτός ο κομμουνιστής ηγέτης που ήτο συνδαιτυμόνας, που ήτο μαζί σας στις διασκέψεις,

προκειμένου να καταδικαστεί η βαρβαρότητα του ΝΑΤΟ, έχει λιγότερες από εσάς αρχές ή λιγότερες από τους άλλους μας αρχές; Γιατί οι κομμουνιστές των υπόλοιπων πλην της Γερμανίας χωρών ηγέτες δεν ήρθαν στην Κύπρο; Γιατί όλοι οι άλλοι κομμουνιστές ηγέτες και τα κομμουνιστικά κόμματα που ήρθαν στην Κύπρο, και είναι προς τιμή σας γιατί παίρνετε κάποιες πρωτοβουλίες, όσο αντίθετοι και αν είμαστε... Δεν τα λέω για να αντιδικήσω, αλλά τα λέω με βάση το πώς ο καθένας κρίνει το εθνικό καλό ή το εθνικό συμφέρον και δε λέω ότι εσείς κρίνετε αντίθετα προς το εθνικό καλό, αλλά η εκτίμησή μου είναι πως είναι εσφαλμένη εκτίμησή σας οι προβληματισμοί σας. Γιατί κανένας άλλος, γιατί κανένα άλλο από τα κομμουνιστικά κόμματα της Ευρώπης, της πρώην Ανατολικής Ευρώπης, της σημερινής Κεντρικής Ευρώπης δεν ανέλαβε την πρωτοβουλία που ανέλαβε το κομμουνιστικό κόμμα της Κύπρου να φιλοξενήσει αυτή τη διάσκεψη που έγινε στην Κύπρο; Γιατί οι άλλοι κομμουνιστές ηγέτες σκέφτηκαν το καλώς νοούμενο συμφέρον της χώρας τους; Πρόδωσαν μήπως τις αρχές τους; Θα πάρω μία σειρά από συλλογικά σώματα της Ευρώπης και χαίρομαι, γιατί σήμερα εδώ είναι εκπρόσωποι της κυπριακής Βουλής εις αυτά τα συλλογικά σώματα, είτε στη Διακοινοβουλευτική είτε στο Συμβούλιο της Ευρώπης είτε στο Ευρωκοινοβούλιο είτε μια σειρά από όργανα, το Συμβούλιο Ασφαλείας ακόμα ή στη Σύνοδο των Προέδρων των Κοινοβουλίων των υποψήφιων προς ένταξη χωρών.

Θα ξεκινήσω με το Ευρωκοινοβούλιο. Όπως έχω ήδη πει, το ψήφισμα του Ευρωκοινοβουλίου, αν νομίζετε ότι μας εκφράζει, να το υποστηρίξουμε. Αυτό αν είναι, και ψήφισμα αν θέλετε να περάσουμε. Να υιοθετήσουμε το ψήφισμα του Ευρωκοινοβουλίου. Αν θέλετε μπορεί να υιοθετήσουμε το ψήφισμα του Συμβουλίου της Ευρώπης που υιοθετεί εκείνο του Ευρωκοινοβουλίου, που συμμετέχουν σαράντα μια χώρες και όχι μόνο οι δεκαπέντε. Και είχε μόνο αποχή ή καταψήφιση από τρεις χώρες. Εάν θέλετε το υιοθετούμε και εκείνο. Εάν μας εκφράζουν αυτά τα σώματα που

περιλαμβάνουν βεβαιότατα και κομμουνιστές. Αν θέλετε, μπορεί να περάσουμε και ανάλογο ψήφισμα που πέρασε η Διακοινοβουλευτική Ένωση στη Ναμίμπια πέρσι για τα ανθρώπινα δικαιώματα του Κοσόβου, για να μη σας πω τι έγινε φέτος στη Διακοινοβουλευτική Ένωση, που, όταν ζήτησε η Ρωσία να θεωρηθεί ως κατεπείγον θέμα, δεν έλαβε παρά λιγότερες του ενός τρίτου ψήφους αντί των τεσσάρων πέμπτων που απαιτείτο, όταν πέρσι την ίδια εποχή, χωρίς πολέμους, χωρίς τη μαζικότητα των προσφύγων πήρε τα τέσσερα πέμπτα και υιοθετήθηκε, γιατί έτσι εξυπηρετείτο το καλώς νοούμενο συμφέρον των χωρών που ψήφισαν. Αν θέλετε μπορεί να υιοθετήσουμε το ψήφισμα που υιοθέτησαν οι πρόεδροι των υποψήφιων υπό ένταξη κρατών, πρώην ανατολικών κρατών. Πρώην και νυν κυβερνήσεις, κύριε και φίλτατε Αριστοφάνη, που αποκαλούνται σοσιαλιστικές όπως έχουν μετονομαστεί οι κομμουνιστικές. Αλλά θα ήθελα να σας ρωτήσω τι να πούμε και διά τους Γερμανούς πράσινους ή κομμουνιστές, τον κ. Κίζι, παραδείγματος χάριν, που ήτο και εκείνος στην Κύπρο, που εις μιν το πρώτο στάδιο υποστήριξε τις θέσεις Μιλόσεβιτς, αλλά αργότερα, όταν είδε τους Κοσοβάρους, εξαπέλυσε μύδρους εναντίον του κ. Μιλόσεβιτς. Αλλά δεν είμαι εδώ για να εκφράσω οτιδήποτε εναντίον οποιουδήποτε.

Εκείνο που θέλω είναι τι είναι που το εθνικό καλό επιβάλλει, τι είναι που το εθνικό συμφέρον υπαγορεύει, πως πρέπει επιτέλους και εμείς, με την ελευθερία του λόγου που πρέπει να μας διακρίνει και της έκφρασης, να μην είμεθα τόσο απόλυτοι και να θέλουμε να ταυτίζεται οπωσδήποτε η κυβέρνηση. Θα μπορούσε να παραμένουμε στις δικές μας θέσεις και να δείχνουμε μια αλληλοκατανόηση, ότι πιθανότατα αυτά τα οποία γίνονται να υπαγορεύονται και να διαφοροποιούνται, όσοι θέλουν να διαφοροποιηθούν. Αλλά χάριν του εθνικού καλού είναι ανάγκη συνέχεια, όταν όλοι αναγνωρίζουν ότι σήμερα υπάρχει μια νέα τάξη πραγμάτων, όχι εκείνη που προσβλέψαμε με οράματα, όχι εκείνη που έχει τα ιδανικά και τις αρχές, αλλά εκείνη που έχει τη δύναμη και που

δυστυχώς υπακούουν σειρά κρατών και όχι απλά κρατών αδύναμων, το σύνολο των κρατών των Ηνωμένων Εθνών. Σας προκαλώ να μου πείτε ποιοι συγκάλεσαν, ποιοι έχουν υποβάλει αίτηση σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης, έκτακτης, εδώ πρόκειται περί πολέμου, πρόκειται περί καταστροφής, ισοπέδωσης μιας ολόκληρης χώρας, πρόκειται περί ενός εκατομμυρίου προσφύγων και δεν τολμά και δε διανοείται κανένας να εγγράψει και να συγκαλέσει τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών. Εδώ μιλούμε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση παίρνει παράνομες αποφάσεις και δε συγκινείται κανένας για να συγκαλέσει το Συμβούλιο Ασφάλειας, ούτως ώστε να ληφθούν μέτρα εναντίον των παρανομούντων. Άραγε η Ρωσία του Ζουγκάνοφ, του Πρωθυπουργού κ. Πριμακόφ είναι λιγότερο... έχει λιγότερες αρχές ο κ. Πριμακόφ;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Χρωστά παραπάνω.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Με συγχωρείτε;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Χρωστά παραπάνω.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Χρωστά παραπάνω. Επομένως, το εθνικό καλό του επιβάλλει, για να μη χρωστά περισσότερα και για να μη χρεοκοπήσει, να κοιτάξει το καλό της χώρας τους. Φαίνεται ότι εμείς έχουμε υπερβεί σε δυνάμεις και τη Ρωσία και διερωτώμαι για την Κίνα τώρα. Η Κίνα, η οποία είναι μόνιμο μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας, γιατί δε συγκάλεσε το Συμβούλιο Ασφαλείας; Μήπως και εκείνη χρωστά περισσότερα ή είναι λιγότερο κομμουνιστές από τους κομμουνιστές της Κύπρου ή είναι λιγότερο πιστοί σε αρχές και αξίες από ό,τι όλοι εμείς στην Κύπρο, που, εάν ερωτηθεί κανένας πού βρίσκεται η Κύπρος, ψάχνουν στο χάρτη για ν' ανακαλύψουν πού είμαστε; Άραγε εξαρτάται τόσο

πολύ από τις δικές μας θέσεις της κυπριακής Βουλής η επίλυση του γιουγκοσλαβικού θέματος, όταν σήμερα οι οκτώ των πλουσιότερων κρατών υιοθετούν ανάλογα, να σας διαβάσω, μόλις τώρα ελήφθη...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, αν μου επιτρέπεται, μία λέξη και είναι η τελευταία, σας διαβεβαιώ.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εννοείτε να με διακόψετε;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, επιτρέπεται;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Επιτρέπεται.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Και η Ρωσία και η Κίνα ήγειραν το θέμα στο Συμβούλιο Ασφαλείας, αλλά δεν...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Πέστε μας το αποτέλεσμα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Διότι έχει το βέτο της Αμερικής.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δε χρειάστηκε, κύριε Παπαδόπουλε, να είμεθα πιο ενήμεροι, απλούστατα μόνο τρεις ψήφους υπέρ πήρε και επομένως δε χρειάστηκε να ασκηθεί το βέτο. Ψήφισε υπέρ μόνο η Ρωσία, ψήφισε υπέρ μόνο η Κίνα και νομίζω η Ναμίμπια. Αυτές οι τρεις χώρες από τις δεκαπέντε των μονίμων και μη του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Το θέμα που λέω...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Επειδή ρωτάτε συνέχεια γιατί δεν το έθεσε η Ρωσία, γιατί δεν το έθεσε η Κίνα.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Να σας απαντήσω. Ετέθη πότε; Όταν εγεννήθη η κρίση. Τώρα έχουμε νέα κρίση με το εμπάργκο, την παρανομία που όλοι λέτε. Δεν έχουμε απόφαση και σας προκαλώ. Για το εμπάργκο ετέθη θέμα. Προκαλώ όσους με ρώτησαν προηγουμένως. Ετέθη θέμα σύγκλησης του Συμβουλίου Ασφαλείας, για να πουν ότι παρανομεί η Ευρώπη, το NATO; Κανένας. Και αυτοί είναι προδότες; Διερωτώμαι γιατί δε ζητήσαμε, η μικρά Κύπρος, να συνέλθει το Συμβούλιο Ασφαλείας να καταδικάσει την Ευρώπη, να καταδικάσει το NATO, να καταδικάσει τη Ρωσία, να καταδικάσει την Κίνα, διότι και η αδιαφορία, η εκ παραλείψεως ενέργεια, θεωρείται εξίσου εγκληματική πράξη. Και συνεπώς, εάν θέλετε να μιλούμε την αλήθεια, πέστε τα έτσι. Και διερωτώμαι ειλικρινά εάν έχουν λιγότερο ανεπτυγμένο το αίσθημα του εθνικού συμφέροντος οι κομμουνιστές ηγέτες που σας προανέφερα. Γιατί δηλαδή πρέπει να παραγνωρίσουμε ποιος ήταν ο κ. Σολάνα, να σας υπενθυμίσω λίγο, για να δούμε πόσο εμείς γίναμε πλέον ικανότεροι και αξιότεροι από όλους αυτούς, οι οποίοι σήμερα θεωρούνται ως οι εγκληματίες και από πού προέρχονται;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο γραμματέας του NATO Χαβιέ Σολάνα υπήρξε ένας από τους ελάχιστους Ισπανούς σοσιαλιστές που, κατά τη διάρκεια του δημοψηφίσματος για την είσοδο της χώρας του στο NATO, είχε πάρει ανοικτά θέση εναντίον, αποτελώντας ένα από τα ηγετικά στελέχη του Κινήματος Καταγγελίας της Ατλαντικής Συμμαχίας. Στην Ισπανία μάλιστα πολλοί σύντροφοι του Σολάνα επιμένουν δημοσίως ότι η ανοδική πορεία της πολιτικής του καριέρας δρομολογήθηκε από τους αγώνες του ενάντια στην ύπαρξη αμερικανικών βάσεων στην Ισπανία και όμως ο κ. Σολάνα σήμερα είναι ο γενικός γραμματέας του NATO. Είναι ο γραμματέας του εγκληματικού συνδικάτου. Να πούμε ποιος ήταν ο κ. Νταλέμα της Ιταλίας; Να ακούσουμε και λίγο γι'

αυτά, τα οποία προσποιούμεθα ότι δε γνωρίζουμε, για να δούμε πώς υπηρετούνται τα εθνικά συμφέροντα κάθε χώρας, όχι ανάλογα με το τι όποιος πιστεύει, αλλά με το τι πραγματικά υπηρετείται το καλώς νοούμενο συμφέρον μιας χώρας. Ο Ιταλός Πρωθυπουργός κ. Μάσσιμο Νταλέμα έχει διατελέσει στα νιάτα του γενικός γραμματέας της ιταλικής κομμουνιστικής νεολαίας και προσπαθούσε να κινητοποιήσει τους νέους εναντίον των αμερικανικών βομβαρδισμών στο Βιετνάμ και αλλού. Ο Νταλέμα μάλιστα συμμετείχε και στη σοβιετικής κατασκευής, λέει το σημείωμά μου, παγκόσμια οργάνωση δημοκρατικής νεολαίας, που πιθανό να ήταν και ο φίλος μου ο Δημήτρης και πιθανότατα να τον συνάντησε ακόμα και εκεί στις συνάξεις. Έχασε και αυτός τις αρχές και τις αξίες του και προδίδει την Ιταλία; Και τι να πούμε για το φίλο μας τον Ιταλό κομμουνιστή ηγέτη, που τον φιλοξενήσαμε, τον κ. Κοσούτα, ευρισκόμενο στην Κύπρο, σας είπα και ερωτώ και προκαλώ να μου πείτε το εθνικό καλό.

Κύριοι συνάδελφοι, μπορώ να έχω την προσοχή σας; Αν θέλετε να αστείευτείτε, μπορείτε να περάσετε έξω. Προς κάθε κατεύθυνση το απευθύνομε...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ θέμα τάξης. Ησυχία και παρακαλώ να συνεχίσετε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Επανέρχομαι στο θέμα. Μήπως ο κ. Κοσούτα αποχώρησε από την ιταλική κυβέρνηση; Σας ερωτώ. Έχει ή δεν έχει και η ιταλική κυβέρνηση δύο κομμουνιστές υπουργούς; Δηλαδή, είναι λιγότερη σε αξίες εκείνων των κομμουνιστών από ό,τι το εθνικό καλό της Ιταλίας; Ποιο είναι το βασικό ορμητήριο καταστροφής της Γιουγκοσλαβίας, αφού θέλετε να πούμε την αλήθεια; Δεν είναι οι βάσεις οι ιταλικές; Αυτό το παραγνωρίζω. Γιατί δεν καταδικάζετε τους συντρόφους σας της Ιταλίας; Γιατί

δεν καταδικάζετε τους συντρόφους σας του Κομμουνιστικού Κόμματος Γαλλίας, που συμμετέχουν στη γαλλική κυβέρνηση του κ. Ζιασπέν, και η οποία είναι συνεργός και συμμετοχος εξίσου στους βομβαρδισμούς της Γιουγκοσλαβίας; Και προσπαθείτε ποιους να καταδικάσετε; Την κυπριακή κυβέρνηση γιατί; Γιατί πήρε μία στην ουσία ανύπαρκτον απόφαση, που δε θα έπρεπε να με υποχρεώσετε να το πω, μια, όπως ορθά ανέφερε ο κ. Παπαδόπουλος, νομικά αβάσιμη απόφαση. Ήτο μία πολιτική απλούστατα ένδειξη προσαρμογής με κάτι, που στην ουσία δεν μπορούσε να εφαρμοστεί, που δεν ήταν συμμόρφωση καλού παιδιού και συμπεριφορά και συνέχεια εμείς υποκύπτομε, όλοι οι άλλοι λαοί, οι Ιταλοί, οι Γάλλοι δεν είχαν ιστορία εθνικής αντίστασης, ιδιαίτερα οι Γάλλοι. Υπεδουλώθησαν στο ΝΑΤΟ, υπεδουλώθησαν στους Αμερικάνους, οι πάντες επιτέλους έγιναν δούλοι, οι μόνοι ελεύθεροι ευτυχώς είμαστε εμείς στην Κύπρο, με τη μισή πατρίδα μας κατεχόμενη, για λόγους αρκετά γνωστούς και πώς οδηγηθήκαμε και γιατί καταστραφήκαμε. Κάποια ώρα, ναι, πρέπει να αρχίσουμε να μετρούμε το εθνικό συμφέρον, το εθνικό καλό. Πώς μετριέται; Όταν βρίσκεσαι εις μία σύνοδο, στην οποία εκπροσωπούνται δεκατέσσερις εν συνόλω χώρες, εκ των οποίων οι δώδεκα είναι πρώην σοσιαλιστικές και είναι υποψήφιος για ένταξη και δε μένει ύβρις που δεν ακούει ο Γιουγκοσλάβος Πρόεδρος ή το καθεστώς ή η Γιουγκοσλαβία από πρώην κομμουνιστές και νυν κομμουνιστές με μετονομασία σοσιαλιστών, διερωτώμαι άραγε αν εκείνοι δεν ενδιαφέρονται, ούτε οι Σλοβένοι ούτε οι Τσέχοι ούτε οι Σλοβάκοι ούτε οι Ούγγροι ούτε οι Ρουμάνοι ούτε οι Εσθονοί ούτε όλες οι άλλες χώρες της Βαλτικής, για τη δική τους πατρίδα, παρά μόνο η Κύπρος είναι εκείνη που, αν ορθώσει το ανάστημά της, θα σώσουμε και τη Γαλλία και την ανθρωπιά και τις αρχές του ΟΗΕ; Μα δηλαδή, τόσο θέλετε να είμεθα υπερφίαλοι; Τόσο πιστεύετε ότι εμείς μόνο από όλο τον κόσμο πιστεύουμε σε αρχές; Άραγε εμείς επιδοκιμάζουμε ή έχει κανέναν που διανοείται να επιδοκιμάσει βομβαρδισμούς, καταστροφή ολόκληρης χώρας

της υποδομής της; Άραγε εμείς δεν είμεθα εκείνοι που υπέστημεν τα ίδια που υφίσταται σήμερα η Γιουγκοσλαβία, αλλά και δεν είμαστε και εμείς που υπέστημεν εκείνα που πιθανό να υφίσταντο οι Κοσοβάροι; Είναι δηλαδή με βάση το συναίσθημα που θα σκεφτόμαστε; Και θα ήτο ή είναι εκ των θεμάτων που θα έπρεπε να απασχολήσουν το κοινοβούλιο, για να δώσουμε και πάλι δημοσιότητα γιατί η κυβέρνηση πήρε μία απόφαση εν ανυπαρξία νόμου εν τη ουσία, και αν ακόμα υπάρξει παραβίαση;

Πετρέλαια, κύριοι συνάδελφοι, για να εξαγάγουμε, βεβαίως δεν έχουμε. Βεβαιότατα, έχουμε πλοία υπό κυπριακή σημαία, αλλά, αν είναι κάποιοι που θα επιβάλουν το εμπάργκο ή θα κάμουν τις νηοψίες, δεν είναι βεβαίως η κυπριακή κυβέρνηση, είναι όσοι εδρεύουν στην Καραϊβική και θα ελέγξουν.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Όχι Καραϊβική, Αδριατική.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Με συγχωρείτε, Αδριατική. Επομένως δηλαδή, είτε εμείς πούμε ναι είτε αρνηθούμε, εάν κυπριακά πλοία, υπό κυπριακή σημαία πλοία, μεταφέρουν πετρέλαιο, ακόμα και αν πούμε ότι δεν επιβάλλουμε εμπάργκο, χωρίς αμφιβολία, εάν γίνει νηοψία, θα κατασχεθούν από εκείνους που πιθανότατα, παράνομα, κατά αντίθεση με τις αρχές ή τα ψηφίσματα ή τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας και των Ηνωμένων Εθνών έχουν πάρει. Επομένως, τι επικρίνετε την κυπριακή κυβέρνηση; Εις τι ωφελεί αυτή η σημερινή συζήτηση; Εις το να πούμε πάλι ότι είμεθα βασιλικότεροι του βασιλέως; Και θα χειροκροτηθούμε άραγε από τους κομμουνιστές των άλλων δυτικών χωρών; Διότι εξ όσων γνωρίζω μόνο δύο επισκέφθηκαν την Κύπρο από τη Δυτική Ευρώπη. Ο Ιταλός, ο ένας εξ εκείνων των πολλών κομμουνιστικών κομμάτων και ο Γερμανός, ο κ. Κίζι. Ούτε της Γαλλίας ήρταν ούτε της Δανίας ήρταν, ούτε των άλλων χωρών της Ευρώπης πάτησαν το πόδι τους. Ήρταν από την πρώην Ανατολική... και από τη Ρωσία και από

την Ελλάδα βεβαίως. Εμείς τι θα πούμε; Τι έπρεπε να τους πούμε; Να κάνουμε διαδήλωση ή αντιδιαδήλωση και να τους πούμε έξω από την Κύπρο, γιατί είστε υποκριτές; Γιατί είστε μέρος των κυβερνήσεων που βομβαρδίζουν και καταστρέφουν τη Γιουγκοσλαβία; Έτσι έπρεπε να κάμουμε, αν είχαμε εντιμότητα και συνείδηση, νομίζω, και είμεθα ή θέλαμε να είμεθα συνεπείς με όσα από του βήματος της Βουλής λέμε ή τα όσα εναντίον της κυπριακής κυβέρνησης παραθέτουμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μπορούσε κανένας να αναπτύξει πολλά, πολύ περισσότερα επιχειρήματα, όμως νομίζω ότι η ουσία παραμένει μια και είπα από την αρχή, δε νομίζω και δεν ωφελεί και δεν είναι προς αντιπαράθεση που ήγειρα τα όποια θέματα, αλλά έχω την εντύπωση, πιστεύω πως κάποιες στιγμές θα πρέπει να αναλογιστούμε και εμείς το δικό μας εθνικό καλό. Εάν οι κομμουνιστές της άλφα, της βήτα, της γάμμα, της όποιας χώρας, εάν οι δεξιοί της άλφα, της γάμμα, της όποιας χώρας, εάν οι κεντρώοι, οι σοσιαλιστές σκέφτονται και το καλό της πατρίδας τους, άραγε σε εμάς δεν επιτρέπεται να το σκεφτούμε; Και άραγε θα είμαστε λιγότερο πατριώτες, αν διαφωνούμε με τον όποιο τρόπο, αλλά μέσα σε πλαίσια που να μη δημιουργούμε περισσότερες ακόμα δυσκολίες στην κυβέρνηση; Εκτός εάν ο στόχος είναι να ανατρέψουμε την από κοινού ληφθείσα απόφαση. Αν αυτό είναι που επιδιώκουμε, τότε θα πρέπει να το πούμε ξεκάθαρα, ότι δε θα θέλαμε να γίνουμε μέλος της Ευρώπης και άκουσα τον κ. Παπαδόπουλο να λέει “να μπούμε, γιατί το δικαιούμαστε”. Καμιά φορά δεν είναι το τι δικαιούσαι που παίρνεις, κύριε Παπαδόπουλε, το γνωρίζεις πολύ πριν από μένα, γιατί είσαι πιο παλιός και πάρα πολύ έμπειρος, αλλά είναι το και πώς χειρίζεσαι... Με συγχωρείτε, κύριε Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Μεγάλωσές τον πολλά.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Όχι υπερβολικά, αλλά ανεμείχθη πολύ νεαρότερος από εμέ και είναι και ελάχιστα μεγαλύτερος και επομένως αυτά που λέω έχουν σημασία. Όπως τα έζησε ο κ. Παπαδόπουλος, όπως τα έζησε ο κ. Κυπριανού, όπως οι παλαιότεροι από εμάς στην πολιτική. Και ξέρουμε ότι δυστυχώς δεν είναι πάντα με το τι δικαιούσαι αλλά με το πώς συμπεριφέρεσαι και δε διαφωνώ μαζί σας ότι σήμερα η Ευρώπη δεν έχει κοινή εξωτερική πολιτική, αλλά έχει έναν από τους τρεις στόχους ήδη επιτύχει, την κοινή νομισματική πολιτική, επιδίωξη είναι η κοινή εξωτερική πολιτική, επιδίωξη είναι η κοινή αμυντική πολιτική. Εκεί στοχεύουν, στη μετεξέλιξη, και φυσικότητα δε θα ήθελαν στους κόλπους τους τον πονοκέφαλο μίας νέας αδέσμευτης χώρας, που πέρα και πάνω από όλες τις άλλες, ακόμα και τις πρώην κομμουνιστικές, θέλει ακόμα να ζει στους ρομαντισμούς των κινημάτων των αδεσμεύτων. Λυπούμαι που μιλώ έτσι, αλλά μιλώ τη γλώσσα της αλήθειας. Επανήλθε ανεπιστρεπτί δυστυχώς η εποχή που η Σοβιετική Ένωση μπορούσε να έχει την επιρροή πάνω στην πλειοψηφία των αδεσμεύτων και θα μπορούσε να διαδραματίζουν κάποιο ρόλο σε συμβούλια, σε διεθνή σώματα κ.λπ.

Σήμερα δυστυχώς, εάν παρακολουθήσετε εκείνους τους πρώην αδεσμεύτους, είναι αγνώριστοι. Είναι οι πρώτοι που δεν ακούν πλέον στη Σοβιετική Ένωση. Είναι οι πρώτοι που, πριν ψηλώσει το χέρι της η Αμερική, ψηλώνουν με υποψία ότι έτσι πρέπει να ψηφίσουν, γιατί πιθανό αυτό να είναι και η ψήφος της Αμερικής. Και συνεπώς θα πρέπει και μέσα σε αυτά τα πλαίσια, δεν είμαι εξ εκείνων που θα διδάξω, ούτε και είπα, και θέλω να το ξεκαθαρίσω, κύριοι συνάδελφοι, ότι στερούνται πατριωτισμό όσοι λένε “ξέρετε επιτέλους, ε, κάποια στιγμή ας υπερασπίσομε αρχές”. Ούτε και εμείς διαφωνούμε με αυτό, αλλά δεν έχουμε και λόγο να είμεθα προκλητικοί, που χωρίς να υπηρετούμε τίποτε πιθανότατα να υποστούμε χειρότερα, ενόψει μάλιστα υπαρκτού προβλήματος, ενόψει μάλιστα και εν γνώσει μας ότι εξαρτάται δυστυχέστατα, θα έλεγα, η επίλυση αυτού του προβλήματος από όσους επιδιώκουμε να λειοδμήσουμε κατά

τρόπο που πολλές φορές υπερβαίνει και τα εσκαμμένα.

Με αυτό που λέω, και θέλω να το επαναλάβω, δεν υιοθετούμε ούτε τους βομβαρδισμούς ούτε ότι οι πόλεμοι μπορεί να λύσουν προβλήματα είτε όπως αυτό της Γιουγκοσλαβίας είτε όπως αυτό της Κύπρου. Και όπως επιδιώκουμε στην Κύπρο μέσα από ειρηνικές διαδικασίες την επίλυση του προβλήματος, όπως επιδιώκουμε στην Κύπρο επιστροφή όλων των προσφύγων, έτσι πρέπει, όχι με δύο μέτρα και δύο σταθμά, όπως εκείνοι πράττουν, αλλά, αν θέλουμε να είμεθα συνεπείς, αυτή την πολιτική θα πρέπει να υπηρετούμε και αυτό κατά την άποψή μου είναι πατριωτισμός και αυτό κατά την άποψή μου είναι σωστή εθνική πολιτική.

Γι' αυτό και τελειώνοντας, κύριοι συνάδελφοι, δεν κρίνω ότι σήμερα πρέπει να περάσουμε οποιοδήποτε ψήφισμα. Έγινε ένας αρκετά μακρύς ευρύς διάλογος, δε θα υπηρετήσουμε καμιά, μα καμιά σκοπιμότητα, αν περάσουμε το όποιο ψήφισμα ούτε και αν περνούμε κάθε μέρα ψηφίσματα. Εδώ τα Ηνωμένα Έθνη, εδώ και είκοσι πέντε χρόνια, περνούν ψηφίσματα, είτε τα Ηνωμένα Έθνη είτε το Συμβούλιο Ασφαλείας. Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, πέστε μου ποιο εξ όλων αυτών των ψηφισμάτων έχει τύχει εφαρμογής και δεν έχει τύχει της περιφρόνησης πολύ περισσότερο. Εάν το επιθυμείτε και είναι δικαίωμά σας, κύριε Χριστόφια, και της κοινοβουλευτικής σας ομάδας να αποφασίσει αναλόγως, καλύτερα να αποφύγομε το όποιο ψήφισμα, όχι γιατί θα υστερήσουμε στην έκφραση θέσεων, οι θέσεις σας έχουν εκφραστεί, καταγραφεί και θα παραμείνουν στα πρακτικά της Βουλής, αλλά δυστυχώς υπάρχουν εκείνοι που επιδιώκουν να παρερμηνεύουν κάθε μας θέση και τοποθέτηση. Και είναι καιρός να αντιληφθούμε ότι κάποιοι ψάχνονται, προκειμένου να επιβάλουν εκείνο που το δικό τους συμφέρον τούς υπαγορεύει. Ευχαριστώ.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Με αφορμή το θέμα του εμπάργκο για τα πετρελαιοειδή για τη Γιουγκοσλαβία, μπήκαμε σε μια ευρύτερη συζήτηση για το Γιουγκοσλαβικό. Και μπορώ να πω ότι μια τέτοια συζήτηση είναι υποχρεωτική και αναγκαία και είναι αυτή που δικαιώνει τη Βουλή και την ύπαρξη της Βουλή, προπαντός όταν συμβαίνουν γεγονότα τόσο συγκλονιστικά, σαν αυτά που συμβαίνουν σήμερα στη Γιουγκοσλαβία, γιατί δεν είναι μόνο θέματα Γιουγκοσλαβίας· σίγουρα επηρεάζουν την περιοχή, επηρεάζουν τον κόσμο και μας επηρεάζουν και εμάς ευρύτερα.

Μπορώ μάλιστα να πω ότι η συζήτηση στην κυπριακή Βουλή είναι μια υπόθεση που διευκολύνεται και από το σύνταγμά μας, από το διαχωρισμό των εξουσιών· η Βουλή των Αντιπροσώπων και η κυβέρνηση. Άρα η έκφραση γνώμης μέσα από τη Βουλή έχει καθαρά το χαρακτήρα του πολιτικού προβληματισμού και της έκφρασης της λαϊκής αντίληψης και της λαϊκής ευαισθησίας. Φυσικά, όλα αυτά μέσα στο μέτρο και μέσα από τη γνώση του θέματος και τη συναίσθηση ευθύνης.

Άλλωστε, μιλούμε για τη δική μας Βουλή. Εδώ η Βουλή των Ηνωμένων Πολιτειών, το Κογκρέσο των Ηνωμένων Πολιτειών, όταν συζητούσε το θέμα του πολέμου στο Κόσοβο και στη Γιουγκοσλαβία, ναι, πήρε θέσεις αρνητικές έναντι του Προέδρου Κλίντον. Τοποθετήθηκε με πολύ επικριτικές θέσεις. Αρνήθηκε να ψηφίσει αυξήσεις στις δαπάνες και μάλιστα πήρε και απόφαση ότι απαγορεύει στον Πρόεδρο να κηρύξει πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία, κάτι που είναι συνταγματικό δικαίωμα του Προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών.

Το θέμα συζητείται σε όλα τα διεθνή βήματα. Πότε όμως συζητείται; Συζητείται τώρα, μέσα στους καπνούς του πολέμου και εμποδίζεται η ελεύθερη συζήτηση. Εμποδίζεται η ελεύθερη συζήτηση από τα μεγάλα κέντρα αποφάσεων, γιατί υπάρχει η προσπάθεια που, τέλος πάντων, προέρχεται από όλους αυτούς, για να δημιουργείται η εντύπωση μιας ενιαίας αντιμετώπισης· ότι όλοι πειθαρχούν πάνω σε μια γραμμή. Αυτή

δεν είναι η πραγματικότητα, αγαπητοί συνάδελφοι και αγαπητές συνάδελφοι, γιατί σε όλους τους χώρους, σε όλες τις κυβερνήσεις, σε όλα τα κόμματα, σε όλα τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης υπάρχει μια έντονη διαφορετική τοποθέτηση, υπάρχουν έντονες διαφωνίες. Η εμφανιζόμενη ομοφωνία είναι απλώς επίπλαστη και το τι ακριβώς είναι που συμβαίνει θα διαφανεί και μετά την κατάπαυση του πυρός, όταν θα έρθει η ώρα της αναζήτησης ευθυνών για όλα όσα έγιναν, γιατί γι' αυτά που γίνονται με τη συστηματική καταστροφή μιας χώρας, όπου κατά τον τίτλο μιας σημερινής αθηναϊκής εφημερίδας "κτυπιέται ό,τι κινείται", ναι, κάποτε θα υπάρξουν αντιδράσεις και θα ζητηθούν οι ευθύνες.

Ξεκινήσαμε με το θέμα του πετρελαίου. Γιατί βομβάρδιζαν τις πετρελαιοδεξαμενές; Τι μας είπαν αρχικά οι σύμμαχοι του NATO; Βομβάρδιζαν τις πετρελαιοδεξαμενές, για να μην έχουν πετρέλαιο τα τανκς του Μιλόσεβιτς και να μην μπορούν να κινούνται στο Κοσσυφοπέδιο για να προωθούν τους σκοπούς τους. Όμως, είναι το πετρέλαιο των τανκς που κτυπήθηκε; Το πετρέλαιο των νοσοκομείων; Το πετρέλαιο των μέσων κυκλοφορίας; Το πετρέλαιο για παραγωγή ενέργειας για τη λειτουργία εργοστασίων; Το πετρέλαιο για την ύπαρξη ενέργειας για την κυκλοφορία νερού;

Έχουμε μπροστά μας μια κατάσταση όπου, με στόχο το πετρέλαιο, καταδικάζεται ένας λαός ολόκληρος. Ένας λαός ολόκληρος καταδικάζεται στον κίνδυνο της πείνας και του αφανισμού. Δηλαδή, και όλα τα άλλα να μην υπήρχαν προηγουμένως, αυτό και μόνο το γεγονός είναι κάτι που θα έπρεπε να διεγείρει κάποια κοινή γνώμη και κάποια αντίδραση, γιατί, αν ένας λαός, ανεξάρτητα από τις ευθύνες του οποιουδήποτε Μιλόσεβιτς... Εγώ είμαι από εκείνους που πιστεύουν ότι έχει ευθύνες ο Μιλόσεβιτς για την έναρξη αυτής της συμφοράς, αλλά σίγουρα συμφωνώ και με όσους είπαν ότι, οποιαδήποτε ευθύνη και να έχει ο Μιλόσεβιτς, δε δικαιολογεί με κανένα τρόπο το

βομβαρδισμό και την καταστροφή τη συστηματική της Γιουγκοσλαβίας.

Αν λοιπόν αφήσουμε έναν ολόκληρο λαό χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα και χωρίς νερό, τι άλλο κάνουμε από του να δημιουργούμε, με ό,τι γνωρίζουμε και εμείς από την ιστορία μας, μια νέα κατάσταση Μεσολογγίου, άλωση ενός λαού; Μπορούμε να μένουμε σιωπηλοί μπροστά σε αυτά τα φαινόμενα; Και κάθε μέρα μας λένε -και δεν είναι υποκρισία και δεν είναι προπαγάνδα- ότι κινδυνεύουν τα νεογνά στα νοσοκομεία από τους βομβαρδισμούς των πετρελαίων. Σκεφτείτε εσείς στο σπίτι σας ο καθένας τι συμβαίνει, όταν διακόπτεται η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, απλώς για να διορθωθεί ο στύλος της γειτονιάς μας. Πόσο αναστατώνεται το σπίτι; Πόσο αναστατώνεται η ίδια η επιβίωσή μας, διότι έχει πια ταυτιστεί με ένα συγκεκριμένο τρόπο ζωής. Έτσι, όταν βομβαρδίζει το NATO και ο στόχος είναι το πετρέλαιο, δεν είναι ο Μιλόσεβιτς που μπαίνει στο στόχαστρο αλλά ένας λαός ολόκληρος, ανεξάρτητα του ποιος είναι αυτός ο λαός.

Και είναι μόνο το πετρέλαιο; Είναι τα γεφύρια, είναι τα εργοστάσια που αναφέρθηκαν, είναι το μεγάλο έγκλημα εναντίον των σταθμών τηλεοράσεως. Είναι τα σχολεία και τα νοσοκομεία. Αναφέρθηκα και προηγουμένως στην ομιλία μου γιατί έχω κάνει κατάλογο ολόκληρο για τα έργα πολιτισμού που έχουν καταστραφεί από τους βομβαρδισμούς και έχω ανακινήσει το θέμα στο Συμβούλιο της Ευρώπης, κύριοι συνάδελφοι, στο Συμβούλιο της Ευρώπης, όπως έχω επίσης ανακινήσει συγκεκριμένα το θέμα της καταστροφής των ραδιοσταθμών και του τηλεοπτικού σταθμού του Βελιγραδίου από τους βομβαρδισμούς. Και μάλιστα δεν είμαστε μόνοι όταν τα λέμε αυτά. Στη συνεδρίαση παρών ήταν ο αντιπρόσωπος των Ρεπόρτερς Χωρίς Σύνορα και, όταν τον ρώτησα αν δικαιολογεί αυτές τις επιθέσεις, είπε ότι για κανένα λόγο δε δικαιολογούνται. Ακόμα και η προπαγάνδα αντιμετωπίζεται με προπαγάνδα και όχι με βόμβες. Έτσι, όταν τοποθετούνται οι κυριότεροι επαγγελματικοί οργανισμοί με αυτό τον

τρόπο, δεν έχει κανένας άλλος δικαίωμα να τοποθετηθεί με οποιοδήποτε άλλο τρόπο.

Υπάρχει επίσης ακόμα ένα άλλο στοιχείο που καθορίζει τις υποθέσεις· Είναι το μεγάλο προσφυγικό ρεύμα. Αναφέραμε ήδη στοιχεία του λαού και υπάρχει το μεγάλο προσφυγικό ρεύμα των Κοσοβάρων. Έχει ευθύνη ο Μιλόσεβιτς για τη δημιουργία του; Ναι, αλλά όχι μόνο εκείνος. Είναι και οι βομβαρδισμοί, είναι και το UCK που δημιουργούν το ρεύμα των προσφύγων. Είναι πολλοί οι λόγοι που δημιουργούν το ρεύμα των προσφύγων. Έτσι, όταν τα δυτικά μέσα ενημέρωσης παρουσιάζουν μόνο το προσφυγικό ρεύμα και το αποδίδουν μόνο στο Μιλόσεβιτς, ναι, κάνουν και αυτά προπαγάνδα. Τι πρέπει να γίνει; Πρέπει να αρχίσουμε να βομβαρδίζουμε οι οποιοδήποτε το CNN ή τους οποιοσδήποτε δυτικούς σταθμούς, διότι κάνουν προπαγάνδα;

Τώρα, το τι γνώμη υπάρχει για το UCK δε χρειάζεται να το επαναλάβουμε εδώ. Είμαι ευτυχής που άκουσα προχθές στο Συμβούλιο της Ευρώπης, διότι ζητήθηκε η επίκληση της δικής μας μαρτυρίας από τον Πρωθυπουργό του Ουγγαρίας, όταν περιέγραφε με τα μελανότερα χρώματα τώρα το UCK, παρ' όλη την υποστήριξη που προσφέρει η Ουγγαρία στο NATO και στις επιχειρήσεις του NATO. Παρόμοια δε γνώμη υπήρχε και στους ίδιους τους Αμερικανούς, ότι πρόκειται για λαθρεμπόρους των ναρκωτικών και για μαφίες που αυτή τη στιγμή κάθονται στα Τίρανα και περιμένουν πότε θα ανατραπεί το καθεστώς και πότε θα μπουν οι Αμερικανοί στο Κόσοβο, για να μπουν εκείνοι και να κυβερνούν το Κόσοβο.

Δεν μπορούμε να μένουμε με κλειστά τα μάτια μπροστά σε αυτά τα θέματα και να μην τα συζητούμε. Υπάρχει και η σημερινή είδηση. Η υπεύθυνη για τους πρόσφυγες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών λέει ότι οι συμμορίες των Αλβανών μαζεύουν τα κοριτσόπουλα από τους προσφυγικούς καταυλισμούς και τα στέλνουν για εμπόριο λευκής σαρκός στην Ιταλία και στις άλλες χώρες της Ευρώπης. Και όλα αυτά τα

πράγματα κάτω από την προκάλυψη της ανθρωπιστικής βοήθειας, κάτω από την προκάλυψη των αρχών και των ιδανικών ενός κόσμου, τέλος πάντων, για τον οποίο αγωνίζεται με τόση αυτοθυσία ο κ. Κλίντον για να δημιουργήσει.

Ναι, λοιπόν. Θα πρέπει να τα λάβουμε υπόψη, και πρέπει να τα λάβουμε υπόψη και ως Κύπρος. Πώς να τα λάβουμε υπόψη; Μπορεί να έρθουν να μας κάνουν αύριο κάποιες προτάσεις και εμάς. Αν είναι καλές -ο Θεός να δώσει να είναι καλές ή έστω και υποφερτές- θα πρέπει να τις αποδεχτούμε. Αν όμως έχουμε αντίθετες απόψεις; Αν αυτή η Βουλή, αν η πολιτική ηγεσία αυτού του τόπου κρίνει ότι δεν είναι προς το συμφέρον του τόπου, τι πρέπει να αναμένουμε; Παρόμοια μεταχείριση με αυτή της Γιουγκοσλαβίας; Και εμείς δε χρειαζόμαστε βομβαρδισμούς. Ένα φάρνισμα χρειαζόμαστε. Θα είναι αρκετό για να εξαφανιστούμε από το προσκήνιο της γης.

Χθες έβλεπα την αμερικάνικη πρεσβεία με τα συρματοπλέγματα και ομολογώ ότι λυπήθηκα. Ένωσα στενοχώρια, διότι μετά τον τερματισμό του ψυχρού πολέμου υπολογίζαμε όλοι ότι έπαυε πλέον ο ανταγωνισμός, ότι θα μπορούσαν οι Ηνωμένες Πολιτείες, με την παγκόσμια ηγεσία την οποία απέκτησαν μονοπωλιακά μέσα στον κόσμο, ότι θα λάμβαναν υπόψη κάποιες αρχές πάνω στις οποίες θα στηριζόταν αυτή η κυριαρχία. Μα και η κυριαρχία χρειάζεται μια ισορροπία, χρειάζεται μια αποδοχή και χρειάζεται μια αποδοχή ελεύθερων ανθρώπων και όχι ανθρώπων οι οποίοι βρίσκονται σε κατάσταση αδυναμίας ή υποκύπτουν και υποχωρούν κάτω από την καταπίεση και κάτω από την απειλή και τον εκβιασμό. Γιατί αυτή τη στιγμή, ναι, λειτουργεί η απειλή και ο εκβιασμός σαν ένας τρόπος προώθησης της παγκόσμιας ηγετοκρατίας των Ηνωμένων Πολιτειών.

Τώρα, το ερώτημα είναι: Τι θα τερματιστεί πρώτο; Αυτή η τρομοκρατία ή η Κύπρος; Ναι, είναι ένα πρόβλημα αυτό, αν θα μπορέσει να επιβιώσει η Κύπρος, αν υπάρχει αυτή η νοοτροπία, γιατί στρατηγικός σύμμαχος των Ηνωμένων Πολιτειών στην

περιοχή είναι η Τουρκία· δεν είναι η Ελλάδα. Όποια κείμενα και να διαβάσεις, από τον Πρεζίνσκι μέχρι το Χάντικτον, θα δεις ότι ο στρατηγικός σύμμαχος των Ηνωμένων Πολιτειών είναι η Τουρκία. Αυτή είναι η τραγωδία μας. Μακάρι να ήταν η Ελλάδα ο στρατηγικός σύμμαχος των Ηνωμένων Πολιτειών. Και είναι αυτά που μας γεμίζουν με αγωνία για το πού πάμε, ποιος είναι ο κόσμος μέσα στον οποίο μπαίνουμε.

Έτσι, αυτή τη στιγμή έρχονται οι Ηνωμένες Πολιτείες να δώσουν μηνύματα και τα μηνύματα τα οποία δίνουν, τα δίνουν και προς τους Ευρωπαίους και αλίμονο να μη δούμε και αυτή τη πτυχή του θέματος. Αν το ένα θύμα είναι η Γιουγκοσλαβία, το άλλο μέγα θύμα μέσα στο σύγχρονο κόσμο αυτή τη στιγμή είναι η Ευρώπη. Και διερωτάται κανένας αν δεν έγινε σκόπιμα η επίθεση εναντίον της Σερβίας, για να κτυπηθεί η Ευρώπη. Και αν υπάρχει ένα θύμα, πέραν της Γιουγκοσλαβίας, είναι το ευρώ. Τη στιγμή που εμφανιζόταν, τη στιγμή που πήγαινε να γίνει ένα παγκόσμιο νόμισμα, τη στιγμή που πήγαινε να αμφισβητήσει...

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ε, όχι και έτσι.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Βασιλείου, αυτά γράφουν τα βασικά κείμενα, αυτές είναι οι εκτιμήσεις των ίδιων των Αμερικανών. Δεν είναι ανακάλυψη δική μου. Έχω τις πηγές μου, ακόμα και εδώ, αλλά δε θέλω να σας ταλαιπωρώ με παραπομπές. Ναι, το ευρώ έχασε λόγω του πολέμου στη Γιουγκοσλαβία και έχασε συντριπτικά. Και ποιοι έχασαν; Έχασαν οι μικροί οι οποίοι τυχόν να είχαν κάμει κάποιες επενδύσεις στο ευρώ, διότι ήταν ένα ασφαλές νόμισμα. Και από τη μια επωφελήθηκαν οι Ηνωμένες Πολιτείες οικονομικά από τον πόλεμο και αυξήθηκαν οι μετοχές και φτάνει σε ρεκόρ το χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης και στην Ευρώπη έχουμε τα προβλήματα που έχουμε. Ιδιαίτερα στην περιοχή τη δική μας έχουμε την Ελλάδα, που μας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, να χάνει

τουλάχιστον ένα δεύτερο% από το Ακαθάριστο Εθνικό της Προϊόν και αυτό σημαίνει για την περιοχή ολόκληρη ζημιές δισεκατομμυρίων. Πέντε δισεκατομμύρια για τις γειτονικές χώρες ζημιές από την όλη υπόθεση και αυτή τη στιγμή, μέχρι προ ολίγου τουλάχιστον, υπολογίζονταν εκατόν τα δισεκατομμύρια ζημιών στη Γιουγκοσλαβία. Και έχουν καταρρεύσει οι οικονομίες και της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας και έχουν σταματήσει να κάνουν τις πληρωμές τους για τις εξαγωγές τις οποίες παίρνουν.

Αυτό είναι το αποτέλεσμα και κάθε μέρα επιδεινώνεται, και, αν μεν σταματήσει ο πόλεμος μέσα σε κάποιο χρονικό διάστημα, ίσως να είναι υπό έλεγχο ακόμα η κατάσταση, αλλά, αν παραταθεί, δεν ξέρω ποιες θα είναι οι συνέπειες για την Ευρώπη. Αλλά μιλούμε για την Ευρώπη και ποια είναι η πολιτική των Ηνωμένων Πολιτειών. Δεν είναι μόνο το ευρώ. Η Ευρώπη για τις Ηνωμένες Πολιτείες είναι μικρές μικρές αδύνατες χώρες, οι οποίες πρέπει να μπουν μέσα στο αμερικάνικο στρατηγικό σχέδιο, για να μπορέσουν να κυριαρχήσουν οι Ηνωμένες Πολιτείες στην Ευρω-Ασία, για να μπορούν να έχουν έναν παγκόσμιο έλεγχο. Η Δυτική Ευρώπη είναι μια μικρή περιοχή στην ακτή του Ατλαντικού και πρέπει να ελέγχουν ολόκληρη την περιοχή και πρέπει αυτές οι χώρες να μην είναι σε θέση να σταθούν μπροστά στις Ηνωμένες Πολιτείες. Αυτός είναι ο στόχος των Ηνωμένων Πολιτειών, γιατί, αν υπήρχε ένας που μπορούσε να αμφισβητήσει πραγματικά το ρόλο των Ηνωμένων Πολιτειών, θα ήταν μια ενωμένη Ευρώπη.

Να κάνω πάλι παραπομπή; Ναι, θα κάνω παραπομπή στο περιοδικό που διαβάζετε, το Foreign Affairs, όπου ο Χάντικτον αναφέρει ότι η μόνη δύναμη που θα μπορούσε να αμφισβητήσει τη δύναμη των Ηνωμένων Πολιτειών θα ήταν η ενωμένη Ευρώπη. Ευτυχώς που υπάρχει η Βρετανία, λέει, που τη χρησιμοποιούμε ως υπομόχλιο, για να μην μπορεί να προχωρήσει αυτή η υπόθεση.

Λυπούμαι που προχώρησα προς αυτή την ανάλυση, αλλά υποχρεώθηκα κατά

κάποιο τρόπο από τις εκτιμήσεις. Αν τα λέω αυτά, δεν τα λέω για να κάνουμε αντιαμερικανισμό ή οτιδήποτε άλλο, αλλά για να δούμε σε ποιο κόσμο ζούμε, μέσα σε ποια δεδομένα ζούμε, και να δεχτώ και τη λογική του αγαπητού κ. Αναστασιάδη. Ναι, και πόσο πολύ πρέπει να προσέχουμε από τις νάρκες που έχουμε γύρω μας και τις παγίδες που είναι δυνατόν να μας οδηγήσουν σε αφανισμό. Αλλά να το κάνουμε, βλέποντας την πραγματικότητα, όχι μη βλέποντας την πραγματικότητα.

Λέμε για τα δύο μέτρα και τα δύο σταθμά και ρωτήθηκε ο κ. Κλίντον. Του είπαν: “Κύριε Κλίντον, εδώ υπάρχουν και άλλες υποθέσεις πέραν του Κοσσυφοπεδίου”. Του αναφέρουν ευτυχώς πάντοτε το θέμα του Κουρδιστάν, καμιά φορά και το θέμα της Κύπρου, τα θέματα της Αφρικής κ.λπ. Αυτός τους είπε: “Ακούστε. Το ότι γίνονται καταστροφές παντού το ξέρουμε. Δεν μπορούμε να τους σώσουμε όλους. Αλλά αυτό δε σημαίνει ότι δεν πρέπει να κάνουμε και τίποτε”. Αλλά αυτό το “κάτι” ή το “τίποτε” δεν πρέπει να είναι επιλεκτικό και να είναι όμως Σάνταμ Χουσέιν και Μιλόσεβιτς ή Ιράκ και Κόσοβο, διότι και μετά που τέλειωσε ο πόλεμος του Κόλπου πάλι είχαμε πάρει υποσχέσεις για την Κύπρο, οι οποίες ουδέποτε εκπληρώθηκαν, και σ’ αυτή την περίπτωση το ίδιο.

Διαβάστηκαν προηγουμένως τα ψηφίσματα που ανέφερε ο κ. Αναστασιάδης και πράγματι πρέπει να τα αξιοποιήσουμε στο έπακρο και να επαναφέρουμε με τον πιο δυναμικό τρόπο την πολιτική της επιστροφής των προσφύγων στα σπίτια τους και στα χωριά τους. Είναι πλέον ευθύνη και υποχρέωσή μας να υψώσουμε το θέμα της επιστροφής των προσφύγων, όταν το λένε με όλο αυτό τον τρόπο. Αλλά ταυτόχρονα, αυτή τη στιγμή που μας λένε ότι είναι και προηγούμενο για σας το θέμα του Κοσόβου, για να σας βοηθήσει, γιατί αυτό μας λένε, όταν συζητούμε μαζί τους, έρχονται Γάλλοι, Ολλανδοί και άλλοι και μας λένε “καλά σας κατέχουν οι Τούρκο”.

Δε λέω ότι πρέπει να πανικοβαλλόμαστε. Πρέπει να χειριζόμαστε τα θέματα και

να προσέχουμε στο πώς θα το κάνουμε ή, όταν λέει ο Ντεμιρέλ στην Αλβανία ότι πρέπει να επιστρέψουν οι πρόσφυγες στο Κόσοβο, ναι, θα πρέπει να πουν στον κ. Ντεμιρέλ - εμείς φυσικά το λέμε αλλά να το πει και ο κ. Κλίντον στον κ. Ντεμιρέλ- ότι πρέπει και οι Κύπριοι πρόσφυγες να επιστρέψουν στα σπίτια τους. Τότε μόνο, ναι, θα καταλάβω και ευρύτερα την υπόθεση και θα δω και το εθνικό μας συμφέρον πώς κινείται σε όλα αυτά τα θέματα.

Δε θέλω να απεραντολογήσω περισσότερο. Θέλω να πω ακόμα μια λέξη για το θέμα του ποιοι κυβερνούν και τους σοσιαλιστές και τα λοιπά. Ο σοσιαλισμός είναι μια μεγάλη ιδεολογία που έδωσε ώθηση στο σύγχρονο κόσμο τον τελευταίο ενάμιση αιώνα. Ο σοσιαλισμός εκπροσωπεί ως ιδεολογία την ειρήνη, την αλληλεγγύη, την προσπάθεια εναντίον του πολέμου. Και υπάρχουν ήρωες και μάρτυρες σε αυτούς τους χώρους. Και είναι αυτοί που φωτίζουν το δρόμο του σοσιαλισμού. Και είναι αυτοί που στέκουν καθοδηγητές της ιδεολογίας. Όλοι δε οι Μπλερ και οι οποιοιδήποτε άλλοι είναι υπό την κρίση και της ιδεολογίας και της ιστορίας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συζήτηση αυτή υποτίθεται ότι θα γινόταν μέσα σε ένα πνεύμα κατανόησης και θα κρατούσε περίπου μία ώρα. Έχει τώρα δυόμισι ώρες σχεδόν που συζητούμε και η συζήτηση όχι μόνο κάλυψε διάφορες πτυχές του γιουγκοσλαβικού δράματος, αλλά επεκτάθηκε και πάρα πέρα, ως και το ευρώ, ως τον Πρεζίνσκι, ως και τους πάντες. Τους καλύψαμε όλους.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θα πρέπει να τον διαβάσουμε τον Πρεζίνσκι.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ο Πρεζίνσκι μιλά για την ανάγκη της Αμερικής να κυριαρχήσει στον ευρω-ασιατικό χώρο, όπως λέει, αλλά δε νομίζω να βρεθούν πολλοί, όχι μόνο Κύπριοι αλλά και Ευρωπαίοι, που να συμφωνούν με τις θέσεις του Πρεζίνσκι.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μου επιτρέπετε, κύριε Βασιλείου;

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Σας επιτρέπω, αλίμονο.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Διάβασα τον Πρεζίνσκι πριν από αρκετό χρόνο. Τον θεωρούσα ανεδαφικό και εκτός πραγματικότητας. Όταν όμως έγινε το Γιουγκοσλαβικό, τον ξαναδιάβασα και είπα, ναι, φαίνεται ότι αυτή είναι η πορεία που καθοδηγεί και την αμερικανική πολιτική.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Καμιά διάθεση να υπερασπίσω τον Πρεζίνσκι δεν έχω, αλλά πιστεύω ότι και ο ίδιος θα νιώθει πολύ περήφανος τώρα, αν δεχθούμε ότι πράγματι αυτός καθορίζει την αμερικανική πολιτική.

Νομίζω, αγαπητοί φίλοι, ότι οι υπεραπλοποιήσεις των διάφορων θεμάτων δεν εξυπηρετούν τίποτε απολύτως, όπως επίσης δεν εξυπηρετεί να λέμε ότι έγινε όλο αυτό το πράγμα, διότι οι Αμερικάνοι ήθελαν να κτυπήσουν το ευρώ. Δε νομίζω ότι και εδώ μέσα στη Βουλή να έχει ένα βουλευτή, όσο και να είναι ενάντια στους βομβαρδισμούς - και όλοι είμαστε εναντίον των βομβαρδισμών και εναντίον της στάσης που ακολουθήθηκε - που να πει ότι πήγαν εκεί γιατί είχαν ως στόχο να κτυπήσουν το ευρώ. Είχαν πολλούς άλλους στόχους, διάφορους στόχους, και ακόμα λιγότερο, νομίζω, μπορούμε να δεχθούμε ότι οι ίδιοι οι Ευρωπαίοι θα δεχόντουσαν κάτι τέτοιο. Είναι

λάθος να υποτιμούμε την Ευρωπαϊκή Ένωση, να υποτιμούμε χώρες οι οποίες έχουν ιστορία χιλιάδων χρόνων και έχουν γνώσεις του τι σημαίνει ιστορία και να νομίζουμε ότι μετατρέπονται από τη μια μέρα στην άλλη σε λακέδες διαφόρων για να κάνουν ό,τι οι άλλοι τους επιβάλλουν.

Έτσι, σίγουρα δεν μπορούμε να διαπιστώσουμε τι πραγματικά συμβαίνει και δεν μπορούμε να πάρουμε και τα σωστά μέτρα και τις σωστές αποφάσεις. Δε θέλω να συνεχίσω τη συζήτηση σε γενικά πλαίσια. Θέλω όμως να τονίσω ότι, ναι, είμαι βέβαιος ότι όλος ο λαός μας νιώθει πολύ έντονα γι' αυτό που βλέπει κάθε βράδυ να γίνεται από τις οθόνες της τηλεόρασεως. Μας πικραίνει και μας πονά να βλέπουμε αυτούς τους καθημερινούς βομβαρδισμούς και τους θανάτους αθώων ανθρώπων. Συμφωνώ με όλους όσοι μίλησαν προηγουμένως ότι δεν μπορείς σε καμία περίπτωση να δικαιολογήσεις το θάνατο ενός αθώου ανθρώπου, έστω και αν υπάρχουν χίλιοι ή δέκα χιλιάδες εγκληματίες και υπεύθυνοι από την άλλη πλευρά.

Και αν θέλετε, για μας τους Κυπρίους υπάρχει και ένα άλλο αίσθημα πολύ έντονο, το αίσθημα ότι επικρατούν και πάλι δύο μέτρα και δύο σταθμά. Δύσκολα θα βρεθεί Κύπριος σήμερα ή Κύπρια που δε θα νιώσει και δε θα σκεφτεί ότι “βλέπετε, έτρεξαν στο Κόσοβο για να κάμουν ό,τι κάμνουν και εμάς έχει είκοσι πέντε χρόνια τώρα και ουσιαστικά μας αφήνουν στην τύχη μας”.

Τα αισθήματα αυτά είναι και δικαιολογημένα και, κατά την άποψή μου, σωστά, και είναι γι' αυτό το λόγο που όλο και περισσότεροι άνθρωποι και πολιτικοί σε όλο κόσμο, ιδίως στην Ευρώπη αλλά και στην Αμερική, θεωρούν πλέον ότι ο πόλεμος, ότι οι βομβαρδισμοί δε θα λύσουν το θέμα, ότι η μοναδική πολιτική η οποία μπορεί να ακολουθηθεί είναι η ειρηνική πολιτική. Δεν είναι τυχαίο το ότι η Ελλάδα, η οποία από την πρώτη στιγμή διαφώνησε με τους βομβαρδισμούς, θεωρείται σήμερα ότι είναι η χώρα που θα παίξει πολύ ουσιαστικό ρόλο στην αυριανή ειρηνική ανοικοδόμηση της

περιοχής.

Πρέπει να σας πω ότι η ειρωνεία των πραγμάτων είναι ότι από τη μια καταστρέφουν αλλά από την άλλη ετοιμάζουν τους λογαριασμούς και υπολογίζουν πόσα θα στοιχίσει να την ξανακτίσουν τη Γιουγκοσλαβία. Και μάλιστα, αν δεν κάνω λάθος, οι Αμερικανοί δήλωσαν ότι το κύριο βάρος της ανοικοδόμησης της Γιουγκοσλαβίας, συγκεκριμένα το 75%, θα πέσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μόνο το 25% θα έρθει από την Αμερική, ενώ στην καταστροφή σίγουρα είναι το αντίστροφο που ισχύει, ίσως και πολύ περισσότερο.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ξοδεύτηκαν με τους πυραύλους όμως οι Αμερικάνοι, δεν είναι έτσι;

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Σωστά, ναι. Ταυτόχρονα όμως, ενώ καταδικάζουμε τους βομβαρδισμούς, ενώ τονίζουμε ότι οι βομβαρδισμοί δεν μπορεί να δώσουν λύση στο πρόβλημα, πιστεύω ότι είναι λάθος να μη βλέπουμε το τι έγινε και να μην καταδικάζουμε την πολιτική του εθνικού ξεκαθαρίσματος, η οποία ακολουθήθηκε τόσο συστηματικά και με τόση συνέπεια στην περιοχή τους Κοσσυφοπεδίου. Εγώ συμφωνώ με όλους όσους είπαν ότι, πέρα από ό,τι είχε κάμει προηγουμένως ο Μιλόσεβιτς, ένας από τους λόγους που οι βομβαρδισμοί ήταν λανθασμένοι ήταν διότι έδωσαν τη δυνατότητα στις στρατιωτικές και παραστρατιωτικές ομάδες στο Κόσοβο να προχωρήσουν και επιτείνουν όλη αυτή την προσπάθεια για το εθνικό ξεκαθάρισμα. Δεν είναι ένας και δυο οι άνθρωποι οι οποίοι έφυγαν και δεν είναι μία και δύο οι ιστορίες οι οποίες λέχθηκαν, και ενώ μπορεί και παραδέχομαι να υπάρχουν υπερβολές, θα ήταν αδιανόητο να μην παραδεχτούμε την πραγματικότητα γύρω από το τι γίνεται στο Κόσοβο.

Γι' αυτούς όλους τους λόγους, αγαπητοί φίλοι, είναι που σήμερα όλοι τους ζητούν και συμφωνούν ότι πρέπει να υπάρξει ειρηνική λύση. Σήμερα, ενώ συζητούμε εδώ στη

Βουλή, ανακοινώθηκε η απόφαση των επτά πλουσιότερων χωρών του κόσμου και της Ρωσίας για το πώς θα επιδιωχθεί η ειρηνική λύση στο Κοσσυφοπέδιο. Και είναι χαρακτηριστικό ότι και ο Ιβάνοφ, ο Υπουργός Εξωτερικών της Ρωσίας, συμφώνησε και είναι από κοινού που βγήκε αυτό το ανακοινωθέν, του οποίου οι γενικές γραμμές είναι να τεθεί άμεσα τέρμα στη βία και την καταπίεση στο Κόσοβο, να αποσυρθούν όλες οι στρατιωτικές και παραστρατιωτικές δυνάμεις από το Κόσοβο, να πάει στο Κόσοβο μια διεθνής δύναμη κάτω από την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών, η οποία να είναι σε θέση να εγγυηθεί την ειρήνη στην περιοχή, να διασφαλιστεί η ασφαλής επιστροφή όλων των προσφύγων στο Κόσοβο και να προωθηθεί ένα πολιτικό process, στόχος του οποίου θα είναι να μπορέσει να γεννηθεί ξανά μια δημοκρατική εξουσία στο Κόσοβο, τονίζοντας και διασφαλίζοντας ότι τα σύνορα της Γιουγκοσλαβίας πρέπει πάση θυσία να είναι σεβαστά και να διατηρηθούν.

Ο λόγος όμως που γίνεται σήμερα η συζήτηση στη Βουλή δεν είναι για να ξανασυζητήσουμε τις εξελίξεις στο Κόσοβο και στη Γιουγκοσλαβία ή για να ξανακαταδικάσουμε τους βομβαρδισμούς, που όλοι καταδικάζουμε, αλλά η γνωστή απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για την επιβολή εμπάργκο στα πετρελαιοειδή. Προσωπικά συμμερίζομαι τα αισθήματα όλων όσοι νιώθουν έντονα γύρω από αυτό το θέμα και σέβομαι και εκτιμώ τις διάφορες απόψεις. Η Κυπριακή Δημοκρατία σίγουρα δεν είχε νομική -υπογραμμίζω τη λέξη νομική- υποχρέωση να συμμορφωθεί με τη θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το εμπάργκο. Είχε όμως πολιτική υποχρέωση να το κάνει. Είχε πολιτική υποχρέωση να συνταυτιστεί με τις θέσεις των δεκαπέντε χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταξύ των οποίων δεκαπέντε χωρών μελών είναι και η Ελλάδα, η Ελλάδα η οποία συμφώνησε με τη θέση για το εμπάργκο και ταυτόχρονα και με την άποψη την οποία εξέφρασαν και οι άλλες έντεκα χώρες υποψήφιας για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Διαφωνούμε στην πλειοψηφία μας. Διαφωνεί ο λαός μας με τους βομβαρδισμούς; Ναι, διαφωνεί. Διαφωνεί με την ιδέα του εμπάργκο; Ναι, διαφωνεί, αλλά αυτό σημαίνει ότι μπορεί να πάει ενάντια στη θέση τόσο των δεκαπέντε χωρών μελών όσο και των άλλων έντεκα υπό ένταξη χωρών; Πιστεύω ότι θα ήταν ένα τραγικό λάθος να κάνουμε κάτι τέτοιο και θέλω να τονίσω σε σχέση με αυτό ότι, πέρα από τα συναισθήματα, υπάρχει αναμφισβήτητα αυτό που λέμε εθνικό συμφέρον. Είναι κάτι που όλες αυτές οι χώρες κάνουν για διάφορα θέματα και ειδικά και γι' αυτό.

Αντιλαμβάνομαι την ανάγκη συζήτησης και ανταλλαγής απόψεων και την ανάγκη εκφράσεων των αισθημάτων. Δε βλέπω όμως ποια θα είναι η χρησιμότητα ενός νέου ψηφίσματος γύρω από αυτό το θέμα, το οποίο βασικά θα τονίσει τη διαφωνία γύρω από το ζήτημα, παρά τη συμφωνία την οποία θα έπρεπε όλοι να εκφράζουμε ενάντια στον πόλεμο και υπέρ της ειρήνης.

Η θέση μας είναι ότι θα πρέπει όλοι μαζί ενωμένοι να αγωνιστούμε, για να προωθήσουμε την ειρήνη στην περιοχή, για να υποστηρίξουμε τις προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση και ότι δεν εξυπηρετεί με κανένα τρόπο η έγκριση ψηφίσματος το οποίο να τονίζει τις διαφορές όσον αφορά την εκτίμηση για το κατά πόσο έπρεπε ή δεν έπρεπε το Υπουργικό Συμβούλιο να πάρει την απόφαση την οποία πήραμε.

Είναι γι' αυτούς τους λόγους που οι Ενωμένοι Δημοκράτες δε θα ψηφίσουν υπέρ του ψηφίσματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Δεν είναι η πρόθεσή μας να αντιπαρατεθούμε με την κυπριακή κυβέρνηση και με την οποιαδήποτε απόφαση πήρε. Θέλω όμως να υπενθυμίσω απλώς ότι είμεθα η

Βουλή των Αντιπροσώπων, είμεθα οι αντιπρόσωποι και εκπρόσωποι του κυπριακού λαού, αντιπροσωπεύουμε την πλειοψηφία, αν θέλετε, το σύνολο του κυπριακού λαού και δεν μπορούμε να τοποθετηθούμε, εφόσον τίθεται αυτό το θέμα διαφορετικά από το περί δικαίου αίσθημα του κυπριακού λαού. Δε θέλω να επαναλάβω οποιαδήποτε θέματα και άκουσα με πολλή προσοχή όλες τις πλευρές και μπορώ να δω πολύ καθαρά η κάθε πλευρά πώς βλέπει σωστά, μέσα από τη δική της θεώρηση, τι είναι το εθνικό συμφέρον. Θα ήθελα όμως να πω τη δική μου άποψη ως προς το τι θεωρώ εθνικό συμφέρον.

Δε νομίζω ότι εξυπηρετείται το εθνικό συμφέρον με το να λέμε “για να προχωρήσουμε στην Ευρώπη, για να μας δεχθούν στην Ευρώπη, γιατί, ξέρετε, κτυπούμε την πόρτα της Ευρώπης και παρακαλούμε την Ευρώπη να μας δεχθεί, πρέπει να αποδεχόμεθα πράγματα ενάντια στη συνείδησή μας, ενάντια στις αρχές μας”. Ούτε πιστεύω ότι, αν κάνουμε το χατίρι της Ευρώπης και πάμε ενάντια στη συνείδησή μας, θα ανοίξουν οι πόρτες της Ευρώπης. Ούτε πιστεύω ότι ποτέ μπορεί να μας δεχθεί η Ευρώπη, γιατί θα είμαστε καλά παιδιά. Για να μας δεχθεί η Ευρώπη ή οποιοσδήποτε οργανισμός, θα πρέπει να έχει και τα δικά του συμφέροντα και η Κύπρος δε γίνεται αποδεκτή στην Ευρώπη, γιατί λυτήθηκε η Ευρώπη την τραγωδία της Κύπρου. Η Κύπρος θα γίνει αποδεκτή στην Ευρώπη, γιατί υπάρχουν τα στρατηγικά, πολιτικά, γεωστρατηγικά, γεωπολιτικά συμφέροντα της Ευρώπης. Και ενόσω δίδεται η εντύπωση ότι αυτός ο λαός κάθε φορά θα υποκύπτει, ότι ο λαός αυτός δεν έχει αξιοπρέπεια, ότι θα ακολουθείται πάντοτε η πολιτική του καλού παιδιού, ως να απέθανε μέχρι τώρα η πολιτική του καλού παιδιού... Εάν δίδεται η εντύπωση ότι, κάθε φορά που διαφωνούμε με κάτι, κάθε φορά που πάμε ενάντια στη συνείδησή μας, κάθε φορά που πάμε ενάντια στις αρχές μας, εξυπηρετούμε το εθνικό συμφέρον, νομίζω ότι εξυπηρετούμε ακριβώς το αντίθετο, γιατί δίδεται η εικόνα ότι είμεθα έτοιμοι να υποκύψουμε στον οποιοδήποτε

εκβιασμό, φτάνει να μας ανοίξουν κάποιες φανταστικές πόρτες που νομίζουμε ότι μπορεί να μας ανοίξουν.

Εδώ, ανεξάρτητα του τι προπαγάνδα γίνεται, του πώς παρουσιάζεται το Γιουγκοσλαβικό, και σίγουρα ο Μιλόσεβιτς δεν είναι ο πιο δημοκρατικός των ηγετών και σίγουρα έχει γίνει εθνικό ξεκαθάρισμα εναντίον του Κοσόβου, πολύ λανθασμένα όμως γίνεται σύγκριση της Κύπρου με τη Γιουγκοσλαβία, γιατί στην Κύπρο έχει γίνει εισβολή, έξωθεν εισβολή, στη Γιουγκοσλαβία δεν υπήρξε θέμα έξωθεν εισβολής και να αποφεύγονται οι λανθασμένες συγκρίσεις. Λέγω όμως ότι, ανεξάρτητα του πώς παρουσιάζει η διεθνής προπαγάνδα, τα CNN, του πώς αντιμετωπίζει σήμερα το παγκόσμιο, αν θέλετε η Ευρώπη, την εισβολή, το τι γίνεται στη Γιουγκοσλαβία, εμείς ως λαός που ζούμε κοντά, εμείς ως λαός που έχουμε υποστεί εισβολή και κατοχή, εμείς ως λαός που είμεθα μικροί πρέπει να κρατήσουμε το εθνικό μας συμφέρον μέσα στις αρχές μας. Από την ώρα που ένας μικρός λαός χάνει τις αρχές του, χάνει την αξιοπρέπειά του, από τη στιγμή που δέχεσαι να γίνεται αδικία σε βάρος κάποιου άλλου, θα γίνει και αδικία σε βάρος σου, θα έρθει και η δική σου σειρά.

Γι' αυτό το λόγο, ανεξάρτητα από το κατά πόσο καταδικάζει ή όχι το ψήφισμα την κυβέρνηση, και δεν είναι πρόθεσή μας, η κυβέρνηση έχει τη δική της οπτική γωνία, είναι δικαίωμά της και σωστά ελέχθη ότι στην Κύπρο έχουμε προεδρικό σύστημα, υπάρχει διαχωρισμός εξουσιών. Εδώ εκπροσωπούμε ο καθένας το λαό και ομιλεί εκ μέρους του λαού και πράττει εκείνο που θεωρεί κατά συνείδηση. Ε, δε μας επιτρέπει η συνείδηση, ενώ είμαστε εδώ σε αυτό το σώμα, να κάνουμε κάτι ενάντια σε εκείνο που εμείς πιστεύουμε πως είναι το συμφέρον αυτού του τόπου, και συμφέρον σε αυτό τον τόπο δεν είναι η πολιτική, αν θέλετε, υποχρέωση, δεν είναι οι πολιτικές σκοπιμότητες, δεν μπορεί οι πολιτικές σκοπιμότητες να αντιβαίνουν προς τις νομικές και ηθικές μας υποχρεώσεις, δεν μπορεί να υπάρχει πολιτική χωρίς νομική και ηθική. Τουλάχιστον

αυτή είναι η θέση μας και γι' αυτό το λόγο θα υποστηρίξουμε το ψήφισμα. Δε γνωρίζουμε αν αυτό το ψήφισμα κατετέθη για σκοπούς αντιπολίτευσης ή για οτιδήποτε άλλο, δε νομίζουμε ότι αυτός είναι ο λόγος, ανεξάρτητα όμως, οποιοσδήποτε και αν ήταν ο λόγος, εμείς θα ψηφίσουμε υπέρ αυτού του ψηφίσματος, γιατί αυτό πιστεύουμε, ότι εκπροσωπεί αυτό το ψήφισμα αυτή τη στιγμή τα καλώς νοούμενα συμφέροντα αυτού του λαού και δίδει τα σωστά μηνύματα. Ούτε πιστεύουμε ότι θα πρέπει διαρκώς να είναι το μήνυμα "ξέρετε, γνωρίζουμε, αν δεν είμεθα καλά παιδιά, θα μας τιμωρήσετε". Αλίμονο, εάν το μέλλον της Κύπρου στηριχτεί στο να είμεθα καλά παιδιά, για να μη μας τιμωρήσουν. Εάν τα συμφέροντά τους τους υπαγορεύουν να μας δημιουργήσουν προβλήματα, θα μας δημιουργήσουν. Εάν τα συμφέροντά τους τους υπαγορεύουν να μη μας δημιουργήσουν προβλήματα, και αυτά είναι τα διεθνή ισοζύγια, δεν πρόκειται να τιμωρηθεί η Κύπρος, γιατί η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας πήρε μια θέση αρχής. Για όνομα του Θεού, να μην υπάρχει υπερβολή ούτε από τη μια ούτε από την άλλη πλευρά.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος του σώματος κ. Σπύρος Κυπριανού αντικαταστάθηκε στην έδρα από τον κ. Νίκο Αναστασιάδη.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Ο Πρόεδρος με παρεκάλεσε να του δώσω το λόγο. Και φυσικά δεν έχω άλλη επιλογή παρά να του τον δώσω. Εύχομαι να μη μου υπαγορεύσετε να σας τον αφαιρέσω.

ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Δε θα το ζητούσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Κυπριανού.

ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Πραγματικά, δεν είχα την πρόθεση να μιλήσω μετά που άκουσα τον κ. Τάσσο Παπαδόπουλο. Βεβαίως άκουσα και τον κ. Χριστόφια και άλλους, αλλά τα όσα ανέφερε ο κ. Παπαδόπουλος, κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Κόμματος, εκφράζουν όλους μας απόλυτα, όλη την κοινοβουλευτική ομάδα και το κόμμα γενικότερα και εις ό,τι αφορά τη νομική πτυχή και εις ό,τι αφορά το εθνικό συμφέρον και τα γεγονότα. Ανέλυσε θαυμάσια ο κ. Παπαδόπουλος εκ μέρους του Δημοκρατικού Κόμματος όλη την υπόθεση. Όμως, επειδή έγιναν κάποιες αναφορές, ως συνήθως, εκ μέρους του κ. Αναστασιάδη, ο οποίος προεδρεύει τώρα, κάποιες εκφράσεις, π.χ. να μην προχωρούμε με τα συμπλέγματα του παρελθόντος, ερωτώ τι είναι τούτα τα συμπλέγματα; Με το σύνδρομο του ομφαλού της γης! Ποιος είπε ότι είμαστε ο ομφαλός της γης; Είναι γεγονός όμως ότι κάποια παλιά χρόνια η Κύπρος είχε πολύ περισσότερες δυνατότητες και να αγωνιστεί και να βρει το δίκαιό της. Και σας υπενθυμίζω ότι ακόμα και μέσα στην τραγωδία του 1963 -την οποία θυμάστε όλοι- κατορθώσαμε στο Συμβούλιο Ασφαλείας να αποδείξουμε ότι είναι η τουρκοκυπριακή ανταρσία που ευθύνετο και απερρίφθη από το Συμβούλιο Ασφαλείας η τουρκική προπαγάνδα μεταξύ των οποίων έλεγε ότι κρατούσε η δική μας πλευρά τους ομήρους και εξεβίαζε. Δεν ξέρω αν μερικοί θυμάστε. Είχαμε δυνατότητες. Ήμαστε πιο σεβαστοί διεθνώς και οι δυνατότητές μας λιγόστεψαν πάρα πολύ από την ώρα που μπήκε η χούντα στην Αθήνα. Ούτε την περίοδο της αποστασίας στην Αθήνα χάσαμε ως Κύπρος, όταν μπήκε η χούντα, ναι, και λόγω δικτατορίας στην Αθήνα αλλά λόγω τελικά επικράτησης της χούντας στην Κύπρο. Και δε μιλώ μόνο για το 1974. Επικράτησαν και καθοδηγούσαν τα πάντα σε όλους τους τομείς. Ας έρθουμε στα σημερινά.

Πέστε μου σε τι ωφέλησε το γεγονός ότι ακολουθούμε πολιτική ευπρεπή “καλού παιδιού” τα τελευταία έντεκα χρόνια; Συγκρίνετε τη σημερινή κατάσταση με πριν από

έντεκα χρόνια. Δε λέω ότι εκατό τοις εκατό φταίνε οι κυβερνήσεις που ακολούθησαν. Εκείνο το οποίο ισχυρίζομαι, και είμαι έτοιμος να το συζητήσω ανά πάσα στιγμή, και στη Βουλή και δημόσια, είναι ότι η πολιτική του “καλού παιδιού” μάς οδήγησε σε κατολίσθηση και σήμερα είμαστε έτοιμοι να πανηγυρίσουμε, εάν ο γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών μάς καλέσει σε συνομιλίες χωρίς προϋποθέσεις. Και αυτό το “χωρίς προϋποθέσεις” ακόμα δεν ξέρω τι σημαίνει. Και δε νομίζω να μας εδόθησαν ικανοποιητικές ερμηνείες. Ελπίζω τα πράγματα να εξελιχθούν θετικά και να είστε σίγουροι ότι θα είμαστε οι πρώτοι που θα τα χαιρετίσουμε.

Οι πρόσφατες διεθνείς εξελίξεις και συγκυρίες σίγουρα μας έβλαψαν. Μήπως τώρα δεν πρέπει να μας απασχολεί το πώς κάποιιοι τουλάχιστον ερμηνεύουν το νέο δόγμα του ΝΑΤΟ, που σημαίνει ότι διατηρεί το ΝΑΤΟ το δικαίωμα, παρά τον καταστατικό χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, να επεμβαίνει εκεί που του αρέσει;

Από την άλλη πλευρά, εμείς τι κάνουμε, ένας μικρός λαός, μια μικρή χώρα; Κάνουμε αναφορές πολλές φορές για το εθνικό συμφέρον. Μα τι σημαίνει εθνικό συμφέρον; Μπορεί να προωθεί κάποιος το εθνικό συμφέρον χωρίς αξιοπρέπεια; Δεν υπάρχει έτσι πράγμα. Δε θα το βρείτε πουθενά, σε καμία περίοδο της ιστορίας οποιουδήποτε λαού. Το κατά πόσο είναι παράνομο αυτό το οποίο αποφάσισε το Υπουργικό Συμβούλιο, που είναι σίγουρα παράνομο, δεν έχω αμφιβολία, ας το εξετάσουν οι νομικοί και ο Γενικός Εισαγγελέας. Από την άλλη πλευρά, να έρθουμε να πούμε “ξέρετε, είναι καλή ιδέα την ώρα που βομβαρδίζεται η Γιουγκοσλαβία να προσθέσουμε και στραγγαλισμό του Γιουγκοσλαβικού” είναι προς το εθνικό συμφέρον;

Αναγνωρίζω ότι κάποτε οι κυβερνήσεις είναι σε πολύ πιο δύσκολη θέση από τα κοινοβούλια. Και δεν είναι μόνο η δική μας περίπτωση. Είναι όλες οι περιπτώσεις. Αλλά ενοχλήθηκε κανένας, όταν το Κογκρέσο, η Βουλή των Αντιπροσώπων των Ηνωμένων Πολιτειών, πριν από λίγες μέρες αποφάσισε ότι δεν πρέπει να γίνουν

χερσαίες επιθέσεις; Ενοχλήθηκε κανένας στην Αμερική, γιατί η Βουλή των Αντιπροσώπων στην ψηφοφορία αναφορικά με τη συνέχιση των βομβαρδισμών λόγω ισοψηφίας δεν εξέδωσε απόφαση; Δε δικαιούται η Βουλή να πει ότι διαφωνεί με την κυβέρνηση; Στην Αμερική δικαιούται, εδώ δε δικαιούται; Κατά την άποψη και την εκτίμησή μου, η Βουλή με τις αποφάσεις της εκφράζει και το λαϊκό αίσθημα. Και γι' αυτό έχουμε ευθύνη. Ακούστε, κύριοι, δεν είμαι των άκρων, αλλά πιστεύω ακράδαντα ότι, αν νομίζουμε ότι με την “καλή συμπεριφορά” θα επηρεάσουμε οποιοδήποτε, είτε Τουρκία είτε Ηνωμένες Πολιτείες είτε Ευρωπαϊκή Ένωση υπέρ των θέσεών μας, επιτρέψτε μου να πω ότι δεν αντιλαμβανόμαστε τι σημαίνει διπλωματία και πώς διαμορφώνονται οι διεθνείς σχέσεις. Εάν νομίζουμε ότι θα καθορίσουν οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Ευρωπαϊκή Ένωση ή η Τουρκία τη στάση τους ανάλογα με τη δική μας συμπεριφορά, δεν έχουμε επίγνωση του πώς εξελίσσονται τα πράγματα. Και η παράκλησή μου η θερμή είναι να μη μας δίδονται από καιρό εις καιρό μαθήματα διπλωματίας ή πολιτικής.

Δε θέλω να αναφερθώ σε άλλα θέματα, δεν είναι ώρα γι' αυτό το πράγμα. Θέλησα να μιλήσω γενικά και με ειλικρίνεια. Ο κ. Βασιλείου είπε προηγουμένως, και έτσι πρέπει να είναι, ότι αυτοί που καταστρέφουν σήμερα τη Γιουγκοσλαβία ετοιμάζουν ήδη τους λογαριασμούς πώς να διορθώσουν αυτά που έγιναν από τις καταστροφές. Αλλά τους νεκρούς πώς θα τους φέρουν πίσω. Τους τραυματίες, τις πληγές τους πώς θα τις επουλώσουν; Με ποια μέθοδο, με ποια μαγική συνταγή; Ακούστε, δεν είναι θέμα απλώς Γιουγκοσλαβίας που τίθεται σήμερα ενώπιόν μας. Είναι θέμα μέλλοντος της ανθρωπότητας. Μπορεί να μη ζήσουμε εμείς να δούμε τι θα γίνει. Αλλά νομίζω η διεθνής κοινότητα σήμερα πάσχει, υποφέρει. Η νέα τάξη πραγμάτων καταστρέφει ό,τι κτίστηκε τα τελευταία πενήντα χρόνια μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Να μου πείτε, η μικρή Κύπρος θα σώσει και θα διορθώσει την κατάσταση; Ασφαλέστατα όχι! Αλλά έστω και ένα στο εκατομμύριο να μπορέσουμε να προσθέσουμε κάτι, ένα λιθαράκι σ'

αυτό που λέγεται αποκατάσταση της αξιοπιστίας, ιδιαίτερα των Ηνωμένων Εθνών και του Συμβουλίου Ασφαλείας, αν θέλετε και των άλλων διεθνών οργανισμών, θα πρέπει να το προσπαθήσουμε. Αυτό είναι το εθνικό συμφέρον. Έτσι θα εξυπηρετηθεί και η δική μας υπόθεση. Η Ευρώπη, που δυστυχώς δεν απέκτησε ακόμη την ανεξαρτησία της από τις ΗΠΑ, αν στηριχθεί μόνο πάνω σε οικονομικά κριτήρια, θα καταρρεύσει. Αν δε σταθεί σε αρχές, ιδανικά και αξίες, ολόκληρο το οικοδόμημα θα καταστραφεί. Θα επικρατήσουν οι μεγάλες οικονομικές δυνάμεις και οι μικρές θα είναι απλώς συνοδοιπόροι ή κάτι λιγότερο από συνοδοιπόροι.

Σαν κατακλείδα επιθυμώ να τονίσω ότι, πέραν της καταδίκης των βομβαρδισμών και των άλλων μεθόδων που χρησιμοποιούνται στη Γιουγκοσλαβία, θα πρέπει να αποφευχθεί ο στραγγαλισμός ενός λαού που και απaráδεκτος και απάνθρωπος είναι. Μόνο το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών έχει δικαίωμα να επιβάλει κυρώσεις κάτω από το άρθρο 7. Μόνο αυτό ισχύει, μόνο αυτό δεσμεύει.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να ζητήσω συγγνώμη από τον κ. Αναστασιάδη, διότι το ΑΚΕΛ ενέγραψε το θέμα και ασκεί κριτική στην κυβέρνηση. Ο τρόπος που μίλησε ο κ. Αναστασιάδης, τονίζοντας ότι δε θα ήθελε να δημιουργήσει αντιπαράθεση, ούτε λίγο ούτε πολύ μου έβαζε μπροστά μου την εικόνα ενός δασκάλου που κρατούσε τις βέργες τις ροδιάς και έκαμνε τους κώλους μας μαύρους τον καιρό που ήμασταν μαθητές, μικροί.

(Γέλια)

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Και εγώ θα ζητήσω συγγνώμη, γιατί σας τους έκαμαν μαύρους.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Όταν κάποιος λέει ότι δε θέλει να δημιουργήσει αντιπαράθεση, η ομιλία του είναι τέτοια που αποτρέπει την αντιπαράθεση, έστω και αν ο προλαλήσας ή εκείνος που ενέγραψε το θέμα, κατά τη γνώμη του, είπε και δύο κουβέντες παραπάνω, που δεν πιστεύω να είπε δύο κουβέντες παραπάνω. Ενάσκησε το δικαίωμα το οποίο υπάρχει σε όλες τις δημοκρατικές κοινωνίες τις οποίες θέλουμε να επικαλούμαστε, για να γίνει έλεγχος σε μια παράνομη πράξη της κυβέρνησης, η οποία έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τα αισθήματα, εγώ λέω ολόκληρου του κυπριακού λαού, και των οπαδών και των μελών του Δημοκρατικού Συναγερμού, αν θέλετε.

Ταξιδέψαμε, στην προσπάθειά μας να αναλύσουμε το θέμα εθνικό συμφέρον, στη Ρωσία, στη Γερμανία, στην Κίνα, στην Ιταλία, πήγαμε σε ολόκληρο τον κόσμο, για να μας λεχθεί ότι ένα-δύο κομμουνιστικά κόμματα παίρνουν μέρος σε κυβερνήσεις οι οποίες προσυπέγραψαν τους βομβαρδισμούς. Ε, και; Εμείς εκπροσωπούμε το Ανορθωτικό Κόμμα του Εργαζόμενου Λαού της Κύπρου για τη δράση του οποίου στη βάση των αρχών είμαστε περήφανοι. Και είμαστε και περήφανοι για τη θέση που παίρνει το κόμμα μας, το κίνημα ολόκληρο το λαϊκό της Κύπρου, καταδίκης των βομβαρδισμών στη Γιουγκοσλαβία, καταδίκης της γενοκτονίας στην οποία προβαίνει το ΝΑΤΟ ενάντια σ' ένα φίλο λαό της Κύπρου, φίλατο λαό της Κύπρου, το γιουγκοσλάβικο λαό.

Όταν ήρθε ο κ. Κοσούτα εδώ, δε μας έκαμε την τιμή ο Δημοκρατικός Συναγερμός να στείλει έναν αντιπρόσωπό του, όταν τον προσκαλέσαμε στη διάσκεψη, για να ακούσει ο αντιπρόσωπός του την κριτική την οποία υπέστη και άκουσε ο κ. Κοσούτα από τους υπόλοιπους συμμετασχόντες στη διάσκεψη. Ή οι Γάλλοι κομμουνιστές. Το ποιος ήταν πριν ο καθένας είναι δουλειά δική του. Ο καθένας ενώπιον του λαού του και ενώπιον της ανθρωπότητας, αν θέλετε, διότι η ανθρωπότητα είναι ενιαία σήμερα, θα

λογοδοτήσει είτε το θέλουμε είτε όχι και ο κ. Νταλέμα και ο κ. Κοσούτα και ο κ. τάδε και ο κ. δείνα και εμείς μαζί. Στο θέμα της Γιουγκοσλαβίας έχω την εντύπωση ότι εμείς οι πέντε Κύπριοι στο σύνολο της ανθρωπότητας, εννοώ δηλαδή ο τόσο μικρός λαός, μπορούμε να δούμε ολόκληρη την ανθρωπότητα στα μάτια και να είμαστε περήφανοι, για τη θέση που παίρνουμε ως λαός στο θέμα της Γιουγκοσλαβίας. Και δεν μπορεί να λέμε καταδικάζουμε μεν τους βομβαρδισμούς αλλά άσ' τους να γίνονται, βάζουμε και εμπάργκο κατά της Γιουγκοσλαβίας. Αυτές είναι αντινομίες. Είναι πράγματα αντιφατικά. Δεν είναι πολιτική αρχών.

Βεβαίως, δε θα κάμω και εγώ τώρα colloquium για το τι είναι το κομμουνιστικό κίνημα σήμερα, τι κτυπήματα έχει δεχθεί και πόσο διασπασμένο είναι και στις διάφορες χώρες. Ήρθε ο Κοσούτα ο οποίος παίρνει μέρος στην κυβέρνηση, υπάρχει και η κομμουνιστική επανίδρυση που είναι πάρα πολύ μεγαλύτερη από το κόμμα του κ. Κοσούτα και η οποία ανεπιφύλακτα καταδικάζει τους βομβαρδισμούς και απαιτεί από τον κ. Κοσούτα να φύγει από την κυβέρνηση.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Και δε φεύγει.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Δικαίωμά του αν θα φύγει ή αν δε θα φύγει, κύριε Αναστασιάδη. Εγώ θεωρώ τιμή του ΑΚΕΛ, γιατί είχε την ιδέα και τη δυνατότητα άμεσα να συγκαλέσει εκείνη τη διάσκεψη στην οποία πήραν μέρος δεκαοκτώ ευρωπαϊκά κόμματα και δεν είναι ένας ηγέτης που έλαβε μέρος. Έλαβαν μέρος επτά ηγέτες επικεφαλής κομμάτων σε σύνολο δεκαοκτώ κομμάτων. Αυτό θεωρώ ότι τιμά το ΑΚΕΛ και αναδεικνύει τη μικρή μας πατρίδα ως ένα χώρο όπου υπάρχει κόσμος που σέβεται τους συνανθρώπους του, διότι το θέμα δεν είναι θέμα ορθόδοξων κομμουνιστών που είναι από χέρι ενάντια στο ΝΑΤΟ. Το θέμα σήμερα δεν είναι θέμα των κομμουνιστών. Είναι θέμα του κάθε

σκεπτόμενου και προοδευτικού ανθρώπου στην ευρύτατη έννοια της λέξης, είτε αυτός είναι αριστερός και κομμουνιστής είτε είναι κεντρώος είτε είναι δεξιός.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Όπως είναι η Νέα Δημοκρατία.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Θα αναφερθώ και στη Νέα Δημοκρατία. Εγώ βεβαίως δεν έπιασα γύρο Νέα Δημοκρατία, διάφορα άλλα κόμματα τα οποία είναι κόμματα συναφή και αδελφικά με το Δημοκρατικό Συναγερμό. Το κάθε κόμμα δίνει λογαριασμό στα μέλη του, δίνει λογαριασμό στο λαό του και εμείς είμαστε εθνικό κόμμα, εθνική πολιτική δύναμη και υπηρετήσαμε και υπηρετούμε και θα συνεχίσουμε να υπηρετούμε τα καλώς νοούμενα συμφέροντα αυτού του λαού. Να μου πείτε, όπως εμείς τα αντιλαμβανόμαστε; Βεβαίως, όπως εμείς τα αντιλαμβανόμαστε, όχι όπως τα αντιλαμβάνονται άλλοι.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Για αντιδιαστολή εσείς είστε εθνικό κόμμα και εμείς είμαστε τι;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Όχι, δεν κάμνω αντιδιαστολή, κύριε Αναστασιάδη, για όνομα του Θεού! Όχι, ουδέποτε προσπαθήσαμε εμείς να μονοπωλήσουμε την εθνοφροσύνη. Για όνομα του Θεού! Αυτό είναι προνόμιο άλλων. Έχουν το άλλοι το προνόμιο. Εμείς λέμε ότι και εμείς σκεφτόμαστε εθνικά, όπως και εσείς και άλλες δυνάμεις, και εμείς σκεφτόμαστε το εθνικό συμφέρον, συμφωνώ με τον κ. Παπαδόπουλο. Δεν είναι μονοπώλιο της κυβέρνησης το εθνικό συμφέρον. Δεν κατέχει η κυβέρνηση, όποια κυβέρνηση, την απόλυτη αλήθεια και με ενοχλεί όταν... Ξέρεις, μιλώ σε οκτάβα πέντε φορές κατώτερη απ' εκείνη που μιλούσες εσύ!

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν αμφιβάλλω, είναι για την υγεία σας που λέω.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Α, είναι για την υγεία μου! Είμαι εντάξει, μη φοβάσαι.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Το έκαμα εντίμως. Μη χρειάζεται να...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Με ενοχλεί, όταν ακούγεται ας πούμε... Φέρνω παράδειγμα το φίλο μου το Γιώργο το Βασιλείου. Μιλά με έναν απόλυτο τρόπο για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα συμφέροντά μας έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως να είναι εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις συνομιλίες με την Κύπρο και όχι εκπρόσωπος της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Ένωση για τις συνομιλίες!

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Δημήτρη, λυπούμαι, αλλά είναι ακριβώς το αντίθετο. Είμαι εκπρόσωπος της Κύπρου και γι' αυτό μιλώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Γιώργο μου, είναι καλόβολα που το λέω, αλλά είσαι απόλυτος στις τοποθετήσεις σου. Αυτό είναι το συμφέρον μας και πρέπει να ακολουθήσουμε τους Ευρωπαίους, ό,τι μας πουν να κάμνουμε. Εμείς διαφωνούμε με αυτή την αντίληψη, με αυτή τη φιλοσοφία. Όταν εγκληματούν κάποιοι Ευρωπαίοι, δεν μπορούμε εμείς να τους ακολουθούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμη που σε διακόπτω, αλλά αν είναι έτσι δε χρειάζεται διαπραγμάτευση.

(Γέλια)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Ακριβώς! Θέλω επίσης να τονίσω ότι δυστυχώς, με τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και την περιβόητη νέα τάξη πραγμάτων, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής

πήραν το απάνω χέρι σ' ολόκληρο τον κόσμο και, ναι, ποδηγετούν και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτά τα πράγματα ξετυλίγονται μπροστά μας, αυτή την ώρα που μιλάμε, και τι ενδιαφέρει τον Τάκη ή εμένα, εάν ο Μπλερ δηλώνει σοσιαλιστής. Είναι τις πράξεις του Μπλερ που θα κρίνουμε, που είναι το δεξί χέρι του Κλίντον στα κτυπήματα ενάντια στο λαό της Σερβίας και στην καταστροφή της Γιουγκοσλαβίας. Και δεν μπορεί παρά και μέσα στους εργατικούς της Αγγλίας και μέσα στους σοσιαλδημοκράτες της Γερμανίας να ξανοιχτεί κόσμος ενάντια σ' αυτές τις τάσεις. Δεν μπορεί να μείνουν στατικά τα πράγματα. Η πρόοδος θα ανοίξει και πάλι δρόμο. Συνεπώς, ναι, συντρέχουν σ' ένα έγκλημα οι ηγέτες των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό είναι πασιφανές και κακώς η κυπριακή κυβέρνηση είπε μάλιστα στο αίτημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το εμπάργκο. Θα συμφωνήσω με τον Πρόεδρο στη θέση την οποία είπε ότι, ότι η θέση των κυβερνήσεων ασφαλώς είναι πιο δύσκολη από τη θέση των κοινοβουλίων ή τη θέση των ξεχωριστών πολιτικών κομμάτων. Τι θα μπορούσε να κάμει η κυπριακή κυβέρνηση; Μάλιστα, η κυπριακή κυβέρνηση θα μπορούσε να μη βγαίνει κάθε μέρα και να λέει "Ζήτω η Γιουγκοσλαβία", "Κατάρα στο ΝΑΤΟ" κ.λπ., κ.λπ., "Κατάρα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση που παίρνει μέρος στους βομβαρδισμούς". Να τηρήσει μια στάση σιωπής, αν θέλετε, αλλά όχι και ενεργό στάση υπέρ των εμπάργκο που της ζητά η Ευρωπαϊκή Ένωση. Εάν είναι μια πολιτική πράξη, όπως είπε ο κ. Αναστασιάδης, χωρίς καμιά νομική ισχύ, είναι τότε που γινόμαστε και ρεζίλι. Αυτό είναι ρεζιλίκι, αν είναι έτσι. Δεν είναι σοβαρά αυτά τα πράγματα. Δηλαδή, πρέπει να αφήνουμε την κυβέρνηση να μην κάμνει σοβαρά πράγματα και να μην το λέμε, γιατί θα ρεζιλευτεί η Κύπρος; Η κυβέρνηση με βάση το σύνταγμα εκπροσωπεί την Κυπριακή Δημοκρατία και έχει την κύρια και τη βασική ευθύνη να μη ρεζιλεύεται η Κύπρος και να την εκφράζει και να την εκπροσωπεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, να την τιμά με τις ενέργειές της και τότε να χειροκροτήσουμε μια τέτοια κυβέρνηση.

Το ψήφισμα πρέπει να το περάσουμε, κατά την άποψή μου, για να δώσουμε και μήνυμα στο λαό μας ότι συμφωνούμε μαζί του και με τα αισθήματά του, συμφωνώ με τον κ. Γαλανό, όπως έχει τοποθετηθεί μαζί του και με τα αισθήματά του σε σχέση με αυτή την πράξη της κυβέρνησης. Πρέπει να παίρνει και η κυβέρνηση μηνύματα και από το κοινοβούλιο, το οποίο είναι η λαϊκή αντιπροσωπία, εκφράζει σε μεγάλο βαθμό τη λαϊκή κυριαρχία και αυτή η λαϊκή κυριαρχία πρέπει να δίνει μηνύματα στην κυβέρνηση, για να μην παρασπονδεί συνεχώς. Εάν αφηθεί η κυβέρνηση ανενόχλητη χωρίς καμιά προειδοποίηση και χωρίς καμιά διαμαρτυρία από τα κόμματα και το κοινοβούλιο, αύριο μπορεί να κάμει κάτι χειρότερο το οποίο θα της ζητήσει ή η Ευρωπαϊκή Ένωση ή το ΝΑΤΟ, ερμηνεύοντας κατά το δοκούν τα εθνικά συμφέροντα.

Δε θα προχωρήσω περισσότερο, μπορώ να πω πάρα πολλά σχόλια πάνω σ' αυτά στα οποία έχει αναφερθεί ο κ. Αναστασιάδης, αλλά εγώ θέλω να τηρήσω εκείνο που είπε ο ίδιος. Να μην προκαλέσουμε. Θέλω να γίνει μια συζήτηση η οποία έγινε, να είναι πολιτισμένη συζήτηση, θα έπρεπε κατά τη γνώμη μου να είναι σε πιο χαμηλούς τόνους αυτή η συζήτηση και να καταλήξει η Βουλή με βάση την ετυμηγορία της σε ένα ψήφισμα το οποίο θα ήθελε να εγκρίνει. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, φυσικά δέχθηκα μαθήματα, ενώ ήμουν δάσκαλος. Μου λέχθηκε και πώς θα έπρεπε να συζητήσω και ποια επιχειρήματα έπρεπε να χρησιμοποιήσω. Κατά τα άλλα, δε νομίζω ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Βεβαίως, πώς δε χαίρομαι; Δεν είπα τίποτα. Απλώς λέω ακριβώς ότι άκουσα μετά της δεούσης, ως και οι μαθηταί, προσοχής έναν άλλο δάσκαλο που με χαρακτήριζε απλώς δάσκαλο. Εγώ δε βλέπω πού διαφωνήσαμε στην όλη συζήτηση. Ποιος διαφώνησε ότι είναι λάθος οι βομβαρδισμοί; Ποιος διαφώνησε και ποιος δεν καταδίκασε; Το αντίθετο. Ξεκίνησα την ομιλία μου ακριβώς διαβάζοντας την απόφαση του πολιτικού γραφείου του κόμματος και δεν είναι θέμα να μονοπωλούν κάποιοι, να νομίζουν ότι μονοπωλούν την ανθρωπιά, τις αρχές και τις αξίες και κάποιοι άλλοι υστερούν τάχα ούτε και ανέμενα να μου λεχθεί ότι η αναφορά μου στο εθνικό συμφέρον γινόταν σε αντιπαραβολή ή αντιπαράθεση με τις θέσεις του ΑΚΕΛ. Απλώς έδωσα παραδείγματα και η επίσκεψή μου στην Ιταλία, στη Γαλλία, στη Γερμανία, στην Αγγλία, στην Ευρώπη, στη Ρωσία και στην Αμερική ή στην Κεντρική ή Ανατολική Ευρώπη ήταν για να καταδείξει ότι πέρα από εμάς τους πέντε, που μπορούμε να βλέπουμε τον κόσμο κατάματα, υπάρχουν και άλλες εκατόν πενήντα χιλιάδες που φαίνεται τον βλέπουν κατάματα, αλλά βλέπουν και την πατρίδα τους πιο ορθάνοιχτα. Βάζουν πρώτα την πατρίδα τους και ύστερα τα όποια άλλα τάχα συμφέροντα. Δεν είπε κανένας να υιοθετήσουμε βομβαρδισμούς. Άλλοι είναι που υιοθετούν και βομβαρδίζουν και καθόμαστε και τους χειροκροτούμε κιάλας. Δεν είδα να βγει καμιά ανακοίνωση να καταδικάζουμε αυτούς που έπρεπε να καταδικάσουμε, που αποτελούν τα μέλη του ΝΑΤΟ, που υπάρχει κομμουνιστής πρόεδρος σε χώρα που είναι μέλος του ΝΑΤΟ και βομβαρδίζει και ανέχεται και χρησιμοποιείται ο εναέριός της χώρος, για να βομβαρδίζεται η Γιουγκοσλαβία.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, ποιος είναι ο κομμουνιστής;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Τα είπες και πήρες απάντηση, κύριε Αναστασιάδη.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αυτή είναι η δημοκρατία σας; Να μην επιτρέπεται να μιλήσω; Αν θέλετε να με δέρετε με τη βέρκα του κ. Χριστόφια, μπορεί να το κάνετε. Εγώ διέκοψα τον κ. Χριστόφια; Μάθετε να ανέχεστε και τη σιωπή. Και πού ήταν οι αρχές, αφού με προκαλείτε, κύριε Αγαπίου και κύριε Κατσουρίδη, το 1968, όταν το Σύμφωνο της Βαρσοβίας επενέβαινε στην Πράγα; Ε, πού πάτε τώρα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη θυμώνετε, μη θυμώνετε.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Πού προκαλείτε, δηλαδή; Γιατί θέλετε να με ωθήσετε στο να κάνω αναφορά στο παρελθόν και γιατί πρέπει να αντιπαρέρχομαι μέσα στη Βουλή;

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Αναστασιάδη ...

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Συγγνώμη, αλλά δεν τέλειωσα και να σας παρακαλέσω να με αφήσετε να τελειώσω. Δεν είχα καμιά πρόθεση να προκαλέσω καμιά ένταση. Όταν με διακόπτετε όμως, για να κάνετε εξυπνάδες, θα παίρνετε απαντήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ, ηρεμία!

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αφού παρακολουθείτε και δεν επεμβαίνετε. Μιλώ. Δικαιούται ο καθένας να με διακόπτει;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακάλεσα ησυχία και ηρεμία.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν τέλειωσα και δεν επιτρέπω να με διακόψει κανένας.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Μετά που θα τελειώσει ... είπε ότι κάνω εξυπνάδες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νηφάλια, νηφάλια.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ακούστε, το αποσύρω. Όχι, γιατί θα απαντήσετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν μπορεί να με εμποδίσει κανένας. Είναι συνταγματικό μου δικαίωμα. Θα ζητήσω το λόγο μετά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Απαντάτε μετά, κύριε Κατσουρίδη.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν είναι για να μην απαντήσει που είπα. Είναι... αν θεωρείται απρέπεια αυτό που είπα, το αποσύρω. Εγώ έχω την αίσθηση ότι μπορεί να λέχθηκε κάτι το οποίο δε θα έπρεπε να λεχθεί και το αποσύρω. Τελείωσε. Αν θέλετε εσείς να μου απαντήσετε με επιχειρήματα, μπορείτε να το κάνετε. Αλλά την ώρα που μιλώ δε δέχομαι να με διακόπτει κανένας, όπως δε διακόπτω άλλους ή, αν τους διακόπτω, ζητώ την άδεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακολούθησα πολλές συζητήσεις και υπάρχουν διακοπές. Άρα αυτό δεν πρέπει να γίνει. Να το δούμε, να το συζητήσουμε. Παρακαλώ, συνεχίστε.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν αντιλαμβάνομαι εις ποιου άλλου κατά την αγόρευση έγινε το ανάλογο που

έγινε, όταν εξέθετα κάποιες απόψεις. Φαίνεται ότι δεν ανεχόμαστε τον αντίλογο ή τα άλλα επιχειρήματα. Πρέπει να συμφωνούμε με κάποιους, για να είμαστε καλά παιδιά. Ε, δε συμφωνώ και δε θα είμαι καλό παιδί, όπως το νομίζετε. Έτσι τη νιώθω την αξιοπρέπεια, όπως τη νιώθετε εσείς, κατά που ακούω.

Είναι αντιφατική η κυβέρνηση, άκουσα, στην όλη πολιτική της και να μη μας γελοιοποιεί. Ειλικρινά παρακολουθούσα όλη, και την πρωτολογία και τη δευτερολογία του κ. Χριστόφια. Πέστε μου μία φορά που ακούστηκαν οι λέξεις “Κοσοβάροι”, “δικαιώματα της μειονότητας”, “δικαίωμα επιστροφής” κ.λπ. από την όλη ομιλία...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Τώρα είναι η ώρα, κύριε Αναστασιάδη, να σου το δώσω να ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κατά τα άλλα, είναι αντιφατική η κυβέρνηση και δεν είμεθα εμείς οι υπόλοιποι αντιφατικοί. Το Κογκρέσο αποφάσισε -το άκουσα ως επιχείρημα- να μη γίνουν χερσαίες επιχειρήσεις. Και βεβαίως αποφάσισε. Ποιος θα έστελλε τους Αμερικανούς να σκοτωθούν στη Γιουγκοσλαβία; Και το θεωρούμε ότι έχει δικαίωμα το Κογκρέσο να διαφωνεί. Και καλά διαφωνεί. Αλλά διαφωνεί, γιατί; Και πάλι για το εθνικό καλό, για να μην πάνε οι Αμερικανοί και να τους τους στείλουν στις μαύρες σακούλες. Εμάς το δικό μας το Κογκρέσο είπαμε ότι δεν έχει δικαίωμα να συζητά; Είπαμε ότι δεν έχει δικαίωμα να αντιπολιτεύεται; Ισχυρίστηκα καθ' οιανδήποτε στιγμή ή στράφηκα εναντίον των όσων επιχειρημάτων; Αντίθετα. Πλήρως συμφωνώ και με τον κ. Χατζηδημητρίου και με τον κ. Παπαδόπουλο και με τον κ. Χριστόφια και με τον κ. Βασιλείου. Ποιος δεν καταδίκασε, κύριοι συνάδελφοι, τα όσα υποκριτικά, τα δύο μέτρα και δύο σταθμά; Εκείνο που συμβαίνει όμως είναι άλλο. Αν όλες οι άλλες χώρες έχουν κάποια κριτήρια του εθνικού συμφέροντος, εμείς πρέπει να τα παραγνωρίσουμε; Εμείς δηλαδή είμεθα οι πέντε, όπως άκουσα, που πρέπει να στήσουμε το ανάστημά μας;

Είναι περήφανο το ΑΚΕΛ, λέει. Εγώ δεν είπα να μην είστε περήφανοι. Εγώ δεν κατηγορήσα το ΑΚΕΛ για τη στάση του. Είναι δικαίωμά του, αντίθετα είπα. Ακόμα και την ώρα που ασκούσα κριτική για την πρόσκληση της σύναξης των κομμουνιστικών κομμάτων που, κατά την άποψή μου, όσο εσφαλμένη κι αν ήταν, είτε η δική μου είτε η δική σας απόφαση, δεν είπα ότι δεν ήταν δικαίωμά σας να το κάνετε. Απλώς παραλλήλιστα πόσα άλλα κομμουνιστικά κόμματα κρίνουν και θεωρούν πώς πρέπει να υπηρετούν την πατρίδα τους και τι είναι το εθνικό συμφέρον. Και επομένως, αν όλοι αναγνωρίζουμε ότι έχουμε δικαίωμα στη Βουλή να λέμε τα όσα λέμε -και είναι δικαίωμά μας- άλλο τόσο δικαίωμα έχει και η εκλεγμένη κυβέρνηση να κρίνει πώς πρέπει να συμπεριφερθεί σε δοσμένες στιγμές. Και όπως όλοι αναγνωρίζουν -και χαίρομαι γιατί μαζί με τον κ. Κυπριανού συμφώνησε και ο κ. Χριστόφιας- άλλο είναι να κυβερνάς και άλλο είναι να είσαι στην αξιωματική αντιπολίτευση. Είναι φυσικό, αν διαφωνείς, να ασκείς και αυστηρό και πολλές φορές αρνητικό ρόλο ή και θετικό ρόλο. Και επειδή δεν αναφέρομαι στη σημερινή αντιπολίτευση, αλλά και εξ ιδίων κρίνω εκ του παρελθόντος, γιατί θέλω να είμαι όμως και σωστός, ε, αυτός είναι ο ρόλος καμιά φορά ή που νομίζουμε πως είναι ο ρόλος της αντιπολίτευσης. Αλλά το να λέει ένας συνάδελφος την αντίθετη με εσάς άποψη ως προς χειρισμούς, όχι ως προς θέσεις, δε σημαίνει ότι προσποιήθηκα το δάσκαλο, ο οποίος μάλιστα, για να μη χρησιμοποιήσω τις ίδιες φράσεις που χρησιμοποιήσατε εσείς, κύριε Χριστόφια ...

Θα ήθελα να πω κάτι ακόμα, αν παρακολουθούμε τη διεθνή πραγματικότητα. Μιλήσατε ότι άλλο οι ηγεσίες και άλλο οι λαοί. Δέστε σας παρακαλώ πόσο ισχυρός ή μειωμένος είναι ο Μπλερ και πόσο υποστηρίζεται και πόσο ισχυρός είναι σήμερα από ό,τι ήταν στο παρελθόν. Δέστε αν έχουν μειωθεί από τις δημοσκοπήσεις που γίνονται, ανεξάρτητα πώς επιτυγχάνονται, αν είναι χάριν της προπαγάνδας ή όχι. Αλλά ας μη λέμε ότι ξεχωρίζουμε τον κ. Νταλέμα από το λαό της Ιταλίας ή ξεχωρίζουμε τον κ.

Μπλερ από το λαό της Αγγλίας ή τον κ. Ζιασπέν από το λαό της Γαλλίας. Πάρτε να δείτε δημοσκοπήσεις αν υιοθετούνται ή απορρίπτονται.

Θα ήθελα, νομίζω, και δε θα ήταν χρήσιμο να συνεχίσουμε αυτό το διάλογο και επαναλαμβάνω και τώρα, κακώς θεωρήθηκε ότι η αναφορά μου σε άλλα κομμουνιστικά κόμματα και συμπεριφορές έπρεπε να επηρεάσουν καθ' οιονδήποτε τρόπο το ΑΚΕΛ. Δεν ήταν αναφορά σε βάρος του ΑΚΕΛ. Έφερα παραδείγματα πως άλλοι πολύ ισχυρότεροι από ό,τι εμείς συμπεριφέρονται ή πώς συμπεριφέρονται κατ' αντίθεση με εμάς που έχουμε και πρόβλημα. Κατ' αντίθεση με εμάς που, ενώ όλοι αναγνωρίζουμε το πόσο ισχυροί ή πανίσχυροι είναι οι μεν και οι δε, νομίζουμε ότι είναι με την πρόκληση που θα σώσουμε την αξιοπρέπειά μας από ό,τι άκουσα. Και όταν δεν έχεις πατρίδα, πιθανόν να μην έχεις ούτε και αξιοπρέπεια, ιδιαίτερα δε αν δεν είσαι ούτε και στη ζωή.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πριν δώσω το λόγο στον κ. Κατσουρίδη, ο οποίος κάτι θέλει να πει, θέλω να διαβάσω το σχετικό κανονισμό:

“Ουδείς βουλευτής διακόπτει έτερον βουλευτήν εκτός εάν:

(α) Θα εγείρη θέμα διαδικασίας ή επεμβαίνη διά λόγους τάξεως ή

(β) Θα διευκρινίση ζήτημά τι εγερθέν υπό του αγορεύοντος βουλευτού, τη συγκαταθέσει τούτου, και αφού εν εκατέρα περιπτώσει κληθή προς τούτο υπό του Προέδρου.”

Από ό,τι ξέρω, αυτός ο κανονισμός δεν εφαρμόστηκε ποτέ με αυστηρότητα. Όμως, αν υπάρχει θέμα, δεν έχουμε καμιά δυσκολία να το συζητήσουμε και να δούμε πώς το ερμηνεύουμε, για να κλείουμε πάνω σε αυτό το θέμα.

Ο κ. Κατσουρίδης και τελειώνουμε.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μόνο ένα λεπτό θέλω. Δεν έκανα παρέμβαση για να διακόψω τον κ. Αναστασιάδη επί των επιχειρημάτων του αλλά επί της ανακρίβειας ότι ο Νταλέμα είναι κομμουνιστής, αφού ο ίδιος ήμουν παρών στο συνέδριο, που άλλαξαν τα ονόματά τους, που αποποιήθηκαν αυτό το παρελθόν και την ιδεολογία.

Και για ό,τι αφορά την παρατήρηση, υπάρχει στην ομιλία του Χριστόφια στη δεύτερη σελίδα. Υπάρχει στο ψήφισμα για το εθνικό ξεκαθάρισμα. Υπάρχει στο ψήφισμα της διάσκεψης που καλέσαμε και οργανώσαμε στην Κύπρο. Και αν είναι τι θέλουν οι λαοί που πρέπει να ακολουθούν οι πρωθυπουργοί, ας γίνει και στην Κύπρο ένα δημοψήφισμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ!

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Να πω κάτι απλώς έτσι χάριν αστεϊσμού. Δεν εκδίδω πιστοποιητικά κομμουνιστών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ούτε εθνικά ξεκαθαρίσματα εγκρίνουμε ούτε βομβαρδισμούς ούτε παραβίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Θέλω να βεβαιώσω ότι ούτε και μητρώο ούτε και τη δύναμη έχω να εκδίδω πιστοποιητικά κομμουνιστών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, εν πάση περιπτώσει, κατατέθηκε σχέδιο ψηφίσματος. Παρακαλώ το γραμματέα να διαβάσει το ψήφισμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, αφού συζήτησε το

θέμα “Η παράνομη επιβολή εμπάργκο καυσίμων κατά της Γιουγκοσλαβίας και η συμμετοχή της κυπριακής κυβέρνησης σε αυτή την παρανομία”, που ενέγραψε η κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, υιοθέτησε το ακόλουθο ψήφισμα:

1) Θεωρεί το εμπάργκο καυσίμων που επιβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά της Γιουγκοσλαβίας στερούμενο νομιμότητας, γιατί αντίκειται στις πρόνοιες των παραγράφων 53.39 και 41 του καταστατικού χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

2) Ως εκ τούτου, θεωρεί ότι η Κυπριακή Δημοκρατία δεν έχει καμιά νομική, πολιτική και ηθική υποχρέωση να ανταποκριθεί στη σχετική οδηγία των Βρυξελλών και να συμμετάσχει κατά οποιοδήποτε τρόπο στην επιβολή μιας απόφασης που στερείται νομιμότητας.

3) Καλεί την κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας να ανακαλέσει την απόφασή της με την οποία η Κύπρος ευθυγραμμίζεται με την επιβολή εμπάργκο καυσίμων κατά της Γιουγκοσλαβίας.

4) Η Κύπρος στηρίζει την υπόθεσή της στο διεθνές δίκαιο και στον καταστατικό χάρτη, τις αρχές και τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Κάθε απόφαση και κάθε πολιτική πράξη της Κυπριακής Δημοκρατίας πρέπει να βρίσκεται μέσα στα πλαίσια του διεθνούς δικαίου και της διεθνούς έννομης τάξης. Μόνο με αυτό τον τρόπο εξυπηρετείται το εθνικό συμφέρον της Κύπρου και ενισχύεται ο αγώνας επιβίωσης που διεξάγει ο λαός μας.

5) Η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας επαναλαμβάνει τη θέση της για άμεσο τερματισμό των βομβαρδισμών κατά της Γιουγκοσλαβίας και έναρξη ειρηνευτικών συνομιλιών, με στόχο να λυθεί το πρόβλημα του Κοσσυφοπεδίου κατά τρόπο που να διασφαλίζει τα ανθρώπινα και πολιτικά δικαιώματα του πληθυσμού της περιοχής, στη βάση καθεστώτος αυτονομίας και με ταυτόχρονη διασφάλιση της

εδαφικής ακεραιότητας και της κυριαρχίας της Ομόσπονδης Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας και της επιστροφής των προσφύγων στο Κοσσυφοπέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να κάνω μια διευκρίνιση. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός δε θα ψηφίσει υπέρ του ψηφίσματος, γιατί θεωρεί ότι είναι και αχρείαστο και πιστεύω ότι είναι μια κοινοβουλευτική, αν θέλετε, κατάχρηση, εκεί που δεν απαιτείται, να εκδίδουμε ψηφίσματα· κατάχρηση με την έννοια χρήσεως του δικαιώματος να εκδίδουμε ψηφίσματα. Και βεβαίως κάθε Πέμπτη μπορεί να εκδίδουμε. Αλλά, αν κάθε Πέμπτη εκδίδουμε και ψηφίσματα εκεί που δεν επιβάλλεται και δεν πρέπει, έχω την εντύπωση ότι σιγά-σιγά θα αποδυναμώσουμε και αυτά τα μηνύματα που πολλές φορές θέλουμε μέσα από τα ψηφίσματα να στέλλουμε. Αν είναι ή όχι παράνομη η πράξη, έχουν ακουστεί οι θέσεις και οι απόψεις, πιστεύω. Έχει γνωματεύσει ο Γενικός Εισαγγελέας. Μπορεί να δοκιμαστούν.

Συνεπώς, η δική μας θέση είναι αντίθετη για την έκδοση ψηφίσματος με πλήρη σεβασμό στο όποιο την άποψη. Δεν μπαίνουμε στην ουσία ούτε στο περιεχόμενο και συνεπώς θα καταψηφίσουμε, γιατί πιστεύουμε ότι θεωρείται περιττή η όποια ψήφιση νέου ψηφίσματος ή για κάθε θέμα που συζητούμε να εκδίδεται και ψήφισμα. Στο τέλος θα εξευτελίσουμε αυτή την προσπάθεια ή αυτό το δικαίωμα που έχουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην έγκριση του ψηφίσματος.

Πόσοι είναι υπέρ της έγκρισης του ψηφίσματος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι εννιά υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι εναντίον της έγκρισης του ψηφίσματος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το ψήφισμα εγκρίνεται με είκοσι εννιά ψήφους υπέρ, είκοσι εναντίον και καμιά αποχή.

Προχωρούμε στη νομοθετική εργασία μόνο για το θέμα υπ' αρ. 3 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999". Τα υπόλοιπα θέματα της ημερήσιας διάταξης αναβάλλονται για την επόμενη συνεδρία. Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει ομόφωνη εισήγηση να ψηφιστεί, όπως έχει ... Αλλά παρακαλώ τον κ. Χατζηγιάννη να εξηγήσει.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συγνώμη. Παρακαλώ να μείνει και αυτό για την προσεχή συνεδρίαση. Θερμή παράκληση και προς τον κ. Χατζηγιάννη, μπορώ να καταθέσω και προσωπικό λόγο γιατί. Επειδή απουσίαζα από τις συνεδριάσεις της επιτροπής, δεν είμαι ενήμερος. Υπάρχουν πολλές τροπολογίες. Δεν μπορούμε να τοποθετηθούμε ως κόμμα. Και είναι θερμή παράκληση, αν είναι δυνατόν, να μείνει την προσεχή συνεδρία.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Δεν είναι προσωπική μου υπόθεση. Από τη στιγμή που το ζητάτε ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Όχι, το ζητώ και ως κόμμα, διότι δεν μπορώ να τοποθετηθώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εγώ θέλω να εγείρω ένα άλλο θέμα, παρ' όλο που είναι άσχετο με όσα είπα. Αυτή η τακτική της λεγόμενης προ ημερησίας διατάξεως είναι άγνωστη στο σύνταγμά μας. Βεβαίως, το έχουμε κάνει πολλές φορές. Εγώ θέλω να δηλώσω ότι διαφωνώ. Το σύνταγμα καθορίζει με αυστηρότητα και την ημερήσια διάταξη και τη σειρά που συζητούνται. Το "προ ημερησίας διατάξεως" δεν υπάρχει. Υπάρχει στην Ελλάδα και δεν επιτρέπεται από το δικό μας σύνταγμα. Αν δεν το κάναμε, ήταν να μπορέσουμε να κάνουμε δυο, τρία θέματα σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ με τον κ. Παπαδόπουλο. Όμως υπάρχει υπαλλακτική λύση και η υπαλλακτική λύση είναι κάθε θέμα το οποίο η Βουλή θέλει να συζητήσει με προτεραιότητα να το κηρύσσει επείγον.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Και αυτό μπορεί να γίνει, κατ' αναλογία, ως επείγον θέμα, να ψηφίζει εκείνη την ώρα ότι θεωρεί το θέμα επείγον και να το συζητά. Από τη στιγμή που υπάρχει ομοφωνία -έχει δίκαιο ο κ. Παπαδόπουλος- αλλά πράγματι υπάρχει υπαλλακτική λύση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να πω κάτι σε αυτό το θέμα. Δεν ξέρω πώς είναι η σωστή ορολογία, αν είναι "προ ημερησίας διατάξεως" ή κάτι άλλο. Αλλά από τη στιγμή που ανέφερα ότι

ομόφωνα οι αρχηγοί των κομμάτων σήμερα αποφάσισαν αυτό το θέμα να συζητηθεί πρώτο, από την ώρα που δεν υπήρξε αντίρρηση, ήταν πολύ φυσικό να θεωρηθεί ότι ενεκρίθη από την ολομέλεια.

Ο κ. Παρισινός κάτι θέλει να πει.

A. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την άποψη ότι δε θα αντιμετωπίζαμε πρόβλημα, αν γινόταν σωστή λειτουργία του τέταρτου κεφαλαίου, διότι παρατηρείται ότι καταγράφουμε συνεχώς θέματα εκεί και η ουσιαστική εργασία των επιτροπών της Βουλής δεν αναδεικνύεται στην ολομέλεια. Δε δίνεται καν η ευκαιρία να παρουσιαστούν και να συζητηθούν και φθάνουμε στον Ιούνιο, οπότε όλα εκείνα, οι δεκάδες θέματα που έχουμε διαθέσει εκατοντάδες ώρες, για να τα μελετήσουμε, διαγράφονται χωρίς να υπάρχει αποτέλεσμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχω μια εισήγηση. Δεν υπάρχει καμιά αντίρρηση να συνέρχεται η ολομέλεια της Βουλής και άλλη μέρα, όταν βλέπουμε ότι υπάρχουν καθυστερήσεις αυτής της μορφής.

Ο κ. Γαλανός.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλο το σέβας, διετέλεσα και εγώ πρόεδρος της Βουλής και περίπου έχω μια γνώση των πραγμάτων. Βεβαίως, έχει κατά κάποιο τρόπο εξασκείται και έχει γίνει θεσμός σε ένα μεγάλο βαθμό να συνεδριάζουν οι αρχηγοί και εκπρόσωποι των κομμάτων και να αποφασίζουν εκ των προτέρων περίπου και τα προ ημερησίας και κατά τη διάρκεια της ημερήσιας διάταξης.

Έχω όμως την εντύπωση ότι τουλάχιστο, διότι δεν εκπροσωπούνται όλοι από εμάς και πιθανώς να μην κατατοπίζονται πάντοτε οι κοινοβουλευτικές ομάδες, έχω την εντύπωση πως θα ήταν πιο σωστό -και δεν έχω να κάνω το δάσκαλο σε κανένα- απλώς

εισηγούμαι να αναφέρεται στην αρχή της συνεδρίας ότι τουλάχιστο συζητήθηκαν και λήφθηκαν αυτές οι αποφάσεις όσον αφορά τα προ ημερησίας διάταξης. Ένα παράδειγμα: Στο θέμα του Συμβουλίου της Ευρώπης -και χάθηκε χρόνος- μπορούσε να γίνει, διότι όλοι συμφωνήσαμε, μία ομιλία εκ μέρους όλων μας από τον Πρόεδρο της Βουλής. Δε θα είχε κανένας καμιά ένσταση.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Εντάξει, κύριε Χατζηδημητρίου, έχετε εσείς... Αλλά εφόσον όλα τίθενται προ ημερησίας διάταξης, για να είμαστε δίκαιοι και δημοκρατικοί, να ακούεται και στο σώμα όλων των βουλευτών το τι αποφασίζουν προ ημερησίας διάταξης οι αρχηγοί και οι εκπρόσωποι. Έτσι, για να είμαστε δίκαιοι σε όλα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε συμφωνώ. Πρώτ' απ' όλα, για το θέμα του Συμβουλίου της Ευρώπης πολύ λίγη ώρα πήρε το θέμα. Δε χάθηκε χρόνος. Όσον αφορά το δεύτερο θέμα, κατέστη από την αρχή σαφές ότι η σύσκεψη των κομμάτων είπε ότι θα συζητηθεί αυτό το θέμα κατά προτεραιότητα. Τώρα, πώς το ονομάζετε, άλλη ιστορία. Να το δούμε ιδιαίτερος να το συζητήσουμε.

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ανεξάρτητα αν συμφωνεί ένας με τον κ. Παπαδόπουλο ή όχι για τη συνταγματική πτυχή του θέματος, διερωτώμαι γιατί πρέπει να διακόψουμε τώρα η ώρα 8.00 μ.μ. και να μην ολοκληρώσουμε τη νομοθετική εργασία. Τα κοινοβούλια σε άλλες χώρες εργάζονται μέχρι τις 12.00, η ώρα 1.00 το πρωί. Δε βλέπω κανένα λόγο τι μας εμπόδιζε να συνεχίζαμε την εργασία μας και να τελειώναμε σήμερα τη νομοθετική

εργασία. Η ώρα 9.00 μ.μ. θα φεύγαμε να πάμε σπίτι μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι καλή εισήγηση. Εγώ την υιοθετώ. Τώρα, υπάρχει παράκληση, για να επανέλθουμε, άλλο το τι θα κάνουμε μετά, πώς θα τα δούμε, πώς θα τα οργανώσουμε. Υπάρχει αυτή τη στιγμή παράκληση του κ. Χατζηδημητρίου να μη συζητηθεί ούτε το θέμα το οποίο μου υπεδείχθη να θέσω ενώπιόν σας. Αν είναι δεχτό ...

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Θέλω να πω στον κ. Πουργουρίδη ότι είναι σωστό το επιχείρημά του, αλλά ο ίδιος θα ήθελε σε πολύ μεγάλο βαθμό να μη χαθεί η δημοσιότητα στη συζήτηση του θέματος του πόθεν έσχες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως, αναβάλλεται και αυτό το θέμα.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δεύτερο: Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων είναι όπως αυτή έχει διανεμηθεί στους βουλευτές.

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
1) Ο περί της Σύμβασης της Ταμπέρε για την Προμήθεια Τηλεπικοινωνιακών Πόρων για Απάμβλυνση των Καταστροφών και για Επιχειρήσεις Ανακούφισης (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.	Συγκοινωνιών και Έργων	Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
2) Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
3) Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Νομικών
4) Οι περί Νοθείας Γεωργικών Προϊόντων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας
5) Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Συγκοινωνιών και Έργων	Συγκοινωνιών και Έργων
6) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Διεξαγωγή Έρευνας για την Πηγή των Οικονομικών Πόρων Δημόσιων Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999.	Οικονομικών	Νομικών
7) Οι περί Προσφορών του Δημοσίου (Γενικοί) Κανονισμοί του 1999.	Οικονομικών	Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών
8) Έγγραφα (Αρ. Θ. 9/99-Θ. 12/99) που	Οικονομικών	Οικονομικών και

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
αφορούν την εξαίρεση από την αναστολή πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τον περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο αρ. 4(1) του 1999.		Προϋπολογισμού
9) Έγγραφο (Αρ. 29/99) σύμφωνα με τους περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους του 1995 έως 1998.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
10) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Εσωτερικών προς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου του 1998.	Εσωτερικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

Πρόταση νόμου:	Κατατέθηκε από	Παραπέμπεται στην επιτροπή
1) Ο περί Τέκνων (Συγγένεια και Νομική Υπόσταση) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Μάρκο Κυπριανού, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας	Νομικών

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε τώρα στο Κεφάλαιο Τρίτο, ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄77 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χρίστο Ρότσα στις 15 Απριλίου 1999.

“Πολλά κράτη στην προσπάθειά τους να ανακόψουν μία οικονομική ύφεση καταφεύγουν εν πολλοίς στη μείωση των επιτοκίων, ως μέσο αναθέρμανσης της οικονομίας τους.

Το έκανε τελευταία η Ομοσπονδιακή Κεντρική Τράπεζα της Αμερικής (τρεις φορές) και η Τράπεζα της Αγγλίας (έξι φορές). Μόλις δε την Πέμπτη 8 Απριλίου 1999 το έκανε για πρώτη φορά και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, μειώνοντας τα επιτόκια για τις χώρες του ευρώ από 3% σε 2,5%.

Διερωτώμαι συνεπώς, αν οι πιο πάνω μειώνουν τα επιτόκιά τους, για να βοηθήσουν τις οικονομίες τους, γιατί και εμείς στην Κύπρο να μην το έχουμε κάνει εδώ και αρκετό καιρό και μένουμε με ψηλά επιτόκια τα οποία όχι μόνο δε βοηθούν την ανάπτυξη της οικονομίας, αλλά και την επιβαρύνουν.

Η προτεινόμενη φιλελευθεροποίηση των επιτοκίων δεν είναι επαρκής δικαιολογία για την καθυστέρηση που παρατηρείται.

Με βάση τα ανωτέρω, καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει σχετικά το Σώμα.”

**Ερώτηση με αρ. Ζ΄78 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας
Λευκωσίας κ. Ανδρέα Φιλίππου στις 22 Απριλίου 1999.**

“Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τον αριθμό θέσεων, κατά γενική ειδικότητα, που έχει παραχωρήσει η Ελλάδα σε πολίτες της Κύπρου στα ανώτατα και στα τεχνολογικά ιδρύματά της από το 1985-'86 έως και το 1999-2000 και τον αριθμό των θέσεων, κατά γενική ειδικότητα, που έχουν παραμείνει κενές σ' αυτά από το 1985-'86 έως το 1998-'99.”

**Απάντηση ημερομηνίας 29 Απριλίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ.
Χριστόδουλου Χριστοδούλου στην ερώτηση Ζ΄Α΄ 23, ημερομηνίας 2 Οκτωβρίου
1996, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.**

“Σχετικά με την καθαριότητα της τουρκοκυπριακής συνοικίας Σκάλας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Η καθαριότητα των δρόμων στην τουρκοκυπριακή συνοικία της Λάρνακας είναι αρμοδιότητα του δήμου Λάρνακας.

Ο καθαρισμός των κενών χώρων γίνεται από το δήμο Λάρνακας με πιστώσεις που προέρχονται από το ταμείο τουρκοκυπριακών περιουσιών. Για το 1997 παραχωρήθηκε για το σκοπό αυτό ποσό £2.690 και για το 1998 ποσό £3.000.

Στις 11 Φεβρουαρίου 1999 στάλθηκε αντίγραφο της επιστολής σας στο δήμαρχο Λάρνακας για εισηγήσεις και θα σας κοινοποιήσουμε την απάντηση, μόλις την παραλάβουμε.”

**Απάντηση ημερομηνίας 23 Απριλίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ.
Χριστόδουλου Χριστοδούλου στην ερώτηση Ζ΄Β΄95, ημερομηνίας 12 Μαρτίου
1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.**

“Το θέμα αφορά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κοινότητα Ελεδιών της Πάφου από τις αμιάντινες στέγες των σπιτιών και συγκεκριμένα το αίτημα/ανάγκη για

αντικατάσταση των αμιάντινων στεγών των αντισεισμικών παραγκών/κατοικιών που κτίστηκαν στην κοινότητα το 1953 για αποκατάσταση των πληγέντων από σεισμό.

Το θέμα δεν περιορίζεται μόνο στην κοινότητα αυτή. Το γραφείο επάρχου Πάφου διεξάγει ήδη έρευνα για εντοπισμό και καταγραφή όλων των κατοικιών.

Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας, στην οποία θα διαφανεί προκαταρκτικά η δαπάνη που θα απαιτηθεί για το έργο αυτό, θα σας ενημερώσουμε ξανά.”

Απάντηση ημερομηνίας 28 Απριλίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Χριστόδουλου Χριστοδούλου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 4, ημερομηνίας 16 Ιουλίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Αβέρωφ Νεοφύτου.

“Σχετικά με τη βελτίωση των δρόμων Αγίου Νικολάου - Άρσους και Τραχυπέδουλας - Αρχιμανδρίτας - Μούσερε - Δοράς, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το Τμήμα Δημοσίων Έργων, στην αρμοδιότητα του οποίου εμπίπτει ο δρόμος Αγίου Νικολάου - Άρσους, μας πληροφόρησε ότι έχει ετοιμασθεί μελέτη για τη βελτίωση του υφιστάμενου δρόμου από το Άρσος Λεμεσού μέχρι τον Άγιο Νικόλαο Πάφου, μήκους 4,5 χμ. περίπου, και ότι ζητήθηκε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας η ετοιμασία σχεδίου και πίνακα περιγραφής για τη δημοσίευση των απαιτούμενων απαλλοτριώσεων ιδιωτικής γης.

Ο έπαρχος Πάφου μας πληροφόρησε επίσης τα ακόλουθα:

1) Δρόμος Τραχυπέδουλας - Αρχιμανδρίτας

Ο υπό αναφορά δρόμος είναι αγροτικός, αρχίζει από την εκκλησία Αγίου Σάββα Τραχυπέδουλας μέχρι την Αρχιμανδρίτα και δεν εντάσσεται στους χωρικούς δρόμους (δρόμοι που συνδέουν κοινότητες). Η συντήρηση του εν λόγω δρόμου γίνεται από τα κονδύλια συντήρησης αγροτικών δρόμων των χωριών που εξυπηρετεί. Δε θεωρείται μεγάλης συγκοινωνιακής σημασίας δρόμος λόγω της μικρής κυκλοφορίας του και στο παρόν στάδιο δεν υπάρχει πρόθεση για κήρυξή του σε χωρικό δρόμο.

2) Δρόμος Αρχιμανδρίτας - Μούσερε

Ο πιο πάνω δρόμος είναι μήκους 5χμ. περίπου και υπάγεται στην αρμοδιότητα του Τμήματος Δημοσίων Έργων. Μέσα στο 1998 συμπληρώθηκε η βελτίωση και ασφαλτόστρωση μέρους του δρόμου, μήκους 2 χμ. Για τη συμπλήρωση του υπόλοιπου τμήματος του δρόμου, μήκους 3 χμ., σύμφωνα με εκτίμηση του Τμήματος Δημοσίων Έργων, απαιτείται δαπάνη ύψους £484.000.

Στο φετινό Προϋπολογισμό Αναπτύξεως υπάρχει πρόνοια ύψους £300.000 για συνέχιση της βελτίωσης και ασφαλτόστρωσής του.

3) Δρόμος Μούσερε - Δοράς

Αυτός είναι μήκους 3 χμ. και το μεγαλύτερο μέρος του υπάγεται στα διοικητικά όρια της επαρχίας Λεμεσού. Είναι βελτιωμένος και ασφαλτοστρωμένος εκτός από ένα μικρό τμήμα του έξω από το χωριό Μούσερε, μήκους 400 μ. περίπου. Η ασφαλτόστρωσή του αναμένεται να συμπληρωθεί από τις φετινές πιστώσεις του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως.

Λυπούμαστε για την καθυστέρηση της απάντησης, που οφείλεται στο ότι χρειάστηκε να εξασφαλιστούν εκθέσεις από άλλες συμπλεκόμενες υπηρεσίες.”

Απάντηση ημερομηνίας 3 Μαΐου 1999 του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κ. Νίκου Ρολάνδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 29, ημερομηνίας 26 Νοεμβρίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Το υπουργείο μας στα πλαίσια της προτεινόμενης νέας βιομηχανικής του πολιτικής, η οποία αναμένεται να συζητηθεί σύντομα στο Υπουργικό Συμβούλιο, περιέλαβε και μέτρα στήριξης των βιοτεχνιών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων που θα βοηθήσουν μεταξύ άλλων στη μετακίνησή τους μέσα σε βιοτεχνικές περιοχές.

Μετά τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και αν τα εν λόγω συγκεκριμένα μέτρα εγκριθούν, το υπουργείο μας θα ενημερώσει τόσο τους ίδιους τους

βιοτέχνες όσο και τις οργανώσεις τους.”

Απάντηση ημερομηνίας 27 Απριλίου 1999 του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Νίκου Κόση στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 43, ημερομηνίας 29 Ιανουαρίου 1999, του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ - Αριστερά - Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου.

“Σχετικά με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 47.8.07, ημερομηνίας 20 Μαΐου 1998, για μείωση της φρουράς προσωπικοτήτων, έχει εφαρμοστεί με τις πιο κάτω εξαιρέσεις:

Πρόεδρος ΕΔΕΚ, κ. Βάσος Λυσσαρίδης

Δεκαοκτώ μέλη αντί έντεκα.

Η υλοποίηση της απόφασης καθυστέρησε λόγω των νέων πληροφοριών για πιθανούς κινδύνους.

Φρουρά Αρχιεπισκοπής

Επτά μέλη αντί έξι.

Το πρόσθετο μέλος χρησιμοποιείται για αντικατάσταση των απωλειών (άδειες απουσίας/ασθενείας, αργίες κτλ.).

Πρόεδρος ΔΗΣΥ, κ. Νίκος Αναστασιάδης

Τέσσερα μέλη αντί τρία.

Το πρόσθετο μέλος χρησιμοποιείται για αντικατάσταση των απωλειών (άδειες απουσίας/ασθενείας, αργίες κτλ.).

Γενικός Εισαγγελέας, κ. Αλέκος Μαρκίδης

Τέσσερα μέλη αντί τρία.

Το πρόσθετο μέλος χρησιμοποιείται για αντικατάσταση των απωλειών (άδειες απουσίας/ασθενείας, αργίες κτλ.).

Πρώην Υπουργός Άμυνας, κ. Γιαννάκης Ομήρου

Ένας αστυφύλακας, ο οποίος ήταν οδηγός του. Πρόκειται για προσωρινή διευθέτηση. Δε θα παραμείνει επί μακρόν.”

Απάντηση ημερομηνίας 4 Μαΐου του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Ουράνιου Ιωαννίδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 45, ημερομηνίας 18 Φεβρουαρίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Η ανέγερση της αίθουσας πολλαπλής χρήσης στα εκπαιδευτήρια Πόλης Χρυσοχούς προχωρεί σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που έχει καταρτιστεί και συμφωνηθεί με τον ιδιώτη εργολάβο. Όπως προβλέπεται σ’ αυτό το χρονοδιάγραμμα και έχει πρόσφατα επιβεβαιωθεί, περί τα τέλη Απριλίου 1999 θα προκηρυχθούν προσφορές για την κατασκευή της στέγης της αίθουσας.

Οι προσφορές για τον πλαστικό τάπητα (πάτωμα) θα προκηρυχθούν μεταγενέστερα, όταν θα είναι σε προχωρημένο στάδιο η κατασκευή της στέγης και θα μπορεί να επιβεβαιωθεί η ακριβής ημερομηνία αποπεράτωσης της στέγης.”

Απάντηση ημερομηνίας 4 Μαΐου 1999 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Ουράνιου Ιωαννίδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 46, ημερομηνίας 18 Φεβρουαρίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει διαπιστώσει την πραγματική ανάγκη απόκτησης επιπρόσθετου χώρου για το δημοτικό σχολείο της Αγίας Μαρίνας Πόλεως Χρυσοχούς και προωθεί τις διαδικασίες για απόκτηση του αναγκαίου επιπρόσθετου χώρου.”

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 13 Μαΐου 1999, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου

Νόμος του 1999.

- 2) Ο περί Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993.
- 3) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.
- 4) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 1999.
- 5) Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997.
- 6) Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 7) Ο περί Διεθνών Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων Νόμος του 1999.
- 8) Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 9) Ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 10) Ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 11) Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.
- 12) Οι περί Προσφορών του Δημοσίου (Γενικοί) Κανονισμοί του 1999.

- 13) Ο περί Προσφορών σε Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου και σε Εταιρείες του Δημοσίου Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 14) Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 15) Οι περί Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου και σε Εξαρτωμένους τους, Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 16) Οι περί Αποχετεύσεων Πάφου Κανονισμοί του 1999.
- 17) Οι περί του Κεντρικού Σφαγείου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 18) Οι περί Υπουργείου Εσωτερικών - Θέση Λειτουργού Διαχείρισης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 19) Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 20) Οι περί Τμήματος Στατιστικής και Ερευνών - θέση Πρώτου Λειτουργού Στατιστικής (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 21) Οι περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 22) Οι περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμοί του 1999.

- 23) Οι περί Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 24) Οι περί Υλικών και Αντικειμένων (Επαφή με Τρόφιμα) Κανονισμοί του 1999.
- 25) Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 26) Οι περί Αστυνομίας (Προαγωγές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 27) Οι περί Αστυνομίας (Πειθαρχικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 28) Οι περί Ζωοτροφών και Προσθετικών των Ζωοτροφών (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Χρήσεως) Κανονισμοί του 1999.
- 29) Οι περί Κυβερνητικού Υδατικού Έργου του Σταθμού Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων στη Βαθιά Γωνιά (Διαχείριση) Κανονισμοί του 1999.
- 30) Οι περί Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 31) Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας Κανονισμοί του 1999.
- 32) Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 33) Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1999.

- 34) Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.
- 35) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 36) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.
- 37) Οι περί Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού Κανονισμοί του 1999.
- 38) Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Διατάγματα Διατήρησης) Κανονισμοί του 1999.
- 39) Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 40) Οι περί Σύστασης και Λειτουργίας Σχεδίου Προστασίας Καταθέσεων Κανονισμοί του 1999.
- 41) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας για το έτος 1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της

επιτροπής κ. Χρήστου Πουργουρίδη εναντίον του
Υπουργού Εσωτερικών.

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 2) “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του
κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση
των όρων οι οποίοι ισχύουν σ’ αυτή την περιοχή”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη).
(4.2.1999).
- 3) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του Γενικού
Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της
Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου
1964, αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και
τις υποχρεώσεις της Ειρηνευτικής Δύναμης της
UNFICYP”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού
εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου
Παπαδόπουλου). (11.2.99).
- 4) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και
η στάση της κυβέρνησης”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Δώρου
Χριστοδουλίδη). (4.2.1999).
(Συνέχιση της συζήτησης).
- 5) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα
των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το

έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).

- 6) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).

- 7) “Κυπριακή παιδεία - προβλήματα και προοπτικές”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (11.2.99).

- 8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που

κρατούνται στη Λάρνακα (Πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).

(26.10.98).

- 9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου). (11.11.98).

- 11) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η στάση της κυβέρνησης έναντι των προβλημάτων του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και οι προθέσεις της στο θέμα της σφαγής των ζώων και της υγιεινής του κρέατος”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Χρ. Μαυροκορδάτου). (19.9.96).

- 12) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται “Οι δυνατότητες της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις ή και τα προβλήματα στην εφαρμογή της νέας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στους

Χώρους Εργασίας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).

(2.10.97).

- 13) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η επικείμενη ανέγερση χοιροστασίου στην κοινότητα Χούλους, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις και οι κίνδυνοι επηρεασμού του σχεδίου αγροτουρισμού”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Η. Μυριάνθους). (10.3.98).

- 14) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται “Η ενδεχόμενη ανάγκη εκμετάλλευσης της αιολικής ή ηλιακής ενέργειας ή βιομάζας ή άλλης ενέργειας για την κάλυψη των συνεχώς αυξανόμενων αναγκών της κοινωνίας μας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Α. Καρά). (13.2.1997).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 8.07 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα
Βασιλείου Γιώργος
Γαλανός Αλέξης
Γερασίμου Στέλιος
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Παναγιώτης
Ερωτοκρίτου Ρίκκος
Θεοδώρου Δώρος
Θωμά Γιαννάκης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιττής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούπτας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας

Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Ρότσας Χρίστος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γιώργος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Καλαϊτζιάν Πετρός

Μαντοβάνη Μπενίτο

Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Αγορεύσεις του Προέδρου της Βουλής και των βουλευτών Π. Δημητρίου, Δ. Χριστοδουλίδη, Στ. Κιπτή, Τ. Χατζηδημητρίου και Α. Γαλανού με την ευκαιρία της πεντηκοστής επετείου από την ίδρυση του Συμβουλίου της Ευρώπης και έγκριση σχετικού ψηφίσματος.
- 2) Διεξαγωγή συζήτησης [Δ. Χριστόφιας, Τ. Παπαδόπουλος, Ν. Αναστασιάδης, Τ. Χατζηδημητρίου, Γ. Βασιλείου, Α. Γαλανός, Πρόεδρος (Σπ. Κυπριανού), Ν. Κατσουρίδης] για το θέμα “Η παράνομη επιβολή εμπάργκο καυσίμων κατά της Γιουγκοσλαβίας και η συμμετοχή της κυπριακής κυβέρνησης σε αυτή την παρανομία” που ενεγράφη ως επείγον και έγκριση σχετικού ψηφίσματος.
- 3) Ανακοίνωση από τον Πρόεδρο του σώματος της παρουσίας στην ολομέλεια αντιπροσωπίας του Εθνικού Λαϊκού Κογκρέσου της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, που πραγματοποιεί επίσημη επίσκεψη στην Κύπρο.
- 4) Διεξαγωγή συζήτησης [Τ. Χατζηδημητρίου, Σ. Χατζηγιάννης, Τ. Παπαδόπουλος, Γ. Αγαπίου, Πρόεδρος (Σπ. Κυπριανού), Α. Παρισινός, Α. Γαλανός, Χρ. Πουργουρίδης] έπειτα από αίτημα του κ. Τάκη Χατζηδημητρίου για αναβολή της συζήτησης του νομοσχεδίου “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ.3) Νόμος του 1999 και αναβολή του.
- 5) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 6) Ερωτήσεις βουλευτών (Μείωση των επιτοκίων - Θέσεις που παραχωρεί η Ελλάδα σε Κυπρίους στα ανώτατα και τεχνολογικά ιδρύματά της).

7) Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Η καθαριότητα της τουρκοκυπριακής συνοικίας της Σκάλας - Οι στέγες στην κοινότητα Ελεδιώ Πάφου - Οι δρόμοι Αγίου Νικολάου - Άρσους, Τραχυπέδουλας- Αρχιμανδρίτας-Μούσερε-Δοράς - Οικονομική ενίσχυση βιοτεχνιών στην Πάφο - Περικοπή της φρουράς πολιτικών προσώπων - Η απουσία αθλοπαιδιών στα εκπαιδευτήρια Πόλεως Χρυσοχούς - Πρόβλημα χώρου στο Δημοτικό Σχολείο Αγίας Μαρίνας Χρυσοχούς).

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 13ης Μαΐου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.16 μ.μ.)

Αρ. 29

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής και παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα αρχίσουμε με τη νομοθετική εργασία. Το πρώτο θέμα είναι “Ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος του 1999”. Παρακαλώ τον πρόεδρο της κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και
Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Προϋπολογισμού
της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος του 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Γιώργος Λιλλήκας

Νίκος Μουσιούπτας

Δώρος Θεοδώρου

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισιδωρος Μακρίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Μη μέλη της επιτροπής:

Χρίστος Ρότσας

Μάριος Ματσάκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τον προϋπολογισμό της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου για το 1999 σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 26 Απριλίου 1999 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών και του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου και του διευθυντή της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου.

Ο προϋπολογισμός της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου προβλέπει για το 1999 έξοδα ύψους £68.273.409 και έσοδα του ίδιου ύψους.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών, τα έσοδα της Επιτροπής από την πώληση σιτηρών θα είναι της τάξης των £34.396.760, ενώ το υπόλοιπο ποσό των εσόδων θα προέλθει κυρίως από επιχορήγηση της κυβέρνησης της τάξης των £29.812.729. Το ποσό αυτό παρουσιάζεται σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία σημαντικά μειωμένο σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών που οδήγησαν σε μειωμένη εγχώρια παραγωγή, αλλά και της προσπάθειας που κατεβλήθη από την Επιτροπή για εκμετάλλευση των χαμηλών διεθνών τιμών των σιτηρών.

Μέσα στα πλαίσια της μελέτης του εν λόγω προϋπολογισμού, η επιτροπή είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί από τους αρμοδίους της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου σχετικά με το έργο που επιτελείται στην Επιτροπή και τις διεργασίες που γίνονται, ώστε αυτή να είναι έτοιμη να αντεπεξέλθει στις αυξημένες απαιτήσεις που θα προκύψουν από την

ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ενημερώθηκε επίσης για την παραγωγή σιτηρών και τις ποσότητες και τους τρόπους παραλαβής των σιτηρών από τους παραγωγούς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού διεξήλθε τις επιμέρους πρόνοιες του προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου, τις υιοθετεί στο σύνολό τους, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του σχετικού νομοσχεδίου για την κατά νόμο έγκριση του προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου για το 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί του θέματος;

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, φέτος, για ακόμα μια χρονιά, η επιτροπή Οικονομικών άκουσε και υιοθέτησε ομόφωνα τον προϋπολογισμό της Επιτροπής Σιτηρών. Θα ήθελα να υπερτονίσω ένα σημείο που τονίζεται ακροθιγώς στην έκθεση που μόλις διαβάστηκε, λαμβάνοντας υπόψη ότι με τα νέα δεδομένα, τα οποία θα δημιουργηθούν με την πορεία και την πιθανή ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αυτή η επιτροπή ουσιαστικά δε θα έχει αντικείμενο ενασχόλησης. Λαμβάνοντας πολύ σοβαρά υπόψη το αντικείμενο της ενασχόλησης αυτής της επιτροπής, που είναι, κατά την άποψή μας, στρατηγικής πραγματικά σημασίας, οφείλει η κυβέρνηση έγκαιρα, χωρίς άλλη καθυστέρηση, να ολοκληρώσει τις προσεγγίσεις και τις εισηγήσεις της, έτσι που αυτή η επιτροπή, ασφαλέστατα με διαφοροποιημένο καθεστώς, να μη χάσει τη σοβαρή αυτή ενασχόληση που έχει.

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα των σιτηρών, επαναλαμβάνω, είναι πραγματικά πολύ μεγάλης και στρατηγικής σημασίας και, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα τα οποία

παίζονται σε ένα πολύ χοντρό οικονομικό παιχνίδι στον τομέα αυτό, η κυβέρνηση οφείλει να δείξει έγκαιρα και με σοβαρότητα τις ανησυχίες της σε αυτό τον τομέα. Εμείς τουλάχιστον, ως κοινοβουλευτική παράταξη, δίνουμε πολύ μεγάλη σημασία. Θα παρακολουθούμε την κατάσταση και, αν διαπιστώσουμε ότι υπάρχει οποιαδήποτε κωλυσιεργία, επιφυλάσσουμε το δικαίωμά μας να το θέσουμε προς συζήτηση στο νομοθετικό σώμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός κάτι έχει να πει.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα υπενθυμίσω το συνάδελφο κ. Καζαμία ότι η Επιτροπή Σιτηρών, ο πρόεδρός της, κατά τη διάρκεια της συνεδρίας μάς κατατόπισε ότι μελετάται από τώρα το θέμα της μετεξέλιξης της Επιτροπής Σιτηρών ενόψει των εξελίξεων της πορείας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και ήδη γίνονται κάποιες μελέτες, τις οποίες θα έχουν έτοιμες, ανέφερε, μέχρι το επόμενο έτος. Κατά συνέπεια, για να είμαστε δίκαιοι, φαίνεται ότι ασχολούνται με το θέμα και ετοιμάζεται μια σχετική μελέτη, την οποία ζητήσαμε εμείς σαν επιτροπή να μελετήσουμε εγκαίρως και να έχουμε την ευκαιρία να εκφράσουμε απόψεις πριν ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση. Η ίδια η Επιτροπή Σιτηρών πιστεύει ότι δεν πρέπει να αλλάξει ριζικά το σημερινό καθεστώς, για να μπορεί να υπάρχει αυτός ο έλεγχος στην όλη πορεία, στην όλη εμπορία των σιτηρών, που υπάρχει σήμερα. Οι ίδιοι εισηγούνται, και έχουν εισηγηθεί στην κυβέρνηση, να διατηρηθεί το σημερινό καθεστώς.

Θα ήθελα όμως, επ' ευκαιρία, να αγγίξω ένα-δυο άλλα πράγματα. Χρειάζεται περισσότερος έλεγχος -και δεν αναφέρεται στην έκθεση- από πλευράς κυβέρνησης, όσον αφορά το λαθρεμπόριο το οποίο γίνεται με σιτηρά τα οποία παράγονται στα κατεχόμενα. Δεν ήταν σε θέση οι υπηρεσίες του κράτους, και αυτό είναι πολύ λυπηρό,

διότι η Κύπρος είναι μικρή και όφειλαν να γνωρίζουν, να μας δώσουν στοιχεία όσον αφορά την παραγωγή των σιτηρών στα κατεχόμενα. Ας μην ξεχνούμε τη μεγάλη κοιλάδα, τη μεγάλη περιοχή της Μεσαριάς, η οποία χάθηκε και είναι ένας σιτοβολώνας της Κύπρου. Έπρεπε να υπάρχει ένας έλεγχος. Το μόνο το οποίο μας ελέχθη είναι ότι είναι μειωμένη η παραγωγή, αλλά, για να μπορούμε να συγκρίνουμε και να γνωρίζουμε αν γίνεται ή όχι κάποιο λαθρεμπόριο, που φαίνεται ότι γίνεται και πρέπει να ληφθούν κάποια μέτρα, ιδιαίτερα τα μέτρα πρέπει να ληφθούν επιτόπου, στους αλευρόμυλους, θα πρέπει η κυβέρνηση και οι υπηρεσίες της κυβέρνησης να ασχοληθούν λίγο πιο σοβαρά με αυτό το θέμα. Έχει τεράστια σημασία. Βλέπω κάποιους συναδέλφους οι οποίοι, φαντάζομαι, γνωρίζουν το θέμα και αναμένουμε από την κυβέρνηση, εν πάση περιπτώσει, να κατατοπίσει την επιτροπή ή άλλες αρμόδιες επιτροπές που βρίσκεται το θέμα της παραγωγής στα κατεχόμενα. Εξάλλου, λέγουμε ότι η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας καλύπτει όλη την επικράτεια. Αν πραγματικά συμβαίνει αυτό το πράγμα, τότε αυτά τα απαραίτητα στατιστικά στοιχεία, για πάρα πολλούς λόγους, πρέπει να υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούπτας, ο κ. Μαυροκορδάτος.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, φέτος υπάρχουν τριάντα εκατομμύρια λίρες για επιχορήγηση στο σιτοπαραγωγό. Πριν πενήντα χρόνια, στο γυμνάσιο, θυμούμαι, ένας Ρωμαίος ρήτορας όταν τελείωνε την ομιλία του έλεγε: "Ceterum censeo Carthaginem esse delendam".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπράβο μνημονικό!

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

“Επίσης εισηγούμαι ότι η Καρχηδών πρέπει να καταληφθεί”. Έβγαλε η γλώσσα μας μαλλιά εισηγούμενοι στην κυβέρνηση ότι πρέπει να επανεξετάσει το θέμα ποιος είναι ο σιτοπαραγωγός. Κάθε χρόνο το λέμε, γιατί έχω την εντύπωση ότι διασπαθίζεται δημόσιο χρήμα για “παραγωγούς”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μαυροκορδάτος.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Γαλανός έχει αναφέρει ότι θα πρέπει οι υπηρεσίες του κράτους να μας δώσουν στοιχεία για την παραγωγή των σιτηρών, για να αντιμετωπίσουμε και το λαθρεμπόριο. Η εταιρεία η οποία είναι υπεύθυνη για τη συγκέντρωση των σιτηρών είναι η ΣΕΔΙΣ, η οποία είναι συνεργατική εταιρεία και είναι από εκεί που θα πάρουμε όλα τα στοιχεία που χρειαζόμαστε και όχι από την Επιτροπή Σιτηρών. Βέβαια, η Επιτροπή Σιτηρών ασχολείται με τις εισαγωγές των σιτηρών και αυτά τα οποία διατίθενται στην Κύπρο. Με τη συγκέντρωση ασχολείται η ΣΕΔΙΣ και πιστεύω ότι από εκεί μπορούμε να πάρουμε όλα τα στοιχεία.

Σε ό,τι αφορά το θέμα που ανέφερε ο κ. Μουσιούττας, να πω ότι κανένας δεν μπορεί σήμερα να ξεχωρίσει τους πραγματικούς σιτοκαλλιεργητές, γιατί εμείς, με την υπόδειξη των κρατικών υπηρεσιών, είχαμε συστήσει να σπαρθεί όλη η γη της Κύπρου μετά την εισβολή, οπουδήποτε έχουμε, και εξωθήσαμε οποιονδήποτε μπορεί να καλλιεργήσει σιτηρά και τον επιδοτούμε. Είναι δύσκολο σήμερα στην Κύπρο να ξεχωρίσουμε πραγματικούς γεωργούς από μη πραγματικούς ή πραγματικούς σιτηροκαλλιεργητές από μη πραγματικούς. Έχει κάποιους οι οποίοι ασχολούνται εμπορικά και επαγγελματικά και καλλιεργούν πολλές κυβερνητικές σκάλες και ίσως να είναι σ’ αυτούς που αναφέρεστε εσείς.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Είναι σ' αυτούς που αναφέρομαι.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Και επιδοτούνται. Αλλά πιστεύω ότι η τάση είναι να δημιουργήσουμε τέτοιες μεγάλες εκμεταλλεύσεις και θα πρέπει να σκεφτεί το κράτος αν θα επιδοτεί τις μεγάλες τούτες εκμεταλλεύσεις.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Συνάδελφε, όταν μπορεί να αγοράσει το κριθάρι σαράντα τρεις λίρες τον τόνο και το αγοράζει επιχορηγημένο εκατό τριάντα λίρες τον τόνο, ε, κάπου κάτι δεν πάει καλά. Και να το πιάνει ο πραγματικός ο γεωργός, χαλάλι του, τζιαι παραπάνω ακόμη. Όχι όμως οι επιχειρηματίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νεοφύτου.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε διαφωνώ με όσα είπε ο συνάδελφος ο κ. Μουσιούττας, απλώς να προσθέσω ότι υπάρχει μια κατηγορία που είναι εις διπλούν που εκμεταλλεύεται αυτή την κατάσταση. Από τη μια, είναι οι μεγάλοι αυτοί οι γεωργοί που βάζουν κριθάρι κατά χιλιάδες σκάλες και το πουλούν σε ακριβή τιμή στην Επιτροπή Σιτηρών, τριπλάσια, αλλά παράλληλα οι ίδιοι αυτοί έχουν και δεύτερη ταυτότητα, αυτή του κτηνοτρόφου, και έρχονται και αγοράζουν αυτό που πούλησαν εκατό τριάντα λίρες τον τόνο σαράντα ή τριάντα, πάλι επιδοτημένο, δύο φορές κέρδος.

Όμως, μια και πήρα το λόγο, κύριε Πρόεδρε, θα ήταν παράλειψή μου να μην εξάρω και να μη συγχαρώ το συμβούλιο της Επιτροπής Σιτηρών, γιατί για πρώτη φορά κατόρθωσε να εκμεταλλευτεί τις χαμηλές παγκόσμιες τιμές των σιτηρών, γιατί αγοράζουμε και από το εξωτερικό αρκετές ποσότητες και, ως αποτέλεσμα αυτής της καλής διαπραγμάτευσης και της καλής αγοράς που έχουν κάνει, φέτος

η κρατική επιχορήγηση προς την Επιτροπή Σιτηρών είναι σημαντικά μειωμένη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γιάγκου.

Κ. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έγινε και στο παρελθόν απόπειρα να ξεχωρίσουν οι γεωργοί οι πραγματικοί από τους μη γεωργούς και απέτυχε. Αυτοί οι οποίοι θεωρούνται μη γεωργοί είναι τα παιδιά των γεωργών. Επίσης, είναι ελάχιστοι, να μην πω καθόλου, αυτοί οι οποίοι ασχολούνται μόνο με τη σιτοκαλλιέργεια. Οι πιο πολλοί, ιδιαίτερα στους κάμπους, εκεί που ασχολούνται με την ξηρική καλλιέργεια, είναι εργατοαγρότες, ένα μήνα σπέρνουν, ένα μήνα θερίζουν. Γι' αυτό, κατά τη γνώμη μου, δεν πρέπει να ασχοληθεί το σώμα με αυτό το καυτό ζήτημα. Οι πρώτοι που θα αντιδράσουν είναι οι πραγματικοί γεωργοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ενώ ο κ. Μουσιούπτας έχει κατά βάση δίκαιο, έχει αγγίξει το πραγματικό πρόβλημα ο κ. Γιάγκου. Πόσοι γεωργοί μάς έχουν μείνει σε αυτό τον τόπο, έστω και αν κάνουν δύο επαγγέλματα, έστω και αν ασχολούνται με άλλα πράγματα; Σιγά σιγά φεύγουν οι γεωργοί. Το τι είναι γεωργός είναι, αν θέλετε, και ένα φιλοσοφικό ερώτημα, φιλοσοφικό, μεταξύ άλλων, θεολογικό, αν θέλετε ακόμα να το βάλουμε με αυτό τον τρόπο, που εγείρεται από εικοσαετίας. Η πραγματικότητα είναι άλλη· ότι συνεχώς αυτή η τάξη φεύγει από την ύπαιθρο, πηγαίνει στις πόλεις και είναι χαμένο είδος οι αγρότες της Κύπρου. Δε θα έχουμε γεωργική ή αγροτική παραγωγή και έστω με αυτό τον τρόπο που γίνεται κάποια αγροτική παραγωγή υπάρχει, και είναι σημαντική αυτή η αγροτική παραγωγή και για την εικόνα ότι παραμένει ακόμα η Κύπρος στη γη, ο

Κύπριος αγρότης, αλλά και διότι διατηρούνται κάποιες παραδοσιακές αξίες, που, όταν φύγει ο αγρότης από τη γη και πάει στην πόλη, χάνονται αυτές οι αξίες του λαού μας, που είναι πολύ σημαντικές.

Κατά συνέπεια, θα υπάρχει αυτό το πρόβλημα, αλλά το πρόβλημα των δύο θέσεων ή των τριών επαγγελμάτων το αντιμετωπίζουμε όλοι στις πόλεις, το αντιμετωπίζουμε και στη δημόσια υπηρεσία και σε πολλά άλλα πράγματα και δε θα το λύσουμε με μια έρευνα που δε θα επιτύχει ποτέ και ένα θέμα το οποίο τίθεται χρόνια τώρα και δε θα καταλήξει σε τίποτε όσον αφορά μια τάξη την οποία πρέπει να προστατεύσουμε. Γι' αυτό συμφωνώ με τον κ. Γιάγκου στα συμπεράσματά του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι δεν υπάρχει άλλος ομιλητής. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου ποσού £68.273.409 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 30 Απριλίου 2000. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Ίδρυση και κατάργηση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Πρώτο Μέρος. Δεύτερος Πίνακας. Δεύτερο Μέρος. Άρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 6 και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 6 και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας εγκρίνονται. Προχωρήστε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 2 θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι "Ο περί Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993".

Όπως γνωρίζουν τα έντιμα μέλη, ύστερα από την κυκλοφορία της σχετικής έκθεσης, κατατέθηκε από διάφορες πλευρές της Βουλής σωρεία τροπολογιών. Υπό το φως αυτής της εξέλιξης, τα κόμματα αποφάσισαν κατά τη σημερινή τους σύσκεψη όπως όλες αυτές οι τροπολογίες αποτελέσουν αντικείμενο μελέτης από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών. Γι' αυτό, αν δεν υπάρχει αντίρρηση, θα παραπέμψουμε τις τροπολογίες ενώπιον της επιτροπής, η οποία και αναμένεται να τις μελετήσει κατά προτεραιότητα, για να μπορέσουμε έτσι να διευκολύνουμε την περαιτέρω διαδικασία, σε σχέση με το νομοσχέδιο αυτό, το ταχύτερο.

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή για κάποιους λόγους ο κοινοβουλευτικός μας εκπρόσωπος απουσιάζει αυτή τη στιγμή, μας έχει γνωστοποιηθεί, μετά την πρωινή σας σύσκεψη, ότι η συμφωνία η οποία επετεύχθη λέγει πως σήμερα θα διαβαζόταν η

έκθεση, δε θα άρχιζε η συζήτηση και ακολούθως θα γινόταν αυτό το οποίο ανακοινώσατε στο σώμα. Άρα η έκθεση πρέπει να διαβαστεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όπως μου ελέχθη προ ολίγου και η συμβουλή που μου εδόθη, μάλλον η εισήγηση, είναι ότι μετά από την πρωινή μας σύσκεψη διεπιστώθη ότι -ίσως εσείς να το γνωρίζετε- υπάρχουν διαφωνίες και επί της εκθέσεως και επομένως, αν διαβαστεί η έκθεση, είναι αναπόφευκτο να αρχίσει συζήτηση. Αν το επιθυμείτε, δεν έχω καμία αντίρρηση, ούτε δικαίωμα ίσως να έχω. Αν δεν το επιθυμείτε, μπορεί να προχωρήσουμε κατ' αυτό τον τρόπο.

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός ότι κατά την πρωινή σύσκεψη έχει αποφασιστεί να γίνει εισήγηση, διότι, τονίζω και πάλι, οι συσκέψεις αυτές δεν υποκαθιστούν ούτε την ολομέλεια ούτε κανένα άλλο όργανο της Βουλής, απεφασίσθη να γίνει εισήγηση προς το σώμα να αναβληθεί η συζήτηση του θέματος αυτού και να γίνουν αυτά τα οποία έχετε αναφέρει, παραπομπή των τροπολογιών στην επιτροπή κ.λπ. και να διαβαστεί και η έκθεση. Όταν όμως η επιτροπή Νομικών συνήλθε το πρωί για άλλα θέματα και είχε ενημερωθεί και επ' αυτής της εισηγήσεως της σύσκεψης, φάνηκε ότι μέλη της επιτροπής που είχαν διαβάσει την έκθεση που επροτιθέμεθα να διαβάσουμε σήμερα είχαν κάποιες απόψεις, οπότε δε θα περιοριζόμαστε στο σημείο του να σταματήσουμε την οποιαδήποτε συζήτηση με μόνη την ανάγνωση της έκθεσης και γι' αυτό η σκέψη που έγινε και η εισήγηση που έγινε στον Πρόεδρο ήταν, επειδή δεν εξυπηρετεί και κανένα συγκεκριμένο σκοπό πέραν του να φανεί -και το τονίζω αυτό- ότι πράγματι ξεκινά η συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου η ανάγνωση και μόνο της έκθεσης, έγινε εισήγηση -και δε χάθηκε ο κόσμος- για μια βδομάδα, δύο βδομάδες να αναβληθεί όλη η

διαδικασία της έναρξης της συζήτησης, περιλαμβανομένης και της ανάγνωσης της έκθεσης της επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι η παρεξήγηση οφείλεται στο γεγονός πως οι κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι αποφασίζουν κάτι ή συζητούν ένα θέμα, είτε πριν κατατοπιστούν οι υπεύθυνοι ή τα μέλη των επιτροπών είτε χωρίς να έχουν κατατοπιστεί. Το πρόβλημα προέκυψε από το γεγονός ότι πράγματι η έκθεση της επιτροπής δεν απηχεί τις απόψεις των μελών της επιτροπής. Αυτό θα ήταν και το σχόλιο το οποίο θα έκανα σαν εισαγωγή.

Τώρα, προσωπικά μπορεί να πιστεύω ότι είναι καλύτερα να πάει στην επιτροπή το θέμα ξανά, οι τροπολογίες, για να κωδικοποιηθούν. Μαζί θα έλεγα να πάει και η έκθεση να μελετηθεί, διότι παρά το γεγονός ότι εγώ είχα ζητήσει από προηγούμενη συνεδρίαση, όταν κατατεθεί η έκθεση και όταν κατατεθεί το νομοσχέδιο, να περάσει από τα μέλη της επιτροπής, δεν έγινε αυτό το πράγμα, απλώς ετοιμάστηκε η έκθεση καλή τη πίστει και κυκλοφόρησε στα μέλη της επιτροπής, χωρίς αυτό να αποτελεί προϊόν συλλογικής εργασίας και ομοφωνίας. Εμείς τώρα είμαστε δεσμευμένοι από μια απόφαση η οποία μας διεβιβάσθη, ότι έπρεπε η έκθεση να κατατεθεί σήμερα και να παραπεμφθεί μετά στην επιτροπή για συζήτηση των τροπολογιών. Δεν ξέρω, αν η Βουλή έχει τη γνώμη ότι πρέπει να πάει, να κατατεθεί η έκθεση σήμερα, για να ανοίξει η συζήτηση του θέματος, και να συνεχιστεί, όταν η επιτροπή ολοκληρώσει τις τροπολογίες, είναι ένα θέμα και, αν θα πάει ολόκληρο το νομοσχέδιο ξανά πίσω στην επιτροπή, για να μελετήσει τις τροπολογίες και την έκθεση επίσης, είναι άλλο θέμα. Εναπόκειται στη Βουλή και σε σας, κύριε Πρόεδρε, να αποφασίσετε, νομίζω, ποια είναι

η ορθότερη διαδικασία. Πάντως πρέπει να αναφέρω ότι πρέπει να λάβουμε υπόψη και το δημόσιο αίσθημα, δε λέω τον τύπο μόνο, πρέπει να λάβουμε υπόψη και το δημόσιο αίσθημα, το οποίο επιμένει ή το οποίο πιέζει ότι αυτό το νομοσχέδιο, το οποίο εκκρεμεί ενώπιον της Βουλής για επτά τώρα χρόνια, κάπου τόσα χρόνια, θα πρέπει κάποτε να φτάσει σε ένα αίσιο τέλος και, επειδή η επιτροπή έχει σχεδόν ομοφωνήσει, σχεδόν ομοφωνήσει, νομίζω ότι δεν πρέπει να καθυστερούμε περισσότερο την ψήφισή του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δύο μόνο σημεία θέλω να θίξω. Το πρώτο ότι, με βάση τον κανονισμό, αν αρχίσουμε και διαβάσουμε την έκθεση σήμερα, την άλλη βδομάδα πρέπει να ολοκληρωθεί η συζήτηση και να κληθούμε να ψηφίσουμε επί όλων των τροποποιήσεων και για το νομοσχέδιο, όπως θα διαμορφωθεί, πράγμα το οποίο βλέπω ότι πρακτικά είναι αδύνατο. Αν θέλουμε να έρθουμε την άλλη βδομάδα και να πούμε ότι, παρά τον κανονισμό, παρατείνουμε αυτό το θέμα, το οποίο σήμερα είχαμε αποφασίσει με μία πρώτη προσέγγιση του θέματος, η σοφότερη εισήγηση είναι αυτή η οποία έχετε πει. Το δεύτερο σημείο που θέλω να θίξω είναι το ότι η έκθεση, για να μη δημιουργηθεί παρεξήγηση, δεν είναι ότι δεν απηχεί τις απόψεις της επιτροπής γενικότερα, αλλά υπάρχουν κάποιες απόψεις μελών οι οποίες υπάρχει η άποψη ότι έπρεπε να είχαν περιληφθεί. Η έκθεση αυτή έγινε από τη γραμματεία της επιτροπής, η οποία είχε να κάνει αναδρομή σε πρακτικά ετών, όχι μόνο ημερών, και ήταν φυσικό κάπου μερικά πράγματα να έχει επισημανθεί ότι μπορούσαν να λεχθούν. Είναι αυτό το σημείο και όχι διότι... για να μη δημιουργηθεί, επαναλαμβάνω, η εντύπωση ότι η έκθεση ως σύνολο δεν απηχεί γενικότερα τις απόψεις της επιτροπής.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Προηγείται ο κ. Παπαδόπουλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αυτό που γίνεται τώρα στη Βουλή είναι η επιβεβαίωση ότι, αν άρχιζε η συζήτηση, δε θα μπορούσε να περιοριστεί μόνο στην ανάγνωση. Δικαίωμα βεβαίως των συναδέλφων· δε λέω ότι θέλουμε οποιοσδήποτε να φιμωθεί. Απλώς από δικής μου πλευράς, όταν είπα να διαβαστεί η έκθεση, είδα ακριβώς, για να είναι αυτή η δέσμευση που έχει πει ο κ. Δημητρίου, ότι, άμα αρχίσει η συζήτηση, πρέπει να ολοκληρωθεί. Τέλος πάντων, οδεύουμε σε μια εβδομάδα, εν πάση περιπτώσει σε δυο εβδομάδες.

Η παραπομπή των τροποποιήσεων στην επιτροπή δε γίνεται με σκοπό να ολοκληρωθεί η συζήτηση των εισηγήσεων και των τροποποιήσεων και μετά να έρθει, οπότε θα ήταν δυνατόν ένας να ισχυριστεί ότι θα υπάρχει ακόμα μεγαλύτερη καθυστέρηση. Τουλάχιστον όπως ελέχθη από τον πρόεδρο της επιτροπής σε μία συνεδρία οι εισηγήσεις θα εσυζητούντο, εκεί που θα υπήρχε συναίνεση θα υιοθετούνταν, οι άλλες κατά πλειοψηφία ή άλλως πως, ώστε να συμπληρωθεί χωρίς επανασυζήτηση του όλου σχεδίου. Μια όμως και έγινε όλη αυτή η συζήτηση, γιατί η δική μου άποψη ήταν άλλη και την δέχτηκαν, εγώ θα πω την άποψή μου, ώστε και οι συνάδελφοι να τη σκεφτούν. Αυτό το τελικό κείμενο το οποίο έγινε είναι αποτέλεσμα πολλών συμβιβαστικών προτάσεων, είναι αποτέλεσμα μιας συναίνεσης που επετεύχθη “Μην επιμένετε εσείς σε τούτο το θέμα και να μην επιμένουμε και εμείς σε άλλο”, είναι αποτέλεσμα αμφιβολιών που υπάρχουν αν μερικές πρόνοιες του νόμου είναι

συνταγματικές ή δεν είναι. Και, για να αποτραπεί ο κίνδυνος της ακύρωσης του νομοσχεδίου, είπαμε: «Ας μείνουν επί του παρόντος έξω, για να μελετηθούν αυτές καλύτερα.»

Και εδώ μια μικρή παρένθεση: Όταν ακούω αυτούς που μάλιστα μέχρι σήμερα το πρωί επέμεναν ότι έπρεπε να μπει, για παράδειγμα, η αναδρομικότητα, η απάντηση η δική μου είναι η εξής: Αυτοί που επιμένουν, όταν ολοφάνερα είναι αντισυνταγματικοί, είναι αυτοί που δε θέλουν να περάσει ο νόμος, διότι δε θα χρειαστεί πάνω από δέκα μέρες να πάει στο δικαστήριο και να ακυρωθεί ο νόμος. Απλώς για να κάνουμε εντύπωση δηλαδή ότι τα καλύψαμε;

Όσον με αφορά εμένα, εγώ είχα υποβάλει σωρεία εισηγήσεων, ας επιβεβαιώσει, αν θέλει, ο πρόεδρος της επιτροπής Νομικών, σε έγγραφο εξήντα σελίδων δακτυλογραφημένων. Δεν είναι όλες οι εισηγήσεις μου μέσα. Πολλές από αυτές τις θεωρώ ότι είναι κρίσιμες για το νομοσχέδιο που έγινε. Εισηγήσή μου εμένα είναι να εγκριθεί όπως έχει, εκτός αν υπάρχουν τροποποιήσεις οι οποίες επηρεάζουν βασικά τη λειτουργικότητα του νόμου, όχι την ουσία. Όχι να περιληφθούν πρόσθετα άτομα, να αφαιρεθούν άλλα ή να γίνουν άλλες πρόνοιες, γιατί δεν είναι απλή η προσθήκη ενός προσώπου, και έχω συγκεκριμένη εισηγήση υπόψη μου, θα πρέπει όμως να χρειαστούν άλλα πέντε άρθρα και αλλαγή σε άλλα επτά. Και διερωτώμαι αν αυτό το πράγμα μπορεί να γίνει. Άρα, ας το εγκρίνουμε αυτό το νομοσχέδιο, που τις βασικές ανάγκες τις καλύπτει, να το αφήσουμε να δοκιμαστεί και λίγο, είτε στα δικαστήρια είτε στην πράξη, και να έχει η επιτροπή την άνεσή της, όχι να ξεχάσουμε τις τροποποιήσεις, να τις δει τις τροποποιήσεις σε ένα μήνα, δυο μήνες, συνέχεια εννοώ, όχι μετά ένα μήνα, αν χρειαστεί και ένας μήνας και δυο μήνες και τρεις μήνες και τέσσερις, να τις κάνει τις τροποποιήσεις. Όλες οι εισηγήσεις που έχω διαβάσει, εκτός από εκείνες που υποβλήθηκαν σήμερα, που δεν είχα καιρό να τις δω, όλες αποβλέπουν, είμαι σίγουρος,

η πρόθεση αυτών που τις υπέβαλαν είναι είτε να καταστήσουν το νόμο ισχυρότερο είτε πιο αποτελεσματικό είτε πληρέστερο. Μα δεν έχει κανένα μας που δε θέλει να γίνει πληρέστερος και ισχυρότερος και πιο αποτελεσματικός ο νόμος, όμως δε σημαίνει ότι αυτό που θα ψηφίσουμε είναι άχρηστο. Αντίθετα, θα γίνει άχρηστος και ανενεργός νόμος, αν περιλάβουμε με βιασύνη, για να καλύψουμε καθέναν μας εκείνο που επιδιώκει, ό,τι θέλουμε από τη συνταγματική πρόνοια μέσα.

Και μία τελευταία λέξη για τα όσα έχουν λεχθεί για το λαϊκό αίσθημα. Το έχω πει επανειλημμένα, θα το πω όχι για τίποτε άλλο, για λόγους πρακτικών. Κατά τη δική μου άποψη, η συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου έγινε από τον Αύγουστο του 1998. Από τον Αύγουστο του 1998 και μετά είναι νέο νομοσχέδιο που εξετάζουμε, με νέα φιλοσοφία, νέα βάση, νέα θεώρηση και νομίζω, αν δεν είναι το πιο περίπλοκο, και νομικά και πρακτικά, νομοθέτημα που έχει εξετάσει αυτή η Βουλή, σίγουρα κατατάσσεται μεταξύ των πρώτων. Καταλαβαίνω και κατανοώ τους συναδέλφους οι οποίοι νομίζουν ότι εξοφλούν λέγοντας “επείγει αυτό το πράγμα”, τους ζηλωτές, όπως τους ονομάζω εγώ, του να εγκριθεί αυτό το νομοσχέδιο. Το κατανοώ. Μα δεν είναι καμιά δυσκολία να λέμε: “Πρέπει επιτέλους αυτός ο νόμος να πάρει σάρκα και οστά, για να πιάσουμε τους κλέφτες και να λυθούν οι ατασθαλίες.” Το απλούστερο των πραγμάτων. Ούτε μυαλό θέλει ούτε καν κοινή λογική, για να λεχθεί αυτό το πράγμα. Θα ήθελα όμως αυτοί οι ίδιοι συνάδελφοι τον ίδιο ζήλο να έδειχναν όταν εξετάζετο το νομοσχέδιο σε πολύωρες συνεδρίες στην επιτροπή και ακούονταν εκεί αδυναμίες, είτε από το Γενικό Εισαγγελέα είτε από άλλους ενδιαφερομένους, να ακούσουν τα προβλήματα που είχαν, να καταλάβουν γιατί έγιναν οι τροποποιήσεις και γιατί καθυστέρησε ως τώρα και ύστερα να επιδίδονται σε ένα συναγωνισμό ζήλου, ποιος είναι ο μεγαλύτερος ζηλωτής της ταχύτατης έγκρισης αυτού του νομοσχεδίου.

Κατάληξη: Εισηγούμαι, όχι τώρα, διότι, αφού έγινε η συμφωνία το πρωί, υποθέτω αυτοί που θα ήθελαν να μιλήσουν δεν είναι σήμερα έτοιμοι να μιλήσουν, αλλά, και αφού τις δει η επιτροπή τις τροποποιήσεις, εγώ λέγω όχι πάνω από μια βδομάδα, αν δεν επιτευχθεί συναίνεση για την αλλαγή των τροποποιήσεων, να μη γίνει καμιά τροποποίηση. Να εγκριθεί όπως έχει, με εντολή στην επιτροπή να συνεχίσει την εξέταση των τροποποιήσεων, μέχρι να ολοκληρωθεί. Διαφορετικά, αν γίνει εξ υπαρχής συζήτηση των τροποποιήσεων, που σας λέω δεν είναι απλώς πρόσθεσέ το και τούτο, σημαίνει αλλαγή πολλών άρθρων, εγώ θα επαναφέρω όλες μου τις εισηγήσεις που έκανα και δεν μπήκαν μέσα και δε θα τελειώσει αυτή η συζήτηση ούτε μετά ένα χρόνο. Ας εγκριθεί όπως έχει και ας το βελτιώσουμε αργότερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είχα πρόθεση να πω απλά να παραπεμφθούν στην επιτροπή και η έκθεση και οι τροπολογίες και να επανέλθουμε δεσμευτικά σε δεκαπέντε μέρες, αλλά ο κ. Παπαδόπουλος, με όλη την αγάπη και το σεβασμό που του έχω, έχει παραβιάσει τη διαδικασία που αποφάσισε το πρωί η κοινοβουλευτική. Τοποθετήθηκε επί της ουσίας και έκλεισε και με ένα εκβιαστικό δίλημμα: “Αν επιμένετε σε κάποιες τροπολογίες, θα επαναφέρω και εγώ τριάντα ή σαράντα ή πενήντα.” Να επανέλθουν, διότι εμείς, για παράδειγμα, δε θα συμφωνήσουμε, εν ονόματι αυτού που είπε ο κ. Παπαδόπουλος, η ισότιμη σε δύναμη εξουσία, που λέγεται μέσα μαζικής ενημέρωσης, ισότιμη με τη Βουλή και την κυβέρνηση σήμερα, να μείνει εκτός, επειδή μπορεί να έλθουν άλλες τροπολογίες. Να ψηφίσει ο καθένας, να δει ο λαός ποιος θέλει να ελέγχονται και αυτοί και ποιος δε θέλει να ελέγχονται. Δεδομένης όμως της ομιλίας του κ. Παπαδόπουλου και επειδή η μοναδική πλευρά που το πρωί έχει εκφράσει από τα

ραδιόφωνα κάποιες απόψεις, τις οποίες αντέκρουσε ο κ. Παπαδόπουλος, είναι η δική μας, θα μιλήσει ο δικός μας εισηγητής πάνω σε θέματα που έθιξε ο κ. Παπαδόπουλος, ο κ. Αγαπίου.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ε! λυπούμαι. Γιατί την ώρα που μιλούσε ο κ. Παπαδόπουλος δεν ήγειρε κανένα θέμα διαδικασίας; Δεν μπορεί να μας λεν ότι στην πραγματικότητα, αιτούντες αναδρομικότητα, θέλουμε να μην ψηφιστεί ο νόμος και να μείνει αναπάντητο, απ' όπου και αν προέρχεται.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θα μπούμε στη συζήτηση.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Να εφαρμόσουμε το «απόφαεν έφαε»;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ. Παρακαλώ!

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ένα ένα τα θέματα. Πρώτα πρώτα, υπάρχουν κάποιοι βουλευτές, εμένα τουλάχιστο, δε με εκφράζουν οι συνεδρίες της ad hoc επιτροπής αρχηγών και εκπροσώπων κομμάτων και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να είμαι δεσμευμένος από τίποτε. Βάσει του συντάγματος, έχω όλα τα δικαιώματα που μπορεί να έχει ένας βουλευτής στο σύνταγμα, δεν υπάρχει μια τέτοια ad hoc επιτροπή, εν πάση περιπτώσει, στο σύνταγμα. Εγώ προσωπικά πιστεύω ότι η έκθεση αυτή... Και εγώ πιστεύω στο περί δικαίου αίσθημα του λαού και δεν το μειώνω το περί δικαίου αίσθημα

του λαού, όπως υπήρχε και το περί δικαίου αίσθημα του λαού, αλλά μπορούσε κάποιος να μιλήσει περί λαϊκισμού, όταν προχωρούσαμε στην ποινικοποίηση του ρουσφετιού, αλλά υπάρχουν πολλές φορές άλλα μέτρα, σε άλλες περιπτώσεις, που θέλουμε ή επικαλούμεθα το περί δικαίου αίσθημα και, κατά συνέπεια, εγώ τουλάχιστο θα εισηγηθώ να γίνει ψηφοφορία πάνω στην έκθεση και απλούστατα, αν θέλουμε, μπορεί να γίνει συμπληρωματική έκθεση μετά που θα συνεδριάσει η επιτροπή Νομικών και θα γίνουν κάποιες εισηγήσεις και πάλι δε θα δεσμεύει κανένα, συμφωνηθούν δε συμφωνηθούν, κάποιος θα επιμένουν να γίνουν ψηφοφορίες, ας αποτύχουν οι ψηφοφορίες. Είναι πολιτικό το θέμα, δεν είναι συνταγματικό. Δεν είναι το Ανώτατο Δικαστήριο που συνεδριάζει εδώ, για να αποφασίσουμε τη συνταγματικότητα είναι η νομοθετική εξουσία. Δεν είναι σωστό, εφόσον θέλουμε να ακολουθούμε κανονισμούς σ' αυτό το σώμα, να μπαίνουμε σε θέμα ουσίας και να προκαταλαμβάνουμε το τι θα λεχθεί, διότι δεν μπορούμε να υποβάλουμε και να προκαταλάβουμε κάτι. Και μπήκαμε σε θέματα ουσίας. Εγώ αποφεύγω τώρα να μπω σε θέματα ουσίας, εγώ όμως εκείνο το οποίο ζητώ είναι, ναι, να διαβαστεί η έκθεση σήμερα, να δεσμευτούμε για τη μια βδομάδα. Και θέλω να σας πω ότι πολλές φορές δεσμευτήκαμε για μια βδομάδα και το παραβλέψαμε και δεν είναι τώρα αυτό το θέμα, που θα το παραβλέψουμε, γιατί είναι σωστό, μετά από όλες αυτές τις διαδικασίες που έγιναν. Ανεβλήθη την περασμένη βδομάδα, τώρα αναβάλλεται γιατί είναι η Διεθνής Έκθεση και έχουμε πολλή δουλειά. Να διαβαστεί και να γίνει συμπληρωματική έκθεση. Εξάλλου, ελέχθη ότι είναι προϊόν πολλών διαβουλεύσεων. Και η συμπληρωματική έκθεση θα βάλει τα πράγματα στη θέση τους, αν κάποια πράγματα δεν είναι, και να έλθουμε με τις τροποποιήσεις.

Από την άλλη πλευρά, εγώ δεν πιστεύω ότι πρέπει να αρχίσουμε συζήτηση, πριν καν συζητήσουμε την έκθεση, περί των συνταγματικών και των πολιτικών κ.λπ. Εμείς είμαστε νομοθετική εξουσία, αλίμονο, αν από την αρχή, συζητώντας ως νομοθετική

εξουσία, αρχίσουμε να συζητούμε τι είναι συνταγματικό ή τι δεν είναι. Ας έρθουν κάποιιοι να θέσουν θέμα συνταγματικότητας. Εμείς θέλουμε κάποια πολιτικά μηνύματα να μεταφέρουμε. Και δε νομίζω επίσης ότι οι βουλευτές οι οποίοι θέλουν να πάρουν αναδρομικότητα είναι κάποιοι βουλευτές που θέλουν να δημιουργήσουν εντυπώσεις. Απλώς δε θέλουμε να δημιουργηθεί η άλλη εντύπωση, ότι είναι την “από ’φαν έφαν” νομοθεσία που περνούμε σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σέβομαι πάντοτε τις απόψεις του κ. Παπαδόπουλου, αλλά, επειδή είμαι εξ εκείνων που υπέβαλαν τροποποιητική εισήγηση, η οποία κυκλοφόρησε προ μίας εβδομάδας, για την αναδρομικότητα και επειδή αφέθηκε να νοηθεί ότι οι εμμένοντες στην αναδρομικότητα δε θέλουν να ψηφίσουν στην πραγματικότητα το νόμο, θα έλεγα καλύτερα να μην ψηφιστεί ένας νόμος ο οποίος θα δικαιώσει, ή αν θέλετε, θα αφήσει έξω το παρελθόν. Νομίζω ότι η αντιστροφή του επιχειρήματος είναι πιο σωστή, γιατί η ανάγκη να θεσπιστεί νόμος για το πόθεν έσχες είναι για το τι συνέβη στο παρελθόν. Όλα δηλαδή εκείνα τα οποία ο λαός μας αυτά τα χρόνια βλέπει και ακούει και για τα οποία έχει δώσει κάποια πίστη οδήγησαν στην ανάγκη να ψηφιστεί αυτή η νομοθεσία. Αν έρθουμε και δε δώσουμε αναδρομικότητα, που δεν είναι αντισυνταγματική, τότε σημαίνει ότι δεν υπήρχε κανένας λόγος να ψηφιστεί αυτή η νομοθεσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πριν δώσω το λόγο, κάποιοι υπαινιγμοί να λείπουν, διότι το παρελθόν είναι από χθες. Βεβαίως δεν είναι για το μέλλον, και για το μέλλον, αλλά νομίζω ότι δε χρειαζόταν αυτή η παρατήρηση.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Είναι θέμα διαδικασίας που θα εγείρω. Η συζήτηση αυτή άρχισε με στόχο να κερδίσουμε χρόνο και το συντομότερο να καταλήξουμε στην ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου. Είχαμε δύο δρόμους να ακολουθήσουμε: Είτε να διαβάσουμε την έκθεση και να αρχίσουμε τέλος πάντων τη διαδικασία εξέτασης αυτού του νομοσχεδίου στην ολομέλεια είτε να την αναβάλουμε, ενόψει του γεγονότος ότι και στις δύο περιπτώσεις η εισήγηση είναι οι τροπολογίες να εξεταστούν από την επιτροπή.

Ο κ. Παπαδόπουλος, όταν αναφέρθηκε στη σκέψη του να καταλήξουμε στην ψήφισή του, για να αποφευχθεί η περαιτέρω καθυστέρηση εξαιτίας της συζήτησης των τροπολογιών που αναμένεται να προκύψει, αντιλαμβανόμαστε ότι δεν ήταν με την έννοια του εκβιασμού. Ήταν μια εισήγηση η οποία στηριζόταν στο επιχείρημά του ότι, αν αρχίσουμε ξανά συζήτηση όλων των πτυχών με βάση τις τροπολογίες, θα χάσουμε αρκετό χρόνο.

Ήδη, συζητώντας ορισμένα θέματα που είναι παρεμφερή και δεν είναι της ουσίας, αγγίζουμε και θέματα ουσίας. Γι' αυτό η εισήγησή μου -και καταλήγω στη διαδικαστική εισήγηση- να σταματήσει αυτή η συζήτηση και να καταλήξουμε σε αυτό που νομίζω όλοι κατανοούμε. Να αναβληθεί και η ανάγνωση της έκθεσης, ούτως ώστε να είμαστε έτοιμοι και να ξέρουμε εκ των προτέρων με τον προγραμματισμό που θα έχουμε ότι μπορεί μια βδομάδα να είναι η καθυστέρηση, αλλά θα καταλήξει σε οριστική ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου, όπως τελικά θα διαμορφωθούν οι τάσεις μελετώντας και τις τροποποιήσεις, μελετώντας και άλλα θέματα τα οποία εγέρθησαν. Αυτή είναι η

εισήγησή μου η διαδικαστική και παρακαλώ να μην κάνουμε κατάχρηση χρόνου χρησιμοποιώντας επιχειρήματα και να αποφύγουμε τη σπατάλη χρόνου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως είπε και ο κ. Κατσουρίδης, στην προσπάθειά μας να μιλήσουμε άλλοι για διαδικαστικά θέματα και άλλοι για να εξηγήσουμε γιατί έπρεπε να κατατεθεί σήμερα η έκθεση και γιατί όχι, έχουν όλοι ασχοληθεί ουσιαστικά με την ουσία του νομοθετήματος.

Πρώτα απ' όλα, ήθελα να πω κάτι σε απάντηση αυτού που είπε ο κ. Παπαδόπουλος. Επειδή είμαι ένας από εκείνους που μίλησαν σήμερα το πρωί στα ραδιόφωνα ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ακριβώς, επειδή δεν άκουσα άλλο βουλευτή να μιλήσει σήμερα στο ραδιόφωνο, εγώ άκουσα ότι ο κ. Παπαδόπουλος είπε ότι για όσα είπα συμφωνεί. Και συγκεκριμένα αναφέρθηκα και στην αναδρομικότητα του νομοσχεδίου με βάση το σύνταγμα και εξήγησα την επιθυμία της Βουλής, ποια ήταν, εξήγησα και ποιο είναι το συνταγματικό κώλυμα. Σε ό,τι αφορά τις τροπολογίες, διαφωνούμε κάθετα με τον κ. Παπαδόπουλο ότι θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο όπως έχει διαμορφωθεί χωρίς τροπολογίες. Αν ήταν έτσι, ψηφίζαμε και το νομοσχέδιο της κυβέρνησης για τους ίδιους ακριβώς λόγους που είπε ο κ. Παπαδόπουλος και να το δούμε αργότερα, να το τροποποιήσουμε ή να το διορθώσουμε.

Εμείς διαφωνούμε με βασικές πρόνοιες αυτού του νομοθετήματος και έχουμε κάμει βασικές εισηγήσεις, οι τρεις από τις οποίες είναι πολύ ουσιώδεις: Πρώτο, διεύρυνση των προσώπων που πρέπει να καλύπτονται από το νομοσχέδιο, δεύτερο, η συμπερίληψη στο νομοσχέδιο εκείνων που είχαν αξιώματα και έπαψαν να τα έχουν σήμερα, όπως ανέφερε και ο κ. Γαλανός, και νομίζω είναι και του κ. Γαλανού και του κ. Κυπριανού παρόμοια η εισήγηση ...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μην μπεις στην ουσία.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κάποιοι άλλοι μπήκαν, κύριε Δημητρίου, και δεν είπατε λέξη.

Τρίτο, είναι η συμπερίληψη στα περιουσιακά στοιχεία στοιχείων που δεν περιλαμβάνονται στο νομοσχέδιο. Ένας που έχει ένα σπίτι £50.000 οφείλει να το δηλώσει και ένας που έχει ένα εκατομμύριο λίρες σε χρυσές ράβδους στις τράπεζες δεν οφείλει να το δηλώσει σύμφωνα με το νομοσχέδιο το οποίο έχουμε ενώπιόν μας. Νομίζετε ότι πρέπει να το αφήσουμε να περάσει και να μας πουν αύριο και ο τύπος και ο κόσμος: “Α! εσάσετε την πάντα σας, εμετατρέψετε τα λεφτά σας και την περιουσία σας σε χρυσό, εκάτσετέ τα στην τράπεζα και δεν έχει κανένα να σας ελέγξει”. Νομίζετε ότι δεν είναι ουσιώδεις τροπολογίες που πρέπει να γίνουν εδώ;

Συνεπώς, συνάδελφοι, να πάει πίσω στην επιτροπή Νομικών, φαίνεται ότι όλοι συμφωνούμε, να διορθωθεί και η έκθεση και να εξεταστούν και οι τροπολογίες και να προσπαθήσουμε να κάμουμε το νομοσχέδιο από τώρα όσο καλύτερο μπορούμε. Αν στη διάρκεια του χρόνου δούμε ότι έχει ανωμαλίες, ελλείψεις και χρειάζονται τροπολογίες, να τις κάνουμε τώρα. Επαναλαμβάνω, διαφωνώ ότι πρέπει να ψηφίσουμε το νομοσχέδιο όπως είναι σήμερα, για τους λόγους που έχω αναφέρει προηγουμένως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι ολοφάνερο ότι αυτή η συζήτηση δε θα οδηγήσει πουθενά. Επομένως, ας μου επιτραπεί να πω, γιατί ήμουν στη σύσκεψη το πρωί, ο κ. Παπαδόπουλος ανέφερε και το πρωί αυτή την άποψη ως άποψή του την οποία θα υποστήριζα, δεν είναι κάτι το καινούργιο δηλαδή, αλλά, από την άλλη πλευρά, συζητούμε μεν διαδικαστικά, αλλά δεν μπαίνουμε στην ουσία.

Εκείνο που θέλω να παρατηρήσω και φαντάζομαι συμφωνείτε, η πρόταση του προέδρου της επιτροπής Νομικών, όπως ήρθαν τα πράγματα, είναι η πιο λογική, υπό την εξής έννοια: Επρόκειτο εδώ να γίνει μια ανάγνωση της έκθεσης και να παραπεμφθεί ξανά το θέμα, για να εξεταστούν οι τροπολογίες στην αρμόδια επιτροπή. Μετά όμως, όταν συνήλθε η επιτροπή Νομικών, μετά τη σύσκεψή μας την πρωινή, διαπιστώθηκε ότι υπάρχουν διαφωνίες επί της εκθέσεως. Αυτό μας ανέφερε ο πρόεδρος της επιτροπής Νομικών. Επομένως, είναι πολύ λογικό και η έκθεση και οι τροπολογίες να πάνε στην επιτροπή, αλλά χωρίς να σημαίνει καθυστέρηση. Η καθυστέρηση θα είναι, αν με ρωτάτε εμένα, αν συνεχίσουμε να συζητούμε απόψε.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ποιο είναι το θέμα διαδικασίας;

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε, διότι τι πάει να πει “επειδή υπάρχουν διαφωνίες στην έκθεση”; Πολλές εκθέσεις έχουν διαφωνίες και διαβάζονται και πηγαίνουν για την επόμενη βδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τι εισηγείστε, κύριε Γαλανέ;

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Όχι, να μου επιτρέψετε να ολοκληρώσω.

Το θέμα διαδικασίας που βάζω είναι να τεθεί σε ψηφοφορία και πιστεύω έχω αυτό το ελάχιστο δικαίωμα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τι να τεθεί σε ψηφοφορία;

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Η εισήγησή μου είναι να τεθεί σε ψηφοφορία το να διαβαστεί η έκθεση σήμερα, ανεξαρτήτως των διαφωνιών, και να γίνει συμπληρωματική έκθεση μετά τη συνεδρία.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν κερδίζουμε χρόνο.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Δεν είναι θέμα αν κερδίζουμε ή αν δεν κερδίζουμε. Έχω άποψη, έχω δικαίωμα αυτής της απόψεως και δικαίωμα να ζητήσω ψηφοφορία και έχω και το δικαίωμα να σηκώσω μόνο το δικό μου χέρι, αν θέλετε, αλλά έχω αυτό το δικαίωμα και ζητώ να γίνει αυτή η ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ηλιάδης και να προχωρήσουμε σε ψηφοφορία.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να μην επαναλαμβάνουμε τα ίδια πράγματα. Έχει γίνει μια εισήγηση από τον πρόεδρο της επιτροπής Νομικών. Υπό τις περιστάσεις θεωρούμε ότι είναι λογική και αποδεκτή και ζητούμε να τεθεί σε ψηφοφορία, να τελειώνουμε και όποιος θέλει ψηφίζει υπέρ, όποιος θέλει ψηφίζει εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επαναλαμβάνω, τίθεται σε ψηφοφορία το εξής: Λόγω διαφωνιών επί της εκθέσεως που επρόκειτο να αναγνωσθεί σήμερα, παραπέμπεται στην επιτροπή η

έκθεση και οι τροπολογίες και θα επανέλθει εδώ. Θέλετε να βάλουμε τακτή προθεσμία, να βάλουμε.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Όχι, να μη βάλουμε τακτή προθεσμία, διότι μια ή δυο βδομάδες ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το ταχύτερο.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Το ταχύτερο δυνατό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το ταχύτερο, για να τελειώνουμε με αυτή την υπόθεση.

Πόσοι είναι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι πέντε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγηση γίνεται αποδεκτή.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 3 θέμα, που είναι "Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999". Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται «Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999»

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, πρόεδρος	Γιώργος Λιλλήκας
Ρίκκος Ερωτοκρίτου	Στάθης Κιπτής
Πρόδρομος Προδρόμου	Μάριος Ματσάκης
Ανδρέας Φιλίππου	Ανδρούλα Βασιλείου
Θάσος Μιχαηλίδης	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 22 και 27 Απριλίου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού και εκπρόσωποι του ίδιου υπουργείου, ο πρόεδρος της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και εκπρόσωποι των εκπαιδευτικών οργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ και ΠΟΕΔ.

Με το νόμο που προτείνεται επιφέρονται στη βασική νομοθεσία για τη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία ορισμένες αναγκαίες τροπολογίες, που στοχεύουν στο να καθοδηγήσουν τα διοικητικά όργανα που είναι αρμόδια για τη διενέργεια των προαγωγών στη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία να ασκούν τη διακριτική τους εξουσία κατά τρόπο που να διασφαλίζει την επιλογή του καλύτερου κάθε φορά υποψηφίου για προαγωγή.

Ειδικότερα, με τις κυριότερες διατάξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, όπως αυτό κατατέθηκε στη Βουλή, προτείνονται τα ακόλουθα:

- α) Η συγχώνευση της κατηγορίας των θέσεων πρώτου διορισμού και προαγωγής στην κατηγορία των θέσεων προαγωγής, θέσεις τις οποίες μπορούν να καταλαμβάνουν μόνο εκπαιδευτικοί λειτουργοί.
- β) Η δημοσίευση όλων των κενών θέσεων της εκπαιδευτικής υπηρεσίας στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ώστε υποψήφιοι να είναι μόνο όσοι υποβάλουν σχετική αίτηση.
- γ) Η δυνατότητα έναρξης της διαδικασίας πλήρωσης μιας θέσης εννέα αντί έξι μήνες πριν αυτή κενωθεί λόγω αφυπηρέτησης ή προαγωγής του κατόχου της.
- δ) Η τροποποίηση του αριθμητικού πλαισίου των μονάδων που δίνονται για πρόσθετα προσόντα από 1 έως 5 μονάδες σε 0,5 έως 3 μονάδες, ώστε το κριτήριο του πρόσθετου προσόντος να συνάδει με τη σημερινή πραγματικότητα.
- ε) Η διασαφήνιση του δικαιώματος αλλά και της υποχρέωσης της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας να εξετάζει τη νομιμότητα του καταλόγου που της υποβάλλει η Συμβουλευτική Επιτροπή ανεξάρτητα από τις υποβληθείσες ενστάσεις.
- στ) Ο καθορισμός συγκεκριμένων στοιχείων και κριτηρίων με βάση τα οποία η Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας πρέπει να ασκεί τη διακριτική της εξουσία κατά την παραχώρηση πρόσθετων μονάδων.
- ζ) Η καθοδήγηση των αρμόδιων διοικητικών οργάνων για την ακολουθητέα διαδικασία κατά την επανεξέταση προαγωγής εκπαιδευτικού λειτουργού που ακυρώθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει το υπό αναφορά νομοσχέδιο και τις επεξηγήσεις που δόθηκαν από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, τον

πρόεδρο της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και το Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, οι προτεινόμενες τροποποιήσεις θεωρούνται αναγκαίες για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων της σχετικής νομοθεσίας που αφορούν το θέμα των προαγωγών στην εκπαιδευτική υπηρεσία. Συγκεκριμένα, σκοπείται η καθοδήγηση των αρμόδιων οργάνων κατά τη διενέργεια των προαγωγών στη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία και την επανεξέταση αποφάσεων για προαγωγές που ακυρώθηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο, με απώτερο στόχο τη διασφάλιση αξιοκρατικών προαγωγών και έγκαιρης στελέχωσης των σχολείων με το αναγκαίο διδακτικό προσωπικό.

Στο στάδιο της μελέτης του υπό αναφορά νομοσχεδίου κατατέθηκαν από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού δύο τροποποιητικές εισηγήσεις. Συγκεκριμένα, προτάθηκε η δυνατότητα παραχώρησης από την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας μέχρι πέντε πρόσθετων μονάδων, δηλαδή όπως ισχύει σήμερα, αντί τεσσάρων, όπως προβλέπεται στο αρχικό νομοσχέδιο, για την απόδοση κάθε υποψηφίου στην προσωπική συνέντευξη. Επιπρόσθετα, ο υπουργός, παραθέτοντας την εκτίμηση ότι τυχόν μείωση των μονάδων, όπως προνοείται στο αρχικό νομοσχέδιο, που δίνονται από τη Συμβουλευτική Επιτροπή για πρόσθετα προσόντα υποψηφίου για προαγωγή δυνατόν να λειτουργήσει γενικά ως υποβάθμιση του κριτηρίου των προσόντων και συνεπώς ως αντικίνητρο για περαιτέρω επιμόρφωση των εκπαιδευτικών λειτουργών, γεγονός που δεν εμπίπτει στις επιδιώξεις του νομοσχεδίου, εισηγήθηκε την τροποποίηση αυτού, έτσι που να διατηρηθεί η ισχύουσα σήμερα ρύθμιση του θέματος.

Σημειώνεται ότι με τις δύο αυτές εισηγήσεις συμφώνησαν τόσο ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας όσο και ο πρόεδρος της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.

Εισηγήσεις για τροποποιήσεις του νομοσχεδίου, που αφορούν κυρίως επιμέρους διαδικαστικά θέματα, έγιναν και από την πλευρά των εκπαιδευτικών οργανώσεων.

Βασικότερη ωστόσο ήταν η εισήγησή τους για θεσμοθέτηση συγκεκριμένων κριτηρίων με βάση τα οποία η Συμβουλευτική Επιτροπή θα παραχωρεί τις μονάδες για πρόσθετα προσόντα, ώστε στο θέμα αυτό όλοι οι υποψήφιοι να τυγχάνουν δίκαιης και ίσης μεταχείρισης.

Εξάλλου, η ανάγκη θεσμοθέτησης μετρήσιμων κριτηρίων με βάση τα οποία να παραχωρούνται οι πρόσθετες μονάδες τόσο από τη Συμβουλευτική Επιτροπή όσο και από την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας υποστηρίχθηκε και από την επιτροπή Παιδείας, που θεωρεί ότι τέτοια ρύθμιση θα συμβάλει θετικά στην αξιοκρατικότερη μεταχείριση και επιλογή των υποψηφίων. Προς επίτευξη του στόχου αυτού η επιτροπή συμπεριέλαβε συγκεκριμένες διατάξεις στο κείμενο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, όπως αυτές διατυπώθηκαν τελικά από το Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα σε συνεργασία με τον πρόεδρο της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, ύστερα από δική της υπόδειξη.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας έχει διαμορφώσει τις πιο κάτω θέσεις:

Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και των Ενωμένων Δημοκρατών συμφωνούν με τις επιδιώξεις και τους σκοπούς του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και παράλληλα υιοθετούν τόσο τις τροποποιητικές εισηγήσεις του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, όπως αυτές έχουν ήδη εκτεθεί, όσο και τις τροποποιήσεις που έχουν επενεχθεί ύστερα από υπόδειξη της επιτροπής, όπως επίσης επεξηγείται πιο πάνω. Γι' αυτό εισηγούνται την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο, όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις δηλώνουν ότι, παρ' όλο που επικροτούν τους στόχους του υπό ψήφιση νομοσχεδίου και συμφωνούν με τις τροπολογίες που έχουν επενεχθεί σ' αυτό, εντούτοις διαφωνούν σε ορισμένα επιμέρους ζητήματα, τα οποία όμως θεωρούν σημαντικά, γι'

αυτό και επιφυλάσσονται να εκφράσουν τις απόψεις τους γι' αυτά κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος δηλώνουν ότι θα εκφράσουν τις θέσεις τους για το υπό συζήτηση νομοσχέδιο κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μετά από την κατάθεση αυτής της έκθεσης είχαμε τις απόψεις όλων των κοινοβουλευτικών ομάδων και όλων των συναδέλφων και πρέπει να πω ότι το αναδιατυπωμένο κείμενο, όπως έχει κυκλοφορήσει, υποστηρίζεται από όλους τους συναδέλφους, με μια διαφορά: Υπάρχει μια πρόταση από την κοινοβουλευτική ομάδα του ΑΚΕΛ για τρεις τροποποιήσεις, οι οποίες έχουν ήδη κυκλοφορήσει. Αν θέλετε μπορούμε να τις διαβάσουμε, έχουν όμως διανεμηθεί. Αυτές οι τροποποιήσεις υιοθετούνται από όλους τους συναδέλφους στη Βουλή και άρα λοιπόν θα πάει ομόφωνο. Νομίζω να το καταθέσουμε, για να μη σας πάρω χρόνο να διαβάζω τις τροποποιήσεις, διότι είναι αρκετές, και είναι ομόφωνο από όλες τις πλευρές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λιλλήκας.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αφού τις υιοθετούν και τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής Παιδείας, τότε παρακαλώ να γίνει και μια διόρθωση στην έκθεση, ούτως ώστε να φαίνεται ότι ήταν και ομόφωνη η έκθεση, διότι διαφαίνεται ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

...

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Απλά να γίνει διόρθωση στην έκθεση εκ των υστέρων.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ότι είναι ομόφωνο από όλες τις πλευρές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Αρχίζει να διαβάσει τα άρθρα.)

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Συγγνώμη, κύριε Πρόεδρε, επειδή η γραμματεία της Βουλής έχει άλλη εισήγηση για τις τροποποιήσεις, πρέπει να πω ότι οι πρώτες τροποποιήσεις που είχαν υποβληθεί από το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις είχαν κάποια διαφορετική προσέγγιση από τους υπόλοιπους συναδέλφους, γι' αυτό οι τροποποιήσεις πάνω στις οποίες συμφωνούμε είναι αυτές που έχω στο χέρι μου και, αν θέλετε, να τις διαβάσω.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Είναι για το άρθρο 5.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Είναι το άρθρο 5.

Κύριε Μουσιούττα, επειδή έχω δει το κείμενο και είναι διαφορετικό και επειδή είναι σημαντικό, να μου επιτρέψετε να το διαβάσω:

Τελική τροπολογία εκ μέρους του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας

(Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999”. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 5 του νομοσχεδίου ως ακολούθως:

- 1) Γίνεται εισήγηση για προσθήκη στην παράγραφο (β) του άρθρου αυτού (σελίδα 6), αμέσως μετά την προσθήκη της προτεινόμενης υποπαραγράφου (iv), της πιο κάτω επιφύλαξης:

“Νοείται ότι για τον ίδιο ή ισότιμο τίτλο, δίπλωμα, πτυχίο ή άλλο πρόσθετο προσόν απονέμονται πάντα ίσες μονάδες:”.

- 2) Γίνεται εισήγηση για προσθήκη αμέσως μετά την παράγραφο (β) του άρθρου αυτού (σελίδα 6) της πιο κάτω νέας παραγράφου (γ), αφού γίνει αναρίθμηση των παραγράφων (γ), (δ) και (ε) αυτού σε (δ), (ε) και (στ) αντίστοιχα:

“(γ) με την προσθήκη στην ερμηνεία του όρου ‘υπηρεσία’ της παραγράφου (γ) του εδαφίου (4), μετά τη λέξη ‘υπηρεσία’ (τέταρτη γραμμή) και αφού αντικατασταθεί η άνω τελεία με κόμμα, των λέξεων ‘και περιλαμβάνει τη χρονική περίοδο μεταπτυχιακών σπουδών ή άλλης μετεκπαίδευσης εκπαιδευτικού λειτουργού στο εξωτερικό, ανεξάρτητα αν έγινε με δικά του έξοδα ή με εξασφάλιση υποτροφίας, μετά την παροχή εκπαιδευτικής άδειας που οδήγησε σε απόκτηση μεταπτυχιακού διπλώματος ή τίτλου ή άλλου πανεπιστημιακού διπλώματος ή τίτλου σε θέμα συναφές με τα καθήκοντα του εκπαιδευτικού λειτουργού, εφόσον το δίπλωμα ή ο τίτλος που αποκτήθηκε δε θεωρείται απαραίτητο προσόν, σύμφωνα με τα σχέδια υπηρεσίας της αμέσως ανώτερης θέσης:

Νοείται ότι η πιο πάνω χρονική περίοδος λογίζεται υπηρεσία ή πείρα μέχρι πέντε έτη κατ’ ανώτατο όριο, με βάση τον κανονικά απαιτούμενο χρόνο για την απόκτηση του διπλώματος ή του τίτλου στη θέση ή στις θέσεις που κατείχε ο εκπαιδευτικός λειτουργός κατά τη χρονική περίοδο αυτή’.”.

3) Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση της παραγράφου (δ) του άρθρου αυτού, έτσι ώστε στην επιφύλαξη της υποπαραγράφου (i) της προτεινόμενης παραγράφου (β) (σελίδα 7) να προστεθεί μετά τη λέξη «κριτήρια» (τέταρτη γραμμή) η ακόλουθη φράση: “για το καθένα από τα οποία προκαθορίζει τη βαρύτητά του σε μονάδες.”.

Δηλαδή, συνάδελφοι, εκείνο το οποίο έχει διαφοροποιήσει την ομόφωνη πλέον θέση όλων των πλευρών είναι ότι θα παραμείνουμε στις πέντε μονάδες. Επίσης, η επιτροπή θα είναι υπόχρεη, προτού εξετάσει κάποιον από τους υποψηφίους, να έχει κριτήρια μετρήσιμα. Γίνεται ακόμα μια αναφορά, που εμείς θεωρούσαμε ότι καλυπτόταν πάντοτε, αλλά για σκοπούς αποσαφήνισης έχει προστεθεί, ότι δηλαδή περιλαμβάνει την προϋπηρεσία όπως την έχω εκθέσει προηγουμένως.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Χατζηγιάννη, τον Πρόεδρο της Βουλής αντικατέστησε στην έδρα ο κ. Μουσιούπτας.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ)

Είμαι εγκλωβισμένος, ήθελα να κάμω ένα σχόλιο πάνω στο νομοσχέδιο τούτο.

Η γνώμη μου είναι ότι υπάρχει ένα περίεργο καθεστώς στα θέματα βαθμολογίας των καθηγητών. Υπάρχει μια περίεργη σύμπτωση, όλοι οι καθηγητές είναι βαθμολογημένοι μεταξύ 37 και 39 μονάδες. Παρ' όλο που πολλαπλασιάζεται επί κάποιες φορές η βαθμολογία τους και μετά προστίθεται το αποτέλεσμα της συνέντευξης και τα πτυχία που μπορεί να κατέχει κάποιος, αυτή η ρύθμιση που γίνεται, λόγω του γεγονότος ότι υπάρχει ισοπεδωμένη βαθμολογία, σίγουρα θα επηρεάσει περίεργα την όλη αξιολόγηση.

Πρέπει εδώ επίσης να κρούσω τον κώδωνα κάποιου κινδύνου. Άρχισαν να γίνονται ενέργειες για απόκτηση σε σύντομο χρονικό διάστημα διαφόρων διπλωμάτων και με πανεπιστήμια του εξωτερικού και κάτι άλλα ακόμη πιο κοντά μας και θα έχουμε

νέα φαινόμενα σε αυτή την ακαταστασία. Εκείνο που θα έπρεπε να γίνει με την αξιολόγηση των καθηγητών -γιατί το τι αξίζει ο καθένας από την μεταδοτικότητά του θα φανεί και από τα αποτελέσματα των μαθητών του θα φανεί- είναι να το πάρουν σοβαρά οι επιθεωρητές και να βαθμολογούν με αυστηρότητα τους καθηγητές τους.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, παρακαλώ.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή σε αυτά τα θέματα που έχετε θίξει έχετε απόλυτο δίκαιο και έχουν συζητηθεί στην επιτροπή, πρέπει να πούμε ότι αυτή τη στιγμή γίνεται συζήτηση μεταξύ των εκπαιδευτικών οργανώσεων και του Υπουργείου Παιδείας και σύντομα ελπίζουμε ότι θα κατατεθεί στη Βουλή ένα νέο σύστημα αξιολόγησης. Το υφιστάμενο έχει κενά. Θα μας δοθεί τότε η ευκαιρία, νομίζουμε, να τοποθετηθούμε πιο σφαιρικά, πέρα από αυτό το νομοσχέδιο το οποίο έρχεται να καλύψει ένα κενό που δημιουργήθηκε με τις αποφάσεις του Ανωτάτου.

Όμως ο κ. Μουσιούττας έχει θίξει ένα θέμα που είναι πολύ σημαντικό, και είναι καλά από το βήμα της ολομέλειας να κάνουμε μια έκκληση προς την κυβέρνηση να καταθέσει το ταχύτερο δυνατό τους κανονισμούς για το Κυπριακό Συμβούλιο Αξιολόγησης Τίτλων Σπουδών, το ΚΥΣΑΤΣ. Εκκρεμούν εδώ και ένα χρόνο περίπου αυτοί οι κανονισμοί, με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται το φαινόμενο που είπε ο κ. Μουσιούττας, όχι μόνο βέβαια για την Εκπαιδευτική Υπηρεσία αλλά και για όλη τη Δημόσια Υπηρεσία, να υπάρχει ένα σώμα για το οποίο έχει νομοθετήσει αυτή η Βουλή - είναι το ΚΥΣΑΤΣ- αλλά να μην μπορεί να λειτουργήσει ελλείψει κανονισμών, για να αξιολογεί επιτέλους τους τίτλους σπουδών. Και αυτό δημιουργεί πάρα πολλά

προβλήματα, όχι μόνο στην εκπαίδευση αλλά σε όλη τη δημόσια υπηρεσία. Έτσι, νομίζω είναι καλό να πάει ένα μήνυμα από την ολομέλεια προς την κυβέρνηση να καταθέσει το ταχύτερο δυνατό αυτούς τους κανονισμούς και να τεθεί σε λειτουργία το ΚΥΣΑΤΣ.

Όσον αφορά τις τροποποιήσεις, δυο λόγια, κύριε Πρόεδρε. Κατέστη αναγκαίο να τις καταθέσουμε, διότι: Όσον αφορά την πρώτη τροποποίηση για την απονομή ίσων βαθμών για ίσους τίτλους και πτυχία, ήταν αναγκαία, διότι έχει διαπιστωθεί, από στοιχεία που μας κατατέθηκαν από την ΠΟΕΔ, ότι στην Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας παρουσιάστηκε το φαινόμενο για τον ίδιο τίτλο σπουδών στη μια συνέντευξη να δίνονται δυόμισι μονάδες, σε άλλη συνέντευξη τρεις, σε άλλη μία ή και τρεισήμισι μονάδες. Κατά συνέπεια, θεωρήθηκε απαραίτητο, για λόγους αξιοκρατίας και ισότιμης αντιμετώπισης των υποψηφίων, ο ίδιος τίτλος σπουδών, το ίδιο προσόν να παίρνει πάντοτε τους ίδιους βαθμούς από την επιτροπή.

Θέλω επίσης να επισημάνω ότι διορθώνεται μια αδικία που υπήρχε ή που εφαρμοζόταν στην πράξη, αν και υπήρχαν οι εκτιμήσεις ότι το κάλυπτε ο νόμος, όπου αυτούς που έφευγαν με άδεια και με υποτροφία για να ακολουθήσουν μεταπτυχιακές σπουδές τους αναγνωριζόταν η υπηρεσία για όσο καιρό σπούδαζαν ή για όσο καιρό χρειαζόταν για να πάρουν τους απαραίτητους τίτλους, όμως, αυτούς που αποχωρούσαν και έπαιρναν άδεια άνευ απολαβών και σπούδαζαν με δικά τους έξοδα για δύο χρόνια για να πάρουν το master ή για πέντε χρόνια για να πάρουν διδακτορικό τίτλο δεν τους αναγνωρίζονταν στην πράξη, ως προϋπηρεσία, αυτά τα δύο ή τα πέντε χρόνια. Αυτό ήταν μια αδικία που σήμερα διορθώνεται.

Κλείνοντας, θέλω να επισημάνω ότι, παρά την τροποποίηση που επέρχεται όσον αφορά τα κριτήρια της συνέντευξης, η δική μας κοινοβουλευτική ομάδα δε δηλώνει απόλυτα ικανοποιημένη, αν και ήταν δική μας εισήγηση να προκαθοριστούν τα κριτήρια

με βάση τα οποία θα κρίνεται στη συνέντευξη ο υποψήφιος. Η δική μας εισήγηση ήταν όπως προκαθορίζεται και η βαρύτητα ανάλογα με τη θέση του κάθε κριτηρίου, ούτως ώστε να μην επιτρέπεται η οποιαδήποτε ευελιξία αλλαγής της βαρύτητας στα κριτήρια ανάλογα με τον πιθανό κάποιο υποψήφιο που θα ήθελαν κάποιοι -δεν κάνω μομφή- να εξυπηρετήσουν. Όμως, υιοθετούμε την τροποποίηση όπως γίνεται, που είναι δική μας ως συμβιβαστική τροποποίηση, και ελπίζω ότι θα διορθωθεί με το νέο νομοσχέδιο που θα κατατεθεί, ούτως ώστε να διασφαλιστεί καλύτερα η αξιοκρατία.

(Κατά την αγόρευση του κ. Λιλλήκα, ο Πρόεδρος της Βουλής επέστρεψε στην έδρα του.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η τελευταία συνεδρίαση της επιτροπής Παιδείας, που ασχολήθηκε με το θέμα της αξιολόγησης και των βαθμών θύμισε όλη την προηγούμενη περιπέτεια και προσπάθεια να βρεθεί κάποια λογική γύρω από τις μονάδες με τις οποίες θα αξιολογούνται οι εκπαιδευτικοί. Ήταν ένα σύστημα πρωτοφανέρωτο, δεν υπήρχε προηγούμενο πουθενά και έπρεπε να συνταχθεί με βάση το αίσθημα δικαίου μέσα στον εκπαιδευτικό κόσμο. Καθορίστηκαν τρία βασικά στοιχεία: η αξία, τα προσόντα και η αρχαιότητα. Εκείνο που πάσχει είναι η αξία. Υπήρξε η ισοπέδωση που ανέφερε ο συνάδελφος ο κ. Μουσιούτσας, όπου όλοι συνωστίζονται στο τριάντα επτά και παραμένει ως μόνο στοιχείο η αρχαιότητα, στην οποία φυσικά συνωστίζονται και τα υπόλοιπα στοιχεία. Παραμένει ως μόνο στοιχείο η αρχαιότητα. Εκείνο που έχει σημασία είναι το θέμα προώθησης κανονισμών αξιολόγησης. Μόνο με την προώθηση κανονισμών αξιολόγησης θα είναι δυνατόν να αποκατασταθεί ο σημαντικός παράγοντας

της αξίας για την προαγωγή των εκπαιδευτικών και είναι κάτι που επείγει και πρέπει να προωθηθεί το ταχύτερο. Σ' όλα τα άλλα σημεία, όπως ελέχθη και από τον πρόεδρο της επιτροπής, είμαστε σύμφωνοι. Άλλωστε, τα περισσότερα καλύπτουν νομοτεχνικά κενά και ελπίζω ότι θα βοηθήσουν προσωρινά στο να βελτιωθεί το θέμα, αλλά σίγουρα με την προοπτική της προώθησης κανονισμών αξιολόγησης, ώστε να υπάρχει πραγματική αξιολόγηση και όχι τυπική.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Θα είμαι σύντομος, γιατί ήδη έχουν εκτεθεί οι απόψεις στην έκθεση. Οι κανονισμοί του ΚΥΣΑΤΣ, που έχουν ήδη αναφερθεί από το συνάδελφο Λιλλήκα, έχουμε τη διαβεβαίωση ότι θα κατατεθούν σε δεκαπέντε μέρες, ήδη εστάλησαν στο Υπουργικό Συμβούλιο και αναμένονται στη Βουλή εντός των προσεχών δεκαπέντε ημερών, οπότε αυτό το μέγα θέμα ελπίζουμε να λήξει προ των θερινών διακοπών της Βουλής. Το δεύτερο σημείο που θέλω να αναφέρω είναι ότι η ηγεσία της ΠΟΕΔ ουσιαστικά έδινε μεγαλύτερη σημασία στην απόδοση του δασκάλου στην έδρα παρά στα πρόσθετα προσόντα. Επειδή υπήρχαν δισταμένες απόψεις ως προς το πόσες μονάδες θα έπαιρναν τα πρόσθετα προσόντα, η λύση η οποία έχει δοθεί είναι η μέση οδός και πιστεύω ότι ικανοποιεί σε μεγάλο βαθμό όλους τους εκπαιδευτικούς. Πιστεύω ότι πράγματι, με την κατάθεση των κανονισμών, αν κατατεθούν σύντομα, θα θεραπεύσουν και την πτυχή εκείνη η οποία είναι το κακό. Πρέπει να πω ότι αυτό το νομοθέτημα που δίδουμε σήμερα δίνει τέλος σε μια απίστευτη κατάσταση: Ουδεμία προαγωγή εγένετο στο χώρο της εκπαίδευσης και να μην ανατραπεί από το Ανώτατο Δικαστήριο. Σήμερα ελπίζουμε πως υπάρχει μία τάξη στο νομικό καθεστώς. Αν υπάρξουν στο μέλλον

διαπιστώσεις κάποιων ενδεχομένων τροποποιήσεων, εδώ είμεθα, θα τις δούμε. Πιστεύω πως τα εκπαιδευτικά πράγματα τα αντιμετωπίζουμε όλοι συλλογικά, ομόφωνα και θέλω να ευχαριστήσω με την ευκαιρία αυτή όλους όσους βοήθησαν την επιτροπή και τη γραμματέα της επιτροπής ιδιαίτερα, η οποία κοπίασε πολύ, ώστε να είναι σήμερα ενώπιόν σας το νομοθέτημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Φιλίππου και μετά ο κ. Ματσάκης.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το νομοθέτημα το οποίο συζητούμε σήμερα είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την εκπαίδευση και, όπως τόνισε και ο συνάδελφος ο κ. Χατζηδημητρίου, τρία είναι τα βασικά στοιχεία: η αξία, τα προσόντα και η αρχαιότητα και, όπως είπε ο κ. Μουσιούππας προηγουμένως, η αξία βαθμολογείται σε όλους το ίδιο. Βρίσκονται όλοι περίπου στο 37-38, συνεπώς πάει αυτό. Τα προσόντα ήρθε το κυβερνητικό νομοσχέδιο να τα ελαττώσει. Ήταν ήδη πολύ χαμηλή η βαθμολογία που δινόταν στα προσόντα: κυμαινόταν από το μισό μέχρι το πέντε, ανάλογα με το πτυχίο: πέντε το διδακτορικό, τρία το master και λιγότερα τα άλλα προσόντα. Και ήρθε το κυβερνητικό νομοσχέδιο και ήθελε να τα υποβιβάσει αυτά σε μισό έως τρία. Να κάνει τρία το διδακτορικό, το οποίο παρεμπιπτόντως, για να το κάνει κάποιος, χρειάζεται, από το πρώτο πτυχίο, περίπου πέντε χρόνια. Ουσιαστικά παρέμενε η αρχαιότητα. Επειδή η επιτροπή Παιδείας δεν μπορούσε να δεχτεί αυτά τα πράγματα, προς τιμή του ο νέος Υπουργός Παιδείας δέχτηκε να υποχωρήσει και επανέφερε τα προσόντα εκεί που ήταν προηγουμένως. Ήδη, όπως τόνισα, είναι χαμηλά και θα πρέπει σε κάποια φάση αυτή η Βουλή να εξετάσει το ενδεχόμενο να τα αναβαθμίσει περίπου στο επτά για το διδακτορικό και τέσσερα για το master.

Για το θέμα του ΚΥΣΑΤΣ, το οποίο αναφέρθηκε από δύο συναδέλφους προηγουμένως, αξίζει να τονιστεί εδώ η ουσία για να καταλάβουμε ποιο είναι το πρόβλημα. Αυτή η Βουλή, μετά από πολλές συζητήσεις, κατάφερε να περάσει ένα νομοθέτημα για τις λειτουργίες του ΚΥΣΑΤΣ τον Ιούνιο του 1998. Ομόφωνα. Τώρα έχουμε Μάιο και ακόμα οι κανονισμοί δεν έχουν έρθει ενώπιόν μας. Πέρσι, Οκτώβριο ή Νοέμβριο, με πιέσεις δικές μας, ο πρόεδρος της επιτροπής Παιδείας απηύθυνε μια επιστολή στον Υπουργό Παιδείας, παραπονούμενος εκ μέρους όλων μας ότι καθυστερούν οι κανονισμοί. Οι κανονισμοί συνεχίζουν να μην έχουν κατατεθεί μέχρι σήμερα, αυτή είναι η ουσία. Έρχονται ένα σωρό Κύπριοι οι οποίοι σπούδασαν στο εξωτερικό και πήραν κάποια πτυχία και θέλουν αναγνώριση. Συνεπώς, οι κανονισμοί του ΚΥΣΑΤΣ οφείλουν να κατατεθούν έστω και τόσο αργά. Αλλά πρέπει και από το βήμα της Βουλής να επιπλήξουμε την κυβέρνηση γι' αυτή την καθυστέρηση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Πολύ σύντομα, κύριε Πρόεδρε. Ασφαλώς στόχος του προτεινόμενου νομοσχεδίου είναι η σωστή, η αντικειμενική αξιολόγηση. Γι' αυτό, παρ' όλο που συμφωνώ με τον συνάδελφο τον κ. Μουσιούττα ότι θα 'πρεπε να μετριέται με το αποτέλεσμα στην τάξη, αυτό δυστυχώς δεν μπορούμε να το μετρήσουμε τόσο εύκολα, γι' αυτό και χρησιμοποιούμε τις μονάδες. Το θέμα είναι κατά πόσο η βαρύτητα που δίδεται στην αρχαιότητα είναι η ίδια ή πρέπει να είναι η ίδια με τη βαρύτητα που δίνεται στα πανεπιστημιακά πτυχία, προσόντα, διπλώματα. Είναι γνωστά αυτά που έχουμε ακούσει αναφορικά με την αξιολόγηση και το ΚΥΣΑΤΣ θα επιφέρει μια λύση σ' αυτό το πρόβλημα. Πιστεύω ότι μ' αυτό το νομοθέτημα επέρχεται μία αλλαγή και δίνεται

περισσότερη βαρύτητα στα πραγματικά προσόντα, που είναι τα πανεπιστημιακά προσόντα. Ακούσαμε προηγουμένως ότι μπορεί να υπάρχουν κάποιοι που μπορεί να παίρνουν διπλώματα από παρακαμπτήριες οδούς, με συνοπτικές διαδικασίες και αυτό ισχύει σε όλες τις επιστήμες. Όμως, κ. Πρόεδρε, δεν πρέπει να αδικούμε εκείνους – και είναι η μεγάλη πλειοψηφία – που παίρνουν διπλώματα με τη σωστή οδό, με κόπο, με μόχθο. Το αξίζουν και είναι άξιοι και πρέπει να παίρνουν όχι πέντε μονάδες αλλά περισσότερες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αντικατάσταση του άρθρου 25 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Αντικατάσταση του άρθρου 26 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 35Α του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 35Β του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων;

Δεν υπάρχει. Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε αντίρρηση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Σ' αυτό το σημείο θα ήθελα να χαιρετίσω την παρουσία στη Βουλή των Αντιπροσώπων του προέδρου της επιτροπής Εξωτερικών της Γερουσίας της Ρουμανίας κ. Ghiorhi Prisacaru και του μέλους της επιτροπής, κ. Marcian Bleahy.

(Χειροκροτήματα)

Εύχομαι η επίσκεψή τους να ήταν παραγωγική, χρήσιμη και ευχάριστη. Έχω την πεποίθηση ότι θα συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στην ενίσχυση των δεσμών και στη συνεργασία, όχι μόνο μεταξύ των κοινοβουλίων, Γερουσίας και Βουλής των Αντιπροσώπων, αλλά γενικά μεταξύ Ρουμανίας και Κύπρου σε όλους ανεξαιρέτα τους τομείς.

Προχωρούμε στο τέταρτο θέμα, αλλά αντιλαμβάνομαι ότι πρέπει να αναβληθεί, επειδή δεν είναι έτοιμη η έκθεση. Το πέμπτο θέμα είναι "Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997". Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997"

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Γιώργος Λιλλήκας

Νίκος Μουσιούττας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Ισίδωρος Μακρίδης

Δώρος Θεοδώρου

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Μη μέλη της επιτροπής:

Κίκης Καζαμίας

Χρίστος Ρότσας

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 26 Απριλίου και 3 Μαΐου 1999. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται τροποποιείται η νομοθεσία για το φόρο εισοδήματος με σκοπό την παραχώρηση αυξημένης έκπτωσης για ετήσια φθορά κτιρίων που αποτελούν πάγιο ενεργητικό μιας επιχείρησης και τα οποία βρίσκονται σε απροσπέλαστη ή κατεχόμενη περιοχή της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατέθεσαν οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, με βάση την υπό τροποποίηση νομοθεσία παραχωρείται έκπτωση από το φορολογητέο εισόδημα ύψους 3% ή 4%, ανάλογα με την περίπτωση, επί της αρχικής δαπάνης για την ανέγερση κτιρίου που αποτελεί στοιχείο πάγιου ενεργητικού μιας επιχείρησης. Τα πιο πάνω ποσοστά απόσβεσης για κτίρια που βρίσκονται στις ελεύθερες περιοχές και τυγχάνουν της αναγκαίας συντήρησης και φροντίδας θεωρούνται λογικά και αντικατοπτρίζουν την ωφέλιμη διάρκεια ζωής ενός κτιρίου. Τα δεδομένα αυτά όμως διαφοροποιούνται στην περίπτωση κτιρίων που βρίσκονται στις κατεχόμενες ή απροσπέλαστες περιοχές της Δημοκρατίας, αφού είναι αδύνατο να συντηρηθούν, με αποτέλεσμα η οικονομική τους φθορά να είναι αυξημένη. Γι' αυτό και κρίθηκε αναγκαία η αναδρομική αύξηση της έκπτωσης για τις περιπτώσεις αυτές σε 7% από την 1η Ιανουαρίου 1996.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως των πιο πάνω στοιχείων και της διαπίστωσης ότι η προτεινόμενη αύξηση του ποσοστού της

σχετικής έκπτωσης δε συνεπάγεται επιπρόσθετη φορολογική δαπάνη, αφού και χωρίς αυτήν τα κτίρια αυτά θα τύχουν πλήρους απόσβεσης, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής επί του θέματος; Δεν υπάρχει. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 12 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων; Δεν υπάρχει. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρηση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Για τα θέματα με τους αριθμούς 6 και 7 υπάρχει κοινή έκθεση. Είναι ομόφωνη η έκθεση και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για τα νομοσχέδια που τιτλοφορούνται 1) “Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος

**(Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και 2) “Ο περί Διεθνών Συλλογικών
Επενδυτικών Σχεδίων Νόμος του 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος	Αβραάμ Αντωνίου
Νίκος Μουσιούπτας	Γιώργος Λιλλήκας
Τάσσος Παπαδόπουλος	Δώρος Θεοδώρου
Ισίδωρος Μακρίδης	
Σωκράτης Χάσικος	<u>Μη μέλη της επιτροπής:</u>
Πρόδρομος Προδρόμου	Χρίστος Ρότσας
Παναγιώτης Δημητρίου	Μάριος Ματσάκης
Κίκης Καζαμίας	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 15 Μαρτίου και 19 Απριλίου 1999, στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας.

Σκοπός του πρώτου υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τη φορολογία του εισοδήματος, ώστε να παραχωρηθούν τα αναγκαία φορολογικά κίνητρα για την ενθάρρυνση της ίδρυσης και λειτουργίας διεθνών συλλογικών επενδυτικών σχεδίων από μη μόνιμους κατοίκους της Δημοκρατίας, με στόχο την προσφορά και πώληση των μεριδίων τους σε ξένους επενδυτές.

Σκοπός του δεύτερου υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η δημιουργία του αναγκαίου νομοθετικού πλαισίου για την ίδρυση, ρύθμιση της λειτουργίας και εποπτεία διεθνών συλλογικών επενδυτικών σχεδίων που θα απευθύνονται σε μη μόνιμους κατοίκους της Δημοκρατίας.

Ειδικότερα και σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους αρμοδίους, με το πρώτο υπό αναφορά νομοσχέδιο παρέχονται φορολογικά κίνητρα για την ενθάρρυνση ίδρυσης και λειτουργίας τέτοιων σχεδίων. Τέτοια κίνητρα συνιστούν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

(α) Απαλλαγή από φορολογία του 90% των κερδών που αποκτώνται από νομικά πρόσωπα που θα συνιστώνται στη Δημοκρατία με βάση τις πρόνοιες του προτεινόμενου περί Διεθνών Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων Νόμου, από τη διάθεση χρεογράφων, μετοχών, ομολόγων ή άλλων επενδυτικών τίτλων.

(β) Εξ ολοκλήρου απαλλαγή των κερδών από φορολογία προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες διευθυντή ή εμπιστευματοδόχου στα εν λόγω σχέδια.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν εκ μέρους των κυβερνητικών αρμοδίων, το δεύτερο υπό αναφορά νομοσχέδιο το οποίο προνοεί για την ίδρυση και λειτουργία των διεθνών συλλογικών επενδυτικών σχεδίων διαλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Την ίδρυση, ρύθμιση και εποπτεία των διεθνών συλλογικών επενδυτικών σχεδίων, των διευθυντών και των εμπιστευματοδόχων τους.
- Τη νομική μορφή που μπορούν να έχουν τα εν λόγω σχέδια που είναι διεθνής εταιρεία καθορισμένου κεφαλαίου, διεθνής εταιρεία μεταβλητού κεφαλαίου, διεθνές σχέδιο μονάδων εμπιστεύματος και διεθνής επενδυτικός συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης.
- Αποκλειστικός σκοπός των σχεδίων είναι η συλλογική επένδυση κεφαλαίων μεριδιούχων.
- Μεριδιούχος σε σχέδιο μπορεί να είναι μόνο άλλο διεθνές συλλογικό επενδυτικό σχέδιο, κυπριακή υπεράκτια εταιρεία ή πρόσωπο που δεν είναι μόνιμος κάτοικος Κύπρου.

- Τα μερίδια που θα εκδίδονται, εκτός από την περίπτωση σχεδίου που έχει τη μορφή διεθνούς εταιρείας καθορισμένου κεφαλαίου, θα μπορούν, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στα ιδρυτικά τους έγγραφα, να εξαγοράζονται ή επαναγοράζονται απευθείας από στοιχεία του ενεργητικού του διεθνούς συλλογικού επενδυτικού σχεδίου.
- Όλα τα διεθνή συλλογικά επενδυτικά σχέδια πρέπει να διορίζουν διευθυντή και εμπιστευματοδόχο, εκτός αν η Κεντρική Τράπεζα, εφόσον συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις, εξαιρέσει γραπτώς συγκεκριμένο σχέδιο από την υποχρέωση αυτή.
- Η τράπεζα μπορεί να ορίζει ένα διεθνές συλλογικό επενδυτικό σχέδιο ως σχέδιο προωθούμενο στο ευρύ κοινό ή σχέδιο προωθούμενο αποκλειστικά σε έμπειρους επενδυτές ή ιδιωτικό διεθνές συλλογικό επενδυτικό σχέδιο.
- Κανένα πρόσωπο δεν μπορεί να ενεργεί ως διευθυντής ή εμπιστευματοδόχος χωρίς την προηγούμενη έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας και κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις.
- Ως εμπιστευματοδόχοι δύνανται να ενεργούν οποιαδήποτε τράπεζα έχει άδεια να διεξάγει τραπεζικές εργασίες εντός ή από τη Δημοκρατία ή σε χώρα που εγκρίνεται από την τράπεζα, οποιοδήποτε ίδρυμα προσφέρει υπηρεσίες εμπιστευματοδόχου στο ευρύ κοινό το οποίο εγκρίνεται από την Κεντρική Τράπεζα ή εταιρεία που συστάθηκε στη Δημοκρατία και η οποία είναι θυγατρική των πιο πάνω και η οποία επίσης εγκρίνεται από την Κεντρική Τράπεζα.

- Ο διευθυντής και ο εμπιστευματοδόχος διεθνούς συλλογικού επενδυτικού σχεδίου πρέπει να ενεργούν ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλο και οφείλουν να διατηρούν τόπο διεξαγωγής εργασιών στη Δημοκρατία από τον οποίο να διεξάγουν τις εργασίες τους, εκτός ή στο βαθμό που η υποχρέωση αυτή αίρεται από την Κεντρική Τράπεζα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις και των δύο υπό αναφορά νομοσχεδίων, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους, όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί από νομοτεχνικής και γλωσσικής πλευράς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του πρώτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 28Α του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των άρθρων;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του πρώτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε αντίρρηση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;
Δεν υπάρχει.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 7 νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΜΕΡΟΣ I

Γενικές διατάξεις

1. Συνοπτικός τίτλος
2. Ερμηνεία
3. Ρυθμιστική και εποπτική αρχή

ΜΕΡΟΣ II

Διεθνείς εταιρείες καθορισμένου κεφαλαίου

4. Αναγνώριση διεθνών εταιρειών καθορισμένου κεφαλαίου
5. Μετοχικό κεφάλαιο διεθνών εταιρειών καθορισμένου κεφαλαίου
6. Διεθνείς εταιρείες καθορισμένου κεφαλαίου περιορισμένης χρονικής διάρκειας
7. Διευθυντές διεθνών εταιρειών καθορισμένου κεφαλαίου
8. Εμπιστευματοδόχοι διεθνών εταιρειών καθορισμένου κεφαλαίου
9. Αλλαγές στους συμβούλους διεθνών εταιρειών καθορισμένου κεφαλαίου

Διεθνείς εταιρείες μεταβλητού κεφαλαίου

10. Αναγνώριση διεθνών εταιρειών μεταβλητού κεφαλαίου
11. Περιεχόμενο ιδρυτικών εγγράφων διεθνών εταιρειών μεταβλητού κεφαλαίου
12. Εξουσιοδότηση διεθνών εταιρειών μεταβλητού κεφαλαίου να επαναγοράζουν τις μετοχές τους

13. Μεταχείριση επαναγορασμένων μετοχών
14. Διεθνείς εταιρείες μεταβλητού κεφαλαίου περιορισμένης χρονικής διάρκειας
15. Διευθυντές διεθνών εταιρειών μεταβλητού κεφαλαίου
16. Εμπιστευματοδόχοι διεθνών εταιρειών μεταβλητού κεφαλαίου
17. Αλλαγές στους συμβούλους διεθνών εταιρειών μεταβλητού κεφαλαίου

Διεθνή σχέδια μονάδων εμπιστεύματος

18. Αναγνώριση διεθνών σχεδίων μονάδων εμπιστεύματος
19. Ενεργητικό διεθνών σχεδίων μονάδων εμπιστεύματος
20. Διευθυντές διεθνών σχεδίων μονάδων εμπιστεύματος

Διεθνείς επενδυτικοί συνεταιρισμοί περιορισμένης ευθύνης

21. Αναγνώριση διεθνών επενδυτικών συνεταιρισμών περιορισμένης ευθύνης
22. Εμπιστευματοδόχοι διεθνών επενδυτικών συνεταιρισμών περιορισμένης ευθύνης
23. Περιορισμένη ευθύνη συνεταίρων
24. Αποδοχή συνεταίρων περιορισμένης ευθύνης και εκχώρηση συμφέροντος
25. Επιστροφή συνεισφοράς κεφαλαίου
26. Παύση συνεταίρου περιορισμένης ευθύνης κατά την εκχώρηση
27. Νομικές διαδικασίες
28. Μη διάλυση διεθνούς επενδυτικού συνεταιρισμού περιορισμένης ευθύνης σε περίπτωση αλλαγής των συνεταίρων περιορισμένης ευθύνης
29. Ειδοποίηση για διάλυση
30. Θέματα ή διαφορές αναφορικά με τις εργασίες διεθνούς επενδυτικού συνεταιρισμού περιορισμένης ευθύνης και συμβόλαια με συνεταίρους

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

Διεθνή συλλογικά επενδυτικά σχέδια προωθούμενα στο ευρύ κοινό

31. Επενδυτικοί περιορισμοί σχεδίων προωθούμενων στο ευρύ κοινό

Διεθνή συλλογικά επενδυτικά σχέδια προωθούμενα αποκλειστικά σε έμπειρους
επενδυτές

32. Επενδυτικοί περιορισμοί για σχέδια προωθούμενα αποκλειστικά σε έμπειρους επενδυτές

33. Αρχική ελάχιστη επένδυση σε σχέδια προωθούμενα αποκλειστικά σε έμπειρους επενδυτές.

34. Απαγόρευση έκδοσης μεριδίων στον κομιστή

35. Απαλλαγή υποχρέωσης δημοσιοποίησης των τιμών πώλησης εξαγοράς ή επαναγοράς

Ιδιωτικά διεθνή συλλογικά επενδυτικά σχέδια

36. Επενδυτικοί περιορισμοί για ιδιωτικά διεθνή συλλογικά επενδυτικά σχέδια

37. Ορισμός ιδιωτικών διεθνών συλλογικών επενδυτικών σχεδίων

38. Απαλλαγή υποχρέωσης ιδιωτικών διεθνών συλλογικών επενδυτικών σχεδίων να διορίζουν διευθυντές ή εμπιστευματοδόχους

ΜΕΡΟΣ ΙV

Διευθυντές

39. Απαιτούμενα κριτήρια για διευθυντές σχεδίων

40. Υποχρεώσεις διευθυντών σχεδίων

41. Ευθύνη διευθυντών σχεδίων

42. Αλλαγή ιδιοκτησίας διευθυντών σχεδίων

43. Σύμβουλοι διευθυντών σχεδίων

44. Τόπος εργασίας διευθυντών σχεδίων

Εμπιστευματοδόχοι

45. Δυνατότητα διορισμού εμπιστευματοδόχου

46. Απαιτούμενα κριτήρια για εμπιστευματοδόχους σχεδίων

47. Υποχρεώσεις εμπιστευματοδόχων σχεδίων

48. Ευθύνη εμπιστευματοδόχων σχεδίων

49. Αλλαγή ιδιοκτησίας εμπιστευματοδόχων σχεδίων

50. Σύμβουλοι εμπιστευματοδόχου σχεδίων

51. Τόπος εργασίας εμπιστευματοδόχων σχεδίων

ΜΕΡΟΣ V

Επιθεώρηση, διερεύνηση, ρύθμιση

52. Τήρηση αρχείων και εξουσίες εξουσιοδοτημένων προσώπων

53. Διορισμός και εξουσίες επιθεωρητών

54. Υποχρέωση σχεδίου, διευθυντών και εμπιστευματοδόχων για παροχή πληροφοριών

55. Αλλαγή στα ιδρυτικά έγγραφα, στην πρόσκληση για εγγραφή και στο όνομα σχεδίου

56. Απαίτηση από την Τράπεζα για τη λήψη μέτρων

57. Ανάκληση της αναγνώρισης σχεδίου

58. Αντικατάσταση διευθυντή και εμπιστευματοδόχου σχεδίου

59. Ειδοποίηση από την Τράπεζα για την πρόθεσή της να απαιτήσει τη λήψη μέτρων ή την ανάκληση ή την αντικατάσταση του διευθυντή ή του εμπιστευματοδόχου

60. Εξουσία δικαστηρίου σε περίπτωση παράλειψης συμμόρφωσης προς οποιαδήποτε διάταξη του Νόμου ή διοικητική πράξη που εκδίδεται δυνάμει αυτού.

61. Ευθύνη των αξιωματούχων σχεδίου, του διευθυντή ή του εμπιστευματοδόχου σε

Περίπτωση παράβασης του Νόμου ή διοικητικής πράξης που εκδίδεται δυνάμει αυτού

ΜΕΡΟΣ VI

Γενικές διατάξεις

62. Δημοσίευση πρόσκλησης για εγγραφή
63. Υπολογισμός καθαρής αξίας ενεργητικού
64. Υποχρέωση του σχεδίου για διορισμό ελεγκτή
65. Κοινοποίηση ετήσιων και εξαμηνιαίων εκθέσεων
66. Πληρωμή σε μετρητά ή αντιπαροχή σε μη μετρητά για αγορά μεριδίων
67. Κανονισμοί
68. Ονομασία σχεδίων
69. Μητρώο σχεδίων
70. Πιστοποιητικό αναγνώρισης
71. Πώληση μεριδίων
72. Εξαγορά ή επαναγορά μεριδίων
73. Αξία ενεργητικού σχεδίου
74. Αναστολή εξαγοράς ή επαναγοράς μεριδίων
75. Συναλλαγές με σχέδια
76. Απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής φόρου
77. Ευθύνη της Τράπεζας
78. Παράλληλα ισχύς του περί Εταιρειών Νόμου και του περί Ομορρύθμων και Ετερορρύθμων Εταιρειών και Εμπορικών Επωνυμιών Νόμου

ΜΕΡΟΣ VII

Απόρρητο

79. Υποχρέωση εχεμύθειας

ΜΕΡΟΣ VIII

Αδικήματα και ποινές

80. Αδικήματα και ποινές

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Διεθνών Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρηση στην ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει αντίρρηση. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Για τα θέματα με αριθμούς 11 και 12 και πάλι υπάρχει κοινή έκθεση. Είναι “Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999” και “Οι περί Προσφορών του Δημοσίου Γενικοί Κανονισμοί του 1999”.

(Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999” και για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται “Οι περί Προσφορών του Δημοσίου (Γενικοί) Κανονισμοί του 1999”

Παρόντες:

Χρήστος Πουργουρίδης, πρόεδρος	Τάκης Χατζηγεωργίου
Σωκράτης Χάσιος	Τάσος Παπαδόπουλος
Πρόδρομος Προδρόμου	Νίκος Κλεάνθους
Αριστοφάνης Γεωργίου	Ηλίας Μυριάνθους
Κίκης Γιάγκου	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών εξέτασε από κοινού το υπό αναφορά νομοσχέδιο και τους υπό αναφορά κανονισμούς σε μεγάλο αριθμό συνεδριάσεων της, που πραγματοποιήθηκαν στο χρονικό διάστημα από το Φεβρουάριο μέχρι το Μάιο του 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρέστησαν ενώπιον της επιτροπής ο Υπουργός Άμυνας και εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών (Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών), ο Γενικός Λογιστής και ο Βοηθός Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας, η Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, καθώς επίσης και εκπρόσωποι της Ένωσης Δήμων Κύπρου, του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ, του ΕΤΕΚ και του Συνδέσμου Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας που διέπει τις δημόσιες προσφορές, έτσι ώστε να εισαχθούν ταχύτερες διαδικασίες κατακύρωσης προσφορών ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά την αγορά αγαθών για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς. Παράλληλα, προτείνεται ο περιορισμός του κύκλου των εμπλεκόμενων στον τομέα της άμυνας διαδικασιών για σκοπούς διαφύλαξης του απορρήτου τους.

Ειδικότερα, με το υπό αναφορά νομοσχέδιο, όπως κατατέθηκε στη Βουλή, επιφέρονται στη βασική νομοθεσία για τις δημόσιες προσφορές οι ακόλουθες τροπολογίες:

- 1) Προστίθενται και άλλες συντομότερες διαδικασίες προσφορών, όπως ο αρχιτεκτονικός διαγωνισμός, το σύστημα των δύο φακέλων και η κλήρωση·
- 2) παρέχεται εξουσία στα αρμόδια υπουργεία, τμήματα ή υπηρεσίες να ορίζουν τριμελείς επιτροπές αγορών για σκοπούς προμήθειας φρούτων και λαχανικών προς ικανοποίηση τρεχουσών αναγκών του δημοσίου·

- 3) παρέχεται εξουσία στον πρόεδρο του Ειδικού Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών, του οποίου προεδρεύει το Υπουργείο Άμυνας, να χειρίζεται και να κατακυρώνει, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, συμβάσεις του δημοσίου που χαρακτηρίζονται απόρρητης φύσης·
- 4) προβλέπεται εξουσία του Υπουργού Άμυνας σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις κατακύρωσης συμβάσεων να παραπέμπει το θέμα λήψης τελικής απόφασης στο Υπουργικό Συμβούλιο·
- 5) ανατίθεται στο Ειδικό Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών ο χειρισμός των αλλαγών και των απαιτήσεων που αφορούν συμβάσεις του δημοσίου σε θέματα απόρρητης φύσης, αντί τα θέματα αυτά να τα χειρίζεται, όπως μέχρι σήμερα, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 31 της βασικής νομοθεσίας για τις δημόσιες προσφορές, σκοπείται η θέσπιση βασικών γενικών κανονισμών για τις δημόσιες προσφορές με βάση και τα ισχύοντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα αυτό, με μόνη απόκλιση την παροχή προστασίας στα αγαθά, στις υπηρεσίες ή στα έργα που παράγονται, προσφέρονται, κατασκευάζονται, συναρμολογούνται ή μεταποιούνται στην Κύπρο, προστασία που θα ισχύει μέχρι την 1η Ιανουαρίου του έτους 2003.

Ειδικότερα, με τους πιο πάνω κανονισμούς ρυθμίζονται με λεπτομέρεια τα ακόλουθα:

- (α) Η διαδικασία προκήρυξης διαγωνισμών.
- (β) Η διαδικασία υποβολής προσφορών.
- (γ) Η αξιολόγηση των προσφορών.
- (δ) Η κατακύρωση ή η απόρριψη προσφορών και η ακύρωση διαγωνισμών.

(ε) Η ρύθμιση των ειδικών διαδικασιών διαγωνισμών (π.χ. η κλειστή διαδικασία, ο αρχιτεκτονικός διαγωνισμός, το σύστημα των δύο φακέλων, η κλήρωση, η διαπραγμάτευση, κ.ά.).

στ) Η κατάρτιση και εκπλήρωση των συμβάσεων του δημοσίου και η μη εκπλήρωσή τους και οι κυρώσεις στις περιπτώσεις αυτές.

ζ) Η έναρξη της ισχύος των κανονισμών αυτών με τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Στα πλαίσια της εξέτασης του υπό αναφορά νομοσχεδίου και των υπό αναφορά κανονισμών, η επιτροπή είχε την ευκαιρία να ακούσει απόψεις/εισηγήσεις από διάφορα εμπλεκόμενα μέρη και να αξιολογήσει μεγάλο αριθμό υπομνημάτων που κατατέθηκαν ενώπιόν της.

Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα, η επιτροπή έκρινε σκόπιμο να υιοθετήσει ορισμένες από τις εισηγήσεις που τέθηκαν ενώπιόν της από εμπλεκόμενα μέρη για τους κανονισμούς αυτούς, οι οποίοι αποτελούν απαραίτητο συμπλήρωμα της σχετικής νομοθεσίας για τις δημόσιες προσφορές, και παράλληλα να εντάξει σ' αυτούς κάποιες πρόσθετες πρόνοιες, ώστε οι κανονισμοί αυτοί να καταστούν πιο δημοκρατικοί και οι διαδικασίες που ακολουθούνται πιο διάφανες, με απώτερο στόχο την καλύτερη δυνατή προστασία του δημόσιου συμφέροντος.

Παράλληλα, η επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα να υιοθετήσει στο παρόν στάδιο τις πρόνοιες του υπό αναφορά νομοσχεδίου που αφορούν τροποποιήσεις γενικής φύσης και επιφυλάχθηκε να εξετάσει σε μεταγενέστερο στάδιο τις πρόνοιές του που αφορούν αγορές για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς σε συνάρτηση και με την εξέταση και σχετικών κανονισμών που εκκρεμούν ενώπιόν της και που ρυθμίζουν τις προμήθειες απόρρητης φύσης για τις πιο πάνω ανάγκες.

Ειδικότερα, η επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα να εισηγηθεί στη Βουλή:

την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί:

α) με την υιοθέτηση των γενικής φύσεως προτεινόμενων τροπολογιών και τη διαγραφή των διατάξεών του που αφορούν αγορές για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς, τις οποίες θα επανεξετάσει σε ευθετότερο χρόνο·

β) με τη συμπερίληψη σχετικής εισήγησης του Γενικού Λογιστή της Δημοκρατίας για αύξηση της θητείας των μελών του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών από δύο έτη σε τρία, ώστε να συνάδει με τη θητεία του γραμματέα του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών και του προέδρου και των μελών των υπηρεσιακών ή τμηματικών συμβουλίων· και

γ) με την τροποποίηση της σχετικής μεταβατικής διάταξης, ώστε να οριστεί η 8η Ιουλίου 1999 ως ημερομηνία μέχρι την οποία θα εξακολουθήσουν να ισχύουν οι περί Κυβερνητικών Αποθηκών Κανονισμοί και η Τυπική Διαδικασία Αγοράς Οπλικών Συστημάτων και Παρεμφερών Υλικών του Ταμείου για την Αμυντική Θωράκιση της Δημοκρατίας, για να δοθεί στο μεταξύ χρόνος στην επιτροπή να ολοκληρώσει την εξέταση των πτυχών του πιο πάνω νομοσχεδίου που αφορούν θέματα αγορών για τις ανάγκες της άμυνας·

1) την έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών, όπως αυτοί έχουν τελικά διαμορφωθεί, ώστε:

(α) η ενδιαφερόμενη υπηρεσία να είναι υποχρεωμένη να γνωστοποιεί με δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και σε δύο τουλάχιστον εγχώριες εφημερίδες την πρόθεσή της για την τελική κατάρτιση εγγράφων διαγωνισμού για προμήθεια προϊόντων προϋπολογιζόμενης αξίας πέραν των £100.000, όταν για τα προϊόντα αυτά πρώτη φορά διενεργείται διαγωνισμός ή επιφέρονται αλλαγές στους όρους του·

(β) η ενδιαφερόμενη υπηρεσία να υποχρεώνεται επίσης να μελετά τις εισηγήσεις, τα σχόλια, κ.λπ., που υποβάλλονται από πιθανούς προμηθευτές ή εργολάβους και να υποβάλλει έκθεση με τις απόψεις της στον πρόεδρο του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών με αντίγραφο στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, τουλάχιστον οκτώ μέρες πριν από την τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών·

(γ) να καταστεί υποχρεωτική η ετοιμασία αναλυτικών δελτίων ποσοτήτων για κατασκευαστικά και οικοδομικά έργα αξίας πέραν των £500.000·

(δ) να προνοούνται ειδικές ρυθμίσεις για τη διαδικασία φύλαξης των κλειδιών για τα κιβώτια προσφορών·

(ε) να προβλέπεται ότι το ποσό της προσφοράς σε ξένο νόμισμα θα μετατρέπεται σε κυπριακό νόμισμα, με βάση την τιμή πώλησης συναλλάγματος της ημερομηνίας κατακύρωσης της προσφοράς·

(στ) να ανατίθεται σε ad hoc επιτροπή η επαναξιολόγηση προσφοράς, όταν υπάρχει υποψία για μη ύπαρξη υγιούς ανταγωνισμού·

(ζ) να παρέχεται προστασία και για τα έργα και τις υπηρεσίες που παρέχονται στην Κύπρο, αλλά το ύψος της να μην ξεπερνά ποσοστό 5% της τιμής προσφοράς των ειδών που καθορίζουν τα έγγραφα των προσφορών·

(η) να μπορεί να ακυρώνεται διαγωνισμός, όταν εκ των υστέρων διαπιστωθεί ότι οι προδιαγραφές του διαγωνισμού αυτού οδηγούν σε συγκεκριμένο προσφοροδότη·

(θ) να απαγορεύεται η διάσπαση του ποσού προσφοράς για την προμήθεια προϊόντων, με αποτέλεσμα την καταστρατήγηση των διατάξεων του κανονισμού που ρυθμίζει την προμήθεια αγαθών μέσω της διαδικασίας της διαπραγμάτευσης.

(η) να υποχρεώνεται το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών να τηρεί κατάλογο αναγνωρισμένων ανεξάρτητων αρχών ή οργανισμών που εκδίδουν πιστοποιητικά ποιότητας·

(κ) να απαλειφθεί η πρόνοια που παρέχει εξουσία στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, για ειδικούς λόγους, να παραπέμπει θέματα αλλαγών στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης· και

(λ) οι προτεινόμενοι κανονισμοί να τεθούν σε ισχύ στις 8 Ιουλίου 1999 και να ρυθμίζουν όλες τις συμβάσεις του δημοσίου, εκτός από εκείνες για τις οποίες ισχύουν ειδικές ρυθμίσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του τροποποιητικού νόμου...

Ναι, παρακαλώ, ο κ. Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως ήταν η θέση μας, όταν κατ' επανάληψη απασχόλησε την ολομέλεια του σώματος το θέμα αυτών των κανονισμών και αυτού του νόμου, είχαμε σημειώσει και είχαμε στηλιτεύσει την καθυστέρηση που είχε παρατηρηθεί και γι' αυτό και είχαμε ανεχθεί τις παρατάσεις στη νομοθεσία. Σήμερα, εάν ψηφίζουμε τους κανονισμούς και τον τροποποιητικό νόμο, είναι ακριβώς και πάλι γιατί ο χρόνος μας πιέζει, επειδή στις 19 του μήνα θα έπρεπε να δώσουμε νέα παράταση και η επιτροπή και η πλευρά μας σαν ΑΚΕΛ δε θέλαμε και δε θέλουμε να δοθεί νέα παράταση, επειδή επιτέλους τα θέματα θα πρέπει να οδηγηθούν σε κάποια ρύθμιση. Αυτό το γεγονός όμως επιφυλάσσει κάποιους κινδύνους. Το τελικό κείμενο δεν το έχουμε ελέγξει όπως θα θέλαμε, γιατί δεν υπήρχε ο αναγκαίος χρόνος, γι' αυτό και τις επόμενες μέρες, αν διαπιστώσουμε ότι υπάρχουν κάποια σημεία όπου διαφορετική ήταν η θέση των μελών της επιτροπής, θα πρέπει και η εκτελεστική εξουσία, επειδή πρόκειται περί κανονισμών,

να δεχθεί να φέρει αμέσως τροποποίηση και διόρθωση αυτών των κανονισμών. Ή, αν προλάβουμε, προ της δημοσίευσης να γίνουν αυτές οι αναγκαίες διορθώσεις. Εκείνο το οποίο θέλω να πω είναι ότι, εάν η κυβέρνηση ενεργούσε με την ταχύτητα που η κοινοβουλευτική επιτροπή Ελέγχου ενήργησε σ' αυτό το θέμα, τότε όλοι θα ήμασταν ευτυχείς σ' αυτό τον τόπο για το πώς βασικά, δομικά νομοσχέδια προωθούνται με τον ανάλογο τρόπο και σοβαρότητα. Γίνονται αρκετές καινοτομίες και εκείνο το οποίο θέλω να τονίσω είναι ότι, εάν δεν υπάρχει η επιθυμία κάποιου να αποφύγουν πράξεις υποσκελισμού του νόμου για προσπορισμό ιδίου οφέλους, κυρίως οικονομικού, τότε είναι αδύνατο να εφαρμοστεί και η πιο χρυσή νομοθεσία την οποία μπορούμε να ψηφίσουμε. Εκείνο το οποίο αυτοί οι κανονισμοί ρυθμίζουν είναι κάποιες καλύτερες διαδικασίες από την ανυπαρξία που μέχρι τούδε είχαμε. Είναι η πρώτη φορά που καθιερώνονται τέτοιες διαδικασίες και είναι προς τιμή όλων που έχουν δουλέψει προς αυτή την κατεύθυνση και εκείνο το μήνυμα που θέλω να καταγραφεί στα πρακτικά είναι αυτοί οι κανονισμοί να αποτελέσουν και το αντικίνητρο διασπάθισης δημοσίου χρήματος, για να προστατεύσουμε το φορολογούμενο και το λαό μας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει άλλος ομιλητής. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Τροποποίηση του άρθρου 20 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.

Τροποποίηση του άρθρου 31 του βασικού νόμου. Άρθρο 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων;

Δεν υπάρχει. Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εάν δεν υπάρχει ένσταση, και δεν υπάρχει, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο. Προχωρούμε στην έγκριση των κανονισμών. Υπάρχει καμία αντίρρηση για την έγκριση των κανονισμών;

Δεν υπάρχει. Οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το δέκατο τρίτο θέμα είναι “Ο περί Προσφορών σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και σε Εταιρείες του Δημοσίου Νόμος του 1998”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων
Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για την πρόταση νόμου που
τιτλοφορείται “Ο περί Προσφορών σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και σε
Εταιρείες του Δημοσίου Νόμος του 1998”**

Παρόντες:

Χρήστος Πουργουρίδης, πρόεδρος	Νίκος Κλεάνθους
Σωκράτης Χάσικος	Ηλίας Μυριάνθους
Πρόδρομος Προδρόμου	
Αριστοφάνης Γεωργίου	<u>Μη μέλη της επιτροπής:</u>
Κίκης Γιάγκου	Ανδρέας Χρίστου
Τάκης Χατζηγεωργίου	Δημήτρης Συλλούρης
Τάσσο Παπαδόπουλος	Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών εξέτασε την υπό αναφορά πρόταση νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους βουλευτές κ. Ανδρέα Χρίστου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ - Αριστερά - Νέες Δυνάμεις, Τάσσο Παπαδόπουλο και Δημήτρη Συλλούρη, σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 4 Φεβρουαρίου και στις 6 Μαΐου 1999.

Στα πλαίσια της εξέτασης του υπό αναφορά σχεδίου νόμου κλήθηκαν και παρέστησαν ενώπιον της επιτροπής ο Γενικός Λογιστής και η Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας και εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Με την πρόταση νόμου που προτείνεται, η οποία εντάσσεται στα πλαίσια της πρακτικής εφαρμογής των αρχών της χρηστής διοίκησης, σκοπείται η απαγόρευση στα μέλη διοικητικών συμβουλίων ημικρατικών οργανισμών και κυβερνητικών εταιρειών να υποβάλλουν τα ίδια ή μέσω στενών συγγενών τους ή μέσω εταιρειών, στις οποίες έχουν άμεσο ή έμμεσο συμφέρον, προσφορές για παροχή υπηρεσιών, αγαθών ή προϊόντων στους οργανισμούς αυτούς.

Ειδικότερα, με το νόμο που προτείνεται προβλέπεται ότι για κάθε σύμβαση προσφοράς προϊόντων ή υπηρεσιών σε ημικρατικό οργανισμό ή κυβερνητική εταιρεία επιβάλλεται η προκήρυξη ανοικτού δημόσιου διαγωνισμού προσφορών στις περιπτώσεις που το αντικείμενο της σύμβασης ξεπερνά το ποσό των £10.000 για περίοδο δώδεκα μηνών μετά την κατακύρωση προσφοράς.

Επίσης, με το ίδιο σχέδιο νόμου προτείνεται η απαγόρευση σύναψης προσφορών με τον ίδιο προμηθευτή, αν το σύνολο της οικονομικής τους αξίας για περίοδο δώδεκα μηνών από την κατακύρωση της πρώτης προσφοράς υπερβαίνει συνολικά τις £10.000.

Προβλέπεται επίσης η επιβολή της ποινής της φυλάκισης μέχρι πέντε χρόνια ή προστίμου μέχρι £20.000 ή και των δυο ποινών για παράβαση από μέλος διοικητικού συμβουλίου που συμμετέχει σε διαδικασία υποβολής προσφοράς των διατάξεων του προτεινόμενου νόμου.

Τέλος γίνεται εισήγηση όπως ο προτεινόμενος νόμος τεθεί σε ισχύ ένα μήνα μετά τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας και όπως τύχει εφαρμογής και σε διαδικασίες προσφορών οι οποίες άρχισαν, αλλά δεν ολοκληρώθηκαν κατά την έναρξη της ισχύος του προτεινόμενου νόμου και οι οποίες θα διεκπεραιωθούν σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού.

Με τις πρόνοιες της υπό αναφορά πρότασης νόμου συμφώνησαν για λόγους αρχής ο Γενικός Λογιστής και η Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί με τη συμπερίληψη σ' αυτή ορισμένων διατάξεων που αναφέρονται στην υποχρέωση που έχουν τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των ημικρατικών οργανισμών ή κυβερνητικών εταιρειών να αποκαλύπτουν

την ύπαρξη συγγένειας μέχρι και του τέταρτου βαθμού με υποψήφιους προσφοροδότες στον οργανισμό όπου υπηρετούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Πεδίο εφαρμογής. Άρθρο 3.

Επέκταση του πεδίου εφαρμογής. Άρθρο 4.

Υποχρέωση προκήρυξης δημόσιων προσφορών και διαδικασία. Άρθρο 5.

Απαγόρευση συμμετοχής σε διαδικασία προσφοράς ή υποβολής προσφοράς.

Άρθρο 6.

Ποινικά αδικήματα. Άρθρο 7.

Ακυρότητα προσφοράς. Άρθρο 8.

Υποχρέωση αποκάλυψης συγγένειας. Άρθρο 9.

Συμβάσεις προσφοράς σε ισχύ κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου.

Άρθρο 10.

Κανονισμοί. Άρθρο 11.

Μεταβατικές διατάξεις. Άρθρο 12.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου. Άρθρο 13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων;

Δεν υπάρχει.

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προσφορών σε Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου και σε Εταιρείες του Δημοσίου Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο;
Δεν υπάρχει.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 14 θέμα είναι "Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999".

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Είχε διαβαστεί η έκθεση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει συμπληρωματική. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο σώμα.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Συμπληρωματική έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Μάρκος Κυπριανού

Καίτη Κληρίδου

Δημήτρης Ηλιάδης

Γιαννάκης Αγαπίου

Μη μέλη της επιτροπής:

Αριστοφάνης Γεωργίου

Ανδρούλα Βασιλείου

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Οι πιο πάνω κανονισμοί, για τους οποίους η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών έχει ήδη κυκλοφορήσει σχετική έκθεση και κείμενο στην ολομέλεια της Βουλής, επανεξετάστηκαν από αυτή σε νέα συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 29 Απριλίου 1999, στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Υπό το φως της επανεξέτασης του όλου θέματος, η επιτροπή έχει διαμορφώσει τις ακόλουθες τελικές θέσεις των μελών της:

Τα μέλη της επιτροπής-βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού τάχθηκαν υπέρ της έγκρισης του κειμένου των κανονισμών όπως αυτό είχε ετοιμαστεί και κυκλοφορήσει στην ολομέλεια με βάση την αρχική θέση της πλειοψηφίας των μελών της.

Τα μέλη της επιτροπής-βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, διατηρώντας την αρχική τους θέση, όπως αυτή εκφράζεται στην πρώτη έκθεση της επιτροπής, αποφάσισαν συμπληρωματικά να εισηγηθούν την προσθήκη στο κείμενο που είχε ετοιμαστεί και κυκλοφορήσει στην ολομέλεια πρόσθετης διάταξης στα υπό αναφορά σχέδια υπηρεσίας, έτσι ώστε στις θέσεις που αναφέρονται σ' αυτά κατά τα πρώτα τρία χρόνια από την έγκριση των εν λόγω σχεδίων υπηρεσίας να μπορούν μεν να προάγονται άτομα που δεν έχουν τριετή υπηρεσία στην προηγούμενη θέση, "νοουμένου όμως ότι δεν υπάρχουν υποψήφιοι με τριετή υπηρεσία που κατέχουν τα προσόντα".

Το μέλος της επιτροπής κ. Μάρκος Κυπριανού-βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος δήλωσε ότι η κοινοβουλευτική του ομάδα, διατηρώντας κατά τα άλλα την αρχική θέση της πάνω στους υπό αναφορά Κανονισμούς, θα τοποθετηθεί σε σχέση με την πιο πάνω νέα εισήγηση της πλειοψηφίας κατά τη συζήτηση των κανονισμών στην ολομέλεια του σώματος.

Υπό το φως των πιο πάνω θέσεων της επιτροπής έχει διαμορφωθεί ανάλογα το κείμενο των κανονισμών, σύμφωνα με τις πιο πάνω θέσεις της πλειοψηφίας των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, με την εισήγηση στη Βουλή όπως αυτοί εγκριθούν στη μορφή που έχουν τροποποιηθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πληροφορικά έχω να αναφέρω στο σώμα τα εξής: Κατατέθηκαν από την εκτελεστική εξουσία, κατόπιν πολλών διαβουλεύσεων με τους άλλους αρμόδιους φορείς και πιο συγκεκριμένα με την ΠΑΣΥΔΥ, κάποιοι κανονισμοί, σχέδια υπηρεσίας δηλαδή, οι οποίοι απέκλειαν αποφοίτους του δημοτικού σχολείου από την προαγωγή στην κλίμακα Α11, στη θέση ανώτερου επιθεωρητή. Υπήρχαν εξαρχής επιφυλάξεις από μέλη της επιτροπής ως προς το κατά πόσο αυτός ο διαχωρισμός θα έπρεπε να υπάρξει ή να ακολουθηθεί η πρακτική που ακολουθήθηκε το 1994, δηλαδή να είναι υποψήφιοι για τέτοιες θέσεις και απόφοιτοι δημοτικού σχολείου και όχι μόνο εκείνοι που κατείχαν απολυτήριο γυμνασίου. Είχαμε καταλήξει αρχικά ως επιτροπή σε ένα συμβιβασμό, να διευρυνθεί ο κατάλογος και να δώσουμε την ευκαιρία και σ' αυτούς τους αποφοίτους του δημοτικού σχολείου να περιλαμβάνονται μέσα στον κατάλογο των υποψηφίων για προαγωγές.

Μετά ταύτα, μέλη της επιτροπής είχαν εισηγηθεί μία πρόσθετη τροποποίηση, μία πρόσθετη επιφύλαξη, με βάση την οποία όχι μόνο καθίστανται οι κάτοχοι απολυτηρίου δημοτικού σχολείου υποψήφιοι, αλλά αποκλείονται στην πράξη οι απόφοιτοι γυμνασίου.

Και αποκλείονται στην πράξη, μετά από διερεύνηση που έκαναν, και απόφοιτοι πανεπιστημίου. Δηλαδή η χαριστική πράξη να μπορούν να συμπεριληφθούν σε κατάλογο υποψηφίων οι απόφοιτοι δημοτικού κατέληξε να είναι προνομιακή μεταχείριση αυτών οι οποίοι κατέχουν απλώς και μόνο απολυτήριο δημοτικού.

Γι' αυτούς τους λόγους και προσωπικά ως πρόεδρος της επιτροπής και η κοινοβουλευτική ομάδα επιμένουμε σ' αυτή τη συμβιβαστική πρόταση η οποία επιτεύχθηκε. Ναι, να μην αποκλείσουμε τους αποφοίτους δημοτικού σχολείου από του να είναι υποψήφιοι, αλλά όχι και να τους δώσουμε και προνόμιο, όπως, επαναλαμβάνω, στην πράξη θα γίνει. Και επανερχόμαστε στην εισήγηση και στην παράκληση του να μην επιμένουμε στην περίληψη αυτής της πρόσθετης επιφύλαξης η οποία λέει "και νοουμένου ότι δεν υπάρχουν υποψήφιοι με τριετή υπηρεσία οι οποίοι κατέχουν τα προσόντα". Αν απαλειφθεί αυτή η επιπρόσθετη πρόνοια, τότε επανερχόμεθα στην αρχική θέση που όλα τα μέλη της επιτροπής είχαν εισηγηθεί, να διευρυνθεί ο κατάλογος και να περιληφθούν χαριστικά, όπως περιλήφθηκαν και το 1994, και οι απόφοιτοι δημοτικού στον κατάλογο των υποψηφίων και να γίνεται η επιλογή μέσα απ' αυτό τον ευρύτερο κατάλογο. Αυτή είναι η θέση την οποία νομίζω ότι πρέπει να υιοθετήσουμε ως Βουλή και να μη φθάσουμε στο άλλο άκρο, προσπαθώντας να δώσουμε αυτό το δικαίωμα στους απόφοιτους δημοτικού να αποκλείσουμε αποφοίτους γυμνασίου και κατόχους πτυχίου πανεπιστημίου.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι εύκολο πράγμα, όταν συζητάς σχέδια υπηρεσίας και έχεις απέναντί σου συγκεκριμένα πρόσωπα, να τοποθετείσαι γύρω απ' αυτά τα

ζητήματα. Όμως σ' αυτή την περίπτωση, πέρα από τους ενδιαφερομένους, στην επιτροπή Νομικών κατατέθηκε και ένα συνταρακτικό στοιχείο, ότι ομόφωνα η έκτακτη γενική συνέλευση του κλάδου, που αριθμούσε πέραν των σαράντα προσώπων και επηρεαζομένων, άλλων δυσμενώς και άλλων ευμενώς, από το σχέδιο, ψήφισε ομόφωνα για συμπερίληψη αυτών των προσώπων, που είναι πέντε στον αριθμό, και κλείει αυτό το κεφάλαιο με τους υποψηφίους για την πλήρωση αυτής της θέσης, που θα ήθελα να σημειώσω ότι πρόκειται περί τεχνικής θέσης· δεν πρόκειται περί επιστημονικής ή άλλης θέσης ή διοικητικής. Γι' αυτό και είχαμε συμεριστεί την ομόφωνη θέση της έκτακτης γενικής συνέλευσης του κλάδου, κύριε Πρόεδρε. Αυτό είναι το πρώτο που θα ήθελα να πω. Θα ήθελα, για να μην υπάρχει διαφωνία ως προς τα γεγονότα, να πω ότι, ναι, αρχικά η κλαδική επιτροπή είχε τοποθετηθεί διαφορετικά από την έκτακτη γενική συνέλευση, γι' αυτό και έκαναν την έκτακτη γενική συνέλευση και σ' εκείνη βγήκε αυτή η θέση την οποία αναφέρω.

Τώρα, σε σχέση με την πρώτη παράγραφο των σημειώσεων που προβλέπει για την τριετία, είναι γεγονός ότι το 1994, όταν ετροποποιείτο το σχέδιο υπηρεσίας, δεν υπήρχαν άνθρωποι προσοντούχοι με βάση το τότε σχέδιο υπηρεσίας που να είχαν τριετή υπηρεσία ως προέβλεπε το σχέδιο υπηρεσίας. Και υποχρεώθηκε τότε η κοινοβουλευτική επιτροπή, με εισήγηση της Επιτροπής Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών, να εισαγάγει αυτή την πρόνοια, για να υπάρχουν περιθώρια για την πλήρωση των θέσεων για τρία χρόνια. Έτσι ήταν περιοριστικό από το 1994 μέχρι το 1997 να καλύπτονται και να διεκδικούν τη θέση και πρόσωπα που δεν είχαν την τριετία. Τώρα όμως, πέραν των πέντε που είναι του δημοτικού, υπάρχει και ένας μικρός αριθμός, και αυτό πρέπει να το πούμε, που καλύπτει τα σχέδια και δεν είναι απόφοιτοι του δημοτικού. Συνεπώς υπάρχουν προσοντούχοι και δε χρειάζεται να μπει η τριετία. Είναι γι' αυτό το λόγο που είπαμε ότι, αν πράγματι δεν υπάρχουν, τότε, ναι, να σπάσει η

τριετία και να πηγαίνει πιο πίσω το δικαίωμα εκείνο που θα πρέπει να ασκήσουν, για να θέσουν υποψηφιότητα για την πλήρωση της θέσης.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Διαδικαστικά εισηγούμαι στο προεδρείο να ακολουθήσουμε το εξής πρόγραμμα: Εδώ κατατέθηκαν από την εκτελεστική εξουσία οι κανονισμοί, τα σχέδια υπηρεσίας, τα οποία όμως τροποποιήθηκαν σε κάποιο στάδιο ομόφωνα από την επιτροπή και μάλλον φτάσαμε σε ένα συμβιβασμό. Και αυτός ο συμβιβασμός γίνεται αποδεκτός απ' όλους. Πέραν τούτου υπάρχει μία νέα τροποποίηση, μία προσθήκη μιας νέας επιφύλαξης, η οποία δημιουργεί τη νέα κατάσταση που είχα αναφέρει, για να μην επαναλάβω. Εισηγούμαι να μπει η τροποποίηση η συμβιβαστική που αρχικά έγινε απ' όλους και μετά η τροποποίηση της τροποποίησης -συγγνώμη αντίστροφα- ούτως ώστε να ξέρουμε τι τελικά είναι που ψηφίζουμε. Δηλαδή υπάρχει η τροποποίηση και η προσθήκη που είναι τροποποίηση της τροποποίησης. Να μπει η τροποποίηση της τροποποίησης πρώτη, που είναι αυτή για την οποία μίλησε ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου, και μετά η τροποποίηση όπως είχε συμβιβαστικά γίνει σε κάποιο στάδιο.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Έχετε μπροστά σας την πρόταση της πλειοψηφίας για ψήφιση από το σώμα. Σε ένα σημείο, που είναι η σημείωση 1, η πλευρά του Δημοκρατικού Συναγερμού επιδιώκει μία τροποποίηση. Εκείνη να μπει σε ψήφιση και μετά να μπει στο σύνολό του το σχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η τροποποίηση την οποία εισηγούμαστε είναι να φύγει η πρόνοια “και νοουμένου ότι δεν υπάρχουν υποψήφιοι με τριετή υπηρεσία οι οποίοι κατέχουν τα προσόντα.” Αυτό να γίνει και για τη θέση του επιθεωρητή και για τη θέση του ανώτερου επιθεωρητή. Ισχύει και στα δύο. Να απαλειφθεί αυτή η προσθήκη στην τροποποίηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν συμφωνούμε, θέτω σε ψηφοφορία αυτή την τροπολογία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με δεκαπέντε ψήφους υπέρ, είκοσι εναντίον και δύο αποχές, η τροπολογία απορρίπτεται.

Προχωρούμε στην ψήφιση των κανονισμών.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των κανονισμών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι δύο υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατέσσερις αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με είκοσι δύο ψήφους υπέρ, μια εναντίον και δεκατέσσερις αποχές, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμόν 15 θέμα είναι "Οι περί Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου και σε Εξαρτωμένους τους, Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999". Είναι ομόφωνη η έκθεση και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Επιτροπής Σιτηρών

**Κύπρου και σε Εξαρτωμένους τους, Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της
Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Γιώργος Λιλλήκας

Νίκος Μουσιούττας

Δώρος Θεοδώρου

Τάσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Μη μέλη της επιτροπής:

Πρόδρομος Προδρόμου

Χρίστος Ρότσας

Κίκης Καζαμίας

Μάριος Ματσάκης

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 26 Απριλίου 1999 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου και του διευθυντή της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου.

Με τους πιο πάνω κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 21 του περί Ελέγχου Σιτηρών Νόμου, σκοπείται η τροποποίηση των κανονισμών που προβλέπουν για το Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου. Ειδικότερα, με τους υπό αναφορά Κανονισμούς εισάγονται νέες νομοθετικές ρυθμίσεις για την αφυπηρέτηση υπαλλήλων λόγω επικείμενου διορισμού τους στη δημόσια υπηρεσία ή σε άλλο οργανισμό, θέματα που αφορούν πρώην υπαλλήλους της Επιτροπής Σιτηρών που έχουν ήδη διοριστεί στη δημόσια υπηρεσία ή σε άλλο οργανισμό και για τα ωφελήματα υπαλλήλων με προϋπηρεσία στη δημόσια υπηρεσία ή σε άλλο οργανισμό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί έχουν κατατεθεί από την εκτελεστική εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το δέκατο έκτο θέμα είναι "Οι περί Αποχeteύσεων Πάφου Κανονισμοί του 1999".

Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί Αποχeteύσεων Πάφου Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Μάριος Ματσάκης

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Δώρος Θεοδώρου

Αντώνης Καράς

Λευτέρης Χριστοφόρου

Μη μέλη της επιτροπής:

Στέλιος Στυλιανού

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Μάρκος Κυπριανού

Νίκος Μουσιούπτας

Στάθης Κιπτής

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 28 Απριλίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Συμβουλίου Αποχeteύσεων Πάφου.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 49 της βασικής νομοθεσίας για τα αποχετευτικά συστήματα, θεσμοθετείται η διαδικασία διαχείρισης και λειτουργίας του αποχετευτικού συστήματος Πάφου από το οικείο συμβούλιο αποχετεύσεων και προνοείται η επιβολή και είσπραξη τελών και δικαιωμάτων με στόχο την κάλυψη των εξόδων κατασκευής και συντήρησης του αποχετευτικού συστήματος της Πάφου.

Κατά την εξέταση των πιο πάνω κανονισμών η επιτροπή θεώρησε ψηλό το προτεινόμενο ετήσιο τέλος αποχέτευσης ομβρίων υδάτων καθώς και το τέλος που προβλέπεται με βάση την κατανάλωση νερού σε σχέση με τα τέλη που ισχύουν στις άλλες πόλεις, γι' αυτό και αποφάσισε να τα μειώσει το μεν πρώτο από 0,3 σεντ που προτείνεται για κάθε λίρα πάνω στην εκτιμημένη αξία του ακινήτου σε 0,1 σεντ και το δεύτερο από 20 σεντ για κάθε κυβικό μέτρο νερού που καταναλώνεται σε 15 σεντ.

Υπό το φως των πιο πάνω η επιτροπή, αφού διαμόρφωσε ανάλογα το κείμενο των υπό συζήτηση κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί τελικά έχουν διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χατζηγεωργίου.

Γ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως φαίνεται από την έκθεση, είναι ομόφωνη η επιτροπή Εσωτερικών. Υπάρχει μία επισήμανση σε ό,τι αφορά το γεγονός ότι το συμβούλιο αποχετεύσεων Πάφου υποχρεώθηκε να εισηγηθεί πολύ ψηλά τέλη σε σχέση με το αποχετευτικό ομβρίων. Θα πρέπει να πούμε ότι υπάρχει μια ιδιαιτερότητα σε ό,τι αφορά το αποχετευτικό της Πάφου, γιατί ένα μεγάλο μέρος της δαπάνης αφορά το αποχετευτικό ομβρίων υδάτων, αφού αποφασίστηκε να κατασκευαστούν μαζί το

αποχετευτικό λυμάτων και το αποχετευτικό ομβρίων. Και εμείς λέμε ότι πολύ σωστά αποφασίστηκε να εκτελεστούν μαζί, αλλά τη δαπάνη για την κατασκευή του αποχετευτικού ομβρίων, ιδιαίτερα για τα έργα που θα γίνουν σε δρόμους οι οποίοι χαρακτηρίζονται σαν πολεοδομικοί, θα πρέπει αυτή τη δαπάνη να την καταβάλει το κράτος κατά την αναλογία που θα έπρεπε, αν αυτά τα έργα γίνονταν ανεξάρτητα. Και αυτό σημαίνει ότι το 80% της δαπάνης του αποχετευτικού ομβρίων υδάτων θα πρέπει να καταβληθεί από την κυβέρνηση. Αυτό σημαίνει σε αριθμούς ότι από τα £32.000.000 της ολικής δαπάνης τα £8.000.000 αφορούν το αποχετευτικό ομβρίων και κατ' επέκταση τα £6.000.000 περίπου θα πρέπει να καταβληθούν από την κυβέρνηση. Αυτό το αίτημα έχει υποβληθεί εδώ και ένα χρόνο περίπου και δυστυχώς μέχρι σήμερα δεν έχουμε οποιαδήποτε απάντηση.

Μια άλλη ιδιαιτερότητα του αποχετευτικού της Πάφου είναι το γεγονός ότι συμμετέχουν πολλές κοινότητες, αρκετές κοινότητες έχουν συμβληθεί, έτσι που να γίνει κατορθωτό να γίνει αυτό το αποχετευτικό. Συγκεκριμένα, επτά από τους εννέα που συμμετέχουν είναι κοινότητες της Πάφου. Αν η κάθε κοινότητα ξεχωριστά προχωρούσε να κάνει από μόνη της το αποχετευτικό, τότε η κυβέρνηση θα ερχόταν να συνεισφέρει στην κατασκευή κατά τα δύο τρίτα. Από τη στιγμή που συμβλήθηκαν αυτές οι κοινότητες μαζί με το δήμο της Πάφου και το δήμο της Γεροσκήπου φαίνεται ότι η κυβέρνηση αρνείται να συνεισφέρει το ποσοστό που οφείλει να συνεισφέρει. Είναι γι' αυτό το λόγο που φαίνονται αυξημένα τα τέλη που θα επιβληθούν στους Παφίτες που θα συμμετέχουν σ' αυτό το αποχετευτικό. Αυτό που ζητούμε ... ο λόγος που πήρα το λόγο σήμερα είναι για να απευθύνουμε έκκληση προς την κυβέρνηση όχι να δείξει ιδιαίτερη μεταχείριση προς την Πάφο, αλλά εκείνα που της αναλογούν στη χρηματοδότηση του έργου να τα συνεισφέρει. Αυτό θα σημαίνει αυτόματα ότι τα τέλη θα προσγειωθούν στα φυσιολογικά επίπεδα όπως και στις άλλες επαρχίες.

Μια δεύτερη παρατήρηση είναι το γεγονός ότι το έργο αρχίζει πολύ σύντομα και μέχρι σήμερα δεν έχει στελεχωθεί σωστά το συμβούλιο αποχετεύσεων. για να μπορέσει να γίνει επίβλεψη και οικονομική διαχείριση των συμβολαίων, γιατί τα σχέδια υπηρεσίας περνούν από το ένα γραφείο στο άλλο, έχει ενάμιση χρόνο που έχουν κατατεθεί και δεν έχουν εγκριθεί σχέδια υπηρεσίας, για να μπορέσουν να προσληφθούν πολιτικός μηχανικός, λογιστής, τεχνικός, που θα επιβλέψουν το έργο.

Μια τρίτη παρατήρηση είναι ότι δυστυχώς μπροστά σε αυτό το πρόβλημα του ΣΑΠΑ, μπροστά στην ψηλή δαπάνη του έργου έχει κάνει και στην εσωτερική κατανομή των τελών κάποιες αδικίες, οι οποίες εμείς δε ζητούμε σήμερα να αναιρεθούν, αλλά ζητούμε από το ΣΑΠΑ, εφόσον θα έρθει η κυβέρνηση αρωγός με τη συμμετοχή της στο σύστημα αποχέτευσης των ομβρίων και αρωγός προς τις κοινότητες που συμμετέχουν, να αφαιρέσει το τέλος αποχέτευσης ομβρίων από τις κοινότητες, γιατί το έργο αφορά αποκλειστικά το δήμο της Πάφου και γι' αυτό η χρηματοδότηση θα πρέπει να γίνει από την κυβέρνηση και το δήμο της Πάφου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Θα είμαι πολύ σύντομος, κύριε Πρόεδρε. Υιοθετώ απόλυτα τα όσα έχει αναφέρει ο συνάδελφός μου ο κ. Χατζηγεωργίου, παρά το ότι η έκθεση είναι ομόφωνη και επιπρόσθετα πρέπει να ληφθεί υπόψη και η τουρκοκυπριακή συνοικία του Μούτταλλου, που είναι απόλυτα ευθύνη του κράτους να καταβάλει ολόκληρο το ποσό γι' αυτό το αποχετευτικό. Επίσης, ειλικρινά θα πρέπει οι πάντες να λάβουν υπόψη ότι, αν αυτά τα αποχετευτικά συστήματα κρίνονται αναγκαία, είναι λόγω της ανάπτυξης η οποία έχει δημιουργηθεί και, όταν μιλούμε για την Πάφο, ειδικά τα προβλήματα που υπάρχουν

είναι στην τουριστική περιοχή, δηλαδή στην Κάτω Πάφο, όπου από τη μια μέρα στην άλλη με αναβαθμισμένες σε αξία περιουσίες κάποιοι έγιναν εκατομμυριούχοι αναπτύσσοντάς τις και δημιουργώντας και τα προβλήματα και την ανάγκη να δημιουργηθεί το αποχετευτικό σύστημα. Εν τέλει θα καλείται ο δημότης ή ο άνθρωπος της κοινότητας ο οποίος δεν έχει επιβαρύνει και δεν έχει δημιουργήσει οποιοδήποτε πρόβλημα να υποθηκεύσει το σπίτι του, για να μπορέσει να πληρώσει αυτά τα αυξημένα τέλη, ενώ ο άλλος, που διαφοροποιήθηκε η περιουσία του κατά εκατομμύρια, αντιλαμβάνεστε δε θα έχει την ίδια μεταχείριση. Επομένως, ναι, σίγουρα το κράτος οφείλει όπου είναι πολεοδομικά τα έργα, όπως επίσης και εκείνοι οι δρόμοι που την ευθύνη για συντήρησή τους την έχει το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων όπως και η περιοχή, η συνοικία του Μούτταλλου, που κατοικείται από αδελφούς εκτοπισθέντες, είναι ευθύνη απόλυτα του κράτους να καλύψει με δική του συνεισφορά αυτό το πράγμα και υιοθετώ και τα όσα ο συνάδελφος Χατζηγεωργίου έχει αναφέρει κατά τα άλλα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νεοφύτου.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ απλώς θα διορθώσω κάτι που λέχθηκε, γιατί μας έχει πάρει τελευταίως το σύνδρομο το αντιπολιτευτικό, γιατί ουδέποτε η κυβέρνηση αρνήθηκε στο αίτημα του ΣΑΠΑ να επιδοτήσει και να επιχορηγήσει στο ποσοστό που της ανήκει το κόστος του αποχετευτικού των ομβρίων. Τέθηκε το θέμα από τον πρόεδρο του ΣΑΠΑ προς το νέο Υπουργό Εσωτερικών, που το βρήκε απόλυτα δικαιολογημένο και δεσμεύτηκε να μεταφέρει πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο. Για αποκατάσταση της αλήθειας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγεωργίου.

Γ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Για αποκατάσταση της αλήθειας, από τις 20 Ιουνίου 1998 υπάρχει επιστολή από το ΣΑΠΑ προς το Υπουργείο Εσωτερικών με αυτό το αίτημα. Έχει περάσει ένας ολόκληρος χρόνος και δεν έχει απάντηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα μιλήσω σαν Παφίτης για το αποχετευτικό της Πάφου. Θα ήθελα μόνο να διαβεβαιώσω τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, μάλλον να τον προειδοποιήσω να είναι πολύ προσεκτικός με τις υποσχέσεις της κυβέρνησης. Το αποχετευτικό: Ο ΣΑΛΑ Λεμεσού κινδυνεύει να κηρύξει πτώχευση, γιατί οι δεσμεύσεις της κυβέρνησης και οι υποσχέσεις της δεν έχουν υλοποιηθεί μέχρι σήμερα και οφείλει η κυβέρνηση στο ΣΑΛΑ Λεμεσού, ο συνάδελφος Στυλιανού είναι δίπλα σας να το επιβεβαιώσει, εκατομμύρια λίρες. Δέχομαι και χαιρετίζω την υπόσχεση να αναλάβουν το μερίδιό τους στο αποχετευτικό της Πάφου, αλλά να είμαστε προσεκτικοί, να μην το παίρνουμε ως δεδομένο και τοις μετρητοίς, επειδή έδωσαν υπόσχεση, διότι εμείς στη Λεμεσό έχουμε πικράν πείρα και σας λέγω ότι είναι στα πρόθυρα της πτώχευσης το αποχετευτικό Λεμεσού λόγω της άρνησης της κυβέρνησης να τηρήσει την υπόσχεσή της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούπτας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Δεν είναι για αποκατάσταση αλήθειας, μάλλον για καλαμπούρι. Λέν, “τι φταιν οι δημότες οι υπόλοιποι και θα πληρώνουν;”. Εμείς τι φταίμε δηλαδή; Διότι, αν τα δώσει η κυβέρνηση, είναι όλοι που θα πληρώσουμε και για τη Λεμεσό και για την Πάφο!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καράς.

A. ΚΑΡΑΣ:

Επειδή λέγονται πολλά, θέλω να βεβαιώσω το σώμα το εξής: Ο δήμαρχος Πάφου, που είναι πρόεδρος του συμβουλίου αποχετεύσεων Πάφου, στη συνεδρίαση της περασμένης Τετάρτης, όχι σήμερα, αλλά της περασμένης, εξέφρασε την πρόθεσή του να επισκεφτεί το νέο Υπουργό Εσωτερικών, για να συζητήσει το ποσοστό της συμμετοχής του κράτους στη δαπάνη αυτή η οποία γίνεται. Επομένως, δεν υπήρξε οποιαδήποτε δέσμευση της κυβέρνησης την οποία η κυβέρνηση αθέτησε ή το πρώτο. Και μάλιστα του εισηγηθήκαμε, “Δες τον υπουργό, καταλήξετε σε μια συμφωνία και κατά το ποσοστό της συμμετοχής του κράτους να καθορίσουμε και τα νέα τέλη”. Επειδή όμως ο δήμαρχος εφαινετο ότι ήθελε να προχωρήσει αυτό το έργο, μας παρακάλεσε να ψηφίσουμε τους κανονισμούς, τους οποίους ομόφωνα υποστηρίζουμε, και στη συνέχεια να έρθει η υποστήριξη του κράτους. Καθ’ όσον αφορά αυτά τα οποία είπε ο κ. Αγαπίου, απλώς ένα σχόλιο. Αν εσείς, όταν κυβερνούσατε, τα εκάμετε, δε θα τα κληρονομούσαμε εμείς!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα που συζητούμε είναι πολύ σοβαρό και έχει καίρια σημασία για τις πόλεις και τις κοινότητές μας και δεν πρέπει να του δίνουμε προεκτάσεις άσχετες με τη σοβαρότητα που μέχρι αυτή τη στιγμή η ολομέλεια έχει δείξει. Αν δεν

υλοποιηθούν οι υποσχέσεις και οι δεσμεύσεις, όχι υποσχέσεις, δεσμεύσεις προς τα συμβούλια αποχετεύσεων και λυμάτων, τα συμβούλια δεν είναι δυνατό να αντέξουν να υλοποιήσουν το έργο τους και να διαδραματίσουν το ρόλο τους. Όχι μόνο στις πόλεις αλλά και στις κοινότητες, κύριε Πρόεδρε. Και επισημαίνω ότι διακηρυγμένη πολιτική είναι να γίνουν τέτοια έργα και δέσμευσή μας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι να γίνουν τέτοια έργα, γι' αυτό οφείλει η Βουλή να στείλει ένα σαφές μήνυμα, ότι τις υποχρεώσεις τις ειλημμένες, στη Λεμεσό είναι της τάξης των £5.000.000, έτσι για να ξέρετε έναν αριθμό, και τις υποσχέσεις τις ειλημμένες λόγω προηγούμενων σε άλλες πόλεις, τώρα έχουμε την Πάφο, προηγουμένως είχαμε τη Λάρνακα και ούτω καθεξής, πρέπει η κυβέρνηση να τις αναλάβει χωρίς προσπάθεια υποβάθμισής τους ή υπεκφυγή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δύο μικρά σημεία. Πρώτον, όσον αφορά τη Λεμεσό, ελπίζω ο κ. Καράς να μετάνιωσε γι' αυτό που είπε, διότι είναι γνωστό ότι κάθε άλλο παρά κληρονόμησε κάτι η κυβέρνηση από τη διάρκεια της προεδρίας μου. Βάλαμε τις βάσεις για να λειτουργήσει σωστά το αποχετευτικό σύστημα, βάλαμε τη βάση για την τριτοβάθμια επεξεργασία, που σήμερα είναι η αποδεκτή βάση για όλους, και, αν υπάρχουν σήμερα προβλήματα, είναι γνωστό ότι είναι άλλοι οι λόγοι και σίγουρα δεν ευθύνεται η τότε κυβέρνηση. Τώρα όσον αφορά την ουσία που αναφέρθηκε ο κ. Χρίστου, έχει απόλυτο δίκαιο και πρέπει να σας αναφέρω ότι είναι ένα από τα στοιχεία στα οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση επιμένει ότι πρέπει να προσαρμοστούμε όσον αφορά το περιβάλλον. Και προσαρμογή όσον αφορά το περιβάλλον είναι τρία πράγματα: ανακύκλωση των στερεών αποβλήτων, προσοχή όσον αφορά τις ρυπάνσεις του αέρος

που έχουν σχέση με τα αυτοκίνητα, και, τρίτο, ανακύκλωση των υδάτων, που είναι βασικό στοιχείο για να μπορεί η Κύπρος να επιζήσει. Φυσικά αυτά θα στοιχίσουν συνολικά για όλη την Κύπρο γύρω στα 500.000.000, 600.000.000 ευρώ, δηλαδή περίπου £300.000.000. Είναι τεράστιο βάρος, σίγουρα θα το επωμιστεί όλη η κυπριακή κοινωνία και η κυβέρνηση, για να τα πληρώσει, από κάπου θα τα πιάσει, αλλά είναι κάτι που δεν μπορούμε να αποφύγουμε, όχι γιατί μας το ζητά η Ευρώπη. Αλίμονο αν χρειάζεται να προσέξουμε το περιβάλλον, γιατί μας το ζητά η Ευρώπη. Είναι γιατί το έχουμε ανάγκη εμείς, εμείς οι Κύπριοι, και πρέπει πάση θυσία να βρούμε τρόπους να το κάνουμε με εξασφάλιση δανεισμού, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, αλλά είναι έργα που πρέπει να γίνουν προς κοινόν όφελος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Στυλιανού.

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, σε ό,τι αφορά το θέμα του ΣΑΛΑ στο οποίο έχουν αναφερθεί ο κ. Χρίστου και ο κ. Αγαπίου, για να μη μείνει να αιωρείται έτσι το θέμα, απ' ό,τι πληροφορούμαι, και νομίζω ότι είμαι σωστά πληροφορημένος, δεν υπήρξε οποιαδήποτε κυβερνητική υπαναχώρηση. Γνωρίζω ότι το θέμα προχωρεί προς τη λύση του και ότι σύντομα θα επιλυθεί, διότι πράγματι είναι ένα υπαρκτό πρόβλημα το οποίο δεν μπορούμε να δεχτούμε έτσι εύκολα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 17 θέμα, που είναι “Οι περί του Κεντρικού Σφαγείου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται “Οι περί του Κεντρικού Σφαγείου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999”

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, πρόεδρος	Στέλιος Γερασίμου
Γιαννάκης Θωμά	Νίκος Πιπτοκοπίτης
Γιώργος Χατζηγεωργίου	Ηλίας Μυριάνθους

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εξέτασε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρίασή της που πραγματοποιήθηκε στις 6 Μαΐου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Συμβουλίου του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 17 της βασικής νομοθεσίας για τα σφαγεία, τροποποιούνται οι βασικοί κανονισμοί που διέπουν τους όρους υπηρεσίας των υπαλλήλων του Κεντρικού Σφαγείου, έτσι ώστε να καλυφθεί νομικό κενό που υπάρχει σε σχέση με την έρευνα που διεξάγεται για διάπραξη πειθαρχικών αδικημάτων των υπαλλήλων του.

Ειδικότερα, με την προτεινόμενη τροποποίηση παρέχεται η δυνατότητα στο Συμβούλιο του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου, στις περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατό, πρακτικό ή εφαρμόσιμο να διορίσει το διευθυντή ή άλλο τμηματάρχη του ως ερευνώντα λειτουργό για τη διεξαγωγή πειθαρχικής έρευνας, να παραπέμπει το όλο ζήτημα στον

Υπουργό Εσωτερικών, ως τον αρμόδιο υπουργό, για να διορίσει κατάλληλο λειτουργό από το υπουργείο του ή άλλο υπουργείο ή γραφείο για το σκοπό αυτό.

Όλα τα εμπλεκόμενα μέρη που παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής συμφώνησαν με την προτεινόμενη τροπολογία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί έχουν νομοτεχνικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμόν 18 θέμα αποσύρεται από την εκτελεστική εξουσία. Το υπ' αριθμόν 19 θέμα είναι "Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούνας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούνας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Μάρκος Κυπριανού

Κίκης Γιάγκου

Στάθης Κιπτής

Κυριάκος Τυρίμος

Μάριος Ματσάκης

Αντώνης Καράς

Δώρος Θεοδώρου

Λευτέρης Χριστοφόρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 28 Απριλίου και στις 5 Μαΐου 1999.

Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων και ο πρόεδρος και ο γενικός διευθυντής του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούνας.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 49 της βασικής νομοθεσίας για τα αποχετευτικά συστήματα, σκοπείται η τροποποίηση των βασικών περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούνας Κανονισμών, έτσι ώστε το τέλος κατανάλωσης νερού που καταβάλλεται από τον ιδιοκτήτη ή τον κάτοχο υποστατικού, που προμηθεύεται νερό από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού ή από οποιοδήποτε άλλο συμβούλιο υδατοπρομήθειας και που εξυπηρετείται από το σύστημα αποχετεύσεως λυμάτων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούνας, να αυξηθεί από δέκα σεντ για κάθε κυβικό μέτρο νερού που καταναλώνεται σε δεκαπέντε σεντ.

Οι εκπρόσωποι του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούνας ανέφεραν στην επιτροπή πως η προτεινόμενη αύξηση κρίνεται αναγκαία, ώστε το συμβούλιο αποχετεύσεων να μπορέσει να ανταποκριθεί στις οικονομικές του υποχρεώσεις και στο πραγματικό κόστος λειτουργίας του αποχετευτικού συστήματος. Την προτεινόμενη αύξηση υιοθέτησε ομόφωνα, όπως δήλωσαν, και το δημοτικό συμβούλιο Λεμεσού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα θέματα από τον αριθμό 20 μέχρι το 40 αποσύρονται από την εκτελεστική εξουσία. Το υπ' αριθμόν 41 θέμα αναβάλλεται. Εδώ τελειώνει η νομοθετική εργασία. Αν δεν υπάρχει αντίρρηση, να θεωρηθεί ότι στο Κεφάλαιο Β' έχουν κατατεθεί τα νομοσχέδια, οι προτάσεις νόμου, οι κανονισμοί οι οποίοι παρατίθενται στον κατάλογο με παραπομπή στις επιτροπές, όπως αναγράφονται, εκτός αν υπάρχει καμιά άλλη εισήγηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
1. Ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
2. Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
3. Ο περί Τραπεζικών Εργασιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
4. Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας για το έτος 1999 Νόμος του 1999.	Υγείας	Υγείας
5. Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

- 1999.
6.	Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
7.	Ο περί της Τέταρτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος του 1999.	Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Νομικών
8.	Ο περί Προστασίας του Απορρήτου της Ιδιωτικής Επικοινωνίας (Παρακολούθηση Συνδιαλέξεων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Νομικών
9.	Ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων
10.	Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
11.	Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

12.	Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
13.	Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
14.	Οι περί Τμήματος Δασών – Θέση Οικονόμου Δασικού Κολλεγίου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.	Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	Νομικών
15.	Οι περί Υπουργείου Εσωτερικών – Θέση Λειτουργού Διαχείρισης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Νομικών
16.	Οι περί Τμήματος Στατιστικής και Ερευνών – Θέση Πρώτου Λειτουργού Στατιστικής (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.	Οικονομικών	Νομικών
17.	Οι περί του Συμβουλίου Αποχeteύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
18.	Οι περί του Συμβουλίου Αποχeteύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών

19.	Οι περί Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
20.	Οι περί Υλικών και Αντικειμένων (Επαφή με Τρόφιμα) Κανονισμοί του 1999.	Υγείας	Υγείας
21.	Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Νομικών
22.	Οι περί Αστυνομίας (Προαγωγές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Νομικών
23.	Οι περί Αστυνομίας (Πειθαρχικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Νομικών
24.	Οι περί Ζωοτροφών και Προσθετικών των Ζωοτροφών (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Χρήσεως) Κανονισμοί του 1999.	Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	Γεωργίας και Φυσικών Πόρων
25.	Οι περί Κυβερνητικού Υδατικού Έργου του Σταθμού Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων στη Βαθιά Γωνιά (Διαχείριση) Κανονισμοί του 1999.	Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	Γεωργίας και Φυσικών Πόρων

26.	Οι περί Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
27.	Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
28.	Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
29.	Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
30.	Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού- Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
31.	Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
32.	Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
33.	Οι περί Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
34.	Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Διατάγματα Διατήρησης) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών

35.	Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Προσφύγων- Εγκλωβισμένων- Αγνοουμένων- Παθόντων
36.	Οι περί Σύστασης και Λειτουργίας Σχεδίου Προστασίας Καταθέσεων Κανονισμοί του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
37.	Έγγραφα αποσταλέντα από το Υπουργείο Οικονομικών στις 11 Μαΐου 1999 σύμφωνα με το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1999 (Αρ. 1(II) του 1999), το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμου του 1999 (Αρ. 2(II) του 1999) και το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμου του 1999 (Αρ. 3(II) του 1999).	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
38.	Έγγραφα αποσταλέντα από το Υπουργείο Οικονομικών στις 11 Μαΐου 1999 σύμφωνα με το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

Νόμου του 1998 (Αρ. 1(II) του 1998),
το εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί
Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο
Αναπτύξεως) Νόμου του 1998 (Αρ.
2(II) του 1998) και το εδάφιο (2) του
άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως
Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως
Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμου
του 1998 (Αρ. 3(II) του 1998).

39.	Έγγραφο (Αρ. Θ. 13/99) που αφορά την εξαίρεση από την αναστολή πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τον περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο αρ. 4(Ι) του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
40.	Έκθεση του Τμήματος Συνεργατικής Ανάπτυξης για το 1997.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας
41.	Κατάλογος θέσεων εισδοχής στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Διορισμό στη Δημόσια	Οικονομικών	Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως

Υπηρεσία Νόμου έως (Αρ. 2) του
1998.

Πρόταση νόμου:	Κατατέθηκε από	Παραπέμπεται στην επιτροπή
1. Ο περί Ρυθμίσεως της Άσκησης του Επαγγέλματος των Οπτικών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Σοφοκλή Χατζηγιάννη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου	Υγείας

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ'. Ερωτήσεις και απαντήσεις δεν υπάρχουν.

Προχωρούμε τώρα στο Κεφάλαιο Δ'. Συνεχίζεται η συζήτηση επί του θέματος που ενέγραψε ο πρόεδρος της επιτροπής Ελέγχου της Βουλής, ο κ. Πουργουρίδης, αναφορικά με το θέμα του τέως Υπουργού Εσωτερικών.

Υπάρχει πρόταση να συζητηθεί και να ολοκληρωθεί η συζήτηση επί του θέματος αυτού στη συνεδρία της Βουλής της 27ης, η οποία σημειωτέον, επειδή είναι Πέμπτη και έχει διάφορα πράγματα, η εισήγηση είναι να αρχίσει στις 10.00 το πρωί.

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, να αναφέρω έτσι πληροφοριακά προς τους συναδέλφους ότι αυτή η εισήγηση έγινε μετά από στάθμιση των περιθωρίων των χρονικών που έχουμε και ταυτόχρονα από τη διάθεση όλων αυτό το θέμα να συζητηθεί και να τελειώσει σε μια

συνεδρία της Βουλής, για να μη συζητείται μέρα παρά μέρα, από συνεδρία σε συνεδρία και τελικά να εκφυλιστεί και το θέμα και να παρουσιαστεί και η Βουλή ότι ένα θέμα το συζητά κομματιαστά, χωρίς να ολοκληρώνει τη συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η εισήγηση αυτή είχε τεθεί το πρωί. Η δική μας κοινοβουλευτική ομάδα αποδέχεται την ουσία της πρότασης με την εξής επιφύλαξη: Ενδεχομένως η συζήτηση να επεκταθεί και να περιλάβει θέματα τα οποία την ίδια ημέρα να αποδειχθεί ότι δεν τελειώνουμε. Γι' αυτό συμφωνούμε με την έναρξη της συζήτησης εκείνη την ημέρα, χωρίς όμως απόλυτη δέσμευση ότι υποχρεωτικώς τελειώνουμε εκείνη την ημέρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά, αυτό είναι δεδομένο. Απλώς ρίχνω μία ιδέα, την οποία παρακαλώ να συζητήσουμε στην επόμενη σύσκεψη των εκπροσώπων των κομμάτων. Δεν είμεθα υποχρεωμένοι μόνο Πέμπτες να συναντώμεθα. Αν υπάρχουν θέματα, και υπάρχουν πολλά θέματα, μπορούμε να προβλέψουμε και για κάποια συνεδρία της ολομέλειας κάποια άλλη ημέρα. Δεν είμαστε υποχρεωμένοι από Πέμπτη σε Πέμπτη.

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή η 27η είναι Πέμπτη, ημέρα κανονικής λειτουργίας της Βουλής, και ήδη οι επιτροπές έχουν προγραμματίσει συνεδριάσεις και έχουν προσκληθεί υπουργοί και διάφοροι παράγοντες για ορισμένα συγκεκριμένα θέματα, τι θα κάνουμε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό το πρόβλημα υπάρχει πάντα με τις επιτροπές. Αντικειμενικά υπάρχει αυτό το πρόβλημα, δε φταίει κανένας. Επιτροπές ή επιτροπή έχουμε προγραμματίσει; Αν είναι επιτροπή, να γίνει με την παράκλησή μου μια προσπάθεια να γίνει κάποια άλλη ώρα κάποια άλλη ημέρα. Αν είναι πολλές επιτροπές, τότε να δούμε το θέμα ξανά με τη γενική διεύθυνση, αλλά κατά αρχήν να είναι αυτή η απόφαση. Δεν μπορούμε να ανακαλύψουμε, εκτός αν θέλετε, αν δέχεστε την εισήγηση να αποφασίσουμε για άλλη ημέρα, την Παρασκευή, αν θέλετε. Να το μελετήσουμε ξανά την Πέμπτη το πρωί την επόμενη.

Ο κ. Παρισινός ζητά την εγγραφή και παραπομπή στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας του ακολούθου θέματος: «Η θεσμοθέτηση της εθελοντικής δυνατότητας των γυναικών στην εκμάθηση και στην άσκηση χρήσης των όπλων της Εθνικής Φρουράς».

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την εγγραφή του θέματος και την παραπομπή του στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, εγγράφεται και παραπέμπεται.

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Μετά που θα τελειώσετε την εγγραφή, θέλω κάτι να πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου ζητά όπως εγγραφεί στο Κεφάλαιο Δ' το θέμα "Γιατί δεν πρέπει να κλείσει το ξενοδοχείο 'Φιλοξενία'" και να δοθεί προτεραιότητα στη συζήτηση του θέματος.

Αν δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση, να εγγραφεί το θέμα και να του δοθεί κάποια προτεραιότητα.

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Καμία αντίρρηση, κύριε Πρόεδρε, και είναι θέμα επίκαιρο, σημαντικό, επηρεάζει πολύ κόσμο, αλλά επηρεάζει και κάποια άλλα θέματα. Πλην όμως θα ήθελα να παρακαλέσω την επόμενη Πέμπτη να δούμε αυτό το πράγμα των προτεραιοτήτων, διότι είχαμε αποφασίσει προ τεσσάρων μηνών να δώσουμε προτεραιότητα στο θέμα που ενέγραψε ο κ. Βασιλείου για τα προβλήματα των υπολογιστών για το 2000. Η Κυπριακή Δημοκρατία κάμνει πολύ λιγότερα απ' αυτά που κάμνουν άλλα κράτη με παρόμοια υποδομή και τεχνολογία. Δεν έχει συζητηθεί, νομίζω θα είμαστε υπόλογοι και εμείς, η κυβέρνηση είναι ήδη, θα είμαστε και εμείς υπόλογοι γι' αυτό το θέμα. Γι' αυτό εισηγούμαι να αξιολογηθούν χρονικά αυτά τα πράγματα και να μπει κάποια σειρά. Δε διαφωνώ με την εγγραφή ούτε με το επείγον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνώ απόλυτα.

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, θα καινοτομήσω αναφέροντας πως για πολλοστή φορά την ημέρα της διεθνούς έκθεσης αναβάλλονται οι συνεδρίες της Βουλής. Νομίζω πως η Βουλή, το ανώτερο όργανο της πολιτείας, έχει δικαίωμα να εισηγηθεί στην επιτροπή των εκθέσεων, στο συμβούλιο των εκθέσεων, να καθορίζει την έναρξη των εκθέσεων Τετάρτη, Παρασκευή, άλλη ημέρα. Γιατί δηλαδή η Βουλή συνεχώς να υποχρεώνεται να αναστέλλει τις συνεδρίες της, και μάλιστα, ενόψει του γεγονότος ότι υπάρχουν τόσα θέματα να συζητήσουμε, γιατί πρέπει να πάμε να κορτώσουμε ούλλοι, να φανούμε στις τηλεοράσεις στη βιομηχανική έκθεση; Νομίζω να σταλεί το μήνυμα ότι οφείλουν να αλλάξουν την ημέρα έναρξης, μάλιστα γραπτώς, κύριε Πρόεδρε, και νομίζω ότι όλη η Βουλή συμφωνεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνούμε όλοι. Πριν κλείσει η συνεδρία και πάλι ρίχνω την ιδέα, σκεφτείτε το καλά, εγώ άρχισα να ανησυχώ, γιατί μαζεύονται πολλά θέματα, πλησιάζουμε τις διακοπές, να υπάρξει ακόμα μία συνεδρίαση πλην της Πέμπτης, πρόσθετη συνεδρίαση, για να ασχοληθούμε με ορισμένα θέματα, για να μην αφήνουμε εκκρεμότητες που δεν πρέπει.

Παρακαλώ, ο κ. Καράς.

A. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αφού γίνεται η σύσκεψη των αρχηγών των κομμάτων και από πολλές πλευρές εκφράζεται ένσταση, επιτέλους αποφασίστε και για τούτο. Από πλευράς των βουλευτών δεν πιστεύω να υπάρξει ένσταση. Επομένως, εισηγούμαι ότι είναι θέμα των αρχηγών και των κοινοβουλευτικών εκπροσώπων, διευθετήστε το και επομένως δεν υπάρχει πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Καρά, ο λόγος που το λέω είναι ότι δε νομίζω να κάνουμε τώρα σύσκεψη άλλη, για να το πούμε. Γι' αυτό ρίχνω αυτή την ιδέα. Μελετήστε το ως κοινοβουλευτικές ομάδες και μου το λέτε.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 20 Μαΐου 1999, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 1999.
- 2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 2) του 1999.

- 3) Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 4) Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992.
- 5) Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 6) Ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 7) Ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 8) Ο περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 9) Ο περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 10) Οι περί Υπουργείου Εσωτερικών - Θέση Λειτουργού Διαχείρισης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 11) Οι περί Υδατοπρομήθειας του Δήμου Γερμασόγειας Κανονισμοί του 1998.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής, κυρίου Χρήστου Πουργουρίδη, εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών.
(Συνέχιση της συζήτησης).
- 2) “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σ’ αυτή την περιοχή”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη).
(4.2.1999).
- 3) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964, αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της Ειρηνευτικής Δύναμης της UNFICYP”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).
- 4) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (4.2.1999).
(Συνέχιση της συζήτησης).

5) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).

6) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).

7) “Κυπριακή παιδεία - προβλήματα και προοπτικές”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (11.2.99).

8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (Πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).
(26.10.98).
- 10) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου). (11.11.98).
- 11) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η στάση της κυβέρνησης έναντι των προβλημάτων του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και οι προθέσεις της στο θέμα της σφαγής των ζώων και της υγιεινής του κρέατος”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Χρ. Μαυροκορδάτου). (19.9.96).
- 12) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται “Οι δυνατότητες της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να αντιμετωπίσει

τις υποχρεώσεις ή και τα προβλήματα στην εφαρμογή της νέας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).
(2.10.97).

- 13) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η επικείμενη ανέγερση χοιροστασίου στην κοινότητα Χούλους, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις και οι κίνδυνοι επηρεασμού του σχεδίου αγροτουρισμού”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Η. Μυριάνθους). (10.3.98).

- 14) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται “Η ενδεχόμενη ανάγκη εκμετάλλευσης της αιολικής ή ηλιακής ενέργειας ή βιομάζας ή άλλης ενέργειας για την κάλυψη των συνεχώς αυξανόμενων αναγκών της κοινωνίας μας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Α. Καρά). (13.2.1997).

- 15) “Γιατί δεν πρέπει να κλείσει το ξενοδοχείο Φιλοξενία”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Τ. Χατζηδημητρίου).
(13.5.99).

- 16) Πρώτη έκθεση της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Εγκληματικότητα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 6.26 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο

των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος

Θωμά Γιαννάκης

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος

Κιττής Στάθης

Κλεάνθους Νίκος

Κληρίδου Καίτη

Κυπριανού Μάρκος

Λιλλήκας Γιώργος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούπτας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Προδρόμου Πρόδρομος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γιώργος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης

Χριστοδουλίδης Δώρος

Χρίστου Ανδρέας

Χριστοφόρου Λευτέρης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Κ. Καζαμίας, Α. Γαλανός, Ν. Μουσιούπτας, Χρ. Μαυροκορδάτος, Α. Νεοφύτου, Κ. Γιάγκου) και ψήφισή του σε νόμο.
- 2) Αναβολή έπειτα από συζήτηση (Πρόεδρος, Κ. Καζαμίας, Π. Δημητρίου, Γ. Αγαπίου, Τ. Παπαδόπουλος, Ν. Κατσουρίδης, Α. Γαλανός, Σ. Χατζηγιάννης, Δ. Ηλιάδης) του νομοσχεδίου “Ο περί Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993”.
- 3) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Σ. Χατζηγιάννης, Γ. Λιλλήκας, Ν. Μουσιούπτας, Τ. Χατζηδημητρίου, Α. Φιλίππου, Μ. Ματσάκης) και ψήφισή του σε νόμο.
- 4) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997” και ψήφισή του σε νόμο (ως Τροποποιητικός του 1999).
- 5) Έκθεση για τα νομοσχέδια α) “Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και β) “Ο περί Διεθνών Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων Νόμος του 1999” και ψήφισή τους σε νόμους, (τον πρώτο ως Τροποποιητικό Αρ. 2 του 1999).
- 6) Κοινή έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999” και τους κανονισμούς “Οι περί

Προσφορών του Δημοσίου (Γενικοί) Κανονισμοί του 1999”, οι παρατηρήσεις του κ. Αριστοφάνη Γεωργίου, ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο (ως Τροποποιητικός Αρ. 4 του 1999) και έγκριση των κανονισμών.

- 7) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Οι περί Προσφορών σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και σε Εταιρείες του Δημοσίου Νόμος του 1998” και ψήφισή της σε νόμο.
- 8) Έκθεση και συμπληρωματική έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Π. Δημητρίου, Α. Γεωργίου) και έγκρισή τους.
- 9) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου και σε Εξαρτωμένους τους Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 10) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Αποχετεύσεων Πάφου Κανονισμοί του 1999”, οι αναφορές που έγιναν (Γ. Χατζηγεωργίου, Ν. Πιπτοκοπίτης, Α. Νεοφύτου, Γ. Αγαπίου, Ν. Μουσιούπτας, Α. Καράς, Α. Χρίστου, Γ. Βασιλείου, Στ. Στυλιανού) και έγκρισή τους.
- 11) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί του Κεντρικού Σφαγείου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 12) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 13) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 14) Διεξαγωγή συζήτησης επί διαδικασίας (Π. Δημητρίου, Α. Χρίστου, Α. Παρισινός) ως προς τη συζήτηση της έκθεσης της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής

Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής, κυρίου Χρήστου Πουργουρίδη εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών.

- 15) Εγγραφή και παραπομπή στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας του θέματος «Η θεσμοθέτηση της εθελοντικής δυνατότητας των γυναικών στην εκμάθηση και στην άσκηση χρήσης των όπλων της Εθνικής Φρουράς» έπειτα από εισήγηση του κ. Α. Παρισινού.
  - 16) Εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ΄ του θέματος “Γιατί δεν πρέπει να κλείσει το ξενοδοχείο ‘Φιλοξενία’” (έπειτα από εισήγηση του κ. Τ. Χατζηδημητρίου).
-

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 20ής Μαΐου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.14 μ.μ.)

Αρ. 30

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής και παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρχίζουμε με τη νομοθετική εργασία. Το πρώτο θέμα αναβάλλεται. Το υπ' αριθμό 2 θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Αρ. 2) Νόμος του 1999". Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Ο κ. Χριστοφόρου κάτι θέλει να αναφέρει.

Λ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ:

Συγνώμη που διακόπτω, αλλά σας απέστειλα επιστολή όπου έλεγα ότι πρέπει να γίνει υπενθύμιση, ότι φέτος συμπληρώνονται ογδόντα χρόνια από το σφαγιασμό του ποντιακού ελληνισμού και η Βουλή μας, η οποία τη 19η Μαΐου 1994 αποφάσισε να κηρύξει αυτή τη μέρα μέρα μνήμης της γενοκτονίας του ποντιακού ελληνισμού, έπρεπε πλέον να καθιερώσει αυτή τη μνημοσύνη στα θύματα της γενοκτονίας από τους Νεότουρκους της Άγκυρας και βάσει τούτου παρακαλώ, και απέστειλα έγκαιρα αυτή την επιστολή, να τιμηθεί η μνήμη του ποντιακού ελληνισμού, γιατί, όπως τιμούμε και τις

άλλες επετείους μνήμης της γενοκτονίας, να τιμάται και αυτή κατά τον ίδιο τρόπο. Ιδιαίτερα θέλω να το τονίσω σήμερα που κάποιοι επιλεκτικά βλέπουν γενοκτονίες και ξεχνούν και διαγράφουν τη γενοκτονία του ποντιακού ελληνισμού, του μικρασιατικού ελληνισμού και τόσες άλλες που διάπραξε η Τουρκία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε νομίζω να διαφωνεί κανείς, αντίθετα θα ήθελα να παρατηρήσω ότι δεν είχα γνώση της επιστολής σας, αλλά δε σημαίνει ότι δεν έπρεπε να γίνει αυτό που εισηγήστε. Πολύ σωστά συμφωνούμε όλοι. Παρακαλώ να τηρηθεί μονόλεπτη σιγή.

(Μονόλεπτη σιγή.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αιωνία η μνήμη.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Αιωνία η μνήμη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον αναπληρωτή πρόεδρο της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 2) του 1999”

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Κίκης Καζαμίας

Νίκος Μουσιούττας

Ανδρέας Φιλίππου

Σωκράτης Χάσικος

Γιώργος Λιλλήκας

Πρόδρομος Προδρόμου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 10 Μαΐου 1999.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού ύψους £6.000.000 και η διάθεσή του για την παροχή πρόσθετης κρατικής χορηγίας στον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού.

Όπως είναι γνωστό, ο προϋπολογισμός του ΚΟΑ, όπως αυτός κατατέθηκε και εγκρίθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων πρόσφατα, είναι ισοσκελισμένος, δηλαδή και οι δαπάνες και τα έσοδά του ανέρχονται στο ύψος των £18.422.500. Στο σκέλος των εσόδων του εν λόγω προϋπολογισμού περιλαμβάνεται και πρόβλεψη για την παροχή πρόσθετης κρατικής χορηγίας ύψους £6.000.000 για την οποία δεν είχε εγκριθεί σχετική πρόνοια στον Τακτικό Προϋπολογισμό για το 1999.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την παροχή στον ΚΟΑ της πιο πάνω κρατικής χορηγίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ναι, παρακαλώ.

A. ΜΟΥΣΚΟΣ.

Κύριε Πρόεδρε,

Εγώ ως Λαρνακέας βουλευτής, επειδή οι υποσχέσεις του ΚΟΑ όσον αφορά την αντικατάσταση του τοίχου του παλιού ΓΣΖ δεν έχουν υλοποιηθεί ακόμη, παρά τις πολλές προσπάθειες που έχουμε καταβάλει τόσο εμείς ως βουλευτές όσο και ο δήμος Λάρνακας, για λόγους διαμαρτυρίας, δεν πρόκειται να ψηφίσω τους προϋπολογισμούς.

Και είναι η πρώτη φορά τα τελευταία τρία, τέσσερα χρόνια που διαμαρτύρομαι μέσω της Βουλής των Αντιπροσώπων. Ίσως αυτή τη στιγμή πάει το μήνυμα στους αποδέχτες του και φροντίσουμε επιτέλους, διότι αυτός ο τοίχος θα έπρεπε να είναι και στολίδι και είναι ο τοίχος τον οποίο βλέπουμε όλοι όσοι ερχόμαστε στη Λάρνακα δεν μπορεί να παραμένει εκεί, διότι πράγματι είναι ένα αίσχος και για την πόλη μας, αλλά και για την Κύπρο, γιατί η Λάρνακα δέχεται όλο τον τουρισμό μέσω του αεροδρομίου. Λοιπόν, είναι πάρα πολλά χρόνια τώρα που διαμαρτυρόμεθα, έχουμε πάρει πάρα πολλές υποσχέσεις, δυστυχώς βλέπουμε ότι κάθε χρόνο παρά τις υποσχέσεις έχουμε καταστήσει μια κοροϊδία. Και μιλώ με αυτό τον έντονο τρόπο ακριβώς για να πάνε τα σωστά μηνύματα και πιστεύω ότι και άλλοι συνάδελφοι θα πρέπει να απόσχουν αυτής της ψηφοφορίας και να το καταψηφίσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι κανείς άλλος που θέλει να λάβει το λόγο;

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £6.000.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 2) του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα ένας υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο με τριάντα μία ψήφους υπέρ, τέσσερις εναντίον και καμιά αποχή.

Το υπ' αριθμό 3 θέμα είναι "Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Παρακαλώ τον αναπληρωτή πρόεδρο της επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και
Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί της Διαδικασίας
Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία
(Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούττας, αναπληρωτής πρόεδρος

Δώρος Θεοδώρου

Ισιδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Μη μέλη της επιτροπής:

Κίκης Καζαμίας

Χρίστος Ρότσας

Αβραάμ Αντωνίου

Μάριος Ματσάκης

Ανδρέας Φιλίππου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 17 Μαΐου 1999 παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τη διαδικασία πρόσληψης έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία, έτσι που να δοθεί η δυνατότητα νέας παράτασης της υπηρεσίας έκτακτου προσωπικού που ήδη υπηρετεί στη δημόσια υπηρεσία.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες του προτεινόμενου νόμου δίδεται η δυνατότητα παράτασης της υπηρεσίας έκτακτων υπαλλήλων διάφορων κατηγοριών, οι οποίοι υπηρετούσαν κατά τη 10η Μαΐου 1999 στη δημόσια υπηρεσία, μέχρι και τις 15 Οκτωβρίου 1999.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η υπηρεσία των υπαλλήλων αυτών έχει επανειλημμένα παραταθεί μετά από τροποποιήσεις της σχετικής νομοθεσίας, με στόχο να δοθεί ο χρόνος να υπερπηδηθούν διάφορα διοικητικά και νομικά προβλήματα, ώστε να δημιουργηθούν και να πληρωθούν μόνιμες θέσεις οι οποίες να καλύπτουν τις ανάγκες της δημόσιας υπηρεσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού ενημερώθηκε από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών για τους λόγους για τους οποίους απαιτείται η παράταση της υπηρεσίας των προαναφερόμενων

έκτακτων υπαλλήλων, συμφωνεί με τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί, ώστε η προβλεπόμενη ημερομηνία μέχρι την οποία μπορεί να παραταθεί η εν λόγω υπηρεσία να μετακινηθεί από τις 15 Οκτωβρίου 1999 στις 15 Νοεμβρίου 1999, χρόνος που κρίνεται πιο ικανοποιητικός για την επίλυση από την εκτελεστική εξουσία των προβλημάτων που υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Παράταση υπηρεσιών εκτάκτων υπαλλήλων. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του περί Διαδικασίας Πρόσληψης Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικού) (Αρ. 5) Νόμου του 1997 (Αρ. 106(Ι)/97). Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 4 θέμα είναι "Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992". Παρακαλώ τον αναπληρωτή πρόεδρο της αρμόδιας επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992"

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Κίκης Καζαμίας

Νίκος Μουσιούττας

Ανδρέας Φιλίππου

Σωκράτης Χάσικος

Γιώργος Λιλλήκας

Πρόδρομος Προδρόμου

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 18 Απριλίου 1994 και στις 26 Απριλίου και 10 Μαΐου 1999. Στο στάδιο της μελέτης του υπό αναφορά νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και ο διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμου, ώστε αφενός να αποκλείεται η δυνατότητα καταστρατήγησης του ευεργετήματος της απαλλαγής από τη φορολογία αυτή δωρεών που γίνονται από οικογενειακή εταιρεία προς τους μετόχους της και αφετέρου να

απαγορεύεται ρητά η μεταβίβαση ακίνητης ιδιοκτησίας πριν από την καταβολή του οφειλόμενου φόρου κεφαλαιουχικών κερδών.

Αναφορικά με την πρώτη τροποποίηση προτείνεται ειδικότερα η προσθήκη διάταξης στη βασική νομοθεσία που να καθορίζει ότι δωρεά ακίνητης ιδιοκτησίας από οικογενειακή εταιρεία προς τους μετόχους της δε θεωρείται διάθεση και επομένως δεν υπόκειται σε φορολογία, μόνο όταν το αντικείμενο της δωρεάς αποκτήθηκε από μια τέτοια εταιρεία επίσης με δωρεά. Με τη ρύθμιση αυτή αναμένεται ότι θα αποκλειστεί το ενδεχόμενο καταστράτηγησης του ευεργετήματος απαλλαγής από το φόρο κεφαλαιουχικών κερδών δωρεών ακίνητης ιδιοκτησίας από οικογενειακές εταιρείες προς τους μετόχους των εταιρειών αυτών, η οποία μέχρι σήμερα γινόταν με τη διανομή των κερδών τέτοιων εταιρειών στους μετόχους τους, αντί με τη μορφή μερισμάτων τα οποία υπόκεινται σε φορολογία, με την αγορά και διά δωρεάς μεταβίβαση σ' αυτούς ακίνητης ιδιοκτησίας χωρίς την πληρωμή φόρου κεφαλαιουχικών κερδών.

Ειδικότερα και σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής σχετικά με τη δεύτερη προτεινόμενη ρύθμιση, ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών καταβάλλεται με τη δήλωση ή με βάση τη σχετική ειδοποίηση επιβολής φόρου στην οποία καθορίζεται η τελευταία ημερομηνία πληρωμής και ανεξάρτητα αν έχει υποβληθεί ένσταση ή προσφυγή, εκτός αν ο διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων εγκρίνει αναστολή της πληρωμής.

Με μεταγενέστερη τροποποίηση του σχετικού άρθρου προβλέπεται ότι ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών θα πρέπει να καταβάλλεται πάντοτε πριν από τη μεταβίβαση της σχετικής ιδιοκτησίας και έτσι στις περιπτώσεις που οι πολίτες δεν καταθέτουν ταυτόχρονα με τη δήλωση μεταβιβάσεως και πιστοποιητικό από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων πληρωμής του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών ο διευθυντής του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας αρνείται να αποδεκτεί τις εν λόγω δηλώσεις.

Ύστερα από προσφυγές επηρεαζόμενων προσώπων εναντίον του διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για την άρνησή του να δεχθεί την εγγραφή μεταβίβασης ακίνητης ιδιοκτησίας, όταν ο πωλητής δεν έχει πληρώσει το φόρο κεφαλαιουχικών κερδών, το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσισε ότι το κτηματολόγιο δεν έχει το δικαίωμα κατά νόμο να αρνηθεί την εγγραφή μεταβίβασης ακίνητης ιδιοκτησίας, σε περίπτωση που ο πολίτης δεν έχει πληρώσει το φόρο κεφαλαιουχικών κερδών. Σύμφωνα με την ίδια απόφαση, η καταβολή του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών αποτελεί προσωπική υποχρέωση του πολίτη και δεν απαγορεύεται ρητά η μεταβίβαση ακίνητης ιδιοκτησίας, αν δεν έχει καταβληθεί ο εν λόγω φόρος.

Υπό το φως της συγκεκριμένης απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου, παρίσταται ανάγκη ρύθμισης του θέματος της έγκαιρης είσπραξης των φόρων που επιβάλλονται με βάση τη νομοθεσία για τη φορολογία κεφαλαιουχικών κερδών. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το ύψος των ανείσπρακτων φόρων, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, περιλαμβανομένων και των φόρων που βρίσκονταν υπό ένσταση, ανερχόταν το 1992 στα £16.500.000 περίπου, ποσό που αναμένεται να διογκωθεί στα επόμενα χρόνια, αν δε ληφθούν μέτρα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Ήθελα μια διευκρίνιση από τον πρόεδρο της αρμόδιας επιτροπής: Αν κάποιος πολίτης βρεθεί σε μια δύσκολη οικονομική θέση και υποχρεωθεί να αποξενωθεί της περιουσίας του διά πωλήσεως, πώς θα είναι σε θέση να πληρώσει το ανάλογο ποσό πριν προχωρήσει η νενομισμένη πράξη, ώστε να εισπράξει το αντίτιμο της πώλησης για να είναι και σε θέση να πληρώσει;

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός ότι υπάρχει ένα πρόβλημα με την καθυστέρηση είσπραξης των οφειλομένων προς το δημόσιο. Και δεν είναι μόνο αυτό, υπάρχουν και άλλα προβλήματα που μπορεί να αναφουούν. Όμως ανάμεσα στα προβλήματα προσφέρεται αυτή η λύση καλύτερα. Να μην ξεχνούμε ότι μέσα στα £16.500.000 τα £8.000.000 περίπου αφορούν την εκκλησία και ξέρετε πολύ καλά τα προβλήματα που υπάρχουν στις σχέσεις εκκλησίας και νομοθεσίας σ' αυτά τα θέματα. Και θα παρατηρηθούν πράγματι περιπτώσεις, ιδιαίτερα σε εκκρεμούσες αγοραπωλησίες μεταξύ πολιτών και εκκλησίας, αν αρνηθεί η εκκλησία να καταβάλει, όπως συνηθίζει να αρνείται, τα κεφαλαιουχικά κέρδη από την πώληση οικοπέδων, θα δυσκολευτούν, αν δεν πληρώσουν οι ίδιοι οι αγοραστές στο τέλος τα κεφαλαιουχικά κέρδη, να αποκτήσουν τίτλο πάνω στην ιδιοκτησία την οποία αγόρασαν. Υπάρχουν πράγματι δυσκολίες του τύπου που αναφέρατε και άλλες, αλλά κρίθηκε σκόπιμο ότι δεν μπορεί να διογκούται αυτή η καθυστέρηση στις εισπράξεις του κτηματολογίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Απλώς ήθελα να δώσω μια περαιτέρω επεξήγηση στον κ. Παρισινό, κύριε Πρόεδρε, γιατί δεν υπάρχει πρόβλημα στην καταβολή του φόρου αυτού. Για να γίνει η μεταβίβαση πρέπει να έχει πληρωθεί ή να πληρωθεί εκείνη τη στιγμή που γίνεται η

μεταβίβαση στο ποσό της αγοράς. Επομένως ο πωλητής, ο οποίος υπόκειται σ' αυτό το φόρο την ώρα που μεταβιβάζει, θα πρέπει να έχει στην τσέπη του τα χρήματα της πώλησης και αυτή η διαδικασία για εξασφάλιση πιστοποιητικού ότι πληρώθηκε ο κεφαλαιουχικός φόρος είναι θέμα λεπτό. Πάεις στο φόρο εκεί, πόσα οφείλω, πάρτα. Έτσι γίνεται με όλους τους άλλους φόρους. Όλοι οι άλλοι φόροι εκτός από τον κεφαλαιουχικό πρέπει να πληρωθούν πριν γίνει η μεταβίβαση. Πηγαίνουν στα γραφεία εισπράξεως φόρων, ανοίγουν τη σελίδα, βλέπουν το κτήμα, καταθέτουν τα χρήματα και τα πληρώνουν. Επομένως, ο φόβος σας, ότι δε θα έχει λεφτά ο πωλητής να πληρώσει, δεν ευσταθεί, διότι θα τα έχει ήδη στην τσέπη του εκείνη την ώρα που μεταβιβάζει ή πριν μεταβιβάσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 17 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 5 θέμα είναι "Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999" πρόταση νόμου. Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται "Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος	Τάσσος Παπαδόπουλος
Καίτη Κληρίδου	Δημήτρης Ηλιάδης
Ρίκκος Ερωτοκρίτου	
Γιαννάκης Αγαπίου	<u>Μη μέλη της επιτροπής:</u>
Αριστοφάνης Γεωργίου	Χρήστος Πουργουρίδης
Μάρκος Κυπριανού	Ανδρούλα Βασιλείου
Στάθης Κιττής	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε από την ίδια, σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 6 και 13 Μαΐου 1999.

Σκοπός της πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τα οικογενειακά δικαστήρια, έτσι ώστε στο λόγο του ισχυρού κλονισμού να προβλεφθεί ως αμάχητο τεκμήριο η διάσταση των συζύγων για πέντε τουλάχιστο χρόνια και το διαζύγιο

να μπορεί να εκδοθεί, έστω και αν ο λόγος του κλονισμού αφορά το πρόσωπο του ενάγοντα. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα ενώπιον του δικαστηρίου να παραμένει προς απόδειξη μόνο η ύπαρξη διάστασης και η διάρκειά της, χωρίς να απαιτείται να αποδειχθεί το περιστατικό που προκάλεσε τον κλονισμό ή η σύνδεσή του με το πρόσωπο του εναγομένου.

Σημειώνεται ότι το υπό συζήτηση θέμα, προτού αυτό καταλήξει στη Βουλή με τη μορφή της υπό αναφορά πρότασης νόμου, απασχόλησε και προηγουμένως την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών σε πολλές συνεδρίες της στα πλαίσια της εξέτασης άλλης σχετικής πρότασης νόμου, κατά την οποία η επιτροπή είχε την ευκαιρία να ακούσει και τις απόψεις της τέως προέδρου του Οικογενειακού Δικαστηρίου Λευκωσίας.

Σημειώνεται επίσης ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, προτού προχωρήσει στη διαμόρφωση των τελικών της θέσεων, έκρινε σκόπιμο, στη βάση της συζήτησης εισηγήσεων που υποβλήθηκαν από μέλη της σχετικά με τη νομοθεσία που διέπει θέματα διαζυγίου, να ακούσει τις απόψεις της Ελληνικής Ορθόδοξου Εκκλησίας της Κύπρου για το θέμα της έκδοσης διαζυγίου λόγω μακροχρόνιου κλονισμού του γάμου. Με αυτά τα δεδομένα η επιτροπή εξουσιοδότησε τον πρόεδρό της ο οποίος το Φεβρουάριο του 1999 πραγματοποίησε συνάντηση με τον Αυτού Μακαριότης Αρχιεπίσκοπο Κύπρου κ. Χρυσόστομο, στα πλαίσια της οποίας αντάλλαξαν απόψεις επί του θέματος αυτού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού έλαβε ιδιαίτερα υπόψη το γεγονός ότι με τη θέσπιση της προτεινόμενης νομοθεσίας αναμένεται να αντιμετωπιστούν σε μεγάλο βαθμό τα διάφορα κοινωνικά προβλήματα που δημιουργούνται σήμερα λόγω της μακράς διάστασης των συζύγων και της διατήρησης «νεκρών» γάμων, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, γι' αυτό και με τις πιο κάτω επιφυλάξεις των μελών της εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές κ. Ρίκκος Ερωτοκρίτου, Μάρκος Κυπριανού, Στάθης Κιπτής και Δημήτρης Ηλιάδης δήλωσαν ότι, αν και κατά τη γνώμη τους οι διατάξεις του προτεινόμενου νόμου θα έπρεπε να διατυπωθούν κατά τέτοιο τρόπο, ώστε η διάσταση των συζύγων επί πέντε τουλάχιστο χρόνια να αποτελεί νέο λόγο διαζυγίου, εντούτοις συμφωνούν με την ουσία, γι' αυτό και θα υποστηρίξουν την ψήφισή του σε νόμο.

Το μέλος της επιτροπής κ. Τάσσος Παπαδόπουλος, χωρίς να διαφωνεί με τη φιλοσοφία που διέπει την προτεινόμενη νομοθεσία, δήλωσε ότι δε θα είχε ένσταση στην ψήφισή της σε νόμο, νοούμενου ότι στις διατάξεις της θα συμπεριλαμβανόταν πρόνοια με βάση την οποία θα διασφαλίζεται ότι πριν από την έκδοση του διαζυγίου θα έχουν διευθετηθεί οι περιουσιακές διαφορές των διαδίκων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εκείνο το οποίο θα ήθελα να πω είναι ότι, πέραν του θέματος της ουσίας που όλοι αποδεχόμαστε, από τον Οκτώβρη του 1997 εγώ συμμετείχα σε μια επιτροπή με τον Επίτροπο Νομοθεσίας, τη Γενική Εισαγγελία και το Υπουργείο Δικαιοσύνης, η οποία επεξεργάστηκε μια πλήρη αναθεώρηση αυτής της νομοθεσίας και είχε ετοιμάσει ένα κείμενο το οποίο θα ερχόταν μετά στη Βουλή για ψήφιση και όλα αυτά τα ζητήματα θα τα επέλυε. Επειδή δεν έχει φτάσει ακόμα στη Βουλή εδώ και δεκαεννέα μήνες και καθυστερεί κάπου μεταξύ Υπουργείου Δικαιοσύνης και Γενικής Εισαγγελίας, είναι παράκλησή μου από αυτό το βήμα όπως ζητηθεί να επισπευσθεί η διαδικασία, ούτως ώστε να μην καθίσταται αναγκαίο κάθε φορά να προβαίνουμε σε τμηματικές τροποποιήσεις, κάτι το οποίο δεν είναι επιθυμητό και δεν είναι η καλύτερη λειτουργία

ενός νομοθέτη. Γι' αυτό είναι που έχω πάρει το λόγο και για να σημειώσω αυτή την καθυστέρηση η οποία παρατηρείται· αυτό το θέμα θα ήταν λυμένο, αν ερχόταν το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 14 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Αναφορικά με το έκτο θέμα υπάρχει παράκληση για αναβολή από μέρος της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Αν δεν υπάρχει ένσταση, που δε νομίζω, εφόσον ζητείται η αναβολή για μια εβδομάδα μόνο.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Για ποιο θέμα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Για το έκτο θέμα, “Ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”, που είναι πρόταση νόμου του κ. Χατζηγιάννη.

Το έβδομο θέμα αναβάλλεται επίσης.

Προχωρούμε στο όγδοο θέμα που είναι “Ο περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”. Είναι πρόταση νόμου. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται “Ο περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Μάρκος Κυπριανού

Καίτη Κληρίδου

Στάθης Κιπτής

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Τάσσος Παπαδόπουλος

Γιαννάκης Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Μη μέλη της επιτροπής:

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Χρήστος Πουργουρίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από το μέλος της, βουλευτή του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, κ. Γιαννάκη Αγαπίου, σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 15 Απριλίου και στις 6 Μαΐου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της

Δημοκρατίας, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Πολιτικής Δικονομίας με στόχο τον εκσυγχρονισμό των διατάξεων της που αναφέρονται στην κινητή περιουσία οφειλέτη χρέους η οποία εξαιρείται από την εκτέλεση δικαστικής απόφασης ή δικαστικού διατάγματος.

Ο κ. Γ. Αγαπίου, αναλύοντας τις διατάξεις του προτεινόμενου από αυτόν νόμου, ανέφερε πως το φάσμα και η συνολική αξία της κινητής περιουσίας οφειλέτη χρέους που εξαιρείται από την εκτέλεση έχουν καθοριστεί με την υπό τροποποίηση νομοθεσία από το 1949 και συνεπώς δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά δεδομένα. Αποτέλεσμα τούτου, πρόσθεσε ο ίδιος, είναι να υπόκεινται σε καταναγκαστική πώληση για την εξόφληση χρέους ορισμένα αντικείμενα τα οποία ο οφειλέτης έχει απόλυτη ανάγκη, ώστε να συνεχίζει να ασκεί το επάγγελμά του ή να λειτουργεί το νοικοκυριό της οικογένειάς του. Έτσι, με στόχο ακριβώς τον εκσυγχρονισμό των σχετικών διατάξεων της υπό τροποποίηση νομοθεσίας προτείνεται, όπως είπε, ως κοινωνικό μέτρο η διεύρυνση των εξαιρούμενων από την εκτέλεση κινητών περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, καθώς και η αύξηση της συνολικής αξίας που πρέπει να έχουν τα χρησιμοποιούμενα για τους σκοπούς του επαγγέλματός του αντικείμενα, ώστε αυτά να εξαιρούνται από την εκτέλεση.

Οι εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως δήλωσαν ότι αναγνωρίζουν την ανάγκη εκσυγχρονισμού των διατάξεων της υπό τροποποίησης νομοθεσίας, ώστε από τη μια στα εξαιρούμενα από την εκτέλεση κινητά να συμπεριληφθούν και οικιακές συσκευές, ενώ από την άλλη να αυξηθεί η συνολική αξία των εξαιρούμενων αντικειμένων που ο

οφειλέτης χρησιμοποιεί για την άσκηση του επαγγέλματός του. Για το λόγο αυτό έχουν ήδη μελετήσει, όπως δήλωσαν, την προώθηση της ετοιμασίας σχετικού νομοσχεδίου.

Εντούτοις, οι ίδιοι πρόσθεσαν πως η προτεινόμενη με την υπό αναφορά πρόταση νόμου εκτενής διεύρυνση των εξαιρούμενων από την εκτέλεση αντικειμένων, καθώς και η, κατά τη γνώμη τους, προτεινόμενη υπερβολική αύξηση της συνολικής αξίας των αντικειμένων που χρησιμοποιούνται για την άσκηση του επαγγέλματος του οφειλέτη, ώστε να εξαιρούνται από την εκτέλεση, αποτέλεσμα θα έχουν το σημαντικό περιορισμό του μέσου της εκτέλεσης με την πώληση της κινητής περιουσίας του οφειλέτη.

Την ίδια θέση υποστήριξαν ενώπιον της επιτροπής και οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, ενώ με υπόμνημά τους που απέστειλαν σε αυτή εισηγούνται η συνολική αξία κάθε κατηγορίας αντικειμένων που προτείνεται να εξαιρεθεί από την εκτέλεση να καθοριστεί στο ποσό των £1.000.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών αποφάσισε να διαφοροποιήσει τις διατάξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, ώστε το προτεινόμενο ύψος της συνολικής αξίας των αντικειμένων του οφειλέτη που θα εξαιρούνται από την εκτέλεση να μειωθεί:

- 1) Από τις £5.000 στις £3.000, όσον αφορά τα αναγκαία για το επάγγελμα, την τέχνη, τη βιομηχανία και το επιτήδευμα ή την απασχόληση του οφειλέτη χρέους βιβλία, εργαλεία, σύνεργα, αγγεία και δοχεία.
- 2) Από τις £10.000 στις £5.000, όσον αφορά γεωργικό ελκυστήρα ή άλλα μηχανικά γεωργικά εξαρτήματα οφειλέτη που είναι γεωργός.

Με βάση τα πιο πάνω, η επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της υπό αναφορά πρότασης νόμου σε νόμο, όπως αυτή έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως φαίνεται και στην έκθεση η νομοθεσία αυτή έγινε πριν από το 1948 και η πρόθεση του νομοθέτη τότε ήταν να προστατεύσει τρεις τάξεις ανθρώπων. Πρώτο, το νοικοκυριό, δεύτερο, τους επαγγελματίες και τεχνίτες και τρίτο τους γεωργούς. Η πρόνοια για το νοικοκυριό αφορούσε τα κρεβάτια, τα τραπέζια, τα καθίσματα. Το 1949 δεν υπήρχαν ούτε τηλεοράσεις ούτε ψυγεία ούτε σόμπες μαγειρέματος ούτε ραδιόφωνα, γι' αυτό, παρ' όλο που δεν αναφέρεται στην έκθεση είναι όμως στο νομοσχέδιο, αναφορικά με τα νοικοκυριά, εξαιρούνται από την εκτέλεση το ψυγείο, το πλυντήριο ρούχων, η ηλεκτρική ή η κουζίνα υγραερίου και το ραδιόφωνο, που σήμερα είναι αναγκαία σκεύη για το νοικοκυριό. Εκείνο που έχει σημασία γι' αυτό το νομοθέτημα είναι οι γεωργοί και οι τεχνίτες. Για τους γεωργούς προβλεπόταν η εξαίρεση μιας μούλας και ενός καμήλου, δύο βοδιών και δύο γαϊδάρων. Σήμερα εκτός του ότι αυτά δεν υπάρχουν, υπάρχουν άλλα αντικείμενα και άλλα εξαρτήματα με τα οποία ένας γεωργός κάνει την εργασία του. Και αν ο σκοπός μας είναι να βοηθήσουμε τους αγρότες να παραμείνουν στην ύπαιθρο, οφείλουμε να τους εξαιρέσουμε εκείνα τα αντικείμενα τα οποία είναι άμεσης χρήσης και άμεσης ανάγκης για τη διεξαγωγή της εργασίας τους. Ενώ δεν μπορεί να κατάσχει με διάταγμα κάτι κινητό, έναν ημίονο ή ένα γαϊδαρο ή ένα βόδι ή έναν κάμηλο που δεν υπάρχουν, μπορεί σήμερα, πριν από την ψήφιση αυτού του νόμου, να κατάσχει ένα μικρό τρακτέρ του χεριού αξίας £300. Σήμερα, η εισήγησή μου ήταν για £10.000, έπεσε στις £5.000, ας είναι. Επίσης για τους επαγγελματίες: Οι επαγγελματίες εδικαιούντο εξαίρεσης εργαλείου αξίας £50, σήμερα με £50 δεν αγοράζει κανείς τίποτε. Αν ο σκοπός του νομοθετήματος ήταν να εξασφαλίσει τον επαγγελματία, να διεξάγει την εργασία του, ασφαλώς τα μηχανήματα τα οποία του εξαιρούσε τότε των £50 σήμερα αξίζουν πολύ περισσότερο, γι' αυτό οι

£3.000 που έχουμε καθορίσει είναι η ελάχιστη αξία που έχουν αυτά τα αντικείμενα. Πρέπει όμως να αναφέρω εδώ ότι υπάρχει πρόνοια στο νομοσχέδιο πως σε ό,τι αφορά τα αντικείμενα που υπόκεινται σε ενοικιαγορά ή επιβάρυνση αυτά δεν εξαιρούνται. Γιατί πολλοί μας λένε ότι «μα θα πάει, ν' αγοράσει ένα αντικείμενο με ενοικιαγορά αξίας £5.000, θα το πάρει σπίτι του και δε θα μπορεί ο ιδιοκτήτης να το πάρει;» Όχι. Εκείνα δεν εξαιρούνται, εκείνα μπορούν να κατασχεθούν μόνο από τους ιδιοκτήτες των. Ήθελα να πω επίσης για όσους έφεραν ένσταση, λυπούμαι γιατί έφερε ένσταση η εισαγγελία και το αρμόδιο υπουργείο, δεν το είδαν με πνεύμα κατανόησης και με το πνεύμα της σημερινής εποχής και άλλωστε η κατάσταση των κινητών δεν είναι η μόνη κατάσταση εναντίον του χρεώστη, υπάρχει η πώληση ακίνητης περιουσίας, αν υπάρχει, υπάρχουν οι μηνιαίες δόσεις, υπάρχουν πτωχεύσεις, είναι ένα από τα πολλά είδη εκτέλεσης μιας απόφασης ή κατάστασης κινητών.

Πιστεύω ότι με αυτό το νομοθέτημα απαλύνουμε ή ξελαφρώνουμε τους ανθρώπους που χρωστούν και τους δίνουμε το δικαίωμα να διεξάγουν την εργασία τους, τα δε νοικοκυριά... δε στερούμε τα νοικοκυριά από τα πλέον ουσιώδη αντικείμενα συντήρησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε βλέπω άλλο ομιλητή, παρακαλώ ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Παίρνω το λόγο για να χαιρετίσω την ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου, κύριε Πρόεδρε. Πράγματι, υπήρχαν άνθρωποι συμπατριώτες μας που, λόγω των χαμηλών ποσών που υπήρχαν -παρέμειναν στη νομοθεσία από την αποικιοκρατία- υπέφεραν πολύ. Δεν είναι μόνο αυτή η πρόνοια του νόμου που είναι κατάλοιπο της αποικιοκρατίας, υπάρχουν πολλές άλλες παρόμοιες πρόνοιες και είναι λυπηρό, γιατί

στα σαράντα ολόκληρα χρόνια ανεξάρτητου βίου δεν κατόρθωσε η Κυπριακή Δημοκρατία να εκσυγχρονίσει τη νομοθεσία της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πέραν των όσων οι συνάδελφοι έχουν πει και με τα οποία συμφωνώ, ήθελα να τονιστεί ιδιαίτερα και το γεγονός ότι, όταν βγαίνουν σε δημόσιο πλειστηριασμό και θα το γνωρίζετε όλοι, αυτά τα κινητά πουλιούνται σε εξευτελιστικές τιμές. Άρα λοιπόν ούτε και το σκοπό ικανοποίησης του χρέους εξυπηρετεί αυτή η διάταξη. Ξέρουμε ότι, και τα ζούμε καθημερινά, αυτοκίνητα μεγάλης αξίας £10.000 - £12.000 πηγαίνουν £200. Άρα λοιπόν αυτά τα αντικείμενα, τα κινητά, κατάσχονται και κατάσχονται για να ικανοποιηθεί η δικαστική απόφαση. Στην πραγματικότητα στερούνται οι ιδιοκτήτες τους την κατοχή, τη χρήση αυτών των αντικειμένων, αλλά, επειδή δεν εξοφλούν το χρέος, σύρονται ασφαλώς μεταγενέστερα στα δικαστήρια για την περαιτέρω ικανοποίηση της απόφασης με μηνιαίες δόσεις, με φυλακίσεις και ούτω καθεξής. Άρα λοιπόν ως πρώτο βήμα χαιρετίζω τη διαφοροποίηση των ποσών, αλλά θα πρέπει το σώμα να έχει κατά νουν ότι και τα κινητά μεγαλύτερων ποσών, όταν κατάσχονται, πωλούνται σε εξευτελιστικές τιμές και άρα δεν ικανοποιούνται ούτε και οι δικαστικές αποφάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τώρα μπορούμε να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 16 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Τα υπ' αριθμό 9 και 10 θέματα αναβάλλονται.

Το υπ' αριθμό 11 θέμα αποσύρεται από την εκτελεστική εξουσία.

Εδώ τελειώνει το Κεφάλαιο Πρώτο.

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αντιλήφθηκα ότι το υπ' αριθμό 10 θέμα το έχετε θεωρήσει ότι αναβάλλεται, κύριε Πρόεδρε; Επειδή νομίζω ότι μπορούσαμε να το περάσουμε. Διότι εμείς φαίνεται...εντάξει... έχει διαφοροποιηθεί και η θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού που συμπίπτει και με τη θέση του ΑΚΕΛ, οι άλλες θέσεις είναι ήδη διαμορφωμένες. Να ψηφίσουμε να τελειώνει.

Ο κ. Πιπτοκοπίτης;

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Εμείς ζητούμε να αναβληθεί, κύριε Πρόεδρε, δεν είμαστε έτοιμοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπέρ της αναβολής.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφόσον υπάρχει παράκληση για αναβολή, αναβάλλεται μόνο για μια εβδομάδα.

Προχωρούμε στο Δεύτερο Κεφάλαιο: Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων είναι όπως αυτή έχει ήδη διανεμηθεί στους βουλευτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
1. Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
2. Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Λακατάμιας (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
3. Ο περί Εμπόρων Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Επίδειξη και Δοκιμή) Νόμος του 1999.	Συγκοινωνιών και Έργων	Συγκοινωνιών και Έργων
4. Ο περί Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εξωτερικών	Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
5. Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999.	Παιδείας και Πολιτισμού	Παιδείας
6. Οι περί Συντάξεων Υπαλλήλων Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Συγκοινωνιών και Έργων	Συγκοινωνιών και Έργων
7. Οι περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών (Ανώτατο Ποσό για την Κάλυψη Βασικών Αναγκών) Κανονισμοί του 1999.	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
8. Οι περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τουριστικά Διαμερίσματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας
9. Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από το ΘΟΚ δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.	Παιδείας και Πολιτισμού	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
10. Έγγραφο (Αρ. 30/99) σύμφωνα με	Οικονομικών	Οικονομικών και

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
τους περί Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων (στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμους του 1985 έως 1991.		Προϋπολογισμού
Προτάσεις νόμου:	Κατατέθηκαν από	Παραπέμπονται στην επιτροπή
1. Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Ανδρέα Παρισινό, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας	Νομικών
2. Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Μάριο Ματσάκη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού	Εσωτερικών
3. Ο περί της Πέμπτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος του 1999.	Μάριο Ματσάκη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας	Νομικών

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο Λεμεσού	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
4. Ο περί Θανατικών Ανακριτών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Μάριο Ματσάκη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού	Νομικών

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να κάνω μια παρατήρηση τεχνικής φύσεως για ένα θέμα το οποίο μας ταλαιπώρησε και φαίνεται ότι έχει λυθεί. Οι εκθέσεις των κοινοβουλευτικών επιτροπών ήταν στο ίδιο χρώμα μαζί με τον τεράστιο όγκο των εντύπων τα οποία παραλαμβάναμε κάθε μέρα και είχαμε πρόβλημα στο να ξεχωρίσουμε τις εκθέσεις, οι οποίες είναι το πιο αναγκαίο και πολύτιμο εργαλείο για να διεκπεραιώσουμε την εργασία μας. Οι υπηρεσίες της Βουλής προς τιμή τους έχουν βρει μια έξυπνη λύση. Από αυτή τη συνεδρίαση παρατηρούμε ότι οι εκθέσεις τυπώνονται σε πράσινο χρώμα, που είναι και το χρώμα της ελπίδας, και θέλω να εκφράσω την ικανοποίησή μας, αλλά και τα συγχαρητήριά μας προς τη διεύθυνση και τις υπηρεσίες της Βουλής γι' αυτή την έξυπνη, πρακτική και λειτουργική λύση που έχουν δώσει σε ένα πρόβλημα, το οποίο πραγματικά μας ταλαιπωρούσε και νομίζω ότι εκφράζω όλους τους συναδέλφους αν καταθέσω τον έπαινό μας προς αυτή την κατεύθυνση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συμμερίζομαι τις απόψεις του συναδέλφου κ. Ηλιάδη και θα επιθυμούσα προσωπικά, αν μπορούσε να λυθεί και το πρόβλημα των εγγράφων που δε χρειάζονται με κάποιο άλλο χρώμα, που είναι αχρείαστα, ώστε να ξέρουμε από την αρχή, έτσι θα αποφευγόταν η ταλαιπωρία την οποία υφίστανται οι βουλευτές. Όμως θα ήθελα να πω ότι τα έγγραφα τα οποία είναι ύψιστης σημασίας πρέπει να κυκλοφορούν σε κόκκινο χρώμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αφού άρχισε αυτό το θέμα, είναι καλά να δούμε δύο σημεία, συμφωνώ με τον κ. Ηλιάδη ότι είναι καλή αυτή η καινοτομία θα ήταν και χρήσιμο να κυκλοφορούσαν και πιο έγκαιρα οι εκθέσεις, θα έλεγα, για να μπορούμε να διαβάζουμε κιάλας, όχι απλώς να τις ξεχωρίζουμε. Το δεύτερο που θα έλεγα, κύριε Πρόεδρε, σ' αυτό που είπε ο κ. Αγαπίου, επειδή όντως υπάρχει πολύ μεγάλος όγκος χαρτιών και ποσότητα χαρτιών τα οποία πετάσσονται και αυτό δημιουργεί προβλήματα περιβαλλοντικά και προβλήματα σπατάλης, η εισήγηση που έκανα και παλαιότερα επί προηγούμενου Προέδρου Βουλής και το επαναλαμβάνω και τώρα αφορά δύο πράγματα: Πρώτ' απ' όλα να γίνει μια σοβαρή σκέψη και μια πρωτοβουλία για θέμα ανακύκλωσης όλων αυτών των εγγράφων, των τόνων εγγράφων που πετάγονται κάθε μέρα και, ως Βουλή, ας δώσουμε όλοι το παράδειγμα και, δεύτερο, θα εισηγούμουν τα περισσότερα έγγραφα να μη διανέμονται σε όλους τους βουλευτές, να διανέμονται στα μέλη των αντίστοιχων επιτροπών και να κοινοποιείται κατάλογος των εγγράφων, όπως

γίνεται στο Ευρωκοινοβούλιο, όπως γίνεται σε άλλες χώρες, όπου όταν οποιοσδήποτε άλλος βουλευτής θέλει ένα έγγραφο, πάει και το ζητά. Το γεγονός ότι διανέμονται σε όλους όλα τα έγγραφα απλώς αυξάνει τα σκουπίδια που πετάμε εμείς, δεν τα διαβάζει κανένας, μας ξαναδίνονται στις επιτροπές και μένει, πέρα από το θέμα το οικονομικό, και άδικη ταλαιπωρία για την υπηρεσία. Νομίζω θα μπορούσε να γίνει μια μελέτη, από πλευράς υπηρεσίας τουλάχιστο, να εξοικονομήσουμε εκεί που μπορούμε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο Τρίτο Κεφάλαιο: ερωτήσεις και απαντήσεις. Ερωτήσεις δεν υπάρχουν και οι απαντήσεις δόθηκαν ήδη γραπτώς.

Απάντηση ημερομηνίας 10 Μαΐου 1999 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ'Α' 8, ημερομηνίας 3 Σεπτεμβρίου 1996, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γεώργιου Χατζηγεωργίου.

“Σχετικά με την προώθηση της βελτίωσης του δρόμου Νικόκλειας - Κελοκεδάρων - Σαλαμιού - Αρμίνου - Αγίου Νικολάου, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 45.469 και ημερομηνία 29 Ιανουαρίου 1997, θα βελτιωθεί ο δρόμος Νικόκλειας- Σαλαμιούς - Αρμίνου - Αγίου Νικολάου, μήκους 31 χμ., σε διάστημα έξι χρόνων.

Ήδη έχουν υπογραφεί τα συμβόλαια για βελτίωση δύο τμημάτων και έχουν αρχίσει οι εργασίες (Νικόκλεια προς Χολέτρια, Χ.Δ. 0-2 και Χ.Δ. 2-5). Στα σχέδια του τμήματος του δρόμου από Χολέτρια μέχρι Κελοκέδαρα (Χ.Δ. 5 -13.3) διαπιστώθηκαν κάποια σφάλματα στις συντεταγμένες, τα οποία διορθώθηκαν και στάλθηκαν ξανά στο κτηματολόγιο. Για κάλυψη της καθυστέρησης θα συντηρηθεί ο χρόνος του συμβολαίου για το τμήμα αυτό από δεκαοκτώ σε δώδεκα μήνες εργασίας. Οι εργασίες αναμένεται ν' αρχίσουν το φθινόπωρο του 1999.

Στο τμήμα του δρόμου μήκους 8,5 χμ. από Κελοκέδαρα μέχρι Μέσανα υπολογίζεται ν' αρχίσουν οι εργασίες στα μέσα του 2000 και να συμπληρωθούν σε διάστημα δεκαοκτώ μηνών.

Σύμφωνα με την πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, θα βελτιωθεί και ο δρόμος Νικόκλειας - Αγίου Νικολάου μέσω της κοιλάδας Διαρίζου, μήκους 28,5 χμ., σε διάστημα οκτώ χρόνων. Αναμένεται μέσα στον Ιούνιο του 1999 η συμπλήρωση των εργασιών του παραποτάμιου δρόμου από τη Νικόκλεια μέχρι το φράκτη Σουσκιού. Στο πρόσθετο τμήμα από τον Άγιο Νικόλαο μέχρι το Κιδάσι, μήκους 6,6 χμ. περίπου, έναντι δαπάνης £1.000.000 αναμένεται ν' αρχίσουν οι εργασίες μέσα στο 2000 και να συμπληρωθούν σε δεκαοκτώ μήνες.

Αναμένεται η έναρξη εργασιών μέσα στο δεύτερο εξάμηνο του 2000 στο τμήμα του παραποτάμιου δρόμου από τη Φασούλα μέχρι τον Άγιο Γεώργιο, μήκους 6,6 χμ. (Χ.Θ. 7-13,6), έναντι προϋπολογιζόμενης δαπάνης £1,1 εκ. Οι εργασίες θα συμπληρωθούν μέσα σε δεκαοκτώ μήνες.

Προκήρυξη προσφορών μέσα στο 2000 στο τμήμα από τον Άγιο Γεώργιο μέχρι το Κιδάσι, μήκους 8,3 χμ. (Χ.Θ. 13.6 – 21.9), έναντι προκαταρκτικής δαπάνης £900.000. Η μελέτη είναι έτοιμη και αναμένεται η δημοσίευση των απαλλοτριώσεων.

Απολογούμαστε για την παρατηρηθείσα καθυστέρηση στην απάντηση της ερώτησης. Ωστόσο, κατά το χρονικό διάστημα που διέρρευσε, το θέμα της βελτίωσης των πιο πάνω δρόμων αποτέλεσε αντικείμενο συνεχών διαβουλεύσεων του υπουργείου τόσο με τις ενδιαφερόμενες κοινότητες όσο και με την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων της Βουλής και ήχθη ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου. Συναφώς, αναφέρεται ότι, σύμφωνα με παλαιότερη τεχνοοικονομική μελέτη, με βάση την οποία το έργο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, αυτό θα κόστιζε £3,3 εκ. και

με βάση την απόφαση 45.469, ημερομηνίας 29 Ιανουαρίου 1997, το κόστος και για τους δύο δρόμους αυξήθηκε σε £9 εκ. μη περιλαμβανομένων των απαλλοτριώσεων.”

Απάντηση ημερομηνίας 13 Μαΐου 1999 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 28, ημερομηνίας 13 Νοεμβρίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με το μουσείο Λάρνακας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Έγιναν ήδη οι απαραίτητες διαδικασίες και εγκρίθηκε η πρόσληψη ενός αρχαιοφύλακα για προκαθορισμένη χρονική περίοδο τεσσάρων μηνών και το μουσείο Λάρνακας θ’ ανοίγει κατά τα Σαββατοκυριακά και τις αργίες. Με βάση την κίνηση που θα παρατηρηθεί, κατά τις πρόσθετες ώρες λειτουργίας του μουσείου, θ’ αποφασιστεί μεταγενέστερα κατά πόσο η θέση θα δημιουργηθεί πάνω σε μόνιμη βάση.
- 2) Το Επαρχιακό Μουσείο Λάρνακας διαθέτει μια από τις πιο σύγχρονες εκθέσεις και είναι από τα λίγα μουσεία παγκύπρια που διαθέτει και οδηγό. Όμως πάγια πολιτική του Τμήματος Αρχαιοτήτων είναι τα αντικείμενα εθνικής σημασίας να εκτίθενται μόνο στο Κυπριακό Μουσείο στη Λευκωσία.
- 3) Όσον αφορά την αισθητική αναβάθμιση του κτιρίου του μουσείου, δεν υπάρχουν οποιαδήποτε σχέδια στο άμεσο μέλλον, αφού όλα τα επαρχιακά μουσεία της Κύπρου έχουν κτιστεί μετά το 1950 και γι’ αυτό η αρχιτεκτονική τους θεωρείται σύγχρονη.”

Απάντηση ημερομηνίας 17 Μαΐου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Χριστόδουλου Χριστοδούλου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 39, ημερομηνίας 21ης Δεκεμβρίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με την κατασκευή αντιπλημμυρικού έργου στην κοινότητα Φρενάρους σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Πρόκειται για αίτημα που τέθηκε αρχικά κατά την επίσκεψη του Υπουργού Εσωτερικών στο Φρέναρος στις 25 Μαΐου 1998 και ο υπουργός έδωσε οδηγίες για την ετοιμασία σχετικής μελέτης και στη συνέχεια να παραχωρηθούν αυξημένα κονδύλια στους επόμενους Προϋπολογισμούς Αναπτύξεως για υλοποίηση του έργου.
- 2) Λόγω του χρόνου υποβολής του αιτήματος (άνοιξη 1998) και της ανομβρίας, που παρατηρήθηκε τα τελευταία χρόνια, κρίθηκε σκόπιμο όπως η μελέτη για το έργο γίνει μετά το χειμώνα του 1998, ώστε να γίνουν παρατηρήσεις κατά τη διάρκεια της εποχής των βροχών.
- 3) Στο παρόν στάδιο αξιολογούνται τα στοιχεία που καταγράφηκαν από το Νοέμβριο του 1998 μέχρι το Μάρτιο του 1999, τα οποία θα αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης και μελέτης από τα εμπλεκόμενα κυβερνητικά τμήματα (Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και Τμήμα Δημοσίων Έργων).
- 4) Όπως υπολογίζεται, η δαπάνη για την κατασκευή του έργου αυτού αναμένεται να ξεπεράσει τις £500.000 σύμφωνα με εκτίμηση που έγινε για ανάλογο έργο στην περιοχή του συμβουλίου βελτιώσεως Λιοπετρίου.
- 5) Η ετοιμασία μελέτης και η έναρξη των εργασιών δεν προβλέπεται να γίνουν σύντομα, αν ληφθεί υπόψη ότι παρόμοιο αίτημα του συμβουλίου βελτιώσεως Λιοπετρίου εκκρεμεί για μεγάλο χρονικό διάστημα.”

Απάντηση ημερομηνίας 10 Μαΐου 1999 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄48, ημερομηνίας 4 Μαρτίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Τάκη Χατζηδημητρίου.

“Σχετικά με τα τέλη δημόσιων καρτο/κερματοτηλεφώνων σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Η αλλαγή στο τέλος κλήσεως έγινε μετά από εμπειριστατωμένη μελέτη των αρμόδιων υπηρεσιών της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου και με την απόφαση 105/98 του συμβουλίου της αρχής. (Παρακαλώ βλ. και σχετική επιστολή μας ΓΔΧ02-09/14 Δεκεμβρίου 1998).
- 2) Η αλλαγή αυτή έγινε ώστε να καλυφθούν τα έξοδα παροχής της υπηρεσίας καρτοτηλεφώνων δημόσιας χρήσης. Το προηγούμενο τέλος κάλυπτε μόνο τα έξοδα του βασικού προϊόντος, δηλαδή της σταθερής συνδρομητικής τηλεφωνίας, την προμήθεια μεταπωλητή, την κατασκευή της κάρτας, καθώς και το ΦΠΑ και τα έξοδα συντήρησης και λειτουργίας καθώς και η κεφαλαιουχική δαπάνη αγοράς και ανάπτυξης του δικτύου των καρτοτηλεφώνων και θαλάμων δεν είχαν συμπεριληφθεί.
- 3) Το τέλος κλήσης που υιοθετήθηκε είναι 3 σεντ ανά χρεωστική μονάδα, ενώ η προηγούμενη χρεωστική μονάδα (ενόψει της παραγράφου 2, πιο πάνω) ήταν 1,62 σεντ. Επομένως, το τέλος αυξήθηκε κατά 85%. Και τα δύο τέλη συμπεριλαμβάνουν το ΦΠΑ.
- 4) Η αύξηση της χρεωστικής μονάδας δημοσιεύτηκε στον εγχώριο τύπο, ώστε να ενημερωθεί το κοινό, πριν από την ημερομηνία ταυτόχρονης εφαρμογής της σε όλα τα καρτοτηλέφωνα και κερματοτηλέφωνα που ήταν η 25η Νοεμβρίου 1998.
- 5) Πρέπει να σημειωθεί ότι ανέκαθεν το τιμολόγιο για τα τηλέφωνα δημόσιας χρήσης της αρχής (καρτοτηλέφωνα και κερματοτηλέφωνα) διαμορφωνόταν με τον καθορισμό της τιμής της χρεωστικής μονάδας. Τα τηλέφωνα δημόσιας χρήσης εφαρμόζαν χρέωση με βάση την τιμή αυτή και τους χρεωστικούς παλμούς που αποστέλλονταν από το τηλεφωνικό κέντρο κατά τη διάρκεια της τηλεφωνικής

συνδιάλεξης. Ο ρυθμός με τον οποίο το τηλεφωνικό κέντρο έστελλε τους χρεωστικούς παλμούς εξαρτάτο από τον προορισμό και την ημέρα και ώρα διεκπεραίωσης της κλήσης.

Η διαμόρφωση του τιμολογίου με τον καθορισμό της τιμής της χρεωστικής μονάδας μειονεκτεί στο ότι οι αυξήσεις στο τέλος χρέωσης των κλήσεων που πρέπει να επιβληθούν για κάλυψη των εξόδων παροχής της υπηρεσίας είναι ανάλογες της χρέωσης του βασικού προϊόντος, δηλαδή της χρέωσης των κλήσεων της σταθερής συνδρομητικής τηλεφωνικής υπηρεσίας. Αυτό σημαίνει ότι στις κλήσεις σε προορισμούς υψηλής χρέωσης (π.χ. διεθνείς κλήσεις) επιβάλλονται αυξήσεις δυσανάλογα μεγαλύτερες, σε απόλυτους αριθμούς, από το κόστος παροχής της υπηρεσίας και στις κλήσεις σε προορισμούς χαμηλής χρέωσης (π.χ. τοπικές κλήσεις) επιβάλλονται αυξήσεις δυσανάλογα μικρότερες από το κόστος παροχής της υπηρεσίας.

Ο βασικός λόγος που υποχρέωνε την αρχή να εφαρμόσει αυτή τη μέθοδο χρέωσης των κλήσεων από τηλέφωνα δημόσιας χρήσης ήταν οι περιορισμένες δυνατότητες των καρτοτηλεφώνων/κερματοτηλεφώνων στη συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων που αφορούσαν τον προορισμό των κλήσεων και στην αποθήκευση όλων των δεδομένων που χρειαζόνταν για την εφαρμογή εξειδικευμένου και πολύπλοκου τρόπου χρέωσης.

Η αντικατάσταση των καρτοτηλεφώνων δημόσιας χρήσης με νέας τεχνολογίας καρτοτηλέφωνα, τα οποία έχουν μεγαλύτερες δυνατότητες επεξεργασίας κλήσεων, παρέχει στην αρχή μεγαλύτερη ευελιξία στον καθορισμό του τιμολογίου. Η αρχή έχει ήδη ετοιμάσει νέο τιμολόγιο με βάση διαφορετικό επιμερισμό του κόστους που κρίνεται πιο δίκαιος στο χρήστη. Το νέο αυτό τιμολόγιο καρτο/κερματοτηλεφώνων θα υποβληθεί στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων μαζί με την πρόταση αναίσορρόπησης των τελών γύρω στο τέλος του μηνός Απριλίου.”

Απάντηση ημερομηνίας 23 Απριλίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Χριστόδουλου Χριστοδούλου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 52, ημερομηνίας 10 Μαρτίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με την κατ’ εξαίρεση ενοικίαση αριθμού οικιστικών μονάδων σε κυβερνητικούς οικισμούς προσφύγων, σας πληροφορώ ότι συνολικά υπάρχουν ογδόντα έξι τέτοιες περιπτώσεις που αφορούν:

- 1) Σαράντα δύο οικιστικές μονάδες σε δεκατέσσερις οικισμούς της Λευκωσίας.
- 2) Μία οικιστική μονάδα σε οικισμό της Λεμεσού.
- 3) Μία οικιστική μονάδα σε οικισμό της Πάφου.
- 4) Δώδεκα οικιστικές μονάδες σε επτά οικισμούς της Λάρνακας.
- 5) Τριάντα οικιστικές μονάδες σε οικισμούς της Αμμοχώστου.

Οι εγκρίσεις για ενοικίαση των πιο πάνω κατοικιών δόθηκαν κατά καιρούς από τους προκατόχους μου, μέσα στα πλαίσια διακριτικής ευχέρειας που παραχωρήθηκε στον Υπουργό Εσωτερικών από το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση με αριθμό 39.107 και ημερομηνία 2 Απριλίου 1993, η οποία επιτρέπει τη στέγαση σε κυβερνητικούς οικισμούς και οικογενειών που, αν και δεν καλύπτονται από τα σχετικά κριτήρια, οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες των αιτητών επιβάλλουν τούτο. Συναφώς αναφέρεται ότι οι οικιστικές μονάδες που έχουν κατ’ εξαίρεση ενοικιαστεί στην επαρχία Αμμοχώστου και μέρος αυτών στην επαρχία Λάρνακας (Α.Η.Κ) αφορούν μη προσφυγικές οικογένειες που αντιμετώπιζαν σοβαρά στεγαστικά προβλήματα και πάντοτε γινόταν υπό την αίρεση ότι θα τις εγκαταλείψουν, αν υπάρξει ζήτηση των κατοικιών αυτών από δικαιούχες προσφυγικές οικογένειες.”

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και μπαίνουμε στο Τέταρτο Κεφάλαιο. Για το πρώτο θέμα του Τέταρτου Κεφαλαίου, όπως είναι γνωστό, έχει γίνει ειδική διευθέτηση για τη συζήτησή του σε

επόμενη συνεδρία. Για τα θέματα υπ' αριθμό 2 και 3, ο κ. Παπαδόπουλος, ο οποίος είναι ο εισηγητής, απουσιάζει στο εξωτερικό. Για το υπ' αριθμό 4 θέμα, που είναι "Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης", έχει εγγραφεί από τον κ. Χριστοδουλίδη και άρχισε η συζήτησή του την προηγούμενη βδομάδα, αντιλαμβάνομαι ότι ο ομιλητής που ήθελε να λάβει το λόγο σήμερα, ο κ. Κλεάνθους, δεν είναι εδώ, δεν τον είδα εδώ. Επομένως, το θέμα μένει στην ημερήσια διάταξη. Εξάλλου και ο εισηγητής είναι απών, που θα ήθελε, αντιλαμβάνομαι, να κλείσει το θέμα.

Το επόμενο θέμα, το υπ' αριθμό 5, είναι "Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος." Το θέμα ενεγράφη με εισήγηση του προέδρου των Ενωμένων Δημοκρατών κ. Γιώργου Βασιλείου τον οποίο και καλώ στο βήμα να προβεί στην εισήγησή του. Τώρα, αν μερικοί από μας δεν καταλάβουμε, άλλη ιστορία.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Όταν είχα ετοιμάσει την ομιλία, άρχιζα με το ότι πριν από τρεις περίπου μήνες ζήτησα να εγγραφεί ... Εν τω μεταξύ αναβλήθηκε και πάλιν, άρα η σωστή έκφραση πρέπει να είναι ότι πριν από πέντε περίπου μήνες ζήτησα να εγγραφεί και να συζητηθεί ως επείγον το πρόβλημα του 2000, όπως έχει γίνει γνωστό σε όλους. Είναι ένα πρόβλημα τεραστίων διαστάσεων το οποίο, κατά κανόνα, υποτιμήθηκε στην Κύπρο και που όμως αφορά και αγγίζει τη ζωή του καθενός μας. Δεν είναι θέμα που έχει καθ' οιονδήποτε τρόπο κομματικό χρώμα, αλλά η μη σωστή αντιμετώπισή του θα έχει πολύ σοβαρές επιπτώσεις στον τόπο μας. Δυστυχώς η συζήτηση δεν έγινε δυνατό να αρχίσει τότε, και για να είμαι ειλικρινής εγώ είχα σχεδόν παραιτηθεί από το ότι θα

συζητηθεί καν το θέμα, και ας είναι καλά ο κ. Χρίστου, που δεν είναι εδώ σήμερα, είναι στο Παρίσι αντιλαμβάνομαι ...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Όχι, είναι στην Πάφο.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Στην Πάφο, καλά, ο οποίος την περασμένη βδομάδα ... Τι Παρίσι, τι Πάφος;

(Γέλια)

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είναι η πιο κοντινή επαρχία προς το Παρίσι η Πάφος.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Συμφωνώ απόλυτα, κύριε Αγαπίου.

Αν δεν έθετε το θέμα ο κ. Χρίστου την περασμένη φορά, αμφιβάλλω αν τελικά θα ετίθετο προς συζήτηση. Εγώ τουλάχιστον είχα αρχίσει να παραιτούμαι της ιδέας.

Η αλήθεια είναι ότι πριν μερικούς μήνες, μετά που είχαμε θέσει το θέμα για συζήτηση στη Βουλή και είχε κάνει και δημοσιογραφική διάσκεψη ο κ. Χριστόφιας για το όλο θέμα, είχε δημιουργηθεί κάποια συζήτηση. Μετά ξεχάστηκε και ουσιαστικά το θέμα μπήκε κατά μέρος, ωσάν να μην υπήρχε. Δυστυχώς όμως το θέμα υπάρχει και υπάρχει με το παραπάνω.

Πριν προχωρήσω στο τι νομίζω ότι πρέπει να κάνουμε, θα ήθελα να αναφερθώ σε συντομία για το πώς έχει δημιουργηθεί αυτό το τεραστίων διαστάσεων πρόβλημα. Μόλις πριν από περίπου σαράντα χρόνια, όταν η βιομηχανία των ηλεκτρονικών υπολογιστών ήταν ακόμα στα σπάργανά της και τα στοιχεία τύχαιναν επεξεργασίας με βάση το σύστημα της διακριτικής κάρτας (punched cards), η εξοικονόμηση χώρου ή στηλών ήταν τεραστίας σημασίας. Όσοι είναι νέοι, όπως είμαι εγώ, θα πρέπει να θυμούνται ότι στην αρχή της καριέρας μας ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είσαι μεγαλύτερός μου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Το ξέρω, εντάξει. Κι εσύ είσαι μέσα.

Όταν ασχολούμαστε με κομπιούτερ, τότε βασική τέχνη ήταν πώς να γλυτώσουμε στήλες και ήταν κανόνας το έτος να το βάζουμε με δύο στήλες, διότι πιστεύαμε ότι, ώσπου να περάσει ο αιώνας, θα αλλάξουν τα προγράμματα κι εμείς τη δουλειά μας άμεσα την κάναμε. Και αυτό που κάναμε εμείς στην καθημερινή μας ζωή το έκαναν φυσικά και όλοι οι προγραμματιστές σε όλο τον κόσμο, ελπίζοντας και νομίζοντας ότι αυτό το θέμα δε θα πάει πάρα πέρα. Δυστυχώς πήγε πάρα πέρα, γράφτηκαν εκατομμύρια προγραμμάτων για διάφορα θέματα και συνήθως τα προγράμματα που γράφονταν στηρίζονταν πάνω στα προηγούμενα και έτσι φτάσαμε πριν από μερικά χρόνια να συνειδητοποιήσουμε όλοι ότι υπάρχει πρόβλημα και να γεννηθεί αυτό που ονομάζεται το θέμα του ιού της χιλιετηρίδας (ΥΚ-millennium). Αυτή είναι η ιστορία γύρω από αυτό το πράγμα. Και έτσι από ένα εκ πρώτης όψεως πολύ απλό θέμα βρεθήκαμε μπροστά σ' ένα τεράστιο θέμα.

Ορισμένοι με το δίκαιό τους μπορεί να διερωτηθούν τι σημαίνει και γιατί είναι πρόβλημα. Θα σας αναφέρω μόνο μερικά παραδείγματα, υπάρχουν χιλιάδες παραδείγματα. Τώρα όλα τα σούπερμαρκετ έχουν κομπιούτερ, δε λειτουργεί κανένα χωρίς ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Και οι παρπέρηδες ακόμα.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Και οι παρπέρηδες, μάλιστα, αλλά δε μετρούν τις τρίχες μας οι παρπέρηδες.

Όταν ο ηλεκτρονικός υπολογιστής, που είναι καθήκον του να ελέγχει πόσο καιρό έχουν ακόμα τα διάφορα προϊόντα που βρίσκονται στις αποθήκες, διαβάσει ότι ένα είδος που μπήκε φέτος έχει, πέστε, τρία χρόνια ζωής μπροστά του, αυτό σημαίνει ότι θα πάει ως το 2002. Αλλά άμα δει 2002 ο ηλεκτρονικός υπολογιστής θα διαβάσει μόνο τα δύο τελευταία ψηφία, δηλαδή θα διαβάσει 02. Θα θεωρήσει ότι το εμπόρευμα αυτό είναι από το 1902 και φυσικά θα το διαγράψει ότι είναι σκάρτο. Αν καταθέσετε στις τράπεζες ...

Ο κ. Καζαμίας γελά, γιατί προβλέπει στα κέρδη που θα έχει στο Συνεργατικό.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Το διορθώσαμε.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Θα διαγράψει και τα χρέη;

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ακριβώς είναι γι' αυτό που λέω.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Μόνο καταθέσεις διαγράφει.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Μόνο καταθέσεις, χρέη δε διαγράφει ποτέ. Πάλιν το ίδιο πράγμα μπορεί να γίνει. Δε θα καταλάβει πόσο καιρό ήταν η κατάθεση μέσα και είτε δε θα χρεώσει τόκο ή θα χρεώσει πάρα πολύ τόκο και είτε το ένα κάνει είτε το άλλο, το κακό το ίδιο είναι και πάει συνέχεια. Σε όλες τις εταιρείες, και στην Κύπρο και στο εξωτερικό, υπάρχουν εκατομμύρια τέτοια προγράμματα τα οποία δε θα μπορούν να διαβάσουν την ημερομηνία, την 1η Ιανουαρίου του 2000. Και πέραν αυτού υπάρχει πολύ μεγαλύτερο πρόβλημα με τα λεγόμενα ενσωματωμένα συστήματα, αυτά που ο κόσμος ονομάζει chips. Αυτά τα συστήματα, που είναι σαν το νύχι μας και ακόμα πολύ πιο μικρά,

μπαίνουν παντού. Ένα αυτοκίνητο μπορεί να έχει δεκάδες τέτοια. Ένα ψυγείο δεν ξέρω πόσα έχει. Μια ηλεκτρονική συσκευή οποιουδήποτε είδους έχει τέτοια συστήματα, τα οποία, αν συμπεριλαμβάνουν ημερομηνία, τότε την 1η Ιανουαρίου 2000 θα ακινητοποιηθούν.

Θα μπορούσα να συνεχίσω με το να σας αναφέρω τέτοιου είδους παραδείγματα, γιατί υπάρχουν πάρα πολλά. Και η αλήθεια είναι ότι το κόστος για την κοινωνία αυτού του πράγματος είναι δύσκολο να το συλλάβει ένας απλός άνθρωπος. Έχει πολλούς οικονομολόγους που θεωρούν ότι είναι το πιο επιζήμιο ή το πιο ακριβό λάθος που έκανε ποτέ ο άνθρωπος από τον καιρό που υπάρχει άνθρωπος στη γη. Μερικοί ειδικοί λένε ότι θα στοιχίσει ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Παραπάνω λάθος τζαι που τον άνθρωπο;

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Μάλιστα. Παραπάνω τζαι που τζείνο, ναι. Θα στοιχίσει περίπου ενάμισι τρισεκατομμύριο δολάρια...

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Γελά ο Τάκης, αλλά δεν ξέρει ότι τα βασικότερα προβλήματα με τα αμυντικά ...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ιδιαίτερα τα ατομικά μας όπλα.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

... με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές των αμυντικών όπλων.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ακριβώς θα αναφερθώ σ' αυτό. Επί τη ευκαιρία, θα το πω πιο κάτω, αλλά να το πω και τώρα, κανένας δεν έχει μετρήσει ακριβώς τι γίνεται με όλες τις συσκευές που έχουμε στο στράτευμα και δε θα ξαφνιαστώ αν την 1η Ιανουαρίου 2000 πολλές από

αυτές τις συσκευές, μηχανήματα, τάνκς, πυροβόλα, κ.λπ. δε θα είναι σε θέση να λειτουργήσουν. Το πρόβλημα πραγματικά είναι μεγάλο. Αν υπολογιστούν όχι μόνο αυτά που θα στοιχίσουν στο κράτος, αλλά και πόσα θα στοιχίσουν στον ιδιωτικό τομέα, μιλούμε για τρισεκατομμύρια. Υπάρχουν κάποιοι υπολογισμοί που μιλούν για τέσσερα τρισεκατομμύρια. Άμα φτάνεις σε τέτοιους αριθμούς, χάνεις την αίσθηση του τι σημαίνει, διότι είναι αρκετό να σκεφτείτε ότι το σύνολο του εθνικού προϊόντος της Κύπρου είναι εννέα δισεκατομμύρια. Άρα, σκεφτείτε πόσες φορές, πόσα εθνικά προϊόντα της Κύπρου θα σημαίνει αυτό το λάθος. Μια μόνο εταιρεία, την οποία όλοι θα ξέρετε, η ΑΤΝΤ, που ασχολείται με τις τηλεπικοινωνίες, έχει ήδη ξοδέψει πεντακόσια εκατομμύρια δολάρια και ακόμα δεν έχει τελειώσει. Χιλιάδες άνθρωποι σε όλο τον κόσμο ασχολούνται με τη διόρθωση των προγραμμάτων των διαφόρων υπολογιστών, για να μπορέσουν να προφτάσουν αυτό που θα γίνει την 1η Ιανουαρίου του 2000.

Αυτή είναι η πραγματικότητα διεθνώς. Δυστυχώς στην πατρίδα μας, ως συνήθως, και έχουμε καθυστερήσει και δεν έχουμε καν συνειδητοποιήσει το μέγεθος του προβλήματος. Είναι αρκετό να σας πω, αγαπητοί φίλοι και φίλες, ότι ...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Με το νομικό τρόπο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφόσον οι διακοπές γίνονται αποδεχτές από τον ομιλητή με χαμόγελο, δε θα κάνω καμιά παρατήρηση.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Είστε ευπρόσδεκτος, κύριε Πρόεδρε.

Πριν τρία χρόνια, περίπου, μιλώντας με ένα ανώτατο στέλεχος της κυβέρνησης που έχει σχέση με το θέμα αυτό των ηλεκτρονικών υπολογιστών τον ρώτησα τι νομίζει, ότι θα στοιχίσει για την Κύπρο αυτό το θέμα, της προσαρμογής στον ιό του millenium,

και ξέρετε τι μου απάντησε; Θα γελάσετε. Μου λέει “το υπολογίσαμε ακριβώς, τριάντα έξι χιλιάδες λίρες”. Άμα μου το είπε γέλασα. Του είπα, “είναι δυνατόν να μιλάς για τόσο μικρά ποσά;” Μου λέει, “ναι”. Όταν μετά από ένα χρόνο τον ξαναρώτησα μου λέει, “κάναμε λάθος στους λογαριασμούς και εννοούσαμε ότι τα προγράμματα που εμείς γράψαμε για να διορθωθούν θέλουν τριάντα έξι χιλιάδες λίρες.” Περιπτώ να σας πω ότι είμαι βέβαιος ότι οι δύο μεγάλες τράπεζες, η ΑΤΗΚ κ.λπ. πρέπει να έχουν ξοδέψει εκατοντάδες χιλιάδες λίρες ως τώρα, χωρίς να έχουν φτάσει ακόμα στο επίπεδο που θα ήθελαν να φτάσουν.

Και είναι χαρακτηριστικό της όλης αντίληψης πάνω σ’ αυτό ότι η Βουλή έχει μπροστά της τρία σχέδια νόμου. Δύο είναι προτάσεις νόμου και υποβλήθηκαν στην αρχή του χρόνου από τον κ. Χρίστου και από τον κ. Προδρόμου και το τρίτο είναι νομοσχέδιο που υποβλήθηκε μόλις την περασμένη βδομάδα από τον Υπουργό Οικονομικών για το θέμα αυτό, του Ιού του 2000. Συγκεκριμένα, ο Υπουργός Οικονομικών προτείνει, ό,τι έξοδα κάνει μέσα στο 1999 μια εταιρεία να δικαιούται να τα διαγράψει ως έξοδα για σκοπούς φόρου εισοδήματος. Πολύ σωστή εισήγηση με την οποία συμφωνούμε, αλλά αντιλαμβάνεστε ότι, αν ένας σοβαρός επιχειρηματίας θα πρέπει σήμερα, μάλλον όχι σήμερα -γιατί, μέχρι που να εγκριθεί από τη Βουλή και να περάσει από την επιτροπή, θα φτάσουμε ίσως πριν κλείσει η Βουλή- να σκεφτεί τι θα κάνει και πει, “μα, αν ξοδέψω μερικές χιλιάδες λίρες, δικαιούμαι να τις βάλω ως έξοδο έναντι του φόρου εισοδήματος”, κατά πάσαν πιθανότητα θα είναι αργά, γιατί, μέχρι που να βρει και τους ανθρώπους που χρειάζονται, για να του κάνουν τη δουλειά, το 1999 θα έχει περάσει. Αυτό το πράγμα δείχνει πόσο υπήρχε έλλειψη συνειδητοποίησης του προβλήματος.

Από σήμερα μέχρι την 1η Ιανουαρίου του 2000 έχουν μείνει μόνο 225 μέρες, εκ των οποίων μόνο οι 153 είναι εργάσιμες. Αντιλαμβάνεστε πόσα πράγματα θα πρέπει

να γίνουν, για να μπορέσουμε να καλύψουμε το κενό. Και θα ήθελα να τονίσω, όπως το ανέφερα και προηγούμενα, ότι δεν είναι μόνο οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, δεν είναι μόνο αυτά τα μηχανάκια που έχουμε συνηθίσει να λέμε κομπιούτερ που μπορεί να επηρεαστούν, αλλά είναι οτιδήποτε μπορεί να έχουμε μπροστά μας: μηχανές εργοστασίων, τηλεπικοινωνιακά συστήματα, ιατρικά μηχανήματα, διυλιστήρια, αυτοκίνητα και γενικά μέσα συγκοινωνίας, στρατιωτικά συστήματα, συστήματα συναγερμού, ανελκυστήρες, ακόμα και οικιακές συσκευές. Και να αναφέρω μόνο ένα παράδειγμα: στην Κύπρο, τα κρατικά νοσοκομεία έχουν περίπου δέκα χιλιάδες συσκευές που κατά τον άλφα ή βήτα τρόπο έχουν μέσα συστήματα τέτοια. Από αυτές τις δέκα χιλιάδες συσκευές, οι τρεις με τρεισήμισι χιλιάδες συσκευές είναι σε αμφισβητήσιμη κατάσταση. Αλλά ποια είναι η κατάσταση στις ιδιωτικές κλινικές, στα ιατρεία και στα διάφορα εργαστήρια που έχουμε ούτε ξέρει κανένας ή κι αν ξέρει δεν το έχει πει στους γείτονές του και, γενικά, ποιος ασχολήθηκε με το θέμα και τι μέτρα ή τι έρευνες έγιναν γι' αυτό το θέμα.

Σ' αυτό το ελάχιστο χρονικό διάστημα που έχουμε μπροστά μας, είναι ανάγκη όχι μόνο να διορθώσουμε τα κακώς έχοντα, αλλά να διασφαλίσουμε τις συνθήκες, για να είμαστε σίγουροι ότι όλες οι ουσιώδεις υπηρεσίες θα είναι σε θέση να λειτουργήσουν και την 1η του χρόνου του 2000. Και η αντιμετώπιση του προβλήματος δεν περιορίζεται μόνο σε κυβερνητικά μέτρα, αλλά και σ' αυτά που θα πρέπει να πάρει ο κάθε συμπολίτης μας. Είναι σημαντικό ο καθένας από εμάς να είναι έτοιμος να αντιμετωπίσει πιθανές δυσκολίες τις πρώτες μέρες του 2000. Εγώ μπορώ να σας πω ότι μου έχουν πει πολλοί γνωστοί μου ότι μερικές μέρες πριν από το 2000 και μερικές μέρες μετά θα αρνηθούν να ταξιδέψουν. Και αυτό είναι ένα μικρό παράδειγμα. Διάβαζα δε κάπου ότι η μεγαλύτερη ζημιά που θα υπάρξει από αυτό το θέμα δεν είναι μόνο τα τρισεκατομμύρια που θα στοιχίσει, αλλά η αβεβαιότητα που θα υπάρχει όσο

πλησιάζουμε προς το 2000. Αυτή τη στιγμή στο εξωτερικό όλες οι εταιρείες -οι σοβαρές εταιρείες τουλάχιστο- γράφουν γράμματα σε όλους τους προμηθευτές τους, ζητώντας τους να τους διαβεβαιώσουν ότι έχουν μελετήσει το θέμα του 2000 και είναι σε θέση να το αντιμετωπίσουν. Πιστεύω ότι αρκετές κυπριακές εταιρείες επίσης το έχουν κάνει. Δεν γνωρίζω αν το έχουν κάνει τα διάφορα τμήματα της κυβέρνησης. Είμαι όμως της εντύπωσης ότι η πλειοψηφία των εταιρειών και η μεγάλη πλειοψηφία του κοινού αγρόν ηγόρασαν γι' αυτό το θέμα. Θεωρούν ότι θα λυθεί από μόνο του με κάποιο τρόπο.

Και πρέπει να τονίσω επίσης ότι δεν είναι μόνο τι θα κάνουμε εμείς, είναι και τι θα κάνουν οι άλλοι. Μπορεί η Αρχή Τηλεπικοινωνιών να έχει κάνει τη δουλειά της, αλλά άλλες χώρες με τις οποίες επικοινωνεί μπορεί να μην έχουν κάνει τη δουλειά τους, οπότε δε θα είναι σε θέση να εξασφαλίσει τηλεφωνικές επικοινωνίες κ.λπ.

Γενικά λοιπόν θέλω να τονίσω ότι δεν έχουμε συνειδητοποιήσει τη σημασία του προβλήματος και επίσης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να δίνουμε μηνύματα εφησυχασμού στους διαφόρους, έστω κι αν πάμε καλά. Γιατί από τη στιγμή που ένα υπεύθυνο πρόσωπο σηκώνεται και μιλά και λέει ότι, “μην ανησυχείτε, δεν υπάρχει πρόβλημα”, τότε ο κάθε κοινός άνθρωπος έχει κάθε λόγο να πει, “εντάξει, δεν ανησυχώ έως ότου δημιουργηθεί το πρόβλημα”.

Και πρέπει να αναφέρω ότι ο κ. Robert Mantegna, που είχε διοριστεί από την κυβέρνηση πέρσι το καλοκαίρι για να ερευνήσει και να συντονίσει αυτή τη δουλειά, είχε κάνει μια έρευνα σε σχέση με αυτό το θέμα και απέστειλε ερωτηματολόγια σε δύο χιλιάδες κυπριακές επιχειρήσεις. Κατ' ακρίβεια στάλθηκαν δύο χιλιάδες εξακόσια ερωτηματολόγια στις διάφορες κυπριακές επιχειρήσεις, για φέτος μιλούμε, όχι πέρσι.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Πότε; Πότε;

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Φέτος εστάλησαν -δε θυμάμαι ακριβώς πότε, Φεβράρη ή Μάρτη ή Γενάρη- δύο χιλιάδες εξακόσια ερωτηματολόγια σε κυπριακές επιχειρήσεις. Ξέρετε πόσοι έκαναν τον κόπο να απαντήσουν; Λιγότερο από το 10%. Αυτή λοιπόν είναι η πραγματικότητα εν σχέσει με αυτό το θέμα σήμερα. Πρέπει να σας πω ότι στην Αμερική, π.χ. στη Wallstreet έγιναν πριν από μερικούς μήνες δοκιμές, αν τα πάντα θα λειτουργήσουν εντάξει για το 2000 και το ίδιο έγινε σε πολλές άλλες χώρες. Σε μας ουσιαστικά τίποτα δεν έγινε.

Γι' αυτό το λόγο, έστω κι αν είναι αργά, έστω κι αν έχει μείνει ελάχιστος χρόνος έως το 2000, πιστεύω ότι χρειάζεται να αρχίσει μια συνεχής και εντατική ενημέρωση. Και θα έλεγα ότι η ενημέρωση αυτή θα πρέπει να αρχίσει όσο μπορεί πιο ψηλά. Θα έπρεπε ίσως ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να μιλήσει και να πει ότι, "αγαπητοί συμπατριώτες, έτσι έχει το θέμα αυτό, πρέπει να ασχοληθείτε, πρέπει να ερευνήσετε, πρέπει να δείτε τι γίνεται."

Και να μη νομισθεί ότι κινδυνολογούμε, όταν το λέμε αυτό. Εδώ σε όποια χώρα της Ευρώπης πάμε ή στην Αμερική ή οπουδήποτε θα διαπιστώσουμε ότι είναι ο Πρόεδρος ή ο Πρωθυπουργός της κάθε χώρας που ασχολείται, που μιλά για το θέμα, ξοδεύουν δε εκατοντάδες χιλιάδες εκατομμύρια λίρες σε συνεχή διαφήμιση για σκοπούς διαφώτισης γύρω από το πρόβλημα. Και νομίζω ότι και στην Κύπρο πρέπει επείγοντως να γίνει αυτό το πράγμα. Ταυτόχρονα, θεωρώ ότι η Βουλή έχει σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει και θα πρέπει, κατά την άποψή μας, να δημιουργήσει μια ad hoc επιτροπή που θα παρακολουθεί επί συνεχούς βάσεως το θέμα και θα δίδει ιδιαίτερη προβολή και δημοσιότητα στις ενέργειές της. Και μέσα σ' αυτά τα πλαίσια θα έλεγα ότι θα πρέπει επείγοντως να συζητηθεί στην επιτροπή Οικονομικών και να ψηφιστεί το νομοσχέδιο που απέστειλε ο Υπουργός Οικονομικών και να εξεταστούν και οι δύο

σχετικές προτάσεις νόμου, που υποβλήθηκαν από τον κ. Χρίστου και από τον κ. Προδρόμου, κατά πόσο υπάρχει ανάγκη να γίνουν νόμοι επίσης.

Θα ήθελα επίσης να αναφέρω ότι πέρσι το καλοκαίρι έγινε μια κυβερνητική επιτροπή από είκοσι πέντε περίπου άτομα, η οποία ίσως να εργάστηκε, αλλά πολύ λίγοι να το ξέρουν. Για να δοθεί η απαραίτητη σημασία και να τονιστεί ο κίνδυνος που υπάρχει για τον τόπο, νομίζω ότι πρέπει να δημιουργηθεί τώρα μια πολύ πιο μικρή επιτροπή από μερικά πρόσωπα, η οποία θα παρακολουθεί συνεχώς και θα βγάζει συνεχώς ανακοινώσεις για το τι γίνεται και το τι πρέπει να κάνουμε. Και σε κάθε κυβερνητικό τμήμα και κάθε κυβερνητική υπηρεσία θα πρέπει να γίνουν ειδικές υποεπιτροπές που θα ασχοληθούν με αυτό το θέμα και να εκπαιδευτούν άνθρωποι οι οποίοι θα βοηθήσουν. Στην Αγγλία, χαρακτηριστικά να αναφέρω ότι εκπαίδευσαν τους φοιτητές, για να τους μάθουν πώς και με ποιο τρόπο μπορούν να αντιμετωπίσουν αυτό το θέμα.

Πέραν αυτού, η Διεθνής Τράπεζα και άλλοι οργανισμοί παραχωρούν ειδικά δάνεια σε όσες εταιρείες ή όσους οργανισμούς ενδιαφέρονται να ξοδέψουν και δεν έχουν τους πόρους αυτή τη στιγμή, για να κάνουν αυτό που πρέπει για την αντιμετώπιση του θέματος. Και η εξεύρεση πόρων φυσικά είναι πολύ πιο σημαντική για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που στην ουσία είναι όλες οι επιχειρήσεις της Κύπρου, παρά για τους πολύ μεγάλους οργανισμούς.

Κύριε Πρόεδρε, σε τελευταία ανάλυση το πρόβλημα της συμβατότητας των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών και μικροϋπολογιστών με το έτος 2000 δε θα λυθεί ούτε από την κυβέρνηση ούτε από τη Βουλή ούτε από τον ιδιωτικό τομέα ξεχωριστά. Η λύση θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα της στενής συνεργασίας και παρακολούθησης του γόνιμου διαλόγου μεταξύ όλων μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, φαίνεται ότι η περαιτέρω συζήτηση του θέματος για τους σκοπούς της υπογράμμισης ότι υπάρχει θέμα και πρόβλημα είναι περιττή. Εκείνες οι εισηγήσεις που έχουν γίνει από τον κ. Βασιλείου πρέπει να μεταφερθούν στο χώρο μας, στον κοινοβουλευτικό χώρο, γιατί είναι σωστό να γίνει και εθνική επιτροπή και τα πάντα, νομίζω ότι έτσι είμαστε πρακτικότεροι και θα έκανα μια εισήγηση, την οποία έχω συζητήσει και με άλλους συναδέλφους όλων των κομμάτων: Να γίνει πρώτα μια ad hoc επιτροπή στο κοινοβούλιο, η οποία θα μελετήσει και μπορεί να κάνει εισηγήσεις παρακάτω, για να γίνει μια ευρύτερη εθνική επιτροπή, μπορεί να περιληφθούν και εταιρείες εισαγωγέων κ.λπ., για να παίρνει ο κόσμος συμβουλές ... Και για να είμαστε και πάλιν σύντομοι και πρακτικοί, επειδή έχω διερευνήσει ποιοι είναι που ενδιαφέρονται και καταλαβαίνουν από αυτά τα θέματα, εισηγούμαι από το Δημοκρατικό Συναγερμό τον κ. Ισίδωρο Μακρίδη, από το ΔΗΚΟ τον κ. Μάρκο Κυπριανού, από την ΕΔΕΚ τον κ. Δώρο Θεοδώρου και από το ΑΚΕΛ τον κ. Ανδρέα Χρίστου, ο οποίος παρ' όλο που είναι απών έχει εκδηλώσει το ενδιαφέρον του γι' αυτό το θέμα, και φυσικά και τον κ. Βασιλείου, όσο χρόνο έχει, είναι και ο εισηγητής του θέματος, και αυτή η επιτροπή μέσα σ' αυτά τα πλαίσια που έχουν αναφερθεί να αντιμετωπίσει όλες αυτές τις πτυχές του θέματος και να προωθήσει την αντιμετώπιση του προβλήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς δε θα είχαμε ένσταση να γίνει ad hoc επιτροπή, απλά θα ήθελα να παρακαλέσω, επειδή ο κ. Ανδρέας Χρίστου, όπως και ο κ. Βασιλείου είπε προηγουμένως έχουν εργαστεί ξεχωριστά μεν αλλά για το ίδιο θέμα και ετοίμασαν και

πρόταση νόμου και γνωρίζουμε ότι ο κ. Χρίστου ήταν έτοιμος να λάβει μέρος και στη συζήτηση σήμερα, αλλά δυστυχώς ένα έκτακτο περιστατικό τον οδήγησε να πάει στην Πάφο, αντί να μείνει στη Βουλή, θα ήθελα να παρακαλέσω να μη θεωρηθεί λήξασα η συζήτηση· ας παραμείνει το θέμα, για να μιλήσει την αμέσως επόμενη συνεδρίαση. Δεν έχουμε ένσταση στη δημιουργία της ad hoc επιτροπής.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Εφόσον θέλει.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Εφόσον θέλει, ναι. Να μην του αφαιρέσουμε εμείς το δικαίωμα, μια και έχει ετοιμαστεί και μάλιστα πάρα πολύ σοβαρά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ με τον κ. Καζαμία. Θέλω να επισημάνω από αφορμή την εισήγηση για ad hoc επιτροπή ένα θέμα που έχω θέσει και στη σύσκεψη αρχηγών και εκπροσώπων των κομμάτων. Τι σημαίνει επιτέλους ad hoc; Σημαίνει μόνιμες; Διότι οι ad hoc επιτροπές της κυπριακής Βουλής εξελίσσονται σε μόνιμες και επιτέλους αυτό το θέμα πρέπει να αντιμετωπιστεί.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν μπορεί να είναι, κύριε Κατσουρίδη, γιατί το 2000 θα τερματιστεί.

(Ακούονται σχόλια από βουλευτές.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ, ένας, ένας! Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτή η επιτροπή θα είναι πραγματικά ad hoc επιτροπή, διότι ad hoc επιτροπή σημαίνει επιτροπή η οποία επιλαμβάνεται κάποιου ειδικού θέματος. Έχει δίκαιο ο κ. Κατσουρίδης, θίγοντας το θέμα της μονιμοποίησης πλέον των ad hoc επιτροπών, αλλά είναι άλλο θέμα το οποίο μπορούμε να συζητήσουμε άλλη φορά. Αυτή την επιτροπή, που πρότεινα, την προτείνω με την αυστηρή εξειδικευμένη σημασία της ad hoc επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άμα ολοκληρώσει το έργο διαλύεται.

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ δε συμφωνώ με την άποψη ότι η λειτουργία αυτής της επιτροπής θα λήξει αυτόματα την 1η Ιανουαρίου 2000. Ίσως να είναι η απαρχή των προβλημάτων που θα αρχίσει να εξετάζει αυτή η επιτροπή την 1η Ιανουαρίου του 2000. Γι' αυτό εγώ συμμερίζομαι απόλυτα την άποψη του συναδέλφου του κ. Κατσουρίδη ότι όλες οι ad hoc επιτροπές που φτιάχνουμε μας μεινίσκουν αγγονήν, κατά την έκφραση του κ. Κίκη Γιάγκου. Γι' αυτό εγώ εισηγούμαι η κάθε κοινοβουλευτική επιτροπή να εξετάσει η ίδια αυτό το θέμα μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της. Για παράδειγμα, εμείς είχαμε μια σύντομη διαβούλευση μεταξύ μας για την επιτροπή Άμυνας και αποφασίσαμε αυτεπάγγελτη εξέταση για να δούμε αυτό το θέμα μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της δικής μας επιτροπής. Αν θα γίνει μια ad hoc επιτροπή και όλο αυτό το φάσμα των θεμάτων και των προβλημάτων που αφορούν αυτό το πολύ σοβαρό πρόβλημα το αφήσουμε στα χέρια αυτής της ad hoc επιτροπής, νομίζω ότι θα είναι φαντασίωση να πιστεύουμε ότι θα εξεταστεί με τη δέουσα σοβαρότητα και στο βάθος που χρειάζεται και ότι θα επιλυθούν τα προβλήματά μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα που συζητούμε είναι πάρα πολύ σοβαρό, σοβαρότατο. Όπως το έχει καθορίσει ο κ. Βασιλείου είναι το σοβαρότερο οικονομικό πρόβλημα από τη γέννηση του ανθρώπου. Εγώ θέλω να ξέρω, θα φτιάξουμε επιτροπές ad hoc, θα φτιάξει η κυβέρνηση οργανισμούς κ.λπ., εγώ θέλω μια απάντηση από τον κ. Βασιλείου, υπάρχει λύση στο πρόβλημα; Αν υπάρχει, φυσικά αυτές οι επιτροπές κ.λπ θα βοηθήσουν στο να λυθεί, να εφαρμοστούν οι μέθοδοι που υπάρχουν, αν υπάρχουν. Η έννοια μου εμένα είναι να μάθω αν υπάρχει λύση στο πρόβλημα πριν να δημιουργηθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούππας και μετά ο κ. Δημητρίου, νομίζω, κάτι θέλει να πει.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Πρόσεξα ότι ο κ. Βασιλείου είπε ότι δεν αρκεί ένας να συμμορφωθεί και να κάνει τα απαιτούμενα, για να προλάβει το κακό. Πρέπει να βεβαιωθούμε ότι όλοι μας, άσε που πρέπει και με το εξωτερικό ακόμα... είναι άλλη ιστορία όμως εκείνη. Όπως αντιλαμβάνομαι εγώ ο ρόλος αυτής της ad hoc επιτροπής είναι να βεβαιωθεί ότι αυτοί που ορίστηκαν από πλευράς κυβέρνησης να δουν το θέμα να βεβαιωθούν δηλαδή αυτοί οι δικοί μας οι βουλευτές ότι εκείνοι κινούνται προς την κατεύθυνση λύσης. Πιθανόν να πρέπει να έρθουν σε επαφή με οργανωμένα σύνολα επιχειρηματιών που χρησιμοποιούν αυτές τις συσκευές. Αυτός είναι ο ρόλος της που αντιλαμβάνομαι εγώ. Και πράγματι είναι μια επιτροπή για να προλάβει ένα κακό. Από την ώρα που δε θα προλάβει ως το τέλος του 1999, ε, που τζιαμαί τζαι τζει εννά θέλουμε άλλου είδους επιτροπή.

(Γέλια)

Γι' αυτό το λόγο να μείνουμε ως εδώ και επειδή την άλλη Πέμπτη θα μιλήσει ο κ. Χρίστου, ο οποίος φαίνεται έχει γνώσεις και προσλαμβάνουσες παραστάσεις πάνω στο θέμα, να οριστικοποιήσουμε την εισήγηση και να επιληφθούμε ακριβώς του προβλήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχω μια άποψη ότι από την ώρα που ζητήθηκε αναβολή θα πρέπει να δοθεί αναβολή. Εν τω μεταξύ μπορεί να συζητηθεί στην επόμενη συνεδρία και να ληφθεί απόφαση. Εν τω μεταξύ θα δοθεί ευκαιρία και στην επόμενη σύσκεψη των αρχηγών ή εκπροσώπων των κομμάτων να συζητήσουμε τους όρους εντολής. Είναι δεδομένο, κατά την άποψή μου, ότι, όταν μιλούμε για ad hoc επιτροπές εννοούμε, επιτροπές των οποίων όταν το έργο ολοκληρωθεί, δεν έχουν λόγο ύπαρξης. Επομένως, ας δούμε τους όρους εντολής στην επόμενη σύσκεψη και να ολοκληρώσουμε τη συζήτηση και να πάρουμε απόφαση εδώ.

Εδώ φτάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας.

Προσέξτε παρακαλώ, η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την επόμενη Πέμπτη, 27 Μαΐου, και όπως έχουμε ήδη συμφωνήσει, εννοώ στη σύσκεψη των αρχηγών των κομμάτων, θα αρχίσει από το πρωί, η ώρα 10.00 με ημερήσια διάταξη η οποία θα σας αποσταλεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993.
- 2) Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.

- 3) Ο περί Εμπορικών Περιγραφών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 4) Ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 5) Ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 6) Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1996.
- 7) Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1996. (Πρόταση νόμου).
- 8) Ο περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 9) Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 10) Ο περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 11) Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας για το Έτος 1999 Νόμος του 1999.
- 12) Οι περί Εταιρειών (Εκκαθάριση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 13) Οι περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Καθίδρυση Εφοριακού Συμβουλίου) Κανονισμοί του 1999.

- 14) Οι περί Υπουργείου Εσωτερικών - Θέση Λειτουργού Διαχείρισης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 15) Οι περί Τμήματος Στατιστικής και Ερευνών - Θέση Πρώτου Λειτουργού Στατιστικής (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 16) Οι περί Συντάξεων Υπαλλήλων Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 17) Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ερευνητικές Μονάδες) Κανονισμοί του 1999.
- 18) Ο περί Ελέγχου της Κινητής Περιουσίας που Προέρχεται από την Κατεχόμενη Περιοχή Νόμος του 1996.
- 19) Ο περί Εμπόρων Μηχανοκίνητων Οχημάτων (Επίδειξη και Δοκιμή) Νόμος του 1997.
- 20) Ο περί του Εφημεριακού Κλήρου της Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας της Κύπρου (Επιχορήγησης Απολαβών) Νόμος του 1973.
- 21) Ο περί Χαρτοσήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1990.
- 22) Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1991.
- 23) Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1992.
- 24) Ο περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Διορισμό στη Δημόσια Υπηρεσία Νόμος του 1995.

- 25) Ο περί Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1998.
- 26) Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999.
- 27) Οι περί Αποβαθρών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 28) Οι περί Υδατοπρομήθειας (Ειδικά Μέτρα) Κανονισμοί του 1999.
- 29) Οι περί Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 30) Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμοί του 1999.
- 31) Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 32) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 33) Οι περί της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ραδιοτηλεόρασης Κανονισμοί του 1999.
- 34) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1999.
- 35) Οι περί Ταχύπλων Σκαφών Κανονισμοί του 1999.
- 36) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας για το έτος 1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής, κυρίου Χρήστου Πουργουρίδη, εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών.
(Συνέχιση της συζήτησης).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτή την ώρα κηρύσσω το τέλος της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 5.30 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο

των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Γιώργος

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος

Θωμά Γιαννάκης

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος
Κιπτής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Ρότσας Χρίστος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας

Χατζηγεωργίου Γιώργος

Χατζηγεωργίου Τάκης

Χατζηγιάννης Σοφοκλής

Χατζηδημητρίου Τάκης

Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πετρός

Π Ι Ν Α Κ Α Σ Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ω Ν

- 1) Τήρηση μονόλεπτης σιγής στη μνήμη του ποντιακού ελληνισμού μετά από εισήγηση του βουλευτή κ. Λευτέρη Χριστοφόρου.
- 2) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Αρ.2) Νόμος του 1999”, η σύντομη παρέμβαση του βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου και ψήφισή του σε νόμο.
- 3) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 4) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Παρισινός, Ν. Μουσιούπτας, Γ. Αγαπίου) και ψήφισή του σε νόμο (ως 1999).
- 5) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”, η σύντομη παρέμβαση του βουλευτή κ. Αριστοφάνη Γεωργίου και ψήφισή της σε νόμο.

- 6) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Γ. Αγαπίου, Χρ. Πουργουρίδης, Σ. Χατζηγιάννης) και ψήφισή της σε νόμο.
- 7) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 8) Σύντομες παρατηρήσεις στο θέμα της αλλαγής του χρώματος του χαρτιού των εκθέσεων των κοινοβουλευτικών επιτροπών (Δ. Ηλιάδης, Γ. Αγαπίου, Μ. Κυπριανού).
- 9) Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Η καθυστέρηση της βελτίωσης του δρόμου Νικόκλειας-Κελοκεδάρων-Σαλαμιούς-Αρμίνου-Αγίου Νικολάου - Αρχαιολογικό Μουσείο Λάρνακας - Κατασκευή έργου για τα όμβρια νερά στο Φρέναρος - Αύξηση στη χρέωση κλήσεων από δημόσια τηλέφωνα - Παραχώρηση οικιών σε κυβερνητικούς οικισμούς με ενοίκιο).
- 10) Συζήτηση του θέματος “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος” (Γ. Βασιλείου, Π. Δημητρίου, Κ. Καζαμίας, Ν. Κατσουρίδης, Μ. Ματσάκης, Γ. Αγαπίου, Ν. Μουσιούπτας).

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 27ης Μαΐου 1999

(Ωρα έναρξης: 10.25 π.μ.)

Αρ. 31

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους κυρίους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρχίζομε με τη νομοθετική εργασία. Το πρώτο θέμα, που αφορά το νομοσχέδιο για το πόθεν έσχες, θα συζητηθεί στην επόμενη συνεδρία, εάν ολοκληρωθεί η συζήτηση στην επιτροπή Νομικών αναφορικά με τις διάφορες τροπολογίες. Ελπίζω να ολοκληρωθεί.

Το υπ' αριθμόν 2 θέμα είναι "Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998" και παρακαλώ να διαβαστεί η έκθεση.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος

(Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος   Αβραάμ Αντωνίου

Νίκος Μουσιούππας   Ανδρέας Φιλίππου

Τάσσος Παπαδόπουλος   Γιώργος Λιλλήκας

Ισίδωρος Μακρίδης   Δώρος Θεοδώρου

Σωκράτης Χάσικος   **Μη μέλη της επιτροπής:**

Πρόδρομος Προδρόμου   Χρίστος Ρότσας

Κίκης Καζαμίας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε πέντε συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 14 Δεκεμβρίου 1998 μέχρι 10 Μαΐου 1999. Στο στάδιο της μελέτης του υπό αναφορά νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, ώστε να παραταθεί μέχρι το φορολογικό έτος 1999 η απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος του ποσού, πέρα από το φιλοδώρημα ή το εφάπαξ, που παραχωρείται από νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου κατά την αποχώρηση οποιουδήποτε υπαλλήλου τους από την υπηρεσία.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, οποιοδήποτε ποσό, πέραν του φιλοδωρήματος ή του εφάπαξ ποσού, που παρεχωρείτο από ημικρατικούς οργανισμούς σε πρόσωπα που αποχωρούσαν από την υπηρεσία απαλλασσόταν από την υποχρέωση καταβολής φόρου εισοδήματος, υπό την προϋπόθεση ότι το εν λόγω ποσό δε θα υπερέβαινε το ποσό που προνοείται στους οικείους κανονισμούς κάθε οργανισμού.

Η απαλλαγή αυτή, η οποία ίσχυσε για τα φορολογικά έτη 1991 έως 1995, αποτέλεσε ένα σοβαρό κίνητρο για υπαλλήλους ημικρατικών οργανισμών να αφυπηρετήσουν πρόωρα, γι' αυτό και κρίθηκε σκόπιμη η παράταση της ισχύος της για ακόμη δύο φορολογικά έτη.

Η εν λόγω παράταση έληξε ουσιαστικά την 31η Δεκεμβρίου 1997, αλλά, επειδή αριθμός υπαλλήλων προτίθεται και τώρα να αποχωρήσει πρόωρα από την υπηρεσία του, νοουμένου ότι το αντίστοιχο επίδομα θα συνεχίσει να τυγχάνει απαλλαγής από το φόρο εισοδήματος, κρίθηκε σκόπιμο να ζητηθεί η παράταση της απαλλαγής αυτής μέχρι το τέλος του 1999.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως της διεξαχθείσας συζήτησης, αποφάσισε κατά πλειοψηφία του προέδρου της καθώς και των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ να εισηγηθεί στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999".

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ - Αριστερά - Νέες Δυνάμεις επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του Σώματος.

Ταυτόχρονα και με την ευκαιρία αυτή, η επιτροπή καλεί την εκτελεστική εξουσία να λάβει σοβαρά υπόψη ότι η παρούσα έγκριση της ζητούμενης νέας παράτασης είναι η τελευταία και ότι για κανένα λόγο δεν προτίθεται να προβεί σε έγκριση οποιασδήποτε περαιτέρω παράτασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι κανείς που θέλει να λάβει το λόγο;

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Μία μικρή παρατήρηση: Θέλω να τονίσω αυτό που λέγεται στην έκθεση, ότι αυτό το νομοσχέδιο πέρασε με πολύ δισταγμό από την επιτροπή Οικονομικών. Τουλάχιστον όσον αφορά το Δημοκρατικό Κόμμα, όντως εννοούμε αυτό που λέμε, ότι είναι η τελευταία παράταση -ούτε μια ημέρα ούτε για μία περίπτωση πρόκειται να δοθεί ανανέωση. Αυτό το δηλώνω, για να είναι γνωστό, μήπως θεωρηθεί από την έκθεση ότι είναι μόνο μια τυπική αναφορά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ρότσας.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα καταψηφίσω το νομοσχέδιο τούτο, διότι πιστεύω ότι είναι αρνητική διάκριση εις βάρος των ιδιωτικών υπαλλήλων, οι οποίοι δεν τυγχάνουν παρόμοιας μεταχείρισης. Αυτό θα κοστίσει στο κράτος περίπου μόνο για το έτος τούτο δυόμισι εκατομμύρια λίρες και πιστεύω ούτε ο ρόλος της Βουλής είναι να ψηφίζει τέτοια κονδύλια, τέτοιες χορηγίες, αν θέλετε, οι οποίες στην ουσία βοηθούν μία τάξη υπαλλήλων εις βάρος μιας άλλης τάξεως και, δεύτερο, εάν θα γίνει στο μέλλον, να γίνει και για τους ιδιώτες υπαλλήλους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Για να μη δημιουργηθεί, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, οποιαδήποτε παρερμηνεία, με όλο το σεβασμό προς το συνάδελφο, δεν ανταποκρίνονται προς την πραγματικότητα αυτά τα πράγματα, γιατί, αν κοιτάξουμε στον ίδιο τον προϋπολογισμό

αυτού του οργανισμού, τα ποσά αυτά αναφέρονται σε κάποιες χιλιάδες λίρες και επομένως δεν μπορεί ο φόρος εισοδήματος να είναι εκατομμύρια λίρες.

Πέραν αυτού, για να είμαστε πάλι ειλικρινείς και αντικειμενικοί, με την πρόωρον αφυπηρέτηση αυτών των υπαλλήλων, που και από πλευράς μισθοδοσίας και ωφελημάτων βρίσκονται σε ψηλά σκαλοπάτια, και με την αποχώρηση και ανανέωση, ειλικρινά προκύπτει πραγματικό οικονομικό όφελος προς τον οργανισμό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αντωνίου.

A. ANTΩNIOY:

Κύριε Πρόεδρε,

Πράγματι, η δική μας ομάδα δεν έχει τοποθετηθεί, έτσι αυτά που θα πω είναι προσωπικές απόψεις. Αυτό το θέμα έχει μια βαθύτερη φιλοσοφία, η οποία στηρίζεται στην αντίληψη ότι όλα τα φιλοδωρήματα αφυπηρέτησης των εργαζομένων πρέπει να απαλλάσσονται από τη φορολογία. Αυτό το μέρος που συζητούμε, αυτό το σημείο το οποίο είναι μπροστά μας αφορά πρόσθετα ωφελήματα εξαιτίας ορισμένων συγκυριών. Και υπάρχουν διάφορες περιπτώσεις: Είναι περιπτώσεις όπου υπάρχει πραγματικός πλεονασμός και, αντί να αποχωρήσουν μερικοί απολυόμενοι, παρουσιάζονται μερικοί που εθελοντικά θα ήθελαν να αποχωρήσουν και έτσι παίρνουν μίαν ηυξημένη αποζημίωση ή ένα ηυξημένο ωφέλημα. Υπάρχουν ασφαλώς και περιπτώσεις άλλων συγκυριών όπου, στην προσπάθεια να υπάρξει ένα είδος ενθάρρυνσης αποχώρησης ορισμένων ανθρώπων, δίνονται ορισμένα συστήματα. Όλα δηλαδή καταλήγουν ότι προκύπτουν ως αποτέλεσμα τερματισμού της υπηρεσίας, είτε αυτός ο τερματισμός γίνεται στην κανονική ηλικία αφυπηρέτησης είτε λόγω πρόωρης αφυπηρέτησης.

Κατά τη δική μου αντίληψη, όλα αυτά τα ωφελήματα, τα οποία προκύπτουν ως ωφελήματα αφυπηρέτησης, είτε αυτά δίνονται κατά την κανονική αφυπηρέτηση είτε την

πρώρη, δεν πρέπει να υπόκεινται σε φορολογία, γι' αυτό και προσωπικά είχα ταχθεί υπέρ της ψήφισης του νομοσχεδίου αυτού. Βεβαίως, το νομοσχέδιο αυτό προσδιορίζει μία συγκεκριμένη ημερομηνία. Δεν αντιμετωπίζω θέμα κατά γενικό τρόπο, αλλά η κοινοβουλευτική ομάδα δεν έχει τοποθετηθεί επί του θέματος και δεν ξέρω αν άλλος συνάδελφος θα έχει διαφορετική άποψη από μένα ή αν όλη η ομάδα η δική μας θα υιοθετήσει αυτά που έχω πει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μακρίδης.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, τα φιλοδωρήματα αυτά αποτελούν ενθαρρυντικά φιλοδωρήματα που είναι απόρροια συμφωνιών, που στόχο έχουν την ανανέωση και την αναβάθμιση των υπηρεσιών και ιδιαίτερα στους ημικρατικούς οργανισμούς για τη συγκεκριμένη περίπτωση. Άρα, συμφωνώ στη φιλοσοφία και με τον κ. Αντωνίου και με τον κ. Νίκο, ως προς το πνεύμα αυτών των φιλοδωρημάτων.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε.

Πάντοτε εκτιμώ και σέβομαι τις απόψεις του συναδέλφου μου κ. Αβραάμ Αντωνίου για πάρα πολλούς λόγους, ο κυριότερος των οποίων είναι ότι εκφράζει τις απόψεις μιας μεγάλης συνδικαλιστικής οργάνωσης. Ωστόσο, στο συγκεκριμένο θέμα έχω διαφορετική άποψη και θα προσπαθήσω να σας πείσω ότι δεν πρέπει να ψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο. Με δυο λόγια φαίνεται στη δεύτερη παράγραφο της έκθεσης και είναι πολύ καλά διατυπωμένο. Ουσιαστικά στη δεύτερη παράγραφο της έκθεσης

λέγεται σχεδόν ευθέως ότι πρόκειται για χαριστική ενέργεια και χαίρομαι που συμφωνεί και ο κ. Παπαδόπουλος, του οποίου τις απόψεις εκτιμώ ιδιαίτερα. Διότι λέμε ότι ζητεί ο νόμος να παραταθεί μέχρι το φορολογικό έτος 1999 η απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος του ποσού πέρα από το φιλοδώρημα ή το εφάπαξ κ.λπ. κ.λπ. κ.λπ. Δηλαδή από το έτος 2000 δε θα δίνουμε αυτή τη χαριστική δωρεά. Συνεπώς, η εισήγησή μου εμένα είναι να το καταψηφίσουμε μετ' επαίνων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούππας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχουν στους ημικρατικούς οργανισμούς περιπτώσεις υπαλλήλων για τους οποίους κινήθηκε ήδη η διαδικασία για πρόωρη αφυπηρέτηση. Είναι γι' αυτό το λόγο που η ομάδα μας θεώρησε ότι πρέπει μέχρι την 31η Δεκεμβρίου να γίνουν όλα για τα οποία ξεκίνησε διαδικασία και να έχουν επίσης κατά νουν αξιοποίηση αυτής της μεθόδου πρόωρης αφυπηρέτησης να κάνουν κατά τη διάρκεια τούτου του χρόνου και μέχρι την 31η Δεκεμβρίου να τεθεί τέρμα. Γι' αυτό το λόγο νομίζω δε χρειάζονται παραπάνω εξηγήσεις. Να προχωρήσουμε σε ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ρότσας και να προχωρήσουμε σε ψηφοφορία.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή αμφισβητήθηκαν τα στοιχεία τα οποία έδωσα από το συνάδελφο, θα ήθελα να πω ότι η ΑΤΗΚ από το 1991 που το εφάρμοσε μέχρι το 1998 έχει δώσει σύνολο £9 εκατομ. Εάν κάποιος πληρώνει τουλάχιστον 30%, τότε αντιλαμβάνεστε για τα εκατομμύρια για τα οποία μιλώ. Ταυτόχρονα, έχει αρχίσει και η Αρχή Ηλεκτρισμού να το κάνει τώρα, περίπου £1 εκατομ., και μάλλον κάποιος άλλος οργανισμός θα ακολουθήσει. Και λέω τα λεφτά είναι πολλά και, δεύτερο, εάν είναι ορθό

και δίκαιο για τους ημικρατικούς οργανισμούς, γιατί να μην είναι ορθό και δίκαιο για τους ιδιωτικούς οργανισμούς, που εργοδοτούν και τη μεγάλη πλειοψηφία των Κυπρίων υπαλλήλων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η δική μας ομάδα θα τηρήσει αποχή στο θέμα, πλην των συναδέλφων οι οποίοι νιώθουν έντονα και έχουν ήδη τοποθετηθεί και θα ψηφίσουν ανάλογα με την τοποθέτηση την οποία έχουν κάνει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1, 2 και 3;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι ένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δέκα αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι μία ψήφους υπέρ, τέσσερις εναντίον και δέκα αποχές, τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) Νόμος (Αρ. 2) του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ της ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι ένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δέκα αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με είκοσι μία ψήφους υπέρ, τέσσερις εναντίον και δέκα αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Ναι, κύριε Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δικαιολογία ψήφου, κύριε Πρόεδρε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έν' αποχή που είσαι.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Όχι, ψήφισα εναντίον. Και αποχή και εναντίον δικαιούμαι να κάνω δικαιολογία ψήφου. Επειδή είδα ότι ο κ. Βασιλείου ψήφισε υπέρ του νομοσχεδίου, αντιλαμβάνομαι ότι αυτό συνάδει με το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Και επειδή αυτή τη στιγμή αισθάνομαι έντονα εναντίον του ευρωπαϊκού κεκτημένου και εναντίον της Ευρώπης για τη βάρβαρη συμπεριφορά της έναντι της Γιουγκοσλαβίας, εγώ θεωρώ καθήκον μου να ψηφίσω εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα πάρει κάποια μηνύματα ο κ. Βασιλείου!

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι το υπ' αριθμόν 3, "Ο περί Εμπορικών Περιγραφών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999".

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι ομόφωνη η έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν είναι ομόφωνη, θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Εμπορικών Περιγραφών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Ανδρέας Μούσκος

Νίκος Κλεάνθους

Αβέρωφ Νεοφύτου

Στάθης Κιπτής

Κίκης Καζαμίας

Δώρος Θεοδώρου

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε δυο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 6 και στις 13 Μαΐου 1999. Στην πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, του Υπουργείου Οικονομικών (Τμήμα Τελωνείων), του ΚΕΒΕ και του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών. Εκπρόσωποι της ΟΕΒ και της ΕΒΙΚ δεν παρευρέθηκαν στην επιτροπή, παρά το γεγονός ότι προσκλήθηκαν για το σκοπό αυτό.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τις εμπορικές περιγραφές, ώστε:

- 1) να καταργηθεί το άρθρο 12 που προνοεί την υποχρεωτική ένδειξη της χώρας κατασκευής ή παραγωγής των αγαθών που εισάγονται ή διατίθενται στη Δημοκρατία, και
- 2) ο αρμόδιος υπουργός να μπορεί να αναθέτει σε εξουσιοδοτημένους λειτουργούς του υπουργείου του να χειρίζονται ορισμένες πρακτικές δυσκολίες που παρουσιάζονται στα πλαίσια της εφαρμογής της υπό τροποποίηση νομοθεσίας.

Με τις τροπολογίες που προτείνονται συμφώνησαν οι εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ, ενώ οι εκπρόσωποι του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών εξέφρασαν επιφυλάξεις για την προτεινόμενη διαγραφή των διατάξεων της νομοθεσίας που αναφέρονται στην υποχρεωτική αναγραφή της χώρας κατασκευής ή παραγωγής των καταναλωτικών

αγαθών, τονίζοντας παράλληλα την ανάγκη λήψης πρόσθετων μέτρων για διασφάλιση της ποιότητας των καταναλωτικών προϊόντων και ιδιαίτερα των τροφίμων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε να απορρίψει την προτεινόμενη με το νομοσχέδιο διαγραφή των διατάξεων της βασικής νομοθεσίας που προνοούν την υποχρεωτική αναγραφή στα καταναλωτικά αγαθά της χώρας κατασκευής ή παραγωγής τους και να υιοθετήσει μόνο το υπόλοιπο μέρος του νομοσχεδίου.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή έχει διαμορφώσει ανάλογα τις διατάξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχει κανείς που θέλει να κάνει παρατήρηση και αν δεν υπάρχει ένσταση, δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 30 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εμπορικών Περιγραφών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρηση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

Δεν υπάρχει.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει αντίρρηση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το τέταρτο θέμα, το οποίο είναι εξ αναβολής, είναι “Ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”. Παρακαλώ όπως διαβαστεί η έκθεση.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται “Ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Στάθης Κιπτής

Καίτη Κληρίδου

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Δημήτρης Ηλιάδης

Σοφοκλής Χατζηγιάννης

Μη μέλη της επιτροπής:

Γιαννάκης Αγαπίου

Ανδρούλα Βασιλείου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από το μέλος της, βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού, κ. Σοφοκλή Χατζηγιάννη, σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 15 Απριλίου και στις 6 και 13 Μαΐου 1999. Στην πρώτη της συνεδρία η επιτροπή είχε την ευκαιρία να ακούσει και τις απόψεις της τέως Προέδρου του Οικογενειακού Δικαστηρίου Λευκωσίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας

που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, ώστε ο όρος “περιουσία” να περιλαμβάνει και την ιδιοκτησία που αποκτήθηκε πριν από το γάμο με την προοπτική του γάμου από οποιονδήποτε από τους συζύγους και όχι μόνο την ιδιοκτησία που αποκτήθηκε οποτεδήποτε μετά την τέλεση του γάμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη το γεγονός ότι με την προτεινόμενη τροποποίηση θα εναρμονιστεί το περιεχόμενο του όρου “περιουσία” που περιλαμβάνεται στην υπό τροποποίηση νομοθεσία με το περιεχόμενο του όρου “περιουσιακές σχέσεις” που περιλαμβάνεται στη νομοθεσία περί Οικογενειακών Δικαστηρίων, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, γι’ αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι κανείς που θέλει να λάβει το λόγο;

Ουδείς;

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 14 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει.

Η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 5 θέμα δεν είναι έτοιμο. Το έκτο θέμα είναι "Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1996".

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι ομόφωνο. Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1996"

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, πρόεδρος	Στέλιος Γερασίμου
Γιαννάκης Θωμά	Στέλιος Στυλιανού
Γιώργος Χατζηγεωργίου	Νίκος Πιπτοκοπίτης
Ευάγγελος Σαμμούτας	Ηλίας Μυριάνθους

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε αρκετές συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 25 Ιουνίου 1998 και 13 Μαΐου 1999. Στο στάδιο της εξέτασης του υπό αναφορά νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του

Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων), του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, των Επαρχιακών Διοικήσεων Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Αμμοχώστου, των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου, καθώς και εκπρόσωποι των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Αμμοχώστου.

Με το πιο πάνω νομοσχέδιο τροποποιείται η νομοθεσία για τα κυβερνητικά υδατικά έργα, με απώτερο στόχο να εξασφαλίζεται η έγκαιρη και πλήρης εξόφληση των τελών και των δικαιωμάτων που επιβάλλονται για την κατανάλωση νερού από τα κυβερνητικά υδατικά έργα.

Ειδικότερα, στον προτεινόμενο νόμο προβλέπεται ότι, σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής των τελών ή των δικαιωμάτων που επιβάλλονται για την κατανάλωση νερού από τα πιο πάνω υδατικά έργα, επιβάλλεται επιβάρυνση ύψους 10%, καθώς και τόκος προς 9% στους οφειλόμενους καθυστερημένους λογαριασμούς. Παράλληλα, προβλέπεται η επιβολή αυστηρών κυρώσεων για τις εν λόγω καθυστερήσεις, ανάμεσα στις οποίες περιλαμβάνεται και η διακοπή της παροχής νερού.

Με βάση τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, οι προτεινόμενες με το νομοσχέδιο ρυθμίσεις κρίθηκαν αναγκαίες για σκοπούς συμμόρφωσης της Δημοκρατίας προς διεθνείς υποχρεώσεις, που ανέλαβε με βάση τις συμφωνίες δανειοδότησης των μεγάλων υδατικών έργων με τη διεθνή τράπεζα και άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς.

Στα πλαίσια της μελέτης του όλου θέματος από την επιτροπή, εκφράστηκαν σοβαρές επιφυλάξεις από τις επηρεαζόμενες πλευρές ως προς τα μέτρα και τις κυρώσεις που προτείνονται με το νομοσχέδιο σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής των τελών και των δικαιωμάτων κατανάλωσης νερού που επιβάλλονται με βάση τις

διατάξεις τις υπό τροποποίηση νομοθεσίας, αφού αυτά θεωρήθηκαν υπερβολικά αυστηρά. Γι' αυτό η επιτροπή, σε μια προσπάθεια συγκερασμού των διισταμένων απόψεων και για σκοπούς διευκόλυνσης του έργου της, υπέβαλε στο αρμόδιο υπουργείο την εισήγηση να επανεξετάσει, σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, τις διατάξεις του νομοσχεδίου, υπό το φως όλων των επιφυλάξεων που τέθηκαν, και να επανέλθει ενώπιόν της με τις τελικές του θέσεις.

Ανταποκρινόμενο το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στην εν λόγω παράκληση της επιτροπής, επανεξέτασε το νομοσχέδιο, σε συνεργασία με εκπροσώπους του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, των Γραφείων Επάρχου Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Αμμοχώστου, των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Αμμοχώστου, της Ένωσης Κοινοτήτων, της Ένωσης Δήμων Κύπρου και όλων των αγροτικών οργανώσεων, με αποτέλεσμα να επανέλθει ενώπιον της επιτροπής, υποβάλλοντας με γραπτό υπόμνημά του, ημερομηνίας 26 Ιανουαρίου 1999, εισηγήσεις για τροποποίηση του νομοσχεδίου, έτσι ώστε:

- η πρόνοια του νομοσχεδίου για επιβολή επιβάρυνσης στους καθυστερημένους λογαριασμούς να διαγραφεί
- το χρονικό διάστημα μεταξύ της έκδοσης του τιμολογίου ή του λογαριασμού και της καθοριζόμενης σε αυτό τελευταίας ημερομηνίας εξόφλησης να αυξηθεί από τις τριάντα μέρες που προβλέπεται στις εξήντα ή στις ενενήντα
- ο επιβαλλόμενος τόκος για καθυστερήσεις πληρωμής των λογαριασμών, αντί 9% που προτείνεται, να είναι ίσος προς το εκάστοτε ισχύον ανώτατο επιτόκιο
- για το μέτρο της διακοπής της παροχής νερού, που μπορεί να επιβληθεί σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής του οφειλόμενου ποσού και του τόκου, η αρμόδια αρχή να λαμβάνει προηγουμένως υπόψη τις απόψεις και τις ειδικές

συνθήκες του καταναλωτή.

Με βάση τις πιο πάνω τελικές θέσεις του αρμόδιου υπουργείου, η επιτροπή επανεξέτασε τις διατάξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, τις οποίες και αποφάσισε να διαμορφώσει, έτσι ώστε:

- α) να διαγραφεί η πρόνοια για επιβολή της πιο πάνω αναφερόμενης πάγιας επιβάρυνσης, θέση που υιοθετήθηκε και από το αρμόδιο υπουργείο·
- β) το χρονικό διάστημα μεταξύ της έκδοσης του τιμολογίου ή του λογαριασμού και της καθοριζόμενης σε αυτό τελευταίας ημερομηνίας εξόφλησης να καθοριστεί στις ενενήντα μέρες·
- γ) να διαγραφούν από το νομοσχέδιο οι πρόνοιες που αναφέρονται στην ευθύνη του νομικού προσώπου σε περίπτωση παράλειψης πληρωμής των τελών και των δικαιωμάτων που επιβάλλονται με βάση την υπό τροποποίηση νομοθεσία·
- δ) ο τόκος που επιβάλλεται σύμφωνα με τις διατάξεις του προτεινόμενου νόμου να καθοριστεί σε 8% αντί σε 9%·
- ε) στο 8% να καθοριστεί επίσης και ο τόκος που θα επιβάλλεται για καθυστερήσεις που εκκρεμούν κατά την έναρξη της ισχύος του προτεινόμενου νόμου, ο οποίος όμως θα αρχίσει να επιβάλλεται ένα χρόνο μετά την έναρξη της ισχύος του·
- στ) να προστεθεί στις διατάξεις του νομοσχεδίου η πρόνοια που εισηγήθηκε το αρμόδιο υπουργείο, σύμφωνα με την οποία το μέτρο της διακοπής της παροχής νερού να επιβάλλεται, αφού προηγουμένως ληφθούν υπόψη οι απόψεις και οι ειδικές συνθήκες του καταναλωτή.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω θέσεών της, η επιτροπή έχει επαναδιατυπώσει τις διατάξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, στη μορφή που αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί και αφού

τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει καμιά παρατήρηση;

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 21 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το έβδομο θέμα είναι “Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1996”.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι ομόφωνο; Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για την πρόταση νόμου
που τιτλοφορείται “Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας
(Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1996”**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Μάριος Ματσάκης

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Δώρος Θεοδώρου

Κίκη Γιάγκου

Μη μέλη της επιτροπής:

Αντώνης Καράς

Ανδρούλα Βασιλείου

Στέλιος Στυλιανού

Στάθης Κιπής

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε πολλές συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 19 Μαΐου 1997 και 28 Απριλίου 1999. Στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας.

Σκοπός της υπό αναφορά πρότασης νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από την κ. Ανδρούλα Βασιλείου, είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας, έτσι ώστε η γυναίκα να εξισώνεται πλήρως με τον άντρα σε ό,τι αφορά την απόκτηση της κυπριακής ιθαγένειας των παιδιών τους.

Όπως ειδικότερα υποστήριξε ενώπιον της επιτροπής η κ. Ανδρούλα Βασιλείου, οι προτεινόμενες με την πρόταση νόμου τροπολογίες θεωρούνται αναγκαίες, ώστε η νομοθεσία που διέπει την απόκτηση της κυπριακής ιθαγένειας να εναρμονιστεί με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη Κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος της Γυναίκας που κυρώθηκε από τη Βουλή το 1985. Ειδικότερα, ανέφερε η ίδια,

προτείνεται η διαγραφή από την ισχύουσα σχετική νομοθεσία εκείνων των διατάξεων που συνιστούν διάκριση μεταξύ των δύο φύλων, οι οποίες μάλιστα αντίκεινται τόσο στο άρθρο 28 του Κυπριακού Συντάγματος όσο και στην πιο πάνω καθώς και σε άλλες σχετικές Διεθνείς Συμβάσεις.

Όπως είναι γνωστό, οι διατάξεις της υπό τροποποίηση νομοθεσίας δε χορηγούν στις γυναίκες ίσα δικαιώματα με τους άντρες σε ό,τι αφορά την ιθαγένεια των παιδιών τους, γεγονός το οποίο οδήγησε την Κυπριακή Δημοκρατία κατά την προσχώρησή της στην πιο πάνω Σύμβαση να διατυπώσει σχετική επιφύλαξη στις πρόνοιες της Σύμβασης αυτής. Σημειώνεται ότι στην ίδια Σύμβαση περιλαμβάνεται πρόνοια ότι η επιφύλαξη που διατυπώθηκε θα ανακληθεί μετά την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, εκφράζοντας τις θέσεις τους πάνω στην υπό αναφορά πρόταση νόμου, ανέφεραν πως ο λόγος για τον οποίο η κυβέρνηση δεν έχει προτείνει μέχρι σήμερα την τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την εξάλειψη της διάκρισης σε βάρος των γυναικών είναι για να αποφευχθεί ο κίνδυνος απόκτησης της κυπριακής ιθαγένειας από παιδιά που γεννήθηκαν από γονέα που εισήλθε ή διαμένει παράνομα στη Δημοκρατία.

Σχολιάζοντας την πιο πάνω θέση του Υπουργείου Εσωτερικών, η εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ανέφερε πως ο πιο πάνω κίνδυνος μπορεί να αντιμετωπιστεί με ανάλογη τροποποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας.

Η εκπρόσωπος του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας συμφώνησε με τις πρόνοιες του προτεινόμενου νόμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, υιοθετώντας ως θέμα αρχής την προτεινόμενη εξάλειψη της διάκρισης σε βάρος της γυναίκας στα θέματα απόκτησης ιθαγένειας από τα παιδιά της, υιοθέτησε τους σκοπούς της προτεινόμενης νομοθεσίας,

γι' αυτό και εξουσιοδότησε το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας να διαμορφώσει ανάλογα τις διατάξεις της πρότασης νόμου, έτσι που να διασφαλίζεται ότι τα παιδιά που γεννήθηκαν από γονείς που η είσοδός τους ή η παραμονή τους στην Κύπρο ήταν ή είναι παράνομη δε θα αποκτούν την κυπριακή ιθαγένεια.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της υπό αναφορά πρότασης νόμου σε νόμο, όπως αυτή έχει τελικά διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, ώστε να αναφέρεται ως "ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καμιά παρατήρησης;

Η κ. Βασιλείου.

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Απλούστατα, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να εκφράσω την ικανοποίησή μου για την ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου, το οποίο βασικά εξαλείφει από το νόμο μας την τελευταία σημαντική διάκριση μεταξύ των δύο φύλων. Όπως γνωρίζουμε, στο παρελθόν Κύπριες που είχαν παιδιά με αλλοδαπούς είχαν να αντιμετωπίσουν τεράστιες δυσκολίες πολλές φορές, όταν οι σύζυγοι έφευγαν για το εξωτερικό και έπαιρναν τα παιδιά μαζί τους. Και δεν μπορούσαν να βοηθηθούν αυτές οι κοπέλες, διότι τα παιδιά είχαν ξένη υπηκοότητα. Και έτσι, με αυτή την τροπολογία, αίρεται αυτή η διάκριση και νομίζω ότι πρέπει να είμαστε πολύ ευτυχείς γιατί το κάνουμε. Έτσι δε θα δίδουμε και αφορμή στην Επιτροπή Ανθρώπινων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης να μας κατηγορεί για τη διάκριση που είχαμε μέχρι σήμερα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πράγματι αίρεται μια κοινωνική ανισότητα που δημιουργούσε πάρα πολλά προβλήματα, αλλά ταυτόχρονα θα ήθελα να επαινέσω την κ. Βασιλείου που πήρε αυτή την πρωτοβουλία που μας βρίσκει όλους ομόφωνους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Με την ευκαιρία της ομόφωνης ψήφισης που αναμένεται σε λίγο της πρότασης νόμου της συναδέλφου κ. Βασιλείου, θέλω να πάρω την ευκαιρία, για να καλέσω τη Βουλή μας να παρατηρεί ότι οι νομοθεσίες μας εφαρμόζονται στην πράξη. Διότι, από τότε που τον περασμένο χρόνο ψηφίσαμε τη νομοθεσία για ίσα δικαιώματα Κυπρίων γυναικών και Κυπρίων ανδρών για σκοπούς γάμου με αλλοδαπό σύζυγο ή αλλοδαπή σύζυγο, πληροφορίες που φτάνουν σε μένα επανειλημμένως λένε ότι αυτή η νομοθεσία δεν εφαρμόζεται ως όφειλε. Έχουν γίνει παράπονα από Έλληνες υπηκόους οι οποίοι έχουν παντρευτεί με Κύπριες πολίτες, έχουν γίνει παράπονα από υπηκόους πολλών άλλων χωρών και επιτέλους πρέπει οι αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους μας να εφαρμόζουν τη νομοθεσία, διαφορετικά πρέπει η Βουλή μας, κύριε Πρόεδρε, και εσείς, κατά τη γνώμη μας, ως Πρόεδρος του σώματος, να πάρετε μέτρα, όσα μέτρα μπορείτε να πάρετε, ώστε αυτές οι νομοθεσίες να εφαρμόζονται.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ερωτοκρίτου.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα έτσι, με πάρα πολύ μεγάλη συντομία, να πω το εξής, σε

συνέχεια από το συνάδελφό μου, ότι είναι καθήκον αυτής της Βουλής αναμφίβολα, τελεολογικά, προτού ψηφιστεί ο νόμος, να λάβει υπόψη την πιθανότητα πρακτικής εφαρμογής. Από την άλλη πλευρά όμως, είναι σίγουρο ότι δεν είναι καθήκον αυτής της Βουλής η επιδίωξη εφαρμογής οποιουδήποτε νόμου αλλά άλλου κατεστημένου οργάνου. Η πρακτικότητα -αυτό εννοώ με την τελεολογική μελέτη εκ των προτέρων του νόμου- είναι κάτι που πρέπει να γίνεται και έχω την εντύπωση ότι γίνεται σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό, ακόμα και στον υπό αναφορά νόμο, για τον οποίο δε θέλω να συζητήσω, αλλά θα πω ότι, ανεξάρτητα από τα παράπονα που γίνονται, η σκοπιμότητα η οποία τείνει να εξυπηρετήσει είναι θεμιτή και επιθυμητή. Άλλο θέμα αν υπάρχουν πρακτικές δυσκολίες στην εφαρμογή του.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει άλλη παρατήρηση.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Αντικατάσταση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι και το 4 εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα από το 1 μέχρι και το 4 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Πολίτου της Κυπριακής

Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το όγδοο θέμα είναι “Ο περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι ομόφωνο. Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται “Ο περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Μάρκος Κυπριανού

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Στάθης Κιπτής

Κίκης Γιάγκου

Μάριος Ματσάκης

Αντώνης Καράς

Δώρος Θεοδώρου

Στέλιος Στυλιανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από το βουλευτή του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Μάρκο Κυπριανού, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 12 Μαΐου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή η Έφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης και εκπρόσωπος των ιδιοκτητών και των αδειούχων

δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας κινηματογραφικών ταινιών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται, σύμφωνα με τον εισηγητή του, είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας που διέπει το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, έτσι ώστε οι διατάξεις της που αναφέρονται στη συνοπτική διαδικασία που ακολουθείται σε σχέση με πράξεις που προσβάλλουν το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και στις ποινές που οι πράξεις αυτές επισύρουν να διαφοροποιηθούν, για να καλύψουν και την περίπτωση της προσβολής του δικαιώματος αυτού όσον αφορά τις κινηματογραφικές ταινίες.

Η Έφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης ανέφερε πως με την προτεινόμενη τροποποίηση διευκολύνονται οι δικαστικές διαδικασίες αναφορικά με την ερμηνεία του νόμου.

Ο εκπρόσωπος των ιδιοκτητών και των αδειούχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας κινηματογραφικών ταινιών συμφώνησε με τις πρόνοιες της υπό συζήτηση πρότασης νόμου και υποστήριξε πως αυτές είναι αναγκαίες για την κάλυψη του κενού που παρατηρείται στην προστασία κινηματογραφικών ταινιών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει κάποια παρατήρηση, παρέμβαση;

Δεν υπάρχει.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 14 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν:

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Περνούμε τώρα στο ένατο θέμα, που είναι “Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι ομόφωνο. Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, πρόεδρος

Νίκος Πιπτοκοπίτης

Αριστοφάνης Γεωργίου

Μάριος Ματσάκης

Γιαννάκης Θωμά

Μη μέλη της επιτροπής:

Ανδρέας Παρισινός

Θάσος Μιχαηλίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 20 Μαΐου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ) και των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων, έτσι ώστε να αυξηθεί το ποσό της κατώτατης σύνταξης που καταβάλλεται σε δικαιούχο από 70% του ανώτατου ποσού της βασικής σύνταξης σε 77%, αναδρομικά από την 1η Ιανουαρίου 1999. Επιπρόσθετα, προνοείται ότι το ποσό της πρόσθετης δαπάνης που θα επέλθει από την πιο πάνω αύξηση θα καλυφθεί από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφεραν στην επιτροπή πώς το ύψος της δαπάνης που θα επέλθει με την πιο πάνω αύξηση θα είναι για το 1999 της τάξεως του £1,6 εκατομμυρίων.

Όλες οι πλευρές που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή συμφώνησαν με τις πρόνοιες του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει καμιά παρατήρηση;

Ο κ. Αντωνίου.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αυτή η αναθεώρηση της κατώτατης σύνταξης, περίπου 10%, ώστε να ανέβει από το 70% της ανώτατης σύνταξης στο 77%, είναι μια αναγκαία απαίτηση που προβαλλόταν από μία μεγάλη ομάδα συνταξιούχων. Σίγουρα οι £112 περίπου, που ανεβαίνει τώρα η κατώτατη σύνταξη, δεν είναι ένα ποσό χρημάτων το οποίο μπορεί ένας να δεχθεί ότι διασφαλίζει μία αξιοπρεπή διαβίωση για τους ανθρώπους αυτούς. Παρά ταύτα, επαναλαμβάνω, ήταν μια σημαντική αλλαγή που διορθώνει μερικώς την κατάσταση.

Είμαι όμως υποχρεωμένος να επισύρω την προσοχή του Σώματος σε ένα γενικότερο θέμα, που αφορά τις συντάξεις για όλους εκείνους τους ανθρώπους οι οποίοι παίρνουν μόνο βασική σύνταξη και η οποία ανέρχεται στις £145,68 σ. το μήνα. Όπως είναι γνωστό, λόγω αδυναμιών του νόμου, όσον αφορά τις εισφορές των αυτοεργοδοτούμενων, οι συντάξεις είναι περίπου 8% κάτω από αυτό που θα έπρεπε να ήταν. Συνεπώς, προκύπτει η ανάγκη σοβαρού προβληματισμού από μέρους της εκτελεστικής εξουσίας, για να δούμε πώς αυτή η κατάσταση μπορεί να διορθωθεί, έστω και με επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού. Δηλαδή, εάν αυξήσουμε και εδώ τις βασικές συντάξεις που αφορούν τους συνταξιούχους, οι οποίοι ανέρχονται συνολικά στις εβδομήντα εφτά χιλιάδες, τότε μπορεί να προκύψει ένα πρόσθετο κόστος γύρω στα £16 ή £17 εκατομ. Νομίζω ότι ο κρατικός προϋπολογισμός είναι δυνατό να υποστεί αυτό το βάρος, για να επέλθει μία διόρθωση της κατάστασης, μέχρι που να ρυθμιστεί γενικά το θέμα των εισφορών στο κρατικό σχέδιο κοινωνικών ασφαλίσεων. Επαναλαμβάνω, είναι μια απαίτηση που τίθεται από αυτή την ομάδα των ανθρώπων, που νομίζω ότι δεν μπορεί να μείνει απαρατήρητη, δεν μπορεί να παραμείνει εκεί, χωρίς να υπάρξει σοβαρός προβληματισμός γύρω από αυτό το θέμα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η εισαγωγή του συστήματος συντάξεων από το Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σίγουρα έχει εξαφανίσει το “δικακονειόν” σ’ αυτό τον τόπο. Και να πω ότι για πολλά χρόνια υπήρχε όμως μία κατηγορία συμπολιτών μας οι οποίοι δεν εκαλύπτοντο με το σύστημα των συντάξεων. Η κοινωνική σύνταξη έχει εξαλείψει αυτό το φαινόμενο και σίγουρα σήμερα χαιρετίζουμε τόσο την αλλαγή ως προς την αύξηση των αποδοχών αλλά και τη μείωση του ορίου ηλικίας αυτών που θα είναι δικαιούχοι ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Είναι για το επόμενο θέμα ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Συγνώμη, συγνώμη, κύριε Πρόεδρε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι παρόμοια θέματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Είναι σωστά όσα έχει αναφέρει ο έντιμος συνάδελφος κ. Αντωνίου και σίγουρα οι βασικές συντάξεις είναι εξόφθαλμα και αποδεδειγμένα κατά οκτώ ή και οκτώ κόμμα ... χαμηλότερες από εκείνες οι οποίες έπρεπε να καταβάλλονται προς τους ασφαλισμένους. Και είναι επίσης σωστό αυτό το οποίο έχει πει, ότι αυτό το έλλειμμα και

αυτή η μείωση της πραγματικής βασικής σύνταξης προέρχεται από τη μη σωστή και ορθή καταβολή εισφορών εκ μέρους των αυτοεργοδοτούμενων. Θέλω όμως να θυμίσω το συνάδελφο, με όλο το σεβασμό, ότι, όταν ήρθε πρόταση σ' αυτό το Σώμα από την εκτελεστική εξουσία που το ολιγότερο ζητούσε οι εισφορές να γίνονται ανάλογα με το αποδεδειγμένο φορολογητέο εισόδημα, δηλαδή εκείνο που ο πολίτης αποδέχεται για σκοπούς φόρου εισοδήματος και πληρώνει, να καταβάλλει πάνω σε εκείνο το ποσό κοινωνικές ασφαλίσεις, εκτός από το Δημοκρατικό Κόμμα, το οποίο συμφώνησε γι' αυτό το πράγμα, δε συμφώνησαν οι υπόλοιποι. Και γι' αυτό εξακολουθεί και υπάρχει αυτή, αν θέλετε, η αδικία εις βάρος του συνόλου των συνταξιούχων και, ενώ ο κάθε πολίτης σήμερα καταβάλλει φόρο εισοδήματος, χάριν συζήτησης, για £5.000, οι εισφορές που καταβάλλει για τις κοινωνικές ασφαλίσεις είναι για £3.000. Επομένως, οι ίδιοι εμείς δε θέλουμε καλόπιστα να εκλείψει αυτή η αδικία εις βάρος των συνταξιούχων. Επομένως, σαν πρώτο και επείγον βήμα, θα πρέπει όλοι οι ασφαλισμένοι στο σχέδιο να καταβάλλουν εισφορές βάσει του φόρου εισοδήματος που πληρώνουν. Με αυτό τον τρόπο πιστεύουμε ότι κατά 90 με 95% θα εξαλειφθεί αυτή η διαφορά και αυτή η αδικία που γίνεται σήμερα εις βάρος των συνταξιούχων, όσον αφορά τις βασικές συντάξεις.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αντωνίου.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δε θα ήθελα να εμπλακούμε σε αυτή τη συζήτηση, διότι είναι ένα πολύ πλατύ θέμα. Υπάρχουν τα επιχειρήματα και τα αντεπιχειρήματα και σίγουρα η Βουλή, όταν αντιμετώπισε αυτό το θέμα, δεν το αντιμετώπισε εντελώς αρνητικά, για να χρησιμοποιήσω την αντίληψη που έχει αναπτύξει εδώ ο αγαπητός συνάδελφος κύριος

Πιπτοκοπίτης, αλλά είχε η επιτροπή Εργασίας, και κατ' επέκταση η ολομέλεια του σώματος, υιοθετήσει μία διαφορετική μέθοδο διόρθωσης του προβλήματος. Και αυτή η μέθοδος λειτούργησε δυστυχώς μόνο για ένα χρόνο. Δηλαδή, η μέθοδος ήταν, ενώ θα έπρεπε να αυξάνονται οι εισφορές, με βάση, ας πούμε, την τιμαριθμική αλλαγή 3%, για τις περιπτώσεις των αυτοεργοδοτούμενων είχε υιοθετηθεί η άποψη να αυξάνονται περισσότερο, κατά 5%, και αυτό σταδιακά θα μπορούσε να διορθώσει μερικώς την κατάσταση -δε λέω πλήρως. Δυστυχώς, αυτή η αντίληψη για διάφορους λόγους τον επόμενο χρόνο, το μεθεπόμενο χρόνο κ.λπ. -δε θα πω τους λόγους- δεν εφηρμόσθη, δεν υιοθετήθη και έτσι παρέμεινε το πρόβλημα εκεί που ήταν. Γνωρίζω ότι το Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα έχει ασχοληθεί με το θέμα, έχει ετοιμάσει σχετική πρόταση και πολύ σύντομα θα βρεθεί ενώπιον του Σώματος και όλοι αναλαμβάνουμε τις ευθύνες μας να το αντιμετωπίσουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει άλλος ομιλητής.

Δεύτερη ανάγνωση παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1

Τροποποίηση του Τέταρτου Πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Δεν υπάρχει. Τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα στην ημερήσια διάταξη, το υπ' αριθμόν 10, που είναι "Ο περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, πρόεδρος

Νίκος Πιπτοκοπίτης

Αριστοφάνης Γεωργίου

Μάριος Ματσάκης

Γιαννάκης Θωμά

Μη μέλη της επιτροπής:

Ανδρέας Παρισινός

Θάσος Μιχαηλίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 20 Μαΐου 1999 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης, έτσι ώστε να μειωθεί το όριο ηλικίας των δικαιούχων κοινωνικής σύνταξης από το 68ο στο 66ο έτος και παράλληλα να αυξηθεί το μηνιαίο ύψος της κοινωνικής σύνταξης από 70% σε 77% του εκάστοτε μηνιαίου ανώτατου ποσού της βασικής παροχής σύνταξης γήρατος, αναδρομικά από την 1η

Ιανουαρίου 1999.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφεραν στην επιτροπή ότι το ύψος της δαπάνης που θα επέλθει με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις θα είναι για το 1999 της τάξης των £6 εκατομμυρίων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι κανείς που θέλει να σχολιάσει οτιδήποτε επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Όπως είχα σημειώσει και προηγουμένως, η εισαγωγή της σύνταξης στον τόπο μας έχει εξαλείψει το απαράδεκτο φαινόμενο του παρελθόντος που γύριζαν δίσκους και υπήρχε το "θκιακονειόν". Ιδιαίτερα δε μετά την εισβολή, αν δεν υπήρχε αυτό το σύστημα, τα πράγματα θα χειροτέρευαν πολύ περισσότερο στον τόπο μας. Σίγουρα αυτό έχει γίνει συνείδηση και έχει γίνει γενικά αποδεκτό από το λαό μας.

Υπήρχε όμως μια κατηγορία ανθρώπων η οποία έμενε εκτεθειμένη και η εισαγωγή του μέτρου της κοινωνικής σύνταξης κάλυψε και αυτή την κατηγορία. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι καλύπτονται από το εξηκοστό όγδοο έτος της ηλικίας τους, κάτι το οποίο σίγουρα αφήνει ένα μεγάλο κενό . Υπάρχει μια κατηγορία ανθρώπων που και πάλι είναι εκτεθειμένη.

Χαιρετίζουμε την αλλαγή και την εισαγωγή του εξηκοστού έκτου έτους της ηλικίας και ελπίζουμε ότι συντομότερα θα υπάρξει μια ομοιομορφία σε σχέση με τα χρόνια που θα εφαρμόζεται η κοινωνική σύνταξη, όπως ισχύει και για τους άλλους συνταξιούχους.

Είναι λοιπόν με αυτές τις παρατηρήσεις που χαιρετίζουμε την αλλαγή αυτή αλλά και την επαύξηση του μηνιαίου ύψους της κοινωνικής σύνταξης.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 11 θέμα στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας για το Έτος 1999 Νόμος του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται

αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το Νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας για το Έτος 1999 Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Ανδρέας Παρισινός, Πρόεδρος

Μάριος Ματσάκης

Ισιδωρος Μακρίδης

Δώρος Θεοδώρου

Θάσος Μιχαηλίδης

Μη μέλη της επιτροπής:

Κυριάκος Τυρίμος

Νίκος Πιπτοκοπίτης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 20 Μαΐου 1999. Στη συνεδρίαση κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας.

Ο Προϋπολογισμός του Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας προβλέπει για το 1999 έξοδα ύψους £59.400 και έσοδα ύψους £47.100, τα οποία θα προέλθουν από κρατική χορηγία, από την πώληση πινάκων γνωστών ζωγράφων και από εθελοντικές εισφορές. Τα ποσά του ταμείου πρόκειται να διατεθούν κυρίως για την παροχή βοηθημάτων σε ασθενείς και για την εκστρατεία πρόληψης του AIDS.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιόν της, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

Η επιτροπή με την ευκαιρία αυτή θεωρεί σκόπιμο να παρατηρήσει ότι αναμένει από την πλευρά της κυβέρνησης την παροχή γενναιόδωρης κρατικής χορηγίας προς το ταμείο αυτό και παράλληλα την παροχή κινήτρων στις εθελοντικές οργανώσεις για

περαιτέρω δραστηριοποίηση τόσο στον τομέα της πρόληψης όσο και στον τομέα στήριξης των οροθετικών ατόμων και των οικογενειών τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Μακρίδης.

I. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Η μόνη παρατήρηση που έχω να κάνω, κύριε Πρόεδρε -αναφέρεται και στην έκθεση- είναι ότι αναμένουμε από πλευράς κυβέρνησης να παράσχει περισσότερη βοήθεια προς αυτό το ταμείο, διότι τα πλείστα των εισοδημάτων του προέρχονται από εθελοντικές συνδρομές και συνεισφορές.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας ποσού 59.400 λιρών για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση του ποσού που θα δαπανηθεί. Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για την κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας για το έτος 1999 Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 12 θέμα στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Οι περί Εταιρειών (Εκκαθάριση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί Εταιρειών (Εκκαθάριση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος Γιώργος Χατζηγεωργίου

Ανδρέας Μούσκος

Νίκος Κλεάνθους

Αβέρωφ Νεοφύτου

Στάθης Κιπτής

Κίκης Καζαμίας

Δώρος Θεοδώρου

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε τους υπό αναφορά κανονισμούς σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 11 Μαρτίου, στις 29 Απριλίου και στις 6 και 13 Μαΐου 1999.

Στα πλαίσια της εξέτασης των κανονισμών αυτών κλήθηκαν και παρέστησαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και

Τουρισμού, του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ, του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 387 της βασικής νομοθεσίας για τις εταιρείες, σκοπείται η αναθεώρηση των δικαιωμάτων εκκαθάρισης εταιρειών - που είναι πολύ παλιά (του 1933, του 1935 και του 1938) - και η καθιέρωση για πρώτη φορά δικαιωμάτων ταχείας διεκπεραίωσης και δικαιωμάτων για δημοσιεύσεις στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις περιπτώσεις εκκαθαρίσεων εταιρειών.

Οι εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ, του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου και του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, χωρίς να διαφωνούν με τους προτεινόμενους κανονισμούς, διαφώνησαν με το ύψος ορισμένων δικαιωμάτων που θα εισπράττονται για ορισμένες πράξεις των λειτουργών του Γραφείου του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη στα πλαίσια εκκαθάρισης εταιρειών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της και ιδιαίτερα το γεγονός ότι τα προτεινόμενα δικαιώματα καθορίστηκαν πριν από πάρα πολλά χρόνια, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των κανονισμών αυτών, όπως έχουν κατατεθεί από την εκτελεστική εξουσία και όπως διαμορφώθηκαν νομοτεχνικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το δέκατο τρίτο θέμα αποσύρεται από την εκτελεστική εξουσία. Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 14 θέμα, που είναι "Οι περί Υπουργείου Εσωτερικών - Θέση Λειτουργού

Διαχείρισης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”. Παρακαλώ τον πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο μέλος της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση στο Σώμα.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται “Οι περί Υπουργείου Εσωτερικών - Θέση Λειτουργού Διαχείρισης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος	Χριστόδουλος Βενιαμίν
Καίτη Κληρίδου	Μάρκος Κυπριανού
Ρίκκος Ερωτοκρίτου	Στάθης Κιπτής
Γιαννάκης Αγαπίου	Δημήτρης Ηλιάδης
Αριστοφάνης Γεωργίου	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 22 και 29 Απριλίου και στις 6 Μαΐου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Εσωτερικών, της ΠΑΣΥΔΥ, καθώς και επηρεαζόμενη υπάλληλος.

Σκοπός των πιο πάνω κανονισμών, που εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, είναι ο καθορισμός σχεδίων υπηρεσίας για τη θέση λειτουργού διαχείρισης στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσαν στην επιτροπή ότι πρόκειται για νέα θέση για την οποία πρώτη φορά καταρτίζεται σχέδιο υπηρεσίας, καθώς και ότι τα καθήκοντά της σχετίζονται με τη διαχείριση τουρκοκυπριακών περιουσιών, γι’ αυτό και τα προσόντα που απαιτούνται έχουν άμεση σχέση με αυτή.

Περαιτέρω δήλωσαν ότι τα απαιτούμενα πανεπιστημιακά προσόντα θα καθορίζονται κατά τη δημοσίευση της θέσης, ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες της υπηρεσίας.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και της ΠΑΣΥΔΥ συμφώνησαν με τους υπό αναφορά κανονισμούς.

Υπάλληλος η οποία εργάζεται στην Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών της Επαρχιακής Διοίκησης Πάφου από το 1980 μέχρι το 1991 στη θέση ωρομίσθιας γραφέως και από το 1991 μέχρι σήμερα στη θέση μόνιμης γραφέως ζήτησε να συμπεριληφθεί στα απαιτούμενα προσόντα και το πτυχίο Πολιτικών Επιστημών το οποίο κατέχει, ώστε να έχει το δικαίωμα να διεκδικήσει τη θέση, δεδομένης, όπως υποστήριξε, της πολυετούς πείρας που έχει στην Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις εισηγήθηκαν την τροποποίηση των υπό αναφορά σχεδίων υπηρεσίας, ώστε υποψήφιοι για την εν λόγω θέση να μπορούν να είναι, εκτός από τους κατόχους πανεπιστημιακού διπλώματος, προσόν στο οποίο θα πρέπει να συμπεριληφθεί και δίπλωμα ή τίτλος στις Πολιτικές Επιστήμες, και πρόσωπα τα οποία, παρ' όλο που δεν κατέχουν τα απαιτούμενα πανεπιστημιακά προσόντα, έχουν δωδεκαετή τουλάχιστον πείρα σχετική με τα καθήκοντα της θέσης που έχει αποκτηθεί στη δημόσια υπηρεσία.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών σχολιάζοντας τα πιο πάνω δήλωσαν ότι το επίπεδο της κλίμακας και τα καθήκοντα της θέσης είναι τέτοια, που δε δικαιολογείται να είναι υποψήφια άτομα που δεν κατέχουν πανεπιστημιακό δίπλωμα ή τίτλο.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, κατά πλειοψηφία των μελών της, βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος, εισηγείται στη Βουλή την

έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών όπως αυτοί έχουν κατατεθεί από την εκτελεστική εξουσία.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις δήλωσαν ότι, κατά τη συζήτηση του όλου θέματος ενώπιον της ολομέλειας, θα υποστηρίξουν τις πιο πάνω εισηγήσεις τους, με βάση σχετική τροπολογία την οποία θα καταθέσουν.

Το μέλος της επιτροπής κ. Δημήτρης Ηλιάδης, βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, δήλωσε ότι η κοινοβουλευτική του ομάδα θα τοποθετηθεί στους υπό αναφορά κανονισμούς κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα το οποίο συζητούμε θα πρέπει να αντικριστεί -και γι' αυτό η κοινοβουλευτική μας ομάδα καταθέτει τροποποίηση του σχεδίου υπηρεσίας- κατά τον κατάλληλο τρόπο.

Αυτά τα σχέδια υπηρεσίας ουσιαστικά είναι σχέδια για πρόσωπα τα οποία θα ασκούν ένα είδος διοίκησης και ταυτόχρονα θα προβαίνουν και σε τεχνικές εργασίες εκτίμησης των τουρκοκυπριακών περιουσιών. Ως εκ τούτου, θεωρούμε λογικό και δεν αντιλαμβανόμαστε το λόγο γιατί αποκλείστηκαν οι πολιτικές επιστήμες από τα προσόντα των προσώπων που θα μπορούν να διεκδικήσουν τη θέση. Και είναι γι' αυτό το λόγο που, παρά το ότι η υπάλληλος που προσήλθε στην επιτροπή δεν ασκούσε καθήκοντα της θέσης αλλά καθήκοντα γραφέως, είναι το αντικειμενικό θέμα το οποίο

μας απασχόλησε και βλέπουμε ότι κακώς δεν είχε συμπεριληφθεί και αυτός ο κλάδος μέσα στους δικαιούχους. Γι' αυτό και θα υποστηρίξουμε τροποποίηση του σχεδίου υπηρεσίας, ούτως ώστε να περιληφθούν οι πολιτικές επιστήμες.

Για το δεύτερο σκέλος των τροποποιήσεών μας εγείρεται το εξής θέμα: Η υπηρεσία, όπως αντιλαμβάνεστε, είχε δημιουργηθεί μετά την εισβολή και κατοχή και τότε αναζητήθηκαν οι πιο κοντινοί σε γνώσεις και σε πείρα υπάλληλοι, οι οποίοι θα μπορούσαν να φέρουν σε πέρας το έργο της Υπηρεσίας Διαχείρισης των Τουρκοκυπριακών Περιουσιών. Το 1982 αποσπάστηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας τρεις γεωργικοί λειτουργοί και αυτοί οι άνθρωποι ήταν αυτοί οι οποίοι στήριξαν μέχρι και αυτή τη στιγμή την Υπηρεσία Διαχείρισης των Τουρκοκυπριακών Περιουσιών. Είναι αυτοί οι οποίοι εκτελούσαν όλα τα καθήκοντα που προβλέπονται σε αυτό το σχέδιο υπηρεσίας που προτείνεται τώρα εδώ και που για πρώτη φορά γίνεται θέση επιστημονικού προσωπικού.

Το θεωρούμε άδικο, έχοντας υπόψη μας και την πείρα του παρελθόντος, ότι σε πολλά σχέδια υπηρεσίας, ακόμα και την προηγούμενη εβδομάδα, ψηφίσαμε ούτως ώστε άνθρωποι του δημοτικού να μπορούν να διεκδικήσουν κλίμακα Α11. Έχουμε βάλει την πείρα να ισοσκελίσει κάποια ακαδημαϊκά προσόντα σε ό,τι αφορά μόνο ένα θέμα, το θέμα της διεκδίκησης της θέσης. Το ποιος θα προαχθεί και ποιος θα καταλάβει τις θέσεις δεν είναι δουλειά δική μας, ως Βουλής. Το ποιος θα έχει δικαίωμα να διεκδικήσει τις θέσεις είναι δική μας δουλειά.

Πιστεύω ότι είναι δίκαιο το αίτημα που υποβλήθηκε από τους τρεις λειτουργούς του Υπουργείου Γεωργίας, οι οποίοι για δεκαεπτά συναπτά χρόνια είναι οι στυλοβάτες της Υπηρεσίας Διαχείρισης των Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, να μπορέσουν να διεκδικήσουν αυτή τη θέση. Γι' αυτό το λόγο και εισηγούμαστε την τροποποίηση, ούτως ώστε πρόσωπα με δωδεκαετή πείρα σχετική με τα καθήκοντα της θέσης να δικαιούνται

να είναι υποψήφιοι. Γι' αυτό καλώ τους συναδέλφους να ψηφίσουν υπέρ της τροποποίησης του ΑΚΕΛ.

Ευχαριστώ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Γεωργίου, μια διευκρίνιση, αν μου επιτρέπεται, διότι μπορεί να μην έγινε αντιληπτή η παρέμβασή σας.

Αυτοί που σήμερα διεξάγουν την εργασία για την οποία προορίζεται η θέση δε δικαιούνται να υποβάλουν υποψηφιότητα, αν εγκριθεί το σχέδιο υπηρεσίας όπως έχει.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Μάλιστα. Ευχαριστώ, κύριε Αγαπίου. Θα δικαιούνται όμως να διεκδικήσουν τη θέση πρόσωπα τα οποία βρίσκονται σε δεκαπενθήμερη βάση ή είναι ωρομίσθιοι, οι οποίοι ουσιαστικά είναι κατώτεροι ή δεν έχουν καθόλου βαθμίδα, διότι ως ωρομίσθιοι ή έκτακτοι δεν έχουν καμία βαθμίδα στην υπηρεσία· απλώς είναι βοηθοί αυτών των ανθρώπων. Και τώρα ουσιαστικά κάποιοι από αυτούς θα είναι από τους δικαιούχους να υποβάλουν υποψηφιότητα για να πάρουν αυτή τη θέση. Και θα βρεθούν την επόμενη μέρα πάνω από αυτούς τους ανθρώπους, οι οποίοι από το 1982 μέχρι σήμερα κάνουν αυτή την εργασία.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Είναι αρκετά αληθή αυτά τα οποία έχουν αναφερθεί από τον έντιμο συνάδελφο, αλλά δεν είναι όλη η αλήθεια. Δεν είναι οι τρεις μόνο γεωργικοί λειτουργοί οι οποίοι στήριξαν αυτή την υπηρεσία και που σίγουρα πάρα πολλά προσέφεραν. Επειδή δεν

υπήρχε οργανόγραμμα και διάρθρωση σ' αυτή την Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, οι ανάγκες επέβαλλαν και προσλαμβάνονταν έκτακτοι ή ημερομίσθιοι ή δεκαπενθήμεροι και άλλοι, γεωπόνοι ή και άλλες ειδικότητες, ανάλογα με τις ανάγκες αυτής της υπηρεσίας.

Ναι, είναι αλήθεια ότι και αυτοί που είχαν αποσπαστεί από το Τμήμα Γεωργίας στη Διαχείριση Τουρκοκυπριακών Περιουσιών και άλλοι δεν είχαν, το λιγότερο, την ίδια μεταχείριση που είχαν οι δημόσιοι υπάλληλοι ή εκεί που εργάζονταν με τον ίδιο τους το συνάδελφο. Και είναι λογικό. Και είναι επίσης λογικό και σωστό το νομοσχέδιο που κατέθεσε η κυβέρνηση και ζητά όπως υπάρχουν τα απαιτούμενα πανεπιστημιακά προσόντα τα οποία αναφέρονται στο σχέδιο υπηρεσίας, ανάλογα με την ανάγκη της θέσης. Αν, για παράδειγμα, θέλεις και θα προσλάβεις άτομο για εκτιμήσεις γεωργικών ασχολιών ή και οτιδήποτε άλλο, λογικά αυτός ο άνθρωπος πρέπει να είναι γεωπόνος. Αν, για παράδειγμα, πρέπει να εκτιμηθεί ένα ακίνητο ή και άλλως πως, λογικά πρέπει αυτός να είναι πολιτικός μηχανικός. Με αυτό τον τρόπο διορθώνεται αυτή η κατάσταση.

Εμείς, ως Δημοκρατικό Κόμμα, όταν τέθηκε το θέμα ότι έπρεπε να συμπεριληφθεί και το πτυχίο των πολιτικών επιστημών, γιατί υπάρχουν πρόσωπα ή πρόσωπο το οποίο είναι στην υπηρεσία εδώ και αρκετά χρόνια τώρα, συμφωνήσαμε. Αλλά, με όλο το σεβασμό, αν την ίδια στιγμή κάνουμε ένα σχέδιο υπηρεσίας και ζητούμε και λέμε ότι πρέπει ο κάτοχος αυτής της θέσης να έχει πανεπιστημιακό δίπλωμα ή τίτλο σπουδών στη γεωπονία ή να έχει απολυτήριο του γυμνασίου ή του δημοτικού, τότε ειλικρινά δε χρειάζεται να υπάρχουν αυτά τα σχέδια υπηρεσίας. Δεν είναι ούτε δίκαιο, γιατί θα επανέλθουμε σε κάποιες παλιές εποχές που τα σχέδια υπηρεσίας, όπως και σήμερα για διάφορες σκοπιμότητες, γίνονταν και γίνονται το μνήμα του Αγίου Νεοφύτου. Ξεκινά με το δοκτοράτο, φτάνει στο μάστερ, πηγαίνει στο πανεπιστημιακό δίπλωμα, φτάνει στο απολυτήριο του ΑΤΙ, για παράδειγμα, μετά φτάνει στο λύκειο, μετά στο δημοτικό... Δεν

ξέρω αν είναι πράγματι σχέδιο υπηρεσίας αυτό το πράγμα ή το μήμα του Αγίου Νεοφύτου.

Εν πάση περιπτώσει, το Δημοκρατικό Κόμμα θα υποστηρίξει το σχέδιο υπηρεσίας, με τη συμπερίληψη των πολιτικών επιστημών, αλλά δε θα ψηφίσει την τροποποίηση την οποία καταθέτει το ΑΚΕΛ. Δε συμφωνούμε ότι γι' αυτές τις θέσεις πρέπει να είναι δικαιούχος και απόφοιτος γυμνασίου. Επίσης, με όλο το σεβασμό, απορρίπτουμε τον ισχυρισμό ότι αυτοί οι έκτακτοι ή αυτοί οι ωρομίσθιοι είναι χαμηλότεροι στη βαθμίδα από τον άλλο ο οποίος είναι μέσα και έχει δωδεκαετή πείρα ή γιατί είναι του γυμνασίου, γιατί, αν το αντικείμενο με το οποίο ασχολείται και είναι έκτακτος ή ωρομίσθιος ο γεωπόνος, δεν καταλαβαίνω ειλικρινά ποια είναι η φιλοσοφία και η θέση ότι είναι και κάτω από το γραφέα, για παράδειγμα. Αυτό το πράγμα δεν είναι, ειλικρινά, πειστικό επιχείρημα.

Γι' αυτό το λόγο το Δημοκρατικό Κόμμα θα υποστηρίξει το σχέδιο υπηρεσίας με την τροποποίηση της θέσης του τίτλου περί πολιτικών επιστημών, αλλά δε θα ψηφίσουμε τη συμπερίληψη του γυμνασιακού απολυτηρίου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ερωτοκρίτου.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Η πραγματικότητα είναι ότι με την επιχειρούμενη τροπολογία επιδιώκονται δύο πράγματα: Ότι, πρώτο, στο σχέδιο υπηρεσίας θα πρέπει, στο βαθμό που απαιτούνται πανεπιστημιακά προσόντα, να συμπεριλαμβάνεται και το πτυχίο των πολιτικών επιστημών και, δεύτερο, ότι θα πρέπει να έχουν δικαίωμα να διεκδικούν τη θέση αυτή άτομα τα οποία δεν έχουν καθόλου πανεπιστημιακό δίπλωμα, νοουμένου ότι είναι μέσα και υπηρετούν και έχουν δωδεκαετή πείρα. Εδώ τίθεται θέμα αν θέλουμε κάποια σχέδια

υπηρεσίας, και ιδιαίτερα αυτά τα συγκεκριμένα, να αποδίδουν εκσυγχρονισμό, να αποδίδουν πρόοδο, να αποδίδουν την επιθυμία αυτών που τα συνέταξαν, ούτως ώστε η αποδοτικότητα της δημόσιας διοίκησης να βαίνει ολοένα αυξανόμενη και βελτιωνόμενη και όχι να δίνεται η εντύπωση της οπισθοδρόμησης.

Αλλά, πέραν τούτου -για το οποίο δε θα πω πάρα πολλά, γιατί είναι κατανοητό από όλους- δεν είναι δυνατό, από τη στιγμή κατά την οποία συντάσσεται ένα σχέδιο υπηρεσίας όπως αυτό το οποίο έχουμε σχολιάσει ιδιαίτερα οι συνάδελφοί μου αλλά και εγώ, να εγείρεται ζήτημα για συγκεκριμένο υπάλληλο -και δεν επιθυμώ να το συγκεκριμενοποιήσω καθόλου και ούτε το προσωποποιήσαμε στην επιτροπή- ο οποίος δεν έχει κανένα προσόν σύμφωνα με το κατατεθέν σχέδιο υπηρεσίας, πλην της πείρας η οποία είναι αδιαμφισβήτητη, με επιχείρημα την πείρα και μόνο και με αναφορά την ύπαρξη αυτού του υπαλλήλου μόνο, να γίνει δεκτό από αυτή τη Βουλή να περάσει η οποιαδήποτε τροποποίηση, με το επιχείρημα ότι οι οποιοιδήποτε κατέχοντες την πείρα, πλην μη κατέχοντες αντικειμενικά τα προσόντα, δικαιούνται να είναι υποψήφιοι, να είναι eligible για τις θέσεις αυτές.

Κατά την άποψή μου, είναι μια τροποποίηση η οποία δεν τιμά ούτε αυτούς οι οποίοι συντάσσουν αυτά τα σχέδια υπηρεσίας, αν τελικά περάσει, αλλά ούτε και εμάς που θέλουμε να κάνουμε διορθωτική παρέμβαση σε αυτά τα σχέδια υπηρεσίας. Θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η δημόσια διοίκηση, αν σήμερα -και υπάρχουν παράπονα από όλους, ανεξάρτητα από κομματικές πτέρυγες- δεν είναι απολύτως ενδεχομένως αποδοτική, οφείλεται και σε μέγιστο βαθμό στα προσόντα και στην αντικειμενική υπόσταση και λειτουργία κάποιων υπαλλήλων -για να μην πω στην ολότητα των δημοσίων υπαλλήλων που εργάζονται- δηλαδή στο ότι ενδεχομένως κάποιοι δεν έχουν απολύτως τα προσόντα που απαιτούνται, κάποιοι δεν εκτελούν απολύτως σωστά ενδεχομένως τα καθήκοντά τους. Και είναι καθήκον αυτής της Βουλής την κατάσταση

αυτή να την αντιμετωπίσει. Πώς; Παρεμβαίνοντας διορθωτικά μέσω των σχεδίων υπηρεσίας.

Είναι η άποψή μου ότι τα καθήκοντα τα οποία διαλαμβάνονται στο συγκεκριμένο σχέδιο υπηρεσίας -και με μια σύντομη ματιά θα μπορούσε κάποιος να δει ποια είναι, και είναι απολύτως εξειδικευμένα και τεχνικά, κύριε Πρόεδρε· έχουν σχέση με την εκτίμηση γης, έχουν σχέση με την εφαρμογή νομοθεσίας, έχουν σχέση με τεχνικές ενέργειες που αφορούν κατόχους γνώσεως πολιτικής μηχανικής, τοπογραφίας ή γεωπονίας- δεν μπορούν να εξισορροπηθούν και να ισοζυγιστούν από την οποιαδήποτε πείρα οποιουδήποτε έστω αποδοτικού υπαλλήλου, ο οποίος δεν κατέχει αντικειμενικά και καθ' ύλην την επιστήμη αυτή.

Κατά συνέπεια, είναι η άποψή μας ότι θα πρέπει να ψηφιστούν τα σχέδια υπηρεσίας όπως τα έφερε η κυβέρνηση, συνεισφέροντες και εμείς, διά μέσου της ψήφισης, στον εκσυγχρονισμό και την περαιτέρω αποδοτικότητα της δημόσιας διοίκησης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αβραάμ Αντωνίου.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Έχω την εντύπωση ότι το θέμα το οποίο είναι μπροστά μας είναι πάρα πολύ σοβαρό. Και το ερώτημα είναι: Λαμβάνονται υπόψη απ' εδώ και μπρος για την πλήρωση μιας θέσης σχετικά ψηλής αποκλειστικά και μόνο τα ακαδημαϊκά προσόντα; Καταλήγουμε δηλαδή στο συμπέρασμα ότι η κτηθείσα πείρα των ανθρώπων παύει να έχει αξία, παύει να εξισορροπεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα ακαδημαϊκά προσόντα;

Αν αυτό το Σώμα θα υιοθετήσει αυτή την άποψη, πρώτα απ' όλα συγκρούεται με την ίδια την τακτική που ισχύει στη δημόσια υπηρεσία μέχρι τώρα, αλλά τολμώ να ισχυριστώ ότι συγκρούεται και με την αντίληψη διεθνώς. Δεν υπάρχει χώρα, κατά τη δική μου γνώμη, που να αμφισβητεί και να μηδενίζει την πείρα η οποία μπορεί να αποκτηθεί μέσα από τα χρόνια που ένας άνθρωπος αφιερώνει για μια συγκεκριμένη εργασία. Και νομίζω ότι, αν στη συγκεκριμένη περίπτωση αυτοί οι άνθρωποι είχαν πράγματι δώδεκα χρόνια πείρα...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δεκαεπτά χρόνια.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

...δεκαεπτά χρόνια πείρα, η οποία πείρα είναι μέσα στα πλαίσια των καθηκόντων τα οποία αναλαμβάνουν με το διορισμό σε αυτή τη θέση, ειλικρινά διερωτώμαι πώς είναι δυνατό να αγνοηθεί αυτή η δεκαεπτάχρονη πείρα, να μηδενιστεί ενόψει ενός ακαδημαϊκού προσόντος. Επαναλαμβάνω ότι αυτή είναι μια νέα πολιτική, είναι μια νέα φιλοσοφία, είναι μια νέα προσέγγιση, η οποία συγκρούεται, επαναλαμβάνω, με τη μέχρι σήμερα πρακτική η οποία υιοθετείτο σε πάρα πολλές υπηρεσίες.

Γι' αυτό η δική μου άποψη είναι ότι, αν πράγματι αυτοί οι άνθρωποι, όπως έχει υποστηριχθεί, έχουν ασχοληθεί για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα με όλα αυτά τα θέματα τα οποία θα είναι μπροστά τους, είναι το λιγότερο αφέλεια να πιστεύουμε ότι δε θα μπορούν απ' εδώ και μπρος να αντεπεξέλθουν, επειδή θα διοριστούν σ' αυτή τη νέα θέση που δημιουργείται.

Το δεύτερο θέμα είναι κατά πόσο το ακαδημαϊκό προσόν των πολιτικών επιστημών μπορεί να συνάδει ή να μη συνάδει με τη συγκεκριμένη εργασία. Δεν είμαι σε θέση να συζητήσω το θέμα, γιατί δε γνωρίζω επακριβώς τα καθήκοντα αυτής της θέσης και κατά πόσο ένας πτυχιούχος πολιτικών επιστημών μπορεί να ανταποκριθεί σε

αυτά τα καθήκοντα. Αλλά ήταν θέμα συζήτησης, ήταν θέμα επιχειρηματολογίας κατά πόσο τα διάφορα ακαδημαϊκά προσόντα στις διάφορες ειδικότητες μπορούσαν να περιλάβουν και το θέμα των πολιτικών επιστημών.

Ιδιαίτερα όμως για το πρώτο σημείο, αισθάνομαι ότι πράγματι αυτό το σώμα υιοθετεί μια νέα φιλοσοφία, η οποία θα προσκρούσει σε πάρα πολλά πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δε γνωρίζω ποια ακριβώς είναι τα καθήκοντα που επιτελούν αυτοί οι υπάλληλοι και δε θα ήθελα να υπεισέλθω στην ανταλλαγή επιχειρημάτων που υπήρξαν. Αλλά θέλω να τονίσω ένα πράγμα, κρίνοντας αποκλειστικά με βάση τη δική μου πείρα. Γνωρίζω πάρα πολλούς ανθρώπους οι οποίοι δεν έχουν τελειώσει πανεπιστήμιο και οι οποίοι είναι ασύγκριτα καλύτεροι από άλλους ανθρώπους οι οποίοι έχουν τελειώσει πανεπιστήμιο.

Σήμερα φυσικά, όταν θα προσλάβουμε κάποιον, είναι φυσικό να ζητούμε να είναι απόφοιτος πανεπιστημίου και βασικά όλες οι θέσεις εισαγωγής απαιτούν πανεπιστημιακό δίπλωμα. Αυτό συμβαίνει κατά κανόνα γιατί έχει αλλάξει ο τρόπος ζωής. Τον παλιό καιρό έπρεπε να είσαι απόφοιτος γυμνασίου, σήμερα πρέπει να είσαι απόφοιτος πανεπιστημίου και σε λίγα χρόνια θα πρέπει οπωσδήποτε να έχεις PHD ή δεν ξέρω και εγώ τι, για να σε πάρουν κάπου. Αλλά ένας που ήδη απασχολείται και εκτελεί κάποια καθήκοντα και τα εκτελεί με επιτυχία νομίζω ότι είναι άδικο να αποκλειστεί.

Γι' αυτό το λόγο θεωρώ ότι θα πρέπει να συμπεριληφθούν, διότι, μεταξύ μας, δίχως να έχω καμιά γνώση για το ποιοι είναι οι υποψήφιοι που έχουν πολιτικές

επιστήμες, δεν πιστεύω ότι ένας απόφοιτος που έχει δίπλωμα πολιτικών επιστημών γνωρίζει περισσότερο το αντικείμενο παρά ένας μη απόφοιτος που κάνει τη δουλειά αυτή για δέκα - δώδεκα χρόνια. Το ίδιο ισχύει και για ένα μηχανικό.

Παρεμπιπτόντως, αναφέρω ότι στην Αγγλία, για να κτίσεις σπίτι, δε χρειάζεται να είσαι αρχιτέκτονας. Φτάνει να δέχεται το τοπικό συμβούλιο τα σχέδιά σου. Θέλω δηλαδή να πω ότι η ιδέα των σπουδών έχει αλλάξει πλήρως σήμερα. Έχει αλλάξει από αυτή την άποψη. Είναι μια βασική γνώση. Εκείνοι που δεν είχαν την τύχη να σπουδάσουν και μπήκαν σε μια δουλειά και την εκτελούν επιτυχώς πιστεύω ότι θα πρέπει να έχουν ίσα δικαιώματα επιλογής, όπως ένας που έτυχε να σπουδάσει.

Δεν είμαι υπέρ της ιδέας να διαγραφεί το δίπλωμα των πολιτικών επιστημών, αλλά είμαι ενάντια στην ιδέα να μη συμπεριληφθούν οι άνθρωποι οι οποίοι έχουν πείρα και για τον άλφα ή βήτα λόγο δεν μπόρεσαν να σπουδάσουν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μακρίδης.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Φαίνεται ότι εδώ έχουμε συγχύσει τον όρο “πείρα” με τον όρο “εμπειρία”. Όταν λέω ότι εκτελώ χρέη γραφεία ή κάποιου άλλου είδους παρόμοια υπηρεσία σε έναν οργανισμό που διαχειρίζεται ένα τεράστιο μέρος της εναπομείνουσας κυπριακής γης, με όλο το σκεπτικό της ορθής διαχείρισης, τότε νομίζω ότι κάπου έχουμε παρεξηγήσει κάποια πράγματα.

Συμφωνώ με τον κ. Βασιλείου και συμφωνώ και με τον κ. Πιττοκοπίτη. Αλλά, όταν λέμε εμπειρίες... εργάστηκα σε αυτό το τμήμα.... δεν ξέρω σε ποια υπηρεσία... ας πούμε και στον κ. Βασιλείου σε κάποιες γνωστές του υπηρεσίες... Ας μας πει: Μπορεί

να διαχειριστεί κάποιους οργανισμούς που τους γνωρίζει κάποιος που έχει εκτελεστικό ρόλο εφαρμογής κάποιων αποφάσεων ή κάποιων γραφειακών εντολών; Δεν είναι το ίδιο.

Συμφωνώ ότι μπορούν να περιληφθούν όλων των ειδών τα διπλώματα. Δεν αμφισβητώ κανένα δίπλωμα και καμιά ικανότητα από κανέναν. Όμως, η άποψη ότι, επειδή υπήρξα γραφέας κάπου για δεκαεπτά χρόνια, μπορώ να διαχειριστώ και έναν τεράστιο οργανισμό, αυτό είναι κάτι που το θεωρώ αμφισβητήσιμο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Παρ' όλον ότι έχω διαφωνήσει με τον κ. Βασιλείου στο προηγούμενο νομοσχέδιο, πρέπει να πω ότι συμφωνώ απόλυτα με τις θέσεις που έχει αναπτύξει σε αυτό το θέμα.

Επειδή είμαι μέλος της επιτροπής Νομικών για τα τελευταία οκτώ χρόνια, πρέπει να σας πω εδώ -και νομίζω ότι όλοι το γνωρίζετε και μερικοί κάνουν το κρυφτούλι- ότι δεν υπάρχει σχέδιο υπηρεσίας στο οποίο η πείρα δεν αποτέλεσε απαραίτητο προσόν ή που η πείρα δεν αντικατέστησε πανεπιστημιακό δίπλωμα. Τα καθήκοντα και οι ευθύνες καθορίζονται στο σχέδιο υπηρεσίας. Είναι κατανομή τουρκοκυπριακής γης, στέγαση προσφύγων, παραχώρηση υποστατικών, ετοιμασία συμβολαίων μίσθωσης, προστασία των συμφερόντων των ιδιοκτητών, ετοιμασία εκτιμήσεων περιουσιακών, καθώς και ενοικίων.

Αυτή ακριβώς την εργασία την κάνουν για τα τελευταία είκοσι τέσσερα χρόνια ή δεκαεπτά χρόνια κάποιοι άνθρωποι και βοηθοί τους είναι αυτοί που προσλήφθηκαν είτε ως ωρομίσθιοι είτε ως δεκαπενθήμεροι με πανεπιστημιακά διπλώματα και είναι υπό την

καθοδήγησή τους. Αύριο, αφού θα τους στερήσουμε αυτό το δικαίωμα, ο χθεσινός βοηθός ενός υπαλλήλου που έκανε όλη αυτή την εργασία, θα βρεθεί από πάνω του και θα τον διατάζει τι θα κάνει. Όμως, ταυτόχρονα θα τον ρωτά: “Σε παρακαλώ, πες μου πώς γίνεται αυτή η δουλειά”. Αυτό είναι σχήμα οξύμωρο.

Νομίζω ότι στο κάτω κάτω δε ζητήσαμε να διοριστούν αυτοί οι άνθρωποι. Ζητήσαμε να έχουν το δικαίωμα να διεκδικήσουν αυτή τη θέση. Αν η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας θεωρήσει ότι τα προσόντα τους, συγκρινόμενα με τα ακαδημαϊκά προσόντα των άλλων, δεν ανταγωνίζονται, ας μην τους διορίσει. Αλλά ας μην καταπατήσουμε μια πρακτική, που αυτή η Βουλή για τόσα χρόνια ακολουθεί, που δίνει το δικαίωμα σε όλους όσους έχουν πείρα σε κάποια επαγγέλματα τα οποία δεν είναι αποκλειστικά μόνο για τους πτυχιούχους να διεκδικήσουν μια θέση.

Από ό,τι θυμούμαι, μέχρι τώρα μόνο για τους γιατρούς, μόνο για θέσεις γιατρών δεν αναφέραμε ότι εκείνοι που έχουν πείρα μπορούν να διοριστούν γιατροί. Για τους φαρμακοποιούς βάλουμε ότι όσοι είχαν πείρα μπορούσαν να συναγωνιστούν φαρμακοποιούς με διπλώματα. Για τους φαρμακοποιούς! Γι’ αυτή τη θέση, η οποία είναι θέση την οποία μπορεί να εξυπηρετήσει οποιοσδήποτε έχει τελειώσει το γυμνάσιο και ο οποίος έχει κάποια πείρα δεκαεπτά χρόνων, θέλουμε να κόψουμε το δικαίωμα σε αυτούς τους ανθρώπους να τη διεκδικήσουν, όχι να τους διορίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Επειδή ο αγαπητός συνάδελφος κ. Αγαπίου αναφέρθηκε στους γιατρούς, θα πρέπει και εγώ να κάνω την εξής παρέμβαση: Πριν μερικές δεκάδες χρόνια στην Ευρώπη τις μικρές χειρουργικές επεμβάσεις τις έκαναν οι κουρείς. Όταν είχε κάποιος

έναν όγκο στο κεφάλι του ή στο χέρι του πήγαινε στον κουρέα του, διότι αυτός είχε τα μαχαίρια, τα ξυράφια και τα ψαλίδια, και αυτός έκανε την εγχείρηση. Στη δική μας την εμπειρία εδώ στην Κύπρο εγώ θυμάμαι, όταν ήμουν μικρός, όταν έσπαζες το χέρι σου - και οι εκ Λεμεσού θα θυμούνται- πήγαιναν στο βαρελλιτσή, ο οποίος τους το έφτιαχνε, τους το έβαλλε στη θέση του· δεν πήγαιναν στον ορθοπεδικό.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Δεν έζησες εσύ αυτά τα πράγματα.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Τα έζησα αυτά. Και επίσης όλοι θυμούμαστε τις μαμμούδες οι οποίες γεννούσαν τις γυναίκες. Κανείς δεν πήγαινε στις γυναικολογικές μαιευτικές κλινικές. Και όντως είχαν μία τεράστια πείρα και οι γυναίκες και οι βαρελλιτσήδες και οι κουρείς, όμως μόνο στα συνηθισμένα εκείνα περιστατικά που δεν παρουσίαζαν κάτι το ασυνήθιστο ή μια επιπλοκή. Γιατί ήξεραν να κάνουν ένα πράγμα μόνον και το έκαναν κατ' επανάληψη, συνεχώς. Όταν υπήρχε κάτι το πολύπλοκο, κάτι το διαφορετικό, ψήλωναν τα χέρια. Χωρίς να θέλω να υποβιβάζω το επίπεδο εκείνων οι οποίοι ξέρουν να κάνουν μια δουλειά λόγω πείρας, και η πείρα είναι ουσιαστική και είναι αξιόλογη, όμως δεν μπορεί ν' αντικαταστήσει το επίπεδο εκείνο της μόρφωσης το πανεπιστημιακό, γιατί εκείνος ο οποίος αποκτά, φθάνει σε εκείνο το επίπεδο δε γνωρίζει μόνο το αντικείμενο, έχει και τις δυνατότητες βελτίωσης περαιτέρω, έχει και τις δυνατότητες ν' αντιμετωπίσει κάτι το διαφορετικό, ν' αντιμετωπίσει κάτι το νέο και να συνεισφέρει στην πρόοδο. Γι' αυτό είμαι της γνώμης ότι, ναι, έφθασε ο καιρός και στον τόπο μας, και εδώ στην Κύπρο έχουμε ένα τεράστιο ποσοστό αποφοίτων πανεπιστημίων, σε κάποιο στάδιο είμαστε νομίζω η δεύτερη χώρα στον κόσμο σε απόφοιτους πανεπιστημίων...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Η τρίτη.

M. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

...η τρίτη στον κόσμο. Έφθασε ο καιρός που πρέπει να αξιοποιήσουμε αυτό το δυναμικό που έχουμε και θα πρέπει να λάβουμε σοβαρά υπόψη σε όλα τα σχέδια υπηρεσίας από τούδε και στο εξής, θα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη τα προσόντα της πανεπιστημιακής μόρφωσης.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για την επιείκεια ως προς το χρόνο που μου δώσατε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πολύ σύντομα.

Για να διοριστεί ένας κάπου, αυτή η Βουλή έχει ψηφίσει, τα δικαστήρια έχουν δεχθεί, και νομίζω είναι το ίδιο που ισχύει σε όλο τον κόσμο, ότι υπάρχουν κριτήρια: πείρα, γνώση, ικανότητες. Είναι δυνατό την εγχείρηση να την κάνει κάποιος μόνο από πείρα; Σίγουρα όχι -θα συμφωνήσω με τον κ. Ματσάκη- αλλά δεν υπάρχει και παρόμοια επιστήμη με την ιατρική, δεν υπάρχει δεύτερη που να συγκρίνεται. Στη συγκεκριμένη περίπτωση οι άνθρωποι αυτοί χρειάζονται, πέρα από την πείρα, γνώση για να επιτελέσουν το καθήκον τους; Και βεβαίως χρειάζονται γνώση. Η πείρα που έχουν ισοδυναμεί με γνώση; Κατά τη γνώμη μου, με βάση την περιγραφή των καθηκόντων που άκουσα από τον κ. Αγαπίου, ισοδυναμεί με γνώση η πείρα, δε χρειάζεται το χαρτί, γιατί, σε τελευταία ανάλυση, το δίπλωμα που παίρνουμε από το πανεπιστήμιο τι είναι; Είναι πιστοποιητικό υποτιθέμενων γνώσεων και το υπογραμμίζω υποτιθέμενων γνώσεων. Είναι πιστοποιητικό ότι για πέντε χρόνια, τέσσερα χρόνια, επτά χρόνια διδάχτηκες μια συγκεκριμένη ύλη, έδωσες εξέταση και πέρασες τη βάση.

M. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Δεν είναι υποτιθέμενο.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κατά συνέπεια... Λέω υποτιθέμενο, κύριε Ματσάκη, γιατί γνωρίζουμε δεκάδες εκατοντάδες περιπτώσεων που δεν παρουσιάστηκαν ποτέ στο πανεπιστήμιο και πήραν χαρτί. Γνωρίζουμε ανθρώπους οι οποίοι επήραν χαρτί και σε αυτή την πολιτεία έχουν αναδειχτεί λόγω άλλης προσφοράς. Και γνωρίζω επίσης ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες υπάρχουν πολιτείες όπου, μετά από πολλά χρόνια σε θέσεις όπου ακριβώς η εμπειρία δημιουργεί γνώση, αναγνωρίζεται δίπλωμα μετά από χρόνια.

Λοιπόν, αν εδώ συζητούσαμε για οποιαδήποτε θέση πραγματικά που να προϋποθέτει σχεδιασμό, που να προϋποθέτει καθιέρωση και χάραξη πολιτικής, που να προϋποθέτει οτιδήποτε άλλο εκτός από απλή καθημερινή πρακτική εργασία, τότε δε θα μπορούσε να τεθεί θέμα ότι δε χρειάζεται το πανεπιστημιακό δίπλωμα. Δεν είναι όμως αυτή η περιγραφή των καθηκόντων και νομίζω ότι αυτή η Βουλή -σωστά είπε ο κ. Αγαπίου- για δεκάδες περιπτώσεις έχει υιοθετήσει την εμπειρία σαν προαπαιτούμενο προσόν, για να δικαιούσαι να διεκδικήσεις. Δηλαδή αυτή τη στιγμή είναι πολύ απλό. Αποφασίζουμε ότι διαγράφουμε τη γνώση και την εμπειρία των ανθρώπων και δεν τους επιτρέπουμε να διεκδικήσουν. Καλά, αν ο κ. Μακρίδης είναι αύριο στην εξεταστική επιτροπή και διαπιστώσει ότι γνωρίζουν όσα απαιτούνται για τη θέση, είναι λογικό, αν ήταν ιδιωτική εταιρεία δηλαδή, θα του έλεγε, δε σε προσλαμβάνω, επειδή δεν έχεις το χαρτί και προσλαμβάνω εκείνον που ξέρει λιγότερα, επειδή έχει χαρτί;

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης του κ. Κατσουρίδη τον Πρόεδρο αντικατέστησε ο κ. Αβραάμ Αντωνίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(ΑΒΡΑΑΜ ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Ο κ. Ερωτοκρίτου.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Νομίζω ότι φτάνει προς το τέρμα της η συζήτηση...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Δυστυχώς δεν έφτασε...

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Έχω την εντύπωση πως ναι και θα πρέπει να διευκρινιστούν... Κύριε Ηλιάδη, μπορεί να έφθασε για σας που πρέπει να μιλήσετε, ομολογουμένως εσείς δε μιλήσατε και το δέχομαι ότι για σας... Θα πρέπει να λεχθούν κάποια πράγματα, διότι εδώ επιχειρείται να παρουσιαστεί μία αντιθετική τοποθέτηση μεταξύ των εμπειρικών και των δήθεν ακαδημαϊκών. Εδώ δεν είναι έτσι το ζήτημα. Εδώ θα πρέπει ορθολογιστικά να προσεγγιστεί το συγκεκριμένο ζήτημα και να αποφασίσουμε και ας αφήσουμε τα επιχειρήματα του τύπου “πείρα, γνώση, ικανότητα απορρέουν όλα από την εμπειρία”. Ή μπορούσε να λεχθεί το αντεπιχείρημα ότι δεν απορρέουν όλα από την εμπειρία, παρά μόνο η εμπειρία απορρέει από την εμπειρία. Δηλαδή η πείρα. Γιατί γνώση και ικανότητα δεν είναι μόνο εμπειρία. Γνώση και ικανότητα είναι και προσόντα που αποκτάς στα σχολεία. Αλλά δεν είναι αυτό το θέμα, να εξαντλούμεθα σε ακαδημαϊκά επιχειρήματα. Εδώ ακούστηκαν επιχειρήματα ότι στην Αγγλία μπορεί κάποιος, όχι αρχιτέκτονας, να κτίσει σπίτι και να απαιτείται άδεια. Ε! τούτο είναι αληθινό, αλλά άμα το σπίτι είναι δικό σου και αναλαμβάνεις το ρίσκο, άμα πέσει, να σε πλακώσει, να είσαι εσύ από κάτω και να μην είναι οποιοσδήποτε άλλος. Δεν είναι έτσι τα πράγματα, όπως ακριβώς έχουν λεχθεί. Κατά συνέπεια, η εξειδίκευση, η επαγγελματική κατοχύρωση, η ακαδημαϊκή δυνατότητα που απορρέει από τη φοίτηση σε πανεπιστήμιο, που προστατεύει το κοινό αλλά και την υπηρεσία και την αποδοτικότητά της, είναι κάτι το οποίο απαιτείται. Θα έρθουμε τώρα, στο τέλος αυτής της χιλιετίας, να εξομοιώσουμε τα ανόμοια με τα όμοια και να πούμε ότι απόφοιτοι του δημοτικού είναι το ίδιο με αυτούς του γυμνασίου;

Δέχομαι, ταυτόχρονα και παράλληλα, ότι τηρείται μία πρακτική στη δημόσια υπηρεσία που ακολουθείται και στην επιτροπή Νομικών. Λέχθηκε από τους συναδέλφους προηγουμένως ότι όσοι είναι μέσα και αποδεδειγμένα στην υπηρεσία, δηλαδή αποδεδειγμένα έχουν κάποιο χρόνο που υπηρετούν στη συγκεκριμένη υπηρεσία, τουλάχιστον αναφορικά με το eligibility, δηλαδή αυτό που λέμε στα ελληνικά τη δυνατότητα να είναι υποψήφιοι, δεν αποκλείονται, κάτω όμως πάντα από μία προϋπόθεση. Ποια; Ότι τα συγκεκριμένα καθήκοντα τα οποία αφορά το σχέδιο υπηρεσίας δεν είναι εξειδικευμένα εις τέτοιο βαθμό που να απαιτούνται οι ειδικές ακαδημαϊκές γνώσεις. Εδώ είναι. Διάβασε ο συνάδελφός μου ο κ. Αγαπίου κάποια αναφορά των καθηκόντων. Όταν διαβάσουμε προσεκτικά το σχέδιο υπηρεσίας, θα δούμε ότι απαιτούνται και νομικές γνώσεις, απαιτούνται και γνώσεις αρχιτεκτονικής και γνώσεις πολιτικής μηχανικής και γνώσεις γεωπονίας και ούτω καθεξής. Και δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα, παρακαλώ, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα, ότι κατώτεροι υπάλληλοι αυτού του γραφέα, οι οποίοι ενδεχομένως να έχουν τα προσόντα σύμφωνα με το σχέδιο υπηρεσίας, θα έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση να προαχθούν και θα ρωτούν, λέει, ακούστηκε κάποιο επιχείρημα, τον παλιό τους προϊστάμενο πώς θα κάμουν τη δουλειά. Αν τον ρωτούν, σημαίνει ότι, δεν ήταν καλοί μαθητές, σημαίνει ότι, στην εμπειρική διαδικασία που ακολουθείται στο τμήμα, αυτοί που ήταν υφιστάμενοι, παρά του ότι είχαν τα προσόντα και είχαν έναν προϊστάμενο εμπειρικό, εάν εξακολουθούν να τον ρωτούν, παρά το ότι έχουν τα προσόντα, σημαίνει ότι δεν ήταν καλοί μαθητές, δε σημαίνει ότι ο εμπειρικός είναι καλύτερος από αυτόν που έχει τα ακαδημαϊκά προσόντα.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, λέω το εξής, ότι ακούστηκαν τα επιχειρήματα, εμείς πιστεύουμε ότι αυτή η δημόσια υπηρεσία θα πρέπει να εκσυγχρονίζεται συνέχεια, είναι λάθος η επιχειρούμενη αντιπαράθεση μεταξύ εμπειρικών του δημοτικού ή του

γυμνασίου ή του πανεπιστημίου, τα συγκεκριμένα καθήκοντα απαιτούν εξειδικευμένες γνώσεις και πρέπει ορθολογιστικά προσεγγίζοντας το νομοθέτημα να ψηφίσουμε το σχέδιο υπηρεσίας ως έχει.

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης του κ. Ερωτοκρίτου ο Πρόεδρος επέστρεψε στην έδρα του.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, διαδικαστικά μόνο έχω την άποψη ότι η συζήτηση έχει υπερεξαντληθεί και, αν υπάρχει διαφωνία επ' αυτού, παρακαλώ να διενεργήσετε ψηφοφορία. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η συμφωνία είναι να προχωρήσουμε. Αν δεν είναι απαραίτητες οι παρεμβάσεις δηλαδή.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θέμα διαδικασίας. Σύμφωνα με τον κανονισμό, θα πρέπει να το θέσετε στη Βουλή, να αποφασιστεί αν έχει... Συμφωνώ με τον κ. Ηλιάδη. Δε θα μιλήσει κανένας άλλος επί της ουσίας, πριν αποφασιστεί η διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να θέσω στη Βουλή το ερώτημα αν συμφωνεί να σταματήσει η συζήτηση...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα λεπτό, κύριε Μαντάκη, να σταματήσει η συζήτηση να προχωρήσουμε σε ψηφοφορία. Αυτό το ερώτημα τίθεται. Πόσοι είναι υπέρ του να τερματιστεί η συζήτηση

και να προχωρήσουμε σε ψηφοφορία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαοκτώ.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Μα δεν είναι δίκαιο, δεν είναι δίκαιο αυτό, είναι φίμωση. Δηλαδή η πλειοψηφία αποφασίζει...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπέρ της συνέχισης της συζήτησης;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Επτά.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εάν θέλετε να είμαστε εντάξει, δεν μπορώ να ακούω τον κ. Ματσάκη από την έδρα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ολοκληρώθηκε...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συγνώμη...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ολοκληρώθηκε η απόφαση της Βουλής...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η συζήτηση ολοκληρώθηκε, αλλά επιτέλους κάποια πράγματα πρέπει να μπουν στην τάξη. Δεν μπορώ να ακούω τον κύριο Ματσάκη από το έδρανό του να λέει, επειδή τηρούμε τον κανονισμό και τη διαδικασία, είναι φίμωση. Τι θα γίνει δηλαδή, ένα οποιοδήποτε θέμα θα συζητείται επί ένα μήνα; Ο κανονισμός λέει ότι αποφασίζει η Βουλή τη διαδικασία. Την αποφάσισε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελήφθη η απόφαση. Παρακαλώ, δε θα συνεχίσουμε επ' άπειρον.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ανεφέρθη το όνομά μου. Καταρχάς, δε μου είχε δοθεί ο λόγος. Μιλούσαμε μεταξύ μας. Κάποιος είχε ανάψει το μικρόφωνο και ακουγόταν. Αλλά, εν πάση περιπτώσει, πιστεύω ότι είναι θέμα στοιχειώδους σεβασμού, κύριε Πρόεδρε, όταν έχουν ζητήσει το λόγο άλλοι δύο συνάδελφοι, τουλάχιστο να περιμένουμε να τελειώσουν οι δύο συνάδελφοι και μετά να τερματιστεί η συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα λεπτό. Να το ξεκαθαρίσουμε αυτό το πράγμα. Το γεγονός ότι πολλές φορές αφήνουμε τη συζήτηση να παρατραβά δε σημαίνει ότι πρέπει πάντα να γίνεται το ίδιο. Γι' αυτό σήμερα νομίζω έχει πάρει πολλή ώρα αυτή η συζήτηση. Ουσιαστικά το θέμα έχει εξαντληθεί. Αν υπάρχει θέμα, μπορεί σίγουρα να εγερθεί ξανά και να συζητηθεί ξανά. Νομίζω να πάμε σε ψηφοφορία.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε, θέλω να πω κάτι για τη διαδικασία μισό λεπτό. Ο κανονισμός της Βουλής και το πνεύμα του είναι πολύ σωστός, αλλά λυπούμαι να παρατηρήσω ότι σε αυτή την αίθουσα επικαλούμεθα το γράμμα του κανονισμού, όταν εδώ ταυτόχρονα ορισμένοι συνάδελφοι ζητούν το λόγο. Δεν μπορεί να μιλούν οι μισοί και να κρίνεται στο μέσο ότι έχει εξαντληθεί από μία πλειοψηφία που τυγχάνει να υπάρχει. Και θα έλεγα ότι δεν είναι θέμα αν θα μιλήσει ο άλφα ή ο βήτα ή ευαισθησίας ή να κάμουμε το χατίρι ακόμα ενός συναδέλφου. Έχετε δίκαιο ότι μπορεί να δίδεται πολύς χρόνος. Αν είναι ζήτημα χρόνου, η σωστή διαδικασία είναι σε τέτοια θέματα να μας λέτε από την αρχή, θα μιλήσουμε δέκα λεπτά, να το ξέρουν όλοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν το εφαρμόσαμε ποτέ αυτό το πράγμα.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Ε! να το εφαρμόσουμε, αν υπάρχει πρόβλημα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε νομίζω...

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Το πνεύμα του κανονισμού δεν είναι αυτό, ότι θα μιλούμε εμείς και μετά...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μέχρι τώρα, από ό,τι ξέρω, επαφίεται στην κρίση του Προέδρου της Βουλής. Ούτε πρόθεση είναι να υπάρξουν διακρίσεις ούτε τίποτε. Απλούστατα σήμερα παρατράβηξε το θέμα. Να τεθεί σε ψηφοφορία η τροπολογία και παρακαλώ το γραμματέα να τη διαβάσει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι γνωστή, κύριε Πρόεδρε, είναι το πανεπιστημιακό δίπλωμα των πολιτικών επιστημών και οι εκ πείρας διεκδικητές.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εννά σου απαντήσω όμως, διότι αυτό το κόμμα ανέδειξε πολιτικούς του δημοτικού και κάποιοι άλλοι ανέδειξαν μορφωμένους πραξικοπηματίες! Και να μη μιλάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροπολογία της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις για τους

κανονισμούς που τιτλοφορούνται “Οι περί Υπουργείου Εσωτερικών - Θέση Λειτουργού Διαχείρισης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”

Γίνεται εισήγηση για τις πιο κάτω τροποποιήσεις του Πίνακα των προτεινόμενων κανονισμών:

- α) Με την αντικατάσταση από την παράγραφο (1) των απαιτούμενων προσόντων της τελείας, μετά τη λέξη Γεωπονία (τέταρτη γραμμή), με κόμμα και την προσθήκη αμέσως μετά των λέξεων “Πολιτικές Επιστήμες.” και
- β) με την αντικατάσταση της Σημείωσης στο τέλος αυτού με τις ακόλουθες δύο σημειώσεις:

“Σημειώσεις:

- 1) Τα στην παράγραφο (1) απαιτούμενα προσόντα θα καθορίζονται κατά τη δημοσίευση της θέσης ανάλογα με τις ανάγκες της υπηρεσίας:

Νοείται ότι, στην περίπτωση που απαιτείται όπως οι υποψήφιοι κατέχουν προσόντα στην Πολιτική Μηχανική, στην Τοπογραφία ή στη Γεωπονία, αυτοί θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στον οικείο για κάθε περίπτωση επιστημονικό/επαγγελματικό σύνδεσμο, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

- 2) Πρόσωπα τα οποία έχουν δωδεκαετή τουλάχιστον πείρα σχετική με τα καθήκοντα της θέσης στη δημόσια υπηρεσία δικαιούνται να είναι υποψήφιοι, έστω και αν δεν κατέχουν τα στην παράγραφο (1) απαιτούμενα προσόντα.”.

Η πρώτη τροπολογία που κατατέθηκε από την κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ Αριστερά-Νέες Δυνάμεις είναι για το θέμα των πτυχιούχων που κατέχουν δίπλωμα πολιτικών επιστημών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαοκτώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έντεκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Η δεύτερη τροπολογία του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις είναι για το θέμα της δωδεκαετούς τουλάχιστον πείρας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατρείς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Και μπαίνει σαν σύνολο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το σύνολο τώρα, όπως έχει διαμορφωθεί, για τις δύο πιο πάνω τροπολογίες.

Πόσοι είναι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εγκρίνονται οι κανονισμοί.

Το δέκατο πέμπτο θέμα είναι “Οι περί Τμήματος Στατιστικής και Ερευνών - Θέση Πρώτου Λειτουργού Στατιστικής (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”. Κύριε Ερωτοκρίτου, οι επόμενοι κανονισμοί είναι ομόφωνοι;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κατά πλειοψηφία.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Όχι, δεν είναι ομόφωνοι, κύριε Πρόεδρε. Εδώ συμφωνεί το ΑΚΕΛ, το ΔΗΚΟ και η ΕΔΕΚ και διαφωνεί ο Δημοκρατικός Συναγερμός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τότε να αναγνωσθεί η έκθεση. Ο εκτελών χρέη προέδρου επιτροπής να διαβάσει

την έκθεση.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται “Οι περί Τμήματος Στατιστικής και Ερευνών - Θέση Πρώτου Λειτουργού Στατιστικής (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος	Στάθης Κιπής
Καίτη Κληρίδου	Τάσσος Παπαδόπουλος
Ρίκκος Ερωτοκρίτου	Δημήτρης Ηλιάδης
Γιαννάκης Αγαπίου	Μη μέλη της επιτροπής:
Αριστοφάνης Γεωργίου	Ανδρούλα Βασιλείου
Μάρκος Κυπριανού	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποίησε στις 22 και 29 Απριλίου και στις 13 Μαΐου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, της ΠΑΣΥΔΥ και επηρεαζόμενος υπάλληλος του Τμήματος Στατιστικής και Ερευνών.

Σκοπός των πιο πάνω κανονισμών, που εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, είναι ο καθορισμός σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση Πρώτου Λειτουργού Στατιστικής στο Τμήμα Στατιστικής και Ερευνών.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσαν στην επιτροπή ότι πρόκειται για θέση για την οποία πρώτη φορά καταρτίζεται σχέδιο υπηρεσίας και η οποία δημιουργήθηκε με το συμπληρωματικό προϋπολογισμό του 1997 (Ν. 57(II) του 1997). Η εν λόγω θέση, σύμφωνα με τους ίδιους, είναι του επιπέδου της κλίμακας Α14

η οποία προϋποθέτει μεταξύ άλλων, εκτός από πανεπιστημιακό δίπλωμα ή τίτλο σε συγκεκριμένα θέματα, και μεταπτυχιακό δίπλωμα ή τίτλο σε τομείς της στατιστικής και συναφών θεμάτων. Οι ίδιοι εκπρόσωποι ανέφεραν τέλος ότι κρίθηκε δίκαιο να μπορούν να είναι υποψήφιοι για την εν λόγω θέση όλοι οι υπάλληλοι που κατέχουν την αμέσως κατώτερη θέση του Ανώτερου Λειτουργού Στατιστικής στο επίπεδο της κλίμακας Α13 και για το σκοπό αυτό περιλήφθηκε σχετική σημείωση στα υπό αναφορά σχέδια υπηρεσίας, ώστε υπάλληλοι που δεν κατέχουν τα περιλαμβανόμενα στην παράγραφο (1) απαιτούμενα συγκεκριμένα πανεπιστημιακά προσόντα να μπορούν να είναι υποψήφιοι, νοουμένου όμως ότι κατέχουν πανεπιστημιακό δίπλωμα ή τίτλο ή ισότιμο προσόν σε οποιοδήποτε θέμα.

Οι εκπρόσωποι της ΠΑΣΥΔΥ δήλωσαν ότι τα εν λόγω σχέδια υπηρεσίας είναι συμφωνημένα στα πλαίσια της αρμόδιας υπεπιτροπής της ΜΕΠ για σχέδια υπηρεσίας.

Υπάλληλος του Τμήματος Στατιστικής και Ερευνών, ο οποίος επηρεάζεται από τις διατάξεις των κανονισμών, ζήτησε τη διαγραφή της σημείωσης που καθιστά υποψηφίους εκείνους τους υπαλλήλους που βρίσκονται στην αμέσως κατώτερη θέση, αλλά δεν κατέχουν τα συγκεκριμένα πανεπιστημιακά προσόντα που απαιτεί το σχέδιο υπηρεσίας στην παράγραφο (1).

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ εισηγήθηκαν τη διαγραφή της πιο πάνω σημείωσης, για το λόγο ότι το επίπεδο της θέσης είναι τέτοιο που απαιτεί εξειδικευμένα προσόντα.

Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού εισηγούνται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών, όπως έχουν κατατεθεί από την εκτελεστική εξουσία.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών εισηγείται στη

Βουλή, κατά πλειοψηφία των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ την έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών με τη διαγραφή της σημείωσης (1) που καθιστά υποψηφίους και εκείνους τους υπαλλήλους που δεν κατέχουν τα απαιτούμενα συγκεκριμένα πανεπιστημιακά προσόντα της παραγράφου (1) των υπό αναφορά σχεδίων υπηρεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι κανείς που θέλει να λάβει το λόγο επί του θέματος; Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θα ήθελα να αναφέρω ότι πριν λίγη ώρα έγινε συζήτηση, η οποία μάλιστα κράτησε και περισσότερο από ό,τι ανεμένετο, διότι ακριβώς υπήρχε η αίτηση του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις να συμπεριληφθούν στους υποψηφίους άτομα τα οποία δεν είχαν το δίπλωμα, αλλά είχαν πείρα, διότι, με το να έχουν πείρα, είχαν αποκτήσει τις γνώσεις που χρειαζόταν. Τώρα έχουμε μπροστά μας νέα αίτηση, στην οποία η πρόταση που γίνεται είναι να αποκλειστούν τα άτομα που υπηρετούν στην Α13, γιατί δεν έχουν τα προσόντα, υποτίθεται. Επειδή ξέρω πολύ καλά γιατί μιλούμε, λόγω του ότι εξ επαγγέλματος είχα πάντα πολύ στενή σχέση με τη στατιστική υπηρεσία και ξέρω ότι, από τη στιγμή που ένας υπάλληλος εργάζεται σε εκείνη την υπηρεσία, έχει τα προσόντα, είτε έχει πάρει δίπλωμα είτε δεν το έχει πάρει το δίπλωμα με αυτή την έννοια, αν και όλοι αυτοί έχουν πάρει διπλώματα, πολύ περισσότερο θεωρώ αδιανόητο να αποκλείσουμε κάποιο, διότι δήθεν δεν έχει το δίπλωμα κάποιος άλφα σχολής, ενώ μπορεί να έχει δίπλωμα βήτα σχολής. Μιλούμε βασικά για γνώσεις μαθηματικών, διότι, άμα φτάσεις σε ανώτερες βαθμίδες της στατιστικής υπηρεσίας, εκείνο που χρειάζεται είναι οι γνώσεις του επαγγέλματος και οι γνώσεις των μαθηματικών. Και αυτό το

πράγμα είμαι βέβαιος ότι οι άνθρωποι που εργάζονται σε αυτές τις κλίμακες το έχουν.

Γι' αυτό θεωρώ ότι, είναι τελείως παράλογο να τους αποκλείσουμε, ιδίως άμα λάβουμε υπόψη μας ότι πριν δέκα λεπτά ψηφίσαμε να συμπεριλάβουμε ανθρώπους που δεν έχουν καν πανεπιστημιακό δίπλωμα.

Γι' αυτό το λόγο θεωρώ ότι, αν θέλουμε να έχουμε συνέπεια, θα πρέπει να ψηφίσουμε το νομοσχέδιο όπως έχει υποβληθεί. Υπάρχει και ένας άλλος λόγος, διότι συνήθως η πείρα μου λέει ότι η Βουλή και γενικά η δημόσια υπηρεσία δε θέλει να κάμνει σχέδια υπηρεσίας τα οποία φωτογραφίζουν υποψηφίους. Θέλει τα σχέδια υπηρεσίας να είναι ανοικτά, για να μπορούν οι οιοιδήποτε υποψήφιοι να λάβουν μέρος στο διαγωνισμό. Στην περίπτωση αυτή που θα κλείσουμε τα σχέδια, με το να γίνει αποδεκτή η εισήγηση που έχει γίνει, τότε σίγουρα θα φωτογραφίζουμε υποψήφιο, άρα θα είμαστε ενάντια στις αρχές μας για δύο λόγους και για τον αποκλεισμό και για τη φωτογράφιση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ερωτοκρίτου.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δεν μπορώ να μην μπω στον πειρασμό να πω το εξής, ότι, ενώ στο προηγούμενο θέμα αναλώθηκε περισσότερο από μία ώρα, για να μας πείσουν κάποιοι από τους αγαπητούς συναδέλφους ότι οι του πανεπιστημίου και του δημοτικού είναι περίπου οι ίδιοι, διότι έχουν την εμπειρία οι δεύτεροι, τώρα το επιχείρημα είναι το αντίθετο, ότι κάποιοι που είναι και οι δύο του πανεπιστημίου, πλην όμως ο ένας είναι της κλίμακας δεκατρία και ο άλλος της δεκατέσσερα, έχουν διαφορά και θα πρέπει να απαιτούνται εξειδικευμένα προσόντα για τη μετακίνηση από τη δεκατρία στη δεκατέσσερα. Μπορεί

ο καθένας να βγάλει τα συμπεράσματά του, το κατά πόσο επιχειρήματα αυτού του είδους ελαύνονται από ορθολογιστικά ή αντικειμενικά κριτήρια.

Εμείς, εν πάση περιπτώσει, έχουμε τη δηλωμένη θέση ότι άνθρωπος ο οποίος έχει φθάσει στην κλίμακα Α13 και έχει το δικαίωμα να πάει στην Α14 και ασχολείται, όπως πολύ ορθά είπε ο κ. Βασιλείου προηγουμένως, που είναι ο κατεξοχήν ίσως επαΐων, λόγω επαγγέλματος, στην αίθουσα αυτή τη στιγμή, με τα ζητήματα αυτά... Είναι θέμα λογιστικό, θέμα αριθμών και θέμα ασκήσεως εντός των πλαισίων του επαγγέλματος αυτών που ασχολούνται με τη στατιστική. Δεν μπορεί κάποιος ο οποίος έχει φθάσει στην κλίμακα Α13 να μη θεωρείται ικανός να πάει στην Α14 και άρα θα πρέπει να προσαρμόσομε ανάλογα με τη διαγραφή της σημείωσης. Εμείς θα ψηφίσουμε το κυβερνητικό νομοσχέδιο, υποστηρίζοντας ορθολογιστικά, λογικά, κατά τρόπο που είμαστε βέβαιοι ότι μας καταλαβαίνουν και οι δημοσιογράφοι, όλοι οι συνάδελφοι και όλοι οι παρόντες στη Βουλή ότι έτσι είναι πράγματα όπως τα λέμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Επειδή ελέχθη ότι θα πρέπει να βγουν συμπεράσματα και επειδή υπάρχει θέμα συνέπειας, θα ήθελα να πω ότι ακριβώς γι' αυτό το λόγο και τον ορθολογισμό εμείς προηγουμένως ψηφίσαμε υπέρ του πανεπιστημιακού διπλώματος και των εξειδικευμένων προσόντων και εις αυτή την περίπτωση θα ψηφίσουμε με την ίδια λογική υπέρ του πανεπιστημιακού διπλώματος και των εξειδικευμένων προσόντων. Έχω την εντύπωση ότι ο κ. Ερωτοκρίτου, όπως έκανε την πρώτη φορά, θα ήταν ορθότερο να κάνει και τη δεύτερη φορά, για να είναι συνεπής προς την επαγγελλόμενη

συνέπεια την οποία δήλωσε προηγουμένως.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δεν έχει γίνει αντιληπτό ένα πράγμα σε αυτή την περίπτωση. Έχω ζητήσει και έχουν κατατεθεί στην επιτροπή Νομικών όλα τα σχέδια υπηρεσίας της δομής του τμήματος για το οποίο θα ψηφίσουμε, για τη στατιστική. Από τη μικρότερη μέχρι και την πιο ψηλή θέση δεν υπάρχει πουθενά το πανεπιστημιακό απαιτούμενο προσόν της φυσικής. Για πρώτη φορά εισάγεται σε σχέδιο υπηρεσίας στην κλίμακα Α14, γιατί υπάρχει συγκεκριμένος άνθρωπος που θα είναι υποψήφιος για να διεκδικήσει τη θέση τη δεκατεσσάρα. Και συμφωνώ με τον κ. Ερωτοκρίτου ότι εδώ είναι επιστημονικά και δε μιλούμε για άλλου είδους καθήκοντα και είναι αριθμοί και τους αριθμούς είναι λογικό να τους κατέχουν εκείνοι που έχουν και την επιστήμη των αριθμών. Η επιστήμη της φυσικής είναι κάτι άλλο. Είναι παράξενο το πώς βρέθηκε ο υποψήφιος να εκτελεί τα προσόντα της θέσης δεκατρία, αλλά σας λέω είναι κατατεθειμένα στο φάκελο της Βουλής και μπορεί ο κάθε συνάδελφος να δει ότι σε όλη την ιεραρχία δεν υπάρχει πουθενά το δίπλωμα φυσικής. Και θα ήταν παράδοξο και παράλογο να εισαγάγουμε αυτό το δίπλωμα στην κλίμακα Α14.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι πολύ σύντομος,

Για κάτι που λέχθηκε από τον κ. Ηλιάδη, θα πρέπει να πω ότι συνέπεια, η οποία κτίζεται πάντα με τον ορθολογισμό κατά την άποψη τη δική μας, είναι να λέω ότι αυτή τη στιγμή είναι η ώρα δώδεκα το μεσημέρι γιατί το πιστεύουν όλοι και γιατί είναι αλήθεια

και πραγματικότητα και όχι όταν μου συμφέρει είναι δώδεκα το μεσημέρι ή η ώρα δώδεκα τα μεσάνυκτα. Δεν εισηγούμαι ότι ο κ. Ηλιάδης είναι αυτή τη θέση που υιοθέτησε. Μιλώ γενικά και η συνέπεια η δική μας είναι δεδομένη. Όπως προηγουμένως δεν δεχτήκαμε ότι οι του δημοτικού είναι το ίδιο με του πανεπιστημίου από την άποψη των προσόντων, άρα και της δυνατότητας ανέλιξης...

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κανείς δεν είπε για δημοτικό. Είναι λίγο θέμα τάξης, κύριε Ερωτοκρίτου...

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Όταν δεν έχει ούτε πανεπιστημιακό προσόν...

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Μιλήσαμε για γυμνάσιο προηγουμένως...

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Αριστοφάνη, μιλάτε πάντα για το προηγούμενο νομοθέτημα. Υποθετικά ομιλούντες, εάν δεν έχει τη δωδεκαετή πείρα ούτε πανεπιστημιακό δίπλωμα, δε θα είναι του δημοτικού; Αφού εκεί πάει το πράγμα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ηρεμήστε. Νηφαλιότητα. Να τελειώνουμε.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Αν έχω το λόγο, κύριε Πρόεδρε, η συνέπεια αλλά και τα ελατήρια τα καθαρά, τα αντικειμενικά, με την έννοια της σαφήνειας όταν λέμε καθαρά, που πρέπει να γίνονται κατανοητά από το λαό και την κοινωνία είναι αυτά που συμβαδίζουν με την κοινή λογική και όχι κάθε φορά για το ίδιο θέμα για λόγους αρχής σε εισαγωγικά να τοποθετούμεθα διαφορετικά. Νομίζω τα έχουμε πει, είναι ξεκάθαρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Θέλω να δηλώσω ότι δε διαφωνώ καθόλου με τον ορισμό της συνέπειας που έχει δώσει ο κ. συνάδελφος!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η ψηφοφορία. Πόσοι είναι υπέρ των κανονισμών;

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Όπως προτείνονται από την πλειοψηφία;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαοκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Οκτώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δικαιούμαι να κάμω δικαιολογία ψήφου με δύο λόγια μόνο.

Επειδή δεν είμαι σίγουρος ότι δεν πρόκειται περί φωτογράφισης και περί προσώπων ο λόγος, γι' αυτό κάνω αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το επόμενο θέμα είναι “Οι περί Συντάξεων Υπαλλήλων Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999”. Η έκθεση είναι ομόφωνη, γι' αυτό και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται “Οι περί Συντάξεων Υπαλλήλων Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999”

Παρόντες:

Νίκος Πιπτοκοπίτης, πρόεδρος

Ανδρέας Μούσκος

Ευάγγελος Σαμμούτας

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε τους υπό αναφορά κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 25 Μαΐου 1999.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 42 του περί Υπηρεσίας Τηλεπικοινωνιών Νόμου, επιφέρεται αριθμός τροπολογιών στους βασικούς κανονισμούς που διέπουν τις συντάξεις των υπαλλήλων της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου με απώτερο στόχο οι διατάξεις τους να εναρμονιστούν και να συνάδουν με τους αντίστοιχους κανονισμούς που ισχύουν και εφαρμόζονται για τις συντάξεις των δημόσιων υπαλλήλων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των πιο πάνω κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα θέματα με αριθμό 17 μέχρι και 35 στην ημερήσια διάταξη αποσύρονται από την εκτελεστική εξουσία.

Το υπ' αριθμόν 36 θέμα στην ημερήσια διάταξη, που είναι η Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας για το έτος 1999, αναβάλλεται. Έχει γίνει σχετική ανταλλαγή απόψεων στη σύσκεψη των αρχηγών των κομμάτων. Πιστεύω ότι κοινοποιήθηκε.

Εδώ τελειώνει η νομοθετική εργασία.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δεύτερο. Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων είναι όπως αυτή έχει ήδη διανεμηθεί στους βουλευτές.

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
1) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Πελενδρίου (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.	Εσωτερικών	
2) Ο περί Εγγυήσεως της	Οικονομικών	Οικονομικών και

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Λεμεσού (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.		Προϋπολογισμού
3) Οι περί Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.	Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	Γεωργίας και Φυσικών Πόρων
4) Οι περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Καθίδρυση Εφοριακού Συμβουλίου) Κανονισμοί του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
5) Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ερευνητικές Μονάδες) Κανονισμοί του 1999.	Παιδείας και Πολιτισμού	Παιδείας
6) Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
7) Οι περί Αποβάθρων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
8) Οι περί Υδατοπρομήθειας (Ειδικά Μέτρα) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
9) Οι περί Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Συγκοινωνιών και Έργων	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
10) Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
11) Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Συγκοινωνιών και Έργων	Συγκοινωνιών και Έργων
12) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Οικονομικών	Νομικών

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
13) Οι περί της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ραδιοτηλεόρασης Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
14) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
15) Οι περί Ταχύπλων Σκαφών Κανονισμοί του 1999.	Συγκοινωνιών και Έργων	Συγκοινωνιών και Έργων
16) Έγγραφο (Αρ. Θ 14/99) που αφορά την εξαίρεση από την αναστολή πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τον περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο αρ. 4(1) του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
17) Έγγραφο (Αρ. 31/99)	Οικονομικών	Οικονομικών και

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
--	---	---

σύμφωνα με τους περί
Πρόσληψης Έκτακτων
Υπαλλήλων (στη Δημόσια
και Εκπαιδευτική Υπηρεσία)
Νόμους του 1985 έως 1991.

Προϋπολογισμού

18) Έγγραφο που αφορά την
πρόσληψη έκτακτου
υπαλλήλου από τον
Κυπριακό Οργανισμό
Αναπτύξεως Γης δυνάμει
του άρθρου 3(1)(α) του περί
Προσλήψεως Εκτάκτων
Υπαλλήλων εις την
Υπηρεσίαν Νομικών
Προσώπων Δημοσίου
Δικαίου Νόμου.

Εσωτερικών

Οικονομικών και
Προϋπολογισμού

Προτάσεις νόμου:

**Κατατέθηκε
από**

**Παραπέμπονται στην
επιτροπή**

1) Ο περί Πολιτικής Δικονομίας
(Τροποποιητικός) (Αρ. 2)
Νόμος του 1999.

Μάρκο Κυπριανού,
βουλευτής
εκλογικής

Νομικών

περιφέρειας

Λευκωσίας

- 2) Ο περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων
- 3) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999. Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων
- 4) Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. Κίκη Καζαμία, Χρίστο Μαυροκορδάτο, βουλευτές εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου Οικονομικών και Προϋπολογισμού

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Τρίτο: Ερωτήσεις και απαντήσεις δεν υπάρχουν.

Έχουμε συμφωνήσει να αρχίσει η συζήτηση σήμερα το απόγευμα στο Κεφάλαιο Τέταρτο, αλλά επειδή έχουμε χρόνο, είναι μόνο 12.05 μ.μ., και για να κερδίζουμε χρόνο το απόγευμα και επειδή είχαμε υπόψη ότι θα τελειώναμε σήμερα στις 1.00 το μεσημέρι, αν δεν υπάρχει αντίρρηση, να συνεχίσουμε τη συζήτηση του πρώτου θέματος στο

Κεφάλαιο Τέταρτο, που είναι η έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής κυρίου Χρήστου Πουργουρίδη εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών. Υπάρχουν τρεις ομιλητές. Πρώτος ομιλητής ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου, αν συμφωνεί.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η δική μου η ομιλία είναι περίπου δύο ώρες και συνεπώς δε θα ήθελα να αφήσω τους συναδέλφους εδώ μέχρι τις 2.00 μ.μ. Ας μιλήσει κάποιος που είναι πιο σύντομος και πολύ ευχαρίστως το απόγευμα θα μιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Προδρόμου είναι έτοιμος;

Τότε, ο κ. Μυριάνθους. Μετά την ομιλία του κ. Μυριάνθους μπορεί να διακόψουμε και να συνεχίσουμε το απόγευμα.

Η. ΜΥΡΙΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είναι πράγματι λυπηρό και δεν τιμά κανένα μας η συζήτηση τέτοιου είδους θεμάτων στο κυπριακό κοινοβούλιο. Θέματα που ουσιαστικά παρουσιάζουν την ηθική και πολιτική μας γύμνια, καθώς επίσης και το επίπεδο ευαισθησίας και ευθιξίας που διακατέχει ορισμένους που θέλουν να παρουσιάζονται αγνοί και άχραντοι. Είναι πράγματι λυπηρό για το κατόντημα -γιατί περί καταντήματος πρόκειται- στο οποίο έχει περιέλθει η πολιτική ζωή του τόπου μας.

Δυστυχώς υπάρχουν σήμερα πρόσωπα τα οποία δεν έχουν ακόμα αντιληφθεί ότι οι καιροί έχουν αλλάξει και πως ό,τι εθεωρείτο φυσικό και λογικό κατά τη δεκαετία του '60 και '70 ή ανεκτό τη δεκαετία του '80 στη δεκαετία του '90 θεωρείται απαράδεκτο και καταδικαστέο. Και πράγματι δεν είναι λίγα τα άτομα που, λόγω κεκτημένης ταχύτητας,

συνεχίζουν να ενεργούν με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που ενεργούσαν σε κάποιες παρωχημένες εποχές, έχοντας παράλληλα τη συνείδησή τους ήσυχη ότι δε διαπράττουν τίποτα το επιλήψιμο.

Πέραν τούτου, δεν μπορώ να αντιληφθώ σε πόσο χαμηλό επίπεδο έχει πέσει η πολιτική ευαισθησία και ευθιξία σε αυτό τον τόπο, όταν κανείς δεν αναλαμβάνει ουσιαστικά -όχι θεωρητικά ή λεκτικά- τις ευθύνες που του αναλογούν, όταν παράλληλα ξέρει ότι στα μάτια της κοινής γνώμης είναι κατακριτέος και καταδικαστέος.

Και πράγματι η ουσία του θέματος που συζητούμε σήμερα έγκειται στο ότι η κοινή γνώμη είχε σχηματίσει άποψη για το πόσο άσπιλος και αμόλυντος ήταν ο κ. Μιχαηλίδης πολύ πιο πριν ο κ. Πουργουρίδης δημοσιεύσει τις καταγγελίες του, όπως επίσης έχει σχηματίσει παρόμοια γνώμη για πάρα πολλούς άλλους. Με βάση αυτά, θέλω να πω ότι δεν μπορεί ο κ. Μιχαηλίδης να είναι ο μοναδικός αποδιοπομπαίος τράγος στη σήψη που έχει περιέλθει η πολιτική ζωή του τόπου μας, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι εξαιρείται ή αδικείται. Ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι η απομάκρυνσή του από το υπουργείο έχει επιφέρει κάθαρση στην πολιτική ζωή του τόπου. Ακριβώς για να επέλθει η κάθαρση, πρέπει σε όλους αυτούς που η κοινή γνώμη έχει καταδικάσει στη συνείδησή της να αποδοθούν ευθύνες, με τις συνεπακόλουθες επιπτώσεις.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν έχω πρόθεση να απαριθμήσω ένα προς ένα τα σημεία τα οποία διαπίστωσα εγώ προσωπικά ή η επιτροπή Ελέγχου και για τα οποία θεωρώ ότι υπάρχει εύλογη αιτία να πιστεύω για το επιλήψιμο της κάθε περίπτωσης ξεχωριστά. Άλλωστε, αυτά έχουν αναγνωσθεί κατά την έκθεση της επιτροπής Ελέγχου. Θέλω όμως να καυτηριάσω τη διαδικασία που ακολουθήθηκε στην όλη διερεύνηση του θέματος, καθώς και τη συγκάλυψη που επιχειρήθηκε από διάφορους. Είναι γεγονός ότι από τις καταγγελίες που είχαν γίνει μόνο δύο θεωρήθηκαν “άξιες” για διερεύνηση. Η εντολή που είχε πάρει ο Γενικός Ελεγκτής για τις καταγγελίες

που είχε κάνει ο κ. Πουργουρίδης εναντίον του κ. Μιχαηλίδη ήταν μόνο η συλλογή στοιχείων. Από τη συλλογή στοιχείων ετοιμάστηκε μια καθ' όλα ωραιοποιημένη έκθεση, από την οποία αποφασίστηκε ότι για διερεύνηση θα πήγαιναν μόνο δύο θέματα. Πέραν τούτου, απορρίφθηκε η πρόταση της επιτροπής Ελέγχου για διορισμό ανεξάρτητης διερευνητικής επιτροπής, ανεξάρτητου ανακριτή, η οποία θα εξέταζε τις συγκεκριμένες καταγγελίες και εντός και εκτός Κύπρου. Ειλικρινά, ακόμα δεν μπορώ να αντιληφθώ τη δικαιολογία που μας είχε δοθεί για την άρνηση αυτού του διορισμού. Και περισσότερο, δεν έχω αντιληφθεί ακόμα πώς μπορούν να διερευνώνται τέτοιου είδους καταγγελίες, όταν ο ερευνητής δεν έχει απεριόριστο πεδίο δράσης τόσο εντός όσο και εκτός της δημόσιας υπηρεσίας αλλά επίσης τόσο εντός όσο και εκτός Κύπρου. Δυστυχώς, ο τρόπος με τον οποίο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έδειξε να χειρίζεται το όλο ζήτημα τραυμάτισε την αξιοπιστία του πολίτη έναντί του, δίδοντας την εντύπωση ότι προσπαθούσε να καλύψει τον κ. Μιχαηλίδη, μετά που ο τελευταίος δήλωνε εκβιαστικά ότι ήξερε πολλά πράγματα για πολλούς.

Στο σημείο αυτό θα κάνω μια παρένθεση, για να πω ότι ειλικρινά διερωτώμαι μήπως η απόκρυψη μέχρι σήμερα από τον κ. Μιχαηλίδη στοιχείων που θα βοηθούσαν στην κάθαρση της πολιτικής ζωής του τόπου δεν τον κάνει μήπως τον ίδιο συνυπεύθυνο και υπόλογο έναντι του λαού, ότι συγκαλύπτει δηλαδή την πολιτική διαφθορά σε αυτό τον τόπο.

Σίγουρα, δεν είναι του χαρακτήρα μου να λαϊκίζω και αισθάνομαι ότι τα κίνητρα του Προέδρου της Δημοκρατίας ήταν ειλικρινή. Όμως, σε καμιά περίπτωση τέτοιου είδους θέματα δεν μπορεί να αντιμετωπίζονται με τέτοιο τρόπο που να θίγουν το περί δικαίου αίσθημα του λαού και να δίνουν την εντύπωση ότι οι θεσμοί και οι αξίες σε αυτό τον τόπο υποσκάπτονται ή αναιρούνται.

Φυσικά, το πιο κωμικοτραγικό στην όλη υπόθεση ήταν οι προσπάθειες μερικών να

αποπροσανατολίσουν την κοινή γνώμη από την ουσία του θέματος, προσπαθώντας να αποδείξουν ότι τα κίνητρα του κ. Πουργουρίδη ήταν διαφορετικά από αυτά που στην πραγματικότητα φαίνονταν και ότι επρόκειτο για προσωπικές διαφορές που είχε με τον κ. Μιχαηλίδη. Εδώ θα έλεγα μάλλον ότι, έστω και στο σημείο αυτό να υπήρχε εύλογη υποψία ή βάση, που δε γνωρίζω, αλλά ούτε και πιστεύω, διερωτώμαι τι εμπόδιζε τους υπεύθυνους να διεξάγουν μια καθ' όλα ορθή και αντικειμενική έρευνα εφ' όλης της ύλης και μέσα από τη σωστή διερεύνηση θα διαφαινόταν ποιος πραγματικά είχε δίκαιο. Δυστυχώς, φάνηκε ότι για προσωπικές ή κομματικές σκοπιμότητες μερικοί ήθελαν το θέμα να πέσει στα μαλακά, χωρίς να αντιλαμβάνονται ότι γελοιοποιούνται μπροστά στα μάτια του λαού και κινδύνευαν να χαρακτηριστούν ως πολιτικά αλλήθωροι, διακατεχόμενοι από στρουθοκαμηλικό σύνδρομο.

Ένα άλλο σημαντικό σημείο που πιστεύω θα έπρεπε να απασχολήσει αρκετούς και φάνηκε και από τις δημοσκοπήσεις που έγιναν κατά καιρούς είναι ότι η ίδια η κοινή γνώμη πίστευε ότι τίποτα δε θα αποδεικνυόταν για τη συγκεκριμένη υπόθεση και ότι ακόμα μια περίπτωση θα συγκαλυπτόταν και θα κουκουλωνόταν. Και ακριβώς, πώς ήταν δυνατό να ήταν διαφορετική η άποψη της κοινής γνώμης, όταν ο πολιτικός προϊστάμενος του υπουργείου μπορούσε να παραμένει στη θέση του καθ' όλη τη διάρκεια της διερεύνησης των θεμάτων που αφορούσαν τις υπηρεσίες του δικού του υπουργείου; Και εδώ να αναφέρω ότι το εγχείρημα να πάρει ένα μήνα άδεια ο κ. Μιχαηλίδης, μέχρι να ολοκληρωθεί η διερεύνηση των θεμάτων που αφορούσαν το υπουργείο του, δεν ήταν παρά μια σκέτη κοροϊδία και υποτίμηση της νοημοσύνης του λαού.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τεράστιες πολιτικές ευθύνες για τον τρόπο που εξελίχθηκε η όλη υπόθεση της συλλογής και διερεύνησης των συγκεκριμένων καταγγελιών αλλά και των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν φέρουν

πρώτα απ' όλα όλοι εκείνοι που προσπάθησαν είτε να συγκαλύψουν το θέμα είτε να το αφήσουν να πέσει στα μαλακά. Πέραν τούτου, οι πολιτικές ευθύνες του κ. Μιχαηλίδη έχουν δοθεί, όπως έχω πει και στην αρχή, από την ίδια την κοινή γνώμη, η οποία ξέρει να δικάζει και να καταδικάζει, να κρίνει και να κατακρίνει τον καθένα μας με έναν τρόπο μοναδικό, μακριά από σκοπιμότητες και συμφέροντα.

Έτσι, πιστεύω ότι και η δική μου άποψη περί πολιτικών ευθυνών του κ. Μιχαηλίδη δε θα μπορούσε να διαφέρει από αυτή. Παράλληλα, θέλω να πω ότι τεράστιες ευθύνες έχουν όλοι εκείνοι οι οποίοι κατέχουν βάσιμα στοιχεία για οποιαδήποτε περίπτωση πολιτικής ανηθικότητας και διαφθοράς και δεν έχουν το θάρρος ή το απαιτούμενο ανάστημα για να τα δημοσιεύσουν. Άλλωστε, η δική μας ευθύνη, ως μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων, δεν είναι να γνωματεύσουμε υπέρ ή εναντίον οποιασδήποτε περίπτωσης πολιτικής ανηθικότητας, αλλά να βοηθήσουμε στο να αναβαθμιστεί η πολιτική ζωή αυτού του τόπου μέσα από τη γνωστοποίηση, διερεύνηση και κάθαρση τέτοιου είδους περιπτώσεων. Μόνο έτσι, πιστεύω, θα πάρουν οι πολιτικοί τη σωστή θέση που τους αρμόζει μέσα στην κυπριακή κοινωνία, και ομολογώ ότι η σημερινή θέση δεν τιμά κανέναν μας.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Ηλία Μυριάνθους ο Πρόεδρος της Βουλής αντικαταστάθηκε στην έδρα από το βουλευτή κ. Νίκο Μουσιούττα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ)

Υπάρχει άλλος ομιλητής επί του θέματος;

Επειδή δεν υπάρχει για την ώρα άλλος ομιλητής, διακόπτουμε εδώ, για να συνεχίσουμε στις 4.00 μ.μ.

(Ωρα διακοπής: 12.14 μ.μ.)

(Ώρα επανέναρξης: 4.20 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Συνεχίζουμε τη συζήτηση που άρχισε στο Κεφάλαιο Τέταρτο, με ομιλητή τον κ. Αριστοφάνη Γεωργίου. Παρακαλώ τον κ. Αριστοφάνη Γεωργίου να έρθει στο βήμα. Παρακαλώ να δηλώσουν όσοι θέλουν να μιλήσουν, για να υπολογίσουμε, αν είναι δυνατό, και τη χρονική διάρκεια.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Μετά από ομόφωνη παράκληση της κοινοβουλευτικής μου ομάδας, θα προσπαθήσω να είμαι πιο σύντομος από ό,τι είχα αναφέρει το πρωινό.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ενώνουμε και τη δική μας φωνή στην παράκλησή της ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρξουν διακοπές, θα τελειώσουμε νωρίτερα.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Καθήκον της επιτροπής Ελέγχου της Βουλής είναι να ενεργεί με αντικειμενικότητα και σοβαρότητα, προκειμένου να εμποδίσει ή, όταν χρειασθεί, να ξεσκεπάσει σκάνδαλα, διασπάθιση δημόσιου χρήματος, να ξεσκεπάσει την ύπαρξη σήψης και διαφθοράς στον κρατικό, κυβερνητικό ή δημόσιο τομέα. Έχει καθήκον να ζητήσει την πάταξη νοοτροπιών, ενεργειών, παραλείψεων και άλλων φαινομένων που ζημιώνουν το δημόσιο και πλήττουν τον πολίτη.

Με τα πιο πάνω υπόψη και με υψηλό βαθμό συναίσθησης των ευθυνών μας έναντι των πολιτών, προχωρήσαμε, όχι με ελαφρά καρδιά, στη συζήτηση των καταγγελιών του κ. Πουργουρίδη εναντίον του τότε Υπουργού Εσωτερικών και νυν

τέως. Ομολογώ ότι το έργο μας δεν ήταν εύκολο, γιατί είχαμε να εφαρμόσουμε κάποιες απαραίσιστες αρχές, όπως:

- α) όλοι είναι αθώοι μέχρι αποδείξεως του αντιθέτου,
- β) δεν πρέπει κανείς να θυματοποιείται χάριν οποιασδήποτε σκοπιμότητας,
- γ) να ρίξουμε φως στις καταγγελίες,
- δ) να θέσουμε την αλήθεια ενώπιον του λαού,
- ε) να προστατεύσουμε τα δημόσια ταμεία, τις αρχές του διοικητικού δικαίου,
- στ) να χτυπήσουμε το ρουσφέτι, τον αθέμιτο πλουτισμό,
- ζ) να τηρήσουμε τους κανόνες της δεοντολογίας και των επιβεβλημένων ηθών,
- η) να προστατεύσουμε τα πολιτικά πρόσωπα που αδικώς κατηγορούνται και να απαντήσουμε στις κατηγορίες που εκτοξεύονται για κατάπτωση ηθών και ήθους στο χώρο των πολιτικών.

Έχοντας τα πιο πάνω υπόψη μας, προχωρήσαμε στις καταγγελίες εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών, κάνοντας ακόμα ένα διαχωρισμό μεταξύ ποινικών ευθυνών και πολιτικά ανεπίτρεπτης συμπεριφοράς και πράξης. Είναι σαφές ότι δεν είναι αρμοδιότητα της Βουλής να γίνει ανακριτής και να προχωρήσει στην έκθεση κατηγοριών για ποινικά αδικήματα. Αυτά είναι ευθύνες και αρμοδιότητα των διοικητικών αρχών του κράτους και κύρια του Γενικού Εισαγγελέα, του Προέδρου της Δημοκρατίας και της αστυνομίας.

Σε καμιά περίπτωση της διαδικασίας διερεύνησης και συζήτησης του θέματος δεν παρασυρθήκαμε και δεν προχωρήσαμε σε έρευνες για ποινικές ευθύνες.

Επικεντρώσαμε την προσοχή μας στα θέματα πολιτικής συμπεριφοράς και ήθους του υπουργού, καθώς και στο κατά πόσο υπήρχε φαινόμενο σήψης, διαφθοράς και αθέμιτου πλουτισμού στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας.

Τα γεγονότα, όπως παρουσιάστηκαν ενώπιόν μας, προέρχονταν από την επιστολή του καταγγέλλοντος, ημερομηνίας 18 Σεπτεμβρίου 1998, προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, την έκθεση του Γενικού Ελεγκτή, την έκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως, των ποινικών ανακριτών και τα στοιχεία που δόθηκαν από διάφορους μετά από κλήτευση της επιτροπής, με γραπτές απαντήσεις μετά από ερωτήσεις της επιτροπής.

Δεν είναι η πρόθεσή μου να μπω στα γεγονότα, γιατί αυτά αναλύονται εκτενώς στην έκθεση της επιτροπής προς το σώμα και γιατί έχουν λεχθεί κατ' επανάληψη. Είμαι υποχρεωμένος όμως να προβώ σε κάποιες επισημάνσεις που πηγάζουν από τα γεγονότα, οι οποίες είναι καθοριστικές στην εξαγωγή των συμπερασμάτων μας. Και εδώ θα ήθελα να πω ότι θα αποφύγω να αναφερθώ σε γεγονότα που αναφέρθηκε ο κ. Πουργουρίδης ή σε γεγονότα που αναφέρει η έκθεση και θα προβώ επί των γεγονότων σε κάποια σχόλια που δεν έχουν γίνει μέχρι αυτή τη στιγμή.

α) Κατοικία στην τοποθεσία “Καλόγηροι”

Σε ό,τι αφορά την κατοικία στην τοποθεσία “Καλόγηροι”, ο κ. Μιχαηλίδης δήλωσε ως κόστος κατασκευής της κατοικίας το ποσό των £250.000, ενώ ο Γενικός Ελεγκτής, με βάση τα στοιχεία που του δόθηκαν από τον ίδιο τον υπουργό, το υπολόγισε σε £276.000. Άρα, διαφορά £26.000. Σκόπιμη ή όχι δε γνωρίζω. Ο καθένας μπορεί να βγάλει τα συμπεράσματά του. Η κατοικία ανεγέρθη παράνομα κατά ένα μεγάλο μέρος, ήτοι αντί 324 τ.μ. σε 567 τ.μ., παρά το ότι ο Υπουργός Εσωτερικών είναι ο αρμόδιος υπουργός για θέματα πολεοδομίας και χωροταξίας και για τις άδειες οικοδομής. Όσοι έχουν δει την κατοικία αυτή και γνωρίζουν από κόστος είναι αδύνατο να πιστέψουν τους αριθμούς που έδωσε ο κ. υπουργός. Ποιος θα πιστέψει ειλικρινά ότι, ενώ υπήρχαν

πρόνοιες στο συμβόλαιο με τον εργολάβο για αυξήσεις για τα εργατικά, ο εργολάβος δεν τα ζήτησε; Και αν δεν τα ζήτησε, γιατί; Με βάση αυτό, θα έπρεπε να ζητηθούν πέραν των £30.000. Άρα, γιατί να ευνοηθεί με αυτό τον τρόπο ο υπουργός;

Ο Γενικός Ελεγκτής παραδέχεται ότι δε δόθηκαν στοιχεία για τις υπεργολαβίες και τις αγορές. Άρα, γιατί δέχθηκαν τις τιμές που έδωσε ο υπουργός; Γιατί δεν έγινε αντικειμενική εκτίμηση από ανεξάρτητους εκτιμητές, ιδιώτες ή του δημοσίου; Πολλά τα ερωτήματα και βασανιστικά για τον υπουργό και αυτούς που τον καλύπτουν.

β) Κατοικία στη λεωφόρο Μακαρίου Γ΄ στη Μέσα Γειτονιά

Κανείς δε μας λέει τι έγινε μετά που κτίσθηκε η νέα κατοικία στην τοποθεσία “Καλόγηροι”. Αν ενοικιάσθηκε, τι εισόδημα επέφερε και πού δηλώθηκε αυτό το εισόδημα, αν υπήρχε; Είναι τούτο μήπως επιτρεπτό; Και όλοι γνωρίζουμε ότι, με βάση τη νομοθεσία που ισχύει στην Κύπρο, θα έπρεπε το οποιοδήποτε εισόδημα να δηλώνεται στις δηλώσεις τουλάχιστον προς το φόρο εισοδήματος.

γ) Οικία της θυγατέρας του κ. Μιχαηλίδη στη Γερμασόγεια

Αγοράσθηκε, όπως λένε, για £250.000 και το Κτηματολόγιο την εκτίμησε £280.000. Δηλαδή, διαφορά £30.000. Αναφέρεται δάνειο ύψους £180.000. Στο Γενικό Ελεγκτή λέχθηκε £150.000, άλλη διαφορά £30.000. Αλλά πουθενά δεν αναφέρεται ο τρόπος αποπληρωμής, καθώς και το πού βρέθηκαν οι υπόλοιπες £70.000 ή £100.000, ανάλογα με το ποια ήταν η τιμή, που πληρώθηκαν. Ποια είναι η αλήθεια τέλος πάντων; Και αν κανείς υπολογίσει τους τόκους αυτού του ποσού που έπρεπε να πληρώνονται ετησίως, τότε θα διαπιστώσει ότι θα έπρεπε να πληρώνονται £16.500 το χρόνο. Και όλοι μας έχουμε εμπειρίες από τις τράπεζες, γνωρίζουμε πολύ καλά ότι καμιά τράπεζα δε δέχεται να πληρώνεις λιγότερα ως δόση από ό,τι οι τόκοι ετησίως. Άρα, αν υπολογίσουμε ότι θα έπρεπε να πληρώνονται £16.500 ετησίως για τόκους γι’ αυτό το δάνειο, αντιλαμβάνεστε τι εισοδήματα πρέπει να υπάρχουν, για να μπορούν να

καταβληθούν αυτές οι £16.500.

δ) Τα κτήματα στην περιοχή Λουβαρά και Κακομάλλη

Ο Υπουργός Εσωτερικών αρνήθηκε αγορά κτημάτων στην περιοχή αυτή και υπέδειξε ότι άλλος Ντίνος Μιχαηλίδης αγόραζε κτήματα στην περιοχή. Δυστυχώς για τον υπουργό το Κτηματολόγιο διαψεύδει τον ισχυρισμό του αυτό με επιστολή του, ημερομηνίας 18 Νοεμβρίου 1998.

Άρα, τι λόγους είχε ο υπουργός να πει ψέματα στην επιτροπή Ελέγχου της Βουλής στις 12 Νοεμβρίου 1998; Μήπως δεχόταν ως ορθές τις φήμες για αγορά κτημάτων στην περιοχή και η μόνη πόρτα διαφυγής που βρήκε ήταν η συνωνυμία;

ε) Τμήμα Μετανάστευσης

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Γενικού Ελεγκτή σε τετρακόσιες ενενήντα περιπτώσεις δόθηκαν εγκρίσεις και άδειες παραμονής σε αλλοδαπούς, ήτοι δεκαεπτά κατευθείαν από τον υπουργό και οι υπόλοιπες από το γενικό διευθυντή του υπουργείου. Σε αυτό το θέμα διορίστηκε ποινικός ανακριτής, ο οποίος δε βρίσκει ότι κάτι έγινε έκνομα, δηλαδή έξω από το νόμο.

Οι ποινικοί ανακριτές στην έκθεσή τους, στην παράγραφο 3.2.10 και 3.2.11, κάνουν εύρημα ότι "... είναι όμως τέτοιας φύσης, οι ενέργειες δηλαδή, που δείχνουν ότι γίνονταν παραστάσεις στον υπουργό σε μη εργάσιμες ή και ακατάλληλες ώρες ...". Και πιο κάτω: "... σε δεκαοκτώ βρέθηκαν σημειώματα του υπουργού ...". Εντούτοις όμως, οι ποινικοί ανακριτές και παρά τις πιο πάνω δικές τους διαπιστώσεις καταλήγουν ότι δεν προκύπτει αδίκημα.

Ο Γενικός Εισαγγελέας, όταν παρέλαβε την ως άνω έκθεση, σε δηλώσεις του προς τους δημοσιογράφους την 21η Δεκεμβρίου 1998, έλεγε και τα ακόλουθα "... σύμφωνα με τη δική μου γνωμάτευση, το θέμα αυτό μπορεί να θέσει επί τάπητος πολιτικό θέμα ...". Δηλαδή, ο ίδιος ο Γενικός Εισαγγελέας παραδεχόταν ύπαρξη

πολιτικού θέματος, αυτού δηλαδή που συζητούμε εδώ σε αυτό το σώμα, στη Βουλή. Στις 22 Δεκεμβρίου 1998 ο ίδιος και πάλι δήλωνε: "... Αυτό έγγραφο στο Υπουργικό Συμβούλιο στη γνωμάτευσή μου. Αυτό λέω δημοσίως και τώρα. Το ζήτημα είναι: Υπάρχουν διαπιστωμένες περιπτώσεις παρέμβασης και αυτό φαίνεται και στην έκθεση του Γενικού Ελεγκτή." Και συνέχιζε: "Κάτι να είναι ηθικά επιλήψιμο μπορεί να είναι πολιτικά επιλήψιμο ... Δε νομίζω ότι υπάρχει δικαστήριο που μπορεί να δεχθεί ότι ένας τέτοιος τρόπος ασκήσεως εξουσίας, την οποία ούτως ή άλλως έχει βάσει του νόμου, συνιστά αδίκημα κατά παράβαση του άρθρου 105 του ποινικού κώδικα. Αυτή είναι η θέση μας." Και συνεχίζει: "Υπάρχει θέμα ασφαλώς πολιτικό ...".

Με βάση τα πιο πάνω καταδεικνύεται περίτρανα ότι οι ποινικοί ανακριτές δεν ασχολήθηκαν με τις τετρακόσιες εβδομήντα τρεις περιπτώσεις, που χωρίς εξουσιοδότηση χειρίστηκε ο γενικός διευθυντής. Επίσης, παρά τις διαπιστώσεις των ποινικών ανακριτών και τις παραδοχές Γενικού Ελεγκτή και Γενικού Εισαγγελέα για παρεμβάσεις εκτός γραφείου, εντούτοις ο κύριος υπουργός "βγήκε κούπα άπανη". Τι άλλο δηλαδή έπρεπε να βρουν, για να προχωρήσουν περαιτέρω; Είναι δηλαδή ωσάν ένα κακουργοδικείο να δίκασε υπόθεση φόνου, χωρίς να πάει καν στο δικαστήριο, στην αίθουσα δικαστηρίου και να λένε ότι ήταν δίκαιη δίκη. Σημειώνω εδώ την επιστολή της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού, ημερομηνίας 17 Νοεμβρίου 1998, που επιβεβαιώνει τις παρεμβάσεις του υπουργού στην αστυνομία για απόλυση αλλοδαπών κρατουμένων.

στ) Κτήμα Μούτταλλου

Η τιμή πώλησης £450.000 ή £900.000; Βασανιστικό το ερώτημα. Το ερώτημα όμως απαντάται από το δικηγόρο Λάκη Τσιέλεπο, εφημερίδα "Η Σημερινή", 30 Σεπτεμβρίου 1998, όπου λέει και τα πιο κάτω:

"2. Σε ερώτηση του βουλευτή εάν γνώριζα ποια ήταν η τιμή πώλησης στην αναφερόμενη εταιρεία το 1990 των τριών τετάρτων μεριδίων, απάντησα ότι, από ό,τι

άκουσα από τον Α. Σπύρου, συνιδιοκτήτη του υπόλοιπου ενός τετάρτου, η τιμή πώλησης ανήρχετο σε £900.000, πράγμα το οποίο ο κ. Σπύρου ανέφερε και στον κ. Μεσαρίτη, ως η επιστολή του κ. Χρήστου Πουργουρίδη.”

Αυτά έλεγε ο δικηγόρος Λάκης Τσιέλεπος. Αυτό το τμήμα της επιστολής του κ. Τσιέλεπου αγνοήθηκε εντελώς από την έκθεση του Γενικού Ελεγκτή και από το Γενικό Εισαγγελέα και -άκουσον άκουσον!- πίστεψαν εκείνους που είχαν συμφέρον να κλέψουν το κράτος και έτσι βρήκαν ότι ουδέν μεμπτόν υπήρχε στο θέμα και δέχτηκαν τις £450.000! Συνεπώς, τα γεγονότα ομιλούν από μόνα τους και γι’ αυτό δε νομίζω ότι χρειάζεται κανένας περαιτέρω σχολιασμός.

Αλλά το ερώτημα που θα πλανάται σε αυτή την αίθουσα εδώ είναι γιατί δεν είδαν τη δεύτερη παράγραφο της επιστολής του κ. Τσιέλεπου και είδαν μόνο την πρώτη που έλεγε ότι δεν ανέφερε κάποια πράγματα.

ζ) Κτήμα του κ. Φασουλιώτη στο Ζακάκι

Έχει αναφέρει πολλά ο κ. Πουργουρίδης επ’ αυτού, εγώ θα προσθέσω τα εξής: Επειδή το θέμα αυτό έτυχε εκτενούς ανάλυσης από προηγούμενο συνάδελφο, θα περιορισθώ μόνο παραθέτοντας ένα απόσπασμα της έκθεσης του Επιτρόπου Διοικήσεως ημερομηνίας 25 Αυγούστου 1993, στη σελίδα 9, παράγραφος 3, που λέει: “Είναι φανερό ότι πρώτιστος σκοπός τους ήταν η ικανοποίηση του ιδιωτικού συμφέροντος του κ. Φασουλιώτη, άσχετα από οποιεσδήποτε επιπτώσεις που θα είχε η ενέργειά τους στο δημόσιο συμφέρον. Οι αντίθετες απόψεις του γενικού διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως παραγνωρίστηκαν, για να ευνοηθεί ο κ. Φασουλιώτης.” Αυτά είναι τα δικά τους λόγια. Ο πεθερός του υπουργού!

Η σχέση του κυρίου υπουργού με τον κ. Γαλαταριώτη, μετέπειτα συνétaιρό του στην εταιρεία “Gala Development Ltd” δεν αμφισβητούνται από κανέναν. Όταν κυκλοφόρησε η έκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως, δηλαδή 25 Αυγούστου 1993, ο κ.

Μιχαηλίδης ήταν υπουργός. Όμως, καμιά ενέργεια, καμιά απολογία προς τον πολίτη, καμιά ευθιξία. Αλήθεια, ποιος την έχασε για να τη βρει ο κύριος υπουργός;

η) Ζώνες στην περιοχή “Καλόγηροι”

Στη σελίδα 12 της έκθεσης της Επιτρόπου Διοικήσεως ημερομηνίας 4 Μαρτίου 1999, στη δεύτερη παράγραφο, αναφέρει ότι σε συνάντηση με τον κ. Μιχαηλίδη οι αγοραστές ζήτησαν συντελεστή δόμησης από 0.20.1 σε 0.28.1, αλλά αυτός τελικά έδωσε 0.30.1. Δηλαδή, έδωσε περισσότερα από όσα του ζήτησαν. Πιο κάτω αναφέρεται ότι “δε γνωρίζουμε τους λόγους που οδήγησαν στη διαφοροποίηση της θέσης”. Και συνεχίζει: “Η διοίκηση, προφανώς εκτεθειμένη σε πιέσεις και παρεμβάσεις, οφείλει να ενεργεί αμερόληπτα και αντικειμενικά, διασφαλίζοντας με τις πράξεις της πρώτιστα το δημόσιο συμφέρον.” Και εννοούσε ότι με τις ενέργειες του κυρίου υπουργού δε διασφαλίστηκε πρώτιστα το δημόσιο συμφέρον ή και εκ των υστέρων έστω.

Εμείς συμφωνούμε με την πιο πάνω θέση. Όμως, η ίδια η Επίτροπος Διοίκησης τεκμηριώνει την έκθεσή της ότι ο υπουργός και η διοίκηση δε λειτούργησαν αμερόληπτα και, παρά την τεκμηρίωση αυτή της επιτρόπου, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε ότι δεν υπήρξε κανένα πρόβλημα στον τρόπο άσκησης εξουσίας από τον υπουργό, γιατί ίσως και οι ίδιοι να λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο ή και χειρότερα, όπως θα αναλύσω πιο κάτω. Ούτε που πρόσεξαν ότι ο υπουργός με την απόφασή του είχε προσωπικό συμφέρον.

θ) Διαμέρισμα Άραβα στο Downtown

Σε αυτό το θέμα οι ποινικοί ανακριτές που διορίστηκαν δε βρήκαν, ως ήταν αναμενόμενο, κανένα αδίκημα. Ας απαντήσουν όμως σε αυτό το σώμα αλλά και στο λαό το ακόλουθο ερώτημα: Ποιος απέστειλε στην Κύπρο στις 18 Φεβρουαρίου 1986 ποσό US \$199.905, για να είναι κατατεθειμένο σε λογαριασμό δικηγόρου μέχρι το 1999

-τώρα είναι γύρω στις Λ.Κ. 135.000- και να μην ενδιαφερθεί γι' αυτά τα χρήματα; Δηλαδή, \$135.000 εγκαταλελειμμένες για δεκατρία χρόνια και αυτό δε δημιουργεί κανέναν προβληματισμό σε κανέναν αρμόδιο. Τέτοιες “δωρεές” όλοι θα ήθελαν στη ζωή τους.

Είμαι σίγουρος ότι όλοι πιστεύετε ότι η αλήθεια δεν είναι αυτή που κατέθεσαν οι εμπλεκόμενοι, αλλά κάτι άλλο συμβαίνει. Δεν είναι όμως δικός μας ο ρόλος να ανακαλύψουμε αυτό το κάτι άλλο. Αυτή την ευθύνη την έχει το κράτος και οι διωκτικές του αρχές, οι οποίες όμως αδρανούν εγκληματικά.

ι) Διαμερίσματα στις πολυκατοικίες Gulf Palace, Flamingo και γραφεία στην πολυκατοικία Κίρζη

Είναι τυχαίο που και στις δύο περιπτώσεις των διαμερισμάτων το Κτηματολόγιο τις εκτίμησε για £22.000 και £29.000, αντίστοιχα, πιο ψηλά;

Υπήρχε συμφέρον από τον αγοραστή να τα δηλώσει πιο χαμηλά; Η απάντηση είναι σαφέστατα, ναι. Αν πάλι πωλήθηκαν στις τιμές που δηλώθηκαν, γιατί δόθηκαν σε χαμηλότερες τιμές; Μήπως επειδή ο αγοραστής ήταν υπουργός; Και αν ναι, τι ανέμεναν ως αντάλλαγμα από τον κύριο υπουργό γι' αυτή την καλή τους πράξη; Βλέπετε τα πολλά ερωτηματικά γυροφέρνουν τον υπουργό.

ια) Μετοχές στην “Gala Developments Ltd”

Ο κύριος υπουργός σε αυτή την εταιρεία κατέχει το 30% των μετοχών, ενός κεφαλαίου της τάξης του £500.000 και με περιουσία που με βάση τις δικές του δηλώσεις είναι περίξ του εκατομμυρίου. Για να πάρει αυτές τις μετοχές, δόθηκαν δάνεια χωρίς εξασφαλίσεις και, όπως παραδέχθηκε ο κύριος υπουργός, είναι γιατί ήταν υπουργός.

Το θέμα είναι αν αυτή η συμπεριφορά δημιουργεί εξαρτήσεις και δεσμεύσεις, οι οποίες σίγουρα θα αφορούν διευκολύνσεις και εξυπηρετήσεις προς τις τράπεζες που θα πλήττουν το δημόσιο συμφέρον και θα αφαιρούν από τα δημόσια ταμεία διάφορα ποσά.

Συζητώντας αυτό το θέμα με Άγγλους βουλευτές που επισκέφθηκαν την Κύπρο πριν από κάποιους μήνες, ήταν όλοι τους απόλυτοι ότι, αν κάτι τέτοιο συνέβαινε στη χώρα τους, ο πολιτικός που επέδειξε τέτοια συμπεριφορά όχι μόνο θα έχανε τη θέση του, αλλά θα κατέληγε και στις φυλακές. Επειδή συμφωνώ με τη θέση των Άγγλων βουλευτών, την αφήνω στην κρίση του Προέδρου της Δημοκρατίας και της κυβέρνησης, που η κρίση τους ήταν διαφορετική.

ιβ) Κατάσταση περιουσίας Ντίνου Μιχαηλίδη που δόθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα

Σε αυτή την έκθεση που ο υπουργός έδωσε υπάρχουν ανακρίβειες και σκόπιμες παραλείψεις, που είναι οι πιο κάτω:

- α) Το διαμέρισμα στην πολυκατοικία Gulf δηλώθηκε £54.000 αντί £72.000 που το εκτίμησε το Κτηματολόγιο.
- β) Μετοχές και τρεχούμενοι λογαριασμοί εταιρειών £80.000, ενώ μόνο στην Gala έχει 150 000 μετοχές ονομαστικής αξίας £1 και η τρέχουσα αξία τους είναι τουλάχιστο διπλάσια.
- γ) Παραλείπονται να αναφερθούν στην κατάσταση το διαμέρισμα στην πολυκατοικία Flamingo και τα γραφεία στην πολυκατοικία Κίρζη, αξίας σε τιμή αγοράς περίπου £170.000.
- δ) Δηλώνει ότι η οικοσκευή και επίπλωσή του έχει κόστος £10.000, δηλαδή για 534 τ.μ., και όποιος θέλει ας πιστέψει, γιατί όλοι σας θα αγοράσατε οικιακά σκεύη και επίπλωση για τα σπίτια σας.
- ε) Δηλώνει εισόδημα με τη σύζυγό του από το 1982 μέχρι το 1998 £587.000 και αγορά περιουσίας £500.000 και αποκρύβει άλλη περιουσία εκατοντάδων χιλιάδων λιρών -αυτά που ανέφερα πιο πάνω- αν λάβουμε υπόψη και το διαμέρισμα του Λονδίνου που αρνήθηκε στη δημοσιογραφική του διάσκεψη, ημερομηνίας 18 Σεπτεμβρίου 1998, αλλά το θυμήθηκε όταν ήλθε στη Βουλή

στις 12 Νοεμβρίου 1998 και το έβαλε στην ομιλία του.

- στ) Παρουσιάζει δάνεια £44.000 και εισοδήματα από τους δύο γιους του της τάξης των £230.000. Δηλαδή, όλα τα ανάποδα γίνονται στην περίπτωση του κ. Μιχαηλίδη. Αντί να δίνει ο πατέρας στα παιδιά, δίνουν τα παιδιά στον πατέρα, αφού λάβουμε υπόψη μας ότι δηλώνει στο Φόρο Εισοδήματος ότι εισέπραξε ο ίδιος τα έσοδα του γάμου της κόρης του.
- ζ) Σύμφωνα με τις παραδεδεγμένες αρχές της νομολογίας, στην Κύπρο κάθε πρόσωπο χρειάζεται περίπου ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Μα, αυτή είναι μετά γάμο και όχι από γάμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όσο υπάρχουν χαμόγελα, επιτρέπονται οι διακοπές. Όταν δεν υπάρχουν χαμόγελα, θα απαγορεύονται.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

ζ) Σύμφωνα με τις παραδεδεγμένες αρχές της νομολογίας, στην Κύπρο κάθε πρόσωπο χρειάζεται περίπου το 1/3 των εισοδημάτων του, όταν δεν είναι χαμηλά, για σκοπούς συντήρησης. Αν λάβουμε υπόψη μας ότι ο κ. Μιχαηλίδης σπούδασε και τρία παιδιά στην Αγγλία, με όσα έσοδα, έξοδα και περιουσία δηλώνει, θα έπρεπε προ πολλού να είχε αποθάνει της πείνας!

Δε θα επεκταθώ όμως περαιτέρω σε αυτό το ζήτημα των εσόδων, εξόδων, περιουσίας, αφού βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία έρευνας από τον Έφορο Φόρου Εισοδήματος μετά από επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα.

Πέραν των όσων αναφέρονται πιο πάνω και στις διάφορες εκθέσεις που

ετοιμάστηκαν τόσο από τη Βουλή όσο και από άλλους, και λαμβάνοντας υπόψη μας τις δηλώσεις του τύπου “γνωρίζω πολλά για πολλούς” και της επιμονής του “να παραμείνω στο υπουργείο”, είναι η πεποίθησή μας ότι από πλευράς του κ. Μιχαηλίδη υπήρξε συμπεριφορά πολιτικά ανεπίτρεπτη. Υπήρξε κατάχρηση ή κακή και μεροληπτική ή και σκόπιμη άσκηση εξουσίας και επεδείχθη ύφος και ήθος μη αποδεκτό τόσο από εμάς όσο και από τον κάθε πολίτη, ανεξαρτήτως πολιτικής τοποθέτησης.

Εδώ θα ήθελα, έτσι παρενθετικά, επειδή λειτουργεί στη Λεμεσό ένα μεγάλο δικηγορικό γραφείο με την επωνυμία “ΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ και ΣΙΑ”, δε δηλώθηκε εισόδημα -τουλάχιστο στην επιτροπή, όταν ήρθε ο κύριος υπουργός- ούτε και ο Γενικός Εισαγγελέας μάς ανέφερε ούτε και στη δήλωσή του στο Γενικό Εισαγγελέα ανέφερε ή διευκρίνιζε ότι κάποιο εισόδημα προήλθε από το γραφείο του, από τις μετοχές ενδεχόμενα που μπορεί να έχει. Και προσωπικά, σεβόμενος και τον περί Δικηγόρων Νόμο και τη δεοντολογία, θα ήθελα να πω ότι δεν είναι δυνατό μεγάλες επιχειρήσεις, όπως το “Ρίτζ Καζίνο Λτδ”, να είναι πελάτες ενός γραφείου, χωρίς να υπάρχει λόγος. Και υπάρχει έγγραφο δικαστηρίου της Πάφου, ημερομηνίας 25 Ιανουαρίου 1997, περί τούτου.

B. Χειρισμοί Προέδρου της Δημοκρατίας και Υπουργικού Συμβουλίου

Στις 18 Σεπτεμβρίου 1998 οι καταγγελίες του κ. Πουργουρίδη δόθηκαν στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος διόρισε το Γενικό Ελεγκτή να προβεί σε διερεύνηση των καταγγελιών. Η επιτροπή Ελέγχου διαφώνησε έντονα με την απόφαση του Προέδρου, υποδεικνύοντας ταυτόχρονα ότι ενδεχόμενα να δημιουργούνται αντισυνταγματικότητες, γιατί ο Γενικός Ελεγκτής δεν είχε δικαίωμα να προχωρήσει σε ανακριτικές έρευνες, για να μπορέσει να φθάσει στην πραγματική αλήθεια και, δεύτερο, δεν μπορούσε ως εκ του συντάγματος και της θέσης του ο Γενικός Ελεγκτής να περιορισθεί στα δικαιώματα που είχε.

Στην επιστολή της επιτροπής Ελέγχου, ημερομηνίας 22 Σεπτεμβρίου 1998, απάντησε ο Πρόεδρος με επιστολή του, ημερομηνίας 23 Σεπτεμβρίου 1998, όπου έλεγε ότι ο διορισμός ερευνητικής επιτροπής ή ποινικών ανακριτών αντίκειται στη φυσική δικαιοσύνη. Με αυτή τη θέση του Προέδρου, όπως ήταν αναμενόμενο, διαφώνησε η επιτροπή. Βλέποντας όμως το λάθος του, ο Πρόεδρος στη συνέχεια διευκρίνισε ότι ο Γενικός Ελεγκτής διορίστηκε μόνο για περισυλλογή στοιχείων και όχι για τη διερεύνηση των καταγγελιών. Είχαμε αμέσως τότε επισημάνει ότι η διαδικασία εξέτασης των θεμάτων που επέλεξε ο Πρόεδρος δεν ήταν η ενδεδειγμένη από το νόμο και εκφράσαμε τις ανησυχίες μας στο ότι, χωρίς σε βάθος έρευνα και υπό αντικειμενικό τρόπο, όλα θα οδηγούνται σε προαποφασισμένο αποτέλεσμα. Αποτέλεσμα της διαδικασίας που ακολουθήθηκε είναι η άχρωμη και επιφανειακή έκθεση του Γενικού Ελεγκτή, που ολοκληρώθηκε περί το τέλος Οκτωβρίου, στην οποία υπάρχουν ελλείψεις, παραλείψεις, κάπου και σκόπιμες, και συσκότιση παρά διευκρίνιση των θεμάτων. Όπως παραδέχθηκε ο ίδιος ο Γενικός Ελεγκτής -βλέπε πρακτικά επιτροπής, σελίδα 48 και επόμενες της, 19 Νοεμβρίου 1998- "οι όροι εντολής του ήταν να συλλέξει στοιχεία και να ετοιμάσει έκθεση". Γι' αυτό και παρουσιάζονται ελλείψεις. Αυτό λέει ο ίδιος.

Στη συνέχεια επί της έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή στηρίχθηκαν και οι επόμενες ενέργειες του Προέδρου και της κυβέρνησής του στο θέμα. Χωρίς διερεύνηση ή ανάκριση σύμφωνα με το Κεφ. 44 ή το Κεφ. 155 έγινε η εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέα, η οποία κατέληγε σε απαλλαγή του υπουργού από τις πλείστες καταγγελίες. Το εύλογο ερώτημα που διατυπώνεται είναι πώς ο Γενικός Εισαγγελέας έκανε τις εισηγήσεις του στηριζόμενος σε ανύπαρκτο ανακριτικό έργο και σε ελλιπή στοιχεία. Μήπως η πρόθεση ήταν η απαλλαγή του υπουργού;

Μετά εμφανίστηκε το θέμα της υποβολής παραίτησης από τον υπουργό και της άρνησης του Προέδρου να την αποδεχτεί. Στη συνέχεια και ενώ είχαν ορισθεί ποινικοί

ανακριτές σε δύο θέματα που αναλύθηκαν προηγουμένως, ο υπουργός παρέμεινε στη θέση του και τα συμπεράσματα των ανακριτών, ενώ διαπίστωσαν παρεμβάσεις και ενώ ο Γενικός Εισαγγελέας αναγνώριζε ότι υπάρχει πολιτικό θέμα, εντούτοις οδήγησαν στο πουθενά και ο Πρόεδρος συνέχισε να εμμένει στην θέση του για μη παύση του υπουργού.

Είναι όμως χαρακτηριστικό το παράδειγμα της περίπτωσης Χριστοδούλου, του Διευθυντή του Τμήματος Υδάτων, ότι η πρώτη έρευνα, που έγινε ενώ ήταν στην υπηρεσία, δεν αποκάλυψε στοιχεία, ενώ η δεύτερη έρευνα, που έγινε όταν τέθηκε σε διαθεσιμότητα, οδήγησε στην τεκμηρίωση πέραν των δεκαπέντε κατηγοριών, που οδήγησαν το Χριστοδούλου στη φυλακή και στον οποίο έδωσε χάρη ο Πρόεδρος. Φανταστείτε πώς ένιωθαν οι πιθανοί μάρτυρες, όταν ο υπουργός συνέχιζε να ασκεί εξουσία. Ως ήταν φυσικό και αναμενόμενο, αντικειμενικά και υποκειμενικά, δημιουργούνταν δυσκολίες στην παροχή στοιχείων.

Στη συνέχεια και παρά το ότι η Επίτροπος Διοίκησης στην έκθεσή της ευθαρσώς αναφέρει για αδικαιολόγητη απόφαση στο θέμα ζωνών στην τοποθεσία “Καλόγηροι”, για υπέρβαση εξουσίας, για χαριστική αύξηση των συντελεστών δόμησης και για άλλα πολλά, εντούτοις και πάλι ο Πρόεδρος και το Υπουργικό Συμβούλιό του έκριναν ότι δεν προέκυπτε κανένα πρόβλημα, ποινικό ή πολιτικό. Ήταν τότε που αναγκάστηκε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος να παραιτηθεί, για να μην είναι συνένοχος στη συγκάλυψη και αυτή η ενέργεια οδήγησε τον υπουργό στην παραίτηση.

Είναι όμως τυχαία η όλη συμπεριφορά του Προέδρου της Δημοκρατίας και των υπουργών ή η αθώωση από πολιτικές ευθύνες και συμπεριφορά του υπουργού ήταν ο εξ υπαρχής στόχος τους; Δυστυχώς, όπως τα γεγονότα αποδεικνύουν, αυτή ήταν η προδιαγεγραμμένη πορεία του θέματος και με αυτή ο κ. Κληρίδης ξοφλούσε προεκλογικές υποχρεώσεις έναντι του κ. Μιχαηλίδη.

Ας δούμε όμως την πραγματική βούληση του Προέδρου και άλλων μέσα από τις δικές τους δημόσιες τοποθετήσεις επί του θέματος. Στις 26 Νοεμβρίου 1998 ο κ. Αναστασιάδης δήλωνε στα μέσα μαζικής ενημέρωσης ότι θα εισηγηθεί στο Δημοκρατικό Συναγερμό την αναστολή της συζήτησης των πολιτικών ευθυνών, ενόσω εκκρεμεί η διαδικασία των ποινικών ανακρίσεων. Βλέπε ανακοίνωση ΚΥΠΕ, ημερομηνίας 26 Νοεμβρίου 1998. Αυτή τη θέση όμως απέρριψε η επιτροπή Ελέγχου κατά πλειοψηφία, η οποία και ζήτησε τη σύντομη αποπεράτωση του θέματος. Στις 24 Νοεμβρίου 1998 -βλέπε και πάλι την ανακοίνωση του ΚΥΠΕ- ομόφωνη απόφαση της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΔΗΣΥ να σταματήσουν οι δηλώσεις γύρω από το θέμα του Υπουργού Εσωτερικών από τους βουλευτές του ΔΗΣΥ. Πλήρως δημοκρατικό! Ο Γενικός Εισαγγελέας την 21η Νοεμβρίου 1998 -πάλι από το ΚΥΠΕ- δήλωνε τα ακόλουθα: “Είναι ότι η σχέση με δύο από τις καταγγελίες όχι απλώς δικαιολογείται, αλλά και επιβάλλεται να ακολουθήσουμε τη διαδικασία που θεσμοθετεί η ποινική δικονομία”. Αυτό ποτέ δεν έγινε. Αυτή όμως η διαδικασία, ενώ στον τύπο τηρήθηκε, στην πράξη, επειδή δε διασφαλίσθηκαν οι ορθές αρχές ανάκρισης και κύρια το θέμα της ανεξαρτησίας των μαρτύρων, οδήγησαν με μαθηματική ακρίβεια στο γνωστό αποτέλεσμα.

Στις 18 Σεπτεμβρίου 1998 ο Πρόεδρος Κληρίδης δήλωνε από το αεροδρόμιο Λάρνακας ότι ο κ. Μιχαηλίδης χαίρει της εμπιστοσύνης του και ότι δεν είναι σωστό να γίνεται δημόσιος θόρυβος, προτού κατατεθούν οι κατηγορίες και προτού εξετασθούν και τεκμηριωθούν. Από την αρχή δηλαδή ο κ. Κληρίδης τις καταγγελίες Πουργουρίδη τις θεωρούσε δημόσιο θόρυβο.

Ένας πολιτικός με δεκάδες χρόνια στη Βουλή έπρεπε να γνωρίζει ότι δεν είναι καθήκον του βουλευτή να προβαίνει σε ανακριτικό έργο, αλλά να διατυπώνει καλόπιστα τις θέσεις του και να αποκαλύπτει θέματα που περιέρχονται στην αντίληψή του ή που καταγγέλλονται σε αυτόν από πολίτες. Διαφορετικά, θα είναι συνένοχος και ο

βουλευτής, αν δε δημοσιοποιήσει εκείνο που περιήλθε σε γνώση του. Γνωστές είναι επίσης οι δηλώσεις του κ. Κασουλίδη, που αποκαλούσε τις καταγγελίες Πουργουρίδη “Θέατρο του παραλόγου”.

Ανέπτυξα πιο πάνω σε συντομία τις αντιδράσεις του Προέδρου και της κυβέρνησης αλλά και του ΔΗΣΥ -και όλοι θα ενθυμείσθε τις δηλώσεις έξω από το πολιτικό γραφείο του ΔΗΣΥ και άλλες δηλώσεις του κ. Αναστασιάδη ότι κάποιος πρέπει να σιωπήσουν κ.λπ.- για τον τρόπο που αντίκρισαν τις κατηγορίες και ομολογουμένως, παρά τις δηλώσεις τους περί επιθυμίας διερεύνησης των καταγγελιών και πάταξης των σκανδάλων, εντούτοις μας δημιουργήθηκε το αίσθημα ότι οι χειρισμοί τους, η συμπεριφορά τους κάθε άλλο παρά διερεύνηση επιθυμούσαν. Γιατί τι άλλο συμπέρασμα μπορεί να εξαχθεί, όταν ο Πρόεδρος εστιαστικά επέμενε να κρατά στο Υπουργικό Συμβούλιο τον κ. Μιχαηλίδη, όταν και μετά τις καταγγελίες συμπεριφερόταν αλαζονικά, ειρωνικά και απειλούσε τους πάντες και κατέφευγε σε μυθεύματα, για να πείσει ότι ο καταγγέλλων προχώρησε στις καταγγελίες γιατί δεν ικανοποιήθηκαν κάποια μικρορουσφέτια; Γιατί τι άλλο συμπέρασμα μπορεί να εξαχθεί, όταν όλοι με πείσμα και επιμονή πήραν αποφάσεις, μέχρι και λογοκρισία έκαναν στον καταγγέλλοντα, και δεν τήρησαν τουλάχιστον τα προσχήματα, τηρώντας ίσες αποστάσεις μεταξύ καταγγέλλοντος και καταγγελλομένου; Ποια απάντηση έδωσε ο Πρόεδρος ή η κυβέρνηση στις απειλές του κ. Μιχαηλίδη ότι “ ... γνωρίζω πολλά”; ΚΑΜΙΑ!

Εμείς πιστεύουμε ότι η ύπαρξη των σκανδάλων σίγουρα δεν είναι εφεύρεση της Κύπρου και δεν είναι φαινόμενο των τελευταίων χρόνων μόνο. Ταυτόχρονα όμως, πιστεύουμε ότι τα τελευταία αυτά χρόνια η υπέρβαση εξουσίας, ο αυταρχισμός και εστιασμός, η ανάρμοστη και η ανεπίτρεπτη πολιτική συμπεριφορά και τα σκάνδαλα έχουν αποκτήσει πρόσφορο έδαφος.

Ο κ. Κληρίδης, όταν ήταν στην αντιπολίτευση, ζητούσε την κεφαλή των κ. Νέμιτσα και

Σαββίδη επί πίνακι, ενώ στην περίπτωση του κ. Μιχαηλίδη του έδινε πλήρη κάλυψη και κατηγορούσε τους καταγγέλλοντες. Δεν είναι όμως τυχαίοι οι χειρισμοί του Πρόεδρου και της κυβέρνησής του, γιατί είναι ο ίδιος Πρόεδρος και η ίδια κυβέρνηση που κατακύρωσε τμήμα του δρόμου Λεμεσού- Πάφου σε συγκεκριμένη εταιρεία συνειδητά και εν γνώσει τους πιο ακριβά κατά £5.000.000 περίπου. Είναι οι ίδιοι που αγόρασαν τα κτίρια του Υπουργείου Παιδείας από την ίδια εταιρεία, παρά τις αντίθετες θέσεις όλων των εμπλεκόμενων τεχνικών υπηρεσιών και φορέων. Είναι οι ίδιοι που άλλαξαν το συμβόλαιο του “Nissi Beach”, ούτως ώστε το κράτος να απολέσει μέχρι το 2010 £15.000.000 περίπου και να τα επωφεληθούν συγκεκριμένοι και γνωστοί για τα φρονήματά τους επιχειρηματίες. Είναι οι ίδιοι που ανέχονται τα σκάνδαλα στην Αρχή Λιμένων Κύπρου και σε άλλους ημικρατικούς οργανισμούς και δημόσιες εταιρείες, όπως οι Κυπριακές Αερογραμμές, το Χίλτον κ.λπ.

Εμείς, από θέση αρχής τοποθετημένοι, με το άκουσμα των καταγγελιών, είχαμε μια κρυστάλλινη θέση, ότι δηλαδή με ταχύτητα έπρεπε να διερευνηθούν σε βάθος και, αν υπάρχουν σκάνδαλα, θα έπρεπε να παταχθούν αμείλικτα. Εμείς σε κανένα στάδιο της συζήτησης του θέματος στη Βουλή δεν τοποθετηθήκαμε κατά τρόπο που να θυματοποιείται οποιοσδήποτε. Είμαστε επίσης πεπεισμένοι ότι δεν έγινε διερεύνηση σε βάθος και δεν τηρήθηκαν οι διαδικασίες του συντάγματος, του νόμου περί ερευνητικών επιτροπών και του νόμου περί ποινικών ανακριτών.

Εξαρχής τονίσατε ότι άλλο είναι η πολιτικά ανεπίτρεπτη συμπεριφορά που υπαγόταν και στην αρμοδιότητα της Βουλής και άλλο θέμα είναι οι ποινικές ευθύνες, που ήταν αποκλειστικό θέμα του Προέδρου και της εκτελεστικής εξουσίας. Ο Πρόεδρος και οι συν αυτώ ταύτιζαν από την αρχή τα δύο θέματα, εξαρτώντας τις πολιτικές ευθύνες από τις ποινικές ευθύνες.

Την απάντηση όμως την έδωσαν τόσο οι δύο επίτροποι διοίκησης όσο και οι

ποινικοί ανακριτές που αποφάνθηκαν ότι υπήρχαν πολιτικές ευθύνες του κ. Μιχαηλίδη. Ακόμη και ο Γενικός Εισαγγελέας δεν απέκλεισε την ύπαρξη πολιτικών ευθυνών. Μόνο ο Πρόεδρος και η κυβέρνησή του δεν είδαν αυτές τις ευθύνες, ακόμα και μετά την παραίτηση του υπουργού.

Εμείς τοποθετούμαστε μετά από όλα όσα περιήλθαν σε γνώση μας και όσα ζήσαμε στους δέκα τελευταίους αυτούς μήνες ότι, ναι, ο κ. Μιχαηλίδης επέδειξε πολιτικά ανεπίτρεπτη συμπεριφορά. Προέβη σε υπερβάσεις εξουσιών και απεδείχθη ότι δεν ήρθη στις απαιτήσεις του πολιτειακού αξιώματος που κατείχε και ότι συνέβαλε στη σήψη που παρατηρείται.

Επειδή, όπως εξηγήσαμε πιο πάνω, δεν είμαστε ικανοποιημένοι από τη διαδικασία διερεύνησης που ακολουθήθηκε, γι' αυτό, έστω και τώρα, ζητούμε την τήρηση των ορθών αρχών και την πλήρη και σε βάθος διερεύνηση του θέματος.

Καλούμε τέλος το σώμα να αποφασίσει ομόφωνα και να υιοθετήσει τα συμπεράσματα της έκθεσης της επιτροπής Ελέγχου και να σταθεί ιδιαίτερα στις αρχές που περιέχονται στην έκθεση, οι οποίες πρέπει να ενώνουν όλους μας, αν επιθυμούμε να έχουμε μια ευνομούμενη κοινωνία, χωρίς ρουσφέτια και σκάνδαλα και με πολιτικούς άνδρες που θα τους σέβονται όλοι οι πολίτες του κράτους μας και όχι να τους δαχτυλοδείχνουν.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο επόμενος στον κατάλογο είναι ο κ. Τάσος Παπαδόπουλος, αλλά δεν τον βλέπω εδώ.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι έξω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είχε ζητήσει να μιλήσει νωρίς, γιατί κάπου θα έφευγε. Δεν τον βλέπω.

Ο κ. Κλεάνθους.

Η κ. Βασιλείου κάτι θέλει να πει;

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Απλούστατα θέλω να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι, αν θα μιλήσει ένας από κάθε κόμμα, αν μιλήσει τώρα ο κ. Κλεάνθους, τι θα γίνει με τον κ. Παπαδόπουλο;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν ξέρω. Δεν ξέρω αν είναι εδώ.

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Είπαν με τη σειρά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θ' ακολουθήσουμε κάποια σειρά και θα δούμε πώς εξελίσσεται. Παρακαλώ ν' αρχίσει ο κ. Κλεάνθους.

N. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είναι με πολύ προβληματισμό και σκεπτικισμό που προσήγγισα από την αρχή το θέμα των καταγγελιών εναντίον του τέως Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη, ίσως λόγω κάποιων συγκυριών. Ήταν η όλη συμπεριφορά και στάση του κ. Μιχαηλίδη πριν και μετά τις τελευταίες προεδρικές εκλογές, ενός πρώην ανώτερου στελέχους του ίδιου κόμματος, που για χρόνια υπήρξε φυσιολογικά συναγωνιστής και φίλος, που ξαφνικά μας έφερε σε κάθετη πολιτική σύγκρουση μέσα στο ΔΗΚΟ. Αυτή ήταν μια ευαισθησία που δεν ήθελα να με αποπροσανατολίσει από του να εκτελέσω πιστά το καθήκον μου ως αντιπρόσωπος του λαού αλλά και ως μέλος μιας κοινωνίας που πρέπει να αντιδρά και να τοποθετείται σωστά σε θέματα όπως το υπό συζήτηση.

Η άλλη ευαισθησία μου ήταν η ιδιότητά μου ως έμπειρου επαγγελματία δικηγόρου

που σαν υπηρέτη, με την ευρεία έννοια, της δικαιοσύνης δε μου επέτρεπε να ξεφύγω από τα αυστηρά πλαίσια των εξουσιών και των αρχών της φυσικής δικαιοσύνης.

Δεν αποκρύβω και μια τρίτη ευαισθησία μου ή μάλλον ανθρώπινη αδυναμία, να σκέπτομαι πόσο οδυνηρό είναι για έναν άνθρωπο αλλά και την οικογένειά του να δέχεται τα πυρά δημόσια σε σχέση με διερευνώμενες καταγγελίες, απλά βάζοντας έστω και ελάχιστες στιγμές τον εαυτό μου στη θέση του καταγγελλόμενου ή, αν θέλετε, να είμαι πιο ειλικρινής και αυστηρός με τον εαυτό μου, φοβούμενος ότι μπορεί να υπάρξει μια στιγμή που ο καθένας μας, ως δημόσια πρόσωπα, θα μπορούσε να βρεθεί στην ίδια θέση, δίκαια ή άδικα.

Θέλω να ομολογήσω από την αρχή πως ως άνθρωπος ίσως δεν κατάφερα σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας να είμαι αντικειμενικός και ανεπηρέαστος όπως και όσο θα ήθελα έναντι των γεγονότων της υπόθεσης. Όμως, νιώθω πως μπόρεσα να ξεκαθαρίσω, έστω και με δυσκολία, κάποια πράγματα από τη όλη υπόθεση, που είναι ιδιαίτερα σημαντικά και ξεφεύγουν από τα στενά πλαίσια μιας καταγγελίας που στρέφεται εναντίον ενός συγκεκριμένου προσώπου.

Ίσως μάλιστα, με αφορμή αυτή την υπόθεση και ανεξάρτητα από την τοποθέτηση πάνω στα γεγονότα των καταγγελιών, να δόθηκε μια εξαιρετική και μοναδική ευκαιρία να ελέγξουμε με αυτογνωσία ο καθένας τον εαυτό του, αλλά και να μετρήσει ο λαός το πολιτικό και ηθικό ανάστημα όλων μας. Γιατί η υπόθεση αυτή δεν προσφέρεται για πολιτικές σκοπιμότητες αλλά για εξετάσεις σε θέματα πολιτικής ηθικής, προσήλωσης σε αρχές, αλλά και αποφασιστικότητας για στήριξη των θεσμών και αξιών μιας κοινωνίας που ολοένα και περισσότερο εμφανίζει τα σημάδια της κρίσης και της παρακμής.

Αυτή η κοινωνία είναι που χρειάζεται τούτη την ώρα τη δική μας φωνή, τα δικά μας μηνύματα, για να ελπίζει η ίδια, κυρίως η νέα γενιά, πως, παρά τις οποιεσδήποτε ανησυχητικές τάσεις, υπάρχει η συνειδητοποίηση και επίγνωση της κατάστασης αλλά

και η αποφασιστικότητα να ανακόψουμε την όποια κακή πορεία. Γιατί διαχρονικά, ανά τους αιώνες, υπήρχαν και θα υπάρχουν σκάνδαλα και δεν είναι κάτι που θεωρείται ανησυχητικό από μόνο του, ιδίως όταν τα σκάνδαλα αποκαλύπτονται. Εκείνο που έχει σημασία και θα χαρακτήριζε μια κοινωνία ότι νοσεί και ότι διέρχεται ηθική κρίση δεν είναι η ύπαρξη αλλά η κοινωνική αποδοχή των σκανδάλων. Πάντοτε ένα μέρος της κοινωνίας αποτελείτο από άτομα χωρίς αρχές. Κρίση υπάρχει, όταν η κοινωνία γενικά μένει χωρίς ηθικές αξίες, όταν με άλλα λόγια η κοινωνία δεν αποκηρύσσει την παράβαση των άγραφων κανόνων και δεν επαινεί την εκπλήρωση του κοινωνικού χρέους. Διεφθαρμένη καταντά η κοινωνία, όταν τα σκάνδαλα είναι κοινωνικά αποδεκτά και, πολύ περισσότερο, όταν οι θεματοφύλακες των θεσμών αδρανούν και ολιγωρούν ή, πολύ περισσότερο, όταν σχηματίζεται και η εντύπωση ότι προσπαθούν να τα συγκαλύψουν.

Για μένα τα κύρια συμπεράσματα και οι βασικές διαπιστώσεις από την υπόθεση που έχουμε ενώπιόν μας συνοψίζονται ως εξής:

Την υπόθεση αυτή πρέπει να τη δούμε μέσα στα ευρύτερα πλαίσια της γενικότερης ανησυχίας των πολιτών ότι η κοινωνία μας παρουσιάζει σήμερα έντονα σημάδια παρακμής. Μιας παρακμής που, αν δεν ανακοπεί με προσπάθεια όλων μας, είναι δυνατό να οδηγήσει σε ηθική κρίση, κρίση αξιών και θεσμών μα και φθορά της ίδιας της δημοκρατίας. Μάλιστα, σε μια εποχή που όλο και περισσότερο οι πολίτες αποστασιοποιούνται από την πολιτική και διογκούται η έλλειψη εμπιστοσύνης του λαού έναντι της πολιτικής και των πολιτικών, αλλά και σε μια χώρα που αντιμετωπίζει πρόβλημα φυσικής και εθνικής επιβίωσης.

Με όλα αυτά τα δεδομένα, αν δε στείλουμε με τη στάση και την τοποθέτησή μας τα αναγκαία μηνύματα προς την κοινωνία, τότε και εμείς οι ίδιοι είναι δυνατό να οδηγήσουμε τα πράγματα σε μια πλήρη ιδεολογική κρίση. Μια κρίση βέβαια που

δημιουργείται, όταν οι άνθρωποι δεν έχουν σε τι να πιστέψουν, γιατί όλα έχουν φθαρεί, έχουν εξευτελισθεί. Μια τέτοια κρίση δεν υπάρχει αμφιβολία ότι είναι η πιο απειλητική κρίση που μπορεί να εμφανισθεί σε μια κοινωνία.

Το βασικό καθοριστικό γεγονός στην παρούσα υπόθεση ήταν η έλλειψη οποιασδήποτε είτε της αναγκαίας έρευνας, όπως καθορίζεται από τη σχετική νομοθεσία. Είναι κι αυτός ένας λόγος που δεν είναι δυνατόν ένας να καταλήξει σε οποιαδήποτε συμπεράσματα για την ορθότητα ή όχι όλων των καταγγελιών. Άλλωστε, η Βουλή δεν είναι δικαστήριο, για να μπορεί από μόνη της να διερευνά την αλήθεια των ισχυρισμών που περιέχονται σε οποιαδήποτε καταγγελία και που είναι δυνατό με την τυχόν επαλήθευσή της να συνιστά και αξιόποινη ή άλλης μορφής επιλήψιμη πράξη. Εμάς μας ενδιέφερε και μας ενδιαφέρει μόνο αν προκύπτουν θέματα πολιτικής ευθύνης και μέσα σε αυτά τα πλαίσια βλέπω να εντάσσεται το θέμα της εξέτασης των καταγγελιών από την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου, στην οποία μετείχα. Είχαμε τονίσει από την αρχή ως Δημοκρατικό Κόμμα ότι ακριβώς η διαδικασία που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και η κυβέρνησή του αποφάσισαν να ακολουθηθεί ήταν εντελώς ανεπαρκής και αδιέξοδη, γεγονός που επαληθεύτηκε από τα γεγονότα.

Με αυτές τις συνθήκες ούτε η Επιτροπή Ελέγχου ήταν σε θέση να υποβοηθηθεί πάνω στη βάση εξακριβωμένων γεγονότων, για να καταλήξει στα δικά της συμπεράσματα για πολιτικές ευθύνες πάνω σε όλο το φάσμα των καταγγελιών. Ωστόσο, κάποια γεγονότα και ιδίως δηλώσεις του ίδιου του τέως Υπουργού των Εσωτερικών επιβεβαίωσαν μια πολιτική συμπεριφορά από μέρους του ίδιου ασυμβίβαστη και απαράδεκτη με το αξίωμα του υπουργού. Ήδη ο συνάδελφος κ. Πουργουρίδης έκαμε μια εκτενή αναφορά, που δε χρειάζεται να επαναλάβω. Αρκεί μόνο να αναφερθώ σε ορισμένες δηλώσεις του κ. Μιχαηλίδη, ιδίως στο αρχικό στάδιο αντίδρασής του, που ήταν καθ' όλα άστοχες, αφού δικαιολογημένα δημιουργούσαν την

εντύπωση προσπάθειας αποπροσανατολισμού, διαστρέβλωσης, εκβιασμού και απόκρυψης της αλήθειας, λέγοντας το γνωστό πια “ξέρω πολλά και για πολλούς” -το επανέλαβε και αργότερα- και “αν φύγω θα πάρω μαζί μου πολλούς”.

Ήταν φανερή η προσπάθεια του τέως υπουργού, κυρίως στο αρχικό στάδιο αλλά και όταν τελικά υπέβαλε την παραίτησή του και αποχωρούσε οριστικά από το υπουργείο, να συνδέσει τη στάση του και την επιλογή του στις πρόσφατες προεδρικές εκλογές για ανάδειξη του κ. Κληρίδη στην προεδρία. Ταυτόχρονα, επεζήτησε να δώσει αλλότρια κίνητρα στο συνάδελφο κ. Πουργουρίδη, που σχετίζονταν με αυτή την επιλογή του τέως υπουργού, συνεπικουρούμενος δυστυχώς και από το κυβερνών κόμμα του ΔΗΣΥ. Δηλώσεις αξιωματούχων του, όπως του προέδρου του ΔΗΣΥ, “πρέπει να σταματήσουν οι ανασκαφές για σκάνδαλα” και “εμείς θα στηρίξουμε αυτούς που μας βοήθησαν” είναι χαρακτηριστικές και καθόλου τυχαίες.

Την ίδια ώρα ο Πρόεδρος Κληρίδης και μέλη της κυβέρνησής του με διάφορες δηλώσεις τους ουσιαστικά δημιουργούσαν την εντύπωση μιας συνωμοσίας σε βάρος του υπουργού και προσπαθούσαν να προκαταλάβουν την κοινή γνώμη με τα γνωστά πια αποφθέγματα “περί θεάτρου του παραλόγου”, “Κύπρος: η χώρα της μπανανίας”. Ακόμα και μετά το διορισμό του Γενικού Ελεγκτή οι αναφορές του Προέδρου Κληρίδη προκαταλάμβαναν ακόμα την υποτυπώδη εξέταση που αποφάσισε, αφού μιλούσε για “δήθεν σκάνδαλα” και “μεγαλοποίηση πραγμάτων”.

Και έπεται συνέχεια. Ο κ. Κληρίδης παρέμεινε προσκολλημένος σε μια διαδικασία που δεν παρείχε καμιά δυνατότητα διερεύνησης, πέρα από την τυπική συλλογή στοιχείων. Γιατί ο Γενικός Ελεγκτής δεν είχε καμιά εξουσία ούτε να εξετάσει ούτε να ανακρίνει ούτε να επιβάλει την παρουσία και εξέταση οποιουδήποτε μάρτυρα. Αντίθετα, αυτές οι βασικές εξουσίες θα υπήρχαν μόνο αν ο Πρόεδρος και το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσιζαν τη διεξαγωγή έρευνας και το διορισμό ερευνώντος λειτουργού ή

ποινικού ανακριτή, σύμφωνα με το νόμο.

Ο Πρόεδρος δεν προχώρησε, έστω και προσωρινά, στην παραίτηση του υπουργού μέχρι ολοκλήρωσης της αναγκαίας διαδικασίας, που δε θα μπορούσε να είναι άλλη από τη διεξαγωγή έρευνας βάσει του νόμου.

Ο Πρόεδρος απομάκρυνε με άδεια τον υπουργό πολύ αργότερα, μετά πάροδο εβδομήντα περίπου ημερών, αφήνοντας με την ενέργειά του να προκύπτουν δύο εύλογα ερωτηματικά μα και ένα συμπέρασμα.

1) Γιατί περίμενε εβδομήντα ημέρες για να πάρει η κυβέρνηση αυτό το μέτρο, αν αυτό έγινε για να μην υπάρξει επηρεασμός στο έργο της συλλογής ή της διερεύνησης στοιχείων; Αυτό τουλάχιστον ισχυρίζονταν τότε. Δηλαδή, να υποθέσουμε ότι στο διαρρέυσαν μεγάλο χρονικό διάστημα πριν, που ήταν και το πιο κρίσιμο, υπήρχε ο κίνδυνος τέτοιου επηρεασμού; Εδώ θυμίζουμε τη διαδικασία για κοινούς θνητούς και απλούς πολίτες που η σύλληψή τους γίνεται έστω και με κάποια στοιχεία απλής υποψίας διάπραξης αδικήματος. Πού πάει η ισονομία αλήθεια;

2) Μα και η απλή απομάκρυνση του υπουργού από το χώρο του υπουργείου, διατηρώντας τη θέση του, ποιο μήνυμα στέλλει στους υφιστάμενους του υπουργού ή άλλους από τους οποίους ήταν δυνατό να ζητηθούν στοιχεία; Μήπως αυτό διευκολύνει καθόλου το ανεπηρέαστο ή ακριβώς το αντίθετο;

Και το συμπέρασμα:

Ανυπαρξία στοιχειώδους πολιτικής ευθιξίας από πλευράς κυβέρνησης. Μάλιστα, η τελευταία, για να καταδείξει ίσως την ευγνωμοσύνη της προς τον υπουργό για την προσφορά του για ανάδειξη στην προεδρία του κ. Κληρίδη, επενόησε τέτοιες νεοφανείς πολιτικές θεωρίες, προκαλώντας το λαό με τα ακόλουθα καταληκτικά μηνύματα: “Υπουργοί δεν μπορούν να παραιτούν από πολιτική ευθιξία, αντίθετα παραμένουν στη θέση επικαλούμενοι ακριβώς την πολιτική ευθιξία και περίπου παραιτούνται μόνο αν

καταδικασθούν από δικαστήριο ως εγκληματίες.” Επίσης, ο διορισμός ποινικού ανακριτή εμποδίζεται τάχατες από τους κανόνες της φυσικής δικαιοσύνης!

Η μόνη πραγματική ουσιαστική έρευνα ξεκίνησε με καθυστέρηση και μέχρι σήμερα φαίνεται να μην ολοκληρώθηκε. Είναι η έρευνα από το Γραφείο Εσωτερικών Προσόδων. Και ενώ αυτή η έρευνα είναι σημαντική, για να δώσει φως και σε άλλες καταγγελίες, το Υπουργικό Συμβούλιο, δυστυχώς με τη σύμφωνη γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα, έσπευσε και αθώωσε πανηγυρικά τον Υπουργό Εσωτερικών, χωρίς τη διεξαγωγή καν έρευνας. Μάλιστα, εμφανίσθηκε κάπως θεατρικά να ομοφωνούν όλοι στο Υπουργικό Συμβούλιο, ενώ εκ των υστέρων διαφάνηκαν έντονες διαφωνίες κάποιων υπουργών. Ακόμα και για την έκθεση της Επιτρόπου Διοικήσεως έγινε προσπάθεια να αλλοιωθεί το πραγματικό νόημα των ευρημάτων και συμπερασμάτων της. Έτσι, ούτε καν υπήρξε έρευνα και ούτε καν ανέμεναν το αποτέλεσμα της μοναδικής περίπτωσης που διεξήγετο κάποια έρευνα από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Χαρακτηριστικές βέβαια είναι οι δηλώσεις και επιστολές που αντηλλάγησαν από τον Πρόεδρο Κληρίδη και τον παραιτηθέντα ή παυθέντα υπουργό. Αλήθεια, αν ο υπουργός, όπως δήλωσε τότε που τελικά παραιτήθηκε, προέβη σε παραίτηση θυσιαζόμενος, για να μην υποστεί ο κ. Κληρίδης πολιτικό κόστος, γιατί αυτό δεν το σκέφθηκε αρκετά πιο πριν ή από την αρχή, που ήταν και πιο κρίσιμη περίοδος, πριν μάλιστα την “ΑΘΩΩΣΗ” του; Που, κι αν ήταν ουσιαστική αθώωση μετά από πραγματική έρευνα, θα ήταν πολύ καλύτερα, για να γίνει πιστευτό από τους πολίτες, να είχε παραιτήσει από την πρώτη στιγμή ή θα έπρεπε να παυθεί αυτοστιγμεί με τη δήλωση, σαν πρώτη αντίδραση του υπουργού, ότι “ξέρω πολλά για πολλούς”.

Είναι για όλους αυτούς τους λόγους που δήλωνα έγκαιρα και τα εξής:

α) Οι προεκτάσεις του θέματος έπαιρναν συνεχώς τις διαστάσεις σκανδάλου για το χειρισμό του όλου θέματος από πλευράς κυβέρνησης και ξεπερνούσαν κατά πολύ το θέμα αυτό καθεαυτό των καταγγελιών. Γι' αυτό και ζήτησα εκ μέρους και του κόμματός μου να θεωρηθεί ως θέμα ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου και οι ευθύνες της κυβέρνησης για τους χειρισμούς του όλου θέματος.

β) Ότι, όποιο και αν ήταν το αποτέλεσμα, ο υπουργός, ακόμα και αθώος, θα παρέμενε ένοχος στη συνείδηση του κόσμου, λόγω λανθασμένων και απαράδεκτων ενεργειών της κυβέρνησης και της αδιέξοδης και αναποτελεσματικής διαδικασίας που επέλεξε για εξέταση των καταγγελιών. Δηλαδή, στο τέλος οδηγούσαν με τις ενέργειές τους σε θυματοποίηση ακόμα και τον ίδιο τον υπουργό, έστω κι αν θα εκρίνετο αθώος.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εδώ είναι το πελώριο θέμα τάξης που εγείρεται για την κυβέρνηση, αλλά και το μέγα καθήκον το δικό μας, ως βουλευτών. Γιατί, ενώ ο κ. Κληρίδης και άλλα θεσμικά όργανα ανεμένετο να στηρίξουν τους ίδιους τους θεσμούς, δυστυχώς με τις ενέργειες και τις παραλείψεις τους -έστω και άθελά τους- υπόσκαψαν θεμελιώδεις θεσμούς των οποίων τάχθηκαν να είναι θεματοφύλακες. Είναι γι' αυτό το λόγο που το βάρος σε μας, τη Βουλή, γίνεται ακόμα μεγαλύτερο, γιατί πρέπει να σηκώσουμε όχι μόνο το δικό μας αλλά και της ίδιας της κυβέρνησης, που αρνήθηκε να το πράξει, δείχνοντας ότι τους λείπει η στοιχειώδης πολιτική ευθιξία και ευαισθησία.

Όμως, δυστυχώς το πλήγμα στους θεσμούς παραμένει και είναι δεδομένο και η κοινωνία, τουλάχιστον από μας, τους αντιπροσώπους του λαού, θα ήθελε όλοι, μακριά από πολιτικές ή άλλες σκοπιμότητες, να αρθούμε στο ύψος των περιστάσεων και ενωμένοι ανεπιφύλακτα να τοποθετηθούμε υπέρ της προάσπισης των θεσμών και των αρχών. Λέγοντας όχι μόνο την αλήθεια, αλλά κυρίως με ειλικρίνεια και πειστικότητα. Γιατί, ανεξάρτητα από το τι θα πούμε εμείς, ο κόσμος ξέρει καλύτερα, καταλαβαίνει και

βλέπει πιο καθαρά από μας και για τη συγκεκριμένη υπόθεση έχει ήδη εκδώσει τη δική του ετυμηγορία. Απλώς, για να ελπίζει για το αύριο, περιμένει από μας όχι απλά να ψηφίζουμε νόμους, αλλά να δει την πίστη και την προσήλωση και το σεβασμό από όλους στη νομιμότητα και κυρίως από εκείνους που υπέχουν θέση θεματοφύλακα. Και το μήνυμα της Βουλής θα πρέπει να είναι ένα και αδιαίρετο προς αυτή την κατεύθυνση. Ας μην ξεχνούμε πως ένας από τους δύο βασικούς άξονες της ουσιαστικής δημοκρατίας είναι η ισονομία και βέβαια και η αξιοκρατία. Αν αυτό γίνει βίωμα σε όλους μας, θα είναι υπηρεσία προς το λαό, προς την κοινωνία, αλλά και μας τους ίδιους τους πολιτικούς και την πολιτική ζωή του τόπου.

Και αυτό είναι το τελικό συμπέρασμα αυτής της θλιβερής ιστορίας, που δεν πρέπει ούτε να την προσωποποιούμε αλλά ούτε να την περιορίζουμε στα στενά όρια μιας καταγγελίας εναντίον συγκεκριμένου προσώπου, που στο κάτω κάτω δεν είμαστε δικαστήριο για να το δικάσουμε εμείς. Απλά και ξεκάθαρα λέμε πως αποτελεί ένα παράδειγμα για όλους μας προς αποφυγή στο μέλλον, και για κυβερνώντες και για κυβερνώμενους. Και να μην ξεχνούμε ποτέ, αφού όλοι πιστεύουμε στη δημοκρατία, ότι η ποιότητα της δημοκρατίας σε μια χώρα εξαρτάται βασικά από το βαθμό πολιτικής ευαισθησίας και ευθιξίας που επιδεικνύουν δημόσια πρόσωπα σε θέματα θεσμών, αρχών και αξιών, ιδίως τη στιγμή που δοκιμάζονται. Και μέσα στα δημόσια πρόσωπα που είναι ταγμένα από τους νόμους αλλά και την κοινωνία να υπέχουν ρόλο θεματοφύλακα των θεσμών, των αρχών και των αξιών συγκαταλεγόμαστε σίγουρα και εμείς ως βουλευτές.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στο βήμα ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Πρώτα απ' όλα να ευχαριστήσω τους συναδέλφους που μου δίνουν την ευκαιρία να αρχίσω αμέσως μετά από άλλο βουλευτή του κόμματός μου, γιατί είχα ζητήσει από την αρχή να μου δοθεί κάποια προτεραιότητα, επειδή έχω να πάω να μιλήσω σε εκδήλωση που οργανώνει ο δήμος Παραλιμνίου. Και επειδή δε μιλώ ως κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος, έτσι δεν έχω το δικαίωμα να ζητήσω αυτή την προτεραιότητα, γι' αυτό ευχαριστώ τους συναδέλφους που θα περιμένουν. Μιλώ ως βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας και πάνω στο θέμα που συζητούμε εκφράζω προσωπικές μου απόψεις. Δε μιλώ ως κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Κόμματος και, κατά συνέπεια, οι απόψεις που θα εκφράσω, δεν αντανακλούν, αναγκαστικά, τις απόψεις όλων των μελών της κοινοβουλευτικής μας ομάδας.

Η κοινοβουλευτική ομάδα του ΔΗΚΟ, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση του θέματος, τη φύση των κατηγοριών και την πορεία και συμπεράσματα της έρευνας που έχει διεξαχθεί, έχει αποφασίσει ότι το συγκεκριμένο θέμα επαφίεται στην προσωπική κρίση του κάθε βουλευτή, ότι δεν είναι θέμα πολιτικής κομματικής τοποθέτησης και, κατά συνέπεια, έχουμε αποφασίσει πως κάθε μέλος της ομάδας μπορεί να τοποθετηθεί κατά βούληση και κατά την κρίση του.

Θεωρώ πως το θέμα που συζητούμε εγείρει τρεις πολύ σοβαρές πτυχές:

- Πρώτη, την αρμοδιότητα της Βουλής και ειδικότερα της επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών να εξετάζει κατηγορίες για αθέμιτο πλουτισμό υπουργών.
- Δεύτερη, σχετικά με τον τύπο και διαδικασίες των διάφορων ερευνών που έχουν διεξαχθεί.
- Τρίτη, και ίσως η πιο σημαντική, τον κίνδυνο να δημιουργηθεί ένα επικίνδυνο

προηγούμενο που, αν επιτραπεί να εκφύγει του ελέγχου, θα καταστήσει εφιαλτικό το βίο και την πολιτεία αυτών που ασχολούνται με τα δημόσια πράγματα, ακόμα και αν είναι αψεγάδιαστοι.

Ο πρόεδρος της επιτροπής Ελέγχου άρχισε την ομιλία του τονίζοντας την πρόθεση του να αποφύγει συναισθηματικές φορτίσεις και “εξομολογήσεις”, όπως είπε. Στη συνέχεια είχε εκφράσει την πικρία του για τις πιέσεις που, όπως είπε, δέχτηκε και την απογοήτευσή του γιατί, όπως είπε, δεν έτυχε της στήριξης, προστασίας και αλληλεγγύης των συναδέλφων του, του σώματος και του Προέδρου της Βουλής. Ως μέλος της επιτροπής Ελέγχου και μιλώντας για τον εαυτό μου, θέλω να δηλώσω από το βήμα της Βουλής αυτά που άλλωστε διαφαίνονται και από τα πολυσέλιδα πρακτικά της επιτροπής, ότι θεωρώ κάπως άδικη την πικρία του συναδέλφου. Από την αρχή αυτής της διαδικασίας, ο πρόεδρος της επιτροπής είχε τη στήριξη και τη συμπαράστασή μου και από ό,τι εγώ αντιλήφθηκα και όλων των άλλων μελών της επιτροπής. Δεν μπορώ να γνωρίζω ποιες πιέσεις ασκήθηκαν πάνω στο πρόεδρο της επιτροπής και από ποιους. Αλλά διαβεβαιώνω ότι τέτοιες πιέσεις ή εκβιασμοί δεν ασκήθηκαν από τους βουλευτές του ΔΗΚΟ και δυσκολεύομαι να πιστέψω ότι ασκήθηκαν από βουλευτές άλλων κομμάτων. Να μου επιτραπεί να προσθέσω ένα ακόμα σχόλιο πάνω στο θέμα: Η δική μου εντύπωση είναι ότι ο κ. Πουργουρίδης είχε τη στήριξη και των συναδέλφων του και του σώματος. Ακόμα και όταν ο ίδιος επέλεγε τη διαδικασία και τη μορφή μερικών ενεργειών του χωρίς προσunenνόηση με τα άλλα μέλη της επιτροπής Ελέγχου, ακόμα και όταν υπήρξαν αμφισβητήσεις για την έκταση της αρμοδιότητας της επιτροπής, από ό,τι εγώ γνωρίζω και στη διάρκεια που μετείχα στις διαδικασίες της επιτροπής γι’ αυτό το θέμα, πάντα η επιτροπή, έστω και εκ των υστέρων, έδινε τη στήριξή της, ενώ συλλογικά το σώμα δεν εκδηλώθηκε με κανέναν τρόπο είτε για να παρεμποδίσει τη διαδικασία είτε για να παρέμβει αρνητικά σε αυτή.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Όλο αυτό το θέμα, η εξέλιξή του και όσα έχουν διαδραματιστεί συνιστούν μια πρωτόγνωρη αλλά τραυματική εμπειρία όχι μόνο για αυτούς που εμπλέκονται άμεσα, όχι μόνο για το σώμα αλλά και για ολόκληρο τον κυπριακό λαό. Οι επιπτώσεις και οι προεκτάσεις της δεν είναι δυνατό να σταθμιστούν από τώρα. Είναι γνωστό ότι αυτή η πρωτόγνωρη διαδικασία άρχισε με πρωτοβουλία του βουλευτή κ. Χρήστου Πουργουρίδη. Και είτε ένας συμφωνεί είτε διαφωνεί με τη διαδικασία διερεύνησης των καταγγελιών που ακολουθήθηκε είτε με τις γενικές παρατηρήσεις / σχόλια της επιτροπής και με τις θέσεις της επιτροπής που διατυπώνονται στο τέλος της έκθεσης - και εγώ είμαι ένας από αυτούς που διαφωνούν και νομίζω τώρα είμαστε η μειοψηφία - δεν μπορεί παρά να αναγνωρίσει και να εκτιμήσει το σθένος, την εμμονή και το θάρρος του συνάδελφου Πουργουρίδη μπροστά στις αντιξοότητες και δυσκολίες που παρουσιάστηκαν και, όπως λέγει ο ίδιος, στις πιέσεις που ασκήθηκαν, για να εμποδίσουν την πρωτοβουλία του να προχωρήσει στη διερεύνηση και προώθηση του θέματος που ο ίδιος είχε εγγράψει. Είναι μέσα σε αυτό το φορτισμένο κλίμα που εντάσσονται και γι' αυτό δικαιολογούνται μερικές ακρότητες συμπεριφοράς και υπερβάσεις χαρακτηρισμών που ακούστηκαν από τον κ. Πουργουρίδη στην οκτάμηνη σχεδόν εξέταση αυτού του θέματος και που επαναλήφθηκαν και στην ομιλία του μπροστά στη Βουλή.

Είναι γεγονός ότι σε κάποιο στάδιο εκτοξεύθηκαν εναντίον του κ. Πουργουρίδη, όπως αναφέρεται και στην έκθεση, "άστοχες και αδικαιολόγητες αιχμές" για το ήθος και την ακεραιότητά του και αποδόθηκαν σε αυτόν προσωπικά κίνητρα και οικονομικά ελατήρια. Η επιτροπή στην έκθεσή της απορρίπτει αυτές τις αιχμές και τους υπαινιγμούς -και τουλάχιστο σε αυτό το σημείο αποδέχομαι και συμφωνώ πλήρως με την έκθεση της επιτροπής- και, αν προς στιγμή, μερικοί κλονίστηκαν από τέτοιες αιχμές

και υπαινιγμούς, η Ενδιάμεση Απόφαση του Δικαστηρίου, στις 23 Απριλίου 1999, στην Υπόθεση 2225/99, αποκαθιστά το απρόσβλητο του κ. Πουργουρίδη από τέτοιες αιχμές. Δε θα πω περισσότερα για το θέμα, γιατί αυτό βρίσκεται ακόμα σε δικαστική εξέλιξη και η Ενδιάμεση Απόφαση του Πρωτόδικου Δικαστηρίου βρίσκεται υπό έφεση.

Έχουν λεχθεί πολλά για τις πιέσεις που δέχτηκε και τη συναισθηματική φόρτιση κάτω από την οποία βρισκόταν όλο αυτό τον καιρό ο κ. Πουργουρίδης και νομίζω ότι όλοι, ως κανόνα, καταδικάζουμε ανεπιφύλακτα οποιοσδήποτε άμεσες ή έμμεσες πιέσεις διανοηθεί να ασκήσει οποιοσδήποτε σχετικά με τη σωστή άσκηση του δικαιώματος της Βουλής και των μελών της για κοινοβουλευτικό έλεγχο.

Όμως, η διεκδίκηση και άσκηση αυτού του δικαιώματος επιφορτίζει τη Βουλή και κάθε βουλευτή με το παράλληλο καθήκον να ασκεί το δικαίωμα του κοινοβουλευτικού ελέγχου αυστηρά μέσα στα πλαίσια της αρμοδιότητας που καθορίζει το σύνταγμα και οι νόμοι της πολιτείας. Δεν πρόκειται τώρα να προσπαθήσω να αναλύσω ποια είναι αυτά τα όρια και οι σωστοί κανόνες διαδικασίας για την άσκηση κοινοβουλευτικού ελέγχου. Το θέμα είναι μεγάλο και πολύπλοκο και σε μεγάλη έκταση αντιλεγόμενο.

Αν αναφέρομαι σε αυτή την πτυχή, είναι γιατί αυτή η περίπτωση και αυτή η διαδικασία δεν μπορεί να θεωρηθεί ένα μεμονωμένο γεγονός που αφορά ένα άτομο ή, πιο συγκεκριμένα, τον τέως υπουργό. Αυτό που διαδραματίζεται σήμερα είναι η δημιουργία ενός προηγούμενου, ένας κανόνας δράσης και μια επέκταση του ρόλου και της αρμοδιότητας της Βουλής στον τομέα του κοινοβουλευτικού ελέγχου που επηρεάζει τους θεσμούς, τα θεσμικά όργανα του κράτους και την πολιτική και πολιτειακή λειτουργία τόσο της εκτελεστικής όσο και της κοινοβουλευτικής εξουσίας και κατ' επέκταση της κοινωνίας μας.

Θα λεχθεί ίσως ότι αυτά τα θεσμικά και πολιτειακά προβλήματα θα λυθούν ή έστω θα γίνει προσπάθεια να αντιμετωπιστούν με την έγκριση του νομοσχεδίου που

καθιερώθηκε με τον ανακριβή αλλά περιγραφικό τίτλο του “πόθεν έσχες”, που συμφυείς δυσκολίες δεν επέτρεψαν την έγκρισή του μέχρι την ώρα. Όμως, στην προκείμενη περίπτωση, η Βουλή, με την επίκληση της εξουσίας της για κοινοβουλευτικό έλεγχο αλλά χωρίς θωράκιση των νομικών και διαδικαστικών προνοιών του νόμου για το πόθεν έσχες, σε αυτή την περίπτωση προχωρά στη συζήτηση και αξιολόγηση κατηγοριών όχι κατά της εκτελεστικής εξουσίας, όχι κατά της κυβέρνησης αλλά εναντίον ενός ατόμου, του τέως Υπουργού Εσωτερικών.

Μπορώ, έστω με μια παρατραβηγμένη ερμηνεία των πλαισίων του κοινοβουλευτικού ελέγχου, να κατανοήσω επίκληση αρμοδιότητας της Βουλής -ίσως της επιτροπής Θεσμών και Αξιών- για κατηγορίες που αφορούν εκμετάλλευση από μέλος της κυβέρνησης της θέσης και των εξουσιών που είναι συνδεδεμένες με το αξίωμα του υπουργού “καθ’ υπέρβασιν εξουσίας” για απόκτηση αθέμιτου πλουτισμού. Όπως, για παράδειγμα, είναι η κατηγορία ότι ο υπουργός χρηματιζόταν προσωπικά για έκδοση αδειών παραμονής και εργασίας σε αλλοδαπούς.

Δεν μπορεί και δε δικαιολογείται η Βουλή, ούτε και είναι αντικείμενο κοινοβουλευτικού ελέγχου αν ένας υπουργός είναι πλούσιος ή όχι. Με προέκταση των ορίων του κοινοβουλευτικού ελέγχου, θα μπορούσε να υποστηριχθεί, κατά ανώτατο όριο, ότι η Βουλή θα μπορούσε να ασχοληθεί με αποδεδειγμένες κατηγορίες ότι υπάρχει ανεξήγητη και σημαντική αύξηση των περιουσιακών στοιχείων ενός υπουργού που αποκτήθηκαν στη διάρκεια -και μόνο στη διάρκεια- της άσκησης πολιτειακού αξιώματος. Γι’ αυτό, στην ανυπαρξία νόμου που να επιβάλλει υποχρέωση στους κατόχους πολιτειακών αξιωμάτων να δικαιολογούν και να αιτιολογούν τη φαινομενικά ανεξήγητη απόκτηση περιουσιακών στοιχείων, όλες οι ενέργειες της Βουλής ΠΡΕΠΕΙ να συνάδουν με τους κανόνες φυσικής δικαιοσύνης. Τρεις από αυτούς, που είναι χρήσιμο να αναφέρω, είναι ότι το αποδεικτικό υλικό που βρίσκεται μπροστά στη Βουλή πρέπει να

είναι ικανοποιητικό, δεύτερο, ότι αυτό το υλικό πρέπει να είναι προϊόν ικανοποιητικής διαδικασίας διερεύνησης και, τρίτο, να ενεργεί, και να φαίνεται η Βουλή ότι ενεργεί, ακριβοδίκαια, πιστή στον απαραβάτο κανόνα ότι καθένας θεωρείται αθώος μέχρι αποδείξεως της ενοχής του.

Έχω ήδη αναφερθεί στα όσα υπέστη και υφίσταται ο συνάδελφος κ. Πουργουρίδης, μόνο και μόνο γιατί αποτόλμησε να υποβάλει κατηγορίες εναντίον ενός τέως υπουργού. Πιστεύω ότι όλοι συμφωνούμε ότι άδικα έπαθε και πάσχει ο συνάδελφος Πουργουρίδης, απλώς και μόνο επειδή άσκησε το δικαίωμα που έχει να κρίνει, αυτό του κατηγορού. Ιδιαίτερα όταν κατηγορείται για πράγματα που δεν έπραξε και για κίνητρα που δεν είχε. Όμως, η ίδια ισορροπία δικαιοσύνης δεν ισχύει για τον κατηγορούμενο, μέχρι απόδειξης της ενοχής του;

Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι καμιά φωνή κατανόησης και κανένας λόγος συμπάθειας δεν εκφράστηκε για τον τέως Υπουργό Εσωτερικών που, όπως εύκολα κατανοεί ο καθένας, βρισκόταν και ακόμα βρίσκεται κάτω από εξουθενωτικές υποψίες και φοβερές κατηγορίες, που είμαι βέβαιος έχουν συναισθηματικά τραυματίσει τόσο τον ίδιο όσο και την οικογένειά του. Και αν μεν είναι ένοχος, δίκαια πάσχει. Αν όμως είναι αθώος; Υπάρχει αυτό το ενδεχόμενο; Έχουμε κρίνει ότι δεν υπάρχει αυτό το ενδεχόμενο; Και δεν εγείρεται το ηθικό ερώτημα της αναλογίας “ποινής” προς “αδίκημα”; Είναι δίκαιη ποινή ο πολιτικός θάνατος και η εξουθένωση ενός ανθρώπου, ο κοινωνικός εξοβελισμός και αποκλεισμός του από την κοινωνία, γιατί έτσι “έδοξε” της Βουλής ή γιατί έτσι οδηγήθηκε να πιστεύει η κοινή γνώμη, πάνω σε ανεξακρίβωτες κατηγορίες ή φήμες;

Μερικοί θα πούνε, και το διαβλέπω στην αντίδραση πολλών συναδέλφων, ότι “Σε αυτή την περίπτωση, η Βουλή δεν εξετάζει θέμα ποινικής ή νομικής ευθύνης. Η Βουλή εξετάζει πολιτικές ευθύνες”. Αφήνω κατά μέρος, προς στιγμή, την αρμοδιότητα της

Βουλής και τη διαδικασία που ακολούθησε για να εξετάσει αυτό το θέμα. Το πρώτο που τονίζω είναι ότι αυτός ο “φαινομενικός” διαχωρισμός δεν είναι ορθός, διότι ο τύπος και ο βαθμός της απόδειξης είτε ποινικού είτε πολιτικού αξιώματος είναι ακριβώς ο ίδιος. Και ελπίζω ότι τουλάχιστον όσοι από τους συναδέλφους είναι δικηγόροι θα κατανοήσουν την ορθότητα αυτής της άποψης. Η κατηγορία είναι διαφορετική, δηλαδή τα συστατικά της κατηγορίας είναι διαφορετικά. Οι συνέπειες είναι διαφορετικές. Αλλά η ανάγκη απόδειξης της ύπαρξης των συστατικών της κατηγορίας, ο βαθμός της απόδειξης, η ανάγκη να αποδειχθεί η κατηγορία που θα στηρίζει τις πολιτικές ευθύνες είναι ακριβώς η ίδια.

Δηλαδή, για να καταδικαστεί ένας για την κατηγορία της κλοπής, πρέπει να αποδειχθεί πέρα από κάθε λογική αμφιβολία ότι έχει κλαπεί αυτό το αντικείμενο και η κλοπή αποδεικνύεται, διότι υπάρχουν έγκυροι μάρτυρες που είδαν τον κατηγορούμενο να κλέβει και πιστεύουμε τους μάρτυρες. Για να καταδικαστεί ένας ότι έχει πολιτικές ευθύνες για τη συμπεριφορά, τις ενέργειές του, ειδικότερα για το ότι χρησιμοποίησε τη θέση του για αθέμιτο πλουτισμό, αυτά τα στοιχεία της κατηγορίας πρέπει να αποδειχτούν με τον ίδιο βαθμό βεβαιότητας. Με τον ίδιο βαθμό αποδεικτικού υλικού. Δεν μπορεί ένας να κριθεί ένοχος για πολιτικές ευθύνες, γιατί έτσι πιστεύει η κοινή γνώμη είτε γιατί υπάρχουν ανώνυμες κατηγορίες ότι εχρηματίζετο για να εκδίδει άδειες παραμονής και εργασίας σε αλλοδαπούς είτε γιατί πήρε δάνειο από την τάδε τράπεζα, επειδή ήταν υπουργός. Ασφαλώς, μια τράπεζα θα δώσει πιο εύκολα δάνειο σε έναν υπουργό, όχι γιατί ελπίζει ότι δίνοντας το δάνειο θα τύχει ευνοϊκής μεταχείρισης, αλλά γιατί η τράπεζα πιστεύει ότι πιο δύσκολα ένας υπουργός θα δεχτεί να κηρυχθεί “χρεοκοπήσας” αντί να πληρώσει το δάνειό του.

Στην προκείμενη περίπτωση, με τον ίδιο βαθμό βεβαιότητας πρέπει να αποδειχθεί ότι πήρε το δάνειο για να δώσει κάποιο αντάλλαγμα στην τράπεζα, ότι πήρε

το δάνειο με ευνοϊκότερους όρους, π.χ. με πιο χαμηλό επιτόκιο, ή ότι το δάνειο ήταν ανεξασφάλιστο, γιατί ήταν εικονικό. Και όλα αυτά πρέπει να αποδειχτούν με τον ίδιο βαθμό βεβαιότητας μαρτυρίας, όπως και στην περίπτωση που ένας κατηγορείται για απλή κλοπή.

Και εγείρεται τώρα το σοβαρό ερώτημα: Έχει μια Βουλή τη δυνατότητα να αξιολογήσει μαρτυρία και να κρίνει αν έχει το βαθμό πειστικότητας που απαιτείται, όπως γίνεται στο δικαστήριο; Για παράδειγμα, στη σελίδα 39 της έκθεσης, αναφέρεται ότι ενδεικτικό του ότι ο τέως υπουργός δεν αποκάλυψε όλα τα περιουσιακά του στοιχεία και τα έξοδά του -ενώ νομική υποχρέωση δεν έχει ακόμα να το πράξει- είναι ο ισχυρισμός ότι ο τέως υπουργός διέθεσε μόνο Λ.Κ.13.019 για φοίτηση των τριών παιδιών του στην περίοδο 1982-1996. Στην πραγματικότητα, το ποσό που δηλώθηκε από τον τέως υπουργό ότι δαπανήθηκε είναι περίπου Λ.Κ.51.000. Τυγχάνει να γνωρίζω, κάτω από άλλη ιδιότητά μου, ότι τουλάχιστον ένα από τα παιδιά του τέως υπουργού, έτυχε υποτροφίας και τα έξοδα φοίτησης καλύφθηκαν από υποτροφία. Έχει η Βουλή μπροστά της αυτά τα στοιχεία, ώστε να μπορεί να μορφώσει ακριβή και υπεύθυνη γνώμη; Θα μετατραπεί η Βουλή σε δικαστήριο, για να κρίνει την ακρίβεια αυτών των αντιφατικών δεδομένων; Θα μετατραπεί η Βουλή σε δικαστήριο αξιολόγησης μαρτυρίας;

Ένα άλλο παράδειγμα: Αν ένας βουλευτής ή υπουργός είναι ένοχος ανήθικης συμπεριφοράς στην ιδιωτική του ζωή, δεν έχει μεν ποινικές ευθύνες, γιατί δεν είναι αδίκημα, αλλά έχει πολιτικές ευθύνες και πρέπει να εγκαταλείψει τη θέση του. Αν όμως όντως είναι ένοχος ανήθικης συμπεριφοράς ή όχι, που δεν είναι ποινικό αδίκημα αλλά θέμα πολιτικής ευθύνης, αυτό πρέπει να αποδειχθεί με τον ίδιο βαθμό πειστικής μαρτυρίας. Δεν αρκεί ο υπαινιγμός ή οι φήμες ή δημοσιεύματα ότι ο ένας ή ο άλλος υπουργός ή βουλευτής διάγει ανήθικο βίο.

Ο διαχωρισμός που θέλω να κάνω είναι ότι, είτε πρόκειται για απόδοση πολιτικών ευθυνών είτε για απόδοση ποινικών ευθυνών, η ποιότητα και ο βαθμός πειστικότητας του αποδεικτικού υλικού είναι ακριβώς τα ίδια. Αυτή δεν είναι νομικίστικη προσέγγιση: είναι κανόνας φυσικής δικαιοσύνης.

Ακόμα και αυτούς που μπορεί να μην πειστούν από όσα λέγω και να διατηρούν την άποψη ότι η προσέγγισή μου είναι καθαρά νομική, τους παρακαλώ να μην παραγνωρίσουν ότι αυτό που καλείται να πράξει η Βουλή είναι νομική, δικαστική διαδικασία. Καλείται η Βουλή να κρίνει αν η μαρτυρία που έχει μπροστά της είναι πειστική ή όχι. Αν θεμελιώνει ή όχι την κατηγορία ότι ο τέως υπουργός είναι ένοχος συμπεριφοράς ανάρμοστης προς το αξίωμά του ή ένοχος συμπεριφοράς για αθέμιτο πλουτισμό.

Ακόμα, προσθέτω ότι μου είναι δύσκολο να διαχωρίσω την ιδιότητά μου ως νομικού και να παραγνωρίσω τη νομική αρχή ότι καθένας είναι αθώος μέχρι απόδειξης του αντίθετου. Και, αφού έχω διαβάσει το κατηγορητήριο, όλα τα πρακτικά, όλα τα πορίσματα των ερευνών που έχουν διεξαχθεί, τα αποδεικτικά στοιχεία που έχουν παρατεθεί και απαριθμούνται -οφείλω να πω με πληρότητα και αντικειμενικότητα απαριθμούνται στην έκθεση της επιτροπής- και τελικά αφού διάβασα τις θέσεις της επιτροπής που παρατίθενται στις σελίδες 37 - 41, θεωρώ ότι οι θέσεις ΔΕΝ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΛΟΓΙΚΑ και, πολύ λιγότερο, τα αποδεικτικά στοιχεία δε στοιχειοθετούν τις θέσεις της επιτροπής. Με όλο το σέβας προς την επιτροπή, είναι η δική μου άποψη ότι οι θέσεις της επιτροπής παραμένουν ατεκμηρίωτες και αναπόδεικτες και γι' αυτό, κατά συνείδηση, δεν μπορώ να τις προσυπογράψω.

Αν ένας υπουργός, με την όλη στάση και τη συμπεριφορά του, δημιουργεί πρόβλημα στην κυβέρνηση και πλήττει την αξιοπιστία της κυβέρνησης, αυτό είναι θέμα που κρίνεται και αποφασίζεται αποκλειστικά και μόνο από τον Πρόεδρο της

Δημοκρατίας, που, σύμφωνα με το σύνταγμα, έχει το αποκλειστικό προνόμιο να διορίζει, να παύει και να αντικαθιστά τους υπουργούς του.

Η Βουλή μπορεί να κρίνει, σίγουρα, και μπορεί να σχολιάσει και πρέπει να σχολιάσει την άσκηση αυτής της αποκλειστικής αρμοδιότητας του Προέδρου της Δημοκρατίας. Αν θέλει να την επικρίνει και να συναγάγει πολιτικά συμπεράσματα, σίγουρα δικαιούται να το πράξει, για να μην πω ότι είναι καθήκον της. Θα ήταν όμως ανεπίτρεπτη άσκηση του δικαιώματος του κοινοβουλευτικού ελέγχου από τη Βουλή να θεωρεί “ανεπίτρεπτη συμπεριφορά” του τέως υπουργού το ότι δεν παραιτήθηκε, ενώ διεξάγονταν έρευνες κατηγοριών που προσήφθησαν κατά του υπουργού. Γιατί να παραιτηθεί; Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έδωσε τους λόγους του γιατί δεν επέλεξε την πορεία της αντικατάστασης του υπουργού του. Αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν επικρίνεται για τον τρόπο που άσκησε την απόλυτη διακριτική του εξουσία, γιατί να επικρίνεται ο υπουργός και να χαρακτηρίζεται η παραμονή του υπουργού στο αξίωμά του “ανεπίτρεπτη”; Πρόσθετα, θα δεχτούμε ως αρχή και κανόνα σωστής συμπεριφοράς ότι, οποτεδήποτε προσάπτεται κατηγορία εναντίον υπουργού που παραπέμπεται προς διερεύνηση και προτού προκύψει το αποτέλεσμα της διερεύνησης, ο κατηγορούμενος υπουργός πρέπει να παραιτείται; Αυτή θα ήταν ανεπίτρεπτη επέμβαση της νομοθετικής εξουσίας στα προνόμια του Προέδρου της Δημοκρατίας, σε προεδρικό σύστημα.

Η απαρχή του κακού στη διερεύνηση των κατηγοριών που προσήψε ο πρόεδρος της επιτροπής Ελέγχου εναντίον του τέως υπουργού έγκειται στον τρόπο της διερεύνησης που επέλεξε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Από την πρώτη στιγμή, τόσο με δήλωσή μου από ραδιοφωνικό σταθμό όσο και στα πλαίσια της επιτροπής Ελέγχου, είχα εκφράσει την άποψη ότι μια τέτοια έρευνα από το Γενικό Ελεγκτή -όπως αρχικά είχε εξαγγελθεί- εξέφευγε από τα όρια της αρμοδιότητας του Γενικού Ελεγκτή. Αργότερα, με δήλωση του Προέδρου της Δημοκρατίας από τη Νέα Υόρκη, όπου τότε

βρισκόταν, όσο και με διευκρινιστική δήλωση του Γενικού Εισαγγελέα επιχειρήθηκε συγκάλυψη της αδυναμίας και της αναποτελεσματικότητας της έρευνας και της αναρμοδιότητας του Γενικού Ελεγκτή. Η αναποτελεσματικότητα της έρευνας που διεξήχθη δεν έπρεπε να εκπλήξει, γιατί η κατάληξη ήταν προδιαγραμμαμένη από τους όρους εντολής της έρευνας. Μας είχαν πει ότι ο τρόπος διερεύνησης που επιλέχθηκε απέβλεπε στην επίσπευση της έρευνας και στη συγκέντρωση των αναγκαίων στοιχείων. Ούτε το ένα επιτεύχθηκε ούτε το άλλο.

Σωστά διαπιστώνει ο εισηγητής του θέματος, ο κ. Πουργουρίδης, ότι ουσιαστικά δε διεξήχθη αποτελεσματική έρευνα. Ποιος ευθύνεται γι' αυτό; Η έρευνα που διεξήχθη ή αυτοί που καθόρισαν τους όρους εντολής της πρώτης και πρωταρχικής έρευνας; Σε αυτή την πτυχή δεν έχει κατευθύνει τις επικρίσεις του ο συνάδελφος κ. Πουργουρίδης. Δε θα συμφωνήσω με την άποψη που έχει εκφράσει ο κ. Πουργουρίδης ότι οι έρευνες των ποινικών ανακριτών που διορίστηκαν ήσαν “φιάσκο”. Κάτι τέτοιο θίγει τους ποινικούς ανακριτές και υποσκάπτει το θεσμό των ποινικών ανακριτών -που να υπενθυμίσω ότι είναι με πίεση της Βουλής που εγκρίθηκε η εξουσιοδότηση του Γενικού Εισαγγελέα να τους διορίζει. Αντίθετα, εγώ δέχομαι, είμαι υποχρεωμένος να δεχτώ, τα πορίσματα των ποινικών ανακριτών σχετικά με τα θέματα που έχουν εξετάσει ως ορθά. Άλλωστε, αυτά τα πορίσματα έχει μπροστά της η Βουλή και κανένα άλλο. Όταν λοιπόν οι ποινικοί ανακριτές, σχετικά με τις κατηγορίες για υπέρβαση εξουσιών από τον τέως υπουργό για σκοπούς προσωπικού αθέμιτου πλουτισμού, αποφαίνονται ότι οι κατηγορίες είναι “ανυπόστατες” -τονίζω τη λέξη “ανυπόστατες”- και όχι “δεν αποδείχτηκαν”, ποια επιλογή έχει η Βουλή, παρά να δεχτεί το πόρισμα ότι οι κατηγορίες ήσαν ανυπόστατες;

Είναι η άποψή μου ότι θέματα ή κατηγορίες για αθέμιτο πλουτισμό χρειάζονται ειδικό τρόπο και διαδικασία διερεύνησης. Αν λάβουμε υπόψη τα συστατικά που

συνθέτουν το αδίκημα του αθέμιτου πλουτισμού, τότε νομίζω αβίαστα προκύπτει η διαδικασία που θα έπρεπε να ακολουθείται στη διερεύνηση τέτοιας φύσης κατηγοριών. Στην προκειμένη περίπτωση, η ενδεδειγμένη και αποτελεσματική έρευνα έπρεπε να είναι:

- η διαπίστωση της περιουσιακής κατάστασης του τέως υπουργού, όταν αφυπηρέτησε από τη δημόσια υπηρεσία και ανέλαβε πολιτειακό αξίωμα·
- η διαπίστωση της σημερινής του περιουσιακής κατάστασης·
- ο υπολογισμός των εσόδων που είχε ο τέως υπουργός στην ίδια περίοδο από αντιμισθίες, επιδόματα ή έσοδα από την περιουσία του ή από την αξιοποίηση και αγοραπωλησία περιουσιακών στοιχείων·
- η αφαίρεση των διάφορων δαπανών που είχε στην ίδια περίοδο·
- από την προσθαφαίρεση των δυο, η διαπίστωση αν υπάρχει σήμερα ανεξήγητος πλουτισμός·
- ταυτόχρονα, η διαπίστωση αν τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχει ο τέως υπουργός αποκτήθηκαν -και αυτό είναι πολύ σημαντικό- στη διάρκεια που αυτός κατείχε δημόσιο αξίωμα ή στο μεσοδιάστημα ή διαστήματα που ιδιώτευε.

Διότι περιουσία που αποκτάται στην περίοδο που ένας πολίτης δεν κατέχει δημόσιο αξίωμα δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο έρευνας από τη Βουλή ή έστω από άλλη αρχή -εκτός από τον Έφορο Φόρου Εισοδήματος- εκτός αν αποκτήθηκε παράνομα ή αν είναι προϊόν ανταμοιβής για ενέργειες και αποφάσεις που πήρε, όταν κατείχε το αξίωμα.

Αυτός, κατά τη γνώμη μου, είναι ο δίκαιος και ο αντικειμενικός τρόπος που μπορούν να διερευνηθούν τέτοιες κατηγορίες, ειδικότερα σε συνδυασμό με τις ετήσιες φορολογικές δηλώσεις που υποβάλλει ο κάθε φορολογούμενος πολίτης. Αυτή τη διαδικασία και τρόπο διερεύνησης είχα εισηγηθεί στην επιτροπή, στη διάρκεια που μετείχα στις εργασίες της επιτροπής κατά τη διερεύνηση αυτών των κατηγοριών. Για

διάφορους λόγους που προβλήθηκαν και που δεν εναπόκειται σε μένα να τους αναλύσω, δεν ακολουθήθηκε ή δεν κρίθηκε εφικτή αυτή η διαδικασία, που, κατά τη γνώμη μου, ήταν η μόνη σωστή διαδικασία. Δεν πρέπει να ξενίζει κανέναν η διαδικασία που είχα εισηγηθεί και που την αναφέρω πιο πάνω. Γιατί άλλωστε η πιο πάνω διαδικασία είναι ακριβώς η ίδια που προβλέπεται στο νόμο για το πόθεν έσχες. Είναι η ίδια διαδικασία που, με πολυσέλιδο υπόμνημά μου, από τον Αύγουστο του 1998 είχα υποβάλει στον πρόεδρο της επιτροπής Νομικών για το νόμο του πόθεν έσχες και που τελικά ομόφωνα υιοθετήθηκε ως η βασική μορφή, φιλοσοφία και διαδικασία του νέου νόμου, που ελπίζω να εγκριθεί. Κατά τη δική μου γνώμη, τίποτε δεν εμπόδιζε τις αρμόδιες αρχές και την επιτροπή να ακολουθήσει αυτή τη διαδικασία. Είναι επίσης σωστό ότι, χωρίς την ύπαρξη του νόμου του πόθεν έσχες, ο τέως υπουργός δε θα είχε νομική υποχρέωση να συμμορφωθεί με τις πρόνοιες του νόμου που δεν υπήρχε. Ούτε μια τέτοια νομική πρόνοια, ακόμα και αν εγκριθεί σήμερα ο νόμος για το πόθεν έσχες, μπορεί να έχει αναδρομική ισχύ, γιατί τότε ολόκληρος ο νόμος και όχι μόνο αυτή η πρόνοια του πόθεν έσχες θα κηρυχθεί αντισυνταγματικός και ανενεργός.

Για να είμαι δίκαιος, μια τέτοια διαδικασία επιχειρήθηκε. Σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες, ο τέως υπουργός υπέβαλε στο Γενικό Εισαγγελέα κατάσταση εσόδων, δαπανών και κατάλοιπο περιουσιακής κατάστασης, αλλά εγώ τουλάχιστο δε γνωρίζω ποιο ήταν το πόρισμα του Γενικού Εισαγγελέα. Επίσης, και πρόσθετα, μια αναιμική προσπάθεια σύγκρισης των φορολογικών δηλώσεων του τέως υπουργού με την περιουσιακή του κατάσταση έγινε στην επιτροπή και ακολουθήθηκε η ανορθόδοξη και, κατά την άποψή μου, επιλήψιμη διαδικασία να δοθούν σε εκλεγμένο βουλευτή, δηλαδή σε πολιτικό πρόσωπο, οι φορολογικοί φάκελοι του τέως υπουργού.

Δεν πρόκειται, για τους σκοπούς αυτής της ομιλίας, να ασχοληθώ αν μια τέτοια τακτική είναι νομικά ή πολιτικά επιτρεπτή. Δημιουργούμε δηλαδή τώρα το επικίνδυνο

προηγούμενο ότι η επιτροπή από μόνη της δικαιούται να ζητά και να λαμβάνει για αναδίφηση και διερεύνηση τους φορολογικούς φακέλους οποιουδήποτε δημόσιου προσώπου ή πολιτικών αντιπάλων; Αυτό είναι ένα βασικό ερώτημα που δεν τίθεται για οριστική απάντηση στα πλαίσια του θέματος που εξετάζουμε. Ας αναλογιστούμε όμως όλοι μας τις επικίνδυνες συνέπειες ενός τέτοιου προηγούμενου, αν αυτό καθιερωθεί ως αποδεκτή πρακτική.

Χωρίς άλλο σχολιασμό, αρκούμε να πω ότι για μένα η διερεύνηση με τον κατάλληλο νόμιμο τρόπο και από αρμόδια αρχή των περιουσιακών στοιχείων δημόσιου προσώπου σε σύγκριση με τις φορολογικές του δηλώσεις είναι η μόνη λογική και αποτελεσματική διερεύνηση. Όλα τα άλλα, όλες οι άλλες μορφές έρευνας είναι είτε άσχετες είτε αναποτελεσματικές και οδηγούν σε επικίνδυνες ατραπούς και σε παρέκκλιση από τον πραγματικό ρόλο και αρμοδιότητα της Επιτροπής Παρακολουθήσεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών.

Είναι και αυτός ένας από τους βασικούς λόγους που δεν μπορώ να αποδεχθώ τα πορίσματα της έκθεσης της επιτροπής, που βασίστηκαν σε άλλου είδους έρευνες. Δεν είμαι μόνο εγώ που εκφράζω επιφυλάξεις για την εγκυρότητα και τη χρησιμότητα των ερευνών που έχουν διεξαχθεί. Ο ίδιος ο εισηγητής του θέματος, στη σελίδα 6 της ομιλίας του, δήλωσε κατά λέξη: “Πρώτα απ’ όλα θα πρέπει να τονίσω από την αρχή ότι καμιά έρευνα δεν έγινε για να διακριβωθεί η κατηγορία του αθέμιτου πλουτισμού.”

Συμφωνώ απόλυτα με τη διαπίστωση του συνάδελφου. Όμως, τι σημαίνει αυτό το συμπέρασμά του; Επειδή δεν έγινε καμιά έρευνα για το θέμα του “αθέμιτου πλουτισμού”, που ήταν η αρχική και βασική κατηγορία, και επειδή συνεπακόλουθα, δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί η κατηγορία του “αθέμιτου πλουτισμού”, πρέπει τώρα να διαφοροποιηθεί η κατηγορία και, αντί για αθέμιτο πλουτισμό, να κρίνουμε και να

καταδικάσουμε άκριτο τον τέως υπουργό για άλλη κατηγορία, για την οποία δεν κατηγορήθηκε και δεν κλήθηκε να υπερασπιστεί τον εαυτό του, δηλαδή την κατηγορία της “ανάρμοστης συμπεριφοράς”, που θεμελιώνεται στην κατηγορία ότι επιχείρησε, αμυνόμενος, να παραπλανήσει τη Βουλή;

Αναφέρονται στην έκθεση, σελίδα 40, ως απόδειξη της “ανάρμοστης συμπεριφοράς” του τέως υπουργού τα εξής:

“Οι από μέρους του Υπουργού Εσωτερικών δημόσιες δηλώσεις του τύπου “ξέρω πολλά και για πολλούς” και “αν φύγω, θα πάρω μαζί μου πολλούς” δε συνάδουν με την ορθή συμπεριφορά που πρέπει να επιδεικνύεται από πρόσωπα που κατέχουν δημόσιο αξίωμα. Οι δηλώσεις αυτές δημιουργούν στο λαό την εντύπωση ότι ο υπουργός μπορεί με απειλές και με τη μέθοδο των εκβιασμών να αποτρέπει την αποτελεσματική διερεύνηση των καταγγελιών.”

Δε θα επιχειρήσω να δικαιολογήσω αυτές τις δηλώσεις του κ. υπουργού, γιατί είναι αδικαιολόγητες και απαράδεκτες. Θα κρίνουμε όμως το βίο και την πολιτεία ενός υπουργού από τέτοιες δηλώσεις, που έγιναν για λόγους αυτοάμυνας, σε ώρα συναισθηματικής φόρτισης, όταν αντιμετώπιζε κατηγορίες για αθέμιτο πλουτισμό που οδηγούσαν στον πολιτικό αφανισμό του; Δε θέλω να υπενθυμίσω, αλλά όλοι θυμάστε, άλλες και παρόμοιες δηλώσεις άλλων πολιτικών ηγετών, που μάλιστα δεν έγιναν σε παρόμοιες συνθήκες πολιτικής φόρτισης αλλά στη διάρκεια πολιτικού προεκλογικού αγώνα.

Τελικά, η έκθεση της επιτροπής Ελέγχου, στη σελίδα 38, καταλήγει κατά λέξη:

“(γ) Ανεξάρτητα από τις δυσκολίες που η επιτροπή αντιμετώπισε στην όλη διαδικασία διερεύνησης του θέματος, τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη της ήταν αρκούντως ικανοποιητικά, ώστε να σκιαγραφήσουν την όλη πολιτική συμπεριφορά του υπουργού με τα υπό διερεύνηση θέματα.”

Η δική μου πρώτη διαπίστωση από το κείμενο αυτής της καταληκτικής παραγράφου είναι ότι η “όλη πολιτική συμπεριφορά” του υπουργού κρίνεται, πρέπει να κρίνεται, δεν έχει δικαίωμα να την κρίνει άλλως πως η Βουλή, σε συνδυασμό “με τα υπό διερεύνηση θέματα”, όχι με άλλα θέματα.

Παρακαλώ να σημειωθεί μια λεπτή μεν, αλλά, παρά ταύτα, πολύ ουσιώδης διαφοροποίηση, η εξής: Η επιτροπή δεν καταλήγει σε συμπέρασμα αν οι κατηγορίες που έχουν υποβληθεί για συγκεκριμένες ενέργειες του υπουργού ευσταθούν ή είναι έγκυρες, αλλά κατά πόσο η πολιτική συμπεριφορά του υπουργού, όταν απαντούσε στις κατηγορίες, συνιστά συμπεριφορά που κρίνεται ανεπίτρεπτη. Με λίγα λόγια, εγώ θέλω να κάνω το διαχωρισμό μεταξύ της διάπραξης από τον υπουργό όλων ή μερικών από όσα κατηγορήθηκε -και για μένα δεν έχει σημασία αν για όλα ευσταθούν οι κατηγορίες ή έστω και για ένα- και μεταξύ της αντίδρασής του μετά που κατηγορήθηκε για τα όσα κατηγορήθηκε και μέσα στο κλίμα της έντασης και της υπερβολής που δημιουργείται από μια τέτοια δημόσια αντιπαράθεση.

Η ίδια η έκθεση παραθέτει συνολικά έξι σημεία, στα οποία εστιάζει την διαπίστωση ότι ο τέως Υπουργός Εσωτερικών επέδειξε ανεπίτρεπτη συμπεριφορά και, κατά συνέπεια, είναι απόλυτα θεμιτό να επικεντρωθώ και εγώ σε μερικά από τα συμπεράσματα της επιτροπής που αναφέρονται, για να στηρίξω την άποψή μου ότι οι καταληκτικές διαπιστώσεις της επιτροπής δεν απορρέουν φυσιολογικά από τα πραγματικά γεγονότα και στοιχεία που παρατίθενται στην έκθεση, τουλάχιστον όπως αυτά παρατίθενται και κατατέθηκαν στην επιτροπή. Δε θα ασχοληθώ με όλα τα περιστατικά και με όλες τις κατηγορίες, γιατί τότε θα διέπραττα αυτό που λέω ότι δεν μπορεί να διαπράττει η Βουλή. Να κρίνει τα στοιχεία σαν δικαστήριο, να τα αξιολογήσει και να αποφανθεί για την εγκυρότητα ή όχι της μαρτυρίας και των κατηγοριών.

- Το πρώτο συμπέρασμα της έκθεσης είναι ότι ο υπουργός “υπέπεσε, όχι σε

λίγες περιπτώσεις, σε σοβαρές αντιφατικές δηλώσεις και ουσιώδεις ανακρίβειες στη γραπτή απάντησή του, στη δημοσιογραφική διάσκεψή του και στις διάφορες δηλώσεις και εξηγήσεις του ...”.

Σίγουρα υπάρχουν αντιφάσεις. Να μην ξεχνούμε όμως ότι στην εξάμηνη σχεδόν περίοδο που μεσολάβησε μεταξύ της υποβολής των καταγγελιών (Σεπτέμβρης 1998 - Μάρτης 1999) υπήρξε ένας καταιγισμός δηλώσεων και αντιδηλώσεων στον τύπο και στα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Όχι μόνο από τον κ. Πουργουρίδη και τον κ. Μιχαηλίδη και όχι μόνο απαντώντας ο ένας στον άλλο, αλλά και τρίτοι, ακόμα και απαντήσεις σε άλλους ή σε δημοσιογράφους.

Όλοι γνωρίζουμε ότι πολλές φορές η απάντηση προσαρμόζεται στην ερώτηση ή ακόμα είναι δυνατό να διαφοροποιηθεί το πραγματικό και ουσιαστικό νόημά της από το αν η απάντηση αποδόθηκε σωστά ή αν αναμεταδόθηκε πλήρως και ολοκληρωμένα ή αποσπασματικά. Ακόμα, αν η απάντηση είχε σκοπό να καλύψει όλες τις πτυχές του θέματος ή μόνο να απαντήσει σε μια συγκεκριμένη πτυχή που εκείνη την ώρα, σε εκείνη την ερώτηση, ήταν στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος και το θέμα της απάντησης. Πρόσθετα, μιλούμε για απαντήσεις που έχουν είτε πολιτικό ή δημοσιογραφικό περίβλημα και δεν έχουν πάντα τη μορφή, την ακρίβεια και την πληρότητα που έχει μια δήλωση μάρτυρα στο δικαστήριο. Αυτά ισχύουν ειδικότερα για μια δημοσιογραφική διάσκεψη που δόθηκε, να θυμηθούμε, την ίδια μέρα που υποβλήθηκαν οι κατηγορίες σε πολυσέλιδο έγγραφο.

Σοβαρότερες βέβαια είναι ανακρίβειες που τυχόν περιέχονται σε γραπτή απάντηση. Όμως, ακόμα και αν επισημαίνονται “αντιφατικές δηλώσεις” και “ουσιώδεις ανακρίβειες”, εγώ δυσκολεύομαι να δεχθώ ότι “το μόνο συμπέρασμα που εξάγεται είναι ότι ο υπουργός επιχείρησε να παραπλανήσει τη Βουλή και την

κοινή γνώμη”. Και γιατί δεν είναι σωστή ερμηνεία ότι ο υπουργός επιχείρησε να κερδίσει τις εντυπώσεις; Η “παραπλάνηση” της Βουλής είναι ένα πολύ σοβαρό ολισθήμα, που πρέπει να ακολουθείται όχι μόνο από πολιτικές συνέπειες και κολασμό, αλλά που, σύμφωνα με το σχετικό νόμο, συνιστά και σοβαρό ποινικό αδίκημα. Όμως, ακριβώς η σοβαρότητα του ολισθήματος απαιτεί ανάλογα σοβαρή στάθμιση και αξιολόγηση της μαρτυρίας που υπάρχει. Δεν είναι η κάθε αντιφατική δήλωση ή ανακρίβεια που συνιστά πρόθεση για παραπλάνηση της Βουλής. Αυτό λέει ο νόμος. Όπως κανένας ασφαλώς δε διανοείται έτσι να ερμηνεύσει ή έτσι να λογαριάσει τις παρόμοιες αντιφάσεις και ανακρίβειες που περιέχονται στο έγγραφο κατηγοριών που υποβλήθηκαν, πολλές από τις οποίες ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, μετά από διερεύνηση, αποφάνθηκε όχι απλώς ότι δεν αποδείχτηκαν, αλλά ότι είναι “ανυπόστατες”. Όπως δεν μπορούν να αξιολογηθούν με τον ίδιο τρόπο διάφορες δηλώσεις που πολλοί από τους βουλευτές και άλλοι αξιωματούχοι δίνουν κατά καιρούς στα μέσα ενημέρωσης. Και ο αναμάρτητος πρώτος τον λίθον βαλέτω.

Μια άλλη και, κατά τη γνώμη μου, ακόμα σοβαρότερη πτυχή με προβληματίζει: Τι συνιστά ανακρίβεια; Ποιας έκτασης και ποιας μορφής; Τι συνιστά αντιφατική δήλωση; Σε σύγκριση με ποια άλλη προηγούμενη δήλωση; Με ποια πραγματικότητα; Με άλλη δήλωση πάνω στο ίδιο θέμα ή την ίδια πτυχή του θέματος ή πάνω στα ίδια γεγονότα; Μια απάντηση πάνω στην ίδια ή σε διαφοροποιημένη ερώτηση, που υποβλήθηκε με το ίδιο αντικείμενο και κάτω από τις ίδιες συνθήκες;

Για παράδειγμα, η δήλωση ότι ο υπουργός αγόρασε το οικόπεδο έναντι Λ.Κ. 20.000 αλλά το Κτηματολόγιο το εκτίμησε και ζήτησε και εισέπραξε μεταβιβαστικά δικαιώματα για Λ.Κ.30.000 συνιστά ανακρίβεια; Συνιστά αντίφαση ή απλή διαφορά γνώμης μεταξύ του υπουργού και του Κτηματολογίου ως προς την εκτίμηση της αξίας,

που είναι πολύ συνηθισμένο φαινόμενο σε μεταβιβάσεις ακίνητης ιδιοκτησίας;

Τελικά, ποιος είναι ο κριτής της ανακρίβειας ή της αντιφατικής δήλωσης και πώς μπορεί να ασκηθεί αυτή η κρίση χωρίς αξιολόγηση της πειστικότητας της μαρτυρίας και της αξιοπιστίας του μάρτυρα -για να επανέλθω στη βασική θέση της αναρμοδιότητας αυτής της Βουλής να κρίνει την πειστικότητα ή την αξιοπιστία της μαρτυρίας που έχει μπροστά της, κατά κύριο λόγο από έγγραφα;

Εδώ πεπειραμένοι δικαστές, που είναι και εκπαιδευμένοι να αξιολογούν την αξιοπιστία μαρτυρίας και μαρτύρων, και κάποτε καταλήγουν σε λανθασμένη αξιολόγηση της μαρτυρίας ή των μαρτύρων. Δυσκολεύομαι να δεχτώ ότι σεβαστοί, κατά τα άλλα, συνάδελφοι, όλοι εσείς, μπορούν να διεκδικήσουν το αλάθητο στην αξιολόγηση μαρτύρων και μαρτυρίας και μάλιστα χωρίς ακροαματική διαδικασία άλλη από την ανάγνωση γραπτής δήλωσης στην επιτροπή και από ανάγνωση εγγράφων και εκθέσεων.

Κατά συνέπεια, κρίνοντας κατά συνείδηση και επηρεασμένος σίγουρα από την ιδιότητά μου του δικηγόρου, δεν μπορώ να δεχθώ ως βάσιμο ή δεσμευτικό για μένα το συμπέρασμα της έκθεσης. Ούτε οι απροσδιόριστες, οι μη συγκεκριμενοποιημένες και οι μη σωστά αξιολογημένες ισχυριζόμενες “αντιφατικές δηλώσεις” και “ουσιώδεις ανακρίβειες” με πείθουν ότι συνιστούν προσπάθεια του τέως υπουργού “να παραπλανήσει τη Βουλή και την κοινή γνώμη”.

- Το δεύτερο συμπέρασμα της έκθεσης που επίσης, αλλά για άλλους λόγους, δεν μπορώ να αποδεχθώ είναι ότι στο τωρινό τουλάχιστο στάδιο μπορεί να προκύψει ή να διατυπωθεί οποιοδήποτε επιλήψιμο συμπέρασμα εναντίον του τέως υπουργού σχετικά με τις φορολογικές του δηλώσεις. Για να είμαι ακριβής, ούτε η επιτροπή διατυπώνει άμεσα οποιοδήποτε επιτιμητικό συμπέρασμα πάνω σε αυτό το σημείο για τον τέως υπουργό. Όμως, η

επιτροπή παραθέτει αυτό το θέμα ως το δεύτερο κατά σειρά και σημασία, από τα έξι συμπεράσματα στα οποία καταλήγει και τα οποία, κατά την έκθεση, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο υπουργός είναι ένοχος ανάρμοστης συμπεριφοράς. Το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει η επιτροπή είναι κατά λέξη:

“Τα στοιχεία που αφορούσαν τα εισοδήματα του υπουργού σε συνάρτηση με την περιουσία του ..... είναι τέτοια που δίνουν ασαφή εικόνα και δημιουργούν πολλά_ερωτηματικά. Λεπτομερής ανάλυση δεν ενδείκνυται, εφόσον συνεχίζεται η έρευνα.”

Όμως, παρά τη διαπίστωση της επιτροπής ότι “λεπτομερής ανάλυση δεν ενδείκνυται, εφόσον συνεχίζεται η έρευνα”, παρά ταύτα η έκθεση προχωρεί να παραθέσει επιλεκτικά μερικά από τα στοιχεία και αριθμούς που αφορούν τα έξοδα φοίτησης στο εξωτερικό των τριών παιδιών του υπουργού, όπως έχω προαναφέρει. Όμως, παρά τη διαπίστωση της επιτροπής ότι αυτά τα στοιχεία δεν μπορούν να παρατεθούν σε λεπτομέρεια, διότι ακόμα εκκρεμεί η έρευνα, εντούτοις καλούμαστε να συνάγουμε το συμπέρασμα ότι με την ασαφή παράθεση των περιουσιακών στοιχείων του υπουργού, που με κανένα νόμο δεν είχε δικαίωμα η Βουλή να τα ζητήσει και με κανένα νόμο δεν είχε υποχρέωση ο υπουργός να τα παραθέσει στην επιτροπή, αυτό συνιστά βάση για το συμπέρασμα ότι είναι ένοχος ανεπίτρεπτης συμπεριφοράς.

Το καταληκτικό συμπέρασμα της έκθεσης της επιτροπής δεν είναι ότι ο τέως Υπουργός Εσωτερικών είναι ένοχος αθέμιτου πλουτισμού χρησιμοποιώντας το αξίωμά του -γι’ αυτή την κατηγορία δεν υπάρχουν στοιχεία, δεν υπάρχει συμπέρασμα στην έκθεση, και γι’ αυτό τροποποιήθηκε η κατηγορία- αλλά το καταληκτικό συμπέρασμα περιορίστηκε τώρα στο ότι η ισχυριζόμενη συμπεριφορά του τέως υπουργού είναι

ανεπίτρεπτη και αντίθετη με τις θεμελιώδεις πολιτικές αρχές που υπαγορεύουν στους κατόχους δημόσιων αξιωμάτων να αποφεύγουν να χρησιμοποιούν τη θέση τους για προαγωγή προσωπικών τους συμφερόντων.

Ελπίζω -όχι ελπίζω, είμαι βέβαιος- ότι κανένας από τους αξιότιμους συνάδελφους βουλευτές δε διαφωνεί με αυτή τη γενική διατύπωση μιας αδιαμφισβήτητης αρχής που πρέπει να διέπει τη συμπεριφορά των προσώπων που κατέχουν δημόσια αξιώματα. Αλλά δεν είναι αυτό το θέμα που τώρα εξετάζουμε. Δεν εξετάζουμε την εγκυρότητα αυτής της αρχής. Δε συζητούμε την ορθότητα της αρχής και την αδιαμφισβήτητη υποχρέωση για τήρησή της. Δε συζητούμε την αναντίλεκτη ανάγκη ευλαβικής τήρησης αυτής της αρχής. Άλλο είναι το θέμα που εξετάζουμε. Το θέμα που συζητούμε είναι:

- αν ο συγκεκριμένος υπουργός έχει ενεργήσει κατά συγκεκριμένο -τονίζω τη λέξη "συγκεκριμένο"- και αποδειγμένο τρόπο που να πείθει ότι έχει παραβιάσει αυτή την αναντίλεκτη αρχή και αν εμείς έχουμε μπροστά μας τα στοιχεία και τη δυνατότητα να αξιολογήσουμε αυτά τα στοιχεία και τη μαρτυρία, για να καταλήξουμε σε αυτό το συμπέρασμα, σαν να είμαστε δικαστήριο ή οιοσδήποτε δικαστήριο, λένε οι νομικοί·
- εξ αρχής εξετάζουμε τα δυο συνεπακόλουθα θέματα, αν τα στοιχεία που έχουμε μπροστά μας από την έκθεση, όχι από τις φήμες, όχι από τις δηλώσεις στα μέσα μαζικής επικοινωνίας, όχι από εντυπώσεις, φήμες και προκαταλήψεις, επαναλαμβάνω, αν από τα στοιχεία που παρατίθενται στην ίδια την έκθεση τεκμαίρεται αυτή η συμπεριφορά και αν η ολομέλεια έχει την αρμοδιότητα να καταλήξει σε ασφαλή συμπεράσματα πάνω στο θέμα.

Σχετικά με αυτό το δεύτερο σκέλος, πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας ότι αυτή η περίπτωση, αυτή η συζήτηση, δημιουργεί ένα προηγούμενο που στη συνέχεια, ίσως από άλλους βουλευτές, από άλλη σύνθεση της Βουλής, με άλλη κομματική σύνθεση, θα

αποτελέσει καθοδήγηση και ίσως δεσμευτικό προηγούμενο.

Επανέρχομαι στο πρώτο σκέλος της πραγματικής υφής του θέματος που βρίσκεται μπροστά μας, δηλαδή αν τα ευρήματα της επιτροπής, στην έκταση που ευρήματα ενός πολιτικού οργάνου είναι δυνατό να είναι αδιαμφισβήτητα, στοιχειοθετούν την κατηγορία ότι ο συγκεκριμένος υπουργός έχει ενεργήσει αντίθετα προς την πιο πάνω αρχή και τους αποδεκτούς κανόνες συμπεριφοράς.

Δε θα ενδώσω στον πειρασμό να δώσω δικά μου συμπεράσματα και εκτιμήσεις πάνω στις περιπτώσεις που παρατίθενται στην έκθεση. Κάτι τέτοιο θα ήταν αντιφατικό προς τη βασική μου θέση, ότι η Βουλή δεν μπορεί να μετατραπεί σε δικαστήριο, έστω και αν προσχηματικά χρησιμοποιείται ο όρος ότι η Βουλή εξετάζει “πολιτικές ευθύνες”, γιατί επαναλαμβάνω τη βασική θέση ότι η αναγκαιότητα, η εγκυρότητα και η πειστικότητα της μαρτυρίας είναι ακριβώς η ίδια είτε πρόκειται για πολιτικές ευθύνες είτε για ποινικές ευθύνες. Έχω ήδη πει ότι οι “πολιτικές ευθύνες” δε στοιχειοθετούνται με υποδεέστερου βαθμού αποδεικτική μαρτυρία.

Ξέρω ότι αυτά που λέω δεν είναι δημοφιλή, δε συνάδουν με την επικρατούσα άποψη της κοινής γνώμης. Ξέρω ότι αυτά που λέω είναι δυνατό να παρερμηνευθούν είτε ως επίκριση της επιτροπής Ελέγχου ή του συναδέλφου που έχει εγγράψει το θέμα. Ξέρω ότι ξέρει την εκτίμηση που του έχω και δε με ενοχλεί η εντύπωση που δημιουργούν τα όσα λέω, όπως και δε με ενοχλεί το ότι αυτά είναι αντίθετα με το επικρατούν λαϊκό αίσθημα. Άλλωστε, δεν είναι η πρώτη φορά που βρέθηκα σε αυτή τη θέση.

Ο τέως υπουργός, ο κ. Ντίνος Μιχαηλίδης, δεν είναι πολιτικός φίλος μου ή υποστηρικτής μου. Αντίθετα -και ας δοθεί η μαρτυρία άνωθεν- σε κάθε στάδιο της πολιτικής μας πορείας, όσον αυτή ήταν παράλληλη, ήταν πολιτικός αντίπαλός μου. Όμως, εγώ ακούω και ενεργώ με βάση τα κελεύσματα του τι εγώ θεωρώ ότι είναι δίκαιο

και ορθό, θεμελιωμένο πάνω στους κανόνες φυσικής δικαιοσύνης. Με αυτά τα κριτήρια και τις καθοδηγητικές αρχές, ειλικρινά δεν μπορώ, κατά συνείδηση, να συμφωνήσω με τα πορίσματα της επιτροπής Ελέγχου, γιατί αυτά δε βασίζονται και δεν απορρέουν φυσιολογικά και κατά λογική ακολουθία από τα στοιχεία και το αποδεικτικό υλικό που παρατίθεται στην έκθεση. Δε θέλω, με τέτοια ανασφαλή βάση, να γίνω συνεργός στη δημιουργία ενός προηγούμενου της Βουλής που, αν ακολουθηθεί, θα έχει καταστρεπτικές συνέπειες για τον πολιτικό βίο αυτού του τόπου.

Θέλω να πιστεύω ότι δέχεστε ότι δεν υπολείπομαι κανενός σε αυτό το σώμα στην προσήλωσή μου στην αρχή ότι στον πολιτικό μας βίο πρέπει να ισχύουν απαράβατα οι κανόνες χρηστής διοίκησης και άψογης χρήσης των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του κάθε πολιτειακού αξιώματος, μόνο και αποκλειστικά προς το δημόσιο συμφέρον και όχι για προσωπική προαγωγή ή προσωπικό πλουτισμό, αθέμιτο ή όχι. Όμως -για να πω τη ρήση από τον “Κρίτωνα” του Πλάτωνα- “ώσπερ οι κορυβαντιώντες” ακούω τη φωνή της απαράβατης αρχής ότι “ο καθένας είναι αθώος μέχρι απόδειξης του αντιθέτου” και γι’ αυτό δεν μπορώ να συμφωνήσω ούτε να αποδεχτώ τα πορίσματα της έκθεσης της επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών εναντίον του τέως Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Δε θα μιλήσω πάνω στην ουσία των όσων έχει πει ο κ. Παπαδόπουλος ούτε καν θα μιλήσω νομίζω στο τέλος, όμως, μετά την τοποθέτηση του κ. Παπαδόπουλου, νομίζω ότι στο τέλος της συνεδρίασης πρέπει η έκθεση της επιτροπής να τεθεί σε ψηφοφορία κατά πόσο υιοθετείται από την ολομέλεια της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κιππής.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήδη ο κ. Παπαδόπουλος έχει δηλώσει ότι η δική του ομιλία δε δεσμεύει την κοινοβουλευτική μας ομάδα και ότι το κάθε μέλος της κοινοβουλευτικής ομάδος θα ετοποθετείτο ανάλογα με τη δική του κρίση και συνείδηση. Επειδή δεν έχω εγγραφεί ως ομιλητής και επειδή υπάρχει κίνδυνος να παρερμηνευθεί η στάση μου, ήθελα να δηλώσω ότι δε με δεσμεύει η ομιλία ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν έχει λίστα, μπορείτε να τοποθετηθείτε.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Όχι, κάμνω μια δήλωση απλώς. Με βρίσκει καταρχήν κάθετα αντίθετο η ομιλία τόσο όσον αφορά το περιεχόμενο, όσο και όσον αφορά τη φιλοσοφία της. Απλώς, ήθελα να το καταθέσω αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ στο βήμα τον κ. Ρίκκο Ερωτοκρίτου.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Επί της διαδικασίας. Πόσοι ομιλητές παραμένουν ακόμα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραμένουν τέσσερις.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ακόμα τέσσερις;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εγώ εγείρω θέμα αν θα συμπληρωθεί σήμερα ή αν θα μείνουμε και την άλλη Πέμπτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όπως θέλετε. Δεν έχω καμία άποψη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ήδη έχουν αποχωρήσει αρκετοί βουλευτές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν είναι τέσσερις, μπορούμε να τελειώσουμε. Δεν είναι έτσι;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ναι, μπορούμε να τελειώσουμε, αλλά, κύριε Πρόεδρε, δικαιολογημένα ή όχι, εκείνοι που αποφάσισαν ότι σήμερα θα τελειώσουμε -και εχρησιμοποιήθη εδώ στην ολομέλεια και η φράση “μέχρι τελικής πτώσεως”- δεν είναι παρόντες στην αίθουσα.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Δικαίωμά τους.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Είναι δικαίωμα και των υπολοίπων μας να αποχωρήσουμε. Ο τελευταίος ομιλητής θα μιλά προ κενών εδράνων για ένα τόσο σοβαρό θέμα; Θα δευτερολογήσει ο κ. Πουργουρίδης;

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Βεβαίως και θα δευτερολογήσω.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Τι θα γίνει;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάντως εγώ εδώ είμαι και ούτε κατέβηκα για λίγο και θα κατεβώ τώρα;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Θα μείνουμε εδώ μέχρι τις δώδεκα, απλώς για να εκπληρωθεί η απόφαση της σύσκεψης αρχηγών και εκπροσώπων;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν ξέρω. Όπως θέλετε. Ειλικρινά, είναι στη διάθεσή σας, εσείς να αποφασίσετε.

Η κ. Βασιλείου.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν τίθεται θέμα υιοθέτησης ή μη της έκθεσης, διερωτώμαι πόσοι θα μείνουμε για να την υιοθετήσουμε. Αυτό είναι το πρόβλημα. Δεν είναι πόσοι θα μιλήσουμε. Δε θα αντικατοπτρίζει τη γενική θέση της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να εισηγηθώ το εξής: Να συνεχίσουν οι ομιλίες και, εν τω μεταξύ, να γίνει διαβούλευση από το γενικό διευθυντή ως προς το ποια είναι η επιθυμία και ποια διαδικασία να ακολουθήσουμε. Αλλά να συνεχίσουν οι ομιλίες.

Ναι, κύριε Κλεάνθους.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Και εγώ ως μέλος της επιτροπής Ελέγχου ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα μιλάς από τα έδρανα του Συναγερμού;

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε, υπάρχουν κάποιες ώρες που καταρρέουν και τα σύνορα τα ιδεολογικά και τα κομματικά, αν πρόκειται να διασώσουμε και τη δική μας αξιοπρέπεια στο σώμα.

Λοιπόν, εγώ συμφωνώ με τον κ. Κατσουρίδη. Αν είναι και αυτός ένας τρόπος να στείλουμε ένα μήνυμα μειωτικό, ότι υποβαθμίσαμε ή περίπου καταντήσαμε σαν ένα δικαστήριο που περίπου άκουσε δικαστικές και δικηγορικές αγορεύσεις, ε! όχι, δεν είναι αυτή η δουλειά μας ούτε είναι αυτό το μήνυμα που θα στείλω. Εγώ είμαι μέλος της επιτροπής Ελέγχου και έχω θιγεί με όσα έχω ακούσει και οφείλω να υποστηρίξω και την επιτροπή Ελέγχου, όχι για τα άτομα που την απαρτίζουν σήμερα, αλλά ως θεσμό. Και θα ήθελα και εγώ να δευτερολογήσω, σεβόμενος τις απόψεις του οποιουδήποτε, αλλά να δω τις τοποθετήσεις όλων μας, ενώπιος ενωπίω, όπως θα έλεγε και ο κ. Λυσσαρίδης, για να δούμε επιτέλους πόση βαρύτητα και σημασία δίνουμε σε αυτό το θέμα. Εγώ επαναλαμβάνω ότι δίνουμε εξετάσεις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ας μου επιτραπεί να επαναλάβω την εισήγηση. Να παρακαλέσω τον κ. Ερωτοκρίτου να μιλήσει και στο μεταξύ να δούμε συναινετικά πού θα καταλήξουμε για τη συνέχεια.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το ιστορικό της υπόθεσης που συζητούμε είναι ενώπιόν σας και είναι γνωστό. Απλώς, χάριν των πρακτικών, θα επαναλάβω με δυο λόγια ότι το όλο θέμα προέκυψε ύστερα από καταγγελία πολίτη προς τον πρόεδρο της επιτροπής και στη συνέχεια από επιστολή του τελευταίου προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, με ημερομηνία 18 Σεπτεμβρίου 1998, στην οποία απαριθμούσε και ανέλυε καταγγελίες εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη για αθέμιτο πλουτισμό.

Ακούστηκαν πάρα πολλά σ' αυτή την αίθουσα, ακούστηκαν αντικρουόμενες τοποθετήσεις και είμαι της άποψης, μετά την αγόρευση του προηγούμενου

συναδέλφου, ότι θα πρέπει να επιχειρηθεί το ξεκαθάρισμα κάποιων βασικών εννοιών που αφορούν την υπόθεση αυτή.

Ακούστηκε ότι, ενώ ξεκίνησε η καταγγελία με την κατηγορία του αθέμιτου πλουτισμού, στη συνέχεια, για κάποιους λόγους, μετατράπηκε σε κατηγορία ανάρμοστης συμπεριφοράς, η οποία δε συμβιβαζόταν με το πολιτειακό αξίωμα, δηλαδή το αξίωμα του υπουργού, το οποίο κατείχε ο Υπουργός των Εσωτερικών. Και, πιο συγκεκριμένα, κατονομάστηκε ότι αυτή η ανάρμοστη συμπεριφορά η οποία του απεδίδετο είχε σχέση με την αντίδραση του ίδιου σε σχέση με τις κατηγορίες που του απεδόθησαν αναφορικά με τον αθέμιτο πλουτισμό. Ακόμα, επιχειρήθηκε από τον προλαλήσαντα συνάδελφο να επεξηγηθούν, ωσάν να επρόκειτο περί υπεράσπισης στο δικαστήριο, οι λόγοι για τους οποίους ο συγκεκριμένος υπουργός αντέδρασε όπως αντέδρασε.

Δεν είμαι μέλος της επιτροπής Ελέγχου της Βουλής, παρακολούθησα όμως από την αρχή ως το τέλος όλες τις συνεδριάσεις που αφορούσαν το υπό συζήτηση ζήτημα και θα πρέπει να ξεκαθαριστεί σε όσους δεν το παρακολούθησαν από την αρχή ως το τέλος, μεταξύ των οποίων θα πρέπει να πω ότι ήταν και ο προλαλήσας συνάδελφος, ενώ ευρίσκετο σε πάρα πολλές συνεδριάσεις, δεν ευρίσκετο δυστυχώς ίσως σε όλες, ότι, σε σχέση με την κατηγορία, ενώ η κατηγορία ξεκίνησε να αφορά αθέμιτο πλουτισμό, συγκεκριμένη και εξειδικευμένη κατηγορία, στη συνέχεια έγινε διεύρυνση της κατηγορίας και όχι αντικατάστασή της. Η ανάρμοστη συμπεριφορά είναι μια γενικότερη έννοια, πλατύτερη, τόσο εννοιολογικά όσο πολιτικά και νομικά, μέσα στην οποία διαλαμβάνεται και περιλαμβάνεται η έννοια του αθέμιτου πλουτισμού ως υποδεέστερη, σύμφωνα με την καντιανή λογική, που διδαχθήκαμε από το δημοτικό μέχρι το πανεπιστήμιο. Είναι πρώτα η ανάρμοστη συμπεριφορά, που διαλαμβάνει τρόπους έκφρασης αυτής της συμπεριφοράς πάρα πολλούς, μεταξύ των οποίων και τον αθέμιτο πλουτισμό και μετά ο

αθέμιτος πλουτισμός, που είναι μέρος εννοιολογικό της ανάρμοστης συμπεριφοράς. Εκτός αν η μη παρακολούθηση των εργασιών της επιτροπής δικαιολογεί κάποιους να τοποθετούνται με τον τρόπο που έχουν τοποθετηθεί.

Ξεκινώντας από αυτή την εννοιολογική διαφορά θα πρέπει να πω τα εξής: Οι προβληματισμοί ως προς τη σχέση πολιτικής και ηθικής είναι τόσο παλιοί όσο και ο κόσμος. Από τον καιρό της αρχαίας Αθήνας, η διαγωγή του νεαρού πολιτευτή Αλκιβιάδη, η ανάρμοστη διαγωγή του στο δημόσιο και ιδιωτικό βίο συζητιόταν στους δρόμους της αρχαίας Αθήνας, στα σαλόνια και στην Εκκλησία του Δήμου. Μέχρι τη νεαρή υπάλληλο του Προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών, του Μπιλ Κλίντον, η οποία συνετάραξε το βίο και την πολιτεία, την πολιτική πάντα του ίδιου του Προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών και της ίδιας της Αμερικής, κατά τρόπο που ενδεχόμενα με μια προωθημένη ερμηνεία να πληρώνουν επίχειρα κάποιοι σήμερα, κάπου αλλού, που δεν είχαν καμιά σχέση με οποιαδήποτε ενέργεια αυτού του ανθρώπου. Ήταν πάντοτε ζητούμενο ότι αυτός που είναι στην πολιτική θα πρέπει να επιδεικνύει, κατά την ενάσκηση του λειτουργημάτων του, ένα μίνιμουμ, απαιτούμενο υπό τις περιστάσεις, που είναι καθορισμένο κάθε φορά, στάνταρτ συμπεριφοράς, συμπεριφοράς που έχει σχέση με την εξωτερίκευση των τοποθετήσεών του, με τη συμπεριφορά του την πολιτική και την πολιτειακή, αλλά και με τη συμπεριφορά του όχι μόνο στο δημόσιο αλλά και στον ιδιωτικό βίο. Διαφορετικά, αν δεν υπάρχει αυτή η διαχωριστική γραμμή, τότε σημαίνει ότι -ένα γεγονός που το αντιμετωπίσαμε όλοι κατά τη διάρκεια της δημόσιας συζήτησης αυτής της υπόθεσης- θα δικαιούται κάποιος ο οποίος κατέχει πολιτικό, πολιτειακό ή δημόσιο αξίωμα και του προσάπτεται οποιαδήποτε κατηγορία, αβάσιμη ή βάσιμη, ανεξάρτητα από το αίσθημα που δημιουργείται σ' αυτούς που ακούουν, να μη θελήσει να αντιλαμβάνεται ότι έχει ξεπεράσει το όριο που αφορά την έξωθεν καλή μαρτυρία, γιατί περί αυτού πρόκειται, να επικαλείται ότι δεν την έχασε, να επικαλείται ότι

εξακολουθεί να την έχει και, περιφρονητικά προς αυτές τις αρχές και τα πλαίσια, θα δικαιούται να συμπεριφέρεται όπως ο ίδιος επιθυμεί. Αυτή είναι συμπεριφορά που δεν είναι αποδεκτή από την κοινωνία. Από καμία κοινωνία, ούτε την κυπριακή ούτε οποιαδήποτε άλλη κοινωνία η οποία, πέραν όλων των άλλων, έχει θεσμοθετημένους κανόνες με επέμβαση της νομοθετικής ή εκτελεστικής εξουσίας σε σχέση με την ανάρμοστη συμπεριφορά, που είναι ένα θέμα που θα το συζητήσουμε στη συνέχεια.

Είναι καθήκον των πολιτικών, όσο ψηλά ή χαμηλά κι αν στέκονται στη δημόσια ζωή και ανεξάρτητα από το πολιτικό ή πολιτειακό αξίωμα που κατέχουν, να συμπεριφέρονται εντός των πλαισίων αυτών, που κάθε φορά δέχομαι ότι μπορεί να ποικίλλουν ανάλογα με τις εποχές και ανάλογα με την επικρατούσα κοινωνική νοοτροπία, που είναι όμως όλα αναλλοίωτα ως προς ένα, ως προς το ότι τα πλαίσια αυτά ενισχύουν τη φερεγγυότητα των πολιτικών, ενισχύουν την αξιοπιστία τους, ενισχύουν την αποδοτικότητα του πολιτικού και πολιτειακού τους έργου και τους καθιστούν άντρες στους οποίους είναι δυνατόν να αποβλέπουν με εμπιστοσύνη οι πολίτες. Αυτά είναι τα πλαίσια.

Από τη στιγμή που κάποιος υπερβαίνει τα πλαίσια αυτά και πολύ περισσότερο επιθυμεί να παριστάνει ότι δεν το αντιλαμβάνεται ή ότι αυτοί προς τους οποίους απευθύνεται νομίζει ότι δεν το αντιλαμβάνονται, πλανάται πλάνην οικτράν και όσοι τον υποστηρίζουν δεν κάνουν τίποτε άλλο παρά να δυναμιτίζουν τα θεμέλια αυτής της πολιτείας τόσο θεσμικά αλλά και κυρίως κοινωνικά και ανθρώπινα. Είναι καθήκον των πολιτικών, όταν ευρίσκονται στη δημόσια ζωή, να συμπεριφέρονται με τον τρόπο αυτό, γιατί η συμπεριφορά η δική τους είναι αυτή η οποία θα οδηγήσει τους πολίτες στο να τους εμπιστευτούν. Ταυτόχρονα όμως, είναι ευθύνη και των πολιτών αντίστοιχη -και τους αφορά και τους πολίτες η πτυχή αυτή κατ' αντιστοιχία- να επιδεικνύουν στην κριτική την οποία κάνουν προς τους πολιτικούς όχι το μέτρο εκείνο το οποίο θα

μπορούσε να χαρακτηριστεί ότι εκπέμπεται από οποιαδήποτε αδικαιολόγητη καχυποψία ή κακοβουλία ή ζηλοφθονία, επειδή πρόκειται περί κάποιου ο οποίος ευρίσκεται ψηλά και, εφόσον ευρίσκεται ψηλά πολιτειακά, είναι ευκαιρία να τον κακολογήσουμε ή να τον πλήξουμε καθ' οιονδήποτε τρόπο. Άρα, και οι πολίτες, όταν προσεγγίζουν τα ζητήματα αυτά -αναφέρομαι κυριότατα στο σύνολο των ενεργών πολιτών, στο σύνολο της κοινωνίας μας- θα πρέπει με πολλή περίσκεψη να προσεγγίζουν τα ζητήματα αυτά και να τα αντιμετωπίζουν, κατά τρόπο που και τους θεσμούς να προφυλάσσουν αλλά και τους ίδιους τους πολιτικούς, που στο κάτω κάτω της γραφής οι ίδιοι οι πολίτες εξέλεξαν, για να τους κυβερνούν σε καθορισμένη χρονική περίοδο.

Έχουν ακουστεί πάρα πολλά σχετικά με το αν έχει αποδειχτεί το περιεχόμενο των κατηγοριών, όπως τις αντιλαμβάνονται ή όπως τις αντιλαμβάνεται ορισμένος ή ορισμένοι συνάδελφοι, ή δεν έχει αποδειχτεί. Εγώ θα πω το εξής μόνο: Ο Τόνι Μπλερ, Πρωθυπουργός της Αγγλίας, προ περίπου ενάμισι ίσως έτους, αντιμετώπισε από την επιτροπή της Βουλής των Κοινοτήτων, το Ethics Committee, είναι αυτό στο οποίο αναφέρθηκε ο κ. Παπαδόπουλος προηγουμένως, την κατηγορία, ακούστε, την εξής, την οποία παραδέχτηκε και του επεβλήθη πρόστιμο, ότι, σε μία εξόρμηση την οποία είχε κάνει μαζί με τη συνοδεία του, Πρωθυπουργός όντας, η συνοδεία του δέχτηκε να τους πληρώσουν το γεύμα όταν πήγαν σε κάποιο κέντρο για να γευματίσουν, εν τη αγνοία του Πρωθυπουργού βεβαίως, διότι θα ήταν γελοίο να αναμένει κάποιος ότι ο Τόνι Μπλερ θα ασχολείτο με την πληρωμή του λογαριασμού του μεσημεριανού φαγητού, κατηγορία την οποία παραδέχτηκε ως inappropriate behaviour, ως συμπεριφορά η οποία είναι ανάρμοστη προς το αξίωμα του Πρωθυπουργού και του επεβλήθη το ανάλογο πρόστιμο από τη Βουλή των Κοινοτήτων. Είναι δημοσιευμένο σε αγγλική εφημερίδα προ περίπου ενός και πλέον τόσο έτους και όσοι επιθυμούν μπορούν να

ανατρέξουν να το δουν.

Δεν εισηγούμαι ότι σε αυτό το μακάριο τόπο ή σε αυτή την πολιτεία ή την κοινωνία, την πολιτειακή πάντα, η οποία αριθμεί μόλις και μετά βίας τριάντα πέντε, σαράντα ίσως χρόνια ζωής, ότι θα πρέπει να συμπεριφερόμεθα κατά τα πρότυπα του κοινοβουλευτικού βίου των Άγγλων, οι οποίοι έχουν να παρουσιάσουν κοινοβουλευτικό βίο αιώνων. Όμως, από την άλλη πλευρά, δε δέχομαι την οποιαδήποτε ισοπέδωση, τον οποιοδήποτε υποβιβασμό θεμάτων σοβαρών, όπως αυτά που συζητούμε, με οποιαδήποτε επιχειρήματα, τα οποία δεν μπορούν να χαρακτηριστούν τίποτε άλλο παρά μια προσπάθεια η οποία στοχεύει στο να υποβιβάσει σε ένα νομικίστικο επίπεδο επιχειρηματολογίας την όλη υπόθεση, μία πρακτική που εξάλλου αυτή η Βουλή επανειλημμένα έχει αποδοκιμάσει, έχει θέσει στο περιθώριο, ιδιαίτερα όταν συζητά πολιτικής σημασίας ζητήματα, όπως εξάλλου είναι η λειτουργία της.

Ακούστηκαν επιχειρήματα, αν είναι δυνατόν!, τα εξής: Ότι απαιτείται αποδεικτικό στάνταρτ, απαιτείται αποδεικτικό υλικό, απαιτείται διαδικασία η οποία δε θα διαφέρει από αυτή του δικαστηρίου ή περίπου κακουργοδικείου, απαιτούνται έγκυροι μάρτυρες. Θα μπορούσα πολύ εύκολα, και οι δικηγόροι θα το καταλάβουν πληρέστερα, γιατί ενδεχόμενα, και λυπούμαι γι' αυτό, είναι εξειδικευμένο θέμα, να αντιστρέψω το επιχείρημα του ευπαίδευτου συναδέλφου και να του πω το εξής: Αν θα περπατήσουμε σύμφωνα με τη νομική συλλογιστική, όλες οι υποθέσεις οι οποίες δικάζονται για κλοπές, που ήταν το παράδειγμα που έχει αναφέρει, δικάζονται με περιστατική μαρτυρία, η οποία αναλύεται στο εξής: Όταν βρεθούν επάνω στον κλέφτη τα κλοπιμαία και αδυνατεί αυτός να δώσει εξήγηση πού τα βρήκε, καταδικάζεται. Αλλά δεν είναι πρόθεσή μου να εξαντληθώ σε αντιθέτου φύσεως ή εύρους επιχειρήματα από αυτά που έχουν ακουστεί, πάντα νομικά. Θέλω αυτή η συζήτηση που γίνεται σε αυτή την αίθουσα, και είναι επιθυμία όλων όσων είναι εδώ, να εξελιχτεί και να καταλήξει ακούγοντας ο ένας από τον

άλλο πάντα πολιτική επιχειρηματολογία.

Ακούστηκε ότι δε θα έπρεπε ο συγκεκριμένος πολιτειακός αξιωματούχος, ενώ αντιμετώπιζε συγκεκριμένη κατηγορία που τον αφορούσε στο καθ' ύλην υπό την εξουσία του υπουργείου, που ήταν το Υπουργείο των Εσωτερικών -υπενθυμίζω ότι το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας υπάγεται καθ' ύλην στο Υπουργείο των Εσωτερικών- ότι δε θα έπρεπε να παραιτήσει, με επίκληση τι; Τους κανόνες της φυσικής δικαιοσύνης. Και πάλι λυπούμαι που θα καταφύγω σε νομικό επιχείρημα και θα έπρεπε ίσως κάποιοι από τους συναδέλφους που ενστερνίζονται τα επιχειρήματα αυτά να ήσαν εδώ να τα ακούσουν.

Οι κανόνες της φυσικής δικαιοσύνης στη νομική επιστήμη είναι αυτοί που επιβάλλουν, όταν κάποιος συλλαμβάνεται ως ύποπτος για οποιοδήποτε αδίκημα και πρόκειται να διενεργηθεί οποιαδήποτε έρευνα εις βάρος του και ιδιαίτερα στο χώρο τον οποίο ελέγχει, πως είναι υποχρεωμένος να αποχωρήσει από το χώρο τον οποίο ελέγχει και μάλιστα να εγκλειστεί στις φυλακές, για να μην επηρεάσει μάρτυρες.

Κατά συνέπεια, στην προκείμενη περίπτωση ... Λυπούμαι, επαναλαμβάνω, που προβαίνω σε αυτές τις αντιστοιχίες· προκλήθηκα ή μάλλον όλοι προκληθήκαμε, γι' αυτό το λόγο απαντώ. Και σ' αυτή την περίπτωση δεν εισηγούμαι ότι ο πολιτειακός αξιωματούχος, ο υπουργός, έπρεπε να εγκλειστεί στις φυλακές για σκοπούς διερεύνησης. Θα έπρεπε πάντα όμως, στα πλαίσια του ότι θα πρέπει να τηρείται το μίνιμουμ στάνταρτ, υπό τις περιστάσεις, αναμενόμενης πολιτικής συμπεριφοράς, να αποχωρήσει από το υπουργείο κατά τη διάρκεια της διερεύνησης, γιατί απλούστατα η απλή λογική, η οποία είναι η ίδια με τη νομική λογική του επιχειρήματος που έχω αναφέρει προηγουμένως, λέει ότι: "Αν εγώ προΐσταμαι του συγκεκριμένου υπουργείου και εναντίον μου διεξάγεται οποιαδήποτε έρευνα συγκεκριμένη, με συγκεκριμένες κατηγορίες, η δε στοιχειοθέτηση των κατηγοριών αυτών εξαρτάται από μαρτυρία

υφιστάμενών μου δημόσιων υπαλλήλων, αναμένεται ότι η παρουσία μου και μόνο” -για να μείνουμε μόνο σ’ αυτό, χωρίς οποιεσδήποτε θετικές ενέργειες- “θα επενεργήσει αρνητικά και καταλυτικά στο να προσαχθεί η μαρτυρία η αντικειμενική, η αξιόπιστη και η φερέγγυα, για να αποδειχτεί αν πραγματικά πρέπει να κατηγορηθώ ή όχι.” Αυτό υπαγορεύει η φυσική δικαιοσύνη. Δεν μπορούμε να επικαλούμαστε τη φυσική δικαιοσύνη σε τέτοιου είδους περιπτώσεις και να λέμε ότι: “Δε θα έπρεπε να παραιτήσει, λόγω της φυσικής δικαιοσύνης.”

Ακούστηκαν όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και πάρα πολλά γεγονότα τα οποία έχουν σχέση και με το δικό μας το κόμμα. Προτού πω δυο λόγια γι’ αυτά τα γεγονότα, θα πρέπει να αναφερθώ και στη διαδικασία η οποία ακολουθήθηκε κατά τη διερεύνηση των καταγγελιών εναντίον του υπουργού και που καταληκτικά η διαδικασία αυτή αποτέλεσε το υλικό το οποίο προσήχθη στην επιτροπή Ελέγχου της Βουλής, η οποία έκρινε, όπως έκρινε, διεξερχόμενη το υλικό αυτό. Ήμουν εξ εκείνων που εις πολύ πρώιμο στάδιο είχα μιλήσει δημόσια, όπως και πολλοί άλλοι συνάδελφοι ή αξιωματούχοι, αναφορικά με τη διαδικασία, ότι δεν ήταν η ιδανικότερη υπό τας περιστάσεις. Ήταν μία διαδικασία η οποία, με τον τρόπο που εξελίχθηκε, δηλαδή από το Γενικό Ελεγκτή στους ποινικούς ανακριτές, για τους οποίους θα μιλήσω στη συνέχεια, και από τους ποινικούς ανακριτές στο Γενικό Εισαγγελέα, μία διαδικασία η οποία, πολιτικά πάντα, όχι νομικά, εκφύλιζε την όλη προσπάθεια, την υποβίβαζε, κατά τρόπο που δε θα ήταν δυνατό εκ μέρους της επιτροπής Ελέγχου, αν το επιθυμούσε, να ασκήσει πολιτικό έλεγχο εις βάθος, ένα γεγονός το οποίο επιβεβαιώθηκε.

Και θα πω δυο λόγια, γιατί αυτά τα πράγματα συνέβησαν. Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, κατόπιν παράκλησης του Προέδρου της Δημοκρατίας, παράκλησης φιλικής, παράκλησης θεσμικής -με την έννοια του ότι η κεφαλή του κράτους παρακαλούσε έναν ανεξάρτητο συνταγματικά αξιωματούχο να προβεί στον έλεγχο ήταν

παράκληση, τίποτε άλλο, απλά έτσι όπως το λέει η λέξη- να διερευνήσει την υπόθεση αυτή, προέβη στη συλλογή των στοιχείων, χωρίς να έχει τη δυνατότητα να κάνει οποιαδήποτε ανάκριση, γιατί εστερείτο των εξουσιών του ποινικού ανακριτή που ορίζει το Κεφ. 44, που αναφέρθηκε προηγουμένως από άλλο συναδέλφο, ή εστερείτο των εξουσιών του άρθρου 3 του Κεφ.155 του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου. Δεν είχε καμιά τέτοια εξουσία. Απλώς αυτό το οποίο έκανε ο Γενικός Ελεγκτής ήταν να πηγαίνει να ρωτά. Όσοι ήταν πρόθυμοι και έτοιμοι να δώσουν πληροφορίες για το ζήτημα αυτό, σεβόμενοι το συνταγματικό του λειτούργημα, του τις έδιναν. Αν ήθελε να ερευνήσει ή να ανακρίνει, δεν είχε τέτοιου είδους εξουσίες. Σημειωτέον, παρενθετικά εδώ, θα πρέπει να υπενθυμίσω ότι εκκρεμεί νομοθέτημα ενώπιον της επιτροπής Ελέγχου της Βουλής, το οποίο είναι προς συζήτηση, σχετικά με διεύρυνση των εξουσιών του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, του οποίου και με εισήγηση δική μου, όσοι από τους συναδέλφους ήταν παρόντες θα το θυμούνται, θα πρέπει να διευρυνθούν οι εξουσίες του, στο βαθμό που είναι επιτρεπτό και δυνατό, για να διαλαμβάνουν και ανακριτικά καθήκοντα. Δεν μπορεί να ανακρίνει υπάλληλο ο οποίος κλέβει, καθ' υποψίαν έστω, και να αναμένει, ως Γενικός Ελεγκτής, για τη στοιχειοθέτηση του υποβάθρου που θα δώσει στο Γενικό Εισαγγελέα, ότι τα στοιχεία ο υπάλληλος που ανακρίνεται ή που ερωτάται θα τα δώσει οικειοθελώς, χωρίς να έχει υποχρέωση με νομικές συνέπειες να τα δώσει. Έτσι έγινε στην περίπτωση του Υπουργού των Εσωτερικών. Μαζεύτηκαν όσα στοιχεία μπορούσαν να μαζευτούν, προωθήθηκαν στους ποινικούς ανακριτές ... Και εδώ φαίνεται πως η μη συστηματική παρακολούθηση των εργασιών της επιτροπής οδήγησε ιδιαίτερα κάποιον από τους προλαλήσαντες συναδέλφους να μην ακριβολογεί σχετικά με τα γεγονότα. Λέχθηκε για αθώωση, βάσει του πορίσματος των ποινικών ανακριτών. Μα, στους ποινικούς ανακριτές δεν προωθήθηκαν όλες οι κατηγορίες. Στους ποινικούς ανακριτές πήγαν δύο από τις δώδεκα κατηγορίες μόνο και είναι σ' αυτές τις δύο

κατηγορίες μόνο που το αποτέλεσμα του πορίσματος των ποινικών ανακριτών ήταν αθωωτικό. Ήταν η υπόθεση του Downtown Building -της πολυκατοικίας- και η υπόθεση των φακέλων του Immigration Department. Οι άλλες δώδεκα, δέκα κατηγορίες; Δεν ασχολήθηκαν οι ποινικοί ανακριτές με τις κατηγορίες αυτές. Βάσει ποιας λογικής εμείς θα πρέπει να δεχτούμε τα επιχειρήματα που ακούστηκαν προηγουμένως, ότι οι ποινικοί ανακριτές αθώωσαν το συγκεκριμένο πολιτικό αξιωματούχο, άρα και εμείς δεν έχουμε έδαφος επί του οποίου να βασιστούμε, για να ισχυριστούμε ότι καταληκτικά θα πρέπει να γίνει υιοθέτηση της έκθεσης της επιτροπής; Κενά μπορεί να υπάρχουν, αλλά κενά όχι αυτού του είδους στην έρευνα. Τα κενά που υπάρχουν είναι αυτά που αφορούν τις ελλείψεις και αντιφατικές πληροφορίες που εδίδοντο κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της επιτροπής Ελέγχου από κρατικούς αξιωματούχους και υπαλλήλους σε επανειλημμένες ερωτήσεις της επιτροπής Ελέγχου σχετικά με την εναλλασσόμενη φάση των γεγονότων. Και, επειδή η επιτροπή Ελέγχου στερείται και αυτή ανακριτικών δυνατοτήτων, με την έννοια του να κάτσει κάποιον στην καρέκλα, όπως τον πρώτο αστυνομικό, και να του πει, “Εγώ σου εφιστώ την προσοχή στο νόμο, αν δε μου πεις τα πράγματα όπως είναι, θα έχεις πρόβλημα” -δεν έχει αυτή την εξουσία η Βουλή ούτε η επιτροπή Ελέγχου, παρά το ότι έχει εξουσία να εκδίδει κλήσεις για προσαγωγή ενώπιόν της· τελειώνει εκεί η εξουσία της- οι κρατικοί υπάλληλοι έλεγαν ό,τι ήθελαν, όταν έρχονταν εκεί. Λυπούμαι που το λέω, αυτή είναι η πραγματικότητα. Και αν υπάρχουν κενά, υπάρχουν κενά σε σχέση με το ότι η επιτροπή Ελέγχου αδυνατούσε να μορφώσει γνώμη αντικειμενική, αξιόπιστη και φερέγγυα από ηθελημένες ή αθέλητες, για να είμαι επιεικής, παραλείψεις των κρατικών υπαλλήλων, των κατεξοχήν αρμοδίων να δώσουν πληροφορίες στην επιτροπή.

Αυτή είναι η πραγματικότητα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Δε θα επεκτείνω ονοματίζοντας αξιωματούχους, γιατί σέβομαι το θεσμικό υπόβαθρο αυτής της πολιτείας

και τη θεσμική δομή. Και ας μείνουμε ως εδώ. Όσοι ήταν στις συνεδριάσεις είδαν ποιοι αξιωματούχοι αυτής της πολιτείας, που ενώ ήσαν εντεταλμένοι θεσμικά να διαφωτίζουν αυτή την επιτροπή, αυτό το οποίο έκαναν ήταν, αθέλητα τουλάχιστο, να τη συσκοτίζουν.

Λέχτηκαν πάρα πολλά και για το πόθεν έσχες. Είμαι υποχρεωμένος να μιλήσω. Θα πάρω το λόγο και κατά τη διάρκεια της συζήτησης του νομοθετήματος του πόθεν έσχες. Από τη στιγμή όμως που συνάδελφοι, τους οποίους εκτιμώ απεριόριστα για όλες τους τις ικανότητες, για την πολιτική τους πείρα, την ευρυμάθεια, τη νομική ευρύτητα των γνώσεών τους, μιας και είναι μεγαλύτεροι σε ηλικία από μένα, αυτοαποκαλούνται οι γεννήτορες του υποβάθρου του νομοθετήματος του πόθεν έσχες, δεν μπορώ να μην πω ότι στην επιτροπή Νομικών, όταν ετέθησαν τα τέσσερα σημεία που αφορούσαν το νομοθέτημα, δηλαδή η απαρίθμηση των προσώπων, το κατά πόσο θα 'πρεπε να εγίνετο δημοσιοποίησης, οι ποινές και η αναδρομικότητα, κάποιιοι που μιλούσαν για αυτά τα ζητήματα αντιμετώπιζοντο περίπου ως γραφικοί και αντιμετώπιζοντο από συναδέλφους που σήμερα κόπτονται ότι αυτοί γέννησαν το υπόβαθρο για το νομοθέτημα του πόθεν έσχες. Ή να παραπέμψω στα πρακτικά της επιτροπής Νομικών, στη δική μου νομική μελέτη, η οποία οδήγησε κάποιους στην επιτροπή να επαναφέρουν το θέμα της αναδρομικότητας;

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Ερωτοκρίτου, ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Σπύρος Κυπριανού αντικαταστάθηκε στην έδρα από το βουλευτή κ. Αβραάμ Αντωνίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ):

Κύριε Ερωτοκρίτου, παρακαλώ μην επεκταθείτε σ' αυτό το θέμα, διότι δεν είναι το αντικείμενο και νομίζω πως δε θα ήταν ορθό να ανοίξει αυτή η συζήτηση.

(Στο στάδιο αυτό, ο Πρόεδρος της Βουλής επανέρχεται στην έδρα.)

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Γνωρίζω ότι δεν είναι το αντικείμενο, κύριε Πρόεδρε, αλλά μιλώ για γεγονότα που ακούστηκαν και θα μείνω ως εδώ στην πτυχή αυτή.

Ακόμη, και συμφωνώ με τον Πρόεδρο, ο οποίος ορθά ίσως με διέκοψε, λέχθηκαν και κάποια ζητήματα για την αναδρομικότητα. Δε θα πω τίποτε για το θέμα αυτό. Θα το συζητήσουμε, όταν θα έρθει το νομοθέτημα ενώπιον όλων των συναδέλφων και θα έχουμε το χρόνο να το διεξέλθουμε εν εκτάσει.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα πυρά κάποιων συναδέλφων εκτοξεύθηκαν και εναντίον του προέδρου του κόμματος, του κ. Αναστασιάδη, ότι σε δηλώσεις στις 26 Νοεμβρίου 1998 εισηγείτο αναστολή συζήτησης στην επιτροπή Ελέγχου, είτε για να καλύψει συγκεκριμένο ο οποίος ήτο εμπλεκόμενος είτε γιατί δεν επιθυμούσε οποιοδήποτε δημόσιο θόρυβο γύρω από το ζήτημα αυτό. Υπενθυμίζω, και είμαι βέβαιος ότι σε αυτή την αίθουσα δεν εξαιρείται κανένας από την πολιτική εντιμότητα και καλοπιστία, αναμφίβολα, που πιστώνονται όλοι, υπενθυμίζω ότι, αν ανατρέξουμε στα γεγονότα, η αιτιολογία η οποία προβαλλόταν τόσο από τον πρόεδρο του κόμματός μας αλλά και από άλλους οι οποίοι μιλούσαν δημόσια σε σχέση με τη διακοπή, την πιθανή διακοπή των εργασιών της επιτροπής, καθοδηγείτο από την καθιερωμένη πρακτική η οποία υπάρχει σε αυτή τη Βουλή, ότι, με πιθανή τη γέννηση ή τη δημιουργία ποινικών αδικημάτων, σταματά οποιαδήποτε πολιτική συζήτηση για το θέμα, αν και εφόσον τούτο εκκρεμεί ενώπιον οποιασδήποτε αρμόδιας επιτροπής. Και ήτο ορατή η πιθανότητα να γεννηθεί ποινικό ή ποινικά αδικήματα μέσα από τη συζήτηση και με την εν δυνάμει εξέλιξη της υπόθεσης και την έρευνα από τους ποινικούς ανακριτές και το Γενικό Εισαγγελέα. Άρα, δεν μπορεί κάποιος τόσο εύκολα να προσάπτει μομφή εναντίον ιδιαίτερα του προέδρου του κόμματος του δικού μας αλλά και εναντίον οποιουδήποτε - και ήσαν πάρα πολλοί κατά την εποχή εκείνη που τοποθετήθηκαν με πανομοιότυπο τρόπο σε σχέση με το θέμα αυτό.

Όταν ο Υπουργός των Εξωτερικών της κυβέρνησης Κληρίδη, ο Γιαννάκης ο Κασουλίδης, μιλούσε για θέατρο του παραλόγου, εξήγησε ο ίδιος τι εννοούσε ακριβώς. Εξήγησε και είπε ότι, “Εις αυτά τα πρώιμα στάδια της συζήτησης της υπόθεσης, εγώ δεν ήμουν απολύτως βέβαιος τι θα προέκυπτε”. Και δεν ήταν απολύτως βέβαιος τι θα προέκυπτε, γιατί θα πρέπει να πούμε παρενθετικά στο σημείο αυτό ότι είναι η πρώτη φορά που σε αυτή τη δημοκρατία εν ενεργεία υπουργός αντιμετώπισε τις κατηγορίες που αντιμετωπίζει και είχε την πολιτική κατάληξη που είχε. Θα πρέπει να αναφερθώ, στα πλαίσια της ίδιας παρένθεσης, στην αναφορά που έγινε από προηγούμενο συνάδελφο. Όταν ο Υπουργός Άμυνας κάποιας προηγούμενης κυβέρνησης κατηγορείτο για εμπλοκή σε λήψη προμηθειών για εξοπλισμούς της άμυνας, ουδείς φιλοτιμήθηκε να διατάξει έστω αυτή την υποτυπώδη και διάτρητη και κακώς νοούμενη διαδικασία, για κάποιους, η οποία έγινε για τον Ντίνο Μιχαηλίδη. Όταν Υπουργός Εμπορίου αντιμετώπιζε τις ίδιες πολιτικές κατηγορίες, με ποινικές προεκτάσεις, σε σχέση με πώληση σωλήνων στην Αιθιοπία, όταν, κατά την ενάσκηση του πολιτικού του λειτουργήματος, ευρίσκετο στη χώρα αυτή, ουδείς από τους τότε κυβερνώντες τού άνοιξε οποιαδήποτε υπόθεση, για να τον φέρει προ των ευθυνών του, είτε με το Γενικό Ελεγκτή είτε με το Γενικό Εισαγγελέα είτε με ποινικούς ανακριτές. Όταν το δικό μας το κόμμα κατηγορούσε κάποιον Υπουργό Συγκοινωνιών για αθέμιτη εμπλοκή με τη γαλλική εταιρεία Aerorports de Paris στη Λάρνακα, σε σχέση με απαλλοτρίωση οικοπέδων για κατασκευή τμήματος του αεροδρομίου της Λάρνακας, κανένας από τους κυβερνώντες δε φιλοτιμήθηκε να διερευνήσει είτε τα περιουσιακά είτε την εμπλοκή του τότε υπουργού σε σχέση με τα ζητήματα αυτά. Μόνο αυτή η κυβέρνηση και με πρωτοβουλία συμπολιτευόμενου βουλευτή.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ!

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θέμα τάξης και διαδικασίας.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Να σας ακούσουμε.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δεν είναι οι κυβερνώντες που έφεραν το θέμα ενώπιον της δημοσιότητας και της Βουλής: είναι ο κ. Πουργουρίδης, ως πρόεδρος της επιτροπής Ελέγχου, και ουδείς εκ των κυβερνώντων τόλμησε να αναφερθεί σε αυτό το θέμα. Ας μας εξηγήσει ο κ. Ερωτοκρίτου γιατί, όταν ηγέρθη το θέμα αυτό, οι κυβερνώντες δεν έθεσαν σε διαθεσιμότητα τον υπό κατηγορία υπουργό, όπως εισηγείται ο ίδιος ότι έπρεπε να γίνει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ! Νομίζω ότι ...

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, δεν υπάρχει πρόβλημα. Θα υπενθυμίσω στον κ. Αγαπίου ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι είναι σωστό ...

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Μα πρέπει να δώσω απάντηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι είναι σωστό, ότι είναι ο κ. Πουργουρίδης, μόνο ο ίδιος ο κ. Πουργουρίδης μπορεί να εξηγήσει υπό ποίαν ιδιότητα ...

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε. Με όλο το σεβασμό ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή, αν εκπροσωπεί την κυβέρνηση ή αν δεν εκπροσωπεί την κυβέρνηση στη συγκεκριμένη περίπτωση.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Όχι, σίγουρα δεν εκπροσωπεί την κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, συνεχίστε.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Σίγουρα δεν εκπροσωπεί την κυβέρνηση, αλλά επί του ζητήματος το οποίο ηγέρθη, κύριε Πρόεδρε, φαίνεται ότι ο κ. Αγαπίου -και αυτό οφείλεται στη ρύμη του λόγου μου, γιατί ομιλώ και γρήγορα και δυνατά και θα ρίξω τον τόνο ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει. Είπαμε, νηφαλιότητα. Συνεχίστε.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Εγώ μιλούσα, έλεγα ότι καμία κυβέρνηση, συγκριτικά με τις προηγούμενες, δε ξεκίνησε διαδικασία. Δε μιλώ για την έγερση του ζητήματος. Η έγερση του ζητήματος έχουμε πει στην εισαγωγή και στο ιστορικό πώς έγινε. Καμία κυβέρνηση, έστω κάτω από κάποιες πιέσεις ενδεχόμενα από κάποιους, έστω από την ανυπαρξία πιέσεων, δεν ξεκίνησε διαδικασία διερεύνησης. Και η διαδικασία ξεκίνησε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ νομίζω να μη φύγουμε από το θέμα. Σας παρακαλώ! Φεύγουμε από το θέμα.

Ναι, ο κ. Γεωργίου.

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Για κάποιο θέμα ακρίβειας των γεγονότων, ήθελα να φρεσκάρω τη μνήμη όλων

μας. Ο κ. Σαββίδης παραιτήθη της θέσης του μετά τις καταγγελίες, διορίστηκαν ποινικοί ανακριτές, στις οποίες παρουσιάστηκαν τόσο ο κ. Συλλούρης όσο και ο κ. Αντρέας Γεωργίου, οι συνάδελφοι που είχαν εγγράψει το θέμα, εξεδόθη ένα πόρισμα, δε θέλω να πω τι ήταν το πόρισμα κ.λπ. -αν θέλετε μπορούμε να πούμε- ο δε κ. Νέμιτσας επίσης παραιτήθη από τη θέση του και άφησε ανοικτή την πόρτα για οποιεσδήποτε διαδικασίες. Συνεπώς, και οι θέσεις, όπως μπαίνουν εδώ, οι ορθές επί θεμάτων αρχής ακολουθήθηκαν, τουλάχιστον από την πλευρά μας, και υπάρχουν και οι ομιλίες μας εδώ στη Βουλή επί των θεμάτων και πιστεύω ότι τα γεγονότα πρέπει να παρουσιάζονται ως είχαν. Ενώ, στην παρούσα περίπτωση, ενώ εκεί δύο υπουργοί είχαν την ευθιξία να παραιτηθούν, εδώ ο ένας υπουργός δεν είχε αυτή την ευθιξία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, νομίζω είναι ξεκάθαρο το θέμα.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Νομίζω, για να επανέλθουμε στο θέμα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, αφήστε τον ομιλητή ...

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Να επανέλθουμε στο θέμα. Νομίζω ότι θα μιλήσετε, κύριοι συνάδελφοι, αμέσως μετά από μένα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίστε, παρακαλώ.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Να επανέλθουμε στο θέμα. Απλά θα πω μόνο ότι τουλάχιστον η δημόσια συζήτηση αλλά και η ολοκληρωμένη διαδικασία, όπως κατέληξε, με τις προεκτάσεις που επιχειρούν κάποιοι από τους συναδέλφους της αντιπολίτευσης να δώσουν σε σχέση με

την παρούσα κυβέρνηση, δεν έγινε τότε και ας μείνουμε ως εδώ και επ' αυτού νομίζω ότι συμφωνούμε.

Στο θέατρο του παραλόγου έλεγα ότι, συνεχίζοντας και κλείνοντας την παρένθεση η οποία ανοίχτηκε με τους υπουργούς των προηγούμενων διακυβερνήσεων, έλεγα ότι ο Υπουργός των Εξωτερικών πίστευε ότι αυτή η δημόσια συζήτηση αλλά και ο θόρυβος, όπως αποκαλείτο τότε, δε θα απέκρυπτε οποιαδήποτε ουσία. Το εκπληκτικότερο, αλλά και το γεγονός που δικαιώνει απόλυτα, με την έννοια της καλοπιστίας, το Γιαννάκη τον Κασουλίδη είναι ότι ο τέως κυβερνητικός εκπρόσωπος, ο Χρίστος ο Στυλιανίδης, ο οποίος αναπαρήγαγε καθημερινώς από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας τη δήλωση του Γιαννάκη Κασουλίδη ότι επρόκειτο περί θεάτρου του παραλόγου, στο τέλος τέλος αυτής της υπόθεσης υπέβαλε παραίτηση, επικαλούμενος λόγους ευθιξίας σε σχέση με απόφαση που θα έπαιρνε το Υπουργικό Συμβούλιο. Δεν το αναφέρω για να γίνει συζήτηση για τον κ. Χρίστο Στυλιανίδη. Το αναφέρω, διότι έχει σημασία μάλλον ενισχυτική στην καλοπιστία που επέδειξαν στα πρώιμα και αρχικά στάδια ο Γιαννάκης Κασουλίδης και ο Χρίστος Στυλιανίδης.

Ακόμα, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ακούστηκαν σχόλια αναφορικά με τη στάση του Χρήστου του Πουργουρίδη, αλλά και για το σθένος το οποίο επέδειξε. Με το Χρήστο τον Πουργουρίδη είμαι φίλος πάρα πολλά χρόνια. Τον εκτιμώ απεριόριστα ως άντρα πολιτικό αλλά και ως επαγγελματία δικηγόρο. Δε συμφωνώ όμως πάντα μαζί του και το γνωρίζει ο ίδιος ότι, κατά τη διάρκεια της δεκαπενταετούς και πλέον σχέσης μας στο ίδιο κόμμα, ποτέ δε βρεθήκαμε πλάι πλάι ο ένας από τον άλλο με κριτήριο μοναδικό τη φιλία μας. Όπως έχει τις δικές του απόψεις, έχω και εγώ τις δικές μου απόψεις, για τις οποίες πάρα πολλά θα μπορούσε να πει ο ίδιος, εάν τούτο ήταν δυνατό. Στην υπόθεση αυτή όμως δεν μπορώ, παρά τις οποιεσδήποτε επιφυλάξεις είχα στην αρχή, όπως ο Χρίστος ο Στυλιανίδης, ο Γιαννάκης ο Κασουλίδης

ή οποιοδήποτε άλλοι από την κυβερνητική πλευρά -χωρίς να εκπροσωπώ την κυβέρνηση, κύριε Πρόεδρε, απλά και μόνο όντας βουλευτής του Δημοκρατικού Συναγερμού- δεν μπορώ, λέω, παρά τις οποιοσδήποτε αρχικές επιφυλάξεις, να μην κάνω ιδιαίτερη μνεία στο σθένος, στην τόλμη και στην αμετάθετη αποφασιστικότητα του Χρήστου Πουργουρίδη να ξεκινήσει και να καταλήξει την υπόθεση αυτή, μέσα από μύρια εμπόδια, που εγώ γνωρίζω και κάποια εξ αυτών είναι ανομολόγητα ακόμα και από αυτό το βήμα, γιατί έχουν έντονα προσωπική πτυχή και δεν είναι σωστό οι πολίτες περί προσωπικών ζητημάτων, έστω και αν έχουν πολιτικές προεκτάσεις, να πληροφορούνται. Θα πρέπει άνθρωποι και άντρες πολιτικοί, που έχουν το ανάστημα, να αναλαμβάνουν τέτοιου είδους πρωτοβουλίες, ακόμα ανεξάρτητα από τα ελατήρια που μπορεί να τους αποδίδουν κάποιοι, γιατί υπάρχει και αυτή η πτυχή. Για μένα αυτό που μετρά είναι αυτό το οποίο έλεγε ο Μάρκος Αυρήλιος, ότι ο καθένας αξίζει όσο αξίζουν αυτά για τα οποία κοπίασε, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα, ανεξάρτητα από τα ελατήρια που ενδεχόμενα υποκρύπτονταν πίσω από το μυαλό του. Αντικειμενικά, αυτό που μετρά είναι η προσπάθεια. Και η προσπάθεια που έκανε ο Χρήστος ο Πουργουρίδης έχει ανοίξει δρόμους σ' αυτή την πολιτεία και είναι καθήκον αυτής της πολιτείας να προχωρήσει πλέον σε θεσμοθέτηση κανόνων πολιτικής συμπεριφοράς. Δεν μπορεί αυτή η διαχωριστική γραμμή μεταξύ της απώλειας ή της ύπαρξης της έξωθεν καλής μαρτυρίας, όπως εξήγησα στην εισαγωγή μου, να παραμένει απροσδιόριστη κατά το δοκούν σε οποιοδήποτε ευρίσκεται κατά περίπτωση στην εξουσία και να λέει, "Εγώ θεωρώ ότι την έχω, εσύ μπορείς να λες ότι την έχασα". Δεν γίνεται. Κάποιοι, όταν χάνουν το μέτρο, μπορεί να λένουν ό,τι θέλουν. Είναι όμως καθήκον της πολιτείας να προσδιορίσει νομοθετικά, και επαναλαμβάνω παλαιότερη εισήγησή μου, κατά τα πρότυπα της Επιτροπής Θεσμών και Αξιών του αγγλικού κοινοβουλίου, του Ethics Committee, που αναφέραμε προηγουμένως, θα πρέπει να

θεσμοθετηθεί το συντομότερο διαδικασία που να αφορά τα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων σε σχέση με ανάρμοστη συμπεριφορά που δε συμβαδίζει με το αξίωμά τους και να καλύπτει όλες τις πτυχές και να μπορεί η κοινοβουλευτική επιτροπή, αυτή η συγκεκριμένη επιτροπή, να τους ελέγξει πολιτικά, αλλά και να τους παραδώσει άμωμους, αν δεν υπάρχει οτιδήποτε το μεμπτό, στην κρίση του λαού ή να τους καταδικάσει πολιτικά, εάν αντίθετη είναι η περίπτωση. Αλλά το ίδιο να γίνει και για τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου. Είναι καθήκον της εκτελεστικής εξουσίας -και γίνεται στο εξωτερικό αυτό- να προσδιορίσει κανόνες πολιτικής συμπεριφοράς, τι είναι επιτρεπτό και τι δεν είναι επιτρεπτό σε σχέση με συμπεριφορά υπουργού που έχει σχέση με το πολιτικό του αξίωμα. Μπορεί να γίνει με κανονισμούς, μπορεί να γίνει με εγκυκλίους, μπορεί να γίνει με οτιδήποτε άλλο. Δεν είναι νεοφανής ιδέα ούτε κάτι το οποίο για πρώτη φορά εφαρμόζεται στη χώρα μας. Η τρίτη εξουσία, η δικαστική, η οποία δεν υστερεί ούτε σε εξουσία, εννοώ σε εύρος, ούτε σε σεβασμό ούτε σε τιμή από οποιαδήποτε από τις δύο άλλες εξουσίες, καθορίζει τα των λειτουργιών της, τα των στελεχών της, με δεοντολογικούς κανόνες που έχουν ισχύ νόμου -το λεγόμενο “conduct of etiquette”, τη συμπεριφορά τη δεοντολογική που πρέπει να έχει ένας δικαστής ή ένας δικαστικός λειτουργός σε σχέση με την καθημερινή ζωή του αλλά και με την επιτέλεση του λειτουργήματός του. Το ίδιο μπορεί να γίνει και για μας. Εξάλλου, κανείς δεν μπορεί να προβλέψει το σύνολο των περιπτώσεων που μπορεί να προκύψουν. Αρκεί να θέσει τα πλαίσια με τα νομοθετικά αυτά κείμενα, δίδοντας φερέγγυα, αξιόπιστα και με πειστικότητα το μήνυμα ότι εμείς αυτοπεριοριζόμεθα πρώτοι και περιορίζουμε τους εαυτούς μας στον τομέα αυτό, γιατί θέλουμε, υφιστάμενοι αυτό τον περιορισμό, να δώσουμε πρώτοι το καλό παράδειγμα στους πολίτες, αλλά και να αναβιβάσουμε την αξία των θεσμών και το επίπεδο της πολιτειακής ζωής σ’ αυτό τον τόπο.

Τελειώνοντας, θα εισηγηθώ και εγώ ότι το πόρισμα της επιτροπής Ελέγχου, με

όλες τις ελλείψεις, με όλα τα κενά, με όλα ενδεχομένως που έχουν ακουστεί, που δε συγκροτούν πλήρη και αντικειμενική με την έννοια που έχω εξηγήσει εικόνα στο σώμα αυτής της Βουλής, θα πρέπει να υιοθετηθεί και να εγκριθεί από το σώμα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σ' αυτό το στάδιο, όχι μόνο για το λόγο που έχει αναφερθεί προηγουμένως, δηλαδή ότι δεν είναι πολλά μέλη της Βουλής εδώ, αλλά και για τον αντικειμενικό λόγο ότι δεν μπορούμε να ολοκληρώσουμε απόψε τη συζήτηση και, κατόπιν διαβουλεύσεων, θα συνεχιστεί η συζήτηση και θα ολοκληρωθεί στην επόμενη συνεδρία.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι κατ' ανάγκη να ολοκληρωθεί. Θα συνεχιστεί την Πέμπτη, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι. Με την ελπίδα να ολοκληρωθεί. Δεν είναι όρος καθόλου, δεν τίθενται τέτοιοι όροι. Με την ελπίδα να ολοκληρωθεί.

Λοιπόν, φθάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας. Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 3 Ιουνίου 1999, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993.
- 2) Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998.
- 3) Ο περί Εμπορικών Περιγραφών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

- 4) Ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 5) Ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 6) Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1996.
- 7) Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1996. (Πρόταση νόμου).
- 8) Ο περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 9) Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 10) Ο περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 11) Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας για το Έτος 1999 Νόμος του 1999.
- 12) Οι περί Εταιρειών (Εκκαθάριση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 13) Οι περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Καθίδρυση Εφοριακού Συμβουλίου) Κανονισμοί του 1999.
- 14) Οι περί Υπουργείου Εσωτερικών - Θέση Λειτουργού Διαχείρισης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.

- 15) Οι περί Τμήματος Στατιστικής και Ερευνών - Θέση Πρώτου Λειτουργού Στατιστικής (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 16) Οι περί Συντάξεων Υπαλλήλων Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 17) Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ερευνητικές Μονάδες) Κανονισμοί του 1999.
- 18) Ο περί Ελέγχου της Κινητής Περιουσίας που Προέρχεται από την Κατεχόμενη Περιοχή Νόμος του 1996.
- 19) Ο περί Εμπόρων Μηχανοκίνητων Οχημάτων (Επίδειξη και Δοκιμή) Νόμος του 1997.
- 20) Ο περί του Εφημεριακού Κλήρου της Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας της Κύπρου (Επιχορήγησις Απολαβών) Νόμος του 1973.
- 21) Ο περί Χαρτοσήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1990.
- 22) Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1991.
- 23) Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1992.
- 24) Ο περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Διορισμό στη Δημόσια Υπηρεσία Νόμος του 1995.
- 25) Ο περί Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1998.
- 26) Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Αξιολόγηση

- Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999.
- 27) Οι περί Αποβάθρων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 28) Οι περί Υδατοπρομήθειας (Ειδικά Μέτρα) Κανονισμοί του 1999.
- 29) Οι περί Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 30) Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμοί του 1999.
- 31) Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 32) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 33) Οι περί της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ραδιοτηλεόρασης Κανονισμοί του 1999.
- 34) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1999.
- 35) Οι περί Ταχύπλων Σκαφών Κανονισμοί του 1999.
- 36) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας για το έτος 1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής, κυρίου Χρήστου Πουργουρίδη, εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών.

(Συνέχιση της συζήτησης).

Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 6.50 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος

Κιττής Στάθης

Κλεάνθους Νίκος

Κυπριανού Μάρκος

Μακρίδης Ισίδωρος

Ματσάκης Μάριος

Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούπτας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Ρότσας Χρήστος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γιώργος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας

Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πετρός

Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”, η συζήτηση που ακολούθησε (Τ. Παπαδόπουλος, Χρ. Ρότσας, Ν. Πιπτοκοπίτης, Α. Αντωνίου, Ι. Μακρίδης, Α. Φιλίππου, Ν. Μουσιούπτας, Γ. Αγαπίου) και ψήφισή του σε νόμο (ως Τροποποιητικός Αρ. 2 του 1999).
- 2) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εμπορικών Περιγραφών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 3) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998” και ψήφισή της σε νόμο (ως Τροποποιητικός του 1999).
- 4) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1996” και ψήφισή του σε νόμο (ως Τροποποιητικός του 1999).
- 5) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1996, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Βασιλείου, Δ. Ηλιάδης, Α. Φιλίππου, Ρ. Ερωτοκρίτου) και ψήφισή της σε νόμο (ως Τροποποιητικός του 1999).
- 6) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή της σε νόμο (ως Τροποποιητικός του 1999).

- 7) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Αντωνίου, Σ. Χατζηγιάννης, Ν. Πιπτοκοπίτης) και ψήφισή του σε νόμο.
- 8) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999, οι σύντομες παρατηρήσεις του κ. Σοφοκλή Χατζηγιάννη και η ψήφισή του σε νόμο.
- 9) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας για το Έτος 1999 Νόμος του 1999”, οι σύντομες παρατηρήσεις του κ. Ισιδωρου Μακρίδη και ψήφισή του σε νόμο.
- 10) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Εταιρειών (Εκκαθάριση) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 11) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Υπουργείου Εσωτερικών - Θέση Λειτουργού Διαχείρισης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Γεωργίου, Γ. Αγαπίου, Ν. Πιπτοκοπίτης, Ρ. Ερωτοκρίτου, Α. Αντωνίου, Γ. Βασιλείου, Ι. Μακρίδης, Μ. Ματσάκης, Ν. Κατσουρίδης) και έγκρισή τους.
- 12) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Τμήματος Στατιστικής και Ερευνών - Θέση Πρώτου Λειτουργού Στατιστικής (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Γ. Βασιλείου, Ρ. Ερωτοκρίτου, Δ. Ηλιάδης, Α. Γεωργίου, Α. Γαλανός) και έγκρισή τους.
- 13) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Συντάξεων Υπαλλήλων Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 14) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

- 15) Αγορεύσεις βουλευτών (Η. Μυριάνθους, Α. Γεωργίου, Ν. Κλεάνθους, Τ. Παπαδόπουλος, Στ. Κιπής, Ρ. Ερωτοκρίτου) για την έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής κ. Χρήστου Πουργουρίδη εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 3ης Ιουνίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.23 μ.μ.)

Αρ. 32

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ):

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής και παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεδομένου ότι στάλθηκε για κατάθεση σήμερα ένα νομοσχέδιο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως και επειδή υπάρχει εισήγηση να κηρυχθεί επείγον για να παραπεμφθεί στην επιτροπή Οικονομικών, θα αρχίσουμε από το Κεφάλαιο Β΄, την κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεδομένου ότι τα καπνικά προϊόντα πιστεύεται ότι είναι υπεύθυνα για το θάνατο χιλίων Κυπρίων το χρόνο, θα ήθελα να δηλώσω ότι ναι μεν είναι ευπρόσδεκτη αυτή η αύξηση, αλλά θα ήθελα να εισηγηθώ αυτή η αύξηση να είναι περισσότερη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ να ακολουθήσουμε τη διαδικασία. Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς δε θα συμφωνήσουμε με το επείγον αυτού του νομοσχεδίου, γιατί πιστεύουμε ότι έπρεπε να αποτελέσει ένα συστατικό μέρος μιας κυβερνητικής πρότασης, εφόσον έχει προηγηθεί μια ανταλλαγή απόψεων, μία διαβούλευση που κράτησε δύο μήνες. Πιστεύω ότι δεν έπρεπε αποσπασματικά αυτό το θέμα να κατατεθεί, αλλά να αποτελέσει μέρος της συνολικής πρότασης τόσο των φορολογικών μέτρων όσο και των κοινωνικών αντιπαροχών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής; Κατόπιν της παρατηρήσεως του κ. Χρίστου, μάλλον της διαφωνίας, είμαι υποχρεωμένος να το θέσω σε ψηφοφορία, κατά πόσο πρέπει να κηρυχθεί επείγον ή όχι. Πόσοι είναι υπέρ τού να κηρυχθεί επείγον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσεται επείγον. Παρακαλώ την επιτροπή Οικονομικών να συνέλθει, για να μελετήσει το νομοσχέδιο και να υποβάλει την έκθεσή της στο σώμα το ταχύτερο δυνατόν και αν είναι δυνατόν εντός της ημέρας.

Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων είναι όπως αυτή έχει ήδη διανεμηθεί στους βουλευτές και θεωρείται αναγνωσθείσα.

	Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
1)	Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
2)	Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
3)	Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 1) του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
4)	Ο περί του Διεθνούς Συμφώνου για τα Αστικά και Πολιτικά	Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών

	Δικαιώματα (Δεύτερο Προαιρετικό Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.		Υποθέσεων
6)	Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
7)	Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
8)	Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
9)	Οι περί Όρων και Διαδικασίας Πρόσληψης Ειδικών Αστυφυλάκων Κανονισμοί του 1999.	Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Νομικών
10)	Έγγραφα (Αρ. Θ. 15/99 και Θ.	Οικονομικών	Οικονομικών και

16/99) που αφορούν την εξαίρεση από την αναστολή πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τον περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο αρ. 4(1) του 1999.

Προϋπολογισμού

Προτάσεις νόμου:	Κατατέθηκε από	Παραπέμπεται στην επιτροπή
Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών	Νομικών

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επανερχόμαστε στο Κεφάλαιο Α΄.

Το πρώτο θέμα είναι “Ο περί Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993”. Για το θέμα αυτό υπάρχει και συμπληρωματική έκθεση. Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής Νομικών να διαβάσει και τις δύο εκθέσεις. Είναι το περίφημο “πόθεν έσχες”.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι θα αναγνωσθεί και η κυρίως έκθεση και η συμπληρωματική.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί της Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993”

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος	Γιαννάκης Θωμά
Καίτη Κληρίδου	Μάρκος Κυπριανού
Ρίκκος Ερωτοκρίτου	Στάθης Κιπτής
Σοφοκλής Χατζηγιάννης	Τάσσος Παπαδόπουλος
Γιαννάκης Αγαπίου	Ηλίας Μυριάνθους
Αριστοφάνης Γεωργίου	Δημήτρης Ηλιάδης
Χριστόδουλος Βενιαμίν	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών της παρούσας βουλευτικής περιόδου μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε πολύ μεγάλο αριθμό συνεδριών της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ Ιανουαρίου 1997 και Απριλίου 1999.

Στο στάδιο της μελέτης του υπό αναφορά νομοσχεδίου κλήθηκαν στην επιτροπή και εξέφρασαν τις απόψεις τους ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και εκπρόσωποι της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται, όπως αυτός αρχικά είχε κατατεθεί στη Βουλή και όπως σχετικά αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση που τον συνοδεύει, είναι η προστασία της τιμής των αξιωματούχων του κράτους και των πολιτικών προσώπων, καθώς και η εξυγίανση του δημόσιου βίου με τον έλεγχο και τον αυστηρό κολασμό των παρανομούντων σε όλες τις περιπτώσεις κατάχρησης εξουσίας και αθέμιτου πλουτισμού.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το οποίο κατέθεσε το υπό αναφορά νομοσχέδιο, δήλωσαν ότι αυτό εξυπηρετεί διπλό σκοπό, αφού ο προβλεπόμενος σε αυτό μηχανισμός ελέγχου δεν επιδιώκει μόνο τον κολασμό των παρανομούντων, αλλά ταυτόχρονα λειτουργεί και σαν ασπίδα της τιμής των αξιωματούχων και των πολιτικών προσώπων σε αόριστες, αστήρικτες και γενικά αιωρούμενες εναντίον τους κατηγορίες.

Όπως είναι γνωστό, για το όλο θέμα, που είναι ευρύτερα γνωστό ως “πόθεν έσχες”, ισχύει νομοθεσία από το 1965 (Νόμος 65 του 1965), η οποία όμως βρίσκεται ουσιαστικά σε αχρησία εξαιτίας του ότι δεν υπήρξε ποτέ οποιαδήποτε καταγγελία, αλλά και γιατί δε διαλαμβάνεται σε αυτή οποιοσδήποτε μηχανισμός ελέγχου, με αποτέλεσμα αυτή να μην έχει πρακτική εφαρμογή.

Πρέπει επίσης να λεχθεί ότι και στο παρελθόν η Βουλή είχε μελετήσει το ίδιο θέμα με την ευκαιρία της κατάθεσης ενώπιον του Σώματος δύο σχετικών προτάσεων νόμου από τον πρώην βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Γεώργιο Γεωργίου για την κοινοβουλευτική ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού στις 14 Ιανουαρίου 1982 και από την κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά στις 21 Ιανουαρίου 1982. Οι δύο προτάσεις νόμου, οι οποίες τελικά δεν προωθήθηκαν στην ολομέλεια του Σώματος για διάφορους λόγους, αποσκοπούσαν, σύμφωνα με τις αιτιολογικές τους εκθέσεις, στην ψήφιση νόμου για την καθιέρωση μηχανισμού για την πλήρη διερεύνηση και την παροχή πληροφοριών σχετικά με το εισόδημα και τα περιουσιακά στοιχεία αξιωματούχων της πολιτείας και άλλων δημόσιων προσώπων. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις κύριο αιτιολογικό των προτεινόμενων νομοθετημάτων ήταν η ενίσχυση του περί δικαίου αισθήματος του λαού και η ικανοποίηση της κοινής γνώμης με την καθιέρωση ενός αποτελεσματικού μηχανισμού αποκάλυψης των περιπτώσεων

διασπάθισης και κατάχρησης δημόσιου χρήματος, καθώς και των περιπτώσεων αθέμιτου πλουτισμού ή χρηματισμού αξιωματούχων και άλλων δημόσιων προσώπων.

Περαιτέρω πρέπει να αναφερθεί ότι και προηγούμενες κυβερνήσεις είχαν καταθέσει στη Βουλή νομοσχέδια για το “πόθεν έσχες”. Συγκεκριμένα, στις 30 Μαρτίου 1989 είχε κατατεθεί νομοσχέδιο, το οποίο είχε εξεταστεί σε βάθος από την τότε αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή και το οποίο τελικά αποσύρθηκε στις 21 Οκτωβρίου 1993, για να κατατεθεί στη θέση του το παρόν νομοσχέδιο. Για το υπό αναφορά νομοσχέδιο η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών της προηγούμενης βουλευτικής περιόδου είχε επίσης πραγματοποιήσει μεγάλο αριθμό συνεδριών στις οποίες είχε καλέσει και ακούσει, εκτός από τις απόψεις των κυβερνητικών αρμοδίων, και τις απόψεις διάφορων άλλων επηρεαζόμενων αξιωματούχων και δημόσιων προσώπων. Και πάλι όμως δεν είχε καταστεί δυνατό αυτό να προωθηθεί στην ολομέλεια του Σώματος, για να ψηφιστεί.

Το ίδιο νομοσχέδιο, το οποίο εκκρεμεί ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών της παρούσας βουλευτικής περιόδου και το οποίο αποτέλεσε αντικείμενο μελέτης της που πραγματοποιήθηκε σε πολύ μεγάλο αριθμό συνεδριών της, διαλαμβάνει τις ακόλουθες κύριες πρόνοιες:

- 1) Υπόχρεοι προς υποβολή δήλωσης σχετικά με την περιουσιακή τους κατάσταση είναι, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία, όλοι οι ρητά καθοριζόμενοι σε αυτό αξιωματούχοι του κράτους ή άλλα πολιτικά πρόσωπα, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και οι υπουργοί, ο Πρόεδρος της Βουλής και οι βουλευτές, ο Πρόεδρος και τα μέλη του Ανώτατου Δικαστηρίου, ο Γενικός Εισαγγελέας και ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, ο Γενικός Ελεγκτής και ο Βοηθός Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, ο Πρόεδρος και τα μέλη των Επιτροπών Δημόσιας και Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας κ.ά. Στον κύκλο των ελεγχόμενων δεν

περιλαμβάνονται οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι οποίοι υπόκεινται σε διαδικασίες έλεγχου με βάση τον περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμο.

- 2) Όλα τα ελεγχόμενα πρόσωπα είναι υποχρεωμένα να υποβάλλουν στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας μέσα σε τρεις μήνες από την ορκωμοσία τους ή την ανάληψη των καθηκόντων τους ή το διορισμό τους δήλωση περιουσιακής κατάστασης στην οποία να αναφέρουν την περιουσιακή κατάσταση των ιδίων, των συζύγων και των ανήλικων τέκνων τους.
- 3) Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας έχει την υποχρέωση, ύστερα από αίτηση πολίτη της Δημοκρατίας η οποία υποβάλλεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι μηνών από την έναρξη της ισχύος του υπό ψήφιση νόμου, να καλέσει οποιονδήποτε από τους υπόχρεους προς δήλωση περιουσιακών καταστάσεων αξιωματούχους του κράτους, εξαιρουμένων των πολιτικών προσώπων, ο οποίος κατείχε το αξίωμά του από της εγκαθιδρύσεως της Δημοκρατίας και εφεξής, να υποβάλει σχετική δήλωση.
- 4) Η δήλωση της περιουσιακής κατάστασης πρέπει να είναι ένορκη και, μεταξύ άλλων, να αναφέρει λεπτομερώς το χρόνο και τον τρόπο κτήσης και διάθεσης ακινήτων, εμπράγματα δικαιώματα σε αυτά, πάσης φύσεως θαλάσσια, εναέρια και χερσαία μεταφορικά μέσα, οποιαδήποτε συμμετοχή σε κάθε είδους επιχείρηση, κάθε είδους χρεόγραφα, μετοχές και καταθέσεις σε τράπεζες, ιδιαίτερης αξίας κοσμήματα, και πολύτιμους λίθους, καθώς και τα εισοδήματα του προηγούμενου οικονομικού έτους.
- 5) Η δήλωση, σύμφωνα με τα πιο πάνω, πρέπει να επαναλαμβάνεται το Μάρτιο κάθε χρόνου για όλη τη χρονική περίοδο κατά την οποία ο υπόχρεος κατέχει το αξίωμα ή τη θέση του, καθώς και για τρία συνεχή έτη μετά την απώλειά της, ενώ η δημοσίευση της υποβαλλόμενης δήλωσης συνιστά αδίκημα.

- 6) Η κτήση περιουσιακού οφέλους με ανάρμοστη άσκηση του αξιώματος ή του λειτουργήματος του υποχρέου ή κατά κατάχρηση ή εκμετάλλευση της ιδιότητάς του συνιστά αθέμιτο πλουτισμό, άσχετα αν προσπορίζετε το όφελος ο ίδιος ή συγγενικό του πρόσωπο. Αθέμιτο πλουτισμό συνιστά επίσης η κτήση περιουσιακού οφέλους με μέσα των οποίων η προέλευση δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη. Σε περίπτωση καταδίκης για αθέμιτο πλουτισμό, το αρμόδιο δικαστήριο διατάζει τη δήμευση κάθε περιουσιακού οφέλους που αποκτήθηκε αθέμιτα.
- 7) Κάθε πολίτης έχει το δικαίωμα να υποβάλει στο Γενικό Εισαγγελέα καταγγελία εναντίον αξιωματούχου για αθέμιτο πλουτισμό ή για παράλειψη υποβολής δήλωσης ή για υποβολή ανακριβούς δήλωσης, αλλά ανώνυμη ή αστήρικτη καταγγελία δε γίνεται δεκτή.
- 8) Καθιερύεται τριμελές Συμβούλιο Ελέγχου Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων, που απαρτίζεται από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και από δύο νομικούς, που διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο ύστερα από εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Το Συμβούλιο αυτό έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να ελέγχει τις υποβαλλόμενες δηλώσεις, ενώ έχει επίσης τις εξουσίες που παραχωρούνται σε ερευνητική επιτροπή σύμφωνα με τον περί Ερευνητικών Επιτροπών Νόμο. Το πόρισμα του Συμβουλίου, σε περίπτωση διεξαγωγής έρευνας, διαβιβάζεται στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και ποινική δίωξη χωρεί μόνο με τη γραπτή συγκατάθεσή του.
- 9) Αίρεται το τραπεζικό, το φορολογικό ή οποιοδήποτε άλλο διασφαλιζόμενο με νόμο απόρρητο, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διερεύνησης καταγγελιών και εκδίκασης των σχετικών ποινικών αδικημάτων.

Κατά τη συζήτηση του όλου θέματος ενώπιον της επιτροπής, όλες οι πλευρές τάχθηκαν ανεπιφύλακτα ως θέμα αρχής υπέρ της ψήφισης ενός αποτελεσματικού νόμου που να διασφαλίζει τη λειτουργία ενός ευέλικτου μηχανισμού ελέγχου όλων των προσώπων που κατέχουν αιρετά ή άλλα ύπατα πολιτειακά αξιώματα, αλλά που ταυτόχρονα να παρέχει στους ελεγχόμενους προστασία από διάφορες κακόβουλες ενέργειες, όπως η διάδοση πληροφοριών για προσπορισμό από αυτούς αθέμιτου πλουτισμού, με μόνο στόχο να πληγεί η τιμή και η υπόληψή τους.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή προχώρησε στην κατ' άρθρο μελέτη του υπό αναφορά νομοσχεδίου, η οποία κατέδειξε ότι αυτό πάσχει σοβαρά από νομοτεχνικής πλευράς, ενώ ταυτόχρονα παρουσιάζει μεγάλα κενά και άλλες σημαντικές ουσιαστικές αδυναμίες που χρήζουν περαιτέρω επεξεργασίας και ενδελεχούς μελέτης.

Ιδιαίτερο αντικείμενο της μελέτης της επιτροπής υπήρξαν τα ακόλουθα σημεία του υπό συζήτηση νομοσχεδίου:

- 1) Το γεγονός ότι ο έλεγχος των υποβαλλόμενων δηλώσεων λόγω του όγκου εργασίας που θα προκύψει για το Συμβούλιο Ελέγχου εκ των πραγμάτων δεν μπορεί να είναι καθολικός αλλά δειγματοληπτικός. Ένας τέτοιος τρόπος ελέγχου δε θεωρείται από τα μέλη της επιτροπής αποδεκτός, γιατί δε συμβαδίζει με τη συνταγματική επιταγή για ισότιμη μεταχείριση όλων των πολιτών.
- 2) Η πρόνοια για την πλήρη απαγόρευση της δημοσίευσης του περιεχομένου των υποβαλλόμενων δηλώσεων σε αντιδιαστολή με την άποψη των μελών της επιτροπής ότι η υπό όρους δημοσίευση θα συμβάλει στη δικαίωση του αισθήματος του λαού, σύμφωνα με το οποίο οι αξιωματούχοι του κράτους και όλα τα πολιτικά πρόσωπα που υπόκεινται σε έλεγχο δεν πρέπει μόνο να φαίνονται έντιμα, αλλά και να αποδεικνύεται η εντιμότητά τους έμπρακτα. Η δημοσίευση επομένως του περιεχομένου των δηλώσεων ικανοποιεί την ανάγκη αυτή.

- 3) Η αναδρομικότητα που πρέπει να έχει ένας νόμος για το “πόθεν έσχες”, ώστε επίσης να ικανοποιείται το λαϊκό αίσθημα ότι κανένας αξιωματούχος ή άλλο ελεγχόμενο πρόσωπο δεν καλύπτεται πίσω από την απαγόρευση της αναδρομικής διερεύνησης των περιουσιακών του στοιχείων.
- 4) Η δυνατότητα για άρση του τραπεζικού απορρήτου. Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, η χωρίς προηγούμενο δικαστικό ένταλμα άρση του τραπεζικού απορρήτου θα πλήξει τη Δημοκρατία ως ευυπόληπτο χρηματοπιστωτικό κέντρο αλλά και την εμπιστοσύνη που τώρα διέπει τις συμβατικές σχέσεις των τραπεζών και των πελατών τους.
- 5) Η δυνατότητα για αποκάλυψη των περιπτώσεων αθέμιτου πλουτισμού, αφού είναι γενικά παραδεκτό ότι η απόδειξη του αδικήματος του αθέμιτου πλουτισμού είναι δύσκολη, αν όχι αδύνατη.
- 6) Η αναγκαιότητα συμπερίληψης στις πρόνοιες του εν λόγω νομοσχεδίου και άλλων κατηγοριών ελεγχόμενων προσώπων, όπως είναι οι δημόσιοι υπάλληλοι, τα μέλη της αστυνομίας, οι ιδιοκτήτες ραδιοτηλεοπτικών καναλιών, οι επαρχιακοί δικαστές κ.ά.
- 7) Η συμπερίληψη στο υπό συζήτηση σχέδιο νόμου διατάξεων τέτοιων που να διασφαλίζουν την αποτελεσματική προστασία των ελεγχόμενων προσώπων από κακόβουλες καταγγελίες, αστήρικτες πληροφορίες και λασπολογία εναντίον τους.
- 8) Η σύνθεση του Συμβουλίου Ελέγχου, έτσι που να διασφαλίζεται ότι λόγω της φύσης του εν λόγω Συμβουλίου να ελέγχει τα περιουσιακά στοιχεία όλων ανεξάρτητα των κρατικών αξιωματούχων αυτό θα απαρτίζεται από προσωπικότητες άμεμπτης ηθικής και υψηλού επαγγελματικού επιπέδου.

Υπό το φως των πιο πάνω διαπιστώσεων και επισημάνσεων της η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα την αναγκαιότητα

θέσπισης μιας αποτελεσματικής νομοθεσίας για το “πόθεν έσχες” των αξιωματούχων του κράτους και άλλων προσώπων που κατέχουν δημόσια αξιώματα, έτσι που να ικανοποιηθεί απόλυτα η λαϊκή επιταγή για κατάθεση και έλεγχο των περιουσιακών στοιχείων των εν λόγω προσώπων, αποφάσισε ότι η ψήφιση του κυβερνητικού νομοσχεδίου σε νόμο δεν εξυπηρετεί τον επιδιωκόμενο με αυτό σκοπό και ότι σε τέτοια περίπτωση ο νόμος που θα προκύψει λόγω των αδυναμιών που παρουσιάζει θα αποτελέσει γράμμα κενό, θα καταστεί τελικά ανενεργός και χωρίς κανένα ουσιαστικό εκτόπισμα.

Με βάση την ομόφωνη αυτή διαπίστωσή της, η επιτροπή αποφάσισε να προχωρήσει αυτεπάγγελτα σε σύνταξη εξ υπαρχής νέου κειμένου σχεδίου νόμου. Με το εν λόγω νέο σχέδιο νόμου το οποίο προέκυψε ύστερα από μακρόχρονη ουσιαστική μελέτη, κατά τη διάρκεια της οποίας συζητήθηκαν επισταμένα όλες οι διαμφισβητούμενες πτυχές και τα σημεία τα οποία έχουν εκτεθεί πιο πάνω και ανταλλάχτηκε μεταξύ των μελών της επιτροπής πληθώρα απόψεων, η επιτροπή πιστεύει ότι σε πολύ μεγάλο βαθμό έχει παρακάμψει τις ουσιαστικές και νομοτυπικές αδυναμίες του αρχικού κειμένου. Το νέο υπό αναφορά σχέδιο νόμου βασίζεται στην καθολικά εκ μέρους της επιτροπής αποδοχή της θέσης ότι το ποινικό αδίκημα του αθέμιτου πλουτισμού είναι πρακτικά αναπόδεικτο και για το λόγο αυτό είναι αναγκαία η καθιέρωση απλοποιημένης διαδικασίας ελέγχου των περιουσιακών στοιχείων όλων των υπόχρεων προσώπων στη βάση της αρχής της υποβολής εκ μέρους όλων των ελεγχόμενων δήλωσης περιουσιακών στοιχείων άμα τη ανάληψη του συγκεκριμένου αξιώματος ή θέσης και κατά την αποχώρηση απ’ αυτό και ενδιάμεσης δήλωσης ανά τριετία.

Το νέο κείμενο σχεδίου νόμου το οποίο έχει προκύψει, υπό το φως της διεξαχθείσας συζήτησης, διαλαμβάνει τα ακόλουθα κύρια σημεία:

- Διευρυμένο κατάλογο ελεγχόμενων αξιωματούχων και άλλων προσώπων υπόχρεων προς υποβολή δήλωσης περιουσιακών στοιχείων στον οποίο έχουν, μεταξύ άλλων, συμπεριληφθεί οι επαρχιακοί δικαστές, ο Έφορος Συνεργατικών Εταιρειών και Συνεργατικής Ανάπτυξης και ο πρόεδρος και τα μέλη της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου.
- Όλοι οι ελεγχόμενοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν ανά τριετία δήλωση στο Συμβούλιο Ελέγχου για όσο καιρό κατέχουν τη συγκεκριμένη θέση ή αξίωμα.
- Επιπρόσθετα όλοι οι ελεγχόμενοι, αιρετοί ή διορισμένοι, έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση περιουσιακών στοιχείων μέσα σε τρεις μήνες από την ημερομηνία ανάληψης του αξιώματός τους ή από το διορισμό τους στη συγκεκριμένη θέση και μέσα σε τρεις μήνες από την ημερομηνία λήξης της θητείας τους ή της παραιτήσεως από το αξίωμα ή τη συγκεκριμένη θέση ή της αφυπηρετήσεώς τους.
- Η δήλωση πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα περιουσιακά στοιχεία κινητά και ακίνητα του ελεγχόμενου, του/της συζύγου και των ανήλικων τέκνων του τόσο εντός όσο και εκτός της Δημοκρατίας.
- Επιπρόσθετα, στην εν λόγω δήλωση πρέπει να περιλαμβάνεται οποιαδήποτε επελθούσα διαφοροποίηση των περιουσιακών στοιχείων του ελεγχόμενου, του/της συζύγου του ή των ανήλικων τέκνων του η οποία έχει μεσολαβήσει μεταξύ δύο δηλώσεων και επαρκής αιτιολόγηση της διαφοροποίησης αυτής.
- Οι δηλώσεις των ελεγχόμενων ελέγχονται από πενταμελές Συμβούλιο Ελέγχου, του οποίου η θητεία είναι εξαετής και το οποίο απαρτίζεται από προσωπικότητες ανώτατου επαγγελματικού και ηθικού επιπέδου που διορίζονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ύστερα από διαβουλεύσεις του με τα κόμματα που αντιπροσωπεύονται στη Βουλή.

- Το Συμβούλιο Ελέγχου έχει διπλή αρμοδιότητα η οποία έγκειται αφενός στον έλεγχο του κατά πόσο υπήρξε συμμόρφωση προς την υποχρέωση υποβολής δήλωσης, της ακρίβειας και πληρότητας του περιεχομένου της δήλωσης και αφετέρου στη διεξαγωγή έρευνας σχετικά με το περιεχόμενο των δηλώσεων, εφόσον συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις.
- Η εν λόγω έρευνα αρχίζει όταν υπάρχει ενώπιον του Συμβουλίου Ελέγχου γραπτή ένορκη καταγγελία ότι ελεγχόμενος έχει αποκτήσει περιουσιακό όφελος που δεν έχει περιληφθεί στη δήλωσή του ή ότι αυτός έχει προσπορισθεί όφελος με αθέμιτα μέσα ή όταν από τη δήλωση εμφανίζονται αναληθή στοιχεία ή αύξηση της περιουσίας του ελεγχόμενου, του/της συζύγου ή των ανήλικων τέκνων του, χωρίς ταυτόχρονα να υπάρχει επαρκής αιτιολόγηση της συγκεκριμένης αύξησης.
- Το πόρισμα της οποιασδήποτε διεξαχθείσας έρευνας από το Συμβούλιο Ελέγχου διαβιβάζεται στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.
- Οι δηλώσεις των ελεγχόμενων δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, αλλά η δημοσιοποίηση δήλωσης που δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα ή η αναδημοσίευση τμήματος μόνο του περιεχομένου της δήλωσης ή η επιλεκτική αναδημοσίευση δηλώσεων, αποτελεί αδίκημα.
- Η παράλειψη υποβολής δήλωσης ή η υποβολή ψευδούς δήλωσης από ελεγχόμενο συνιστά επίσης αδίκημα.
- Οποιοσδήποτε πολίτης της Δημοκρατίας έχει το δικαίωμα να υποβάλλει στο Συμβούλιο Ελέγχου γραπτή ένορκη καταγγελία κατά οποιουδήποτε ελεγχόμενου για προσπορισμό περιουσιακού οφέλους με αθέμιτα μέσα ή για υποβολή ανακριβούς ή ψευδούς δήλωσης. Καταγγελία εναντίον ελεγχόμενου που γίνεται δόλια, κακόβουλα ή χωρίς την προσήκουσα επιμέλεια αποτελεί αδίκημα.

- Παρέχεται στο Συμβούλιο Ελέγχου η δυνατότητα να ζητά από το αρμόδιο δικαστήριο την έκδοση διατάγματος για άρση του τραπεζικού ή φορολογικού απορρήτου σχετικά με ελεγχόμενο για τον οποίο διεξάγει έρευνα.
- Με σκοπό την προστασία των ελεγχόμενων από κακόβουλες καταγγελίες εναντίον τους οι οποίες δυνατόν να γίνονται σκόπιμα παραμονές εκλογών, προβλέπεται η απαγόρευση αποδοχής εκ μέρους του Συμβουλίου Ελέγχου οποιασδήποτε καταγγελίας οκτώ μήνες πριν από την ημερομηνία διεξαγωγής εκλογών για αξίωμα για το οποίο είναι δυνατόν συγκεκριμένος ελεγχόμενος να υποβάλει υποψηφιότητα.
- Περαιτέρω, έρευνα η οποία έχει αρχίσει και δεν έχει συμπληρωθεί σταματά και κανένα πόρισμα έρευνας δεν εξάγεται, τέσσερις μήνες πριν από τη διεξαγωγή εκλογών για αξίωμα για το οποίο υπάρχει εκ μέρους του Συμβουλίου Ελέγχου η πεποίθηση ότι δυνατόν να υποβάλει υποψηφιότητα καταγγελλθείς ελεγχόμενος ή αν ο ίδιος ο καταγγελλθείς έχει ειδοποιήσει το Συμβούλιο Ελέγχου σχετικά.
- Παρέχεται η δυνατότητα στο Συμβούλιο Ελέγχου, όταν διαπιστώνει ότι υπάρχει προσπορισμός περιουσιακού οφέλους με αθέμιτα μέσα από ελεγχόμενο που συντελέστηκε σε χρόνο προγενέστερο της έναρξης της ισχύος του υπό ψήφιση νόμου και η εν λόγω πράξη συνιστούσε όντως αδίκημα με βάση τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου σχετικού νόμου, να επιλαμβάνεται της περίπτωσης αυτής με βάση τη διαδικασία διερεύνησης που προβλέπεται σχετικά στο υπό αναφορά σχέδιο νόμου.
- Τέλος υποχρεούνται όλοι οι ελεγχόμενοι που βρίσκονται σε ενεργό υπηρεσία κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του υπό ψήφιση νόμου να υποβάλουν δήλωση περιουσιακών στοιχείων μέσα σε τρεις μήνες από την έναρξη της λειτουργίας του Συμβουλίου Ελέγχου και αφού κληθούν σχετικά από αυτό.

Μέσα στα πλαίσια διαμόρφωσης του τελικού σχεδίου νόμο, σύμφωνα με τα πιο πάνω, την επιτροπή απασχόλησε ιδιαίτερα η αναγκαιότητα ελέγχου των περιουσιακών στοιχείων και άλλων κατηγοριών προσώπων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι, τα μέλη της αστυνομίας και οι ιδιοκτήτες ραδιοτηλεοπτικών καναλιών και άλλων μέσων μαζικής ενημέρωσης.

Προχωρώντας στη διαμόρφωση του τελικού κειμένου, η επιτροπή αποφάσισε ότι οπωσδήποτε επιβάλλεται η καθιέρωση ανάλογων μηχανισμών ελέγχου και για τις πιο πάνω κατηγορίες προσώπων, αλλά έκρινε ότι το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου αφορά αποκλειστικά τους αξιωματούχους του κράτους και ορισμένα άλλα πρόσωπα που λόγω της φύσεως της θέσης που κατέχουν κρίνεται ότι είναι πρόσφορο να υπαχθούν κάτω από τις διατάξεις του.

Για τους δημόσιους υπαλλήλους υπάρχει ήδη μηχανισμός ελέγχου με βάση τον περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμο και για τις υπόλοιπες κατηγορίες προσώπων κρίθηκε ότι πρέπει να καθιερωθούν ανάλογοι μηχανισμοί ελέγχου με βάση τις ειδικές νομοθεσίες που τις διέπουν. Η επιτροπή προτίθεται να προχωρήσει σε διευθέτηση του θέματος του ελέγχου και των υπόλοιπων κατηγοριών προσώπων αμέσως μετά την ψήφιση του υπό συζήτηση σχεδίου νόμου.

Καταθέτοντας ενώπιον της ολομέλειας του Σώματος το πιο πάνω νέο κείμενο σχεδίου νόμου, η επιτροπή δηλώνει ότι δε θεωρεί ότι τούτο είναι δυνατόν να αποτελέσει πανάκεια για οποιαδήποτε περίπτωση αθέμιτου πλουτισμού από αξιωματούχους ή από οποιαδήποτε άλλα πολιτικά πρόσωπα. Καταβλήθηκε εκ μέρους της επιτροπής κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε η προτεινόμενη νομοθεσία να καθιερώνει επαρκείς διαδικασίες άσκησης ελέγχου και διερεύνησης των πιθανών περιπτώσεων κτήσεως περιουσιακού οφέλους με αθέμιτα μέσα από ελεγχόμενα πρόσωπα μέσα σε συνθήκες τέτοιου βαθμού διαφάνειας, έτσι που να διασφαλίζεται ότι οι προβλεπόμενες

επεμβάσεις στο συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής των ελεγχόμενων προσώπων δεν υπερβαίνουν το αναγκαίο μέτρο. Ταυτόχρονα έχει καταβληθεί προσπάθεια, ώστε ο προτεινόμενος νόμος να περιέχει ισοζυγισμένες διατάξεις που να παρέχουν αφενός τη δυνατότητα στον πολίτη να καταγγέλλει αξιωματούχους για τους οποίους έχει στοιχεία ότι έχουν παράνομα αποκτήσει περιουσιακά οφέλη και αφετέρου τα εχέγγυα ότι οποιαδήποτε εκ μέρους πολίτη καταγγελία εναντίον αξιωματούχου είναι σοβαρή και τεκμηριωμένη.

Η επιτροπή στο σημείο αυτό θέλει επιπρόσθετα να δηλώσει ότι για την τελική διαμόρφωση του υπό αναφορά σχεδίου νόμου για το “πόθεν έσχες” όλα τα μέλη της επιτροπής έχουν εργαστεί επίπονα, πάνω και πέρα από τα στενά πολιτικά και κομματικά πλαίσια. Τα οποιαδήποτε κατά καιρούς σχόλια, αιχμές και υπονοούμενα εναντίον της επιτροπής που έγιναν από πολλούς και διάφορους κύκλους για κωλυσιεργία στη διαμόρφωση τελικής εισήγησής της προς την ολομέλεια του Σώματος για το “πόθεν έσχες”, η επιτροπή τα αντιπαρέρχεται και θεωρεί ότι το λιγότερο μόνον άγνοια υποδηλώνουν για την όλη προσπάθεια της επιτροπής να ολοκληρώσει το έργο της.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, επισυνάπτοντας το νέο κείμενο σχεδίου νόμου σύμφωνα με τα πιο πάνω, εισηγείται στην ολομέλεια του Σώματος την ψήφισή του σε νόμο υπό τον τίτλο “Ο περί Αξιωματούχων του Κράτους και Άλλων Προσώπων (Δήλωση και Έλεγχος Περιουσίας) Νόμος του 1999”.

Ταυτόχρονα, η επιτροπή δηλώνει ότι πολλά μέλη της έχουν επιφυλαχθεί να υποβάλουν τροπολογίες πάνω σε επί μέρους σημεία του σχεδίου νόμου για τα οποία διατηρούν επιφυλάξεις, κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια.

Ο πρόεδρος της επιτροπής κ. Παναγιώτης Δημητρίου εκφράζει επίσης σοβαρές επιφυλάξεις ως προς τη σκοπιμότητα διεύρυνσης του κύκλου των ελεγχόμενων

προσώπων. Κατά την άποψή του, ο κατάλογος των ελεγχόμενων, όπως τελικά έχει διαμορφωθεί, είναι τόσο ευρύς που αναπόφευκτα θα δυσχεράνει σημαντικά το έργο του Συμβουλίου Ελέγχου και σε τελευταία ανάλυση θα αποδυναμώσει αναπόφευκτα το σκοπό για τον οποίο τούτο συστήνεται, εμπλέκοντάς το σε δαιδαλώδεις και άλλες γραφειοκρατικές διαδικασίες εξέτασης ενός απεριόριστου αριθμού προσώπων.

Τέλος η βουλευτής - μέλος της επιτροπής κ. Καίτη Κληρίδου τάσσεται εναντίον της ψήφισης του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, για τους λόγους που θα εκθέσει κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του Σώματος.

Όπως ήταν η εντολή της Ολομέλειας της Βουλής στην προηγούμενη συνεδρία, κ. Πρόεδρε, η επιτροπή Νομικών συνήλθε για να εξετάσει τροπολογίες οι οποίες είχαν κατατεθεί από διάφορα μέλη του Σώματος ή και κοινοβουλευτικών ομάδων. Η επιτροπή εξέτασε αυτές τις τροπολογίες και έχε ετοιμάσει μια συμπληρωματική έκθεση.

Συμπληρωματική έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί της Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993”

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Μάρκος Κυπριανού

Καίτη Κληρίδου

Στάθης Κιπτής

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Δημήτρης Ηλιάδης

Γιαννάκης Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Μη μέλη της επιτροπής:

Μάριος Ματσάκης

Όπως είναι γνωστό, για το πιο πάνω νομοσχέδιο έχει ήδη κυκλοφορήσει στην ολομέλεια από τις 22 Απριλίου 1999 η σχετική έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής

Νομικών καθώς και το τελικά διαμορφωμένο κείμενο με βάση τις θέσεις της πλειοψηφίας της. Στο στάδιο που το όλο θέμα τέθηκε για συζήτηση ενώπιον της ολομέλειας κατατέθηκε από διάφορες πλευρές του Σώματος μεγάλος αριθμός τροπολογιών υπό το φως των οποίων η Βουλή έκρινε σκόπιμο, για λόγους διευκόλυνσης της όλης συζήτησης του θέματος ενώπιόν της, να παραπέμψει όλες τις τροπολογίες στην επιτροπή για μελέτη.

Με βάση τους όρους εντολής που η επιτροπή είχε από την ολομέλεια πραγματοποίησε δύο νέες συνεδρίες της στις 14 και την 21η Μαΐου 1999, στα πλαίσια των οποίων διεξήλθε όλες τις τροπολογίες που παραπέμφθηκαν ενώπιόν της για μελέτη.

Όσες από τις τροπολογίες αυτές υιοθετήθηκαν κατά πλειοψηφία από την επιτροπή, είτε στη μορφή που κατατέθηκαν είτε διαφοροποιημένες, καθώς και ορισμένες άλλες τροπολογίες που κρίθηκαν σκόπιμες ή συνεπακόλουθες, ενσωματώθηκαν στο κείμενο του νομοσχεδίου και αναφέρονται για ενημέρωση του Σώματος στον Πρώτο Πίνακα της παρούσας έκθεσης.

Οι υπόλοιπες τροπολογίες για τις οποίες δεν κατέστη δυνατόν να εξασφαλιστεί ομοφωνία ή πλειοψηφία από μέρους της επιτροπής, ώστε να υιοθετηθούν, αναφέρονται στο Δεύτερο Πίνακα της παρούσας έκθεσης.

Να σημειωθεί ότι οι τροπολογίες που ενσωματώθηκαν σύμφωνα με τα πιο πάνω στο κείμενο του νομοσχεδίου υιοθετήθηκαν από τον πρόεδρο και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος δήλωσαν στην επιτροπή ότι για όλες τις τροπολογίες, τόσο για αυτές που

υιοθετήθηκαν όσο και για τις υπόλοιπες, θα εκφράσουν τη θέση της κοινοβουλευτικής τους ομάδας κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου ενώπιον της ολομέλειας.

Υπό το φως των πιο πάνω και χωρίς να διαφοροποιούνται οι θέσεις/επιφυλάξεις που εκφράσθηκαν από μέλη της επιτροπής, οι οποίες διατυπώνονται στην πρώτη έκθεσή της, γίνεται εισήγηση για την ψήφιση σε νόμο του πιο πάνω νομοσχεδίου, όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί με βάση τις τροπολογίες που υιοθετήθηκαν.

ΠΡΩΤΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ ΠΟΥ ΥΙΟΘΕΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΝΟΜΙΚΩΝ

1) Άρθρο 3

Έγινε εισήγηση στο τέλος του άρθρου 3 να απαλειφθεί το σημείο της τελείας και να προστεθούν οι ακόλουθες λέξεις:

“ή έχει μεταβιβαστεί σε συγγενικό του πρόσωπο”.

(Εισήγηση των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ.)

Σημείωση: Υπό το φως της αποδοχής της πιο πάνω τροπολογίας και για σκοπούς καλύτερης νομοτεχνικής διατύπωσης οι τελευταίες πέντε γραμμές του εν λόγω άρθρου διαμορφώνονται ως ακολούθως:

“3. ..., νοουμένου ότι εξακολουθεί να βρίσκεται στην κατοχή ή την κυριότητα του ελεγχόμενου ή συγγενικού του προσώπου μέχρι τρίτου βαθμού συγγένειας ή αποδεδειγμένα βρίσκεται στην κατοχή ή την κυριότητα άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου για λογαριασμό ή προς όφελος του ελεγχόμενου.”.

2) Άρθρο 4

Έγινε εισήγηση στο τέλος του άρθρου 4 να απαλειφθεί το σημείο της τελείας και προστεθεί το ακόλουθο κείμενο:

“οι γενικοί διευθυντές των υπουργείων και οι τμηματάρχες των υπηρεσιών και τμημάτων τους, ο πρόεδρος και τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων, καθώς και οι γενικοί διευθυντές των ημικρατικών οργανισμών, ο Διοικητής της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας, οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων και οι διευθυντές μέσων μαζικής επικοινωνίας, όπως ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, εφημερίδων και περιοδικών, οι κύριοι μέτοχοι εταιρειών που το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους είναι τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, όπως ορίζεται πιο πάνω, και υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 17 του παρόντος Νόμου όσα πρόσωπα κατείχαν παρόμοια αξιώματα ή θέσεις πριν από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου από την εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και εντεύθεν, τα οποία έπαυσαν να κατέχουν.”.

(Εισήγηση των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και Σ. Κ. ΕΔΕΚ.)

- Σημείωση: 1) Από τον πιο πάνω προτεινόμενο νέο αριθμό ελεγχομένων, έχει υιοθετηθεί και συμπεριληφθεί στον κατάλογο ελεγχομένων ο Διοικητής της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας.
- 2) Η ακόλουθη κατηγορία ελεγχομένων διαμορφώνεται ως ακολούθως:

“οι πρόεδροι και τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων και οι διευθυντές νομικών προσώπων και οργανισμών δημοσίου δικαίου...”.

3) Άρθρο 5

Έγινε εισήγηση για τη διαγραφή της επιφύλαξης του εδαφίου (2) του άρθρου αυτού.

(Εισήγηση των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και Σ. Κ. ΕΔΕΚ.)

Σημείωση: Η εισήγηση αυτή έχει υιοθετηθεί και η εν λόγω επιφύλαξη διαγράφεται. Ταυτόχρονα, για σκοπούς καλύτερης νομοτεχνικής διατύπωσης το εδάφιο (2) του άρθρου 5 διαμορφώνεται ως ακολούθως:

“5. (2) Επιπρόσθετα από την πιο πάνω υποχρέωση, όλοι οι ελεγχόμενοι, αιρετοί ή διορισμένοι, υποχρεούνται, εφόσον καλούνται από το Συμβούλιο Ελέγχου, να υποβάλλουν δήλωση μέσα σε περίοδο τριών μηνών από την ημερομηνία της ανάληψης του πολιτειακού τους αξιώματος ή του διορισμού τους στη συγκεκριμένη θέση και μέσα σε περίοδο τριών μηνών από την ημερομηνία της λήξης της θητείας τους ή της παραιτήσεώς τους από το αξίωμα ή τη θέση τους ή της αφυπηρετήσεώς τους από αυτό ή της για οποιοδήποτε άλλο λόγο απώλειας της ιδιότητας ή του αξιώματός τους.”.

4) Άρθρο 6

Έγινε εισήγηση για την προσθήκη στην παράγραφο (β) του εδαφίου (1) αυτού αμέσως μετά τις λέξεις “μεταφορικά μέσα” (πρώτη γραμμή) της λέξης “συνολικής”.

(Εισήγηση των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και Σ. Κ. ΕΔΕΚ.)

Σημείωση: Αντί της πιο πάνω τροπολογίας, η οποία στη φιλοσοφία της έγινε δεκτή, υιοθετήθηκε η άποψη για τη διαγραφή από το τέλος της παραγράφου (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 6 της φράσης “αξίας πέραν των £10.000 έκαστο”.

5) Άρθρο 8

Έγινε εισήγηση για τη διαγραφή του εδαφίου (5) του άρθρου αυτού.

(Εισήγηση των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και Σ. Κ. ΕΔΕΚ.)

Σημείωση: Υιοθετήθηκε μόνο η διαγραφή της υποπαραγράφου (β) του εδαφίου (5) του άρθρου αυτού.

6) Άρθρο 13

Έγινε εισήγηση για την προσθήκη στο τέλος του άρθρου αυτού του ακόλουθου νέου εδαφίου:

“(3) Καταγγελία η οποία γίνεται σύμφωνα με τα εδάφια (1) και (2), δε δημοσιοποιείται με οποιοδήποτε τρόπο, προτού λήξει η έρευνα η οποία έχει αρχίσει σε σχέση με αυτή και προτού το πόρισμα της έρευνας διαβιβαστεί από το Συμβούλιο Ελέγχου στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 10(2).”.

Εισήγηση του βουλευτή κ. Μάρκου Κυπριανού.)

Σημείωση: Η πιο πάνω τροπολογία έχει υιοθετηθεί, αλλά για σκοπούς καλύτερης νομοτεχνικής διατύπωσης αυτή διαμορφώνεται ως ακολούθως:

- “(3) Απαγορεύεται η με οποιοδήποτε τρόπο δημοσιοποίηση καταγγελίας η οποία έγινε σύμφωνα με τα εδάφια (1) και (2), προτού ολοκληρωθεί η έρευνα η οποία έχει αρχίσει σε σχέση με αυτή και προτού το πόρισμα της έρευνας διαβιβαστεί από το Συμβούλιο Ελέγχου στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 10(2).
- (4) Σε περίπτωση που το πόρισμα της έρευνας είναι αθωωτικό για τον καταγγελλθέντα, τότε η καταγγελία δε δημοσιοποιείται.”.

7) Άρθρο 16

- α) Έγινε εισήγηση για την προσθήκη στο εδάφιο (1) του άρθρου αυτού αμέσως μετά τις λέξεις “για αξίωμα” (τέταρτη γραμμή) των λέξεων “το οποίο είτε κατέχει ο καταγγελλθείς ελεγχόμενος είτε...”.

(Εισήγηση των κοινοβουλευτικών ομάδων του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και Σ. Κ. ΕΔΕΚ.)

Σημείωση: Η τροπολογία αυτή υιοθετείται, αλλά με την ευκαιρία αυτή, για σκοπούς καλύτερης νομοτεχνικής διατύπωσης και ουσιαστικής εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως, αυτή διαμορφώνεται ως ακολούθως:

- “16 (1) Καμιά καταγγελία δε γίνεται αποδεκτή από το Συμβούλιο Ελέγχου εναντίον ελεγχόμενου δώδεκα μήνες πριν από την αναμενόμενη ημερομηνία διεξαγωγής εκλογών, όπως το σύνταγμα και οι οικείοι νόμοι προβλέπουν, για αξίωμα το οποίο κατέχει καταγγελλθείς ελεγχόμενος ή για το οποίο ευλόγως εικάζεται ότι αυτός θα υποβάλει υποψηφιότητα.”.

β) Έγινε εισήγηση για τη διαγραφή της επιφύλαξης του εδαφίου (2) του άρθρου αυτού.

(Εισήγηση των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και Σ. Κ. ΕΔΕΚ.)

Σημείωση: Η τροπολογία υιοθετείται, αλλά για σκοπούς καλύτερης εφαρμογής του εδαφίου (2) αυτό διαμορφώνεται ως ακολούθως:

“(2) Έρευνα η οποία έχει αρχίσει δυνάμει του παρόντος Νόμου και δεν έχει συμπληρωθεί παύει και κάθε καταγγελία εναντίον ελεγχόμενου διαγράφεται τέσσερις μήνες πριν από τη διεξαγωγή εκλογών για αξίωμα το οποίο κατέχει ο καταγγεληθείς ελεγχόμενος ή από την ημέρα εξαγγελίας της ημερομηνίας εκλογών, εφόσον το Συμβούλιο Ελέγχου έχει την πεποίθηση ότι αυτός δυνατό να υποβάλει υποψηφιότητα ή εφόσον ο ίδιος έχει ενημερώσει το Συμβούλιο Ελέγχου για την πρόθεσή του αυτή:

Νοείται ότι, εφόσον ο καταγγεληθείς ελεγχόμενος το ζητήσει, η έρευνα η οποία έχει αρχίσει, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, συνεχίζεται και ολοκληρώνεται πριν από την καθορισθείσα ημερομηνία διεξαγωγής των εκλογών.”.

8) Άρθρο 19

Σημείωση: Δεν υποβλήθηκε οποιαδήποτε εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου αυτού. Με την ευκαιρία όμως της επανεξέτασης του όλου θέματος, υιοθετήθηκε η εισήγηση για την αντικατάσταση στο άρθρο αυτό της λέξης “λειτουργία” (έκτη γραμμή) με τη λέξη “σύστασης”.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

**ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΥΙΟΘΕΤΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΟΜΙΚΩΝ**

1) Άρθρο 4

α) Γίνεται εισήγηση όπως στο τέλος του άρθρου 4 απαλειφθεί το σημείο της τελείας και προστεθεί το ακόλουθο κείμενο:

“οι γενικοί διευθυντές των υπουργείων και οι τμηματάρχες των υπηρεσιών και τμημάτων τους, ο πρόεδρος και τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των ημικρατικών οργανισμών και οι γενικοί διευθυντές τους, οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων μέσω μαζικής ενημέρωσης, όπως ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί, εφημερίδες, περιοδικά και οι διευθυντές τους, οι μέτοχοι που κατέχουν έκαστος τουλάχιστον το δέκα τοις εκατόν του συνόλου των μετοχών εταιρειών που έχουν αντικείμενο της δραστηριότητάς τους μέσα μαζικής ενημέρωσης, όπως ορίζεται πιο πάνω, και υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 17 του παρόντος Νόμου όσα πρόσωπα κατείχαν παρόμοια αξιώματα ή θέσεις πριν από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου από της εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας και έπαυσαν να τα κατέχουν.”.

(Εισήγηση των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Σ.Κ. ΕΔΕΚ)

Σημείωση: Μέρος της εν λόγω τροπολογίας που υιοθετήθηκε όπως εμφανίζεται στον Πρώτο Πίνακα δε συμπεριλαμβάνεται στην τροπολογία αυτή.

β) Γίνεται εισήγηση για προσθήκη στο τέλος του άρθρου 4 των ακόλουθων κατηγοριών ελεγχόμενων:

“Οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων, οι μέτοχοι και οι γενικοί διευθυντές των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών και οι αρχισυντάκτες και εκδότες εφημερίδων και περιοδικών.”.

(Εισήγηση των βουλευτών κ. Α. Γαλανού, Πρ. Προδρόμου, Χρ. Ρότσα και Μ. Ματσάκη)

γ) Γίνεται εισήγηση για εξαίρεση από τον κατάλογο των ελεγχόμενων που προβλέπεται στο άρθρο 4 των ακόλουθων προσώπων:

- “ο πρόεδρος και τα μέλη του Ανώτατου Δικαστηρίου,”.

- “οι πρόεδροι και οι δικαστές των επαρχιακών δικαστηρίων, ο πρόεδρος και τα μέλη του Οικογενειακού Δικαστηρίου, ο πρόεδρος και τα μέλη του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών, οι πρόεδροι του Δικαστηρίου Ελέγχου Ενοικιάσεων και ο πρόεδρος του Στρατιωτικού Δικαστηρίου,”.

(Εισήγηση των κοινοβουλευτικών ομάδων του ΔΗΣΥ και του Σ.Κ. ΕΔΕΚ)

2) Άρθρο 5

α) Γίνεται εισήγηση για προσθήκη στο τέλος του άρθρου 5 της ακόλουθης νέας επιφύλαξης:

“Νοείται περαιτέρω ότι όλοι οι ελεγχόμενοι, σύμφωνα με το άρθρο 4, οι οποίοι κατείχαν αξιώματα ή θέσεις που τους προσδίδουν την ιδιότητα του ελεγχόμενου, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, και οι οποίοι είναι εν ενεργεία ελεγχόμενοι κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου έχουν επιπρόσθετη υποχρέωση να

δηλώνουν όλα τα περιουσιακά τους στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 6(1), τα οποία βρίσκονταν υπό την κυριότητα και/ή την κατοχή τους δέκα χρόνια πριν από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου και η υποχρέωση αυτή αφορά ολόκληρη τη διανυθείσα μέχρι της ημερομηνίας έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου περίοδο.”.

(Εισήγηση των βουλευτών κ. Α. Γαλανού, Πρ. Προδρόμου, Χρ. Ρότσα και Μ. Ματσάκη)

β) Γίνεται εισήγηση για προσθήκη στο τέλος του άρθρου 5 της ακόλουθης νέας επιφύλαξης:

“Νοείται περαιτέρω ότι πρόσωπα τα οποία κατείχαν το αξίωμα του υπουργού ή του βουλευτή και οι οποίοι κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου έχουν παύσει να είναι εν ενεργεία αξιωματούχοι έχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης στο Συμβούλιο Ελέγχου, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6 του παρόντος Νόμου, των περιουσιακών στοιχείων τα οποία είχαν υπό την κυριότητα και/ή κατοχή τους κατά το χρόνο της αρχικής αναλήψεως του συγκεκριμένου αξιώματός τους και κατά το χρόνο αποχώρησής τους από αυτό.”.

(Εισήγηση του βουλευτή κ. Σ. Χατζηγιάννη)

3) Άρθρο 6

Γίνεται εισήγηση για την προσθήκη στο τέλος του εδαφίου (1) της ακόλουθης νέας παραγράφου:

“(ζ) τα τιμαφή, πολύτιμοι λίθοι και μέταλλα, ζωγραφικοί πίνακες και αντίκες συνολικής αξίας πέραν των £20.000 (είκοσι χιλιάδων λιρών.)”.

(Εισήγηση της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις)

4) Άρθρο 8

- α) Γίνεται εισήγηση για αντικατάσταση από το εδάφιο (2) αυτού της φράσης “ύστερα από διαβουλεύσεις του με τα κόμματα που αντιπροσωπεύονται στη Βουλή” (τρεις τελευταίες γραμμές) με τη φράση “ύστερα από έγκριση της Βουλής.”.

(Εισήγηση των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Σ.Κ.ΕΔΕΚ)

- β) Γίνεται εισήγηση για την προσθήκη στο τέλος του εδαφίου (2) αυτού της φράσης “και με προηγούμενη Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων.”.

(Εισήγηση του βουλευτή κ. Μ. Κυπριανού)

5) Άρθρο 14

Γίνεται εισήγηση για τη διαγραφή από το άρθρο αυτό της φράσης χωρίς την επίδειξη της προσήκουσας επιμέλειας” (δεύτερη και τρίτη γραμμή).

Εισήγηση του βουλευτή κ. Σ. Χατζηγιάννη)

6) Άρθρο 15

Γίνεται εισήγηση για την προσθήκη στο τέλος του άρθρου αυτού της ακόλουθης επιφύλαξης:

“Νοείται ότι για τη διενέργεια έρευνας σχετικά με περιουσιακά στοιχεία ελεγχόμενου τα οποία δυνατόν να βρίσκονται κατατεθειμένα σε τράπεζες του εξωτερικού το Συμβούλιο Ελέγχου απαιτεί, προτού προχωρήσει στη σχετική διερεύνηση, την παροχή γραπτής συγκατάθεσης εκ μέρους του ελεγχόμενου για τον οποίο διενεργείται έρευνα.”.

(Εισήγηση του βουλευτή κ. Σ. Χατζηγιάννη)

7) Άρθρο 17

Γίνεται εισήγηση για αρίθμηση του υφιστάμενου κειμένου ως εδαφίου (1) και προσθήκη του ακόλουθου νέου εδαφίου (2):

“(2) Σε περίπτωση που η κτήση περιουσιακού οφέλους με αθέμιτα μέσα συντελέστηκε σε χρόνο προγενέστερο της έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου από πρόσωπο που κατείχε παρόμοιο αξίωμα ή θέση με ελεγχόμενο πρόσωπο, από της εγκαθιδρύσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας και εντεύθεν, και το οποίο έπαυσε να κατέχει τέτοιο αξίωμα ή θέση, το πρόσωπο αυτό υπόκειται στις διατάξεις του παρόντος Νόμου όσον αφορά τη διαδικασία διερεύνησης της εν λόγω πράξης, νοουμένου πως εντός έξι μηνών από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου θα υποβληθεί εναντίον του ένορκη καταγγελία στο Συμβούλιο Ελέγχου από πολίτη της Κυπριακής Δημοκρατίας:

Νοείται ότι, αν η καταγγελία που γίνεται δυνάμει του παρόντος άρθρου είναι κακόβουλη ή χωρίς την επίδειξη της προσήκουσας επιμέλειας από μέρους του καταγγέλλοντος, αυτή αποτελεί αδίκημα και τιμωρείται με την ίδια ποινή που προβλέπεται στο άρθρο 14 του παρόντος Νόμου.”.

(Εισήγηση των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Σ.Κ. ΕΔΕΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θέμα διαδικασίας θα εγείρω, κύριε Πρόεδρε, για τον τρόπο της συζήτησης που θα επακολουθήσει. Το νομοσχέδιο αυτό θα μπορούσε να έχει δύο πτυχές:

- 1) γενικές απόψεις για το νομοσχέδιο και
- 2) υποστήριξη των τροπολογιών οι οποίες δεν είναι ομόφωνες.

Εάν όλοι όσοι πήραν μέρος στη συζήτηση αλλά και οι υπόλοιποι συνάδελφοι πάρουν το λόγο, για να πουν γενικές απόψεις επί του νομοσχεδίου και μετά ο κάθε ένας να υποστηρίξει τις δικές τους απόψεις για τις τροπολογίες που δεν είναι ομόφωνες, νομίζω πως θα χρειαστούμε τρεις έως τέσσερις συνεδρίες της Βουλής, για να τελειώσει αυτό το νομοσχέδιο. Η έκθεση περιλαμβάνει τις γενικές απόψεις σχεδόν όλων μας. Εισηγούμαι να προχωρήσουμε στις τροπολογίες και κατά τη διάρκεια των τροπολογιών, για τα θέματα στα οποία διαφωνούμε, ο καθένας να λέει τις απόψεις του. Θα προχωρούσα να πω πως για κάθε τροπολογία που θα συζητείται να μιλά ένας βουλευτής από κάθε κόμμα, για να δώσουμε ένα τέλος σ' αυτό το νομοθέτημα. Πρέπει κατά τη γνώμη μου να διευθετηθεί η διαδικασία συζήτησης και του όλου νομοσχεδίου και των τροπολογιών από τώρα, για να μην πελαγοδρομήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι πρακτικές οι εισηγήσεις του κ. Αγαπίου, αλλά αντιλαμβάνομαι ότι θα εξαρτηθεί από τα μέλη της Βουλής κατά πόσο θα ακολουθηθούν ή όχι. Είναι μια έκκληση παρά κανόνας. Αν υπάρχουν μέλη τα οποία θέλουν να εκφραστούν γενικά, δεν μπορούμε να τους εμποδίσουμε. Θα ήθελα ως πρόεδρος της επιτροπής, μετά που θα τελειώσουν οποιεσδήποτε παρεμβάσεις διαδικαστικές, να πω λίγα λόγια σχετικά με το πώς βλέπω το πνεύμα μέσα στο οποίο θα γίνει η συζήτηση, λαμβάνοντας υπόψη τα όσα έχουν προηγηθεί στην επιτροπή αυτή κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Και εγώ για τη διαδικασία. Συμφωνώ με την εισήγηση του κ. Αγαπίου. Θα μας απαλλάξει από πολλές ομιλίες, για να πούμε το αυταπόδεικτο, ότι κάθε ένας από εμάς εδώ υποστηρίζει την ταχύτερη έγκριση ενός τέτοιου νομοσχεδίου και αν δε γίνει αποδεκτή η εισήγηση του κ. Αγαπίου, απλώς θα συναγωνιζόμαστε ποιος είναι πιο έντονα ταγμένος υπέρ της ψήφισής του, ποιος είναι ο μεγαλύτερος ζηλωτής, όπως τους λέω εγώ, αυτού του νομοσχεδίου, έστω κι αν δεν παρουσιάστηκε στην επιτροπή, έστω και μια φορά, για να ενδιαφερθεί για την πρόοδο του νομοσχεδίου. Έχω μια τροποποιητική πρόταση στην εισήγηση του κ. Αγαπίου. Αυτός ο νόμος προνοεί ότι μετά το διορισμό των μελών της επιτροπής Ελέγχου - και δεν ξέρω πόσο σύντομα θα ολοκληρωθεί αυτό το έργο μετά την ψήφιση του νόμου, ιδιαίτερα αφού το νομοσχέδιο έχει πρόνοια μέσα "σε συνεννόηση με τη Βουλή" είτε "με έγκριση της Βουλής" και αφήνω κατά μέρους τα συνταγματικά που μπορεί να εγείρονται - τρεις μήνες μετά έχουν υποχρέωση να υποβάλουν τις εκθέσεις τους και τρεις μήνες μετά θα αρχίσει η εξέταση καταγγελιών πάνω στις εκθέσεις. Άρα, υπό τους καλύτερους οίονους, κι αν εγκριθεί σήμερα το νομοσχέδιο, η καλύτερη περίπτωση εξέτασης θα είναι το συντομότερο τον επόμενο χρόνο· αρχές του 2000. Και είναι εισήγησή μου, κύριε Πρόεδρε, να εγκριθεί το νομοσχέδιο, όπως έχει διαμορφωθεί, στο οποίο, όπως μας είπε ο πρόεδρος της επιτροπής Νομικών, έχουν ενσωματωθεί οι τροποποιήσεις που εν τω μεταξύ έχουν συμφωνηθεί στην επιτροπή. Άρα, παραμένουν οι εισηγήσεις στους δύο Πίνακες που επισυνάπτονται και που είναι έντονες οι διαφωνίες και είναι θέματα που κατά τη γνώμη μου δεν επηρεάζουν τη λειτουργία του νόμου. Εισήγησή μου είναι αυτές οι τροπολογίες, για τις οποίες δεν υπήρξε ομοφωνία στην επιτροπή, που δεν επηρεάζουν λειτουργικά το νόμο να παραμείνουν και να εξεταστούν από την επιτροπή με την ησυχία τους, μέχρι το Σεπτέμβριο που θα ανοίξει ξανά η Βουλή. Να εγκριθεί σήμερα το "πόθεν έσχες" όπως έχει και το υπόλοιπο να εξεταστεί το Σεπτέμβρη. Δε θα υπάρξει καμιά

καθυστέρηση, αφού ο χρόνος από τώρα μέχρι το Δεκέμβρη τουλάχιστον είναι νεκρός από πλευράς έρευνας. Για ποιο λόγο, σήμερα, αυτή η Βουλή να αρχίσει να συζητά π.χ. αν θα περιληφθούν μέσα οι ιδιοκτήτες μέσω μαζικής ενημέρωσης ή όχι; Έχει επιχειρήματα υπέρ, έχει επιχειρήματα εναντίον, είναι δυνατό να εγκριθεί με κάποια σχηματική πλειοψηφία κάποια πρόνοια που να είναι αντισυνταγματική και η αντισυνταγματικότητα της πρόνοιας είναι όλο το νόμο που θα ακυρώσει' όχι ειδικά την πρόνοια εκείνη. Για παράδειγμα, τυχόν αντισυνταγματικότητα όσον αφορά την αναδρομικότητα, όταν εγώ κληθώ σε τρεις μήνες να υποβάλω - λέω εγώ, λείπει ο κ. Κατσουρίδης για να πει ότι κάνω εκβιασμό, ως παράδειγμα χρησιμοποιώ τον εαυτό μου - να γεμίσω τη φόρμα, δε θα το κάνω, επικαλούμενος ότι είναι αντισυνταγματική αυτή η πρόνοια, θα δικαστεί από το δικαστήριο και στο μεταξύ, αν κριθεί ότι έχω δίκαιο, όλος ο νόμος θα πάει περίπατο. Άρα θα κάνουμε αυτή τη συζήτηση με όλο τον κίνδυνο της ακύρωσης του νόμου, γιατί κάποιες τροπολογίες θα εγκριθούν ίσως κατά πλειοψηφία, για παράδειγμα στη δική μας την ομάδα ο καθένας θα ψηφίσει όπως θέλει πάνω σε οποιαδήποτε τροποποίηση. Επομένως, θα σχηματίζονται πλειοψηφίες όχι αναγκαστικά οι οποίες έχουν μελετηθεί από κάθε άποψη, αλλά ουσιαστικά για να εγκρίνουμε ένα νόμο που θα κινδυνεύει να ακυρωθεί. Επαναλαμβάνω την εισήγησή μου: Να μη γίνουν τοποθετήσεις, εκτός αν θέλουν σύντομες οι εκπρόσωποι των κομμάτων, για να πουν με πόσο ζήλο επιθυμούν την έγκριση αυτού του νομοσχεδίου, και μετά να εγκριθεί όπως έχει' οι συμφωνημένες πρόνοιες. Εκεί που δεν είναι ομόφωνες οι πρόνοιες, να παραπεμφθούν στην επιτροπή με τακτική προθεσμία. Τουλάχιστο θα έχουμε την ευκαιρία μέχρι τότε να μελετηθούν οι προτάσεις οι οποίες κρίνονται ότι πλήττουν τη συνταγματικότητα του νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αρχικά είχα πρόθεση να μιλήσω επί της ουσίας και επί των τροπολογιών, αλλά, όπως ξεκίνησε τώρα το θέμα της διαδικασίας, θα κάνω μια διαφοροποιημένη προσέγγιση πάνω στη διαδικασία. Σίγουρα απορρίπτω την προσέγγιση του κ. Παπαδόπουλου, ότι μπορεί σήμερα να ψηφιστεί μία άλφα νομοθεσία, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις προτεινόμενες τροπολογίες, που κατά την άποψή μου είναι πολύ σημαντικές, απλώς για να στείλουμε κάποιο μήνυμα ότι ψηφίσαμε ένα νόμο. Κατά τη δική μου εκτίμηση χωρίς τις τροπολογίες, που θα δικαιολογήσω την υιοθέτησή τους, είναι ένα άχρηστο νομοθέτημα, δεν επιτελείται ο σκοπός. Εισηγούμαι... για να μη γίνει το άλλο το οποίο φοβούμαστε όλοι, ότι θα ξεκινήσουμε επί της ουσίας και θα μιλάμε για μέρες, δε θα έβλαφτε λέω εγώ, κάτι το καλό θα έβγαινε από τη συζήτηση. Τουλάχιστο θα στέλλονταν κάποια μηνύματα, ότι υπάρχει ευαισθησία να ψηφιστεί αυτή η νομοθεσία. Κατά την άποψή μου απλώς ψηφίζεται και δε θα εφαρμοστεί ποτέ. Άρα λοιπόν, εισηγούμαι να επιτραπεί σ' αυτούς που κατέθεσαν τις τροπολογίες, με περιορισμένο χρόνο αν θέλετε, να παρουσιαστούν και να υπάρξει τοποθέτηση. Δε βλέπω το λόγο γιατί να μην τοποθετηθούμε πάνω στις τροπολογίες. Αν θέλουμε λοιπόν να περισώσουμε το χρόνο, παρά το γεγονός ότι εδώ και χρόνια περίμενα να δώσω απόψεις πάνω στην ουσία του νομοσχεδίου, είμαι έτοιμος να μη μιλήσω πάνω στην ουσία, αλλά τουλάχιστο στις τροπολογίες είμαι αρνητικός στο να ψηφίσω οτιδήποτε άλλο. Η δική μου τροπολογία, που αφορά τα απόρρητα των τραπεζών στο εξωτερικό, να μην τεθεί κάτω από την κρίση της Βουλής; Δηλαδή να ελέγχουμε τα απόρρητα της Κύπρου και να μην ελέγχουμε τα απόρρητα των τραπεζών του εξωτερικού. Έχω εισήγηση. Επαναλαμβάνω, περιορισμένος χρόνος για να αναπτυχθούν οι τροπολογίες και αν θέλετε, είμαι έτοιμος να δεχτώ να μη γίνει συζήτηση πάνω στο θέμα της ουσίας.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Σοφοκλή Χατζηγιάννη, ο κ. Νίκος Αναστασιάδης αντικατέστησε τον Πρόεδρο στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ):

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή φαίνεται ότι η πλειοψηφία του σώματος ευνοεί την διεκπεραίωση της ψηφοφορίας και επί των τροπολογιών, θα επανέλθω στην εισήγηση του κ. Αγαπίου την οποία θεωρώ ορθή. Δηλαδή οι διαφωνίες εστιάζονται στις εκκρεμούσες τροπολογίες οι οποίες δεν έχουν εγκριθεί κατά πλειοψηφία ή κατά ομοφωνία στην επιτροπή. Επί όλης της άλλης ύλης όλοι λέμε τα ίδια πράγματα, συμφωνούμε όλοι και απλώς ο ένας θα προσπαθήσει να υπερβάλει σε ζήλο του άλλου, που δεν έχει νόημα. Κατά συνέπεια, για λόγους πρακτικής λειτουργίας είναι ορθή η άποψη, αφού θεωρήσουμε ότι επί των υπολοίπων υπάρχει συμφωνία, να πάρουμε μια τις τροπολογίες, ο εισηγητής να την αναπτύσσει, ένας εκ των εχόντων αντίθετη άποψη να αντιλέγει, να τίθεται σε ψηφοφορία και να προχωρούμε στην επομένη. Είναι ένας τρόπος που πιστεύω θα μας σώσει και χρόνο αλλά και σοβαρότητα και κυρίως έτσι θα αποφύγουμε το λαϊκισμό, κάτι το οποίο οφείλουμε να πράξουμε ειδικά σ' αυτό το νομοσχέδιο το οποίο έχει κακοπάθει πολύ μέχρι να φτάσει εδώ· ας μην κακοπάθει και μέσα στην αίθουσα της ολομέλειας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ ευχαριστώ, κύριε Ηλιάδη.

Πάνω σε διαδικαστικό θέμα. Ο κ. Δημητρίου και αμέσως μετά ο κ. Αγαπίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, για να ξέρουμε όλοι για τι πράγμα είναι που μιλούμε, οι τροποποιητικές εισηγήσεις που εκκρεμούν και δεν έχουν υιοθετηθεί από την επιτροπή είναι πάνω σε τρία θέματα. Το πρώτο θέμα είναι αυτό της αναδρομικότητας και επ' αυτού υπάρχουν δυο τρεις προτάσεις που μπορώ να πω είναι ποικιλία της ίδιας ιδέας. Ένα. Το δεύτερο είναι η διεύρυνση του καταλόγου με την προσθήκη κάποιων προσώπων, των ελεγχόμενων προσώπων, που και εκεί νομίζω ότι μπορούμε να το ξεπεράσουμε με μια σύντομη συζήτηση, ήταν θέμα απόψεων εκεί. Τα άλλα είναι τεχνικής φύσεως και μπορώ να πω δε θα δημιουργήσουν συζήτηση μακροσκελή και μακρά, ώστε να τη φοβούμαστε. Γι' αυτό, επειδή δεν έγινε αποδεκτή από τους εισηγητές κατά κύριο λόγο η άποψη του κ. Παπαδόπουλου και που ήταν πρακτικότερη και μπορούσε να βοηθήσει στην αντιμετώπιση του θέματος στο παρόν στάδιο και υπήρξαν επιχειρήματα γι' αυτό το θέμα, νομίζω ότι, αν προχωρήσουμε με σύντομες, αν χρειαστούν, αναφορές στο γενικό θέμα του πόθεν έσχες και μπούμε αμέσως στη συζήτηση των τροπολογιών που έμειναν χωρίς να τύχουν έγκρισης από την πλειοψηφία ή την ολομέλεια της επιτροπής, θα τελειώσουμε γρήγορα. Γι' αυτό θα ζητούσα το λόγο, αν είναι σωστή αυτή η διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Απλώς ήθελα να συμπληρώσω σε όσα έχω πει προηγουμένως, κύριε Πρόεδρε, ότι έχει γίνει μία εξαιρετική δουλειά από τη γραμματεία, έχουμε μπροστά μας ολοκληρωμένη σειρά από τις εγκριθείσες και από τις μη εγκριθείσες τροπολογίες που μας διευκολύνει αφάνταστα και με την ευκαιρία αυτή θα ήθελα πραγματικά να συγχαρώ την υπηρεσία για αυτή την εξαιρετική δουλειά την οποία μας έχει παρουσιάσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, σέβομαι τις απόψεις του κ. Παπαδόπουλου από της πλευράς του ότι θα ήταν πρακτικό να προχωρήσουμε στην ψήφιση και να επιφυλαχθούμε να πούμε τις απόψεις μας και τις επιφυλάξεις μας σε κάποιο μελλοντικό στάδιο. Όμως, όπως είπε και ο συνάδελφος Χατζηγιάννης και θα προσθέσω και εγώ, πρέπει να τελειώνει αυτό το νομοσχέδιο και είναι η καταλληλότερη στιγμή. Υπάρχουν όμως και βασικές τροπολογίες οι οποίες αν δεν εγκριθούν σήμερα, δε θα εγκριθούν ποτέ ή αν δεν απορριφθούν σήμερα, θα αποτελούν πάντοτε αντικείμενο για συζήτηση. Είναι το θέμα της διεύρυνσης του καταλόγου, είναι το θέμα του συμβουλίου που δεν ανέφερε ο κ. Δημητρίου, δηλαδή η σύνθεση του συμβουλίου και η έγκρισή του από τη Βουλή. Θέλω να σας πω ότι υπάρχουν θέματα τα οποία είναι μεν λίγα ... συμφωνώ με τον κ. Δημητρίου ότι είναι λίγα τα θέματα και μπορούν να τελειώσουν σήμερα. Και παρεμπιπτόντως είναι ακόμα δύο εισηγήσεις δικές μας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, διότι από τη μια εισήγηση η ΕΔΕΚ έχει αποσυνδεθεί, δε συμμετέχει, που θα μπουν στην ψηφοφορία. Είναι το θέμα των τιμαλφών και το θέμα του Παραρτήματος Α'. Η εισήγηση, κύριε Πρόεδρε, επειδή δεν ήσασταν εδώ όταν άρχισε η συζήτηση ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχω πάρει το μήνυμα. Αντιλαμβάνομαι ότι η πλειοψηφία ίσως συμφωνεί να προχωρήσουμε με τη δεύτερη ανάγνωση και να ασχοληθούμε μόνο με όσες τροπολογίες υπάρχουν.

Ο κ. Κλεάνθους και μετά ο κ. Ερωτοκρίτου και μετά αποφασίζουμε.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή μιλούμε για θέμα λαϊκισμού και επειδή πλανάται αυτό το θέμα, όπως πλανάται και το νομοσχέδιο για αρκετό καιρό, είτε πούμε είτε δεν πούμε ο

λαϊκισμός είναι ήδη εδώ σ' αυτή την αίθουσα και πρέπει να πω ότι υπάρχουν δύο τρόποι ο λαϊκισμός να εκφραστεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Κλεάνθους, είμαστε στο θέμα της διαδικασίας και όχι του λαϊκισμού.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Είμαι στο θέμα. Επιτρέψτε μου, τελειώνω αμέσως. Επειδή είναι ο ένας τρόπος ο υπερβάλλον ζήλος που είπε ο κ. Ηλιάδης, ο άλλος τρόπος, και γι' αυτό πιστεύω ότι είναι σωστή η προσέγγιση του κ. Παπαδόπουλου, να υπάρξει θέμα εξόφθαλμης αντισυνταγματικότητας. Όμως επειδή καταλήγω και με το αρχικό νομοσχέδιο το οποίο έχουμε ενώπιόν μας ότι δεν μπορεί κανένας λογικά να αποκλείσει, αντίθετα μπορεί να πιθανολογήσει ακόμα και για το θέμα συζύγων ότι πολύ πιθανόν να είναι θέμα αντισυνταγματικότητας, θέλω να τονίσω ότι έτσι κι αλλιώς δυστυχώς δεν εξυπηρετούμε το σκοπό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τι εισηγείστε στα θέματα διαδικασίας, κύριε Κλεάνθους, σας παρακαλώ. Αυτή τη στιγμή συζητούμε θέμα διαδικασίας. Να προχωρήσουμε σήμερα με τη συζήτηση των τροπολογιών και να ψηφίσουμε ή όχι; Εδώ περίμενα να πάρω απάντηση.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Σχολιάζω εκείνα που είπε ο κ. Παπαδόπουλος και άλλοι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ερωτοκρίτου.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μία μικρή αλλά σημαντική, παραγωγική και διαδικαστική λεπτομέρεια η οποία δε θίχτηκε από τους προηγούμενους ομιλητές είναι αυτή που

αφορά το γεγονός ότι κατά τη συζήτηση των υπό ψήφιση τροπολογιών θα μιλήσει μόνο ένας από κάθε κόμμα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Το παίρνετε ως δεδομένο.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Όχι. Εγώ δεν παίρνω τίποτε ως δεδομένο, διότι θέλω να ξεκαθαρίσει ακριβώς ότι δεν είναι ορθό να πλανάται, επειδή προτάθηκε και επειδή δε θίχτηκε από οποιοδήποτε επόμενο ομιλητή, το ζήτημα αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ θα δώσω το λόγο σε οιονδήποτε τον ζητήσει.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Επί των τροπολογιών.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, έκλεισε το διαδικαστικό. Εγώ θέτω προς έγκριση από το σύνολο της Βουλής. Υπάρχει ένσταση όπως προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση και συζήτηση των τροπολογιών, έτσι που σήμερα να ολοκληρώσουμε την όλη συζήτηση;

Ο κ. Γαλανός, μόνο επί διαδικαστικού θέματος.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Έχει το λόγο ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν είναι λόγω κοινοβουλευτικής ιδιότητας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και λόγω κοινοβουλευτικής ιδιότητας, αλλά δε σας πρόσεξα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είναι διότι έχω δική μου εισήγηση, η οποία είναι τροποποιητική της εισήγησης του κ. Αγαπίου· επομένως, κανονικά πρέπει να ψηφιστεί η δική μου και ύστερα του κ. Αγαπίου.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Επειδή, κύριε Πρόεδρε, υπήρχε συνεδρίαση της επιτροπής Οικονομικών και μπορεί να μην έχω παρακολουθήσει κάτι, θέλω να πω το εξής: Ναι, συζητούνται οι τροπολογίες, αλλά δεν μπορούμε, αν θέλουμε, να συζητήσουμε κάποια θέματα ουσίας επί της εκθέσεως. Βεβαίως μπορεί να γίνει μια συζήτηση επί των τροπολογιών, αλλά θα είναι ειδική συζήτηση πάνω στις ειδικές τροπολογίες. Μπορεί να θέλουν κάποιοι συνάδελφοι, κατά την άποψή μου, να τοποθετηθούν επί της ουσίας γενικά του θέματος. Προσωπικά εγώ, το βάζω ως διαδικαστικό, θα τοποθετηθώ μόνο πάνω στην τροπολογία την οποία έχουμε συναντήσει, συμφωνώ με την έκθεση της επιτροπής, της αναδρομικότητας. Όμως λέγω ότι το γενικότερο θέμα δεν μπορεί να καλυφθεί στις τροπολογίες, διότι εκείνοι που θα συζητήσουν ειδικά τις τροπολογίες θα είναι εκτός θέματος, αν συζητήσουν γενικά το θέμα, γι' αυτό πρέπει να ξεκαθαρίσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς ήθελα να ρωτήσω αν κατάλαβα καλά. Να μη γίνει συζήτηση επί θέματος αρχής; Αυτή είναι η εισήγηση; Αν είναι αυτή η εισήγηση, θα ήθελα να καταθέσω την προσωπική μου διαφωνία για ένα θεσμικό, πολύ σημαντικό κατά τη γνώμη μου νόμο, που η Βουλή έχει διακόσια χρόνια που ασχολείται μαζί του, να τον περάσουμε στα μουλλωκτά. Διαφωνώ ριζικά με αυτή την υπόθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η εισήγηση ήταν, και εδώ ήταν που παρεξηγήθηκε, επί θέματος αρχής να μιλούσε ένας από κάθε κόμμα και στις τροπολογίες όποιοι έχουν απόψεις. Αν υπάρχει ομοφωνία επί τούτου, και αν όχι, τότε πάλι ξεκινούμε με το θέμα αρχής, προχωρούμε στη δεύτερα ανάγνωση και στις τροπολογίες.

Ο κ. Χριστοδουλίδης, μετά ο κ. Χατζηγιάννης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μετ' εκπλήξεως πραγματικά άκουσα τις εισηγήσεις και εγώ τις κατάλαβα όπως τις κατάλαβε ο κ. Θεοδώρου. Μπαίνουμε στα επί μέρους τροποποιητικά, και απολογούμαι αν είχα καταλάβει λάθος, αποστερούμενοι με ιδίαν απόφαση του δικαιώματος ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε θα αποστερήσω κανένα, σας βεβαιώ, έκλεισε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εγώ προχωρώ στην πρότασή μου, κύριε Πρόεδρε, τη διαδικαστική. Να δοθεί άλφα χρονική περίοδος για κάθε κοινοβουλευτική ομάδα και λέω πέντε λεπτά για κάθε κοινοβουλευτική ομάδα, αν θα ήθελε να μιλήσει επί θέματος ουσίας και θέματος αρχής, όπως γίνεται παντού, κύριε Πρόεδρε, όπου παρευρισκόμαστε και συμμετέχουμε, ένα λεπτό στον εισηγητή, αν θέλει, κάθε τροπολογίας και ένα λεπτό στην αντίθετη άποψη της τροπολογίας και ψηφοφορία. Έτσι πιστεύω δε στερείται κανένας ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ψηφοφορία μιλάτε για τις τροπολογίες, όταν θα μπούμε στην ψηφοφορία. Κύριοι, θέλω να πω κάτι, προτού δώσω το λόγο σε οποιονδήποτε. Θα προηγηθούν οπωσδήποτε οι ομιλίες επί θέματος αρχής. Κανένας δεν είπε να αποστερηθούν οι κύριοι συνάδελφοι. Εκείνο που συζητείτο, για να επισπευσθεί τάχα η διαδικασία, ήταν κατά πόσο θα περνούσε ως έχει και οι διαφωνίες να έρθουν μια άλλη φορά ως

τροποποιητικό νομοσχέδιο ή σήμερα κεχωρισμένως να γίνει η συζήτηση ενός εκάστου των άρθρων που υπάρχει διαφωνία, να γίνεται ψηφοφορία και να προχωρούμε, αφού ακουστούν οι αγορεύσεις επί θέματος αρχής.

Ο κ. Χατζηγιάννης και μετά ο κ. Συλλούρης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για να τελειώνουμε, η εισήγησή μου είναι να τεθεί χρονικός περιορισμός, να ερωτηθούν οι συνάδελφοι πόσοι επιθυμούν να μιλήσουν, μπορεί να είναι και ελάχιστοι και απλώς μεγαλώνουμε το θέμα από μόνοι μας, και να τεθεί χρονικός περιορισμός και να πάμε ορθόδοξα. Ο καθένας θα κάνει αυτοσυγκράτηση, γνωρίζουμε όλοι ότι είναι ένα θέμα το οποίο θα πάρει χρόνο, αλλά αν δεν αναπτύξει κάποιος τις τροπολογίες, πώς θα τοποθετηθούν οι άλλοι;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν στα πέντε λεπτά δεν μπορεί να πείσει, δε πείθει ούτε με τα δεκαπέντε.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ακριβώς. Άρα λοιπόν να μπει χρονικός περιορισμός επί του θέματος αρχής και επί των τροπολογιών και να τελειώνουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, καταβλήθηκε φιλότιμη προσπάθεια με κάποιες διαδικασίες να επιταχύνουμε το θέμα. Φαίνεται ότι θα μείνουμε στη διαδικασία και να συζητούμε μέχρι αύριο τη διαδικασία. Γι' αυτό εισηγούμαι όσα έχουν λεχθεί για τη διαδικασία να τα έχουμε κατά νουν, να αφήσουμε ελεύθερη τη συζήτηση και ας παραμείνουμε στην έκκληση όσοι θα μιλήσουν να είναι επί του σημείου και σύντομοι και να προχωρήσουμε,

διότι διαφορετικά νομίζω ότι θα μείνουμε πολλή ώρα να συζητούμε τη διαδικασία χωρίς την ουσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, δεν ακούω κανέναν, δε βλέπω χέρια, τέλειωσε, εξαντλήθηκε πλήρως το θέμα. Ποιοι θέλουν επί θέματος αρχής να μιλήσουν; Ο χρόνος ομιλητών επί θέματος αρχής δεν υπερβαίνει τα πέντε λεπτά και το ίδιο θα ακολουθήσουμε και στις τροπολογίες.

Ξεκινούμε με τον κ. Δημητρίου. Επειδή είναι κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος, κύριε Αγαπίου, σας είδα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Όχι, δεν έχω ένσταση, κύριε Πρόεδρε, αλλά επί θέματος αρχής ... τα χέρια που είδα ψηλωμένα για όση ώρα συζητούσαμε γι' αυτό το θέμα, όση ώρα συζητούσαμε πήγε χαμένη.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Συγνώμη, λυπούμαι. Εγώ δε θα μιλήσω για θέματα καθόλου. Το είπα ήδη από την αρχή. Δε βλέπω κανένα λόγο να μιλήσω για θέμα αρχής. Όμως δεν μπορείτε να πείτε πέντε λεπτά. Πού το βρήκατε αυτό το πράγμα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ήταν η παράκληση των συναδέλφων, κύριε Παπαδόπουλε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δηλαδή εκείνος που θέλει μπορεί να μιλήσει όση ώρα θέλει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Παπαδόπουλε, θέλετε να μιλάτε μέχρι αύριο; Να σας πω μέχρι αύριο.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, σας παρακαλώ, δε θέλω να μου κάνετε σχόλια πάνω σ' αυτό που είπα. Εγώ δήλωσα ότι δε θα μιλήσω, άρα δεν είναι για τον εαυτό μου που το λέω. Τι να μιλήσω να πω, ότι υποστηρίζω το νομοσχέδιο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, συγνώμη, επειδή δεν ήταν δική μου εισήγηση και για να μην παρεξηγούμαστε, λέω: πόσοι ψηφίζουν δεκαπέντε λεπτά;

Συγνώμη, γίνονται εισηγήσεις από κάτω, κάμνει μια εισήγηση ο Προεδρεύων του σώματος και στο τέλος ευθύνεται, γιατί υιοθέτησε τις απόψεις των βουλευτών.

Κύριοι, να ακούσουμε απόψεις, πόση ώρα θέλετε;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ελεύθερο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ελεύθερο, κύριοι συνάδελφοι, κανένας περιορισμός, έκλεισε.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μία εισήγηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Καμία. Κύριοι συνάδελφοι, είναι ελεύθερος ο χρόνος της συζήτησης επ' αόριστον και μέχρι πρωίας. Εκτός τούτου του θέματος δεν πρόκειται να ανακαλέσω το ruling.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Δώστε μου ένα λεπτό. Εγώ δεν έχω καμία ένσταση να το κάνουμε έτσι και εν πάση περιπτώσει νομίζω ότι θα είναι και συντομότερο. Όμως εγώ θεωρώ ότι το γεγονός ότι είπατε τα πέντε λεπτά, επήρατε έγκριση, αν θέλετε να το βάλετε και σε ψηφοφορία πρώτο ....

(Ακούγονται φωνές από βουλευτές.)

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Ένα λεπτό, κύριοι, εγώ ξέρετε σπάνια μιλώ, δε διακόπτω κανέναν, ακούστε με και απορρίψτε αυτά που θα πω. Το ένα, εισηγούμαι πέντε λεπτά περιορισμό για τα θέματα αρχής και να ψηφιστεί είτε πέντε λεπτά είτε απεριόριστο και δεύτερο, να γίνει εξ υπαρχής κατάλογος ποιοι θα μιλήσουν, για να μην ξεκινούμε τώρα να πηγαίνουμε κάτω στο καφενείο να σκεφτόμαστε κάτι που θα ακούσουμε και να ζητούμε το λόγο. Να γίνει ένας κατάλογος ομιλητών και να μπει περιορισμός πέντε λεπτών ή απεριόριστο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, για μένα θεωρείται το θέμα λήξαν. Η συζήτηση διεξάγεται όπως οι κανονισμοί προβλέπουν, δηλαδή χωρίς χρονικό περιορισμό, έκρινα προς στιγμή ότι πιθανόν να έβρισκα σύμφωνο το σώμα, κύριε Συλλούρη, βρήκα αντιδράσεις.

Ξεκινούμε με τον κ. Δημητρίου επί θέματος αρχής και με χρόνο απεριόριστο. Παράκληση οι κύριοι συνάδελφοι ας αυτοπεριοριστούν. Τίποτε άλλο. Ευχαριστώ.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μιλήσω ως πρόεδρος της επιτροπής Νομικών και όχι ως κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος. Εξαιτίας του ότι αυτό το νομοσχέδιο που έχετε σήμερα ενώπιόν σας είναι καρπός διακομματικών διαβουλεύσεων και συζητήσεων περισσότερο και αν υπάρχουν κάποιες απόψεις οι οποίες εκφράζονται με κάποιες τροπολογίες έχω τη γνώμη ότι, παρ' όλων ότι αναφέρονται τυπικά ότι είναι εισηγήσεις κοινοβουλευτικών ομάδων, περισσότερο είναι τροπολογίες που προέρχονται από κάποια μέλη κάποιων κοινοβουλευτικών ομάδων οι οποίες και υιοθετήθηκαν για λόγους τυπικούς, γι' αυτό θα μιλήσω μέσα σ' αυτά τα πλαίσια και με αυτό το πνεύμα.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ιστορικό αυτού του νομοθετήματος, όπως θα καταλήξει να είναι με την ψήφισή του, έχει αναφερθεί στην έκθεση της επιτροπής και ταυτόχρονα έχει γίνει και επεξήγηση του λόγου της καθυστέρησης και της τόσο μακράς εκκρεμότητας του νομοσχεδίου αυτού που δεν

μπορούμε να πούμε ότι είναι μόνο στα χρονικά περιθώρια αυτής της Βουλής, αλλά αρχίζει από τη Βουλή το 1982, όπως αναφέρθηκε. Ο λόγος της εκκρεμότητας, έτσι για να μπούμε και στο πνεύμα όλοι οι συνάδελφοι και όχι μόνο εκείνοι που συμμετέσχαν στη συζήτηση στις επιτροπές, οφείλεται στο ότι είναι ένα πολύπλοκο νομοθέτημα και υπήρξαν και ενστάσεις και επιφυλάξεις πολλές από τις οποίες δεν έχουν αρθεί, είναι σωστές, όμως κάναμε μία προσπάθεια στην επιτροπή να έχουμε ένα συγκεκριμένο απόψεων, ώστε αυτό το οποίο φαινόταν να επιτάσσει και η ολομέλεια μπορώ να πω του σώματος, όπως κατά καιρούς εκφράστηκαν ξέχωρα ο καθένας, αλλά και η κοινή γνώμη να ολοκληρωθεί.

Οι βασικές ενστάσεις και επιφυλάξεις είχαν σχέση με τα εξής ερωτήματα και θέματα, κατά πόσο υπήρχε ή όχι αναγκαιότητα ψήφισης αυτού του νόμου εξαιτίας του ότι υπήρχε ήδη ένας νόμος, το 1965 είχε ψηφιστεί αυτός ο νόμος, ο οποίος δεν είχε τεθεί σε εφαρμογή. Και το ερώτημα αυτό εγειρόταν στα πλαίσια της εξέτασης και των νομοθεσιών οι οποίες επικρατούν ή ισχύουν σε άλλες χώρες και επιπρόσθετα στα πλαίσια της δικής μας νομοθεσίας που έχει τρόπους ελέγχου της αύξησης περιουσίας των κρατικών υπαλλήλων ή των πολιτικών προσώπων με αθέμιτο τρόπο. Είναι ο νόμος του '65, είναι ο περί Φόρου Εισοδήματος Νόμος και άλλες πολλές νομοθεσίες. Εξακολουθούν πολλοί συνάδελφοι να έχουν αυτό το ερώτημα κατά πόσο πράγματι υπήρχε ή όχι αναγκαιότητα για ψήφιση αυτού του νόμου.

Η δεύτερη επιφύλαξη αφορούσε τη συνταγματικότητα του νόμου εν σχέσει με τη διάκριση που γίνεται κάποιων προσώπων σ' αυτό τον τόπο, πολιτών, οι οποίοι τυγχάνουν να έχουν ένα αξίωμα είτε είναι βουλευτές είτε είναι υπουργοί είτε είναι κρατικοί υπάλληλοι εν σχέσει με τους άλλους πολίτες οι οποίοι και εκείνοι είναι ελεγχόμενοι από το κράτος εν σχέσει με το φόρο εισοδήματος και έχουν μόνο έναν έλεγχο, αυτόν που προβλέπεται από τους περί Φόρου Εισοδήματος Νόμους. Μια άλλη

επιφύλαξη αφορά την αποτελεσματικότητα του νόμου εν σχέσει και πάλι με την πρακτική κατάληξη την οποία θα έχουν οι πρόνοιες, όταν θα θελήσουμε να τις εφαρμόσουμε. Επιπρόσθετα, υπήρξαν επιφυλάξεις και υπάρχουν εν σχέσει με τις πολιτικές και κοινωνικές συνέπειες που πιθανόν να προκύψουν από την ψήφιση αυτού του νομοθετήματος που έχουν σχέση περισσότερο με την εμπλοκή προσώπων τα οποία δεν είναι άμεσα ελεγχόμενα ή δεν εξυπακούεται ότι θέτουν τους εαυτούς τους υπό τον έλεγχο της πολιτείας. Και αυτά τα πρόσωπα είναι τα τέκνα, είναι οι σύζυγοι κ.λπ. Επιφυλάξεις υπάρχουν ως προς την έκταση του καταλόγου των ελεγχόμενων προσώπων τόσο διότι εμπλέκουμε με το ζήλο που επιδείχθηκε ίσως περισσότερα πρόσωπα απ' όσο είναι αναγκαίο όσο και διότι δημιουργείται πλέον ένας όγκος εργασίας για ένα σώμα, όπως είναι το Συμβούλιο Ελέγχου, και πιθανόν να μη γίνει κατορθωτό να διεκπεραιώνεται από το συμβούλιο αυτό.

Όπως ανέφερα προηγουμένως, έγιναν πολλές προσπάθειες στην επιτροπή να αντιμετωπιστούν όλες αυτές οι επιφυλάξεις, να δοθούν απαντήσεις στις ενστάσεις που υπήρχαν, χωρίς οι απαντήσεις αυτές να είναι πλήρεις ή να εξουδετερώνουν πλήρως όλες αυτές τις επιφυλάξεις και ενστάσεις, ιδιαίτερα όσον αφορά διάφορα θέματα που φαίνεται να εκφράζονται και από τις τροπολογίες που έχουν κατατεθεί.

Τα μέλη της επιτροπής, το καθένα ξεχωριστά έχει εργαστεί άοκνα, όπως αναφέρεται στην έκθεση, έχουμε συλλογικά αντιμετωπίσει τα θέματα και είχαμε και μία πολυτιμότερη συνδρομή της γραμματείας, την οποία και εγώ με τη σειρά μου ευχαριστώ για τα όσα έχει κάνει. Έχει βοηθήσει πολύ στην ανασύνταξη αυτού του νομοσχεδίου, όπως ιδιαίτερα και εκείνους τους συναδέλφους οι οποίοι έχουν καταθέσει γραπτές προτάσεις στην επιτροπή και αποτέλεσαν σε μεγάλο βαθμό τη βάση για συζήτηση ή αντιμετώπιση των προβληματισμών οι οποίοι υπήρξαν από την πρώτη μελέτη του νομοσχεδίου, όπως κατατέθηκε από την κυβέρνηση.

Ουσιαστικά, όπως αναφέρεται στην έκθεση, το νομοσχέδιο το οποίο υπάρχει σήμερα ενώπιον της ολομέλειας είναι νέο νομοσχέδιο, είναι σχέδιο νόμου το οποίο η επιτροπή Νομικών εισηγείται προς την ολομέλεια. Κατά καιρούς τα σχόλια που έγιναν και εντός και εκτός της Βουλής και από συναδέλφους και από άλλους παρουσίασαν, δημιούργησαν μία σύγχυση και μπορώ να πω και κάποια σκιά και είναι και ο βασικός λόγος που ήθελα να μιλήσω σήμερα. Κάποια σκιά η οποία επισκίαζε και τις διαθέσεις και τις προθέσεις των μελών της επιτροπής και δεν αποκρύπτω σε μερικές περιπτώσεις ότι αισθάνθηκα και αυτούς τους υπαινιγμούς να με αγγίζουν περισσότερο ως πρόεδρο της επιτροπής, διότι αυτό το σοβαρό νομοθέτημα έγινε κατά καιρούς αντικείμενο λαϊκιστικής αντιμετώπισης από διάφορες πλευρές ή και αντικείμενο εξαγωγής κάποιων συμπερασμάτων ή αορίστων συκοφαντιών, για να μην αναφερθώ στους ψιθύρους οι οποίοι δυστυχώς διασκορπίστηκαν από πολλούς και στη βάση του κόσμου, απλώς στο λαό, αλλά και μέσα ακόμη σ' αυτό το σώμα.

Η σημερινή συζήτηση δεν μπορεί πρακτικά να αποτελέσει επανάληψη του προβληματισμού του μεγάλου τον οποίο η επιτροπή αντιμετώπισε κατά τον τρόπο που αντιμετώπισε. Ούτε και αναμένεται ότι αυτό το νομοσχέδιο, και κανένα νομοσχέδιο, μπορεί να αντιμετωπίσει όλα τα ερωτήματα, μικρά ή και σε μερικές περιπτώσεις μεγάλα που μπορεί να εξακολουθούν να υπάρχουν εν σχέσει με τη συνταγματικότητα, εν σχέσει με τη σκοπιμότητα της ψήφισης ή μη κάποιας πρόνοιας ή εν σχέσει με την ανάγκη περισσότερης επεξήγησης κάποιων προνοιών του νομοσχεδίου αυτού.

Για να είναι παραγωγική η συζήτηση, θα πρέπει να ξεκινήσουμε από την πίστωση που πρέπει να δοθεί στην επιτροπή την οποία δεν αποτελούσε ένα πρόσωπο, την αποτελούσαν μέλη απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής και για να καταλήξουν εκεί που κατέληξαν σημαίνει ότι έκαναν ένα βαθύ προβληματισμό και η κατάληξή τους ήταν στα πλαίσια του συγκεκριμένου απόψεων και στην αντιμετώπιση των προβληματισμών που

έχω πει ότι ηγέρθησαν που έγιναν. Γι' αυτό εκείνο για το οποίο σωστά έχει γίνει εισήγηση να ακολουθηθεί είναι να αποφευχθεί ίσως η μακρά συζήτηση του θέματος αρχής, διότι φαίνεται ότι καταλήγουμε όλοι ότι πρέπει αυτό το νομοθέτημα να γίνει, να ισχύσει επιτέλους και να επικεντρωθούμε πολύ σωστά στη συζήτηση των τροπολογιών, μιας μιας τροπολογίας ερχόμενης προς συζήτηση και ψήφιση.

Εκείνο το οποίο θέλω να πω τελειώνοντας είναι πως υπάρχουν κάποιες προσεγγίσεις από διάφορες πλευρές που έχουν και τα σχετικά κίνητρα και πρέπει να μην αντιμετωπίσουμε αυτό το νομοσχέδιο, ιδιαίτερα όσον αφορά τις τροπολογίες, έχοντας κάποια απωθημένα ή κάποια σύνδρομα που αφορούν κάποιες συγκεκριμένες περιπτώσεις που μπορεί κάποιος να έχει κατά νουν. Και αναφέρομαι ιδιαίτερα στο θέμα της αναδρομικότητας, διότι υπάρχει στο νομοσχέδιο πρόνοια για εφαρμογή αναδρομική της διαδικασίας στη βάση του νόμου 65/65. Υπάρχουν και κάποιες τροπολογίες οι οποίες διευρύνουν αυτή την αναδρομικότητα του νόμου, αλλά, επαναλαμβάνω, δεν πρέπει αυτό το θέμα να το δούμε ως ευκαιρία εκδήλωσης εκδηκητικότητας προς οποιεσδήποτε πλευρές. Και ο λόγος που το αναφέρω είναι για να αποφύγουμε τη μακρά συζήτηση των αποκλίσεων οι οποίες υπάρχουν σ' αυτό το κεφάλαιο που ονομάζεται αναδρομικότητα. Είχα προσωπικά κάποιες σκέψεις, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις τροπολογίες τις οποίες έχω περιλάβει σε κάποια πρόταση τροποποιητική των τροπολογιών που υπάρχουν, την οποία θα καταθέσω σε κάποιο στάδιο, όταν θα γίνεται η συζήτηση.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επιτέλους αυτό το νομοσχέδιο βρίσκεται ενώπιον της ολομέλειας. Η ευχή είναι ότι σήμερα θα ψηφιστεί με τις τροπολογίες που θα εγκρίνει η ολομέλεια είτε κατά πλειοψηφία είτε κατά ομοφωνία, για να λήξει επιτέλους και αυτός ο ψίθυρος ο οποίος έξω από τη Βουλή ιδιαίτερα πλανιέται συνεχώς, ότι οι βουλευτές φοβούνται να ψηφίσουν το νόμο αυτό, διότι φοβούνται τα

έργα τους και φοβούνται να φανούν οι ένοχοι και θεωρούνται μάλιστα ότι όλοι όσοι είναι ελεγχόμενοι είναι οι ένοχοι αυτού του κράτους και δημιουργείται η εντύπωση ότι σ' αυτό το κράτος οι βουλευτές και οι υπόλοιποι ελεγχόμενοι, και δε μιλώ για εξαιρέσεις ούτε και λέω ότι δεν μπορεί να συμβαίνουν κατά καιρούς, όλοι αυτοί είναι οι κλέφτες οι οποίοι πρέπει να παταχθούν. Αυτή η αντίληψη πρέπει να εκλείψει και γι' αυτό ο τίτλος του νομοσχεδίου έχει αλλάξει και ενώ ήταν τίτλος που προστάτευε την τιμή και αξιοπρέπεια, όπως ελέγγο, των ελεγχομένων, μπήκε ακριβώς ο τίτλος του ελέγχου, διότι είναι αυτό το οποίο φαινόταν ότι υπήρχε πίσω από τη σκέψη όλων εκείνων οι οποίοι κατά καιρούς παρουσιάστηκαν ζηλωτές, όπως ανέφερε και ο κ. Παπαδόπουλος, της προώθησης αυτού του νομοσχεδίου.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δηλαδή τώρα το νομοσχέδιο λέει έξω οι κλέφτες;

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Έξω οι κλέφτες θα γίνει, αν ακολουθήσουμε αυτό που μας είπε ο κ. Δημητρίου, ότι θέλουμε να βγάλουμε τα απωθημένα μας ή πάσχουμε από σύνδρομα' αστείο.

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι οι γενικές τοποθετήσεις και οι γενικές ομιλίες επί του νομοσχεδίου θα είναι πανομοιότυπες απ' όλους τους ομιλητές. Και εύχομαι το νομοσχέδιο, αν πράγματι ο σκοπός είναι πρώτα να προστατευθεί η τιμή και η αξιοπρέπεια των αξιωματούχων και άλλων προσώπων του κράτους και δεύτερο να δίνεται η ευκαιρία ελέγχου από τους πολίτες εναντίον τους, εύχομαι, λέω, ο τίτλος να ήταν όπως είχε κατατεθεί με δυο επιπρόσθετες λέξεις που υπάρχουν στο σημερινό τίτλο, δηλαδή να είναι και ο περί Προστασίας της Τιμής και Αξιοπρέπειας των

Ελεγχομένων, αλλά και ο περί Ελέγχου. Εν πάση περιπτώσει, δε θα ασχοληθώ με αυτό το θέμα.

Νομίζω ότι και για το ιστορικό όλοι θα αναφερθούν. Απλώς εγώ θέλω να πω ότι η κοινοβουλευτική μας ομάδα ήταν μια από τις δυο κοινοβουλευτικές ομάδες της Βουλής που από το 1982 και εντεύθεν ασχολείται με αυτό το θέμα, όντας μια από τις δυο κοινοβουλευτικές ομάδες που κατέθεσε και δικό της νομοσχέδιο το 1982. Τους λόγους της καθυστέρησης της ψήφισης αυτού του νομοσχεδίου τους εξηγά και η έκθεση, τους ανέφερε και ο πρόεδρος της επιτροπής, αλλά πραγματικά όλα αυτά τα θέματα τα οποία θα συζητήσουμε σήμερα, η συνταγματικότητα ή μη του νόμου ή η αντισυνταγματικότητά του, αν θέλετε, ποιους πρέπει να καλύψει, τι πράγματα πρέπει να καλύψει και από πότε ήταν τα θέματα τα οποία απασχόλησαν την επιτροπή και ομολογουμένως πρέπει να σας πω τουλάχιστον προσωπικά για τα οκτώ χρόνια που είμαι βουλευτής δεν έχω αντιμετωπίσει πιο δύσκολο νομοθέτημα απ' αυτό το οποίο συζητούμε. Επομένως, τόσο η επιτροπή όσο και η Βουλή πραγματικά πρέπει να πιστωθούν με το ευεργέτημα της σοβαρότητας αυτού του νομοσχεδίου και της ευθύνης τους να το φέρουν ενώπιον της Βουλής τελειωμένο. Και δυστυχώς έχω την εντύπωση ότι παρά τις προσπάθειές μας δε θα είναι τελειωμένο αυτό το νομοσχέδιο, δε θα είναι συμπληρωμένο και πλήρες και στο μέλλον ίσως θα χρειαστεί και κάποιες τροπολογίες.

Μιλώντας τώρα για την ταχύτητα και την καθυστέρηση, πρέπει να σας υπενθυμίσω ότι τουλάχιστον η δική μου κοινοβουλευτική ομάδα και στην επιτροπή νομικών και στη Βουλή πριν από την ημερήσια διάταξη επανειλημμένως έθεσε το θέμα της επιτάχυνσης αυτού του νομοσχεδίου. Τώρα εμείς έχουμε μερικές σοβαρές διαφορές επί του νομοσχεδίου, τις οποίες θα αναπτύξω κατά τη διάρκεια της συζήτησης για τις τροπολογίες. Οι διαφορές αυτές έχουν σχέση με τη διεύρυνση του κύκλου των προσώπων τα οποία θέλουμε να περιληφθούν στον κατάλογο. Έχουμε την εντύπωση

πως είτε η υφιστάμενη νομοθεσία δεν τους καλύπτει είτε γιατί είναι πρόσωπα τα οποία πρέπει να καλυφθούν και δεν υπάρχει άλλη νομοθεσία είτε η νομοθεσία που υπάρχει είναι ελλιπής και όχι πλήρης και που εν πάση περιπτώσει δεν έχουν λιγότερη ευθύνη ή λιγότερη υποχρέωση και στους εαυτούς τους και στους πολίτες από του να δηλώσουν τα περιουσιακά τους στοιχεία.

Επειδή ο κ. Δημητρίου ανέφερε για ένα από τα θέματα στα οποία έχουμε διαφορά και είναι η αναδρομικότητα και ιδιαίτερα η αναδρομικότητα για τα πρόσωπα τα οποία δεν είναι σήμερα αξιωματούχοι του κράτους ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Γίνεται λανθασμένη αναφορά στην έκθεση που κυκλοφόρησε. Συγνώμη, κύριε Πρόεδρε, τώρα το έχω προσέξει, ότι ουσιαστικά έχει υιοθετηθεί η δική σας πρόταση που ξεκινά από το '60.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Όχι.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Είναι λανθασμένη. Έτσι, άμα το δείτε .... Δέτε το να δείτε μέσα στο κείμενο. Είναι λάθος η έκθεση.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Εν πάση περιπτώσει εκεί που υπάρχει ακόμα διαφωνία είναι στο θέμα της αναδρομικότητας όχι για τους νυν βουλευτές ή τους νυν υπουργούς ή τους νυν ελεγχόμενους. Το άρθρο 17 έχω την εντύπωση ότι καλύπτει αναδρομικά, όσο μπορεί να καλυφθεί αναδρομικά, το θέμα των υφιστάμενων αξιωματούχων του κράτους και των προσώπων των ελεγχόμενων. Εκεί που δεν υπάρχει παρόμοια πρόνοια είναι σχετικά με τους αξιωματούχους που δεν έχουν σήμερα το αξίωμα που έχουμε εμείς ή που έχουν οι ελεγχόμενοι. Και το παράξενο είναι ότι, ενώ ο σημερινός βουλευτής ελέγχεται

για περιουσιακά στοιχεία που απέκτησε από σήμερα και πίσω χθες, προχθές και πέρσι, ο χθεσινός βουλευτής ή ο χθεσινός υπουργός ή ο χθεσινός αξιωματούχος που έπρεπε να ελέγχεται δεν ελέγχεται. Και ενώ υπήρχε ο νόμος του 1965 βάσει του οποίου ήταν υποχρεωμένος όχι να δηλώσει την περιουσία του, διότι δεν υπήρχε τέτοια υποχρέωση, όταν εκαλείτο σε ποινική υπόθεση να δηλώσει την περιουσία του, ήταν όμως υπόλογος με βάση το νόμο του '65 μέχρι σήμερα που με την ψήφιση αυτού του νόμου η εντύπωση η δική μου είναι ότι καταργείται αυτόματα ο νόμος του '65, διότι είναι ο ίδιος νόμος παρ' όλο που σύμφωνα με τη νομολογία οι νόμοι που ψηφίζονται για το ίδιο θέμα αντικαθιστούν τους υφιστάμενους νόμους. Εδώ είναι η διαφορά μας και θα αναπτύξουμε κατά τη διάρκεια των τροπολογιών τις απόψεις μας. Γιατί πρέπει τουλάχιστον οι άνθρωποι που μέχρι σήμερα υπέκειντο στο νόμο 65/65 να υπαχθούν μέσα στο νέο νομοσχέδιο για ό,τι αξίζει, for what it may be worth λεν οι Εγγλέζοι, και εκεί υπάρχει και γι' αυτούς μία πρόνοια η οποία κάποτε τελειώνει, σε έξι μήνες νομίζω είναι η δική μας η πρόταση. Εκείνο το οποίο θέλω να πω είναι ότι οι νόμοι που ψηφίζονται έχουν αποδοτικότητα, έχουν σημασία, όταν εφαρμόζονται. Εδώ υπάρχει ένας νόμος ο 65/65 που δεν εφαρμόστηκε ποτέ του. Υπάρχει ένας νόμος της δημόσιας υπηρεσίας 1/90 ο οποίος υποχρεώνει όλους τους δημόσιους υπαλλήλους κάθε τρία χρόνια να κάνουν δήλωση περιουσιακής κατάστασης' δεν εφαρμόστηκε ποτέ. Δεν τέθηκε σε εφαρμογή ποτέ. Ουδείς δημόσιος υπάλληλος συνεμορφώθη με αυτό το νόμο και καμία κυβέρνηση, καμία εκτελεστική εξουσία δεν μπήκε στον κόπο να δει ότι εφαρμόζεται αυτός ο νόμος. Επομένως, δεν είναι αρκετό να ψηφίζουμε νόμους και να λέμε ότι: ορίστε, υπάρχει ένας νόμος εκεί, όλοι δεσμεύονται κ.λπ. Αν θέλουμε να υλοποιηθούν οι σκοποί του νομοσχεδίου που σήμερα ψηφίζουμε, ας εφαρμοστεί. Πρέπει να εφαρμοστεί μάλλον. Και για να εφαρμοστεί πρέπει να διοριστεί ένα συμβούλιο, όπως προβλέπεται στο νόμο, να εξετάσει τις φόρμες κ.λπ. Είναι και αυτή

μία από τις διαφορές που έχουμε. Αυτός ο νόμος, αυτός ο νόμος όπως θα πω, όταν θα υποστηρίξω την τροπολογία για το συμβούλιο, είναι νόμος της Βουλής και δεν είναι από τους νόμους ή από τις πράξεις που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει αποκλειστική αρμοδιότητα. Δηλαδή δε θα είναι αντισυνταγματικό, αν πούμε ότι την επιτροπή αυτή την εγκρίνει ή αποφασίζει για τη σύνθεσή της η Βουλή, γιατί ηγέρθησαν αυτά τα θέματα, διότι είναι μια από τις σοβαρές μας διαφορές, ποιος θα εγκρίνει το συμβούλιο. Το συμβούλιο θα το διορίσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με τη σύμφωνη γνώμη της Βουλής, με την έγκριση της Βουλής, με απόφαση της Βουλής. Είναι η Βουλή που κάμνει αυτό το νόμο και αυτό το σώμα, δεν είναι από τις αρμοδιότητες που καθορίζει το σύνταγμα ότι ανήκουν αποκλειστικά στον Πρόεδρο και συνεπώς οποιοσδήποτε άλλος το αντικαταστήσει ή κάνει εργασία που θα έκανε αυτό το συμβούλιο είναι αντισυνταγματικό.

Νομίζω, συνάδελφοι, πρέπει να πω εκείνο που είπε και ο συνάδελφος Δημητρίου, ότι απ' όλα τα κόμματα, απ' όλους τους βουλευτές, απ' όλη την επιτροπή νομικών επεδείχθη εξαιρετικός ζήλος, θα έλεγα εγώ, και όλοι εργάστηκαν σκληρά, για να έρθει αυτό το νομοθέτημα με όλες του τις ελλείψεις και όπου υπάρχουν τροπολογίες τις οποίες θα υποστηρίξουν οι συνάδελφοι, θα ακολουθήσει η νενομισμένη ψηφοφορία και ως ψηφίσει ο καθένας τι νομίζει ορθότερο. Νομίζω να προχωρήσουμε με την ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου με όσες περισσότερες τροπολογίες μπορούν να εγκριθούν και πλέον ουδείς μπορεί να κατηγορεί τη Βουλή ότι ευθύνεται για τη μη ψήφιση αυτού του νόμου, ενός νόμου που πρέπει να πούμε και την αλήθεια υφίσταται μόνο στην Ελλάδα· σε καμία άλλη χώρα του κόσμου δεν υπάρχει παρόμοια νομοθεσία. Είναι ένας νόμος που υπάρχει μόνο στην Ελλάδα και θα γίνει και τώρα στην Κύπρο. Πόσο αξίζει είναι ένα άλλο θέμα, αλλά τουλάχιστο δε θα λέει ο καθένας ότι είναι κλέφτης ο βουλευτής, είναι κλέφτης ο υπουργός. Μακάρι να μη χρειαζόταν να ψηφιστεί τέτοιος νόμος, μακάρι

να μην υπήρχαν τα φαινόμενα εκείνα που θα δημιουργούσαν την ανάγκη ψήφησης αυτού νόμου, δυστυχώς όμως σε μερικές εξαιρέσεις δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για την αναγκαιότητα της ψήφησης αυτού του νόμου. Ας προχωρήσουμε στην ψήφισή του με όσες τροπολογίες μπορούν να εγκριθούν από τη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ηλιάδης και μετά ο κ. Χατζηγιάννης ως αναπληρωτής του κ. Δημητρίου που είναι εδώ και μετά ο κύριος ... Όμως μια παράκληση, κύριοι συνάδελφοι. Αν έν' δυνατόν, επειδή βλέπω ότι συμφωνάτε τζαι κάποια στιγμή εννά με δικαιώσετε, κύριε Παπαδόπουλε, αλλά εν πειράζει, ε, να μπούμε εις τες τροπολογίες. Ε! μεν πεις τίποτε!

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Όι, εν γίνεται να μεν πω τίποτε. Εσείς λαλείτε, γιατί εγώ να μεν πω! Για να μας δικαιώσετε, έπρεπε να γίνει τούτο που είπα εγώ. Δε θα μιλήσει κανένας, όπως δεν εμίλησα εγώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Α! είσαστε τέλεια απαγορευτικός εσείς!

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ε, εγώ δε θα μιλήσω. Να μιλήσω; Τι να πω; ότι υποστηρίζω νομοσχέδιο που έκανα υπόμνημα εξήντα σελίδες, για να γινεί τούτο; Τι να πω τωρά;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν μου λέγατε να είμαι απαγορευτικός, θα το υιοθετούσα τέλεια τζαι να μπούμε ολόισια στες αυτές. Εσείς μου είπατε απεριόριστο χρόνο.

Μάλιστα. Ο κ. Ηλιάδης.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Έτσι είπαμε.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πραγματικά διερωτάται κανείς ...

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

...θα μιλήσουν υπέρ και επειδή εγώ είμαι ενάντια στο νομοσχέδιο και θα μιλήσω εναντίον, και το αναφέρει και η έκθεση, θα ήθελα οπωσδήποτε να έχω την ευκαιρία να μιλήσω επί θέματος αρχής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Βεβαιότατα θα μιλήσετε. Εν τζαι άλλαξε η διαδικασία.

Ναι, κύριε Ηλιάδη.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς επαναλαμβάνομε ο ένας τον άλλο, γιατί είναι ορθά όσα έχουν λεχθεί, ότι υπήρξε μια συλλογική προσπάθεια, ότι υπήρξε μια επίπονη εργασία επί σειρά ετών, χωρίς ένταση μεταξύ μας, αλλά με έναν έντονο προβληματισμό σε μια κοινή προσπάθεια να καταλήξουμε σε ένα νομοθέτημα που να καλύπτει το αντικείμενο και τους στόχους τους οποίους έχουμε θέσει και τους οποίους προσδοκά η ίδια η κυπριακή κοινωνία. Μας απασχόλησαν πολλά νομικά και ιδιαίτερα συνταγματικά προβλήματα με κύριο το πρόβλημα της αναδρομικότητας, γιατί όσο ορθή δεοντολογικά και όσο επιθυμητή και αν είναι, η καθιέρωση ποινικών αδικημάτων αναδρομικά ανατρέπεται ολόκληρο το νομοθέτημα ως αντισυνταγματικό, ανεξάρτητα από τη θέση αρχής την οποία σαφέστατα όλοι μπορεί να έχουμε.

Όσον αφορά το νομοθέτημα, κύριε Πρόεδρε, δεν είναι πανάκεια, δε θα λύσει ως διά μαγείας όλα τα προβλήματα, όμως είναι μια σοβαρή, ως την ονομάσουμε, προσπάθεια με έναν ευρύτατο κατάλογο ελεγχόμενων προσώπων, ώστε όλοι εκείνοι οι οποίοι διαδραματίζουμε κάποιο μικρό ή μεγαλύτερο ρόλο στη δημόσια ζωή αυτού του τόπου να εκφράσουμε διά μέσου της Βουλής, διά μέσου του νομοθετήματος αυτού την πολιτική μας βούληση για διαφάνεια, ώστε ό,τι περιουσιακό έχει ο καθένας να δηλωθεί,

ό,τι αποκτά ο καθένας να δηλωθεί, να δηλώνεται, να δημοσιεύεται και να υποχωρεί μπροστά σ' αυτή την ανάγκη της διαφάνειας ακόμη και το τραπεζικό απόρρητο, ακόμη και το φορολογικό απόρρητο σε τέτοιο βαθμό, ώστε οι ελεγχόμενοι να μην είναι μόνο έντιμοι, αλλά και να φαίνονται και, αν δεν είναι έντιμοι, να κολάζονται και μάλιστα με ποινές οι οποίες προβλέπονται για κακουργήματα, πέντε χρόνια και υψηλότατα πρόστιμα ή και με τα δύο.

Κύριε Πρόεδρε, δε θα ήθελα να προσθέσω τίποτε άλλο, παρά να συμμεριστώ και να επαναλάβω, έστω κι αν είναι φορτικό, την άποψη και τη διαπίστωση ότι αυτό το νομοθέτημα αντιμετωπίστηκε με υπευθυνότητα και με σοβαρότητα από το σύνολο της επιτροπής. Ταυτόχρονα αυτό το νομοθέτημα, που αφορά τον αθέμιτο πλουτισμό, υπήρξε και αντικείμενο ενός αθέμιτου πολιτικού λαϊκισμού, ο οποίος πέρασε και από στόματα βουλευτών και από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, προσφέροντας πολύ κακή υπηρεσία και στη δημόσια ζωή αυτού του τόπου αλλά και στις προθέσεις του κοινοβουλίου, το οποίο πιστεύω ότι εις αυτή την προσπάθεια, εις αυτή την περίπτωση, αδίκως υπέστη κριτική, πολλές φορές από άτομα τα οποία δε γνώριζαν καν όχι μόνο το αντικείμενο, όχι μόνο τη διαδικασία, αλλά έστω την ουσία του θέματος για το οποίο έκριναν εκείνους οι οποίοι υπεύθυνα ασχολούνταν με την ετοιμασία αυτού του νομοθετήματος.

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να πιστεύω, και είμαι βέβαιος, ότι προσφέρουμε ένα νομοθέτημα το οποίο δεν είναι τέλειο· είναι όμως η έκφραση της πολιτικής βούλησης, ότι αυτοβούλως και οικειοθελώς υπαγόμεθα εις τον έλεγχο, υπό τα φώτα της δημοσιότητας, άνευ ίχνους λαϊκισμού.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ.

Να μου επιτρέψετε να κάνω μια παράκληση. Επειδή φαίνεται ότι όσοι εννιά μιλήσουν θα υιοθετήσουν τα ίδια και, επειδή έχω ακούσει ότι η κ. Κληρίδου έχει αντίθετη άποψη, να επιτρέψουμε να ακουστεί η αντίθετη ... τουλάχιστον εσείς που υποστηρίζετε να απαντήσετε ταυτόχρονα. Εάν δε διαφωνείτε, νομίζω θα είναι πολύ πιο καλή διαδικασία.

Η κ. Κληρίδου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Τούτο πότε θα το ψηφίσουμε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με συγχωρείτε;

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Περί τα μεσάνυχτα, κύριε Βασιλείου.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Τουλάχιστο να ακούσετε μια άλλη άποψη. Δε θα είναι επανάληψη αυτών που ακούσατε, αλλά νιώθω την ανάγκη να εξηγήσω τις θέσεις μου, διότι είμαι αναπληρωτής πρόεδρος της επιτροπής Νομικών και είμαι μέλος της επιτροπής Νομικών όχι μόνο αυτής της κοινοβουλευτικής περιόδου αλλά και της προηγούμενης. Και στις δυο περιόδους έχω ασχοληθεί με το θέμα που έγινε γνωστό ως "πόθεν έσχες", δηλαδή από το '93.

Θα είμαι σύντομη, διότι αντιλαμβάνομαι ότι η βαρύνουσα άποψη είναι να ψηφιστεί το νομοσχέδιο, επομένως δεν περιμένω ότι με τη δική μου τοποθέτηση θα μπορέσω να αλλάξω τη δική σας. Και αφού εξηγήσω τους λόγους γιατί είμαι ενάντια, θα κάνω μια

δου παρατηρήσεις πάνω στο κείμενο του νομοσχεδίου, τις οποίες ελπίζω ότι θα ληφθούν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου.

Προσωπικά πιστεύω ότι αυτό το νομοσχέδιο γίνεται, για να ικανοποιηθούν κάποιοι ψίθυροι που κυκλοφορούν στην κοινωνία, μια εντύπωση που έχει δημιουργηθεί ότι όλοι οι πολιτικοί και όλα τα πολιτικά πρόσωπα προσπαθούν να εκμεταλλεύονται τις θέσεις τους. Και πιστεύω ότι η πρόνοια για δημοσίευση των περιουσιακών στοιχείων των πολιτικών προσώπων εγκυμονεί πολύ περισσότερους κινδύνους κατάχρησης από ανεύθυνα και κακόβουλα πρόσωπα από εκείνα που προσπαθεί να θεραπεύσει. Δεν αμφισβητώ ότι γίνονται ατασθαλίες από πολιτικά πρόσωπα και κάποτε από κυβερνητικούς υπαλλήλους. Εκείνο που υποστηρίζω εγώ είναι ότι υπάρχουν οι μηχανισμοί που μπορούν να διερευνηθούν αυτές οι καταγγελίες, να καταγγελθούν, να διερευνηθούν και να καταδικαστούν και ότι αυτές οι διαδικασίες είναι επαρκείς, όπως είδαμε στις πρόσφατες περιπτώσεις με το διευθυντή του Τμήματος Υδάτων, με τους φοροθέτες, με την περίπτωση του ΚΟΑ και με την περίπτωση του Υπουργού Εσωτερικών. Με την υφιστάμενη νομοθεσία, ένας πολίτης που έχει βάσιμα στοιχεία ότι κάποιος πολιτικός ή κυβερνητικός υπάλληλος έχει διαπράξει ατασθαλία μπορεί να πάει στο Γενικό Εισαγγελέα με τα στοιχεία που έχει και να δώσει τις πληροφορίες του, για να ερευνηθούν. Οτιδήποτε πέρα από αυτό το δικαίωμα εμπεριέχει τον κίνδυνο κακής χρήσης και από ανεύθυνους και κακόβουλους.

Όπως είπα, πιστεύω ότι αυτή η νομοθεσία γίνεται λόγω πιέσεων από διάφορους- δε θα τους ονομάσω, για να μη θεωρηθεί ότι καταγγέλλω- και έχει γίνει μια προσπάθεια να καλυφθούν όσο το δυνατό πιο πολλά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων και αξιωματούχων του κράτους που έχουν αφυπηρητήσει, και έχει γίνει ένας νόμος έκτρωμα που δεν μπορεί να εξασφαλίσει αποτελεσματικό έλεγχο, αλλά δίνει μπόλικη τροφή για

κουτσομπολιό, για ψίθυρο και για κακόβουλες καταγγελίες που θα υποβαθμίσει, πιστεύω, το κύρος των πολιτικών προσώπων στον τόπο μας ακόμα πιο πολύ.

Πράγματι, δε θέλω να σκεφτώ τι θα γίνει αύριο, όταν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης αποφασίσουν να αξιοποιήσουν τις περιουσιακές δηλώσεις δύο με τριών χιλιάδων ατόμων κατά το δοκούν. Σίγουρα έχει γίνει προσπάθεια από την επιτροπή Νομικών να προστατευτούν τα πολιτικά πρόσωπα στο βαθμό που είναι δυνατό, δηλαδή οι δημοσιεύσεις θα πρέπει να αναδημοσιεύονται εξ ολοκλήρου και όχι τμηματικά και υπάρχουν κυρώσεις για κακόβουλες καταγγελίες και ούτω καθεξής. Όμως δεν μπορείς να απαγορεύσεις το σχολιασμό και τον ψίθυρο για τα διάφορα περιουσιακά στοιχεία του καθενός ούτε μπορείς να απαγορεύσεις ή να ελέγξεις ή να προστατεύσεις οποιοδήποτε πολιτικό πρόσωπο από κακόβουλους αντιπάλους είτε του ίδιου κόμματος είτε άλλων κομμάτων. Ως αποτέλεσμα αυτής της νομοθεσίας, προσωπικά πιστεύω, κύριοι συνάδελφοι, ότι ο ψίθυρος θα μας θάψει όλους.

Ε, είναι γι' αυτούς τους λόγους που εγώ δε θα ψηφίσω το νομοσχέδιο, επειδή πιστεύω ότι η γενική φιλοσοφία είναι ότι όλοι οι πολιτικοί είναι ένοχοι, μέχρις ότου αποδειχτεί το αντίθετο, πράγμα το οποίο δεν ισχύει για τους πολίτες. Για τους πολίτες λέμε ότι όλοι είναι αθώοι, μέχρις ότου αποδειχτεί το αντίθετο.

Η πρώτη παρατήρηση που ήθελα να κάνω όμως πάνω στο ίδιο το νομοσχέδιο είναι σχετικά με το γεγονός ότι το ελεγχόμενο πρόσωπο πρέπει να δηλώσει τα περιουσιακά στοιχεία του ή της συζύγου και των ανήλικων παιδιών. Θεωρώ ότι, εκτός αν υπάρχει συγκατάθεση από το σύζυγο ή τη σύζυγο, αυτή η πρόνοια παραβαίνει το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή που προστατεύεται από το σύνταγμα. Το έτερον μας ήμισυ, παρ' όλο που μπορεί να μη θέλουμε να το παραδεχτούμε, δεν είναι κτήμα μας, ούτε είναι πολιτικό πρόσωπο, επομένως δε δικαιολογείται να δώσουμε εμείς στοιχεία εκ μέρους τού ή τής. Αν το ίδιο το άτομο επιθυμεί, μπορεί να δώσει οικειοθελώς αυτά τα

στοιχεία και να δώσει συγκατάθεση, για να δώσουν από κοινού οι γονείς τα στοιχεία των παιδιών. Γι' αυτό εγώ πιστεύω ότι το σχετικό άρθρο θα πρέπει να τροποποιηθεί ανάλογα. Απλώς να σας δώσω ένα παράδειγμα, πόσο άδικη μπορεί να είναι αυτή η διαδικασία. Για παράδειγμα, ο δικός μου σύζυγος έχει μια μικρή επιχείρηση. Δε βλέπω γιατί, επειδή είναι παντρεμένος με πολιτικό πρόσωπο, θα πρέπει να δηλώσει την περιουσιακή κατάσταση της επιχείρησής του, ούτως ώστε να ξέρουν όλοι οι ανταγωνιστές του τι ακριβώς έχει και δεν έχει.

Το δεύτερο θέμα έχει λεχθεί και από άλλους και δε θα επεκταθώ, είναι για το θέμα της αντισυνταγματικότητας, όσον αφορά την αναδρομικότητα.

Θα κλείσω εδώ, κύριε Πρόεδρε. Νομίζω ότι, έστω και έντεχνα, και οι προηγούμενοι ομιλητές, όπως ο κ. Αγαπίου, παραδέχθηκαν ότι θα ήταν προτιμότερο να μην ήταν ανάγκη να περάσουμε αυτή τη νομοθεσία. Πιστεύω ότι δεν είναι ανάγκη να την περάσουμε. Έχουμε παγιδευτεί όλοι σε μια καταπίεση της κοινής γνώμης η οποία δημιουργήθηκε και από εμάς και από άλλους και, παρ' όλο που δεν περιμένω ανταπόκριση, θα έκανα μια έκκληση να κάναμε δεύτερες σκέψεις, κατά πόσο χρειάζεται πράγματι αυτή η νομοθεσία.

Ευχαριστώ.

Α! εν κατακλείδι, μη μου πείτε ότι «μα, αυτή τη νομοθεσία την έστειλε ο Κληρίδης.»

(Γελά)

Πρώτα πρώτα -είχε σταλθεί και προηγουμένως από άλλους- αλλά πρώτα πρώτα ο νόμος που πάμε να ψηφίσουμε δεν έχει καμιά σχέση με τη νομοθεσία που έστειλε η κυβέρνηση. Έχει επεκταθεί πολύ περισσότερο, ιδιαίτερα σχετικά με το θέμα της δημοσίευσης περιουσιακών στοιχείων που δεν υπήρχε και, δεύτερο, δεν έχει καμιά σχέση το γεγονός ότι δε συμφωνώ επειδή το έστειλε η κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κυρία Κληρίδου.

Ο κ. Κλεάνθους επιμένει, θέλει να μιλήσει. Ναι. Να πάμε τζαι σε άλλο κόμμα, κύριε ... Ναι, κύριε Κλεάνθους.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, θα είμαι σύντομος εγώ.

Σίγουρα εδώ για τον έναν ή τον άλλο λόγο από πάρα πολύ καιρό ταλανίζεται και η κοινωνία αλλά και η Βουλή και ιδιαίτερα πρέπει να πούμε ότι πολύ επίπονα έχει καταφέρει η συγκεκριμένη επιτροπή Νομικών –θα 'λεγα ένας άθλος- να μπορέσει να συγκεράσει πολλά πράγματα και να παρουσιάσει αυτό το οποίο έχουμε ενώπιόν μας, παρ' όλο ότι υπάρχουν και τροπολογίες που σε μεγάλο βαθμό φαίνονται δικαιολογημένες.

Όμως, από τη στιγμή που νιώθουμε ότι είναι μια αναγκαιότητα να στείλουμε κάποιο θετικό μήνυμα προς τον κόσμο, θα ήταν λάθος, αν την ίδια ώρα δεν ομολογούσαμε τις αδυναμίες αυτού του νόμου, αλλά και πολλά πράγματα που είπε η συνάδελφος, η Καίτη η Κληρίδου, ότι δεν μπορούν να μην είναι απόμακροι κίνδυνοι. Ωστόσο, φαίνεται ότι βαραίνει η μεγαλύτερη αναγκαιότητα να μη δώσουμε το δικαίωμα ότι δεν προσπαθήσαμε, όμως την ίδια ώρα πρέπει να ομολογήσουμε ότι υπάρχουν αδυναμίες και σίγουρα είναι δυνατό ο ψίθυρος, ο οποίος ήταν το βασικό στοιχείο που θέλαμε να κοπάσει, μπορεί να αντικατασταθεί με άλλο ψίθυρο και να θυμούμαστε ότι είναι δυνατό να μας πουν ότι ψηφίσαμε ένα νόμο στη Βουλή που ούτε καν θα μπορεί να μας αγγίξει, που ούτε καν θα μπορεί να λειτουργεί και στο τέλος, γιατί όχι, να αθλώνει και να αφήνει έξω από κάθε κριτική πρόσωπα, τη στιγμή που το βασικό κριτήριο προστασίας της κοινωνίας από όσους είναι φαύλοι είναι τουλάχιστο να μπορεί ελεύθερα να τους ασκήσει μια κριτική. Φοβούμαι ότι ίσως μπορεί να αφαιρέσουμε κι αυτό το δικαίωμα.

Ακόμα, πρέπει να πω ότι με ανησυχεί και κανένας μας δεν μπορεί να αποκλείσει το ενδεχόμενο, ακόμα και με την πρώτη μορφή, το νομοσχέδιο να περιέχει, ναι, διατάξεις αντισυνταγματικότητας. Γιατί κι αν ακόμη για τη σύζυγο ή το σύζυγο που παντρεύεται ένα πρόσωπο δημόσιο είναι δυνατό να πούμε ότι έμμεσα είχε τη δυνατότητα να υποστεί μια θυσία και να είναι υποχρεωμένος, χωρίς να είναι ο ίδιος δημόσιο πρόσωπο, να υποβάλλεται σε δηλώσεις, πώς μπορούμε να ξέρουμε ότι στο μέλλον του καθενός που παντρεύεται προδιαγράφεται ότι θα είναι με ένα δημόσιο πρόσωπο; Τα λέω όλ' αυτά που μπορεί να φαίνονται αντιφατικά, όμως είναι από την ανάγκη που πρέπει να συνοδεύσουμε από τη μια με ευχές αυτό το νομοθέτημα που θα ψηφίσουμε, αλλά και με την ίδια παρρησία να πούμε στον κόσμο ότι δε θα μπορεί να ευελπιστεί ότι θα ανταποκρίνεται ακριβώς σ' εκείνες τις προσδοκίες του που θα ήθελε. Πρέπει να τονίσουμε ότι, εάν πραγματικά θέλαμε να εξυπηρετήσουμε την κοινωνία, θα έπρεπε την ίδια ώρα να υπερασπιζόμαστε με ιδιαίτερο σθένος αυτό που υπολείπμαστε πασιφανώς, τη στοιχειώδη πολιτική ευθιξία και ευαισθησία σε πλείστες περιπτώσεις, κατά καιρούς διαδοχικά, εκ περιτροπής όλοι μας. Και ένα τέτοιο θέμα είναι εκείνο του οποίου δυστυχώς ακόμη δεν ολοκληρώθηκε η συζήτηση στο Κεφάλαιο Δ'. Και όλ' αυτά δείχνουν και καταδεικνύουν ένα συμπέρασμα, ότι στην Κύπρο υπάρχουν νομοθετήματα. Ίσως η βούληση, η θέληση δεν υπάρχει, ακριβώς για να εφαρμόζονται.

Όμως, έχοντας υπόψη αυτές τις αδυναμίες, πρέπει ταυτόχρονα, ψηφίζοντας αυτό το νομοθέτημα, να κάνουμε ό,τι μπορούμε στη συνέχεια στην πράξη, έτσι ώστε να απαμβλύνουμε αδυναμίες και να μη συντελέσουμε ούτ' εμείς οι ίδιοι σ' αυτό που φοβούμαστε ότι είναι δυνατό να συμβεί.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κι εγώ ευχαριστώ.

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δεν έχω να προσθέσω πολλά στα όσα ελέχθησαν και άκουσα με πάρα πολλή προσοχή την κ. Κληρίδου, η οποία έχει εγείρει και έχει τονίσει κάποιους πραγματικούς κινδύνους απ' αυτό το νομοσχέδιο. Θέλω όμως να τονίσω ότι, εκεί που έφτασαν τα πράγματα σ' αυτό τον τόπο ... Μιλούμε για ψίθυρους. Μα, ψίθυροι υπάρχουν, ψίθυροι υπάρχουν καθημερινά. Βρέχει επί δικαίων και αδίκων. Και, αν κάποιος θα είναι υπόλογοι και υπεύθυνοι να δίδουν περιουσιακά στοιχεία, γιατί όχι κάποιος άλλος; Γι' αυτό, από την ώρα που αρχίζεις κάτι και από την ώρα που κατατίθεται ένα νομοσχέδιο, δεν μπορείς παρά να το διευρύνεις, διότι δεν μπορείς επιλεκτικά να πεις ότι θα περιληφθεί αυτή η κατηγορία μόνο των πολιτικών και όχι και οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι οποίοι χειρίζονται χίλια δυο άλλα πράγματα ... Κατά συνέπεια, εδώ που έφτασε αυτός ο τόπος, εδώ που κάπου έχουν κυλήσει δυστυχώς τα πολιτικά ήθη αυτού του τόπου, εδώ που ο ψίθυρος πλανάται πάνω από κάθε πολιτικό και ο καθένας είναι ελεύθερος να λέει οτιδήποτε για κάθε πολιτικό, είναι καλύτερα να κάνουμε την επιλογή, αν θέλουμε να μείνουμε στην πολιτική και να υποστώμεν αυτά τα πράγματα. Και εγώ συμφωνώ ότι δεν είναι δίκαιο ... στο τέλος δε θα παντρεύεται κανένας κανέναν πολιτικό και δε θα κάνει παιδιά, διότι τα παιδιά μας είναι ανεξάρτητα· δεν είναι κτήμα μας. Αλλά, εκεί που έφτασαν τα πράγματα, εκεί που έφτασε η γυναίκα του Καίσαρα, δεν μπορεί να κάνει διαφορετικά. Αυτή ήταν η όλη πορεία αυτού του τόπου όλ' αυτά τα χρόνια και, κατά συνέπεια, είμαστε υποχρεωμένοι ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Γαλανέ ...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Δεν έχω προσβάλει κανέναν, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όι, όι, όι, όι! Ξέρετε μια εύλογη απορία, την οποία υπέβαλα στον κ. Χρίστου προηγουμένως. Δεν είμαι εξ εκείνων που παρακολούθησαν την πορεία του νομοθετήματος. Εάν η γυναίκα κάποιου πολιτικού αρνηθεί, που έχει το δικαίωμα να αρνηθεί, θα πάει φυλακή η γυναίκα ή ο πολιτικός;

(Γέλια)

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Έχω την εντύπωση ότι, αν έχει νουν ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δεν το υποβάλλω σε σας, υπό την έννοιαν ...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

... θα τον χωρίσει, για να γλιτώσει!

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μπορώ, να σας απαντήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ναι.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Η γυναίκα δεν έχει υποχρέωση να υποβάλει ... Είναι ο πολιτικός που θα υποβάλει

...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εάν αρνηθεί να του δώσει τα στοιχεία, δώσει περιορισμένα στοιχεία, έχει πίσω από το σύζυγο κάποια περιουσία την οποία δε θέλει να αποκαλύψει, θα ευθύνεται ο πολιτικός;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είναι καλή τη πίστει εκείνη που δεν ξέρει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Απλά ήβρα την αφορμή ...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να τελειώσω και σωστά το έχετε θέσει αυτό το θέμα και αν θέλετε να το αναλύσουμε. Ξεκινούμε από τη θεωρία ότι πολλοί πολιτικοί, για να ξεφύγουν από την τανάλια του νόμου και της λογοδοσίας, θα περάσουν περιουσία στη γυναίκα τους και στα παιδιά τους, έτσι να έρθει η νομοθεσία να τους πιάσει και τη γυναίκα και τα παιδιά και παρακάτω ... Ξεκινούμε από αυτή τη θέση. Γι' αυτό έχω πει "εκεί που έχουμε φτάσει", διότι αυτή είναι η εικόνα και αυτό κάπως συγκρούεται με όλα αυτά που λέμε, ότι η γυναίκα είναι αυτοδύναμη, τα δικαιώματα της γυναικός, ότι είναι δύο συντάριοι σ' ένα γάμο, ότι τα παιδιά μας είναι ελεύθερα μετά από είκοσι ένα έτη κ.λπ. Όμως δυστυχώς, έτσι έχουν φτάσει τα πράγματα σ' αυτό τον τόπο, εκεί τα οδηγήσαμε, εκεί εμείς οι ίδιοι φέραμε αυτά τα πράγματα και είμαστε υποχρεωμένοι εδώ που τα φέραμε να λογοδοτήσουμε, δεν υπάρχει άλλος τρόπος.

Προσπαθούμε με αυτό το νομοθέτημα, αν θέλετε, αγαπητοί συνάδελφοι, να σώσουμε την αξιοπιστία των πολιτικών. Και, αν δε μας αρέσει, να φύγουμε και ίσως να γλυτώσουμε. Αλλά εκεί έχουν έρθει αυτά τα πράγματα. Ας μην αναζητούμε ευθύνες και ας μην αναζητούμε και τις ευθύνες ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

... πιάνεις αναδρομικά ...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Όχι, θα πάμε αναδρομικά. Εμείς έχουμε εισήγηση από κάπου να ξεκινήσουμε, για να μη μας πουν το «από 'φαν έφαν», από την ημέρα που τουλάχιστον το κατέστησε η

κυβέρνηση, το '89. Θέλετε πάρα κάτω; Δε θα πάμε εναντίον. Έχουν όμως και ευθύνη οι πολύ τίμιοι άνθρωποι σ' αυτό τον τόπο πολλές φορές που γνωρίζουν και ανέχονται. Και απαντώ σε κάτι που ελέχθη και γνωρίζω. Κατά συνέπεια, δε μας έχει αφεθεί επιλογή, αν θέλουν οι πολιτικοί αυτοί σ' αυτό τον τόπο να σώσουν την τιμή τους, να προχωρήσουμε, αν θέλουμε, και από την άλλη μεριά εάν έχουμε τη δύναμη και τα κότσια, να περάσουμε και νομοθεσία, θεσμικό πλαίσιο, που να ελέγχει την ασυδοσία μερικές φορές των μέσων μαζικής ενημέρωσης, που έχουμε δώσει άδειες -και πάλι απευθύνομαι κάπου- χωρίς να έχει περάσει θεσμικό πλαίσιο και έχουμε φτάσει σ' αυτό το σημείο να είμεθα όλοι πολιτική βορά. Γι' αυτό πρέπει να συμπεριληφθούν και οι δημοσιογράφοι και οι εκδότες, για να προχωρήσουμε σ' ένα σημείο που να γίνει επιτέλους μια κάθαρση συνολική σ' αυτό τον τόπο, για να αλλάξει η πορεία των πραγμάτων που ακολουθείται. Γι' αυτό το λόγο θα ψηφίσουμε, υποστηρίξαμε αυτό το νομοσχέδιο κάτω από τις σημερινές συνθήκες και θα ψηφίσουμε και την αναδρομικότητα. Και εκεί που έφτασαν τα πράγματα δεν μπορούν να παν χειρότερα. Πρέπει να αρχίσει μια αντίστροφη μέτρηση μιας σοβαρότητας στην πολιτική και μιας λογοδοσίας και κάπου να δούμε πού προχωρούμε σ' αυτό τον τόπο; εάν είναι αγώνα επιβίωσης που κάνει αυτός ο λαός ή αγώνα να φάει ο ένας τον άλλο διά των ψιθύρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Γαλανέ.

Ο κ. Χατζηγιάννης. Υπάρχουν πάρα πολλοί ομιλητές επί θέματος αρχής. Τουλάχιστον πέρκι έν' διαφορετική άποψη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε και κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εάν δεν υπάρχει ένσταση, επειδή έχω καταθέσει και δύο τροπολογίες, θα κάνω μία πολύ σύντομη αναφορά, έτσι ώστε να μη χρειαστεί να επανέλθω στο βήμα, κύριε Πρόεδρε. Θα είμαι αρκετά σύντομος.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Στην ώρα τους.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Στην ώρα τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε, να σας πω ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εάν θέλετε να τις παρουσιάσω μετά, ευχαρίστως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μετά προτιμώ, κύριε Χατζηγιάννη ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ευχαρίστως, εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

... διότι μπορεί να χρειαστεί να απαντηθεί ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ευχαρίστως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

... για να μην μπούμε σε ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Είναι αλήθεια ότι, όταν για πρώτη φορά έγιναν κάποιες αναφορές, ότι χρειαζόταν εισαγωγή κάποιας νομοθεσίας, εκείνο το οποίο όλοι είχαμε υπόψη μας ήταν μία

νομοθεσία η οποία ουσιαστικά ίσχυε εις τη Γαλλία, όπως μας ελέχθη, σε μια πολιτεία των Ηνωμένων Πολιτειών, στον ελλαδικό χώρο και εσκοπείτο η προστασία της τιμής των πολιτικών προσώπων. Δηλαδή, προκειμένου τα πολιτικά πρόσωπα να είναι υπεράνω οποιουδήποτε ψιθύρου, επεβάλλετο ακριβώς η θέσπιση αυτής της νομοθεσίας για προστασία αυτών των ατόμων.

Όπως έγινε τώρα το νομοθέτημα, στην πραγματικότητα φύγαμε από τους κρατικούς αξιωματούχους που κατά κύριο λόγο σκοπό είχε να περιλάβει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τους υπουργούς και τους βουλευτές που ασκούσαν πράγματι κρατική εξουσία και βάλαμε μέσα επιτρόπους διοικήσεως, προέδρους, μέλη οικογενειακών δικαστηρίων και οτιδήποτε άλλο. Νομίζω ότι η διεύρυνση του αριθμού των ελεγχόμενων προσώπων δεν μπορεί να έχει παρά μία μόνο εξήγηση, ότι στο τέλος θα καταστήσει το νόμο ανενεργό και την αναδρομικότητα την οποία προσωπικά υποστηρίζω και για την οποία έχω καταθέσει και προτάσεις νόμου. Αν προσέξετε, περιορίζω την αναδρομικότητα στους υπουργούς και στους βουλευτές. Δεν έχω καμία ένσταση, για να μην υπάρχει καμία παρεξήγηση, να τους περιλάβει όλους. Αλλά, άμα μπουν είκοσι χιλιάδες, τι άλλο μήνυμα μπορεί να σταλθεί, παρά ότι στην πραγματικότητα δε θέλουν να γίνει ουσιαστικός έλεγχος εκείνων που πρέπει να γίνει ο έλεγχος. Για όλες τις άλλες κατηγορίες μπορούν να υπάρχουν αριθμοί νόμων οι οποίοι μπορούν να ελέγξουν, αν θέλετε, και τα περιουσιακά τους και τον τρόπο κτήσης των περιουσιακών τους. Επαναλαμβάνω αυτός ο νόμος στόχευε μόνο στα πρόσωπα εκείνα τα οποία ασκούν κρατική εξουσία και αυτοί ήταν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, οι υπουργοί και οι βουλευτές.

Έχω ακούσει επιχειρήματα για τους ψιθύρους οι οποίοι μπορούν να εκφράζονται. Ασφαλέστατα σε μία μικρή κοινωνία, όπως είναι η Κύπρος, δεν αποκλείει κανείς τους

ψιθύρους. Από την άλλη όμως υπάρχουν και παροιμίες σ' αυτό τον τόπο: "Καθαρός, λέει, ουρανός αστραπές δε φοβάται". Δε νομίζω ότι ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

"Δεν υπάρχει φωτιά χωρίς καπνό".

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Είναι η δεύτερη παροιμία, κύριε Χριστοδουλίδη. Είναι η δεύτερη παροιμία εκείνη. Πρώτα πρώτα "καθαρός ουρανός αστραπές δε φοβάται". Άρα λοιπόν εκείνοι για τους οποίους θα υπάρχουν κάποιοι ψίθυροι, νομίζω ότι, εάν η υπόθεση δεν πάει στο Συμβούλιο Ελέγχου, οι ψίθυροι αυτοί μπορεί να συνεχίσουν να υπάρχουν είτε υπάρχει αυτός ο νόμος είτε δεν υπάρχει. Ίσα ίσα μέσα απ' αυτό το νόμο τους δίδεται η δυνατότητα να απαντήσουν εις τους ψιθύρους, ενώ μη υπάρχοντος του νόμου, μένουν απλώς οι ψίθυροι. Μα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαστε και μικρή κοινωνία και αλληλογνωριζόμεθα. Νομίζω ότι έχουν αποκτηθεί τεράστιες περιουσίες σ' αυτό τον τόπο και νομίζω ότι οδηγείτε και στις θάλασσες και στα βουνά και στους κάμπους της Κύπρου και πρέπει κάποιες περιουσίες να δοθούν απαντήσεις πώς αποκτήθηκαν, προκειμένου περί περιουσιών που ανήκουν σε πολιτικά πρόσωπα. Διαφορετικά, σ' αυτό τον τόπο υπάρχουν δύο κατηγορίες: Εκείνοι οι οποίοι ουσιαστικά είναι οι άνθρωποι που θέλουν να είναι τίμιοι σ' αυτό τον τόπο και οι άλλοι οι οποίοι θέλουν να εκμεταλλεύονται τη θέση τους. Νομίζω ότι, επαναλαμβάνω, όπως έγινε το νομοθέτημα τούτο, κατά τη γνώμη μου, είναι ανεφάρμοστο και, αν είχα να επιλέξω να το ψηφίσω και να μην το ψηφίσω, θα προτιμούσα τη λύση που εισηγείται η κ. Κληρίδου. Έντιμα σας το λέω, αν δε θα ήθελα να είμαι η μειοψηφία και να λεχθεί οτιδήποτε, θα προτιμούσα τη λύση ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Οι ψίθυροι ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Οι ψίθυροι, αν θέλετε. Θα προτιμούσα τη λύση που εισηγείται η κ. Κληρίδου, γιατί εκφράζει την πραγματικότητα. Γιατί σ' αυτό τον τόπο, μεν έχετε καμία αμφιβολία, κανένας δε θα τολμήσει να καταγγείλει οιονδήποτε, ιδιαίτερα αν δε έχετε υπόψη σας και την πρόνοια που λέει ότι μπορεί να πάεις και φυλακή, όταν είναι η καταγγελία κακόβουλη. Το λοιπόν. Ε! και μιλά και για αμέλεια. Αν δε με απατά η μνήμη μου, μιλά και για αμέλεια. Δηλαδή θέλει στην πραγματικότητα να αποτρέψει οποιοσδήποτε καταγγελίες. Όπως είναι το κείμενο, πιστεύω ότι στην πραγματικότητα κανένας δεν πρόκειται να καταγγείλει οιονδήποτε. Ψηφίζουμε ένα νόμο, τώρα μπορεί να έχει τη σκοπιμότητα, μπορεί κάποιοι να φοβηθούν. Μπορεί κάποιοι, επαναλαμβάνω, να φοβηθούν, όχι γιατί θα γίνει έλεγχος και θα πάνε δικαστήρια κάποιοι και θα τιμωρηθούν. Απλώς μπορεί να είναι ένα μήνυμα "να είσαστε πιο προσεκτικοί απ' εδώ και πέρα όσοι θα κλέφτετε". Αυτό είναι ένα πολιτικό μήνυμα που μπορεί να βγαίνει μέσα απ' αυτό το νόμο. Εκείνο το οποίο θα επιτύχει το νομοσχέδιο είναι ένα και μόνο: Θα μάθει ο κόσμος τα χρέη κάποιων, τίποτε άλλο, τίποτε άλλο, αυτό είναι η πραγματικότης. Εάν περιμένετε ότι αυτός ο νόμος θα μπει σε εφαρμογή, πλανάστε πλάνην οικτράν.

Και ερωτώ: Τι έλεγχος μπορεί να γίνει για τα περιουσιακά στοιχεία κάποιων, όταν αποκλείομε τον έλεγχο στην κυρίως πηγή απόκρυψης αυτών των περιουσιών, που είναι το εξωτερικό; Δηλαδή νομίζετε ότι αυτοί οι οποίοι ενδεχομένως πλούτισαν αθέμιτα, γιατί ασκούσαν κρατική εξουσία με πολλά εκατομμύρια, θα τα έχουν στην τράπεζα εδώ της Λάρνακας ή στη Λεμεσό ή στη Λευκωσία; Πώς εξασφαλίζεται ο έλεγχος σε τράπεζες του εξωτερικού; Υπάρχει εισήγηση; Ναι, υπάρχει η δική μου πρόταση νόμου. Λέτε ότι ξέρετε ... Μπορεί στην Κύπρο μέσα από δικαστική διαδικασία να εξασφαλιστεί η δυνατότητα άρσης του τραπεζιτικού απορρήτου, αλλά για τις τράπεζες του εξωτερικού δεν παρέχεται αυτή η διαδικασία. Εγώ λέγω ότι, ναι, μπορεί δικαστικά να μην

παρέχεται. Αλλά όσοι θέλουν να κάνουν τους πολιτικούς, τους προέδρους, τους υπουργούς, τους βουλευτές, εγώ λέγω ότι για καθαρά λόγους πολιτικούς να δεσμεύονται, να υπογράψουν εν λευκώ ανοικτή εξουσιοδότηση ελέγχου των περιουσιακών τους στοιχείων στο εξωτερικό με τη δική τους τη συγκατάθεση. Όχι με το να πηγαίνουν στα δικαστήρια. Όσοι, επαναλαμβάνω, αναλαμβάνουν κρατικό αξίωμα, προτού παν να ορκιστούν, να υπογράψουν εν λευκώ στο Συμβούλιο Ελέγχου δήλωση που να λέει: “κύριοι, άμα θέλετε, ανά πάσα στιγμή μπορείτε να ελέγξετε τους τραπεζικούς λογαριασμούς στο εξωτερικό, ανά την υφήλιο και κατά προτίμηση στις χώρες που ξέρετε, που πηγαίνουν τα πολλά.” Άρα λοιπόν ... Άρα λοιπόν ...

Λέτε για εκείνους οι οποίοι έπαψαν να ασκούν κρατική εξουσία, που είναι τέως. Μα οι τέως θα είναι εκτεθειμένοι πολιτικά σ’ αυτό τον τόπο, εάν αρνηθούν να υπογράψουν. Δέχομαι ότι αυτοί σήμερα, αφού δεν πρόκειται να επανεκλεγούν ενδεχομένως, δε θα υπογράψουν αυτή την εξουσιοδότηση, αλλά λέγω ότι, εάν κληθεί ο άλφα, ο “Χ” τέως πολιτικός να δώσει συγκατάθεση ελέγχου των τραπεζικών του λογαριασμών στο εξωτερικό και αρνηθεί, τουλάχιστο δε θα θέλει να έρθει μετά από κάποια χρόνια και να ξανακάνει, αν θέλετε, τον ηγέτη σ’ αυτό τον τόπο είτε είναι πρόεδρος είτε υπουργός είτε βουλευτής. Γι’ αυτό λοιπόν έχω τροποποίηση, την οποία θα αναπτύξω και στη συνέχεια.

Για την αναδρομικότητα, επειδή ο κ. Πιπτοκοπίτης έχει πει “όλοι μέσα”. Δε διαφωνώ. Εισηγούμαι ... Έχετε υπόψη σας ότι είχα κυκλοφορήσει το πρώτο, η αναδρομικότητα να πάει για τους πρώην υπουργούς και βουλευτές και, επειδή είδα ότι οι πρόεδροί μας έκαναν και βουλευτές -κόβκουν μέσα, έτσι δεν υπάρχει πρόβλημα- έκανα λοιπόν την πρόταση αυτή, τουλάχιστο για τούτους. Γιατί τι άλλο παρά θα σημαίνει, όταν μπουν από το ’60, όσοι έκαναν σε ημικρατικούς οργανισμούς, δικαστές κ.λπ. κ.λπ. κ.λπ.; Στην πραγματικότητα θα έχουμε έναν κατάλογο είκοσι χιλιάδων

ανθρώπων και δεν είναι αυτός ο σκοπός αυτού του νομοθετήματος. Ο σκοπός αυτού του νομοθετήματος ... Στην πράξη θέλει να ξέρει ο λαός αυτοί που είναι στη διακυβέρνηση του τόπου ότι είναι τίμιοι άνθρωποι. Άτε κατά χάριν, αφού αυτά τα χρόνια, τα τελευταία χρόνια, υπήρξαν και κάποιοι ψίθυροι και οι οποίοι ενδεχομένως να μας οδήγησαν στην ανάγκη αυτού του νομοθετήματος, να πάμε έστω να τους περιλάβουμε κι εκείνους. Τι είναι εκείνο λοιπόν που μας επιβάλλει να κάνουμε έναν κατάλογο είκοσι χιλιάδων ανθρώπων; Απλώς για να ψηφίσουμε έναν ανενεργό νόμο; Γι' αυτό λοιπόν είχα εισηγηθεί, κατά την άποψή μου, στους τέως να περιλάβουμε τους βουλευτές και τους υπουργούς που στην πραγματικότητα ασκούσαν κρατική εξουσία και αυτή είναι η εισήγησή μου. Όμως, εάν το σώμα θέλει να περιλάβει στο νόμο και τους πάντες, τον προσυπογράψω. Αλλά, επαναλαμβάνω, δε θα βοηθήσει στο σκοπό που θέλουμε, να εξαλείψει στην πραγματικότητα τη σκιά -αυτός πρέπει να είναι ο στόχος μας- τη σκιά η οποία πλανάται πάνω σε κάποια πρόσωπα.

Νομίζω, κύριε Πρόεδρε και κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι δε θα χρειαστεί να αναφέρω οτιδήποτε άλλο. Επιμένω όμως ότι, πέραν της αναδρομικότητας που σίγουρα συμφωνώ ότι θα καταστήσει το νόμο αντισυνταγματικό -δεν υπάρχει καμία αμφιβολία αλλά εδώ είμεθα πολιτικό σώμα και θέλουμε να στείλουμε και κάποια πολιτικά μηνύματα- πιστεύω ότι, τουλάχιστον η αναδρομικότητα, η εισήγησή μου είναι να ξεκινήσει από το '65. Το '65 είναι η περίοδος που ψηφίστηκε η νομοθεσία, διότι, αν πάμε πιο πίσω από το '65, το μόνο που θα γίνει -και εγώ το ψηφίζω, να είσαστε σίγουροι- θα μάθουμε και πόσες περιουσίες δόθηκαν σε διάφορα πολιτικά πρόσωπα από το '60 και μετά.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Το '65;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Από το '60. Εάν θέλετε να πάμε και πριν το '65, εγώ το προσυπογράφω, επαναλαμβάνω, αλλά θα μάθουμε ...

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Δόθηκαν από ποιους, κύριε Χατζηγιάννη;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Δόθηκαν μετά την ανεξαρτησία, και το γνωρίζετε αυτό το πράγμα, τεράστιες περιουσίες σε διάφορα πολιτικά πρόσωπα και μιλούμε πριν το νόμο του '65. Εάν λοιπόν υπάρχει κι αυτός ο στόχος, εγώ τον ψηφίζω.

Ευχαριστώ πολύ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Σοφοκλή Χατζηγιάννη, ο κ. Αβραάμ Αντωνίου αντικατέστησε στην έδρα τον κ. Νίκο Αναστασιάδη.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Κύριοι συνάδελφοι, απλώς υπενθυμίζω τη σύσταση του σώματος για όσο γίνεται πιο σύντομες ομιλίες. Ο κ. Πιττοκοπίτης έχει το λόγο. Επειδή δεν υπάρχει σειρά εδώ, τώρα φροντίζω να ετοιμάσουν τον κατάλογο, με συγχωρείτε αν υπάρχουν άλλοι που ζήτησαν προηγουμένως το λόγο, δεν ξέρω.

N. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ειλικρινά, όταν ήρθε και ολοκληρώθηκε η συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου στην επιτροπή Νομικών και επιτέλους έφτασε να συζητείται στην ολομέλεια, το κύριο στοιχείο που προβλήθηκε από μερικούς είναι “όλοι θα λαϊκίσουμε, όλοι θα δημοκοπήσουμε, όλοι θα προσπαθήσουμε να φανούμε πιο έντονοι στις τοποθετήσεις μας, για να ψηφιστεί αυτός ο νόμος”. Πράγματι υπήρξε λαϊκισμός, γιατί τι μπορεί να πει κάποιος του έντιμου συναδέλφου που ήταν Πρόεδρος της Βουλής που λέει “όσοι εφάαν εφάαν και όσοι

έκαμαν ή εκάμαμε ...” Πέντε χρόνια που ήταν Πρόεδρος της Βουλής τι έκαμε; Δυόμισι χρόνια που συζητείτο στην επιτροπή Νομικών αυτό το θέμα πόσες συνεδρίες πήγε να τις παρακολουθήσει, εφόσον ενδιαφερόταν τόσο πολύ;

Και ακούω ακόμα άλλο συνάδελφο να λέει: “Μα αν ψηφιστεί αυτό το νομοσχέδιο και θα αναγκαζόμαστε να δημοσιεύουμε και τα περιουσιακά στοιχεία των συζύγων μας, ε, τότε πιθανώς να είναι και μειονέκτημα έναντι ανταγωνισμού από κάποιους άλλους.” Ε! καλά γιατί το διαφημίζετε εσείς στις προεκλογικές σας τόσο καιρό ότι καταθέσατε και το νομοσχέδιο για “πόθεν έσχες” και η Βουλή δεν το προωθεί, δεν το ολοκληρώνει, δεν το ψηφίζει; Φτάσαμε στην ιστορία των πυραύλων δηλαδή. Θέλετε πυραύλους να τους φέρουμε, δεν τους φέρατε, φταιν οι άλλοι. Φέρατε το νομοσχέδιο, δημοκοπούσατε, θέλατε να ψηφιστεί και ύστερα “ξέρετε, μα αν είναι δυνατό να μην ψηφιστεί γιατί το ...”

Κύριοι, σ’ αυτό τον τόπο αν δημοκοπούμε είναι γιατί δε λέμε την αλήθεια όλοι. Ενώ ισχυριζόμαστε, κατά τα άλλα, ότι γνωρίζουμε τι τρώει ο άλλος το βράδυ σπίτι του, σε όλη την Κύπρο καμωνόμαστε ότι δεν ξέρουμε τι έγινε ή τι γίνεται στην Κύπρο. Και βλέπεις ανθρώπους, στους οποίους απεκόπτετο το τηλέφωνο, κύριοι, προσέξτε, ήταν δικηγόροι πιθανώς και τους εκόπτετο το τηλέφωνο γιατί δεν το πλήρωναν, οχτώ ή δεκαπέντε λίρες. Σήμερα είναι εκατομμυριούχοι. Καλά, ήσαστε βιομήχανοι, ήσαστε επιχειρηματίες, πήρατε προίκα από τη γυναίκα σας, κληρονομήσατε από κανένα συγγενή σας; Πού τα βρήκατε; Και λέμε όχι, για όνομα του Θεού, αναδρομικότητα. Κύριοι, εγώ είμαι υπέρ της αναδρομικότητας για έναν και απλό λόγο. Για όλους εκείνους τους έντιμους πολιτικούς που έχουν παιδιά, γιατί πιθανώς να περάσουν πολλά χρόνια μέχρι που να εξεταστούν ... Θέλω όμως το εγγόνι μου να γνωρίζει ή το δισέγγονό μου, γιατί παρέμειναν πτωχοί έναντι κάποιων που θα είναι πλουσιόπαιδα, ότι ο παππούς του εκείνου τα είχε πιάσει ενώ ο δικός του παππούς ήταν μαννός και ήταν

έντιμος και τον άφησε πτωχό. Το λιγότερο θα είναι μια ικανοποίηση και τώρα και μελλοντικά.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δε χρειάζεται ...ικανοποίηση;

(Γέλια)

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Θέλω να πιστεύω τουλάχιστον ...

Να πεθάνω, συνάδελφε, με αυτή την ελπίδα ότι τουλάχιστον, όπως ο καθένας από μας ... Γιατί τι συνέβηκε στην Κύπρο; Αντιστράφηκαν οι όροι, ενώ ο κάθε έντιμος άνθρωπος αγωνιζόταν και αγωνίζεται και λέει “να αφήσω ένα καλό όνομα στα παιδιά μου”, σήμερα οι όροι αντιστράφηκαν, “να αφήσω πολλά χρήματα και με όποιο τρόπο στα παιδιά μου”. Έχουν ειλικρινά αντιστραφεί οι όροι.

Έχει πολλούς που το λένε, δικαίωμα των συναδέλφων, δική τους εκτίμηση, μα είναι πολλούς που συμπεριλάβαμε στον κατάλογο. Καλά, πρέπει να κάνουμε εκπτώσεις, επειδή είναι πολλοί; Σημασία έχει: έχουν πρόσβαση προς πηγές που μπορούν να αποκτήσουν αθέμιτα ή να εξυπηρετήσουν συμφέροντα; Κι εγώ λέω, με όλο το σεβασμό, είδα εκείνο τον κατάλογο και θα προσθέσω ότι πρέπει να συμπεριληφθούν και όλοι οι αξιωματούχοι του συνδικαλιστικού κινήματος και των επαγγελματικών οργανώσεων. Όλοι, όλοι, όλοι!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ υποστηρίζω την πρόταση του κ. Πιττοκοπίτη.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Το ξέρω, συνάδελφε, και το εκτιμώ ιδιαίτερα. Γιατί την ώρα που ειλικρινά νομοθετούμε δεν πρέπει να προσπαθούμε με διάφορους τρόπους κάποιους να τους

περνούμε μέσα και κάποιους να τους κόβουμε έξω, γιατί, το λιγότερο, το μήνυμα που περνούμε προς το λαό προς τα έξω δεν είναι εκείνο που όλοι επιδιώκουμε.

Θέλω, κύριοι, επίσης να τονίσω το εξής: Κάποιος συνάδελφος είπε: “εκείνο που θα συμβεί στην Κύπρο είναι ότι δε θα συλληφθεί κανένας, δε θα δικάσει κανένας, αλλά το μόνο που θα συμβεί είναι να μάθει τα χρέη μας το δημόσιο, όλος ο κόσμος δηλαδή, και να μη μας εμπιστεύονται.” Εγώ το αντιστρέφω. Μπορεί, όταν δουν τα χρέη μας, κάποιοι να μας λυπηθούν και να μας τα πληρώσουν. Εγώ το αντιστρέφω και λέω: Κάποιοι βλέποντας το τι χρωστούμε ή και το τι έχουμε πιθανόν να μας λυπηθούν, κάποιοι να μας τα πληρώσουν ή να κατανοήσουν τι τραβούν τα όποια πολιτικά πρόσωπα, τα όποια αξιώματα.

Εδώ, κύριοι συνάδελφοι, θέλω να τονίσω ακόμα το εξής: Η φιλοδοξία στον κάθε άνθρωπο για μένα είναι υγεία. Το να φιλοδοξεί ο κάθε άνθρωπος να καταλάβει το όποιο αξίωμα και να προσφέρει ειλικρινά το θεωρώ υγεία. Αλλά πάλι στην Κύπρο αντιστράφηκε το γεγονός. Φιλοδοξεί για να πάρει το αξίωμα “για να την κάνει”, όπως λέει ο λόγος. Γιατί μέσα σε μια μικρή χώρα που βρισκόμαστε, μέσα σε μικρές πόλεις που ζούμε, όταν βλέπει αρκετούς που υπηρέτησαν από το 1960 -κύριε Χατζηγιάννη, ούτε μια μέρα, ούτε '65 ούτε '66 ούτε '64, 60 ... ναι, και αν επιάσαν, ας μεν πιάσουν!

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εγώ συμφωνώ.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Είναι από το '59 που έγινε η Δημοκρατία.

N. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Συνάδελφοι, θα πρέπει ειλικρινά όλοι να αρθούμε στο ύψος των περιστάσεων, να δούμε αυτό το νομοσχέδιο με όλη τη σοβαρότητα. Θα πρέπει να δείξουμε κατανόηση προς εκείνους τους συναδέλφους που νιώθουν έντονα, για να μπουν οι διάφορες

τροποποιήσεις και δεν έχει ειλικρινά σημασία το αν πέρασε μια τροποποίηση ή δεν πέρασε ή έγινε το δικό του άλφα ή δεν έγινε, γιατί αυτό το νομοσχέδιο έχει αποδείξει ακόμα κάτι και είμαι βέβαιος περί τούτου. Σε όλες τις κοινοβουλευτικές ομάδες υπάρχουν διαφορετικές τοποθετήσεις, που πάλιν το θεωρώ εγώ υγεία, που πάλιν, ειλικρινά, το θεωρώ υγεία. Και επομένως πρέπει να σεβαστούμε τις απόψεις να περάσουμε αυτό το νόμο με μια ελπίδα, και δε με φοβίζει εμένα στο κάτω κάτω αν κριθεί αντισυνταγματικός για τον όποιο λόγο, διότι τουλάχιστον εμείς ως Βουλή με πολλή συνέπεια με πολύ χρόνο, εκείνοι οι συνάδελφοι που ήταν στην επιτροπή Νομικών και οι υπηρεσίες της Βουλής εργάστηκαν, το αποπεράτωσαν και ήρθε εδώ και ψηφίστηκε. Και αν γίνει αναπομπή ή αν προσφύγει στο Συνταγματικό Δικαστήριο οποιοσδήποτε και κριθεί αυτός ο νόμος αντισυνταγματικός, ε, τότε αυτή η Βουλή θα πρέπει να σκεφτεί και με ποια μέτρα ή με ποια συνταγή μπορεί να υπάρξει θεραπεία εκείνης της αντισυνταγματικότητας, αν υπάρξει, ώστε να μπορέσει να λειτουργήσει, γιατί πιστεύω ειλικρινά θα εξυπηρετήσει τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του τόπου, αλλά και όλων εκείνων που πολιτεύονται και είναι έντιμοι άνθρωποι και όλων εκείνων που φιλοδοξούν πράγματι να εκλεγούν στο όποιο αξίωμα με αποκλειστική φιλοδοξία την προσφορά και όχι για να τα πιάσουν.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν ακόμα επτά στον κατάλογο. Θέλω να βεβαιωθώ ότι δεν υπάρχουν άλλοι και βλέπω και άλλα χέρια τώρα, βλέπω να γίνονται ακόμα τρία, άρα γίνονται δέκα. Θα διαβάσω τον κατάλογο για να μην υπάρχει ... Ο κ. Θεοδώρου, ο κ. Ρότσας, ο κ. Βασιλείου, ο κ. Ερωτοκρίτου, ο κ. Παπαδόπουλος ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Θέλω να πω κάτι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είχα ζητήσει εδώ και ώρα ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σε έχω γραμμένο.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Το κατάλαβα, κύριε ...

(Γέλια)

Αλλά είχαμε ζητήσει από την αρχή ο κ. Θεοδώρου και εγώ, από εκείνη την ώρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Κιττή, εγώ δεν ήμουν στην προεδρία και δεν παρακολούθησα ποιοι ζήτησαν πρώτοι το λόγο.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Μα, έχει ώρα, είναι από την ώρα που κάθεστε εκεί που έχω το χέρι μου πάνω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ! Κύριε Παπαδόπουλε, παρακαλώ! Να τελειώσει ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς λέω πληροφοριακά, δεν ξέρω αν ακόμα ισχύει, στην πρωινή συνεδρία ελέχθη από μερικούς συναδέλφους ότι η ώρα οχτώ πρέπει να φύγουν. Βεβαίως τους έχετε γραμμένους ...

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τους έχω γραμμένους στον κατάλογο, κύριε Παπαδόπουλε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

... και πιθανώς να προστεθούν κι άλλοι, διότι από ομιλίες παράγεται ανάγκη κάποιος να προσθέσει ένα σχόλιο. Υπενθυμίζω ότι άρχισε η συζήτηση του νομοσχεδίου και, σύμφωνα με τον κανονισμό, πρέπει να συνεχιστεί το αργότερο την επόμενη βδομάδα. Επομένως, ας μην ανησυχούμε για τους ομιλητές, ας αφιερωθούν σήμερα οι σημερινές ομιλίες σε θέμα αρχής που λέμε όλοι ότι υποστηρίζουμε, εκείνοι που λένε ότι υποστηρίζουν το νομοσχέδιο, και αν δε μας πάρει ο χρόνος -το λέω για να το ακούσουν αυτοί που λένε ότι η Βουλή κωλυσιεργεί- ανυπερθέτως, σύμφωνα με τον κανονισμό, θα πρέπει να λήξει η συζήτηση την επόμενη βδομάδα· άρα δεν έχει πρόβλημα, μια και ξεκίνησε η συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου παρακαλώ.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Με αφορμή την αναφορά του κ. Παπαδόπουλου να θυμίσω ότι σήμερα πρέπει οπωσδήποτε να ψηφιστούν δύο πράγματα. Είναι η αναπομπή του Προέδρου, το δεύτερο θέμα στην ημερήσια διάταξη, και το κατεπείγον νομοσχέδιο που κατατέθηκε σήμερα. Άρα, οργανώστε το πρόγραμμα, κύριε Πρόεδρε, γράψτε όσους θέλετε, αλλά ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχω γράψει, έχω γράψει. Ακριβώς ο λόγος που έχω διαβάσει τον κατάλογο είναι για να έχει υπόψη του το σώμα εδώ τι είναι μπροστά μας. Και τώρα προστίθενται ακόμα δυο τρία ονόματα, επομένως θα συνεχίσουμε τη συζήτηση ίσως ακόμα για τριάντα σαράντα λεπτά, μετά θα περάσουμε στα επόμενα θέματα που επείγουν, γιατί εκ των πραγμάτων φαίνεται ότι αυτό το θέμα δεν μπορεί να τελειώσει σήμερα ...

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Όλοι θα μείνουν γραμμένοι για την επόμενη συνεδρία με τη σειρά που έχουν γραφτεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει. Λοιπόν, θα δώσω επομένως το λόγο στον κ. Θεοδώρου που είναι ο επόμενος ομιλητής.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα είμαι σύντομος. Θέλω να πω ότι αυτός ο νόμος που θα ψηφίσουμε, κατά τη γνώμη μου, είναι προϊόν ωρίμανσης της πολιτικής ζωής του τόπου στην οποία ωρίμανση συνετέλεσε πάρα πολύ και η ελευθερία του τύπου και των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Με όσες ακρότητες και υπερβολές μπορούν να έχουν αυτά τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, δεν παύουν να πιστώνονται με αποκαλύψεις ατασθαλιών, σκανδάλων, παραβιάσεων νομοθεσιών κ.λπ., κ.λπ., τις οποίες φέρνοντας στην επιφάνεια προβληματίζουν και εμάς και την κοινή γνώμη. Θέλω επίσης να πω ότι αυτός ο νόμος, ο οποίος υπάρχει μεν από το 1982 κατατεθειμένος -όχι ο ίδιος- στη Βουλή των Αντιπροσώπων, στην πραγματικότητα μόνο από πέρσι συζητήθηκε έντονα και επίμονα και αυτό δεν είναι άσχετο με το μπαράζ των διαφόρων κατηγοριών για σκάνδαλα ή περιπτώσεων σκανδάλων τα οποία παρουσιάστηκαν το 1997 και το 1998. Είναι επομένως εν είδει επιταγής και της κοινής γνώμης.

Ελέχθη ότι είναι νόμος τριτοκοσμικός, άλλοτε, στο παρελθόν και έγινε και μια σχετική χλεύη επ' αυτού. Κατά τη γνώμη μου οτιδήποτε υποβοηθεί, φέρνει διαφάνεια και υποβοηθεί τον κόσμο να γνωρίζει και την πολιτική και τους πολιτικούς δεν είναι τριτοκοσμικό, απεναντίας είναι ένδειξη μεγαλύτερης ωριμότητας, μεγαλύτερης υπευθυνότητας και του ίδιου του λαού.

Ελέχθη ότι είναι λαϊκίστικος ο νόμος και ότι θα αποβεί αναποτελεσματικός. Λαϊκίστικος, αν λέγεται, διότι αυτός ο νόμος αποτελεί πλέον επιταγή λαϊκή, θα συμφωνήσω με όσους το λεν. Αν όμως λεν ότι αυτός ο νόμος ή μάλλον η συμπεριφορά κάποιων βουλευτών υπέρ αυτής της νομοθεσίας είναι συμπεριφορά η οποία στοχεύει να ικανοποιήσει κάποιο αίσθημα της κοινής γνώμης, δε συμφωνώ. Δε συμφωνώ για το λόγο ότι -τουλάχιστον όπως το αισθάνομαι εγώ και πιστεύω ότι έτσι συμβαίνει με όλους τους συναδέλφους που υποστηρίζουν αυτό το νόμο- αυτή η νομοθεσία αποτελεί πλέον επιταγή για την εξυγίανση της πολιτικής ζωής του τόπου μας.

Σε ό,τι αφορά την υποψία ή την κατηγορία, αν θέλετε, της αναποτελεσματικότητας του νόμου, απλώς να αναφέρω ότι δεν υπάρχει νόμος ο οποίος υπήρξε πλήρως αποτελεσματικός. Υπάρχουν νόμοι που απαγορεύουν τους φόνους, που απαγορεύουν τις κλοπές, που απαγορεύουν τις μοιχείες ή εντολές, όπως θέλετε πέστε το, και υπάρχουν και νομοθετημένες διαδικασίες για τον κολασμό αυτών των παραβατών, αλλά πείτε μου σας παρακαλώ αν όλοι όσοι έχουν φονεύσει ή όλοι όσοι έχουν κλέψει έχουν καταδικαστεί. Ξέρουμε πολύ καλά ότι κάθε νόμος έχει όρια αποτελεσματικότητας. Δεν είναι απόλυτα αποτελεσματικός οποιοσδήποτε νόμος. Αν έχει ένα νόημα, έχει νόημα στο ότι θα αποτελέσει τροχοπέδη για επίδοξους παραπτώτες, για κάποιους οι οποίοι θέλουν να ανέβουν στην εξουσία με τους στόχους τους οποίους ανέφερε προηγουμένως ο συνάδελφος ο κ. Πιπτοκοπίτης, από του να κάνουν αυτό το πράγμα.

Έτσι, προσωπικά, συμφωνώ και ασφαλώς θα ψηφίσω τη νομοθεσία παρ' όλες τις ελλείψεις που έχει. Κατά τη γνώμη μου, αυτό που χρειαζόταν τώρα ήταν η περίληψη μόνο των αιρετών αξιωματούχων του κράτους, μόνο των αιρετών αξιωματούχων, διότι απ' εκεί ξεκινούν όλα, τα υπόλοιπα ξεκινούν από τους αιρετούς αξιωματούχους, όχι με την έννοια ότι οι αιρετοί αξιωματούχοι βάζουν ή εξωθούν κάποιους να κάνουν αυτά τα οποία θέλουμε να αποτρέψουμε, αλλά με την έννοια ότι δημιουργούν την περιρρέουσα

ατμόσφαιρα. Δημιουργούν την περιρρέουσα ατμόσφαιρα με τη στάση, με τη συμπεριφορά τους, με την επιείκεια ή με την αυστηρότητα που αντιμετωπίζουν αυτές τις καταστάσεις.

Κύριοι συνάδελφοι, αισθάνομαι ότι η πολιτική και οι πολιτικοί είναι μια περίπτωση που διαφέρει εντελώς από άλλες περιπτώσεις που έχουν σχέση με δικαστήρια. Στα δικαστήρια οφείλει ο κατηγορος να αποδείξει την ενοχή. Εγώ πιστεύω στην πολιτική οφείλει ο πολιτικός να αποδεικνύει καθημερινά και την ικανότητά του και την επάρκειά του και την εντιμότητά του. Από τη στιγμή που διαχειριζόμαστε όχι μόνο δημόσιο χρήμα αλλά το μέλλον αυτού του τόπου, νομίζω ότι έχουμε υποχρέωση να αποδεικνύουμε καθημερινά και την επάρκειά μας και την ικανότητά μας και την εντιμότητά μας. Αυτό που συνέβαινε μέχρι σήμερα ήταν κάτι παρόμοιο με τα ραντάρ του Τροόδου. Είναι εκεί πίσω από έναν κουλλέ καπί και ο κόσμος πλέον μπορεί με τη φαντασία του να λέει ότι είναι δαιμόνοι που υπάρχουν εκεί μέσα, μπορεί να είναι σατανάδες που υπάρχουν εκεί μέσα, ενώ μπορεί να μην είναι τέτοια πράγματα. Ε, λοιπόν εδώ φτάσαμε. Και πρέπει να αφαιρέσουμε τον κουππέ των ραντάρ πλέον για να φαίνεται ότι είναι ραντάρ εκεί μέσα και ότι δεν είναι κάτι διαφορετικό. Πρέπει να φαινόμαστε, είμαστε πόλις επί όρους κειμένα.

Θέλω επίσης, κύριοι συνάδελφοι, να τονίσω ότι η νομικίστικη αντίληψη περί συνταγματικότητας και αντισυνταγματικότητας πρέπει να παρακαμφθεί. Εγώ λέω ότι, ναι, μπορεί να είναι αντισυνταγματικό να υποχρεώνεται η σύζυγος και τα τέκνα, τα ενήλικα τέκνα, να κάνουν τη δήλωση των περιουσιακών τους στοιχείων ή να δίνουν εξουσιοδότηση ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δεν υπάρχουν ανήλικα τέκνα.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Εγώ μιλώ για ενήλικα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δεν υπάρχει.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Ναι το ξέρω, αλλά εγώ μιλώ και για ενήλικα. Μιλώ και για ενήλικα τέκνα. Μπορεί να είναι αντισυνταγματικό. Εγώ λέω να παρακάμψουμε αυτό το πράγμα και να βάλουμε μέσα στο νόμο μια φράση: "Με τη συγκατάθεση της συζύγου και των ενηλίκων τέκνων." Και όποια σύζυγος ή όποιος σύζυγος ή όποιο τέκνο θέλει ας μη δώσει τη συγκατάθεσή του, κύριοι συνάδελφοι, ας μη δώσει τη συγκατάθεση. Δεν υπάρχει πολιτικός, όχι στην Κύπρο αλλά οπουδήποτε στον κόσμο, που να μπορεί να λειτουργήσει ως πολιτικός χωρίς τη στήριξη της οικογένειάς του, δε γίνεται. Και αν η οικογένειά του θέλει να διαχωρίζει τις ευθύνες της από τον πολιτικό ή ο πολιτικός θα διαχωριστεί από την οικογένεια και θα σηκωθεί να φύγει, θα πάρει διαζύγιο, ή θα πάει σπίτι του, κύριοι συνάδελφοι, ή θα πάει σπίτι του. Μου είναι αρκετό αυτό το πράγμα. Με τη συγκατάθεση της συζύγου ή και των ενηλίκων τέκνων να γίνονται αυτές οι διερευνήσεις. Και όποια σύζυγος ή όποιος σύζυγος και όποια τέκνα, αν θέλουν, ας πουν όχι. Επιτέλους πρέπει να υπάρξει διαφάνεια, πλήρης διαφάνεια.

Και τελειώνω με το εξής: Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχουν κάποιοι ενδοιασμοί και κάποιες επιφυλάξεις, διότι με αυτό τον τρόπο τέλος πάντων θα γίνουν γνωστά τα περιουσιακά στοιχεία συναδέλφων. Κύριοι συνάδελφοι, δεν πιστεύω ότι ποτέ στην ιστορία της ανθρωπότητας ο πλούτος αποτέλεσε όνειδος. Ποτέ. Εγώ θεωρώ ότι οι άνθρωποι οι οποίοι καταφέρνουν να πλουτίσουν είναι άνθρωποι άξιοι και ικανοί, αλλά υπάρχει μια διαφορά κι εγώ που ψηφίζω πρέπει να ξέρω αν είναι πλούσιος αυτός που είναι απέναντι μου ή αν δεν είναι πλούσιος. Διότι, αν το αντιμετωπίζω ταξικά, μπορεί να καταλήξω στο συμπέρασμα ότι καλύτερος ο κ. Θεοδώρου π.χ., αλλά όντας πολύ

πλούσιος εμένα του εργάτη δε μου κάνει να με αντιπροσωπεύει. Να ξέρω τι είναι και δεν είναι κακό αυτό το πράγμα, να γνωρίζουμε ποιος είναι αυτός ο οποίος έρχεται και μας ζητά να του δώσουμε την εμπιστοσύνη μας και από οικονομική άποψη.

Θεωρώ λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, ότι με όλες τις ελλείψεις και τις ατέλειες που έχει αυτή η νομοθεσία αποτελεί ένα ιστορικό βήμα προς τα εμπρός για ολόκληρη την κοινωνία μας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ρότσας παρακαλώ. Θα δώσω το λόγο σε ακόμα δύο, στον κ. Βασιλείου και στον κ. Κιπτή, και θα τερματιστεί η συζήτηση και θα περάσουμε στα υπόλοιπα θέματα.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Εμάς μας έχετε γραμμένους, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είσαστε γραμμένοι πλην του κ. Ματσάκη τον οποίο τώρα προσέχω.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αφού γράψατε τον κ. Ματσάκη, θέλω να γραφτώ κι εγώ στον κατάλογό σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και ο κ. Χριστοδουλίδης;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Είναι η πρόθεση αυτού του σώματος άτομα δημόσια τα οποία πλουτίζουν αθέμιτα να μην μπορούν να το κάνουν, αλλά και αν το κάνουν, η τσιμπίδα του νόμου να τους πιάνει. Πιστεύω όμως ότι αυτό το νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας δε θα

επιτελέσει αυτό το σκοπό τον οποίο έχουμε υπόψη μας. Και θα ήθελα να μπω μέσα στο νομοσχέδιο και να αναφέρω μερικά πράγματα τα οποία πιστεύω θα δημιουργήσουν περισσότερο παρεξηγήσεις και θα βγάλουμε κακό όνομα, παρά θα μας βοηθήσουν να αποφύγουμε τον αθέμιτο πλουτισμό, και όλοι συμφωνούμε με τον κ. Πιπτοκοπίτη ότι κανείς δε δικαιούται να πλουτίσει σε βάρος του τόπου αθέμιτα.

Στη σελίδα 5, άρθρο 6, περιεχόμενο δήλωσης, Παράρτημα Α', λέει ότι πρέπει να δηλώνουμε και την περιουσία που έχουμε στο εξωτερικό. Αν τώρα κάποιος συνάδελφος ή δημόσιο άλλο πρόσωπο έχει περιουσία σε διάφορες χώρες και το δηλώσει, οι πρεσβείες εδώ αυτών των χωρών αμέσως θα το πάρουν και θα ξέρουν ότι μπορεί να έχουν ένα κανάλι πίεσης ή επικοινωνίας παράξενο με αυτό το συνάδελφο επιχειρηματία ή κάποιον άλλο ο οποίος δεν είναι σήμερα στη Βουλή. Αυτό πιστεύω ίσως να μην είναι πρότερον.

Δεύτερο, στην ίδια σελίδα στο άρθρο 6(α) λέμε ότι πρέπει να δηλώνουμε την ακίνητη ιδιοκτησία περιλαμβανομένων των εμπράγματων δικαιωμάτων και βαρών επ' αυτής με πλήρη περιγραφή του είδους, της έκτασης, των τοπογραφικών στοιχείων και της τρέχουσας αξίας της. Πόσοι από εδώ είναι αρχιτέκτονες, για να το κάνουν αυτό καλή τη πίστει και με ακρίβεια; Νομίζω κανείς. Άρα, θα πρέπει να πηγαίνουμε στους ειδικούς, να πηγαίνουμε σε εκτιμητές επαγγελματίες να μας εκτιμούν κάθε τρία χρόνια την περιουσία μας. Νομίζω ίσως να μην είναι αυτό το νόημα, αυτή την έννοια που θα είχαν υπόψη τους αυτοί που έκαναν το νομοσχέδιο.

Στην παράγραφο (γ) λέει ότι το ουσιαστικό ίδιον οικονομικό συμφέρον σε οποιαδήποτε επιχείρηση πρέπει να δηλώνεται. Και σας ρωτώ να μου ορίσετε τι είναι το ουσιαστικό οικονομικό συμφέρον σε μια επιχείρηση. Είναι η αξία κτήσεως των μετοχών ή είναι η σημερινή αξία των μετοχών που, όπως όλοι γνωρίζουμε, παρακολουθώντας σήμερα το χρηματιστήριο αλλάζει κάθε λεπτό;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Σύμβουλος επί παραδείγματι. Συγγνώμη που παρεμβαίνω, μπορεί να είσαι σύμβουλος.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Στην παράγραφο (δ) λέμε να δηλώνουμε τα περιουσιακά μας στοιχεία που αποτιμώνται σε χρεόγραφα, χρεωστικά ομόλογα, μετοχές και μερίσματα. Τα μερίσματα, κύριοι, δεν είναι περιουσιακά στοιχεία, τα μερίσματα είναι εισόδημα. Συνεπώς, έπρεπε να μπει στην παράγραφο (ε).

Το Συμβούλιο Ελέγχου το οποίο θα είναι πάνω από όλους και από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τους υπουργούς και τους βουλευτές θα προβαίνει σε έλεγχο όλων με βάση το νόμο και θα διενεργεί και έρευνες. Δηλαδή πάμε να δημιουργήσουμε ένα σώμα το οποίο διερωτώμαι ποιος θα το ελέγχει αυτό το σώμα. Δεν ξέρω αν περιλαμβάνονται στα άτομα τα οποία θα υποβάλλουν και αυτά δήλωση. Τώρα, αν γίνει λάθος, έστω καλή τη πίστει, αν γίνει λάθος, τι συμβαίνει; Και να μην ξεχνούμε ότι μέσα στις κατηγορίες των ατόμων που θα ελέγχουμε, ας μου επιτραπεί, κύριε Πρόεδρε, είναι ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Προβλέπεται το καλόπιστο λάθος.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Ρότσα ...

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ;

... είναι οι πρόεδροι ...

Μια στιγμή, κύριε Αγαπίου, με συγχωρείτε. Κύριε Αγαπίου, λέει ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Αν μου επιτρέψετε να σας πω δυο λόγια, γιατί μιλάτε ενώπιον των δικηγόρων. Θα σας πει και ο κ. Ερωτοκρίτου, καλή τη πίστει, οποιαδήποτε παρανομία καλή τη πίστει δεν αποτελεί ποινικό αδίκημα.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Ναι, μιλώ ενώπιον των δικηγόρων, αλλά ταυτόχρονα και πολιτικών, κύριε Αγαπίου και πέστε το στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, αν καλή τη πίστει γίνει ένα λάθος, αν θα το παρουσιάσουν καλή τη πίστει. Εγώ σας λέω ότι δε θα το παρουσιάσουν καλή τη πίστει και θα το παρουσιάσουν. Ο κόσμος πώς θα το δεχτεί; Και όταν ζητούμε από τους δημάρχους και τα μέλη των δημοτικών συμβουλίων, όχι μόνο, αλλά και προέδρους και μέλη των συμβουλίων βελτιώσεως να υποβάλλουν σωστές και ένορκες δηλώσεις, τότε αντιλαμβάνεστε το περιθώριο λάθους το οποίο μπορεί να υπάρχει και παρεξηγήσεων που μπορεί να γίνουν και πέστε ο ένας του άλλου, καλή τη πίστει το λάθος, ποιο πολιτικό μέλλον θα έχει το άτομο που θα κάνει το λάθος.

Το συμβούλιο δημοσιεύει διαδοχικά, λέει στην παράγραφο 11(1), σελίδα 10, κατά μήνα Μάιο στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας τις διαθέσιμες για κάθε έτος δηλώσεις. Εφόσον θα τις δημοσιοποιούμε, τότε ποιος ο ρόλος του συμβουλίου ελεγκτών να κάνει τον έλεγχο πριν τη δημοσίευση και να μην την κάνει μετά, αν υπάρχει πρόβλημα; Αυτό όμως το οποίο με τρομάζει περισσότερο είναι αυτό που άκουσα προ ολίγου από τον κ. Αγαπίου. Λέει αυτό το μέτρο μόνο στην Ελλάδα και στην Κύπρο πάει να γίνει. Μα αν πάρουμε τη νοοτροπία την ελλαδική στα φορολογικά και σ' αυτού του είδους, ουαί και αλίμονό μας!

Γι' αυτό πιστεύω ότι θα δημιουργήσει περισσότερα προβλήματα απ' ό,τι θα λύσει αυτό το νομοσχέδιο. Χρειάζεται πιστεύω περισσότερη επεξεργασία. Θα πρέπει να μελετήσουμε και στις άλλες χώρες πώς το αντιμετωπίζουν, όπως στη Μεγάλη Βρετανία, από την οποία πολλά έχουμε πάρει σ' αυτό τον τόπο, και κατόπιν να προχωρήσουμε σ'

ένα νομοσχέδιο το οποίο να μας βοηθά να μην πλουτίζουμε αθέμιτα ή όσοι πλουτίζουν αθέμιτα να τους πιάνει η τσιμπίδα του νόμου, αλλά ταυτόχρονα να προστατεύει και την εντιμότητα των εντίμων συναδέλφων και όλων των άλλων δημοσίων ατόμων, που εγώ τους θεωρώ εκ προοιμίου έντιμους, και αν κάποιος ξεπεράσει τα όρια και πλουτίσει αθέμιτα, μπορούμε να τον πιάσουμε και να μη θεωρούνται όλοι ένοχοι.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης του κ. Ρότσα ο Προεδρεύων του σώματος κ.

Αναστασιάδης επανήλθε και κατέλαβε την έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Ο κ. Βασιλείου.

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει ένας μακρύς κατάλογος, αλλά ο κ. Αβραάμ που σας έγραψε μου έχει πει ότι μόνο δύο ακόμα θα μιλήσουν επί θέματος αρχής. Στη συνέχεια θα παρακαλέσω, αν είναι δυνατό, να αναβάλουμε την κατ' άρθρο συζήτηση την επόμενη βδομάδα, να δούμε το κατεπείγον νομοσχέδιο που είναι μπροστά μας της επιτροπής Οικονομικών και συνεχίζουμε την άλλη βδομάδα πιο συνετοί απ' ό,τι ακούσαμε σήμερα.

Κύριε Βασιλείου, έχετε το λόγο.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Υπάρχει και η αναπομπή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και η αναπομπή.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Οι Ενωμένοι Δημοκράτες θα ψηφίσουν, αν τελικά έρθει μπροστά μας αυτό το νομοσχέδιο, όχι γιατί πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμο ή ότι θα εξυπηρετήσει τα καλώς νοούμενα συμφέροντα αυτού του τόπου, αλλά γιατί δε θέλουν να θεωρηθεί ότι οι ίδιοι έχουν κάτι να κρύψουν ή ο υποφαινόμενος ή τα άλλα ανώτερα στελέχη του κινήματος ή όσοι άλλοι έχουν κάποια θέση η οποία καλύπτεται από αυτό το νομοσχέδιο. Πραγματικά πιστεύω ότι το πώς φτάσαμε να απασχολεί σχεδόν όλο τον κόσμο και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης το νομοσχέδιο αυτό είναι άξιο θαυμασμού. Μίλησα ιδιαίτερα με πάρα πολλούς βουλευτές και σήμερα και άλλες μέρες και μπορώ να σας πω ότι δε βρήκα ένα βουλευτή που πραγματικά να πιστεύει είτε ότι είναι σωστό αυτό το νομοσχέδιο είτε, αν πιστεύει ότι είναι καλό, ότι μπορεί να υλοποιηθεί ως έχει.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Μαζί μου δε μιλήσατε.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ε! καλά, είπα μερικούς, δεν είπα όλους. Αλλά παρ' όλα αυτά θα ψηφίσουν όλοι το νομοσχέδιο. Γιατί; Διότι ένα μεγάλο μέρος του λαού μας, για να μην πω η ολότητα του λαού μας -και ο κ. Πιττοκοπίτης συμπεριλαμβάνεται σ' αυτό- έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι με το νομοσχέδιο αυτό θα αποκτήσουμε πιο τίμιο, πιο δίκαιο, πιο σωστό δημόσιο βίο, ότι, κατά κάποιο τρόπο, με αυτό το νομοσχέδιο θα κατορθώσουμε το ότι δε θέλουμε και δεν επιθυμούμε στη δημόσια ζωή αυτού του τόπου να το απαλείψουμε από τη μια μέρα στην άλλη.

Αλλά, αγαπητοί φίλοι, αν ήταν δυνατόν με ένα νόμο, ό,τι μορφή και να έχει αυτός ο νόμος, να πετύχει ένας αυτά τα οποία ανέφερα προηγουμένως, τότε μπορείτε να μου πείτε γιατί σε όλες τις χώρες του κόσμου, με την εξαίρεση της Ελλάδας και της Αλγερίας, δε διανοήθηκαν καν να φέρουν ένα τέτοιο νομοσχέδιο για ψήφιση; Γιατί απλούστατα ξέρουν πολύ καλά ότι δεν υπάρχει πραγματικά όφελος. Και, ο κ.

Θεοδώρου δεν είναι εδώ, αλλά προηγουμένως είπε ότι το νομοσχέδιο αυτό είναι απόδειξη της ωριμότητας ή μάλλον είναι απόδειξη του ότι ωρίμασε αυτός ο τόπος και αυτή η Βουλή. Να μου επιτρέψετε να πω ότι, άμα το ψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο, θα είναι απόδειξη πόσο ανώριμοι είμαστε, διότι δεν τολμούμε να πούμε ακριβώς αυτό το οποίο πιστεύουμε και προτιμούμε να κρυφτούμε όλοι μας, και εμού συμπεριλαμβανομένου, πίσω από το δάχτυλό μας, για να αποφύγουμε τη ρετσινιά ... Κι εσύ;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Αν επιτρέπεις, κύριε Πρόεδρε ...

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Επιτρέπω, ναι.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Αν επιτρέπετε, επειδή αναφέρατε τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, στην Ιταλία που δεν υπάρχει έτσι νόμος πρώην πρωθυπουργούς τους δικάζουν, στην Κύπρο ολίγον τι δύσκολο, στη Γαλλία υπουργούς εν ενεργεία, ταμίες κομμάτων τους αποπέμπουν, άρα υπάρχει και η κοινοβουλευτική θεσμική παράδοση, αλλά υπάρχει και κάποιο πλαίσιο. Στην Κύπρο και στην Ελλάδα φαίνεται η αναγκαιότητα από την απουσία κάποιων θεσμικών πλαισίων και η πιθανότητα εμφάνισης τέτοιων κρουσμάτων ανάγκασαν τη Βουλή και την εκτελεστική εξουσία κάποτε να ευαισθητοποιηθεί με την ιδέα ή την εντύπωση ότι πιθανώς κάτι να αλλάξει. Αλλού εκτελούν ... Με συγχωρείτε, στην Κίνα εκτελούν, στις Ινδίες κρεμάζουν, στους αραπάδες κόβκουν σέρκα, κόβκουν πόθκια, στη Γαλλία παραιτούν, στο Ισραήλ αυτοκτονούν, εμείς στην Κύπρο για καλό και για κακό μέχρι τώρα και τον κλέφτη καμιά φορά τον πιάνουμε ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ζουν και βασιλεύουν στην Κύπρο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέλω να υπενθυμίσω ότι το λόγο έχει ο κ. Βασιλείου.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ζήτησα άδεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει, αλλά ύστερα άρχισε ο διάλογος από κάτω. Ναι, κύριε Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Εκείνο που λείπει, για να πω δυο λόγια γι' αυτό που ειπώθηκε προηγούμενα, εκείνο που λείπει από την Κύπρο δεν είναι οι νόμοι. Εκείνο που λείπει είναι η πολιτική βούληση, στο βαθμό που λείπει, να αξιοποιήσουμε τους νόμους που υπάρχουν, για να πάρουμε τους διάφορους υπευθύνους για διάφορα αδικήματα στα δικαστήρια. Και αν πράγματι θέλουμε να έχουμε μια χώρα για την οποία να είμαστε και μ' αυτή την έννοια περήφανοι, τότε θα μπορούσαμε άνετα να αξιοποιήσουμε τους νόμους μας προς την κατεύθυνση αυτή.

Το νομοσχέδιο όπως είχε υποβληθεί από την κυβέρνηση είχε τα αρνητικά του, αλλά τουλάχιστο δεν προέβλεπε δημοσιοποίηση των στοιχείων. Ορισμένοι βουλευτές, δεν ξέρω ποιοι και από ποια κόμματα, επέμεναν ότι πρέπει να δημοσιεύονται τα στοιχεία και φτάσαμε στο εξής οξύμωρο σχήμα. Αν δημοσιεύσεις τα στοιχεία πριν δημοσιευθούν στην επίσημη εφημερίδα της κυβέρνησης, είναι αδίκημα. Δηλαδή τα μέσα μαζικής ενημέρωσης που θα θέλουν να δημοσιεύσουν τα στοιχεία, θα σιφτάσουν; Δεν μπορούν να περιμένουν να δημοσιευθούν στην εφημερίδα της κυβέρνησης και να τα δημοσιεύσουν την επομένη; Η λογική αυτού του πράγματος δείχνει πραγματικά ότι θα θέλαμε να μην υπάρχει δημοσίευση. Τι το κακό με τη δημοσίευση; Το κακό είναι ότι η δημοσίευση δεν είναι ότι ο οποιοσδήποτε πολίτης ή ψηφοφόρος μπορεί να δει αυτά τα στοιχεία και να αποκτήσει μια γνώμη. Κατά την άποψή μου, το κακό με τη δημοσίευση

είναι ότι θα ανοίξει τους ασκούς του Αιόλου για μια άνευ όρων λαϊκίστικη προπαγάνδα και απασχόληση με το θέμα αυτό επί μήνες ολόκληρους. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης θα βρουν θέμα να ασχολούνται και θα λεν: “Η περιουσία του άλφα ή του βήτα ή η μη περιουσία ... τούτος είναι ανίκανος, γιατί δεν κατάφερε να κάνει περιουσία, τούτος είναι ικανός, γιατί κατάφερε να κάνει περιουσία ή είναι κλέφτης παρ’ όλο που δεν αποδεικνύεται ότι είναι κλέφτης” και πάει συνέχεια. Και τι θα κερδίσει η δημόσια ζωή της Κύπρου με το να αποτελέσει θέμα κουτσομπολιού η συνεχής απασχόληση με τις περιουσίες του άλφα ή βήτα, όχι απλώς πολιτικού προσώπου με την έννοια του να είναι βουλευτής ή Γενικός Εισαγγελέας ή οτιδήποτε, του οποιουδήποτε· λέει μέλος των συμβουλίων βελτιώσεως, δημοτικών συμβουλίων κ.λπ., κ.λπ.

Αν δούμε τις πρακτικές πλευρές, εγώ σας λέω: Λέει μέσα το νομοσχέδιο ότι θα πρέπει να υποβληθούν στις αιτήσεις που θα γίνουν, στις εκθέσεις που θα γίνουν, θα πρέπει να μπει και η εκτίμηση για την αξία των επιχειρήσεων στις οποίες ο άλφα ή ο βήτα έχει μετοχές. Πέστε μου όμως ποιος είναι εκείνος -εδώ έχει αρκετούς νομικούς οι οποίοι είναι μέλη γραφείων νομικών- ποιος είναι εκείνος που μπορεί να εκτιμήσει ποια είναι η αξία των διαφόρων επιχειρήσεων; Οι δημόσιες επιχειρήσεις σίγουρα, είναι γνωστό, είναι στο χρηματιστήριο, πολλαπλασιάζεις και το βρίσκεις. Αλλά το 99,9% των κυπριακών επιχειρήσεων -και όταν λέω επιχειρήσεις δεν αναφέρομαι μόνο σε business, αναφέρομαι σε δικηγορικά γραφεία, ιατρικά γραφεία, λογιστικά γραφεία, ό,τι φανταστείτε- είναι ιδιωτικά, ποιος είναι εκείνος που θα εκτιμήσει ποια είναι η αξία αυτών των γραφείων; Θα μου πείτε, δεν πειράζει, βάλτε περίπου. Και όπως ανέφερε και ο κ. Αγαπίου προηγουμένως, λέει “άμα είναι καλή τη πίστει δεν υπάρχει παρεξήγηση.” Ε, βάλτε περίπου. Αν μια επιχείρηση ή ένα γραφείο λογιστικό ή δικηγορικό αξίζει ένα εκατομμύριο λίρες και ένας είναι μέτοχος κατά 20%, η αξία της περιουσίας του είναι διακόσιες χιλιάδες λίρες, αν όμως εκτιμήσει ότι είναι μισό εκατομμύριο, μπορεί άνετα να

τον κατηγορήσουν αύριο ότι συνειδητά υποτίμησε την αξία του γραφείου του. Αν βάλει ότι είναι δύο εκατομμύρια, μπορεί να πουν ότι το έκαμε για να αποκρύψει αυτά που έχει σκοπό να κλέψει, για να κάνει την αξία του γραφείου του αντί ενός εκατομμυρίου δύο εκατομμυρίων. Είναι ένα έργο που ειλικρινά, επειδή ασχολήθηκα με τέτοια θέματα και επαγγελματικά, σας λέω δεν έχει άνθρωπο στην Κύπρο που μπορεί να το κάνει αντικειμενικά και σωστά. Παρ' όλα αυτά το βάλουμε χωρίς καμία ανησυχία μέσα στις πρόνοιες του τι πρέπει να δηλώσει ο καθένας.

Και πέντε μου ποια είναι αυτή η επιτροπή, είπαν πέντε άτομα θα έχει. Πέντε άτομα θα μελετήσουν σε βάθος και θα αναλύσουν τις περιουσιακές καταστάσεις χιλιάδων ατόμων; Είναι δυνατό να το φανταστεί ένας ότι μπορεί να γίνει πρακτικώς αυτό το πράγμα; Εγώ δε νομίζω. Εδώ μιλούμε για τις καθυστερήσεις που έχει ο φόρος εισοδήματος που έχει εκατοντάδες, ίσως να έχει και ... πόσους ακριβώς δεν ξέρω, αλλά έχει πολλές εκατοντάδες υπαλλήλους, και μετά βίας καταφέρνουν να δουν μια δυο υποθέσεις την ημέρα, αν τα καταφέρουν, μικρές υποθέσεις. Τις μεγάλες υποθέσεις μπορεί να θέλουν και μια βδομάδα ή ένα μήνα, για να τις δουν. Πώς θα το κάνουν αυτό το πράγμα αυτά τα πέντε άτομα, τα οποία κατά πάσαν πιθανότητα δε θα είναι λογιστές;
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Οι άλλες πέντε χιλιάδες, οι κουτσομπόληδες; Αφού θα τα δημοσιοποιούμε, κύριε Βασιλείου, ο καθένας θα παρεμβαίνει, για να δώσει τη δική του μαρτυρία.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επιτρέπετε; Με έχετε πείσει να μην το ψηφίσω. Είπατε ότι θα το ψηφίσετε, αλλά όλη η ομιλία σας είναι να μην ψηφιστεί.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ναι, είπα.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Επομένως, είναι χάσιμο χρόνου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ο μόνος λόγος, κύριε Πιπτοκοπίτη, που θα το ψηφίσω είναι γιατί δε θέλω άτομα διάφορα να πουν ότι ο άλφα ή ο βήτα, στέλεχος του κινήματος, ή ο Βασιλείου ή ο οποιοσδήποτε πλούτισε με αθέμιτο τρόπο. Δε θέλω να είμαι αντικείμενο κριτικής ότι δήθεν πλούτισα με αθέμιτο τρόπο· γι' αυτό θα το ψηφίσω εκατό φορές. Αλλά δεν είναι αυτή η ουσία. Η ουσία είναι ότι αυτό το πράγμα που πάμε να κάνουμε, αν όλοι συμφωνούν, είναι κάτι που θα είναι σε βάρος ... Και μάλιστα θα πρέπει να σας πω ότι κανένας, μετά από την ψήφιση, αν υπάρξει ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου, θα είναι πολύ λίγοι εκείνοι που έχουν επιχειρηματικές δραστηριότητες ...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Τι εισηγείστε, να μην το ψηφίσουμε;

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ναι, κύριε, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Κύριε Πιπτοκοπίτη, να σας παρακαλέσω κάτι.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ζήτησα άδεια, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όταν θα ζητήσετε... Δεν ...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Απολογούμαι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σας παρακαλώ!

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Απολογούμαι.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Εντάξει, εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι θέμα του κάθε βουλευτή να εξηγήσει τη θέση του και να πει εκείνα τα οποία πιστεύει ότι είναι σωστά. Έχετε δικαίωμα εσείς να πείτε τα δικά σας επιχειρήματα. Δεν το κατάλαβα. Κύριε Βασιλείου, έχετε το λόγο.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Θα τελειώσω σε δύο λεπτά μόνο.

Λοιπόν, πιστεύω ότι τελικά, αν αυτό το νόμο τον πάρει στα σοβαρά το κοινό και η Βουλή και όλος ο κόσμος, τότε το αποτέλεσμα θα είναι ότι πολύ λίγοι σοβαροί άνθρωποι που έχουν επιχειρηματική δραστηριότητα, όχι άλλη -και όταν λέω επιχειρηματική επαναλαμβάνω δεν εννοώ μόνο επιχειρηματίες που έχουν business, που πουλούν, είναι αντιπρόσωποι, εννοώ ανθρώπους που είναι δικηγόροι, που είναι λογιστές, που είναι οτιδήποτε- που θα σκεφτούν διπλά και τριπλά πριν να αποφασίσουν να ασχοληθούν με τα δημόσια. Διότι, από τη στιγμή που τα ιδιωτικά στοιχεία του ατόμου γίνουν κοινή γνώση ... Μια επιχείρηση αξίζει εκατό χιλιάδες ή πεντακόσιες χιλιάδες; Ένα γραφείο πόσα αξίζει; Πώς μπορείς να προστατεύσεις αύριο αυτούς τους ανθρώπους έναντι του συναγωνισμού ή του ανταγωνισμού, αν δημοσιεύσεις ... Αυτός που είναι πολιτικός είναι υπόχρεος να πει ότι το δικηγορικό μου γραφείο αξίζει μισό εκατομμύριο, ενώ εκείνος που δεν είναι πολιτικός δεν έχει ανάγκη να πει τίποτε. Και αυτό το πράγμα μπορεί να τύχει εκμετάλλευσης είτε θετικής είτε αρνητικής.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, θέλω να τονίσω ότι, άμα αύριο γραφτεί η ιστορία αυτού του τύπου, εκείνος που θα τη γράψει, εφόσον ψηφιστεί αυτός ο νόμος, θα πει ότι

τελικά όλοι μας πέσαμε θύματα ενός χωρίς όρια λαϊκισμού, ελπίζοντας ότι έτσι θα προστατεύσουμε την αξιοπρέπειά μας. Διότι όλοι νιώθουν μειωμένοι, διότι έξω υπάρχει η εντύπωση, μεταξύ διαφόρων ανθρώπων, ότι δήθεν είμαστε κλέφτες, άλλοι λιγότερο και άλλοι περισσότερο. Για να προστατεύσουμε τον εαυτό μας, γιατί άκουσα προηγουμένως την άποψη “ας πουν ότι είναι αντισυνταγματικός ο νόμος, αλλά τουλάχιστο θα τον έχουμε ψηφίσει”, άρα θα έχουμε αποδείξει ότι εμείς είμαστε αθώες περισσότερες και ας βγει αντισυνταγματικός να μη χρειαστεί να τον εφαρμόσουμε ποτέ.

Και τελικά ο στόχος, που πρέπει να είναι στόχος όλων μας, να έχουμε πιο γνήσιο, πιο υγιή δημόσιο βίο δε θα επιτευχθεί με την ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου. Γι' αυτό το λόγο η δική μου η εισήγηση θα ήταν, αν πράγματι επιμένουμε να ψηφίσουμε κάτι σαν αυτό, να δούμε ποιο είναι αυτό το νομοσχέδιο που μπορεί να διασφαλίσει πρακτική εφαρμογή και τότε εκείνο το πράγμα να ψηφίσουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπεται, μια ερώτηση προς τον κ. Βασιλείου προτού φύγει από το βήμα. Με την άδειά του.

Επειδή αναφέρατε ότι και με όλα αυτά τα πειστικά επιχειρήματα που μας έχετε πει, εσείς θα υπερψηφίσετε, επειδή όλοι εμείς θα κάνουμε το ίδιο, αν όμως όλοι εμείς δεν υπερψηφίσουμε και κάποιοι από μας δεν υπερψηφίσουν -κι εγώ σας δηλώνω από τώρα ότι θα καταψηφίσω αυτό το νομοσχέδιο- τότε είναι πιθανόν κι εσείς να αλλάξετε την άποψή σας;

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Σίγουρα. Δεν είναι θέμα να αλλάξω άποψη, κύριε Ματσάκη. Είπα προηγουμένως, απαντώντας και στο συνάδελφό σας τον κ. Πιπτοκοπίτη, ο μόνος λόγος που, αν η πλειοψηφία αυτής της Βουλής λείει, η μεγάλη πλειοψηφία, να ψηφιστεί αυτός ο νόμος, θα ψηφίσουμε κι εμείς δεν είναι διότι συμφωνούμε με το νόμο· είναι διότι δε θέλουμε να δώσουμε αφορμή σε οποιοδήποτε να μας κατηγορήσει ότι είμαστε κλέφτες εν ολίγοις.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Χρειάζεται πολιτικό θάρρος, κύριε Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ελπίζω να έχω το πολιτικό θάρρος που χρειάζεται, κύριε Ματσάκη.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Μια ερώτηση μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συγνώμη, αλλά καθιερώνουμε νέα διαδικασία, θα σας δώσω ...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Πέστε το στον κ. Ματσάκη.

Με άλλα λόγια, κύριε Βασιλείου, παραδέχεστε ότι υπόκεισθε σε πνευματική τρομοκρατία την οποία προσπαθούν κάποιοι να εξασκήσουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ούτε παραδέχομαι ούτε δεν παραδέχομαι οτιδήποτε. Είπα τις απόψεις μου και πιστεύω η Βουλή είναι σε θέση να πάρει τις αποφάσεις της.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Βασιλείου. Ο κ. Κιττής.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι πολύ σύντομος. Θα μπω κατευθείαν στα συγκεκριμένα επιχειρήματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Πιπτοκοπίτη, θα φωνάξω τον κοσμήτορα να επιβάλει τάξη.

(Γέλια)

Σας παρακαλώ!

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Μα, έννεν κοσμήτορας ακόμα ο ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν ξέρω, κοσμεί ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Έν' ο Μασσάκης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Κιπτή, έχετε το ... Να παρακαλέσω ... Κύριοι συνάδελφοι ...

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Επειδή είμαι μέλος της επιτροπής Νομικών και συμμετείχα σε πάρα πολλές συνεδρίες της επιτροπής Νομικών, ήθελα ακριβώς να δηλώσω -και αυτό το είχα δηλώσει και στην επιτροπή, κατά τη διάρκεια των συζητήσεων σε μερικές από τις συνεδρίες που συμμετείχα- ότι δε δεσμευόμουν να ψηφίσω αυτό το νομοσχέδιο, απλώς και μόνο με την παρουσία μου εκεί πέρα και τη συμμετοχή μου στην προσπάθεια δημιουργίας και σύνταξης αυτού του νομοσχεδίου, μαζί με άλλους συναδέλφους.

Ο κύριος λόγος για τον οποίο ακριβώς είχα αυτή την επιφύλαξη είναι διότι από την αρχή, αλλά ακόμη και σήμερα που έχει ολοκληρωθεί το έργο της επιτροπής Νομικών, αυτό το νομοσχέδιο το οποίο έχει δοθεί και κυκλοφορήσει για ψήφιση δεν υπάρχει

τρόπος να καλύψει πλήρως και να ανταποκριθεί στους στόχους για τους οποίους ακριβώς ήταν η πρόθεση αυτής της Βουλής. Πάρα πολλοί λόγοι, κυρίως λόγοι συνταγματικότητας, θα καταστήσουν αυτό το νομοσχέδιο πολύ σύντομα ανενεργό, ιδιαίτερα για το λόγο ότι με κανέναν τρόπο δεν μπορούμε να στερήσουμε το συνταγματικό δικαίωμα της προσωπικότητας σε πρόσωπα που δικαιούνται ακριβώς να το έχουν, δηλαδή τη σύζυγο ή το σύζυγο αλλά ακόμη και τα τέκνα, να το καταργήσουμε με ένα νόμο, με τον οποίο υποχρεωτικά -διότι ο πατέρας ή η μητέρα επέλεξε να είναι πολιτικό πρόσωπο- να τα υποχρεώσουμε να αποκαλύπτουν -απλώς για να συγκαλύψουν ίσως ή να δώσουν το δικαίωμα να θεωρείται ότι συγκαλύφθηκε η πιθανότητα να είναι ο πατέρας ή η μητέρα ή ο εκάστοτε πολιτικός ή ο εκάστοτε τέλος πάντων λειτουργός τίμιος- να αποκαλύπτουν τα δικά τους περιουσιακά στοιχεία, όπως τουλάχιστον προνοεί αυτό το νομοσχέδιο.

Και δεν πιστεύω ότι θα πρέπει να γίνουμε συνεργοί, να δημιουργηθεί η ψευδαίσθηση στο κοινό, ότι πράγματι με αυτό το νόμο όλα θα είναι καλά και άγια και όλοι οι πολιτικοί και μη πολιτικοί που ελέγχουν τις αποφάσεις ή που μπορούν να αποκομίσουν κέρδος από αυτή την άσκηση της εξουσίας τους είναι τίμιοι με αυτό το νομοσχέδιο. Πρέπει να είμαστε τίμιοι και έναντι αυτού του λαού, τον οποίο τουλάχιστο θέλουμε να λέμε ότι εκπροσωπούμε.

Λέω, υπάρχουν νόμοι που θα μπορούσαν, αν ενεργοποιούνταν, να καλύψουν αυτές τις ανάγκες, όπως ο νόμος 65 του '65 που έχει αναφερθεί και μέσα στην έκθεση, όπως ο νόμος περί φόρου εισοδήματος και άλλοι νόμοι, που θα μπορούσαν ακριβώς να φέρουν στα δικαστήρια εκείνους που παρανομούν ή αποκομίζουν αθέμιτο κέρδος, εκμεταλλευόμενοι το αξίωμά τους είτε το πολιτικό είτε το κρατικό. Επομένως, δε στερείται κανένας της ανάγκης πολιτικός -και το τονίζω αυτό, γιατί έχει λεχθεί- εάν πιστεύει ότι με τον τρόπο της δημοσιοποίησης θα συγκαλύψει ή θα είναι πέραν κάθε

αμφιβολίας τίμιος να το πράξει. Δε χρειάζεται νόμο να του το επιβάλει, για να το κάνει, διότι, επιβάλλοντάς το με το νόμο, μειώνουμε ακριβώς και την αξία της δημοσιοποίησης. Ιδού, κύριοι, δικαιούστε όλοι σας και όλοι μας να δημοσιοποιήσουμε τα οικονομικά μας και να πούμε αυτή είναι η περιουσία μας. Δε σας στερεί κανένας αυτό το δικαίωμα να το κάνετε και εντούτοις δεν το πράξατε.

Εγώ αισθάνομαι ότι αισθανόμαστε κατά τεκμήριον ένοχοι, γιατί έτσι μας έχουν επιβάλει η κοινή γνώμη ή κάποιοι με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, την υποχρέωση να αισθανόμαστε ότι είμεθα κατά τεκμήριον ένοχοι και τρέχουμε με αυτό το νόμο να αποδείξουμε ότι δεν είμεθα ένοχοι. Λυπούμαι, αλλά σημαίνει και υποβάθμιση του αξιώματος το οποίο κατέχουμε, κατά τη δική μου γνώμη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν τον αποκαλέσουμε το νόμο “Ο περί Ξεπλύματος Βρόμικων Πολιτικών Νόμος”, νομίζω θα είναι ... Μάλιστα.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Και επειδή έχει λεχθεί και για τη γυναίκα του Καίσαρα, δεν την υποχρέωσε ποτέ ο Καίσαρας να βγαίνει να διαλαλεί καθημερινώς το τι έκανε ή το τι δεν έκανε, για να αποδεικνύει ότι είναι τίμια. Έτσι χάριν ακριβώς και λογοπαιγνίου.

(Γέλια)

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι μετά ιδιαίτερα την εύθυμη νότα που πρόσθεσε ο κ. Κιττής έχουμε ολοκληρώσει τη συζήτηση επί θέματος αρχής.

Συμφωνείτε;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Για σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχει κι άλλους ακόμα επί θέματος αρχής;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι γραμμένοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, επειδή υπάρχουν δύο επείγοντα θέματα, είναι η αναπομπή αλλά και ένα νομοσχέδιο το οποίο έχει κατατεθεί, και έχει εξεταστεί, ως κατεπείγον από το Υπουργείο Οικονομικών, προχωρούμε, αναβάλλοντας την περαιτέρω συζήτηση του παρόντος νομοσχεδίου για την επόμενη ...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Συγγνώμη, κύριε Πρόεδρε. Απλά ζητώ την άδειά σας και την κατανόηση του σώματος. Επειδή από τα νομοθετήματα που βρίσκονται στην ημερήσια διάταξη, κατά τη γνώμη μου, τρία είναι πολύ σύντομα, δεν παίρνουν πάνω από μισό λεπτό, και αφορούν την εγγύηση δανειοδότησης σε τρεις δήμους που, αν δεν ψηφιστούν σήμερα, θα δημιουργήσουν σοβαρότατα προβλήματα, να τα περάσουμε και εκείνα τα τρία. Πρόκειται για τη Λεμεσό ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε διαφωνώ καθόλου ...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Και είναι και ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν νομίζετε, μπορεί να προχωρήσουμε με τα ομόφωνα χωρίς συζήτηση, έτσι που να εγκριθούν.

Λοιπόν, το επόμενο προς συζήτηση θέμα είναι το υπ' αριθμόν 2 και αφορά την αναπομπή από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας πάνω στο νόμο που ψήφισε η Βουλή και

τιτλοφορείται “Ο περί Προσφορών σε Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου και σε Εταιρείες του Δημοσίου Νόμος του 1999”. Εάν η έκθεση είναι ομόφωνος ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Όχι, δεν είναι ομόφωνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο πρόεδρος της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση. Κύριε Πουργουρίδη.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Παπαδόπουλε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Πρόκειται για αναπομπή και έχει και έκθεση συντομότητα, μπορεί να αναγνωστεί από κάποιον. Όμως, επειδή είναι αναπομπή και δεν είναι νομοθετική εργασία, δεν επικρατεί ο περιορισμός των σαράντα οκτώ ωρών που πρέπει να κυκλοφορήσει. Άρα, άμα θέλουμε, μπορούμε να αγνοήσουμε την έκθεση, διότι δε λέει τίποτε η έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ωραία, αν δεν υπάρχει διαφωνία εκ μέρους των κυρίων συναδέλφων, προχωρούμε στην ψηφοφορία.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Όχι, πρέπει να εξηγήσουμε γιατί γίνεται αναπομπή. Εγώ θέλω να μιλήσω από το βήμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Α, θέλετε επί θέματος αρχής να μιλήσετε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επί θέματος αρχής, ναι. Ε, τουλάχιστο, δε μίλησα για το άλλο, ας μιλήσω για τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχετε ένσταση να αναγνωσθεί ή όχι ή έκθεση; Αν δεν υπάρχει ένσταση, δεν αναγιγνώσκεται, προχωρούμε ...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλο το σέβας, επειδή δεν είναι ομόφωνη η έκθεση, να μην υιοθετήσουμε την αρχή, έστω και αν είναι αναπομπή, να μην αναγιγνώσκεται μη ομόφωνη έκθεση. Κατά συνέπεια -είναι σύντομη έκθεση- να αναγνωσθεί, διότι δεν είναι ομόφωνη. Υιοθετούμε μια άλλη διαδικασία που νομίζω δεν πρέπει να υιοθετήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Γαλανέ, έχετε δίκαιο. Ένας συνάδελφος της επιτροπής Ελέγχου να αναγνώσει την έκθεση.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ε, ο κ. Ερωτοκρίτου, που είναι που το ίδιο κόμμα με τον πρόεδρο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Παπαδόπουλε, διαβάστε την έκθεση και στη συνέχεια κάνετε και την ομιλία σας επί θέματος αρχής.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων
Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τον αναπεμφθέντα Νόμο που
τιτλοφορείται “Ο περί Προσφορών σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και σε
Εταιρείες του Δημοσίου Νόμος του 1999”**

Παρόντες:

Πρόδρομος Προδρόμου, αναπλ. πρόεδρος Ηλίας Μυριάνθους

Αριστοφάνης Γεωργίου

Κίκης Γιάγκου

Τάσσος Παπαδόπουλος

Νίκος Κλεάνθους

Μη μέλη της επιτροπής:

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών συνήλθε σε συνεδρία στις 3 Ιουνίου 1999 και επανεξέτασε τον πιο πάνω νόμο, τον οποίο ψήφισε η Βουλή στις 13 Μαΐου 1999, μετά την αναπομπή του στη Βουλή από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατ' επίκλησιν του άρθρου 51.1 του Συντάγματος. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας.

Οι λόγοι της αναπομπής, όπως αυτοί αναφέρονται στη σχετική επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας προς τον Πρόεδρο της Βουλής με ημερομηνία 25 Μαΐου 1999, είναι οι ακόλουθοι:

- 1) Οι πρόνοιες του πιο πάνω νόμου, που επιβάλλουν σε κυβερνητική εταιρεία τη διαδικασία του δημόσιου διαγωνισμού προσφορών, βρίσκονται σε αντίθεση προς το άρθρο 26 του Συντάγματος, σύμφωνα και με τη γνωμάτευση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην αναφορά με αριθμό 2/96, ημερομηνίας 29 Ιανουαρίου 1997.
- 2) Η κυβερνητική εταιρεία, η οποία έχει τα χαρακτηριστικά που προβλέπει ο αναπεμφθείς νόμος, συστήνεται με βάση τις διατάξεις του περί Εταιρειών Νόμου και δεν αποβάλλει το χαρακτήρα του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου. Η εταιρεία αυτή λειτουργεί στο πεδίο του ιδιωτικού δικαίου, ενώ έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις και απολαμβάνει τις ίδιες ελευθερίες όπως και τα φυσικά υποκείμενα του δικαίου. Μια από τις ελευθερίες τις οποίες απολαμβάνει

είναι και η ελευθερία του συμβάλλεσθαι, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 26.1 του Συντάγματος.

- 3) Συνιστά θεμελιακή αρχή του εταιρικού δικαίου ότι εταιρεία η οποία συστήνεται βάσει του Κεφαλαίου 113 έχει προσωπικότητα ξεχωριστή και ανεξάρτητη από εκείνη των μετόχων της και συνεπώς και της Δημοκρατίας όπου αυτή είναι μέτοχος. Η εταιρεία δεν είναι ούτε αντιπρόσωπος ούτε εμπιστευματοδόχος ούτε εκπρόσωπος των μετόχων της (αναφορά με αριθμό 2/96).

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών, αφού έλαβε υπόψη τους προτασόμενους λόγους αναπομπής, όπως αυτοί αναλύθηκαν ενώπιόν της από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, αποφάσισε κατά πλειοψηφία ότι δε δικαιολογείται η διαφοροποίηση της θέσης της, γι' αυτό και εισηγείται στη Βουλή να εμμένει στην προηγούμενη απόφασή της.

Ο αναπληρωτής πρόεδρος της επιτροπής κ. Πρόδρομος Προδρόμου δήλωσε ότι η κοινοβουλευτική ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού, χωρίς να διαφωνεί επί θέματος αρχής, θεωρεί ότι η Βουλή δεν πρέπει να επεμβαίνει στις υποθέσεις των κυβερνητικών εταιρειών και γι' αυτό τάσσεται υπέρ της αναπομπής.

Αυτή είναι η έκθεση. Αναφέρει μόνο τους λόγους της αναπομπής και μετά την απόφαση της επιτροπής, γι' αυτό είπα είναι μεν όχι ομόφωνη, αλλά δεν εξετάζει θέματα ουσίας. Μπορώ να μιλήσω;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, βεβαίως.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Πρώτ' απ' όλα να πω ότι η αναφορά στην οποία αναφέρεται η έκθεση, το 2 του '96 -για όσους ενθυμούνται- είναι πρόταση νόμου που είχε εισαγάγει ο μακαρίτης

συνάδελφος κ. Πρέντζας, ο οποίος ήθελε, όσον αφορά τις κυπριακές αερογραμμές, να αφαιρέσει από την εταιρεία το δικαίωμα του διορισμού προαγωγής μεταθέσεως υπαλλήλων, να υποχρεώσει την εταιρεία να κάνει οργανική διάρθρωση και σε περιπτώσεις διαφωνιών πάνω σ' αυτά τα θέματα, οι υποθέσεις να παραπέμπονται στο Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών και όχι στο συμβούλιο της εταιρείας. Μιλούμε για τις κυπριακές αερογραμμές και, κατά τη γνώμη μου, σωστά το δικαστήριο αποφάσισε ότι, παρά τον τίτλο της εταιρείας ότι ήταν εταιρεία στην οποία η κυβέρνηση μετείχε κατά – ακόμα μετέχει- 70% τότε ή 80% σήμερα των μετοχών, δεν αποβάλλει την ιδιότητα της ιδιωτικής εταιρείας της εγγεγραμμένης δυνάμει του νόμου 113. Αυτή είναι η απόφαση ουσιαστικά του δικαστηρίου. Επομένως, δεν μπορεί ένας να αφαιρέσει από ιδιωτική εταιρεία ιδιωτικού δικαίου, όπως είναι αυτή η εταιρεία και άλλες κυβερνητικές εταιρείες, το δικαίωμα του συμβάλλεσθαι, όσον αφορά το προσωπικό της και αποφάσεις που είναι ουσιαστικό μέρος της ύπαρξης της εταιρείας.

Η πρόταση νόμου που ψηφίστηκε τελικά σε νόμο και έχει αναπεμφθεί από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας δεν αφαιρεί από την εταιρεία τίποτε από τις ουσιώδεις εξουσίες που έχει η εταιρεία. Ρυθμίζει, δεν απαγορεύει το συμβάλλεσθαι, όταν πρόκειται για σύμβαση που συνάπτει η εταιρεία, πρώτο, με μέλος του διοικητικού συμβουλίου –όχι μέτοχο- με μέλος του διοικητικού συμβουλίου, το οποίο έχει συμφέρον στο υπό συζήτηση συμβόλαιο για την αγορά προϊόντων ή μισθώσεων και, δεύτερο, όσον αφορά την αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών να ακολουθεί τη διαδικασία των προσφορών.

Άρα, το πρώτο που διαχωρίζει αυτή την υπόθεση από την υπόθεση της αναφοράς 2 του '96 είναι ότι εδώ δεν απαγορεύεται το συμβάλλεσθαι, όπως προνοεί το σύνταγμα, αλλά ρυθμίζεται η άσκηση του. Αυτό είναι το πρώτο. Το δεύτερο, ήδη όλοι οι ημικρατικοί οργανισμοί έχουν κανονισμούς δικούς τους οι οποίοι διέπουν τα της

ζήτησης προσφορών για την αγορά προϊόντων και υπηρεσιών, όπως και τι συμβαίνει, όταν μέλος του συμβουλίου τους έχει συμφέρον σε σύμβαση την οποία εξετάζει η εταιρεία, με τη διαφορά ότι δεν είναι πανομοιότυποι αυτοί οι κανονισμοί και δεν είναι πανομοιότυπες οι θεραπείες που προνοούν οι κανονισμοί των διάφορων εταιρειών. Για παράδειγμα, σε μερικές εταιρείες λέει ότι ο σύμβουλος δηλώνει μεν το συμφέρον του και δεν ψηφίζει και, όπως προσφιλώς, νομίζω, ένας συνάδελφος έχει υποδείξει, δηλώνει το συμφέρον του, ώστε έμμεσα να επηρεάσει τους άλλους συμβούλους, “ε παιθικά, ενδιαφέρομαι εγώ για τούτο το συμβόλαιο, αλλά εγώ δεν μπορώ να πλειοψηφήσω” και το προσωπικό συμφέρον του και, δεύτερο, σε άλλες εταιρείες, λέει, δε δικαιούται να ψηφίσει. Δηλώνει το συμφέρον του και δε δικαιούται να ψηφίσει.

Ο Γενικός Εισαγγελέας το πρωί μας είπε ότι όσον αφορά τους ημικρατικούς οργανισμό δεν έχει καμία δυσκολία να ψηφιστεί τέτοιος νόμος. Εάν δεν έχει καμιά ένσταση στο να ψηφιστεί αυτός ο νόμος για τους ημικρατικούς οργανισμούς που ως εκ περισσού έχουν το χαρακτήρα των ημικρατικών οργανισμών, διότι είναι ρύθμιση της άσκησης αυτής της εξουσίας και όχι απαγόρευση, δεν μπορώ να αντιληφθώ γιατί η εταιρεία που λέγεται εταιρεία και είναι εγγεγραμμένη επί τη βάση του νόμου 113 να είναι σε διαφορετική μοίρα.

Τι κάνουμε με το νομοσχέδιο; Απλούστατα με το νομοσχέδιο λέμε ότι αυτές οι εταιρείες οι οποίες θεωρούνται ότι είναι ημικρατικές, διότι η κυβέρνηση είναι ο κύριος μέτοχός τους ή διορίζει το συμβούλιο ή ελέγχει τα συμβούλιά τους, να τοποθετούνται στην ίδια μοίρα, όπως είναι οι ημικρατικοί οργανισμοί. Δηλαδή αλλάσσουμε τον ορισμό της -ας την ονομάσω- κυβερνητικής εταιρείας και την τακτοποιούμε μαζί με ημικρατικό οργανισμό. Αυτό είναι που κάνουμε.

Δύο λόγοι επομένως υπάρχουν γιατί εμείς επιμένουμε: Πρώτο, ότι δεν απαγορεύεται το δικαίωμα του συμβάλλεσθαι, αλλά ελέγχεται και ήδη είναι επιτρεπτή η

πρόνοια του νόμου η οποία ελέγχει την άσκηση αυτού του δικαιώματος, του συναλλάσσεσθαι, όσον αφορά τους ημικρατικούς οργανισμούς και θέλουμε να το επεκτείνουμε και στις λεγόμενες κρατικές εταιρείες, που παύουν με αυτό το νομοσχέδιο να θεωρούνται αντικείμενο ιδιωτικού δικαίου, και, δεύτερο, ερχόμαστε να επιβάλουμε αυτό το οποίο μερικές εταιρείες και μερικοί οργανισμοί, ακόμα και ιδιωτικές, πλήρως ιδιωτικές εταιρείες ... Είναι ιδιωτικές εταιρείες οι οποίες έχουν στο καταστατικό τους πρόνοια που λέει: "Απαγορεύεται ο σύμβουλος που μετέχει στο συμβούλιο να ψηφίσει, εκτός αν δηλώσει το συμφέρον του." και άλλα καταστατικά ιδιωτικών εταιρειών λένε ότι απαγορεύεται και να ψηφίσει, όχι μόνο να δηλώνει το συμφέρον του. Επομένως, έστω, κατά τη γνώμη μου, και αν υπάρχει μια αμφισβήτηση -και δε θέλω να πω ότι είναι καθαρό το θέμα όσον αφορά τη συνταγματική του άποψη- εφόσον όλοι -και θέλω να το τονίσω αυτό το πράγμα- και οι συνάδελφοι του Δημοκρατικού Συναγερμού και όλοι που μετέχουν στην επιτροπή Ελέγχου δήλωσαν -ακόμα και ο Γενικός Εισαγγελέας- ότι είναι σωστή και λογική αυτή η άποψη. Και, όπως αναφέρεται και στην έκθεση, οι συνάδελφοι του Δημοκρατικού Συναγερμού που δεν ψηφίζουν το νομοσχέδιο λένε ..., ενώ δεν έχουν ένσταση εις το θέμα αρχής και εγείρεται το θέμα του χρόνου, που είναι το τελευταίο σημείο που θέλω να εγείρω.

Οι συνάδελφοι που καταθέσαμε αυτή την πρόταση νόμου την ετοιμάσαμε το Σεπτέμβρη, κατατέθηκε στη Βουλή, για διάφορους λόγους πήγε στην επιτροπή κάπως καθυστερημένα και συζητήθηκε το Νοίβρη και εκεί είχαμε θέσει έντονα την άποψη ότι έπρεπε να επισπευσθεί η ψήφισή του, διότι οι πιο πολλές κρατικές εταιρείες και ημικρατικοί οργανισμοί συνήθως ζητούν προσφορές και ανανεώνουν τα συμβόλαια της προμήθειας υπηρεσιών ή προσφορών κατά το τέλος του χρόνου. Και είχαμε πει τουλάχιστο να εγκριθεί πριν την 31η Δεκεμβρίου, για να ... πιστεύω, μιλούμε τόση ώρα

για το “πόθεν έσχες”, είναι κι αυτός ένας τομέας για τον οποίο υπάρχουν πολλοί ψίθυροι, ας μην πω τίποτε περισσότερο, όσον αφορά τις ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Πολλύν έσχες.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Με συγχωρείτε;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Πολλύν έσχες.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, επειδή είναι αδόκιμος ο όρος του “πόθεν έσχες”. Αν μιλούσα επί θέματος αρχής, κύριε Πρόεδρε, ήταν να το πω. Το “πόθεν έσχες” εντελώς άλλη έννοια είχε στην αρχαιότητα από το νόμο που ψηφίζουμε εμείς. Εν έχει σημασία. Έτσι επικράτησε να είναι γνωστός αυτός ο τύπος των νομοθετημάτων στις δύο χώρες που υπάρχει.

Γι’ αυτό εμείς είπαμε εντάξει, επειδή ήταν οι συζητήσεις του προϋπολογισμού τότε και δεν προφτάσαμε να ψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο, το επαναφέραμε στις αρχές του χρόνου και είπαμε να ψηφιστεί τουλάχιστον τον Ιούνιο, διότι τον Ιούνιο είναι άλλη περίοδος στην οποία ανανεώνονται διάφορες προσφορές. Ε, φαίνεται ότι δε θα ευτυχήσουμε ούτε αυτό τον Ιούνιο να γίνει, διότι πέραν του ότι υπήρξε καθυστέρηση στην εξέτασή του ... Και να μου επιτρέψετε να πω γιατί έγινε καθυστέρηση. Όταν εξετάστηκε αυτή η πρόταση νόμου το Μάρτη, εκπρόσωποι της Γενικής Εισαγγελίας ήρθαν στην επιτροπή και μας δήλωσαν “παρακαλούμε να αναβάλετε τη συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου, διότι ήδη η Γενική Εισαγγελία έχει καταρτίσει άλλο νομοσχέδιο, πιο καλό που το δικό σας -έτσι μας είπαν- και να περιμένετε δεκαπέντε μέρες, για να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες οι κυβερνητικές, να συζητηθεί και το κυβερνητικό νομοσχέδιο και είτε να τα ενοποιήσετε τα δυο είτε να επιλέξετε ποιο θεωρείτε καλύτερο.”

Περιμέναμε όχι δεκαπέντε μέρες, σαράντα πέντε μέρες, για να πληροφορηθούμε σήμερα ότι όντως η Γενική Εισαγγελία είχε στείλει το δικό της νομοσχέδιο στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο όμως δεν εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο. Δε μας εξήγησαν σήμερα αν απορρίφθηκε ή απλώς δεν εγκρίθηκε. Έτσι κι αλλιώς δεν ήρθε ενώπιον της Βουλής το κυβερνητικό νομοσχέδιο. Αν επομένως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προχωρήσει να κάνει αναφορά στο δικαστήριο, όταν απορρίψουμε, όπως ελπίζω, την αναπομπή σήμερα, ε, θα περάσει ο Ιούνιος, διότι δεν είναι δυνατό, πιστεύω, να εγκριθεί. Όμως, θεωρώ εγώ ότι σε ένα θέμα που, κατά τη δική μας γνώμη, είναι απόλυτα συνταγματικό -και εδώ υπενθυμίζω ότι ο Γενικός Εισαγγελέας είναι ο νομικός σύμβουλος του κράτους, της εκτελεστικής εξουσίας, τη μεν εκτελεστική εξουσία τη δεσμεύει, τη Βουλή όμως δεν τη δεσμεύει η γνωμοδότησή του- και, με όλο το σέβας προς την εμβρίθεια τη νομική του Γενικού Εισαγγελέα, να μου επιτρέψετε να πω ότι δεν πρέπει όσα λέει να κρίνονται θέσφατα, άλλωστε υπάρχουν πάρα πολλά προηγούμενα, αφού και το δικαστήριο ανέτρεψε γνωμοδοτήσεις του και η Βουλή δε δέχτηκε τη γνωμοδότησή του ή την τροποποίησε και εντούτοις δεν ήταν ούτε παράνομοι ούτε αντισυνταγματικοί οι νόμοι που ψηφίστηκαν.

Για όλους αυτούς τους λόγους η πλειοψηφία της επιτροπής -υποθέτω και του σώματος- θα αποφασίσει να απορρίψει την αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Παπαδόπουλε.

Ο κ. Δημητρίου και μετά ο κ. Βασιλείου. Όσο πιο σύντομα γίνεται.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα καταντά να είναι στο τέλος καθαρά νομικό, γιατί από την αρχή πρέπει να κάνουμε καθαρή τη θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού, ότι πραγματικά πρέπει να

ελέγχεται ο τρόπος εξασφάλισης υπηρεσιών ή προϊόντων από οργανισμούς οι οποίοι μπορεί να μην ονομάζονται οργανισμοί δημόσιου δικαίου, αλλά στην ουσία να λειτουργούν ως οργανισμοί δημόσιου δικαίου. Όμως, το σύνταγμα καθορίζει καθαρά και κατά τρόπο αποκλειστικό τι είναι και ποιοι είναι οργανισμοί δημόσιου δικαίου και δεν είναι ενδεικτική η αναφορά στους οργανισμούς δημόσιου δικαίου που γίνεται στο σύνταγμα· είναι αποκλειστική η αναφορά που υπάρχει. Συνεπώς, εκείνοι οι οργανισμοί οι οποίοι μπορούν να ελέγχονται με βάση τις αρχές του δημόσιου δικαίου είναι καθορισμένοι. Είναι καθορισμένος επίσης και ο τρόπος ελέγχου των οργανισμών αυτών εν σχέσει με τις αρχές και τους κανόνες οι οποίοι πρέπει να εφαρμόζονται. Είναι οι κανόνες της χρηστής διοικήσεως. Αυτοί, όπως είναι νομολογημένοι, είναι γνωστοί και εφαρμόζονται ή γίνονται, πρέπει να γίνονται, σεβαστοί από όλους τους οργανισμούς αυτούς που ονομάζονται, επαναλαμβάνω, από το σύνταγμα οργανισμοί δημόσιου δικαίου.

Από την ώρα που ξεφεύγουμε από αυτό το διαχωρισμό και εισάγουμε αρχές δημόσιου δικαίου στον τομέα του ιδιωτικού δικαίου, τότε έχω τη γνώμη ότι ενεργούμε κατά τρόπο που βρίσκεται έξω από το πνεύμα και το γράμμα του συντάγματος. Και είναι εδώ ακριβώς η διαφορά της τοποθέτησης της δικής μας έναντι της τοποθέτησης και του κ. Παπαδόπουλου και των άλλων που έχουν ταχθεί υπέρ της απόρριψης της αναπομπής.

Εάν με βάση το ιδιωτικό δίκαιο η κυβέρνηση συμφωνεί ότι πρέπει να υιοθετηθούν ρυθμίσεις οι οποίες να είναι παράλληλες με εκείνες που ισχύουν στο δημόσιο δίκαιο, τότε η κυβέρνηση που έχει την πλειοψηφία εις αυτούς τους οργανισμούς μπορεί κάλλιστα μέσω αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου αυτών των οργανισμών, είτε αυτές ονομάζονται κυπριακές αερογραμμές είτε οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός ή εταιρεία, να εφαρμόσει αυτές τις αρχές. Αυτός είναι ο ορθόδοξος τρόπος. Γίνεται

αναφορά ή μάλλον υιοθετείται ορισμός στο νομοσχέδιο ή στο νόμο ο οποίος έχει αναπεμφθεί της κυβερνητικής εταιρείας. Αυτός ο ορισμός όμως ακριβώς βρίσκεται σε αντίθεση με τον ορισμό ο οποίος δίνεται και με τον καθορισμό ο οποίος ευκρινέστατα γίνεται, όπως ανέφερα προηγουμένως, στο σύνταγμα.

Η δική μας η άποψη είναι, δεδομένης και της βούλησης της κυβέρνησης, όπως την αντιλαμβάνομαι, να ρυθμίσει αυτό το θέμα στη βάση των αρχών του διοικητικού δικαίου, όπως αυτές είναι, επαναλαμβάνω, που έχουν προωθηθεί μέσα από τους σχετικούς νόμους περί προσφορών από τη Βουλή αυτή. Εκείνο το οποίο θα μπορούμε να ζητήσουμε από την κυβέρνηση να πράξει είναι μέσω της πλειοψηφίας την οποία έχει να καταλήξει σε απόφαση η οποία είναι και θα είναι δεσμευτική για την εταιρεία η οποία δεν εμπίπτει στη σφαίρα του δημοσίου δικαίου να υιοθετήσει απόφαση, η οποία να ρυθμίζει κατά τον ίδιο τρόπο και αυτές τις διαδικασίες. Αυτός είναι ο ορθόδοξος τρόπος και έχω τη γνώμη ότι, παρ' όλο που είναι το Ανώτατο Δικαστήριο που θα αποφασίσει στο τέλος της ημέρας εάν είναι πράγματι συνταγματικός αυτός ο έλεγχος που θέλουμε να κάνουμε ή όχι, έχω τη γνώμη ότι, εφόσον υπάρχουν ισχυρά επιχειρήματα -και δεν είναι διότι θεωρούνται οι απόψεις του Γενικού Εισαγγελέα θέσφατες, αλλά διότι υπάρχουν και αυτές οι νομικές απόψεις τις οποίες έχω εκφράσει- έχω τη γνώμη ότι θα πρέπει να γίνει αποδεκτή η αναπομπή και να ζητήσουμε από την κυβέρνηση ως πολιτική απόφαση δική της και δική της Βουλής να εφαρμόσει μέσω των διαδικασιών που εφαρμόζονται στον περί Εταιρειών Νόμο, με ψήφισμα, με απόφαση -έχει την πλειοψηφία η κυβέρνηση- να υιοθετήσει αυτές τις διαδικασίες, για να μην προσκρούσουμε, έστω και διά λόγους που κάποιοι πιστεύουν ότι δεν ευσταθούν -άλλοι πιστεύουν ότι ευσταθούν- που έχουν σχέση με τη συνταγματικότητα ή μη αυτής της διαδικασίας.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Νομίζω ότι μπορούμε να λύσουμε το πρόβλημα, αν υιοθετήσουμε και την πρόταση του κ. Δημητρίου, η οποία είναι πολύ καλή πρόταση. Είπα “και”, δηλαδή «και τούτο ποιήσαι κακείνο μη αφιέναι». Δηλαδή, ας γίνει ο νόμος, ώστε να έχουν και οι ημικρατικοί οργανισμοί μία ένδειξη ενός καλογραμμένου νόμου, έστω κι αν είναι αντισυνταγματικός, και ταυτόχρονα απόψε ας πάρει ομόφωνα αυτή η επιτροπή την απόφαση να ζητήσει από την κυβέρνηση να καλέσει τα συμβούλια, τα οποία η ίδια διορίζει, αυτό το νόμο, όπως έχει, να τον υιοθετήσουν ως απόφαση των ιδιωτικών εταιρειών. Οπότε γλυτώνουμε τον Ιούνιο τον κίνδυνο που έχω πει και ας δικαστεί από το δικαστήριο με την ησυχία του, όποτε θέλει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συμφωνάτε να προχωρήσουμε στην ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Συμφωνούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ωραία! Λοιπόν, θεωρείται ότι έληξε η συζήτηση επί θέματος αρχής.

Παρακαλώ, πόσοι ψηφίζουν υπέρ της απόρριψης της αναπομπής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η αναπομπή απορρίπτεται ομόφωνα.

Ομοφώνως επίσης υιοθετείται απόφαση δεύτερη, ότι οι πρόνοιες του νομοθετήματος θα σταλούν ως απόφαση της Βουλής προς την κυβέρνηση, ούτως ώστε η κυβέρνηση να κάνει παρέμβαση ή κάποια ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Να πάρει απόφαση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

... απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου προς τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των ιδιωτικών, των δημοσίων εταιρειών, με συγχωρείτε, να ακολουθούν ανάλογες διαδικασίες, οσάκις πρόκειται για προσφορές υπηρεσιών.

Ναι.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Απλώς, κύριε Πρόεδρε, παράκλησις της Βουλής, διότι η απόφαση ενέχει στοιχείο συνταγματικότητας και πάλι. Είναι παράκληση της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχει δίκαιο ο κ. Πουργουρίδης βεβαίως, διότι δημοσιεύεται η απόφαση και μπορεί να αναπεμφθεί και πάλι. Ευχαριστώ, κύριε Πουργουρίδη.

Να προχωρήσουμε τώρα με το νομοσχέδιο που κατατέθηκε σήμερα και έχει κηρυχθεί επείγον. Έχει μελετηθεί ήδη από την επιτροπή Οικονομικών. Μιλούμε για τον περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικό) (Αρ. 2) Νόμο του 1999.

Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να καταθέσει την έκθεση στο σώμα.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για
το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων
Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Τάκης Χατζηδημητρίου

Νίκος Μουσιούπτας

Ισίδωρος Μακρίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Μη μέλη της επιτροπής:

Κίκης Καζαμίας

Γιώργος Βασιλείου

Αβραάμ Αντωνίου

Νίκος Κατσουρίδης

Γιώργος Λιλλήκας

Μάριος Ματσάκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε σε συνεδρίασή της που πραγματοποιήθηκε στις 3 Ιουνίου 1999 το πιο πάνω νομοσχέδιο που έχει κηρυχθεί επείγον. Στη συνεδρίαση επίσης παρέστησαν ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών και λειτουργός του Υπουργείου του.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η αύξηση του φόρου κατανάλωσης με τον οποίο επιβαρύνονται τα εισαγόμενα και τα εγχώρια παραγόμενα τσιγάρα κατά 15 σεντ το κουτί των είκοσι τσιγάρων.

Όπως ειδικότερα αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών που συνοδεύει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, η κυβέρνηση στα πλαίσια του διαλόγου με τα πολιτικά κόμματα για την εξεύρεση συναινετικής προσέγγισης προς το σκοπό εξυγίανσης των δημόσιων οικονομικών έχει διαμορφώσει προτάσεις, αφού αξιολόγησε τις θέσεις και εισηγήσεις που διατύπωσαν τα πολιτικά κόμματα.

Η κυβέρνηση έχει ήδη γνωστοποιήσει την πρόθεσή της να καταθέσει πριν από το τέλος του μηνός Ιουνίου στη Βουλή ολοκληρωμένες προτάσεις που αποσκοπούν στην εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και εισήγηση για την κατάθεση νομοσχεδίου για την αύξηση των συντελεστών φόρου κατανάλωσης στα τσιγάρα.

Σύμφωνα με την ίδια έκθεση, η εκτελεστική εξουσία εκτιμά ότι το χρονικό διάστημα που θα μεσολαβήσει μέχρι την κατάθεση των φορολογικών νομοσχεδίων καθώς και το χρονικό διάστημα που θα μεσολαβήσει από την κατάθεση του υπό αναφορά νομοσχεδίου μέχρι και την ψήφισή του σε νόμο παρέχει τη δυνατότητα στους καπνοβιομηχάνους και στους εισαγωγείς τσιγάρων να εκτελωνίσουν τις ποσότητες που διατηρούν σε αποθήκες, καταβάλλοντας τους υφιστάμενους χαμηλούς συντελεστές φόρου κατανάλωσης και στη συνέχεια να διαθέσουν τις ποσότητες αυτές σε ψηλότερες τιμές ύστερα από την ψήφιση του νομοσχεδίου. Με στόχο ακριβώς να αποφευχθεί αυτού του είδους η κερδοσκοπία σε βάρος των καταναλωτών, κρίθηκε σκόπιμο από την κυβέρνηση το νομοσχέδιο για την αύξηση των φόρων κατανάλωσης στα τσιγάρα να προωθηθεί αμέσως και επιπρόσθετα να ζητηθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων να το κηρύξει επείγον και να το ψηφίσει αυθημερόν.

Όπως πρόσθετα αναφέρεται, το Υπουργείο Οικονομικών έχει την άποψη ότι πέρα από την αύξηση των κρατικών εσόδων συντρέχουν και οι ακόλουθοι λόγοι για την αύξηση του φόρου κατανάλωσης στα τσιγάρα:

- 1) Ο υφιστάμενος συντελεστής φόρου κατανάλωσης στα τσιγάρα είναι χαμηλότερος από τον ελάχιστο συντελεστή που καθορίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) και συνεπώς η αύξηση συνάδει με την πορεία εναρμόνισης της Κύπρου με την Ε.Ε.

2) Οργανωμένα σύνολα φαίνεται να επικροτούν την αύξηση της φορολογικής επιβάρυνσης των τσιγάρων, ώστε αυτή να αποβεί ανασταλτικός παράγοντας στην κατανάλωσή τους που έχει άμεσα συνδεθεί με σοβαρά νοσήματα.

3) Η αγοραστική δύναμη των κρατικών εσόδων από τους φόρους κατανάλωσης στα τσιγάρα έχει διαβρωθεί ως αποτέλεσμα της αύξησης του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή από την τελευταία αύξηση στους συντελεστές το 1993.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η τελευταία αύξηση του συντελεστή του φόρου κατανάλωσης στα τσιγάρα εγκρίθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων το Μάιο του 1993 και ήταν 10 σεντ το κουτί των είκοσι τσιγάρων. Τα έσοδα από την προτεινόμενη αύξηση υπολογίζεται να ανέλθουν στα £12.000.000 περίπου σε ετήσια βάση και στα £7.000.000 για το 1999.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού έχει την άποψη ότι το προτεινόμενο φορολογικό μέτρο θα ήταν σκόπιμο να μελετηθεί στα πλαίσια της εξέτασης του γενικότερου πακέτου προτάσεων που αποσκοπεί στην εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών, του οποίου αποτελεί μέρος, μια και η μεμονωμένη εξέτασή του δεν παρέχει τη δυνατότητα να συνεκτιμηθούν όλοι οι συντελεστές των μέτρων εξυγίανσης. Εντούτοις, η πλειοψηφία της επιτροπής με μόνο κριτήριο την αποφυγή εκμετάλλευσης και κερδοσκοπίας σε βάρος των καταναλωτών, εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, δηλώνοντας ταυτόχρονα ότι διαφυλάσσει το δικαίωμά της να μελετήσει σε βάθος το προτεινόμενο φορολογικό μέτρο σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες φορολογικές προτάσεις της κυβέρνησης, όταν και εφόσον αυτές κατατεθούν στο Σώμα. Παράλληλα, η επιτροπή για καλύτερη επίτευξη του πιο πάνω στόχου, της αποφυγής εκμετάλλευσης του καταναλωτή, εισηγείται την περίληψη σχετικής πρόνοιας, ώστε η ισχύς του νόμου να αρχίζει από την ημερομηνία της ψήφισής του.

Τα μέλη της επιτροπής-βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις διαφωνώντας με τη θέση της πλειοψηφίας της επιτροπής που τάσσεται υπέρ της ψήφισης του νομοσχεδίου, δήλωσαν ότι θα τοποθετηθούν κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Γαλανέ.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Αντιλαμβάνομαι ότι ο κ. Χρίστου θέλει το λόγο.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως έχουμε αναφέρει ήδη κατά την τοποθέτησή μας στο επείγον ή όχι του θέματος, πιστεύουμε ότι μετά από το διάλογο που έχει διεξαχθεί, μετά από την κατάθεση από μέρους σχεδόν όλων των κομμάτων προτάσεων, πολυσελίδων υπομνημάτων, θα έπρεπε οποιαδήποτε φορολογικά νομοσχέδια να αποτελέσουν ενιαίο και αναπόσπαστο μέρος της συνολικής πρότασης που να καλύπτει και το φορολογικό μέρος και το μέρος των κοινωνικών παροχών. Δεν πιστεύουμε ότι μπορεί να αντιμετωπιστεί το θέμα αποσπασματικά· σήμερα φορολογικό νομοσχέδιο για τα τσιγάρα, αύριο ενδεχομένως για κάτι άλλο και ούτω καθεξής.

Είναι η άποψή μας κατά συνέπεια, ότι θα μπορούσε αυτό το νομοσχέδιο να εμφανιστεί σε μια άλλη στιγμή. Εφόσον δεν έχουν καν μελετηθεί οι προτάσεις του Υπουργείου Οικονομικών -σήμερα έχουν δοθεί στα κόμματα- και να συνυπολογιστούν μέσα στα πλαίσια αυτών των συζητήσεων. Γι' αυτό το λόγο, χωρίς να μπορούμε στην ουσία του νομοσχεδίου όπως κάμνει η έκθεση, κακώς κατά την άποψή μου, χωρίς να σχολιάσουμε αν υπάρχουν σύνολα που υποστηρίζουν την αύξηση της τιμής των τσιγάρων, γιατί έτσι πιστεύουν ότι ενεργούν ανασταλτικά στο θέμα του καπνίσματος,

εμείς δε θα ψηφίσουμε, θα το καταψηφίσουμε, επιφυλάσσοντας συνολικά τις απόψεις μας στο θέμα, όταν θα συζητούμε εδώ το φορολογικό πακέτο.

Ευχαριστώ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για να μην υπάρξει καμιά παρεξήγηση, και με όλο το σέβας προς τον κ. συνάδελφο, δεν τοποθετείται στα θέματα ουσίας η πλειοψηφία της επιτροπής. Αναφέρει απλώς τα επιχειρήματα της κυβέρνησης, καταθέτοντάς το. Η πλειοψηφία της επιτροπής τοποθετείται μόνο στο θέμα του επείγοντος για ψήφιση και δεν έχει τοποθετηθεί στα θέματα ουσίας. Απλώς αναφέρεται στην έκθεση η επιχειρηματολογία της κυβέρνησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι κάτι άλλο. Αν μου επιτρέψετε την παρέμβαση, ίσως να αποφύγουμε και τις συζητήσεις. Ένας από τους λόγους που θεωρήθηκε αναγκαίο να ψηφιστεί, από την ώρα που δόθηκαν οι προτάσεις του υπουργού και πιθανόν να γνωστοποιείται προς ποιες κατευθύνσεις πιθανότατα να κατευθύνεται η φορολογική επιβάρυνση, να είχαμε αυτό τον κίνδυνο της κερδοσκοπίας από πλευράς των εισαγωγέων, των καπνοβιομηχάνων και ούτω καθεξής.

Γι' αυτό και κρίθηκε ότι δίνεται επαρκής χρόνος, αν δεν ψηφιστεί, εφόσον δόθηκαν οι προτάσεις, γι' αυτό και υιοθετείται σήμερα, όπως και ο κ. Γαλανός είπε, αυτή η κατεπείγουσα ψήφιση του νομοσχεδίου ως κατατέθηκε, με επιφύλαξη να επανεξεταστεί μέσα στο σύνολο του φορολογικού πακέτου. Απλούστατα, για να μη θεωρηθεί... Αν

ικανοποιεί αυτό, για να αποφύγουμε τη συζήτηση, κύριοι συνάδελφοι... Είναι σεβαστή η θέση του ΑΚΕΛ.

Εντάξει, να δώσω το λόγο στον κ. Μουσιούττα που εκπροσωπεί εμάς τους καπνιστές.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν παίρνω το λόγο είναι για να σχολιάσω κάτι το οποίο είχα αναφέρει κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών του 1998. Από αυτή την ιστορία της αύξησης του δασμού για τα τσιγάρα θα εισπραχθούν από την κυβέρνηση £12.000.000 το χρόνο. Από αυτά τα £12.000.000, τα £6.000.000 θα δοθούν σε μισθούς στον κρατικό, ημικρατικό και ιδιωτικό τομέα. Γιατί εξακολουθούν ακόμα τα τσιγάρα και το ούισκι, παρακαλώ, να είναι μέσα στα αγαθά πρώτης ανάγκης και συνθέτουν τον τιμαριθμικό δείκτη, την ώρα που...

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Το σκωτσέζικο ούισκι;

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

...την ώρα που διεξάγονται δαπανηρές αντικαπνιστικές εκστρατείες; Όπως είπα τότε, αυτή η ακρίβεια αποζημιώνεται στους μισθωτούς είτε καπνίζουν είτε δεν καπνίζουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι το δώρο των καπνιστών προς τους μη καπνιστές που μας ανέχονται, κύριε Μουσιούττα.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Και είπα τότε αν είναι ας πούμε επιβράβευση των μη καπνιστών, εντάξει, να δείξουμε κάποια κατανόηση. Όμως ειλικρινά εξακολουθώ να θεωρώ παράλογο να περιλαμβάνονται αυτά τα αγαθά, η λέξη αγαθά σε εισαγωγικά, μέσα στον τιμαριθμικό δείκτη και στο τέλος κάποιοι να πληρώνουν τα σπασμένα. Δε μιλώ για τους καπνιστές.

Μιλώ για εκείνους που έχουν και πέντε δέκα υπαλλήλους στο κάτω κάτω, που έχουν να πληρώσουν αυξήσεις μισθών, λόγω του ότι ακρίβωσαν τα τσιγάρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Μουσιούττα. Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου, για δύο λόγους. Πρώτο, γιατί θα είμαι σύντομος και, δεύτερο, για να μην μπει στον πειρασμό ο φίλτατος συνάδελφος κ. Αγαπίου να ισχυριστεί ότι η παρέμβασή μου είναι για να προβληθώ στις κάμερες των τηλεοράσεων. Απ' εδώ δεν μπορούν να με πάρουν.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Πιάνουν σε τζαι που τζαμαί που είσαι.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Μπορούν; Τέλος πάντων.

Η δική μου παρέμβαση, κύριε Πρόεδρε, είναι διότι θέλω να εισηγηθώ μια τροπολογία και η τροπολογία συνίσταται στο να ακριβώσουν τα τσιγάρα, αντί 15 σεντ στο κουτί των είκοσι, να γίνει 30 σεντ η αύξηση στο κουτί των είκοσι. Και επειδή άκουσα το φίλτατο κοινοβουλευτικό μου εκπρόσωπο να μιλά για την ΑΤΑ και επειδή αυτός είναι ένας πολύ σοβαρός παράγοντας τον οποίο έλαβα υπόψη μου και ρώτησα τον εκπρόσωπο της κυβέρνησης στη σύντομη συνεδρίαση που είχαμε σήμερα, πριν από μερικές ώρες, γι' αυτό το θέμα, έλαβα την εξής απάντηση: Αν η αύξηση είναι 15 σεντ, όπως εισηγείται τώρα η κυβέρνηση, στα £12.000.000 που θα είναι τα έσοδα, τα £4.200.000 θα πάνε πίσω. Αν η αύξηση είναι 30 σεντ, τότε αυτά που θα πάνε πίσω θα είναι £8.400.000. Δηλαδή είναι κατ' αναλογίαν, που σημαίνει ότι, αν αυξηθεί η τιμή των τσιγάρων, τα έσοδα της κυβέρνησης θα είναι διπλάσια. Αν η αύξηση είναι 30 σεντ αντί

15 σεντ, τα έσοδα θα είναι διπλάσια. Δε θα είναι αντιστρόφως ανάλογα με το ποσό της αύξησης.

Θέλω να παραθέσω και κάποια άλλα στοιχεία, κύριε Πρόεδρε. Δεν υπάρχει καμιά απολύτως αμφιβολία από τη διεθνή βιβλιογραφία και όλα τα δεδομένα του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας ότι ο μόνος παράγοντας ο οποίος λειτουργεί ανασταλτικά στο να μειώνεται ο αριθμός των καπνιστών, ιδιαίτέρως των νεαρών ατόμων, είναι η αύξηση της τιμής των τσιγάρων. Όσο και αν τους φοβερίσουμε, και πιστέψτε με ότι εγώ είμαι ένας εξ εκείνων που στην αρχή είχα την τάση να φοβερίζω, δε γίνεται τίποτε. Υπάρχουν χώρες στις οποίες έχουν δείξει από τηλεοράσεως πνεύμονες με καρκίνο των πνευμόνων, έχουν βάλει κάμερες μέσα σε νεκροτομεία. Δεν ενεργεί ανασταλτικά αυτό το πράγμα, δυστυχώς. Η φοβία ψυχολογικά δεν ενεργεί ανασταλτικά.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Η πούγκα ό,τι κάμει.

M. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Η πούγκα, κατά τον κ. Μουσιούττα, είναι ο μόνος παράγοντας που ενεργεί ανασταλτικά.

Δεύτερο, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να δώσω ένα άλλο στοιχείο. Στην Ευρώπη ένα κουτί τσιγάρα των είκοσι είναι τρεις φορές περίπου πιο ακριβό παρά στην Κύπρο. Αυτά είναι στοιχεία που μας έδωσαν σήμερα. Μας τα επιβεβαίωσαν, γιατί εγώ τα ήξερα. Στην Αγγλία ένα κουτί τσιγάρα της αντίστοιχης ποιότητας έχει τριπλάσια τιμή, μας είπε ο κ. Μαλαός.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Πόσα παίρνει ο Εγγλέζος; Είπεν σας;

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Λιγότερα από τον Κύπριο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ναι;

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Το βιοτικό επίπεδο στην Κύπρο είναι αρκετά ψηλό, κατ' αναλογία. Το άλλο που θέλω να πω, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι στην Κύπρο σήμερα, βάσει στοιχείων της καρδιολογικής εταιρείας της Κύπρου, οκτακόσια με χίλια άτομα, πεθαίνουν κάθε χρόνο εξαιτίας του καπνίσματος. Είναι δεκάδες χιλιάδες οι καρδιοπαθείς που πάσχουν εξαιτίας του καπνίσματος. Αν λάβουμε υπόψη μας τους υπερτασικούς...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Και τους τασικούς;

(Γέλια)

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

...τα άτομα που έχουν υποστεί εγκεφαλικά επεισόδια -και δεν περιλαμβάνω κανένα συνάδελφο βουλευτή-...

(Γέλια)

...τα άτομα με αναπνευστικά προβλήματα, με καρκίνο των πνευμόνων, με άσθμα, με χρόνια αναπνευστική ανεπάρκεια καθώς και το κόστος στην κοινωνία, κύριε Πρόεδρε, και αυτό το κόστος συνίσταται στην παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης για χρόνια. Αν πεθάνουν ίσως είναι η καλύτερη λύση, αλλά, αν ζήσουν για χρόνια, αυτό το κόστος...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, να σας παρακαλέσω. Μπορεί κανένας πολιτικά να διαφωνεί με τον κ. Ματσάκη, αλλά με την επιστημονική του μαρτυρία έχω την εντύπωση ότι κανένας δεν μπορεί να διαφωνήσει.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, διαφωνώ και με την επιστημονική του μαρτυρία και θα ζητήσω το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Καλά, κύριε. Συγνώμη, κύριε Χριστοδουλίδη.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Εν πάση περιπτώσει, κύριε Πρόεδρε, για να τελειώνω, για να μη γίνουν ακόμα πιο υπερτασικοί οι συνάδελφοι βουλευτές, περιμένοντάς με να τελειώσω, το κόστος στην κοινωνία, όταν υπολογιστεί, και έχει υπολογιστεί, θα δούμε ότι ένα πακέτο τσιγάρα θα έπρεπε να τιμολογείται περίπου £5. Εγώ δε λέω £5· εγώ λέω £2,50, λέω £2. Αυτή τη στιγμή ένα πακέτο τσιγάρα στην Κύπρο στοιχίζει πόσο; Εβδομήντα πέντε σεντ; Μία λίρα;

Γι' αυτό κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι ότι η αύξηση θα πρέπει να είναι 30 σεντ. Και ας θυμηθούμε ότι, όταν η κυβέρνηση έφερε το φορολογικό πακέτο πριν μερικούς μήνες, εισηγήθηκε αύξηση 25 σεντ τότε και όχι 15 σεντ. Αυτά είχα να πω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Γαλανέ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Το θέμα διαδικασίας, όπως αναφέρει και η έκθεση, είναι ότι δε συζητούμε σήμερα τα 15 σεντ, 20, 25 ή 30 σεντ, δηλαδή το θέμα της ουσίας που αναφέρθηκε ο κ. Ματσάκης. Έχουμε εδώ την επιχειρηματολογία της κυβέρνησης. Σήμερα ψηφίζουμε για λόγους επείγοντος και για αποφυγή κερδοσκοπίας και το θέμα θα μελετηθεί σε

βάθος μαζί με τα άλλα φορολογικά και εκεί θα αποφασίσουμε αν θα γίνει 20, 25 ή 30 σεντ. Κατά συνέπεια έχω την εντύπωση ότι πρέπει να μείνουμε σήμερα στα θέματα... Και η πλειοψηφία δεν αποφάσισε σήμερα για τα 15 σεντ. Αποφάσισε να το ψηφίσει όπως έχει τώρα για σκοπούς κερδοσκοπίας και να το δει σε βάθος μαζί με τα υπόλοιπα φορολογικά. Θα ξεφύγουμε από το θέμα διαδικασίας, όπως τίθεται από την έκθεση και όπως αποφασίστηκε, αν μπορούμε σε ευρύτερη συζήτηση θεμάτων υγείας, ποσού και ποσοστού εισπράξεων της κυβέρνησης, καρδιολογίας και των παρομοίων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης έχει το λόγο.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ συμφωνώ με τον κ. Γαλανό, δε θα μπω στην ουσία. Εξάλλου, αν ήταν στο χέρι του κ. Ματσάκη να αποφασίσει, πιθανόν να φυλακίζονταν όσοι καπνίζουν.

Επί του σημείου του επείγοντος. Η δική μας άποψη επί της ουσίας έχει εκτεθεί από τον κ. Χρίστου. Διαδικαστικά, κύριε Πρόεδρε, θα μπορούσε να έρθει το φορολογικό πακέτο, ακριβώς επειδή και στην ίδια την επιχειρηματολογία της κυβέρνησης γίνεται αναφορά στον κοινωνικό διάλογο, να συζητηθούν όλα τα μέτρα πλην ενός, αυτού του μέτρου ή και άλλων παρόμοιων μέτρων, να υπάρξει συναίνεση πάνω στο σύνολο των μέτρων και να έρθουν μια εβδομάδα μετά ή δύο μέρες μετά ή τρεις μέρες μετά αυτά και να κηρυχθούν επείγοντα. Θα είχαμε όμως την ευχέρεια να συνυπολογίσουμε και δε θα υπήρχε το θέμα της αισχροκέρδειας. Αλλά να σας θυμίσω και κάτι άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πώς δε θα υπήρχε; Αφού μέσα στο προηγούμενο φορολογικό πακέτο ήταν και τα τσιγάρα. Τώρα λέτε να είναι τόσο κουτοί οι καπνοβιομήχανοι που θα πουν ότι θα τα φθηνύνουμε;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ακριβώς, κύριε Αναστασιάδη, αυτό ήταν το δεύτερό μου επιχείρημα. Με αυτή τη λογική, η διαδικασία της αισχροκέρδειας κανονικά θα έπρεπε να είχε ξεκινήσει από την ημέρα που κατατέθηκε εκείνο το πακέτο και απορρίφθηκε.

Εν πάση περιπτώσει, εν τη ρύμη του λόγου έχετε πει ότι από την ώρα που δόθηκαν οι προτάσεις υπήρχε αυτός ο κίνδυνος. Αυτό είναι ένα σημείο το οποίο εμείς δεν αποδεχόμαστε. Δεν αποδεχόμαστε ότι ο κίνδυνος της διαρροής ξεκινά από την ώρα που παραδίνονται στους αρχηγούς των κομμάτων και όχι από την ώρα που ο υπουργός ενημέρωσε τους τελώνες και τους τεχνοκράτες. Είπα εν τη ρύμη του λόγου, γιατί ξέρω ότι δεν είναι αυτή η άποψή σας.

Κατά συνέπεια, υπήρχε διαδικαστικά τρόπος να αντιμετωπιστεί και να θυμίσω ότι, όταν απορρίφθηκε εκείνο το πακέτο, παρ' όλο που ήταν γνωστό από μέρες, δεν καταγγέλθηκαν περιπτώσεις αισχροκέρδειας. Έχω την αίσθηση ότι έχει χρησιμοποιηθεί έτσι, για να μας φέρει λίγο de facto αυτό το επιχείρημα.

Εν πάση περιπτώσει αυτή είναι η θέση μας. Η πλειοψηφία έχει άλλη άποψη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι, νομίζετε ότι... Εντάξει, μίλησαν από το ΑΚΕΛ. Ο κ. Προδρόμου, διότι μίλησε ο κ. Ματσάκης από το ΔΗΚΟ. Θα σας δώσω το λόγο μετά, κύριε Κλεάνθους.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, διαδικαστικό θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Απλώς θέλω να σας ενημερώσω ότι στη σημερινή ημερήσια διάταξη υπάρχει ένα νομοσχέδιο και κανονισμοί πολύ επείγον για τα ταχύπλοα. Θα πρέπει να περιοριστούμε όλοι, για να το περάσουμε και αυτό, γιατί ήδη μπήκαμε στην καλοκαιρινή περίοδο και υπάρχουν πολλά προβλήματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να παρακαλέσω να αναπτυχθούν εν συντομία όλες οι απόψεις. Ούτως ή άλλως θα καταλήξουμε σε ψηφοφορία.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εσείς, κύριε Χριστοδουλίδη, επειδή θα καταθέσετε επιστημονική μαρτυρία, θα το αφήσουμε σε ένα σεμινάριο άλλο να μιλήσετε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε, διαφωνώ με όλο το θάρρος. Επειδή αποφάνθηκες επιστημονικά, γι' αυτό θα μιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Προδρόμου.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Θα είμαι σύντομος, κύριε Πρόεδρε. Ούτε και εγώ θα μπω στη διαδικασία, διότι συμφωνούμε απολύτως με τον πρόεδρο της επιτροπής Οικονομικών, τον κ. Γαλανό. Είναι με αυτό το πνεύμα που εγκρίθηκε η σημερινή πρόταση. Απλώς, επειδή αντιλαμβάνομαι ότι η κοινοβουλευτική ομάδα του ΑΚΕΛ εγείρει ένα θέμα ευρύτερο για την οικονομική πολιτική και το διάλογο με τα κόμματα, θα πρέπει να τονίσουμε ότι, πρώτο, ήταν γνωστό ότι κάποια αύξηση στην τιμή των τσιγάρων επρόκειτο να επέλθει.

Ήταν γνωστό και από την προηγούμενη δέσμη μέτρων, αλλά ήταν και γενικότερα ευκόλως αντιληπτό και αναμενόμενο. Κανείς δεν εμποδίζει οποιοδήποτε κόμμα, οποιαδήποτε πλευρά, εφόσον στις επόμενες ημέρες ή εβδομάδες θα συζητήσουμε την ευρύτερη οικονομική πολιτική, να συνυπολογίσει αυτή την πρόταση τη σημερινή μέσα στο τι νομίζει ότι είναι επιτρεπτό ή ανεκτό και τι όχι. Άρα δεν μπορεί να ευσταθεί το επιχείρημα ότι θα προκαταλάβουμε σήμερα τη συζήτηση για τη δέσμη μέτρων με το να εγκρίνουμε μια αύξηση, για την οποία πιστεύω ότι καμιά πλευρά δε θα είχε αντίρρηση επί της αρχής. Όπως κάθε χρόνο ακριβαίνουν τα τσιγάρα είτε σε μικρό είτε σε μεγάλο ποσοστό είτε έχει δίκαιο ο συνάδελφος ο κ. Ματσάκης είτε όχι, αυτό ήταν αναμενόμενο.

Άρα νομίζω ότι δεν ευσταθεί αυτό το επιχείρημα και θα έπρεπε -είναι η άποψή μου βεβαίως, δεν είμαι εγώ που θα το καθορίσω- θα έπρεπε όμως ομόφωνα σήμερα να εγκρίνουμε, όπως τόνισε και ο κ. Γαλανός, την πρόταση και στη συνέχεια είμαστε ελεύθεροι, αν έχουμε διαφοροποιήσεις επί του εύρους της αύξησης, να το συζητήσουμε και να το συνυπολογίσουμε, αν θέλουμε, με τα υπόλοιπα μέτρα οικονομικής πολιτικής τα οποία θα εγκρίνει αυτό το σώμα.

Τέλος, απλώς θα παρατηρήσω ότι, επειδή ένας από τους στόχους του νομοσχεδίου, ίσως δευτερεύων, είναι και η εναρμόνιση, να ξεκινήσει μια τάση εναρμόνισης, όχι ειδικά μόνο με την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά με τα συντρέχοντα σε όλο τον κόσμο σήμερα, θα πρέπει να πω, επειδή παρατηρήθηκε στην επιτροπή Οικονομικών ότι υπάρχει μια αδυναμία στον τρόπο υπολογισμού της τιμής, να γίνεται όπως στην Ευρωπαϊκή Ένωση, λαμβάνοντας υπόψη ως βάση την πλέον δημοφιλή μάρκα τσιγάρων, όπως γίνεται στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και εκεί να υπολογίζεται πλέον η τιμή και να μην έχουμε αυτές τις τρεις κατηγορίες που είναι πλέον λίγο αναχρονιστικές. Θα ήθελα να επισημανθεί αυτό μαζί με την έγκριση ότι αναμένουμε από την εκτελεστική εξουσία σταδιακά να καταπολεμηθεί και να θεραπευτεί

αυτή η αδυναμία του να υπολογίζονται με αυτό τον τρόπο και να φτάσουμε μέχρι πέρατος στην προσπάθεια της εναρμόνισης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κλεάνθους και ύστερα ο κ. Αβραάμ Αντωνίου.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλά ήθελα να πω κάτι που είχατε επισημάνει για θέμα αισχροκέρδειας. Διερωτώμαι αν την αισχροκέρδεια δε θα μπορούσε να τη δούμε να αντιμετωπίζεται με κάποιο τρόπο, γιατί δεν είναι θέμα πάντοτε διαρροής. Είναι και θέμα ότι είναι αναμενόμενο πλέον όπως γίνεται στην Κύπρο, με μια έστω απλή ενημέρωση. Άρα θα έπρεπε η επιτροπή Οικονομικών μέσα από αυτή την εξέταση να εξετάσει και αυτό το ενδεχόμενο και να μας πείσει εδώ τους άλλους συναδέλφους κατά πόσο εξετάστηκε ο οποιοσδήποτε τρόπος να υπάρξει επιτέλους μια σήμανση και όχι να δεχόμαστε για λόγους αρχής την οποιαδήποτε αισχροκέρδεια ως δεδομένο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Ο κ. Αντωνίου.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν επρόκειτο να παρέμβω στη συζήτηση. Επειδή όμως ηγέρθη ένα θέμα που αφορά το σύστημα τιμαριθμικών αναπροσαρμογών, είμαι υποχρεωμένος να διευκρινίσω μερικά πράγματα. Ο κ. Μουσιούτσας ήγειρε δύο σημεία: Κατά πόσο είναι σωστό να περιλαμβάνονται στο δείκτη τα τσιγάρα, τα ποτά και λοιπά και το δεύτερο κατά πόσο είναι σωστό αυτή η ωφέλεια που δίνεται πίσω να δίνεται σε όλο τον πληθυσμό και όχι μόνο σε αυτούς που καταναλώνουν το συγκεκριμένο προϊόν.

Πρώτα πρέπει να πω ότι το θέμα καθορισμού των ειδών που περιλαμβάνονται στο δείκτη δεν είναι κάτι που μπορεί ένας αυθαίρετα να αποφασίσει ότι αυτό μπαίνει και αυτό βγαίνει. Εδώ ο δείκτης είναι καθορισμένος βάσει επιστημονικών μεθόδων και υπολογισμών, ώστε να εκφράζουν ακριβώς το πώς κινείται ο πληθωρισμός, πώς κινείται η αύξηση των αγαθών και συνήθως στο δείκτη περιλαμβάνονται τα βασικότερα είδη τα οποία καταναλώνονται ή εκείνες οι υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται από το κοινό. Συνεπώς, δεν μπορεί ένας να αποφασίσει ότι αυτό το είδος δε θα είναι μέσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Αντωνίου, κανονικά πρέπει να βάλουμε και τα κινητά μέσα, όπως καταντήσαμε.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Το δεύτερο σημείο είναι κατά πόσο είναι ορθή η μέθοδος, εφόσον είναι οι καπνιστές που θα υποστούν την επιβάρυνση, πώς και γιατί θα ωφεληθούν όλοι οι άλλοι. Μα έχουμε ένα σύστημα το οποίο είναι γενικό. Δηλαδή δείχνει περίπου την κίνηση των τιμών σε γενικούς μέσους όρους και βάσει αυτών των γενικών μέσων όρων αυξάνονται οι μισθοί και τα ωφελήματα ή οι απολαβές. Αν ακολουθήσουμε αυτή τη μέθοδο, τότε ένας θα μπορεί να πει πώς και γιατί την αύξηση της τιμής του κρέατος πρέπει να την παίρνει υπό μορφή αύξησης του μισθού και εκείνος που δεν καταναλώνει κρέας ή δεν καταναλώνει ποτό ή δεν καταναλώνει δεν ξέρω τι άλλο.

Συνεπώς, δεν μπορεί να γίνει τέτοιος διαχωρισμός. Είναι αυτή η πρακτική που εφαρμόζεται διεθνώς και για τον τρόπο καταρτισμού του δείκτη αλλά και για τον τρόπο αύξησης των μισθών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης και θα θεωρήσω ότι η συζήτηση έχει λήξει.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι δύο σημεία στα οποία δυστυχώς εσείς εν τη ευγενεία σας προσδώσατε αυθεντία επιστημονική στο συνάδελφο τον κ. Ματσάκη. Βέβαια δεν αμφισβητώ ούτε τη δική σας πρόθεση ούτε την αυθεντικότητα της αυθεντίας του κ. Ματσάκη, αλλά σε ορισμένους μόνο τομείς.

Αναφέρθηκαν δύο εκ καθέδρας αυθεντικοί ορισμοί. Πρώτο, ότι στην Κύπρο από το κάπνισμα πεθαίνουν από καρδιοαγγειακά νοσήματα ένας αριθμός του ύψους των οκτακοσίων περίπου ατόμων, κατά το συνάδελφο, ο οποίος δε συμπεριλαμβάνει ακόμα υπερτασικούς και, και, και, και... Εντελώς λανθασμένη η επιστημονικότητα της στατιστικής αναφοράς του συναδέλφου. Οι θάνατοι κατατάσσονται με πρωταίτιο τα τροχαία ατυχήματα, όπως είναι γνωστό, για τα οποία υπάρχει η αστυνομική στατιστική κάθε χρόνο. Μαζί με τα καρδιακά λέω εγώ ο αριθμός δεν ξεπερνά τα ενενήντα πέντε, εκατόν, εκατόν πέντε άτομα έστω. Επτακόσια λιγότερα από όσα έχει αναφέρει η αυθεντικότητα της ρήσης του κ. Ματσάκη σε σχέση με την καρδιά. Εκτός αν είναι...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Είστε εντελώς λανθασμένος, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εφόσον υπάρχει πρόκληση, θα αναφερθώ στην πάγια τακτική του συναδέλφου αναφορικά με τις νεκροψίες που έχει οδηγήσει και εις γνωστόν ανέκδοτον ρήσιν. Να λέει ότι η Αννεζού -μετά λύπης αναφέρομαι σε συγκεκριμένο όνομα- πέθανε από το κάπνισμα. Νεκροπτική διάγνωση. Μα, του λένε, "η Αννεζού ουδέποτε στη ζωή της κάπνισε". Η επιστημονική εμμονή του συναδέλφου είναι καταγραμμένη. Έγινε πριν τρία χρόνια. Επέμενε ότι η Αννεζού πέθανε ως συνέπεια του καπνίσματος και δεν είχε βάλει η μακαρίτισσα στο στόμα της τον καπνό. Αυτό είναι καταγραμμένο.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, μου επιτρέπεται να επέμβω;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Το δεύτερο θέμα είναι...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Όχι, αν μου επιτρέπεται, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, δεν επιτρέπω.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Αυτό σημαίνει ότι δε θέλετε να ακούσετε την αλήθεια και τη δική μου την εκδοχή.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Το λάθος είναι ότι ίσως η Αννεζού να μην ήταν Αννεζού και να ήταν Μαρικκού αλλά...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, σας παρακαλώ. Δε θα δώσουμε ιατρικά διπλώματα απόψε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Το δεύτερο θέμα. Επειδή έγινε και πάλι εκ καθέδρας αναφορά ότι η αύξηση της τιμής επί των τσιγάρων μειώνει βάσει παγκόσμιας στατιστικής τον αριθμό των καπνιστών, το διαψεύδω βάσει των αριθμών. Μπορείτε, αν δεν πιστεύετε σε μένα, να ρωτήσετε τους καπνοβιομήχανους αν υφίστανται αισθητή μείωση του αριθμού των τσιγάρων που παράγουν. Εξάλλου απτή απόδειξη είναι ότι θυμούμαι, κύριε Πρόεδρε, το ουίσκι που επωλείτο δεκαπέντε σελίνια την μπουκάλα το εισαγόμενο τότε και το έπιναν εκατόν Κύπριοι τότε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα είστε τόσο παλιός, κύριε Χριστοδουλίδη;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ορίστε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είστε τόσο παλιός;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Είμαι. Είμαστε συνομήλικοι περίπου. Όταν εν τη σοφία μας οι κυβερνήσεις αποφάσισαν να αυξήσουν και να αυξήσουν και να αυξήσουν τους δασμούς πάνω στο ουίσκι και το έκαναν σήμερα να πουλιέται λιανικώς £15 με £16 το μπουκάλι των 75 cl, σήμερα είναι δέκα χιλιάδες οι οικογένειες που πίνουν το ουίσκι το οποίο δεν είναι λιγότερο φθοροποιό πάνω στην υγεία των Κυπρίων και όχι μόνο των Κυπρίων. Αλλά μάθαμε την εύκολη λύση πάνω στους καπνιστές.

Και κλείνω λέγοντας ότι σήμερα, κύριε Πρόεδρε, η τιμή των τσιγάρων που καταναλίσκει ένας μανιώδης καπνιστής, που θα συνεχίσει όσα και αν τα κάνουμε να καπνίζει, αντιστοιχεί με το όσο στοιχίζει σε έναν καπνιστή μαριχουάνας το ένα τσιγάρο που καπνίζει την ημέρα και καλύπτει τις ανάγκες του. Ωθούμε - προς προβληματισμό το λέω αυτό- ωθούμε δηλαδή τους νέους μας να αγοράζουν ένα τσιγάρο μαριχουάνας στις δυσκοθήκες και να περνούν είκοσι τέσσερις ώρες, παρά να αγοράζουν σαράντα ή πενήντα ή εξήντα τσιγάρα;

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Άλλη αυθεντική μαρτυρία τούτη.

Κύριοι συνάδελφοι, λυπούμαι πάρα πολύ. Η συζήτηση θεωρείται ότι έχει λήξει και...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έγινε προσωπική αναφορά στο όνομά μου και στο αν αυτά που είπα ήταν αυθεντία ή όχι. Θέλω να υπερασπιστώ το πρόσωπό μου και ζητώ μόνο ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Καταρχήν να πω ότι αμφισβητώ πλήρως τον αριθμό που έδωσε ο συνάδελφος ότι μόνο ενενήντα περίπου άτομα πεθαίνουν από καρδιοπάθειες το χρόνο στην Κύπρο. Βεβαίως εγώ είμαι σε θέση να ξέρω, γιατί εγώ έκανα τις νεκροψίες. Αλλά σας θέτω το εξής: Στην Κύπρο πεθαίνουν κάθε χρόνο περίπου πέντε χιλιάδες άτομα. Τέσσερις χιλιάδες. Είναι γνωστόν τοις πάσι ότι πέραν του 50% των αιτιών θανάτου οφείλονται σε αγγειοκαρδιακά επεισόδια. Από αυτό και μόνο συμπεραίνεται ότι δύο με δυόμισι χιλιάδες πεθαίνουν από καρδιοπάθειες. Είναι οφθαλμοφανέστατο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, ξεκινήσαμε από τελωνειακό νομοσχέδιο και προσπαθούμε να το κάνουμε σεμινάριο ιατρικής.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Το δεύτερο και τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. Η Αννεζού ή η δεν ξέρω ποια ανέφερε ο κ. συνάδελφος, αν η μνήμη μου δε με σφάλλει, αφορά μια γυναίκα η οποία όντως γνώριζα ότι δεν έβαζε τσιγάρο στο στόμα της, αλλά αυτής της γυναίκας οι πνεύμονες ήταν πιο μαύροι από όσο φαντάζομαι είναι οι πνεύμονες του συναδέλφου του κ. Δώρου Χριστοδουλίδη...

(Γέλια)

...καθότι, κύριε Πρόεδρε, η γυναίκα αυτή...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πάντως δε φαντάζομαι να θέλετε να τους δείτε.

(Γέλια)

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ίσως κάποτε να τους δω, κύριε Πρόεδρε. Όμως να σας πω ότι η γυναίκα αυτή εργαζόταν μια ολόκληρη ζωή ως καφετζίνα μέσα σε ένα καφενείο το οποίο ήταν διαρκώς υπό κάλυψη καπνού και απέθανε από το παθητικό κάπνισμα και αυτό το ανέφερα τότε και ήταν η μόνη περίπτωση στην οποία το ανέφερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου και τελειώσαμε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα αναφέρω τη θέση του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ. Το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ θα ψηφίσει το νομοσχέδιο. Αποδέχεται το επιχείρημα ότι υπάρχει κίνδυνος για αισχροκέρδεια αλλά και για οικονομικούς λόγους, διότι όντως το δημοσιονομικό έλλειμμα μεγαλώνει, κινδυνεύει να γίνει ανεξέλεγκτο και πρέπει οπωσδήποτε να μειωθούν τα ελλείμματα. Με αυτό τον τρόπο θα μειωθεί και ο δανεισμός για εξυπηρέτηση αυτών των ελλειμμάτων που και αυτά επηρεάζουν το βιοτικό επίπεδο του λαού. Σε ό,τι δε αφορά την αύξηση της τιμής των τσιγάρων, δεν είναι κάτι που επηρεάζει το βιοτικό επίπεδο του λαού.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση. Το θέμα θεωρείται λήξαν.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεύτερη ανάγνωση. Το θέμα θεωρείται λήξαν. Σας παρακαλώ! Έχει εξαντληθεί το θέμα. Κάπου, χωρίς να το θέλετε, μπορεί να μπείτε πάλι σε κανένα ιατρικό θέμα και να τρέχουμε...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ματσάκη, δεν έχετε το λόγο.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Είναι η τροπολογία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχετε το λόγο για την τροπολογία.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Δε θα προσθέσω τίποτε, κύριε Πρόεδρε. Η τροπολογία μου είναι αντί η αύξηση να είναι 15 σεντ το κουτί, να γίνει 30 σεντ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εφτά υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα πέντε εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με εφτά ψήφους υπέρ και τριάντα πέντε εναντίον η τροπολογία απορρίπτεται. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του Τρίτου Πίνακα. Μέρος άρθρου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του Τρίτου Πίνακα. Μέρος Β΄. Άρθρο 3.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της έγκρισης των άρθρων 1 μέχρι 4;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι πέντε υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεφτά εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεν υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με είκοσι πέντε ψήφους υπέρ και δεκαεφτά εναντίον, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι πέντε υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεφτά εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεν υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με είκοσι πέντε ψήφους υπέρ και δεκαεφτά εναντίον, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα το οποίο είναι... δεν ξέρω αν θα γίνει συζήτηση πάνω στα θέματα της Αρχής Τηλεπικοινωνιών, διότι βλέπω ομόφωνη έκθεση. Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Εάν δεν υπάρχουν το επόμενο θέμα είναι....

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αναβάλλεται για την επόμενη συνεδρία το υπ' αριθμόν 3 που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 1999".

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 4 θέμα, το οποίο δεν είναι έτοιμο, το υπ' αριθμόν 5 όμως "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Δήμου Λεμεσού (Κυρωτικός) Νόμος του 1999" είναι έτοιμο. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται «Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Δήμου Λεμεσού (Κυρωτικός) Νόμος του 1999»

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Αβραάμ Αντωνίου

Νίκος Μουσιούππας

Δώρος Θεοδώρου

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισιδωρος Μακρίδης

Μη μέλη της επιτροπής:

Σωκράτης Χάσικος

Μάριος Ματσάκης

Κίκης Καζαμίας

Χρίστος Ρότσας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 27 Μαΐου 1999.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της συμφωνίας για την παροχή στο δήμο Λεμεσού κυβερνητικής εγγύησης για την αποπληρωμή ομολογιακού δανείου ύψους £5.000.000 που ο δήμος θα συνάψει με σκοπό τη χρηματοδότηση διάφορων έργων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, ο δήμος Λεμεσού προτίθεται να εκδώσει με κυβερνητική εγγύηση χρεόγραφα αναπτύξεως συνολικής αξίας £5.000.000. Τα χρεόγραφα αυτά θα είναι δεκαετούς διάρκειας και το επιτόκιά τους θα κυμανθεί μεταξύ 7,10% και 7,30% τα πρώτα πέντε χρόνια, ενώ τα υπόλοιπα πέντε χρόνια θα κυμαίνεται ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς. Ο δήμος

Λεμεσού θα αναλάβει τη δημιουργία προεξοφλητικού ταμείου για την αποπληρωμή των χρεογράφων στη λήξη τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σε αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Λεμεσού (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι το υπ' αριθμόν 6 "Ο περί της Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Αποχτεύσεως Πελενδρίου (Κυρωτικός) Νόμος του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Αποχτεύσεως Πελενδρίου (Κυρωτικός) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Αβραάμ Αντωνίου

Νίκος Μουσιούττας

Δώρος Θεοδώρου

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισιδωρος Μακρίδης

Μη μέλη της επιτροπής:

Σωκράτης Χάσικος

Μάριος Ματσάκης

Κίκης Καζαμίας

Χρίστος Ρότσας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 27 Μαΐου 1999.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της συμφωνίας για παροχή κυβερνητικής εγγύησης στο συμβούλιο αποχτεύσεως Πελενδρίου για την αποπληρωμή δανείου συνολικού ύψους £1.110.000, που το συμβούλιο συνήψε με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, το συμβούλιο αποχτεύσεως Πελενδρίου έχει συνάψει το πιο πάνω δάνειο για την κατασκευή του κεντρικού αποχτευτικού συστήματος λυμάτων στο χωριό Πελένδρι.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή

την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σ' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Πελενδρίου (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, το οποίο είναι το υπ' αριθμόν 7 θέμα "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Λακατάμιας (Κυρωτικός) Νόμος του 1999", για το οποίο η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και
Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Εγγυήσεως της
Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Λακατάμιας (Κυρωτικός) Νόμος του 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Αβραάμ Αντωνίου

Νίκος Μουσιούττας

Δώρος Θεοδώρου

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Μη μέλη της επιτροπής:

Σωκράτης Χάσικος

Μάριος Ματσάκης

Κίκης Καζαμίας

Χρίστος Ρότσας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 27 Μαΐου 1999.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της συμφωνίας για την παροχή στο δήμο Λακατάμιας κυβερνητικής εγγύησης για την αποπληρωμή δανείου ύψους £4.000.000 που ο δήμος συνήψε με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν κατατεθεί ενώπιον της επιτροπής, το πιο πάνω δάνειο έχει συναφθεί, για να χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή του περιφερειακού δρόμου Αγίου Γεωργίου και μέρους του παρακαμπτηρίου Λακατάμιας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σε αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησεως του Δήμου Λακατάμιας (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα υπ' αριθμόν 8, 9, 10 και 11 δεν είναι έτοιμα, το υπ' αριθμόν 12 είναι "Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Φορολογικές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Φορολογικές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Τάσος Παπαδόπουλος, πρόεδρος	Καίτη Κληρίδου
Μάρκος Κυπριανού	Κίκης Καζαμίας
Παναγιώτης Δημητρίου	Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Ανδρέας Χρίστου

Αβέρωφ Νεοφύτου

Δημήτρης Ηλιάδης

Γιώργος Λιλλήκας

Δημήτρης Συλλούρης

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 26 Απριλίου και την 21η Μαΐου 1999. Στις συνεδρίες της επιτροπής παρευρέθηκε και ο επικεφαλής της διαπραγματευτικής αντιπροσωπίας για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση κ. Γιώργος Βασιλείου, καθώς και εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Το πιο πάνω νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή από το Υπουργείο Εξωτερικών και παρατέμφθηκε στην επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας που έχει υιοθετηθεί για την ταχύτερη διεκπεραίωση της εξέτασης νομοσχεδίων που σχετίζονται με την εναρμόνιση της κυπριακής νομοθεσίας με το κοινοτικό κεκτημένο.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η επέκταση του υφιστάμενου φορολογικού καθεστώτος που διέπει τη φορολογική μεταχείριση εισοδημάτων από την εκμετάλλευση πλοίων, ώστε να καλύπτει και τις περιπτώσεις προσφοράς υπηρεσιών διαχείρισης πλοίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, αφού ζήτησε και πήρε πρόσθετα στοιχεία και εξηγήσεις σχετικά με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Φορολογικές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση το άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Προσθήκη νέου άρθρου στο βασικό νόμο. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Φορολογικές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 13 δεν είναι έτοιμο, το υπ' αριθμόν 14 δεν είναι ομόφωνο, συνεπώς αναβάλλεται για την επόμενη συνεδρία. Το υπ' αριθμόν 15 είναι "Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Φορολογικές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Φορολογικές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”

Παρόντες:

Νίκος Πιπτοκοπίτης, πρόεδρος

Ευάγγελος Σαμμούτας

Νίκος Κλεάνθους

Θάσος Μιχαηλίδης

Ανδρέας Μούσκος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Το πιο πάνω νομοσχέδιο εξετάστηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων σε πέντε συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 10 Νοεμβρίου 1998 και 25 Μαΐου 1999. Στα πλαίσια της εξέτασης του νομοσχεδίου αυτού, η επιτροπή είχε την ευκαιρία να ακούσει τις απόψεις τόσο των αρμόδιων υπουργείων (Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων -Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος -Τμήμα Αλιείας) και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας όσο και μεγάλου αριθμού ενδιαφερόμενων οργανώσεων. Ειδικότερα, η επιτροπή άκουσε τις απόψεις του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, της Αρχής Λιμένων Κύπρου, του Κυπριακού Ναυτικού Συμβουλίου, του Συνδέσμου Ναυτικών Πρακτόρων, του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιοκτητών Θαλάσσιων Αθλημάτων και Ειδών Αναψυχής, της ΠΟΒΕΚ, της Επιτροπής Εισαγωγών Θαλάσσιου Σκούτερ και της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Θαλάσσιου Τζετ.

Με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο τροποποιείται ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Φορολογικές Διατάξεις) Νόμος με στόχο την αναθεώρηση ορισμένων τελών, την εισαγωγή νέων τελών για νέες υπηρεσίες, καθώς και τη ρύθμιση αριθμού άλλων ζητημάτων που κρίθηκε αναγκαία για την καλύτερη εφαρμογή του εν λόγω νόμου.

Ειδικότερα, με το νομοσχέδιο αυτό προνοούνται τα ακόλουθα:

- Επεκτείνονται οι διατάξεις της υπό τροποποίησης βασικής νομοθεσίας για μείωση κατά 30% του ετήσιου φόρου χωρητικότητας που επιβάλλεται σε κυπριακά πλοία, ώστε να καλύπτουν και την περίπτωση που η διαχείριση πλοίων που είναι παράλληλα νηολογημένα σε αλλοδαπό νηολόγιο γίνεται από κυπριακή εταιρεία·
- επαναδιατυπώνονται οι διατάξεις της βασικής νομοθεσίας που αφορούν το ναυτικό προνόμιο της Δημοκρατίας για απαιτήσεις της για οφειλόμενα τέλη, δικαιώματα ή φόρους χωρητικότητας πλοίων, έτσι ώστε να συνάδουν με τη Διεθνή Σύμβαση για τα Ναυτικά Προνόμια και τις Υποθήκες του 1993·
- εισάγονται στη βασική νομοθεσία νέα τέλη για τη θεώρηση ημερολογίου των πλοίων και για διάφορα πιστοποιητικά των ναυτικών, καθώς επίσης για τον έλεγχο του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας εταιρειών και πλοίων·
- τέλος, αναθεωρούνται διάφορα τέλη για ορισμένες κατηγορίες σκαφών ανάμεσα στις οποίες περιλαμβάνεται και η κατηγορία των ταχύπλων σκαφών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, λαμβάνοντας υπόψη τις θέσεις που εκτέθηκαν ενώπιόν της από τις ενδιαφερόμενες οργανώσεις, ειδικότερα σε ό,τι αφορά το ύψος των προτεινόμενων τελών για μικρά και ταχύπλοα σκάφη, προχώρησε στη λεπτομερή εξέταση των διατάξεων του νομοσχεδίου και κατέληξε στις ακόλουθες αποφάσεις:

α) Θεωρώντας τα προτεινόμενα τέλη για τα μικρά σκάφη υπερβολικά και δυσβάστακτα, ιδιαίτερα για τους επηρεαζόμενους επαγγελματίες, επέφερε τη μείωση της προτεινόμενης αύξησης ορισμένων από αυτά.

β) Για σκοπούς εναρμόνισης των διατάξεων του νομοσχεδίου με τη νομοθεσία για τα ταχύπλοα σκάφη συμπεριέλαβε σ' αυτό νέα διάταξη για αντικατάσταση του ορισμού

“ταχύπλοο σκάφος”, ώστε να συνάδει απόλυτα με τον ίδιο ορισμό που συμπεριλαμβάνεται στην εν λόγω νομοθεσία.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω θέσεών της, η επιτροπή διαμόρφωσε ανάλογα τις διατάξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Δικαιώματα/Φορολογικές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Αντικατάσταση του άρθρου 9 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 13 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του Πρώτου Παραρτήματος του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 6 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 6 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Φορολογικές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 16 θέμα είναι "Ο περί Ταχύπλων Σκαφών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Ταχύπλων Σκαφών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998"

Παρόντες:

Νίκος Πιπτοκοπίτης, πρόεδρος   Θάσος Μιχαηλίδης

Ανδρέας Μούσκος   Γιώργος Χατζηγεωργίου

Ευάγγελος Σαμμούτας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε επτά συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 20 Οκτωβρίου 1998 και 25 Μαΐου 1999.

Στα πλαίσια της εξέτασης του νομοσχεδίου αυτού, η επιτροπή είχε την ευκαιρία να ακούσει τις απόψεις μεγάλου αριθμού ενδιαφερόμενων οργανωμένων συνόλων που εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της. Ειδικότερα, στην επιτροπή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους, εκτός από τους εκπροσώπους των αρμόδιων υπουργείων (Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος), του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού και του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, και εκπρόσωποι των ακόλουθων οργανώσεων/ συνδέσμων:

- Κεντρικής Επιτροπής Παραλιών

- Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιοκτητών Θαλάσσιων Αθλημάτων και Ειδών Αναψυχής (μέσω ΠΟΒΕΚ)
- Επιτροπής Εισαγωγέων Θαλάσσιου Σκούτερ
- Παγκύπριας Ομοσπονδίας Θαλάσσιου Τζετ (ΠΟΘΤ)
- Παγκύπριας Ιστιοπλοϊκής Ομοσπονδίας
- Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιοκτητών Μικρών Σκαφών
- Συνδέσμου Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου (ΣΤΕΚ)
- Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων
- Παγκύπριου Ομίλου Ναυσιπλοΐας Ανοικτής Θάλασσας.

Με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο επιφέρονται ορισμένες τροπολογίες στη νομοθεσία για τα ταχύπλοα σκάφη, που θεσπίστηκε το 1992 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Απριλίου 1993, οι οποίες κρίθηκαν αναγκαίες για σκοπούς έκδοσης των σχετικών κανονισμών.

Ειδικότερα, με το νομοσχέδιο αυτό προνοούνται τα ακόλουθα:

α) Προτείνεται η αύξηση των ποινών που θα επιβάλλονται για παράβαση των διατάξεων των υπό έκδοση κανονισμών.

β) Προστίθεται στη βασική νομοθεσία νέα πρόνοια σύμφωνα με την οποία πρόσωπα που θα επισκέπτονται τη Δημοκρατία για περίοδο μικρότερη των τριάντα ημερών θα μπορούν να χειρίζονται ταχύπλοα σκάφη, έστω και αν δεν κατέχουν άδεια ή πιστοποιητικό της χώρας τους που βεβαιώνει την ικανότητά τους να χειρίζονται τέτοια σκάφη, νοουμένου όμως ότι θα συνυπογράφουν σχετική δεσμευτική δήλωση, στην οποία θα φαίνεται ότι ο ιδιοκτήτης του σκάφους έχει βεβαιωθεί για την ικανότητά τους να χειρίζονται ταχύπλοο σκάφος.

γ) Προβλέπεται ότι οι υπό έκδοση σχετικοί κανονισμοί θα μπορούν να ρυθμίζουν, εκτός από τα ζητήματα που αναφέρονται στο σχετικό άρθρο της νομοθεσίας, και τα ακόλουθα θέματα:

- (i) Την έκδοση άδειας κυκλοφορίας ταχύπλου σκάφους, τους όρους χορήγησης, ανανέωσης, αντικατάστασης και ανάκλησής της, καθώς και τα σχετικά τέλη·
- (ii) τη διενέργεια εξετάσεων για την απόκτηση άδειας χειριστή ταχύπλου σκάφους, καθώς επίσης το διορισμό και τα προσόντα των εξεταστών και τη διαδικασία συμμετοχής σε τέτοιες εξετάσεις·
- (iii) την τήρηση ημερολογίου από τους ιδιοκτήτες ταχύπλων σκαφών κατηγορίας Β', στο οποίο θα καταχωρίζονται στοιχεία σχετικά με την ενοικίαση των σκαφών αυτών και
- (iv) τον καθορισμό χρόνου στη διάρκεια του οποίου θα απαγορεύεται η χρήση οποιουδήποτε είδους ταχύπλου σκάφους.

Στα πλαίσια της εξέτασης του υπό αναφορά νομοσχεδίου η επιτροπή, υπό το φως τόσο των απόψεων που εκτέθηκαν είτε προφορικά ενώπιόν της είτε με γραπτά υπομνήματα των ενδιαφερόμενων οργανώσεων όσο και σε συνάρτηση με τις διατάξεις των κανονισμών για τα ταχύπλοα σκάφη, τους οποίους η επιτροπή μελέτησε ταυτόχρονα με το νομοσχέδιο αυτό και για τους οποίους έχει ετοιμάσει ξεχωριστή έκθεση, θεώρησε σκόπιμο να διαφοροποιήσει τον προβλεπόμενο στην υπό τροποποίηση νομοθεσία ορισμό του “ταχύπλου σκάφους” κατά τρόπο που να μην καλύπτει τα ιστιοφόρα, τα αλιευτικά σκάφη και γενικά όλα τα μεγάλα σκάφη.

Τη θέση αυτή της επιτροπής υιοθέτησε το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, το οποίο στις 19 Φεβρουαρίου 1999 απέστειλε στην επιτροπή νέο διαφοροποιημένο κείμενο νομοσχεδίου στο οποίο προτείνεται νέος ορισμός, ώστε “ταχύπλοο σκάφος” να

θεωρείται μηχανοκίνητο σκάφος μήκους μέχρι δεκαπέντε μέτρων, το οποίο θα μπορεί να αναπτύσσει ταχύτητα δεκαπέντε τουλάχιστον κόμβων ανεξάρτητα από την ιπποδύναμη της μηχανής του.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή, υιοθετώντας τις διατάξεις του νέου τροποποιημένου νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Ταχύπλων Σκαφών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

Με την ευκαιρία αυτή, η επιτροπή επιθυμεί να αναφέρει ότι στα πλαίσια της εξέτασης του όλου φάσματος της νομοθεσίας για τα ταχύπλοα σκάφη επισήμανε την ανάγκη εισαγωγής νομοθεσίας που να διέπει την ασφαλιστική κάλυψη των σκαφών αυτών, θέμα για το οποίο καλεί το αρμόδιο υπουργείο να προωθήσει τις αναγκαίες διεργασίες, ώστε να καταθέσει στη Βουλή το συντομότερο δυνατό σχετικό νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δύο λόγια μόνο, συγνώμη που μιλώ σε ένα πολύ έτσι γρήγορο νομοσχέδιο, είναι για το θέμα της ασφάλειας έναντι τρίτων. Τα ατυχήματα στη θάλασσα τα τελευταία δέκα χρόνια, σύμφωνα με τις στατιστικές, είναι ο τρίτος λόγος ατυχημάτων στη σειρά. Ατυχήματα στο δρόμο, εργατικά ατυχήματα και ατυχήματα στη θάλασσα. Δεκάδες άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους ή έχασαν μέλη του σώματός τους, ο καθένας πιάνει ένα ταχύπλοο σκάφος και κινείται μέσα σε χιλιάδες λουομένους και ακόμη ο νόμος περί υποχρεωτικής ασφάλειας έναντι τρίτου δεν έχει περάσει. Φυσικά γίνεται αναφορά στην έκθεση, αλλά, εάν το μήνυμα από τη Βουλή πάει στην κυβέρνηση, για να προωθήσει αυτό το θέμα, θα είναι ευχής έργο, γιατί είναι ένα νομοθέτημα το οποίο χρήζει άμεσης μελέτης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι κανένας δε διαφωνεί με την πάρα πολύ ορθή παρατήρηση του κυρίου Αγαπίου.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 18 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 5 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 5 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ταχύπλων Σκαφών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι το υπ' αριθμόν 17 "οι περί Ταχύπλων Σκαφών Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται “Οι περί Ταχύπλων Σκαφών Κανονισμοί του 1999”

Παρόντες:

Νίκος Πιπτοκοπίτης, πρόεδρος

Ευάγγελος Σαμμούτας

Νίκος Κλεάνθους

Θάσος Μιχαηλίδης

Ανδρέας Μούσκος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε επτά συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 20 Οκτωβρίου 1998 και 25 Μαΐου 1999.

Στα πλαίσια της εξέτασης των κανονισμών αυτών, η επιτροπή είχε την ευκαιρία να ακούσει τις απόψεις πολλών ενδιαφερόμενων οργανωμένων συνόλων που εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της. Ειδικότερα, στην επιτροπή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι των αρμόδιων υπουργείων και υπηρεσιών (Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος), του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, καθώς και εκπρόσωποι των ακόλουθων οργανώσεων/ συνδέσμων:

- Κεντρική Επιτροπή Παραλιών
- Σύνδεσμος Ιδιοκτητών Θαλάσσιων Αθλημάτων και Ειδών Αναψυχής (ΠΟΒΕΚ)
- Επιτροπή Εισαγωγέων Θαλάσσιου Σκούτερ
- Παγκύπρια Ομοσπονδία Θαλάσσιου Τζετ (ΠΟΘΤ)
- Παγκύπρια Ιστιοπλοϊκή Ομοσπονδία
- Παγκύπριος Σύνδεσμος Ιδιοκτητών Μικρών Σκαφών
- Σύνδεσμος Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου (ΣΤΕΚ)

- Παγκύπριος Σύνδεσμος Ξενοδόχων
- Παγκύπριος Όμιλος Ναυσιπλοΐας Ανοικτής Θάλασσας.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 18 της νομοθεσίας για τα ταχύπλοα σκάφη, που θεσπίστηκε το 1992 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Απριλίου 1993, ρυθμίζονται όλα τα θέματα που αφορούν τα ταχύπλοα σκάφη για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων της εν λόγω νομοθεσίας.

Ειδικότερα, με τους κανονισμούς αυτούς ρυθμίζονται τα ακόλουθα θέματα:

- 1) Τα ταχύπλοα σκάφη κατατάσσονται, ύστερα από σχετική επιθεώρησή τους από την αρμόδια αρχή, σε κατηγορία Α΄, που είναι τα ιδιωτικής χρήσης που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για σκοπούς αναψυχής, και σε κατηγορία Β΄, που είναι τα δημόσιας χρήσης που διατίθενται από τους ιδιοκτήτες τους σε τρίτα πρόσωπα έναντι αμοιβής.
- 2) Προδιαγράφονται οι υποχρεωτικές απαιτήσεις κατασκευής, η μέγιστη μεταφορική ικανότητα, καθώς και ο εξοπλισμός με τον οποίο πρέπει να είναι εφοδιασμένα τα ταχύπλοα σκάφη, ώστε να διασφαλίζεται η ασφαλής διακίνησή τους.
- 3) Προβλέπεται η διαδικασία έκδοσης των σχετικών αδειών (κυκλοφορίας χειριστή και μαθητευομένου) και καθορίζονται τα πληρωτέα τέλη.
- 4) Καθίσταται υποχρεωτική η διενέργεια εξετάσεων (πρακτική και θεωρητική) για την εξασφάλιση άδειας χειριστή ταχύπλοου σκάφους, που θα γίνονται από εξεταστές που θα πληρούν ειδικά καθοριζόμενα στους κανονισμούς προσόντα.
- 5) Προβλέπεται ότι υποψήφιοι στις εξετάσεις για απόκτηση άδειας χειριστή ταχύπλοου σκάφους μπορούν να είναι πρόσωπα που πληρούν τους

καθοριζόμενους όρους φυσικής ικανότητας, που θα εξακριβώνονται ύστερα από σχετική ιατρική εξέταση.

- 6) Περιλαμβάνονται ειδικές διατάξεις αναφορικά με τα ρυμουλκούμενα από ταχύπλοα σκάφη αντικείμενα (ιπτάμενα και επιφάνειας).
- 7) Καθορίζονται προϋποθέσεις απόπλου ταχύπλων σκαφών κατηγορίας Α΄, καθώς και ενοικίασης ταχύπλων σκαφών κατηγορίας Β΄.
- 8) Προδιαγράφονται οι προϋποθέσεις (απόσταση-ταχύτητα) διακίνησης ταχύπλων σκαφών μέσα σε διαύλους που βρίσκονται σε περιοχές λουομένων.
- 9) Καθορίζονται περιπτώσεις και συγκεκριμένες ώρες κατά τις οποίες απαγορεύεται η διακίνηση των θαλάσσιων σκούτερ.
- 10) Τέλος, προβλέπεται η επιβολή αυστηρών ποινών για τις περιπτώσεις παράβασης των διατάξεων των κανονισμών.

Στα πλαίσια της εξέτασης των υπό αναφορά κανονισμών και υπό το φως των απόψεων που εκτέθηκαν ενώπιον της επιτροπής από όλες τις πιο πάνω ενδιαφερόμενες οργανώσεις, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων κατέθεσε στην επιτροπή αναθεωρημένο κείμενο των κανονισμών, στο οποίο περιλαμβάνονται πρόνοιες για περιορισμό του θορύβου που προκαλούν τα ταχύπλοα σκάφη, καθώς και πρόνοιες αναφορικά με τον τύπο της δεσμευτικής δήλωσης που θα υπογράφεται στην περίπτωση χρήσης ταχύπλων σκαφών κατηγορίας Β΄ από προσωρινούς επισκέπτες.

Οι εκπρόσωποι όλων των οργανώσεων που παρευρέθηκαν στην επιτροπή υποστήριξαν την ανάγκη θεσμοθέτησης των προτεινόμενων κανονισμών, ώστε να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που δημιουργούνται σήμερα από την ανεξέλεγκτη οδήγηση ταχύπλων σκαφών. Ορισμένες οργανώσεις εντούτοις διατύπωσαν επιφυλάξεις τόσο σε ό,τι αφορά το ύψος ορισμένων από τα προτεινόμενα τέλη, τα

οποία θεώρησαν υπερβολικά και δυσβάστακτα, όσο και σε ό,τι αφορά τις προτεινόμενες με τους κανονισμούς απαγορευτικές διατάξεις σχετικά με τις ώρες διακίνησης των ταχύπλων σκαφών.

Υπό το φως όλων των απόψεων που τέθηκαν ενώπιόν της, η επιτροπή προχώρησε σε λεπτομερή εξέταση των προνοιών των κανονισμών, ως αποτέλεσμα της οποίας αποφάσισε τα πιο κάτω:

- 1) Συμπεριέλαβε στους κανονισμούς το νέο ορισμό “ταχύπλοο σκάφος”, όπως αυτός έχει συμπεριληφθεί και στη σχετική τροποποιητική νομοθεσία για τα ταχύπλοα σκάφη. Σύμφωνα με το νέο αυτό ορισμό, “ταχύπλοο σκάφος” θεωρείται μηχανοκίνητο σκάφος μήκους όχι μεγαλύτερου των δεκαπέντε μέτρων το οποίο μπορεί να αναπτύξει ταχύτητα δεκαπέντε τουλάχιστον κόμβων.
- 2) Υιοθέτησε τις συμπληρωματικές διατάξεις που στάλθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων αναφορικά με τον περιορισμό του θορύβου που προκαλούν τα ταχύπλοα σκάφη, καθώς και τις διατάξεις που καθορίζουν τον τύπο και τη διαδικασία υπογραφής της δεσμευτικής δήλωσης που θα υπογράφεται στην περίπτωση χρησιμοποίησης ταχύπλων σκαφών Β΄ από προσωρινούς επισκέπτες. Η δήλωση αυτή πρέπει να περιέχει βεβαίωση του ιδιοκτήτη του ταχύπλου σκάφους για τις γνώσεις του προσωρινού επισκέπτη για θέματα που σχετίζονται με τη χρήση των ταχύπλων σκαφών.
- 3) Μείωσε σχεδόν στο μισό τα προτεινόμενα τέλη για έκδοση άδειας μαθητευομένου και άδειας χειριστή και για ανανέωση άδειας χειριστή ταχύπλου σκάφους.
- 4) Διαμόρφωσε ανάλογα τις σχετικές διατάξεις των κανονισμών, έτσι ώστε, σε περίπτωση που θα εκδίδεται άδεια χειριστή ταχύπλου σε πρόσωπα ηλικίας

πέραν των εβδομήντα χρόνων, η άδεια αυτή να διαρκεί μόνο για ένα χρόνο, με δικαίωμα ανανέωσής της κατ' έτος. Η διάταξη αυτή κρίθηκε σκόπιμη για λόγους ιατρικής διακρίβωσης της φυσικής ικανότητας των προσώπων μεγάλης ηλικίας να χειρίζονται ταχύπλοα σκάφη.

- 5) Τροποποίησε τις διατάξεις των κανονισμών που αναφέρονται στους χώρους όπου απαγορεύεται η διακίνηση θαλάσσιων σκούτερ, έτσι ώστε η διακίνησή τους να μην επιτρέπεται σε απόσταση μικρότερη από εκατό μέτρα από τις σηματοδούρες που τοποθετούνται στις περιοχές λουομένων. Παράλληλα, διαφοροποίησε επίσης τις περιόδους του χρόνου και τις ώρες κατά τις οποίες απαγορεύεται η κυκλοφορία των θαλάσσιων σκούτερ.
- 6) Τέλος, η επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διατάξεις των κανονισμών που αφορούν τη διεξαγωγή των αναγκαίων εξετάσεων για εξασφάλιση της άδειας χειριστή ταχύπλοου σκάφους δεν είναι πρακτικά δυνατόν να τεθούν σε εφαρμογή αμέσως μετά την έγκριση των κανονισμών, συμπεριέλαβε στις πρόνοιές τους μεταβατική διάταξη, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται μέχρι το τέλος του τρέχοντος χρόνου σε πρόσωπα που δεν κατέχουν την άδεια χειριστή που προβλέπουν οι κανονισμοί να χειρίζονται ταχύπλοα σκάφη, νοουμένου ότι είναι εφοδιασμένα με άδεια οδηγού και συμμορφώνονται με τις πρόνοιες που καθορίζονται στη σχετική νομοθεσία και που αναφέρονται στις υποχρεώσεις του χειριστή ταχύπλων σκαφών.

Με βάση όλες τις πιο πάνω θέσεις της, η επιτροπή επαναδιατύπωσε το κείμενο των υπό αναφορά κανονισμών και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν τελικά διατυπωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Δεν υπάρχουν.

Υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το 18 είναι “Ο περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”. Είναι πρόταση νόμου και η έκθεση είναι ομόφωνη, κύριοι συνάδελφοι, και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται “Ο περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Νίκος Πιπτοκοπίτης, πρόεδρος   Θάσος Μιχαηλίδης

Ανδρέας Μούσκος   Γιώργος Χατζηγεωργίου

Ευάγγελος Σαμμούτας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων εξέτασε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 27 Μαΐου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (Τμήμα Οδικών Μεταφορών), του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, της Αρχής Αδειών, της Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών, των αυτοκινητιστικών οργανώσεων ΣΕΑΚ, ΕΜΕΠΑ και ΠΕΕΑ, της ΠΟΒΕΚ, του ΚΕΒΕ και του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Αυτοκινήτων “Z” PACRO.

Σκοπός της υπό αναφορά πρότασης νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, είναι η τροποποίηση της νομοθεσίας για τη ρύθμιση της τροχαίας μεταφοράς, έτσι ώστε να παραχωρηθεί μεταβατική περίοδος τριών μηνών στους κατόχους άδειας οχήματος εκμισθουμένου άνευ οδηγού που λόγω αμέλειάς τους δεν ανανέωσαν τις άδειες αυτές, για να

αποταθούν στην αρμόδια αρχή για επανέκδοσή τους, νοουμένου ότι οι ιδιοκτήτες τους είναι επαγγελματίες στον τομέα αυτό και το όχημά τους πληρεί τις πρόνοιες της βασικής νομοθεσίας.

Η πιο πάνω νομοθετική ρύθμιση κρίθηκε σκόπιμη ύστερα από σχετική Απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου, που ερμήνευσε ότι, σύμφωνα με το εδάφιο (2) του άρθρου 6 του περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμου, τα δημόσιας χρήσεως οχήματα που λόγω αμέλειας των κατόχων τους δεν έχουν ανανεώσει την άδεια οδικής χρήσης τους πέραν των πέντε μηνών χάνουν τα δικαιώματά τους, ερμηνεία που είναι διαφορετική από τη μέχρι τώρα ερμηνεία που έδινε στο άρθρο αυτό η αρμόδια αρχή, που θεωρούσε τις υποθέσεις αυτές απλές ανανεώσεις υφιστάμενων αδειών.

Όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων και των εκπροσώπων του αρμόδιου υπουργείου, που παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής συμφώνησαν με την τροποποίηση που επιφέρει η υπό εξέταση πρόταση νόμου.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της υπό αναφορά πρότασης νόμου σε νόμο, όπως αυτή έχει νομοτεχνικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Με συγχωρείτε που είμαι λίγο αναδρομικός, αλλά είχαμε μία απόφαση στην κοινοβουλευτική μας ομάδα, λόγω του ότι υπήρχαν κάποιες ασάφειες σε σχέση με το νομοθέτημα που πάμε να ψηφίσουμε, για να ζητήσουμε σήμερα αναβολή, για να δούμε λίγο βαθύτερα αυτό το θέμα. Δεν είμαστε καταρχήν εναντίον, αλλά...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είπατε το 18 και 19, εν τοιαύτη περιπτώσει, αν δεν υπάρχει ένσταση από τους κυρίους συναδέλφους αναβάλλονται για την επόμενη συνεδρία.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Το 18 ψηφίστηκε δεν μπορούμε να πάμε πίσω.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν είναι για το 18 είναι για το 19 που μιλώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει το 18 ψηφίστηκε και για το 19 αντιλαμβάνομαι υπάρχει αίτηση για αναβολή για την επόμενη Πέμπτη. Νομίζω ότι κανένας δεν ενίσταται και θα ήθελα να πω να αφήσουμε τα υπόλοιπα των θεμάτων λόγω του προχωρημένου της ώρας για την επόμενη συνεδρία...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Έμειναν τρία θέματα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν είναι τρία, να προχωρήσουμε τότε. Για τα θέματα με τους αριθμούς 20 και 21 υπάρχει κοινή έκθεση που είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα. Τα θέματα αυτά είναι “Ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999 ” και “Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999”.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για τα νομοσχέδια που τιτλοφορούνται 1) “Ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999” και 2) “Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος	Στέλιος Στυλιανού
Χριστόδουλος Βενιαμίν	Μάρκος Κυπριανού
Κίκης Γιάγκου	Στάθης Κιπτής
Δημήτρης Συλλούρης	Δώρος Θεοδώρου
Αντώνης Καράς	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 26 Μαΐου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή ο Υπουργός Εσωτερικών συνοδευόμενος από υπηρεσιακούς παράγοντες και εκπρόσωποι της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων και του ΕΤΕΚ.

Σκοπός του πρώτου υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, έτσι ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα στο Υπουργικό Συμβούλιο, ενόσω δεν υφίστανται οι σχετικοί κανονισμοί που προνοούνται

στη βασική νομοθεσία, να χορηγεί πολεοδομική άδεια κατά παρέκκλιση του σχεδίου αναπτύξεως στις περιπτώσεις αιτήσεων της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου.

Σκοπός του δεύτερου υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, έτσι ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα στο Υπουργικό Συμβούλιο, ενόσω δεν υφίστανται οι σχετικοί κανονισμοί που προνοούνται στη βασική νομοθεσία, να εξουσιοδοτεί την αρμόδια αρχή να εκδίδει άδεια με χαλάρωση των διατάξεων που αφορούν τη γνωστοποίηση για τον καθορισμό ζωνών, όταν η εξουσιοδότηση αφορά την έκδοση άδειας σε αίτηση της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου.

Ο Υπουργός Εσωτερικών ανέφερε στην επιτροπή πως για τις πλείστες περιπτώσεις υποσταθμών της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου δεν υπάρχει πρόνοια στα Σχέδια Ανάπτυξης για την ακριβή χωροθέτησή τους, γιατί οι περιοχές στις οποίες θα υπάρξει ζήτηση για ηλεκτροδότηση είναι άγνωστες, γι' αυτό και η συνήθης πρακτική που ακολουθείται εδώ και αρκετό καιρό είναι οι υποσταθμοί της αρχής να εξασφαλίζουν άδεια με παρέκκλιση ή χαλάρωση. Υπό το φως των πιο πάνω, ανέφερε, οι προτεινόμενες τροποποιήσεις κρίθηκαν αναγκαίες, γιατί βρίσκονται σε εξέλιξη έργα ανάπτυξης των οποίων η μη έγκαιρη ηλεκτροδότηση συνεπάγεται τεράστιες ζημιές τόσο για το κράτος όσο και για το κοινωνικό σύνολο.

Οι εκπρόσωποι του ΕΤΕΚ και της Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων συμφώνησαν με τις πρόνοιες των υπό συζήτηση νομοσχεδίων, γιατί αφορούν αιτήσεις οργανισμού κοινής ωφέλειας.

Η εκπρόσωπος της Ένωσης Δήμων Κύπρου ανέφερε ότι δεν ήταν έτοιμη να εκφράσει τις απόψεις της Ένωσης Δήμων Κύπρου στα υπό αναφορά νομοσχέδια, αφού ο χρόνος που παρασχέθηκε δεν ήταν αρκετός για να ληφθούν οι απόψεις των δήμων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, παρ'όλο που πιστεύει πως τα θέματα των παρεκκλίσεων και των χαλαρώσεων πρέπει να ρυθμίζονται με κανονισμούς,

εντούτοις, επειδή οι προτεινόμενοι νόμοι αφορούν αιτήσεις οργανισμού κοινής ωφελείας, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις τους, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους ώστε να αναφέρονται ως «Ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999» και «Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999» αντίστοιχα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση κεχωρισμένως ενός εκάστου των νόμων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 26 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η τροποποίηση θεσπίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτεραν ανάγνωση του ο υπ' αριθμόν 21 νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 14 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 22 είναι "Οι περί Υλικών και Αντικειμένων (Επαφή με Τρόφιμα) Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί Υλικών και Αντικειμένων (Επαφή με Τρόφιμα)

Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Ανδρέας Παρισινός, πρόεδρος

Κυριάκος Τυρίμος

Ισίδωρος Μακρίδης

Μάριος Ματσάκης

Κατερίνα Παντελίδου

Δώρος Θεοδώρου

Θάσος Μιχαηλίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 11 Φεβρουαρίου και στις 22 Απριλίου 1999. Στα πλαίσια της μελέτης των υπό αναφορά κανονισμών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, της ΟΕΒ, του ΚΕΒΕ και του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών.

Σκοπός των πιο πάνω κανονισμών, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 29 της βασικής νομοθεσίας για τον έλεγχο και την πώληση τροφίμων, είναι ο καθορισμός του τρόπου κατασκευής, καθώς και των ουσιών από τις οποίες κατασκευάζονται τα υλικά και τα αντικείμενα τα οποία έρχονται, με οποιοδήποτε τρόπο, σε επαφή με τρόφιμα που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση.

Συγκεκριμένα, με τους υπό αναφορά κανονισμούς καθορίζονται:

- 1) οι προδιαγραφές κατασκευής και χρήσης των υλικών και αντικειμένων, καθώς και ο τρόπος και η γλώσσα σήμανσής τους·
- 2) ο τρόπος ελέγχου τους και έκδοσης του σχετικού πιστοποιητικού καταλληλότητας·
- 3) το πεδίο εφαρμογής των διατάξεών τους.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας δήλωσαν ότι οι προτεινόμενοι κανονισμοί συνάδουν πλήρως με τις σχετικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι εκπρόσωποι του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών και του ΚΕΒΕ συμφωνούν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά κανονισμών.

Η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων, με επιστολή της ημερομηνίας 19 Μαΐου 1999, χωρίς να διαφωνεί με το περιεχόμενο των υπό αναφορά κανονισμών, εισηγείται να μεσολαβήσει χρονικό διάστημα τουλάχιστον έξι μηνών από την έγκριση μέχρι την εφαρμογή τους, ώστε να δοθεί χρόνος στα μέλη της ομοσπονδίας να προβούν στη λήψη των αναγκαίων μέτρων που προνοούνται από τους κανονισμούς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας συμφωνεί με τους σκοπούς των κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν νομοτεχνικά διαμορφωθεί και αφού προστεθεί σχετική διάταξη, ώστε η ισχύς τους να αρχίζει έξι μήνες μετά τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Υπάρχουν ενιστάμενοι στην έγκριση των κανονισμών;

Μη υπάρχουσας ενστάσεως, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Και τελειώνοντας λέω ότι τα θέματα υπ' αριθμόν 23 μέχρι 28 αποσύρονται από την εκτελεστική εξουσία και το τελευταίο είναι το νομοσχέδιο που κηρύχθηκε κατεπείγον, είναι ο περί Τελωνειακών Φόρων κ.λπ., επομένως δεν υπάρχει θέμα...ναι.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς μία παράκληση, στην προσεχή συνεδρίαση να συζητηθεί και να τεθεί σε ψηφοφορία ο προϋπολογισμός του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, διότι έχουμε πολύ καθυστερήσει στην ψήφιση αυτού. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι σήμερα, κύριε Χατζηδημητρίου, έχει γίνει μια σειρά διαβουλεύσεων και νομίζω ότι θα είμαστε πράγματι σε θέση την ερχόμενη Πέμπτη να προχωρήσουμε. Ναι, κύριε Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, από πάνω από την κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις επικρέμεται ένας ογκόλιθος, ελπίζω η διεύθυνση της Βουλής να φροντίσει να απομακρυνθεί, για να μην πάθουμε και κανένα ατύχημα, το οποίο δεν καλύπτεται από τη νομοθεσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, το Κεφάλαιο Γ΄ είναι ερωτήσεις και απαντήσεις, οι οποίες ήδη έχουν δοθεί γραπτώς.

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 79 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας

Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 20 Μαΐου 1999.

“Σε πρωινή ημερήσια εφημερίδα είδαν το φως της δημοσιότητας τα εξής:

1) Αλλοδαπή αεροσυνοδός εργοδοτείτο στη ΓΙΟΥΡΟΣΥΠΡΙΑ για οκτώ μήνες, χωρίς να έχει άδεια εργοδότησης. Η εν λόγω αεροσυνοδός ήρθε στην Κύπρο για να κάνει διακοπές, έχοντας άδεια παραμονής στο νησί μας μόνο ως επισκέπτρια.

2) Στη ΓΙΟΥΡΟΣΥΠΡΙΑ εργοδοτήθηκε ο Όσκαρ Φόστερ αλλοδαπός πιλότος, ολόκληρο το 1996, χωρίς να έχει πραγματοποιήσει ούτε μια πτήση. Μάλιστα ο εν λόγω πιλότος, ενώ έπαιρνε κανονικό μισθό από τη ΓΙΟΥΡΟΣΥΠΡΙΑ χωρίς να εργάζεται, πραγματοποιούσε και πτήσεις για λογαριασμό ξένης αεροπορικής εταιρείας.

Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα δύο πιο πάνω περιστατικά και αν θα ληφθούν μέτρα εναντίον των υπευθύνων.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 80 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής

Περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 27 Μαΐου 1999.

“Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το αίτημα του δήμου Γεροσκήπου για παραχώρηση ή εκμίσθωση κρατικής γης για την ανάπτυξη δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων.”

Απάντηση ημερομηνίας 25 Μαΐου 1999 του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας

Τάξεως κ. Νίκου Κόση στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 47, ημερομηνίας 26 Φεβρουαρίου 1999,

του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Ο Λοΐζος Κωνσταντίνου είναι κάτοχος του κυπριακού διαβατηρίου με αριθμό C161851. Το διαβατήριό του κατακρατείται από την αστυνομία, γιατί εκκρεμεί ποινική

υπόθεση εναντίον του. Το όνομά του βρίσκεται στο στοπ - λιστ. Το Κακουργιοδικείο Λευκωσίας στις 11 Φεβρουαρίου 1999 αποφάσισε όπως εκδοθεί ταξιδιωτικό έγγραφο στο Λοΐζο Κωνσταντίνου με λήξη στις 17 Φεβρουαρίου 1999 με σκοπό να ταξιδεύσει στην Ελλάδα.

Το γραφείο μου, σύμφωνα με την απόφαση του Κακουργιοδικείου Λευκωσίας, προέβη στην έκδοση του ταξιδιωτικού εγγράφου, με προορισμό την Ελλάδα, στις 12 Φεβρουαρίου 1999 και η ισχύς του έληγε στις 17 Φεβρουαρίου 1999.

Σας επισυνάπτονται αντίγραφα του ταξιδιωτικού εγγράφου και της απόφασης του Κακουργιοδικείου Λευκωσίας.»

Απάντηση ημερομηνίας 20 Μαΐου 1999 του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κ. Νίκου Ρολάνδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 53, ημερομηνίας 16 Μαρτίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Τάκη Χατζηδημητρίου.

“Το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, μέσα στα πλαίσια των προσπαθειών του να διοργανώσει εκδηλώσεις τουριστικού ενδιαφέροντος, διεθνούς εμβέλειας, για τους εορτασμούς της χιλιετηρίδας, είχε προκαταρκτικές επαφές με το διεθνούς φήμης μάγο David Copperfield, με σκοπό να τον προσκαλέσει στην Κύπρο μέσα στο έτος 2000, για να πραγματοποιήσει κάποιο μαγικό επίτευγμα. Στόχος αυτής της ιδέας είναι η διεθνής προβολή της Κύπρου μέσω της εδώ παρουσίας του κ. Copperfield, γιατί αναμένεται ότι, σε μια τέτοια περίπτωση, η Κύπρος θα κατακλυσθεί από χιλιάδες επισκέπτες, δημοσιογράφους και ξένα τηλεοπτικά δίκτυα, που θα έλθουν ειδικά για να δουν το μάγο και το όνομα της Κύπρου θα γίνει γνωστό σε όλο τον κόσμο. Έχει υπολογισθεί ότι τέτοιες εκδηλώσεις έχουν τηλεθέαση πέραν των δύο δισεκατομμυρίων θεατών και επενεργούν θετικά στον τουρισμό.

Όπως είναι γνωστό, ο κ. Copperfield έχει στο ενεργητικό του αξιόλογα επιτεύγματα, τα πιο σημαντικά από τα οποία είναι η εξαφάνιση του Αγάλματος της

Ελευθερίας στην Αμερική και το πέρασμά του μέσα από το Σινικό Τείχος στην Κίνα. Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω επιτεύγματα, που προβλήθηκαν τηλεοπτικώς σε όλο τον κόσμο, το υπουργείο σκέφθηκε ότι θα μπορούσε να ζητηθεί από τον κ. Copperfield, εάν τελικά έλθει στην Κύπρο, να εξαφανίσει την Πέτρα του Ρωμιού, που είναι ένα από τα πιο χαρακτηριστικά μνημεία της Κύπρου.

Η άποψη ότι ένα τέτοιο εγχείρημα αποτελεί ασέβεια προς την ιερότητα του χώρου και ότι η εμπορευματοποίηση του χώρου έχει ηθικό κόστος δε μας βρίσκει σύμφωνους. Το Άγαλμα της Ελευθερίας και το Σινικό Τείχος είναι τα εθνικά μνημεία των Ηνωμένων Πολιτειών και της Κίνας αντίστοιχα και δε θεωρήθηκε από τις κυβερνήσεις τους ασέβεια η χρησιμοποίησή τους. Η Κίνα μάλιστα, που είναι χώρα πολύ συντηρητική με πανάρχαια ιστορία, επέτρεψε πρόσφατα τη διοργάνωση συναυλίας στην Απαγορευμένη Πόλη, η Ελλάδα δε διέθεσε το Ηρώδειο για την επίδειξη μόδας. Μήπως οι χώρες αυτές και πολλές άλλες, που χρησιμοποιούν ποικιλοτρόπως τα πολιτισμικά τους μνημεία, δε σέβονται την ιστορία τους και την πολιτιστική τους παράδοση;

Σε ό,τι αφορά τη δαπάνη σημειώνεται ότι αυτή θα προέλθει εξ ολοκλήρου από τις πιστώσεις που θα διατεθούν στον προϋπολογισμό του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού για διαφήμιση και τουριστική προβολή και δε θα επιβαρυνθεί ούτε ένα επιπρόσθετο σεντ ο κρατικός προϋπολογισμός. Εξάλλου, η προτεινόμενη δαπάνη δεν αναμένεται να ξεπεράσει το £1 εκ., ποσό πολύ λογικό, αν αναλογισθεί κανείς τα τεράστια ποσά που ξοδεύουν άλλες χώρες για τις εκδηλώσεις της χιλιετηρίδας και το μέγεθος του οφέλους που θα έχει η Κύπρος από τη διεθνή προβολή.

Πιστεύουμε ότι τέτοιες ενέργειες προβολής, που έχουν πολλαπλάσια κέρδη και οφέλη για τον τουρισμό, συμβάλλουν σε μία εύρωστη οικονομία, η οποία με τη σειρά της σημαίνει αρωγή για την παιδεία, τον πολιτισμό, την υγεία και την κοινωνική περίθαλψη.

Τέλος, παρακαλούμε να σημειώσετε ότι, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, με τον κ. Corperfield έγινε μόνο μια προκαταρκτική επαφή και δεν είναι βέβαιο ακόμη ότι θα έχουμε συνεργασία μαζί του. Ο πολύς θόρυβος γύρω από το θέμα αυτό δημιουργήθηκε από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Είμαστε στη διάθεσή σας για τυχόν πρόσθετες πληροφορίες/διευκρινίσεις.”

Απάντηση ημερομηνίας 28 Μαΐου 1999 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄74, ημερομηνίας 2 Απριλίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους

“Σας πληροφορώ ότι έχουν ήδη δοθεί οδηγίες προς την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου να συνεχίσει τις προσπάθειες για επέκταση και βελτίωση της παρεχόμενης υπηρεσίας. Ακολουθεί σχετική επιστολή της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου στην οποία περιγράφονται οι πρόσφατες ενέργειες της ΑΤΗΚ για την κάλυψη των αναφερόμενων περιοχών:

Από την εισαγωγή της υπηρεσίας CYTAGSM τον Απρίλιο του 1995 η ζήτηση υπήρξε τεράστια και πέραν των πιο τολμηρών προβλέψεων της αρχής. Στοχεύοντας στην όσο το δυνατό πιο επιτυχή αντιμετώπιση της τόσο μεγάλης ζήτησης, η αρχή δημιούργησε το Μάιο του 1997 τη μονάδα των κινητών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.

Μέσα στα πλαίσια των περιορισμένων σε ανθρώπινο δυναμικό δυνατοτήτων της, η μονάδα των κινητών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών έθεσε από τον καιρό της δημιουργίας της πολύ φιλόδοξους στόχους: κάλυψη από το δίκτυο κινητής τηλεφωνίας CYTAGSM όλου του πληθυσμού μέχρι και το τελευταίο χωριό, περιορισμό στο ελάχιστο δυνατό της συμφόρησης στις πόλεις, κάλυψη των αυτοκινητόδρομων και γενικά κάλυψη όσο το δυνατό μεγαλύτερου μέρους της ελεύθερης Κύπρου.

Μέχρι σήμερα έχει επιτευχθεί ένα τεράστιο έργο, ιδιαίτερα τον τελευταίο χρόνο. Χαρακτηριστικά, κατά το 1998 εξασφαλίστηκαν χώροι και εγκαταστάθηκαν πέραν των

εξήντα σταθμών βάσης, ενώ τέθηκαν σε λειτουργία πενήντα ένας σταθμοί βάσης, διπλάσιοι σχεδόν απ' ό,τι τον προηγούμενο χρόνο. Η ελλιπής στελέχωση όμως της μονάδας σε συνδυασμό με τις καθυστερήσεις που συνεπάγονται νέες προσλήψεις αναγκάζουν τη μονάδα να θέτει προτεραιότητες στους στόχους αυτούς.

Το αναπτυξιακό μας πρόγραμμα προνοεί παράλληλη ανάπτυξη του δικτύου κινητής τηλεφωνίας σε όλη την ελεύθερη Κύπρο. Δίνεται περισσότερη βαρύτητα όμως στον περιορισμό στο ελάχιστο δυνατό της συμφόρησης στις πόλεις και στην πλήρη κάλυψη των αυτοκινητόδρομων. Ακολουθως, στην κάλυψη μεγάλων κοινοτήτων, ακριτικών χωριών και, τέλος, μικρότερων κοινοτήτων και δύσκολων αγροτικών περιοχών.

Όσον αφορά τις συγκεκριμένες περιοχές στις οποίες αναφέρεται η επιστολή-ερώτηση από τη Βουλή, σας πληροφορούμε ότι το θέμα κάλυψης του Πομού και του Παχύαμμου έχει ήδη διερευνηθεί αρκετές φορές στο παρελθόν. Βρισκόμαστε στο παρόν στάδιο σε διαπραγματεύσεις με το ΡΙΚ για εξασφάλιση χώρου στο σταθμό του στον Πομό, απ' όπου αναμένουμε σημαντική βελτίωση της κάλυψης στην περιοχή. Το θέμα του Παχύαμμου χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση για ανεύρεση κατάλληλου χώρου για εγκατάσταση σταθμού βάσης (ο σταθμός του ΡΙΚ στην περιοχή δυστυχώς δεν προσφέρεται).

Όσον αφορά τη Λυσό, έχει ήδη τροχοδρομηθεί η αναβάθμιση του σταθμού μας στην Περιστερώνα, που βρίσκεται κοντά στη Λυσό, για ευρύτερη κάλυψη της περιοχής. Αν η κάλυψη δεν είναι ικανοποιητική, θα διερευνηθεί η δυνατότητα λήψης επιπρόσθετων μέτρων.

Σημειώνεται τέλος ότι, όσον αφορά τα τέλη κινητής τηλεφωνίας και ειδικά τη μηνιαία συνδρομή, η ΑΤΗΚ βρίσκεται μεταξύ των φθηνότερων παροχέων της Ευρώπης

παρά το γεγονός ότι πολλοί από τους Ευρωπαίους παροχείς υπηρεσίας έχουν πρόσφατα μειώσει κατά πολύ τα τέλη τους.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τα θέματα του Κεφαλαίου Δ΄ αναβάλλονται για την επόμενη συνεδρία.

Η επόμενη συνεδρίαση ορίζεται την Πέμπτη, 10 Ιουνίου 1999, στις 4.00 το απόγευμα με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος.
- 2) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 1999.
- 3) Ο περί Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (Σύσταση, Σκοποί, Λειτουργία, Δομή, Αρμοδιότητες και άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 4) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 5) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 1) του 1999.
- 6) Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).

- 7) Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.
- 8) Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.
- 9) Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1991. (Πρόταση νόμου).
- 10) Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 11) Οι περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Καθίδρυση Εφοριακού Συμβουλίου) Κανονισμοί του 1999.
- 12) Ο περί Καταχρηστικών Ρητρών σε Καταναλωτικές Συμβάσεις (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 13) Ο περί Οργανωμένων Ταξιδίων, Διακοπών και Περιηγήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 14) Ο περί Επιστροφής Πληρωθεισών Προπολεμικών Οφειλών προς τις Εμπορικές Τράπεζες Νόμος του 1997. (Πρόταση νόμου).
- 15) Ο περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 16) Ο περί Διατηρητέων Οικοδομών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997.

- 17) Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997.
- 18) Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Διατάγματα Διατήρησης) Κανονισμοί του 1999.
- 19) Οι περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τουριστικά Διαμερίσματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 20) Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.
- 21) Οι περί Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 22) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας για το έτος 1999.
- 23) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για την έγκριση του καταλόγου θέσεων εισδοχής στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Διορισμό στη Δημόσια Υπηρεσία Νόμων έως (Αρ. 2) του 1998.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής

Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής, κυρίου Χρήστου Πουργουρίδη, εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών.

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 2) “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σ’ αυτή την περιοχή”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη).
(4.2.1999).
- 3) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964, αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της Ειρηνευτικής Δύναμης της UNFICYP”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).
- 4) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (4.2.1999).
(Συνέχιση της συζήτησης).
- 5) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 6) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.99).

- 7) “Κυπριακή παιδεία - προβλήματα και προοπτικές”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (11.2.99).

- 8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (Πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του

προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).

(26.10.98).

- 10) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου). (11.11.98).

- 11) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η στάση της κυβέρνησης έναντι των προβλημάτων του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και οι προθέσεις της στο θέμα της σφαγής των ζώων και της υγιεινής του κρέατος”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Χρ. Μαυροκορδάτου). (19.9.96).

- 12) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται “Οι δυνατότητες της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις ή και τα προβλήματα στην εφαρμογή της νέας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).
(2.10.97).

- 13) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η επικείμενη ανέγερση χοιροστασίου στην κοινότητα Χούλου, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις και οι κίνδυνοι επηρεασμού του σχεδίου αγροτουρισμού”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Η. Μυριάνθους). (10.3.98).

- 14) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται “Η ενδεχόμενη ανάγκη εκμετάλλευσης της αιολικής ή ηλιακής ενέργειας ή βιομάζας ή άλλης ενέργειας για την κάλυψη των συνεχώς αυξανόμενων αναγκών της κοινωνίας μας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Α. Καρά). (13.2.1997).

- 15) “Γιατί δεν πρέπει να κλείσει το ξενοδοχείο Φιλοξενία”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Τ. Χατζηδημητρίου).
(13.5.99).

- 16) Πρώτη έκθεση της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Εγκληματικότητα.

- 17) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ακριτικών Περιοχών για το θέμα που τιτλοφορείται “Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο ημικατεχόμενος ακριτικός Δήμος της Δερύνειας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του
βουλευτή κ. Χρ. Μαυροκορδάτου). (5.11.98).

Η συνεδρίαση θεωρείται λήξασα. Κηρύττω τη λήξη των εργασιών. Ευχαριστώ.

(Ωρα λήξης 8.28 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο

των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης	Γιάγκου Κίκης
Αναστασιάδης Νίκος	Δημητρίου Παναγιώτης
Αντωνίου Αβραάμ	Ερωτοκρίτου Ρίκκος
Βασιλείου Γιώργος	Ηλιάδης Δημήτρης
Βενιαμίν Χριστόδουλος	Θεοδώρου Δώρος
Γαλανός Αλέξης	Θωμά Γιαννάκης
Γερασίμου Στέλιος	Καζαμίας Κίκης
Γεωργίου Αριστοφάνης	Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος	Παρισινός Ανδρέας
Κιττής Στάθης	Πιπτοκοπίτης Νίκος
Κλεάνθους Νίκος	Πουργουρίδης Χρήστος
Κληρίδου Καίτη	Προδρόμου Πρόδρομος
Κυπριανού Μάρκος	Ρότσας Χρίστος
Λιλλήκας Γιώργος	Σαμμούτας Ευάγγελος
Μακρίδης Ισίδωρος	Στυλιανού Στέλιος
Ματσάκης Μάριος	Συλλούρης Δημήτρης
Μαυροκορδάτος Χρίστος	Τυρίμος Κυριάκος
Μιχαηλίδης Θάσος	Φιλίππου Ανδρέας
Μουσιούπτας Νίκος	Χατζηγεωργίου Γιώργος

Μούσκος Ανδρέας	Χατζηγεωργίου Τάκης
Μυριάνθους Ηλίας	Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Νεοφύτου Αβέρωφ	Χατζηδημητρίου Τάκης
Παντελίδου Κατερίνα	Χριστοδουλίδης Δώρος
Παπαδόπουλος Τάσσος	Χρίστου Ανδρέας
Παπακώστας Κώστας	Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πέτρος

Μαντοβάνη Μπενίτο

Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων, η κήρυξη ως επείγοντος του νομοσχεδίου “Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ.2) Νόμος του 1999” και οι σύντομες παρατηρήσεις των κ. Μάριου Ματσάκη και Ανδρέα Χρίστου.
- 2) Έκθεση, συμπληρωματική έκθεση και οι τροπολογίες για το νομοσχέδιο “Ο περί Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993”, η συζήτηση που ακολούθησε (Γ. Αγαπίου, Π. Δημητρίου, Τ. Παπαδόπουλος, Σ. Χατζηγιάννης, Δ. Ηλιάδης, Ν. Κλεάνθους, Ρ. Ερωτοκρίτου, Α. Γαλανός, Δ. Θεοδώρου, Δ. Χριστοδουλίδης, Δ. Συλλούρης, Κ. Κληρίδου, Ν. Πιπτοκοπίτης, Χρ. Ρότσας, Γ. Βασιλείου, Στ. Κιπτής) και αναβολή του θέματος για την επόμενη συνεδρία.

- 3) Έκθεση για το νομοσχέδιο που κηρύχθηκε επείγον “Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε [Α. Χρίστου, Α. Γαλανός, Προεδρεύων (Ν. Αναστασιάδης), Ν. Μουσιούπτας, Μ. Ματσάκης, Ν. Κατσουρίδης, Πρ. Προδρόμου, Ν. Κλεάνθους, Α. Αντωνίου, Δ. Χριστοδουλίδης, Τ. Χατζηδημητρίου] και ψήφισή του σε νόμο.
- 4) Έκθεση για τον αναπεμφθέντα νόμο “Ο περί Προσφορών σε Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου και σε Εταιρείες του Δημοσίου Νόμος του 1999”, οι παρατηρήσεις των κ. Τάσσου Παπαδόπουλου και Παναγιώτη Δημητρίου και απόρριψη της αναπομπής.
- 5) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Λεμεσού (Κυρωτικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 6) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Πελενδρίου (Κυρωτικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 7) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Δήμου Λακατάμιας (Κυρωτικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 8) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Φορολογικές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο (ως Αρ. 2).
- 9) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Φορολογικές Διατάξεις) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο (ως 1999).
- 10) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ταχύπλων Σκαφών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”, η σύντομη παρέμβαση του κ. Γιαννάκη Αγαπίου και

ψήφισή του σε νόμο (ως 1999).

- 11) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Ταχύπλων Σκαφών Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 12) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή της σε νόμο.
- 13) Κοινή έκθεση για τα νομοσχέδια α) “Ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999” και β) “Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ.3) Νόμος του 1999” και ψήφισή τους σε νόμο, του πρώτου με τον τίτλο “Ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και του δεύτερου “Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”.
- 14) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Υλικών Αντικειμένων (Επαφή με Τρόφιμα) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 15) Ερωτήσεις βουλευτών (Εργοδότηση αλλοδαπών στη ΓΙΟΥΡΟΣΥΠΡΙΑ - Αθλητικές εγκαταστάσεις στη Γεροσκήπου).
- 16) Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Διορισμός φυγόδικου ως ειδικού αστυνομικού - Η ταχυδακτυλουργική εξαφάνιση της Πέτρας του Ρωμιού - Πρόβλημα λήψης των κινητών τηλεφώνων σε κοινότητες της επαρχίας Πάφου).

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 10ης Ιουνίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.47 μ.μ.)

Αρ. 33

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τον κ. γραμματέα να διαπιστώσει κατά πόσο υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το πρώτο θέμα στη νομοθετική εργασία είναι η συνέχιση της συζήτησης σχετικά με το νόμο όπως έγινε γνωστός: “Ο περί Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων”. Όμως αντιλαμβάνομαι υπάρχει κάποια εισήγηση. Κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, προβλέπεται η περαιτέρω συζήτηση αυτού του θέματος να είναι μακρά και, επειδή υπάρχουν κάποια θέματα στην ημερήσια διάταξη τα οποία έρχονται ενώπιον της ολομέλειας με ομόφωνη έκθεση των επιτροπών και δεν προβλέπεται να υπάρχει συζήτηση, ελπίζω, η εισήγηση που κάνω είναι να... αυτά τα θέματα τα οποία δε

θα μας φαν πάρα πολύ χρόνο, ούτως ώστε να γίνει και η αναγκαία νομοθετική δουλειά για ρύθμιση ορισμένων θεμάτων τα οποία επείγει να ρυθμιστούν, και να αρχίσουμε αμέσως μετά τη συζήτηση του πρώτου θέματος, όπως είναι στην ημερήσια διάταξη. Αναφέρομαι στον προϋπολογισμό της Αρχής Τηλεπικοινωνιών όπως ομόφωνα έχει εγκριθεί από την επιτροπή. Υπάρχουν και άλλα ομόφωνα τα οποία φαίνεται ότι καταγράφονται στην ημερήσια διάταξη που είναι ενώπιόν σας. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ δε θα συμφωνήσω με αυτή την πρόταση και θα εξηγήσω γιατί. Η πείρα όλων των ομόφωνων αποφάσεων και των εισηγήσεων των επιτροπών δείχνει ότι γίνεται συζήτηση, πότε; Όταν είναι η έναρξη της διαδικασίας. Παραπέμπω στην περασμένη συνεδρία κατά την οποία πράγματι με ταχύτατες διαδικασίες περάσαμε δεκαπέντε προτάσεις νόμου οι οποίες ήταν ομόφωνες. Γιατί; Γιατί ήταν στο τέλος της μεγάλης και της σημαντικής συζήτησης. Γι' αυτό εισηγούμαι να ξεκινήσουμε με το θέμα μας και σε κάποια στιγμή να αποφασίσουμε αν θα υιοθετήσουμε τις υπόλοιπες εκθέσεις και να ψηφίσουμε ομόφωνα αυτά που είναι ομόφωνα. Δεν είναι σωστό... Το θέμα της Αρχής Τηλεπικοινωνιών θα περάσει χωρίς συζήτηση; Είναι ομόφωνο. Θα πουν απόψεις, θα υπάρξει ενδεχομένως μια συζήτηση όχι επί διαφωνιών, επί συμφωνιών και θα αναλώσουμε μια ώρα και έτσι θα πάμε για τρίτη φορά για το πόθεν έσχες και δεν ξέρω η εντύπωση που προκαλείται ποια είναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχουν διστάμενες απόψεις. Εγώ θα ακολουθήσω την ημερήσια διάταξη. Το πρώτο θέμα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι "Ο περί Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και

Πολιτικών Προσώπων Νόμος”. Υπήρξε ένας κατάλογος, από την προηγούμενη, ομιλητών, είχαν μιλήσει εκ των δώδεκα οι τέσσερις, προχωρούμε τώρα στον κ. Βασιλείου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Στην κ. Βασιλείου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Στην κ. Βασιλείου, με συγχωρείτε, ο κ. Βασιλείου είχε μιλήσει. Ο κ. Ερωτοκρίτου μίλησε; Μίλησες, κύριε Ερωτοκρίτου, ή όχι; Για το πόθεν έσχες δε μίλησες; Ε, τότε έχεις προτεραιότητα και να έρθεις να μιλήσεις.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Κύριε Πρόεδρε, δε μίλησα. Θεωρώ ότι η συζήτηση επί της αρχής του νομοθετήματος εξαντλήθηκε, όσοι θα προσπαθήσουν να προσθέσουν δε θα προσθέσουν, ενδεχομένως θα αφαιρούν στο κεφάλαιο τούτο, επαναλαμβάνοντας οτιδήποτε. Γι' αυτό εγκαταλείπω το δικαίωμά μου να μιλήσω και επιφυλάσσομαι να μιλήσω στις τροποποιήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα, η κ. Βασιλείου. Θέλετε να μιλήσετε;

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Προδρόμου. Θέλετε να μιλήσετε;

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είστε ομιλητής. Έτο που πάνε πιο συνετά τα πράγματα. Ο ένας εγκαταλείπει ο άλλος παραλείπει, στο τέλος θα μείνουμε χωρίς ομιλητές.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πράγματι έχουν ήδη ακουστεί πολλά από αυτό το βήμα σχετικά με το επίμαχο νομοσχέδιο και δεν υπάρχουν πολλά να προστεθούν. Όμως εγώ επέμενα να μιλήσω, διότι πιστεύω ότι η συζήτηση αυτή ξεπερνά κατά πολύ το προτεινόμενο νομοσχέδιο και έχει αγγίξει άλλα θέματα. Έχει ακουστεί από αυτό εδώ το βήμα ότι η όλη προσπάθεια να θεσμοθετήσουμε τις σχέσεις των δημόσιων προσώπων με το λειτούργημα ή το αξίωμα το οποίο κατέχουν, η όλη προσπάθεια αυτή εδράζεται πάνω σε φήμες οι οποίες κυκλοφορούν και πάνω σε διαδόσεις, ίσως και σε συκοφαντίες. Προσωπικά θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι δεν είναι ένα φαινόμενο που αγγίζει μεμονωμένα την κυπριακή πολιτεία, αλλά είναι ένα πρόβλημα -αυτό της διαφθοράς στο δημόσιο βίο- το οποίο έχει αντιμετωπιστεί σε πάρα πολλές δημοκρατίες με αρκετή παράδοση, αλλά αυτή τη στιγμή αντιμετωπίζεται ίσως όχι με νομοθετικά θεσμικά μέτρα αλλά κυρίως με κανόνες δεοντολογίας από μία σειρά από διεθνείς οργανισμούς. Μπορώ να αναφέρω τον Οργανισμό για την Οικονομική Συνεργασία και την Ανάπτυξη, τον περίφημο ΟΟΣΑ, ο οποίος συγκεντρώνει όλες τις δυτικές χώρες. Να μην αναφερθούμε στα πολύ γνωστά τα οποία συνέβησαν στο χώρο της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά σημασία έχει ότι σήμερα οι δημοκρατίες αντιμετωπίζουν αυτό το πρόβλημα και προσπαθούν να το επιλύσουν. Μπορεί όντως, όπως υποστήριξαν κάποιοι συνάδελφοι από αυτό το βήμα, το νομοσχέδιο αυτό να μη φαίνεται ότι θα επιλύσει αυτομάτως το πρόβλημα. Μπορεί όντως να μην υπάρχει απόλυτος τρόπος ελέγχου, όμως πιστεύω ότι υπάρχει ανάγκη να δοθεί το σωστό πολιτικό μήνυμα. Και δε νομίζω ότι είναι λαϊκισμός το να ζητήσουμε, το να ζητούμε μονίμως από αξιωματούχους ή και από πολιτικά πρόσωπα, τα οποία θα

καταλαμβάνουν κάποια αξιώματα, να δέχονται αυτού του είδους τον έλεγχο. Από τη στιγμή που κάποιος αποφασίζει να είναι πολιτικό πρόσωπο ή αξιωματούχος στη δημόσια ζωή ήδη -δυστυχώς θα έλεγα, αλλά είναι μια πραγματικότητα- θυσιάζει σε μεγάλο βαθμό την ιδιωτική του υπόσταση. Έτσι έχουν τα πράγματα.

Επομένως, δε νομίζω ότι μπορεί να δικαιολογείται φραγμός σε αυτά τα ζητήματα. Πιστεύω εξάλλου ότι με το παρελθόν, το πολύ γνωστό παρελθόν, στο οποίο δε θα ανατρέξω, της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι μια ευκαιρία να εξαγνισθεί η πολιτική ζωή, να δοθεί το μήνυμα τουλάχιστον ότι αυτή η Βουλή έχει τη θέληση να προχωρήσει σ' αυτή την κατεύθυνση. Θέλω να υπενθυμίσω ακόμα ότι, έστω και εάν το νομοσχέδιο έχει υποστεί πάρα πολλές αλλοιώσεις, την πολιτική βούληση, για να προχωρήσουμε σ' αυτή την κατεύθυνση, την είχε δώσει από την πρώτη στιγμή η κυβέρνηση του Γλαύκου Κληρίδη- ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας που είναι ακόμα στην εξουσία- ήταν ένα από τα νομοθετικά μέτρα που είχε προτείνει.

Είχαμε ακούσει στο παρελθόν ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, οικειοθελώς οι υπουργοί, κατόπιν παραιnéσεως του Προέδρου, θα κατέθεταν τα περιουσιακά τους στοιχεία. Προσωπικά τότε είχα εισηγηθεί στον Πρόεδρο του σώματος να πράξουμε και εμείς το ίδιο. Ήταν μια περίοδος έντασης στην οποία ακούγονταν διάφορα πράγματα. Φαίνεται ότι αυτή η εισήγηση δε θεωρήθηκε χρήσιμη, εν πάση περιπτώσει δε συζητήθηκε, παρά το ότι ο Πρόεδρος της Βουλής είχε πει ότι αντιμετωπίζει θετικά το θέμα, μας είχε λεχθεί τότε ότι θα ψηφιστεί το πόθεν έσχες και σήμερα έρχεται αυτή η ώρα μετά από όλες αυτές τις συζητήσεις. Όντως το όνομα των πολιτικών, θα αρκεστώ να μιλήσω για τους πολιτικούς και όχι για τους υπόλοιπους αξιωματούχους που ελέγχονται, όντως το όνομα των πολιτικών έχει υποστεί διάβρωση, το γνωρίζουμε όλοι, στη συνείδηση των πολιτών. Η φήμη των πολιτικών είναι αρνητική, είναι πάρα πολλοί αυτοί που πιστεύουν ότι, έστω και αν δεν υπάρχει διαφθορά, εν πάση περιπτώσει τα

αξιώματα διεκδικούνται, για να αποκομίσουμε ιδιωτικό όφελος. Επομένως, θα είναι αυτή μια ευκαιρία να δώσουμε το αντίστροφο μήνυμα και, εάν τα νομοθετικά μέτρα είναι ανεπαρκή, πιστεύω ότι είναι καθήκον και της Βουλής να βρει άλλους τρόπους. Δεν υπάρχουν τέλος πάντων τρόποι, ούτως ώστε σε μια σύγχρονη δημοκρατία με τόσες προόδους και τόση τεχνική υποδομή, δεν υπάρχει τρόπος να μη θεωρείται ότι κάποια πρόσωπα είναι ανεξέλεγκτα; Πιστεύω ότι, αν κάνουμε μια τέτοια παραδοχή, ουσιαστικά το δημοκρατικό πολίτευμα αυτοαναιρείται.

Θα ήθελα όμως εν παρενθέσει να υπογραμμίσω κάτι που σχετίζεται με το άλλο μεγάλο ζήτημα, παρόμοιο θέμα που απασχόλησε αυτό το σώμα, με την περίπτωση των γνωστών καταγγελιών που είχαν διατυπωθεί εναντίον τέως υπουργού της κυβερνήσεως. Θα έλεγα ότι σε εκείνη την περίπτωση, κάπως με άτακτο τρόπο, διότι ήρθαν έτσι τα πράγματα, ουσιαστικά εκείνο το οποίο έγινε στο τέλος ήταν μια διαδικασία παρόμοια με αυτή την οποία θέλουμε να θεσπίσουμε σήμερα για τον έλεγχο των περιουσιακών στοιχείων. Δυστυχώς, με τις συνθήκες που διαμορφώθηκαν τότε έγινε μ' έναν τρόπο μάλλον άσχημο, μ' έναν τρόπο τραυματικό για όλες τις πλευρές και υπάρχει επιπλέον η εντύπωση, θα το πω, ότι τελικά η πολιτική τάξη, μιλώ για όλους μας, έπιασε έναν από το σωρό, γιατί περί σωρού μιλά ο κόσμος, και προσπάθησαν να τον κρίνουν, τον ενδιαφερόμενο, τον κ. Ντίνο Μιχαηλίδη. Πιστεύω ότι αυτό το πράγμα είναι άδικο τελικά και θα πρέπει ακριβώς να προσπαθήσουμε να δώσουμε τέτοιους θεσμούς και τέτοιες διαδικασίες, ούτως ώστε να μην υπάρχει αυτή η αίσθηση, ότι στην Κυπριακή Δημοκρατία συμβαίνουν πολλά και διάφορα απ' αυτά που ακούμε κάθε μέρα, αλλά κανείς δεν τολμά να υιοθετήσει διαδικασίες ελέγχου.

Πιστεύω ότι η συζήτηση αυτή πρέπει να συνεχιστεί, πρέπει να φθάσει μέχρι τέλους, δεν εξαντλείται με την ψήφιση ενός νομοσχεδίου. Μπορεί να είναι πολλά τα τρωτά σημεία του νομοσχεδίου, μπορεί όντως ειλικρινά κάποιοι να πιστεύουν ότι το

νομοσχέδιο αυτό θα είναι νόμος κενός και δε θα φέρει καμία συνέπεια, πιστεύω όμως ότι, από την άλλη πλευρά αν το δούμε, από την πλευρά της υποχρέωσης των πολιτικών προσώπων να δίδουν λόγο ακόμα και σε αυτό το κεφάλαιο, εμείς οι ίδιοι, τουλάχιστο στο δικό μας επίπεδο, και όσοι άλλοι μπορούν να ελεγχθούν πολιτικά, θα μπορεί να δεσμευόμαστε από αυτό το νομοσχέδιο.

Δε θα μπω στις τροπολογίες, γιατί δε θα ήταν σωστό, απλώς θα πω ότι η γενικότερη αίσθηση ήταν το ότι καλώς φθάσαμε τελικά σε μια διατύπωση του νόμου που πρόκειται να ψηφιστεί, όμως υπήρξε και μια άλλη αίσθηση που, ασχέτως αυτής της αίθουσας, έξω από αυτή την αίθουσα, διέτρεχε την κοινή γνώμη: ότι τελικά πάμε να κάμουμε ένα νόμο ο οποίος θα ισχύει από τούδε και στο εξής και ότι δίδεται κάποιου είδους άφεση αμαρτιών για το παρελθόν. Δεν πιστεύω ότι ήταν αυτή η πρόθεση και αρχικά οι διατάξεις του νομοσχεδίου ήταν έτσι διαμορφωμένες που να δίδουν λειτουργικότητα στο νόμο. Δεν ήταν πρόθεση να μείνει οτιδήποτε ανεξέλεγκτο ή ενδεχομένως ατιμώρητο. Το πρόβλημα ήταν ακριβώς ότι από τη στιγμή που δημιουργήθηκε αυτή η αίσθηση δεν μπορούσαμε ν' αφήσουμε την εντύπωση, λέγοντάς το στην καθομιλουμένη, ότι από 'φαν έφαν. Αντίθετα, από τη στιγμή που ισχύουν κάποιες διαδικασίες αυτή τη στιγμή, όσο μπορούμε θα πρέπει να κινηθούμε να ελέγξουμε και το πρόσφατο παρελθόν.

Πιστεύω ότι μια από τις πιο μελανές στιγμές της σύγχρονης δημοκρατίας, στην Ελλάδα τουλάχιστον, ήταν την περίοδο εκείνη προ δεκαετίας, όταν ταλανιζόταν η Ελλάδα από σκάνδαλα. Ήταν μια ατυχής, θα έλεγα, φράση του αείμνηστου Ανδρέα Παπανδρέου -του οποίου κατά τα άλλα είναι γνωστό πόσο εκτιμάται η προσφορά- που είχε καταλήξει μέσα σε εκείνο τον κυκεώνα να πει για κάποιο δημόσιο αξιωματούχο ότι τέλος πάντων "δεν επιτρεπόταν και ο κ. τάδε να κάμει ένα δωράκι στον εαυτό του;". Αλλά όχι και τόσα εκατομμύρια! Εκείνη η φράση ήταν πράγματι τραυματική, ήταν

τραυματική για τους θεσμούς, για τη δημοκρατία, διότι ακριβώς φθάσαμε στο σημείο να παραδεχόμαστε ότι κάποιου είδους ιδιωτική εκμετάλλευση των αξιωμάτων είναι θεμιτή και αναμενόμενη, φθάνει να μην υπάρχουν υπερβολές. Ε, όχι, σήμερα νομίζω ότι μπορούμε αυτό το πράγμα να το ψηλαφίσουμε και να το αφουγκραστούμε και, αν ήταν έτσι πριν από δεκαπέντε-είκοσι χρόνια, σήμερα η κοινή γνώμη, οι πολίτες αυτής της χώρας δεν ανέχονται τη διαιώνιση τέτοιων συμπεριφορών και θα πρέπει όλοι να γνωρίζουν, όσοι βρίσκονται σε τέτοια δημόσια αξιώματα ή λειτουργήματα, ότι, ε, όχι, δε δικαιούνται να κάμουν ένα δωράκι στον εαυτό τους.

Επομένως, θα πρέπει να υπάρχουν αυστηροί κανόνες δεοντολογίας, είτε είναι νόμοι είτε όχι, και πιστεύω προσωπικά ότι μπροστά στα όσα συζητιούνται, παρά να αρκούμαστε στο να λέμε ότι είναι φήμες, είναι ίσως κακόβουλες διαδόσεις, δε θα καταφύγω στο εύκολο της παροιμίας που μας υπενθυμίζει ότι δεν υπάρχει καπνός χωρίς φωτιά, θα πω ότι ακριβώς θα έπρεπε και τη Βουλή να την απασχολήσει, πέρα από αυτό το νομοσχέδιο που καλούμαστε να ψηφίσουμε, η υιοθέτηση μιας διαδικασίας ενδεχομένως για την εξέταση, τη διερεύνηση τέτοιων καταγγελιών που υπάρχουν. Δεν εννοείται δημοκρατία η οποία είναι έτοιμη να μπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και μιλά η πολιτεία μας στο όνομα του εκσυγχρονισμού και να αρκούμαστε να λέμε ότι έγιναν πολλά στο παρελθόν. Εντάξει, πριν από τριάντα χρόνια ποιος θα τα ψάξει, αλλά πριν από πέντε χρόνια, πριν από δέκα; Νομίζω είναι καθήκον της Βουλής να υιοθετήσει τέτοιες διαδικασίες που να δείχνει ότι ασκεί έλεγχο και, επειδή έγινε και μεγάλη συζήτηση εάν η επιτροπή Ελέγχου... διότι δεν είναι επιτροπή Ελέγχου. Σωστά είχε επισημανθεί. Κατ' ακρίβειαν είναι άλλο το πρώτιστο καθήκον και ρόλος της. Είναι επιτροπή που ασχολείται με τις δημόσιες δαπάνες κυρίως και, επειδή έγινε αυτή η συζήτηση, αν είναι αρμόδια για τέτοια θέματα ή όχι, πιστεύω σε κάποια στιγμή θα έπρεπε να μας απασχολήσει εάν αυτή η επιτροπή δε θεωρείται αρμόδια, να δούμε πώς

μπορεί να θεσπιστεί μια άλλη επιτροπή. Αν και πιστεύω ότι τελικά έχει αρμοδιότητα αυτή η επιτροπή, γιατί βεβαίως η διασπάθιση χρήματος, η εκμετάλλευση των δημόσιων θέσεων για ιδιωτικούς σκοπούς στο τέλος καταλήγει να μην είναι τίποτε άλλο παρά κατασπατάληση κονδυλίων και πόρων του κράτους, πέραν του ότι βεβαίως το μείζον πρόβλημα είναι πολιτικό και ηθικό και όχι ζήτημα κατασπατάλησης πόρων.

Είχε ακουστεί σε αυτή τη Βουλή, ενόψει κάποιων επίσης καταγγελιών που είδαν το φως της δημοσιότητας για μέλος της Βουλής, είχε ακουστεί από επίσημα χείλη και ήταν γνωμάτευση μάλιστα πρόχειρη, δε λέω γνωμάτευση, ήταν η άποψη του Γενικού Εισαγγελέα, την οποία σεβόμαστε, ότι δε νοείται ότι οι βουλευτές θα ελέγχουν άλλους βουλευτές. Ίσως να είναι έτσι τα πράγματα. Όμως το ερώτημα παραμένει για τον απλό πολίτη: πώς γίνεται δηλαδή, οι βουλευτές είναι ανεξέλεγκτοι; Δεν υπάρχει μία διαδικασία, αν υπάρχει θέμα, να ελεγχθούν και οι βουλευτές; Όλα αυτά τα ερωτήματα εμένα με απασχολούν, υπάρχουν κατατεθειμένα για δημόσιο διάλογο στο τραπέζι. Δε θα δώσουμε σήμερα απαντήσεις σίγουρα, απλώς εγώ ήθελα να τα αντιπαραβάλω. Θα μπορούσα να τα πολλαπλασιάσω και να μιλήσω και άλλη ώρα, αλλά δεν επιθυμώ να το πράξω, διότι επί της ουσίας, επί του νομοσχεδίου, δεν έχουμε πολλά να πούμε και πιστεύω ότι στις λεπτομέρειες μπορεί να υιοθετήσουμε τη μία ή την άλλη διάταξη. Σημασία έχει να υιοθετηθεί ο νόμος και να είναι λειτουργικός. Επομένως, ο μοναδικός λόγος που ήθελα να πάρω το βήμα και να καταθέσω αυτές τις σκέψεις, έστω πρόχειρα, είναι διότι έχω ακούσει τον αντίλογο, έχω ακούσει αυτούς οι οποίοι είναι από επιφυλακτικοί μέχρι αρνητικοί απέναντι στο νόμο και να πω ότι θα πρέπει να τα λάβουμε όλα αυτά πολύ σοβαρά υπόψη. Δεν μπορεί να αρκεστούμε στο ότι ο νόμος ενδεχομένως να μην είναι απολύτως αποτελεσματικός ή ότι σε μεγάλο βαθμό η κοινή γνώμη διαμορφώνεται από φήμες ανυπόστατες ίσως. Εκείνο το οποίο πρέπει να λάβουμε υπόψη είναι τις σύγχρονες δημοκρατίες και, εφόσον προσπαθούμε να είμαστε

όχι απλώς μια σύγχρονη δημοκρατία, αλλά να βελτιώσουμε τους θεσμούς μας, οφείλουμε να δούμε γύρω μας τι συμβαίνει και να δούμε ότι σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης μάλιστα, οι οποίες θεωρείται ότι έχουν παράδοση δημοκρατικών θεσμών, παρατηρούνται τα ίδια και χειρότερα. Αυτό δεν είναι δικαιολογία, είναι όμως έναυσμα για να δούμε ότι υπάρχει θέμα, για να καθίσουμε κάτω και να προσπαθήσουμε και εμείς να βρούμε τους κατάλληλους θεσμούς.

Όπως λοιπόν διεθνείς οργανισμοί δίδουν κατευθύνσεις προς τον έλεγχο και τον απολογισμό, να υπάρχει απολογισμός, έχουμε το καθήκον τα πολιτικά πρόσωπα να απολογούμαστε, να δίδουμε λόγο μάλλον, είναι η πιο σωστή έκφραση, για τα πολιτικά μας πεπραγμένα. Ε, λοιπόν, αφού τίθεται τέτοιο θέμα, θα πρέπει να έχουμε καθήκον να δίδουμε λόγο και Γι' αυτή τη συσχέτιση των προσωπικών μας, των ιδιωτικών μας οικονομικών συμφερόντων, εκεί όπου μπορεί να υπάρξει διαπλοκή με το δημόσιο λειτούργημα το οποίο κατέχουμε.

Άρα λοιπόν ο προβληματισμός δεν εξαντλείται με την ψήφιση αυτού του νόμου. Θεωρώ ότι ο νόμος δίνει το σωστό μήνυμα και, αν έχει ατέλειες, θα παρακαλούσα και τους συναδέλφους που ίσως να έχουν και μία ειδίκευση στα νομικά θέματα ή σε θέματα δημόσιας θεσμοθέτησης να προσπαθήσουν και να προβληματιστούν, να γίνουν περαιτέρω εισηγήσεις, ούτως ώστε ο νόμος να είναι πιο αντιπροσωπευτικός, να μην καταπιέζονται δικαιώματα ενδεχομένως των υπόλοιπων μελών οικογενειών ή δεν ξέρω εγώ τι άλλο και στο τέλος να μπορέσουν ξανά οι πολιτικοί να έχουν το μέτωπο καθαρό, όχι για τίποτε άλλο, για χάρη της πολιτικής και αυτού του λαού. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και εγώ ευχαριστώ, κύριε Προδρόμου. Να παρακαλέσω να είμεθα συντομότεροι οι επόμενοι που δεν ανήκουν στο κόμμα τουλάχιστον. Αν πάμε με τη σειρά, όπως είναι γραμμένοι από το Δημοκρατικό Συναγερμό, θα πρέπει να εναλλάσσομε. Ο κ.

Φιλίππου, αλλά λείπει. Ο κύριος όπως μου τον έχουν εδώ βγαίνει Μητσοτάκης, κύριε Ματσάκη, αλλά εγώ κατάλαβα πως είναι Ματσάκης και όχι Μητσοτάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Αν θέλετε να μιλήσει ο κ. Μητσοτάκης πρώτος, δεν έχω καμία ένσταση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχετε το λόγο ως Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Βεβαίως, πολλά από αυτά τα οποία ήθελα να πω έχουν ήδη καλυφθεί από συναδέλφους βουλευτές και ζητώ την επιείκειά τους, αν κάποια πράγματα τα ξαναπώ. Εγώ ήμουν ένας εξ εκείνων οι οποίοι στην αρχή ήταν υπέρ αυτής της νομοθεσίας. Όμως, έπειτα από όλες τις συζητήσεις τις ενδελεχείς που είχαν γίνει και ακούγοντας όλα τα επιχειρήματα, κατέληξα στο συμπέρασμα, κύριε Πρόεδρε, ότι αυτό που έχουμε ετοιμάσει -κατά τη γνώμη μου- είναι απλώς ένας εμπαιγμός του κυπριακού λαού. Διότι, κύριε Πρόεδρε, καταρχάς είναι η αντισυνταγματικότητα μερικών προνοιών αυτού του νόμου, έχει ήδη συζητηθεί και δε θα τη συζητήσω περαιτέρω. Δεύτερον, δεν είναι ρεαλιστικός ούτε λειτουργήσιμος κατά την κρίση τη δική μου. Για παράδειγμα, και μπαίνω και σε κάποιες από τις τροπολογίες, αν μου επιτρέπετε, μιλά μια τροπολογία του ΑΚΕΛ ότι θα πρέπει να υπάρχει αναδρομικότητα για το 1965. Θα πρέπει να θυμηθούμε όλοι μας τι λογαριασμούς είχαμε το 1965, όταν -εγώ δεν ήμουν φοιτητής τότε, ορισμένοι ίσως, ο κ. Αγαπίου μπορεί να ήταν φοιτητής τότε...

(Γέλια)

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θέμα διαδικασίας. Μπορούσε να ήταν γιος μου ο κ. Ματσάκης. Εν πάση περιπτώσει, επειδή στο θέμα των τροπολογιών θα μιλήσει ο καθένας να υποστηρίξει τις απόψεις του, έθεσα και στην αρχή θέμα διαδικασίας, νομίζω δε θα είναι σωστό στο στάδιο αυτό να ασχοληθούμε με τις τροπολογίες. Ούτε εγώ ασχολήθηκα με τις τροπολογίες ούτε κανένας από τους συναδέλφους ασχολήθηκε με τις τροπολογίες. Συνεπώς, αν αρχίσουμε να υπερασπίζουμε σ' αυτό το στάδιο τις τροπολογίες και μετά, όταν έρθει η ώρα...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Με συγχωρείτε, μιλώ. Πήρα το λόγο από τον Πρόεδρο, κύριε Ματσάκη. Ο κανονισμός λέει "μπορώ να σας διακόψω με την άδεια του Προέδρου". Λοιπόν, εισηγούμαι, τουλάχιστο για τις τροπολογίες, να γίνουν οι παρατηρήσεις την ώρα που θα έρθουν οι τροπολογίες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Χωρίς με κανένα τρόπο να παρεμβαίνει κανένας στο δικαίωμα βουλευτού να πει, να παρακαλέσω, όχι από αφορμή εσάς, κύριε Ματσάκη, γενικά να είμαστε πάνω στις γενικές αρχές. Και έχει δίκιο ο κ. Αγαπίου, ότι, αφού θα υπάρξει και συζήτηση και όντως υπάρχουν τόσες τροπολογίες, κύριε Ματσάκη, και τόσες αγορεύσεις που διερωτώμαι...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Αν μου επιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστώ τους συναδέλφους που λένε ότι είναι για παράδειγμα που το χρησιμοποίησα. Είναι για παράδειγμα που το χρησιμοποίησα, κύριε Πρόεδρε, αν δεν ακούσατε όλους τους συναδέλφους που το φωνάζουν. Για παράδειγμα και μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ματσάκη, έχετε το λόγο.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Και αν μπορώ να χρησιμοποιήσω ακόμα ένα παράδειγμα, μια και είπα το πρώτο. Μιλούν για τα μέσα μεταφοράς. Νομίζω £10.000 ή £20.000. Θα πρέπει δηλαδή να συμπεριλάβουμε όλα τα μέσα μεταφοράς, συνολικής αξίας. Δηλαδή, αν είχα εγώ ένα αυτοκίνητο £9.990 και ένα ποδήλατο £20, δηλαδή συνολικής αξίας £10.010, πρέπει να δηλώσω το ποδήλατο που είχα το 1965; Εν πάση περιπτώσει, δεν ξέρω, εμένα η μνήμη μου δεν επεκτείνεται τόσο παλιά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ματσάκη, εμείς που ήμαστε φοιτητές να βάλουμε τα λεωφορεία της ΚΤΕΛ;

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Όσον αφορά, κύριε Πρόεδρε, τη λειτουργικότητα του νόμου, αναφέρθηκε κάποιος σε ένα παράδειγμα πρόσφατο και γνωστό, του τέως Υπουργού Εσωτερικών. Και είδαμε, κύριε Πρόεδρε -και έπρεπε όλοι να μάθουμε, να πάρουμε κάποια μαθήματα από εκείνη τη θλιβερή υπόθεση- ότι αυτό που μετρά δεν είναι να πάρεις κάποιον στο δικαστήριο και να αποδείξεις ότι έχει κάνει μια αξιόποινη πράξη ή να καταδικαστεί. Αυτό που μετρά είναι η πολιτική ευθιξία. Και την πολιτική ευθιξία είναι δύσκολο να την αποδείξεις. Είναι κάτι το οποίο ο καθένας ίσως να αισθάνεται διαφορετικά.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Και δύσκολο να τη βρεις.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Και να τη βρεις. Δυστυχώς, στην περιοχή εδώ της δικής μας γωνιάς του κόσμου δύσκολα τη βρίσκεις. Χθες και προχθές, νομίζω, αναφέρθηκε ότι δύο υπουργοί στην Ολλανδία και στο Βέλγιο ήταν, κύριε Θεοδώρου;...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Όχι, δύο στο Βέλγιο, κύριε Ματσάκη.

M. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

... παραιτήθηκαν για το θέμα της διοξίνης αμέσως. Δεν περίμεναν να γίνουν έρευνες και κόντρα έρευνες, να εξευρεθεί αν έφταιγαν ή αν δεν έφταιγαν, αν τους καταδίκάζαν δικαστήρια ή όχι.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Φυσικά, έτσι ή αλλιώς, είχε εκλογές σήμερα.

M. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Εν πάση περιπτώσει, κάτι άλλο που ήθελα να αναφέρω, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι αρκετά έχουμε εξευτελιστεί ως βουλευτές σε αυτό τον τόπο, κατά τη δική μου την κρίση. Δε χρειάζεται να εξευτελιστούμε περισσότερο με το να δηλώνουμε εμείς οι ίδιοι ότι είμαστε ένοχοι μέχρι αποδείξεως του αντιθέτου, διότι θα πρέπει να ζητείται από εμάς να αποδείξουμε ότι είμαστε αθώοι.

Το άλλο, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι εγώ δεν μπορώ να αντιληφθώ γιατί αυτές οι αρχές του αθέμιτου πλουτισμού, που θα ισχύουν για μας τους βουλευτές και για κάποιους άλλους αξιωματούχους, να μην ισχύουν για όλους τους πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας στο κάτω-κάτω. Να υπάρχει ισότητα. Ας περάσουμε ένα νόμο πόθεν έσχες να ισχύει για όλους και θα είμαι ο πρώτος που θα τον ψηφίσω.

Εν πάση περιπτώσει, υπάρχουν άλλες διαδικασίες. Οι διαδικασίες του φόρου εισοδήματος κ.λπ. Αλλά φαίνεται ότι εμείς αποφασίσαμε ότι, πέραν εκείνων των διαδικασιών, πρέπει να κάνουμε και άλλα επιπλέον, για να αποδείξουμε ότι οι γυναίκες εμάς των Καισάρων είναι πιο τίμιες από τις άλλες.

Αλλά εν πάση περιπτώσει πιστεύω ότι η νομοθεσία όπως είναι, χωρίς τις τροποποιήσει... Για παράδειγμα λέει ότι δεν μπορούν να ελεγχθούν οι λογαριασμοί στο εξωτερικό. Και σωστά δεν μπορούν να ελεγχθούν, διότι ανέπτυξε το θέμα, αν δεν κάνω

λάθος, ο κ. Βασιλείου την περασμένη βδομάδα... Δεν είναι δυνατόν να γίνει αυτό το πράγμα. Νομίζετε ότι εκείνοι οι οποίοι αυτή τη στιγμή είναι τόσο έξυπνοι, που μπορεί να πλουτίζουν αθέμιτα, θα βάλουν τα λεφτά τους σε μια τράπεζα εδώ στην Κύπρο στο όνομά τους, για να τους βρούμε; Ή θα τα βάλουν στη γυναίκα τους ή στα ανήλικα τέκνα τους, όπως προνοεί ο νόμος; Δε νομίζετε ότι θα βρουν έναν τρόπο να μας ξεφύγουν; Είναι τόσο χαζοί;

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι είναι ουτοπία να πιστεύουμε ότι αυτή η νομοθεσία θα σταματήσει τον αθέμιτο πλουτισμό. Και χρειάζεται να πούμε όχι σε αυτό τον εξευτελισμό και χρειάζεται πολιτικό θάρρος για να το πούμε και να σταθούμε με παρρησία και να πούμε: “Όχι, κύριοι, δεν είμαστε κλέφτες και δε χρειάζεται να περάσει αυτός ο νόμος, για να σας το αποδείξουμε”. Διότι ο λαός αντιλαμβάνεται, έχει ωριμάσει πλέον. Έχει καταλάβει ότι ίσως αυτοί οι οποίοι είναι οι “έξυπνοι” θα διαφύγουν και μέσα από αυτό το νόμο.

Γι’ αυτό εγώ παίρνω το ρίσκο και το δηλώνω και το δήλωσα και στην περασμένη συνεδρία ότι θα τον καταψηφίσω και ας υποστώ τις πολιτικές συνέπειες, διότι πιστεύω ότι αυτή είναι η σωστή στάση που πρέπει να πάρουμε ως βουλευτές.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ματσάκη, προτού τελειώσετε, μια διευκρινιστική ερώτηση: Μεταξύ των άλλων υπαρχόντων θα δηλώνουμε και τα τετράποδά μας;

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Θα πρέπει να απαντήσει ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ που έκανε τις τροποποιήσεις αναφορικά με τα μεταφορικά μέσα. Αν είναι πέραν των δέκα χιλιάδων τα τετράποδα του κ. Αγαπίου, θα πρέπει να τα δηλώσει.

(Γέλια)

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θα εξετάσω τον κ. Ματσάκη να δω πόσα τετράποδα διαθέτει, συμπεριλαμβανομένων όλων που έχει στο σπίτι του, και θα σκεφτώ τι θα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Δώρος Χριστοδουλίδης.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Βγαίνει μας από τα δεξιά ο κ. Χριστοδουλίδης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η παρατήρηση είναι σωστή. Αρχίσατε να έχετε δεξιόστροφες πορείες και τάσεις.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Επειδή σας παρακολουθώ, κύριε Πρόεδρε, στις καθημερινές συζητήσεις σας από τηλεοράσεως και ραδιοφώνου, με έχετε πείσει ότι η θεώρησή σας ότι σήμερα δεν υπάρχει δεξιά, αριστερά ή κέντρο έχει κάποια βάση και εγώ την ασπάζομαι σε σχέση τουλάχιστο με την οριοθέτηση αυτής της Βουλής στις εισόδους και στις εξόδους της. Για την ιδεολογική ορθότητά της επιτρέψτε μου να διατηρώ κάποιες έντονες επιφυλάξεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέλει να πει ότι πρέπει να συνεχίσω ακόμη την προσπάθεια για να πείσω.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ίσως με πείσετε και εμένα, κύριε Πρόεδρε. Επίσης, η δεύτερη παρατήρηση είναι: Ελπίζω να μην ήρθε η σειρά μου τεχνηέντως -χωρίς να αποτελεί μομφή στο πρόσωπό σας, κύριε Πρόεδρε- επειδή τώρα τελευταίως μιλώ εγώ, πετάσσεται πάνω ο κ. Ματσάκης και αμφισβητεί τα λεγόμενά μου, να μη θεωρηθεί ότι, επειδή μίλησε ο κ. Ματσάκης και είπε κάτι με το οποίο οπωσδήποτε δε συμφωνώ, εσείς μας βάλατε εδώ

τώρα, για να συγκρουστούμε όχι μόνο ιατρικοεπιστημονικά, όπως προχθές, αλλά πάνω σε ένα άλλο θέμα το οποίο είναι θέμα Κατ' εμένα ηθικής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Απλώς, θέλω να σας πω ότι ήταν ο κ. Φιλίππου από το ΑΚΕΛ, ο οποίος όμως λείπει. Οι άλλοι ομιλητές είναι ο κ. Χριστοφόρου, ο κ. Νεοφύτου και ο κ. Λιλλήκας, ο οποίος όμως σήμερα ενεγράφη ως ομιλητής και θεώρησα ότι Κατ' αρχαιότητα είχατε προτεραιότητα. Γι' αυτό σας έδωσα το λόγο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κατά ηλικία, ναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Prior tempore potior jure. Ο προηγούμενος κατά χρόνο προηγείται κατά δικαίωμα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Επειδή είναι ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου, ο αναπληρωτής σας, που μου έβαλε αυτή τη σκέψη, “άμπα τζαι κάμετέ το καταύτης”, όφειλα από εκτίμηση προς τον κ. Δημητρίου να το θέσω υπόψη σας.

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα που συζητούμε είναι κατά βάση ηθικοδεοντολογικό όχι μόνο για τον πολιτικό κόσμο της Κύπρου, διότι σωστά πιστεύω οι νομοθέτες μας έχουν επεκτείνει τα πλαίσια των ατόμων τα οποία θα υφίστανται αυτή την ταλαίπωρη εξέταση. Δεν περιοριζόμαστε πλέον στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, στους υπουργούς του, στη Βουλή και όποιον άλλον ήθελε θεωρήσει τον εαυτό του ή ήθελε θεωρηθεί ως πολιτικό πρόσωπο, αλλά επεκτεινόμαστε και σε κλάδους όχι άσχετους με τη ζωή την καθημερινή και με την πραγματικότητα, θα έλεγα, όχι μόνο της κυπριακής κοινωνίας αλλά όλων των σύγχρονων κοινωνιών. Ο δικαστικός χώρος τίθεται υπό διερεύνηση θεωρητική, οι τοπικές αρχές, οι αζάδες, οι μουχτάρηδες, πρόεδροι συμβουλίων βελτιώσεως και μια λίστα φοβερή.

Έχουμε όλοι όσοι δυνητικά έχουμε τη δυνατότητα να εκμεταλλευτούμε αυτό το αξίωμα την υποχρέωση να δίνουμε το ορθό μήνυμα προς την υπόλοιπη κοινωνία, που έτσι βλέπει την πραγματικότητα και που μπορεί να αφίσταται αυτή η πραγματικότητα της πραγματικής σκέψης και του τι πράγματι συμβαίνει, αλλά δεν είναι κάτι που κατεβαίνει ουρανοκατέβητα τουλάχιστο για τη μικρή κυπριακή κοινωνία. Υπάρχουν άτομα τα οποία δεν αξιοποίησαν το αξίωμά τους, εκμεταλλεύτηκαν το αξίωμά τους, καταλήστεψαν το δημόσιο χρήμα και έκαναν τη ζωή τους λόγω αυτού του αξιώματος και αυτής της πρακτικής στη ζωή τους να τους αποφέρει πάρα πολλά οφέλη.

Έχει κανέναν που αρνιέται αυτή τη δυνητική πραγματικότητα; Έχει κανέναν από εμάς τους βουλευτές που δεν αισθάνθηκε στον κοινοβουλευτικό του βίο τη δυνατότητα ή την υποψία της δυνατότητας, αν θέλει, αν αποφασίσει, αν τολμήσει, να εκμεταλλευθεί ή να αξιοποιήσει αυτή τη θέση; Και δεν είναι μόνο θέση που μπορεί να δώσει χρήματα από πόρους αντιδεοντολογικούς, από πόρους παράνομους. Μπορεί να γίνει αξιοποίηση ή εκμετάλλευση της θέσης του πολιτικού, του δημόσιου ανδρός, του ανθρώπου που έχει θέση στην κοινωνία, να προχωρήσει πέραν των πραγματικών αντικειμενικών δυνατοτήτων του. Γιατί εμείς να εναντιωνόμαστε; Γιατί να συνεχίσουμε να θεωρούμε τους εαυτούς μας βλάκες που, επειδή δεν είχαμε ασχοληθεί με αυτό το θέμα προηγουμένως με αυτό τον τρόπο εκμετάλλευσης, θα ήμασταν οι πρώτοι τα θύματα; Πώς θα είμαστε θύματα, αν δε διαπράξουμε αυτό το ολίσθημα; Υπάρχουν “έξυπνοι” οι οποίοι θα φεύγουν, θα αποφεύγουν και θα διαφεύγουν αυτής της διαδικασίας. Ουδείς το αμφισβητεί. Όπως και από το νόμο υπάρχουν πάρα πολλοί “έξυπνοι” που διαφεύγουν από το νόμο. Είναι μόνο η αδυναμία του νόμου που τους επιτρέπει; Όχι, έτσι είναι η ζωή.

Επομένως, εγώ προσωπικά, και πέραν της ορθότατης Κατ’ εμένα θέσης της κοινοβουλευτικής μας ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, χειροκροτώ αυτό το

νομοθέτημα. Δεν το θεωρώ ότι είναι το καλύτερο που θα μπορούσε να υπάρξει ούτε το θεωρώ στατικό και στάσιμο ότι δε θα πρέπει ή δε θα μπορεί να βελτιωθεί, για να γίνει πιο αποτελεσματικό, πιο λειτουργικό. Όμως αυτή η Βουλή πρέπει να έχει την τόλμη να το ψηφίσει, για να αποδείξει ότι η επιλογή του λαού ήταν ορθή, ότι αυτοί που εκπροσωπούν σήμερα από αυτό το βήμα τούτο το φορέα της δημοκρατίας, παρ' όλο που δεν έχουν τίποτε να κρύψουν, τολμούν και βάζουν τον εαυτό τους, την οικογένειά τους, την προσωπική τους ζωή σε πολύ περισσότερη δημοσιότητα και διαφάνεια από ό,τι θα όφειλαν ή από ό,τι οφείλουν βάσει του συντάγματος. Και το κάνουν. Και το κάνουν σε μια προσπάθεια, πιστεύω, ο δημόσιος βίος τούτης της πολιτείας, τούτης της πατρίδας της κυπριακής, της ταλαιπωρημένης, να δίνει πλέον και σε αυτούς που συνεχώς μουρμουρούν και συνεχώς μεμψιμοιρούν ότι υπάρχουν τολμηροί. Και οι τολμηροί ξεκινούν από αυτή τη Βουλή.

Επομένως, κύριε Πρόεδρε, η ψήφος και η δική μου θα είναι όχι μόνο θετική, αλλά πιστεύω ότι ανοίγουμε από σήμερα ένα νέο τρόπο σκέψης, ένα νέο τρόπο απόφασης Γι' αυτό το κοινοβούλιο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αφήστε και τίποτε για την εκλογική συνέλευση, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ποιου; Του Συναγερμού;

(Γέλια)

Εμάς το κόμμα μας λειτουργεί διαφορετικά, πιο δημοκρατικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο αστείσμός οφείλεται σε ανταλλαγή κάποιου ανάλογου αστείσμου με άλλο συνάδελφό σας.

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Χριστοφόρου.

Λ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δε θα μακρολογήσω για έναν και μόνο λόγο. Το νομοσχέδιο συζητήθηκε και μέσα στην επιτροπή Νομικών, όπου οφείλουμε να πούμε ότι έγινε εξαιρετική δουλειά. Και ίσως θα ήταν πραγματικά λύση, αν αυτό το νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάστηκε η επιτροπή Νομικών, ψηφιζόταν καταρχήν και στην εφαρμογή του νόμου θα βλέπαμε τυχόν αδυναμίες του και εμείς οι ίδιοι θα ερχόμαστε στην πράξη να διορθώσουμε αυτές τις αδυναμίες μετά την εφαρμογή και τη λειτουργία του νόμου, όπως γίνεται και τις περισσότερες φορές. Ίσως το μόνο σημείο το οποίο έχρηζε συζητήσεως ήταν το θέμα της αναδρομικότητας.

Πιστεύω στην αναγκαιότητα του νόμου. Και πιστεύω σε αυτή την αναγκαιότητα για έναν και μόνο λόγο, ότι τα δημόσια πρόσωπα πρέπει να είναι τα υποδείγματα προς την κοινωνία μας, ιδιαίτερα σε περιόδους όπου υπάρχει και φαίνεται γενική κρίση όσον αφορά την αξιοπιστία δημόσιων προσώπων. Αυτός ο νόμος έπρεπε να βασιστεί και βασίζεται κατά κύριο λόγο στη διαφάνεια και στη χρηστή διοίκηση, οπότε δίνει τη δυνατότητα αυτά τα δημόσια πρόσωπα να ελέγχονται και να ελέγχονται κατά τρόπο τέτοιο, ούτως ώστε και οι ίδιοι να αφήνονται να είναι στην κοινωνία με το μέτωπο ψηλά.

Επειδή ακούστηκαν πάρα πολλά για την αναγκαιότητα ή όχι αυτού του νόμου, θα πω ένα μόνο επιχείρημα: ότι μεταξύ του να μην υπάρχει νομοθεσία, όπως ίσχυε μέχρι σήμερα, και του να υπάρχει έστω και μια αδύναμη νομοθεσία για το πόθεν έσχεσ σίγουρα η θέση όλων μας πρέπει να είναι να υπάρχει νομοθεσία. Και με εκπλήττει ιδιαίτερα, όταν ακούω ότι ίσως να μη δομήθηκε καλά το νομοσχέδιο, όταν μπορούσαμε εμείς οι ίδιοι οι βουλευτές κατά τη διάρκεια της συζήτησης του νομοσχεδίου να κάνουμε τις παρεμβάσεις μας, να παριστάμεθα στην επιτροπή Νομικών, να αλλάξουμε τη

μορφή, όπως θέλαμε, αυτού του νόμου, να θέσουμε τις απόψεις μας και να μην ερχόμαστε εδώ στην ολομέλεια και ουσιαστικά αυτοστιγμεί να προβληματιζόμαστε και να θέτουμε σωρηδόν τροποποιήσεις που ουσιαστικά τελικά μπορεί να φαλκιδεύσουν και το ίδιο το νομοσχέδιο για το πόθεν έσχες.

Εγώ πιστεύω ότι -και το επαναλαμβάνω- έγινε εξαιρετική δουλειά στην επιτροπή Νομικών. Υπήρξε σωστή αντιμετώπιση του νομοσχεδίου. Όσοι συνάδελφοι ενδιαφέρονταν, παρέστησαν σε αυτή την επιτροπή και λειτούργησαν εν σώματι και αυτή η επιτροπή έφερε σε αυτή τη Βουλή ένα ολοκληρωμένο νομοσχέδιο. Μπορούσαμε να ψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο με μια, δυο τροποποιήσεις, αν πράγματι θέλαμε να λειτουργήσει και να εφαρμοστεί αυτός ο νόμος και μετά να προχωρήσουμε να δούμε στην πράξη τις αδυναμίες του.

Παρά ταύτα και παρά τη συζήτηση που γίνεται και είναι ωφέλιμη, πιστεύω ότι το θέμα για μένα προσωπικά εξαντλήθηκε, ότι όλοι έχουμε αποκρυσταλλωμένη άποψη για το νομοσχέδιο. Πιστεύω ότι πρέπει να ψηφίσουμε το νόμο για το πόθεν έσχες και στην πορεία εδώ είμαστε, είμαστε η νομοθετική εξουσία, για να μπορέσουμε να βελτιώσουμε ακόμα περισσότερο το νόμο για το πόθεν έσχες.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Χριστοφόρου. Ο κ. Λιλλήκας και ο τελευταίος ομιλητής είναι ο κ. Αβέρωφ και μπαίνουμε μετά στις τροπολογίες φυσικά που θα υπάρξει νέος κύκλος αγορεύσεων.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σαφώς, όπως έχει ειπωθεί και από αρκετούς συναδέλφους, μετά από τόσες συζητήσεις στην επιτροπή Νομικών αλλά και στην ολομέλεια, δεν ξέρω πόσα έχουν

μείνει να προστεθούν ή να αφαιρεθούν. Θέλω να ελπίζω ότι με τις τελευταίες τοποθετήσεις θα υπάρξει ένας συγκερασμός των ανησυχιών αλλά και των προσδοκιών από αυτό το νομοσχέδιο, για να μη στέλλουμε προς τον κυπριακό λαό, προς τους Κύπριους πολίτες, κάποια λανθασμένα άθελά μας μηνύματα.

Πολλές ομιλίες συναδέλφων έχουν εστιαστεί στο να υπογραμμίσουν τις αδυναμίες αυτού του νομοσχεδίου. Είναι γεγονός ότι υπάρχουν αρκετές αδυναμίες και κανένας δεν υποστήριξε από αυτό το βήμα ότι είναι ο τέλειος νόμος ή είναι εκείνο το νομικό πλαίσιο που θα λειτουργήσει ως πανάκεια για ό,τι αφορά τα σκάνδαλα ή για ό,τι αφορά τη διασπάθιση του δημόσιου χρήματος. Όμως είναι κατά την άποψή μου παρατραβηγμένο, για να μην πω λανθασμένο, να δίνεται η εντύπωση από κάποιους συναδέλφους μετά από τόσες συνεδρίες της επιτροπής Νομικών, μετά από τόσες δημόσιες συζητήσεις, ότι αυτό το νομοσχέδιο είναι περίπου άχρηστο, ότι αυτό το νομοσχέδιο δεν έχει καμιά αξία και καμιά σημασία.

Είναι ακόμη, πιστεύω, πιο επιζήμιο για τη νομοθετική εξουσία, αλλά και για την εξέλιξη ή την ανάπτυξη της Δημοκρατίας, να δίνουμε το μήνυμα ότι είναι περίπου με το ζόρι ή είναι κάτω από την πίεση που θα ψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο. Το μήνυμα που παίρνουν οι απλοί πολίτες αυτού του τόπου με τέτοιες τοποθετήσεις είναι ότι οι βουλευτές στην καλύτερη των περιπτώσεων αποποιούνται των ευθυνών τους, των ευθυνών που συνεπάγεται η ανάληψη ενός δημόσιου αξιώματος με τη θέληση και την ψήφο του λαού.

Έχουν ακουστεί επίσης απόψεις ότι αυτό το νομοσχέδιο θα ρίξει στάχτη στα μάτια του κόσμου και ότι στην ουσία θα λειτουργήσει ως τροφή για το δημόσιο κουτσομπολιό, πράγμα το οποίο θα υποσκάψει το κύρος και την προσωπική αξιοπρέπεια, αν θέλετε, ή την οικογενειακή των δημόσιων προσώπων.

Έχει αναφερθεί, αγαπητοί συνάδελφοι, και από προηγούμενους ομιλητές ότι, όταν ένα πρόσωπο -και δεν αναφέρομαι στους δημόσιους υπαλλήλους αλλά στα πολιτικά πρόσωπα- αποφασίζει να θέσει εαυτό στην πολιτική σκηνή και να ζητήσει την εμπιστοσύνη του Κύπριου πολίτη, νομίζω ότι το ελάχιστο που χρωστά απέναντι σε αυτό τον πολίτη είναι η πλήρης διαφάνεια αλλά και η δυνατότητα, έστω με δυσκολίες, έστω μέσα από διαδικασίες, ενός αυστηρού ελέγχου. Είναι το ελάχιστο που οφείλει σε αυτό τον άνθρωπο ο οποίος με την ψήφο του τον στέλλει είτε στο Προεδρικό Μέγαρο είτε σε υπουργικό θώκο, μέσα από το διορισμό διά της εξουσίας του Προέδρου, είτε στο βουλευτικό αξίωμα και του εναποθέτει μέρος της δικής του κυριαρχίας, για να αποφασίζει για το μέλλον αυτού του τόπου.

Νομίζω ότι το ελάχιστο που του οφείλουμε είναι να είμαστε διαφανείς και να δεχθούμε το κόστος ενός αυστηρού ελέγχου έστω με κάποιες αρνητικές συνέπειες. Νομίζω ότι με τέτοιες τοποθετήσεις καλλιεργούμε ένα κλίμα σύγχυσης στον κυπριακό λαό για το τι αποσκοπούμε να πετύχουμε με αυτή τη νομοθεσία, αλλά και πιθανό για το τι αποσκοπούμε να αποκρύψουμε με αυτή τη νομοθεσία.

Οι πολύ σοβαρές ενστάσεις του κ. Ματσάκη και κάποιων άλλων ομιλητών νομίζω να μου επιτραπεί να πω ότι εκφράστηκαν πάρα πολύ αργά. Είναι ένα θέμα που ταλανίζει την κυπριακή κοινωνία εδώ και δέκα χρόνια, για να μην πω δεκαπέντε. Είναι ένα ζήτημα το οποίο απασχόλησε την επιτροπή Νομικών και τα πολιτικά κόμματα εδώ και αρκετούς μήνες ή χρόνια. Αν κάποιοι συνάδελφοι ένιωσαν τόσο έντονα, έχω την άποψη, ας μου επιτραπεί, ότι θα έπρεπε να πήγαιναν στην επιτροπή Νομικών και να έθεταν εξ υπαρχής και δημόσια αυτές τις αρνητικές τοποθετήσεις έγκαιρα και όχι στο παρά ένα στην ολομέλεια, με τρόπο που να δημιουργεί την εντύπωση ότι κάποιοι εκ των συναδέλφων ή η πλειοψηφία των συναδέλφων που θα ψηφίσει αυτό το νομοσχέδιο δημαγωγούν.

Αυτό το νομοσχέδιο, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν είναι ένας νόμος τον οποίο επινόησε η κυπριακή κυβέρνηση, είτε η σημερινή είτε η προηγούμενη, ή το άλφα ή το βήτα κόμμα ή η Βουλή, γιατί κάποιος από εμάς είχαν θεία έμπνευση ή γιατί κάποιος από εμάς μια μέρα αποφάσισαν ότι έπρεπε να εισαγάγουμε ακόμα μια νομοθεσία. Για να είμαστε ειλικρινείς με τον εαυτό μας, αυτό το νομοσχέδιο μάς το επέβαλε η κυπριακή πραγματικότητα. Μας το επέβαλαν τα σκάνδαλα τα οποία έχουν συσσωρευτεί, τα οποία απασχόλησαν την κυπριακή κοινή γνώμη, τα οποία απασχόλησαν τη Βουλή. Αν θέλετε, μας το επέβαλε ακόμα και η σκανδαλολογία και εκεί που δεν υπήρχαν σκάνδαλα. Ακόμα και η σκανδαλολογία καλλιέργησε ένα πνεύμα και ένα αίσθημα ανησυχίας ανάμεσα στον κυπριακό λαό και κατά συνέπεια μέσα από αυτή την πραγματικότητα όπως έχει δημιουργηθεί -και δεν αρκεί να κλείνουμε τα μάτια μας ή να στρουθοκαμηλίζουμε, για να λέμε ότι δεν υπάρχει αυτό το αίσθημα- δημιούργησε την αναγκαιότητα ενός πλαισίου που θα κατοχύρωνε -γιατί περί κατοχύρωσης, κατά την άποψή μου, πρόκειται- το αξίωμα και την αξιοπρέπεια των δημόσιων προσώπων.

Πρέπει ακόμη να λάβουμε υπόψη ότι εξελισσόμενη η κυπριακή κοινωνία και εκδημοκρατιζόμενη μέσα από τους διάφορους αγώνες, και τους νομοθετικούς και άλλους, προχωρεί προς μια κοινωνία διαφανή, εξ ου και η γέννηση των πολλών μέσων μαζικής ενημέρωσης, εξ ου και ο δημόσιος διάλογος που γίνεται για μια σειρά από ζητήματα σήμερα, εξ ου βεβαίως και η δυνατότητα του Κύπριου πολίτη να προσφεύγει, να έχει καταρχάς πληρέστερη ενημέρωση, έστω και καθ' υπερβολήν πολλές φορές από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, αλλά και η ευχέρεια που διαθέτει σήμερα να προσφεύγει στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, προκειμένου να κάνει κάποιες καταγγελίες.

Συνεπώς, μια δημοκρατική σύγχρονη κοινωνία είναι μια κοινωνία διαφάνειας και μια κοινωνία δημόσιου διαλόγου αλλά και δημόσιου ελέγχου. Και αυτό όσοι θα πρέπει ή όσοι έχουν αποφασίσει ότι θα αφιερώσουν μέρος της ζωής τους στο δημόσιο βίο και

θα ζητήσουν την εμπιστοσύνη του σώματος των πολιτών θα πρέπει να το αποδεχτούν. Είναι μια πραγματικότητα. Αυτά τα οποία έχω αναφέρει έχουν δημιουργήσει ακριβώς ένα λαϊκό αίτημα που αφορά τον έλεγχο των πολιτικών προσώπων. Και αυτό το λαϊκό αίτημα, ενόσω δεν ικανοποιείται, οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στον κλονισμό της εμπιστοσύνης των πολιτών και ιδιαίτερα της κυπριακής νεολαίας απέναντι στα πολιτικά πρόσωπα.

Και δεν είναι τυχαίο που σήμερα μεγάλο μέρος της κυπριακής νεολαίας, ενώ είναι καθ' όλα υγιές και αγαπά τον τόπο του, αποστασιοποιείται από την πολιτική ζωή του τόπου. Ας μην κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας. Ακόμη και όταν μας καλούν διάφορες οργανώσεις να μιλήσουμε για το θέμα της δημοκρατίας, του εκσυγχρονισμού, για το θέμα των σκανδάλων, μας περιλαμβάνουν όλους ανεξαιρέτα αν όχι στους κλέφτες, αν όχι σε αυτούς που αξιοποίησαν το αξίωμά τους, για να έχουν οικονομικά προσωπικά οφέλη, στους υποψήφιους εκμεταλλευτές του αξιώματός τους. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Ο κυπριακός λαός, επειδή ακριβώς στην Κύπρο δε λειτούργησε ο δημόσιος βίος με τρόπο που όποιοι έχουν καταχραστεί το αξίωμά τους να οδηγούνται απέναντι στη δικαιοσύνη, έχει φθάσει στο σημείο να μας συμπεριλαμβάνει όλους.

Να μου δώσετε ακόμα δύο λεπτά, κύριε Πρόεδρε, θα προσπαθήσω να ολοκληρώσω. Γιατί πραγματικά δεν είχα σκοπό να μιλήσω, Γι' αυτό και δεν είχα δηλωθεί, αλλά, βλέποντας πώς εξελίχθηκε η συζήτηση, ένιωσα ότι κάτι είχα να προσθέσω. Συνεπώς, στο ερώτημα το πραγματικό που τίθεται, κατά πόσο αυτός ο νόμος θα λύσει το πρόβλημα, νομίζω ότι η απάντηση είναι απλή και την έχουμε πει πολλοί. Δε θα δώσει λύση· θα βοηθήσει στο να απαμβλυνθεί. Αυτός ο νόμος δεν έρχεται να υποκαταστήσει μια σωρεία από άλλους νόμους που υπάρχουν και οι οποίοι μπορούν να δώσουν λύση, αν η πολιτεία επιτέλους αποφασίσει να εφαρμόσει τους νόμους και να εφαρμόσει τους νόμους ισομερώς και απέναντι και αυστηρότερα, θα

έλεγα, στα πολιτικά πρόσωπα. Η κύρια ιδιότητα των βουλευτών, των υπουργών και του Προέδρου της Δημοκρατίας -και αναφέρομαι στα αξιώματα τα πολιτειακά- είναι η ιδιότητα του πολίτη. Και ως πολίτες υπόκεινται όλοι στον έλεγχο και του φόρου εισοδήματος και όποιας άλλης νομοθεσίας υπάρχει σήμερα.

Συνεπώς, αυτό το νομοσχέδιο θα δημιουργήσει, αν θέλετε, κατά την άποψή μου, ένα γυάλινο σπίτι στο οποίο θα μπουν τα πολιτικά πρόσωπα, απογυμνωμένοι από οικονομικής πλευράς, θα έλεγα, αλλά ακριβώς για να παρεμποδιστεί αυτή η δυνατότητα του δημόσιου κουτσομπολιού και το να διασύρονται κάποια πρόσωπα χωρίς λόγο, φρόντισαν οι νομοθέτες, η επιτροπή Νομικών -και συμφωνώ με τη φροντίδα που έλαβαν- να είναι αλεξίσφαιρο αυτό το σπίτι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, αλλά θα είμεθα εις δημοσία θέα. Και διερωτώμαι πόσοι από εμάς θα μπορούμε να μπούμε σε γυάλινο σπίτι με δημόσια θέα.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Θα είμαστε οικονομικά γυμνοί· αυτό είναι αλήθεια. Και αυτό βεβαίως μπορεί να μην είναι ευχάριστο θέαμα, αλλά είναι απαραίτητο θέαμα.

(Γέλια)

Είναι γεγονός ότι το πρόβλημα το οποίο θέλει να λύσει αυτός ο νόμος υπάρχει από την ημέρα που δημιουργήθηκε ο δημόσιος και ο πολιτικός βίος. Από την ημέρα που η κοινωνία των ανθρώπων οργανώθηκε και επινόησε την πολιτική και το δημόσιο βίο παρουσιάζονται τα συμπτώματα των σκανδάλων, της εκμετάλλευσης των αξιωμάτων και όλα όσα συζητούμε. Και το πρόβλημα ίσως να είναι μεγαλύτερο σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και βεβαίως θα ερωτηθεί κάποιος: “Γιατί τότε δεν υπάρχει παρόμοια νομοθεσία;” Είναι απλός ο λόγος. Και εδώ είναι η μεγάλη διαφορά μεταξύ της Κύπρου και των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε αυτές τις

χώρες δεν υπάρχει τέτοια νομοθεσία, όμως πολύ εύκολα ένας υπουργός, ένας πρωθυπουργός ή ένας βουλευτής καταλήγει ενώπιον της δικαιοσύνης και μετά πίσω από τα σίδερα της φυλακής. Γιατί; Γιατί ακριβώς εκεί λειτουργεί η νομοθεσία και δεν παρεμβαίνουν τα όσα παρεμβαίνουν στην Κύπρο όπου στην καλύτερη των περιπτώσεων, απλώς μετά από πολλούς αγώνες, μπορεί να πετύχεις κάποια παραίτηση ή κάποιο πολιτικό κόστος. Εκεί οδηγούνται στη δικαιοσύνη.

Συνεπώς, αυτή η αδυναμία, αγαπητοί συνάδελφοι, θα δώσει στο λαό τη διαφάνεια που απαιτεί. Θα οδηγήσει συμβολικά, αν θέλετε, τα πολιτικά πρόσωπα να είναι πολύ προσεκτικά όχι στο πώς να “κλέβουν”, αλλά στο πώς συμπεριφέρονται και στο πώς διαχειρίζονται τα αξιώματά τους, για να μην αφήνουν ούτε σκιές, και αυτή είναι η ηθική αξία αυτού του νόμου.

Θα έλεγα ακόμα καταλήγοντας ότι ο νόμος τον οποίο καλούμαστε να ψηφίσουμε, παρ' όλες τις αδυναμίες του, στέλλει ένα πολιτικό αλλά και ένα ηθικό μήνυμα και στην κυπριακή κοινωνία και γενικά στην πολιτεία την ίδια, ότι η εκτελεστική εξουσία που έστειλε το νομοσχέδιο, αλλά και η νομοθετική εξουσία που το ψηφίζει, δηλώνουν έτοιμα αυτά τα πολιτικά πρόσωπα να υπόκεινται σε έναν αυστηρότερο από τους υφιστάμενους νόμο. Αυτό το μήνυμα πιστεύω ότι θα βοηθήσει στο να δημιουργηθεί ένα καλύτερο πολιτικό περιβάλλον και κλίμα στην κυπριακή κοινωνία, για να επανακτήσει η πολιτική και οι πολιτικοί να επανακτήσουν την εμπιστοσύνη του Κύπριου πολίτη, την οποία κινδυνεύουμε να χάσουμε σήμερα. Και το πολιτικό μήνυμα ταυτόχρονα που αφορά την κρατική μηχανή αλλά και τους διάφορους θεσμούς του κράτους, ότι θα πρέπει να τεθούν επιτέλους σε εφαρμογή οι ήδη υφιστάμενες νομοθεσίες, οι οποίες δεν περιέχουν περίπλοκες διαδικασίες στην εφαρμογή τους, ούτως ώστε από οικονομικής πλευράς να τεθούν κάτω από το μικροσκόπιο τα πολιτικά πρόσωπα, αλλά και όλοι εκείνοι οι αξιωματούχοι του κράτους που έχουν θέσεις κλειδιά.

Συνεπώς, ο νόμος -και κλείνω- δίνει τη διαφάνεια και θα πρέπει μαζί με τη διαφάνεια που δημιουργούμε να στείλουμε και το μήνυμα στην κυβέρνηση να εφαρμόζει τη νομοθεσία αρχίζοντας από εμάς.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Λιλλήκα. Νομίζω ότι έχουν λεχθούν όλα όσα λέγονται. Ο κ. Νεοφύτου και τελειώνουμε. Κύριοι συνάδελφοι, θα θεωρήσω ότι η συζήτηση εξαντλήθηκε μετά τον κ. Νεοφύτου, για να προχωρήσουμε σε μια άλλη μακρά διαδικασία, που είναι οι τροπολογίες.

Κύριε Νεοφύτου, έχετε το λόγο.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, άκουσα με προσοχή όλους τους συναδέλφους, και όσους έχουν πρόθεση να τον καταψηφίσουν αλλά και όσους, παρ' όλο που διαπιστώνουν ότι αυτός ο νόμος δε θα λύσει το πρόβλημα, θα τον ψηφίσουν. Εγώ δε θα ψηφίσω το νόμο, κύριε Πρόεδρε, αφού αυτός δε θα λύσει το πρόβλημα, γιατί δεν είναι η πρωτογενής αιτία της οποιασδήποτε οικονομικής διαφθοράς. Επειδή υπάρχει διάχυτο στην κοινή γνώμη ότι υπάρχει οικονομική διαφθορά, θα ψηφίσουμε το νόμο, για να ρίξουμε στάχτη στα μάτια του απλού πολίτη, ότι με αυτό το νόμο καθιστούμε την κοινωνία τίμια και τους πολιτικούς τίμιους και κτυπούμε την οικονομική διαφθορά;

Πριν από λίγες βδομάδες απασχολούσε αυτό το σώμα μια πρόταση νόμου, που απαγόρευε σε συγγενικά πρόσωπα που είναι μέλη διοικητικών συμβουλίων των ημικρατικών οργανισμών ή των δημόσιων κρατικών εταιρειών να υποβάλλουν προσφορές. Σήμερα μιλούμε για το πόθεν έσχες. Γιατί όλα αυτά συζητούνται στο ναό της δημοκρατίας; Γιατί ζούμε σε έναν τόπο όπου υπάρχει μια νοοτροπία, μια

νοοτροπία που θέλει τον οποιοδήποτε, αν του περάσει, να “κλέβει” το φόρο και, αν του περάσει, μέσα από τον κρατισμό, αφού το κράτος είναι ξένο για τον οποιοδήποτε, να προσπαθεί να εκμεταλλευτεί αυτό το ξένο σώμα, που δεν είναι δικά του λεφτά, για να πλουτίσει.

Πρέπει να εμπεδώσουμε σε τούτο τον τόπο, αν όλοι γνοιαζόμαστε, πως το κράτος είναι δικό μας. Αν δεν το κατορθώσουμε μέσα από θεσμούς, τότε, χίλια πόθεν έσχες να ψηφίσουμε, δε θα διορθώσουμε την κατάσταση. Η πρωτογενής αιτία είναι αλλού και δεν είναι στο ότι μέχρι σήμερα δεν είχαμε το πόθεν έσχες. Γιατί είχαμε το νόμο περί Φόρου Εισοδήματος, που έδιδε το δικαίωμα στον Έφορο Φόρου Εισοδήματος να πηγαίνει μέχρι επτά χρόνια πίσω και να ζητεί από το βοσκό, από τον κτηνοτρόφο, από τον πολιτικό, από τον επιχειρηματία, από τον υπάλληλο ή οποιονδήποτε άλλο περιουσιακή κατάσταση. Και όταν ακόμα ο Έφορος Φόρου Εισοδήματος είχε και υποψία για δόλο, μπορούσε να πάει ακόμη πέντε χρόνια και να πάει δώδεκα χρόνια πίσω.

Πριν από μερικές βδομάδες πέρασε και από το Υπουργικό Συμβούλιο νομοσχέδιο που δίνει τη δυνατότητα -και θα έρθει σύντομα στη Βουλή- στον Έφορο Φόρου Εισοδήματος να πηγαίνει μέχρι και δεκαπέντε χρόνια πίσω. Μέχρι είκοσι, με διορθώνει ο συνάδελφος ο κ. Ρότσας. Άρα προς τι και διατί μια νομοθεσία που όλοι διαπιστώνουμε πως δε θα διορθώσει αυτή την κατάσταση;

Και επειδή συμμερίζομαι την άποψη πως δε λύει το πρόβλημα και το πρόβλημα είναι στον κρατισμό, είναι στις δημόσιες ενδεχομένως προσφορές, να κάνουμε βήματα για να διορθώσουμε τα κενά, να στουππώσουμε, κατά την παφίτικη διάλεκτο, τις τρύπες αυτού του κράτους και να προσπαθήσουμε όλοι, και με υπευθυνότητα και ευθύνη εμάς των πολιτικών, να συνειδητοποιήσει ο οποιοσδήποτε σε αυτό τον τόπο πως το κράτος είναι δικό μας. Ωστόσο σκεφτόμαστε ότι είναι ξένο στοιχείο, η κατάσταση θα

χειροτερεύει και το πόθεν έσχες δε θα λύσει το πρόβλημα. Τουναντίον, έχοντας ένα νέο νόμο για το πόθεν έσχες, αυτός που θα φθάσει στο σημείο να “κλέψει”, τώρα που ξέρει πως υπάρχει το πόθεν έσχες, θα είναι πολύ πιο προσεκτικός να χώσει πολύ καλύτερα αυτά που θα “κλέψει”. Και εμείς θα εφησυχάζουμε πως περάσαμε το πόθεν έσχες και θα πηγαίνουμε στις συγκεντρώσεις, στα καφενεία, για να λέμε ότι εμείς ψηφίσαμε το πόθεν έσχες, είμαστε τίμιοι, η πολιτική ζωή του τόπου μπαίνει στη σωστή κατεύθυνση.

Και ένα επιπρόσθετο στοιχείο και τελιώνω, κύριε Πρόεδρε. Μήπως από το 1960, από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, όποιος πολιτεύεται είναι έτοιμος να βάλει το χέρι στην οικονομική διαφθορά; Όλοι οι πολιτικοί έχουν την τάση να είναι “κλέφτες”; Δεν είναι το σύστημα που δημιουργεί όλες αυτές τις υποψίες; Ας διορθώσουμε το σύστημα και ας μην ψηφίζουμε νόμους που όλοι πιστεύουμε πως δε λύουν το πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θέμα είχα πει ότι, αν είναι απλώς μια...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ήμουν από τους βασικότερους συντελεστές αυτού του νομοσχεδίου ως μέλος της επιτροπής Νομικών και ως ο εισηγητής εκ μέρους της κοινοβουλευτικής μου ομάδας των διάφορων εισηγήσεων. Εγώ έδωσα το καλό παράδειγμα μαζί με τον κ. Δημητρίου, μιλήσαμε από μερικά λεπτά, που είναι λιγότερα από τα πέντε μας δάχτυλα, χωρίς να επιχειρηματολογήσουμε, διότι θεωρήσαμε ότι η επιχειρηματολογία μάλλον στις τροπολογίες έπρεπε να γίνει. Όμως, επειδή ο κ. Αβέρωφ έκανε συσχετισμό του φόρου εισοδήματος με το νομοσχέδιο αυτό, θα πρέπει να πω ότι η διαφορά στο φόρο εισοδήματος είναι ότι, αν ο φόρος εισοδήματος βρει ότι υπάρχει μια αύξηση της περιουσίας, το μέγιστο που μπορεί να κάνει είναι να επιβάλει φορολογία πάνω στο προϊόν ή πάνω στο ποσό των χρημάτων ή της περιουσίας που

ήβρε. Δεν μπορεί να επιβάλει οποιοσδήποτε κυρώσεις ότι αυτή η διαφορά, η αύξηση της περιουσίας ενός πολίτη...

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Να το αλλάξουμε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να παρακαλέσω τους κ. συναδέλφους. Απλώς, επιχειρηματολογεί και ο κ. Αγαπίου σε κάποια επιχειρήματα που έχουν ακουστεί, κύριοι συνάδελφοι.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Αυτός ο νόμος έχει σκοπό και πρόθεση να κολάσει εκείνες τις ελάχιστες περιπτώσεις, αν βρεθούν, που ένας πολιτικός ή ένας ελεγχόμενος, που καθορίζεται από το νόμο, έχει αυξήσει την περιουσία του, έχει πλουτίσει χρησιμοποιώντας τη δική του θέση. Αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θέμα θεωρείται οριστικά και εξ άπαντος λήξαν. Αντιλαμβάνομαι ότι μια σειρά τροπολογιών έχει ενσωματωθεί στο νόμο. Υπάρχει όμως και μια σειρά άλλων τροπολογιών, που θα συζητηθεί ενώπιον του σώματος. Διαδικαστικά, προτού προχωρήσουμε και επειδή αντιλαμβάνομαι ότι, εάν θέλουμε όντως να περάσει η νομοθεσία, θα πρέπει να περιορίσουμε και τα όσα λέγουμε, θα εισηγούμουν ότι ένας που υποστηρίζει την τροπολογία να μην υπερβαίνει τα τρία λεπτά και, αν υπάρχει αντίθετη άποψη, να μην υπερβαίνει εξίσου τα τρία λεπτά, διαφορετικά θα συζητούμε...

Ναι, κύριε Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι πολύ καλή η εισήγησή σας, μόνο υπάρχει μια διαφορά. Όσον αφορά τις τροπολογίες που έγιναν μέχρι την περασμένη συνεδρία, έχουν

κωδικοποιηθεί και θα μπορείτε να τις παρακολουθείτε. Άρθρο 3, να πούμε, άρθρο 4 κ.λπ. Μετά όμως από την προχτεσινή συνεδρία, κατατέθηκε ένας άλλος σωρός άλλων τροπολογιών, οι οποίες είναι ανακατωμένες. Άρθρο 3, πηγαίνει άρθρο 19, άρθρο 8, άρθρο 5. Εισηγούμαι, χάριν της τάξης, να ζητήσετε βοήθεια από τη γραμματεία της Βουλής, να είναι κοντά σας, για να...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, το έχει ήδη πράξει, κύριε Αγαπίου. Μέχρι εχτές έχει ενσωματώσει, τουλάχιστο στην ενώπιόν μου διαδικασία, όπως καταγράφεται, όλες τις τροπολογίες. Υπάρχει μόνο μία σήμερα, του προέδρου της επιτροπής, για το άρθρο 19, την οποία έχω κατά νουν. Επομένως, πάρα πολύ σωστή η παρατήρησή σας, αλλά έχει ήδη -και συγχαίρω τη γραμματεία- εργαστεί προς αυτή την κατεύθυνση για να ευκολύνει το έργο της Βουλής.

Προχωρούμε. Όσον αφορά επομένως τις τροπολογίες που έχουν υιοθετηθεί και αναφέρονται στο Δεύτερο Πίνακα της συμπληρωματικής έκθεσης της επιτροπής, θα τις θέσω ενώπιον του σώματος κατά τη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου. Συνεπώς, για τα άρθρα, όπου υπάρχουν τροπολογίες, θα τίθεται πρώτα η σχετική τροπολογία και μετά και ούτω καθεξής.

Παρακαλώ, προχωρούμε τώρα. Κύριε γραμματέα, διαβάστε τα τρία πρώτα άρθρα όπου δεν υπάρχουν τροπολογίες.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κτήση περιουσιακού οφέλους με αθέμιτα μέσα. Ποινές. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση των άρθρων 1 μέχρι 3; Δεν υπάρχει καμιά τροπολογία, είναι ομόφωνα.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρχουσής ενστάσεως, τα τρία πρώτα άρθρα της σχετικής νομοθεσίας εγκρίνονται.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, δεν κατάλαβα. Θεωρούμε ότι... Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα πάω στην τρίτη ανάγνωση, για να ερωτήσω μετά τις τροπολογίες ποιοι είναι υπέρ του νομοθετήματος, ποιοι όχι. Προκαταρκτικά, απλώς ερωτώ κατά πόσο εγκρίνονται -για να μη γίνει συζήτηση- κάποια άρθρα. Δηλαδή, εγκρίνονται τα τρία πρώτα άρθρα όχι για συζήτηση, αλλά για να θεωρηθεί ότι αποτελούν τουλάχιστον της πλειοψηφίας τη συναπόφαση. Και αργότερα θα τεθούν το σύνολο του νόμου.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θεωρείται ότι η τροπολογία στο άρθρο 3 η οποία περιλαμβάνεται στον Πρώτο Πίνακα, όπου αναγράφονται οι υιοθετηθείσες από την επιτροπή Νομικών τροπολογίες, είναι ενσωματωμένη στο άρθρο 3;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα το έχω πει, κύριε Ηλιάδη.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Να είναι σαφές απλώς. Απλώς το επιβεβαιώνω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ακούστε, κύριοι! Προχωρώ, αδιαφορώντας για το ποια εγκρίνετε και ποια δεν εγκρίνετε. Εγώ δε θα βάζω Κατ' άρθρον αυτό... Πάω. Για το άρθρο 4 υπάρχει πρόταση

τροπολογίας. Παρακαλώ τον κ. Ρότσα, ο οποίος κυκλοφόρησε μια τροπολογία, να αναπτύξει τις θέσεις του γιατί θέλει να τροποποιηθεί το άρθρο 4. Επαναλαμβάνω, με αυστηρότητα ως προς το χρόνο.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, θα εισηγούμουν να αναφέρετε από την αρχή πόσες τροπολογίες υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν το είδα, κύριε Αγαπίου. Και αν πω είκοσι δηλαδή, τι διορθώνει την κατάσταση;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ρότσα, για το άρθρο 4, παρακαλώ.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι οι πρώτοι οι οποίοι θα πρέπει να υποβάλλουν τις δηλώσεις τους και να τις δημοσιοποιούν θα είναι αυτοί οι οποίοι θα ελέγχουν όλους τους άλλους και μάλιστα τους εκλεγμένους. Γι' αυτό η εισήγησή μου είναι να προστεθούν στη λίστα των ελεγχόμενων τα μέλη του Συμβουλίου Ελέγχου.

Ευχαριστώ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν υπάρχει ένσταση, αλλά το ερώτημα είναι: ποιος θα τους ελέγχει; Αφού το Συμβούλιο Ελέγχου είναι αυτοί, το ερώτημα είναι: ποιος θα τους ελέγχει; Είναι δηλαδή πρακτικά ανεφάρμοστο αυτό το πράγμα.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι αυτός ο νόμος δεν πρέπει να είναι νόμος ελέγχου αλλά νόμος ο οποίος να ζητά από δημόσια άτομα να υποβάλλουν δηλώσεις, που να

είναι σύμφωνες με το νόμο. Και παρακάτω, στις τροποποιήσεις, θα δείτε ότι η δική μου τροποποίηση, ακόμη μια άλλη είναι να μην ελέγχονται τα δημόσια άτομα. Να ελέγχονται μόνο αν υπάρχουν εξόφθαλμες διαφορές. Γι' αυτό θα πρέπει να τα δούμε όλα, για να μπορέσουμε να καταλήξουμε. Αλλά ουαί και αλίμονο να ελέγχουν βουλευτές, να ελέγχουν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, το Γενικό Εισαγγελέα και εκείνοι να ελέγχονται μόνο από το Θεό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι, σας παρακαλώ!

Ποιοι υποστηρίζουν την τροπολογία που εισηγείται ο κ. Ρότσας; Πόσοι υποστηρίζουν; Πόσοι είναι υπέρ της τροπολογίας που εισηγείται ο κ. Ρότσας;

Κύριοι συνάδελφοι, πόσοι είναι εναντίον της τροποποίησης που υποστηρίζει ο κ. Ρότσας;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δεν είχε κανέναν υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ένας, ο ίδιος.

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δώδεκα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεπώς η τροπολογία απορρίπτεται.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ένα λεπτό, παρακαλώ! Κύριε Ματσάκη, σας παρακαλώ! Αν έρθετε εδώ να δείτε πώς είναι πλεγμένα τα πράγματα με όλες τούτες τις τροπολογίες των τροπολογιών, θα με καταλάβετε. Ένα λεπτό μόνο, σας παρακαλώ!

Υπάρχει και ένας πίνακας τροπολογιών, κύριοι συνάδελφοι, στο άρθρο 4.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουμε τρεις τροπολογίες εμείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Υπάρχουν οι τροπολογίες που είναι στον Πίνακα, που πρέπει να μπαίνουν, και υπάρχουν και οι Κατ' ιδίαν τροπολογίες των βουλευτών. Θέλει λίγη ώρα να καταλάβει κανένας το σύστημα, όπως είναι περιπεπλεγμένο.

Ναι, κύριε Αγαπίου. Προχωρούμε στις τροπολογίες του Πίνακα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Υπάρχουν τρεις τροπολογίες, δεν αναφέρομαι στις τροπολογίες που έγιναν αποδεκτές, είναι από κοινού με το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ. Η κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και η κοινοβουλευτική ομάδα της ΕΔΕΚ έχουν υποβάλει τροπολογίες για το άρθρο 4. Αντιλαμβάνομαι ότι έγινε αποδεκτή η τροπολογία για το διοικητή της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας και προσετέθη η φράση "οργανισμός δημοσίου δικαίου μαζί με τα διοικητικά συμβούλια νομικών προσώπων", έτσι που να καλύπτει και τους ημικρατικούς οργανισμούς. Οι προτάσεις μας οι οποίες δεν έγιναν αποδεκτές και τις οποίες υποβάλλουμε για έγκριση είναι: Πρώτον, να περιληφθούν στα ελεγχόμενα πρόσωπα οι γενικοί διευθυντές των υπουργείων και οι τμηματάρχες των υπηρεσιών και τμημάτων, η μία τροπολογία.

Δεύτερον, οι διευθυντές, ιδιοκτήτες μέσω μαζικής ενημέρωσης και τρίτον, τα πρόσωπα που κατείχαν αξίωμα από την Κυπριακή Δημοκρατία, αλλά, επειδή αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει τροπολογία και από άλλα κόμματα για το τρίτο, δεν έχουμε ένσταση να είναι “που κατείχαν αξίωμα από το 1965 και εντεύθεν”, που υπήρχε ο νόμος περί του Πόθεν Έσχες, κάποιος σχετικός νόμος. Αλλά, νομίζω, θα μου δώσετε δυο λεπτά να επιχειρηματολογήσω για την κάθε περίπτωση.

Σε ό,τι αφορά τους γενικούς διευθυντές των υπουργείων, κύριε Πρόεδρε, και τους τμηματάρχες, οι γενικοί διευθυντές και οι διευθυντές κυβερνητικών τμημάτων κατέχουν σημαντικότερες θέσεις στην κυβερνητική μηχανή και από τη θέση τους, όταν θέλουν, μπορούν να αποκτήσουν περιουσία με αθέμιτα μέσα ευκολότερα από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο.

Η υφιστάμενη νομοθεσία, συγκεκριμένα το άρθρο 66 του Νόμου 1/90 περί Δημόσιας Υπηρεσίας, είναι ελλιπής, ασαφής, χωρίς διαδικασία για την εφαρμογή της, Γι’ αυτό και δεν εφαρμόστηκε ποτέ μέχρι σήμερα από το 1990 που ψηφίστηκε. Οι γενικοί διευθυντές των κυβερνητικών τμημάτων με την υφιστάμενη νομοθεσία, δηλαδή το 1/90, ευρίσκονται στην ίδια θέση με τους κλητήρες, τους απλούς γραφείς, τις νοσοκόμες, τους απλούς εργάτες, που υπηρετούν στη δημόσια υπηρεσία. Σίγουρα θα πρέπει να τοποθετηθούν στην ίδια μοίρα τουλάχιστο με τους δημοτικούς συμβούλους ή τα μέλη συμβουλίων αναπτύξεως, που καλύπτονται από το παρόν νομοσχέδιο και, αν τροποποιηθεί αργότερα ο νόμος περί Δημόσιας Υπηρεσίας, έτσι που να περιληφθούν οι γενικοί διευθυντές και οι τμηματάρχες, τότε ας αφαιρεθεί από αυτό το νομοσχέδιο η πρόνοια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

Ναι, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η κοινοβουλευτική ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού για το άρθρο 4 έχει τις εξής απόψεις:

Πρώτον, όσον αφορά τους δικαστές, η θέση είναι να μην περιληφθούν οι δικαστές στα ελεγχόμενα πρόσωπα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ένα λεπτό.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Είναι γενικά που θα μιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι για να καλύψετε τα επόμενα.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Γενικά, κύριε Πρόεδρε. Δε θα αναφερθώ ειδικά σε αυτό το θέμα, για να μην επαναλαμβάνομε.

Και οι λόγοι που λέμε ότι πρέπει να εξαιρεθούν οι δικαστές είναι οι εξής: Μέχρι σήμερα αυτό που ονομάζουμε πραγματικότητα, που έχει σχέση τάχα με τους ψιθύρους για μας τους βουλευτές, τα πολιτικά πρόσωπα και τους κατέχοντες αξιώματα στην κυβέρνηση, δε φαίνεται να ισχύει στην περίπτωση των δικαστών και χαιρόμαστε Γι' αυτό. Δεν έχει παρουσιαστεί μέχρι σήμερα οποιοσδήποτε ψίθυρος ή σκιά γύρω από αυτό το θέμα.

Δεύτερον, όσον αφορά τη δικαστική εξουσία, ευρίσκεται έξω από κάποιες διαμάχες τις οποίες εμείς, η εκτελεστική και η νομοθετική εξουσία, κατά καιρούς έχουμε.

Και, τρίτον, με την εξαίρεση των δικαστών εμπεδώνουμε το τεκμήριο, το οποίο εμείς υποσκάψαμε στην περίπτωση τη δική μας και στην περίπτωση των μετεχόντων στην εκτελεστική εξουσία, ότι η δικαστική εξουσία είναι πέραν πάσης αμφιβολίας

αδέκαστη και χωρίς αυτά τα αμαρτήματα τα οποία εμείς οι ίδιοι, επαναλαμβάνω, είναι που αποδίδουμε στους εαυτούς μας. Και προσδίδουμε και σε αυτή την τρίτη εξουσία εκείνη την αίγλη, την οποία θέλουμε να κρατήσει, ότι είναι πέραν πάσης υποψίας.

Επιπρόσθετα, και τελειώνω Γι' αυτό το θέμα, αφήνουμε τη δικαστική εξουσία ως απόλυτα ανεξάρτητη εξουσία να ρυθμίζει τα του οίκου της με τις δεοντολογικές καταστάσεις-διατάξεις τις οποίες εφαρμόζει στους κανονισμούς της.

Το δεύτερον, όσον αφορά τη ραδιοτηλεόραση, η θέση μας είναι...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Αγαπίου, έχω πει ότι είναι γενική αναφορά στο άρθρο 4.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε. Αν μου επιτρέπετε, θέμα διαδικασίας. Εισηγούμαι όπως κάθε πρόταση εξετάζεται μόνη της και προχωρούμε. Διαφορετικά, θα μου δώσετε το λόγο να απαντήσω και θα ξαναρχίσει η συζήτηση από την αρχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Αγαπίου, είναι ένας τρόπος... Ο κ. Δημητρίου ξέρετε τι είπε; "Αφήστε με να πω και για τις τρεις τροπολογίες του άρθρου 4 μια για πάντα, σαν θέσεις γενικής αρχής, για να τελειώνουμε". Επομένως, είναι επίσπευση και όχι...

Ναι, κύριε Δημητρίου.

Κύριε Αγαπίου, σας παρακαλώ!

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Δημητρίου, έχετε το λόγο.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Όσον αφορά τη θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού για την περίληψη των ιδιοκτητών, μετόχων κ.λπ. ραδιοτηλεοράσεων, εφημερίδων κ.λπ., η θέση μας είναι ότι η περίληψη αυτών των ανθρώπων δε συνάδει με το πνεύμα του νόμου που μιλά για αξίωμα δημόσιο και δε δέχομαι τη θέση ότι μπορεί στην ευρύτητα, επειδή πράγματι έχουν δημόσιο ρόλο αυτά τα όργανα, να περιληφθούν σ' αυτό το νόμο και η θέση είναι ότι... και σύντομα ο Δημοκρατικός Συναγερμός μπορεί να προχωρήσει στην κατάθεση νομοσχεδίου που να εντάσσει αυτό τον έλεγχο στο σχετικό νόμο περί Ραδιοτηλεόρασης και Τύπου. Αυτό σαν γενικό.

Και τρίτον, για τους γενικούς διευθυντές ήδη υπάρχει τροποποιητική πρόταση, μάλλον πρόταση τροποποίησης του νόμου περί Δημόσιας Υπηρεσίας, και υπάρχει και νομοσχέδιο που κατατέθηκε από την κυβέρνηση, που ρυθμίζει αυτό το θέμα στο βαθμό που το ρυθμίζει, που θέλουμε να αυξηθεί, του ελέγχου των δημόσιων υπαλλήλων. Για λόγους νομοτεχνικούς, λοιπόν, και το θέμα της ραδιοτηλεόρασης και των ιδιοκτητών εφημερίδων και το θέμα των γενικών διευθυντών θα πρέπει να ρυθμιστούν στα πλαίσια των ειδικών νόμων οι οποίοι ήδη υπάρχουν και μέσα στις δρομολογημένες τροποποιητικές προτάσεις των νόμων αυτών, που ήδη είναι κατατεθειμένες στη Βουλή.

Αυτό σαν γενική τοποθέτηση, κύριε Πρόεδρε, για να μην επανέλθω και να θεωρηθεί ότι η οποιαδήποτε ψήφιση θα καλέσετε να γίνει στο τέλος... Η θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού σε αυτά τα τρία θέματα είναι αυτή.

Ευχαριστώ πολύ και δε θα επανέλθω να συζητήσω ειδικά για κάθε περίπτωση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ.

Ναι, κύριε Ηλιάδη.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η θέση η δική μας, όσον αφορά τη συμπερίληψη αυτών των κατηγοριών και ιδιαίτερα των ιδιοκτητών των μέσων, ήταν ευθύς εξαρχής ότι θα έπρεπε να είναι ελεγχόμενα πρόσωπα και η άποψή μας ήταν ότι θα ήταν προτιμότερο να υπαχθούν με τροπολογίες στις ειδικές νομοθεσίες, δεδομένου ότι οι ειδικές νομοθεσίες θα ψηφίζονταν ταυτοχρόνως με το πόθεν έσχες, διότι δεν αρκεί η πρόθεση για να υπαχθούν στον έλεγχο· χρειάζεται και η νομοθεσία. Διότι λέμε ότι θα τους ελέγχουμε, όπως και όλους τους άλλους, τελικά τους αφήνουμε εκτός ελέγχου και ουδείς γνωρίζει αν θα τους ελέγξουμε ή αν θα τους παραπέμψουμε στις ελληνικές καλένδες. Και επειδή δεν έγινε κατορθωτό να έχουμε τις τροπολογίες των νόμων, εμείς εισηγούμαστε να τους περιλάβουμε εδώ, να τους ελέγξουμε κανονικά και, αν σε σύντομο χρονικό διάστημα έρθουν οι τροπολογίες, με τις οποίες καθόλου δε διαφωνούμε, τότε κανένας λόγος να απαλειφθούν από εδώ και να μείνει η νεότερη νομοθεσία των ειδικών νόμων. Αν αυτή είναι η διαφωνία μας, πού θα βρίσκονται καταχωρισμένοι, πιστεύω ότι δεν υπάρχει διαφωνία, πιστεύω, κύριε Δημητρίου, ότι μπορούμε να ψηφίσουμε σήμερα και μπορούμε πάλι μαζί να ψηφίσουμε τον ειδικό νόμο ο οποίος θα τους ελέγξει, τροποποιώντας το βασικό νόμο περί Ραδιοτηλεοράσεως. Δε βλέπω ότι υπάρχει πρόβλημα, αν επί της ουσίας συμφωνούμε δηλαδή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

Ο κ. Πιπτοκοπίτης, επειδή δε μίλησαν από το ΔΗΚΟ, κύριε Αγαπίου, και να δευτερολογήσετε.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή είναι όλοι αθώοι σ' αυτό τον τόπο μέχρι που να αποδειχθεί το αντίθετο και επειδή και εμείς που θα ψηφίσουμε αυτό το νόμο συμπεριλαμβάνουμε και τους εαυτούς μας μέσα, εμείς συμφωνούμε ότι πρέπει και ανεξίτητα να

συμπεριληφθούν όλοι και, εφόσον είναι αθώοι όλοι, δεν έχει κανένας ούτε να φοβηθεί ούτε και να δεινοπαθήσει. Αν θα υπάρξουν μελλοντικά οποιεσδήποτε άλλες νομοθεσίες ή οτιδήποτε, ας γίνει νομοθεσία που να τους εξαιρεί και να τους εντάξει σε έναν άλλο νόμο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τώρα, επειδή δεν πρωτολόγησαν άλλοι... Θα δευτερολογήσετε, κύριε Αγαπίου, είναι Γι' αυτό...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δεν πρωτολόγησα σε όλες τις τροπολογίες. Ο κ. Δημητρίου πρωτολόγησε σε όλες τις τροπολογίες...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η πρώτη, η άλφα, η (1)(α) περιλαμβάνει...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Μίλησε για τους δημόσιους υπαλλήλους...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μιλήστε, κύριε Αγαπίου, για να μη φάμε την ώρα, διότι...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχουν τέσσερις τροπολογίες στο άρθρο 4, τρεις οι οποίες υπεβλήθησαν από την ΕΔΕΚ και το ΑΚΕΛ και μία που υποβλήθηκε από το Δημοκρατικό Συναγερμό και την ΕΔΕΚ· είναι οι δικαστές. Δυστυχώς εδώ, σε ό,τι αφορά τους δικαστές, θα διαχωρίσουμε τις σχέσεις μας με την ΕΔΕΚ Γι' αυτό το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, εγώ διαβάζω από έναν πίνακα που έκανε η επιτροπή Νομικών. Το τι έκανε, το ποιοι τις εισηγούνται, θα φανεί στην ψηφοφορία. Σας

παρακαλώ, μη συγχέετε “εμείς υποβάλαμε”, “οι άλλοι δεν υπέβαλαν”, “εδώ συμφωνούμε και εκεί διαφωνούμε”. Τι είναι αυτό που εισηγείστε ως τροπολογία και υποστηρίζετε; Την ορθότητα της άποψής σας.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε, επειδή υπάρχουν διάφορες τροπολογίες στο άρθρο...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε, θα τις διαβάσω μία-μία, κύριε Αγαπίου. Σας παρακαλώ! Δηλαδή, δεν μπορεί να τελειώσουμε με αυτή την ιστορία;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θα περιμένετε να μιλούν και οι άλλοι με τον ίδιο τρόπο που δώσατε την ευκαιρία στους προηγούμενους ομιλητές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σας έδωσα το λόγο, κύριε Αγαπίου. Σ’ αυτό το σημείο, επειδή αρχίσατε να μιλάτε ποιοι είναι που έκαναν τις...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Μάλιστα! Λοιπόν! Σας παρακαλώ! Εισηγούμαι καταρχάς αυτές τις τροπολογίες να τις θέσετε μία-μία σε ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό θα κάνω, κύριε Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ευχαριστώ. Δεύτερον, για τους κυβερνητικούς υπαλλήλους μίλησε και ο κ. Πιπτοκοπίτης, μίλησε και ο κ. Ηλιάδης. Για τους...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Αγαπίου, μιλήστε πάνω στην ουσία.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Για τους δικαστές, που δε μίλησαν, κύριε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μιλήστε, κύριε Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Όλα τα νομοσχέδια που έφθασαν σ' αυτό το σώμα και οι προτάσεις νόμου περιλάμβαναν τουλάχιστον τα μέλη του Ανώτατου Δικαστηρίου και το Γενικό Εισαγγελέα. Όλα, ουδενός εξαιρουμένου, αυτό που έφερε το ΑΚΕΛ το 1982, αυτό που έφερε ο Δημοκρατικός Συναγερμός το 1982, αυτό που έφερε ο κ. Βασιλείου το 1989, αυτό που έφερε ο κ. Κληρίδης το 1993. Η επιτροπή, όταν συζήτησε το θέμα αυτό, πέρασε χωρίς συζήτηση και το θέμα των δικαστών. Στη δεύτερη τροπολογία που κατέθεσε ο Δημοκρατικός Συναγερμός και υποστηρίχθηκε από την ΕΔΕΚ ανεφέρθη...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κατατέθηκε από κοινού.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Από κοινού. Αναφέρθηκε το όνομα των δικαστών. Η δικαιολογία είναι ότι οι δικαστές είναι υπεράνω όλων. Αυτός είναι ο μοναδικός νόμος που ελέγχει τους δικαστές.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Διαδικασία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, επιτρέψτε μου να καθορίσω...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε. Επί της διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Πρώτα παρουσιάζεται μια τροπολογία και ύστερα γίνεται η επιχειρηματολογία εναντίον. Εμείς δεν την παρουσιάσαμε. Είναι τροπολογία του άρθρου 5 αυτή.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Την παρουσίασε ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου, κακώς μεν, αλλά την παρουσίασε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, προχωρώ με τις τροπολογίες. Κύριε γραμματέα, σε παρακαλώ! Ακούστε να σας πω, νομίζω ότι θα ενασκήσω πλέον... όπως επιβάλλεται και πρέπει, χωρίς να δέχομαι παρεμβάσεις, για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε.

Κύριε Αγαπίου, μείνετε και θα αναπτύξετε το θέμα σας την ώρα που θα γίνει η σχετική τροπολογία.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Στον κ. Παναγιώτη Δημητρίου, σας το λέγω, δε θα δώσω το λόγο για να μιλήσει για όσα είπε.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εξήντησε το δικαίωμά του, δηλώνοντάς το ήδη.

Προχωρήστε στην τροπολογία υπ' αριθμόν (1)(α) του άρθρου 4, κύριε Γερασίμου, για να δούμε ποιοι ψηφίζουν υπέρ και ποιοι εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροπολογία πρώτη. Γίνεται εισήγηση όπως στο τέλος του άρθρου 4 απαλειφθεί το σημείο της τελείας και προστεθεί το ακόλουθο κείμενο:

“οι γενικοί διευθυντές των υπουργείων και οι τμηματάρχες των υπηρεσιών και τμημάτων τους, ο πρόεδρος και τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των ημικρατικών οργανισμών και οι γενικοί διευθυντές τους, οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων μέσων μαζικής ενημέρωσης, όπως ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί, εφημερίδες, περιοδικά και οι διευθυντές τους, οι μέτοχοι που κατέχουν έκαστος τουλάχιστον το δέκα τοις εκατόν του συνόλου των μετοχών εταιρειών που έχουν αντικείμενο της δραστηριότητάς τους μέσα μαζικής ενημέρωσης, όπως ορίζεται πιο πάνω, και υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 17 του παρόντος Νόμου όσα πρόσωπα κατείχαν παρόμοια αξιώματα ή θέσεις πριν από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου από της εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας και έπαυσαν να τα κατέχουν.”

Σημείωση: Μέρος της εν λόγω τροπολογίας που υιοθετήθηκε όπως εμφανίζεται στον Πρώτο Πίνακα δε συμπεριλαμβάνεται στην τροπολογία αυτή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας που μόλις έχει αναγνωσθεί;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε. Σας είπα ότι θα βάλετε τέσσερις τροποποιήσεις μια-μια. Αν τις βάλετε και τις τέσσερις, είναι άνθρωποι που μπορεί να...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι η μία, κύριε Αγαπίου. Σας παρακαλώ! Επιτέλους, αφήστε με να κάνω τη δουλειά μου με βάση τις σημειώσεις που έχω από τη γραμματεία. Είναι η τροπολογία (1)(α) του άρθρου 4. Υπάρχει (1)(β) τροπολογία του άρθρου 4, υπάρχει (1)(γ) τροπολογία του άρθρου 4. Σας παρακαλώ, κύριε Αγαπίου, αφήστε με να κάνω και εγώ όπως πρέπει τη δουλειά μου.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας που μόλις έχει αναγνωσθεί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον της τροπολογίας (1)(α) όπως έχει αναγνωσθεί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Οκτώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έξι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία υιοθετείται και συνεπώς το σχετικό άρθρο τροποποιείται αναλόγως.

Τώρα προχωρούμε στη δεύτερη τροπολογία του άρθρου 4 και παρακαλώ το γραμματέα να τη διαβάσει· είναι η (1)(β).

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Γίνεται εισήγηση για προσθήκη στο τέλος του άρθρου 4 των ακόλουθων κατηγοριών ελεγχόμενων:

“Οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων, οι μέτοχοι και οι γενικοί διευθυντές των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών και οι αρχισυντάκτες και εκδότες εφημερίδων και περιοδικών.”

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συγνώμη, να μου επιτρέψετε... Στην τροπολογία του (1)(α) συμπεριλαμβάνεται τι θα τροποποιήσουμε. Ήδη έχουμε ψηφίσει και έχει εγκριθεί. Συνεπώς αυτό δε χρειάζεται. Αγνοήστε την τροπολογία όπως ανεγνώσθη.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Μάλιστα.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Ματσάκη.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, αλλά δεν περιλαμβάνει ολοκληρωτικά αυτή την τροποποίηση. Εδώ μιλά "οι μέτοχοι". Μιλά και για τους μετόχους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προσθέστε τους μετόχους. Μα, προσέξτε, νομοτεχνικά φανταστήκατε ένα νόμο που σε μία παράγραφο θα λέει π.χ. "οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων μέσων μαζικής ενημέρωσης, όπως ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί, εφημερίδες, περιοδικά και διευθυντές τους, οι μέτοχοι που κατέχουν έκαστος τουλάχιστον το 10% του συνόλου των μετοχών" και μετά θα έρχεται μια δευτέρα παράγραφος που θα επαναλαμβάνει τα ίδια;

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτά μελετήθηκαν από την αρμόδια επιτροπή και από τη γραμματεία και σας τα έφεραν μπροστά σας, για να τα ψηφίσουμε. Πρέπει να ψηφιστούν, είτε σας αρέσει εσάς είτε δε μας αρέσει εμάς. Έτσι είναι η διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν κατάλαβα, κύριε Ματσάκη.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έγινε μία επεξεργασία αυτών των τροποποιήσεων από την αρμόδια επιτροπή. Αποφασίστηκε να μπουν σε αυτή τη σειρά και η γραμματεία...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ είμαι ο προεδρεύων του σώματος και όχι η γραμματεία. Επομένως, εκείνο που θέτω σε ψηφοφορία, αν θέλετε, αφού αναγνωσθεί είναι καθ' ο μέτρον δεν περιλαμβάνεται στην προηγούμενη τροπολογία που έγινε δεκτή. Λοιπόν, διαβάστε την τροπολογία (1)(β) και θα γίνουν δεκτά, επαναλαμβάνω, όσα τυχόν, και νομοτεχνικά να διορθωθούν από τη γραμματεία, δεν περιλαμβάνονται στην πρώτη τροπολογία που έγινε.

Μάλιστα, ο κ. Γερασίμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

“Οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων, οι μέτοχοι και οι γενικοί διευθυντές των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών και οι αρχισυντάκτες και εκδότες εφημερίδων και περιοδικών.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας, στο μέτρο που δεν έχει συμπεριληφθεί κάτι στην προηγούμενη;

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ένα λεπτό.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Να μου επιτρέψουν οι συνάδελφοι.

Καταρχάς, το (1)(β) έχει διαφορά από το (1)(α) που ψηφίσαμε. Συμπεριλαμβάνει και αρχισυντάκτες. Αλλά μου δίνεται η εντύπωση ότι είναι με πολύ μεγάλη σπουδή που ψηφίζουμε τα πράγματα τούτα και δεν υπάρχει ο απαιτούμενος προβληματισμός. Και εξηγούμαι πολύ πολύ σύντομα.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Επί της διαδικασίας. Την ώρα της ψηφοφορίας δεν μπορεί να επανέρχομαι στη συζήτηση της ουσίας της τροπολογίας. Λυτούμαι πάρα πολύ!

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Κύριε συνάδελφε...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Αν έχω δίκαιο, γιατί συνεχίζουμε;

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Έχω το λόγο, κύριε Πρόεδρε, ή δεν τον έχω; Δυο λεπτά μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα αποφασίσουμε.

(Γέλια)

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Δεν ξέρω πόσο φορτισμένο είναι το κλίμα. Υπάρχει μια ταχύτητα εδώ που δε μας επιτρέπει ουσιαστικά να σκεφτούμε, να προβληματιστούμε και να δούμε ψύχραιμα τα θέματα. Εδώ μιλούμε, κύριε Πρόεδρε, για αρχισυντάκτες εφημερίδων. Με την ίδια λογική, γιατί να μην πάμε στους συντάκτες εφημερίδων, διότι...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Συγνώμη, διαδικασία, κύριε Πρόεδρε.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Αφήστε με να τελειώσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αφού μιλά επί της διαδικασίας, κύριε...

(Γέλια)

Κύριοι συνάδελφοι, σας παρακαλώ!

Κύριε Χάσικε, θα πρέπει να σας πω ότι προηγουμένως -και είναι λυπηρό, γιατί ήστο απών- έγινε η συζήτηση για τις τροπολογίες. Αυτός ο νόμος...

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Δεν έγινε συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να μου επιτρέψετε να ολοκληρώσω.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε ζήτησε κανένας το λόγο για να απαντήσει γιατί δε θα πρέπει να γίνουν και φθάσαμε στο στάδιο της τροπολογίας και δικαιολογημένα αντιδρούν οι συνάδελφοι. Δεν απέτρεψαν οποιονδήποτε να μιλήσει, αν ήθελε, την ώρα που γινόταν εισήγηση της τροπολογίας. Είμαστε στο στάδιο της ψηφοφορίας.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να ολοκληρώσω, κύριε Χάσικε, διότι ξανανοίγουμε συζήτηση και θεωρείται και αντικανονικό, δηλαδή αντίθετο προς τους κανονισμούς. Να ολοκληρώσω, κύριε Χάσικε, σας παρακαλώ! Δεν είναι αιφνίδια που γίνονται οι τροπολογίες. Είναι από την περασμένη Πέμπτη που υπήρχαν οι τροπολογίες. Αυτός είναι πίνακας που υπήρξε ενώπιον της επιτροπής ύστερα από μακρά συζήτηση. Έγινε κατάληξη ύστερα από

πολύ και μακρό διάλογο. Αυτό το νομοθέτημα ήταν ενώπιον της επιτροπής - κατηγορηθήκαμε μάλιστα από τα μέσα ότι χρονοτριβούμε εσκεμμένα για να διαφύγουμε της λαβίδας του νόμου. Σήμερα έφτασε επιτέλους η ώρα. Επομένως, λυπούμαι που θα σας το πω, αλλά δεν ήστο την ώρα που έπρεπε να επιχειρηματολογήσετε. Τερματίστηκε η συζήτηση και τώρα είμαστε στο στάδιο όχι της πρώτης, της δεύτερης ψηφοφορίας πάνω στην τροπολογία. Όταν είπατε θέμα διαδικασίας, νόμιζα ότι θα αφορούσε τον τρόπο ψηφοφορίας. Επομένως, επί της ουσίας δεν μπορώ να σας δώσω το λόγο και συνεπώς να σας παρακαλέσω, αν θα εγερθείτε για να μιλήσετε, να μιλήσετε μόνο για θέματα ψηφοφορίας, αν υπάρχει κάτι που πρέπει να πείτε.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλο το σέβας, εδώ γεννιέται ένα θέμα για ένα βουλευτή, ο οποίος τύγχανε να είναι απών στην προηγούμενη συνεδρία, εκτός Κύπρου, πρώτον. Δεύτερον, όταν εισήλθα στην αίθουσα, υπήρχε ένα κλίμα εδώ, είχε μιλήσει ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου, είπε μια άποψη, ελέγχθη περίπου ότι η άποψη του Παναγιώτη Δημητρίου εκφράζει όσους διαφωνούν με αυτό το θέμα, ο κ. Αγαπίου απέναντι προσπαθούσε με τον τρόπο του τέλος πάντων να επικοινωνήσει μαζί σας, φαίνεται δεν υπήρχε επικοινωνία, προχωρήσατε άρον-άρον στην ψηφοφορία. Εδώ είναι σοβαρό το θέμα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Συγγνώμη, να ολοκληρώσω, αγαπητέ, να ολοκληρώσω! Δεν το καταλαβαίνω τούτο, δηλαδή...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Εμείς καταλάβαμε.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Λοιπόν, δε δέχομαι το επιχείρημα ότι κατηγορήθηκε η Βουλή ή κατηγορείται ότι δεν ψηφίσει ή δεν ψηφίζει σύντομα το πόθεν έσχες. Είναι καλύτερα να αναμένουμε να το ψηφίσουμε κατά τρόπο σωστό Κατ' εμένα, παρά να το ψηφίσουμε σήμερα με τη σπουδή που τρέχουμε να το ψηφίσουμε, διότι φοβούμαστε τα μέσα ενημέρωσης...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε...

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Είναι Γι' αυτό που...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χάσικε, σας αφαιρώ το λόγο, είστε εκτός θέματος και εκτός διαδικασίας. Αυτά ήταν πάνω στα θέματα γενικής αρχής. Τώρα είναι αργά. Μιλούμε για τροπολογίες.

Προχωρούμε σε ψηφοφορία. Πόσοι ψηφίζουν το (1)(β), καθ' ο μέτρον προβλέπει προσθήκη στην πρώτη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι έξι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εννέα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία εγκρίνεται.

Προχωρούμε τώρα με την τροπολογία (1)(γ) του άρθρου 4, στο μέρος και στο μέτρο που δεν έχει ήδη καλυφθεί από τα προηγούμενα. Παρακαλώ το γραμματέα να τη διαβάσει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Γίνεται εισήγηση για εξαίρεση από τον κατάλογο των ελεγχόμενων, που προβλέπεται στο άρθρο 4, των ακόλουθων προσώπων:

- “ο πρόεδρος και τα μέλη του Ανώτατου Δικαστηρίου,”
- “οι πρόεδροι και οι δικαστές των επαρχιακών δικαστηρίων, ο πρόεδρος και τα μέλη του Οικογενειακού Δικαστηρίου, ο πρόεδρος και τα μέλη του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών, οι πρόεδροι του Δικαστηρίου Ελέγχου Ενοικιάσεων και ο πρόεδρος του Στρατιωτικού Δικαστηρίου,”.

(Εισήγηση των κοινοβουλευτικών ομάδων του ΔΗΣΥ και του Σ.Κ. ΕΔΕΚ)

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θέμα τάξης, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποια τάξη, κύριε Αγαπίου, έσκει μιαν ημέρα που μιλάτε ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δε μου δώσατε το λόγο να επιχειρηματολογήσω για τους δικαστές. Αν νομίζετε ότι πρέπει να το περάσουμε έτσι, να το περάσουμε έτσι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι τα ίδια που θα πω, όσα είπα για τον κ. Χάσικο, και για σας.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας (1)(γ) του άρθρου 4, στο μέτρο που δεν έχει ήδη τροποποιηθεί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατρείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι δύο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία απορρίπτεται.

Θέτω τώρα σε ψηφοφορία το άρθρο 4 του νομοσχεδίου, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί. Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την έγκριση του άρθρου αυτού; Μη υπάρχουσας ενστάσεως, το άρθρο 4 εγκρίνεται.

Προχωρούμε τώρα στο άρθρο 5 με την τροπολογία που αναφέρεται στο Δεύτερο Πίνακα της έκθεσης, καθώς επίσης και τρεις νέες τροπολογίες που κυκλοφόρησαν αργότερα, η μια εκ μέρους του κ. Δημητρίου, η άλλη εκ μέρους του κ. Ρότσα και η άλλη εκ μέρους του κ. Αγαπίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μια και μιλήσατε για την τροπολογία...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε, να έρτει η ώρα, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Η τροπολογία μου έγινε για να συγκεράσει όλες αυτές τις απόψεις που έχουν σχέση με την αναδρομικότητα του νόμου. Αν ο συνάδελφος κ. Αγαπίου και το ΑΚΕΛ ή και οι άλλοι που έχουν βάλει τροπολογίες επιμένουν να γίνει ψηφοφορία, εγώ δε θα επιμένω στην τροπολογία μου και θα την αποσύρω και συζητάτε ό,τι θέλετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Απευθυνόμενος προς τον κ. Χατζηγιάννη)

Εσείς, κύριοι, είστε μέσα σε τούτους;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η πρόθεσή μου είναι να αποσύρω την τροπολογία μου, αλλά για άλλους λόγους. Η δική μου η τροπολογία έλεγε ότι θα έπρεπε οι τέως βουλευτές και υπουργοί και μόνο και όχι οι χιλιάδες, για σκοπούς λειτουργικότητας του νόμου, να έχουν υποχρέωση να υποβάλουν δηλώσεις, όταν πήραν το αξίωμα και όταν το εγκατέλειψαν. Από τη στιγμή όμως που η τροπολογία του ΑΚΕΛ και της ΕΔΕΚ -και νομίζω υποστηρίχθηκε και από το ΔΗΚΟ- περιλαμβάνει όχι μόνο τους τέως βουλευτές, τους τέως υπουργούς, αλλά πηγαίνει και πριν από το '65, μέχρι το '60 και τους καθιστά υπόχρεους να υποβάλουν δήλωση -αν αντιλήφθηκα καλά έτσι ψηφίστηκε- για το τι είχαν όταν έπαιρναν το αξίωμα και τι είχαν τελικά όταν εγκατέλειπαν το αξίωμα, είναι ευρύτερης... αυτής και υποστηρίζω εκείνη την τροπολογία και έτσι αποσύρω τη δική μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, κύριοι, τώρα προχωρούμε στην ανάγνωση της τροπολογίας (α) του άρθρου 5, όπως έχει καταρτισθεί και ενσωματωθεί στον πίνακα της επιτροπής Νομικών. Παρακαλώ το γραμματέα να τη διαβάσει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Γίνεται εισήγηση για προσθήκη στο τέλος του άρθρου 5 της ακόλουθης νέας επιφύλαξης:

“Νοείται περαιτέρω ότι όλοι οι ελεγχόμενοι, σύμφωνα με το άρθρο 4, οι οποίοι κατείχαν αξιώματα ή θέσεις που τους προσδίδουν την ιδιότητα του ελεγχόμενου, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, και οι οποίοι είναι εν ενεργεία ελεγχόμενοι κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου έχουν επιπρόσθετη υποχρέωση να δηλώνουν όλα τα περιουσιακά τους στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 6(1), τα οποία βρίσκονταν υπό την κυριότητα και/ή την κατοχή τους δέκα χρόνια πριν από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου και η υποχρέωση αυτή αφορά ολόκληρη τη διανυθείσα μέχρι της ημερομηνίας έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου περίοδο.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι, κύριε Ρότσα, είστε μεταξύ των εισηγητών.

(Εισήγηση των βουλευτών κ. Αλέξη Γαλανού, Πρόδρομου Προδρόμου, Χρίστου

Ρότσα και Μάριου Ματσάκη)

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επειδή βλέπω εδώ μια άλλη, έχετε και άλλη τροπολογία εσείς πάνω σε τούτη, κύριε Ρότσα;

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Είναι εντελώς διαφορετική, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας όπως έχει διαβαστεί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Επτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία απορρίπτεται.

Η τροπολογία (β) του άρθρου 5 αποσύρεται από τον κ. Χατζηγιάννη.

Προχωρούμε στην τροπολογία του άρθρου 5 που έχει υποβάλει ο κ. Ρότσας και είναι στο Συμπληρωματικό Πίνακα. Παρακαλώ το γραμματέα να διαβάσει την τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Γίνεται εισήγηση να αντικατασταθεί από το εδάφιο (1) η λέξη “τριετία” (τρίτη γραμμή) από τη λέξη “πενταετία”.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Να εξηγήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δυο λόγια να πείτε όμως.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από την πείρα μου ως ελεγκτή, πιστεύω ότι τα πέντε χρόνια είναι πολύ πιο κατάλληλος χρόνος, διότι είναι ένα διάστημα που μπορεί κάποιος να κάμει

ουσιαστική περιουσία ή να μην κάμει, ενώ τα τρία χρόνια είναι πολύ νωρίς και θα δυσκολέψουν αυτούς οι οποίοι καλούνται να συμπληρώσουν αυτές τις αιτήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Ρότσα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία ψήφος υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι επτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεπώς η τροπολογία του κ. Ρότσα απορρίπτεται.

Κύριε Αγαπίου, έχετε εσείς τροπολογία τώρα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, στην πραγματικότητα ήταν τροπολογία εκ μέρους του ΑΚΕΛ και της ΕΔΕΚ και έγινε αποδεκτή, αλλά έχει διατυπωθεί κακώς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Αγαπίου, γιατί δε λέτε την τροπολογία;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θέλω να πω ότι έγινε αποδεκτή, αλλά απλώς είναι κακώς διατυπωμένη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Διατυπώστε την ορθά, κύριε Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Γίνεται εισήγηση για αντικατάσταση του εδαφίου (2) του άρθρου 5 με το ακόλουθο νέο εδάφιο:

“(2) Επιπροσθέτως της πιο πάνω υποχρέωσης, όλοι οι ελεγχόμενοι υποχρεούνται να υποβάλουν δήλωση από της ημερομηνίας αναλήψεως του πολιτειακού τους αξιώματος ή του διορισμού τους στη συγκεκριμένη θέση και ύστερα από τη λήξη της θητείας τους ή την παραίτησή τους εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας που θα κληθούν προς τούτο από το Συμβούλιο Ελέγχου που καθιερύεται δυνάμει του παρόντος Νόμου.”

Είναι ακριβώς το ίδιο νόημα με την υφιστάμενη πρόνοια, αλλά καλύτερα διατυπωμένο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν είναι θέμα νομοτεχνικό, να παρακαλέσω... εκτός αν θέλετε να τροποποιηθεί ή να κατατεθεί ως τροπολογία και νομοτεχνικά να γίνει η επεξεργασία. Μάλιστα.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της νέας διατύπωσης του άρθρου όπως προβλέπεται;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι έξι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εννιά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεπώς εγκρίνεται η νέα διατύπωση και ενσωματώνεται στο νόμο ανάλογα.

Προχωρούμε τώρα με το άρθρο 6 του νομοσχεδίου για το οποίο υπάρχει μια τροπολογία του Πίνακα, μια τροπολογία εκ μέρους του κ. Αγαπίου και οκτώ τροπολογίες εκ μέρους του κ. Ρότσα.

Παρακαλώ το γραμματέα να διαβάσει πρώτα την τροπολογία του Πίνακα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Γίνεται εισήγηση για την προσθήκη στο τέλος του εδαφίου (1) της ακόλουθης νέας παραγράφου:

“(ζ) τα τιμαλφή, πολύτιμοι λίθοι και μέταλλα, ζωγραφικοί πίνακες και αντίκες συνολικής αξίας πέραν των £20.000 (είκοσι χιλιάδων λιρών).”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν περιλαμβάνονται στο νομοθέτημα αυτά τα αντικείμενα τα οποία αναφέρονται εκεί. Ένας άνθρωπος λογικά μπορεί να μετατρέψει όλη του την περιουσία, εκατομμύρια λίρες, σε χρυσό -και να τον καταθέσει στην τράπεζα νόμιμα- ή σε πίνακες ή σε πολύτιμους λίθους ή σε χρυσό. Αυτά δεν περιλαμβάνονται στο νομοθέτημα. Και ένας άνθρωπος ο οποίος έχει ένα αμπέλι £50.000 ή έχει £50.000 σε τράπεζα πρέπει να το αναφέρει, ενώ αυτός ο άνθρωπος που κατονόμασα προηγουμένως, με τα εκατομμύρια στην τράπεζα σε χρυσό και πολύτιμους λίθους και πανάκριβους πίνακες στο σπίτι του και πολύτιμα διαμάντια, δεν έχει υποχρέωση να το δηλώσει. Πέρα από £20.000 είναι η εισήγηση. Δηλαδή, το δακτυλίδι της γυναίκας του, ο πίνακας...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έγινε σαφέστατο, κύριε Αγαπίου.

Η κ. Βασιλείου.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Η ερώτησή μου προς τον κ. Αγαπίου είναι: Προβλέπει και για τα έξοδα του εκτιμητή; Διότι ξέρετε ότι για κάθε ώρα του εκτιμητή πληρώνεις ουκ ολίγα λεφτά.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Η απάντησή μου είναι: Για όλα τα περιουσιακά στοιχεία χρειάζονται κάποια έξοδα για να εκτιμηθούν. Όπως θα χρειαστεί έξοδα για να εκτιμηθεί το κτήμα στο “Governors Beach”, θα χρειαστεί να εκτιμήσουν τους πίνακές μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ερωτώ το εξής, κύριε Ματσάκη, σας παρακαλώ, βοηθήστε με: Αν περάσει αυτή η τροπολογία που διαβάσαμε, δεν υπάρχει άλλη εκ μέρους του κ. Αγαπίου και δεν υπάρχουν άλλες οκτώ εκ μέρους του κ. Ρότσα ή υπάρχουν επιπλέον και άλλες τόσες;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Με συγχωρείτε, ήταν άλλη η τροπολογία για το 6(1). Είναι για τους κανονισμούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της παρούσας τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι επτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Επτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία εγκρίνεται.

Προχωρούμε τώρα στην τροπολογία του ίδιου άρθρου, που εισηγείται ο κ. Αγαπίου, και μετά θα πάμε στις άλλες οκτώ του κ. Ρότσα. Παρακαλώ το γραμματέα να τη διαβάσει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Γίνεται εισήγηση για αντικατάσταση από το εδάφιο (1) αυτού της φράσης “καθορίζεται στο Παράρτημα Α του παρόντος Νόμου” (δεύτερη και τρίτη γραμμή) με τη φράση “με κανονισμούς οι οποίοι εγκρίνονται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων”.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Το νομοθέτημα προβλέπει η δήλωση να υποβάλλεται σε ειδικό έντυπο, ο τύπος του οποίου καθορίζεται στο παράρτημα Α, και υπάρχει ένας τύπος ο οποίος είναι στο Παράρτημα Α που δε λαμβάνει καθόλου υπόψη τις τροπολογίες στις οποίες προβαίνουμε σήμερα. Είναι γραφειοκρατικός και ασαφέστατος. Να σας πω ένα παράδειγμα αυτού του Πίνακα: Αναμειγνύει την αξία των αντικειμένων με τα έσοδα από τις μετοχές, δεν αναφέρεται πότε πρέπει να είναι δηλωμένη αυτή η περιουσία ή πότε αγοράστηκε. Η εισήγησή μου είναι όπως, αντί να γίνεται σύμφωνα με το Παράρτημα Α, το οποίο είναι μια προχειρότητα κατά τη γνώμη μου, να γίνεται σύμφωνα με κανονισμούς που θα εγκριθούν από τη Βουλή. Να κάτσει ένα σώμα του Υπουργικού Συμβουλίου να δει τι πρέπει να δηλώσει ο καθένας, με βάση το νόμο που ψηφίζουμε και τις τροπολογίες, και να κάμει ένα ερωτηματολόγιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας όπως την έχει εκθέσει ο κ. Αγαπίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεπώς, η τροπολογία του κ. Αγαπίου γίνεται αποδεκτή.

Να αντιληφθώ ότι με την τροπολογία του κ. Αγαπίου αποσύρονται οι οκτώ τροπολογίες του κ. Ρότσα;

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Α, όχι.

Ερχόμαστε λοιπόν στις οκτώ τροπολογίες του κ. Ρότσα, από το Συμπληρωματικό Πίνακα, στις οποίες θα προχωρήσουμε σε ξεχωριστή ψήφιση. Παρακαλώ το γραμματέα να διαβάσει την πρώτη τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Στο εδάφιο (1) να προστεθεί μετά τις λέξεις “εντός και εκτός της Δημοκρατίας” (τρίτη και τέταρτη γραμμή) η φράση “εφόσον τα περιουσιακά στοιχεία τα ευρισκόμενα στο εξωτερικό αποκτήθηκαν εντός της Δημοκρατίας”.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν δεν κατάλαβαν οι συνάδελφοι τι εννοούσα, να το εξηγήσω. Στην προηγούμενη συνεδρία της Βουλής επιχειρηματολόγησα λέγοντας ότι, αν κάποιο μέλος της Βουλής έχει δουλειές στο εξωτερικό και δημοσιοποιούνται αυτές οι επιχειρηματικές του δραστηριότητες εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας, ίσως να είναι ευάλωτος σε πιέσεις από τους πρέσβεις των χωρών στις οποίες δραστηριοποιείται. Και λέω το εξής: Για να προστατεύσουμε αυτούς τους Κυπρίους που έχουν δουλειές στο εξωτερικό και είναι δημόσια άτομα, να μην υποχρεούνται να δηλώνουν την περιουσία που απέκτησαν στο εξωτερικό. Αλλά, αν η περιουσία που βρίσκεται στο εξωτερικό αποκτήθηκε στην Κύπρο, όπως προμήθειες λόγου χάριν, αυτά να δηλώνονται.

Άρα η τροποποίηση που λέω είναι η εξής: Δημόσιο άτομο το οποίο απέκτησε περιουσία στο εξωτερικό δεν είναι υπόχρεο να τη δημοσιοποιεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ο αθέμιτος πλουτισμός δεν μπορεί να αποκτηθεί στο εξωτερικό;

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μια και έχω δύο λεπτά, η ερώτηση του συναδέλφου κ. Ματσάκη και κάποιων άλλων συναδέλφων κάτω στο καφενείο προηγουμένως είναι αν οι προμήθειες και οι μίζες δε θα δηλώνονται. Οι προμήθειες που αποκτώνται, διότι κάτι αγοράζεται από την Κυπριακή Δημοκρατία, οτιδήποτε είναι αυτό, βεβαίως καλύπτονται,

αλλά κάποιος ο οποίος έχει αποκτήσει εισόδημα το εξωτερικό χωρίς να έχει καμιά σχέση η Κυπριακή Δημοκρατία, χωρίς να είναι αθέμιτο, αλλά είναι καθόλα θεμιτό...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι κατανοητή η εισήγηση.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έξι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεπώς η τροπολογία απορρίπτεται.

Προχωρούμε στη δεύτερη τροπολογία του κ. Ρότσα για το άρθρο 6. Παρακαλώ το γραμματέα να τη διαβάσει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Στην παράγραφο 6(1) να διαγραφούν οι λέξεις “της έκτασης, των τοπογραφικών στοιχείων” (τρίτη και τέταρτη γραμμή).

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μέσω των κανονισμών θα απαλειφθεί αυτή η πρόνοια, διότι εγώ δεν είμαι αρχιτέκτονας, δεν μπορώ να ξέρω αυτά τα στοιχεία και αύριο μπορεί να

είμαι σε ένα ραδιοσταθμό, διότι απέκρυψα περιουσία, και βέβαια κάποιοι συνάδελφοί μου μπορεί να χαίρονται και κάποιοι άλλοι μπορεί να περιμένουν να έρθει η σειρά τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν πάει τζαι κανένας φυλακή, εν τζαι πειράζει, κύριε Ρότσα.

Δηλαδή την αποσύρετε;

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Την αποσύρω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη τροπολογία για το άρθρο 6 του κ. Ρότσα.

Παρακαλώ το γραμματέα να διαβάσει την τρίτη τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Στην παράγραφο 6(1)(α) να αντικατασταθεί η άνω τελεία με άνω και κάτω τελείες και να προστεθεί η ακόλουθη επιφύλαξη:

“Νοείται ότι η τρέχουσα αξία μπορεί να ορισθεί από:

- (i) το κόστος αγοράς (να δηλωθεί η ημερομηνία αγοράς)·
- (ii) την πρόσφατη εκτίμηση·
- (iii) την εκτιμημένη αξία για σκοπούς φόρου εισοδήματος·
- (iv) οποιαδήποτε άλλη αναγνωρισμένη μέθοδο εκτίμησης”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα, τέσσερις εκτιμήσεις δηλαδή;

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως διαβάζεται δεν κάμνει νόημα για τους συναδέλφους, διότι πρέπει να έχουν και το νομοσχέδιο μπροστά τους να βλέπουν, για να συσχετίσουν την τροποποίηση. Το νομοσχέδιο τι λέει, κύριε Πρόεδρε; Λέει: “Η ακίνητη ιδιοκτησία, περιλαμβανομένων των εμπράγματων δικαιωμάτων και βαρών επ’ αυτής με πλήρη

περιγραφή του είδους, της έκτασης, των τοπογραφικών στοιχείων και της τρέχουσας αξίας της να δηλώνεται". Εγώ λέω ότι την τρέχουσα αξία μπορεί να μην τη γνωρίζω. Θα πρέπει να πάω σε ειδικό, είτε είναι πίνακες είτε είναι εκτιμητής, και να πληρώνω κάθε τρία χρόνια να το κάμνω. Εγώ λέω να δίνεται το δικαίωμα στον ελεγχόμενο να αναγράφει την αξία και την ημερομηνία απόκτησης ή, αν έτυχε να είναι στο Φόρο Εισοδήματος και να εξετάζονται οι υποθέσεις του, να είναι πρότερον και αποδεκτό να δηλώνει την αξία στις δηλώσεις του στο Φόρο Εισοδήματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, σας παρακαλώ, γιατί υπάρχουν και ορισμένα θέματα για τα οποία με τον τρόπο που τα περνούμε θα βρεθούμε όλοι εκτεθειμένοι κάποια ώρα. Έχει δίκαιο ο κ. Ρότσας, αν το αγόρασα £15.000, να δηλώσω £15.000. Αν σήμερα αξίζει £45.000, είναι έτερον εκάτερον. Την ώρα και το χρόνο που καταδολίευα το δημόσιο πόσα αγόρασα το ακίνητο; Επομένως, κάπου ο κ. Ρότσας εδώ έχει δίκαιο. Διότι, αν πάμε στην εκτιμημένη αξία, μπορεί να φαίνεται ότι καταδολίευσα χωρίς να το έχω κάμει.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Διότι, αν βάλουμε τέσσερα πράγματα, την αξία αγοράς, την αξία την αγοραία σήμερα, την αξία για το φόρο εισοδήματος... η εισήγηση με την οποία θα πρέπει να συμφωνήσουμε θα πρέπει να είναι η αξία αγοράς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ακριβώς! Η αξία κατά το χρόνο απόκτησης ή αγοράς.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Εγώ είμαι επαγγελματίας σαράντα χρόνια και πριν από σαράντα χρόνια αγόρασα ένα μικρό οικόπεδο £1.000 και σήμερα αξίζει £50.000.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Αν είναι δωρεά;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Αν είναι δωρεά, δωρεά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εκείνο που έχει σημασία είναι κατά το χρόνο απόκτησης η εκτιμημένη τότε αξία.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αν είναι μετοχές εταιρειών;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κατά το χρόνο απόκτησής τους. Δεν είναι έτσι, κύριε...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Όχι, διότι δεν ξέρει κανένας πόσα άξιζαν, δεν ξέρει πόσες δόθηκαν σε είδος δωρεάς, σε είδος bonus, σε είδη warrants (δικαιώματα κτήσης). Εκείνος που θα βρει τις αξίες των μετοχών, ας πούμε της Τράπεζας Κύπρου ή της Λαϊκής Τράπεζας από το 1960, και δε θα πάει φυλακή, ας το πει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό είναι ένα άλλο θέμα. Έχετε δίκαιο, αλλά τι κάμνουμε, κύριε Παπαδόπουλε; Αν πιάσουμε τες σημερινές αξίες, έν' που να πάει τέλεια φυλακή.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Ματσάκη.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

... θα είναι η εκτιμημένη αξία κατά το χρόνο απόκτησης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

... νομίζω ότι έχω ισχυρή άποψη, αν καταλαβαίνω καλά τη σημασία αυτής της τροπολογίας. Για παράδειγμα εγώ, ως Υπουργός Συγκοινωνιών σήμερα, από τις σχέσεις και τις πληροφορίες που έχω, στην περιοχή Αγίας Φανερωμένης στη Λάρνακα που κάθομαι ξέρω ότι θα περάσει ... ή θα γίνει κάτι αξίας. Αυτόν τον οποίο θέλω να ευνοήσω και του οποίου δίνω την πληροφορία εν έτει 1999... το αγοράζω στην πραγματική αξία £15.000, αλλά ένα μήνα ή δύο μήνες μετά, που ως υπουργός έκαμα εκείνο το έργο, η αξία έγινε £1.000.000 για το κτήμα μου. Εγώ το αγόρασα £15.000, πράγματι ήταν η τρέχουσα αξία, αλλά έκαμα ή έχω τη δυνατότητα ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προσέξτε, να σας απαντήσω αμέσως. Ε, τότε είναι που θα φαίνεται ότι είναι ένοχος. Διότι, αν μετά από λίγο έχει πάρει τέτοια αξία που λέτε, είναι καλύτερα να δηλώνεται. Διότι, αν μια περιουσία, που σε ένα μήνα αποκτά αξία εκατομμυρίων λιρών, την έχεις αποκτήσει έναντι μηδενικού ποσού, σημαίνει ότι όντως το γνώριζες, εξαπάτησες εκείνους που δεν το γνώριζαν και σε ένα μήνα έκαμες τέτοια έργα που αύξησες την αξία ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ε, αν είναι έτσι όπως το λέτε, εγώ αυτή την απορία θέλω να λύσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, τίθεται η τροπολογία του κ. Ρότσα σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι έξι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία του κ. Ρότσα υπ' αριθμόν 3 και με διαζευκτικό τρόπο διατυπωμένη εγκρίνεται.

Προχωρούμε στην υπ' αριθμόν 4 τροπολογία του κ. Ρότσα για το άρθρο 6. Παρακαλώ το γραμματέα να τη διαβάσει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Στην παράγραφο 6(1)(γ) να προστεθεί, αφού φύγει η άνω τελεία, η φράση “πέραν των Λ.Κ.20.000 για εκάστη επιχείρηση:”. Επίσης να προστεθεί στο τέλος της η ακόλουθη επιφύλαξη:

“Νοείται ότι το οικονομικό συμφέρον δύναται να ορισθεί από:

- (i) το κόστος αγοράς (να δηλωθεί ημερομηνία απόκτησης)·
- (ii) την πρόσφατη εκτίμηση·
- (iii) την εκτιμημένη αξία για σκοπούς φόρου εισοδήματος·
- (iv) την καθαρή αξία της επιχείρησης (συμφώνως των ηλεγμένων λογαριασμών)·
- (v) οποιαδήποτε άλλη αναγνωρισμένη μέθοδο εκτίμησης”.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως έχει το νομοσχέδιο λέει το εξής: “(γ) το ουσιαστικό ίδιον οικονομικό συμφέρον σε οποιαδήποτε επιχείρηση”. Αυτό κατά την άποψή μου είναι πολύ γενικό και αόριστο και Γι’ αυτό έκανα αυτή την τροπολογία, αφενός μεν το ουσιαστικό ίδιον οικονομικό συμφέρον να είναι τουλάχιστον £20.000 σε κάθε επιχείρηση και ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ρότσα, να ρωτήσω κάτι. Αν κάμει δέκα εταιρείες και συμμετέχει με £19.000, να αποφεύγει την υποχρέωση δήλωσης;

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με την ίδια λογική και με £6 και αν κάμει χίλιες επιχειρήσεις ... κάπου πρέπει να βάλουμε κάποιους δείκτες. Είναι το “rule of thumb”· τι να κάνουμε. Πιστεύω ότι, αν έχεις επιχείρηση και έχεις ένα συμφέρον μέχρι £20.000, στην ουσία δεν έχεις συμφέρον. Είναι μια παθητική συμμετοχή, αν θέλετε.

Το άλλο το οποίο χρήζει οπωσδήποτε εξειδίκευσης είναι πώς ορίζουμε το οικονομικό συμφέρον σε αριθμούς. Και Γι’ αυτό έδωσα αυτές τις διαζευκτικές λύσεις. Συνεπώς, πιστεύω ότι με αυτές τις διαζευκτικές λύσεις όσον αφορά την εκτίμηση του οικονομικού συμφέροντος σε αριθμούς, δηλαδή σε λίρες, θα μπορέσουμε να είμαστε πιο ακριβοδίκαιοι.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Ρότσα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατρείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έντεκα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία απορρίπτεται.

Πάμε στην πέμπτη τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Στην παράγραφο 6(1)(δ) να διαγραφεί η λέξη “μερίσματα” (τρίτη γραμμή), καθώς και η φράση “τα εισοδήματα από ασφαλιστικά συμβόλαια και οποιαδήποτε άλλα εισοδήματα” (έκτη, έβδομη και όγδοη γραμμή).

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό είναι καθαρά τρόπος συντάξεως. Η παράγραφος (δ) αναφέρεται στα περιουσιακά στοιχεία, μερίσματα, καθώς και εισοδήματα οιασδήποτε άλλης μορφής δεν είναι περιουσιακό στοιχείο. Είναι εισοδήματα που καλύπτονται από την αμέσως επόμενη παράγραφο (ε). Γι' αυτό τις περικλείω στην παράγραφο (ε) αντί στη (δ), διότι συγχέεις περιουσιακά στοιχεία με εισοδήματα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Αν προστεθεί στο (ε) “τα εισοδήματα οποιασδήποτε μορφής ή από οποθενδήποτε προέρχονται”, τότε εντάξει. Γιατί θα έχουμε παρεξήγηση, αν είναι τα εισοδήματα από τους μισθούς ή τα εισοδήματα από τις μετοχές κ.λπ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ακούσατε την τροπολογία; Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του “οποθενδήποτε προερχόμενα”;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τρεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν και βουλευτές που είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεν υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές υπάρχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία εγκρίνεται.

Πάμε στην έβδομη τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Στο τέλος του εδαφίου (1) να προστεθεί η ακόλουθη νέα παράγραφος:

“(ζ) Τις συμφωνίες και διακανονισμούς που ένα ελεγχόμενο άτομο έκανε κατά την περίοδο που είναι υπό έλεγχο όσον αφορά:

(i) μελλοντική εργοδότηση·

(ii) συμμετοχή σε συμβούλια εταιρειών και παροχή υπηρεσιών σε κερδοσκοπικούς και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς.”

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Σκοπός είναι να προλάβουμε τον αθέμιτο πλουτισμό και όχι να τον αποκαλύψουμε, όπως οι άλλες πρόνοιες του νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Νομίζω στο τέλος θα βάλουμε και τι αναμένουμε να κληρονομήσουμε από τους γονείς μας ή από κάποιους ανθρώπους. Να βάλουμε την εργασία που μελλοντικά θα πάρουμε ή να βάλουμε τη συμμετοχή μας στα Συμβούλια Εταιρειών τα οποία ήδη έχουμε δηλώσει προηγουμένως από πού προέρχονται τα έσοδά μας.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Επί της τροπολογίας. Έχω την εντύπωση ότι, όπως ακούστηκε, απηχεί κατά ένα μεγάλο μέρος αυτό που ισχύει στην Αγγλία αναφορικά με την υποχρέωση των βουλευτών να δηλώνουν το συμφέρον τους σε σχέση με υπηρεσίες που παρέχουν σε οργανισμούς, είτε είναι τράπεζες είτε είναι εταιρείες, σε σχέση με σύγκρουση που πιθανόν να προκύψει κατά την ψηφοφορία. Κάτι ανάλογο που εθιμοτυπικά ισχύει εδώ ή βάσει του κανονισμού, όταν κάνουμε ψηφοφορίες, δηλώνουμε αν είμαστε αφορών μέρος ή όχι. Αλλά εκεί έχει μια προέκταση και μια ιδέα η οποία είναι παράλληλη μ' αυτά που λέει ο κ. Ρότσας, με την έννοια ότι παράβαση των προσδιορισμών αυτών συνεπάγεται επιβολή ποινών από το Ethics Committee, από την αντίστοιχη επιτροπή Θεσμών και Αξιών. Γι' αυτό το λόγο εγώ θα ψηφίσω την τροπολογία του κ. Ρότσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κίκης Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Απλώς, κύριε Πρόεδρε, ήθελα να υποδείξω ότι, αν υιοθετηθεί αυτή η πρόταση, δεν μπορεί να είναι παρά ημίμετρο, έχοντας υπόψη ότι με το ίδιο σκεπτικό μπορεί να υπάρξει όφελος με άλλα μέλη της ίδιας οικογένειας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δίδεται περισσότερη σημασία απ' ό,τι πρέπει. Αφού μιλά για μελλοντική... Εάν υποθέσουμε ότι δε δηλώσεις μια δουλειά που θα πιάσεις του χρόνου και σε ρωτήσουν γιατί δεν το δήλωσες, όταν κατέβαινες βουλευτής, θα πεις “δεν το ήξερα”· συνεπώς είναι απλό αν μιλάμε για το μέλλον. Αν είναι επί θύραις όμως, την ώρα που πολιτεύεσαι, πιθανόν να έχεις υποχρέωση. Αλλά θα φαίνεται σαν παρόν εισόδημα. Λοιπόν, πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Ρότσα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Επτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επτά. Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έξι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Απορρίπτεται η τροπολογία. Πάμε στην τελευταία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Στο τέλος του εδαφίου (2) να προστεθούν οι ακόλουθες νέοι παράγραφοι:

“(ε) Τα περιουσιακά στοιχεία του ελεγχόμενου ή του ή της συζύγου και των ανήλικων τέκνων του, καθώς και τα εισοδήματα και υποχρέωση του ή της συζύγου και των ανήλικων τέκνων του, θα αναφέρονται μόνο αν είναι αποτέλεσμα της δημόσιας θέσης που κατέχει ο ελεγχόμενος. Προς τούτο ο ελεγχόμενος υποχρεούται να δηλώσει ότι:

- (i) τα ανωτέρω είναι αποκλειστική υπόθεση του ή της συζύγου ή των ανήλικων τέκνων του και ότι ο ελεγχόμενος δεν έχει εξειδικευμένη γνώση γι' αυτά και
  - (ii) τα ανωτέρω δεν είναι αποτέλεσμα προηγούμενων ή σημερινών δραστηριοτήτων του ελεγχόμενου.
- (στ) Ο ελεγχόμενος δε χρειάζεται να δηλώνει τα περιουσιακά στοιχεία, υποχρέωση και εισοδήματα του ιδίου, της συζύγου του, αν βρίσκονται σε διάσταση με προοπτική το διαζύγιο.”

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι ξεχωριστό αυτό. Στην κύρια τροπολογία απαντά τις ανησυχίες της βουλευτού Καίτης Κληρίδου και όλων εμάς που ίσως οι συζυγοί τους να έχουν δουλειές δικές τους, να ασχολούνται με οτιδήποτε άλλο πλην της πολιτικής και υποχρεούνται τα εν οίκω να έρθουν εν δήμω, διότι ο ένας εκ των δύο εμπίπτει μέσα στις πρόνοιες αυτού του νομοσχεδίου. Γι' αυτό, αν ο ελεγχόμενος υπευθύνως δηλώσει ότι οι οικονομικές δραστηριότητες της ή του συζύγου ή των παιδιών δεν έχουν καμία σχέση με τη θέση του στην κοινωνία, δηλαδή να είναι δημόσιο άτομο, αφού κάνει αυτή τη δήλωση, να μην υποχρεούται να αποκαλύπτει τα περιουσιακά του στοιχεία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα ήθελα να επισύρω την προσοχή όλων μας κατά πόσο πρέπει να λάβουμε στα σοβαρά υπόψη τι πρόκειται να ψηφίσουμε. Έχω την εντύπωση ότι κάποια στιγμή πρέπει να δούμε και λίγο πιο σοβαρά τα πράγματα, γιατί πιθανότατα να βρεθούν πολλοί εκτεθειμένοι στη λαβίδα του νόμου ή ιδιαίτερα στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, αν τα μέσα ανακαλύψουν ότι η γυναίκα μας ξέχασε να μας πει ότι έχει κάποιο πατρογονικό κάπου.

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Ρότσα;

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μπορώ να κάνω μια παρατήρηση, νομίζω έχω την άδεια.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επί της διαδικασίας. Άρχισε η ψηφοφορία, δεν μπορεί να μιλήσει επί της ουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αφήστε, κύριε Ματσάκη, και λίγο πιο ελεύθερο το πράγμα. Εγώ ήμουν μέσα στη διαδικασία με την παρέμβασή μου;

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Μας εξηγεί για οκτώ διαφορετικά πράγματα εδώ και μισή ώρα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μπορείτε να βγείτε έξω, να ξεκουραστείτε και να επανέλθετε. Κύριε Ρότσα, πείτε ό,τι έχετε να πείτε και να προχωρήσουμε.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κάποιου η σύζυγος έχει επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο και είναι υπόχρεος αυτός ο συνάδελφος να αποκαλύψει την περιουσία της συζύγου του την οποία απέκτησε πριν γίνει σύζυγός του. Πρέπει να σκεφτούμε τι θα ψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα μόνο ένας; Πόσοι θέλουν να δηλώνουν την περιουσία της γυναίκας τους ή του συζύγου τους, δηλαδή πόσοι είναι εναντίον της τροπολογίας, κύριοι συνάδελφοι;

(Γέλια)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δώδεκα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εννιά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Απορρίπτεται, προχωρούμε στο (στ), που λέει, εφόσον βρίσκεται επί θύραις διαζύγιο, να μην τα δηλώνει.

Λοιπόν, πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Εισηγούμαι ο ελεγχόμενος να μη χρειάζεται να δηλώνει τα περιουσιακά στοιχεία και τα εισοδήματα της συζύγου του, αν βρίσκονται σε διάσταση με προοπτική το διαζύγιο, και διότι είναι δίκαιο και επειδή μπορεί να μην έχει πρόσβαση σ' αυτά τα στοιχεία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτή είναι η μόνη περίπτωση που ο σύζυγος θα ξέρει τι έχει η σύζυγος, γιατί θα έχει κινήσει αγωγή περιουσιακών στοιχείων και με βάση την τροποποίηση του κ. Παπαδόπουλου, για να δίνονται λεπτομέρειες με διαδικασία, μέσω δικαστηρίου, θα είναι η μόνη φορά που θα ξέρουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Ρότσα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δέκα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία απορρίπτεται.

Στο άρθρο 7 υπάρχουν τροπολογίες;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Υπάρχει μια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Γίνεται εισήγηση να αντικατασταθεί το άρθρο 7 από το ακόλουθο:

“Οι δηλώσεις των ελεγχόμενων θεωρούνται ορθές και δίκαιες, εκτός και αν συντρέχει οποιαδήποτε από τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 10.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η τροποποίησή μου εδώ εκπηγάζει από την κάθετη διαφωνία μου με την έννοια αυτού του νομοσχεδίου. Αυτό το νομοσχέδιο μάς θεωρεί όλους ενόχους

μέχρι αποδείξεως του αντιθέτου. Εγώ δε θεωρώ τον εαυτό μου ένοχο και ούτε δέχομαι να ελεγχθούν τα περιουσιακά μου στοιχεία, για να αποδειχθεί ότι είμαι τίμιος. Το άρθρο 7 λέει: “Οι δηλώσεις κατά το άρθρο 4 ελεγχόμενων αποτελούν αντικείμενο ελέγχου σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις επόμενες διατάξεις”. Η εισήγησή μου είναι να φύγει αυτό το άρθρο και να γραφτεί το εξής: “Οι δηλώσεις των ελεγχόμενων θεωρούνται ορθές και δίκαιες ως έντιμων ατόμων και, αν συντρέχει οποιαδήποτε από τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 10, τότε να ελεγχθούν”. Αυτή είναι διαφορά ουσίας, κύριε Πρόεδρε, και πώς το αντιλαμβανόμαστε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα, ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η τροπολογία του κ. Ρότσα ως θέμα αρχής είναι απολύτως ορθή και δε νομίζω ότι μπορούμε να την απορρίψουμε. Όμως να συμπληρώσει την πρώτη παράγραφο που υπάρχει στο 7 και να είναι 7α και η πρόταση του κ. Ρότσα 7β. Δηλαδή, “οι δηλώσεις των ελεγχόμενων αποτελούν αντικείμενο σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο νόμο” και να προστεθεί ότι “οι δηλώσεις των ελεγχόμενων θεωρούνται ορθές και δίκαιες, εκτός αν συντρέχει οποιαδήποτε από τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 10”. Δηλαδή το ένα δεν αντικρούει το άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα, ο κ. Ρότσας.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Ως είναι τώρα το νομοσχέδιο, θα υπόκεινται οι δηλώσεις σε έλεγχο από το άλφα ως το ωμέγα και εγώ λέω ότι δεν πρέπει. Πρέπει να είναι οι δηλώσεις σύμφωνες με το νόμο και, αν κάτι είναι εξόφθαλμο, τότε να προχωρούν σε έλεγχο. Κι ας μου επιτραπεί, κύριε Πρόεδρε, να διαβάσω τι ισχύει στις Ηνωμένες Πολιτείες που είναι πολύ ευαίσθητοι

σ' αυτό το θέμα. Λέει: "Ο υπεύθυνος υπογράφει την έκθεσή του, αν το περιεχόμενό της είναι σύμφωνο με το νόμο". Δεν απαιτείται από τον υπεύθυνο να κάνει έλεγχο των δηλώσεων, αλλά τις θεωρεί σωστές, εκτός αν υπάρχει κάτι το ουσιώδες, το εξόφθαλμο ή το απόν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω δεν υπάρχει τίποτα επιλήψιμο, παρ' όλο που θα αναγκαστώ να διαφωνήσω με το φίλο μου τον κ. Ηλιάδη στο άρθρο 7, δεν έχω ένσταση να μείνει η τροπολογία του, διότι στο άρθρο 7 λέει ότι οι δηλώσεις του παρόντος Νόμου αποτελούν αντικείμενο ελέγχου. Το αντικείμενο ελέγχου λέει ότι το συμβούλιο ελέγχει κατά πόσο υπήρξε συμμόρφωση ή όχι. Είναι άλλο ο έλεγχος και άλλο η έρευνα. Ο έλεγχος σημαίνει πως παίρνει τη φόρμα, τη γεμίζει, υπάρχει τυπική συμμόρφωση κ.λπ. Η έρευνα, λέει το άρθρο 10, αν υπάρξει καταγγελία, αν από τη δήλωση αυτή υπάρχει κάτι επιλήψιμο κ.λπ. Συγχύζουμε την έρευνα με τον έλεγχο. Αυτή είναι η γνώμη μου. Δεν έχω ένσταση όμως να προστεθεί η τροπολογία που έκανε ο κ. Ηλιάδης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όπως τροποποιήθηκε η τροπολογία του κ. Ρότσα και διαμορφώθηκε από τον κ. Ηλιάδη, πόσοι είναι υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τρεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσες αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δέκα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Εγκρίνεται.

Προχωρούμε στο άρθρο 8.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Άρθρο 8.

(1) Γίνεται εισήγηση για αντικατάσταση από το εδάφιο (2) αυτού της φράσης“ύστερα από διαβουλεύσεις του με τα κόμματα που αντιπροσωπεύονται στη Βουλή” (τρεις τελευταίες γραμμές) με τη φράση “ύστερα από έγκριση της Βουλής”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι δική μας η πρόταση μαζί με την ΕΔΕΚ. Αυτή είναι μία νομοθεσία της Βουλής των Αντιπροσώπων ανεξάρτητα από πού προήλθε το νομοθέτημα. Οι αρμοδιότητες του Προέδρου για το διορισμό του συμβουλίου, που χρειάζεται σ' αυτό το νόμο, δεν είναι από τις αρμοδιότητες που το σχετικό άρθρο του συντάγματος δίνει αποκλειστικότητα. Δεν είναι από τις αρμοδιότητες που μόνο ο Πρόεδρος μπορεί να εξασκήσει ή που ανήκουν στον Πρόεδρο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Αγαπίου, είναι σωστά αυτά. Να το διευκρινίσουμε, να γίνει πιο σαφές. Η εισήγηση είναι η Βουλή να τους διορίζει ή σε συνεργασία με τον Πρόεδρο;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Να τους εισηγείται ο Πρόεδρος και να τους διορίζει η Βουλή, όπως γίνεται με τον επιτροπο. Μας φέρνει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ένα ή τρία ονόματα και τα ψηφίζουμε. Έτσι να γίνεται και σ' αυτή την περίπτωση. Νομίζω η τροπολογία του ΔΗΚΟ είναι ελαφρώς καλύτερη από τη δική μας.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Να διευκρινίσουμε τι λέει η τροπολογία του κ. Κυπριανού, αν μου επιτρέπετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έγινε εκτενής συζήτηση στην επιτροπή σε σχέση μ' αυτή την πρόνοια. Εδώ υπάρχει ένας κίνδυνος. Αν αφήσουμε να χειριστεί η Βουλή αυτό το θέμα, η επιτροπή που θα διοριστεί από το συμβούλιο θα έχει από την αρχή υπεσκαμμένο το κύρος της. Εξηγούμαι. Θα διοριστούν πέντε άνθρωποι. Αν πρόκειται η Βουλή να συζητήσει Γι' αυτά τα πέντε άτομα που έστω εισηγείται ο Πρόεδρος... Πρώτα-πρώτα έχουμε την περίπτωση της πλειοψηφίας. Η μειοψηφία θα αισθάνεται ότι αυτά τα πέντε άτομα που δεν τα ψήφισε θα έχουν κάποια στάση εχθρική εναντίον της. Δεύτερον, αν είναι επί κάποιων προσώπων που θα υπάρξει κάποια διαφωνία, τότε πάλι θα έχει μειωμένο το κύρος αυτή η επιτροπή όσον αφορά κάποια πρόσωπα. Γι' αυτό θα πρέπει να εμπιστευτούμε τον εκάστοτε πρόεδρο ότι, αφού διαβουλευθεί με τα κόμματα, θα καταλήξει σε μια λύση η οποία πρακτικά δε θα προκαλεί προβλήματα για το κύρος αυτής της επιτροπής. Εν πάση περιπτώσει, θα είναι δύσκολο πρακτικά να έρθει αυτό το σώμα να καταλήξει σε πέντε πρόσωπα και να τα διορίσει ουσιαστικά. Γι' αυτό είναι πρακτικό αυτό που εισηγείται κατά πλειοψηφία η επιτροπή, ο Πρόεδρος της

Δημοκρατίας να διαβουλευεται με τα κόμματα εν σχέσει μ' αυτά τα άτομα και να καταλήγει στο διορισμό τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου ήθελε το λόγο.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, τα επιχειρήματα του κ. Δημητρίου εύκολα αντιστρέφονται. Αν θα είναι επιλήψιμο για τη Βουλή να αναμειγνύεται στον διορισμό των πέντε προσώπων, πολύ πιο επιλήψιμο θα είναι για τον Πρόεδρο και το Υπουργικό Συμβούλιο. Κατά τον ίδιο τρόπο που καταλήγουμε στην περίπτωση του Επιτρόπου Διοικήσεως, κατά τον ίδιο τρόπο, όταν γίνεται διαβούλευση, μπορούμε συνοπτικά να καταλήγουμε. Άρα η πρόταση αυτή εκφράζει πολύ περισσότερο την κοινή εμπιστοσύνη σ' αυτά τα πέντε πρόσωπα των οποίων ο ρόλος είναι σημαντικός. Άρα δεν μπορεί να μείνει στην κυβέρνηση ή στον Πρόεδρο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτή η τροπολογία αποβλέπει στο να περιβληθούν τα μέλη του συμβουλίου που θα ελέγχουν τους ταγούς αυτής ολόκληρης της κοινωνίας με μια ευρύτατη εμπιστοσύνη τόσο της εκτελεστικής όσο και της νομοθετικής εξουσίας, γιατί δεν είναι δυνατόν η Βουλή να ορίσει κάποιον, αν δεν τον εισηγηθεί ο Πρόεδρος. Άρα θα πρέπει πρώτα να έχει την εμπιστοσύνη του Προέδρου. Αν δε χαίρει της εμπιστοσύνης της Βουλής, δε θα τον ανατρέψει και θα τον διαγράψει και θα αναιρέσει το δικαίωμα του Προέδρου. Ο Πρόεδρος θα βρει άλλα πρόσωπα της δικής της εμπιστοσύνης, τα οποία θα χαίρουν και της δικής μας εμπιστοσύνης. Άρα εκείνο που ζητούμε είναι να έχουν την κοινή εμπιστοσύνη όλων, γιατί πράγματι θα ελέγχουν όλους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι η θέση του κ. Δημητρίου είναι σωστή και για έναν άλλο λόγο. Αν κάνουμε ένα νόμο τόσο αυστηρό και με τόση ευρύτητα και μετά εμείς υποψιαζόμαστε ότι είναι θέμα προσώπων η εφαρμογή του, κατά τη γνώμη μου αυτός ο νόμος έχει αποτύχει πριν από την εφαρμογή του. Εάν πρέπει να δοθεί έμφαση, δεν πρέπει να δοθεί στο πώς θα διοριστούν αλλά στο περιεχόμενο του νόμου, ώστε αυτοί που θα διοριστούν θα έχουν τέτοιο νόμο στα χέρια τους που με τρόπο πρακτικό να αποδίδουν τα ανάλογα. Όμως υπάρχει ακόμη ένας λόγος που εμάς, ως βουλευτών, και να μας προτείνεται να έχουμε λόγο για το ποιοι θα διοριστούν, θα έπρεπε να τον αρνηθούμε. Εμείς θα κριθούμε από αυτούς τους ανθρώπους και νομίζω ότι δεν πρέπει να δεχθούμε να έχουμε λόγο για το διορισμό τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, φυσικά μας έχει καλύψει κατά πολύ ο συνάδελφος ο κ. Ηλιάδης, αλλά αν παίρνω το λόγο είναι για να διαφωνήσω κάθετα με το συνάδελφο τον κ. Συλλούρη, γιατί ναι μεν είναι ο νόμος, αλλά στην προκειμένη περίπτωση τεράστια σημασία έχουν και τα πρόσωπα που θα εφαρμόσουν αυτό το νόμο. Πού είναι το πρόβλημα, όταν αυτοί οι άνθρωποι θα έχουν τις δύο εξουσίες, τη νομοθετική και την εκτελεστική και ιδιαίτερα τον Πρόεδρο που θα τους εισηγηθεί. Ναι, θα είναι ένα πειστικό τεκμήριο ότι αυτοί οι άνθρωποι θα είναι αποδεκτοί, γιατί δεν πρέπει να κάνουμε ένα νόμο ή να διορίσουμε ένα συμβούλιο που να δώσουμε την εξουσία στον όποιο πρόεδρο να διορίζει έντεκα υπουργούς και να βολέψει άλλους πέντε σ' αυτό και άλλους πέντε στη

δημόσια υπηρεσία και άλλους πέντε στην εκπαιδευτική κ.λπ. Ναι, πρέπει να υπάρχει σίγουρα η συγκατάθεση και η προσunenνόηση των κομμάτων και η έγκριση από το κοινοβούλιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ερωτοκρίτου.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα διαφωνήσω με την άποψη που ακούστηκε ότι δεν πρέπει να μας απασχολήσει το θέμα του διορισμού, γιατί μπορεί να είναι δευτερεύουσας σημασίας. Είναι πρωτεύουσας σημασίας για τον εξής λόγο, πέραν όλων των άλλων επιχειρημάτων που έχουν ακουστεί: Γι' αυτό το νομοθέτημα, μιλώντας επί της ουσίας σχεδόν μιάμιση μέρα, όλοι οι συνάδελφοι μίλησαν και συμφώνησαν επ' αυτού, είπαν ότι ο βασικός του στόχος είναι να διαλύσει κάποιες εντυπώσεις.

Εγώ λέω στους συναδέλφους μου και σε εσάς, κύριε Πρόεδρε, ότι το θέμα του διορισμού θα δημιουργήσει εντυπώσεις χειρότερες από αυτές που προσπαθούμε να διαλύσουμε. Και εξηγούμαι τι εννοώ. Από τη στιγμή κατά την οποία είναι διάχυτα αποδεκτό από την κυπριακή κοινωνία ότι οι αποφάσεις εντός της Βουλής αλλά και άλλων συλλογικών πολιτικών σωμάτων παίρνονται κατόπιν συναίνεσης και προσπαθειών που καταλήγουν σε αμοιβαίες υποχωρήσεις και δε θα εκφύγει της σφαίρας της εντύπωσης το ζήτημα του διορισμού, πού θα καταλήξουμε; Θα καταλήξουμε στο ότι θα προτείνει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας συγκεκριμένα άτομα, θα έρχονται εδώ, θα εκφράζονται διαφωνίες από ορισμένες πτέρυγες, θα γίνονται αντικείμενο συζήτησης από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης τα πρόσωπα αυτά και θα περιβάλλονται από τις αμοιβαίες υποχωρήσεις που μοιραία θα καταβάλλονται να γίνουν, για να επιτευχθεί συναίνεση, με αποτέλεσμα να τορπιλίζουμε την ανεξαρτησία, ακεραιότητα αυτών των ανθρώπων, προτού καν διοριστούν, επειδή απλούστατα το

όνομά τους έγινε αντικείμενο συζήτησης για το ότι θα αποτελέσουν μέλη του συμβουλίου αυτού.

Εγώ δε θα μιλήσω νομικά, γιατί είναι πολιτικό το περαιτέρω επιχείρημα. Αυτό που είπε ο κ. Συλλούρης είναι απόλυτα σωστό, όχι όμως νομικά, παρ' όλο που διαφώνησα στο πρώτο σκέλος της τοποθέτησής του. Η ανεξαρτησία θα πρέπει να διαφυλαχθεί πολιτικά, όχι νομικά. Δε μιλώ πολιτικά και το τονίζω. Από τη στιγμή που θα έρχονται κάποιοι άνθρωποι εδώ με εισήγηση του Προέδρου της Δημοκρατίας και θα επικρέμαται επί της κεφαλής τους η συναίνεση ή μη αυτού του σώματος, πού πάει η πολιτική ανεξαρτησία με την έννοια των εντυπώσεων πάντα, που καλώς ή κακώς ως μηνύματα πρέπει να φεύγουν από τις αποφάσεις αυτής της Βουλής; Γι' αυτό καταλήγοντας εισηγούμαι ότι πρέπει να απορριφθεί η τροποποίηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εξαντλήθηκε η συζήτηση, κύριοι συνάδελφοι.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας όπως είναι στον Πίνακα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννιά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Πού βρήκατε τους δεκαεννιά; Δεν έχει δεκαεννιά και οι μισοί είναι αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι η κούραση, εντάξει. Αυξήσαμε λίγο την κοινοβουλευτική μας ομάδα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4(β). Γίνεται εισήγηση για την προσθήκη στο τέλος του εδαφίου (2) αυτού της φράσης “και με προηγούμενη απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι τούτο του κ. Κυπριανού;

Κύριοι συνάδελφοι, συγνώμη, έχει ήδη παρθεί μία τροποποίηση, είναι πανομοιότυπη, απλούστατα ήταν πιο συνοπτική σε φράση και περιεχόμενο η πρόταση του κ. Κυπριανού. Ήδη όμως έχει θεσπιστεί, εκτός εάν δίνουμε εντολή στη νομοπαρασκευαστική, στη νομοτεχνική... στη γραμματεία μας, δηλαδή, να κάνει τις ανάλογες τροποποιήσεις, έτσι που το νόημα ή η απόφαση να είναι η ίδια.

Προχωρήστε στην επόμενη τροποποίηση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Στο άρθρο 8 υπάρχει ακόμα μία τροποποίηση. Γίνεται εισήγηση όπως στο τέλος του εδαφίου (5) προστεθεί η ακόλουθη νέα παράγραφος (β), αφού η υφιστάμενη παράγραφος αυτού διαβάζεται ως (α):

“(β) Το Συμβούλιο Ελέγχου δύναται να επιτρέπει κατόπιν γραπτής αίτησης σε οποιοδήποτε πολίτη να επιθεωρεί δηλώσεις οποιουδήποτε ελεγχόμενου που είναι καταχωρισμένες στο αρχείο.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιος την εισηγήθηκε αυτή την τροποποίηση; Δηλαδή τώρα όποιος θέλει θα μπαίνει να ...

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Αντί να δημοσιεύεται, κύριε Πρόεδρε, να δίδεται η ευκαιρία στον πολίτη να πάρει τις πληροφορίες τις οποίες ζητά, όπως γίνεται σήμερα με τις εταιρείες, μέσω του Εφόρου Εταιρειών. Να μη δημοσιοποιείται για τους λόγους για τους οποίους έχουν εκτεθεί σ' αυτή τη Βουλή και από τον κ. Βασιλείου και για πολλούς άλλους. Διότι, αν εμείς είμαστε πολιτικά πρόσωπα, δε φταιν οι συνέταιροί μας στις εταιρείες, όταν αύριο δημοσιοποιούμε τα περιουσιακά στοιχεία των εταιρειών που συμμετέχουμε και εμείς και εκείνοι, μαζί με μας να ξέρει ο κόσμος όλος και τα περιουσιακά στοιχεία τα δικά τους. Λοιπόν, είναι υπό αυτή την έννοια που έχουμε υποβάλει αυτή την τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, για το θέμα της δημοσίευσης φυσικά είναι η Βουλή που θα ψηφίσει. Σε ό,τι αφορά την επιτροπή Νομικών ήταν ομόφωνο. Είναι η Βουλή που θα αποφασίσει. Εμείς φέραμε ένσταση, επειδή υπάρχει πρόνοια, δεν ξέρω αν είναι στο ίδιο άρθρο ή στο επόμενο, που λέγει ότι ο κάθε πολίτης μπορεί να πηγαίνει να κάνει έρευνα στο συμβούλιο. Αφού θα δημοσιεύεται, δεν έχει να μάθει τίποτε περισσότερο από την έρευνα που θα κάνει, απλώς θα δημιουργήσουμε ακόμη ένα γραφειοκρατικό οργανισμό, να κατεβεί όλη η Κύπρος στο συμβούλιο να ζητά πληροφορίες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η εισήγηση ήταν να μη δημοσιοποιούνται οι δηλώσεις, αλλά ελεύθερα ο οιοσδήποτε αντί καταβολής ενός νόμιμου τέλους να ελέγχει τις δηλώσεις.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Λυτούμαι πάρα πολύ, αποτέλεσε αντικείμενο συζήτησης δέκα χρόνων αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Αγαπίου, δεν έχει σημασία. Σήμερα γίνεται μία εισήγηση, μπορεί να υπήρξαν δεύτερες σκέψεις, δηλαδή δε σημαίνει επειδή το είπατε και ήταν ομόφωνο... Τούτες οι τροπολογίες άραγε να μην ήταν ύστερα από προβληματισμούς;

Ναι, κύριε Γεωργίου.

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Εγώ λέω είναι λάθος να συζητούμε το θέμα δημοσίευσης σ' αυτό το άρθρο, θα έπρεπε να το συζητούμε, αν υπάρχει τέτοιο θέμα, στο άρθρο 11 που προβλέπεται περί της δημοσίευσης και μετά να έρθουμε εδώ, αν χρειάζεται, αν περάσει εκείνη η πρόταση, να γίνουν άλλες διευθετήσεις και πρόνοιες για το πώς θα γίνεται έλεγχος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παρισινός κάτι θέλει να επεξηγήσει.

A. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουμε υποβάλει αυτή την τροποποίηση, διότι, αν ο αντικειμενικός στόχος, σκοπός και επιδίωξη όλων ημών που θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο είναι να δώσουμε το δικαίωμα στον κάθε ενδιαφερόμενο πολίτη να έχει πρόσβαση και να ενημερωθεί και να μελετήσει τα κατατεθειμένα στοιχεία για οποιοδήποτε από τα ελεγχόμενα πρόσωπα, πιστεύουμε ότι εξυπηρετείται απόλυτα ο σκοπός. Με τη δημοσίευση πιστεύουμε ότι εκείνο που θα προσφέρουμε απλώς είναι τις ευχάριστες νυχτερινές συζητήσεις στα σαλόνια και στα καφενεία της πόλεως και της υπαίθρου. Γι' αυτό ζητούμε και σε συνάρτηση και με το 11... αν υιοθετηθεί η εισήγηση ότι έχει το δικαίωμα ο οποιοδήποτε πολίτης να ενημερωθεί, τότε αυτόματα το άρθρο 11 παραλείπεται πλήρως.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Μία επεξήγηση επί της τροπολογίας σας. Η έρευνα θα γίνεται από κάθε ενδιαφερόμενο πολίτη. Θα δικαιούται να τη δημοσιεύει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιος θα δικαιούται, κύριοι;

Κύριε Ηλιάδη, ολοκληρώστε την ερώτηση. Ποιος θα δικαιούται να τη δημοσιεύσει, ποιος; Ο ερευνών;

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Με συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε.

Με βάση την τροπολογία σας απαγορεύεται οιαδήποτε δημοσίευση ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, δεν υποχρεούνται εις δημοσίευσιν.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Ένα λεπτό, κύριε. Με βάση την τροπολογία σας, για να καταλάβουμε τι εισηγείστε και να τοποθετηθούμε, διαγράφονται και απαγορεύεται οποιαδήποτε δημοσίευση οιασδήποτε μέρους οιασδήποτε κατηγορίας ελεγχόμενων, πρώτον. Δεύτερον, οιασδήποτε πολίτης μπορεί να ερευνήσει και να λάβει γνώση, αλλά όχι καθ' οιονδήποτε τρόπο να δημοσιεύσει και, αν το δημοσιεύσει, αυτό πρέπει να είναι ποινικό αδίκημα. Αυτή είναι η έννοια της τροπολογίας σας;

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Η έννοια, κύριε Ηλιάδη, είναι η εξής: Αν προκύψει θέμα από την έρευνα και ο άνθρωπος κάνει προσφυγή στο συμβούλιο ή οτιδήποτε άλλο, τότε σίγουρα θα πάρει την οδό της δημοσιοποίησης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Άλλο αυτό, αυτό είναι άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ένα λεπτό, να δίνω και το λόγο απ' άλλες κοινοβουλευτικές ομάδες.

Ο κ. Λιλλήκας.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρ' όλο ότι υπάρχει μία λογική βάση στην πρόταση του Δημοκρατικού Συναγερμού, έχω την άποψη ότι με βάση τα όσα έχουν συζητηθεί την προηγούμενη Πέμπτη και σήμερα στην ολομέλεια κινδυνεύει να χαθεί και το μόνο ίσως θετικό στοιχείο αυτού του νόμου που ψηφίζουμε, που είναι η διαφάνεια. Δηλαδή, αν αφαιρέσουμε και τη διαφάνεια, κτίσαμε και έναν τοίχο με διαδικασίες που δεν είναι εύκολο κάποιος να κάνει καταγγελία ή διερεύνηση και νομίζω ότι είναι καλύτερα να μην τον ψηφίσουμε πραγματικά, παρ' όλο ότι βλέπω τα στοιχεία που υπάρχουν στην πρόταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η διαφάνεια στο βαθμό που υποστηρίζει ένας αυτό το νόμο διασφαλίζεται από τη στιγμή που επιβάλλεται η υποβολή στοιχείων και έχει διοριστεί η Επιτροπή Ελέγχου η οποία ελέγχει τα πάντα και ο κάθε πολίτης που ενδιαφέρεται μπορεί να πάει και να πάρει πληροφορίες. Η δημοσίευση, όπως έχει φανεί και στην περίπτωση της Ελλάδας, δεν προσθέτει τίποτε στην έννοια της διαφάνειας, αλλά ανοίγει το δρόμο για μία άνευ περιορισμών και ορίων δημαγωγία γύρω απ' αυτό το θέμα και θα μπορεί επί μήνες ολόκληρους τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να ασχολούνται με το τι πέτυχε ή τι απέτυχε να κάνουν οι διάφοροι πολιτικοί σ' αυτό τον τόπο, οι διάφοροι διευθυντές κ.λπ., κ.λπ. Δε βλέπω ότι εξυπηρετεί οιονδήποτε σκοπό να γεμίσουμε την εφημερίδα της κυβέρνησης με χιλιάδες σελίδες που να λένε μέσα τα περιουσιακά στοιχεία των διάφορων ατόμων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς εγώ ήθελα να ξεκαθαρίσω ότι η τροπολογία των συναδέλφων βουλευτών του ΔΗΣΥ στο άρθρο 8 δεν αποκλείει ούτε είναι σε αντίθεση με το άρθρο 11. Δηλαδή μπορεί να γίνονται και τα δύο. Να γίνεται και η δημοσιοποίηση στην εφημερίδα, αλλά αν κάποιος θέλει να κάνει αίτηση, για να πιάσει κάποια στοιχεία, να έχει το δικαίωμα να το πράξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, όχι, δεν είναι έτσι, κύριε Ματσάκη.

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η Εφημερίδα της Δημοκρατίας πωλείται ελεύθερα· άρα λοιπόν δε χρειάζεται να κάμνει και κυκλοφορεί. Έχει τη λογικότητά της η πρόταση των συναδέλφων, αλλά κάμνω μια περαιτέρω τροποποίηση, γιατί έχω κάποιους φόβους. Αν δε δημοσιοποιείται η δήλωση για τα περιουσιακά στοιχεία και ενδεχομένως οιοσδήποτε με τη μέθοδο του ψιθύρου διαδίδει οτιδήποτε αρνητικά για κάποιον και μπορεί έλεγχος ποτέ να μη γίνει -και είμαστε στη Δημοκρατία της Κύπρου και τα γνωρίζουμε αυτά τα πράγματα- να έχει το δικαίωμα αυτός ο οποίος θίγεται να δημοσιοποιήσει ο ίδιος. Αυτό να είναι καθαρό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εκεί δε χρειάζεται να υπάρξει πρόνοια, διότι, αν θέλετε, και χωρίς νόμο μπορεί να δώσετε στη δημοσιότητα τα δικά σας περιουσιακά στοιχεία.

Να μου επιτρέψετε να πάω στην άλλη πλευρά τώρα. Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου προηγείται, έχει ώρα, κύριε Χριστοδουλίδη, σας είδα, αλλά ήταν πριν από σας που ζήτησε το λόγο.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ένα από τα βασικά σημεία που μας πήρε τόσα χρόνια να φτάσουμε μέχρι την ολομέλεια ήταν και το θέμα της δημοσίευσης. Πράγματι, διεξοδικά εκεί στην επιτροπή είχαμε συζητήσει κάθε πιθανή περίπτωση που θα αφορούσε τον τρόπο που θα γινόταν ο πολίτης κοινωνός των δηλώσεων των προσώπων που θα ελέγχονται. Και είχαμε συζητήσει και τη μερική δημοσίευση και την τμηματική δημοσίευση και την οποιαδήποτε περίπτωση διαφυγής ή προστασίας συνεταιίρων και άλλων και την έρευνα. Και είχαμε συζητήσει και διαδικασίες να πήγαιναν μέσω δικαστηρίου, για να κάνουν έρευνα, και πιο απλές διαδικασίες με απλή αίτηση και με απλό τηλεφώνημα κ.λπ. Καταλήξαμε ότι, αν δε γίνεται δημοσίευση, ουσιαστικά στερούμε από τον πολίτη να γνωρίζει αν έχουμε αποκτήσει περισσότερα απ' όσα νόμιζε ότι έπρεπε να αποκτήσουμε. Στερούμε το δικαίωμα να μας ερευνήσει και να δει η διαφοροποίηση της περιουσίας πώς έχει επέλθει και αν αυτό, κατά τη γνώμη του πολίτη, συνιστά οποιοδήποτε αδίκημα. Ταυτόχρονα, είχαμε πει ότι ή θα γίνεται δημοσίευση για όλα και την ίδια στιγμή και όχι επιλεκτική αναφορά είτε σε μέρος της δήλωσης κάποιου είτε σε κάποιο συγκεκριμένο πρόσωπο... και Γι' αυτό αναφερόμαστε και στην αναδημοσίευση στο άρθρο 11 και Γι' αυτό και ποινικοποιούμε το αδίκημα της μερικής ή επιλεκτικής εμφάνισης στοιχείων οποιουδήποτε συγκεκριμένου προσώπου και Γι' αυτό είπαμε να πάμε στην καθολικότητα. Αν τώρα υιοθετήσουμε την πρόταση του κ. Παρισινού, σημαίνει ότι εκείνος ο οποίος θα ερευνά το συγκεκριμένο πρόσωπο και αν έχει και δικαίωμα να παίρνει τα στοιχεία που θα θέλει να πάρει, μερικά ή όλα ή δεν ξέρω τι και θα τα δίνει αμέσως και στη δημοσιότητα, τότε αμέσως επιτυγχάνουμε εκείνο που θέλαμε ως επιτροπή να αποτρέψουμε. Τη διαβολή συγκεκριμένων ατόμων επί σκοπού. Γι' αυτό είναι που πιστεύω ότι θα πρέπει να παραμείνουμε στις πρόνοιες ως έχει το άρθρο 11.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Αριστοφάνη Γεωργίου ο κ. Αβραάμ Αντωνίου αντικαθιστά τον Προεδρεύοντα κ. Νίκο Αναστασιάδη στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επί της διαδικασίας. Μα στα πρώτα άρθρα και πιο γενικά, πιο βασικά, μπήκε ένας περιορισμός. Τώρα έχουμε φτάσει σε ένα σημείο που μιλούν επτά από κάθε πλευρά, για να υποστηρίξουν το ίδιο πράγμα. Έχουν ήδη μιλήσει τρεις-τέσσερις. Δεν άκουσα καινούρια επιχειρήματα από κανέναν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, θα πρότεινα να μιλήσει ένας από κάθε κοινοβουλευτική ομάδα, για να μην προεκταθεί η συζήτηση.

Ο κ. Ηλιάδης, παρακαλώ.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Μίλησαν όλοι εκτός από μας.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Ούτε εμείς δε μιλήσαμε.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Και η ΕΔΕΚ. Οι άλλοι μίλησαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Πιττοκοπίτη, τώρα λέω να μιλήσει ένας από κάθε κόμμα.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι το θέμα είναι πάρα πάρα πολύ σοβαρό και ευαίσθητο και, αφού έχουμε αναλώσει τόσες ώρες, μπορούμε να δώσουμε μερικά λεπτά για να το

συζητήσουμε νηφάλια. Στόχος είναι ο έλεγχος και ο έλεγχος στο βαθμό που ήταν δυνατόν επιτυγχάνεται με τις πρόνοιες του νόμου. Υπάρχουν οι πρόνοιες, υπάρχει το συμβούλιο, υπάρχουν οι ποινές, υπάρχουν οι διαδικασίες. Δεύτερον, υπάρχει το θέμα της διαφάνειας, ώστε το ελεγχόμενο άτομο όχι να είναι και να αποδεικνύεται αλλά και να φαίνεται στην κοινωνία αδιάφθορο ή ανεπίληπτο. Πώς το επιτυγχάνουμε αυτό το πράγμα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνάδελφοι, επειδή είναι όλοι κουρασμένοι, παρακαλώ λίγη ησυχία, για να μη δυσκολεύουμε τους ομιλητές.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η διαφάνεια πώς επιτυγχάνεται. Λέμε ότι τα δημόσια έγγραφα στο γραφείο του Εφόρου Εταιρειών είναι στη διάθεση των πάντων, των πάντων. Πηγαίνεις, πληρώνεις £1 και παίρνεις τα έγγραφα μίας οποιασδήποτε εταιρείας και κάνεις μία πλήρη έρευνα, πλήρης διαφάνεια. Σκέφτομαι το εξής ενδεχόμενο με τη δημοσίευση: Είναι προβληματισμούς που κάνουμε, γιατί θέματα τα οποία μας απασχολούν δεν υπάρχει περίπτωση να τα αντιμετωπίσουμε. Είπαμε έτσι, έτσι θα μείνει και τέλειωσε. Δεν είναι έτσι. Είμαστε έτοιμοι, αν πειστούμε, να διαφοροποιήσουμε και την ίδια την τροπολογία μας.

Λοιπόν, δημοσιεύουμε τις δηλώσεις και η σύζυγος του άλφα διαθέτει μία επιχείρηση η οποία βρίσκεται στα πρόθυρα κατάρρευσης, κατάρρευσης και η δημοσίευσή της προκαλεί τεράστια ζημιά, διότι θα πάει σ' όλο τον τύπο, σ' όλη την κοινωνία, ενδεχομένως και στις τηλεοράσεις και θα αποτελέσει πλέον αντικείμενο σχολιασμών πάσης φύσεως. Αν οι φάκελοι του καθενός εξ ημών βρίσκονται στη διάθεση για κάθε δημόσιο έλεγχο από οιονδήποτε πολίτη ή και μη πολίτη της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι εκεί. Διερωτώμαι αν δεν είναι επαρκής διαφάνεια εκείνη η

διαφάνεια η οποία ικανοποιεί και τον τελευταίο πολίτη, αλλά διασφαλίζει και ένα όριο αξιοπρέπειας στην κοινωνία για τον κάθε άνθρωπο ο οποίος έκανε το τόλμημα, το λάθος ή το σωστό, κάποτε να αναμειχθεί στη δημόσια ζωή ή να αναλάβει με την αξία του, αν θέλετε, τη διευθυντική θέση ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ηλιάδη, συντομεύετε σας παρακαλώ.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Τέλειωσα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Πολύ λίγα, κύριε Πρόεδρε. Και εμείς θέλουμε να έχουμε συνέπεια με εκείνες τις τροποποιήσεις που ψηφίσαμε και εξακολουθούμε με τον ίδιο τρόπο να ψηφίζουμε διάφορες τροποποιήσεις. Πώς είναι δίκαιο και λογικό τη στιγμή που ταχθήκαμε υπέρ της αναδρομικότητας από το 1960 και επειδή κάποιος έκανε δύο χρόνια υπουργός σίγουρα θα τον ελέγξουμε ή έκανε πέντε χρόνια βουλευτής και θα τον ελέγξουμε και πώς ικανοποιούμε, αν θέλετε, και το λαϊκό αίσθημα, όταν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε δηλώσει ότι κάλεσε τους υπουργούς του να υποβάλουν τα περιουσιακά τους στοιχεία, τα οποία θα δίδονταν στη δημοσιότητα, όταν διάφοροι πολιτικοί αρχηγοί έκαναν δηλώσεις και έλεγαν “εγώ είμαι έτοιμος ή είμαστε έτοιμοι ανά πάσα στιγμή και θα τα δώσουμε στη δημοσιότητα τα περιουσιακά μας στοιχεία”. Αυτή τη στιγμή, σήμερα που ήρθε η ώρα, για να περάσει αυτό το νομοσχέδιο, αντιλαμβάνεστε, όταν αυτό το μέρος αποκοπεί ή διαφοροποιηθεί, ποιο μήνυμα στέλλουμε προς τα έξω; Πέραν αυτού, εγώ δεν πιστεύω ότι τα όποια δημόσια πρόσωπα, οι όποιοι ελεγχόμενοι και ειδικά τα

δημόσια πρόσωπα δεν ψηφίζονται ανάλογα με το κατά πόσο πηγαίνει καλά μία επιχείρησή τους ή μη και ακόμα εκείνο που θα ενδιαφέρει το κοινό με τη δημοσίευση είναι αν αθέμιτα απέκτησε εκείνα τα πράγματα και όχι αν πήγε καλά η επιχείρησή του ή δεν πήγε και τι προβλήματα έχει. Γι' αυτούς τους λόγους εμείς, ναι, είμαστε υπέρ της διαφάνειας, ότι πρέπει να δημοσιεύονται αυτά τα περιουσιακά στοιχεία στον τύπο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης, παρακαλώ.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έχω την εντύπωση ότι ο σκοπός, ορθά ελέγχθη, της νομοθεσίας είναι ο έλεγχος. Ο έλεγχος διασφαλίζεται και αν τα στοιχεία είναι στη διάθεση του οποιουδήποτε, όταν ιδιαίτερα, όπως και πάλι ορθά ελέγχθη, σώζεται ή διασώζεται και η αξιοπρέπειά μας. Και η αξιοπρέπειά μας πώς διασώζεται. Αν σε όλα τα χρόνια παρουσιάζω χρέη και όχι οφέλη, το πολύ πολύ να αρχίσουν να με κρίνουν και κατά πόσο είμαι και ικανός να διαχειριστώ τα της πολιτικής. Αν όμως αμφιβάλλει κανένας για την εντιμότητά μου, με ένα νόμιμο τέλος μπορεί ανά πάσα στιγμή ... Και θέλω να πω κάτι: “Σταματήστε να παίζετε με τη λέξη διαφάνεια”. Ορθά είπε προηγουμένως ο κ. Βασιλείου. Η διαφάνεια είναι αντικείμενο που μπορεί να δώσει στοιχεία ή να γίνεται οπωσδήποτε κοινών προς τον καθένα, αν ιδιαίτερα προχωρήσουμε στις μηχανογραφήσεις και λοιπά, πιθανότατα με μία σύνδεση με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή των δημόσιων αρχείων που θα καταθέτουμε, που θα καταθέτουμε αυτές τις δηλώσεις όλες, να πληροφορείται ο καθένας. Επομένως, ενώ δεν αποκλείεται ο έλεγχος, διότι η ουσία τι είναι; Ο έλεγχος. Όχι αν φαινομενικά και δημόσια έχουμε αποκαλύψει τη χρεοκοπία εξαιτίας της ανάμειξής μας στην πολιτική. Αν αμφιβάλλει κανένας για όποιον θέλει να αμφιβάλλει έχει την ευχέρεια και προστατεύουμε στο κάτω-κάτω και κάποιους που συνεργάζονται, μιλώ για όσους έχουν συνεταίρους, μιλώ για όσους έχουν συζύγους, και πάλι δηλαδή

θα δίδουμε την ευχέρεια στον καθένα, αν θέλει να ελέγξει τα περιουσιακά του συζύγου, να πηγαίνει μέσω του συζύγου πολιτικού να τα μαθαίνει, αλλά τουλάχιστο δε δημοσιοποιούνται, δε διαπομπευόμαστε για το μη χαΐρι που βγάλαμε αναμειγνυόμενοι στην πολιτική. Εγώ βλέπω το και έτσι. Και δέστε το και έτσι. Και γιατί νομίζετε ότι θα είμαστε τιμιότεροι αν δημοσιοποιούνται; Δηλαδή, επιτέλους ποια ώρα μπορεί να είμαστε και απόλυτα υπεύθυνοι και απέναντι στους εαυτούς μας και για όσους νομοθετούμε; Εάν κάποιος έχει πλουτίσει ή υπάρχει πρόνοια ότι έχει πλουτίσει, κανέναν δεν εμποδίζει να αποταθεί να ελέγξει τα περιουσιακά του στοιχεία και, αν διαπιστώνει ότι αδικαιολογήτως ή αθεμίτως έχει πλουτίσει, τότε μπορεί να καταγγείλει στην αρμόδια επιτροπή και να δημοσιοποιεί ...

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αγαπίου, παρακαλώ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το βασικό μέλημα της επιτροπής, όταν συζητούσε αυτό το θέμα, και το βασικό μέλημα όλων των βουλευτών ήταν και έπρεπε να είναι, όσων δεν είναι, όχι μόνο η διαφάνεια αλλά και η ίση μεταχείριση όλων των βουλευτών, των υπουργών, των ελεγχομένων. Με τον τρόπο που έχει διαμορφωθεί το νομοσχέδιο, ο έλεγχος γίνεται για όλους, ενώ υπήρχε εισήγηση αρχικά να γίνεται δειγματοληπτικά. Τώρα η εισήγηση είναι για όλους. Η δημοσίευση να γίνει, να μη γίνει, αποφασίστηκε από την επιτροπή να γίνει για όλους. Προσέξτε τώρα τι είναι το πρόβλημα. Μπορεί να έχει τα μειονεκτήματά της. Ένα από τα μειονεκτήματα είναι ότι αύριο θα μάθουν και οι κλέφτες τι έχουμε σπίτι μας. Αλλά ο σκοπός δεν είναι αυτός. Οι κλέφτες ξέρουν ποιοι έχουν και ποιοι δεν έχουν στο σπίτι τους. Αλλά τι θα γίνει; Αύριο θα πει μία εφημερίδα: "Φέρε μου το Συλλούρη μέσα, διότι είναι υποψήφιος πρόεδρος του ΔΗΣΥ, ή κάποιον άλλο

που είναι υποψήφιος πρόεδρος του ΔΗΚΟ ή τον Προδρόμου". Θα βγει το φάιλ από μέσα, θα δημοσιοποιηθεί μόνο για εκείνον, θα γίνει γνωστό για την περιουσία του όσο θέλει και λοιπά, ενώ η δημοσίευση με τους όρους που θέτει το νομοθέτημα, η απαγόρευση της επιλεκτικής δημοσιότητας και της μερικής δημοσιότητας, όλα αυτά εξασφαλίζουν και διαφάνεια και αντικειμενικότητα, διότι σας λέγω πραγματικά θα είμαστε θύματα. Σήμερα είμαι εγώ, αύριο θα είσαι εσύ, ενώ με τους πολλούς ο χάρος έν' γλυτζύς. Είναι για όλους και για όλες και στο κάτω-κάτω φανταστείτε, όταν δημοσιοποιείται η δήλωση, όλη η Κύπρος θα ξέρει, διότι θα μπει στην Επίσημη Εφημερίδα και οι εφημερίδες οι ντόπιες, οι καθημερινές, θα το αναδημοσιεύσουν και υποχρεωτικά όλες όχι επιλεκτικά και ο κάθε πολίτης της Κυπριακής Δημοκρατίας θα ξέρει τι έχει ο Μασάκης, ο Αγαπίου, ο Κιττής, ο Συλλούρης και ούτω καθεξής. Αύριο θέλετε να κατεβάσουμε όλη την Κύπρο σε ένα γραφείο για να διερευνά τι έχει ο κάθε βουλευτής; Και πού θα βρούμε όλους αυτούς τους υπαλλήλους. Αλλά το χειρότερο απ' όλα, θα γίνει επιλεκτική δημοσιότητα, επιλεκτική έρευνα και ούτω καθεξής. Γι' αυτό άστε το όπως είναι με τα ελαττώματα τα οποία μπορεί να έχει, αλλά τουλάχιστον να έχουμε ίση μεταχείριση όλοι μας.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Αγαπίου ο Προεδρεύων της Βουλής κ. Νίκος Αναστασιάδης επανέρχεται στην έδρα.)

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Παρακαλώ, επιτρέψτε μου. Επειδή είμαστε όλοι ευαίσθητοι στο θέμα της ίσης μεταχείρισης, αν όλων ο φάκελος είναι εκεί και όλων το φάκελο μπορεί να τον ελέγξει οιοσδήποτε πολίτης, αυτό δεν είναι ίση μεταχείριση; Αυτό είναι που ρωτώ, γιατί είμαστε όλοι σαφέστατα ευαίσθητοι στο θέμα της ίσης μεταχείρισης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Εννοεί ίση μεταχείριση ότι και οι συνέταιροι του κ. Αγαπίου θα δημοσιοποιήσουν τα περιουσιακά τους στοιχεία;

Ίση μεταχείριση είναι αν δε γίνεται διάκριση εις βάρος μόνο των βουλευτών ή μόνο όσων ασχολούνται με την πολιτική. Οι υπόλοιποι οπωσδήποτε, και αν πλουτίζουν, καλά τα κρύβουν.

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έτσι σκέφτηκα, προσπάθησα με τη φαντασία μου να ζήσω στο περιβάλλον και στην ατμόσφαιρα που θα δημιουργηθεί σε περίπτωση που θα εγκρίνουμε την τροποποίηση του κ. Παρισινού. Και η φαντασία μου η οποία μπορεί να είναι και λίγο έτσι perverted...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Φαντασίωσή σας ή φαντασία σας;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Όχι, φαντασία. Perverted mind, πέστε το έτσι. Μου έδωσε την εξής εικόνα, αν καλά κατάλαβα την πρόταση του κ. Παρισινού: Κάποιοι ,ας πούμε, από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, οι οποίοι και σήμερα διαδραματίζουν ρόλο στο πού στέκεται ο κάθε πολιτικός και στην ανάδειξή του και όλα, αύριο πιθανότατα να αναλάβουν εργολαβικά, και όχι μόνο από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, για να εξηγούμαστε και να μην τους αδικούμε τους ανθρώπους, κάποιοι γενικά να αναλάβουν εργολαβικά μία προσπάθεια να εξοντώσουν κάποια πολιτικά πρόσωπα και, δεδομένου ότι η δημοσιοποίηση των στοιχείων που θα πάρει εκείνος που ζητά, ο πολίτης που ζητά τα στοιχεία, δε θα απαγορεύεται, μπορεί να είμαστε κάθε μέρα... Όχι, όχι, ο κ. Παρισινός είπε να μην απαγορεύεται.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι, να απαγορεύεται.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Αν απαγορεύεται, οδηγούμεθα στην άλλη άκρα που καταργείται η διαφάνεια και είναι λόγος ...

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε... Τότε αφήστε με να τελειώσω. Αφήστε με να τελειώσω.

Αν η σκέψη, επαναλαμβάνω, είναι ότι μπορεί να ζητά ο καθένας το φάκελο οποιουδήποτε από τα ελεγχόμενα πρόσωπα και αυτό το φάκελο να τον δημοσιοποιεί, διότι κατά τη γνώμη του υπάρχει θέμα, τότε τι κάνουμε; Κουκκουλλώνουμε πλήρως το θέμα. Ακούστε, κύριε Πρόεδρε. Αν η υπόθεση είναι να δοθεί διαφάνεια σε έναν έκαστον εξ ημών και κεχωρισμένως, αυτό δεν είναι διαφάνεια. Αυτό είναι κουκκούλλωμα. Και να σας πω κάτι: Εγώ προσωπικά δηλώνω από τώρα ότι, εάν αυτή θα είναι η θέση πλειοψηφίας, καταψηφίζω στο σύνολο το νόμο. Διότι νόμο ο οποίος θα οδηγεί αλλού απ' εκεί που θέλω να οδηγήσει δεν έχω καμία διάθεση να τον ψηφίσω.

Αυτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ. Και τελειώνουμε με τον κ. Συλλούρη.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι η θέση του κ. Βασιλείου, του κ. Ηλιάδη και η δική σας είναι ισοζυγισμένη, διότι και διαφάνεια προσφέρει και θέαμα αποκλείει να γινόμαστε και εμείς και όλοι όσοι θα ελέγχονται. Διότι ο νόμος που ψηφίζουμε είναι για να ανακαλύψει τον αθέμιτο πλουτισμό, δεν είναι για να δαχτυλοδείξει τον πλουτισμό ή τους πλουσίους. Αν είναι αυτό που θέλουμε, τότε θα πρέπει να το διευρύνουμε όχι μόνο σ' αυτούς, αλλά σ' όλους. Να γράφουμε ποιοι είναι οι πιο πλούσιοι στην Κύπρο, διότι είναι έτσι που θα γίνει η επιλεκτική προβολή, κύριε Θεοδώρου, από τα μέσα και τέλος ο λαός δε θα κρίνει

κατά πόσο κάποιος αθέμιτα έκανε τις πέντε χιλιάδες λίρες ένα εκατομμύριο, αλλά ποιος κρατά δέκα εκατομμύρια και θα είναι ένοχος στη λαϊκή συνείδηση αυτός που κρατεί τα περισσότερα και όχι αυτός που έκλεψε τα περισσότερα.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Μιλάτε ως εάν ο πλούτος είναι όνειδος.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Μάλιστα.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Μα δεν είναι όνειδος ο πλούτος, κύριε. Δεν είναι όνειδος ο πλούτος.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Ναι, αλλά έτσι θα παρουσιαστεί. Ζούμε στη δική μας κοινωνία και επομένως ...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Ο πλούτος είναι τιμή. Είναι όνειδος ο πλούτος; Δεν κατάλαβα.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Και επομένως η πρόταση του κ. Παρισινού εξασφαλίζει τη διαφάνεια, όπως εξηγήθηκε, να μην επαναλάβω τα ίδια, όμως ταυτόχρονα σταματά αυτό το θέαμα και το θέατρο που θα γίνουμε, άλλοι επειδή θα είμαστε πολύ πλούσιοι, άλλοι επειδή θα είμαστε πολύ φτωχοί. Και κανέναν μας, κύριε Θεοδώρου, δε σταματά ο νόμος αυτοβούλως να δημοσιοποιήσουμε την περιουσία μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, νομίζω...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Διευκρίνιση ενός σημείου ουσίας, κύριε Πρόεδρε. Σε περίπτωση κατά την οποία γίνει δεκτή η τροπολογία του κ. Παρισινού, θεωρείται επίσης δεδομένο ότι η ποινική

πρόβλεψη η οποία υπάρχει με το άρθρο 11 θα διαγραφεί, η πρόβλεψη όμως για το ποινικό αδίκημα παραμένει. Θα είναι σαφές αυτό.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, καταρχάς εγώ συμφωνώ με τη θέση του κ. Θεοδώρου και του κ. Αγαπίου. Η διαφάνεια πρέπει να είναι πλήρης και ίση και όχι μερική. Και να πω και κάτι άλλο: Κάποιος ο οποίος θα ελέγχει τους καταλόγους μπορεί, βλέποντάς τους και μόνο και κάνοντας κάποιες συγκρίσεις, να του δημιουργηθούν και κάποιες υποψίες οι οποίες να τον οδηγήσουν ακριβώς να προχωρήσει και να κάνει τις καταγγελίες ή οτιδήποτε άλλο. Εν πάση περιπτώσει, κύριε Πρόεδρε, η φιλοσοφία του νόμου, όπως τον αντιλαμβάνομαι εγώ, είναι τέτοια που άμα κάποιος χρεοκοπήσει ή φαίνεται ότι χρεοκοπεί θα είναι πλεονέκτημα για τον ίδιο. Έτσι θα θεωρείται ίσως, διότι στο τέλος της ημέρας ο νόμος αυτός δε θα είναι μόνο πόθεν έσχες, αλλά θα είναι και νόμος πόθεν έχασες. Και ίσως θα έπρεπε να κάνουμε καμιά τροπολογία, για να ερχόμαστε αρωγοί σ' αυτούς που θα χάνουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, ευχαριστώ.

Ο κ. Παρισινός και τελειώσαμε.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα πρώτα να ξεκαθαρίσω ότι οι συνάδελφοι με τους οποίους συνυπογράφουμε την τροποποίηση αυτή είμεθα από τους φανατικούς υποστηρικτές της εισαγωγής της νομοθεσίας, για να είναι ξεκάθαρη η θέση μας. Όμως αίσθημα ύψιστης ευθύνης διά τη σοβαρότητα που πρέπει να διέπει το νομοθέτημα αυτό μας οδήγησε στο να υποβάλουμε την τροποποίηση αυτή. Γιατί, επαναλαμβάνω, εκείνος ο οποίος θα ενδιαφερθεί για τα περιουσιακά στοιχεία του οποιουδήποτε

ελεγχόμενου θα πρέπει να είναι ο άνθρωπος ο οποίος έχει πληροφορία, έχει υποψία, έχει καταγγελία, έχει ενδιαφέρον ή ακόμα να δεχθώ και την περιέργεια και...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Πρόθεση.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Και πρόθεση κακή και έχει άπλετο δικαίωμα να ερευνήσει και να πληροφορηθεί πλήρως για τα στοιχεία αυτά. Και πιστεύω ότι οι 680 000 των πολιτών της Δημοκρατίας δεν έχουν αυτό το ενδιαφέρον και αυτό που είπε ο συνάδελφος, ότι θα κατεβαίνουν κατά χιλιάδες για να προσφεύγουν, πιστεύω ότι είναι απομακρυσμένο δεδομένο. Γι' αυτό πιστεύω ότι δε στερούμε ούτε στο ελάχιστο τη διαφάνεια, το να δώσουμε το δικαίωμα σε κάθε πολίτη να έχει πρόσβαση στις δηλώσεις όλων των εμπλεκόμενων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, η συζήτηση εξαντλήθηκε και θέτω την τροποποίηση όπως έχει αναγνωσθεί σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της μη δημοσίευσης των περιουσιακών στοιχείων αλλά της διατήρησης του δικαιώματος ελέγχου από... Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Υπέρ της τροπολογίας του κ. Παρισινού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δέκα υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι δύο εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η τροπολογία απορρίπτεται με είκοσι δύο ψήφους εναντίον, δέκα υπέρ και δύο αποχές.

Προχωρούμε... Ναι, κύριε Αβραάμ.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω μια ερώτηση γενικής φύσεως η οποία απευθύνεται ίσως και προς τους νομικούς. Αυτός ο νόμος που ψηφίζουμε περιέχει τόσες δυσκολίες και περιπλοκές και ασάφειες, που στο τέλος της ημέρας ορισμένοι από τους ελεγχόμενους πιθανόν να βρεθούν ένοχοι, που προνοεί αυτή η νομοθεσία. Το ερώτημά μου είναι: Αν ο ελεγχόμενος προσφύγει σε ένα νομικό, για να του συμπληρώσει τη φόρμα, καθίσταται ένοχος και ο νομικός ή ο ελεγκτής;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε, όχι βεβαίως, διότι εκείνος είναι απλώς συγγραφέας ή γραφέας.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έννεεν έτσι τα πράματα.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Ε, θα πηαίννει στο λογιστή, ε, στο μαντείο των Δελφών!

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, η επόμενη τροποποίηση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Στο άρθρο 14.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποσύρεται από τον κ. Χατζηγιάννη η τροπολογία του άρθρου 14. Να δώσει μια δικαιολογία.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Υπάρχει και για το άρθρο 13 η εισήγηση του Μάρκου Κυπριανού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Άτε, κύριε Γερασίμου, δες και το 13.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Να το εύρουμε, κύριε Πρόεδρε.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Είναι μια διατύπωση μιας τροπολογίας που καταθέτει ο Μάρκος Κυπριανού. Λέει ότι: “(3) Απαγορεύεται η με οποιοδήποτε τρόπο δημοσιοποίηση καταγγελίας η οποία έγινε σύμφωνα με τα εδάφια (1) και (2), προτού ολοκληρωθεί η έρευνα η οποία έχει αρχίσει σε σχέση με αυτή και προτού το πόρισμα της έρευνας διαβιβαστεί από το Συμβούλιο Ελέγχου στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 10(2).

(4) Σε περίπτωση που το πόρισμα της έρευνας είναι αθωωτικό για τον καταγγελλθέντα, τότε η καταγγελία δε δημοσιοποιείται”.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θεωρήθηκε ότι ικανοποιεί...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι μέσα στον Πρώτο Πίνακα το 13 που έχουν συμφωνηθεί.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Νομίζω είναι εντάξει, είναι μέσα στο νόμο.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Ε, καλά να περάσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι, μετά την επεξεργασία που είχαμε κάνει στην επιτροπή Νομικών, αυτή την τροποποίηση τη διατυπώσαμε κατά τρόπο που φαίνεται καθαρά στη σελίδα 5 του Πρώτου Πίνακα και Κατ' επέκταση και στο κείμενο του τελικού σχεδίου του νόμου όπως κατατέθηκε. Έχω την άποψη ή πιστεύω ότι ο κ. Κυπριανού είναι απών...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, έχει ενσωματωθεί ήδη και στο νόμο, όπως με πληροφορεί ο γενικός διευθυντής της Βουλής. Επομένως, δεν υπάρχει θέμα τροπολογίας.

Προχωρούμε στο άρθρο 14, την απέσυρε ο κ. Χατζηγιάννης τον οποίο ευχαριστώ.

Προχωρούμε στο επόμενο άρθρο.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Επειδή πείστηκα μετά τη συζήτηση ότι αυτοί που θα διώκονται είναι αυτοί που θα καταγγέλλονται και όχι αυτοί που ... Γι' αυτό την αποσύρω.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Άρθρο 15. Γίνεται εισήγηση για την προσθήκη στο τέλος του άρθρου αυτού της ακόλουθης επιφύλαξης:

“Νοείται ότι για τη διενέργεια έρευνας σχετικά με περιουσιακά στοιχεία ελεγχόμενου τα οποία δυνατόν να βρίσκονται κατατεθειμένα σε τράπεζες του εξωτερικού το Συμβούλιο Ελέγχου απαιτεί, προτού προχωρήσει στη σχετική

διερεύνηση, την παροχή γραπτής συγκατάθεσης εκ μέρους του ελεγχόμενου για τον οποίο διενεργείται έρευνα.”

(Εισήγηση του βουλευτή κ. Σοφοκλή Χατζηγιάννη)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα την αποσύρετε και αυτή, κύριε Χατζηγιάννη, ή να τη βάλω σε ψηφοφορία;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Προηγουμένως έγινε εκτεταμένη αναφορά ότι οι προμήθειες και οι μεγάλες προμήθειες συνήθως δίνονται στο εξωτερικό. Βεβαίως, έχετε έτοιμη την απάντηση ότι υπάρχουν εκατοντάδες τράπεζες των ποσών που είναι κατατεθειμένα στο εξωτερικό. Εγώ λέγω τουλάχιστο να φοβούνται, διότι αυτός ο νόμος, επαναλαμβάνω, δεν έχει πρόθεση για δίωξη οποιουδήποτε, αλλά τουλάχιστο να είναι πιο προσεχτικοί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χατζηγιάννη, να ρωτήσω, δηλαδή η τροπολογία που εισηγήστε είναι να υποχρεώνουμε τις τράπεζες που λειτουργούν στο εξωτερικό να μας δίνουν λογαριασμούς;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Όχι, ακούστε, κύριε Πρόεδρε. Κάθε πρόσωπο το οποίο θέλει να... σ' αυτό τον τόπο εγώ λέγω ότι πρέπει να δίνει τη συγκατάθεσή του στο Συμβούλιο Ελέγχου, ότι θα έχει τη δυνατότητα το συμβούλιο να κάνει έλεγχο σε τραπεζικά ιδρύματα του εξωτερικού. Βεβαίως, αν αρνηθεί να τα δώσει, ουσιαστικά θα είναι εκτεθειμένος πολιτικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με συγχωρείτε, κύριε Χατζηγιάννη, επειδή λίγον είμαστε δικηγόροι, ασχολούμαστε με εταιρείες ή ήμασταν κάποτε δικηγόροι, σε αόριστο το βάλλω εγώ, έχετε κατά νουν αυτό που μου λέτε; Θα δώσει αόριστον εξουσιοδότησιν “ελέγξτε τις τράπεζές μου”;

Ξέρω εγώ στη Lombard του εξωτερικού έχω συγκατάθεση από τον κ. Χρίστου να ελέγξω το λογαριασμό του. Πού ξέρω εγώ αν έχει ή δεν έχει; Και πού ξέρω αν έχει ή δεν έχει; Και ποιος σας είπε ότι ο κ. Χρίστου θα έχει το λογαριασμό στο όνομά του;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επαναλαμβάνω το σημείο...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μη νομίζετε ότι είμαστε υπερδύναμις και θα τους επιβάλουμε και εμπάργκο, αν δε μας δώσουν τα στοιχεία.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συγνώμη, επειδή θα επιμένω στην τροποποίηση... στην προσθήκη, επειδή θα επιμένω, επιτρέψτε μου και χωρίς διακοπή να δώσω τα επιχειρήματά μου.

Αν, επαναλαμβάνω, υπάρχουν δυσκολίες, και το κατανοώ, να γίνει αποτελεσματικός έλεγχος στο εξωτερικό, για την Κύπρο το προνοήσαμε, δικαιούται το Συμβούλιο Ελέγχου να πάει στο δικαστήριο να βγάλει με διάταγμα εκεί πρόσβαση να ελέγξει το λογαριασμό. Κατανοώ ότι δεν μπορείς να προσφύγεις στο εξωτερικό, στη δικαστική εξουσία, και να εξασφαλίσεις παρόμοιο διάταγμα. Αλλά λέγω, εφόσον θέλεις να κάνεις τον πολιτικό σ' αυτό τον τόπο, να είσαι έτοιμος να υπογράψεις εκ των προτέρων, όταν αναλαμβάνεις ένα αξίωμα πολιτικό, όταν προτίθεται να αναλάβεις, ότι είναι ανοικτοί οι ορίζοντες στο εξωτερικό για οποιοδήποτε έλεγχο. Αν δεν έχεις τίποτα να κρύψεις, γιατί να μην το υπογράψεις εκ των προτέρων; Να μου πείτε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος. Κύριε Χατζηγιάννη, ε, ως δαμαί, εγίνατε πολλά κατανοητός, μην το αφήσετε, γιατί θα περιπλεχτείτε παραπάνω.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Απλώς εκείνο που δεν είναι καθαρό, αλλά είχαν επισημάνει προηγουμένως ότι συνήθως υπάρχουν και τιμαφή και πίνακες στο εξωτερικό και δεν το είχα υπόψη μου, να το συμπεριλάβω στην πρότασή μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Παπαδόπουλε, συγνώμη.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουμε ενσωματώσει πολλά άρθρα τα οποία είναι ανεφάρμοστα, εκείνα όμως που είναι εξόφθαλμα ένα σκέτο ευχολόγιο θα διασύρουν παραπάνω το νόμο. Έχω την εντύπωση ότι ο αγαπητός συνάδελφος δεν έχει ιδέα. Ίσως αυτό το λέω για να τον κολακέψω. Παρακαλώ, αφήστε με...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Αυτό...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη, εγώ δε σας διέκοψα, να σας εξηγήσω ένα πράγμα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όταν είπε για να σας κολακέψει εννοούσε ότι ποτέ δεν αποπειραθήκατε να κάμετε κάτι ή δεν έχετε πελάτες, διότι εμείς εν τζαι αποπειραθήκαμε. Να το ξεκαθαρίσουμε τζαι τούτο...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ε, νομίζω δηλαδή, για να διατηρήσουμε κάποιο επίπεδο σοβαρότητας στις συζητήσεις μας, αυτοί που έχουν λογαριασμούς έξω το πρώτο που κάμνουν έννεν στο όνομά τους. Είναι μια εταιρεία, ας πούμε άλφα, βήτα, γάμμα λτδ, νούμερο ένα... που τα έχουν.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πουργουρίδη, εγώ μιλώ για το ειδικό θέμα που έχει τεθεί. Νούμερο ένα, νούμερο δύο, ποια τράπεζα; Στο Λονδίνο έχει τέσσερις χιλιάδες πεντακόσιες τράπεζες, στη Ζυρίχη, μόνο στη Ζυρίχη δύο χιλιάδες πεντακόσιες. Πού να ελέγξουν; Ούτε το όνομά μου θα εύρουν, ούτε τράπεζες θα εύρουν. Δε θα εύρουν τις τράπεζες πρώτ' απ' όλα.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Την έγκριση;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Άλλη ιστορία.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουμε συζητήσει στην επιτροπή Νομικών, είδαμε τα υπέρ και τα κατά. Στην Κύπρο... στην Κύπρο δε ζητείται το ίδιο το πράγμα, δε ζητείται η συγκατάθεση του καταθέτη να γυρίσουμε τις επτά τράπεζες της Κύπρου να πούμε ο Αγαπίου ή ο Παπαδόπουλος έχει λογαριασμούς που δεν τους δήλωσε. Πάμε στο δικαστήριο όμως, βγάζουμε διάταγμα να ερευνήσουμε το λογαριασμό μου και η τράπεζα ξέρει ότι δεν τον ερευνάς, γιατί είμαι κλέφτης ή λωποδύτης, αλλά τον ερευνάς βάσει ενός νόμου στον οποίο υπόκεινται τα πολιτικά πρόσωπα και ουδεμία παρατήρηση. Οι περισσότεροι από μας είμαστε δικηγόροι, επιχειρηματίες professionals και θα πάει στη Lombard του Λονδίνου να ερευνήσει με τη συγκατάθεση του κ. Παπαδόπουλου ή του κ. Πιττοκοπίτη ή του Αγαπίου ή του Πουργουρίδη να ερευνήσει το λογαριασμό του. Τι εντύπωση θα δημιουργηθεί από την έρευνα αυτού του λογαριασμού που μπορεί να είναι πελάτης σου, να σου έχει εμπιστοσύνη και να σου στέλλει πελάτες και να σου στέλλει εκατομμύρια λίρες. Δεύτερον, όπως είπε και ο κ. Παπαδόπουλος, ουδείς έχει τα λεφτά στο εξωτερικό στο όνομά του. Είναι πρακτικώς

ανεφάρμοστη αυτή η απόφαση και αμφιβάλλω αν δεν είναι και εντελώς οφθαλμοφανώς και αντισυνταγματική. Και ουδείς... και να σας πω και κάτι άλλο: Όποιος θα κάνει αυτό το πράγμα και εννά δώσει τη συγκατάθεσή του, που την άλλη θα πάει να πει της τράπεζας: “Όποιος σου ζητήσει εκ μέρους μου να του δώσεις με την υπογραφή μου να τον στείλεις από εκεί που ήρτε”. Επομένως, θα γελοιοποιηθούμε ουσιαστικά και διεθνώς.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Να ψηφίσουμε.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε. Εγώ από την ώρα που άρχισε η συζήτηση του θέματος επιχείρησα να αρθρώσω δύο λέξεις για ένα συγκεκριμένο θέμα, με έπιασαν οι συνάδελφοι από το λαιμό, είναι ώρα της ψηφοφορίας κ.λπ. Να προχωρούμε στην ψηφοφορία. Αρκετά...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χάσικε, σας καταλαβαίνω, διότι κουραστήκατε και εσείς όπως όλοι. Δε θα δώσω σε άλλον το λόγο, εξηντλήθη, σας παρακαλώ.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Έχω την εντύπωση ότι είμαστε Κυπριακή Δημοκρατία, υπάρχουν νόμοι, εγώ ξέρω ότι απαγορεύεται κάποιος, εκτός περιορισμένων κατηγοριών, να έχει λογαριασμό στο εξωτερικό και δεν μπορώ να καταλάβω πώς συζητούμε εδώ αν οι υποψήφιοι βουλευτές ή πολιτικοί αξιωματούχοι θα πάνε να υπογράψουν τέτοιο χαρτί. Πώς θα υπογράψουν τέτοιο χαρτί;

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Με τη φιλελευθεροποίηση.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Όταν και αν... Αυτή τη στιγμή δεν μπορούμε να συζητούμε αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θεωρώ τη συζήτηση λήξασα. Θέτω την τροπολογία σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Χατζηγιάννη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εννέα υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Επτά αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η τροπολογία απορρίπτεται με δεκαέξι ψήφους εναντίον, εννέα υπέρ και επτά αποχές.

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δικαιολόγηση ψήφου. Έχω να πω.

Λοιπόν, εγώ καταψήφισα αυτή την τροπολογία, γιατί είναι εξ υπαρχής παράνομο να έχει κανείς λογαριασμό στο εξωτερικό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Αλλά, όταν το σύστημα το νομισματοπιστωτικό φιλελευθεροποιηθεί, ναι, να το επαναφέρουμε και να δούμε πώς το αντιμετωπίζουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στην επόμενη τροπολογία. Άρθρο 17.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Γίνεται εισήγηση για αρίθμηση του υφιστάμενου κειμένου ως εδαφίου (1) και προσθήκη του ακόλουθου νέου εδαφίου (2):

“(2) Σε περίπτωση που η κτήση περιουσιακού οφέλους με αθέμιτα μέσα συντελέστηκε σε χρόνο προγενέστερο της έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου από πρόσωπο που κατείχε παρόμοιο αξίωμα ή θέση με ελεγχόμενο πρόσωπο, από της εγκαθιδρύσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας και εντεύθεν, και το οποίο έπαυσε να κατέχει τέτοιο αξίωμα ή θέση, το πρόσωπο αυτό υπόκειται στις διατάξεις του παρόντος Νόμου όσον αφορά τη διαδικασία διερεύνησης της εν λόγω πράξης, νοουμένου πως εντός έξι μηνών από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου θα υποβληθεί εναντίον του ένορκη καταγγελία στο Συμβούλιο Ελέγχου από πολίτη της Κυπριακής Δημοκρατίας:

Νοείται ότι, αν η καταγγελία που γίνεται δυνάμει του παρόντος άρθρου είναι κακόβουλη ή χωρίς την επίδειξη της προσήκουσας επιμέλειας από μέρους του καταγγέλλοντος, αυτή αποτελεί αδίκημα και τιμωρείται με την ίδια ποινή που προβλέπεται στο άρθρο 14 του παρόντος Νόμου.”

(Εισήγηση των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

Θα έπρεπε να την έχετε αντιληφθεί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε, παραπάνω που τους είκοσι, κύριε Γερασίμου, νομίζω.

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δώδεκα αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Στο τέλος οι απέχοντες εννά παραπάνω που τους ψηφίσαντες.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η τροπολογία εγκρίνεται με είκοσι ψήφους υπέρ, δώδεκα αποχές και κανέναν εναντίον. Προχωρούμε στο 19.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Έχω την εντύπωση ότι αυτό εγκρίθηκε από την επιτροπή. Είναι το ίδιο πράγμα, ότι πρέπει εντός τριών μηνών, υποχρεούνται να υποβάλουν... εντός τριών μηνών που τον τζαιρό που εννά εγκριθούν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νόμου. Να προχωρήσουμε και στην ψηφοφορία. Κύριοι συνάδελφοι... κύριε Δημητρίου, έχετε μια εισήγηση εσείς.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Την αποσύρω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Α, την αποσύρετε.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ποιος αποσύρεται;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο νόμος, κύριε..

Έννεν για σας που λέω, έν' για την τροπολογία που την απέσυρε ο κ. Δημητρίου, κύριε Αγαπίου, ετελειώσαμε μαζί σας.

Ναι, κύριε Ηλιάδη.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η τροπολογία του άρθρου 19 δεν είναι ακριβώς το άρθρο 19 το οποίο περιλαμβάνεται στο νομοσχέδιο, είναι διαφορετικό και είναι πιο ορθή, αν την αναγνώσουμε. Γι' αυτό εισηγούμαι να γίνει δεκτή η τροπολογία. Δεν ξέρω ποιος την κατέθεσε, είναι ορθότατη. Είναι η 19 στο συμπληρωματικό κατάλογο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι του κ. Αγαπίου.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Είναι πολύ πιο σωστή, είναι σαφέστατη. Γι' αυτό εισηγούμαι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ένα λεπτό, κύριοι συνάδελφοι.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Γι' αυτό εισηγούμαι στη θέση του άρθρου 19 που περιλαμβάνεται στο νομοσχέδιο να μπει η τροπολογία 19 η οποία είναι πιο σωστή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει ένσταση;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία εγκρίνεται, ώστε να είναι φραστικά ευκρινέστερο το άρθρο 19.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Πιο σωστή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

Λοιπόν, τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αξιωματούχων του Κράτους και Άλλων Προσώπων (Δήλωση και Έλεγχος Περιουσίας) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι έξι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο με είκοσι έξι ψήφους υπέρ, τέσσερις εναντίον και τέσσερις αποχές.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Δικαιολόγηση ψήφου, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Έχω την εντύπωση, κύριε Πρόεδρε, μάλλον τη βεβαιότητα, ότι σήμερα η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε ένα νόμο εξόφθαλμα αντισυνταγματικό. Είναι πάρα πολλές και κραυγαλέες οι περιπτώσεις της αντισυνταγματικότητας του νόμου. Έχω τη βεβαιότητα επίσης, κύριε Πρόεδρε, ότι η Βουλή ψήφισε εν γνώσει της ότι ψηφίζει έναν αντισυνταγματικό νόμο, κάτω από την πίεση του τι θα γράψουν οι εφημερίδες και του τι θα πουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, και της “Αλήθειας” συμπεριλαμβανομένης, και το ερώτημα που θα απαντήσει η Βουλή σήμερα προς αυτούς τους οποίους φοβάται ή φοβόταν ότι θα την κατηγορήσουν τώρα που τους συμπεριέλαβε και αυτούς πώς τους απαντά αύριο. Εν πάση περιπτώσει, εύχομαι ή μάλλον έχω τη βεβαιότητα και εδώ ότι αυτός ο νόμος ουδέποτε θα λειτουργήσει, ουδέποτε. Ένα φύσημα, είπε προηγουμένως ο κ. Καράς, και θα πέσει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είνα πόν’, εννά αιτιολογήσετε γιατί ψηφίσατε, κύριοι; Έχει από τις 4.30 που συζητούμε, είναι 8.30, ετέλειωσε πια, επέρασε η νομοθεσία.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Έχουμε δικαίωμα δικαιολόγησης αρνητικής ψήφου. Αν δε μας το δίνετε, να ξέρουμε στο μέλλον να μη δικαιολογούμε την αρνητική μας ψήφο. Ένα δευτερόλεπτο θα κάνω, διότι μόνο τέσσερις τολμήσαμε να ψηφίσουμε εναντίον του νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Εγώ ήθελα απλώς να πω, δεκαπέντε δευτερόλεπτα θα κάνω, κύριε Παπαδόπουλε, δε χρειάζεται να πάει κανένας στο μαντείο των Δελφών, για να συμπληρώσει κανείς τη φόρμα του, για να καταλάβει ότι αυτός ο νόμος ουδέποτε μα ουδέποτε θα εφαρμοστεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Στυλιανού, συμφωνείτε με τους προλαλήσαντες;

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο λόγος που ψήφισα εναντίον είναι πολύ απλός και εντελώς συγκεκριμένος. Ήμουν εξαρχής και θα είμαι πάντοτε υπέρ του ότι πρέπει να υπάρχει ένας μηχανισμός ελέγχου των δημόσιων προσώπων σωστός. Με αυτό που έγινε σήμερα, αυτός ο μηχανισμός, αυτό το δικαίωμα ουσιαστικά έχει θαφτεί, αυτή είναι η κατάλληλη λέξη, και μάλιστα έχει ενταφιαστεί χωρίς ένα δάκρυ αλλά με πάρα πολλά γέλια. Έχουμε γελοιοποιήσει ένα πολύ σοβαρό θέμα με τον τρόπο που έχει γίνει αυτή όλη η συζήτηση χωρίς βεβαίως να αμφισβητείται η θέση οποιουδήποτε συναδέλφου, αλλά ψήφισα εναντίον, διότι πραγματικά είμαι υπέρ του ότι πραγματικά πρέπει να υπάρχει έλεγχος, κάποιος σωστός έλεγχος των δημόσιων προσώπων. Έτσι που κάναμε σήμερα, θάψαμε αυτό το δικαίωμα και αυτό...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα, κύριε Στυλιανού, τι λέτε τώρα; Θεσπίστηκε η νομοθεσία. Εσείς ετάχθητε εναντίον.

Ε, να πείτε στους συναδέλφους σας που ψήφισαν τον έλεγχο ότι εκείνοι είναι... Δηλαδή, για όνομα του Θεού.

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Εθάψαμε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν εθάψαμε τίποτε.

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

...αυτό το καθήκον...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επεράσαμεν ένα νόμο που πιθανότατα να έχει πολλά τρωτά αυτά θα διαφανούν.

Ναι, κύριε Στυλιανού.

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

...αυτό το καθήκον με μάλιστα πάρα πολλά γέλια. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα τάξης. Μισό λεπτό, κάποτε πρέπει να λεχθούν. Είναι παράκληση προς όλους τους συναδέλφους να μην εκμεταλλεύονται αυτό το δικαίωμα της δικαιολόγησης ψήφου, όταν είναι αρνητική η ψήφος τους, δίνοντας χαρακτηρισμούς. Έχω την εντύπωση ότι οι προλαλήσαντες συνάδελφοι ξέφυγαν από το δικαίωμα που τους παρέχει ο κανονισμός της Βουλής και είναι καλύτερα μελλοντικά να το αποφεύγουμε, διότι απλώς είναι πρόκληση για την καταπληκτική πλειοψηφία που έχουν αντίθετη άποψη μαζί τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε... απλούστατα να είμαστε πιο προσεχτικοί στις φράσεις μας. Δε νομίζω να είναι κακή η παρατήρηση, κύριε Αριστοφάνη Γεωργίου, δε θα το ξανανοίξουμε.

Προχωρούμε με τον επόμενο νόμο, ο οποίος είναι “Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 1999”. Είστε διατεθειμένοι να πάμε ακόμη μία ώρα;

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Να θεωρηθούν ως αναγνωσθείσες οι εκθέσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να θεωρηθεί ως αναγνωσθείσα.

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για
το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής
Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος	Ανδρέας Φιλίππου
Νίκος Μουσιούπτας	Γιώργος Λιλλήκας
Τάσσος Παπαδόπουλος	Τάκης Χατζηδημητρίου
Ισίδωρος Μακρίδης	Δώρος Θεοδώρου
Σωκράτης Χάσικος	Μη μέλη της επιτροπής:
Πρόδρομος Προδρόμου	Χρίστος Ρότσας
Κίκης Καζαμίας	Μάριος Ματσάκης
Αβραάμ Αντωνίου	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τον προϋπολογισμό της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ΑΤΗΚ) για το 1999 σε πέντε συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 5 Απριλίου μέχρι 27 Μαΐου

1999. Στο στάδιο της μελέτης αυτής παρευρέθησαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, καθώς και ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου και ο γενικός διευθυντής της ΑΤΗΚ.

Ο προϋπολογισμός αυτός, όπως κατατέθηκε στη Βουλή, προβλέπει για το 1999 έξοδα ύψους £178.639.540, που θα διατεθούν για κεφαλαιουχικές, αναπτυξιακές και λειτουργικές δαπάνες, καθώς και για τις αποδοχές του προσωπικού, και έσοδα ύψους £150.910.000, που θα προέλθουν κυρίως από τα τέλη που η ΑΤΗΚ εισπράττει για τις υπηρεσίες που παρέχει.

Στα πλαίσια της μελέτης του πιο πάνω προϋπολογισμού, η επιτροπή είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί για τα προγραμματιζόμενα αναπτυξιακά έργα και τους στόχους της ΑΤΗΚ, τις επενδύσεις της σε διεθνείς οργανισμούς, τις προσπάθειές της για ποιοτική αναβάθμιση των υπηρεσιών της, καθώς και για τις προτάσεις της για δημιουργία πενήντα πέντε νέων θέσεων. Περαιτέρω, εξετάζοντας τον προϋπολογισμό της ΑΤΗΚ για το 1999, η επιτροπή έκρινε σκόπιμο να μελετήσει διεξοδικότερα τις πρόνοιες που αφορούν τη χρηματοδότηση της θυγατρικής εταιρείας της ΑΤΗΚ "Digimed Communications Ltd" και την επένδυση για αγορά καλωδιακού πλοίου. Για το σκοπό αυτό ζήτησε την κατάθεση επιπρόσθετων στοιχείων, καθώς και αναλυτική κατάσταση των λειτουργικών και άλλων εξόδων της θυγατρικής αυτής εταιρείας, ώστε να σχηματίσει ολοκληρωμένη άποψη για το όλο θέμα.

Η επιτροπή, προχωρώντας σε Κατ' άρθρον μελέτη του υπό αναφορά προϋπολογισμού, καθώς και όλων των επιπρόσθετων στοιχείων που η ίδια ζήτησε, εξέφρασε επιφυλάξεις ως προς συγκεκριμένα άρθρα του τα οποία αφορούν διάφορες επενδυτικές δαπάνες καθώς και αναβαθμίσεις και νέες θέσεις.

Υπό το φως των πιο πάνω επιφυλάξεών της, η επιτροπή αποφάσισε αναφορικά με τα κονδύλια που αφορούν την εταιρεία "Digimed" (£22.000.000 και £2.000.000 για τα

λειτουργικά της έξοδα), την επένδυση για αγορά καλωδιακού πλοίου (£2.500.000) και το κονδύλι για διάφορες επενδύσεις (£1.000.000) να προχωρήσει σε αντικατάστασή τους με τη συμβολική πρόνοια των £10, ώστε τα θέματα αυτά να τεθούν ενώπιον της επιτροπής με σχετικούς συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς, στα πλαίσια των οποίων να τεθούν πρόσθετα στοιχεία και επεξηγήσεις. Επιπρόσθετα, η επιτροπή θεωρεί ότι τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιόν της ως προς τις προτεινόμενες νέες οργανικές θέσεις και αναβαθμίσεις δεν είναι ικανοποιητικά. Για το λόγο αυτό στο παρόν στάδιο εισηγείται τη διαγραφή τους από τον υπό αναφορά προϋπολογισμό και καλεί την ΑΤΗΚ μέχρι τέλος Ιουνίου 1999 να επανέλθει με συμπληρωματικό προϋπολογισμό και πρόσθετα στοιχεία ως προς τις ανάγκες που αυτές πρόκειται να καλύψουν, στα πλαίσια της προσπάθειας για εναρμόνιση της αρχής με τα κρατούντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως των πιο πάνω αποφάσεών της, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του, όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί, για την κατά νόμο έγκριση του προϋπολογισμού της ΑΤΗΚ για το 1999.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής κ. Δώρος Θεοδώρου, παρά το γεγονός ότι τάσσεται υπέρ της έγκρισης του εν λόγω προϋπολογισμού, επιθυμεί με την ευκαιρία αυτή να εκφράσει την αντίθεση και τη δυσαρέσκειά του για τις τελευταίες προαγωγές στην ΑΤΗΚ που, σύμφωνα με στοιχεία που ο ίδιος κατέχει, είναι ευνοιοκρατικές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση κονδυλίων Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου ποσού £150.799.580 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Ίδρυση και κατάργηση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας Πρώτο και Δεύτερο Μέρος. Άρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Συμπλήρωμα. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 6 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 6 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι “Ο περί Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (Σύσταση, Σκοποί, Λειτουργία, Δομή, Αρμοδιότητες και άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Δεν είναι ομόφωνο το θέμα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον δεν είναι ομόφωνο, το θέμα αναβάλλεται.

Το επόμενο θέμα είναι “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999”. (Πρόταση νόμου).

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Νίκος Πιπτοκοπίτης, πρόεδρος	Θάσος Μιχαηλίδης
Ανδρέας Μούσκος	Γιώργος Χατζηγεωργίου
Ευάγγελος Σαμμούτας	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων εξέτασε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 27 Μαΐου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (Τμήμα Οδικών Μεταφορών), του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, των αυτοκινητιστικών οργανώσεων ΣΕΑΚ, ΕΜΕΠΑ, ΠΕΕΑ και της ΠΟΒΕΚ.

Σκοπός της υπό αναφορά πρότασης νόμου που κατατέθηκε στη Βουλή από την Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τα μηχανοκίνητα οχήματα και την τροχαία κίνηση, έτσι ώστε τα λεωφορεία δημόσιας χρήσης που κινούνται με μη βενζινοκίνητη μηχανή να απαλλάσσονται από τα τέλη άδειας κυκλοφορίας για την περίοδο μεταξύ 1ης Ιουλίου 1996 και 31ης Δεκεμβρίου 2003.

Όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων και των εκπροσώπων του αρμόδιου Υπουργείου, που παρευρέθηκαν στην επιτροπή συμφώνησαν με την τροποποίηση που επιφέρει η υπό εξέταση πρόταση νόμου.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της υπό αναφορά πρότασης νόμου σε νόμο, όπως αυτή έχει νομοτεχνικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του Παραρτήματος του βασικού νόμου. Παράρτημα, Μέρος Ι.
Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι “Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 1) του 1999”.

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για
το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής
Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 1)
του 1999”**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούττας, αναπλ. πρόεδρος

Γιώργος Λιλλήκας

Τάσος Παπαδόπουλος

Τάκης Χατζηδημητρίου

Ισίδωρος Μακρίδης

Δώρος Θεοδώρου

Πρόδρομος Προδρόμου

Μη μέλη της επιτροπής:

Κίκης Καζαμίας

Χρίστος Ρότσας

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουνίου 1999.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων συμπληρωματικής πίστωσης ύψους £350,000 και η διάθεσή της για την κάλυψη, μεταξύ άλλων, των δαπανών για την εκταφή λειψάνων με σκοπό τη διερεύνηση της τύχης των αγνοουμένων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της πιο πάνω ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, Γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £350.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 1) του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι “Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.
(Πρόταση νόμου).

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για
την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται “Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός)
Νόμος του 1999”**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούππας, αναπλ. πρόεδρος

Γιώργος Λιλλήκας

Τάσος Παπαδόπουλος

Τάκης Χατζηδημητρίου

Ισίδωρος Μακρίδης

Δώρος Θεοδώρου

Σωκράτης Χάσιος

Μη μέλη της επιτροπής:

Πρόδρομος Προδρόμου

Χρίστος Ρότσας

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε συνεδρίασή της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουνίου 1999.

Σκοπός της υπό αναφορά πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τις συντάξεις, ώστε να ρυθμίζονται με ομοιόμορφο τρόπο οι περιπτώσεις που εμπίπτουν στις πρόνοιες του άρθρου 24 της νομοθεσίας αυτής.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, Γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 24 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 7 θέμα είναι "Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999".

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Δεν είναι ομόφωνο.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος δεν είναι εδώ.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούπτας, αναπλ. πρόεδρος

Γιώργος Λιλλήκας

Τάσος Παπαδόπουλος

Τάκης Χατζηδημητρίου

Ισίδωρος Μακρίδης

Δώρος Θεοδώρου

Σωκράτης Χάσιος

Μη μέλη της επιτροπής:

Πρόδρομος Προδρόμου

Χρίστος Ρότσας

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουνίου 1999.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η παροχή δυνατότητας απασχόλησης ως εκτάκτου υπαλλήλου προσώπου, του οποίου ο διορισμός σε μόνιμη θέση ακυρώθηκε ή ακυρώνεται ύστερα από απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας επανεξέτασης της πλήρωσης της θέσης την οποία κατείχε από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας ή, σε περίπτωση μη επανεξέτασης, μέχρι την πλήρωση της θέσης την οποία κατείχε κατόπιν δημοσίευσης ή επαναδημοσίευσής της.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, Γι' αυτό και κατά πλειοψηφία των μελών της εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής κ. Τάσος Παπαδόπουλος διαφωνεί με το σκοπό του υπό αναφορά νομοσχεδίου για λόγους αρχής, τους οποίους θα εκθέσει κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 2.

Αναρίθμηση των άρθρων 10, 11 και 12 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννέα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι είκοσι ένας.

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ένας, ο κ. Ματσάκης.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο με είκοσι μία ψήφους υπέρ, μία αποχή και κανένας εναντίον.

Τα υπ' αριθμόν 8, 9, 10 και 11 θέματα δεν είναι έτοιμα.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 12, που είναι “Ο περί Καταχρηστικών Ρητρών σε Καταναλωτικές Συμβάσεις (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”. Η έκθεση είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Καταχρηστικών Ρητρών σε Καταναλωτικές Συμβάσεις (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος	Γιώργος Χατζηγεωργίου
Ανδρέας Μούσκος	Στάθης Κιπτής
Αβέρωφ Νεοφύτου	Νίκος Κλεάνθους
Κίκης Καζαμίας	Δώρος Θεοδώρου
Χρίστος Μαυροκορδάτος	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 20 και 27 Μαΐου 1999.

Στην πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ και του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τις καταχρηστικές ρήτρες σε καταναλωτικές συμβάσεις, που τέθηκε σε ισχύ την 1η

Ιουλίου του 1997, για να συνάδει με νεότερη οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα αυτό.

Ειδικότερα, με το νόμο που προτείνεται παρέχεται αγωγήμο δικαίωμα σε άτομα ή σε νόμιμα συσταθέντες οργανισμούς οι οποίοι με βάση το νόμο ή το καταστατικό τους θεμελιώνουν επαρκώς έννομο συμφέρον για προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών να προσφεύγουν στον κατά περίπτωση πρόεδρο του αρμόδιου επαρχιακού δικαστηρίου και να ζητούν την έκδοση αναγνωριστικής απόφασης, απαγορευτικού διατάγματος και προσωρινού διατάγματος εναντίον οποιουδήποτε προσώπου το οποίο χρησιμοποιεί ή εισηγείται τη χρήση συμβατικών ρητρών που προορίζονται για γενική χρήση και είναι δυνατόν να θεωρηθούν καταχρηστικές.

Με τις πρόνοιες του υπό αναφορά σχεδίου νόμου συμφώνησαν οι εκπρόσωποι του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών, ενώ οι εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ και της ΟΕΒ εξέφρασαν τις επιφυλάξεις τους για την παροχή του πιο πάνω αγωγήμου δικαιώματος σε άτομα ή σε νόμιμα συσταθέντες οργανισμούς και εισηγήθηκαν όπως το δικαίωμα αυτό έχει μόνο ο διευθυντής της Υπηρεσίας Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, Γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο όπως αυτό έχει κατατεθεί από την εκτελεστική εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Αντικατάσταση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Αντικατάσταση του άρθρου 9 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 5 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 5 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Καταχρηστικών Ρητρών σε Καταναλωτικές Συμβάσεις (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 13 είναι "Ο περί Οργανωμένων Ταξιδιών, Διακοπών και Περιηγήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Είναι ομόφωνη η έκθεση.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Οργανωμένων Ταξιδιών, Διακοπών και

Περιηγήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Ανδρέας Μούσκος

Νίκος Κλεάνθους

Αβέρωφ Νεοφύτου

Στάθης Κιπτής

Κίκης Καζαμίας

Δώρος Θεοδώρου

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 18 Μαρτίου, στις 29 Απριλίου και στις 27 Μαΐου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων της επιτροπής, κλήθηκαν και παρέστησαν ενώπιόν της εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου και του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας που διέπει τα οργανωμένα ταξίδια, τις διακοπές και τις περιηγήσεις, την οποία ψήφισε πέρυσι η Βουλή και η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαρτίου 1999, ώστε να εναρμονιστεί με νεότερη οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά την έκδοση απαγορευτικών διαταγμάτων για την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών.

Ειδικότερα, με τον προτεινόμενο νόμο παρέχεται στο εκδικάζον δικαστήριο η εξουσία, επιπρόσθετα με οποιαδήποτε άλλη προβλεπόμενη ποινή, να εκδίδει διάταγμα, περιλαμβανομένου και προσωρινού διατάγματος, που να επιβάλλει την παύση ή τη μη επανάληψη των παράνομων πράξεων ή τη λήψη διορθωτικών μέτρων ή άλλες θεραπείες. Ο διοργανωτής ταξιδιών που παραβιάζει το διάταγμα αυτό θα υπόκειται σε φυλάκιση μέχρι επτά ημέρες ή σε χρηματική ποινή μέχρι εκατό λίρες ή και στις δυο ποινές για κάθε μέρα κατά την οποία συνεχίζεται η παραβίαση ή ακόμη και θα αναστέλλονται οι εργασίες της επιχείρησής του, αν αυτό κρίνει σκόπιμο το δικαστήριο.

Παράλληλα, με το ίδιο νομοσχέδιο παρέχεται το δικαίωμα για την άσκηση ποινικής δίωξης, ύστερα από έγκριση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, και σε άτομα ή σε νόμιμα συσταθέντες οργανισμούς οι οποίοι, με βάση το νόμο ή το καταστατικό τους,

θεμελιώνουν επαρκώς έννομο συμφέρον για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των μελών τους ή των καταναλωτών γενικά.

Με τις πρόνοιες του υπό αναφορά νομοσχεδίου συμφώνησαν οι εκπρόσωποι του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών.

Αντίθετα, οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου διαφώνησαν έντονα με τις πρόνοιες του υπό αναφορά νομοσχεδίου που αφορούν το ύψος των προβλεπόμενων ποινών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και ποινές φυλάκισης, την έκδοση προσωρινού διατάγματος στα πλαίσια ποινικής και όχι στα πλαίσια πολιτικής/αστικής διαδικασίας, όπως προβλέπει η βασική νομοθεσία για τα δικαστήρια, και τέλος την άσκηση και από άτομα ποινικής δίωξης, κάτι που δεν προβλέπεται στη σχετική οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Υπό το φως των πιο πάνω επιφυλάξεων που εκτέθηκαν στην επιτροπή, κρίθηκε σκόπιμο τα νομικά ζητήματα να επανεξεταστούν από αυτή παρουσία εκπροσώπων του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του αρμόδιου υπουργείου. Από τη σχετική συζήτηση που έγινε ενώπιον της επιτροπής διαπιστώθηκε ότι η εισήγηση που υποβλήθηκε για απάλειψη από το νομοσχέδιο των διατάξεων που προβλέπουν ποινή φυλάκισης και παρέχουν το δικαίωμα για την άσκηση ποινικής δίωξης μόνο σε νόμιμα συσταθέντες οργανισμούς και όχι σε άτομα υιοθετήθηκε τελικά τόσο από το αρμόδιο υπουργείο όσο και από το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας με αποτέλεσμα το αρχικό κείμενο του νομοσχεδίου να διαμορφωθεί ανάλογα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, υιοθετώντας τις πρόνοιες του νομοσχεδίου όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί, σύμφωνα με τα πιο πάνω, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 19 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Οργανωμένων Ταξιδιών, Διακοπών και Περιηγήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 14 θέμα είναι "Ο περί Επιστροφής Πληρωθεισών Προπολεμικών Οφειλών προς τις Εμπορικές Τράπεζες Νόμος του 1997". (Πρόταση νόμου).

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Δεν είναι ομόφωνο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν είναι ομόφωνο, αναβάλλεται για την ερχόμενη εβδομάδα.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 15, είναι "Ο περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999". (Πρόταση νόμου). Η έκθεση είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται “Ο περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος	Χρίστος Μαυροκορδάτος
Ανδρέας Μούσκος	Νίκος Κλεάνθους
Αβέρωφ Νεοφύτου	Στάθης Κιπτής
Κίκης Καζαμίας	Δώρος Θεοδώρου
Γιώργος Χατζηγεωργίου	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε την υπό αναφορά πρόταση νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από το μέλος της κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 22 και στις 29 Απριλίου και στις 13 και 27 Μαΐου 1999.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τα ξενοδοχεία και τα τουριστικά καταλύματα, έτσι ώστε τουριστική έπαυλη να θεωρείται ομάδα από δύο τουλάχιστον αυτοτελείς κατοικίες που αποτελούν ενιαίο σύνολο εντός ενιαίου χώρου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, αποφάσισε να περιλάβει σ' αυτήν και νέα σχετική διάταξη σύμφωνα με την οποία να μπορούν να εγγράφονται ως επαύλεις και μεμονωμένες κατοικίες ή ομάδα αυτοτελών κατοικιών που είναι λιγότερες των πέντε, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις σε σχέση με το ελάχιστο εμβαδόν του γηπέδου στο οποίο ανεγείρονται.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή επαναδιατύπωσε τις διατάξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, όπως αυτή έχει τελικά διαμορφωθεί .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 18 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Ειδική διάταξη. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 16 θέμα, που είναι "Ο περί Διατηρητέων Οικοδομών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997". Είναι ομόφωνη η έκθεση.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Διατηρητέων Οικοδομών (Τροποποιητικός)

Νόμος του 1997”**Παρόντες:**

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Στέλιος Στυλιανού

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Μάρκος Κυπριανού

Κίκης Γιάγκου

Στάθης Κιπτής

Δημήτρης Συλλούρης

Δώρος Θεοδώρου

Αντώνης Καράς

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 3 Φεβρουαρίου και στις 26 Μαΐου 1999. Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων, του ΕΤΕΚ, του Παγκύπριου Οργανισμού Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, του Κυπριακού Συνδέσμου Ιδιοκτητών Ακινήτων, της ΠΟΒΕΚ, του Συνδέσμου Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Κύπρου και του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Διατηρητέων Οικοδομών, έτσι ώστε να καταργηθούν οι σχετικές διατάξεις της που αφορούν τόσο την εξαίρεση των διατηρητέων οικοδομών από τον περί Ενοικιοστασίου Νόμο, όσο και την έξωση του θέσμιου ενοικιαστή και ανάκτηση της κατοχής διατηρητέας οικοδομής από τον ιδιοκτήτη για την εκτέλεση έργων συντήρησής της.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εσωτερικών η προτεινόμενη τροποποίηση κρίθηκε αναγκαία, έπειτα από σχετική απόφαση της ολομέλειας του Ανώτατου Δικαστηρίου στις πολιτικές εφέσεις με αριθμούς 9574 - 9583 η οποία έκρινε αντισυνταγματικό το εδάφιο (1) του άρθρου 18. Επειδή η πιο πάνω απόφαση στην

ουσία έχει πλήξει ευρύτερα όλο το βάθρο στο οποίο στηρίζεται η ρύθμιση του θέματος των εξώσεων από διατηρητέες οικοδομές, Γι' αυτό και για λόγους προστασίας όλων των ενδιαφερομένων καθίσταται αναγκαία η κατάργηση των πιο πάνω αναφερόμενων διατάξεων.

Όλες οι πλευρές που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή συμφώνησαν με τις πρόνοιες του υπό αναφορά νομοσχεδίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, Γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Διατηρητέων Οικοδομών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Κατάργηση του Μέρους III και των άρθρων 17 και 18 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Διατηρητέων Οικοδομών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 17 είναι "Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997". Είναι ομόφωνο.

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για το νομοσχέδιο
που τιτλοφορείται "Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός)
Νόμος του 1997"**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος	Στέλιος Στυλιανού
Χριστόδουλος Βενιαμίν	Μάρκος Κυπριανού
Κίκης Γιάγκου	Στάθης Κιπτής
Δημήτρης Συλλούρης	Δώρος Θεοδώρου
Αντώνης Καράς	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 3 Φεβρουαρίου και στις 26 Μαΐου 1999. Στην πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων, του ΕΤΕΚ, του Παγκύπριου Οργανισμού Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, του Κυπριακού Συνδέσμου Ιδιοκτητών Ακινήτων, της ΠΟΒΕΚ, του Συνδέσμου Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Κύπρου και του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κύπρου.

Σκοπός του υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Ενοικιοστασίου Νόμου, έτσι ώστε να προνοείται η ανάκτηση της κατοχής διατηρητέων

οικοδομών που αποτελούν αντικείμενο θέσμιας ενοικίασης στις περιπτώσεις όπου αυτό απαιτείται λογικά για την εκτέλεση έργων σε διατηρητέα οικοδομή. Παράλληλα διευρύνονται τα κριτήρια με βάση τα οποία το δικαστήριο καθορίζει το δίκαιο ενοίκιο θέσμιας ενοικίασης, ώστε σ' αυτά να περιλαμβάνεται ότι στις περιπτώσεις διατηρητέας οικοδομής θα λαμβάνεται υπόψη το κατά πόσο έχουν εκτελεσθεί σ' αυτήν οποιαδήποτε έργα, καθώς και το ύψος των δαπανών που καταβλήθηκε για την εκτέλεσή τους.

Όλες οι πλευρές που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή συμφώνησαν με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου, γιατί, όπως υποστήριξαν, αυτές θα βοηθήσουν τους ιδιοκτήτες οικοδομών για τα οποία εκδόθηκε διάταγμα διατήρησης να ανακτήσουν την κατοχή τους, για να καταστεί δυνατή η συντήρησή τους.

Οι εκπρόσωποι του Κυπριακού Συνδέσμου Ιδιοκτητών Ακινήτων σε μεταγενέστερο στάδιο υπέβαλαν γραπτό υπόμνημά τους στην επιτροπή με εισήγηση για τροποποίηση των σχετικών διατάξεων της βασικής νομοθεσίας, έτσι ώστε ο θέσμιος ενοικιαστής ή ο ιδιοκτήτης οποιασδήποτε κατοικίας να μπορεί να καταχωρεί αίτηση στο δικαστήριο για καθορισμό του δίκαιου ενοικίου δύο χρόνια από την ημερομηνία της τελευταίας αύξησης του ενοικίου αντί από την ημερομηνία του καθορισμού του δίκαιου ενοικίου από το δικαστήριο.

Η επιτροπή υιοθέτησε την πιο πάνω εισήγηση για τροποποίηση που υποβλήθηκε, όχι όμως μόνο ως προς την αύξηση του ενοικίου αλλά και ως προς τη μείωσή του, Γι' αυτό και την ενσωμάτωσε στο κείμενο του νομοσχεδίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, Γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως τελικά έχει διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός)

Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 18 θέμα είναι "Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Διατάγματα Διατήρησης) Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Διατάγματα Διατήρησης) Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος	Στέλιος Στυλιανού
Χριστόδουλος Βενιαμίν	Μάρκος Κυπριανού
Κίκης Γιάγκου	Στάθης Κιπής
Δημήτρης Συλλούρης	Δώρος Θεοδώρου
Αντώνης Καράς	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 3 Φεβρουαρίου, στις 17 Μαρτίου και στις 26 Μαΐου 1999. Στα πλαίσια της εξέτασης των υπό αναφορά κανονισμών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (αστυνομία), της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων, του ΕΤΕΚ, του Παγκύπριου Οργανισμού Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, του Κυπριακού Συνδέσμου Ιδιοκτητών Ακινήτων και του Συνδέσμου Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Κύπρου.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 86 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, σκοπείται κατάργηση των υφιστάμενων σχετικών κανονισμών του 1976 και η αντικατάστασή τους με νέους αναθεωρημένους περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Διατάγματα Διατήρησης) κανονισμούς, έτσι ώστε να καλυφθούν τα κενά και οι αδυναμίες που παρατηρούνται στην εφαρμογή τους.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως η αναθεώρηση των υφιστάμενων κανονισμών κρίθηκε αναγκαία, για να βοηθήσει στη σωστή και αποτελεσματική προστασία και αναβίωση της παραδοσιακής κληρονομιάς του τόπου μας.

Όλες οι πλευρές που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή συμφώνησαν με τις διατάξεις των υπό συζήτηση κανονισμών, ενώ οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Ακινήτων διαφώνησαν με κάποιες επιμέρους διατάξεις τους.

Η επιτροπή, στο στάδιο της μελέτης των υπό συζήτηση κανονισμών, διαφώνησε με την προτεινόμενη πρόνοια με βάση την οποία το αντίγραφο του δημοσιευθέντος Διατάγματος Διατήρησης κοινοποιείται στον επηρεαζόμενο ιδιοκτήτη στην τελευταία γνωστή διεύθυνσή του, όπου αυτή είναι δυνατό να εξευρεθεί, καθώς επίσης και με την πρόνοια με βάση την οποία ο υπουργός μπορεί, όταν το κρίνει αναγκαίο, να απαιτήσει από τον ιδιοκτήτη διατηρητέας οικοδομής να εκτελέσει τα αναγκαία έργα για τη διατήρηση, συντήρηση, προστασία ή ασφάλειά της. Με βάση τις θέσεις της αυτές η επιτροπή ζήτησε από τους εκπροσώπους του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως τη διαμόρφωση του κειμένου των προτεινόμενων κανονισμών, έτσι ώστε:

- α) η επίδοση του διατάγματος να γίνεται στον κάθε επηρεαζόμενο ιδιοκτήτη και σε περίπτωση που αυτός δεν ανευρίσκεται, και αυτό επιβεβαιώνεται από την αρμόδια τοπική αρχή, τότε να θεωρείται ως να έχει επιδοθεί, αφού προηγουμένως δημοσιευτεί η γνωστοποίηση του διατάγματος σε δύο τουλάχιστον καθημερινές εφημερίδες·
- β) στις περιπτώσεις επικίνδυνων τμημάτων διατηρητέων οικοδομών ο υπουργός να μπορεί να απαιτήσει από τον ιδιοκτήτη να εκτελέσει μόνο τα αναγκαία έργα στήριξής της, για την άμεση προστασία ή ασφάλειά της.

Υπό το φως των πιο πάνω η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση κανονισμών, όπως τελικά έχουν διαμορφωθεί, Γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμόν 19 θέμα είναι "Οι περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τουριστικά Διαμερίσματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τουριστικά Διαμερίσματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος	Χρίστος Μαυροκορδάτος
Ανδρέας Μούσκος	Γιώργος Χατζηγεωργίου
Αβέρωφ Νεοφύτου	Στάθης Κιπτής
Κίκης Καζαμίας	Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 27 Μαΐου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, του ΚΟΤ, του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων (ΠΑΣΥΞΕ) και του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιοκτητών Τουριστικών Καταλυμάτων.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 22 της βασικής νομοθεσίας για τα ξενοδοχεία και τουριστικά καταλύματα, σκοπεύεται η μείωση των δικαιωμάτων για εξασφάλιση άδειας λειτουργίας τουριστικών

διαμερισμάτων, ώστε να συνάδουν με τα αντίστοιχα δικαιώματα που καταβάλλουν οι ιδιοκτήτες οργανωμένων διαμερισμάτων, όπως αυτό άλλωστε ήταν και παλαιότερη εισηγήση της επιτροπής.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή, οι προτεινόμενες με τους κανονισμούς μειώσεις στα πιο πάνω δικαιώματα κρίθηκαν σκόπιμες τόσο για υποβοήθηση των ιδιοκτητών των επηρεαζόμενων τουριστικών μονάδων να προβαίνουν στα αναγκαία έργα αναβάθμισης όσο και για σκοπούς ίσης μεταχείρισης.

Με τις πρόνοιες των υπό αναφορά κανονισμών συμφώνησαν οι εκπρόσωποι του ΚΟΤ και του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιοκτητών Τουριστικών Καταλυμάτων, ενώ διαφώνησαν οι εκπρόσωποι του ΠΑΣΥΞΕ.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά κανονισμών, Γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους με έναρξη της ισχύος τους την 1η Ιανουαρίου του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμόν 20 θέμα είναι "Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Πιπτοκοπίτης, πρόεδρος   Θάσος Μιχαηλίδης

Ανδρέας Μούσκος

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Χρίστος Ρότσας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Ευάγγελος Σαμμούτας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων εξέτασε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρίασή της που πραγματοποιήθηκε την 1η Ιουνίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (Διεύθυνση Τηλεπικοινωνιών).

Σκοπός των υπό αναφορά κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 6 του περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας Νόμου, είναι η τροποποίηση των διατάξεων των βασικών κανονισμών που ρυθμίζουν τα θέματα της έκδοσης άδειας ερασιτεχνικού σταθμού ασυρμάτου τηλεγραφίας, ώστε να συνάδουν με τα νέα δεδομένα που ισχύουν μετά τις αποφάσεις που εγκρίθηκαν στην Τρίτη Παγκόσμια Διάσκεψη Ραδιοεπικοινωνιών της Διεθνούς Ένωσης Τηλεπικοινωνιών.

Ειδικότερα, με τους προτεινόμενους κανονισμούς αντικαθίσταται ο πίνακας του έκτου παραρτήματος των βασικών κανονισμών που αναφέρεται στις ζώνες συχνοτήτων, την κατηγορία εκπομπής και την ισχύ εξόδου των ραδιοσυχνοτήτων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά κανονισμών, Γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους, ώστε να αναφέρονται ως "Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμόν 21 θέμα είναι "Οι περί Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Πιπτοκοπίτης, πρόεδρος

Ανδρέας Μούσκος

Χρίστος Ρότσας

Ευάγγελος Σαμμούτας

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων εξέτασε τους υπό αναφορά κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 2 Μαρτίου και 1η Ιουνίου 1999.

Στο στάδιο της μελέτης των κανονισμών αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών), της ΠΟΒΕΚ, του Συνδέσμου Αποφοίτων ΑΤΙ και του Συνδέσμου Αυτοεργοδοτούμενων Ηλεκτρονικών Κύπρου.

Σκοπός των υπό εξέταση κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 10 του περί Ηλεκτρισμού Νόμου, είναι η τροποποίηση των βασικών κανονισμών περί Ηλεκτρισμού για την αύξηση των τελών και των δικαιωμάτων που επιβάλλονται για την έκδοση διάφορων πιστοποιητικών σε εργολήπτες, συντηρητές, ηλεκτρολόγους μηχανικούς, ηλεκτροτεχνίτες, καθώς και για την έκδοση άδειας ενάσκησης επιχείρησης

και τη διενέργεια επιθεώρησης σε κέντρα αναψυχής από επιθεωρητές ηλεκτρικών έργων.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του αρμόδιου υπουργείου, η προτεινόμενη αύξηση των εν λόγω τελών, που αναθεωρήθηκαν για τελευταία φορά το 1990, ανέρχεται σε ποσοστό γύρω στο 80% και θεωρείται επιβεβλημένη λόγω της αύξησης του τιμαρίθμου.

Όλα τα εμπλεκόμενα μέρη που παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής συμφώνησαν με τις πρόνοιες των προτεινόμενων κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά κανονισμών, Γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί έχουν νομοτεχνικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Το υπ' αριθμόν 22 θέμα αναβάλλεται για την επόμενη εβδομάδα.

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή κάθε βδομάδα βγαίνω και λέω ότι την άλλη εβδομάδα θα ψηφιστεί ο προϋπολογισμός του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, θέλω να ξέρω, αν ξαναδηλώσω για την προσεχή εβδομάδα ότι θα ψηφιστούν, αν όντως θα ψηφιστούν ή αν την προσεχή εβδομάδα θα έχουμε νέα αναβολή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να πω κάτι. Δεν υπάρχει περιθώριο πλέον αναβολής, διότι έχουμε εξαντλήσει τις δεκαπέντε μέρες που επιτρέπουμε για ένα θέμα να ζητείται από κάποιους αναβολή. Συνεπώς η ερχόμενη εβδομάδα οριστικά...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έχουμε υπερβεί εδώ και ένα μήνα αυτό το όριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι στην ημερήσια διάταξη... Είμαι προεδρεύων τις δύο τελευταίες συνεδρίες, το είδα, δεν ξέρω αν μπαίνει στην ημερήσια διάταξη εδώ και μήνα. Εν πάση περιπτώσει, την ερχόμενη Πέμπτη οριστικά και αμετάκλητα.

Το τελευταίο θέμα είναι “Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για την έγκριση του καταλόγου θέσεων εισδοχής στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Διορισμό στη Δημόσια Υπηρεσία Νόμων έως (Αρ. 2) του 1998”.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνο.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως για την απόφαση της Βουλής για την έγκριση του καταλόγου θέσεων εισδοχής στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Διορισμό στη Δημόσια Υπηρεσία Νόμων έως (Αρ. 2) του 1998

Παρόντες:

Αντρέας Χρίστου, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Γιαννάκης Αγαπίου

Νίκος Μουσιούπτας

Κώστας Παπακώστας

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως μελέτησε τον πιο πάνω κατάλογο θέσεων σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι της Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών.

Με τον κατάλογο θέσεων εισδοχής στη δημόσια υπηρεσία, που κατατίθεται στη Βουλή σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας για την αξιολόγηση υποψηφίων για διορισμό στη δημόσια υπηρεσία, σκοπείται η έγκριση των θέσεων εκείνων για τις οποίες υποχρεωτικά διεξάγεται γραπτή εξέταση και για τις οποίες η επιτυχία στην εξέταση αποτελεί προϋπόθεση υποβολής υποψηφιοτήτων.

Ειδικότερα, στο άρθρο 2 της υπό αναφορά νομοθεσίας προνοείται:

- (α) η κατάθεση και έγκριση κάθε χρόνο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων καταλόγου θέσεων πρώτου διορισμού και προαγωγής για τις οποίες απαιτείται, ως βασικό προσόν, απολυτήριο μέσης παιδείας ή δίπλωμα τριετούς μεταλυκειακού κύκλου σπουδών και για τις οποίες υποχρεωτικά διεξάγεται γραπτή εξέταση σύμφωνα με την ίδια νομοθεσία
- (β) η κατάθεση και έγκριση κάθε χρόνο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων καταλόγου θέσεων εισδοχής στη δημόσια υπηρεσία με την ίδια μισθοδοσία, για τις οποίες η γραπτή εξέταση θα διεξάγεται από τις οικείες Συμβουλευτικές Επιτροπές, με βάση τις διατάξεις του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου.

Κατά τη συζήτηση των υπό αναφορά καταλόγων η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως είχε την ευκαιρία να μελετήσει και ενημερωτικούς καταλόγους που κατατέθηκαν στη Βουλή για άλλες θέσεις, για τις οποίες, παρ' όλο που εμπίπτουν στα ίδια πλαίσια μισθοδοσίας, κρίνεται είτε ότι δε χρειάζεται διεξαγωγή γραπτής εξέτασης, επειδή οι υποψήφιοι για τις θέσεις αυτές είναι απόφοιτοι σχολών τις οποίες λειτουργεί το κράτος με σκοπό ακριβώς τη στελέχωση

συγκεκριμένων υπηρεσιών, είτε ότι δεν μπορεί να διεξαχθεί γραπτή εξέταση για άλλους λόγους, όπως για παράδειγμα για το λόγο ότι οι θέσεις είναι υπό κατάργηση μετά που θα κενωθούν, γι' αυτό και στον προϋπολογισμό που προβλέπονται είναι σημειωμένες με διπλό σταυρό.

Επισημαίνεται ότι οι υπό έγκριση κατάλογοι παρουσιάζονται διαφοροποιημένοι σε σχέση με τους καταλόγους που κατατέθηκαν για τον ίδιο σκοπό το 1998. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι διαφοροποιήσεις αυτές κρίθηκαν αναγκαίες ύστερα από σχετικές επισημάνσεις είτε της επιτροπής είτε της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών. Οι σημαντικότερες από τις αλλαγές αυτές αφορούν τη μετάταξη ορισμένων θέσεων που παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες ως προς τα απαιτούμενα προσόντα, έτσι ώστε για τις θέσεις αυτές η γραπτή εξέταση να διεξάγεται από τη Συμβουλευτική Επιτροπή. Ωστόσο, κατά τη συζήτηση του όλου θέματος στην επιτροπή τονίστηκε ότι η αντιμετώπιση αυτή αποτελεί προσωρινό μέτρο και ότι το ζήτημα αυτό αναμένεται να ρυθμιστεί το επόμενο έτος με την έκδοση σχετικών κανονισμών, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 3 της νομοθεσίας για την αξιολόγηση υποψηφίων για διορισμό στη δημόσια υπηρεσία.

Ειδικότερα, με τις υπό αναφορά διατάξεις προνοείται ότι, σε περίπτωση που η φύση μιας θέσης απαιτεί άλλο τύπο εξέτασης και αξιολόγησης, αυτό δυνατό να καθορίζεται με κανονισμούς που εκδίδονται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Επίσης, με τον ίδιο τρόπο προνοείται η δυνατότητα διαφοροποίησης της βαρύτητας των κριτηρίων, σε περίπτωση θέσης για την άσκηση των καθηκόντων της οποίας αποτελούν σημαντικό παράγοντα η προσωπικότητα, η σωματική ρώμη ή άλλα κριτήρια τεχνικής κατάρτισης ή εξειδίκευσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως, υπό το φως των πιο πάνω και λαμβάνοντας υπόψη ότι η έγκριση των υπό αναφορά

καταλόγων, όπως αυτοί κατατέθηκαν από την κυβέρνηση, αποβλέπουν στην καλύτερη εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας και στην ουσία στην κατά το δυνατό πιο αξιοκρατική επιλογή των υποψηφίων, ομόφωνα αποφάσισε να εισηγηθεί στην ολομέλεια του Σώματος την έγκριση των δύο καταλόγων, όπως αυτοί κατατέθηκαν στη Βουλή, γι' αυτό και επισυνάπτει σχετικό σχέδιο απόφασης για την κατά νόμο έγκρισή τους.

Με την ευκαιρία αυτή η επιτροπή τονίζει ότι η δέσμευση την οποία ανέλαβε η Υπηρεσία Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για έκδοση των αναγκαίων κανονισμών, σύμφωνα με τα πιο πάνω, θα αρχίσει να υλοποιείται έγκαιρα και εν πάση περιπτώσει όχι αργότερα από τον προσεχή Οκτώβριο, έτσι ώστε να ολοκληρωθεί πριν από την κατά νόμο κατάθεση του επόμενου καταλόγου.

**Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για την Έγκριση του Καταλόγου
Θέσεων Εισδοχής στη Δημόσια Υπηρεσία Σύμφωνα με τις Διατάξεις των περι
Αξιολόγησης Υποψηφίων για Διορισμό στη Δημόσια Υπηρεσία Νόμων έως
(Αρ. 2) του 1998**

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Διορισμό στη Δημόσια Υπηρεσία Νόμου, προνοείται η κατάθεση κάθε χρόνο στη Βουλή των Αντιπροσώπων:

- (α) καταλόγου θέσεων πρώτου διορισμού ή πρώτου διορισμού και προαγωγής για τις οποίες απαιτείται, ως βασικό προσόν, απολυτήριο σχολής μέσης παιδείας ή δίπλωμα τριετούς μεταλυκειακού κύκλου σπουδών και για τις οποίες υποχρεωτικά διεξάγεται γραπτή εξέταση, σύμφωνα με την ίδια νομοθεσία και
- (β) καταλόγου θέσεων πρώτου διορισμού ή πρώτου διορισμού και προαγωγής για τις οποίες διεξάγεται ειδικός γραπτός διαγωνισμός από τις

οικείες Συμβουλευτικές Επιτροπές, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου.

Και επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 2 του περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Διορισμό στη Δημόσια Υπηρεσία Νόμου, οι πιο πάνω κατάλογοι θέσεων εγκρίνονται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Για όλους αυτούς τους λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων με την Απόφασή της αυτή εγκρίνει τους καταλόγους θέσεων που επισυνάπτονται στην παρούσα Απόφαση ως Παράρτημα Α΄ και Παράρτημα Β΄.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Υπάρχει ένσταση όπως η απόφαση εγκριθεί;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η απόφαση εγκρίνεται.

Φτάσαμε στο τέλος της νομοθετικής εργασίας.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δεύτερο: Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων είναι όπως αυτή έχει ήδη διανεμηθεί στους βουλευτές.

Τίτλος νομοσχεδίων, Κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
1) Ο περί Πτώχευσης (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας
2) Ο περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων (Τροποποιητικός)	Παιδείας και Πολιτισμού	Παιδείας

- Νόμος του 1999.
- 3) Ο περί της Συμβάσεως περί Εξωτερικών Εξωτερικών και των Διεθνών Εκθέσεων και Ευρωπαϊκών των Τροποποιητικών Υποθέσεων των Τροποποιητικών Πρωτοκόλλων αυτής (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.
- 4) Οι περί Ταμείου Θήρας Εσωτερικών Εσωτερικών (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμοί του 1999.
- 5) Οι περί Πετρελαιοειδών Εμπορίου, Βιομηχανίας και Οικονομικών και (Αναπροσαρμογή της Τουρισμού Προϋπολογισμού Λιανικής Τιμής Πωλήσεως) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 6) Οι περί Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών - Νομικών Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος Θέσεις Πρώτου Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Ανώτερου Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών Α΄, Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Πρώτου Τεχνικού

- Γεωργικών Ερευνών και
Ανώτερου Τεχνικού
Γεωργικών Ερευνών
(Σχέδια Υπηρεσίας)
Κανονισμοί του 1999.
- 7) Οι περί Δημόσιας Παιδείας και Πολιτισμού Νομικών
Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας
(Διεξαγωγή Έρευνας για την
Πηγή των Οικονομικών
Πόρων Εκπαιδευτικών
Λειτουργιών) Κανονισμοί του
1999.
- 8) Έγγραφο που αφορά την Εμπορίου, Βιομηχανίας και Οικονομικών και
πρόσληψη έκτακτων Τουρισμού Προϋπολογισμού
υπαλλήλων από τον ΚΟΤ
δυνάμει του άρθρου 3(1)(α)
του περί Προσλήψεως
Εκτάκτων Υπαλλήλων εις
την Υπηρεσίαν Νομικών
Προσώπων Δημοσίου
Δικαίου Νόμου.
- 9) Έγγραφο (Αρ. 32/99) Οικονομικών Οικονομικών και
σύμφωνα με τους περί Προϋπολογισμού
Πρόσληψης Έκτακτων
Υπαλλήλων (στη Δημόσια

και Εκπαιδευτική Υπηρεσία)
Νόμους του 1985 έως 1991.

Προτάσεις νόμου:	Κατατέθηκε Από	Παραπέμπεται στην επιτροπή
1) Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Χρίστο Μαυροκορδάτο εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ- Αριστερά-Νέες Δυνάμεις	Γεωργίας και Φυσικών Πόρων
2) Ο περί Παίδων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Γιώργο Λιλλήκα εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ- Αριστερά-Νέες Δυνάμεις	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
3) Ο περί της Εθνικής Φρουράς (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Μάριο Ματσάκη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού	Άμυνας
4) Ο περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος	Γιώργο Λιλλήκα εκ μέρους της	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

του 1999.

κοινοβουλευτικής

ομάδας ΑΚΕΛ-

Αριστερά-Νέες

Δυνάμεις

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Τρίτο, ερωτήσεις και απαντήσεις. Οι ερωτήσεις δόθηκαν γραπτώς. Απαντήσεις δεν υπάρχουν.

Ερώτηση με αρ. Ζ´ Γ´ 81 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 27 Μαΐου 1999.

“Η συνεχής χρήση των δρόμων του Ακάμα από αρκετά αυτοκίνητα και ιδίως από αυτοκίνητα τύπου τζιπ, που πραγματοποιούν εκδρομές σαφάρι στην περιοχή, δημιουργεί σοβαρό πρόβλημα στο περιβάλλον εξαιτίας της σκόνης που αυτά προκαλούν.

Με βάση τα πιο πάνω, παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα κατά πόσο τελεί εν γνώσει του προβλήματος αυτού και ποια μέτρα ενδέχεται να λάβει για την προστασία των δέντρων από τη σκόνη. Παράλληλα ερωτάται πώς αντιμετωπίζει το ενδεχόμενο ασφαλτόστρωσης των δρόμων αυτών.”

Ερώτηση με αρ. Ζ´ Γ´ 82 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 27 Μαΐου 1999.

“Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το αίτημα του συνδέσμου γονέων του δημοτικού σχολείου Έμπας για τη μονιμοποίηση της δεύτερης καθαρίστριας που εργάζεται σε αυτό σε έκτακτη βάση, λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους του σχολείου, που συνηγορεί υπέρ μιας τέτοιας απόφασης, μαζί με το γεγονός ότι μικρότερα σχολεία έχουν δύο μόνιμες καθαρίστριες.

Πέραν τούτου, το οικονομικό κόστος φαίνεται ότι δε θα είναι μεγάλο, αν ληφθεί υπόψη και η συνεισφορά του συνδέσμου γονέων στο σχετικό μισθολόγιο.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄ Γ΄ 83 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 27 Μαΐου 1999.

“Μετά από επίσκεψή μου στο δημοτικό σχολείο Έμπας διαπίστωσα ότι το κτίριό του παρουσιάζει σοβαρότατα προβλήματα λειτουργικότητας και ασφάλειας. Πέραν τούτου, οι νέες αίθουσες, που κτίστηκαν τον περασμένο χρόνο, παρουσιάζουν σοβαρότατες κακοτεχνίες, με αποτέλεσμα το έργο να θεωρείται επικίνδυνο για την ασφάλεια των παιδιών, αλλά και να κινδυνεύει να υποστεί σοβαρές ζημιές, αν οι κακοτεχνίες αυτές δεν επιδιορθωθούν αμέσως.

Λαμβανομένων υπόψη των πιο πάνω, παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει τα σοβαρότατα αυτά προβλήματα του δημοτικού σχολείου Έμπας και πότε ενδέχεται αυτά να επιλυθούν.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄ Γ΄ 84 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 27 Μαΐου 1999.

“Ο δήμος Πέγειας έχει ζητήσει να παραχωρηθεί τεμάχιο στην περιοχή Κερατίδι για την εκτέλεση αθλητικού έργου.

Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα γιατί καθυστέρησε η εξέταση της αίτησης και πότε προβλέπεται να υπάρξουν απαντήσεις.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄ Γ΄ 85 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 27 Μαΐου 1999.

“Ο δήμος Πέγειας διαθέτει ένα τεράστιο, για τα οικονομικά του, οδικό δίκτυο μήκους εκατόν είκοσι οκτώ χιλιομέτρων. Με βάση το δεδομένο αυτό, ζητείται επιπρόσθετη οικονομική βοήθεια, ώστε ο δήμος να μπορέσει να καλύψει τη συντήρησή του.

Πώς αντιμετωπίζει το αρμόδιο υπουργείο το πιο πάνω αίτημα;”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄ Γ΄ 86 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 27 Μαΐου 1999.

“Ο δήμος Πέγειας ζητά να δημοσιευτούν από το Διευθυντή Πολεοδομίας και Οικήσεως οι αναθεωρημένες πολεοδομικές ζώνες, όπως έχουν συμφωνηθεί, ενώ παράλληλα η περιοχή του αναδασμού να αναβαθμιστεί σε Π2 με συντελεστή δόμησης γύρω στο 10%.

Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα για τις προθέσεις του.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄ Γ΄ 87 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 27 Μαΐου 1999.

“Ο δήμος Πέγειας θεωρείται από πληθυσμιακή άποψη ένας από τους μικρούς δήμους της Κύπρου, ενώ από πλευράς εκτάσεως θεωρείται ένας από τους πιο μεγάλους, αν όχι ο πιο μεγάλος.

Αν λάβουμε υπόψη το κριτήριο κατανομής της κρατικής χορηγίας, αυτό αδικεί κατάφωρα το δήμο Πέγειας, γιατί ο δήμος έχει την ευθύνη της συντήρησης ενός τεράστιου, για τα οικονομικά του, οδικού δικτύου.

Με βάση αυτό, παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το λογικό αίτημα να τεθεί ως επιπλέον κριτήριο για την κατανομή της κρατικής χορηγίας και η έκταση του κάθε δήμου.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄ Γ΄ 88 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 27 Μαΐου 1999.

“Με ερώτησή μου με ημερομηνία 2 Απριλίου 1998 ζητούσα να πληροφορηθώ πότε υπολογιζόταν η ολοκλήρωση του λιμενοβραχίονα του αλιευτικού καταφυγίου στον Άγιο Γεώργιο Πέγειας.

Σε απάντηση του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το ίδιο θέμα με ημερομηνία 25 Ιουνίου 1998 αναφερόταν ότι οι εργασίες θα άρχιζαν και θα ολοκληρώνονταν μέσα στο 1999. Παρά ταύτα τίποτε δεν έχει ακόμη αρχίσει, ενώ υπάρχουν πληροφορίες ότι το έργο θα καθυστερήσει ακόμα περισσότερο.

Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πιο πάνω θέμα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 89 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 27 Μαΐου 1999.

“Παρακαλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το ζήτημα της αύξησης των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος των γαλλικών και της εξίσωσής τους με τις ώρες διδασκαλίας των αγγλικών στη στοιχειώδη και στη μέση εκπαίδευση.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 90 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 27 Μαΐου 1999.

“Οι αμπελουργοί της επαρχίας Πάφου ανησυχούν μετά από πληροφορίες που έχουν ότι θα υπάρξει άρνηση από τις οиноβιομηχανίες για την παραλαβή διάφορων ποικιλιών άσπρου σταφυλιού.

Με βάση τα πιο πάνω, ερωτάται το αρμόδιο υπουργείο πώς σκέφτεται να αντιμετωπίσει το συγκεκριμένο πρόβλημα, καθώς και αν σκέφτεται να προχωρήσει στην εφαρμογή οποιουδήποτε σχεδίου εκρίζωσης των συγκεκριμένων ποικιλιών άσπρου σταφυλιού για τις οποίες θα υπάρξει πρόβλημα διάθεσης.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 91 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 27 Μαΐου 1999.

“Η κοινότητα Στρουμπιού ζητά την αντικατάσταση των στεγών από αμίαντο σε ογδόντα κατοικίες της κοινότητας, οι οποίες κτίστηκαν από το κράτος μετά το μεγάλο σεισμό.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το πιο πάνω αίτημα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄ Γ΄ 92 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 27 Μαΐου 1999.

“Στην κοινότητα Στρουμπιού έχει γίνει προγραμματισμός και σχεδιασμός μονάδας τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων. Το κόστος του έργου αυτού έχει εκτιμηθεί προκαταρκτικά για ΛΚ550.000, εκ των οποίων το 25% ζητείται να καταβληθεί από την κοινότητα.

Η κοινότητα όμως, λόγω του ότι το μοναδικό της έσοδο είναι οι λιγοστές φορολογίες που εισπράττει ως μικρή κοινότητα, έχει εισηγηθεί όπως η συνεισφορά της στο έργο είναι μόνο 5%.

Με βάση αυτό, καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το δίκαιο αυτό αίτημα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄ Γ΄ 93 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 3 Ιουνίου 1999.

“Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το σώμα της Βουλής πώς αντιμετωπίζει το αίτημα της κοινότητας Δρούσιας για παραχώρηση βοήθειας για δημιουργία κοινοτικού νηπιαγωγείου.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄ Γ΄ 94 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 3 Ιουνίου 1999.

“Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το σώμα της Βουλής για ποιο λόγο το σχέδιο στήριξης και στέγασης νεαρών ζευγαριών στις κοινότητες δεν καλύπτει και την κοινότητα Δρούσιας και πώς σκέφτεται να αντιμετωπίσει το θέμα αυτό.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄ Γ΄ 95 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 3 Ιουνίου 1999.

“Στην κοινότητα Στατός - Άγιος Φώτιος η μεγάλη υδατοδεξαμενή, που ολοκληρώθηκε τον περασμένο χρόνο, έχει σοβαρό πρόβλημα διαρροής, με αποτέλεσμα να χάνονται μεγάλες ποσότητες νερού.

Με βάση αυτό, καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το σώμα της Βουλής πώς σκέφτεται να αντιμετωπίσει το πιο πάνω πρόβλημα, καθώς και πού οφείλεται η εμφάνιση αυτού του προβλήματος σε ένα έργο που δεν έχει αρκετό καιρό που ολοκληρώθηκε.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄ Γ΄ 96 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 3 Ιουνίου 1999.

“ Η κοινότητα Παναγιάς ζητά όπως το νερό στην περιοχή Λαζαριές αξιοποιηθεί για άρδευση.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το σώμα της Βουλής πώς αντιμετωπίζει το πιο πάνω αίτημα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄ Γ΄ 97 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 3 Ιουνίου 1999.

“Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το σώμα της Βουλής πότε ενδέχεται να ολοκληρωθεί ο νέος δρόμος Πενταλιάς - Παναγιάς.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄ Γ΄ 98 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 3 Ιουνίου 1999.

“Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το σώμα της Βουλής πότε υπολογίζει ότι θα δοθούν οι αποζημιώσεις για το έτος 1998 για τις ζημιές που έχουν κάνει τα αγρινά.”

Ερώτηση με αρ. Ζ´ Γ´ 99 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 3 Ιουνίου 1999.

“Η Αρχή Ηλεκτρισμού, για να τοποθετήσει ηλεκτρικούς πασσάλους για οδικό φωτισμό στην κοινότητα Σίμου, ζητά το ποσό των ΛΚ1.800. Η κοινότητα Σίμου όμως ως μικρή κοινότητα αδυνατεί να καταβάλει το ποσό αυτό και ζητά οικονομική βοήθεια.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το σώμα της Βουλής πώς αντιμετωπίζει το αίτημα αυτό.”

Ερώτηση με αρ. Ζ´ Γ´ 100 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 3 Ιουνίου 1999.

“Το Λύκειο και η Τεχνική Σχολή Πόλεως Χρυσοχούς αντιμετωπίζουν σοβαρότατα προβλήματα, μερικά από τα οποία είναι τα πιο κάτω:

- 1) Ακατάλληλα αποδυτήρια.
- 2) Ακατάλληλες αίθουσες διδασκαλίας. Επιβάλλεται άμεση επιδιόρθωση και συντήρησή τους αλλά και ανέγερση νέων.
- 3) Ακατάλληλοι χώροι αθλοπαιδιών.
- 4) Έλλειψη εξοπλισμού.
- 5) Ανυπαρξία αίθουσας βιβλιοθήκης.
- 6) Περίφραξη και ηλεκτροφωτισμός του σχολικού χώρου.
- 7) Αντικατάσταση στεγών από αμίαντο.

Τα προβλήματα αυτά, παρ’ όλο που τα έχουμε θέσει επανειλημμένως εις γνώσιν του Υπουργείου Παιδείας, εντούτοις μέχρι στιγμής δεν έχουμε οποιαδήποτε ουσιαστικά

αποτελέσματα, εκτός από επιστολές που αναφέρουν ότι έχουν δοθεί οδηγίες ή ότι τα προβλήματα μελετώνται.

Γι' αυτό με βάση τα πιο πάνω προβλήματα, καθώς και με βάση τον κατάλογο προβλημάτων που έχει δοθεί κατά καιρούς από τη διεύθυνση του σχολείου, αλλά και από το σύνδεσμο γονέων, καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το σώμα της Βουλής πώς αντιμετωπίζει το κάθε πρόβλημα και πότε υπολογίζεται να ξεκινήσει και να ολοκληρωθεί η επίλυσή τους.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Φτάσαμε στο τέλος της συνεδρίας.

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι.

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

...για το θέμα του Κεφαλαίου Δ' νομίζω δεν είναι προς τιμή της Βουλής να παραμένει σε εκκρεμότητα το θέμα της επιτροπής Ελέγχου για το θέμα του Υπουργού Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η επόμενη συνεδρίαση ορίζεται για την Πέμπτη, 17 Ιουνίου 1999, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1991. (Πρόταση νόμου).

- 2) Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 3) Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Καθίδρυση Εφοριακού Συμβουλίου) Κανονισμοί του 1999.
- 4) Ο περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1989.
- 5) Ο περί Τραπεζικών Εργασιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 6) Ο περί Εντάξεως Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 7) Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.
- 8) Ο περί Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (Σύσταση, Σκοποί, Λειτουργία, Δομή, Αρμοδιότητες και άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 9) Ο περί Επιστροφής Πληρωθεισών Προπολεμικών Οφειλών προς τις Εμπορικές Τράπεζες Νόμος του 1997. (Πρόταση νόμου).
- 10) Ο περί Πρωτοκόλλου το οποίο Τροποποιεί την Τελική Πράξη του Γύρου της Ουρουγουάης (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.
- 11) Ο περί Παιδίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 12) Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ερευνητικές Μονάδες) Κανονισμοί του 1999.

- 13) Οι περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών (Ανώτατο Ποσό για την Κάλυψη Βασικών Αναγκών) Κανονισμοί του 1999.
- 14) Οι περί του Συμβουλίου Αποχτεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 15) Οι περί του Συμβουλίου Αποχτεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμοί του 1999.
- 16) Οι περί Προσφορών του Δημοσίου (Προμήθειες Απόρρητης Φύσης) Κανονισμοί του 1999.
- 17) Οι περί Υπηρεσίας Φυλακών Κανονισμοί του 1999.
- 18) Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Ονομασίες Προέλευσης Οίνων) Κανονισμοί του 1999.
- 19) Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Περιγραφή και Παρουσίαση Οίνων και Γλευκών) Κανονισμοί του 1999.
- 20) Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Λεπτομέρειες Εφαρμογής για το Χαρακτηρισμό και την Παρουσίαση Οίνων και Γλευκών) Κανονισμοί του 1999.
- 21) Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Γενικές Διατάξεις Ταξινόμησης Ποικιλιών Αμπελιού) Κανονισμοί του 1999.

- 22) Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Περιοδικές Δηλώσεις Εσοδείας Σταφυλιών, Παραγωγής και Αποθεμάτων Οίνου και Άλλων Οινικών Προϊόντων) Κανονισμοί του 1999.
- 23) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας για το έτος 1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής κ. Χρήστου Πουργουρίδη εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών.
(Συνέχιση της συζήτησης).
- 2) “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σε αυτή την περιοχή”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη).
(4.2.1999).
- 3) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964,

αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της ειρηνευτικής δύναμης της UNFICYP”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.1999).

- 4) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (4.2.1999).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 5) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 6) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.1999).

- 7) “Κυπριακή παιδεία - Προβλήματα και προοπτικές”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (11.2.1999).

- 8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής). (26.10.1998).

- 10) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου). (11.11.1998).

- 11) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η στάση της κυβέρνησης έναντι των προβλημάτων του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και οι προθέσεις της στο θέμα της σφαγής των ζώων και της υγιεινής του κρέατος”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Χρίστου Μαυροκορδάτου). (19.9.1996).
- 12) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται “Οι δυνατότητες της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις ή και τα προβλήματα στην εφαρμογή της νέας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής). (2.10.1997).
- 13) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η επικείμενη ανέγερση χοιροστασίου στην κοινότητα Χούλους, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις και οι κίνδυνοι επηρεασμού του σχεδίου αγροτουρισμού”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ηλία Μυριάνθους). (10.3.1998).
- 14) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται “Η ενδεχόμενη

ανάγκη εκμετάλλευσης της αιολικής ή ηλιακής ενέργειας ή βιομάζας ή άλλης ενέργειας για την κάλυψη των συνεχώς αυξανόμενων αναγκών της κοινωνίας μας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Αντώνη Καρά). (13.2.1997).

15) “Γιατί δεν πρέπει να κλείσει το ξενοδοχείο ‘Φιλοξενία”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Τάκη Χατζηδημητρίου). (13.5.1999).

16) Πρώτη έκθεση της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Εγκληματικότητα.

17) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ακριτικών Περιοχών για το θέμα που τιτλοφορείται “Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο ημικατεχόμενος ακριτικός δήμος της Δερύνειας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Χρίστου Μαυροκορδάτου). (5.11.1998).

18) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ακριτικών Περιοχών για το θέμα που τιτλοφορείται “Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ακριτικές περιοχές Δένειας και Μάμμαρι”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

(Ωρα λήξης: 8.30 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Βασιλείου Ανδρούλα
Βασιλείου Γιώργος
Γερασίμου Στέλιος
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Παναγιώτης
Ερωτοκρίτου Ρίκκος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδώρου Δώρος
Θωμά Γιαννάκης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιπτής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Ιωάννης

Μαυροκορδάτος Χρίστος

Μουσιούππας Νίκος

Μούσκος Ανδρέας

Νεοφύτου Αβέρωφ

Παντελίδου Κατερίνα

Παπαδόπουλος Τάσσος

Παπακώστας Κώστας

Παρισινός Ανδρέας

Πιπτοκοπίτης Νίκος

Πουργουρίδης Χρήστος

Προδρόμου Πρόδρομος

Ρότσας Χρίστος

Σαμμούτας Ευάγγελος

Στυλιανού Στέλιος

Συλλούρης Δημήτρης

Τυρίμος Κυριάκος

Χάσικος Σωκράτης

Χατζηγεωργίου Γιώργος

Χατζηγεωργίου Τάκης

Χατζηγιάννης Σοφοκλής

Χατζηδημητρίου Τάκης

Χριστοδουλίδης Δώρος

Χρίστου Ανδρέας

Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πετρός

Μαντοβάνη Μπενίτο

Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Συνέχιση της συζήτησης για το νομοσχέδιο “Ο περί Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993”, καθώς και για τις τροπολογίες σχετικά μ’ αυτό [Π. Δημητρίου, Α. Χρίστου, Ρ. Ερωτοκρίτου, Πρ. Προδρόμου, Μ. Ματσάκης, Γ. Αγαπίου, Δ. Χριστοδουλίδης, Λ. Χριστοφόρου, Γ. Λιλλήκας, Α. Νεοφύτου, Δ. Ηλιάδης, Χρ. Ρότσας, Ν. Πιπτοκοπίτης, Σ. Χάσικος, Σ. Χατζηγιάννης, Τ. Παπαδόπουλος, Κ. Καζαμίας, Α. Γεωργίου, Δ. Συλλούρης, Α. Μούσκος, Α. Παρισινός, Γ. Βασιλείου, Ν. Κατσουρίδης, Προεδρεύων (Ν. Αναστασιάδης), Δ. Θεοδώρου, Α. Αντωνίου, Ν. Μουσιούττας], δικαιολόγηση αρνητικής ψήφου εκ μέρους των βουλευτών Σ. Χάσικου, Μ. Ματσάκη και Στ. Στυλιανού και ψήφισή του σε νόμο με τον τίτλο “Ο περί Αξιωματούχων του Κράτους και Άλλων Προσώπων (Δήλωση και Έλεγχος Περιουσίας) Νόμος του 1999”.
- 2) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 3) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999” και ψήφισή της σε νόμο.
- 4) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 1) του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.

- 5) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή της σε νόμο.
- 6) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 7) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Καταχρηστικών Ρητρών σε Καταναλωτικές Συμβάσεις (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 8) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Οργανωμένων Ταξιδιών, Διακοπών και Περιηγήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 9) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999” και ψήφισή της σε νόμο.
- 10) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Διατηρητέων Οικοδομών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997” και ψήφισή του σε νόμο (ως 1999).
- 11) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1997” και ψήφισή του σε νόμο (ως 1999).
- 12) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Διατάγματα Διατήρησης) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 13) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τουριστικά Διαμερίσματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 14) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους με τίτλο “Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999”.
- 15) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.

- 16) Οι σύντομες παρεμβάσεις του κ. Τ. Χατζηδημητρίου και του Προεδρεύοντος (Ν. Αναστασιάδη) εξαιτίας της αναβολής της συζήτησης για το θέμα “Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας για το έτος 1999”.
- 17) Έκθεση για την απόφαση της Βουλής για την έγκριση του καταλόγου θέσεων εισδοχής στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Διορισμό στη Δημόσια Υπηρεσία Νόμων έως (Αρ. 2) του 1998 και έγκρισή της.
- 18) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 19) Ερωτήσεις βουλευτών (Περιβαλλοντικό πρόβλημα από τη χρήση δρόμων στον Ακάμα- Αίτημα για μονιμοποίηση καθαρίστριας στο Δημοτικό Σχολείο Έμπας- Πρόβλημα λειτουργικότητας και ασφάλειας στο Δημοτικό Σχολείο Έμπας- Δημιουργία αθλητικού έργου στην Πέγεια- Οδικό δίκτυο Πέγειας- Πολεοδομικές ζώνες στο δήμο Πέγειας- Η έκταση του κάθε δήμου ως κριτήριο της διανομής της κρατικής βοήθειας- Ο λιμενοβραχίονας του αλιευτικού καταφυγίου στον Άγιο Γεώργιο Πέγειας- Αύξηση των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος των γαλλικών- Πρόβλημα διάθεσης ποικιλιών σταφυλιού- Αντικατάσταση στεγών από αμίαντο στο Στρουμπί- Η μονάδα επεξεργασίας λυμάτων στο Στρουμπί και η συνεισφορά της κοινότητας- Δημιουργία κοινοτικού νηπιαγωγείου στη Δρούσια- Σχέδιο στήριξης και στέγασης νεαρών ζευγαριών στη Δρούσια- Πρόβλημα στην Υδατοδεξαμενή Στατού- Αξιοποίηση νερού για άρδευση στην Παναγιά- Ο νέος δρόμος Πενταλιάς- Παναγιάς- Αποζημιώσεις από ζημιές των αγρινών- Αίτημα Σίμου για οικονομική βοήθεια για έργα της ΑΗΚ- Προβλήματα στο Λύκειο και την Τεχνική Σχολή της Πόλεως Χρυσοχούς).

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 17ης Ιουνίου 1999

(Ωρα έναρξης: 5.08 μ.μ.)

Αρ. 34

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύττω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής και παρακαλώ τους κυρίους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πρώτ' απ' όλα, εκ μέρους όλων των ηγεσιών ... Ένα λεπτό, παρακαλώ. Απολογούμεθα γιατί είχαμε αυτή την καθυστέρηση, αλλά, όπως ήταν τα πράγματα, ήταν αναγκαία, γιατί τα θέματα που συζητούνταν στη σύσκεψη των αρχηγών των κομμάτων ήταν πάρα πολύ σοβαρά και η συζήτηση θα διευκολύνει το έργο της Βουλής.

Ναι, ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ένεκα της καθυστέρησης -και δε θα κάνω κανένα σχόλιο· εύχομαι να έτεκεν αυτή η καθυστέρηση κάτι- εισηγούμαι οι ομόφωνες εκθέσεις να θεωρηθούν αναγνωσθείσες, για να προχωρήσουμε στην ημερήσια διάταξη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχει αντίρρηση, δεν έχω καμία αντίρρηση εγώ.

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχω αντίρρηση στην εισήγηση του κ. Γαλανού, όμως αυτός ο τρόπος συνεδρίασης της Βουλής νομίζω ότι, από το Σεπτέμβρη τουλάχιστον, πρέπει να αλλάξει. Και όχι μόνο, όταν λέμε στις 4.00 μ.μ., πρέπει να ξεκινούμε στις 4.00 μ.μ., αλλά εγώ θέλω να επαναφέρω επίσημα ξανά τη γραπτή μου εισήγηση που έκανα, η ολομέλεια της Βουλής να συνεδριάζει την Πέμπτη το πρωί, η ώρα 9.00. Μόνο έτσι θα μπορούμε να συνεδριάζουμε σωστά. Ούτε τα θέματα τα έκτακτα τα οποία συζητούν οι αρχηγοί συζητούνται σωστά. Στο τέλος τοποθετούμαστε, ενόψει της έλλειψης χρόνου, όπως όπως, γι' αυτό το λόγο νομίζω ότι πρέπει ως Πρόεδρος της Βουλής να συζητήσετε με τους αρχηγούς των κομμάτων και με τους προέδρους των επιτροπών, αλλά ίσως και με την ολομέλεια της Βουλής, την πιθανότητα να αλλάξουμε τον τρόπο λειτουργίας και ιδιαίτερα να συνεδριάζουμε ολοήμερα την Πέμπτη, από το πρωί.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λιλλήκας.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός ότι ο τρόπος που γίνονται οι συνεδρίες τελευταία επιτρέπει και στα μέσα μαζικής ενημέρωσης να σχολιάζουν αρνητικά την ολομέλεια και τους βουλευτές και τα σχόλια τα οποία δημοσιεύονται -και εδώ δεν επικρίνω τα μέσα

μαζικής ενημέρωσης- δεν περιποιούν τιμή για τη νομοθετική εξουσία. Θα συμφωνήσω με το συνάδελφο τον κ. Συλλούρη ότι θα πρέπει να μας προβληματίσει η εφαρμογή των κανονισμών της Βουλής και ένας πιο αποτελεσματικός τρόπος διεξαγωγής των εργασιών της ολομέλειας και πιθανόν με την πρόταση να συνεδριάζει η ολομέλεια από το πρωί της Πέμπτης να λυθεί και οριστικά το πρόβλημα της συμφόρησης των συνεδριών των επιτροπών κατά την Πέμπτη, πράγμα το οποίο και πάλι επισύρει τα φώτα της δημοσιότητας πάνω στη νομοθετική εξουσία με έναν αρνητικό και όχι θετικό τρόπο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορεί να εξεταστούν διάφορες εισηγήσεις και να πάρουμε κάποιες αποφάσεις που να διευκολύνουν το έργο της Βουλής και τη λειτουργία της Βουλής. Ασφαλέστατα να εξετάσουμε οτιδήποτε έχουμε μπροστά μας. Αλλά εκείνο που θέλω να πω, παρ' όλο που είναι συλλογική η ευθύνη για τις καθυστερήσεις, εντούτοις αναλαμβάνω την ευθύνη, διότι πιστεύομε ότι με τις συσκέψεις αυτές διευκολύνεται το έργο της Βουλής. Εν πάση περιπτώσει, δε θα συζητήσουμε γι' αυτό το θέμα. Εκείνο το οποίο λέω είναι ότι δεν έχει κανένας την πρόθεση να θίξει την ολομέλεια της Βουλής· είναι απλώς συσκέψεις που γίνονται τακτικά, που έχουν γίνει παράδοση, για να διευκολύνεται το έργο της Βουλής.

Ναι, κύριε Καρά.

A. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, οι συσκέψεις των αρχηγών των κομμάτων ή των εκπροσώπων είναι ωφέλιμο και παραγωγικό να γίνονται. Η διαφωνία μας και η εισήγησή μου είναι ότι δεν μπορούν να γίνονται την Πέμπτη στις 4.00 μ.μ. η ώρα, διότι εδώ καθυστερεί το νομοθετικό έργο και δε διεκπεραιώνεται, πρώτο. Δε δίδεται η ευκαιρία προπάντων εις τους βουλευτές, μέλη του κόμματος να ακούσουν τις απόψεις οι οποίες έχουν εκφραστεί

και να τοποθετηθούν με ηρεμία και νηφαλιότητα πάνω στις προτάσεις οι οποίες διαμορφώνονται.

Εισηγούμαι επομένως αυτός ο θεσμός και να συνεχίσει και να λειτουργεί, διότι είναι παραγωγικός. Αλλά μπορεί να γίνεται μια άλλη ημέρα, μια άλλη ώρα, έτσι ώστε τα αποτελέσματα να έρχονται και στις κοινοβουλευτικές ομάδες, έτσι ώστε να μπορούμε και εμείς με ηρεμία και ψυχραιμία να εκφράζουμε τις απόψεις μας. Σήμερα ήρθαμε στη Βουλή και ο κοινοβουλευτικός μας εκπρόσωπος προσπαθούσε να μας ενημερώσει μετά τις 4.00 μ.μ. και όλοι προσπαθούσαμε να ενημερωθούμε και οι γραμματείς μας βίαζαν να προσέλθουμε στα έδρανα και νομίζω ότι συμπτωματικά θα αποφασίσουμε κάτι σωστό. Άρα, κύριε Πρόεδρε, επανέρχομαι και με όλο το σεβασμό εισηγούμαι, ναι, να συνεχίσει ο θεσμός των G5 ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Γέλια)

A. ΚΑΡΑΣ:

... αλλά σε άλλη ημέρα, σε άλλη ώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγούμαι να συζητήσετε και στις κοινοβουλευτικές σας ομάδες και να καταλήξετε σε συγκεκριμένες εισηγήσεις, ούτως ώστε, όταν συναντηθούμε με τους αρχηγούς και εκπροσώπους των κομμάτων, να συζητήσουμε πάνω σε συγκεκριμένα πράγματα.

Τώρα, για να μη νομίσετε ότι υπάρχει πρόβλημα, τολμώ να πω ότι, από δικής μου πλευράς, δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα ούτε για μέρα ούτε για ώρα ούτε για νύχτα, δηλαδή, πώς να σας πω, όποτε θέλετε. Αλλά πρέπει να δεχθούμε ότι οι αρχηγοί των κομμάτων, οι εκπρόσωποι των κομμάτων έχουν κι άλλες δεσμεύσεις. Όμως, λέω, εισηγούμαι οι κοινοβουλευτικές ομάδες να μελετήσουν τα θέματα και να φέρουν στην επόμενη συνεδρία, αν θέλετε, συγκεκριμένες εισηγήσεις.

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα μιλήσει ο G6, αν θέλετε, απαντώντας στον κ. Καρά! Επειδή δε μετέχω και πρέπει να ξεκαθαρίσω πως δε μετέχω στις συσκέψεις, δικαίωμά σας, θέλω όμως να πω το εξής: Ανεξάρτητα από το τι θα αποφασιστεί, ανεξάρτητα από το πότε γίνονται οι συνεδρίες των αρχηγών των κομμάτων, βάσει, πιστεύω, κανονισμών, το σώμα αυτό πρέπει να αρχίζει η ώρα 4.00 μ.μ., άτε 4.15 μ.μ. Αν θέλουν οι αρχηγοί των κομμάτων και οι G5, όπως ελέχθη, ας ξεκινούν τη συνεδρίαση η ώρα 3.00 μ.μ. Αλλά εδώ μιλούμε για πενήντα έξι βουλευτές οι οποίοι είναι ισότιμοι, ανεξάρτητα από την οποιαδήποτε ad hoc επιτροπή. Αν θέλετε, ας ξεκινούν το πρωί. Μία φορά κάθε πέντε, έξι, δέκα συνεδρίες μπορεί να υπάρξει καθυστέρηση, ανθρώπινο είναι, κάτι να συμβεί πολύ επείγον. Όμως κανονικά η Βουλή πρέπει να ξεκινά στην ώρα της, με όλο το σέβας και το λέω ως απλός βουλευτής που δε δεσμεύομαι από κανένα, αν θέλετε ... Δεν αναφέρομαι στην ιδιότητά μου ως αρχηγού κόμματος ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Όχι, δε θα το πω αυτό. Για τους βουλευτές βάσει του συντάγματος, το οποίο σύνταγμα προβλέπει το ρόλο των βουλευτών... νομίζω ότι πρέπει να προσπαθούμε να ξεκινούμε στην ώρα μας, 4.00 μ.μ. ή 4.15 μ.μ. Έτσι πιστεύω, με όλο το σέβας, και δε θέλω να θίξω κανέναν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω απολογήθηκα εκ μέρους όλων και έγινε δεχτή η εισήγηση να μελετηθούν συγκεκριμένοι τρόποι, ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση.

Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ νομίζω ότι δεν τίθεται θέμα απολογίας από κανέναν προς κανέναν. Και θέλω να είμαι σαφής. Η απολογία θα υπήρχε, εάν οι εκπρόσωποι των κομμάτων ή ο Πρόεδρος της Βουλής σπαταλούσαν το χρόνο τους άδικα. Ε! δεν τον σπατάλησαν άδικα, συνάδελφοι! Προσπαθούσαν να βρουν μια λύση. Από το πρωί υπήρχε μια πρόταση. Μια κοινοβουλευτική ομάδα δεν μπόρεσε να τη δει το πρωί και την είδε το απόγευμα. Να καταδικάσουμε εκείνη την ομάδα στο πυρ το εξώτερον και να πούμε ότι εκείνοι φταίνουν που καθυστέρησε η σύσκεψη και τελείωσε η ώρα 5.00 μ.μ.; Άδικο θα εγίνετον, αν λέγαμε κάτι τέτοιο. Κατά συνέπεια, θα υπάρχουν καθυστερήσεις. Είναι αναπόφευκτες, έστω κι αν συνεδριάζει την Τετάρτη η ομάδα, έστω κι αν συνεδριάζει την Πέμπτη από η ώρα 6.00 το πρωί, έστω κι αν συνεδριάζει τρεις ώρες. Θα υπάρχουν φυσιολογικές καθυστερήσεις.

Υπάρχει όμως, νομίζω, και μια συναντίληψη, υπάρχει και μια κατανόηση αυτών των δυσκολιών, οι οποίες δε δημιουργούνται πάντοτε από τον Πρόεδρο και τους εκπροσώπους των κομμάτων · κάποτε δημιουργούνται από ανυπέρβλητες δυσκολίες μέσα στις ίδιες τις κοινοβουλευτικές ομάδες. Γι' αυτό, νομίζω, δε χρειάζεται απολογία· κατανόηση της καθυστέρησης, ναι, κατανόηση των δυσκολιών, ναι, αλλά εξίσου ανάληψη της ευθύνης από όλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

N. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Όλ' αυτά που λέγονται, κύριε Πρόεδρε, είναι ορθά. Ας το μελετήσουν οι κοινοβουλευτικές ομάδες. Εκείνο όμως το οποίο με ξενίζει ... Δεν άκουσα κανέναν αρχηγό ή και κανένα συνάδελφο να κάνει οποιαδήποτε δήλωση για εκείνους τους βουλευτές ή και προέδρους επιτροπών, που δεν ξέρω πόσες -μετρημένες- φορές

παρουσιάζονται στη Βουλή ή στις επιτροπές τους και εν τέλει έχουν και εισηγήσεις. Το ολιγότερο θεωρώ ότι -προσωπικά για μένα τουλάχιστον- υποτιμάται η νοημοσύνη μου. Διότι δεν μπορεί κάποιος να προεδρεύει μιας επιτροπής και να παρευρίσκεται μόνο στο 20% των συνεδριάσεων της και στο άλλο 80% να μην πατά ή στην ολομέλεια να είναι πολύ πολύ μετρημένες οι παρουσίες ή κατ' επιλογήν η εμφάνισή μας και, εν τέλει, να έχουμε μετά και εισηγήσεις, γιατί το άλφα ή το βήτα δεν πάει καλά.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ο κ. Ερωτοκρίτου.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Θα ήθελα να πω ότι οι καθυστερήσεις, οι καθυστερήσεις είναι κατανοητές ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και τώρα καθυστερούμε ακόμα παραπάνω.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Γέλια)

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ε! θα καθυστερήσουμε, κύριε Πρόεδρε, αναγκαστικά. Από τη στιγμή που ανακυκλώνεται το θέμα με νέα σημεία, θα καθυστερούμε, μοιραία. Οι καθυστερήσεις είναι κατανοητές, οι καθυστερήσεις πρέπει να αντιμετωπίζονται με τη συναντίληψη των συναδέλφων, με μία διαφορά ουσιώδη όμως, ότι, εάν οι καθυστερήσεις προκύπτουν από διαμόρφωση προγράμματος αυτών που συμμετέχουν στις συσκέψεις, τότε θα πρέπει να πούμε ότι η συναντίληψη δε θα είναι ανεξάντλητη ούτε η αποδοχή.

Δε λέω ότι συμβαίνει κάτι τέτοιο, αλλά, επειδή ακούστηκε η τοποθέτηση ότι η καθυστέρηση είναι καθυστέρηση και θα πρέπει να είναι αποδεχτή, εγώ θα πω ότι η καθυστέρηση είναι καθυστέρηση και είναι αποδεχτή, μόνο όταν προκύπτει από

εξαιρετικές συνθήκες, μόνο όταν είναι αναγκαίο να υπάρξει συναντίληψη και όχι μόνο γιατί πιθανώς βολεύει αυτούς που συμμετέχουν στη σύσκεψη και δημιουργείται καθυστέρηση. Ας το έχουμε υπόψη μας όλοι και ο σεβασμός και η κατανόηση υπάρχουν πάντα από όλους.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εξαντλήθηκε το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, να τελειώνουμε όμως. Να τελειώνουμε! Ναι, κύριε Γαλανέ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για να τελειώνουμε. Η εισήγησή μου -και απαντώ στον κ. Χρίστου ... Πρώτα πρώτα κανένας δε ζήτησε απολογία από κανέναν. Για να το ξεκαθαρίσουμε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ φταίω, εγώ το ανέφερα.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Εντάξει, αλλά εμείς δε ζητήσαμε απολογία από εσάς! Όταν ζητήσουμε, πιθανόν να μην απολογηθείτε! Απολογείστε επειδή εν εζητήσαμε! Λοιπόν, εκείνο που θέλω να σας πω, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι μπορούμε να ξεκινούμε η ώρα 4.00 μ.μ. και, αν υπάρχουν κάποια πολύ επείγοντα θέματα, μπορεί να τεθούν αυτά τα θέματα, αφού αποσυρθούν οι κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι για να συζητήσουν. Το σώμα πρέπει να ξεκινά στην ώρα του. Αυτή είναι η εισήγησή μου για μελλοντικούς σκοπούς και δεν αναφέρθηκα στο παρελθόν, αλλά στο μέλλον. Αντιπαρέρχομαι κάποια πράγματα, είμαι είκοσι πέντε χρόνια σ' αυτή τη Βουλή, ο αρχαιότερος μετά από τον κ. Λυσσαρίδη, και πιστεύω ότι κάποια πράγματα σ' αυτό τον κόσμο πρέπει να τα αντιπαρερχόμεθα, για να κρατούμε το επίπεδό μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης και μετά ο κ. Γεωργίου και τελειώνομε.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Για να μη δημιουργηθεί οποιαδήποτε παρεξήγηση έναντι οποιουδήποτε κοινοβουλευτικού αρχηγού ή συναδέλφου, εκείνον που εννοούσα ... είναι τον κ. Γαλανό που εννοούσα και όχι φυσικά οποιονδήποτε άλλο ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Γέλια)

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

... γιατί πιθανόν να δημιουργηθεί οποιαδήποτε παρεξήγηση και παρερμηνεία και παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε, είναι υποχρέωση αυτού του σώματος, να εφαρμόσετε τους κανονισμούς και γι' αυτούς που βρίσκονται στις επιτροπές, γιατί παίρνουν και το αντίστοιχο επίδομα -και είναι πολύ ξεκάθαρος ο κανονισμός- όπως ισχύει στην ολομέλεια, για να φανεί ποιοι βουλευτές παρουσιάζονται, ποιοι δεν παρουσιάζονται, ποιοι έρχονται για ένα τέταρτο, για να μας πιάσει ο φακός της τηλεόρασης ή κατ' επιλογήν και μετά εξαφανίζονται.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, ο κ. Γεωργίου.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Επί προσωπικού, επί προσωπικού ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελειώσαμε.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ! Παρακαλώ! Παρακαλώ! Φτάνει! Φτάνει!

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Επί προσωπικού θέματος δικαιούμαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Φτάνει! Φτάνει! Φτάνει, να χαρείτε! Φτάνει!

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Δικαιούμαι!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Φτάνει!

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Είναι από πολύ καιρό γνωστή αυτή η προσπάθεια που γίνεται. Αυτά τα οποία εισηγείται ο κ. συνάδελφος, να γίνουν, αλλά τα πάθη δεν πρέπει να μεταφέρονται σ' αυτό το σώμα, γι' αυτό κι εγώ και πάλι δεν απαντώ. Υπάρχει και επιτροπή Επιλογής, υπάρχουν και άλλοι αρχηγοί κομμάτων εδώ οι οποίοι πολλές φορές απουσιάζουν. Το καθήκον μου το πράττω στο ακέραιο. Δεν έχω να δώσω λόγο σε κανέναν, παρά μόνο στο λαό. Αλλά, παρακαλώ πάρα πολύ, πιστεύω ότι αυτή η επίθεση δεν εχρειάζεται και τα πράγματα τα οποία έθεσα δεν ήταν προσωπικά για κανέναν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλύτερα να τελειώνουμε.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Είναι μία προσπάθεια προσωπική που συνεχίζει να γίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αφήστε! Λοιπόν, λοιπόν! Είσαι τυχερός που δεν είναι εδώ ο μακαρίτης ο Λαδάς, που σε διέκοπτε κάθε λίγο. Λοιπόν, αν θέλετε ... Νομίζω εν' ξεκάθαρα τα πράγματα. Είπαμε, η κάθε κοινοβουλευτική ομάδα να υποβάλει συγκεκριμένες εισηγήσεις. Όσα

ανέφερε ο κ. Πιπτοκοπίτης, αρκετά είπα τα που μέσα μου, αλλά, αναφερόμενος σ' αυτά που είπε ο κ. Χρίστου για απολογία, ε! δεν είναι ότι πραγματικά... Συμφωνώ μαζί σας. Αλλά η απολογία καμιά φορά κατευνάζει και ήλπιζα να κατευνάσει. Νομίζω να προχωρήσουμε στη δουλειά μας, που είναι η νομοθετική εργασία.

Για τα τρία πρώτα θέματα υπάρχει κοινή έκθεση. Είναι: 1) "Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1991". Είναι πρόταση νόμου, 2) "Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999" και 3) "Οι περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Καθίδρυση Εφοριακού Συμβουλίου) Κανονισμοί του 1999". Είναι ομόφωνο; Είναι ομόφωνα όλα; Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για
τα θέματα που αναφέρονται στο επισυνημμένο παράρτημα**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος   Ανδρέας Φιλίππου

Νίκος Μουσιούττας   Γιώργος Λιλλήκας

Τάσσος Παπαδόπουλος   Δώρος Θεοδώρου

Ισιδωρος Μακρίδης

Μη μέλη της επιτροπής:

Σωκράτης Χάσικος

Χρίστος Ρότσας

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα θέματα που αναφέρονται στο επισυνημμένο παράρτημα σε πέντε συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 8 Μαρτίου μέχρι 10 Μαΐου 1999. Στο στάδιο της μελέτης των υπό αναφορά θεμάτων κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή

εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών, ο διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων και εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Σκοπός τόσο της υπό αναφορά πρότασης νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή στις 3 Οκτωβρίου 1991 από τον κ. Ανδρέα Χρίστου για την κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, όσο και του υπό αναφορά κυβερνητικού νομοσχεδίου, που κατατέθηκε στη Βουλή στις 4 Φεβρουαρίου 1999, είναι η καθίδρυση εφοριακού συμβουλίου που να επιλαμβάνεται και να κρίνει σε δεύτερο βαθμό ενστάσεις κατά αποφάσεων του διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 4Α του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου, σκοπείται η ρύθμιση των όρων σύστασης και λειτουργίας του εφοριακού συμβουλίου.

Όπως είναι γνωστό, για τη ρύθμιση του θέματος της καθίδρυσης εφοριακού συμβουλίου είχε ασχοληθεί, με την ευκαιρία της σχετικής πρότασης νόμου του κ. Ανδρέα Χρίστου, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού της προηγούμενης βουλευτικής περιόδου, χωρίς όμως να καταστεί δυνατό αυτή να ολοκληρώσει τη μελέτη της. Σε κατοπινό στάδιο ο πρόεδρος της επιτροπής κ. Αλέξης Γαλανός είχε απευθυνθεί με επιστολή του ημερομηνίας 12 Σεπτεμβρίου 1997 στον Υπουργό Οικονομικών, ζητώντας τη θέση της κυβέρνησης αναφορικά με την εκκρεμούσα ενώπιον της επιτροπής πρόταση νόμου για καθίδρυση εφοριακού συμβουλίου.

Στο μεταξύ, κατατέθηκαν στη Βουλή το υπό συζήτηση νομοσχέδιο και οι σχετικοί κανονισμοί, τα οποία η επιτροπή αποφάσισε να εξετάσει από κοινού με την υπό αναφορά πρόταση νόμου και, στο βαθμό που οι διατάξεις της καλύπτονται από το κυβερνητικό νομοσχέδιο, αφού τα ενοποιήσει, να υποβάλει ενιαίο κείμενο σχεδίου νόμου στην ολομέλεια του Σώματος.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την υπό συζήτηση πρόταση νόμου, η προτεινόμενη νομοθεσία είναι αναγκαία, γιατί θα ικανοποιήσει το περί δικαίου αίσθημα του λαού, που θεωρεί αντίθετη με τις καθιερωμένες αρχές απονομής της δικαιοσύνης την εξουσία του διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων να κρίνει μόνος του σε δεύτερο βαθμό δικές του αποφάσεις, εναντίον των οποίων έχουν υποβληθεί εκ μέρους φορολογουμένων ενστάσεις.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής από τους κυβερνητικούς αρμοδίους, με το κυβερνητικό νομοσχέδιο σκοπείται η πλήρωση των αδυναμιών που παρατηρούνται στην έκδοση τελικής απόφασης από το διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων με βάση την υφιστάμενη διαδικασία, όταν ένα πρόσωπο διαφωνεί με τη φορολογία που του έχει επιβληθεί. Όπως είναι γνωστό, στην περίπτωση αυτή ο ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλει ένσταση, ζητώντας αναθεώρηση της φορολογίας που του επιβλήθηκε και, αν δεν επέλθει συμφωνία, ο διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων αποφασίζει τελειωτικά για τη συγκεκριμένη ένσταση και ειδοποιεί το ενδιαφερόμενο πρόσωπο να καταβάλει το ποσό της επιβληθείσας φορολογίας. Το πρόσωπο που, σύμφωνα με τα πιο πάνω, απέτυχε να έλθει σε συμφωνία με το διευθυντή για το ποσό του πληρωτέου φόρου διατηρεί το δικαίωμα να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο. Επειδή όμως ο ασκούμενος από το Ανώτατο Δικαστήριο έλεγχος διοικητικών πράξεων είναι ακυρωτικός και δεν υπεισέρχεται σε θέματα ουσίας, η όλη διαδικασία εξέτασης φορολογικών διαφορών παρουσιάζει σοβαρά κενά. Για τούτο κρίνεται ότι για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου εξέτασης φορολογικών διαφορών είναι αναγκαία η καθίδρυση εφοριακού συμβουλίου, το οποίο θα μπορεί να υπεισέρχεται, κατά την εξέταση ιεραρχικών προσφυγών εναντίον αποφάσεων του διευθυντή, στην ουσία συγκεκριμένης υπόθεσης.

Με τους προτεινόμενους κανονισμούς ρυθμίζεται το θεσμικό πλαίσιο σύστασης και λειτουργίας του εφοριακού συμβουλίου και ειδικότερα προνοούνται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- 1) Η σύνθεση του εφοριακού συμβουλίου, που θα αποτελείται από τον πρόεδρο και οκτώ μέλη, που θα διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών μεταξύ Κύπριων πολιτών που δεν ασκούν το επάγγελμα του δικηγόρου, του λογιστή, του ελεγκτή ή του συμβούλου επί φορολογικών θεμάτων, αλλά που έχουν γνώσεις και πείρα στα νομικά, φορολογικά, οικονομικά ή λογιστικά για τέσσερα τουλάχιστο χρόνια.
- 2) Η θητεία του συμβουλίου, που θα είναι τετραετής με δικαίωμα ανανέωσής της για ακόμη μια περίοδο, οι όροι διορισμού νέων και αναπληρωματικών μελών, η έδρα και η καταβολή αντιμισθίας στον πρόεδρο και τα μέλη του.
- 3) Οι εξουσίες του προέδρου του εφοριακού συμβουλίου, ο οποίος θα έχει μεταξύ άλλων το δικαίωμα να συνιστά κλιμάκια για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του συμβουλίου.

Κατά τη συζήτηση του όλου θέματος ενώπιον της επιτροπής, το μέλος της βουλευτής κ. Τάσος Παπαδόπουλος εξέφρασε σοβαρές επιφυλάξεις ως προς την αποτελεσματικότητα της προτεινόμενης νομοθεσίας, αφού με τη μορφή που αυτή προτείνεται δε διασαφηνίζονται οι πραγματικές αρμοδιότητες του εφοριακού συμβουλίου και η έκταση των εξουσιών του κατά την εξέταση ιεραρχικών προσφυγών εναντίον αποφάσεων του διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων. Σύμφωνα με τον ίδιο βουλευτή, αφού η προτεινόμενη διαδικασία εξέτασης ενστάσεων είναι στην ουσία μία κατ' έφεσιν διαδικασία, δεν μπορεί να βασίζεται σε δεδομένα διαφορετικά από τα δεδομένα της πρώτης υπόθεσης, που στη συγκεκριμένη περίπτωση αφορούν την εξέταση της ένστασης που αρχικά υπέβαλε ο φορολογούμενος εναντίον της απόφασης

του διευθυντή. Από την άλλη, είναι αναγκαίο να καθοριστούν επακριβώς οι εξουσίες του εφοριακού συμβουλίου, ώστε να διασφαλιστεί ότι αυτό έχει το δικαίωμα να υπεισέρχεται στην ουσία της υπόθεσης, διαφορετικά η σύσταση και λειτουργία του εφοριακού συμβουλίου είναι δυνατό να αποβεί χωρίς ουσιαστικό αντίκρισμα και να αποτελέσει ουσιαστικά μία επανάληψη της σε πρώτο βαθμό εκδοθείσας απόφασης του διευθυντή.

Για άλλα μέλη της επιτροπής διαμφισβητούμενο σημείο αποτέλεσε η πρόνοια των υπό αναφορά κανονισμών αναφορικά με την επαγγελματική ιδιότητα των προσώπων που θα διορίζονται μέλη του εφοριακού συμβουλίου και κατά πόσο για τη διασφάλιση της όσο το δυνατό μεγαλύτερης αντικειμενικότητας και ακεραιότητας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους θα έπρεπε αυτά να είναι συνταξιούχοι.

Τέλος, τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις υπέβαλαν στην επιτροπή μία σειρά παρατηρήσεων, που αποσκοπούν κυρίως στην καλύτερη νομοτεχνική διατύπωση των υπό αναφορά νομοσχεδίου και κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υιοθετώντας ως θέμα αρχής τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά νομοσχεδίου, πρότασης νόμου και κανονισμών και υπό το φως της διεξαχθείσας συζήτησης και όλων των παρατηρήσεων που τέθηκαν ενώπιόν της, προχώρησε σε αναδιατύπωση του κειμένου του υπό αναφορά νομοσχεδίου, ενσωματώνοντας σ' αυτό διάταξη στην οποία καθορίζονται, σύμφωνα με τα πιο πάνω, επακριβώς οι αρμοδιότητες του εφοριακού συμβουλίου. Με βάση τη νέα αυτή διάταξη, το εν λόγω συμβούλιο θα έχει το δικαίωμα μετά την ακρόαση της ιεραρχικής προσφυγής και με βάση τα συμπληρωματικά στοιχεία που μπορεί το ίδιο να ζητήσει, για να υποβοηθηθεί στην έκδοση απόφασης, να ακυρώσει ή να επικυρώσει ολόκληρη ή μέρος της απόφασης του διευθυντή, να την

τροποποιήσει, να εκδώσει νέα απόφαση σε αντικατάσταση της απόφασης του διευθυντή και τέλος να παραπέμψει την υπόθεση στο διευθυντή με οδηγίες να προβεί σε συγκεκριμένες ενέργειες. Ταυτόχρονα πρέπει να διασαφηνισθεί ότι ήδη στο προτεινόμενο νομοσχέδιο, όπως αυτό έχει κατατεθεί στη Βουλή, σαφώς προνοείται ότι ούτε ο διευθυντής ούτε ο αιτητής δεν έχουν το δικαίωμα, κατά την ακρόαση της υπόθεσης ενώπιον του εφοριακού συμβουλίου, να βασίσουν τους ισχυρισμούς τους σε οποιουδήποτε λόγους ή στοιχεία που δεν είχαν εγερθεί ή προσκομιστεί κατά την αρχική εξέταση της ένστασης από το διευθυντή. Αναφορικά με το σημείο αυτό, η επιτροπή αποφάσισε στη βάση σχετικής εισήγησης των μελών της επιτροπής βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις να εισηγηθεί την τροποποίηση του σχετικού άρθρου, ώστε μόνο αν κάποια στοιχεία για αποδεδειγμένους λόγους αντικειμενικής αδυναμίας δεν ήταν δυνατό να προσκομιστούν από τον ενιστάμενο αιτητή στο πρώτο στάδιο ή να αποκαλυφθούν με υπό τας περιστάσεις διεξαχθείσα λογική έρευνα από το διευθυντή να μπορούν να τεθούν ενώπιον του εφοριακού συμβουλίου.

Περαιτέρω, η επιτροπή έχει προχωρήσει, με βάση τις παρατηρήσεις των μελών της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, σε αριθμό νομοτεχνικών τροποποιήσεων για καλύτερη εφαρμογή του υπό ψήφιση νομοσχεδίου και ταυτόχρονα αποφάσισε ότι δεν ενδείκνυται να προχωρήσει σε εισήγηση για διορισμό στο εφοριακό συμβούλιο μόνο συνταξιούχων και τούτο για να αποφευχθεί ο κίνδυνος πιθανής αντισυνταγματικότητας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, επισυνάπτοντας κατάλληλα διατυπωμένα κείμενα σχεδίου νόμου και κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο και την έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις δήλωσαν ότι τάσσονται υπέρ της ψήφισης των υπό αναφορά νομοσχεδίου και κανονισμών, γιατί θεωρούν ότι οι διατάξεις τους καλύπτουν ικανοποιητικά τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της πρότασης νόμου που η κοινοβουλευτική τους ομάδα αρχικά είχε καταθέσει στη Βουλή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1991. (Πρόταση νόμου).
2. Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
3. Οι περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Καθίδρυση Εφοριακού Συμβουλίου) Κανονισμοί του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι νομοσχέδια, όπως αυτό το οποίο καλούμαστε τώρα να ψηφίσουμε, εάν περνούν τελείως απαρατήρητα από την ολομέλεια, ίσως να μην είναι ο ορθός τρόπος να δείχνουμε και την εκτίμησή μας και τη σωστή αξιολόγηση για τέτοιας σημασίας νομοσχέδια. Είμαστε της άποψης ότι η ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου θα δώσει την ευκαιρία στον κάθε φορολογούμενο πολίτη, σε όσους -και δυστυχώς μέχρι τώρα είναι πάρα πολλοί αυτοί- ισχυρίζονται ότι όχι δικαίως φορολογούνται και δεν έχουν ούτε την ευκαιρία να διεκδικήσουν επαρκώς τα δικαιώματά τους να το πράξουν εις το μέλλον.

Εκείνο το οποίο θα θέλαμε να εκφράσουμε είναι η ευχή η ψήφιση αυτού του νόμου να οδηγήσει τα πράγματα εις τη σωστή εφαρμογή του, με τέτοιο τρόπο που να υλοποιηθούν οι ευχές και οι προσδοκίες του φορολογούμενου πολίτη και όχι, αντίθετα, να δημιουργήσει πιθανώς νέες δυσκολίες, νέες πιθανές προστριβές και, πολύ περισσότερο, πιθανόν νέες καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση των φορολογικών υποθέσεων των πολιτών στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Θέλομε να ελπίζομε ότι η κυβέρνηση, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και το Υπουργικό Συμβούλιο, που έχουν αυτή τη διακριτική ευχέρεια, θα προχωρήσουν στο διορισμό σωστών ατόμων που θα πλαισιώσουν αυτό το εφοριακό συμβούλιο. Ο μοναδικός λόγος που η δική μας κοινοβουλευτική παράταξη τουλάχιστο δε μείωσε τον αριθμό των εννέα ατόμων που θα συνθέσουν αυτό το συμβούλιο είναι η ελπίδα και η προσδοκία ότι θα λειτουργήσει σωστά, πάνω σε επαρχιακή βάση με κλιμάκια, έτσι που να επιταχύνει ακόμα περισσότερο τη σωστή διεκπεραίωση των διαφορών που θα προκύψουν σε πολλούς ίσως φορολογικούς φακέλους.

Θα υπερψηφίσουμε, όπως γίνεται και δήλωση στην έκθεση, αυτή τη νομοθεσία και θα παρακολουθήσουμε από κοντά το θέμα, έτσι που πραγματικά να υλοποιηθεί η προσδοκία όλων των πλευρών.

Θέλω να υπενθυμίσω, κύριε Πρόεδρε, ότι η δική μας κοινοβουλευτική ομάδα, πριν από την κατάθεση του κυβερνητικού νομοσχεδίου, είχε καταθέσει πρόταση νόμου για το ίδιο θέμα. Η επεξεργασία που έγινε και το γεγονός ότι αρκετές τροποποιήσεις που προτείναμε, και ήταν πρόνοιες της πρότασης νόμου, έχουν υιοθετηθεί μας ικανοποιεί πλήρως και αυτό το πράγμα μας υποχρέωσε εκ των πραγμάτων να αποσύρουμε την πρόταση νόμου που καταθέσαμε και να υπερψηφίσουμε το κυβερνητικό νομοσχέδιο, όπως τελικά διαμορφώθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ενόψει της έκκλησης να επισπευσθούν οι εργασίες δεν είχα σκοπό να μιλήσω, αλλά νομίζω ότι πολύ σωστά υποδεικνύει ο κ. Καζαμίας ότι είναι ένα θεμελιακό νομοσχέδιο και δεν έπρεπε να περάσει και δεν πρέπει να περάσει απαραίτητο, γι' αυτό θα κάνω δυο σχόλια μόνο: Πρώτ' απ' όλα, είναι ένα αίτημα της Βουλής, πολλών Βουλών και δεν είναι τώρα που έχει τεθεί εκκρεμούσε από πολύ χρόνο και προσέκρουε στην απροθυμία των αρμοδίων να θέσουν ένα όργανο δίπλα τους - στην Αγγλία είναι πάνω απ' αυτούς- που να μπορεί να ελέγχει τις αποφάσεις τις οποίες παίρνουν με κατάληξη μέχρι τώρα, οι ίδιοι να είναι και κριτές και ένορκοι και, αφού βγάζουν και αποφάσεις που δεν ανατρέπονται εύκολα από το δικαστήριο, εφόσον είναι λογικά επιτρεπτό στον Έφορο Φόρου Εισοδήματος να αποφασίζει, αυτές να μην ανατρέπονται.

Όμως, πρέπει να παραδειγματιστούμε από την πείρα άλλων χωρών, και των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής και της Αγγλίας. Αυτά τα συμβούλια, τουλάχιστο σ' αυτές τις δυο χώρες, κατά καιρούς έχουν χρησιμοποιηθεί για προώθηση είτε πολιτικών εκβιασμών είτε πολιτικών σκοπών. Γι' αυτό για τη σύνθεση των επιτροπών, του συμβουλίου, εκεί που καθορίζονται τα προσόντα είχα εισηγηθεί να αποκλείονται εκ προοιμίου όσοι έχουν ενεργή ανάμειξη σε κόμματα ή έχουν χρωματιστεί ότι αποτελούν στελέχη κομμάτων. Υπεδείχθη από συναδέλφους ότι είναι δύσκολο να οριστεί νομικά αυτός ο όρος -πιθανώς έτσι να είναι- και στην προσπάθεια για συμβιβασμό, για να μην καθυστερήσει περαιτέρω το νομοσχέδιο, δεν περιλήφθηκε αυτή η πρόνοια. Αναμένω όμως από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, σίγουρα, αυτό να είναι το κατευθυντήριο κριτήριο στην επιλογή των προσώπων. Διαφορετικά, πιστεύω, αντί να είναι ένα βήμα

εποικοδομητικό, μπορεί να είναι ένα βήμα προς τη λανθασμένη κατεύθυνση, που μπορεί να καταπιέσει τις δημοκρατικές ελευθερίες του τόπου και να γίνει μια μορφή καταπίεσης πολιτικών αντιπάλων.

Το δεύτερο που θέλω να πω ... εγώ δε συμφωνώ ότι το νομοσχέδιο μας ικανοποιεί πλήρως· δε μας ικανοποιεί πλήρως. Αρκεί να πω ότι μέχρι την προτελευταία συνεδρία δεν είχε καν αρμοδιότητα αυτό το συμβούλιο · δεν έκανε τίποτε, εκτός από το να επαναλαμβάνει το τι κάνει ο Έφορος Φόρου Εισοδήματος. Και είναι με εισήγηση και πίεση της επιτροπής που άλλαξε και δόθηκε αρμοδιότητα σ' αυτό το εφοριακό συμβούλιο. Γι' αυτό θα παρακολουθούμε πολύ προσεκτικά τη λειτουργία του και τα αποτελέσματά του, με δικαίωμα τροποποίησης του νόμου, όχι σε απομακρυσμένο στάδιο, όχι για να πει κανένας "γιατί δεν το σκεφτήκατε όταν το εγκρίνατε;". Όχι! Γιατί είναι καλύτερο να εγκριθεί, έστω και ημιτελής, παρά να μην υπάρχει καθόλου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι μια ιστορική μέρα σήμερα για τον Κύπριο φορολογούμενο. Πρέπει να χαιρετίσουμε όλοι αυτή την έγκριση του νομοσχεδίου. Είναι εκατοντάδες χιλιάδες οι Κύπριοι φορολογούμενοι που στο παρελθόν έχουν αδικηθεί φορολογικά και με το σύστημα που επικρατούσε στην Κύπρο δεν μπορούσαν να βρουν το δίκαιό τους οι άνθρωποι. Διότι είχαν μόνο το δικαίωμα να προσφύγουν στο Ανώτατο Δικαστήριο. Στο Ανώτατο Δικαστήριο όμως, όντας μόνο αναθεωρητικό δικαστήριο και όχι δικαστήριο φορολογικό, ο φορολογούμενος δεν μπορούσε να βρει βασικά το δίκαιό του, διότι το δικαστήριο απλά εξετάζε αν ήταν μέσα στα πλαίσια του νόμου η απόφαση. Τώρα το εφοριακό συμβούλιο θα έχει τις εξουσίες να επιλαμβάνεται θεμάτων ουσίας, να εξετάζει

τα πραγματικά γεγονότα και να παίρνει αποφάσεις για την ορθότητα ή όχι των αποφάσεων του διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός χαιρετίζει αυτή την προσπάθεια. Είναι κάτι που καθυστέρησε να έρθει στην Κύπρο, είναι μέσα στα δημοκρατικά δικαιώματα του λαού μας αυτό το εφοριακό συμβούλιο και η δημοκρατία εξυπηρετείται με το να υπάρχει η δυνατότητα ελέγχου των αποφάσεων της εκτελεστικής εξουσίας και ιδιαίτερα του φόρου εισοδήματος που επηρεάζουν άμεσα την τσέπη των πολιτών και, αν υπάρχει κάτι που πρέπει πράγματι να μας προβληματίσει, είναι ότι οι εξουσίες του εφοριακού συμβουλίου χρήζουν διεύρυνσης. Είναι ένας τομέας ... Εδώ πρέπει πράγματι να συμφωνήσω με τον κ. Παπαδόπουλο, πρέπει να καταστήσουμε σταδιακά το εφοριακό συμβούλιο στην Κύπρο όπως είναι τα φορολογικά δικαστήρια στην Ελλάδα. Εκεί τα φορολογικά δικαστήρια έχουν απεριόριστες εξουσίες να εξετάζουν τα αιτήματα των φορολογουμένων και να αποφαινόμενοι εφ' όλων των θεμάτων για τα οποία πάνε στα φορολογικά δικαστήρια οι πολίτες, ενώ οι εξουσίες που δίνονται στο εφοριακό συμβούλιο στην Κύπρο είναι, βάσει του νόμου, πολύ περιορισμένες. Όμως είναι μια σπουδαία αρχή, ο Δημοκρατικός Συναγερμός τη χαιρετίζει και είμαστε βέβαιοι ότι, εξαιτίας αυτής της νομοθεσίας, εκατοντάδες συμπατριώτες μας θα βρίσκουν από τώρα και στο εξής το δίκαιό τους και θα πληρώνουν λιγότερους φόρους ή θα πληρώνουν τους φόρους εκείνους που είναι δίκαιο να πληρώσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς με τη σειρά μας θα συμφωνήσουμε με όσα έχουν λεχθεί και ασφαλώς θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο όπως έχει τροποποιηθεί, παρ' όλο που έχουμε πλήρη επίγνωση των αδυναμιών που υπάρχουν. Εγώ θα προσθέσω ακόμα μια

αδυναμία του νομοσχεδίου, καθώς και μια έλλειψη. Αυτή η σημείωση απευθύνεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας που θα διορίζει τα μέλη. Η αδυναμία εμφωλεύει και παραμονεύει στο γεγονός ότι τα μέλη του εφοριακού συμβουλίου θα διορίζονται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, δε θα είναι μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι, αν θέλετε. Αν θα προέρχονται δε από τον επαγγελματικό χώρο, αυτό το πράγμα θα δημιουργεί πειρασμούς για κάποιους· και νομίζω είμαι κατανοητός. Είναι αντιληπτό το τι θέλω να πω. Είναι μια αδυναμία σοβαρή την οποία δυστυχώς δεν μπορέσαμε σε αυτή τη φάση από το νόμο να την αντιμετωπίσουμε, Γι' αυτό και υπογραμμίζεται αυτή η παρατήρηση και αποστέλλεται και αυτή στον εξοχότατο Πρόεδρο της Δημοκρατίας, για να την έχει υπόψη του.

Η παράλειψη είναι η εξής: Είχαμε αρχικά σοβαρές επιφυλάξεις, όχι γιατί δε συμφωνούμε με την εγκαθίδρυση ενός τέτοιου συμβουλίου, με την ανάγκη ύπαρξης αυτού του θεσμού, αλλά λόγω του ότι αισθανόμαστε ότι, όπως λειτουργεί το σύστημα με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, με τον Έφορο του Φόρου Εισοδήματος, για μια σημαντική μερίδα των φορολογουμένων, δηλαδή για όσους δεν είναι εργοδοτούμενοι και για όσους δεν είναι δημόσιες εταιρείες και επιχειρήσεις, βασίζεται εν πολλοίς ή εν ολίγοις -για να μην υπάρχει πολλή συζήτηση- και σε κάποιο βαθμό αυθαιρεσίας του φοροθέτη. Όπως επίσης βεβαίως και σε κάποιο βαθμό αυθαιρεσίας του δηλώνοντος τα εισοδήματά του. Άρα και το εφοριακό συμβούλιο, αναπόδραστα, θα συνεχίσει και αυτό να βασίζεται πάνω στον ίδιο βαθμό αυθαιρεσίας που ενυπάρχει στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Τι θέλω να πω με αυτό; Ότι η Βουλή είναι καιρός να λάβει σοβαρά υπόψη αυτό το θέμα και να κοιτάξει την ανάγκη αλλαγής του φορολογικού συστήματος με την εισαγωγή πιο συγκεκριμένων, πολύ πιο συγκεκριμένων κριτηρίων, έτσι ώστε να αποφεύγονται

αυτά τα φαινόμενα της αυθαιρεσίας, είτε προέρχονται από το φορολογούμενο είτε προέρχονται από το φοροθέτη.

Πέραν του γεγονότος ότι αυτό το κενό επηρεάζει και άλλους τομείς. Αύριο θα κάμουμε, ελπίζω, το σχέδιο υγείας. Έχει άμεση σχέση το τι δηλώνεται από όλους αυτούς τους επαγγελματίες με τη λειτουργία του σχεδίου υγείας. Ήδη υπάρχουν αντιδράσεις από κάποιους εργαζομένους Γι' αυτά τα ζητήματα.

Είναι λοιπόν ένα σοβαρό θέμα το οποίο, ψηφίζοντας τώρα το νόμο περί εφοριακού συμβουλίου, δεν πρέπει να πετάξουμε στον κάλαθο των αχρήστων. Και να έχουμε υπόψη μας ότι είναι ανάγκη να εγκύψουμε και πάνω στο θέμα της ανάγκης για τροποποίηση του φορολογικού συστήματος.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης του κ. Δώρου Θεοδώρου, τον Πρόεδρο της Βουλής αντικατέστησε ο βουλευτής κ. Αβραάμ Αντωνίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι πολύ σύντομος, γιατί δύο λόγια μόνο έχω να πω. Δεν είναι η κατάλληλη ώρα να συζητήσουμε το όλο φορολογικό σύστημα ή το ρόλο του φόρου εισοδήματος. Πρόκειται πράγματι για μια πρωτοποριακή νομοθεσία και τα κόμματα εδώ έχει χρόνια που ζητούσαν να προχωρήσουμε. Καμία νομοθεσία δεν είναι τέλεια. Και συμφωνώ με τους συναδέλφους που αναφέρθηκαν σε ατέλειες, ελλείψεις, αδυναμίες και λοιπά. Όμως θα κριθεί στην πράξη. Όπως όλα, θα αφήσουμε να δούμε πώς λειτουργεί και εδώ είμαστε, ως νομοθετική εξουσία, να προβούμε στις κατάλληλες τροποποιήσεις με βάση την εμπειρία που θα αποκτηθεί. Για την Κύπρο, εν πάση

περιπτώσει, είναι κάτι το πρωτοποριακό και θα πρέπει να δούμε πώς εργάζεται και να δούμε αν πράγματι πρόκειται περί διοικητικού οργάνου ή αν συγκρούεται με θέματα νομικής μορφής. Ακόμα δεν έχουν ξεκαθαρίσει κάποια πράγματα και στην πράξη, όταν θα εφαρμοστεί, θα κριθεί η όλη πορεία αυτού του θεσμικού νομοθετήματος το οποίο θα ψηφίσουμε σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ρότσας, παρακαλώ.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σήμερα με αυτό το νομοθέτημα βοηθούμε το φορολογούμενο να αποκτήσει κάποια δύναμη και, αν θέλετε, να αλλάξει λίγο το ανισοζύγιο που υπάρχει ανάμεσα στο άτομο και το σύστημα. Μέχρι τώρα ήταν το άτομο στη διάθεση του συστήματος. Το σύστημα αποφάσιζε πόσα έπρεπε να πληρώσει και, αν έκανε ένσταση ο φορολογούμενος, το σύστημα αποφάσιζε επί της ενστάσεως. Γι' αυτό χαιρετίζουμε αυτό το νομοσχέδιο, διότι θα επιφέρει αυτό το οποίο πάντοτε θέλαμε, ένα ισοζύγιο μεταξύ του κράτους και των πολιτών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Λοιπόν προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 20 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 21 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 7.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 7 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 7 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε τώρα με τους κανονισμούς.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μπορεί η θέση μου να μην είναι καθαρά επί θέματος αρχής, αλλά θα είναι πληροφοριακή και προς τους συναδέλφους. Έχω επισημάνει ότι στον κανονισμό 3 υπάρχει μια διατύπωση η οποία δε συνάδει με τη λογική. Είναι ο κανονισμός 3(2) και αναφέρει αυτός ο κανονισμός: “Πρόεδρος και μέλη του Εφοριακού Συμβουλίου διορίζονται πρόσωπα τα οποία δεν ασκούν το επάγγελμα του δικηγόρου, του λογιστή, του ελεγκτή ή του συμβούλου σε φορολογικά θέματα.”

Αν το πάρουμε με την αυστηρή του έννοια και σημασία αυτό τον κανονισμό, σημαίνει ότι δε θα βρίσκουμε άνθρωπο να διορίσουμε. Διότι, και αν ακόμη στοχεύουμε να βρούμε συνταξιούχους, κάποιοι συνταξιούχοι κάποια μορφή συμβουλευτικής υπηρεσίας ή προσφοράς έχουν. Και μπορεί να ενίστανται οι πάντες στο διορισμό

κάποιου ο οποίος είναι, λέει, σύμβουλος σε φορολογικά θέματα στην τάδε εταιρεία ή κάνει το σύμβουλο σε ένα δικηγορικό γραφείο προς μια εταιρεία. Αυτό το πράγμα είναι περιοριστικό για την κυβέρνηση, οδηγεί σε αδιέξοδα και, αν θέλει η κυβέρνηση να εφαρμόσει την πολιτική του διορισμού συνταξιούχων, δεν μπορεί να αποκλειστεί αυτό το δικαίωμα, αν διευρυνθούν οι εξουσίες της.

Γι' αυτό σκοπεύω να εισηγηθώ τροποποίηση του κανονισμού αυτού, ούτως ώστε να συνάδει με τη λογική, ότι δηλαδή δεν είναι ασυμβίβαστη η άσκηση του επαγγέλματος κατά το χρόνο που κάποιος είναι μέλος του εφοριακού συμβουλίου. Αυτό θα προτείνω, όταν έρθει η κατάλληλη στιγμή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς πληροφοριακά θέλω να πω ότι αυτό το άρθρο ειδικά και αυτή η διατύπωση απασχόλησαν την επιτροπή σε πολλές συνεδρίες και ήταν μια από τις πρόνοιες που δε συμφωνήσαμε, δεν ήταν ομόφωνη η απόφαση που πάρθηκε· επικράτησε η πλειοψηφία. Όμως το πνεύμα ήταν: επειδή δεν είναι μόνιμος διορισμός και θα γίνεται περιοδικά και θα αλλάζουν τα μέλη του συμβουλίου, αντιλαμβάνεστε πόσοι κίνδυνοι δημιουργούνται, αν ένας επαγγελματίας αποβλέπει στο να διοριστεί είτε κάποιος από αυτούς που είναι διορισμένοι αποβλέπει αργότερα στο να κάνει τον επαγγελματία. Καταλαβαίνουμε τις δυσκολίες. Δεν είναι αστόχαστα που μπήκε ούτε από λάθος.

Βέβαια η εισήγηση που κάνει ο κ. συνάδελφος νομίζω ότι θα αλλάξει άρδην αυτή την πρόνοια, παρ' όλο που στην πράξη είναι αυτό που εννοούσε η επιτροπή, δηλαδή να μην μπορεί άτομο το οποίο απασχολείται σε αυτά τα επαγγέλματα που σίγουρα είναι αναγκαία, για να ασκήσει ένας το ρόλο του μέλους του εφοριακού συμβουλίου, να μην

μπορεί να αποβλέπει στην άγραν πελατών ή στην εξυπηρέτηση συμφερόντων μελλοντικών του πελατών.

Τώρα, αν η εισήγηση που κάνει ο συνάδελφος νομίζετε ότι καλύπτει αυτή την πτυχή καλύτερα από τη διατύπωση που υπάρχει, δεν μπορώ να πω... Αλλά δεν ήταν ούτε η επιτροπή βέβαιη ποια ήταν η καλύτερη διατύπωση. Άλλοι είπαν ότι από την ώρα του διορισμού του κάθε μέλος σταματά να ασκεί το επάγγελμα και Γι' αυτό έγινε αυτή η διατύπωση. Άλλοι είπαν, αφού θα γίνει προσυεννόηση πριν δεχτεί ας παραιτηθεί και να πει ότι: "Από τώρα και να πάει, εγώ δε θα ασκώ το επάγγελμα."

Επαναλαμβάνω ότι αυτή είναι μια από τις πρόνοιες... Γι' αυτό και προηγουμένως είχαμε πει -όσοι μιλήσαμε- ότι παρουσιάζει πολλές αδυναμίες και πολλές δυσκολίες αυτό το νομοσχέδιο... Είναι μια από τις πρόνοιες στην οποία υπάρχουν και υπέρ και κατά και ένας μπορεί να ψηφίσει άνετα είτε την εισήγηση του κ. Δημητρίου είτε όπως έχει το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρ' όλο που βλέπω το σημείο του κ. Δημητρίου... Πράγματι, όπως αναφέρθηκε από τον κ. Παπαδόπουλο, έγινε πολλή συζήτηση στην επιτροπή και υπάρχει μια πολύ διαφορετική φιλοσοφία. Αν δεχτούμε τη θεωρία του ασυμβίβαστου, τότε περίπου κάποιος θα σταματά από το επάγγελμα το οποίο είναι σχετικό -μπορεί να είναι και σε ένα μεγάλο γραφείο· δεν έχει σχέση- και θα διορίζεται. Η προσπάθειά μας εμάς ήταν, αν είναι δυνατόν, να γίνει όσο περισσότερο αυστηρό γίνεται. Διότι, αν αφήσουμε έστω και μια πόρτα κάποιος να φεύγει από το γραφείο του, ένα ελεγκτικό γραφείο, για τρία χρόνια και να επιστρέφει, είναι περίπου η θεωρία της γυναίκας του

Καίσαρα. Έστω και μια υπόνοια να υπάρχει ή έστω και κάποια διασύνδεση, δε θα προχωρήσει αυτός ο θεσμός.

Εγώ λέω, ας το αφήσουμε αυστηρό, διότι πρέπει να ξεκινήσουμε με την αυστηρότερη πρόνοια και, αν εκ των πραγμάτων αποδειχθεί ότι είναι ανεφάρμοστο, τότε ας έρθουμε εδώ να το ξαναδούμε. Όπως είπαμε και προηγουμένως, η νομοθεσία είναι ζωντανή. Αλλά τουλάχιστον εγώ, προσωπικά, θα προσπαθούσα να το κάνω πιο αυστηρό στην αρχή, για να μπορέσει να δουλέψει πράγματι ο θεσμός επιτυχώς. Με το να ανοίξουμε κάπως το παράθυρο σ' αυτό το θέμα, πιθανότατα να μην επιτύχουμε το στόχο μας, που είναι να υπάρχει πράγματι ένα συμβούλιο που να είναι αδιάβλητο από κάθε άποψη. Θα υπάρξει δυσκολία να βρεθούν οι άνθρωποι, όπως έχουν σήμερα τα επαγγέλματα. Αλλά καλύτερα να υπάρξει δυσκολία στην εξεύρεση, παρά να γίνει πιο εύκολη από ό,τι πρέπει η εξεύρεση και να μη δημιουργήσουμε το αδιάβλητο που πρέπει να υπάρχει σ' αυτό το θεσμό.

Αυτή είναι η φιλοσοφία που επικράτησε στην πλειοψηφία των μελών της επιτροπής, Γι' αυτό και, με όλο το σέβας, αποφασίστηκε, βλέποντας τους κινδύνους που βλέπει και ο κ. Δημητρίου, να προχωρήσουμε τουλάχιστο στην αρχή με αυτή την αυστηρή πρόνοια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κατανοώ τη σκοπιμότητα της διατύπωσης, όπως αυτή περιλαμβάνεται στους κανονισμούς. Ακόμα και τη σκοπιμότητα που υπάρχει στο μυαλό της επιτροπής αλλά ταυτόχρονα και του υπουργείου το οποίο έχει καταθέσει αυτούς τους κανονισμούς.

Όμως έχω τη γνώμη ότι, όπως είναι διατυπωμένο, δεν είναι απλώς δυσκολίες που θα δημιουργήσει. Είναι σχεδόν αδυναμία που θα δημιουργήσει. Και εξηγούμαι: Όταν λέει -και αναφέρω επιγραμματικά τον κανονισμό- “Πρόεδρος και μέλη του Εφοριακού Συμβουλίου διορίζονται πρόσωπα τα οποία δεν ασκούν το επάγγελμα του δικηγόρου...”, μάλιστα, αυτό είναι καθαρό. Ένας δικηγόρος βγήκε με σύνταξη και δεν ασκεί το επάγγελμα. Δεκτό. “..του λογιστή, του ελεγκτή ...”. Και εδώ κάποιο χρονικό σημείο υπάρχει, που να πεις ότι δεν ασκεί το επάγγελμα του λογιστή ή του ελεγκτή. Αλλά προχωρεί και λέει: “...ή του συμβούλου σε φορολογικά θέματα.”

Γνωρίζουμε ότι δεν υπάρχει δικηγόρος συνταξιούχος, δεν υπάρχει ελεγκτής συνταξιούχος, δεν υπάρχει λογιστής συνταξιούχος ο οποίος σε κάποιο βαθμό να μην ασκεί αυτά τα καθήκοντα του συμβούλου σε φορολογικά θέματα. Ακόμη και για το χόμπι του. Και είναι δυνατό αυτό το πράγμα να εμποδίσει το διορισμό ανθρώπων οι οποίοι θα μπορούσαν άνετα να διοριστούν, έστω και στο πνεύμα αυτό, το περιοριστικό, που ο κανονισμός αυτός ήθελε να ορίσει. Αυτή είναι η άποψή μου.

Αν η Βουλή όμως αισθάνεται ότι πρέπει να παραμείνουμε σ’ αυτό το περιοριστικό πλαίσιο, τότε, με την επιφύλαξη που έχω εκφράσει, προχωρούμε και ίδωμεν στο μέλλον πώς θα διαμορφωθεί αυτή η κατάσταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αντιλαμβάνομαι ότι εδώ οι διαφορετικές προσεγγίσεις δεν είναι εκ διαμέτρου αντίθετες. Διερωτώμαι μήπως υπάρχει έδαφος, ώστε η επιτροπή να επανεξετάσει ίσως...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Το αποσύρουμε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το αποσύρετε. Αν το αποσύρετε, τότε είναι άλλη ιστορία.

Ο κ. Βασιλείου.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Αυτό που ήθελα να πω -δε θα έλθω στη διαφωνία αυτή- απλώς θέλω να εξηγήσω ένα πράγμα: Εκείνοι που θα διοριστούν μέλη του εφοριακού συμβουλίου πρέπει να ξέρουν από φόρο εισοδήματος, πρέπει να είναι γνώστες του αντικειμένου. Οι γνώστες του αντικειμένου είναι κατά κανόνα οι ελεγκτές. Οι ελεγκτές οι οποίοι είναι πετυχημένοι και όλα τα ελεγκτικά γραφεία βγάζουν πολύ περισσότερα απ' ό,τι προβλέπεται να τους προσφέρεται ως αμοιβή. Αν όμως έρθουμε και πούμε να μην είναι όλοι αυτοί και να είναι κάποιιοι τρίτοι, τότε δε θα ξέρουν το αντικείμενο. Και Γι' αυτό πιστεύω ότι έχει τεράστια σημασία οι άνθρωποι που θα διοριστούν να πάρουν τη δέσμευση να μην εξασκήσουν το επάγγελμα ή να μην ήταν προηγουμένως κυβερνητικοί υπάλληλοι, τουλάχιστο τα τελευταία δύο χρόνια. Αυτό έχει σημασία, τα άλλα όλα είναι δευτερεύοντα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πουργουρίδης, παρακαλώ.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι οι απόψεις του κ. Βασιλείου έχουν κάποια βάση, αλλά δεν μπορώ να τις προσυπογράψω. Υπάρχουν στελέχη σε τραπεζικούς οργανισμούς, σε μεγάλους εμπορικούς οίκους που κατέχουν τα θέματα τα φορολογικά καλύτερα και από εγκεκριμένους ελεγκτές. Εμείς θέλουμε να διορίσουμε σ' αυτό το συμβούλιο εννιά άτομα. Έχει εκατοντάδες η κυπριακή κοινωνία που κατέχουν και από φορολογικά θέματα και που δεν έχουν τα κωλύματα αυτά που καθορίζει ο νόμος. Και βασικά αυτοί οι άνθρωποι πρέπει να διαθέτουν την κοινή λογική, για να μπορούν να διακρίνουν αν είναι άδικη μια φορολογία με βάση τους αριθμούς και τα γεγονότα που είναι ενώπιόν

τους ή όχι. Νομίζω ότι θα πρέπει να δοκιμάσουμε το νόμο ως έχει και, αν προκύψουν οποιεσδήποτε δυσκολίες στην πορεία του πράγματος, εδώ είμαστε να τον τροποποιήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ένα λεπτό, για να δούμε, διότι βλέπω πολλά χέρια. Αντιλαμβάνομαι ο κ. Κυπριανού είχε ζητήσει από πριν το λόγο ...

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εγώ έχω την άποψη ότι πρέπει, μετά την απόσυρση της τροπολογίας του κ. Παναγιώτη Δημητρίου επί αυτού του σημείου, να θεωρήσουμε ότι η συζήτηση λήγει, εκτός αν καταθέσει κάποιος τροπολογία για να ψηφίσουμε, αλλά τέτοια εισήγηση δεν άκουσα, για να ολοκληρωθεί ένα θέμα που είναι το πρώτο στην ημερήσια διάταξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, ο κ. Κυπριανού, παρακαλώ.

M. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Θα συμφωνούσα με τον κ. Χρίστου, αν συζητούσαμε ακριβώς τη συγκεκριμένη τροπολογία, αλλά απλώς έχει ανοίξει ένα θέμα και έχουν ακουστεί ορισμένες απόψεις και μπορεί να δημιουργηθούν και ορισμένες εντυπώσεις. Και εκείνο που θα 'θελα να τονίσω είναι ότι -και το έχει πει και ο κ. Παπαδόπουλος προηγουμένως- το βασικό πρόβλημα είναι ότι δεν είναι μόνιμο αυτό το συμβούλιο. Εκεί είναι το πρόβλημα, στο ότι δεν είναι όπως ένα δικαστήριο που διορίζεται με κάποια κριτήρια και είναι μόνιμο, διά βίου ή μέχρι την αφυπηρέτηση των μελών του, ούτως ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος

επαναφοράς στο επάγγελμα. Και εκείνο που θέλω να τονίσω... μιλούμε για λογιστές και δικηγόρους... αλλά ακριβώς την επιχειρηματολογία του κ. Πουργουρίδη εγώ θα την αντιστρέψω: Ένας διευθυντής τράπεζας, που είναι οικονομολόγος και είναι ο μεγαλύτερος φορολογούμενος στην Κύπρο, είναι πιο αντικειμενικός από ένα λογιστή ή ένα δικηγόρο; Ο γενικός διευθυντής μιας τεράστιας επιχείρησης στην Κύπρο, που πληρώνει και θα συνεχίζει να πληρώνει εκατομμύρια λίρες, δεν αποκλείεται να μπει μέσα στο συμβούλιο· θα έχει τα προσόντα, θα είναι οικονομολόγος και καλύπτεται, δεν ασκεί το επάγγελμα που αναφέρεται μέσα στο νόμο. Άρα το πρόβλημα αντικειμενικότητας σίγουρα δε λύνεται με αυτή την πρόνοια, είτε την τροποποιήσουμε είτε δεν την τροποποιήσουμε. Πρέπει, πιστεύω, να έρθει το κράτος το ίδιο, γιατί υπάρχουν και συνταγματικά θέματα, και να μελετήσει το θέμα μονιμότητας δικαστηρίου ουσιαστικά φορολογικού, όπως υπάρχουν σε άλλες χώρες, ή κάτι παρόμοιο. Αλλά, επί του παρόντος και υπό τις συνθήκες ας ψηφιστεί όπως έχει και εδώ είμαστε να δούμε τι προβλήματα θα υπάρξουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ ότι έχει εξαντληθεί η συζήτηση του θέματος, Γι' αυτό διερωτώμαι αν υπάρχει ένσταση να ψηφιστούν οι κανονισμοί ως έχουν.

Υπάρχει ένσταση;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 4 θέμα, που είναι "Ο περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1989". Είναι ομόφωνο και η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1989”

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούππας, αναπλ. Πρόεδρος	Γιώργος Λιλλήκας
Τάσσος Παπαδόπουλος	Τάκης Χατζηδημητρίου
Ισίδωρος Μακρίδης	Δώρος Θεοδώρου
Πρόδρομος Προδρόμου	Μη μέλη της επιτροπής:
Κίκης Καζαμίας	Χρίστος Ρότσας
Αβραάμ Αντωνίου	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουνίου 1999 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου Νόμου, ώστε:

- (α) το προϊόν από την έκδοση των γραμματίων του κυπριακού δημοσίου να κατατίθεται σε ειδικό λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας και τα ποσά που απαιτούνται για την αποπληρωμή τους να επιβαρύνουν τον ίδιο λογαριασμό μέχρι του ποσού που είναι ισάξιο με την τιμή έκδοσής τους.
- (β) η διαφορά μεταξύ της τιμής έκδοσης και της τιμής αποπληρωμής των γραμματίων που αντιπροσωπεύουν τον τόκο, τις προμήθειες και άλλα έξοδα να επιβαρύνει το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υιοθετώντας τους σκοπούς του υπό αναφορά νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την

ψηφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές; Δεν υπάρχουν. Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αντικατάσταση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Αντικατάσταση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τα άρθρα εγκρίνονται. Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι δεν υπάρχει ένσταση.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ’ αριθμόν 5 θέμα, που είναι “Ο περί Τραπεζικών Εργασιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”. Είναι ομόφωνο και η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για
το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Τραπεζικών Εργασιών
(Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”**

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος   Αβραάμ Αντωνίου

Νίκος Μουσιούττας	Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος	Γιώργος Λιλλήκας
Ισίδωρος Μακρίδης	Τάκης Χατζηδημητρίου
Σωκράτης Χάσικος	Δώρος Θεοδώρου
Πρόδρομος Προδρόμου	Μη μέλη της επιτροπής:
Παναγιώτης Δημητρίου	Χρίστος Ρότσας
Κίκης Καζαμίας	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουνίου 1999 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμου, ώστε αφενός να καταργηθεί η ισχύουσα διάταξη που παρέχει εξουσία στην Κεντρική Τράπεζα να αίρει την εφαρμογή οποιασδήποτε από τις διατάξεις της βασικής νομοθεσίας σε σχέση με υπεράκτιες τράπεζες και αφετέρου να καταργηθεί ο ορισμός “υπεράκτια τράπεζα”.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, παρ’ όλο που η Κεντρική Τράπεζα ουδέποτε έχει ασκήσει στην πράξη την εξουσία που της παρέχεται σύμφωνα με τα πιο πάνω και ούτε προτίθεται στο μέλλον να την ασκήσει, το όλο θέμα ηγέρθη κατά τη διάρκεια των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ύπαρξη και μόνο του άρθρου αυτού δημιουργεί την εικόνα ευνοϊκότερου καθεστώτος εποπτείας των υπεράκτιων τραπεζών από το καθεστώς εποπτείας των εγχώριων τραπεζών, γεγονός που δεν είναι αποδεκτό από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υιοθετώντας τους σκοπούς του υπό αναφορά νομοσχεδίου και λαμβάνοντας υπόψη τη σύμφωνη

πάνω σ' αυτό γνώμη της Κεντρικής Τράπεζας, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ομιλητές, παρακαλώ, υπάρχουν; Δεν υπάρχουν. Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 17 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Κατάργηση του άρθρου 37 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τα άρθρα εγκρίνονται. Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Τραπεζικών Εργασιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση το νομοσχέδιο να ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει ένσταση και το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 6 θέμα αναβάλλεται. Το υπ' αριθμόν 7 θέμα δεν είναι έτοιμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 8 θέμα, που είναι εξ αναβολής από την προηγούμενη συνεδρία: "Ο περί Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (Σύσταση, Σκοποί, Λειτουργία, Δομή, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998".

Είναι ομόφωνο αυτό;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ να διαβαστεί η έκθεση.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (Σύσταση, Σκοποί, Λειτουργία, Δομή, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”

Παρόντες:

Αριστοφάνης Γεωργίου, πρόεδρος	Κατερίνα Παντελίδου
Κώστας Παπακώστας	Μάριος Ματσάκης
Κίκης Γιάγκου	Μάρκος Κυπριανού
Χρίστος Ρότσας	Δημήτρης Ηλιάδης
Λευτέρης Χριστοφόρου	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε αρκετές συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Ιανουαρίου και Μαΐου του 1999. Στην πρώτη συνεδρία κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και της Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (ΠΕΠ).

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τη σύσταση, τους σκοπούς, τη λειτουργία, τη δομή και τις αρμοδιότητες της ΠΕΠ, έτσι ώστε να εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις των περί Δήμων Κανονισμών που αφορούν τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος για την ανακήρυξη νέων περιοχών σε δήμους, με στόχο να διευκολυνθεί η διαδικασία διενέργειας των πρώτων εκλογών για την ανάδειξη των οργάνων της ΠΕΠ ταυτόχρονα με τις προσεχείς κοινοτικές εκλογές.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εσωτερικών, η πιο πάνω τροποποίηση είναι αναγκαία, λόγω του ότι δεν έχουν εκδοθεί ακόμα οι σχετικοί κανονισμοί για τη διαδικασία εκλογής των μελών των οργάνων της ΠΕΠ.

Υπενθυμίζεται ότι οι εκλογές για την ανάδειξη των μελών των οργάνων της ΠΕΠ πραγματοποιούνται ταυτόχρονα με τις εκάστοτε κοινοτικές εκλογές και, όπως είναι γνωστό, οι επόμενες κοινοτικές εκλογές έχει πρόσφατα καθοριστεί ότι θα διεξαχθούν το Δεκέμβριο του 2001 αντί τον Απρίλιο του 1999.

Οι εκπρόσωποι της Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων τάχθηκαν υπέρ της διεξαγωγής των εκλογών εντός του 1999, γιατί με τον τρόπο αυτό θα ενεργοποιηθούν ουσιαστικές διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, έτσι ώστε η διαχείριση των προσφυγικών υποθέσεων να υλοποιείται από τα αιρετά μέλη των οργάνων της ένωσης.

Ο πρόεδρος της υπεπιτροπής των κατεχόμενων δήμων της Ένωσης Δήμων Κύπρου με επιστολή του προς την επιτροπή διατυπώνει τη θέση ότι στο υπό αναφορά νομοσχέδιο πρέπει να ληφθεί πρόνοια, ώστε οι δήμαρχοι των κατεχόμενων δήμων να εκπροσωπούνται στην ΠΕΠ και να κατοχυρωθεί η αναλογική εκπροσώπηση με βάση τον αριθμό των κατοίκων κάθε επαρχίας.

Ο πρόεδρος του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Τουρκοκρατούμενων Περιουσιών με επιστολή του προς το Σώμα υποστηρίζει ότι η εκλογή των μελών των οργάνων της ΠΕΠ πρέπει να διεξάγεται με βάση τον τόπο καταγωγής. Σε αντίθετη περίπτωση, σύμφωνα πάντα με τον πρόεδρο του συνδέσμου, θα αλλοτριωθεί η συνείδηση των προσφύγων, οι οποίοι σταδιακά θα αποξενωθούν από τις ρίζες τους.

Υπό το φως των πιο πάνω και με γνώμονα την καλύτερη δυνατή λειτουργία της οργάνωσης που εκπροσωπεί τους πρόσφυγες, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων αποφάσισε ομόφωνα να ενσωματώσει στο πιο πάνω νομοσχέδιο τις ακόλουθες πρόνοιες, ώστε:

- 1) το κεντρικό συμβούλιο να απαρτίζεται από τα μέλη των επαρχιακών επιτροπών·
- 2) οι εκλογές να διεξάγονται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών και οι πρώτες εκλογές για την ανάδειξη των οργάνων της ΠΕΠ να διεξαχθούν στις 14 Νοεμβρίου 1999 και ακολούθως να διεξάγονται ταυτόχρονα με τις εκάστοτε κοινοτικές εκλογές·
- 3) οποιοδήποτε πρόσωπο να έχει δικαίωμα να εκλέγεται μέλος και των τριών οργάνων της ένωσης ταυτόχρονα.

Στο στάδιο της μελέτης του πιο πάνω νομοσχεδίου προέκυψε διαφωνία ανάμεσα στα μέλη της επιτροπής όσον αφορά τον τρόπο εκλογής των μελών των επαρχιακών επιτροπών.

Ειδικότερα, τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος υποστήριξαν ότι η εκλογή των μελών των επαρχιακών επιτροπών πρέπει να διεξάγεται με βάση τον τόπο καταγωγής, για να διατηρηθούν στη μνήμη τα κατεχόμενα εδάφη μας και ταυτόχρονα να τονίζεται η επιθυμία για επιστροφή.

Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ υποστήριξαν ότι οι εκλογές των επαρχιακών επιτροπών πρέπει να διεξάγονται με βάση τον τόπο προσωρινής διαμονής, για να διατηρηθεί η ενότητα ανάμεσα στους πρόσφυγες και παράλληλα να υπογραμμιστεί η καθολική επιθυμία για επιστροφή όλων των προσφύγων ως αδιαίρετης οντότητας.

Με βάση τις πιο πάνω απόψεις των μελών της, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων εισηγείται ομόφωνα στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του νομοσχεδίου, αφού προηγουμένως ενσωματωθούν σ' αυτό οι πρόνοιες που αναφέρονται πιο πάνω και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να

αναφέρεται ως “Ο περί Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (Σύσταση, Σκοποί, Λειτουργία, Δομή, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

Επιπρόσθετα, τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος εισηγούνται την ενσωμάτωση στο διαμορφωμένο νομοσχέδιο πρόνοιας σύμφωνα με την οποία η αναλογία των μελών των επαρχιακών επιτροπών να καθορίζεται με βάση τον τόπο καταγωγής και με βάση τον αριθμό των προσφύγων που διαμένουν στην οικεία επαρχία. Η εν λόγω εισήγηση τίθεται ενώπιον της Βουλής για τη λήψη της σχετικής απόφασης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Γεωργίου, παρακαλώ.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θα ήθελα ως πρόεδρος της επιτροπής να χαιρετίσω το γεγονός ότι τελικά έχει επιτευχθεί συμφωνία για διεξαγωγή των εκλογών εντός αυτού του έτους. Πάγια θέση της δικής μας κοινοβουλευτικής ομάδας, του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, από τότε που έγινε η νομοθεσία, δηλαδή από το 1994, αλλά και από προηγουμένως, δύο χρόνια πριν, όταν συζητιόνταν τα νομοσχέδια, ήταν να γίνονται άμεσες και καθολικές εκλογές, ούτως ώστε ο πρόσφυγας να έχει δικαίωμα να επιλέξει εκείνον τον οποίο ο ίδιος νομίζει ότι θα τον εκπροσωπήσει καλύτερα, τόσο για τα προβλήματά του στην προσωρινότητα όσο και για τη διεκδίκηση των δίκαιων αιτημάτων του προσφυγικού κόσμου για επιστροφή. Έτσι, συνεπείς σ' αυτή μας τη θέση, μετά από την αναβολή των κοινοτικών εκλογών, βάλαμε τη θέση ότι, άμεσα και προ της λήξης της συνόδου αυτού του

κοινοβουλίου, θα έπρεπε να γίνουν οι εκλογές. Και εκτός από την πάγια θέση αρχής την οποία εξυπηρετούσε αυτή η θέση μας, εξυπηρετούσε και έναν ακόμα σκοπό, ότι, προτού φύγουμε για διακοπές και κατά την περίοδο των μαύρων επετείων, έπρεπε να υπάρχουν εκλελεγμένα σώματα σ' αυτή την οργάνωση, ούτως ώστε να αποφασίσουν και το ύψος και το επίπεδο και την έκταση των εκδηλώσεων αγωνιστικότητας και μνήμης και τιμής τις οποίες έπρεπε να διοργανώσει το προσφυγικό κίνημα κατά την περίοδο των μαύρων επετείων.

Ταυτόχρονα, υπάρχει και μια άλλη αναγκαιότητα. Στη στασιμότητα, από τη μια, και στις φημολογούμενες πρωτοβουλίες, από την άλλη, οι οποίες, κακά τα ψέματα, οδηγούν στη διχοτόμηση, χρειάζεται να υπάρχει ο αντίποδας, η εκλελεγμένη ηγεσία του προσφυγικού κόσμου, που, μαζί με όλους μας θα πρέπει να αποτελέσει τους πρωτοστάτες στη μάχη, για να μην περάσουν για ακόμα μια φορά οι επιβουλές των ξένων ενάντια στα δίκαια και τα δικαιώματα αυτού του λαού.

Τελικά, καταλήξαμε στις 14 Νοεμβρίου, γιατί δε θέλαμε σ' ένα τόσο καίριο ζήτημα να υπάρχει διαφωνία και να εμφανιστούμε για ακόμα μια φορά χωρίς ενότητα, ιδιαίτερα στα ζητήματα που αφορούν την εισβολή, την κατοχή και την επιστροφή. Γιατί στο τέλος αυτής της συζήτησης εκεί οδηγούμαστε. Είχαμε απευθύνει έκκληση, όπως και στις άλλες διαδικαστικές πλέον προτάσεις, να πηγαίναμε ομόφωνα. Δυστυχώς, κάποιες απόψεις που για χρόνια εμφανίζονται στον προσφυγικό κόσμο, διαιρετικές, οδήγησαν ουσιαστικά στη μη επίτευξη συμφωνίας σε σχέση με τις διαδικασίες και ουσιαστικά έχουν αναγκάσει -αν υπάρχει η ίδια πλειοψηφία και στην ολομέλεια- να επιλεγούν διαδικασίες οι οποίες διαιρούν τον προσφυγικό κόσμο, ανάλογα με το χωριό που κατάγεται, ανάλογα με την κωμόπολη που κατάγεται, ανάλογα με την επαρχία που κατάγεται. Και είναι το κύριο ερώτημα το οποίο μπαίνει μπροστά σε όλους μας: Αν θα αγωνιστούμε ενάντια στην εισβολή και την κατοχή, αν θα επιμείνουμε στην επιστροφή

και στην κατοχύρωση του δικαιώματος επιστροφής όλου του προσφυγικού κόσμου, έχει σημασία αν εγώ κατάγομαι από το Νέο Λειβάδι του Μόρφου, αν ο άλλος κατάγεται από την Καρπασία ή αν ο άλλος κατάγεται από οποιοδήποτε χωριό της Κερύνειας;

Με τη θέση δε ότι, αν οι εκλογές γίνονται συνοδικά και συνολικά, θα οδηγήσουν ουσιαστικά τον προσφυγικό κόσμο στο να ξεχάσει τις ρίζες του, την καταγωγή του, μειώνουμε τον προσφυγικό κόσμο, υποβιβάζουμε τη νοημοσύνη του και ουσιαστικά συγκρούμαστε με τους εαυτούς μας, όταν βγαίνουμε από τα βήματα, όποτε υπάρχουν εκλογές, ή όταν επισκεφτόμαστε τους προσφυγικούς συνοικισμούς, όπου, θα το πω κυπριακά, εκεί κάμνουμε τους πρόσφυγες καβάτζια σε σχέση με την αγωνιστικότητά τους και το φρόνημά τους.

Άρα, αγαπητοί φίλοι, έστω και σήμερα θα απευθύνω έκκληση σε όλους να μην μπούμε σε διαδικασίες που θα διαιρέσουν τον προσφυγικό κόσμο ανάλογα με τον τόπο καταγωγής. Ο προσφυγικός κόσμος θα πρέπει να αντικριστεί από όλους μας ενιαία, γιατί ο στόχος θα πρέπει να είναι κοινός. Και είναι κοινός ο στόχος: Να σταματήσει να υπάρχει η εισβολή και η κατοχή και να υπάρξει επιστροφή όλων των προσφύγων στις πατρογονικές τους εστίες και τα χωριά τους.

Συνεπώς, αγαπητοί φίλοι, έστω και σήμερα απευθύνουμε την έκκληση αυτή, να εμφανιστούμε υπεράνω των διαφόρων μικροτήτων και με μια φωνή η ολομέλεια της Βουλής να στείλει το μήνυμα σε όλο τον προσφυγικό κόσμο, αλλά και τους κάθε λογής δέκτες αυτών των μηνυμάτων, ότι είμαστε ενωμένοι στο στόχο μας. Γιατί, αν προς στιγμήν σκεφτούμε ότι -φημολογούνται ότι θα έρθουν σχέδια, άκουσα από τηλεοπτικό σταθμό ψες κάποια σχέδια- κάποιες περιοχές θα επιστρέψουν, κάποιες περιοχές, λέει, σε δεύτερο στάδιο θα επιστρέψουν και κάποιες δε θα επιστρέψουν ποτέ, αυτό θα είναι το κριτήριο των αποφάσεων του σώματος που θέλουμε να δώσουμε στον προσφυγικό

κόσμο; Το αν θα επιστρέψει στο χωριό του ή την περιοχή του ή όχι; Ή θα πρέπει εμείς ως κόρην οφθαλμού να διαφυλάξουμε την ενότητα στόχων;

Εύχομαι από τις απόψεις που θα ακουστούν να μη χρειαστεί να προχωρήσουμε σε χωριστές ψηφοφορίες ή τροποποιήσεις πάνω στις εισηγήσεις που γίνονται. Θα ήθελα όμως, προτού φύγω από το βήμα, να πω κάποια στοιχεία. Με την εισήγηση, που υιοθετείται από πλευράς πλειοψηφίας, ουσιαστικά από τα εκατόν εξήντα μέλη στο κεντρικό συμβούλιο, με τη δική τους λογική, δίνεται απόλυτη πλειοψηφία στην επαρχία Αμμοχώστου. Ναι, γιατί έχει περισσότερους πρόσφυγες από τις άλλες επαρχίες.

Όμως, αν το λάβουμε υπόψη με εκείνη τη λογική, τότε προσωπικά εκφράζω τους φόβους μου ότι, ενδεχομένως, αν δουλέψει το τοπικιστικό, να 'χουμε προβλήματα και να 'χουμε λανθασμένους δρόμους στους οποίους θα οδηγήσουμε την πορεία του προσφυγικού κινήματος σε ό,τι αφορά τη λύση του κυπριακού προβλήματος. Από την άλλη, με τη διαίρεση αυτοί οι οποίοι θα εκλέγονται ... και θα φέρω ένα παράδειγμα: Οι εννέα Λευκωσιάτες που θα εκλεγούν στη Λεμεσό θα είναι μέλη του σώματος των σαράντα που θα είναι η επαρχιακή επιτροπή στη Λεμεσό για την προσωρινότητα. Αυτοί οι εννέα Λευκωσιάτες ή οι έξι Κερυνιώτες ή οι είκοσι πέντε Αμμοχωστιανοί πώς θα είναι δυνατόν να εκπροσωπούν το σύνολο των όσων κατοικούν σ' αυτή την επαρχία, τη στιγμή που εμείς απαγορεύσαμε διά νόμου στο σύνολο των όσων κατοικούν εκεί να ψηφίσουν το σύνολο της επαρχιακής τους επιτροπής; Άρα τα εκλεγμένα μέλη θα εκπροσωπούν εκείνους που θα τους ψηφίσουν, άρα δε θα είναι επαρχιακή επιτροπή. Θα είναι χωριστά κομμάτια στο σώμα που θα ονομάζεται επαρχιακή επιτροπή.

Αυτοί είναι βασικοί λόγοι για τους οποίους καλούμε όλους σε ενότητα. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κυπριανού, παρακαλώ.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Θα είμαι σύντομος, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι,

Πραγματικά με εκπλήσσει ο τρόπος με τον οποίο ο συνάδελφος ο κ. Γεωργίου έχει ισοπεδώσει όλα τα επιχειρήματα και έχει μιλήσει εδώ με καταφρόνια για τις θέσεις ορισμένων συναδέλφων. Είπε ότι η θέση μας πάνω σ' ένα διαδικαστικό ζήτημα οφείλεται σε μικρότητες που πρέπει να εγκαταλείψουμε και με εκπλήσσει, διότι το κλίμα στην επιτροπή Προσφύγων ήταν τελείως διαφορετικό. Ήταν ένα κλίμα συναίνεσης, ανταλλαγής απόψεων, επιχειρηματολογίας υπέρ της μιας θέσης, επιχειρηματολογίας υπέρ της άλλης θέσης, αναγνώρισης των επιχειρημάτων και από τις δύο πλευρές, αλλά στο τέλος κάποιιοι διατήρησαν μια θέση και άλλοι άλλη θέση. Για μένα ήταν ίσως και το αποκορύφωμα μιας ωραίας δημοκρατικής συζήτησης. Το ότι τώρα σε μια διαφορετική προσέγγιση που υπάρχει προσπαθούν να αποδοθούν κίνητρα, κριτήρια, μικρότητες πολιτικές, μικροπολιτικές και ούτως καθεξής πραγματικά με εκπλήσσει. Όπως με εκπλήσσει και το επιχείρημα ότι, αν αναγνωρίσουμε την καταγωγή των προσφύγων, τους διασπούμε. Αυτό είναι διάσπαση; Το να αναγνωρίσουμε ότι υπάρχουν Κερυνιώτες, Μορφίτες, Βαρωσιώτες, είναι διάσπαση των προσφύγων αυτό το πράγμα; Εκλογές βουλευτικές κάνουμε, γιατί είναι διάσπαση; Εγώ θα το αφήσω σε δεύτερο σημείο αυτό.

Εκείνο που θέλω να αναφέρω, και αυτό πρέπει να τονίσουμε σήμερα, είναι ότι είναι σημαντικό που καθορίζονται πλέον οι εκλογές της ΠΕΠ. Και συμφωνώ ότι υπήρχαν διαφορετικές προσεγγίσεις για τις ημερομηνίες, αλλά τελικά φάνηκε ότι δεν ήταν τόσο απλό θέμα και ότι η καθυστέρηση μέχρι το Νοέμβριο, παρ' όλο που θα γίνονταν διαφορετικά από τις κοινοτικές εκλογές, ταυτόχρονα δίνει χρόνο προετοιμασίας και αυτό είναι κάτι θετικό. Αλλά θέλω ταυτόχρονα κάτι, χωρίς να είμαι πρόσφυγας εγώ,

να τονίσω: Έχουν και σήμερα εκλεγμένους εκπροσώπους οι πρόσφυγες. Η ΠΕΠ έχει τις αρμοδιότητές της, έχει τις ευθύνες της και έχει τις εξουσίες της. Αλλά υπάρχουν -εγώ θα πω για τους βουλευτές, δε θα πω για άλλους- υπάρχουν οι πρόσφυγες βουλευτές που εκλέγονται από τους κατεχόμενους δήμους και εκπροσωπούν τους πρόσφυγες. Άρα μπορεί για διάφορους λόγους, που δεν είναι της ώρας, διότι είναι ειλημμένη απόφαση, να εκλέγονται πλέον και τα συμβούλια της ΠΕΠ, αλλά αυτό να μη μηδενίζει το ρόλο και τη σημασία που έχουν άλλοι πολιτικοί ή πολιτικά εκλεγμένοι εκπρόσωποι του προσφυγικού κόσμου και ιδιαίτερα μέσα σ' αυτό το σώμα.

Το μόνο σημείο που υπάρχει διαφωνία, και για μένα είναι μικρό σημείο και κακώς έχει δοθεί τόση μεγάλη σημασία, είναι ο τρόπος που θα κατανέμονται οι θέσεις στις επαρχιακές επιτροπές. Και ακούστηκε το επιχείρημα, που σωστά παρουσίασε ο κ. Γεωργίου, να εκλέγονται όλοι μαζί, γιατί είναι κοινός ο αγώνας και κοινοί οι στόχοι, αλλά υπήρχε και το άλλο επιχείρημα, ιδιαίτερα από μικρότερες κατεχόμενες περιοχές, ότι πρέπει να εξασφαλιστεί και η δική τους φωνή και εκπροσώπηση μέσα σ' αυτές τις επαρχιακές επιτροπές. Και το να λέμε εμείς, με ευσεβοποθισμό, αν θέλετε, ότι, "μα θα βάλουν υποψηφιότητα και είναι δυνατό να μην εκλέξουμε Κερυνιώτες, είναι δυνατό να μην εκλέξουμε Μορφίτες;"... Και, αν θυμάστε, χαριτολογώντας έφερα το παράδειγμα του ΑΚΕΛ που είχε πάνω από μισές υποψήφιες γυναίκες στο ψηφοδέλιό του και δεν έχει εκλέξει ούτε μια γυναίκα, το δεύτερο κόμμα στη Βουλή, σχεδόν το πρώτο, όπως το πάρετε. Άρα το θέμα δεν είναι τόσο απλό, ότι, αν θα βάλουμε, θα εκλέξουμε. Και ήταν να ζυγίσουμε δύο πράγματα, από τη μια τα επιχειρήματα, που τα συζητήσαμε και τα λάβαμε υπόψη, του κ. Γεωργίου, αλλά από την άλλη την αναγκαιότητα σ' αυτά τα όργανα της ΠΕΠ να εκπροσωπούνται και να ακούγονται οι φωνές από όλους τους κατεχόμενους δήμους. Είναι διαφορετική προσέγγιση. Αν με ρωτάτε εμένα, και η μια πλευρά έχει τα επιχειρήματα και η άλλη έχει τα επιχειρήματα, ούτε η μια έχει

σκοπιμότητες ούτε η άλλη έχει σκοπιμότητες. Και πιστεύω ότι μπορούμε κάλλιστα, χωρίς να δώσουμε μεγαλύτερη σημασία σ' αυτό το θέμα, να τοποθετηθούμε είτε έτσι είτε αλλιώς, χωρίς να δίνουμε άλλη σκοπιμότητα σ' αυτή τη συζήτηση.

Το ερώτημα για τη διάσπαση των προσφύγων, και να μου επιτρέψετε να το πω αυτό, είναι όχι αν θα εκλέγονται σύμφωνα με τον τόπο καταγωγής τους ή αν θα γίνεται διανομή των εδρών στις επαρχιακές επιτροπές · είναι εμείς τα κόμματα τι ρόλο θα έχουμε σ' αυτές τις εκλογές. Εμείς τα κόμματα θα σεβαστούμε την ενότητα των προσφύγων και θα μείνουμε έξω από την εκλογική διαδικασία της ΠΕΠ ή θα έρθουμε εμείς οι ίδιοι να κομματικοποιήσουμε τις εκλογές, να κατεβάσουμε κομματικά ψηφοδέλτια, να προωθήσουμε κομματικά άτομα ή στόχους; Εκείνο θα είναι διάσπαση. Δε θέλω να μπω στη συζήτηση για την κομματική ζωή, όχι. Αλλά εκεί είναι που πρέπει να δώσουμε περισσότερη προσοχή και όχι στον τρόπο που θα κατανέμονται οι έδρες των επαρχιακών επιτροπών.

Πιστεύω ότι είναι ένα ισορροπημένο νομοσχέδιο, όπως ήρθε, είναι το πρώτο βήμα, μπορεί να υπάρξουν ατέλειες. Σε δυο χρόνια έχουμε πάλι εκλογές, εδώ είμαστε να τις διορθώσουμε. Εκείνο που έχει σημασία, πιστεύω, είναι από αυτή τη συζήτηση να μη βγει κάποιο λανθασμένο μήνυμα ότι υπάρχει πρώτα απ' όλα έντονη αντιπαράθεση μεταξύ μας, διότι δεν υπήρξε έντονη αντιπαράθεση μεταξύ μας, και να τη μεταφέρουμε μετά έξω από αυτό το κοινοβούλιο. Γι' αυτό θα εισηγούμουν να προχωρήσουμε με το θέμα, να τοποθετηθούμε με μια απλή ψηφοφορία στο συγκεκριμένο ζήτημα και να τελειώσει το θέμα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ηλιάδης, παρακαλώ.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Το θέμα που συζητούμε έχει μια ιδιαίτερη πολιτική σημασία, γι' αυτό άλλωστε και υπάρχει η συγκεκριμένη διαφωνία. Οι επαρχιακές επιτροπές της Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων, όλες μαζί, συναποτελούν το κεντρικό της συμβούλιο, που είναι το ανώτατο όργανο της ένωσης μεταξύ δύο συνεδρίων. Οι απόψεις είναι δύο: Να εκλέγονται επαρχιακές επιτροπές με βάση την καταγωγή. Οι Κερυνειώτες, όπου και αν ευρίσκονται σκορπισμένοι, κατά το μοντέλο, κατά το πρότυπο των βουλευτικών εκλογών, θα εκλέγουν τους εκπροσώπους τους ως επαρχιακή επιτροπή, οι Αμμοχωστιανοί τους Αμμοχωστιανούς, ανεξαρτήτως διαμονής και λόγω καταγωγής και ούτω καθεξής. Αν υπήρχε πρόβλημα ή έλλειμμα στην εκπροσώπηση των προσφύγων με βάση την καταγωγή τους, τότε ίσως, ίσως να υπήρχε ένα εύθραυστο και πολιτικά ανίσχυρο επιχείρημα. Όμως αυτό δε συμβαίνει και δεν υπάρχει ούτε το αδύνατο επιχείρημα. Γιατί; Με βάση την καταγωγή μας ψηφίζουμε τους βουλευτές μας. Με βάση την καταγωγή εκλέγουμε τους δημάρχους και τα δημοτικά μας συμβούλια. Με βάση την καταγωγή διορίζονται από την κυβέρνηση οι χωρικές αρχές των κατεχομένων, διορίζονται ακόμη και οι εφορείες των εκπαιδευτηρίων των κατεχομένων. Και ακόμη, με βάση την καταγωγή δεν υπάρχει κοινότητα που να μην έχει συγκροτήσει το δικό της προσφυγικό σωματείο και μάλιστα πολλές φορές όχι ένα αλλά περισσότερα του ενός προσφυγικά σωματεία εκφράζουν τους πρόσφυγες μιας και της αυτής κοινότητας. Και εμείς λέμε ότι δεν είναι καθόλου χωρίς σημασία οι επαρχιακές επιτροπές να εκλέγονται από τους πρόσφυγες ανάλογα με τον τόπο διαμονής. Γιατί; Η κοινή διαμονή σήμερα έχει δύο κοινούς άξονες, αν υπάρχουν και οι δύο και εμείς θέλουμε να πιστεύουμε ότι υπάρχουν. Ο πρώτος άξονας είναι τα σημερινά προβλήματα τα οποία είναι κοινά. Κοινά είναι τα προβλήματα των προσφύγων που κατοικούν σε μια επαρχία, σε ένα συνοικισμό και δεν εξαρτώνται από τον τόπο καταγωγής τους. Άρα κοινότητα στα

προβλήματα, κοινότητα και στην αντιμετώπιση και στην εκλογή των αντιπροσώπων που τους δίνουμε εντολή να τα αντιμετωπίσουν. Αυτός είναι ο πρώτος ουσιαστικός λόγος. Ο δεύτερος λόγος, που είναι πολιτικός και είναι εξίσου, ίσως και περισσότερο, σημαντικός, είναι ότι είναι κοινή, διακηρύσσουμε, η προσήλωση στο στόχο της επιστροφής. Και δεν είναι δυνατό να διακρίνουμε την εκπροσώπηση των προσφύγων, ιδιαίτερα των προσφύγων σε αυτήν την περίπτωση, μέσα στην προσφυγική τους οργάνωση ανάλογα με την καταγωγή. Εμείς οι Αμμοχωστιανοί εκλέγουμε τους Αμμοχωστιανούς και υπάρχει η φημολογία ότι, αν βρεθεί κάποια λύση, οποιαδήποτε λύση, οι Αμμοχωστιανοί, κάποιοι Αμμοχωστιανοί θα επιστρέψουν.

Άρα εμείς εκλέγουμε εκείνους που έχουν κοινά συμφέροντα, κάτω από οποιαδήποτε λύση, κάποιους από μας να μας πάρουνε στο σπίτι. Και οι Κερυνειώτες, ε! οι Κερυνειώτες είναι οι χαμένοι της παρέας, κάνουν εκείνοι την παρέα τους και ας προσπαθήσουν εκείνοι για την Κερύνεια. Εμείς λέμε ότι με την κοινή ψηφοφορία, με τους κοινούς εκπροσώπους, με την κοινή διαμονή έχουμε έναν και μοναδικό στόχο, την επιστροφή. Και σε αυτές τις συνθήκες είμαστε όλοι Κερυνειώτες, όλοι Αμμοχωστιανοί, όλοι Μορφίτες. Δε διακρίνουμε τον πρόσφυγα στον κοινό του στόχο, της επιστροφής, ανάλογα με την προέλευση. Έχουμε όλοι την ίδια κοινή προέλευση και η ίδια κοινή μας προέλευση είναι η Κερύνεια. Πάει, τελείωσε. Δε βλέπω γιατί θα πρέπει να χωρίσουμε τους πρόσφυγες μπροστά στα σημερινά προβλήματα, που είναι κοινά, και στο σημερινό και παντοτινό στόχο, αν έτσι τον πιστεύουμε, που είναι η επιστροφή. Έχω τη γνώμη, κύριοι συνάδελφοι, ότι, αν προχωρήσουμε σε διάκριση με βάση την καταγωγή, άρα και με βάση τους στόχους για την επιστροφή εκείνων που διακρίνουμε, σε έτσι ή αλλιώς, τότε θα προσφέρουμε, δε θα έλεγα μια κακή, μια χειρίστη υπηρεσία σε αυτό που όλοι κάθε φορά, με κάθε ευκαιρία, ονομάζουμε κοινό στόχο της επιστροφής. Διακρίνουμε

τους πρόσφυγες, διακρίνουμε τους στόχους και είναι διαίρεση, σκοπιμότητες που θα καλλιεργηθούν με τέτοιες επιλογές.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Παντελίδου, παρακαλώ.

Κ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα έλεγα ότι, εάν σήμερα αυτό το σώμα δεν ψηφίσει το νομοσχέδιο, έτσι που οι πρόσφυγες να μπορούν να ψηφίζουν βάσει της καταγωγής τους, τότε σίγουρα θα είναι ένα πολύ αντιδημοκρατικό βήμα. Γιατί πρέπει να θυμηθούμε όλοι εμείς που είμαστε μέλη της επιτροπής προσφύγων ότι και η Παγκύπρια Ένωση Προσφύγων και η συντονιστική Κεράνεια και τα πιο πολλά σωματεία και οργανώσεις της κατεχόμενης γης μας είναι υπέρ της ψήφισης του νομοσχεδίου με βάση την καταγωγή. Αν πάρουμε οποιαδήποτε άλλη απόφαση, τότε εμείς οι ίδιοι θα έρθουμε να διασπάσουμε τους πρόσφυγες. Και πιστεύω ότι, αν κοινός στόχος και σκοπός όλων μας είναι η επιστροφή, τότε πρέπει να διασφαλίσουμε όσο το δυνατό γίνεται αυτό το στόχο. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Βασιλείου, παρακαλώ.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Διαπίστωσα από τη συζήτηση που γίνεται μεταξύ των τεσσάρων κομμάτων εδώ ότι η διαφορά είναι ή η προσπάθεια είναι πώς να μη χωρίσουμε τους πρόσφυγες. Οι μεν λεν να μην τους χωρίσουμε έτσι, οι άλλοι να μην τους χωρίσουμε αλλιώς, αλλά δεν είδα κανέναν να λέει ότι με αυτό το νομοσχέδιο που θα ψηφίσουμε θα χωρίσουμε τον

κυπριακό λαό. Από ό,τι εγώ γνωρίζω, στην ΠΕΠ ποτέ δεν είχαμε αναθέσει ρόλο στη λύση του εθνικού. Δόξα τω Θεώ έχουμε κόμματα, έχουμε Εθνικό Συμβούλιο, έχουμε τις απόψεις των κομμάτων και είναι με βάση αυτό που συζητούμε. Με την ΠΕΠ συζητούμε πάντοτε τεχνικά θέματα που έχουν σχέση με την επίλυση των πολλών, πάρα πολλών πρακτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες και στα οποία πρέπει να υπάρχει η συναντίληψη όλου του κόσμου. Εγώ πολύ φοβάμαι - τώρα υπάρχει ομόφωνη άποψη, εκτός από μας, το νομοσχέδιο θα περάσει έτσι και αλλιώς, εκτός αν γίνει το θαύμα και αλλάξουν άποψη, που δεν πιστεύω να γίνει- πολύ φοβάμαι, γιατί τι πάμε να κάνουμε τώρα; Θα εκλέξουμε μία επιτροπή η οποία θα βγάλει κάποιον ο οποίος θα είναι ο πρόεδρος των προσφύγων, εκλεγμένος από το λαό, και αυτός ο εκλεγμένος από το λαό πρόεδρος μπορεί να έρθει αύριο σε αντιπαράθεση με τον οιονδήποτε εκλεγμένο από το λαό Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Αυτό είναι που θέλουμε να κάνουμε στην Κύπρο; Ύστερα από τόσα χρόνια να καταφέρουμε να μοιράσουμε τους Κυπρίους σε πρόσφυγες και μη πρόσφυγες και με βάση αυτό να δώσουμε τον αγώνα για επιστροφή; Ειλικρινά, εκπλήττομαι με την επιμονή να προχωρήσουμε σε κατευθείαν εκλογή εκπροσώπων γι' αυτό το πράγμα. Και γι' αυτό η δική μας εισήγηση είναι, ει δυνατόν, να υπάρξει δεύτερη σκέψη πάνω σε αυτό το θέμα, διότι δεν έχω την ψευδαίσθηση να πιστεύω ότι, με το να πω κάτι τώρα, θα αλλάξει η θέση των κομμάτων, αλλά, αν το μελετήσουν εις βάθος όλοι, ίσως να καταλήξουμε σε κάτι άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοφόρου, μετά ο κ. Μουσιούττας, παρακαλώ.

Λ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ:

Πιστεύω ότι κακώς επικεντρώνεται απλώς και μόνο η ουσία ολόκληρου του νομοσχεδίου -που είναι ένα σημαντικό βήμα στην πρόοδο όσον αφορά τα των προσφύγων, αλλά και όσον αφορά τις δημοκρατικές διαδικασίες- στην εκλογή των

προσφύγων. Απλώς, θέλω να υπενθυμίσω ότι ούτως ή άλλως μέχρι σήμερα υπήρχε πρόεδρος. Η διαφορά είναι ότι από διοριστικό που είναι το σύστημα θα μεταβούμε στο δημοκρατικό, το αναλογικό σύστημα, όπου και οι πρόσφυγες θα νιώθουν ότι στη θέση αυτού που διοριζόταν, όπως ίσχυε μέχρι σήμερα, που δεν τους εκπροσωπούσε ουσιαστικά, θα βρίσκεται ένας ο οποίος θα είναι και υπόλογος ενώπιον αυτών οι οποίοι τον εξέλεξαν. Αυτή είναι η διαφορά και δεν πρέπει να τη μεγαλοποιούμε με τη λογική, όπως τέθηκε, ότι θα υπάρχουν δύο πρόεδροι ουσιαστικά στην Κυπριακή Δημοκρατία και ο καθένας θα ασκεί διαφορετικό ρόλο.

Ο ρόλος του προέδρου της ΠΕΠ είναι καθορισμένος και προσδιορισμένος μέσα από το ίδιο το νομοσχέδιο αλλά και μέσα από την πρακτική που εφαρμόστηκε εδώ και είκοσι τέσσερα, είκοσι πέντε χρόνια μετά την εισβολή και κατοχή. Αλλά και η πρόθεση η δική μας στη Βουλή ήταν απλώς και μόνο να δώσουμε υπόσταση σε όλους αυτούς τους ανθρώπους, οι οποίοι βρίσκονται στους συνοικισμούς και δεν έχουν πού την κεφαλήν κλίνει, να έχουν εκλεγμένους αντιπροσώπους οι οποίοι θα τους εκπροσωπούν και θα μεταφέρουν ουσιαστικά τα καθημερινά προβλήματα και όχι να χαράσσουν πολιτική για το εθνικό μας θέμα. Αυτή είναι η φιλοσοφία του νομοσχεδίου.

Τώρα επικεντρώθηκε η διαφορά μας στην καταγωγή και στη διαμονή. Εμείς είπαμε ότι η διαμονή, που είναι και το σημαντικότερο και το κυριότερο, καλύπτεται από το ότι όλες οι τοπικές επιτροπές θα συστήνονται σύμφωνα με τον τόπο διαμονής. Απλώς για να ικανοποιήσουμε και το αίσθημα το προσφυγικό, ότι δεν πρέπει να απαλείψουμε τον τόπο καταγωγής, είπαμε, και μπορεί να είμαστε και λανθασμένοι, να παντρέψουμε τη διαμονή με την καταγωγή, όσον αφορά τα επαρχιακά συμβούλια. Στα πρωτοβάθμια όργανα οι ουσιαστικά θα εκπροσωπούνται σύμφωνα με τον τόπο διαμονής, δηλαδή κάποιοι που διαμένουν σε ένα συγκεκριμένο συνοικισμό θα εκλέγουν την τοπική τους επιτροπή, η οποία θα είναι το πρωτοβάθμιο όργανο και θα ασχολείται

καθημερινά με τα προβλήματα του προσφυγικού κόσμου. Σε επαρχιακό επίπεδο είπαμε να παντρέψουμε την καταγωγή με τη διαμονή, δηλαδή κάποιος Βαρωσιώτης ο οποίος ευτύχησε ή δυστύχησε να ζήσει σε συνοικισμό, αλλά βρίσκεται σε μια μεγαλούπολη, να έχει την ευχέρεια να τοποθετηθεί στο επαρχιακό συμβούλιο, χωρίς να χρειάζεται να ζει σε συνοικισμό, που ουσιαστικά αποτελεί εκλογική δύναμη που θα τον εκλέγει. Εάν δεν παντρέψουμε αυτά τα δύο στο επαρχιακό συμβούλιο, τότε αυτοί οι οποίοι θα εκλέγονται στο επαρχιακό συμβούλιο θα προέρχονται και αυτοί από τους συνοικισμούς και όσοι διαμένουν σε πόλεις και είναι διασκορπισμένοι πρόσφυγες, είτε Βαρωσιώτες είτε Κερυνειώτες είτε Μορφίτες, δε θα έχουν την ευχέρεια ή μάλλον δε θα έχουν την εκλεξιμότητα, για να μπουν στο επαρχιακό συμβούλιο. Παρά ταύτα όμως, αυτό λέω ότι έχει τη σημασία του, δεν είναι όμως τόσο μείζονος σημασίας όσο προσπαθούμε να του προσδώσουμε σήμερα. Αυτό που θέλω να πω, και είναι προς τιμήν της επιτροπής προσφύγων και της προεδρίας της επιτροπής προσφύγων, είναι ότι χρειάστηκε και αναλώθηκε χρόνος, για να καταλήξουμε σε ομόφωνες αποφάσεις, όσον αφορά την οργάνωση της ΠΕΠ. Και έγινε εξαιρετική δουλειά σε αυτό το νομοθέτημα, το οποίο πραγματικά, εκτός του ότι εισάγει δημοκρατικές διαδικασίες, θα περιμαζέψει επιτέλους όλο τον προσφυγικό κόσμο κάτω από μια συγκεκριμένη ηγεσία, αναγνωρισμένη, εκλεγμένη, η οποία θα έχει την ευχέρεια να επιλύει πολύ πιο γρήγορα τα προβλήματα από ό,τι τα επιλύει σήμερα. Αυτά ήθελα να πω και παρά την οποιαδήποτε διαφωνία, όπως διεφάνη εδώ, πιστεύω ότι αυτό το νομοθέτημα, όπως και αν ψηφιστεί, κατόπιν της ψήφησης εδώ, θα είναι ένα νομοθέτημα, ένα βήμα προόδου, ένα βήμα υπέρ των προσφύγων και τίποτε άλλο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα δώσω το λόγο στον κ. Μουσιούττα. Έχω την εντύπωση ότι το θέμα...Ο κ. Ηλιάδης. Κύριε Μουσιούττα, ένα λεπτό για να δω, κάτι θέλει ο κ. Ηλιάδης. Είναι διαδικαστικό θέμα που εγείρεις, κύριε Ηλιάδη, τι;

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Όχι, κάτι συμπληρωματικό μόνο αλλά μετά τον κ. Μουσιούττα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει, να αφήσω τον κ. Μουσιούττα.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Η δική μου άποψη είναι κάπως διαφορετική από αυτές που εξεφράσθησαν και είναι η ίδια με εκείνη που είχα, όταν πριν από δέκα περίπου χρόνια ξεκίνησε αυτό το πρόβλημα της οργάνωσης της ΠΕΠ. Θυμούμαι, στα έδρανα του ΑΚΕΛ ήταν ο Μιχάλης ο Πουμπουρής, ήταν από εδώ ο Αλέκος ο Μαρκίδης και είχαμε κάποιες διαβουλεύσεις. Η άποψη που επικρατούσε τότε και την οποία δεν εγκατέλειψα, τουλάχιστον εγώ προσωπικά, ήταν ότι ένας τρόπος για να μην καπαλιάζονται οι πρόσφυγες σε εκλογές μέσα στους συνοικισμούς -και θα δείτε αύριο, αυτό που επικαλείστε και προσπαθείτε να αποφύγετε, τη διάσπαση, θα δείτε ότι θα φέρουμε αρκετή διάσπαση και θα υπάρξουν μεγάλες εκπλήξεις στα ποσοστά των κομμάτων, τα γνωστά- το σκεπτικό λοιπόν τότε ήταν: αναλόγως της δύναμης των κομμάτων στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές, κάθε κόμμα με δικές του εσωτερικές διαδικασίες να επέλεγε και να έστελλε στο κεντρικό συμβούλιο την αναλογία του σε εκπροσώπους. Επειδή τώρα γίνεται λόγος για τόπους καταγωγής κ.λπ., αυτή τη μέριμνα θα μπορούσαν να την αναλάβουν εσωτερικά και να την εφαρμόσουν εσωτερικά τα κόμματα. Δεν ξέρω...κάναμε πολλές προσπάθειες, για να μη διαταράξουμε την ενότητα ανάμεσα στους πρόσφυγες οι οποίοι όντως βιώνουν ένα κοινό δράμα. Θέλω να αναφέρω, για παράδειγμα, τις κινήσεις όλων μας για

δημοτικές εκλογές σε κατεχόμενους δήμους. Πάντα προσπαθούσαμε να μη διαταράξουμε την ομαλότητα σχέσεων που υπήρχε και κάναμε καλά μεταξύ μας: τόσους δημάρχους ο ένας, τόσους ο άλλος, τόσους δημοτικούς συμβούλους κ.λπ. Όλα με αυτό τον τρόπο τα κάναμε. Γιατί εδώ πρέπει να εφαρμόσουμε τούτη τη διαφορετική τακτική; Εύχομαι να διαψευσθούν οι φόβοι μου, αλλά προβλέπω και διατάραξη ομαλότητας και εκπλήξεις σε θέματα ποσοστών σε μία ψηφοφορία η οποία φυσιολογικά δε θα είναι και υποχρεωτική για όλους. Υποχρεωτική διά νόμου εννοώ.

Αυτά, κύριε Πρόεδρε, και για το πώς θα τοποθετηθώ, θα δω αναλόγως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ηλιάδης, παρακαλώ.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ήθελα να επισημάνω μία αδυναμία τεχνικής φύσεως στις εκλογές, όπως εισηγείται η πλειοψηφία, αν θα είναι πλειοψηφία βεβαίως, η πλειοψηφία της επιτροπής. Θα καλούμε τους ανθρώπους να ψηφίζουν υποψηφίους που δεν τους γνωρίζουν, διότι θα είναι με βάση τον τόπο καταγωγής και όχι τον τόπο της σημερινής προσωρινής διαμονής. Διαφορετικά, με βάση τον τόπο διαμονής θα είναι υποψήφιοι οι άνθρωποι οι οποίοι ζουν, λειτουργούν, κινούνται και θα είναι υποψήφιοι στο χώρο εις τον οποίον ζουν και οι ψηφοφόροι. Πώς είναι δυνατό -βεβαίως έχουν παρέλθει είκοσι πέντε έτη από το '74 και υπάρχουν υποψήφιοι οι οποίοι ήταν πέντε ή δέκα ή ξέρω εγώ πόσων ετών, όταν έγινε η προσφυγιά- πώς είναι δυνατό να καλείς κάποιον να ψηφίσει έναν, επειδή κατάγεται από τον ίδιο τόπο, χωρίς να τον γνωρίζει, δεδομένου ότι δε θα υπάρχει το πολιτικό ενδιαφέρον, η πολιτική δημοσιότητα, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης που υπάρχουν και λειτουργούν στο επίπεδο της δημοσιοποίησης απόψεων και προσώπων όπως στις βουλευτικές ή ακόμα και στις δημοτικές εκλογές; Αυτό είναι κάτι

που πρέπει να το λάβουμε υπόψη, γιατί θα είναι ένας ακόμη λόγος να ψηφίζονται οι υποψήφιοι με βάση στενά κομματικά κριτήρια, γιατί αγνώστους θα τους καλούμε τους να ψηφίζουν, κόμμα θα ψηφίζουν και όχι εκπροσώπους, οι οποίοι θα χειριστούν και τα προσφυγικά τα προβλήματα αλλά και τα προβλήματα τα μεγάλα, τα μέγιστα, όπως είναι η προσήλωση στο στόχο της επιστροφής και τίποτε άλλο ως ο πρώτος και μοναδικός πολιτικός στόχος της όποιας ένωσης προσφύγων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δεν πρέπει να υποτιμούμε και να αγνοούμε το γεγονός ότι πέρασαν είκοσι πέντε χρόνια. Δεν πρέπει να υποτιμούμε το γεγονός ότι η Παγκύπρια Ένωση Προσφύγων δεν υπάρχει, προσπαθούμε να δημιουργήσουμε κάτι εκ νέου. Βέβαια πρέπει να οργανωθούν οι πρόσφυγες. Εάν πιστεύουμε και επιμένουμε και αυτές είναι οι θέσεις όλων των κομμάτων, ότι υπάρχει πρόβλημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ότι υπάρχει προσφυγικό πρόβλημα, δεν μπορεί παρά να είναι οργανωμένος και ο προσφυγικός κόσμος, διότι άλλως πως χάνεται. Το ερώτημα είναι: Θα οργανωθούν καλύτερα; Και είναι ένα ερώτημα στο οποίο εγώ δεν έχω καταλήξει ακόμα, διότι υπάρχουν συγκρουόμενες σκέψεις και υπάρχουν και στις δύο απόψεις. Θα οργανωθούν καλύτερα με το να προχωρήσουμε σε μεγαλύτερη κομματικοποίηση, διότι αυτό θα γίνει μέσα στον προσφυγικό κόσμο, εφόσον οι πρόσφυγες ανήκουν σε κόμματα; Δε μιλούμε για κατηγορία άλλων πολιτών. Εκλέγουν βουλευτές, υπάρχουν βουλευτές από προσφυγικές επαρχίες, κατά συνέπεια τι είναι το ζητούμενο; Περισσότερος κομματικός βίος εντός του προσφυγικού κόσμου που πρέπει να οργανωθεί καλύτερα; Και έτσι θα οργανωθεί καλύτερα, για να διεκδικήσει μαζί ο προσφυγικός κόσμος τα δίκαιά του; Ή,

εφόσον υπάρχει αυτή η αντιπροσώπευση, να κοιτάξουμε, αν είναι δυνατό, να παραμείνει περισσότερο ενωμένος; Αν θέλετε, εγώ συμφωνώ σε μεγάλο βαθμό με το σκεπτικό του κ. Μουσιούττα και έχω αυτά τα ερωτηματικά. Ελεύθερα σκέπτομαι και δεν επιζητώ να πάρω συγχαρητήρια από κανέναν ή να μου πουν, “ναι, δε με έχεις προστατεύσει”. Προέρχομαι από επαρχία και εκλέγομαι, αλλά θέλω πραγματικά να κοιτάξουμε ποιο είναι το ζητούμενο. Τι επιθυμούμε Γι’ αυτό τον κόσμο, ο οποίος έχει χάσει σε μεγάλο βαθμό τη φωνή του τα τελευταία χρόνια. Θα το επιτύχουμε με τις εισηγήσεις που γίνονται για εκλογές και για να έχουμε και τον πρόσφυγα, τον πρόεδρο των προσφύγων, και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας τον έναν έναντι του άλλου, εφόσον ήδη έχουν την ευκαιρία και εκλέγουν οι πρόσφυγες και μετέχουν στα κόμματα και θα συνεχίσουν να μετέχουν; Κατά συνέπεια, να κοιτάξουμε, με το χέρι στην καρδιά, τι είναι εκείνο το οποίο προωθεί τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις διεκδικήσεις μας, την εικόνα μας προς τα έξω και την απαραίτητη ικανότητα που πρέπει να υπάρχει στον προσφυγικό κόσμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φιλίππου, παρακαλώ. Κυρία Παντελίδου, είναι η δεύτερη φορά που ζητάτε το λόγο, θα σας τον δώσω, αλλά, παρακαλώ, προηγούνται αυτοί που δεν έχουν πάρει το λόγο.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως πάντα θα είμαι ιδιαίτερα σύντομος και ζήτησα το λόγο για να πω κάτι το οποίο ουσιαστικά δεν έχει λεχθεί, εκτός από τον κ. Βασιλείου και τον κ. Γαλανό, αλλά αρνητικά. Εγώ θέλω να χαιρετίσω το γεγονός ότι επιτέλους, μετά από είκοσι πέντε χρόνια, οι πρόσφυγες θα έχουν το δικαίωμα να εκλέξουν εκείνους που θα τους εκπροσωπήσουν στην Παγκύπρια Επιτροπή Προσφύγων. Το πρόβλημα των προσφύγων δεν είναι μόνο να γυρίσουν πίσω στο σπίτι τους. Μπορεί να είναι το

κυριότερο και το εξέθεσε ιδιαίτερα καλά ο κ. Ηλιάδης. Οι πρόσφυγες είχαν και εξακολουθούν να έχουν και πολλά άλλα προβλήματα. Και όσο καλή και αν υπήρξε η Παγκύπρια Επιτροπή Προσφύγων, σε ορισμένες περιόδους καλύτερη, σε ορισμένες περιόδους λιγότερο καλή, δεν παύει παρά να είναι μία διορισμένη επιτροπή. Γιατί δε θα ήταν καλύτερη μία εκλεγμένη επιτροπή; Ζήτησα λοιπόν το λόγο, ακριβώς για να χαιρετίσω το γεγονός ότι επιτέλους, μετά από είκοσι πέντε χρόνια, οι πρόσφυγες θα αποκτήσουν εκλεγμένη φωνή στα θέματα των προσφύγων. Εμείς είμαστε εκλεγμένοι βουλευτές, είμαστε πολλοί εδώ σε αυτή την αίθουσα πρόσφυγες, αλλά δεν έχουμε εκλεγεί για να εκπροσωπούμε τους πρόσφυγες. Αυτά, κύριε Πρόεδρε, και πρέπει και να δεχθούμε ως κοινωνία ότι έχουμε διαπράξει ένα μέγιστο σφάλμα. Για είκοσι πέντε χρόνια αυτούς τους ανθρώπους δεν τους έχουμε δώσει το δικαίωμα να εκφράζουν την άποψή τους με τους εκλεγμένους εκπροσώπους τους.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Παντελίδου, παρακαλώ. Κύριε Χατζηγιάννη, θα πάρετε το λόγο. Επειδή θέλουμε να... Παρ' όλο που υπάρχει παραβίαση του κανονισμού, διότι όπως ξέρουμε σε ένα θέμα δεν μπορεί να γίνεται παρέμβαση από τον ίδιο βουλευτή για δεύτερη φορά, εκτός εάν υπάρχει θέμα προσωπικό, εντούτοις, επειδή αυτό το θέμα είναι παρά πολύ λεπτό, έχουμε αφήσει κάπως χαλαρό το θέμα του κανονισμού αυτού. Παρακαλώ, η κ. Παντελίδου.

Κ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να υπενθυμίσω στον κ. Γαλανό ότι η απόφαση για εκλογές έχει ληφθεί από τους ίδιους τους πρόσφυγες, άρα δεν μπορούμε εμείς οι εκλεγμένοι των προσφύγων να έρθουμε και να είμαστε αντίθετοι σε αυτή την απόφαση των ιδίων των προσφύγων. Το αν τα κόμματα παρέμβουν και διασπάζουν

τους πρόσφυγες, τότε είναι κάτι εντελώς διαφορετικό. Και θα ήθελα επίσης να απαντήσω και στο σεβαστό συνάδελφο κ. Βασιλείου. Να του υπενθυμίσω ότι το Κυπριακό υπάρχει, διότι υπάρχουν πρόσφυγες. Και θα υπάρχουν οι πρόσφυγες, μέχρις ότου επιστρέψουμε όλοι στα σπίτια μας. Αυτό δεν μπορούμε να το παραγνωρίσουμε και είναι ευχής έργον που οι ίδιοι οι πρόσφυγες αποφάσισαν να έχουν τους δικούς τους εκλεγμένους αντιπροσώπους, γιατί έτσι ίσως και οι εκάστοτε κυβερνήσεις υποστούν κάποιες πιέσεις και αντιληφθούν ότι αιτήματα προσφυγικά τα οποία δεν έχουν ακόμα βρει τη λύση τους με μία δυναμική, ενωμένη προσφυγική οντότητα ίσως τη βρουν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηγιάννης, παρακαλώ.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εκείνο το οποίο πρέπει να μας απασχολήσει είναι το ζητούμενο μέσα από αυτή την εκλογή. Όλοι κατανοούσαμε στο παρελθόν ότι ο χώρος των προσφύγων έπρεπε να παραμείνει ενωμένος και ασφαλέστατα να υπάρξει μία εκπροσώπηση μέσα από κάποια εκλογική διαδικασία. Υπενθυμίζω ότι στους κατεχόμενους δήμους, μέσα σε αυτό το πνεύμα, ότι δεν έπρεπε να διασπούμε τον προσφυγικό κόσμο, είχαμε συμφωνήσει και κάμνουμε συναινετικές προσεγγίσεις. Γίνονται μεν εκλογές, αλλά στην πραγματικότητα γίνεται προσυεννοημένη, από μέρους των κομμάτων, συμφωνία και λέει κάθε κόμμα ότι τόσους θα βάλει στο ψηφοδέλτιο. Στην Αμμόχωστο, επί παραδείγματι, στους είκοσι εφτά ή τριάντα, αν δε με απατά η μνήμη μου, είπαν “τόσους θα βάλει ο Δημοκρατικός Συναγερμός υποψηφίους, τόσους το ΑΚΕΛ, τόσους το ΔΗΚΟ” κ.λπ. κ.λπ. και ασφαλέστατα δεν αποκλείεται οιοσδήποτε τρίτος να υποβάλει υποψηφιότητα. Αλλά, μέσα από εκείνη την προσέγγιση, πρέπει όλοι

να σκεφτούμε ότι θέλαμε να μη διασπάσουμε τον προσφυγικό κόσμο. Εισηγούμαι προς το σώμα...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Μία μικρή παρέμβαση, μου επιτρέπετε, που δε μας απάντησες;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ένα λεπτό, Νίκο, σε παρακαλώ. Να τελειώσω, κύριε. Πρέπει να ομολογήσω ότι έχω επί μακρόν ανάμειξη στα προσφυγικά προβλήματα. Θεωρώ ότι η πρόταση του κ. Μουσιούττα, εάν γίνει η κατάλληλη επεξεργασία, μπορεί να δώσει τη λύση του ζητούμενου: Να εκλέγονται μεν, να μην είναι διορισμένοι και να μην εκπροσωπούν κανέναν, αλλά μπορεί να είναι με βάση την εκλογική δύναμη των κομμάτων. Θα μπορούσε ενδεχομένως ο Δημοκρατικός Συναγερμός να εκλέξει, με βάση τη δική του εκλογική δύναμη, τον αριθμό εκείνο των εκπροσώπων -μπορούμε να βρούμε ποια είναι η αναλογία- και έτσι να περισώσουμε και την ενότητα των προσφύγων, αλλά να δώσουμε και την εκλογή, την οποία ζητούν οι πρόσφυγες. Διαφορετικά, θα μεταφέρουμε πραγματικά στο χώρο των προσφύγων αυτή την αντιπαλότητα και διερωτώμαι εάν είναι η κατάλληλη στιγμή ή, αν θέλετε, ο κατάλληλος χώρος, για να υπάρξει αυτή η αντιπαλότητα, τη στιγμή που νομίζω ότι ιδιαίτερα το χώρο εκείνο όλοι έχουμε την ευαισθησία να τον κρατήσουμε εκτός της πολιτικής αντιπαράθεσης. Εισηγούμαι, κύριε Πρόεδρε, εάν συμφωνούν οι συνάδελφοι, για να δοθεί η ευκαιρία κάποιας περίσκεψης πάνω στο θέμα, να αναβληθεί για την ερχόμενη εβδομάδα -με βάση τον κανονισμό μπορούμε να το κάμουμε- και να εξεταστεί ενδεχομένως η προσέγγιση αυτή του κ. Μουσιούττα, που, επαναλαμβάνω, χωρίς να το έχω συζητήσει με το κόμμα μου, θεωρώ ότι είναι μία λύση η οποία θα εξασφαλίσει το ζητούμενο, και την εκλογιμότητα θα την εξασφαλίσει αλλά και την ενότητα των προσφύγων θα τη διατηρήσει.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης κάτι ήθελε να διευκρινίσει.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Μόνο για ένα δευτερόλεπτο, επειδή το άκουσα για τρίτη φορά να...με όλο το σεβασμό προς τους συναδέλφους...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν ακούμε, κύριε Πιπτοκοπίτη.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Λέω μόνο για ένα λεπτό και αναγκάστηκα να παρέμβω, γιατί έχω ακούσει για τρίτη φορά να γίνεται το ίδιο λάθος, ενώ δεν είναι έτσι. Μιλάτε για τους δήμους και λέτε ότι, βάσει της συναίνεσης και βάσει της δύναμης των κομμάτων, ναι, καθορίζονται συμφωνημένα οι δήμαρχοι. Δεν είναι έτσι. Οι πρόσφυγες εδώ έχουν ένα προνόμιο διπλό, έναντι του άλλου πληθυσμού. Ψηφίζουν δημάρχους και...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Μα δε μου επέτρεψες, συνάδελφε, να σε διακόψω. Εσύ γιατί με διακόπτεις; Να τελειώσω, αν και δεν εκατάλαβες ακόμα τι θέλω να πω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χατζηγιάννη, αφήστε να τελειώσει, σας παρακαλώ.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Λέω ότι οι πρόσφυγες εκεί που διαμένουν, στους όποιους δήμους, ψηφίζουν τοπικά πρόσφυγες και μη πρόσφυγες και πέραν αυτού έχουν επιπρόσθετα το δικαίωμα

και ψηφίζουν και για τους εκτοπισθέντες δήμους. Αυτή είναι η διαφορά · σε αυτή την προκειμένη περίπτωση έχουν διπλό δικαίωμα έναντι του άλλου πληθυσμού.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Θέλω να πω ότι λόγω της σκοπιμότητας να παραμείνουν οι πρόσφυγες ενωμένοι -και μιλούμε για τους κατεχόμενους δήμους · μιλούμε για το Λευκόνικο, την Κυθρέα κ.ο.κ., Κερύνεια, Αμμόχωστο-, εκεί όλοι συμφωνήσαμε ότι είναι αχρείαστη η κομματική αντιπαράθεση και συμφωνήσαμε στην προσέγγιση με τη δύναμη των κομμάτων να παρουσιάζουμε κοινό ψηφοδέλτιο, γιατί εθέλαμε να διαφυλάξουμε, επαναλαμβάνω, την ενότητα των προσφύγων. Δε μιλώ για τους μη κατεχόμενους δήμους · μιλώ για τους κατεχόμενους δήμους. Και τώρα, μια και μιλούμε για πρόσφυγες, εισηγούμαι λοιπόν να υιοθετήσουμε την ίδια προσέγγιση που υιοθετούμε για τους κατεχόμενους δήμους και στην εκλογή των προσφύγων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου, παρακαλώ.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει δίκαιο ο κ. Χατζηγιάννης, παρ' όλο που το θέμα πάει αλλού, ότι επετύχαμε σε αρκετές περιπτώσεις να έχουμε μια συναίνεση. Όμως είχαμε υποστεί και κριτική από πάρα πολλούς ότι τα κόμματα επιβάλλουν τις δικές τους λύσεις και στις περασμένες εκλογές κύριε Χατζηγιάννη, είχαμε τετραπλάσιο αριθμό ανεξαρτήτων υποψηφίων από τις πρώτες. Άρα φαίνεται ότι το σύστημα δε γίνεται εύκολα αποδεκτό και, ενώ η εισήγησή σας πολιτικά μπορεί να είναι ορθή, εντούτοις νομίζω ότι θα μας δημιουργήσει προβλήματα αποδοχής της μέσα στην κοινή γνώμη.

Υπάρχει το αίτημα της εκλογής και καταλήγω, κύριε Πρόεδρε, γιατί θέλω να είμαι σύντομος. Το ενοποιητικό, το ενωτικό στοιχείο μεταξύ των προσφύγων δεν είναι ο κοινός τόπος καταγωγής. Είναι η κοινή επιθυμία για επιστροφή. Αυτό είναι το ενωτικό

στοιχείο και εμείς αυτό το ενωτικό στοιχείο πάμε να το άρουμε, να το αφαιρέσουμε και να το αναγάγουμε σε κοινό τόπο καταγωγής. Αυτό είναι πάρα πολύ επικίνδυνο, κύριοι συνάδελφοι, είναι πολιτικά επικίνδυνο, πέρα από τις πρακτικές δυσκολίες που ανέφερε ο κ. Ηλιάδης, άγνωστοι να ψηφίζουν αγνώστους εν πολλοίς. Γι' αυτό εγώ ποιούμαι έκκληση να προχωρήσουμε με την ψήφιση του νόμου με βάση όχι τον τόπο καταγωγής. Τα θέματα που αφορούν τους ανθρώπους με κοινό τόπο καταγωγής διεκπεραιώνονται με μεγάλη επιτυχία μέσα από τα προσφυγικά σωματεία, μέσα από τους συλλόγους που έχουν δημιουργηθεί και εργάζονται με μεγάλη επιτυχία. Καταλήγοντας, θέλω να υπενθυμίσω ότι οι πρόσφυγες, ως σύνολο και ως οργανωμένη ομάδα, έχουν πρωτοστατήσει σε κινητοποιήσεις πολιτικές, έχουν σημαντική πολιτική συνεισφορά, δεν ασχολήθηκαν μόνο με τα τοπικά προβλήματα, εξ ου και η αναγκαιότητα να παραμείνουν ενωμένοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, δεν ξέρω πόσο θεωρείτε ότι το θέμα εξητλήθη ή δεν εξητλήθη. Έχω την εντύπωση ότι η συζήτηση πάει πάρα πολύ. Θα δώσω το λόγο... Ο κ. Κυπριανού κάτι ήθελε να προσθέσει.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν επιτρέπεται, εσείς ο ίδιος είπατε προ ολίγου ότι ο κανονισμός προβλέπει να μην παίρνει το λόγο βουλευτής που εμίλησε επί του θέματος και επί της ουσίας μία, δύο, τρεις φορές. Με συγχωρείτε, εγώ ξέρω ότι δεν υπάρχει τέτοιος κανονισμός, αλλά εσείς το εθέσατε και το ακολουθήσατε. Σηκώνω το χέρι μου για να μιλήσω και δίνετε το λόγο σε συνάδελφο, χωρίς να θέλω να αποστερήσω το δικαίωμα από συνάδελφο, ο οποίος έκαμε δύο, τρεις παρουσιάσεις. Το θεωρώ μη ορθό. Αν θα συνεχιστεί, θα ήθελα να πω και εγώ δύο λόγια.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Το ίδιο και εγώ, κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ, ποιοι θέλουν να...για να σημειώσω, ποιοι θέλουν το λόγο, διότι στο τέλος της ημέρας δεν...διαδικασία, παρακαλώ!

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Υπάρχει προσωπικό θέμα, αν είναι προσωπικό, έχετε προτεραιότητα, εγώ έχω προσωπικό υπό την εξής έννοια: Η κ. Παντελίδου μου απήντησε σε κάτι που δεν είπα και νομίζω πρέπει να το ξεκαθαρίσουμε. Αυτό είναι το προσωπικό.

Λ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε, με όλο το σεβασμό προς το σώμα και προς τους συναδέλφους οι οποίοι έχουν τη θέληση να συνεχίσουν να μιλούν, να πω ότι έγιναν ουκ ολίγες συνεδριάσεις στην επιτροπή προσφύγων, συμφωνήσαμε σε όλα, άρα το να αναφύονται νέα ζητήματα, ίσως μπαίνουμε σε ζητήματα καινών δαιμονίων και δε θα καταλήξουμε πουθενά. Πιστεύω ότι ένα είναι το θέμα για το οποίο υπάρχει διχογνωμία και να τεθεί σε ψηφοφορία -τόπο διαμονής ή τόπο διαμονής με καταγωγή- και πιστεύω, ανάλογα με το τι απόφαση θα πάρουμε, κλείνει και το θέμα της ψήφισης του νομοσχεδίου και πιστεύω ότι δε χρειάζεται να προσθέσουμε οτιδήποτε άλλο.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δώρος Χριστοδουλίδης, παρακαλώ.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Εσήκωσα το χέρι πριν από την κ. Παντελίδου, τον κ. Χατζηγιάννη, τον κ. Γαλανό και τον κ. Πιπτοκοπίτη. Έγινε και ένας διάλογος μεταξύ των δύο, ο κ. Πιπτοκοπίτης πριν

από ένα λεπτό σήκωσε το χέρι του και εγώ μόνο μία διευκρίνιση θα κάνω, ούτε θα αγορεύσω ούτε θα πω τίποτα. Και σίγουρα δεν υπάρχει κανονισμός, είναι συζήτηση που γίνεται, δεν είναι αγορεύσεις, επομένως ο καθένας μπορεί να μιλήσει όση ώρα θέλει. Εφόσον έχει δοθεί ο λόγος στον κ. Χριστοδουλίδη, να συνεχίσει, αλλά παρακαλώ να μας δοθεί ο λόγος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Κυπριανού, παρακαλώ, ασφαλώς ο κάθε βουλευτής μπορεί να μιλήσει όση ώρα θέλει, αλλά υπάρχει κανονισμός ο οποίος προνοεί κατά πόσο δίνεται δεύτερη φορά ο λόγος στον ίδιο βουλευτή, εάν πρόκειται να αγορεύσει ξανά. Εάν πρόκειται να εγείρει οποιοδήποτε θέμα διευκρίνισης... Μάλιστα, είναι θέμα διευκρίνισης και έχετε το λόγο. Να τελειώσει ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εκφράζω την έντονη διαφωνία μου με την εισήγηση ότι έχει εξαντληθεί το θέμα. Εδώ ο εισηγητής έχει ξαναβάλει το θέμα πάνω σε μια νέα βάση. Παρακολουθούμε αυτό το θέμα οι παλαιότεροι στη Βουλή από το 1992: το αναφαίρετο δικαίωμα και των προσφύγων να εκλέγουν. Μέχρι τώρα είχα και συνεχίζω να έχω την έντονη πεποίθηση ότι το δικαίωμα εκλογής είναι η κορυφαία έκφραση της δημοκρατίας. Κάποιοι συνάδελφοι επανέρχονται στις προτάσεις για παλιά διοριστικά συστήματα. Κατηγορηματικά τάσσομαι ενάντια.

Δεύτερο, σχετικά με τη χρήση του παραδείγματος των κατεχομένων δήμων, έχω την άποψη και την εντύπωση -και, αν κάνω λάθος, θα παρακαλούσα κάποιον που κατέχει το θέμα να με διορθώσει- ότι προκηρύσσονται εκλογές με δικαίωμα υποβολής

υποψηφιοτήτων και με δικαίωμα εκλογής. Όσον αφορά το τι κάνουν τα κόμματα μεταξύ τους - και ο σημερινός ο νόμος δεν το απαγορεύει, έχω την εντύπωση- για σκοπούς εκλογής της ηγεσίας της ΠΕΠ, μπορούν να προχωρήσουν · αν υπάρξει συναινετική λύση, ας το κάνουν. Αλλά ταυτόχρονα έχουν το δικαίωμα οι πρόσφυγες να ψηφίζουν, έχει το δικαίωμα ο οποιοσδήποτε να υποβάλει υποψηφιότητα.

Και επειδή, νομίζω, συζητούμε τουλάχιστον από το 1991 αυτό το νόμο, εδώ και οκτώ χρόνια, επιτρέψτε μου να πω ότι οποιαδήποτε αναβολή, για να συνεχιστούν οι διαβουλεύσεις, κάπου θα δώσει ένα λανθασμένο μήνυμα, ότι κοροϊδεύουμε αυτούς που τους οφείλουμε το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ τον κ. Κυπριανού να δώσει τη διευκρίνισή του.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μόνο μια διευκρίνιση, διότι ακούστηκαν μια - δυο απόψεις από τον κ. Ηλιάδη και τον κ. Χρίστου που νομίζω ότι είναι λανθασμένες. Μπορεί να έχουν υπόψη τους άλλη αρχική θέση, όσον αφορά αυτό το νόμο και όχι το σχέδιο που έρχεται σήμερα για ψήφιση.

Δεν τίθεται θέμα πρακτικών δυσκολιών, ότι θα ψηφίζουν μεταξύ αγνώστων, το οποίο είναι ένα επιχείρημα που μπορεί να το αντιπαρέλθει κανείς, διότι και οι βουλευτές είναι επί παγκύπριας βάσεως που ψηφίζονται από τους πρόσφυγες. Αλλά δεν είναι αυτό το θέμα · είναι η κατανομή των επαρχιακών επιτροπών που θα γίνεται βάσει του τόπου διαμονής και αυτή η κατανομή των θέσεων σ' αυτές τις επαρχιακές θα γίνεται βάσει της καταγωγής σε εκείνη την επαρχία. Δηλαδή δε θα ψηφίζει ο πρόσφυγας που ζει στη Λευκωσία την επαρχιακή στην Πάφο. Οι πρόσφυγες της Πάφου θα εκλέξουν τους εκπροσώπους τους στην επαρχιακή της Πάφου, όπως ακριβώς προβλέπεται και

από την άλλη θέση. Δηλαδή δεν τίθεται κανένα διαφορετικό θέμα ψηφοφορίας ούτε κανένας καινούριος τρόπος. Είναι κατά πόσο θα είναι προ-δοσμένες οι έδρες κατά τόπο καταγωγής ή αν θα είναι σε ένα ενιαίο σύνολο. Όμως πρακτικό πρόβλημα του να αναγκαστούν να ψηφίσουν αγνώστους δε θα υπάρξει.

Ήθελα να δώσω αυτή τη διευκρίνιση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου και αμέσως μετά θα τεθεί το θέμα σε ψηφοφορία.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Αυτό ακριβώς ήθελα να πω, κύριε Πρόεδρε. Ήθελα να ζητήσω το λόγο επί διαδικαστικού θέματος, αλλά είπα να σεβαστώ τους φίλτατους συναδέλφους και να μην τους στερήσω το δικαίωμα.

Νομίζω ότι η δημοκρατία και η αποτελεσματικότητα δεν είναι διαζευγμένες κατ' ανάγκη. Δηλαδή, εντάξει, μιλήσαμε και είπαμε τις απόψεις μας. Υπάρχουν απόψεις των κομμάτων και τα κόμματα παίρνουν θέση, λαμβάνοντας και άλλα πράγματα υπόψη τους, πέρα από τα θεωρητικά και τα θέματα αρχής. Θα προσπαθώ τώρα εγώ να πείσω το άλλο κόμμα, το οποίο μέτρησε και τα δικά του, ότι έχει λάθος; Μέτρησε τα δικά του και αποφάσισε έτσι. Τι συζητούμε περισσότερο;

Νομίζω ότι, αν δεν υπάρχει ομοφωνία, να μπει σε ψηφοφορία και να προχωρήσουμε πλέον στην ψήφιση ή την καταψήφιση του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θεωρώ ότι η συζήτηση επί του θέματος έχει λήξει.

Κύριε Χατζηγιάννη, έχετε θέσει θέμα αναβολής. Διερωτώμαι αν επιμένετε στην πρόταση αυτή.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε, δεν επιμένω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αντικατάσταση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και δύο εγκρίνονται.

Προχωρήστε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 3. Δεύτερος Πίνακας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι στο άρθρο 3 βρίσκεται η βασική διαφωνία.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ να κατατεθεί η τροποποιητική πρόταση.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Η πρόταση, κύριε Πρόεδρε, των κομμάτων ΔΗΣΥ και ΔΗΚΟ είναι όπως αναφέρεται στο κείμενο το οποίο έχουμε πάρει. Η πρόταση του ΑΚΕΛ-Αριστερά -Νέες Δυνάμεις και της ΕΔΕΚ είναι τροποποιητική σε σχέση με αυτό το ζήτημα και αφορά την εκλογή των επαρχιακών επιτροπών με βάση τον τόπο προσωρινής διαμονής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, η τροποποιητική πρόταση που μπαίνει μπροστά στο σώμα είναι όπως οι εκλογές διεξάγονται με βάση τον τόπο προσωρινής διαμονής για τις επαρχιακές επιτροπές.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποίησης;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννέα υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 19 ψήφους υπέρ, 24 εναντίον και 2 αποχές, η τροπολογία απορρίπτεται και το άρθρο 3 ψηφίζεται ως έχει.

(Οι βουλευτές κ. Αντώνης Καράς και Σωκράτης Χάσικος ψήφισαν από τα έδρανα των θρησκευτικών εκπροσώπων.)

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, γίνεται να κάθονται βουλευτές πίσω και να ψηφίζουν;

Α. ΚΑΡΑΣ:

Βεβαίως, κύριε. Μα τώρα...

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Όχι, σοβαρά τώρα!

Α. ΚΑΡΑΣ:

Είναι έδρανα, κύριε συνάδελφε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι, παρακαλώ!

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε συνάδελφε, εγώ ρωτώ τον Πρόεδρο. Αν είναι έδρανα και ψηφίζετε απ' εκεί, εγώ δεν έχω πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι βουλευτικό έδρανο. Σίγουρα δεν μπορούν να ψηφίσουν, αν κάθονται στη γαλαρία.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Εντάξει. Ευχαριστώ. Να το ξέρουμε, για να πάμε και εμείς μετά!

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, διαφωνώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ. Δε θα το συζητήσουμε τώρα, κύριε Καρά.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Όχι, είπατε "κάθονται στη γαλαρία". Είναι έδρανα συναδέλφων βουλευτών, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, αυτό είπα. Είναι έδρανα, είπα.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Όχι, για να είμαστε σωστοί, εκείνα τα έδρανα δεν έχουν δικαίωμα ψήφου.
Ανήκουν στους εκπροσώπους των θρησκευτικών ομάδων.

Ευχαριστώ, πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, μην ανοίξετε άλλο θέμα.

Προχωρούμε με τη δεύτερη ανάγνωση και των υπόλοιπων άρθρων.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δικαιολογία ψήφου αποχής, εκτός αν θέλετε να μου δώσετε το λόγο στο τέλος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Γαλανέ, σας παρακαλώ. Έχει συζητηθεί το θέμα και έχετε εξηγήσει τη θέση σας επαρκώς.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Όχι, έκανα αποχή, κύριε Πρόεδρε, και πρέπει να εξηγήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριε Γαλανέ.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Η αποχή είναι, διότι θεωρώ ότι και τα δύο συστήματα εξυπηρετούν τη δημοκρατία.
Για να μη θεωρηθεί άλλως πως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πολύ καλά. Προχωρούμε στη...

N. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για τη σωστή εφαρμογή των κανονισμών, πιστεύω ότι στην αποχή δε δικαιούται κάποιος να αιτιολογήσει την ψήφο του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δικαιούται, κύριε Πιπτοκοπίτη.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Όχι με βάση τον κανονισμό, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, σας παρακαλώ. Ή υπάρχει προεδρείο εδώ και δίνει μια ερμηνεία ή δεν υπάρχει.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Μα αποτάθηκα στο προεδρείο, κύριε Πρόεδρε. Αποτάθηκα στο προεδρείο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το προεδρείο λέει ότι δικαιούται.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Εντάξει.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Και ο κανονισμός, κύριε Πρόεδρε, λέει ρητά ότι δικαιούται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ!

Κύριε γραμματέα, προχωρήστε με τη δεύτερη ανάγνωση και των υπόλοιπων άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Αντικατάσταση του άρθρου 16 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 19 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Κατάργηση του άρθρου 22 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.

Αντικατάσταση του Πρώτου Πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 8.

Αντικατάσταση του Δεύτερου Πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 9.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 4 μέχρι 9 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 4 μέχρι 9 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (Σύσταση, Σκοποί, Λειτουργία, Δομή, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 9 θέμα, που είναι "Ο περί Επιστροφής Πληρωθεισών Προπολεμικών Οφειλών προς τις Εμπορικές Τράπεζες Νόμος του 1997". Είναι πρόταση νόμου και καλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να αναγνώσει την έκθεση στο σώμα.

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται "Ο περί Επιστροφής Πληρωθεισών Προπολεμικών Οφειλών προς τις Εμπορικές Τράπεζες Νόμος του 1997"

Παρόντες:

Αριστοφάνης Γεωργίου, πρόεδρος

Μάριος Ματσάκης

Κώστας Παπακώστας

Μάρκος Κυπριανού

Κίκης Γιάγκου

Μη μέλη της επιτροπής:

Λευτέρης Χριστοφόρου

Αντώνης Χατζηρούσος

Κατερίνα Παντελίδου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε από το βουλευτή κ. Ανδρέα Χρίστου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, σε αρκετές συνεδρίες της μεταξύ Οκτωβρίου 1997 και Μαΐου 1999.

Στα πλαίσια μελέτης του όλου θέματος κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Εφόρου Συνεργατικών Εταιρειών, του Συνδέσμου Εμπορικών Τραπεζών, της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας, της Κυπριακής Τράπεζας Αναπτύξεως Λτδ, της ΠΕΠ, του ΣΙΤΟΠ και του ΠΑΣΥΠΕΕ.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η επιστροφή των προπολεμικών οφειλών που εισπράχθηκαν από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μετά την τουρκική εισβολή.

Εισάγοντας την υπό αναφορά πρόταση νόμου εκ μέρους του εισηγητή της, ο πρόεδρος της επιτροπής κ. Αριστοφάνης Γεωργίου δήλωσε ότι η επιστροφή των εισπραχθεισών οφειλών εντάσσεται στα πλαίσια της ίσης κατανομής οικονομικών βαρών που προκάλεσαν η τουρκική εισβολή και η κατοχή μεγάλου μέρους της πατρίδας μας.

Επιπρόσθετα, επισήμανε ο πρόεδρος της επιτροπής, με την πρόταση νόμου εμπεδώνεται το περί δικαίου αίσθημα του κοινού και αίρεται η αδικία που υφίσταται μεταξύ συνεπών και ασυνεπών οφειλετών. Σύμφωνα πάντα με τον πρόεδρο της επιτροπής, τα ποσά αυτά ανέρχονται σε αρκετά εκατομμύρια λίρες και εισπράχθηκαν από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στη βάση των προϋποθέσεων συνομολόγησης νέου δανείου.

Η εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα επισήμανε ότι η υπό αναφορά πρόταση νόμου περιέχει σημεία αντισυνταγματικότητας, γιατί επιβαρύνεται ο κρατικός προϋπολογισμός, αφού θα απολεσθούν έσοδα του δημοσίου. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την ίδια εκπρόσωπο, γίνεται διάκριση σε βάρος των οφειλετών που συνήψαν δάνεια με ιδιώτες, αφού γι' αυτή την ομάδα των οφειλετών δε λαμβάνεται καμιά σχετική πρόνοια.

Οι εκπρόσωποι της ΠΕΠ δήλωσαν ότι για το όλο θέμα αναμένεται από τα κόμματα να τηρήσουν την ίδια στάση που τήρησαν κατά την ψήφιση του νόμου με βάση τον οποίο διαγράφηκαν τα προπολεμικά χρέη.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών επισήμαναν ότι η επιστροφή των οφειλών που καταβλήθηκαν συνδέεται άμεσα με φορολογικές απαλλαγές που θα προσφερθούν στις τράπεζες. Συνεπακόλουθα, όπως οι ίδιοι δήλωσαν, κάτι τέτοιο συνεπάγεται απώλεια εσόδων για το δημόσιο και κατ' επέκταση επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού.

Οι εκπρόσωποι του Εφόρου Συνεργατικών Εταιρειών δήλωσαν ότι το συνεργατικό κίνημα θα καταβάλει κάθε αναγκαία προσπάθεια για την επίτευξη των στόχων και των επιδιώξεων της προτεινόμενης νομοθεσίας. Οι ίδιοι εκπρόσωποι επισήμαναν επίσης ότι πρέπει να παραχωρηθούν στα συνεργατικά ιδρύματα άλλου είδους κίνητρα, αφού αυτά δε θα ωφεληθούν από φορολογικές ελαφρύνσεις λόγω του ότι δεν καταβάλλουν φόρο εισοδήματος και επιπρόσθετα αρκετά από τα ιδρύματα αυτά αντιμετωπίζουν προβλήματα επιβίωσης.

Οι εκπρόσωποι των εμπορικών τραπεζών δήλωσαν ενώπιον της επιτροπής ότι αντιμετωπίζουν τρομερές δυσκολίες σε σχέση με τον εντοπισμό των δικαιούχων οφειλετών. Ειδικότερα, όπως δήλωσαν, τα στοιχεία για τις καταβολές οφειλών που

έγιναν μετά το 1974 είναι αδύνατο να καθοριστούν, λόγω καταστροφής των σχετικών αρχείων.

Οι εκπρόσωποι του ΠΑΣΥΠΕΕ δήλωσαν ότι το ποσό που θα επιστραφεί από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ανέρχεται σε £7.300.000, ενώ είναι πιθανό το ποσό αυτό να ανέλθει σε £10.000.000, αν εν τω μεταξύ κηρυχθούν και άλλοι, με απόφαση δικαστηρίου, ως πληγέντες.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή έχει διαμορφώσει τις ακόλουθες θέσεις:

Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις με γνώμονα την ίση μεταχείριση, την ανάγκη ικανοποίησης του περί δικαίου αισθήματος και την υποστήριξη του προσφυγικού κόσμου, εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της υπό συζήτηση πρότασης νόμου.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού επιφυλάχθηκαν να εκφράσουν τις απόψεις τους κατά τη διάρκεια της συζήτησης του όλου θέματος στην ολομέλεια του Σώματος.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές του Δημοκρατικού Κόμματος δήλωσαν ότι δεν μπορούν να τοποθετηθούν θετικά έναντι της πρότασης νόμου λόγω της πρόδηλης αντισυνταγματικότητας των προνοιών της.

Με βάση τις πιο πάνω θέσεις της, η επιτροπή θέτει το όλο θέμα ενώπιον της Βουλής για λήψη τελικής απόφασης.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου, παρακαλώ.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αισθάνομαι την ανάγκη να σας πληροφορήσω ότι από τη δική μας την πλευρά - επειδή έχουμε ενδοκομματικές εκλογές- πολλοί βουλευτές έχουν δεσμευτεί να μεταβούν σε συγκεντρώσεις και εκδηλώσεις περίπου στις 7.00 η ώρα και δυσανασχετούν, διότι βρίσκονται σε σύγκρουση με τις ανειλημμένες υποχρεώσεις τους. Βεβαίως, το νομοθετικό έργο προέχει, αλλά κατά καιρούς αυτή η διαδικασία χρησιμοποιείται, δηλαδή να ζητά ένα κόμμα αναβολή της συζήτησης διαφόρων θεμάτων, για να μπορέσει να διεκπεραιώσει τις υποχρεώσεις του. Αυτό είναι που προτίθεται να κάμω, κύριε Πρόεδρε, και ζητώ να διακοπεί η περαιτέρω συζήτηση των διαφόρων θεμάτων για το λόγο που ανέφερα.

Όμως ξέρω τις έντονες απόψεις του κ. Χατζηδημητρίου πάνω στο τελευταίο θέμα και, αν τελικά η θέση είναι ότι δεν πρέπει να αναβληθούν όλα τα θέματα, ας αναβληθούν τα υπόλοιπα, περιλαμβανομένου και αυτού του οποίου έχει μόλις διαβαστεί η έκθεση. Επειδή προβλέπω ότι θα αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης, μπορούμε να το αφήσουμε για την άλλη βδομάδα, παρ' όλο που έχει διαβαστεί η έκθεση, και να πάμε αμέσως στο τελευταίο θέμα, για το οποίο ο κ. Χατζηδημητρίου επιμένει να γίνει συζήτηση σήμερα. Εκτός και αν πάλι ο κ. Χατζηδημητρίου δεχθεί...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Δεν είναι μόνο ο κ. Χατζηδημητρίου που θα πρέπει να δεχθεί.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Βέβαια. Όχι. Είναι ως πρόεδρος της επιτροπής που...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι, παρακαλώ. Υπάρχει μια πρόταση μπροστά στο σώμα για αναβολή όλων των θεμάτων πλην του τελευταίου.

Ο κ. Κλεάνθους.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ακριβώς για το τελευταίο θέμα εγώ θα έλεγα ότι μόλις σήμερα έχουν εισαχθεί νέες ιδέες, για τις οποίες τουλάχιστον εγώ πληροφορώ τους συναδέλφους ότι θα μιλώ για αρκετή ώρα, για να επιχειρηματολογήσω πάνω ακριβώς σ' αυτό το ζήτημα, ότι δε μας δόθηκε η ευκαιρία της σωστής και έγκαιρης διαβούλευσης. Θέλω να το τονίσω αυτό το πράγμα, γιατί είναι νέα δεδομένα, τα οποία εισάγονται σχεδόν την υστάτη στιγμή, θα έλεγα. Γι' αυτό προειδοποιώ τους συναδέλφους ότι εγώ θα μιλώ πολλή ώρα πάνω σ' αυτό το ζήτημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εγώ δεν αναλαμβάνω την ευθύνη της αναβολής. Αν υπάρχει πρόταση για αναβολή, να γίνει ψηφοφορία και να αναλάβει τις ευθύνες η Βουλή. Διότι, όταν ξέρω ότι και για τον τελευταίο ημικρατικό οργανισμό γίνονται διαμαρτυρίες από τη Βουλή, όταν καθυστερεί η κατάθεση του προϋπολογισμού του, και την ίδια ώρα έχουμε τον προϋπολογισμό για την άμυνα ο οποίος εκκρεμεί εδώ και τρεις μήνες, είναι κάτι που τέλος πάντων θέτει σε κίνδυνο πλέον και την ασφάλεια του κράτους. Για να μην προχωρήσω παρακάτω να πω ορισμένα πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου, παρακαλώ.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κατανοώ πλήρως τις απόψεις του κ. Χατζηδημητρίου. Ταυτόχρονα όμως, θέλω να πω ότι η αναβολή δε γίνεται λόγω των διαδικαστικών προβλημάτων της Βουλής ή λόγω των απόψεων ορισμένων κομμάτων. Δυστυχώς, πολλά θέματα τα οποία είχαν ζητηθεί ακόμα εκκρεμούν· αλλά δεν είναι αυτό το θέμα.

Αν, κύριε Πρόεδρε, οι συνάδελφοι του Δημοκρατικού Συναγερμού έπρεπε να είχαν φύγει στις 7.00 μ.μ. και τώρα είναι 7.10 μ.μ. και αν η συζήτηση για το θέμα του προϋπολογισμού της άμυνας θα τελειώσει στις 8.00 μ.μ. ή στις 8.30 μ.μ., τότε πώς λύνεται το πρόβλημα; Θα έπρεπε οι συνάδελφοι -θέλω να παρατηρήσω, με όλη την εκτίμηση- να το είχαν θέσει από την αρχή, ώστε το θέμα της άμυνας να συζητηθεί πρώτο. Έτσι έπρεπε να τεθεί, για να κλείσει αυτό το κεφάλαιο πρώτο. Τώρα είμαστε μπροστά σε δίλημμα. Χωρίς τους βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού δεν μπορούμε να συνεχίσουμε για λόγους τάξης και ουσίας, και, από την άλλη, ο χρόνος είναι αδυσώπητος. Άρα με ευθύνη όλων πρέπει να αναβληθεί από ό,τι φαίνεται.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εκτός από εμάς.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε συνάδελφε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θέλω να διαχωρίσουμε τις ευθύνες του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, εδώ υπάρχει μια πρόταση, εξαιτίας κάποιων προβλημάτων ή δεδομένων που έχει μια κοινοβουλευτική ομάδα.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Δεν υπάρχει πιθανότητα για έκτακτη συνεδρία, κύριε Πρόεδρε, που να λύσει αυτό το θέμα; Τη Δευτέρα, για παράδειγμα;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εγώ φεύγω την Κυριακή.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Να γίνει αύριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι, παρακαλώ. Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, για να μην υπάρχει η παραμικρή παρεξήγηση. Εμείς είμαστε έτοιμοι να τοποθετηθούμε εδώ και τέσσερις βδομάδες. Δεν εισηγούμαστε αναβολή γιατί έχουμε πρόβλημα να τοποθετηθούμε. Όπως είναι γνωστό, έχουμε τοποθετηθεί. Απλώς συμμεριζόμαστε ένα υπαρκτό πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ. Να τεθεί το θέμα αναβολής και, αν πρόκειται να κληθεί ειδική συνεδρία, αυτό να το αντιμετωπίσει η προεδρία της Βουλής μαζί με τους εκπροσώπους των κομμάτων εντός της αύριον, για να δούμε πότε είναι δυνατό να οριστεί η συνεδρία.

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, διαμορφώνω την τελική πρόταση για ψηφοφορία. Ζητώ, για τους λόγους που έχω αναφέρει, αναβολή της περαιτέρω συζήτησης όλων των θεμάτων, διότι φαίνεται, και αν ακόμα αφήσουμε το τελευταίο θέμα, για να το συζητήσουμε σήμερα, πάλι δεν εξυπηρετείται ο σκοπός για τον οποίο ζητώ την αναβολή. Γι' αυτό ζητώ την αναβολή όλων των θεμάτων. Λυπούμαι πραγματικά. Κατανοώ το συνάδελφο κ. Χατζηδημητρίου. Είναι ο άνθρωπος πρόεδρος της επιτροπής Άμυνας, παρακολουθεί...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Και ως άτομο ενδιαφέρομαι, όχι μόνο ως πρόεδρος της επιτροπής.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Και ως άτομο, δεν έχει σημασία. Αλλά δυστυχώς, είναι μερικά πράγματα τα οποία δεν μπορούν να χωρέσουν μέσα στην ίδια διαδικασία. Ούτε οι ευθύνες μας ούτε οι

ευθύνες οι κομματικές όλων των μελών της πλευράς μας, του Δημοκρατικού Συναγερμού, ούτε η ευθύνη για να τελειώσει αυτό το θέμα το συντομότερο δυνατό. Γι' αυτό ζητώ να τεθεί σε ψηφοφορία το θέμα της αναβολής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η πρόταση είναι σαφής. Υπάρχει θέμα αναβολής της σημερινής συνεδρίας και όλων των θεμάτων τα οποία είναι στην ημερησία διάταξη, περιλαμβανομένου και του θέματος για το οποίο έχει αναγνωσθεί η έκθεση.

A. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριε Μούσκο.

A. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Εγώ δε διαφωνώ με την εισήγηση του κοινοβουλευτικού μου εκπροσώπου, όμως το δέκατο θέμα είναι κυρωτικός νόμος και πρέπει να περάσει από τη Βουλή μέχρι το τέλος του μηνός αυτού, για να μπορέσει η κυβέρνηση να τον καταθέσει σε διεθνές συνέδριο στην Ευρώπη. Θα ήθελα να παρακαλέσω, αν θα τερματιστεί η συζήτηση για όλα τα άλλα θέματα, τουλάχιστον αυτό το θέμα, για το οποίο συμφωνούμε όλοι, να το εγκρίνουμε, για να περάσει σήμερα, διότι, μέχρις ότου δημοσιευτεί, θα περάσει το τέλος Ιουνίου και θα βρεθούμε όλοι εκτεθειμένοι. Και εμείς και η κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Μούσκο, έχετε πει ότι υπάρχει περιθώριο μέχρι το τέλος του μηνός.

A. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν το ψηφίσουμε την άλλη Πέμπτη, που θα έχει 24 ο μήνας, δε θα έχουμε το χρόνο να δημοσιευτεί στην επίσημη εφημερίδα της κυβέρνησης.

(Ακούγονται διαμαρτυρίες από όλες τις πλευρές.)

Μα ποιο είναι το πρόβλημα, συνάδελφοι; Αν περάσει το θέμα χωρίς συζήτηση, πειράζει να μείνουμε ακόμα δέκα λεπτά εδώ; Για όνομα του Θεού! Δε ζητώ να ψηφιστεί κάτι που έχει συζήτηση. Το θέμα είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει ομοφωνία ότι η συνεδρία αναβάλλεται, εκτός από το θέμα 10, για το οποίο υπάρχει μια εισήγηση και το οποίο είναι ομόφωνο για να...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Μα πού είδατε την ομοφωνία; Με συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε. Ή αναβάλλονται τα πάντα ή θεωρώ ότι το ταμείο του εμπαιγμού οφείλει να συνεχιστεί και να απορριφθεί ή να εγκριθεί σήμερα.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Ταμείο του εμπαιγμού;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Βεβαίως. Ο προϋπολογισμός της άμυνας έγινε ο προϋπολογισμός του εμπαιγμού με διάφορα speculations πάνω στο γιατί και τα λοιπά. Όφειλε ο Δημοκρατικός Συναγερμός, με όλο το σέβας και την εκτίμηση, ευθύς εξαρχής να έλεγε: "Κύριοι, εμείς στις 7.00 μ.μ. φεύγουμε. Παρακαλούμε να μας πείτε τι θεωρείτε το πλέον επείγον, για να το εγκρίνουμε." Εννά αφήσουμε τώρα τον προϋπολογισμό για την άμυνα, για να βρούμε ούλλοι αύριο στα ράδια τζαι να λαλεί πάλε ο καθένας το πειν του τζαι το ξειν του, για να κυρώσουμε κάτι της Ευρώπης; Ή όλα ή τίποτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, για να μην προκαλούμε δυσκολίες. Η παράκληση είναι να αφήσουμε όλα τα θέματα. Δέχομαι τα επιχειρήματα του κ. Μούσκου, αλλά, για να μην προκαλέσουμε δυσκολία, να...

Πόσοι συμφωνούν να διακοπεί εδώ η συνεδρία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εννέα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι διαφωνούν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεπτά αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η νομοθετική εργασία αναβάλλεται.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει και η δική μου πρόταση. Να αναβληθούν όλα εκτός από το δέκατο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Μούσκο, έχουμε θέσει το θέμα αναβολής για όλα, κύριε Μούσκο. Λυπούμαι. Εδώ τελειώνει το θέμα της νομοθετικής εργασίας. Αν πρόκειται να γίνει έκτακτη συνεδρία, θα ειδοποιηθείτε.

Προχωρούμε με το Κεφάλαιο Β'. Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων είναι όπως αυτή έχει διανεμηθεί στους βουλευτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

Τίτλος νομοσχεδίων,

Κατατέθηκε/αν

Παραπέμπεται/ονται

κανονισμών και εγγράφων	από το υπουργείο	στην επιτροπή
1) Ο περί Ελαττωματικών Προϊόντων (Αστική Ευθύνη) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εξωτερικών	Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
2) Ο περί Παραγωγής και Χρήσης Αυγών προς Εκκόλαψη και των Νεοσσών Πουλερικών Νόμος του 1999.	Εξωτερικών	Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
3) Ο περί Κυπριακού Οργανισμού Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας Νόμος του 1999.	Εξωτερικών	Εμπορίου και Βιομηχανίας
4) Ο περί της Συμφωνίας του Συμβουλίου της Ευρώπης αναφορικά με την Παράνομη Διακίνηση μέσω Θαλάσσης προς Εφαρμογή του Άρθρου 17 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών εναντίον της Παράνομης Διακίνησης Ναρκωτικών και Ψυχοτρόπων Ουσιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.	Εξωτερικών	Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
5) Ο περί της Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

6)	Ο περί Λιπασμάτων Νόμος του 1999.	Εξωτερικών	Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
7)	Ο περί Ελέγχου των Παραπλανητικών και Συγκριτικών Διαφημίσεων Νόμος του 1999.	Εξωτερικών	Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
8)	Ο περί Απασχολήσεως Παιδιών και Νεαρών Προσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εξωτερικών	Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
9)	Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
10)	Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στην Υπηρεσία Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
11)	Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
12)	Ο περί Προϋπολογισμού	Οικονομικών	Οικονομικών και

	(Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.		Προϋπολογισμού
13)	Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
14)	Ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
15)	Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εσωτερικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
16)	Ο περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
17)	Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
18)	Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
19)	Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος	Εσωτερικών	Εσωτερικών

του 1999.

20)	Ο περί Παροχής Ειδικών Χορηγιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
21)	Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέση Ανώτερου/ης Επιθεωρητή/τριας Ακτινογράφου (Ακτινοθεραπείας) (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.	Υγείας	Νομικών
22)	Οι περί Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής - Θέσεις Βοηθού Λειτουργού Διεκπεραίωσης 1ης Τάξης και Βοηθού Λειτουργού Διεκπεραίωσης 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.	Οικονομικών	Νομικών
23)	Οι περί Λιπασμάτων Κανονισμοί του 1999.	Εξωτερικών	Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
24)	Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Παρεκκλίσεις) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
25)	Οι περί Προσφορών του Δημοσίου (Παραχώρηση Δικαιώματος Ανάπτυξης, Λειτουργίας,	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας

Διαχείρισης και Εκμετάλλευσης
Μαρίνων) (Ειδικοί) Κανονισμοί του
1999.

26)	Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.	Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	Γεωργίας και Φυσικών Πόρων
27)	Οι περί Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης και Παροχής Σχετικών Πληροφοριών Κανονισμοί του 1999.	Παιδείας και Πολιτισμού	Παιδείας
28)	Οι περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
29)	Οι περί Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Εσωτερικών	Εσωτερικών
30)	Οι περί Εκρηκτικών Υλών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.	Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	Γεωργίας και Φυσικών Πόρων
31)	Οι περί Τμήματος Γεωργίας - Θέσεις Επόπτριας Αγροτικής Οικιακής Οικονομίας, Βοηθού Επόπτριας Αγροτικής Οικιακής	Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	Νομικών

Οικονομίας και Λειτουργού
Αγροτικής Οικιακής Οικονομίας
1ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας)
Κανονισμοί του 1999.

32)	Οι περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
33)	Οι περί Προσφορών του Δημοσίου (Προμήθειες Απόρρητης Φύσης) Κανονισμοί του 1999.	Άμυνας	Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών
34)	Οι περί Υπηρεσίας Φυλακών Κανονισμοί του 1999.	Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Νομικών
35)	Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Ονομασΐαι Προέλευσης Οίνων) Κανονισμοί του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας
36)	Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Περιγραφή και Παρουσίαση Οίνων και Γλευκών) Κανονισμοί του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας
37)	Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου	Εμπορίου, Βιομηχανίας	Εμπορίου και

	της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Λεπτομέρειες Εφαρμογής για το Χαρακτηρισμό και την Παρουσίαση Οίνων και Γλευκών) Κανονισμοί του 1999.	και Τουρισμού	Βιομηχανίας
38)	Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Γενικές Διατάξεις Ταξινόμησης Ποικιλιών Αμπελιού) Κανονισμοί του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας
39)	Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Περιοδικές Δηλώσεις Εσοδείας Σταφυλιών, Παραγωγής και Αποθεμάτων Οίνου και Άλλων Οινικών Προϊόντων) Κανονισμοί του 1999.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας
40)	Οικονομικές καταστάσεις και Έκθεση Γενικού Ελεγκτή για τους πιο κάτω οργανισμούς: 1. Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου 2. Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου 3. Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας	Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών

4. Κυπριακός Οργανισμός
Αθλητισμού
5. Οργανισμός Κυπριακής
Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας
6. Συμβούλιο Εμπορίας
Κυπριακών Ελαιοκομικών
Προϊόντων
7. Συμβούλιο Εμπορίας
Κυπριακών Πατατών

41)	Έγγραφα (Αρ. Θ. 17/99- Αρ. Θ. 19/99) που αφορούν την εξαίρεση από την αναστολή πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τον περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο αρ. 4(1) του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
42)	Έγγραφα (Αρ. 33/99-Αρ. 35/99, Αρ. 36/99, Αρ. 40/99, Αρ. 42/99, Αρ. 43/99, Αρ. 44/99, Αρ. 45/99) σύμφωνα με τους περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

Εκπαιδευτική Υπηρεσία Νόμους
του 1995 έως 1999.

43)	Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.	Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
44)	Έγγραφα που αφορούν την πρόσληψη / παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων από την Αρχή Λιμένων Κύπρου δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.	Συγκοινωνιών και Έργων	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
45)	Έγγραφα (Αρ. 34/99, Αρ. 37/99, Αρ. 38/99, Αρ. 39/99, Αρ. 41/99) σύμφωνα με τους περί Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων (στη Δημόσια και Εκπαιδευτική	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

Υπηρεσία) Νόμους του 1985 έως 1991.

46)	Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον ΚΟΑ δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.	Παιδείας και Πολιτισμού	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
47)	Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από το ΘΟΚ δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.	Παιδείας και Πολιτισμού	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
48)	Έγγραφο που αφορά την παραχώρηση υπηρεσιών εκπαιδευτικών λειτουργιών δυνάμει του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου.	Παιδείας και Πολιτισμού	Παιδείας

Προτάσεις νόμου:

1)	Ο περί της Εθνικής Φρουράς	Κατατέθηκε από Μάριο Ματσάκη,	Παραπέμπεται στην επιτροπή Άμυνας

	(Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.	βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού	
2)	Ο περί του Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Ανδρέα Χρίστου, εκ μέρους του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις	Εσωτερικών
3)	Ο περί Εθνικής Φρουράς (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999.	Δώρο Χριστοδουλίδη, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις	Άμυνας

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ', ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές έχουν ήδη δοθεί γραπτώς.

Ερώτηση με αρ. Ζ'Γ' 101 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Μάριο Ματσάκη στις 4 Ιουνίου 1999.

“Παρακαλώ τα αρμόδια υπουργεία να ενημερώσουν τη Βουλή σχετικά με τον τρόπο που προτίθενται να χειριστούν το θέμα της κατοικίας του κ. Μιχαλάκη Παστού στην οδό Σύρου 11 στο Παλαιομέτοχο.

Η εν λόγω κατοικία κτίστηκε το 1975 κατόπιν άδειας οικοδομής με αρ. 000547 και ημερομηνία 7 Μαρτίου 1999 και με τελική έγκριση με αρ. 01308 και ημερομηνία 10 Μαρτίου 1978. Για πρόσβαση προς την κατοικία αυτή δόθηκε δικαίωμα μέσω των τεμαχίων 489/2, 489/3 και 497/1 του Φ.Σχ ΧΧΙ/57.

Πρόσφατα στην περιοχή παραχωρήθηκαν άδειες για τη δημιουργία βιομηχανικών μονάδων, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται δυσμενείς συνθήκες διαβίωσης και όπως πληροφορούμαστε προγραμματίζεται η δημιουργία στην περιοχή βιομηχανικής ζώνης.

Οι πιο πάνω ενέργειες των αρμόδιων αρχών, για παραχώρηση αδειών δημιουργίας βιομηχανικών μονάδων σε χώρο όπου έχουν ήδη παραχωρηθεί από την ίδια αρχή άδειες οικοδομής κατοικίας, δημιουργούν τεράστια προβλήματα για τις συνθήκες διαβίωσης του ιδιοκτήτη της κατοικίας κ. Παστού και της οικογένειάς του, αλλά και κωλύματα για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης προς την οικία του. Γι' αυτό, κατά την άποψή μου, θα πρέπει να ληφθούν οπωσδήποτε μέτρα από τα αρμόδια υπουργεία, για να αρθούν οι συνθήκες αυτές, κατά τρόπο που να μην υφίστανται ζημιά όσοι βρίσκονται σε δυσμενή θέση χωρίς τη δική τους υπαιτιότητα.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 102 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 7 Ιουνίου 1999.

“Με βάση επιστολή που έχει σταλθεί από το Υπουργείο Υγείας στο νοσοκομείο Πάφου, εκφράζεται η πρόθεση του υπουργείου να μετατεθεί μια φυσιοθεραπεύτρια στη Λεμεσό και να αντικατασταθεί από μια φυσιοθεραπεύτρια από το νοσοκομείο Λεμεσού.

Λαμβανομένου υπόψη ότι εδώ και τέσσερα χρόνια το νοσοκομείο Πάφου ζητά και τέταρτη φυσιοθεραπεύτρια, θεωρείται παράλογη οποιαδήποτε μετάθεση η οποία ουσιαστικά θα αποδυναμώσει το τμήμα.

Με βάση αυτά καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το σώμα πώς αντιμετωπίζει το πιο πάνω θέμα.”

Απάντηση ημερομηνίας 7 Ιουνίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Χριστόδουλου Χριστοδούλου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 13, ημερομηνίας 5 Αυγούστου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Οι ιατρικές υπηρεσίες, πέραν του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, διεξάγουν κατά τακτά διαστήματα τόσο χημικές όσο και μικροβιολογικές αναλύσεις του νερού που ρέει στο υδρευτικό δίκτυο όλων των κοινοτήτων.

Επισυνάπτονται αντίγραφα για τις αναλύσεις που έγιναν για το διάστημα από τις 14 Απριλίου 1998 μέχρι τις 11 Αυγούστου 1998.

- 1) Μικροβιολογικές αναλύσεις - ημερομηνίες: 14.4.1998, 5.5.1998, 2.6.1998, 14.7.1998, 11.8.1998.

Τα αποτελέσματα σε κολοβακτηριοειδή ήσαν 'μηδέν' και η αξιολόγηση σε όλες τις περιπτώσεις 'πολύ ικανοποιητικά'.

- 2) Χημικές αναλύσεις - ημερομηνίες: 27.7.1998 και 11.8.1998. Η μοναδική παρατήρηση αφορά την ψηλή περιεκτικότητα σε χλωριούχα (άλατα) που είναι περίπου διπλάσια από τα επιτρεπόμενα.

Ο υπεύθυνος Υγειονομικός Επιθεωρητής Αμμοχώστου απέστειλε ήδη επιστολή στο δήμαρχο Παραλιμνίου, αντίγραφο της οποίας επισυνάπτεται, με την οποία προτείνει να μελετηθεί το ενδεχόμενο εγκατάστασης μικρής μονάδας αφαλάτωσης για τις κοινοτικές διατρήσεις, το νερό των οποίων είναι υφάλμυρο.

Έχοντας υπόψη τη σοβαρή έλλειψη νερού που παρατηρείται στην περιοχή κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και την ανάγκη εξυπηρέτησης των χιλιάδων τουριστών και επισκεπτών, πιστεύω ότι η ενέργεια του δήμου Παραλιμνίου για χρησιμοποίηση κοινοτικών διατρήσεων δεν είναι επιλέξιμη, δεδομένου ότι το τελικό προϊόν δεν είναι επικίνδυνο για την υγεία. Σημειώνεται ότι το ίδιο πράττουν και όλες σχεδόν οι κοινότητες της Αμμοχώστου.”

Απάντηση ημερομηνίας 3 Ιουνίου 1999 του Υπουργού Άμυνας κ. Γεώργιου Χρυσοστομή στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 51, ημερομηνίας 10 Μαρτίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με την εξάσκηση των Άγγλων στη Δεκέλεια, με βάση σενάρια πολέμου, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το ΓΕΕΦ είναι συχνά αποδέκτης τέτοιων ή παρόμοιων πληροφοριών, όπως εκείνες που αναφέρει ο αξιότιμος βουλευτής, και ανάλογα με τη σοβαρότητα και το στρατιωτικό ενδιαφέρον που παρουσιάζουν προβαίνει στην ανάλογη επεξεργασία και εκμετάλλευσή τους. Οι εν λόγω πληροφορίες δεν αποτελούν ωστόσο ειδικές στρατιωτικές πληροφορίες, αλλά μάλλον συνιστούν φημολογίες στις οποίες δεν μπορεί να στηριχθεί μια στρατιωτική αρχή.

Είναι επίσης αναγκαίο να ληφθεί υπόψη ότι οι Βρετανοί εντός των ορίων των βρετανικών βάσεων έχουν δικαίωμα να ασκούνται σε διάφορα σενάρια, χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση ή έγκριση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Μέχρι στιγμής δεν έχει περιέλθει στο ΓΕΕΦ οποιοδήποτε έγκυρο αποδεικτικό στοιχείο ή διασταυρωμένη πληροφορία που να επιβεβαιώνει τα πιο πάνω. Στην περίπτωση που ο κ. Κίκης Γιάγκου κατέχει τέτοια στοιχεία, θα ήταν χρήσιμο να τα υποβάλει.”

**Απάντηση ημερομηνίας 4 Ιουνίου 1999 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων
κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 70, ημερομηνίας 2 Απριλίου 1999,
του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου**

κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με την ταχυδρομική εξυπηρέτηση στην κοινότητα Αγίας Μαρίας Χρυσοχούς, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών, εφαρμόζει από το 1994 το θεσμό της κατ’ οίκον διανομής της αλληλογραφίας σε κοινότητες με πληθυσμό πέραν των διακοσίων κατοίκων, χωρίς οποιαδήποτε οικονομική συνεισφορά των κοινοτήτων. Ο θεσμός αυτός αναμένεται να επεκταθεί και να καλύψει όλες τις κοινότητες μέχρι το 2003.

- 2) Απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή του πιο πάνω θεσμού είναι η ονομασία των δρόμων, με την τοποθέτηση πινακίδων, και η αρίθμηση των υποστατικών της κάθε κοινότητας που πραγματοποιούνται σε συνεργασία με την οικεία επαρχιακή διοίκηση.
- 3) Όσον αφορά την κοινότητα Αγίας Μαρίνας Χρυσοχούς, το Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών από το 1995 έθεσε υπόψη της χωριτικής αρχής τις πιο πάνω προϋποθέσεις για την έναρξη της διανομής της αλληλογραφίας στην κοινότητα, διευκρινίζοντας ότι η δαπάνη θα αναλαμβανόταν εξ ολοκλήρου από το τμήμα.
- 4) Ωστόσο μέχρι σήμερα, παρά τις υποδείξεις του τμήματος, η κοινότητα αυτή δεν έχει προχωρήσει στις σχετικές ενέργειες. Μόλις υλοποιηθούν οι απαραίτητες προϋποθέσεις, το Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών είναι έτοιμο να αναλάβει τη διανομή της αλληλογραφίας χωρίς οποιαδήποτε οικονομική συνεισφορά από μέρους της κοινότητας.”

Απάντηση ημερομηνίας 3 Ιουνίου 1999 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 75, ημερομηνίας 2 Απριλίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ.

Ηλία Μυριάνθους.

“Το σχέδιο επιδότησης εξαγωγών των εσπεριδοειδών εφαρμόζεται ως μέτρο στήριξης με στόχο την προώθηση των εξαγωγών μας στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, ώστε τα κυπριακά εσπεριδοειδή να μπορούν να είναι ανταγωνιστικά προς τα εσπεριδοειδή ευρωπαϊκής προέλευσης τα οποία επιδοτούνται.

Το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος μελετά τις επιπτώσεις της ανομβρίας στις διάφορες καλλιέργειες και θα υποβάλει εισηγήσεις στο Υπουργικό Συμβούλιο.”

Απάντηση ημερομηνίας 4 Ιουνίου 1999 του Υπουργού Οικονομικών κ. Τάκη Κληρίδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 77, ημερομηνίας 15 Απριλίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χρίστου Ρότσα.

“Η νομισματική πολιτική αποβλέπει, μεταξύ άλλων, στη διατήρηση συνθηκών νομισματικής σταθερότητας που εκφράζονται κυρίως με χαμηλό ρυθμό πληθωρισμού και υγιές εξωτερικό ισοζύγιο. Ένα υγιές εξωτερικό ισοζύγιο πρέπει να διασφαλίζει και τη σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Το κατεξοχήν όργανο άσκησης νομισματικής πολιτικής στις σύγχρονες οικονομίες είναι το επιτόκιο, η αυξομείωση του οποίου επενεργεί επί της συνολικής ζήτησης και δρα σταθεροποιητικά. Τόσο η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) όσο και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες της Αγγλίας και των ΗΠΑ έχουν πράγματι προβεί σε μειώσεις των επιτοκίων, που συμβάλλουν στην ενίσχυση της επενδυτικής και γενικότερα της οικονομικής δραστηριότητας, εφόσον έχουν πετύχει να μειώσουν σημαντικά τον πληθωρισμό και τον κίνδυνο υπερθέρμανσης των οικονομιών τους.

Αντιλαμβανόμαστε ότι η αναφορά, στα πλαίσια της πιο πάνω ερώτησης, στα επιτόκια της ΕΚΤ τα οποία στις 6 Μαΐου 1999 ήσαν 2,5%, 3,5% και 1,5%, σχετίζεται με τις συναλλαγές της ΕΚΤ με τις τράπεζες (τρεις μορφές διευκολύνσεων της ΕΚΤ προς τις τράπεζες) και όχι με τα προσωπικά δάνεια των τραπεζών προς το κοινό. Τα επιτόκια των διευκολύνσεων της ΕΚΤ προς τις τράπεζες, τα οποία βέβαια είναι καθοριστικά στη διαμόρφωση των υπόλοιπων επιτοκίων στην αγορά, αποφασίζονται από την ΕΚΤ λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές οικονομικές, νομισματικές και χρηματοοικονομικές συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή του ευρώ και στη διεθνή οικονομία.

Ενώ οι τάσεις για τα επιτόκια στην ευρωπαϊκή αγορά ήσαν πράγματι πτωτικές, είναι εξίσου αξιοσημείωτο ότι, τον Ιανουάριο του 1999, όταν τα προαναφερόμενα επιτόκια της ΕΚΤ ήταν 3%, 3,25% και 2,75%, τον ίδιο μήνα, και παρά τα χαμηλά

δημοσιονομικά ελλείμματα των κρατών μελών, ο μέσος όρος των δανειστικών επιτοκίων στην περιοχή του ευρώ διαμορφώθηκε στα 8,9% (καταναλωτικά) και μεταξύ 5,19% με 6,04% (επιχειρηματικά) και τα επιτόκια καταθέσεων από 2,67% μέχρι 3,41%. Δηλαδή στην ευρωπαϊκή αγορά υπάρχει ικανοποιητική διαφοροποίηση στη διάρθρωση των επιτοκίων ανάλογα με τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες αλλά και τους στόχους πολιτικής.

Αυτό επιτυγχάνεται στα πλαίσια μιας σύγχρονης και ολοκληρωμένης αγοράς. Με τη σταδιακή ελευθεροποίηση των συναλλαγματικών περιορισμών και την ευθυγράμμιση του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Κύπρου με την ευρωπαϊκή και τη διεθνή αγορά φυσιολογικά αναμένεται να ευθυγραμμιστούν και τα επιτόκια. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη φιλελευθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος είναι η άρση του διά νόμου καθορισμένου ανώτατου ορίου επιτοκίου για την οποία εκκρεμεί σχετικό νομοσχέδιο ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Όσον αφορά τα τρέχοντα μακροοικονομικά δεδομένα της κυπριακής οικονομίας, είναι γεγονός ότι ο πληθωρισμός έχει πέσει σε αρκετά χαμηλό επίπεδο. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι λόγω του μικρού μεγέθους της κυπριακής οικονομίας και του ανοικτού της χαρακτήρα οι συνθήκες αυξημένης εγχώριας ζήτησης ασκούν σημαντική αρνητική επίδραση στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών μέσω της αύξησης των εισαγόμενων αγαθών και υπηρεσιών και επηρεάζουν σε μικρότερο βαθμό το ρυθμό αύξησης των τιμών. Πρέπει να σημειωθεί ότι η κατάσταση στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών επιδεινώνεται εξαιτίας και των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Οι λόγοι διαμόρφωσης ενός ρυθμού αύξησης των δημόσιων δαπανών ψηλότερου από το ρυθμό αύξησης των εσόδων, με αποτέλεσμα την άνοδο του δημοσιονομικού ελλείμματος μετά το 1995, έχουν επεξηγηθεί από την κυβέρνηση διεξοδικά. Κατά συνέπεια, η εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών μέσω μιας ουσιαστικής μείωσης του δημοσιονομικού

ελλείμματος θα απαμβλύνει τις πιέσεις στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και θα δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες για μείωση των επιτοκίων στην Κύπρο. Για το σκοπό αυτό η κυβέρνηση έχει ετοιμάσει πρόγραμμα εξυγίανσης των δημόσιων οικονομικών το οποίο περιλαμβάνει τη λήψη διορθωτικών μέτρων τόσο στο σκέλος των δαπανών όσο και στο σκέλος των εσόδων, αλλά λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη και τους στόχους της κοινωνικής πολιτικής.

Εν κατακλείδι, η σύγκριση με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή με άλλες πλήρως αναπτυγμένες χώρες, όσον αφορά τη λειτουργία των οικονομικών τους συστημάτων, είναι σκόπιμο να γίνεται λαμβάνοντας υπόψη:

- 1) το βαθμό εκσυγχρονισμού των θεσμών του χρηματοπιστωτικού συστήματος όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, αλλά και των θεσμών σε άλλους τομείς της οικονομίας όπως π.χ. της μορφής του μηχανισμού αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής,
- 2) το βαθμό σύγκλισης προς τα κριτήρια του Μάαστριχτ όπως π.χ. το δημοσιονομικό έλλειμμα και
- 3) τις ιδιομορφίες της κυπριακής οικονομίας π.χ. το μικρό μέγεθος της ντόπιας αγοράς, τον ανοικτό χαρακτήρα της οικονομίας όσον αφορά το εμπόριο και τον κεντρικό ρόλο του τομέα των υπηρεσιών στην οικονομία.

Με την αναμενόμενη ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και πριν από αυτή στο στάδιο της εναρμόνισης, οι διαφοροποιήσεις στα επιτόκια μεταξύ Κύπρου και διεθνούς οικονομίας προβλέπεται να ελαχιστοποιηθούν.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το Κεφάλαιο Δ΄ αναβάλλεται, λόγω του αιτήματος της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για τις 24 Απριλίου 1999, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Επιστροφής Πληρωθεισών Προπολεμικών Οφειλών προς τις Εμπορικές Τράπεζες Νόμος του 1997. (Πρόταση νόμου).
- 2) Ο περί Πρωτοκόλλου το οποίο τροποποιεί την Τελική Πράξη του Γύρου της Ουρουγουάης (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.
- 3) Ο περί Παιδίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 4) Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 5) Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1996.
- 6) Ο περί Εντάξεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 7) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1999.
- 8) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1999.
- 9) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.
- 10) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.

- 11) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ.3) του 1999.
- 12) Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 13) Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου Νόμος του 1999.
- 14) Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στην Υπηρεσία Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 15) Ο περί Κοινοτήτων Νόμος του 1997.
- 16) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999.
- 17) Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.
- 18) Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1997.
- 19) Ο περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 20) Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 21) Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ερευνητικές Μονάδες) Κανονισμοί του 1999.
- 22) Οι περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών (Ανώτατο Ποσό για την Κάλυψη Βασικών Αναγκών) Κανονισμοί του 1999.

- 23) Οι περί του Συμβουλίου Αποχτεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 24) Οι περί του Συμβουλίου Αποχτεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμοί του 1999.
- 25) Οι περί Πετρελαιοειδών (Αναπροσαρμογή της Λιανικής Τιμής Πωλήσεως) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 26) Οι περί Ταμείου Θήρας (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμοί του 1999.
- 27) Οι περί Νοθείας Γεωργικών Προϊόντων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 28) Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Ονομασία Προέλευσης Οίνων) Κανονισμοί του 1999.
- 29) Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Περιγραφή και Παρουσίαση Οίνων και Γλευκών) Κανονισμοί του 1999.
- 30) Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Λεπτομέρειες Εφαρμογής για το Χαρακτηρισμό και την Παρουσίαση Οίνων και Γλευκών) Κανονισμοί του 1999.
- 31) Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Γενικές Διατάξεις Ταξινόμησης Ποικιλιών Αμπελιού) Κανονισμοί του 1999.

- 32) Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Περιοδικές Δηλώσεις Εσοδείας Σταφυλιών, Παραγωγής και Αποθεμάτων Οίνου και Άλλων Οινικών Προϊόντων) Κανονισμοί του 1999.
- 33) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας για το έτος 1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής, κ. Χρήστου Πουργουρίδη, εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών. (Συνέχιση της συζήτησης).
- 2) “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σε αυτή την περιοχή”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη).
(4.2.1999).
- 3) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964, αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της ειρηνευτικής δύναμης της

UNFICYP”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.1999).

- 4) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (4.2.1999).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 5) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 6) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.1999).

- 7) “Κυπριακή παιδεία - Προβλήματα και προοπτικές”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ.

Ανδρέα Χρίστου). (11.2.1999).

- 8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).

(26.10.1998).

- 10) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου). (11.11.1998).

- 11) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η στάση της κυβέρνησης έναντι των προβλημάτων του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και οι προθέσεις της στο θέμα της σφαγής των ζώων και της υγιεινής του κρέατος”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Χρίστου Μαυροκορδάτου). (19.9.1996).
- 12) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται “Οι δυνατότητες της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις ή και τα προβλήματα στην εφαρμογή της νέας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής). (2.10.1997).
- 13) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η επικείμενη ανέγερση χοιροστασίου στην κοινότητα Χούλους, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις και οι κίνδυνοι επηρεασμού του σχεδίου αγροτουρισμού”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ηλία Μυριάνθους). (10.3.1998).
- 14) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται “Η

ενδεχόμενη ανάγκη εκμετάλλευσης της αιολικής ή ηλιακής ενέργειας ή βιομάζας ή άλλης ενέργειας για την κάλυψη των συνεχώς αυξανόμενων αναγκών της κοινωνίας μας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Αντώνη Καρά). (13.2.1997).

- 15) “Γιατί δεν πρέπει να κλείσει το ξενοδοχείο ‘Φιλοξενία’”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Τάκη Χατζηδημητρίου). (13.5.1999).

- 16) Πρώτη έκθεση της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Εγκληματικότητα.

- 17) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ακριτικών Περιοχών για το θέμα που τιτλοφορείται “Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο ημικατεχόμενος ακριτικός δήμος της Δερύνειας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Χρίστου Μαυροκορδάτου). (5.11.1998).

- 18) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ακριτικών Περιοχών για το θέμα που τιτλοφορείται “Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ακριτικές περιοχές Δένειας και Μάμμαρι”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).

Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 7.15 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βασιλείου Γιώργος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος

Κιττής Στάθης

Κλεάνθους Νίκος

Κληρίδου Καίτη

Κυπριανού Μάρκος

Λιλλήκας Γιώργος

Μακρίδης Ισίδωρος

Ματσάκης Μάριος

Μάτσης Ιωάννης

Μαυροκορδάτος Χρίστος

Μιχαηλίδης Θάσος

Μουσιούπτας Νίκος

Μούσκος Ανδρέας

Μυριάνθους Ηλίας

Νεοφύτου Αβέρωφ

Παντελίδου Κατερίνα

Παπαδόπουλος Τάσος

Παπακώστας Κώστας

Παρισινός Ανδρέας

Πιπτοκοπίτης Νίκος

Πουργουρίδης Χρήστος

Προδρόμου Πρόδρομος

Ρόσας Χρίστος

Σαμμούτας Ευάγγελος

Στυλιανού Στέλιος

Συλλούρης Δημήτρης

Τυρίμος Κυριάκος

Φιλίππου Ανδρέας

Χάσικος Σωκράτης

Χατζηγεωργίου Γιώργος

Χατζηγεωργίου Τάκης

Χατζηγιάννης Σοφοκλής

Χατζηδημητρίου Τάκης

Χριστοδουλίδης Δώρος

Χρίστου Ανδρέας

Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πετρός

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Συζήτηση επί διαδικαστικού θέματος για την καθυστέρηση που παρατηρείται στην έναρξη ορισμένων συνεδριάσεων της Βουλής (Πρόεδρος, Α. Γαλανός, Δ. Συλλούρης, Γ. Λιλλήκας, Α. Καράς, Α. Χρίστου, Ν. Πιπτοκοπίτης, Ρ. Ερωτοκρίτου).
2. Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1991”, το νομοσχέδιο “Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και τους κανονισμούς “Οι περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Καθίδρυση Εφοριακού Συμβουλίου) Κανονισμοί του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Κ. Καζαμίας, Τ. Παπαδόπουλος, Χρ. Πουργουρίδης, Δ. Θεοδώρου, Α. Γαλανός, Χρ. Ρότσας, Π. Δημητρίου, Γ. Βασιλείου, Α. Χρίστου, Μ. Κυπριανού), απόσυρση της πρότασης νόμου από την κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ - Αριστερά - Νέες Δυνάμεις, ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο και έγκριση των κανονισμών.
3. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1989” και ψήφισή του σε νόμο.
4. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Τραπεζικών Εργασιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
5. Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (Σύσταση, Σκοποί, Λειτουργία, Δομή, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Γεωργίου, Μ. Κυπριανού, Δ. Ηλιάδης, Κ. Παντελίδου, Γ. Βασιλείου, Λ. Χριστοφόρου, Ν.

Μουσιούπτας, Α. Γαλανός, Α. Φιλίππου, Σ. Χατζηγιάννης, Ν. Πιπτοκοπίτης, Α. Χρίστου, Δ. Χριστοδουλίδης, Δ. Θεοδώρου) και ψήφισή του σε νόμο.

6. Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Επιστροφής Πληρωθεισών Προπολεμικών Οφειλών προς τις Εμπορικές Τράπεζες Νόμος του 1997” και αναβολή έπειτα από συζήτηση (Π. Δημητρίου, Ν. Κλεάνθους, Τ. Χατζηδημητρίου, Α. Χρίστου, Α. Μούσκος, Δ. Χριστοδουλίδης) της ψήφισής της, καθώς και των υπόλοιπων θεμάτων της νομοθετικής εργασίας.
7. Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
8. Ερωτήσεις βουλευτών (Βιομηχανικές μονάδες σε κατοικημένη περιοχή στο Παλαιόμετοχο - Μετάθεση φυσιοθεραπεύτριας από το νοσοκομείο Πάφου).
9. Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Οι αναλύσεις στο νερό γεωτρήσεων στο Παραλίμνι - Οι στρατιωτικές ασκήσεις στη βρετανική βάση Δεκέλειας - Το αίτημα για διορισμό κοινοτικού ταχυδρόμου στην Αγία Μαρίνα Χρυσοχούς - Η παροχή βοήθειας στους εσπεριδοκαλλιεργητές - Η μείωση των επιτοκίων).

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 24ης Ιουνίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.35 μ.μ.)

Αρ. 35

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τον κ. γραμματέα να διαπιστώσει κατά πόσο υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το πρώτο θέμα της νομοθετικής εργασίας...

Ναι, κύριε Χρίστου. Έχω υπόψη μου, μου έχει λεχθεί και θα μείνει προς το τέλος το θέμα που θέλετε να παρευρίσκεται...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Μια προσθήκη περί αυτού του θέματος. Επειδή, κύριε Πρόεδρε, από δυσκολίες που είχαν μέλη της ολομέλειας, βουλευτές, και για διάφορους άλλους λόγους για δύο συνεχείς συνεδρίες αναβλήθηκε η συζήτηση του τελευταίου θέματος στην ημερήσια

διάταξη, που έχει σχέση με τον προϋπολογισμό του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, θα εισηγούμεν να συζητηθεί πρώτο στη σειρά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ενόσω ο πρόεδρος της επιτροπής είναι παρών, ο οποίος ξέρω ότι είναι απευθείας από το αεροδρόμιο που ήρθε, δεν έχω καμία ένσταση να εισακούσω την εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ.

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, διαδικαστικά, παρ' όλο που δεν είναι ομόφωνη η έκθεση, επειδή αναφέρεται σε κάποια οπλικά συστήματα συγκεκριμένα, έχω να κάμω την ακόλουθη εισήγηση: Να θεωρηθεί αναγνωσθείσα η έκθεση και να τεθούν οι απόψεις εκεί που διαφοροποιούνται στο σώμα ή εκεί που αναφέρονται τα άρθρα, και μιλούμε για σχετικά άρθρα. Δε χρειάζεται επεξήγηση τι αφορούν αυτά τα άρθρα, διότι εμείς μπορεί μεν να γνωρίζουμε περί τίνος πρόκειται, αλλά δε χρειάζεται να ακουστούν περισσότερα ορισμένα συγκεκριμένα θέματα άμυνας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση στην εισήγηση του κυρίου Γαλανού, την οποία ευρίσκω πάρα πολύ εύλογη; Μη υπάρχουσης ενστάσεως, παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής άμυνας όπως αναγνώσει την έκθεση.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Η εισήγηση του κυρίου Γαλανού είναι να μην αναγνωσθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να θεωρηθεί αναγνωσθείσα;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Το νόημα είναι, επειδή κυκλοφόρησε από πάρα πολύ καιρό -τα μέλη της Βουλής ελπίζω να έχουν διαβάσει την έκθεση- να μην αναγνωσθεί και όχι για λόγους μυστικότητας, διότι δημοσιεύεται αυτή η έκθεση, έτσι δεν υπάρχει τίποτα που μπορεί να αποκρυβεί από τη στιγμή που περιλαμβάνεται μέσα στην έκθεση της κοινοβουλευτικής επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας για την απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας για το έτος 1999.

Παρόντες:

Τάκης Χατζηδημητρίου, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούτσας

Αντώνης Καραάς

Μάριος Ματσάκης

Σοφοκλής Χατζηγιάννης

Μη μέλη της επιτροπής:

Αβέρωφ Νεοφύτου

Χρίστος Ρότσας

Δώρος Χριστοδουλίδης

Κώστας Παπακώστας

Ο προϋπολογισμός του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας για το 1999 κατατέθηκε στη Βουλή στις 22 Δεκεμβρίου 1999 και μελετήθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας σε επτά συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 14 Ιανουαρίου και 6 Μαΐου 1999.

Ο υπό αναφορά προϋπολογισμός, όπως κατατέθηκε, περιλαμβάνει έσοδα £178.450.010 και δαπάνες £188.966.414 και σύμφωνα με τον Υπουργό Άμυνας αυτός αποτελεί υλοποίηση του τέταρτου έτους του Πενταετούς Εξοπλιστικού Προγράμματος, που καλύπτει την περίοδο 1996-2000.

Τα έσοδα του προϋπολογισμού αυτού κατανέμονται ως ακολούθως:

- (α) Υποχρεωτικές εισφορές.
- (β) Εθελοντικές εισφορές.
- (γ) Τόκοι ή έσοδα από καταθέσεις ή επενδύσεις.
- (δ) Διάφορα.

Οι δαπάνες του προϋπολογισμού κατανέμονται ως ακολούθως:

- (α) Αποπληρωμές δανείων.
- (β) Πληρωμή τόκων και άλλων εξόδων δανείων.
- (γ) Αγορές διάφορων υλικών οπλικών συστημάτων και άλλου εξοπλισμού.
- (δ) Εκτέλεση διάφορων έργων στρατωνισμού και εγκαταστάσεων.
- (ε) Διάφορες δαπάνες.
- (στ) Μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό.

Κατά τη διαδικασία εξέτασης του υπό αναφορά προϋπολογισμού παρευρέθηκαν στην επιτροπή οι Υπουργοί Άμυνας και Οικονομικών, που αποτελούν την Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου για την Αμυντική Θωράκιση της Δημοκρατίας, ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς, ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας, καθώς και υπηρεσιακοί παράγοντες του Υπουργείου Άμυνας και της Εθνικής Φρουράς, οι οποίοι ανέλυσαν τις πρόνοιές του και απάντησαν στα ερωτήματα των μελών της επιτροπής.

Αναλύοντας τις επιμέρους πρόνοιες του προϋπολογισμού, ο Υπουργός Άμυνας δήλωσε στην επιτροπή πως στόχος του υπουργείου του είναι η υλοποίησή του σε πολύ ψηλά ποσοστά και για το σκοπό αυτό συγκάλεσε αλληπάλληλες συσκέψεις με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων του Υπουργείου Άμυνας και της Εθνικής Φρουράς, κατά τις οποίες ιεραρχήθηκαν οι άμεσες ανάγκες σε εξοπλιστικά προγράμματα και μελετήθηκαν τρόποι επιτάχυνσης των διαδικασιών για την εκτέλεση όλων των προνοιών του.

Σύμφωνα εξάλλου με τον Υπουργό Οικονομικών, για να υπάρχει ολοκληρωμένη εικόνα των διάφορων αμυντικών δαπανών, πρέπει να αντιμετωπίζονται ενιαία όλες οι αμυντικές δαπάνες, εκείνες δηλαδή που αφορούν κυρίως τα εξοπλιστικά προγράμματα, καθώς και οι δαπάνες που προβλέπονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό και αφορούν κυρίως τη μισθοδοσία, την τροφοδοσία και γενικά τη συντήρηση του στρατού της Δημοκρατίας και της Εθνικής Φρουράς. Πρόσθετα, ο Υπουργός Οικονομικών ανέφερε πως η κατανομή των αμυντικών κονδυλίων σε διάφορους προϋπολογισμούς, εκτός του ότι δεν αποδίδει καθαρά την όλη εικόνα της αμυντικής πολιτικής της κυβέρνησης, προκαλεί επιμέρους προβλήματα και καθυστερήσεις στην όλη εφαρμογή των εξοπλιστικών προγραμμάτων, γι' αυτό και βρίσκεται σε πολύ προχωρημένο στάδιο η μελέτη για την ενοποίηση τόσο των αμυντικών όσο και των άλλων κρατικών προϋπολογισμών.

Ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς, αφού ενημέρωσε την επιτροπή για την αποστολή και τις δυνατότητες της Δύναμης, δήλωσε πως, για να μπορέσει αυτή να αντεπεξέλθει στην αποστολή που της ανατέθηκε, θα πρέπει να εκτελούνται έγκαιρα όλα τα αμυντικά προγράμματα που προνοούνται μέσω των προϋπολογισμών, λαμβανομένης μάλιστα υπόψη της υπεροπλίας που διαθέτει η αντίπαλη πλευρά. Δήλωσε επίσης πως τόσο ο ίδιος όσο και οι υπόλοιποι επιτελείς της Εθνικής Φρουράς είναι στη διάθεση της κυβέρνησης και της Βουλής για να συμβάλουν, στο μέτρο του δυνατού, στην εκτέλεση όλων των προβλεπόμενων αμυντικών προγραμμάτων.

Κατά τη μελέτη των δαπανών που ακολούθησε διαπιστώθηκε για μια ακόμα φορά ο ιδιαίτερα βραδύς ρυθμός υλοποίησης πλείστων από τα προγράμματα που προβλέπονται στον προϋπολογισμό του προηγούμενου έτους, πράγμα που αποδόθηκε από την κυβέρνηση στις χρονοβόρες διαδικασίες που ακολουθούνται για την αγορά πολεμικού εξοπλισμού και συναφών υλικών.

Ύστερα από την πιο πάνω επαναλαμβανόμενη κοινή διαπίστωση, η επιτροπή δηλώνει και πάλι την πρόθεσή της για στενή συνεργασία με τους αρμοδίους για την επιτάχυνση της μελέτης του όλου θέματος και ειδικά της διαμόρφωσης κατάλληλων από κάθε άποψη διαδικασιών, στο βαθμό βέβαια που είναι επιτρεπτή η εμπλοκή της. Για την υποβοήθηση της προσπάθειας αυτής η επιτροπή συνέταξε ήδη ειδική έκθεση, αντίγραφο της οποίας επέδωσε στον Υπουργό Άμυνας και η οποία αναμένεται ν' αποτελέσει τη βάση για την παραπέρα συζήτηση του θέματος, όταν αυτό αχθεί ενώπιον της επιτροπής.

Ανεξάρτητα όμως από την ως άνω ενέργειά της, και μέχρι την οριστική λύση του προβλήματος, η επιτροπή εισηγείται και προτρέπει τους αρμοδίους να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια και να επιδεικνύουν απόλυτη συνέπεια, ώστε να αξιοποιούνται αποτελεσματικά όλα τα χρονικά περιθώρια που παρέχονται από τους ισχύοντες κανονισμούς, χωρίς βέβαια σε βάρος της αυστηρής εφαρμογής των νόμιμων διαδικασιών.

Με βάση τη λεπτομερειακή ανάλυση των προνοιών του υπό εξέταση προϋπολογισμού και συνεκτιμώντας τις παραπέρα εξηγήσεις που της δόθηκαν από τους αρμοδίους, η επιτροπή θεωρεί αναγκαίο και σκόπιμο να κάνει και τις πιο κάτω γενικές παρατηρήσεις/επισημάνσεις:

1. Γνωρίζοντας ότι η φύση των περισσότερων δαπανών που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό επιτρέπει μόνο ενδεικτική και όχι ακριβή πρόβλεψη του σχετικού τους κόστους, αλλά και επισημαίνοντας ότι η ανάλυση και επεξήγηση ορισμένων δαπανών που επίσης περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό είναι ανεπαρκείς, η επιτροπή είναι εκ των πραγμάτων υποχρεωμένη να εισηγηθεί την έγκριση ορισμένων δαπανών, υπό ορισμένους όρους και περιορισμούς. Ιδιαίτερα, η επιτροπή εισηγείται ορισμένα από τα αμυντικά προγράμματα να σημειωθούν με σταυρό (+), για να

δίνεται έτσι η ευκαιρία στην επιτροπή και κατ' επέκταση στη Βουλή να έχουν λεπτομερέστερη ενημέρωση για τα προγράμματα αυτά, μια και, όπως προτείνονται τώρα, δε συνδέονται με επαρκείς εξηγήσεις και τεκμηριώσεις όσον αφορά τις τελικές επιλογές που υιοθετούνται. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η απουσία όλων των αναγκαίων στοιχείων και δεδομένων προκαλεί αδικαιολόγητες καθυστερήσεις στην υλοποίηση του εξοπλιστικού προγράμματος, πράγμα που θα πρέπει να προσέξουν οι αρμόδιοι. Ορισμένα άλλα προγράμματα κρίθηκε ότι θα πρέπει να σημειωθούν με αστερίσκο (*), υπό την έννοια ότι πριν από την προώθησή τους θα κατατεθούν στη Βουλή οι σχετικές μελέτες αναγνώρισης της ανάγκης και καθορισμού των ελάχιστων απαιτήσεων για το συγκεκριμένο υλικό.

2. Επειδή οι πολιτικές και οικονομικές συνθήκες της διεθνούς αγοράς, που προσφέρει αμυντικό υλικό, συνεχίζουν να διαφοροποιούνται, καθιστώντας έτσι τη λήψη σχετικών αποφάσεων ιδιαίτερα δύσκολη, η επιτροπή κρίνει σκόπιμο να υπενθυμίσει και να τονίσει την άποψη -την οποία έχει άλλωστε κατ' επανάληψη εκφράσει- ότι, για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων και συμφερόντων της Κυπριακής Δημοκρατίας σε σχέση με τις εκάστοτε αγορές που γίνονται και βαρύνουν το ταμείο, επιβάλλονται τακτικές διερευνήσεις γύρω από το προσφερόμενο υλικό και τους προμηθευτές του πριν από την τελική επιλογή. Η επιτροπή, χωρίς βέβαια να παραγνωρίζει ότι συχνά, λόγω πολιτικών, τεχνικών ή άλλων λόγων, ο αριθμός των πιθανών προμηθευτών στρατιωτικής φύσης υλικού είναι πολύ περιορισμένος, αναμένει ότι η κυβέρνηση θα αξιοποιήσει κάθε διαθέσιμη πηγή πληροφόρησης-ενημέρωσης, ώστε να διερευνώνται όσο το δυνατό πληρέστερα όλες οι προσφορές του ζητούμενου κατά περίπτωση υλικού, περιλαμβανομένης της εξασφάλισης των καλύτερων δυνατών τιμών. Ιδιαίτερα η επιτροπή υπογραμμίζει τη σημασία της ανταγωνιστικότητας των υποψήφιων προμηθευτών μας, κυρίως από την άποψη της ποιότητας και της τιμής,

ώστε το συνολικό κόστος σε σχέση με την ποιότητα της συγκεκριμένης κάθε φορά επιλογής να μην την καθιστά κακή και ασύμφορη επιλογή για την Κυπριακή Δημοκρατία.

3. Η επιτροπή έχει διαπιστώσει ότι και στο φετινό προϋπολογισμό, όπως και σε εκείνον του προηγούμενου έτους, παρατίθενται πρόνοιες για καταρχήν μόνο έγκριση και απλή δήλωση των σχετικών προθέσεων της κυβέρνησης. Οι εν λόγω πρόνοιες επηρεάζουν τη διαμόρφωση της συνολικής εικόνας των πραγματικών προτεραιοτήτων του ετήσιου προϋπολογισμού, στον οποίο, κατά την άποψή της, θα πρέπει να αναφέρονται περιοριστικά τα προγράμματα ή έργα που εκτιμάται ότι θα αρχίσουν, θα συνεχίσουν ή θα ολοκληρωθούν εντός του έτους το οποίο ο εκάστοτε προϋπολογισμός αφορά. Γι' αυτό η επιτροπή εισηγείται ότι τέτοιας φύσης πρόνοιες είναι ορθότερο, αντί να αποτελούν μακροσκελή και θεωρητική στην ουσία απαρίθμηση στον προϋπολογισμό χωρίς αντίστοιχη πρόβλεψη ποσού, να περιλαμβάνονται σε ένα συνοδευτικό σημείωμα του προϋπολογισμού, ως συμπληρωματική ένδειξη των προθέσεων της κυβέρνησης.
4. Η επιτροπή έχει διαπιστώσει πως οι Υγειονομικές Υπηρεσίες της Εθνικής Φρουράς είναι ανεπαρκείς, γι' αυτό και εισηγείται η λειτουργία των υπηρεσιών αυτών να συνδεθεί με τη λειτουργία του νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.
5. Η επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη τις θέσεις του Υπουργού Άμυνας, σύμφωνα με τις οποίες ζητείτο η αύξηση του ορίου δαπάνης το οποίο θα μπορούσε να γίνει χωρίς την έγκριση της Βουλής, αποφάσισε την αύξησή του, όχι όμως στα ζητούμενα επίπεδα, για να υπάρχει πάντα η ασφαλιστική δικλίδα του κοινοβουλευτικού ελέγχου.
6. Η επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη πως ορισμένες πρόνοιες του προϋπολογισμού είναι ανεφάρμοστες λόγω της αλλαγής εξοπλιστικών προγραμμάτων, έχει διαγράψει τις προβλεπόμενες σχετικές δαπάνες. Μειώνεται έτσι το συνολικό κόστος των δαπανών

του προϋπολογισμού από £188.966.414 σε £185.216.414. Η επιτροπή εισηγείται το ποσό που εξοικονομείται να διατεθεί, μέσα από τις καθιερωμένες διαδικασίες, για τον εκσυγχρονισμό των ειδικών δυνάμεων της Εθνικής Φρουράς.

7. Η επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη τις απόψεις του Υπουργού Οικονομικών για την ενοποίηση όλων των κρατικών προϋπολογισμών, περιλαμβανομένου και του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, δηλώνει ότι δεν ενίσταται στην ενοποίηση αυτή, πιστεύει όμως πως οι αρμοδιότητες που παρέχονται στη Βουλή με βάση τον περί Εκτάκτου Εισφοράς διά την Άμυναν της Δημοκρατίας Νόμο πρέπει να διατηρηθούν.

Τέλος, η επιτροπή, αναγνωρίζοντας τις ευθύνες της που απορρέουν από το ρόλο της στο όλο νομικό πλαίσιο που διέπει το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης και παράλληλα αναγνωρίζοντας ότι στα έσοδα του ταμείου αποταμιεύεται το υστέρημα του υπό κατοχή κυπριακού λαού, αποδίδει τεράστια σημασία στην αποφυγή διασπάθισης του δημόσιου χρήματος του ταμείου και στη σωστή διαχείρισή του, γι' αυτό και θα συνεχίσει να καταβάλλει αλλά και θα στηρίζει κάθε προσπάθεια των εμπλεκόμενων φορέων που αποσκοπεί στην καλύτερη διαχείριση, στη συνετή και χρηστή διοίκηση του ταμείου, στοχεύοντας πάντα στην προώθηση των σκοπών της υπόθεσης της άμυνας.

Με βάση τις πιο πάνω παρατηρήσεις της επιτροπής, καθώς και τις εξηγήσεις που δόθηκαν και τα αποτελέσματα της μελέτης κάθε κεφαλαίου δαπάνης ξεχωριστά, η επιτροπή προχώρησε στη διαμόρφωση του τελικού κειμένου του προϋπολογισμού αυτού και, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, προτείνει στη Βουλή την έγκριση της σχετικής δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης με τη μορφή έγκρισης σχετικού σχεδίου απόφασης.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις δήλωσαν ότι θα καταψηφίσουν τα άρθρα 661(1) και 662(7) του Κεφαλαίου 35, που αφορούν την αγορά μαχητικών ελικοπτέρων και πυραυλακάτων,

δεδομένου ότι τα συστήματα αυτά έχουν χαρακτηριστεί αρμοδίως ως “στρατηγικά οπλικά συστήματα”. Ως εκ τούτου, υποστήριξαν, η αγορά τους πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο πολιτικής συζήτησης επί επιπέδου Εθνικού Συμβουλίου για λήψη υπεύθυνης πολιτικής απόφασης, έτσι ώστε να αποφευχθούν οποιεσδήποτε πιθανές αντιδράσεις με πολιτικές περιπλοκές. Αναφορικά με τα κονδύλια που αναφέρονται στο άρθρο 670(1) και (2) του ίδιου Κεφαλαίου, που αφορούν την αγορά υλικών τηλεπικοινωνίας, οι ίδιοι βουλευτές δήλωσαν ότι θα τηρήσουν στάση αποχής, γιατί, όπως υποστήριξαν, η ενημέρωση που έγινε και τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής δεν ήταν αρκούντως ικανοποιητικά, ώστε να καταστεί δυνατόν να αποκρυσταλλώσουν υπεύθυνα τελική άποψη σε ό,τι αφορά τη συμβατότητά τους με το υφιστάμενο δίκτυο επικοινωνιών της Εθνικής Φρουράς. Οι ίδιοι βουλευτές δήλωσαν επίσης ότι, αν κρίνουν σκόπιμο, θα αναλύσουν εκτενέστερα τις απόψεις τους στην ολομέλεια του σώματος.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος δήλωσαν ότι θα τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση του σχεδίου απόφασης στην ολομέλεια του σώματος.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Αβέρωφ Νεοφύτου δήλωσε πως θα καταψηφίσει το άρθρο 608 του Κεφ. 35, που αφορά ανταλλακτικά-εργαλεία και εργασίες προγράμματος IROAN (CASCAVEL) και την παράγραφο (4) του άρθρου 663 του ίδιου Κεφαλαίου, που αφορά παραχώρηση πρόσθετων αρμάτων AMX-30G/Επισκευή και έλεγχο τύπου IROAN.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι, κατά την άποψή μας, όχι μόνο αναφαίρετο κυριαρχικό δικαίωμα του κράτους μας αλλά και υποχρέωσή του. Ταυτόχρονα, εμείς πιστεύουμε ότι η αμυντική θωράκιση πρέπει να εντάσσεται μέσα στα πλαίσια και τα όρια της χαραγμένης πολιτικής για ειρηνική επίλυση του κυπριακού προβλήματος, λαμβάνοντας πάντοτε σοβαρά υπόψη τις δυνατότητες της κυπριακής οικονομίας, καθώς και τις σχέσεις μας με την τουρκοκυπριακή κοινότητα, με την οποία προτιθέμεθα να οικοδομήσουμε μια κοινή πατρίδα. Γι' αυτό η κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, με αυτή τη λογική, θα υπερψηφίσει τον προϋπολογισμό του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, εκτός από το κονδύλι το οποίο παρουσιάζεται με ένα γενικό τίτλο, με βάση την τελευταία επιστολή του Υπουργού Άμυνας και αυτό όχι γιατί διαφωνούμε με όλη τη φιλοσοφία αυτού του κονδυλίου, αλλά γιατί, κατά την άποψή μας, πίσω από αυτό τον αριθμό, πίσω από αυτό τον τίτλο, εμπεριέχονται δύο συστήματα με την περίληψη των οποίων διαφωνούμε.

Επιπρόσθετα, θα καταψηφίσουμε και το άρθρο 670 (1) και (2) του ίδιου κεφαλαίου, γιατί δεν έχουμε πεισθεί για την ορθότητα της επιλογής του συγκεκριμένου υλικού και ειδικότερα γιατί έχουμε την άποψη, με όση μελέτη έχουμε κάμει του θέματος, ότι η συμβατότητά του με το υφιστάμενο υλικό δεν έχει επιβεβαιωθεί, κατά τρόπο ικανοποιητικό σε ό,τι αφορά τουλάχιστον εμάς.

Οι λόγοι της καταψήφισης των δύο προηγούμενων σημείων είναι καθαρά πολιτικοί και στηρίζονται στην πεποίθησή μας ότι εξοπλισμοί τέτοιας φύσεως δυνατό να προκαλέσουν αλυσιδωτές πολιτικές και άλλες περιπλοκές οι οποίες δεν έχουν εκτιμηθεί ούτε συζητηθεί στο Εθνικό Συμβούλιο έγκαιρα και οπωσδήποτε όχι προ της κατάθεσης αυτού του προϋπολογισμού στη Βουλή.

Λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη την τραυματική εμπειρία με τους S300, έχουμε καταθέσει έγκαιρα, προ καιρού, τους προβληματισμούς μας στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας, ζητώντας από την εκτελεστική εξουσία την παραπομπή και τη συζήτηση του θέματος στο Εθνικό Συμβούλιο. Η έκκλησή μας αυτή δεν είχε ανταπόκριση από την κυβέρνηση. Όταν η κοινοβουλευτική μας ομάδα γραπτώς πλέον αποτάθηκε στην επιτροπή άμυνας, κάτι που τεκμηριώνεται και από την ίδια την έκθεση, η κυβέρνηση αποφάσισε, παρέπεμψε το θέμα προς συζήτηση σε σύσκεψη αρχηγών ή εκπροσώπων των κοινοβουλευτικών κομμάτων, η οποία όμως δεν κατέληξε σε απόφαση αποδεκτή απ' όλους.

Υπενθυμίζουμε ότι το γενικότερο θέμα της άμυνας, υπό το φως των οδυνηρών συμπερασμάτων για τους S300 και των νέων δεδομένων που έχουν διαμορφωθεί τοπικά, περιφερειακά και διεθνώς, είναι στην ημερήσια διάταξη του Εθνικού Συμβουλίου. Θέλω ακόμα να σημειώσω ότι η κυβέρνηση και η πολιτική ηγεσία δε διαθέτουν ακόμα όλες εκείνες τις εκτιμήσεις και πληροφορίες για διεξοδική και ικανοποιητική συζήτηση και κατάληξη επί του θέματος στο οποίο αναφέρομαι.

Σε σχέση με την πιο πάνω θέση μας, κύριε Πρόεδρε, θέλουμε να διευκρινίσουμε πως η ψήφιση άλλων κονδυλίων δε σημαίνει για μας ότι, αν διαμορφωθούν νέα δεδομένα ή αν από τις πολιτικές συζητήσεις που θα γίνουν, ελπίζουμε, στο Εθνικό Συμβούλιο προκύψουν νέες διαπιστώσεις, δε σημαίνει, επαναλαμβάνω, ότι δε διατηρούμε για τον εαυτό μας το δικαίωμα να επανέλθουμε για επανεξέτασή τους.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και εγώ ευχαριστώ τον κ. Χρίστου. Υπάρχει άλλος ομιλητής; Ναι, κύριε Γαλανέ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, διαδικαστικό και αυτό. Έχω την εντύπωση, επειδή η έκθεση είναι ημερομηνίας 7 Μαΐου, ότι εν τω μεταξύ μεσολάβησαν κάποια πράγματα και ελήφθη κάποια απόφαση μεταξύ του Προέδρου της Δημοκρατίας και των αρχηγών των κομμάτων. Κάποια κονδύλια για τα οποία μιλούμε μπορεί απλώς να σταυρωθούν ή να μείνουν εκκρεμή, μέχρις ότου συμπληρωθούν κάποιες επαφές. Έπρεπε ίσως αυτό να λεχθεί, για να γνωρίζει το σώμα πώς προχωρούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει, οφείλω να πω και ορθά το θίγει ο κ. Γαλανός, μια τροπολογία, ύστερα από επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας, που μειώνει κατά δεκαέξι εκατομμύρια εφτακόσιες πενήντα χιλιάδες το σχετικό προϋπολογισμό, με βάση την επιστολή του Προέδρου, και συνεπώς θα τεθεί σε ψηφοφορία αμέσως μετά τους ομιλητές επί θεμάτων αρχής. Αλλά επειδή εθεωρείτο γνωστή, γι' αυτό και δεν ανεγνώσθη.

Υπάρχει άλλος ομιλητής επί θέματος αρχής; Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Έχουν γίνει πολλές προσπάθειες, ώστε αυτό το σώμα, η ολομέλεια της Βουλής, να καταλήξει σε μια συναινετική θέση, όσον αφορά τον προϋπολογισμό ο οποίος σήμερα είναι το αντικείμενο της συζήτησης. Στο παρελθόν είχε πράγματι επιτευχθεί σε πολλές περιπτώσεις μια ομοφωνία, όσον αφορά την έγκριση προϋπολογισμών που αφορούσαν την άμυνα. Και αυτό είναι δείγμα της κοινής μέριμνας, του κοινού ενδιαφέροντος στα θέματα της άμυνας και της κοινής θέσης ότι το θέμα της ενίσχυσης της άμυνάς μας δεν είναι κάτι το οποίο τίθεται υπό αναιρετική αμφισβήτηση από οποιονδήποτε. Αν υπάρχει κάποια διαφωνία κατά καιρούς, αυτή δεν αφορά την αρχή, αφορά επιμέρους θέματα, τα οποία άπτονται είτε των συστημάτων τα οποία ή η κυβέρνηση ή οι στρατιωτικοί προτείνουν να αγοραστούν είτε άλλα θέματα που έχουν σχέση με την οικονομία

γενικότερα. Σεβόμαστε τις απόψεις του ΑΚΕΛ, όπως έχουν εκτεθεί τώρα, και δεν προτιθέμεθα, απλώς και μόνο για να αποφύγουμε αυτό το οποίο ίσως θα μπορούσαμε να αποφύγουμε, δηλαδή την αντιδικία επί ενός θέματος επί του οποίου συμφωνούμε... Δε θα σχολιάσω και δε θα αντιδικήσω με την πλευρά του ΑΚΕΛ για τις θέσεις τις οποίες ο κοινοβουλευτικός του εκπρόσωπος έχει εκθέσει. Εκείνο όμως το οποίο θέλω να τονίσω είναι το εξής: Όσον αφορά τις επιφυλάξεις οι οποίες έχουν εκφραστεί από το ΑΚΕΛ, αυτές διατηρούνται μέσω της πρότασης της τροποποιητικής του βασικού νομοσχεδίου την οποία η κυβέρνηση έχει καταθέσει, δηλαδή έγκριση του νομοσχεδίου με τη δέσμευση κάποιων κονδυλίων, τα οποία θα αποδεσμευτούν με την έγκριση της Βουλής. Άρα το πολιτικό στοιχείο μπορεί να επιμετρηθεί, όταν θα έρθει η συγκεκριμένη πρόταση ή το νομοσχέδιο για αποδέσμευση. Δε θα ασχοληθώ όμως περισσότερο με αυτό το θέμα.

Εκείνο το οποίο θέλω και εγώ να τονίσω είναι ότι η δική μας πλευρά, ο Δημοκρατικός Συναγερμός είναι τεταγμένος πάγια και νόμιμα υπέρ της ενίσχυσης της άμυνας στο μέγιστο δυνατό βαθμό, πάντοτε στα πλαίσια φυσικά της αντοχής της οικονομίας μας και πιστεύουμε ότι το νομοσχέδιο αυτό, το οποίο σήμερα συζητούμε, και η δαπάνη η οποία προβλέπεται είναι εντός των πλαισίων των δυνατοτήτων των οικονομικών του κράτους. Γι' αυτούς τους λόγους εμείς, όπως έχει τροποποιηθεί, το νομοσχέδιο, με την επιστολή η οποία κατετέθη στη Βουλή, θα το εγκρίνουμε και θεωρούμε ότι δεν πρέπει να γίνει περαιτέρω συζήτηση αντιπαραθετική που να αναιρεί αυτή την κοινή θέση που έχουμε, ότι, ναι, είμαστε όλοι υπέρ της ενίσχυσης της άμυνας.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και εγώ ευχαριστώ, κύριε Δημητρίου. Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχουν και άλλοι ομιλητές. Πριν να ακούσουμε τους άλλους ομιλητές επί θέματος αρχής, θα ήταν νομίζω

σωστό να ακουστεί και η επιστολή του Προέδρου που τροποποιεί, έτσι που όσοι θα μιλήσουν να την έχουν υπόψη τους, εκτός αν την έχουν ήδη κατά νουν. Συμφωνείτε, κύριε Μουσιούττα;

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Συμφωνώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, να διαβαστεί η επιστολή του Προέδρου, που θα είναι και η τροπολογία πάνω στον προϋπολογισμό. Παρακαλώ το γραμματέα να διαβάσει την επιστολή.

ΣΤ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ:

Κύριο Σπύρο Κυπριανού,

Πρόεδρο Βουλής των Αντιπροσώπων.

Κύριε Πρόεδρε,

Αναφέρομαι στον προϋπολογισμό του ταμείου για την αμυντική θωράκιση της Δημοκρατίας για το έτος 1999, που βρίσκεται ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων. Στη βάση των διαβουλεύσεων του Προέδρου της Δημοκρατίας με τους αρχηγούς ή και εκπροσώπους των εν τη Βουλή κομμάτων, γίνεται εισήγηση το κεφάλαιο 35 του προϋπολογισμού αυτού και ειδικότερα το υποσύνολο (γ) να διαγραφεί και αντικατασταθεί με γενική πρόνοια ύψους σαράντα εκατομμυρίων λιρών, με την περιγραφή νέο εξοπλιστικό πρόγραμμα. Από το υποσύνολο αυτό δε θα εξειδικεύεται καμιά δαπάνη χωρίς την προηγούμενη εξουσιοδότηση της Βουλής των Αντιπροσώπων για τη διενέργειά της και αφού πρώτα υποβάλλονται αρμοδίως τα αναγκαία δικαιολογητικά και προηγηθεί ενημέρωση των εν τη Βουλή κομμάτων.

Παρακαλώ όπως γίνουν οι δέουσες αλλαγές στον υπό αναφορά προϋπολογισμό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Οφείλω να πω ότι δεν είναι επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας· είναι επιστολή του Υπουργού Άμυνας.

Ναι, κύριε Μουσιούττα, έχετε το λόγο.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με την τροποποίηση που έχει γίνει το κόμμα μας θα ψηφίσει τους προϋπολογισμούς. Αντιλαμβάνομαι ότι μπροστά από το ποσό θα υπάρχει ο σχετικός αστερίσκος και ο σταυρός...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα υπάρχουν σταυροί, αστέρες, κορόνες, ό,τι φανταστείτε, έτσι που να είναι ευανάγνωστες αυτές οι διευθετήσεις που έχουν γίνει.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Εντάξει. Διότι με αυτό τον τρόπο διασφαλίζονται, κατά τη γνώμη μας, οι προϋποθέσεις που έθεσε το κόμμα μας, για να ψηφίσει κονδύλια για καινούργιες αγορές. Και οι προϋποθέσεις που θέσαμε είναι γνωστές. Είναι κάποιες διευκρινίσεις αναφορικά με το δόγμα “casus belli” και πρέπει να προσθέσω ότι είναι και κάποιοι προβληματισμοί μας, αναφορικά με την άμυνα, τους οποίους επανειλημμένως εκθέσαμε, αλλά δεν ξέρω τι απήχηση είχαν. Θεωρώ σκόπιμο σήμερα να τους επαναλάβω, γιατί εμείς, παρά την ειρωνεία από κάποιο συνάδελφο σε κανάλια, σε ό,τι αφορά τους προβληματισμούς του κόμματός μας, εμείς αισθανόμαστε ότι είναι ένδειξη υπευθυνότητας και πατριωτισμού οι προβληματισμοί που έχουμε αναφορικά με την άμυνα. Αυτοί οι προβληματισμοί έχουν να κάμουν και με την επαρκή στελέχωση, εμπέδωση και αφομοίωση των όσων οπλικών συστημάτων κατέχουμε, έχουν σχέση με αγορές που δε θα γίνονται απλώς για να παίζουμε πόλεμο και αναφέρομαι σε κάποια βεληνεκή τα οποία δεν μπορούν να πλησιάσουν το βεληνεκές της τούρκικης αεροπορίας. Αναφέρομαι επίσης στα αλληλοεξαρτώμενα και αλληλοαιμοδοτούμενα

της άμυνας και της οικονομίας και πρέπει να τονίσω ότι δεν πρέπει να επιχειρείται απερίσκεπτος εξοπλιστικός ανταγωνισμός, διότι με κατάρρευση της οικονομίας θα καταρρεύσει σίγουρα και η άμυνα.

Τελειώνοντας, θέλω να πω επίσης ότι είναι αδιανόητο να μη γνωρίζουμε μέχρι σήμερα πόσα επί τοις εκατόν χρειαζόμαστε για συντήρηση ετησίως των οπλικών συστημάτων που κατέχουμε. Γιατί υπάρχει ένας κίνδυνος, αν αυτό συνεχίσουμε να μην το γνωρίζουμε, κάποια ημέρα να χρειαζόμαστε τόσα λεφτά για συντήρηση και για τόκους για τα χρέη για την άμυνα, που να μην αρκεί στο τέλος ούτε αυτή η εισφορά για την άμυνα.

Όσον αφορά το συνάδελφο ο οποίος μίλησε με κάποια ειρωνεία για το κόμμα μας, ήθελα να του πω πως εμείς του Δημοκρατικού Κόμματος δεν έχουμε την άμυνα για λούσο. Το λάβαρο της άμυνας και της αντίστασης το έχουμε μέσα στις καρδιές μας και δεν το κρεμάμε επιδεικτικά και πρόστυχα, όπως κρεμάζει κανένας σημαιούλες με μανταλάκια στις ζωοπανηγύρεις. Όσον αφορά την ιστορία του κόμματός μας περί την άμυνα, θέλω να θυμίσω επίσης ότι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Μουσιούττα, δεν τον πήραν και πολλοί χαμπάρι, όποιοι και να' ναι, εκεί που το είπε. Επομένως, μη δώσετε παραπάνω έκταση.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Έχει που επειραχτήκαν, κύριε Πρόεδρε, γιατί ήταν άδικο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε σας απαγορεύω να συνεχίσετε, αλλά μη δώσετε περισσότερη σημασία, γιατί μπορεί να μην τον άκουσε και κανένας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Το κόμμα μας πάντοτε πρωταγωνιστούσε ή συμπρωταγωνιστούσε, τουλάχιστο σε ό,τι αφορά θέματα άμυνας. Θέλω να θυμίσω τις προσπάθειες που είχαν γίνει για το νόμο για την εισφορά για την άμυνα. Πόσων εκπτώσεων έτυχε, με τι ποσοστό ήρθε και πώς κατάληξε η πρώτη ψήφιση, με μισό τοις εκατόν, το '84 περίπου. Θέλω να θυμίσω επίσης μία πολύ λογική πρόταση του τότε Αρχηγού, μιλώ για την περίοδο διακυβέρνησης Κυπριανού, της Εθνικής Φρουράς Πολίτη, ο οποίος εισηγήθηκε, επειδή μακροπρόθεσμα είναι οικονομικότερο, να έχουμε μόνιμα στελέχη πάνω στα ακριβά οπλικά μας συστήματα, τα άρματα, που ως γνωστόν είναι πέραν των δύο εκατομμυρίων λιρών η αξία τους το ένα. Είχε εισηγηθεί τότε ο αρχηγός την πρόσληψη εξακοσίων μονίμων, με ρυθμό πρόσληψης διακοσίων ετησίως, για να στελεχώσουν αυτά τα οπλικά συστήματα. Αυτή η πρόταση απερρίφθη και ο λόγος που απερρίφθη ήταν ότι, ελέχθη τότε πως, αν ενεκρίνετο, οι διακόσιοι που θα προσελαμβάνοντο θα ήσαν δηκοϊκοί. Απερρίφθη τελικά αυτή η πρόταση. Ήρθε η κυβέρνηση Βασιλείου και εγώ ο ίδιος, από μέρους του κόμματός μας, πρότεινα επαναφορά αυτής της πρότασης και εισηγήθηκα μάλιστα να προσλάβουν τους διακόσιους και ας μην υπάρχει ανάμεσά τους κανένας δηκοϊκός, γιατί στο κάτω-κάτω της γραφής εμείς δε διαχωρίζουμε τα παιδιά της Εθνικής Φρουράς ως ανήκοντα σε διάφορες πολιτικές καταστάσεις. Για μας όλοι τους είναι παιδιά της Κύπρου και επομένως και παιδιά δικά μας. Επομένως, καλά κάμνουν όσοι έχουν διάθεση να ειρωνευτούν το κόμμα μας, τουλάχιστο σ' ό,τι αφορά τα θέματα της άμυνας, να προσέχουν στο μέλλον τα λόγια τους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Μουσιούττα.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επί θέματος αρχής;

A. ΚΑΡΑΣ:

Όχι, επί προσωπικού, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν υπάρχει θέμα προσωπικό.

A. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ, δε θα δημιουργήσω ένταση. Οφείλω να κάμω μια διευκρίνιση προς το ΔΗΚΟ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Καρά, συγγνώμη, ενόσω προεδρεύω, θα προεδρεύω με βάση τους κανονισμούς της Βουλής. Δεν ανεφέρθη κανενός το όνομα, για να εγερθεί προς οιαδήποτε πλευρά θέμα προσωπικό. Συνεπώς, πώς είναι δυνατό να σας δώσω το λόγο επί θέματος προσωπικού;

A. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ. Επειδή στα έδρανα είναι το όνομά μου που λέγεται και αν πράγματι εσχηματίσθη...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με συγχωρείτε, ακούστε να σας πω κάτι. Η Βουλή λειτουργεί με κάποιους κανονισμούς. Όχι με βάση ψιθύρους αλλά με βάση τα όσα λέγονται από του βήματος της Βουλής. Δεν ηγέρθη θέμα που να αφορά εσάς και δεν το αντελήφθη κανένας των συναδέλφων ούτε και θεωρώ ότι υπήρξε θέμα προσωπικό.

A. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχω πρόθεση να εμπλακώ ούτε να οξύνω το κλίμα. Σας παρακαλώ, αφήστε με κατά παράβαση των κανονισμών τουλάχιστο να δώσω μια εξήγηση...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα, για ποιο πράγμα να δώσετε εξήγηση;

Α. ΚΑΡΑΣ:

...αν είναι τόσο έντονος ο κανονισμός. Ήθελα, κύριε Πρόεδρε, να πω στο ΔΗΚΟ ότι σέβομαι τη συνεισφορά τους και την προσφορά τους προς την άμυνα. Γνωρίζω ότι επί ΔΗΚΟ άρχισε η πρώτη ουσιώδης αναβάθμιση της Εθνικής Φρουράς, δεν αμφισβήτησα ποτέ τον πατριωτισμό των δηκοϊκών ούτε των εκπροσώπων του, αλλά νομίζω ότι υπερέβαλαν στο να αντιληφθούν τι είπα. Αυτό μόνο ήθελα να πω, κύριε Πρόεδρε, τίποτε άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κατ' ιδίαν μετά εξηγείτε και τελειώνουμε. Μόνο επί θέματος αρχής... απελογήθη για ό,τι υπήρξε παράπνοο, κύριε Πιπτοκοπίτη, κλείει.

Κύριε Πουργουρίδη, ζητήσατε το λόγο.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πολύ. Θα ψηφίσω και εγώ μαζί με την κοινοβουλευτική μου ομάδα. Με μεγάλο όμως δισταγμό το πράττω, γιατί έχω ισχυρές επιφυλάξεις για κάποια πράγματα. Πρώτα απ' όλα, πιστεύω ότι δε δικαιολογείται σήμερα η Κύπρος να έχει ανεξάρτητο προϋπολογισμό άμυνας. Επιβάλλεται ο προϋπολογισμός να ενοποιηθεί με τους κρατικούς προϋπολογισμούς και οι αμυντικές δαπάνες του κράτους να εξετάζονται ενοποιημένες. Έχω επίσης ισχυρές επιφυλάξεις κατά πόσο η πάγια τακτική αυτής της Βουλής, που είναι ανάλογα με το κόστος να είναι και το όφελος, κατά πόσο η αρχή αυτή εξετάζεται στο βάθος που πρέπει να εξεταστεί. Παρά ταύτα, θα

ψηφίσω τον προϋπολογισμό, πρώτο, πειθαρχώντας στην κομματική απόφαση και, δεύτερο, γιατί αυτές οι θέσεις μαζί με άλλες, που δεν είναι ανάγκη να τις αναπτύξω, νομίζω ότι είναι καλύτερα αντί να συζητούνται από το βήμα της Βουλής, να συζητούνται νηφάλια μέσα σε συλλογικά όργανα. Απλώς νιώθω την ανάγκη να εκφράσω αυτές τις επιφυλάξεις, για να προβληματιστούμε γύρω από τα θέματα αυτά τα οποία είναι εξαιρετικά σοβαρά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Πουργουρίδη. Ναι, κύριε Πιττοκοπίτη.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήταν για αρκετό καιρό αυτό το νομοσχέδιο ενώπιον της Βουλής, αναβλήθηκε αρκετές φορές κι αυτό φυσικά σε μια προσπάθεια να υπάρξει συναίνεση εκ μέρους όλων των πολιτικών κομμάτων. Είναι επίσης γνωστό ότι το Δημοκρατικό Κόμμα είχε απόφαση, τόσο του εκτελεστικού του γραφείου όσο και της κοινοβουλευτικής του ομάδας, ότι θα καταψήφιζε τα τρία εξοπλιστικά προγράμματα, όπως επίσης και για το άλλο θέμα που είναι πιο κάτω. Εν πάση περιπτώσει, παρέμεινα και ήμουν ενάντια, γιατί δεν είχαν διαφοροποιηθεί οι λόγοι εκείνοι που μας είχαν επιβάλει να πάρουμε αυτή την αρνητική θέση έναντι του προϋπολογισμού, αλλά σεβόμενος τις αποφάσεις του κόμματός μου θα δώσω ψήφο θετική.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και εγώ ευχαριστώ, κύριε Πιττοκοπίτη. Ναι, κύριε Γαλανέ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σίγουρα θα ψηφίσω σήμερα το νομοσχέδιο ως έχει. Θέλω όμως να πω ότι μελλοντικά η κυβέρνηση, προτού καταθέτει και φέρνει προ ενός τετελεσμένου κλίματος, λέω κλίματος, τα κόμματα, είναι καλύτερα, γιατί είναι πολύ σοβαρά πλέον τα

θέματα της άμυνας, ιδιαίτερα μετά από την κάθετη κατάρρευση του ηθικού του λαού μας στο θέμα των S300, να υπάρχει μια προσυεννόηση, όσον αφορά τα διάφορα οπλικά συστήματα και τη φιλοσοφία γύρω από αυτά. Εφόσον ούτως ή άλλως τίθενται τα κοινοβουλευτικά κόμματα έναντι ευθυνών και αποφάσεων, θα ήταν σωστό να υπήρχε μια προσυεννόηση, προτού κατατεθούν στη Βουλή. Εφόσον εξάλλου αυτά τα θέματα συζητούνται και στο Εθνικό Συμβούλιο, νομίζω ότι μελλοντικά μια προσυεννόηση θα δημιουργούσε μια πολύ πιο ομαλή διαδικασία. Γι' αυτό γίνεται εισήγηση, για μελλοντικούς σκοπούς, να υπάρχει μια... Αν θέλετε το πράσινο φως να δίνεται κάπως από τα κόμματα πριν προχωρήσουμε, διότι πιθανόν μελλοντικά να δημιουργηθούν μεγαλύτερες διαφορές απ' εκείνες οι οποίες σήμερα υποβόσκουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνεστε, είναι μεγάλο το θέμα. Ο Υπουργός Άμυνας, και είναι προς τιμήν του που είναι παρών, να το λάβει υπόψη, έτσι που να δει σε ποιο βαθμό μπορεί, χωρίς να αναιρείται η εκτελεστική εξουσία, την ίδια ώρα να παίρνει κάποια μηνύματα ίσως και από τη νομοθετική εξουσία. Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι επί θέματος αρχής, αλλά, ανάλογα με αυτό το θέμα που θα θέσω, θα αποφασίσω και αν θα μιλήσω επί του θέματος αρχής. Εδώ έγινε μια συμφωνία να μιλήσει ένας από κάθε πλευρά και να μην μπούμε στην ουσία. Θέλω να επισημάνω το εξής: Εάν το σώμα ομόφωνα ενεργεί με αυτό τον τρόπο και από απόψε εμείς οι ίδιοι θα αρχίσουμε από τις τηλεοράσεις και αύριο από τα ράδια αυτό που δεν κάναμε στη Βουλή να το κάνουμε από τα μέσα ενημέρωσης, τότε, με όλο το σέβας, νομίζω ότι είναι καλύτερα να γίνει εδώ η συζήτηση ουσίας. Γι' αυτό πρέπει να αυτοδεσμευτούμε ότι δε θα βγούμε από τα μέσα ενημέρωσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συμφωνώ απόλυτα με τον κ. Κατσουρίδη και, ενόσω αντιλαμβάνομαι ότι υπήρχε κάποια δέσμευση να μιλήσει ένας από κάθε κοινοβουλευτική ομάδα, δε θα δώσω σε άλλον το λόγο. Με συγχωρείτε, ναι, κύριε Χατζηδημητρίου, βεβαίως, εσείς δε μιλήσατε. Σε θέματα ύψιστου ενδιαφέροντος η αυτοδέσμευση δε βλάπτει, κύριε Ρότσα. Αυτό δεν είναι αποστέρηση του δικαιώματος λόγου. Μίλησε ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Συναγερμού...

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Απλώς, να μην επαναληφθεί έξι μήνες μετά να ψηφίσουμε έναν προϋπολογισμό που γνωρίζουμε ότι τελικά ούτε τα μισά δε θα μπορέσουν να περάσουν...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Ρότσα.

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Συμφωνώ με την παρατήρησή σας, κύριε Πρόεδρε, ότι η Βουλή θα πρέπει να εκφράσει την ικανοποίησή της, γιατί παρευρίσκεται ο Υπουργός Άμυνας και βλέπω στα έδρανα επίσης και το γενικό διευθυντή, πράγμα που δείχνει το ενδιαφέρον της κυβέρνησης για ό,τι θα λεχθεί εδώ. Γιατί είμαι βέβαιος ότι δεν ήρθαν απλώς για να δηλώσουν την παρουσία τους, αλλά για να ακούσουν τις απόψεις που θα διατυπωθούν.

Πράγματι, φέτος η υπόθεση του προϋπολογισμού του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης πήρε κάποιες άλλες διαστάσεις. Υπάρχουν προβληματισμοί, αμφιβολίες, ερωτηματικά πάνω σε θέματα πολιτικής, ακόμα, όπως ακούστηκε τώρα, και θέμα πάνω στον τρόπο παρουσίασης του προϋπολογισμού, αν χρειάζεται ή όχι να υπάρχει χωριστός προϋπολογισμός. Αυτοί οι προβληματισμοί, ιδιαίτερα ο τελευταίος, δεν είναι καινούριοι. Είχαν διατυπωθεί και παλαιότερα από το Δημοκρατικό Συναγερμό, όταν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ήταν ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Δημοκρατικού

Συναγερμού, και είχαμε εκφράσει όλοι τη συμφωνία μας προς αυτή την κατεύθυνση. Πιστεύω ότι δε δεσμεύω κανέναν πέραν των τοποθετήσεών του, αλλά δεν είχε ακουστεί τέλος πάντων αντίθετη άποψη και είμαι βέβαιος ότι από δικής μας πλευράς δεν είχε εκφραστεί αντίθετη άποψη.

Πιστεύουμε, μάλιστα, ότι με αυτό τον τρόπο θα υπάρχει ένας ορθολογισμός γύρω από τα θέματα της άμυνας. Γιατί με το να υπάρχει χωριστό Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης, περίπου η υπόθεση της άμυνας θεωρείται παράρτημα της κρατικής και της κυβερνητικής δραστηριότητας, ενώ θα πρέπει να θεωρείται μια λειτουργία απαραίτητη για την ύπαρξη του ίδιου του κράτους και της έννοιας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Και με το να υπάρχει χωριστό Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης ... ναι, γίνεται και εύκολος στόχος και γίνεται πολλή συζήτηση και ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά το θέμα οικονομία και άμυνα.

Αν εξετάσει κανένας το τι έχουμε δώσει για την άμυνα, αν το εξετάσουμε συνολικά από το 1974 μέχρι σήμερα, έχω την εντύπωση ότι δεν πρέπει να είμαστε υπερήφανοι, διότι για τα πρώτα δώδεκα χρόνια το ποσοστό ήταν γύρω στο 2,5% πάνω στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν. Είναι γεγονός ότι επί διακυβερνήσεως Βασιλείου έφθασαν στο 5,7% και επί διακυβερνήσεως Κληρίδη στο 4,5%, όλες οι δαπάνες του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, του ειδικού προϋπολογισμού για την άμυνα. Φυσικά, υπάρχουν και άλλες παράμετροι γύρω από το θέμα οικονομία και άμυνα. Ο ρυθμός ανάπτυξης, για παράδειγμα, που είναι δυνατό να συνυπάρχει με το τι διαθέτουμε. Αλλά έχω την εντύπωση ότι υπερβολικές δαπάνες πάνω στο θέμα της άμυνας δεν υπήρξαν. Εξάλλου, η άμυνα σε όλα τα μέρη του κόσμου δε θεωρείται μόνο παθητικό, αλλά θεωρείται και μια παραγωγική επένδυση σε κάποιο βαθμό που, τουλάχιστο στο βαθμό που συνδέεται με την έννοια της ασφάλειας ενός κράτους, στηρίζει και την ίδια την έννοια της οικονομίας.

Έτσι, η υπόθεση δαπανών για την άμυνα δεν είναι σπατάλη και έχω την εντύπωση ότι δεν υπήρξε μέχρι στιγμής οποιαδήποτε υπερβολή πάνω στο σημείο αυτό. Αλλά, καλό είναι η κυβέρνηση να καθορίζει το ποσοστό πάνω στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν που μπορεί να διαθέσει, το ποσοστό που αντέχει η οικονομία, και σίγουρα και οι πολιτικές δυνάμεις και ο λαός είναι έτοιμοι να αναλάβουν τα βάρη. Και φυσικά, όταν μιλούμε για λαό, θα πρέπει να σκεπτόμαστε -και αυτό είναι το σημείο που διαφοροποιεί την άμυνα μέσα σε ένα κράτος- ότι η έννοια της άμυνας είναι αλληλένδετη με την ίδια την ύπαρξη της Κυπριακής Δημοκρατίας, είναι τα χρήματα του λαού και είναι τα παιδιά του λαού. Έτσι, όταν ψηφίζουμε προϋπολογισμούς, να ξέρουμε ότι δίδουμε τα όπλα και τα μέσα στα παιδιά του λαού, ώστε να μπορούν να υπερασπιστούν την πατρίδα τους και τον εαυτό τους. Έτσι, η υπόθεση της άμυνας απαιτεί και μια αρμονία μέσα στην κοινωνία μας, απαιτεί και μια αρμονία μέσα στις πολιτικές σχέσεις, μέσα στον τόπο, μεταξύ κομμάτων και κυβέρνησης. Γιατί, αν δεν υπάρχει αρμονία, αν υπάρχει διάσπαση, αν υπάρχει διαίρεση, η άμυνα πλήττεται, όσα και να δώσουμε, ό,τι και να κάνουμε.

Και μιλούμε για δημιουργία άμυνας που να είναι αξιόμαχη. Και έχουμε ανάγκη από αξιόμαχη άμυνα, γιατί η Κύπρος και ο κυπριακός ελληνισμός αντιμετωπίζει πρόβλημα ύπαρξης. Ποτέ προηγουμένως στην ιστορία του ο κυπριακός ελληνισμός δεν αντιμετώπισε το πρόβλημα επιβίωσης που αντιμετωπίζει σήμερα με την τουρκική κατοχή. Ως τώρα μπορεί να έρχονταν οι κατακτητές, να παρέμεναν στο νησί ακόμα και αιώνες, αλλά διετηρείτο ο ιστός, διετηρείτο η κοινωνία μέσα από τα βάσανα του λαού, μέσα από την τραγωδία της κυπριακής ιστορίας για αιώνες αιώνων. Όμως τούτο το πράγμα έφθασε σε μια καμπή και μια αμφισβήτηση το 1974. Ξεριζώθηκε ο μισός κυπριακός ελληνισμός και απειλείται ο υπόλοιπος κυπριακός ελληνισμός με εξαφάνιση. Και ο μόνος τρόπος να υπερασπιστεί την ύπαρξή του, ναι, είναι η έννοια της άμυνας,

γιατί, αν δεν υπάρξει μια κρατική ευθύνη πάνω στο θέμα της άμυνας, ώστε να συντονίσει την έννοια της γενικής αγωνίας και να συντονίσει την έννοια της γενικής προσπάθειας, ναι, είναι δυνατό να παρουσιαστούν και πάλι θερμοκέφαλοι άσχετοι, εκτός κυβερνητικού ελέγχου, που να νομίσουν ότι είναι καθήκον και υποχρέωσή τους να αναλάβουν εκείνοι ευθύνες, εφόσον το κράτος δεν αναλαμβάνει ευθύνες για τη σωτηρία του τόπου. Κάτι που πρέπει να ξέρουμε λοιπόν είναι ότι η έννοια της άμυνας είναι αλληλένδετη με την ενότητα, την αξιοποίηση όλων των λαϊκών δυνάμεων αυτού του τόπου και την αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων.

Έγινε λόγος για τους S300. Πράγματι, ήταν μια οδυνηρή εμπειρία. Δε θα αναλύσω το θέμα των S300. Όλοι έχουμε τις σκέψεις μας και τις τοποθετήσεις μας. Όμως, ένα είναι το γεγονός, ότι πρέπει να λειτούργησε ή πρέπει να λειτουργήσει, αν δε λειτούργησε, παιδευτικά για το σύστημά μας. Όταν δηλαδή κάνουμε αμυντική προσπάθεια, χρειάζεται να λαμβάνουμε τα ανάλογα πολιτικά και διπλωματικά μέσα, ώστε να στηρίζουμε αυτή την προσπάθεια, ακόμα και τα στρατιωτικά μέσα, ώστε κατά κάποιο τρόπο να είμαστε σε θέση να εντάσσουμε τα οπλικά συστήματα, κατά τον καλύτερο δυνατό βαθμό, μέσα στην άμυνα και μέσα στις δυνατότητες και του τόπου και του λαού. Γιατί σίγουρα κανένας και καμιά χώρα στον κόσμο δεν έχει απεριόριστες ευκαιρίες και δυνατότητες για την απόκτηση οποιωνδήποτε οπλικών συστημάτων θέλει. Θα λειτουργήσουμε μέσα σε περιορισμούς, αλλά τους περιορισμούς μέσα στους οποίους λειτουργούμε δε θα πρέπει να τους αναγάγουμε σε ένα τέτοιο σημείο που στο τέλος να αναιρέσουν την ίδια την έννοια της άμυνας, γιατί μπορούμε να στήσουμε την άμυνα του τόπου.

Φυσικά τέθηκαν και ευρύτερα θέματα, όπως το θέμα συνεργασίας με την Ελλάδα. Και υπάρχει ένας ευρύτερος κλονισμός όχι μόνο στο εσωτερικό μέτωπο αλλά και στις σχέσεις με την Ελλάδα. Έχω την εντύπωση ότι αυτό πρέπει να ξεπεραστεί. Δεν

υπάρχει δυνατότητα προοπτικής για την Κύπρο, αν ταυτόχρονα δεν υπάρξει και μια στενή συνεργασία και αλληλοκατανόηση με την Ελλάδα.

Και έρχομαι σε ένα σημείο βασικό, ότι, αν δημιουργήθηκαν και προβλήματα με αυτούς τους προϋπολογισμούς, που συζητούμε τώρα, είναι διότι ενεσπάρη και ένα είδος αμφιβολίας από πλευράς κυβέρνησης, ότι περίπου υπήρχαν ερωτηματικά και για την ίδια για τα οπλικά συστήματα. Και είναι αυτό το ερωτηματικό που μετεφέρθη και μέσα στα κόμματα και δημιούργησε το πρόβλημα. Και είναι αυτό το ερωτηματικό που δημιουργήθηκε ... Οι συνεννοήσεις που ακολούθησαν τη στάση της επιτροπής ή τα ερωτήματα ή την προσπάθεια που έκανε η επιτροπή για την εξεύρεση ενός συναινετικού κλίματος σε επαφή με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας δημιούργησαν μια περιπλοκή, τέλος πάντων, που επιβάρυνε στο τέλος την όλη υπόθεση.

Έχω την εντύπωση ότι το τι έγινε φέτος με το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης πρέπει να αποτελέσει ένα προηγούμενο που να το μελετήσουμε, ώστε να μην επαναληφθεί μελλοντικά και πάνω σε θέματα γενικότερης και ευρύτερης πολιτικής. Στο βαθμό που νομίζουν οι πολιτικές δυνάμεις ότι δεν υπάρχει ανάλογη εξήγηση, να γίνει αυτή η εξήγηση, γιατί, χωρίς κατευθυντήρια γραμμή, χωρίς πίστη στο θέμα της άμυνας, χωρίς σταθερούς προσανατολισμούς στο θέμα της άμυνας, άμυνα δε θα μπορέσουμε να έχουμε. Και αν υπάρχει κάτι από το οποίο έχουμε απόλυτη ανάγκη, για να οικοδομήσουμε και πολιτική και διπλωματική στήριξη του Κυπριακού, είναι η άμυνα, γιατί η Τουρκία θέλει την κατάκτηση ολόκληρης της Κύπρου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ ευχαριστώ τον κ. Χατζηδημητρίου. Νομίζω ότι έχουμε κλείσει τον κύκλο των ομιλιών. Θα παρακαλέσω τώρα το γραμματέα να διαβάσει τη σχετική τροπολογία ή, αν

θεωρηθεί ότι ανεγνώσθη η τροπολογία, θέτω την τροπολογία, όπως αναφέρεται στην επιστολή του έντιμου Υπουργού Άμυνας προς τη Βουλή, υπό έγκριση.

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συγνώμη, αν μου επιτρέψετε. Να συμπεράνουμε ότι ο προϋπολογισμός, όπως κατατέθηκε, δεν υφίσταται πλέον και εκείνο το οποίο υφίσταται είναι ο προϋπολογισμός τροποποιημένος, κατόπιν της επιστολής του υπουργού προς τη Βουλή, όπως τονίσατε εξ αρχής. Όχι, απλώς το επαναλαμβάνω, για να τοποθετηθούμε, διότι η ΕΔΕΚ αισθάνεται πολύ δυστυχής, διότι η ΕΔΕΚ θα ήθελε να είχε τον προϋπολογισμό τον ίδιο, γιατί πιστεύει η ΕΔΕΚ ότι θα έπρεπε να υπάρχει δέσμευση πάνω σε συγκεκριμένα θέματα και όχι μια γενική αναφορά, που στο τέλος δίνει υπερεξουσίες στην κυβέρνηση και αποδεσμεύει τη Βουλή από έλεγχο πάνω στις συγκεκριμένες πρόνοιες. Εφόσον έχει έτσι η κατάσταση, είμαστε υποχρεωμένοι και εμείς να ψηφίσουμε τους προϋπολογισμούς, παρ' όλη την ένστασή μας για την αλλαγή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, όπως καλά ξέρετε, είναι η απόφαση που θα περάσει. Και είμαι υποχρεωμένος διαδικαστικά να θέσω την τροπολογία προς έγκριση και στη συνέχεια την απόφαση.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας, όπως αυτή διατυπώνεται μέσα από την επιστολή του έντιμου Υπουργού Άμυνας προς τον Πρόεδρο της Βουλής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατέσσερις εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

Η τροπολογία εγκρίνεται με είκοσι τέσσερις ψήφους υπέρ, δεκατέσσερις εναντίον και τέσσερις αποχές.

Προχωρούμε τώρα στην ανάγνωση της απόφασης του σώματος, που προτίθεται το σώμα να εγκρίνει, και κατ' αυτόν τον τρόπο και στην έγκριση του σχετικού προϋπολογισμού.

Παρακαλώ το γραμματέα να διαβάσει τη σχετική απόφαση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΕΠΕΙΔΗ η Επιτροπή Διαχειρίσεως του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας είναι αναγκαίο να προβεί σε δαπάνη ύψους £168.466.414.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 9 των περί Εκτάκτου Εισφοράς διά την Άμυναν της Δημοκρατίας Νόμων του 1985 έως 1998, για τη διενέργεια της δαπάνης αυτής απαιτείται η εξουσιοδότηση της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, αφού έλαβε υπόψη την εισηγητική έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας, αποφασίζει να παράσχει την εξουσιοδότησή της στην Επιτροπή Διαχειρίσεως του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, για να προβεί στη διενέργεια δαπάνης ύψους £168.466.414 για την αμυντική θωράκιση της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της απόφασης;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι οκτώ υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η απόφαση εγκρίνεται με είκοσι οκτώ ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και δεκαπέντε αποχές.

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο λόγος της αποχής μας συνδέεται με την αναφορά σε ονομαστικό ποσό, με το οποίο είχαμε διαφωνήσει καταψηφίζοντας την τροπολογία. Επαναλαμβάνω ότι η θέση μας υπέρ των προϋπολογισμών, με εξαίρεση τα συγκεκριμένα κονδύλια, είναι δεδομένη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Χρίστου.

Ναι, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, και εγώ ήθελα να κάνω μια εισήγηση για αλλαγή στην ημερήσια διάταξη. Επειδή ξεκινήσαμε με το θέμα της άμυνας και είναι συναφές και το θέμα για την έκτακτη εισφορά, για να αποφευχθούν και άλλες ομιλίες, αν είναι δυνατό, να υπάρξει μια περαιτέρω αλλαγή, ώστε να τελειώνει και αυτό το θέμα, για να προχωρήσουμε κανονικά στην υπόλοιπη νομοθετική εργασία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το είχα υπόψη μου, αλλά έχω παρακληθεί από συγκεκριμένο κόμμα, αν είναι δυνατό, λόγω του ότι ο καθ' ύλην βουλευτής, ο αρμόδιος και όχι ο σκιώδης, να μιλήσει για το θέμα είναι απών, γι' αυτό γινόταν σκέψη για αναβολή. Αν όμως, επειδή είναι ένα μέτρο που, όπως διαμορφώθηκε, δε θα έχει ίσως και πολλή συζήτηση από ό,τι αντιλήφθηκα, θέλετε να το θέσουμε κατά προτεραιότητα και αίρει τις ενστάσεις το ΑΚΕΛ, νομίζω μπορούμε να προχωρήσουμε.

Κύριε Γαλανέ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για το θέμα της έκτακτης εισφοράς υπάρχει διαδικαστική εισήγηση. Αντιλαμβάνομαι, και άλλα κόμματα έχουν την εισήγηση την οποία είχαμε κάνει προ ημερών. Να μην μπούμε στην ουσία· να παραταθεί ως έχει μέχρι τέλους του έτους. Πιστεύουμε ότι υπάρχει μια πλειοψηφία επί του θέματος. Να μη γίνει συζήτηση, διότι δεν είναι η τελική θέση. Υπάρχουν απόψεις περί κλιμακωτού συστήματος, επί εισοδημάτων κ.λπ., αλλά να μη γίνει αυτή η συζήτηση. Είναι μια διαδικαστική εισήγηση και, κατά συνέπεια, δε θα χρειαστεί, κατά την άποψή μας, συζήτηση επί θέματος ουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος. Απολογούμαι, κύριε Παπαδόπουλε· έπρεπε να είχατε προηγηθεί.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Λυπούμαι, κύριε Πρόεδρε. Όχι, δεν ισχυρίζομαι ότι έπρεπε να προηγούμαι, αλλά εγώ ήθελα να μιλήσω για το άλλο θέμα και στο μεταξύ δώσατε το λόγο πάνω σε άλλο θέμα, δεύτερο. Εγώ ήθελα να μιλήσω για τον προϋπολογισμό, δυο λέξεις, μια διευκρίνιση. Ενώ δώσατε το λόγο σε άλλους ... Και ακόμα τη γνωστή εισήγηση του ΔΗΚΟ μερικοί άλλοι σπεύδουν, λόγω σπουδής, να την υιοθετήσουν ως δική τους.

Η δική μου θέση ήταν: Όσον αφορά τον προϋπολογισμό, κύριε Πρόεδρε, και αν μου επιτρέπετε, παρ' όλο που έκλεισε το θέμα, διότι δε μου δώσατε το λόγο ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα, ποιο πράγμα;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν κατάλαβα καλά. Για το θέμα του προϋπολογισμού άμυνας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ζητήσατε το λόγο, κύριε Παπαδόπουλε;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Βεβαίως, τον ζήτησα. Είχα το χέρι μου πάνω. Δώσατε το λόγο στον κ. Δημητρίου. Βεβαίως, δικαιούται, διότι είναι και αυτός κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος. Εγώ δεν είμαι σκιώδης όμως· εγώ είμαι πραγματικός και είμαι εδώ.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Σε επισκίασε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Με επισκίασαν οι σκιώδεις!

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Παπαδόπουλε, με συγχωρείτε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για όνομα του Θεού! Δεν εγείρω εγώ τέτοια θέματα και δε με αφορά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε! πώς έδωσα το λόγο στον κ. Μουσιούττα, στον κ. Πιπτοκοπίτη και δεν έδωσα σε εσάς;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μετά από την ψηφοφορία, εγώ θέλω μια διευκρίνιση από το ΑΚΕΛ. Οι κύριοι έκαναν αποχή στον προϋπολογισμό για την αμυντική θωράκιση. Εγώ ως τώρα έχω καταλάβει τη θέση τους, ότι ψηφίζουν όλο τον προϋπολογισμό πλην των τριών κονδυλίων. Δεν είναι αυτή η απόφαση όμως, διότι δεν μπήκε έγκριση του προϋπολογισμού και τα τρία κονδύλια όχι. Όπως είναι η απόφαση τώρα ... το λέω, για να σας δώσω ευκαιρία να το πείτε.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Συγνώμη, κύριε Παπαδόπουλε ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Όχι, κύριε Χρίστου, δεν ψηφίσατε τον προϋπολογισμό. Κάνατε αποχή. Ενώ το σωστό είναι ότι τον προϋπολογισμό τον ψηφίζετε, εξαιρουμένων των τριών κονδυλίων ή του εφάπαξ. Τέλειωσε, κύριε. Γι' αυτό είπα τα προηγούμενα περί σκιωδών και μη σκιωδών και την επισκίασή μου, διότι, αν μου δίδοταν η ευκαιρία εκεί, αυτό το πράγμα θα είχε ξεχαστεί, χωρίς να σπεύσουν άλλοι την εισήγηση του ΔΗΚΟ για την αμυντική θωράκιση να την προβάλουν ως δική τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Παπαδόπουλε, ως και εδώ είναι με *retainer* που δουλεύετε;

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η εισήγηση έγινε στην επιτροπή Οικονομικών προ δύο βδομάδων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι, τέλειωσε. Το θέμα του προϋπολογισμού έκλεισε. Είμαστε στο θέμα της έκτακτης εισφοράς. Απολογούμαι, κύριε Παπαδόπουλε. Είχα την εντύπωση πως είναι για την αρχή που είπατε. Επειδή στράφηκα προς τον κ. Χρίστου, προκειμένου να αιτιολογήσει την ψήφο, δεν είδα ότι ζητήσατε το λόγο.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε. Επειδή ενδέχεται να δημιουργηθεί παρεξήγηση, μια κουβέντα: Αν, κύριε Παπαδόπουλε, τα £168.000.000 δε συγκροτούνταν από τα £40.000.000 που καταψηφίσαμε συν τα υπόλοιπα, θα είχατε δίκαιο. Αλλά, με την τοποθέτησή μας πριν από την ψήφιση, νομίζω, η θέση μας είναι καθαρή. Αν τα τρία κονδύλια αποσυνδέονταν και από τα £40.000.000, θα ψηφίζαμε και τα υπόλοιπα των £40.000.000.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, προχωρούμε στο επόμενο θέμα της ημερήσιας διάταξης, το οποίο είναι “Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση, εκτός αν θεωρείται ότι είναι αναγνωσθείσα. Δεν είναι ομόφωνη φυσικά. Υπάρχουν διάφορες εισηγήσεις από τις διάφορες πλευρές. Αλλά, επειδή έγινε εισήγηση, και πιθανότατα να έχει μια ομόφωνη κατάληξη, να δοθεί παράταση μέχρι τέλος του χρόνου και αντιλαμβάνομαι ότι η εισήγηση, τουλάχιστον όπως έγινε γνωστή, προέρχεται από το Δημοκρατικό Κόμμα, υιοθετείται και από το ΚΕΑ, ίσως υιοθετείται από όλους.

Τι θέλετε; Αν έτσι έχουν τα πράγματα και δίδεται η ευκαιρία να εξεταστεί στο μεσοδιάστημα η εισήγηση των διαφόρων πλευρών, είτε για κλιμακωτή εισφορά είτε για

το ύψος το σημερινό είτε για μείωση της εισφοράς, τότε μπορεί να περάσουμε ομοφώνως την παράταση μέχρι το τέλος του χρόνου, για να δοθεί η ευκαιρία στο μεσοδιάστημα για μεταξύ των πλευρών και της κυβερνήσεως διαβουλεύσεις, έτσι που να εξετάσουμε σε βάθος το θέμα περί το τέλος του χρόνου.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Νίκος Μουσιούπτας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Ισίδωρος Μακρίδης

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Ανδρέας Φιλίππου

Γιώργος Λιλλήκας

Δώρος Θεοδώρου

Μη μέλη της επιτροπής:

Μάριος Ματσάκης

Χρίστος Ρότσας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 14 και 21 Ιουνίου 1999, στην παρουσία του Υπουργού Οικονομικών και εκπροσώπων του υπουργείου του.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι αφενός η παράταση της ισχύος της νομοθεσίας για την έκτακτη εισφορά για την άμυνα της Δημοκρατίας μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2002 και αφετέρου η παραχώρηση ελαφρύνσεων σε χαμηλά αμειβόμενες τάξεις του λαού ως προς την υποχρέωσή τους για καταβολή έκτακτης εισφοράς για την άμυνα.

Ειδικότερα και σύμφωνα με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, προτείνονται τα ακόλουθα:

- α) Αύξηση του ύψους του συνολικού ποσού της ετήσιας σύνταξης από £3.000 σε £4.000, με βάση το οποίο οι συνταξιούχοι θα απαλλάσσονται από την υποχρέωση για καταβολή έκτακτης εισφοράς.
- β) Επιστροφή ολόκληρου του ποσού της έκτακτης εισφοράς που καταβάλλεται από μισθωτούς και αυτοτελώς εργαζομένους με ετήσιες απολαβές μέχρι £3.000 (αντί μέχρι £2.500 που ισχύει σήμερα).
- γ) Επιστροφή ολόκληρου του ποσού της έκτακτης εισφοράς από εργοδότες επί των αποδοχών των μισθωτών που αυτοί απασχολούν με ετήσιες απολαβές μέχρι £3.000 (αντί £2.500 που ισχύει σήμερα).

Όπως είναι γνωστό, με βάση την υφιστάμενη σχετική νομοθεσία που έχει τροποποιηθεί, με αποτέλεσμα από την 1η Αυγούστου 1998 ο φορολογικός συντελεστής εισφοράς να έχει αυξηθεί για όλους τους υποχρέους κατά μία ποσοστιαία μονάδα, η υποχρέωση καταβολής έκτακτης εισφοράς για την άμυνα έχει ως ακολούθως:

- α) Μισθωτοί: 3% πάνω στις πραγματικές αποδοχές τους.
- β) Εργοδότες: 3% πάνω στις πραγματικές αποδοχές των μισθωτών που εργοδοτούν.
- γ) Αυτοτελώς εργαζόμενοι: 3% πάνω στο πραγματικό τους εισόδημα.
- δ) Πρόσωπα που λαμβάνουν σύνταξη: 3% πάνω στο ποσό της σύνταξης που υπερβαίνει τις £3.000 ετήσια.
- ε) Πρόσωπα που κατέχουν ή ασκούν αξίωμα: 3% πάνω στο ποσό της χρηματικής αντιμισθίας ή αποζημίωσης.
- στ) Πρόσωπα που λαμβάνουν μερίσματα: 4% πάνω στο συνολικό ποσό των μερισμάτων.

- ζ) Πρόσωπα που λαμβάνουν ή πιστώνονται με τόκους: 4% πάνω στο συνολικό ποσό των τόκων.
- η) Πρόσωπα που λαμβάνουν ενοίκια: 4% πάνω στα συνολικά ακαθάριστα ενοίκια μειωμένα κατά ποσοστό 25%.
- θ) Εταιρείες που έχουν κέρδη: 4% πάνω στο συνολικό κέρδος.
- ι) Οργανισμοί προσώπων με ή χωρίς νομική προσωπικότητα: 4% πάνω στο εισόδημά τους.

Όπως είναι γνωστό, η ισχύς της υφιστάμενης νομοθεσίας λήγει στις 30 Ιουνίου 1999. Υπενθυμίζεται περαιτέρω ότι κατά τη διάρκεια της συζήτησης στη Βουλή, που προηγήθηκε της έγκρισης της αύξησης του φόρου συντελεστή της έκτακτης εισφοράς κατά μία μονάδα, είχε εκφραστεί έντονα από όλες τις πλευρές η θέση ότι η κυβέρνηση έπρεπε σε σύντομο χρονικό διάστημα να επανέλθει στη Βουλή με σχέδιο κλιμάκωσης του εν λόγω συντελεστή κατά εισοδηματικές τάξεις.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, τα έσοδα από την έκτακτη εισφορά για την άμυνα της Δημοκρατίας τα τελευταία πέντε χρόνια ήταν τα ακόλουθα:

1995: £83,6 εκατομμύρια

1996: £97,9 εκατομμύρια

1997: £104,5 εκατομμύρια

1998: £122,9 εκατομμύρια

Τα προϋπολογιζόμενα έσοδα για το 1999 είναι £149 εκατομ.

Καταθέτοντας ενώπιον της επιτροπής, ο Υπουργός Οικονομικών δήλωσε ότι οι απόψεις της κυβέρνησης για το θέμα της κλιμακωτής επιβολής της έκτακτης εισφοράς για την άμυνα περιλαμβάνονται στην επιστολή του προκατόχου του προς την επιτροπή ημερομηνίας 4 Αυγούστου 1998. Εν πάση περιπτώσει, το θέμα της εξέτασης από την

κυβέρνηση εναλλακτικού τρόπου για επιβολή της εισφοράς αυτής δεν έχει ολοκληρωθεί. Δήλωσε επίσης ότι στα πλαίσια αυτά βρίσκεται υπό μελέτη και η πρόταση για κατάργηση της έκτακτης εισφοράς για την άμυνα και αντικατάστασή της με αυξημένο συντελεστή φόρου προστιθέμενης αξίας. Σε τέτοια περίπτωση, αν η έκτακτη εισφορά αντικατασταθεί με ανάλογη αύξηση του συντελεστή του ΦΠΑ, αναμένεται ότι για κάθε αύξηση του εν λόγω συντελεστή κατά μία ποσοστιαία μονάδα τα ανάλογα έσοδα τα οποία θα εισρεύσουν στο Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης θα είναι της τάξης των £30 εκατομ.

Σύμφωνα με το μέλος της επιτροπής βουλευτή κ. Τάσσο Παπαδόπουλο, αν εισαχθεί σχέδιο κλιμακωτής επιβάρυνσης, παρουσιάζεται το ενδεχόμενο τα εν λόγω ποσά να εισπράττονται καθυστερημένα, αφού θα παρέχεται το δικαίωμα στο υπόχρεο πρόσωπο να υποβάλλει ένσταση, μια και ο υπολογισμός του ύψους της καταβλητέας εισφοράς θα γίνεται επί του συνόλου των εισοδημάτων του υπόχρεου πολίτη.

Ο Υπουργός Οικονομικών, στη βάση της επιχειρηματολογίας που αναπτύχθηκε κατά τη συζήτηση του θέματος, πρότεινε την παράταση της ισχύος της σχετικής νομοθεσίας αντί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2002, όπως είναι η πρόταση του κυβερνητικού νομοσχεδίου, μέχρι τις 30 Ιουνίου 2000 και ταυτόχρονα δεσμεύτηκε να παρουσιάσει μέχρι τότε στη Βουλή τις τελικές θέσεις της κυβέρνησης σε σχέση με το ζήτημα της αναθεώρησης του τρόπου επιβολής της έκτακτης εισφοράς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως της διεξαχθείσας συζήτησης και όλων των στοιχείων που κατατέθηκαν ενώπιόν της, διατηρεί σοβαρές επιφυλάξεις για τον ισχύοντα μέχρι σήμερα τρόπο επιβολής της έκτακτης εισφοράς για την άμυνα. Εντούτοις, η πλειοψηφία της επιτροπής κρίνει σκόπιμο στο παρόν στάδιο και υπό τις περιστάσεις να εισηγηθεί την παράταση της ισχύος της βασικής νομοθεσίας για την έκτακτη εισφορά, ώστε να μην επηρεαστούν οι

ανειλημμένες και τρέχουσες υποχρεώσεις της κυβέρνησης αναφορικά με την αμυντική θωράκιση του κράτους.

Ειδικότερα, οι διάφορες πλευρές της επιτροπής προέβησαν στις ακόλουθες τοποθετήσεις:

- Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων του ΔΗΣΥ και του Σ.Κ. ΕΔΕΚ τάχθηκαν υπέρ της ψήφισης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.
- Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις τάσσονται για λόγους αρχής εναντίον της ψήφισης του υπό αναφορά νομοσχεδίου, όπως αυτό έχει κατατεθεί στη Βουλή.

Οι πιο πάνω βουλευτές υποστήριξαν ότι η κυβέρνηση έχει αγνοήσει τις δεδηλωμένες θέσεις και εισηγήσεις της Βουλής για την άμεση ανάγκη αναθεώρησης του τρόπου καταβολής της έκτακτης εισφοράς για την άμυνα και παρουσιάζεται και πάλι απροετοίμαστη να παρουσιάσει ριζικές λύσεις για ενίσχυση του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης στη βάση άλλων λύσεων που θα αποφέρουν τα ίδια έσοδα στο εν λόγω ταμείο, χωρίς να πλήττουν τα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα του λαού. Πρόσθετα, ανέφεραν ότι η κυβέρνηση εισπράττει το επιπλέον ποσό των £35 εκατομ., που προσδοκούσε ότι θα αποφέρει η τελευταία αύξηση του συντελεστή της έκτακτης εισφοράς, ως αποτέλεσμα των πλεονασμάτων που εισρέουν στο δημόσιο ταμείο από τις τιμές των πετρελαιοειδών.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους και προβαίνοντας σε εισηγήση για καταψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, καταθέτουν πρόταση για επαναφορά του συντελεστή έκτακτης εισφοράς για την άμυνα που ίσχυε πριν από την 1η Αυγούστου 1998.

- Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΔΗΚΟ δήλωσαν ότι θα τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια του σώματος.

Με βάση τις πιο πάνω τοποθετήσεις ή επιφυλάξεις των μελών της επιτροπής, το όλο θέμα παραπέμπεται στην ολομέλεια για λήψη τελικής απόφασης έπειτα από συζήτηση, κατά την οποία θα πρέπει να γίνουν τοποθετήσεις τόσο όσον αφορά τις πρόνοιες που αναφέρονται στην παράταση της ισχύος της νομοθεσίας όσο και ως προς τις πρόνοιες που προβλέπουν περαιτέρω ελαφρύνσεις στις χαμηλά αμειβόμενες τάξεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Μουσιούττα.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το κόμμα μας σε συνεδρία του πήρε την απόφαση να εισηγηθεί παράταση της αυξημένης εισφοράς για την άμυνα μέχρι το Δεκέμβριο του 1999. Η αιτιολόγηση αυτής της απόφασης έχει ως εξής: Επειδή στο δεύτερο εξάμηνο του 1999, που ήδη μπήκαμε, θα μελετήσουμε και το πακέτο των φορολογικών μέτρων και επειδή το ένα ονομάζεται “φορολογία” και το άλλο “εισφορά”, αλλά σε τελευταία ανάλυση και το ένα και το άλλο επιβαρύνουν τους πολίτες της Δημοκρατίας, θεωρήσαμε ότι είναι πιο φρόνιμο να δοθεί αυτή η μικρή παράταση, ούτως ώστε βλέποντας το όλο θέμα σφαιρικά να δώσουμε την καλύτερη λύση σε αυτό το θέμα.

Γι’ αυτό εισηγούμαστε, αν συμφωνούν όλες οι πλευρές, να υιοθετηθεί αυτή η θέση, δηλαδή να ψηφιστεί ή να παραταθεί ως έχει σήμερα η εισφορά για την άμυνα, με λήξη το τέλος του χρόνου, οπότε εν τω μεταξύ θα δοθεί ο χρόνος της διαβούλευσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα συμφωνούσαμε με αυτή την εισήγηση, αν ακουγόταν για πρώτη φορά. Ακούεται ενώπιον αυτής της ολομέλειας, του κυπριακού λαού και των μέσων ενημέρωσης για τρίτη φορά. Τον Αύγουστο του 1998 συνήλθε η ολομέλεια και

έγινε έκκληση -υπάρχουν και οι ομιλίες- να ψηφιστεί η αύξηση και η κυβέρνηση στη διάρκεια του δευτέρου εξαμήνου του 1998 να επανέλθει με πρόταση που να ανταποκρίνεται στο αίτημα, το οποίο φαινόταν αποδεκτό εκείνη τη στιγμή, για κλιμακωτή φορολογία, να το μελετήσει και να παρουσιάσει την πρότασή της. Στη διάρκεια των έξι μηνών του 1998 δεν έγινε αυτό το πράγμα. Ήρθαμε στις αρχές του 1999. Η πρόταση της κυβέρνησης ήταν για δύο χρόνια. Ύστερα άλλαξε σε ένα χρόνο και η ολομέλεια ψήφισε κατά πλειοψηφία για έξι μήνες και πάλι με την παράκληση εντός των πρώτων έξι μηνών του 1999 να γίνει αυτό το πράγμα. Επανερχόμαστε τώρα και λέμε το ίδιο πράγμα για τρίτη φορά.

Εμείς, κύριε Πρόεδρε, δε θα ψηφίσουμε αυτή την παράταση, διότι αισθανόμαστε ότι δεν μπορούμε ούτε τον εαυτό μας να κοροϊδεύουμε αλλά ούτε και τους άλλους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Ναι, κύριε Γαλανέ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σίγουρα η οποιαδήποτε θέση την οποία θα λάβουμε σήμερα διαδικαστικά δε θα προκαταλάβει και τις τελικές θέσεις κανενός. Θεωρώ ότι θα ήταν πολύ υποτιμητικό να συζητήσουμε ποίου ιδέα ήταν αυτή. Δεν είναι καμιά μεγάλη εφεύρεση αυτή η διαδικαστική εισήγηση. Θέλω όμως να πω, χάριν της τάξεως, ότι ανεφέρθη από μέρος του κ. Γαλανού στην επιτροπή Οικονομικών, προτού ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση άλλου κόμματος, και ταυτόχρονα διεμνηύθη στον Πρόεδρο της Βουλής μέσω του γενικού διευθυντή ότι αυτή η εισήγηση θα πετύχαινε πλειοψηφία. Αλλά, από την άλλη πλευρά, δεν έχω καμιά δυσκολία να συγχαρώ, αν θέλετε, οποιονδήποτε κάνει μια εισήγηση που μας δίνει καιρό να μπορέσουμε να μελετήσουμε επί της ουσίας το θέμα. Είμαι πολύ προσεκτικός, ώστε να μην αντιδικώ. Μπορεί να έχει συναδέλφους οι οποίοι να θέλουν να εξευρίσκουν ευκαιρίες για αντιδικία. Δε θα

τους ικανοποιήσω με οποιαδήποτε, αν θέλετε, αντιδικία, διότι εμένα με ενδιαφέρουν οι θέσεις και όχι οι αντιθέσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Γαλανό.

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μόνο δυο λόγια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι επί θέματος αρχής ή είναι επί θέματος που ακούστηκε από τον κ. Γαλανό;

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Όχι, είναι επί θέματος αρχής. Επειδή λέχθηκε, κύριε Πρόεδρε, “χάριν τάξεως”, παρακαλώ το προεδρείο να σημειώσει αυτές τις δυο λέξεις.

Ευχαριστώ. Τίποτε άλλο, γιατί θα χρειαστεί μετέπειτα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχει τροποποιηθεί σχετικά το νομοσχέδιο ή χρειάζεται να τεθεί η τροπολογία, κύριοι συνάδελφοι; Διαμορφώθηκε ανάλογα με την πρόταση που διευτυπώθη σήμερα ενώπιον της ολομέλειας ή θα το πάρουμε για τρία χρόνια ... και αύριο θα θυμάστε τι κάναμε;

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Είναι τροποποίηση στην παράγραφο που λέει “μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου του 2002”. Να γίνει “μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, κύριοι συνάδελφοι, θέτω σε ψηφοφορία αυτή τη στιγμή, τώρα, την τροπολογία. Εκεί όπου αναφέρεται “31ης Δεκεμβρίου του 2002” να γίνει “31ης Δεκεμβρίου του 1999”. Το θεώρησα σκόπιμο, διότι κανονικά θα έπρεπε να

τροποποιηθεί, άλλως πως θα περνούσαμε τη νομοθεσία ως έχει, θα παρατείναμε μέχρι το 2002 και μετά θα ανακαλύπταμε ότι έγινε το λάθος.

Λοιπόν, πόσοι ψηφίζουν υπέρ της παράτασης της ισχύος της παρούσας νομοθεσίας μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του 1999;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι οκτώ υπέρ της τροπολογίας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατέσσερις εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ;

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία εγκρίνεται με είκοσι οκτώ ψήφους υπέρ, δεκατέσσερις εναντίον και μία αποχή.

Μήπως ξεχάσατε το χέρι σας;

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε. Κάνω αποχή και θέλω αιτιολογία ψήφου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Α, αποχή! Ο κ. Φιλίππου αποχή. Ξέρετε, υπάρχει και σχετικό ανέκδοτο, αλλά να μην το πούμε ενώπιον της Βουλής.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όταν το συνολικό έλλειμμα του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης έχει φθάσει τα £269.062.000, νομίζω ότι η θέση μας δε θα πρέπει να είναι να ελαττώνουμε τα έσοδα του κράτους, για να αντιμετωπίσει αυτό το μέγα έλλειμμα. Θα επιθυμούσα να ψηφίζα υπέρ της αύξησης των κονδυλίων για την αμυντική θωράκιση, αν είχαμε ενώπιόν μας τη θέση της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, η οποία κατατέθηκε πριν από έναν-ενάμιση χρόνο και η οποία μιλούσε για κλιμακωτή εισφορά για το ίδιο ποσό το οποίο και αναφέρεται στην έκθεση. Δεν το είχαμε αυτό ενώπιόν μας, γι' αυτό τήρησα αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Φιλίππου.

Προχωρούμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 3Α του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε τώρα, κυρίες και κύριοι, αφού παρετάθη και η έκτακτη εισφορά μέχρι τέλος του χρόνου, στο υπ' αριθμόν 1 θέμα.

Κύριε Υπουργέ, κύριε γενικέ, είστε ελεύθεροι, αν θέλετε. Ευχαριστώ για την εδώ παρουσία σας.

Το πρώτο θέμα της νομοθετικής εργασίας είναι εξ αναβολής και η έκθεση έχει ήδη διαβαστεί στην προηγούμενη συνεδρία του σώματος. Το θέμα αυτό είναι "Ο περί Επιστροφής Πληρωθεισών Προπολεμικών Οφειλών προς τις Εμπορικές Τράπεζες Νόμος του 1997". Είναι πρόταση νόμου. Η έκθεση δεν είναι ομόφωνη, ζητώ ομιλητές επί θέματος αρχής.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι οι ομόφωνες δε θα διαβάζονται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχω την εντύπωση ότι -και το θέτω, χάριν διαδικασίας, όπως το εγείρετε, κύριοι συνάδελφοι- συμφωνείτε όπως οι ομόφωνες εκθέσεις θεωρούνται αναγνωσθείσες, έτσι που να εξοικονομείται πολύτιμος χρόνος.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Κατσουρίδη, για την εισήγηση.

Κύριε Γεωργίου, έχετε το λόγο.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα είναι πολυσυζητημένο στην ολομέλεια, έχει συζητηθεί διάφορες φορές και έχει μείνει ως κατάλοιπο ουσιαστικά των δύο εκκρεμοτήτων, σε ό,τι αφορά τη διαγραφή των προπολεμικών χρεών.

Το ένα τμήμα είναι οι οφειλές μεταξύ ιδιωτών, που έχει παραμείνει και στο οποίο έχει παρατηρηθεί μια αδικία, αλλά και μια απροθυμία του κράτους να ενεργήσει προς την κατεύθυνση καταγραφής, ούτως ώστε να εξαχθούν συμπεράσματα για το πώς, τόσο η κυβέρνηση όσο και εμείς, ως Βουλή, θα προχωρήσουμε στην επίλυση και αυτού του ζητήματος, το οποίο ταλανίζει μεγάλο αριθμό προσφυγικών οικογενειών.

Το σκέλος το οποίο ευρίσκεται σήμερα ενώπιόν μας είναι το θέμα της μη επιστροφής των ποσών τα οποία έχουν πληρωθεί από τους φιλότιμους πολίτες αυτού του κράτους, οι οποίοι παρά το ξεσπίτωμα, παρά την προσφυγιά μεριμνούσαν να επιστρέφουν τα προπολεμικά τους χρέη, για θέματα που ουσιαστικά δεν υπήρχαν μετά την προσφυγιά. Δηλαδή, μπορεί να πήραν δάνειο για να κτίσουν, έχασαν το σπίτι, αλλά επέστρεφαν το δάνειό τους.

Στην πορεία είδαμε ότι χαρίστηκαν δάνεια μεταπολεμικά, για σκοπούς στέγασης, και ταυτόχρονα εγκρίναμε εδώ, σ' αυτή την ολομέλεια, επιστροφή σ' εκείνους τους φιλότιμους και πάλι εκτοπισθέντες πολίτες των ποσών που είχαν καταβάλει έναντι αυτού του δανείου το οποίο είχαν πάρει. Όμως στην περίπτωση αυτή, όπου ουσιαστικά οι τράπεζες ενήργησαν κατά τρόπο "υφαρπαγής" των χρημάτων των πολιτών και ταυτόχρονης διαγραφής τους ως κακών χρεών από το φόρο εισοδήματος, δεν προχώρησε αυτό το σώμα σε ψήφιση της νομοθεσίας, για να επιστραφούν αυτά τα ποσά.

Έχουμε εδώ τον έναν εκ των δύο ιδιωτών του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, το συνεργατικό κίνημα, το οποίο ουσιαστικά δέχεται την πρόταση. Ο σύνδεσμος τραπεζών δεν την έχει δεχτεί. Και είναι και το τρίτο σκέλος αυτών που θα πρέπει να

επιστρέψουν, που είναι το κράτος, το οποίο κράτος ταυτίζεται με το τραπεζικό κεφάλαιο. Αυτό είναι απαράδεκτο, είναι μία θέση και μία ενέργεια την οποία δεν μπορεί να υιοθετήσει κανένας εκτοπισθείς και πιστεύω ότι είναι, το λιγότερο, θέμα απόδοσης κοινωνικής δικαιοσύνης και ίσης κατανομής των οικονομικών βαρών -στο βαθμό που είναι· δεν είναι μόνο αυτό· η επιστροφή αυτών των προπολεμικών χρεών που αποπληρώθηκαν.

Έχει εκφραστεί τόσο στην επιτροπή όσο και στην έκθεση, αλλά θα ακουστεί ενδεχόμενα και εδώ στη συνέχεια, η άποψη ότι πρόκειται για μια πρόταση αντισυνταγματική. Εκείνο που εμείς θέλουμε να πούμε σ' αυτή την περίπτωση είναι ότι μπροστά στην επίμονη άρνηση να επιλυθεί αυτό το θέμα -που από μικρά ποσά συμποσούται στο ποσό των επτά με δέκα εκατομμυρίων- θέλουμε να στείλουμε ένα πολιτικό μήνυμα αυτού του σώματος υπό τη μορφή νομοθεσίας, και δεν είναι η πρώτη φορά που το έπραξε αυτό το κοινοβούλιο, ούτως ώστε επιτέλους να υιοθετηθεί από το κράτος και να μην αναπεμφθεί.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να κάνω μια διόρθωση. Κατά την ψήφιση της έκτακτης εισφοράς πέρασε μεν η τροπολογία, αλλά εκ παραλείψεως δεν τέθηκε σε ψηφοφορία το σύνολο του νομοσχεδίου. Έτσι πιστεύω δεν υπάρχει καμιά αντίρρηση από πλευράς των κομμάτων να θεωρηθεί ότι ετέθη και φυσικά ανάλογη ήταν και η ψηφοφορία, διότι έτσι ήταν, εν πάση περιπτώσει.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Το πνεύμα αυτό ήταν.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θα επανέλθουμε στην παρατήρηση που έκανε ο κ. Παπαδόπουλος. Ήταν ανορθόδοξη η ψηφοφορία. Εμείς εδώ καταψηφίσαμε κονδύλια του προϋπολογισμού, τα οποία δε φαίνονται σ' αυτή την ψήφιση. Πού φαίνεται ότι η κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά καταψήφισε ορισμένα κονδύλια; Πουθενά. Απλώς απέσχουμε από την ψηφοφορία και αύριο οι εφημερίδες θα πουν ότι το ΑΚΕΛ καταψήφισε τους προϋπολογισμούς, ενώ ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τι σας φταίω εγώ, κύριε;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Με συγχωρείτε, δεν είπα ότι μας φταίτε. Φταίτε στο γεγονός ότι έπρεπε να τεθούν σε ψηφοφορία τα κονδύλια με τα οποία συμφωνούσαμε και σε ψηφοφορία τα κονδύλια με τα οποία διαφωνούσαμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, κύριε! Κάνατε ξεκάθαρη τη θέση σας, κρυστάλλινη. Δεν απαιτείτο, διότι είναι με απόφαση που εγκρίνεται ο προϋπολογισμός και δεν κάνουμε ειδικές αναφορές. Επομένως, αν προσπαθώ να βελτιώσω μία παράλειψη, μη νομίσετε ότι έχει σχέση με το προηγούμενο. Ο κ. Χρίστου ήταν ξεκάθαρος. Υπερτόνισε μάλιστα και στην εισαγωγική του ομιλία ότι δεν τίθεται θέμα τοποθέτησης εναντίον της άμυνας· τίθεται θέμα διαφωνίας ως προς τα συγκεκριμένα κονδύλια. Η απόφαση ...

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ένα λεπτό, κύριε Γαλανέ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Είναι για την έκτακτη εισφορά που ηγέρθη το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το ξέρω, κύριε Γαλανέ. Έκανε απλώς αναφορά ότι τάχα και προηγουμένως υπήρξε παράλειψη.

Κύριε Παπαδόπουλε, με συγχωρείτε, έπρεπε να σας δώσω προηγουμένως το λόγο.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εγώ είναι για το επόμενο που μιλώ.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Αν μου επιτρέπετε, πολύ σωστά ψηφίσαμε ως ψηφίσαμε. Διότι, αφ' ης στιγμής αποφασίζουμε για παράταση ως έχει, τις ελαφρύνσεις θα τις συζητήσουμε, όταν συζητήσουμε διεξοδικά τον Οκτώβριο. Κατά συνέπεια, εμείς παρατείνουμε όπως ακριβώς ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχετε δίκαιο. Εκείνο ήτο σαφές. Είναι η τροπολογία και πέρασε. Όμως διαδικαστικά, όπως θα ενθυμείστε, πρέπει να γίνει και η τρίτη ανάγνωση και η ψηφοφορία επί του συνόλου του νόμου. Παρέλειψα να το πράξω, κάποια στιγμή μου το υπέδειξαν συνάδελφοι και είπα, για να είμεθα ορθοί και μήπως πάσχει κάποια στιγμή ο νόμος, επειδή δεν ακολουθήθηκαν οι σωστές διαδικασίες, να το επαναφέρω.

Ναι, κύριε Λιλλήκα.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω θα γίνει μια παρεξήγηση. Με βάση το τι έχει πει ο κ. Γαλανός, δεν ψηφίστηκε απλά η παράταση ως είχε. Ψηφίστηκαν και οι ελαφρύνσεις που ...

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι. Ακριβώς το αντίθετο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Λιλλήκα, διαδικαστικό σφάλμα έγινε, το οποίο παρακαλώ να διορθωθεί και έχει διορθωθεί. Ευχαριστώ.

Προχωρούμε τώρα σε άλλο ομιλητή επί του πρώτου θέματος.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με την άδειά σας θα μιλήσω από τη θέση μου, παρ' όλο που δεν είναι απλή παρατήρηση.

Βεβαίως, ακούονται ωραία τα περί δικαιοσύνης και ισότητας μεταχείρισης όλων των εκτοπισμένων και των προσφύγων. Όποτε ψηφίζουμε νόμους που έχουν σχέση με προσωπικές συνθήκες, πρέπει να γνωρίζουμε ότι νόμος που να διασφαλίζει πλήρη δικαιοσύνη δεν υπάρχει. Υπάρχουν τόσες παραλλαγές και υπάρχουν τόσες αδικίες και τόσες δικαιοσύνες όσες είναι οι περιπτώσεις του ατόμου. Ποιος είναι ο εκτοπισμένος; Πώς έχει επαναδραστηριοποιηθεί ο εκτοπισμένος; Ποιος κέρδισε από τον εκτοπισμό του; Ποιος έχασε από τον εκτοπισμό του; Αυτά είναι είδη αρχής. Γιατί, αν θέλουμε να μιλούμε για απόδοση τάχατες πλήρους δικαιοσύνης στους εκτοπισμένους, ας πούμε ότι θα τους επιστραφούν τα λεφτά μαζί με τους τόκους. Γιατί όχι δηλαδή; Και εννιά τοις εκατόν τόκους. Και ας ξεκινήσουν είτε τράπεζες είτε οποιοσδήποτε άλλος μπορεί να εξηγήσει πόσα από τα προπολεμικά χρέη ήταν, για παράδειγμα, τρεχούμενος λογαριασμός που χρωστούσα εγώ και πλήρωνα είκοσι ή τριάντα λίρες ή πενήντα λίρες και πήγαιναν στο πρώτο χρέος ή αποτελούσαν αποπληρωμή του επόμενου χρέους. Αυτά τα λέγω, για να μην αρπαζόμαστε από την όμορφη φράση “για να αποδοθεί πλήρης δικαιοσύνη, διότι παραμένει ένα κομμάτι”. Κανένα κομμάτι δεν παραμένει. Από την αρχή έγινε αυτή η διαπίστωση. Όμως υπάρχει και κάτι πιο σημαντικό. Όταν

εγκρίθηκε, με πρόταση νόμου, υπενθυμίζω, όχι με πρόταση της κυβέρνησης αρχικά, μετά η κυβέρνηση έκανε τροποποίηση του νόμου ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ογδόντα, νομίζω.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν ούτε εσείς θέλετε να ακούσετε ούτε οι συνάδελφοι, δεν υπάρχει κανένας λόγος να ομιλώ δηλαδή. Δεν έχω διάθεση να μιλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Παπαδόπουλε, σας παρακολουθώ, απλώς ηγέρθη ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εγώ είμαι σίγουρος ότι παρακολουθείτε εσείς, αλλά θέλω, άμα εσείς δεν παρακολουθείτε, οι άλλοι να ξέρουν ότι δε φαίνεστε ότι παρακολουθείτε ό,τι παρακολουθείτε. Γι' αυτό το είπα.

Λοιπόν, όταν μπήκε η εισήγηση στη Βουλή αρχικά με πρόταση νόμου βουλευτή και μετά, επειδή αυτό θα ήταν αντισυνταγματικό, έγινε με πρόταση, με νομοσχέδιο από την κυβέρνηση, ζητήθηκε η γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα, για όσους δεν ενθυμούνται, ο οποίος στις 31 Οκτωβρίου 1994 με επιστολή του, που έχει αρχικά ΓΕ111/74/IV, λέει ότι εκείνος ο νόμος είναι αντισυνταγματικός και με πρωτοβουλία οποιασδήποτε από τις τράπεζες θα ακυρωνόταν. Και αυτές οι πενήντα, εξήντα, εβδομήντα, ογδόντα, εκατόν είκοσι χιλιάδες κόσμος που έχει προστατευθεί, διότι σβήστηκαν τα προπολεμικά του χρέη, δε θα είχαν σήμερα αυτό το όφελος, "για να αποδοθεί πλήρης δικαιοσύνη".

Όμως έγινε συνάντηση στο Προεδρικό Μέγαρο μεταξύ του Προέδρου της Δημοκρατίας και των τραπεζών στις 31 Μαΐου 1994 με εκπροσώπους όλων των τραπεζών, περιλαμβανομένων και των εκπροσώπων της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας και αποφασίσθηκε ότι: "Αν, κύριε, ο νόμος θα προνοεί και για επιστροφή

όλων των πληρωθέντων ποσών ...” και σας είπα τις περιπλοκές, διότι είναι δύσκολο σε έναν τρεχούμενο λογαριασμό με, ας πούμε, υπέρβαση £10.000 -ένας έχει το λεγόμενο overdraft, πληρώνει, εισπράττει, πληρώνει, εισπράττει- να εξακριβώσεις εκείνο που πληρώνει κανείς έναντι ποιου ποσού πηγαίνει ... -όσοι είναι δικηγόροι εδώ μέσα ξέρουν τον περιβόητο Clayton’s rule, βάσει του οποίου δικαιούνται οι τράπεζες να τα καταθέσουν έναντι οποιουδήποτε ποσού οφείλεται και έναντι των άλλων διευθετήσεων που έγιναν- “θα σου δώσω πρόσθετη πιστοδότηση, νοουμένου ότι θα διευθετήσεις και τα αμφισβητούμενα, αν είναι προπολεμικά ή όχι”.

Έγινε αυτή η διευθέτηση, δίκαιη κατά τη γνώμη μου, η οποία έλεγε: “Αν θα μπει πρόνοια ότι θα επιστραφούν τα πληρωθέντα ποσά”, που είναι ανεξακρίβωτα, επαναλαμβάνω, και δεν είναι βέβαιο ποιος δίκαια μπορεί να διεκδικήσει τα πληρωθέντα και ποιος άδικα -και είπα όσοι άνθρωποι υπάρχουν τόσες περιπτώσεις υπάρχουν, τόσες δικαιosύνες, τόσες αδικίες- “θα είναι αντισυνταγματικός όλος ο νόμος”. Και συμφωνήσατε... για τις εβδομήντα πέντε μέρες μετά που εγκρίθηκε ο νόμος, που είναι το χρονικό περιθώριο που ένας μπορεί να προσβάλει την εγκυρότητα του νόμου, και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δε θα έκαμνε αναπομπή του νόμου και μετά αναφορά στο δικαστήριο, για να κηρυχθεί άκυρος... δε θα είχε αυτή την πρόνοια.

Εγώ δεν είμαι τώρα εδώ, για να συζητήσω καλά ή κακά, δίκαια ή άδικα. Θα μπορούσα να συζητήσω και να αποδείξω ότι είναι άδικη αυτή η πρόνοια. Άδικη συγκριτικά. Μπορεί να είναι δίκαιη για μένα, είναι άδικη για το συνάδελφο, που έπρεπε να πληρώσει αυτά που όφειλε. Και λέω: Εάν το κράτος θέλει να διατηρεί την αξιοπιστία του, αυτά που υπόσχεται πρέπει να τα τηρεί. Το ίδιο και η Βουλή. Και η Βουλή δέχτηκε να τηρήσει αυτή τη συμφωνία κυρίων. Εγώ τουλάχιστο θυμούμαι. Ήμουν μέλος της επιτροπής που το εξέτασε.

Λοιπόν, αν η Βουλή, εκτός όλων των άλλων, θέλει να πει ότι: “Άστε αυτά που σας λέμε προσωρινά και περιοδικά ...” Για να κάνουμε τι; “Για να εφαρμόσουμε τη μεγαλύτερη δικαιοσύνη σε εκατό χιλιάδες, σε εκατόν είκοσι, σε εκατόν πενήντα χιλιάδες, που διαγράφονται τα χρέη τους”, αυτή είναι η μεγαλύτερη δικαιοσύνη και δεχθήκαμε, τη μη ικανοποίηση των επιμέρους αδικιών. Αν θέλουμε να πάρουμε πίσω το λόγο μας και την επόμενη φορά που θα χρειαστεί να κάνουμε κάποιου είδους συμβιβασμό να κριθούμε με το κριτήριο της αξιοπιστίας, ας το κάνουμε.

Και αν ήταν ως εδώ το πράγμα, θα έλεγα, ναι, δικαίωμα της Βουλής. Άλλη Βουλή εκείνη του ... Είναι άλλη ή είναι η ίδια θητεία;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι άλλη. Είναι η πρώτη του 1996.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Έστω. Δικαίωμα του κάθε βουλευτή να αλλάζει θέση, να τοποθετείται ενόψει νέων συνθηκών. Εδώ δεν υπάρχουν νέες συνθήκες, όμως όσοι είναι σ’ αυτή την αίθουσα, που έχουν γνώση του τι είναι οι βασικές πρόνοιες του συντάγματος, ξέρουν ότι αυτή η πρόταση νόμου είναι αντισυνταγματική. Θέλουμε να ψηφίσουμε, για να δώσουμε το μήνυμα; Να ψηφίσουμε. Και εγώ θα πω να τα πάρουν πίσω και τον τόκο και ένα επίδομα, διότι στερήθηκαν τα λεφτά τους για τόσα χρόνια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Διαφυγόν κέρδος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν ξέρω. Έχει νόμο. Έτσι λέγουν πολλές αποφάσεις του κοινοδικαίου της Αγγλίας, ότι όποιος αποστερείται χρημάτων τα οποία οφείλονται σ’ αυτόν, δικαιούται να πάρει αποζημιώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι το λεγόμενο, κατά το ελληνικό ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Λοιπόν, κύριε Πρόεδρε με συγχωρείτε, δε θέλω να το μεγαλοποιήσω το θέμα. Εγώ σηκώθηκα, για να σας πω δυο πράγματα. Αυτός ο νόμος δεν έγινε από παράλειψη της Βουλής, ώστε έμεινε το ένα σκέλος ασυμπλήρωτο και τώρα, που ήρθε η ώρα και είδαμε φως, να το συμπληρώσουμε. Ήταν ηθελημένο και ήταν αποτέλεσμα συμφωνίας. Και ήταν αποτέλεσμα συμφωνίας, για να δώσουμε όφελος σε εκατόν εξήντα, εκατόν ογδόντα χιλιάδες εκτοπισμένους, αντί να μην το δώσουμε ούτε σε εκείνους, επειδή θέλουμε την απόλυτη δικαιοσύνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μια διευκρίνιση. Δεν μπορώ να κρίνω τη συνταγματικότητα ή όχι του θέματος, όπως το θέτει ο κ. Παπαδόπουλος, αλλά επειδή έγινε λόγος για συμφωνία, θα ήθελα να πω ότι οι εκπρόσωποι οι δικοί μας, οι οποίοι είχαν κληθεί στο Προεδρικό για ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Χρίστου, συγγνώμη, λάθος δικό μου. Ναι, συμφωνία των υπολοίπων, όχι με τους εκπροσώπους.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εμείς, κύριε Παπαδόπουλε, διατηρήσαμε έκτοτε την άποψή μας και δε συμφωνήσαμε ούτε στην επιτροπή της Βουλής ούτε στη σύσκεψη που έγινε στο Προεδρικό, όταν είχαν κληθεί εκπρόσωποι της δικής μας ομάδας.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, παράλειψη δική μου.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Θέμα διαδικασίας. Εισηγούμαι, επειδή πράγματι δεν μπορούμε ως σώμα εν γνώσει μας να ψηφίζουμε κάτι το αντισυνταγματικό... και εδώ θα ήθελα μερικές φορές να δηλώνω, βάσει του άρθρου 44... άσχετα αν ήμουν δικηγόρος τράπεζας ή αν είμαι μέτοχος και δηλώνω πως είμαι μέτοχος τραπεζών, για να μην υπάρχει παρεξήγηση... θα ήθελα όμως να εισηγηθώ να παραπεμφθεί στην επιτροπή Νομικών, προτού προχωρήσουμε να ψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο και να κληθεί και ο Γενικός Εισαγγελέας, αν δεν έχει γίνει αυτό το πράγμα, ούτως ώστε, αν πράγματι είναι έκδηλη η αντισυνταγματικότητα, δεν μπορούμε εμείς ως Βουλή των Αντιπροσώπων εν γνώσει μας να ψηφίζουμε αντισυνταγματική νομοθεσία, ανεξάρτητα αν υπήρξε μια περίπτωση που έγινε εξαίρεση κάτω από τις συνθήκες που ανέφερε ο κύριος συνάδελφος.

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επί διαδικασίας και εγώ. Ως πρόεδρος της επιτροπής οφείλω να πω ότι αυτό το θέμα έχει διερευνηθεί στην επιτροπή και οι απόψεις υπάρχουν στην έκθεση. Συνεπώς, δεν υπάρχει λόγος αναβολής και παραπομπής σε άλλη επιτροπή.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τι είναι οι απόψεις, αν επιτρέπεται;

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Είναι καταγραμμένες, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Χάριν πληροφόρησης του σώματος, οι απόψεις του Γενικού Εισαγγελέα ...

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Με όλο το σεβασμό προς το προεδρείο, όφειλε ο κάθε βουλευτής να γνωρίζει τι περιέχει η έκθεση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σας ευχαριστώ για τη δυσχέρεια να απαντήσετε. Και την επόμενη φορά, λόγω του ότι ήμουν απασχολημένος και δε με βοηθάτε, θα μπαίνω στον κόπο να διαβάζω.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το εύρος της δικαιοσύνης, όπως περίπου το έχει περιγράψει ο κ. Παπαδόπουλος, είναι ανεξάντλητο και ο καταχωρισμός των επιμέρους θεμάτων, που εμπίπτουν σ' αυτό το πολύ μεγάλο θέμα που ονομάζεται δικαιοσύνη, είναι εξίσου μεγάλος και ανεξάντλητος.

Ξεκινώ με αυτή τη θέση, για να πω ότι το θέμα της αποκατάστασης των πληγέντων, το θέμα της αποζημίωσης των προσφύγων συζητείται από τότε που παρουσιάστηκε και όλες οι κυβερνήσεις έχουν τη συνεισφορά τους στην κατά το δυνατόν και στο μέτρο που επιτρέπει το σύνταγμα αντιμετώπισή του. Είναι άδικο όμως με μια μονοκοντυλιά ο συνάδελφος Αριστοφάνης Γεωργίου να παραγράφει και τη συνεισφορά που είχε αυτή η κυβέρνηση στο να αντιμετωπιστεί αυτό το θέμα, που ονομάζεται "αποκατάσταση, αποζημίωση των πληγέντων". Και κονδύλια έχουν ψηφιστεί από αυτό το σώμα με την κατάθεση νομοσχεδίων από την κυβέρνηση και άλλα μέτρα έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού. Και μπορώ να πω ότι η κυβέρνηση αυτή πρέπει να καυχηθεί και να πει ότι το θέμα της αντιμετώπισης των χρεών των πολιτών, των προσφύγων και των πληγέντων, έναντι των τραπεζών είχε αντιμετωπιστεί πρακτικά και με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και όχι με θεωρητικές διακηρύξεις. Πώς; Χρησιμοποίησε διαδικασίες -συνεργασία με τις τράπεζες, συσκέψεις- για να φτάσει, εκεί που έφτασε το 1994. Παρέμεινε από τότε αυτή η πλειοδοτική θέση -και δεν το λέω με ειρωνεία- που μπορούσε να φτάσει και μέχρι του σημείου να κτίσουμε και σπίτια και να δώσουμε ακόμα και λεφτά ως αποζημίωση σε

εκείνους που είχαν χάσει τα λεφτά τους στις τράπεζες ή δεν μπόρεσαν να τα πάρουν. Και μιλώ για την πρόταση η οποία υπάρχει σήμερα ενώπιόν μας.

Γίνεται αντιληπτό όμως ότι κάπου είναι που σταματά ένα θέμα, κάπου είναι που τα περιθώρια στενεύουν, όταν θα μπει στην πράξη. Και η πράξη λέει ότι δεν μπορούμε πρώτα απ' όλα εμείς, ως Βουλή, να έρθουμε να ψηφίσουμε νόμους που επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό και αυτό είναι το άλφα του συνταγματικού δικαίου.

Συνεπώς, το αν είναι ή όχι συνταγματικός ο νόμος αυτός, τουλάχιστο για τους νομικούς, δε συζητείται. Είναι αντισυνταγματικός αυτός ο νόμος.

Όσον αφορά τώρα τη θέση "εντάξει, μπορεί να είναι αντισυνταγματικός, αλλά με την ψήφισή του δίνουμε μήνυμα", πού δίνουμε μήνυμα; Δίνουμε μήνυμα στις τράπεζες; Δίνουμε προειδοποίηση στις τράπεζες ότι, αν δε δεχτούν αυτό το οποίο εμείς θέλουμε, δηλαδή να επιστρέψουν τα λεφτά στην κυβέρνηση, προφανώς, για να τα δώσει και η κυβέρνηση, εμείς έχουμε ένα διαιωνισμένο παράπονο, το οποίο θα δημιουργήσει κάποια αντιδικία μεταξύ Βουλής και τραπεζών; Είναι λανθασμένο μήνυμα. Δίνουμε από την άλλη μήνυμα ότι τα συμφωνηθέντα του 1994 τώρα τίθενται στο περιθώριο; Και δεν αναφέρομαι στις επιφυλάξεις του ΑΚΕΛ, διότι τότε μπορούσε ο καθένας να εκφράσει επιφυλάξεις και να πει, "ναι μεν, αλλά έπρεπε να γίνει αυτό και το άλλο και το περαιτέρω". Πρέπει να είμαστε ισορροπημένοι και σφαιρικοί στις τοποθετήσεις μας.

Εδώ δεν μπορούμε να ψηφίσουμε ένα νομοσχέδιο, μια πρόταση νόμου η οποία είναι έκδηλα αντισυνταγματική και δεν μπορούμε να δεχτούμε ότι με αυτό τον τρόπο προωθούμε στην πράξη εκείνο το οποίο διακαώς όλοι θα επιθυμούσαμε: μία περαιτέρω βελτίωση των μέτρων, τα οποία πήραμε για αποκατάσταση -στο βαθμό που είναι δυνατό, όχι σε εκείνον που θα θέλαμε- αυτών των ανθρώπων και την αποζημίωση των προσφύγων και των πληγέντων.

Εάν και εφόσον και από πλευράς νομικής αλλά και από πλευράς πρακτικής δε βλέπουμε και δε βλέπαμε ότι μπορεί να προκύψει οποιοδήποτε αποτέλεσμα, προς τι η προώθηση αυτής της πρότασης στο βαθμό που να τίθεται σε ψηφοφορία: Για να παρουσιαστούν κάποιοι ότι υποστηρίζουν το δίκαιο αίτημα εκείνων που λεν ότι “μα, εμείς πληρώσαμε και θέλουμε τα λεφτά μας πίσω”, ξέροντας ότι δε θα τα πάρουν; Προς τι, λέω, να προωθήσουμε κάτι τέτοιο; Για να φτάσουν και οι άλλοι να πουν ότι “εμείς, διά λόγους συνταγματικής τάξεως αλλά και διά λόγους ουσίας, δηλαδή επειδή πρακτικά δεν ωφελείται κανείς, δεν το ψηφίζουμε”; Δεν πρέπει να τίθεται έτσι και δεν πρέπει ποτέ να δημιουργούνται τέτοια διλήμματα, ώστε να παρουσιάζονται κάποιοι ζηλωτές της αποκατάστασης των προσφύγων και κάποιοι ότι μειοδοτούν σε αυτή την περίπτωση. Δεν υπάρχουν σ’ αυτό το σώμα, απ’ ό,τι αντιλήφθηκα, άνθρωποι οι οποίοι θα μπορούσαν να βελτιώσουν τα σχέδια και τις προτάσεις και τα μέτρα τα οποία λαμβάνονται διά αποζημίωση των προσφύγων και των πληγέντων και να έλεγαν όχι.

Επομένως, δεν πρέπει να τεθεί έτσι το θέμα, δηλαδή ως δίλημμα, ποιοι είναι υπέρ ή ποιοι είναι εναντίον αυτής της καλύτερης αντιμετώπισης ή βελτιωμένης αντιμετώπισης των θεμάτων, αλλά να μπει ακριβώς στη βάση που έχω πει στη συνταγματική βάση και στη βάση του πρακτικού αποτελέσματος. Και στις δύο αυτές πτυχές βλέπω ότι δεν υπάρχει περιθώριο προώθησης ουσιαστικής αυτού του ευγενικού, ας πω, ονείρου, διότι και οι τράπεζες εμπλέκονται και η κυβέρνηση εξαναγκάζεται, χωρίς να το πετυχαίνουμε δήθεν αντισυνταγματικά, να κάνει αυτό που θέλουμε.

Για τους λόγους αυτούς δε θα ψηφίσουμε αυτή την πρόταση νόμου και όχι διότι αν παρείχετο η ευκολία και η πρακτική λύση στο θέμα της επιστροφής των λεφτών αυτών των ανθρώπων, θα λέγαμε όχι.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Παναγιώτη Δημητρίου, ο Προεδρεύων της Βουλής κ. Νίκος Αναστασιάδης αντικαταστάθηκε στην έδρα από το βουλευτή κ. Αβραάμ Αντωνίου.)

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Επί διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαλανός, παρακαλώ.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Έκαμα προηγουμένως εισήγηση διαδικαστική και νομίζω ότι πρέπει να τεθεί σε ψηφοφορία. Ακριβώς επειδή δε θέλω να δοθεί οποιαδήποτε εντύπωση ότι κάποιος είναι υπέρ των προσφύγων και άλλοι εναντίον και επειδή ο Γενικός Εισαγγελέας πολλές φορές, μπορεί να λεχθεί, είναι μεν του κράτους, αλλά βασικά είναι της κυβέρνησης και δεν είναι αλάνθαστος, εγώ επιμένω ότι πρέπει να παραπεμφθεί, εισηγούμαι, πριν συνεχίσει οποιαδήποτε συζήτηση, στην επιτροπή Νομικών του σώματος, να αποφανθεί και να επανέλθει στο σώμα. Θα ήθελα να μπει, αν είναι δυνατόν. Το εισηγούμαι διαδικαστικά να μπει σε ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Γαλανέ, ασφαλώς, αν επιμένετε, θα θέσω το θέμα σε ψηφοφορία. Έχω την εντύπωση όμως ότι από τη στιγμή που άρχισε η συζήτηση και έχουν γίνει ήδη τοποθετήσεις πάνω στο σημείο της συνταγματικότητας ή μη, δε νομίζω ότι θα εξυπηρετήσει οτιδήποτε, αν παραπεμφθεί ξανά στην επιτροπή Νομικών. Επαναλαμβάνω, αν επιμένετε, θα θέσω την πρότασή σας σε ψηφοφορία.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν ετίθετο αρχικά, δε θα γινόταν συζήτηση. Εφόσον δεν ετέθη, δεν επιμένω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Χατζηγιάννης ζήτησε προηγουμένως το λόγο, αλλά, αν ο κ. Χατζηγιάννης δεν έχει ένσταση, να δώσω το λόγο στον κ. Αγαπίου, που είναι από την άλλη πλευρά, είναι καλύτερα.

Ο κ. Αγαπίου, παρακαλώ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, καταρχάς θα ήθελα να πω ότι ο κ. Γεωργίου δεν επέρριψε καμιά ευθύνη στην κυβέρνηση, σε απάντηση προς τον κ. Δημητρίου. Ούτε είπε κανείς ότι όσοι ψηφίσουν υπέρ του νομοσχεδίου είναι ζηλωτές των προσφύγων και όσοι ψηφίσουν εναντίον δεν είναι ζηλωτές. Έτσι;

Αν θέλω να πω δυο λόγια για την ομιλία του κ. Δημητρίου είναι για την αντισυνταγματικότητα της πρότασης νόμου. Αν υπάρχει αντισυνταγματικότητα, μιλώ νομικά τώρα όχι πολιτικά, δεν είναι για το λόγο τον οποίο προβάλλει ο κ. Δημητρίου. Δεν επιβαρύνει τον προϋπολογισμό αυτή η πρόταση νόμου, επιβαρύνει τις τράπεζες. Εκεί, αν υπάρχει αντισυνταγματικότητα δεν την εξετάζω, όμως είναι πολιτικό αυτό το νομοσχέδιο, όπως πολιτικό ήταν και το νομοσχέδιο το προηγούμενο. Συνεπώς, αν μιλούμε για αντισυνταγματικότητα, δεν είναι το πρώτο νομοσχέδιο που φέραμε εδώ αντισυνταγματικό. Το νομοσχέδιο για τα προηγούμενα οφειλόμενα χρέη που χαρίστηκαν ήταν εξίσου αντισυνταγματικό, για τους ίδιους λόγους που αυτό είναι αντισυνταγματικό. Συνεπώς, λέμε: Δικαιολογίες έδωσε ο κ. Παπαδόπουλος. Είπε: “Κύριε, κάναμε μια συμφωνία και δε θέλουμε να την παραβούμε”. Εμείς δεν είμαστε δεσμευμένοι από αυτή τη συμφωνία και επαναφέραμε το θέμα.

Επομένως, ας δούμε το θέμα με πολιτικά κριτήρια και την αντισυνταγματικότητα ας την αφήσουμε πίσω, αφού έχουμε χρησιμοποιήσει την αντισυνταγματικότητα σε παρόμοιο νομοσχέδιο.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Γιαννάκη Αγαπίου ο κ. Νίκος Αναστασιάδης επιστρέφει στην έδρα.)

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ανήλθα στο βήμα, γιατί έχω πάρει άδεια από την κοινοβουλευτική ομάδα να ψηφίσω διαφορετικά και θα μου επιτρέψετε να δώσω τις δικές μου απόψεις πάνω στο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σοφοκλή, μα πότε επήρες την άδεια;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ήταν πριν γίνω ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σοφοκλή, εντάξει.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρέπει πρώτα να πω ότι σωστά έχει επισημανθεί ότι δε μιλούμε για επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού. Η προσέγγιση για αντισυνταγματικότητα ήταν γιατί εδημιουργείτο δυσμενής διάκριση μεταξύ διαφόρων κατηγοριών. Έχω την εντύπωση ότι, όπως είναι τα πράγματα, υπάρχει ενδεχόμενο ... δεν το αποκλείω να υπάρχει αντισυνταγματικότητα πάνω στο κεφάλαιο διάκρισης μεταξύ διαφόρων κατηγοριών πολιτών. Αλλά, ας μην ξεχνάμε εδώ ότι είμαστε και πολιτικό σώμα.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Τα χρήματα ποιος θα τα πληρώσει; Θα αναγκάσουμε τις τράπεζες να πληρώσουν; Δεν είναι αντισυνταγματικό;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Περιμένετε, κύριε Πουργουρίδη. Πρέπει πρώτα να πούμε και την αλήθεια ότι οι τράπεζες που πλήρωσαν ήταν γιατί πήραν ελαφρύνσεις φορολογικές. Δεν έβγαλαν από την τσέπη τους οι τράπεζες να πληρώσουν, χωρίς να πάρουν ελαφρύνσεις. Άρα, λοιπόν, αυτό να το έχουμε κατά νου. Δε θα ξεχάσω διάφορες κατηγορίες πολιτών μας οι οποίες μετά το '74, προσπαθώντας να επαναδραστηριοποιηθούν ... τους έλεγαν οι τράπεζες ...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ε, θα προκαλέσεις καμιά θύελλα πάλε!

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Όχι.

Π.χ., για πολύ καιρό πολλοί συνάδελφοι που πηγαίνουμε στο Δασάκι της Άχνας ... μας λένε ότι εκεί η συνεργατική τους έλεγε: “Ακούτε να δείτε, για να σας δώσουμε λιπάσματα, φάρμακα και πατατόσπορο, για να φυτέψετε, πρέπει πρώτα τα παλιά χρέη σας, τις πολλές χιλιάδες λίρες να τις μετατρέψετε σε νέα χρέη, νέα γραμμάτια”. Και υπογράφηκαν, κύριοι συνάδελφοι, νέα γραμμάτια τα οποία θεωρήθηκαν πλέον ότι είναι νέα χρέη. Έκτοτε υπάρχει κάτω το δικαιολογημένο αίτημα να επιστραφούν εκείνα τα χρήματα και αυτά μπορούν να εξακριβωθούν.

Υπάρχει και ένα άλλο κεφάλαιο. Όσοι ήταν νομοταγείς πολίτες, όσοι ενδεχομένως από τους πολίτες είπαν “ναι, πρέπει να πληρώσουμε”, αν θέλετε, αφαιρώντας από τα υστερήματά τους, πήγαν και πλήρωσαν τα χρέη τους προς τις τράπεζες, προς τις συνεργατικές. Αυτοί πρέπει να τιμωρηθούν! Αυτή είναι η θεωρία, η νεοφανής.

Εγώ λέγω ότι πρέπει να σταλεί το πολιτικό μήνυμα ότι αυτοί οι οποίοι πλήρωσαν νομιμοποιούνται και ηθικά και πολιτικά να τους επιστραφούν πίσω τα χρήματα. Βέβαια, επειδή εγώ θέλω να τα πάρουν πίσω, θα εισηγηθώ στους συναδέλφους του ΑΚΕΛ, οι οποίοι έχουν την ίδια άποψη με τη δική μου, να δεχθούμε μια ενδιάμεση εισήγηση, όπως αυτή που υπέβαλε ο κ. Γαλανός, να αναβληθεί η περαιτέρω συζήτηση αυτού του θέματος για δεκαπέντε μέρες και να υπάρξει αίτημα προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αυτά θα τα πούμε, όταν έρθει η ώρα, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής μας ομάδας, κύριε Χατζηγιάννη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Δημητρίου, εγώ δε σας διέκοπτα προηγουμένως, εκτός αν νομίζετε ότι ως κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος δικαιούστε να μας αφαιρέτε και το λόγο. Να μου επιτρέψετε λοιπόν να τελειώσω. Έχω διαφορετική άποψη από εσάς, πήρα άδεια από την κοινοβουλευτική ομάδα και θα την εκφράσω.

Αν θέλετε να προχωρήσουμε σήμερα, εγώ θα ψηφίσω υπέρ της πρότασης, όπως έχει υποβληθεί, γιατί πιστεύω ότι οι πρόσφυγες οι οποίοι πλήρωσαν την περίοδο εκείνη, είτε γιατί υποχρεώθηκαν να πληρώσουν είτε πλήρωσαν, γιατί πίστευαν ότι δεν έπρεπε να χρωστούν και πλήρωσαν έναντι άλλων αναγκών, αν θέλετε, έπρεπε να καλύψουν άλλες ανάγκες και όμως πλήρωναν τα χρέη τους. Στην πραγματικότητα, εκείνα τα οποία επιστράφηκαν ήταν σε ανθρώπους οι οποίοι δεν πλήρωναν. Γι' αυτό λοιπόν εγώ θα ψηφίσω με την κοινοβουλευτική ομάδα του ΑΚΕΛ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Κύριε Γιάγκου, επειδή μίλησαν από την πλευρά σας και από το ΔΗΚΟ δε μίλησαν

...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, αν επιτρέπετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Πιττοκοπίτη, έχετε το λόγο.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Η θέση μου είναι προσωπική, κύριε Πρόεδρε, και ειλικρινά σε αυτό το σώμα φαίνεται ότι όλοι προσπαθούμε να υπερβάλουμε στο ότι οι πρόσφυγες οι οποίοι σίγουρα πολλά υπέστησαν, είναι οι μοναδικοί άνθρωποι που ζημιώθηκαν σε αυτό τον τόπο. Με τη συμφωνία, γιατί περί συμφωνίας πρόκειται, που έγινε για τα χρέη που υπήρχαν στις τράπεζες και τα οποία διαγράφηκαν ... ναι, η αλήθεια είναι ότι μπορεί να μη ζημίωσαν οι τράπεζες, αλλά σίγουρα το κράτος συνεισέφερε με την προϋπόθεση ότι φορολογικά και άλλα κίνητρα που είχαν δοθεί τα πλήρωσε το ίδιο το κράτος. Και εγώ ερωτώ: Για τους πολίτες αυτούς οι οποίοι δεν έχουν ούτε τον απλό μισθό της φτώχειας, που έχουν μισθό φτώχειας, ποιος ενδιαφέρθηκε γι' αυτούς; Πόσες χιλιάδες Κύπριοι, οι οποίοι δεν έτυχε να προσφυγοποιηθούν, έχουν σπίτι σε αυτό τον τόπο; Θέλω να μου πείτε ειλικρινά. Κι εγώ σας λέω, χωρίς να ντρέπομαι και άσχετα αν θα κατηγορηθώ: Ναι, πρόσφυγας με πέντε παιδιά, τα πάντρεψε, έκτισε πέντε σπίτια και ένα εκείνος έξι. Εμείς δεν μπορέσαμε να κάμουμε ένα. Κάπου σε αυτό τον τόπο, επιτέλους, πρέπει να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους. Γιατί με τον τρόπο που πάμε, το καθετί σ' αυτό τον τόπο ... ναι ... για τους αδελφούς πρόσφυγες... λέω, ναι, έπρεπε ο υπόλοιπος πληθυσμός να στηρίξει με κάθε τρόπο αυτούς τους ανθρώπους, έπρεπε με κάθε τρόπο να σπιτώσει αυτούς τους ανθρώπους, έπρεπε με κάθε τρόπο να δώσει επαγγελματική αποκατάσταση σε αυτούς τους ανθρώπους. Όλοι όμως και οι περισσότεροι

στεγάστηκαν μέσα στις πόλεις, ενώ ήταν από την αγροτική περιφέρεια, κανένας σε κοινότητα δεν πήγαινε, με όλα εκείνα τα επακόλουθα που καλείται αυτό το κράτος να πληρώνει, όχι μόνο σήμερα αλλά για πολλά χρόνια, γιατί ο αριθμός των εκτοπισθέντων δε λιγοστεύει, αλλά αυξάνεται. Και δέστε το στην πράξη.

Επομένως, θα πρέπει επιτέλους μετά το χάρισμα αυτών των χρεών, άσχετα με την αντισυνταγματικότητα ή και άλλως πως, αυτή η Βουλή είναι υποχρεωμένη να δει και άλλες τάξεις του λαού, οι οποίες ειλικρινά δεν μπόρεσαν ούτε και με ενοικιαγορά να αποκτήσουν ένα δωμάτιο να μπουν μέσα. Πρέπει να δουν και τον άλλο Κύπριο πολίτη, ότι δεν μπορεί να έχει ένα κατάστημα για επαγγελματική αποκατάσταση ...

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Να τους δώσουμε που δέκα σιλλιές ούλλους!

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εγεμώσετε τες τζέπες μας!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ο Προεδρεύων κτυπά τη σφύρα, για να γίνει ησυχία.)

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εγεμώσετε τες τζέπες μας, κανεί!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χατζηγιάννη!

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εγεμώσετε τες τζέπες του κόσμου ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χατζηγιάννη, σας αφαιρώ το λόγο! Δεν επιτρέπω να διακόπτετε συνάδελφο, εν ώρα που ομιλεί!

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ο κ. Πουργουρίδης ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έκαμε μια παρατήρηση, εσιώπησε· εσύ επιμένεις.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Φαίνεται μερικοί συνάδελφοι, με όλο το σεβασμό, δεν ξέρουν το πιττοκοπίτικο γινάτι. Εγώ, όταν αποφασίσω, εννά διακόπτω τον καθέναν. Όταν ο Πρόεδρος μου πει “δε δικαιούσαι”, πειθαρχώ. Αν τώρα εσείς θέλετε να κάμνετε ό,τι θέλετε, που δεν είναι σεβασμός προς το προεδρείο ... Με όλο το σεβασμό, κύριε Πρόεδρε, εγώ δε διέκοψα κανένα συνάδελφο. Και πιστεύω ότι σε αυτό το σώμα ο κάθε συνάδελφος έχει κάθε δικαίωμα να εκφράσει την άποψή του, άσχετα αν διαφωνεί οποιοσδήποτε μαζί του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έτσι είναι, πολύ σωστά. Συνεχίστε, κύριε Πιττοκοπίτη.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Επομένως, κύριε Πρόεδρε, εμείς θα καταψηφίσουμε αυτή την πρόταση νόμου για όλους αυτούς τους λόγους. Και αυτό δε σημαίνει ότι λιγοστεύει η αγάπη μας ή η έννοια μας ή η συνεισφορά μας ή η στήριξή μας προς αυτό τον κόσμο, αλλά κάπου, λέω, επιτέλους πρέπει να δούμε και στην πράξη τι κάνουμε και με εκείνα τα στρώματα του λαού τα οποία ειλικρινά δεν έχουν απολύτως τίποτε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα δώσω το λόγο ...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Διαδικασίας; Διότι προηγείται ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Συναγερμού, αλλά επειδή είναι θέμα διαδικασίας, έχετε το λόγο.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Είναι 6.20 μ.μ. και είμαστε ουσιαστικά στο πρώτο θέμα. Φοβούμαι, και γι' αυτό εσηκώστηκα τωρά να προλάβω, ότι πέντε, έξι, επτά συνάδελφοι θα προστρέξουν να απαντήσουν του κ. Πιπτοκοπίτη επί του θέματος των προσφύγων. Παρακαλώ να μείνουμε στο θέμα μας, διότι δε θα τελειώνουμε και από το θέμα των προσφύγων μπορεί, χωρίς να το καταλάβουμε, να πάμε κάπου αλλού και να μείνουμε ως το πρωί στο πρώτο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, να μου επιτρέψετε να προειδοποιήσω για ακόμα ένα θέμα. Θα φθάσουμε στο Κεφάλαιο Δ' και η απόφαση είναι ότι θα παραμείνουμε μέχρι πρωίας, για να τελειώσει ένα θέμα το οποίο ταλανίζει από Πέμπτη σε Πέμπτη. Είναι και θέμα ανθρωπιάς απέναντι σε όποιον αφορά προσωπικά μια έκθεση. Κάποια στιγμή πρέπει να τελειώσει.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Και αυτοσεβασμού όλων μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και αυτοσεβασμού όλων μας. Πολύ σωστά, κύριε Γεωργίου.

Ναι, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μια διευκρίνιση, κύριε Πρόεδρε, διότι είναι γεγονός ότι παρέλειψα να αναφέρω τη θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού στο θέμα. Ναι, καταψηφίζουμε και δεν πιστεύουμε ότι με την ψήφιση δίνεται μήνυμα -το οποίο θα είναι μήνυμα έστω χωρίς αντίκρισμα-

αλλά εκείνο το οποίο προτιθέμεθα να κάνουμε, επειδή θέλουμε να προωθήσουμε πράγματι αυτή τη θέση, ώστε να βρουν και εκείνοι που πλήρωσαν κάποια δικαιοσύνη, παίρνοντας πίσω τα λεφτά τους και για να έχει και πρακτική σημασία, είναι να ζητήσουμε από τον Υπουργό Οικονομικών και από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να αρχίσει ένα νέο γύρο διαπραγματεύσεων με τις τράπεζες, όπως έκανε και στο παρελθόν, για να προωθήσει στην πράξη αυτό το αίτημα, ώστε να επιστραφούν τα λεφτά και, αν είναι και πρακτικώς δυνατό, να επισημανθούν και να εξακριβωθούν τα χρέη αυτά που έχουν πληρωθεί στους πληρώσαντες χρεώστες.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή βλέπω την τροπή της συζήτησης και επειδή για πολύ μικρότερα θέματα που δεν αφορούν τόσο κόσμο και είναι τόσο επίμαχα βλέπουμε ότι και στα ίδια κόμματα υπάρχουν διαφορετικές απόψεις... Εφόσον τέθηκε θέμα συνταγματικότητας από το Γενικό Εισαγγελέα... σε όλες τις παρόμοιες περιπτώσεις που τίθεται τέτοιο θέμα, παραπέμπεται προ της τελικής απόφασης στην επιτροπή Νομικών της Βουλής. Έχουμε την επιτροπή Νομικών γι' αυτό το σκοπό. Νομίζω ότι πρέπει να γίνει αυτό το πράγμα, για να ξεκαθαρίσει τουλάχιστο. Ζητώ, δεν είναι θέμα να το συζητήσουμε, να μπει σε ψηφοφορία. Ας καταψηφιστεί. Αλλά εγώ θα αισθάνομαι πολύ καλύτερα, για πολλούς λόγους, αν το θέμα αυτό για μια βδομάδα μόνο παραπεμφθεί στην επιτροπή Νομικών. Δεν έχει παραπεμφθεί, δόθηκε η εντύπωση πως παρεπέμφθη. Απλώς εκείνο που ελέγχθη είναι ότι ο Γενικός Εισαγγελέας γνωμάτευσε τη συνταγματικότητά του. Αλλά επειδή εμείς έχουμε επιτροπή Νομικών, δεν είναι μόνο ο Γενικός Εισαγγελέας -είναι του κράτους, βασικά όμως της κυβέρνησης- κάνω αυτή την εισήγηση και ζητώ να μπει σε ψηφοφορία αυτή η εισήγηση.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας. Νομίζω ότι ουδέποτε, τουλάχιστον τα τρία χρόνια που είμαι βουλευτής, έχει τεθεί στην ολομέλεια θέμα συνταγματικότητας νόμου και να παραπεμφθεί στην επιτροπή Νομικών. Ο Γενικός Εισαγγελέας δεν είναι νομικός σύμβουλος της Βουλής και ούτε και ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι και της Βουλής.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Είναι του Προέδρου της Δημοκρατίας και δεν έχει δεσμευτική γνώμη πάνω στη νομοθετική εξουσία, τουλάχιστον έτσι το έχω αντιληφθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είπα τον φέρνουμε τζαι συμβουλεύει μας καλό;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμη, τωρά εμπήκαμε σε άλλα θέματα. Ο Γενικός Εισαγγελέας είναι ο νομικός σύμβουλος του κράτους ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το κράτος αποτελείται από την κυβέρνηση και τη νομοθετική εξουσία.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Με συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε, να τελειώσω ... και οι γνωμοδοτήσεις του δεσμεύουν την εκτελεστική εξουσία. Εμάς δε μας δεσμεύουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μπορεί να μη μας δεσμεύουν ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για όνομα του Θεού, διαβάστε την έκθεση. Εκαλέσαμε το Γενικό Εισαγγελέα και μας είπε. Αν πάει στην επιτροπή Νομικών, το ίδιο πράγμα θα γίνει. Θα

έρθει ο Γενικός Εισαγγελέας και θα πει τα ίδια που είπε στην επιτροπή Προσφύγων, ότι έχει αντισυνταγματικότητα ο νόμος. Είν ' να που συζητούμε δηλαδή;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω να προχωρήσουμε επί θέματος αρχής.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

. . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, να παρακαλέσω κάτι.

Κύριε Γαλανέ, είναι καταφανές τι θα γίνει.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Με την παρέμβασή μου έθεσα θέμα, ότι έχει εξαντληθεί. Δηλαδή δεν είπα τη λέξη "εξαντληθεί". νομίζω ήταν κατανοητό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πριν από τέσσερα περίπου χρόνια η Βουλή έλυσε με ένα καταφανώς αντισυνταγματικό νομοθέτημα ένα πρόβλημα το οποίο αποτελούσε επί εικοσαετία αίτημα των προσφύγων. Δηλαδή τη διαγραφή των εκκρεμούντων προσφυγικών χρεών προς τα τραπεζικά ιδρύματα. Παρ' όλον ότι το αίτημα ήταν γνωστό για δύο δεκαετίες και προβαλλόταν πολύ έντονα, η Βουλή δίσταζε και τελικά απέφευγε να νομοθετήσει, διότι όλοι γνωρίζαμε ότι επρόκειτο περί αντισυνταγματικής ρυθμίσεως.

Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ, μη μιλάτε. Αφήστε μας να συγκεντρωθούμε να πούμε εκείνα που σκεφτόμαστε, αν θέλετε.

Είχαμε φτάσει ύστερα από πολλές προσπάθειες, πολλές διαβουλεύσεις και πολλές διαδικασίες στο σημείο όπου υπήρξε ένα consensus ανάμεσα στην κυβέρνηση, στα τραπεζικά ιδρύματα και στη Βουλή. Σιωπηρώς αλλά σαφέστατα καταλήξαμε στο ότι εμείς μεν θα ψηφίσουμε, ουδείς όμως δε θα προσφύγει να προσβάλει την υπάρχουσα αντισυνταγματικότητα του νομοθετήματος την οποία όλοι, με πρώτους εμάς, γνωρίζαμε. Άλλωστε και γι' αυτό δε νομοθετούσαμε για είκοσι χρόνια, γιατί έλεγαν οι τράπεζες “εσείς θα νομοθετήσετε, εμείς θα προσφύγουμε”, δε γίνεται τίποτε. Έτσι νομοθετήσαμε, διαγράφηκαν τα χρέη, παρεγράφη η προθεσμία προσβολής του νομοθετήματος και τελείωσε εκείνο το μέγα θέμα. Και υπήρχε και μέσα σε εκείνη τη συμφωνία κυρίων, αν θέλουμε να είμαστε ειλικρινείς προς αλλήλους αλλά και προς εαυτούς, ότι εδώ τελειώνουμε και δε θα αρχίσει πίεση, για να επιστραφούν τα πληρωθέντα. Σε αυτό το σημείο η Βουλή τήρησε μια εύγλωττη σιωπή, χωρίς ρητή δέσμευση, αλλά, τονίζω, μια εύγλωττη σιωπή.

Σήμερα υπήρξε η πίεση και ήταν φυσικό να ακολουθήσει η πίεση ότι “καλά, εκείνοι που πλήρωσαν είναι οι χαμένοι της παρέας;” Ηθικά και πολιτικά δεν πρέπει να υπάρχουν οι χαμένοι καμιάς παρέας. Όμως, υπάρχει και η νομική πλευρά, υπάρχει και η συμφωνία κυρίων, υπάρχει και η λογική που λέει ότι νομοθετώ, εκφράζοντας πολιτική βούληση και αδιαφορώντας για τη συνταγματικότητα του νομοθετήματος ή ότι νομοθετώντας, σέβομαι το σύνταγμα και δεν το παραβιάζω με το νομοθέτημά μου. Δικαίωμά μου είναι· σημασία έχει πώς ασκώ αυτό το δικαίωμα.

Η άποψή μας είναι ότι είναι δίκαιο και λογικό οι πληρώσαντες να λένε: “Ε, κι εμείς πρέπει να πάρουμε εκείνα που πληρώσαμε”. Αυτή είναι μια γνώμη. Το δεύτερο είναι η καταφανής αντισυνταγματικότητα την οποία ουδείς ανέλαβε να καλύψει διά της απράκτου παρελεύσεως της προθεσμίας για προσβολή. Εφόσον δεν έχει επιτευχθεί αυτός ο στόχος, έχω τη γνώμη ότι φεύγουμε από τη σφαίρα της έκφρασης πολιτικής διά

του νομοθετήματος και ενδεχομένως να πηγαίνουμε στην έκφραση δημαγωγίας διά του νομοθετήματος.

Δεν πρέπει να φοβούμαστε τις λέξεις, κύριε Πρόεδρε, και ούτε να παριστάνουμε ο ένας τον προσφυγοπατέρα περισσότερο από τον άλλο. Άλλωστε και εμείς πρόσφυγες είμαστε και ουδείς μπορεί να πει ότι είναι περισσότερο φιλικός ή έχει μεγαλύτερη συμπάθεια προς εμάς από ότι εμείς εις τους εαυτούς μας. Επιτέλους! Όμως, επειδή βρισκόμαστε ακριβώς μπροστά σε ένα αίτημα που έχει μια ηθική βάση, αλλά έχει και μια προφανέστατη αντισυνταγματικότητα, πιστεύουμε ότι η πιο σωστή θέση, την οποία εμείς τουλάχιστον θα πρέπει να τηρήσουμε σε αυτή την περίπτωση, είναι η αποχή. Εκείνο δε το οποίο θα εισηγούμασταν στη Βουλή είναι, αντί να μπούμε σε μια όχι περιπέτεια αλλά σε μια διαδικασία με γνωστό το αποτέλεσμα της, θα ήταν καλύτερα, αν αφήναμε το νομοθέτημά μας, όπως έχει, να κινηθεί και να ξεκινήσουμε μια σειρά διαβουλεύσεων. Αν καταφέρουμε με κάποιες υποσχέσεις, κάποιες συναινέσεις που να μας δημιουργούν περιθώρια να νομοθετήσουμε και να ισχύσει αυτό που θα νομοθετήσουμε, τότε να επανέλθουμε. Αλλιώς δε βλέπω γιατί θα πρέπει να δημιουργούμε εντυπώσεις χάριν των εντυπώσεων.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κι εγώ ευχαριστώ.

Θα ήθελα να μου επιτρέψετε να με αντικαταστήσει ο κ. Μουσιούππας. Θα ήθελα να προσθέσω κάποιες παρατηρήσεις πάνω στο θέμα πολιτικών μηνυμάτων.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Καταρχάς, εμείς δεν έχουμε υπόψη μας καμιά συμφωνία κυρίων, στην οποία αναφέρεται ο κ. Ηλιάδης, και λυπούμαι απλώς για το ότι έχει απευθυνθεί προς

ολόκληρη κοινοβουλευτική ομάδα, χαρακτηρίζοντάς τη δημαγωγική και επιφυλασσόμαστε να επανέλθουμε, για να αναφέρουμε περιπτώσεις δημαγωγίας.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Δεν έχω αναφερθεί σε καμιά κοινοβουλευτική ομάδα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Αυτοί που κατέθεσαν την πρόταση νόμου, είπατε, κύριε Ηλιάδη.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Δεν είναι έτσι που είπα και δέστε τα πρακτικά.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Θα τα κοιτάξουμε και θα επανέλθουμε την άλλη Πέμπτη.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Νίκος Αναστασιάδης κατέρχεται στο βήμα και τον αντικαθιστά ο κ. Νίκος Μουσιούττας.)

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, επειδή αντιλαμβάνομαι ότι η πρόθεση, εξ όσων τουλάχιστον αντιλήφθηκα, είναι να σταλεί πολιτικό μήνυμα και έγινε δεκτό ακόμα και από την κοινοβουλευτική ομάδα που κατέθεσε το νομοσχέδιο, θα ήθελα να παρακαλέσω να δούμε πώς λειτουργεί η Βουλή. Όταν θέλουμε να στείλουμε πολιτικά μηνύματα, εκδίδουμε ψηφίσματα. Ακόμα πολλές φορές, αν είναι κάπως πιο επιτακτικό, και αποφάσεις, οι οποίες όμως αποφάσεις θα πρέπει να δημοσιευτούν στην Επίσημη Εφημερίδα και υπάρχει το ενδεχόμενο να αρνηθεί ο Πρόεδρος, αν είναι αντισυνταγματικές.

Εδώ εν γνώσει μας πάμε να περάσουμε ένα νομοθέτημα -και μιλώ και σε νομικούς και σε μη νομικούς- και έχω την εντύπωση ότι παραβιάζουμε εμείς οι ίδιοι το σύνταγμα αλλά και τη διαβεβαίωση που δώσαμε, όταν αναλαμβάναμε: “Διαβεβαιώ επισήμως πίστην και σεβασμόν εις το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας ...”. Αν είναι εν

γνώσει μας ότι ένα νομοθέτημα εκφεύγει του συντάγματος και θέλουμε να το χρησιμοποιήσουμε ως τρόπο και όχημα εκπομπής πολιτικού μηνύματος, αντιλαμβάνεστε ότι αρχίζουμε να ακολουθούμε κάποιες άλλες μεθόδους, οι οποίες οπωσδήποτε μειώνουν το κύρος της Βουλής ή τις διαδικασίες που ακολουθούνται.

Γι' αυτό και η έκκληση που κάμνω -αν είναι μήνυμα που θέλουμε να στείλουμε, αφού εν γνώσει μας δεν πρόκειται να ικανοποιηθεί αυτό το οποίο επιδιώκουμε- να εκδώσουμε ψήφισμα που πιθανόν να είναι και ομόφωνο και πιθανόν να γίνεται ισχυρά έκκληση προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να αναλάβει μια νέα πρωτοβουλία και με τη βοήθεια όλων των πλευρών της Βουλής και με διαβουλεύσεις και με το συνεργατισμό. Διότι, εγώ από ό,τι άκουσα προηγουμένως από κάποιο συνάδελφο, οι περισσότεροι πλήρωναν περισσότερο στις συνεργατικές παρά στις τράπεζες, άκουσα για γεωργικά φάρμακα, εργαλεία, πατατόσπορο και τα διάφορα. Συνεπώς, αν είναι δυνατόν ... και ιδιαίτερα τα ιδρύματα τα συνεργατικά, αν έτσι είναι τα πράγματα ... διότι αντιλαμβάνομαι και οι τράπεζες, για να κάμουν δάνεια ζητούσαν πρώτα να προεισπράξουν. Όμως, επικεντρώνομαι σε κάτι: Επιλέγουμε εσφαλμένη μέθοδο εν γνώσει μας, μειώνοντας διαδικασίες και λειτουργίες της Βουλής, απλώς πιθανότατα για να λέμε κάποιες στιγμές -και δε θέλω να το φανταστώ έτσι - ότι "εμείς, ξέρετε, περάσαμε το νόμο, είναι που να σας κάμουμεν, οι άλλοι εν τον εψηφίσαν, απερρίφθη". Εγώ θα έλεγα να το ψηφίσουμε ομόφωνα, να αποστερήσουμε οποιαδήποτε πλευρά από το δικαίωμα εκμετάλλευσης μέσα στον προσφυγικό κόσμο, να παραπεμφθεί στο Ανώτατο Δικαστήριο, για να μας δώσει ένα ηχηρό χαστούκι, αφού εμείς δεν είμεθα σε θέση να πάρουμε τα σωστά μηνύματα και να εργαστούμε όπως ένα σοβαρό νομοθετικό σώμα! Και να πούμε στο τέλος "συγνώμην, επεράσαμεν τον ομόφωνα το νόμο, αλλά το συνταγματικό τον απέρριψε, περαστικά σας μια για πάντα" και έτσι να τους στερήσουμε

οριστικά την ελπίδα, γιατί υπάρχει και το ενδεχόμενο κάποια στιγμή από τα υπερκέρδη να τους επιστρέψουν τίποτε.

Συνεπώς, θα έκαμνα την εξής εισήγηση: Αν είναι δυνατόν και είναι μήνυμα που θέλουμε να δώσουμε -και που ίσως είναι καλύτερο από οποιαδήποτε πράξη νομοθετική- να περάσουμε ψήφισμα ομόφωνο, να καλούμε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να αναλάβει μια νέα πρωτοβουλία και αν επιτύχει, επέτυχε. Παρά το γεγονός, κύριοι συνάδελφοι ... ορθά ελέγχθη από τον κ. Παπαδόπουλο ότι το 1994, όταν, προσπαθώντας να διαγράψουμε τα χρέη, ανελήφθη η πρωτοβουλία από πλευράς κυβέρνησης με τη σύμφωνο γνώμη της Βουλής, η οποία σιωπούσε, είπατε, ή δεν ενεργούσε καθ' οιονδήποτε τρόπο, διότι θα ήταν αντισυνταγματικό. Έγινε ξεκάθαρα τότε νοητό ότι διαγράφονται όλα τα χρέη των προσφύγων που ανέρχονταν σε πενήντα πέντε τόσα εκατομμύρια λίρες, πλην όμως δεν ηγέρθη θέμα επιστροφής των καλώς πληρωθέντων. Έτσι κρίθηκε και ήταν μέρος ακριβώς της συμφωνίας. Και δεν ήταν η πρώτη φορά που ερχόταν ενώπιον του σώματος ή και αποπειράτο η κυβέρνηση να διαγράψει τα χρέη, πλην όμως οι τράπεζες έφεραν ένσταση και κράτησε για χρόνια αυτή η διαδικασία, μέχρι που φτάσαμε στη συμφωνία του 1994.

Γι' αυτό, παρακαλώ και πάλι, αν είναι δυνατό, να αναβάλουμε για μια βδομάδα ή για όσο απαιτείται, να ξανασυνέλθουμε, οπότε μπορούμε ομόφωνα να κάμουμε ένα ψήφισμα ισχυρό που πιθανότατα να δώσει πολύ περισσότερη ελπίδα, παρά να ψηφίσουμε ... Κι εγώ θα καλέσω την κοινοβουλευτική ομάδα του κόμματός μου να ψηφίσει. Και ξέρετε γιατί; Αφού είναι εν γνώσει μας ότι είναι αντισυνταγματικό, να αποστερήσουμε οποιονδήποτε από το να αποπειραθεί να εκμεταλλευθεί το θέμα. Και να καλέσω και τις υπόλοιπες ομάδες να δούμε τι θα κερδίσουμε εκτός από τη γελοιοποίηση του σώματος.

Ευχαριστώ, κύριοι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ)

Ο κ. Κατσουρίδης.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Νίκος Αναστασιάδης καταλαμβάνει τη θέση του στο προεδρείο και ο κ. Νίκος Μουσιούπτας επιστρέφει στη θέση του.)

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα δεχτούμε την αναβολή για μια βδομάδα, παρ' όλο που, όπως το έχει θέσει ο κ. Αναστασιάδης, θα προτιμούσα να μην το δεχτούμε. Δηλαδή κάπως εκβιαστικά. Δεχτείτε το, διαφορετικά θα ψηφίσουμε, για να σας αφαιρέσουμε το οποιοδήποτε δικαίωμα να το εκμεταλλευτείτε πολιτικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Κατσουρίδη, δεν ήταν εκβιασμός, ήταν ένα μήνυμα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εγώ σκέφτομαι, κύριε Αναστασιάδη, πώς θα περάσει απόψε και αύριο αυτό που είπατε στα Μ.Μ.Ε και ξέρετε πολύ καλά πώς θα περάσει. Συνεννοούμαστε, νομίζω, μεταξύ μας. Το δεύτερο όμως που εγώ θέλω να απασχολήσει κάποια επιτροπή της Βουλής είναι το θέμα που έχετε θέσει, το μεγαλύτερο. Αυτή την εβδομάδα, στην επιτροπή Εσωτερικών, την τελευταία στιγμή που θα αποφασίζαμε πάνω σε δύο προτάσεις νόμου του κ. Θεοδώρου, έφτασε χαρτί του Γενικού Εισαγγελέα, κάποιου από την εισαγγελία με την υπογραφή "Γενικός Εισαγγελέας", ότι είναι αντισυνταγματικές. Και εγώ σας ρωτώ, όχι να μου απαντήσετε τώρα, να προβληματιστεί η Βουλή: Όποτε ο εισαγγελέας θα στέλλει ένα χαρτί περί αντισυνταγματικότητας, θα σταματούμε να εργαζόμαστε; Κατά συνέπεια, το θέμα, όπως ετέθη, δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Άστε που χωρίς φόβο και πάθος δεν υπάρχει εισαγγελέας σ' αυτή τη Δημοκρατία που δεν

γνωμοδότησε αντιφατικά πάνω στα ίδια θέματα. Λοιπόν, αποδεχόμαστε αναβολή για μια εβδομάδα επί της ουσίας και όχι επί της διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Αυτή η επιτροπή συζητά αυτή την πρόταση κατόπιν εισήγησης του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις από τον Οκτώβριο του 1997 μέχρι και τώρα. Τη συζήτησε κατ' επανάληψη. Αυτό που είπε ο κ. Κατσουρίδης προηγουμένως συμβαίνει και στην παρούσα περίπτωση. Όταν ζούσε ο μακαρίτης ο Σολομωνίδης, θα θυμάστε όλοι την κουβέντα του για το "λόγον του ανθρώπου". Είναι γι' αυτό το θέμα που το είπε. Γιατί η οργάνωση της οποίας ηγείτο, ο ΠΑΣΥΠΕ, δηλαδή των εκτοπισθέντων επιχειρηματιών, είχε διαφωνήσει και εκείνη με τη συμφωνία που είχε γίνει στο Προεδρικό. Ταυτόχρονα, ο Γενικός Εισαγγελέας είχε γνωμοδοτήσει για τα creditors rules ότι παρανομούσαν οι τράπεζες που τα εφάρμοζαν τότε και ότι αδίκως θα επέμεναν σ' αυτή την περίπτωση να μην επιστρέψουν. Είναι πράγματα τα οποία ελέχθησαν.

Το πιο σημαντικό που ήθελα να αναφέρω ήταν να εκφράσω τη λύπη μου για τις θέσεις του αγαπητού Νίκου Πιπτοκοπίτη, σε ότι αφορά την πλειοδοσία για το ποιος έλαβε ή ποιος δεν έλαβε περισσότερα. Εμείς έχουμε κάνει εισηγήσεις, όπου λέμε ότι και οι φτωχοί, απ' οπουδήποτε στην Κύπρο και αν κατάγονται, θα πρέπει να τυγχάνουν στοργής, προστασίας και βοήθειας από το κράτος. Το θέμα όμως, όπως μπήκε, είναι ωσάν να λέμε ότι "εσείς, οι πρόσφυγες, εφάετε τζαι επρηστήκετε, ενώ όλοι οι άλλοι έμειναν νησιτιζοί". Δε θα πρέπει να λέγονται αυτά τα πράγματα, όταν το Κυπριακό είναι άλυτο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλο το σεβασμό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να παρακαλέσω κάτι: Ή κάνουμε κάτι και το υιοθετούμε ή θα αρχίσουμε τη συζήτηση από την αρχή. Είπαμε να αναβληθεί για μια εβδομάδα, να βρούμε τον προσφορότερο τρόπο. Είπαμε όλοι ότι με το νομοθέτημα απλώς στέλλουμε πολιτικό μήνυμα και δεν είναι ορθόδοξος τρόπος να ενεργούμε. Μπορεί να περάσουμε ένα ψήφισμα που θα είναι ομόφωνο και ισχυρότερο και να στείλει κάποιες ελπίδες ή να δημιουργήσει κάποιες προϋποθέσεις. Επομένως, μείνετε ως εδώ.

Κ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω ότι από το 1996, που είμαι εγώ βουλευτής, υπήρξε μια φορά που εν γνώσει της η ολομέλεια ψήφισε νόμο που η ίδια παραδέχτηκε ότι υπάρχουν αντισυνταγματικές πρόνοιες. Αναφέρομαι στο νομοσχέδιο της περασμένης εβδομάδας, του “πόθεν έσχες”. Άρα ή πρέπει να είμαστε πάντα συνεπείς, όταν υπάρχουν υπόνοιες για αντισυνταγματικότητα ή ο καθένας να ψηφίζει όπως πιστεύει ότι πρέπει να ψηφίζει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εκεί υπήρχε διχογνωμία ως προς την αντισυνταγματικότητα διατάξεων. Υπήρχαν αυτοί που έλεγαν ότι υπάρχει αντισυνταγματικότητα και άλλοι πως όχι και για κάποιες μόνο διατάξεις. Εδώ γίνεται από όλες τις πλευρές αποδεκτό. Ευχαριστώ που με ακούσατε όλοι και έγινε κατανοητή η πρόταση για αναβολή, είχε υποβληθεί προηγουμένως και από τον κ. Γαλανό. Το νομοσχέδιο αναβάλλεται για μια εβδομάδα, παραπέμπεται πίσω στην επιτροπή Προσφύγων. Θα γίνει μια διαβούλευση για το ποιος είναι ο σωστότερος τρόπος να επανέλθουμε, είτε με νομοθέτημα είτε με

ψήφισμα, προκειμένου να είμαστε πιο αποτελεσματικοί και να εκφράσουμε έτσι το καθολικό αίτημα και αίσθημα που επικρατεί στη Βουλή.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, το οποίο είναι το υπ' αριθμόν 2, "Ο περί Πρωτοκόλλου το οποίο Τροποποιεί την Τελική Πράξη του Γύρου της Ουρουγουάης (Κυρωτικός) Νόμος του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη, θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Πρωτοκόλλου το οποίο Τροποποιεί την Τελική Πράξη του Γύρου της Ουρουγουάης (Κυρωτικός) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Ανδρέας Μούσκος, αναπλ. πρόεδρος	Γιώργος Χατζηγεωργίου
Αβέρωφ Νεοφύτου	Νίκος Κλεάνθους
Κίκης Καζαμίας	Στάθης Κιπτής
Χρίστος Μαυροκορδάτος	Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 3 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εξωτερικών, Οικονομικών, καθώς και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, του Γραφείου Προγραμματισμού, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, ο Έφορος Συνεργατικών Εταιρειών και Συνεργατικής Ανάπτυξης και εκπρόσωποι του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου, του Συνδέσμου Εμπορικών Τραπεζών Κύπρου, του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου, του ΚΕΒΕ και της ΟΕΒ.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση του πέμπτου πρωτοκόλλου, που έγινε στη Γενεύη στις 27 Φεβρουαρίου 1998, με το οποίο τροποποιείται η Γενική Συμφωνία Εμπορίου Υπηρεσιών που επικυρώθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία

ταυτόχρονα με τη Συμφωνία για την εγκαθίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (Π.Ο.Ε.) με σχετικό νόμο το 1995.

Η προσχώρηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στο πιο πάνω πρωτόκολλο εγκρίθηκε με την υπ' αριθμόν 48.747 και ημερομηνία 2 Δεκεμβρίου 1998 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ειδικότερα, με το υπό αναφορά νομοσχέδιο σκοπείται η επικύρωση των κυπριακών δεσμεύσεων για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή για το Εμπόριο στις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

Η επιψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου από τη Βουλή απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 169(2) του συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας για την κατά νόμο κύρωση του υπό αναφορά πρωτοκόλλου.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από τους εκπροσώπους των αρμόδιων υπουργείων, του Γραφείου Προγραμματισμού και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, με το υπό αναφορά πρωτόκολλο δεσμεύεται η Κύπρος με το τι ισχύει ήδη σήμερα στον χρηματοπιστωτικό τομέα και ταυτόχρονα οι δεσμεύσεις αυτές τέθηκαν υπόψη των αρμόδιων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Κυπριακή Δημοκρατία και έτυχαν της έγκρισής τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, αφού έλαβε υπόψη τις διαβεβαιώσεις των αρμόδιων φορέων, ότι με το υπό αναφορά πρωτόκολλο δεσμεύεται η Κύπρος με το τι ισχύει ήδη σήμερα στον χρηματοπιστωτικό τομέα, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση του σχετικού πρωτοκόλλου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν. Προχωρήστε στην δευτέραν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση του Πρωτοκόλλου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αφού είναι ομόφωνο, δεν υπάρχει καμία τροπολογία. Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Πρωτοκόλλου το οποίο Τροποποιεί την Τελική Πράξη του Γύρου της Ουρουγουάης (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 3 θέμα είναι "Ο περί Παιδίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Παιδίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος	Λευτέρης Χριστοφόρου
Χριστόδουλος Βενιαμίν	Στέλιος Στυλιανού
Κίκης Γιάγκου	Στάθης Κιπτής
Αντώνης Καράς	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 2 Ιουνίου 1999 στην παρουσία εκπροσώπου του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως. Εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν παρευρέθηκαν στην επιτροπή.

Σκοπός του υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Παιδίων, έτσι ώστε ο επιχειρηματίας, ο διευθυντής ή το πρόσωπο που έχει υπό τον έλεγχό του υποστατικό που λειτουργεί ως μπυραρία, δισκοθήκη, μπαρ, καμπαρέ ή μουσικοχορευτικό κέντρο, να υποχρεούται να διασφαλίζει ότι δε θα εισέρχονται σ' αυτό πρόσωπα κάτω των δεκαέξι χρονών. Επιπρόσθετα, προβλέπεται η επιβολή αυστηρών ποινών για παράβαση των διατάξεων της προτεινόμενης νομοθεσίας, καθώς και η αύξηση των ποινών που επισύρει η παράβαση των προνοιών της βασικής νομοθεσίας.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως δήλωσε στην επιτροπή πως η προτεινόμενη τροποποίηση θα συμβάλει στην προστασία των νεαρών προσώπων, τα οποία είναι ευάλωτα στους διάφορους κοινωνικούς κινδύνους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Παιδίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ομιλητής επί θέματος αρχής;

Μη υπάρχοντος ομιλητή επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 59 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Παιδίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδείς. Οι παρόντες τριάντα δύο βουλευτές ψηφίζουν υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 5. Το υπ' αριθμόν 4 είναι "Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999" που έχει ήδη νομοθετηθεί. Το υπ' αριθμόν 5 είναι "Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1996". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1996"

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούππας, αναπλ. πρόεδρος	Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος	Γιώργος Λιλλήκας
Ισίδωρος Μακρίδης	Τάκης Χατζηδημητρίου
Σωκράτης Χάσικος	Δώρος Θεοδώρου
Κίκης Καζαμίας	Μη μέλη της επιτροπής:
Αβραάμ Αντωνίου	Χρίστος Ρότσας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 26 Απριλίου μέχρι 14 Ιουνίου 1999 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών και του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμου, ώστε να διασαφηνιστεί ότι στις περιπτώσεις διαδοχικών δωρεών ακίνητης ιδιοκτησίας μεταξύ συγγενών μέχρι και τρίτου βαθμού, αξία της ιδιοκτησίας για σκοπούς υπολογισμού του εν λόγω καταβλητέου φόρου θα είναι η αρχική αξία κατά το χρόνο κτήσης της από τον πρώτο δωρητή.

Όπως είναι γνωστό, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία για τη φορολογία κεφαλαιουχικών κερδών, στην περίπτωση διάθεσης ακίνητης ιδιοκτησίας, η οποία αποκτήθηκε με δωρεά από συγγενή μέχρι και τρίτου βαθμού συγγένειας, το κεφαλαιουχικό κέρδος ως προς αυτήν υπολογίζεται με την αφαίρεση από το προϊόν διάθεσής της, της αξίας της συγκεκριμένης ακίνητης ιδιοκτησίας κατά την ημερομηνία απόκτησής της από το δωρητή ή κατά την 1η Ιανουαρίου 1980, που είναι η ημερομηνία της τελευταίας γενικής εκτίμησης, οποιαδήποτε από τις δύο ημερομηνίες είναι η μεταγενέστερη.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών, σε απόφαση της ολομέλειας του Ανώτατου Δικαστηρίου ερμηνεύθηκε ότι, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 του σχετικού νόμου, το κεφαλαιουχικό κέρδος από διάθεση ιδιοκτησίας που αποκτήθηκε μετά από σειρά δωρεών υπολογίζεται με την αφαίρεση από το προϊόν διάθεσής της, της αξίας της ιδιοκτησίας κατά την ημερομηνία απόκτησής της από τον τελευταίο δωρητή. Η ερμηνεία αυτή έχει ως αποτέλεσμα το κεφαλαιουχικό κέρδος από την ημερομηνία απόκτησης της ιδιοκτησίας από τον πρώτο δωρητή ή από την 1η Ιανουαρίου 1980, σύμφωνα με τα πιο πάνω μέχρι την ημερομηνία απόκτησής της από τον τελευταίο δωρητή, να μη φορολογείται.

Κατά τη συζήτηση του όλου θέματος ενώπιον της επιτροπής, παρά το γεγονός ότι όλα τα μέλη της συμφώνησαν κατ' αρχήν ότι η ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο θα αποφέρει στο κράτος σοβαρά φορολογικά έσοδα, εξέφρασαν ταυτόχρονα σοβαρές επιφυλάξεις ως προς το αν η προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση είναι δίκαιη για το φορολογούμενο πολίτη. Ειδικότερα αναφέρθηκε ότι με αυτή πλήττεται ουσιαστικά η έννοια της δωρεάς, επειδή βαρύνει τον τελευταίο δωρεοδόχο, ο οποίος όταν αποφασίσει να διαθέσει το ακίνητο που απέκτησε δια οικογενειακής δωρεάς, ιδιαίτερα

όταν είναι αναγκασμένος να το πράξει για να καλύψει άλλες οικονομικές του ανάγκες, θα κληθεί να καταβάλει ψηλό φόρο κεφαλαιουχικού κέρδους, χωρίς ουσιαστικά να ευθύνεται για την υπεραξία του εν λόγω ακινήτου. Ταυτόχρονα δεν πρέπει να αγνοείται ότι όσο μακρύτερο είναι το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την πρώτη δωρεά του συγκεκριμένου ακινήτου μέχρι την τελευταία, τόσο βαρύτερη θα είναι η εν λόγω φορολογία.

Ως αντιστάθμισμα του πιο πάνω προτεινόμενου επαχθούς φορολογικού μέτρου, τα μέλη της επιτροπής αντιπρότειναν την αναθεώρηση από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας των αξιών ακινήτων σε τακτά χρονικά διαστήματα, έτσι που ο υπολογισμός κέρδους να γίνεται στη βάση μιας περιοδικά επαναλαμβανόμενης και κατά συνέπεια δίκαιης και αντικειμενικής για όλους τους ενδιαφερομένους εκτίμησης των αξιών ακίνητης ιδιοκτησίας.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών συμφώνησαν ότι η πιο πάνω εισήγηση δημιουργεί τα εχέγγυα για δικαιότερη αντιμετώπιση του όλου θέματος, δήλωσαν όμως πως είναι αμφίβολο αν αυτή μπορεί να υλοποιηθεί, διότι εξαρτάται αποκλειστικά από τις δυνατότητες του Κτηματολογίου να προχωρήσει σε αυτή, αφού προϋποθέτει τεράστιο όγκο δουλειάς και πολύ ψηλό διοικητικό κόστος.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως των στοιχείων που κατατέθηκαν ενώπιόν της, υιοθετεί ως θέμα αρχής τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

Η Επιτροπή καταλήγοντας στην απόφαση αυτή έλαβε ιδιαίτερα υπόψη ότι η συμμόρφωση της διοίκησης προς τη σχετική απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου σύμφωνα με τα πιο πάνω θα έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικού ύψους

φορολογικών εσόδων. Με την ευκαιρία αυτή η επιτροπή καλεί την εκτελεστική εξουσία να προβεί στις ενδεδειγμένες ενέργειες, για να καταστεί δυνατή η διενέργεια σε τακτά χρονικά διαστήματα γενικής εκτίμησης της ακίνητης ιδιοκτησίας στη Δημοκρατία, η οποία θα αποτελέσει τη βάση για δίκαιο διακανονισμό όλων των σχετικών ζητημάτων που άπτονται φορολογίας ακίνητης ιδιοκτησίας, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και ο σκοπός του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει ομιλητής επί θέματος αρχής. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν συνάδελφοι οι οποίοι ψηφίζουν εναντίον;

Είναι όλοι υπέρ.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο θεσπίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 6 θέμα είναι "Ο περί Εντάξεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Το θέμα αυτό αναβάλλεται εν αναμονή των θέσεων του Υπουργού Οικονομικών. Για τα επόμενα θέματα, τα υπ' αριθμόν 7 και 8, υπάρχει κοινή έκθεση. Τα θέματα αυτά είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1999" και "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όχι πως έχω ιδιαίτερη επιθυμία να αναγνώσω την έκθεση, αλλά δεν είναι ομόφωνη, αν μιλούμε για..

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχετε δίκαιο, είναι παράλειψη δική μου. Γράφει πως δεν είναι ομόφωνη.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Μερικές θέσεις είναι ομόφωνες και μερικές κατά πλειοψηφία. Εισηγούμαι όμως να θεωρηθεί αναγνωσθείσα, διότι εκεί που έχουν διαφωνίες κάποιοι συνάδελφοι θα τις αναφέρουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για τα νομοσχέδια που τιτλοφορούνται 1) "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1999" και 2) "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1999"

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος	Κίκης Καζαμίας
Νίκος Μουσιούττας	Αβραάμ Αντωνίου
Τάσσος Παπαδόπουλος	Ανδρέας Φιλίππου

Ισιδωρος Μακρίδης

Γιώργος Λιλλήκας

Σωκράτης Χάσικος

Πρόδρομος Προδρόμου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 14 και 21 Ιουνίου 1999. Στις συνεδρίες της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και όλων των αρμόδιων υπηρεσιών.

Σκοπός του πρώτου νομοσχεδίου που προτείνεται, όπως αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή, είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £10.611.180 και η διάθεσή του για διάφορους σκοπούς, οι οποίοι αναφέρονται αναλυτικότερα στο παράρτημα Α΄.

Σκοπός του δεύτερου νομοσχεδίου που προτείνεται, όπως αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή, είναι η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Αναπτύξεως ποσού £11.350.311 και η διάθεσή του για διάφορους σκοπούς, οι οποίοι αναφέρονται αναλυτικότερα στο παράρτημα Β΄.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών, τα πιο πάνω ποσά προορίζονται για την κάλυψη δαπανών για την υλοποίηση διάφορων σκοπών και προγραμμάτων της κυβέρνησης, είτε γιατί γι' αυτά δεν έχει γίνει οποιαδήποτε πρόνοια στους προϋπολογισμούς του 1999 είτε γιατί η πρόνοια που έγινε υπήρξε ανεπαρκής.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού άκουσε σε πρώτο στάδιο τις απόψεις και εξηγήσεις των εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών αναφορικά με τους σκοπούς διάθεσης των ζητούμενων πιστώσεων, ζήτησε πρόσθετα στοιχεία και πληροφορίες για ορισμένες πιστώσεις οι οποίες έκρινε

ότι θα έπρεπε να διερευνηθούν περαιτέρω, όσον αφορά το σκοπό για τον οποίο θα διατεθούν.

Η επιτροπή, αφού μελέτησε όσα πρόσθετα στοιχεία κατατέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε στο στάδιο αυτό να εισηγηθεί την ψήφιση του μεγαλύτερου μέρους των ζητούμενων πιστώσεων και να αφήσει, για να μελετηθούν σε μεταγενέστερο στάδιο, πιστώσεις για τις οποίες είτε δεν έλαβε στοιχεία είτε δεν έλαβε έγκαιρα τα στοιχεία που είχαν ζητηθεί. Πρόσθετα, η επιτροπή αποφάσισε να εισηγηθεί κατά πλειοψηφία την απόρριψη ορισμένων κονδυλίων, ενώ για κάποια άλλα, παρά το ότι εισηγείται τελικά την ψήφισή τους, θεωρεί σκόπιμο να διατυπώσει παράλληλα ορισμένες επιφυλάξεις ή σχόλια που θα διευκρινίζουν τη θέση της.

Με βάση τα πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού σημειώνει ειδικότερα τα ακόλουθα, όσον αφορά το πρώτο υπό συζήτηση νομοσχέδιο:

- 1) Εισηγείται την έγκριση της πρόσθετης πίστωσης ύψους £1.100.000 για την πρόσληψη διακόσιων πενήντα νέων εθελοντών πενταετούς υποχρεώσεως για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς με την προϋπόθεση ότι το ποσό αυτό θα διατεθεί για την πλήρωση κενών θέσεων από Κυπρίους εθελοντές και ότι ο συνολικός αριθμός των ΕΠΥ θα διατηρηθεί σε λιγότερους από χίλιους.
- 2) Εισηγείται την έγκριση της συμπληρωματικής πίστωσης ύψους £100.000 για την παροχή επιδομάτων σε υπαλλήλους που υπηρετούν πέρα από τις συνήθεις ώρες εργασίας στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών, με στόχο την ολοκλήρωση της καθυστερημένης εργασίας και την εφαρμογή της μηχανογράφησης. Εντούτοις, η επιτροπή, με βάση και την ενημέρωση και την ανταλλαγή απόψεων που είχε με τους αρμοδίους του τμήματος,

σημειώνει ότι δεν είναι διατεθειμένη στο μέλλον να εγκρίνει οποιαδήποτε πίστωση αναφορικά με υπερωριακή απασχόληση προσωπικού.

- 3) Προτίθεται να εγκρίνει συμπληρωματική πίστωση ύψους £422.000 που απαιτείται για τη διεκπεραίωση της καθυστερημένης εργασίας του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας “με το τεμάχιο” και υπερωριακά, αφού προηγουμένως έλαβε τις διαβεβαιώσεις των αρμοδίων του τμήματος ότι θα ασκείται ο ενδεδειγμένος έλεγχος της αποδοτικότητας της υπερωριακής των υπαλλήλων.
- 4) Στο στάδιο αυτό εισηγείται την αναβολή της έγκρισης πρόσθετης πίστωσης ύψους £190.000 για την κάλυψη των αυξημένων δαπανών λόγω της μετάβασης λειτουργιών διάφορων υπουργείων, τμημάτων και υπηρεσιών στις Βρυξέλλες για τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις Κύπρου-Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η επιτροπή, θέλοντας να διαπιστώσει αν οι αποστολές αυτές πραγματοποιούνται με την κατάλληλη σύνεση και λιτότητα και χωρίς οποιαδήποτε κατάχρηση ή υπερβολή σε σχέση με τον αριθμό των προσώπων που συμμετέχουν σε αυτές, ζήτησε πρόσθετα στοιχεία αναφορικά με τον αριθμό και τη σύνθεση των ομάδων που μεταβαίνουν στο εξωτερικό για τους σκοπούς της εναρμόνισης ή των διαπραγματεύσεων της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επειδή τα στοιχεία αυτά δεν έχουν μέχρι στιγμής κατατεθεί, η επιτροπή θεώρησε σκόπιμο να αναβάλει τη συζήτηση του κονδυλίου αυτού, μέχρι να έχει ενώπιόν της τα στοιχεία που έχουν ζητηθεί.

Αναφορικά με το δεύτερο υπό συζήτηση νομοσχέδιο, η επιτροπή παρατηρεί:

- 1) Σε σχέση με τη συμπληρωματική πίστωση ύψους £110.000 για την κάλυψη της δαπάνης για τη διεξαγωγή γενικής διαφημιστικής εκστρατείας για τα κυπριακά βιομηχανικά προϊόντα από τις οργανώσεις ΟΕΒ και ΚΕΒΕ με την

οικονομική υποστήριξη του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, τα μέλη της επιτροπής, βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Κόμματος και του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, εισηγούνται την καταψήφισή της διαφωνώντας τόσο με τον τρόπο με τον οποίο επιλέχθηκαν οι οίκοι όσο και γενικά με την ανάληψη της εκστρατείας από τις οργανώσεις αυτές αντί από το ίδιο το υπουργείο, που είναι και ο χρηματοδότης της.

- 2) Αναφορικά με το κονδύλι ύψους £700.000 για την ολοκλήρωση του νέου μηχανοποιημένου σταθμού επεξεργασίας οικιακών και βιομηχανικών λυμάτων Λευκωσίας και Λάρνακας στον Άγιο Σωζόμενο, η πλειοψηφία της επιτροπής εισηγείται την έγκρισή του, επειδή αυτό αφορά την κάλυψη συμβατικών υποχρεώσεων. Εντούτοις, ορισμένα μέλη της επιτροπής εξέφρασαν την άποψη ότι το όλο θέμα θα πρέπει να διερευνηθεί από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου ενόψει του συνολικού κόστους στο οποίο θα ανέλθει τελικά το έργο σε σύγκριση με την αρχική εκτίμηση που είχε δοθεί από την κυβέρνηση και στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού. Τα μέλη της επιτροπής, βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, δήλωσαν ότι, αν και για τους πιο πάνω λόγους, καθώς και για λόγους συνέπειας με την προηγούμενη στάση τους σχετικά με την έγκριση κονδυλίων για το έργο αυτό, θα έπρεπε να καταψηφίσουν την εν λόγω πίστωση, εντούτοις για μόνο το λόγο ότι το συγκεκριμένο κονδύλι αφορά συμβατικές υποχρεώσεις θα τηρήσουν στάση αποχής κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια.
- 3) Εισηγείται την αναβολή της ψήφισης ποσού ύψους £233.211 που πρόκειται να διατεθεί για την κάλυψη πρόσθετων πιστώσεων σχετικά με δικαιώματα

εμπειρογνωμόνων για την ετοιμασία μελετών. Η επιτροπή εισηγείται την αναβολή αυτή, γιατί στους σκοπούς διάθεσης του εν λόγω ποσού περιλαμβάνεται και η μελέτη για την ετοιμασία του νόμου πλαισίου, όσον αφορά τη διαχείριση και λειτουργία των αερολιμένων σε αυτόνομη βάση. Η επιτροπή θεωρεί ότι το θέμα αυτό είναι πολύ σοβαρό, αφού επιφέρει θεσμικές αλλαγές στο υφιστάμενο καθεστώς λειτουργίας των αερολιμένων. Ως εκ τούτου αποτελεί θέμα καθαρά πολιτικής τοποθέτησης και όχι θέμα τεχνοκρατικό. Για τους λόγους αυτούς θεωρεί ορθό, πριν δώσει την έγκρισή της για τη διάθεση οποιουδήποτε κονδυλίου θα προκρίνει και την πολιτική τοποθέτησή της στο θέμα, να ακούσει τις απόψεις του αρμόδιου υπουργού. Εισηγείται την έγκριση ποσού ύψους £900.000 για τις βελτιώσεις που αφορούν το νέο δρόμο Λευκωσίας-Λεμεσού, αφού προηγουμένως έχει λάβει τη διαβεβαίωση των αρμοδίων ότι θα γίνουν οι αναγκαίες ενέργειες για τη ριζική αναμόρφωση του ιδιαίτερα προβληματικού τμήματος του δρόμου στην περιοχή Μονής, με βάση τις εξηγήσεις που της δόθηκαν.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, με βάση τις πιο πάνω ομόφωνες ή κατά πλειοψηφία θέσεις της και υπογραμμίζοντας τις παρατηρήσεις και τις επιφυλάξεις που αναφέρονται πιο πάνω, εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση και των δύο υπό συζήτηση νομοσχεδίων, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί από αυτή, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του πρώτου νομοσχεδίου, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1999”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιος θέλει να μιλήσει επί θέματος αρχής;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Υπάρχει μετά η έκθεση περί Κοινοτήτων, που είναι πολύ μεγάλη, και υπάρχουν μόνο δύο επιμέρους διαφωνίες συναδέλφων, του κ. Κιπτή και του κ. Θεοδώρου. Εισηγησή μου είναι στις περιπτώσεις που είναι μεμονωμένοι βουλευτές να μην αναγιγνώσκεται η έκθεση και, εφόσον επιθυμούν, να εγείρουν οι ίδιοι τα θέματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του πρώτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £10.421.180 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρήστε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του πρώτου νομοθετήματος;

Αντιλαμβάνομαι, το σύνολο των παρισταμένων, είκοσι εννέα βουλευτές.

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

Ουδείς.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ενόψει του ότι κανείς δεν ενίσταται, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε τώρα στο δεύτερο, που είναι “Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1999”. Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει ένσταση. Μη υπάρξουσης ενστάσεως θεωρείται ότι οι είκοσι οκτώ παριστάμενοι βουλευτές ψηφίζουν υπέρ, ουδείς εναντίον. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού

£11.207.100 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, να επαναληφθεί η ψηφοφορία, διότι νόμισα ότι διαβάστηκε και στις δύο περιπτώσεις η δευτέρα και τρίτη ανάγνωση.

Πόσοι είναι υπέρ;

Οι παριστάμενοι είκοσι οκτώ βουλευτές είναι υπέρ.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα θέματα με αριθμό 9,10,11 και 12 δεν είναι έτοιμα, κύριοι συνάδελφοι, ενώ για το 13, που είναι “Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου Νόμος του 1999”, είναι ομόφωνη η έκθεση και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Αβραάμ Αντωνίου

Νίκος Μουσιούππας

Ανδρέας Φιλίππου

Τάσσος Παπαδόπουλος

Γιώργος Λιλλήκας

Ισιδωρος Μακρίδης

Μη μέλη της επιτροπής:

Σωκράτης Χάσικος

Μάριος Ματσάκης

Πρόδρομος Προδρόμου

Χρίστος Ρότσας

Κίκης Καζαμίας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 21 Ιουνίου 1999.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι ο διορισμός σε μόνιμες θέσεις του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου όλων των έκτακτων υπαλλήλων που υπηρετούν στο χρηματιστήριο κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του υπό ψήφιση νόμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

Η επιτροπή, καταλήγοντας στη θέση της αυτή, έλαβε ιδιαίτερα υπόψη ότι η πρόσληψη των πιο πάνω έκτακτων υπαλλήλων που μονιμοποιούνται έγινε με βάση αξιοκρατικές διαδικασίες, σύμφωνα με πρόνοιες που περιλήφθηκαν στη βασική νομοθεσία του χρηματιστηρίου, έπειτα από εισήγηση της ίδιας της επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ομιλητής επί θέματος αρχής; Όχι. Να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Διορισμοί. Άρθρο 3.

Κανονισμοί στους οποίους υπόκεινται οι διοριζόμενοι. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

Άπαντες.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπαρχούσης ψήφου εναντίον ή ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 14 θέμα δεν είναι έτοιμο. Το υπ' αριθμόν 15 θέμα είναι "Ο περί Κοινοτήτων Νόμος του 1997". Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Κοινοτήτων Νόμος του 1997"

Παρόντες:

Νίκος Κατσοουρίδης, πρόεδρος

Στέλιος Στυλιανού

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Μάρκος Κυπριανού

Κίκης Γιάγκου

Στάθης Κιπτής

Δημήτρης Συλλούρης

Δώρος Θεοδώρου

Αντώνης Καράς

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε πολλές συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 20 Μαΐου 1998 και 2 Ιουνίου 1999. Στα πλαίσια της εξέτασης του νομοσχεδίου αυτού κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, ο Έπαρχος Λευκωσίας καθώς και εκπρόσωποι της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η εισαγωγή νέας αναθεωρημένης και εκσυγχρονισμένης νομοθεσίας για τη διοίκηση των κοινοτήτων, κατά το πρότυπο του Ευρωπαϊκού Χάρτη για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, σε αντικατάσταση των υφιστάμενων σχετικών νομοθεσιών.

Οι βασικότερες διατάξεις του προτεινόμενου νόμου συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Καταργούνται τα υφιστάμενα συμβούλια βελτιώσεως και οι χωρητικές αρχές και δημιουργείται μια νέα μορφή τοπικής αυτοδιοίκησης, τα κοινοτικά συμβούλια που θα εκλέγονται για πενταετή θητεία. Οι πρώτες γενικές κοινοτικές εκλογές θα διεξαχθούν ταυτόχρονα με τις δημοτικές εκλογές του Δεκεμβρίου του 2001.
- Προνοείται διοικητική αυτοτέλεια των κοινοτικών συμβουλίων που θα προεδρεύονται από τον κοινοτάρχη της οικείας κοινότητας, ο οποίος θα αποτελεί την εκτελεστική αρχή κάθε κοινοτικού συμβουλίου και θα προϊίσταται των υπηρεσιών του.
- Ο αριθμός των μελών κάθε κοινοτικού συμβουλίου θα είναι ανάλογος με τον αριθμό των εγγεγραμμένων εκλογέων κάθε κοινότητας, εκτός από τις δημαρχούμενες και τις απροσπέλαστες περιοχές, όπου το κοινοτικό συμβούλιο θα αποτελείται από τον κοινοτάρχη, τον αναπληρωτή κοινοτάρχη και τρία μέλη. Σημειώνεται ότι με βάση τις υπό κατάργηση σχετικές

ισχύουσες νομοθεσίες ο αριθμός των μελών των συμβουλίων είναι ο ίδιος για όλες τις κοινότητες.

- Προβλέπεται ενιαία εκλογή των μελών των κοινοτικών συμβουλίων για αυτόχθονες και εκτοπισθέντες, ενώ με βάση τις υφιστάμενες νομοθεσίες προβλέπεται ξεχωριστή εκλογή.
- Καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την κήρυξη δύο ή περισσότερων κοινοτήτων που συνορεύουν σε σύμπλεγμα κοινοτήτων, με τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος μεταξύ των εγγεγραμμένων εκλογέων κάθε επηρεαζόμενης κοινότητας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, ύστερα από διεξοδική μελέτη των διατάξεων του υπό αναφορά νομοσχεδίου, σε συνάρτηση και με τις απόψεις που εκφράσθηκαν ενώπιόν της, επέφερε στο κείμενό του αρκετές τροποποιήσεις, οι κυριότερες των οποίων αναφέρονται στα πιο κάτω:

- Καθίσταται υποχρεωτική η δυναμική εξουσία που παρέχεται στον υπουργό να κηρύσσει σε σύμπλεγμα κοινοτήτων δύο ή περισσότερες κοινότητες που συνορεύουν, μετά από επιθυμία των κοινοτήτων που εκφράζεται με δημοψήφισμα, καθώς και η εξουσία του να διατάσσει τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος μεταξύ των εγγεγραμμένων εκλογέων οποιασδήποτε κοινότητας που έχει συμπλεγματοποιηθεί, για να εξακριβωθεί κατά πόσο αυτοί επιθυμούν την κατάργηση του συμπλέγματος.
- Προστίθεται στο νομοσχέδιο νέα πρόνοια με βάση την οποία παρέχεται η δυνατότητα σε κοινότητα που μετέχει σε σύμπλεγμα κοινοτήτων να αποχωρήσει από αυτό, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις.

- Καθορίζεται ότι πρόεδρος του συμβουλίου συμπλέγματος κοινοτήτων θα είναι ο κοινοτάρχης της μεγαλύτερης σε πληθυσμό κοινότητας που μετέχει στο σύμπλεγμα.
- Διαγράφονται από το νομοσχέδιο οι πρόνοιες που προβλέπουν ότι οι κοινοτάρχες και τα μέλη των συμβουλίων, σε περίπτωση άρνησης εκτέλεσης των καθηκόντων τους, θα είναι ένοχοι αδικήματος, καθώς και εκείνες που παρέχουν στους κοινοτάρχες εξουσία να ασκούν αστυνομικά καθήκοντα. Διαγράφονται επίσης οι πρόνοιες για την επιβολή και είσπραξη διαφυλίων, την επιβολή τέλους δημόσιου θεάματος, καθώς και οι πρόνοιες για τη διαδικασία ζύγισης και μέτρησης αγαθών που πωλούνται εντός των ορίων οποιασδήποτε κοινότητας.
- Καθορίζεται ότι ο ετήσιος προϋπολογισμός των κοινοτήτων που ετοιμάζεται από το συμβούλιο θα πρέπει να είναι ισοσκελισμένος. Εξαίρεση θα επιτρέπεται μόνο έπειτα από έγκριση του υπουργού.
- Η εξουσία που παρέχεται στο Υπουργικό Συμβούλιο να ορίζει και να τροποποιεί τα σύνορα οποιασδήποτε πόλης ή κοινότητας θα υπόκειται στην έγκριση της Βουλής των Αντιπροσώπων.
- Σε κοινότητες που βρίσκονται στις δημαρχούμενες περιοχές δε θα εγκαθιδρύονται συμβούλια, αλλά σ' αυτές θα εκλέγονται μόνο κοινοτάρχες.

Υπό το φως των πιο πάνω θέσεών της, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών διαμόρφωσε ανάλογα το κείμενο του νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του , ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Κοινοτήτων Νόμος του 1999”.

Παράλληλα με την πιο πάνω ομόφωνη θέση της επιτροπής έχουν εκφρασθεί από μέλη της οι ακόλουθες επιμέρους διαφωνίες:

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Στάθης Κιπτής διαφώνησε με την απόφαση της επιτροπής με βάση την οποία ο Υπουργός Εσωτερικών θα μπορεί να εξαιρεί κάποιες κοινότητες από την υποβολή ισοσκελισμένου προϋπολογισμού, γιατί θεωρεί ότι τέτοια εξουσία θα παρέχει τη δυνατότητα στον εκάστοτε υπουργό να παρεμβαίνει ασκώντας πολιτική και έμμεσα να ελέγχει τη λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Δώρος Θεοδώρου δήλωσε πως η κοινοβουλευτική του ομάδα διαφωνεί με την απόφαση της επιτροπής με βάση την οποία πρόεδρος του συμβουλίου συμπλέγματος κοινοτήτων θα διορίζεται ο πρόεδρος της μεγαλύτερης σε πληθυσμό κοινότητας που μετέχει στο σύμπλεγμα και υποστηρίζει πως ο πρόεδρος θα πρέπει να αποκτά το αξίωμα αυτό μέσα από δημοκρατικές διαδικασίες με εκλογές που θα διεξάγονται κατευθείαν από τους ψηφοφόρους των κοινοτήτων που μετέχουν στο σύμπλεγμα. Επιπρόσθετα, ο ίδιος βουλευτής ανέφερε πως η κοινοβουλευτική του ομάδα διαφωνεί με τη μη εγκαθίδρυση συμβουλίων στις δημαρχούμενες περιοχές, καθώς και με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου που αναφέρονται στο ρόλο και τις αρμοδιότητες των συμβουλίων σε δημαρχούμενες περιοχές. Ο κ. Θεοδώρου ανέφερε πως για το θέμα αυτό η κοινοβουλευτική του ομάδα προτίθεται να υποβάλει σχέδιο ολοκληρωμένης νομοθεσίας τόσο για τα συμβούλια στις δημαρχούμενες περιοχές όσο και για τα συμβούλια των κατεχόμενων κοινοτήτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Ο κ. Νεοφύτου.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Θα είμαι πολύ σύντομος. Χαιρετίζοντας την ψήφιση του παρόντος νομοσχεδίου, να πω ότι γίνεται ένα βήμα μπροστά, όσον αφορά την τοπική αυτοδιοίκηση, και εύχομαι

μαζί με την κυβέρνηση και τα υπόλοιπα κόμματα να προχωρήσουμε και να εναρμονιστούμε πλήρως με το κοινοτικό κεκτημένο με το να δημιουργήσουμε τη δευτεροβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση, ούτως ώστε να δώσουμε σάρκα και οστά σε μια πραγματική τοπική αυτοδιοίκηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν είχα πρόθεση να μιλήσω. Η κοινοβουλευτική μας ομάδα αισθάνεται μεγάλη ικανοποίηση για το συγκεκριμένο νομοσχέδιο. Το αρχικό σχέδιο νόμου, βάσει του οποίου κατετέθη τελικά η κυβερνητική πρόταση, κατετέθη από την κοινοβουλευτική μας ομάδα. Πρέπει να πω ότι όλες οι κοινοβουλευτικές ομάδες εργάστηκαν σκληρά πάνω στο συγκεκριμένο θέμα, διότι ήταν πάρα πολλά τα θέματα που έπρεπε να αντιμετωπιστούν και να ευχηθούμε να λειτουργούν καλύτερα οι κοινότητες μετά την ψήφιση αυτού του νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Καράς.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Αξίζει τον κόπο, νομίζω, ύστερα από πολλή δουλειά που κάναμε στην επιτροπή Εσωτερικών και όλες οι πλευρές προσπαθήσαμε πραγματικά να δώσουμε ένα νομοθέτημα το οποίο πιστεύουμε ειλικρινά ότι θα είναι μια νέα βάση στην τοπική αυτοδιοίκηση. Με την ψήφιση του νομοσχεδίου, κύριε Πρόεδρε, καταργούνται τα συμβούλια βελτιώσεως και οι χωρικές αρχές και εισάγεται ένας νέος θεσμός, το κοινοτικό συμβούλιο, το οποίο αποκτά αυτοτέλεια, αυτοδυναμία, αυτοδιοίκηση, ωσάν να πρόκειται περί δήμου. Δηλαδή, τα της κοινότητας πλέον έχουν να τα διαχειριστούν τα κοινοτικά συμβούλια, στην προοδευτικότητα των οποίων εναποτίθεται η ελπίδα κάθε

κοινότητας. Ασφαλώς, παραμένει στον έπαρχο ο έλεγχος νομιμότητας μόνο, ο οποίος οφείλει εντός τακτής προθεσμίας να ενημερώνει κατά πόσο κάτι είναι έκδηλα εκτός νόμου. Νομίζουμε, κύριε Πρόεδρε, ότι με την αναβάθμιση των τοπικών μας αρχών δίνουμε την ευκαιρία και τη βάση στις κοινότητές μας για καλύτερη πρόοδο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ασφαλώς, είναι ένας προοδευτικός θεσμός, τον οποίο ασπαζόμαστε. Εκείνο που ήθελα να τονίσω εγώ είναι η υποχρέωση και η ευθύνη της κυβέρνησης να βοηθήσει στο αρχικό στάδιο, που θα γίνουν αναπροσαρμογές στην τοπική διοίκηση. Οπωσδήποτε, αυτά τα συμβούλια θα χρειάζονται τη βοήθεια του κράτους και εκφράζω την πεποίθηση ότι η κυβέρνηση θα σταθεί αρωγός και θα τους προσφέρει οποιαδήποτε βοήθεια χρειάζονται, για να μπορούν να ασκήσουν τα νέα τους καθήκοντα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι όμως ότι τίθεται σε ισχύ την 31η Δεκεμβρίου του 2001.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Το κοινοτικό συμβούλιο και ο πρόεδρος θα εκλεγούν το Δεκέμβριο του 2001 και συνδέεται πλέον με τις δημορχιακές εκλογές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Ευχαριστώ, κύριοι συνάδελφοι.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Μέλη της κοινότητας. Άρθρο 3.

Μητρώο μελών της κοινότητας. Άρθρο 4.

Διοίκηση των κοινοτήτων. Άρθρο 5.

Εγκαθίδρυση Συμβουλίων. Άρθρο 6.

Συμπλέγματα κοινοτήτων. Άρθρο 7.

Αποχώρηση κοινότητας από σύμπλεγμα. Άρθρο 8.

Κατάργηση συμπλέγματος. Άρθρο 9.

Κανονισμοί για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος. Άρθρο 10.

Σύσταση Συμβουλίου. Άρθρο 11.

Συμβούλιο συμπλέγματος κοινοτήτων. Άρθρο 12.

Θητεία Συμβουλίων. Άρθρο 13.

Δικαίωμα του εκλέγειν. Άρθρο 14.

Εκλογικοί κατάλογοι. Άρθρο 15.

Προσόντα εκλογιμότητας, κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα. Άρθρο 16.

Γενικές Κοινοτικές Εκλογές. Άρθρο 17.

Αναπληρωματικές εκλογές. Άρθρο 18.

Προκήρυξη εκλογών. Άρθρο 19.

Διορισμός Γενικού Εφόρου και Εφόρων Εκλογής. Άρθρο 20.

Ένταλμα εκλογής. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 21.

Υποβολή υποψηφιοτήτων και ανακήρυξη υποψηφίων. Άρθρο 22.

Διαδικασία υποβολής υποψηφιοτήτων. Άρθρο 23.

Ενστάσεις κατά εγγράφων υποβολής υποψηφιότητας. Άρθρο 24.

Συνδυασμοί και εμβλήματα. Άρθρο 25.

Απόσυρση υποψηφιότητας. Άρθρο 26.

Θάνατος υποψηφίου. Άρθρο 27.

Κανένας υποψήφιος. Άρθρο 28.

Εκλογή χωρίς ψηφοφορία. Άρθρο 29.

Αναβολή ανακήρυξης υποψηφίων. Άρθρο 30.

Εφαρμογή των διατάξεων του περί Εκλογής Μελών της Βουλής των

Αντιπροσώπων Νόμου. Άρθρο 31.

Συγκέντρωση και κατάταξη των αποτελεσμάτων της εκλογής. Άρθρο 32.

Κατανομή θέσεων. Άρθρο 33.

Δεύτερη κατανομή θέσεων. Άρθρο 34.

Ανακήρυξη εκλεγέντων. Άρθρο 35.

Πλήρωση κενής θέσης. Άρθρο 36.

Διαδικασία αναπληρωματικής εκλογής. Άρθρο 37.

Απαγόρευση εκλογικών συγκεντρώσεων κατά την ημέρα της ψηφοφορίας ή την προηγούμενη. Άρθρο 38.

Ακύρωση εκλογής και εκλογικά αδικήματα. Άρθρο 39.

Εκλογή κοινοτάρχη και αναπληρωτή κοινοτάρχη. Άρθρο 40.

Συνεδρίες του Συμβουλίου. Άρθρο 41.

Τήρηση πρακτικών. Άρθρο 42.

Εκτέλεση αποφάσεων του Συμβουλίου. Άρθρο 43.

Φύλαξη τίτλων, σφραγίδας κτλ. Άρθρο 44.

Παράλειψη εκτέλεσης καθήκοντος που επιβάλλεται από τον παρόντα Νόμο.
Άρθρο 45.

Αρμοδιότητες, καθήκοντα και δικαιώματα του κοινοτάρχη. Άρθρο 46.

Καθήκοντα των μελών του Συμβουλίου. Άρθρο 47.

Αποζημίωση κοινοτάρχη, δικαιώματα και ποινική ευθύνη κοινοτάρχη και μελών του Συμβουλίου. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 48.

Εξουσία του Συμβουλίου για τον καθορισμό των θέσεων του και της διαδικασίας πλήρωσής τους. Άρθρο 49.

Διορισμός γραμματέα και άλλων υπαλλήλων. Άρθρο 50.

Εκτέλεση καθηκόντων γραμματέα σε ειδικές περιπτώσεις. Άρθρο 51.

Εργοδότηση εργατών. Άρθρο 52.

Πειθαρχική εξουσία του Συμβουλίου. Άρθρο 53.

Παροχή εγγύησης από υπαλλήλους. Άρθρο 54.

Ευθύνη υπαλλήλων. Άρθρο 55.

Απαγόρευση συμφέροντος σε σύμβαση του Συμβουλίου. Άρθρο 56.

Σύναψη συμβάσεως με άλλα Κοινοτικά Συμβούλια ή δήμους. Άρθρο 57.

Κατοχύρωση υπαλλήλων. Άρθρο 58.

Περιέλευση περιουσίας στο Συμβούλιο. Άρθρο 59.

Εγγραφή και διάθεση ακίνητης ιδιοκτησίας. Άρθρο 60.

Διαδικασία κατάρτισης συμβάσεως. Άρθρο 61.

Απόκτηση κινητής και ακίνητης ιδιοκτησίας. Παράρτημα. Άρθρο 62.

Αναγκαστική απαλλοτρίωση ακίνητης ιδιοκτησίας. Παράρτημα. Άρθρο 63.

Ετήσιος προϋπολογισμός του Συμβουλίου. Άρθρο 64.

Ταμείο Κοινότητας. Άρθρο 65.

Διάθεση χρημάτων από το Ταμείο Κοινότητας. Άρθρο 66.

Πληρωμές και εισπράξεις. Άρθρο 67.

Κατάθεση χρηματικών ποσών. Άρθρο 68.

Ανάληψη χρηματικού ποσού. Άρθρο 69.

Τήρηση λογαριασμών. Άρθρο 70.

Έλεγχος λογαριασμών. Άρθρο 71.

Υποχρέωση παρουσίασης στοιχείων ή παροχής πληροφοριών για σκοπούς ελέγχου. Άρθρο 72.

Εκτέλεση καθηκόντων ταμιά από τον κοινοτάρχη. Άρθρο 73.

Τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Άρθρο 74.

Συντελεστής τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας. Άρθρο 75.

Επιβολή τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας. Άρθρο 76.

Φορολογικοί κατάλογοι. Άρθρο 77.

Είσπραξη τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας. Άρθρο 78.

Απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας. Άρθρο 79.

Τέλος επί ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται μέσα στις κυρίαρχες περιοχές των βάσεων και επί άλλων περιουσιακών στοιχείων. Άρθρο 80.

Γενική αρμοδιότητα του Συμβουλίου. Άρθρο 81.

Καθήκοντα του Συμβουλίου. Άρθρο 82.

Εξουσίες Συμβουλίου. Τρίτος Πίνακας. Άρθρο 83.

Ρύθμιση τροχαίας κίνησης. Άρθρο 84.

Άδεια για διεξαγωγή επιχείρησης κ.λπ. Άρθρο 85.

Χορήγηση άδειας σε πρόσωπα που διεξάγουν επιχείρηση κ.λπ. Τέταρτος Πίνακας. Άρθρο 86.

Παράλειψη υποβολής αίτησης στο Συμβούλιο για άδεια. Άρθρο 87.

Τύπος άδειας. Άρθρο 88.

Διάρκεια άδειας. Άρθρο 89.

Απαγόρευση διεξαγωγής επιχείρησης κ.λπ. χωρίς άδεια. Άρθρο 90.

Αδικήματα σε σχέση με τις άδειες. Άρθρο 91.

Πλανοδιοπώληση μέσα στα όρια της κοινότητας. Άρθρο 92.

Απαγόρευση στη χρήση θεάτρων κ.λπ. χωρίς προηγούμενη άδεια. Άρθρο 93.

Χορήγηση και τύπος άδειας. Άρθρο 94.

Ειδικές πρόνοιες για επίβλεψη από υπαλλήλους. Άρθρο 95.

Ανάκληση άδειας. Άρθρο 96.

Αδικήματα. Άρθρο 97.

Είσοδος αστυνομικού ή άλλου εξουσιοδοτημένου προσώπου σε υποστατικό ή χώρο ή αντίσκηνο. Άρθρο 98.

Εισπράξεις τελών, δικαιωμάτων και φόρων που δεν έχουν καταβληθεί. Άρθρο 99.

Εξουσία εισόδου σε υποστατικά. Άρθρο 100.

Παρεμπόδιση εκτέλεσης καθηκόντων. Άρθρο 101.

Διάταγμα ποινικού δικαστηρίου για την καταβολή τελών ή δικαιωμάτων. Άρθρο 102.

Δικαίωμα Συμβουλίου να ενάγει και να ενάγεται υπό την επωνυμία του. Άρθρο 103.

Καταβολή νομικών εξόδων. Άρθρο 104.

Εξουσία Επάρχου να συμβιβάζει εξωδίκως ποινικά αδικήματα. Άρθρο 105.

Προσφυγή κατά αποφάσεως Συμβουλίου. Άρθρο 106.

Απαλλαγή από δικαστικά τέλη. Άρθρο 107.

Εμφάνιση σε νομικές διαδικασίες και επίδοση δικογράφων. Άρθρο 108.

Εκχώρηση καθηκόντων. Άρθρο 109.

Κανένας δεν απαλλάσσεται της υποχρέωσης για καταβολή φόρων κ.λπ. Άρθρο 110.

Απαλλαγή Συμβουλίου από τη φορολογία, τα τέλη χαρτοσήμου κ.λπ. Άρθρο 111.

Τρόπος επίδοσης ειδοποιήσεων κ.λπ. Άρθρο 112.

Κανονισμοί. Άρθρο 113.

Εξουσία του Υπουργικού Συμβουλίου να ιδρύει νέες κοινότητες κ.λπ. Άρθρο 114.

Εξουσίες του Υπουργικού Συμβουλίου για ανάθεση πρόσθετων καθηκόντων.

Άρθρο 115.

Κανονισμοί Συμβουλίου. Άρθρο 116.

Κατάργηση νόμων. Άρθρο 117.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 117, οι τέσσερις Πίνακες και το Παράρτημα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 117, οι τέσσερις Πίνακες και το Παράρτημα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Κοινοτήτων Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα δύο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Στάθης Κιττής

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Γιώργος Λιλλήκας

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν την 1η και τη 15η Ιουνίου του 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, συνοδευόμενος από το διευθυντή του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου, καθώς και από άλλους υπηρεσιακούς αρμόδιους του ίδιου υπουργείου, εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών (Υπηρεσία Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού), του Τμήματος Προγραμματισμού, του Πανεπιστημίου Κύπρου, των εκπαιδευτικών οργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ και ΟΛΤΕΚ και του Συνδέσμου Υποαπασχολούμενων και Αδιόριστων Εκπαιδευτικών Κύπρου.

Σημειώνεται ότι το υπό αναφορά νομοσχέδιο εξετάστηκε παράλληλα με το θέμα που ενέγραψε εκ μέρους του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις ο βουλευτής κ. Θάσος Μιχαηλίδης για την αναβάθμιση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, τον τρόπο στελέχωσής του και τη συμβολή του στην παιδαγωγική κατάρτιση των εκπαιδευτικών. Ωστόσο, όπως διευκρινίστηκε από όλες τις πλευρές που παρευρέθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής, παρ’ όλο που τα δύο θέματα σχετίζονται άμεσα, εντούτοις η έναρξη της

εφαρμογής της προϋπηρεσιακής κατάρτισης που προτείνεται με το υπό αναφορά νομοσχέδιο πρέπει να διακριθεί από τις υπόλοιπες ενέργειες αναβάθμισης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι να επιφέρει στη βασική νομοθεσία για τη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία τις αναγκαίες τροπολογίες, ώστε να γίνει κατορθωτή η εισαγωγή της προϋπηρεσιακής κατάρτισης ως προϋπόθεσης για το διορισμό των εκπαιδευτικών λειτουργών μετά την 31η Ιουλίου του 2000.

Υπενθυμίζεται ότι ο θεσμός της προϋπηρεσιακής κατάρτισης των εκπαιδευτικών λειτουργών εισήχθη νομοθετικά από το 1987, αλλά για διάφορους λόγους η εφαρμογή του αναστελλόταν και στο μεταξύ, μέχρι σήμερα, εφαρμοζόταν ένα συναφές πρόγραμμα ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης, με βάση το οποίο οι εκπαιδευτικοί λειτουργοί, μετά το διορισμό τους, παρακολουθούν υποχρεωτικά παιδαγωγικά μαθήματα στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Η παρακολούθηση αυτή αποτελεί προϋπόθεση για την επικύρωση του διορισμού τους κατά τη λήξη της περιόδου δοκιμασίας.

Ειδικότερα, με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο προτείνεται να εφαρμοστεί και φέτος μέχρι την 31η Ιουλίου 2000 το πρόγραμμα που, όπως επεξηγήθηκε, εφαρμοζόταν μέχρι σήμερα και ταυτόχρονα να αρχίσει το νέο πρόγραμμα της προϋπηρεσιακής κατάρτισης. Συγκεκριμένα, θα κληθεί αριθμός εκπαιδευτικών λειτουργών που θα διοριστούν το έτος 2000 να παρακολουθήσουν από τον προσεχή Σεπτέμβριο το νέο πρόγραμμα, έτσι ώστε αυτοί να πληρούν την προϋπόθεση του νόμου για προσκόμιση του πιστοποιητικού παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος πριν από το διορισμό τους.

Στο στάδιο της μελέτης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου προέκυψε διαφωνία στις θέσεις του Πανεπιστημίου Κύπρου και του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, ως προς το βαθμό συμμετοχής του πανεπιστημίου στο σχεδιασμό και την υλοποίηση του όλου

προγράμματος και την απονομή του σχετικού πιστοποιητικού. Με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας στα επίμαχα ζητήματα, ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού ανέλαβε προσπάθεια συνδιαλλαγής των εμπλεκόμενων πλευρών. Ύστερα από ενέργειές του, η επιτροπή σε νέα συνεδρία της ενημερώθηκε για τη συμφωνία που επήλθε ανάμεσα στα ενδιαφερόμενα μέρη, η οποία διαλαμβάνει ότι το πρόγραμμα της προϋπηρεσιακής κατάρτισης θα προσφέρεται στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο με τη συνδρομή όμως του Πανεπιστημίου Κύπρου ή και άλλων πανεπιστημίων ή ιδρυμάτων και ότι τα συμφωνηθέντα θα περιληφθούν στο λεκτικό του νομοσχεδίου.

Επιπρόσθετα, την επιτροπή απασχόλησε και το ζήτημα σχετικά με τη δυνατότητα που παρέχει το νομοσχέδιο στον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού να ρυθμίζει λεπτομέρειες και άλλες αδυναμίες ή κενά του προγράμματος με γενικές οδηγίες. Τελικά, επήλθε σύγκλιση απόψεων ότι, για πρακτικούς λόγους και για να διασφαλιστεί ότι η έναρξη του προγράμματος δε θα καθυστερήσει, είναι αναγκαίο για το πρώτο έτος εφαρμογής του προγράμματος να παρασχεθεί η πιο πάνω δυνατότητα στον υπουργό, ώστε να εξασφαλιστεί και η αναγκαία ευελιξία στη ρύθμιση των διάφορων λεπτομερειών ή αδυναμιών που τυχόν θα προκύψουν κατά την πρώτη εφαρμογή του προγράμματος. Παράλληλα, όμως, έγινε δεχτό από όλες τις πλευρές ότι για τη ρύθμιση τέτοιας φύσης ζητημάτων πρέπει να εκδοθούν κανονιστικές διοικητικές πράξεις αμέσως μετά το τέλος του πρώτου έτους της πλήρους εφαρμογής του προγράμματος, οπότε θα έχουν οριστικά διαφανεί όλες οι αναγκαίες επιμέρους ρυθμίσεις για την καλύτερη εφαρμογή του προγράμματος.

Η ανάγκη άμεσης έναρξης της προϋπηρεσιακής κατάρτισης των εκπαιδευτικών λειτουργών υποστηρίχθηκε από όλους τους εκπροσώπους των οργανώσεων που παρευρέθηκαν στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής και τονίστηκε ότι αυτή θα συμβάλει

σημαντικά στη βελτίωση του επιπέδου των εκπαιδευτικών και κατά συνέπεια στην απαραίτητη αναβάθμιση της εκπαίδευσης.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό, αφού επέφερε σ' αυτό τις αναγκαίες τροποποιήσεις σύμφωνα με όσα αναφέρονται πιο πάνω, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ομιλητής επί θέματος αρχής;

Ναι, κύριε Χατζηγιάννη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως γνωρίζετε, επειδή προεδρεύατε της επιτροπής Παιδείας επί σειρά ετών, υπήρχε πάντοτε η αναστολή εφαρμογής της υποχρέωσης προϋπηρεσιακής επιμόρφωσης, προτού κάποιος ανέβει στην έδρα για να διδάξει. Είναι αλήθεια ότι στα πρώτα χρόνια αυτή η σκοπιμότητα ενδεχομένως να εδικοιολογήτο. Μετά την παρέλευση όμως δεκαπέντε τόσο ετών διαφάνηκε ότι αυτό το πράγμα ήταν παντελώς απαράδεκτο: Δηλαδή, ένας που τελείωσε το πανεπιστήμιο και είναι μακριά από το αντικείμενο για είκοσι τώρα χρόνια να βγαίνει στην έδρα, χωρίς καμία προϋπηρεσιακή επιμόρφωση και να την κάνει κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του. Με τη σημερινή νομοθετική ρύθμιση, από το Σεπτέμβριο ξεκινά προϋπηρεσιακή επιμόρφωση. Χαιρετίζω το γεγονός ότι όχι μόνο όλες οι πλευρές της Βουλής έχουν ομόφωνα υιοθετήσει αυτή τη νομοθετική ρύθμιση, αλλά και οι ίδιοι οι εμπλεκόμενοι, οι εκπαιδευτικοί, έχουν συμφωνήσει και κατανοήσει την αναγκαιότητα αυτής της επιμόρφωσης. Δράττομαι απλά της ευκαιρίας να πω ότι, μετά την επίτευξη αυτού του στόχου, που θα αναβαθμίσει τα επίπεδα της παρεχόμενης εκπαίδευσης στον τόπο μας,

η Βουλή σε κάποιο στάδιο θα πρέπει να τοποθετηθεί, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, πάνω σε ένα νομοσχέδιο που είναι κατατεθειμένο από το 1994, το περί Καταλόγου Διοριστέων, και να προβεί σε κάποιες ρυθμίσεις οι οποίες και το επίπεδο της εκπαίδευσης θα διαφυλάξουν αλλά και την κοινωνική πλευρά του νομίσματος, που αφορά αυτούς που περιμένουν τόσα χρόνια διορισμό, θα λάβουν υπόψη. Γι' αυτό και δράττομαι της ευκαιρίας, για να πω ότι η προεδρία της Βουλής πρέπει να συγκαλέσει ταχύτατα σύσκεψη κοινοβουλευτικών εκπροσώπων σε ανώτερο επίπεδο, για να ληφθούν πολιτικές αποφάσεις πάνω σ' αυτό το κεφάλαιο, γιατί η επιτροπή Παιδείας έχει επιληφθεί του θέματος. Είχαμε τουλάχιστο δύο-τρεις συνεδρίες, αλλά φτάσαμε στο σημείο εκείνο που πρέπει να ληφθούν αποφάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα εισηγούμουν, κύριε Χατζηγιάννη, να στείλετε μια επιστολή εκ μέρους των μελών της επιτροπής Παιδείας στον Πρόεδρο της Βουλής, ώστε να κάνει αυτή τη συνεδρία, στην παρουσία μάλιστα των μελών της επιτροπής Παιδείας, και να προχωρήσουμε να το εξετάσουμε. Αν υπάρχει βούληση, να συνεχίσουμε, αν όχι, βλέπουμε και κάνουμε.

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, θα ξεκινήσω συμφωνώντας με την εισήγηση του προέδρου της επιτροπής Παιδείας και του γραμματέα Παιδείας -να σας υπενθυμίσω ότι στις ΗΠΑ οι υπουργοί ονομάζονται γραμματείς- και λέγοντας ότι ωρίμασαν πλέον οι συνθήκες και στην Κύπρο, ώστε το σύστημα διορισμού των εκπαιδευτικών να καλυτερεύσει. Μπορεί να γίνει αυτό, αν ο πρόεδρος της επιτροπής ακολουθήσει την εισήγησή σας και εσείς αναλάβετε την πρωτοβουλία. Για το θέμα θα ήθελα να υπενθυμίσω στο σώμα ότι νομοθεσία για την προϋπηρεσιακή κατάρτιση των

εκπαιδευτικών υπάρχει, ψηφίστηκε το 1987, αλλά ο κύριος λόγος που δεν εφαρμόστηκε όλα αυτά τα χρόνια ήταν το ότι από το 1988 υπήρχε η πολιτική απόφαση ότι έπρεπε να αλλάξει το σύστημα διορισμών. Γι' αυτό και δεν εφαρμοζόταν η προϋπηρεσιακή κατάρτιση των εκπαιδευτικών, αλλά, επειδή δεν άλλαζε η νομοθεσία, οι εκπαιδευτικοί είχαν ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση. Το νομοθέτημα που είναι σήμερα ενώπιον της Βουλής και το οποίο, όπως φαίνεται, θα ψηφιστεί ομοφώνως είναι ένα πολύ σημαντικό νομοθέτημα. Είναι σημαντικό για πολλούς λόγους. Συζητήθηκε μαζί με το θέμα, που ενέγραψε ο βουλευτής της κοινοβουλευτικής μας ομάδας κ. Θάσος Μιχαηλίδης, για αναβάθμιση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου που λειτουργούσε για πολλά χρόνια με ένα μόνιμο διορισμένο, το διευθυντή του. Πριν από λίγα χρόνια διορίστηκαν ακόμη τρεις. Τώρα μπορεί να είναι επτά ή οκτώ. Υπήρξε πρόταση από μέρος της κυβερνήσεως, πολύ καλή, που λέει πως η αναβάθμιση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, μαζί με την πρόταση του συναδέλφου, θα συζητηθεί αργότερα.

Επί του παρόντος υπήρξαν δύο προτάσεις ενώπιόν μας για το συγκεκριμένο θέμα. Μία πρόταση από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, που έλεγε ότι θα αναλάβει εκείνο την ευθύνη της προϋπηρεσιακής κατάρτισης, και μια πρόταση από πλευράς πανεπιστημίου, το οποίο διεκδικούσε αυτό το δικαίωμα για τον εαυτό του. Τελικά, μετά και από παρεμβολή της επιτροπής Παιδείας, έγινε δυνατό να υπάρξει σύνθεση των δύο θέσεων και η νομοθεσία τροποποιείται, ώστε η προϋπηρεσιακή κατάρτιση να γίνεται στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, με τη συμβολή όμως του Πανεπιστημίου Κύπρου ή και άλλων πανεπιστημίων ή ιδρυμάτων, να είναι διάρκειας τουλάχιστον επτά μηνών και το πρόγραμμα αυτό να περιλαμβάνει, ανάμεσα σε άλλα, τα εξής τρία σημεία: α) παρακολούθηση σειράς παιδαγωγικών μαθημάτων, β) διδακτική άσκηση σε σχολεία και γ) επιτυχία σε συστηματική αξιολόγηση, που περιλαμβάνει και γραπτές εξετάσεις και αποτίμηση της αποτελεσματικότητας του υποψηφίου και μικρές μελέτες αναπτυξιακού

προγράμματος. Πιστεύουμε ότι έχει γίνει μια πάρα πολύ καλή δουλειά, το νομοθέτημα είναι πολύ σοβαρό και συγχαίρουμε το Υπουργείο Παιδείας που πήρε αυτή την πρωτοβουλία και την επιτροπή Παιδείας που βοήθησε, ώστε να υπάρξει μια σύνθεση των απόψεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ. Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Επειδή ο κ. Κιπτής απουσιάζει στο εξωτερικό, θέλω μια διευκρίνιση: Αυτή η προϋπηρεσιακή επιμόρφωση θα ισχύει και για τους διορισμένους στην Ελλάδα, που ασκούν ήδη το επάγγελμα, όταν πάρουν τη σειρά να έρθουν στην Κύπρο, για να πάρουν τη θέση τους; Θα χρειάζεται και γι' αυτούς η προϋπηρεσιακή επιμόρφωση; Θα παρακαλούσα τον πρόεδρο της επιτροπής να μας ενημερώσει.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει πρόνοια στο νομοσχέδιο, για σκοπούς άμεσης εφαρμογής των προνοιών αυτής της νομοθεσίας, όπως ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού εκδώσει οδηγίες που θα καλύψουν αυτά στα οποία ο κύριος συνάδελφος αναφέρεται, τους συμβασιούχους, αν θα πρέπει να κάνουν ή όχι και ούτω καθεξής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 28Γ του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει οποιοσδήποτε των συναδέλφων που ψηφίζει εναντίον;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ομοφώνως ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 17 θέμα είναι "Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Στάθης Κιπής

Κίκης Γιάγκου

Δώρος Θεοδώρου

Δημήτρης Συλλούρης

Μη μέλη της επιτροπής:

Αντώνης Καράς

Γιαννάκης Θωμά

Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, της Κεντρικής Επιτροπής Παραλιών και του Συνδέσμου Θαλασσίων Αθλημάτων.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπεύεται η τροποποίηση του περί Προστασίας της Παραλίας Νόμου για παροχή εξουσίας στην Κεντρική Επιτροπή Παραλιών να καθορίζει

και τα κατώτατα δικαιώματα έκδοσης αδειών από τις οικείες αρχές, καθώς και τα ανώτατα και κατώτατα δικαιώματα έκδοσης αδειών για άδειες παροχής υπηρεσιών και διευκολύνσεων που εκδόθηκαν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1993.

Όλες οι πλευρές που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή συμφώνησαν με τις πρόνοιες του υπό αναφορά νομοσχεδίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 5Η του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει οποιοσδήποτε βουλευτής που αντιτίθεται στην ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρξουσας αντιθέσεως ή ψήφου αρνητικής, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο ομοφώνως.

Το υπ' αριθμόν 18 θέμα είναι "Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1997". Η πρώτη έκθεση για το θέμα αυτό διαβάστηκε σε προηγούμενη συνεδρία, κύριοι συνάδελφοι· απλώς σας ενημερώνω. Τώρα έχει ετοιμαστεί συμπληρωματική έκθεση, η οποία όμως και πάλι είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Συμπληρωματική έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1997"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος	Μάρκος Κυπριανού
Χριστόδουλος Βενιαμίν	Στάθης Κιπτής
Κίκης Γιάγκου	Μάριος Ματσάκης
Δημήτρης Συλλούρης	Δώρος Θεοδώρου

Το πιο πάνω νομοσχέδιο, για το οποίο η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών έχει ήδη κυκλοφορήσει σχετική έκθεση και κείμενο στην ολομέλεια του Σώματος, επανεξετάστηκε από αυτή σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 5 Μαΐου και στις 16 Ιουνίου 1999 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Εσωτερικών, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του ΕΤΕΚ.

Η επανεξέταση του νομοσχεδίου αυτού από την επιτροπή αποφασίστηκε από τη Βουλή με αφορμή τροπολογία που κατατέθηκε από το μέλος της κ. Δώρο Θεοδώρου σχετικά με το ασυμβίβαστο του ιδιοκτήτη έργου ως επιβλέπωντος μηχανικού.

Επανεξετάζοντας η επιτροπή το όλο θέμα αποφάσισε να τροποποιήσει περαιτέρω το κείμενο του νομοσχεδίου, έτσι ώστε η διάταξή του που απαγορεύει στον εργολήπτη του έργου να ενεργεί ως επιβλέπων μηχανικός να επεκταθεί, για να περιλαμβάνει και τον ιδιοκτήτη του έργου, με εξαίρεση την περίπτωση που το έργο προορίζεται για ιδιοκατοίκηση, καθώς επίσης και την περίπτωση επιχειρηματιών αναπτύξεως γης, όπου ο ιδιοκτήτης να μπορεί να ενεργεί ως επιβλέπων μηχανικός.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού διαμόρφωσε ανάλογα το κείμενο του νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή τη ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Προσθήκη νέου άρθρου στο βασικό νόμο. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Τροποποίηση του άρθρου 20 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου και μεταβατική διάταξη. Άρθρο 8.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το όγδοο εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το όγδοο εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ψήφος εναντίον;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρξουσης οποιασδήποτε ψήφου αρνητικής προς την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο, το νομοσχέδιο ψηφίζεται ομόφωνα σε νόμο.

Επειδή ηγέρθη θέμα από τη γραμματεία, θέλω να ελεγχθεί από τα πρακτικά της Βουλής κατά πόσο, διότι εγώ είμαι βέβαιος, το 17 θέμα, δηλαδή “Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”... Εγώ το έχω κάνει, πιθανότατα όμως λόγω της ταχύτητας να μην μπόρεσε το προσωπικό. Οι κυρίες στενογράφοι;

Όπως με πληροφορούν, είναι εντάξει, έχει θεσπιστεί. Είμαι βέβαιος, αλλά εν πάση περιπτώσει, καλύτερα είναι να ελεγχθεί, να είμεθα βέβαιοι.

Το υπ’ αριθμόν 19 θέμα δεν είναι έτοιμο. Προχωρούμε στο υπ’ αριθμόν 20, που είναι “Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος

Δώρος Θεοδώρου

Κίκη Καζαμίας

Μη μέλη της επιτροπής:

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Θάσος Μιχαηλίδης

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Νίκος Κλεάνθους

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 17 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ο Πρόεδρος του Ανώτατου Δικαστηρίου και εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ και του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου.

Με το υπό αναφορά νομοσχέδιο σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τις εταιρείες, ώστε οι διατάξεις της για τη δικαιοδοσία των επαρχιακών δικαστηρίων σε ό,τι αφορά τη διαδικασία εκκαθάρισης εταιρειών να εναρμονιστούν με την καθ' ύλη δικαιοδοσία των μελών του επαρχιακού δικαστηρίου, όπως αυτή διαμορφώθηκε με πρόσφατη τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τα δικαστήρια, ανάγκη που υποδείχθηκε και από το Ανώτατο Δικαστήριο για σκοπούς πιο γρήγορης απονομής της δικαιοσύνης.

Με τις πρόνοιες του υπό αναφορά νομοσχεδίου συμφώνησαν όλοι οι παριστάμενοι, ενώ η εκπρόσωπος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου ζήτησε πίστωση χρόνου, για να μελετηθεί το όλο θέμα από τα αρμόδια όργανα του Συλλόγου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 209 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρά το γεγονός ότι φαίνεται ότι η έκθεση είναι ομόφωνος, υπάρχει οποιοσδήποτε βουλευτής ενάντια στην πρόθεση το νομοσχέδιο να περάσει και ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρχουσας ενστάσεως, ομοφώνως το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 21 θέμα είναι "Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ερευνητικές Μονάδες) Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ερευνητικές Μονάδες)

Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Γιώργος Λιλλήκας

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Μάριος Ματσάκης

Ανδρέας Φιλίππου

Στάθης Κιππής

Θάσος Μιχαηλίδης

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας εξέτασε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ 27 Απριλίου και 11 Ιουνίου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Με τους υπό συζήτηση κανονισμούς που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 32 της βασικής νομοθεσίας για το Πανεπιστήμιο Κύπρου σκοπείται η θέσπιση γενικού νομικού πλαισίου για την ίδρυση και λειτουργία ερευνητικών μονάδων σε επιστημονικούς κλάδους του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την πιο πάνω βασική νομοθεσία, τόσο η ίδρυση όσο και η κατάργηση ερευνητικών μονάδων προϋποθέτει την έκδοση κανονισμών από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, κατόπιν σχετικής εισήγησης της Συγκλήτου, οι οποίοι εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο και στη συνέχεια από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Υπενθυμίζεται επίσης ότι με την πιο πάνω διαδικασία έχει ήδη ιδρυθεί και λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο η Ερευνητική Μονάδα της Αρχαιολογίας.

Ειδικότερα, με τους προτεινόμενους κανονισμούς ρυθμίζονται κυρίως τα πιο κάτω θέματα:

- 1) Ο τρόπος χρηματοδότησης των ερευνητικών μονάδων ανάλογα με τη διάκρισή τους σε:
  - ερευνητικές μονάδες για προγράμματα με άμεσο όφελος για το κοινωνικό σύνολο, η χρηματοδότηση των οποίων προϋποθέτει την εξασφάλιση ικανοποιητικών πόρων επιπρόσθετων εκείνων της κυβερνητικής χορηγίας· και

- ερευνητικές μονάδες για εξωτερικά ερευνητικά προγράμματα που δεν έχουν άμεσο όφελος για το κοινωνικό σύνολο, οι οποίες πρέπει να χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από πόρους που δεν προέρχονται από την κυβερνητική χορηγία προς το Πανεπιστήμιο.

- 2) Ο καθορισμός διευθυντή της ερευνητικής μονάδας.
- 3) Τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών ερευνητικής μονάδας.
- 4) Η αξιολόγηση του έργου ερευνητικής μονάδας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από τους εκπροσώπους του Πανεπιστημίου Κύπρου, ανάμεσα στους στόχους του Πανεπιστημίου είναι και η ενθάρρυνση της μελέτης και της έρευνας, δεδομένου αφενός ότι η έρευνα θεωρείται γενικά σημαντικότερο μέσο εξέλιξης και επιτυχίας ενός πανεπιστημίου και αφετέρου ότι οι ερευνητικές μονάδες είναι βασικές, κυρίως για την προβολή του στο διεθνή χώρο και για την αναγνώριση της ταυτότητάς του. Το πανεπιστήμιο από τη φύση του συνδυάζει την έρευνα με τη διδασκαλία, έτσι που ο φοιτητής να εθίζεται από την αρχή στη μέθοδο έρευνας και στο καθήκον όχι μόνο να αφομοιώνει, αλλά και να προάγει τη γνώση συνεχώς. Στα πλαίσια των στόχων αυτών εντάσσεται και η πρόθεση του Πανεπιστημίου, όπως εξαγγέλθηκε, να ιδρύσει προσεχώς τρεις νέες ερευνητικές μονάδες. Συγκεκριμένα αναφέρθηκε στην επιτροπή ότι μελετάται η ίδρυση Ερευνητικής Μονάδας Επιστημών Υγείας, Οικονομικών και Ευρωπαϊκών Μελετών και Τραπεζικών και Χρηματοοικονομικών Μελετών, και το όλο θέμα θα επανέλθει στη Βουλή, όταν κατατεθούν οι προβλεπόμενοι από τη σχετική νομοθεσία κανονισμοί για την ίδρυση ερευνητικών μονάδων.

Στο στάδιο της μελέτης των προτεινόμενων κανονισμών, μετά από έντονο προβληματισμό, η επιτροπή έκρινε ότι η πρόνοια σύμφωνα με την οποία για την ίδρυση ερευνητικής μονάδας, η οποία συνεπάγεται άμεσο όφελος για την κοινωνία, απαιτείται

επιπρόσθετα προς την κυβερνητική χορηγία η εξασφάλιση ικανοποιητικών πόρων και από άλλες πηγές, θα δυσχεράνει πολύ την ίδρυση τέτοιας φύσης ερευνητικών μονάδων. Γι' αυτό αποφάσισε την ανάλογη διαμόρφωση του κειμένου, ώστε η εν λόγω προϋπόθεση να καταστεί δυνατή, νοουμένου βέβαια ότι σε καμιά περίπτωση δε θα παραλείπεται η επιδίωξη τέτοιου είδους χρηματοδότησης, που είναι ευεργετική και αναμφίβολα ανακουφίζει τα οικονομικά του Πανεπιστημίου.

Επισημαίνεται τέλος ότι η εφαρμογή του νομικού πλαισίου που θεσπίζεται με τους προτεινόμενους κανονισμούς εκτείνεται και στην υφιστάμενη Ερευνητική Μονάδα της Αρχαιολογίας, η λειτουργία της οποίας, όπως τονίστηκε στην επιτροπή, για λόγους ιστορικούς και πολιτιστικούς θεωρείται πολύ σημαντική, γι' αυτό και θα συνεχιστεί ανεξάρτητα από τη γενικότερη οικονομική δυνατότητα του Πανεπιστημίου για τη χρηματοδότηση άλλων ερευνητικών μονάδων.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση κανονισμών και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί έχουν τελικά διαμορφωθεί, σύμφωνα με τα πιο πάνω και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους, ώστε να αναφέρονται "Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ερευνητικές Μονάδες) (Γενικοί) Κανονισμοί του 1999".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με την έκθεση αυτή δε δημιουργείται καμία νέα ερευνητική μονάδα. Θεσπίζονται γενικοί κανονισμοί, με βάση τους οποίους το πανεπιστήμιο θα έρθει στη Βουλή και θα ζητήσει τη θέσπιση συγκεκριμένων μονάδων, ανάμεσα στις οποίες, όπως μας έχουν πει, είναι Ερευνητική Μονάδα Επιστημών Υγείας, Ευρωπαϊκών Μελετών και

Τραπεζικών και Χρηματοοικονομικών Μελετών. Είναι όμως σημαντικό το νομοσχέδιο αυτό, διότι, αν δούμε την ανάπτυξη του πανεπιστημίου, το νόμο 144/1989 ακολούθησαν οι κανονισμοί 321 του ίδιου έτους, οι 228/1991, με τους οποίους έγινε η μονάδα αρχαιολογίας -με τους προηγούμενους ιδρύθηκαν τα πρώτα έντεκα τμήματα- και οι κανονισμοί 85/96, με τους οποίους αναδομήθηκε το Τμήμα Ελληνικών Σπουδών, Ιστορίας και Φιλοσοφίας σε Φιλοσοφική Σχολή. Τώρα γίνονται αυτοί οι γενικοί κανονισμοί και θα ακολουθήσει η περαιτέρω επέκταση του πανεπιστημίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Φιλίππου.

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρχουσας ενστάσεως, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμόν 22 θέμα είναι "Οι περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών (Ανώτατο Ποσό για την Κάλυψη Βασικών Αναγκών) Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών
Ασφαλίσεων για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί Δημόσιων
Βοηθημάτων και Υπηρεσιών (Ανώτατο Ποσό για την Κάλυψη Βασικών Αναγκών)
Κανονισμοί του 1999"**

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, πρόεδρος

Νίκος Πιπτοκοπίτης

Αριστοφάνης Γεωργίου

Ηλίας Μυριάνθους

Γιαννάκης Θωμά

Μη μέλη της επιτροπής:

Ανδρέας Παρισινός

Θάσος Μιχαηλίδης

Στέλιος Γερασίμου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 3 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Υπουργείου Οικονομικών.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 11 της νομοθεσίας περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών, σκοπείται η αύξηση του ανώτατου ποσού του δημόσιου βοηθήματος κατά 10.46% από την 1η Ιανουαρίου 1999.

Ειδικότερα, το ανώτατο ποσό του δημόσιου βοηθήματος για το λήπτη αυξάνεται από £106,50 σε £118 μηνιαίως και για κάθε εξαρτώμενο από £47 σε £52 το μήνα.

Το ύψος της αύξησης που προτείνεται καθορίστηκε από το Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, αφού αυτό έλαβε υπόψη το μέσο όρο της αύξησης των ασφαλιστέων αποδοχών των ασφαλισμένων στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο ανήλθε σε 5.46%. Επιπρόσθετα, πέραν του ποσοστού αυτού, το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του με αρ. 48.695, ημερομηνίας 18 Νοεμβρίου 1998, σε σχέση με τις “βασικές αρχές για τον κρατικό προϋπολογισμό και δέσμη κοινωνικών μέτρων για τις ανάγκες χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων του πληθυσμού”, ενέκρινε αύξηση του δημόσιου βοηθήματος κατά 5%.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων που παρευρέθηκαν στην επιτροπή δήλωσαν πως το υπουργείο τους, στοχεύοντας στην ορθολογιστική αντιμετώπιση του θέματος των δημόσιων βοηθημάτων, έκρινε σκόπιμη τη σύσταση ειδικής υπηρεσιακής επιτροπής με όρο εντολής τον προσδιορισμό των συντελεστών που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την ετήσια αναθεώρηση του

ύψους των δημόσιων βοηθημάτων. Εισηγήση της εν λόγω επιτροπής είναι όπως η ετήσια αναθεώρηση των δημόσιων βοηθημάτων βασίζεται στο ποσοστό αύξησης στις τιμές των ειδών ειδικά καθορισμένου για προσδιορισμό της βάσης των βοηθημάτων αυτών από το 1987 “οικογενειακού καλάθιού”, καθώς και του ενοικίου των κατοικιών λαμβανομένων μαζί, εκτός αν το ποσοστό αύξησης του γενικού τιμάριθμου είναι ψηλότερο, οπότε να παραχωρείται το ποσοστό της αύξησης του τιμάριθμου. Παράλληλα, η ίδια επιτροπή επισήμανε πως οι συντελεστές αυτοί ενδείκνυται να εφαρμοστούν πλήρως μετά την ολοκλήρωση της σχετικής έρευνας για τον καθορισμό του επιπέδου αξιοπρεπούς διαβίωσης που ήδη προωθείται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με βάση τις σημερινές συνθήκες και καταναλωτικές συνήθειες. Επειδή όμως η έρευνα για τη διασφάλιση του δικαιώματος αξιοπρεπούς διαβίωσης δεν έχει συμπληρωθεί, το εν λόγω υπουργείο εισηγείται να δοθεί και φέτος αύξηση με τον ίδιο τρόπο που δινόταν και προηγουμένως.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε πως το υπουργείο της υιοθέτησε την προτεινόμενη με τους υπό συζήτηση κανονισμούς αύξησης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αναμένοντας την ολοκλήρωση το συντομότερο δυνατό της έρευνας για τη διασφάλιση του δικαιώματος αξιοπρεπούς διαβίωσης, υιοθετεί τις αυξήσεις που προτείνονται με τους υπό συζήτηση κανονισμούς, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

Παράλληλα, η επιτροπή πιστεύει πως για την αναθεώρηση του δημόσιου βοηθήματος θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και το ποσοστό αύξησης των πραγματικών εισοδημάτων.

Με την ευκαιρία αυτή η επιτροπή καλεί την εκτελεστική εξουσία να προβεί στην αναθεώρηση της ισχύουσας νομοθεσίας περί Δημόσιων Βοηθημάτων, έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν τα κενά και οι αδυναμίες που παρατηρούνται στην εφαρμογή της.

Τέλος, η επιτροπή επαναλαμβάνει την εισήγησή της για την ανάγκη ενίσχυσης του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας με πρόσθετο καταρτισμένο προσωπικό, για να μπορέσει να ανταποκριθεί στις συνεχώς αυξανόμενες υποχρεώσεις που έχει να εκπληρώσει έναντι ενός σημαντικού αριθμού πολιτών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρξουσας ενστάσεως, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Για τα επόμενα θέματα υπ' αριθμόν 23 και 24 υπάρχει κοινή έκθεση. Αυτά είναι "Οι περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούντας (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999" και "Οι περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούντας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται (1) "Οι περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούντας (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999" και (2) "Οι περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούντας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Λευτέρης Χριστοφόρου

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Στέλιος Στυλιανού

Κίκης Γιάγκου

Στάθης Κιπτής

Αντώνης Καράς

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους υπό αναφορά κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 2 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, της Επαρχιακής Διοίκησης Λεμεσού, του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούντας και της συνδικαλιστικής οργάνωσης ΣΕΚ. Εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ και ΔΕΟΚ, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν παρευρέθηκαν.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 15Α και 49 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, σκοπείται η ρύθμιση των γενικών όρων υπηρεσίας και της χορήγησης αδειών, αντίστοιχα, των υπαλλήλων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούντας κατά το πρότυπο αυτών που ισχύουν στη δημόσια υπηρεσία.

Όλες οι πλευρές που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή συμφώνησαν με τις πρόνοιες των υπό αναφορά κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, θέτω τους πρώτους κανονισμούς, που είναι "Οι περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούντας (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999", προς έγκριση.

Υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Οι δεύτεροι είναι “Οι περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούνας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμοί του 1999”.

Υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ’ αριθμόν 25 θέμα δεν είναι έτοιμο. Το υπ’ αριθμόν 26 είναι “Οι περί Ταμείου Θήρας (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμοί του 1999”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται “Οι περί Ταμείου Θήρας (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμοί του 1999”

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Μάριος Ματσάκης

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Δώρος Θεοδώρου

Κίκης Γιάγκου

Μη μέλη της επιτροπής:

Δημήτρης Συλλούρης

Γιαννάκης Θωμά

Μάρκος Κυπριανού

Νίκος Μουσιούπτας

Στάθης Κιπής

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους υπό αναφορά κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο γενικός διευθυντής και εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Ταμείου Θήρας, της ΠΑ.ΣΥΔ.Υ, του κλάδου υπαλλήλων του Ταμείου Θήρας και της συνδικαλιστικής οργάνωσης ΣΕΚ. Εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών

οργανώσεων ΠΕΟ και ΔΕΟΚ, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν παρευρέθηκαν στην επιτροπή.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 12 του περί Ταμείου Θήρας Νόμου, σκοπείται η θέσπιση Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων για τους υπαλλήλους του Ταμείου Θήρας, κατά το πρότυπο του Σχεδίου Συντάξεων της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Όλες οι πλευρές που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή συμφώνησαν με τις πρόνοιες των υπό αναφορά κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμόν 27 θέμα είναι "Οι περί Νοθείας Γεωργικών Προϊόντων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για τους Κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί Νοθείας Γεωργικών Προϊόντων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος   Χρίστος Μαυροκορδάτος

Ανδρέας Μούσκος   Γεώργιος Χατζηγεωργίου

Αβέρωφ Νεοφύτου

Νίκος Κλεάνθους

Κίκης Καζαμίας

Στάθης Κιπτής

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε τους υπό αναφορά κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 27 Μαΐου και στις 10 Ιουνίου 1999.

Στα πλαίσια της εξέτασης των κανονισμών αυτών κλήθηκαν και παρέστησαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου και εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 13 της βασικής νομοθεσίας για τη νοθεία γεωργικών προϊόντων, σκοπείται η τροποποίηση των ομώνυμων βασικών κανονισμών για τη συμπερίληψη και άλλων γεωργικών προϊόντων στον κατάλογο των προϊόντων που θα υπόκεινται σε έλεγχο κατά την εισαγωγή τους στη Δημοκρατία, και η διαγραφή από τον ίδιο κατάλογο ορισμένων από τα προϊόντα αυτά των οποίων δεν κρίνεται αναγκαίος ο έλεγχος, αφού αυτά ελέγχονται από άλλες αρμόδιες αρχές.

Στα πλαίσια της εξέτασης των υπό αναφορά κανονισμών, η επιτροπή έκρινε σκόπιμο να μελετήσει περαιτέρω το θέμα της αναγκαιότητας διενέργειας πολλαπλών ελέγχων από διάφορες αρμόδιες αρχές σε ορισμένα γεωργικά προϊόντα, όπως π.χ. τα σιτηρά, που εισάγονται στην Κύπρο από την Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου για παραγωγή ζωοτροφών, με αποτέλεσμα να υπάρχουν πολλαπλοί έλεγχοι και διαδικασίες και τελικά επιβάρυνση του καταναλωτή.

Με βάση την ενημέρωση που είχε η επιτροπή για το θέμα αυτό, τα σιτηρά που εισάγονται στην Κύπρο ελέγχονται στο στάδιο της φόρτωσής τους στο πλοίο, στο στάδιο της εκφόρτωσής τους και επιπρόσθετα ελέγχονται από τις Υπηρεσίες Επιθεώρησης του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, για την τυχόν ύπαρξη ξένων ουσιών σ' αυτά, καθώς και από τα κρατικά εργαστήρια των Υπουργείων Υγείας και Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για αφλατοξίνες. Σύμφωνα με τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, όταν θα θεσπιστούν οι κανονισμοί για τον έλεγχο της ποιότητας των ζωοτροφών, όλα τα εισαγόμενα σιτηρά που προορίζονται για την παραγωγή ζωοτροφών θα υπόκεινται σε έναν έλεγχο.

Με τις πρόνοιες των υπό αναφορά κανονισμών συμφώνησαν όλοι οι παριστάμενοι. Οι εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων, χωρίς να διαφωνούν με την ανάγκη τακτικών και σωστών ελέγχων, υποστήριξαν ότι οι πολλαπλοί έλεγχοι στα ίδια προϊόντα, τότε μόνο να διενεργούνται, όταν παρίσταται ανάγκη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιον της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Για τα υπόλοιπα θέματα με αριθμό 28, 29, 30, 31 και 32 υπάρχει κοινή έκθεση της επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας. Τα θέματα είναι 28) "Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Ονομασίες Προέλευσης Οίνων)

Κανονισμοί του 1999”, 29) “Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Περιγραφή και Παρουσίαση Οίνων και Γλευκών) Κανονισμοί του 1999”, 30) “Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Λεπτομέρειες Εφαρμογής για το Χαρακτηρισμό και την Παρουσίαση Οίνων και Γλευκών) Κανονισμοί του 1999”, 31) “Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Γενικές Διατάξεις Ταξινόμησης Ποικιλιών Αμπελιού) Κανονισμοί του 1999”, 32) “Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Περιοδικές Δηλώσεις Εσοδείας Σταφυλιών, Παραγωγής και Αποθεμάτων Οίνου και Άλλων Οινικών Προϊόντων) Κανονισμοί του 1999”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για τους κανονισμούς που αναφέρονται στο Παράρτημα που επισυνάπτεται.

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος	Χρίστος Μαυροκορδάτος
Ανδρέας Μούσκος	Γεώργιος Χατζηγεωργίου
Αβέρωφ Νεοφύτου	Δώρος Θεοδώρου
Κίκης Καζαμίας	Νίκος Κλεάνθους

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε τους υπό αναφορά κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 10 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού καθώς και Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, του Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων, των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ και Παναγροτικός Σύνδεσμος, των οινοβιομηχανιών ΕΤΚΟ, ΚΕΟ, ΛΟΕΛ και ΣΟΔΑΠ, του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ, και του οινοποιείου της Ιεράς Μονής Κύκκου.

Δεν προσήλθαν στις εργασίες της επιτροπής, παρά το γεγονός ότι προσκλήθηκαν για το σκοπό αυτό, εκπρόσωποι του Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών, της ΣΕΔΙΓΕΠ, της ΕΚΑ, της Αγροτικής, της ΕΒΙΚ και των Πρότυπων Οινοποιείων.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 13 της βασικής νομοθεσίας για τη ρύθμιση και τον έλεγχο της βιομηχανίας αμπελουργικών προϊόντων, σκοπεύεται η θέσπιση σύγχρονων νομοθετικών διατάξεων που να ρυθμίζουν τα των αμπελουργικών προϊόντων με βάση τα ισχύοντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα αυτό, με απώτερο στόχο την ποιοτική αναβάθμιση των κυπριακών κρασιών με την καθιέρωση κρασιών με ονομασία προέλευσης από καθορισμένες περιοχές της Κύπρου και έτσι να διευκολυνθεί η εμπορία των κρασιών, των γλευκών και των επιτραπέζιων σταφυλιών που παράγονται στον τόπο.

Ειδικότερα, με τους υπό αναφορά κανονισμούς ρυθμίζονται:

- 1) οι ονομασίες προέλευσης των οίνων
- 2) η περιγραφή και παρουσίαση των οίνων και των γλευκών
- 3) οι λεπτομέρειες εφαρμογής για το χαρακτηρισμό και την παρουσίαση των οίνων και των γλευκών
- 4) οι γενικές διατάξεις για την ταξινόμηση των ποικιλιών του αμπελιού και
- 5) οι περιοδικές δηλώσεις εσοδείας σταφυλιών, παραγωγής και αποθεμάτων οίνων και άλλων οινικών προϊόντων.

Τις πρόνοιες των υπό αναφορά κανονισμών χαιρέτισαν όλοι οι παριστάμενοι και οι εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων σαν μια προσπάθεια που θα συμβάλει στην αναβάθμιση των ντόπιων αμπελοοινικών προϊόντων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη την ομόφωνη τοποθέτηση όλων των παρισταμένων και ιδιαίτερα των

εκπροσώπων των αγροτικών οργανώσεων, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών, όπως αυτοί έχουν νομοτεχνικά διαμορφωθεί.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Ονομασίες Προέλευσης Οίνων) Κανονισμοί του 1999.
2. Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Περιγραφή και Παρουσίαση Οίνων και Γλευκών) Κανονισμοί του 1999.
3. Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Λεπτομέρειες Εφαρμογής για το Χαρακτηρισμό και την Παρουσίαση Οίνων και Γλευκών) Κανονισμοί του 1999.
4. Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Γενικές Διατάξεις Ταξινόμησης Ποικιλιών Αμπελιού) Κανονισμοί του 1999.
5. Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Περιοδικές Δηλώσεις Εσοδείας Σταφυλιών, Παραγωγής και Αποθεμάτων Οίνου και Άλλων Οινικών Προϊόντων) Κανονισμοί του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μήπως υπάρχει κάποιος εκ των παρισταμένων που θέλει να μιλήσει επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχει ομιλητής, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των υπ' αριθμόν 28 κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρξουσας ενστάσεως, οι κανονισμοί υπ' αριθμόν 28 εγκρίνονται.

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των υπ' αριθμόν 29 κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρξουσας ενστάσεως, οι κανονισμοί υπ' αριθμόν 29 εγκρίνονται.

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των υπ' αριθμόν 30 κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρχουσής ενστάσεως, οι κανονισμοί υπ' αριθμόν 30 εγκρίνονται.

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των υπ' αριθμόν 31 κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρχουσής ενστάσεως, οι κανονισμοί υπ' αριθμόν 31 εγκρίνονται.

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των υπ' αριθμόν 32 κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρχουσής ενστάσεως, οι κανονισμοί υπ' αριθμόν 32 εγκρίνονται.

Έχουμε φθάσει στο τέλος της νομοθετικής εργασίας, κύριοι συνάδελφοι.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δεύτερο: Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων είναι όπως αυτή έχει ήδη διανεμηθεί στους βουλευτές.

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
1) Ο περί της Διεθνούς Συμβάσεως της Ρώμης για την Προστασία των Εκτελεστών, Παραγωγών Φωνογραμμάτων και Ραδιοτηλεοπτικών Οργανισμών (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.	Εξωτερικών	Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 6) του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

3)	Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 2) του 1999.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
4)	Οι περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Κριτήρια Επιλογής Υποψηφίων) Κανονισμοί του 1999.	Οικονομικών	Παιδείας
Προτάσεις νόμου:		Κατατέθηκε από	Παραπέμπεται στην επιτροπή
1)	Ο περί Μηχανών Παιγνιδιού και Μηχανών Ψυχαγωγίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών	Εσωτερικών
2)	Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Ανδρέα Χρίστου, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις	Νομικών
3)	Ο περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Διορισμό στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Ανδρέα Χρίστου, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις	Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δύο λόγια, κύριε Πρόεδρε. Με συγχωρείτε που θα πάρω το λόγο σ' αυτό το κεφάλαιο, αλλά, αν παίρνω το λόγο, είναι γιατί στην περασμένη συνεδρία κατατέθηκαν σ' αυτή την επιτροπή για συζήτηση σαράντα νομοσχέδια. Σ' αυτή τη συνεδρία από τα τέσσερα νομοσχέδια -μιλώ για τα νομοσχέδια μόνο- εκτός από ένα σχέδιο υπηρεσίας δεν υπάρχει νομοσχέδιο για την επιτροπή Νομικών. Και αυτό το φαινόμενο παρατηρείται τον τελευταίο καιρό. Αν εγείρω αυτό το θέμα, είναι γιατί νομοθετήματα τα οποία χρειάζονται να έρθουν ενώπιον της Βουλής καθυστερούν είτε στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση είτε στη Νομική Υπηρεσία είτε στη Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, με αποτέλεσμα σοβαρά νομοθετήματα να μην έρχονται ενώπιον της Βουλής, στην επιτροπή Νομικών. Απλώς εγείρω αυτό το θέμα, για να πάει το μήνυμα στους φορείς εκείνους που είναι υπεύθυνοι για την προετοιμασία των νομοσχεδίων και την καθυστέρηση που υπάρχει στο να έρθουν ενώπιον της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Για να μην είμεθα άδικοι, κύριε Αγαπίου, όλα τα νομοσχέδια ετοιμάζονται πάλι από τη Γενική Εισαγγελία, δηλαδή ο φορέας νομοπαρασκευής είναι ο ίδιος. Απλούστατα, πιθανότατα η κυβέρνηση να δίνει προτεραιότητα σε άλλα, οικονομικής φύσεως ίσως ή κοινωνικής φύσεως, νομοσχέδια και ως εκ τούτου πιθανότατα να είστε ολίγον άνεργοι επ' αυτού.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Υπάρχουν νομοθετήματα που γνωρίζω, κύριε Πρόεδρε, τα οποία είναι στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση. Για παράδειγμα, ο νόμος περί Αναστολής της Παραγραφής. Είναι τριάντα επτά χρόνια που δεν έχουμε νόμο περί Αναστολής της Παραγραφής και είναι ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε! καλά, κύριε Αγαπίου, τριάντα επτά χρόνια περιμένετε, ακόμα κανένα μήνα δεν περιμένετε; Οπωσδήποτε, ευχαρίστως, κύριε Αγαπίου, την παράκληση θα τη διαβιβάσω.

Κυρίες και κύριοι, προχωρούμε στο Τρίτο Κεφάλαιο, που είναι οι ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.

Ερώτηση με αρ. Ζ΄ Γ΄ 103 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 16 Ιουνίου 1999.

“Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το σώμα γιατί ο νέος πυροσβεστικός σταθμός στην Πόλη Χρυσοχούς δεν έχει ακόμα αρχίσει να ανεγείρεται, παρ’ όλο που με προηγούμενη απαντητική επιστολή του υπουργείου διαβεβαιωνόταν ότι η ανέγερση του σταθμού θα ξεκινούσε το πρώτο εξάμηνο του 1999 και υπήρχε εγκεκριμένο ποσό στον προϋπολογισμό για το έργο.

Πέρα από αυτά επισημαίνεται ακόμα μια φορά η αναγκαιότητα άμεσης υλοποίησης του έργου λόγω της ιδιαιτερότητας της περιοχής.”

Ερώτηση με αρ. Ζ΄ Γ΄ 104 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 16 Ιουνίου 1999.

“Στην αίθουσα πολλαπλής χρήσης που κατασκευάζεται στο χώρο του Γυμνασίου Πόλεως Χρυσοχούς και αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση όλων των εκπαιδευτηρίων του δήμου Πόλεως Χρυσοχούς, καθώς και άλλων δραστηριοτήτων, δεν έχει γίνει πρόβλεψη για ηχομόνωση. Εξαιτίας αυτής της έλλειψης υπάρχει μεγάλος κίνδυνος κατά τη χρήση της αίθουσας αυτής για τις διάφορες δραστηριότητες να δημιουργείται μεγάλος θόρυβος, ο οποίος να εμποδίζει την ομαλή διεξαγωγή των μαθημάτων στις αίθουσες που γειτνιάζουν με την αίθουσα πολλαπλής χρήσης.

Ως εκ τούτου καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το σώμα πώς αντιμετωπίζει το πρόβλημα αυτό και σε ποιες ενέργειες σκέφτεται να προβεί, για να αποφευχθούν οι πιο πάνω πιθανολογούμενοι κίνδυνοι.”

Απάντηση ημερομηνίας 14 Ιουνίου 1999 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων

κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 50, ημερομηνίας 4

Μαρτίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Τάκη

Χατζηδημητρίου.

“Σχετικά με το δρόμο Ασκά - Φτερικουδιού, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Ο δρόμος Ασκά - Φτερικουδιού βελτιώνεται σταδιακά στα πλαίσια του Προϋπολογισμού Ανάπτυξης. Κατά τη διάρκεια των ετών 1996 και 1997, βελτιώθηκε από τα συνεργεία του Τμήματος Δημοσίων Έργων τμήμα μήκους 1,5χμ. από την έξοδο του Ασκά προς Φτερικούδι.

Το Τμήμα Δημοσίων Έργων ετοίμασε επίσης κατασκευαστικά σχέδια για βελτίωση του υπόλοιπου τμήματος μήκους 1,3 χμ. μέχρι την είσοδο του Φτερικουδιού και τα απέστειλε στις υπηρεσίες και στο Κτηματολόγιο από τον Ιούνιο του 1998. Μόλις δημοσιευθούν οι απαλλοτριώσεις, το Τμήμα Δημοσίων Έργων θα προχωρήσει στη διαδικασία ζήτησης προσφορών.

Στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης του 1999 υπάρχει πρόνοια £150.000 για έναρξη εργασιών στο πιο πάνω τμήμα του δρόμου έναντι προϋπολογιζόμενης δαπάνης £300.000 περίπου.”

Απάντηση ημερομηνίας 16 Ιουνίου 1999 του Υπουργού Εξωτερικών κ.

Γιαννάκη Κασουλίδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 51, ημερομηνίας 10 Μαρτίου 1999, του

βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

Με βάση τις σχετικές πρόνοιες της Συνθήκης Εγκαθίδρυσης, τα βρετανικά στρατεύματα που βρίσκονται στις βρετανικές βάσεις Δεκέλειας και Ακρωτηρίου στην

Κύπρο διεξάγουν ασκήσεις εντός του εδάφους των βάσεων ή σε χώρους εντός του εδάφους της Δημοκρατίας που καθορίζονται από τη συνθήκη. Για τις τελευταίες ενημερώνεται σχετικά το Υπουργείο Εξωτερικών, το οποίο, αφού εξασφαλίσει και τις απόψεις των άλλων αρμόδιων υπηρεσιών του κράτους, διαβιβάζει στους Βρετανούς την τελική απάντηση της κυπριακής κυβέρνησης. Οι Βρετανοί κατά διαστήματα διεξάγουν μη στρατιωτικές ασκήσεις εντός του εδάφους των βρετανικών βάσεων που βασίζονται σε διάφορα σενάρια για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Οι πληροφορίες που κατέχει το υπουργείο δεν επιβεβαιώνουν όσα αναφέρονται στην ερώτηση του αξιότιμου βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου σχετικά με τις δραστηριότητες των Βρετανών στη βάση Δεκέλειας.

Το Υπουργείο Εξωτερικών σε συνεργασία με άλλες υπηρεσίες του κράτους και παρακολουθεί και αξιολογεί με κάθε σοβαρότητα όλες τις πληροφορίες που λαμβάνει και προβαίνει σε όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για την προστασία των συμφερόντων της Κυπριακής Δημοκρατίας και των πολιτών της.

Τέλος, το Υπουργείο Εξωτερικών παρακολουθεί και αξιολογεί τα δημοσιεύματα του τουρκικού και τουρκοκυπριακού τύπου που αναφέρονται σε δηλώσεις ξένων επισήμων και ενεργεί αναλόγως.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο Τέταρτο Κεφάλαιο. Το πρώτο θέμα για το οποίο έχουμε, νομίζω, όλοι αποφασίσει είναι η έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για τις καταγγελίες του προέδρου της επιτροπής κ. Χρήστου Πουργουρίδη εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών. Συνεχίζεται η συζήτηση.

Ποιος θέλει να μιλήσει;

Ο κ. Κίκης Γιάγκου.

Σήμερα θέλω να πω ότι κλείνει το κεφάλαιο, δε θα δώσω άλλη αναβολή, για να θεωρηθεί ότι μια για πάντα, επιτέλους, τελειώνουμε και κάποια θέματα έστω και με τη σχετική καθυστέρηση.

Είναι πολλές οι σελίδες, κύριε Κίκη;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Τον ερώτησα πόση ώρα και μου είπε δύο ώρες, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να θεωρηθεί αναγνωσθείσα γίνεται, κύριε Γιάγκου;

Κ. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Αν θέλετε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε! νομίζω.

Διαβάστε την τελευταία παράγραφο στα συμπεράσματα!

Κ. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα αρχίσω την ομιλία μου, λέγοντας ότι αυτό που συνέβη στην Κύπρο αναφορικά με το θέμα των καταγγελιών του συνάδελφου Πουργουρίδη εναντίον του τέως Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη είναι πρωτοφανές για ένα κράτος που θέλει να ονομάζεται ευνομούμενο και συνιστά πλήρη καταρράκωση της πολιτικής ηθικής.

Ο συνάδελφος Πουργουρίδης διατύπωσε εναντίον του κ. Μιχαηλίδη δεκατέσσερις συνολικά κατηγορίες, καθεμιά από τις οποίες ήταν αρκετή, για να δώσει τη δικαιολογία ξεχωριστής διερεύνησης και πολύ περισσότερο να αγγίξει την ευαισθησία ορισμένων και πολύ περισσότερο του ίδιου του υπουργού και του πολιτικού του προϊσταμένου, του Προέδρου της Δημοκρατίας Γλαύκου Κληρίδη. Ευαισθησία που έπρεπε να συνοδευτεί από ανάλογες πράξεις, που θα άνοιγαν το δρόμο για μια αντικειμενική και σωστή

διερεύνηση με στόχο, αν μη τι άλλο, την αποκατάσταση της πολιτικής ευνομίας στα μάτια του κοινού και την αφαίρεση του δικαιώματος από τον οποιοδήποτε να προσβάλλει την εγκυρότητα της έρευνας αλλά και της ίδιας της προσωπικότητας του Προέδρου και του υπουργού.

Αντί αυτού γίναμε όλοι μάρτυρες μιας αλυσίδας θεατρinισμών και μιας πολιτικής και ηθικής παρωδίας που προσβάλλει τους θεσμούς και το κράτος μας στα μάτια των πολιτών του και το εκθέτει στην κρίση των μελλοντικών μας εταίρων και ξένων κυβερνήσεων. Και μόνο οι περιπτώσεις των θαλασσινών σπηλιών και των Καλογήρων επέβαλλαν στον κ. Κληρίδη το διορισμό ποινικού ανακριτή και ταυτόχρονα την άμεση παύση του Υπουργού Εσωτερικών. Και επί του προκειμένου, η υποχρέωση του κ. Κληρίδη ως Προέδρου του κράτους ήταν ταυτόχρονα και νομική και πολιτική. Όμως, αντί αυτού, ο Πρόεδρος προτίμησε τον εμπαιγμό και τον εκφυλισμό του κράτους δικαίου, παραβιάζοντας τη συνταγματική αρχή της νομιμότητας. Η παραβίαση των θεσμών, συν τοις άλλοις, υποτιμούσε και τη νοημοσύνη ολονών μας. Ο κ. Κληρίδης και οι υπουργοί του καθ' όλην τη διάρκεια της παρωδίας μάς θεωρούσαν κάφρους.

Το θέμα είναι πρώτα απ' όλα πολιτικό και έτσι, σωστά, το βλέπουμε και μέσα σ' αυτά τα πλαίσια διαδραματίστηκε. Μια σειρά από γεγονότα το αποδεικνύουν. Η αυλαία άνοιξε με τη γνωστή δήλωση του κυβερνητικού εκπροσώπου Χρίστου Στυλιανίδη που μίλησε για θέατρο του παραλόγου και συνεχίστηκε με ανάλογη δήλωση του Υπουργού των Εξωτερικών σε μια προσπάθεια να πληγεί το κύρος του καταγγέλοντα κ. Πουργουρίδη και να τρωθεί η αξιοπιστία του. Ήδη με αυτές τις δηλώσεις δινόταν και το στίγμα της διαδικασίας που θα ακολουθούσε η κυβέρνηση, καθώς λίγο ή πολύ όλοι ήξεραν ποιος ήταν ο υπό καταγγελία υπουργός, άσχετα αν μέχρι τότε ο κ. Πουργουρίδης δεν είχε αποκαλύψει το όνομά του. Εξάλλου, ο ίδιος ο Υπουργός Εσωτερικών σε δημόσια δήλωσή του ανέφερε ότι ενημέρωσε σχετικά τον Πρόεδρο πριν

δημοσιοποιηθεί το όνομά του, γιατί, από πληροφορίες που είχε, αντιλήφθηκε πως αυτόν ήταν που είχε υπόψη του ο κ. Πουργουρίδης. Προσωπικά, δε διαψεύσθηκα στην εκτίμησή μου ότι επρόκειτο πρώτα για πολιτικό θέμα και ότι θα γινόταν προσπάθεια να συγκαλυφθεί με όσο το δυνατό πιο “κομψό” τρόπο από την κυβέρνηση.

Η διαδικασία που ακολούθησε ο Πρόεδρος είναι γνωστή και επέσυρε την ομόφωνη διαφωνία της επιτροπής Ελέγχου, αφού διαπιστώθηκε πως επρόκειτο για μια εξ υπαρχής λανθασμένη πορεία. Σημειώνω ότι η διαφωνία της επιτροπής Ελέγχου ήταν ομόφωνη, γεγονός που της προσδίδει μεγαλύτερη εγκυρότητα και την αποσυνδέει από μικροκομματικές σκοπιμότητες. Τα αποτελέσματα της διερευνητικής διαδικασίας είναι επίσης γνωστά και απαλλάσσουν τον υπουργό από οποιαδήποτε ευθύνη. Το αποτέλεσμα ήταν προβλέψιμο και προσωπικά δε με ξάφνιασε, καθώς, επαναλαμβάνω, δεν προέκυψε από ανεξάρτητη και αντικειμενική έρευνα.

Παρουσιάστηκε το παντελώς απαράδεκτο ο υπουργός να παραμένει στη θέση του και να προϊσταται, εκ της θέσεώς του, τμημάτων που εμπλέκονταν στην όλη διερεύνηση. Και, πέραν αυτού, ο κ. Μιχαηλίδης σε δημόσιες δηλώσεις του εκσφενδόνιζε απειλές εναντίον τρίτων, ότι θα αποκαλύψει πολλά και διάφορα σε σχέση με δραστηριότητές τους, γεγονός που συνιστά επηρεασμό της όλης, τρωτής διαδικασίας εναντίον του. Στο σημείο αυτό θα ήταν λάθος να παραλείψω το γεγονός ότι ο Πρόεδρος έκανε έκκληση να σταματήσουν οι δημόσιες δηλώσεις, πλην όμως ο υπουργός του δε συμμορφώθηκε. Βέβαια, όταν μιλούσε ο κ. Πουργουρίδης, ήταν αδήριτη αναγκαιότητα, κατά την κυβέρνηση και το Συναγερμό, να τερματιστούν οι δημόσιες δηλώσεις. Τέτοια πράγματα -και είναι στο μοναδικό σημείο που συμφωνώ με τον κ. Κληρίδη- συμβαίνουν μόνο σε μπανανίες. Και επί διακυβέρνησης Κληρίδη έμελλε η Κύπρος να γίνει τέτοια.

Η συνέχεια όμως μας επιφύλασσε και άλλες εκπλήξεις. Στη συνεδρία της επιτροπής Ελέγχου στην οποία κλήθηκε ο κ. Μιχαηλίδης διεφάνη ότι ο υπουργός

γνώριζε προσωπικές τηλεφωνικές συνδιαλέξεις του κ. Πουργουρίδη με το γιο του, αναφορικά με την πορεία της έρευνας που έκανε ο βουλευτής. Σε άλλο μέρος του κόσμου θα έπεφτε η κυβέρνηση, έστω και με την ελάχιστη υποψία μιας τέτοιας ενέργειας. Στην Κύπρο όμως όχι. Τις τηλεφωνικές συνδιαλέξεις μετέφερε στον κ. Μιχαηλίδη ανώτερος αξιωματικός που υπηρετεί στο Αρχηγείο Αστυνομίας. Και ο κ. Μιχαηλίδης, προφανώς σε στιγμή αφέλειας, παραδέχτηκε ουσιαστικά υποκλοπή τηλεφωνικής συνδιάλεξης μπροστά σε βουλευτές και δημοσιογράφους. Αυτό, και μόνο αυτό, ήταν λόγος όχι μόνο να παραιτηθεί από το αξίωμά του, αλλά και να κινηθεί ποινική διαδικασία εναντίον του. Άλλη στιγμή αφέλειας του κ. υπουργού είναι όταν δήλωνε ότι θα πάρει πολλούς μαζί του. Αυτό, κύριοι συνάδελφοι, δεν ερμηνεύεται από μέρους σας ως έμμεση και σαφής παραδοχή για κάτι το παράνομο ή έστω και παράτυπο;

Ανακοινώθηκε ότι διορίστηκαν δύο ποινικοί ανακριτές για διερεύνηση του θέματος. Οι ποινικοί ανακριτές έγιναν το κλειδί για κάθε πόρτα που πρέπει να κλείσει επί διακυβέρνησης Γλαύκου Κληρίδη. Όταν λέει ο Πρόεδρος ότι διορίστηκαν ποινικοί ανακριτές, αμέσως θα πρέπει να το μεταφράζουμε, κατά το σκεπτικό του, ότι η υπόθεση ξεκαθάρισε. Άλλοι τρεις ποινικοί ανακριτές διορίστηκαν, κατόπιν γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα, για δύο από τις καταγγελίες Πουργουρίδη και, επιτέλους, ο κ. υπουργός αποφάσισε να υποβάλει την παραίτησή του. Ο Πρόεδρος όμως δεν την αποδέχθηκε, γεγονός που μου προκαλεί τεράστια ερωτήματα κατά πόσο η όλη υπόθεση ήταν προσχεδιασμένη. Κι αυτό είναι πλήγμα κατά της ευνομίας και της δημοκρατίας σ' αυτό τον τόπο με πρωτομάστορα φυσικά τον ίδιο τον επικεφαλής του κράτους.

Όλα αυτά μας έφεραν στο εξής μοναδικό σημείο, που άλλο προηγούμενό του δεν υπάρχει στον κόσμο: Να έχουμε εν ενεργεία υπουργό με δεκατέσσερις σοβαρότατες

καταγγελίες εναντίον του, να έχουν διοριστεί πέντε ποινικοί ανακριτές για διερεύνηση θεμάτων γύρω από αυτόν, να παραδέχεται ουσιαστικά ο ίδιος υποκλοπή τηλεφωνικής συνδιάλεξης και από πάνω να μας κοροϊδεύει κιόλας ότι δεν παραιτείται για λόγους ευθιξίας. Και όχι μόνο αυτό, να εκτοξεύει και απειλές εναντίον τρίτων, που ενδεχόμενα εμπλέκονται στην όλη διαδικασία διερεύνησης εναντίον του. Το πιο γελοίο, αχαρακτήριστο και προκλητικό όλων ήταν και η τελευταία δήλωση του Προέδρου της Δημοκρατίας. Ότι ναι μεν ο κ. Μιχαηλίδης είναι υπουργός, αλλά δε θα ασκεί υπουργικά καθήκοντα, προκειμένου να ολοκληρωθεί άμεμπτα η διαδικασία.

Στο σημείο αυτό θέλω να επεκτείνω τη σκέψη μου εις ό,τι αφορά στη συμπεριφορά των υπουργών αυτής της κυβέρνησης. Δημοσιογράφος έπεσε θύμα του κ. Ντίνου Μιχαηλίδη ο οποίος τον χαρακτήρισε “βαλτό”, γιατί τόλμησε να υποβάλει ερώτημα, που προφανώς δεν άρεσε στον υπουργό, αναφορικά με τον αθέμιτο πλουτισμό που του αποδίδεται. Άλλος υπουργός της κυβέρνησης απαγόρευσε σε δημοσιογράφο να υποβάλει ερώτημα για τους θανάτους από τον καύσωνα σε μια προσπάθεια φίμωσης και πάλι του τύπου. Ταυτόχρονα, εδώ και μήνες, άλλη δημοσιογράφος έπεσε θύμα υπουργού, γιατί τόλμησε να γράψει επικριτικό σχόλιο. Ο υπουργός την απείλησε, λέγοντάς της ότι την έχει φακελωμένη και αυτή και την οικογένειά της. Οι πιο πάνω συμπεριφορές καταγγέλλθηκαν στην Ένωση Συντακτών Κύπρου. Έχουμε υποχρέωση, ως βουλευτές, να καταγγέλλουμε αυτές τις ενέργειες, άσχετα από την παράταξη στην οποία ανήκουμε και άσχετα από το ποια κυβέρνηση βρίσκεται στην εξουσία.

Έκανα αυτή την παρένθεση, για να καταδείξω με ποιο τρόπο ενεργούν ορισμένοι. Αυτή η νοοτροπία και μεθοδολογία είχε αντίκτυπο και στη συγκεκριμένη περίπτωση συναδέλφου μας, του κ. Πουργουρίδη, ο οποίος έγινε θύμα κοινής συκοφαντίας, αφού τον περιέγραψαν ούτε λίγο ούτε πολύ ως θεατρίνο οι πρωτοκλασάτοι αξιωματούχοι αυτής της κυβέρνησης.

Και ένα τελευταίο ερώτημα που λογικά τίθεται είναι: Με τέτοια νοοτροπία πώς μπορεί να ελπίζει ο πολίτης ότι θα παταχθούν τα όποια σκάνδαλα και η όποια διαφθορά; Προσωπικά, δηλώνω πως ότι περνά από το χέρι μου θα το πράξω, για να κάτσει επιτέλους ο κάθε κατεργάρης στον πάγκο του. Με τέτοια γεγονότα, κύριοι συνάδελφοι, λυπούμαι να παρατηρήσω ότι η Κυπριακή Δημοκρατία καθίσταται αξιοθρήνητη και γελοία συνάμα. Ποιος πολίτης μπορεί πλέον να έχει εμπιστοσύνη σε θεσμούς και αξίες, σε δημοκρατία και ευνομία, όταν αυτοί που έπρεπε να τα προασπίζονται πρώτοι απ' όλους μετατρέπονται κατά σκανδαλώδη τρόπο σε χειριστούς διαχειριστές. Ο κ. Κληρίδης είπε κάποτε ότι η γυναίκα του Καίσαρα δεν πρέπει να είναι μόνο τίμια, αλλά και να φαίνεται τίμια. Στην προκειμένη περίπτωση ούτε τίμια είναι ούτε τίμια φαίνεται. Και ο κ. Κληρίδης παραβιάζει πρώτος απ' όλους τη ρήση που χρησιμοποίησε σχετικά με κάποιους άλλους.

Κρίνετε και συγκρίνετε, κύριοι συνάδελφοι, το δικό μας πολίτευμα και τα τόσα ευτράπελα που λαμβάνουν χώρα, όπως αυτά του κ. Ντίνου Μιχαηλίδη, με το τι συνέβη σε σκανδιναβική χώρα, όπου ο Υπουργός Οικονομικών παραιτήθηκε, διότι ένας επιβάτης πέρασε από το πράσινο κατά την έξοδό του από το τελωνείο και κατόρθωσε να βγάλει έξω μια τηλεόραση χωρίς δασμό. Πολύ πρόσφατα στην Ελλάδα παραιτήθηκε ο αρμόδιος υπουργός και η ηγεσία της αστυνομίας, επειδή σε μια αστυνομική επιχείρηση κάτι πήγε στραβά. Στην κυβέρνηση Κληρίδη και τα στραβά και τα ανάποδα καλά κρατούν και ούτε γάτα ούτε ζημιά. Η ευαισθησία του κ. Προέδρου εξαντλείται, φαίνεται, μόνο σε ορισμένες περιπτώσεις, όπου τα υπό αναφορά πρόσωπα δεν είναι του πολιτικού του σιναφιού. Θυμίζω την υπόθεση των τριών αστυνόμων της Λεμεσού που τέθηκαν σε διαθεσιμότητα και στη συνέχεια δικαιώθηκαν πανηγυρικά από το δικαστήριο. Ο κ. Κληρίδης εξάντλησε τότε όλη την ευαισθησία του. Στην περίπτωση του κ. Μιχαηλίδη όμως λειτούργησε εντελώς αντίθετα. Τον άφησε στη θέση του. Και

αφού ήταν σίγουρος τόσο ο ίδιος όσο και ο κ. Μιχαηλίδης περί αθωότητας, γιατί δεν παραιτήθηκε αμέσως, προκειμένου να επανέλθει στη συνέχεια πανηγυρικά;

Μόνο αυτό πρέπει να μας βάλει σε προβληματισμούς. Και μόνο αυτό υπέχει τεράστιες πολιτικές ευθύνες τόσο για τον Πρόεδρο όσο και για τον υπουργό. Βέβαια, ο κ. υπουργός, και πάλι από μόνος του, σε δημοσιογραφική διάσκεψη αποκάλυψε το τεράστιο μέγεθος των πολιτικών του ευθυνών. “Είναι κακό” είπε “να πάρω το διαμέρισμα είκοσι χιλιάδες λίρες πιο φτηνά;” Βέβαια, για τον ίδιο δεν είναι κακό. Όμως είναι κακό για την πολιτεία μας, για το κράτος μας, δεδομένου ότι ο κ. Μιχαηλίδης συμμετέχει σε υπουργικές επιτροπές που αποφασίζουν κατακύρωση προσφορών σε επιχειρηματίες. Πού πάει η αξιοπιστία των θεσμών και των συντεταγμένων οργάνων του κράτους στην προκειμένη περίπτωση; Ωστόσο, διπλάσια είναι η πολιτική ευθύνη του Προέδρου της Δημοκρατίας που μπροστά σ’ όλα αυτά δεν αποφάσισε την ορθή και ενδεδειγμένη διαδικασία. Και το ζήτημα, κατά την άποψή μου, είναι απλό. Δύο λόγοι μπορεί να συνέτρεχαν, για να μη θέσει σε παραίτηση τον υπουργό του. Ο πρώτος είναι ο φόβος μην αποκαλύψει, όπως απειλούσε, πολλά και διάφορα εναντίον τρίτων και ο δεύτερος ότι τον υποστήριξε με ζήλο στις προεδρικές εκλογές.

Πιστεύω λοιπόν ότι ο κ. Κληρίδης δεν ήθελε να παραβλάψει έναν άνθρωπο που αποχώρησε με το γνωστό τρόπο από το κόμμα του και τον υποστήριξε με κάθε τρόπο και μέσο στις προεδρικές εκλογές του Φεβρουαρίου. Ο Πρόεδρος ανταπέδιδε τη γενναιόδωρη συνεισφορά του κ. Μιχαηλίδη υπέρ της υποψηφιότητάς του, εξαργυρώνοντας “επιταγές” και δεσμεύσεις. Και όλα αυτά πάνω από νόμους, θεσμούς και αξίες. Αυτό που έγινε μεταξύ Κληρίδη και Μιχαηλίδη ήταν συναλλαγή και μάλιστα μεμπτή. Συναλλαγή πάνω στους ώμους του κυπριακού λαού. Ο ένας θυσίασε το κομματικό του μέλλον υπέρ του κ. Κληρίδη, ενώ ο κ. Κληρίδης θυσιάζει την αξιοπιστία

του ως Πρόεδρος και, επομένως, θυσιάζει και εξευτελίζει το κορυφαίο συντεταγμένο όργανο της Δημοκρατίας ως αντάλλαγμα για αυτή την υποστήριξη.

Την κατηφόρα που πήρε ο Πρόεδρος έσπευσε να υποστηρίξει και ο ΔΗΣΥ, με αποκορύφωμα, άκουσον άκουσον!, την απαγορευτική διαταγή να συζητηθεί περαιτέρω το θέμα στην επιτροπή Ελέγχου, λες και στην Κύπρο υπάρχει μονοκρατορία. Τέτοιες αποφάσεις μόνο ευρωδημοκράτες μπορούν να εκδίδουν και υπερασπιστές του εκσυγχρονισμού και της εξυγίανσης, όπως αυτοχαρακτηρίζει τον εαυτό του ο Συναγερμός.

Θέλω να θυμίσω στο σημείο αυτό πώς αντέδρασε ο ΔΗΣΥ, όταν βρισκόταν στην αντιπολίτευση, σε παρόμοια θέματα, όπως του κ. Νέμιτσα και του κ. Αλωνεύτη. Από τα έδρανα της Βουλής οι κ. Κληρίδης, Αναστασιάδης, Κασουλίδης δίκάζαν και καταδίκάζαν, αφορίζαν και απειλούσαν θεούς και δαίμονες. Όλοι θυμούνται τις πομπώδεις δηλώσεις. Βέβαια, αυτοί οι άνθρωποι αθώωθηκαν με δικαστικές αποφάσεις. Τότε για τον κ. Κληρίδη και το ΔΗΣΥ δεν υπήρχε φυσική δικαιοσύνη. Τώρα θυμήθηκαν τη φυσική δικαιοσύνη οι “εκσυγχρονιστές και οι οραματιστές του μέλλοντος”. Αλλά, βλέπετε, η απόδοση δικαιοσύνης για το κυβερνών κόμμα έχει σχέση, όπως αποδεικνύεται από τα γεγονότα, μόνο με τα μικροκομματικά συμφέροντα και όχι με την υγεία της πολιτικής ζωής του τόπου.

Οι πολιτικές συναλλαγές και οι πελατειακές σχέσεις βρίσκονται στο απόγειό τους, αποθεώνονται στην κυριολεξία από αυτή την κυβέρνηση. Ο εξευτελισμός της δημόσιας ζωής, τα κουκουλώματα, η σήψη και η διαφθορά έχουν γίνει ένα με την παρούσα διακυβέρνηση. Και χωρίς ντροπή μας μιλούν για εκσυγχρονισμό, εξυγίανση και για χρηστή διοίκηση. Σ’ αυτό τον τόπο, τη δημοκρατία της μπαναρίας, όπως την κατάντησαν, ό,τι δηλώσεις είσαι. Τονίζω τη στάση του ΔΗΣΥ, για να την αντιπαραβάλω με τη στάση του κόμματός μου. Το ΑΚΕΛ και τότε και τώρα λειτούργησε με συνέπεια,

υπευθυνότητα και με γνώμονα το συμφέρον του τόπου. Ζήτησε ακριβοδίκαιη και άμεμπτη διερευνητική διαδικασία και με απόφασή του τόνιζε ότι κανείς δεν είναι ένοχος μέχρι αποδείξεως του αντιθέτου. Αλλά η ενοχή και η αθωότητα μπορούν να αποδειχθούν και να γίνουν πλήρως αποδεκτές μέσα από αδιάβλητες διαδικασίες και χωρίς κανέναν έξωθεν επηρεασμό. Στην περίπτωση αυτή δεν ακολουθήθηκε μια τέτοια διαδικασία. Το ΑΚΕΛ δεν έκανε μικροπολιτική ούτε όταν υποστήριζε την προηγούμενη κυβέρνηση ούτε τώρα που αντιπολιτεύεται την κυβέρνηση του κ. Κληρίδη. Σεβάστηκε πρόσωπα και θεσμούς και έδειξε υπευθυνότητα και σύνεση.

Επιστρέφοντας στο θέμα της διερεύνησης των καταγγελιών Πουργουρίδη... θα έπρεπε ο Γενικός Ελεγκτής να πλαισιώνεται από ιδιώτες ελεγκτές αναγνωρισμένου κύρους. Ίσως αν γίνετο αυτό, να διεξάγετο πραγματική έρευνα και όχι απλή καταγραφή. Εξάλλου, πρόδηλα διεφάνη η πραγματική διάθεση του κ. ελεγκτή και από τον τρόπο παρουσίασης του φορολογικού φακέλου για τις επιπρόσθετες φορολογικές δηλώσεις του κ. υπουργού. Ενώ μας κοροϊδευε στην επιτροπή Ελέγχου, ότι δεν είχε το φάκελο αυτό, μας τον παρέδωσε αυτοστιγμεί, μόλις δόθηκε εντολή από το Γενικό Εισαγγελέα.

Και εδώ θέλω να τονίσω ότι κανένας από μας και κανένας πολίτης δεν πείστηκε ότι έγινε αντικειμενική διερεύνηση του θέματος. Κανένας δεν έχει πειστεί ότι ο κ. Μιχαηλίδης είναι αθώος κατηγοριών. Κανένας δεν έχει πειστεί ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ενήργησε με τον ενδεδειγμένο τρόπο. Αντίθετα, έμειναν μεγάλες αμφιβολίες και έπεσαν σκιές πάνω στη λειτουργία του πολιτεύματος. Η όλη ιστορία ήταν, όπως είπα, μια παρωδία, ένας εξευτελισμός της νοημοσύνης και της κρίσης του λαού μας. Ένας εμπαιγμός των θεσμών και των νόμων. Και, τέλος, ήταν ένας κόλαφος κατά της πολιτικής ζωής του τόπου που πνέει τα λοίσθια επί διακυβέρνησης Κληρίδη. Ούτε ελάχιστο ίχνος αξιοπρέπειας δεν έμεινε σ' αυτή την κυβέρνηση που δυστυχώς, με

την όλη στάση και συμπεριφορά της, συμπαρασύρει στο βούρκο και το σύνολο της πολιτικής ζωής στην Κύπρο και τον ίδιο μας το λαό.

Κλείνοντας, θέλω να τονίσω ότι το τεράστιο αυτό θέμα δεν έκλεισε. Και σας πληροφορώ ότι ετοιμάζομαι να εγγράψω στο σώμα θέμα κατάχρησης ή και υπέρβασης εξουσίας από τον τέως Υπουργό Εσωτερικών. Επιγραμματικά, αναφέρω τη διάθεση τουρκοκυπριακών περιουσιών ή και κυβερνητικών οικιστικών μονάδων σε μη πρόσφυγες ή και μη δικαιούχους.

Αμφισβητεί ο κ. Μιχαηλίδης όλες τις εις βάρος του κατηγορίες. Όμως, υπό την ιδιότητά του ως Κηδεμόνα των Τουρκοκυπριακών Περιουσιών υπέπεσε στο αδίκημα της κατάχρησης εξουσίας. Τούτο καταμαρτυρείται από την έκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως η οποία είδε το φως της δημοσιότητας πρόσφατα. Συγκεκριμένα, ο Επίτροπος Διοικήσεως καταγγέλλει την Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, της οποίας προϊστάται ο κ. Ντίνος Μιχαηλίδης, ότι παρέβη το πνεύμα και το γράμμα του νόμου, που είναι η εξυπηρέτηση κατά κύριο και πρώτο λόγο των προσφύγων, παραχωρώντας ένα τεμάχιο γης σε μη πρόσφυγα, τη στιγμή που το ίδιο τεμάχιο το ζήτησε πρόσφυγας. Μεγάλα τα οικονομικά συμφέροντα -στην υπό συζήτηση γη θα ανεγερθεί σταθμός πετρελαιοειδών- διά τα οποία ο τέως υπουργός είχε ιδιαίτερη προτίμηση να παραχωρεί γη σε μη πρόσφυγες.

Την ίδια ακριβώς πολιτική εφάρμοσε και στη Λάρνακα για το ίδιο θέμα. Κλασική περίπτωση κατάχρησης εξουσίας. Θα ζητήσω από το Γενικό Εισαγγελέα διεξαγωγή έρευνας εις βάρος του κ. Μιχαηλίδη. Στη Λάρνακα ο δημοτικός σύμβουλος Μιχαλάκης Αλεξάνδρου, που δημόσια είπε στον Υπουργό Εσωτερικών αμέσως μετά τις εκλογές ότι είναι πάντα δίπλα του σε όποια απόφαση πάρει, διατηρεί παράτυπα τρία τεμάχια τουρκοκυπριακής γης, στα οποία ανέγειρε εργαστήρια και αποθήκες. Το σκανδαλώδες στην περίπτωση αυτή είναι ότι, για να καλυφθεί η παρατυπία, οι “εγκέφαλοι” του

Υπουργείου Εσωτερικών συνένωσαν τα τρία συμβόλαια ενοικίασης τουρκοκυπριακής γης σε ένα, θέλοντας να ξεγελάσουν όποιον ενδιαφερόταν να μάθει. Επίσης, το τρίτο υποστατικό ανεγέρθη σε δημόσιο δρόμο και τώρα ζητά να το πωλήσει έναντι του ποσού των £20.000, για να θυματοποιήσει άλλο πρόσφυγα.

Στο Πεντάκωμο εξακόσιες σκάλες τουρκοκυπριακής γης θα αφαιρεθούν από πρόσφυγες γεωργούς, για να ωφεληθούν επτά ξενοδόχοι που θέλουν να φτιάξουν γήπεδα γκολφ και οι οποίοι κατέχουν ήδη μεγάλες εκτάσεις γης που δεν τις μετατρέπουν σε γήπεδα, γιατί λένε ότι έχουν μεγάλη αξία. Θα αναφέρω την κλασική περίπτωση κοροϊδίας της Βουλής. Στη Μεννόγεια η Αννεζού Βασιλείου, κάτοχος τουρκοκυπριακού κλήρου, απεβίωσε. Ο κλήρος παραχωρήθηκε σε νέο ζευγάρι που διαμένει στο χωριό. Ωστόσο, ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών με επιστολή του έδιδε οδηγίες να παραμείνει ο κλήρος στον προηγούμενο κάτοχό του. Στη Μεννόγεια διερωτώνται ακόμα τι χρειάζεται η μακαρίτισσα η Αννεζού τον κλήρο. Αφού τους διευκρινίστηκε ότι η γριά απεβίωσε, έστειλαν επιστολή ότι ο κλήρος παραχωρήθηκε στο γιο της, πράγμα που αποτελεί τεραστίου μεγέθους ψέμα, καθώς η γριά δεν είχε γιο, εκτός βέβαια αν τον απέκτησε μετά θάνατον!

Άρχισαν οι υποσχέσεις από μέρους του κ. Χάρη Κυριακίδη, συμβούλου του τέως Υπουργού Εσωτερικών. Έγκυρα πληροφορούμαι ότι προτρέπει πρόσφυγες να ενταχθούν στο κόμμα του κ. Ντίνου Μιχαηλίδη έναντι υποσχέσεων να τους χαρίσει ενοίκια που οφείλουν για μίσθωση τουρκοκυπριακών περιουσιών. Επίσης, άλλοι αξιωματούχοι του κόμματος του κ. Ντίνου Μιχαηλίδη, που κατέχουν δημόσια αξιώματα, υπόσχονται τα πάντα σε ψηφοφόρους.

Στον κλάδο της πολεοδομίας θα αναφέρω μόνο μερικά σκάνδαλα. Παρά τη γνωμάτευση της Γενικής Εισαγγελίας ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου (άρθρο 10, 11 και 12), αφού εκπονηθεί το τοπικό

σχέδιο και δημοσιευτεί, το τοπικό αυτό σχέδιο είναι δεσμευτικό τόσο για τους διοικουμένους όσο και για τους διοικούντες, εγκρίθηκε η αίτηση για διαχωρισμό των τεμαχίων 115, 118, 119 και 253 Φ/Σ ΧΧΧ1Χ48 στη Μοσφιλωτή σε μονόσκαλα, παρ' όλο που ήταν στο όριο ανάπτυξης και μέσα στο όριο υδατοπρομήθειας. Άλλη παρόμοια περίπτωση είναι στο Μαζωτό, αριθμός φακέλου στο κτηματολόγιο Α487/96. Δηλαδή τι γίνεται, κύριοι συνάδελφοι; Κάποιοι είχαν τη δύναμη να διαχωρίσουν τη γη σε αγροτεμάχια, χωρίς να κατασκευάζουν πράσινο και δρόμους, και να την πωλούν και άλλοι να μην μπορούν να το πράξουν. Έχουν γίνει πολλές τέτοιες παρανομίες την περίοδο του κ. Μιχαηλίδη. Όμως περισσότερα στοιχεία θα αναφέρω, όταν θα εγγράψω το θέμα στη Βουλή.

Εκεί που οργίασε η παρανομία και το ρουσφέτι ήταν στην παραχώρηση οικιών στους κυβερνητικούς οικισμούς σε μη δικαιούχους. Χωρίς να ζητηθούν οι απόψεις των επιτροπών, δόθηκαν εκατόν εγκρίσεις από τον υπουργό. Θα αναφέρω μερικές περιπτώσεις. Στην Αγία Νάπα εγκρίθηκε από την ΚΕΕΚ στις 18 Φεβρουαρίου 1999 η Γιαννούλα Μενοίκου με σύζυγο κωφάλαλο, που βοηθείται από το Γραφείο Ευημερίας. Στις 18 Μαρτίου 1999 η ίδια κατοικία δόθηκε με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών στο Μιχάλη Πιερή, ο οποίος έχει δύο ιδιόκτητες κατοικίες που ενοικιάζει σε τρίτους, έχει τουρκοκυπριακό σπίτι και κλήρο στη Σταυροκώννου. Στην οδό Καντάρας αρ. 7, στον οικισμό Αγίου Μάμα, εδόθη οικία των τριών υπνοδωματίων σε ένα άτομο! Εγκρίθηκε κυβερνητικός υπάλληλος και αγόρασε διαμέρισμα το οποίο ενοικιάζει. Τώρα εγκρίθηκε και για κυβερνητικό οικισμό. Γυναίκα εγκρίθηκε για ιδιόκτητο οικόπεδο στο Μαρώني, έκτισε οικία πολυτελείας και, μόλις αποπεράτωσε την κατοικία, της εδόθη και διαμέρισμα σε κυβερνητικό οικισμό στη Λάρνακα. Ο Αντώνης Εμμανουήλ ήταν δικαιούχος για το 50% της βοήθειας με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Του εδόθη εξ ολοκλήρου η βοήθεια.

Από όσα ανέφερα, κύριοι συνάδελφοι, δε μένει καμιά αμφιβολία ότι οι αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου εφαρμόστηκαν κατά κατάχρηση εξουσίας. Δόθηκαν σε μη δικαιούχα πρόσωπα με αντάλλαγμα ωφελήματα προσωπικά. Προσωπική προβολή με σκοπό την αύξηση του κύρους του ως ατόμου, για να σκαρφαλώσει πολιτικά. Απόδειξη τρανή το νέο πολιτικό σχήμα του οποίου ηγείται. Κατάχρηση εξουσίας, υπέρβαση του πνεύματος, του γράμματος αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου και επέμβαση στα καθήκοντα κυβερνητικών υπαλλήλων. Πρέπει η Βουλή να πρωτοστατήσει στο διορισμό ποινικού ανακριτή και να παραπέμψει στη δικαιοσύνη κάθε άτομο που υπερέβη τις εξουσίες του ή σιώπησε ή καταχράστηκε την εξουσία που του έδωσε το λειτούργημά του. Ο Γενικός Εισαγγελέας μαζί με την εισαγγελία και την αστυνομία οφείλουν να ξεκαθαρίσουν την κάθε υπόθεση και να την παραπέμψουν στη δικαιοσύνη. Να κρίνει η δικαιοσύνη και όχι οι υπάλληλοι.

Η Αριστερά δε θα σταματήσει, μέχρις ότου ξεκαθαρίσει πέρα για πέρα κάθε κατάχρηση εξουσίας. Έχουμε την υποχρέωση να ενημερώνουμε το λαό, ώστε να κρίνει και να αποφασίζει. Απευθύνομαι σε όλους τους εμπλεκομένους, που άμεσα ή έμμεσα είναι γνώστες αυτών των σκανδάλων υπέρβασης εξουσίας, και τους αναφέρω ότι η υπόθεση δε θα ξεχαστεί. Αργά ή γρήγορα θα οδηγηθούν στη δικαιοσύνη και αυτοί που έδρασαν και αυτοί που κάλυψαν και αυτοί που ήξεραν και σιώπησαν. Τώρα λοιπόν είναι ο καιρός να ανοιχθεί η πληγή και να φύγει το φάρμακι της κατάχρησης εξουσίας και ο προσπορισμός κερδών φήμης ή πολιτικής.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Κίκη Γιάγκου, ο κ. Γιαννάκης Αγαπίου αντικατέστησε τον Προεδρεύοντα κ. Νίκο Αναστασιάδη στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ)

Ποιοι άλλοι θέλουν να πάρουν το λόγο; Θέλω να ξέρω πόσοι θα μιλήσουν.

Τιμής ένεκεν θα δώσω το λόγο στη συνάδελφο κ. Παντελίδου.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Γιατί τιμής ένεκεν, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι μία γυναίκα βουλευτής ανάμεσα σε δεκατρείς άντρες βουλευτές και είμαι σίγουρος ότι θα είναι και σύντομη.

Η κ. Παντελίδου.

Κ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, όσοι είχαν την υπομονή να παραμείνουν και να μας παρακολουθήσουν,

Λυτούμαι, διότι μέχρι τελευταία, παρά τα τριάντα εννέα χρόνια ζωής της, η Βουλή δεν είχε θεσμοθετήσει ή υιοθετήσει κανόνες για τον τρόπο που διερευνώνται καταγγελίες εναντίον προσώπων που κατέχουν πολιτικά αξιώματα, παρ' όλο που εκκρεμούσε ενώπιόν της η νομοθεσία του "πόθεν έσχες".

Το θεμελιώδες ερώτημα που τίθεται εξαρχής είναι κατά πόσο είχε η επιτροπή Ελέγχου ή οποιοδήποτε άλλο σώμα το δικαίωμα ή την αρμοδιότητα να συζητήσει περαιτέρω το θέμα των αυθαίρετων καταγγελιών, κακόβουλων ισχυρισμών, εναντίον του υπουργού, ιδιαίτερα μετά τη διερεύνηση του όλου θέματος από τα αρμόδια σώματα: Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, Υπουργικό Συμβούλιο, ποινική διαδικασία. Οποιαδήποτε περαιτέρω συζήτηση ήταν σίγουρα άνευ αντικειμένου. Αφού όμως η επιτροπή για τους δικούς της λόγους αποφάσισε, για μένα αυθαίρετα, να συζητήσει το όλο θέμα και αφού μετετράπη σε δικαστήριο, τότε η Βουλή, ως σώμα, το εντιμότερο και δικαιότερο που είχε να κάνει ήταν να επιτρέψει στον κατηγορούμενο, τέως τώρα υπουργό, να μιλήσει. Όταν ο κάθε εγκληματίας έχει το

δικαίωμα να υπερασπιστεί τον εαυτό του, τότε γιατί αυτό το σώμα, που κόπτεται για τις δημοκρατικές αρχές που το διέπουν, δεν έδωσε την ευκαιρία στον τέως τώρα υπουργό να ασκήσει αυτό το αναφαίρετο δικαίωμα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κυρία Παντελίδου, θα σας διακόψω. Δεν υπάρχει διαδικασία που να δώσει...δεν υπάρχει διαδικασία που θα έδινε το δικαίωμα σε οποιονδήποτε να απαντήσει μέσα στη Βουλή.

Κ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Απαντώ και σ' αυτό, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με συγχωρείτε, είναι θέμα τάξεως.

Κ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Αφήστε με να τελειώσω, κύριε Πρόεδρε.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είναι θέμα τάξης. Με συγχωρείτε.

Νομίζω ότι η επιτροπή, η αρμόδια επιτροπή, έδωσε το δικαίωμα σε όλους τους ενδιαφερομένους να μιλήσουν εκεί που μπορούσαν να μιλήσουν. Παρακαλώ, συνεχίστε.

Κ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στην προκαταρκτική έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών ότι ο υπουργός είπε ότι πήρε δάνεια ή αγόρασε διαμερίσματα σε χαμηλότερες τιμές από τις κανονικές, επειδή ήταν υπουργός. Ουδέποτε ο υπουργός είπε κάτι τέτοιο. Εκείνο που ο υπουργός είπε επί λέξει στη δημοσιογραφική του διάσκεψη, στις 18 Σεπτεμβρίου 1998, αντίγραφο της οποίας βρίσκεται απομαγνητοφωνημένο στο σχετικό φάκελο στο

αρχείο της Βουλής, είναι ότι: “Βεβαίως, κάτι που πρέπει να πούμε εξαρχής είναι ότι ο υπουργός, όπως και οποιοσδήποτε δημόσιος λειτουργός και οποιοδήποτε πρόσωπο κάποιας κοινωνικής τάξης, μπορεί να έχει μεγαλύτερη ευχέρεια να εξασφαλίζει κάποια δάνεια από τις τράπεζες, όπως δεν μπορούν να έχουν κάποιοι άλλοι.” Αυτό δε νομίζω ότι είναι αδίκημα ή ότι είναι παράπτωμα ή ότι αποτελεί μέρος διαφθοράς.

Εκείνο που δεν αναφέρεται βέβαια πουθενά, επί του ίδιου θέματος, είναι πού ευρίσκεται η ευνοϊκή συμπεριφορά της τράπεζας για το υπό αναφορά δάνειο, όταν σύμφωνα με δήλωση του διευθυντή της Τράπεζας Κύπρου δεν εμπεριέχει ευμενή μεταχείριση. Και όμως, στο προσχέδιο της έκθεσης υπάρχει ο εξής χαρακτηρισμός: “Η εξασφάλιση χαμηλότερης τιμής για το διαμέρισμα και επίσης το δάνειο της οικογενειακής εταιρείας, στην οποία ο υπουργός δε συμμετέχει, αποτελεί ανεπίτρεπτη πολιτική συμπεριφορά που δε συνάδει με το δημόσιο αξίωμά του”. Δημιουργείται στη συνέχεια, χωρίς δυσκολία, το ερώτημα: Πού υπάρχει ανεπίτρεπτη πολιτική συμπεριφορά του υπουργού; Μήπως η ανεπίτρεπτη πολιτική συμπεριφορά του υπουργού βρίσκεται στο γεγονός ότι η θυγατέρα του αγόρασε από μόνη της ένα διαμέρισμα και ένα σπίτι με δικά της χρήματα ή στον ισχυρισμό ότι είναι ιδιοκτήτης οικίας στην οδό Bishop’s Avenue στο Λονδίνο ή στο ότι αγόρασε κτήματα στο Λουβαρά/Κακομάλλη, πράγματα τα οποία είναι από άκρη σε άκρη ανύπαρκτα, κακόβουλα, ανυπόστατα και εντελώς φανταστικά; Ή ότι το οικόπεδο που έκτισε το σπίτι του στους Καλογήρους το αγόρασε, όταν δεν ήταν υπουργός και το σπίτι του στους Καλογήρους άρχισε να το κτίζει, όταν δεν ήταν υπουργός;

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Με συγχωρείτε, κυρία συνάδελφος.

K. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Να τελειώσω.

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Με συγχωρείτε!

Κ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Να τελειώσω, επειδή είναι ήδη προχωρημένη η ώρα.

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Είναι θέμα τάξης. Εδώ αναφέρεστε σε γεγονότα τα οποία δεν τα ζήσατε κατά την έρευνα που κάναμε, δεν τα είδατε και, ταυτόχρονα, είναι εντελώς αντίθετα με επίσημες επιστολές, κρατικές, που έχουν κατατεθεί στην επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αν υπάρχει θέμα τάξης, είναι για την αταξία που γίνεται από μέρους του συναδέλφου που τη διέκοψε να τελειώσει. Όλοι είπαν τα δικά τους· δεν έχει δικαίωμα να πει αυτή η γυναίκα τα δικά της; Με συγχωρείτε!

A. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Έχει δικαίωμα ο κάθε βουλευτής να...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ, όχι διαλογική συζήτηση!

Κύριε Γεωργίου, κύριε Γεωργίου, κύριε Γεωργίου, κύριε Δημητρίου...

Κ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Συγνώμη...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αφαιρώ το λόγο απ' όλους πλην της ομιλήτριας, την οποία παρακαλώ να συνεχίσει.

Κ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ:

Αποτελεί μήπως ανεπίτρεπτη πολιτική συμπεριφορά του υπουργού το γεγονός ότι η γυναίκα του το χωράφι της στο Μούτταλο το αγόρασε το 1979, όταν ο σύζυγός της δεν ήταν υπουργός και ότι το ίδιο χωράφι το πώλησε το 1990, όταν επίσης δεν ήταν υπουργός ο σύζυγός της; Ή ότι τα γραφεία του στο συγκρότημα Κίρζη τα συμφώνησε στο δικηγορικό του γραφείο, όταν ο ίδιος ασκούσε το δικηγορικό επάγγελμα στη Λεμεσό και, συνεπώς, πάλι και στην περίπτωση αυτή δεν ήταν υπουργός; Ή η ανεπίτρεπτη πολιτική συμπεριφορά του υπουργού οφείλεται μήπως στο γεγονός ότι από τους εκατό σαράντα φακέλους που υπέδειξε ο κ. Πουργουρίδης στο Γενικό Εισαγγελέα και ζήτησε τη δίωξη του υπουργού για κατάχρηση εξουσίας και χρηματισμό ουδεμία περίπτωση στοιχειοθετήθηκε που να στηρίζει οποιαδήποτε ελάχιστη υπόνοια σε βάρος του υπουργού; Υπάρχει ανεπίτρεπτη πολιτική συμπεριφορά στη διαπίστωση ότι ο ξενοδόχος φάντασμα έδωσε φανταστική αντιπαροχή στον υπουργό για χαλαρώσεις που δήθεν του έκανε, όταν η αναφορά του κ. Πουργουρίδη στην περίπτωση αυτή ως την κλασικότερη περίπτωση ξεπλύματος βρόμικου χρήματος έχει αποδειχθεί από άκρη σε άκρη φανταστική, ανυπόστατη και κακόβουλη; Είναι μήπως ανεπίτρεπτη πολιτική συμπεριφορά η διαπίστωση ότι ο δρόμος μπροστά από την οικία του υπουργού στη Μέσα Γειτονιά είναι πλατύτερος και όχι στενότερος, όπως υποστηρίζει ο κ. Πουργουρίδης; Το ξενοδοχείο Palace Hotel, στο οποίο γίνεται αναφορά στην προκειμένη έκθεση, δεν ήταν ποτέ διατηρητέο. Στην πραγματικότητα επί του τεμαχίου 667 υπήρχε οικοδομή που κηρύχθηκε διατηρητέα πολύ πριν η εταιρεία Gala Developments αγοράσει τα κτήματα. Ακολουθώντας όλους τους υφιστάμενους κανονισμούς, η εταιρεία εξασφάλισε από το Δήμο Λεμεσού όλες τις αναγκαίες άδειες για την επιδιόρθωση και επαναχρήση της οικοδομής ως διατηρητέας. Περίπτωση κατεδάφισης του διατηρητέου θεωρείται από κάθε άποψη παράνομη και από την ίδια την εταιρεία αδιανόητη. Μήπως τούτο αποτελεί ανεπίτρεπτη πολιτική συμπεριφορά του

υπουργού; Η ανάπτυξη των τεμαχίων 667 και 167, επί των οποίων βρίσκεται και το ξενοδοχείο Palace, έγινε βάσει των υφιστάμενων κανονισμών του δήμου Λεμεσού υπό την ιδιότητά του ως πολεοδομικής αρχής. Το Υπουργείο Εσωτερικών και ιδιαίτερα ο ίδιος ο υπουργός ουδεμία επί του θέματος ανάμειξη μπορούσαν να έχουν στο όλο θέμα. Άλλωστε, ποτέ δε ζητήθηκε παρέκκλιση ή χρειάστηκε να ζητηθεί για την πιο πάνω ανάπτυξη. Είναι ανεπίτρεπτη πολιτική συμπεριφορά η απόφαση που ελήφθη για πολεοδομικές χαλαρώσεις στην περιοχή της Πέγειας “Θαλασσινές Σπηλιές” το 1996, πράγμα το οποίο ο κ. Πουργουρίδης το συνδέει με την αγοραπωλησία του χωραφιού της συζύγου του υπουργού στο Μούτταλο που έλαβε χώραν έξι χρόνια νωρίτερα, όταν ο υπουργός ασκούσε το επάγγελμα του δικηγόρου στη Λεμεσό;

Για το σχόλιο που γίνεται σε σχέση με την παραμονή του υπουργού στη θέση του, μετά που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν αποδέχθηκε την παραίτησή του, πρέπει να ειπωθεί ότι είναι ο ίδιος ο υπουργός, από μόνος του, που επέλεξε να παραμείνει ιδιωτικά, μετά από υπηρεσιακό ταξίδι στην Αθήνα, στο εξωτερικό, μέχρις ότου οι έρευνες και οι καταθέσεις ενώπιον των ποινικών ανακριτών περατωθούν. Μήπως τούτο αποτελεί ανεπίτρεπτη πολιτική συμπεριφορά του υπουργού; Αποτελεί τούτο, εκ μέρους του, απουσία στοιχειώδους σεβασμού προς την αντικειμενικότητα της διερευνητικής διαδικασίας και θέτει, εκ προοιμίου, υπό αμφισβήτηση τα πορίσματα των ποινικών ανακριτών, όπως αναγράφεται στο προσχέδιο της προκαταρκτικής έκθεσης της επιτροπής Ελέγχου; Αποτελεί ανεπίτρεπτη πολιτική συμπεριφορά του τέως υπουργού ότι ο άνθρωπος που του δάνεισε χρήματα σε τρεις διαφορετικές περιπτώσεις χρησιμοποίησε ως μάρτυρες στα σχετικά γραμμάτια που υπέγραψε ο τέως υπουργός τα ίδια πρόσωπα, εφόσον ο ένας τυγχάνει να είναι γιος του δανειστή και ο άλλος ο γαμπρός του και συμβαίνει να εργάζονται και οι δύο από πολλά χρόνια στο γραφείο του δανειστή;

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, μεταξύ άλλων, ο κ. Πουργουρίδης απέτυχε να αποδείξει, έστω και σε ένα ελάχιστο σημείο, ότι υπήρξε οποιασδήποτε μορφής σχέση σε υπηρεσιακό επίπεδο με οποιονδήποτε από τον οποίο ο ίδιος ο τέως υπουργός ή μέλος της οικογένειάς του είχε αγοράσει διαμέρισμα ή οικόπεδο ή από τον οποίο έχει δανειστεί χρήματα.

Τελειώνοντας, θέλω να επαναλάβω ότι το αίτημα του τέως υπουργού να μιλήσει επί του θέματος που συζητούμε στην ολομέλεια της Βουλής, για να μπορέσουν έτσι όλοι οι βουλευτές να σχηματίσουν σωστή γνώμη, ακούγοντας και τις δύο πλευρές, έπρεπε, μια και η παρουσία του δεν απαγορεύεται από το σύνταγμα, το αίτημά του να γίνει αποδεκτό. Το αίτημα του τέως υπουργού απερρίφθη, με την αιτιολογία ότι, αν τούτο γινόταν αποδεκτό, θα αποτελούσε προηγούμενο, να μιλά δηλαδή στην ολομέλεια της Βουλής ένας πολίτης για θέμα που τον ενδιαφέρει, και πως για πρώτη φορά θα συνέβαινε κάτι τέτοιο. Δε νομίζω ότι το επιχείρημα αυτό ευσταθεί στην περίπτωση αυτή, γιατί δεν υπάρχει προηγούμενο στην ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας, σαν αυτό που συζητούμε σήμερα. Το θέμα αφορά έναν υπουργό, για το οποίο ο ίδιος θα μιλούσε ενώπιον της ολομέλειας της Βουλής, όταν δεν ήταν υπουργός με βάση το άρθρο 79.2 του συντάγματος. Η συζήτηση του θέματος αυτού συνεχίζεται ενώπιον της ολομέλειας, αφότου ο υπουργός έχει παραιτηθεί. Το να απαγορεύεται σήμερα στον τέως υπουργό να πει αυτά που θα έλεγε στη Βουλή, όταν ήταν υπουργός, με την αιτιολογία ότι σήμερα είναι πολίτης, δε νομίζω ότι συμβάλλει καθ' οιονδήποτε τρόπο στην πλήρη ενημέρωση της Βουλής. Αποτελεί για μένα θέμα χρηστής διοίκησης και στοιχειώδεις κανόνες φυσικής δικαιοσύνης επέβαλλαν να επιτραπεί στον υπουργό να πει τις σκέψεις του και να ενημερώσει την ολομέλεια για το θέμα που κατηγορείται.

Ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό ο Προεδρεύων της Βουλής κ. Νίκος Αναστασιάδης επανέρχεται στην έδρα του και ο κ. Γιαννάκης Αγαπίου επιστρέφει στη θέση του.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(ΝΙΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Ευχαριστώ την κ. Παντελίδου. Αντιλαμβάνομαι... ναι.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Το αιτιολογικό που έχει αναπτύξει στο κλείσιμό της η συνάδελφος... πιστεύω ότι θα έπρεπε να επιτρέπουμε και στον κάθε πολίτη ο οποίος δεν κατέρχεται και δε λαμβάνει την ψήφο του λαού να είναι εδώ, στα έδρανά μας, να τοποθετείται σ' όλα τα θέματα και να λαμβάνει ενεργό μέρος και ο πολίτης στη διαδικασία της Βουλής· αυτή είναι η λογική. Νομίζω ότι είναι εκτός λογικής. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Γεωργίου.

Ο κ. Στυλιανού. Πόσες σελίδες είναι, κύριε Στυλιανού;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχω καταλάβει κάτι. Επειδή έν' δικό σου, ταλαιπωρείς τους;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προσπαθώ να αποφύγω την ταλαιπωρία τη δική σας, ακριβώς επειδή έν' δικό μου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ε! ναι, αλλά, ξέρω 'γω... άρχισε να αγανακτεί η ψυχή μας για την αδικία που υφίστανται οι βουλευτές του Συναγερμού από τον πρόεδρο του Συναγερμού και Προεδρεύοντα της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έν' γι' αυτό που...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Χρειάζονται υποστήριξη οι άνθρωποι!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έν' γι' αυτό που έκαμες δεύτερες σκέψεις να ενταχθείς στην ομάδα;

(Γέλια)

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ε! απορρίψτε με, είναι που να κάμουμε!

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Μετά από τη μονοτονία του κ. Γιάγκου, ακούσαμε έτσι ωραίο λόγο από την κ. Παντελίδου προηγουμένως σε γλαφυρό ύφος. Γιατί αυτό το παράπονο, κύριε Χατζηδημητρίου;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μα ήσουν πρόεδρος εσύ, για τούτο!

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Στυλιανού.

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Έχω παρακολουθήσει με πολλή προσοχή τις ομιλίες των συναδέλφων τόσο κατά τη σημερινή όσο και κατά τις προηγούμενες συνεδριάσεις. Ούτε επαναλήψεις ούτε αναφορές ούτε παραπομπές ούτε σχόλια θα κάνω και δε θα καταπιαστώ με το περιεχόμενο ή με την ίδια την έκθεση της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής. Διαφορετική είναι η δική μου προσέγγιση. Άλλωστε, την ομιλία μου προσδιορίζουν αυστηρώς και επακριβώς συγκεκριμένα δεδομένα, στα οποία αποδίδω ιδιαίτερη βαρύτητα: Πρώτο, ο “αίρων τας αμαρτίας του κόσμου” έχει ήδη παραιτηθεί. Δεύτερο, ο υπό αναφορά υπουργός απουσιάζει. Του αφαιρέθηκαν και του αποστερήθηκαν κατά

έναν τρόπο μοναδικό η ευκαιρία και το δικαίωμα να είναι παρών και να απαντήσει σε όσα του καταμαρτυρούνται στην ολομέλεια. Τρίτο, αλλιώς αντιλαμβάνομαι τις πολιτικές ευθύνες και άλλως πως εννοώ το ρόλο της Βουλής, τις συζητήσεις αλλά και τον τρόπο που πρέπει να γίνονται αυτές οι συζητήσεις στο Κεφάλαιο Δ΄.

Να μου επιτρέψετε μια παρένθεση. Αν και συμπολίτες τόσα χρόνια με τον τέως Υπουργό Εσωτερικών πολύ λίγες καλημέρες ανταλλάξαμε. Ούτε τα ξίφη μας διασταυρώσαμε καμιά φορά ούτε τις ανθοδέσμες μας. Δεν πήγα ποτέ στο γραφείο του, είτε στη Λεμεσό είτε στη Λευκωσία, και δε μιλήσαμε ποτέ στο τηλέφωνο. Δεν έχω λόγους να τον αντιπαθώ ειδικά ή να τον συμπαθώ ιδιαίτερα. Και δεν είμαι εξ εκείνων που, λόγω του τέως υπουργού, παθαίνουν αλλεργία, όταν ακούουν το όνομα του Χρήστου Πουργουρίδη. Από καθαρή σύμπτωση έμαθα σχεδόν αμέσως για τις καταγγελίες εναντίον του υπουργού. Το απόγευμα της ίδιας ημέρας, σε κομματική εξόρμηση, ο κ. Χρήστος Πουργουρίδης μου εξιστόρησε όσα διημείφθησαν στο γραφείο του νωρίτερα. Η απάντησή μου ήταν: “Αν δημοσιοποιηθούν αυτά τα πράγματα, ο υπουργός οφείλει να υποβάλει αμέσως την παραίτησή του χάριν των θεσμών, του Προέδρου της Δημοκρατίας, της κυβερνήσεως, του κοινοβουλίου, των κομμάτων, της δημόσιας ζωής, του ίδιου προσωπικά. Χωρίς αυτό να προδικάζει την αλήθεια ή όχι των καταγγελιών.”

Αυτή ήταν η θέση μου, θέση που υποστήριζαν και άλλοι συνάδελφοι και κατά τη συζήτηση στην κοινοβουλευτική μας ομάδα, αυτή ήταν η θέση μου ως το τέλος. Αν εισακούονταν εκείνες οι φωνές της λογικής, τότε ίσως σήμερα τα πράγματα να ήσαν διαφορετικά. Κατά τη δική μου αντίληψη, το ζήτημα των πολιτικών ευθυνών έχει λήξει και έχει αποφασιστεί οριστικά και τελεσίδικα με την παραίτηση του υπουργού. Οι πολιτικές ευθύνες εξικνούνται στην απώλεια του πολιτειακού αξιώματος. Αποδίδονται, τελειώνουν και μένουν εκεί. Αν υπάρχουν οποιεσδήποτε άλλες ευθύνες, πάντως όχι

πολιτικές, είναι αρμοδιότητα άλλων, καθ' ύλην και κατά τόπο, να τις εξετάσουν προσεκτικά, να τις κρίνουν δίκαια και να τις κατανέμουν σωστά. Εν πάση δε περιπτώσει, όχι του νομοθετικού σώματος.

Ο τέως υπουργός, για τον οποίο πολύς “κονιορτός εφάνθη” και αρκετός θόρυβος εγένετο, απουσιάζει, δεν είναι παρών. Έχουν επιταχθεί σχεδόν κρυφά και έχουν επιστρατευθεί με ονομαστική κλήση και έχουν αγγαρευτεί άρον-άρον δικαιολογίες, ώστε να αποκλεισθεί η παρουσία του -ως να μην υπήρξε ποτέ- ενώπιον της ολομέλειας ώστε να διαγραφεί και να εξαφανιστεί το δικαίωμά του -ως να ήταν κάτι το εντελώς αδιανόητο- να ακουστεί.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Μια ερώτηση, κύριε συνάδελφε, αν μου επιτρέπει ο Πρόεδρος.

Ως δικηγόρος και ως βουλευτής μάς παραπέμπετε στο άρθρο του συντάγματος ή τον κανονισμό της Βουλής, βάσει του οποίου θα μπορούσε να παρευρεθεί ενώπιον της Βουλής και να μιλήσει;

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Αν κάνετε λίγη υπομονή, κάνω εκτενή ανάλυση και στο σύνταγμα και στους κανονισμούς και στους νόμους και είμαι βέβαιος ότι θα με καταλάβετε εσείς.

Δε συμφωνώ με αυτό το σκεπτικό, αυτή την κατάληξη και αυτή τη θέση. Το σύνταγμα, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι νόμοι, ο κανονισμός της Βουλής ουδόλως, ουδαμώς και ουδαμόθεν και ουδέπω και ουδεπώποτε προνοούν τέτοια απαγόρευση είτε ρητώς είτε σιωπηρώς. Και αν υπάρχει αντίθετη πρακτική, η πρακτική αυτή κρίνεται αυστηρά και αμφισβητείται έντονα. Η πρακτική δεν καταργεί κανονισμούς και δεν μπορεί να διαγράψει δικαιώματα. Είναι συμφυές και αποκλειστικό δικαίωμα της Βουλής να αποφασίζει εκάστοτε ποιον καλεί ενώπιόν της, πώς τον καλεί, πότε τον καλεί και γιατί τον καλεί. Όταν κάθε κοινοβουλευτική επιτροπή, σύμφωνα με

το άρθρο 42, εδάφιο 4 του κανονισμού της Βουλής, έχει δικαίωμα να καλεί οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο όργανο, αρχή, οργανισμό, σωματείο, σύνδεσμο προσώπων, συντεχνία, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, για να παράσχει πληροφορίες και στοιχεία ή να εκφράσει και να αναπτύξει απόψεις ή γνώμες για οποιοδήποτε υπό συζήτηση νομοσχέδιο ή θέμα, δεν έχει παρόμοιο δικαίωμα η ολομέλεια του σώματος; Και όταν έχει την ευχέρεια και το δικαίωμα ο πάσα ένας να παρουσιάζεται ενώπιον οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής επιτροπής και να εκθέτει τις απόψεις του επί παντός επιστητού και ανεπίσητου, δεν έχει άραγε την ευχέρεια και το δικαίωμα, εγώ θα έλεγα μάλιστα την υποχρέωση, ένας υπουργός, ο οποίος υπηρέτησε τον τόπο τόσα χρόνια να παρουσιάζεται ενώπιον της ολομέλειας για θέματα μάλιστα δημοσίου ενδιαφέροντος και όχι απλώς χάριν του ίδιου προσωπικά; Άλλωστε, η Βουλή είναι κυρίαρχη να αποφασίζει ειδικά γι' αυτά τα εξαιρετικά ζητήματα. Και το άρθρο 85 του κανονισμού είναι σαφέστατο, για όσους γνωρίζουν ανάγνωση και γραφή λέει επί λέξει: “Παν θέμα διά το οποίον ουδεμία πρόνοια γίνεται εις τον παρόντα κανονισμόν και οιονδήποτε ζήτημα αφορών εις την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος κανονισμού αποφασίζεται υπό της Βουλής καθ’ ον τρόπον ο πρόεδρος αυτής ήθελεν ορίσει”. Και όταν ο κανονισμός λέει “αποφασίζεται υπό της Βουλής καθ’ ον τρόπον ο πρόεδρος αυτής ήθελεν ορίσει”, εννοεί ασφαλώς υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων εν ολομελεία και εν δημοσία συνεδριάσει, βλ. κανονισμό 2 των κανονισμών, και όχι απλώς, για παράδειγμα, υπό των αρχηγών ή εκπροσώπων των κομμάτων, εν κρυπτώ και παραβύστω, είτε εν ομοφωνία είτε κατά πλειοψηφία.

Επομένως, τα περί του αντιθέτου είναι τουλάχιστον εκ του πονηρού. Δεν επιτρέπεται να στήνουμε τον άλλο στα έξι μέτρα με δεμένο το στόμα, με κομμένη τη γλώσσα και να του βάλλουμε πυρ ομαδόν. Σε ποια εποχή του μεσαίωνα ζούμε; Εδώ εγείρεται ένα πελώριο θέμα όχι απλώς συνταγματικής τάξεως, όχι μόνο νομικό. Διότι

επιτέλους γιατί υπάρχουμε; Για να μείνουμε αιωνίως προσκολλημένοι στη θεωρία του οισοφάγου και του παχέως εντέρου; Μάταια κατέβηκε ο Θεάνθρωπος στη γη; Εγείρεται ένα πελώριο θέμα ηθικής τάξεως, πολιτικής ηθικής και ηθικής της πολιτικής. Το στήσιμο στον τοίχο, οι βολές κατά βολή και οι βολές κατά ριπάς, οι βολές κατά βούληση και οι βολές κατά παραγγελία, οι πολιτικές δολοφονίες δε συνιστούν βεβαίως κοινοβουλευτικό έλεγχο και δεν αποτελούν ασφαλώς κοινοβουλευτική πρακτική. Το στήσιμο στα έξι μέτρα με δεμένο το στόμα είναι ίδιον της Ιεράς Εξέτασης! Είναι τεκμήριο πολιτικού κανιβαλισμού!

Πέραν τούτων, κατά την ταπεινή μου γνώμη, η ολομέλεια δεν μπορεί να ασχολείται στο Κεφάλαιο Δ΄ με τα διάφορα ζητήματα *in concreto*· πρέπει να τα προσεγγίζει *in abstracto*. Δεν μπορούμε, για παράδειγμα, να επικεντρώνουμε την προσοχή μας στο δέντρο που πέφτει και να αγνοούμε την πυρκαγιά που κατακαίει και αφανίζει το δάσος, να ασχολούμαστε εκ συμπτώσεως με τον ασθενή που έχει πυρετό και όχι εκ συστήματος με την επιδημία που περπατά και θερίζει τον κόσμο, να κοιτάζουμε το κύμα, που είναι το ειδικό και το έλασσον, και να μη βλέπουμε τη θάλασσα, που είναι το γενικό και το μείζον. Στην περίπτωση μας, κατά την άποψή μου, αντικείμενο συζητήσεων έπρεπε να ήταν το γενικό και το μείζον, το κεφάλαιο “πολιτικές ευθύνες” όχι το ειδικό και το έλασσον ή οποιαδήποτε μεμονωμένη υπόθεση. Έστω και αν οι συζητήσεις αυτές και οι ώρες αυτές δε θα ήταν οι ευγενέστερες και ευτυχέστερες του κοινοβουλευτικού βίου. Εδώ εγείρεται ακόμα ένα ζήτημα, ο χρόνος των συζητήσεων για τα θέματα στο Κεφάλαιο Δ΄. Η “με δόσεις και όποτε ευκαιρούμε” συζήτηση κατατάσσεται και διακινείται μεταξύ διασυρμού του θέματος και εμπαιγμού όσων θέλουν να το παρακολουθήσουν. Και αυτό το ζήτημα πρέπει κάποτε να απασχολήσει σοβαρά αυτό το σώμα.

Για τους πιο πάνω λόγους, για λόγους αρχής, θα τηρήσω αποχή από οποιαδήποτε ψηφοφορία επί του συγκεκριμένου ζητήματος, αν υπάρξει.

Κατολισθαίνουμε, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Κατολισθαίνουμε συνεχώς. Πάμε από το κακό στο χειρότερο. Η κατηφόρα μας δεν έχει τελειωμό. Άλλοι το βλέπουμε και σιωπούμε, άλλοι κτυπούμε στα καθημερινά αδιέξοδα και συμπεριφερόμαστε ωςάν τα πράγματα να εξελίσσοντο κατ' ευχήν, άλλοι νομίζουμε ότι δε μας αγγίζει η διαχεόμενη λάβα. Ταξιδεύουμε στον ωκεανό, χωρίς πανί, με βάρκα την ελπίδα. Αντί το κοινοβούλιο να ασχολείται επί ημερησίας βάσεως, νυχθημερόν, με το εθνικό θέμα, τη φυσική και εθνική επιβίωση του λαού μας, με την παιδεία και την κυπριακή νεότητα, με την οικονομική κρίση και τις κοινωνικές ακρισίες, τις ενδημικές αμετροέπειες και τους παρεπιδημούντες πλεονασμούς, με τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει καθημερινά ο τόπος, με το μέλλον, αλληθωρίζουμε! Κοιτάζουμε πίσω. Επιστρέφουμε ολοταχώς στο παρελθόν και τυμβωρυχούμε. Η κυπριακή κοινωνία απονευρώνεται και αποσαθρώνεται. Πεθαίνει σταθερά κατά τμήματα και αποτελεί δυστυχία το γεγονός ότι, αντί να θέσουμε το δάκτυλο επί τον τύπον των ήλων, αντί να φέρουμε το νου μας, όπου τον έχουμε, κυνηγούμε τις σκιές μας. Αναμασούμε πεισματικά και κατά κανόνα τα δευτερεύοντα και τα επιμέρους. Ασχολούμαστε με τα κεραμίδια που στάζουν και αφήνουμε τη στέγη να πέσει. Κατά Αίσωπον, αναζητούμε ίχνος ποδός, όχι το ίδιο το λιοντάρι. Ο Διογένης ο Κυνικός από τα πολύ παλιά χρόνια με το φανάρι του άνθρωπον ζητά και ακόμα ψάχνει! Και εμείς, δύνοντος του εικοστού αιώνας, σε απόσταση βολής περιστρόφου από τη γραμμή αντιπαράταξης "υδροφορούμεν εις πίθον Δαναΐδων". Αναζητούμε ευθύνες, πολιτικές ευθύνες. Ποιες από όλες; Ευθύνες εκ πράξεων ή ευθύνες εκ παραλείψεων; Ευθύνες εξ επιγνώστου συμπεριφοράς ή ευθύνες εξ αμελείας; Ευθύνες για τις καθ' υποτροπήν εθνικές ανακοπές που πάθαμε εξαιτίας ημών των ιδίων ή ευθύνες που οφείλονται στις

κομματικές κλειστοφοβίες μας; Ευθύνες, γενικές και αόριστες ή ευθύνες ειδικές και συγκεκριμένες; Ευθύνες για να επανορθώσουμε λάθη ή για να στομώσουμε τα πάθη μας; Και ευθύνες ποιανών από όλους; Των άνω, των κάτω ή των άνω κάτω; Ευθύνες εκείνων που σιτίζονται, κατά τα ειωθότα, στο πρυτανείο; Ευθύνες εκείνων που κάμνουν τη ζωούλα τους σε ψηλά δώματα, κλεισμένοι στο δικό τους κόσμο, σε μελισσοκόφινα, όπως οι “κόθουροι” του Ησίοδου; Ευθύνες αυτών που παραληρούν, με το αζημίωτο βεβαίως βεβαίως, σε πρόχειρους πολιτικούς καταυλισμούς; Ευθύνες όσων περιάγουν την ανία και τη βουλιμία τους στα περιαύλια της εξουσίας; Ευθύνες όσων ζυμώνουν και ζυμώνονται και παλιώνουν όπως το κρασί στα κομματικά βαρέλια, για να σερβιριστούν αύριο σε επίσημα γεύματα; Ευθύνες όσων γηράσκομεν αεί διδασκόμενοι, μαθαίνοντας πολιτική και διπλωματία σε βάρος της πατρίδας μας; Ευθύνες όσων τελευταία ψευδίζουμε ακαταλαβίστικους όρους που μπορεί να μας οδηγήσουν στο νεκροταφείο από την πίσω πόρτα; Ευθύνες όσων απορρίπτουμε με σθένος και φλερτάρουμε με μισοκαμμήματα θανατηφόρες συνταγές; Ευθύνες όσων μαλλώνουμε για ξένες θεμνούλλες και αφήνουμε τις δικές μας στο έλεος του γείτονα; Ευθύνες όσων αναπαυόμαστε σε δάφνες που δε μας ανήκουν; Ευθύνες όσων του είδους της μαύρης πεύκης παριστάνουμε ενίοτε μιμόζες τις αισχυντηλές; Ευθύνες όσων κόντεψαν να βάλουν καλυμμαύκι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Στυλιανού...

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

... για να γίνουν ιεροφάντες ιδεολογιών που κατέρρευσαν με πάταγο...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχετε γλωσσάριον στο τέλος; Εν τζαι καταλάβουν πολλοί είντα που λαλείτε!

(Γέλια)

Συγγνώμη που σας διέκοψα, εννά κάμω μια παρένθεση, είμαστε μεταξύ μας επιτέλους. Όταν μπήκα στη Βουλή το 1981, η γλώσσα που μιλούσα ήταν η καθαρεύουσα. Είπα μια φορά μιαν ομιλία, μου έκαναν παρατήρηση οι κοπέλες ότι “μα εν τζαι καταλαβαίνουμε τη γλώσσα που μιλάς” και η Λητώ φυσικά μου επαπατήρησε ότι “την επόμενη φορά, να χαρείς μάθε τζαι λλίην δημοτική”!

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ανοιχτή γλώσσα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τούτη; Εντάξει, Στέλιο μου. Συνέχισε και απολογούμαι που παρενέβην, αλλά έτσι το ένιωσα... Όσον επήαινεν εβάθυνες εις τα αρχαία.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είναι σε λάθος τόπο που τη λέει, απλώς, κύριε Πρόεδρε.

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Εκείνοι που πρέπει να καταλάβουν, καταλάβουν καλά.

(Γέλια)

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Γιαννάκη, είσαι σε τζείνους που καταλάβαν ή οι;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εν γαΐζει!

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ευθύνες όσων κόντεψαν να βάλουν καλυμμαύκι, για να γίνουν ιεροφάντες ιδεολογιών που κατέρρευσαν με πάταγο ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είπες το προηγουμένως. Τούτο εκαταλάβαμέ το!

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ιδεολογιών που αναθεματίζουν σήμερα όσοι παντρεύτηκαν τότε με το ζόρι και νοσταλγούν ακόμα όσοι έμειναν στο στάδιο των περιπτύξεων;

(Γέλια)

Ιδεολογιών που ισοπέδωσαν και ισοπεδώθηκαν, που σκότωσαν και σκοτώθηκαν αλύπητα, που αναζητούν φύλλον συκής και δε βρίσκουν στα αιμορραγούντα υψίπεδα της Γιουγκοσλαβίας; Ευθύνες όσων κάμνουν αντιπολίτευση χάριν της αντιπολίτευσης και όχι διότι διαφωνούν επί της ουσίας ή επειδή εισηγούνται κάτι καλύτερο, όσων κάμνουν αντιπολίτευση από κεκτημένη ταχύτητα ή ευθύνες όσων ως αντιπολίτευση ξεχνούν πολλές φορές και αυτά που ήξεραν ως κυβέρνηση; Ευθύνες όσων υποσκάψαμε και καταστρέψαμε αυτό το κράτος υπό συνθήκες αδιευκρίνιστες ανεξαρτήτως κινήτρων; Ευθύνες όλων ημών που συνοικίσαμε στη Χοιροκοιλία και ριζώσαμε στη Φιλιά, που περάσαμε από τον Άγιο Επίκτητο, για να πάμε στους Σόλους και στην Πέτρα του Λιμνίτη, που κτίσαμε τη Λήδρα στο κέντρο της Κύπρου, που κατεβήκαμε από την Καλαβασό στην Ερήμη και ανεβήκαμε στη Σωτήρα, για να μας πουν σήμερα οι αγελαίοι, ύστερα από έξι χιλιάδων χρόνων πολιτισμό, ότι θέλουμε περίπου λίφτινγκ, ότι μείναμε ανεξεταστέοι και χρειαζόμαστε επειγόντως ιδιαίτερα μαθήματα στα δυτικά ινστιτούτα τους; Ευθύνες όλων ημών που πιστέψαμε και καλά πιστέψαμε, που παλέψαμε και σωστά παλέψαμε, κατά που λέει ο Σεφέρης, "...για ένα λινό κυμάτισμα, για μια νεφέλη, μιας πεταλούδας τίναγμα, το πούμπουλο ενός κύκνου, για ένα πουκάμισο αδειανό, για μιαν Ελένη..."; Ευθύνες όλων ημών που δεν καταφέραμε ακόμα να μιλήσουμε την ίδια γλώσσα, που δεν κατορθώσαμε να συγχρονίσουμε τα κουπιά μας, να δώσουμε πορεία, ενώ το σκάφος κινδυνεύει να βυθιστεί αύτανδρο;

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δυστυχώς επατώσαμε! Τι ψάχνουμε τώρα και τι ψαχνόμαστε! Επατώσαμε!

Η φθισική εποχή που περνούμε, οι μέρες μας κατανέμουν με γενναιοδωρία ρόλους συνηγώνων υποθέσεων χαμένων από χέρι, που γίνονται δεκτοί μετά πολλών ευχαριστήσεων. Η εποχή μας και οι μέρες μας προσφέρουν περίοπτους σκάμνους σε ετοιμόρροπα μπαλκοσένικα, όπου συνωθούνται λαχόντες και τυχόντες. Στο μικρόκοσμο μας επιπλέουν φελλοί και ευδοκιμούν επιτήδειοι, επιπλέουν και ευδοκιμούν όσοι συγχέουν τους πόθους τους με την πραγματικότητα. Όσοι στα λογής λογής χρηματιστήρια σμίγουν τα έχη τους με τα αλλότρια, για να τα πάρουν στο τέλος όλα. Επιπλέουν και ευδοκιμούν όσοι μικραίνουν τα πάντα, για να τα φέρουν στα μέτρα τους. Κάμνουν τους πολιτικούς ασίκηδες και τους κομματικούς καραμπουζουκλήδες όσοι περιμένουν να σβήσουν τα φώτα, για να καταλάβουν την πίστα εξαπίνης. Η μεγάλη πλειοψηφία σιωπούμε. Απέχουμε. Ακολουθούμε σκυφτοί και σκυθρωποί, όπως τα εξαπτέρυγα τις καθημερινές λιτανείες και τις ατελείωτες περιφορές. Και εδώ ακριβώς εστιάζονται και επικεντρώνονται οι ευθύνες μας... Ερρέθη παρ' αρχαίοις ότι ο άνθρωπος είναι ο τόπος και ο τόπος έρημος. Και ο κόσμος, ο φτωχούλης του Θεού, απορεί και εξίσταται. Γελά και τραβά τα μαλλιά του συγχρόνως. Γελά με τα χάλια μας και οδύρεται για τη μαύρη του τη σόρτα. Τα πράγματα δεν είναι τόσο σύνθετα, τόσο περίπλοκα. Είναι πιο απλά: Πολιτικές ευθύνες υπάρχουν εκεί όπου υπάρχει πολιτική ευθιξία. Αν δεν υπάρχει η δεύτερη, ας μην αναζητούμε τις πρώτες. Και χωρίς να μπαίνω σε αφορισμούς, διερωτώμαι: Τι σημαίνει πολιτική ευθιξία; Τι είναι ευθιξία τέλος πάντων; Ευθιξία, γενικώς, είναι το ελαφρό εκείνο ερώθημα των Παλαιοκυπρίων, το τόσο ανθρώπινο και φυσικό, εκείνη η σεμνότητα και ντροπαλότητα, η τσίππα. Σήμερα στον τόπο μας κανένας δεν ερυθριά. Το μόνο κόκκινο που βλέπουμε είναι οι τούρκικες σημαίες! Και ας μην καταφεύγουμε στις λεπτομέρειες. Να σταθούμε στα χοντρά. Αν δεν έχουμε προσέξει ακόμα τα όρη και τα παραρά που βρίσκονται μπροστά μας, αν δεν έχουμε σκουντουφλήσει ακόμα στις περιπατούσες ευθύνες, πολιτικές ευθύνες, και στις

περιπλανώμενες πολιτικές ανευθυνότητες, ματαιοπονούμε. Αυτή η συζήτηση, αφού άρχισε, έπρεπε να συμπληρωθεί το συντομότερο. Η κατάσταση δεν πάει παρακάτω ούτε ο τόπος σηκώνει άλλα κτυπήματα. Εφτάσαμε στο αμήν!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Στυλιανού.

Θα δευτερολογήσετε;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δεν εμίλησα, πώς θα δευτερολογήσω; Απλώς, υπέβαλα μια ερώτηση αλλά από την απάντηση του κ. Στυλιανού...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Γιατί; Είπε τόσα πράγματα. Δεν καταλάβατε;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

... νομίζω, δικαιούμαι να πω κι εγώ ως βουλευτής δυο λόγια. Όχι, θα μιλήσω, κύριε Στυλιανού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Φυσικά δε θα ασχοληθώ με τη μελοδραματική, τη λογοτεχνική, την ιστορική και τη θρησκευτική ομιλία του κ. Στυλιανού. Μερικά από τα λόγια που είπε σήμερα τα άκουσα και στην ομιλία του, όταν συζητούσαμε το θέμα των κατασκόπων του Ισραήλ. Μερικά από αυτά τα πράγματα που είπε σήμερα, πράγματι, τα είπε και κατά τη διάρκεια της συζήτησης για τους κατασκόπους. Εμένα με ενδιαφέρουν δυο σημεία της ομιλίας του, για τα οποία θα πω δυο λόγια. Το ένα είναι ότι λες και η Βουλή, κατά τα λεγόμενα του κ. Στυλιανού, δεν έχει δικαίωμα να κρίνει ή να επικρίνει τις πράξεις της κυβέρνησης ή των

υπουργών της. Είναι ένα από τα βασικότερα δικαιώματα αυτού του σώματος, που είναι το ανώτατο νομοθετικό σώμα, να ελέγχει την εκτελεστική εξουσία ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να είμαστε δίκαιοι· δεν είναι αυτό που ισχυρίστηκε. Επικεντρώθηκε πάνω στο δικαίωμα του να ακουστεί κάποιος ή όχι, επομένως ...

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Δεν κατάλαβε το θέμα.

(Γέλια)

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Βεβαίως, έτσι που τα είπατε, μου θυμίσατε το ποίημα του συμμαθητή μου, του ποδηλατά, που έλεγε: “Ο τσέστος έν π’ αρώτησε την μούγκρα η αίγια αν πετά τζαι τζείνη, δίχως να σκεφτεί, αμέσως απαντά: Είντα γαούριν έν’ ολάν, έν’ πράμα π’Αρωτά, αφού η όρνιθα πετά, η αίγια εν μπορεί;”

(Γέλια)

Το δεύτερο σημείο που ήθελα να αναφέρω είναι το θέμα των ομιλητών στη Βουλή. Ποιος δικαιούται να μιλά στη Βουλή. Είναι γεγονός ότι ο κανονισμός 85 λέει ότι για οτιδήποτε δεν αναφέρεται σ’ αυτόν, αποφασίζει η Βουλή. Αλλά αυτό δε σημαίνει για οτιδήποτε που είναι και αντίθετο με τις πρόνοιες του συντάγματος. Ο κανονισμός δεν μπορεί να είναι πάνω από το σύνταγμα. Το σύνταγμα καθορίζει ποιοι μπορούν να μιλήσουν στη Βουλή και αυτοί είναι μόνο οι υπουργοί. Ούτε το αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μπορεί να μιλήσει καθορίζεται. Μπορεί απλώς να στέλλει μηνύματα. Οι υπουργοί, ναι, αλλά επί παντός θέματος της αρμοδιότητας αυτών και το θέμα το οποίο συζητούμε εναντίον του υπουργού -και όταν το συζητούσαμε δεν ήταν υπουργός- δεν ήταν της αρμοδιότητάς του. Άλλωστε, αν δεν έχω λάθος, υπάρχει και γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα -αν θέλουμε πάντοτε να επικαλούμαστε το Γενικό Εισαγγελέα- ότι,

τουλάχιστον όταν δεν ήταν υπουργός ο κ. Μιχαηλίδης, δεν μπορούσε να μιλήσει στη Βουλή. Όμως, χάριν της τάξης, στον κ. Μιχαηλίδη δόθηκε όλη η ευχέρεια και η ευκαιρία στην επιτροπή, όταν συζητούσε το θέμα, να μιλήσει και να πει τις απόψεις του. Άλλωστε, πολλές από τις απόψεις του τις μετέφερε η συνάδελφος κ. Παντελίδου από το βήμα της Βουλής.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Στυλιανού.

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η θέση μου ήταν ότι ... Ο κ. συνάδελφος δεν αντελήφθη από πού ξεκινά το δικαίωμα. Βεβαίως, δε θα αναφερθώ στο τσαπτιστό που μας είπε, γιατί εγώ δε συχνάζω στο γαϊδουροπανάιρο του Ομόδους και έτσι δεν ξέρω αυτά τα πράγματα. Αλλά αυτό που πρέπει να πω είναι ότι εγώ είπα ότι η Βουλή έχει δικαίωμα να καλέσει οποιονδήποτε· δεν είπα ότι ο οποιοσδήποτε έχει δικαίωμα να παρουσιαστεί στη Βουλή. Είναι ακριβώς το αντίθετο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Φυσικά να μου επιτρέψετε να συμφωνήσω με την ερμηνεία του κ. Αγαπίου. Ανεξαρτήτως για ποιον μιλούμε ή για ποιον δε μιλούμε, πρέπει να είμαστε και ακριβοδίκαιοι. Δεν μπορεί μέσα στην ολομέλεια, με βάση τις διατάξεις του συντάγματος, να καλούνται οι ιδιώτες να αγορεύουν. Δεν μπορεί. Το έκανε κατ' εξαίρεση η Βουλή μια φορά σε υπουργό και ύστερα αποφασίσαμε από μόνοι μας ότι δε θα ξαναδώσουμε το δικαίωμα, διότι απλούστατα είναι αυτό το σύστημα.

Ναι, κύριε Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εγώ για το Σεφέρη θα πω δυο λόγια. Η “Ελένη” είναι σίγουρα ένα από τα μεγαλύτερα ποιήματα της νεοελληνικής ποίησης και πράγματι εκεί μιλά, πέραν των όσων ανέφερε ο κ. συνάδελφος, και για το Σκάμαντρο, το γεμάτο κουφάρια, δηλαδή μέσα από τα σφάλματά μας και τις παραισθήσεις μας τι καταστροφή μπορεί να κάνουμε στον ελληνισμό και πώς μπορούμε να τον καταστρέψουμε. Και εμείς κάναμε όσα μπορούσαμε. Αλλά το τελευταίο ποίημα του Σεφέρη, που είναι και επώνυμο και αναφέρεται σε συγκεκριμένο γεγονός και είναι καθοδηγητικό, είναι το “Επί Ασπαλάθων” και αναφέρεται στον τύραννο, τον οποίον σκοτώνουν και πετάσσουν πάνω στα αγκάθια των ασπαλάθων και εκεί λέει ο ποιητής πως τέτοια τύχη, αυτό του άξιζε του τυράννου. Και εμείς πιθανώς να ήμαστε σε πιο σωστούς δρόμους, αν είχαμε πράγματι καταστήσει επώνυμες τις ευθύνες, τις οποιοσδήποτε ευθύνες, και τις κατανείμαμε και δε μέναμε στη γενικόλογια, όπως υπαινίχθη ο κ. συνάδελφος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα μιλήσω από τη θέση μου ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Πουργουρίδη.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

... γιατί θα είμαι πάρα πολύ σύντομος ενόψει και της ώρας. Ήδη έχω ετοιμάσει μεγάλη ομιλία, αλλά αποφάσισα να μην την πω για τους εξής λόγους και να περιοριστώ σε δύο λεπτά απάντηση, για να κλείσω το θέμα: Πιστεύω ότι αυτό το θέμα κακώς συζητείται σήμερα. Αυτό έπρεπε να συζητηθεί, όταν το θέμα ήταν επίκαιρο. Σήμερα έχει χάσει την

επικαιρότητά του και με τις καθυστερήσεις που έχουν σημειωθεί στη συζήτησή του κατέστη ουσιαστικά η οποιαδήποτε συζήτηση άνευ αντικειμένου.

Θα πρέπει να πω, εν κατακλείδι, κύριε Πρόεδρε, όμως ότι το τελικό σχέδιο και η έκθεση της επιτροπής Ελέγχου, που είναι εκείνη που πρέπει να σχολιάζεται και όχι οποιαδήποτε προσχέδια, περιέχει εφτά ευρήματα στα οποία με το αποδεικτικό υλικό που είχε ενώπιόν της η επιτροπή Ελέγχου κατέληξε. Οποιοδήποτε δικαστήριο, οποιαδήποτε ομάδα ενόρκων των δώδεκα εξετάσει εκείνο το αποδεικτικό υλικό, πιστεύω ότι θα καταλήξει στα ίδια ευρήματα που κατέληξε η επιτροπή Ελέγχου. Θα περιοριστώ να πω μόνο ένα πράγμα: Μιλήσαμε για παραπλάνηση της Βουλής, εσκεμμένη παραπλάνηση της Βουλής, και ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος είπε ότι “μα, δεν μπορεί να μιλούμε για εσκεμμένη παραπλάνηση, όταν ένας μιλά, την ημέρα που απαντά στον καταγγέλλοντα σε μια δημοσιογραφική διάσκεψη, εν βρασμώ ψυχής”. Μα, δεν είναι έτσι τα πράγματα. Η δημοσιογραφική διάσκεψη έγινε πράγματι την ημέρα που υποβλήθηκαν οι καταγγελίες και ήταν δικαιολογημένα κάποια πράγματα σ’ εκείνη τη δημοσιογραφική διάσκεψη να λεχθούν εν βρασμώ ψυχής. Στη Βουλή έφερε και παρουσίασε ο καταγγελλόμενος, τρεισήμισι μήνες αργότερα, δακτυλογραφημένο το κείμενο της δημοσιογραφικής του διάσκεψης, το κατέθεσε ενώπιον της Βουλής τρεισήμισι μήνες αργότερα, έχοντας σημειωμένες μέσα σ’ αυτό, προφανώς μετά από υποδείξεις των δικηγόρων του, στο κείμενο που μας κατέθεσε, παραγράφους όπως το ότι “δεν έχω καμιά απολύτως σχέση ούτε είχα οποιαδήποτε σχέση ως υπουργός με τους ανθρώπους που είχα εμπορικές σχέσεις, το Γαλαταριώτη, τους λοιπούς.” Αντιλαμβάνεστε ότι, όταν έρχεσαι τρεισήμισι μήνες μετά και δίνεις ένα έγγραφο αυτής της μορφής στη Βουλή, που είχες όλο το χρόνο να το διορθώσεις, είχες όλο το χρόνο να πεις “αυτό το έγγραφο περιέχει κάποιες ανακρίβειες” και όμως δεν το κάνεις και το παραδίνεις ως ενίσχυση των όσων υποστήριξες, ε! είναι καθαρό ότι είναι προσπάθεια

με γραπτά κείμενα να παραπλανήσεις τη Βουλή. Θα μπορούσα να αναφερθώ και στα άλλα έξι ευρήματα της Βουλής, για να καταδείξω ότι και στα έξι εκείνα ευρήματα η επιτροπή Ελέγχου χρησιμοποίησε στοιχεία αδιάσειστα, πιστεύω, για να καταλήξει εκεί που κατέληξε, όμως δε θα επεκταθώ.

Θα κλείσω με το να πω ότι η Βουλή και διά της επιτροπής Ελέγχου έχει αναφαίρετο δικαίωμα και υποχρέωση να ασχολείται με θέματα αυτής της μορφής, γιατί θέματα που άπτονται της κακοδιαχείρισης ή του αθέμιτου πλουτισμού είναι θέματα που προκαλούν τεράστια ζημιά στο δημόσιο. Και αν είναι η επιτροπή Ελέγχου αρμόδια για τις δημόσιες δαπάνες ... Εδώ πρόσφατα το κοινοβούλιο της Σουηδίας, που θεωρείται ως η υπ' αριθμόν ένα χώρα της Ευρώπης "με καθαρά χέρια", έκανε μελέτη, από καθηγητές που διόρισε το κοινοβούλιο, και κατέληξαν στο εύρημα ότι στη Σουηδία από παρατυπίες, από πράξεις διαφθοράς, προκαλείται στο δημόσιο ζημιά της τάξης των τεσσάρων δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

...

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Μελέτησαν· οι επιστήμονες πάντα έχουν κάποιους τρόπους.

Επομένως, δεν μπορούμε να δεχθούμε και δε θα ήταν σωστό, ανεξάρτητα από την τροπή που πήρε αυτή η υπόθεση, που όλους μας λύπησε ... Θα ήταν ευχής έργον, αν το πράγμα αυτό τερματιζόταν σε λίγες μέρες, λίγες βδομάδες και δεν έπαιρνε αυτή τη μακρά συζήτηση, που όλους μας ταλάνισε και μας προκάλεσε και ψυχική αναστάτωση. Για μένα ήταν πολύ δύσκολες οι στιγμές εκείνες της ζωής μου, όμως πιστεύω ότι είναι ένα πελώριο θέμα να ερχόμαστε και να υποστηρίζουμε ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου ή η Βουλή δεν έχει αρμοδιότητα να ασχολείται με αυτά τα θέματα. Είναι κατεξοχήν θέμα σοβαρό που έχει αρμοδιότητα η Βουλή να το συζητήσει.

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι παρείχεται η ευκαιρία και παρέχεται η ευκαιρία τώρα στην επιτροπή Ελέγχου στα θέματα αυτά να θεσμοθετήσει διαδικασίες οι οποίες διαδικασίες να τεθούν και ενώπιον των αρχηγών των κομμάτων, για να συζητηθούν με όλα τα κόμματα με νηφαλιότητα, με προσοχή, έτσι που να τροchioδρομηθούν διαδικασίες σε παρόμοιες περιπτώσεις που να είναι κοινά αποδεκτές από όλους και αδιαμφισβήτητες από όλους, έτσι ώστε στο μέλλον να εφαρμόζονται διαδικασίες που να είναι καθολικά αποδεκτές.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ ευχαριστώ τον κ. Πουργουρίδη. Το θέμα θεωρείται ότι έκλεισε και διαγράφεται από το Κεφάλαιο Δ΄.

Η επόμενη συνεδρία ορίζεται για την επόμενη Πέμπτη, 1η Ιουλίου 1999, στις 4.00 το απόγευμα με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Επιστροφής Πληρωθεισών Προπολεμικών Οφειλών προς τις Εμπορικές Τράπεζες Νόμος του 1997. (Πρόταση νόμου).
- 2) Ο περί Εντάξεως Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 3) Ο περί της Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.
- 4) Ο περί Παροχής Ειδικών Χορηγιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 5) Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

- 6) Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.
- 7) Ο περί Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 8) Ο περί Ελαττωματικών Προϊόντων (Αστική Ευθύνη) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 9) Ο περί Παραγωγής και Χρήσης Αυγών προς Εκκόλαψη και των Νεοσσών Πουλερικών Νόμος του 1999.
- 10) Ο περί της Συμφωνίας του Συμβουλίου της Ευρώπης αναφορικά με την Παράνομη Διακίνηση μέσω Θαλάσσης προς Εφαρμογή του Άρθρου 17 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών εναντίον της Παράνομης Διακίνησης Ναρκωτικών και Ψυχοτρόπων Ουσιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.
- 11) Ο περί Λιπασμάτων Νόμος του 1999.
- 12) Οι περί Λιπασμάτων Κανονισμοί του 1999.
- 13) Ο περί Απασχολήσεως Παιδιών και Νεαρών Προσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 14) Ο περί του Διεθνούς Συμφώνου για τα Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα (Δεύτερο Προαιρετικό Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.
- 15) Ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών (Έκτο Πρωτόκολλο) (Κυρωτικό) Νόμος του 1999.

- 16) Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 17) Ο περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 18) Ο περί Δημοσιεύσεως Αισχρών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 19) Ο περί Μηχανών Παιγνιδιού και Μηχανών Ψυχαγωγίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 20) Ο περί Αγωγής Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1998.
- 21) Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 22) Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 23) Οι περί Κυβερνητικού Υδατικού Έργου του Σταθμού Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων στη Βαθιά Γωνιά (Διαχείριση) Κανονισμοί του 1999.
- 24) Οι περί της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ραδιοτηλεόρασης Κανονισμοί του 1999.
- 25) Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 26) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Διεξαγωγή Έρευνας για την Πηγή των Οικονομικών Πόρων Δημόσιων Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

1) “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σε αυτή την περιοχή”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη).

(4.2.1999).

2) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964, αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της ειρηνευτικής δύναμης της UNFICYP”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.1999).

3) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (4.2.1999).

(Συνέχιση της συζήτησης).

4) “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου). (3.12.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 5) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.1999).

- 6) “Κυπριακή παιδεία - Προβλήματα και προοπτικές”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (11.2.1999).

- 7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου). (5.5.1998).

(Συνέχιση της συζήτησης).

- 8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος

αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).

(26.10.1998).

- 9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Κίκη Γιάγκου). (11.11.1998).

- 10) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η στάση της κυβέρνησης έναντι των προβλημάτων του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και οι προθέσεις της στο θέμα της σφαγής των ζώων και της υγιεινής του κρέατος”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Χρίστου Μαυροκορδάτου). (19.9.1996).

- 11) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται “Οι δυνατότητες της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις ή και τα προβλήματα στην εφαρμογή της νέας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).
(2.10.1997).

- 12) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η επικείμενη ανέγερση χοιροστασίου στην κοινότητα Χούλους, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις και οι κίνδυνοι επηρεασμού του σχεδίου αγροτουρισμού”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ηλία Μυριάνθους). (10.3.1998).

- 13) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται “Η ενδεχόμενη ανάγκη εκμετάλλευσης της αιολικής ή ηλιακής ενέργειας ή βιομάζας ή άλλης ενέργειας για την κάλυψη των συνεχώς αυξανόμενων αναγκών της κοινωνίας μας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Αντώνη Καρά). (13.2.1997).

- 14) “Γιατί δεν πρέπει να κλείσει το ξενοδοχείο ‘Φιλοξενία’”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Τάκη Χατζηδημητρίου). (13.5.1999).

- 15) Πρώτη έκθεση της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Εγκληματικότητα.

- 16) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ακριτικών Περιοχών για το θέμα που τιτλοφορείται “Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο ημικατεχόμενος ακριτικός δήμος της Δερύνειας”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Χρίστου Μαυροκορδάτου). (5.11.1998).

- 17) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ακριτικών Περιοχών για το θέμα που τιτλοφορείται “Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ακριτικές περιοχές Δένειας και Μάμμαρι”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της επιτροπής).

Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας.

(Ωρα λήξης: 8.45 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος

Θωμά Γιαννάκης

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Ρότσας Χρίστος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης

Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γιώργος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χρίστου Ανδρέας
Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πετρός
Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Έκθεση για την “Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας για το έτος 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Χρίστου, Α. Γαλανός, Π. Δημητρίου, Ν. Μουσιούπτας, Α. Καράς, Χρ. Πουργουρίδης, Ν. Πιπτοκοπίτης, Ν. Κατσουρίδης, Τ. Χατζηδημητρίου, Τ. Παπαδόπουλος) και έγκρισή της.
- 2) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Ν. Μουσιούπτας, Α. Χρίστου, Α. Γαλανός, Ν. Πιπτοκοπίτης, Α. Φιλίππου) και ψήφισή του σε νόμο.
- 3) Συζήτηση για την πρόταση νόμου “Ο περί Επιστροφής Πληρωθεισών Προπολεμικών Οφειλών προς τις Εμπορικές Τράπεζες Νόμος του 1997” [Α. Γεωργίου, Τ. Παπαδόπουλος, Α. Γαλανός, Π. Δημητρίου, Γ. Αγαπίου, Σ.

Χατζηγιάννης, Ν. Πιπτοκοπίτης, Ν. Κατσουρίδης, Γ. Λιλλήκας, Δ. Ηλιάδης, Προεδρεύων (Ν. Αναστασιάδης), Κ. Παντελίδου] και αναβολή του θέματος.

- 4) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Πρωτοκόλλου το οποίο Τροποποιεί την Τελική Πράξη του Γύρου της Ουρουγουάης (Κυρωτικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 5) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Παιδίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και ψήφισή του σε νόμο.
- 6) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1996” και ψήφισή του σε νόμο.
- 7) Έκθεση για τα νομοσχέδια α) “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1999” και β) “Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1999” και ψήφισή τους σε νόμους (του πρώτου ως Συμπληρωματικού Αρ. 3).
- 8) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 9) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Κοινοτήτων Νόμος του 1997”, οι σύντομες παρεμβάσεις που ακολούθησαν (Ν. Κατσουρίδης, Α. Νεοφύτου, Α. Καράς, Γ. Αγαπίου) και ψήφισή του σε νόμο.
- 10) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999”, οι παρατηρήσεις που έγιναν (Σ. Χατζηγιάννης, Α. Φιλίππου, Ν. Πιπτοκοπίτης) και ψήφισή του σε νόμο.
- 11) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο με τον τίτλο “Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

- 12) Συμπληρωματική έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1997” και ψήφισή του σε νόμο (ως Τροποποιητικός Αρ. 2 του 1999).
- 13) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 14) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ερευνητικές Μονάδες) Κανονισμοί του 1999”, η σύντομη παρέμβαση του βουλευτή Ανδρέα Φιλίππου και έγκρισή τους με τίτλο “Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ερευνητικές Μονάδες) (Γενικοί) Κανονισμοί του 1999”.
- 15) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών (Ανώτατο ποσό για την Κάλυψη Βασικών Αναγκών) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 16) Έκθεση για τους κανονισμούς α) “Οι περί του Συμβουλίου Αποχτεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999” και β) “Οι περί του Συμβουλίου Αποχτεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 17) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Ταμείου Θήρας (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 18) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Νοθείας Γεωργικών Προϊόντων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 19) Έκθεση για τους κανονισμούς α) “Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Ονομασίου Προέλευσης Οίνων) Κανονισμοί του 1999”, β) “Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Περιγραφή και Παρουσίαση Οίνων και Γλευκών) Κανονισμοί του 1999”, γ) “Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών

Προϊόντων (Λεπτομέρειες Εφαρμογής για το Χαρακτηρισμό και την Παρουσίαση Οίνων και Γλευκών) Κανονισμοί του 1999”, δ) “Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Γενικές Διατάξεις Ταξινόμησης Ποικιλιών Αμπελιού) Κανονισμοί του 1999” και ε) “Οι περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων (Περιοδικές Δηλώσεις Εσοδείας Σταφυλιών, Παραγωγής και Αποθεμάτων Οίνου και Άλλων Οινικών Προϊόντων) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.

- 20) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 21) Ερωτήσεις βουλευτών (Η ανέγερση πυροσβεστικού σταθμού στην Πόλη Χρυσοχούς - Η αίθουσα πολλαπλής χρήσης στο Γυμνάσιο Πόλεως Χρυσοχούς).
- 22) Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Ο δρόμος Ασκά-Φτερικουδίου - Στρατιωτικές ασκήσεις στη βρετανική βάση της Δεκέλειας).
- 23) Συνέχιση της συζήτησης για το θέμα “Καταγγελίες του προέδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών κ. Χρήστου Πουργουρίδη εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών” (Κ. Γιάγκου, Κ. Παντελίδου, Στ. Στυλιανού, Γ. Αγαπίου, Τ. Χατζηδημητρίου, Χρ. Πουργουρίδης) και λήξη του.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 1ης Ιουλίου 1999

(Ωρα έναρξης 4.39 μ.μ.)

Αρ. 36

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της συνεδρίας της Βουλής και παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν κατά πόσο υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επιθυμώ να σας πληροφορήσω ότι ο πρόεδρος την Ενωμένων Δημοκρατών κ. Γιώργος Βασιλείου υπέβαλε την παραίτησή του από τη θέση του βουλευτή, με σχετική του επιστολή προς τον Πρόεδρο του σώματος ημερομηνίας 29 Ιουνίου 1999.

Παρακαλώ το γραμματέα να διαβάσει τη σχετική επιστολή, έτσι που να ενημερωθεί το σώμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

29η Ιουνίου 1999

Α.Ε. Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων

Κύριο Σπύρο Κυπριανού

Αγαπητέ Πρόεδρε,

Το βάρος της ευθύνης που έχω αναλάβει για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθημερινά αυξάνεται, πράγμα που δυσκολεύει πάρα πολύ την εκτέλεση των βουλευτικών μου καθηκόντων, όπως θα ήθελα. Γι' αυτό είμαι υποχρεωμένος να υποβάλω και υποβάλλω διά της παρούσης την παραίτησή μου από τη θέση του μέλους της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Θέλω να εκφράσω τις άπειρες ευχαριστίες μου τόσο προς εσάς όσο και προς όλους τους άλλους συναδέλφους μου στη Βουλή, για την εκτίμηση και τη φιλία με την οποία με περιέβαλαν κατά τη διάρκεια της βουλευτικής μου θητείας.

Ταυτόχρονα θέλω να εκφράσω την απόλυτη πεποίθησή μου ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων θα εξακολουθήσει να μου παρέχει τη συνεργασία και τη βοήθεια, που με τόση προθυμία μου παρέχει, διευκολύνοντας το έργο που ανέλαβα. Πρέπει να δηλώσω ότι η στάση της Κυπριακής Βουλής έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των ενταξιακών συνομιλιών, που εκφράζει τη γνήσια θέληση του κυπριακού λαού, θεωρείται αποφασιστικός παράγοντας στην ενταξιακή μας πορεία.

Διαβεβαιώνω τη Βουλή των Αντιπροσώπων ότι θα είμαι πάντοτε στη διάθεσή της και θα συνεργασθώ στενά με την αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή, για να πορευθούμε όλοι μαζί το δρόμο προς την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Με τους θερμούς χαιρετισμούς προς εσάς και όλους τους συναδέλφους βουλευτές.

Διατελώ με πολλή εκτίμηση,

Υπογραφή Γιώργος Βασιλείου

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπό το φως της παραίτησης του κ. Βασιλείου, τη θέση του σύμφωνα με τους σχετικούς νόμους καταλαμβάνει επιλαχών, ο επιλαχών της επαρχίας Λεμεσού κ. Γιώργος Χριστοφίδης, ο οποίος κατά τα καθιερωμένα έχει ήδη ανακηρυχθεί βουλευτής

από τον Έφορο Εκλογών Λεμεσού.

Θα παρακαλούσα στη συνέχεια τον κ. Χριστοφίδη να δώσει τη νενομισμένη διαβεβαίωση. Κύριε Χριστοφίδη, θα διαβάζω και θα σας παρακαλέσω να επαναλαμβάνετε.

Γ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

“Διαβεβαιώ επισήμως πίστιν και σεβασμόν εις το Σύνταγμα ...”

Γ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

“Διαβεβαιώ επισήμως πίστιν και σεβασμόν εις το Σύνταγμα ...”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

“... και τους συνάδοντας αυτώ νόμους ...”

Γ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

“... και τους συνάδοντας αυτώ νόμους ...”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

“... και εις την διατήρησιν της ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητος της Δημοκρατίας της Κύπρου.”

Γ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

“... και εις την διατήρησιν της ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητος της Δημοκρατίας της Κύπρου.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Χριστοφίδη, και συγχαρητήρια εκ μέρους όλων των συναδέλφων σας εις τη Βουλή.

Γ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νιώθω την ανάγκη ότι ίσως θα πρέπει να εκφράσουμε και ευχαριστίες για το μέχρι σήμερα επιτελεσθέν από τον κ. Γιώργο Βασιλείου έργο, έναν εκλεκτό συνάδελφο που από σήμερα πλέον δίδει αλλού τις μάχες που έχει εντός κοινοβουλίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με βαθιά θλίψη κηδεύσαμε την περασμένη Τρίτη ένα πρώην μέλος του σώματος, το Νίκο το Μακρίδη, ο οποίος υπήρξε ένας αγνός αγωνιστής από τα εφηβικά του χρόνια, αναπτύσσοντας πλούσια εθνική δράση σε όλους τους αγώνες του κυπριακού λαού, διακρίθηκε για τον ανθρωπισμό και την ανιδιοτέλειά του, πρωτοστατώντας για εθνική ομοψυχία μετά την τουρκική εισβολή.

Διερμηνεύοντας τα αισθήματα όλων εκφράζω τα βαθιά συλλυπητήριά μας προς την οικογένεια του εκλιπόντος συναδέλφου και ιδιαίτερα προς τον υιό του συνάδελφο κ. Ισίδωρο Μακρίδη και καλώ τους κυρίους και κυρίες συναδέλφους προς τιμήν του να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή.

(Μονόλεπτη σιγή)

Αιωνία του η μνήμη.

Ερχόμαστε τώρα στη νομοθετική εργασία. Το πρώτο θέμα είναι “Ο περί Επιστροφής Πληρωθεισών Προπολεμικών Οφειλών προς τις Εμπορικές Τράπεζες Νόμος του 1997”. Είναι πρόταση νόμου την οποία κατέθεσε ...

Ναι, κύριε Αριστοφάνη Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ως πρόεδρος της κοινοβουλευτικής επιτροπής που ασχολήθηκε για χρόνια με αυτό το θέμα και ακούοντας τις απόψεις όλων των πλευρών που έχουν τοποθετηθεί στην προηγούμενη συνεδρία κατά την ολομέλεια και διαπιστώνοντας ότι επί της ουσίας του θέματος ουσιαστικά δεν υπάρχουν διαφωνίες, πιστεύω ότι θα πρέπει να υιοθετηθεί μία κοινή θέση από την ολομέλεια, με την οποία να ζητείται από τον

Πρόεδρο της Δημοκρατίας να προβεί σε ένα νέο κύκλο επαφών με όλες τις πλευρές, στην προσπάθεια να ανευρεθεί συναινετική λύση επί του θέματος, το οποίο συζητούμε στην ολομέλεια. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μια και έχει γίνει αναφορά σε προσπάθειες προσέγγισης του Προέδρου και της κυβέρνησης, θα πρέπει να ενημερώσω το σώμα ότι σήμερα υπήρξαν κάποιες συζητήσεις και επί επιπέδου προεδρικού και επιπέδου υπουργικού και φαίνεται ότι υπάρχει διάθεση για λήψη κάποιων μέτρων ή για κάποια βήματα προς την κατεύθυνση της εξασφάλισης της συναίνεσης όλων των πλευρών που εμπλέκονται σε αυτό το θέμα και γι' αυτό συμφωνώ να αναβληθεί.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, χαίρομαι γιατί από πλευράς του προέδρου της επιτροπής, αλλά και από πλευράς των εισηγητών της πρότασης νόμου γίνεται αυτή η εισήγηση, η οποία μας βρίσκει σύμφωνους, γιατί όλοι συμφωνούμε όσον αφορά το αντικείμενο και το στόχο του νομοθετήματος και ήταν άποψη από την περασμένη συνεδρία να καταλήξουμε σε μια κοινή απόφαση, ώστε μέσα από διαβουλεύσεις και διάλογο να επιδιώξουμε το στόχο, ο οποίος άλλως θα κηρυσσόταν αντισυνταγματικός με την ψήφιση ενός νομοθετήματος.

Χαιρόμαστε, συμφωνούμε και εισηγούμαστε επίσης όπως εις αυτή την πρωτοβουλία, η οποία θα αναληφθεί από πλευράς της εκτελεστικής εξουσίας, κατ' εντολή ή κατά παράκληση αν θέλετε του σώματος, έχει εμπλοκή και συμμετοχή και το κοινοβούλιο διά του Προέδρου του. Αν συμφωνεί η ολομέλεια. Ευχαριστώ, κύριε

Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ ευχαριστώ, ευχαριστώ τους συναδέλφους, γιατί έκαμαν αποδεκτή μια εισήγηση και χωρίς υπαναχώρηση από το αίτημα παραχωρούν τη θέση εις μίαν από κοινού απόφαση, ώστε να διαβιβαστεί προς τον Πρόεδρο η παράκλησις, η επιθυμία του συνόλου να προβεί στα αναγκαία διαβήματα, έτσι που μέσα από συναινετικές διαδικασίες να εξευρεθεί ο τρόπος λύσης ή διορθωτικών κινήσεων αυτού του σοβαρού προβλήματος, για όσους υπήρξαν συνεπείς προς τις υποχρεώσεις τους.

Να παρακαλέσω τη γραμματεία να ετοιμάσει το σχετικό πρακτικό και να διαβιβαστεί στον Πρόεδρο της Βουλής, ο οποίος στη συνέχεια θα το διαβιβάσει και προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Το υπ' αριθμόν 2 θέμα της ημερήσιας διάταξης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι η πρόταση νόμου που τιτλοφορείται "Ο περί Εντάξεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998".

Η έκθεση έχει διαβαστεί και το θέμα αναβλήθηκε εν αναμονή των θέσεων του Υπουργού Οικονομικών. Όπως αρμοδίως πληροφορούμαι το αρμόδιο υπουργείο δεν έχει δώσει θέσεις γι' αυτό το θέμα, γι' αυτό και είμαστε υποχρεωμένοι να προχωρήσουμε.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Μία παράκληση, είτε ελάτε πιο κοντά στο μικρόφωνο είτε ομιλείτε πιο δυνατά, γιατί έχει που βαρुकουφούν μέσα στη Βουλή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει φαίνεται πρόβλημα και στη δική μου φωνή, πέραν και της δικής μου ακοής. Ξέρω ο Χατζηδημητρίου.....

(γέλια)

Κύριοι συνάδελφοι έλεγα ότι ανεμόνοντο, η έκθεση έχει διαβαστεί, ανεμόνοντο οι θέσεις του Υπουργείου Οικονομικών, δεν έχουν δοθεί, έτσι προχωρούμε σήμερα στην παραπέρα συζήτηση του θέματος. Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το σώμα δεν ξέρει ότι η πρόταση νόμου που θα εγκριθεί είναι αντισυνταγματική. Και αν η κυβέρνηση επιθυμεί και την αναπέμψει, δε θα έχει κανένα αποτέλεσμα. Γι' αυτό θα επαναφέρω παλιά μου πρόταση που υπέβαλα τον περασμένο Ιανουάριο και κατεψηφίσθη από το σώμα και την επαναφέρω τώρα. Θεωρώ ότι είναι άδικο αυτή η Βουλή να επιλέγει κατηγορίες που θα ισχύει η εξάμηνη περίοδος διορισμού και άλλες που θα εξαιρούνται. Και η πρόταση μου ήταν και είναι, την επαναλαμβάνω ξανά σήμερα, για να τεθεί σε ψηφοφορία ως γενική πρόταση αρχής, η κατάργηση του σχετικού άρθρου του νόμου που επιβάλλει τον περιορισμό του εξάμηνου διορισμού κατά κατηγορίες υπαλλήλων. Από τις είκοσι τέσσερις κατηγορίες εκτάκτων υπαλλήλων ήδη η Βουλή με διάφορα νομοθετήματα έχει εξαιρέσει τις δεκαπέντε. Και ποια είναι η Βουλή και με ποια κριτήρια έχει επιλέξει ότι για τις δεκαπέντε που εξαιρέθηκαν είναι δίκαιο και για τις υπόλοιπες είναι άδικο;

Γι' αυτό πιστεύω ότι η σωστή λύση, που τουλάχιστο δεν θα είναι αντισυνταγματική, ενώ η έγκριση της πρότασης νόμου είναι αντισυνταγματική και δε θα έχει κανένα απολύτως αποτέλεσμα για τους ενδιαφερομένους, είναι να καταργηθεί αυτή η πρόνοια που ψήφισε η Βουλή, αφού δεν τηρήθηκε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχω την εντύπωση, κύριε Παπαδόπουλε, για να μπορεί να γίνει τούτο εφικτό θα πρέπει να τεθεί ως τροπολογία της συγκεκριμένης πρότασης νόμου, οπότε, εάν γίνει δεκτή η τροπολογία, σημαίνει ότι καταργείται ουσιαστικά, δεν ψηφίζεται η πρόταση

νόμου, το αντίθετο ψηφίζεται η δική σας πρόταση η οποία τροποποιεί το σχετικό άρθρο της προηγούμενης νομοθεσίας. Αλλά θα πρέπει να είναι, όπως και ο ίδιος αντιλαμβάνομαι περισσότερο γνωρίζετε, συγκεκριμένη αναφορά στο άρθρο, συγκεκριμένη αναφορά στο νόμο, έτσι που με τη διαδικασία έγκρισης της πρότασης νόμου να περάσουμε στην τροπολογία που επιθυμείτε. Ναι, κύριε Παπαδόπουλε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Έχετε δίκαιο, κύριε Πρόεδρε, και υπάρχει ακόμα ένα κώλυμα, ότι έπρεπε να υποβληθεί εγγράφως η πρόταση νόμου μέχρι τη μεσημβριάν της σημερινής συνεδρίας. Όμως, λαμβάνοντας υπόψη ότι ήδη η Βουλή δύο φορές έχει καταψηφίσει αυτή την πρόταση, το θεωρώ ότι είναι αχρείαστο να υποβάλλω προτάσεις που θα καταψηφίζονται.

Επομένως, λέω ως θέμα πολιτικής, αν συμφωνεί το σώμα, ας αναλάβει η αρμόδια επιτροπή είτε η γραμματεία της Βουλής την επόμενη εβδομάδα να καταθέσει σχετική πρόταση νόμου, που να παύσει επιτέλους αυτή η αδικία του διαχωρισμού μεταξύ ευνοουμένων και μη ευνοουμένων εκτάκτων υπαλλήλων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, φαίνεται ότι η θέση του κ. Παπαδόπουλου, όπως έχει εκφραστεί πολλές φορές, έχει ωριμάσει ο καιρός να γίνει αποδεκτή και το βλέπω από πολλούς ότι υπάρχει αυτή η τάση να γίνει αποδεκτή. Δε μιλώ για όλους και ακριβώς αυτό που έχει πει, δηλαδή να πάρει η τοποθέτηση αυτή συγκεκριμένη νομοτεχνική μορφή με κατάθεση πρότασης νόμου, νομίζω ότι μπορεί να γίνει την επόμενη συνεδρία της Βουλής με την κατάλληλη συγγραφή της τροποποίησης νόμου...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να κηρυχθεί επείγον, διότι είναι η τελευταία συνεδρία, θα πρέπει να κηρυχθεί και επείγουσα...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εάν είναι τροποποίηση της πρότασης το νομοτεχνικό θα το δούμε στο ενδιάμεσο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν ξέρω αν θα μπορούμε στην ουσία της συζήτησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είμαστε προς το παρόν στην εισήγηση μιας τροπολογίας.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ναι, αλλά επειδή γίνεται εισήγηση να μεταφερθεί για την επόμενη Πέμπτη, εγώ θα πρέπει να πω ότι εμείς κάθετα διαφωνούμε με την ιδέα της κατάργησης του νόμου περί εκτάκτων, τον οποίο ομόφωνα η Βουλή χωρίς καμιά εξαίρεση ψήφισε πριν από τρία χρόνια. Ο νόμος εξυπηρέτησε και τη δημόσια υπηρεσία και όσο ήταν δυνατόν την αξιοκρατία για το διορισμό των εκτάκτων, αλλά εμείς, η ίδια η Βουλή, δυστυχώς, σε μια κρίσιμη στιγμή δεν άντεξε στις πολιτικές πιέσεις, οι οποίες ασκήθηκαν, και ξεκίνησε να κάμνει τις εξαιρέσεις. Ο νόμος δεν προέβλεπε εξαιρέσεις, εξαίρεσε από μόνος του μόνο τις ιατρικές υπηρεσίες, γιατί θεωρήθηκε μια ειδική υπηρεσία. Εμείς έχουμε καταστήσει το νόμο, κύριοι συνάδελφοι, να μη λειτουργεί όπως η Βουλή αποφάσισε αρχικά να τον ψηφίσει, για να καλύπτει έκτακτες ανάγκες, εποχιακές ανάγκες, προσωρινές απουσίες. Τον μετατρέψαμε σε νόμο διορισμού στη δημόσια υπηρεσία μόνιμου όχι έκτακτου, δε μας φταίει ο νόμος. Μας φταίει η κακομεταχείριση την οποία υπέστη, ημών

περιλαμβανομένων εις αυτή τη διαδικασία κακομεταχείρισης.

Όμως, από την κρίση για το πώς εξελίχθηκε ο νόμος ως την κατάργησή του, νομίζω υπάρχει τεράστια διαφορά και δε θα προσφέρουμε καμιά υπηρεσία ουσιαστική, αν τον καταργήσουμε. Αντίθετα θα προσφέρουμε υπηρεσία, αν επιμένουμε στη σωστή του χρήση, όπως ήταν το σκεπτικό της ομόφωνης ψήφισης από τη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι αυτό που θα συζητήσουμε πρόκειται για πρόταση νόμου για μονιμοποίηση εκτάκτων υπαλλήλων. Είναι κάπως διαφορετικό από αυτό που συζητείται από τους συναδέλφους και το θέμα που έχουν κατά νουν, είναι ο νόμος περί προσλήψεως εκτάκτων υπαλλήλων που έχουν κατά νουν. Τούτο είναι κάπως διαφορετικό. Δεν είμαι νομικός, αλλά ανεξαρτήτως συνταγματικότητας ή μη είναι άλλο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προκύπτει από εκείνο το νόμο, έχει δίκαιο ο κ. Παπαδόπουλος. Εξαιτίας εκείνου του νόμου αρχίσαμε τις εξαιρέσεις. Άλλοτε υιοθετώντας κατηγορίες και μονιμοποιώντας τις, άλλοτε κάμνοντας αυτής της μορφής προτάσεις νόμου. Συνεπώς, φαίνεται ότι έχει απόλυτο δίκαιο ο κ. Παπαδόπουλος, όταν λέει ότι φαίνεται να είναι ανενεργός ο νόμος στην ουσία, αφού διά ξεχωριστών προτάσεων νόμου αρχίζουμε κατά κατηγορίες να μονιμοποιούμε.

Ναι, κύριε Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ουσιαστικά ο κ. Παπαδόπουλος μάς έχει οδηγήσει αυτή τη στιγμή να συζητούμε την ουσία κάποιου άλλου νόμου και όχι της πρότασης που είναι μπροστά μας και εγώ

δεν κατανοώ κάθε φορά που θα έχουμε θέμα εκτάκτων να επαναφέρεται μία θέση που δύο φορές απερρίφθη από την ολομέλεια της Βουλής. Όποιος από εμάς δηλαδή έχει κάτι στο μυαλό του, το θεωρεί απόλυτα ορθό, κάθε φορά που δίδεται η αφορμή θα το επαναφέρει; Και μάλιστα εκτός διαδικασίας; Διότι υπάρχουν διαδικασίες. Είναι εκτός κανονισμών η συζήτηση που γίνεται και παρακαλώ να τερματιστεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Κιπτή. Ο κ. Αβραάμ Αντωνίου, με συγχωρείτε. Είχε από ώρας ζητήσει μετά...

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να διευκρινίσω τι είναι μπροστά μας αυτή τη στιγμή με βάση την έκθεση. Με βάση την έκθεση υπάρχουν τρεις προτάσεις νόμου μπροστά μας αυτή τη στιγμή. Δεν είναι θέμα τροποποίησης που θα υποβληθεί τώρα από τον κ. Παπαδόπουλο. Ο κ. Παπαδόπουλος έχει καταθέσει πρόταση νόμου για κατάργηση του νόμου αυτού. Επομένως αυτή είναι μια πρόταση νόμου που έχει μπροστά του το σώμα και εναπόκειται στο σώμα να αποφασίσει αν τη δέχεται ή την απορρίπτει.

Το δεύτερο, είναι η μονιμοποίηση ενός αριθμού υπαλλήλων, οι οποίοι αδικαιολογήτως κατά την κρίση της επιτροπής παρέμειναν εκτός από τον κατάλογο των χιλίων ογδόντα που αποφάσισε η επιτροπή και η ολομέλεια του σώματος να τους μονιμοποιήσει, δηλαδή άνθρωποι που ήταν στην υπηρεσία προ του 1996.

Και μετά υπάρχει μία τρίτη πρόταση νόμου, η οποία ομιλεί για την αντιμετώπιση και τη μεταχείριση ενός άλλου αριθμού υπαλλήλων, οι οποίοι προσελήφθησαν το '96, '97 και αργότερα και τους δώσαμε παράταση, αυτό το σώμα, μία, δύο και τρεις φορές.

Επομένως, το σώμα έχει μπροστά του τρεις προτάσεις νόμου. Αν ο κ. Παπαδόπουλος θα επιμείνει στην πρότασή του να ψηφιστεί ή όχι, είναι άλλο θέμα, αλλά είναι μπροστά στο σώμα η πρόταση νόμου αυτή.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Πέστε το του κ. Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Τι το θέσετε, κύριε Παπαδόπουλε, εκτός διαδικασίας;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Κατσουρίδη, συγγνώμη, κύριε Κατσουρίδη, δε ζητήσατε από κανέναν το λόγο...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ούτε ο κ. Παπαδόπουλος ζήτησε το λόγο, όταν...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Κατσουρίδη, σας παρακαλώ.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, λίγη ηρεμία νομίζω...

Συνεπώς, εδώ εναπόκειται στον κ. Παπαδόπουλο, εάν θέλει να συζητηθεί η πρότασή του και να τεθεί σε ψηφοφορία και έχει δικαίωμα, αλλά είχα μίαν απορία. Ενώ ο κ. Παπαδόπουλος έβαλε μία πρόταση κατάργησης του νόμου εξαιτίας του φαινομένου των εξαιρέσεων, των εξαιρέσεων και των εξαιρέσεων, δεν αντιλαμβάνομαι το αιτιολογικό γιατί εν τω μεταξύ καταργεί ή θέλει να καταργηθεί η διαδικασία πρόσληψης εκτάκτων που είναι βάσει εξετάσεων κλπ. Αυτό το σημείο δεν έχω αντιληφθεί πώς το αιτιολογεί ο κ. Παπαδόπουλος ή αν επιμένει σε αυτό.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν την έβαλα εγώ την πρόταση αυτή.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Έτσι λέει η έκθεση, κύριε Παπαδόπουλε. Λοιπόν είναι στη δική σας ευθύνη, κύριε Πρόεδρε, να δείτε πώς προχωρείτε διαδικαστικά για τις τρεις αυτές προτάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Δημητρίου, επί θέματος διαδικασίας και μόνο θα δώσω το λόγο, διότι μπροστά στο σώμα απλούστατα υπέβαλε μία εισήγηση ο κ. Παπαδόπουλος, εάν το αίσθημα ήταν ότι βρίσκει απήχηση, θα προχωρούσαμε καθ' ον τρόπο έχει εισηγηθεί. Κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός ότι αυστηρώς ομιλούντες είναι δύο θέματα, αυτό που έχει θίξει ο κ. Αβραάμ Αντωνίου που έχει σχέση με τις προτάσεις του και αυτό το οποίο έχει θίξει ο κ. Παπαδόπουλος που έχει σχέση με τη φιλοσοφία αντιμετώπισης αυτού του θέματος ευρύτερα.

Επειδή και στις δύο περιπτώσεις χρειαζόμαστε κάποιο χρόνο, για να δούμε τα πράγματα είτε σε συνδυασμό είτε κεχωρισμένα, αφού λάβουμε υπόψη και τις θέσεις του Υπουργείου Οικονομικών, η εισήγησή μου είναι να αναβληθεί μέχρι την επόμενη Πέμπτη, για να έρθουμε με ολοκληρωμένες σκέψεις και τοποθετήσεις και επί του ενός και επί του άλλου και επί των δύο θεμάτων ταυτόχρονα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Γίνεται εισήγηση για αναβολή. Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν επιτρέπεται. Εάν είναι παράκληση μιας κοινοβουλευτικής ομάδας να αναβληθεί, γιατί θέλει να κάμει μια περαιτέρω διερεύνηση του θέματος, δε νομίζω ότι συνηθίζουμε να ψηφίζουμε ή υπέρ ή εναντίον. Εάν όμως γίνεται αναβολή, απλά για να επανέλθουμε την επόμενη Πέμπτη και να συζητήσουμε τα ίδια πράγματα, επειδή αναβλήθηκε από την περασμένη Πέμπτη, το θέτω προς τους συναδέλφους να κρίνουν οι ίδιοι εάν θα έχουμε καινούρια στοιχεία να το αναβάλουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χρίστου, εάν η αναβολή θα είναι μια προς την εκτελεστική εξουσία τελευταία έκκληση να τοποθετηθεί, ίσως αποφεύγομε αντισυνταγματικές πρόνοιες και νόμους που πιθανότατα να είναι χωρίς όφελος. Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Αντικειμενικά αδυνατούμε να συζητήσουμε, διότι δεν έχει κατατεθεί η έκθεση. Δεν υπάρχει ενώπιόν μας έκθεση. Τι να συζητήσουμε;

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Μα είναι παμπάλαια, είναι από τον περασμένο Οκτώβρη. Δεν έχουμε έκθεση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει ένσταση να αναβληθεί για τελευταία φορά την επόμενη Πέμπτη, οπότε και θα γίνουν και τα σχετικά διαβήματα, προκειμένου τουλάχιστο να αποκτήσει και νομιμότητα η πρόταση νόμου. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, το οποίο είναι “Ο περί της Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Δεν ακούσαμε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πώς να ακούσετε, κύριε συνάδελφε, διότι...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Να μιλάτε πιο κοντά στο μικρόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Περνούμε στο τρίτο θέμα της ημερήσιας διάταξης, το οποίο είναι “Ο περί της

Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999". Σχετικά με το θέμα αυτό είναι και το υπ' αριθμόν 7 νομοσχέδιο "Ο περί Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Θα παρακαλέσω τον πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού να διαβάσει την έκθεση για το υπ' αριθμόν 3 και μετά τον πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων να διαβάσει την έκθεση για το υπ' αριθμόν 7 θέμα.

Ναι, κύριε Παπαδόπουλε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι έξι σχετικά νομοσχέδια, όχι σχετικά έξι νομοσχέδια, που έρχονται από την επιτροπή Εξωτερικών. Όλες οι εκθέσεις είναι ομόφωνες, εκτός από ένα θέμα το οποίο συνάδελφος έχει ζητήσει να αναβληθεί, διότι θέλει να διερευνήσει μερικά στοιχεία. Εισηγούμαι, αφού είναι ομόφωνες οι εκθέσεις, να θεωρηθούν αναγνωσθείσες, για να μη διαβάζω έξι χωριστές εκθέσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει διαφωνία εκ μέρους του σώματος; Δεν υπάρχει...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Μιλώ για τα θέματα που αφορούν την επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι επί άλλου θέματος να μου επιτρέψετε, διότι πέραν των μικροφωνικών εγκαταστάσεων που έχουν πρόβλημα φαίνεται ότι υπάρχει πρόβλημα και στο σύστημα κλιματισμού. Η κατάσταση είναι αφόρητη και παρατηρείται τις τρεις

τελευταίες Πέμπτες. Εγώ απουσίαζα προχτές γλύτωσα, αλλά την προπερασμένη έτσι ήταν αφόρητη η κατάσταση.

Νομίζω ότι πρέπει κατεπειγόντως να ληφθεί ένα μέτρο. Έξω λέγεται πως είναι 36 βαθμοί, αλλά νομίζω ότι είναι υπό σκιά 36 βαθμοί, επομένως θα μας ενοχλεί και μας εμποδίζει στην καλύτερη...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε διαφωνώ μαζί σας, εσείς τουλάχιστον είσαστε με το πουκάμισο, εγώ που φέρω και σακάκι;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Σας λυπούμαι, κύριε Πρόεδρε, αλλά τι να σου κάνω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είμαι αξιολύπητος.

Όλες οι εκθέσεις από τούδε και στο εξής είναι ομόφωνες λέει η κ. Μιχαηλίδου, εγώ νόμιζα πως ήταν να μας πει τίποτε για τον κλιματισμό.

Τώρα που τον κ. Χριστοδουλίδη έφυεν. Θα έλεγα ποιο τμήμα, για να δείτε είναι που σημαίνει κρατισμός. Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, στο 3...είναι ομόφωνη; Α, είναι ομόφωνη, να θεωρηθεί αναγνωσθείσα; Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί της Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ.2) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Ανδρέας Φιλίππου

Νίκος Μουσιούπτας

Γιώργος Λιλλήκας

Πρόδρομος Προδρόμου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Κίκης Καζαμίας

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουνίου 1999.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η τροποποίηση του άρθρου 65 της βασικής νομοθεσίας για την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, ώστε να παρασχεθεί στον Υπουργό Οικονομικών η δυνατότητα να κηρύσσει ορισμένες ημέρες ως ημέρες κατά τις οποίες δε θα διενεργούνται συναλλαγές των τραπεζών με το κοινό.

Η πιο πάνω τροποποίηση προτείνεται για την αντιμετώπιση των πιθανών προβλημάτων που μπορεί να δημιουργηθούν στις τράπεζες κατά την έλευση του έτους 2000 και ειδικότερα, για να κηρυχθούν η 31η Δεκεμβρίου 1999 και η 3η Ιανουαρίου 2000, ως ημέρες κατά τις οποίες δε θα διενεργούνται συναλλαγές των τραπεζών με το κοινό, ενώ οι υπάλληλοι, κατά τα άλλα, θα παρουσιαστούν στην εργασία τους. Έτσι αναμένεται ότι θα παρασχεθεί ο αναγκαίος χρόνος για να επανέλθει η ομαλή λειτουργία των διάφορων συστημάτων μεταξύ τους, καθώς και η αντιμετώπιση διάφορων προβλημάτων που δυνατό να προκύψουν με την έλευση του 2000.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

Επειδή ενώπιον της ολομέλειας εκκρεμεί για συζήτηση νομοσχέδιο που τροποποιεί την ίδια βασική νομοθεσία για την Κεντρική Τράπεζα, κρίθηκε σκόπιμο για καθαρά νομοτεχνικούς σκοπούς τα δύο αυτά νομοσχέδια να ενοποιηθούν σε ένα κείμενο και να τεθούν για συζήτηση και ψήφιση στην ολομέλεια, ως ένα ενιαίο νομοσχέδιο.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών

Υποθέσεων για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Κεντρικής Τραπέζης

της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Τάσσος Παπαδόπουλος, πρόεδρος	Κίκης Καζαμίας
Μάρκος Κυπριανού	Ρίκκος Ερωτοκρίτου
Παναγιώτης Δημητρίου	Αβέρωφ Νεοφύτου
Ανδρέας Χρίστου	Γιώργος Λιλλήκας
Δημήτρης Ηλιάδης	Νίκος Κλεάνθους
Δημήτρης Συλλούρης	Μάριος Ματσάκης
Ανδρέας Μούσκος	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρία της επιτροπής παρευρέθηκε και ο επικεφαλής της διαπραγματευτικής αντιπροσωπίας για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση βουλευτής κ. Γιώργος Βασιλείου, καθώς και εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Το πιο πάνω νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή από το Υπουργείο Εξωτερικών και παραπέμφθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας που έχει υιοθετηθεί για την ταχύτερη διεκπεραίωση της εξέτασης νομοσχεδίων που σχετίζονται με την εναρμόνιση της κυπριακής νομοθεσίας με το κοινοτικό κεκτημένο.

Σκοπός του προτεινόμενου νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου με την προσθήκη σ' αυτήν νέου άρθρου, που προβλέπει για την υποχρέωση τραπεζών και άλλων οικονομικών ιδρυμάτων να παρέχουν στην Κεντρική Τράπεζα στοιχεία, τα οποία είναι απαραίτητα για την ετοιμασία στατιστικών για το ισοζύγιο πληρωμών σύμφωνα με τις

απαιτήσεις/προδιαγραφές του Eurostat, που είναι η αρμόδια υπηρεσία Στατιστικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, επειδή, όμως, ενώπιον της ολομέλειας έχει παραπεμφθεί για συζήτηση άλλο νομοσχέδιο που τροποποιεί την ίδια πιο πάνω βασική νομοθεσία και το οποίο εξετάστηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, κρίθηκε σκόπιμο για καθαρά νομοτεχνικούς λόγους τα δύο αυτά νομοσχέδια να ενοποιηθούν και να τεθούν για ψήφιση στην ολομέλεια ως ένα νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ομιλητής επί θέματος αρχής; Δεν υπάρχει.

Προχωρήστε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου 62Α.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να σημειωθεί ότι, προτού προχωρήσετε, κύριε Μιχαηλίδη, να σημειωθεί ότι τα δύο κείμενα έχουν ενοποιηθεί σε ένα. Έτσι προχωρούμε στην ενιαία ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του άρθρου 65 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση, όπως τα άρθρα 1 μέχρι 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρήστε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρχουσας ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 4 θέμα, το οποίο δεν είναι έτοιμο και το επόμενο είναι το 5 "Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Παρακαλώ η έκθεση...

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Είναι ομόφωνη, είναι παράταση της εισφοράς για ακόμη εννιά μήνες με ταυτόχρονη δημιουργία μιας υπεπιτροπής που να παρακολουθήσει κάποια πράγματα που απασχόλησαν την επιτροπή Οικονομικών.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Αβραάμ Αντωνίου

Νίκος Μουσιούττας

Γιώργος Λιλλήκας

Πρόδρομος Προδρόμου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Κίκης Καζαμίας

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουνίου 1999. Στα πλαίσια της συνεδρίασης αυτής κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι

του Υπουργείου Εσωτερικών, του διοικητικού συμβουλίου του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και της διεύθυνσής του.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς), ώστε η ισχύς του άρθρου 4, που καθορίζει τον τρόπο υπολογισμού της εισφοράς, να εξακολουθήσει να ισχύει και μετά την 30ή Ιουνίου 1999.

Όπως είναι γνωστό, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και στη συνέχεια η ολομέλεια του Σώματος τον Ιούνιο του 1997 ενέκριναν τροποποίηση στη βασική νομοθεσία για την επιβολή εισφοράς στο ΡΙΚ, η οποία προέβλεπε την αύξηση της εν λόγω εισφοράς, με στόχο να ενισχυθεί το ίδρυμα και να αντιμετωπίσει τις δαπάνες λειτουργίας του. Υπενθυμίζεται ότι η Βουλή είχε καταλήξει τότε στη θέση της αυτή μετά την εμμονή της εκτελεστικής εξουσίας ότι η εισφορά αποτελεί από πλευράς της τη μόνη προτεινόμενη λύση για ενίσχυση του ιδρύματος στο στάδιο αυτό.

Ειδικότερα, η επιτροπή, στη σχετική έκθεσή της προς το Σώμα, σημείωνε, ανάμεσα σε άλλα, ότι «έχοντας ως δεδομένη τη θέση αυτή της κυβέρνησης και τη γνωστή οικονομική κατάσταση του ιδρύματος προβληματίστηκε ιδιαίτερα γύρω από το όλο θέμα της αύξησης της εισφοράς για το ΡΙΚ, που εκ των πραγμάτων φαίνεται ότι στο στάδιο αυτό αποτελεί και τη μόνη σοβαρή και άμεση αντιμετώπιση του προβλήματος». Η επιτροπή κατέληξε στη θέση αυτή, αφού έλαβε τις διαβεβαιώσεις των αρμόδιων υπουργών και του διοικητικού συμβουλίου ότι με την υλοποίηση του πενταετούς σχεδίου δράσεως του ιδρύματος θα επιτευχθεί το αναμενόμενο νοικοκύρεμα του ΡΙΚ με τον ισοσκελισμό των εσόδων και των εξόδων του, ότι η κυβέρνηση εκτός από τα έσοδα από την εισφορά θα συνεχίσει να συμβάλλει και η ίδια με κρατική χορηγία στην ενίσχυσή του, καλύπτοντας για έξι μήνες το κόστος της πρόωρης ευδόκιμης

αφυπηρέτησης του προσωπικού και τέλος έχοντας τη διαβεβαίωση ότι η Βουλή θα ενημερώνεται με ετήσια έκθεση των αρμοδίων για την πορεία υλοποίησης των μέτρων εξυγίανσης.

Παράλληλα, συμπεριέλαβε σχετική πρόνοια, με βάση την οποία η ισχύς της τότε προτεινόμενης νομοθεσίας θα τερματιζόταν σε δύο χρόνια, με στόχο το όλο θέμα της εισφοράς να επανεξεταστεί με βάση τα νεότερα δεδομένα.

Η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, στη συνεδρίασή της στις 28 Ιουνίου 1999, άκουσε τους εκπροσώπους του ιδρύματος, οι οποίοι ανέφεραν, μεταξύ άλλων, ότι η πορεία εξυγίανσης του ιδρύματος υλοποιείται ικανοποιητικά, με αποτέλεσμα κατά τα δύο τελευταία έτη ο προϋπολογισμός του να είναι ισοσκελισμένος, ενώ παράλληλα γίνονται προσπάθειες για βελτίωση της ποιότητας και της προσφοράς του.

Η επιτροπή έχει την άποψη ότι το κρατικό ίδρυμα ραδιοτηλεόρασης θα πρέπει να εξακολουθήσει να ενισχύεται, εντούτοις για τον τρόπο που αυτό θα γίνεται υπάρχουν διάφορες απόψεις και εισηγήσεις τόσο από τα ίδια τα μέλη της όσο και από άλλες πλευρές, που χρειάζεται να τύχουν μελέτης σε συνάρτηση με την όλη οικονομική κατάσταση του ιδρύματος αλλά και άλλους παράγοντες, όπως είναι οι δυνατότητες και οι προθέσεις της κυβέρνησης και ο βαθμός επιβάρυνσης του καταναλωτή.

Η επιτροπή δεν επιθυμεί το θέμα αυτό να δαιωνίζεται, από την άλλη όμως, και αφού έλαβε υπόψη τα επιχειρήματα των αρμοδίων του ιδρύματος για το ότι οποιαδήποτε διαφοροποίηση στον τρόπο ενίσχυσης του ΡΙΚ δε θα πρέπει να συμπέσει με την ετοιμασία των προϋπολογισμών του για το 2000 και με την προώθηση του σχεδίου πρόωρης αφυπηρέτησης, θεώρησε σκόπιμο να παρατείνει για εννέα μήνες το υφιστάμενο καθεστώς, χωρίς να προτείνει στο παρόν στάδιο οποιαδήποτε διαφοροποίηση.

Παράλληλα, η επιτροπή έχει ήδη αποφασίσει τη σύσταση σχετικής υπεπιτροπής της, που θα δραστηριοποιηθεί στο διάστημα αυτό και η οποία θα απαρτίζεται από τα μέλη της βουλευτές κ. Νίκο Μουσιούττα, Πρόδρομο Προδρόμου, Γιώργο Λιλλήκα και Τάκη Χατζηδημητρίου, με όρους εντολής τον έλεγχο της πορείας υλοποίησης του πενταετούς προγράμματος του ΡΙΚ, την εξέταση των διάφορων προτάσεων αναφορικά με τη χορηγία και τον τρόπο ενίσχυσης του ιδρύματος και γενικότερα τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασής του.

Η υπεπιτροπή, αφού μελετήσει όλα αυτά τα θέματα και οποιεσδήποτε επιμέρους πτυχές τους, θα παρουσιάσει τα πορίσματά της στην ολομέλεια της επιτροπής, η οποία στη συνέχεια θα προχωρήσει με πρόταση προς την ολομέλεια του Σώματος.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω, η επιτροπή, αφού διαμόρφωσε ανάλογα το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ. Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν είναι θέμα αρχής, κύριε Πρόεδρε, είναι ένα θέμα, το οποίο προέκυψε και πριν δύο χρόνια, για το οποίο σας έχω αποστείλει επιστολή. Η επιτροπή Οικονομικών εξετάζοντας την εισφορά όρισε, όπως λέει η έκθεση, ad hoc επιτροπή, η οποία θα ασχοληθεί εφ' όλης της ύλης με...

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Για τα οικονομικά θέματα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Μουσιούττα, αφήστε με να ολοκληρώσω με τα του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου. Είναι εκτός των αρμοδιοτήτων της και είναι η δεύτερη φορά που το

κάνει στο συγκεκριμένο θέμα. Όταν λέει ότι θα ασχοληθεί με την υλοποίηση του πενταετούς προγράμματος, το πενταετές πρόγραμμα δεν έχει μόνο οικονομικά. Το θέμα ανήκει στην αρμοδιότητα της εσωτερικών, εξετάζεται εφ' όλης της ύλης και έχω συγκεκριμένη πρακτική εισήγηση.

Η ad hoc επιτροπή που όρισε η επιτροπή Οικονομικών για τα οικονομικά, όπως λέει ο κ. συνάδελφος, να αρχίσει να εργάζεται, αφότου παραλάβει την έκθεση της επιτροπής Εσωτερικών πάνω στο σύνολο των προβλημάτων του ΡΙΚ. Έτσι και αλλιώς έχει δώσει εννιάμηνη παράταση.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ακούεται η φωνή η δική μου, ένθεν αδύνατη σαν του Προέδρου της Βουλής και του Δημοκρατικού Συναγερμού που αδυνάτισε από τον τζαιρό που έγινε πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού...

(γέλια)

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εσένα ακούεται....

(γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εσένα ειδικά...Το πρόβλημα είναι ότι, από τότε που έπαψες να είσαι κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος, ακούεται πιο δυνατά για να σε ακούουν.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει ένα λεπτό θέμα που πρέπει να το αντιμετωπίσουμε, να μην υπάρχει αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων επιτροπών. Όμως εχθές ήμουν στην επιτροπή Εσωτερικών και παρακολούθησα τη συζήτηση που έγινε για το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου. Ε, όλη η συζήτηση ήταν πάνω στα οικονομικά του ΡΙΚ. Έτσι έχουμε την επιτροπή Εσωτερικών, η οποία κινδυνεύει να συζητά τα οικονομικά του ΡΙΚ και την

επιτροπή Οικονομικών που κινδυνεύει να συζητά τα προγράμματα του ΡΙΚ. Έτσι δεν ξέρω αν μπορεί να υπάρξει μία συνεργασία μεταξύ των δύο επιτροπών, αν μπορεί, αν προνοείται από τους εσωτερικούς κανονισμούς η σύσταση μίας κοινής υποεπιτροπής που να εξετάσει από κοινού και να μην περιμένει η μία επιτροπή την άλλη επιτροπή ή να γίνεται αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πάντως εισήγηση...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Να πάει στην επιτροπή Άμυνας, κύριε Πρόεδρε...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Όχι από ό,τι έχω αντιληφθεί, λέω ότι μπαίνουν και άλλοι πολιτειακοί παράγοντες στο θέμα του ραδιοφώνου. Έχω ακούσει ότι επίτροπος για τους απόδημους κτλ. έχει και εκείνος προγράμματα για το πώς αξιοποιείται το ΡΙΚ και δεν ξέρω σε ποια άλλη επιτροπή θα παραπεμφθεί και το ΡΙΚ και δεν ξέρω σε ποια άλλη επιτροπή θα παραπεμφθεί κατόπιν τούτου, οπότε θα έχουμε Υπουργείο Εξωτερικών, Υπουργείο Οικονομικών, Προεδρικό Μέγαρο και πολλούς άλλους παράγοντες που εμπλέκονται στο ΡΙΚ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ... ναι, κύριε Προδρόμου.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα καταρχάς να πω κάτι σχετικά με την υπεπιτροπή που έγινε στην επιτροπή Οικονομικών. Η υπεπιτροπή έγινε διότι το πενταετές σχέδιο σχετιζόταν από το '97 που κατατέθηκε άμεσα με την οικονομική εξυγίανση και με την αύξηση τότε της εισφοράς που προτάθηκε.

Επομένως, η επιτροπή Οικονομικών δεν έχει καμία πρόθεση να υπεισέλθει σε

θέματα που είναι της αρμοδιότητας της επιτροπής Εσωτερικών. Πιστεύω ότι είναι και υποχρέωση της επιτροπής Οικονομικών, η ελάχιστη, να κάμει αυτή την υπεπιτροπή, διότι, όταν το '97 ήρθε η εισήγηση αυτή για αύξηση της εισφοράς, υπήρξαν και αντιρρήσεις και επιφυλάξεις. Είχαν μάλιστα κατατεθεί τότε και προτάσεις, εγώ προσωπικά είχα καταθέσει στην επιτροπή Οικονομικών πρόταση και κάποιοι άλλοι συνάδελφοι και ο συνάδελφος ο κ. Χριστοφόρου, με την οποία προσπαθούσαμε να συνδυάσουμε την εξυγίανση, που υπήρχε η βάσιμη ελπίδα ότι θα επερχόταν με το σχέδιο, να τη συνδυάσουμε με ενδεχόμενη αντικατάσταση της εισφοράς με άλλο τρόπο χρηματοδότησης, διότι κρίνεται και τελικά ότι αυτός ο τρόπος χρηματοδότησης είναι και άδικος και εν μέρει αναποτελεσματικός.

Τότε εν είδει συμβιβασμού, και οπωσδήποτε επειδή κανένας δεν ήθελε να μπει τρικλοποδιά στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου και στην εύρυθμη λειτουργία του, είχαμε πει ότι θα εγκρίνει το σώμα την αύξηση της εισφοράς για μία διετία. Η διετία δόθηκε ως περίοδος που θα εξετάζαμε η Βουλή και πρώτα από όλους η επιτροπή Οικονομικών την πρόοδο του πενταετούς σχεδίου, αν μη τι άλλο. Λόγω πολλών άλλων προτεραιοτήτων, λόγω διαφόρων παραγόντων δεν κατέστη δυνατό να γίνει αυτή η μελέτη, φτάσαμε στην τελευταία συνεδρία προχθές, εξέπνεε η ισχύς αυτού του νόμου και αυτής της διετίας και επομένως το ελάχιστο που μπορούσε να κάμει η επιτροπή Οικονομικών, για να είναι συνεπής με τον εαυτό της, ήταν να ορίσει αυτή την υπεπιτροπή.

Θα ήθελα να τελειώσω, δε σκοπεύω να μπω εφ' όλης της ύλης στη συζήτηση, λέγοντας ότι εμμένουμε στην πρόταση που είχε γίνει τότε, το '97, κυρίως διότι βλέπουμε ότι δεν υλοποιείται στον επιθυμητό βαθμό ούτε το πενταετές σχέδιο. Υπάρχουν διάφορα προσκόμματα και θα πρέπει αυτή την ώρα η επιτροπή αυτή να εξετάσει και την πρόταση που μπήκε τότε, υπάρχει μάλιστα σήμερα πρόθεση, αν χρειαστεί, να κατατεθεί ξεχωριστή πρόταση νόμου από τον κ. Χριστοφόρου και από εμένα τουλάχιστον, ούτως

ώστε σταδιακά να προγραμματίσουμε την κατάργηση της εισφοράς, χωρίς βεβαίως κανένας να θέλει να πλήξει τη βιωσιμότητα του ιδρύματος, εφόσον η εισήγηση θα είναι να έρθει η πολιτεία να χρηματοδοτήσει με άλλο τρόπο απευθείας το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου.

Όμως όσον αφορά την υπεπιτροπή θέλω να υπογραμμίσω ότι δε θα υπάρξει καμία επικάλυψη. Μπορούμε να συνεργαστούμε με την επιτροπή Εσωτερικών και χωρίς να μπει αυτό ο όρος ότι θα συνεδριάζει η υπεπιτροπή της Οικονομικών, αφού τελειώσει η Εσωτερικών, διότι ο καθένας μπορεί να περιοριστεί στον τομέα του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Προδρόμου, υπήρξε μια εισήγηση του κ. Χατζηδημητρίου και είναι πάρα πολύ...επειδή μιλούμε για ad hoc, μπορεί νομίζω να γίνει μια Μεικτή Ad Hoc Επιτροπή Εσωτερικών και Οικονομικών, νομίζω και ο κ. Κατσουρίδης θα συμφωνεί επ' αυτού, εάν οι δύο επιτροπές συμφωνήσουν ποιοι θα αποτελούν την ad hoc επιτροπή που θα προέρχεται από μέλη της Εσωτερικών και Οικονομικών, έτσι που ως μεικτή ad hoc επιτροπή να εξετάσει όλες τις παραμέτρους και τα προβλήματα του ιδρύματος. Υπάρχει διαφωνία; Εάν υπάρχει διαφωνία, αν δεν υπάρχει διαφωνία, να δούμε τον πρακτικό τρόπο υλοποίησης. Ευχαριστώ. Δεν υπάρχει διαφωνία, νομίζω ότι...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κατά νομικό τρόπο, κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι, μετά που όρισε η επιτροπή Οικονομικών τους δικούς της, να ορίσει και η επιτροπή Εσωτερικών και να συνέρχονται από κοινού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Παρισινέ.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Ανεξάρτητα της εισηγήσεως που έγινε, έχω την άποψη ότι η κάθε επιτροπή φύσει

και θέσει πρέπει να απασχολείται με τα θέματα που έχει ενώπιόν της στη σφαίρα δραστηριοτήτων, γιατί έχει και τη γνώση και την πείρα και τη συνεχή παρακολούθηση ενός θέματος και δεν απασχολείται αποσπασματικά για ένα συγκεκριμένο θέμα. Εάν στην πορεία της μελέτης κάποια επιτροπή κρίνει ότι εξειδικευμένα πρέπει να αποταθεί σε άλλη επιτροπή και να παραπέμψει το θέμα, είναι στη διάθεσή της. Και έτσι υπάρχει η αγαστή συνεργασία. Το να εμπλέκουμε τις επιτροπές, σίγουρα δυσκολεύουμε το έργο μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, περίμενα να ολοκληρώσουν οι συνάδελφοι, καταρχήν θέλω να πω ότι ο κ. Χατζηδημητρίου δεν έδωσε σωστή εικόνα τι έγινε προχθές στην επιτροπή.

Ο πρόεδρος του ιδρύματος είναι γεγονός, ο κ. Δράκος, ότι επικεντρώθηκε στα οικονομικά. Η άλλη όλη συζήτηση όμως, και ζήτησα και κρατούνται στενογραφημένα πρακτικά, κάλυψε το καθετί.

Δεύτερο, θέμα αρχής εσείς ο ίδιος ως πρόεδρος της επιτροπής Παιδείας δώσατε πολλές μάχες από το έδρανο για το γεγονός ότι, κάτω από το δικαιολογητικό ότι υπάρχουν οικονομικές πτυχές, και υπάρχουν για όλα, τα θέματα καταλήγουν στην Οικονομικών. Τότε δε χρειάζονται οι άλλες επιτροπές. Η ουσία των πραγμάτων, όπως λειτουργεί και η κυβέρνηση, είναι αυτό που λέει ο κ. Παρισινός. Δηλαδή, όταν το Υπουργείο Παιδείας έκαμε την πρόταση για το πανεπιστήμιο ή για άλλο θέμα, δεν κάλυπτε με την εισήγησή του και τα οικονομικά; Μετά την εισήγηση του Υπουργείου Παιδείας ασχολείτο πλέον το Υπουργείο Οικονομικών πώς υλοποιείται.

Δεν έχω ένσταση να γίνει μεικτή ad hoc, αλλά επιτέλους πρέπει να ξεκαθαριστεί ότι δεν είναι υπερεπιτροπή η επιτροπή Οικονομικών. Και με την ίδια λογική τότε θα

έπρεπε να εξετάζει και τα θέματα της άμυνας, γιατί έχουν σοβαρότατες οικονομικές πτυχές και άλλων υπουργείων. Λυπούμαι πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τα πράγματα πάνω σε βάση αρχής. Ούτε είναι δυνατό να συζητήσει η επιτροπή Εσωτερικών το θέμα, χωρίς να αγγίξει οικονομικές πτυχές και ανάποδα.

Παράδειγμα, κύριε Πρόεδρε: Εάν το ΡΙΚ θα μπει στην ψηφιακή τηλεόραση, ακόμα και την εισήγηση του κ. Προδρόμου τη θεωρώ πρόωρη, θα είναι βιαστικό δύο συνάδελφοι να καταθέσουν τώρα κατάργηση ή ριζική τροποποίηση. Γιατί; Εάν θα δώσουμε έναν τρόπο χρηματοδότησης του ΡΙΚ, ο οποίος θα επιτρέπει άλφα οικονομικά, μπορεί να προαποκλείσουμε τη δυνατότητά του να εκπέμπει με την ψηφιακή. Εάν θα εκπέμπει ή αν δε θα εκπέμπει, και θίγω μόνο ένα θέμα, είναι καθοριστικό και για το πώς θα καλυφθούν τα οικονομικά του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, να παρακαλέσω κάτι. Βλέπω μία ... ένα δάσος από χέρια, τα οποία θέλουν να αναπτύξουν. Είναι πάρα πολύ σωστές οι θέσεις του κ. Κατσουρίδη, είτε το θέλουμε είτε όχι, ότι κάποια διάκριση μεταξύ των επιτροπών πρέπει να τηρείται. Εμπλέκεται φυσικά το οικονομικό με το υπόλοιπο. Έγινε μια εισήγηση από τον κ. Χατζηδημητρίου, αν συμφωνούμε...

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Δεύτερη εισήγηση πάνω στο ίδιο διορθωμένη με την τοποθέτηση του κ. Κατσουρίδη από το θέμα.

Εισηγούμαι, κύριε Πρόεδρε, διότι έν' σωστά που έβαλε τα θέματα ο κ. Κατσουρίδης, συμμετέχω και εγώ είμαι μέλος της επιτροπής Εσωτερικών και είναι έτσι όπως τα έχει πει, εάν θέλει η επιτροπή οικονομικών με την ad hoc της να ερευνήσει το οικονομικό μέρος και να μας δώσει τα πορίσματά της, εμείς ως επιτροπή Εσωτερικών που είμαστε και η αρμόδια επιτροπή θα ολοκληρώσουμε τη μελέτη μας και θα

καταλήξουμε κάπου. Δεν μπορούμε να τους στερήσουμε το δικαίωμα, εκείνοι αν θέλουν να κάμουν τη δική τους έρευνα, αλλά να καταλήξει η έκθεσή τους στην Επιτροπή Εσωτερικών, η οποία τελικώς θα τοποθετηθεί, αφού λάβει υπόψη το σύνολο του θέματος που είναι Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου και αρμοδιότητα έχει η Επιτροπή Εσωτερικών, όπως για όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Χατζηδημητρίου. Παραγνωρίζω κοινοβουλευτικούς, επειδή...έχει μία πατρότητα...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εμπλέκονται τα θέματα, κύριε Πρόεδρε. Όσο και να θέλουμε να χωρίσουμε το ένα από το άλλο δεν είναι δυνατό. Συμφωνώ και εγώ με τον κ. Κατσουρίδη ότι υπάρχουν οι χωριστές αρμοδιότητες, αλλά και η αλληλοεμπλεκόμενη διερεύνηση...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι η κλασική περίπτωση των εμπλεκόμενων και των διαπλεκόμενων αρμοδιοτήτων...

Λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συγνώμη δεν έχω πρόθεση να συνεχίσει η συζήτηση. Θέτω μία πρόταση προς έγκριση: Να γίνει μεικτή ad hoc επιτροπή. Ποιοι συμφωνούν; Υπάρχει κανένας που διαφωνεί; Δεν υπάρχει. Δύο εναντίον. Υπάρχουν αποχές;

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα είναι η εισφορά του ΡΙΚ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Προδρόμου, φαίνεται ότι εμπλέκονται και άλλα θέματα, δε θα συνεχίσουμε, εάν θα γίνει μεικτή ad hoc επιτροπή. Δεν είναι το μέγα θέμα. Έκλεισε το θέμα, θα γίνει

μεικτή ad hoc επιτροπή.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα. Είναι το υπ' αριθμόν 6, "Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος..."

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Μα δεν ψηφίσαμε την εισφορά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Απολογούμαι. Όπως έγινε, αφού μπλέκονται καμιά φορά τα θέματα.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Αντιλαμβάνομαι η έκθεση είναι ομόφωνη. Δεν υπάρχουν. Τίθεται τώρα σε ψηφοφορία. Ευχαριστώ που μου το υποδείξατε, ε, διότι γίνονται διάλογοι και συζητήσεις χωρίς τέλος για θέματα όχι ουσίας.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Επαναθέσπιση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Χρονική έκταση της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της παράτασης της εισφοράς μέχρι το Μάρτιο ως

προβλέπει το σχετικό νομοσχέδιο;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα δύο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι απέχουν; Κύριε Τυρίμο, είστε συνέχεια και ψηφίζων υπέρ και απέχων και εναντίον. Ε, έχω περάσει το στάδιο που ήταν πάνω το χέρι σας. Ναι, απέχετε; Απέχετε. Δύο εναντίον, δύο αποχές, οι υπόλοιποι υπέρ.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι το υπ' αριθμόν 6, «Ο περί της διαδικασίας πρόσληψης...»

Ναι, κύριε Ρότσα.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Θα ήθελα να δικαιολογήσω την αποχή μου, διότι είναι θέμα το οποίο ... Ο λόγος, κύριε Πρόεδρε, που ψήφισα αποχή είναι για ένα συμβολικό θέμα που είναι οι ειδήσεις όπως τις μεταδίδει το ΡΙΚ. Ξυπνάς το πρωί ακούεις τις ειδήσεις, πάεις το μεσημέρι σπίτι ακούεις τις ίδιες ειδήσεις, τις ακούεις το βράδυ, το πρωί πάλι οι ίδιες ειδήσεις.

Φαίνεται κάποιος είτε...

(γέλια)

είτε δεν κάμνει καλά τη δουλειά του, κύριε Πρόεδρε, είτε θεωρεί ότι οι Κύπριοι ακροατές έχουν και άλλους σταθμούς να ακούν όπως τον Άστρα.

Το δεύτερο, κύριε Πρόεδρε, που θέλω να παρατηρήσω, είναι ότι ακούς τις ειδήσεις από το πρώτο πρόγραμμα, τις ακούς και από το τρίτο και είναι οι ίδιες, αλλά δύο διαφορετικοί εκφωνητές. Διπλοί μισθοί, διπλά έξοδα και ως εκ τούτου ψηφίζω αποχή· ίσως πάει κάποιο μήνυμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτός ήταν ο λόγος που εσείς έχετε απόσχει. Εν προσθέσετε ακόμα ένα λόγο, να τον προσθέσω εγώ σας παρακαλώ, διότι υπάρχουν και κοινότητες που ακόμα δεν έχουν λήψη. Βάλτε το και τούτο εκ μέρους σας. Ναι.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Άφησ' τες κοινότητες...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εσείς ... ένα λεπτό, εν θα ξεκινήσουμε συζήτηση.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε, ζήτησα επί του κανονισμού το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τι σημαίνει επί του κανονισμού;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Να σας πω. Η αιτιολόγηση της ψήφου δεν επιτρέπει να υπεισερχόμεθα στην ουσία. Και ο κ. Ρότσας μπήκε στην ουσία του θέματος. Αναφορικά με τις κοινότητες η Λάρνακα είναι επαρχία, δεν είναι κοινότητα και δε λαμβάνει το σήμα του ΡΙΚ έναντι του τρία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, ευχαριστώ, κύριοι συνάδελφοι. Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, το υπ' αριθμόν 6 είναι "Ο περί της Διαδικασίας..."

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε, μα φαίνεται ότι, συγνώμη, κύριοι συνάδελφοι, αλλά οφείλουμε και κάποια σοβαρότητα. Δεν είδα προηγουμένως να ζητά κανένας αιτιολόγηση ψήφου πλην του κ. Ρότσα· του έδωσα το λόγο, προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 6.

Το υπ' αριθμόν 6 θέμα είναι “Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999”. Αντιλαμβάνομαι η έκθεση είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος	Αβραάμ Αντωνίου
Νίκος Μουσιούττας	Γιώργος Λιλλήκας
Τάσσος Παπαδόπουλος	Τάκης Χατζηδημητρίου
Πρόδρομος Προδρόμου	Δώρος Θεοδώρου
Κίκης Καζαμίας	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρίασή της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουνίου 1999.

Με τον προτεινόμενο νόμο σκοπείται η παροχή δυνατότητας συνεχούς απασχόλησης σε έκτακτη βάση υποτρόφων οι οποίοι αποφοιτούν από την Εκπαιδευτική Μονάδα του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και αποκτούν πτυχίο ελεγκτή εναέριας κυκλοφορίας με πιστοποιητικό ισχύος στον έλεγχο αεροδρομίων και προσεγγίσεως, μέχρι που να

συμπληρωθούν ισάριθμες μόνιμες κενές θέσεις.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί με τη συμπερίληψη σε αυτό και δύο άλλων κατηγοριών εκτάκτων του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας, καθώς και των έκτακτων ιδρυματικών λειτουργιών των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

Η επιτροπή εισηγείται τη συμπερίληψη της πιο πάνω τροποποίησης, διότι έχει την άποψη ότι και αυτές οι κατηγορίες εκτάκτων τυγχάνουν ειδικής εκπαίδευσης για κάποιο χρονικό διάστημα για την εκτέλεση πολύ εξειδικευμένων καθηκόντων, με αποτέλεσμα η απόλυσή τους στους έξι μήνες να αποβαίνει σε βάρος του δημοσίου, που είναι αναγκασμένο, ενώ έχει επενδύσει σε αυτούς, να εκπαιδεύει άλλο προσωπικό για τα ίδια καθήκοντα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η έκθεση είναι ομόφωνη, όμως η δική μας κοινοβουλευτική ομάδα έχει διαφορετική άποψη με την κατάληξη της έκθεσης και θέλει να μιλήσει επί του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι θέλουν να μιλήσουν επί θέματος αρχής;

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Έχουμε μπροστά μας, κύριε Πρόεδρε, ένα νομοσχέδιο το οποίο προτείνει μια νέα δέσμη εξαιρέσεων και παρατάσεων. Είναι αυτό που συζητούσαμε προηγουμένως, είναι ένα μέρος του θέματος που ξεκινήσαμε να συζητούμε προηγουμένως. Προτείνεται,

τρεις κατηγορίες υπαλλήλων να εξαιρεθούν από την πρόνοια του νόμου για τους εκτάκτους και η υπηρεσία τους να παρατείνεται πέραν των έξι μηνών και μάλιστα για χρόνο απροσδιόριστο. Προβάλλονται ορισμένα επιχειρήματα δημοσιονομικής ανάγκης, όμως, κατά την άποψή μας, και πάλι ξεχνούμε την ουσία, το σκοπό και τον προορισμό του νόμου για τους εκτάκτους. Ο νόμος για τους εκτάκτους, κύριοι συνάδελφοι και κύριε Πρόεδρε, ψηφίστηκε, για να μπορεί η δημόσια υπηρεσία με ταχύτητα, από καταλόγους που κάνει το Υπουργείο Οικονομικών με βάση αξιοκρατικά κριτήρια, να κλείνει ανάγκες, να μπαλώνει ανάγκες που δημιουργούνται έκτακτα λόγω συγκεκριμένων αιτιών και αναγκών. Λόγω ασθένειας, λόγω τοκετού, λόγω απρόβλεπτης απουσίας, λόγω εποχιακών αναγκών. Δεν έγινε για να υποκαταστήσει πολύμηνη και ενίοτε πολύχρονη υπηρεσία εκτάκτων σε θέσεις μονίμων.

Κατά συνέπεια, και από την πικρή μας πείρα ότι η πολύμηνη υπηρεσία εκτάκτων δημιουργεί στρατιές έξω από τη Βουλή, έξω από τα κομματικά γραφεία, έξω από τα υπουργεία και από το προεδρικό και για να αποφύγουμε τη συσσώρευση εκτάκτων, ούτως ώστε να μονιμοποιούμε με τη μαγική ράβδο χίλιους ογδόντα πριν δυο τρία χρόνια, εκατό στη συνέχεια και δεν ξέρω πόσους άλλους στη συνέχεια, γι' αυτό, κύριοι συνάδελφοι, βάλαμε τους έξι μήνες, για να μη δημιουργούνται δεδομένα τα οποία είτε νομικά είτε ηθικά να μην μπορούμε να υπερβούμε. Τώρα ερχόμαστε με επιχείρημα ή με πρόσχημα, δε θέλω να υποτιμήσω τις πραγματικότητες, ότι ένας, άμα μπει στην υπηρεσία έξι μήνες και εξοικειωθεί με τη δουλειά, γιατί να φεύγει στους έξι μήνες, ας μείνει ακόμα έξι μήνες· να υπονομεύσουμε ακόμα μια φορά τη βάση εκείνου του νόμου που ψηφίσαμε. Μα έρχεται για να υπηρετήσει προσωρινά, να καλύψει μια έκτακτη ανάγκη, δεν έρχεται για να καλύψει μόνιμες ανάγκες, άρα άστε τον εκεί έξι, δώδεκα, δεκαοχτώ, είκοσι τέσσερις μήνες, για να προστεθεί στη μεγάλη ομάδα των πολύμηνα υπηρετούντων εκτάκτων. Κατά συνέπεια, αν στην προσπάθειά μας να εξυπηρετήσουμε

λίγο τις υπηρεσίες, εμείς συνεχίσουμε αυτό τον πριονισμό, τον κατατεμαχισμό του νόμου, νομίζω ότι δεν εξυπηρετούμε εκείνο το στόχο που έχουμε θέσει εξ υπαρχής και δεν πρέπει να μας διαφεύγει. Κάναμε αυτό το νόμο για να μπορεί με ταχύτητα και με αξιοκρατία, κατά το δυνατό, και επεκράτησε αξιοκρατία σε μεγάλο βαθμό με την ψήφιση αυτού του νόμου, η δημόσια υπηρεσία την επαύριον να μπορεί να κλείνει μια ανάγκη. Διότι γίνεται κατάλογος, όπως ξέρετε, γίνεται δημοσίευση, γίνονται ενστάσεις και διαμορφώνεται ένας κατάλογος που ισχύει για ένα χρόνο και από τον οποίο οι υπηρεσίες αντλούν προσωπικό. Με αυτό που κάνουμε τώρα, επαναλαμβάνω, καταργούμε ουσιαστικά, όχι με την ψήφιση που εισηγείται ο κ. Παπαδόπουλος, αλλά με άλλο τρόπο, με έμμεσο τρόπο, πιο οδυνηρό, τις πρόνοιες εκείνου του νόμου.

Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, εμείς δε θα ψηφίσουμε υπέρ και ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πάντως για πρώτη φορά. Ξέρετε πόσες φορές, ορθά είπε ο κ. Παπαδόπουλος, κάναμε την παραβίαση του νόμου;

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Όχι, μια φορά έγινε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεκαπέντε φορές.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Μια φορά έγινε, μια φορά έγινε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ημικρατικοί οργανισμοί ...

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Όχι, δεν έχει ημικρατικούς οργανισμούς ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

... έδωσαν παρατάσεις.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

... σ' αυτό το νόμο. Ο νόμος αυτός αφορά μόνο τη δημόσια υπηρεσία δεν έχει σχέση με τους ημικρατικούς. Ο νόμος περί εκτάκτων είναι μόνο για τη δημόσια υπηρεσία. Άρα, είμαστε μπροστά σε ακόμα μια λανθασμένη κίνηση που μπορεί να προστεθεί σε άλλες λανθασμένες. Αλλά κάπου νομίζω ότι μπορούμε να βάλουμε ένα τέλος και σήμερα πρέπει να βάλουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Αν μου επιτρέψετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είπα ο κ. Παπαδόπουλος.

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν πειράζει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ωραία, εντάξει.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Θα είναι αντίθετη η άποψή του από τη δική μου, οπωσδήποτε.

Ήθελα να πω στο σώμα ότι αυτοί οι έκτακτοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην πολιτική αεροπορία είναι απόφοιτοι κάποιας σχολής σχετικής με την εναέρια κυκλοφορία. Δεν μπορεί να προσληφθούν αντικαταστάτες τους από οποιοδήποτε κατάλογο. Είναι ίδιο με το Δασικό Κολέγιο, για παράδειγμα. Και, ναι, στο τέλος είναι αυτοί που θα διοριστούν, διότι έχουν περάσει από κάποιο σχολείο. Δεν μπορεί να γίνει διαφορετικά. Δηλαδή, δεν είναι το ίδιο πράγμα με ένα γραφέα που μπορεί, εντάξει, τα

ίδια καθήκοντα μπορεί να τα κάνει οποιοσδήποτε, είναι διαφορετική η περίπτωση τούτη. Και είναι σοβαρό το έργο που επιτελούν και εξαρτάται η ασφάλεια της εναέριας κυκλοφορίας από αυτό το ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Γιατί δεν προκηρύσσουν μόνιμες θέσεις;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι το ΑΚΕΛ δεν είναι υπέρ της σύγκρουσης των πτήσεων.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Και θα υπηρετούν εκτάκτως, σύμφωνα με αυτό το νόμο, μέχρις ότου πληρωθούν οι θέσεις. Τώρα, από ποιους θα πληρωθούν ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Βέβαια έχει άδικο ο συνάδελφος ο κ. Μουσιούττας, εγώ συμφωνώ με τις θέσεις του κ. Χρίστου και θα ψηφίσω όπως ψηφίσει το ΑΚΕΛ. Εγώ είμαι εναντίον, δεν ξέρω αν εσείς θα κάνετε αποχή.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εναντίον.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εν πάση περιπτώσει, θέλω να διευκρινίσω δύο πράγματα. Εγώ δεν είπα για την κατάργηση του Νόμου 107, είπα για την κατάργηση του άρθρου που περιορίζει σε εξάμηνο, αν θα γίνονται οι εξαιρέσεις. Και έχει δίκαιο ο Πρόεδρος είναι δεκαέξι φορές που κάναμε αυτή την παρέκκλιση, τούτη είναι η δέκατη έβδομη και αποδεικνύει το επιχείρημά μου.

Όσον αφορά τα επιχειρήματα του κ. Μουσιούττα. Σωστά λέει ο κ. Χρίστου, έγινε ο

νόμος για έκτακτες ανάγκες. Αυτή η περίπτωση -αφήνω κατά μέρος πώς προσλαμβάνουν αυτούς που μπαίνουν στη σχολή, όχι με το Νόμο 107, δε θα το σχολιάσω όμως, γιατί δεν είναι τη ώρα- έχουν ένα χρόνο την εκπαίδευσή τους και έξι μήνες μετά και ακριβώς αυτό πρέπει να κάνει η κυβέρνηση να προγραμματίζει πότε θα χρειαστεί και να πληρώνει τις κενές υπάρχουσες θέσεις που ενέκρινε η Βουλή και υπάρχουν κενές θέσεις. Αν, είτε από αμέλεια είτε από απροετοίμασία είτε από ανικανότητα είτε από άλλες σκοπιμότητες, δεν το έκαναν, ε, δεν πρέπει να φταίει η Βουλή και να λέει εξαρτάται η εναέρια κυκλοφορία από την απόφαση της Βουλής. Πρώτα απ' όλα δεν είναι από αυτούς που εξαρτάται, αλλά τέλος πάντων δευτερεύον θέμα. Όμως δεν μπορεί η κυβέρνηση εξαιτίας της αμέλειάς της, να προγραμματίζει έγκαιρα και σωστά, και είχε δέκα οχτώ μήνες να το κάνει, να επικαλείται παράταση υπάρχοντος νόμου -εξαιρέση τη λεν άλλοι κατ' ευφημισμό- για να ικανοποιήσει τα κενά που η δική της αμέλεια έχει δημιουργήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Λίγα τινά, κύριε Πρόεδρε, θα πω στο θέμα αρχής, περίπου όπως το έθεσε ο κ. Χρίστου, χωρίς να έχω πρόθεση να ανοίξω και πάλι τη συζήτηση ή να επαναλάβουμε τη συζήτηση που έχει γίνει στο παρελθόν, όπως θυμάστε, για το θέμα των εκτάκτων. Και τα λίγα τινά είναι τούτα: Ότι από τον καιρό που ψηφίστηκε εκείνος ο νόμος, με όλες τις αγαθές προθέσεις, έχουμε εξαιρέσει εκατοντάδες υπάλληλους είτε του Υπουργείου Υγείας είτε των ημικρατικών οργανισμών είτε και στην προκείμενη περίπτωση των υπαλλήλων της πολιτικής αεροπορίας. Αυτό αποδεικνύει ότι είτε τότε κάναμε σφάλμα που βάζαμε αυτό το γενικό πλαίσιο περιορισμού είτε μετά έπρεπε αυτό το σφάλμα, αν έγινε, να το διορθώσουμε ή λανθασμένα μετά κάναμε τις εξαιρέσεις. Όμως σε κάθε

περίπτωση υπήρχε το αιτιολογικό. Και το αιτιολογικό κατά κύριο λόγο ήταν οι ανάγκες οι υπηρεσιακές. Μπορεί να στέκει η παρατήρηση του κ. Παπαδόπουλου, δεοντολογικά, ναι. Η πραγματικότητα όμως είναι άλλη. Και η πραγματικότητα αυτή τη στιγμή εν σχέσει με τους υπαλλήλους της πολιτικής αεροπορίας είναι αυτή την οποία είπε ο κ. Μουσιούττας. Μπορεί να υπήρξε αμέλεια, μπορεί καθυστέρηση, δεν ξέρουμε τους λόγους. Πιθανόν η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας με το φόρτο εργασίας που είχε να μην πρόλαβε να πληρώσει δεόντως και με τη συνήθη διαδικασία αυτές τις θέσεις. Η πραγματικότητα ποια είναι σήμερα; Οι υπάλληλοι οι οποίοι στελεχώνουν αυτό το τμήμα, και είναι αναγκαίοι, πρέπει να απολυθούν εξαιτίας της ύπαρξης εκείνου του νόμου. Και λέμε ότι, όπως κάναμε στις άλλες περιπτώσεις, και στην προκειμένη περίπτωση να κάνουμε αυτή την εξαίρεση, όχι διότι το επιθυμούμε να τους ευνοήσουμε, αλλά διότι έτσι είναι η αναγκαιότητα των πραγμάτων που μας οδηγεί να πράξουμε. Και επί του σημείου ότι η αξιοκρατία και κατά τον έναν ή τον άλλο ... Και αυτοί έχουν προσληφθεί με αξιοκρατικό τρόπο.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Η σχολή δεν είναι με το νόμο.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν ξέρω τις λεπτομέρειες εκεί, αλλά στην περίπτωση εκείνων της πολιτικής αεροπορίας έχουν χρησιμοποιηθεί τα κριτήρια τα οποία προβλέπει ο νόμος. Δεν είναι το θέμα αυτό για να συζητήσουμε, κύριε Χρίστου, δεν είναι το θέμα μου αυτό. Το θέμα μου είναι απλούστατα ότι, ναι μεν υπάρχει ο νόμος, όμως υπάρχουν αυτές οι πραγματικότητες οι οποίες μας καλούν σήμερα να ψηφίσουμε αυτή την εξαίρεση κι εμείς θα ψηφίσουμε, όχι διότι θέλουμε να ευνοήσουμε οποιονδήποτε, αλλά διότι θέλουμε να δώσουμε την ευχέρεια σ' αυτό το τμήμα να συνεχίσει τη λειτουργία του. Και να δούμε σε άλλο στάδιο τι γίνεται με αυτό το νόμο πλαίσιο που έχουμε ψηφίσει, που τοποθετεί

τους περιορισμούς τους οποίους ο κ. Παπαδόπουλος έχει πει ότι τελικά αποδείχθηκε ότι δεν τηρούμε και κάτι πρέπει να κάνουμε επί της ουσίας. Είναι άλλο θέμα αυτό και ίσως το συζητήσουμε σε άλλο χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ματσάκης, ο κ. Αβραάμ Αντωνίου, η κ. Βασιλείου, ο κ. Φιλίππου. Παίρνω κατά σειρά αυτούς που ζήτησαν το λόγο.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Έχει βεβαίως απόλυτο δίκαιο ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος, ότι ο νόμος πλαίσιο κατέστη ανενεργός. Ο λόγος που κατέστη ανενεργός ή οι λόγοι ή ένας από τους πιο βασικούς είναι αυτό που έχει πει ο κ. Δημητρίου. Είναι το γεγονός ότι κάναμε σφάλματα και συνεχίζουμε να κάνουμε εξαιρέσεις. Ο τρόπος για να διορθώσουμε το σφάλμα δεν είναι να επαναλαμβάνουμε τις εξαιρέσεις και να επαναλαμβάνουμε το σφάλμα αυτό, είναι να σταματήσουμε να κάνουμε σφάλματα. Να σταματήσουμε να κάνουμε εξαιρέσεις.

Θα ήθελα να υπενθυμίσω στους συναδέλφους ότι κάθε φορά που ψηφίζουμε για έναν επιπλέον δημόσιο υπάλληλο επιβαρύνουμε τον προϋπολογισμό κατά μισό εκατομμύριο λίρες. Το ξανασυζητήσαμε, απλώς το υπενθυμίζω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ματσάκη, είναι γενικότερο το θέμα και μπορείτε να το εγγράψετε στο Κεφάλαιο Τέταρτο.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Το υπενθυμίζω, για να ξέρουν οι συνάδελφοι που ψηφίζουν για σαράντα ή για πενήντα ή για εκατό πόσο θα επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό του κράτους. Και επίσης να θυμηθούν ότι ο μισός προϋπολογισμός πηγαίνει για να πληρώνονται οι μισθοί των δημοσίων υπαλλήλων. Γι' αυτό κι εγώ θα καταψηφίσω αυτό το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ. Ο κ. Αβραάμ Αντωνίου.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είμαι εξ εκείνων που υποστήριξαν αυτό το νομοσχέδιο και συνεχίζω να το υποστηρίζω και στην επιτροπή Οικονομικών και εδώ. Διαφέρει συνεπώς η θέση μου από τη θέση της κοινοβουλευτικής ομάδας και θα εξηγήσω γρήγορα γιατί πρέπει να εγκρίνουμε αυτό το νομοσχέδιο σήμερα. Ποιο είναι το θέμα μπροστά μας αυτή τη στιγμή; Αυτή τη στιγμή μπροστά μας είναι ένα θέμα κατά πόσο μια άλλη ομάδα, για ορισμένους λόγους που επεξηγούνται στην έκθεση, πρέπει να εξαιρεθούν. Και μέχρι τώρα έχει λεχθεί ότι έχουμε εξαιρέσει δεκάξι ή δεν ξέρω πόσες κατηγορίες. Το επιχείρημα που άκουσα είναι, αν η κυβέρνηση θέλει να πληρώσει θέσεις, να πληρώσει και να μονιμοποιήσει τους υπαλλήλους. Ποιος διαφωνεί με αυτό το θέμα; Αν αύριο η κυβέρνηση θέλει να μονιμοποιήσει όλους τους υπαλλήλους, να τους μονιμοποιήσει. Αλλά, αν αυτό το επιχείρημα ισχύει για την περίπτωση των ανθρώπων στην πολιτική αεροπορία, γιατί δεν ισχύει για τους γιατρούς δηλαδή; Γιατί δεν ισχύει για τους νοσηλευτές; Γιατί δεν ισχύει για τους δικαστικούς και δεν ξέρω ποιους.

Από τη στιγμή που αυτό το σώμα εδέχθη για ορισμένους λόγους να κάμει εξαιρέσεις -αν θέλει να μην κάνει καμία εξαίρεση είναι άλλο θέμα- εγώ λέω ότι δεν μπορεί ο νόμος να αποκλείσει το θέμα εκτάκτων με τη μέθοδο που ισχυριζόμαστε· είναι αδύνατο. Η ίδια η ζωή θα μας επιβάλει να παραβιάσουμε οποιοδήποτε νόμο που θα ψηφίσουμε. Και το έχει αποδείξει η ζωή. Γιατί υποχρεωθήκαμε να εξαιρέσουμε τους νοσηλευτές; Γιατί υποχρεωθήκαμε να εξαιρέσουμε τους γιατρούς; Γιατί υποχρεωθήκαμε να εξαιρέσουμε τους δικαστικούς και δεν ξέρω ποιους άλλους.

Επομένως, το ερώτημα που είναι μπροστά μας είναι αυτή η συγκεκριμένη

περίπτωση ή οι συγκεκριμένες περιπτώσεις δικαιολογούνται να εξαιρεθούν; Με βάση τα κριτήρια τα οποία χρησιμοποιήσαμε για όλες τις άλλες κατηγορίες, η γνώμη μου είναι ότι δικαιολογούνται και με το παραπάνω. Συνεπώς, δε θα λύσουμε κανένα πρόβλημα, αν σήμερα καταψηφίσουμε αυτό το νόμο και οδηγήσουμε ένα νευραλγικό τομέα, αυτό της πολιτικής αεροπορίας, της εναέριας κυκλοφορίας ... δε θα λύσουμε κανένα πρόβλημα. Συνεπώς, ούτε νομίζω ότι θα χαθεί ο κόσμος, αν προσθέσουμε ακόμα στους, δεν ξέρω, τριακόσιους ή τετρακόσιους που έχουμε εξαιρέσει, αν θα προσθέσουμε ακόμα δεκαπέντε ανθρώπους. Συνεπώς, μένω στη θέση ότι πρέπει να ψηφιστεί αυτό το νομοσχέδιο, γι' αυτό και θα ψηφίσω υπέρ του νομοσχεδίου αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Βασιλείου και μετά ο κ. Φιλίππου.

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς και στο παρελθόν έχουμε απόσχει από την ψήφιση οποιασδήποτε μονιμοποίησης εκτάκτων και εξηγήσαμε τους λόγους. Σ' αυτή την περίπτωση δεν είναι μονιμοποίηση, αλλά είναι μια επ' αόριστον συνέχιση, παράταση της υπηρεσίας. Βλέπουμε ότι πραγματικά σ' αυτή την περίπτωση διαφέρει και είναι δικαιολογημένο. Αλλά πιστεύουμε ότι έμμεσα θα ανοίξουμε και πάλι ένα παράθυρο για εξαιρέσεις αυτού του νόμου που δε θα έχει τέλος και πάλι. Γι' αυτό το λόγο εμείς πιστεύουμε ότι θα πρέπει να αποφύγουμε αυτές τις εξαιρέσεις, διότι θα δημιουργηθεί ένα προηγούμενο για το οποίο στο τέλος θα μετανιώσουμε όλοι μας. Γι' αυτό το λόγο εμείς και πάλι θα απόσχουμε της ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κυρία Βασιλείου, με όλο τον απαιτούμενο σεβασμό προς την άποψή σας, διότι φαίνεται ...

Εκείνο που θέλω να πω είναι ότι δεν είναι για πρώτη φορά που θα κάνουμε το

προηγούμενο, είναι επανάληψη του προηγουμένου. Εδώ είναι η τραγωδία.

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Υπάρχει μια διαφορά, κύριε Πρόεδρε. Στις προηγούμενες περιπτώσεις μονιμοποιούσαμε εκτάκτους. Τώρα βρίσκουμε έναν πιο εύσχημο τρόπο να μονιμοποιούμε εκτάκτους ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μέχρι να φτάσουμε στη μονιμοποίηση.

A. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

... με την παράταση της υπηρεσίας τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φιλίππου.

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, για έκτακτες ανάγκες θα μπορούσε το κράτος μας να διορίζει εκτάκτους. Για μόνιμες ανάγκες οφείλει να προκηρύσσει τις θέσεις, για να υπάρχει δικαιοσύνη στην κατάληψη των θέσεων. Κατά τη γνώμη μου, δικαιολογημένα, πολύ δικαιολογημένα, διαμαρτυρόμενος επανειλημμένα ο κ. Παπαδόπουλος ηθέλησε να τονίσει το μέγιστο σφάλμα που διαπράττει αυτή η Βουλή, να έρχεται και με διάφορα δικαιολογητικά σε διάφορες περιπτώσεις να κάνει διάφορες εξαιρέσεις, φτάνοντας στο σημείο να εισηγείται την κατάργηση του καλού αρχικά νόμου. Συνεπώς, κατά την άποψή μου, αυτή η Βουλή οφείλει κάποια στιγμή, και ας είναι σήμερα αυτή η στιγμή, να αρθεί στο ύψος της και ομόφωνα να αποφασίσει να απορρίψει αυτό το νομοσχέδιο. Σας ενημερώνω, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι, βλέποντας και μια άλλη υπηρεσία, την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, ότι η Βουλή, όταν πιέζει μια ομάδα, κάνει την υποχώρηση και λέει: "σήμερα είναι η τελευταία φορά". Όταν πιέζει άλλη ομάδα, αυτή η Βουλή λέει: "Σήμερα είναι η τελευταία φορά, αφού ήλθε αυτό

το νομοσχέδιο ενώπιόν μας.” Έστειλε επιστολές ο κ. Θεοφιλίδης σε όλα τα μέλη της επιτροπής Οικονομικών και λέει: “Ανανεώστε μου και μένα τους δικούς μου.”

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Δε σημαίνει ότι δεχθήκαμε, επειδή έστειλε επιστολή.

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε, δε σας διέκοψα όταν μιλούσατε. Σέβομαι τις απόψεις σας, καταλαβαίνω τα επιχειρήματά σας, αλλά, αν αυτοί οι εργαζόμενοι, για παράδειγμα στην αεροπορία ήξεραν, οι ενδιαφερόμενοι αρχηγοί τους, ότι αυτές οι θέσεις είναι μόνιμες ανάγκες, όφειλαν να προκηρύξουν τις θέσεις και όχι να προτείνουν να διορίσουν κάποιους για έκτακτη δουλειά δήθεν, να καταφέρουν να τους διορίσουν και μετά να τους μονιμοποιήσουν. Επιτέλους αυτή η Βουλή πρέπει να πει όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, συγνώμη, ο κ. Χατζηδημητρίου.

T. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς για να τοποθετηθεί το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ. Εμείς ταχθήκαμε υπέρ της ψήφισης του νόμου χωρίς τούτο να σημαίνει ότι υποχωρούμε ή υποκύπτουμε στη λογική ότι όποτε ζητούνται έκτακτοι πρέπει να διορίζονται. Στην προκειμένη περίπτωση υπάρχει το δικαιολογητικό της εξειδίκευσης, της επιμόρφωσης, των υποτρόφων και της αναγκαιότητας της ύπαρξης αυτών των λειτουργών και είναι υπ' αυτή την έννοια που ψηφίζουμε.

Αναφέρθηκε προηγουμένως ο κ. συνάδελφος στην Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και στο Υπουργικό Συμβούλιο, που ήρθαν με ανάλογα αιτήματα, αλλά εκεί ελλείπουν όλοι αυτοί οι λόγοι που μας υποχρεώνουν να ψηφίσουμε σήμερα και είμαι βέβαιος ότι η Βουλή έχει την ευχέρεια να δώσει τα μηνύματά της.

Όμως θέλω να αναφέρω και τούτο. Αν η Βουλή πήρε κάποια θέση, πήρε θέση η

Βουλή συμφωνώντας με την κυβερνητική πολιτική για τον περιορισμό των δημοσίων υπαλλήλων και τον περιορισμό των εκτάκτων. Ναι, υπάρχει και κάποια ενοχή της Βουλής στην παράταση της υπηρεσίας κάποιων σε κάποιες περιπτώσεις, ιδιαίτερα λόγω πολιτικών εξελίξεων και εκλογών. Όμως αυτή τη στιγμή η Βουλή βρίσκεται κάτω από πολύ μεγάλη πίεση από την ίδια την κυβέρνηση, έτσι θα πρέπει να ληφθεί και αυτό υπόψη σε ό,τι αφορά το θέμα των εκτάκτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προτού συνεχίσετε, κύριε συνάδελφε, να παρακαλέσω το Διευθυντή της Βουλής να πει στους κλητήρες να ανοίξουν λίγο τα παράθυρα τουλάχιστον. Έχω την εντύπωση ότι θα λιποθυμήσουμε στο τέλος. Είναι ανθυγιεινό πλέον το επάγγελμα που ασκούμε.

(Γέλια)

Είναι και κατάκλειστα τα παράθυρα, αισθάνομαι ειλικρινά εξάντληση.

Ζήτησε ο κ. Χρίστου το λόγο.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μόνο δύο λόγια να πω. Θέλω να υπενθυμίσω ότι σε κάθε παράταση που δίνουμε αδικούμε πολλούς άλλους οι οποίοι είναι στους καταλόγους, πιστεύοντας ότι, μετά από εξάμηνη υπηρεσία αυτών που ήδη υπηρετούν, θα έρθουν αυτοί οι άνθρωποι να υπηρετήσουν έστω και για έξι μήνες. Κάνουμε διπλό λάθος. Και παραβαίνουμε το νόμο χάριν κάποιων συγκεκριμένων ομάδων και αδικούμε αυτούς που είναι στη σειρά αναμονής, την οποία εμείς καθορίσαμε.

Δεύτερο, κύριε Πρόεδρε, δίνεται η εντύπωση ότι οι ελεγκτές αυτοί είναι οι μοναδικοί. Ε, δεν είναι οι μοναδικοί, κύριοι συνάδελφοι, από την ίδια σχολή αποφοίτησαν και άλλοι, οι οποίοι αναμένουν επίσης. Εμείς τι κάνουμε τώρα; Αποφασίζουμε ότι εσάς που υπηρετείτε, εκτός του ότι υπηρετήσατε έξι μήνες, εμείς σας δίνουμε και δώρο απεριόριστη υπηρεσία. Τι θα πούμε στους άλλους; Τι θα πούμε σ'

αυτούς που περιμένουν ...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Όταν θα έρθει η εποχή που θα μονιμοποιηθούν θα μπουν και εκείνοι στη γραμμή.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Μα γιατί, κύριε συνάδελφε, αυτοί να υπηρετήσουν είκοσι τέσσερις μήνες και κάποιοι άλλοι ούτε ένα μήνα; Είναι δίκαιο; Και θα είναι δίκαιο μπροστά στην Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας κάποιοι να πάνε με είκοσι τέσσερις μήνες υπηρεσία και κάποιοι με μηδέν μήνες υπηρεσία; Άρα, επαναλαμβάνω, κύριοι συνάδελφοι, η ενέργειά μας δε συγκροτεί δίκαιο, συγκροτεί αδικία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, θεωρείται ότι το ...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μια λέξη αν επιτρέπεται μόνο.

Με απασχολεί το εξής θέμα: Συζητούμε αν είναι δίκαιο, άδικο, με ποια σειρά θα μπαίνουν οι έκτακτοι, αλλά τελικά δε βλέπουμε ότι το θέμα μετατίθεται ουσιαστικά στο εξής: Οι έκτακτοι γίνονται μόνιμοι, οι μόνιμοι πληθαίνουν και όλοι εδώ είμαστε ομόφωνοι. Και όταν βγαίνουμε να συζητήσουμε δημόσια και μας υποδεικνύουν τις δυσκολίες της οικονομίας ή στα συνέδρια των κομμάτων μας λέμε ότι δεν μπορεί να μεγαλώνουν συνεχώς οι δαπάνες για το κρατικό μισθολόγιο και θα το μεγαλώσουμε τώρα, μετατρέποντας τους εκτάκτους σε μόνιμους με την επ' αόριστον παραμονή τους. Νομίζω ότι δεν μπορούμε να σκεφτόμαστε μόνο τμηματικά τα θέματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου και μετά θα θέσω το θέμα σε ψηφοφορία, κύριοι συνάδελφοι.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουν λεχθεί γενικές αρχές και γενικές παρατηρήσεις με τις οποίες

μπορεί ένας να μη διαφωνεί. Όμως με τον τρόπο που αντιμετωπίζουμε το ειδικό θέμα, φαίνεται ότι δεν το αντιμετωπίζουμε. Όλα όσα λέχθηκαν εν σχέσει με το πότε πρέπει να πληρώνονται οι θέσεις, με το πώς πρέπει να γίνεται η διαδικασία και το ένα και το άλλο ίσως να είναι σωστά. Η προκείμενη περίπτωση θέτει ενώπιόν μας το εξής δίλημμα: Υπάρχουν σ' αυτές τις υπηρεσίες εξασκημένοι και εκπαιδευμένοι λειτουργοί. Όλα τα άλλα τα οποία λέχθηκαν μπορεί να είναι σωστά. Δεν μπορεί αυτή τη στιγμή να φύγουν αυτοί και να αντικατασταθούν, εξ όσων αντιλαμβάνομαι, από τη μια μέρα στην άλλη με άλλους.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Αφού έχει περσινούς αποφοίτους.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Για την πολιτική αεροπορία ειδικά φαίνεται ότι υπάρχει ειδική εκπαίδευση την οποία κάλυψαν αυτοί οι άνθρωποι. Γι' αυτό το θέμα, όπως τίθεται, είναι κατά πόσο στις συγκεκριμένες περιπτώσεις υποστηρίζουμε έστω και με εξαίρεση έστω και με δισταγμό τη συνέχιση της υπηρεσίας αυτής, όχι αυτών. Έτσι είναι που το θεωρώ εγώ και είμαστε υπεύθυνοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θεωρώ ότι η συζήτηση έκλεισε Κύριε Πιττοκοπίτη ...

N. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ένα λεπτό μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε θα τελειώσουμε. Αλλά, αν θέλετε να μιλήσετε, δε θα σας αρνηθώ. Απλούστατα, το θέμα εξαντλήθηκε ή δεν έχουν τα επιχειρήματα ή δεν τα αντιλαμβάνονται.

N. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε, ειλικρινά, με πάσαν ειλικρίνεια, εγώ ήμουν τοποθετημένος θετικά. Με αυτά τα οποία άκουσα η ψήφος μου είναι αρνητική, πολύ απλά γιατί πρέπει να ενημερώνομαι σωστά γι' αυτό το θέμα. Στους καταλόγους του Γραφείου Εργασίας ως άνεργοι, απόφοιτοι αυτής της σχολής που επικαλούνται, υπάρχουν πέρα από είκοσι και παλαιότεροι από αυτούς. Επομένως, όταν προσελήφθησαν αυτοί, ήταν δίκαιο ότι έκοψαν αυτοί έξω; Και εφόσον προνοείτο ότι για έξι μήνες θα ήταν έκτακτοι και θα έφευγαν, γιατί να μην πάρουν το δικαίωμα και οι άλλοι που μπορεί να φανεί ότι είναι ικανότεροι από αυτούς; Και γι' αυτούς τους λόγους, όταν άκουσα ότι είναι οι μοναδικοί, εγώ θα ψηφίσω εναντίον. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, η συζήτηση θεωρείται λήξασα. Για όποιο λόγο θέλετε σηκώστε το χέρι σας, το παραγνωρίζω. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Επειδή εγώ ψήφισα υπέρ αυτής της υπόθεσης με το σκεπτικό όπως το ανέφερα προηγουμένως, ότι είναι απόφοιτοι ενός σχολείου, υπάρχουν κίνδυνοι στην εναέρια κυκλοφορία. Αν υπάρχουν πράγματι σε καταλόγους ανέργων απόφοιτοι αυτή της σχολής, τότε πιθανόν να σκεφτώ κι εγώ τι θα κάνω. Αλλά τέτοιο πράγμα δε μας ελέχθη.

T. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή πραγματικά είναι καινούριο στοιχείο τούτο, εισηγούμαι αναβολή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εισηγούμαι αναβολή του θέματος για την επόμενη Πέμπτη, για να συζητηθεί κατά πόσο υπάρχει κατάλογος ή όχι.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της αναβολής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι εναντίον;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεκαεννιά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αναβάλλεται για την επόμενη Πέμπτη, για να δοθούν οι διευκρινίσεις που απαιτούνται όπως ηγέρθησαν. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 8 θέμα που είναι "Ο περί Ελαττωματικών Προϊόντων (Αστική Ευθύνη) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής Εξωτερικών να διαβάσει την έκθεση. Είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών
Υποθέσεων για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Ελαττωματικών
Προϊόντων (Αστική Ευθύνη) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"**

Παρόντες:

Τάσσος Παπαδόπουλος, πρόεδρος	Κίκης Καζαμίας
Μάρκος Κυπριανού	Ρίκκος Ερωτοκρίτου
Παναγιώτης Δημητρίου	Αβέρωφ Νεοφύτου
Ανδρέας Χρίστου	Γιώργος Λιλλήκας
Δημήτρης Ηλιάδης	Νίκος Κλεάνθους

Δημήτρης Συλλούρης

Μάριος Ματσάκης

Ανδρέας Μούσκος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρία της επιτροπής παρευρέθηκε και ο επικεφαλής της διαπραγματευτικής αντιπροσωπίας για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση βουλευτής κ. Γιώργος Βασιλείου καθώς και εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Με το προτεινόμενο νομοσχέδιο σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τα ελαττωματικά προϊόντα (αστική ευθύνη), ώστε η Κυπριακή Δημοκρατία να εναρμονιστεί πλήρως με το δεσμευτικό κοινοτικό κεκτημένο που περιέχεται στα άρθρα 4, 9(β) και 14 της Οδηγίας 851374EEC, υποχρέωση την οποία ανέλαβε η Δημοκρατία κατά τις σχετικές διμερείς συνομιλίες που έγιναν στις Βρυξέλλες πάνω στο Θεματικό Κεφάλαιο 23, "Προστασία Καταναλωτών".

Ειδικότερα, με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις επιδιώκεται:

- (α) η εξαίρεση από την εφαρμογή του βασικού νόμου της ζημιάς που οφείλεται σε πυρηνικά ατυχήματα που καλύπτονται ήδη από διεθνείς συμβάσεις που έχει επικυρώσει η Κυπριακή Δημοκρατία.
- (β) η διευκρίνιση ότι την υποχρέωση απόδειξης της ζημιάς και της αιτιώδους συνάφειάς της με το ελαττωματικό προϊόν φέρει ο ζημιωθείς, και
- (γ) η αύξηση από £250 σε £300 του ελάχιστου ορίου περιουσιακής ζημιάς κάτω από το οποίο δεν επιδικάζεται καμιά αποζημίωση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν, προχωρήστε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αντικατάσταση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Τα άρθρα εγκρίνονται. Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ελαττωματικών Προϊόντων (Αστική Ευθύνη) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι ομόφωνο. Υπάρχουν ψήφοι εναντίον; Υπάρχουν αποχές; Δεν υπάρχουν.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι το υπ' αριθμόν 9 που είναι "Ο περί Παραγωγής και Χρήσης ..." ακούστε, κύριοι συνάδελφοι, είναι πάρα πολύ σημαντικό το επόμενο θέμα, είναι "Ο περί Παραγωγής και Χρήσης Αυγών προς Εκκόλαψη και των Νεοσσών Πουλερικών Νόμος του 1999". Ακούστε όμως ποιον θα παρακαλέσω να διαβάσει την

έκθεση. Παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής Εξωτερικών να διαβάσει την έκθεση.
Τι σχέση έχετε με τα πουλερικά; Έπρεπε ο κ. Μαυροκορδάτος να εγερθεί εδώ.

Ναι, κύριε Παπαδόπουλε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι σε συμμόρφωση με διαταγή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι η Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων αρμόδια να καθορίζει τι πρέπει να δηλώνει αυτός που δίνει αυγά για ξεπούλιασμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κάπου κατάλαβα, αλλά ...

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Μιλήσατε για εκκόλαψη, νομίζω δαμέσα 'δά είναι εκκολαπτήριο από τη ζέστη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε διαφωνώ.

Λοιπόν, η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών
Υποθέσεων για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Παραγωγής και
Χρήσης Αυγών προς Εκκόλαψη και των Νεοσσών Πουλερικών Νόμος του 1999”**

Παρόντες:

Τάσσος Παπαδόπουλος, πρόεδρος	Κίκης Καζαμίας
Μάρκος Κυπριανού	Ρίκκος Ερωτοκρίτου
Παναγιώτης Δημητρίου	Αβέρωφ Νεοφύτου
Ανδρέας Χρίστου	Γιώργος Λιλλήκας
Δημήτρης Ηλιάδης	Νίκος Κλεάνθους
Δημήτρης Συλλούρης	Μάριος Ματσάκης
Ανδρέας Μούσκος	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρία της επιτροπής παρευρέθηκε και ο επικεφαλής της διαπραγματευτικής αντιπροσωπίας για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση βουλευτής κ. Γιώργος Βασιλείου, καθώς και εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Το πιο πάνω νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή από το Υπουργείο Εξωτερικών και παραπέμφθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας που έχει υιοθετηθεί για την ταχύτερη διεκπεραίωση της εξέτασης νομοσχεδίων που σχετίζονται με την εναρμόνιση της κυπριακής νομοθεσίας με το κοινοτικό κεκτημένο.

Σκοπός του νομοσχεδίου αυτού είναι η ρύθμιση της παραγωγής και χρήσης αυγών προς εκκόλαψη, καθώς και των νεοσσών πουλερικών.

Οι βασικότερες διατάξεις του νομοσχεδίου προβλέπουν ειδικότερα:

- 1) Την καθιέρωση κριτηρίων για την κατοχή, μεταφορά και χρήση των αυγών προς εκκόλαψη, καθώς και των νεοσσών.
- 2) Τον τρόπο λειτουργίας κάθε εγκατάστασης, δηλαδή πτηνοτροφείων γενετικού υλικού και αναπαραγωγής και/ή εκκολαπτηρίων , καθώς επίσης και των προϋποθέσεων χορήγησης άδειας λειτουργίας αυτών.
- 3) Τη σήμανση των αυγών προς εκκόλαψη, με σκοπό την αναγνώριση της προέλευσής του και για διάκρισή τους από τα βρώσιμα αυγά.
- 4) Την ενημέρωση της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις εγκαταστάσεις που λειτουργούν στη Δημοκρατία και για τον αριθμό των παραγόμενων επωαζόμενων εισαγόμενων και εξαγόμενων

αυγών εκκόλαψης, καθώς και των εκκολαπτόμενων, εισαγόμενων και εξαγόμενων νεοσσών.

- 5) Το διορισμό επιθεωρητών και τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων τους.
- 6) Την καθιέρωση ως ποινικού αδικήματος ορισμένων πράξεων που αντιβαίνουν τις πρόνοιες του υπό ψήφιση νόμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Δεν υπάρχουν. Προχωρήστε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Εφαρμογή του παρόντος Νόμου. Άρθρο 3.

Εγγραφή εγκαταστάσεων, πιστοποιητικό εγγραφής εγκατάστασης, όροι στην παραγωγή και χρήση αυγών προς εκκόλαψη και των νεοσσών. Άρθρο 4.

Όροι, διάρκεια και ανάκληση πιστοποιητικού εγγραφής. Άρθρο 5.

Σήμανση των αυγών προς εκκόλαψη και της συσκευασίας τους. Άρθρο 6.

Συσκευασία και σήμανση των νεοσσών. Άρθρο 7.

Χρήση αποσυρομένων από την επώαση αυγών. Άρθρο 8.

Γλώσσες σήμανσης. Άρθρο 9.

Συνοδευτικά έγγραφα εισαγομένων αυγών εκκόλαψης και νεοσσών από χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Άρθρο 10.

Τήρηση αρχείων. Άρθρο 11.

Κοινοποίηση εγγεγραμμένων εγκαταστάσεων στην Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Άρθρο 12.

Κοινοποίηση στοιχείων στην Εντεταλμένη Υπηρεσία. Άρθρο 13.

Ενημέρωση της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Άρθρο 14.

Διορισμός, αρμοδιότητες και εξουσίες Επιθεωρητή. Άρθρο 15.

Διορισμός Εντεταλμένης Υπηρεσίας. Άρθρο 16.

Εμπιστευτικότητα. Άρθρο 17.

Αδικήματα. Άρθρο 18.

Κανονισμοί και Διατάγματα. Άρθρο 19.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 20.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τα άρθρα εγκρίνονται. Προχωρήστε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Παραγωγής και Χρήσης Αυγών προς Εκκόλαψη και των Νεοσσών Πουλερικών Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι είναι ομόφωνο. Υπάρχουν ψήφοι εναντίον; Υπάρχουν αποχές; Δεν υπάρχουν.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 10 θέμα είναι "Ο περί της Συμφωνίας του Συμβουλίου της Ευρώπης αναφορικά με την Παράνομη Διακίνηση μέσω Θαλάσσης προς Εφαρμογή του Άρθρου 17 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών εναντίον της Παράνομης Διακίνησης Ναρκωτικών και Ψυχοτρόπων Ουσιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1999". Είναι θέμα της

επιτροπής Εξωτερικών και αντιλαμβάνομαι από τον πρόεδρο ότι είναι ομόφωνη η έκθεση.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί της Συμφωνίας του Συμβουλίου της Ευρώπης αναφορικά με την Παράνομη Διακίνηση μέσω Θαλάσσης προς Εφαρμογή του Άρθρου 17 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών εναντίον της Παράνομης Διακίνησης Ναρκωτικών και Ψυχοτρόπων Ουσιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Τάσος Παπαδόπουλος, πρόεδρος	Κίκης Καζαμίας
Μάρκος Κυπριανού	Ρίκκος Ερωτοκρίτου
Παναγιώτης Δημητρίου	Αβέρωφ Νεοφύτου
Ανδρέας Χρίστου	Γιώργος Λιλλήκας
Δημήτρης Ηλιάδης	Νίκος Κλεάνθους
Δημήτρης Συλλούρης	Μάριος Ματσάκης
Ανδρέας Μούσκος	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρία της επιτροπής παρευρέθηκε και ο επικεφαλής της διαπραγματευτικής αντιπροσωπίας για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση βουλευτής κ. Γιώργος Βασιλείου, καθώς και εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Το πιο πάνω νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή από το Υπουργείο Εξωτερικών και παραπέμφθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας που έχει υιοθετηθεί για την ταχύτερη

διεκπεραίωση της εξέτασης νομοσχεδίων που σχετίζονται με την εναρμόνιση της κυπριακής νομοθεσίας με το κοινοτικό κεκτημένο.

Σκοπός του παρόντος νομοσχεδίου είναι η κύρωση της Συμφωνίας του Συμβουλίου της Ευρώπης εναντίον της Παράνομης Διακίνησης Ναρκωτικών στη Θάλασσα, η οποία στοχεύει στη συμπλήρωση του άρθρου 17 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών εναντίον της Παράνομης Διακίνησης Ναρκωτικών και Ψυχοτρόπων Ουσιών του 1988 (Σύμβαση της Βιέννης), ώστε να επεκταθεί η διεθνής συνεργασία στην καταστολή της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών στη θάλασσα.

Η επιψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου από τη Βουλή απαιτείται για την κατά νόμο κύρωση της πιο πάνω συμφωνίας με βάση το άρθρο 169(2) του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Στο στάδιο της εξέτασης του πιο πάνω νομοσχεδίου από την επιτροπή, η εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κατέθεσε νέο διαμορφωμένο κείμενο του νομοσχεδίου στο οποίο συμπεριλήφθηκαν οι δηλώσεις/επιφυλάξεις που η πλευρά μας έχει τη δυνατότητα, με βάση τη Συμφωνία, να υποβάλει καθώς και πρόνοιες για επέκταση της δικαιοδοσίας των δικαστηρίων της Κυπριακής Δημοκρατίας επί πλοίων.

Η ευρωπαϊκή συμφωνία για την παράνομη διακίνηση στη θάλασσα αποτελεί την πρακτική υλοποίηση του άρθρου 17 της αντίστοιχης σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών που προβλέπει τη σύναψη περιφερειακών συμφωνιών για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των προνοιών της.

Η Κυπριακή Δημοκρατία είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών από το 1990 και η προσχώρηση της Κύπρου στην ευρωπαϊκή συμφωνία κρίνεται αναγκαία, λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος του κυπριακού εμπορικού στόλου

και τις αυξημένες προσπάθειες των κυπριακών αρχών για την καταστολή της διακίνησης ναρκωτικών.

Επισημαίνεται ότι η συμφωνία αυτή αποτελεί μέρος του κοινοτικού κεκτημένου σε θέματα που άπτονται του τομέα δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων (Κεφ. 24 αρ. 97) και μέσα στα πλαίσια αυτά κρίνεται απαραίτητο να εγκριθεί το προτεινόμενο νομοσχέδιο, ώστε η Κυπριακή Δημοκρατία να εναρμονιστεί πλήρως με το κοινοτικό κεκτημένο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, για την κατά νόμο κύρωση της πιο πάνω συμφωνίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν. Προχωρήστε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της Συμφωνίας. Πίνακας. Μέρος I. Μέρος II. Άρθρο 3.

Επέκταση δικαιοδοσίας. Άρθρο 4.

Κανονισμοί. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρήστε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Συμφωνίας του Συμβουλίου της Ευρώπης αναφορικά με την Παράνομη Διακίνηση μέσω Θαλάσσης προς Εφαρμογή του

Άρθρου 17 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών εναντίον της Παράνομης Διακίνησης Ναρκωτικών και Ψυχοτρόπων Ουσιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι είναι ομόφωνο. Υπάρχουν ψήφοι εναντίον; Δεν υπάρχουν. Υπάρχουν αποχές; Δε βλέπω ούτε αποχές.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα επόμενα δύο θέματα είναι τα υπ' αριθμόν 11 και 12 και υπάρχει κοινή έκθεση. Είναι "Ο περί Λιπασμάτων Νόμος του 1999" και "Οι περί Λιπασμάτων Κανονισμοί του 1999" αντίστοιχα. Είναι, αντιλαμβάνομαι, ομόφωνη η έκθεση.

Ναι, κύριε Παπαδόπουλε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ο κ. Μαυροκορδάτος, πριν τη συνεδρία, με παρακάλεσε να αναβληθεί, γιατί θέλει να διερευνήσει μερικές πτυχές. Η έκθεση είναι ομόφωνη, αλλά ο κ. Μαυροκορδάτος δεν είναι μέλος της επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ. Αντιλαμβάνομαι ότι ενόψει της παράκλησης αναβάλλονται και τα δύο για την επόμενη Πέμπτη. Προχωρούμε στο επόμενο θέμα που είναι το υπ' αριθμόν 13 "Ο περί Απασχολήσεως Παιδιών και Νεαρών Προσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Είναι φαίνεται επίσης ευρωπαϊκή *directiva* για την επιτροπή Εξωτερικών. Η έκθεση είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Απασχολήσεως Παιδιών και Νεαρών Προσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Τάσσος Παπαδόπουλος, πρόεδρος	Κίκης Καζαμίας
Μάρκος Κυπριανού	Ρίκκος Ερωτοκρίτου
Παναγιώτης Δημητρίου	Αβέρωφ Νεοφύτου
Ανδρέας Χρίστου	Γιώργος Λιλλήκας
Δημήτρης Ηλιάδης	Νίκος Κλεάνθους
Δημήτρης Συλλούρης	Μάριος Ματσάκης
Ανδρέας Μούσκος	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρία της επιτροπής παρευρέθηκε και ο επικεφαλής της διαπραγματευτικής αντιπροσωπίας για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση βουλευτής κ. Γιώργος Βασιλείου, καθώς και εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Το πιο πάνω νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή από το Υπουργείο Εξωτερικών και παραπέμφθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας που έχει υιοθετηθεί για την ταχύτερη διεκπεραίωση της εξέτασης νομοσχεδίων που σχετίζονται με την εναρμόνιση της κυπριακής νομοθεσίας με το κοινοτικό κεκτημένο.

Με το προτεινόμενο νομοσχέδιο σκοπείται η προσαρμογή του περί Απασχολήσεως Παιδιών και Νεαρών Προσώπων Νόμου με τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη (άρθρο 7, παράγραφος 8), καθώς και η συμπλήρωση του κενού που υπάρχει στον προαναφερθέντα Νόμο, για να είναι δυνατή η τοποθέτηση σε σύστημα μαθητείας παιδιού ηλικίας μεταξύ 14 και 15 χρόνων, το οποίο έχει συμπληρώσει τον υποχρεωτικό κύκλο φοίτησης στο σχολείο και έχει λάβει για το σκοπό αυτό την άδεια του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, το τροποποιητικό νομοσχέδιο ετοιμάστηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας 94/33/ΕΚ του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 1994. Εντούτοις, όπως επίσης αναφέρθηκε στην επιτροπή, το τροποποιητικό νομοσχέδιο δεν προβαίνει σε πλήρη εναρμόνιση του περί Απασχολήσεως Παιδιών και Νεαρών Προσώπων Νόμου με το κοινοτικό κεκτημένο, δηλαδή την Οδηγία 94/33/ΕΚ του Συμβουλίου, επειδή αυτό θα γίνει με νέο νόμο σε επόμενο στάδιο, στα πλαίσια δέσμευσης που έχει αναληφθεί κάτω από το κεφάλαιο “Κοινωνική Πολιτική και Απασχόληση”. Ο νέος νόμος θα εναρμονίζει την κυπριακή νομοθεσία με το κοινοτικό κεκτημένο από την 1η Ιανουαρίου του 2001.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, αφού έλαβε υπόψη της όλα τα πιο πάνω, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι’ αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού διαγραφούν οι πρόνοιές του που αφορούν την τοποθέτηση παιδιού μεταξύ 14 και 15 χρόνων σε σύστημα μαθητείας, μια και το θέμα αυτό εξετάζεται ειδικότερα από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, ενώ η απάλειψή του δεν επηρεάζει την εναρμόνισή μας με το κοινοτικό κεκτημένο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Αντικατάσταση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Αντικατάσταση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Αντικατάσταση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

(Στο σημείο αυτό ο Προεδρεύων της Βουλής κ. Νίκος Αναστασιάδης αντικαθίσταται στην έδρα από το βουλευτή κ. Αβραάμ Αντωνίου).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 έως 6 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 έως 6 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Απασχολήσεως Παιδιών και Νεαρών Προσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Για τα θέματα 14 και 15 υπάρχει κοινή έκθεση. Τα θέματα αυτά είναι “Ο περί του Διεθνούς Συμφώνου για τα Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα (Δεύτερο Προαιρετικό Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 1999” και “Ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών (Έκτο Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 1999” αντίστοιχα.

Αντιλαμβάνομαι ότι η έκθεση είναι κοινή και είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών

Υποθέσεων για τα νομοσχέδια που τιτλοφορούνται: 1) “Ο περί του Διεθνούς

Συμφώνου για τα Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα (Δεύτερο Προαιρετικό Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 1999” και 2) “Ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών (Έκτο Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 1999”.

Παρόντες:

Τάσσος Παπαδόπουλος, πρόεδρος	Κίκης Καζαμίας
Μάρκος Κυπριανού	Ρίκκος Ερωτοκρίτου
Παναγιώτης Δημητρίου	Αβέρωφ Νεοφύτου
Ανδρέας Χρίστου	Γιώργος Λιλλήκας
Δημήτρης Ηλιάδης	Νίκος Κλεάνθους
Δημήτρης Συλλούρης	Μάριος Ματσάκης
Ανδρέας Μούσκος	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρία της επιτροπής παρευρέθηκε και ο επικεφαλής της διαπραγματευτικής αντιπροσωπίας για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση βουλευτής κ. Γιώργος Βασιλείου, καθώς και εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Σκοπός του πρώτου νομοσχεδίου που προτείνεται είναι η κύρωση του δεύτερου Πρωτοκόλλου του Διεθνούς Συμφώνου για τα Αστικά και Πολιτικά δικαιώματα που στοχεύει στην κατάργηση της θανατικής ποινής, στο οποίο η προσχώρηση της Κύπρου αποφασίστηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 42.484 και ημερομηνία 28 Απριλίου 1995.

Σκοπός του δεύτερου νομοσχεδίου που προτείνεται είναι η κύρωση του Πρωτοκόλλου (αρ.6) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προάσπιση των Ανθρώπινων

Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών που αφορά την κατάργηση της θανατικής ποινής, στο οποίο η προσχώρηση της Κύπρου αποφασίστηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 42.483 και ημερομηνία 28 Απριλίου 1995.

Η επιψήφιση από το Σώμα των δύο πιο πάνω νομοσχεδίων είναι απαραίτητη για την κατά νόμο κύρωση των αντίστοιχων πρωτοκόλλων, σύμφωνα με την παράγραφο (2) του άρθρου 169 του Συντάγματος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το πρώτο νομοσχέδιο αφορά το δεύτερο Πρωτόκολλο του Διεθνούς Συμφώνου για τα Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα το οποίο υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, ενώ το δεύτερο νομοσχέδιο αφορά το Πρωτόκολλο με αρ.6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προάσπιση των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών. Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει κυρώσει με νομοθεσίες της και τις δύο πιο πάνω διεθνείς συμφωνίες.

Σύμφωνα επίσης με τα ίδια στοιχεία αναφέρεται ότι η κύρωση των νομοσχεδίων αυτών δεν ήταν μέχρι στιγμής δυνατή, διότι έπρεπε προηγουμένως να τροποποιηθεί τόσο ο ποινικός κώδικας όσο και ο στρατιωτικός ποινικός κώδικας, ώστε να μη συγκρούονται οι διατάξεις τους με τις πρόνοιες των δύο πρωτοκόλλων.

Στο πρώτο υπό συζήτηση πρωτόκολλο έχει περιληφθεί και η επιφύλαξη στην οποία η Κυπριακή Δημοκρατία θα προβεί σύμφωνα με το άρθρο (2) του πρωτοκόλλου αυτού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις και των δύο υπό συζήτηση νομοσχεδίων, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους, για την κατά νόμο κύρωση και των δύο αντίστοιχων πρωτοκόλλων που αναφέρονται σε αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου υπ' αριθμόν 14.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση του Πρωτοκόλλου. Πίνακας Μέρος I, Μέρος II, Μέρος III. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 έως 3 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 έως 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου υπ' αριθμόν 14.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Διεθνούς Συμφώνου για τα Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα (Δεύτερο Προαιρετικό Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο υπ' αριθμόν 14 ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο υπ' αριθμόν 14 ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου υπ' αριθμόν 15.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση του Πρωτοκόλλου. Πίνακας, Μέρος I, Μέρος II. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 έως 3 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 έως 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου υπ' αριθμόν 15.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών (Έκτο Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο υπ' αριθμόν 15 ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο υπ' αριθμόν 15 ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 16 θέμα που είναι “Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”, πρόταση νόμου. Αντιλαμβάνομαι ότι η έκθεση είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται “Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος	Αριστοφάνης Γεωργίου
Καίτη Κληρίδου	Χριστόδουλος Βενιαμίν
Ρίκκος Ερωτοκρίτου	Μάρκος Κυπριανού
Γιαννάκης Αγαπίου	Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, την οποία η ίδια η επιτροπή κατάθεσε στη Βουλή, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Ιουνίου 1999.

Σκοπός της υπό αναφορά πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τα οικογενειακά δικαστήρια, έτσι ώστε να αποδοθεί με περισσότερη σαφήνεια η έννοια του όρου “περιουσιακές σχέσεις”.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της υπό αναφορά πρότασης νόμου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ’ αριθμόν 17 θέμα που είναι “Ο περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”. Η έκθεση είναι ομόφωνη.

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για το νομοσχέδιο που
πιλοφορείται “Ο περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικός)
Νόμος του 1999”**

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Λευτέρης Χριστοφόρου

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Στέλιος Στυλιανού

Κίκης Γιάγκου

Στάθης Κιπτής

Αντώνης Καράς

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 2 Ιουνίου 1999 στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Εσωτερικών, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και των εταιρειών πετρελαιοειδών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών, έτσι που να παρέχεται περισσότερη ασφάλεια στους σταθμούς πετρελαιοειδών κατά τις ώρες που λειτουργούν χωρίς προσωπικό.

Όλες οι πλευρές που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή συμφώνησαν με τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου. Επιπρόσθετα, οι εκπρόσωποι των εταιρειών πετρελαιοειδών εισηγήθηκαν την τροποποίηση της πρόνοιας του νομοσχεδίου με βάση την οποία οι πυροσβεστήρες θα πρέπει να τοποθετούνται σε απόσταση μέχρι 6 μέτρων από τις αντλίες και εισηγήθηκαν αυτοί να τοποθετούνται σε εμφανές σημείο. Οι ίδιοι εκπρόσωποι εισηγήθηκαν επίσης τη διαγραφή της πρόνοιας της βασικής νομοθεσίας που προβλέπει αφενός ανώτατο όριο πετρελαιοειδών που μπορεί να εξασφαλισθεί από τη χρήση μιας αντλίας και αφετέρου την εγκατάσταση ρυθμιστή που εμποδίζει τη συνεχή ροή από την αντλία για χρονική περίοδο πέραν των

τριών λεπτών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη ότι οι πιο πάνω εισηγήσεις των εκπροσώπων των εταιρειών πετρελαιοειδών δε δημιουργούν οποιοδήποτε πρόβλημα ασφάλειας, καθώς και τη σύμφωνη με αυτές θέση του αρμόδιου Υπουργείου, αποφάσισε να τις υιοθετήσει και αφού διαμόρφωσε ανάλογα το κείμενο του νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Μεταβατική διάταξη. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 έως 3 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 έως 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 18 θέμα που είναι "Ο περί Δημοσιεύσεως Αισχρών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Δημοσιεύσεως Αισχρών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος	Αντώνης Καράς
Χριστόδουλος Βενιαμίν	Μάρκος Κυπριανού
Κίκης Γιάγκου	Στάθης Κιπτής
Κυριάκος Τυρίμος	Μάριος Ματσάκης
Δημήτρης Συλλούρης	Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 9 και 23 Ιουνίου 1999. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, της Αστυνομίας, του Τμήματος Τελωνείων του Υπουργείου Οικονομικών και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Δημοσιεύσεως Αισχρών Θεμάτων, έτσι ώστε να καταστεί σαφές ότι οι απαγορευτικές του διατάξεις καλύπτουν και οποιοδήποτε αντικείμενο οποιασδήποτε μορφής που εμπίπτει στην έννοια του αισχρού θέματος.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ανέφερε πως η προτεινόμενη τροποποίηση κρίθηκε αναγκαία έπειτα από πρόσφατη απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου στην προσφυγή με αρ. 218/97, με την οποία προσβαλλόταν η απαγόρευση εισαγωγής αντικειμένων που είχαν κατασχεθεί με βάση τις πρόνοιες της ισχύουσας νομοθεσίας, στην οποία το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι τα επίδικα

αντικείμενα δεν καλύπτονταν από την έννοια του όρου “θέμα”. Υπό το φως της πιο πάνω απόφασης, πρόσθεσε η ίδια εκπρόσωπος, προέκυψε η ανάγκη τροποποίησης της ισχύουσας νομοθεσίας, για να αποφευχθεί η ανεξέλεγκτη κυκλοφορία τέτοιων αντικειμένων.

Όλες οι πλευρές που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή συμφώνησαν με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι’ αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του.

Παράλληλα, η επιτροπή επισημαίνει την ανάγκη για αναθεώρηση και εκσυγχρονισμό της υπό τροποποίηση νομοθεσίας που θεσπίστηκε το 1963, έτσι ώστε να συνάδει με τις σύγχρονες αντιλήψεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χριστοδουλίδης, μετά ο κ. Τάκης Χατζηδημητρίου και μετά ο κ. Ερωτοκρίτου.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ δε θα ψηφίσω υπέρ αυτού του νόμου για λόγους προστασίας της ελευθερίας και των δικαιωμάτων, ειδικά των δικαιωμάτων της ιδιωτικής ζωής.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή έτυχε να καταψηφίσω το νόμο και όταν παρουσιάστηκε περί αισχρών δημοσιευμάτων, διότι η υπόθεση του τι είναι αισχρό και του τι δεν είναι αισχρό είναι κάτι που παρεξηγήθηκε μόνιμα στην ιστορία της ανθρωπότητας και

μάλιστα τα πιο ανελεύθερα καθεστώτα θεωρούσαν οτιδήποτε δε τους συνέφερε ή οτιδήποτε ήταν μέσα σ' ένα πνεύμα φιλελεύθερο αισχρό. Δε θα ξεχάσω ότι πριν λίγα χρόνια εθεωρείτο αισχρό το μυθιστόρημα του D.H. Lawrence για τη "Λαίδη Τσιάτερλαιν" ή ο Αριστοφάνης για παράδειγμα ή οι παραστάσεις του Αριστοφάνη στις "Εκκλησιάζουσες", και μάλιστα όπως εμφανίστηκαν στην Κύπρο, με φαλλικά σύμβολα, υπερμεγέθη μάλιστα, που έγιναν παραστάσεις ενώπιον της κοινωνίας, που πήγαν οι οικογένειες με τα παιδιά τους όλοι και απόλαυσαν το θέαμα και το έζησαν. Μέσα δε στην ιστορία όλων των πολιτισμών υπάρχουν όλα αυτά τα φαλλικά σύμβολα ή οτιδήποτε άλλο και δε χρειάστηκε να ληφθεί οποιαδήποτε πρόνοια γι' αυτά τα θέματα.

Αλλά έρχομαι και πάνω στα θέματα της εισαγωγής αυτών των φερομένων ως αισχρών παραστάσεων και θεμάτων και έχω εδώ υπόψη μου το ίδρυμα Λεβέντη. Στον απολογισμό των είκοσι χρόνων του, μέσα στο θαυμάσιο έργο που επιτέλεσε κατάφερε να επαναφέρει στην Κύπρο και μερικά αρχαία ευρήματα, τα οποία, εάν τα έπιανε οποιοσδήποτε υπάλληλος στο τελωνείο, δε θα τα άφηνε να βγουν, διότι θα τα θεωρούσε αισχρά αντικείμενα. Θα μπορούσα να σας τα επιδείξω, κύριε Πρόεδρε, δε φαίνονται εκεί κάτω, αλλά...

(Γέλια)

...να τα δει ο κ. Τάσος Παπαδόπουλος, που φταίει γι' αυτή την ιστορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ας τα δει ο κ. Τάσος Παπαδόπουλος και εξηγά μας αργότερα.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έτσι, ακριβώς επειδή σ' ό,τι αφορά το ήθος των ανθρώπων και η έννοια του πολιτισμού είναι κάτι το πολύ ευρύτερο, ναι, θέλω να εμπιστεύομαι το χαρακτήρα και την προσωπικότητα και τη μόρφωση και την κουλτούρα του κάθε ανθρώπου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ερωτοκρίτου, παρακαλώ.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πέρα από την πολιτιστική προσέγγιση που έχει κάμει ο κ. Χατζηδημητρίου, που είναι απόλυτα ορθή -αν και θα έλεγα ότι στην παρούσα φάση ίσως να μη συνδέεται η σκοπιμότητα της ύπαρξης της νομοθεσίας αυτής με την πολιτιστική πτυχή- γιατί θα μπορούσε εις ενίσχυση των όσων έχει πει, θα μπορούσα να πω ότι στα υπόγεια του κυπριακού Τμήματος Αρχαιοτήτων μπορεί κάποιος, όταν κατεβεί, να δει παραστάσεις από αγαλματίδια, αλλά και από ευρήματα από αρχαιολογικές ανασκαφές, τα οποία σίγουρα οποιοσδήποτε δικαστής ή οποιοσδήποτε τελωνειακός υπάλληλος θα μπορούσε να θεωρήσει αισχρά.

Εδώ όμως, το θέμα δεν είναι πολιτιστικό, παρά το ότι στέκει η αξία του επιχειρήματος που έχει ακουστεί. Το θέμα είναι νομικοπολιτικό, κύριε Πρόεδρε, και τα θέματα αυτά θα πρέπει να κρίνονται πάντα βάση νομικοπολιτικών αρχών. Από τη στιγμή κατά την οποία η εξουσία, η οποιαδήποτε, αποφασίζει να επεμβαίνει με αυτό τον τρόπο, όχι μόνο στην ελευθερία του εμπορίου και των συναλλαγών, αλλά ιδιαίτερα στην ιδιωτική ζωή του συγκεκριμένου πολίτη, όσο αποδοκιμαστέα και αν είναι αυτή η συγκεκριμένη ιδιωτική ζωή πιθανώς για κάποιους, τούτο σημαίνει ότι εκφεύγουμε των ορίων της δημοκρατικής ζωής. Δε νοείται να κατευθύνεται η σκέψη κάποιου με τα νομοθετήματα, σε σχέση με οποιοσδήποτε συμπεριφορές, που κατά τα άλλα νόμιμες είναι, κανέναν δεν ενοχλούν, αλλά και ουδέν πρόβλημα δημιουργούν γενικότερα. Κατά την ιδίαν έννοιαν, κύριε Πρόεδρε, αύριο, θα πρέπει να βγει ένα νομοθέτημα που θα λέει ότι, στην αρχιτεκτονική, στη ζωγραφική θα πρέπει οι αρχιτέκτονες ή οι ζωγράφοι να κτίζουν ή να ζωγραφίζουν με ένα συγκεκριμένο καθορισμένο τρόπο, γιατί οι

καθιερωμένοι κανόνες της καθεστηκυίας τάξεως το απαγορεύουν. Είναι η ίδια επέμβαση της ίδιας μορφής και της ίδιας έκτασης που είναι απαράδεκτη.

Εγώ θα επεκτείνω την επιχειρηματολογία μου, αν και θα είναι αδόκιμος ο παραλληλισμός, αλλά να υπενθυμίσω μόνον ότι ακραίες μορφές αυτών των επεμβάσεων συναντούνται μόνο σε ολοκληρωτικά καθεστώτα -που δεν εισηγούμαι ότι έτσι είναι εδώ, προς Θεού, εδώ είναι κάτω από κάποιες άλλες σκοπιμότητες που ωθήθηκε η προώθηση της νομοθεσίας τούτης- που έχουν περάσει σαν αποδοκιμαστές μέσα από την ιστορία. Όποιος δοκίμασε να ελέγξει τον πολιτισμό, τη ζωγραφική, την αρχιτεκτονική, τη μουσική, την πολιτιστική παράδοση, αλλά και την ιδιωτική συμπεριφορά και τον έρωτα, που είναι και αυτός μια έκφραση τέχνης, έχει μπει στο περιθώριο και έχει στιγματιστεί ως άνθρωπος ο οποίος εκφράζει και διαδίδει απολυταρχικές και παντελώς αποδοκιμαστές ιδέες. Γι' αυτό το λόγο θα καταψηφίσω το νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λιλλήκας παρακαλώ.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρότι έχουν αναφερθεί αρκετά επιχειρήματα, θα ήθελα να προσθέσω μερικά, τα οποία νομίζω αξίζουν τον κόπο να μας προβληματίσουν.

Μια δημοκρατική κοινωνία οφείλει να νομοθετηθεί για τη συμπεριφορά και τους κανόνες συμπεριφοράς των πολιτών της, όταν αυτή η συμπεριφορά μπορεί να βλάψει είτε το κοινωνικό σύνολο είτε κάποιον άλλο συνάνθρωπό μας. Σε καμιά περίπτωση, δεν μπορώ να φανταστώ μια δημοκρατική κοινωνία, ανοικτή κοινωνία, η οποία να θέλει να νομοθετεί για την ιδιωτική ζωή και την ιδιωτική συμπεριφορά των ανθρώπων στον ιδιωτικό τους χώρο. Είναι καταφανής παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μία

τάση αυταρχισμού, για την επιβολή προτύπων συμπεριφοράς στην ιδιωτική ζωή του κάθε προσώπου. Εάν γίνει αποδεκτή αυτού του είδους η νομοθετική ρύθμιση των ανθρωπίνων εκφάνσεων και εκφράσεων της ζωής, πολύ φοβούμαι ότι το επόμενο στάδιο θα είναι να απαγορεύσουμε την εισαγωγή ή την παραγωγή προϊόντων, που έχουν αισχρό σχήμα. Πού θα μπει ο φραγμός; Ποιο είναι το όριο στο οποίο το κράτος μπορεί να παρεμβαίνει στην ατομική ζωή του προσώπου, όταν αφορά μόνον τον ίδιο;

Αντιλαμβάνομαι ότι βέβαια η πολιτεία, το κράτος, η κυβέρνηση και η επιτροπή Εσωτερικών ήθελαν να προστατεύσουν, κατά την αντίληψή τους, τη νεολαία ή να διαμορφώσουν κάποια ηθική συμπεριφορά. Έχω όμως την άποψη, ότι η προστασία της νεολαίας αλλά και της ηθικής τάξης δε γίνεται με τους νόμους, αλλά διά μέσου της παιδείας δημιουργώντας ισχυρές προσωπικότητες με υψηλό βαθμό αντίστασης, για να μπορούν να αποφασίζουν και να επιλέγουν, μέσα στα ηθικά πλαίσια που διαμορφώνει η ίδια η κοινωνία. Εάν αποφασίσουμε ότι τέτοιου είδους συμπεριφορές, θα τις νομοθετούμε και θα τις ρυθμίζουμε νομοθετικά, νομίζω ότι θα ξεπεράσουμε κάποια όρια, τα οποία είμαι βέβαιος κανένας δε θέλει να ξεπεράσει.

Για να προσθέσω και τελειώνω σε αυτό που είπε ο κ. Χατζηδημητρίου προηγουμένως, για μιαν έκδοση του ιδρύματος Λεβέντη είχα προσωπική εμπειρία, όταν ερχόμουν από τη Γαλλία και έφερνα τα βιβλία του πανεπιστημίου μαζί μου, όπου στο τελωνείο ήθελαν να μου κρατήσουν τέσσερις τόμους μιας ιστορικής εγκυκλοπαίδειας, γιατί υπήρχαν μέσα σκηνές που αφορούσαν τον ερωτισμό διά μέσου της ιστορίας και του πολιτισμού της ανθρωπότητας. Και δεν τους το επέτρεπε η νομοθεσία τότε αντιλαμβάνομαι ή μπορεί να τους το επέτρεπε.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Και εσύ είναι από την εγκυκλοπαίδεια που θα τα έβλεπες τούτα;

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Ακριβώς! Ήταν να τη διανέμω σε φωτοτυπίες. Συνεπώς, νομίζω ότι σε μια κοινωνία, όπως διαμορφώνεται σήμερα, υπάρχουν σοβαρότερα ζητήματα τα οποία παραβλάπτουν την κοινωνία από πλευράς ηθικής. Θα αναφερθώ στην πορνεία, στα ναρκωτικά, στα καμπαρέ, να τα αριθμήσουμε αν θέλουμε, στο έγκλημα, αλλά όχι στην προσωπική συμπεριφορά του ατόμου μέσα στον ιδιωτικό του χώρο, όταν δε βλέπεται τρίτος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επειδή είναι δύο που ζητούν το λόγο, αν είναι δυνατό να αφήσουμε τον πρόεδρο της επιτροπής, ίσως μπορεί να διαφωτίσει κάπως περισσότερο το σώμα. Θα σας δώσω αμέσως το λόγο μετά, κύριε Θεοδώρου.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σε πρώτο στάδιο δε θέλω να απαντήσω στις απόψεις των συναδέλφων που νομίζω ότι από τον “ψύλλον εκάμαν κάμηλον”, ότι περίπου η Κύπρος θα μετατραπεί σε μεσαίωνα με αυτό το νομοσχέδιο και κινδυνεύει και η Ευρώπη και ο πολιτισμός και η ιστορία. Θα πω κάτι άλλο· αν υπάρχει επιμονή, θα επεκταθώ και επί της ουσίας.

Εδώ λέει ότι είναι για να αποφευχθεί η ανεξέλεγκτη κυκλοφορία τέτοιων αντικειμένων. Υπάρχει μια νομοθεσία που καλύπτει πολλά άλλα πράγματα και αν οι συνάδελφοι ήταν τόσο ευαίσθητοι, έπρεπε να τα θέσουν, να είναι παρούσα η ολομέλεια, γιατί είναι και αυτό ένα θέμα αυτή τη στιγμή και να τα συζητήσουμε εφ’ όλης της ύλης τι είναι αισχρό και τι δεν είναι αισχρό και πώς προάγεται και δεν προάγεται η πορνεία, κύριε Λιλλήκα, και αν προάγεται για παράδειγμα με τις πορνοταινίες των καναλιών, και εδώ αυτή η Βουλή έκαμε ειδική υποεπιτροπή πριν τρία χρόνια και κατέληξε ότι όλα αυτά τα μέσα περνούν στο υποσυνείδητο της νεολαίας μια σειρά μηνύματα. Αλλά βάζω

τελεία επί της ουσίας. Εδώ λέει κάτι άλλο και νομίζω ότι ευκολύνει όλες τις πλευρές, για να πουν σε έκταση τις απόψεις τους, όταν θα έρθει το θέμα. Γίνεται απλά εναρμόνιση της νομοθεσίας που υπάρχει για όλα τα άλλα θέματα, εκτός -επειδή δεν προβλέφθηκε τότε- αυτών των αντικειμένων. Δηλαδή, το ίδιο ισχύει για τα περιοδικά, το ίδιο ισχύει για τις ταινίες. Και γίνεται μια ρύθμιση τώρα, για να ισχύει ό,τι ισχύει για όλα τα άλλα και γι' αυτά τα αντικείμενα, που υπάρχουν στα λεγόμενα "sex shops".

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Εκεί όμως επιτρέπεται η εισαγωγή, ενώ εδώ απαγορεύεται.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι, και εκεί, κύριε συνάδελφε, υπάρχει διαχωρισμός για τα περιοδικά. Και εγώ συμφωνώ, ποιος είναι που θα κρίνει. Εν πάση περιπτώσει και εδώ η έκθεση λέει το εξής, ότι θα υπάρχει ανάγκη για αναθεώρηση και εκσυγχρονισμό της υπό τροποποίηση νομοθεσίας. Λοιπόν, τη θέση μας τη γενική, εγώ λέω να τη θέσουμε, όταν θα συζητήσουμε, όταν θα ανοίξει η Βουλή το γενικότερο θέμα, και όχι απλώς αυτή τη στιγμή το θέμα που αφορά τρία καταστήματα. Νομίζω όμως ότι δεν μπορεί ένα τέτοιο θέμα να γίνεται αφορμή, για να καταλήγουμε στο σημείο, ότι περίπου δηλαδή θα εισαγάγουμε σκοταδισμό. Υπάρχει και ανάποδη λογική. Δεν είναι ιδιωτικό θέμα αν ένας θέλει να καπνίζει ναρκωτικά στο σπίτι του;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Όχι.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Λέτε όχι, εγώ λέω ναι. Και στην Ολλανδία λένε ναι. Και ο κ. Γεώργιος Παπανδρέου, ο σημερινός Υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας, έκαμε πρόταση νόμου στην Ελλάδα που έλεγε ναι. Το είπα αυτό το πράγμα, για να δείτε ότι είναι θέμα ερμηνείας. Εδώ προσπαθήσαμε ένα απλό θέμα που ήρθε για να εναρμονιστούν και να

μη δυσκολεύονται στη λειτουργία τους, μέχρι που να έρθει η πρόταση για εκσυγχρονισμό, να το αναγάγουμε σε ιερά εξέταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου, παρακαλώ.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι με έχει προλάβει και καλύψει ο κ. Κατσορίδης. Η πρώτη επισήμανση της έκθεσης είναι ότι η νομοθεσία η οποία υπάρχει σήμερα και η οποία έχει μια ζωή τριάντα έξι ετών, είναι του 1963, οπωσδήποτε πρέπει να εκσυγχρονιστεί. Πρώτη αντίδραση στην επιτροπή ήταν να απορρίψουμε την πρόταση που ήρθε, ακριβώς γιατί αισθανόμαστε ότι χρειάζεται εκσυγχρονισμό η νομοθεσία. Όμως, υπάρχουν συγκεκριμένα, πολύ συγκεκριμένα και τρέχοντα θέματα και περιστατικά, τα οποία επιβάλλουν, κατά τη γνώμη όλης της επιτροπής, το γεγονός ότι πρέπει να τύχουν μιας αντιμετώπισης. Δεν ισχυριζόμαστε ότι η πρόταση που ήρθε από την κυβέρνηση με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο δίνει την πιο καλή λύση, αλλά δεν υπήρχε άλλη λύση. Και πρέπει να πούμε και το εξής, να μην αρχίζουμε να συγχύζουμε ούτε την τέχνη ούτε τον έρωτα ούτε οτιδήποτε άλλο με αυτό που ονομάζουμε εκχυδαϊσμό, εκπόρνευση, εμπορευματοποίηση του σεξ και καταστροφή τελικά των άγουρων νιάτων, των παιδιών, των εφήβων, οι οποίοι είναι έρμαια σε αυτούς τους ανθρώπους, που δεν έχουν ούτε το αναγκαίο μέγεθος της κρίσης, την αναγκαία ικανότητα να κρίνουν τι είναι καλό και τι δεν είναι καλό γι' αυτούς. Νομίζω ότι η κοινωνία, χωρίς να δικτατορεύει συμπεριφορές, χωρίς να δικτατορεύει την ιδιωτική ζωή του καθενός, έχει υποχρέωση να αμυνθεί για την υγεία της νεότητάς της. Έχει απόλυτη υποχρέωση και είναι μέσα σε αυτά τα πλαίσια που, έστω και αυτή την πρόταση που ήρθε από την κυβέρνηση, που επαναλαμβάνω δεν είναι ούτε η τέλεια ούτε η ιδανική, προσωρινά εισηγούμαστε να την εγκρίνει η ολομέλεια της Βουλής, με προοπτική

σύντομα να υπάρξει εντελώς αναθεωρημένη και εκσυγχρονισμένη πρόταση επί των θεμάτων των αισχρών, όπως ονομάζει η επικεφαλίδα του νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ. Είναι ένα θέμα εδώ, που δε νομίζω ότι θα χρειάζεται να κάμουμε δευτερολογίες και τριτολογίες, εκτός εάν υπάρχει οποιοδήποτε σημείο το οποίο είτε παρερμηνεύθηκε είτε απλώς ετέθη ως νέο. Θα δώσω το λόγο στον κ. Ματσάκη και μετά θα παρακαλέσω τους δύο συναδέλφους οι οποίοι μίλησαν να είναι πολύ σύντομοι και επί συγκεκριμένου σημείου.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Δύο πράγματα απλώς θα ήθελα να πω, κύριε Πρόεδρε, γιατί τα περισσότερα έχουν καλυφθεί και από τον κ. Θεοδώρου και από τον κ. Κατσουρίδη, με τους οποίους συμφωνώ πλήρως, γιατί δεν κινδυνεύουν ούτε τα αρχαιολογικά αντικείμενα του κ. Χατζηδημητρίου, αλλά επίσης δεν κινδυνεύουν ούτε τα ιατρικά αντικείμενα τα δικά μου, του κ. Χριστοδουλίδη και των άλλων συναδέλφων. Γιατί υπάρχουν και στην ιατρική και εγχειρίδια και κάποια αντικείμενα που βοηθούν κάποιους ανθρώπους που έχουν προβλήματα που είναι κάποιας ηλικίας, όχι αυτούς που είναι παρόντες σε αυτή τη Βουλή βεβαίως.

Αλλά, κύριε Πρόεδρε, με την ευκαιρία που έχω το λόγο θα ήθελα να κρούσω και τον κώδωνα του κινδύνου. Εγώ θα υπερψηφίσω τη νομοθεσία αυτή, αλλά θα ήθελα να κρούσω τον κώδωνα του κινδύνου, γιατί με το δρόμο προς την Ευρώπη και με το ευρωπαϊκό κεκτημένο πολύ σύντομα δε θα μπορούμε πλέον να σταματήσουμε τέτοια αισχρά αντικείμενα από του να έρχονται στην Κύπρο, γιατί με την εναρμόνιση με την Ευρώπη θα εναρμονιστούμε και με τα αισχρά τους αντικείμενα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η παράκλησή μου παραμένει. Ο κ. Ερωτοκρίτου, μετά ο κ. Λιλλήκας και μετά ο κ. Χριστοδουλίδης.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Θα είμαι σύντομος, κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ.

Θα αναφερθώ στο θέμα του κινδύνου που λέχθηκε προηγουμένως, αλλά και στην προσπάθεια να παραλληλιστεί το θέμα το οποίο συζητούμε μαζί με νομοθεσία άλλη, η οποία βρίσκεται ήδη εν ισχύ και που αφορά άλλα πανομοιότυπα αισχρά θέματα κατά τη φράση του νόμου.

Θα πρέπει να πούμε, κύριε Πρόεδρε, ότι είναι αδόκιμος ο παραλληλισμός για τον εξής λόγο: Σε όλα τα άλλα αισχρά θέματα, είτε είναι κασέτες βίντεο είτε είναι περιοδικά είτε είναι οτιδήποτε άλλο το οποίο κυκλοφορεί ως έκθεμα και εκτίθεται στα περίπτερα ή τα βιβλιοπωλεία, εκεί η νομοθεσία μιλά και επιτρέπει την εισαγωγή αυτών των αντικειμένων_ αυτό το οποίο περιορίζει είναι η πώληση και η έκθεση των αντικειμένων αυτών. Κατά συνέπεια, ο παραλληλισμός δεν μπορεί να είναι ο ίδιος σε σχέση με το ζήτημα που μιλούμε, γιατί εδώ αυτό που απαγορεύεται είναι η εισαγωγή. Δεν είναι η έκθεση και η πώληση. Θα μπορούσε, και είμαι σύμφωνος, και έρχομαι στο δεύτερο θέμα του κινδύνου, να μπουν περιορισμοί στο θέμα της έκθεσης και της πώλησης, γιατί ακριβώς ουδείς επιθυμεί ούτε η νεολαία να εκμαυλίζεται, αλλά ούτε και να εισάγονται καινά δαιμόνια και νέα ήθη τα οποία δε συνάδουν με την κυπριακή κοινωνία. Παρά του ότι κρατώ τη σημείωση του κ. Ματσάκη και έχω μελετήσει το θέμα και προσθέτω ότι είναι ευρωπαϊκή οδηγία συγκεκριμένη. Γιατί είχα την τύχη, γιατί ερεύνησα το ζήτημα, να ανατρέξω στο διαδίκτυο και να βρω συγκεκριμένες οδηγίες της ευρωπαϊκής ένωσης, οι οποίες καθορίζουν ρητά ότι κανείς δεν μπορεί να απαγορεύσει για το συγκεκριμένο ζήτημα που μιλούμε σε οποιοδήποτε ιδιώτη να ανοίξει αυτού του είδους το κατάστημα,

ήταν πληροφορίες οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν απ' ό,τι έχω πληροφορηθεί εκ των υστέρων και ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην εκδίκαση της προσφυγής.

Κατά συνέπεια ο κίνδυνος μπορεί να σμικρυνθεί ή να εκλείψει εντελώς με ρυθμίσεις που μπορούν να γίνουν στο θέμα της έκθεσης ή της πώλησης. Κανείς κάτω από κάποια ηλικία δεν μπορεί να εισέρχεται, μπορεί να διασφαλιστεί, δε θα εισηγηθώ εδώ τρόπους, δεν είναι κατάλληλη η στιγμή, αλλά και δε θα πωλείται το αντικείμενο αυτό σε οποιονδήποτε κάτω από καθορισμένη ηλικία. Νοούμενου ότι αυτά θα εξασφαλιζόντο, εγώ θα ψήφιζα υπέρ. Επειδή δεν είναι αυτά που εξασφαλιζόνταν, αλλά είναι η απαγόρευση της εισαγωγής που ισοπεδωτικά, όπως έχω πει, καταρρίπτει και καταλύει ελευθερίες, εξακολουθώ να εμμένω και να είμαι εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λιλλήκας.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Δε θα ξανάπαιρνα το λόγο, κύριε Πρόεδρε, αλλά ο συνάδελφος και φίλος κ. Κατσουρίδης στην προσπάθειά του, στην επιχειρηματολογία του, έκαμε προσωπική αναφορά και επειδή δε θέλω να μένουν λανθασμένες εντυπώσεις.

Η τοποθέτησή μου είναι τοποθέτηση επί θέματος αρχής. Έχω την πεποίθηση ότι τέτοιου είδους ζητήματα δε τα λύνει μια δημοκρατική κοινωνία μέσα από νομοθεσίες, επαναλαμβάνω, που παρεμβαίνουν και θέλουν να ρυθμίσουν την προσωπική συμπεριφορά του ατόμου και δη σε ιδιωτικό χώρο. Το θέμα της επίδρασης που αυτά τα αισχρά αντικείμενα μπορεί να έχουν πάνω στην κοινωνία, σας διαβεβαιώ, κύριε Πρόεδρε, ότι είναι απειροελάχιστη σε σύγκριση με τη διάβρωση που τυγχάνει η νεολαία, από πολλούς άλλους παράγοντες, σε επίπεδο ηθικής ή ανηθικότητας. Και σε καμία χώρα, επειδή έγινε αναφορά και στην πορνεία, δε ρυθμίστηκε ή δεν επιλύθηκε το θέμα της πορνείας διά νόμου. Η πορνεία ήταν το αρχαιότερο επάγγελμα που γνώρισε η

ανθρωπότητα και σε εποχές που δεν υπήρχαν ταινίες πορνό, για να προάγουν την πορνεία.

Συνεπώς, όταν μιλούμε για κοινωνική συμπεριφορά ή για την προσωπική συμπεριφορά θα πρέπει να δώσουμε την έμφαση εκεί που πρέπει και αυτή είναι η παιδεία, αλλά και τα πρότυπα που προάγει μια κοινωνία, αλλά όχι τα αντικείμενα. Ο κ. Ματσάκης αναφέρθηκε στα ιατρικά αντικείμενα που μπορεί να βοηθήσουν κάποιους που έχουν σεξουαλικά προβλήματα. Θα το κρίνει ο τελώνης αύριο, κύριε Ματσάκη, αν μπορείς να το εισαγάγεις και δε θα είναι για προσωπική χρήση.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Όχι.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Γιατί όχι; Ποιος θα παρεμποδίσει έναν πολίτη ο οποίος θα ισχυριστεί ότι έχει σεξουαλικό πρόβλημα να φέρει ένα αντικείμενο; Θα του το πάρουν στο τελωνείο να το κατάσχουν; Τι θα γίνει;

Πριν από λίγα χρόνια είχαμε μια επιτροπή, η οποία ήταν υπεράνω ηθικής διάβρωσης και έβλεπε εκατό ταινίες πορνό το χρόνο, για να κρίνει ποιες θα έβγαιναν στην κοινωνία όπου οι Κύπριοι πολίτες θα έβλεπαν μια από τις εκατό και θα διαβρώνονταν και η επιτροπή που έβλεπε εκατό ταινίες το χρόνο δε διεβρώνετο. Λυπούμαι αλλά επανερχόμαστε σε συμπεριφορές που δεν ανταποκρίνονται στη σημερινή πραγματικότητα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου παρακαλώ.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης, εφόσον θέλει να μιλήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, ήδη ζητήσατε το λόγο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Χρίστου. Εγώ θα είμαι πολύ σύντομος, κύριε Πρόεδρε.

Δύο σημεία: Το πρώτο, τι σχέση έχει αυτός ο νόμος με την ευρωπαϊκή πορεία και την πορεία εναρμόνισης, που καθημερινώς καλούμαστε να εναρμονίζουμε τους νόμους μας προς το ευρωπαϊκό κεκτημένο; Νομίζω, όσοι πάνε στην Ευρώπη, και πάνε όλοι οι Κύπριοι και πιστεύω και οι βουλευτές, θα βλέπουν ότι σε κάθε γωνιά υπάρχει ένα τέτοιο κατάστημα. Αυτή είναι η Ευρώπη. Πάμε στην Ευρώπη αυτή και πρέπει να εναρμονίσουμε την πορεία μας, όχι, να την επαναφέρουμε σε περιόδους της υποκρισίας, του μεσαίωνα.

Το δεύτερο το σημείο: Επειδή έγινε αναφορά επιστημονικής φύσεως, ότι σ' αυτά τα καταστήματα με αυτά τα αντικείμενα ασχολείται η νεολαία, κάμνει λάθος ο κ. Θεοδώρου· κάμνει φοβερό λάθος. Είχα λάβει μέρος σε συζητήσεις παρόμοιας φύσης στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Η συντριπτική πλειοψηφία των πελατών, των θαμώνων ή των ενδιαφερομένων είναι από τη μέση ηλικία και πάνω. Άλλους πιάνει το κολάνι, κύριε Θεοδώρου. Οι νέοι δεν έχουν ανάγκη να δουν ή να ενισχυθούν με αυτά τα πράγματα. Επομένως, και εδώ κάμνετε λάθος. Η νεολαία δε θα επηρεαστεί, δεν έχει ανάγκη να επηρεαστεί. Εμείς και πάνω, οι άλλες ηλικίες, έχουμε κάποια ανάγκη ενίσχυσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δηλαδή, δε μας ενδιαφέρουν οι μεσήλικες και πάνω αν θα επηρεαστούν, κύριε Χριστοδουλίδη;

(Γέλια)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ό,τι και αν κάνουμε, κύριε Πρόεδρε, δεν μπορούμε να διαφοροποιήσουμε τη φύση και την πραγματικότητα.

Το τρίτο που είναι και ουσιώδες, και συμφωνώ με τον κ. Κατσουρίδη ότι δεν είναι ώρα να συζητήσουμε τη φιλοσοφία του τι σημαίνει “αισχρο”. Έμαθα όμως που το δημοτικό και μέσω των τραγωδιών και στο λύκειο το ελληνικό διδασκόμασταν την τραγωδία και μάθαμε ότι δεν υπάρχουν αισχρά πράγματα. Αισχροί άνθρωποι υπάρχουμε, ο νους μας είναι αισχρός και το πιο προκλητικό αντικείμενο δεν έχει την αισχρά σημασία, αν εγώ που το θεωρώ και το σκέφτομαι δεν είμαι αισχρός.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου είναι ο τελευταίος.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εγώ δε θα μιλήσω, κύριε Πρόεδρε. Θέλω να πω ότι αυτή η συζήτηση γενικεύθηκε, χωρίς να υπάρχει η βάση και η υποδομή γι’ αυτή τη γενίκευση. Και δώσαμε προεκτάσεις σε θέματα μερικώς σωστά, μερικώς όμως ολίγον τι απομακρυσμένα από την πρόταση, από το νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας. Για τα θέματα τούτα η ανθρωπότητα συζητά από την ώρα που άρχισε να σκέφτεται και να μιλά και θα συζητά εις τους αιώνας των αιώνων. Δε λύνονται εύκολα αυτά τα θέματα και ούτε αυτές οι αξίες είναι αμετάθετες στο χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Δημοσιεύσεως Αισχρών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Οκτώ εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεν υπάρχουν, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αποδείχτηκε ότι οι συντηρητικοί είμαστε η πλειοψηφία σε αυτή τη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε τώρα στο υπ' αριθμόν 19 θέμα που είναι "Ο περί Μηχανών Παιγνιδιού και Μηχανών Ψυχαγωγίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999", πρόταση νόμου. Αντιλαμβάνομαι ότι η έκθεση είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται "Ο περί Μηχανών Παιγνιδιού και Μηχανών Ψυχαγωγίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος	Λευτέρης Χριστοφόρου
Κίκης Γιάγκου	Μάρκος Κυπριανού
Κυριάκος Τυρίμος	Μάριος Ματσάκης
Αντώνης Καράς	Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την υπό αναφορά πρόταση νόμου, την οποία η ίδια κατέθεσε στη Βουλή, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 1999.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας που διέπει τις μηχανές παιγνιδιού ψυχαγωγίας, έτσι ώστε να δοθεί η δυνατότητα σε όλους όσοι είχαν υπό την κατοχή τους τέτοιες μηχανές, με βάση νόμους που καταργήθηκαν το 1998, να εξασφαλίσουν γι' αυτές νέο πιστοποιητικό εγγραφής ατελώς, νοουμένου ότι οι μηχανές αυτές πληρούν τις πρόνοιες της βασικής νομοθεσίας για το σκοπό αυτό και οι κάτοχοι τους θα υποβάλουν αίτηση στον οικείο έπαρχο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1999.

Η επιτροπή κατέθεσε την πιο πάνω πρόταση νόμου έπειτα από σχετικό αίτημα που υποβλήθηκε προς αυτήν από το Σύνδεσμο Ιδιοκτητών Μηχανών Ψυχαγωγίας και έπειτα από τη σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου υπουργείου.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών ομόφωνα

εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της υπό αναφορά πρότασης νόμου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη ειδικής διάταξης. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Μηχανών Παιγνιδιού και Μηχανών Ψυχαγωγίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 20 θέμα στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Αγωγής Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1998", δεν είναι έτοιμο.

Τα επόμενα θέματα υπ' αριθμόν 21 και 23 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998" και "Οι περί Κυβερνητικού Υδατικού Έργου του Σταθμού Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων στη Βαθιά Γωνιά (Διαχείριση) Κανονισμοί του 1999"

αντίστοιχα, έχουν κοινή έκθεση και είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται “Οι περί Κυβερνητικού Υδατικού Έργου του Σταθμού Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων στη Βαθιά Γωνιά (Διαχείριση) Κανονισμοί του 1999”

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, πρόεδρος

Ηλίας Μυριάνθους

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Ευάγγελος Σαμμούτας

Μη μέλη της επιτροπής:

Στέλιος Γερασίμου

Θάσος Μιχαηλίδης

Νίκος Πιπτοκοπίτης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο και τους πιο πάνω κανονισμούς σε τρεις συνεδριάσεις της, που πραγματοποιήθηκαν στις 19 Νοεμβρίου 1998, στις 29 Απριλίου 1999 και στις 17 Ιουνίου 1999. Στο στάδιο της μελέτης τους παρευρέθησαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι των Υπουργείων Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων), Εσωτερικών, Συγκοινωνιών και Έργων (Τμήμα Οδικών Μεταφορών) και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, καθώς και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος, του ΚΕΒΕ, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, των αυτοκινητιστικών οργανώσεων ΠΕΕΑ και ΣΕΑΚ, του Συνδέσμου Βοθροκαθαριστών, της ΠΟΒΕΚ, των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου, Παραλιμνίου και Παλαιχωρίου.

Με το προτεινόμενο νομοσχέδιο σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τα κυβερνητικά υδατικά έργα, ώστε:

- 1) στον ορισμό του όρου “υδατικά έργα” να συμπεριληφθούν οι μονάδες επεξεργασίας νερού, οι σταθμοί αφαλάτωσης νερού και οι σταθμοί επεξεργασίας οικιακών ή/και βιομηχανικών αποβλήτων
- 2) να παρασχεθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο η εξουσία να καθορίζει με κανονισμούς τα τέλη που θα πληρώνονται για απόρριψη απορριμμάτων σε κυβερνητικό σταθμό επεξεργασίας οικιακών λυμάτων ή/και βιομηχανικών αποβλήτων και να αναθέτει σε οποιοδήποτε πρόσωπο ή επιτροπή καθήκοντα ή εξουσίες σε σχέση με τη διαχείριση οποιουδήποτε υδατικού έργου και
- 3) να παρασχεθεί στο διευθυντή του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων ή στην επιτροπή κυβερνητικού υδατικού έργου η δυνατότητα απαγόρευσης απόρριψης οικιακών λυμάτων ή/και βιομηχανικών αποβλήτων στις περιπτώσεις μη εξόφλησης του σχετικού τιμολογίου ή του λογαριασμού.

Με τους προτεινόμενους κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 4, 4Α, 24 και 24Α του περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων Νόμου, ρυθμίζονται όλα τα θέματα τα οποία αφορούν τη λειτουργία και τη διαχείριση του Κυβερνητικού Υδατικού Έργου του Σταθμού Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων στη Βαθιά Γωνιά, ο οποίος εξυπηρετεί μόνο τις επαρχίες Λευκωσίας και Λάρνακας.

Στα πλαίσια της εξέτασης του υπό αναφορά νομοσχεδίου και των υπό αναφορά κανονισμών, εκφράστηκαν οι ακόλουθες απόψεις:

- 1) Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος δήλωσαν στην επιτροπή ότι, σύμφωνα με απόφαση της κυβέρνησης, οι χρήστες του Σταθμού Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων στη Βαθιά Γωνιά πρέπει να καταβάλλουν τέλη απόρριψης τέτοιου ύψους, ώστε να

αποπληρωθεί η κεφαλαιουχική δαπάνη και να καλύπτονται τα λειτουργικά έξοδα του σταθμού αυτού. Γι' αυτό το οικείο υπουργείο επεξεργάστηκε τα τέλη αυτά, με στόχο τη δίκαιη κατανομή των δαπανών ανάμεσα σε όλους τους χρήστες, αφού λήφθηκαν υπόψη τόσο η ποσότητα όσο και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των αποβλήτων. Με βάση τα τέλη, που εγκρίθηκαν ήδη από το Υπουργικό Συμβούλιο, αναμένεται η αποπληρωμή της κεφαλαιουχικής δαπάνης για το σταθμό αυτό σε είκοσι χρόνια από τη λειτουργία του σταθμού, τα έξοδα της οποίας θα κατανέμονται για κάθε κατηγορία αποβλήτων ανάλογα με το πραγματικό κόστος επεξεργασίας τους.

- 2) Οι εκπρόσωποι του Τμήματος Οδικών Μεταφορών εισηγήθηκαν την τροποποίηση και βελτίωση του ορισμού "βυτιοφόρο", ώστε αυτό να έχει την έννοια που του αποδίδεται στον περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμο και το οποίο έχει έδρα και χώρο στάθμευσης τις αστικές τροχαίες περιοχές Λευκωσίας και Λάρνακας, καθώς και την ύπαιθρο των τροχαίων αυτών περιοχών. Με τον προτεινόμενο, σύμφωνα με τα πιο πάνω, ορισμό συμφώνησαν και οι εκπρόσωποι των αυτοκινητιστικών οργανώσεων ΠΕΕΑ και ΣΕΑΚ και του Συνδέσμου Βοθροκαθαριστών.
- 3) Οι εκπρόσωποι των αυτοκινητιστικών οργανώσεων ΠΕΕΑ και ΣΕΑΚ και του Συνδέσμου Βοθροκαθαριστών σε γραπτό υπόμνημά τους προς την επιτροπή αναφορικά με τους προτεινόμενους κανονισμούς, αφού επεσήμαναν ότι οι βοθροκαθαριστές μεταφορείς επιτελούν έργο με κοινωνική προσφορά, εισηγήθηκαν, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα:
  - α) Την εκπροσώπηση στη συμβουλευτική επιτροπή του υδατικού έργου, που εγκαθιδρύεται με τους προτεινόμενους κανονισμούς, με δύο μέλη των οργανωμένων βοθροκαθαριστών μεταφορέων.

- β) Τη διαγραφή της πρόνοιας σύμφωνα με την οποία ο διαχειριστής του σταθμού παρέχει άδεια απόρριψης σε μη αδειούχους μεταφορείς.
  - γ) Τη διαγραφή της πρόνοιας για επιβολή τελών απόρριψης, διότι με τη δημιουργία του σταθμού στη Βαθιά Γωνιά το κόστος μεταφοράς αυξάνεται σημαντικά λόγω αποστάσεως και οποιαδήποτε επιβάρυνση θα έχει αντίκτυπο στον καθορισμό της τιμής εκκένωσης των βόθρων.
- 4) Οι εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ ανέφεραν ότι από την επιβολή των τελών απόρριψης πρέπει να αφαιρεθεί το ποσό της κεφαλαιουχικής δαπάνης (το οποίο ανέρχεται στα £8,5 εκατομ. περίπου) και να καλύπτονται μόνο τα λειτουργικά έξοδα του σταθμού. Γι' αυτό εισηγήθηκαν όπως το όλο έργο της κατασκευής του σταθμού αυτού θεωρηθεί έργο υποδομής και χρηματοδοτηθεί από το κράτος ή να διερευνηθεί το ενδεχόμενο χρηματοδότησης του σταθμού από ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσα στα πλαίσια της προενταξιακής οικονομικής βοήθειας για έργα υποδομής που βελτιώνουν το περιβάλλον.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα αναφέρθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε ομόφωνα να επιφέρει τις ακόλουθες τροποποιήσεις στο προτεινόμενο νομοσχέδιο και στους προτεινόμενους κανονισμούς:

- α) Να αντικαταστήσει τον ορισμό «απορρίμματα» με τον ορισμό “απόβλητα”, ώστε να συνάδει με τον αντίστοιχο ορισμό που περιλαμβάνεται στον περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμο.
- β) Να υιοθετήσει την εισήγηση για αλλαγή του ορισμού “βυτιοφόρο” στους υπό αναφορά κανονισμούς, όπως πρότειναν πιο πάνω οι εκπρόσωποι του Τμήματος Οδικών Μεταφορών.
- γ) Στη συμβουλευτική επιτροπή του υδατικού έργου, που προνοείται στους υπό εξέταση κανονισμούς, να συμπεριληφθούν και δύο εκπρόσωποι των οργανωμένων

βοθροκαθαριστών μεταφορέων, ένας από την επαρχία Λευκωσίας και ένας από την επαρχία Λάρνακας, καθώς επίσης και ένας εκπρόσωπος του ΚΕΒΕ.

- δ) Να συμπεριληφθεί σχετική πρόνοια στο υπό εξέταση νομοσχέδιο, ώστε οι κανονισμοί που αφορούν τα τέλη απόρριψης που καταβάλλουν οι χρήστες σταθμών επεξεργασίας οικιακών λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων να κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στην ολομέλεια του Σώματος:

- την ψήφιση σε νόμο του υπό αναφορά νομοσχεδίου, όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να τιτλοφορείται “Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999” και
- την έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών, όπως αυτοί έχουν τελικά διαμορφωθεί με την ενσωμάτωση σ’ αυτούς των πιο πάνω τροπολογιών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Αντικατάσταση του άρθρου 4Α του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 21 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Τροποποίηση του άρθρου 24 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.

Τροποποίηση του άρθρου 24Α του βασικού νόμου. Άρθρο 8.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 έως 8 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 έως 8 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε τώρα στην έγκριση των κανονισμών.

Υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 22 θέμα που είναι "Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων για τους κανονισμούς που αναφέρονται ως "Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1998"

Παρόντες:

Αριστοφάνης Γεωργίου, πρόεδρος

Κατερίνα Παντελίδου

Κώστας Παπακώστας

Μάριος Ματσάκης

Κίκης Γιάγκου

Μάρκος Κυπριανού

Λευτέρης Χριστοφόρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε αρκετές συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Ιουνίου 1998 και Ιουνίου 1999. Στα πλαίσια της εξέτασης των κανονισμών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, της ΠΕΠ, των αγροτικών οργανώσεων και της ΠΟΒΕΚ.

Σκοπός των πιο πάνω κανονισμών, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 16 της βασικής νομοθεσίας για τη διαχείριση των τουρκοκυπριακών περιουσιών, είναι η τροποποίηση των περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Κανονισμών του 1992 για τη διαφοροποίηση ορισμένων προνοιών τους που αφορούν την παραχώρηση ή διάθεση τουρκοκυπριακής περιουσίας.

Ειδικότερα, με τους υπό αναφορά κανονισμούς:

- 1) καθίσταται δυνατή η παραχώρηση τουρκοκυπριακής περιουσίας σε κυβερνητικές υπηρεσίες και σε αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης·
- 2) επανακαθορίζονται τα κριτήρια διάθεσης γεωργικής γης·
- 3) επανακαθορίζονται τα κριτήρια εκμίσθωσης επαγγελματικής στέγης· και
- 4) διαγράφεται από τους βασικούς κανονισμούς η πρόνοια σύμφωνα με την οποία η παραχώρηση τουρκοκυπριακής περιουσίας σε μη πρόσφυγες θα είναι πάνω σε προσωρινή βάση.

Οι εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων υποστήριξαν ότι κυρίαρχο κριτήριο για την παραχώρηση τουρκοκυπριακής γης πρέπει να είναι η απασχόληση με τη γεωργοκτηνοτροφία σε συνάρτηση με την προσφυγική ιδιότητα των δικαιούχων.

Οι εκπρόσωποι της ΠΟΒΕΚ υποστήριξαν ότι οι ενοικιαστές τουρκοκυπριακής περιουσίας πρέπει να κατανεμηθούν σε τρεις κατηγορίες, ανάλογα με τον τρόπο νομής των τουρκοκυπριακών περιουσιών και ανάλογα με την κατηγορία κατάταξής τους να καταβάλλουν ενοίκιο. Οι ίδιοι εκπρόσωποι υποστήριξαν επίσης ότι τα άτομα που κατέχουν τουρκοκυπριακές περιουσίες χωρίς την έγκριση της αρμόδιας αρχής πρέπει να καταβάλλουν και το μεγαλύτερο ενοίκιο.

Υπό το φως των πιο πάνω και με γνώμονα τη στήριξη του προσφυγικού κόσμου, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων ομόφωνα αποφάσισε να εισηγηθεί στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών, όπως έχουν νομοτεχνικά διατυπωθεί, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους, ώστε να αναφέρονται ως “Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και αφού τροποποιηθούν, ώστε:

- 1) Να διαγραφεί η πρόνοιά τους με βάση την οποία απαλείφεται το στοιχείο της προσωρινής βάσης που διέπει την παραχώρηση τουρκοκυπριακής περιουσίας σε μη πρόσφυγες.
- 2) Να διευρυνθούν οι πρόνοιές τους που παρέχουν την ευχέρεια παραχώρησης τουρκοκυπριακής περιουσίας σε κυβερνητικές υπηρεσίες και αρχές τοπικής διοίκησης, ώστε να καλύπτουν και τις αγροτικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις.
- 3) Να διαφοροποιηθούν τα προτεινόμενα κριτήρια διάθεσης τουρκοκυπριακής γεωργικής γης, ώστε να διαγραφεί το κριτήριο της ηλικίας των δικαιούχων και να προστεθεί το κριτήριο της άσκησης του επαγγέλματος, ιδιαίτερα αυτό του γεωργού, κτηνοτρόφου ή γεωργοκτηνοτρόφου, των αιτητών πριν και μετά την τούρκικη εισβολή.
- 4) Τέλος, να τροποποιηθούν τα προτεινόμενα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη για

εκμίσθωση επαγγελματικής στέγης, ώστε από τη μια να διαγραφούν ο βαθμός δραστηριοποίησης των αιτητών, το είδος και η βιωσιμότητα της σκοπούμενης δραστηριότητας και η εμπειρία τους σε τέτοια δραστηριότητα, ενώ από την άλλη να συμπεριληφθούν η ανάγκη οικονομικής στήριξης της επαγγελματικής δραστηριότητας των αιτητών, καθώς και η βοήθεια για επαγγελματική δραστηριοποίηση που αυτοί έτυχαν από άλλα κυβερνητικά προγράμματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στην έγκριση των κανονισμών.

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 24 θέμα που είναι "Οι περί της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ραδιοτηλεόρασης Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη.

Έκθεση της κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ραδιοτηλεόρασης Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος	Στέλιος Στυλιανού
Χριστόδουλος Βενιαμίν	Στάθης Κιπής
Κίκης Γιάγκου	Δώρος Θεοδώρου
Αντώνης Καράς	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 3 Μαρτίου και στις 17 Ιουνίου 1999.

Στην πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, ο πρόεδρος και μέλη της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου και εκπρόσωποι της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ραδιοτηλεόρασης.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 11 και 51 του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου, ρυθμίζεται η λειτουργία και οι αρμοδιότητες της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ραδιοτηλεόρασης.

Όλες οι πλευρές που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή συμφώνησαν με τις επιδιώξεις των υπό αναφορά κανονισμών. Παράλληλα, οι εκπρόσωποι της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ραδιοτηλεόρασης υπέβαλαν κάποιες επιμέρους εισηγήσεις για τροποποίησή τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού μελέτησε τους υπό συζήτηση κανονισμούς, αποφάσισε να τροποποιήσει το κείμενο τους, έτσι ώστε στις συνεδρίες της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ραδιοτηλεόρασης να θεωρείται ότι υπάρχει απαρτία, όταν παρίστανται σ' αυτές το πενήντα τοις εκατό συν ένα των μελών της αντί το ένα τρίτο συν ένα που προτείνεται. Επιπρόσθετα, προστέθηκε νέα πρόνοια με βάση την οποία στην περίπτωση που δεν υπάρχει η πιο πάνω αναφερόμενη απαρτία κατά τις συνεδρίες της επιτροπής, αυτή να συγκαλείται σε νέα συνεδρία που θα θεωρείται ότι βρίσκεται σε απαρτία, όταν παρίσταται το ένα τρίτο συν ένα των μελών της, καθώς επίσης και νέα πρόνοια με βάση την οποία σε περίπτωση που οποιοδήποτε μέλος της επιτροπής απουσιάζει από τρεις συνεχείς συνεδρίες της, να χάνει την ιδιότητα του μέλους της επιτροπής.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών, όπως αυτοί τελικά έχουν διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στην έγκριση των κανονισμών.

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα επόμενα θέματα υπ' αριθμόν 25 και 26 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999" και "Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Διεξαγωγή Έρευνας για την Πηγή των Οικονομικών Πόρων Δημόσιων Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999" αντίστοιχα, αποσύρονται από την εκτελεστική εξουσία.

Ερχόμαστε τώρα στο θέμα της συμπληρωματικής ημερήσιας διάταξης που είναι «Οι περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999». Η έκθεση είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Λευτέρης Χριστοφόρου

Κίκης Γιάγκου

Στάθης Κιπτής

Κυριάκος Τυρίμος

Μάρκος Κυπριανού

Αντώνης Καράς

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της, την οποία πραγματοποίησε στις 30 Ιουνίου 1999.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 12 του

περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας Νόμου, σκοπείται η τροποποίηση των τύπων των βασικών κανονισμών περί του Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας που σχετίζονται με την αίτηση εγγραφής αλλοδαπών προσώπων ως πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας, έτσι ώστε να εναρμονιστούν με τις πρόσφατες σχετικές τροποποιήσεις που επήλθαν στην υπό αναφορά νομοθεσία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών, αφού μειωθεί το προτεινόμενο σ' αυτές τέλος εγγραφής από £200 σε £100.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στην έγκριση των κανονισμών.

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Έχουμε φθάσει στο τέλος της νομοθετικής εργασίας. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δεύτερο: Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων είναι όπως αυτή έχει ήδη διανεμηθεί στους βουλευτές.

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/οντα ι στην επιτροπή
1) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1999.	Συγκοινωνιών και Έργων	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

2)	Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 2) του 1999.	Συγκοινωνιών και Έργων	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
3)	Ο περί Αναγνώρισης της 15ης Ιουλίου 1974 ως ημέρας Μνήμης και Τιμής Νόμος του 1999.	Παιδείας και Πολιτισμού	Παιδείας
4)	Ο περί Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Παιδείας και Πολιτισμού	Παιδείας
5)	Ο περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμος του 1999.	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
6)	Ο περί Συγκάλυψης, Έρευνας και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εξωτερικών	Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
7)	Ο περί Συγκάλυψης Έρευνας και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Εξωτερικών	Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.

8)	Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού προς το ΘΟΚ σύμφωνα με το εδάφιο (3) του Άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμου του 1998.	Παιδείας και Πολιτισμού	Παιδείας
9)	Έγγραφο που αφορά την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων από το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου.	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

Προτάσεις νόμου:

Κατατέθηκε

Παραπέμπεται

από

στην επιτροπή

1)	Ο περί της Αναγνώρισης όλων των Αγώνων του Κυπριακού Λαού για Ελευθερία και Δημοκρατία (Τιμητικές	Αριστοφάνη Γεωργίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας	Προσφύγων- Εγκλωβισμένων- Αγνοουμένων-

	Διακρίσεις) Νόμος του 1999.		Παθόντων
2)	Ο περί Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου (Συντάξιμη Υπηρεσία Υπαλλήλων που Υπηρέτησαν στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο) Νόμος του 1999.	Αλέξη Γαλανό, εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
3)	Ο περί Παροχής Προστασίας για την Αποκάλυψη Πληροφοριών για το Πρόβλημα του Έτους 2000 Νόμος του 1999.	Μάρκο Κυπριανού, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας	Νομικών
4)	Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999.	Μάρκο Κυπριανού, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
5)	Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Αριστοφάνη Γεωργίου, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις	Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων
6)	Ο περί Κατάργησης Ορισμένων Νόμων Νόμος του 1999.	Λευτέρη Χριστοφόρου και Κατερίνα Παντελίδου εκ μέρους των προσφύγων βουλευτών της κοινοβουλευτικής	Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων

	ομάδας του	
	Δημοκρατικού	
	Συναγερμού	
7) Ο περί Σχολικών Εφορειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας	Παιδείας
8) Ο περί της Διαδικασίας Εξασφάλισης Άδειας για Λειτουργία Κέντρων Αναψυχής Νόμος του 1999.	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών	Εσωτερικών
9) Ο περί Κέντρων Αναψυχής (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών	Εσωτερικών
10) Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών	Νομικών

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε τώρα στο Κεφάλαιο Τρίτο, ερωτήσεις και απαντήσεις. Ερωτήσεις δεν υπάρχουν και οι απαντήσεις δόθηκαν ήδη γραπτώς.

Απάντηση ημερομηνίας 16 Ιουνίου 1999 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 34, ημερομηνίας 4 Δεκεμβρίου 1998, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με την εργοδότηση στις Κυπριακές Αερογραμμές αλλοδαπών, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Οι Κυπριακές Αερογραμμές απασχολούν μόνο έναν αλλοδαπό στην Κύπρο, τον κ. Ian Joyce, ο οποίος είναι αδειούχος μηχανικός στο Τμήμα Μηχανολογίας και Συντήρησης. Εργοδοτείται με συμβόλαιο, το οποίο ανανεώνεται επί ετησίας βάσεως, σύμφωνα με τις ανάγκες της εταιρείας.

Η εταιρεία στοχεύοντας στην αναπλήρωση του κ. Joyce έχει προχωρήσει στο

διορισμό τριών αδειούχων μηχανικών, οι οποίοι όμως θα χρειαστούν ακόμη δύο με τρία χρόνια υπηρεσίας και σχετικής εκπαίδευσης, για να μπορούν να αναλάβουν πλήρως καθήκοντα αδειούχου μηχανικού αεροσκαφών και να βρίσκονται σε αποδεκτά επίπεδα κατάρτισης, ώστε να προϊΐστανται βάρδιας, θέση που κατέχει ο κ. Ian Joyce. Η εταιρεία εργοδοτεί ακόμη δύο αλλοδαπούς, οι οποίοι όμως είναι νυμφευμένοι με Κυπρίες. Αυτοί είναι οι κ. Robert Urwin, αδειούχος μηχανικός, και James McNamara, γενικός βοηθός, στο Τμήμα Μηχανολογίας και Συντήρησης.”

Απάντηση ημερομηνίας 25 Ιουνίου 1999 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 60, ημερομηνίας 2 Απριλίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Λυσού για λειτουργία δύο ανορυχθέντων επιτυχημένων γεωτρήσεων για αντιμετώπιση των αρδευτικών της αναγκών, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης, μέσα στα πλαίσια των γεωτρητικών του προγραμμάτων, έχει προβεί τελευταία στην ανόρυξη της γεώτρησης με αρ. 29/98 για αρδευτικούς σκοπούς, αναμένεται δε ότι η δοκιμαστική της άντληση θα γίνει εντός των προσεχών εβδομάδων.

Με βάση τα αποτελέσματα της δοκιμαστικής άντλησης και ανάλογα με την απόδοση της υφιστάμενης κυβερνητικής γεώτρησης με αρ. 27/93, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων θα προχωρήσει στην ετοιμασία σχεδίου αξιοποίησης των δύο αυτών γεωτρήσεων για τη δημιουργία αρδευτικού τμήματος, αφού προηγουμένως συμφωνηθεί, και σε συνεργασία με τη χωρική αρχή, η προς άρδευση περιοχή της κοινότητας. Προς το σκοπό αυτό, θα ληφθούν σοβαρά υπόψη οι υφιστάμενες φυτείες που αντιμετωπίζουν προβλήματα από την έλλειψη νερού.”

Απάντηση ημερομηνίας 25 Ιουνίου 1999 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 65, ημερομηνίας 2 Απριλίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ.

Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Λυσού για παραχώρηση από το φράγμα Ευρέτου κάποιας ποσότητας νερού και την κατασκευή φράγματος μικρής χωρητικότητας στην τοποθεσία «Μελάντρα», σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Το αίτημα για μεταφορά νερού στην κοινότητα από το φράγμα Ευρέτου δεν μπορεί να προωθηθεί, γιατί κάτι τέτοιο είναι αδύνατο λόγω της μεγάλης υψομετρικής διαφοράς (500 μ. περίπου).
- 2) Η κατασκευή μικρού φράγματος στον ποταμό του Σταυρού της Ψώκας έχει μελετηθεί παλαιότερα από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, δεν έχει όμως προωθηθεί, γιατί το εν λόγω έργο αποδείχθηκε αντιοικονομικό και ασύμφορο για τους ενδιαφερόμενους γεωργούς.”

Απάντηση ημερομηνίας 25 Ιουνίου 1999 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Ουράνιου Ιωαννίδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 78, ημερομηνίας 22 Απριλίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ανδρέα Φιλίππου.

“Όσον αφορά θέσεις που έχει παραχωρήσει η Ελλάδα σε πολίτες της Κύπρου στα ανώτατα και στα τεχνολογικά ιδρύματά της, σας επισυνάπτω πίνακες με σχετικές πληροφορίες. Σημειώνεται ότι:

- 1) Στους πίνακες για τα έτη 1995 – 1998 φαίνεται ο αριθμός των θέσεων που ήταν διαθέσιμος για Κύπριους υποψηφίους, ο αριθμός των θέσεων που πληρώθηκαν και η βαθμολογία του τελευταίου εισακτέου. Για τα έτη 1995 και 1996 τα στοιχεία αφορούν τις θέσεις που πληρώθηκαν κατά την πρώτη κατανομή των θέσεων και δε δείχνουν τις θέσεις που δόθηκαν μετά τη μείωση της βάσης σε ορισμένα

τμήματα ούτε τις μετατάξεις που έγιναν λόγω της κένωσης ορισμένων θέσεων. Για τα έτη 1997 και 1998 οι πίνακες δείχνουν τις θέσεις όπως αυτές διαφοροποιήθηκαν μετά τη μείωση της βάσης και την τελική κατανομή.

- 2) Στους πίνακες για τα έτη 1986 – 1988 τα αποτελέσματα αφορούν την τελική κατανομή και για τα έτη 1990, 1991, 1992, 1994 τα αποτελέσματα αφορούν την πρώτη κατανομή. Τα στοιχεία για την τελική κατανομή καθώς και τα στοιχεία για τα υπόλοιπα έτη δεν υπάρχουν συγκεντρωμένα και η υπηρεσία αδυνατεί να τα συγκεντρώσει λόγω έλλειψης προσωπικού.
- 3) Τα στοιχεία για το 1999 θα είναι δυνατόν να συγκεντρωθούν μετά το πέρας των εξετάσεων και την κατανομή των θέσεων, δηλαδή στο τέλος Σεπτεμβρίου.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Τέταρτο και θα αρχίσουμε με το υπ’ αριθμόν 4 θέμα που είναι “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”. Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Γιώργου Βασιλείου στις 3 Δεκεμβρίου 1998. Για το θέμα αυτό έχει αρχίσει η συζήτηση σε προηγούμενη συνεδρία και συνεχίζουμε σήμερα. Ποιος θέλει να μιλήσει επί του θέματος; Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Έστω και πολύ αργοπορημένα έχει αρχίσει και συνεχίζεται -από το Μάιο του 1999 έγινε η ομιλία του κ. Βασιλείου και η συζήτηση συνεχίζεται τον Ιούνιο του 1999- η συζήτηση αυτού του θέματος. Ενός θέματος δύσκολου, περίπλοκου, δαπανηρού που θα έχει, αν δεν αντιμετωπιστεί έγκαιρα και σωστά, σοβαρές επιπτώσεις.

Το πρόβλημα του χρόνου 2000, όπως έχει επικρατήσει να λέγεται, αφορά την

ικανότητα των ηλεκτρονικών υπολογιστών να επεξεργαστούν σωστά ημερομηνίες αναφορικά με το χρόνο 2000 και ταυτόχρονα τον κίνδυνο να συγχύσουν το χρόνο αυτό με το 1900. Το πρόβλημα αυτό δημιουργήθηκε, γιατί στα πρώτα χρόνια κατασκευής των ηλεκτρονικών υπολογιστών, αλλά και πολλές φορές μέχρι πρόσφατα, οι ημερομηνίες αποθηκεύονταν με βάση το διψήφιο χρόνο και όχι τον τετραψήφιο είτε λόγω έλλειψης χώρου μνήμης και δίσκου είτε λόγω ψηλού κόστους απόκτησης χώρου αποθήκευσης δεδομένων ή λόγω κακής μελέτης και σχεδιασμού από τους ειδικούς.

Για παράδειγμα, το έτος 1987 αποθηκευόταν στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές ως '87 και τα προγράμματα έπαιρναν πάντοτε ως δεδομένο στους υπολογισμούς τους ότι τα δύο πρώτα ψηφία ήσαν το 19. Με την έλευση όμως του χρόνου 2000, ο χρόνος αυτός, το 2000 δηλαδή, θα αποθηκευόταν ως 00 και αρκετοί ηλεκτρονικοί υπολογιστές, χρησιμοποιώντας τις ίδιες προϋποθέσεις, θα σύγχυζαν το 2000 με το 1900, με όλα τα πιθανά απρόβλεπτα και καταστροφικά για όλους τους τομείς της οικονομίας αποτελέσματα, αφού τα πάντα σχεδόν βασίζονται στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Το πρόβλημα του χρόνου 2000 δυστυχώς δε συναντάται μόνο στα συστήματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και τις εφαρμογές τους, αλλά και σε όλο τον ηλεκτρονικό εξοπλισμό που έχει ενσωματωμένους επεξεργαστές, αυτό που λέμε στα αγγλικά embedded systems, οι οποίοι χρησιμοποιούν εσωτερικά ημερομηνίες, για να καθορίζουν κάποιες λειτουργίες τους. Ο εξοπλισμός αυτός περιλαμβάνει τηλεφωνικά συστήματα και συστήματα επικοινωνιών, συστήματα ασφαλείας, βιομηχανικής παραγωγής, ελέγχου συγκοινωνιών, αεροπλάνα, τρένα, πλοία, μηχανήματα υγείας, συστήματα άμυνας, συστήματα υδατοπρομήθειας, παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, πυρηνικούς σταθμούς και γενικά κάθε είδους ηλεκτρονικό εξοπλισμό που συναντάται σ' όλες τις πτυχές και τις εκφράσεις της οικονομίας μιας χώρας. Συσκευές με ενσωματωμένους επεξεργαστές συναντούμε ακόμη και σε οικιακό ηλεκτρονικό

εξοπλισμό όπως στα ψυγεία, στα πλυντήρια, στους φούρνους μικροκυμάτων, στα βίντεο, στους ανελκυστήρες κ.λπ.

Ένα επιπρόσθετο πρόβλημα που δημιουργείται με το έτος 2000 είναι το γεγονός ότι θεωρείται δίσεκτο, αφού διαιρείται με το 400, ενώ το 1900, με το οποίο ίσως κάποια προγράμματα το συγχύσουν, δεν ήταν δίσεκτο. Αυτό αυξάνει το πρόβλημα και πέρα από τη δυσλειτουργία που μπορεί να έχουμε την 31η Δεκεμβρίου του 1999, είναι δυνατό να εμφανιστούν προβλήματα και στις 28 Φεβρουαρίου του 2000.

Όπως αντιλαμβάνεστε, κύριοι συνάδελφοι, οι κίνδυνοι από τη λανθασμένη, από την ελαττωματική λειτουργία όλου αυτού του εξοπλισμού είναι τεράστιοι και πιθανόν να προκαλέσουν και μεγάλες καταστροφές, πέρα από την οικονομική κατάρρευση των εταιρειών ή και των χωρών που δε θα προλάβουν έγκαιρα να αντιμετωπίσουν και να διορθώσουν το πρόβλημα.

Ήδη, συνειδητοποιώντας τους κινδύνους, τα διάφορα διεθνή σώματα έχουν δώσει εντολές, ώστε οι περισσότεροι, αν όχι όλοι, πυρηνικοί σταθμοί προγραμματισμένα να μη λειτουργήσουν την κρίσιμη περίοδο της μετάβασης από το 1999 στο 2000. Αρκετές αεροπορικές εταιρείες είναι προγραμματισμένες να μην εκτελέσουν πτήσεις μερικές μέρες πριν και μερικές μέρες μετά την 31η Δεκεμβρίου του 1999.

Η σοβαρότητα του προβλήματος είναι ακόμη μεγαλύτερη, αν αναλογιστεί κανείς την ιδιαιτερότητα και μοναδικότητα που έχει, αφού θα πρέπει όλα να είναι έτοιμα πριν από μια συγκεκριμένη ημερομηνία, δηλαδή την 31η Δεκεμβρίου 1999 και εδώ δεν υπάρχει πιθανότητα καθυστέρησης. Τους κινδύνους αυτούς συνειδητοποίησαν έγκαιρα ήδη, πριν από τρία χρόνια, και τους έλαβαν υπόψη οι κυβερνήσεις όλων των ανεπτυγμένων χωρών, οι οποίες προχώρησαν στη δημιουργία σωμάτων και οργανισμών, με στόχο να ενημερώνουν το κοινό και όλους τους τομείς της οικονομίας της χώρας τους, καθώς επίσης και να συμβουλευούν για τους καλύτερους δυνατούς

τρόπους επίλυσης του προβλήματος είτε με αναβάθμιση του εξοπλισμού είτε με διόρθωση των προγραμμάτων είτε και με αντικατάσταση ολόκληρου του ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

Χαρακτηριστικό της σοβαρότητας που δόθηκε στο πρόβλημα είναι το γεγονός ότι πρόεδροι ή πρωθυπουργοί των χωρών αυτών έθεσαν υπό την αιγίδα τους το όλο έργο αντιμετώπισης του μεγάλου αυτού προβλήματος, τονίζοντας τη σημασία της έγκαιρης και σωστής προσέγγισής του, ώστε να αποφευχθεί ο επηρεασμός ή ακόμα και η καταστροφή της οικονομίας της χώρας τους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα, παρά τις επιδόσεις τους στον πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία, είναι αυτά του Προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών και του Πρωθυπουργού της Μεγάλης Βρετανίας, οι οποίοι προΐστανται και προεδρεύουν τουλάχιστο δύο φορές το μήνα των επιτροπών που έχουν διοριστεί σε εθνικό επίπεδο.

Η σοβαρότητα του προβλήματος είναι τέτοια που η Διεθνής Τράπεζα και ο ΟΗΕ τονίζουν ότι πρέπει να αντιμετωπιστεί ως θεομηνία ή εθνική καταστροφή το θέμα που συζητούμε. Δυστυχώς, στην περίπτωση της Κύπρου η κυβέρνηση μόλις πρόσφατα και πολύ καθυστερημένα αφυπνίσθηκε και δημιούργησε μια συντονιστική επιτροπή για αντιμετώπιση του προβλήματος το 2000. Αυτό έγινε το καλοκαίρι του 1998, δηλαδή σε μια περίοδο που όλες οι άλλες χώρες, οι ευρωπαϊκές χώρες εν πάση περιπτώσει, είχαν συμπληρώσει αρκετές φάσεις της εργασίας για επίλυση του προβλήματος. Σύμφωνα με πληροφορίες μας το έργο αυτής της επιτροπής έχει προχωρήσει μεν, αλλά υστερεί σημαντικά σε ό,τι αφορά την ουσιαστική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης. Το γεγονός αυτό εγκυμονεί μεγάλους κινδύνους και μπορεί να προκαλέσει πραγματική κατάρρευση ορισμένων κλάδων της οικονομίας του τόπου, αν δεν επιταχυνθούν οι διαδικασίες αντιμετώπισης του προβλήματος.

Ήδη είμαστε στον Ιούλιο του 1999, περίοδο που άλλοι έθεσαν ως στόχο συμπλήρωσης

του έργου αντιμετώπισης. Φανταστείτε, κύριοι συνάδελφοι, τους κινδύνους που δημιουργούνται από την προβληματική λειτουργία εξοπλισμού συστημάτων υγείας, όπως για παράδειγμα ακτινολογικού εξοπλισμού, αξονικών τομογράφων ή θερμοκοιτίδων, όταν η ποσότητα των αχτίνων ή της θερμότητας, πιθανόν να υπολογισθεί με βάση τα εκατόν χρόνια, όση η διαφορά μεταξύ του 2000 από το 1900, αντί με βάση κάποια δευτερόλεπτα ή και δέκατα του δευτερολέπτου.

Τα Church Hospitals στη Νέα Ζηλανδία έχουν επισημάνει, από έρευνα που έκαναν στα ίδια τα νοσοκομεία τους, χίλιες πεντακόσιες ιατρικές συσκευές και μηχανήματα, τα οποία δεν είναι συμβατά για το 2000. Στην Αγγλία έχει υπολογιστεί ότι, έστω και αν όλα τα νοσοκομεία και ιατρικά μηχανήματα είναι κατάλληλα προετοιμασμένα, δηλαδή έχουν επισημανθεί και έχει γίνει η αναγκαία προσαρμογή, θα θρηνήσουν τετρακόσιους έως εξακόσιους θανάτους, λόγω εκείνων των συστημάτων που θα ξεφύγουν από την έρευνα ή δε θα έχουν τελειοποιηθεί, σε ό,τι αφορά αυτό το μεταβατικό στάδιο.

Το ίδιο μπορεί να συμβεί και με πολύπλοκα αμυντικά συστήματα που περιέχουν ενσωματωμένους επεξεργαστές για τα οποία, πολύ φοβούμαι, ότι δεν έγιναν όλα όσα έπρεπε να γίνουν μέχρι αυτή τη στιγμή. Η πιθανή σύγχυση στα συστήματα ασφαλείας των αμυντικών εγκαταστάσεων ίσως προκαλέσει απρόβλεπτα αποτελέσματα. Σε σχέση με τούτο, ξένοι ειδικοί δημοσιογράφοι γράφουν στα περιοδικά τους πως οι γιορτασμοί για είσοδο στη νέα χιλιετηρίδα, αντί να γίνουν με βεγγαλικά, ίσως γίνουν με πυραύλους οι οποίοι θα εκτοξεύονται ανεξέλεγκτα. Από χρόνια τώρα όλα τα υπουργεία Άμυνας των ευρωπαϊκών χωρών κάνουν έναν πραγματικό αγώνα δρόμου, για να προλάβουν το χρόνο και να διορθώσουν τον εξοπλισμό που επηρεάζεται. Ήδη οι μεγάλες δυνάμεις, οι πυρηνικές δυνάμεις, έχουν προχωρήσει στον αφοπλισμό και στην απενεργοποίηση των πυρηνικών κεφαλών παλιάς τεχνολογίας, ακριβώς φοβούμενοι πιθανή πυροδότησή τους.

Εμείς δε φαίνεται να κάμνουμε όσα πρέπει να κάνουμε και ειδικότερα στους προϋπολογισμούς δεν έχουμε επισημάνει εκείνο το κονδύλι που να αφορά την πρόληψη και διόρθωση του προβλήματος. Φαίνεται η κυβέρνηση να μη συνειδητοποιεί τους κινδύνους που παρουσιάζονται πραγματικοί και ουσιαστικοί. Αναλίσκεται περισσότερο σε μια βερμπαλιστική αντιμετώπιση του προβλήματος. Συνάδελφος άλλου κόμματος μου έδειξε περιοδικό στο οποίο αναφέρεται ότι η κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών δηλώνει ότι: “έχουμε μεγάλο πρόβλημα και αγωνιζόμαστε να το μικράνουμε”. Αγωνίζονται να το μικράνουν, όχι να το επιλύσουν. Και παράλληλα, στο ίδιο περιοδικό, δίπλα, μου έδειξε την ανακοίνωση της δικής μας κυβέρνησης η οποία λέει ότι λύσαμε το πρόβλημα. Αναφέρομαι σε πρόσφατο περιοδικό.

Από δύο συναδέλφους κατατέθηκαν προτάσεις νόμου από το Δεκέμβριο του 1998 για απαγόρευση εισαγωγής συσκευών που δεν είναι συμβατές με το 2000. Κατατέθηκαν από βουλευτές με τα όσα ξέρουν, όσα μπορούν να ξέρουν, και η κυβέρνηση ήρθε με διάταγμα τρεις μήνες μετά, το Φεβρουάριο του 1999, για να σταματήσει την εισαγωγή συσκευών οι οποίες δε συνάδουν με το 2000.

Η κυβέρνηση της Αγγλίας διαθέτει εδώ και τέσσερα χρόνια ένα εκατομμύριο στερλίνες το μήνα για την προσαρμογή του λογισμικού και των ηλεκτρονικών συσκευών της κρατικής μηχανής.

Γνωρίζουμε βεβαίως ότι κάποιοι τομείς της οικονομίας όπως οι τράπεζες και οι μεγάλοι ημικρατικοί οργανισμοί έχουν αρχίσει τη μελέτη και λήψη μέτρων αρκετά έγκαιρα. Ελπίζουμε ότι θα προλάβουν το χρόνο και ο εξοπλισμός τους να είναι συμβατός με το 2000 την ώρα που πρέπει. Όμως επαναλαμβάνω ότι η κυβερνητική ολιγωρία αυξάνει εκτός από τους κινδύνους και το κόστος που θα πρέπει να επιβαρυνθεί η οικονομία μας για την αντιμετώπιση του προβλήματος σε πολύ στενά χρονικά περιθώρια και δημιουργεί και ανυπερέβλητες δυσκολίες στην πραγματική επίλυση του προβλήματος,

λόγω της έλλειψης υλικών και λόγω του ότι το ίδιο το πρόβλημα, όπως λένε οι ειδικοί, μοιάζει με ξεφλούδισμα κρεμμυδιού που μετά από κάθε νέο φλοιό που αφαιρείς συναντάς έναν άλλο φλοιό στο εσωτερικό του. Και οι φλοιοί πολλαπλασιάζονται ανάλογα με την πολυπλοκότητα και το μέγεθος του κάθε συστήματος ή του κάθε λογισμικού.

Αναφέρω ενδεικτικά ότι οι χρεώσεις των εταιρειών που ασχολούνται με αυτό το θέμα στην Αγγλία ήταν πέρσι το καλοκαίρι £50 την ώρα. Ήδη φέτος για αυτό το καλοκαίρι, έχουν φτάσει τις £200 την ώρα.

Στόχος μου, κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι να κινδυνολογήσω -άλλωστε έχουμε κάμει μια εκτεταμένη συζήτηση το πρωί στην επιτροπή Εμπορίου, έξι μήνες μετά την κατάθεση της πρότασης νόμου- αλλά να προειδοποιήσω, να προειδοποιήσω και εγώ με τη σειρά μου, να προσθέσω τη δική μου φωνή σε όσους έχουν μιλήσει για τους μεγάλους κινδύνους και τις πιθανές καταστροφές που ίσως προκληθούν από τη μη έγκαιρη και μη αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος.

Γι' αυτό θα ήθελα, εκ μέρους της ομάδας μας, να εισηγηθώ τα πιο κάτω μέτρα τα οποία πιστεύω ότι θα βοηθήσουν ή τουλάχιστο θα περιορίσουν τους κινδύνους οι οποίοι μπορεί να προκληθούν.

Πρώτο, να σταματήσει η μεγέθυνση του προβλήματος. Εδώ αναφέρομαι στο σχολαστικό έλεγχο όλων των εισαγόμενων συσκευών και μηχανημάτων. Και δεν αναφερόμαστε μόνο σε υπολογιστές. Οτιδήποτε σήμερα εισάγεται σχεδόν εργάζεται με ηλεκτρικό ρεύμα, μάλλον έχει ενσωματωμένο στο γενικό μηχανικό ή ηλεκτρονικό του σύστημα μικροεπεξεργαστή, απλούστερο, πιο πολύπλοκο, πλέον πολύπλοκο, σοφότερο, ο οποίος μπορεί να φέρνει μαζί του τον κίνδυνο του 2000.

Πρέπει όμως να ελεγχθούν και οι συσκευές οι οποίες εισήχθησαν πριν από το Φεβρουάριο του 1999, γιατί υπάρχουν ανησυχίες από διάφορες πλευρές ότι έχουν

διοχετευθεί στην Κύπρο πολλές συσκευές οι οποίες δεν είναι συμβατές και ενδεχομένως να βρίσκονται στα χέρια ανύποπτων μεμονωμένων καταναλωτών ή άλλων εργαστηρίων ή άλλων εγκαταστάσεων.

Το Υπουργείο Εμπορίου πρέπει να προστατεύσει τις επιχειρήσεις και τον κάθε καταναλωτή, με το να υποχρεώσει όλους τους προμηθευτές να δίδουν πιστοποιητικό που να βεβαιώνει τη συμβατότητα της συσκευής που εισήγαγαν πριν από το Φεβρουάριο του 1999 ή να δεσμεύονται αυτοί οι εισαγωγείς ότι μέσα στο χρόνο που έχουμε στη διάθεσή μας θα μπορέσουν να επιφέρουν τις ανάλογες μετατροπές, ώστε να είναι συμβατές αυτές οι συσκευές.

Να ελεγχθούν τα μεγάλα έργα τα οποία κάνει η κυβέρνηση και οι ημικρατικοί οργανισμοί και σχολαστικά να αποδειχθεί και να καταδειχθεί η συμβατότητα με το 2000.

Να γίνει υποχρεωτική μελέτη και προσαρμογή των ιδιωτικών τομέων της οικονομίας οι οποίοι προσφέρουν υπηρεσίες που επηρεάζουν άμεσα τρίτους. Ενδεικτικά αναφέρω τον ιατρικό τομέα, δηλαδή τις ιδιωτικές κλινικές ή τα ιδιωτικά ιατρεία, τα λογιστικά και ελεγκτικά γραφεία, τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, τις ασφαλιστικές εταιρείες, τις μετοχικές εταιρείες και λοιπά. Εξάιρεση ασφαλώς δε θα μπορούσε να αποτελέσει η τουριστική μας βιομηχανία από την οποία όλοι λίγο πολύ εξαρτόμαστε.

Μια πληροφορία, έτσι για να καταλάβετε το μέγεθος του προβλήματος. Το σύστημα κλειδαριάς που έχουν τα ξενοδοχεία με την πλαστική κάρτα σε συγκεκριμένο ξενοδοχείο της Λεμεσού έπρεπε να υποστεί είκοσι μετατροπές, για να μπορεί να είναι συμβατό την 31η Δεκεμβρίου 1999. Απλό σύστημα εκ πρώτης όψεως. Και όμως δε θα ήταν δυνατό ούτε οι πόρτες να ανοίξουν ούτε να υπακούουν οι κάρτες και να δημιουργηθεί μια κατάσταση την οποία όλοι διαισθάνεστε.

Να επιταχυνθεί η διαδικασία εντοπισμού του εξοπλισμού που ήδη είναι

εγκατεστημένος με στόχο τη μετατροπή του και να χαλιναγωγηθεί η προσπάθεια προμηθευτών, κατασκευαστών και εισαγωγέων να εκμεταλλευτούν το πρόβλημα και είτε να ζητήσουν αντικατάσταση του εξοπλισμού, ενώ αυτός μπορεί να υποστεί την ανάλογη μετατροπή, είτε να χρεώσουν σε ώρες τέτοιες, δηλαδή έξι μήνες πριν από την ώρα μηδέν, υπέρογκα ποσά. Και έχουμε κρούσματα, έχουμε καταγγελίες, όπου μικρές πλακέτες που πρέπει να αντικατασταθούν, χρεώνονται σε τιμή πενταπλάσια ή και δεκαπλάσια από την πραγματική τους αξία. Μεμονωμένα κρούσματα, αλλά υπάρχουν.

Υπάρχει ακόμα η γνωστή χρονοβόρα διαδικασία, κύριοι συνάδελφοι, για αντικατάσταση ή επιδιόρθωση εξοπλισμού στο δημόσιο ή ημιδημόσιο τομέα, στους ευαίσθητους τομείς της άμυνας, της υγείας, της αστυνομίας, της πυροσβεστικής, των λιμανιών, των αεροδρομίων και της υδατοπρομήθειας. Και εδώ εισηγούμαστε να βρεθούν τρόποι αποφυγής των γραφειοκρατικών διαδικασιών προσφορών και αγοράς. Σήμερα η Αρχή Τηλεπικοινωνιών σε επιτροπή της Βουλής δήλωσε ότι, αν δεν ξεπεραστούν αυτά τα νομικά πλαίσια τα οποία καθορίζουν τις διαδικασίες, δε θα προλάβουμε. Δε θα μπορέσουμε να ολοκληρώσουμε το έργο της μετατροπής.

Είναι γνωστό ότι έχει δημιουργηθεί μια κυβερνητική επιτροπή για την αντιμετώπιση του προβλήματος του 2000. Η επιτροπή αυτή είναι συμβουλευτική, ενώ σε άλλες χώρες έχει εξουσίες ουσιαστικά εκτελεστικές. Θα πρέπει η επιτροπή να αποκτήσει όλα τα μέσα και όλη τη δύναμη να διεκπεραιώσει το έργο της. Δεν είναι μια συνηθισμένη ad hoc επιτροπή. Είναι επιτροπή έκτακτης ανάγκης και υψίστης σημασίας.

Γι' αυτό εισηγούμαστε:

Πρώτο, την αποδέσμευση των μελών της επιτροπής αυτής από οποιαδήποτε άλλα καθήκοντά τους, για να μπορούν να ασχοληθούν αποκλειστικά με αυτό το θέμα.

Δεύτερο, υιοθέτηση γρήγορων, ευέλικτων διαδικασιών σε θέματα αποφάσεων, ενεργειών και προσφορών.

Τρίτο, άρση των νομοθεσιών ή, αν θέλετε, προσωρινή παράκαμψη των νομοθεσιών, για τη διευκόλυνση εισαγωγής εξειδικευμένου προσωπικού από το εξωτερικό. Ορθά ενεργώντας η κυβέρνηση σ' αυτή την περίπτωση, μετακάλεσε ειδικό εμπειρογνώμονα από το εξωτερικό, ο οποίος είναι ο τεχνικός σύμβουλος αυτής της επιτροπής. Παράλληλα με αυτό το μέτρο θα πρέπει να εξετάσουμε την πλήρη αξιοποίηση του εγχώριου δυναμικού. Για το σκοπό αυτό προτείνω την αποδέσμευση ανθρώπων οι οποίοι έχουν ειδικές γνώσεις για το θέμα και οι οποίοι δεσμεύονται με ενδοϋπηρεσιακούς κανονισμούς, για να μπορούν να εξυπηρετήσουν ακόμα και στον ελεύθερο τους χρόνο και τον ιδιωτικό τομέα και το δημόσιο τομέα αδιακρίτως.

Τέταρτο, εισηγούμαι απελευθέρωση εκτάκτων κονδυλίων, όπως γίνεται σε περιπτώσεις θεομηνιών ή εθνικών καταστροφών.

Πέμπτο, επιχορήγηση των μελετών και έργων που γίνονται στον ιδιωτικό τομέα είτε με τη μορφή χορηγίας είτε με τη μορφή δανείου με ευνοϊκούς όρους.

Η Βουλή έχει από την περασμένη συνεδρία που συζήτησε αυτό το θέμα καταρτίσει μια ειδική επιτροπή. Αυτή η επιτροπή πρέπει να λειτουργήσει. Δεν έχει ούτε συνέλθει ούτε συζητήσει ούτε λειτουργήσει μέχρι αυτή τη στιγμή.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν είναι η μόνη, κύριε συνάδελφε.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Δυστυχώς, αυτή έχει ένα θλιβερό προνόμιο: Να έχει διάρκεια μόνο έξι μηνών από σήμερα' ο χρόνος μέσα στον οποίο πρέπει να δράσει είναι μόνο έξι μήνες. Πρέπει να συνέλθει, να ενημερώνεται τακτικά για την πρόοδο των εργασιών, να θέσει στόχους και χρονοδιαγράμματα με βάση και την κυβερνητική πολιτική ασφαλώς και να παρεμβαίνει διορθωτικά προς αυτή την κατεύθυνση, αξιοποιώντας ασφαλώς και το ΕΤΕΚ και άλλους ειδικούς.

Ανεξάρτητα από τα αποτελέσματα της αντιμετώπισης του προβλήματος του 2000, πρέπει να αντιγράψουμε το τι κάνουν οι άλλες χώρες. Και όλες οι άλλες χώρες, ακόμα και στις κρατικές επιχειρήσεις ή στους δημόσιους τομείς όπου θεωρούν ότι έχουν λύσει το πρόβλημα του 2000, έχουν δημιουργήσει σχέδια δράσης και αντιμετώπισης, από την πιθανότητα κάποια προβλήματα να μην έχουν προβλεφθεί. Δηλαδή υπάρχει έκτακτο σχέδιο δράσης για διέξοδο από τα πιθανά αδιέξοδα που θα εμφανιστούν εκείνη τη δύσκολη νύκτα. Αυτά τα σχέδια θα πρέπει και από την κυβέρνηση να γίνουν για τους κρίσιμους τομείς της οικονομίας, αλλά και να ζητηθεί από τους σημαντικούς οργανισμούς, ιδιωτικούς ή δημόσιους, που έχουν σχέση με σημαντικές υπηρεσίες να τα καταρτίσουν και να τα δώσουν προς την κυβέρνηση για ένα γενικό συντονισμό. Ήδη πολλές εταιρείες, σήμερα έχουμε ψηφίσει και σχετικό νομοσχέδιο, ανακοινώνουν παρατεταμένες άδειες, παρατεταμένη περίοδο αποχής από τις εργασίες, για να μπορέσει το προσωπικό να εργαστεί, αν χρειαστεί, για αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών. Υπάρχει ακόμα και η λεγόμενη ομάδα επιφυλακής, η οποία σε συνδυασμό με ξένους ειδικούς θα είναι προ των πυλών του κάθε προβλήματος.

Εμείς, κύριοι συνάδελφοι, έχουμε από το Νιόβρη του 1998 δημοσιοποιήσει, με δημοσιογραφική διάσκεψη την οποία έκαμε ο γενικός μας γραμματέας, τους προβληματισμούς μας και τις ανησυχίες μας γύρω από αυτό το θέμα. Έχουμε έγκαιρα ειδοποιηθεί από τους τεχνικούς μας συμβούλους για τις πιθανές προεκτάσεις αυτού του προβλήματος και το παρουσιάσαμε, στην προσπάθειά μας να στείλουμε τα σωστά μηνύματα και προς το λαό και προς την κυβέρνηση.

Όμως, επαναλαμβάνουμε ότι δεν έχει πλήρως συνειδητοποιηθεί το μέγεθος και η έκταση του προβλήματος. Αυτό συμβαίνει ιδιαίτερα με τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις με τα μικρά και τα μεσαία νοικοκυριά, με τους τομείς δραστηριότητας, όπου το μήνυμα αυτό, όσο και αν ακούστηκε, όσο και αν διαδόθηκε από τα μέσα

ενημέρωσης, δεν έχει πάει. Μια πρόσφατη έρευνα του Κέντρου Παραγωγικότητας απέδειξε ότι μόνο ένα 5% αυτών των τομέων που ανέφερα τελευταίους έχει ενεργοποιηθεί για την αντιμετώπιση του θέματος.

Όμως και πάλι η κυβερνητική παρέμβαση προς αυτή την κατεύθυνση είναι ελλιπής. Δεν έχει εξαγγελθεί κανένα κονδύλι για την ενίσχυση του ιδιωτικού τομέα, ενώ σημαντικά νομοσχέδια και κανονισμοί που αναμέναμε ότι θα έρχονταν στη Βουλή δεν έχουν παρουσιαστεί.

Θέλω ακόμα να τονίσω, ολοκληρώνοντας, κύριοι συνάδελφοι, ότι ο χρόνος είναι αμείλικτος και το θέμα που έχουμε μπροστά μας δεν μπορεί να μετατεθεί ούτε ένα λεπτό μετά την 1 Ιανουαρίου 2000. Είναι ένα πρόβλημα με ημερομηνία λήξης που δεν επιδέχεται καμία απολύτως αναβολή. Δεν είναι θέμα ούτε πολιτικής ούτε κομματικής εκμετάλλευσης. Είναι θέμα μεγάλων διαστάσεων και απρόβλεπτων επιπτώσεων και γι' αυτό το λόγο θεωρούμε ότι η συζήτηση που έχει ξεκινήσει, η συζήτηση που θα γίνει στην επιτροπή Εμπορίου, η ψήφιση όσων προλάβουμε μέχρι τις 15 του μηνός προτάσεων νόμου που έχουν κατατεθεί είναι το ελάχιστο που μπορεί να κάμει αυτή η Βουλή, για να συμβάλει στη συλλογική προσπάθεια αυτής της κοινωνίας. Οι μεγάλες ευθύνες βρίσκονται στην κυβέρνηση. Κρούουμε τον κώδωνα του κινδύνου και ευελπιστούμε ότι κάποιος θα μας ακούσουν.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Ρότσας, παρακαλώ.

ΧΡ. ΡΟΤΣΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Η κυβέρνηση έκαμε περισσότερο έργο από ό,τι ο κ. Χρίστου της πίστωσε. Μας ενημέρωσαν στην επιτροπή Οικονομικών για το έργο το οποίο είχαν κάμει. Όντως δημιουργήθηκε μια συντονιστική επιτροπή με πρόεδρο το διευθυντή Μηχανογράφησης της κυβέρνησης, τον κ. Κώστα Αγρότη. Μας ενημέρωσαν ότι τα κυβερνητικά τμήματα έχουν ελεγχθεί και έχει πιστοποιηθεί ότι μπορούν να αντεπεξέλθουν το 2000. Μάλιστα από εκθέσεις που πήραν και στην Ευρώπη, πήραν και εύσημα για τη δουλειά η οποία έγινε. Ακόμα δε και στην άμυνα μάς λέχθηκε ότι το θέμα έχει ελεγχθεί και δεν υπάρχει πρόβλημα.

Πέρα από αυτό, έχει έρθει νομοσχέδιο για τη φορολογική απαλλαγή όλων των εξόδων τα οποία θα γίνουν, έτσι ώστε οι εταιρείες να είναι συμβατές με το 2000. Μάλιστα έχει γίνει και πρόγραμμα ενημέρωσης όλων των μικρομεσαίων εταιρειών, διότι εκεί εντοπίζεται το πρόβλημα όχι στις μεγάλες εταιρείες αλλά στις μικρομεσαίες. Με αυτό το πρόγραμμα θα τις ενημερώσουν με ένα σχετικά χαμηλό κόστος, έτσι ώστε να αντεπεξέλθουν στο πρόβλημα.

Όμως, όντως υπάρχει πρόβλημα. Κάποιοι από εμάς αργήσαμε να το αντιληφθούμε και να λάβουμε μέτρα. Ο ιδιωτικός τομέας όμως προχώρησε πολύ πιο γρήγορα από όλες τις άλλες κρατικές και ημικρατικές υπηρεσίες και αυτό οφείλουμε να το υπογραμμίσουμε. Φαίνεται όμως ότι γενικά το πρόβλημα δεν είναι τόσο μεγάλο όσο φοβούμαστε. Μάλιστα από το Σεπτέμβριο, όπως έχουμε ενημερωθεί, όλα θα έχουν ολοκληρωθεί, ακόμα και οι έλεγχοι, έτσι ώστε, αν υπάρχει κάποιο πρόβλημα, να υπάρχει και περιθώριο τριών μηνών, για να διορθωθεί.

Πιστεύω ότι βρισκόμαστε σε καλό δρόμο και μέχρι το 2000 δε θα υπάρχει το πρόβλημα του 2000.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η συζήτηση επί του θέματος αυτού τερματίζεται. Αντιλαμβάνομαι ότι όλοι αναγνωρίζουν ότι είναι ένα σοβαρό θέμα μπροστά μας, ότι χρειάζεται ο αναγκαίος προγραμματισμός και νομίζω ότι με τις ομιλίες που έχουν γίνει, έχουν δοθεί τα σωστά μηνύματα προς τους αρμοδίους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επειδή στο Κεφάλαιο Τέταρτο εκκρεμεί για πολύ καιρό μεγάλος αριθμός θεμάτων, πολλά από τα οποία έχουν χάσει την επικαιρότητά τους, αντιλαμβάνομαι ότι έχει γίνει διευθέτηση, ώστε εκεί που είναι ομόφωνες οι εκθέσεις να μη συζητηθούν εδώ στην ολομέλεια, αλλά να αποσταλούν στα αρμόδια υπουργεία για τα περαιτέρω.

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση με την πιο πάνω εισήγηση, τα θέματα με τους αριθμούς 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16 και 17 θεωρούνται λήξαντα και οι εκθέσεις τους θα σταλθούν στα αρμόδια υπουργεία για τη λήψη των αναγκαίων ενεργειών. Οι εκθέσεις των ανωτέρω θεμάτων παρατίθενται πιο κάτω για σκοπούς πρακτικών της ολομέλειας της Βουλής.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωρίο στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή”

Παρόντες:

Δημήτρης Ηλιάδης, πρόεδρος

Ουράνιος Ιωαννίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Κυριάκος Τυρίμος

Τάκης Χατζηγεωργίου

Μάρκος Κυπριανού

Μάριος Ματσάκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος μελέτησε το πιο πάνω θέμα; οποίο ενεγράφη για αυτεπάγγελτη εξέταση από την ίδια με πρόταση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου, σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 2 Ιουνίου στις 27 Οκτωβρίου 1998.

Στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος καθώς και εκπρόσωποι του υπουργείου του, ο δήμαρχος Λάρνακας, εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ο έπαρχος Λάρνακας και, τέλος, εκπρόσωποι του ΕΤΕΚ και της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου. Κατά την εξέταση του υπό αναφορά θέματος, παρευρέθηκε επίσης στην Επιτροπή ο εισηγητής του θέματος, κ. Ανδρέας Μούσκος καθώς και οι Βουλευτές κύριοι Θάσος Μιχαηλίδης, Νίκος Μουσιούππας και κ. Ανδρούλα Βασιλείου.

Εισάγοντας το θέμα στην Επιτροπή, ο κ. Α. Μούσκος επέκρινε την απόφαση της κυβέρνησης για την αλλαγή και μεταφορά του χώρου ανέγερσης του δεύτερου σταθμού αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή των Αλυκών Λάρνακας. Η περιοχή αυτή, όπως δήλωσε ο ίδιος, ανακηρύσσεται στο Τοπικό Σχέδιο Λάρνακας “ως μοναδικό και αναντικατάστατο εθνικό περιβαλλοντικό και οικολογικό κεφάλαιο”, η προστασία, η αναβάθμιση και ο εμπλουτισμός του οποίου αποτελούν βασικό στόχο του σχεδίου.

Έτσι, η δημιουργία σταθμού αφαλάτωσης σε αυτή την περιβαλλοντικά ευαίσθητη και ήδη βεβαρημένη από το σταθμό επεξεργασίας λυμάτων και το αεροδρόμιο περιοχή δεν την αναβαθμίζει, αλλά αντίθετα την υποβαθμίζει θέτοντας σε κίνδυνο την ισορροπία του οικοσυστήματός της.

Συνεχίζοντας ο εισηγητής επέκρινε την προκήρυξη προσφορών από την πλευρά της κυβέρνησης, χωρίς να προηγηθεί μελέτη για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του συγκεκριμένου έργου, όπως προνοείται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για την εισαγωγή του συστήματος επιμέτρησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Ο ίδιος κάλεσε στη συνέχεια την κυβερνητική πλευρά να επανεξετάσει το όλο θέμα της ανέγερσης σταθμού αφαλάτωσης στη συγκεκριμένη περιοχή λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη και τις απόψεις του Δήμου Λάρνακας. Τέλος, ο εισηγητής κάλεσε την κυβέρνηση να μελετήσει την εναλλακτική λύση της επέκτασης του υφιστάμενου σταθμού αφαλάτωσης αντί για την κατασκευή νέου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, στα πλαίσια της εξέτασης θέματος, ζήτησε να ενημερωθεί ειδικότερα:

- 1) Για τους λόγους για τους οποίους αποφασίστηκε η αλλαγή και η μεταφορά του χώρου κατασκευής του σταθμού αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στη Λάρνακα, κατά παράβαση τόσο του Τοπικού Σχεδίου Λάρνακας όσο και του Προγράμματος Προστασίας και Διαχείρισης των Αλυκών της Λάρνακας.
- 2) Για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που είναι δυνατό να επιφέρει η κατασκευή του σταθμού αφαλάτωσης στο ευαίσθητο οικοσύστημα των Αλυκών της Λάρνακας αλλά και στη συγκεκριμένη θαλάσσια περιοχή.
- 3) Για το αν στη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα περιλαμβάνεται και η χωροθέτηση του έργου, καθώς και αν, σε περίπτωση που η περιβαλλοντική μελέτη αποδείξει ότι η συγκεκριμένη περιοχή είναι ακατάλληλη από περιβαλλοντικής πλευράς για την κατασκευή του εργοστασίου, υπάρχει πρόθεση της κυβερνητικής πλευράς να εξετάσει την επιλογή άλλου χώρου.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, τοποθετούμενος ενώπιον της Επιτροπής επί του όλου θέματος, ανέφερε τα πιο κάτω:

- 1) Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για αλλαγή του χώρου κατασκευής του εργοστασίου αφαλάτωσης λήφθηκε με γνώμονα αφενός το κόστος και αφετέρου την προστασία του περιβάλλοντος. Πιο συγκεκριμένα, η κατασκευή του εργοστασίου σε περιοχή που θα απέχει εννέα χιλιόμετρα από την ακτή θα απαιτούσε και την κατασκευή αγωγών μήκους εννέα χιλιομέτρων, γεγονός που θα αύξανε όχι μόνο το κόστος εκτέλεσης του έργου αλλά και την περιβαλλοντική επιβάρυνση της περιοχής. Με την αλλαγή της τοποθεσίας το εργοστάσιο θα γειτνιάζει αφενός με το διυλιστήριο της Τερσεφάνου, στο οποίο ήδη υπάρχουν αγωγοί για τη μεταφορά νερού και έτσι θα μπορεί να εξυπηρετείται και η μονάδα αφαλάτωσης, και αφετέρου με το σταθμό τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων με αποτέλεσμα να μην αναμένεται ιδιαίτερη αύξηση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης. Επιπλέον, ο επιλεγμένος χώρος κατασκευής του εργοστασίου δε βρίσκεται μέσα στην περιοχή που καλύπτεται από το Πρόγραμμα Προστασίας και Διαχείρισης των Αλυκών της Λάρνακας.
- 2) Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις στο θαλάσσιο χώρο όπου θα εκχύνεται η άλμη έχουν προσμετρηθεί από το Τμήμα Αλιείας του υπουργείου και έχει υπολογιστεί ότι για τη μείωση των επιπτώσεων της άλμης στη θαλάσσια ζωή σε ακτίνα μόνο εκατό μέτρων από το σημείο όπου αυτή θα χύνεται απαιτείται αγωγός μήκους χίλιων πεντακόσιων μέτρων, πράγμα που θα αποτελέσει όρο του σχετικού συμβολαίου. Αναφορικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις στο χώρο κατασκευής του εργοστασίου, αυτές θα προσμετρηθούν στα πλαίσια της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τη διεξαγωγή της οποίας αποφάσισε το Υπουργικό Συμβούλιο και η οποία θα γίνεται παράλληλα με την εκτέλεση του έργου λόγω του επείγοντος χαρακτήρα του όλου θέματος. Ανάλογα με τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής, θα ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για τον περιορισμό σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο βαθμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην εν λόγω περιοχή.

3) Η περιβαλλοντική μελέτη δεν περιλαμβάνει και τη χωροθέτηση του έργου η οποία αποφασίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο. Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για την εισαγωγή του συστήματος επιμέτρησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον, η μελέτη γίνεται από το πρόσωπο στο οποίο έχει κατακυρωθεί η προσφορά, με βάση κριτήρια που θέτει η αρμόδια τεχνική επιτροπή, η οποία και αξιολογεί την όλη μελέτη. Σε περίπτωση που ο επιλεγμένος για την κατασκευή του έργου χώρος αποδειχθεί ακατάλληλος, την αρμοδιότητα για αλλαγή του χώρου έχει το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο έχει και την ευθύνη για τη λήψη της πολιτικής αυτής απόφασης. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το Υπουργικό Συμβούλιο δεν έχει μελετήσει την πιθανότητα αλλαγής του χώρου κατασκευής του εργοστασίου αφαλάτωσης.

Ο Υπουργός ανέφερε τέλος στην Επιτροπή ότι η επέκταση του υφιστάμενου σταθμού αφαλάτωσης της Δεκέλειας αντί για την κατασκευή νέου δε συζητείται από την κυβέρνηση, αφού ως θέμα πολιτικής δεν είναι σοφό όλες οι ανάγκες της Δημοκρατίας σε υδάτινους πόρους να καλύπτονται από σταθμό ο οποίος βρίσκεται σε μη ελεγχόμενη από την ίδια περιοχή.

Ο δήμαρχος Λάρνακας ανέφερε στην Επιτροπή ότι ο δήμος διαφωνεί ριζικά με την κατασκευή του εργοστασίου αφαλάτωσης στη συγκεκριμένη τοποθεσία, η οποία είναι ήδη από περιβαλλοντικής άποψης βεβαρημένη λόγω του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων αλλά και του αεροδρομίου, ενώ αντίθετα θα έπρεπε να ήταν προστατευόμενη, σύμφωνα με το Τοπικό Σχέδιο Λάρνακας και το Πρόγραμμα Προστασίας και Διαχείρισης των Αλυκών, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο. Ο ίδιος κατέκρινε το γεγονός ότι η άποψη του Δήμου Λάρνακας ως του κατεξοχόν επηρεαζομένου δε λήφθηκε καθόλου υπόψη κατά τη λήψη της συγκεκριμένης απόφασης. Ολοκληρώνοντας ο δήμαρχος Λάρνακας κάλεσε την κυβέρνηση να

περιλάβει και τη χωροθέτηση του έργου στους όρους της περιβαλλοντικής μελέτης.

Θέση του εκπροσώπου του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως του Υπουργείου Εσωτερικών είναι ότι ο συγκεκριμένος χώρος ο οποίος επιλέχθηκε για την ανέγερση της μονάδας αφαλάτωσης βρίσκεται μέσα σε προστατευόμενη ζώνη λόγω των Αλυκών της Λάρνακας, ζώνη στην οποία απαγορεύεται, μεταξύ άλλων, και η ανέγερση βιομηχανικών οικοδομών. Για το λόγο αυτό, η περιβαλλοντική μελέτη πρέπει να καλύπτει και τη χωροταξική χωροθέτηση του έργου, η οποία είναι αναγκαία για να διαπιστωθεί η καταλληλότητα ή μη της περιοχής.

Ο πρόεδρος του ΕΤΕΚ, αφού πληροφόρησε την Επιτροπή ότι έχει προσωπική επαγγελματική σχέση αναφορικά με το σχέδιο περιοχής του εμπορικού και αστικού κέντρου της Λάρνακας με την ιδιότητα του συντονιστή της ομάδας μελέτης για το σχέδιο αυτό, διευκρίνισε ότι για το συγκεκριμένο θέμα εκπροσωπεί το ΕΤΕΚ. Θέση του ΕΤΕΚ, δήλωσε, είναι ότι η Λάρνακα είναι ήδη περιβαλλοντικά βεβαρημένη περιοχή και ότι η κατασκευή του σταθμού αφαλάτωσης θα επηρεάσει και θα υποβαθμίσει ακόμα περισσότερο το βιότοπο των Αλυκών της Λάρνακας. Για οποιοδήποτε έργο, ανέφερε ο ίδιος, και ιδιαίτερα για τα δημόσια έργα θα πρέπει να διεξάγεται μελέτη πολεοδομικής χωροθέτησης, πριν αποφασιστεί η εκτέλεσή τους, πράγμα που δε συνέβηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση. Το ΕΤΕΚ εισηγείται την αλλαγή του χώρου κατασκευής του έργου, σε περίπτωση που η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων αποδείξει ότι η επιλεγμένη στη Λάρνακα περιοχή είναι ακατάλληλη.

Η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου ανέφερε ότι η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων πρέπει να γίνεται πριν από την έναρξη του έργου και να περιλαμβάνει τη χωροθέτησή του αλλά και όλα τα συναφή έργα υποδομής.

Ειδικότερα, ο εκπρόσωπος του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών, κατακρίνοντας αρχικά την επιλογή του χώρου χωρίς την ενημέρωση και τη συμμετοχή

των τοπικών αρχών, ανέφερε ότι πριν από τη διεξαγωγή λεπτομερούς μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα έπρεπε να διεξαχθεί μελέτη για την επιλογή του καταλληλότερου χώρου, του μεγέθους και της μεθόδου αφαλάτωσης, η οποία θα έπρεπε να γίνει από ανεξάρτητους μελετητές. Περαιτέρω, ο νέος χώρος που προτείνεται, σύμφωνα με τον ίδιο, μειονεκτεί ως προς το ότι βρίσκεται πολύ κοντά στο σταθμό επεξεργασίας λυμάτων και σε μια περιβαλλοντικά ευαίσθητη και αξιόλογη περιοχή, καθώς και ως προς το ότι η μεταφορά ρεύματος υψηλής τάσης συνεπάγεται την εγκατάσταση σειράς πυλώνων, οι οποίοι θα διασχίζουν τόσο τα περίχωρα της Λάρνακας όσο και τις Αλυκές με επιζήμιες συνέπειες τόσο για το περιβάλλον όσο και για την υγεία των πολιτών.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, αφού έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία και τις απόψεις που τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε ομόφωνα στις πιο κάτω θέσεις και εισηγήσεις:

- 1) Αντιλαμβάνεται την ανάγκη άμεσης κατασκευής δεύτερου σταθμού αφαλάτωσης λόγω της λειψυδρίας που μαστίζει τη χώρα μας, τονίζει όμως ότι η διαδικασία λήψης της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για την κατασκευή του σταθμού αφαλάτωσης στην περιοχή των Αλυκών της Λάρνακας δεν ορθολογική και τη βρίσκει αντίθετη για λόγους αρχής. Οι Αλυκές της Λάρνακας αποτελούν σημαντικό βιότοπο και περιβαλλοντικά αξιόλογη και ευαίσθητη περιοχή, η οποία είναι ήδη περιβαλλοντικά βεβαρημένη λόγω του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων και του αεροδρομίου, ενώ βρίσκεται σε προστατευόμενη ζώνη, σύμφωνα με το Τοπικό Σχέδιο Λάρνακας. Είναι αντιφατικό το ίδιο το κράτος να καθορίζει τις διάφορες πολεοδομικές ζώνες και ιδιαίτερα τις προστατευόμενες λόγω της περιβαλλοντικής τους αξίας, όπως στην περίπτωση, αλλά εκ των υστέρων το ίδιο να τις παραβιάζει.

- 2) Επισημαίνει τη διαφοροποίηση της αρχικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για παράλληλη διεξαγωγή της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων με την κατασκευή της δεύτερης μονάδας αφαλάτωσης και επιδοκιμάζει την τελική απόφασή του για διεξαγωγή της μελέτης πριν από την έναρξη της έργου.
- 3) Θεωρεί τη χωροθέτηση των έργων καθοριστικό παράγοντα στην επιμέτρηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, γι' αυτό και εισηγείται τη συμπερίληψη στους όρους διεξαγωγής της μελέτης για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του σταθμού αφαλάτωσης και μελέτης χωροθέτησης. Η Επιτροπή θεωρεί επίσης απαραίτητη την αλλαγή της επιλεγμένης περιοχής, σε περίπτωση που η περιβαλλοντική μελέτη αποδείξει ότι η εκτέλεση του έργου θα είναι δυσανάλογα επιζήμια για το περιβάλλον και κυρίως για το βιότοπο των Αλυκών.
- 4) Καλεί ακόμα μια φορά τις αρμόδιες αρχές να τηρούν κατά γράμμα τη διαδικασία που προβλέπει η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για το σύστημα επιμέτρησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον (αριθμός απόφασης 35700 του 1991), η οποία συνίσταται τόσο στην προκαταρκτική περιβαλλοντική εξέταση (ΠΠΕ) πριν από τον προγραμματισμό του έργου όσο και στη διεξαγωγή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων πριν από την έναρξη της εκτέλεσης του έργου.
- 5) Έχει την άποψη ότι, πριν να ληφθούν οποιεσδήποτε αποφάσεις, θα έπρεπε να είχε προηγηθεί διάλογος με το Δήμο Λάρνακας και με άλλους τοπικούς φορείς, δεδομένου ότι οι κάτοικοι της περιοχής είναι οι κατεξοχήν επηρεαζόμενοι, αφού με τη δημιουργία του σταθμού αφαλάτωσης υποβαθμίζεται το περιβάλλον, η ποιότητα ζωής τους και η τουριστική ανάπτυξη της περιοχής τους.
- 6) Τονίζει ότι η προστασία του περιβάλλοντος είναι εξίσου σημαντική με την εξεύρεση υδάτινων πόρων, γι' αυτό και θα πρέπει να γίνεται τέτοιος προγραμματισμός και να λαμβάνονται τέτοιες αποφάσεις για την επίλυση του υδατικού προβλήματος, που να

προκαλούνται οι ελάχιστες δυνατές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Τέλος, η Επιτροπή ομόφωνα αποφάσισε ότι θα παρακολουθεί την εξέλιξη του όλου θέματος και θα αναμένει να ενημερωθεί από τις αρμόδιες αρχές για τα αποτελέσματα της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και για τις τελικές αποφάσεις της εκτελεστικής εξουσίας, χωρίς να αποκλείει και το ενδεχόμενο να επανεξετάσει το όλο θέμα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για το θέμα που τιτλοφορείται “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση”

Παρόντες:

Γιαννάκης Αγαπίου, πρόεδρος

Μάριος Ματσάκης

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα εξέτασε το πιο πάνω θέμα, έπειτα από ομόφωνη απόφαση της επιτροπής, σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 2 και 16 Νοεμβρίου 1998. Στα πλαίσια της εξέτασης του θέματος, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής ο Υπουργός Εσωτερικών και εκπρόσωποι του υπουργείου του, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Αρχηγείου Αστυνομίας καθώς και εκπρόσωποι της Κίνησης Στήριξης Αλλοδαπών, της Διεθνούς Αμνηστίας Κύπρου και του Παγκύπριου Συνδέσμου για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Στις συνεδρίες της επιτροπής παρευρέθηκαν επίσης οι Βουλευτές κ. Δώρος Χριστοδουλίδης, Κώστας Παπακώστας, Κίκης Γιάγκου, Τάκης

Χατζηγεωργίου και Τάκης Χατζηδημητρίου.

Ο πρόεδρος της επιτροπής, εισάγοντας το θέμα προς συζήτηση, εκ μέρους όλων των μελών της ανέφερε ότι τα γεγονότα που έλαβαν χώρα στις 23 Οκτωβρίου 1998 στα αστυνομικά κρατητήρια Λάρνακας εναντίον ομάδας μεταναστών οδήγησαν την επιτροπή στην άμεση εγγραφή του θέματος προς εξέταση, αφού οι σκηνές βίας και βαρβαρότητας που προβλήθηκαν από τα τηλεοπτικά μέσα μαζικής ενημέρωσης ήταν πρωτόγνωρες για τα κυπριακά δεδομένα και συγκλόνισαν τόσο την επιτροπή όσο και την κυπριακή και διεθνή κοινή γνώμη. Η Κυπριακή Δημοκρατία, ως κράτος οι πολίτες του οποίου υποφέρουν από παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων εδώ και πολλά χρόνια, λόγω της τούρκικης κατοχής, θα έπρεπε να επιδεικνύει την προσήλωσή της στο σεβασμό και την προστασία τους καθώς και στην τήρηση τόσο του Συντάγματος όσο και του διεθνούς δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

A. Ιστορικό του θέματος

Η επιτροπή, για να δώσει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα στο Σώμα για το όλο θέμα, θεωρεί σκόπιμο να αναφερθεί με συντομία στο ιστορικό του.

Στις 29 Ιουνίου 1998 διασώθηκαν από τις κυπριακές αρχές εκατό δεκατρείς (113) μετανάστες- ναυαγοί, μεταξύ των οποίων έγκυες γυναίκες και παιδιά, οι οποίοι μεταφέρθηκαν στο ξενοδοχείο “Πεύκος” στη Λεμεσό. Ο καπετάνιος του πλοίου συνελήφθη και κρατήθηκε στις Κεντρικές Φυλακές. Μέχρι τις 11 Αυγούστου 1998 δεκατρείς μετανάστες συριακής αιγυπτιακής και λιβανέζικης καταγωγής απελάθηκαν, ένας μετανάστης κουρδικής καταγωγής απέδρασε, δύο αναγνωρίστηκαν ως πολιτικοί πρόσφυγες και μεταφέρθηκαν στο ξενοδοχείο “Crown” στη Λευκωσία και εν τω μεταξύ γεννήθηκαν δύο παιδιά. Στις 19 Αυγούστου 1998 τριάντα μετανάστες μεταφέρθηκαν στα αστυνομικά κρατητήρια Λάρνακας. Από τις 26 Αυγούστου μέχρι τις 25 Οκτωβρίου 1998 απελάθηκαν άλλοι δεκατέσσερις μετανάστες από τη Νιγηρία και την Μπανγκλαντές και

αναγνωρίστηκαν ως πολιτικοί πρόσφυγες άλλοι οχτώ.

Στις 23 Οκτωβρίου 1998, ομάδα αντρών της Μηχανοκίνητης Μονάδας Άμεσης Δράσης (ΜΜΑΔ), κατά τη διάρκεια οργανωμένης επιχείρησης καταστολής κατ' ισχυρισμόν εξέγερσης των τριάντα μεταναστών που βρίσκονταν στα κρατητήρια Λάρνακας, χρησιμοποίησε βία εναντίον αριθμού άοπλων κρατουμένων που βρίσκονταν υπό τον πλήρη έλεγχο της, κτυπώντας τους με ρόπαλα και άλλα μέσα σε διάφορα μέρη του σώματος. Οι σκηνές αυτές προβλήθηκαν από διάφορους τηλεοπτικούς σταθμούς. Μετά τα πιο πάνω επεισόδια, από τους μετανάστες που κρατούνταν στα αστυνομικά κρατητήρια Λάρνακας παρέμειναν εκεί μόνο πέντε και οι υπόλοιποι μεταφέρθηκαν στις Κεντρικές Φυλακές και στους αστυνομικούς σταθμούς Κοφίνου, Ξυλοτύμπου και Ξυλοφάγου.

B. Ισχύον δίκαιο για τους μετανάστες

Η επιτροπή, για σκοπούς πλήρους ενημέρωσης του Σώματος, κρίνει αναγκαίο να αναφερθεί στο ισχύον διεθνές δίκαιο και στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας που κατοχυρώνουν τα ελάχιστα δικαιώματα των μεταναστών, ανεξάρτητα από το καθεστώς τους, ως πολιτικών ή οικονομικών προσφύγων.

Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχει συγκεκριμένη διεθνής σύμβαση που να διέπει τα δικαιώματα των οικονομικών προσφύγων και δεν υπάρχει υποχρέωση οποιουδήποτε κράτους να αποδεχθεί την παραμονή τους στο έδαφός του, το διεθνές δίκαιο των ανθρώπινων δικαιωμάτων με τις συμβάσεις του¹ και άλλα διεθνή κείμενα αναγνωρίζει κάποια θεμελιώδη δικαιώματα τα οποία είναι κατοχυρωμένα για όλους τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως της νόμιμης ή μη παραμονής τους στο έδαφος οποιουδήποτε κράτους, και τα οποία δικαιώματα τα κράτη που προσχώρησαν στις σχετικές

---

¹ Οικουμενική Διακήρυξη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Διεθνές Σύμφωνο για Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα, Διεθνές Σύμφωνο για Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα, Σύμβαση εναντίον των Βασανιστηρίων της Απάνθρωπης και Ταπεινωτικής Μεταχείρισης, Διεθνής Σύμβαση για την

συμβάσεις, όπως η Κυπριακή Δημοκρατία, πρέπει να τα σέβονται και να τα διασφαλίζουν. Το δικαίωμα στη ζωή, η απαγόρευση της δουλείας, η απαγόρευση των βασανιστηρίων, της απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης, η αρχή της μη αναδρομικότητας των αδικημάτων, η αναγνώριση ικανότητας δικαίου σε κάθε πρόσωπο, η ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας, το δικαίωμα της ελευθερίας και της ασφάλειας, η μη στέρηση της ελευθερίας οποιουδήποτε προσώπου παρά μόνο με απόφαση ανεξάρτητου δικαστηρίου, το δικαίωμα της ανθρώπινης μεταχείρισης και του σεβασμού της έμφυτης αξιοπρέπειας κάθε προσώπου και της πολιτιστικής του ταυτότητας σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του καθώς και το δικαίωμα της ισότητας όλων των ανθρώπων ενώπιον των δικαστηρίων αποτελούν τον πυρήνα των δικαιωμάτων κάθε ανθρώπου².

Το Δεύτερο Μέρος του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας κατοχυρώνει σε όλα τα πρόσωπα, ανεξάρτητα από το αν είναι πολίτες της Δημοκρατίας ή μη, τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες, καθορίζοντας και τους περιορισμούς στους οποίους υπόκεινται τα δικαιώματα αυτά. Ειδικότερα, διασφαλίζεται το δικαίωμα στη ζωή, το δικαίωμα της σωματικής ακεραιότητας, η απαγόρευση των βασανιστηρίων, της απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης, το δικαίωμα της ελευθερίας και της προσωπικής ασφάλειας η οποία μόνο μετά από απόφαση δικαστηρίου μπορεί να περιοριστεί κ.λπ.

Σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, στις περιπτώσεις που οποιοδήποτε πρόσωπο ισχυρίζεται ότι είναι πολιτικός πρόσφυγας, το κράτος υποδοχής υπέχει ακόμα περισσότερες υποχρεώσεις ως προς τη διερεύνηση των ισχυρισμών του, την απόλαυση όλων των δικαιωμάτων του, τις συνθήκες κράτησης

Καταπολέμηση Όλων των Φυλετικών Διακρίσεων, Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού, Διεθνής Σύμβαση για τους Πρόσφυγες, Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

και τελικά την υποχρέωση μη απέλασης ή επαναπατρισμού του, σε περίπτωση που αναγνωρισθεί ως πολιτικός πρόσφυγας.

Γ. Θέσεις που εκφράστηκαν στην επιτροπή

Ο Υπουργός Εσωτερικών ανέφερε στην επιτροπή ότι η Κυπριακή Δημοκρατία εφαρμόζει και σέβεται τις διεθνείς συμβάσεις ανθρώπινων δικαιωμάτων που έχει επικυρώσει, παράλληλα όμως έχει την υποχρέωση να εφαρμόζει το νόμο και την τάξη σε ό,τι αφορά την εσωτερική πτυχή του προβλήματος των παράνομων μεταναστών. Το πρόβλημα της παράνομης μετανάστευσης, ανέφερε ο υπουργός, είναι διεθνές και κάτω απ' αυτό το πρίσμα η χώρα μας πρέπει να το αντιμετωπίσει. Το Υπουργείο Εσωτερικών, τόνισε ο υπουργός, έχει ανταποκριθεί πλήρως στις υποχρεώσεις του σε σχέση με τους συγκεκριμένους μετανάστες, τόσο γι' αυτούς που επικαλούνται την ιδιότητα του πολιτικού πρόσφυγα όσο και για τους οικονομικούς πρόσφυγες. Οι συνθήκες κράτησης των συγκεκριμένων μεταναστών είναι πολύ ικανοποιητικές, ανέφερε ο υπουργός, αλλά εν πάση περιπτώσει το Υπουργικό Συμβούλιο, μέσα στα πλαίσια πιο οργανωμένης αντιμετώπισης του προβλήματος των μεταναστών, ενέκρινε με απόφασή του την οικοδόμηση ειδικού χώρου κράτησής τους, με περισσότερες διευκολύνσεις, στον ευρύτερο χώρο των Κεντρικών Φυλακών. Αναφορικά με τα επεισόδια της 23ης Οκτωβρίου 1998, ο υπουργός ανέφερε ότι το κράτος έχει ευαισθητοποιηθεί, γι' αυτό και διατάχθηκε ποινική έρευνα της οποίας τα πορίσματα θα πρέπει να αναμένονται, πριν εξαχθούν οποιαδήποτε συμπεράσματα.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας ανέφερε στην επιτροπή ότι για τα γεγονότα της 23ης Οκτωβρίου 1998 έχει διαταχθεί ποινική έρευνα και θα πρέπει να αναμένεται το πόρισμά της, για να αποδοθούν οποιεσδήποτε ευθύνες. Σημαντική όμως, συνέχισε ο ίδιος, είναι και η αντίδραση του κράτους σε τέτοια περιστατικά, ανάλογα με

---

² Θεμελιώδη δικαιώματα που ανήκουν σε κάθε πρόσωπο αποτελούν επίσης το δικαίωμα κάθε προσώπου να φεύγει και να επιστρέφει στη χώρα του, η ελευθερία της γνώμης, ο σεβασμός της ιδιωτικής

την οποία φαίνεται η προσήλωσή του ή μη στην προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων και η διάθεσή του να συμμορφωθεί με το διεθνές δίκαιο των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η άμεση αντίδραση της κυπριακής πολιτείας, ανέφερε ο Γενικός Εισαγγελέας, αποδεικνύει την προσήλωσή της στις αρχές των ανθρώπινων δικαιωμάτων και κατ' επέκταση μειώνεται το πολιτικό κόστος της καταδίκης της από τη διεθνή κοινότητα. Ο Γενικός Εισαγγελέας ανέφερε ότι το νομοσχέδιο για το πολιτικό άσυλο έχει σχεδόν ολοκληρωθεί και αναμένεται σύντομα να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων για συζήτηση και ψήφιση.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως καθώς και της αστυνομίας ανέφεραν ότι στις 23 Οκτωβρίου 1998 οι μετανάστες, που βρίσκονταν στα αστυνομικά κρατητήρια Λάρνακας, άρχισαν να δημιουργούν επεισόδια, όπως το άναμμα φωτιάς μέσα στα κρατητήρια, επειδή τους ανακοινώθηκε ότι πέντε από αυτούς θα απελαύνονταν. Επειδή η Αστυνομική Διεύθυνση Λάρνακας δεν μπορούσε να θέσει υπό τον έλεγχό της τα επεισόδια, ζήτησε την ενίσχυσή της από τη Μηχανοκίνητη Ομάδα Άμεσης Δράσης (ΜΜΑΔ), η οποία επενέβη με όλα τα γνωστά αποτελέσματα. Η αστυνομία και το αρμόδιο υπουργείο, όπως οι ίδιοι εκπρόσωποι ανέφεραν, διέταξαν αμέσως μετά τα επεισόδια τη διεξαγωγή πειθαρχικής έρευνας, η οποία όμως διακόπηκε λόγω της ποινικής έρευνας που διατάχθηκε από το Γενικό Εισαγγελέα. Θέση του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, όπως αυτή διαβιβάστηκε τόσο από τους εκπροσώπους του υπουργείου του όσο και με επιστολή του προς την επιτροπή, είναι ότι θα ληφθούν όλα τα αναγκαία τιμωρητικά μέτρα κατά παντός υπευθύνου, στα πλαίσια των νόμων και των κανονισμών, εφόσον από την ποινική ανάκριση προκύψουν οποιοσδήποτε ευθύνες.

Οι εκπρόσωποι των μη κυβερνητικών οργανώσεων, Κίνηση Στήριξης Αλλοδαπών, Διεθνής Αμνηστία Κύπρου και Παγκύπριος Σύνδεσμος για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ανέφεραν στην επιτροπή ότι καταδικάζουν τα γεγονότα της 23ης Οκτωβρίου 1998 εναντίον των μεταναστών και θεωρούν ότι, ανεξάρτητα από τα πορίσματα της ποινικής έρευνας, τα δικαιώματα των υπό αναφορά μεταναστών παραβιάστηκαν κατάφωρα. Πιο συγκεκριμένα, οι εκπρόσωποι των πιο πάνω οργανώσεων ανέφεραν ότι υπήρξε καταφανώς υπερβολική βία της ΜΜΑΔ εναντίον άοπλων μεταναστών και οι ίδιες οι συνθήκες κράτησης των μεταναστών είναι απαράδεκτες και τόσο χαμηλού επιπέδου που συνιστούν από μόνες τους απάνθρωπη μεταχείριση. Επίσης, παρατήρησαν ότι υπήρξε αδικαιολόγητος χωρισμός οικογενειών, ότι δεν υπήρξε καμία ευαισθητοποίηση και συμμόρφωση με το διεθνές δίκαιο εκ μέρους των αρχών, ειδικά για τα παιδιά και τις έγκυες γυναίκες που περιλαμβάνονται στους μετανάστες, και τέλος ότι η κράτηση όλων των μεταναστών ήταν και εξακολουθεί να είναι παράνομη, αφού ουδέποτε εμφανίσθηκαν ενώπιον δικαστηρίου και κρατούνται επ' αόριστο χωρίς δικαστικό διάταγμα.

Ειδικότερα, οι εκπρόσωποι της Κίνησης Στήριξης Αλλοδαπών ανέφεραν ότι, με βάση πληροφορίες που εξασφάλισαν από τους ίδιους τους μετανάστες, παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κακοποιήσεις μεταναστών έλαβαν χώρα και σε προγενέστερο της 23ης Οκτωβρίου χρόνο, οι οποίες καταγγέλλθηκαν και εκκρεμεί και γι' αυτές πόρισμα ποινικών ανακριτών. Οι ίδιοι εκπρόσωποι κατέκριναν επίσης τη μη παραχώρηση άδειας, για κατ' ισχυρισμό λόγους ασφάλειας, από την Αστυνομική Διεύθυνση Λεμεσού για ελάχιστη μορφή ψυχαγωγίας των παιδιών υπό την επίβλεψη Κύπριων πολιτών που προθυμοποιήθηκαν για το σκοπό αυτό. Αναφορικά με τις κακοποιήσεις της 23ης Οκτωβρίου, οι εκπρόσωποι της Κίνησης Στήριξης Αλλοδαπών τόνισαν ότι υπάρχουν τόσο πολιτικές ευθύνες του αρμόδιου υπουργού όσο και ευθύνες

του λειτουργού μετανάστευσης υπό τη φροντίδα του οποίου βρίσκονταν οι μετανάστες και του οποίου οι οδηγίες προκάλεσαν την αστυνομική επιχείρηση, αλλά και των μελών της ΜΜΑΔ που επέδειξαν πρωτόγνωρη βαρβαρότητα.

Οι εκπρόσωποι της Διεθνούς Αμνηστίας Κύπρου ανέφεραν ειδικότερα ότι το όλο θέμα διερευνάται από τη Διεθνή Γραμματεία της Διεθνούς Αμνηστίας στο Λονδίνο, η οποία και θα αναλάβει δράση για την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των μεταναστών.

Δ. Τοποθέτηση της επιτροπής

Ολοκληρώνοντας την εξέταση του θέματος και υπό το φως όλων των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα κατέληξε ομόφωνα στις πιο κάτω θέσεις και διαπιστώσεις:

- 1) Το φαινόμενο της μετανάστευσης ανθρώπων για λόγους είτε πολιτικούς είτε οικονομικούς, που παρατηρείται στην Κύπρο, δεν είναι τοπικό αλλά διεθνές και υπ' αυτό το πρίσμα θα πρέπει να το αντιμετωπίσει η Κυπριακή Δημοκρατία. Η επιτροπή επισημαίνει ότι οι πλείστοι μετανάστες παραπλανούνται από επιτηδείς, οι οποίοι έναντι αδρής αμοιβής τούς υπόσχονται μεταφορά τους σε χώρες όπου θα μπορούν να έχουν ανθρώπινες συνθήκες διαβίωσης και ευκαιρίες για ένα καλύτερο μέλλον. Για τους πιο πάνω λόγους, η επιτροπή καλεί την κυβέρνηση να συνεργαστεί σε περιφερειακό και σε διεθνές επίπεδο με άλλα κράτη για την αντιμετώπιση και περιορισμό του πιο πάνω φαινομένου.
- 2) Η επιτροπή τονίζει για ακόμα μια φορά ότι η Κυπριακή Δημοκρατία δεσμεύεται και οφείλει, κατά την αντιμετώπιση του φαινομένου της μετανάστευσης και ειδικότερα αναφορικά με το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των μεταναστών, να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της που απορρέουν τόσο από το ίδιο το Σύνταγμά της όσο και από το διεθνές εθιμικό δίκαιο και τις διεθνείς συμβάσεις που αφορούν

ανθρώπινα δικαιώματα και τις οποίες έχει κυρώσει.

- 3) Η επιτροπή καταδικάζει και εκφράζει το συγκλονισμό της για όσα συνέβηκαν στις 23 Οκτωβρίου 1998 εναντίον των μεταναστών που κρατούνταν στα αστυνομικά κρατητήρια Λάρνακας από δυνάμεις της Μηχανοκίνητης Μονάδας Άμεσης Δράσης (ΜΜΑΔ). Η επιτροπή θεωρεί ότι, ανεξάρτητα του τι προηγήθηκε των γεγονότων που διαδραματίστηκαν στον περίβολο των κρατητηρίων Λάρνακας, τα πρόσωπα αυτά υπέστησαν βασανιστήρια, απάνθρωπη και ταπεινωτική μεταχείριση κατά παράβαση των προνοιών του Συντάγματος και του διεθνούς δικαίου. Συναισθανόμενη τις ευθύνες της Κύπρου έναντι της διεθνούς κοινότητας, η επιτροπή εκφράζει την ανησυχία της για τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων οποιουδήποτε μετανάστη κατά τη διάρκεια παραμονής του στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Για το σκοπό αυτό, η επιτροπή καλεί το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας να επισπεύσει τη διερεύνηση οποιασδήποτε πράξης ή παράλειψης των αρμόδιων αρχών, η οποία είχε ως συνέπεια την καταπάτηση των δικαιωμάτων των συγκεκριμένων μεταναστών, έτσι που να απονεμηθούν σύντομα τόσο ποινικές όσο και πολιτικές ευθύνες εκεί και όπου υπάρχουν.
- 4) Η επιτροπή παρατηρεί και εκφράζει την ανησυχία της για τη συνεχιζόμενη ανυπαρξία κατάλληλων εγκαταστάσεων για διαμονή μεταναστών, παρ' όλο που το φαινόμενο της μετανάστευσης στην Κύπρο είχε επανειλημμένως προβλεφθεί και από την ίδια, και για την παράνομη και καταδικαστέα πρακτική της κράτησης μεταναστών σε φυλακές ή κρατητήρια μαζί με υποδίκους ή καταδίκους και μάλιστα χωρίς να προηγηθεί οποιαδήποτε δικαστική διαδικασία. Για τους πιο πάνω λόγους, η επιτροπή καλεί τις αρμόδιες αρχές να λάβουν άμεσα μέτρα για τη δημιουργία κατάλληλων χώρων διαμονής μεταναστών, έτσι που οι συνθήκες διαβίωσής τους να

συνάδουν με τις διεθνείς μας υποχρεώσεις, αλλά και να μη δημιουργούνται περαιτέρω κοινωνικά προβλήματα.

- 5) Η επιτροπή εκφράζει επίσης την απαρέσκειά της για τη μη ανταπόκριση της εκτελεστικής εξουσίας στις συνεχείς εκκλήσεις της για δημιουργία κατάλληλων χώρων υποδοχής και περιορισμού των μεταναστών. Στο σημείο αυτό, η επιτροπή επιθυμεί να τονίσει ότι αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στις συνθήκες κράτησης και στη φροντίδα των παιδιών αλλά και των εγκύων γυναικών που περιλαμβάνονταν στους συγκεκριμένους μετανάστες και καταδικάζει την αρχική άρνηση των αρμόδιων αρχών να παραχωρήσουν άδεια για ελάχιστης μορφής ψυχαγωγία ή εκπαίδευση των παιδιών υπό την επίβλεψη Κύπριων πολιτών που προθυμοποιήθηκαν για το σκοπό αυτό. Ωστόσο, στο σημείο αυτό η επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για την αλλαγή στη στάση των αρμόδιων αρχών στο συγκεκριμένο θέμα, μετά την παρέμβαση της ίδιας, έτσι που να παραχωρηθεί στα παιδιά - μετανάστες κάποιας μορφής ψυχαγωγία και παιδεία.
- 6) Η επιτροπή εκφράζει τη δυσαρέσκειά της για τη μη επίλυση του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών μετά πάροδο τόσων μηνών και καλεί τις αρμόδιες αρχές να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα, για να επισπευσθούν οι διαδικασίες είτε επαναπατρισμού τους είτε αποστολής τους σε χώρες που θα τους δεχτούν, είτε παραχώρησης άδειας παραμονής στην Κύπρο στις περιπτώσεις των πολιτικών προσφύγων. Η επιτροπή καλεί επίσης τις αρμόδιες αρχές να σέβονται και να τηρούν τις ελάχιστες εγγυήσεις κράτησης οποιουδήποτε προσώπου, όπως αυτές προδιαγράφονται στο Σύνταγμα και στην κυπριακή νομοθεσία γενικότερα αλλά και στις διεθνείς συμβάσεις και σε άλλα διεθνή κείμενα. Περαιτέρω, η επιτροπή κατακρίνει την πρακτική της παράνομης κράτησης των μεταναστών, η οποία πραγματοποιείται χωρίς δικαστικό διάταγμα και χωρίς τους χρονικούς περιορισμούς

που προδιαγράφει το Σύνταγμα.

- 7) Η επιτροπή καλεί την κυβέρνηση να υιοθετήσει ολοκληρωμένη πολιτική μέσα στα πλαίσια του Συντάγματος και των διεθνών της υποχρεώσεων που θα ακολουθείται στο θέμα της μετανάστευσης.
- 8) Ειδικά για τους πολιτικούς πρόσφυγες και τα παιδιά, η επιτροπή καλεί τις αρμόδιες αρχές να τηρούν κατά γράμμα τις πρόνοιες της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες και της σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού και τονίζει για ακόμα μια φορά την ανάγκη επίσπευσης της κατάθεσης στη Βουλή των Αντιπροσώπων νομοσχεδίου για την παραχώρηση του πολιτικού ασύλου, προς συμμόρφωση με την πιο πάνω σύμβαση, αλλά και τροποποιητικού νομοσχεδίου του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου, έτσι που οι πρόνοιές του να συνάδουν με το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και με τις διεθνείς της υποχρεώσεις.
- 9) Τέλος, η επιτροπή θεωρεί λυπηρό το γεγονός ότι ένα κράτος, όπως η Κύπρος, το οποίο πρέπει να είναι πιο ευαισθητοποιημένο και να διασφαλίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριφέρεται με τρόπο που το εκθέτει διεθνώς.

Η επιτροπή, υπό το φως της διεξαγωγής ποινικής ανάκρισης για τα γεγονότα της 23ης Οκτωβρίου 1998, το πόρισμα της οποίας αναμένει ότι θα της κοινοποιηθεί, επιφυλάσσεται να επανεξετάσει το όλο θέμα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων - Εγκλωβισμένων - Αγνοουμένων - Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού - Αμαθούντας”

Παρόντες:

Αριστοφάνης Γεωργίου, πρόεδρος

Κώστας Παπακώστας

Κίκης Γιάγκου

Λευτέρης Χριστοφόρου

Μάριος Ματσάκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων εξέτασε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα ύστερα από πρόταση του Μέλους της, Βουλευτή της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ -Αριστερά -Νέες Δυνάμεις, κ. Κίκη Γιάγκου σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 18 Νοεμβρίου 1998. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών, ο πρόεδρος του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Λεμεσού-Αμαθούντας (ΣΑΛΑ), ο δήμαρχος Αγίου Αθανασίου, καθώς και εκπρόσωποι των τοπικών οργανώσεων των οικισμών Καψάλου, Μακαρίου Γ', Ομόνοιας και Καθολικής.

Ο εισηγητής κ. Κίκης Γιάγκου εισάγοντας το όλο θέμα τόνισε την ανάγκη για άμεση σύνδεση των οικισμών Καψάλου, Μακαρίου Γ', Ομόνοιας και Καθολικής με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού - Αμαθούντας, ώστε να αντιμετωπιστεί το τεράστιο και οξύ πρόβλημα οχληρίας και δυσωδίας που προκαλείται από τα υπερχειλίζοντα λύματα των οικισμών αυτών, γεγονός που ενέχει τον κίνδυνο για την πρόκληση ασθενειών λόγω των μικροβίων που υπό τέτοιες συνθήκες πολλαπλασιάζονται.

Σύμφωνα με τον κ. Κ. Γιάγκου, η ανόρυξη από τα αρμόδια κυβερνητικά τμήματα επιπρόσθετων αποχετευτικών λάκκων δεν έχει λύσει το όλο πρόβλημα λόγω της μορφολογίας του εδάφους της περιοχής.

Ο δήμαρχος Αγίου Αθανασίου, καθώς και οι εκπρόσωποι των τοπικών οργανώσεων των πιο πάνω επηρεαζόμενων οικισμών, επιβεβαίωσαν τα όσα αναφέρθηκαν από τον εισηγητή του θέματος και ζήτησαν την άμεση σύνδεση των οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα, ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων τους.

Ο πρόεδρος του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Λεμεσού-Αμαθούντας δήλωσε ότι τα προβλήματα που αναφέρθηκαν είναι πολλά και οξύνονται συνεχώς, γι' αυτό και το συμβούλιο προτίθεται να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για τη σύνδεση των πιο πάνω οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού-Αμαθούντας, με την προϋπόθεση όμως ότι η κυβέρνηση θα αναλάβει τη δαπάνη που απαιτείται για το έργο αυτό.

Οι εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών δήλωσαν ενώπιον της Επιτροπής ότι η σχετική πρόταση θα υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο, για να εγκρίνει την απαιτούμενη για τη σύνδεση αυτή δαπάνη, παρ' όλο που η δαπάνη για τον κεντρικό αγωγό, σύμφωνα με την πάγια πολιτική που εφαρμόζεται, βαρύνει το οικείο συμβούλιο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων, υπό το φως των πιο πάνω και με γνώμονα την ανάγκη για βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του προσφυγικού κόσμου, καλεί την κυβέρνηση να διαθέσει τα απαραίτητα κονδύλια για την εκτέλεση του όλου έργου, ώστε να δοθεί ένα τέλος στο πιο πάνω πρόβλημα, που συνεχώς επιδεινώνεται και οξύνεται.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η στάση της κυβέρνησης έναντι των προβλημάτων του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και οι προθέσεις της στο θέμα της σφαγής των ζώων και της υγιεινής του κρέατος”

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, πρόεδρος

Γιαννάκης Θωμά

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Ευάγγελος Σαμμούτας

Στέλιος Γερασίμου

Στέλιος Στυλιανού

Νίκος Πιπτοκοπίτης

Νίκος Κλεάνθους

Ηλίας Μυριάνθους

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εξέτασε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα, έπειτα από πρόταση του προέδρου της κ. Χρίστου Μαυροκορδάτου, σε αρκετές συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 17 Οκτωβρίου 1996 και 18 Φεβρουαρίου 1999. Στο στάδιο της μελέτης του θέματος κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Υπουργός Εσωτερικών, εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Τμήμα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών), του Υπουργείου Υγείας (Τμήμα Υγειονομικών Υπηρεσιών), ο πρόεδρος και ο διευθυντής του συμβουλίου του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου, εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος, του Παγκύπριου Συνδέσμου Κρεοπωλών, καθώς και του Παγκύπριου Συνδέσμου Κτηνοτρόφων.

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Εισάγοντας το όλο θέμα ενώπιον της επιτροπής, ο εισηγητής του κ. Χρίστος Μαυροκορδάτος ανέφερε ότι το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου αποτελεί ένα νομοθετικά κατοχυρωμένο οργανισμό που ανήκει στους δήμους και στις κοινότητες που μετέχουν σ' αυτό και η δημιουργία του αποτελεί ένα σημαντικό γεγονός, γιατί πρόκειται για οργανισμό κοινής ωφελείας που διασφαλίζει τα συμφέροντα των παραγωγών και των καταναλωτών. Δυστυχώς όμως, όπως τόνισε ο εισηγητής, ο οργανισμός αυτός αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα λειτουργικής και οικονομικής φύσεως, γι' αυτό και επιβάλλεται να επισπευσθεί η διαδικασία εκσυγχρονισμού και αναβάθμισής του με κάλυψη της οικονομικής δαπάνης που απαιτείται από το κράτος.

Το κεντρικό σφαγείο, όπως επισήμανε ο εισηγητής, δεν είναι αναγνωρισμένο και εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Ένωση, επειδή δεν πληρεί ακόμη τις προδιαγραφές και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται για τη νόμιμη λειτουργία σφαγείων στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και για το λόγο αυτό δεν επιτρέπεται η εξαγωγή κυπριακού κρέατος στις πιο πάνω χώρες.

Σύμφωνα με τον εισηγητή, τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει το κεντρικό σφαγείο, πέραν των οικονομικών προβλημάτων του, επικεντρώνονται στα εξής:

- * Λόγω της ανεπάρκειας των εγκαταστάσεων, που δεν ανταποκρίνονται στο μεγάλο όγκο εργασίας του κεντρικού σφαγείου, ένα μεγάλο μέρος της εργασίας (30%-40%) γίνεται με υπερωρίες.
- * Το πολυέξοδο σύστημα διανομής των ζώων και των σφαγίων δε διαμορφώθηκε με οικονομικά κριτήρια αλλά σύμφωνα με την ευκολία των ενδιαφερομένων.
- * Η έλλειψη τριτοβάθμιας επεξεργασίας των λυμάτων δημιουργεί μεγάλα περιβαλλοντικά προβλήματα.
- * Ύπαρξη αρκετών αδυναμιών στα θέματα οργάνωσης και διοίκησης του κεντρικού σφαγείου.
- * Η τεράστια αδυναμία του συστήματος εμπορίας των κρεάτων λόγω της απουσίας Συμβουλίου Εμπορίας Κρεάτων.

Ολοκληρώνοντας, ο εισηγητής πρόσθεσε ότι σύμφωνα με μελέτη που καταρτίστηκε από τεχνική επιτροπή, που απαρτιζόταν από εκπροσώπους των αρμόδιων υπουργείων και η οποία κατατέθηκε ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου για έγκριση, διαφάνηκαν έντονα οι νέες τάσεις για φιλελευθεροποίηση και ιδιωτικοποίηση που προωθούνται από την κυβέρνηση στο θέμα της ίδρυσης και λειτουργίας σφαγείων. Όπως επισήμανε όμως ο εισηγητής, κάτι τέτοιο θα οδηγήσει

αναπόφευκτα στο μαρασμό και στην εγκατάλειψη του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου με όλα τα κακά συνεπακόλουθα. Γι' αυτό και δεν πρέπει, όπως τόνισε ο εισηγητής, να επιτραπεί η εφαρμογή οποιωνδήποτε μέτρων φιλελευθεροποίησης, χωρίς να αποκλείεται όμως η ίδρυση τεσσάρων με πέντε περιφερειακών σφαγείων ευρωπαϊκών προδιαγραφών, που θα πληρούν όλους τους κανόνες υγιεινής του κρέατος και θα καλύπτουν τις ανάγκες ολόκληρης της Κύπρου σε κρέας.

B. ΘΕΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ο Υπουργός Εσωτερικών ανέφερε ότι με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 19 Μαρτίου 1997 έχουν εγκριθεί μέτρα αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου.

Τα μέτρα αυτά έχουν σκοπό την επίλυση των προβλημάτων του κεντρικού σφαγείου και αφορούν κυρίως τα ακόλουθα:

- Η κυβέρνηση θα αναλάβει να καλύψει τη δαπάνη για αντιμετώπιση του προβλήματος της περιβαλλοντικής ρύπανσης που προκαλείται από τα λύματα του σφαγείου. Το ύψος της δαπάνης αυτής ανέρχεται στις £300.000 περίπου.
- Η κυβέρνηση θα αναλάβει να καλύψει τη δαπάνη που απαιτείται για την αναβάθμιση των εγκαταστάσεων του κεντρικού σφαγείου, ώστε να ανταποκρίνεται στις ευρωπαϊκές προδιαγραφές και να αναγνωρίζεται η λειτουργία του από την Ε.Ε. Η αναβάθμιση αυτή κρίνεται ιδιαίτερα αναγκαία, για να καταστεί δυνατή η εξαγωγή κρεάτων και αλλαντικών στις χώρες μέλη της Ε.Ε. Το ύψος της δαπάνης που απαιτείται για το σκοπό αυτό ανέρχεται στις £365.000 περίπου.
- Θα προωθηθεί αλλαγή του θεσμικού και νομοθετικού πλαισίου για τη φιλελευθεροποίηση της λειτουργίας σφαγείων, ώστε αυτά να λειτουργούν σύμφωνα με τις αυστηρές προδιαγραφές που ισχύουν στην Ε.Ε για την κατασκευή και την υγιεινή λειτουργία των σφαγείων. Στην Ε.Ε. σήμερα

προβλέπεται η λειτουργία σφαγείων τα οποία μπορούν να εξάγουν κρέας σ' όλες τις χώρες μέλη της και σφαγείων τα οποία μόνο στην εθνική επικράτεια της κάθε χώρας μέλους μπορούν να διαθέτουν κρέας.

- Βάσει της φιλελευθεροποίησης που προωθείται, θα επιτρέπεται η ίδρυση και λειτουργία σφαγείων από ιδιωτικούς φορείς τα οποία θα λειτουργούν σε συνθήκες ελεύθερης αγοράς, αφού πρώτα όμως εξασφαλιστεί η σχετική άδεια, όπως θα καθορίζεται στη νέα νομοθεσία που θα θεσπιστεί. Εξυπακούεται επίσης η ελεύθερη διαμόρφωση ως προς τα τέλη και τα δικαιώματα σφαγής.

Παράλληλα όμως προβλέπεται η ύπαρξη ενός μεταβατικού σταδίου, κατά το οποίο ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού θα καθορίζει το ανώτατο ποσό των τελών και δικαιωμάτων σφαγής.

Για τις περιοχές όπου δεν προβλέπεται ότι θα υπάρξει ενδιαφέρον από ιδιώτες για ίδρυση σφαγείων θα καταβάλλεται οικονομική βοήθεια για τη λειτουργία κοινοτικών ή μικρών περιφερειακών σφαγείων, που θα λειτουργούν κατά παρέκκλιση των ευρωπαϊκών προδιαγραφών. Η διάθεση κρεάτων από τα σφαγεία αυτά θα πραγματοποιείται μόνο σε μία ή σε καθορισμένο αριθμό κοινοτήτων.

- Η κυβέρνηση θα συνεχίσει να επιχορηγεί το κεντρικό σφαγείο με ποσοστό 20% πάνω στο πραγματικό ετήσιο έλλειμμα μέχρι την υλοποίηση της απόφασης για φιλελευθεροποίηση της λειτουργίας σφαγείων. Η ετήσια αυτή επιχορήγηση υπολογίζεται ότι ανέρχεται γύρω στις £200.000.
- Η κυβέρνηση θα μελετήσει το ενδεχόμενο να εξοφλήσει τα δάνεια του κεντρικού σφαγείου που είναι εγγυημένα από αυτή και ανέρχονται περίπου σε £2,7 εκ., μετατρέποντάς τα σε μακροχρόνιο δάνειο. Αυτό όμως θα εξεταστεί μετά τη θέσπιση της νομοθεσίας για φιλελευθεροποίηση της λειτουργίας σφαγείων και μετά την επιβολή αυξήσεων στα τέλη και στα δικαιώματα σφαγής.

- Εκτός από την προώθηση της τροποποίησης του περί Σφαγείων Νόμου και των περί Σφαγείων Κανονισμών, θα προωθηθεί και η τροποποίηση της νομοθεσίας περί υγιεινής του κρέατος, ώστε το σημερινό σύστημα ελέγχου της υγιεινής των κρεάτων να συνάδει με το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Γ. ΘΕΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οι εκπρόσωποι του Τμήματος Κτηνιατρικών Υπηρεσιών δήλωσαν ότι με την υλοποίηση των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, οι οποίες ήδη αναφέρθηκαν πιο πάνω από τον Υπουργό Εσωτερικών, θα επέλθει εξυγίανση στα προβλήματα που αντιμετωπίζει το κεντρικό σφαγείο και παράλληλα θα αναβαθμιστεί σημαντικά η κατάσταση αναφορικά με την υγιεινή των κρεάτων, ώστε να ανταποκρίνεται στις ευρωπαϊκές προδιαγραφές. Στην Κύπρο, όπως δήλωσαν οι ίδιοι εκπρόσωποι, δεν υπάρχει ακόμη κανένα σφαγείο που να πληρεί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και αυτό αποτελεί εμπόδιο για την εξαγωγή κρεάτων και αλλαντικών στις χώρες μέλη της.

Αναφορικά με την προώθηση μέτρων φιλελευθεροποίησης, οι πιο πάνω εκπρόσωποι ανέφεραν ότι όλες οι νομοθετικές ρυθμίσεις στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, που αφορούν την έγκριση και τη λειτουργία σφαγείων, καθώς και τον έλεγχο της ποιότητας των κρεάτων, περιλαμβάνουν μέτρα που διασφαλίζουν συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού πάνω σε βάσεις που αποτρέπουν τον αθέμιτο ανταγωνισμό.

Σε σχέση με τον έλεγχο της υγιεινής των κρεάτων, οι ίδιοι εκπρόσωποι δήλωσαν ότι ο έλεγχος των κρεάτων που γίνεται από τους κτηνιατρικούς λειτουργούς στα διάφορα κοινοτικά σφαγεία της Κύπρου, τα οποία αντιμετωπίζουν σοβαρά κατασκευαστικά προβλήματα, αποτελεί το μοναδικό μέτρο προστασίας της υγείας του

καταναλωτή από τη διάδοση ζωνόσων και ασθενειών των ζώων.

Οι πιο πάνω εκπρόσωποι ανέφεραν ότι σύντομα πρέπει να υπάρξει συνεργασία από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και από πλευράς των αρμόδιων υπουργείων και από πλευράς του συμβουλίου του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου για την υλοποίηση των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 19 Μαρτίου 1997 αναφορικά με την αναβάθμιση της υγιεινής των κρεάτων στα ευρωπαϊκά επίπεδα υγιεινής αλλά και στην επίλυση των προβλημάτων λειτουργίας του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας συμμερίστηκαν τις απόψεις των εκπροσώπων του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Δ. ΘΕΣΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΦΑΓΕΙΟΥ ΚΟΦΙΝΟΥ

Οι εκπρόσωποι του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου τόνισαν ότι, παρ' όλο που το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του ημερομηνίας 19 Μαρτίου 1997 υιοθέτησε μέτρα εξυγίανσης των προβλημάτων του σφαγείου, δεν έχει μέχρι στιγμής σημειωθεί οποιαδήποτε ουσιαστική πρόοδος προς την κατεύθυνση της επίλυσης των προβλημάτων που αντιμετωπίζει. Επίσης, παρ' όλο που η κυβέρνηση αποφάσισε, σύμφωνα με την πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, να παραχωρήσει την αναγκαία χρηματοδότηση προς το σφαγείο, δυστυχώς λόγω των γραφειοκρατικών διαδικασιών δεν έχει γίνει ακόμη αποδέσμευση έστω και μέρους του ποσού που εγκρίθηκε.

Αναφορικά με τη βελτίωση της οικονομικής και λειτουργικής κατάστασης του κεντρικού σφαγείου, οι πιο πάνω εκπρόσωποι επισήμαναν τα ακόλουθα:

- (α) Η οικονομική βοήθεια της κυβέρνησης είναι απαραίτητη, για να επισπευσθεί η εκτέλεση όλων των αναγκαίων έργων που στοχεύουν στη βελτίωση και αναβάθμιση των εγκαταστάσεων του κεντρικού σφαγείου, ώστε αυτό να

ανταποκρίνεται στα ευρωπαϊκά πρότυπα. Η ύπαρξη βελτιωτικών έργων θα συμβάλει στην εξασφάλιση του πιστοποιητικού έγκρισης της Ε.Ε.

(β) Το επενδυτικό πρόγραμμα του κεντρικού σφαγείου έχει ατονήσει εδώ και χρόνια λόγω έλλειψης κεφαλαίων. Το πρόγραμμα προβλέπει μεταξύ άλλων την εγκατάσταση νέων μηχανημάτων για αύξηση της παραγωγικότητας ιδιαίτερα όσον αφορά τη γραμμή παραγωγής χοίρων. Η μη αύξηση της παραγωγικότητας εμποδίζει την περαιτέρω ανάπτυξη του κεντρικού σφαγείου, ώστε να καταστεί ανταγωνιστικότερο, βελτιώνοντας έτσι και την εξυπηρέτησή του προς το κοινό.

(γ) Όσον αφορά το ύψος της παραχωρούμενης βοήθειας, δηλαδή τις £365.000 που απαιτούνται για την αναβάθμιση των εγκαταστάσεων και τις £300.000 που απαιτούνται για τη βελτίωση του συστήματος επεξεργασίας λυμάτων, πρέπει να ληφθεί υπόψη το εξής:

Οι προϋπολογισμοί των προτεινόμενων έργων έγιναν τη χρονική περίοδο 1994-95 σύμφωνα με τις τότε ισχύουσες προδιαγραφές και τα τότε ισχύοντα κοστολόγια. Γι' αυτό και κρίνεται λογικό ότι, αν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων διαφανεί η ανάγκη υιοθέτησης νέων μέτρων, θα πρέπει το πρόσθετο αυτό κόστος να περιληφθεί στην παραχωρούμενη βοήθεια μαζί με μια λογική αύξηση λόγω πληθωρισμού.

(δ) Η κυβερνητική χορηγία προς το κεντρικό σφαγείο, η οποία κυμαίνεται γύρω στο 20% του πραγματικού ετήσιου ελλείμματος, πρέπει από χρόνο σε χρόνο να αυξάνεται.

Επίσης, η κυβέρνηση πρέπει να αναλάβει την αποπληρωμή των δανείων που είναι εγγυημένα απ' αυτή, περιλαμβανομένων και των καθυστερημένων δόσεων, καθώς και τη μετατροπή τους σε ένα ενοποιημένο μακροχρόνιο δάνειο. Λόγω του σοβαρού ελλείμματος του κεντρικού σφαγείου και για να βοηθηθεί πρακτικά με

ορθολογιστική διάρθρωση της οικονομικής του βάσης κατά την έναρξη της περιόδου της ελεύθερης αγοράς, πρέπει να διαγραφεί το μέρος των υποχρεώσεων του κεντρικού σφαγείου προς την κυβέρνηση, το οποίο ανέρχεται στις £930.000. (£85.000 προς τους δανειστικούς επιτρόπους και £845.000 προς το Υπουργείο Οικονομικών).

- (ε) Το συμβούλιο του κεντρικού σφαγείου προβαίνει στη λήψη μέτρων για τον περιορισμό δαπανών και για τη βελτίωση της ανταγωνιστικής ικανότητας του οργανισμού. Σε συνεργασία με τις συντεχνίες έχει τεθεί σε λειτουργία κλιμακωτό ωράριο λειτουργίας για εξοικονόμηση χρημάτων από την υπερωριακή απασχόληση. Επίσης, ερευνάται η καθιέρωση νέων ρυθμίσεων στην υπηρεσία διανομής κρεάτων.

Οι εκπρόσωποι του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου δήλωσαν ότι το συμβούλιο του σφαγείου δεν αντιτίθεται στην ύπαρξη ελεύθερου ανταγωνισμού στον τομέα υπηρεσιών σφαγής ζώων, παρ' όλο που εκ παραδόσεως οι υπηρεσίες αυτές ανήκουν στις αρχές τοπικής διοίκησης. Όταν όμως η κυβέρνηση προχωρήσει σε νομοθετικές ρυθμίσεις οι οποίες θα επιτρέπουν τη δημιουργία και λειτουργία νέων σφαγείων - είτε δημόσιων είτε ιδιωτικών - θα πρέπει να αποκλειστεί το ενδεχόμενο οι νέες μονάδες που θα ανεγερθούν να έχουν κατασκευαστικά ή υγειονομικά επίπεδα κατώτερα από αυτά του κεντρικού σφαγείου. Επίσης, δεν πρέπει να παρέχεται η ευχέρεια για ανεξέλεγκτο καθορισμό τελών, για να μην υπάρχει άνισος ανταγωνισμός. Στην περίπτωση αυτή, το συμβούλιο του κεντρικού σφαγείου, αν παραστεί ανάγκη, θα διεκδικήσει το δικαίωμα της ίσης μεταχείρισης και μέσω της δικαιοσύνης.

Αναφορικά με το θέμα της φιλελευθεροποίησης της λειτουργίας των σφαγείων, οι ίδιοι εκπρόσωποι ανέφεραν ότι θα πρέπει να οριστεί επίσημα ένα μεταβατικό στάδιο τουλάχιστο δεκαοκτώ μηνών, για να προετοιμαστεί και να προσαρμοστεί το σφαγείο στο

νέο πλαίσιο λειτουργίας. Επίσης, για να υπάρχει πλήρης διαφάνεια στην ερμηνεία των προδιαγραφών της νέας νομοθεσίας, επιβάλλεται να συσταθεί μια αρχή σφαγείων, η οποία θα είναι αρμόδια για την εξέταση των αιτήσεων και την έκδοση αδειών.

Σχετικά με τη δημιουργία περιφερειακών σφαγείων, οι πιο πάνω εκπρόσωποι τόνισαν ότι αυτό μπορεί να έχει καταστροφικές συνέπειες τόσο στην υγιεινή του κρέατος όσο και στα οικονομικά των μονάδων υψηλών προδιαγραφών, αν τα περιφερειακά σφαγεία δε λειτουργούν κάτω από αυστηρό έλεγχο. Η νέα νομοθεσία πρέπει να περιέχει σαφείς, αυστηρές πρόνοιες για την καθορισμένη περιοχή εξυπηρέτησης, το μέγιστο όγκο εργασίας της, τις κατασκευαστικές χαλαρώσεις, τον υγειονομικό έλεγχο και τα δικαιώματα σφαγής. Ο αριθμός των περιφερειακών σφαγείων και η τοποθεσία ανέγερσής τους πρέπει να καθορίζονται από την αρχή σφαγείων.

Οι εκπρόσωποι του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου κατάγγειλαν ότι στα υφιστάμενα κοινοτικά σφαγεία της Κύπρου δεν πραγματοποιείται ικανοποιητικός έλεγχος ούτε παρέχεται ικανοποιητικό επίπεδο υπηρεσιών. Περαιτέρω, υπάρχει αντίφαση μεταξύ του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και του Υπουργείου Εσωτερικών για το ποια αρχή θεωρείται αρμόδια για την έκδοση αδειών λειτουργίας των σφαγείων αυτών. Επιπλέον, στα σφαγεία αυτά υφίσταται κατάφωρη παραβίαση της νομοθεσίας για την υγιεινή των κρεάτων, την ευημερία των ζώων και του αθέμιτου ανταγωνισμού, γι' αυτό και πρέπει ενόψει της επερχόμενης φιλελευθεροποίησης να ανασταλθεί η ανέγερση νέων κοινοτικών σφαγείων και να αναβαθμιστούν τα υφιστάμενα σφαγεία, σε περιοχές όμως που δεν εξυπηρετούνται από το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου και το Δημοτικό Σφαγείο Πάφου.

Ε. ΘΕΣΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Οι εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος συμφώνησαν ότι επιβάλλεται να δοθεί άμεση κρατική

οικονομική βοήθεια για την στήριξη και τον εκσυγχρονισμό του κεντρικού σφαγείου, ο οποίος είναι ένας οργανισμός κοινής ωφελείας. Είναι ανειλημμένη υποχρέωση της κυβέρνησης, τόνισαν οι ίδιοι εκπρόσωποι, να καταβάλει τα κονδύλια που υποσχέθηκε για τη βελτίωση και αναβάθμιση του κεντρικού σφαγείου, ώστε αυτό να ανταποκρίνεται στις ευρωπαϊκές προδιαγραφές και να επιτρέπεται η χωρίς περιορισμούς εξαγωγή κρεάτων σε χώρες της Ε.Ε.

Οι εκπρόσωποι της αγροτικής οργάνωσης ΕΚΑ τάχθηκαν ενάντια στα μέτρα ιδιωτικοποιήσεων και φιλελευθεροποιήσεων που προωθούνται από την κυβέρνηση, για το λόγο ότι κάτι τέτοιο θα επιφέρει προβλήματα άνισου ανταγωνισμού με αρνητικές επιπτώσεις στα συμφέροντα των παραγωγών.

Οι εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος δήλωσαν ότι καταρχάς δεν τάσσονται ενάντια στα μέτρα φιλελευθεροποίησης που προωθούνται από την κυβέρνηση σε σχέση με τη λειτουργία σφαγείων από ιδιώτες, εφόσον όμως γι' αυτά θα προβλέπονται οι αντίστοιχες δικλίδες ασφαλείας, ώστε να διασφαλίζονται τα συμφέροντα των παραγωγών και των καταναλωτών. Επίσης, πρέπει να ασκείται αυστηρός έλεγχος όσον αφορά τις συνθήκες λειτουργίας τους, οι οποίες πρέπει να είναι υψηλών προδιαγραφών και να ανταποκρίνονται στα ευρωπαϊκά πρότυπα κυρίως όσον αφορά τις συνθήκες υγιεινής και την ποιότητα των σφαγίων που προέρχονται από αυτά.

Οι εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος υποστήριξαν την ιδέα της λειτουργίας ορισμένων περιφερειακών σφαγείων παράλληλα με τη λειτουργία του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου τα οποία θα συμβάλουν στην αποσυμφόρηση των εργασιών του για την εξυπηρέτηση των αναγκών ορισμένων κοινοτήτων, εφόσον όμως θα λειτουργούν με υψηλές προδιαγραφές, ώστε να τηρούνται αυστηρά οι κανόνες υγιεινής των κρεάτων.

Ο εκπρόσωπος της Αγροτικής επιπλέον υποστήριξε την άποψη ότι τα περιφερειακά σφαγεία πρέπει να λειτουργούν υπό την εποπτεία του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου.

Ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Συνδέσμου Κτηνοτρόφων δήλωσε ότι συμμερίζεται την άποψη των εκπροσώπων των αγροτικών οργανώσεων σχετικά με την καταβολή άμεσης κρατικής βοήθειας για τον εκσυγχρονισμό του κεντρικού σφαγείου, ώστε να συνάδει με τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές. Περαιτέρω, ανέφερε ότι συμφωνεί με τη λειτουργία περιφερειακών σφαγείων.

Οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Συνδέσμου Κρεοπωλών δήλωσαν ότι συμφωνούν με τα μέτρα που προωθούνται από την κυβέρνηση αναφορικά με την εφαρμογή μέτρων φιλελευθεροποίησης και εκσυγχρονισμού της λειτουργίας του κεντρικού σφαγείου. Επιπλέον, υποστήριξαν την άποψη ότι τα σφαγεία θα πρέπει να επιχορηγούνται από την κυβέρνηση, ούτως ώστε οι τιμές να είναι προσιτές από το καταναλωτικό κοινό. Ανέφεραν επίσης ότι πρέπει το συντομότερο δυνατόν να προωθηθεί από την κυβέρνηση η νέα αναθεωρημένη νομοθεσία για τη λειτουργία σφαγείων. Τέλος, δήλωσαν ότι συμφωνούν με τη δημιουργία και λειτουργία περιφερειακών σφαγείων για την εξυπηρέτηση των αναγκών ορισμένων κοινοτήτων.

ΣΤ. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ - ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα εκτέθηκαν ενώπιόν της, θεωρεί ότι, για να επιτευχθεί η εύρυθμη λειτουργία του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και να επέλθει η οικονομική εξυγίανση των προβλημάτων του, η κυβέρνηση οφείλει να αναλάβει τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις της απέναντι στο Κεντρικό Σφαγείο, παρέχοντας σ' αυτό την αναγκαία οικονομική βοήθεια για τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμισή του.

Η επιτροπή έχει επισημαίνει ότι επιβάλλεται να προωθηθεί το συντομότερο ο

εκσυγχρονισμός του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου, ώστε να ανταποκρίνεται στις ευρωπαϊκές προδιαγραφές και να επιτρέπεται η χωρίς περιορισμούς εξαγωγή κρέατος στις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η επιτροπή έχει την άποψη ότι η επιχορήγηση της κυβέρνησης θα πρέπει να αφορά κεφαλαιουχικές επενδύσεις με στόχο να επεκταθούν οι παραγωγικές δυνατότητες του κεντρικού σφαγείου, να καταργηθούν οι υπερωρίες, να μεγαλώσει ο κύκλος εργασιών των κοινοτήτων και να απορροφηθεί το τυχόν υπεράριθμο προσωπικό.

Η επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι η βιωσιμότητα του κεντρικού σφαγείου δεν πρέπει να στηρίζεται μόνο στην αύξηση των τελών σφαγής, γιατί αυτό θα έχει επιπτώσεις πάνω στους κτηνοτρόφους, στους κρεοπώλες, αλλά και στους καταναλωτές.

Επιπλέον, η επιτροπή πιστεύει ότι για την καλύτερη εξυπηρέτηση των κτηνοτρόφων, κρεοπωλών και καταναλωτών θα πρέπει να ιδρυθούν ακόμη τέσσερα με πέντε περιφερειακά σφαγεία, τα οποία θα λειτουργούν κάτω από αυστηρές προδιαγραφές, που θα ανταποκρίνονται στα ευρωπαϊκά πρότυπα. Η λειτουργία των περιφερειακών σφαγείων θα συμβάλει στην αποσυμφόρηση των εργασιών του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και θα καλύψει τις ανάγκες σε κρέας ολόκληρης της Κύπρου.

Τέλος, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων με την ευκαιρία της εξέτασης του θέματος αυτού δηλώνει ότι η κυβέρνηση, παράλληλα με την οικονομική στήριξη του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου με στόχο τον εκσυγχρονισμό του, θα πρέπει να στηρίξει οικονομικά και το Δημοτικό Σφαγείο της Πάφου, ώστε και αυτό να εκσυγχρονιστεί στο βαθμό που θα ανταποκρίνεται στις ευρωπαϊκές προδιαγραφές για να καταστεί δυνατή η χωρίς περιορισμούς εξαγωγή κρέατος στις χώρες μέλη της

Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται “Οι δυνατότητες της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις ή και τα προβλήματα από την εφαρμογή της νέας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας”

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, πρόεδρος

Αριστοφάνης Γεωργίου

Γιαννάκης Θωμά

Ανδρέας Παρισινός

Στέλιος Γερασίμου

Νίκος Πιπτοκοπίτης

Μάριος Ματσάκης

Ηλίας Μυριάνθους

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εξέτασε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα, το οποίο ενέγραψε η ίδια με απόφασή της, σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 21 και 28 Μαΐου 1998 και στις 4 Μαρτίου 1999. Στα πλαίσια της εξέτασης του θέματος, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στις συνεδριάσεις της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της ΟΕΒ, του ΚΕΒΕ, της συνδικαλιστικής οργάνωσης ΠΕΟ, καθώς επίσης και εκπρόσωποι του Επαγγελματικού Κλάδου Υπαλλήλων Τμήματος Εργασίας της ΠΑΣΥΔΥ. Οι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΣΕΚ και ΔΕΟΚ, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν παρευρέθηκαν στις συνεδριάσεις της επιτροπής.

Εισάγοντας το θέμα εκ μέρους της επιτροπής, ο πρόεδρος της κ. Αβραάμ Αντωνίου εξέφρασε την ανησυχία της επιτροπής για το γεγονός ότι η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αδυνατεί να εφαρμόσει τις πρόνοιες της νέας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία, η οποία ψηφίστηκε από τη Βουλή πριν από δύο χρόνια. Η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων, τόνισε, πρέπει να αποτελεί μια από τις πρώτες προτεραιότητες του κράτους και τότε μόνο μπορεί να διασφαλιστεί επαρκώς, εάν και εφόσον η σχετική νομοθεσία εφαρμοστεί κατά τον καλύτερο και αποτελεσματικότερο τρόπο. Είναι γι' αυτόν ακριβώς το λόγο που το υπό αναφορά θέμα ενεγράφη στην επιτροπή με σκοπό να εξεταστούν όλα τα δεδομένα, καθώς και οι λόγοι που δημιουργούν αδυναμίες στην αντιμετώπιση του σοβαρού αυτού θέματος.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφεραν πως με την ψήφιση της νέας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή την 1η Ιανουαρίου 1997, καλύπτονται όλοι οι χώροι εργασίας και όλοι οι τομείς. Οι πρόνοιές της θέτουν υποχρεώσεις και σε αυτοεργοδοτούμενα άτομα τόσο έναντι του εαυτού τους όσο και έναντι τρίτων και επιπρόσθετα θέτουν υποχρεώσεις και σε άλλα πρόσωπα πέραν του εργοδότη ή του εργοδοτουμένου, όπως είναι οι σχεδιαστές, οι κατασκευαστές, οι παραγωγοί, οι προμηθευτές αντικειμένων και ουσιών που χρησιμοποιούνται στην εργασία.

Λόγω της αύξησης των υποστατικών που καλύπτονται με τη νέα νομοθεσία, οι δεκαεννιά επιθεωρητές ασφαλείας που υπηρετούν στο σχετικό κλάδο έχουν επιφορτιστεί με την επιθεώρηση εξήντα χιλιάδων υποστατικών σε σύγκριση με δέκα χιλιάδες υποστατικά που επιθεωρούσαν πριν από την ψήφιση της νομοθεσίας, ενώ σύμφωνα με έκθεση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, που έγινε το 1982, ο αριθμός των επιθεωρητών πρέπει να ανέλθει στους σαράντα. Για το θέμα της μη επαρκούς

στελέχωσης της Υπηρεσίας Επιθεώρησης το υπουργείο τους προέβη στις αναγκαίες ενέργειες, ώστε να αυξηθεί ο αριθμός τους. Λόγω όμως της πολιτικής που ακολουθείται για περιορισμό στη δημιουργία νέων θέσεων στον προϋπολογισμό, η προσπάθεια αυτή θα υλοποιηθεί ανάλογα με τις δυνατότητες των οικονομικών του κρατικού προϋπολογισμού. Αδυναμίες παρατηρούνται επίσης στην εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας που αφορούν θέματα ιατρικής τεχνογνωσίας, λόγω του ότι σήμερα δεν υπάρχει λειτουργός στο υπουργείο που να έχει τα απαιτούμενα προσόντα και τις γνώσεις, για να τις εφαρμόσει. Το πρόβλημα αυτό προέκυψε μετά τη μετάθεση ενός ιατρικού λειτουργού που εκπαιδεύτηκε, για να ασκεί τέτοια καθήκοντα, από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στο Υπουργείο Υγείας. Για το θέμα της ιατρικής τεχνογνωσίας το υπουργείο μετακάλεσε εμπειρογνώμονα, ο οποίος επισήμανε την ανάγκη για δημιουργία τεχνογνωσίας στον ιδιωτικό τομέα με τις υπηρεσίες μιας ομάδας γιατρών, καθώς επίσης και για δημιουργία ιατρικής τεχνογνωσίας στην κρατική μηχανή γενικότερα. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού το υπουργείο του είχε επαφές με αρμοδίους του Υπουργείου Υγείας, όμως δεν έχει επιλυθεί, γιατί δεν προωθείται κατά προτεραιότητα από το Υπουργείο Υγείας.

Η συνεργασία σήμερα μεταξύ των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υγείας περιορίζεται μόνο στη διενέργεια των βασικών εξετάσεων που απαιτούνται από τη νομοθεσία, με τη διάθεση από το Υπουργείο Υγείας δύο ιατρικών λειτουργών, όμως απαιτείται να γίνουν πολύ περισσότερα. Απαιτείται να ενημερωθούν ιδιώτες γιατροί, οι οποίοι να εκπαιδευτούν, για να μπορούν να προβαίνουν στις απαραίτητες εξετάσεις και διαγνώσεις, έτσι που να γνωστοποιούνται οι επαγγελματικές ασθένειες, δεδομένου ότι σήμερα δεν υπάρχει τέτοια ειδικότητα.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων επικεντρώνει τις προσπάθειές του στην πρόληψη των ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών

και για το σκοπό αυτό έχουν εκδοθεί και διανεμηθεί σχετικά έντυπα οδηγιών. Επιπρόσθετα όμως απαιτείται και υποστήριξη από την ιατρική εργασία χωρίς αυτό να σημαίνει ότι μετατοπίζεται όλη η ευθύνη εκεί.

Όσον αφορά την προστασία της υγείας των εργαζομένων από αναθυμιάσεις, θορύβους και άλλους επικίνδυνους παράγοντες, οι επιθεωρητές ασφαλείας έχουν εκπαιδευτεί έτσι που να αναγνωρίζουν τους επικίνδυνους αυτούς παράγοντες που υπάρχουν στους διάφορους χώρους εργασίας και να υποδεικνύουν τα κατάλληλα τεχνικά μέτρα για την προστασία των εργαζομένων. Τους επιθεωρητές ασφαλείας βοηθούν και οι βιομηχανικοί υγιεινολόγοι του Κλάδου Επιθεωρήσεως, οι οποίοι προβαίνουν σε λεπτομερέστερες διερευνήσεις, με μετρήσεις και άλλα μέσα, της έκθεσης των εργαζομένων σε επιβλαβείς για την υγεία παράγοντες. Η εφαρμογή των μέτρων αυτών από τον εργοδότη απαιτείται με τον ίδιο τρόπο που απαιτείται η εφαρμογή οποιωνδήποτε άλλων μέτρων προστασίας των εργαζομένων.

Τέλος ανέφεραν πως, παρ' όλο που απαιτείται ενίσχυση των προσφερόμενων σήμερα υπηρεσιών, εντούτοις δεν παρουσιάζονται σοβαρές αδυναμίες στη λειτουργία του συστήματος, αλλά ελλείψεις που μπορούν να βελτιωθούν.

Ο εκπρόσωπος της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων δήλωσε πως το θέμα της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων απασχολεί σοβαρά τους κοινωνικούς εταίρους γι' αυτό και η ΟΕΒ έχει αναλώσει αρκετό χρόνο, για να συνεργαστεί με τις αρμόδιες υπηρεσίες. Επιπρόσθετα, η ΟΕΒ έκανε εκστρατεία για το θέμα αυτό με τη διεξαγωγή εξειδικευμένων σεμιναρίων και την έκδοση εκλαϊκευμένων και εξειδικευμένων εκδόσεων. Τέλος ανέφερε πως με την κοινή δράση όλων των εμπλεκόμενων φορέων τα ατυχήματα θα μειωθούν.

Ο εκπρόσωπος του ΚΕΒΕ ανέφερε πως το θέμα των ατυχημάτων είναι θέμα που αντιμετωπίζεται πάνω σε κοινή βάση από όλους τους εμπλεκόμενους γι' αυτό και το

ΚΕΒΕ διεξήγαγε ειδικά σεμινάρια προς αποφυγή τους. Οι συνθήκες ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων έχουν βελτιωθεί τον τελευταίο καιρό λόγω του εκσυγχρονισμού των μηχανημάτων, όμως για οποιαδήποτε περαιτέρω βήματα γίνουν για την πρόληψη των ατυχημάτων το ΚΕΒΕ δηλώνει ότι θα συνεργαστεί.

Ο εκπρόσωπος της ΠΕΟ δήλωσε πως το όλο θέμα δεν πρέπει να περιορίζεται μόνο στην πρόληψη των ατυχημάτων, αλλά και στην πρόληψη επαγγελματικών ασθενειών. Τα ατυχήματα πράγματι έχουν μειωθεί τα τελευταία χρόνια, όμως απαιτείται να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για την κατάλληλη στελέχωση των υπηρεσιών, έτσι που να μπορέσουν να εφαρμόσουν τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας που στόχο έχουν να μειώσουν και τις επαγγελματικές ασθένειες. Γι' αυτό και θα πρέπει οι προσπάθειες να επικεντρωθούν και προς την κατεύθυνση αυτή.

Οι εκπρόσωποι του Επαγγελματικού Κλάδου Υπαλλήλων του Τμήματος Εργασίας ανέφεραν πως με την ψήφιση της νέας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία οι επιθεωρητές του Κλάδου Επιθεώρησης Εργοστασίων του Τμήματος Εργασίας θα επιθεωρούν εξήντα χιλιάδες περίπου υποστατικά σε σύγκριση με δέκα χιλιάδες υποστατικά που επιθεωρούσαν προηγουμένως. Είναι φανερό, τόνισαν, πως ο αριθμός των δεκαπέντε επιθεωρητών ασφαλείας που υπηρετεί σήμερα από το σύνολο των δεκαεννιά οργανικών θέσεων που υπάρχουν στον κλάδο, δεδομένου ότι οι τέσσερις παραμένουν κενές, είναι ανεπαρκής για να καλύψει όλους τους χώρους εργασίας, πολύ περισσότερο μάλιστα όταν η μέθοδος επιθεώρησης δεν περιορίζεται πλέον στην απλή παρατήρηση και παροχή συμβουλών ή οδηγιών προς τους κατόχους υποστατικών, αλλά και στον έλεγχο των συστημάτων, μεθόδων και μεθοδολογιών, καθώς και της οργάνωσης στον τομέα ασφάλειας και υγείας που εφαρμόζονται στα υποστατικά, όπως απαιτεί η φιλοσοφία και οι απαιτήσεις της νέας νομοθεσίας.

Παράλληλα όμως με την ποσοτική αύξηση των επιθεωρητών ασφαλείας απαιτείται

και η ποιοτική αναβάθμισή τους, για να μπορέσει να καταστεί η υπηρεσία τους πιο αποτελεσματική στην εφαρμογή της νέας νομοθεσίας. Η ποιοτική αναβάθμιση της υπηρεσίας εξυπακούεται βελτίωση των οργανωτικών δομών της με την οποία θα επέλθει αύξηση της αποδοτικότητας της Υπηρεσίας Επιθεώρησης. Το θέμα αυτό βρίσκεται ενώπιον της Μικτής Επιτροπής Προσωπικού (ΜΕΠ) και αναμένουν πώς θα υλοποιηθεί. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, πιστεύει ότι οι αδυναμίες που παρατηρούνται στην εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία εντοπίζονται τόσο στην ανεπαρκή στελέχωση της αρμόδιας να την εφαρμόσει υπηρεσίας όσο και στην παντελή έλλειψη αρμόδιου λειτουργού να εφαρμόσει τις πρόνοιές της που αφορούν θέματα ιατρικής τεχνογνωσίας. Η επιτροπή έχει τη γνώμη ότι η εκτελεστική εξουσία θα έπρεπε να είχε ήδη προβεί στις αναγκαίες ενέργειες, για να επιλυθούν τα προβλήματα που εμποδίζουν την εφαρμογή της, δεδομένου ότι από την ψήφισή της μέχρι σήμερα πέρασαν δύο χρόνια.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προσδίδει μεγάλη σημασία στο θέμα της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, δεδομένου ότι τα επίπεδα που αφορούν την ασφάλεια και την υγεία των πιο πάνω προσώπων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι συγκριτικά ψηλότερα με αυτά που ισχύουν στον τόπο μας. Γι' αυτό και καλεί την εκτελεστική εξουσία να μεριμνήσει ώστε:

- να αυξηθεί ο αριθμός των επιθεωρητών ασφαλείας, για να παρέχεται η ευχέρεια σ' αυτούς να επιθεωρούν όλα τα υποστατικά που καλύπτονται από τις πρόνοιες της νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία και παράλληλα να προβεί στην ποιοτική αναβάθμισή τους,
- το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να συνεργαστεί το ταχύτερο δυνατό με το Υπουργείο Υγείας, όπως εξάλλου είναι και υποχρέωσή του, έτσι ώστε

να στελεχωθεί χωρίς καθυστέρηση η αρμόδια υπηρεσία με λειτουργούς που έχουν τα απαραίτητα προσόντα και γνώσεις σε θέματα ιατρικής τεχνογνωσίας, για να αποφευχθούν όχι μόνο τα εργατικά ατυχήματα, αλλά και οι επαγγελματικές ασθένειες.

Έκθεση της κοινοβουλευτικής επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται “Η επικείμενη ανέγερση χοιροστασίου στην κοινότητα Χούλου, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις και οι κίνδυνοι επηρεασμού του σχεδίου αγροτουρισμού”

Παρόντες:

Δημήτρης Ηλιάδης, πρόεδρος

Ουράνιος Ιωαννίδης

Πρόδρομος Προδρόμου

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Κυριάκος Τυρίμος

Τάκης Χατζηγεωργίου

Μάριος Ματσάκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος μελέτησε αυτεπάγγελα το πιο πάνω θέμα έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Ηλία Μυριάνθους σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποίησε στις 7 Απριλίου και 29 Σεπτεμβρίου 1998. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Υπηρεσία Περιβάλλοντος και Υπηρεσία Κτηνιατρικών Υπηρεσιών) και του Υπουργείου Εσωτερικών (Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως), ο έπαρχος Πάφου, εκπρόσωποι των χωρικών αρχών Χούλου και Λεμώνας, του Πολιτιστικού Συλλόγου Χούλου, ο ιδιοκτήτης του υπό αναφορά χοιροστασίου και εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου και των

επηρεαζόμενων κατοίκων της περιοχής. Στη δεύτερη συνεδρία της επιτροπής παρευρέθηκε και ο βουλευτής κ. Νίκος Μουσιούπτας.

Εισηγητής

Το θέμα ενέγραψε και εισήγαγε στην επιτροπή ο βουλευτής κ. Ηλίας Μυριάνθους, ο οποίος εξέφρασε τη διαφωνία του στην έκδοση της σχετικής πολεοδομικής άδειας, καθότι, ως ισχυρίστηκε:

- (α) το υπό αναφορά ακίνητο βρίσκεται πολύ κοντά στην οικιστική περιοχή της Χούλου·
- (β) δεν προηγήθηκε της έκδοσης της πολεοδομικής άδειας εμπειριστατωμένη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων·
- (γ) υπάρχει σύγκρουση χρήσεων, γιατί η κοινότητα Χούλου εντάχθηκε στο πρόγραμμα αγροτουρισμού και η δημιουργία χοιροστασίου είναι ασυμβίβαστη με τέτοια προγράμματα· και
- (δ) θα επέλθει οικονομικό πλήγμα στις επηρεαζόμενες κοινότητες, στις οποίες άρχισε μια κάποια τουριστική ανάπτυξη.

Ιστορικό του θέματος

Στις 26 Μαρτίου 1993 ο ιδιοκτήτης του υπό αναφορά χοιροστασίου απέκτησε δυνάμει αγοράς έκταση γης στην περιοχή του χωριού Χούλου στην επαρχία Πάφου, με την προοπτική να δημιουργήσει στο εν λόγω τεμάχιο επιχείρηση χοιροστασίου.

Το ακίνητο βρίσκεται εκτός καθορισμένης περιοχής υδατοπρομήθειας, αλλά ο πωλητής ανόρυξε σε αυτό γεώτρηση, ύστερα από σχετική άδεια η οποία εκδόθηκε στις 17.2.92 και στην οποία ενσωματώθηκε ο όρος ότι “ουδεμία ποσότης ύδατος θα αντλείται ή χρησιμοποιείται ειμή διά κτηνοτροφικούς σκοπούς (χοιροστάσιο)...”

Ο πωλητής του συγκεκριμένου ακινήτου το Φεβρουάριο του 1992 αποτάθηκε για πολεοδομική άδεια ανέγερσης χοιροστασίου. Ας σημειωθεί ότι η ανάπτυξη θα γινόταν με βάση σχέδια που προμήθευε το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και

Περιβάλλοντος.

Η αρμόδια αρχή στις 21.07.1992 απέρριψε την αίτηση, με την αιτιολογία ότι:

(α) το χοιροστάσιο που προτείνεται να ανεγερθεί σε γεωργική περιοχή θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στη δημόσια υγεία και στις ανέσεις των κατοίκων της περιοχής. (Ο έπαρχος Πάφου, η χωριτική αρχή Χούλου και μεγάλος αριθμός κατοίκων έφεραν ένσταση στη δημιουργία χοιροστασίου στην υπό αναφορά περιοχή)·

(β) το χωριό Χούλου περιελήφθη στο πρόγραμμα του ΚΟΤ για προώθηση του αγροτουρισμού, με το οποίο η προτεινόμενη ανάπτυξη είναι ασυμβίβαστη· και

(γ) το τεμάχιο βρίσκεται σε μικρή απόσταση από τον κύριο δρόμο που συνδέει τα χωριά Χούλου-Άγιο Φώτιο-Παναγιά, πράγμα που είναι ασυμβίβαστο με τη δημιουργία χοιροστασίου, όπως αυτό προβλέπεται από την Πολιτική 9(Δ)5 της Δήλωσης Πολιτικής.

Ακολούθως, οι επηρεαζόμενοι αμφισβήτησαν την απόφαση της Πολεοδομικής Αρχής, υποβάλλοντας ιεραρχική προσφυγή στο Υπουργικό Συμβούλιο, η οποία απορρίφθηκε με το αιτιολογικό ότι η αίτηση για εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας απορρίφθηκε νομότυπα και μέσα στα πλαίσια των προνοιών της Δήλωσης Πολιτικής.

Στη συνέχεια οι ίδιοι καταχώρησαν προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία επέτυχε και η επίδικη πράξη ακυρώθηκε με απόφαση του δικαστηρίου ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου 1995.

Μετά την υπό αναφορά ακυρωτική απόφαση του Δικαστηρίου η Πολεοδομική Αρχή εξέδωσε την πολεοδομική άδεια και η υπόθεση μεταφέρθηκε στον έπαρχο Πάφου, που είναι η αρμόδια αρχή για την έκδοση άδειας οικοδομής, όπου και εκκρεμεί.

Θέσεις που εκφράστηκαν στην επιτροπή:

Ο έπαρχος Πάφου αρχικά δε συμφώνησε στη χορήγηση πολεοδομικής άδειας, κυρίως λόγω των αντιδράσεων των κατοίκων. Ακολούθως όμως, όπως δήλωσε στην επιτροπή, ικανοποιήθηκε με τους όρους που επιβλήθηκαν με την εν λόγω άδεια και

δήλωσε ότι παραμένουν για διευκρίνιση δύο ζητήματα:

(α) Κατά πόσο η αρχή που θα εκδώσει άδεια οικοδομής υποχρεούται να ακολουθήσει την Πολεοδομική Αρχή και

(β) κατά πόσο το συγκεκριμένο μονοπάτι προς το χοιροστάσιο θεωρείται ικανοποιητικό για τους σκοπούς του νόμου.

Οι εκπρόσωποι της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, με γραπτό υπόμνημα το οποίο απέστειλαν στην επιτροπή, έπειτα από επιτόπου επίσκεψη που πραγματοποίησαν στην περιοχή μετά τη συνεδρία της επιτροπής, δήλωσαν ότι οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την προώθηση του συγκεκριμένου έργου μπορεί να είναι από κάθε άποψη πλήρως ελεγχόμενες και δε θα εγκυμονούν κινδύνους για το περιβάλλον ούτε θα προκαλέσουν οχληρία, νοουμένου βέβαια ότι θα τεθούν οι συνήθεις όροι που προνοούνται από τις διάφορες νομοθεσίες και πρακτικές για την προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας.

Ο διευθυντής των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, με επιστολή του ημερομηνίας 29 Ιουλίου 1993 προς το γενικό διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, εξέφρασε την άποψη ότι η έκδοση πολεοδομικής άδειας για ανέγερση χοιροστασίου δε θα επηρεάζει την υγεία των κατοίκων ούτε θα δημιουργήσει οποιαδήποτε προβλήματα, εάν τηρούνται οι απαιτούμενοι υγειονομικοί όροι που θα επιβληθούν κατά την εξέταση της αίτησης για έκδοση άδειας οικοδομής.

Αντιρρήσεις στηριζόμενες στη δυνατότητα πρόκλησης δυσοσμίας και στους κινδύνους μόλυνσης των υπόγειων και των επιφανειακών νερών της περιοχής εξέφρασαν εκπρόσωποι της χωρικής αρχής Χούλου και μέρος του πληθυσμού του χωριού.

Ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού, με γραπτή επιστολή που απέστειλε στην επιτροπή, ανέφερε ότι στην περιοχή του χωριού Χούλου βρίσκεται σε εξέλιξη το

πρόγραμμα ανάπτυξης του αγροτουρισμού και αναμένει ότι στην επιλογή του χώρου για τη δημιουργία του χοιροστασίου θα ληφθούν υπόψη τα ειδικά προγράμματα του αγροτουρισμού, οι γενικοί στόχοι της τουριστικής ανάπτυξης, οι ανάγκες για προστασία και αξιοποίηση του περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής και η ανάγκη για προστασία των κατοίκων και των επισκεπτών του χωριού.

Η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου επέκρινε τις κυβερνητικές υπηρεσίες για μη ύπαρξη συντονισμού και τάχθηκε εναντίον της χορήγησης άδειας για την εν λόγω ανάπτυξη, καθότι πρόκειται για περιοχή που καλύπτεται από πρόγραμμα αγροτουρισμού, δεν αποτελεί κτηνοτροφική περιοχή και δεν υπάρχει νόμιμη δίοδος / πρόσβαση προς το συγκεκριμένο ακίνητο.

Οι ιδιοκτήτες των ακινήτων στα οποία επίκειται η ανέγερση του υπό αναφορά χοιροστασίου, αφού εξέθεσαν με κάθε λεπτομέρεια τα γεγονότα και την ταλαιπωρία που υπόκεινται για αρκετά χρόνια, δήλωσαν στην επιτροπή ότι είναι έτοιμοι να μετακινηθούν σε οποιαδήποτε άλλη περιοχή της επαρχίας Πάφου τους υποδειχθεί από την κυβέρνηση για να ανεγείρουν το χοιροστάσιό τους, νοουμένου ότι θα είναι ισάξια της δικής τους και ότι θα έχουν ικανοποιητική ποσότητα και ποιότητα νερού για τους σκοπούς του χοιροστασίου.

Διαπιστώσεις / συμπεράσματα επιτροπής

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, αφού άκουσε με προσοχή τα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε ομόφωνα στα πιο κάτω συμπεράσματα / διαπιστώσεις:

(α) Αδικοιολόγητα η Διοίκηση αφήνει το θέμα για χρόνια άλυτο, ταλαιπωρώντας και τους ενδιαφερομένους και τους επηρεαζομένους.

(β) Είναι πάγια θέση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος ότι η οποιαδήποτε απόφαση της Διοίκησης λόγω αλλαγών των συνθηκών μιας περιοχής δεν μπορεί να είναι εις βάρος των πολιτών που λειτούργησαν νομότυπα.

(γ) Θεωρεί θετική τη δήλωση των ενδιαφερομένων ότι είναι πρόθυμοι να μεταφέρουν τις δραστηριότητές τους οπουδήποτε αλλού τους δοθεί ο ανάλογος χώρος και καλεί τις αρμόδιες αρχές να αποφασίσουν επί τούτου το συντομότερο δυνατόν.

(δ) Είναι πάγια θέση της επιτροπής ότι για έργα που έχουν αναμφισβήτητα περιβαλλοντική επιβάρυνση πρέπει να γίνεται εμπειριστατωμένη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, έστω και αν το κόστος της υπό μελέτη οικοδομής ή δραστηριότητας είναι μικρότερο του καθορισμένου στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Στο σημείο αυτό η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος επικρίνει την Πολεοδομική Αρχή, γιατί δε ζήτησε από τους ενδιαφερομένους την ετοιμασία μιας τέτοιας μελέτης.

(ε) Στη συγκεκριμένη περίπτωση η επιτροπή θεωρεί ότι δεν είναι συμβατή η ανάπτυξη προγράμματος αγροτουρισμού στην περιοχή Χούλου με την παράλληλη παραχώρηση άδειας για δημιουργία κτηνοτροφικών μονάδων.

Ως εκ τούτου, η επιτροπή καλεί τη Διοίκηση να υποδείξει εναλλακτικές λύσεις στους ενδιαφερόμενους πολίτες / αιτητές για την εγκατάσταση της μονάδας, ώστε να προστατευτεί το φυσικό και ανθρωποποίητο περιβάλλον και να προχωρήσει η ήπια αγροτουριστική πολιτική η οποία εφαρμόζεται στην περιοχή.

Τέλος, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος κάνει έκκληση προς όλες τις αρμόδιες αρχές να ζητούν τις απόψεις της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος σε κάθε περίπτωση που ενδέχεται η υπό μελέτη δραστηριότητα να έχει επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται «Η ενδεχόμενη ανάγκη εκμετάλλευσης της αιολικής ή ηλιακής ενέργειας ή βιομάζας ή άλλης ενέργειας για την κάλυψη των συνεχώς αυξανόμενων αναγκών της κοινωνίας μας»

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος	Στάθης Κιπτής
Ανδρέας Μούσκος	Δώρος Θεοδώρου
Αβέρωφ Νεοφύτου	<u>Μη μέλη της επιτροπής</u>
Κίκης Καζαμίας	Αντώνης Καράς
Χρίστος Μαυροκορδάτος	Θάσος Μιχαηλίδης
Γιώργος Χατζηγεωργίου	Νίκος Μουσιούττας
Νίκος Κλεάνθους	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε αυτεπάγγελτα το υπό αναφορά θέμα σε πέντε συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 27 Μαρτίου 1997, στις 29 Οκτωβρίου 1998, στις 18 Μαρτίου και στις 22 και 29 Απριλίου 1999.

Στα πλαίσια της εξέτασης του πιο πάνω θέματος κλήθηκαν και παρέστησαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, του ΚΕΒΕ, του ΑΤΙ, της Διεθνούς Οργάνωσης Ηλιακής Ενέργειας, του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών και της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου.

A. Εισαγωγή του θέματος

Σύμφωνα με τον εισηγητή του υπό αναφορά θέματος κ. Αντώνη Καρά, η εγγραφή και αυτεπάγγελτη εξέταση του θέματος αυτού σκοπό έχει να δοθεί το έναυσμα για να υπάρξει προβληματισμός για τις δυνατότητες μεγαλύτερης χρήσης στην πράξη της αιολικής ή της ηλιακής ενέργειας ή της βιομάζας ή άλλων μορφών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την κάλυψη των συνεχώς αυξανόμενων ενεργειακών αναγκών της κοινωνίας μας.

Σύμφωνα και πάλι με τον κ. Καρά, ο προβληματισμός αυτός είναι αναγκαίος, αφού

σε άλλες χώρες, όπως οι ΗΠΑ και οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γίνεται ήδη ευρεία χρήση της αιολικής και της ηλιακής ενέργειας, πράγμα που συνέβαινε στο παρελθόν και στην Κύπρο, όπου η αιολική ενέργεια χρησιμοποιείτο σε ορισμένες περιοχές (π.χ. περιοχή Παραλιμνίου) για άντληση νερού για σκοπούς άρδευσης με την τοποθέτηση ανεμόμυλων. Επίσης, σύμφωνα με τον ίδιο εισηγητή, από το 1994 η Ελλάδα επιτρέπει με ειδική νομοθεσία, που ψήφισε για το σκοπό αυτό, την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της επεξεργασίας άλλων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και συμβατικών καυσίμων από σταθμούς που ανήκουν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

B. Απόψεις που εκφράστηκαν

α) Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

Οι εκπρόσωποι του πιο πάνω υπουργείου δήλωσαν στην επιτροπή τα ακόλουθα:

- Η Κύπρος πρωτοπορεί σήμερα στη χρήση της ηλιακής ενέργειας για το βράσιμο νερού, μέσω της τοποθέτησης ηλιακών θερμοσιφώνων, και η τεχνογνωσία αυτή άρχισε ήδη να μεταφέρεται από την Κύπρο στην Ελλάδα. Στην Κύπρο η συνεισφορά της ηλιακής ενέργειας στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας ανέρχεται σε ποσοστό 4,5% των ενεργειακών αναγκών της, ποσοστό που θεωρείται από τα πιο ψηλά παγκόσμια. Επίσης, ποσοστό πέραν του 90% των μονοκατοικιών και του 45% των τουριστικών μονάδων στην Κύπρο είναι εφοδιασμένες με ηλιακά συστήματα, για να ζεσταίνουν το νερό. Όμως και στον τομέα αυτό υπάρχουν δυνατότητες για περαιτέρω αξιοποίηση της ηλιακής ενέργειας σε διάφορους τομείς, όπως η ψύξη χώρων, η αφαλάτωση του νερού και η αποξήρανση φρούτων και λαχανικών. Επίσης, υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω τεχνολογική αναβάθμιση των θερμοσιφώνων που κατασκευάζονται

σήμερα στην Κύπρο, ώστε να διευκολύνονται οι εξαγωγές τους και σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Η Κύπρος σπαταλά σήμερα την ενέργεια που παράγεται επιτόπου κυρίως για τις ανάγκες των μεταφορών, της βιομηχανίας, των νοικοκυριών (τομέας όπου μπορεί να περιοριστεί η σχετική χρήση με την καθιέρωση και υιοθέτηση σωστών προτύπων), του εμπορίου, της γεωργίας και άλλων τομέων.
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση σε σχετική οδηγία της προτρέπει τα κράτη -μέλη της να μειώνουν συνεχώς τη χρήση του πετρελαίου για σκοπούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και αντί αυτού να χρησιμοποιούν άλλες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, με στόχο την κάλυψη από τις τελευταίες ποσοστού τουλάχιστο 15% των ενεργειακών αναγκών τους από τις πηγές αυτές μέχρι το έτος 2010. Είναι επίσης διαπίστωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι ο μέσος Κύπριος σπαταλά την ενέργεια που παράγεται στον τόπο, λαμβάνοντας υπόψη τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς δείκτες.
- Η Κύπρος σε σύγκριση με τις άλλες χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταναλώνει άσκοπα μεγάλο ποσό συμβατικής ενέργειας και γι' αυτό γίνονται προσπάθειες και μελέτες τόσο για καλύτερη χρήση της ενέργειας όσο και για αξιοποίηση και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- Προς την κατεύθυνση αυτή εργάζεται ο Κλάδος Ενέργειας και Περιβάλλοντος του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού μέσω του Κέντρου Εφαρμογών Ενέργειας, που ιδρύθηκε το 1985 και τέθηκε σε λειτουργία το 1987. Η προσπάθεια όμως αυτή δυσχεραίνεται από το γεγονός ότι ο κλάδος αυτός απασχολεί σήμερα μόνο τέσσερα άτομα προσωπικό, τα οποία ασχολούνται και με παρεμφερή θέματα, και διαθέτει για το σκοπό αυτό κονδύλι της τάξης των £60 000 το χρόνο μόνο. Το κονδύλι για το 1999 προορίζεται να καλύψει κυρίως τις

δαπάνες για διεξαγωγή εκστρατείας και διοργάνωση σεμιναρίων για ευαισθητοποίηση του κοινού για αποδοτικότερη χρήση της ενέργειας και για χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, για παραγωγή καυσίμων φιλικών προς το περιβάλλον και τέλος για διεξαγωγή έρευνας για την κατανάλωση καυσίμων από διάφορες ομάδες καταναλωτών.

- Ειδικότερα, η Κύπρος μελετά σοβαρά τη δυνατότητα εμπορικής εκμετάλλευσης της αιολικής ενέργειας για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και προς την κατεύθυνση αυτή ετοιμάστηκε ήδη ο αιολικός χάρτης της Κύπρου και εντοπίστηκαν οι περιοχές (κυρίως στα ανατολικά και νότια παράλια), όπου μπορεί να γίνει χρήση της αιολικής ενέργειας. Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα και λαμβάνοντας επίσης υπόψη το γεγονός ότι οι σύγχρονες ανεμογεννήτριες μπορούν να εργάζονται με μικρότερες ταχύτητες ανέμων, ότι είναι τεχνικά δυνατόν να εγκατασταθούν στη θάλασσα και παράλληλα ότι το κόστος εγκατάστασής τους έχει μειωθεί σε σύγκριση με το παρελθόν, κρίνεται σκόπιμο να χρηματοδοτηθούν πιλοτικά προγράμματα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με στόχο τη διοχέτευση στο δίκτυο της ΑΗΚ τέτοιας ενέργειας, εφόσον τα προγράμματα αυτά κριθούν επιτυχή.
- Συγκεκριμένα, το 1997 το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, σε συνεργασία με την ΑΗΚ, ετοίμασε έκθεση με στόχο τη διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης και εφαρμογής τέτοιων μορφών ενέργειας στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου και ιδιαίτερα της αιολικής ενέργειας.

Με βάση την προκαταρκτική αυτή έκθεση φαίνεται ότι ορισμένες περιοχές της Κύπρου διαθέτουν τέτοιο αιολικό δυναμικό, που μπορεί να τύχει εμπορικής εκμετάλλευσης, και γι' αυτό η προοπτική αυτή πρέπει να διερευνηθεί ακόμα περισσότερο. Για το σκοπό αυτό γίνεται εισήγηση να εκπονηθεί πλήρης μελέτη

σκοπιμότητας. Με βάση την ίδια έκθεση, οι περιοχές της Κύπρου όπου προκαταρκτικά φαίνεται ότι μπορούν να εγκατασταθούν ανεμογεννήτριες είναι των Κιονιών (περιοχή Μαχαιρά) και του φράγματος του Κούρρη, αφού ληφθεί πρόνοια για τη μείωση του κόστους λειτουργίας και συντήρησης των σχετικών εγκαταστάσεων, για να είναι βιώσιμες.

- Η κυβέρνηση σε συνεργασία με την ΑΗΚ αποφάσισε πρόσφατα να εγκαταστήσει δυο πειραματικές αιολικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στα Κιόνια και κοντά στο φράγμα του Κούρρη και να χρησιμοποιήσει πειραματικά τα φωτοβολταϊκά για μερική ηλεκτροδότηση των νέων κτιρίων που θα ανεγείρει η ΑΗΚ, επιπρόσθετα από τη σημερινή χρήση τους σε τηλεπικοινωνιακούς σηματοδότες, σε φάρους, σε τηλεφωνικούς θαλάμους, σε απόμερα υποστατικά για φωτισμό και σε καταναλωτικά προϊόντα (ρολόγια, υπολογιστικές μηχανές κ.λπ.). Η περαιτέρω χρήση των φωτοβολταϊκών διευρύνεται παγκόσμια λόγω της βελτίωσης της απόδοσής τους και της μείωσης του κόστους αγοράς τους.
- Παράλληλα, η Κύπρος άρχισε την προσπάθεια για μικρή αξιοποίηση του υδροηλεκτρισμού που δημιουργείται από τη ροή νερού από τα φράγματα, με την εγκατάσταση και λειτουργία μιας υδροηλεκτρικής μονάδας στο φράγμα του Ασπρόκρεμου. Ταυτόχρονα, το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος διαχειρίζεται σχέδιο επιδότησης για την εγκατάσταση μονάδων παραγωγής βιοαερίου από τα χοιρολύματα, το οποίο σχέδιο θεωρείται πρωτοποριακό. Υπάρχουν επίσης περιθώρια για παραγωγή στην Κύπρο βιομάζας μέσω της ζύμωσης των κτηνοτροφικών λυμάτων (χοιρολυμάτων, κοπριάς από πτηνοτροφικές μονάδες κ.ά.), των αστικών λυμάτων, των βιομηχανικών υποπροϊόντων και των σκουπιδιών.
- Ταυτόχρονα, το Κυπριακό Διυλιστήριο Πετρελαίου, που επεξεργάζεται αργό

πετρέλαιο για την παραγωγή προϊόντων πετρελαίου για τις ανάγκες της εγχώριας αγοράς, επιβάλλεται να αναβαθμιστεί άμεσα, για να παράγει προϊόντα φιλικότερα προς το περιβάλλον και τον άνθρωπο, ώστε να συνάδουν με τις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις κατευθυντήριες γραμμές της στον τομέα αυτό για το έτος 2010, και οι εγκαταστάσεις του επιβάλλεται να αναβαθμιστούν με τέτοιο τρόπο, ώστε η όλη λειτουργία του να είναι πιο ασφαλής σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

- Ο επιδιωκόμενος στόχος της κυβέρνησης στον ενεργειακό τομέα είναι διπλός, δηλαδή τόσο η εξοικονόμηση ενέργειας όσο και η μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και για το σκοπό αυτό έχει ολοκληρωθεί πρόσφατα το Σχέδιο Δράσης για Βελτίωση του Ενεργειακού Τομέα της Κύπρου, που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και τώρα βρίσκεται στο στάδιο αξιολόγησης σε συνεργασία με την Ε.Ε. Βασικοί άξονες του σχεδίου αυτού είναι η απεξάρτηση της κυπριακής οικονομίας από τις εισαγωγές πετρελαίου, η μεγαλύτερη χρήση άλλων υπαλλακτικών πηγών ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η ανάπτυξη τεχνολογίας, η οποία να μπορεί να τύχει εμπορικής εκμετάλλευσης, και τέλος η λήψη πρόνοιας, ώστε η δράση αυτή να μην επιδρά αρνητικά στο περιβάλλον.
- Για την προώθηση του πιο πάνω μεγαλεπήβολου στόχου το Κέντρο Εφαρμογών Ενέργειας της Κύπρου έχει στενή συνεργασία με το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας της Ελλάδας, τη Δεκάτη Εβδόμη Διεύθυνση Ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ουνέσκο, τον Ευρωπαϊκό Σύνδεσμο Ηλιακής Ενέργειας, καθώς και με άλλα ευρωπαϊκά ενεργειακά κέντρα. Η Κύπρος έχει στενή συνεργασία με τη Δεκάτη Εβδόμη Διεύθυνση Ενέργειας της Ευρωπαϊκής

Ένωσης κυρίως μέσω του προγράμματος «Synergy», που στοχεύει στην ενίσχυση της ευρωμεσογειακής συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας, και η διεύθυνση αυτή χρηματοδοτεί μελέτες και σχέδια της Κύπρου που στοχεύουν στην ανάπτυξη του ενεργειακού τομέα.

β) Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου

Πρώτιστος στόχος της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου είναι η μεγαλύτερη δυνατή εξοικονόμηση ενέργειας σε όλους τους τομείς (π.χ. μέσω της θερμομόνωσης των κτιρίων κ.λπ.) και παράλληλα η αξιοποίηση στην πράξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Για το σκοπό αυτό η ΑΗΚ ενθαρρύνει τους ιδιώτες να παραγάγουν ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την οποία ενέργεια η αρχή είναι έτοιμη να αγοράσει προς 3,7 σεντ ανά κιλοβατόρα σε σύγκριση με 1,9 σεντ ανά κιλοβατόρα που είναι η ισχύουσα τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας.

Επίσης, η ΑΗΚ συνεργάζεται με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, με οργανωμένα σύνολα και τους καταναλωτές για δημιουργία ενεργειακής συνείδησης. Παραδείγματα της προσπάθειας αυτής είναι η προκήρυξη σχετικών διαγωνισμών στα σχολεία, η διαφωτιστική εκστρατεία για τη χρήση από τους καταναλωτές των λαμπτήρων φθορισμού, η συνεργασία με τις τοπικές αρχές για τη χρήση για σκοπούς οδικού φωτισμού των λαμπτήρων υψηλής πίεσεως νατρίου κ.ά.

γ) Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο

Το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο, παρά το μικρό κονδύλι που διαθέτει για θέματα ενέργειας, που ανέρχεται μόνο στις £10 000 το χρόνο, επιδιώκει τη συνεργασία με διάφορους φορείς στα πλαίσια εκπόνησης μελετών για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και για το σκοπό αυτό έχει περιλάβει τα θέματα

ενέργειας στο πρόγραμμα σπουδών των φοιτητών του. Επίσης, το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο συνεργάζεται επιστημονικά με την Ελλάδα με στόχο τη βελτίωση των ηλιακών θερμοσιφώνων, συμμετείχε στο πρόγραμμα “Med - Campus” της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ενημέρωση σε θέματα εκπαίδευσης στη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και συνεργάζεται επίσης με επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ασχολούνται με τα θέματα χρήσης της ηλιακής ενέργειας για αφαλάτωση του νερού.

δ) **Ένωση Δήμων Κύπρου**

Η Ένωση Δήμων Κύπρου υιοθετεί τη θέση για την ανάγκη εκμετάλλευσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και προς την κατεύθυνση αυτή είναι πρόθυμη να συνεργαστεί με τους αρμόδιους φορείς. Για το σκοπό αυτό ετοίμασε ήδη μελέτη για αξιοποίηση των σκυβάλων.

ε) **ΚΕΒΕ**

Τάχθηκε υπέρ της δημιουργίας επενδύσεων με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, οι οποίες αναμένεται να αποβούν κερδοφόρες, αν αντιμετωπισθούν με μακροχρόνια προοπτική και με δεδομένη τη θέση για διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος του τόπου από τα καυσαέρια.

στ) **Διεθνής Οργάνωση Ηλιακής Ενέργειας**

Η χρήση στην πράξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι εφαρμόσιμη και οι επενδύσεις οικονομικά βιώσιμες, αν υπάρξει η ανάλογη πολιτική βούληση για λήψη μέτρων. Ως τέτοιο παράδειγμα αναφέρθηκε πρόσφατο πείραμα που έγινε στην Ελλάδα, που έδειξε ότι ο βιοκλιματικός σχεδιασμός των κτιρίων (προσανατολισμός, μέγεθος, φυσικός φωτισμός, διπλά τζάμια, μόνωση τοίχων, παράθυρα κ.λπ.) βοηθά σημαντικά στη συντήρηση (θέρμανση/ψύξη) των κτιρίων σε χώρες όπου οι κλιματολογικές συνθήκες το επιτρέπουν.

ζ) **Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών**

Στόχος των καταναλωτών είναι η εξασφάλιση φθηνής, καθαρής ενέργειας (μέσω της αξιοποίησης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας) και η δημιουργία ενεργειακής συνείδησης στους καταναλωτές. Για την υλοποίηση των πολύπλευρων αυτών στόχων απαιτείται η ύπαρξη ανάλογης πολιτικής βούλησης και για την υλοποίηση του στόχου προτείνεται η δημιουργία φορέα για το συντονισμό της σχετικής δραστηριότητας.

η) **Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου**

Αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με τρόπο που να μην παραβλάπτεται η οικολογική ισορροπία και καλύτερη χρήση της ηλεκτρικής ενέργειας στις πρακτικές της χρήσεις, στα νοικοκυριά και στα άλλα κτίρια.

Γ. **Θέσεις της επιτροπής**

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε στις πιο κάτω ομόφωνες θέσεις:

- α) Απαιτείται σφαιρική και σε βάθος εξέταση του θέματος παράλληλα με το Σχέδιο Δράσης για Βελτίωση του Ενεργειακού Τομέα της Κύπρου το οποίο αξιολογείται. Ειδικότερα, κρίνεται επιβεβλημένη η διεξαγωγή μιας γενικότερης μελέτης, που να στοχεύει τόσο στην άμεση λήψη μέτρων για εξοικονόμηση ενέργειας όσο και στη συγκεκριμενοποίηση με μακροπρόθεσμη προοπτική των δυνατοτήτων χρήσης εκείνων των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που μπορούν να τύχουν οικονομικής εκμετάλλευσης. Ειδικότερα, για το δεύτερο αυτό στόχο θα πρέπει να ληφθεί ιδιαίτερα υπόψη η κατεύθυνση της οικονομίας της Κύπρου ως χώρας στην οποία ο τουριστικός τομέας είναι σημαντικός και γι' αυτό πρέπει να διαφυλαχθεί με κάθε τρόπο το περιβάλλον με τη χρήση των λιγότερο ρυπογόνων πηγών ενέργειας.

- β) Επιβάλλεται η άμεση ενίσχυση σε έμψυχο και άψυχο υλικό του Κλάδου Ενέργειας και Περιβάλλοντος του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, αφού ληφθεί η πολιτική απόφαση για αξιοποίηση και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- γ) Επιβάλλεται η περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας με άλλες χώρες και άλλα κέντρα που ασχολούνται με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την εξασφάλιση τεχνογνωσίας και συνεχούς πληροφόρησης στον τομέα αυτό.
- δ) Είναι επιτακτική η ανάγκη για καλύτερη ενημέρωση των καταναλωτών, με στόχο τη δημιουργία ενεργειακής συνείδησης παράλληλα με τη συνεχή προσπάθεια για διατήρηση και αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος του τόπου.
- ε) Κρίνεται επιβεβλημένη η ανάγκη για μια σφαιρική μελέτη της οικονομικής νομοθεσίας με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας.
- στ) Επιβάλλεται η περαιτέρω μελέτη του θέματος της χρήσης των εναλλακτικών πηγών ενέργειας και η ένταξή τους στα διδακτικά προγράμματα όλων των σχολείων, του ΑΤΙ, των κολεγίων και του Πανεπιστημίου της Κύπρου, καθώς και η παροχή κινήτρων για περαιτέρω μελέτες στον τομέα αυτό.

**Πρώτη Έκθεση της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την
Εγκληματικότητα**

(Α) Ιστορικό σύστασης της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την

Εγκληματικότητα

Η σύσταση της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Εγκληματικότητα έγινε ύστερα από πρόταση όλων των κοινοβουλευτικών κομμάτων και σχετική απόφαση της ολομέλειας του Σώματος, που λήφθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 1996 με σκοπό την εξέταση του θέματος της παρατηρούμενης έξαρσης της εγκληματικότητας

στον τόπο μας και την απόδοση στο σοβαρό αυτό πρόβλημα της δέουσας σημασίας και προσοχής εκ μέρους της Βουλής.

Ως μέλη της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Εγκληματικότητα ορίστηκαν οι κ. Ρίκκος Ερωτοκρίτου, Αριστοφάνης Γεωργίου, Μάρκος Κυπριανού και Δώρος Θεοδώρου.

Αφορμή για την υποβολή της πιο πάνω πρότασης αποτέλεσε η συζήτηση στην ολομέλεια του Σώματος του ακόλουθου θέματος, το οποίο ενεγράφη με απόφαση όλων των κοινοβουλευτικών κομμάτων:

“Η έξαρση της εγκληματικότητας, η απόπειρα δολοφονίας του δικαστή Μιχαλάκη Μαυρονικόλα και η ανάγκη γενικής κινητοποίησης κράτους και κοινωνίας για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος”.

(B) Όροι εντολής

Η Ad Hoc Κοινοβουλευτική Επιτροπή για την Εγκληματικότητα ενήργησε μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και των ευθυνών της, που πηγάζουν από τους όρους εντολής που της δόθηκαν με την αρχική απόφαση της ολομέλειας για τη σύστασή της και που έχουν ως ακολούθως:

- 1) Η έξαρση της εγκληματικότητας στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια είναι ιδιαίτερα ανησυχητική και, επειδή η εγκληματικότητα αποτελεί ένα ζήτημα που απασχολεί πλείστες όσες χώρες της Ευρώπης, να μελετηθούν και εξευρεθούν τρόποι αντιμετώπισης του οργανωμένου εγκλήματος.
- 2) Η ad hoc κοινοβουλευτική επιτροπή να καλέσει και να ακούσει όλους τους αρμόδιους κυβερνητικούς και όσους κρίνει ότι εμπλέκονται στο θέμα και να εξετάσει σε βάθος όλα τα σημεία που έχουν τεθεί κατά τη συζήτηση του θέματος της απόπειρας δολοφονίας του δικαστή Μιχάλη Μαυρονικόλα στην ολομέλεια του Σώματος.

- 3) Με βάση όλα όσα θα συζητηθούν ενώπιον της αρμόδιας επιτροπής, να κωδικοποιηθούν εισηγήσεις και προτάσεις προς την εκτελεστική εξουσία με απώτερο σκοπό την αντιμετώπιση του προβλήματος.
- 4) Ακολούθως, να ζητηθεί από την κυβέρνηση να αξιοποιήσει με κάθε δυνατό τρόπο όλη τη συζήτηση και μελέτη που θα διεξαχθεί από την Ad Hoc Κοινοβουλευτική Επιτροπή για την Εγκληματικότητα.
- 5) Να διερευνηθεί η ανάγκη δημιουργίας Μόνιμης Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Εγκληματικότητα με σκοπό τη συνεχή παρακολούθηση του όλου προβλήματος.

(Γ) Αντικείμενο μελέτης

Η ad hoc κοινοβουλευτική επιτροπή συνήλθε σε μεγάλο αριθμό συνεδριών της αρχικά υπό την προεδρία του βουλευτή κ. Δώρου Θεοδώρου, ο οποίος σύμφωνα με ομόφωνη απόφαση των μελών της επιτροπής ανέλαβε την προεδρία ως πρώτος εκ περιτροπής με τα υπόλοιπα μέλη πρόεδρος. Κατά τη διάρκεια της προεδρίας του κ. Δώρου Θεοδώρου, η οποία διήρκεσε από την 21η Μαΐου 1997 μέχρι τον Ιανουάριο του 1998, εξετάστηκαν οι κυριότερες από τις γενικές πτυχές του θέματος "οργανωμένο έγκλημα" και ειδικότερα οι υπ' αριθμό 1 έως 5 που αναφέρονται πιο κάτω, καθώς και οι ενότητες που αφορούν το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος και τα ναρκωτικά. Ο ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης και της αστυνομίας ειδικότερα αφέθηκαν να εξεταστούν σε άλλο στάδιο. Ακολούθησε η περίοδος της προεδρίας του κ. Μάρκου Κυπριανού από τις 6 Μαΐου 1998 μέχρι τέλος Δεκεμβρίου 1998, κατά τη διάρκεια της οποίας εξετάστηκαν κυρίως τα θέματα της «πορνείας και μαστροπείας», για τα οποία η επιτροπή θα αναφερθεί στη δεύτερη κατά σειρά έκθεσή της. Τρίτος κατά σειρά πρόεδρος ανέλαβε ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου στις 27 Ιανουαρίου 1999. Στη διάρκεια της προεδρίας του κ. Γεωργίου αποφασίστηκε η συμπλήρωση της εξέτασης του θέματος της "κυβείας" και η

επανεξέταση ορισμένων επιμέρους πτυχών του θέματος “οργανωμένο έγκλημα”, τις οποίες η επιτροπή δεν εξέτασε σε βάθος, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται η διαφθορά και ο πεμπποφαλαγγισμός στην αστυνομία, η πολιτική κάλυψη εγκληματικών στοιχείων, οι διασυνδέσεις καταδικασθέντων που εκτίουν ποινές φυλακίσεως με τον έξω κόσμο του εγκλήματος, ο ρόλος της αστυνομίας στην εν γένει πάταξη του εγκλήματος, η θέση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας σε σχέση με τα νομικά μέτρα που εισηγείται για πάταξή του. Αποφασίστηκε περαιτέρω να μελετηθούν η προστασία μαρτύρων που καταθέτουν στην ad hoc επιτροπή και ο ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

Πρέπει να λεχθεί επίσης ότι, λόγω του μεγάλου χρονικού διαστήματος που μεσολάβησε από το τέλος της εξέτασης ορισμένων καίριων ζητημάτων και ενοτήτων μέχρι σήμερα, ορισμένα δεδομένα έχουν αλλάξει και συνεχίζουν να αλλάζουν. Όπου κρίνεται ότι είναι αναγκαίο η επιτροπή να ενημερώσει την ολομέλεια του Σώματος με άλλες ενδιάμεσες - ειδικές εκθέσεις, προτίθεται να το πράξει.

Για την παρούσα έκθεση και για τη χρονική περίοδο την οποία αυτή καλύπτει, δηλαδή της προεδρίας του κ. Δώρου Θεοδώρου από την 21η Μαΐου 1997 μέχρι τον Ιανουάριο του 1998, η επιτροπή αναμένει ότι αυτή θα αποτελέσει σημείο αναφοράς και μέτρο σύγκρισης σε σχέση με την κατάσταση του οργανωμένου εγκλήματος σε μετέπειτα περιόδους.

Πολλές από τις συνεδρίες της επιτροπής έγιναν χωρίς την παρουσία των μέσων μαζικής επικοινωνίας λόγω της φύσεως του υπό εξέταση θέματος και σε πολλές από τις συνεδρίες παρέστησαν και βουλευτές μη μέλη της επιτροπής. Μεταξύ αυτών ήταν οι κ. Κώστας Παπακώστας, Κίκης Γιάγκου, Τάκης Χατζηγεωργίου, Γιώργος Λιλλήκας, Νίκος Μουσιούπτας, Μάριος Ματσάκης και Ανδρούλα Βασιλείου.

Στο αρχικό στάδιο των εργασιών της η επιτροπή αποφάσισε το οργανόγραμμα μελέτης της να περιλάβει τις ακόλουθες πτυχές:

- 1) Την εν γένει κατάσταση του εγκλήματος στην Κύπρο.
- 2) Τη διερεύνηση των αιτίων και τον καθορισμό του όρου “οργανωμένο έγκλημα”, ποιοι εμπλέκονται σ’ αυτό και τις μεθόδους πρόληψης και εξιχνίασής του.
- 3) Την πιθανή ύπαρξη πεμπτοφαλαγγιτισμού και διαφθοράς στις τάξεις της αστυνομίας.
- 4) Την ενδεχόμενη πολιτική κάλυψη εμπλεκομένων στο οργανωμένο έγκλημα.
- 5) Τις πιθανές διασυνδέσεις καταδικασθέντων προσώπων που εκτίουν ποινή φυλάκισης με τον κόσμο του οργανωμένου εγκλήματος.
- 6) Το ρόλο των μέσων μαζικής ενημέρωσης.
- 7) Το ρόλο της αστυνομίας.

Αποφάσισε επιπρόσθετα να μελετηθούν ξεχωριστά οι διάφορες ενότητες που σχετίζονται με το οργανωμένο έγκλημα ως ακολούθως:

- 1) Ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.
- 2) Ναρκωτικά.
- 3) Πορνεία - μαστροπεία.
- (4) Κυβεία.

Τέλος, να εξετάσει την ισχύουσα νομοθεσία γύρω από το όλο φάσμα που αναφέρεται ως οργανωμένο έγκλημα και να κάμει εισηγήσεις για τροποποιήσεις όπου κρίνονται αναγκαίες.

(Δ) Στάδια εξέτασης του θέματος:

1) **Η εν γένει κατάσταση του εγκλήματος στην Κύπρο**

Ενεργώντας σύμφωνα με τις πιο πάνω αποφάσεις της, η Ad Hoc Κοινοβουλευτική Επιτροπή για την Εγκληματικότητα άρχισε την εξέταση των διάφορων πτυχών του

θέματος, ζητώντας αρχικά να ενημερωθεί από τον τότε Αρχηγό της Αστυνομίας για την εν γένει κατάσταση του εγκλήματος στην Κύπρο, για τους αριθμούς των διαπραχθέντων αδικημάτων κατά επαρχία από το 1990 και ύστερα και για τον τρόπο διευθέτησης των υποθέσεων αυτών.

Ο τότε Αρχηγός της Αστυνομίας κ. Π. Χατζηλοΐζου, ενεργώντας σύμφωνα με τα πιο πάνω, προέβη σε πλατιά ενημέρωση σχετικά με την κατάσταση του σοβαρού εγκλήματος στην Κύπρο, καταθέτοντας στην επιτροπή έκθεση και καταλόγους του Τμήματος Μελετών και Ανάπτυξης της Αστυνομίας, στους οποίους εμφανίζονται κατά επαρχία τα διαπραχθέντα αδικήματα, το είδος τους και το ποσοστό ανίχνευσής τους για την περίοδο από το 1987 έως το 1997. (Τα στοιχεία αυτά βρίσκονται κατατεθειμένα στο αρχείο της Βουλής και στη διάθεση των μελών της).

Από τα εν λόγω στοιχεία και με βάση την προφορική κατάθεση των αρμοδίων της αστυνομίας προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Η κατάσταση του σοβαρού εγκλήματος παραμένει σε χαμηλά επίπεδα στην Κύπρο παρά την αύξηση του τουρισμού, που ξεπερνά τα 2 εκ. το χρόνο, και σε αντίθεση με το τι συμβαίνει σε άλλες ευρωπαϊκές και ανεπτυγμένες χώρες.
- Καταγράφονται περίπου στην Κύπρο εφτακόσιες σοβαρές υποθέσεις ετησίως ανά 100.000 κατοίκους, το δε ποσοστό ανίχνευσης κυμαίνεται περίπου γύρω στο 70%. (Το 1996 έφτασε στο 77,97% που θεωρείται ικανοποιητικό με βάση τα διεθνή δεδομένα).
- Το 80% των εγκληματικών πράξεων διαπράττεται από πρόσωπα που είναι κάτω των είκοσι πέντε ετών και αφορά διαρρήξεις και κλοπές.
- Το υπόλοιπο ποσοστό εγκλημάτων (40%) αφορά κυρίως ναρκωτικά, αποσπάσεις χρημάτων, πλαστογραφίες, οικονομικά εγκλήματα, έκδοση επιταγών χωρίς αντίκρισμα, καταστροφή περιουσίας, φόνους, βιασμούς ληστείες κ.λπ.

- Η εγκληματικότητα των ανηλίκων κάτω των δεκαέξι ετών είναι χαμηλή σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες και κυμαινόταν κατά το 1996 γύρω στο 6% και αφορά κυρίως κλοπές και διαρρήξεις.
- Από το σύνολο των σοβαρών εγκλημάτων ένα ποσοστό της τάξεως του 14% διαπράττεται από αλλοδαπούς και αφορά κλοπές και διαρρήξεις.
- Από τα τηρούμενα στατιστικά στοιχεία προκύπτει γενικότερα ότι το 60% των σοβαρών εγκλημάτων που διαπράττονται στην Κύπρο αφορούν εγκλήματα κατά της περιουσίας, που είναι διαρρήξεις και κλοπές, οι πλείστες των οποίων είναι ευκαιριακές και περιστασιακές ή οφείλονται σε έλλειψη στοιχειωδών προληπτικών μέτρων εκ μέρους των πολιτών.
- Τα τελευταία δέκα χρόνια έχει δημιουργηθεί μια νέα κατάσταση πραγμάτων γύρω από το έγκλημα, η οποία σταδιακά έχει μετεξελιχθεί σ' αυτό που ονομάζεται οργανωμένο έγκλημα.
- Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία για την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 1995 έως 31η Δεκεμβρίου 1996 διερευνήθηκαν από την αστυνομία παγκύπρια 8 576 σοβαρές υποθέσεις από τις οποίες εξιχνιάστηκαν 6.464, δηλαδή ποσοστό εξιχνίασης 75,37%.
- Κατά την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 1997 μέχρι 31η Ιουλίου 1998 διερευνήθηκαν από την αστυνομία παγκύπρια 6.637 σοβαρές υποθέσεις εκ των οποίων εξιχνιάστηκαν 5.098, δηλαδή ποσοστό εξιχνίασης 76,81%.
- Την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 1995 μέχρι 31η Δεκεμβρίου 1996 υπήρξαν δεκαεννέα θύματα φόνων και την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 1997 μέχρι 31η Ιουλίου 1998 υπήρξαν οκτώ θύματα φόνων.
- Από τα θύματα της περιόδου 1995 - 1996 τα οκτώ συνδέονται με το οργανωμένο έγκλημα και μόνο ένα από τα θύματα της περιόδου 1997 - 1998 συνδέεται με το

οργανωμένο έγκλημα (Άντρος Αεροπόρος).

2) Οργανωμένο έγκλημα: Αίτια - Καθορισμός του όρου - φατρίες - πρόληψη - εξιχνίαση και άλλες πτυχές

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας κ. Α. Μαρκίδης, καταθέτοντας ενώπιον της επιτροπής τις θέσεις του σχετικά με το τι θεωρεί οργανωμένο έγκλημα και ειδικότερα για την ενδυνάμωση των τρόπων πρόληψης και εξιχνίασής του, δήλωσε τα ακόλουθα:

- Υπάρχει σήμερα στην Κύπρο οργανωμένο έγκλημα, το οποίο αναπτύσσεται ταχύτατα και κατ' αντιγραφή του τι συμβαίνει στον τομέα αυτό στο εξωτερικό.
- Έχει παρατηρηθεί επίσης το φαινόμενο της εισαγωγής εκτελεστών-δολοφόνων, το οποίο μάλιστα αποτελεί πολύ κερδοφόρα επιχείρηση.
- Τα ίδια πιο πάνω φαινόμενα παρατηρούνται και αναφορικά με τον τομέα διακίνησης ναρκωτικών και εκμετάλλευσης γυναικών.
- Πρέπει να ληφθούν άμεσα όλα τα αναγκαία μέτρα για πάταξη των πιο πάνω φαινομένων στη ρίζα τους και μάλιστα τώρα που αυτά βρίσκονται σε νηπιακή ηλικία.
- Είναι αναγκαία η θέσπιση νέων νομοθεσιών και η ύπαρξη του απαραίτητου συντονισμού μεταξύ των αρμόδιων κυβερνητικών τμημάτων για πάταξη των φαινομένων αυτών.
- Μεταξύ των νομοθετικών μέτρων που πρέπει να ληφθούν συγκαταλέγεται η ανάγκη για παροχή στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας του δικαιώματος να ασκεί έφεση εναντίον αθωωτικής απόφασης του κακουργιοδικείου ή εναντίον επιδικασθεισών ανεπαρκών ποινών.
- Πρέπει να εξευρεθεί τρόπος ανάμειξης του ίδιου του Γενικού Εισαγγελέα στον τρόπο διεξαγωγής του ανακριτικού έργου.
- Αναφορικά με το θεσμό του "Plea Bargaining" που ισχύει στην Αμερική, σύμφωνα

με τον οποίο ο κατηγορούμενος ομολογεί την ενοχή του με αντάλλαγμα την επιβολή χαμηλότερης ποινής φυλάκισης, παρά το γεγονός ότι θα αποτελούσε ένα επωφελές για την πάταξη του εγκλήματος μέτρο, δεν μπορεί να ισχύσει επίσημα, αφού δεν είναι δυνατόν με το ισχύον στην Κύπρο νομικό σύστημα να υποβληθεί με οποιοδήποτε τρόπο σε οποιοδήποτε δικαστή τι είδους ποινή να επιβάλει.

- Είναι απαραίτητη η ριζική αναθεώρηση του δικαίου για την απόδειξη έτσι, ώστε χωρίς βασικά να αλλάζει το βάρος απόδειξης να μπορεί η ενοχή του κατηγορουμένου να αποδεικνύεται πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας, αφού αφεθεί ο δικαστής να κάμει ελεύθερη εκτίμηση οποιασδήποτε μαρτυρίας αυτός κρίνει ότι μπορεί να τον υποβοηθήσει στη διαμόρφωση της απόφασής του. Το ισχύον σήμερα δίκαιο περί Αποδείξεως είναι αναχρονιστικό, αφού περιέχει αρχαίικους κανόνες που ίσχυαν παλαιότερα στην Αγγλία και που έχουν ήδη και εκεί τροποποιηθεί. Είναι υπέρμετρα αυστηρό, με αποτέλεσμα να αφήνει πολύ μικρά περιθώρια ενέργειας στο δικαστή και με συνεπακόλουθο να χάνεται πολλές φορές μαρτυρία και να αθλώνονται ένοχοι.

Η επιτροπή στο στάδιο αυτό, θεωρώντας κατά τεκμήριο ότι στο οργανωμένο έγκλημα πρέπει να υπάρχει συστηματική ανάμειξη σεσημασμένων ατόμων, προερχόμενων από τις λεγόμενες "οικογένειες", ζήτησε ενημέρωση από τους αρμοδίους σχετικά με το αν η αστυνομία έχει στοιχεία σχετικά με τη συστηματική ανάμειξη σε εγκλήματα συγκεκριμένων ατόμων που προέρχονται από τις ίδιες «οικογένειες».

Οι αρμόδιοι της αστυνομίας δήλωσαν ότι είναι σε θέση να δώσουν στην επιτροπή κατάλογο καταδικασθέντων προσώπων που εκτίουν ποινές φυλακίσεως έτσι, ώστε τα μέλη της επιτροπής να κάμουν τους αναγκαίους συσχετισμούς, για να διαφανεί κατά πόσο προέρχονται από τις ίδιες "οικογένειες" τα πρόσωπα αυτά, αλλά δήλωσαν επίσης ότι χωρίς επαρκή μαρτυρία δεν μπορούν να σπιλώνονται εκ προοιμίου οποιεσδήποτε

οικογένειες. Εν πάση περιπτώσει, δήλωσαν ότι με τον όρο “οικογένεια” λέγεται αυτό που είναι επιθυμητό να λεχθεί σε σχέση με το υπό εξέταση ζήτημα και ο όρος αυτός γίνεται ανάλογα κατανοητός. Κατέθεσαν περαιτέρω ότι υπάρχουν αντιπρόσωποι των οικογενειών αυτών σε διαφορετικές επαρχίες και καθόρισαν ως σημείο έναρξης του οργανωμένου εγκλήματος το 1985, οπότε και έγινε η απόπειρα φόνου κατά του Χαμπή Αεροπόρου και η φονική επίθεση εναντίον του Πανίκκου Μιχαήλ.

Από την έκθεση που κατατέθηκε στην επιτροπή εκ μέρους της αστυνομίας προκύπτουν τα ακόλουθα σε σχέση με τον καθορισμό του όρου “οργανωμένο έγκλημα”, καθώς και σε σχέση με τη δράση “φατριών”:

α) **Οργανωμένο έγκλημα**

- Ο τρόπος σχεδιασμού και η μέθοδος εκτέλεσης μερικών εγκλημάτων είναι τα κριτήρια που τα κατατάσσουν στην κατηγορία του οργανωμένου εγκλήματος.
- Έχουν καθοριστεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μια σειρά από κριτήρια με βάση τα οποία αποφασίζεται κατά πόσο ένα σοβαρό ποινικό αδίκημα εμπίπτει ή όχι στην κατηγορία του “οργανωμένου εγκλήματος”. Αυτά είναι τα ακόλουθα:
  - 1) Συνεργασία πέραν των δύο ατόμων.
  - 2) Διάπραξη σοβαρών ποινικών αδικημάτων.
  - 3) Επιδίωξη απόκτησης οικονομικού οφέλους ή και δύναμης (επιρροής).
  - 4) Να έχει ανατεθεί σε κάθε μέλος μιας ομάδας συγκεκριμένη αποστολή.
  - 5) Η εν λόγω ομάδα θα πρέπει να παραμένει οργανωμένη για παρατεταμένη χρονική περίοδο ή επ’ άπειρον και να εφαρμόζεται κάποιας μορφής πειθαρχία ή έλεγχος.
  - 6) Να λειτουργεί πάνω σε διεθνή βάση.
  - 7) Να χρησιμοποιούνται βία ή άλλης μορφής εκβιαστικά μέσα ή μέθοδοι.
  - 8) Να γίνεται χρήση εμπορικών ή άλλων παρόμοιων επιχειρήσεων.

9) Να υπάρχει άσκηση επιρροής σε πολιτικούς, στα ΜΜΕ, στη δημόσια διοίκηση ή στην οικονομία.

- Για να ταξινομηθεί ένα σοβαρό αδίκημα στην κατηγορία του “οργανωμένου εγκλήματος”, θα πρέπει απαραίτητα να πληρεί τις προϋποθέσεις των τριών πρώτων χαρακτηριστικών πιο πάνω και επιπρόσθετα να συνυπάρχουν και οποιαδήποτε άλλα τρία από τα υπόλοιπα.

β) Φατρίες

- Στην Κύπρο παρατηρείται την τελευταία δεκαετία αύξηση παράνομων ενεργειών εκ μέρους οργανωμένων ομάδων (φατριών), που επιδιώκουν την επίτευξη οικονομικού κέρδους ή άλλων ωφελημάτων και οι οποίες δρουν κάτω από οδηγίες ενός ή περισσότερων ατόμων στα οποία είναι υπόλογοι. Αναμειγνύονται σε υποθέσεις διακίνησης ναρκωτικών, μαστροπείας, παροχής προστασίας επί πληρωμή, ελέγχου νυχτερινών κέντρων (καμπαρέ), χαρτοπαικτικών λεσχών και άλλων.
- Ένεκα της σύγκρουσης συμφερόντων των διάφορων παράνομων ομάδων και για σκοπούς επικράτησής τους, δε διστάζουν να καταφεύγουν σε δολοφονίες, καταστροφή περιουσίας με εκρηκτικές ύλες, καταστροφή οχημάτων με φωτιά και χρήση ή απειλή χρήσης βίας.
- Σύμφωνα με στοιχεία που έχει συλλέξει η αστυνομία, εντοπίζονται στην Κύπρο πέντε διαφορετικές φατρίες που δρουν κυρίως στις πόλεις. Όλες οι φατρίες κατέχουν οπλισμό και ποσότητες εκρηκτικών υλών με τα οποία έχουν διαπράξει μέχρι τώρα σωρεία σοβαρών εγκλημάτων τόσο για δικούς τους λογαριασμούς και για εξόντωση των αντιπάλων τους όσο και επί πληρωμή για λογαριασμό άλλων προσώπων. Όλα τα μέλη των φατριών έχουν εγκληματικό παρελθόν και είναι γνωστά στην αστυνομία. (Ενώπιον της επιτροπής βρίσκεται κατάλογος των

διαπραχθέντων εγκλημάτων από μέλη των φατριών για την περίοδο 1986 έως 1997).

γ) **Πρόληψη και εξιχνίαση**

Η επιτροπή ζήτησε επίσης ενημέρωση σχετικά με τις ακολουθούμενες μεθόδους πρόληψης και εξιχνίασης του οργανωμένου εγκλήματος.

Εκ μέρους της αστυνομίας κατατέθηκαν τα ακόλουθα γραπτά στοιχεία:

- Οι μέθοδοι πρόληψης και εξιχνίασης του οργανωμένου εγκλήματος δε διαφέρουν κατά πολύ από τις μεθόδους πρόληψης και εξιχνίασης του σοβαρού “κοινού” εγκλήματος και κατά συνέπεια οι ίδιες μέθοδοι και διαδικασίες έχουν απόλυτη εφαρμογή κατά τη διερεύνηση και των δύο μορφών εγκλήματος τόσο του “κοινού” όσο και του “οργανωμένου”.
- Λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για αντιμετώπιση της κατάστασης που δημιουργείται από το οργανωμένο έγκλημα παρά τις δυσκολίες που υπάρχουν στην εξιχνίαση τέτοιου είδους εγκλημάτων, που οφείλονται κυρίως στην οργανωμένη εκτέλεσή τους και στην έλλειψη στοιχείων/τεκμηρίων για επιστημονική αξιοποίησή τους και επιπρόσθετα στην απροθυμία του κοινού να βοηθήσει την αστυνομία με πληροφορίες ή μαρτυρία ένεκα του φόβου αντιποίνων από τους εγκληματίες.
- Το έργο της εξιχνίασης δυσχεραίνεται ακόμη περισσότερο, επειδή οι οργανωμένοι εγκληματίες δε διστάζουν να εμπλέξουν και αλλοδαπούς επαγγελματίες εγκληματίες επί πληρωμή στη διάπραξη φόνων ή άλλων εγκλημάτων.
- Ένεκα των δυσκολιών αυτών, η αστυνομία υιοθέτησε τη μέθοδο της πρόληψης των εγκλημάτων αυτών ως την πλέον πρακτική για αντιμετώπιση της κατάστασης, με θετικά αποτελέσματα.
- Μεταξύ άλλων έχει θέσει υπό συνεχή παρακολούθηση αρκετά εγκληματικά

στοιχεία και ταυτόχρονα παρέχει προστασία σε πιθανούς στόχους.

- Για το σκοπό αυτό έχουν ενισχυθεί το Γραφείο Συλλογής Πληροφοριών για το Έγκλημα (ΓΣΠ), το Τμήμα Ανιχνεύσεως Εγκλημάτων (ΤΑΕ), οι Ουλαμοί Πρόληψης Εγκλημάτων (ΟΠΕ) και η Υπηρεσία Δίωξης Ναρκωτικών (ΥΔΙΝ), τα οποία από κοινού έχουν εντατικοποιήσει τη συλλογή και αξιολόγηση πληροφοριών γύρω από τους εγκληματίες και το έγκλημα.
- Υπάρχει επίσης συνεργασία της αστυνομίας με το τελωνείο, την Κεντρική Τράπεζα, τη Νομική Υπηρεσία, την Έφορο Εταιρειών, το λειτουργό μετανάστευσης και άλλους αρμόδιους φορείς και καταβάλλονται προσπάθειες για μείωση των ευκαιριών που παρέχονται στους εγκληματίες για επίτευξη των παράνομων σκοπών τους.
- Ασκείται επίσης αυστηρός έλεγχος σε όλα τα αεροδρόμια και τα λιμάνια για παρεμπόδιση της εισόδου στην Κύπρο αλλοδαπών με ύποπτο ή εγκληματικό παρελθόν.
- Τέλος, η αστυνομία με σκοπό την πρόληψη και καταστολή του οργανωμένου εγκλήματος συνεργάζεται στενά με όλες τις ευρωπαϊκές χώρες τόσο μέσω Interpol όσο και με βάση διμερείς συμφωνίες και συμβάσεις.

3) Πεμπτοφαλαγγιτισμός και διαφθορά στην αστυνομία

Η επιτροπή, μέσα στα πλαίσια των αποφάσεών της, αλλά και με αφορμή δηλώσεις που έγιναν δημόσια από τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Νίκο Κόση στις 11 Σεπτεμβρίου 1997, στο πρόγραμμα του ΡΙΚ “Συνάντηση με τον τύπο”, ότι αστυνομικές διευθύνσεις προστατεύουν εγκληματίες, εξέτασε την πιθανή ύπαρξη πεμπτοφαλαγγιτισμού και διαφθοράς στην αστυνομία και την έκταση ύπαρξης τέτοιων φαινομένων στις τάξεις της αστυνομίας.

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Νίκος Κόσης κατέθεσε στην

επιτροπή τα ακόλουθα:

- Η εκτίμηση είναι ότι υπάρχει κάποιος μικρός αριθμός μελών της αστυνομίας, δέκα με δεκαπέντε άτομα παγκύπρια, που ενέχονται σε φαινόμενα διαφθοράς και που ενεργούν κατά τρόπο που προκαλεί ζημιά και δυσχεραίνει το έργο της αστυνομίας γενικά. Ο αριθμός αυτός δεν είναι ανησυχητικός, είναι όμως ανησυχητικό το τι ζημιά προκαλούν.
- Δεν πρόκειται για οργανωμένη κατάσταση και το πρόβλημα είναι ότι, κι αν ακόμη υπάρξουν συγκεκριμένες καταγγελίες, δεν μπορεί να αποδειχθεί με ευκολία ότι ευσταθούν οι πιο πάνω εκτιμήσεις, διότι αυτοί που δίνουν τις πληροφορίες δεν είναι πρόθυμοι να καταθέσουν στο δικαστήριο.
- Υπήρξαν περιπτώσεις κατά τις οποίες, κατόπιν προγραμματισμένων εφόδων σε συγκεκριμένους χώρους της νύχτας, διαπιστώθηκε πέραν πάσης αμφιβολίας ότι είχαν ειδοποιηθεί σχετικά οι υπεύθυνοι των χώρων αυτών.
- Λαμβάνεται πρόνοια για μετάθεση όλων των αστυνομικών για τους οποίους υπάρχει οποιαδήποτε υπόνοια.
- Όπου έχουν παρατηρηθεί φαινόμενα διαφθοράς αστυνομικών, διεξάγεται έρευνα, έστω και ανεπίσημα, για την οικονομική κατάσταση των υπόπτων μέσα στα πλαίσια της ισχύουσας νομοθεσίας και ετοιμάζεται απόρρητη έκθεση.
- Γίνονται ενέργειες για αλλαγή του συστήματος ασυρμάτων, ώστε να παταχθούν τα πιο πάνω φαινόμενα.
- Μελετάται η σύσταση ανεξάρτητης επιτροπής, που να αποτελείται από προσωπικότητες εκτός χώρου της αστυνομίας, η οποία να είναι αρμόδια να επιλαμβάνεται πειθαρχικών παραπτώματων αυτού του τύπου, ώστε να αποφευχθεί το δυσάρεστο ενδεχόμενο να απαλλάσσονται ύποπτοι απλώς και μόνο γιατί δικάζονται από συναδέλφους τους.

4) Ενδεχόμενη πολιτική κάλυψη εγκληματικών στοιχείων

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Νίκος Κόσης κατέθεσε τα ακόλουθα σχετικά με το πιο πάνω ζήτημα:

- Δεν υπάρχουν στοιχεία αλλά “φόβοι” ότι γνωστά εγκληματικά στοιχεία αντλούν δύναμη και καλύπτονται πίσω από επώνυμους πολιτικούς ή γνωστούς δικηγόρους, που κατέχουν υψηλά πολιτειακά αξιώματα και που έχουν αναλάβει την υπεράσπισή τους.
- Ένα τέτοιο ενδεχόμενο αποδυναμώνει σε πολύ μεγάλο βαθμό το έργο των αρμοδίων για πάταξη της εγκληματικότητας.
- Υπήρξαν σκέψεις οι οποίες συζητήθηκαν με το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για τη θέσπιση νομοθεσίας, που να αποκλείει δικηγόρους που κατέχουν ή κατείχαν οποιοδήποτε πολιτειακό αξίωμα από την υπεράσπιση κατηγορούμενων προσώπων, που φέρονται αναμεμιγμένα στο οργανωμένο έγκλημα.

5) Διασυνδέσεις καταδικασθέντων προσώπων που εκτίουν ποινή φυλάκισης με τον κόσμο του οργανωμένου εγκλήματος

Ο διευθυντής των φυλακών κ. Γιώργος Αναστασιάδης που κλήθηκε στο εν λόγω χρονικό διάστημα, για να ενημερώσει την επιτροπή, κατέθεσε τα ακόλουθα:

- Είναι πολύ φυσικό εγκληματικά στοιχεία που εκτίουν ποινές φυλακίσεως στις Κεντρικές Φυλακές να μη χάνουν τις επαφές τους με τον έξω κόσμο του οργανωμένου εγκλήματος.
- Οι επαφές αυτές γίνονται είτε μέσω άλλων καταδίκων είτε μέσω των επισκεπτών τους.
- Γίνεται προσπάθεια ανάπτυξης μέσα στις φυλακές ενός συστήματος που να παρέχει τη δυνατότητα πληροφόρησης τόσο για το τι ακριβώς γίνεται έξω από το χώρο των φυλακών όσο και μέσα σ’ αυτές.

- Όλες οι πληροφορίες που περιέρχονται στην αντίληψη της διεύθυνσης των φυλακών και που αφορούν διασυνδέσεις καταδίκων με καταστάσεις οργανωμένου εγκλήματος διαβιβάζονται στην αστυνομία για διερεύνηση και αξιολόγηση.
- Έχουν κατά καιρούς γίνει σχετικές συλλήψεις και γενικά υπάρχει η διαπίστωση ότι στις φυλακές υπάρχουν "οργανάκια" του εγκλήματος και όχι "νονοί".
- Επικίνδυνη και εκρηκτική κατάσταση δημιουργείται, όταν δύο αντίπαλες ομάδες είναι μέσα στις φυλακές, οπότε και δημιουργούνται προβλήματα ασφάλειας του προσωπικού.
- Υπήρξαν απειλές εναντίον αξιωματικών και υπάρχουν επίσης μέλη του προσωπικού των φυλακών που κάμνουν εξυπηρετήσεις στους φυλακισμένους, διοχετεύοντάς τους απαγορευμένα είδη και πληροφορίες.
- Η έκταση του προβλήματος αυτού δεν είναι γνωστή. Σε τέτοιες περιπτώσεις δεν τίθεται θέμα μετακίνησης προσωπικού αλλά θέμα αλλαγής καθηκόντων.
- Τα προβλήματα που αναφέρθηκαν πιο πάνω οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στο συνωστισμό που υπάρχει μέσα στις φυλακές και στο ελλιπές προσωπικό, αλλά σήμερα σε σχέση με παλαιότερες εποχές η κατάσταση είναι υποφερτή και τούτο αποτελεί άθλο.
- Πρέπει να επανεξεταστεί το θέμα της αμοιβής των δεσμοφυλάκων που είναι μια πολύ χαμηλά αμειβόμενη τάξη υπαλλήλων με όλα τα συνεπακόλουθα που αυτό είναι πιθανόν να συνεπάγεται στην ακεραιότητά τους.
- Θα μελετηθούν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως υπαλλακτικές λύσεις σχετικά με το θέμα της ανάμειξης υπαλλήλων των φυλακών σε υποθέσεις που έχουν να κάμουν με καταδικασθέντα άτομα, ώστε να υπάρξει ανανέωση του προσωπικού είτε με μετακινήσεις είτε με παροχή δικαιώματος πρόωρης αφυπηρέτησης.

- Σήμερα υπάρχει πραγματική συνεργασία με τη διεύθυνση των φυλακών και την αστυνομία και αμφίδρομη πληροφόρηση με καλά αποτελέσματα από πλευράς πρόληψης των πιο πάνω φαινομένων.

Στο στάδιο αυτό και ύστερα από σχετικό αίτημα της επιτροπής, κατατέθηκε ενώπιόν της εκ μέρους του Αρχηγού της Αστυνομίας κατάλογος σοβαρών εγκλημάτων, που έχουν διαπραχθεί σε βάρος λειτουργών των Κεντρικών Φυλακών, ο οποίος βρίσκεται κατατεθειμένος στο αρχείο της Βουλής στη διάθεση των μελών της.

Στη συνέχεια, η Ad Hoc Κοινοβουλευτική Επιτροπή για την Εγκληματικότητα εισήλθε σε εξέταση των επιμέρους πτυχών του υπό συζήτηση θέματος, με βάση το οργανόγραμμα που ομόφωνα αποφάσισε ότι θα ακολουθήσει, ως ακολούθως:

Πρώτη υπό εξέταση ενότητα: Ξέπλυμα βρόμικου χρήματος

Εισαγωγή

Πρώτη υπό εξέταση ενότητα αποτέλεσε για την επιτροπή το λεγόμενο ξέπλυμα βρόμικου χρήματος και όλα τα ζητήματα που είναι στενά συνυφασμένα μ' αυτό.

Στα πλαίσια της ενότητας αυτής, η επιτροπή πραγματοποίησε σειρά συνεδριών της και κάλεσε ενώπιόν της, για να ενημερωθεί για την επικρατούσα στην Κύπρο κατάσταση, τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Νίκο Κόση, το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τον τότε Αρχηγό της Αστυνομίας κ. Π. Χατζηλοΐζου και άλλους αρμοδίους της αστυνομίας, το διευθυντή της ΚΥΠ, εκπροσώπους της Υπηρεσίας Δίωξης Ναρκωτικών και τον πρόεδρο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου.

Μέσα στα ίδια αυτά πλαίσια, η επιτροπή πραγματοποίησε επίσης συνάντηση με τα μέλη της Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟΚΑΣ) στο κτίριο της Νομικής Υπηρεσίας, που αποτελεί έδρα της μονάδας. Στη συνάντηση αυτή παρέστησαν και εκπρόσωποι της Κεντρικής Τράπεζας και του Συνδέσμου Τραπεζών.

Τέλος η επιτροπή είχε την ευκαιρία, ύστερα από αίτημα του ίδιου του Υπουργού Εξωτερικών κ. Ιωάννη Κασουλίδη, να ενημερωθεί σχετικά με τις προσπάθειές του για απάμβλυνση των εντυπώσεων που έχουν δημιουργηθεί διεθνώς εναντίον της Κύπρου αναφορικά με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος και να ακούσει τις απόψεις του σχετικά με το ποιο ρόλο πρέπει να διαδραματίσει η Ad Hoc Κοινοβουλευτική Επιτροπή για την Εγκληματικότητα προς αυτή την κατεύθυνση.

Η επιτροπή εξέτασε σε ιδιαίτερη συνεδρία της τα ακόλουθα επίσης ζητήματα σε σχέση με την υπό αναφορά ενότητα:

- 1) Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.
- 2) Τον καθορισμό του όρου “ξέπλυμα βρόμικου χρήματος”, τις φήμες εναντίον της Κύπρου για την πιθανή εμπλοκή της σε τέτοιες παράνομες δραστηριότητες και την απόρρητη έκθεση της Κεντρικής Υπηρεσίας Πληροφοριών Κύπρου, ημερομηνίας 13 Ιουνίου 1997, σχετικά με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος στην Κύπρο, η οποία απευθύνεται στον Υπουργό Εξωτερικών και έχει κοινοποιηθεί επίσης στον Πρόεδρο της Βουλής.
- 3) Την πιθανή εμπλοκή τραπεζών, λογιστικών γραφείων, δικηγορικών γραφείων και άλλων οργανισμών σε διακίνηση και ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.
- 4) Τα κατατεθέντα από αρμοδίους στοιχεία σχετικά με ονόματα και αριθμούς αλλοδαπών εταιρειών ή προσώπων που πιθανόν να εμπλέκονται στη διακίνηση και στο ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.
- 5) Την πιθανή παρουσία της ρωσικής μαφίας στην Κύπρο και τις φήμες που επικρατούν για τη δράση της στις ελεύθερες περιοχές και στα κατεχόμενα.
- 6) Την επικρατούσα κατάσταση σε σχέση με ξέπλυμα βρόμικου χρήματος στα κατεχόμενα.
- 7) Τη σύσταση και τη λειτουργία της Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων

Συγκάλυψης (ΜΟΚΑΣ), μέτρα που λαμβάνονται από την κυβέρνηση για πρόληψη και αντιμετώπιση του προβλήματος και το ρόλο της Κεντρικής Τράπεζας.

- 8) Την ετήσια έκθεση του Υπουργείου Εξωτερικών (Μάρτιος 1997) των Ηνωμένων Πολιτειών “United States Department of State International Narcotics Control Strategy Report, 1997” σχετικά με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος και τη διακίνηση ναρκωτικών και την αναφορά που γίνεται για την Κύπρο σ’ αυτή.
- 9) Τη στάση του οργανισμού “Financial Action Task Force” έναντι της Κύπρου.

1) Νομοθετικό πλαίσιο

Το νομοθετικό πλαίσιο το οποίο ισχύει σήμερα στην Κύπρο σχετικά με τα ζητήματα που αφορούν το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος είναι το ακόλουθο:

- Η Κυπριακή Δημοκρατία είναι μία από τις πρώτες χώρες που υπέγραψε τη συνθήκη των Ηνωμένων Εθνών, γνωστή ως Συνθήκη της Βιέννης, η οποία επικυρώθηκε από τη Βουλή το Μάρτιο του 1990 με τον υπ’ αριθμό 4 του 1990 νόμο εναντίον της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών και με βάση την οποία θεσπίστηκε αργότερα εσωτερική νομοθεσία, η οποία παρέιχε το δικαίωμα στις αρμόδιες αρχές για δήμευση εσόδων που προέρχονται από παράνομη διακίνηση ναρκωτικών φαρμάκων ή άλλων ψυχοτρόπων ουσιών (αριθμός νόμου 39 (I) του 1992) .
- Η Κύπρος έχει επίσης υπογράψει άλλη σχετική σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης αναφορικά με την πρόληψη και την καταστολή του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος, η οποία στις 17 Απριλίου 1996 θεσπίστηκε σε εσωτερική νομοθεσία και η οποία προνοεί για την έρευνα και την κατάσχεση προσόδων που προέρχονται από οποιαδήποτε παρόμοια ενέργεια. Ο νόμος αυτός έχει τον τίτλο “Ο περί Συγκάλυψης Έρευνας και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις Νόμος του 1996” (αριθμός νόμου 61 (I) του 1996) και με την ψήφιση του

νόμου αυτού ο προαναφερόμενος νόμος 39(I) του 1992 καταργήθηκε.

- Η ψήφιση της εν λόγω νομοθεσίας καθιστά την Κύπρο την πρώτη χώρα στη Μέση Ανατολή που έχει εισαγάγει περιεκτική/λεπτομερή νομοθεσία για καταπολέμηση των δραστηριοτήτων γύρω από το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.
- Στον ισχύοντα σήμερα περί Συγκάλυψης Έρευνας και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις Νόμο του 1996 καθορίζονται ως γενεσιουργά αδικήματα τα ακόλουθα ποινικά αδικήματα:
  - α) Ο φόνος εκ προμελέτης.
  - β) Τα αδικήματα διακίνησης ναρκωτικών.
  - γ) Τα αδικήματα σχετικά με παράνομη εισαγωγή, εξαγωγή, εμπορία, κατοχή, μεταφορά και διακίνηση όπλων και πυρομαχικών.
  - δ) Τα αδικήματα σχετικά με την εισαγωγή, εξαγωγή, αγορά, πώληση, διάθεση, κατοχή, μεταφορά κλοπιμαίων αντικειμένων, έργων τέχνης, αρχαιοτήτων, δειγμάτων πολιτιστικής κληρονομιάς.
  - ε) Η απαγωγή ανηλίκου ή νοητικά καθυστερημένου ατόμου ή οποιοδήποτε άλλου προσώπου ενάντια στη θέλησή του για οποιοδήποτε παράνομο σκοπό.
  - στ) Η απόσπαση χρημάτων ή περιουσίας οποιασδήποτε μορφής με τη χρήση ή απειλή χρήσης βίας ή άλλη παράνομη πράξη ή ενέργεια.

Υπάρχει επίσης η δυνατότητα να περιληφθεί στα γενεσιουργά αδικήματα και οποιοδήποτε άλλο αδίκημα ή κατηγορία αδικήματος που τιμωρείται με φυλάκιση άνω των είκοσι τεσσάρων μηνών και που θα καθοριζόταν ως τέτοιο με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του πιο πάνω νόμου, κάθε πρόσωπο που έχει γνώση ότι περιουσία οποιασδήποτε μορφής αποτελεί έσοδο από τη διάπραξη οποιοδήποτε από τα αδικήματα που αναφέρονται πιο πάνω διαπράττει αδίκημα, αν κατέχει, αποκτά,

μετατρέπεται, μεταβιβάζει κ.λπ. την εν λόγω περιουσία.

Από τα πιο πάνω, συνάγεται ότι τα χρήματα που αποτελούν έσοδο από τη διάπραξη οποιουδήποτε από τα αδικήματα αυτά είναι παράνομα και αν κάποιος κατηγορούμενος έχει έσοδα από τη διάπραξη οποιουδήποτε άλλου αδικήματος, δεν μπορεί να τιμωρηθεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του νόμου 61(I)του 1996, κατά συνέπεια, όταν λέμε βρόμικο χρήμα ή παράνομο χρήμα ή “money laundering”, εννοούμε τα έσοδα που προέρχονται από τη διάπραξη κάποιου από τα αδικήματα του άρθρου 5 του Νόμου αυτού, τα οποία ονομάζονται γενεσιουργά αδικήματα.

Στην ίδια νομοθεσία προνοείται επίσης με βάση το άρθρο 55 η σύσταση Συμβουλευτικής Αρχής Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης, οι εξουσίες της οποίας καθορίζονται από το άρθρο 56 του ίδιου νόμου. Οι εξουσίες της Συμβουλευτικής Αρχής, η οποία έχει συσταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της εν λόγω νομοθεσίας από το Υπουργικό Συμβούλιο και σ’ αυτή μετέχουν εκπρόσωποι αρμόδιων υπουργείων, της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Συνδέσμου Εμπορικών Τραπεζών, του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και άλλων επαγγελματικών σωμάτων, είναι οι ακόλουθες:

Ενημέρωση του Υπουργικού Συμβουλίου για τα μέτρα που λαμβάνονται και για την πολιτική που εφαρμόζεται για την καταπολέμηση αδικημάτων συγκάλυψης, παροχή συμβουλών σ’ αυτό για επιπρόσθετα μέτρα τα οποία πρέπει να ληφθούν και προαγωγή διεθνώς της Δημοκρατίας ως χώρας που συμμορφώνεται προς όλες τις συμβάσεις, ψηφίσματα και αποφάσεις διεθνών οργανισμών σε σχέση με τον τομέα αυτό.

(2) Καθορισμός του όρου “ξέπλυμα βρόμικου χρήματος” - Φήμες εναντίον της Κύπρου για εμπλοκή της σε ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.

Από την απόρρητη έκθεση της Κεντρικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΚΥΠ) προς τον Υπουργό Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία κοινοποιήθηκε στον

Πρόεδρο της Βουλής και την οποία η επιτροπή είχε την ευκαιρία να μελετήσει, επισημαίνονται τα ακόλουθα σημεία τα οποία κρίνεται ότι μπορούν να δοθούν στη δημοσιότητα και που αφορούν τις κατηγορίες για εμπλοκή της Κύπρου σε ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.

- Η Κύπρος τα τελευταία χρόνια βρίσκεται στο επίκεντρο κατηγοριών που τη φέρουν σαν διεθνές κέντρο ξεπλύματος βρόμικου χρήματος, λόγω της ύπαρξης πολλών υπεράκτιων εταιρειών στο έδαφός της οι οποίες χρησιμοποιούν το χρηματοοικονομικό σύστημά της, για να ξεπλένουν βρόμικο χρήμα. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στις ρωσικές εταιρείες με δήθεν εμπλοκή της ρωσικής μαφίας σ' αυτές.
- Το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος αποτελεί μια μορφή οικονομικού εγκλήματος που συνδέεται άμεσα με το οργανωμένο έγκλημα, τη διαφθορά και άλλες κολάσιμες πράξεις οι οποίες τείνουν να υποσκάψουν το υπόβαθρο της κοινωνίας και την εμπιστοσύνη του κοινού προς το κράτος. Τούτο είχε αρχικά συνδεθεί με την προσπάθεια νομιμοποίησης χρημάτων που προέρχονται από τη διακίνηση ναρκωτικών, τα τελευταία όμως χρόνια μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου έχει πάρει ανησυχητικές διαστάσεις, αφού έχει συνδεθεί με άλλα σοβαρής μορφής εγκλήματα, όπως είναι η παράνομη εμπορία όπλων μαζικής καταστροφής.
- Το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος περιλαμβάνει όλες εκείνες τις διαδικασίες που σκοπεύουν να συσκοτίσουν και να παραπλανήσουν ως προς την πραγματική πηγή των χρημάτων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων που έχουν αποκτηθεί παράνομα και παράλληλα να δώσουν την εντύπωση ότι έχουν αποκτηθεί με νόμιμους τρόπους. Το ξέπλυμα του παράνομου χρήματος μετατρέπει το βρόμικο χρήμα σε καθαρό, εξαφανίζοντας τους εγκληματικούς "λεκέδες".
- Το πρόβλημα αυτό είναι παγκόσμιο και συνδέεται συνήθως με παράνομες

δραστηριότητες, όπως είναι η διακίνηση ναρκωτικών, το οργανωμένο έγκλημα, η τρομοκρατία, η φοροδιαφυγή, η εμπορία ανθρώπινων όντων και ιδιαίτερα μικρών παιδιών, το οικονομικό έγκλημα που διαπράττεται από διευθυντικά στελέχη εταιρειών ή άλλους επαγγελματίες.

- Η τεχνική του “ξεπλύματος βρόμικου χρήματος” χρησιμοποιείται επίσης από πολυεθνικές εταιρείες για τη συγκάλυψη δωροδοκιών και άλλων ανάλογων πληρωμών σε ξένους κυβερνητικούς παράγοντες και διάφορους μεσάζοντες για εξασφάλιση επικερδών και μεγάλων συμβολαίων.
- Το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος χρησιμοποιείται επίσης για τη μυστική χρηματοδότηση πολιτικών κομμάτων σε χώρες όπου υπάρχουν νομικοί περιορισμοί στις χρηματοδοτήσεις πολιτικών κομμάτων.

Προβαίνοντας σε διερεύνηση της πραγματικής κατάστασης σε σχέση με τις δυσμενείς εντυπώσεις που έχουν δημιουργηθεί διεθνώς για την Κύπρο στον τομέα αυτό, η Ad Hoc Επιτροπή για την Εγκληματικότητα συναποκόμισε από την έκθεση της ΚΥΠ επίσης τα ακόλουθα:

- Δεν είναι η πρώτη φορά που η Κύπρος βρίσκεται στο επίκεντρο κατηγοριών που τη φέρουν σαν διεθνές κέντρο ξεπλύματος βρόμικου χρήματος και ιδιαίτερα σε σχέση με τις ρωσικές εταιρείες που έχουν την έδρα τους στην Κύπρο.
- Οι κατηγορίες αυτές εκτοξεύονται κατά καιρούς από επίσημους και ανεπίσημους δυτικούς κύκλους και συχνά αποτελούν θέμα των ξένων μέσων μαζικής ενημέρωσης.
- Η Κύπρος κατηγορήθηκε από την Αμερική ότι επιτρέπει την εγγραφή υπεράκτιων εταιρειών και τραπεζών χωρίς επαρκές ενδιαφέρον για το προσωπικό που εργοδοτείται σ’ αυτές και για τον κύκλο των δραστηριοτήτων τους.
- Στις 18 Απριλίου 1995, το αμερικανικό Υπουργείο Οικονομικών κυκλοφόρησε έγγραφο (μαύρη λίστα) στο οποίο περιλαμβάνονται ονόματα προσώπων και εταιρειών σε

διάφορες χώρες που παραβίαζαν το εμπάργκο κατά της Γιουγκοσλαβίας. Ο κατάλογος αυτός αποτελείτο από οκτακόσιες τριάντα οκτώ εταιρείες και πρόσωπα που αντιπροσώπευαν γιουγκοσλαβικές εταιρείες και συμφέροντα. Ανάμεσα στις χώρες αυτές περιλαμβάνονταν και η Κύπρος. Γινόταν επίσης αναφορά σε είκοσι πέντε υπεράκτιες γιουγκοσλαβικές εταιρείες στην Κύπρο και δύο Ελληνοκύπριους δικηγόρους οι οποίοι χρησιμοποιούσαν τα δικηγορικά τους γραφεία σαν βιτρίνα σερβικών επιχειρήσεων.

- Το Μάιο του 1995 ο δημοσιογράφος Chris Hedges, διευθυντής του γραφείου Μέσης Ανατολής της εφημερίδας "The New York Times" δημοσίευσε μετά από επίσκεψή του στην Κύπρο σειρά άρθρων σχετικά με την κατάσταση στην Κύπρο . Σ' ένα από τα άρθρα του υπό τον τίτλο "Υπεράκτιες εταιρείες" αναφέρεται στην άφιξη Ρώσων και Γιουγκοσλάβων στην Κύπρο, οι οποίοι αγοράζουν πολυτελή σπίτια και αυτοκίνητα, πληρώνοντας τοις μετρητοίς και ξεπλένοντας κατ' αυτό τον τρόπο βρόμικο χρήμα.
- Η επίσκεψη του πιο πάνω δημοσιογράφου στην Κύπρο εκτιμάται ως εσκεμμένη για να δικαιολογήσει το άρθρο του σχετικά με τις υπεράκτιες εταιρείες, το περιεχόμενο του οποίου είχε αποφασισθεί εκ των προτέρων, και ότι πίσω από την ενέργεια αυτή κρύβονταν οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα.

(3) Εμπλοκή τραπεζών, λογιστικών, και δικηγορικών γραφείων και άλλων οργανισμών:

Εκ μέρους του υπευθύνου του Γραφείου Διεύρυνσης Οικονομικού Εγκλήματος της αστυνομίας κατατέθηκαν τα ακόλουθα σχετικά στοιχεία:

- Η ισχύουσα νομοθεσία καθιστά παράνομη την εμπλοκή τραπεζών, λογιστών, δικηγόρων κ.λπ. σε ζητήματα που αφορούν τη διακίνηση παράνομου χρήματος και αποτελεί αδίκημα η βοήθεια ή η συμμετοχή στη διάπραξη τέτοιων αδικημάτων, νοουμένου ότι υπάρχει το στοιχείο της γνώσης. Ο ίδιος νόμος υποχρεώνει τα

πρόσωπα που έχουν τέτοια γνώση να καταγγέλλουν τους παραβάτες ή ακόμα και οποιοσδήποτε ύποπτες συναλλαγές.

- Στην Κύπρο, πέραν των κυπριακών εμπορικών τραπεζών, λειτουργούν κάπου είκοσι έξι υπεράκτιες τράπεζες. Δεν υπάρχουν στοιχεία (μαρτυρίες) για εμπλοκή οποιασδήποτε τράπεζας ή ακόμη λογιστικών γραφείων ή δικηγόρων ή και άλλων οργανισμών σε θέματα ξεπλύματος παράνομου χρήματος. Δεν προσήφθη καμία καταγγελία εναντίον οποιουδήποτε οργανισμού, τράπεζας, λογιστικού γραφείου ή δικηγόρου για διάπραξη οποιοδήποτε αδικήματος. Μια τέτοια καταγγελία προϋποθέτει αρχικά την απόδειξη διάπραξης κάποιου από τα γενεσιουργά αδικήματα της σχετικής νομοθεσίας και στη συνέχεια ότι ο παραβάτης είχε έσοδα από τη διάπραξη του συγκεκριμένου αδικήματος.
- Από την ημερομηνία σύστασης και λειτουργίας της Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης είχαν υποβληθεί σ' αυτή είκοσι τέσσερις καταγγελίες (η περίοδος καλύπτει το έτος 1997). Οι είκοσι δύο υποθέσεις παραπέμφθηκαν στην αστυνομία και οι υπόλοιπες στο τελωνείο. Οι περισσότερες καταγγελίες αφορούσαν υποθέσεις ξένων χωρών για τις οποίες, επειδή εμπλέκονταν υπεράκτιες εταιρείες που λειτουργούσαν στην Κύπρο ή αλλοδαποί που ήλθαν στην Κύπρο και τηρούσαν λογαριασμούς σε εμπορικές τράπεζες, ζητήθηκε δικαστική συνδρομή στην εξέταση των υποθέσεων προς το σκοπό εξασφάλισης μαρτυρίας ή προς εντοπισμό των εσόδων ή της πιθανής διακίνησης κεφαλαίων.

Μια υπόθεση αφορούσε αποκλειστικά την Κύπρο. Κάποιος απέσπασε χρήματα με ψευδείς παραστάσεις και κατέθεσε μέρος των χρημάτων που απέσπασε σε λογαριασμό της γυναίκας του· εξασφαλίστηκε διάταγμα παγοποίησής τους.

Δύο άλλες υποθέσεις αφορούσαν καταγγελία από την Κύπρο, αλλά δε

διαπιστώθηκε διάπραξη γενεσιουργού αδικήματος, ενώ οι υπόλοιπες είναι καταγγελίες ξένων χωρών που έγιναν μέσω Interpol. Οι χώρες που έκαναν τις καταγγελίες είναι η Ρωσία, η Δημοκρατία της Καρέλιας, η Λευκορωσία, η Γερμανία, η Ουγγαρία, η Αγγλία, το Βέλγιο, η Τσεχία, η Αυστρία και οι Η.Π.Α. Προς ικανοποίησή τους έγινε αίτηση στο δικαστήριο σε έξι περιπτώσεις για την εξασφάλιση διατάγματος αποκάλυψης. Τα διατάγματα στρέφονται προς την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου και σε εμπορικές τράπεζες. Σε όλες τις αιτήσεις ξένων υπήρξε πλήρης ανταπόκριση και τους στάλθηκε η μαρτυρία που εξασφαλίστηκε.

- Δεν υπάρχουν στοιχεία για τα ονόματα υπεράκτιων εταιρειών ή αριθμοί και ονόματα προσώπων που εμπλέκονται στη διακίνηση παράνομου χρήματος. Τα μόνα στοιχεία που υπάρχουν είναι εκείνα που αφορούν τις καταγγελίες που έγιναν. Δεν είναι δυνατή η διαπίστωση του προβλήματος, γιατί δεν υπάρχουν άλλες καταγγελίες, αλλά και γιατί απαραίτητη προϋπόθεση διαπίστωσης της εμπλοκής προσώπων ή εταιρειών είναι αρχικά η διαπίστωση και απόδειξη του γενεσιουργού αδικήματος.

Ο πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, καταθέτοντας αρμοδίως την επίσημη θέση του συλλόγου σχετικά με το ζήτημα του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος, δήλωσε τα ακόλουθα:

- Δεν εμπλέκονται δικηγόροι στο θέμα του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος.
- Ο έλεγχος που γίνεται από την Κεντρική Τράπεζα για την εγγραφή υπεράκτιων εταιρειών είναι πολύ αυστηρός.
- Δεν υπάρχει μηχανισμός που να επιτρέπει τη διακρίβωση κατά πόσο υπεράκτια εταιρεία που έχει εγγραφεί στην ελεύθερη περιοχή της Δημοκρατίας με κάποια επωνυμία έχει κατόπιν εγγραφεί με άλλη επωνυμία στα κατεχόμενα, διότι, όταν η Κεντρική Τράπεζα παραχωρήσει άδεια για εγγραφή, τότε οι εταιρείες αυτές είναι καθ'

όλα νόμιμες.

- Υπάρχει άμεση ανάγκη διαφώτισης των κύκλων του εξωτερικού ότι η κυπριακή υπεράκτια εταιρεία είναι σοβαρή εταιρεία, διότι υπόκειται σε αυστηρό έλεγχο, και ότι το μεγάλο πρόβλημα παρουσιάζεται στα κατεχόμενα.
- Είναι πολύ πιθανόν μια κυπριακή υπεράκτια εταιρεία να έχει να κάμει εμπορικές συναλλαγές με την Τουρκία. Όμως όλες αυτές οι εταιρείες είναι υποχρεωμένες να υποβάλλουν λογαριασμούς και για κάθε έμβασμα και για κάθε πληρωμή γίνεται έλεγχος από πού προήλθαν και γιατί.
- Η δυνατότητα που έχει δικηγόρος να ερευνήσει την οικονομική ή την περιουσιακή κατάσταση ή τις πηγές από τις οποίες αποκομίζει την περιουσία του ή την οικονομική του δύναμη πρόσωπο που προτίθεται να εγγράψει υπεράκτια εταιρεία στην Κύπρο περιορίζεται μόνο στις τραπεζικές συστάσεις που θα φέρει ο πελάτης, για να εγγράψει την εταιρεία.
- Οι τραπεζικές αυτές συστάσεις ειδικά από τράπεζες του εξωτερικού θεωρείται ότι αποτελούν εχέγγυο της φερεγγυότητας του αλλοδαπού, ο δικηγόρος όμως δεν έχει τη δυνατότητα να προχωρήσει πέρα απ' αυτό το σημείο.

Τέλος εκπρόσωπος της Κεντρικής Τράπεζας που κλήθηκε στην επιτροπή κατέθεσε τα ακόλουθα σχετικά με τις φήμες εναντίον της Κύπρου για εμπλοκή της σε ξέπλυμα βρόμικου χρήματος:

- Οι κατηγορίες συνίστανται στο ότι μέσω της Κύπρου διακινούνται ποσά δυσανάλογα με το μέγεθος της οικονομίας της.
- Κάθε μεταφορά χρηματικών ποσών σε δολάρια γίνεται μέσω Νέας Υόρκης. Οι αμερικανικές εμπορικές τράπεζες δίδουν πληροφορίες στην αμερικανική κυβέρνηση για τα ποσά που έχουν μεταφερθεί μέσω τους και σε ποιους λογαριασμούς έχουν κατατεθεί. Η διαδικασία αυτή είναι που τροφοδοτεί τους ισχυρισμούς της

αμερικανικής κυβέρνησης εναντίον της Κύπρου.

(4) Κατατεθέντα στοιχεία για ονόματα και αριθμούς αλλοδαπών

εταιρειών ή προσώπων που πιθανόν να εμπλέκονται στη διακίνηση και ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.

Ενώπιον της επιτροπής βρίσκονται κατατεθειμένα στοιχεία για ονόματα και αριθμούς ύποπτων αλλοδαπών εταιρειών ή προσώπων που πιθανόν να ενέχονται σε ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, καθώς και περιπτώσεις για τις οποίες υπεύθυνοι τραπεζών αρνήθηκαν να δεχθούν ύποπτες καταθέσεις. Για λόγους σκοπιμότητας δεν είναι δυνατόν να δοθούν τα στοιχεία αυτά στη δημοσιότητα.

Εκείνο όμως που κατατέθηκε αρμοδίως στην επιτροπή είναι ότι ως αποτέλεσμα εσωτερικών κανονισμών που έχουν κυκλοφορήσει από την Κεντρική Τράπεζα και της ολοένα αυξανόμενης ευαισθητοποίησης των τραπεζικών υπαλλήλων παρατηρήθηκαν περιπτώσεις κατά τις οποίες υπεύθυνοι τραπεζών αρνήθηκαν να δεχθούν καταθέσεις αμφίβολης προέλευσης.

(5) Ισχυρισμοί για παρουσία και δράση της ρωσικής μαφίας στην Κύπρο.

Από την ίδια έκθεση της ΚΥΠ αναφέρονται τα ακόλουθα σε σχέση με την πιθανή παρουσία της ρωσικής μαφίας στην Κύπρο:

- Στην Κύπρο σήμερα είναι γραμμένες πέραν των 2 500 ρωσικών υπεράκτιων εταιρειών. Από αυτές, οι εκατό λειτουργούν με δικά τους γραφεία και προσωπικό.
- Με άδεια της Κεντρικής Τράπεζας λειτουργούν επίσης έξι υποκαταστήματα ρωσικών τραπεζών “Off Shore Banking Units” και άλλες επτά λειτουργούν ως “OffShore Representative Offices”.
- Μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, πολλοί Ρώσοι εγκατέλειψαν την πατρίδα τους μεταφέροντας στο εξωτερικό τεράστια ποσά χρημάτων σε μετρητά. Σε τούτο συνέτειναν η ανυπαρξία τραπεζικού συστήματος, το χάος και η ανασφάλεια που

επικρατούσε στη χώρα τους μετά την κατάρρευση.

- Οι ρωσικές αρχές υπολογίζουν ότι από την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης μέχρι σήμερα έχουν εξαχθεί από τη χώρα τους πέραν των \$20 δις, μεταξύ δε των χωρών που κατέφυγαν οι Ρώσοι περιλαμβάνεται και η Κύπρος.
- Από τη μέχρι σήμερα παρουσία των Ρώσων στην Κύπρο δεν υπάρχει σοβαρή μαρτυρία που να συνδέει τη ρωσική μαφία με το τοπικό οργανωμένο έγκλημα.
- Έχουν εντοπιστεί μερικοί Ρώσοι κάτοχοι ισραηλινών διαβατηρίων που πέρασαν από την Κύπρο καθ' οδόν για άλλους σταθμούς και υπάρχουν πληροφορίες ότι η ρωσοϊσραηλινή μαφία επένδυσε στα κατεχόμενα μεγάλα ποσά χρημάτων.
- Είκοσι Ρώσοι έχουν απελαθεί από την Κύπρο, όταν αποδείχτηκε ότι προέβαιναν σε εκβιασμούς κατά συμπατριωτών τους που ζουν στην Κύπρο. Επίσης τα ονόματα χιλίων εβδομήντα δύο Ρώσων βρίσκονται στο stop-list και η είσοδός τους στην Κύπρο απαγορεύεται για διάφορους λόγους.

Ο προϊστάμενος της ΚΥΠ κατέθεσε επίσης τα ακόλουθα στοιχεία σχετικά

μ' αυτή την πτυχή του όλου ζητήματος:

- Το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος συναρτάται άμεσα με το διεθνές οργανωμένο έγκλημα και ιδιαίτερα με τις γνωστές μαφιόζικες ομάδες που δρουν μέσα ή έξω από τη Ρωσία ή στην Ασία είτε πρόκειται για τη γαλλική μαφία είτε για άλλες οργανωμένες ομάδες που ξεκινούν από τη Λατινική Αμερική.
- Το χρήμα που διακινούν είναι πολύ μεγάλης έκτασης (£500 δις ή 3 τρις) και χρησιμοποιούν εξειδικευμένες τεχνικές, λόγω του ότι έχουν παρεισφρήσει μέσα σε αυτές τις οργανωμένες ομάδες πρώην πράκτορες μυστικών υπηρεσιών οι οποίοι έχουν χάσει τη δουλειά τους μετά τη διάλυση του ψυχρού πολέμου, και μεθόδους μυστικής δράσης και γνωρίζουν να χρησιμοποιούν και τεχνολογικά μέσα.

- Η διείσδυση αυτών των ομάδων στα κέντρα λήψης αποφάσεων των χωρών αυτών ανησυχεί τρομερά τις κυβερνήσεις, γιατί αγκυλώνει τα προγράμματά τους και επηρεάζει την εξέλιξη της οικονομίας τους και τη λήψη πολιτικών αποφάσεων.

Η επιτροπή σε σχέση με την υπό εξέταση παράμετρο του όλου ζητήματος είχε την ευκαιρία να μελετήσει δημοσίευμα, το οποίο υποβλήθηκε ενώπιόν της από την ΚΥΠ, στις 27 Φεβρουαρίου 1998, του έγκυρου περιοδικού “**NEWSWEEK**”, ημερομηνίας 19 Ιανουαρίου 1998, στο οποίο γίνεται αναφορά σε παρουσία της ρωσικής μαφίας στην Κύπρο.

Το συγκεκριμένο δημοσίευμα αναφέρει ότι ένα μεγάλο μέρος από τα κεφάλαια που σφετερίζονταν Ρώσοι επιχειρηματίες αξιωματούχοι της πρώην Σοβιετικής Ένωσης μεταφέρεται στις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου με τη βοήθεια ομάδων του οργανωμένου εγκλήματος. Το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος στην Κύπρο, σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, είχε ως αποτέλεσμα η Ευρωπαϊκή Ένωση να στείλει σαφές μήνυμα ότι υπό τις συνθήκες που επικρατούσαν τότε η Κυπριακή Δημοκρατία δε θα μπορούσε να ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στο άρθρο τονίζεται επίσης ότι η κυβέρνηση είχε εκδηλώσει προθυμία καταπολέμησης του φαινομένου, με αποτέλεσμα να υιοθετήσει νομοθεσία για πάταξή του και ότι ανώτεροι δυτικοί αξιωματούχοι εντεταλμένοι για την επιβολή του νόμου αναγνωρίζουν ότι το ύψος των παράνομων κεφαλαίων που ξεπλένονται μέσω της Κύπρου έχει μειωθεί. Τέλος στο άρθρο αναφέρεται ότι οι Ρώσοι σήμερα κάνοντας δεύτερες σκέψεις εγκαταλείπουν την Κύπρο για περιοχές όπως η Ελβετία, η Νέα Υόρκη και το Μαϊάμι, ενώ παρά την αυστηρότητα της σχετικής νομοθεσίας η κυπριακή κυβέρνηση έχει επιδείξει αδυναμία για εφαρμογή της.

(6) Επικρατούσα κατάσταση σε σχέση με ξέπλυμα βρόμικου χρήματος

ΣΤΑ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ.

Από την έκθεση της ΚΥΠ και άλλα προφορικά κατατεθέντα από τον προϊστάμενο της ΚΥΠ στοιχεία παρατίθενται τα ακόλουθα σημεία, τα οποία κρίνεται ότι μπορούν να δημοσιοποιηθούν:

- Φαίνεται ότι ξέπλυμα βρόμικου χρήματος με εκρηκτικές διαστάσεις λαμβάνει χώρα συστηματικά στις κατεχόμενες περιοχές της Κύπρου, αλλά σε καμιά περίπτωση δεν έχει διαπιστωθεί να γίνεται ξέπλυμα βρόμικου χρήματος μεταξύ κατεχομένων και ελεύθερων περιοχών, παρά το γνωστό λαθρεμπόριο ζώων.
- Η ανυπαρξία σχετικής νομοθεσίας στο τρίγωνο Τουρκία-κατεχόμενα-Ισραήλ και η ανοχή και ενθάρρυνση από μέρους των κατοχικών “αρχών” έχουν καταστήσει τα κατεχόμενα πλυντήριο μέσω του οποίου οι κάθε λογής μαφιόζοι χρησιμοποιούν τις πάμπολλες τράπεζες και τα καζίνα και να ξεπλένουν βρόμικο χρήμα.
- Στα κατεχόμενα λειτουργούν σήμερα σαράντα πέντε τράπεζες και είκοσι ένας υπεράκτιοι τραπεζικοί οργανισμοί. Σ’ όλα σχεδόν τα ξενοδοχεία λειτουργούν καζίνα και είναι φανερό ότι η ύπαρξη τόσων τραπεζών και καζίνων εξυπηρετεί αλλότριους σκοπούς.
- Οι περισσότερες από τις υπεράκτιες τράπεζες στα κατεχόμενα αντιπροσωπεύονται από Τούρκους της Τουρκίας δηλαδή από τουρκικές τράπεζες με διαφορετική επωνυμία, ενώ υπάρχουν και Τουρκοκύπριοι μέτοχοι σ’ αυτές αλλά με μία ή δύο μετοχές ο καθένας.
- Ο λόγος που οι Τούρκοι από την Τουρκία ιδρύουν τράπεζες στα κατεχόμενα είναι γιατί πιστεύουν ότι η Τουρκία βρίσκεται πολύ μακριά από την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε αντίθεση με την Κύπρο. Η Τουρκία επίσης, προκειμένου να αποφύγει τις διεθνείς πιέσεις γύρω απ’ αυτά τα ζητήματα, καταφεύγει για τις δραστηριότητές της αυτές στα κατεχόμενα.

- Ο μεγάλος κίνδυνος που ελλοχεύει για την Κύπρο είναι η διασύνδεση των ενεχομένων σε ξέπλυμα βρόμικου χρήματος με πολιτικά πρόσωπα, με τρομοκρατικές οργανώσεις και ιδιαίτερα με την οργάνωση των “Γκρίζων Λύκων”.
- Η κατεχόμενη Κύπρος μετατρέπεται σταδιακά στο μεγαλύτερο χαρτοπαιχτικό κέντρο της Μεσογείου. Το Jasmin Court Casino που λειτουργεί ανακαινισμένο στα κατεχόμενα πιστεύεται ότι είναι το μεγαλύτερο καζίνο της Ευρώπης και θυμίζει Las Vegas και παράλληλα λειτουργούν άλλα δεκατρία πιο μικρά καζίνο. Ακόμη τρία άλλα καζίνα έχουν άδεια να λειτουργήσουν και το ψευδοκράτος εξετάζει ακόμη έξι αιτήσεις. Αναμένεται ότι σύντομα θα λειτουργούν στα κατεχόμενα είκοσι πέντε συνολικά καζίνα και πιστεύεται ότι ο σκοπός της δημιουργίας τους είναι για να γίνεται ευκολότερα ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.
- Το γεγονός ότι στους χώρους αυτούς διακινείται βρόμικο χρήμα επιβεβαιώνεται από δημοσιεύματα του τουρκοκυπριακού και διεθνούς τύπου αλλά και από άλλες πληροφορίες.
- Σύμφωνα με τον τουρκοκυπριακό τύπο, αυξήθηκε ο αριθμός των Τουρκοκυπρίων που συνελήφθησαν στην Αγγλία για διακίνηση ναρκωτικών και Άγγλοι αξιωματούχοι είχαν παραδεχθεί ότι το δέκα τοις εκατόν της ηρωίνης που διοχετεύεται ετήσια στην Αγγλία προέρχεται από τις κατεχόμενες περιοχές της Κύπρου.
- Σύμφωνα πάντα με τον τουρκοκυπριακό τύπο, δύο Τούρκοι συνελήφθησαν στις 30 Απριλίου 1997 στο βόρειο Λονδίνο σε σχέση με κατοχή διακοσίων πενήντα κιλών ηρωίνης, που η αξία τους υπολογίζεται στα είκοσι εκατομμύρια δολάρια, κατηγορήθηκαν από τη βρετανική αστυνομία και επρόκειτο να προσαχθούν σε δίκη. Ο ένας από τους συλληφθέντες διαμένει στο κατεχόμενο μέρος της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Στις 23 Μαρτίου 1997 κάποιος Τουρκοκύπριος από την Πύλα συνελήφθη από τις

αγγλικές αρχές στο αεροδρόμιο της Αγγλίας, ενώ ήταν έτοιμος να αναχωρήσει για την Κύπρο έχοντας στην κατοχή του ένα κιλό κάνναβης και ένα εκατομμύριο στερλίνες, το οποίο εισέπραξε από την πώληση ηρωίνης σε σπείρα εμπόρων ναρκωτικών στο Λονδίνο. Ο συλληφθείς, σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες, ήταν μέλος μεγάλης σπείρας εμπόρων ναρκωτικών στην οποία συμμετείχαν Τούρκοι από την Τουρκία. Πιστεύεται ότι με τη σύλληψη του Τουρκοκύπριου λαθρεμπόρου εξαρθρώθηκε η μεγαλύτερη ίσως σπείρα εμπόρων ναρκωτικών που διοχέτευε ηρωίνη στην Αγγλία.

- Αναφορά για Βρετανούς εμπόρους ναρκωτικών που χρησιμοποιούν τα κατεχόμενα για ξέπλυμα βρόμικου χρήματος έγινε επίσης στα τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων του B.B.C ημερομηνίας 12 Απριλίου 1997. Πιστεύεται ότι το ενενήντα τοις εκατόν της ηρωίνης που κυκλοφορεί στη Βρετανία προέρχεται από την Τουρκία, αλλά τα χρήματα για το εμπόριο και τη διακίνηση του ναρκωτικού αυτού περνούν μέσα από τις τράπεζες και τα καζίνα της κατεχόμενης Κύπρου, όπου επικρατούν ιδανικές συνθήκες για ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.
- Σύμφωνα επίσης με έκθεση της Ευρωπαϊκής Αστυνομίας (Europol), κατά τη διάρκεια του 1995 περισσότεροι από χίλιοι εκατόν Τούρκοι συνελήφθησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στο εβδομήντα τοις εκατόν της ποσότητας ηρωίνης που κατασχέθηκε εμπλέκονται Τούρκοι υπήκοοι. Το ογδόντα με ενενήντα τοις εκατόν της ηρωίνης που κατάσχεται ετήσια στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης προέρχεται από τις χώρες της νοτιοδυτικής Ασίας και το μεγαλύτερο μέρος απ' αυτή (τόσο ως προς την εμπορία όσο και την αναδιανομή στα κράτη μέλη) γίνεται από Τούρκους εμπόρους μέσω της Τουρκίας και των κατεχόμενων εδαφών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

(7) Σύσταση και Λειτουργία της Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων

Συγκάλυψης (ΜΟΚΑΣ) - Ρόλος της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου

(α) ΜΟΚΑΣ - σύσταση και λειτουργία:

Κατατέθηκαν αρμοδίως τα ακόλουθα σχετικά με τη σύσταση και λειτουργία της ΜΟΚΑΣ και για διάφορα μέτρα που λαμβάνονται για πρόληψη και αντιμετώπιση του προβλήματος:

- Η Μονάδα Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης συστάθηκε το Δεκέμβριο του 1996 με βάση το άρθρο 53 του σχετικού νόμου για τη συγκάλυψη έρευνας και για τη δήμευση εσόδων από ορισμένες εγκληματικές πράξεις (Ν. 61(Ι) του 1996). Αποτελείται από τρεις δικηγόρους της Δημοκρατίας, τρεις αξιωματικούς της αστυνομίας και τρεις εκπροσώπους του διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων. Η ευθύνη τους έγκειται στη συλλογή, ταξινόμηση, αξιολόγηση και ανάλυση πληροφοριών και στη διενέργεια ερευνών και εξετάσεων εκεί όπου υπάρχουν εύλογες υποψίες ότι έχει διαπραχθεί αδίκημα συγκάλυψης. Υποθέσεις που έχουν σχέση με το τελωνείο εξετάζονται από τις τελωνειακές αρχές και οι υπόλοιπες υποθέσεις από την αστυνομία. Οι υποθέσεις που διερευνώνται από την αστυνομία εξετάζονται από το Γραφείο Διερεύνησης Οικονομικού Εγκλήματος.
- Οι αρμοδιότητες και εξουσίες της ΜΟΚΑΣ προνοούνται στα άρθρα 53 και 54 της σχετικής νομοθεσίας. Σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 53, τα μέλη της θεωρούνται ανακριτές δυνάμει του άρθρου 5 του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου.
- Σύμφωνα με το άρθρο 54, η ΜΟΚΑΣ διενεργεί έρευνες όπου υπάρχουν εύλογες υποψίες ότι έχει διαπραχθεί αδίκημα συγκάλυψης.
- Η Μονάδα μετά τη λειτουργία της έχει αποστείλει σχετικές εγκυκλίους προς τις εμπορικές τράπεζες (ημεδαπές και υπεράκτιες) με τις οποίες εφιστάται η προσοχή των αρμόδιων λειτουργών στις διατάξεις του νόμου σχετικά με την υποχρέωσή τους να αναφέρουν στη Μονάδα τις ύποπτες συναλλαγές που υποπίπτουν στην αντίληψή τους. Ειδικότερα, τονίζεται στους διοικητές/γενικούς διευθυντές των τραπεζών ότι

έχουν υποχρέωση να διαβιβάζουν στη Μονάδα πληροφορίες, όταν διαπιστωθεί ή υπάρχουν εύλογες υποψίες ότι πρόσωπο ενέχεται σε αδίκημα συγκαλύψης.

- Η Μονάδα έχει επιπρόσθετα αποστείλει εγκύκλιο προς το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τον Αρχηγό της Αστυνομίας και το διευθυντή Τμήματος Τελωνείων, στην οποία κάνει αναφορά στις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας που προνοούν για τη δυνατότητα έκδοσης διατάγματος του δικαστηρίου για δήμευση της περιουσίας κατηγορούμενου προσώπου πριν από την καταδίκη του για γενεσιουργό αδίκημα.
- Μέχρι σήμερα δεν υπήρξαν οποιεσδήποτε καταγγελίες στη Μονάδα που να αφορούν έσοδα από διάπραξη φόνου εκ προμελέτης, παράνομης εισαγωγής και εμπορίας όπλων και πυρομαχικών ή αδικημάτων που σχετίζονται με εισαγωγές, εξαγωγές, αγορές, πωλήσεις έργων τέχνης και αρχαιοτήτων, ώστε να ήταν επιβεβλημένη η διεξαγωγή έρευνας κατά πόσο ο δράστης είχε αποκομίσει οποιαδήποτε έσοδα ή όχι. Ο μόνος τομέας για τον οποίο έγιναν καταγγελίες είναι εκείνος της διακίνησης ναρκωτικών και της απόσπασης περιουσίας ή χρημάτων με παράνομη πράξη.
- Η ισχύουσα νομοθεσία δε διαχωρίζει το ντόπιο από το ξένο ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, δηλαδή αυτό που διενεργείται εντός ή εκτός της Κύπρου, αλλά οι σχετικές διατάξεις καλύπτουν αδικήματα που διαπράττονται και εντός και εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας από ξένους και Κύπριους.
- Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η διάθεση εσόδων που προέρχονται από κυβεία, πορνεία ή φοροδιαφυγή καθώς και οποιωνδήποτε άλλων εσόδων που σχετίζονται με τη διάπραξη αδικημάτων άλλων από εκείνα που θεωρούνται γενεσιουργά δε θεωρείται ότι αποτελεί ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.
- Παρά τα πιο πάνω ο κατάλογος των αδικημάτων που χαρακτηρίζονται γενεσιουργά είναι αρκετά ευρύς και πολύ λίγες χώρες περιλαμβάνουν στις νομοθεσίες τους τόσο ευρύ αριθμό αδικημάτων και πολλές χώρες έχουν ως μοναδικό αδίκημα εκείνο της

διακίνησης ναρκωτικών. Βέβαια είναι δυνατόν να προστεθούν και άλλα αδικήματα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ή με τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας.

- Η Μονάδα σε συνεργασία με την αστυνομία προγραμματίζει σειρά εκπαιδευτικών σεμιναρίων για μέλη της αστυνομίας, με σκοπό την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της νομοθεσίας.

(β) Ρόλος της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου:

Η Κεντρική Τράπεζα διαδραματίζει επίσης σπουδαίο ρόλο στην προσπάθεια πάταξης του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος ο οποίος συνοψίζεται στα ακόλουθα:

- Η Κεντρική Τράπεζα έχει ήδη εφαρμόσει αυστηρά μέτρα στην παραχώρηση άδειας λειτουργίας σε υπεράκτιες εταιρείες και τράπεζες και παρακολουθεί στενά τις δραστηριότητές τους.
- Ήδη από το 1984 η Κεντρική Τράπεζα έχει κυκλοφορήσει ποικίλες εγκυκλίους και οδηγίες προς τις εμπορικές τράπεζες σχετικά με την αντιμετώπιση ύποπτων γεγονότων που πιθανόν να συνιστούν ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.
- Ειδικότερα, με τις πιο πάνω εγκυκλίους εφιστάται, μεταξύ άλλων, η προσοχή των αρμόδιων τραπεζικών λειτουργών να εξακριβώνουν την ακριβή ταυτότητα του πελάτη τους, να εφαρμόζουν μεθόδους συνεργασίας με την αστυνομία και με τη ΜΟΚΑΣ στις οποίες να αναφέρουν αμέσως τις υποψίες τους σχετικά με τη διενέργεια ξεπλύματος βρόμικου χρήματος και να εκπαιδεύουν κατάλληλα το προσωπικό τους προς την κατεύθυνση της πρόληψης.
- Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, οι εποπτικές αρχές, συμπεριλαμβανομένης και της Κεντρικής Τράπεζας, έχουν εξουσία να εκδίδουν οδηγίες προς υπεύθυνα πρόσωπα, με εντολή να δηλώνουν τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του νόμου στο Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Κατ' αυτό τον τρόπο όλες οι εγκυκλίαι και οι οδηγίες που εκδίδονται από την Κεντρική

Τράπεζα είναι δεσμευτικές για τις τράπεζες σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νόμου.

- Από τις 2 Ιουνίου 1997, η Κεντρική Τράπεζα έχει εκδώσει έναν οδηγό προς όλες τις τράπεζες στην Κύπρο ο οποίος περιγράφει με αρκετά λεπτομερή τρόπο την πρακτική που αυτές πρέπει να ακολουθούν έτσι, ώστε να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας σε σχέση με την εξακρίβωση της ταυτότητας του πελάτη.
- Από το Σεπτέμβριο του 1990 έχει ζητηθεί απ' όλες τις τράπεζες στην Κύπρο (κυπριακές και υπεράκτιες) να υποβάλλουν στην Κεντρική Τράπεζα μηνιαία λεπτομερή κατάσταση των αποθεμάτων τους σε μετρητά, καθώς και στοιχεία για τις καταθέσεις σε ξένο συνάλλαγμα που υπερβαίνουν τις 10.000 δολάρια η καθεμιά.
- Ήδη όλες οι τράπεζες έχουν προσαρμόσει τα μηχανογραφικά τους συστήματα έτσι, ώστε να εντοπίζουν αμέσως όλες τις καταθέσεις τοις μετρητοίς που υπερβαίνουν το πιο πάνω όριο των 10.000 δολαρίων.
- Από το Δεκέμβριο του 1994 όλες οι τράπεζες κατόπιν προτροπής της Κεντρικής Τράπεζας έχουν υποδείξει έναν υπάλληλό τους ως λειτουργό ειδικά εξουσιοδοτημένο για εφαρμογή όλων των εγκυκλίων και της ισχύουσας νομοθεσίας για το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.
- Μεταξύ των καθηκόντων των πιο πάνω λειτουργών περιλαμβάνεται η υποχρέωση διοχέτευσης προς τη ΜΟΚΑΣ όλων των εκθέσεων που γίνονται από τις τράπεζες σχετικά με ύποπτες καταθέσεις.
- Η Κεντρική Τράπεζα προβαίνει σε συνεχή ενημέρωση σχετικά με σοβαρά σημεία που αφορούν τη διενέργεια ξεπλύματος βρόμικου χρήματος με την κυκλοφορία μεταξύ των τραπεζών καταλόγων στους οποίους εμφανίζονται ύποπτες συναλλαγές και άλλα σχετικά σημεία και χαρακτηριστικά στη συμπεριφορά των υπόπτων για ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.

- Τον Ιανουάριο του 1995 η Κεντρική Τράπεζα διοργάνωσε σεμινάρια στα οποία προσκλήθηκαν Άγγλοι ειδικοί για να μιλήσουν και στα οποία έλαβαν μέρος πέραν των χιλίων υπαλλήλων. Σκοπός των σεμιναρίων ήταν η εκπαίδευση υπαλλήλων και όλων όσοι εμπλέκονται σε σχετικά ζητήματα στην ακριβή αναγνώριση και πρόληψη ξεπλύματος χρήματος που προέρχεται από ποινικά αδικήματα.
- Η Κεντρική Τράπεζα έχει επίσης από χρόνια καθιερώσει ένα κανονιστικό πλαίσιο που σκοπό έχει τη μείωση του φαινομένου εκμετάλλευσης του ισχύοντος υπεράκτιου συστήματος στην Κύπρο από εγκληματικά στοιχεία. Με βάση το πλαίσιο αυτό, οι υπεράκτιες εταιρείες είναι υποχρεωμένες, μεταξύ άλλων, να δίδουν καλές τραπεζικές συστάσεις από τράπεζες της χώρας καταγωγής τους σχετικά με τους μετόχους τους, να καταθέτουν ετήσιους λογαριασμούς, να καταθέτουν ετήσια εμπιστευτική έκθεση σχετικά με τους διευθυντές της εταιρείας και τα ονόματα των αλλοδαπών εργοδοτούμενων τους και άλλα ειδικά στοιχεία και τέλος να εξασφαλίζουν άδεια παραμονής για τους αλλοδαπούς υπαλλήλους τους, η οποία να ανακαλείται, αν ανακαλυφθεί ότι οι υπάλληλοι αυτοί είναι αναμιγμένοι σε παράνομες δραστηριότητες.

(8) Ετήσια Έκθεση του Υπουργείου Εξωτερικών των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής σχετικά με τη διακίνηση ναρκωτικών και το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.

Η πιο πάνω έκθεση, αντίγραφο της οποίας κατατέθηκε στην επιτροπή από τη ΜΟΚΑΣ, συντάχθηκε από το αμερικανικό Υπουργείο Εξωτερικών το Μάρτιο του 1997.

Πρόκειται για την Ετήσια Στρατηγική Έκθεση για το Διεθνή Έλεγχο Ναρκωτικών για το 1997.

Στην έκθεση αυτή η Κύπρος κατατάσσεται στην κατηγορία υψηλού κινδύνου σε σχέση με το 1996, χρονιά κατά την οποία η Κύπρος είχε καταταγεί στην κατηγορία μεσαίου κινδύνου.

Σύμφωνα με στοιχεία που κατατέθηκαν εκ μέρους των μελών της ΜΟΚΑΣ, ομάδα εμπειρογνομώνων επισκέφθηκε την Κύπρο για σκοπούς σύνταξης της πιο πάνω έκθεσης το Φεβρουάριο του 1992. Φαίνεται όμως, από πληροφορίες που περιήλθαν σε γνώση της ΜΟΚΑΣ, ότι η έκθεση είχε ήδη ετοιμαστεί από προηγουμένως. Η ομάδα των εμπειρογνομώνων δεν είχε συνάντηση με τη ΜΟΚΑΣ και η Μονάδα δεν ήταν ενήμερη για την επίσκεψη αυτή.

Στην εν λόγω έκθεση αντανακλάται η πεποίθηση του αμερικανικού Υπουργείου Εξωτερικών ότι παρά την ισχύουσα στην Κύπρο νομοθεσία αυτή εξακολουθεί να θεωρείται χώρα υψηλού κινδύνου λόγω της γεωγραφικής της θέσης και της επιτυχίας της ως διεθνούς κέντρου υπεράκτιων εταιρειών, παράγοντες που την καθιστούν πιο ευπαθή στο ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.

Σύμφωνα με την ίδια πάντα έκθεση, στην κατηγορία που έχει καταταγεί η Κύπρος συμπεριλαμβάνονται και άλλες είκοσι χώρες που όλες έχουν ανεπτυγμένη οικονομία και αποτελούν διεθνή οικονομικά κέντρα. Μεταξύ των χωρών που έχουν καταταγεί σε δυσμενέστερη κατηγορία κινδύνου, όπως η Κύπρος, είναι η Κίνα, η Δομινικανή Δημοκρατία, το Περού και η Ταϊλάνδη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην πιο πάνω έκθεση κατονομάζονται στις χώρες υψηλού κινδύνου και οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής όπως επίσης η Γερμανία, η Ιταλία, το Ισραήλ, η Τουρκία, το Ηνωμένο Βασίλειο, ο Καναδάς, η Αυστρία και άλλες.

Στην ίδια έκθεση αναφέρεται περαιτέρω ότι το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος στην Κύπρο δε σχετίζεται άμεσα με τα ναρκωτικά αλλά με τη γεωγραφική της θέση και με την παρουσία ρωσικής μαφίας στην Κύπρο και συμπερασματικά γίνεται αναφορά και στην τελευταία νομοθεσία για το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, την οποία η έκθεση αναφέρει ως ένα από τα πρώτα σημαντικά βήματα που έχουν γίνει από κυβέρνηση κράτους της Μέσης Ανατολής.

Η έκθεση τελειώνει με το ερώτημα κατά πόσο η Κύπρος επιθυμεί πράγματι να εφαρμόσει αυτό το νόμο και κατά πόσο σκοπεύει πράγματι να προβεί στη σύσταση της προνοούμενης στο νόμο αυτό Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης.

(9) Διεθνής στάση έναντι της Κύπρου

Η Financial Action Task Force (FATF) έχει κατατάξει την Κύπρο στην πρώτη κατηγορία χωρών προτεραιότητας για ξέπλυμα βρόμικου χρήματος. Η Financial Action Task Force είναι η μόνη διεθνής οργάνωση που ασχολείται αποκλειστικά με την πάταξη του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος. Μέλη της είναι τα κράτη μέλη της G7, του ΟΟΣΑ (Οικονομικού Οργανισμού Συνεργασίας και Ανάπτυξης) και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρά το γεγονός όμως ότι η Κύπρος δεν μπορεί να καταστεί μέλος της FATF, έχει εφαρμόσει όλες τις οδηγίες που ο οργανισμός αυτός έχει εκδώσει για την πάταξη του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος.

ΠΡΟΚΥΠΤΟΝΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΜΕ ΤΗ ΜΟΚΑΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ.

(I) Συνάντηση με τη ΜΟΚΑΣ

Η Ad Hoc Κοινοβουλευτική Επιτροπή για την Εγκληματικότητα μέσα στα πλαίσια εξέτασης του θέματος πραγματοποίησε συνάντηση με τη ΜΟΚΑΣ στο κτίριο της Νομικής Υπηρεσίας που αποτελεί και την έδρα της. Στη συνάντηση αυτή παρέστησαν, εκτός από τα μέλη της Μονάδας, εκπρόσωπος της Κεντρικής Τράπεζας και εκπρόσωποι του Συνδέσμου Τραπεζών.

(α) Ο πρόεδρος της επιτροπής επισήμανε τα ακόλουθα:

- Η στοιχειοθέτηση μιας υπόθεσης ξεπλύματος βρόμικου χρήματος και η έναρξη της όλης διαδικασίας έγκειται στην κρίση ενός τραπεζικού υπαλλήλου.

Ως εκ τούτου επιβάλλεται η καθιέρωση συγκεκριμένων, σαφών και αντικειμενικών κριτηρίων, η ύπαρξη και μόνο των οποίων θα έχει ως αποτέλεσμα την άμεση έναρξη

των νόμιμων διαδικασιών.

- Πρέπει να καθιερωθεί διαδικασία ελέγχου των λογαριασμών σεσημασμένων κακοποιών για την πάταξη του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος που πιθανόν να διενεργείται από Κύπριους πολίτες. Επειδή μέχρι στιγμής δεν έχει ποτέ γίνει τέτοιος έλεγχος, να κατατεθούν οι «προθέσεις» της αστυνομίας και να εξευρεθεί τρόπος να συνεργαστούν οι τράπεζες προς την κατεύθυνση αυτή.
- Να καθιερωθεί διαδικασία ελέγχου του απότομου πλουτισμού.
- Να εντατικοποιηθούν τα μέτρα ελέγχου των υπεράκτιων εταιρειών.
- Να κατατεθούν στην επιτροπή οι λόγοι για τους οποίους ανοίγονται από τις τράπεζες μυστικοί λογαριασμοί, η διαδικασία με την οποία μπορούν αυτοί να ελεγχθούν και η διαδικασία που ακολουθείται σχετικά με κατάθεση βρόμικου χρήματος το οποίο δεν προέρχεται από αλλοδαπούς αλλά από Κυπρίους.
- Να εμπλακεί στη λειτουργία της Μονάδας και το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

(β) Εκ μέρους των αρμοδίων της ΜΟΚΑΣ κατατέθηκαν τα ακόλουθα

στοιχεία:

- Η ισχύουσα νομοθεσία δεν καθορίζει αν οι οποιοσδήποτε καταγγελίες πρέπει να προέρχονται από τις ίδιες τις τράπεζες ή από ιδιώτες.
- Στο άρθρο 67 (δ) αναφέρεται ότι εσωτερική αναφορά στην οποία περιλαμβάνονται πληροφορίες ή άλλο θέμα θα διαβιβάζεται στη Μονάδα, αν το πρόσωπο που έχει εξετάσει την αναφορά διαπιστώνει ή έχει εύλογες υποψίες ότι άλλο πρόσωπο ενέχεται σε αδίκημα συγκάλυψης.
- Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι έγκειται στη διακριτική ευχέρεια του τραπεζικού υπαλλήλου κατά πόσο θα αναφερθεί περαιτέρω για ύποπτες τραπεζικές συναλλαγές.
- Άρση τραπεζικού απορρήτου ζητείται όταν υπάρχουν υποψίες για διάπραξη

γενεσιουργού αδικήματος.

- Δεν είναι δυνατόν ο έλεγχος τραπεζικών λογαριασμών καταδικασθέντων.
- Υπάρχουν περιορισμοί στην εισαγωγή ξένου συναλλάγματος η οποία ελέγχεται από το τελωνείο. Σε περιπτώσεις φυσικής μεταφοράς συναλλάγματος, κατά την είσοδο του μεταφορέα στην Κύπρο ασκείται έλεγχος τόσο στα λιμάνια όσο και στα αεροδρόμια. Σε περιπτώσεις αφίξεως εμπορευμάτων, ο μεταφορέας εισέρχεται από την κόκκινη είσοδο και δηλώνει το εμπόρευμα. Αν εγερθούν οποιεσδήποτε υποψίες και κριθεί σκόπιμο, ο τελωνειακός υπάλληλος προχωρεί στην εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας.
- Τα εμπορεύματα που αποθηκεύονται σε δημόσιες αποθήκες δηλώνονται και ελέγχονται.

(γ) Εκ μέρους των εκπροσώπων του Συνδέσμου Τραπεζών κατατέθηκαν τα ακόλουθα:

- Οι τράπεζες, στην προσπάθειά τους να συμβάλουν στην καταπολέμηση του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος και υπακούοντας σε σχετικές εγκυκλίους της Κεντρικής Τράπεζας, εφαρμόζουν στις συναλλαγές τους την αρχή "γνώρισε τον πελάτη σου και τη φύση της συναλλαγής". Η αρχή αυτή εφαρμόζεται απ' όλες τις τράπεζες του εξωτερικού.
- Διευθυντές των τραπεζών και τραπεζικοί υπάλληλοι υποβάλλονται σε σχετικά εκπαιδευτικά σεμινάρια.
- Έχει διοριστεί σε κάθε τράπεζα ειδικά εξουσιοδοτημένος λειτουργός για υποθέσεις ξεπλύματος και καλλιεργείται συνεχώς η άποψη ότι είναι προτιμότερο οι τράπεζες να χάνουν πελάτες, παρά να δέχονται καταθέσεις σε βρόμικο χρήμα.
- Πρώτο βήμα στην ανίχνευση υποθέσεων διακίνησης βρόμικου χρήματος αποτελεί η αναγνώριση της ταυτότητας του προσώπου που προτίθεται να ανοίξει ξένο

λογαριασμό. Οι υπεύθυνοι υπάλληλοι, εφόσον έχουν υποψίες, είναι εκπαιδευμένοι στο πώς θα προχωρήσουν στο άνοιγμα ενός τέτοιου λογαριασμού.

- Λαμβάνονται όλα τα στοιχεία καθώς και φωτοτυπίες όλων των σχετικών εγγράφων και ο λογαριασμός που ανοίγεται δεν τροφοδοτείται με λεφτά, εκτός αν έχει δοθεί η επωνυμία της τράπεζας από την οποία θα γίνει το έμβασμα καθώς και συστάσεις και στοιχεία για το υπόλοιπο του λογαριασμού. Η απάντηση διαβιβάζεται ηλεκτρονικά και αν διαπιστωθεί ότι πρόκειται για γνωστή τράπεζα του εξωτερικού, τότε ανοίγεται προσωπικός λογαριασμός. Η απάντηση διαβιβάζεται συνήθως μέσα σε δύο μέρες ή δε φτάνει ποτέ.
- Υπάρχει παγκόσμια συμφωνία μεταξύ τραπεζών για το άνοιγμα ξένων λογαριασμών ότι πρέπει να αποδεικνύεται πρώτα ότι τα λεφτά ανήκουν στον καταθέτη (για λογαριασμούς πέραν των 10.000 δολαρίων), γι' αυτό και η έρευνα ανατρέχει μέχρι την πηγή. Γίνεται επίσης διασταύρωση πληροφοριών που δίνει η ξένη τράπεζα και ο ίδιος ο πελάτης.
- Οι τράπεζες παγκοσμίως υπόκεινται σε κατάταξη ανάλογα με την αξιοπιστία και τη φήμη της καθεμιάς. Στην πραγματικότητα βέβαια δεν υπάρχουν μαυροπινακισμένες τράπεζες, γιατί σε τέτοια περίπτωση δε θα λειτουργούσαν, αφού θα τους αφαιρείτο η άδεια λειτουργίας.
- Σχετικά με τις καταθέσεις εκ μέρους Κυπρίων, οι τράπεζες γνωρίζουν τους πελάτες τους, καθώς και το ιστορικό των λογαριασμών τους και τη διακίνησή τους. Αν όμως ξαφνικά υπάρξει κίνηση λογαριασμού με μεγάλα ποσά, τότε βέβαια ο πελάτης θα ερωτηθεί σχετικά. Η τράπεζα δεν μπορεί να ενδιαφερθεί πέραν του σημείου αυτού για τον πελάτη της, παρά μόνο στην περίπτωση που ο συγκεκριμένος πελάτης καταστεί σεσημασμένος.

(δ) Ο εκπρόσωπος της Κεντρικής Τράπεζας κατέθεσε τα ακόλουθα:

- Οι υπεράκτιες εταιρείες, πριν από την εγγραφή τους στην Κύπρο, παρουσιάζουν συστάσεις από τράπεζες του εξωτερικού.
- Τα δικηγορικά γραφεία που αναλαμβάνουν την εγγραφή των εταιρειών αυτών δεν είναι υποχρεωμένα να ελέγχουν αν οι πελάτες τους έχουν οποιαδήποτε ανάμειξη σε ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.
- Υπάρχουν υποψίες εναντίον ενός τοις εκατόν των δικηγόρων ότι διευκολύνουν αλλοδαπούς που εμπλέκονται σε τέτοια ζητήματα και πως επικαλούνται το επαγγελματικό τους απόρρητο σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και το άρθρο 44 της νομοθεσίας του 1996 για τη Συγκάλυψη, Έρευνα και Δήμευση Εσόδων από Εγκληματικές Πράξεις. Όπως είναι γνωστό, το επαγγελματικό απόρρητο μπορεί να αρθεί, σύμφωνα με τον περί Δικηγόρων Νόμο, σε περίπτωση ύποπτης συμπεριφοράς δικηγόρου, δηλαδή επικοινωνίας δικηγόρου και πελάτη που να σκοπεύει στη διάπραξη αδικημάτων.

(2) Συνάντηση με τον Υπουργό Εξωτερικών κ. Ιωάννη Κασουλίδη.

Η συνάντηση αυτή έγινε ύστερα από παράκληση του ίδιου του Υπουργού Εξωτερικών, μέσα στα πλαίσια αναληφθείσας από τον ίδιο διεθνούς προσπάθειας για απάμβλυση των εντυπώσεων που έχουν δημιουργηθεί εις βάρος της Κύπρου σε σχέση με ξέπλυμα βρόμικου χρήματος καθώς και για επισήμανση του ρόλου που μπορεί να διαδραματίσει η Ad Hoc Κοινοβουλευτική Επιτροπή για την Εγκληματικότητα προς την ίδια κατεύθυνση.

Καταθέτοντας ενώπιον της επιτροπής, ο Υπουργός Εξωτερικών δήλωσε τα ακόλουθα:

- Η Κύπρος αποτελεί ένα μεγάλο κέντρο εγγραφής και λειτουργίας υπεράκτιων εταιρειών και ως τέτοιο συμβάλλει κατά πολύ στην εισροή ξένου συναλλάγματος στην

Κύπρο.

- Λόγω του μικρού της μεγέθους η Κύπρος γίνεται θύμα υπερβολών ως προς το αν γίνεται ή όχι ξέπλυμα βρόμικου χρήματος στο έδαφός της, που απώτερο στόχο έχουν τον εκβιασμό και την προσπάθεια να πληγεί η φήμη της διεθνώς.
- Ο διεθνής τύπος αναφέρεται συχνά στο όλο ζήτημα και κυβερνήσεις χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν θέσει το θέμα στην κυπριακή κυβέρνηση. Γι' αυτό κρίθηκε σκόπιμο να υπάρξει συντονισμένη αντίδραση, με σκοπό να ανασκευαστούν τα λεγόμενα και να δοθεί το μήνυμα ότι όσα λέγονται αποτελούν δυσφημιστικές ενέργειες.
- Η προσπάθεια που γίνεται είναι να τονιστεί διεθνώς ότι τέτοια εγκλήματα οικονομικής φύσης μπορεί να συμβαίνουν, αλλά όχι στο βαθμό που αφήνεται να νοηθεί.
- Η καλύτερη άμυνα δεν είναι απλώς η διάψευση όσων λέγονται διεθνώς εναντίον της Κύπρου, αλλά η λήψη μιας σειράς μέτρων που να δεικνύει ότι, και αν ακόμη συμβαίνουν κάποια περιστατικά ξεπλύματος βρόμικου χρήματος, αυτά απλώς διαφεύγουν της προσοχής του επίσημου κράτους και ότι υπάρχει η σχετική νομοθεσία και τα εχέγγυα για εφαρμογή της.
- Η πιο πάνω συμπεριφορά επιβάλλεται από τη διεθνή παρουσία της Κύπρου, καθώς και από την ανάμειξή της σε θέματα Τρίτου Πυλώνα και γενικά από την προσπάθεια ένταξής της στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα μέτρα τα οποία λήφθηκαν ή προγραμματίζεται να ληφθούν από την κυβέρνηση, σύμφωνα με τα πιο πάνω, είναι τα ακόλουθα:

- Εναρμόνιση με τα ισχύοντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιαίτερα σε θέματα Τρίτου Πυλώνα.
- Ενημέρωση όλων των ξένων οργανισμών που είναι επιφορτισμένοι να παρακολουθούν την κατάσταση διεθνώς σε σχέση με το ξέπλυμα βρόμικου

χρήματος, όπως είναι για παράδειγμα η Financial Action Task Force.

- Καταβολή προσπάθειας για ενεργό συμμετοχή αρμόδιου εκπροσώπου, είτε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως είτε από τη ΜΟΚΑΣ είτε από το τελωνείο, σε όλα τα σχετικά σεμινάρια που διοργανώνονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συμμετοχή της Κύπρου στα Κοινοτικά Προγράμματα.
- Η κυπριακή κυβέρνηση ζήτησε την εγγραφή του θέματος επί λουξεμβουργιανής προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η αίτηση έγινε αποδεκτή.
- Στην Ατζέντα 2000 υπήρχε επίσης κάποια παράγραφος που δε μιλούσε καθόλου επαινετικά για τη στάση της Κύπρου έναντι των θεμάτων του Τρίτου Πυλώνα, στα οποία περιλαμβάνεται και η υπόθεση του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος. Ύστερα από συνεχείς ενέργειες της κυβέρνησης η σχετική παράγραφος έχει διαγραφεί .
- Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κάλεσε ειδικούς εμπειρογνώμονες σε θέματα ξεπλύματος βρόμικου χρήματος να έρθουν στην Κύπρο, για να παρακολουθήσουν από κοντά τις ενέργειες με τις οποίες η κυπριακή κυβέρνηση αντιμετωπίζει τα ζητήματα βρόμικου χρήματος.
- Έχει ετοιμαστεί από το Υπουργείο Εξωτερικών σχετική ενημερωτική έκθεση, η οποία θα δοθεί σε όλους τους διαπιστευμένους πρέσβεις στην Κύπρο, ενώ ταυτόχρονα θα τους επεξηγηθεί η πραγματική κατάσταση σε σχέση με το θέμα αυτό. Το ίδιο θα γίνει και με τους διαπιστευμένους πρέσβεις στο εξωτερικό.
- Θα ενημερωθούν σχετικά με την έκθεση αυτή τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και γενικά θα ακολουθηθεί επιθετική αντιμετώπιση του όλου ζητήματος.

Η επιτροπή είχε την ευκαιρία να μελετήσει την εν λόγω έκθεση, την οποία κατέθεσε ο Υπουργός Εξωτερικών και βρίσκεται ταξινομημένη στα αρχεία της Βουλής.

Ειδικότερα, από τη μελέτη της έκθεσης αυτής, η οποία είναι στην αγγλική, η επιτροπή έχει συναποκομίσει τα ακόλουθα:

- Έχει περιληφθεί σ' αυτήν ειδικό κεφάλαιο σχετικό με την εμπλοκή του κοινού στο όλο θέμα, στο οποίο γίνεται αναφορά και στο ρόλο που διαδραματίζει η Ad Hoc Κοινοβουλευτική Επιτροπή για την Εγκληματικότητα.
- Σχολιάζεται ευνοϊκά η σύσταση και λειτουργία της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Εγκληματικότητα και επισημαίνεται το γεγονός πως η λειτουργία της καταδεικνύει τη σημασία που αποδίδει στο θέμα η Κύπρος γενικότερα.
- Γίνεται παράθεση της νομοθεσίας που ισχύει στην Κύπρο για το θέμα και σύγκρισή της με την αντίστοιχη του εξωτερικού.
- Παρατίθενται οι κανονισμοί, οι εγκύκλιοι και τα υποχρεωτικά μέτρα που λαμβάνει η Κεντρική Τράπεζα και όλες γενικά οι σχετικές οδηγίες προς τις εμπορικές τράπεζες.
- Γίνεται αναφορά στη σύσταση της ΜΟΚΑΣ, της Συμβουλευτικής Αρχής Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης και σ' όλα τα σχετικά μέτρα που λαμβάνονται από την αστυνομία και το τελωνείο.
- Γίνεται αναφορά στη συνεργασία της κυπριακής κυβέρνησης με όλα τα διεθνή σώματα και οργανισμούς και στις συντονισμένες προσπάθειες για καταπολέμηση του εγκλήματος και ειδικότερα του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος.
- Γενικά με την έκθεση αυτή γίνεται προσπάθεια να αποκρυσταλλωθεί η εικόνα ότι τελικά η Κύπρος δε συμβάλλει στο ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, αλλά ότι αντίθετα αποτελεί ασπίδα της Ευρώπης ως προς την υπόλοιπη γειτονική περιοχή σε σχέση με το θέμα αυτό.

Πρέπει τέλος να αναφερθεί ότι στη συνάντηση της επιτροπής με τον Υπουργό Εξωτερικών ο τελευταίος ζήτησε τη βοήθεια της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, ώστε να ενημερωθούν τα ξένα κοινοβούλια για την πιο πάνω έκθεση.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΥΠΟ ΕΞΕΤΑΣΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

(Α) ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Δεύτερη υπό εξέταση ενότητα αποτέλεσε για την επιτροπή η διερεύνηση της πιθανής διακίνησης και εμπορίας ναρκωτικών στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας τόσο στον ελεύθερο τομέα όσο και στα κατεχόμενα.

Οποιοσδήποτε άλλες πτυχές που συνδέονται με το ζήτημα των ναρκωτικών – όπως είναι για παράδειγμα το θέμα της χρήσης ναρκωτικών ως κοινωνικό πρόβλημα – οι οποίες έχουν απασχολήσει άλλες κοινοβουλευτικές επιτροπές δεν κρίθηκε σκόπιμο να τύχουν επανεξέτασης με την ευκαιρία αυτή.

Για την Ad Hoc Κοινοβουλευτική Επιτροπή για την Εγκληματικότητα αντικείμενο μελέτης αποτέλεσε η πλευρά του θέματος που αφορά τη διακίνηση και εμπορία ναρκωτικών, το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο σε σχέση με τα θέματα αυτά, η διερεύνηση του κατά πόσο υπάρχει οργανωμένη κατάσταση στην Κύπρο γύρω από τις δραστηριότητες αυτές και το ενδεχόμενο ξεπλύματος του βρόμικου χρήματος που προέρχεται από τις παράνομες αυτές δραστηριότητες.

Στο στάδιο της μελέτης της υπό εξέταση ενότητας κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ο Αρχηγός της Αστυνομίας, εκπρόσωποι της ΚΥΠ, της Υπηρεσίας Δίωξης Ναρκωτικών, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και της ΜΟΚΑΣ.

Όπως είναι αντιληπτό, πολλές από τις πτυχές που σχετίζονται με την υπό εξέταση ενότητα συναρτώνται άμεσα και με την πρώτη υπό εξέταση ενότητα, δηλαδή με αυτή που αναφέρεται στο ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, γι' αυτό πολλά από τα στοιχεία που παρατίθενται σχετικά με τα ναρκωτικά αφορούν και το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.

(Β) ΙΣΧΥΟΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει υπογράψει όλες τις διεθνείς συμβάσεις που ρυθμίζουν θέματα σχετικά με τα ναρκωτικά, μεταξύ των οποίων είναι η Ενιαία Σύμβαση για τα Ναρκωτικά, η οποία κυρώθηκε με νόμο το 1973.

Εσωτερικά, ο νόμος που ρυθμίζει τα θέματα που σχετίζονται με τους όρους κατοχής και χρήσης ναρκωτικών ουσιών και τα σχετικά αδικήματα είναι ο περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών Νόμος του 1977 (Αριθμός Νόμου 29 του 1977).

Ο νόμος που ρύθμιζε τα θέματα που αφορούσαν την τύχη του προϊόντος του αδικήματος της διακίνησης ναρκωτικών, δηλαδή τα έσοδα που προέρχονται από την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών, ήταν ο περί Δήμευσης Εσόδων από Παράνομη Διακίνηση Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών Νόμος του 1992 (Αριθμός Νόμου 39 (I) του 1992), ο οποίος καταργήθηκε και υποκαταστάθηκε από διευρυμένο νόμο, που τιτλοφορείται “Ο περί Συγκάλυψης, Έρευνας, και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις Νόμος του 1996” (Αριθμός Νόμου 61 (I) του 1996). Στο νόμο αυτό καθορίζεται ότι “αδίκημα διακίνησης ναρκωτικών”, για τους σκοπούς του νόμου αυτού, είναι οποιοδήποτε αδίκημα διαπράττεται κατά παράβαση του Νόμου 29 του 1977. Ως εκ τούτου το προϊόν του αδικήματος αυτού υπόκειται σε δήμευση σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας για τη συγκάλυψη.

(Γ) ΘΕΣΕΙΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, της αστυνομίας, της Υπηρεσίας Δίωξης Ναρκωτικών και της ΚΥΠ κατέθεσαν στην επιτροπή προφορικά και γραπτά στοιχεία είτε υπό μορφή υπομνημάτων είτε υπό μορφή εκθέσεων.

Παρατίθενται ακολούθως τα κυριότερα σημεία που σχετίζονται με τις διάφορες παραμέτρους του όλου ζητήματος, όπως αυτά έχουν συνοψιστεί μέσα από το έγγραφο

και προφορικό υλικό που κατατέθηκε στην επιτροπή και κυρίως από σχετική έκθεση της ΚΥΠ προς τον Υπουργό Εξωτερικών (για ενημέρωση των ξένων όσον αφορά το οργανωμένο έγκλημα), ημερομηνίας 11.11.1997, η οποία κοινοποιήθηκε στην επιτροπή.

- Στην ισχύουσα νομοθεσία και συγκεκριμένα στον περί Συγκάλυψης, Έρευνας και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις Νόμο καθορίζεται ως γενεσιουργό αδίκημα το αδίκημα της διακίνησης ναρκωτικών.
- Το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος συνδέεται άμεσα με τη διακίνηση ναρκωτικών και είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο.
- Συστηματική διακίνηση ναρκωτικών και ξέπλυμα βρόμικου χρήματος λαμβάνουν χώραν στο τρίγωνο Τουρκία - κατεχόμενα εδάφη της Κύπρου - Ισραήλ, όπου η νομοθεσία για παρεμπόδιση των εγκλημάτων αυτών είναι ανύπαρκτη.
- Η ηρωίνη που φτάνει στη Δυτική Ευρώπη τυγχάνει συνήθως επεξεργασίας στην Τουρκία και μεταφέρεται κυρίως διά ξηράς από ένα δίκτυο τουρκικών εγκληματικών οικογενειών, μέσω Βαλκανίων και άλλων χωρών της Κεντρικής Ευρώπης ή μέσω της ούτω καλούμενης Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου.
- Η ανυπαρξία σχετικής νομοθεσίας στο τρίγωνο Τουρκία - κατεχόμενα - Ισραήλ ενθαρρύνει τους κάθε λογής μαφιόζους να διακινούν κεφάλαια που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες και να τα ξεπλένουν με όλη τους την άνεση μέσω τραπεζών, υπεράκτιων εταιρειών ή και επενδύσεων στις χώρες αυτές.
- Κατά το 1994 ισραηλινή εταιρεία, έπειτα από αίτηση στις κατοχικές αρχές, εξασφάλισε πεντακόσια έξι εκτάρια γης στην κατεχόμενη περιοχή Κλαψίδες της Αμμοχώστου, υπό τον όρο ότι θα επενδύονταν πέραν των \$70 εκ. στον τουρκοκατεχόμενο τομέα. Μέρος των χρημάτων αυτών προέρχονταν από

εμπορία ναρκωτικών.

- Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει επιβάλει αυστηρότατους νόμους όσον αφορά τη διακίνηση και εμπορία ναρκωτικών και τόσο οι αστυνομικές όσο και οι τελωνειακές αρχές διατηρούν άριστες σχέσεις με τις αμερικανικές και άλλες ξένες υπηρεσίες για την καταπολέμηση του προβλήματος αυτού. Η Υπηρεσία Πληροφοριών συμβάλλει τα μέγιστα με τη συλλογή και διαβίβαση πληροφοριών στις αρμόδιες αρχές και βρίσκεται σε στενή επαφή με υπηρεσίες πληροφοριών φιλικών χωρών.
- Από στατιστικά στοιχεία που τηρούνται από την αστυνομία προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ναρκωτικών που διακινούνται στην Κύπρο αφορά φυτά κάνναβης και παράγωγά της (ρητίνη καννάβης, χασισέλαιο), ενώ σε μικρότερες ποσότητες διακινούνται ηρωίνη, κοκαΐνη και συνθετικά ναρκωτικά (αμφεταμίνες, LSD, έκσταση κ.ά).
- Η καλλιέργεια φυτών καννάβης από Κυπρίους στην Κύπρο έχει αρχίσει να παίρνει ανησυχητικές διαστάσεις και φαίνεται ότι δε γίνεται μόνο για χρήση αλλά και για εμπορία.
- Υπάρχει διαπίστωση εκ μέρους της αστυνομίας ότι μεγάλος αριθμός προσώπων που ενέχονται σε υποθέσεις ναρκωτικών έχουν ανάμειξη στο οργανωμένο έγκλημα.
- Η Κύπρος δε χρησιμοποιείται πλέον ως διαμετακομιστικός σταθμός σε μεγάλη κλίμακα, όπως συνέβαινε παλαιότερα, ένεκα της αποκατάστασης της ομαλότητας στο Λίβανο.
- Περαιτέρω, υπάρχουν στοιχεία ότι το κατεχόμενο μέρος της Κύπρου χρησιμοποιείται από την Τουρκία για διοχέτευση σκληρών ναρκωτικών, κυρίως ηρωίνης, στην Ευρώπη. Μεγάλης έκτασης διακίνηση ναρκωτικών γίνεται μέσω Τουρκίας από την Ασία, Μεσόγειο, Σουέζ προς τις δυτικές χώρες.

- Τα δίκτυα διακίνησης ναρκωτικών παραμένουν πολύπλοκα και τα δρομολόγια και η τεχνολογία που χρησιμοποιούνται γίνονται όλο και πιο εξεζητημένα και πολύπλοκα.
- Στην ετήσια έκθεση των Ηνωμένων Εθνών (Μάρτιος 1997) για τον έλεγχο των ναρκωτικών (United States Department of State International Narcotics Control Strategie Report, 1997) η Κύπρος δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο των κυριότερων χωρών οι οποίες έχει εξακριβωθεί ότι είναι διαμετακομιστικοί σταθμοί ναρκωτικών, εν αντιθέσει με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, για το οποίο η Κύπρος είναι καταταγμένη στο σχετικό κατάλογο των χωρών υψηλού κινδύνου.
- Στην ίδια έκθεση αναφέρεται επίσης ότι το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος στην Κύπρο δε σχετίζεται πρώτιστα με τα ναρκωτικά και επισημαίνεται ότι το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος που σχετίζεται με τα ναρκωτικά αποτελεί αδίκημα στην Κύπρο από το 1992.
- Αναφορικά με την επικρατούσα στην Κύπρο κατάσταση, υπάρχουν πληροφορίες ότι γίνεται διακίνηση ναρκωτικών σε υποστατικά στα οποία συχνάζουν νεαρά κυρίως πρόσωπα ή ότι μερικοί ιδιοκτήτες τέτοιων υποστατικών ασχολούνται με τα ναρκωτικά. Οι πληροφορίες αυτές διερευνώνται με κάθε σοβαρότητα και οι χώροι αυτοί παρακολουθούνται και ελέγχονται τακτικά. Δεκαπέντε υποστατικά (δισκοθήκες, μπουραρίες, καμπαρέ) θεωρούνται ύποπτα.
- Χώροι υψηλού κινδύνου θεωρούνται όλοι οι χώροι συγκέντρωσης και διασκέδασης κυρίως της νεολαίας, αλλά συνήθως οι αγοραπωλησίες ναρκωτικών γίνονται σε ανοικτούς χώρους. Τούτο δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να πωλούνται και σε δισκοθήκες ή μπουραρίες ναρκωτικά, αλλά από τα στατιστικά στοιχεία του 1996-1997 εντοπίστηκαν μόνο δύο τέτοιες υποθέσεις.

(Δ) ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

(1) **ΑΡΙΘΜΟΙ - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΤΟΧΗΣ - ΧΡΗΣΗΣ - ΕΜΠΟΡΙΑΣ**

Από την αστυνομία κατατέθηκαν στατιστικά και άλλα στοιχεία για την περίοδο από 1.1.1997 έως 31.10.1997 σχετικά με υποθέσεις που έχουν διερευνηθεί για κατοχή, χρήση και εμπορία ναρκωτικών, τα οποία έχουν ως ακολούθως:

- Κατοχή/Χρήση: 116 υποθέσεις
- Εμπορία: 38 υποθέσεις
- Καλλιέργεια: 59 υποθέσεις.

Από τις 38 πιο πάνω υποθέσεις εμπορίας ναρκωτικών, οι 4 υποθέσεις έχουν ήδη εκδικαστεί και γι' αυτές επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης από 4 μήνες μέχρι 5 χρόνια. Οι υπόλοιπες 34 εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων ή βρίσκονται υπό εξέταση.

- Από το σύνολο των 38 υποθέσεων εμπορίας ναρκωτικών, οι 25 αφορούν προμήθεια μικροποσοτήτων ναρκωτικών, κυρίως καννάβевς και χασίς (από 0,5 έως 10 γραμμάρια).
- Οι υπόλοιπες 13 υποθέσεις εμπορίας ναρκωτικών αφορούν προμήθεια ναρκωτικών, κυρίως καννάβевς και χασίς, ποσότητας 16 γραμμαρίων μέχρι 8,5 κιλών. Από τις 13 υποθέσεις εμπορίας ναρκωτικών, στις 3 υποθέσεις ενέχονταν αποκλειστικά αλλοδαποί, μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού, για τους οποίους έχουν ήδη ενημερωθεί οι χώρες τους για να ενεργήσουν ανάλογα.
- Από τις υπόλοιπες 10 υποθέσεις εμπορίας ναρκωτικών, οι 9 αφορούν σεσημασμένα πρόσωπα, αλλά από έρευνες που έγιναν δε διαπιστώθηκε να κατέχουν αξιόλογη περιουσία και τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχουν δεν προέρχονται από εμπορία ναρκωτικών, γι' αυτό και δεν ενημερώθηκε σχετικά η ΜΟΚΑΣ.
- Υπάρχει μια υπόθεση εμπορίας ναρκωτικών στην οποία ενέχονται έξι Ελληνοκύπριοι. Η υπόθεση αυτή βρίσκεται στο στάδιο της διερεύνησης, για να διαπιστωθεί κατά πόσο δικαιολογείται η ενημέρωση της ΜΟΚΑΣ και η διεξαγωγή έρευνας για

δήμηση/κατάσχεση της περιουσίας των ενεχομένων.

(2) ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Η επιτροπή, στα πλαίσια συζήτησης των διάφορων παραμέτρων του υπό εξέταση ζητήματος, είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί από τους κυβερνητικούς αρμοδίους, και ειδικότερα από τους εκπροσώπους της ΜΟΚΑΣ, της αστυνομίας και της Υπηρεσίας Δίωξης Ναρκωτικών, ως προς τους διάφορους τρόπους διακίνησης ναρκωτικών. Τα στοιχεία που παρατίθενται προκύπτουν επίσης από την έκθεση της αστυνομίας για την κατάσταση του σοβαρού εγκλήματος στην Κύπρο. Τα στοιχεία αυτά έχουν ως ακολούθως:

- Η διακίνηση των μεγαλύτερων ποσοτήτων ναρκωτικών πιστεύεται ότι γίνεται από πρόσωπα που ανήκουν ή συνεργάζονται με τις διάφορες φατρίες. Σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία, τα πρόσωπα αυτά συναλλάσσονται και με Τούρκους στην κατεχόμενη περιοχή, με σκοπό τη διακίνηση ναρκωτικών, κυρίως ηρωίνης και χασίς, στις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου.
- Γίνεται επίσης διακίνηση μέσω εμπορευματοκιβωτίων, που μεταφέρονται στην Κύπρο στα πλαίσια του διαμετακομιστικού εμπορίου.
- Έχει εξακριβωθεί πολλές φορές και έχουν εντοπιστεί στο λιμάνι της Λεμεσού περιπτώσεις διακίνησης εμπορευματοκιβωτίων στα οποία βρίσκονται συσκευασμένες ποσότητες ναρκωτικών. Η ανίχνευση ναρκωτικών που βρίσκονται συσκευασμένα σε εμπορευματοκιβώτια είναι πολύ δύσκολη, γιατί απαιτούνται τεχνικά μέσα τα οποία η Υπηρεσία Δίωξης Ναρκωτικών δε διαθέτει.
- Κυριότερο από τα μέσα αυτά είναι ένα μηχάνημα το οποίο ανιχνεύει με μεγάλη ακρίβεια ναρκωτικά και άλλα είδη, όπως όπλα, χωρίς να χρειάζεται να ανοιχθούν τα εμπορευματοκιβώτια ή οι αποσκευές.
- Το κόστος του εν λόγω μηχανήματος είναι πάρα πολύ ψηλό, γι' αυτό και παρά την

εισήγηση της Υπηρεσίας Δίωξης Ναρκωτικών για αγορά του οι διαδικασίες για εξασφάλισή του είναι στάσιμες, αφού το Υπουργείο Οικονομικών δεν είναι σύμφωνο.

(3) **ΠΡΟΛΗΨΗ - ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ**

(α) **ΠΡΟΛΗΨΗ**

Η επιτροπή ενημερώθηκε περαιτέρω σχετικά με την εκπαίδευση του προσωπικού της αστυνομίας σε θέματα ναρκωτικών και για τις ανάγκες της αστυνομίας σε προσωπικό, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στον τομέα της πρόληψης και της αντιμετώπισης της μάστιγας των ναρκωτικών. Κατατέθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- Η εκπαίδευση του υφιστάμενου προσωπικού είναι συνεχής τόσο σε αστυνομικά θέματα όσο και σε ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα και σεμινάρια για θέματα ναρκωτικών στην Κύπρο και στο εξωτερικό.
- Η Υπηρεσία Δίωξης Ναρκωτικών ενισχύθηκε με είκοσι δύο νέα μέλη, τα οποία έχουν ανάγκη εξειδίκευσης. Ήδη έχει αρχίσει η δημιουργία Τμήματος Εκπαίδευσης μέσα στην ίδια τη Μονάδα, το οποίο στοχεύει να καλύψει τη βασική εκπαίδευση σε θέματα ναρκωτικών και διερεύνησης υποθέσεων τόσο για τα υπηρετούντα νέα μέλη της όσο και για τα μέλη που αναμένεται να ενισχύσουν τη Μονάδα στο μέλλον.
- Απώτερος στόχος της Διοίκησης είναι όλα τα μέλη που υπηρετούν στη Μονάδα να έχουν τουλάχιστον τη βασική εκπαίδευση για θέματα ναρκωτικών.
- Παράλληλα, προγραμματίζεται τα υπόλοιπα μέλη της Μονάδας, και ιδιαίτερα όσα δεν έχουν τύχει εξειδικευμένης κατάρτισης, να παρακολουθήσουν σχετικά αναβαθμισμένα σεμινάρια στην Κύπρο και το εξωτερικό.
- Υπάρχουν ελλείψεις σε προσωπικό, αλλά με το διορισμό νέου διοικητή στη Μονάδα η ηγεσία της αστυνομίας υποσχέθηκε την ενίσχυσή της με σημαντικό αριθμό επιπρόσθετων μελών. Τούτο αναμένεται να γίνει με την πρόσληψη διακόσιων

πενήντα νέων αστυνομικών.

(β) **ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ**

Η αστυνομία γενικά και ειδικά η Υπηρεσία Δίωξης Ναρκωτικών καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για πρόληψη και καταστολή των παράνομων δραστηριοτήτων που αφορούν τη διακίνηση και εμπορία ναρκωτικών. Μερικά από τα μέτρα που λαμβάνονται είναι τα ακόλουθα:

- Η στενή συνεργασία όλων των αρμόδιων κυβερνητικών τμημάτων που ασχολούνται με την καταπολέμηση των ναρκωτικών.
- Η συλλογή και αξιοποίηση πληροφοριών που παίρνει από δικούς της και ξένους πληροφοριοδότες.
- Η παρακολούθηση και ο τακτικός έλεγχος υποστατικών στα οποία συχνάζουν κυρίως νεαρά πρόσωπα και όπου ενδεχομένως γίνεται χρήση ναρκωτικών.
- Ο εντοπισμός υπόπτων, τόσο Κυπρίων όσο και αλλοδαπών.
- Η διεξαγωγή τακτικής έρευνας στα αεροδρόμια και στα λιμάνια και ο περιοδικός έλεγχος των επιβατών και των αποσκευών τους.
- Η στενή συνεργασία με τη λιμενική αστυνομία για τακτική περιπολία με τις αστυνομικές ακάτους και με πτητικά μέσα στα χωρικά ύδατα της Κύπρου για εντοπισμό και έρευνα ύποπτων σκαφών.
- Η έρευνα εμπορευματοκιβωτίων, όταν υπάρχει πληροφορία ή υποψία ότι σ' αυτά μεταφέρονται ναρκωτικά.
- Η ενεργός συμμετοχή στην Εθνική Επιτροπή για τα Ναρκωτικά και στις διάφορες υπεπιτροπές της και η ουσιαστική συμβολή στην υλοποίηση των διάφορων αποφάσεων για προώθηση της ευρύτερης πολιτικής της κυβέρνησης στον τομέα της πρόληψης και της καταστολής.
- Η συνεργασία της αστυνομίας με ιδιωτικούς οργανισμούς και σωματεία και η

συμμετοχή σε σεμινάρια και εκδηλώσεις στα πλαίσια ενημέρωσης και διαφώτισης του κοινού και ιδιαίτερα της νεολαίας για το πρόβλημα των ναρκωτικών.

(4) **ΑΝΑΜΙΞΗ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ - ΔΙΑΦΘΟΡΑ**

Η επιτροπή είχε επίσης την ευκαιρία να συζητήσει και το θέμα της πιθανής ανάμειξης μελών της αστυνομίας σε υποθέσεις ναρκωτικών. Σημείο αναφοράς αποτέλεσε για την επιτροπή η γνωστή έκθεση του Ανώτερου Αστυνόμου Σωτήρη Χαραλάμπους, στην οποία γίνονται σχετικά σχόλια.

Εκ μέρους της Υπηρεσίας Δίωξης Ναρκωτικών κατατέθηκαν τα ακόλουθα:

- Σχετική έρευνα των όσων ισχυρίζεται ο κ. Σ. Χαραλάμπους στην έκθεσή του έγινε από το Βοηθό Αρχηγό Αστυνομίας κ. Α. Στεφάνου.
- Από την έρευνα που έγινε δε διαπιστώθηκε ανάμειξη οποιουδήποτε μέλους της αστυνομίας σε υποθέσεις ναρκωτικών.
- Δεν υπάρχει οποιαδήποτε πληροφορία από την Υπηρεσία Δίωξης Ναρκωτικών για ανάμειξη αστυνομικών, εκτός από αόριστες πληροφορίες που συνήθως προέρχονται από άτομα του υποκόσμου και οι οποίες στοχεύουν στη δυσφήμιση των μελών της υπηρεσίας. Οι πληροφορίες αυτές διερευνώνται και μέχρι στιγμής δεν έχει διαπιστωθεί οτιδήποτε επιλήψιμο εναντίον οποιουδήποτε μέλους της Υπηρεσίας Δίωξης Ναρκωτικών. Τουναντίον, σε μερικές περιπτώσεις διαπιστώθηκε ότι οι πληροφορίες ήταν κακόβουλες και στόχευαν στο να πλήξουν την αξιοπιστία μελών της Υπηρεσίας Δίωξης Ναρκωτικών που είχαν ενεργό συμμετοχή σε υποθέσεις εναντίον των ιδίων των δήθεν πληροφοριοδοτών.
- Είναι παγκόσμια παραδεκτό ότι η καταπολέμηση της διακίνησης και εμπορίας ναρκωτικών κατά ένα μεγάλο μέρος επιτυγχάνεται με τη βοήθεια συνεργατών και πληροφοριοδοτών, τους οποίους κάθε υπηρεσία οφείλει να προστατεύει και να

διασφαλίζει την ανωνυμία τους.

Σημείωση: Όλα τα γραπτά στοιχεία και οι εκθέσεις που κατατέθηκαν από όλους όσοι κλήθηκαν ενώπιον της επιτροπής για να την ενημερώσουν βρίσκονται αρχειοθετημένα και είναι στη διάθεση των μελών του Σώματος.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Ad Hoc Κοινοβουλευτική Επιτροπή για την Εγκληματικότητα, σύμφωνα με τους όρους εντολής της και με βάση όλα τα κατατεθέντα στοιχεία, γραπτά και προφορικά, τις συζητήσεις που διεξήχθησαν και την ενδελεχή εξέταση όλων των σχετικών μελετών και εκθέσεων που αρμοδίως κατατέθηκαν ενώπιόν της, προχώρησε σε κωδικοποίηση διαπιστώσεων, παρατηρήσεων και εισηγήσεων αναφορικά με τα ζητήματα που πραγματεύονται οι υπό εξέταση ενότητες.

Στην προσπάθειά της αυτή έθεσε ως γνώμονά της τις ακόλουθες δύο παραμέτρους:

- (α) Την ανάγκη εξαγωγής ασφαλών συμπερασμάτων γύρω από την πραγματικότητα που επικρατεί σήμερα σ' όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας, ελεύθερη και κατεχόμενη, αναφορικά με το οργανωμένο έγκλημα και όλες τις πτυχές του.
- (β) Την ανάγκη διαμόρφωσης αποτελεσματικών εισηγήσεων και λήψης σωστών αποφάσεων που να στοχεύουν σε υπόδειξη και επισήμανση προς την εκτελεστική εξουσία των αδυναμιών της στην όλη της προσπάθεια για πάταξη του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και μεθόδων, τρόπων και προτάσεων για πρόληψη και πάταξη των καταστάσεων αυτών, ει δυνατόν στη γένεσή τους.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- Το ποσοστό της εγκληματικότητας στην Κύπρο είναι εξαιρετικά ανησυχητικό, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, συγκριτικά με τη μικρή έκταση του κράτους και το μικρό πληθυσμό. Η επιτροπή δε συμμερίζεται την εκφρασθείσα τον Ιούνιο του 1992

θέση της αστυνομίας, σύμφωνα με την οποία το σοβαρό έγκλημα στην Κύπρο παραμένει σε χαμηλά επίπεδα.

- Υπάρχει σήμερα στην Κύπρο οργανωμένο έγκλημα, υπό τη μορφή και την έννοια που έχει εκτεθεί ενώπιον της επιτροπής και κατ' αντιδιαστολή προς την έννοια «κοινό έγκλημα», καθώς και εγκληματική δράση από εντοπισμένες φατρίες, η οποία είναι και η πλέον ανησυχητική πλευρά του υπό εξέταση ζητήματος.
- Πολύ σοβαρή και ανησυχητική χαρακτηρίζεται η οργανωμένη αυτή εγκληματική δράση για τους ακόλουθους λόγους:
  - (α) Έχει ρίζες και προεκτάσεις που εκ πρώτης όψεως φαίνεται δύσκολο να εντοπισθούν, εκτιμηθούν και παταχθούν.
  - (β) Οι γνωστές φατρίες του οργανωμένου εγκλήματος, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι Αεροπόροι και Αθηνήδες στη Λεμεσό, οι Φανιέροι στη Λάρνακα, ο Δωροθέου στη Λευκωσία και άλλες μικρότερες ίσως, που στο παρελθόν δρούσαν στη βάση του μίσους, της εκδίκησης και του διακανονισμού παλιών λογαριασμών και που εξακολουθούν να ξεκαθαρίζουν παλιούς λογαριασμούς, έχουν σήμερα θέσει άλλους στόχους, κυριότερος των οποίων είναι ο εύκολος, γρήγορος και συστηματικός παράνομος προσπορισμός τεράστιων οικονομικών ωφελημάτων. Στην προσπάθειά τους αυτή επιδιώκουν την επικράτηση και τον ολοκληρωτικό έλεγχο του παρακράτους, του υποκόσμου, των καμπαρέ και της νυχτερινής ζωής, της διακίνησης ναρκωτικών και του λαθρεμπορίου, γεγονός που τις καθιστά ακόμη πιο επικίνδυνες, αφού στην προσπάθειά τους αυτή έχουν διαπράξει και ενδέχεται να διαπράξουν σωρεία σοβαρών εγκλημάτων, κατέχουν οπλισμό και ποσότητες εκρηκτικών υλών, τις οποίες, όπως αποδείχθηκε επανειλημμένα, δε διστάζουν να χρησιμοποιήσουν.
  - (γ) Παρουσιάζει επίσης στοιχεία μονοπωλιακού ελέγχου και γεωγραφικών ζωνών

επιρροής μέσα στην επικράτεια της Δημοκρατίας, καθώς και δεσμούς οικογενειακούς.

- Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλούν επίσης στην επιτροπή οι δηλώσεις αρμοδίων ενώπιόν της, σύμφωνα με τις οποίες έχουν παρατηρηθεί περιπτώσεις εισαγωγής ξένων εκτελεστών, γεγονός που δημιουργεί φόβους κατά πόσο το οργανωμένο έγκλημα στην Κύπρο έχει ήδη αρχίσει να δικτυώνεται και να διασυνδέεται με το οργανωμένο έγκλημα στο εξωτερικό αλλά και για τον προγραμματισμό εκ μέρους των αρμοδίων για την αντιμετώπιση τέτοιων καταστάσεων.
- Η επιτροπή παρατηρεί ότι, στα γενικότερα πλαίσια των προσπαθειών για πάταξη του οργανωμένου εγκλήματος, πρώτος και κύριος στόχος της παρούσας και όλων των εκάστοτε κυβερνήσεων πρέπει να είναι η αποκοπή των πόρων με τους οποίους αιμοδοτείται το οργανωμένο έγκλημα, το οποίο στην Κύπρο σήμερα έχει σαν κύριους αιμοδότες του τη διακίνηση ναρκωτικών, την πορνεία και μαστροπεία, την κυβεία, το λαθρεμπόριο, το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, την παροχή προστασίας επί πληρωμή, που συνίσταται σε οικονομική αφαίμαξη ατόμων ή επιχειρήσεων, με την επαπειλή τιμωρίας αν δεν υπάρξει συμμόρφωση, καθώς και άλλες παράνομες δραστηριότητες.
- Η επιτροπή διαπιστώνει ότι η ολοσχερής απουσία ελέγχου των οικονομικών και των τραπεζικών λογαριασμών σεσημασμένων ατόμων του υποκόσμου, ιδιαίτερα εκείνων που κατά καιρούς βαρύνονται με κατηγορίες διακίνησης και εμπορίας ναρκωτικών, φόνου, βομβιστικών επιθέσεων, αποζήν από κέρδη πορνείας και κυβείας, καθώς και η μη συμμόρφωση των διωκτικών αρχών, παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις των μελών της επιτροπής να στρέψουν την προσοχή τους προς τη διερεύνηση των οικονομικών των εν λόγω προσώπων, συνιστούν ασύγγνωστη αμέλεια, η οποία αναμφισβήτητα διευκολύνει εμμέσως τις παράνομες

οικονομικές δραστηριότητες τέτοιων προσώπων, που ουσιαστικά αφήνονται ανενόχλητα στις βασικές παράνομες επιδιώξεις τους.

- Η επιτροπή φρονεί ότι η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος είναι αδύνατη χωρίς τον αυστηρό έλεγχο των οικονομικών δραστηριοτήτων των ανθρώπων του υποκόσμου. Σημειώνει επίσης ότι η πείρα άλλων χωρών καταδεικνύει ότι, όπου επιτεύχθηκε οποιοδήποτε αποτέλεσμα στον πόλεμο κατά του οργανωμένου εγκλήματος, κατά κύριο λόγο επιτεύχθηκε με τον έλεγχο των οικονομικών και των σχετικών δραστηριοτήτων του υποκόσμου.
- Συναφής με την πιο πάνω παρατήρηση είναι και η διαπίστωση ότι το κράτος αφήνει στους παρανόμους μεγάλα περιθώρια νόμιμων οικονομικών δραστηριοτήτων σε τομείς που έχουν χαρακτηριστεί από τον αρμόδιο υπουργό «εκκολαπτήρια του οργανωμένου εγκλήματος», όπως είναι τα καμπαρέ. Η στάση του κράτους στην περίπτωση αυτή είναι ακατανόητη και αντιφατική. Ενώ από επίσημα χείλη τα καμπαρέ χαρακτηρίζονται όπως έχουν χαρακτηριστεί, εντούτοις παραχωρούνται αφειδώς άδειες λειτουργίας τους και άδειες για εισαγωγή καλλιτέχνιδων. Αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής είναι, ανάμεσα σ' άλλα, να παρέχεται σε παρανόμους η ευκαιρία να καλύπτουν τα έσοδά τους από παράνομες δραστηριότητες υπό το μανδύα νόμιμων δραστηριοτήτων. Το γεγονός αυτό είναι απαράδεκτο, μπορεί δε να λεχθεί χωρίς υπερβολή ότι τέτοιες καταστάσεις προσδίδουν νομιμοφάνεια σε ουσιαστικά παράνομες δραστηριότητες και κατά συνέπεια συνιστούν τον κύριο αιμοδότη του οργανωμένου εγκλήματος.
- Γεγονός επίσης παραμένει ότι τεράστια ποσά τα οποία προέρχονται από τις εγκληματικές ενέργειες του υποκόσμου φαίνεται να νομιμοποιούνται είτε με καταθέσεις σε τράπεζες είτε με αγορά κτημάτων είτε με άλλες επενδύσεις, χωρίς ποτέ να έχει υπάρξει περίπτωση αποκάλυψης, κατάσχεσης ή οποιασδήποτε άλλης

πράξης παρεμπόδισης του ξεπλύματος του παράνομου προϊόντος που προέρχεται από τις δραστηριότητες αυτές.

- Περαιτέρω, εξαιρετικά σοβαρή θεωρεί η επιτροπή την παρατηρούμενη ύπαρξη διαφθοράς και φαινομένων πεμπτοφαλαγγιτισμού στο αστυνομικό σώμα, αδιαφόρως βαθμού και μεγέθους οργάνωσης, γι' αυτό και προτίθεται να προβεί σε περαιτέρω διερεύνηση του θέματος, αφού η πεποίθηση για ύπαρξη τέτοιων φαινομένων δεν αμφισβητήθηκε ποτέ από τον αρμόδιο υπουργό και έχει ενταθεί ιδιαίτερα πρόσφατα.
- Με την ευκαιρία αυτή η επιτροπή δηλώνει ότι θεωρεί ανεπαρκείς τους τρόπους και χλιαρά τα μέτρα με τα οποία το ίδιο το σώμα της αστυνομίας αντιμετωπίζει τα φαινόμενα αυτά. Δεν έχουν ουσιαστικά ποτέ ληφθεί ούτε προληπτικά ούτε κατασταλτικά μέτρα και η έλλειψη στρατηγικής στην αντιμετώπιση της διαφθοράς με κύριο στόχο την κάθαρση της σήψης από το σώμα της αστυνομίας, πρέπει να καυτηριαστεί ιδιαίτερα, αφού η επιτροπή θεωρεί την κάθαρση τον ακρογωνιαίο λίθο στην πάταξη του οργανωμένου εγκλήματος.
- Η αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος επιβάλλει και ριζική αναδιάρθρωση της δομής της αστυνομίας από πλευράς κατανομής του προσωπικού αλλά και από πλευράς ποιότητας και προσόντων που τα μέλη πρέπει να έχουν.
- Δε νοείται, π.χ., από μια δύναμη των πέντε χιλιάδων αστυνομικών να ασχολούνται με το πρόβλημα των ναρκωτικών μόνον εβδομήντα άτομα.
- Δε νοείται η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της δύναμης να είναι τοποθετημένα στα γραφεία.
- Δε νοείται το οργανωμένο έγκλημα να αντιμετωπίζεται με τις μεθόδους αντιμετώπισης του κοινού εγκλήματος.
- Χρειάζονται προσοντούχα στελέχη με πανεπιστημιακά προσόντα, που να είναι

αφοσιωμένα στο καθήκον της καταπολέμησης και της πάταξης του οργανωμένου εγκλήματος.

- Τα φαινόμενα της διαφθοράς και του πεμπτοφαλαγγιτισμού, από τη στιγμή που εντοπίζονται, πρέπει να πατάσσονται αμείλικτα. Οι μετακινήσεις και οι μεταθέσεις δε θεραπεύουν την ασθένεια, αλλά αντίθετα την επεκτείνουν και την επιτείνουν. Χρειάζονται ριζικές λύσεις τις οποίες η αστυνομία δε φαίνεται πρόθυμη για ακατανόητους λόγους να προωθήσει.
- Η επιτροπή σε αυτή τη φάση των εργασιών της δεν υπεισήλθε σε βάθος στο ζήτημα της ενδεχόμενης κάλυψης εγκληματικών στοιχείων και άλλων υπόπτων για τη διάπραξη ποινικών αδικημάτων από πολιτικά πρόσωπα ή από άλλες επώνυμες προσωπικότητες ή παράγοντες με κύρος και επιρροή, αλλά προτίθεται να εξετάσει πρώτα το θέμα αυτό ενδελεχώς και να ζητήσει την κατάθεση συγκεκριμένων στοιχείων και κατόπιν να τοποθετηθεί επί αυτού.
- Αναφορικά με την πιθανή διασύνδεση καταδίκων των Κεντρικών Φυλακών με τους κύκλους του οργανωμένου εγκλήματος εκτός των φυλακών, η επιτροπή σημειώνει με μεγάλη ανησυχία ότι ο διευθυντής των φυλακών, που είχε κληθεί στο χρονικό στάδιο εξέτασης του εν λόγω θέματος αλλά και πρόσφατα να την ενημερώσει, δεν αρνήθηκε την ύπαρξη τέτοιων καταστάσεων, αλλά τότε δεν του είχε ζητηθεί να καταθέσει συγκεκριμένα στοιχεία για λόγους σκοπιμότητας.

Η επιτροπή σημειώνει ότι οι καταστάσεις αυτές, οι οποίες πιθανόν να οφείλονται στην παροχή προς τους δεσμοφύλακες οικονομικών ανταλλαγμάτων ή και στην ανάπτυξη φιλικών σχέσεων μεταξύ αυτών και των καταδίκων, έστω και αν εκτιμώνται από τους αρμοδίους ως μικρής σημασίας, δεν παύουν να αποτελούν απειλή τόσο για την ασφάλεια των καταδίκων όσο και γιατί οι προεκτάσεις τους πιθανόν να μην έχουν σταθμιστεί στον απαιτούμενο βαθμό, με αποτέλεσμα να

είναι απρόβλεπτος ο βαθμός του κινδύνου που ενέχουν. Η επιτροπή επισημαίνει ότι η οποιαδήποτε, έστω και μικρής έκτασης, διασύνδεση σύμφωνα με τα πιο πάνω αποτελεί από μόνη της παράγοντα που εξουδετερώνει το σκοπό της φυλάκισης ως ποινής, ενδυναμώνοντας χωρίς αμφιβολία το οργανωμένο έγκλημα, γι' αυτό και θα πρέπει να εξευρεθούν τρόποι άμεσης αντιμετώπισης του ζητήματος αυτού.

- Η επιτροπή είναι υποχρεωμένη να επισημάνει ότι, όσον αφορά την έξαρση του οργανωμένου εγκλήματος που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια και ιδιαίτερα από το τέλος της μελέτης των θεμάτων που πραγματεύεται με την παρούσα έκθεσή της μέχρι σήμερα, στο οποίο συγκαταλέγονται χωρίς αμφιβολία οι δολοφονίες των δύο αδελφών Αεροπόρου, του Παναγίδη και άλλες, καθώς και όλες οι βομβιστικές επιθέσεις στη Λεμεσό, τόσο το επίσημο κράτος όσο και η αστυνομία ειδικότερα είτε καταλήφθηκαν εξ απροόπτου, μην έχοντας εκτιμήσει σωστά τη σοβαρότητα της κατάστασης, είτε αργοπόρησαν σοβαρά στη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την πάταξη του οργανωμένου εγκλήματος είτε παρουσιάζουν πλήρη ανικανότητα να αντιμετωπίσουν την κατάσταση είτε δε θέλουν να την αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά.

Προβαίνοντας στην εκτίμηση αυτή η επιτροπή παρατηρεί ότι σε όλη τη διάρκεια της περιόδου εξέτασης των υπό αναφορά θεμάτων ούτε ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ούτε ο τέως ούτε ο νυν Αρχηγός της Αστυνομίας έχουν ποτέ παρουσιάσει ενώπιόν της συγκεκριμένες προτάσεις, πλαίσια ή κατευθυντήριες γραμμές που να αποτελούν τη βάση ενός συντονισμένου εθνικού στρατηγικού σχεδίου πάταξης και πρόληψης του οργανωμένου εγκλήματος.

Αντίθετα η επιτροπή έχει σχηματίσει την άποψη ότι οι αρμόδιοι προβαίνουν σε ενέργειες υποτονικές ή σπασμωδικές, όταν κάποιες πράξεις του οργανωμένου εγκλήματος βρίσκονται στην επικαιρότητα, και εν πάση περιπτώσει δε διακρίνονται από πνεύμα εγρήγορσης και ανησυχίας αλλά μάλλον από στάση αποδοχής των εκάστοτε τετελεσμένων γεγονότων και ρουτίνας στην αντιμετώπισή τους.

- Περαιτέρω, η επιτροπή παρατηρεί ότι τα στατιστικά στοιχεία που έχουν κατατεθεί ενώπιόν της για τα ποσοστά εγκληματικότητας και ανίχνευσης δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα και είναι παραπλανητικά, γιατί παρουσιάζουν το ποσοστό της γενικής εγκληματικότητας στην Κύπρο και όχι ειδικά του οργανωμένου εγκλήματος, αλλά και γιατί αναφέρονται στο καταγγελλόμενο και όχι στο πραγματικά διαπραχθέν έγκλημα. Επιπλέον, τα στοιχεία που έχουν κατατεθεί δε διαχωρίζουν το οργανωμένο έγκλημα σε κατηγορίες τελεσθεισών πράξεων και δε δείχνουν το ποσοστό ανίχνευσης κατά κατηγορία πράξεων ούτε και τον τρόπο διάθεσης των σχετικών υποθέσεων. Υπό το φως της πιο πάνω επισήμανσής της, η επιτροπή δεν αποδέχεται ότι το 70% που έχει κατατεθεί ως ποσοστό ανίχνευσης ετήσια ανταποκρίνεται με οποιοδήποτε τρόπο στην πραγματικότητα, αλλά θεωρεί το ποσοστό αυτό πλασματικό, αφού σχετίζεται με τη διαλεύκανση γενικά του εγκλήματος και όχι ειδικά του οργανωμένου εγκλήματος.
- Η επιτροπή τονίζει ότι σε καμιά περίπτωση δεν αποδέχεται ότι τα ποσοστά ανίχνευσης που έχουν κατατεθεί ενώπιόν της από την αστυνομία για τους φόνους που διαπράχθηκαν τα έτη 1995 έως 1998 αντικατοπτρίζουν σαφώς την πραγματικότητα, όσον αφορά την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος, αφού αυτά δε διαχωρίζουν τις υποθέσεις φόνων που συγκαταλέγονται στο κοινό και στο οργανωμένο έγκλημα.

- Τέλος, η επιτροπή επιθυμεί να αναφερθεί στη βομβιστική επίθεση με στόχο τη δολοφονία του δικαστή Μιχαλάκη Μαυρονικόλα και μελών της οικογένειάς του, η οποία αποτέλεσε και την αφορμή, ύστερα από τη συζήτηση του συγκεκριμένου θέματος στην ολομέλεια του Σώματος, για τη σύστασή της ως ad hoc επιτροπής, και να δηλώσει τα ακόλουθα:
- Η δικαστική εξουσία είναι και πρέπει να παραμείνει ανεξάρτητη.
- Οποιοσδήποτε επιθέσεις εναντίον μελών της δικαστικής εξουσίας αναμφισβήτητα αποβλέπουν στην απειλή και στον εκφοβισμό τους με απώτερο σκοπό να πλήξουν την αντικειμενικότητα και το αδέκαστό της.
- Οι επιθέσεις αυτές, όσο κι αν δεν είναι συχνές, χωρίς αμφιβολία προέρχονται από άτομα που εξυπηρετούν το οργανωμένο έγκλημα. Η συγκεκριμένη επίθεση με στόχο το δικαστή Μ. Μαυρονικόλα είναι η τελευταία μιας σειράς βομβιστικών επιθέσεων εναντίον δικαστών. Προηγήθηκαν οι επιθέσεις εναντίον του δικαστή Γ. Νικολάου μετά την καταδικαστική απόφαση που αυτός εξέδωσε σε υπόθεση εναντίον του Α. Φανιέρου και εναντίον του δικαστή Τ. Ηλιάδη το 1992. Τέτοιες επιθέσεις υποδηλώνουν ότι το οργανωμένο έγκλημα βασίζεται στα πρότυπα του εξωτερικού, όπου οι βομβιστικές επιθέσεις εναντίον δικαστών είναι σύνηθες φαινόμενο, και αποδεικνύουν ότι αυτό δε φοβάται τίποτε και κανέναν και ότι επιχειρεί με αυτό τον τρόπο να ποδηγετήσει την ίδια τη δικαιοσύνη δημιουργώντας με την αποδυνάμωσή της συνθήκες ανασφάλειας και αναρχίας.
- Η πολιτεία με την ευρύτερή της έννοια και όλες μαζί οι συντεταγμένες εξουσίες του κράτους πρέπει να δώσουν το μήνυμα ότι κάτι τέτοιο δεν πρόκειται να περάσει, όταν μάλιστα η γρήγορη διαλεύκανση της υπόθεσης Μαυρονικόλα, η προσαγωγή των υπόπτων ενώπιον της δικαιοσύνης και τέλος η παραδειγματική τιμωρία των

ενόχων δηλώνουν ότι η δικαιοσύνη δεν πρόκειται σε καμιά περίπτωση να αφεθεί να κλονιστεί από τους εγκεφάλους του οργανωμένου εγκλήματος.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΕΞΕΤΑΣΕ

ΞΕΠΛΥΜΑ ΒΡΟΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ- ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

Η επιτροπή, προβαίνοντας στην εξέταση της πρώτης και της δεύτερης ενότητας, σε σχέση με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος και τα ναρκωτικά, είχε την ευκαιρία να συζητήσει πολλές επιμέρους πτυχές των εν λόγω ζητημάτων και να εξετάσει σωρεία στοιχείων σχηματίζοντας έτσι σφαιρική εικόνα γύρω από τις πραγματικές προεκτάσεις των φαινομένων αυτών στην κυπριακή κοινωνία, την επάρκεια των τρόπων αντιμετώπισής τους και τα κενά που απομένει να πληρωθούν.

Οι παρατηρήσεις και οι διαπιστώσεις στις οποίες έχει καταλήξει η Επιτροπή έχουν ως ακολούθως:

- Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο σε σχέση με την αντιμετώπιση του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος και των θεμάτων που σχετίζονται με τα ναρκωτικά είναι ικανοποιητικό, τόσο γιατί η Κυπριακή Δημοκρατία έχει προσχωρήσει και έχει υπογράψει τις σχετικές διεθνείς συμβάσεις όσο και γιατί έχει προ πολλού μετατρέψει σε εσωτερικό δίκαιο τις συμβατικές της υποχρεώσεις που απορρέουν από τις ανειλημμένες διεθνείς της υποχρεώσεις.
- Η επιτροπή σημειώνει με ικανοποίηση ότι τα κενά στη νομοθεσία για το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος και ειδικότερα στον περί Συγκάλυψης, Έρευνας και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις Νόμο, τα οποία η ίδια είχε εντοπίσει κατά τη συζήτηση του θέματος και τα οποία αφορούσαν την ανάγκη συμπερίληψης στον κατάλογο γενεσιουργών αδικημάτων και άλλων σοβαρών αδικημάτων τα οποία σχετίζονται με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, έχουν ήδη πληρωθεί με

τροποποιητικό νόμο ο οποίος ψηφίστηκε από τη Βουλή το 1998 (αριθμός νόμου 41(5)98). Με βάση αυτόν, έχει περιληφθεί στον εν λόγω κατάλογο η απόπειρα φόνου και το αποζήν από κέρδη πορνείας, όπως επίσης και αδικήματα σχετικά με τη μαστροπεία και τη διαφθορά γυναικών και ανηλίκων.

Η επιτροπή πιστεύει ότι η διεύρυνση του καταλόγου γενεσιουργών αδικημάτων αποτελεί ένα ουσιαστικό βήμα προς την κατεύθυνση της πάταξης και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων και κυρίως του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος που σχετίζεται με το αποζήν από κέρδη πορνείας, αφού αποτελεί αναμφισβήτητα μια πολύ σημαντική διάσταση του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος που διενεργείται από πολίτες της Δημοκρατίας από την οποία οι ενεχόμενοι αποκομίζουν τεράστια οικονομικά οφέλη.

- Ειδικά σε σχέση με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, πρέπει να τονιστεί ότι αυτό αποτελεί μια μορφή οικονομικού εγκλήματος που μετεξελίσσεται συνεχώς απειλώντας την οικονομική και κοινωνική ισορροπία όλων των κρατών διεθνώς, αφού σίγουρα δεν αποτελεί φαινόμενο που έχει παρουσιαστεί αποκλειστικά και μόνο στην κυπριακή κοινωνία. Εξάλλου, είναι διεθνώς παραδεκτό ότι καμιά χώρα δεν μπορεί να καταπολεμήσει την παρανομία αυτή από μόνη της, αλλά χρειάζεται για το σκοπό αυτό διεθνής συνεργασία.

Η επιτροπή παρατηρεί ότι οι οποιεσδήποτε φήμες, με βάση τις οποίες η Κύπρος φέρεται ως διεθνές κέντρο ξεπλύματος βρόμικου χρήματος, είναι υπερβολικές και διογκωμένες και ενέχουν το στοιχείο της ηθελημένης υπόσκαψης του κράτους από άλλα ξένα κράτη και από κύκλους που έχουν συμφέρον να το πράξουν ή που επιδιώκουν να εξυπηρετήσουν δικούς τους, αλλότριους προς τη χώρα μας σκοπούς. Χαρακτηριστικά σε έκθεση της Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων και Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης αναφέρεται ότι το Διεθνές Νομισματικό

Ταμείο θεωρεί ότι το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος είναι τόσο ευρέως διαδεδομένο στο διεθνή χώρο, που επηρεάζει αρνητικά την παγκόσμια οικονομία.

- Η επιτροπή διαπιστώνει ότι η Κυπριακή Δημοκρατία και ειδικότερα οι αρμόδιες αρχές, όπως είναι η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, το Υπουργείο Εξωτερικών κ.ά., εκτός από τη λήψη των αναγκαίων νομοθετικών μέτρων, τα τελευταία χρόνια έχουν προβεί στη λήψη και διάφορων άλλων μέτρων, τα οποία έχουν ήδη αναφερθεί και τα οποία επίσης μπορούν να χαρακτηριστούν θετικά, σε σχέση με τις προσπάθειες για αλλαγή της εικόνας της Κύπρου, καθώς και των αντιλήψεων βάσει των οποίων η Κύπρος φέρεται ως διεθνές και περιφερειακό κέντρο ανάπτυξης τέτοιων παράνομων δραστηριοτήτων. Σε αυτά συγκαταλέγεται και η πρόσφατη έκδοση επίσημου ενημερωτικού δελτίου για το 1998 στην αγγλική στο οποίο γίνεται εκτενής αναφορά στις προσπάθειες της Κυπριακής Δημοκρατίας για την πάταξη του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος.
- Η επιτροπή επικροτεί τα μέτρα που λαμβάνει η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου σε σχέση με την πάταξη του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος, της οποίας το ρόλο θεωρεί προληπτικό κατ' αντιδιαστολήν προς το ρόλο της Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟΚΑΣ) τον οποίο θεωρεί κατασταλτικό. Τα μέτρα αυτά συνίστανται, μεταξύ άλλων, στην αυστηρή επίβλεψη της λειτουργίας του υπεράκτιου συστήματος στην Κύπρο, στην αυστηρή επίβλεψη της λειτουργίας των εμπορικών τραπεζών και άλλων τραπεζικών οργανισμών και στην καθοδήγησή τους προς αυτή την κατεύθυνση.
- Η επιτροπή σημειώνει ακόμη μια φορά, σε σχέση με τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση των παράνομων αυτών δραστηριοτήτων, ότι αυτά δεν πρέπει να περιορίζονται στην πάταξη του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος που πιθανόν να διεξάγεται από αλλοδαπούς ή από υπεράκτιες εταιρείες που εδρεύουν στην Κύπρο

ή που χρησιμοποιούν την Κύπρο ως σταθμό για την εξυπηρέτηση τέτοιων σκοπών. Αυτό επισημαίνεται, γιατί, με βάση τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής κατά την εξέταση της δεύτερης ενότητας, δηλαδή των θεμάτων της πορνείας και της μαστροπείας, τα οποία, όπως έχει αναφερθεί, θα αναλυθούν εκτενέστερα σε δεύτερη έκθεσή της, ξέπλυμα βρόμικου χρήματος είναι δυνατό να διεξάγεται και από Κύπριους πολίτες, μόνιμους κατοίκους της Δημοκρατίας, με βάση διάφορα σχετικά γενεσιουργά αδικήματα και γι' αυτό δεν πρέπει με κανέναν τρόπο να υποτιμηθεί αυτή η πτυχή του θέματος, η οποία σχετίζεται γενικότερα με την πάταξη του οργανωμένου εγκλήματος στην Κύπρο. Αντίθετα, είναι άμεση η ανάγκη η ΜΟΚΑΣ να εγκύψει με μεγάλη σοβαρότητα στην εξέταση της πιθανότητας ξεπλύματος βρόμικου χρήματος από άτομα που εμπλέκονται στο επιτόπιο οργανωμένο έγκλημα.

- Αναφορικά με την πιθανή εμπλοκή τραπεζών, καθώς και λογιστικών και δικηγορικών γραφείων και οργανισμών, σε ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, η επιτροπή σημειώνει ότι υπάρχει το νομοθετικό πλαίσιο το οποίο καθιστά παράνομη τη συμμετοχή των πιο πάνω σε τέτοιου είδους δραστηριότητες, δεδομένου ότι ενυπάρχει το στοιχείο της γνώσης.

Η επιτροπή υπογραμμίζει ότι δεν προέβη σε οποιαδήποτε περαιτέρω έρευνα, για να διακριβώσει αν υπάρχει πράγματι εμπλοκή δικηγόρων, λογιστών και τραπεζών σε τέτοιες δραστηριότητες. Πάντως, σημειώνεται ότι δεν έχουν κατατεθεί ενώπιόν της οποιαδήποτε στοιχεία που να ενισχύουν τους ισχυρισμούς αυτούς, αλλά υπάρχουν απλώς ατεκμηρίωτες αιωρούμενες φήμες, ενώ η διακρίβωση της πραγματικής κατάστασης δεν είναι δυνατή, γιατί δεν υπήρξαν στην ουσία ποτέ οποιεσδήποτε συγκεκριμένες καταγγελίες.

- Αναφορικά με την παρουσία και τη δράση της ρωσικής μαφίας στην Κύπρο, η

επιτροπή, έχοντας την ευκαιρία να μελετήσει δημοσιεύματα του ξένου τύπου στα οποία γίνονται τέτοιες αναφορές, δεν μπορεί να αποκλείσει το ενδεχόμενο να έχουν απλωθεί τα πλοκάμια της ρωσικής μαφίας και στην Κύπρο. Και πάλι όμως σημειώνεται ότι δεν έχουν κατατεθεί ενώπιόν της οποιαδήποτε στοιχεία που να τεκμηριώνουν το ενδεχόμενο αυτό.

- Αντίθετα η επιτροπή, με βάση τα στοιχεία που έχουν κατατεθεί ενώπιόν της, έχει διαμορφώσει πλήρη και σαφή εικόνα για την επικρατούσα κατάσταση σε σχέση με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος στις κατεχόμενες περιοχές της Δημοκρατίας. Είναι φανερό ότι η ύπαρξη στα κατεχόμενα τόσο μεγάλου αριθμού τραπεζών, υπεράκτιων τραπεζικών οργανισμών και καζίνο δεν είναι δυνατό παρά να εξυπηρετεί παράνομους σκοπούς, ο κυριότερος από τους οποίους είναι το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος το οποίο εξυπηρετεί κυρίως την Τουρκία. Το τελευταίο εξάγεται καθαρά από τα στοιχεία που έχουν κατατεθεί στην επιτροπή, σύμφωνα με τα οποία οι κυριότεροι μέτοχοι των τραπεζών αυτών είναι Τούρκοι της Τουρκίας.
- Η επιτροπή επικροτεί τη σύσταση και λειτουργία της Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟΚΑΣ), την οποία, όπως έχει ήδη αναφερθεί, θεωρεί ένα σημαντικό βήμα στην όλη προσπάθεια για την καταπολέμηση του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος με κατασταλτικό ρόλο, αλλά και το διά νόμου συσταθέντα εκείνο φορέα ο οποίος αντικατοπτρίζει διεθνώς την επίσημη εικόνα της Κύπρου και τις προσπάθειές της για πάταξη των παράνομων αυτών δραστηριοτήτων, σε συνεργασία βέβαια πάντοτε με όλες τις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας. Ωστόσο η επιτροπή έχει διαμορφώσει την άποψη ότι μέχρι στιγμής η μονάδα αυτή δεν έχει οργανωθεί πλήρως και δε λειτουργεί σε συνεχή βάση, αφού τα μέλη της δεν έχουν αποσπασθεί πλήρως, ενώ παρουσιάζει και κάποιες άλλες λειτουργικές δυσκολίες, οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν.

- Αναφορικά με τη διακίνηση ναρκωτικών στη Δημοκρατία, μεγάλη ανησυχία προκαλούν στην επιτροπή τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιόν της από την ίδια την αστυνομία. Όπως επί λέξει αναφέρεται σε σχετική έκθεσή της, «παρόλο που δεν τηρούνται αναλυτικά στοιχεία για την κάθε υπόθεση ξεχωριστά, εντούτοις πιστεύεται ότι η διακίνηση των μεγαλύτερων ποσοτήτων ναρκωτικών στον τόπο γίνεται από πρόσωπα που ανήκουν ή συνεργάζονται με τις διάφορες φατρίες. Σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία, τα πρόσωπα αυτά συναλλάσσονται και με Τούρκους στην κατεχόμενη περιοχή για τη διακίνηση ναρκωτικών, κυρίως ηρωίνης και χασίς, στις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου».

Υπό το πρίσμα της επίσημης αυτής δήλωσης, που έγινε τον Ιούλιο του 1997, η επιτροπή εκφράζει τη μεγάλη απορία κατά πόσο υπάρχει πραγματική πρόθεση των αρμοδίων για αμείλικτη πάταξη της διακίνησης ναρκωτικών, αφού από τη μια εκφράζεται η πεποίθηση ότι στην παράνομη αυτή δραστηριότητα εμπλέκονται άτομα που ανήκουν στις γνωστές φατρίες, αλλά από την άλλη ουδέποτε δηλώθηκε επίσημα ότι έγινε οποιαδήποτε ενέργεια για έλεγχο των οικονομικών των εν λόγω ατόμων, με αποτέλεσμα αυτά, όπως φαίνεται, να επιδίδονται ουσιαστικά ανενόχλητα στις παράνομες τους δραστηριότητες.

- Την απορία της επιτροπής για τις πραγματικές προθέσεις της αστυνομίας να πατάξει ή όχι την παρανομία και ειδικότερα τη διακίνηση ναρκωτικών ενισχύει ακόμη περισσότερο απόσπασμα της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην έφεση με αριθμό 6061 του Mousa Abdel Hady Haggag εναντίον της Δημοκρατίας, ο οποίος καταδικάστηκε από πρωτόδικο δικαστήριο για κατοχή ναρκωτικών, στο οποίο αναφέρεται χαρακτηριστικά:

“Προκαλεί εντύπωση το γεγονός ότι αστυνομική δύναμη είκοσι τεσσάρων ανδρών, διακινούμενη με έξι περιπολικά, δεν κατέβαλε καμιά ουσιαστική προσπάθεια για τη σύλληψη του προμηθευτή και τον άφησε να διαφύγει”.

Ανάλογη απορία προκαλεί επίσης στην Επιτροπή η επιχειρησιακή δράση της αστυνομίας στην εν λόγω περίπτωση και οι πραγματικές της προθέσεις που δεν επεξηγήθηκαν στα μέλη της παρά το γεγονός ότι η γνωστή αυτή υπόθεση συζητήθηκε ενώπιόν της παρουσία ιθυνόντων της αστυνομίας.

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ

ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ ΓΕΝΙΚΑ

- Οι δύο κυριότεροι άξονες γύρω από τους οποίους περιστρέφεται η αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος είναι αφενός η εξασφάλιση ικανοποιητικής μαρτυρίας και η αποτελεσματική απόδειξη των εξασφαλιζόμενων στοιχείων ενώπιον των δικαστηρίων και αφετέρου η αποτελεσματική οργάνωση και ενίσχυση της αστυνομίας με την παροχή σε αυτή όλων των μέσων που απαιτούνται για τη δημιουργία συνθηκών εγρήγορσης, ετοιμότητας και ικανότητας να αντιμετωπίζει τη σημερινή πραγματικότητα.

Για τους λόγους αυτούς επιβάλλεται η άμεση πλήρωση των παρατηρούμενων στις σχετικές νομοθεσίες κενών. Μεταξύ αυτών τα οποία απαιτείται να γίνουν συγκαταλέγεται και ο εκσυγχρονισμός του δικαίου για την απόδειξη.

Η επιτροπή, γνωρίζοντας ότι εκκρεμεί ενώπιον της Βουλής νομοσχέδιο με το οποίο εισάγεται νέο αποδεικτικό δίκαιο στη βάση του ηπειρωτικού δικαίου, θέμα, όμως, που εκ των πραγμάτων αποδεικνύεται ότι απαιτεί χρόνο και μελέτη με την πιθανότητα το νομοσχέδιο να μη γίνει τελικά αποδεκτό, αφού διαταράσσει τις βάσεις του κυπριακού δικαίου που λειτουργεί στη βάση του αγγλοσαξονικού δικαίου, καλεί την κυβέρνηση το συντομότερο να απομονώσει από αυτό εκείνα τα σημεία τα οποία

είναι δυνατό με πνεύμα συναντίληψης να γίνουν αποδεκτά και να υποβάλει εισήγηση για την προώθησή τους. Ιδιαίτερα αυτό αφορά εκείνα τα σημεία στο αποδεικτικό δίκαιο που λόγω της εισαγωγής της τεχνολογίας στην καθημερινή ζωή είναι δυνατό με την κατάλληλη τροποποίηση της νομοθεσίας να αποτελέσουν τη βάση για την αποδοχή μαρτυρίας που σήμερα λόγω μη εκσυγχρονισμού των σχετικών διατάξεων δε γίνεται αποδεκτή.

- Στο σημείο αυτό η επιτροπή σημειώνει ότι, μέσα στα πλαίσια της προσπάθειας για πλήρωση όλων των νομικών κενών που έχουν παρατηρηθεί, η από καιρό σημειωθείσα από τον ίδιο το Γενικό Εισαγγελέα αναγκαιότητα για παροχή σε αυτόν του δικαιώματος να ασκεί έφεση εναντίον αθωωτικής απόφασης του Κακουργιοδικείου ή εναντίον απόφασης που επιδικάζει ανεπαρκή ποινή έχει ήδη από καιρό καλυφθεί με την ψήφιση από τη Βουλή της αναγκαίας νομοθεσίας.
- Περαιτέρω η επιτροπή παρατηρεί ότι, ενώ έχει προ πολλού ζητήσει από την εκτελεστική εξουσία να καταθέσει ενώπιόν της εισηγήσεις και συγκεκριμένα νομοσχέδια για τροποποίηση εκείνων των νόμων που κρίνεται ότι θα συμβάλουν αποτελεσματικά στην πάταξη του οργανωμένου εγκλήματος, μέχρι της στιγμής δεν το έχει πράξει. Από την πλευρά της η επιτροπή επισημαίνει την έλλειψη συντονισμού μεταξύ των αρμόδιων κυβερνητικών τμημάτων και την αδυναμία προώθησης τέτοιας πρωτοβουλίας. Ειδικότερα αναφέρεται σε έγγραφο της αστυνομίας προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως του Ιουνίου του 1998, με το οποίο, ενώ γίνονται κάποιες εισηγήσεις για τροποποίηση συγκεκριμένων νόμων, εντούτοις μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει οποιαδήποτε ενέργεια προς την κατεύθυνση αυτή.

Η επιτροπή πάντως δηλώνει πως είναι έτοιμη, αν και εφόσον τέτοιες συγκεκριμένες προτάσεις κατατεθούν στη Βουλή, να συμβάλει προς την κατεύθυνση

της προώθησης και υποβολής τους τάχιστα στην ολομέλεια του Σώματος για ψήφιση.

- Η επιτροπή καλεί την κυβέρνηση να επεξεργαστεί και να παρουσιάσει ένα εθνικό στρατηγικό σχέδιο πάταξης όλων των πτυχών του οργανωμένου εγκλήματος. Για να είναι το σχέδιο αυτό αποτελεσματικό, θα πρέπει να έχει δομή και διάρκεια και να θέτει αρχές, στη βάση των οποίων θα πρέπει να καθοριστούν στόχοι οι οποίοι να επιτευχθούν με βάση προκαθορισμένα χρονοδιαγράμματα.

Στους στόχους αυτούς μπορούν να συγκαταλεχθούν τα ακόλουθα:

- 1) Η πριν απ' όλα διαμόρφωση και εξαγγελία ενός αποτελεσματικού συστήματος προστασίας των μαρτύρων στη βάση αφενός μεν της οικοδόμησης πνεύματος συνεργασίας και εμπιστοσύνης του κοινού προς την αστυνομία και αφετέρου της εξασφάλισης αποτελεσματικής ασφάλειας των μαρτύρων και της παροχής σε αυτούς διάφορων κινήτρων για επαγγελματική αποκατάσταση και οικονομική τους στήριξη, καθώς και άλλων κοινωνικών ωφελημάτων, κατά το πρότυπο ανάλογων σχεδίων ξένων χωρών.
- 2) Η εκ βάθρων αναδιάρθρωση της αστυνομίας και η αναβάθμιση του ρόλου, της εικόνας και του κύρους της.

Η προς τα έξω εικόνα της αστυνομίας θα πρέπει βελτιωθεί με τη συστηματική της παρουσία στην καθημερινή ζωή των πολιτών διά των μέσων μαζικής επικοινωνίας. Μέσα από την παρουσία της αυτή η αστυνομία θα μπορεί να ενημερώνει τον πολίτη για το οργανωμένο έγκλημα, να τον καλεί να συνεργαστεί μαζί της υποδεικνύοντάς του πού να απευθύνεται, όταν θελήσει να το πράξει, και να του καλλιεργεί την ιδέα ότι για την πρόληψη και την ανίχνευση των εγκλημάτων χρειάζεται η βοήθεια και η συμπαράσταση του κοινού, αφού αποτελεί και ηθική υποχρέωση του κάθε πολίτη, αν τυγχάνει να γνωρίζει

οτιδήποτε θα μπορούσε να υποβοηθήσει το έργο της αστυνομίας, να το δηλώνει.

Από την άλλη, η σήψη στις τάξεις της αστυνομίας θα εκλείψει, αν υπάρξει αποφασιστικότητα για πάταξη των φαινομένων διαφθοράς και κάθαρση του σώματος με την παραδειγματική τιμωρία όσων μελών του αποδεδειγμένα έχουν παρανομήσει.

Περαιτέρω θα πρέπει να μελετηθούν οι ακόλουθες λύσεις:

- Η άμεση κατάρτιση σχεδίου αναδιάρθρωσης της δομής του σώματος της αστυνομίας και η στελέχωσή του με επιστημονικό προσωπικό.
- Η εξαγγελία προγράμματος εκπαίδευσης και επιμόρφωσης όλων των μελών της αστυνομίας, παλαιότερων και νεότερων, με βάση τις σύγχρονες μεθόδους και αντιλήψεις για την πάταξη του οργανωμένου εγκλήματος, είτε στην Κύπρο είτε σε αντίστοιχα διεθνή σώματα.
- Η ίδρυση σχολής αξιωματικών στην οποία θα προσφέρεται ανώτατου επιπέδου εκπαίδευση, η εισαγωγή στην οποία θα γίνεται με βάση επαυξημένα κριτήρια και απαιτήσεις, ενώ η ανέλιξη των αποφοίτων της θα είναι διαφορετική από την ανέλιξη των απλών αστυνομικών.
- Η ενίσχυση του ηθικού, του φρονήματος και του ενδιαφέροντος των μελών του σώματος με την εξαγγελία συγκεκριμένων κινήτρων για το σκοπό αυτό και με τη συστηματική καθοδήγηση και επαφή της ηγεσίας με το χαμηλόβαθμο προσωπικό.
- Η δημιουργία εχεγγύων αξιοκρατίας στις προσλήψεις, τις προαγωγές, τις μεταθέσεις και τις τοποθετήσεις στην αστυνομία. Θα πρέπει να μελετηθεί σχετικά η σύσταση νέας, εκτός πλαισίου αστυνομίας, επιτροπής προσλήψεων, προαγωγών, τοποθετήσεων και μεταθέσεων, η οποία να απαρτίζεται από προσωπικότητες άμεμπτης ηθικής και εγνωσμένου κύρους.

- Η μετάκληση ειδικών εμπειρογνομόνων από χώρες με μεγαλύτερη πείρα στην αντιμετώπιση και την πάταξη του οργανωμένου εγκλήματος, για να υποβοηθήσουν τους ιθύνοντες της αστυνομίας να ξεπεράσουν οποιεσδήποτε τεχνικές, επιχειρησιακές, οργανωτικές και άλλου είδους δυσκολίες αντιμετωπίζουν στα διάφορα τμήματα και υπηρεσίες, καθώς και στον καθορισμό μεθοδολογίας για πάταξη του εγκλήματος.
- Η ανανέωση του υπάρχοντος εξοπλισμού της αστυνομίας με την αγορά εξοπλισμού νέας τεχνολογίας.
- Η ευθυγράμμιση τη αστυνομίας, ο συντονισμός δράσης και ο καθορισμός κοινής στρατηγικής στην αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος με άλλα ανάλογα διεθνή σώματα και οργανισμούς.
- Η άμεση αναβάθμιση του συστήματος συλλογής και επεξεργασίας πληροφοριών, η διαμόρφωση μεθόδων αποτελεσματικής αξιολόγησης και διασταύρωσης των συλλεγόμενων πληροφοριών και ο συντονισμός της δράσης που θα πρέπει να αναλαμβάνεται μετά την αξιολόγησή τους.
- Η συστηματική παρουσία της αστυνομίας σε ύποπτους χώρους στους οποίους πιθανόν να διεξάγεται πορνεία ή κυβεία, να διακινούνται ναρκωτικά κτλ.
- Η επίσπευση των διαδικασιών για την ποινική δίωξη υποδίκων με βεβαρημένο ποινικό μητρώο και γενικά η γρήγορη στοιχειοθέτηση και παραπομπή των ποινικών υποθέσεων ενώπιον της δικαιοσύνης.
- Η στενή και συστηματική παρακολούθηση γνωστών ταραχοποιών στοιχείων με βεβαρημένο ποινικό μητρώο, καθώς και των διασυνδέσεών τους.
- Ο συνεχής έλεγχος αλλοδαπών και η άμεση απέλαση των υπόπτων, καθώς και ο συνεχής και αυστηρός έλεγχος στα λιμάνια, στα αεροδρόμια και σε όλες τις εισόδους

της Δημοκρατίας.

- Ο συντονισμός και η συνεργασία, με στόχο την κοινή εκτίμηση της διαμορφωνόμενης κατάστασης σε σχέση με το οργανωμένο έγκλημα, μεταξύ αστυνομίας, Νομικής Υπηρεσίας, ΜΟΚΑΣ, τελωνειακών αρχών, λειτουργού μετανάστευσης, Εφόρου Εταιρειών, Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων και όλων των άλλων εμπλεκόμενων υπηρεσιών με την υπόδειξη του λειτουργού ο οποίος ενεργεί για την υπηρεσία του σε σχέση με θέματα οργανωμένου εγκλήματος.
- Η επιτροπή καλεί επίσης τους αρμοδίους χωρίς άλλη χρονοτριβή να ολοκληρώσουν τις σκέψεις τους, καθώς και τις μελέτες που δήλωσαν σε αυτή ότι από καιρό διεξάγουν, σχετικά με τη σύσταση νέου, ανεξάρτητου οργάνου, στελεχωμένου κατά το πρότυπο άλλων ανάλογων σωμάτων του εξωτερικού, το οποίο θα αποτελεί την ασπίδα της αστυνομίας ενάντια στη διαφθορά των μελών τους, αφού η εντιμότητα του σώματος αποτελεί ένα από τα σοβαρότερα όπλα ενάντια στο οργανωμένο έγκλημα.

Τέλος η επιτροπή χαιρετίζει την καθιέρωση με εγκύκλιο, ημερομηνίας 15 Δεκεμβρίου 1998, νέας διαδικασίας για την υποβολή παραπόνων από μέλη της αστυνομίας, η οποία παρακάμπτει την ακολουθούμενη μέχρι σήμερα νενομισμένη διαδικασία και είναι το αποτέλεσμα της επισήμανσης από την ίδια την επιτροπή των αδυναμιών της τελευταίας, η οποία ισχύει, με βάση τους πειθαρχικούς κανονισμούς της αστυνομίας. Με βάση την ακολουθούμενη μέχρι σήμερα διαδικασία, ο κατώτερος αστυνομικός πρέπει να υποβάλλει οποιοδήποτε παράπονο ή καταγγελία μέσω ανωτέρου του, με συνέπεια, αν η καταγγελία στρέφεται εναντίον του ιδίου του ιεραρχικά ανωτέρου, να μη διασφαλίζεται η ύπαρξη συνθηκών αντικειμενικότητας και αμεροληψίας.

Με τη νέα εγκύκλιο, αντίθετα, διασφαλίζεται η αντικειμενική διερεύνηση

παραπόνου μέλους της αστυνομίας που στρέφεται κατά του άμεσα προϊσταμένου ή του αστυνομικού του διευθυντή ή στο οποίο αυτοί εμπλέκονται.

Η επιτροπή καλεί τους αρμοδίους να προχωρήσουν στην άμεση τροποποίηση και της ισχύουσας νομοθεσίας, ώστε να διευθετηθεί πλήρως το εν λόγω θέμα, αφού δεν κρίνεται σκόπιμο να βρίσκονται σε ισχύ ταυτόχρονα παράλληλες διαδικασίες.

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΕΞΕΤΑΣΕ

ΞΕΠΛΥΜΑ ΒΡΟΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ - ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

- Να διευρυνθεί ο κατάλογος γενεσιουργών αδικημάτων για τους σκοπούς της νομοθεσίας που προνοεί για το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, δηλαδή του περι Συγκάλυψης, Έρευνας και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις Νόμου, ώστε να περιλάβει και το αδίκημα της κυβείας, που δεν έχει περιληφθεί ούτε στον πρόσφατο τροποποιητικό νόμο της νομοθεσίας αυτής με τον οποίο διευρύνθηκε το σχετικό άρθρο.

Η κυβεία αποτελεί μια πτυχή του οργανωμένου εγκλήματος η οποία αποφέρει, ως γνωστόν, τεράστια οικονομικά οφέλη στους ενεχομένους, οι οποίοι σίγουρα ξεπλένουν αργότερα με διάφορους τρόπους τα κέρδη αυτά. Επιπρόσθετα, πρέπει να τονιστεί ότι η μη συμπερίληψη της κυβείας στον κατάλογο των γενεσιουργών αδικημάτων προάγει το εγχώριο ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, το οποίο σχετίζεται άμεσα με το οργανωμένο έγκλημα.

- Να εντατικοποιηθεί η εκστρατεία διαφώτισης σε όλα τα διεθνή βήματα αλλά και σε διπλωματικό επίπεδο με κύριο στόχο την ενημέρωση των ξένων ως προς το ότι το σοβαρό πρόβλημα του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος παρουσιάζεται στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου στο οποίο η νόμιμη κυβέρνηση της Δημοκρατίας δεν έχει τη δυνατότητα να ασκεί έλεγχο. Ταυτόχρονα η Κύπρος θα πρέπει να συνεχίσει

να θέτει εαυτόν υπό αξιολόγηση, όπως έπραξε πρόσφατα, όταν, σύμφωνα με στοιχεία που πολύ πρόσφατα κατατέθηκαν στην επιτροπή, μαζί με τη Σλοβενία αξιολογήθηκε σχετικά από τη νεοσυσταθείσα επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης (Select Committee of Experts on the Evaluation of Anti – Money Laundering Measures (P C - R. Ev) αποσπώντας επαινετικά σχόλια για τα νομικά μέτρα που έχει πάρει.

- Η κυβέρνηση να λάβει ιδιαίτερα υπόψη τα σχόλια που περιέχονται στην έκθεση αξιολόγησης της εν λόγω επιτροπής και ανάλογα να πάρει όλα τα δέοντα μέτρα, ώστε:

- Να υπάρξει πλήρης κινητοποίηση όλων των αρμοδίων για αναφορά κάθε ύποπτης συναλλαγής προς τη ΜΟΚΑΣ, όταν υπάρχει εύλογη υποψία για ξέπλυμα βρόμικου χρήματος. Ειδικότερα, θα πρέπει να εμπεδωθεί η υποχρέωση που προβλέπει η σχετική νομοθεσία, σύμφωνα με την οποία καταγγελία σε σχέση με τη διάπραξη αδικήματος συγκάλυψης που υποβάλλεται σε αστυνομικό σταθμό διαβιβάζεται πάραυτα από τον υπεύθυνο του σταθμού στη ΜΟΚΑΣ.
- Να εντατικοποιηθεί ο έλεγχος των τραπεζών από την Κεντρική Τράπεζα, έτσι που να μην παρατηρείται το φαινόμενο οι τράπεζες να αρνούνται απλώς να εξυπηρετήσουν τους ύποπτους πελάτες τους, αλλά κατόπιν να μην αναφέρουν σχετικά στη ΜΟΚΑΣ τις υποψίες τους.
- Να αποσπασθούν μόνιμα στη ΜΟΚΑΣ, σύμφωνα με τη νομοθεσία για το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, όλοι οι αρμόδιοι εκπρόσωποι που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία, ειδικότερα της αστυνομίας και του Τμήματος Τελωνείων, όχι μόνο γιατί κάτι τέτοιο αποτελεί νομοθετική επιταγή, αλλά και γιατί μόνο με την πλήρη και συστηματική εργασία γύρω από τα θέματα αυτά θα επιτευχθεί το συντομότερο ο επιθυμητός σκοπός, που είναι η πάταξη των παράνομων αυτών

δραστηριοτήτων.

- Να γίνει νομοθετική πρόβλεψη, ώστε στη ΜΟΚΑΣ να αποσπασθεί μόνιμα εκπρόσωπος του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.
- Περαιτέρω, καλείται η αστυνομία και η ΜΟΚΑΣ να εγκύψουν με μεγάλη σοβαρότητα στο πρόβλημα του επιτοπίως ξεπλενόμενου βρόμικου χρήματος, είτε αυτό προέρχεται από τη διακίνηση ναρκωτικών είτε από έσοδα κυβείας ή μαστροπείας κτλ., με το οποίο η επιτροπή, όπως έχει τονιστεί, θεωρεί ότι κυρίως χρηματοδοτείται το οργανωμένο έγκλημα.
  - Σε σχέση με την πάταξη της διακίνησης ναρκωτικών, καλούνται όσοι εμπλέκονται στην ολοκλήρωση της μελέτης του νομοσχεδίου για την ίδρυση αντιναρκωτικού συμβουλίου με σκοπό τον καθορισμό νομοθετικού πλαισίου για την προώθηση εθνικής πολιτικής κατά των ναρκωτικών σε τομείς για τους οποίους δεν έχει ακόμη γίνει καμιά ρύθμιση και ειδικότερα την προώθηση νομοθετικών ή άλλων μέτρων για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της διακίνησης ναρκωτικών, να το πράξουν το συντομότερο, αφού η ειδική επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης ήδη θεωρεί ότι το εν λόγω όργανο έχει συσταθεί και λειτουργεί.
- Τέλος, καλείται η κυβέρνηση να παρακάμψει το οποιοδήποτε οικονομικό κόστος συνεπάγεται η αγορά του αναγκαίου τεχνολογικού εξοπλισμού, όπως είναι, για παράδειγμα, τα μηχανήματα ανίχνευσης με ακτίνες ναρκωτικών που διακινούνται μέσα σε εμπορευματοκιβώτια, γιατί οποιαδήποτε καθυστέρηση στην αγορά αυτή με κανέναν τρόπο δεν κρίνεται δικαιολογημένη, αλλά αντίθετα είναι δυνατό να χαρακτηριστεί ακόμη και εγκληματική αμέλεια.

Η επιτροπή, τελειώνοντας τη μελέτη των θεμάτων που πραγματεύεται η παρούσα πρώτη της έκθεση, η οποία αποτελεί και έκθεση πεπραγμένων για τη συγκεκριμένη

περίοδο, δηλώνει ότι το οργανωμένο έγκλημα έχει στο μεταξύ μέχρι σήμερα παρουσιάσει ραγδαία εξέλιξη - τελευταίο κρούσμα αποτελεί η πολύ πρόσφατη δολοφονία του προϊσταμένου του Ταμείου Θήρας, Σάββα Σάββα. Τη ραγδαία αυτή εξέλιξη η επιτροπή τη θεωρεί το αποτέλεσμα μιας καλά οργανωμένης κατάστασης, της οποίας οι εγκέφαλοι μέρα με την ημέρα αποθρασύνονται, ενδυναμώνονται, δικτυώνονται και χτυπούν, χωρίς ταυτόχρονα να έχει γίνει τίποτε από την πλευρά του επίσημου κράτους - ή ελάχιστα - προς την κατεύθυνση της πάταξής της. Η επιτροπή θεωρεί ότι χωρίς αμφιβολία οι δολοφονίες και οι βομβιστικές επιθέσεις που διαπράχθηκαν κατά τη διάρκεια του 1998 μέχρι και σήμερα δεν είναι το αποτέλεσμα μιας κατάστασης που δημιουργήθηκε πρόσφατα, αλλά που σίγουρα προϋπήρχε και σιγόβραζε εδώ και πολλά χρόνια. Όμως δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια. Οι επιθέσεις των εγκεφάλων του οργανωμένου εγκλήματος απειλούν τώρα αθώους πολίτες και τους εντεταλμένους να τηρούν το νόμο και την τάξη λειτουργούς του κράτους και κατά συνέπεια τα θεμέλια του ίδιου του κράτους.

Η επιτροπή, υπό το φως των πρόσφατων εξελίξεων, δηλώνει ότι μέχρι την ολοκλήρωση του έργου της και τη διαμόρφωση τελικής εισήγησής της προς το Σώμα ως προς τη διάλυσή της ως ad hoc επιτροπής ή τη δημιουργία μόνιμης κοινοβουλευτικής επιτροπής, θα συνεχίσει να ενημερώνει το Σώμα με ενδιάμεσες εκθέσεις της για τα επιμέρους ζητήματα τα οποία άπτονται του όλου θέματος και τα οποία κρίνει αναγκαίο να διερευνήσει περαιτέρω.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ακριτικών Περιοχών για το θέμα που αναφέρεται ως “Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο ημικατεχόμενος ακριτικός δήμος της Δερύνειας”

Παρόντες:

Μάρκος Κυπριανού, πρόεδρος

Ανδρέας Παρισινός

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ακριτικών Περιοχών εξέτασε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα, έπειτα από πρόταση του βουλευτή κ. Χρίστου Μαυροκορδάτου, σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 13 Νοεμβρίου 1998 και στις 23 Απριλίου 1999 στην παρουσία της δημάρχου Δερύνειας και του έπαρχου Αμμοχώστου.

Εισάγοντας το υπό συζήτηση θέμα, ο εισηγητής του υπέβαλε τις πιο κάτω εισηγήσεις για αντιμετώπιση των αναγκών του δήμου Δερύνειας:

1. Στο σχέδιο αναζωογόνησης ακριτικών περιοχών για σκοπούς δανειοδότησης ανέγερσης κατοικίας από νέα ζευγάρια να περιληφθεί ολόκληρη η περιοχή του δήμου Δερύνειας και όχι μόνο μια εδαφική λωρίδα, όπως ισχύει σήμερα.
2. Η κρατική γη που βρίσκεται στη γραμμή αντιπαράταξης να παραχωρηθεί στους γεωργούς για καλλιέργεια, χωρίς να καταβάλλεται οποιοδήποτε ενοίκιο, πράγμα που θα συμβάλει στην αναζωογόνηση της περιοχής.
3. Η λεωφόρος Αμμοχώστου, η οποία σήμερα βρίσκεται σε άσχημη κατάσταση, να βελτιωθεί και να ολοκληρωθεί.
4. Να συνδεθεί η περιοχή του δήμου Δερύνειας με την τουριστική περιοχή Αγίας Νάπας-Παραλιμνίου με την κατασκευή της λεωφόρου Ελευθερίας και η λεωφόρος αυτή να συμπεριληφθεί στα σχέδια κατασκευής του δρόμου Δερύνειας-Πρωταρά.

Τέλος, ο ίδιος βουλευτής παρατήρησε ότι τα κονδύλια που περιλαμβάνονται στους κρατικούς προϋπολογισμούς για την περιοχή του δήμου Δερύνειας είναι μηδαμινά και ζήτησε από την επιτροπή να ασκήσει την επιρροή της, έτσι ώστε η κυβέρνηση να επιληφθεί των προβλημάτων που έχουν εκτεθεί, για να οδηγηθούν στην επίλυσή τους.

Η δήμαρχος Δερύνειας, αφού ευχαρίστησε την επιτροπή για το ενδιαφέρον που επιδεικνύει για τον ημικατεχόμενο αυτό δήμο, δήλωσε πως οι δημότες του δεν πιστεύουν πλέον πως η κυβέρνηση επιδεικνύει ενδιαφέρον για το δήμο αυτό και ζήτησε να εξευρεθούν τρόποι επίλυσης των προβλημάτων που αντιμετωπίζονται, για να επέλθει ισότητα μεταξύ όλων των πολιτών. Εξέφρασε επίσης την αποφασιστικότητα των δημοτών της Δερύνειας να παραμείνουν στις εστίες τους, έστω και αν βρίσκονται μερικά βήματα από τα τούρκικα φυλάκια.

Στη συνέχεια, επιπρόσθετα στα όσα ανέφερε ο βουλευτής κ. Μαυροκορδάτος, ανέφερε και τα ακόλουθα αιτήματα του δήμου Δερύνειας:

1. Να επισπευσθεί η κατασκευή του δρόμου Δερύνειας-Αγίας Νάπας-Παραλιμνίου, ο οποίος, παρόλο που εγκρίθηκε ως πολεοδομικός δρόμος από το 1994, βρίσκεται ακόμα στα χαρτιά και στο στάδιο του προγραμματισμού.
2. Να ολοκληρωθούν και να εφαρμοστούν πλήρως τα σχέδια για δημιουργία πλατείας στο δήμο.
3. Να ολοκληρωθεί η δημιουργία λαϊκού μουσείου, έργο το οποίο δηλώθηκε επίσημα και αρμόδια ότι αντικρίζεται θετικά.
4. Να δημιουργηθούν χώροι στάθμευσης, για τους οποίους οι σχετικές διαδικασίες έχουν ολοκληρωθεί.
5. Να επισπευσθεί η διαδικασία για χωρομέτρηση της περιοχής του δήμου.
6. Να ολοκληρωθεί η δημιουργία πάρκου στο συνοικισμό προσφύγων.
7. Οι εργασίες για το λατομείο να τελειώσουν, γιατί δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα στην περιοχή.
8. Να τοποθετηθούν καθοδηγητικές πινακίδες από τη Ριζοελιά μέχρι το δήμο Δερύνειας.

Σχολιάζοντας ο έπαρχος Αμμοχώστου τα πιο πάνω αιτήματα της δημάρχου Δερύνειας, δήλωσε τα ακόλουθα:

1. Δεν ενδείκνυται η ένταξη ολόκληρης της περιοχής του δήμου Δερύνειας στο σχέδιο αναζωογόνησης ακριτικών περιοχών με δανειοδότηση για ανέγερση κατοικίας από νέα ζευγάρια, γιατί αυτό θα καταστρατηγήσει την έννοια του σχεδίου, που είναι η ενθάρρυνση πολιτών να κατοικήσουν πλησίον της γραμμής κατάπαυσης του πυρός, γι' αυτό και εντάχθηκε μόνο ένα μέρος που πληρεί τα ως άνω κριτήρια.
2. Σε περίπτωση που υποβληθεί αίτημα για παραχώρηση κρατικής γης για καλλιέργεια από τους γεωργούς, το θέμα θα αντιμετωπιστεί ευνοϊκά, αφού υποβληθεί μέσω του Κτηματολογίου.
3. Οι διαδικασίες κατασκευής του δρόμου Δερύνειας-Παραλιμνίου βρίσκονται ενώπιον του Γραφείου Προγραμματισμού και το κόστος θα το καταβάλει η κυβέρνηση.
4. Το θέμα που αφορά την κατασκευή της λεωφόρου Ελευθερίας βρίσκεται στο Τμήμα Δημόσιων Έργων για ολοκλήρωση των πολεοδομικών σχεδίων και θα εξεταστεί αργότερα ο χαρακτηρισμός του ως πολεοδομικού έργου για σκοπούς επιχορήγησης.
5. Καθορίστηκε ο χώρος στον οποίο θα ανεγερθεί το λαϊκό μουσείο και το θέμα βρίσκεται στο Υπουργείο Εσωτερικών.
6. Για το θέμα της χωρομετρίας που αφορά το δήμο δόθηκαν οδηγίες στο ειδικό συνεργείο, το οποίο θα επιληφθεί του θέματος, μόλις τελειώσει την αποστολή του στην περιοχή της Αγίας Νάπας.
7. Το πάρκο του συνοικισμού προσφύγων θα ολοκληρωθεί εντός του 1999.

8. Το πρόβλημα που προκαλείται από το λατομείο θα επιλυθεί με την επιχωμάτωσή του και τη μετατροπή του σε χώρο πρασίνου, όλο δε το κόστος θα το αναλάβει η κυβέρνηση.

9. Το θέμα της τοποθέτησης καθοδηγητικών πινακίδων έχει επιλυθεί και φαίνεται ότι το πρόβλημα που υπάρχει είναι η σύγχυση του κοινού, από το γεγονός ότι στις πινακίδες αυτές αναγράφεται πρώτα ο τελικός προορισμός.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών δήλωσαν στην επιτροπή πως στις 30 Οκτωβρίου 1998 έγινε σύσκεψη ειδικά για τα προβλήματα της Δερύνειας, στην παρουσία της δημάρχου, έπειτα από την οποία οι αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες μελέτησαν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο ημικατεχόμενος δήμος Δερύνειας και διαπίστωσαν τα ακόλουθα:

1. Ο δήμος Δερύνειας δεν περιελήφθη στο σχέδιο αναζωογόνησης ακριτικών περιοχών για δανειοδότηση νέων ζευγαριών για ανέγερση κατοικίας, επειδή υπάρχει απόφαση οι τουριστικές περιοχές να μην περιλαμβάνονται σε αυτό το σχέδιο. Για το λόγο αυτό κρίθηκε ότι, πέραν της περιοχής που ήδη καθορίστηκε, δεν υπάρχει ανάγκη να περιληφθεί όλη η περιοχή του δήμου. Σχετικά με το θέμα αυτό οι ίδιοι εκπρόσωποι δήλωσαν πως στην περιοχή του δήμου λειτουργεί το σχέδιο βοήθειας σε άτομα χαμηλών εισοδημάτων για ανέγερση κατοικίας.

Σχετικά με το θέμα αυτό ο νέος Υπουργός Εσωτερικών κ. Χριστόδουλος Χριστοδούλου, με δήλωσή του ενώπιον της επιτροπής στις 23 Απριλίου 1999, ανέφερε πως θα προωθήσει και θα επαναφέρει ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου το αίτημα του δήμου Δερύνειας για περίληψη όλης της περιοχής του στο σχέδιο δανειοδότησης νεαρών ζευγαριών.

2. Για την κατασκευή της λεωφόρου Ελευθερίας η συνεισφορά του κράτους θα ανέλθει στα τέσσερα πέμπτα του συνολικού κόστους.

3. Η ολοκλήρωση της χωρομέτρησης της περιοχής εμπεριέχει πολλές λεπτομέρειες, γι' αυτό και καθυστερεί. Ήδη όμως έγιναν τα αρχικά στάδια για την εφαρμογή των κτηματικών σχεδίων και η όλη διαδικασία αναμένεται να διαρκέσει δύο με τρία χρόνια.
4. Αναμένεται η ολοκλήρωση των σχεδίων του δημοτικού πάρκου από το δήμο και το κράτος θα επιχορηγήσει το όλο έργο με τα δύο τρίτα του ολικού κόστους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ακριτικών Περιοχών, η οποία από τη σύστασή της παρακολουθεί την όλη πορεία της επίλυσης των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ακριτικές περιοχές, διαπιστώνει πως τα περισσότερα από τα προβλήματα που ανέκαθεν αντιμετώπιζε η περιοχή του ημικατεχόμενου δήμου Δερύνειας εξακολουθούν να υφίστανται, γι' αυτό και καλεί την εκτελεστική εξουσία να πάρει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για την επίλυσή τους.

Ειδικότερα, η επιτροπή είναι της άποψης ότι η περιοχή της Δερύνειας δεν είναι δυνατό να χαρακτηρίζεται ως τουριστική περιοχή, μια και καμιά τουριστική ανάπτυξη δεν έχει σημειωθεί σ' αυτή, γι' αυτό και πιστεύει πως η άρνηση της κυβέρνησης να περιλάβει ολόκληρη την περιοχή του δήμου Δερύνειας στο σχέδιο αναζωογόνησης των ακριτικών περιοχών για το λόγο αυτό είναι άδικη, γι' αυτό και θα πρέπει να επανεξεταστεί.

Τέλος, η επιτροπή δηλώνει ότι από την πλευρά της προτίθεται να παρακολουθεί την εξέλιξη του όλου θέματος και ότι θα επανέλθει για συζήτησή του, όποτε το κρίνει σκόπιμο, γι' αυτό και καλεί την εκτελεστική εξουσία να την τηρεί ενήμερη για οποιεσδήποτε ενέργειες γίνονται σε σχέση με αυτό.

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ακριτικών Περιοχών για το θέμα που
τιτλοφορείται “Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ακριτικές περιοχές
Δένειας και Μάμμαρι”**

Παρόντες:

Μάρκος Κυπριανού, πρόεδρος

Ανδρέας Παρισινός

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ακριτικών Περιοχών εξέτασε αυτεπάγγελτα το υπό αναφορά θέμα σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 12 και 15 Φεβρουαρίου και στις 23 Απριλίου 1999. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εξωτερικών και Εσωτερικών, ο έπαρχος Λευκωσίας, οι κοινοτάρχες Δένειας και Μάμμαρι και εκπρόσωποι του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης και της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου.

Εισάγοντας το θέμα ο πρόεδρος της επιτροπής, κατά την πρώτη συνεδρία της, δήλωσε πως η επιτροπή παρακολουθεί στενά και συστηματικά την εξέλιξη της πορείας επίλυσης των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι δύο αυτές ακριτικές κοινότητες και αναφέρθηκε σε επιτόπου επισκέψεις, καθώς και σε προηγούμενη έκθεση και μνημόνιο της επιτροπής που υποβλήθηκαν στην ολομέλεια του Σώματος και στις αρμόδιες αρχές.

Ο κοινοτάρχης Δένειας, αφού ευχαρίστησε την επιτροπή για το ενδιαφέρον που επιδεικνύει για την κοινότητά του, δήλωσε πως τα περισσότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κοινότητα και που είχαν εκτεθεί και περιληφθεί στην έκθεση και στο μνημόνιο της επιτροπής επιλύθηκαν. Σύμφωνα με τον ίδιο κοινοτάρχη, τα προβλήματα που παραμένουν άλυτα είναι:

- 1) η απευθείας σύνδεση της κοινότητας με την οδική αρτηρία Λευκωσίας-Τροόδους, πράγμα που θα διευκολύνει αισθητά τη σύνδεσή της με τη Λευκωσία
- 2) η δημιουργία νέας αίθουσας στο δημοτικό σχολείο της κοινότητας και
- 3) η εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου πολιτικής άμυνας, ιδιαίτερα για τα παιδιά του

δημοτικού σχολείου.

Ο κοινοτάρχης Μάμμαρι ενημέρωσε την επιτροπή σε σχέση με επεισόδιο που δημιουργήθηκε μεταξύ κατοίκων της κοινότητας και μελών της ειρηνευτικής δύναμης των Ηνωμένων Εθνών στις 11 Φεβρουαρίου 1999.

Σύμφωνα με τον κοινοτάρχη, μέλη της ειρηνευτικής δύναμης των Ηνωμένων Εθνών επενέβησαν και παρεμπόδισαν, με την πρόταξη όπλων, κατοίκους της κοινότητας από του να διεξάγουν γεωργικές εργασίες με τρακτέρ. Σαν δικαιολογία πρόβαλαν τον ισχυρισμό ότι για οποιαδήποτε εργασία διεξάγεται στην περιοχή θα πρέπει να λαμβάνεται εκ των προτέρων άδεια από την ειρηνευτική δύναμη. Το γεγονός αυτό προκάλεσε επεισόδια μεταξύ των κατοίκων και της ειρηνευτικής δύναμης, γι' αυτό και ειδοποιήθηκε σχετικά η αστυνομία, η οποία έφθασε στην περιοχή, συνοδευόμενη από την ειρηνευτική δύναμη των Ηνωμένων Εθνών. Στη συνέχεια ειδοποιήθηκε το Υπουργείο Εξωτερικών, το οποίο προέβη σε ενέργειες που είχαν ως αποτέλεσμα τη λήξη του συγκεκριμένου επεισοδίου.

Μετά την πιο πάνω αναφορά του, ο κοινοτάρχης ανέφερε ότι επιθυμεί να πληροφορηθεί ποιες είναι οι δικαιοδοσίες των Ηνωμένων Εθνών στην περιοχή και πώς πρέπει να αντιδρά η κοινότητά του σε παρόμοιες περιπτώσεις και δήλωσε επίσης ότι δεν προτίθεται να εκθέσει άλλα προβλήματα της κοινότητάς του, αν δε διευκρινιστεί πρώτα το θέμα αυτό.

Υπό το φως της πιο πάνω κατάστασης, ο πρόεδρος της επιτροπής εισηγήθηκε την πραγματοποίηση συνάντησης του κοινοτάρχη και των μελών της χωριτικής αρχής Μάμμαρι με εκπροσώπους του Υπουργείου Εξωτερικών, με στόχο να συζητήσουν το όλο θέμα και να επανέλθουν στην επιτροπή.

Στην επόμενη συνεδρίαση της επιτροπής, μετά την πραγματοποίηση της ως άνω συνάντησης του κοινοτάρχη και των μελών της χωριτικής αρχής Μάμμαρι με τους

εκπροσώπους του Υπουργείου Εξωτερικών, ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εξωτερικών δήλωσε πως το υπουργείο του παρενέβη στο πρόβλημα που δημιουργήθηκε μεταξύ κατοίκων της κοινότητας Μάμμαρι και μελών της ειρηνευτικής δύναμης των Ηνωμένων Εθνών και το συγκεκριμένο επεισόδιο έληξε. Ο ίδιος εκπρόσωπος δήλωσε πως τα κυριαρχικά δικαιώματα της Δημοκρατίας στην περιοχή δεν αμφισβητούνται από τα Ηνωμένα Έθνη, ανέφερε όμως ότι κάποιο πρόβλημα υπάρχει σε σχέση με τα όρια της δικαιοδοσίας των Ηνωμένων Εθνών που αφορούν την επιτήρηση κατάπαυσης του πυρός. Ιδιαίτερα, το πρόβλημα εντοπίζεται στο αν θα πρέπει να ζητείται εκ των προτέρων η άδεια της ειρηνευτικής δύναμης των Ηνωμένων Εθνών για την κατασκευή οποιωνδήποτε έργων στη γραμμή κατάπαυσης του πυρός, με το επιχείρημα ότι αυτά δυνατόν να αποτελούν έργα στρατιωτικής υποδομής.

Αναφερόμενος στο ίδιο θέμα, ο έπαρχος Λευκωσίας δήλωσε πως είναι αδύνατο να υπάρξει ομοιόμορφη ρύθμιση σε όλες τις ακριτικές περιοχές, τα προβλήματα όμως που παρουσιάζονται επιλύονται κάθε φορά ανάλογα με την περίπτωση και σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών. Αναφορικά με το συγκεκριμένο επεισόδιο συμφώνησε ότι έχει λήξει.

Ο κοινοτάρχης Μάμμαρι, αφού πληροφόρησε την επιτροπή πως το θέμα που δημιουργήθηκε επιλύθηκε κατά τον τρόπο που ανέφερε ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εξωτερικών, εξέθεσε τα ακόλουθα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κοινότητά του, καθώς και τα αντίστοιχα αιτήματα για την επίλυσή τους:

1) Διαχωρισμός οικοπέδων

Η απόφαση του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης να διαχωρίσει οικόπεδα εντός των ορίων της κοινότητας Κοκκινотριμιθιάς που εφάπτονται των ορίων της κοινότητάς του επηρεάζει τη δεύτερη δυσμενώς, αφού στην περιοχή αυτή προγραμματίζεται η δημιουργία περιφερειακών έργων, όπως

σχολείων, κολυμβητηρίων και άλλων αθλητικών χώρων. Η απόφαση αυτή ανταγωνίζεται το σχέδιο παραχώρησης οικοπέδων σε άπορες οικογένειες, που εφαρμόζεται στην περιοχή Μάμμαρι, και αποθαρρύνει το κοινό από του να κατοικεί στην ακριτική αυτή περιοχή.

2) Ανεπάρκεια ηλεκτρικού ρεύματος

Η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος είναι ανεπαρκής και απαιτείται η λήψη μέτρων για την ενίσχυσή της.

3) Προβλήματα από την παρουσία αδέσποτων σκύλων

Παρουσιάζονται κατά κοπάδια αδέσποτοι σκύλοι και καθίσταται αναγκαία η λήψη μέτρων για την εξόντωσή τους.

4) Αστυνόμευση περιοχής

Ζητήθηκε ο διορισμός στην περιοχή δύο αστυνομικών, η παρουσία των οποίων θα συμβάλει τόσο στην ενίσχυση του αισθήματος ασφάλειας των κατοίκων όσο και στην αποτροπή πρόκλησης παράνομων ενεργειών.

5) Εγκατάσταση φωτισμού στη νεκρή ζώνη

Ζητήθηκε η εγκατάσταση φωτισμού στη νεκρή ζώνη της περιοχής.

Τέλος, ο κοινοτάρχης Μάμμαρι αναφέρθηκε σε θέματα που ηγέρθησαν σε προηγούμενες συνεδρίες της επιτροπής, όπως είναι το αίτημα που αφορά την αύξηση του μακροχρόνιου δανείου για ιδιοκατοίκηση, η ίδρυση βρεφονηπιοκομικού σταθμού, η δημιουργία αθλητικών χώρων, η κατασκευή πλαγιόδρομου για άμεση πρόσβαση προς τη Λευκωσία και η λήψη μέτρων για ενθάρρυνση της γεωργίας με επιχορηγήσεις.

Σχολιάζοντας τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι δύο κοινότητες, όπως αυτά εκτέθηκαν από τους κοινοτάρχες, ο έπαρχος Λευκωσίας δήλωσε τα ακόλουθα:

- 1) Η κατασκευή οδικής αρτηρίας που θα συνδέει τις κοινότητες Δένειας και Μάμμαρι με την οδική αρτηρία Τροόδους θα αρχίσει να κατασκευάζεται συγχρόνως με την έναρξη της κατασκευής του νέου δρόμου Λευκωσίας-Τροόδους.
- 2) Η ανέγερση πρόσθετης αίθουσας στο δημοτικό σχολείο Δένειας θα επισπευσθεί, ιδιαίτερα τώρα που οι μαθητές του σχολείου έχουν αυξηθεί σε σαράντα.
- 3) Για την πολιτική άμυνα καταρτίζονται τα σχετικά σχέδια και θα δοθεί προτεραιότητα στις ακριτικές περιοχές.

Σύμφωνα με πρόσφατη δήλωση του νέου Υπουργού Εσωτερικών κ. Χριστόδουλου Χριστοδούλου, που έγινε ενώπιον της επιτροπής στις 23 Απριλίου 1999, μέχρι το τέλος Μαΐου 1999 θα ολοκληρωθούν όλα τα σχέδια πολιτικής άμυνας στις ακριτικές περιοχές και μέσα στον Ιούνιο θα γίνει άσκηση και θα γνωρίζουν όλοι το καταφύγιό τους σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, έστω και αν αυτό δεν είναι έτοιμο.

- 4) Ο διαχωρισμός οικοπέδων από τον ΚΟΑΓ στην περιοχή της κοινότητας Κοκκινοτριμιθιάς δεν επηρεάζει την κοινότητα Μάμμαρι, αφού εκεί θα συνεχίσει ο διαχωρισμός οικοπέδων και η παραχώρησή τους σε άπορες οικογένειες για ανέγερση κατοικίας. Δεν υπάρχει έλλειψη χώρου για δημιουργία κοινωφελών έργων, αφού στην περιοχή υπάρχει επαρκής κρατική γη, η οποία θα παραχωρηθεί όταν χρειαστεί.
- 5) Το πρόβλημα της μειωμένης παροχής ηλεκτρικού ρεύματος στις κοινότητες Δένειας και Μάμμαρι υφίσταται λόγω της αντίδρασης γειτονικών κοινοτήτων και αφορά την εγκατάσταση πυλώνων στην κτηματική τους περιουσία. Οι κοινότητες αυτές επικαλούνται λόγους υγείας των κατοίκων, που, καθώς υποστηρίζουν, θα επηρεαστεί από τυχόν διέλευση ηλεκτροφόρων καλωδίων.
- 6) Η παρουσία αδέσποτων σκύλων στην περιοχή θα αντιμετωπιστεί σε συνεννόηση

με την ειρηνευτική δύναμη των Ηνωμένων Εθνών.

Ο εκπρόσωπος του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης ανέφερε πως ο λόγος της διάνοιξης οικοπέδων μόνο στην περιοχή Κοκκινότριμιθιάς, παρ' όλο που γειτνιάζει με το Μάμμαρι, είναι η εφαρμογή γενικής πολιτικής, σύμφωνα με την οποία δε διανοίγονται οικόπεδα σε περιοχές δύο κοινοτήτων, για να αποφεύγονται προβλήματα διαδικασιών λόγω της εμπλοκής δύο κοινοτήτων.

Οι εκπρόσωποι της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου συμφώνησαν ότι υπάρχει πρόβλημα παροχής ικανοποιητικής ηλεκτρικής ενέργειας στις κοινότητες Δένειας και Μάμμαρι, γεγονός που οφείλεται στις ενστάσεις που έχουν οι κοινότητες Παλαιομετόχου, Κοκκινότριμιθιάς και Αγίων Τριμιθιάς για την εγκατάσταση πυλώνων και τη διέλευση ηλεκτροφόρων καλωδίων από τις κοινότητές τους, επικαλούμενοι οικονομικούς λόγους και λόγους υγείας. Οι ίδιοι εκπρόσωποι εξέφρασαν την ελπίδα ότι το πρόβλημα θα υπερπηδηθεί, αφού η μη επίλυσή του θα επηρεάσει, εκτός από τις κοινότητες Δένειας και Μάμμαρι, και τις ίδιες τις κοινότητες που ενίστανται. Σχολιάζοντας ενδεχόμενη λύση του προβλήματος με την εγκατάσταση υπόγειων γραμμών, ανέφεραν πως το κόστος είναι υψηλότερο από επτά μέχρι είκοσι φορές. Το θέμα της εγκατάστασης φωτισμού της νεκρής ζώνης θα μελετηθεί.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ακριτικών Περιοχών, αφού έλαβε υπόψη της όλα τα στοιχεία και τις απόψεις που τέθηκαν ενώπιόν της, καθώς και την προσωπική εμπειρία που αποκόμισε από τις επιτόπου επισκέψεις της, διαπιστώνει ότι ορισμένα από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιοχή εξακολουθούν να παραμένουν άλυτα για πολύ χρόνο. Γι' αυτό καλεί την εκτελεστική εξουσία να πάρει όλα τα αναγκαία μέτρα για επίλυσή τους, με στόχο να ενθαρρυνθεί η παραμονή των κατοίκων στις πιο πάνω περιοχές, καθώς και η εγκατάσταση νέων κατοίκων.

Η επιτροπή εκφράζει ιδιαίτερα την ικανοποίησή της για την επίλυση του

προβλήματος που δημιουργήθηκε μεταξύ μελών της ειρηνευτικής δύναμης των Ηνωμένων Εθνών και κατοίκων της κοινότητας Μάμμαρι και ελπίζει πως αυτό δε θα επαναληφθεί. Παράλληλα έχει την άποψη πως, όταν συζητούνται θέματα τέτοιας φύσης, θα πρέπει να αποφεύγονται δηλώσεις και δημόσιες τοποθετήσεις που δίνουν την εντύπωση ότι δεχόμαστε οποιαδήποτε αμφισβήτηση της κυριαρχίας του κράτους μας στις περιοχές της νεκρής ζώνης.

Ειδικότερα για το θέμα του διαχωρισμού οικοπέδων στην περιοχή Κοκκινοτριμιθιάς η επιτροπή κατανοεί τους λόγους για τους οποίους τα οικόπεδα έχουν δημιουργηθεί στην περιοχή αυτή, πιστεύει όμως ότι η κυβέρνηση θα πρέπει παράλληλα να δημιουργήσει και έργα κοινής ωφέλειας στην περιοχή του Μάμμαρι κατά τρόπο που να βοηθηθούν και οι κάτοικοι της κοινότητας αυτής.

Η επιτροπή καλεί επίσης όλους τους φορείς και τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιοι για την εφαρμογή οποιωνδήποτε στεγαστικών προγραμμάτων να συντονίζονται μεταξύ τους και να μην ενεργούν μεμονωμένα, σε βαθμό που να δημιουργούν την εντύπωση ότι ανταγωνίζονται μεταξύ τους.

Τέλος, η επιτροπή δηλώνει ότι θα συνεχίσει να παρακολουθεί την όλη κατάσταση, θα επιλαμβάνεται των σχετικών θεμάτων όποτε κρίνεται σκόπιμο και αναμένει ότι η εκτελεστική εξουσία θα την τηρεί ενήμερη για όλες τις αποφάσεις ή και ενέργειές της που αφορούν τις ακριτικές περιοχές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όσον αφορά τα υπόλοιπα θέματα του Κεφαλαίου Τέταρτου, θα αποφασισθεί αργότερα η διαδικασία και ο χρόνος της συζήτησής τους.

Εδώ φτάσαμε στο τέλος της σημερινής ημερήσιας διάταξης.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την επόμενη Πέμπτη, 8 Ιουλίου 1999, τις 4 το απόγευμα με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Εντάξεως Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 2) Ο περί Λιπασμάτων Νόμος του 1999.
- 3) Οι περί Λιπασμάτων Κανονισμοί του 1999.
- 4) Ο περί Αξιωματούχων του Κράτους και Άλλων Προσώπων (Δήλωση και Έλεγχος Περιουσίας) Νόμος του 1999. (Αναπομπή).
- 5) Ο περί Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου (Συντάξιμη Υπηρεσία Υπαλλήλων που Υπηρέτησαν στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 6) Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1999.
- 7) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1999.
- 8) Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου Νόμος του 1999. (Αναπομπή).
- 9) Ο περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στην Υπηρεσία Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 10) Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.

- 11) Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999.
- 12) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.
- 13) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.
- 14) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.
- 15) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1999.
- 16) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 2) του 1999.
- 17) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1999.
- 18) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 6) του 1999.
- 19) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1999.
- 20) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 2) του 1999.
- 21) Ο περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 22) Ο περί Παροχής Ειδικών Χορηγιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

- 23) Ο περί Αγωγής Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1998.
- 24) Ο περί Σχολικών Εφορειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 25) Ο περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 26) Ο περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμος του 1997.
- 27) Ο περί Κέντρων Αναψυχής (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 28) Ο περί της Διαδικασίας Εξασφάλισης Άδειας για Λειτουργία Κέντρων Αναψυχής Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 29) Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 30) Ο περί της Ίσης Μεταχείρισης των Πολιτών κατά την Ικανοποίηση των Βασικών Στεγαστικών τους αναγκών Νόμος του 1997. (Πρόταση νόμου).
- 31) Ο περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992. (Πρόταση νόμου).
- 32) Ο περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 33) Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 34) Ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

- 35) Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 36) Ο περί της Αναγνώρισης Όλων των Αγώνων του Κυπριακού Λαού για Ελευθερία και Δημοκρατία (Τιμητικές Διακρίσεις) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 37) Ο περί Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτων Αναγκών Νόμος του 1996.
- 38) Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.
- 39) Οι περί Προσφορών του Δημοσίου (Προμήθειες Απόρρητης Φύσης) Κανονισμοί του 1999.
- 40) Ο περί Πώλησης Αγαθών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 41) Ο περί της Υποχρεωτικής Προσαρμογής των Ηλεκτρονικών Συστημάτων, Συσκευών και Συστημάτων Πληροφορικής στο Εργασιακό Περιβάλλον του Έτους 2000 και περί Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 42) Ο περί Κυπριακού Οργανισμού Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας Νόμος του 1999.
- 43) Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.
- 44) Ο περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 45) Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).

- 46) Οι περί Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών – Θέσεις Πρώτου Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Ανώτερου Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών Α΄, Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Πρώτου Τεχνικού Γεωργικών Ερευνών και Ανώτερου Τεχνικού Γεωργικών Ερευνών (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 47) Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας – Θέση Ανώτερου/ης Επιθεωρητή/τριας Ακτινογράφου (Ακτινοθεραπείας) (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 48) Οι περί Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής – Θέσεις Βοηθού Λειτουργού Διεκπεραίωσης 1ης Τάξης και Βοηθού Λειτουργού Διεκπεραίωσης 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 49) Οι περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999.
- 50) Οι περί Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης και Παροχής Σχετικών Πληροφοριών Κανονισμοί του 1999.
- 51) Οι περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Κριτήρια Επιλογής Υποψηφίων) Κανονισμοί του 1999.
- 52) Οι περί Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 53) Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1996.

- 54) Ο περί της Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1996.
- 55) Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.
- 56) Οι περί Εκρηκτικών Υλών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 57) Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 58) Οι περί Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 59) Οι περί Προσφορών του Δημοσίου (Παραχώρηση Δικαιώματος Ανάπτυξης, Λειτουργίας, Διαχείρισης και Εκμετάλλευσης Μαρίνων) (Ειδικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 60) Οι περί Σύστασης και Λειτουργίας Σχεδίου Προστασίας Καταθέσεων Κανονισμοί του 1999.
- 61) Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας Κανονισμοί του 1999.
- 62) Οι περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 63) Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1999.
- 64) Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.
- 65) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

- 66) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1999.
- 67) Οι περί Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού Κανονισμοί του 1999.
- 68) Οι περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 69) Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999.
- 70) Οι περί Αποβαθρών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 71) Οι περί Υδατοπρομήθειας (Ειδικά Μέτρα) Κανονισμοί του 1999.
- 72) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1999.
- 73) Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμοί του 1999.
- 74) Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Παρεκκλίσεις) Κανονισμοί του 1999.
- 75) Οι περί Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 76) Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 77) Οι περί Αστυνομίας (Προαγωγές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 78) Οι περί Αστυνομίας (Πειθαρχικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.

- 79) Οι περί Όρων και Διαδικασίας Πρόσληψης Ειδικών Αστυφυλάκων Κανονισμοί του 1999.
- 80) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999.
- 81) Οι περί Υπηρεσίας Φυλακών Κανονισμοί του 1999.
- 82) Οι περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Διεξαγωγή Έρευνας για την Πηγή των Οικονομικών Πόρων Εκπαιδευτικών Λειτουργιών) Κανονισμοί του 1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σε αυτή την περιοχή”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη).
(4.2.1999).
- 2) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964, αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της ειρηνευτικής δύναμης της UNFICYP”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.1999).

- 3) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (4.2.1999).
(Συνέχιση της συζήτησης).
- 4) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.1999).
- 5) “Κυπριακή παιδεία - Προβλήματα και προοπτικές”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (11.2.1999).
- 6) “Γιατί δεν πρέπει να κλείσει το ξενοδοχείο ‘Φιλοξενία’”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Τάκη Χατζηδημητρίου). (13.5.1999).
- 7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Επανεξέταση της απόφασης της κυβέρνησης για άρση της φορολογικής πίστωσης στους πρόσφυγες με στόχο την επαναφορά της και ταυτόχρονα την αύξησή της στο ποσό των £300”.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Κατερίνας Παντελίδου και Αριστοφάνη Γεωργίου). (19.5.99).

- 8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η συνεχής παρουσία μεγάλης αστυνομικής δύναμης στα ξενοδοχεία Λόρδος στη Λάρνακα επί καθημερινής βάσης και ο ρόλος και η νομιμότητα των ενεργειών της σε σχέση με την ελεύθερη άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων των απεργών”.

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Νίκου Κλεάνθους). (29.4.99).

Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 6.58 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο

των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδώρου Δώρος
Θωμά Γιαννάκης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιττής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Γιαννάκης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος

Πουργουρίδης Χρήστος

Προδρόμου Πρόδρομος

Σαμούτας Ευάγγελος

Ρότσας Χρήστος

Στυλιανού Στέλιος

Συλλούρης Δημήτρης

Τυρίμος Κυριάκος

Φιλίππου Ανδρέας

Χάσικος Σωκράτης

Χατζηγεωργίου Γιώργος

Χατζηγεωργίου Τάκης

Χατζηγιάννης Σοφοκλής

Χατζηδημητρίου Τάκης

Χριστοδουλίδης Δώρος

Χρίστου Ανδρέας

Χριστοφίδης Γιώργος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πετρός

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Διαβεβαίωση πριν από την ανάληψη των καθηκόντων του από το νέο βουλευτή Γιώργο Χριστοφίδη που καταλαμβάνει την έδρα του παραιτηθέντος βουλευτή Γιώργου Βασιλείου ως πρώτος επιλαχών του κόμματος των ΕΔΗ στην εκλογική περιφέρεια Λεμεσού.
- 2) Αναφορά στο θάνατο του πρώην βουλευτή Νίκου Μακρίδη και τήρηση μονόλεπτης σιγής στη μνήμη του.

- 3) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Πληρωθεισών Προπολεμικών Οφειλών προς τις Εμπορικές Τράπεζες Νόμος του 1997” η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Γεωργίου, Π. Δημητρίου, Δ. Ηλιάδης) και αναβολή του θέματος.
- 4) Η συζήτηση που έγινε για την πρόταση νόμου “Ο περί Εντάξεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” [Τ. Παπαδόπουλος, Προεδρεύων (Ν. Αναστασιάδης), Π. Δημητρίου, Α. Χρίστου, Ν. Μουσιούππας, Ν. Κατσουρίδης, Α. Αντωνίου, Δ. Ηλιάδης] και αναβολή του θέματος.
- 5) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί της Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”, έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή τους σε νόμο σε ενιαίο κείμενο με τον τίτλο “Ο περί Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.
- 6) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε [Ν. Κατσουρίδης, Τ. Χατζηδημητρίου, Πρ. Προδρόμου, Προεδρεύων (Ν. Αναστασιάδης), Α. Παρισινός, Στ. Κιτήης], λήψη απόφασης για σύσταση Μεικτής Ad Hoc Επιτροπής Οικονομικών και Εσωτερικών, ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο και δικαιολόγηση της ψήφου αποχής εκ μέρους του βουλευτή Χρίστου Ρότσα.
- 7) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Χρίστου, Ν. Μουσιούππας, Τ. Παπαδόπουλος, Π. Δημητρίου, Μ. Ματσάκης, Α. Αντωνίου, Α. Βασιλείου, Α. Φιλίππου, Τ. Χατζηδημητρίου, Ν. Κατσουρίδης, Ν. Πιπτοκοπίτης) και αναβολή του θέματος.

- 8) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ελαττωματικών Προϊόντων (Αστική Ευθύνη) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 9) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Παραγωγής και Χρήσης Αυγών προς Εκκόλαψη και των Νεοσσών Πουλερικών Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 10) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί της Συμφωνίας του Συμβουλίου της Ευρώπης αναφορικά με την Παράνομη Διακίνηση μέσω Θαλάσσης προς Εφαρμογή του Άρθρου 17 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών εναντίον της Παράνομης Διακίνησης Ναρκωτικών και Ψυχοτρόπων Ουσιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 11) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Απασχολήσεως Παιδιών και Νεαρών Προσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 12) Κοινή έκθεση για τα νομοσχέδια α) “Ο περί του Διεθνούς Συμφώνου για τα Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα (Δεύτερο Προαιρετικό Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 1999” και β) “Ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών (Έκτο Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή τους σε νόμο.
- 13) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999” και ψήφισή της σε νόμο.
- 14) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 15) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Δημοσιεύσεως Αισχρών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Δ. Χριστοδουλίδης, Τ. Χατζηδημητρίου, Ρ. Ερωτοκρίτου, Γ. Λιλλήκας, Ν. Κατσουρίδης, Δ. Θεοδώρου, Μ. Ματσάκης, Α. Χρίστου) και ψήφισή του σε νόμο.
- 16) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Μηχανών Παιγνιδιού και Μηχανών

Ψυχαγωγίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή της σε νόμο.

- 17) Κοινή έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και για τους κανονισμούς “Οι περί Κυβερνητικού Υδατικού Έργου του Σταθμού Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων στη Βαθιά Γωνιά (Διαχείριση) Κανονισμοί του 1999”, ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο (ως Αρ. 2 του 1999) και έγκριση των κανονισμών.
- 18) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 19) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Συμβουλευτικής Επιτροπής Ραδιοτηλεόρασης Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 20) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 21) Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Απασχόληση αλλοδαπών στις κυπριακές αερογραμμές - Οι γεωτρήσεις μεταξύ των κοινοτήτων Λυσού και Κινούσας - Θέσεις που παραχωρεί η Ελλάδα σε Κυπρίους σε ανώτατα και τεχνολογικά ιδρύματά της - Αίτημα για παροχή νερού προς τους γεωργούς της κοινότητας Λυσού).
- 22) Έκθεση για το θέμα “Η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών για συμβατότητα των προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών με το έτος 2000 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για λύση του προβλήματος”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Χρίστου, Χρ. Ρότσας) και λήξη του θέματος.
- 23) Έκθεση για το θέμα “Η αλλαγή του χώρου ανέγερσης των σταθμών αφαλάτωσης από το Καλό Χωριό στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε αυτή την περιοχή” και λήξη του θέματος.

- 24) Έκθεση για το θέμα “Τα γεγονότα σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών που κρατούνται στη Λάρνακα (πρώην Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου) και ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος των συγκεκριμένων μεταναστών από την κυβέρνηση” και λήξη του θέματος.
- 25) Έκθεση για το θέμα “Σύνδεση κυβερνητικών οικισμών με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού - Αμαθούντας” και λήξη του θέματος.
- 26) Έκθεση για το θέμα “Η στάση της κυβέρνησης έναντι των προβλημάτων του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και οι προθέσεις της στο θέμα της σφαγής των ζώων και της υγιεινής του κρέατος” και λήξη του θέματος.
- 27)** Έκθεση για το θέμα “Οι δυνατότητες της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις ή και τα προβλήματα στην εφαρμογή της νέας νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας” και λήξη του θέματος.
- 28) Έκθεση για το θέμα “Η επικείμενη ανέγερση χοιροστασίου στην κοινότητα Χούλου, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις και οι κίνδυνοι επηρεασμού του σχεδίου αγροτουρισμού” και λήξη του θέματος.
- 29) Έκθεση για το θέμα “Η ενδεχόμενη ανάγκη εκμετάλλευσης της αιολικής ή ηλιακής ενέργειας ή βιομάζας ή άλλης ενέργειας για την κάλυψη των συνεχώς αυξανόμενων αναγκών της κοινωνίας μας” και λήξη του θέματος.
- 30) Πρώτη Έκθεση της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Εγκληματικότητα και λήξη του θέματος.
- 31) Έκθεση για το θέμα “Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο ημικατεχόμενος ακριτικός δήμος της Δερύνειας” και λήξη του θέματος.
- 32) Έκθεση για το θέμα “Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ακριτικές περιοχές Δένειας και Μάμμαρι” και λήξη του θέματος.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 8ης Ιουλίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.35 μ.μ.)

Αρ. 37

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής και παρακαλώ τους κ. γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όπως συνήθως, κατά κανόνα, μπαίνουμε στη νομοθετική εργασία, αλλά πριν απ' αυτό θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα θέμα ξεχωριστό. Σήμερα είναι η τελευταία συνεδρία για έναν καταξιωμένο υπάλληλο της Βουλής, που υπηρέτησε το σώμα για τριάντα τέσσερα ολόκληρα χρόνια. Πρόκειται για τον αγαπητό Φρίξο Κουτσίδα, τον οποίο όλοι βλέπετε απέναντί σας, από τα έδρανά σας, στο γυάλινο θάλαμο.

(Χειροκροτήματα)

Τον βλέπουμε πάντα να χειρίζεται τα μηχανήματα και να φροντίζει για την πιστή ηχογράφηση όλων των λεγομένων και διαδραματιζομένων σ' αυτή την αίθουσα συνεδριάσεων της ολομέλειας του σώματος.

Ο Φρίξος Κουτσίδης διορίστηκε, σε ηλικία είκοσι έξι χρόνων, το 1965 και από τότε παρακολούθησε και ηχογράφησε ανελλιπώς όλες τις μέχρι σήμερα συνεδρίες της Βουλής, που ανέρχονται περίπου στις χίλιες πεντακόσιες και κράτησαν συνολικά, και πάλι περίπου, πέντε χιλιάδες και πεντακόσιες ώρες.

Σήμερα ο Φρίξος Κουτσίδης, υποκείμενος όπως όλοι μας στις συνέπειες του χρόνου, αφυπηρετεί και μας αποχαιρετά, αφού συμπληρώνει το εξηκοστό έτος της ηλικίας του.

Με την ευκαιρία αυτή, όλα τα μέλη της Βουλής, το προσωπικό και εγώ προσωπικά αποχαιρετούμε τον αγαπητό Φρίξο και του ευχόμαστε υγεία και ευτυχία τόσο για τον ίδιο όσο και για την οικογένειά του.

Αυτά ήθελα να αναφέρω με την ευκαιρία της αφυπηρέτησης του αγαπητού Φρίξου.

(Χειροκροτήματα)

Το πρώτο θέμα, το πρώτο κεφάλαιο...

Παρακαλώ, ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με την άδειά σας... Στη Βουλή έχουν κατατεθεί δύο προτάσεις νόμου, που αφορούν το σοβαρό και καυτό θέμα υποχρεωτικής χρήσης κράνους από μοτοποδηλάτες. Τη δική μας πρόταση νόμου, με μήνυμα το οποίο μου απέστειλε ο κ. Πιπτοκοπίτης, μου δήλωσε ότι την προσυπογράφει. Έχω την άποψη ότι το θέμα είναι πολύ σοβαρό και θα εισηγούμουν όπως το θέμα ως τέτοιο, όχι κατ' ανάγκη το περιεχόμενο των προτάσεων νόμου, κηρυχθεί επείγον, όπως η επιτροπή Συγκοινωνιών συνέλθει τώρα προς το σκοπό ... Ξέρω ότι υπάρχουν και διαφορετικές απόψεις, έχω κουβεντιάσει με διάφορους συναδέλφους και εκπροσώπους κοινοβουλευτικών ομάδων. Έχω ταυτόχρονα την άποψη ότι μπορεί να εξευρεθεί μια μέση συνισταμένη μεταξύ αυτών που συμφωνούν και μεταξύ αυτών που διαφωνούν, με στόχο να απαμβλύνουμε

την κατάσταση γι' αυτή τη δύσκολη περίοδο και, χωρίς να καταργούμε το νόμο, να μπορέσουμε να τον δούμε με όλη την άνεση χρόνου τον Οκτώβριο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός ότι αυτός ο νόμος, ο οποίος ετέθη σε εφαρμογή την 1η Ιουλίου, έχει προκαλέσει πολλές αντιδράσεις από εκείνους οι οποίοι εξαναγκάζονται να συμμορφωθούν προς το νόμο. Υπάρχουν οι δύο διαφορετικές προσεγγίσεις: ότι, χάριν της διάσωσης ζωών, η κάποια ταλαιπωρία είναι αναγκαία και η άλλη προσέγγιση, ότι, ναι, αλλά αυτή η ταλαιπωρία είναι πολύ μεγάλη και προσκρούει στην αντίδραση όλων εκείνων, ιδιαίτερα το καλοκαίρι, που χρησιμοποιούν αυτό το κράνος που προβλέπει ο νόμος.

Είναι γεγονός ότι ουδείς μπορεί να τοποθετηθεί μεταξύ άσπρου και μαύρου και μία αναστολή της εφαρμογής του νόμου, με σχετική τροποποίηση του νόμου, ίσως να μην ήταν και τόσο μοιραία για εκείνους οι οποίοι υποστηρίζουν την πρώτη άποψη, εννοώ να μην ανατρέπει τη θέση τους. Και δε θα φέραμε ένσταση, αν η πρόταση για τροποποίηση του νόμου αποσκοπεί απλώς στην αναστολή εφαρμογής του, μέχρις ότου δούμε το θέμα και καταλήξουμε οριστικά και αμετάκλητα, λαμβάνοντας υπόψη και αυτό το νέο κλίμα που έχει δημιουργηθεί. Και προς τούτο δε θα φέρναμε ένσταση, αν η αίτηση είναι για κήρυξη της οποιασδήποτε πρότασης ή προτάσεων νόμου ως επείγουσών, για να μπορέσουμε να δούμε, όπως ανέφερα, το θέμα νηφαλιότερα και λαμβάνοντας υπόψη και το αίσθημα και τις αντιδράσεις εκείνων οι οποίοι επηρεάζονται.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπενθυμίζω ότι εμείς είχαμε ψηφίσει εναντίον της επιβολής αυτής της πρόνοιας, με εξαίρεση τον κ. Ματσάκη, ο οποίος και σήμερα ενίσταται.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ψηφίσατε μαζί μας, θέλετε να πείτε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ψηφίσαμε μαζί σας. Άρα ήταν οριακή η έγκριση του σχετικού άρθρου του νόμου. Όμως αυτή η περίπτωση είναι ακόμα μια των κακών που υφίσταται αυτή η Βουλή, όταν η κυβέρνηση ή οι βουλευτές αφήνουν θέματα που έχουν ζωηρό ενδιαφέρον να συζητούνται τελευταία ημέρα, χωρίς πλήρη εξάντληση του θέματος και χωρίς να έχουν λεχθεί και αναλυθεί όλες οι απόψεις. Είναι ένα παράδειγμα. Το λέω, γιατί υποθέτω ότι έχει και άλλα στη συνέχεια των πενήντα δύο θεμάτων που παραμένουν στην ημερήσια διάταξη σήμερα.

Δεύτερον, θέλω να πω ότι εμείς πολύ προβληματιστήκαμε με το θέμα της αναστολής ή όχι, διότι είναι μεγάλος αριθμός ανθρώπων που, συμμορφούμενοι με το νόμο, έχουν αγοράσει αυτά τα κράνη και είναι και πολλοί άλλοι άνθρωποι οι οποίοι ενόψει του νόμου έχουν εισαγάγει αυτά τα κράνη.

Αυτή είναι μια δυσκολία, όμως ποτέ δεν υπάρχει η τέλεια άποψη. Και, επειδή πιστεύουμε ότι η βαρύνουσα πλειοψηφία της Βουλής είναι να μην εφαρμοστεί ο νόμος, αντί να καταργηθεί -που θεωρώ ότι είναι δύσκολο, με επαφές που έχουμε κάνει, σήμερα να εγκριθεί η κατάργησή του, διαφορετικά δε θα περάσει- επιλέγουμε την αναστολή, όχι διότι είναι αναγκαστικά η καλύτερη λύση, αλλά διότι, όπως σας είπα, είναι δυνατόν να επιτευχθεί έτσι η πλειοψηφία. Δεύτερον, γιατί είναι γεγονός ότι στους θερινούς μήνες η οποιαδήποτε δυσκολία προκαλείται από τη χρήση κρανών γίνεται δυσκολότερη, γίνεται μεγαλύτερη αυτή η δυσκολία.

Γι' αυτό το λόγο εμείς υποστηρίζουμε την πρόταση που έχει κάνει ο κ. Χρίστου μαζί με τον κ. Πιπτοκοπίτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, φοβούμαι ότι αυτό το θέμα του κράνους είναι από αυτά τα θέματα που δείχνουν ότι η Βουλή δεν έχει το σθένος να σταθεί στις αποφάσεις της και ότι, ναι, με τις αντιδράσεις που είναι δυνατόν να προκληθούν, είναι δυνατόν να αλλάξει γνώμη και απόφαση και, αν τούτο συμβαίνει σ' αυτό το θέμα, γιατί να μη συμβεί και σε άλλα και σε άλλα. Και είναι από αυτά που κλονίζουν το κύρος της Βουλής.

Όλα αυτά τα επιχειρήματα γύρω από το κράνος είχαν λεχθεί και κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής Συγκοινωνιών, όταν συζητούσε το θέμα. Όταν συζητήθηκε εδώ στην ολομέλεια, έγινε διεξοδική συζήτηση και, αν έγινε τοποθέτηση, δεν έγινε τοποθέτηση, για να πληγεί ή να επηρεαστεί ή να τιμωρηθεί η οποιαδήποτε τάξη, η τάξη των κλητήρων ή οποιωνδήποτε άλλων, αλλά με το σκεπτικό ότι προστατεύεται η υγεία και η ζωή των ανθρώπων. Είναι με αυτό το κριτήριο, διότι τα νοσοκομεία μας είναι γεμάτα από τραυματίες και τα νεκροτομεία με σκοτωμένους. Τώρα, αν έρχεται κάποιος και λέει "ξέρεις, είναι από την τάδε μοτοσικλέτα και όχι από την τάδε κ.λπ.", αυτά είναι θέματα στατιστικής και ο καθένας που χρησιμοποιεί αυτά τα οχήματα, ναι, είναι υποψήφιος για δυστύχημα, είτε φταίει είτε δεν φταίει. Και ένα από τα επιτυχέστερα θέματα -δε θέλω να μπω στην ουσία, κύριοι συνάδελφοι, αλλά απλώς να υποστηρίξω την άποψή μου- από τις επιτυχέστερες καμπάνιες που έγιναν για την αποτροπή δυστυχημάτων ήταν εκείνη που έδειχνε ένα μοτοσικλετιστή που ξεκίνησε από το σπίτι του και στο δρόμο, χωρίς να φταίει, κινδύνεψε δέκα φορές να πάθει δυστύχημα από σφάλματα άλλων.

Λοιπόν, είναι από αγάπη, από εκτίμηση, από σεβασμό που ψηφίσαμε την υπόθεση του κράτους και έχω την εντύπωση ότι πρέπει να είμαστε τίμιοι, αν θέλουμε να πούμε ότι θα αναθεωρήσουμε την απόφασή μας ή ότι την καταργούμε, διότι αναβολή σημαίνει ότι ουδέποτε θα εφαρμοστεί. Και είναι το μάθημα που έχω μάθει μέσα στη Βουλή τα όσα χρόνια είμαι.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ματσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ έχω να αναφέρω τα εξής: Καταρχάς, συζητήθηκε το όλο θέμα, όπως έχει αναφερθεί από τους συναδέλφους ήδη, και έτυχε ψηφοφορίας και αποφάσισε αυτή η Βουλή να θέσει σε εφαρμογή αυτό το νόμο· και ο νόμος ετέθη σε εφαρμογή πριν από οκτώ μέρες. Νομίζω πρέπει να μας προβληματίσει το κατά πόσο θα διατηρήσουμε τη σοβαρότητα αυτού του σώματος, αν οκτώ μέρες μετά που ετέθη σε εφαρμογή ερχόμαστε εδώ να αλλάξουμε βασικά γνώμη.

Το δεύτερον, κύριε Πρόεδρε, που θέλω να αναφέρω είναι το εξής: Βάσει στοιχείων της αστυνομίας, που έχουν δώσει σε όλους μας, φέτος, το 1999, είχαμε σαράντα έξι νεκρούς από τροχαία δυστυχήματα μέχρι στιγμής, από τους οποίους οι δεκαεφτά ήταν οδηγοί μοτοσικλέτας. Αν κάνετε μια διαίρεση, θα δείτε ότι είναι περίπου δυόμισι με τρεις το μήνα. Αν καθυστερήσουμε, λόγω αυτής της αναστολής, την ψήφιση για έξι μήνες, θα είναι δυόμισι με τρεις νεκροί το μήνα περισσότεροι.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δυόμισι δε γίνεται.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Δύο με τρεις. Στατιστικά μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και κλάσματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω, μπαίνουμε στην ουσία. Παρακαλώ!

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κάτι άλλο που ήθελα να αναφέρω, κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπτετε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπαίνουμε στην ουσία. Υπάρχει θέμα διαδικασίας.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Αν μου επιτρέπτετε, κύριε Πρόεδρε... Έχουν ακουστεί πολλά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ! Μπαίνουμε στην ουσία του θέματος. Εδώ υπάρχει μια πρόταση.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει πενήντα πέντε νομοσχέδια. Ή θα τηρηθεί η διαδικασία ή θα μείνουμε ως το πρωί. Και να μείνουμε όμως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, καλά! Είναι αυτό που θέλω να πω.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ή θα μιλούμε πάνω στην αναβολή ή θα μπούμε στα επιχειρήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι αυτό που ήθελα να πω. Δεν μπαίνουμε ...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Ε, όταν μιλούμε για ζωές ανθρώπων, κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι όλοι μας είμαστε έτοιμοι να μείνουμε μέχρι και αύριο το πρωί και μεθαύριο το πρωί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακούστε. Νομίζω έγινε μία πρόταση συγκεκριμένη. Η πρόταση αυτή...

Με συγχωρείτε που διακόπτω, αλλά αντιλαμβάνομαι ότι φεύγει η αποστολή από τη Γερμανία -ο πρόεδρος της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων του Γερμανικού Κοινοβουλίου δρ Friedbert Pflueger και τα μέλη της επιτροπής από όλα τα πολιτικά κόμματα της Γερμανίας- ήταν εδώ από κάποια ώρα. Η επιτροπή πραγματοποιεί διήμερη επίσκεψη εργασίας. Είχαμε πολύ ουσιαστικές συνομιλίες σήμερα και η επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και ο ομιλών. Είμαι βέβαιος ότι θα συμβάλει αυτή η αποστολή και οι συνομιλίες στις προσπάθειες της δικής μας πλευράς για ένταξη μας στην Ευρώπη και με την ευκαιρία που είναι εδώ και βλέπω ότι αποχωρούν, διότι έχουν άλλες δεσμεύσεις, απλώς θέλω να επισημάνω το γεγονός και να ευχηθώ εκ μέρους όλων σας αυτή η σύντομη παραμονή τους στην Κύπρο να είναι ευχάριστη για τους ίδιους και εποικοδομητική και χρήσιμη.

(Χειροκροτήματα)

Λοιπόν, συνεχίζουμε.

Υπάρχει πρόταση συγκεκριμένη. Δεν πρέπει να εμπλακούμε σε συζήτηση της ουσίας αυτή τη στιγμή. Η πρόταση είναι: δύο προτάσεις νόμου να τεθούν ενώπιον της Βουλής. Αν η Βουλή συμφωνεί ότι πρέπει αμέσως να μελετηθούν, ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη, τότε η Βουλή αποφασίζει, η επιτροπή συνέρχεται, η επιτροπή επανέρχεται με τις εισηγήσεις της και στη συνέχεια η Βουλή αποφασίζει ναι ή όχι επ' αυτών των προτάσεων νόμου. Και επομένως, για να μην καθυστερούμε, διότι πρέπει να προχωρούμε με κάποια σχετική ταχύτητα, χωρίς να θυσιάζουμε βεβαίως την ουσία σήμερα, θέτω σε ψηφοφορία την πρόταση που έχει θέσει ενώπιον της Βουλής ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέας Χρίστου.

Πόσοι είναι υπέρ της πρότασης να κηρυχθούν αυτές οι δύο προτάσεις νόμου ότι επείγουν και επομένως η αρμόδια επιτροπή της Βουλής ...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

...μια διευκρίνιση. Επειδή αυτό το θέμα εκτάκτως έχει παρουσιαστεί, ως κοινοβουλευτική ομάδα δεν είχαμε την ευκαιρία να το μελετήσουμε και γι' αυτό αναφέρω προκαταβολικά ότι η κοινοβουλευτική ομάδα μας, έτσι όπως είναι τώρα, θα αντιμετωπίσει το θέμα όπως νομίζει ορθό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι έξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η πρόταση γίνεται αποδεκτή και παρακαλώ την αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή να ασχοληθεί κατεπειγόντως με αυτές τις δύο προτάσεις νόμου.

Παρακαλώ, ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να κάνω μια εισήγηση, η οποία ίσως διευκολύνει τα πράγματα. Δεν ξέρω ακριβώς τι προτείνει το ΑΚΕΛ με την πρόταση νόμου που έχει, δεν την έχω δει, αλλά έχω τη γνώμη ότι, αν προταθεί τελικά εξαίρεση της υποχρέωσης για όσους χρησιμοποιούν μοτοποδήλατα ιπποδύναμης κάτω των πενήντα cc, ίσως να μην είναι η πιο σοφή λύση. Πιθανότατα, κύριε Χρίστου, να δούμε μήπως θα ήταν πιο σωστό να εισαγάγουμε την επαγγελματική άδεια για την περίπτωση των μοτοποδηλάτων και να εξαιρέσουμε τις υποχρεώσεις...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά. Εγώ νομίζω η επιτροπή να δει οποιαδήποτε εισήγηση υπάρχει. Οποιαδήποτε εισήγηση υπάρχει να τεθεί ενώπιον της επιτροπής.

Κατόπιν αυτής της εξέλιξης, θα σας παρακαλέσω να αρχίσουμε με το Κεφάλαιο Δεύτερο, διότι οι δύο προτάσεις νόμου κατατίθενται τώρα και εγκρίνεται η παραπομπή τους στην αρμόδια επιτροπή.

Ναι, κύριε Συλλούρη.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω πληροφορηθεί ότι στη σύσκεψη των αρχηγών κομμάτων ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ! Παρακαλώ!

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Επειδή, κύριε Πρόεδρε, έχω πληροφορηθεί ότι στη σύσκεψη των αρχηγών των κομμάτων έγιναν πάρα πολλές αναβολές για το Σεπτέμβρη, χωρίς να ρωτηθούμε, δε θίγω το θέμα αρχής ή τάξεως κ.λπ., αλλά δύο από τα θέματα είναι προτάσεις νόμου που αφορούν τα κομπιούτερ για το 2000. Οι ίδιοι οι εγγράψαντες, όταν ήρθε το θέμα στην επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας πριν από λίγες μέρες, μας τόνισαν ότι η επιτροπή έχει ήδη καθυστερήσει. Θα εισηγούμουν στους εισηγητές, αν θα γίνει αυτή η

αναβολή, για να δούμε αυτό το θέμα τον Οκτώβρη, να αποσύρουν τις προτάσεις τους, διότι δεν έχει καμία έννοια να εξετάσουμε τον Οκτώβρη, για να ψηφίσουμε το Νιόβρη, για να εφαρμοστούν το Δεκέμβρη προτάσεις νόμου για το 2000.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ! Εγώ νομίζω ότι έχει ξεπεραστεί αυτό το θέμα. Τελειώσαμε. Κάναμε ψηφοφορία, ελήφθη απόφαση.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Πού κάναμε έτσι ψηφοφορία;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η επιτροπή άρχισε να λειτουργεί.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Είναι για άλλο θέμα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Α, μιλάτε για το...

Ναι, παρακαλώ!

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι ... Είναι γεγονός ότι στη σύσκεψη των εκπροσώπων των κομμάτων -οι αρχηγοί δεν παρουσιάζονται, με εξαίρεση τον κ. Κυπριανού- έγινε μία συζήτηση για την ημερήσια διάταξη και επισημάνθηκαν ορισμένα νομοσχέδια και προτάσεις νόμου, που ενδεχομένως η ψήφισή τους να δημιουργήσει ... να μην είναι έτοιμα καταρχάς ή να προβληθούν διάφορες υπαρκτές δυσκολίες. Μεταξύ αυτών είναι και οι δύο προτάσεις νόμου.

Εμείς εισηγούμαστε, εγώ, ως ένας από τους προτείνοντες, να έρθουμε σ' αυτό το σημείο και, αν πράγματι προκύπτει ότι η πρόταση νόμου στη μορφή που έχει ... Εγώ

δεν την είδα. Ομολογώ, εγώ που την κατέθεσα δεν την είδα στην τελική της μορφή. Όταν θα έρθουμε σ' εκείνο το σημείο -και αυτό εισηγούμαι και για τα άλλα νομοσχέδια και τις προτάσεις νόμου- μπορεί να υπάρχει επιμονή να ψηφιστούν, μπορεί να υπάρχει επιμονή να μην ψηφιστούν. Γιατί να ξεκινήσουμε προκαταβολικά; Να ξεκινήσουμε την ημερήσια διάταξη και στην πορεία αποφασίζουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι αποφάσεις των συσκέψεων των αρχηγών των κομμάτων δεν είναι δεσμευτικές. Επομένως... Εγώ είχα αντιληφθεί ότι μιλούσατε για το ίδιο θέμα, αλλά για οποιοδήποτε θέμα η Βουλή, η ολομέλεια, έχει το δικαίωμα να αποφασίσει. Μπορεί να γίνουν εισηγήσεις για κάποιες αναβολές. Ναι, έχουν συζητηθεί, αλλά, αν υπάρχει επιμονή για συζήτηση και λήψη απόφασης, η Βουλή θα αποφασίσει. Επομένως, η παράκλησή μου είναι... Δεν ξέρω αν λέω κάτι στο οποίο κάποιος είναι αντίθετος, νομίζω η Βουλή η ίδια θα αποφασίσει αν συμφωνεί για αναβολή ή δε συμφωνεί για αναβολή.

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με έχει προλάβει ο κ. Συλλούρης για τις δύο προτάσεις νόμου.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ένα λεπτό, κύριε Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν ξέρω τι θα πει ο κ. Χατζηγιάννης, εάν θα θέσετε θέμα. Επιτέλους θα τηρηθεί η διαδικασία. Η σύσκεψη δεν μπορεί να αφαιρέσει από την ατζέντα κανένα θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό είπα και εγώ.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Έχει σημασία όμως, κύριε Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Μα και εγώ έχω πέντε νομοσχέδια.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Αν όλοι περιφρονούμεθα και αποφασίζετε και διαγράφετε και αναβάλλετε...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δε διαγράφηκε κανένα θέμα.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Αυτό έγινε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ! Κύριοι, αυτή η συζήτηση...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Αυτό έγινε. Τότε θα διεκδικήσω και εγώ τα συνταγματικά μου δικαιώματα και θα ζητήσω τις εκθέσεις. Κυκλοφόρησαν σήμερα και παρακαλώ να σημειωθούν. Θα ζητήσω να αναβληθούν όλα τα θέματα που είναι στις εκθέσεις που πήρα μόλις τώρα, κύριε Πρόεδρε, που μπήκα στη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Δεν υπάρχει ο ανάλογος σεβασμός από τους άλλους συναδέλφους. Όταν περιμένουμε για μήνες ολόκληρους και περιμένουν χιλιάδες κόσμου να ψηφιστεί συγκεκριμένος νόμος και έρχονται διαμιάς και τον διαγράφουν, χωρίς να ρωτήσουν είτε τον πρόεδρο της επιτροπής ή οποιονδήποτε, εγώ ασκώ τα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ! Σας ανακαλώ σε τάξη! Σας παρακαλώ!

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ωραία! Εγώ ασκώ τα συνταγματικά μου δικαιώματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας παρακαλώ! Δε συνηθίζω να αφαιρώ λόγο, αλλά νομίζω ότι είναι πολύ ξεκάθαρα τα πράγματα. Δε βλέπω τίποτα που είναι σοβαρό. Εδώ λήφθηκε απόφαση με ψηφοφορία, η πρόταση η οποία έγινε να πάει στην επιτροπή. Η επιτροπή θα έλθει... Τώρα, όσον αφορά τα άλλα, επαναλαμβάνω: Ουδεμία απόφαση των συσκέψεων δεσμεύει την ολομέλεια της Βουλής.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Δεν είναι γι' αυτό που μιλούσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας παρακαλώ!

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Είναι για άλλο πράγμα που μιλώ, κύριε Πρόεδρε.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη ... Λυπούμαι, κύριε Πρόεδρε, υπάρχει ... Συγγνώμη, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Διαδικασία. Να ζητήσεις το λόγο.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Να ζητήσω το λόγο ή να υπάρχει και κάποια τάξη και κάποια συμπεριφορά;

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Είναι γι' αυτό που λέγω.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εσύ πετάσσεσαι πάνω, επιδεικνύεις συμπεριφορά και κάνεις παρατηρήσεις στους άλλους συναδέλφους; Δεν μπορώ να το καταλάβω τούτο το πράγμα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ακόμα δε γίνατε πρόεδρος της Βουλής.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη, μη συγχύζεσαι. Ο Πρόεδρος της Βουλής σας είπε...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Σας έδωσε το λόγο;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

...”σας ανακαλώ σε τάξη” και επιμένετε.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εμένα;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Βεβαίως, σε σας είπε, αλλά πού να προσέξετε την ώρα που σας παίρνει ο χείμαρρος.

Λοιπόν, εδώ δεν έχει τεθεί τέτοιο θέμα. Και εσείς και ο κ. Συλλούρης κακώς -κατά τη γνώμη μου- και εκτός διαδικασίας θέσατε ανύπαρκτο θέμα. Ο καθένας μπορεί να τοποθετηθεί, αν τεθεί θέμα αναβολής. Ποιος είπε ότι υπάρχει θέμα αναβολής για το Σεπτέμβρη;

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Θα σας εξηγήσω.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Να μη μας εξηγήσετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ! Όταν μπορούμε στη νομοθετική εργασία...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Να μπορούμε στη νομοθετική εργασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όταν μπορούμε στη νομοθετική εργασία, ο καθένας μπορεί να διατυπώσει απόψεις και έχω την εντύπωση ότι στα θέματα στα οποία αναφέρεται ο κ. Χατζηγιάννης, θέματα επιτροπής Παιδείας, υπάρχει κάποια ομοφωνία. Υπάρχει ομοφωνία;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Και ομοφωνία υπάρχει και...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως, ποιο είναι το πρόβλημα;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

... και ανάγκη να ψηφιστούν υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δεύτερο. Να τελειώνουμε με την κατάθεση.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι έχετε διάθεση να ορίσουμε ακόμα μια συνεδρία.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Συλλούρη.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή ο κ. Κατσουρίδης είπε ότι κακώς θέσαμε το θέμα, διότι δεν ετέθη ποτέ έτσι θέμα, εγώ προσωπικά, ως πρόεδρος της επιτροπής Εμπορίου, είχα ειδοποιηθεί επίσημα από τη γραμματέα της επιτροπής ότι έγινε αυτή η αναβολή των δύο θεμάτων, όχι σκέψη. Ε, είναι σκέψεις που μεταφέρουν οι γραμματείς; Τότε έχει πρόβλημα λειτουργίας η Βουλή.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ναι, κύριε Συλλούρη, διότι η τελική απόφαση είναι εδώ που θα ληφθεί.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Έτσι είναι.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Και πρέπει, κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

...επιτέλους αυτό το πράγμα πρέπει να το ξεκαθαρίσουμε. Η σύσκεψη των αρχηγών και εκπροσώπων των κομμάτων λειτουργεί στη βάση του να βοηθήσει το σώμα να μπορεί να είναι αποδοτικότερο στην εργασία του. Δε λαμβάνει αποφάσεις. Εκείνο το οποίο έγινε σήμερα είναι ό,τι γίνεται και σε άλλες περιπτώσεις, να γίνονται κάποιες σκέψεις και κάποιες εισηγήσεις εν σχέσει με το χειρισμό κάποιων θεμάτων.

Σήμερα, είναι γεγονός, λαμβάνοντας υπόψη μια πρώτη αναφορά και εξήγηση για το περιεχόμενο κάποιων νομοσχεδίων που είναι ενώπιόν μας, έγινε σκέψη, επαναλαμβάνω σκέψη, για να αναβληθούν. Δεν υπάρχει απόφαση.

Και αν κάποιοι συνάδελφοι -και με λόγους ισχυρούς, τους οποίους αντιλαμβάνομαι ή και για οποιουσδήποτε λόγους- έχουν ένσταση στην κάποια εισήγηση, η οποία έγινε όχι για να υπερκαλύψει ή να υποκαταστήσει το ρόλο οποιουδήποτε, τότε, αν αυτή η

οποιαδήποτε εισήγηση ή και λόγοι τεθούν υπόψη μας, οπωσδήποτε ανατρέπουν τη δική μας εισήγηση, που δεν είναι απόφαση.

Αυτό να είναι καθαρό. Δεν έχουμε αποφασίσει τίποτα που να υποκαθιστά ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι καθαρότατο! Το είπα έξι φορές ως τώρα! Έβδομη, είναι καθαρότατο! Αν υπάρχει απόφαση και προτίμηση να μη γίνεται σύσκεψη των αρχηγών των κομμάτων, για να γίνεται ευκολότερα η δουλειά, πέστε το. Δεν έχω καμιά αντίρρηση.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Εγώ το εισηγούμαι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όμως είναι ξεκάθαρο ότι οι συσκέψεις είναι για να υποβοηθήσουν το έργο της Βουλής, χωρίς να σημαίνει ότι η κατάληξη πάνω σε διάφορα θέματα περί αναβολής ή μη αναβολής δεσμεύουν το σώμα. Το σώμα αποφασίζει για όλα. Είναι ξεκάθαρο το θέμα.

Λοιπόν, υπό το φως του τι προηγήθη, προχωρούμε με το Κεφάλαιο Δεύτερο: Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων είναι όπως αυτή έχει διανεμηθεί στους βουλευτές.

Τίτλος νομοσχεδίων, κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
1) Ο περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.	Εξωτερικών	Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 7)	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

του 1999.

3)	Έκθεση του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 2 του νόμου 74/88.	Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Εμπορίου και Βιομηχανίας

Προτάσεις νόμου:

	Κατατέθηκε	Παραπέμπεται	
	από	στην επιτροπή	
1)	Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999.	Ευάγγελο Σαμμούτα, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου	Συγκοινωνιών και Έργων
2)	Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1999.	Αντρέα Χρίστου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ- Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και Νίκο Πιπτοκοπίτη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου	Συγκοινωνιών και Έργων
3)	Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Εκτάκτων	Αβραάμ Αντωνίου, βουλευτή εκλογικής	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

Υπαλλήλων στη Δημόσια και	περιφέρειας	
Εκπαιδευτική Υπηρεσία	Λευκωσίας	
(Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος		
του 1999.		
4) Ο περί της Διαδικασίας	Πρόδρομο	Οικονομικών και
Πρόσληψης Εκτάκτων	Προδρόμου,	Προϋπολογισμού
Υπαλλήλων στη Δημόσια και	βουλευτή εκλογικής	
Εκπαιδευτική Υπηρεσία	περιφέρειας	
(Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος		
Λευκωσίας		
του 1999.		

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχει οποιαδήποτε διαφωνία -και δε βλέπω να υπάρχει- επανερχόμεθα στο πρώτο θέμα, που είναι η νομοθετική εργασία.

Ήθελα σ' αυτό το σημείο να υποδείξω το εξής: Και πάλι δεν είστε δεσμευμένοι. Οι σκέψεις σήμερα στη σύσκεψη των αρχηγών των κομμάτων -νομίζω θα βοηθήσει τη συνεδρία, αν το αναφέρω- είναι ότι, ό,τι δε θεωρείται επείγον και ό,τι περίπου έχει παρουσιαστεί ή παρουσιάζεται χωρίς την αναγκαία μελέτη και προεργασία, θα ήταν προτιμότερο να αναβληθεί για την επόμενη σύνοδο, χωρίς τούτο να σημαίνει ότι αφαιρεί από οποιονδήποτε το δικαίωμα να έχει αντίρρηση, να εγείρει το θέμα, να γίνει συζήτηση και να ληφθεί απόφαση. Έχουμε ογδόντα δύο θέματα. Ο αριθμός να μη φοβίζει, γιατί υπάρχουν αρκετά θέματα που είναι κανονισμοί, που έχουν αποσυρθεί από την εκτελεστική εξουσία και θα επανεξεταστούν σε επόμενη συνεδρία στη νέα σύνοδο. Όμως να αρχίσουμε κανονικά με τη νομοθετική εργασία, ένα προς ένα τα θέματα, και ο καθένας μπορεί να πει ό,τι θέλει ανάλογα.

Αυτή τη στιγμή θα ήθελα να χαιρετίσω την παρουσία του προέδρου της Μικτής Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων του Ιρλανδικού Κοινοβουλίου και των μελών της επιτροπής. Και με την αντιπροσωπία της Ιρλανδίας είχαμε πάρα πολύ χρήσιμες συνομιλίες και η επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και ο ομιλών και θα ήθελα ξανά να χαιρετίσω την παρουσία τους στη Βουλή και να τους ευχηθώ ευχάριστη παραμονή στην Κύπρο. Σίγουρα οι συνομιλίες υπήρξαν εποικοδομητικές και χρήσιμες. Είναι απέναντί σας η αντιπροσωπία.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτο θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι “Ο περί Εντάξεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”. Πρόταση νόμου. Η έκθεση έχει διαβαστεί .

Παρακαλώ, ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το ακανθώδες αυτό πρόβλημα είναι γνωστό πόσες συζητήσεις έχει δημιουργήσει, έχει προκαλέσει σε αυτό το σώμα. Οπωσδήποτε, αν ξεκινήσουμε να συζητούμε το θέμα, όπως είναι στην ουσία της η πρόταση, θα δημιουργήσει και πάλι και από πλευράς χρόνου και από πλευράς διαλόγου κάποια ένταση αχρείαστη. Κάποιες σκέψεις υπάρχουν από διάφορες πλευρές. Κάποιες εξελίξεις εν σχέσει με την πρόθεση της κυβέρνησης φαίνεται ότι μπορούν να διαμορφωθούν σε μια κοινή θέση σε κάποιο στάδιο. Γι’ αυτό η παράκλησή μου είναι να μετατεθεί σήμερα από την ημερήσια διάταξη, να μετατεθεί, όχι να αναβληθεί, μέχρις ότου διαμορφωθεί κάποια σχετική τελική πρόταση, που να αντιμετωπίζει το πρόβλημα και πρακτικά και στα πλαίσια του συντάγματος. Δηλαδή, απλώς εισηγούμαι μετάθεση όσον αφορά την ημερήσια διάταξη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αντωνίου.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός ότι αυτό το θέμα είναι μπροστά μας από έξι, οκτώ μήνες. Το έχουμε συζητήσει στην επιτροπή Οικονομικών κατ' επανάληψη μεταξύ μας και δυστυχώς όλες οι προσπάθειες που έγιναν μέχρι τώρα με την εκτελεστική εξουσία, για να υποβάλει προς τη Βουλή οποιαδήποτε πρόταση, δεν κατέληξαν πουθενά. Η δική μας κοινοβουλευτική ομάδα βλέπει ότι και η μετάθεση του θέματος δε δημιουργεί δυνατότητες διαφοροποίησης των προτάσεων που είναι μπροστά μας.

Η θέση της δικής μας ομάδας είναι να υποστηρίξει αυτή την πρόταση νόμου στα δύο της σκέλη, όπως είναι στην έκθεση, και δε βλέπω πώς θα μπορεί να αλλάξει αυτή τη θέση της, αλλά βεβαίως θα ακούσουμε και άλλες πλευρές πώς αντιμετωπίζουν το θέμα. Συνεπώς, η δική μας θέση είναι μάλλον να προχωρήσουμε στη συζήτηση και στην ψήφιση αυτών των προτάσεων νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είναι το ίδιο όπως την προηγούμενη φορά που συζητούμε, διότι εγώ έχω μια τροποποίηση νόμου και δεν τη βλέπω να αναφέρεται στο υπ' αριθμόν 1 θέμα της ημερήσιας διάταξης. Αναφέρεται στο υπ' αριθμόν 10. Ισχύει και για τα δύο βεβαίως. Και πρώτα θα συζητηθεί η δική μου τροποποίηση και σπεύδω να πω -καλά είναι να λέει ο κ. Αντωνίου ότι έχει συζητηθεί επανειλημμένως και οι θέσεις είναι γνωστές- αλλά μόνο εγώ ακούω τις απόψεις των εκτάκτων να λένε "είσαι ο μόνος που είσαι εναντίον μας". Και βέβαια το οξύμωρο είναι ότι είμαι ο μόνος που είμαι υπέρ τους, διότι εγώ θέλω να καταργηθεί ο νόμος που να επιλέγουμε σε ποιους θα παρατείνεται η υπηρεσία και ποιους θα διώχνουν. Ή όλοι ή κανένας, λέω εγώ. Μόνο εγώ το λέω.

Επομένως, κύριε Αντωνίου, και αν έχει εξαντληθεί, όχι, λυπούμαι πάρα πολύ, διότι όποιους από εσάς συναντήσουν οι έκτακτοι τούς λένε ότι ο κ. Παπαδόπουλος είναι εναντίον και δεν τους λένε ότι ο μόνος που είναι υπέρ είναι ο κ. Παπαδόπουλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Αντωνίου.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Να διευκρινίσω το εξής: Κύριε Παπαδόπουλε, πρώτα-πρώτα, αν αναφέρεστε σε εμένα, ποτέ δεν έχω πει σε κανέναν από τους εκτάκτους ποιος είναι υπέρ του και ποιος είναι εναντίον του. Το δεύτερο που πρέπει να πω είναι ότι η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου είναι μέρος της προτάσεως που καλύπτει η έκθεση του θέματος υπ' αριθμόν 1.

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Αντωνίου, γράφει εδώ "τροποποίηση όσον αφορά το θέμα υπ' αριθμόν 10". Είναι και για το 10, αλλά κατά κύριο λόγο είναι στο 1. Και αν εγκριθεί η πρότασή μου στο 1, δε χρειάζεται να μπει στο άλλο.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Λέω ότι η πρότασή σας είναι ... γι' αυτό μπορεί να τη βάλετε σε ψηφοφορία και αν περάσει, περνά. Αν δεν περάσει ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, επειδή μπορεί να πάρει πολλή ώρα αυτή η συζήτηση, η εισήγησή μου είναι να γίνει αποδεκτή η εισήγηση του κ. Δημητρίου. Να το αφήσουμε πιο ύστερα, για να ολοκληρωθούν οι διαβουλεύσεις. Αυτό θα το συζητήσουμε εντός της ημέρας. Δε μιλούμε για αναβολή. Θα το συζητήσουμε εντός της συνεδρίας αυτής, την ώρα που θα ολοκληρωθούν οι διαβουλεύσεις. Μόλις ολοκληρωθούν οι διαβουλεύσεις, παρακαλώ να ενημερωθώ, για να χειριστώ ανάλογα το θέμα.

Τα θέματα υπ' αριθμόν 2 και 3 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Λιπασμάτων Νόμος του 1999" και "Οι περί Λιπασμάτων Κανονισμοί του 1999" αναβάλλονται.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Αξιωματούχων του Κράτους και Άλλων Προσώπων (Δήλωση και Έλεγχος Περιουσίας) Νόμος του 1999". Είναι η αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας που αφορά το νόμο που ψήφισε η Βουλή για το πόθεν έσχες. Αντιλαμβάνομαι από την έκθεση ότι όλες οι πλευρές επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν ως προς το αν δέχονται ή όχι την αναπομπή του Προέδρου κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια σήμερα. Επίσης, βλέπω ότι η επιτροπή είναι διατεθειμένη να δεχθεί τη νομοτεχνική διόρθωση κάποιων σημείων που φαίνεται ότι χρήζουν τέτοιας διόρθωσης, σύμφωνα με εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέα, η οποία περιλαμβάνεται στην επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση στο σώμα.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς ως μέλη αυτής της επιτροπής δεν έχουμε πάρει ακόμα αυτή την έκθεση. Παρακαλώ να μας δοθεί έστω και τώρα. Δεν έχω ένσταση για να προχωρήσετε, αλλά έστω και τώρα... για να δούμε τι ενεγράφη. Γιατί, αν αυτό που λέτε ενεγράφη, δεν έγινε τέτοια συμφωνία στην επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Είναι γεγονός, κύριε Πρόεδρε, πριν προβώ στην ανάγνωση της έκθεσης, ότι με τα όσα έχετε πει δημιουργείται κάποια παρεξήγηση, η οποία πρέπει να αρθεί, αν προσέξουν οι συνάδελφοι το περιεχόμενο της έκθεσης που θα διαβάσω.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για τον αναπεμφθέντα νόμο που τιτλοφορείται “Ο περί Αξιωματούχων του Κράτους και Άλλων Προσώπων (Δήλωση και Έλεγχος Περιουσίας) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος	Αριστοφάνης Γεωργίου
Καίτη Κληρίδου	Χριστόδουλος Βενιαμίν
Ρίκκος Ερωτοκρίτου	Στάθης Κιπτής
Γιαννάκης Αγαπίου	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών επανεξέτασε σε σημερινή συνεδρία της τον πιο πάνω νόμο, που ψήφισε η Βουλή στις 10 Ιουνίου 1999, ύστερα από αναπομπή του που έγινε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατ’ επίκληση του άρθρου 51.1 του συντάγματος.

Οι κυριότεροι λόγοι της αναπομπής, όπως αναφέρονται στη σχετική επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας με ημερομηνία 30 Ιουνίου 1999 προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- 1) Η μεγάλη επέκταση του κύκλου των ελεγχόμενων προσώπων σε σχέση με το αρχικά κατατεθέν στη Βουλή κυβερνητικό νομοσχέδιο καθιστά την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του αναπεμφθέντος νόμου προβληματική.
- 2) Το άρθρο του αναπεμφθέντος νόμου με το οποίο προβλέπεται ότι ο διορισμός από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας του προέδρου και των μελών του Συμβουλίου Ελέγχου που καθιδρύεται με το νόμο αυτό θα υπόκειται στην έγκριση της Βουλής των Αντιπροσώπων είναι αντισυνταγματικό, γιατί συνεπάγεται συμμετοχή της Βουλής στην άσκηση εκτελεστικής εξουσίας από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και συγκρούεται με την αρχή της διακρίσεως των εξουσιών.

- 3) Η εξομοίωση του τρόπου ελέγχου του προέδρου και των μελών του Ανώτατου Δικαστηρίου, αλλά και των μελών των κατώτερων δικαστηρίων, με τον έλεγχο που θα ασκείται επί των υπόλοιπων ελεγχόμενων πλήττει την κατοχυρωμένη από το σύνταγμα ανεξαρτησία των δικαστικών λειτουργών. Τα πρόσωπα αυτά και κατά λογική συνέπεια όσοι από τους ελεγχόμενους υπηρετούν με βάση το σύνταγμα “υφ’ ους όρους οι δικασταί του Ανωτάτου Δικαστηρίου”, δηλαδή ο Γενικός Εισαγγελέας και ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, πρέπει να εξαιρεθούν από τις διατάξεις του αναπεμφθέντος νόμου και ο έλεγχός τους να ρυθμιστεί διαφορετικά.
- 4) Η αποκάλυψη προσωπικών στοιχείων και ειδικότερα περιουσιακών στοιχείων συνιστά επέμβαση στο δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής, που κατοχυρώνεται από το άρθρο 15 του συντάγματος και από το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία έχει κυρωθεί από την Κυπριακή Δημοκρατία με το Νόμο 39 του 1962 και ως εκ τούτου έχει επαυξημένη τυπική ισχύ έναντι της εσωτερικής νομοθεσίας. Η διάταξη για δημοσιοποίηση των δηλώσεων των ελεγχόμενων πρέπει επομένως να απαλειφθεί.
- 5) Η συμπερίληψη στον κύκλο των ελεγχόμενων άλλων προσώπων, που δεν ασκούν κρατική εξουσία, όπως είναι οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων και οι διευθυντές των μέσων μαζικής ενημέρωσης, οι αρχισυντάκτες, οι εκδότες εφημερίδων κ.ά., συνιστά επέμβαση στην ιδιωτική ζωή των προσώπων αυτών, η οποία δεν μπορεί να αιτιολογηθεί σύμφωνα και με όσα έχουν προαναφερθεί για το άρθρο 15.2 του συντάγματος και το άρθρο 8.2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

- 6) Ο όρος “διευθυντές νομικών προσώπων και οργανισμών δημοσίου δικαίου”, οι οποίοι επίσης είναι ελεγχόμενοι σύμφωνα με τον αναπεμφθέντα νόμο, δημιουργεί αμφιβολίες ως προς το ποιοι στην πραγματικότητα θα υπέχουν υποχρέωση για δήλωση περιουσιακής κατάστασης με βάση αυτόν.
- 7) Στα άρθρα 5(2) και 13(3) του αναπεμφθέντος νόμου πρέπει να γίνουν κάποιες φραστικές διορθώσεις, οι οποίες εξυπηρετούν καλύτερα την αποτελεσματική εφαρμογή του νόμου αυτού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, επανεξετάζοντας τον αναπεμφθέντα, σύμφωνα με τα πιο πάνω, νόμο και όλους τους λόγους στους οποίους στηρίχθηκε η εν λόγω αναπομπή, άκουσε τις θέσεις του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο οποίος κλήθηκε ενώπιόν της και ο οποίος εξέθεσε τις απόψεις του σε σχέση με τα άρθρα που επισύρουν αντισυνταγματικότητα. Περαιτέρω, ενημερώθηκε για τους λόγους αναπομπής που αναφέρονται στις παραγράφους 6 και 7 πιο πάνω, οι οποίοι σύμφωνα με την άποψή του αποσκοπούν σε διόρθωση των αντίστοιχων άρθρων για καλύτερη νομοτεχνική διατύπωσή τους.

Με βάση τη συζήτηση που διεξήχθη, κατά την επανεξέταση του όλου θέματος, όλες οι πλευρές που παρέστησαν στη συνεδρία της επιτροπής αποφάσισαν να τοποθετηθούν τελικά ως προς το αν αποδέχονται ή όχι την αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας για όλους τους λόγους που προτάσσονται και αφορούν θέματα ουσίας του αναπεμφθέντος νόμου κατά τη συζήτηση του όλου θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

Ως προς τους λόγους που αναφέρονται στη σχετική επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας στις παραγράφους 10, 11 και 12 αυτής και σύμφωνα με την οποία ο όρος “διευθυντές νομικών προσώπων και οργανισμών δημοσίου δικαίου” δημιουργεί αμφιβολίες, αλλά και ως προς τις προτεινόμενες φραστικές διορθώσεις για καλύτερη

εφαρμογή του νόμου, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών αποδέχεται την αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας και ειδικότερα εισηγείται τη διόρθωση του πιο πάνω όρου, ώστε αυτός να αναφέρεται ως “γενικοί διευθυντές νομικών προσώπων και οργανισμών δημοσίου δικαίου”.

Κύριε Πρόεδρε, ως πρόεδρου της επιτροπής να μου επιτρέψετε να πω λίγα λόγια σχετικά με το θέμα, όπως σήμερα παρουσιάζεται, δηλαδή το θέμα της αναπομπής.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως θυμάστε, κατά τη μακρά συζήτηση αυτού του νόμου όπως είναι σήμερα, νομοσχέδιο ήταν τότε, είχαν εκφραστεί πολλές επιφυλάξεις εν σχέσει με αρκετές πρόνοιες. Δεν πρόκειται να επαναλάβω τα επιχειρήματα ή να συνοψίσω τα όσα έχουν λεχθεί κατά τη συζήτηση εκείνη. Όμως το γενικό συμπέρασμα το οποίο βγήκε ήταν ότι κάπου αυτός ο νόμος με την πίεση από το κλίμα που δημιουργήθηκε είχε ατέλειες και ελλείψεις. Και μάλιστα ήταν και η άποψη εκείνων που ψήφισαν το νόμο να τον ψηφίσουμε επιτέλους και να επανέλθουμε σε κάποιο στάδιο, για να τον διορθώσουμε εκεί που επιβαλλόταν να γίνει διόρθωση.

Ήταν με αυτό το πνεύμα και με αυτές τις επιφυλάξεις που αντιλαμβάνομαι ότι και εκείνοι που τον ψήφισαν τον ψήφισαν, ως είχε τροποποιηθεί στο τέλος με τις διάφορες τροπολογίες. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει αναπέμψει αυτό το νόμο. Εκείνη η πίεση, η οποία υπήρχε τότε και μάλιστα βάρυνε και τη Βουλή και τον καθένα ξεχωριστά με όλα τα υπονοούμενα που ακούγονταν κατά καιρούς, έχω τη γνώμη ότι έχει εκλείψει. Και αν το κλίμα που υπάρχει σήμερα εν σχέσει με το τι είναι ο καθένας εκτός της Βουλής... και εκείνοι που δε γνώριζαν το θέμα εντός της Βουλής είχαν τότε πάρει τη θέση όπως την είχαν πάρει με βάση εκείνο το κλίμα, εφόσον έχει διαφοροποιηθεί, έχουμε όλη την άνεση εκείνα που θέλαμε να κάνουμε τότε να τα κάνουμε τώρα. Δηλαδή, αν δεχθούμε την αναπομπή και επανέλθουμε το Σεπτέμβριο, για να το δούμε πιο νηφάλια και χωρίς εκείνη την πίεση, επαναλαμβάνω, ούτε ακόμη λαμβάνοντας

υπόψη, μπορώ να πω, πλήρως και τους λόγους της αναπομπής αλλά αυτόβουλα και μόνοι μας, και αν ακόμη δεν είχε αναπεμφθεί, να δούμε πώς μπορούμε να διορθώσουμε όλα εκείνα τα οποία επισημάνθηκαν ότι αποτελούσαν κενά, ελλείψεις και μειονεκτήματα του νόμου, νομίζω ότι θα είμαστε πιο αποτελεσματικοί και πιο ουσιαστικοί στη νομοθετική μας δουλειά.

Τώρα, αν ακολουθήσουμε τη θέση της απόρριψης της αναπομπής, σημαίνει ότι ο Πρόεδρος θα πρέπει να το αναφέρει στο Ανώτατο Δικαστήριο. Εκεί θα βγουν κάποια πορίσματα και δέχομαι τη θέση ότι τουλάχιστο θα είναι τελεσίδικα. Ναι, όμως εμείς ξέρουμε ήδη από τις τοποθετήσεις που έγιναν ότι κάποια θέματα το Ανώτατο Δικαστήριο θα τα βρει πράγματι ότι είναι αντισυνταγματικά. Τοποθετηθήκαμε κάποιοι επ' αυτού. Γιατί αυτά τα αντισυνταγματικά σημεία ή πρόνοιες να μην τα δούμε με νηφαλιότητα, επαναλαμβάνω, τον Οκτώβριο, όταν θα ανοίξει η Βουλή και να περάσουμε μέσα από αυτή τη διαδικασία; Και αν επιμένουμε, η πλειοψηφία της Βουλής, στην υιοθέτηση αυτών των προνοιών των αμφιλεγόμενων, τότε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να ασκήσει το δικαίωμά του να κάνει την αναφορά του στο Ανώτατο. Υπάρχει ενδεχόμενο -και πάλι για να δούμε την προοπτική των πραγμάτων- μετά την οποιαδήποτε τελεσίδικη απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου να επανέλθουμε εδώ πάλι και να κάνουμε αυτό το οποίο μπορεί να κάνουμε εκ των προτέρων και δυνατόν να λύσει και το πρόβλημα της αντισυνταγματικότητας, το οποίο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να λάβει υπόψη και να μην τον αναπέμψει και έτσι να κλείσουμε αυτό τον κύκλο χωρίς πολλές περιπλοκές.

Γι' αυτό η δική μου εισήγηση ως προέδρου της επιτροπής αλλά και ως απλού βουλευτή είναι, αντί να απορρίψουμε την αναπομπή, να την εγκρίνουμε με αυτή την επιφύλαξη. Να τα δούμε ξανά όχι διότι, επαναλαμβάνω, υπάρχουν οι λόγοι της αναπομπής, αλλά διότι και εμείς μόνοι μας αυτόβουλα, όταν συνεζητείτο το θέμα,

είπαμε ότι χρειάζεται να το ξαναδούμε, για να το δούμε μέσα στον Οκτώβριο και ανάλογα να αποφασίσουμε. Και αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας βρει και τότε, με την τελική τοποθέτηση της Βουλής, ότι υπάρχουν σημεία αντισυνταγματικότητας, τότε να κάνει την αναφορά του απευθείας και να μην κάνει αναπομπή, για να έχουμε επανάληψη μάλλον νέας διαδικασίας.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, εμείς θα επιμένουμε στο νόμο, όπως τον έχει ψηφίσει η Βουλή, απορρίπτοντας την αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας. Φθάνουμε σε αυτό το αποτέλεσμα με μέρος των ίδιων επιχειρημάτων που λέει ο κ. Δημητρίου, αλλά από την ανάποδη.

Οι συνάδελφοι θα θυμούνται ότι, όταν ήρθε από την επιτροπή το νομοσχέδιο, κατά τη γνώμη μου ισοζυγισμένο και μελετημένο, ώστε οι πιθανότητες να περιλαμβάνει πρόνοιες αντισυνταγματικές ελάχιστες, που κατά πάσα πιθανότητα θα λυγούσε στην επικύρωσή του και από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και από το Ανώτατο Δικαστήριο, η Βουλή δε δέχθηκε την εισήγηση, την οποία είχε υποβάλει η ομάδα μου, να εγκριθεί ο νόμος όπως έχει και, αφού έτσι και αλλιώς για την εφαρμογή του έπρεπε να παρέλθει κάποιο χρονικό διάστημα, σε αυτό το χρονικό διάστημα οι εισηγήσεις των συναδέλφων για τροποποιήσεις ή για προσθήκες άρθρων που είχαν κάνει να μπορούσαν να εξεταστούν με νηφαλιότητα. Εγώ νομίζω πάντα τους εξετάζουμε με νηφαλιότητα, αλλά εννοούσα με περισσότερη άνεση, για να μπορέσουμε τουλάχιστον εκεί που ήταν να συζητηθούν αυτές οι πρόνοιες να διαμορφωθούν κατά τρόπο που να μην προσκρούει σε βασικές συνταγματικές πρόνοιες και να είναι αντισυνταγματικός ο νόμος. Δεν έγινε

αποδεκτή εκείνη η πρόταση. Τώρα την ακούω να επαναλαμβάνεται από τον κ. Δημητρίου μόνο για τα θέματα τα οποία η εκτελεστική εξουσία, κατά κύριο λόγο, περιλαμβάνει στην αναπομπή της.

Εδώ να κάνω δύο διευκρινίσεις: Το νομοσχέδιο το οποίο κατατέθηκε από την κυβέρνηση, υποθέτω μετά από έγκριση του Γενικού Εισαγγελέα, υποθέτω, χωρίς να περιλαμβάνει αντισυνταγματικές πρόνοιες, ως νόμος περιλαμβάνει έξι από τους δέκα λόγους αναπομπής, τους οποίους τώρα, μετά που ψήφισε το νομοσχέδιο η Βουλή χωρίς να τροποποιήσει αυτά τα άρθρα, κρίνει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κατά συμβουλή του Γενικού Εισαγγελέα ότι προσκρούουν σε συνταγματικές πρόνοιες. Πότε είχαν δίκαιο; Τότε που το έστειλαν ως συνταγματικό ή τώρα που, μετά που τις ενέκρινε η Βουλή τις δικές τους πρόνοιες, ανακαλύπτουν ότι πιθανώς να προσκρούουν σε συνταγματικές πρόνοιες; Γιατί το λέω αυτό το πράγμα; Τίποτε το επιλήψιμο δεν υπάρχει να έκανε δεύτερες σκέψεις η κυβέρνηση και να ήρθε με δεύτερες σοφότερες σκέψεις.

Λέω όμως ότι, ακόμα και αν τροποποιηθεί το νομοσχέδιο μερικώς μετά την αναπομπή και όπως εισηγείται η κυβέρνηση, αν δεχθούμε τους λόγους της αναπομπής, παραμένει πάντα σε αμφισβήτηση ότι αρκετές πρόνοιες αυτού του νομοσχεδίου θα κριθούν αντισυνταγματικές. Άρα δε διορθώνουμε τίποτε με το να απαλείψουμε τέσσερις ή πέντε από τις προτάσεις, για να κάνουμε δεκτή την αναπομπή του Προέδρου, και άρα να πάει στο Προεδρικό Μέγαρο, που πιθανώς έτσι ή αλλιώς θα γίνει η αναφορά στο Συνταγματικό Δικαστήριο. Αν όμως δε γίνει αναφορά στο Συνταγματικό Δικαστήριο, τι θα γίνει; Σε τρεις μήνες όλες αυτές οι εκατοντάδες, μερικοί λένε είναι χιλιάδες, των προσώπων που καλύπτονται πρέπει να υποβάλουν τις δηλώσεις τους, διότι η κυβέρνηση οφείλει να υποβάλει τους κανονισμούς για τη λειτουργία της επιτροπής για την υποβολή αυτών των δηλώσεων. Ο ένας πολίτης από τις χιλιάδες που θα κρίνει ότι

ο νόμος είναι αντισυνταγματικός θα πάει στο Συνταγματικό Δικαστήριο και θα κηρυχθεί αντισυνταγματικός πότε; Αφού στο μεταξύ έχουν διοριστεί τα πέντε μέλη της επιτροπής σε ανώτατες κλίμακες και πρόσωπα ανώτατου επιπέδου επαγγελματικής υπόστασης και ηθικής και επομένως αυτοί οι άνθρωποι μπορεί είτε να αλλάξουν τη σταδιοδρομία τους είτε να δεχτούν διορισμό. Και διορισμό επί συμβολαίω, παρακαλώ, επί πενταετία ή να παραιτηθούν από θέσεις τις οποίες κατέχουν, για να αναλάβουν αυτή την τιμητική θέση, για να κηρυχθεί ο νόμος μετά έξι μήνες ή οποτεδήποτε προσφύγει ο ένας πολίτης αντισυνταγματικός, όχι αναγκαστικά για τις πρόνοιες που τώρα έχουμε τροποποιήσει ή που μπορούμε να τροποποιήσουμε αλλά για άλλες πρόνοιες.

Είναι η άποψη η δική μου ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, που με το σύνταγμα είναι ο θεματοφύλακας της συνταγματικής τάξης, εκεί που έχει αμφιβολία αν ένας νόμος είναι συνταγματικός ή όχι έχει καθήκον, έχει υποχρέωση να ακολουθήσει τη μόνη πορεία που μπορεί να διαλευκάνει τελεσίδικα τη βεβαιότητα του νόμου. Και όσοι είναι δικηγόροι ξέρουν τι σημαίνει να υπάρχει βεβαιότητα του νόμου.

Φοβούμαι ότι, αν τροποποιήσουμε το νόμο αποδεχόμενοι μέρος της αναπομπής, δε θα έχουμε αυτή τη βεβαιότητα του νόμου ούτε εμείς ούτε οι πολίτες ούτε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Και αυτό νομίζω θα οδηγήσει, πρώτον, στην υπόσκαψη της εγκυρότητας του νόμου, δεύτερον, στη δημιουργία σύγχυσης μεταξύ των πολιτών ως προς το ποιοι καλύπτονται και ποιοι δεν καλύπτονται, πώς πρέπει να καλυφθούν, τι δικαιώματα έχουν κάτω από το σύνταγμα και κάτω από το νόμο. Και κάποιος πολίτης θα προσφύγει;

Γι' αυτό η δική μου εισήγηση είναι ότι η Βουλή θα επιμένει στο νομοσχέδιο που ψήφισε σε νόμο στην περασμένη συνεδρία. Δηλαδή, θα επιμένει στο νόμο που έχει εγκρίνει με πλειοψηφία ή άλλως πως· και δεν έχει σημασία βεβαίως. Όταν εγκρίνεται ο νόμος, είτε με πλειοψηφία -κύριε Ηλιάδη, το λέω ειδικώς για εσάς, για να καθησυχάσετε-

όταν εγκρίνεται ο νόμος, είτε με μία ψήφο εγκρίνεται είτε ομόφωνα, την ίδια ισχύ έχει και την ίδια εγκυρότητα. Το λέω για να καθησυχάσετε ότι αμφισβητώ αυτή τη θεωρία, ότι τότε όντως ο Πρόεδρος θα υποβάλει την αναφορά, για να ξέρουμε εμείς με βεβαιότητα ποιες είναι οι υποχρεώσεις του πολίτη, ποια είναι τα δικαιώματα του πολίτη, ποιες πρόνοιες είναι συνταγματικές ή αντισυνταγματικές.

Θα τελειώσω με ακόμα ένα σημείο, κύριε Πουργουρίδη. Δε θα αργήσω. Εγώ σήμερα δεν ήμουν στην επιτροπή Νομικών που εξέτασε αυτό το θέμα, γιατί, πρώτον, στην επιτροπή Εξωτερικών βλέπαμε την αντιπροσωπία των βουλευτών από τη Γερμανία και μετά, η ώρα 10.30 μ.μ., μέχρι ώρας προχωρημένης ήμαστε σε συνεδρία μαζί με τον Πρόεδρο της Βουλής, την καθιερωμένη συνεδρία που κάνουν οι εκπρόσωποι των κομμάτων και οι αρχηγοί των κομμάτων, αν έρχονται, όταν έρχονται. Επομένως, εγώ δε συμφωνώ ότι οι τροποποιήσεις που έγιναν είναι οι μόνες λογικές και αναγκαίες ή ότι δείχνουν συνέπεια. Για παράδειγμα, ένας από τους λόγους αναπομπής είναι ότι πρόσωπα τα οποία δεν ασκούν κρατική εξουσία, αλλά που είναι ανεξάρτητοι, δεν πρέπει να περιλαμβάνονται στο νόμο. Ένας τέτοιος είναι ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, για παράδειγμα. Είναι ο Γενικός Ελεγκτής. Είναι διάφοροι άλλοι αξιωματούχοι, για να μην κάνουμε τώρα απαρίθμηση. Άρα, κατά τη γνώμη μου, είναι αδύνατον να ανθολογήσουμε τέσσερις ή πέντε πρόνοιες από όσες έχει αναπέμψει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και να πούμε “α, αν διορθώσουμε αυτές τις πέντε, τότε ο νόμος είναι εντάξει”, γιατί τότε τι γίνεται; Τότε σημαίνει ότι ηθελημένα εξετάσαμε, σταθμίσαμε τους λόγους της αναπομπής, επιλέξαμε από τους λόγους της αναπομπής μερικούς και απορρίψαμε τους άλλους, πράγμα που πιστεύω δεν έγινε.

Καταλήγω ότι η δική μας εισήγηση είναι να απορριφθεί η αναπομπή του Προέδρου. Εμείς θα επιμένουμε στο νόμο ακριβώς όπως τον είχε ψηφίσει η Βουλή την περασμένη συνεδρία και νομίζω ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, που είμαι βέβαιος ότι

έχει πλήρη επίγνωση και των δικαιωμάτων του και των υποχρεώσεών του ως θεματοφύλακα του συντάγματος και της νομιμότητας, ναι, θα κάνει αναφορά στο δικαστήριο που είναι το μόνο όργανο της Δημοκρατίας που μπορεί να δώσει βεβαιότητα νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή έχουν λεχθεί όλα τα επιχειρήματα, νομίζω ότι δεν ωφελεί να επαναλαμβάνουμε ο ένας τον άλλο. Είναι πράγματι εντυπωσιακό το γεγονός ότι οι ίδιες διατάξεις οι οποίες προτάθηκαν από την Εισαγγελία και την κυβέρνηση προτάθηκαν ως συνταγματικές και σήμερα χαρακτηρίζονται ως αντισυνταγματικές, εξ ου και καλείται η Βουλή να τις αναθεωρήσει.

Επειδή εγείρονται όλα τα θέματα τα οποία έχει αναφέρει ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος, επειδή βεβαιότητα και εγκυρότητα μπορεί να υπάρξει μόνο ύστερα από απόφαση του δικαστηρίου, μετά από αναφορά του Προέδρου της Δημοκρατίας, δε νομίζω ότι υπάρχει λόγος να καθυστερούμε τις διαδικασίες, να πηγαίνει και να έρχεται ανάμεσα στη Βουλή και το Προεδρικό, για να καταλήξει τελικά στο δικαστήριο, το οποίο τελικά θα αποφανθεί ύστερα από κάποια αίτηση κάποιου πολίτη, γιατί υπάρχουν πολίτες που σίγουρα θα προσφύγουν, επηρεαζόμενοι, που θεωρούν ότι κακώς περιλαμβάνονται στις διατάξεις του νομοθέτηματος. Άρα δε βλέπω ότι υπάρχει πιο συνετή και πιο ασφαλής οδός από το να επιμείνουμε στο νομοθέτημα, ως το έχουμε ψηφίσει, και ακολούθως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ασκώντας τις εξουσίες του, να ρωτήσει το δικαστήριο, το οποίο θα αποφανθεί αν και σε ποια σημεία είναι αντισυνταγματικό το νομοθέτημα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πραγματικά μου προκαλεί κατάπληξη, πρώτον, η στάση του προέδρου της επιτροπής Νομικών και, δεύτερον, του Προέδρου της Δημοκρατίας. Αν εγκρίναμε το νομοσχέδιο όπως το έστειλε η κυβέρνηση, τρεις λόγοι τουλάχιστον, που σήμερα αναφέρεται ότι αποτελούν αντισυνταγματικότητα, περιέχονταν στο νομοσχέδιο της κυβέρνησης. Συγκεκριμένα, οι δικαστές του Ανώτατου Δικαστηρίου, ο Γενικός Λογιστής, ο Γενικός Ελεγκτής περιέχονταν στο νομοσχέδιο της κυβέρνησης. Η αναδρομικότητα περιείχετο στο νομοσχέδιο της κυβέρνησης. Αν εγκρίναμε το νομοσχέδιο όπως είχε σταλθεί τότε από την ίδια την κυβέρνηση, θα μας έκανε ο Πρόεδρος αναπομπή του νομοσχεδίου που έστειλε ο ίδιος, που έστειλε η εκτελεστική εξουσία;

Έρχομαι στο δεύτερο τώρα σημείο, τη στάση του προέδρου της επιτροπής Νομικών. Το νομοσχέδιο διαμορφώθηκε, μετά από συζήτηση στη Βουλή, από τον ίδιο τον πρόεδρο της επιτροπής Νομικών. Είχε σταχυολογήσει όλες τις απόψεις που εκφράστηκαν, έκανε ένα δικό του νομοσχέδιο με βάση το νομοσχέδιο το κυβερνητικό και τις απόψεις που εκφράστηκαν στη Βουλή. Πάλι εκείνο το νομοσχέδιο, αν κατετίθετο όπως είχε χωρίς τις τροπολογίες που έγιναν την τελευταία στιγμή στη Βουλή, πάλι θα εθεωρείτο αντισυνταγματικό, όπως θεωρείται αντισυνταγματικό και το νομοσχέδιο όπως έχει τροποποιηθεί.

Φυσικά, εμείς έχουμε τις επιφυλάξεις μας για τη συνταγματικότητα των μερών εκείνων που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέα αναπέμπει το νομοσχέδιο. Έχουμε τις επιφυλάξεις μας για την ορθότητα του ισχυρισμού περί αντισυνταγματικότητας ή όχι, τις οποίες θα προβάσουμε, αν και εφόσον

το νομοσχέδιο παραπεμφθεί στο Ανώτατο Δικαστήριο. Όμως πιστεύω ότι είναι σωστές οι απόψεις των συναδέλφων που μίλησαν προηγουμένως, δηλαδή να απορριφθεί η αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας. Ας το παραπέμψει στο Ανώτατο Δικαστήριο, για να ξέρει ο κόσμος επιτέλους αν είναι ή όχι αντισυνταγματικό.

Οφείλω να δώσω μια εξήγηση για τις τροπολογίες ή για την αποδοχή που έχουμε κάνει για τους τελευταίους τρεις λόγους της αναπομπής. Οι τελευταίοι τρεις λόγοι της αναπομπής είναι επουσιώδεις λόγοι και γι' αυτό τους αποδεχθήκαμε. Το ένα μιλά για ένα "ή", το άλλο μιλά για μια τελεία και το άλλο λέει "να αναφέρεται και στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας". Ουδεμία ένσταση γι' αυτά τα θέματα. Αλλά πέστε ότι δεχθήκαμε την αναπομπή γι' αυτά τα τρία θέματα, παραμένει το νομοσχέδιο όπως έχει ψηφιστεί από τη Βουλή; Αν παραμένει όπως έχει ψηφιστεί από τη Βουλή και δέχεται ο Πρόεδρος την απόρριψή του και τη μη προσφυγή του στο Ανώτατο Δικαστήριο, να ψηφίσουμε, να δεχθούμε την αναπομπή για τα τελευταία τρία σημεία. Από τη στιγμή όμως που τα τρία αυτά σημεία είναι επουσιώδη και εν πάση περιπτώσει δε λύουν το πρόβλημα, κάποιος, όπως είπε σωστά ο κ. Παπαδόπουλος και ο κ. Ηλιάδης, θα προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο για αντισυνταγματικότητα, νομίζω ότι το ορθότερο είναι να απορριφθεί η αναπομπή και, αν θέλει ο Πρόεδρος να το παραπέμψει στο Ανώτατο Δικαστήριο, είναι συνταγματικό του δικαίωμα.

Θέλω όμως να πω δυο λόγια που μπορεί να είναι και πικρά για την εκτελεστική εξουσία. Έχω την εντύπωση ότι, παρ' όλο που αυτό το νομοσχέδιο ήρθε από την κυβέρνηση, η ίδια η κυβέρνηση ύστερα από πιέσεις υπέκυψε και δε θέλει να προχωρήσει, δε θέλει να ψηφιστεί. Αν η κυβέρνηση ήθελε να ψηφιστεί αυτό το νομοσχέδιο, δε θα το άφηνε οκτώ χρόνια στη Βουλή. Θα ενδιαφερόταν γιατί δεν προχωρεί, γιατί δεν ψηφίζεται, γιατί δεν προχωρεί για ψήφιση στη Βουλή. Θα έστελλε το Γενικό Εισαγγελέα να καθίσει με την επιτροπή Νομικών να διαμορφώσει ένα

νομοσχέδιο που κατά την αντίληψή τους και κατά την αντίληψη της επιτροπής Νομικών θα ήταν πλήρως συνταγματικό. Και η σημερινή αναπομπή ακόμη αποτελεί και αυτό μια ένδειξη της αντιμετώπισης του νομοσχεδίου από την κυβέρνηση.

Αλλά θέλω να αναφερθώ σε ένα λόγο που υπάρχει και ισχυρισμός για αντισυνταγματικότητα, γιατί είπα προηγουμένως ότι έχουμε τις επιφυλάξεις μας και, παρ' όλο που θα τις πούμε εκεί που πρέπει, πρέπει να τον αναφέρω. Ο Γενικός Εισαγγελέας προφανώς αναφέρει ότι αποστερούμε ή παίρνουμε από την εκτελεστική εξουσία θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητά της, αποφασίζοντας ότι η Βουλή αυτή θα διορίζει ή θα αποδέχεται το διορισμό, που θα εισηγείται ο Πρόεδρος, των μελών του Συμβουλίου Ελέγχου. Είναι νομικά λανθασμένη κατά τη γνώμη μου αυτή η προσέγγιση, διότι πρώτα απ' όλα το νομοσχέδιο αυτό δημιουργεί έναν καινούριο νόμο με απόφαση της Βουλής και είναι δικαίωμα της Βουλής να αποφασίσει ποιο σώμα θα εφαρμόσει αυτό το νόμο. Την ίδια απόφαση η Βουλή πήρε, όταν καθόριζε το θεσμό του Επιτρόπου Διοικήσεως. Εκεί η Βουλή δέχτηκε, αποφάσισε ότι τον Επίτροπο Διοικήσεως τον διορίζει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κατόπιν εισήγησης του Υπουργικού Συμβουλίου, αλλά με απόφαση της πλειοψηφίας της Βουλής πριν από το διορισμό του. Δεν είναι η ίδια περίπτωση, συνάδελφοι; Γιατί δεν είναι αντισυνταγματικός ο νόμος περί Επιτρόπου Διοικήσεως, βάσει του οποίου η Βουλή έχει τον τελικό λόγο για το διορισμό του επιτρόπου και είναι αντισυνταγματικός ο διορισμός του Συμβουλίου Ελέγχου για το νομοσχέδιο αυτό, επειδή η Βουλή θα έχει τον τελικό λόγο για το διορισμό του;

Φυσικά, είπα ότι δε θα κάνω εδώ συζήτηση συνταγματική, αλλά έχω την εντύπωση ότι και τα συνταγματικά θέματα που εγείρει ο Γενικός Εισαγγελέας δεν ευσταθούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Με συγχωρείτε, θέλω να κάμω μια διευκρίνιση. Επειδή φαίνεται πως η τοποθέτηση της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις είναι στην κατάληξη ίδια με τη δική μας, θέλω να διαχωρίσω τη θέση μας σχετικά με την απόδοση ευθύνης στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ότι, επειδή θα κάνει αναφορά, δε θέλει την έγκριση του νόμου. Αυτό είναι άδικο. Διέθεσα κάποιο χρόνο, για να πω ότι είναι συνταγματικό του δικαίωμα και υποχρέωση να κάνει αναφορά. Δε γίνεται για ένα νόμο που εμείς τον κρατήσαμε στη Βουλή κάποιο χρόνο, εμείς κάναμε τις τροποποιήσεις που καθιστούν αν είναι συνταγματικό το άλφα ή το βήτα άρθρο, καλή ώρα σαν αυτό που ανέφερε εδώ ο κ. Αγαπίου... κανένας μας δεν μπορεί να πει με βεβαιότητα αν είναι ή αν δεν είναι αντισυνταγματικό. Όταν από την άλλη ζητάμε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να μας βοηθήσει, για να επιφέρει τη βεβαιότητα του νόμου, νομίζω ότι είναι λίγο άδικο να του αποδίδουμε και προθέσεις να καταργήσει νόμο που έχει υποβάλει η κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Βασιλείου.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν επρόκειτο για ένα απλό νομοθέτημα, θα ήταν πολύ πιο εύκολο για μας να αποφασίσουμε να δεχτούμε την αναπομπή. Αν κρίνουμε το χρόνο που πήρε στην επιτροπή Νομικών και μετά στην ολομέλεια να συζητούμε και την τελευταία στιγμή ο καθένας να έχει διαφορετικές απόψεις πάνω στα διάφορα θέματα του νομοσχεδίου, είμαι σίγουρη ότι το Σεπτέμβριο ή τον Οκτώβριο θα επανέλθουμε στην επιτροπή Νομικών και θα αρχίσουμε να συζητούμε και πάλι εξ αρχής χωρίς να καταλήγουμε σε ένα νομοθέτημα το οποίο θα είναι καλύτερο από ό,τι θα είναι το

σημερινό. Πιστεύω ότι, ναι, πράγματι το νομοθέτημα έχει πολλές αντισυνταγματικές πρόνοιες, αλλά το καλύτερο, μια και δεν έχουμε την αισιοδοξία ότι θα φτάσουμε σε ένα νομοθέτημα το οποίο θα είναι ξεκάθαρα συνταγματικό, πιστεύω ότι θα είναι να μη δεχτούμε την αναπομπή, όχι γιατί δεν πιστεύω στην ορθότητα των επιχειρημάτων, αλλά γιατί πιστεύω ότι θα είναι καλύτερα να έχουμε τη βεβαιότητα μιας νομοθεσίας και σε τελική ανάλυση θα είναι και πιο σύντομη αυτή η διαδικασία, γιατί Οκτώβρη θα λυθεί μετά βεβαιότητας αυτό το θέμα από το δικαστήριο και θα μπορέσει η κυβέρνηση να προχωρήσει με την εφαρμογή του νόμου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι με το να επιμένουμε κάποιοι εξ ημών ότι θα πρέπει να απορριφθεί η αναπομπή και να πάμε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, για να ασκήσει τα συνταγματικά του δικαιώματα με το να κάνει αναφορά στο Ανώτατο Δικαστήριο, απεμπολούμε τη δική μας υποχρέωση ως βουλευτών, που είναι να δίδουμε νομοθετήματα στο λαό που εμείς πιστεύουμε ότι είναι συνταγματικά. Άρα πρέπει εμείς πρώτα να βεβαιωθούμε ότι αυτό το οποίο ψηφίζουμε είναι συνταγματικό ή τουλάχιστον περιέχει συνταγματικές πρόνοιες και ακολούθως, εάν κριθεί από κάποια άλλα όργανα ότι περιέχει αντισυνταγματικές διατάξεις, τότε αυτά τα όργανα να κρίνουν τις διατάξεις ως αντισυνταγματικές. Σε τελική ανάλυση, όλοι οι νόμοι που ψηφίζουμε, ακόμα και οι πιο αθώοι, εκείνοι που είμαστε βέβαιοι εμείς οι βουλευτές ότι δεν είναι αντισυνταγματικοί, τελούν υπό την αίρεση να κριθούν αντισυνταγματικοί από το Ανώτατο Δικαστήριο. Και είναι περιπτώσεις που νόμοι ψηφίστηκαν και παρέμειναν σε ισχύ για πάρα πολλά χρόνια και κάποια μέρα κάποιος πολίτης προσέφυγε στο Ανώτατο Δικαστήριο και κάποιες διατάξεις κρίθηκαν αντισυνταγματικές μετά από χρόνια. Άρα

έχω την εντύπωση ότι, αν θα επιτελέσουμε σωστά τα καθήκοντά μας, ως Βουλή, θα πρέπει να εξετάσουμε εκείνες τις πρόνοιες του νόμου που και εμείς οι ίδιοι την προηγούμενη φορά, συζητώντας στην ολομέλεια, είπαμε “αυτές και εκείνες είναι εξόφθαλμα αντισυνταγματικές” και, αφού καταλήξουμε επί των θεμάτων αυτών ως Βουλή, τότε, αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κρίνει ότι θα πρέπει να κάνει αναφορά, ας την κάνει. Όμως νομίζω ότι θα ήταν μέγα σφάλμα εκ μέρους μας, ενώ έχουμε ισχυρές επιφυλάξεις για κάποιες από τις ρυθμίσεις αυτές ότι είναι αντισυνταγματικές, να τις εγκρίνουμε και να πάει το νομοσχέδιο πίσω στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας εν τη ελπίδη ότι θα κάνει αναφορά. Διότι μόνο για ελπίδα μπορούμε να εκφράζουμε προσδοκία, διότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μπορεί σε τελική ανάλυση, έστω κι αν είναι ο θεματοφύλακας του συντάγματος, να πει: “Κύριοι, εγώ θα προσυπογράψω αυτό το νόμο και ας πάνε οι ενδιαφερόμενοι να τον προσβάλουν στο Ανώτατο Δικαστήριο”.

Επανέρχομαι στην ουσία των δικών μας υποχρεώσεων και νομίζω πολύ ορθά ο κοινοβουλευτικός μας εκπρόσωπος υπέβαλε την εισήγηση, γιατί μόνο με τη θέση όπως την υπέβαλε εμείς, ως βουλευτές, κάνουμε τα καθήκοντά μας σωστά. Πρέπει πρώτα εμείς να βεβαιωθούμε ότι δεν έχει συνταγματικές πρόνοιες ο νόμος και ο μόνος τρόπος για να βεβαιωθούμε είναι να ξαναμελετήσουμε τις αντισυνταγματικές πρόνοιες. Μπορεί να καταλήξουμε εμείς ότι δεν υπάρχουν αντισυνταγματικές πρόνοιες και παρά ταύτα το Ανώτατο Δικαστήριο να πει ότι υπάρχουν. Όμως είναι ένα πράγμα να εγκρίνουμε νόμο που όλοι σχεδόν είπαμε πως έχει αντισυνταγματικές πρόνοιες και άλλο να εγκρίνουμε νόμο που δυνατόν να έχει. Γι' αυτό εισηγούμαι πως θα πρέπει επιτέλους αυτό το νόμο να τον δούμε μακριά από την πίεση που ασκήθηκε πάνω μας, που μας οδήγησε να ψηφίσουμε πολλές από τις πρόνοιές του με κριτήρια όχι απ' εκείνα που θα πρέπει να καθοδηγούν ένα βουλευτή. Είναι τα κριτήρια όλων αυτών που σήμερα στη Βουλή μάς τραβούσαν τον έναν απ' εκεί, τον άλλο απ' εδώ, ο ένας για το κράνος, ο άλλος για τους

εκτάκτους και δινόταν η εντύπωση ότι εδώ δεν είναι Βουλή αλλά ένας χώρος στον οποίο οι βουλευτές δέχονται πιέσεις από τον έναν κι από τον άλλο και πολλές φορές είμεθα αναγκασμένοι, κάτω από την πίεση των ανθρώπων που έχουν τα δικά τους ενδιαφέροντα, να δίνουμε υποσχέσεις που, όταν τις σκεφτούμε ψύχραιμα, να μην είμαστε σε θέση να τις τηρήσουμε. Καταλήγω και λέω ότι εμείς ως Βουλή έχουμε ως υποχρέωση να κάμουμε αυτό που εισηγήθηκε ο κοινοβουλευτικός μας εκπρόσωπος, να μελετήσουμε τις πρόνοιες προσεκτικά, και μπορεί να καταλήξουμε σ' αυτό που είπε ο κ. Αγαπίου: "Κρίνουμε, κύριοι, ότι δεν έχει αντισυνταγματικές πρόνοιες, αλλά να καταλήξουμε μετά από μελέτη των θεμάτων". Γι' αυτό η μόνη λογική εισηγήση υπό τις περιστάσεις είναι να δεχτούμε την αναπομπή, να μελετήσουμε σε βάθος και προσεκτικά το νόμο και να επανέρθουμε τον προσεχή Οκτώβριο, παρά να ψηφίσουμε ένα νόμο που σχεδόν όλοι λέμε ότι έχει αντισυνταγματικές πρόνοιες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω ακούσει την πρόταση τόσο του κ. Δημητρίου όσο και του κ. Πουργουρίδη. Εκείνο το οποίο θα πρέπει να διευκρινίσουμε είναι ότι η απόρριψη της αναπομπής του Προέδρου γίνεται περισσότερο για λόγους... και γίνεται γιατί από το 1993 στην επιτροπή Νομικών όλα αυτά τα θέματα που εγείρει ο Γενικός Εισαγγελέας με την αναπομπή του είχαν συζητηθεί διεξοδικά, υπήρχαν αντίθετες και διαφορετικές απόψεις, οι οποίες είχαν σχέση με την πολιτική που ο καθένας από εμάς ήθελε να εφαρμόσει σ' αυτό το ζήτημα. Ακριβώς, αν πάρουμε κάποια μικρά παραδείγματα από τα σημεία που εγείρονται ως συνταγματικά ή ως θέματα ουσίας ή ως θέματα πολιτικής που τα διαχωρίζει ο ίδιος ο Γενικός Εισαγγελέας, θα δούμε ότι είναι η ραχοκοκαλιά του νομοσχεδίου. Αν δεχτούμε αυτό που μας λέει ο κ. Δημητρίου, δηλαδή να υιοθετήσουμε

την αναπομπή του Προέδρου, για να επιφυλάξουμε στον εαυτό μας το δικαίωμα, να συζητήσουμε. Αυτά τα θέματα, λέμε εμείς, τα έχουμε συζητήσει και συνειδητά έχουμε αποφασίσει να θέσουμε αυτές τις διατάξεις. Παράδειγμα η δημοσιοποίηση όπου ο Γενικός Εισαγγελέας λέει ότι η καθολική δημοσιοποίηση παραβιάζει τα θέματα δικαιωμάτων και προστασίας του ατόμου. Συνειδητά επιλέξαμε να γίνει η καθολική και όχι επιλεκτική για μερικούς δημοσιοποίηση, για να εξασφαλίζεται η ισότητα εν τη διαφανεσία. Συνεπώς, υπάρχει απόφαση, θέση πολιτική και θέση ουσίας για καθένα από αυτά τα συγκεκριμένα θέματα. Αν κάνουμε αυτό που λέει ο κ. Δημητρίου, είναι ως εάν να αφήνουμε σε ισχύ ένα δημοσιευμένο πλέον νόμο, ο οποίος όχι μόνο δε θα έχει δόντια, δε θα έχει ούτε καν γνάθο από μέσα, για να μπορέσει να μασήσει ούτε και την κρέμα. Συνεπώς, θα έχουμε δώσει κάτι ανύπαρκτο και θα λέμε ότι υπάρχει νόμος για το πόθεν έσχες. Δε θα υπάρχει τίποτα. Θα υπάρχει μια ασπόνδυλη κατάσταση, η οποία δε θα περιποιεί τιμή σε κανέναν από εμάς που συνειδητά θα αφήνε να συμβεί αυτό το πράγμα. Επίσης, θα ήθελα να πω ότι δε δεχόμαστε ούτε το θέμα των διευθυντών, για να διευκρινιστεί ότι είναι για γενικό διευθυντή. Η πολιτική θέση που εμείς είχαμε είναι να είναι γενικά η έννοια διευθυντής και να σημαίνει και το γενικό διευθυντή και το διευθυντή τμημάτων και τον όποιο άλλο ειδικό διευθυντή υπάρχει, φτάνει να έχει τον τίτλο του διευθυντή, γιατί δεν είναι μόνο ο γενικός διευθυντής που πρέπει να ελέγχεται. Πρέπει να ελέγχονται όλες οι κεφαλές ενός οργανισμού δημόσιου δικαίου ή ημικρατικού οργανισμού. Γι' αυτό το λόγο εισηγούμαστε την απόρριψη, στο σύνολό της, αυτής της αναπομπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Να μου επιτρέψετε να εισηγηθώ ότι το θέμα έχει εξαντληθεί και θα πρέπει να

ψηφίσουμε. Απλώς επαναλαμβάνουμε εαυτούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακριβώς! Αυτό θα έλεγα και εγώ, αλλά, επειδή έχει αρκετή ώρα που ζήτησε το λόγο ο κ. Ερωτοκρίτου, θα τον δώσω.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Αν είχε εξαντληθεί το θέμα, θα έπρεπε να σταματήσουμε, πλην όμως φαίνεται ότι δεν έχει εξαντληθεί, διότι μία πτυχή την οποία ανέμενα να ακούσω από τους προηγούμενους ομιλήσαντες και που συμπλέκεται μ' αυτά τα οποία λέμε... και εννοώ το εξής, κύριε Πρόεδρε: Η πρώτη πολιτική στοχοθέτηση αυτού του νομοσχεδίου είναι αυτό που αφορά το θέμα της αναδρομικότητας. Το ζήτημα της αναδρομικότητας συμπλέκεται αναγκαστικά, μάλιστα μετά από διευκρινίσεις που έδωσε σήμερα ο Γενικός Εισαγγελέας στην επιτροπή Νομικών, με τη διευκρίνιση συνταγματικών και νομικών ζητημάτων.

Συγκεκριμένα, με το πρώτο ζήτημα που αποτελεί αντικείμενο της αναπομπής του Προέδρου της Δημοκρατίας, δηλαδή με τον κύκλο των ελεγχόμενων προσώπων, αφού διασαφηνιστεί στο Ανώτατο Δικαστήριο με τη διαδικασία της αναφοράς αν όντως ο κύκλος των ελεγχόμενων προσώπων μπορεί να είναι συνταγματικό ζήτημα το οποίο να στοιχειοθετεί το λόγο της αναπομπής, τότε θα πρέπει να αποφασιστεί περαιτέρω ότι αυτοί οι ελεγχόμενοι, όπως θα καθορίζονται μετά την απόφαση που θα πάρει το Ανώτατο Δικαστήριο, θα μπορούν να ελέγχονται αναδρομικά ή όχι, που είναι η πολιτική στοχοθέτηση που έχουμε πει και που δεν έχει αναφερθεί πουθενά από κανένα από τους προηγούμενους συναδέλφους. Διότι, αν δεν ξεκαθαριστεί ότι ο αριθμός των ελεγχόμενων είναι νομικό και συνταγματικό θέμα, τότε σημαίνει ότι η αναδρομικότητα, η οποία παραμένει στο παρόν νομοθέτημα σε πολιτική διάσταση και παράμετρο... Όποιοι διαβάσουν την έκθεση θα δουν ότι δεν εγείρει θέμα αντισυνταγματικότητας για την

αναδρομικότητα ο Γενικός Εισαγγελέας, γιατί απλούστατα για την αναδρομικότητα πολύ ορθά λέει: “Το άρθρο 17 του νόμου δεν κάνει τίποτα άλλο παρά να εκθέτει πολιτικά, χωρίς οποιοσδήποτε ποινικές ή νομικές κυρώσεις, τον παραβάτη, κατά συνέπεια δε με απασχολεί εμένα ως Γενικό Εισαγγελέα η συνταγματικότητα της πρόνοιας αυτής”... Εμείς όμως θέλουμε να μας απασχολήσει. Κι αν θέλουμε να μας απασχολήσει από τον Οκτώβριο, για να κάνουμε τη σοβαρή δουλειά που όλοι επιδιώκουμε, θα πρέπει να καταλήξουμε στην απόφαση να απορρίψουμε την αναπομπή, να πάει η υπόθεση στο Ανώτατο Δικαστήριο μετά την αναφορά που θα γίνει, να κριθεί το θέμα του κύκλου των ελεγχόμενων προσώπων και όλα τα συνεπαγόμενα νομικοπολιτικά ζητήματα τα οποία προκύπτουν. Γι’ αυτούς τους λόγους, χωρίς να θέλω να επαναλάβω οτιδήποτε έχει αναφερθεί από τους προηγούμενους συναδέλφους μου, των οποίων τα επιχειρήματα τα υιοθετώ όσον αφορά την απόρριψη της αναπομπής, λέω ότι πρέπει να ψηφίσουμε, γιατί δεν είναι θέμα αν λειτουργούμε ή δε λειτουργούμε σωστά, ορθόδοξα και με σχήματα νοηματικά που δεν έχουν σχέση με την περιπλοκότητα του νομοθετήματος αυτού, αλλά θα πρέπει να ενεργήσουμε σωστά, όσο το δυνατόν καλύτερα, υπό τις παρούσες συνθήκες, όπως έχουν σχηματιστεί σ’ αυτή την υπόθεση. Γι’ αυτό είμαι υπέρ της απόρριψης των λόγων της αναπομπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι έχουμε τελειώσει με τη συζήτηση. Θα λάβω μέρος στην ψηφοφορία και θα εξηγήσω μετά την ψήφο μου.

Πόσοι υποστηρίζουν την αναπομπή;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έντεκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι έξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η αναπομπή απορρίπτεται.

Ήθελα να πω δύο λόγια. Αν μου επιτρέπετε, θα μιλήσω απ' εδώ ως βουλευτής, όχι ως Πρόεδρος της Βουλής. Όλα όσα ελέχθησαν είναι ενδιαφέροντα. Θα έλεγε κανείς ότι είναι όλα λογικά. Όμως ας δούμε την πραγματικότητα. Από νομικής πλευράς άλλοι είναι ειδικότεροι, δεν παύει όμως να έχει το θέμα αυτό και πολιτική πτυχή. Η πολιτική πτυχή τι λέει; Η οποιαδήποτε αποδοχή της αναπομπής, δηλαδή παραπομπή του θέματος στον Οκτώβριο, στην κοινή γνώμη θα ηχήσει ότι πρόκειται για αναπομπή στις ελληνικές καλένδες. Δε λέω ότι αυτό είναι σωστό κριτήριο για να ληφθεί μια απόφαση πάνω σε ένα τόσο σοβαρό θέμα, αλλά, μελετώντας ακόμα και τα επιχειρήματα τα οποία υπήρξαν και στην επιτροπή και στην ολομέλεια, φαίνεται ότι, και να το αφήσουμε για τον Οκτώβρη, μπορεί να πάρει πάρα πολύ χρόνο και πάλι και πολύ φοβούμαι θα καταλήξουμε στο ίδιο σημείο. Επομένως, βλέπω την απόρριψη της αναπομπής, με όλο τον οφειλόμενο σεβασμό, ως αναγκαία για την επιτάχυνση του θέματος. Ήδη αυτή η ιστορία πάει πολλά χρόνια. Δε θα πρέπει να δώσουμε ένα μήνυμα ότι πιθανόν να δώσουμε ευκαιρία για να πάει και άλλα χρόνια. Γι' αυτό συμφώνησα και ψήφισα την άποψη ότι πρέπει να απορριφθεί η αναπομπή και του Προέδρου της Δημοκρατίας, όπως ελέχθη προηγουμένως, είναι όχι μόνο δικαίωμά του αλλά και υποχρέωσή του,

εφόσον ο ίδιος με τη σύμφωνη γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα πιστεύει ότι ορισμένες πρόνοιες του νόμου είναι αντισυνταγματικές... Σας ευχαριστώ.

Το επόμενο θέμα είναι το υπ' αριθμόν 5 θέμα. Είναι "Ο περί Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου (Συντάξιμη Υπηρεσία Υπαλλήλων που Υπηρέτησαν στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο) Νόμος του 1999". Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται "Ο περί Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου (Συντάξιμη Υπηρεσία Υπαλλήλων που Υπηρέτησαν στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούτσας, αναπλ. πρόεδρος   Τάκης Χατζηδημητρίου

Ισίδωρος Μακρίδης   Δώρος Θεοδώρου

Πρόδρομος Προδρόμου

Μη μέλη της επιτροπής:

Κίκης Καζαμίας

Μάριος Ματσάκης

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την υπό αναφορά πρόταση νόμου, την οποία η ίδια κατέθεσε στη Βουλή, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 5 Ιουλίου 1999.

Με την υπό αναφορά πρόταση νόμου σκοπείται η αναγνώριση ως συντάξιμης της στρατιωτικής υπηρεσίας υπαλλήλων νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου κατά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε ιδιαίτερα υπόψη ότι παρόμοια νομοθετική ρύθμιση έχει ήδη καλύψει υπαλλήλους που υπηρέτησαν στη δημόσια υπηρεσία καθώς και σε ορισμένα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της προτεινόμενης νομοθεσίας, γι'

αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η έκθεση είναι ομόφωνη. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Αναγνώριση ως συντάξιμης υπηρεσίας της υπηρεσίας υπαλλήλων κατά το Β΄

Παγκόσμιο Πόλεμο. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων;

Δεν υπάρχει. Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου (Συντάξιμη Υπηρεσία Υπαλλήλων που Υπηρέτησαν στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Αν δεν υπάρχει αντίρρηση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο έκτο θέμα, που είναι “Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1999”. Η έκθεση εδώ δεν είναι ομόφωνη. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για
το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού
Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1999”**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούππας, αναπλ. πρόεδρος   Τάκης Χατζηδημητρίου

Ισίδωρος Μακρίδης   Δώρος Θεοδώρου

Πρόδρομος Προδρόμου

Μη μέλη της επιτροπής:

Κίκης Καζαμίας

Μάριος Ματσάκης

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τον προϋπολογισμό του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού για το 1999 σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 5 Ιουλίου 1999, στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και του διοικητικού συμβουλίου και της διεύθυνσης του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού.

Ο προϋπολογισμός αυτός, όπως αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή, προβλέπει για το 1999 έξοδα ύψους £20.645.000 και έσοδα του ίδιου ύψους. Τα έσοδα προέρχονται κυρίως από κρατική χορηγία ύψους £17.345.000, ως αντιστάθμισμα των απωλειών του οργανισμού που προκαλεί η συνεχιζόμενη αναστολή της καταβολής του 3% και των τελών διανυκτέρευσης. Ένα μεγάλο μέρος των δαπανών του οργανισμού, ύψους £13.915.000, πρόκειται να διατεθεί για την προβολή και διαφήμιση του τουριστικού μας προϊόντος.

Στον προϋπολογισμό αυτό προτείνεται και η δημιουργία θέσεων/αναβαθμίσεων που κρίθηκαν αναγκαίες για την κατάλληλη στελέχωση του οργανισμού, ώστε να μπορεί να αντεπεξέλθει στις ανάγκες που επιβάλλουν οι συνθήκες ανταγωνισμού.

Στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος, ο πρόεδρος του Κυπριακού

Οργανισμού Τουρισμού δήλωσε στην επιτροπή ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερομηνίας 17 Ιουνίου 1999, μείωσε την κρατική χορηγία στο ποσό των £16,5 εκ., με συνεπακόλουθη μείωση στα κονδύλια για τουριστική προβολή. Κατόπιν τούτου έγιναν οι ακόλουθες περικοπές, συνολικού ύψους £845.000, στο Κεφάλαιο 4: “Προβολή και Δημοσιότητα”:

Άρθρο 2	“Διαφημίσεις και Τουριστική Προβολή”:	£775.000
Άρθρο 3	“Διαφημιστικές Ταινίες, Διαφάνειες και Φωτογραφίες”:	50.000
Άρθρο 6	“Διοργάνωση και Ενίσχυση Εκδηλώσεων Τουριστικού Ενδιαφέροντος”:	20.000

	Σύνολο μειώσεων	£845.000

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού διεξήλθε όλες τις επιμέρους πρόνοιες του προϋπολογισμού, έχει διαμορφώσει τις ακόλουθες θέσεις των μελών της:

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις εισηγούνται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του νομοσχεδίου για την έγκριση του υπό συζήτηση προϋπολογισμού του ΚΟΤ για το 1999, όπως αυτός διαφοροποιείται με τη μείωση του αρχικά προτεινόμενου ποσού κατά £845.000 σύμφωνα με τα πιο πάνω. Τα μέλη της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ενώ συμφωνούν με την ψήφιση του προϋπολογισμού αυτού, θεωρούν αναγκαίο και σκόπιμο να επανέλθει η φορολογία του 3% προς όφελος του οργανισμού, η οποία αναμένεται να τον ενισχύσει ουσιαστικά, ώστε να ανταποκριθεί στις αυξημένες υποχρεώσεις του και ιδιαίτερα στην προβολή του τουριστικού μας προϊόντος.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ δήλωσαν ότι οι κοινοβουλευτικές τους ομάδες θα τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκης Χατζηδημητρίου και Δώρος Θεοδώρου, παρά το γεγονός ότι θα τοποθετηθούν τελικά ως προς το σύνολο του υπό αναφορά προϋπολογισμού κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος, δήλωσαν ότι αντιτίθενται στην κατάργηση της θέσης του υπευθύνου μαρίνας η οποία με τον υπό αναφορά προϋπολογισμό καταργείται και εισηγούνται στο σώμα την επαναφορά της. Ταυτόχρονα, δηλώνουν ότι οι διαδικασίες για την πλήρωσή της πρέπει να αρχίσουν αμέσως, γιατί αυτή παραμένει κενή για πολλά χρόνια και οποιαδήποτε ειλημμένη απόφαση σύμφωνα με την οποία η τύχη της εν λόγω θέσης θα εξαρτηθεί άμεσα από την έκβαση των σκέψεων ή των σχεδίων της κυβέρνησης για ιδιωτικοποίηση των μαρίνων είναι γι' αυτούς εσφαλμένη.

Κύριε Πρόεδρε, επειδή απουσιάζει ο κοινοβουλευτικός μας εκπρόσωπος, η θέση του κόμματός μας, που προβλέπεται να τεθεί κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια, είναι η εξής: Θα ψηφίσουμε τους προϋπολογισμούς, αλλά απαιτούμε από την εκτελεστική εξουσία μέσα στο μήνα Οκτώβριο φέτος, γιατί συμπίπτει να είναι αυτός ο μήνας κατά τον οποίο οι πράκτορες κλείνουν τις υποθέσεις τους με πακέτα και λοιπά, να ξέρουν ότι πρέπει να κυκλοφορήσουν μια εγκύκλιο για επαναφορά του 3%, διότι εμείς δεν πρόκειται να ξαναψηφίσουμε τη χορηγία των £17.000.000 για προβολή του τουριστικού προϊόντος. Πρέπει να το λάβουν σοβαρά υπόψη τους και στους κρατικούς προϋπολογισμούς που θα καταθέσουν, όπως αναμένεται περί το τέλος Σεπτεμβρίου ή αρχές Οκτωβρίου και να απαλείψουν, αν υπάρχει, την αναφορά σ' αυτή τη χορηγία,

γιατί τουλάχιστο από δικής μας πλευράς δεν πρόκειται να την ξαναψηφίσουμε.

(Κατά την ανάγνωση της έκθεσης ο κ. Αντωνίου αντικατέστησε τον Πρόεδρο στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα πρέπει πρώτα να αναφέρω το θετικό στοιχείο, το επεξηγηματικό σημείωμα του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού. Είναι ένα επεξηγηματικό σημείωμα που δεν περιορίζεται απλώς στην αναφορά σε κάποιες θέσεις ή σε κάποιες δαπάνες ή κάποιες λεπτομέρειες που αφορούν τον προϋπολογισμό. Είναι ένα έγγραφο με πολιτικές προεκτάσεις και με προβληματισμό και αναφέρεται πάλι στην ίδια την έννοια του τουρισμού και των προβλημάτων που παρουσιάζει. Είναι κάτι στο οποίο πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη σημασία και εφόσον, όπως έκανε την πρόταση ο συνάδελφος ο κ. Μουσιούττας, θα πρέπει να επανέλθουμε τον Οκτώβριο, για να δούμε και το θέμα του 3%, έχω την εντύπωση ότι θα πρέπει να εξεταστεί στο σύνολο και το θέμα της τουριστικής πολιτικής, γιατί πάει να εξελιχθεί ο τουρισμός σε ασύμφορος για την Κυπριακή Δημοκρατία. Πέφτουν οι δαπάνες των τουριστών που έρχονται στην Κύπρο, παρουσιάζονται προβλήματα επικερδότητας των τουριστικών επιχειρήσεων και στοιχίζει ένα τεράστιο κόστος ο κάθε τουρίστας στην Κύπρο με εισαγόμενα προϊόντα, για να καλυφθούν οι ανάγκες τους, αλλά και επιβάρυνση της Κύπρου, του περιβάλλοντος και με έργα υποδομής που γίνονται, για να στηριχθεί το τουριστικό προϊόν. Υπάρχει το φάσμα ενός μη επικερδούς τουριστικού ρεύματος, το οποίο μπορεί να αποβεί στο τέλος και παθητικό για την Κύπρο, αντί να είναι το βασικό στοιχείο εισοδήματος για τους

κρατικούς μας προϋπολογισμούς. Είναι λοιπόν σημείο προβληματισμού. Δε θα επεκταθώ σ' αυτό το θέμα, απλώς κάνω αυτή την αναφορά, γιατί επιβάλλεται η ανάγκη. Εξετάστηκε παλαιότερα απ' ό,τι θυμούμαι το θέμα του τουρισμού στην επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, υπάρχει έκθεση της Βουλής, κύριε Συλλούρη, και έχω την εντύπωση ότι έχετε υπόψη σας και αυτό το επεξηγηματικό σημείωμα και θα συμφωνείτε με αυτά που ανέφερα για την κρίση στο θέμα του τουρισμού και της τουριστικής μας πολιτικής.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Βλέπω μια αντίφαση στο ότι, ενώ μιλούμε για να γίνει η Κύπρος χώρα τουριστών υψηλής εισοδηματικής τάξης, με μεγάλες δαπάνες, κομπάζουμε για την αύξηση του αριθμού των τουριστών, χωρίς να ενδιαφερόμεθα αν ο μεγάλος αριθμός εξυπηρετεί τα συμφέροντα της Κύπρου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ζητήσαμε να μάθουμε πόσα στοιχίζει στην Κύπρο ο κάθε τουρίστας και μας είπαν ότι πριν από είκοσι χρόνια περίπου στοιχίζει ο τουρισμός το 20% από τις εισαγωγές που γίνονται. Αν σ' αυτό προστεθούν οι νέες ανάγκες, τα νέα εισαγόμενα προϊόντα, που έχουν πλημμυρίσει την αγορά μας, έχω την εντύπωση ότι θα ήταν πολύ αυξημένα.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Είμαστε πολύ κοντά στο σημείο που οποιαδήποτε αύξηση του αριθμού θα είναι ζημιά.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Υπάρχει αυτός ο κίνδυνος και είναι ένα θέμα το οποίο πρέπει να εξεταστεί και αυτό ομολογείται μέσα στα έγγραφα του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού. Υπάρχουν δύο όμως σημεία όπου παρουσιάζεται σύγκρουση υπουργού και ΚΟΤ. Το ένα είναι αυτό που αναφέρεται στην έκθεση από τον κ. Θεοδώρου και εμένα σχετικά με τον

προϊστάμενο μαρίνας. Μπήκε μέσα από τον ΚΟΤ και αφαιρέθηκε από τον υπουργό με το σκεπτικό ότι πρέπει να ιδιωτικοποιηθούν οι μαρίνες και ότι πρέπει να καταργηθεί αυτή η θέση από τον προϋπολογισμό του ΚΟΤ.

Επειδή ακριβώς η θέση της Βουλής είναι αντίθετη, εμείς ζητούμε να επανέλθει αυτή η θέση με συμπληρωματικό προϋπολογισμό, θα επιμείνουμε σ' αυτό το σημείο. Υπάρχει όμως και ένα δεύτερο θέμα: τα περίφημα καλλιστεία. Μετατρέπει την έννοια της γυναίκας σε θέαμα και είναι κάτι που δε δέχεται πια ούτε η κοινωνία ούτε οι ίδιες οι γυναίκες και στις χώρες που υπάρχει μια αναπτυγμένη αίσθηση αξιοπρέπειας και αυτοσεβασμού η έννοια των καλλιστείων όχι μόνο έχει ατονήσει, έχει παρακμάσει, πάει να εξαφανιστεί και πάει να γίνει τριτοκοσμική υπόθεση η εκμετάλλευση της πιο χαμηλής έννοιας της υπόστασης του ανθρώπινου είδους, πράγμα που δεν είναι δυνατόν να δεχτούμε ως Βουλή. Λένε ότι με τα καλλιστεία θα γίνει μια τεράστια προβολή της Κύπρου και ότι θα έρθει τουρισμός. Κατ' ακρίβειαν ο οργανισμός που κάνει αυτό το διαγωνισμό είναι αμερικάνικος, δεν έχω τίποτα εναντίον των ΗΠΑ, όμως είναι ένας τουριστικός προορισμός που δεν έχει καμία σχέση με την Κύπρο. Ούτε αεροπορική σύνδεση έχουμε ούτε τουρισμό από τις Ηνωμένες Πολιτείες ούτε θα προτιμήσουν την Κύπρο, για να έρθουν στη Λευκωσία. Έχω την εντύπωση ότι είναι εκτός πραγματικότητας η οποιαδήποτε αντίληψη.

Αλλά υπάρχει και κάτι που δε θέλω να το χαρακτηρίσω, αφήνω να το αξιολογήσετε εσείς, κύριοι συνάδελφοι. Σ' αυτό τον προϋπολογισμό περιλαμβάνεται δαπάνη £500.000 και πλέον για τα καλλιστεία, που πληρώθηκε κιόλας. Σελίδα 21, Κεφάλαιο 7, όπου αναφέρεται, ακούστε, κάτω από τον τίτλο: "Οργάνωση στην Κύπρο διεθνών συνεδρίων και άλλων διοργανώσεων τουριστικής σημασίας". Αυτό καταντά προκλητικό, ο υπουργός να παρεμβαίνει, να χρησιμοποιεί χρήματα, πριν εγκριθούν από τη Βουλή, και να τροποποιεί τον προϋπολογισμό του ΚΟΤ σε διαφωνία και πάλι με το

διοικητικό συμβούλιο, γιατί ήταν σαφές το διοικητικό συμβούλιο στην επιτροπή, με δισταγμό φυσικά, όταν ερωτάτο σχετικά με το θέμα· η τοποθέτησή του ήταν αρνητική, ουδέποτε έδωσε την έγκρισή του για το θέμα των καλλιστείων. Είναι επίσης παραπλανητικό, ο κ. Μουσιούπτας απουσιάζει, αλλά το διευκρίνισε ο ίδιος ο προεδρεύων της επιτροπής Οικονομικών, ουδέποτε η Βουλή έδωσε εξουσιοδότηση στον υπουργό Εμπορίου να προχωρήσει σε δαπάνες για τα καλλιστεία. Η υπόθεση της δαπάνης των καλλιστείων, άλλα £2.000.000, θα έρθουν στον προϋπολογισμό του χρόνου και θα έχουμε εκτεθεί, γιατί θα έχουν υπογραφεί συμβόλαια και θα έχουν ξοδευτεί χρήματα.

Έρχομαι τώρα στην ουσία του θέματος. Αν έχουμε τόσα χρήματα να ξοδέψουμε, δεν υπάρχει τίποτα άλλο να κάνουμε, ώστε να αναδειχθεί και ο τόπος; Να τα αξιοποιήσουμε για χάρη της ποιοτικής αναβάθμισης του τουριστικού ρεύματος. Να κτίσουμε μια πινακοθήκη, να κάνουμε μια όπερα, να κάνουμε μια συναυλία, να κάνουμε καλλιτεχνικά γεγονότα, να κάνουμε ένα έργο που να μείνει στην Κύπρο για το 2000, αντί τέλος πάντων τα καλλιστεία που θα τα πάρει ο αέρας χωρίς καμία απόδοση και που θα κατατάσσει και την Κύπρο μέσα σε τριτοκοσμικές χώρες, που γίνονται θύματα του οποιουδήποτε θέλει να εκμεταλλευτεί και να καπηλευτεί καταστάσεις. Δηλώνω και προτείνω στο σώμα οι £500.000 των καλλιστείων να περικοπούν από τους προϋπολογισμούς. Το Σ.Κ. ΕΔΕΚ θα ψηφίσει τους υπόλοιπους προϋπολογισμούς και συμφωνεί με την άποψη που το ΑΚΕΛ και το ΔΗΚΟ εξέφρασε για το 3%. Γιατί, αν δε βάζουμε το 3%, επειδή δεν είναι συμφέρον ο τουρισμός, τότε δεν υπάρχει προοπτική να είναι ποτέ αποδοτικός ο τουρισμός και στο τέλος θα πληρώνει ο Κύπριος φορολογούμενος τις δαπάνες, για να έρχονται οι ξένοι τουρίστες στην Κύπρο. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Χατζηδημητρίου. Απλώς, υπενθυμίζω τα μέλη του σώματος ότι έχουμε πενήντα τόσα θέματα και είμαστε μόλις στο τρίτο. Ο κ. Καζαμίας παρακαλώ.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θέλουμε να εκφράσουμε την ικανοποίησή μας, γιατί φέτος πιο συγκεκριμένα ακόμα δύο κοινοβουλευτικές παρατάξεις υιοθετούν την πάγια τοποθέτησή μας για την ανάγκη επαναφοράς του 3%, που θα δώσει την ευχέρεια στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού να είναι ουσιαστικά αυτόνομος και να μην υποχρεώνει την κυβέρνηση να βγάλει από το δημόσιο ταμείο, αυτή τη χρονιά δεκαεφτά ολόκληρα εκατομμύρια λίρες, για να προικοδοτήσει ουσιαστικά αυτό τον ημικρατικό οργανισμό. Θέλουμε να ελπίζουμε, μετά από δεύτερες σκέψεις, η κυβέρνηση να κατάλαβε ότι είναι ο ουσιαστικός φορέας ο οποίος πρέπει να επεξεργάζεται και να προτείνει προς την κυβέρνηση την τουριστική πολιτική την οποία πρέπει να κάμνουμε.

Θέλω απλώς να υπενθυμίσω, κύριε Πρόεδρε, τις πολύ λανθασμένες εκτιμήσεις της κυβέρνησης, που οδήγησε σε υποβάθμιση τα τελευταία δυο με τρία χρόνια αυτό τον τουριστικό φορέα, τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, με τις εξαγγελίες της, οι οποίες ποτέ δεν πήραν σάρκα και οστά, περί του περιβόητου Εθνικού Συμβουλίου Τουρισμού, αν το θυμάστε. Το μήνυμα αυτό, είτε της ολότητας, θέλω να ελπίζω, είτε έστω και της πλειοψηφίας της Βουλής, θα πρέπει να το πάρει η κυβέρνηση και να μην ανανεώσει την απόφαση, η οποία λήγει παρεμπιπτόντως, πρέπει να πούμε, τον προσεχή Οκτώβριο, για την αναστολή του 3% που φέρνει τα έσοδα στον ΚΟΤ. Γι' αυτό, αφού συμπίπτει και η χρονική περίοδος, ας σταλθεί το μήνυμα και προς τους εμπλεκόμενους, έτσι που να μην υπάρχει το δικαιολογητικό, το εύλογο πρέπει να πούμε και το μόνιμο, ότι δεν έχουν προβλέψει έγκαιρα και δεν έχουν ειδοποιήσει τους τουριστικούς τους εταίρους στο εξωτερικό.

Το δεύτερο, αναφορικά με τα καλλιστεία, κύριε Πρόεδρε: Σεβαστές όλες οι

αποφάσεις, εμείς δε νομίζω να κατατασσόμαστε στους υπερμάχους και στους εραστές των καλλιστείων ...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Εραστές της ομορφιάς!

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Εραστές της ομορφιάς και του ωραίου είμαστε, κύριε Θεοδώρου, σίγουρα όμως όχι των καλλιστείων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν μπορούν να μετατραπούν σε εραστές των καλλιστείων, κύριε Καζαμία.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Συγνώμη;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πώς γίνεται να μετατραπούν σε εραστές των καλλιστείων;

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Τούτο πρέπει να μας το πουν οι γηραιότεροί μας, κύριε Πρόεδρε, γιατί ίσως να είναι και πιο ευαίσθητοι.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Πρέπει να πούμε την άποψή μας, ότι με τα δικαιολογητικά τα οποία προσκόμισε προς τη Βουλή ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού είναι γεγονός ότι μας βομβάρδισε με πολλούς αριθμούς και με τη δική του επιχειρηματολογία ότι η πιθανή διεξαγωγή αυτής της εκδήλωσης στην Κύπρο θα αποφέρει οφέλη. Έγιναν και κάποιοι υπολογισμοί του χρόνου προβολής από μέσα μαζικής ενημέρωσης στο διεθνή χώρο και έχει υποβληθεί και το σχετικό προσυμφωνητικό έγγραφο, το οποίο

απαιτήσαμε να δούμε, για να μελετήσουμε και τους όρους συνεργασίας με αυτούς τους διοργανωτές.

Επαναλαμβάνω, δεν είμαστε ιδιαίτερα ένθερμοι οπαδοί αυτής της διοργάνωσης, όμως με όλες αυτές τις διαβεβαιώσεις που οι αρμόδιοι μάς δίνουν και μας διαβεβαιώνουν έχω την εντύπωση ότι εμείς ως μη ειδήμονες... ίσως να ήταν υπερβολικό εκ μέρους μας, αφού υπάρχουν αυτές οι έμμονες θετικές τοποθετήσεις υπέρ αυτής της διοργάνωσης, να την απορρίψουμε. Γι' αυτό, έστω και με όχι ιδιαίτερη θέρμη, ουσιαστικά υπάρχει μια ανοχή εκ μέρους της δικής μας πλευράς τουλάχιστο γι' αυτή την εκδήλωση.

Θα κλείσω την παρέμβασή μου με μια αναφορά για τη μαρίνα της Λάρνακας, κύριε Πρόεδρε. Υπερθεματίζουμε την επιμονή των συναδέλφων του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ για την ανάγκη επαναφοράς της συγκεκριμένης θέσης υπευθύνου της μαρίνας της Λάρνακας, όχι γιατί αφορά συγκεκριμένο άτομο, είναι θέμα ουσίας. Είναι θέμα πολιτικής βούλησης και η δική μας η βούληση όσον αφορά τη μαρίνα της Λάρνακας είναι να διατηρηθεί με ένα καθεστώς που το κράτος να έχει τον πάνω λόγο στη λειτουργία και στη μελλοντική της διαχείριση. Αυτή ήταν και η συμφωνία ουσιαστικά η οποία επιτεύχθηκε μεταξύ του νομοθετικού σώματος, των μελών της συγκεκριμένης Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας, όταν συζητούσαμε τη νομοθεσία περί εκχώρησης δικαιωμάτων στην κυβέρνηση, για να εκχωρεί, να ενοικιάζει προς διαχείριση στον ιδιωτικό τομέα άλλων μαρίνων που είναι υπό κατασκευή, όμως η υπόσχεση της κυβέρνησης ήταν ότι θα υπάρξει ειδικό καθεστώς για τη μαρίνα της Λάρνακας.

Δυστυχώς, φαίνεται ότι η κυβέρνηση, αθετώντας αυτή της την τοποθέτηση, όχι μόνο ξέχασε αυτή τη συμφωνία, αλλά, λυπούμαι να πω, υποσκάπτει και τη βούληση της πλειοψηφίας τουλάχιστον της Βουλής όπως εκφράζεται σήμερα, της ολότητας, λέω εγώ,

όπως εκφραζόταν πριν από τρεις μήνες, όταν ψηφίζαμε αυτή τη νομοθεσία, διότι υπενθυμίζω ότι και ο Δημοκρατικός Συναγερμός τότε τουλάχιστον, έστω και σιωπηρώς, υιοθετούσε αυτές τις προσεγγίσεις. Άρα αυτή η θέση πρέπει να επανέλθει και, επειδή από μόνοι μας δε δικαιούμαστε να την επαναφέρουμε, ουσιαστικά σμίγουμε κι εμείς τη φωνή μας, απαιτώντας την υιοθέτηση ουσιαστικά της πρότασης του διοικητικού συμβουλίου του ΚΟΤ και τον παραμερισμό της απόρριψης εκ μέρους του αρμόδιου υπουργείου.

Κλείνω λέγοντας ότι η κυβέρνηση πρέπει να καταλάβει ότι η τοποθέτησή μας αναφορικά με το καθεστώς της μαρίνας της Λάρνακας δεν αλλάζει και δεν πρόκειται να αλλάξει και, όσο πιο γρήγορα το καταλάβει, τόσο το καλύτερο, για να μην έχουμε άλλες κωλυσιεργίες στο μέλλον. Και επειδή προβλέπω ότι η κυβέρνηση με την προσφιλή της τακτική, της παρελκυστικής μεθόδου, ότι είναι τάχατες η Βουλή που καθυστερεί με τις τοποθετήσεις της την έναρξη διαδικασίας δημιουργίας νέων μαρίνων... θα πρέπει αυτό το μήνυμα να φύγει σήμερα όσο γίνεται πιο δυνατό.

Όσον αφορά την πρόταση του συναδέλφου κ. Χατζηδημητρίου για την περικοπή του συγκεκριμένου κονδυλίου, πολύ φοβούμαι, κύριε Πρόεδρε, ότι, αν αποκόψουμε αυτό το κονδύλι, τότε θα στερήσουμε τον ΚΟΤ από τη διοργάνωση άλλων συνεδρίων τα οποία είναι προγραμματισμένα να γίνουν στην Κύπρο, γιατί προσωπικά πιστεύω ότι δεν είναι μέσα σε αυτό το κονδύλι που περιλαμβάνεται η πρόνοια για τα καλλιστεία. Για τα καλλιστεία ο υπουργός ζήτησε από τον ΚΟΤ να μειώσει τον προϋπολογισμό του κατά τόσες εκατοντάδες χιλιάδες λίρες όσες χρειάζεται, για να πληρώσει για την προκαταβολή της συμφωνίας, και οι αρμόδιοι του ΚΟΤ μάς είπαν πως δεν είχαν προλάβει να κάμουν αυτή την αποκοπή από τα στοιχεία τα οποία κατατέθηκαν στη Βουλή και θα το έπρατταν ακολούθως. Γι' αυτό πολύ φοβούμαι ότι, αν αποκοπεί αυτό το κονδύλι, είναι άλλες εκδηλώσεις οι οποίες θα ενοχληθούν και όχι η συγκεκριμένη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης, παρακαλώ.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θέλω να ξεκινήσω από την παλιά μου τοποθέτηση, όταν είχε έρθει μπροστά σε αυτό το σώμα η παράταση του 3% το οποίο κατέβαλλαν οι ξενοδόχοι προς τον ΚΟΤ σε μια προσπάθεια, τάχατές μου, για να ενισχυθεί ή να βοηθηθεί η τουριστική βιομηχανία. Θα πρέπει επίσης να θυμούμαστε όλοι ότι η εκτελεστική εξουσία προσπαθούσε να εξασφαλίσει μια συναίνεση και δήλωνε ότι είναι η τελευταία φορά. Είχα δηλώσει τότε, γιατί είχα πάρει την άδεια της κοινοβουλευτικής μου ομάδας, και τάχθηκα ενάντια, ότι είναι ο πιο προσφιλής τρόπος αυτής της κυβέρνησης να υπόσχεται, να τοποθετείται, για να εξασφαλίζει κάποια προσωρινή συναίνεση, μέχρι που να έρθει η άλλη φορά και μετά η άλλη φορά και να συνεχίζει.

Ειλικρινά, θέλω να προειδοποιήσω από τώρα και πιστεύω ότι θα πάρουν τα μηνύματα, ότι κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες δεν υπάρχει περίπτωση ούτε για μια ημέρα μέσα στο 2000 που θα εγκρίνουμε ξανά, όσο μας αφορά τουλάχιστον εμάς, αυτό τον τρόπο του 3%, το οποίο ειρήσθω εν παρόδω, για να μπορούν και να μας παρακολουθούν, ανέρχεται σε £17,5 εκατομ. το χρόνο. Και υπάρχουν εκείνες οι μονάδες οι οποίες έχουν κτιστεί, κύριοι, πριν από είκοσι πέντε χρόνια και έχουν αποσβεσθεί και σήμερα χρειάζεται ακόμα να τις ενισχύουμε -στην ουσία επιχορηγούμε τις- και αυτά τα £17,5 εκατομ. δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι, ούτε λίγο ούτε πολύ, διανέμονται μεταξύ διακόσιων με διακόσιων οκτώ ξενοδόχων ανά το παγκύπριο.

Ένα άλλο σημείο που θέλω να σταθώ και να τονίσω: Εγώ θεωρώ ότι έγινε παραπληροφόρηση αυτού του σώματος και όλα αυτά τα οποία ακούμε περί καλλιστείων και δε θα πληρώσει ο ΚΟΤ, αλλά να δούμε πού θα τα βρούμε και ποιος θα πληρώσει

και τα τοιαύτα... Είμαστε μια χώρα που λέμε ότι έχουμε δημοσιονομικά ελλείμματα, είμαστε μια χώρα που λέμε ότι έχουμε του κόσμου τα προβλήματα, αλλά τι είναι £2.000.000 για μια νύκτα, για μια φανφάρα, για τα καλλιστεία, ποια θα είναι η ωραιότερη; Και να πληρώσουμε εμείς £2.000.000, γιατί τάχατές μου το ότι θα έρθουν στην Κύπρο μέσα μαζικής ενημέρωσης, για να καλύψουν αυτή την εκδήλωση, θα είναι και ένας τρόπος προβολής και διαφήμισης της Κύπρου.

Εδώ, κύριοι, διαφημίζουμε κάθε μέρα το τουριστικό μας προϊόν, εδώ δεν έχουμε τέσσερις αστυνομικούς να ελέγχουν, να θεωρούν τα διαβατήρια στους αερολιμένες και είναι τρεις ώρες, παρακολουθείτε με, τρεις ώρες έξω στην άσφαλο ο κάθε τουρίστας, κάτω από σαράντα πέντε βαθμούς θερμοκρασία το καλοκαίρι και το χειμώνα κάτω από βροχή και άλλως πως. Δημιουργούμε τους χειρότερους αποστόλους και κατά τα άλλα θέλουμε να κάνουμε διαφήμιση. Ναι, θέλουμε να κάμουμε διαφήμιση για να αυξήσουμε τους αριθμούς όσον αφορά χαμηλής ποιότητας τουρισμό. Και, όταν προσέξετε, εκεί που μας λένε ότι ευημερούν οι αριθμοί και έχουμε μια αύξηση του 9,5%, πιάστε ειλικρινά και μελετάτε ή και ερευνάτε και θα δείτε ότι οι μεγαλύτεροι αριθμοί είναι εκείνοι που είναι 123 στερλίνες, συμπεριλαμβανομένων αεροπορικού εισιτηρίου, διαμονής σε ξενοδοχείο τέσσερις μέρες, παρακαλώ, αυτοκινήτου ενοικίασης και φαγητού. Ε, εν ηξέρω είναι που μας μένει, αλλά σε αριθμούς ευημερούμε: αυξηθήκαμε κατά τόσο.

Κύριοι, η θέση η δική μου είναι ότι είμαι κάθετα αντίθετος με τη διεξαγωγή των καλλιστείων και αυτά τα £2.000.000 θα συμβούλευα την κυβέρνηση το λιγότερο να τα χρησιμοποιούσε για έργα υποδομής ή για πρόσληψη ατόμων που χρειάζονται σε διάφορες υπηρεσίες, που να συμβάλουν στην αναβάθμιση του τουριστικού μας προϊόντος, πώς θα εξυπηρετήσουμε πιο σωστά αυτούς τους ανθρώπους, για να δημιουργήσουμε καλούς αποστόλους προς τα έξω, γιατί τες παραπάνω φορές είναι κακούς αποστόλους που δημιουργούμε.

Αν συνεχιστεί, κύριοι, αυτή όλη η κατάσταση και αυτή η Βουλή χωρίς να μελετά και να εμβαθύνει -και το λέω χωρίς παρεξήγηση- στο τι ειλικρινά ψηφίζουμε ή στο τι εγκρίνουμε... το λιγότερο γινόμαστε κι εμείς συνένοχοι ή συνυπεύθυνοι και στην κακοδιαχείριση αλλά και στη μη αναβάθμιση εκείνων των υπηρεσιών που πρέπει να αναβαθμιστούν, για να εξυπηρετήσουμε τα καλώς νοούμενα συμφέροντα της οικονομίας και μάλιστα προς την κατεύθυνση του τουρισμού.

Άκουσα χθες τον κ. υπουργό στη γενική συνέλευση του ΕΒΕ στην Πάφο, όπου με πολλή έπαρση, με πολύ ενθουσιασμό μιλούσε για χίλια δυο πράγματα. Με όλο το σεβασμό, έχει καιρό να ακούσω έτσι παραμύθκια, ειλικρινά έχει καιρό να ακούσω έτσι παραμύθκια ...

(Γέλια)

... διότι εδώ φθάσαμε, εδώ φθάσαμε, λέμε στον κόσμο απλώς και προτάσσουμε: “ξέρετε, το 20% του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος προέρχεται από τον τουρισμό”, αλλά δε μας είπε κανένας τι έχουμε υποθηκεύσει σε αυτό τον τόπο προς εκείνη την κατεύθυνση μόνο που ονομάζεται “τουρισμός”. Δε μας είπε κανένας ότι έχουμε διαλύσει όλους τους άλλους τομείς της οικονομίας και μπήκαμε μέσα σε ένα μονόδρομο που ονομάζεται “τουρισμός”, που κρέμεται, σε τελευταία ανάλυση, πάνω σε μια λεπτή κλωστή ή για λόγους που μπορεί να προϋπάρξουν στο εσωτερικό αλλά και από εξωγενείς λόγους και παράγοντες που δεν είναι του δικού μας ελέγχου. Φαίνεται, ξεχνούμε ειλικρινά, όταν δημιουργήθηκε η κρίση στον Κόλπο για μια βδομάδα, ότι δεν έμεινε τίποτε σε αυτό τον τόπο που δεν είχε μπλοκαριστεί και δεν είχαν διαλυθεί τα πάντα.

Σήμερα, οι υδατοφράκτες μας, αντί να είναι για να πίνουμε και να είναι για τους γεωργούς, είναι για τον τουρισμό. Τα οδικά μας δίκτυα και τα άλλα είναι για τον τουρισμό. Το άλφα είναι για τον τουρισμό, το βήτα είναι για τον τουρισμό, φθάσαμε σε

ένα σημείο, κύριοι, και πιστεύαμε ότι, ναι, μας ικανοποιούσε αυτή η εξέλιξη και ξεχνούμε όλοι τι είναι εκείνα τα ποσά τα οποία επιστρέφουν ξανά σε ξένο συνάλλαγμα πίσω στο εξωτερικό, για να εισαγάγουμε εκείνα τα αγαθά που ενδιαφέρουν τους τουρίστες.

Και φθάσαμε και στο πιο ωραίο σημείο. Αυτή τη στιγμή είναι οι Κύπριοι άνεργοι για χάρη του τουρισμού. Από το 1991, ναι, ξεκίνησαν εκείνες οι πρώτες άδειες για αλλοδαπούς, που τάχατες ήταν για εξειδικευμένες ανάγκες και έπρεπε να τους φέρουμε. Και φθάσαμε σε ένα σημείο σήμερα επίσημα να παραδέχεται το κράτος ότι υπάρχουν είκοσι εννιά χιλιάδες άδειες, υπάρχουν λένε περίπου δώδεκα χιλιάδες παράνομοι, όλοι σαράντα μια χιλιάδες, και υπάρχουν και όλοι εκείνοι που με χίλιους δυο τρόπους έχουν αποκτήσει ελληνικό διαβατήριο και, επειδή είναι Έλληνες, λένε, άσχετα ότι είναι πάσης φυλής, πάσης ράτσας, πάσης προέλευσης, είναι αδελφοί τωρά Έλληνες... Αλλά να μην ξεχνούμε ...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ναι, κύριε Παναγιώτη Δημητρίου, δεν παρεξηγούμαι. Γιατί τους έδιωξαν από την Κρήτη; Εκεί δεν ήταν Έλληνες; Γιατί τους έδιωξαν από τη Ρόδο; Εκεί δεν ήταν Έλληνες; Γιατί τους έδιωξαν από την Κέρκυρα; Εκεί δεν ήταν Έλληνες;

Αλλά κοιτάξτε, συνάδελφοι, σε αυτό τον τόπο, όταν κάποιος μιλήσει και τοποθετηθεί με στοιχεία, βρίσκουμε τον εύκολο τρόπο με συνθήματα πώς θα τον ρετσινιάσουμε ή ως ανθέλληνα ή ως ρατσιστή ή και άλλως πως. Ε! όχι, κύριοι, αυτός ο τόπος δεν αντέχει. Η μισή Κύπρος τούρκεψε, η άλλη μισή γέμισε σταυρούς. Ε, τούτη πόμεινεν εν θα τη χαλάσουμε με αυτό τον τρόπο. Και πρέπει κάποιος να το καταλάβουν και πρέπει να πάρουν τα μηνύματα.

Επομένως, και αυτές τις υπηρεσίες, δηλαδή τη μισθοδοσία των εργαζομένων, έχασαμν την. Και σήμερα κοιτάτε στους καταλόγους πόσοι βρίσκονται και είναι άνεργοι. Και είναι θεωρητικό και είναι ψέμα που το λέγαμε όλοι, συμπεριλαμβανομένου και του εαυτού μου. Όταν μιλούμε για 4% ανεργία, είναι 4% που έχουμε και συγκρινόμαστε με την Ευρώπη; Πέστε μου -εκτός από την Ελλάδα όπου υπάρχει υποχρεωτική στρατιωτική θητεία και για δέκα χιλιάδες ανθρώπους είναι 4%- 4% που έχουμε και 4% οι εθνοφρουροί μας είναι 8%, αυτοί που έχουν εξαντλήσει εκείνο το επίδομα το ανεργιακό και δεν εγγράφονται είναι άλλο 2,5%, φθάσαμε, κύριοι, σήμερα, να, στο 10,5% ανεργία. Και εγώ θα προειδοποιήσω αυτό το σώμα και να το έχετε υπόψη σας ότι στο τέλος του Οκτώβρη, που θα λήξει η τουριστική περίοδος, θα είναι χιλιάδες οι άνεργοι και θα έχουμε κοινωνική έκρηξη.

(Γέλια)

Αν τα ακούμε και γελούμε ή δεν τα λαμβάνουμε σοβαρά υπόψη, που εύχομαι να έχω λάθος, τότε να τα πούμε. Και αν σήμερα ήταν οι πατατοπαραγωγοί, εχτές οι ψαράδες, προχτές τα σκάφη, αύριο θα είναι και αυτές οι χιλιάδες ανέργων έξω από το Προεδρικό και έξω από τη Βουλή και δεν ξέρω τι θα κάνουμε. Και αν σήμερα αντιμετωπίζουμε πρόβλημα εδώ με σαράντα ή πενήντα εκτάκτους και πιεζόμαστε όλοι να εξεύρουμε τρόπους, τότε τι θα γίνει; Ή επιτέλους σε αυτό τον τόπο θα πρέπει να αναλάβουμε τις ευθύνες μας;

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Να τους πιάσουμε τζαι τζείνους δημόσιους υπαλλήλους, είντα πον αλλό δέκα σιλιάδες;

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ποιος πληρώνει, κύριε συνάδελφε; Ποιος πληρώνει; Δηλαδή το ένα σκάνδαλο διαδέχεται το άλλο; Να μην ξεκινήσουμε, κύριε συνάδελφε, από την αρχή, να μην

ξεκινήσουμε, γιατί δεν ήβρα σε αυτό τον τόπο να μου πει ποιος πληρώνει. Και όλα αυτά τα οποία έλεγε χθες ο κ. Ρολάνδης, τα ωραία τα παραμύθια, ξέρετε τι ήταν; Τα δημοσιονομικά ελλείμματα και μας οδήγησε με τρόπο στο να ψηφίσουμε το φορολογικό πακέτο. Να το ξεχάσει, πέστε του, όσον τουλάχιστο με αφορά εμένα· Να το ξεχάσει. Γιατί, αν σε αυτό τον τόπο θα πρέπει να κάμουμε οικονομική περισυλλογή και θα κάμουμε ορθόδοξη σωστή οικονομική πολιτική, ναι, πρέπει να την κάμουμε και δεν έχει δικαίωμα κανένας να κάμνει αυτή τη διασπάθιση του χρήματος που γίνεται κάθε μέρα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Πιπτοκοπίτη ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Σπύρος Κυπριανού επανήλθε στη θέση του.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να κάμω μια εισήγηση και νομίζω ότι είναι μέσα στο θέμα. Όλους αυτούς τους Ποντίους να τους δώσουμε δικαίωμα ψήφου και να ψηφίζουν στην Πάφο.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Έχουμε πλεόνασμα, συνάδελφε, πάρ' τους εσύ, αν έν' γι' αυτό που ανησυχείς.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νεοφύτου.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Αν πήρα το λόγο να μιλήσω για το θέμα του προϋπολογισμού του ΚΟΤ, είναι γιατί

διαβλέπω μια ανάπτυξη μιας φιλοσοφίας που θέτει τον πνεύμονα της κυπριακής οικονομίας στο στόχαστρο. Έχει τεθεί τελευταίως ο τουρισμός στο στόχαστρο ή σε μια έντονη κριτική ότι είναι ο ευνοούμενος τομέας από το κράτος. Είναι ο ευνοούμενος, γιατί το κράτος συνεισφέρει ένα ποσό της τάξης των £15.000.000 το χρόνο σε έναν τομέα που δεν έχει κόστος, όπως είπε συνάδελφος, της τάξης του 20%, αλλά συνεισφέρει στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν 23%. Δεν υπάρχει άλλος τομέας της κυπριακής οικονομίας που προσφέρει τόσο ψηλό ποσοστό στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν. Αν συγκρίνουμε με τι το κράτος επιδοτεί τη βιομηχανία, με τι το κράτος επιδοτεί τη γεωργία και τους άλλους τομείς, τα ποσά που διαθέτουμε στον τουρισμό είναι εντελώς αμελητέα.

Όσον αφορά τον τομέα της διαφήμισης, όπου ξοδεύουμε ένα ποσό της τάξης των £3.000.000 σε έσοδα από τον τουρισμό που πλησιάζουν το £1.900.000.000, ο μίνιμουμ μέσος όρος που δαπανείται από τουριστικούς προορισμούς είναι 6%. Έπρεπε να ξοδεύαμε τουλάχιστον £60.000.000 το χρόνο για τον τουρισμό.

Τίθεται το θέμα να μπει το 3% για τον ΚΟΤ. Γιατί να μην μπει; Όμως πρέπει να λάβουμε υπόψη όλες τις παραμέτρους. Ο κυπριακός τουρισμός, που είναι ο πνεύμονας της κυπριακής οικονομίας, παρουσιάζει πολλά προβλήματα ανταγωνισμού. Όλοι οι άλλοι τουριστικοί προορισμοί οι ανταγωνιστικοί είναι πολύ φθηνότεροι. Έχουμε ένα εργατικό κόστος της τάξης του 40% και 50% σε σύγκριση με 20% και 27% των ανταγωνιστικών προορισμών. Έχουμε τις άλλες ανταγωνιστικές χώρες να έχουν μηδενικούς συντελεστές στο ΦΠΑ ή τουλάχιστο, στη χειρότερη περίπτωση, στο μισό τοις εκατόν του συνήθους συντελεστή για το ΦΠΑ. Ακόμα και η Ευρωπαϊκή Ένωση, που δε δέχεται παρεκκλίσεις, δέχεται στον τομέα των τουριστικών υπηρεσιών να επιβάλλονται φορολογικοί συντελεστές κάτω του μίνιμουμ του 15%. Υπάρχουν ευρωπαϊκές χώρες με 4%, με 3%, με 6%, με 8% φορολογικό συντελεστή. Εδώ στην

Κύπρο ο πιο βεβαρημένος τομέας στον τομέα της φορολογίας είναι ο τουρισμός. Εκτός από το ΦΠΑ πληρώνει η τουριστική βιομηχανία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης τα τέλη διανυκτέρευσης. Αν προσθέσουμε και το 3%, δε θα πλήξουμε την ξενοδοχειακή βιομηχανία, θα πλήξουμε την οικονομία του τόπου. Αλλά, αν αυτή είναι η απόφαση της πλειοψηφίας, θα ήθελα να κάμω μια παράκληση: Αν είναι την 1η του Νιόβρη, θα είναι πάλι καταστροφικό, κύριε Πρόεδρε, για την κυπριακή οικονομία.

Κάποιοι που γνωρίζουν, και είναι επιτέλους καιρός όλοι να ενημερωνόμαστε ή να ζητούμε τι είναι τα πραγματικά γεγονότα ... Ήδη υπογράφηκαν όλα τα συμβόλαια για την τουριστική περίοδο την καλοκαιρινή του 2000. Όλοι ανεξαιρέτα οι τουριστικοί πράκτορες έχουν υπογράψει τα συμβόλαια. Και, αν μελετήσουμε το μνημόνιο του ΚΟΤ, που το κρατούμε στα χέρια μας, η εισήγησή του είναι για την 1η του Νιόβρη, αλλά για το 2000, όχι για την 1η του Νιόβρη του 1999. Θα καταστρέψουμε όχι τον τουρισμό, την κυπριακή οικονομία.

Λέχθηκαν και για τα θέματα ποιοτικού τουρισμού. Ναι, έχουμε πρόβλημα ποιοτικού τουρισμού, γιατί δεν μπορούμε να πάρουμε τουρισμό ποιοτικό, προσφέροντάς του μόνο ό,τι η φύση χάρισε στην Κύπρο: τον ήλιο, τη θάλασσα και την παραλία. Πού είναι τα έργα τουριστικής υποδομής -και συμφωνώ με τον κ. Χατζηδημητρίου- πολιτισμού; Γιατί στην Κύπρο το 90% του τουρισμού είναι ο τουρισμός της θάλασσας, ενώ, αν πάρουμε τις παγκόσμιες στατιστικές, ο τουρισμός του ήλιου και της θάλασσας είναι μόνο το 23%. Το άλλο 77% είναι ο τουρισμός του πολιτισμού, του αθλητικού τουρισμού, ειδικών ενδιαφερόντων ... Αλλά, για να πάρουμε αυτό τον τουρισμό, χρειαζόμαστε έργα υποδομής. Ο ναυτικός τουρισμός ... Είμαστε στο σταυροδρόμι της Ανατολικής Μεσογείου. Με το να υπάρχουν χίλιες τριακόσιες μαρίνες στην Ανατολική Μεσόγειο και εμείς να συζητούμε για χρόνια -και προειδοποιώ ότι θα φάμε άλλα δέκα χρόνια- για να αποφασίσουμε αν θα έχουμε μαρίνες, πώς θα

αυξήσουμε την ποιότητα του τουρισμού;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ποιος καθυστερεί, κύριε Νεοφύτου;

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Θα το απαντήσουμε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Όχι, είναι καλόπιστα. Γιατί καθυστερεί αυτό;

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Καθυστερούμε για κάποιες δικαιολογημένες έγνοιες για τη μαρίνα της Λάρνακας. Και λέω δικαιολογημένες ... Μπορεί να έχει και μερική ευθύνη το κράτος. Ενδέχεται να τουμπάρουμε την προοπτική αναβάθμισης του τουρισμού μας και του ναυτικού τουρισμού, γιατί κάποιои έχουν την εντύπωση ότι είναι προτεραιότητα -και καταλαβαίνω τις ευαισθησίες τους- ότι πρέπει πρώτα και πάνω απ' όλα εκατό τοις εκατό να ικανοποιηθούν για τα θέματα της μαρίνας της Λάρνακας, παραγνωρίζοντας τα γενικότερα και τα μείζονα συμφέροντα του τόπου και του τουρισμού. Και τους κατανοώ, είπα.

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, με το να πω πως είναι εύκολο να λέμε ότι πρέπει να επιβαρύνουμε τον τουρισμό ή ποιο μέλλον έχουμε με τον τουρισμό. Με τι θα ασχοληθεί η μικρή Κύπρος; Με τη βιομηχανία; Ας ελέγχουμε τα τελευταία χρόνια πόσα εκατομμύρια δίνουμε στη βιομηχανία και συνεχώς μειώνεται η εισφορά του τομέα αυτού στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν. Ας κοιτάξουμε τα τελευταία χρόνια, £87.000.000 στη γεωργία. Σήμερα με τις πατάτες, αύριο με τα σταφύλια. Και κατανοώ τον αγροτικό κόσμο, γιατί εγεννήθηκα μες στην αυλατζιά. Αλλά ποια είναι η προοπτική και ποιο είναι το μέλλον της κυπριακής οικονομίας;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κλεάνθους νομίζω είχε ζητήσει από πριν.

Ο κ. Θεοδώρου, εντάξει.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Επειδή είμαι άνθρωπος κατανόησης και αντιλαμβάνομαι ότι δεν είναι η μέρα αγορεύσεων σήμερα, θα είμαι πάρα πολύ σύντομος, πάρα πολύ σύντομος.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Είσαι ο μόνος που το λέει.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Νομίζω ότι έν' όλοι που το αντιλαμβανόμαστε, κύριε συνάδελφε. Θα θίξω πολύ σύντομα ένα-δύο σημεία. Το πρώτο σημείο αφορά την περίπτωση της διαγραφής της θέσης του υπευθύνου της μαρίνας Λάρνακας. Δεν το αναφέρω γιατί υπάρχει συγκεκριμένο ενδιαφέρον για συγκεκριμένο πρόσωπο. Αν του κάμνω την αναφορά, είναι διότι βλέπω και διαπιστώνω ότι η κυβέρνηση προσπαθεί να κάνει πολιτική από το παράθυρο, προσπαθεί να εφαρμόσει την πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων στη μαρίνα της Λάρνακας από το παράθυρο! Ο κ. Ρολάνδης και η κυβέρνηση οφείλουν να έρθουν και να μας πουν "αποφασίζουμε και προτείνουμε να ιδιωτικοποιηθεί η μαρίνα της Λάρνακας", όχι να αρχίζουμε να διαγράφουμε τις θέσεις μία-μία, να ξεφτίσουμε την υπόθεση και στο τέλος να πούμε ότι την ιδιωτικοποιούμε. Αυτό είναι το ένα θέμα.

Το δεύτερο θέμα είναι το θέμα των καλλιστείων, κύριε Πρόεδρε. Λέχθηκε από τον κ. Καζαμία ότι δεν είμαστε ειδικοί και ότι είναι παρακινδυνευμένο να πάρουμε αποφάσεις. Βεβαίως, αυτή η Βουλή αποφασίζει επί παντός επιστητού και αμφιβάλλω για πόσα ή αν καν για κάποιο από αυτά όλα είμαστε ειδικοί. Όμως ψηφίζουμε με βάση πολιτικές θέσεις και πολιτικά κριτήρια. Στην περίπτωση των καλλιστείων τα πράγματα είναι απλά. Ρωτήθηκε η διοίκηση του ΚΟΤ να τοποθετηθεί και να μας πει κατά πόσο, πρώτον, εγκρίνει βεβαίως, δε μας είπε απερίφραστα ότι δεν εγκρίνει, αλλά ήταν

σαφέστατο ότι η θέση της ήταν αρνητική και, δεύτερον, αν έχει προηγηθεί είτε από τους ιδίους είτε από το υπουργείο οποιαδήποτε μελέτη σκοπιμότητας, ας πούμε, η οποία να καταδείξει τι θα αποδώσει αυτή η επιχείρηση, η επιχείρηση της μίας ημέρας, των καλλιστείων. Δεν υπάρχει, κύριε Πρόεδρε, δεν υπάρχει και οδηγούμεθα εδώ να πάρουμε απόφαση για £2.000.000 στην πραγματικότητα επί τη βάση των διαισθήσεων και των σέννιων, για να το πω στην κυπριακή, του κ. υπουργού. Λυπούμαι, αλλά εγώ αποφάσεις με το σέννιος δεν μπορώ να πάρω. Αποφάσεις με στοιχεία και μελέτες, ναι, μπορώ να πάρω, αλλά με το σέννιος όχι.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Τι είναι το σέννιος;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Δεν είστε τόσο Κύπριοι, φαίνεται, κύριε συνάδελφε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κλεάνθους.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Με συγχωρείτε, με συγχωρείτε, για τις επιφυλάξεις μάλλον που έχει εκφράσει ο κ. Καζαμίας σε ό,τι αφορά την πρόταση του κ. Χατζηδημητρίου, να διαγραφεί το κονδύλι του μισού εκατομμυρίου, νομίζω ότι υπάρχει απλή λύση: Να ζητήσουμε από τον ΚΟΤ, για όσα από τα θέματα που αυτή τη στιγμή περιλαμβάνονται στο κονδύλι των £500.000 και δεν αφορούν τα καλλιστεία θέλει και επείγεται να προχωρήσει, να μας φέρει συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς ή έναν ή δύο να τους ψηφίσουμε, διότι δεν υπάρχει πρόβλημα πάνω σ' αυτό το ζήτημα. Αλλά το μήνυμα για τα καλλιστεία πιστεύω ότι πρέπει να πάει από αυτή τη Βουλή ότι δεν είμαστε υπέρ αυτής της κατάστασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κλεάνθους.

Ν. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε,

Για να μην επαναλάβουμε πολλά σωστά τα οποία έχουν πει και άλλοι συνάδελφοι, και συνάδελφοι του κόμματός μας, πρέπει να πω ότι η παρουσίαση από πλευράς κυβέρνησης στην ιεράρχηση θεμάτων που αφορούν τον τουρισμό είναι το λιγότερο ατυχής, πολλές φορές αντιφατική και αλλοπρόσαλλη. Χαίρομαι, γιατί άλλος συνάδελφος έθιξε το θέμα των μαρίνων και θα πω ότι, ενώ υπήρξε η συναίνεση που καταβλήθηκε για πρώτη φορά με ένα θαυμαστό τρόπο στην επιτροπή Εμπορίου, δώσαμε τις κατευθυντήριες γραμμές στην κυβέρνηση και στον κ. υπουργό να είναι έτοιμος, όπως υποσχέθηκε, σε τρεις μήνες με κανονισμούς που θα διασφάλιζαν εκείνα τα οποία όλοι ομόφωνα είχαμε υποδείξει... Η πρώτη ματιά στους κανονισμούς που υποχρεώθηκε να αποσύρει ήταν ότι δεν περιλάμβαναν τίποτε, ήταν ως να μην άκουαν καθόλου τι λέγαμε, να μην έλαβαν υπόψη ποσώς τις παρατηρήσεις τις ομόφωνες. Αυτό και μόνο δείχνει ότι παρουσιάζονται να κλαυθμυρίζουν και να λένε ότι χρειαζόμαστε μαρίνες, από το 1994 έχουν πληρώσει μελέτες. Αποφάσισε αυτή η κυβέρνηση με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το Μάρτιο του 1994 και υιοθετούσε μια μελέτη του καθηγητή του Ρογκάν για τη μαρίνα της Λάρνακας, ότι είχε τα πιο τρομερά πλεονεκτήματα στην περιοχή για την ανάπτυξή της και θα μπορούσε να μείνει στο δημόσιο τομέα και μετά από μισή ώρα η επόμενη απόφαση της ίδιας κυβέρνησης έλεγε ότι θα πρέπει για όλες τις μαρίνες ανεξαιρέτα να βρεθεί άλλη λύση και δεν υιοθετούσε τη μελέτη. Ήταν τότε ένα-δύο εκατομμύρια, για να κάνουμε την επέκταση και να προλάβουμε τους ανταγωνισμούς και από την πλευρά της Τουρκίας και από άλλες γειτονικές χώρες, που προχωρούσαν με τις μαρίνες, και δυστυχώς, υποκριτικά, σήμερα πρέπει να το πούμε και δεν είναι αντιπολιτευτική διάθεση που μας διακατέχει, είναι πραγματικότητα, για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους επιτέλους. Αυτή η

κυβέρνηση, ναι, προχωρεί να δώσει δύο εκατομμύρια για τα καλλιστεία, αν και τα μισά χρήματα μπορούσε να τα δώσει για τη μαρίνα της Λάρνακας, την οποία εγκατέλειψε, αγαπητοί συνάδελφοι, πραγματικά την εγκατέλειψε με ποσοστό επένδυσης μέσα στους προϋπολογισμούς μόλις δεκαπέντε με δεκαοκτώ χιλιάδες. Αυτά δείχνουν μία αλλοπρόσαλλη, αντιφατική πολιτική που δε δίνουν το δικαίωμα να μας πειθαναγκάζουν εδώ, για να μας λένε πολλές φορές ότι φταίει η ίδια η Βουλή, γιατί δεν προωθούμε έργα υποδομής του τουρισμού, όπως είναι οι μαρίνες. Και επαναλαμβάνω, ας διαθέσουν εκείνα τα λεφτά να προχωρήσει η μοναδική μαρίνα που υπάρχει, να καλύψουμε όσες ανάγκες είναι δυνατόν και να προσφέρουμε μεγάλη υπηρεσία στον τουρισμό, αλλά φαίνεται ότι για άλλα τυρβάζουμε και για άλλα παραπληροφορούμε. Επαναλαμβάνω ότι το θέμα με τις μαρίνες θα αποδειχθεί ακριβώς το μπούμερανγκ και η αλλοπροσαλλοσύνη, η αντιφατικότητα αυτής της κυβέρνησης και δε θα μπορεί να είναι χωρίς ευθύνες, δυστυχώς, για τον κ. υπουργό. Λέω επίσης ότι η καθυστέρηση του προϋπολογισμού που πάλι παρουσιαζόταν έντεχνα, ότι τάχατες είναι η Βουλή που καθυστερεί για την ψήφιση του προϋπολογισμού, δεν παρουσιαζόταν, γιατί υπήρχε η γνωστή διαμάχη μεταξύ του κ. υπουργού και του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού που ήθελε οπωσδήποτε... που αφορούσαν τη μισθοδοσία για τον υπεύθυνο της μαρίνας της Λάρνακας. Όλα αυτά δείχνουν ταυτόχρονα, θα έλεγα, και έλλειψη σεβασμού προς τη Βουλή, αλλά έλλειψη και σεβασμού στις ίδιες τις αποφάσεις της κυβέρνησης που διακηρύττει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Επί της διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα αυτό συζητείται εδώ και μιάμιση ώρα· υποβάλλω ότι έχει εξαντληθεί το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Να μπει σε ψηφοφορία ότι εξαντλήθηκε, κύριε Πρόεδρε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Από το βήμα, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Δεν είναι από ιδιοτροπία που ζήτησα να βγω στο βήμα, θέλω να είμαι εραστής του κανονισμού της Βουλής, που επιτρέπει από τη θέση πολύ πολύ σύντομη και ολιγόλεπτη παρέμβαση. Και επειδή υπάρχει κίνδυνος να ξεπεράσω ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Εραστής;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εραστής!

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Εραστής ποιου;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Επεράσαμε εκείνη την ηλικία που εφουμιζούμαστε. Σήμερα ό,τι κάμουμε, αν κάμουμε, προσπαθούμε να το κάμουμε στα κρυφά, κύριε Ερωτοκρίτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ, ησυχία! Παρακαλώ! Ναι, ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αισθάνομαι την ανάγκη να το πω, κύριε Πρόεδρε. Κουραζόμαστε όλοι και κατά

καιρούς είναι λογικό να έχουμε τα ευφυολογήματά μας. Όμως δυστυχώς αυτά τα ευφυολογήματα παίρνονται από κάποιους και, αντί να δουν τη σοβαρή δουλειά που κάνουμε, χρησιμοποιούνται για να επιτίθενται εναντίον της Βουλής. Γι' αυτό να προσέξουμε και σ' αυτό, για να μη γινόμαστε αντικείμενο επιθέσεων και υπόσκαψης ως θεσμός.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Αν με αφορά η παρατήρηση του κ. Δημητρίου, κύριε Πρόεδρε, εγώ είχα προτείνει, και η κοινοβουλευτική μας ομάδα, την άμεση μετάδοση των εργασιών, την Πέμπτη, της ολομέλειας απ' όλα τα μέσα, για να φαίνεται η σοβαρότητα ή η έλλειψη σοβαρότητας όχι μόνο της ολομέλειας αλλά και ενός εκάστου εκ των μελών της. Δυστυχώς, η πρόταση-απαίτηση αυτή του ΑΚΕΛ δεν έγινε αποδεκτή· επομένως, όλοι δυνητικά μπορούμε να υποστούμε τον κίνδυνο από κάποιους να εκτιμάται η παρέμβαση του καθενός μας διαφορετικά. Αυτά είναι τα καλά ή τα κακά της δημοκρατίας.

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω λίγα λόγια για τη μαρίνα της Λάρνακας. Είχα ακούσει πριν από τρεις μέρες τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων κ. Ιεροδιακόπου ...

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, αν μου επιτρέψετε, έτσι μισό λεπτό...

Κύριε Πρόεδρε, χωρίς να θέλω να σταματήσω τον κ. Χριστοδουλίδη να μιλήσει, απλώς θέλω να γνωστοποιήσω στο σώμα ότι θα έχουμε τους κανονισμούς για τις μαρίνες και θα έχουμε ειδικό θέμα τον Οκτώβρη να συζητήσουμε όσες ώρες θέλουμε. Αν θέλετε, μιλήστε για τη μαρίνα της Λάρνακας, αλλά θα αναγκαστείτε να επαναλάβετε τα ίδια πράγματα επί τούτου του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά, άσ' τον να ολοκληρώσει ο κ. Χριστοδουλίδης επί του θέματος.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Το έχω υπόψη μου, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστώ τον κ. Συλλούρη.

Να υπενθυμίσω ότι το 1993 η κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις ενέγραψε θέμα στο Κεφάλαιο Δ' περί της πρόθεσης της κυβέρνησης για ιδιωτικοποίηση της μαρίνας της Λάρνακας. Το 1993 και δυστυχώς αυτή η κατάσταση συνεχίζεται. Δύο λόγια, κύριε Συλλούρη, για να μην ανησυχείτε. Ο κ. Ιεροδιακόνου είχε πει ότι οι ακτές της Κύπρου αποτελούν εθνικό πλούτο, κάτι πολύ σωστό, αλλά να λέγεται και να εφαρμόζεται σε όλα τα θέματα που έχουν σχέση με τις ακτές ή μέρος των ακτών. Η μαρίνα της Λάρνακας είναι η μοναδική κρατική μαρίνα που υπάρχει στην Κύπρο, ξεκινά από την ακτή, καλύπτει μεγάλο μέρος της, έχουν γίνει επενδύσεις εκατομμυρίων από τον Κύπριο φορολογούμενο, απέφερε και αποφέρει κέρδη γύρω στις £200.000 με £230.000 το χρόνο και όμως αυτό τον εθνικό πλούτο με τις επενδύσεις τον εκχωρούμε. Εμείς ως κοινοβουλευτική ομάδα και ως κόμμα έχουμε ταχθεί και θα συνεχίζουμε να τασσόμαστε εναντίον της ιδιωτικοποίησης της μαρίνας της Λάρνακας και εναντίον της πολιτικής που οδηγεί στην ανάγκη για να παραχωρηθεί ή να εκχωρηθεί η μαρίνα της Λάρνακας. Το πρώτο ήταν τούτο. Το δεύτερο σημείο είναι το 3% του ΚΟΤ, που εδώ και κάποια χρόνια χαρίζεται και υπάρχει η πρόταση να επιχορηγεί ο Κύπριος φορολογούμενος για ακόμη κάποιο χρόνο τους Κύπριους ξενοδόχους, γιατί είναι το στρώμα των Κύπριων επιχειρηματιών το οποίο μέχρι τώρα, βάσει του ποσοστού που προσφέρει στην κυπριακή εθνική οικονομία, δεν έχει δικαιωθεί από το κράτος. Φέτος αναμένονται δύο εκατομμύρια τριακόσιες χιλιάδες τουρίστες, στα ίδια περίπου επίπεδα τα τελευταία δύο χρόνια με κάποια ελαφριά άνοδο, και βλέπουμε τη μερίδα, την τάξη, των επιχειρηματιών που ασχολούνται με τα ξενοδοχειακά συνεχώς να κλαίνονται, συνεχώς να λένε ότι ζημιώνουν με άνοδο ή με σταθερό εισόδημα που προέρχεται από τον τουρισμό.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Αν έρτουν πέντε εκατομμύρια, θα κλαίουν παραπάνω.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Αν έρτουν πέντε εκατομμύρια, δε θα υπάρχει ανάγκη για εθνικό αγώνα, δε θα υπάρχει κυπριακός λαός πλέον, όταν θα έχουμε ξεπεράσει το πενταπλάσιο από απόψεως ξένων που έρχονται στην Κύπρο τουριστών. Ήδη βρισκόμαστε σε επικίνδυνα επίπεδα, όπως λέγουν οι διεθνείς στατιστικές. Αν γίνουν πέντε τα εκατομμύρια, θα γίνουμε το ένα δέκατο οι μόνιμοι κάτοικοι δακάτω με τους κινδύνους επί του πολιτισμού, χωρίς να είμαι ξενόφοβος ή ρατσιστής. Δυστυχώς, η πραγματικότητα δεν είναι αυτή. Οι ξενοδόχοι της Κύπρου με το επιχειρηματικό μυαλό, με τις παραχωρήσεις που τους έκανε η εργατική τάξη, με την οποία τελευταίως τα έχουν βάλει, έχουν επωφεληθεί τα μέγιστα και συνεχίζουν να επωφελούνται. Ας μη μας προκαλούν το αίσθημα, να τους λιώνει η μύλλα μας, ειδικά συνάδελφοι, ειδικά συνάδελφοι μέσα σ' αυτή τη Βουλή που έχουν σχέση με τις επιχειρήσεις που ονομάζονται ξενοδοχειακές επιχειρήσεις. Ας αφήσουν τουλάχιστον άλλους, που δεν έχουν κανένα προσωπικό οικονομικό όφελος, να μας κάνουν αυτές τις εκκλήσεις και τότε να το συζητήσουμε, αλλά τουλάχιστο να είμαστε περισσότερο έντιμοι στις εκκλήσεις που κάνουμε προς τον κυπριακό λαό να υφίσταται αυτός 3% επιπρόσθετη επιβάρυνση, για να την απολαμβάνει κάποια μικρή τάξη διακόσιων οκτώ, είχε αναφέρει ο συνάδελφος Πιπτοκοπίτης, αν δε με απατά η μνήμη μου, ξενοδόχων. Το τρίτο σημείο αφορά την καλλιέργεια του αισθήματος της ξενοφοβίας, της μισαλλοδοξίας και του ρατσισμού. Καλλιεργείται στην Κύπρο αυτό το αίσθημα σήμερα εντελώς λανθασμένα και αβάσιμα. Δεν αναφέρομαι στις επιφυλάξεις, στις έγνοιες όλων ημών από επικίνδυνες τάσεις που παρατηρούνται και ανάμεσα στους αλλοδαπούς που νόμιμα ή μη νόμιμα φιλοξενούμε και προσφέρουμε και στέγη και εργασία. Έχει επικρατήσει η άποψη η λανθασμένη ότι οι ξένοι τούτοι τρων το ψωμί των

Κυπρίων, οι νόμιμοι δεν το τρων. Οι παράνομοι τρων το ψωμί των Κυπρίων, οι παράνομοι που είναι εδώ στην Κύπρο νόμιμα εισαγόμενοι από πρακτορεία...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

..της κοινοβουλευτικής ομάδας...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, υπάρχουν διαφορετικές απόψεις, διαφορετικές εκτιμήσεις μεταξύ ανθρώπων, αυτή είναι η δημοκρατία.

Η δε καλλιέργεια ξενοφοβίας που ξεκινά τώρα τελευταίως εναντίον συγκεκριμένης εθνικής προελεύσεως ατόμων, και αναφέρομαι στους Ποντίους ή Καυκασίους, όπως τους ονομάζουμε, δεν είναι ορθή. Και σ' αυτή την εθνική ομάδα Ποντίων, οι ίδιοι ονομάζουν τους εαυτούς τους Ελληνοποντίους, κάποιιοι έχουν εισχωρήσει σ' αυτή την ομάδα χωρίς να έχουν εθνογενετική ή εθνολογική ελληνική προέλευση, είναι αλήθεια, αλλά και μεταξύ αυτής της ομάδας υπάρχουν τα κακοποιά της στοιχεία, υπάρχει όμως και η τεράστια πλειοψηφία που είναι άνθρωποι που κατέληξαν στην Κύπρο, για να φκάλουν ένα κομμάτι ψωμί, είναι άνθρωποι που ήρταν στην Κύπρο, για να πάρουν μια στέγη.

Επομένως, η έκκληση η δική μου είναι να κάνουμε διαχωρισμό της παρανομίας από τη νομιμότητα, να κατονομάζουμε το κάθε μέρος αυτών των ξένων με το όνομά τους και να μην καλλιεργούμε την αίσθηση ότι ο κυπριακός λαός, που είναι και φιλόξενος, είναι και εθνικιστής, στην ουσία του δεν τρέφει καμιά ξενοφοβική, καμιά μισαλλόδοξη... κανένα ρατσιστικό αίσθημα έναντι οποιουδήποτε αλλοδαπού.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είχα ψηλώσει το χέρι μου προηγουμένως, δύο λεπτά θα μιλήσω. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Δε θα μιλούσα, αλλά νομίζω ορισμένα πράγματα πρέπει να λεχθούν.

Ακούσαμε πράγματα και θαύματα αναφορικά με τον τουρισμό και πρέπει να σας πω ότι εκπλήττομαι και έρχεται στη σκέψη μου η γνωστή παροιμία “εφακκούσαν του παπά με τα πρόσφορα”. Είναι ποτέ δυνατόν να διανοηθούμε, κύριε Πρόεδρε, ότι έχουμε περισσότερο τουρισμό από ό,τι θέλουμε. Τότε να αρχίσουμε μια κακή, αρνητική διαφήμιση να μην έρχονται άλλοι τουρίστες στον τόπο μας, εφόσον έχουμε τόσους πολλούς που δεν τους θέλουμε πλέον.

Όμως θα ήθελα να πω δυο πράγματα για τα καλλιστεία, γιατί, παρ’ όλο που δεν είμαι μέλος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας, έτυχε να παρευρίσκομαι εκεί, όταν ο κ. υπουργός παρουσίασε το θέμα, και θέλω να πω κάποια δεδομένα τα οποία λέχθηκαν ή εξάγονται από αυτά που λέχθηκαν. Το πρώτο, κύριε Πρόεδρε, είναι το εξής: Είτε μας αρέσει είτε όχι, είτε το θεωρούμε δεοντολογικό ή ηθικό είτε όχι, τα καλλιστεία είναι το τρίτο υπερθέαμα στον κόσμο, το παρακολουθούν περίπου δύο δισεκατομμύρια κόσμος και από αυτά τα δύο δισεκατομμύρια είναι εξίσου οι γυναίκες με τους άντρες που το παρακολουθούν. Το δεύτερο, κύριε Πρόεδρε, είναι το εξής: Λέχθηκε ότι θα δαπανήσουμε περίπου ένα εκατομμύριο, για να έχουμε αυτά τα καλλιστεία.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Δύο εκατομμύρια.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Δύο εκατομμύρια, εγώ λέω τρία, κύριε Πρόεδρε. Λέχθηκε ξεκάθαρα ότι ισοδυναμεί με διαφήμιση £190.000.000, \$360.000.000, αυτό ισοδυναμεί με τη θεαματικότητα, την ακροαματικότητα, την προσοχή που θα του δοθεί διεθνώς. Επιπλέον, ειδικά για μας

στην Κύπρο μάς δόθηκε το δικαίωμα να πωλήσουμε τα δικαιώματα του θεάματος των καλλιστείων που θα γίνουν στην Κύπρο σε γειτονικές χώρες, που σημαίνει ότι θα έχουμε ένα επιπλέον άμεσο εισόδημα από την πώληση αυτών των δικαιωμάτων. Οπότε, κύριε Πρόεδρε, έστω τρία εκατομμύρια που θα ξοδέψουμε, αν αυτή η προβολή σημαίνει ότι θα αυξηθεί ο τουρισμός μας κατά ένα τοις εκατό, λέω εγώ, μόνο τα άτομα που θα έρθουν για τα καλλιστεία, οι υπεύθυνοι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι αρκεί αυτή η συζήτηση...

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ.

...οπότεν θα έρθουν...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συζητήθηκε και στην επιτροπή και εδώ.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

...τα έσοδα θα είναι υπερδιπλάσια των τριών εκατομμυρίων που θα δώσουμε.

Οπότεν, κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ.

Πάμε στην ψηφοφορία.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

...νομίζω δε θα ήταν λογικό να μην εκμεταλλευτούμε αυτή την ευκαιρία και να έχουμε τα καλλιστεία στην Κύπρο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, αν αποφασιστεί να γίνουν τα καλλιστεία, η Βουλή θα αποφασίσει, θα είσαι στην επιτροπή των καλλιστείων.

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Μόνο για ένα λεπτό. Πρώτον, θέλω να βεβαιώσω τον κ. Θεοδώρου ότι επίσημα ο κ. Ρολάνδης, και είναι σε πρακτικά συνεδριάσεων που έχω δει με τα μάτια μου, δήλωσε ότι καταργείται η θέση του προϊσταμένου στη μαρίνα, γιατί θα ιδιωτικοποιηθεί η μαρίνα, και ο δεύτερος λόγος, γιατί ο συγκεκριμένος προϊστάμενος, που είναι απαράδεκτη αυτή η θέση και η δεύτερη, έχει έντονη συνδικαλιστική δράση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Προδρόμου, παρακαλώ, να τελειώνουμε παρακαλώ.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ναι, αλλά, επειδή έχει γίνει τόσος λόγος, εγώ ήθελα να πω πολύ σύντομα ότι είναι πολύ εσφαλμένη η εντύπωση που δόθηκε από αυτή τη συζήτηση, ότι ο τουρισμός είναι ανταγωνιστικός τομέας της οικονομίας με άλλους και πόσα λεφτά θα δώσουμε ή δε θα δώσουμε. Και για το τρία τοις εκατόν, επειδή εγείρεται συνεχώς το θέμα, εγώ θα πω ότι βεβαίως είναι υπό συζήτηση, όχι σήμερα, δε θα έπρεπε να ήταν σήμερα, γιατί αυτή η Βουλή θα πρέπει να είναι συνεπής με τις δικές της διακηρύξεις. Εμείς οι ίδιοι είπαμε, και πολύ σωστά το είπαμε, ότι, όταν θα έρθουν φορολογικά μέτρα, όταν θα έρθουν μέτρα για την οικονομία, είναι καλά αυτό να γίνει μαζί με τους προϋπολογισμούς. Εγώ προσθέτω ότι και αυτό το τρία τοις εκατόν, που είναι ενός είδους φορολογία, και θα πρέπει να συνυπολογιστεί με όλα τα άλλα, να το δούμε τότε, όταν θα δούμε τα άλλα. Επομένως, δεν υπάρχει κανείς που εκ προοιμίου έχει αποκλείσει ότι θα επανέλθει αυτός ο τύπος φορολογίας, αλλά ούτε από την άλλη να κάνουμε σήμερα ζήτημα ότι είναι δήθεν κάτι που το δίνουμε χάρισμα, διότι εδώ αυτό που με λυπεί εμένα είναι το ότι κάποιιοι θέλουν να πιστέψουμε ότι η ξενοδοχειακή βιομηχανία, που δίνει δουλειά και σε πολλούς ανθρώπους, ασχέτως αν έχει αλλοδαπούς, και είναι ένα θέμα προς συζήτηση, και έμμεσα δίνει σε όλο τον κυπριακό λαό, κάποιιοι την ταυτίζουν με τους διακόσιους, πόσοι είναι οι ξενοδόχοι, εμένα με

απατά η μνήμη μου, δε θυμάμαι αν είναι διακόσιοι οκτώ ούτε είμαι σίγουρος ότι αυτός ο αριθμός που έχει πει ο κ. Πιπτοκοπίτης είναι αληθινός... Εν πάση περιπτώσει, δεν πρέπει να μείνει εσφαλμένη ..

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Ναι, υπάρχουν εταιρείες που μπορεί να μην έχουν ερευνήσει το θέμα.

Εν πάση περιπτώσει, θέλω να πω ότι δεν πρέπει να μείνει εσφαλμένη η εντύπωση ούτε ότι η κυβερνητική πλευρά ή ο Δημοκρατικός Συναγερμός δήθεν αποκλείει το τρία τοις εκατόν, αλλά θα πρέπει να το συνυπολογίσουμε, ενδεχομένως να το δούμε μαζί με όλα τα υπόλοιπα μέτρα που θα ληφθούν για την οικονομία σε μια ισορροπημένη προσέγγιση, γιατί ούτε μιλά κανένας για πέντε εκατομμύρια τουρίστες, αλλά θα πω στον αγαπητό κ. Χριστοδουλίδη ότι, όταν ήμαστε στις εφτακόσιες και στις οκτακόσιες χιλιάδες τουρίστες, λέγαμε τότε ότι τι θα γίνει, όταν φτάσουμε στα δυο εκατομμύρια· εν θα 'χουμε νερό να πιούμε. Ε, τα έχουμε φτάσει, τα ξεπερνούμε...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Αφαλατώνουμε

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Αφαλατώνουμε.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Να πάμε να το πιούμε εμείς τζέινο που αφαλατώνουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ! Δεύτερη ανάγνωση παρακαλώ!

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Παρακαλώ να ληφθεί υπόψη, για να μην κάνουμε δεν ξέρω με ποιο τρόπο, η

πρόταση της ΕΔΕΚ για τη μείωση των £500.000 στη σελίδα 21. Όταν θα φτάσετε στο σημείο εκείνο, να μπει χωριστή ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μετά τη δεύτερη ανάγνωση θα τεθούν δύο θέματα σε ψηφοφορία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για έγκριση του άρθρου 1;

Εφόσον δεν υπάρχει, το άρθρο 1 εγκρίνεται. Προχωρούμε στο άρθρο 2.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έγκριση πληρωμής από το ταμείο του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού ποσού £19.800.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για έγκριση του άρθρου 2;

Εφόσον δεν υπάρχει, το άρθρο 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για έγκριση του άρθρου 3;

Εφόσον δεν υπάρχει, το άρθρο 3 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για έγκριση του άρθρου 4;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το άρθρο 4 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ίδρυση και κατάργηση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για έγκριση του άρθρου 5;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το άρθρο 5 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Συμπλήρωμα. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για έγκριση του άρθρου 6;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το άρθρο 6 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Διάθεση ειδικών εισπραττόμενων εμβαζόμενων ποσών για υλοποίηση συγκεκριμένων προγραμμάτων/σκοπών. Άρθρο 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, προτείνουμε το άρθρο 7 να μειωθεί κατά £500.000 και να μείνει το ποσό των £260 και φυσικά, αν εγκριθεί, να μειωθεί το συνολικό ποσό της παροχής της κυβέρνησης προς τον ΚΟΤ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να τεθεί η εισήγηση αυτή σε ψηφοφορία.

Πόσοι είναι υπέρ της περικοπής, όπως έχει γίνει η εισήγηση από τον κ. Χατζηδημητρίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έξι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατέσσερις εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η τροπολογία απορρίπτεται με δεκατέσσερις ψήφους εναντίον, δεκαπέντε αποχές και έξι υπέρ.

Υπάρχει ένσταση για έγκριση του άρθρου 7 όπως αυτό περιλαμβάνεται στον προϋπολογισμό;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το άρθρο 7 εγκρίνεται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση. Ναι, κύριε Καζαμιά.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Ως θέμα ακριβώς συνέπειας σε θέση αρχής, υπενθυμίζω ότι στη συζήτηση των κρατικών προϋπολογισμών το κόμμα και η παράταξή μας ετάχθη εναντίον του κονδυλίου χορηγίας του δημόσιου ταμείου προς τον ΚΟΤ και θα πρέπει να τηρήσουμε την ίδια στάση εδώ, κύριε Πρόεδρε. Άρα το συγκεκριμένο κονδύλι χορηγίας του δημόσιου ταμείου προς τον ΚΟΤ από την παράταξή μας πρέπει να καταψηφιστεί. Είχαμε από τότε κάνει την πρόταση για επαναφορά τρία τοις εκατόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η συγκεκριμένη εισήγηση ποια είναι;

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μέσα στον προϋπολογισμό του ΚΟΤ υπάρχει ειδικό κονδύλι χορηγία της κυβέρνησης από το δημόσιο ταμείο προς τον ΚΟΤ κάπου £17.000.000, δεν το θυμάμαι επακριβώς. Αυτό το κονδύλι το συγκεκριμένο το καταψηφίζουμε ως θέμα συνέπειας προς την τοποθέτηση... Αφού δεν το ψηφίσαμε, όταν συζητούσαμε τους κρατικούς προϋπολογισμούς, είναι το συνεπακόλουθο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Από την ώρα που υπάρχει εισήγηση για τροπολογία να τη θέσουμε.

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Διαδικαστικά είναι εύκολο το θέμα. Ο κ. Καζαμίας έχει εξηγήσει προκαταβολικά πού θα δώσουν... Επομένως, προχωρούμε στην ψηφοφορία.

Δεν κάνει τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ;

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν υπάρχει εισήγηση, απλώς, επαναλαμβάνω, αν έχει διαδικαστική σημασία η παρέμβαση του κ. Καζαμίας, είναι επεξηγηματική της αρνητικής...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Είναι δικαιολόγηση.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Το ξεχωριστό κονδύλι προτείνουμε να καταψηφιστεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Καζαμιά.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Από τον προϋπολογισμό, κύριε Πρόεδρε, στη σελίδα 6, Συγκεφαλαιωτικός Πίνακας Εσόδων, στο σημείο 1 δεν υπάρχει δίπλα αριθμός κεφαλαίου ή άρθρου κρατική χορηγία προς τον ΚΟΤ £17.345.000... προτείνουμε την καταψήφισή του.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Συγνώμη, είναι μέσα στον προϋπολογισμό, είναι μέσα στο συμπληρωματικό.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Ας ψηφιστεί κατά πόσο η Βουλή δέχεται την καταψήφιση αυτού του κονδυλίου που ανέφερε ο κ. Καζαμιάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό προσπάθησα να κάνω, αλλά δε με αφήσατε.

Ναι, κύριε Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Συγνώμη, κύριοι συνάδελφοι, πάνω σε θέμα διαδικασίας. Είναι στο πρώτο μέρος των εσόδων, δεν είναι μέσα στον προϋπολογισμό αυτό το ποσό, εκτός αν ο κ. συνάδελφος θέλει να καταψηφίσει το σύνολο του προϋπολογισμού του ΚΟΤ.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Γιατί, κύριε Χατζηδημητρίου; Τα έσοδα δεν είναι μέρος του προϋπολογισμού;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Όχι, δεν είναι μέρος του προϋπολογισμού. Όπως δεν είναι μέρος του προϋπολογισμού μέσα στον Τακτικό Προϋπολογισμό τα έσοδα του προϋπολογισμού.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Πώς δεν είναι; Πού ξανακούστηκε;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ακούστε, αυτή την τακτική ακολουθούμε στην επιτροπή Οικονομικών όλα τα χρόνια. Δεν ξέρω, να μας διαφωτίσει και ο διευθυντής της Βουλής, να διαφωτίσει τον Πρόεδρο του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το κονδύλι αυτό ουσιαστικά έχει ψηφιστεί με τη διαφωνία του ΑΚΕΛ, όταν ψηφίζαμε τους προϋπολογισμούς. Επομένως, είναι πολιτικής σημασίας η τοποθέτηση του ΑΚΕΛ αυτή τη στιγμή όπως έχει επεξηγηθεί. Συνεπώς, η δική μου διαδικαστική πρόταση είναι να τεθεί σε ψηφοφορία και ο προϋπολογισμός ολόκληρος. Αν υπήρχε ένσταση γι' αυτό, θα μπορούσε να γίνει στο κατ' άρθρο.

Να τεθεί σε ψηφοφορία η έγκριση του προϋπολογισμού και η επιφύλαξη του ΑΚΕΛ καταγράφηκε και μπορεί να βρει τρόπο έκφρασης καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν είναι με αυτή τη διευκρίνιση αποδεκτό, σύμφωνοι.

Επομένως, προχωρούμε στην ψηφοφορία για ολόκληρο τον προϋπολογισμό, αφού γίνει η τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του προϋπολογισμού;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ο προϋπολογισμός εγκρίνεται με είκοσι τέσσερις ψήφους υπέρ, δεκαπέντε αποχές και καμιά εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Επειδή έχω ακούσει μία άποψη την οποία το δικό μου μυαλό δεν μπορεί να τη συλλάβει με κανένα τρόπο, δεν μπορώ να βρω τρόπο, εκτός αν υπάρχουν νομικίστικα κόλπα στην υπόθεση, δεν το θέτω τώρα, αλλά παρακαλώ να απασχολήσει κάποια επιτροπή να μου εξηγήσει κάποιος, γιατί, επαναλαμβάνω, εγώ δεν το συλλαμβάνω. Τι σημαίνει προϋπολογισμός μόνο εξόδων; Αν βρεθεί ένας άνθρωπος να μου το εξηγήσει, να το καταλάβω. Υπάρχει προϋπολογισμός μόνο με έξοδα; Και τι σημαίνει ότι, όταν ψηφίζουμε τους κρατικούς προϋπολογισμούς, δεν μπορούμε να καταψηφίσουμε τα έσοδα; Μα τα έσοδα είναι οι φορολογίες. Δηλαδή, δεν μπορούμε να καταψηφίσουμε τις φορολογίες; Είναι πρωτάκουστα αυτά τα πράγματα, δεν ξέρω δηλαδή...

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

...

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Άλλο σημείο, κύριε Ισιδωρε, εκείνο το κατάλαβα. Επειδή τα £17.000.000 προψηφίστηκαν και εγκρίθηκαν, το κατάλαβα. Ο κ. Χατζηδημητρίου όμως έβαλε την εξής θέση: Τα έσοδα δεν μπορούν να καταψηφιστούν. Πού ξανακούστηκε αυτό το πράγμα; Και έχει προϋπολογισμό εξόδων; Και συμφώνησαν και άλλοι μαζί του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο προϋπολογισμός του ΚΟΤ δεν έχει έσοδα, διότι τα έσοδα τα οποία εισπράττει ο ΚΟΤ είναι δυνάμει άλλων νόμων και πηγαινούν στο γενικό προϋπολογισμό του κράτους. Άρα τα έσοδα φαίνονται στα ετήσια έσοδα του κράτους. Τα £13.000.000 ή £17.000.000 είναι χορηγία που δίνει το κράτος και πηγαινεί στο αντίστοιχο κονδύλι των χορηγιών του κράτους. Όταν συζητούσαμε τον κρατικό προϋπολογισμό το Φεβρουάριο, είπαν οι κύριοι του ΑΚΕΛ πρόταση και τη δεχτήκαμε όλοι ομόφωνα. Υπενθυμίζω ότι αυτή η χορηγία από τον επόμενο χρόνο, δηλαδή το 2000, θα απαλειφθεί, διότι αντί αυτής θα επιβληθεί το 3% και ο λόγος είναι ότι το 3% επιβάλλεται Οκτώβρη, έτσι λεν οι επιχειρηματίες, για να κάνουν το τιμολόγιο των προσφορών τους, και επομένως δεν μπορεί, αν δεν προηγηθεί προειδοποίηση ότι θα καταργηθεί η χορηγία και θα επιβληθεί το 3%, να ισχύσει, διότι οι προϋπολογισμοί εγκρίνονται το Φεβράρη ή Γενάρη.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

...

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Έσοδα, κύριε Κατσουρίδη ... Όχι, να μην ξαναμιλήσουμε, εμείς το καταλάβαμε.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Θα ξαναμιλήσω.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ξαναμίλα, κύριε Κατσουρίδη, δεν είναι απειλή. Εγώ κατάλαβα τι λες. Όπως για παράδειγμα το Τμήμα Τυπογραφείου της κυβέρνησης δεν έχει έσοδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Σε παρακαλώ πολύ! Δεν έχω καμία διάθεση να φαίνομαι βλάκας. Λοιπόν, στους κρατικούς προϋπολογισμούς, είπε ο κ. Χατζηδημητρίου, δεν καταψηφίζονται έσοδα. Τι σημαίνει αυτό το πράγμα;

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Ηλιάδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Να ξεκαθαριστεί αν μπορούμε να καταψηφίζουμε έσοδα.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακούω, ακούω και καταλαβαίνω.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Η Βουλή δεν μπορεί να ασχολείται, για να λύσει τις απορίες του κ. Κατσουρίδη. Το θέμα θεωρείται ότι έχει εξαντληθεί, έχει λήξει και ζητώ ψηφοφορία, ψηφοφορία ότι αυτή η συζήτηση τελειώνει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τελειώσαμε, έβδομο θέμα.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Η συζήτηση επί των αποριών του κ. Κατσουρίδη ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη συνεχίζετε, παρακαλώ!

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εμένα τόσο είναι το μυαλό μου, μη δυσανασχετείτε. Θα 'ρθω να μου κάνετε φροντιστήριο εσείς που είστε τόσο έξυπνος.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Να κάνετε φροντιστήριο αλλού, κύριε...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κοντά σας, εγώ σας κάμνω αίτηση...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Να μου κάνετε, κύριε...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

...για να φτάσουμε μεγαλύτερα ποσοστά.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Εξυπνάδες τώρα!

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εσείς κάμνετε εξυπνάδες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, προχωρούμε στο έβδομο θέμα, που είναι “Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1999”. Αντιλαμβάνομαι είναι ομόφωνη η έκθεση και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούπτας, αναπλ. πρόεδρος   Τάκης Χατζηδημητρίου

Ισίδωρος Μακρίδης   Δώρος Θεοδώρου

Πρόδρομος Προδρόμου

Μη μέλη της επιτροπής:

Κίκης Καζαμίας

Μάριος Ματσάκης

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τον προϋπολογισμό της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 5 Ιουλίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και του διοικητικού συμβουλίου και της διεύθυνσης της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων.

Ο προϋπολογισμός της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων προβλέπει για το 1999 δαπάνες ύψους £2.123.000, από τις οποίες £309.600 αφορούν κεφαλαιουχικές δαπάνες και £1.783.602 αφορούν δαπάνες διαχείρισης.

Τα έσοδα της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων για το 1999 προβλέπεται ότι θα ανέλθουν σε £1.984.555, τα οποία κατά κύριο λόγο θα προέλθουν από τις εκθέσεις, γενικές και ειδικές, που θα διοργανώσει η αρχή.

Στα πλαίσια της μελέτης του πιο πάνω προϋπολογισμού, η επιτροπή είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί για το έργο της αρχής κατά το 1998, καθώς και για τους στόχους και τις περαιτέρω δραστηριότητές της που προγραμματίζονται για το 1999.

Η επιτροπή, αφού διεξήλθε λεπτομερειακά τις επιμέρους πρόνοιες του υπό συζήτηση προϋπολογισμού, τις υιοθετεί στο σύνολό τους, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το ταμείο της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων ποσού £2.123.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα τέσσερα άρθρα, καθώς και ο Πρώτος Πίνακας, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τέσσερα άρθρα, καθώς και ο Πρώτος Πίνακας, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το όγδοο θέμα είναι η αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας πάνω στο νόμο που ψήφισε η Βουλή με τίτλο “Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου Νόμος του 1999”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για τον αναπεμφθέντα νόμο που τιτλοφορείται “Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούπτας, αναπλ. πρόεδρος   Τάκης Χατζηδημητρίου

Ισίδωρος Μακρίδης   Δώρος Θεοδώρου

Πρόδρομος Προδρόμου   **Μη μέλη της επιτροπής:**

Κίκης Καζαμίας   Μάριος Ματσάκης

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού επανεξέτασε τον πιο πάνω νόμο που ψήφισε η Βουλή στις 24 Ιουνίου 1999 ύστερα από αναπομπή του από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατ’ επίκληση του άρθρου 51.1 του Συντάγματος.

Οι λόγοι της αναπομπής, όπως αναφέρονται στη σχετική επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας προς τον Πρόεδρο της Βουλής, με ημερομηνία 5 Ιουλίου 1999, συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- 1) Η προσθήκη στον ορισμό “έκτακτος υπάλληλος” και υπαλλήλων που υπηρετούν στο Χρηματιστήριο με βάση μισθώσεις υπηρεσιών, συνεπάγεται αύξηση δαπανών.
- 2) Η προσθήκη αυτή θα αποτελέσει προηγούμενο για την υποβολή αιτημάτων για διορισμό σε μόνιμες θέσεις, είτε στη δημόσια υπηρεσία είτε σε νομικά

πρόσωπα δημόσιου δικαίου, προσώπων των οποίων οι υπηρεσίες μισθώνονται, με αλυσιδωτές επιπτώσεις τόσο όσον αφορά την αύξηση δαπανών, όσο και τη λειτουργία του θεσμού της μίσθωσης υπηρεσιών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, επανεξετάζοντας τον αναπεμφθέντα νόμο και τους λόγους στους οποίους στηρίχθηκε η αναπομπή, αποφάσισε ομόφωνα να εισηγηθεί στη Βουλή να μην εμμείνει στην προηγούμενή της απόφαση και να δεχθεί την αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Με βάση την πιο πάνω θέση της η επιτροπή διαμόρφωσε ανάλογα τις πρόνοιες του νόμου που αναπέμφθηκε, διαγράφοντας από τον ορισμό του όρου “έκτακτος υπάλληλος” τη διάταξη που καλύπτει υπαλλήλους που υπηρετούν στο Χρηματιστήριο με σύμβαση μίσθωσης υπηρεσιών και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως αυτός έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Διορισμοί. Άρθρο 3.

Κανονισμοί στους οποίους υπόκεινται οι διοριζόμενοι. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα τέσσερα άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τέσσερα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, ψηφίζεται σε νόμο.

Το ένατο θέμα είναι “Ο περί Προσλήψεως Έκτακτων Υπαλλήλων στην Υπηρεσία Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.

Αντιλαμβάνομαι και εδώ είναι ομόφωνη η έκθεση και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Προσλήψεως Έκτακτων Υπαλλήλων στην Υπηρεσία Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Γιώργος Λιλλήκας

Νίκος Μουσιούττας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Πρόδρομος Προδρόμου

Δώρος Θεοδώρου

Κίκης Καζαμίας

Μη μέλη της επιτροπής:

Αβραάμ Αντωνίου

Λευτέρης Χριστοφόρου

Ανδρέας Φιλίππου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουνίου 1999, στην παρουσία του διευθυντή του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου και εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στην Υπηρεσία Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου,

ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα στο διοικητικό συμβούλιο του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου να προσλαμβάνει έκτακτους υπαλλήλους σε περιόδους αιχμής, νοουμένου ότι θα υπάρχει σαφής πρόνοια στον προϋπολογισμό του Χρηματιστηρίου για τον ανώτατο αριθμό ατόμων που θα μπορούν να απασχολούνται, καθώς και ότι η περίοδος της απασχόλησής τους δε θα υπερβαίνει τους έξι μήνες κάθε φορά.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη την αύξηση του όγκου εργασιών του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προσλήψεως Έκτακτων Υπαλλήλων στην Υπηρεσία Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Για το υπ' αριθμόν 10 θέμα, που είναι "Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999", έχει αρχίσει η συζήτηση στην προηγούμενη συνεδρία της Βουλής και στη βάση της συζήτησης αυτής το θέμα παραπέμφθηκε για επανεξέταση από την επιτροπή Οικονομικών. Η επιτροπή έχει ετοιμάσει συμπληρωματική έκθεση, η οποία δεν είναι ομόφωνη, και παρακαλώ τον πρόεδρο της επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Συμπληρωματική έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούπτας, αναπληρωτής πρόεδρος

Τάκης Χατζηδημητρίου

Ισίδωρος Μακρίδης

Δώρος Θεοδώρου

Σωκράτης Χάσικος

Μη μέλη της επιτροπής:

Πρόδρομος Προδρόμου

Μάριος Ματσάκης

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού επανεξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 5 Ιουλίου 1999,

στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η παροχή δυνατότητας συνεχούς απασχόλησης, σε έκτακτη βάση, υποτρόφων οι οποίοι αποφοιτούν από την Εκπαιδευτική Μονάδα του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και αποκτούν πτυχίο ελεγκτή εναέριας κυκλοφορίας με πιστοποιητικό ισχύος στον έλεγχο αεροδρομίου και προσεγγίσεως, μέχρι τη συμπλήρωση ισάριθμων μόνιμων κενών θέσεων.

Όπως είναι γνωστό, για το πιο πάνω νομοσχέδιο η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού είχε υποβάλει έκθεση στην ολομέλεια του Σώματος, με την οποία εισηγείτο στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, συμπεριλαμβάνοντας σ' αυτό και δύο άλλες κατηγορίες έκτακτων υπαλλήλων του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας, καθώς και τους έκτακτους ιδρυματικούς λειτουργούς των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας. Η επιτροπή συμπεριέλαβε τις πιο πάνω κατηγορίες στις πρόνοιες του υπό συζήτηση νομοσχεδίου στη βάση του ότι, εφόσον και οι δύο αυτές κατηγορίες εκτάκτων τυγχάνουν ειδικής εκπαίδευσης για κάποιο χρονικό διάστημα για την εκτέλεση πολύ εξειδικευμένων καθηκόντων και σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας απολύονται στους έξι μήνες, αυτό τελικά αποβαίνει σε βάρος του δημοσίου, αφού τα επιμέρους τμήματα έχουν επενδύσει σ' αυτούς και αναγκάζονται να προσλάβουν άλλο έκτακτο προσωπικό και να το εκπαιδεύσουν κατάλληλα.

Κατά τη συζήτηση του όλου θέματος ενώπιον της ολομέλειας του σώματος, εκφράστηκε αριθμός επιφυλάξεων ως προς τη σκοπιμότητα της προτεινόμενης νομοθεσίας, αφού, όπως αναφέρθηκε, δεν εξυπηρετείται η αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των πολιτών, μια και άτομα τα οποία, σύμφωνα με τα πιο πάνω, έχουν

εκπαιδευθεί στη μονάδα του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας και απέκτησαν πτυχίο ελεγκτή εναέριας κυκλοφορίας τυγχάνουν ευνοϊκότερης μεταχείρισης ως προς την πρόσληψή τους στη δημόσια υπηρεσία, καθ' ην στιγμή είναι δυνατό να υπάρχει αριθμός άνεργων ελεγκτών εναέριας κυκλοφορίας που δεν είναι υπότροφοι της πιο πάνω εκπαιδευτικής μονάδας και οι οποίοι, με την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, θα αποκλειστούν από τη διεκδίκηση των εν λόγω θέσεων.

Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω συζήτησης, η ολομέλεια αποφάσισε να αναβάλει το όλο θέμα, έτσι ώστε να δοθεί χρόνος στην αρμόδια επιτροπή να επανεξετάσει το όλο ζήτημα.

Οι εκπρόσωποι του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας που παρευρέθηκαν στη συνεδρία της επιτροπής κατά την επανεξέταση του υπό αναφορά νομοσχεδίου δήλωσαν τα ακόλουθα:

- Οι απόφοιτοι της Εκπαιδευτικής Μονάδας του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας οι οποίοι έχουν προσληφθεί και υπηρετούν ως έκτακτοι έχουν τύχει εξειδικευμένης εκπαίδευσης και είναι κατάλληλοι και απόλυτα αναγκαίοι για την εύρυθμη λειτουργία του τμήματος.
- Η απόλυση των πιο πάνω εκτάκτων και η πρόσληψη νέων υπαλλήλων σε έκτακτη βάση συνεπάγεται ψηλό διοικητικό κόστος ως προς την εκπαίδευση που αυτοί πρέπει να τύχουν για τουλάχιστον τρεις μήνες, ώστε να είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν από το τμήμα ως ελεγκτές εναέριας κυκλοφορίας.
- Δεν αποκλείεται οποιοσδήποτε πολίτης της Δημοκρατίας ο οποίος κατέχει τα απαιτούμενα προσόντα από οποιαδήποτε σχολή του εξωτερικού από του να εργοδοτηθεί ως ελεγκτής εναέριας κυκλοφορίας, αφού διεκδικήσει μόνιμη θέση στο τμήμα, όταν γίνει η προκήρυξη τέτοιων θέσεων.
- Η συνέχιση της λειτουργίας του τμήματος με ελλιπές προσωπικό, η οποία προέκυψε

ύστερα από την άρνηση της Βουλής να προχωρήσει στην ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου, ώστε να καταστεί δυνατή η συνέχιση της απασχόλησης των ελεγκτών εναέριας κυκλοφορίας που υπηρετούσαν μέχρι τώρα σε έκτακτη βάση, ενέχει πολύ σοβαρούς κινδύνους για την ασφάλεια διακίνησης των αεροπλάνων. Ταυτόχρονα, κοστίζει στο δημόσιο υπέρογκα ποσά, λόγω του ότι το υφιστάμενο προσωπικό, για να μπορέσει να ανταποκριθεί στις αυξημένες απαιτήσεις του τμήματος, ιδιαίτερα λόγω της θερινής περιόδου, είναι υποχρεωμένο να εργαστεί υπερωριακά.

Με την ευκαιρία της επανεξέτασης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, η επιτροπή συζήτησε και πάλι τη συμπερίληψη στις πρόνοιές του των εποχιακών έκτακτων βοηθών λειτουργιών αεροπορικών κινήσεων και των έκτακτων βοηθών αερολιμένα, οι οποίοι επίσης τυγχάνουν ειδικής θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης. Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατέθεσαν στην επιτροπή οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, η παροχή δυνατότητας στο τμήμα να προσλαμβάνει και να απασχολεί σε έκτακτη βάση τις πιο πάνω κατηγορίες υπαλλήλων πέραν των έξι μηνών στο ίδιο έτος είναι απολύτως αναγκαία για την εύρυθμη λειτουργία του τμήματος.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως όλων των στοιχείων και της διεξαχθείσας συζήτησης και λαμβάνοντας υπόψη τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας, ιδιαίτερα αυτή την περίοδο της αυξημένης τουριστικής διακίνησης, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, ώστε να παρασχεθεί στο τμήμα η δυνατότητα απασχόλησης σε συνεχή βάση των έκτακτων ελεγκτών εναέριας κυκλοφορίας που ήδη υπηρέτησαν στο εν λόγω τμήμα.

Για τις υπόλοιπες κατηγορίες υπαλλήλων, δηλαδή τους έκτακτους βοηθούς λειτουργιών αεροπορικών κινήσεων, τους έκτακτους βοηθούς αερολιμένα, καθώς και τους έκτακτους ιδρυματικούς λειτουργούς των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, η

επιτροπή, παρά το γεγονός ότι αναγνωρίζει ότι αυτοί τυγχάνουν ειδικής θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης, έτσι που η παροχή δυνατότητας για απασχόλησή τους σε συνεχή βάση να είναι απαραίτητη, εντούτοις, λαμβάνοντας υπόψη την επίσημη θέση της Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, όπως αυτή της έχει διαμνηυθεί, η οποία είναι αντίθετη, γιατί στις πιο πολλές περιπτώσεις πρόκειται για εποχιακούς υπάλληλους, αλλά και επειδή, ως θέμα αρχής, οι ανάγκες των τμημάτων αυτών πρέπει να πληρωθούν με μόνιμες θέσεις, αποφάσισε στο στάδιο αυτό να μην προχωρήσει σε συμπερίληψή τους στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο, αλλά να αφήσει το όλο θέμα να εξεταστεί ενδελεχώς και να ρυθμιστεί από την εκτελεστική εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Μουσιούππας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΠΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έγινε αποδεκτή η αναπομπή, αλλά υπάρχει, αντιλαμβάνομαι, μία τροποποίηση εκ μέρους του αναπληρωτή κοινοβουλευτικού του Δημοκρατικού Συναγερμού αναφορικά με τη συνέχιση των υπηρεσιών των βοηθών λειτουργιών εκτάκτων. Το νομοσχέδιο θέλω να θυμίσω ότι, όπως κατατέθηκε, προέβλεπε παράταση των υπηρεσιών ως έκτακτων υπαλλήλων δέκα εκτάκτων, οι οποίοι έτυχαν μίας εκπαίδευσης διετούς. Μαζί με εκείνους το τμήμα ζήτησε να περιληφθούν και οι βοηθοί λειτουργοί αεροπορικών κινήσεων και κάποιοι βοηθοί αερολιμένα και μπήκε επίσης μέσα και η περίπτωση των ιδρυματικών λειτουργιών εκ μέρους της επιτροπής. Η κυβέρνηση δεν αποδέχεται αυτές τις προσθήκες όπως τις κάναμε και το ανέπεμψε. Η επιτροπή, για να μη φέρει προσκόμματα στη λειτουργία των αερολιμένων, αποδέχεται την αναπομπή, εγκρίνει το νομοσχέδιο, όπως αρχικά κατατέθηκε, αλλά υπάρχει μία

τροποποίηση για την τάξη των βοηθών λειτουργών εναέριας κυκλοφορίας εκ μέρους του κ. Προδρόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το ειδικό αυτό θέμα εντάσσεται μέσα στο γενικότερο θέμα της τύχης των εκτάκτων και, επειδή αυτό το θέμα αποτελεί αντικείμενο κάποιων διαβουλεύσεων αυτή τη στιγμή και έχουμε ζητήσει κάποια μετατόπιση στην ημερήσια διάταξη, είμαι της γνώμης να μείνει αυτό, διότι υπάρχει και άλλη πρόταση η οποία επηρεάζει. Αν η πρόταση η οποία τελικά πιθανόν να εγκριθεί λύει το πρόβλημα, και αυτό το ειδικό και τα άλλα, δε χρειάζεται να συζητήσουμε το ειδικό αυτό θέμα. Γι' αυτό η παράκλησή μου είναι να πάμε παρακάτω, να συνέλθουμε κάποιοι να δούμε όλες αυτές τις προτάσεις τώρα και να επανέλθουμε, όπως ήταν και η εισήγησή μου προηγουμένως, για να κάνουμε μία ολοκληρωμένη και ίσως συμφωνημένη εισήγηση για λύση αντιμετώπισης αυτού του προβλήματος τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα διαφωνήσω με την εισήγηση του κ. Δημητρίου με δύο επιπρόσθετα στοιχεία. Εφόσον στο θέμα των ελεγκτών ή λειτουργών, πώς τους ονομάζει ακριβώς, υπάρχει ομοφωνία, εκείνο μπορεί να ψηφιστεί. Όμως το άλλο θέμα το οποίο τίθεται διαδικαστικά νομίζω είμαστε, εφόσον έγινε αναπομπή ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν έγινε αναπομπή.

Κύριε Πρόεδρε, στην περασμένη συνεδρίαση ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ένας- ένας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Εζητήθη από την επιτροπή να κάνει εξηγήσεις με την εκτελεστική εξουσία. Αν περιλαμβάνονταν αυτά μέσα, θα τα ανέπεμπε; Και επειδή δεν έχουμε περιθώρια χρόνου, η απάντηση ήταν ότι, ναι, και τα αφαιρούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να υπενθυμίσω στο σώμα ότι στην προηγούμενη συνεδρίαση συζητούσαμε το θέμα των ελεγκτών εναέριας κυκλοφορίας, το θέμα των ιδρυματικών βοηθών και το θέμα των βοηθών εναέριας κυκλοφορίας. Κατά τη συζήτηση είπαμε ότι πρέπει να ψηφίσουμε, δώσαμε ιδιαίτερη βαρύτητα στο θέμα των ελεγκτών εναέριας κυκλοφορίας και είπαμε ότι πρέπει να το ψηφίσουμε αυτό, διότι είναι συγκεκριμένη ομάδα ανθρώπων που τυγχάνει ειδικής εκπαίδευσης και είναι απαραίτητη για την εναέρια κυκλοφορία. Και ο κ. Παπαδόπουλος είπε ότι, γιατί να το προχωρήσουμε αυτό το θέμα, εφόσον υπάρχει, εκτός από αυτούς που είναι υποψήφιοι, σειρά άλλων που αναμένουν ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν είμαι εγώ που το είπα. Είναι ο Πιττοκοπίτης.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ο Πιττοκοπίτης; Ε, τι Πιττοκοπίτης, τι Παπαδόπουλος!

(Γέλια)

Λοιπόν, εντάξει, είμαστε βουλευτές όλοι.

Και λέχθηκε η άποψη ότι υπάρχουν και άλλοι που αναμένουν. Και όντως, εφόσον θέλαμε να ψηφίσουμε με βάση μία αναγκαιότητα και όχι να επιβάλουμε μία οποιαδήποτε λύση, το αφήσαμε να το ξανασυζητήσει η επιτροπή Οικονομικών, για να διευκρινίσει αν, πέραν των υποψήφιων ελεγκτών εναέριας κυκλοφορίας που αναφέρονται στο νομοσχέδιο, υπάρχουν και άλλοι. Διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχουν άλλοι και ότι είναι μόνο αυτός ο κατάλογος και είναι ο ειδικός κατάλογος που προκηρύσσονται θέσεις και επιλέγονται υπότροφοι από την Επιτροπή Υποτροφιών της Κυπριακής Δημοκρατίας με βάση αξιολογικά κριτήρια και αυτοί οι οποίοι επιλέγονται με εξετάσεις από την επιτροπή τυγχάνουν ειδικής κατάρτισης και είναι αυτό που έρχεται μπροστά μας. Και το ξεχωρίσαμε από τους ιδρυματικούς βοηθούς. Και προτείνω γι' αυτό το θέμα των ελεγκτών εναέριας κυκλοφορίας, που είναι χωριστό, συγκεκριμένο και σαφές, να το ψηφίσουμε και όλα τα άλλα να μείνουν παρακάτω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αντωνίου.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να εισηγηθώ ότι αυτό το θέμα, οτιδήποτε και να συμβεί, πρέπει να τελειώσει απόψε, διότι υπάρχει σοβαρότατο πρόβλημα στον τομέα αυτό της εναέριας κυκλοφορίας και οφείλω να πληροφορήσω το σώμα, με βάση την ενημέρωση που είχα, ότι πρόβλημα θα υπάρχει, όχι μόνο εάν τελειώσουμε με τους ελεγκτές εναέριας κυκλοφορίας, αλλά υπάρχει πρόβλημα και για τους βοηθούς. Αυτή είναι η πληροφόρηση που έχω από τους αρμοδίους που μπλέκονται σ' αυτό το θέμα του πύργου ελέγχου, η οποία είναι μια πάρα πάρα πολύ σοβαρή και λεπτή εργασία. Συνεπώς, οτιδήποτε και να συμβεί, πρέπει να τελειώσει απόψε ολόκληρο το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Προδρόμου.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πολύ καλά υπενθύμισε ο κ. Χατζηδημητρίου τι είχε γίνει, διότι και εγώ υπενθυμίζω ότι την περασμένη εβδομάδα ήμασταν έτοιμοι να κάνουμε μία ρύθμιση, ήρθε μια πληροφορία της τελευταίας ώρας η οποία στην επιτροπή αποδείχθηκε ότι δεν ευσταθεί... Εγώ προσωπικά είχα την πρόθεση να υποβάλω σήμερα πρόταση νόμου, για να πάει χωριστά και να μην υπάρχει το πρόβλημα στους ελεγκτές εναέριας κυκλοφορίας. Ύστερα, όταν φάνηκε ότι θα ήταν η τελευταία συνεδρία, μετατράπηκε σε τροπολογία, αλλά συμφωνώ απολύτως με τον κ. Αντωνίου ότι υπάρχει πραγματικό πρόβλημα και θα πρέπει να δώσουμε μια συνολική ρύθμιση, διότι αφορά ακριβώς την εναέρια κυκλοφορία.

Η τροπολογία παραμένει, έχει υποβληθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Περιπλέκεται αχρείαστα το θέμα. Από την προηγούμενη φορά ελέχθη, τουλάχιστον εγώ το είπα, ότι δεν μπορεί αυτή η Βουλή να ιδρύει θέσεις ή να ψηφίζει αυτούς τους εκτάκτους, τους χρήζω μόνιμους. Είναι αντισυνταγματικό. Λοιπόν, η κυβέρνηση μάς έχει πει ότι, κι αν το ψηφίσουμε, θα ακυρωθεί αύριο με αναπομπή. Μόνο που θα κληθεί η Βουλή μετά δεκατέσσερις μέρες να εξετάσει την αναπομπή του Προέδρου. Δηλαδή, όσον αφορά τους ελεγκτές εναέριας κυκλοφορίας είναι όπως το είπε ο κ. Χατζηδημητρίου. Επειδή αυτή η Βουλή βασίστηκε πάνω σε λανθασμένες πληροφορίες, δεν το ψήφισε την περασμένη εβδομάδα, διότι είναι πρόταση της κυβέρνησης, δεν είναι εμείς που τις ιδρύουμε και άρα είναι συνταγματικό και εντάξει και σωστά, λέει ο κ. Χατζηδημητρίου, αυτό να εγκριθεί. Εγείρεται θέμα βοηθών. Η κυβέρνηση έχει δηλώσει στην επιτροπή ότι δεν τους χρειάζεται. Αν βεβαίως αυτή η

Βουλή, ως συνήθως πράττει, θα υποκύψει στην απειλή ότι “ή σάζετε και τους φίλους μας τους βοηθούς ή κάμνουμε απεργία”, άλλο θέμα και εγώ θα ψηφίσω συνεπής προς το κλίμα που επικρατεί στη Βουλή. Όμως ο κίνδυνος είναι, αν δεν τα ψηφίσουμε χωριστά, δηλαδή τους ελεγκτές εναέριας κυκλοφορίας, να ψηφιστεί που να είναι εντάξει, και προσθέσουμε την τροποποίηση που λέει ο κ. Προδρόμου ή οι άλλοι συνάδελφοι, ο κίνδυνος είναι η κυβέρνηση να αναπέμψει και τους δύο και το σοβαρό πρόβλημα που πρέπει να τελειώσει απόψε δε θα τελειώσει παρά μετά δεκατέσσερις ημέρες. Να ψηφίσουμε πρώτα τους ελεγκτές εναέριας κυκλοφορίας και το θέμα των βοηθών εισηγούμαι να πάει να εξεταστεί μαζί με το άλλο πακέτο, όπως έχει εισηγηθεί ο κ. Δημητρίου. Εσείς που θέλετε να το εξετάσετε χωριστά, για να γίνει αναπομπή, άρα απλώς να το ψηφίσετε, για να ακυρωθεί ή να ψηφιστεί η δική μου πρόταση, που λέει δεν παρατείνεται κανενός, όλοι παραμένουν στις θέσεις τους, καταργουμένου του άρθρου 6, όλοι παραμένουν στις θέσεις τους, είναι δουλειά της κυβέρνησης τι θα κάνει, που είναι το μόνο συνταγματικό... Το άλλο, θέλετε να το κάνετε, κάνετέ το. Απλώς, αύριο θα το αναπέμψει, άκυρο δηλαδή, και θα έρθετε μετά δεκατέσσερις μέρες να αποφασίσετε επί της αναπομπής και να πείτε ότι καλά σας είπα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Εφόσον δεν υπάρχει άλλος ομιλητής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 11 θέμα αναβάλλεται. Το υπ' αριθμόν 12 θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999". Αντιλαμβανόμαστε είναι ομόφωνη η έκθεση και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Γιώργος Λιλλήκας

Νίκος Μουσιούπτας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Πρόδρομος Προδρόμου

Δώρος Θεοδώρου

Κίκης Καζαμίας

Μη μέλη της επιτροπής:

Αβραάμ Αντωνίου

Λευτέρης Χριστοφόρου

Ανδρέας Φιλίππου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουνίου 1999, στην

παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η προσωρινή διαγραφή του διπλού σταυρού από ορισμένες θέσεις τηλεφωνητή και βοηθού γραφείου κάτω από το κεφ. 230102 “Γενικές Κατηγορίες Προσωπικού” του Τακτικού Προϋπολογισμού του 1999, για να καταστεί δυνατή η πλήρωσή τους με βάση τις διατάξεις του περί Πληρώσεως Κενωθεισών Θέσεων στη Δημόσια Υπηρεσία (Ειδικές Διατάξεις) Νόμου του 1998 (Αρ.28(Ι) του 1998).

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με διαβεβαιώσεις των εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών ο διπλός σταυρός του οποίου ζητείται η διαγραφή θα επανέλθει και θα ισχύει για τον ίδιο αριθμό θέσεων για τις οποίες ισχύει σήμερα αμέσως μετά την πρώτη πλήρωσή των κενών θέσεων, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 100/102 “Αποδοχές Κρατικών Υπαλλήλων-Βασικοί Μισθοί” της Υποδιαίρεσης 02 “Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό” του Κεφαλαίου 23.01.2 “Γενικές Κατηγορίες Προσωπικού”. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 100/102 “Αποδοχές Κρατικών Υπαλλήλων-Βασικοί

Μισθοί” της Υποδιαίρεσης 06 “Γενικό Βοηθητικό Προσωπικό” του Κεφαλαίου 23.01.2 “Γενικές Κατηγορίες Προσωπικού”. Άρθρο 3.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα τέσσερα άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τέσσερα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα επόμενα τέσσερα θέματα με αριθμούς 13, 14, 15 και 16 αναβάλλονται. Το υπ’ αριθμόν 17 είναι “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1999”. Η έκθεση δεν είναι ομόφωνη, γι’ αυτό παρακαλώ να διαβαστεί.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1999”

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούττας, αναπλ. πρόεδρος

Τάκης Χατζηδημητρίου

Ισίδωρος Μακρίδης

Δώρος Θεοδώρου

Σωκράτης Χάσιος

Μη μέλη της επιτροπής:

Πρόδρομος Προδρόμου

Μάριος Ματσάκης

Κίκης Καζαμίας

Αβραάμ Αντωνίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 5 Ιουλίου 1999, στην παρουσία του Υπουργού Υγείας, εκπροσώπων διάφορων τμημάτων και υπηρεσιών του υπουργείου του και εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του πάγιου ταμείου της Δημοκρατίας ποσού ύψους £257.381 και η διάθεσή του για τη δημιουργία από την 1η Ιουλίου 1999 διάφορων νέων θέσεων στο Υπουργείο Υγείας, για τις οποίες περαιτέρω λεπτομέρειες αναφέρονται στο επισυνημμένο παράρτημα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, το Υπουργείο Υγείας και τα υπαγόμενα σ' αυτό τμήματα και υπηρεσίες αντιμετωπίζουν σοβαρές ελλείψεις σε προσωπικό, τόσο για την ικανοποίηση υφιστάμενων αναγκών όσο και για την επέκταση των ήδη προσφερόμενων στο κοινό υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να καθίσταται αναγκαία η δημιουργία νέων θέσεων για την κάλυψη των αναγκών στο ζωτικό τομέα της υγείας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως όλων των πιο πάνω στοιχείων τα οποία έχουν κατατεθεί ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ εισηγούνται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**A. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ**

<u>ΘΕΣΗ/ΚΛΙΜΑΚΑ</u>	<u>ΑΡ. ΘΕΣΕΩΝ</u>	<u>ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ</u>
Λειτουργός Υγείας (Κλ. Α9-11-12)	1	Για οργάνωση προγραμμάτων πρόληψης και προαγωγής της υγείας.

B. ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

<u>ΘΕΣΗ/ΚΛΙΜΑΚΑ</u>	<u>ΑΡ. ΘΕΣΕΩΝ</u>	<u>ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ</u>
Ιατρικός Λειτουργός 1ης και 2ης Τάξης - Καρδιολόγος (Κλ. Α9-11-12)	1	Για στελέχωση του Καρδιολογικού Τμήματος του Γ.Ν. Λάρνακας.
Ιατρικός Λειτουργός 1ης και 2ης Τάξης - Παθολόγος (Κλ. Α9-11-12)	1	Για στελέχωση της Μονάδας Επείγουσας Διάσωσης του Γ.Ν. Λευκωσίας.
Ιατρικός Λειτουργός 1ης και 2ης Τάξης - Πλαστικός Χειρουργός (Κλ. Α9-11-12)	1	Για στελέχωση της Κλινικής Πλαστικής Χειρουργικής και Εγκαυματολογίας στο ΝΑΜ III.
Ιατρικοί Λειτουργοί 1ης και 2ης Τάξης - Γενικοί Ιατροί (Κλ. Α9-11-12)	5	Για τοποθέτησή τους σε ΑΥΚ τα οποία σήμερα στελεχώνονται με ένα μόνο γιατρό.

Ακουολόγος (Κλ. Α4-7)	1	Για στελέχωση του Ακουολογικού Κέντρου του ΝΑΜ ΙΙΙ.
Λειτουργός Νοσοκομειακού Εργαστηρίου (Κλ. Α8-10)	1	Για στελέχωση του Εργαστηρίου Αιματολογίας - Μεταμόσχευσης Μυελού των Οστών στο Κέντρο Θαλασσαιμίας.
Βιβλιοθηκονόμος (Κλ. Α8 και Α10)	1	Για στελέχωση της βιβλιοθήκης και υλοποίηση της συμφωνίας που έγινε στη ΜΕΠ με τον Κλάδο Γενικού Νοσηλευτικού Προσωπικού της ΠΑΣΥΔΥ.
Τεχνικός Εξωσωματικής Κυκλοφορίας (Κλ. Α4-Α7)	1	Για ενίσχυση του Τμήματος Καρδίας, Αγγείων και Θώρακος του Γ.Ν. Λευκωσίας.
Νοσηλευτικοί Λειτουργοί (Κλ. Α4 και Α7)	12	Για στελέχωση των σταθμών Πρώτων Βοηθειών της Λινόπετρας και Κοφίνου και της Μονάδας Επείγουσας Διάσωσης του Γ.Ν. Λευκωσίας.
Ανώτεροι Νοσηλευτικοί Λειτουργοί (Κλ. Α9)	12	Για ολοκλήρωση της συμφωνίας που έγινε μεταξύ του Υπουργείου Υγείας, του Υπουργείου Οικονομικών και του Κλάδου Νοσηλευτών της ΠΑΣΥΔΥ.
Ακτινογράφος (Ακτινοδιαγνωστικής) (Κλ. Α4 και Α7)	1	Για ενίσχυση των Ακτινοδιαγνωστικών Υπηρεσιών.

Γ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΘΕΣΗ/ΚΛΙΜΑΚΑ

ΑΡ.
ΘΕΣΕΩΝ

ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

Ιατρικός Λειτουργός 1ης και 2ης
Τάξης - Παιδοψυχίατρος (Κλ. Α9-
11-12)

1

Για ενίσχυση του Τμήματος
Παιδικής και Εφηβικής Ψυχιατρικής.

Κλινικός Ψυχολόγος (Κλ. Α8-Α10)

1

Για ενίσχυση του Τμήματος
Παιδικής και Εφηβικής Ψυχιατρικής.

Νοσοκομειακός Διοικητικός
Λειτουργός Ψυχιατρικών Ιδρυμάτων
(Κλ. Α8-Α10)

1

Για αντικατάσταση της Διοικητικού
Λειτουργού που είναι με άδεια
αφυπηρέτησης.

Δ. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Προτείνεται η δημιουργία μίας νέας θέσης Οδοντιατρικού Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης (Κλ. Α9-11-12) για κάλυψη των αναγκών της Σχολικής Οδοντιατρικής Υπηρεσίας.

Ε. ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Προτείνεται η δημιουργία πέντε νέων θέσεων Φαρμακοποιών (Κλ. Α8-Α10) για κάλυψη των πιο κάτω αναγκών, οι οποίες καλύπτονται με την πρόσληψη έκτακτου ή/και δεκαπενθήμερου προσωπικού.

- i Ένας για το Νοσοκομείο Λάρνακας
- ii Ένας για τα απογευματινά Εξωτερικά Ιατρεία του Νοσοκομείου Λάρνακας
- iii Ένας για το ΑΥΚ Πεδουλά
- iv Ένας για το ΑΥΚ Αυγόρου
- v Ένας για το ΑΥΚ Παλαιχωρίου.

ΣΤ. ΓΕΝΙΚΟ ΧΗΜΕΙΟ

Προτείνεται η δημιουργία τριών θέσεων Χημικών 1ης και 2ης Τάξης (Κλ.Α9-11-12) για πρόσληψη δύο Χημικών και ενός Μικροβιολόγου. Οι θέσεις κρίνονται αναγκαίες για:

- α) συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του ευρωπαϊκού προτύπου EN45001 για επίσημα εργαστήρια ελέγχου και
- β) ενίσχυση του ελέγχου τροφίμων βάσει των σχετικών οδηγιών του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο λόγος που δεν τοποθετηθήκαμε στην επιτροπή Οικονομικών ήταν για να εξετάσουμε περισσότερο τις προτάσεις του Υπουργείου Υγείας και διαπιστώσαμε ότι η καταπληκτική πλειοψηφία των θέσεων που προτείνονται ουσιαστικά είναι υιοθέτηση ομόφωνων προτάσεων της επιτροπής Υγείας της Βουλής με προηγούμενα αιτήματα, δικαιολογημένα, κατά την άποψή μας, και επαναλαμβάνω ομόφωνων απαιτήσεων της επιτροπής Υγείας. Επιπλέον, κύριε Πρόεδρε, διαπιστώσαμε πως υλοποιούνται ουσιαστικά και υιοθετούνται προτάσεις που έγιναν προς την πλευρά της κυβέρνησης, όπως είναι π.χ. η ενίσχυση κατά τη διάρκεια τώρα της καλοκαιρινής περιόδου επαρχιακών νοσοκομειακών και κέντρων περίθαλψης σε όλους τους τομείς. Αφορά και γιατρούς και νοσοκόμους και φαρμακοποιούς και άλλους. Επίσης, είναι και η ενίσχυση μονάδων οδικής παρακολούθησης, όπως είναι π.χ. η μονάδα η οποία θα εγκατασταθεί στο χώρο της Λινόπετρας στη Λεμεσό. Γι' αυτό και η κοινοβουλευτική μας ομάδα ψηφίζει υπέρ αυτού του νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Έχουμε στη Βουλή δύο ιερές αγελάδες: παιδεία και υγεία. Όλοι λένε, ναι, διότι καθένας φοβάται μήπως κατηγορηθεί ότι αποκόπτουμε θέσεις. Αυτό συμβαίνει, όταν κατατεμαχίζεται ένα θέμα, επειδή απλώς προέρχεται από το Υπουργείο, καλή ώρα, Εμπορίου, πάει στην επιτροπή Εμπορίου, Υπουργείο Οικονομικών, πάει στην επιτροπή Οικονομικών, Υπουργείο Υγείας, πάει στην επιτροπή Υγείας. Το θέμα της στελεχώσεως των Ιατρικών Υπηρεσιών αποτέλεσε αντικείμενο της μελέτης, όχι απλώς συζήτησης, μελέτης της επιτροπής Οικονομικών για τρία χρόνια τουλάχιστον που θυμούμαι εγώ και πιθανώς και προηγουμένως, με κατάληξη το μαγικό αριθμό δύο χιλιάδες τέσσερα που μας είχε πει ο κ. Μανώλης Χριστοφίδης ότι, όταν γινόταν περικοπή, όταν γινόταν παγοποίηση των θέσεων όλης της άλλης δημόσιας υπηρεσίας για εξοικονόμηση, όταν, όταν, όταν για διάφορους λόγους η Βουλή κρατούσε μία πολιτική λιτότητας στη δημιουργία νέων θέσεων και είχε το Υπουργείο Υγείας χίλιους εξακόσιους πενήντα τέσσερις υπαλλήλους, μετά από μακρές συζητήσεις αποφασίσαμε ότι θα είναι δύο χιλιάδες τέσσερις στον αιώνα των αιώνων, δύο χιλιάδες τέσσερις. Λογαριάσαμε μέσα και τις νοσοκόμες και τις γιάτρινες οι οποίες έπρεπε να απουσιάζουν για λόγους εγκυμοσύνης, σαν να και άλλοι κλάδοι δεν έχουν το ίδιο πρόβλημα, και τις προσθέσαμε και εκείνες. Ο μαγικός αριθμός... υπενθυμίζω όσους ήταν μέλη της επιτροπής Οικονομικών να μας πουν, μόνο ιερά βιβλο έμεινε να φέρει ο υπουργός και να πει “ορκίζομαι επί της βίβλου ότι ποτέ δε θα υπερβεί τις δύο χιλιάδες τέσσερα ο αριθμός”.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, μα εγώ μια κυβέρνηση ξέρω. Δεν ξέρω η κυβέρνηση να αλλάζει πρόσωπο ή πολιτική με την εκάστοτε αλλαγή των υπουργών και μάλιστα υπό τις συνθήκες που γίνονται οι αλλαγές περί των οποίων γνωρίζουμε. Λοιπόν, έκτοτε έχουν προστεθεί εκατό δεκατέσσερις θέσεις, για να λάβουν υπόψη τις άδειες απουσίας λόγω ασθένειας και εγκυμοσύνης. Τις λογάριασαν δύο φορές δηλαδή. Έχουν προστεθεί άλλες θέσεις και τούτες εμείς δε θα τις ψηφίσουμε. Εγώ τουλάχιστο δε θα ψηφίσω. Δεν ξέρω αν αυτές είναι αναγκαίες ή αν δεν είναι αναγκαίες, δεν ξέρω αν έχουν ιεραρχηθεί σωστά και δεν είμαι βέβαιος ότι δεν ξεπεράστηκε ο μαγικός αριθμός των δύο χιλιάδων τεσσάρων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει απόλυτο δίκαιο ο συνάδελφος ο κ. Παπαδόπουλος στο ότι υπάρχει μία ξεχωριστή ευαισθησία, το δηλώνουμε και το προσυπογράφουμε, και δεν είναι τυχαία. Θα ήμαστε όλοι ευτυχείς και απόλυτα σύμφωνοι, αν υπήρχε για όλα αυτά τα θέματα μια συγκεκριμένη μελέτη. Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι ειδικά τα θέματα αυτά δεν περνούν από την αρμόδια επιτροπή, αλλά περνούν από την επιτροπή Οικονομικών. Είναι πιστεύω μια πάγια αδυναμία της Βουλής, διότι έπρεπε να περνούν από την αρμόδια επιτροπή, η οποία έχει και τη γνώση και την πείρα και η οποία θα καταθέσει τις τελικές της εκτιμήσεις και εισηγήσεις στην αρμοδιότερη επιτροπή, η οποία τελικά είναι η επιτροπή Οικονομικών. Όμως για το συγκεκριμένο θέμα εμείς γινόμαστε δέκτες απαιτήσεων τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα, όπως πολύ σωστά τονίστηκε, από τα αγροτικά υγειονομικά κέντρα και πάρα πολλοί φίλτατοι συνάδελφοι συνοδεύουν τους κοινοτάρχες και τις άλλες τοπικές επιτροπές στην επιτροπή Υγείας, όπου μας διεκτραγωδούν την έλλειψη αναγκαίου προσωπικού για τη σωστή λειτουργία ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κάποτε πηγαίνουμε και με τον κ. Παπαδόπουλο.

A. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

...αλλά εκείνο που θέλω να πω, θα ήμασταν, κύριε Πρόεδρε, πανευτυχείς, αν επεσπεύδετο η εισαγωγή του Γενικού Σχεδίου Υγείας, που θα έλυne μια για πάντα αυτά τα προβλήματα. Όμως στο ενδιάμεσο, για να ενημερώσω τους συναδέλφους, λέω ότι, εξ όσων μας πληροφόρησε το υπουργείο, έγινε μια μελέτη ενδελεχής για τις άμεσες ανάγκες και συγκεκριμένα το υπουργείο είχε ζητήσει πολύ περισσότερες θέσεις και τελικά το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε αυτές που έχουμε ενώπιόν μας. Και για να αναφερθώ συγκεκριμένα, υπάρχουν βασικά αναγκαίες θέσεις, π.χ. Ιατρικός Λειτουργός 1ης και 2ης τάξης, Παιδοψυχίατρος, είναι ένα πρόβλημα που βοά κυριολεκτικώς, έχουμε εκατοντάδες οικογένειες αξιολύπητες πραγματικά, γιατί στην Κύπρο δεν έχουν πόρτα να κτυπήσουν για το τόσο ευαίσθητο θέμα των παιδιών τους και ...

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εκείνος που έκανε το μαγικό αριθμό δύο χιλιάδες τέσσετα σαν λοαρκάσει τι άλλες προτεραιότητες ήθελε να δώσει. Για παράδειγμα σαν βάλει για το Aids, σαν βάλει δυσλεξία, σαν βάλει, ξέρω γω, εκείνος αποφασίζει.

A. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Δε το συζητώ, κύριε Παπαδόπουλε, έχετε δίκαιο για τις δηλώσεις, αλλά ας πάρουμε κάτι άλλο. Μπαίνουμε μέσα στην αναγκαιότητα να συμμορφωθούμε προς τις απαιτήσεις του ευρωπαϊκού προτύπου. Και τι απαιτεί αυτό το πρότυπο; Στο Γενικό Χημείο του κράτους θέλουμε συγκεκριμένες προσλήψεις: άρα αυτές περιλαμβάνονται στις αιτούμενες θέσεις που έχουμε ενώπιόν μας. Γι' αυτό πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι θα πρέπει σίγουρα να υπερψηφίσουμε, διότι θα δώσουμε το δικαίωμα της πιο εύρυθμης λειτουργίας του τομέα της υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μασσάκης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έτυχε και πάλι να ευρίσκομαι στην επιτροπή Οικονομικών, όταν συζητήθηκε αυτό το θέμα· γι' αυτό γνωρίζω κάποια πράγματα. Ο τομέας της υγείας, κύριε Πρόεδρε, είναι όπως ένα πηγάδι, στο οποίο μπορούμε να ρίχνουμε, να ρίχνουμε, να ρίχνουμε απεριόριστα ποσά, ανεξάντλητα. Δυστυχώς όμως εξαντλούνται τα ποσά και πρέπει να εξασκήσουμε κάποιο μέτρο προτεραιότητας.

Όταν κοίταξα λοιπόν αυτές τις θέσεις, για τις οποίες γίνεται η πρόταση τώρα, είδα ότι όντως κάποιες θέσεις είναι απαραίτητες. Μία από αυτές είναι τούτη που είπε ο κ. Παρισινός. Υπάρχουν όμως άλλες, οι οποίες δεν είναι απαραίτητες. Για παράδειγμα: Ζητούν ένα γιατρό και αριθμό νοσηλευτών, για να επανδρώσουν ένα όχημα άμεσης ανάγκης που υπάρχει εδώ στο νοσοκομείο της Λευκωσίας.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Να στελεχώσουν.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Να στελεχώσουν, ευχαριστώ. Δεν είναι το συνηθισμένο ασθενοφόρο. Είναι ένα όχημα το οποίο χρησιμοποιούν μόνο σε περιπτώσεις που κάποιος παθαίνει καρδιακή προσβολή. Και λέω το εξής, κύριε Πρόεδρε: Στις άλλες επαρχίες ο κόσμος δεν παθαίνει καρδιακή προσβολή; Γιατί να βάλουμε αυτό το εξειδικευμένο όχημα, το οποίο, ειρήσθω εν παρόδω, όποτε βρισκόμουν σε κάποια περίπτωση που κάποιος έπαθε κάτι, το συνηθισμένο ασθενοφόρο ερχόταν πολύ πιο μπροστά και έφευγε και μετά ερχόταν αυτό το όχημα. Γιατί, αφ' ης στιγμής έχουμε έλλειψη συνηθισμένων ασθενοφόρων στις άλλες επαρχίες, να μην προσπαθήσουμε να στελεχώσουμε εκείνα τα ασθενοφόρα σωστά και να χρησιμοποιήσουμε αυτά τα λεφτά για τη στελέχωση ενός αμφισβητημένης ικανότητας και αμφισβητημένης αξίας αυτοκινήτου εδώ στη Λευκωσία;

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Αμφισβητούμενης.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Αμφισβητούμενης. Και κάτι άλλο, κύριε Πρόεδρε, υπάρχει μια θέση για ένα βιβλιοθηκονόμο κλίμακα με Α8-Α10. Σας υπενθυμίζω ότι ένας γιατρός πρωτοδιόριστος, ειδικευόμενος, είναι σε κλίμακα Α9 και στο νοσοκομείο Λεμεσού στις Πρώτες Βοήθειες, μετά τις δώδεκα, ολόκληρη η επαρχία εξαρτάται από έναν και μόνο γιατρό να εξυπηρετεί τις ανάγκες μιας ολόκληρης επαρχίας και το υπουργείο αρνείται να διορίσει δεύτερο και όμως διορίζουμε βιβλιοθηκονόμο στο Γενικό Νοσοκομείο της Λευκωσίας.

Επίσης, σας υπενθυμίζω, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ότι σε όλες τις μονάδες εντατικής νοσηλείας, που έχουμε στην Κύπρο, δεν έχουμε έναν εξειδικευμένο εντατικολόγο, ούτε έναν. Χρησιμοποιούμε τον επί καθηκοντι αναισθησιολόγο, ο οποίος μπορεί να ευρίσκεται στην εντατική μονάδα και, όταν συμβεί ένα τροχαίο δυστύχημα και μπει κάποιος στο χειρουργείο η ώρα δύο τα μεσάνυκτα, πρέπει να αφήσει τους ασθενείς της εντατικής μονάδας και να πάει στο χειρουργείο.

Επίσης, υπενθυμίζω τους συναδέλφους ότι σε κανένα από τα νοσοκομεία μας δεν...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ματσάκη, χωρίς να θέλω να διακόψω, υποθέτω όλα αυτά ελέχθησαν στην επιτροπή.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. Ε, μα δεν ήρτε στην επιτροπή Υγείας, για να τα πούμε στον Υπουργό Υγείας, επήε στην επιτροπή Οικονομικών, όπου τώρα δεν υπήρχαν οι άνθρωποι εκείνοι με τα προσόντα, εκείνοι οι οποίοι ήξεραν για τα ιατρικά θέματα, αντελαμβάνοντο τα θέματα αυτά και θα μπορούσαν να ζητήσουν...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν μπορεί η ολομέλεια να προσθέσει τίποτε.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας ότι σε κανένα από τα νοσοκομεία μας δεν υπάρχει ειδικός μικροβιολόγος· ούτε ένας. Οι επικεφαλής των μικροβιολογικών εργαστηρίων δεν είναι μικροβιολόγοι, δεν είναι γιατροί και δε διορίστηκε ούτε ένας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Μια μικρή παρατήρηση, κύριε Πρόεδρε, στην έκθεση αναφέρεται ότι η διάθεση του ποσού αυτού ξεκινά από την 1η Ιουλίου του 1999. Δεν ξέρω τι να υποθέσω. Δε θέλω να διανοηθώ ότι πρόκειται για θέσεις στις οποίες θα διοριστούν όχι με τις διαδικασίες τις...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είναι διορισμένοι ήδη.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, για μας είναι απαραίτητη προϋπόθεση αυτή, για να ψηφίσουμε. Θέλω να βεβαιωθούμε, το βάζουμε τουλάχιστον εμείς ως προϋπόθεση, ότι αυτές οι θέσεις θα προκηρυχθούν και θα πληρωθούν με κανονική διαδικασία, την οποία... Αφήστε με να τελειώσω, κύριοι συνάδελφοι, μπορεί και άλλως πως...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Πώς, κύριε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, εντάξει, νομίζω, συμφωνούμε.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Και δεύτερον, ότι η 1η Ιουλίου δε συνάδει με τη διαδικασία η οποία φαίνεται να υιοθετείται. Δηλαδή, εάν θα προκηρυχθούν οι θέσεις σε τρεις μέρες, μέχρι την ημέρα της πλήρωσής τους, θα μεσολαβήσουν δύο, τρεις, τέσσερις μήνες. Άρα το κονδύλι που αναφέρεται για το 1999 δεν μπορεί να είναι £257.000 αλλά το ανάλογο των μηνών του '99, για τους οποίους θα υπηρετήσουν οι συγκεκριμένοι λειτουργοί. Δεν μπορεί να ψηφίσουμε για έξι μήνες, ενώ οι υπηρεσίες θα είναι ενδεχομένως για δύο μήνες, για τρεις μήνες. Θέλουμε κάποια διευκρίνιση πάνω σε αυτό το θέμα. Και τη διαβεβαίωση, κύριε Πρόεδρε, τη διαβεβαίωση ότι οι θέσεις θα προκηρυχθούν και θα είναι ανοικτές ασφαλώς και για τους έκτακτους υπηρετούντες και για τους άλλους, διότι έχουμε θέσεις, οι οποίες ήταν μόνιμες και δεν καλύφθηκαν με την κανονική διαδικασία. Και αυτό το γνωρίζετε. Ειδικά στο Υπουργείο Υγείας είχαμε σωρεία παρατυπιών, τις οποίες επεσήμανε και ο Γενικός Ελεγκτής και έχουν καταγγελθεί δημόσια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πρόκειται για δημιουργία νέων θέσεων και για την πλήρωση των νέων θέσεων υπάρχει ο νόμος που ρυθμίζει το πώς είναι που γίνεται. Έχω τη γνώμη ότι δε θα είναι απλώς αυθαιρεσία, αλλά θα είναι παρανομία, εάν γίνει πλήρωση των θέσεων με τρόπο διαφορετικό από εκείνο που προβλέπει ο νόμος.

Όσον αφορά την 1η Ιουλίου δεν έχω καμιά εξήγηση να δώσω, διότι δεν είμαι ενημερωμένος. Όμως όσον αφορά το ποσό, και £1.000.000 να εγκρίνουμε, εάν η πλήρωση γίνει νομότυπα. Όπως έχω πει στην αρχή, το ποσό το οποίο θα διατεθεί είναι εκείνο που θα οφείλεται στους γιατρούς οι οποίοι θα διοριστούν με τη νομότυπη διαδικασία. Άρα δεν πρέπει να μας ανησυχεί το ποσό, εκείνο που μπορεί ν' αποτελεί

ένα σημείο για απορία είναι γιατί 1η Ιουλίου, δεν ξέρω, δε νομίζω όμως ότι και πάλι, εάν θα γίνει η πλήρωση νομότυπα, έχει σημασία για το ότι μιλά για 1η Ιουλίου. Ίσως να είναι ο χρόνος της κατάθεσης του...

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Η πρακτική που ακολουθείται είναι να μπαίνει εξάμηνο και, αν κατορθωθεί να προσληφθούν σε κάποια φάση, θα χρησιμοποιηθεί μόνο το ποσό που θα χρειαστεί. Μπορεί να υπάρξουν εξοικονομήσεις, ας πούμε, γιατί θα καθυστερήσουν να τις πληρώσουν.

Όμως, όπως με πληροφορεί η γραμματεία, είναι μια πρακτική που ακολουθείται και ξεκινά με εξάμηνα. Επομένως, δεν πρέπει να υπάρχουν οι επιφυλάξεις που ανεφέρθησαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

T. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το μόνο που έχω να προσθέσω από την ενημέρωση που είχαμε στην επιτροπή είναι ότι ο διορισμός αυτός επείγει, για να καλυφθούν καλοκαιρινές ανάγκες, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τους γιατρούς και σε αγροτικά κέντρα, όπου υπηρετούν κάποιοι μεμονωμένοι, και, εάν πάρουν και άδεια κατά τις καλοκαιρινές διακοπές, θα μείνουν ολόκληρες περιοχές χωρίς γιατρούς. Αυτό μας ελέχθη στην επιτροπή. Για όλα τα άλλα θα πρέπει να δεχτούμε την άποψη και του κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Αν είναι ορθά όπως τα έχει αντιληφθεί ο κ. Χατζηδημητρίου, ενισχύονται οι φόβοι μας, ότι δεν πρόκειται να γίνουν κανονικές διαδικασίες, γιατί δεν είναι δυνατόν οι διαδικασίες αυτές να περατωθούν πριν από το Σεπτέμβριο-Οκτώβριο. Άρα θα προσληφθούν έκτακτοι έναντι των μόνιμων θέσεων με συνοπτικές διαδικασίες, με

επιτροπές, των οποίων η εργασία πολλές φορές έχει ελεγχθεί ως επιλήψιμη και, αν είναι έτσι, κύριε Πρόεδρε, εμείς θα καταψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Με όλο το σεβασμό προς τις απόψεις του συναδέλφου του κ. Χατζηδημητρίου, ο οποίος λέει είναι για να αναπληρώσει και γιατρούς αγροτικών κέντρων, είναι για άδειες και διάφορα, αφού σου μιλά εξειδικευμένα τι είναι τούτες οι θέσεις... με αγροτικά κέντρα είναι, με για κανένα νοσοκομείο είναι, με για καμιά επαρχία είναι.

Επομένως, εκείνο το οποίο θα συμβεί, κύριοι, με όλο το σεβασμό προς τις απόψεις όλων, απλώς είναι έτοιμοι, καλοπιασμένοι, θα τους πιάσουν ως εκτάκτους, θα τουςβάλουν μέσα, θα έρθουν μετά για παράταση μέχρι να συμπληρωθούν οι θέσεις και να τους τις δώσουν. Να είμαστε λίγο ειλικρινείς. Γι' αυτούς τους λόγους εγώ τουλάχιστον προσωπικά θα το καταψηφίσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, χρειάζεται να επεξηγήσουμε το εξής: Πρώτον και κύριο, αυτό που έχουμε ενώπιόν μας συνεπάγεται οπωσδήποτε την κανονική διαδικασία: προκήρυξη θέσεων, υποβολή αιτήσεων και διαδικασία μέσω της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας.

Όσον αφορά την αναπλήρωση που ανεφέρθη προηγουμένως, ήδη υπάρχει διακριτική ευχέρεια στο αρμόδιο υπουργείο, βάσει της κείμενης νομοθεσίας, να αναπληρεί εκείνους οι οποίοι φεύγουν με άδεια, είτε τοκετού είτε άλλως πως είτε επιμορφωτικά μαθήματα μεσολαβούν κ.λπ. και τα τελευταία χρόνια επικρατεί ο εξής θεσμός: Όσοι ενδιαφέρονται να υπηρετήσουν με το σύστημα της αναπλήρωσης,

υποβάλλουν την αίτησή τους στο Υπουργείο Οικονομικών και εκεί η Υπηρεσία Προσωπικού τους κατατάσσει ανάλογα με τα προσόντα τους, τα πτυχία τους, τις μετεκπαιδεύσεις τους, τα συγγράμματά τους κ.λπ. Και έχει ήδη κατάλογο αριθμητικό, από τον οποίο το Υπουργείο Υγείας υποχρεούται κατά σειρά να παίρνει για αναπλήρωση. Έχει έτοιμο η Υπηρεσία Προσωπικού κατάλογο, αιτιολογημένο και δικαιολογημένο με τα προσόντα και το Υπουργείο Υγείας είναι υποχρεωμένο να ακολουθήσει τη σειρά του καταλόγου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης, ο κ. Καζαμίας...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Να μου επιτρέψει ο κ. Καζαμίας, επειδή είναι αυστηρά επί της ιατρικής πτυχής του θέματος, εγώ θέλω να επαναλάβω τις επιφυλάξεις που είχαμε προηγουμένως. Όταν αφορά και εξειδικευμένο θέμα, η άποψή μου είναι ότι πρέπει να παραπέμπεται ή προς συζήτηση να ενημερώνεται η αρμόδια επιτροπή. Πιστεύω, όταν ακολουθείτο αυτή η διαδικασία, πιθανότατα αυτές οι επιφυλάξεις ή οι έγνοιες όλων μας...

Το δεύτερο σημείο που θέλω να θίξω και είναι ερώτημα είναι το εξής: Μπορεί να μπει στην έγκριση του νόμου, κύριε Πρόεδρε, η παρατήρηση ή η θέση “νοουμένου ότι θα τηρηθούν οι νενομισμένες διαδικασίες”; Διότι πραγματικά είναι σωστή η έγνοια όλων μας και το παράδειγμα του Υπουργείου, ειδικά και συγκεκριμένα, Υγείας είναι όχι ενισχυτικό το ότι θα μπορούν να τηρηθούν αυτές οι διαδικασίες. Έχουμε πάρα πολλά παραδείγματα ότι έχουν παραβιαστεί οι διαδικασίες.

Και το τρίτο σημείο, με όλο το θάρρος να μου επιτρέψετε να κάμω αναφορά, επειδή έγινε έντονη αναφορά στον πρώην υπουργό ότι αυτά είπε και, επειδή τα είπε το ευαγγέλιο, ο Υπουργός ο κ. Χριστοφίδης, ο οποίος έχει φύγει από το υπουργείο του... Μας είχε πει, όταν αναλάμβανε και κατέθετε τον πρώτο προϋπολογισμό του το '93, ότι

εντός του '93 θα υλοποιούσε και το Γενικό Σχέδιο Υγείας. Ε τζαι ό,τι έλεγε ο κ. Χριστοφίδης πρέπει να γίνεται και η παγκέρα μας, ό,τι αυτή είναι η κατευθυντήρια γραμμή.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Να γίνει άλλη συνεδρίαση.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ποιος είπτε ό,τι θα κάμουμε συνεδρίαση; Δε συμφωνήσαμε εμείς. Όσα εγκριθούν εγκρίθηκαν, κύριε Χατζηδημητρίου. Η κυβέρνηση, αν εβιάζετο, σαν τα στείλει έγκαιρα. Δεν έχει κανένα που θα παραλύσει το κράτος, αν δεν εγκριθεί. Όσο με αφορά εμένα, είναι η τελευταία συνεδρία. Όσα προλάβει η Βουλή.

Κύριε Πρόεδρε, επειδή είπαμε θέματα υγείας, έστω και αν είναι παραπλανητικά για τα αγροτικά κέντρα και τέτοια, όμως δεν παύει να είναι η υγεία ιερά αγελάδα.

Εισήγηση να το εγκρίνουμε και να βάλουμε στο περιθώριο του προϋπολογισμού: “ουδεμία δαπάνη πραγματοποιείται, εκτός σε περίπτωση μόνιμων διορισμών”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Εν τζαι έχουμε ένσταση για τέτοια εισήγηση, όμως έχω την εντύπωση ό,τι θα ήταν περιττή. Τώρα, αν κάμνει παρατυπίες ή παρανομίες η κυβέρνηση, να την καταγγείλουμε με το πιο έντονο ύφος το οποίο μπορούμε να έχουμε.

Όμως, όταν έρχεται σε μια επιτροπή μία πρόταση και λέει ό,τι πρόκειται... καθίσταται αναγκαία η δημιουργία νέων θέσεων για την κάλυψη μόνιμων αναγκών στο ζωτικό τομέα της υγείας, αντιλαμβάνεστε ό,τι η συγκεκριμένη πρόταση του κ. Παπαδόπουλου ουσιαστικά θα είναι μία επανάληψη αυτών που μας λέει η κυβέρνηση. Δεν έχουμε ένσταση να μπει όμως.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Διά παν ενδεχόμενο.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Διά παν ενδεχόμενο. Όμως έχω την εντύπωση ότι, διότι με τη συζήτηση του θέματος ουσιαστικά είναι σαν να αμφισβητείται κατά πόσο ξέρει ή δεν ξέρει η επιτροπή τι ψήφισε, η επιτροπή ξέρει πάρα πολύ καλά τι ψήφισε. Υιοθέτησε την προσέγγιση της ανάγκης νέων θέσεων για μόνιμες ανάγκες. Το λοιπόν να μπει όμως και η παρατήρηση του κ. Παπαδόπουλου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Για να μη νομισθεί ότι τα όσα είπε ο κ. Χατζηδημητρίου -νιώθω την ανάγκη να το βάλω κάτω το θέμα τούτο- έχουν οποιοδήποτε στοιχείο που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, ναι, λόγω της καλοκαιρινής περιόδου καθίσταται αναγκαία η πρόσληψη προσωπικού, διότι οι ανάγκες αναπλήρωσης αυτών που είναι στα αγροτικά ιατρεία με τις άδειές τους κ.λπ. είναι πολλές και πρέπει να καλύπτονται από άλλους γιατρούς.

Επομένως, η ανάγκη να ψηφιστεί απόψε ο νόμος αυτός καθίσταται αδήριτη εξαιτίας του ότι την περίοδο του καλοκαιριού θα πολλαπλασιαστούν οι ανάγκες, που θα παρίσταται ανάγκη από το μόνιμο προσωπικό, αυτούς που είναι εξάμηνοι, γι' αυτό ονομάζονται νόμιμοι, να καλύπτουν και τις ανάγκες αυτές.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Άλλως πως τις καλύπτει.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Ναι, επομένως, νομίζω ότι έχουν μπει τα πράγματα στη σωστή τους βάση πλέον και, αν δεν υπάρχει οτιδήποτε, πρέπει να προχωρήσουμε στην υπερψήφιση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, για όλες τις έκτακτες ανάγκες του Υπουργείου Υγείας, τις εποχιακές, όσες παρουσιάζονται λόγω ασθενείας, εγκυμοσύνης, μετεκπαίδευσης, υπάρχει το δικαίωμα με βάση το νόμο και υπάρχουν και τα χρήματα, για να προσλαμβάνει από τους καταλόγους που έχουν γίνει στο Υπουργείο Οικονομικών. Άρα δεν μπορεί να προβληθεί το επιχείρημα ότι τυχόν καθυστέρηση σε αυτές τις μόνιμες προσλήψεις επηρεάζει οποιοσδήποτε καλοκαιρινές ανάγκες. Υπάρχει η δυνατότητα, υπάρχει ο μηχανισμός, υπάρχουν οι κατάλογοι και υπάρχουν και τα χρήματα. Αλλά να μπει η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι με τις διευκρινίσεις που έγιναν και την εισήγηση του κ. Παπαδόπουλου επέρχεται συναίνεση, αντιλαμβάνομαι. Να προχωρήσουμε. Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £257.381 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Ίδρυση νέων θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Υιοθετούμε τη θέση του κ. Παπαδόπουλου ή θα ψηφίσουμε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, έγινε ρύθμιση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομόφωνο. Γι' αυτό μίλησα για συναίνεση προηγουμένως. Υπάρχει αντίρρηση για την πρόταση; Δεν υπάρχει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει αντίρρηση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Σε αυτό το στάδιο... Παρακαλώ, ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δύο θέματα ήθελα να θίξω. Το πρώτο είναι κατά πόσο σκοπεύουμε να συνεχίσουμε μέχρις ότου εξαντλήσουμε τη συζήτηση των θεμάτων που είναι εγγεγραμμένα στην ημερήσια διάταξη ή, αν όχι, κατά πόσο δεχόμεθα ή έχουμε κατά νουν να ξανασυνέλθουμε σε μία άλλη συνεδρία, για να ολοκληρώσουμε το έργο μας.

Η δική μου εισήγηση φυσικά είναι το δεύτερο, διότι έχω αντιληφθεί ότι πολλοί συνάδελφοι η ώρα 8.00-8.30 έχουν υποχρεώσεις. Και επομένως, η εισήγησή μου θα είναι να ορίσομε ημέρα, για να συνέλθουμε και πάλι να ολοκληρώσουμε το έργο μας.

Δεύτερο θέμα, πιεζόμενοι από τον όγκο εργασίας, έχουμε παραβλέψει ή μάλλον δεν έχουμε προσέξει ότι με τη συζήτηση του νομοσχεδίου υπ' αριθμόν 10 έχουμε παραγράψει βάση για αντιμετώπιση των τροπολογιών που έχουν κατατεθεί. Και εξηγούμαι: Τροπολογία πρώτη για παράταση ή μάλλον για παραχώρηση δικαιώματος στην κυβέρνηση, εάν θέλει, να παρατείνει την υπηρεσία εκτάκτων, μια σύντομη πρόταση που έχει κατατεθεί από εμένα, όπως και την τροπολογία του κ. Προδρόμου, η οποία ακριβώς αναφερόταν σε αυτό το υπ' αριθμόν 10 νομοσχέδιο. Τώρα το κάναμε, διότι είχαμε κατά νουν ότι θα επανερχόμαστε στο υπ' αριθμόν 1. Το υπ' αριθμόν 1 όμως δεν έχει καμία σχέση με αυτά που εμείς ως τροπολογίες είχαμε εισηγηθεί. Το υπ' αριθμόν 1 δεν υπάρχει τρόπος άλλος, παρά να επανέλθουμε στο 10 και να τεθούν και οι τροπολογίες αυτές...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Στο 11.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Το 10 το οποίο ψηφίσαμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένα πάει στο 11.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Το 11 όμως δεν μπορεί να δεχτεί την τροπολογία του κ. Προδρόμου για τους λειτουργούς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Αφού είναι έκτακτοι.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Η τροπολογία του κ. Προδρόμου τέθηκε την τελευταία στιγμή.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Σύμφωνοι, αλλά υπήρχε και δεν ετέθη, διότι εθεωρήθη ότι θα αντιμετωπιστεί σε άλλη περίπτωση, η οποία εξέλιπε πλέον. Δεν υπάρχει άλλη περίπτωση να αντιμετωπιστεί.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Μα, κύριε Χατζηδημητρίου, είναι από την περασμένη εβδομάδα, εσείς το είπατε που συζητούσαμε, δεν ήταν την τελευταία στιγμή.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αφαιρέθηκε.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Όχι, δεν αφαιρέθηκε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είπαμε θα το χωρίσουμε, για να μην είναι ένα ενιαίο νομοσχέδιο, ώστε σε περίπτωση αναβολής να... τα άλλα. Αν θα εγκριθεί η πρόταση, επειδή λείπει η τροποποίηση, να τεθεί η πρόταση νόμου του κ. Προδρόμου και των άλλων και θα γίνει η ίδια φρασεολογία που είναι στο 10 ως νέα πρόταση νόμου. Να γίνει και η αναπομπή που, όταν θα γίνει, και σας διαβεβαιώνω θα γίνει αναπομπή, διότι αυτό που διάτε με το ένα χέρι το ξέρετε πολύ καλά ότι το πιάνει με το άλλο... μόνο το δικό σου να ακυρωθεί να μην ακυρωθούν οι άλλοι. Θα είναι για όλους τους εκτάκτους. Θα ψηφίσετε το νόμο και θα είναι δώρον άδωρον.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Έχει δίκαιο ο Τάσσος.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εν τοιαύτη περιπτώσει, κύριε Πρόεδρε, δεν απορρίπτω τη διαδικασία που εισηγείται ο κ. Παπαδόπουλος. Να κατατεθεί πρόταση νόμου, η οποία να εμπεριέχει αυτή την τροπολογία, η οποία να κριθεί επείγουσα και επ' αυτής να τοποθετηθούμε. Όσον αφορά όμως την τροπολογία, την οποία έχω καταθέσει, δέχομαι ότι μπορεί να την εντάξουμε στο υπ' αριθμόν 11 νομοσχέδιο, στο οποίο μπορούμε να επανέλθουμε, διότι ήδη προχωρήσαμε, νομίζω.

Συνεπώς, η εισήγησή μου είναι, πρώτον, να επανέλθουμε στο 11 και να βάλουμε... Αντιλήφθηκα ότι γίνεται αποδεκτή αυτή...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Η πρόταση νόμου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Όχι, η τροπολογία. Και να το θεωρήσουμε τροπολογία...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Σε ποιο θέμα είμαστε τώρα, κύριε Δημητρίου;

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Στο 11 το οποίο δε συζητήσαμε. Είπαμε ότι αναβάλλεται. Και αντί να το συζητούμε στο 10 που έπρεπε να το κάνουμε, τυπικά μπορούμε να επανέλθουμε στο 11 και η τροπολογία, την οποία κατέθεσα, να θεωρείται τροπολογία του 11 αντί του 10. Αυτό λύεται. Όσον αφορά την τροπολογία του κ. Προδρόμου γίνεται δεκτή η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου...

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Η πρόταση νόμου ήταν κατατεθειμένη από το πρωί.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Η πρόταση νόμου, το δικό σου. Επομένως, κηρύσσεται η πρόταση εκείνη επείγουσα και προχωρούμε. Όσον αφορά το πρώτο θέμα δεν ακούσαμε αντιδράσεις, κύριε Πρόεδρε, για να κάνουμε τον υπολογισμό μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης κάτι ήθελε να πει.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με εντολή της ολομέλειας που είχε αποφασιστεί και κηρυχτεί σαν...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό επρόκειτο τώρα να πω, ότι σε αυτό το στάδιο θα προχωρούμε για τη συζήτηση των προτάσεων νόμου που ... και κηρύχθηκαν επείγουσες. Παρακαλώ τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής να διαβάσει την έκθεση.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων για τις προτάσεις νόμου που τιτλοφορούνται 1. “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999” και 2. “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Νίκος Πιπτοκοπίτης, πρόεδρος

Τάκης Χατζηδημητρίου

Νίκος Κλεάνθους

Μη μέλη της επιτροπής:

Ευάγγελος Σαμμούτας

Μάριος Ματσάκης

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων εξέτασε τις υπό αναφορά προτάσεις νόμου, από τις οποίες η πρώτη κατατέθηκε στη Βουλή από το βουλευτή κ.

Ευάγγελο Σαμμούτα και η δεύτερη από τους βουλευτές κ. Ανδρέα Χρίστου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής του ομάδας και κ. Νίκου Πιπτοκοπίτη και οι οποίες έχουν κηρυχθεί επείγουσες σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 8 Ιουλίου 1999.

Σκοπός και των δύο υπό αναφορά προτάσεων νόμου είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τα μηχανοκίνητα οχήματα και την τροχαία κίνηση, έτσι ώστε να εξαιρεθούν από την υποχρέωση χρήσης προστατευτικού κράνους οι οδηγοί μοτοποδηλάτων κυβισμού μηχανής μέχρι 50 κ.ε. και τα μεταφερόμενα πάνω σ' αυτά πρόσωπα, όταν το μοτοποδήλατο κινείται εντός κατοικημένης περιοχής.

Όπως ειδικότερα αναφέρεται στις αιτιολογικές εκθέσεις που συνοδεύουν τις προτεινόμενες νομοθεσίες, οι λόγοι που επιβάλλουν την προτεινόμενη εξαίρεση από τη χρήση προστατευτικού κράνους είναι οι ακόλουθοι:

- 1) Τα μοτοποδήλατα λόγω της μικρής ιπποδύναμής τους δεν μπορούν να αναπτύξουν μεγάλη ταχύτητα.
- 2) Η χρήση κράνους, μέσα στην πόλη, ιδιαίτερα από ηλικιωμένα άτομα επηρεάζει τα αντανακλαστικά τους και δυσκολεύει την οδήγηση.
- 3) Η χρήση κράνους μέσα στην πόλη, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες, προκαλεί ψηλές θερμοκρασίες, αφόρητη κατάσταση και ενδεχόμενα ζαλάδες και πονοκεφάλους.
- 4) Η χρήση κράνους από χιλιάδες νεαρούς μοτοποδηλάτες -μαθητές και άλλους- θα προκαλέσει προβλήματα στους χώρους των σχολείων, των ποδοσφαιρικών γηπέδων και των μαζικών συγκεντρώσεων, τα οποία κανένας δεν έχει υπολογίσει ή αξιολογήσει.
- 5) Η χρήση κράνους από χιλιάδες μοτοποδηλάτες θα αποσπάσει την προσοχή της αστυνομίας η οποία δεν είναι σε θέση να ελέγξει αποτελεσματικά τους οδηγούς των μεγάλων μοτοσικλετών που αποτελούν και το μεγαλύτερο

κίνδυνο της τροχαίας κίνησης.

- 6) Η άρνηση και η δυσκολία από χιλιάδες οδηγούς να χρησιμοποιούν κράνος θα οδηγήσει στην εγκατάλειψη του μοτοποδηλάτου και στη χρήση πολλών επιπρόσθετων αυτοκινήτων μέσα στις πόλεις με όλα τα επακόλουθα της κυκλοφοριακής συμφόρησης και της ρύπανσης του περιβάλλοντος.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, αφού μελέτησε τις υπό αναφορά προτάσεις νόμου, αποφάσισε, με διαφωνία του μέλους της κ. Τάκη Χατζηδημητρίου, στο παρόν στάδιο να διαφοροποιήσει τις διατάξεις τους, έτσι ώστε να συμπεριληφθεί στη βασική νομοθεσία ειδική διάταξη που να διαλαμβάνει ότι η ισχύς των κανονισμών που αναφέρονται στην υποχρέωση των οδηγών και των επιβατών των μοτοποδηλάτων να χρησιμοποιούν κράνη μέσα σε κατοικημένες περιοχές, να ανασταλεί μέχρι την 31η Οκτωβρίου 1999.

Διαμορφώνοντας η πλειοψηφία της επιτροπής τις διατάξεις των υπό αναφορά προτάσεων νόμου σύμφωνα με τα πιο πάνω, εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του νέου διαμορφωμένου κειμένου. Παράλληλα, η επιτροπή δηλώνει ότι οι διατάξεις των προτάσεων νόμου, στη μορφή που αυτές κατατέθηκαν στη Βουλή, θα μελετηθούν κατά προτεραιότητα στη νέα σύνοδο της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα κάνω μόνο μερικές παρατηρήσεις, δε θα συζητήσω την έκθεση που στην πραγματικότητα περιέχει μια επιχειρηματολογία, όπως διατυπώθηκε στις δικαιολογητικές εκθέσεις των εισηγητών. Θέλω μόνο να πω ότι, όταν μιλούμε για κράνος, δημιουργήθηκε περίπου η εντύπωση ότι πρόκειται περί ενός βασανιστηρίου, όπου πιάνεις την τζεφαλή κάποιου ανθρώπου,

τη σφίγγεις μέσα σε μία μέγκενη και κτυπά μπίλιες από πάνω, ζαλίζεται και στο τέλος πέφτει και κάτω από το ποδήλατο και πεθαίνει.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Και διούν του με τη μάτσα από πάνω.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Πιάνει τη μάτσα... Ο κ. Ματσάκης είχε κάμει κάτι το χρήσιμο· μας έφερε ένα τέτοιο κράνος στη Βουλή.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, η αγορά είναι ανοικτή και ο κάθε άνθρωπος ο οποίος ενοχλείται με ένα βαρετό κράνος μπορεί να πάρει ένα ελαφρύ κράνος.

Από ό,τι έχω παρακολουθήσει, κυκλοφορώντας στους δρόμους -προσπάθησα να κάνω και μία στατιστική περίπου του τι φορεί ο καθένας- διαπίστωσα ότι τουλάχιστον από αυτούς που χρησιμοποιούν μοτοποδήλατα ο ένας εις τους τρεις, αυτή τη στιγμή, χρησιμοποιεί ένα κράνος παρόμοιο αυτού που μας έφερε ο κ. Ματσάκης.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Οι εισαγωγείς τα φέρνουν κατόπιν προδιαγραφών.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Είναι κατόπιν προδιαγραφών και, εάν σίγουρα δεν ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές, αυτό είναι μια άλλη ιστορία. Αλλά μιλούμε για κράνη που χρησιμοποιούνται και γίνονται αποδεκτά από την αστυνομία.

Εγώ θέλω να αναφέρω ένα επιχείρημα, αγαπητοί συνάδελφοι, αγαπητές συναδέλφισσες, που λέει ότι δεν πρέπει να φορούν κράνος ιδιαίτερα το καλοκαίρι, διότι έχει ήλιο. Μα, ακριβώς αυτός είναι ο λόγος που θα πρέπει να φορούν κράνος, ιδιαίτερα

όσοι κυκλοφορούν τους θερινούς μήνες. Κυκλοφορούν με καπέλα, ναι, οι άνθρωποι, αλλά και στις οικοδομές φορούν κράνος ή υποχρεούνται να φορούν κράνος για λόγους ασφάλειας, αν δε φορούν αυτό είναι άλλη υπόθεση, αλλά θέλω να αναφέρω μια επιχειρηματολογία, αγαπητοί συνάδελφοι. Όταν διαβάζει κανένας επιστημονικά περιοδικά ή και άλλα, απλώς αναγνώσεις εφημερίδων για το πώς πρέπει να συμπεριφερόμαστε το καλοκαίρι...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν πειράζει, η φωνή μου είναι αρκετά ισχυρή, μπορεί να καλύψει πολλές. Για το καλοκαίρι, ναι, εξελίσσεται πολύ άσχημα το περιβάλλον. Ναι, η υπόθεση του όζοντος είναι πάρα πολύ σοβαρή. Και το ότι έχει λεπτυνθεί ή υπάρχουν οι τρύπες του όζοντος και είναι καρκινογόνος ο ήλιος το καλοκαίρι και αυξάνονται οι κίνδυνοι για τους ανθρώπους το καλοκαίρι. Αυξάνονται οι κίνδυνοι για τους κλητήρες που κυκλοφορούν το καλοκαίρι μέσα στον ήλιο και θέλω να έρθουν και γιατροί να μας πουν αν έχει αυξηθεί ο καρκίνος του δέρματος ιδιαίτερα ή πόσοι έχουν επηρεαστεί από καρκίνο, ναι, ή στο κεφάλι, διότι εγώ έχω δει κλητήρες που έχουν την πληγή πάνω στο κεφάλι από τον ήλιο τον οποίο υφίστανται. Και σε τι διαφέρει αυτή η κάσκα από τις κάσκες που χρησιμοποιούσαν πριν από λίγο καιρό, αυτό το κράνος από τις κάσκες που χρησιμοποιούσαμε πριν από λίγο καιρό ή επί αποικιοκρατίας, που τις είχαν οι Άγγλοι και τις φορούσαν; Έτσι να μη δραματοποιούμε το θέμα της κάσκας, γιατί μου θυμίζει το θέμα της ζώνης, ότι, αν βάλλαμε ζώνες ασφαλείας στα αυτοκίνητα, θα χαλούσε ο κόσμος, θα μας έσφιγγε, θα παθαίναμε καρδιακές προσβολές και θα μέναμε πάνω στο τιμόνι. Δόξα σοι ο Θεός, και μάλιστα οι επαγγελματίες έκαναν μεγάλο κακό. Είμαι τώρα

ευτυχής, γιατί μπαίνω μέσα σε ταξί και βλέπω τον ταξιτζή πρώτο να βάλλει τη ζώνη και να μου λέει “βάλ’ την και εσύ τη ζώνη”, όταν κάθομαι μπροστά.

Λοιπόν, έχω την εντύπωση, κύριοι συνάδελφοι, τα άλλα επιχειρήματα τα ξέρουμε, τα είπαμε, ότι είναι δυνατόν να βοηθά για την ασφάλεια ή τη ζωή των ανθρώπων και έχω την εντύπωση ότι δεν πρέπει να υπαναχωρήσει η πλειοψηφία της Βουλής από τις θέσεις που είχε υποστηρίξει μέχρι τώρα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Με όλο το σεβασμό προς το συνάδελφο τον κ. Χατζηδημητρίου, δεν υπάρχει επιχειρηματολογία μέσα στην έκθεση, αλλά αναφέρονται αυτά τα επιχειρήματα στις αιτιολογικές εκθέσεις που κατατέθηκαν από τους δύο συναδέλφους. Επομένως, αυτά δεν είναι συμπεράσματα της επιτροπής. Πολύ απλά όμως, ειλικρινά, γιατί και όλοι είμαστε κουρασμένοι και πρέπει να καλύψουμε ακόμα πάρα πολλά θέματα, εδώ συζητήθηκε αυτό το θέμα κατ’ επανάληψη. Η ίδια η αστυνομία δεν εφάρμοσε το νόμο και παράνομα, παράτυπα έδωσε δώδεκα μέρες προθεσμία, μέχρι τις 12 Ιουλίου. Λυπούμαι ειλικρινά, γιατί όλοι κυκλοφορούμε ανά την Κύπρο. Είδαμε μοτοσικλετιστές να φορούν κάποια κράνη -αυτά που αναφέρει ο κ. Χατζηδημητρίου- αλλά μη μου πείτε ότι είδατε και πάρα πολλούς που φορούν σκάφανδρα. Και μη μου πείτε ότι δεν είδατε και πολλούς οι οποίοι εγκατέλειψαν αυτό το πράγμα. Και μη μου πείτε ότι δεν είδατε και πολλούς ηλικιωμένους που τους αφαίρεσαν και την άδεια οδηγού και μεταπήδησαν στο μοτοποδήλατο -και θέλει να πάει στο γιατρό ή στο σούπερ μάρκετ- και βλέπεις εκείνο τον ηλικιωμένο κουτσαίνοντα να προσπαθεί να πάει να εξυπηρετήσει τις πιο βασικές του ανάγκες. Εδώ τι λέμε;

Επειδή αυτή η πρόταση από τους δυο συναδέλφους, τρεις, και τον υποφαινόμενο, προήλθε και έχει μόνο μια προσωρινότητα και μιλούμε για μια διάρκεια μόνο τριών μηνών -για όλους αυτούς τους λόγους που έχει αναφέρει ο συνάδελφος ο Χατζηδημητρίου ή πιθανόν μπορεί να προταχθούν ακόμα και από άλλους- είπαμε στην επιτροπή ότι στη νέα μας συνεδρία, που κατά προτεραιότητα θα γίνει και δεσμευτήκαμε ότι είναι το πρώτο θέμα που θα εξετάσουμε ως επιτροπή, θα καλέσουμε και τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο, σε ειδικότητες, να εκθέσουν στην επιτροπή μας και εκείνοι τις απόψεις τους ως ειδήμονες και, εφόσον δούμε σε βάθος και σφαιρικά το όλο πρόβλημα, να αποφασίσουμε.

Μη μου πείτε τώρα, ειλικρινά, ότι, βάζοντας το κράνος κάποιος, ξέρεις, προστατεύεται από τον ήλιο. Είμαστε όλοι μάρτυρες και της ζέστης και είμαστε κάθε μέρα με όλο αυτό τον κόσμο, επομένως δεν πρέπει ούτε η δική μας πλευρά -όσοι υποστηρίζουμε για μια μικρή αναστολή- να υπερβάλλουμε, αλλά ούτε και η άλλη πλευρά να λέει ότι, αν δεν μπει το κράνος, χάθηκε ο κόσμος. Πέραν αυτού έχει εξειδικευμένα καθοριστεί ότι αυτοί που θα απαλλαγούν μόνο γι' αυτή την τριμηνία είναι μέσα στις κατοικημένες περιοχές, αφορά μόνο μοτοποδήλατα που είναι κάτω από πενήντα κυβικά εκατοστά και κανέναν άλλο.

Επομένως, εγώ κάνω έκκληση προς όλες τις πλευρές της Βουλής να ψηφίσουμε αυτή τη νέα τροποποίηση για αναβολή και, εφόσον είναι απλή αναστολή και θα επανέλθουμε η κάθε πλευρά με τις θέσεις της, με τα επιχειρήματά της τον Οκτώβρη, εκεί μπορεί να κατατεθούν και νέες προτάσεις νόμου ή να επαναφερθεί η πρώτη ή μπορεί να διαφοροποιήσει η όποια πλευρά το ό,τι ήθελε, για να λήξει αυτή η ιστορία. Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Εγώ με τη σειρά μου θα κάνω έκκληση προς τον κ. Πιπτοκοπίτη και τους άλλους, μια και ψηφίσαμε αυτό το νόμο πριν από δεκαπέντε-είκοσι μέρες με πολλή περίσκεψη

...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Το Φεβράρη, κύριε συνάδελφε.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

... να τον αφήσουμε να ισχύσει, να δουλέψει ο νόμος, να δούμε στο νόμο πώς δουλεύει πλέον και τον Οκτώβρη που θα έρθουμε, αν έχουμε πεισθεί ότι αυτοί που αντιδρούν έχουν πρόβλημα, να επανεξετάσουμε τότε το θέμα και όχι τώρα. Δεν άκουσα κανένα επιχείρημα που να με πείθει ότι η Βουλή, τότε που ψήφισε αυτό το νόμο, παραγνώρισε οποιουσδήποτε από τους παράγοντες που σήμερα προβάλλονται ως λόγοι για την αναστολή. Όλοι αυτοί οι λόγοι τέθηκαν και τότε ενώπιον της Βουλής και η ολομέλεια με πλειοψηφία, πενιχρά μιν, αλλά τι σημασία έχει η πενιχρότητα της πλειοψηφίας ...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ήταν αξιοπρεπής.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Βεβαίως! Και μια ψήφο να είχε διαφορά, είναι πλειοψηφία της Βουλής, η οποία έκρινε, αφού αξιολόγησε όλους τους λόγους, να εφαρμόσει το νόμο αυτό.

Θέλω να πω προς το σώμα τούτο: Αν αύριο αναστείλουμε την ισχύ του νόμου μέχρι τον Οκτώβρη και αποδεδειγμένα μεθαύριο -αποδεδειγμένα, όχι λόγια- ένας μαθητής σκοτωθεί εξαιτίας του ότι οδηγούσε μοτοποδήλατο των 49 cc και δε φορούσε κράνος, ποιος θα πει ότι δε διαπράξαμε σε βάρος τούτου του λαού μέγα σφάλμα; Διότι η ζωή ενός νέου σε συνδυασμό με την ταλαιπωρία που θα υποστούν οι οποιοδήποτε

πράγματι υφίστανται ταλαιπωρία με το να φορούν κράνος ... Τι αξίζει περισσότερο, να σώσουμε τη ζωή αυτού του νέου ή να δώσουμε σ' αυτούς τους ανθρώπους που δε θα φορούν τα κράνη τους παράταση τρεις μήνες; Για μένα μπροστά σ' αυτό το δίλημμα η απάντηση είναι απλή: να σώσουμε τη ζωή του νέου. Και επειδή αποδεδειγμένα σε όλες τις χώρες του κόσμου τα κράνη στα μοτοποδήλατα -ακόμα και στα ποδήλατα, όχι μοτοποδήλατα- σε πολύ προηγμένες χώρες, οι σκανδιναβικές, για παράδειγμα, έχουν ...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ποιες είναι οι θερμοκρασίες εκεί, κύριε συνάδελφε;

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Μα τι σχέση έχουν οι θερμοκρασίες;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έχει, κύριε συνάδελφε, προστατεύει από την ψηλή θερμοκρασία.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Εγώ νομίζω ότι προβάλλεται ως επιχείρημα το ότι στην Κύπρο έχουμε ψηλές θερμοκρασίες και αυτό έπρεπε να προβάλλεται ως επιχείρημα, για να φορούμε κράνος, αντί να μη φορούμε κράνος.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Μας προστατεύει από την ηλίαση.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Και πολλά άλλα. Κυριότερα μάς προστατεύει, όταν πέσουμε κάτω και κτυπήσει το κεφάλι μας, να μην πεθάνουμε.

Κύριοι, εμείς που είμαστε δικηγόροι λέμε ότι έχουμε τούτες τις διαδικασίες, που πολλοί λένε να τροποποιήσουμε, γιατί είναι προτιμότερο, λέμε, παρά να καταδικαστεί ένας αθώος, να αθωωθούν εκατόν ένοχοι, για να μη συμβεί ποτέ να καταδικαστεί ένας

αθώς. Και έχουμε όλες αυτές τις αυστηρές διαδικασίες στη λήψη μαρτυρίας. Αν λοιπόν στη δικαιοσύνη, που είναι εκεί η καταδίκη, που μπορεί να πάει ένας φυλακή και μετά από δύο, τρία, πέντε χρόνια να αφεθεί ελεύθερος, εφαρμόζουμε τόσο αυστηρές διαδικασίες, εδώ που θα σώσουμε έστω και μια ζωή, τι δικαίωμα έχουμε με τις πρώτες αντιδράσεις να τραβήξουμε πίσω και να δεχτούμε ως βάσιμα τα επιχειρήματα των πολιτών που όντως ταλαιπωρούνται;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αν ταλαιπωρούνται.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, όταν ήσουν μαθημένος για χρόνια να μη φορείς κράνος και τώρα είσαι υποχρεωμένος να φορείς είναι μια ταλαιπωρία. Εγώ το δέχομαι ότι είναι ταλαιπωρία. Δεν είναι αυτό που μετρά. Εκείνο που μετρά είναι αν αποδεδειγμένα σώζουν ζωές τα κράνη. Ναι ή όχι; Αυτό δεν το αμφισβητεί κανένας. Από τη στιγμή που αποδεδειγμένα, επιστημονικά και αδιαμφισβήτητα σώζουν ζωές, αυτά τα κράνη μέχρι την 31η Οκτωβρίου κάποια ή κάποιες ζωές θα σώσουν. Από τη στιγμή που αποδεδειγμένα μέχρι το τέλος του Οκτώβρη κάποια ή κάποιες ζωές θα σώσουν, δεν έχουμε δικαίωμα να αναστείλουμε την ισχύ της νομοθεσίας. Ό,τι άλλο πούμε δεν ευσταθεί και απλώς θα υποκύψουμε στις πιέσεις των ανθρώπων που αναγκάστηκαν τώρα να φορούν κράνη, που είναι πιέσεις ναι μεν γι' αυτούς και, κατά την άποψή τους, δικαιολογημένες, εμείς όμως, που πρέπει να κρίνουμε τα πράγματα από το βήμα του βουλευτή, δεν πρέπει να υποκύψουμε και πρέπει να επιμένουμε στις απόψεις μας. Ο τελευταίος λόγος για τον οποίο δεν πρέπει να υποκύψουμε είναι να μην περάσει το μήνυμα ότι όποιες ομάδες πολιτών ασκούν πίεση στη Βουλή επιτυγχάνουν τους στόχους τους. Αρκετά έχουμε υποκύψει αδικαιολόγητα σε πολλές περιπτώσεις και ψηφίζαμε νόμους, βολεύοντας την άλφα ή βήτα τάξη του λαού, εκεί δικαίωμά μας είναι

να το κάμνουμε, δεν έχουμε κανένα δικαίωμα όμως να κάμνουμε το ίδιο, όταν παίζουμε με τις ζωές του λαού. Και, όταν παίζουμε με τις ζωές, πρέπει να είμαστε αυστηρότατοι και να επιμένουμε στα θέματα εκείνα που, κατά την άποψή μας, προστατεύουν τη ζωή των πολιτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου νομίζω ήθελε κάτι να πει και μετά ο κ. Ματσάκης.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είχα θέσει προηγουμένως ένα θέμα το οποίο έχει σχέση ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στο οποίο δεν απαντήσαμε.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μάλιστα, και το οποίο έχει σχέση ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είχα υπόψη μου να το κάνω αμέσως μετά την ολοκλήρωση αυτού του θέματος και θα ήθελα να ρωτήσω και για το θέμα των εκτάκτων αν κατέληξαν οι διαβουλεύσεις.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αν υπάρξει περίπτωση να κάνουμε νέα συνεδρίαση που πρέπει να το ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να το ολοκληρώσουμε αυτό, δεν μπορούμε να διακόψουμε. Δεν είναι σωστό να διακόψουμε.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Αγαπίου, ακούστε με πρώτα και μετά να διαμαρτύρεστε, κύριε Αγαπίου.

Αν θα υπάρξει θέση στη Βουλή και απόφαση ότι θα υπάρξει νέα συνεδρία, θα

έλεγα αυτό το θέμα το οποίο συζητούμε, επειδή σκοπεύουμε να το μελετήσουμε σε μεγαλύτερο βάθος, να αναβληθεί για την επόμενη συνεδρία. Αν όχι, και δεν υπάρχει απόφαση τέτοια για νέα συνεδρίαση της Βουλής εντός αυτής της περιόδου, τότε θα χειριστούμε διαφορετικά το όλο θέμα. Επιπρόσθετα, και αν υπάρχει νέα συνεδρία, δε θα εγείρω ξανά σήμερα το θέμα που ήγειρα για τους εκτάκτους και θα το αντιμετωπίσουμε εκείνη την ημέρα. Άρα είναι αποφασιστικής σημασίας αυτό το ερώτημα. Θα έχουμε άλλη συνεδρία ή θα κλείσουμε σήμερα; Και αν θα κλείσουμε σήμερα, εγώ λέω ότι θα μείνουμε ως τις τέσσερις το πρωί, για να ολοκληρωθεί η συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Πάνω στο θέμα διαδικασίας. Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Πάνω στο θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Εφόσον κατ' εντολήν αυτού του σώματος η επιτροπή πήγε κατεπείγον και εξέτασε αυτό το πράγμα, ήρθαμε πίσω και αναγνώσθηκε η έκθεση. Ξεκίνησε η συζήτηση στην ουσία, θα πρέπει να ολοκληρωθεί, κύριε Πρόεδρε. Θέμα διαδικασίας, δηλαδή. Δεν μπορούμε σ' αυτό το σημείο να έρθουμε να διακόψουμε και να πούμε πάμε την Τρίτη, για να δούμε τι θα κάνουμε. Επομένως, θα ολοκληρώσουμε και όποια είναι η απόφαση της Βουλής θα είναι σεβαστή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Στο θέμα το γενικότερο που έθεσε ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου και που το έκλεισε, αν θα μείνουμε, θα μείνουμε μέχρι τις τέσσερις το πρωί. Κανένα πρόβλημα να μείνουμε και μέχρι τις πέντε, υπάρχουν προπονημένοι.

Εγώ θέλω να εγείρω ένα θέμα που το νιώθω πολύ έντονα. Είναι η δέκατη Πέμπτη, η δέκατη έβδομη, η τεσσαρακοστή Πέμπτη, τη μια, με όλο το σέβας, κύριε Πρόεδρε, έχει υποχρεώσεις ο Πρόεδρος της Βουλής, την άλλη οι πολιτικοί αρχηγοί, την άλλη το ΑΚΕΛ, την άλλη ο ΔΗΣΥ, την άλλη το ΔΗΚΟ, την άλλη η ΕΔΕΚ, εκδηλώσεις, συλλαλητήρια, συναυλίες ... Αφού όλοι γνωρίζουμε ότι η Πέμπτη είναι η μέρα της Βουλής, γιατί βάζουμε αυτές τις εκδηλώσεις; Γιατί αποδεχόμαστε προσκλήσεις; Τη βάζει το κόμμα μου, γιατί τη δέχομαι;

Δεύτερον, η κυβερνητική πλευρά, γνωρίζοντας ότι θα έρθει η τελευταία Πέμπτη, στέλλει τις τελευταίες τρεις βδομάδες σωρεία νομοσχεδίων, επικαλούμενη πίσω από το μυαλό της ότι θα κουραστούμε κάποια στιγμή, θα διακόψουμε, θα πάμε στην επομένη ή και στην επετειακή και τότε είναι που θα τα ψηφίζουμε σωρηδόν. Γνωρίζαμε πολύ καλά, όσοι αποφάσισαν, και δεν είναι η ολομέλεια που αποφάσισε ότι αυτή είναι η τελευταία Πέμπτη, τον όγκο εργασίας. Ή έπρεπε να σταματήσουμε την κατάθεση νομοσχεδίων δύο βδομάδες πριν ή δε θα έπρεπε να ορίσετε ως τελευταία Πέμπτη τη σημερινή ή θα συνεχίσουμε να τελειώσουμε τη δουλειά μας και ας μιλούμε λιγότερο. Απ' όλους αυτούς που βιάζονται και τώρα θα ψηφίσουν με τον κ. Παναγιώτη Δημητρίου δεν είδα ένα να κατεβάσει το χέρι του. Είχε ακόμα πέντε χέρια για το θέμα των κρανών. Ε, τι θα γίνει δηλαδή; Θα μείνουμε εδώ, αυτή είναι η δουλειά μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Πράγματι έχουν ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Βασιλείου κάτι θέλει να πει, με συγχωρείτε, είχε σηκώσει το χέρι της.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Όχι, απλώς έκανα μια παρατήρηση ότι αυτό θα πρέπει να εφαρμόζεται πάντα τότε και όχι μόνο την τελευταία Πέμπτη. Διότι πραγματικά είναι όλοι που το κάνουν. Να μας γίνει αρχή ότι Πέμπτη δε θα διακόπτουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακούστε, αν θέλετε, και μέχρι τις οχτώ το πρωί μένουμε, δεν υπάρχει πρόβλημα.

(Γέλια)

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πράγματι έχουν δίκαιο ο κ. Πιπτοκοπίτης και όσοι άλλοι είπαν ότι δεν μπορεί διαδικαστικά εν τω μέσω της συζήτησης αυτού του θέματος να θέσουμε το θέμα της αναβολής ή μη ολόκληρης της συνεδρίασης. Γι' αυτό το λόγο, ναι, πράγματι πρέπει να κλείσει αυτό το θέμα και μετά να συζητήσουμε κατά πόσο θα συνεδριάσουμε μέχρι η ώρα τέσσερις ή οχτώ το πρωί ή άλλη ημέρα ή και το Σαββατοκυριακό. Γι' αυτό εισηγούμαι προς την ολομέλεια να αναβληθεί αυτό το θέμα, όποτε κι αν αποφασιστεί ότι θα είναι η επόμενη συνεδρίαση της Βουλής ή την Τρίτη ή τον Οκτώβρη ή οποτεδήποτε. Να τεθεί σε ψηφοφορία η εισήγησή μου να αναβληθεί το θέμα των κρανών σήμερα, για να το συζητήσουμε και μεταξύ μας. Έχουμε και ανάγκη ως κοινοβουλευτική ομάδα να το συζητήσουμε μεταξύ μας. Δεν ξέρω εσείς ή οι άλλες κοινοβουλευτικές ομάδες αν ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν ξέρω, έχω την εντύπωση ότι το θέμα της αναβολής ή μάλλον της συνέχισης της συζήτησης άλλη ημέρα εγείρεται, όταν συμπληρωθεί η συζήτηση αυτού του θέματος. Αρχίσαμε τη συζήτηση για ένα θέμα, δε νομίζω ότι είναι σωστό, δεν ξέρω ο κανονισμός ειδικά τι λέει, αλλά δε νομίζω ότι είναι σωστό στη μέση του θέματος να πούμε διακόπτουμε και να συνεχιστεί η συζήτηση άλλη μέρα.

Επομένως, εγώ εισηγούμαι -αν το δέχεστε, αν δεν το δέχεστε, δημοκρατία είναι- εισηγούμαι να ολοκληρώσουμε τη συζήτηση γι' αυτό το θέμα -νομίζω κάτι ανάλογο είπε ο κ. Συλλούρης- και μετά να συζητήσουμε αν συνεχίζουμε ή αν δε συνεχίζουμε.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Με όλο το σέβας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ βλέπω πολύ κέφι απόψε, αρκετή παρουσία· άρα μπορούμε να συνεχίσουμε. Μόνο μπαινοφκαίνετε, να φκω τζι εγώ πέντε λεπτά.

Κύριε Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν θα συνεχίσουμε τη συζήτηση του άλλου θέματος, θα πω κάποιες σκέψεις μετά. Όμως θέλω να πω ότι όσα είπε ο κ. Κατσουρίδης είναι ορθά και εκφράζουν τις απόψεις των μελών όλης της δικής μας ομάδας και τον προβληματισμό γύρω από το θέμα των συνεδριών. Οι αναβολές πρέπει να γίνονται με πάρα πολλή φειδώ και με πάρα πολλή περίσκεψη. Όμως από την άλλη αντιλαμβάνομαι και το θέμα το οποίο έθιξε ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου, αν θα υπάρξει άλλη συνεδρία, θέλουμε, λέει, να κάνουμε δεύτερες σκέψεις. Άρα το θέμα της συνεδρίας της επόμενης, ναι ή όχι, για τη θέση μιας κοινοβουλευτικής ομάδας έχει σημασία. Εγώ ισχυρίζομαι ότι θα έπρεπε να συνεχίσουμε. Πλην όμως θέτω για προβληματισμό όλων μας το εξής θέμα, το εξής ερώτημα: Έχουμε αντιληφθεί πολλές φορές εκ των υστέρων ότι, ψηφίζοντας

νομοσχέδια και προτάσεις νόμων όπου οι τροπολογίες έρχονται βροχηδόν την τελευταία στιγμή, συσσωρεύονται στα τραπέζια μας και στο τέλος δεν είμαστε απόλυτα ακριβείς για το τι ψηφίζουμε; Από το παρελθόν έχουμε κάνει αυτοκριτική και διαπιστώσαμε ότι ψηφίζουμε χωρίς να έχουμε ακριβή εικόνα των αποφάσεων, όχι γιατί δεν ξέρουμε τι ψηφίζουμε, αυτό είναι ανοησία και το επικαλούνται διάφοροι κονδυλοφόροι, απλώς είναι δυνατόν να επέλθει μια σύγχυση στην αρίθμηση, στην τοποθέτηση κ.λπ. Μόνο γι' αυτό το λόγο, κύριε Πρόεδρε, και επειδή ακολουθούν πολύ σοβαρά νομοσχέδια, είναι δυνατόν να συγκατανεύσουμε στην αναβολή της συνεδρίας, όχι γιατί η Βουλή δε θα πρέπει να εργάζεται μέχρι που χρειάζεται, αλλά για να μπορέσουμε να ξαναεκτιμήσουμε πού βρισκόμαστε με το ένα ή με το άλλο θέμα, εφόσον έγινε μια συζήτηση και μια διαβούλευση.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως, είστε οι εισηγητές αυτού του συγκεκριμένου θέματος που συζητούμε, βαραίνει ο λόγος. Η δική μου η θέση είναι κάπως διαφορετική, αλλά εσείς θα πρέπει να αποφασίσετε και αν είναι θέμα ψηφοφορίας να το θέσουμε σε ψηφοφορία. Παρακαλώ! Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς δυο λόγια. Συμφωνώ με τον κ. Παναγιώτη Δημητρίου και με τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ για αναβολή της συνεδρίασης και τη συνέχιση άλλη ημέρα, για να μπορέσουμε πράγματι να δούμε πιο εμπειριστατωμένα τα υπόλοιπα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λευτέρης Χριστοφόρου.

Λ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πραγματικά με τα όσα ακούστηκαν τώρα, αυτή τη στιγμή, σχετικά με το φόρτο εργασίας και ότι πολλά νομοθετήματα έρχονται σωρηδόν την τελευταία Πέμπτη, πιστεύω ότι άρχισε να κερδίζει έδαφος η πρόταση που κατέθεσα από την πρώτη χρονιά της θητείας μου ως βουλευτή, για να δημιουργηθούν επιτέλους θερινά τμήματα και στην κυπριακή Βουλή, για να εξετάζουμε με περισσότερη λεπτομέρεια και πιστεύω ότι βρίσκεται μέσα σ' αυτά τα πλαίσια της συζήτησης που έγινε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε θα το κάνουμε αυτό απόψε. Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Μια λέξη για τον κ. Κατσουρίδη. Κάποτε οι δεσμεύσεις είναι αναπόφευκτες και δεν είναι δικής μας επιλογής. Καλή ώρα, κύριε Κατσουρίδη, εγώ απόψε έπρεπε να είχα φύγει στις 8.30, διότι έχω τους βουλευτές τους Γερμανούς σε δείπνο. Δεν είναι εγώ που το οργάνωσα, δεν είναι εγώ που το όρισα, αλλά δε νομίζω να έχει κανέναν εδώ που θα μου πει “μην πας”.

Επειδή αυτό το πράγμα ο κ. Χριστοφόρου το λέει, του συστήνω να διαβάσει το σύνταγμα. Θερινά τμήματα, ηχεί ωραίο. Ολόκληρος καβγάς έγινε στη συνταγματική επιτροπή που κάναμε το σύνταγμα, διότι οι Τούρκοι δεν ήθελαν αυτή η Βουλή να μπορεί να συνεδριάζει σε ώρες και μέρες που δεν μπορούσαν να ασκήσουν τις δικές τους χωριστές πλειοψηφίες. Και δεν μπορεί να γίνονται, επανειλημμένα το λέω και θα το ξαναπώ για τελευταία φορά, εμβολιασμοί από τα κοινοβουλευτικά συστήματα τα οποία, ξέρετε, σε προεδρικό σύστημα με μια Βουλή που έχει ειδικές εξουσίες, ειδικές ψηφοφορίες, ειδικά θέματα, που δικαιούται να ασχοληθεί και με υποχρέωση των δημόσιων υπαλλήλων να έρχονται, για να ενημερώνουν τις επιτροπές, που αλλού δεν υπάρχει... Αλλά το λέμε, διότι ηχεί πάρα πολύ ωραία, προπαντός στα έντυπα. Γιατί δε

δουλεύουν και κάνουν τέσσερις βδομάδες διακοπές; Γιατί έτσι λέει το σύνταγμα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Έξι μήνες.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Έξι μήνες λέει το σύνταγμα και κατά παράβαση το κάναμε εφτά και για λόγο πρακτικό, όχι για τεμπελιά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αβραάμ Αντωνίου.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εδώ συζητούμε το θέμα του πώς αυτή η Βουλή συνεδριάζει. Έχουμε μια πρακτική· αν αυτή η πρακτική είναι λάθος, αυτό το σώμα μπορεί να αποφασίσει να την αλλάξει και να προσδιορίσει ότι οι συνεδρίες του σώματος αυτού αρχίζουν η ώρα τέσσερις και τελειώνουν, εφόσον υπάρχουν θέματα, στις δέκα ή έντεκα. Αλλά δεν μπορούμε την τελευταία στιγμή να εισαγάγουμε ένα σύστημα εξουθενωτικό, το οποίο δε θα επιτρέψει στα μέλη του σώματος αυτού ψύχραιμα και με περίσκεψη να αντιμετωπίσουν τα θέματα που είναι μπροστά μας. Συνεπώς, εκ των πραγμάτων είναι επιβεβλημένη η αναβολή. Τώρα, αν θα συνεχίσουμε ακόμα μια ώρα, δεν είναι πρόβλημα, αλλά δεν μπορεί κανείς να λέει τώρα ότι μπορεί να μείνουμε μέχρι που να τελειώσουμε. Μπορεί να τελειώσει η ώρα δέκα το πρωί αύριο. Ποιος είναι δυνατόν να αντέξει, δηλαδή; Συνεπώς, θέμα νέας συνεδρίας υπάρχει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούππας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είμαστε κι εμείς υπέρ της αναβολής, για να ανασυνταχθούμε και να δούμε νοικοκυρεμένα τα όσα απέμειναν. Γι' αυτό το λόγο βάλτε το σε μια

ψηφοφορία να τελειώνουμε.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης, ο κ. Συλλούρης, αλλά να μπει σε ψηφοφορία.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν είμαι εκείνος που θα δυσκολέψω τη Βουλή, αλλά ειλικρινά ακούω μερικά πράγματα που με εκπλήσσουν. Ένα θέμα: Έχει μια πρακτική η Βουλή, λέει ο συνάδελφός μου στην κοινοβουλευτική ομάδα, ο κ. Αντωνίου. Ποια είναι η πρακτική, δηλαδή; Ακριβώς αυτή που είπα, ότι δεν κάμνουμε τη δουλειά μας. Δεύτερον, θα τα δούμε με την ησυχία μας, λέει ο κ. Μουσιούπτας. Δηλαδή, θα περιπαιζόμαστε μεταξύ μας; Περάσαμε πέντε-έξι θέματα μέχρις στιγμής και τα υπόλοιπα σαράντα πέντε θα τα δούμε με την ησυχία μας, επειδή θα έρθουμε ακόμα μια φορά; Εγώ εισηγούμαι ούτε Δευτέρα ούτε Τρίτη, κύριοι συνάδελφοι. Θέλετε να τηρούμε διαδικασίες και κανονισμούς, ποιος όρισε ότι η Βουλή πρέπει να κλείσει 15 του Ιούλη; Να έρθουμε Πέμπτη και ακόμα μια Πέμπτη, μέχρι τις 22 του Ιούλη, να τελειώσουμε.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω μου έχετε δώσει το λόγο. Δε θα κάνω το ίδιο λάθος, αυτό το λάθος το οποίο υποδεικνύω. Είχε δίκαιο ο κ. Πιπτοκοπίτης προηγουμένως ότι δεν μπορούμε, ενώ συζητούμε ένα θέμα για τα κράνη, να μπούμε στη διαδικασία αν θα αναβάλουμε τη συνεδρίαση της Βουλής. Σας παρακαλώ, δε θέλω να είμαι αυστηρά τυπικός, αλλά δεν μπορεί να γίνει τούτο το πράγμα. Επομένως, ζητώ να μπει σε ψηφοφορία η εισήγησή μου για αναβολή του θέματος των κρανών, για να μπορούμε να μπούμε μετά στο άλλο θέμα, αν θα συνεδριάσουμε και πότε. Και ότι δεν ολοκληρώθηκε η συζήτηση του θέματος ας το κρίνουν αυτοί που θα ψηφίσουν αναβολή ή μη. Διότι, αν

θα το αναβάλουμε είτε για την άλλη Τρίτη είτε για την Πέμπτη, 22 του μηνός, που θα αποφασίσουμε μετά, είτε για τον Οκτώβρη, θα ξαναπούμε τα ίδια για τα κράνη; Σας παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε, αν δέχεστε την εισήγηση, να μπει σε ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν τίθεται θέμα αναβολής, θα τίθεται μόνο για τα κράνη, κατά την άποψή μου. Τώρα μιλώ ως βουλευτής, δικαιούμαι κι εγώ να μιλήσω ως βουλευτής, να πω δυο λόγια. Αν υπάρχει θέμα αναστολής, είναι για το καλοκαίρι, μετά το χειμώνα δε χρειάζεται αναστολή. Απλά τα πράγματα. Ούτε γιατρός είμαι ούτε τίποτε, αλλά αυτό λέει η λογική, αυτό λέει η σκέτη λογική. Αν χρειάζεται, δεν παίρνω θέση. Αν χρειάζεται αναστολή, είναι για το καλοκαίρι. Διότι ένα από τα επιχειρήματα, αντιλαμβάνομαι, από ιατρικής απόψεως ... Κύριε Ματσάκη, είναι άλλη η δουλειά σου.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άφησ' με εμένα.

(Γέλια)

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

... νόμισα ότι μου δώσατε το λόγο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα λεπτό να τελειώσω. Ένα λεπτό να τελειώσω.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ:

Μου δώσατε το λόγο, έτσι;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η λογική λέει -η ιατρική λογική- και νομίζω σε όλα τα θέματα η λογική πρέπει να επικρατεί, ότι, αν χρειάζεται αναστολή, τότε χρειάζεται αναστολή δυο φορές, διότι

πιστεύω ότι ένας από τους λόγους είναι ότι αυτά τα κράνη το καλοκαίρι με τη ζέστη των σαράντα βαθμών δημιουργούν κάποιο πρόβλημα. Αν δε χρειάζεται αναστολή για το καλοκαίρι, για το χειμώνα γιατί να χρειαστεί;

Ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κάνω την εξής πρόταση: Να αναβάλουμε τη συνεδρία μας για τις 14 Ιουλίου και να αναβάλουμε και τα θέματα που απομένουν στην ημερήσια διάταξη για τις 14 Ιουλίου. Ενώ έχουν δίκαιο ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Από το πρωί;

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ναι, για συνεδρία από το πρωί. Ενώ έχουν δίκαιο οι συνάδελφοι που λένε ότι δεν υπάρχει πουθενά γραμμένο πότε συνεδριάζει η Βουλή, εντούτοις από το 1975 συνηθίζεται η επετειακή εκδήλωση να είναι η τελευταία της συνόδου με ελάχιστες εξαιρέσεις, όπως πέρσι που συνεδριάσαμε τον Αύγουστο για το θέμα της ειδικής εισφοράς. Όμως για την Τετάρτη, στις 14 του μηνός, από το πρωί στις δέκα η ώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είστε σύμφωνοι; Αν είστε όλοι σύμφωνοι, το αποφασίζουμε. Αν δεν είστε, ψηφίζουμε. Ο κ. Παρισινός.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ημερομηνία δε λείι, κατά τους θερινούς μήνες λείι το σύνταγμα, δε λείι ημερομηνία.

A. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αισθανόμουν πολύ έντονα να μιλήσω για το θέμα που είχαμε ενώπιόν μας για τα κράνη, αλλά, εφόσον θα αναβληθεί, επιφυλάσσομαι. Όμως θέλω να

κάνω μια συγκεκριμένη εισήγηση. Έχουμε όλοι διαπιστώσει κάποια προβλήματα στη λειτουργία μας ως ολομέλειας της Βουλής και ιδιαίτερα να επανέλθω στο Κεφάλαιο Δ' που το έχουμε κάνει κυριολεκτικά κλοτσοσκούφι. Εισηγούμαι, συγκεκριμένα, ο Πρόεδρος να έχει την πρωτοβουλία και, πριν αρχίσουμε τη νέα περίοδο, να μας καλέσει όλους σε μια ειδική κλειστή συνεδρίαση που θα είμαστε προετοιμασμένοι και να συζητήσουμε και να καταλήξουμε σε κάποιες αποφάσεις για την πιο εύρυθμη λειτουργία του σώματος και την αποτελεσματικότερη και πιο γρήγορη συζήτηση των θεμάτων μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ουδεμία αντίρρηση. Ο κ. Πιπτοκοπίτης κάτι θέλει να πει. Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν αντιλήφθηκα καλά, η γενική άποψη, έστω και με επιφυλάξεις, είναι ότι πρέπει να κάνουμε ακόμα μια συνεδρία και να αντιμετωπίσουμε το υπόλοιπο μέρος της εργασίας που έχουμε να διεκπεραιώσουμε. Όμως υπάρχει ένα θέμα το οποίο έχει μεγάλη σημασία και δεν μπορεί να διορθωθεί, εκτός εάν σήμερα το αντιμετωπίσουμε, και είναι το εξής: Έχει κατατεθεί μια τροποποιητική πρόταση που είχε σχέση με το υπ' αριθμόν 10 θέμα και δε διορθώνεται με κανένα άλλο τρόπο, εκτός εάν, πριν κλείσουμε σήμερα, θεωρήσουμε ότι επανερχόμαστε, για να γίνει αυτή η τροποποίηση δεκτή. Δεν υπάρχει τρόπος μετά.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Πώς δεν υπάρχει τρόπος;

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Γιατί δεν υπάρχει άλλο κεφάλαιο, άλλος τίτλος μέσα στο ...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Να κατατεθεί πρόταση νόμου. Να το θεωρήσουμε ως επείγον και να το ...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Να συνεχιστεί η ίδια συνεδρία, όπως κάναμε πέρσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν!

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θα βρω τρόπο, εν πάση περιπτώσει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ήθελα ... Ναι, κύριε Συλλούρη.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Για να λύσουμε ...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Με συγχωρείς. Η συνεδρίαση της άλλης Τετάρτης να θεωρηθεί συνέχιση αυτής της συνεδρίασης, για να λυθούν όλα αυτά τα προβλήματα, να μην είναι άλλη συνεδρίαση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορώ κι εγώ να πω κάτι, αν μου επιτρέψετε ... Ναι, κύριε Πιττοκοπίτη.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Άκουσα όλους τους συναδέλφους να μιλάτε για πρακτικές, για καλή λειτουργία, για μη, αλλά δεν άκουσα κανένα συνάδελφο, τουλάχιστο για σεβασμό, να μεμφθεί εκείνο ή εκείνους τους συναδέλφους που δεν πατούν στη Βουλή, που δεν πατούν στις επιτροπές, που είναι πρόεδροι και δεν εφαρμόζουν τους κανονισμούς, κύριε Πρόεδρε. Και εφόσον συζητούμε αυτά τα πράγματα, έχω την απαίτηση τουλάχιστο, για να σώσω τουλάχιστο τη νοημοσύνη μου, την αξιοπρέπειά μου ... Δεν μπορούν μερικοί βουλευτές δηλαδή να είναι κάθε μέρα σε τρεις επαρχίες, κάθε μέρα να είμαστε στη Βουλή, κάποιοι

άλλοι να μην πατούν ποτέ και να λέμε να βελτιώσουμε τη λειτουργία και την πρακτική. Κάπου θα πρέπει, κύριε Πρόεδρε, να εφαρμόσετε τους κανονισμούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κλείνοντας τη συζήτηση πρέπει να σας πω με κάθε ειλικρίνεια ότι το παράπονο της διεύθυνσης και της υπηρεσίας της Βουλής είναι αυτό, αυτό το οποίο ανεφέρθη και προέκυψε προ ολίγου, αυτό που συζητούμε. Δυστυχώς, δε γίνεται η δουλειά που πρέπει έγκαιρα, δυστυχώς πιέζεται, έγινε μεγάλη πίεση στη διεύθυνση, για να μπουν όλα αυτά τα θέματα στην τελευταία συνεδρία σήμερα. Δεν είναι σωστό, ασφαλώς δεν είναι σωστό και προθύμως αποδέχομαι την εισήγηση να καθίσουμε είτε σε ολομέλεια είτε εκπρόσωποι των κομμάτων να αντιμετωπίσουμε, έστω και τώρα, μετά από τόσα χρόνια το πρόβλημα.

Με αυτές τις σκέψεις κηρύσσω τη λήξη της συνεδρίας. Να αναφέρω ότι τα θέματα υπ' αριθμόν 39 και 53 μέχρι 82 αποσύρονται από την εκτελεστική εξουσία. Η επόμενη συνεδρία, η οποία μάλλον θα είναι η συνέχεια της σημερινής, θα είναι στις 10.00 το πρωί, στις 14 του μηνός, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

- 1) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 2) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 3) Ο περί Εντάξεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).

- 4) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.
- 5) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.
- 6) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1999.
- 7) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1999.
- 8) Ο περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 9) Ο περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 10) Ο περί Παροχής Ειδικών Χορηγιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 11) Ο περί Αγωγής Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1998.
- 12) Ο περί Σχολικών Εφορειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 13) Ο περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 14) Ο περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμος του 1997.
- 15) Ο περί Κέντρων Αναψυχής (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).

- 16) Ο περί της Διαδικασίας Εξασφάλισης Άδειας για Λειτουργία Κέντρων Αναψυχής Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 17) Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 18) Ο περί της Ίσης Μεταχείρισης των Πολιτών κατά την Ικανοποίηση των Βασικών Στεγαστικών τους αναγκών Νόμος του 1997. (Πρόταση νόμου).
- 19) Ο περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992. (Πρόταση νόμου).
- 20) Ο περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 21) Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 22) Ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 23) Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 24) Ο περί της Αναγνώρισης Όλων των Αγώνων του Κυπριακού Λαού για Ελευθερία και Δημοκρατία (Τιμητικές Διακρίσεις) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 25) Ο περί Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτων Αναγκών Νόμος του 1996.
- 26) Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.

- 27) Ο περί Πώλησης Αγαθών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 28) Ο περί της Υποχρεωτικής Προσαρμογής των Ηλεκτρονικών Συστημάτων, Συσκευών και Συστημάτων Πληροφορικής στο Εργασιακό Περιβάλλον του Έτους 2000 και περί Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1998. (Πρόταση νόμου).
- 29) Ο περί Κυπριακού Οργανισμού Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας Νόμος του 1999.
- 30) Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.
- 31) Ο περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998.
- 32) Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 33) Ο περί Προστασίας του Απορρήτου της Ιδιωτικής Επικοινωνίας (Παρακολούθηση Συνδιαλέξεων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.
- 34) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 7) του 1999.
- 35) Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).
- 36) Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999. (Πρόταση νόμου).

- 37) Οι περί Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών - Θέσεις Πρώτου Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Ανώτερου Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών Α΄, Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Πρώτου Τεχνικού Γεωργικών Ερευνών και Ανώτερου Τεχνικού Γεωργικών Ερευνών (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 38) Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέση Ανώτερου/ης Επιθεωρητή/τριας Ακτινογράφου (Ακτινοθεραπείας) (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 39) Οι περί Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής - Θέσεις Βοηθού Λειτουργού Διεκπεραίωσης 1ης Τάξης και Βοηθού Λειτουργού Διεκπεραίωσης 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 40) Οι περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999.
- 41) Οι περί Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης και Παροχής Σχετικών Πληροφοριών Κανονισμοί του 1999.
- 42) Οι περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Κριτήρια Επιλογής Υποψηφίων) Κανονισμοί του 1999.
- 43) Οι περί Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999.
- 44) Οι περί Λιπασμάτων Κανονισμοί του 1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

- 1) “Οι συλλήψεις Κυπρίων πολιτών από στρατιώτες του κατοχικού καθεστώτος στη νεκρή ζώνη, κατά παράβαση των όρων οι οποίοι ισχύουν σε αυτή την περιοχή”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Βάσου Λυσσαρίδη).
(4.2.1999).
- 2) “Η πιστή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1964, αναφορικά με το ρόλο, τις ευθύνες, τα προνόμια και τις υποχρεώσεις της ειρηνευτικής δύναμης της UNFICYP”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.1999).
- 3) “Η απεργία των εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας και η στάση της κυβέρνησης”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη). (4.2.1999).
(Συνέχιση της συζήτησης).
- 4) “Οι σωστοί στόχοι και μορφές της επαναπροσέγγισης και οι δραστηριότητες ομάδας επιχειρηματιών υπό την αιγίδα ξένων παραγόντων”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου). (11.2.1999).

- 5) “Κυπριακή παιδεία - Προβλήματα και προοπτικές”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου). (11.2.1999).
- 6) “Γιατί δεν πρέπει να κλείσει το ξενοδοχείο ‘Φιλοξενία’”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Τάκη Χατζηδημητρίου). (13.5.1999).
- 7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται “Επανεξέταση της απόφασης της κυβέρνησης για άρση της φορολογικής πίστωσης στους πρόσφυγες με στόχο την επαναφορά της και ταυτόχρονα την αύξησή της στο ποσό των £300”.
(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των βουλευτών κ. Κατερίνας Παντελίδου και Αριστοφάνη Γεωργίου). (19.5.99).
- 8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η συνεχής παρουσία μεγάλης αστυνομικής δύναμης στα ξενοδοχεία Λόρδος στη Λάρνακα επί καθημερινής βάσης και ο ρόλος και η νομιμότητα των ενεργειών της σε σχέση με την ελεύθερη άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων των απεργών”.
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Νίκου Κλεάνθους). (29.4.99).

- 9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως για την Ετήσια Έκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως για το Έτος 1997.

(Ωρα λήξης: 8.47 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος

Θωμά Γιαννάκης

Καζαμίας Κίκης

Καράς Αντώνης

Κατσουρίδης Νίκος

Κιττής Στάθης

Κλεάνθους Νίκος

Κληρίδου Καίτη

Μακρίδης Ισίδωρος

Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούπτας Νίκος
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γιώργος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος

Χρίστου Ανδρέας

Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Μαντοβάνη Μπενίτο

Χατζηρούσος Αντώνης

Π Ι Ν Α Κ Α Σ Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ω Ν

- 1) Αποχαιρετισμός εκ μέρους του Προέδρου του σώματος του υπαλλήλου της Βουλής Φρίξου Κουτσιδης με την ευκαιρία της αφυπηρέτησής του.
- 2) Διεξαγωγή συζήτησης (Α. Χρίστου, Π. Δημητρίου, Τ. Παπαδόπουλος, Τ. Χατζηδημητρίου, Μ. Ματσάκης, Ν. Κατσουρίδης, Δ. Θεοδώρου) έπειτα από εισήγηση του κ. Ανδρέα Χρίστου για κήρυξη ως επείγουσών των προτάσεων νόμου 1) “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999” και 2) “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1999” και κήρυξή τους ως επείγουσών.
- 3) Ανακοίνωση από τον Πρόεδρο του σώματος της παρουσίας στην ολομέλεια του προέδρου και των μελών της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων του γερμανικού κοινοβουλίου, που πραγματοποιούν επίσημη επίσκεψη στην Κύπρο.
- 4) Διαδικαστική συζήτηση (Δ. Συλλούρης, Α. Χρίστου, Πρόεδρος, Σ. Χατζηγιάννης, Ν. Κατσουρίδης, Π. Δημητρίου) σχετικά με τη σύσκεψη των αρχηγών και εκπροσώπων των κομμάτων.
- 5) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 6) Ανακοίνωση από τον Πρόεδρο του σώματος της παρουσίας στην ολομέλεια του προέδρου και των μελών της Μικτής Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων του ιρλανδικού κοινοβουλίου, που πραγματοποιούν επίσημη επίσκεψη στην Κύπρο.

- 7) Διεξαγωγή συζήτησης (Π. Δημητρίου, Α. Αντωνίου, Τ. Παπαδόπουλος, Πρόεδρος) έπειτα από εισήγηση του κ. Παναγιώτη Δημητρίου για μετάθεση στην ημερήσια διάταξη της συζήτησης της πρότασης νόμου “Ο περί Εντάξεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”.
- 8) Έκθεση για τον αναπεμφθέντα νόμο “Ο περί Αξιωματούχων του Κράτους και Άλλων Προσώπων (Δήλωση και Έλεγχος Περιουσίας) Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Γεωργίου, Π. Δημητρίου, Τ. Παπαδόπουλος, Δ. Ηλιάδης, Γ. Αγαπίου, Α. Βασιλείου, Χρ. Πουργουρίδης, Ρ. Ερωτοκρίτου, Πρόεδρος) και απόρριψη της αναπομπής.
- 9) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου (Συντάξιμη Υπηρεσία Υπαλλήλων που Υπηρέτησαν στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο) Νόμος του 1999” και ψήφισή της σε νόμο.
- 10) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Ν. Μουσιούππας, Τ. Χατζηδημητρίου, Χρ. Πουργουρίδης, Δ. Συλλούρης, Κ. Καζαμίας, Ν. Πιπτοκοπίτης, Α. Νεοφύτου, Δ. Θεοδώρου, Ν. Κλεάνθους, Σ. Χατζηγιάννης, Δ. Χριστοδουλίδης, Π. Δημητρίου, Μ. Ματσάκης, Ν. Κατσουρίδης, Πρ. Προδρόμου, Τ. Παπαδόπουλος) και ψήφισή του σε νόμο.
- 11) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 12) Έκθεση για τον αναπεμφθέντα νόμο “Ο περί Διορισμού Έκτακτων Υπαλλήλων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου Νόμος του 1999”, αποδοχή της αναπομπής και ψήφιση σε νόμο του νέου διαμορφωμένου κειμένου.
- 13) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προσλήψεως Έκτακτων Υπαλλήλων στην Υπηρεσία Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου (Τροποποιητικός) Νόμος του

- 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 14) Συμπληρωματική έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Ν. Μουσιούπτας, Π. Δημητρίου, Α. Χρίστου, Τ. Χατζηδημητρίου, Α. Αντωνίου, Πρ. Προδρόμου, Τ. Παπαδόπουλος) και ψήφισή του σε νόμο.
  - 15) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 2).
  - 16) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Κ. Καζαμίας, Τ. Παπαδόπουλος, Α. Παρισινός, Μ. Ματσάκης, Α. Χρίστου, Π. Δημητρίου, Ν. Μουσιούπτας, Τ. Χατζηδημητρίου, Ν. Πιπτοκοπίτης, Δ. Χριστοδουλίδης, Χρ. Πουργουρίδης) και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 4).
  - 17) Έκθεση για τις προτάσεις νόμου 1. “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999” και 2. “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1999”, που εξετάστηκαν από την αρμόδια επιτροπή αυθημερόν, αφού κηρύχθηκαν επείγουσες, δέσμευση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων για μελέτη του νέου διαμορφωμένου κειμένου με τη νέα σύνοδο της Βουλής και η συζήτηση που ακολούθησε (Τ. Χατζηδημητρίου, Ν. Πιπτοκοπίτης, Χρ. Πουργουρίδης).
  - 18) Διεξαγωγή συζήτησης (Π. Δημητρίου, Ν. Πιπτοκοπίτης, Ν. Κατσουρίδης, Α. Βασιλείου, Δ. Συλλούρης, Πρόεδρος, Α. Χρίστου, Τ. Χατζηδημητρίου, Λ. Χριστοφόρου, Τ. Παπαδόπουλος, Α. Αντωνίου, Ν. Μουσιούπτας, Α. Παρισινός) για αναβολή των υπόλοιπων θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 14ης Ιουλίου 1999

(Ωρα έναρξης: 10.21 π.μ.)

Αρ. 38

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής, που στην ουσία είναι συνέχεια της προηγούμενης συνεδρίας. Παρακαλώ το γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή η σημερινή συνεδρία περιλαμβάνει αρκετά θέματα, η εισήγηση είναι οι ομόφωνες εκθέσεις να θεωρούνται αναγνωσθείσες. Είναι κάτι που είχαμε κάνει και στο παρελθόν, επανειλημμένα.

Για τα πρώτα δύο θέματα, που είναι οι προτάσεις νόμου “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999” και “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ.5) Νόμος του 1999”, άρχισε η συζήτηση από την προηγούμενη συνεδρία. Υπάρχουν άλλοι ομιλητές επί του θέματος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεν υπάρχουν, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, θέτω την τροπολογία υπό έγκριση.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Επειδή λείπει ολόκληρη η κοινοβουλευτική μου ομάδα, μπορεί να δώσουμε κανένα λεπτό; Ξαναπαίξτε τα κουδούνια.

(Κτυπούν τα κουδούνια.)

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Νιώθεις άβολα που σε άφησαν έρημο και μόνο;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Άστε τους να δουν το αποτέλεσμα της απουσίας τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να προχωρήσουμε; Πόσοι είναι υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία ψηφίζεται με είκοσι τέσσερις ψήφους υπέρ, έξι εναντίον και μία αποχή.

Προχωρούμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση του ενιαίου κειμένου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το ενιαίο κείμενο των προτάσεων νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το ενιαίο κείμενο των προτάσεων νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 3 θέμα αναβάλλεται για τη νέα σύνοδο.

Για τα επόμενα τρία θέματα με τους αριθμούς 4, 5 και 6 ...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, τι αναβάλλεται;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το υπ' αριθμόν 3.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν αναβάλλεται, κύριε Πρόεδρε. Είπαμε ότι θα προχωρήσουμε να το ψηφίσουμε.

Και υπάρχουν τρεις προτάσεις διαφορετικές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτή ήταν η συμβουλή που μου εδόθη, αλλά, υπό το φως του τι ελέχθη, δεν υπάρχει πρόβλημα για τη συζήτηση του θέματος.

Παρακαλώ! Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κάτι θα συνέβη για να μην είναι η ομάδα. Ήταν οι εκπρόσωποι της ομάδας στη σύσκεψη μαζί σας. Εισηγούμαι κάποιος να τους ειδοποιήσει, διότι πρέπει να δείξουμε κάποια κατανόηση. Δηλαδή, όχι επειδή καθυστέρησαν πέντε, έξι λεπτά ...

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Εκτός αν είναι σκόπιμη η απουσία τους.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Όχι σκόπιμη, εύσχημη.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Αν μπορούμε διαδικαστικά, να προχωρήσουμε σε παρακάτω θέματα που είναι ομόφωνα και εν τω μεταξύ θα έρθουν, φαντάζομαι. Να τους, έρχονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι έρχονται όλοι, επομένως ...

Ποιος θα ήθελε να λάβει το λόγο στο τρίτο θέμα;

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Έχω τροποποίηση, κύριε Πρόεδρε, και θα την πω για τελευταία φορά, για να είναι σαφές το τι είναι που προτείνω εγώ.

Η πρόταση είναι για παράταση των υπηρεσιών των έκτακτων υπαλλήλων. Για μονιμοποίηση, με συγχωρείτε. Αυτοί που την υποβάλλουν ξέρουν ότι είναι αντισυνταγματική πρόνοια. Αυτοί που ακούν ξέρουν ότι τίποτε δεν τους δίνει η πρόνοια. Η δική μου εισήγηση, που απλώς λέει για την κατάργηση του άρθρου που λέει στους έξι μήνες τερματίζονται οι υπηρεσίες τους, κατάργηση, είναι το μόνο που τους διασφαλίζει να μείνουν σε δουλειά και γι' αυτό εισηγούμαι να συζητηθεί και να ψηφιστεί πρώτα η τροποποίησή μου. Όλα τα άλλα είναι συζήτηση ακαδημαϊκή. Και το θλιβερό είναι ότι το ξέρουν οι πάντες. Και αυτοί που το προτείνουν και αυτοί που το ακούν και αυτοί που θα είναι το αντικείμενο της πρότασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αντωνίου ... Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το υπ' αριθμόν 3 θέμα, έστω και αν τυπικά είναι αποσυνδεδεμένο από τα θέματα 35 και 36 στην ημερήσια διάταξη, εντούτοις, όπως ανέφερα και την προηγούμενη φορά, είναι η άλλη όψη του ίδιου νομίσματος. Το υπ' αριθμόν 3 θέμα στην ουσία του αφορά τη μονιμοποίηση έκτακτων υπαλλήλων, ενώ τα άλλα που

ανέφερα αφορούν την παροχή δικαιώματος στην κυβέρνηση να παρεκκλίνει από τον περιορισμό, που η Βουλή αυτή νομοθετικά έχει βάλει, για υπηρεσία έξι μηνών και μόνο των έκτακτων υπαλλήλων.

Έχουμε... κάποιοι που επέδειξαν, απ' όλα τα κόμματα, κάποιο ενδιαφέρον, είτε με την εξουσιοδότηση των κοινοβουλευτικών τους ομάδων είτε άλλως πως, είχε γίνει μία σύσκεψη τις προάλλες, όχι τις προάλλες, την περασμένη Δευτέρα, κατά την οποία συζητήθηκαν και αυτά τα δύο θέματα. Επί του πρώτου θέματος η πρόταση είναι μονιμοποίηση των σαράντα ή ενός αριθμού και υπάρχει τροποποιητική πρόταση αυτής της πρότασης για μονιμοποίηση περισσοτέρων. Και στις δύο περιπτώσεις οτιδήποτε κάνουμε είναι εξ υπαρχής αντισυνταγματικό και το γνωρίζουμε οι πάντες.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Το γνωρίζουμε οι πάντες;

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Το γνωρίζουμε οι πάντες.

Όσον αφορά την παροχή δικαιώματος στην κυβέρνηση να παρατείνει, πέραν των έξι μηνών, την υπηρεσία αυτών των ανθρώπων, λέμε ότι χρειάζεται αυτή η παράταση, διότι στο διάστημα αυτό, παρ' όλο που το έχουμε πει πάρα πολλές φορές, θα υπάρξει και μια τελική διαβούλευση, για να δούμε επί της ουσίας, δηλαδή της μονιμοποίησης, τι η κυβέρνηση είναι που έχει κατά νουν. Διότι είναι η κυβέρνηση κατ' ουσίαν εκείνη η οποία θα χρειαστεί να πάρει την πρωτοβουλία, όσο κι αν πάσχει μετά το οποιοδήποτε νομοσχέδιο συνταγματικά. Είναι η κυβέρνηση που θα πάρει την πρωτοβουλία, όπως και στην περίπτωση των χιλίων ογδόντα, για να ρυθμιστεί αυτή η εκκρεμότητα.

Γι' αυτό, η εισήγησή μας είναι να προχωρήσουμε σήμερα στην παράταση -στην παρέκκλιση, να το βάλω έτσι- στην παροχή δικαιώματος στην κυβέρνηση να παρεκκλίνει από τον περιορισμό για εξάμηνη υπηρεσία, για να δούμε την ουσία. Και

εδώ θα υπάρχει παρατήρηση: “Πόσες φορές να δούμε την ουσία;” Ε! είναι ένα δύσκολο θέμα, δε λύεται από τη μίαν ημέρα ως την άλλη. Να δούμε πώς μπορούμε να το αντιμετωπίσουμε. Και πιθανώς, στο στάδιο εκείνο που θα έρθουμε να αντιμετωπίσουμε την ουσία, να γίνει αποδεκτή η εισήγηση του κ. Παπαδόπουλου, για να εκλείψει τέλος πάντων αυτή η συνεχής απασχόληση της Βουλής, για ένα θέμα ή επί ενός νομοθετήματος το οποίο η Βουλή έρχεται κατά καιρούς και συνεχώς να βάζει στο περιθώριο όσες φορές η ανάγκη το επιβάλλει. Και δεύτερον, ίσως και το θέμα το εκκρεμές, ως προς το τι γίνεται με αυτό τον κόσμο, να αντιμετωπιστεί και από κυβέρνηση και από Βουλή δεόντως.

Καταλήγω εισηγούμενος τούτο το θέμα, για τη μονιμοποίηση, δεδομένης της αντισυνταγματικότητας εξαρχής, να αναβληθεί και όλες οι άλλες εισηγήσεις -και εκείνη του κ. Παπαδόπουλου- να αντιμετωπιστούν ή να εξεταστούν, όταν θα συζητήσουμε τα υπ’ αριθμόν 35 και 36 θέματα στην ημερήσια διάταξη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αντωνίου.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει δίκαιο ο κ. Δημητρίου, ότι πράγματι μπροστά στο σώμα μπαίνει ένα σύνθετο θέμα και είναι αυτό που αφορά τη μονιμοποίηση ορισμένου αριθμού ανθρώπων, είναι αυτό που αφορά θέμα δυνατότητας παράτασης υπηρεσιών και είναι την ίδια στιγμή και η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου, η οποία ομιλεί για την κατάργηση του νόμου περί εξάμηνης υπηρεσίας.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Συγκεκριμένης πρόνοιας.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Η δική μας άποψη είναι η εξής: Δε συγκρούεται το ένα θέμα με το άλλο. Για παράδειγμα, αν σήμερα προχωρήσουμε να ψηφίσουμε την πρόταση περί μονιμοποίησης ενός αριθμού ανθρώπων, δε μας εμποδίζει αυτό να δώσουμε παράταση και για άλλους, ώστε να παρασχεθεί η ευκαιρία στη Βουλή να κάνει περαιτέρω διαβουλεύσεις και με την κυβέρνηση κ.λπ. Άλλωστε, θεωρώ ότι αυτό το θέμα, που προνοεί η πρόταση για τη μονιμοποίηση των σαράντα, το οποίο στηρίζεται, κατά κύριο λόγο, στο νόμο περί μονιμοποίησης των χιλίων ογδόντα και είναι να διορθώσει μια αδικία η οποία παρουσιάστηκε τότε, νομίζω ότι αποτελεί κατά έναν τρόπο και ένα τεστ για την κυβέρνηση, κατά πόσο θα προχωρήσει να κηρύξει αυτό το νόμο αντισυνταγματικό ή να τον αναπέμψει κ.λπ., πράγμα που θα μας δείξει ποια είναι η πρόθεση της κυβέρνησης στο τέλος της ημέρας, όταν θα αντιμετωπίζουμε και το θέμα των υπόλοιπων εκατό σαράντα ή εκατό πενήντα κ.λπ.

Συνεπώς, η δική μας άποψη είναι ότι μπορούμε να προχωρήσουμε στην ψηφοφορία αυτή τη στιγμή για το θέμα της πρότασης που υπάρχει, για τη μονιμοποίηση ενός αριθμού, και στη συνέχεια να δούμε το θέμα της παράτασης, για τους υπόλοιπους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι, διότι θα επανέλθω. Επαναλαμβάνω ότι, ενώ η πρόθεση όλων οι οποίοι συμμετέχουν στη συζήτηση του θέματος αυτού είναι να βρεθεί μια λύση η οποία να αποκαθιστά το δίκαιο, συγκριτικά δηλαδή, όπως αυτό είχαμε αντιληφθεί ότι εξυπηρετείται με τη μονιμοποίηση των χιλίων ογδόντα, αυτό που πάμε να κάνουμε ξέρουμε ότι είναι αντισυνταγματικό και γνωρίζουμε εκ των προτέρων ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα το αναπέμψει και θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι μετά δεκατέσσερις ημέρες να έρθουμε εδώ. Και εμείς οι νομικοί δεν υπάρχει περίπτωση -

δηλώνω ως νομικός τώρα- δεν υπάρχει περίπτωση εν γνώσει μου να ψηφίσω κάτι το οποίο, όχι συζητείται ότι πιθανόν να είναι αντισυνταγματικό, είναι σίγουρα αντισυνταγματικό, διότι, σε περιπτώσεις που συζητείται κάτι ότι μπορεί να είναι αντισυνταγματικό, χωρεί και η τοποθέτηση του καθενός, ανάλογα με τη γνώμη του πάνω σ' αυτό το θέμα.

Αυτό το νομοθέτημα, αυτή η πρόταση νόμου και η τροποποίηση που προτείνεται είναι έκδηλα αντισυνταγματικό. Και προχωρώ και ένα βήμα παρακάτω και λέω: Εν τοιαύτη περιπτώσει, τι γίνεται με κάποια τροποποίηση που μπορεί να φέρει οποιοσδήποτε και να πει: “Μα ξέρετε, υπάρχουν ακόμα δεκαοκτώ”. Παρακάτω; Διότι, οι άνθρωποι που ενδιαφέρονται επισήμαναν αυτούς τους σαράντα, άλλοι επισήμαναν άλλους εκατό. Κάποιοι, δικαιωματικά, θα έρθουν να πουν: “Μα έχουμε ακόμα σαράντα”. Και τελικά, πού θα φτάσουμε; Θα φτάσουμε εμείς, η Βουλή, χωρίς να έχουμε συνεννόηση με την κυβέρνηση, να κάνουμε κάτι το οποίο ξέρουμε εκ των προτέρων ότι θα είναι ατελέσφορο, δε θα έχει καμιά νομική βάση, απλώς και μόνο για να δοκιμάσουμε την κυβέρνηση.

Είναι γεγονός ότι η κυβέρνηση πάνω σε αυτό το θέμα παρουσιάζει μίαν ακαμψία, η οποία τελευταίως φαίνεται. Κάποιες πληροφορίες είναι ότι μέχρι χτες αυτή η ακαμψία παρουσιαζόταν στον ίδιο βαθμό, αλλά, τουλάχιστον από πλευράς κάποιων από μας που είχαμε επαφές, έγινε μια διαπίστωση, ότι μπορούν να μελετήσουν το θέμα· μπορούν να μελετήσουν το θέμα. Και είναι με αυτή την έννοια και με αυτό το πνεύμα που παρακαλώ, αν θέλουμε πράγματι να εξυπηρετήσουμε και τους σαράντα και τους πενήντα τρεις, εφόσον τώρα δεν υπάρχει πρόβλημα δουλειάς τους, να το αφήσουμε μέχρι τον Οκτώβριο, να ολοκληρώσουμε τη μελέτη μας και τις διαβουλεύσεις μας με την κυβέρνηση, ώστε, αν θα κάνουμε κάτι, να το κάνουμε σωστά. Αν δε θα γίνει, έχουμε το

ίδιο δικαίωμα και τότε, οπότε θα είναι ανοικτή και η Βουλή, και αν αναπεμφθεί, να έχει η Βουλή στην κανονική της συνεδρίαση να αντιμετωπίσει την αναπομπή.

Η παράκλησή μου και έκκλησή μου είναι να αναβληθεί αυτό το θέμα, επειδή αφορά την πολύ μεγάλη ουσία του θέματος και όχι το τυπικό μέρος, το διαδικαστικό, όπως είναι τα άλλα θέματα τα οποία θα συζητήσουμε μετά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Πρώτα μια διαδικαστική πτυχή: Επειδή έχει τροποποιητική εισήγηση ο κ. Μακρίδης για αύξηση του αριθμού από τους σαράντα σε εκατό πενήντα... Και γιατί δεν τους κάνετε πεντακόσιους να είναι πιο καλό; Ε! νομίζω να μπει εκείνο πρώτα για ψηφοφορία και ύστερα η δική μου.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι ή η πρόταση του κυρίου Δημητρίου για αναβολή.

Όσον αφορά την πρόταση για αναβολή -και θα τα πω, διότι, αν κάνει αναπομπή ο Πρόεδρος, εγώ δε θα έρθω για να τα ξαναπώ- εκείνοι που λήγει η υπηρεσία τους η εξάμηνη αύριο ή μεθαύριο αυτοί θα απολυθούν, αν δε γίνει δεκτή η δική μου πρόταση.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Αν γίνει όμως δεκτή η άλλη, για παράταση;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αν γίνει δεκτή η πρόταση για παράταση, σίγουρα, εντάξει. Αλλά, αν θα γίνει η ψηφοφορία για τη μονιμοποίηση ... Δηλαδή, πώς το λέμε και τολμούμε και το λέμε και το ακούει και ο κόσμος, ότι είναι δυνατό με νόμο να ψηφίσουμε να γίνει μονιμοποίηση;

Λοιπόν, η πρότασή μου είναι: Πρώτα η πρόταση του κ. Δημητρίου για αναβολή. Μετά η πρόταση του κ. Ισίδωρου Μακρίδη, αν θέλει να τη βελτιώσει, ακόμα καλύτερα, για να είναι ο αριθμός για τον οποίο ψηφίζουμε γνωστός σε όλους μας. Μετά η εισήγησή μου εμένα, για να καταργηθεί η πρόνοια του σχετικού νόμου, μόνο η πρόνοια του σχετικού νόμου, που υποχρεώνει στην απόλυση των έκτακτων υπαλλήλων σε έξι μήνες. Να έχει την ευθύνη η κυβέρνηση, αν θέλει να τους κρατήσει δεκαοκτώ μήνες, όπως προβλέπω θα κάνει, ή δυο χρόνια ή δεκαπέντε χρόνια.

Όσον αφορά την εισήγηση για να γίνουν διαβουλεύσεις, η κυβέρνηση με κατηγορηματικότητα -εισήγηση, λέω, άποψη- η κυβέρνηση με κατηγορηματικότητα, με σαφήνεια, προφορικά και εγγράφως ενημέρωσε την επιτροπή ότι για την ίδια έχει εξαντληθεί το θέμα και δεν πρόκειται να κάνει καμιά αλλαγή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι υπήρχε μια πολύ άκαμπτη πολιτική από πλευράς του προηγούμενου Υπουργού Οικονομικών. Μετά όμως -και αυτή η πολιτική δε συνίστατο μόνο στην παράταση των έξι μηνών, αλλά και στη μη πρόσληψη εκτάκτων- ήρθε η κυβέρνηση, όχι στο θέμα της παράτασης αλλά στο θέμα της πρόσληψης των εκτάκτων, να μας πει ότι υπάρχουν συμφωνίες μεταξύ κυβέρνησης και μικτής επιτροπής προσωπικού, για να προσληφθούν έκτακτοι και πάλι στο Υπουργικό Συμβούλιο ή στην εκπαιδευτική υπηρεσία. Υπάρχει μια διαφορετική προσέγγιση από πλευράς κυβέρνησης και ανακολουθία.

Εγώ προσωπικά θα είμαι ευτυχέστερος να ψηφίσω κάτι, γνωρίζοντας ότι υπάρχει και το θέμα της αντισυνταγματικότητας, όταν έλθει ο νυν Υπουργός Οικονομικών, και είμαι υπέρ της άποψης της αναβολής, να μας εξηγήσει επιτέλους πού στέκει η

κυβέρνηση. Και εκείνα όλα τα οποία μας έλεγε, ότι ό,τι έγινε έγινε, έκλεισε το θέμα των εκτάκτων, δε θα ξαναοίξει το θέμα των εκτάκτων, δε θα υπάρξει καμιά εξαίρεση, να έρθουν να τοποθετηθούν, να γνωρίζουμε. Κατά τα άλλα, νομίζω ότι απεμπλούμε κάποιες ευθύνες ως σώμα, αν πούμε: “Όλα στην κυβέρνηση, να φύγουμε από τους έξι μήνες, ας προσλαμβάνει για οκτώ μήνες, ας προσλαμβάνει για δύο χρόνια και ας είναι ευθύνη δική της και ας πέσουν οι κεραυνοί πάνω της”. Ε! μα δεν είναι έτσι που θα γίνει διακυβέρνηση, διότι τα επόμενα τέσσερα χρόνια, αν γίνει αυτό το πράγμα, τότε θα γίνει ακριβώς το αντίθετο από εκείνο που επιθυμούμε. Είναι θέμα απεμπόλησης ή μετατόπισης ευθυνών να πούμε: “Αυτοί φταιν, φορτώστε τα πάνω τους”. Και είναι πολύ εύκολο στην κυβέρνηση να τα φορτώνει πάνω σε μας, ως Βουλή. Κάπου όμως πρέπει να υπάρχει μια λογοδοσία και μια ευθύνη ως νομοθετική εξουσία, η οποία έχει ρόλο ελέγχου προς την κυβέρνηση.

Κατά συνέπεια, πιστεύω ότι η πιο σωστή εισήγηση είναι του κ. Δημητρίου, να δοθεί αναβολή, να έρθει ο νέος Υπουργός Οικονομικών να μας εξηγήσει ακριβώς την πολιτική του και, αφού ακούσουμε αυτά τα πράγματα, δε νομίζω ότι θα υπάρξουν απολύσεις μέχρι το Σεπτέμβριο -όχι Οκτώβριο- για να μπορέσουμε να τοποθετηθούμε επιτέλους σ’ αυτό το όλο θέμα, το οποίο θέμα, πιστεύω, ακόμη μια φορά πρέπει να τεθεί πάνω σε θέμα αρχής και όχι των εκάστοτε σκοπιμοτήτων, οι οποίες σκοπιμότητες θα αυξάνονται, όσο προχωρούμε προς το 2000, ιδιαίτερα το 2001.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα επεκταθώ στο θέμα, το έχουμε συζητήσει πάρα πολύ. Μόνο κάποιες μικρές παρατηρήσεις.

Ο νόμος που προνοεί την απασχόληση εκτάκτων για συγκεκριμένα καθήκοντα, για περίοδο έξι μηνών, είναι ένας σωστός νόμος, ψηφίστηκε ομόφωνα από τη Βουλή με τη σύμφωνο γνώμη ή με την ενθάρρυνση, θα έλεγα, της κυβέρνησης. Και πιστεύω ότι η ευθύνη για την παραβίασή του βαραίνει μερικώς την κυβέρνηση, αλλά μερικώς και τη Βουλή. Δεν είναι μονόπλευρες οι ευθύνες. Και τώρα όλες αυτές οι συζητήσεις σχετίζονται με την παραβίαση του πνεύματος και του γράμματος του νόμου που κάναμε την πρώτη φορά. Αυτό είναι το ένα που ήθελα να πω.

Το δεύτερον, το θέμα των σαράντα, κατά τη δική μας άποψη, είναι μια ξέχωρη κατάσταση. Δεν έχει να κάνει με το θέμα των εξαμήνων εκτάκτων. Υπάρχουν, μέσα στα σαράντα άτομα, που εργάζονται από το 1980 με διακεκομμένη υπηρεσία και από λάθος -πιστεύω, όταν το δούμε, θα καταλήξουμε ότι ήταν λάθος- δεν περιελήφθησαν στον κατάλογο των χίλιων ογδόντα. Ένας μπορεί να πει ότι ήταν και εκείνος ο νόμος λάθος· είναι άλλο κεφάλαιο. Η Βουλή τον ψήφισε, με ελάχιστες διαφωνίες. Και εμείς δεν προτείνουμε τίποτε άλλο, παρά την, αν θέλετε, επανόρθωση αυτού του λάθους, που, κατά τη γνώμη μας, είχε γίνει τότε. Αν κριθεί αντισυνταγματικό, είναι ένα άλλο θέμα, το οποίο θα αποφασιστεί στο δικαστήριο, όπως βρίσκεται στο δικαστήριο και το θέμα των χίλιων ογδόντα και άλλοι νόμοι που ψήφισε η Βουλή, σε συνεννόηση με την κυβέρνηση.

Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, εμείς εισηγούμαστε να προχωρήσουμε σε ψηφοφορία και ό,τι αποφασίσει η ολομέλεια αυτό θα είναι και ας κριθεί από τα αρμόδια σώματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Υπενθυμίζω ότι διαδικαστικά η πρώτη πρόταση που εκκρεμεί ενώπιον του σώματος είναι η πρόταση για αναβολή της ψήφισης ή καταψήφισης αυτής της

πρότασης νόμου και της τροποποιητικής πρότασης νόμου και μετά θα προχωρήσουμε στο θέμα της ουσίας και της ψήφισης.

Γι' αυτό ζητώ να τεθεί σε ψηφοφορία η πρότασή μου για αναβολή της συζήτησης αυτού του θέματος, που είναι η μονιμοποίηση εκτάκτων, όχι του θέματος του τι θα γίνει εν σχέσει με την παράταση για τους έξι μήνες ή για οτιδήποτε άλλο που εκκρεμεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αντωνίου.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι που επανέρχομαι σ' αυτό το θέμα. Αυτό που ήθελα να προσθέσω είναι το εξής: Η μια ομάδα, της επιτροπής Οικονομικών, είχε αρκετές διαβουλεύσεις και με το Υπουργείο Οικονομικών και με την Υπηρεσία Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, όχι για ένα μήνα, όχι για δύο μήνες, αλλά ίσως ακόμα αρχίσαμε, όταν ήταν ο προηγούμενος Υπουργός Οικονομικών. Και σε όλες αυτές τις διαβουλεύσεις και τις συζητήσεις διακρίναμε πάντοτε μία θετική προσέγγιση αυτού του θέματος, των σαράντα, σε σχέση με το επιχείρημα του ότι υπήρξε αδικία, με βάση το νόμο μονιμοποίησης των χίλιων ογδόντα. Υπήρξε αυτή η προσέγγιση, αλλά στο τέλος της ημέρας, ενώ υπήρχαν αυτές οι προσεγγίσεις, απέφευγε η εκτελεστική εξουσία να ολοκληρώσει και να τοποθετηθεί επί του θέματος αυτού, για να μπορέσει και η Βουλή να προχωρήσει.

Συνεπώς, νομίζω ότι, ψηφίζοντας σήμερα αυτή την πρόταση, για αυτή την ομάδα ανθρώπων, δεν εμποδίζει το σώμα να αποφασίσει οτιδήποτε πρόσθετο για τους υπόλοιπους, για να δούμε με περισσότερη άνεση αυτό το θέμα το Σεπτέμβριο ή και τον Οκτώβριο. Συνεπώς, νομίζω ότι το ένα δε συγκρούεται με το άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ενόσω η Βουλή θα επιχειρεί να ασκεί καθήκοντα που δεν της δίδει το σύνταγμα, θα έχουμε αυτού του είδους τα προβλήματα. Και από τη νομολογία του Ανώτατου Δικαστηρίου -που πιστεύω είναι καθαρή, αλλά θα ξεκαθαρίσει απόλυτα, ελπίζουμε σύντομα, με την έκδοση της απόφασης για τους χίλιους ογδόντα, αλλά είναι ήδη καθαρή με αποφάσεις, σε σειρά, της ολομέλειας- με νόμους η Βουλή δεν μπορεί να νομιμοποιεί υπαλλήλους! Πότε θα γίνει κατανοητό αυτό το πράγμα από την ολομέλεια της Βουλής; Δεν μπορούμε, δεν έχουμε ... Ο μόνος τρόπος να μονιμοποιήσουμε υπαλλήλους είναι να τροποποιήσουμε το σύνταγμα. Αν θέλετε να κάνουμε σωστή δουλειά, προς τα εκεί πρέπει να στρέψουμε την κατεύθυνσή μας· να τροποποιήσουμε το σύνταγμα και να δώσουμε αυτή την εξουσία στη Βουλή. Ενόσω το σύνταγμα δεν τροποποιείται, δεν μπορεί να γίνει τίποτε. Και οι χίλιοι ογδόντα θα κηρυχθούν αντισυνταγματικοί -μετ' επαίνων- από το Ανώτατο Δικαστήριο και οι σαράντα, αν τους κάνουμε σήμερα. Γι' αυτό και νομίζω ότι η μόνη λογική εισήγηση είναι αυτή του κ. Παναγιώτη Δημητρίου, να αναβληθεί τον Οκτώβρη. Θα έχουμε και την καθοδήγηση, ελπίζουμε, μέχρι τότε, της απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου για τους χίλιους ογδόντα και, μέσα στο πνεύμα πλέον της απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου, θα δούμε αν έχει δυνατότητα η Βουλή να κάνει οτιδήποτε για τους σαράντα ή τους εκατό πενήντα ή τους εκατό ενενήντα ή το Ανώτατο Δικαστήριο θα μας κλείσει ερμητικά τις πόρτες και θα μας πει: "Κύριοι, δεν μπορείτε να κάνετε τίποτε".

Ενόψει του ότι αναμένεται αυτή η απόφαση ανά πάσαν στιγμήν -και μπορεί να δοθεί και μέσα στο μήνα αυτό- δε βλέπω ότι νομιμοποιούμεθα να προχωρήσουμε στην ψήφιση οποιουδήποτε νόμου σήμερα, γιατί, επαναλαμβάνω, είναι βάσιμα τα επιχειρήματα να αναβληθεί τον Οκτώβριο η υπόθεση, γιατί τότε θα ξέρουμε ξεκάθαρα πλέον ποιες είναι οι εξουσίες μας και οι αρμοδιότητές μας. Και αν θέλουμε να

νομιμοποιήσουμε κάποιους υπαλλήλους, θα δούμε μέσα από την απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου τον τρόπο που ενδεχόμενα να μπορούμε να το κάνουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούππας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως επισήμανε ο κοινοβουλευτικός μας εκπρόσωπος, είναι γεγονός πως είναι σε γνώση μας ότι αυτό που επιχειρούμε να κάνουμε δεν είναι μέσα στα δικαιώματά μας. Θα μου πείτε: “Γιατί το κάνουμε;” Το κάνουμε, γιατί πιστεύουμε ακράδαντα ότι συγκριτικά υπήρξε μια αδικία. Όμως, με δεδομένη τη θέση της κυβέρνησης σήμερα -εκτιμώ και τα όσα είπε ο κ. Πουργουρίδης για την απόφαση του δικαστηρίου για τους χίλιους ογδόντα- το πιο φρόνιμο θα ήταν, ναι, να το αναβάλουμε, παραχωρώντας όμως ταυτόχρονα το δικαίωμα της κυβέρνησης να παρατείνει τις υπηρεσίες τους μέχρι τις δεκαπέντε του Νιόβρη και, συνεχίζοντας αργότερα τις επαφές μας με την κυβέρνηση και αναμένοντας ίσως βγει και η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου, τότε θα μπορούμε να είμαστε σοφότεροι επί του θέματος.

Θέλω επίσης να σημειώσω ότι στην κοινοβουλευτική μας ομάδα δεν υπάρχει κομματική γραμμή πάνω στο θέμα και ό,τι λέω με εκφράζει εμένα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Απλώς θέλω να προσθέσω το εξής, κύριε Πρόεδρε. Εγώ δεν είμαι σίγουρος ότι θα πέσουν οι χίλιοι ογδόντα, αλλά προσθέτοντας τώρα τους σαράντα, ενώ έχουμε την ευκαιρία να περιμένουμε, χωρίς αδικία, πιθανότατα το ισοζύγιο να τείνει στο να πέσουν και οι χίλιοι ογδόντα, με τον τρόπο που εργάζεται η δικαιοσύνη. Αυτό είναι ένα σημείο

που πρέπει να προσέξουμε ιδιαίτερα, διότι διακινδυνεύουμε, έστω και κατ' ελάχιστον, τους χίλιους ογδόντα.

Το δεύτερο, τον τελευταίο καιρό ακούεται εδώ, στο σώμα: “Ναι, έγινε αδικία. Είναι αντισυνταγματικό, αλλά έγινε αδικία”. Δεν μπορεί να ακούεται αυτό το πράγμα. Δεν μπορεί εν γνώσει της η οποιαδήποτε Βουλή των Αντιπροσώπων της Κύπρου να ψηφίζει κάτι αντισυνταγματικό, χωρίς καν να εγείρεται θέμα ότι μπορεί και να μην είναι αντισυνταγματικό, να είναι η γενική άποψη πως είναι αντισυνταγματικό και δεν το ψηφίζουμε. Κάπου το κύρος αυτού του σώματος δημιουργεί πολύ μεγαλύτερη αδικία στο περί δικαίου αίσθημα του λαού, παρά να παίρνουμε κάθε φορά μια αδικία και να ερχόμαστε να τη διορθώσουμε με αντισυνταγματικότητες. Δυστυχώς, δε λειτουργεί το σύστημα παρά με αυτό τον τρόπο. Αν το αλλάξουμε και τεθεί η αδικία ή το δίκαιο πάνω από τη συνταγματικότητα, τότε πιστεύω πλήττεται το ίδιο το πολιτειακό σύστημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είμαι υποχρεωμένος να θέσω σε ψηφοφορία την πρόταση για αναβολή.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της αναβολής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον της αναβολής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννέα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα αναβάλλεται.

Για τα επόμενα θέματα με τους αριθμούς ....

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας, προτού μπούμε στο επόμενο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Σαν απλό μέλος αυτής της Βουλής θα ήθελα να εκφράσω την έντονη μου δυσαρέσκεια, για το γεγονός ότι αυτή η Βουλή άρχισε να συνεδριάζει στην απουσία της μεγαλύτερης κοινοβουλευτικής ομάδας. Εμείς συνεδριάζαμε ως κοινοβουλευτική ομάδα. Νομίζω ότι θα μπορούσε εύκολα να σταλθεί ένας κλητήρας να μας φωνάξει. Πιστεύω ότι αυτό δείχνει μια έλλειψη σεβασμού εκ μέρους του Προέδρου για τα μέλη της κοινοβουλευτικής μας ομάδας και μια έλλειψη αλληλεγγύης από τους άλλους βουλευτές και θα ήθελα να πω ότι περιφρονώντας...

(Ακούγονται διαμαρτυρίες από άλλους βουλευτές.)

Μπορώ να τελειώσω; Θα ήθελα να πω ότι, περιφρονώντας τη μεγαλύτερη κοινοβουλευτική ομάδα της Βουλής, δεν περιφρονάτε μόνο εμάς αλλά και τους ανθρώπους που εκπροσωπούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λυτούμαι να πω ότι δε συμφωνώ με την κ. Κληρίδου. Νομίζω ότι απέδειξα επανειλημμένα το σεβασμό που τρέφω προς όλα τα μέλη της Βουλής και προς όλες τις κοινοβουλευτικές ομάδες. Δεν το δέχομαι αυτό το πράγμα· το απορρίπτω. Εμένα με ειδοποίησε στο γραφείο μου ο γενικός διευθυντής ότι είναι έτοιμη η Βουλή να αρχίσει, μάλιστα αφού χτύπησαν τα τρία κουδούνια. Επομένως, δε νομίζω ότι είχα το δικαίωμα

να καθίσω εδώ να περιμένω. Δεν μπορεί να γίνει αυτό το πράγμα. Ωραία, δίνουμε κάποια παράταση χρόνου, διότι υπάρχουν κάποιες διαβουλεύσεις. Όταν ολοκληρωθούν, τελειώνει η ιστορία.

Λυπούμαι πάρα πολύ. Δεν υπήρχε καμιά πρόθεση να θιγεί κανένας. Ούτε οτιδήποτε άλλο. Δεν ήταν... Εγώ θα έπρεπε να διαμαρτυρηθώ. Μάλιστα, εγώ θα έπρεπε να διαμαρτυρηθώ, διότι χτύπησε τρεις φορές το κουδούνι, με έφεραν εδώ και στο τέλος τι έγινε;

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ήταν εδώ ο κ. Συλλούρης και μου λέει "έρχονται". Παρακαλώ, ησυχία.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι έγινε μια παρατήρηση. Νομίζω ότι ήταν υπερβολική η παρατήρηση και διαφωνώ με τη θέση της κ. Κληρίδου. Ήμουν παρών. Προσωπικά, παρ' όλο που είμαι μέλος της κοινοβουλευτικής ομάδας, δεν είχα ειδοποιηθεί ότι υπήρχε οποιαδήποτε σύσκεψη.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ήταν εκ παραλείψεως.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Παρακαλώ! Παρακαλώ! Εδώ να λέμε πραγματικότητες. Δε θα δημιουργούμε μόνο εντυπώσεις.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Μα τι ενδιαφέρουν αυτά, συνάδελφε...

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Όχι. Θέλω να είμαι δίκαιος τουλάχιστο με τους παρόντες βουλευτές και ιδιαίτερα με τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του Δημοκρατικού Κόμματος, ο οποίος, μετά που εγώ έστειλα και messenger...

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ποιο messenger;

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

...και ζήτησα και από το προεδρείο να ξαναπαίξουν τα κουδούνια...

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, όχι messenger.

(Γέλια)

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Παρακαλώ, κύριοι!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, νομίζω για να μη συνεχιστεί...

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Όχι, θα τελειώσω, κύριε Πρόεδρε. Έχω το λόγο. Και εδώ, κύριε Χρίστου, δεν έχετε δίκαιο εσείς, διότι πριν τον κ. Νεοφύτου έστειλα messenger και μετά ο κ. Νεοφύτου θεώρησε ότι έπρεπε να πάει ο ίδιος. Και εγώ ζήτησα από τον Πρόεδρο να ξαναπαίξει τα κουδούνια. Άρα, τα πράγματα δεν είναι έτσι. Δεν ξεκινήσαμε να συνεδριάζουμε, αγνοώντας τους απόντες.

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Και εγώ έκαμα νύξη να περιμένουμε.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Ναι, και ο κ. Παπαδόπουλος... Με διέκοψε ο κ. Χρίστου και δεν ολοκλήρωσα...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θα απαντήσουμε δημόσια τώρα, για να το λύσουμε αυτό;

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Να απαντήσεις βέβαια. Έχεις το λόγο, άμα θέλεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, για να τελειώσουμε αυτό...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εδώ είμαστε κοινοβουλευτικές ομάδες και κάποια μέλη κοινοβουλευτικών ομάδων πρέπει να αντιλαμβάνονται ότι έχουν κάποιες υποχρεώσεις και έναντι των κομμάτων τους και έναντι των κοινοβουλευτικών τους ομάδων. Ηγέρθη θέμα από το συνάδελφο και λυτούμαι, διότι είμαι αναγκασμένος να μιλήσω δημόσια για κάτι το οποίο μας αφορά μόνον εμάς, αλλά είναι ώρα να βάλουμε κάποια πράγματα σε τάξη. Ηγέρθη θέμα ότι δεν ειδοποιήθηκε και μάλιστα με κάποιο υπονοούμενο. Αν υπήρχε κάποια παράλειψη, δεν οφειλόταν σε οποιαδήποτε σκοπιμότητα και δεν εδικαιούτο οποιοσδήποτε που παρουσιάστηκε εδώ, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας, να προσθέσει την αδημονία στους άλλους, διότι η κοινοβουλευτική ομάδα είχαμε μια σύσκεψη και καθυστερούσαμε.

Όφειλαν και εκείνοι από την κοινοβουλευτική ομάδα που ήταν παρόντες εδώ να διερωτηθούν και να δώσουν λύση και εκείνοι που ήταν εκτός κοινοβουλευτικής ομάδας - δεν ήθελα να το θίξω το θέμα- να ρωτήσουν τι γίνεται επιτέλους. Δέχομαι ότι οι συνεδριάσεις της ολομέλειας πρέπει να αρχίζουν έγκαιρα, αλλά κάπου είναι που κάποτε

πρέπει να κατανοούμε τις δυσκολίες οι οποίες παρουσιάζονται μεταξύ των κοινοβουλευτικών ομάδων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώς ηγέρθη το θέμα, για να μπει μια τάξη. Καλώς ηγέρθη, για να μπει τάξη επιτέλους. Και από την προσεχή σύνοδο θα μπει τάξη.

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να μη λάβω υπόψη μου το ύφος και το λεκτικό που χρησιμοποίησε η κ. Κληρίδου. Για διάφορους λόγους δε θέλω να το λάβω υπόψη. Θα πω όμως ότι, εφόσον μια κοινοβουλευτική ομάδα χρειάζεται να συνεδριάσει, μια ειδοποίηση ότι “αργοπορούμε και χρειαζόμαστε μισή ώρα, κύριοι συνάδελφοι, για να συζητήσουμε ένα θέμα” ουδέποτε θα βλάψει. Το πρωί περιμέναμε τους εκπροσώπους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού για μισή ώρα και η σύσκεψη των εκπροσώπων αντί στις 9.00 π.μ. άρχισε στις 9.30 π.μ. με πλήρη κατανόηση για το πρόβλημά τους. Και τώρα, αν είχαμε την ειδοποίηση ότι “υπάρχει κάποιο θέμα που πρέπει να συζητήσουμε και δώστε μας μισή ώρα”, βεβαίως. Αλλά το να είμαστε εδώ και να περιμένουμε αγνοώντας περί τίνος πρόκειται, είναι κάτι διαφορετικό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κιττής και τελειώνουμε.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω καλυφθεί σε μεγάλο μέρος από όσα έχει πει ο κ. Χρίστου, διότι ακριβώς δεν υπήρχε ειδοποίηση περί τούτου και ίσως και κάποιο μέλος... Αναφέρθηκε ότι μπορούσε και η κοινοβουλευτική ομάδα να ήθελε να επιδείξει κάτι, εφόσον υπήρχαν κάποιοι άλλοι εκπρόσωποι της ομάδας εδώ, ότι δεν ήταν απουσία

λόγω κάποιας συγκεκριμένης τέλος πάντων συνεδρίας η οποία γινόταν. Έλειπε οποιαδήποτε ειδοποίηση προς τον Πρόεδρο της Βουλής ότι “δεν είμαστε έτοιμοι, για να αρχίσει η συνεδρίαση και παρακαλούμε όπως την καθυστερήσετε λίγο”.

Απλώς ήθελα να πω ότι και από τη δική μας πλευρά δεν μπορούν να γίνουν δεκτά όσα έχουν λεχθεί από την κ. Κληρίδου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, προχωρούμε. Τα επόμενα θέματα στην ημερήσια διάταξη με τους αριθμούς 4, 5 και 6 είναι “Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”, “Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999” και “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1999”. Για τα θέματα αυτά υπάρχει κοινή έκθεση και παρακαλώ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ζητήσω αναβολή. Αν είναι δεκτό, δε θα μιλήσω. Διαφορετικά θα εξηγήσω από το βήμα γιατί ζητώ αναβολή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επί του θέματος εμείς δεν έχουμε ένσταση για αναβολή. Αν με τη θέση μας συγκροτείται πλειοψηφία, ίσως η αγόρευση του κ. Παπαδόπουλου...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εφόσον υπάρχει πλειοψηφία όσον αφορά την αναβολή, νομίζω ότι αυτό θα πρέπει να ικανοποιεί τον κ. Παπαδόπουλο και να τον απαλλάσσει από την αγόρευση.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Όχι, κύριε Ηλιάδη, δε θα αγορεύσω. Δύο λόγια θα πω. Η αναβολή δεν επηρεάζει κανενός τα δικαιώματα και θα δώσει στη Βουλή την ευκαιρία να μελετήσει το όλο θέμα στην ολότητά του μαζί με τους προϋπολογισμούς. Δεν υπάρχει κανένας λόγος για συζήτηση τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, υπάρχει πρόταση για αναβολή. Είναι κανείς που αντιτίθεται στην αναβολή;

Το θέμα αναβάλλεται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 8 θέμα που είναι "Ο περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Η έκθεση της επιτροπής είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Κίκης Καζαμίας

Νίκος Μουσιούπτας

Αβράμ Αντωνίου

Τάσος Παπαδόπουλος

Ανδρέας Φιλίππου

Ισίδωρος Μακρίδης

Γιώργος Λιλλήκας

Σωκράτης Χάσικος

Τάκης Χατζηδημητρίου

Πρόδρομος Προδρόμου

Δώρος Θεοδώρου

Παναγιώτης Δημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 8 Ιουλίου 1999.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τον Έλεγχο των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων, με στόχο την απάλειψη του άρθρου 5 αυτής, αφενός γιατί το περιεχόμενό του είναι αυτονόητο και αφετέρου γιατί πιθανόν μελλοντικά να δώσει αφορμή για ακραίες και επικίνδυνες ερμηνείες των προνοιών του, ως προς τη μη υπαγωγή των συγκεντρώσεων θυγατρικών επιχειρήσεων στην Κύπρο στις πρόνοιες του Νόμου. Παράλληλα, με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο σκοπείται η διόρθωση τυπογραφικών και άλλων λαθών που εντοπίστηκαν στο κείμενο της βασικής νομοθεσίας.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, ο περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμος θα εξακολουθήσει να συνάδει με τους σχετικούς κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς να επηρεαστεί από τις πιο πάνω τροποποιήσεις.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει και σ' αυτό το θέμα εισήγηση για αναβολή, διότι δε δόθηκε χρόνος να μελετηθεί το θέμα αρκούντως από την αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Και εφόσον υπάρχουν συνάδελφοι που θεωρούν ότι χρειάζεται περισσότερη μελέτη, ιδιαίτερα η τροποποίηση του άρθρου 5, εισηγούμαι να υπάρξει αναβολή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κοινοβουλευτική μας ομάδα πιστεύει ότι αυτό το νομοθέτημα είναι πολύ σοβαρό, ότι η σπουδή με την οποία κατατέθηκε και η σπουδή με την οποία μελετήθηκε δε μας επιτρέπει να καταλήξουμε ότι, μάλιστα, υπήρξε η δέουσα και εις βάθος αντιμετώπιση των διαφόρων πτυχών του και η κοινοβουλευτική μας ομάδα έχει αποφασίσει να ζητήσει αναβολή, για να το μελετήσει σε όλο το βάθος και σε όλη την έκτασή του. Μάλλον να ζητήσει αναβολή και των δύο νομοσχεδίων, για να μελετήσει περαιτέρω.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ποιων δύο; Ένα είναι το θέμα.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μιλώ για το 8 και το 9. Είναι σχετικό και το 9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς διαφωνούμε με την αναβολή. Δε θα υπεισέλθω στους λόγους για τους οποίους διαφωνούμε, όπως και οι συνάδελφοι δεν έχουν υπεισέλθει στους λόγους για τους οποίους εισηγούνται αναβολή. Πιστεύουμε ότι πρέπει να ψηφιστεί σήμερα και γι' αυτό εισηγούμαστε να μην αναβληθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χάσικος.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Το θέμα καταρχήν δεν τέθηκε στην επιτροπή Οικονομικών. Η επιτροπή Οικονομικών ομόφωνα είπε ότι θα το δει και θα εξετάσει το θέμα σε βάθος τον Οκτώβριο. Εισηγηθήκαμε την αναβολή εν πάση περιπτώσει και εμφανίστηκε το θέμα τούτο την περασμένη Πέμπτη, χωρίς να έχουμε καμία γνώση, χωρίς να το έχουμε εξετάσει σε οποιοδήποτε στάδιο σε βάθος. Γι' αυτό και μόνο το λόγο ζητούμε την αναβολή. Δηλαδή ουσιαστικά θέλουμε να μας δοθεί η ευκαιρία να περάσει από την επιτροπή Οικονομικών και να εξεταστεί όπως όλα τα θέματα. Δε λέμε ότι συμφωνούμε ή διαφωνούμε με αυτό το θέμα. Απλά ζητούμε να έχουμε το δικαίωμα να το μελετήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ασφαλώς πρόκειται περί ενός πολύ σοβαρού νομοθετήματος και ασφαλώς από τη στιγμή που προβάλλεται η ανάγκη για να μελετηθεί, διότι φαίνεται ότι περνά με σπουδή, δεν μπορεί παρά αυτό το αίτημα να γίνει αποδεκτό, εκτός εάν οι αντιτιθέμενοι στην αναβολή δείξουν σοβαρό λόγο για τον οποίο δεν πρέπει να αναβληθεί. Και δεν έχουμε ακούσει κανένα λόγο περί του αντιθέτου, πέραν της άρνησης στην αναβολή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η δική μας τοποθέτηση πηγάζει ακριβώς από τις έντονες ανησυχίες τις οποίες διαβίβασε προς το νομοθετικό σώμα η εκτελεστική εξουσία και με προσωπικές παρεμβάσεις του αρμόδιου υπουργού που είναι μέλος του Υπουργικού Συμβουλίου, της κυβέρνησης δηλαδή.

Λοιπόν, έχοντας υπόψη και υιοθετώντας όλες αυτές τις ανησυχίες, γιατί ανά πάσαν στιγμήν μπορούν να γίνουν κινήσεις από οικονομικούς μεγάλους οργανισμούς για δημιουργία, κατά την άποψη της κυβέρνησης που το προτείνει, μονοπωλιακών καταστάσεων, το υιοθετούμε και τοποθετούμαστε υπέρ. Εκείνα τα σημεία τα οποία δεν μπορούμε να υιοθετήσουμε είναι δύο άλλες λεπτομέρειες τις οποίες η κυβέρνηση μας προτείνει να απαλείψουμε από την υφιστάμενη νομοθεσία, γιατί ακριβώς δεν είχαμε την ευχέρεια να μελετήσουμε σε βάθος γι' αυτές τις συγκεκριμένες τροποποιήσεις. Όμως επί της ουσίας της προτάσεως, υιοθετώντας όλες αυτές τις ανησυχίες, νομίζω ότι πιθανόν να μας θεωρήσουν συνένοχους, αν κατά τη διάρκεια της διακοπής των εργασιών του νομοθετικού σώματος, μέχρι τις αρχές του προσεχούς Οκτωβρίου, γίνουν οποιοσδήποτε κινήσεις προς αυτή την κατεύθυνση.

Επειδή υπάρχει και εκείνη η άποψη η οποία λέει πως ίσως αυτή η πρόταση από μέρος της κυβέρνησης να μην είναι η ορθή, έτσι που να στερεί κάποια συνταγματικά δικαιώματα οποιουδήποτε νομικού προσώπου, υπάρχει η διαβεβαίωση από μέρος της εκτελεστικής εξουσίας, όπως μας διαβιβάστηκε τουλάχιστον, ότι υπάρχει τρόπος να διασφαλίσουν τα καλώς νοούμενα συμφέροντά τους.

Υιοθετώντας αυτές τις προσεγγίσεις, δεν έχουμε παρά να ψηφίσουμε υπέρ του νομοσχεδίου με τις επιφυλάξεις στις συγκεκριμένες παραγράφους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός ότι από πλευράς κυβέρνησης και Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, όταν κατατέθηκε αυτό το νομοσχέδιο -τα δύο μάλλον νομοσχέδια, μιλώ και για τα δύο, γιατί θα χρειαστεί να επαναληφθεί η συζήτηση- αιτιολογήθηκαν και τα δύο νομοσχέδια, όπως ανέφερε ο κ. Καζαμίας. Σε κάποιο στάδιο όμως, το οποίο είναι πολύ πρόσφατα που έγινε, όταν ηγέρθησαν και κάποια θέματα τα οποία παρουσίαζαν και μια άλλη πλευρά της όλης υπόθεσης, τότε το υπουργείο δεν ήταν και τόσο έντονα και απόλυτα τοποθετημένο υπέρ της εν σπουδή ψηφισής τους.

Αλλά για να μιλούμε και πιο συγκεκριμένα. Αν δεν ψηφιστεί και γίνει οποιαδήποτε συγχώνευση, έχουμε το νόμο περί μονοπωλίου ο οποίος ελέγχει τις καταστάσεις και τον οποίο νόμο θα βελτιώσουμε και δε βλέπω ότι είναι η καταλληλότερη περίπτωση να μιλούμε εδώ για μονοπώλιο, όταν μιλούμε για κάτι και αντιλαμβανόμαστε όλοι τι λέμε, το οποίο δεν είναι κυπριακός περιορισμός όσον αφορά τα προϊόντα ή τις εταιρείες αυτές αλλά είναι διεθνής κατάσταση και ο ανταγωνισμός υπάρχει από τη φύση του θέματος στο διεθνή χώρο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γαλανός.

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει ένα σαφέστατο θέμα διαδικασίας. Δεν υπάρχει, εξ όσων γνωρίζω και πιστεύω ότι γνωρίζω καλώς, απόφαση της επιτροπής για ομόφωνη έκθεση στο σώμα. Δε λήφθηκε τέτοια απόφαση. Δεν έχει εξαντληθεί το θέμα στην επιτροπή. Έγινε μια εισαγωγή. Πώς μπορούμε να βρισκόμαστε μπροστά σε μια ομόφωνη έκθεση; Εγώ λέω ότι πιθανόν να έχει δίκαιο ο κύριος συνάδελφος ότι υπάρχει σοβαρός λόγος, αλλά δεν υπάρχει τέτοια απόφαση. Δεν έχει εξαντληθεί το θέμα και δεν υπάρχει, αν θέλετε, τοποθέτηση των μελών της επιτροπής Οικονομικών. Πώς ερχόμαστε λοιπόν να ψηφίσουμε κάτι το οποίο δεν έχει συζητηθεί; Κάτι το οποίο δε γνωρίζουμε;

Κατά συνέπεια, είναι εντελώς αδύνατο να ψηφίσουμε κάτι το οποίο δεν το έχουμε εξαντλήσει, δεν το έχουμε συζητήσει, δεν έχει ολοκληρωθεί και δεν έχουν τοποθετηθεί τα μέλη της επιτροπής Οικονομικών. Και απορώ! Πραγματικά απορώ πώς βρισκόμαστε μπροστά σε μια ομόφωνη έκθεση, χωρίς να έχει αποφασίσει η επιτροπή Οικονομικών. Ποια διαδικασία ακολουθήθηκε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούππας.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δικαιολογημένα ο πρόεδρος της επιτροπής απορεί. Είναι γεγονός ότι απουσίαζε από την Κύπρο, όταν μας διαμηνύθηκε το επείγον της υπόθεσης.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Δηλαδή μετά που το συζητήσαμε;

N. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Έγινε μια αναφορά και με την πληροφόρηση περί του επείγοντος ζητήθηκε την περασμένη βδομάδα, από την Πέμπτη το πρωί, να τοποθετηθούν τα κόμματα πάνω στο θέμα. Και τοποθετήθηκαν. Μπορεί να μην υπήρξε η τυπική διαδικασία της απόφασης της επιτροπής πρώτα, αλλά έγιναν τα δέοντα.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Ήταν στην ημερήσια διάταξη της επιτροπής; Δεν ήταν.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Στην ημερήσια διάταξη;

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Ναι. Ήταν στην ημερήσια διάταξη;

N. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Ήταν σε προηγούμενη.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Μα, πριν πέντε μήνες.

N. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Δεν έχει σημασία. Διαμηνύθηκε το επείγον και έγινε μια διαδικασία αντιπροσωπευτική των κομματικών τοποθετήσεων. Απουσιάζατε πάντως, κύριε πρόεδρε, και γι' αυτό δε λάβατε γνώση για το θέμα.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε συνάδελφε, αυτό που είπα, αν μου επιτρέπεται, είναι ότι η επιτροπή δεν ολοκλήρωσε με το θέμα ως επιτροπή, έστω και αν απουσίαζα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ. Ο κ. Λιλλήκας και ο κ. Συλλούρης και νομίζω ότι τελειώνουμε.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή απουσίαζα από την επιτροπή, δε θα μπω στην ουσία του θέματος. Θέλω να θίξω όμως κάτι το οποίο νομίζω ότι πρέπει να απασχολήσει την ολομέλεια. Σήμερα έχουμε αναβάλει ακόμα δύο θέματα. Και δεν είναι η πρώτη φορά που το κάμνουμε και το δικαιολογητικό όσων επικαλούνται -και δεν αναφέρομαι μόνο σε μια παράταξη- αναβολές είναι ότι, επειδή είναι πολύ σοβαρό αυτό το θέμα, να το ξανασυζητήσουμε.

Λυπούμαι αλλά δίνουμε την εικόνα σ' αυτούς που παρακολουθούν τις εργασίες της ολομέλειας ότι δεν είμαστε σοβαροί.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Αυτό πρέπει πρώτα να το συζητήσουμε. Όχι να το ξανασυζητήσουμε.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Συγγνώμη. Κάθε φορά λέμε ότι, επειδή είναι σοβαρό το θέμα, πρέπει να το αφήσουμε. Αυτά είναι τα επιχειρήματα που άκουσα πριν λίγο. Τίποτε το ουσιαστικό. Δίνουμε την εικόνα ότι στις επιτροπές δε γίνεται διεξοδική εργασία και ερχόμαστε εδώ άνετοιμοι. Επειδή υπάρχει διαφωνία και είναι όντως σημαντικό θέμα και δεν είναι το μόνο στο οποίο θα υπάρξουν διαφωνίες, το αναβάλλουμε με τη μεγαλύτερη ευκολία. Το αναφέρω γιατί νομίζω ότι αξίζει τον κόπο να μας προβληματίσει η εικόνα που οι ίδιοι οι βουλευτές στέλλουμε στην κοινωνία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα παρακαλέσω όλους τους συναδέλφους να μη δίνουμε αχρείαστες προεκτάσεις σε ένα επιμέρους θέμα που συζητούμε. Αυτό θέλω να πω προς όλους. Τίποτε άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Συλλούρης. Έχει δίκαιο ο κ. Χρίστου. Παρακαλώ να τελειώνουμε.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι το θέμα είναι πράγματι αρκετά σοβαρό, για να το αποφασίσουμε χωρίς την ανάλογη μελέτη, και έχει δίκαιο ο κ. Χάσιος ότι αυτό το θέμα σαν να κινήθηκε πολύ γρήγορα προς την ολομέλεια χωρίς την ανάλογη μελέτη. Ταυτόχρονα όμως, η κυβέρνηση, για να καταθέσει αυτό το νομοσχέδιο, είναι γιατί βλέπει, όπως τους εξήγησε μάλιστα ο αρμόδιος υπουργός, τους κινδύνους που ανέλυσε ο κ. Καζαμίας. Το ερώτημα το μεγάλο είναι αν θα πρέπει να το αναβάλουμε, διότι δεν το μελετήσαμε. Αν από τώρα μέχρι τον Οκτώβρη που θα το ψηφίσουμε, γίνουν συγχωνεύσεις της μορφής που φοβάται η κυβέρνηση, ποια είναι η θέση της Βουλής; Αυτό το ερώτημα ποιος θα το απαντήσει από τους συναδέλφους;

Γι' αυτό το λόγο εισηγούμαι συγκεκριμένη διαδικασία, κύριε Πρόεδρε. Αφήνω πίσω που εγώ νομίζω ότι αυτή η τροποποίηση του αρχικού νόμου, διότι περί τροποποιήσεως πρόκειται, έπρεπε να συζητείται στην επιτροπή Εμπορίου και όχι στην επιτροπή Οικονομικών. Εισηγούμαι τώρα, χωρίς να διακόψουμε, η αρμόδια επιτροπή, σε μια προσπάθειά της να ομοφωνήσει, να αποσυρθεί και να εξετάσει το θέμα. Αν ομοφωνήσουμε, τότε να το συζητήσουμε. Αν όχι, ας αναβληθεί.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Πού να το συζητήσουμε; Πάνω στα γόνατα;

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Όχι πάνω στα γόνατα, διότι μέλη κάποιων επιτροπών που έχουν ασχοληθεί με το θέμα είναι αρκετά μελετημένα.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Μα δεν ασχολήθηκε κανένας, κύριε Συλλούρη. Εδώ είναι το θέμα.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Έχουμε ασχοληθεί, κύριε Χάσικε. Μπορεί να μην ασχολήθηκες εσύ. Έχουμε ασχοληθεί με το θέμα και γνωρίζουμε το θέμα στη λεπτομέρειά του. Γι' αυτό το λόγο η εισήγησή μου, κύριε Πρόεδρε, είναι, αν η ολομέλεια το αποφασίσει, η αρμόδια επιτροπή να αποσυρθεί, και όσοι άλλοι συνάδελφοι θέλουν, για λίγα λεπτά, και αν καταλήξουμε σε ομοφωνία, τότε να επανέλθουμε. Αν όχι, ας συζητηθεί η πρόταση της κάθε μιας κοινοβουλευτικής ομάδας ξεχωριστά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λυπούμαι, αλλά είμαι υποχρεωμένος, ως απλός βουλευτής, να πω ότι δε δίνουμε σωστή εικόνα. Δηλαδή φέρνουμε ένα θέμα εδώ, πράγμα που σημαίνει ότι έχει εξαντληθεί η όλη προσπάθεια στην επιτροπή...

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Μα πότε έγινε τούτο;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

... μετά βρίσκουμε ότι δεν είμαστε έτοιμοι να το συζητήσουμε. Δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτά. Λυπούμαι. Χρειάζεται να πάρουμε κάποιες αποφάσεις, αν είναι έτσι, στην αρχή της επόμενης συνόδου.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα δεν μπορούμε να λειτουργούμε κατ' αυτό τον τρόπο.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μα δεν είναι έτσι τα πράγματα. Λυπούμαι που επεμβαίνω έτσι και είμαι και λίγο έντονος. Η επιτροπή δεν πήρε απόφαση επί του θέματος. Εγώ διερωτώμαι. Εγώ απορώ πώς έφτασε εδώ η έκθεση και να είναι και ομόφωνη. Η επιτροπή ουδέποτε ασχολήθηκε με το θέμα και είναι εδώ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν ξέρω, εγώ άκουσα τον Πρόεδρο...

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Να ολοκληρώσω. Είναι εδώ όλα τα μέλη της επιτροπής Οικονομικών και αν κάνω λάθος, να το πουν. Το είδαμε αυτό το θέμα και είπαμε ότι θα ασχοληθούμε με αυτό το θέμα τον Οκτώβριο. Δεν πήραμε καμιά απόφαση και βρέθηκε εδώ μια έκθεση ομόφωνη. Αυτό είναι το θέμα το δικό μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το γεγονός και μόνο ότι λέμε τώρα να συνέλθει έκτακτα η επιτροπή για να δει αν είναι εντάξει, σημαίνει ότι είμαστε έτοιμοι.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επί της διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Επαναλαμβάνω, δεν μπαίνω ξανά στην ουσία. Αν όμως γίνει δεκτή η πρόταση του κ. Συλλούρη να αξιολογηθεί το επείγον της σημερινής ψήφισης, αν πράγματι υπάρχουν λόγοι που επείγει σήμερα να ψηφιστεί, να ψηφιστεί. Αν αυτή η συνάντηση καταδείξει ότι δε χρειάζεται, δεν υπάρχουν επείγοντες λόγοι, να μην ψηφιστεί. Αλλά νομίζω ότι πρέπει να δώσουμε την ευκαιρία -υπάρχει χρόνος- να το συζητήσει αυτό το θέμα. Διαφορετικά, κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι, χωρίς επέκταση της συζήτησης, να θέσετε θέμα αναβολής ή όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όταν κατατέθηκε και συζητείτο ο βασικός νόμος περί του ελέγχου συγκεντρώσεως επιχειρήσεων, χρειαστήκαμε με τη βοήθεια του Θεού τρία χρόνια να το διεξέλθουμε και να το ψηφίσουμε. Σε αυτό το διάστημα τράπεζες εξαγοράστηκαν από τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες εξαγοράστηκαν από ασφαλιστικές εταιρείες, άλλες επιχειρήσεις εξαγοράστηκαν από μεγαλύτερα ψάρια και έγινε μια συγκέντρωση επιχειρήσεων η οποία αυτή τη στιγμή είναι εκτός των προδιαγραφών που θέτει η νομοθεσία. Και τίθεται το ερώτημα αν θα τρέξουμε ξοπίσω, για να διορθώσουμε τα κακά.

Έρχεται η κυβέρνηση και μας λέει ότι έχουμε εντοπίσει κινδύνους εις βάρος των καταναλωτών, εις βάρος του ανταγωνισμού τους οποίους προσπαθούμε να

προλάβουμε με αυτή την τροποποίηση την οποία υποβάλλουμε. Αν λοιπόν έρχεται η κυβέρνηση και λέει ότι εντοπίζει αυτούς τους κινδύνους εις βάρος των καταναλωτών και εις βάρος του ανταγωνισμού, έχουμε εμείς λόγο να μη δώσουμε αυτή την ευχέρεια στην κυβέρνηση να προλάβει γεγονότα και φαινόμενα όπως αυτά τα οποία προηγήθηκαν της ψηφίσης του βασικού νόμου;

Στο κάτω-κάτω αν διαπιστώσουμε ότι οτιδήποτε από αυτή την τροποποίηση δεν θα είναι λειτουργικό, μπορούμε να το τροποποιήσουμε τον Οκτώβριο. Εγώ δε βλέπω το λόγο γιατί να μην προέχει στο μυαλό μας η προστασία του ανταγωνισμού και να προέχει οτιδήποτε άλλο. Η ευθύνη είναι της κυβέρνησης η οποία μας ζητά να της δώσουμε αυτό το όπλο. Να της το δώσουμε και, αν οτιδήποτε δε λειτουργεί, να τροποποιήσουμε τη νομοθεσία. Νομίζω τα πράγματα είναι απλά, για να μην έχουμε και άλλα φαινόμενα συγχωνεύσεων και εξαγορών, όπως όλα αυτά τα οποία είχαμε, πριν ψηφιστεί η βασική νομοθεσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Θέλω να διευκρινίσω μερικά πράγματα που είναι συγχυσμένα. Εδώ αυτή η Βουλή ενήργησε με πρωτοβουλία του υπουργού. Και ακριβώς επειδή δεν υπήρχε ευχέρεια να συνέλθει η επιτροπή -υπενθυμίζω ότι κανονικά ήταν η τελευταία συνεδρία η προηγούμενη- ο υπουργός τουλάχιστον εμένα μου εξήγησε προσωπικά. Δεν ξέρω με πόσους άλλους συναδέλφους έχει μιλήσει. Εμένα πάντως μου εξήγησε το λόγο και εγώ ομολογώ ότι πείστηκα, αφού μου έχουν μιλήσει και οι ενδιαφερόμενοι γι' αυτό το θέμα.

Το δεύτερο που θέλω να πω είναι ότι μπορεί να είναι σοβαρό το θέμα, αλλά δεν καλύπτεται όπως είπε ο κ. Δημητρίου με τον άλλο νόμο που υπάρχει και γι' αυτό έρχεται ο τροποποιητικός νόμος.

Τρίτο, αυτή η βασική τροποποίηση, του ενός άρθρου τουλάχιστον, έχει αντιγραφεί κατά λέξη από αντίστοιχο νομοθέτημα της Ελλάδας. Εκείνοι, για τους ίδιους λόγους που έχουμε και εμείς, έκριναν ότι στο δικό τους νόμο με τροποποιητικό νομοσχέδιο έπρεπε να προστεθεί, όπως και εμείς, διότι δεν καλύπτει ο άλλος νόμος περί ανταγωνισμού αυτού του είδους τις περιπτώσεις.

Τέταρτο, ο νόμος δεν απαγορεύει τις συγχωνεύσεις. Ο νόμος δημιουργεί ένα μηχανισμό και βάζει μερικές αρχές, ώστε η αρμόδια επιτροπή του υπουργείου και τελικά το Υπουργικό Συμβούλιο να αποφασίσει αν θα την επιτρέψει ή όχι. Αυτό είναι ένα πρόσθετο κριτήριο που παρέχεται στους αρμοδίους της κυβέρνησης, αν και όταν έρθει η ώρα να κρίνουν αν θα το επιτρέψουν ή όχι. Άρα, έχει δίκαιο ο κ. Θεοδώρου ότι όχι μόνο είναι τα συμφέροντα του καταναλωτή που προστατεύονται, αλλά και ούτε τα άλλα συμφέροντα αναγκαστικά εξαλείφονται, διότι έχουν την ευχέρεια, αν πείσουν ότι είναι καλά, να το εγκρίνει το Υπουργικό Συμβούλιο.

Τελικά, είναι αλήθεια ότι έχει προστεθεί ένα άρθρο μέσα στη μέση, δηλαδή η κατάργηση του άρθρου 5. Είναι το μόνο το οποίο δεν είναι από το νόμο της Ελλάδας και δεν είναι πράγμα που επείγει. Άλλο αν απορρίπτω ή αν δέχομαι την κατάργηση του άρθρου 5 που αφορά θυγατρικές εταιρείες. Μπορούμε να εγκρίνουμε το άλλο όμως, με βάση, επαναλαμβάνω, προειδοποιήσεις του υπουργού, όχι δικές μας, και ας αφήσουμε το άρθρο 5, δηλαδή ας παραμείνει ως έχει, για να το δούμε αργότερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Προδρόμου.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η επιχειρηματολογία του κ. Παπαδόπουλου που μόλις ακούσαμε είναι ο καλύτερος λόγος και η καλύτερη απόδειξη για το γιατί πρέπει να αναβληθεί αυτό το θέμα, διότι ακριβώς εδώ κάνουμε τη συζήτηση που έπρεπε να είχε γίνει στην

επιτροπή Οικονομικών, αλλά δεν έχει γίνει. Εγώ θα ήθελα να υπενθυμίσω κάποια γεγονότα, όταν ψηφίσαμε το βασικό νόμο και ο Υπουργός Εμπορίου ήταν στην επιτροπή, μάς είχε θίξει ένα ανάλογο ζήτημα. Και αν πράγματι υπήρχε το επείγον του θέματος, που αναγνωρίζουμε ότι σήμερα μπορεί να το έχουμε ανακαλύψει, θα έπρεπε μέσα σε όλο αυτό το διάστημα να είχε κατατεθεί αυτή η τροποποιητική πρόταση για το νόμο και να είχε συζητηθεί. Αν έχει δίκαιο ο συνάδελφος ο κ. Συλλούρης και είναι κάτι που θα γίνει μέσα στο καλοκαίρι, δεν πιστεύω ότι η σωστή διαδικασία είναι να αποσυρθεί η επιτροπή Οικονομικών αυτή τη στιγμή. Εγώ διαφωνώ. Μια επιτροπή μπορεί να το κάμει αυτό στη διάρκεια της συζήτησης στην ολομέλεια, εφόσον πρόκειται για ένα θέμα στο οποίο υπάρχει μια διαφοροποίηση ή μια διευκρίνιση. Εδώ μιλούμε για θέμα το οποίο ουσιαστικά δεν έχει συζητηθεί στην επιτροπή Οικονομικών και δεν έχουμε δει αυτά τα μέρη που ενδιαφέρονται ενδεχομένως για το άρθρο στο οποίο αναφέρθηκε ο κ. Παπαδόπουλος. Και εμείς πήραμε κάποιες επιστολές, αλλά δε νομίζω ότι μπορούμε με βάση αυτές τις επιστολές ή την όποια αλληλογραφία να αποφανθούμε.

Νομίζω ότι, αν όντως υπάρχει θέμα επείγοντος, θα έπρεπε να βρεθεί τρόπος να αντιμετωπιστεί. Να το συζητήσουμε σε δεκαπέντε μέρες. Αν δεν υπάρχει δυνατότητα, δε νομίζω ότι η λύση είναι άρον-άρον να αποφασίσουμε αυτή τη στιγμή και να υποκαταστήσουμε και το έργο μιας επιτροπής, όχι γιατί υποβιβάζουμε την επιτροπή και είναι θέμα μόνο τάξεως, αλλά είναι και θέμα ουσίας. Στις επιτροπές υπάρχει η ευχέρεια χρόνου να γίνει μια όσο γίνεται πιο ενδελεχής συζήτηση. Γι' αυτό εμείς θα επιμείνουμε στην αναβολή. Δε σημαίνει αυτό ότι αντιστρατεύομαστε την τροποποιητική πρόταση.

Θα ήθελα να σχολιάσω και κάτι που έχει πει ο συνάδελφος, ο κ. Λιλλήκας. Έχει δίκαιο ότι δίνεται κακή εικόνα με τις αναβολές, αλλά δεν είναι αυτή η περίπτωση. Σ' αυτή την περίπτωση νομίζω ότι είναι καλή η εικόνα που θα δοθεί, αν αναβληθεί αυτό το θέμα, διότι διαφορετικά θα φανεί ότι δρούμε κάπως βεβιασμένα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω να τεθεί σε ψηφοφορία.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ναι, προχωρήστε σε ψηφοφορία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, θα τεθεί σε ψηφοφορία.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμένα μου κάνει έκπληξη το εξής απλό γεγονός. Επειδή δεν έγινε εν ολομελεία τοποθέτηση της επιτροπής, αλλά έγινε συνεννόηση με τα κόμματα - δε μιλώ για τον κ. Γαλανό, διότι εφόσον απουσίαζε και αναγράφηκε το όνομά του ως παρόντος, είχε δίκαιο να διερωτηθεί- επικαλούμαστε αυτό το πράγμα, για να πετύχουμε τι; Να μην...

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Και με τους υπόλοιπους έχει πρόβλημα, δεν είναι μόνο μαζί μας.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Προδρόμου, με κάποιον συνεννοήθηκαν από το κόμμα σας. Δε με αφορά το πώς συνεννοάστε μεταξύ σας. Αν λοιπόν είναι σοβαρό το θέμα και η κυβέρνηση, η κυβέρνηση του κ. Γλαύκου Κληρίδη, η κυβέρνηση του Δημοκρατικού Συναγερμού, βλέπει τους σοβαρότατους κινδύνους δημιουργίας μονοπωλιακών καταστάσεων, με εκπλήσσει γιατί το μόνο κόμμα που εναντιώνεται είναι το κυβερνών κόμμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, θα το θέσουμε σε ψηφοφορία. Υπάρχει η εισήγηση για αναβολή.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή ο κ. Κατσουρίδης με υπαινιγμούς και ευθέως έχει εκτοξεύσει...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Χωρίς υπαινιγμούς.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

...έχει εκτοξεύσει την πρόκληση ότι... Εμείς δεν ξεκινούμε με δόγματα. Ούτε ξεκινούμε με το ό,τι πούμε ως την τελευταία στιγμή πρέπει να μείνει αναλλοίωτο, γιατί τάχατες έτσι έχουμε πει. Εδώ, ναι, το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας κατέθεσε δύο νομοσχέδια. Μιλούμε τώρα για το ένα, αλλά επαναλαμβάνω εγώ ότι και το επόμενο αφορά το ίδιο θέμα. Στην πορεία έχουν περιέλθει εις γνώσιν μας στοιχεία και πληροφορίες οι οποίες διαφοροποιούν και τη δική μας θέση, αλλά και ταυτόχρονα, επαναλαμβάνω, εκ πρώτης όψεως και του υπουργείου.

Επομένως, ούτε τίποτε το ανεξήγητο ούτε τίποτε το παράξενο είναι που υπάρχει σ' αυτή τη διαφοροποίηση της στάσης μας. Διότι, αν μπορούμε στην ουσία, ίσως να είναι το πρώτο το ΑΚΕΛ το οποίο θα πει "ναι, θα σκεφτώ και εγώ".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, αλλά όπως έφτασε εδώ η συζήτηση, κύριε Δημητρίου, νομίζω ότι δεν υπάρχει άλλη επιλογή, παρά να θέσουμε την πρόταση για αναβολή σε ψηφοφορία. Αν γίνει δεκτή, αναβάλλεται. Αν όχι, συζητείται.

Πόσοι είναι υπέρ της αναβολής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε υπέρ της αναβολής, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι έξι εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα δεν αναβάλλεται και προχωρούμε με τη συζήτηση.

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πριν την ψήφιση του θέματος, εισηγούμαι μια τροποποίηση. Να αφαιρεθεί το άρθρο 5 της τροποποίησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι αυτό είναι δεκτό. Είναι η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Όχι.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είναι σωστά που είπε ο κ. Συλλούρης, αλλά είναι λάθος που το είπε. Δηλαδή πρέπει να απαλειφθεί από το τροποποιητικό η παράγραφος...

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Ναι, μάλιστα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επειδή όπως το είπατε...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Επειδή στην πρόταση ήδη διαγράφεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι κανείς άλλος που θέλει να λάβει το λόγο;

Τότε θα προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε, θα μιλήσω επί θέματος αρχής.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Τόσην ώρα δεν ήσαστε έτοιμοι και ζητούσατε αναβολή και τώρα είσαστε έτοιμοι να μιλήσετε επί της ουσίας; Είναι παράξενα πράγματα αυτά.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ποιος σας είπε ότι δεν είμαστε έτοιμοι;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ε, τότε προηγούμενα δηλαδή τι μας κάμνατε τους υπόλοιπους; Μας εμπαίζατε δηλαδή!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, παρακαλώ. Υπάρχουν ομιλητές;

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Δημητρίου, έχετε το λόγο.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή είμαστε πλέον αναγκασμένοι να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους, λυπούμαι διότι θα αναγκαστώ να αναφερθώ σε εταιρείες, ίσως και σε ονόματα πολιτών, αλλά θα το κάνω, για να τονίσω ένα πράγμα, ότι, αν αυτή η Βουλή είτε με τον έναν τρόπο είτε με τον άλλο παρουσιαστεί ότι εξυπηρετεί με νομοθετήματα ιδιωτικά συμφέροντα, τότε νομίζω ότι είναι πλήγμα εναντίον της Βουλής και θα πρέπει να το προσέξουμε. Επί της ουσίας τώρα. Αυτή η σπουδή εξηγείται από το ότι δύο παγκόσμιες καπνοβιομηχανίες έχουν αποφασίσει να συγχωνευθούν. Αυτές οι δύο βιομηχανίες έχουν προεκτάσεις στην Κύπρο. Και οι δύο αυτές βιομηχανίες θα μπουν σε στάδιο διαπραγματεύσεων σε σχέση με τις αποζημιώσεις που πρέπει να δοθούν στη μία ή την άλλη εταιρεία. Είναι φυσικό εκείνος ο οποίος θέλει να χρησιμοποιήσει τη μη συγχώνευση, για να διαπραγματευτεί καλύτερα τους όρους της συγχώνευσης. Είναι και κάτι άλλο το οποίο πρέπει να λάβουμε υπόψη. Μιλούμε για παρεμπόδιση μονοπωλίου. Υπάρχει μονοπώλιο στον τομέα των τσιγάρων; Υπάρχει μονοπώλιο όσον αφορά πωλήσεις ή όσον αφορά κατασκευές ή όσον αφορά εισαγωγές τσιγάρων; Γίνεται λόγος ότι, αν δεν εμποδιστεί η συγχώνευση, τότε θα απολυθούν εργάτες. Μα λυπούμαι πάρα πολύ! Η εταιρεία η οποία θα έχει το άνω χέρι στο τέλος της ημέρας δεν είναι επί των συμφερόντων της που θα αποφασίσει αν θα απολύσει ή όχι και θα κρατεί μια εταιρεία ανενεργό, επειδή θέλει να κρατεί σαμαρδικά και φιλανθρωπικά διακόσιους εργάτες; Εκείνο το οποίο φαίνεται καθαρά από αυτή τη σπουδή είναι ότι κάποιοι με τις διασυνδέσεις τους παρουσίασαν μονόπλευρα την υπόθεση. Ότι καίγεται ο κόσμος και ότι, αν δε γίνει αυτό το πράγμα, και εργάτες θα μείνουν στο δρόμο και ταυτόχρονα ίσως να αγοράζουμε πιο ακριβά τα τσιγάρα και ότι θα υπάρχει μονοπώληση της κατασκευής των τσιγάρων από ένα εργοστάσιο και όχι δύο... μπορεί η εταιρεία που θα συγχωνευτεί με την άλλη να κρατήσει και τα δύο εργοστάσια. Δεν μπορώ να καταλάβω τι είναι η

συγχώνευση η οποία δημιουργεί μονοπώλιο στην προκειμένη περίπτωση. Μονοπώλιο στην παραγωγή, στην πώληση; Μα μονοπώλιο στην πώληση θα υπάρχει, αφού θα είναι μια εταιρεία, αφού στο εξωτερικό έγινε η συγχώνευση. Γι' αυτούς τους λόγους χρειάζεται να δούμε το νομοσχέδιο με πολύ προσοχή, γι' αυτό και ζητήσαμε την αναβολή. Δεν εδόθη η αναβολή, εμείς δεν μπορούμε να ψηφίσουμε αυτή τη στιγμή υπέρ αυτών των δύο νομοσχεδίων και η κοινοβουλευτική μας ομάδα, αν δεν ψηφίσει εναντίον, βλέποντας και το κλίμα και τη συζήτηση, θα απόσχει από την ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είμαι ένας από αυτούς που έχουν ενημερωθεί και από τον κ. υπουργό και από τους ενδιαφερομένους. Εάν επρόκειτο να είναι απαγόρευση, εγώ θα είχα δεύτερες σκέψεις. Επαναλαμβάνω ότι η τροποποίηση η οποία γίνεται εισήγηση να εγκρίνουμε, εξαιρουμένου του άρθρου 5, για άλλους λόγους, παρέχει στον υπουργό ακόμη ένα κριτήριο, για να αποφασίσει αν ο τερματισμός συμβατικών σχέσεων, είτε πωλήσεων είτε παραγωγής είτε εμπορίας είτε οποιασδήποτε άλλης, είναι στοιχείο το οποίο του επιτρέπει να επιτρέψει τη συγχώνευση ή να την απαγορεύσει. Και εφόσον ελέχθη ότι, όταν γίνονται συγχωνεύσεις στο εξωτερικό, ο δικός μας ο υπουργός δεν έχει δικαίωμα να παρέμβει, ζητά να αποκτήσει αυτό το δικαίωμα στην συγκεκριμένη περίπτωση. Τίποτα άλλο. Θέλω να πω το εξής, για να μη φαίνεται ότι είναι εκ των υστέρων η σκέψη του υπουργού. Όταν ήρθε αυτό το νομοσχέδιο ενώπιον της επιτροπής Οικονομικών... Όχι εκκρεμούσε ενώπιόν της για δύο χρόνια, αγαπητέ συνάδελφε κύριε Θεοδώρου, εκκρεμούσε στην επιτροπή Εμπορίου, αποφασίστηκε τελικά να έρθει στην επιτροπή Οικονομικών, ήρθε το Δεκέμβρη και το εγκρίναμε αμέσως.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Το μελέτησε και ενέκρινε η επιτροπή Εμπορίου και ζήτησε να το δει και η επιτροπή Οικονομικών.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εγώ είμαι μέλος της επιτροπής Οικονομικών και θέλω να πω ότι δεν κωλυσιέργησε η επιτροπή. Όταν ήταν το βασικό νομοσχέδιο ενώπιον της επιτροπής Οικονομικών, ο Υπουργός Εμπορίου σαφώς και κατηγορηματικά είπε ότι αυτή την ώρα που μιλούμε έγινε συγχώνευση στο εξωτερικό των καπνοβιομηχανιών και δεν ξέρουμε πώς να το αντιμετωπίσουμε. “Θέλω να το εμποδίσω, αλλά δεν μπορώ”. Αυτό μας είπε. Στην πρόσφατη επικοινωνία που είχε μαζί μου, είπε ότι επίκειται και για ένα άλλο προϊόν, πιο σοβαρό για την Κύπρο και την οικονομία της Κύπρου. Ειλικρινά δυσκολεύομαι να καταλάβω πώς είναι δυνατόν η Βουλή να αρνείται να δώσει στον υπουργό, που στο κάτω-κάτω είναι ο αρμόδιος υπουργός και μέλος της κυβέρνησης την οποία ο Δημοκρατικός Συναγερμός υποστηρίζει. Δεν τίθεται θέμα εδώ ούτε μονοπωλίων ούτε συγχωνεύσεων ούτε παροχής εξυπηρέτησης σε ιδιωτικά συμφέροντα. Εδώ τίθεται θέμα να δώσουμε σε έναν υπουργό εκείνο που ο ίδιος κρίνει, εγώ δεν μπορώ να πω τώρα αν αυτή η ουσία θα είναι όντως αποτελεσματική. Όμως, θα είμαστε εμείς διπλά υπόδικοι έναντι του δημοσίου συμφέροντος, αν η κυβέρνηση ζητά αυτό το μέσο, για να μπορέσει να κρίνει καλύτερα αν θα επιτρέψει τη συγχώνευση ή όχι, και εμείς λέμε όχι.

Τελικά, δε χρειάζεται και πολύ συζήτηση, γιατί το ίδιο θέμα το είχε εγείρει ο υπεύθυνος της διαπραγματευτικής ομάδας σε μένα, ως πρόεδρο της επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, για να το εγκρίνει εκείνη η επιτροπή και δεν πρόλαβε να εισαχθεί σε εκείνη την επιτροπή. Όμως, επαναλαμβάνω, από τον κ. Βασιλείου και από ό,τι είδα εγώ στο νόμο, είναι αντιγραφή, λέξη προς λέξη, του άρθρου 10Α της Ελλάδας που είναι μέλος της Ε.Ε. και δεν υπάρχει τίποτε που να εμποδίζει την

αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού και της κατάργησης μονοπωλίων, αφού το έκαναν στην Ελλάδα και πρόκειται για μια εξουσιοδοτική, πρόσθετη εξουσία στους αρμοδίους να ελέγχουν τη μη συσσώρευση επιχειρήσεων. Σε κατάληξη, με την τροποποίηση που έχει εισηγηθεί ο κ. Συλλούρης, όχι γιατί είμαστε αναγκαστικά εναντίον της τροποποίησης, αλλά είναι το μόνο θέμα για το οποίο άλλα συμφέροντα έχουν εκφράσει μερικές επιφυλάξεις και ενστάσεις, εντάξει, δεν το απορρίπτουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μιλάτε για το άρθρο 5, που σημαίνει ότι θα παραμείνει σε ισχύ εκείνο το άρθρο, δε θα διαγραφεί.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε πρόεδρε, πολύ σύντομα. Πέρα από αυτά που ανέφερε ο κ. Παπαδόπουλος, λυπούμαι που θα κάνω την αναφορά στην απουσία του κ. Δημητρίου, αλλά πρέπει να την κάνω, διότι αφορά την προηγούμενή του παρέμβαση. Έχω την εντύπωση ότι έγιναν δύο-τρεις ατυχείς διατυπώσεις. Η πρώτη δε μας ενοχλεί και τόσο πολύ, διότι, αν με το υπονοούμενο ότι ψηφίζοντας αυτό το νομοθέτημα η Βουλή εξυπηρετεί ιδιωτικά συμφέροντα, το ίδιο ουσιαστικά ισχύει και για την κυβέρνηση του κυβερνώντος κόμματος, προσέγγιση φυσικά την οποία απορρίπτουμε. Εκείνο το οποίο ενοχλεί είναι ότι στην παρέμβασή του, από του βήματος της Βουλής, ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Συναγερμού θέλησε να πει τα πράγματα με το όνομά τους. Δηλαδή κατέχει το θέμα πάρα πολύ καλά. Δηλαδή το θέμα της αναβολής που ζητήθηκε δεν ήταν για συζήτηση της ουσίας του θέματος, αλλά ίσως για κάτι άλλο. Θα

ήταν πολύ καλύτερα και πολύ καθαρότερη η θέση, αν με την αιτιολογία του κ. Δημητρίου από το βήμα της Βουλής επροτείνετο η καταψήφιση του νομοθετήματος. Όμως δεν είναι η καταψήφιση που προτείνεται αλλά η αναβολή. Αν υπήρξε σπουδή, ασφαλώς αντιλαμβάνομαι ότι για τη σπουδή γρήγορης ψήφισης του νομοθετήματος και πάλι θα εννοεί την κυβέρνηση, διότι ο τρόπος τον οποίο χρησιμοποίησε ο υπουργός είναι ένας τρόπος ο οποίος συνηθίζεται να χρησιμοποιείται σε κάποια έκτακτα νομοθετήματα, σοβαρής μορφής όπως κι αυτό. Λυπούμαι που λέγοντας ο κ. Δημητρίου ότι κάποιοι με τις διασυνδέσεις τους παρουσιάζουν μονόπλευρα τα πράγματα, εννοώντας ασφαλώς την πλειοψηφία της Βουλής ή ενδεχομένως τον υπουργό, λυπούμαι να πω ότι περαιτέρω πληροφόρηση, για να υπάρξει σπουδή ενάντια στο νομοθέτημα, ίσως να υπήρξε προς άλλες κατευθύνσεις που δεν υπερψηφίζουν αυτό το νομοθέτημα. Πιστεύω ότι είναι ατυχές να μας καταλογίζεται εμάς μια ιδιαίτερη διασύνδεση που ασφαλέστατα δεν εκπροσωπούμε μονόπλευρα συμφέροντα. Εξάλλου και το περιεχόμενο του νομοθετήματος μιλά από μόνο του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει πρόταση όπως το άρθρο 5 από το τροποποιητικό νομοσχέδιο απαλειφθεί και επανέλθει αργότερα.

Ποίοι ψηφίζουν όπως απαλειφθεί το άρθρο 5;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 5 απαλείφεται από το τροποποιητικό νομοσχέδιο. Προχωρούμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του άρθρου 13 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Τροποποίηση του άρθρου 23 του βασικού άρθρου. Άρθρο 7.

Τροποποίηση του άρθρου 36 του βασικού νόμου. Άρθρο 8.

Τροποποίηση του άρθρου 42 του βασικού νόμου. Άρθρο 9.

Τροποποίηση του Παραρτήματος Ι. Άρθρο 10.

Τροποποίηση του Παραρτήματος ΙΙΙ. Άρθρο 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι επτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατέσσερις αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 9 που είναι "Ο περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών
Υποθέσεων για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί της Προστασίας του
Ανταγωνισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"**

Παρόντες:

Τάσσος Παπαδόπουλος, πρόεδρος

Ανδρέας Χρίστου

Δημήτρης Συλλούρης

Δημήτρης Ηλιάδης

Νίκος Κατσουρίδης

Γιαννάκης Αγαπίου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Καίτη Κληρίδου

Ανδρέας Μούσκος

Κίκης Καζαμίας

Αβέρωφ Νεοφύτου

Νίκος Κλεάνθους

Μάριος Ματσάκης

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο, το οποίο κηρύχθηκε επείγον από την ολομέλεια της Βουλής, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 8 Ιουλίου 1999.

Το πιο πάνω νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή από το Υπουργείο Εξωτερικών και παραπέμφθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας που έχει υιοθετηθεί για την ταχύτερη διεκπεραίωση της εξέτασης νομοσχεδίων που σχετίζονται με την εναρμόνιση της κυπριακής νομοθεσίας με το κοινοτικό κεκτημένο.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την προστασία του ανταγωνισμού, που τέθηκε σε ισχύ το 1990, για να συνάδει με τα σύγχρονα δεδομένα στον τομέα αυτό στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ειδικότερα, με το νόμο που προτείνεται γίνεται εισήγηση:

1. να αντικατασταθεί ο όρος “Υπηρεσία Ελέγχου Τιμών και Προστασίας Καταναλωτών” με τον όρο “Υπηρεσία Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών”, λόγω μετονομασίας της υπηρεσίας αυτής,
2. να απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση της σχέσης οικονομικής εξάρτησης μεταξύ συνεργατών στο εμπόριο και στη βιομηχανία και τέλος
3. οι χρηματικές ποινές που επιβάλλει η Επιτροπή Ανταγωνισμού σε όσους παραβιάζουν τις πρόνοιες της βασικής νομοθεσίας για την προστασία του ανταγωνισμού να εισπράττονται ως χρηματικές ποινές σε ποινική διαδικασία, αντί σε αστική διαδικασία που ίσχυε μέχρι σήμερα, για σκοπούς καλύτερης είσπραξής τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, αφού έλαβε υπόψη ότι το υπό αναφορά νομοσχέδιο αποτελεί μέρος του κοινοτικού

κεκτημένου το οποίο η Κύπρος αποφάσισε να υιοθετήσει, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές; Δεν υπάρχουν. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Αντικατάσταση του άρθρου 37 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη ανάγνωση

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο αυτό ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει ένσταση. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 10 που είναι "Ο περί Παροχής Ειδικών Χορηγιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για
το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Παροχής Ειδικών Χορηγιών
(Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"**

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούππας, αναπλ. πρόεδρος	Κίκης Καζαμίας
Ισιδωρος Μακρίδης	Αβραάμ Αντωνίου
Σωκράτης Χάσικος	Τάκης Χατζηδημητρίου
Πρόδρομος Προδρόμου	Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 28 Ιουνίου και στις 5 Ιουλίου 1999, στην παρουσία εκπροσώπων των Υπουργείων Οικονομικών και Παιδείας και Πολιτισμού.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι, αφενός, η τροποποίηση του περί Παροχής Ειδικών Χορηγιών Νόμου, με τον οποίο ρυθμίζεται η καταβολή ειδικών χορηγιών σε φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του εξωτερικού, ώστε η ειδική αυτή χορηγία να παραχωρείται και σε φοιτητές που φοιτούν σε εκπαιδευτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Κύπρου και, αφετέρου, η εισαγωγή μιας σειράς νέων ρυθμίσεων για δικαιότερη και ευκολότερη εφαρμογή του βασικού νόμου αλλά και για συγκράτηση του ύψους της σχετικής δαπάνης.

Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η καταβολή ειδικής χορηγίας σε αντικατάσταση φορολογικών ελαφρύνσεων παραχωρείται μόνο σε φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του εξωτερικού, πολύτεκνες οικογένειες και τυφλούς.

Η ειδική αυτή χορηγία δίδεται σε κάθε οικογένεια που έχει τέκνο που φοιτά σε αναγνωρισμένο από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού εκπαιδευτικό ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του εξωτερικού και είναι του ύψους των £1.000 για κάθε ακαδημαϊκό έτος της κανονικής διάρκειας σπουδών του φοιτητή. Στις περιπτώσεις όπου καταβάλλονται διδάκτρα, η οικογένεια του φοιτητή δικαιούται επιπρόσθετη χορηγία ίση με το 50% των διδάκτρων, με ανώτατο ποσό τις £500 για κάθε ακαδημαϊκό έτος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από τους κυβερνητικούς αρμοδίους, ύστερα από την εφαρμογή του νόμου για καταβολή της ειδικής χορηγίας σε φοιτητές του εξωτερικού, οι οικογένειες που έχουν τέκνα που φοιτούν στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και σε τριτοβάθμιες σχολές της Κύπρου αλλά και οι ίδιοι οι φοιτητές των πιο πάνω σχολών άσκησαν πιέσεις, ώστε να παραχωρηθεί η ίδια χορηγία που παραχωρείται και για τους φοιτητές του εξωτερικού, τονίζοντας ιδιαίτερα ότι τα ενοίκια των διαμερισμάτων στην Κύπρο είναι εξίσου ψηλά με τα ενοίκια στο εξωτερικό. Το πιο πάνω αίτημα έγινε αποδεκτό και αποφασίστηκε η εν λόγω χορηγία να παραχωρηθεί και γι' αυτούς από το ακαδημαϊκό έτος 1998-1999.

Ειδικότερα, με το υπό αναφορά νομοσχέδιο προτείνονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- Οι πολύτεκνες οικογένειες να δικαιούνται επιπρόσθετη ειδική χορηγία ύψους £500 το χρόνο για κάθε τέκνο.
- Στον ορισμό φοιτητής, που σημαίνει μεταξύ άλλων Κύπριο πολίτη μόνιμο κάτοικο της Δημοκρατίας, να συμπεριληφθούν και φοιτητές που δεν είναι Κύπριοι και των οποίων ο ένας εκ των δύο γονέων είναι Κύπριος που εργάζεται και διαμένει στην Κύπρο, δεδομένου ότι οι εν λόγω φοιτητές έχουν αποφοιτήσει από σχολή μέσης εκπαίδευσης στην Κύπρο.
- Η ειδική χορηγία να παραχωρείται για την απόκτηση του πρώτου διπλώματος, όταν η διάρκεια που απαιτείται για την απόκτησή του είναι τουλάχιστον τρία χρόνια.
- Η ειδική χορηγία να παραχωρείται για την κανονική περίοδο φοίτησης που το εκπαιδευτικό ίδρυμα καθορίζει και να δίδεται παράταση μέχρι δύο χρόνια, μόνο για σοβαρούς λόγους υγείας.

- Η ειδική χορηγία να μην παραχωρείται σε φοιτητές που παρακολουθούν προπαρασκευαστικά μαθήματα προγραμμάτων εκμάθησης γλώσσας, μαθήματα εξ αποστάσεως και μαθήματα ανοιχτού πανεπιστημίου.
- Η ειδική χορηγία να μην παραχωρείται σε φοιτητές που φοιτούν σε στρατιωτικές σχολές, γιατί αυτοί έχουν πλήρη υποτροφία, σιτίζονται και διαμένουν σε στρατόπεδα.

Επιπρόσθετα, λόγω κάποιων προβλημάτων που παρατηρήθηκαν στην εφαρμογή της πρόνοιας για παροχή ειδικής χορηγίας σε φοιτητές που φοιτούν σε αναγνωρισμένα από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Δημοκρατίας εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού, αποφασίστηκε η καταβολή μόνο για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος της ειδικής χορηγίας και για φοιτητές που φοιτούν σε μη αναγνωρισμένες από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού τριτοβάθμιες σχολές του εξωτερικού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως όλων των στοιχείων που κατατέθηκαν ενώπιόν της και αφού διεξήλθε τις επιμέρους πρόνοιες του υπό αναφορά νομοσχεδίου, αποφάσισε ότι ορισμένες από αυτές, οι οποίες έμμεσα υπεισέρχονται σε ζητήματα αναγνώρισης σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αποτελούν αντικείμενο αρμοδιότητας της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας, γι' αυτό και πρέπει να αφεθούν να εξεταστούν απ' αυτή σε εύθετο χρόνο.

Υπό το φως της πιο πάνω θέσης, η επιτροπή προχώρησε σε αναδιατύπωση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, συμπεριλαμβάνοντας σ' αυτό τις πρόνοιες που αφορούν την παραχώρηση της ειδικής, σύμφωνα με τα πιο πάνω, χορηγίας για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος σε όλους τους φοιτητές που μέχρι σήμερα είχαν αυτό το δικαίωμα και, ανεξάρτητα από τη σχολή στην οποία φοιτούν, σε όλους τους φοιτητές σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Κύπρου και τέλος την πρόνοια για αύξηση της χορηγίας που παραχωρείται στους τυφλούς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, επισυνάπτοντας νέο, διαμορφωμένο σύμφωνα με τα πιο πάνω, κείμενο σχεδίου νόμου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές; Ο κ. Προδρόμου παρακαλώ.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, από την θέση μου, αν επιτρέπετε, για μισό λεπτό. Απλώς θέλω να πω ότι βεβαίως είναι ομόφωνη η πρόταση, βεβαίως όλες οι πλευρές θέλουν να υπάρχει μια τέτοια κοινωνική πολιτική, όμως η μόνη επιφύλαξη, αν και είναι αργά τώρα, είναι ότι θα έπρεπε, για να είναι πιο σωστή αυτή η πολιτική του κράτους απέναντι στους σπουδαστές, να υπάρχει σε μεγαλύτερο βαθμό το κοινωνικό κριτήριο και να μην είναι συλλήβδην για όλους κάποιες χορηγίες.

Επίσης πρέπει να επισημανθεί ότι με τη διεύρυνση που γίνεται σήμερα για κάποιες χορηγίες θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι, πάλι κατά την προσωπική μου άποψη, ότι θα ακολουθήσουν και άλλοι σπουδαστές ενδεχομένως σε άλλα ιδρύματα, διότι, όταν δίνουμε χορηγίες για τους σπουδαστές του εξωτερικού, δε διαχωρίζουμε αν τα ιδρύματα είναι δημόσια ή ιδιωτικά και δε μας ενδιαφέρει. Σήμερα έχουν καλυφθεί τα κρατικά βασικά ιδρύματα της Κύπρου, και ήταν σκόπιμο, εφόσον καλύπτονται του εξωτερικού, νομίζω ότι σε κάποια στιγμή θα πρέπει να καλυφθούν και άλλοι σπουδαστές του εσωτερικού, που δε φοιτούν σε κρατικά ιδρύματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Φιλίππου παρακαλώ.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Βεβαίως μετ' επαίνων θα ψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο. Είναι ένα πολύ καλό νομοσχέδιο που συμπληρώνει μια ανάγκη υπαρκτή για την κυπριακή κοινωνία, ιδιαίτερα

για τα άτομα τα οποία σπουδάζουν στην Κύπρο και που δεν καλύπτονταν μέχρι σήμερα, αλλά ζήτησα το λόγο για να τονίσω ότι, κατά την προσωπική μου άποψη, δεν είναι αυτός ο καλύτερος τρόπος, για να γίνεται κοινωνική πολιτική. Αντίθετα, θα πρέπει το φορολογικό νομοσχέδιο να αλλάξει, πρέπει με το φορολογικό νομοσχέδιο να ασκείται κοινωνική πολιτική, δεν είναι δυνατόν να δίνονται συλλήβδην χορηγίες σε όλους. Δικαιούται να πάρει ο φτωχός, αλλά δε δικαιούται να πάρει ο πλούσιος. Με το νομοθέτημα αυτό και γενικά με την πολιτική της κυβέρνησης, να χορηγούνται όλοι συλλήβδην, διαφωνώ πλήρως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα προσθέσω και την επιφύλαξη και την έγνοια της δικής μας της πλευράς, για το γεγονός ότι με τις χορηγίες αυτές δεν ασκείται πραγματικά κοινωνική πολιτική. Αλλά, αν πρόκειται να εντοπίσουμε το θέμα στη ρίζα του, η ρίζα του θέματος, όπως είπε και ο κ. Φιλίππου, είναι στους φορολογικούς νόμους. Αν αυτή τη στιγμή γίνει απόπειρα με τους υφιστάμενους νόμους και το υφιστάμενο φορολογικό σύστημα να ασκηθεί κάποιου είδους κοινωνική πολιτική, το αποτέλεσμα θα είναι όλοι οι αυτοεργοδοτούμενοι να δικαιούνται να στέλλουν τα παιδιά τους, να παίρνουν χορηγήματα, υποτροφίες, και μπορεί να είναι και εκατομμυριούχοι, ενώ οι μισοί υπάλληλοι, είτε είναι του δημοσίου είτε του ιδιωτικού τομέα, δε θα δικαιούνται, διότι τα εισοδήματά τους είναι δηλωμένα, είναι γνωστά και θα θεωρούνται με βάση τα κριτήρια που θα εισαχθούν ότι είναι υψηλόμισθοι. Η ρίζα του προβλήματος είναι το φορολογικό σύστημα. Εκεί πρέπει να εγκύψουμε, εκεί πρέπει να αφιερώσουμε χρόνο, αν θέλουμε να επιφέρουμε κοινωνική δικαιοσύνη σ' αυτό τον τόπο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου με μεταβατική διάταξη. Άρθρο 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Παροχής Ειδικών Χορηγιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση το νομοσχέδιο να ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 11 που είναι "Ο περί Αγωγής Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Αγωγής Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1998"

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Γιώργος Λιλλήκας

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Στάθης Κιπτής

Πρόδρομος Προδρόμου

Μάριος Ματσάκης

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Θάσος Μιχαηλίδης

Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε αριθμό συνεδριών της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από τις 9 Ιουνίου 1998 μέχρι τις 25 Μαΐου 1999. Στα πλαίσια της εξέτασης του νομοσχεδίου αυτού κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους στην επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και των εμπλεκόμενων φορέων.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου που αφορά την ειδική αγωγή των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές και άλλες ανάγκες, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η έγκαιρη επισήμανση, η επιστημονική αξιολόγηση και η εκπαίδευσή τους στο λιγότερο κατά το δυνατόν περιοριστικό περιβάλλον, χωρίς καμία διάκριση ή κατηγοριοποίησή τους.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει το υπό αναφορά νομοσχέδιο, η προτεινόμενη ρύθμιση βασίζεται:

- γ) οποίοι συντονίζουν και παρακολουθούν την παροχή της ειδικής αγωγής που προσδιορίζεται για κάθε παιδί με ειδικές ανάγκες,
- το δικαίωμα των γονέων για υποβολή ενστάσεων κατά των αποφάσεων των επιτροπών ειδικής αγωγής,
- τη φοίτηση παιδιών για τα οποία έχει προσδιοριστεί ειδική αγωγή σε συνηθισμένο σχολείο, σε ειδική μονάδα συνηθισμένου σχολείου ή για δημόσιο σχολείο ειδικής αγωγής,
- τη λειτουργία ιδιωτικών σχολείων ειδικής αγωγής,
- την ίδρυση συντονιστικής υπηρεσιακής επιτροπής ειδικής αγωγής και

- την κατάργηση της υφιστάμενης νομοθεσίας για την ειδική εκπαίδευση και τη συμπερίληψη μεταβατικών διατάξεων, μέχρι να καταστεί δυνατή η πλήρης εφαρμογή των διατάξεων του προτεινόμενου νόμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, κατανοώντας τη σοβαρότητα του νομοσχεδίου και την αναγκαιότητα της κατάθεσής του, την οποία είχε και η ίδια κατά καιρούς επισημάνει, αφιέρωσε πολλές συνεδρίες της στη διεξοδική εξέταση των προνοιών του. Η επιτροπή, αφού άκουσε και μελέτησε σε πρώτο στάδιο τις απόψεις που κατατέθηκαν ενώπιόν της, προχώρησε σε δεύτερο στάδιο στην κατά άρθρο συζήτηση, κατά την οποία επέφερε ορισμένες τροποποιήσεις, οι σημαντικότερες των οποίων στοχεύουν στην παροχή μεγαλύτερης προστασίας στα παιδιά με ειδικές ανάγκες και στη δημιουργία σχέσης εποικοδομητικής συνεργασίας ανάμεσα στα ίδια τα παιδιά, τους γονείς τους και τα αρμόδια σώματα ή φορείς.

Στο στάδιο της διαμόρφωσης του κειμένου η επιτροπή έλαβε ιδιαίτερα υπόψη της την ανάγκη να συνταιριάσει την επιχειρούμενη ρύθμιση με τις πραγματικές συνθήκες και ανάγκες της κυπριακής κοινωνίας και ταυτόχρονα με τις σύγχρονες επιστημονικές αντιλήψεις για το θέμα της παροχής ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Παράλληλα, η επιτροπή προσπάθησε, επιφέροντας τις αναγκαίες κατά την άποψή της τροποποιήσεις, να διασφαλίσει ότι η προτεινόμενη ρύθμιση είναι πρακτικά εφαρμόσιμη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, υπό το φως των πιο πάνω και επισημαίνοντας την άποψη αφενός ότι η πολιτεία έχει ευθύνη για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες από τη γέννησή τους μέχρι την αποκατάστασή τους και την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στον ανώτατο δυνατό βαθμό και, αφετέρου, ότι τα παιδιά με ειδικές ανάγκες έχουν το δικαίωμα εκπαίδευσης που έχει κάθε παιδί και ότι η διασφάλιση αυτού του δικαιώματός τους ανυψώνει ολόκληρη την εκπαίδευση, υιοθετεί ως θέμα αρχής τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη

Βουλή την ψήφισή του, όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Αγωγής Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1999”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος παρακαλώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Λυτούμαι που πάλι θα ζητήσω, αν είναι δυνατόν, να αναβληθεί. Θέλω να εξηγήσω ότι κατά τη σημερινή πρωινή συνάντηση των εκπροσώπων των κομμάτων με τον Πρόεδρο της Βουλής ελέχθη ότι, λόγω των διαμαρτυριών που υπήρξαν στην προηγούμενη συνεδρία, ότι αυτή η επιτροπή αποφάσιζε για κυρώσεις και αναβολές νομοσχεδίων, δε θα ακολουθείτο αυτή η διαδικασία αλλά όποιος από τους βουλευτές ήθελε να προτείνει αναβολή να την προτείνει, για να αποφασίσει το σώμα. Επομένως, δεν εισάγω καινά δαιμόνια, δεν είναι για να προκαλώ κωλυσιεργία στις εργασίες της Βουλής.

Θέλω να πω ότι βρίσκω πολύ σημαντικό και πολύ χρήσιμο αυτό το νομοσχέδιο και η επιτροπή που το έχει επεξεργαστεί για πολύ χρόνο είναι άξια συγχαρητηρίων. Αν ζητώ την αναβολή, δεν είναι γιατί διαφωνώ με κάτι που λέει η έκθεση. Βρίσκω όμως ότι δεν έχει διατυπωθεί με όση επιμέλεια θα έπρεπε να είχε διατυπωθεί, ίσως λόγω της πίεσης του χρόνου, όσον αφορά το νόμο. Έχει παραπάνω τη μορφή διακήρυξης και δεν είμαι σίγουρος αν θα έχουν νομική αποτελεσματικότητα αυτές οι πρόνοιες όπως έχουν. Άλλος λόγος που με κάνει να ενοχλούμαι είναι ότι στα ιδιωτικά σχολεία ειδικής αγωγής δεν καθορίζονται ακριβώς αν περιλαμβάνονται και τα ιδρύματα. Και να υποδείξω ότι υπάρχουν τέσσερα ιδρύματα που ήδη λειτουργούν. Δε γίνεται πρόνοια. Δε λέω ότι εμπίπτουν ή όχι, όμως δεν υπάρχει πρόνοια. Εφόσον η άδεια για λειτουργία τους παρέχεται μετά που θα ικανοποιούν τους κανονισμούς που θα εγκρίνει το

Υπουργικό Συμβούλιο, φοβούμαι μήπως δημιουργηθεί κάποιο πρόβλημα. Άρα, εάν ο πρόεδρος της αρμόδιας επιτροπής ή οι συνάδελφοι μέλη της επιτροπής δεν κρίνουν ότι είναι επείγον και μπορεί να αναμένει μέχρι τον Οκτώβρη, παράκλησή μου είναι να αναβληθεί, όχι για να επαναθεωρηθεί το νομοσχέδιο ή να συζητηθεί εκ νέου, απλώς να γίνει επιμελέστερη επεξεργασία του κειμένου. Αν επιμένουν να συζητηθεί, δε θα εγείρω ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ερωτοκρίτου.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω ακούσει με προσοχή το λόγο της αναβολής και θα πρέπει να ομολογήσω ότι, παρά το ότι μπορεί να είναι βάσιμος, ως μέλος της επιτροπής Παιδείας της Βουλής δεν έχω αντιληφθεί το λόγο της αναβολής. Αν ένα νομοσχέδιο είναι διακηρυκτικό, με την έννοια ότι διακηρύσσει δικαιώματα, αυτό είναι ένα και αν είναι νομικά εφαρμόσιμο, είναι άλλο. Έχω την εντύπωση ότι η επιτροπή, αφού δέχτηκε τα συγχαρητήρια του προηγούμενου ομιλητή, έκανε ότι μπορούσε, όχι μόνο να μην είναι διακηρυκτικά τα δικαιώματα, αλλά να είναι και εφαρμόσιμα. Αν τώρα θα έπρεπε να αναβληθεί για οποιοδήποτε άλλο λόγο, αυτό θα ήταν συζητήσιμο. Εγώ εισηγούμαι να μην αναβληθεί για συγκεκριμένο λόγο. Επιστημονικές μελέτες, οι οποίες έχουν δει το φως της δημοσιότητας, τελευταία μάλιστα, λένε ότι το 10% των παιδιών μας που φοιτούν στα σχολεία είναι δυσλεκτικά, είναι απ' αυτά τα παιδιά που εμπίπτουν στην κατηγορία που σκοπεί το υπό συζήτηση νομοσχέδιο να ρυθμίσει. Ακόμη, είναι πρόθεση του Υπουργείου Παιδείας, εξ όσων γνωρίζω, στο πλαίσιο της βοήθειας που θέλει να δώσει στα παιδιά αυτά, να μετακαλέσει, αρχίζοντας την εφαρμογή του νόμου, ειδικούς από το εξωτερικό, συγκεκριμένα κάποιο καθηγητή ο οποίος θεωρείται αυθεντία στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, ο οποίος αναμένεται, επαναλαμβάνω στα πλαίσια

εφαρμογής του νόμου, να είναι στην Κύπρο περί τον Οκτώβριο, για να δώσει κάποιες διαλέξεις τόσο στους γονείς αλλά και στους εκπαιδευτικούς. Κατά συνέπεια, η φύση του νομοσχεδίου είναι επείγουσα και οι διατάξεις οι οποίες διαλαμβάνονται είναι από αυτές που μπορούν να εφαρμοστούν. Είχαμε την ευκαιρία να μιλήσουμε για το θέμα αυτό μαζί με εκπρόσωπο της Γενικής Εισαγγελίας.

Επιπλέον, η τελευταία παρατήρηση που ακούστηκε για τα τέσσερα ειδικά σχολεία. Υπάρχει ειδική πρόνοια για τις σχολές Τυφλών, Άγιος Βαρνάβας κ.λπ., όπου γίνεται ειδική μνεία και ρύθμιση για το ζήτημα αυτό και κατά συνέπεια, έχοντας όλα αυτά υπόψη, θεωρώ ότι επείγει με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς αυτή η πολιτεία, εφαρμόζοντας στοιχειώδη κοινωνική πολιτική γι' αυτά τα παιδιά τα οποία έχουν αυτά τα προβλήματα, να αρχίσει την εφαρμογή του νόμου που σημειωτέον ότι, αν δεν αρχίσει, δε θα μπορέσει και να υλοποιηθεί, γιατί δεν είναι κάτι που θα γίνει μέσα σε ένα μήνα ή δύο μήνες η πλήρης υλοποίηση, γιατί προϋποθέτει μια μακρά προσπάθεια προς το σκοπό της δημιουργίας της υποδομής. Γι' αυτό, αναβολή, έστω και για κάποιους μήνες, θα συνεπάγεται αρνητικό κόστος για την παιδεία και την εφαρμογή του νομοσχεδίου και γι' αυτό θα πρέπει να ψηφιστεί σήμερα, σ' αυτή τη συνεδρίαση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος παρακαλώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

Απλώς θέλω να πω, όπως δήλωσα και στην αρχική μου ομιλία, αν η επιτροπή επιμένει να ψηφιστεί, αποσύρω την αίτησή μου για αναβολή. Τα σχολεία που λέω εγώ δεν είναι αυτά που αναφέρονται μέσα. Είναι τα άλλα σχολεία με ειδικές ανάγκες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως, η πρόταση για αναβολή απεσύρθη και δεν υπάρχει μπροστά στο σώμα.

Ο κ. Λιλλήκας ζήτησε το λόγο.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει δίκαιο ο κ. Παπαδόπουλος ότι σε κάποια άρθρα χρήζει καλύτερης διαμόρφωσης ο νόμος, όμως είναι και σωστή η τελική του άποψη, να ψηφιστεί. Έχουμε το χρόνο να δούμε διαφοροποιήσεις πάνω στο νόμο, για να εκφράζει καλύτερα αυτό που θέλουμε να εκφράσει. Όμως, επειδή πρόκειται για ένα νόμο που έρχεται να καλύψει ένα σημαντικό κενό και που θα συμβάλει καθοριστικά στην αναβάθμιση της παροχής εκπαίδευσης σε όλα τα παιδιά, χωρίς εξαίρεση και διακρίσεις για τα παιδιά αυτά που έχουν ειδικές ανάγκες, νομίζω ότι δε θα πρέπει απλά να ψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο, αλλά από το βήμα της ολομέλειας να κάνουμε μια έκκληση προς την κυβέρνηση να επανέλθει το ταχύτερον δυνατόν με τους απαραίτητους συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς.

Είναι ένα νομοσχέδιο το οποίο σίγουρα δίνει ίσες ευκαιρίες, επιτέλους, και σ' αυτά τα παιδιά για μόρφωση, όμως δεν είναι εύκολο να εφαρμοστεί απλά με την πάροδο ενός ή δύο χρόνων. Θα χρειαστεί μεγάλος σχεδιασμός από πλευράς της κρατικής μηχανής και του Υπουργείου Παιδείας, θα χρειαστούν επιπρόσθετα κονδύλια, για να εξοπλιστούν τα σχολεία μας με σύγχρονα τεχνολογικά μέσα, για να μπορεί να παρασχεθεί η μόρφωση σε ορισμένες κατηγορίες απ' αυτά τα παιδιά, να διαμορφωθούν κατάλληλα οι χώροι, να προσληφθούν ειδικοί δάσκαλοι και εκπαιδευτικοί που θα τύχουν επιπλέον επιμόρφωσης για αυτά τα παιδιά, και συνεπώς πρόκειται και χρόνο να πάρει, αλλά και απαιτούνται σημαντικά κονδύλια, τα οποία αν δεν έρθουν σύντομα, με συμπληρωματικό προϋπολογισμό, φοβούμαι ότι ούτε στα επόμενα δύο χρόνια θα είναι έτοιμο το Υπουργείο Παιδείας να εφαρμόσει αυτό το νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Επειδή είναι θεσμικό νομοσχέδιο, θέλω να χαιρετίσω την ομόφωνη ψήφιση από το βήμα. Η επιτροπή εργάστηκε για ένα ολόκληρο χρόνο, οι ενδιαφερόμενοι αναμένουν με αγωνία την ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου, αλλά παίρνω ειδικότερα το λόγο για να ευχαριστήσω το συνάδελφο βουλευτή Θάσο Μιχαηλίδη, ο οποίος στα πλαίσια υπεπιτροπής εργάστηκε για τη δημιουργία αυτού του νομοθετήματος και επιπρόσθετα να ευχαριστήσω και τη Βαλεντίνη Γεωργιάδου, τη γραμματέα της επιτροπής, η οποία πραγματικά αφιέρωσε πολύ από τον ελεύθερο χρόνο της, έτσι ώστε να είναι σήμερα έτοιμο αυτό το νομοσχέδιο και να το δώσουμε στην κοινωνία. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεύτερη ανάγνωση παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Η ειδική αγωγή και εκπαίδευση παρέχεται σε συνηθισμένο σχολείο. Άρθρο 3.

Φοίτηση σε ειδική μονάδα ή σε σχολείο ειδικής αγωγής. Άρθρο 4.

Καθίδρυση επιτροπών ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Άρθρο 5.

Μηχανισμός εντόπισης. Άρθρο 6.

Καθήκον γνωστοποίησης. Άρθρο 7.

Καθήκον αξιολόγησης. Άρθρο 8.

Διενέργεια της αξιολόγησης. Άρθρο 9.

Διαδικασία αξιολόγησης. Άρθρο 10.

Εξέταση του παιδιού. Άρθρο 11.

Απόφαση της Επαρχιακής Επιτροπής. Άρθρο 12.

Συνδεδειγμένοι λειτουργοί. Άρθρο 13.

Επίδοση της έκθεσης της Επαρχιακής Επιτροπής, δικαιώματα και καθήκοντα του γονέα. Άρθρο 14.

Επαναξιολόγηση. Άρθρο 15.

Δικαίωμα ένστασης. Άρθρο 16.

Δωρεάν παροχή ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης σε δημόσιο σχολείο. Άρθρο 17.

Φοίτηση σε συνηθισμένο σχολείο. Άρθρο 18.

Δημόσια σχολεία ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Άρθρο 19.

Ιδιωτικά σχολεία ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Άρθρο 20.

Φοίτηση σε σχολεία ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Άρθρο 21.

Ιδιωτικές σχολές. Άρθρο 22.

Ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Άρθρο 23.

Καθίδρυση Συμβουλίου Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Άρθρο 24.

Υπηρεσιακή Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Άρθρο 25.

Αδικήματα. Άρθρο 26.

Κανονισμοί. Άρθρο 27.

Μεταβατικές διατάξεις. Άρθρο 28.

Καταργήσεις. Άρθρο 29.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι πως δεν υπάρχει ένσταση.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 12 θέμα "Ο περί Σχολικών Εφοριών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Πρόταση νόμου. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται "Ο περί Σχολικών Εφοριών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, πρόεδρος	Γιώργος Λιλλήκας
Ρίκκος Ερωτοκρίτου	Μάριος Ματσάκης
Πρόδρομος Προδρόμου	Στάθης Κιττής
Ανδρέας Φιλίππου	Τάκης Χατζηδημητρίου
Θάσος Μιχαηλίδης	Ανδρούλα Βασιλείου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, την οποία κατέθεσε η ίδια, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 6 Ιουλίου 1999, στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Με το σχέδιο νόμου που προτείνεται σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τις σχολικές εφορίες, ώστε να ρυθμιστεί νομοθετικά η σύσταση και η λειτουργία των σχολικών εφοριών των θρησκευτικών ομάδων.

Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι με την υπό συζήτηση πρόταση νόμου επιδιώκεται η πλήρωση του κενού που παρατηρείται στην υφιστάμενη νομοθεσία, η οποία θεσπίστηκε το 1997, αφού σε αυτή δε γίνεται καμία πρόνοια για τις σχολικές εφορίες των θρησκευτικών ομάδων.

Με το σκοπό και τις επιμέρους πρόνοιες της προτεινόμενης ρύθμισης συμφώνησαν και οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Υπό το φως των πιο πάνω η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της υπό συζήτησης πρότασης νόμου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αντικατάσταση του άρθρου 20 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Σχολικών Εφοριών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 13 θέμα είναι "Ο περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, πρόεδρος	Θάσος Μιχαηλίδης
Πρόδρομος Προδρόμου	Μάριος Ματσάκης
Ανδρέας Φιλίππου	Αντώνης Χατζηρούσος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του βασικού νόμου για την υποχρεωτική τοποθέτηση σε δημόσια κτίρια έργων τέχνης Κυπρίων δημιουργών, ώστε να καταστεί σαφές ότι τα δημόσια κτίρια που ανεγείρονται με προορισμό τη στέγαση των υπηρεσιών νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου εμπίπτουν στα πλαίσια της εφαρμογής του νόμου αυτού.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατέθεσε στην επιτροπή ο εκπρόσωπος των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, η τροποποίηση αυτή κρίθηκε αναγκαία, ώστε να μην υπάρχει οποιαδήποτε ασάφεια για το κατά πόσο τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία ορίζονται στον προτεινόμενο νόμο, υποχρεούνται να ενημερώνουν την ειδική επιτροπή που έχει εγκαθιδρυθεί για το σκοπό αυτό αναφορικά με την ανέγερση κτιρίων στα οποία πρόκειται να στεγαστούν δικές τους υπηρεσίες.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα τρία άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τρία άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 14 θέμα είναι "Ο περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμος του 1997". Η έκθεση δεν είναι ομόφωνη και παρακαλώ να διαβαστεί.

Γ. ΘΩΜΑ:

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών
Ασφαλίσεων που τιτλοφορείται “Ο περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου
Κύπρου Νόμος του 1997”**

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, πρόεδρος

Μάριος Ματσάκης

Αριστοφάνης Γεωργίου

Ηλίας Μυριάνθους

Γιαννάκης Θωμά

Μη μέλη της επιτροπής:

Ανδρέας Παρισινός

Θάσος Μιχαηλίδης

Στέλιος Γερασίμου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Νίκος Πιπτοκοπίτης

Το πιο πάνω νομοσχέδιο εξετάστηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε δεκαοκτώ συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 4 Δεκεμβρίου 1997 και 1ης Ιουλίου 1999. Στα πλαίσια της εξέτασης του νομοσχεδίου αυτού, κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο γενικός διευθυντής και ανώτεροι λειτουργοί του ίδιου υπουργείου, εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, ο διευθυντής του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου, εκπρόσωποι του Κλάδου Προσωπικού του ΑΤΙ, του Συνδέσμου Αποφοίτων του ΑΤΙ, της Φοιτητικής Ένωσης ΑΤΙ, του ΕΤΕΚ, του Συνδέσμου Επιστημόνων Μηχανικών και της ΠΑΣΥΔΥ.

Με το προτεινόμενο νομοσχέδιο σκοπείται η θεσμοθέτηση της οργάνωσης και λειτουργίας του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου (ΑΤΙ), το οποίο ιδρύθηκε το 1968 σύμφωνα με κοινό Σχέδιο του Προγράμματος Αναπτύξεως των Ηνωμένων Εθνών, της ΟΥΝΕΣΚΟ και της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ειδικότερα, με το προτεινόμενο νομοσχέδιο διατηρείται ο δικοινοτικός χαρακτήρας του ΑΤΙ, θεσμοθετείται το καθεστώς της οργάνωσης και της λειτουργίας του και ρυθμίζονται τα θέματα του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού του και τα της οικονομικής διαχείρισης και εποπτείας του, χωρίς να διαφοροποιείται ο αρχικός στόχος του ιδρύματος, που εξακολουθεί να είναι η παροχή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε συγκεκριμένες ειδικότητες σε επίπεδο ενδιάμεσο εκείνου της μέσης εκπαίδευσης και του πανεπιστημίου για την ικανοποίηση των αναγκών της οικονομίας.

Στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος, η επιτροπή είχε την ευκαιρία να ακούσει απόψεις από όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς και να μελετήσει μεγάλο αριθμό υπομνημάτων που κατατέθηκαν ενώπιόν της σε σχέση με τις πρόνοιες του υπό αναφορά νομοσχεδίου.

Λόγω της φύσης του όλου θέματος και για σκοπούς αποτελεσματικότερης μελέτης του νομοσχεδίου, η επιτροπή έκρινε σκόπιμη τη σύσταση από τα μέλη της υπεπιτροπής, με όρους εντολής να ερευνήσει σε πρώτο στάδιο ορισμένα ζητήματα αρχής και φιλοσοφίας που πρέπει να διέπουν τον τρόπο λειτουργίας του ΑΤΙ, τα οποία να αποτελέσουν τη βάση για την περαιτέρω εξέταση του νομοσχεδίου. Τα θέματα που μελετήθηκαν από την υπεπιτροπή τέθηκαν στη συνέχεια στην ολομέλεια της επιτροπής για λήψη τελικής απόφασης.

Κατά τη μελέτη του νομοσχεδίου, την επιτροπή απασχόλησαν ιδιαίτερα οι ακόλουθες βασικές θέσεις αρχής ή ζητήματα νομικής φύσης, για τα οποία έκρινε σκόπιμο, προτού προχωρήσει στη λήψη τελικών αποφάσεων, να ακούσει τις απόψεις-εισηγήσεις τόσο του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας όσο και των άμεσα επηρεαζομένων:

- Κατοχύρωση της ακαδημαϊκής ελευθερίας του ΑΤΙ.
- Νομικό καθεστώς του ΑΤΙ.

- Διαχωρισμός του ακαδημαϊκού από το διοικητικό προσωπικό του ΑΤΙ.
- Σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου του ΑΤΙ.

Στη βάση των απόψεων που στάλθηκαν στην επιτροπή από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας και τους άμεσα ενδιαφερόμενους φορείς, καθώς και των απόψεων που τέθηκαν προφορικά στην επιτροπή από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τα πιο πάνω θέματα, καθώς και για αριθμό άλλων επιμέρους τροπολογιών της επιτροπής στο κείμενο του νομοσχεδίου, η επιτροπή προχώρησε στην κατ' άρθρο μελέτη του νομοσχεδίου, ως αποτέλεσμα της οποίας επέφερε σε αυτό ορισμένες τροπολογίες, οι κυριότερες από τις οποίες συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- 1) Στις διατάξεις του νομοσχεδίου όπου καθορίζονται οι σκοποί του ΑΤΙ προτίθενται νέες πρόνοιες, ώστε ανάμεσα στους σκοπούς του να συμπεριληφθούν η διασφάλιση της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της ελεύθερης επιστημονικής αναζήτησης και διακίνησης ιδεών.
- 2) Διαφοροποιείται η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου του ΑΤΙ, έτσι ώστε:
  - α) να συμπεριληφθούν σε αυτό τρία μέλη του μόνιμου ακαδημαϊκού προσωπικού του ΑΤΙ, καθώς και ένας εκπρόσωπος της φοιτητικής ένωσης του ΑΤΙ, που θα εκλέγονται από το σύνολο του ακαδημαϊκού προσωπικού και από τη συνέλευση των φοιτητών του ΑΤΙ, αντίστοιχα·
  - β) να μη συμμετέχουν σε αυτό εκπρόσωποι των προτεινόμενων φορέων που δεν προέρχονται από κυβερνητικές υπηρεσίες, οι οποίοι θα συμμετέχουν σε συμβουλευτική επιτροπή που εγκαθιδρύεται με σκοπό να παρέχει στο διοικητικό συμβούλιο συμβουλές σε σχέση με τα προγράμματα που καταρτίζονται στο ΑΤΙ.
- 3) Στις αρμοδιότητες του Κεντρικού Ακαδημαϊκού Συμβουλίου να συμπεριληφθεί σχετική διάταξη, ώστε αυτό να έχει και την αρμοδιότητα να

συστήνει συμβουλευτική επιτροπή η οποία θα είναι αρμόδια να υποβάλλει στην Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας συστάσεις για διορισμό και/ή προαγωγές των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού.

- 4) Προστίθεται στο νομοσχέδιο νέο άρθρο για ενίσχυση της ακαδημαϊκής ελευθερίας των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, κανένα μέλος του ακαδημαϊκού προσωπικού ή άλλος αξιωματούχος του ΑΤΙ δεν επιτρέπεται να θεωρηθεί ακατάλληλος ή ότι βρίσκεται σε μειονεκτική θέση εξαιτίας των απόψεων που μπορεί να έχει ή να προάγει σχετικά με οποιοδήποτε θέμα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού ενσωμάτωσε όλες τις πιο πάνω, καθώς και άλλες επιμέρους συνεπακόλουθες τροπολογίες στο κείμενο του νομοσχεδίου, εισηγείται στη Βουλή, με τη διαφωνία του μέλους της κ. Ηλία Μυριάνθους, την ψήφισή του σε νόμο, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως “Ο περί Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμος του 1999”.

Η επιτροπή με την ευκαιρία αυτή επιθυμεί να υπογραμμίσει την ανάγκη αναβάθμισης του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου, κατά τρόπο που να συγκρίνεται ευνοϊκά με άλλες παρόμοιες σχολές που λειτουργούν στις πλείστες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου η διάρκεια των σπουδών είναι κατά κανόνα τετραετής. Πρόσθετα, η επιτροπή θεωρεί αναγκαίο να εισηγηθεί στην κυβέρνηση τη δημιουργία ειδικής βαθμίδας στον ευρύτερο δημόσιο τομέα για όλες τις ειδικότητες των αποφοίτων του ΑΤΙ, ανάλογα με τα διπλώματα/πιστοποιητικά που τους παρέχονται, έτσι ώστε να καταστεί εφικτή η εργοδότησή τους.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Ηλίας Μυριάνθους δήλωσε ότι η κοινοβουλευτική του

ομάδα αποφάσισε να ταχθεί ενάντια στην ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, μια και με τις πρόνοιές του δεν πληρούνται, κατά την άποψή της, η ακαδημαϊκή ελευθερία, η αυτονομία και η οικονομική αυτοτέλεια του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου, παράμετροι που θεωρούνται αναγκαίες για την αναβάθμιση του ιδρύματος. Ο ίδιος βουλευτής δήλωσε ότι οι βουλευτές της κοινοβουλευτικής του ομάδας θα ήταν διατεθειμένοι να ψηφίσουν το εν λόγω νομοσχέδιο, σε περίπτωση που θα υιοθετούνταν από το Σώμα οι τροπολογίες που θα καταθέσουν, με τις οποίες, όπως πιστεύουν, εξασφαλίζονται οι πιο πάνω παράμετροι για την αναβάθμιση του ΑΤΙ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως αναφέρεται και στην έκθεση της επιτροπής ήταν ομόφωνη, εκτός από τις διαφορετικές τοποθετήσεις του συνάδελφου, του κ. Μυριάνθους, που είχε δηλώσει και τότε στην επιτροπή ότι δεν τον έβρισκαν σύμφωνο αυτόν ή και τα μέλη της κοινοβουλευτικής του ομάδας αυτές οι πρόνοιες, εκτός εάν γίνοντο κάποιες τροποποιήσεις. Το ΑΚΕΛ, ο Δημοκρατικός Συναγερμός και το ΔΗΚΟ -όπως αναφέρεται και στην έκθεση, μάς είχε απασχολήσει σε δεκαοκτώ συνεδρίες και έχουν ακουστεί όλες γενικά οι απόψεις- και εφόσον είχαμε λάβει υπόψη όλα τα δεδομένα, συναινέσαμε και είχε συνομολογηθεί, τροποποιηθεί εκείνο το νομοσχέδιο το οποίο υπάρχει ενώπιον της ολομέλειας σήμερα.

Εμείς δηλώνουμε ότι το ΑΤΙ το θέλουμε, γιατί το ΑΤΙ έχει ιδρυθεί για συγκεκριμένους σκοπούς και στόχους. Και αυτονομία με αυτό το νομοσχέδιο αποκτά και ακαδημαϊκή ελευθερία αποκτά και λόγο οι φοιτητές θα έχουν και οι ακαδημαϊκοί θα έχουν, θα υπάρχει και η συμβουλευτική επιτροπή και ούτω καθεξής. Εμείς θα

καταψηφίσουμε όλες τις τροπολογίες. Και αυτές που κατατίθενται εκ μέρους του ΑΚΕΛ τώρα, πρόσφατα, όχι στην επιτροπή, όπως και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ. Αν όμως, που είναι δικαίωμα της ολομέλειας, αν ψηφίσει αυτές τις τροπολογίες, εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα δηλώνουμε εξ αρχής ότι θα καταψηφίσουμε ολόκληρο το νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός ότι η συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου διήρκεσε πολύ χρόνο και η επιτροπή ασχολήθηκε σε έκταση με αυτό το θέμα. Και είναι γεγονός ότι και μετά την ψήφισή του θα υφίσταται την κριτική αυτών που θα διαφωνούν και δε θα είναι λίγοι ή θα πάρει τον έπαινο αυτών που θα συμφωνούν με τις πρόνοιές του. Κατά συνέπεια, δεν είναι καθόλου παράδοξο ότι και μετά τη συζήτηση που έγινε στην επιτροπή υπήρχαν απόψεις στις κοινοβουλευτικές ομάδες, οι οποίες τελικά εκφράστηκαν με την παρουσίαση τροπολογιών. Νομίζουμε ότι σε τέτοια σοβαρά νομοσχέδια αυτό το πράγμα είναι αναπόφευκτο στο τέλος της ημέρας.

Εμείς, κύριε Πρόεδρε, θεωρούμε τη συμβολή του ΑΤΙ ως πάρα πολύ σημαντική σε όλη την ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας, της βιομηχανικής ανάπτυξης, της οικονομικής ανάπτυξης. Όσοι μάλιστα προερχόμαστε από τεχνολογικά επαγγέλματα ξέρουμε πως ήταν καύχημά μας κάποτε να έχουμε στην υπηρεσία μας ως συνάδελφους, ως συνεργάτες απόφοιτους του ΑΤΙ. Αυτό το λέω για να υποδηλώσω το ψηλό επίπεδο και ακαδημαϊκής και πρακτικής εξάσκησης και εξειδίκευσης. Αν εξαρτάτο από εμάς, εμείς θα βλέπαμε σ' αυτή τη φάση μια τοποθέτηση του ΑΤΙ σε άλλο επίπεδο. Εμείς αντιλαμβανόμαστε ότι αυτός ο κύκλος προσφοράς και λειτουργίας του ΑΤΙ με το

γνωστό πλαίσιο το οποίο ουδόλως διαφέρει από το προτεινόμενο έχει ολοκληρωθεί και θα πρέπει, όπως γίνεται στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, να αναβαθμιστεί σε ένα ίδρυμα το οποίο ουσιαστικά να προσεγγίζει το επίπεδο μεταξύ πανεπιστημίου και γνωστών τεχνικών κολεγίων, όπως ήταν μέχρι πρόσφατα και το ΑΤΙ. Αυτή η αναβάθμιση έγινε σ' όλο τον ευρωπαϊκό χώρο. Ακόμα εμείς θα βλέπαμε ότι η πρόταση που από καιρό ακούεται, και την οποία εμείς ήδη πέντε χρόνια στηρίζουμε, για τη δημιουργία ενός πολυτεχνικού σχολείου που θα περιλάβει πέρα από το ΑΤΙ και το Δασικό Κολέγιο και άλλες τριτοβάθμιες σχολές δημόσιες ίσως θα ήταν ένας δρόμος μετεξέλιξης αυτών των ιδρυμάτων σε ένα τεχνικό πολυτεχνείο.

Αυτά τα πράγματα βέβαια είναι εκτός συζήτησης, δεν είναι σήμερα μπροστά μας, πιστεύουμε ότι γίνεται ένα μεγάλο βήμα προς τη βελτίωση των όσων σχετίζονται με το ΑΤΙ. Υπάρχουν και άλλα που θα μπορούσαν να γίνουν. Μερικά εκφράζονται μέσα από τις τροπολογίες τις οποίες προτείνουμε. Νομίζουμε όμως ότι και μετά απ' αυτή την ψήφιση θα πρέπει να ασχοληθούμε σε επίπεδο πολιτείας με τη συγκέντρωση αυτών των σχολών κάτω από μία ενιαία διοίκηση και την αναβάθμιση περαιτέρω του επιπέδου τους με σοβαρές επενδύσεις, γιατί έχουμε σ' αυτό το επίπεδο, κατά την άποψή μας, μείνει πίσω από τα δρώμενα στην Ευρώπη και όχι μόνο στην Ευρώπη, αλλά ίσως και σε άλλες χώρες που απέδειξαν ότι η τεχνολογική ανάπτυξη μπορεί να συνάδει και με την ανάπτυξη στην παιδεία, μάλλον αντίστροφα, η ανάπτυξη στην παιδεία μπορεί να συνάδει με την τεχνολογική ανάπτυξη.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θέλω να θεωρηθεί με κανένα τρόπο ότι η κοινοβουλευτική ομάδα του ΔΗΚΟ υστερεί οποιασδήποτε άλλης στην αγάπη της και την αφοσίωσή της προς την ομαλή λειτουργία του ΑΤΙ στο επίπεδο και για τους σκοπούς για τους οποίους ιδρύθηκε. Δε δυσκολεύομαι να πω ότι είμαι ένας απ' αυτούς που δικαιούται να διεκδικήσει ότι δεν αγαπά λιγότερο το ΑΤΙ από τους άλλους, αφού ιδρύθηκε αυτό το ίδρυμα επί της εποχής που ήμουν Υπουργός Εργασίας με αγώνα εναντίον όλων και ειδικότερα του Υπουργείου Παιδείας, που ήθελε να το μετατρέψει σε σχολή ανθρωπιστικού προσανατολισμού και με λίγες τέχνες εμβολιασμένες μέσα στο πρόγραμμά τους. Ούτε εμείς διαφωνούμε για την ανάγκη να ιδρυθεί μία πολυτεχνική σχολή επιπέδου κολεγίου, ανώτερου επιπέδου, πολύ ανώτερου από το ΑΤΙ. Τότε όμως ταυτόχρονα πρέπει να ιδρυθεί νέο ΑΤΙ. Ξανά στο Υπουργείο Εργασίας, ξανά για το βαθμό και τα επίπεδα που εξυπηρετεί και τάχθηκε να εξυπηρετεί αυτή η σχολή. Επί του παρόντος εμείς θέλουμε να εγκριθεί το νομοσχέδιο που σε μεγάλο βαθμό πέτυχε τη συναίνεση στην κοινοβουλευτική επιτροπή και όλα τα άλλα που έχει αναφέρει ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ, ο κ. Χρίστου, πιστεύω είναι θέμα μεταγενέστερης μελέτης, σωστά είπε, πάνω σε επίπεδο πολιτειακό και όχι πάνω σε επίπεδο μιας επιτροπής. Γι' αυτό εμείς θα απορρίψουμε όλες τις τροποποιητικές εισηγήσεις, όχι αναγκαστικά γιατί διαφωνούμε, αλλά γιατί πιστεύουμε αλλάσσουν ριζικά και τον προσανατολισμό και τους σκοπούς και τις επιδιώξεις που είχε το ΑΤΙ, όταν ιδρύθηκε, που παραμένουν οι ίδιοι. Και αυτό θέλω να το τονίσω, παραμένει η ίδια ανάγκη για την κυπριακή βιομηχανία για εκείνο το επίπεδο ούτε διευθυντές ούτε επιστήμονες ούτε ανειδίκευτους εργάτες. Οι ίδιες ανάγκες. Έτσι λεν οι στατιστικές. Έτσι αποδεικνύεται από τη λειτουργία του μέχρι σήμερα. Όχι να λειτουργεί σαν προκαταρκτικό στάδιο για σπουδές, εφόσον το 70% των αποφοίτων του παρακολουθούν αργότερα σπουδές αλλού. Τότε δεν εξυπηρετεί το σκοπό του.

Επομένως, δε θα εγκρίνουμε καμιά από τις τροποποιήσεις, όχι γιατί θεωρούμε ότι δεν είναι καλές, αλλά γιατί αποβλέπουν σε αλλαγή της ίδιας της φύσης αυτού του ιδρύματος. Και πιστεύω μέσα στον ενθουσιασμό τού να τα λύσουμε όλα τα προβλήματα με αυτό το νομοσχέδιο έχουμε και εισηγήσεις οι οποίες σίγουρα είναι εκτός και της πρακτικής και της λογικής. Δεν μπορεί για παράδειγμα με ευκαιρία αυτό το νόμο να αλλάξουμε σχέδια υπηρεσίας και μισθολογική κλίμακα των προσληφθησομένων στη δημόσια υπηρεσία. Και να το κάνουμε, το μόνο που θα προκαλέσουμε είναι αναπομπή και αυτού του νομοσχεδίου από την κυβέρνηση και θα έχει και δίκαιο, όταν κάνει η κυβέρνηση αναπομπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μυριάνθους.

Η. ΜΥΡΙΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ειλικρινά δεν μπορώ να αντιληφθώ από τα όσα έχει πει ο συνάδελφος, ο κ. Παπαδόπουλος, τι τελικά από τις τροπολογίες τις οποίες εισηγείται τόσο το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ όσο και το ΑΚΕΛ θα διαμορφώσει και θα θέσει το ΑΤΙ σε ένα διαφορετικό επίπεδο λειτουργίας από το υφιστάμενο. Μπορώ να πω ότι οι τροπολογίες οι οποίες γίνονται είναι ουσιαστικά για μια πιο εύρυθμη λειτουργία του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου. Και πρώτα απ' όλα η τροπολογία στην οποία αναφερόμαστε σε ό,τι αφορά ειδικό ταμείο το οποίο να μπορεί να χειρίζεται το διοικητικό συμβούλιο του ΑΤΙ και σ' αυτό να κατατίθενται τα διάφορα ποσά τα οποία δεν αφορούν κονδύλια μέσα από τους προϋπολογισμούς και ουσιαστικά αναφερόμαστε σε δωρεές και κληροδοτήματα και άλλες χορηγίες, καθώς και άλλα χρηματικά ποσά τα οποία είναι πληρωτέα στο ΑΤΙ, δεν μπορώ να αντιληφθώ με ποιο τρόπο αυτή η τροπολογία διαμορφώνει ένα διαφορετικό τρόπο λειτουργίας σε ό,τι αφορά αυτά που έχει αναφέρει ο κ. Παπαδόπουλος.

Πέραν αυτού να πω ότι προσωπικά μετά από πράγματι δεκαοκτώ συνεδριάσεις της επιτροπής Εργασίας πιστεύω ότι έχουμε σήμερα μία αντιγραφή του υφιστάμενου καθεστώτος του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου με κάποιες ελαφρές διαφοροποιήσεις. Όταν ζητήθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μετά από πολλές πιέσεις από τους καθηγητές και τους φοιτητές, να καταθέσει νομοσχέδιο για το ΑΤΙ, αυτό που έκανε το Υπουργείο Εργασίας ήταν να αντιγράψει ακριβώς το υφιστάμενο καθεστώς λειτουργίας του ΑΤΙ και να το φέρει ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας για ψήφιση και συζήτηση. Και προσωπικά να πω ότι οι τρεις παράμετροι οι οποίες χαρακτηρίζουν ένα σωστό σε λειτουργία τριτοβάθμιο ακαδημαϊκό ίδρυμα δεν ικανοποιούνται. Οι παράμετροι αυτές ουσιαστικά είναι η ακαδημαϊκή ελευθερία, η αυτονομία και η οικονομική αυτοτέλεια.

Η ακαδημαϊκή ελευθερία. Με τον τρόπο τον οποίο διορίζεται το διοικητικό συμβούλιο του ΑΤΙ δίνει την ευκαιρία στο Υπουργείο Εργασίας, αλλά παράλληλα και οι διατάξεις μέσα από το νομοσχέδιο, για να περνούν οι οποιεσδήποτε αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου κατόπιν έγκρισης του υπουργού, σίγουρα αυτό πιστεύω αντιτίθεται στην παράγραφο αυτή της ακαδημαϊκής ελευθερίας. Με βάση λοιπόν αυτές τις παραμέτρους γίνονται και οι τροπολογίες οι οποίες είχαμε καταθέσει.

Πιστεύουμε ότι το ΑΤΙ είναι παγιδευμένο μέσα σε ένα σχέδιο λειτουργίας που είχε γίνει πριν τριάντα χρόνια κατόπιν ειδικών συμφωνιών. Μετά από τριάντα χρόνια οι συνθήκες τόσο στην οικονομία όσο και στη βιομηχανία έχουν εντελώς αλλάξει. Παράλληλα να πω ότι το μειωμένο ενδιαφέρον που παρουσιάζεται αυτά τα τελευταία χρόνια από τους υποψήφιους φοιτητές του ΑΤΙ φανερώνει ακριβώς την πορεία που έχει πάρει ήδη το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο. Συγκεκριμένα το 1997 είχαν γίνει αιτήσεις, για να δώσουν εξετάσεις εισδοχής στο Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο οκτακόσιοι ενενήντα δύο. Το 1998 πεντακόσιοι ογδόντα ένας και για φέτος μόνο

τριακόσιοι ογδόντα έξι. Αντιλαμβάνεστε δηλαδή που θα οδηγηθούν τα πράγματα με την ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου, που έχω πει ότι δεν είναι τίποτε άλλο από μία απλή αντιγραφή του υφιστάμενου καθεστώτος λειτουργίας. Οι στόχοι οι οποίοι είχαν τεθεί το 1968 περίπου, όταν είχε γίνει αυτό το σχέδιο λειτουργίας, με τα σημερινά δεδομένα είναι εντελώς διαφορετικοί. Παράλληλα να πω ότι φαίνεται ότι μεταξύ του Υπουργείου Εργασίας και του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας υπάρχει μια ασυνεννοησία. Προχθές, την περασμένη βδομάδα μάλλον, στη γενική συνέλευση του ΕΒΕ Πάφου ο Υπουργός Εμπορίου ανέφερε ότι το 1980 το ποσοστό στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν της βιομηχανίας ήταν 20% και σήμερα 10%. Παράλληλα η φθίνουσα παραγωγή στα παραδοσιακά προϊόντα είναι κάτι που φαίνεται πολύ καθαρά και παράλληλα είχε τονίσει ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας την ανάγκη για υψηλή και εξειδικευμένη τεχνολογία και παραγωγή αυτών των προϊόντων. Με ποιο τρόπο θα μπορέσει το ΑΤΙ με τους υφιστάμενους τρόπους λειτουργίας, αλλά παράλληλα και με τα υφιστάμενα τμήματα τα οποία έχει, να αντεπεξέλθει σ' αυτά τα δεδομένα και σ' αυτές τις προκλήσεις των καιρών μπορώ να πω ότι είναι πολύ αμφίβολο.

Οι απόφοιτοι του ΑΤΙ μέσα από μία έρευνα η οποία είχε γίνει από φοιτητές και έπαιρνε μία περίοδο γύρω στα δεκαπέντε χρόνια, η έρευνα αυτή λοιπόν είχε δείξει ότι μόνο το 14% των αποφοίτων του ΑΤΙ απασχολούνταν καθαρά με το δίπλωμα αυτό που είχαν αποκτήσει. Το υπόλοιπο 25% συνέχιζε στο να πάρει ένα επιπρόσθετο δίπλωμα, ένα επιπρόσθετο πτυχίο, για να ενισχύσει ακριβώς το δίπλωμα αυτό που είχε. Οι υπόλοιποι ασχολούντο με κάτι άλλο. Δηλαδή, αν λάβουμε υπόψη τον ετήσιο προϋπολογισμό του ΑΤΙ και λαμβανομένου υπόψη τού τι τελικά απασχολείται στην οικονομία, θα αντιληφθούμε ακριβώς πόσο οικονομικά ασύμφορο είναι για το κράτος αυτή τη στιγμή να λειτουργεί υπό το υφιστάμενο καθεστώς το ίδρυμα. Στα ΤΕΙ της Ελλάδος τα οποία βρίσκονται περίπου στο ίδιο μήκος κύματος λειτουργίας με το

Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο αναφέρεται ότι οι σπουδές σε κάθε τμήμα καταλήγουν στην απόκτηση πτυχίου και δίδει επίσης τη δυνατότητα επαγγέλματος, κάτι το οποίο είναι δύσκολο για τα κυπριακά δεδομένα. Παράλληλα η δομή λειτουργίας του ΑΤΙ, η δημοκρατική δομή λειτουργίας των ΤΕΙ παρέχουν το ακαδημαϊκό άσυλο, τις ακαδημαϊκές ελευθερίες, την ελεύθερη επιστημονική αναζήτηση και διακίνηση ιδεών, τα οποία είναι ουσιαστικά κύρια οργανωτικά χαρακτηριστικά των ιδρυμάτων αυτών.

Εμείς, όπως έχω πει, έχουμε καταθέσει αυτές τις τροπολογίες οι οποίες δεν είναι άλλες από το να μεταφερθεί το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο κάτω από την ομπρέλα του Υπουργείου Παιδείας. Αυτό ουσιαστικά είναι θέμα αρχής και πιστεύουμε όλα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα δεν μπορούν να βρίσκονται σε οποιοδήποτε άλλο υπουργείο. Αν μπορούσε να ήταν το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο κάτω από την ομπρέλα άλλου υπουργείου εκτός από το Υπουργείο Παιδείας, πιθανόν να ήταν το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας, όχι όμως το Υπουργείο Εργασίας.

Σε ό,τι αφορά τις υπόλοιπες τροποποιήσεις τις οποίες κάνουμε, οι οποίες ουσιαστικά αυξάνουν τα εκλεγμένα άτομα τόσο στο διοικητικό συμβούλιο όσο και στο κεντρικό ακαδημαϊκό συμβούλιο, δίνουν ακριβώς αυτή την ακαδημαϊκή ελευθερία στην οποία αναφερόμαστε. Παράλληλα μέσα από τις τροπολογίες μας διαγράφουμε όποιες αναφορές γίνονται σχετικά με τη γενική εποπτεία του υπουργού, του οποιουδήποτε υπουργού. Και παράλληλα ζητούμε όπως δημιουργηθεί ένα ξεχωριστό ταμείο για το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο, στο οποίο θα κατατίθενται ακριβώς οποιεσδήποτε δωρεές ή κληροδοτήματα. Να πω εδώ ότι η προσπάθεια μέχρι σήμερα να λειτουργήσει κάτω από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ο προϋπολογισμός του ΑΤΙ είχε δημιουργήσει πάρα πολλά προβλήματα σε ό,τι αφορά το ίδρυμα. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν ότι, όταν το Τμήμα Πληροφορικής είχε ζητήσει να προμηθευτεί με ηλεκτρονικούς υπολογιστές, μέχρι να περάσουν από τις διαδικασίες προσφορών, είχε

περάσει ένας χρόνος και ήδη τα κομπιούτερ τα οποία είχαν εγκριθεί από το Τμήμα Πληροφορικής ήταν ήδη αρκετά ξεπερασμένα. Αντιλαμβάνεστε λοιπόν πόσο αναγκαίο είναι να μπορεί το διοικητικό συμβούλιο του ΑΤΙ να έχει ένα ταμείο το οποίο να μπορεί να το χειρίζεται για πιο μεγάλη ευελιξία.

Εμείς, όπως έχω πει, είμαστε ενάντια στην ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου. Παράλληλα θα ψηφίσουμε τις τροπολογίες οι οποίες έχουν κατατεθεί από το ΑΚΕΛ και, σε περίπτωση που και οι δικές μας τροπολογίες εγκριθούν, θα ψηφίσουμε υπέρ του νομοσχεδίου. Σε άλλη περίπτωση θα ταχθούμε εναντίον.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αβραάμ Αντωνίου.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Παρισινέ, σε πρόλαβα, αλλά θα έχεις την ευκαιρία να απαντήσεις ίσως και σε μερικά σημεία τα οποία θα...

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πιστεύω ότι έχουμε μπροστά μας ένα πολύ σημαντικό νομοθέτημα το οποίο κατά τη δική μου εκτίμηση, αλλά αν θέλετε και κατά την εκτίμηση όλων σχεδόν των μελών της επιτροπής, επιφέρει σημαντικές και ουσιαστικές αλλαγές στην όλη λειτουργία του Ανώτερου Τεχνολογικού Ιδρύματος.

Σίγουρα αυτό το νομοθέτημα δεν είναι το τέλειο, γιατί πρέπει από την αρχή να διευκρινίσουμε πως η επιτροπή είχε να αντιμετωπίσει αλληλοσυγκρουόμενες θέσεις και απόψεις από όλους τους ενδιαφερομένους. Είχαμε από τη μια πλευρά τις θέσεις της κυβέρνησης οι οποίες εξετέθησαν στην επιτροπή από τον αρμόδιο υπουργό και άλλους υπηρεσιακούς, είχαμε την ίδια στιγμή να λάβουμε υπόψη τι ακριβώς επιδίωκαν το ακαδημαϊκό και διδακτικό προσωπικό του ιδρύματος και την ίδια στιγμή είχαμε να

λάβουμε υπόψη το θέμα όπως ετίθετο από τους φοιτητές αλλά και τους αποφοίτους αυτού του ιδρύματος. Την ίδια στιγμή υπήρχαν και εμπλοκές θα έλεγα ορισμένων άλλων οργανισμών, όπως είναι το ΕΤΕΚ, όπως είναι οι συνδικαλιστικές και εργοδοτικές οργανώσεις οι οποίες μέχρι τώρα ήσαν μέλη του διοικητικού συμβουλίου αυτού του ιδρύματος. Γι' αυτό η επιτροπή κατανάλωσε πάρα πολύ χρόνο και θέλω να πω στο σώμα ότι ο χρόνος που καταναλώθηκε από την επιτροπή δεν είναι απλώς οι δεκαοκτώ συνεδρίες που έγιναν, για να εξετάσει αυτό το νομοθέτημα, αλλά η επιτροπή Εργασίας ασχολήθηκε με το θέμα τα τελευταία έξι χρόνια, για να μην πω ίσως επτά. Μπροστά στην επιτροπή είχε τεθεί το θέμα του ΑΤΙ και είχαν διαπιστωθεί, ομόφωνα θα έλεγα, από μέρους της επιτροπής σοβαρές ελλείψεις και δυσλειτουργίες του ιδρύματος και ακόμα η επιτροπή ασχολήθηκε με πρόταση νόμου η οποία ήρθε κοντά της προ τριών περίπου ετών και ανέμενε στο τέλος της ημέρας να έχει από την εκτελεστική εξουσία ένα νομοσχέδιο το οποίο τελικά ήρθε πριν ενάμιση ή και περισσότερο χρόνο. Συνεπώς, δεν ήταν εύκολη δουλειά για την επιτροπή να μπορέσει να αντιμετωπίσει και να υιοθετήσει όλες τις προτάσεις που είχε μπροστά της. Είναι γι' αυτό που έχει δίκαιο η άποψη ότι η επιτροπή στο τέλος είχε καταλήξει στο χειρισμό μιας συναινετικής προσέγγισης, όσο ήταν δυνατό.

Αλλά να μου επιτραπεί να πω ότι το γεγονός ότι μια ή δύο κοινοβουλευτικές ομάδες συνεχίζουν να έχουν μερικές απόψεις ή μερικές τροποποιήσεις δε νομίζω ότι αυτό πρέπει να μας οδηγήσει στη θέση ότι, εφόσον αυτό θα γίνει, θα εναντιωθούμε στην ψήφιση του νομοσχεδίου. Πιστεύω, με υπομονή, με κατανόηση, θα ακούσουμε και θα συζητήσουμε τις υποβληθείσες τροποποιήσεις και στο τέλος της μέρας το σώμα να τοποθετηθεί, αλλά η έκκλησή μου και η παράκλησή μου είναι να τοποθετηθεί το σώμα θετικά υπέρ του νομοσχεδίου. Θέλω να προειδοποιήσω ότι, αν αυτό το νομοσχέδιο δεν υιοθετηθεί και παραπεμφθεί ξανά προς εξέταση, φοβάμαι ότι ο χρόνος που θα

χρειαστεί, για να επανέλθουμε με συμφωνία στο όλο θέμα, ίσως δε θα είναι ένας, δε θα είναι δύο, δε θα είναι έξι μήνες αλλά ίσως χρόνια. Και θέλω εδώ να υπενθυμίσω την πείρα που έχει αυτό το σώμα σε ό,τι αφορά τη συζήτηση που είχαμε γύρω από την ίδρυση πανεπιστημίου και ελπίζω να μην έχει την τύχη και το χρόνο που χρειάστηκε να υπάρξει κατάληξη για το θέμα του πανεπιστημίου και το θέμα του ιδρύματος αυτού. Θέλω επίσης να προειδοποιήσω ότι, όπως είναι σήμερα τα πράγματα, το γεγονός ότι υπάρχει μειωμένη ανταπόκριση για εισδοχή στο ΑΤΙ, και περίπου φέτος οι υποψήφιοι ήταν οι μισοί από ό,τι ήταν συνήθως, αν δεν υπάρξουν βελτιώσεις, που πιστεύω ότι με το νομοσχέδιο αυτό γίνονται, τότε νομίζω ότι θα οδηγήσουμε εμείς οι ίδιοι σε περαιτέρω επιδείνωση της κατάστασης και σε περαιτέρω μείωση του αριθμού των ενδιαφερομένων να εισέλθουν στο ΑΤΙ.

Θέλω από την αρχή να υπογραμμίσω δύο-τρία βασικά σημεία αυτού του νομοθετήματος. Το πρώτο είναι η απόφαση της επιτροπής ότι το ίδρυμα αυτό παραμένει δημόσια σχολή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και η επιτροπή κατανάλωσε πάρα πολύ χρόνο κατά πόσο έπρεπε να παραμείνει αυτό το ίδρυμα δημόσια σχολή ή όχι ή κατά πόσο έπρεπε να γίνει ανεξάρτητος οργανισμός. Η επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη τις γνωματεύσεις της Γενικής Εισαγγελίας και όλες τις θέσεις των ενδιαφερομένων και ιδιαίτερα του ακαδημαϊκού προσωπικού, κατέληξε ότι η ορθότερη λύση ήταν να παραμείνει το ίδρυμα ως δημόσια σχολή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Από τη στιγμή που καταλήγεις ότι αυτό το ίδρυμα μένει δημόσια σχολή είσαι υπόχρεος παρακάτω να υιοθετήσεις ορισμένες πρόνοιες στο νόμο που δεν μπορούν να συγκρούονται με άλλες νομοθεσίες και άλλες συνταγματικές διατάξεις. Για παράδειγμα, δεν μπορείς να υιοθετήσεις, έτσι ελέχθη από τη νομική υπηρεσία, θέσεις, έξω από το γεγονός ότι καθετί που θα ξοδεύεται στο ίδρυμα αυτό πρέπει να περιλαμβάνεται στον προϋπολογισμό. Δεν μπορεί να γίνει διαφορετικά. Δηλαδή δεν είναι δυνατό ένα δημόσιο, ένα ίδρυμα

δημόσιο ή ένα τμήμα κυβερνητικό να ξοδεύει χρήματα τα οποία δεν περιλαμβάνονται στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό ο οποίος εγκρίνεται από το διοικητικό συμβούλιο, από το Υπουργικό Συμβούλιο και τελικά από τη Βουλή.

Πέραν αυτού πρέπει να πω ότι στο νομοσχέδιο υπάρχει μια σημαντική πρόνοια, η εξής: Η πρόνοια αυτή λέει ότι το διοικητικό συμβούλιο έχει δικαίωμα ή έχει υποχρέωση να θεσπίσει κανονισμούς, οι οποίοι κανονισμοί θα πρέπει να ρυθμίζουν μια σειρά πραγμάτων τα οποία ο νόμος προσδιορίζει, χωρίς να περιορίζει το δικαίωμα του διοικητικού συμβουλίου ως προς το τι κανονισμούς και τι ρυθμίσεις θα επιφέρει. Και μια από τις πρόνοιες που πρέπει να περιλάβουν οι κανονισμοί είναι η διάρκεια και το επίπεδο των σπουδών. Και είναι εδώ ακριβώς που η Βουλή και η επιτροπή Εργασίας υπογραμμίζει μέσα στη έκθεσή της την αναγκαιότητα όπως το ίδρυμα αυτό αναβαθμιστεί, κατά τρόπο που να συγκρίνεται ευνοϊκά με παρόμοιες σχολές στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συνεπώς, αυτό το θέμα είναι δικαίωμα του διοικητικού συμβουλίου το οποίο με κανονισμούς θα ρυθμίσει και οι οποίοι θα έρθουν ενώπιον αυτού του σώματος, όπως και μια σειρά άλλων θεμάτων που αφορούν οικονομική διαχείριση ή διοικητική διαχείριση του όλου ιδρύματος.

Γι' αυτό οι προτάσεις οι οποίες τοποθετούνται εδώ από την κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, όπως και οι προτάσεις που γίνονται από το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ, σε κάποιες περιπτώσεις είναι όχι δραστικές αλλαγές που δε νομίζω να αλλάζουν ουσιαδώς την κατάσταση. Για παράδειγμα μια πρόνοια λέει να αυξηθεί η συμμετοχή των φοιτητών από δύο σε τρεις στο ακαδημαϊκό συμβούλιο. Δε νομίζω ότι αυτή η αλλαγή είναι τόσο σημαντική που μεταβάλλει την όλη κατάσταση και δε βλέπω πώς μπορεί κανείς να επιχειρηματολογεί εναντίον αυτής της πρότασης. Είναι μια άποψη, είναι μια θέση που τέθηκε από το φοιτητικό κίνημα το οποίο στηρίχθηκε στα δεδομένα που υπάρχουν, ίσως στην καλύτερη εκπροσώπηση όλων των τάσεων που

υπάρχουν εκεί στο ΑΤΙ και σίγουρα σε όλα τα άλλα ιδρύματα θεωρείται ότι αυτός ο αριθμός λύει καλύτερα το θέμα της ισορροπημένης εκπροσώπησης. Υπάρχουν βεβαίως άλλες προτάσεις, όπως είναι η πρόταση για τη συμμετοχή του προέδρου του ακαδημαϊκού συμβουλίου στο διοικητικό συμβούλιο που επίσης έχει μια λογική, βεβαίως σκοντάφτει πάνω σε μια σαφή πρόνοια του νόμου, του νομοσχεδίου αυτού, με βάση τη γνωμάτευση που μας έχει δοθεί, ότι τα ίδια άτομα δεν μπορούν να είναι και στα δύο σώματα. Αυτή είναι μια άποψη. Η Βουλή βεβαίως αν θέλει τη δέχεται, αν θέλει την υιοθετεί, αν θέλει τη μεταβάλλει. Όμως υπάρχει πράγματι ουσιαστικό επιχείρημα ότι η συμμετοχή του προέδρου του ακαδημαϊκού συμβουλίου στο διοικητικό συμβούλιο είναι τέλος πάντων πολύ σημαντική και πολύ ουσιαστική θα έλεγα. Υπάρχουν βεβαίως μερικές άλλες τροποποιήσεις, όπως είναι η σύνθεση των κλαδικών ακαδημαϊκών συμβουλίων, που και πάλι νομίζω ότι δεν αλλάζουν ουσιαστικά το θέμα και με όλη την προσοχή και την κατανόηση πρέπει να συζητηθούν και πρέπει να αποφασιστούν.

Θα τελειώσω, κύριε Πρόεδρε, την παρέμβασή μου εδώ, επαναλαμβάνοντας την έκκληση η οποία υποβάλλεται προς το σώμα ότι δεν μπορεί αυτή η Βουλή με τον έναν ή τον άλλο τρόπο να μην υιοθετήσει αυτό το νομοθέτημα σήμερα, γιατί, αν δεν υιοθετηθεί σήμερα -που σημαίνει πρέπει να αρχίσει να λειτουργεί ο νόμος για να μπορέσει το διοικητικό συμβούλιο που θα συσταθεί και το ακαδημαϊκό συμβούλιο να ασχοληθούν με την επεξεργασία κανονισμών, που δε βλέπω να χρειαστούν λιγότερο από έξι μήνες για να ετοιμάσουν κανονισμούς- καταλαβαίνετε ότι, αν δε γίνει αυτό, και αυτή η χρονιά που αρχίζει θα βρει το ΑΤΙ χωρίς την αναγκαία νομοθετική ρύθμιση, πράγμα που επαναλαμβάνω θα αποβεί εις βάρος αυτού του ιδρύματος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Όταν το 1968 με πρωτοβουλία του τότε Υπουργού Εργασίας, του κ. Τάσσου Παπαδόπουλου, με τη βοήθεια του σχεδίου ανάπτυξης Ηνωμένων Εθνών και ΟΥΝΕΣΚΟ είχε επιτευχθεί η ίδρυση του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου, πρέπει να παραδεχθούμε ότι στο διάστημα τούτο προσέφερε ανεκτίμητες υπηρεσίες στην κυπριακή πολιτεία και βοήθησε τότε τη νεαρή δημοκρατία να πετύχει το οικονομικό θαύμα. Στη παροχή αυτής της βοήθειας η συμβολή των αποφοίτων του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου υπήρξε σημαντικότερη, έχει πετύχει διεθνή αναγνώριση, ώστε οι απόφοιτοί του να γίνονται αποδεκτοί σχεδόν σ' όλα τα ξένα πανεπιστήμια, άρα θα πρέπει και εμείς σήμερα να προσπαθήσουμε να του δώσουμε την αρμόζουσα θέση μέσα στην κυπριακή πολιτεία, μέσα στην κυπριακή κοινωνία.

Συμφωνώ με τον κ. Χρίστου, ναι, μπορεί να χρειάζεται μετά από τριάντα χρόνια λειτουργίας μια εκ βάθρων νέα προσέγγιση του θέματος και σίγουρα αυτό είναι καθήκον κάποιων άλλων υπηρεσιών και όχι βέβαια της Βουλής, γιατί η Βουλή, πραγματικά η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας δοκίμασε και κάτι πρωτοφανές, δοκίμασε να μελετήσει και να εισηγηθεί πλαίσιο λειτουργίας ανωτάτου ιδρύματος, όπως είναι το ΑΤΙ, στην προσπάθειά της να δείξει και το ενδιαφέρον της και την αγάπη για το ινστιτούτο του οποίου αναγνωρίζουμε τις υπηρεσίες. Ναι, σήμερα χρειάζεται αναμόρφωση, χρειάζεται εκσυγχρονισμό, χρειάζεται καλύτερη λειτουργικότητα, αυτά όλα χρειάζονται σοβαρή μελέτη και διαφορετική προσέγγιση.

Εμείς τι είχαμε μπροστά μας; Είχαμε μια εισήγηση, ένα νομοσχέδιο το οποίο προσπαθούσε να φέρει σημαντικές πραγματικά αλλαγές και διαφωνώ με συνάδελφο που μίλησε προηγουμένως ότι δεν προσφέρει τίποτε το νέο νομοσχέδιο αυτό, γιατί αυτό επέβαλλε η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη. Εμείς ενδιαφερόμαστε σίγουρα το Ανώτερο

Τεχνολογικό Ινστιτούτο να έχει έναν εμπλουτισμό των εργαστηρίων του με υπερσύγχρονα εποπτικά όργανα και μέσα μάθησης, να εξασφαλίσει την ακαδημαϊκή ελευθερία και των φοιτητών και του προσωπικού του, κάτι που πετύχαμε μέσα από το νέο νομοσχέδιο, χωρίς να ενοχλήσουμε το στόχο που παραμένει ο ίδιος, να προσφέρει δηλαδή τριτοβάθμια εκπαίδευση σε συγκεκριμένες ειδικότητες για τις ανάγκες της κυπριακής οικονομίας. Ρυθμίζει το νομοσχέδιο αυτό τα θέματα διδακτικού και διοικητικού προσωπικού, την οικονομική διαχείριση, έδωσε νέα σύνθεση στο διοικητικό συμβούλιο και πάνω απ' όλα θεσμοθέτησε την έρευνα, την ελευθερία επιστημονικής αναζήτησης και έδωσε μεγάλες, τρομακτικά μεγάλες, δυνατότητες στο κεντρικό ακαδημαϊκό συμβούλιο, το οποίο πολλά μπορεί πραγματικά να προσφέρει στην πορεία.

Αυτά ήθελα μόνο σε γενικές γραμμές να αναφέρω, κύριε Πρόεδρε, και θέλω να σταθώ ως εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Συναγερμού και μέλος της επιτροπής Εργασίας σε ένα συγκεκριμένο μόνο θέμα. Θέλω να δηλώσω δημόσια ότι η προσωπική μου εκτίμηση και σεβασμός προς τον πρόεδρο της επιτροπής Εργασίας είναι μεγάλη και απεδείχθη με την αγαστή συνεργασία που είχαμε και έχουμε όλα αυτά τα χρόνια που υπηρετούμε στην επιτροπή Εργασίας. Θέλω να ομολογήσω ότι ο πρόεδρος της επιτροπής για είκοσι ολόκληρους μήνες συνειδητά, με υπομονή αλλά και πολλή επιμονή επιδίωκε να ολοκληρώσουμε τη μελέτη και τον βοηθήσαμε όλοι στο να επιτευχθεί αυτός ο στόχος και ο σκοπός. Με όλη αυτή την υπομονή οι εκπρόσωποι και του ΔΗΚΟ και του ΔΗΣΥ και του ΑΚΕΛ καταβάλαμε κάθε προσπάθεια και κάναμε πολλές υποχωρήσεις και παραχωρήσεις, για να πετύχουμε μια συναινετική κατάληξη, ώστε να βοηθήσουμε όλοι στο να υπερψηφιστεί το νέο νομοσχέδιο τώρα, πριν κλείσει η Βουλή, για να μπορεί το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο να λειτουργήσει τον Οκτώβριο υπό το νέο καθεστώς το οποίο θα προσφέρει το νομοσχέδιο αυτό. Θέλω να πω ότι στις τελευταίες συνεδριάσεις, οι οποίες ήταν πολύωρες και μελετούσαμε ένα προς ένα τα

άρθρα του συζητούμενου νομοσχεδίου και προσπαθούσαμε να καταλήξουμε, επαναλαμβάνω, με πολύ καλή διάθεση και συναίνεση, είχαμε την απόλυτη συμφωνία και των τριών κομμάτων, του ΑΚΕΛ, του ΔΗΚΟ και του Δημοκρατικού Συναγερμού, ζητούσαμε χρόνο, μεταφέραμε με τον κ. Γερασίμου τα συζητούμενα στην κοινοβουλευτική μας ομάδα και μετά από συζητήσεις, αναλύσεις παίρναμε οδηγίες, παίρναμε συγκατάθεση και επανερχόμεθα, επαναλαμβάνω, με απεριόριστη καλή διάθεση να συνεργαστούμε όλοι μαζί, για να επιτύχουμε αυτή την επιδιωκόμενη συναίνεση. Ο κ. Μυριάνθους του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ πολύ σωστά ο συνάδελφος στην επιτροπή είπε: “εμείς έχουμε κάποιες διαφορετικές προσεγγίσεις” του ζητήσαμε οι εκπρόσωποι και των τριών κομμάτων, μετά τη δική μας σύμπτωση θέσεων, να επανέλθει στην κοινοβουλευτική του ομάδα, να διαπιστώσει αν ήταν δυνατό να συμφωνήσει και η δική του κοινοβουλευτική ομάδα, επανήλθε ο συνάδελφος και μας είπε: “λυπούμαι, αλλά η κοινοβουλευτική μου ομάδα επιμένει, παραμένει”, δεχτό, παραδεχτό. Όμως θέλω δημόσια να εκφράσω την έκπληξή μας, όταν είχαμε συμφωνήσει όλοι οι εκπρόσωποι είπαμε των τριών κομμάτων στην τελευταία συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας της Βουλής και μάλιστα εν λευκώ αναθέσαμε στον πρόεδρο, τον κ. Αβραάμ Αντωνίου, σε συνεργασία με την αρμόδια γραμματέα και το προσωπικό της Βουλής να δώσει την τελική διαμόρφωση της έκθεσης, εν λευκώ, φύγαμε βέβαιοι ότι υπήρχε συμφωνία κατανόησης και συναντίληψης. Επαναλαμβάνω, με έκπληξη πραγματική βρήκαμε στα έδρανά μας μια σειρά τροπολογιών από την κοινοβουλευτική ομάδα του ΑΚΕΛ, οι οποίες τροπολογίες ανατρέπουν όλη την προσέγγιση την ομόφωνη που είχαμε κάνει τα τρία κόμματα. Θέλω να τονίσω ότι αυτή η υποβολή των τροπολογιών μάς άφησε συναδελφικά εκτεθειμένους. Δεν έγιναν οι τροπολογίες έγκαιρα, για να δοθεί ο χρόνος και να τις

συζητήσουμε στην κοινοβουλευτική επιτροπή και να τις συζητήσουμε με τις κοινοβουλευτικές ομάδες, αλλά ήρθαν την τελευταία στιγμή στα έδρανα.

Γι' αυτό, συμφωνώντας με τη δήλωση του εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος απόλυτα, θέλω να κάμω έκκληση προς τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ, συναδελφική πρόσκληση και πρόκληση, να αποσυρθούν οι τροπολογίες, ώστε να μπορέσουμε ομόφωνα να ψηφίσουμε το νομοσχέδιο, όπως είχε συμφωνηθεί από τους εκπροσώπους των τριών κοινοβουλευτικών κομμάτων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πρώτα επί της ουσίας του θέματος. Οι απόψεις αυτές οι οποίες βρίσκονται αποτυπωμένες στην πρόταση τροπολογιών μας είχαν κατατεθεί στην επιτροπή από τον κ. Θάσο Μιχαηλίδη. Δεν είναι καινούριες. Είχαν κατατεθεί και είχαν απορριφθεί και δικαίως, ορθά, έγινε ένας κορμός κοινός του νομοσχεδίου ο οποίος για μας είναι το ελάχιστο κοινό μίνιμουμ στο οποίο θα μπορούσαμε να καταλήξουμε. Όμως, όχι, έχουμε δικαίωμα, έχουμε υποχρέωση να παρουσιάσουμε τις απόψεις μας ενώπιον της ολομέλειας πλέον, όχι της επιτροπής, η οποία θα κριθεί να αποφασίσει. Δε θα αναφερθώ, διότι είναι με πολλή ευγένεια που μίλησε ο κ. Παρισινός, δε θα αναφερθώ σε περιστατικά άλλα όπου όχι απλά συμφωνήθηκε στην επιτροπή, στην ολομέλεια συμφωνήθηκαν και καταλήξαμε και τελικά σε μια εβδομάδα μετά από το αίτημα αναβολής είχαν ανατραπεί όλα όσα είχαν συμφωνηθεί στην ολομέλεια. Δεν είναι για μας αυτό η ουσία, για μας η ουσία είναι να προσεγγίσουμε το θέμα με τον ορθότερο κατά τη γνώμη μας τρόπο, ανεξάρτητα από την κατάληξη που υπήρχε σε επίπεδο

επιτροπής η οποία πάντοτε υπόκειται μέχρι την τελευταία στιγμή στην έγκριση της κάθε κοινοβουλευτικής ομάδας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Είμαι υποχρεωμένος να επανέλθω για δεύτερη φορά επί του ίδιου θέματος και ειλικρινά με όλο το σεβασμό και ούτε θέλω να αντιδικήσω με κανέναν. Όλοι είχαμε διαφορετικές απόψεις και όλοι είχαμε και πολλές άλλες τροποποιήσεις, αλλά είμαι υποχρεωμένος να πω και να υπερασπιστώ αυτό το οποίο είπε ο κ. Παρισινός. Μέσα από αυτές τις δεκαοκτώ συνεδριάσεις εμείς, πηγαίνοντας προς τις κοινοβουλευτικές μας ομάδες, ενημερώναμε κάθε φορά για την κάθε πτυχή και για σκοπούς συναίνεσης αποσύραμε αυτές τις τροποποιήσεις ή και άλλως πως. Και θέλω επίσης να θυμίσω ότι, όταν ο πρόεδρος της επιτροπής για τελευταία φορά είχε πει “παρακαλώ να έχουμε την τοποθέτηση την τελεσίδικη εντός δεκαπέντε ημερών από σήμερα με αυτά τα οποία είχαν συμφωνηθεί”, πήγαμε πάλι στις κοινοβουλευτικές μας ομάδες, πήραμε τη γραμμή και επανήλθαμε και μάλιστα, όπως πολύ ορθά ελέχθη, εξουσιοδοτήσαμε τον πρόεδρο εν λευκώ να κάνει και την έκθεση. Και μείναμε εμείς όλοι με την εντύπωση ότι γι’ αυτά τα οποία συνομιλούσαμε και συναινούσαμε, για να βγει αυτό το νομοσχέδιο, ήταν έτσι. Και πράγματι οι τροποποιήσεις είχαν έρθει μετά, αν θέλετε, που είχε κυκλοφορήσει η έκθεση της κοινοβουλευτικής επιτροπής. Χωρίς με αυτό, κύριε Χρίστου, με όλο ειλικρινά το σεβασμό, να λέει κανένας ότι απαγορεύει στην ολομέλεια του σώματος, άσχετα με το τι ακόμα έχει αποφασίσει μια επιτροπή και ακόμα ομόφωνα, να διαφοροποιήσει τη θέση της και η κοινοβουλευτική ομάδα αλλά και το σύνολο των μελών της Βουλής, γιατί εκείνο που μετρά είναι το αποτέλεσμα και η ψήφιση ή μη από την ολομέλεια.

Εμείς εξακολουθούμε και λέμε ότι για όσα είχαμε δηλώσει τότε σε όλες αυτές τις συνεδρίες στεκόμαστε με συναίνεση, παρακαλούμε θερμά ειλικρινά όλες τις πλευρές της Βουλής να υπερψηφιστεί αυτό το νομοσχέδιο, που ήταν μια κοινή προσπάθεια δεκαοκτώ συνεδριάσεων των τριών κομμάτων, με επιφυλάξεις μόνο εκ μέρους της ΕΔΕΚ, και μελλοντικά αν υπάρχει οτιδήποτε μέσα από την πράξη, μέσα από αν θέλετε τη λειτουργία και την εφαρμογή του νόμου και αν ακόμα, όταν θα γίνουν και οι κανονισμοί, που υποχρεωτικά θα γίνουν οι κανονισμοί, που πολλά πράγματα μπορούν μέσω αυτών των κανονισμών ακόμα να θεσπιστούν, πάλι καλόπιστα, όπως είδαμε μέχρι σήμερα αυτό το θέμα, όλες οι πλευρές, όχι μόνο εμείς, τότε και εκεί μέσω των κανονισμών πάλι μπορούμε να συζητήσουμε. Δεν πρόκειται να ψηφίσουμε καμιά από τις τροπολογίες ούτε του ΑΚΕΛ ούτε της ΕΔΕΚ, γιατί αν θέλετε είναι και θέμα συνέπειας, αλλά πέραν αυτού θέλουμε ειλικρινά να διατεθεί το ΑΤΙ για τους σκοπούς τους οποίους ιδρύθηκε. Ναι, έπρεπε να αποκτήσει αυτονομία, έπρεπε να έχει ακαδημαϊκή ελευθερία, έπρεπε να έχουν λόγο όλοι οι συμβαλλόμενοι στο ΑΤΙ, εκείνες οι ανάγκες για τις οποίες ιδρύθηκε το ΑΤΙ τότε το 1968, ναι, εμείς λέμε ότι εξακολουθούν και υπάρχουν και εμείς λέμε ότι το ΑΤΙ δεν είναι το δημοτικό που μέσω του θα πάεις στο γυμνάσιο, είναι ένα άλλο πράγμα και δε διαφωνούμε καθόλου αν πρέπει και επιβάλλεται να γίνει πολυτεχνική σχολή, ναι, να το δει η πολιτεία και είμαστε έτοιμοι να το συζητήσουμε και αν χρειαστεί, τότε το ΑΤΙ να αναβαθμιστεί σε πανεπιστημιακή σχολή. Ε, τότε σίγουρα θα πρέπει να δημιουργηθεί και ένα άλλο ΑΤΙ που να εξακολουθήσει να παρέχει και να προσφέρει προς τη βιομηχανία και γενικά την κυπριακή οικονομία αυτά που επιτυχώς επί τόσα χρόνια έχει προσφέρει.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πρέπει να προχωρήσουμε σε ψηφοφορία, αλλά ο κ. Φιλίππου είναι αρκετή η ώρα που ζητά το λόγο.

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πάντοτε είμαι σύντομος και θα είμαι και σήμερα σύντομος.

Όμως έπρεπε να ζητήσω το λόγο, για να πούμε και μερικά πράγματα λίγο διαφορετικά. Τις θέσεις βεβαίως της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις τις έχει εκφράσει ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος Ανδρέας Χρίστου, όπως επίσης και ο πρόεδρος της αρμόδιας επιτροπής, ο κ. Αβραάμ Αντωνίου.

Όμως θα ξεκινήσω με ένα ερώτημα: Ήρθε η κυβέρνηση και έφερε ένα νομοσχέδιο στη Βουλή για συζήτηση, ζήτησε από κανέναν ειδικό να τη συμβουλευσει για το νομοσχέδιο που έφερε; Η απάντηση είναι όχι. Η δική μας η θέση είναι ότι θα έπρεπε να είχε ζητήσει από ειδικούς που γνώριζαν θέματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επιπέδου ΑΤΙ, στην Ελλάδα είναι τα ΤΕΙ, στη Γερμανία είναι τα ΦΑΧΣΙΟΥΛΕ και στην Αγγλία ήσαν τα Polytechnics. Πριν να υπάρξουν στην Ελλάδα τα ΤΕΙ, ήσαν τα ΚΑΤΕ τα οποία είχαν γίνει επί δικτατορίας με τη βοήθεια της Διεθνούς Τράπεζας και όταν έπεσε η δικτατορία, η ελληνική κυβέρνηση προχώρησε σε αλλαγή, κατέργησε τα ΚΑΤΕ και ίδρυσε τα ΤΕΙ. Στη Γερμανία τα ΦΑΧΣΙΟΥΛΕ έχουν αναβαθμιστεί, δεν έγιναν πανεπιστήμια, δεν έγιναν πολυτεχνεία, έχουν όμως αναβαθμιστεί. Το ίδιο έγινε και στην Αγγλία. Στην Αγγλία πολλοί άσχετοι συμπατριώτες μας νομίζουν ότι η Αγγλία έχει πολυτεχνεία του επιπέδου του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου ή του επιπέδου των γερμανικών πολυτεχνείων. Δεν είναι· είναι του επιπέδου του ΑΤΙ και κάποια στιγμή με πολιτική απόφαση επί περιόδου του Wilson αναβαθμίστηκαν και έγιναν αυτά τα οποία είναι σήμερα. Λοιπόν, αυτό είναι το πρώτο, η κυβέρνηση θα έπρεπε να είχε μελετήσει το θέμα πριν καταθέσει νομοσχέδιο. Πάει αυτό. Δεν το έκανε αυτό, έφερε ένα νομοσχέδιο ουσιαστικά για να νομοθετήσει το υπάρχον καθεστώς. Προς τιμή της η επιτροπή, της οποίας προεδρεύει

ο κ. Αντωνίου, όλων των μελών της επιτροπής, όλων των ομάδων του κοινοβουλίου, έκανε ουσιαστικές αλλαγές και έχει γίνει ένα καλύτερο νομοσχέδιο από αυτό το οποίο έχει καταθέσει η κυβέρνηση και ενώπιόν μας είναι προς ψήφιση ένα καλύτερο νομοσχέδιο.

Συμφωνώ με τον κ. Αντωνίου ότι σήμερα πρέπει να ψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο με τις τροπολογίες, κύριοι συνάδελφοι, και είναι απαράδεκτο να παίρνουν το λόγο βουλευτές και να απειλούνε “αν ψηφιστούν εκείνες, δε θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο”. Αυτές είναι απειλές. Και στις απειλές η απάντηση είναι “δεν τις λαμβάνουμε υπόψη τις απειλές”. Τόνισε ο συνάδελφος κ. Μυριάνθους και έχει απόλυτο δίκαιο, δεν το είπα, θα το πω εγώ με τα δικά μου τα λόγια, το ΑΤΙ οδηγείται σε κλείσιμο, κύριοι συνάδελφοι, αν δεν αλλάξουμε εμείς τον τρόπο που λειτουργεί το ΑΤΙ, αρκεί να θυμηθείτε τους δύο αριθμούς που ανέφερε. Ανέφερε τρεις, εγώ σας λέω δύο, τους επαναλαμβάνω: Το 1997 ενδιαφερόμενοι να φοιτήσουν στο ΑΤΙ οκτακόσιοι ενενήντα δύο, το 1999 ενδιαφερόμενοι τριακόσιοι ογδόντα έξι. Γιατί; Διότι πλέον ο Κύπριος νέος ηλικίας δεκαοκτώ - είκοσι ετών δε θέλει να φοιτήσει στο ΑΤΙ. Και είπε εκλεκτός συνάδελφος του Δημοκρατικού Συναγερμού, ο κ. Παρισινός, και συμφωνώ μαζί του, ότι από τότε που ιδρύθηκε το ΑΤΙ το 1968 με τη βοήθεια του τότε Υπουργού Εργασίας κ. Παπαδόπουλου προσέφερε ανεκτίμητες υπηρεσίες στον τόπο. Βεβαίως προσέφερε, δεν υπάρχει κανένας που το αμφισβητεί. Αυτός ο τόπος τι προσέφερε στους αποφοίτους του ΑΤΙ; Να το πούμε περιφρόνηση; Να το πούμε υποσχέσεις ανεκπλήρωτες; Για τριάντα χρόνια; Λοιπόν, εγώ έλειπα πολλά από αυτά τα χρόνια, αλλά είμαι στην Κύπρο τα τελευταία έντεκα. Επανειλημμένως άκουσα ο ίδιος υπεύθυνους να υπόσχονται και να ξεχνούν. Πριν δεκαέξι μήνες περίπου έκαναν μια μεγάλη απεργία οι φοιτητές και ο Υπουργός Οικονομικών τότε υποσχέθηκε ενώπιόν μου, ήμουνα μαζί με τους φοιτητές, ότι θα τους ονομάσει τεχνικούς μηχανικούς και θα

τους εντάξει σε κλίμακα τουλάχιστον Α6. “Πότε, του είπαν, κύριε Υπουργέ;” Λέει: “μέχρι τον Ιούλιο”· ο περασμένος Ιούλιος, όχι αυτός ο Ιούλιος.

Κύριοι συνάδελφοι, δε θέλω να μακρολογήσω και ουδέποτε μακρολογώ στη Βουλή μας. Εισηγούμαι, όπως έχουν εισηγηθεί όλοι οι ομιλητές, ότι πρέπει να ψηφιστεί το νομοσχέδιο και πρέπει να ψηφιστεί σήμερα. Θα προσπαθήσουμε να σας πείσουμε από την πλευρά μας ότι πρέπει να δεχτείτε και ορισμένες τροπολογίες. Δεν είναι, αγαπητοί συνάδελφοι, ριζοσπαστικές οι τροπολογίες μας, δεν είναι. Είναι κάποιες τροπολογίες που κάνουν το δραστικό καθεστώς στα πλαίσιά του, τα οποία καθόρισε η κυβέρνηση, λίγο καλύτερα. Αν θα το κάναμε εμείς, θα το κάναμε διαφορετικό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Δεν αναφέρθηκα στον κ. Πιττοκοπίτη, κύριε Πρόεδρε.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Παρακαλώ! Ή θα ανακαλέσετε τη φράση που έχετε πει, “απαράδεκτοι συνάδελφοι αυτοί που δήλωσαν ότι ...” ...

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Δεν είπα απaráδεκτοι.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Αυτό έχετε πει.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Όχι.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Όχι, κοιτάξτε. Ή θα το ανακαλέσετε ή θα αναγκαστώ να σας απαντήσω εγώ με παραδεκτή γλώσσα, γιατί η γλώσσα σας ήταν απαράδεκτη.

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Δε δέχομαι απειλές.

N. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Λυτούμαι, γιατί είστε και ακαδημαϊκός.

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Εγώ δεν είπα “απαράδεκτοι”. Να κοιτάξετε τα πρακτικά.

N. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Είναι καταγραμμένο, κύριε συνάδελφε, και εγώ δέχομαι ό,τι γράφει στα πρακτικά, εκτός αν προηγείται κάτι άλλο αυτού. Αν δε συνεννοείστε με τα δυο...

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Εγώ δεν είπα “απαράδεκτοι”.

N. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Παρακαλώ! κοιτάξτε τα πρακτικά. Οφείλετε να το αποσύρετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να διαγραφεί, αν υπάρχει στα πρακτικά.

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Αν υπάρχει, να διαγραφεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν υπάρχει στα πρακτικά, να διαγραφεί.

A. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Για την απειλή δε λέτε τίποτα!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μυριάνθους και προχωρούμε στην ψηφοφορία.

Η. ΜΥΡΙΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρ' όλων ότι συμφωνώ στα πλείστα τα οποία έχει πει ο αγαπητός συνάδελφος, ο κ. Φιλίππου, θα ήθελα να τονίσω αυτό που έχει αναφερθεί και από άλλους συναδέλφους, ότι το προτεινόμενο νομοσχέδιο επιφέρει σημαντικές αλλαγές. Εγώ προκαλώ τον οποιοδήποτε συνάδελφο να πάρει το νομοσχέδιο το οποίο έχει καταθέσει η κυβέρνηση και το νομοσχέδιο όπως έχει διαμορφωθεί και να μου πει ποιες είναι οι σημαντικές αλλαγές οι οποίες επιφέρονται σε αυτό το νομοσχέδιο.

Το μόνο σημείο το οποίο θα πω ότι μπαίνει μέσα και οι αλλαγές αυτές ουσιαστικά δε λαμβάνουν υπόψη σε βαθμό που να είναι ικανοποιητικός αφορά τους φοιτητές του ΑΤΙ. Μπορεί να λαμβάνουν υπόψη το προσωπικό, αλλά τους φοιτητές κανένας δεν τους λαμβάνει υπόψη. Το μόνο σημείο που αναφέρεται, που είναι ίσως σημείο βελτίωσης, είναι στις αρμοδιότητες του Κεντρικού Ακαδημαϊκού Συμβουλίου, το οποίο αναφέρει ότι πέρα από τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στο εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου του Κεντρικού Ακαδημαϊκού Συμβουλίου η επιτροπή έχει την αρμοδιότητα να υποβάλλει στην Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας συστάσεις για το διορισμό και την προαγωγή των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού. Δηλαδή ικανοποιούμε το ακαδημαϊκό προσωπικό σε κύριο λόγο, χωρίς να διαφωνώ φυσικά, αλλά παραγκωνίζουμε κατά κύριο λόγο τους φοιτητές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι έχει εξαντληθεί το θέμα.

Ο κ. Αντωνίου. Παρακαλώ σύντομα, για να προχωρούμε.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Πολύ σύντομα. Όταν έχουμε μπροστά μας ένα νομοθέτημα, είναι καλό να είμαστε πολύ προσεκτικοί, όταν πρόκειται να συγκρίνουμε αυτό που μας εστάλη με αυτό που τελικά καταλήξαμε. Και ομολογουμένως, είναι η εκτίμηση όλων των μελών της

επιτροπής, έχει επέλθει πολύ σημαντική αλλαγή και πολύ σημαντικές διαφοροποιήσεις στο νομοσχέδιο το οποίο αρχικά είχε στείλει η κυβέρνηση. Αν, συνάδελφοι, τη σύνθεση του ίδιου του διοικητικού συμβουλίου, που ενώ η φωνή του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών ήταν δέκα στα εκατό και τώρα έγινε περίπου πενήντα-πενήντα, αν αυτό το πράγμα το θεωρούμε ότι είναι ασήμαντη αλλαγή και αν τις εξουσίες που δίδονται στο ακαδημαϊκό συμβούλιο και για τα θέματα προγράμματος και για τα θέματα αναβάθμισης του ΑΤΙ και σχεδιασμού όλων των προγραμμάτων τα θεωρούμε ότι είναι επουσιώδη, ε, τότε δεν ξέρω τι μπορούμε να θεωρήσουμε ότι είναι ουσιώδη!

Αλλά έχει πει κάποιος συνάδελφος: “Ας αφήσουμε αυτό το νόμο να λειτουργήσει, διότι μέχρι τώρα νόμος δεν υπάρχει για το ΑΤΙ. Μέχρι τώρα λειτουργεί χωρίς νομοθεσία αυτό το ίδρυμα”. Και εδώ είναι το μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζεται. Ας αφήσουμε λοιπόν να λειτουργήσει, να δούμε ποιες δυσκολίες ή ποια προβλήματα θα προκαλέσει η ίδια η ζωή και τότε εδώ είμαστε, για να δούμε πόσες άλλες αλλαγές υπάρχουν.

Αλλά θα επανέλθω στο θέμα των τροπολογιών, οι οποίες έχουν υποβληθεί. Αγαπητοί συνάδελφοι, λέω ότι μερικές τροπολογίες δεν είναι δραματικές, δεν είναι δραστικές και η παράκλησή μου είναι αυτές τις τροπολογίες να τις δούμε με κατανόηση. Υπάρχουν πράγματι τροπολογίες οι οποίες αλλάζουν σημαντικά το θέμα. Και εκεί η κάθε πλευρά έχει δικαίωμα να τοποθετηθεί και το σώμα να αποφασίσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε τώρα στις τροπολογίες που έχουν υποβληθεί από το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ για το υπό αναφορά νομοσχέδιο.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Το πρώτο άρθρο που έχει τροπολογία είναι το άρθρο 2. Η τροπολογία προτείνεται από το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Το άρθρο 2 τροποποιείται με την αντικατάσταση από την ερμηνεία του όρου “Υπουργός” των λέξεων “Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων” (πρώτη και δεύτερη γραμμή) με τις λέξεις “Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι εννέα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με τέσσερις ψήφους υπέρ, είκοσι εννέα εναντίον και μία αποχή.

Προχωρούμε στην επόμενη τροπολογία που αφορά το άρθρο 4 και προτείνεται από το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Το άρθρο 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο άρθρο:

“Διοίκηση 4. Η διοίκηση του ΑΤΙ ασκείται από το Διοικητικό
του ΑΤΙ. Συμβούλιο το οποίο έχει όλες τις εξουσίες και
αρμοδιότητες όπως αυτές καθορίζονται από τον
παρόντα Νόμο.”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι δύο εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαοχτώ αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με τέσσερις ψήφους υπέρ, είκοσι δύο εναντίον και δεκαοχτώ αποχές.

Προχωρούμε τώρα στην τροπολογία του εδαφίου (1) του άρθρου 8 που προτείνεται και πάλι από το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Το εδάφιο (1) του άρθρου 8 τροποποιείται με την αντικατάσταση των λέξεων “ένα εκπρόσωπο” (δέκατη τέταρτη γραμμή) και της λέξης “εκλεγόμενο” (δέκατη πέμπτη γραμμή) με τις λέξεις “δύο εκπροσώπους” και τη λέξη “εκλεγόμενους”, αντίστοιχα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι ένας υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαοχτώ εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία εγκρίνεται με είκοσι μία ψήφους υπέρ, δεκαοχτώ εναντίον και δύο αποχές.

Υπάρχει ακόμα μία τροπολογία του εδαφίου (1) του άρθρου 8 που προτείνεται από το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Το εδάφιο (1) του άρθρου 8 τροποποιείται με την προσθήκη στο τέλος του των ακόλουθων φράσεων:

“- τον πρόεδρο του Κεντρικού Ακαδημαϊκού Συμβουλίου, και
έναν εκπρόσωπο του ΕΤΕΚ.”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαοχτώ υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι δύο εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με δεκαοχτώ ψήφους υπέρ, είκοσι δύο εναντίον και τρεις αποχές.

Προχωρούμε τώρα στην τροπολογία του άρθρου 9 που προτείνεται από το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Το άρθρο 9 τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με τη διαγραφή από την παράγραφο (δ) αυτού των λέξεων “και με την έγκριση του Υπουργού,” (δεύτερη και τρίτη γραμμή)· και

(β) με τη διαγραφή από την παράγραφο (ε) αυτού των λέξεων “με την έγκριση του Υπουργού,” (πρώτη γραμμή).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πέντε υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα τέσσερις εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με πέντε ψήφους υπέρ, τριάντα τέσσερις εναντίον και καμιά αποχή.

Προχωρούμε τώρα στην τροπολογία του εδαφίου (1) του άρθρου 12 που προτείνεται από το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Το εδάφιο (1) του άρθρου 12 αντικαθίσταται από το ακόλουθο:

“(1) Το Κεντρικό Ακαδημαϊκό Συμβούλιο (Κ.Α.Σ.) συγκροτείται από τα ακόλουθα μέλη:

- (α) Τον Πρόεδρό του, ο οποίος εκλέγεται από το σύνολο των μελών του Κ.Α.Σ. και ανήκει στη βαθμίδα καθηγητή του Α.Τ.Ι., όπως αυτή καθορίζεται στο εδάφιο (3) του άρθρου 25 του παρόντος Νόμου,
- (β) το Διευθυντή του Α.Τ.Ι., ο οποίος θα εκτελεί καθήκοντα Εκτελεστικού Γραμματέα του Κ.Α.Σ.,
- (γ) τους προϊστάμενους των Κλάδων ή τους αναπληρωτές αυτών,
- (δ) τους Προέδρους των Κλαδικών Ακαδημαϊκών Συμβουλίων,
- (ε) έναν κατά Κλάδο εκπρόσωπο του ακαδημαϊκού προσωπικού

που θα εκλέγεται από το Κλαδικό Ακαδημαϊκό Συμβούλιο, και
(στ) τρεις εκπροσώπους των φοιτητών του Α.Τ.Ι. οι οποίοι θα
εκλέγονται προς τούτο από τη Συνέλευση των φοιτητών του
Α.Τ.Ι.”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννιά εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία εγκρίνεται με είκοσι ψήφους υπέρ, δεκαεννιά εναντίον και μία αποχή.

Η τροπολογία που προτείνεται από το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ και αφορά την παράγραφο (δ) του εδαφίου (1) του άρθρου 12, που είναι η αντικατάσταση της λέξης “δύο” (πρώτη γραμμή) με τη λέξη “τρεις”, έχει καλυφθεί από την τροπολογία του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Προχωρούμε τώρα στην τροπολογία του εδαφίου (2) του άρθρου 15 που προτείνεται από το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Το εδάφιο (2) του άρθρου 15 αντικαθίσταται από το ακόλουθο:

“(2) Κάθε Κλαδικό Ακαδημαϊκό Συμβούλιο συγκροτείται από:

- (α) Τον Πρόεδρο του Κλαδικού Ακαδημαϊκού Συμβουλίου ο οποίος εκλέγεται από το σύνολο των μελών του Κλάδου,
- (β) τον προϊστάμενο του Κλάδου ή τον αναπληρωτή του ο οποίος ενεργεί ως Εκτελεστικός Γραμματέας του Κλαδικού Ακαδημαϊκού Συμβουλίου,
- (γ) τους καθηγητές και τους Λέκτορες του Κλάδου,
- (δ) τέσσερις εκπροσώπους των καθηγητών εφαρμογής και των εκπαιδευτών εργαστηρίων,
- (ε) δύο εκπροσώπους των φοιτητών του Κλάδου, εκλεγομένων προς τούτο από τη συνέλευση των φοιτητών του Κλάδου.”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι ένας υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι δύο εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με είκοσι μία ψήφους υπέρ, είκοσι δύο εναντίον και καμιά αποχή.

Προχωρούμε τώρα στην τροπολογία του εδαφίου (1) του άρθρου 18 που προτείνεται από το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Το άρθρο 18 τροποποιείται ως ακολούθως:

Με τη διαγραφή από το εδάφιο (1) αυτού των λέξεων “και ακαδημαϊκός” (δεύτερη και τρίτη γραμμή).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατέσσερις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι ένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με δεκατέσσερις ψήφους υπέρ, είκοσι μία εναντίον και τρεις αποχές.

Υπάρχει ακόμα μία τροπολογία που αφορά το εδάφιο (2) του άρθρου 18 που προτείνεται από το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ και είναι η διαγραφή από αυτό των λέξεων “του Υπουργού και” (δεύτερη γραμμή). Αυτή η τροπολογία προτείνεται επίσης και από το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας αυτής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννέα υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι δύο εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με δεκαεννέα ψήφους υπέρ, είκοσι δύο εναντίον και καμιά αποχή.

Προχωρούμε τώρα στην τροπολογία του εδαφίου (1) του άρθρου 23 που προτείνεται από το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Το εδάφιο (1) του άρθρου 23 αντικαθίσταται από το ακόλουθο εδάφιο:

“(1) Οποιαδήποτε καταβαλλόμενα από τους φοιτητές του ΑΤΙ δίδακτρα καθορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννέα εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με τέσσερις ψήφους υπέρ, δεκαεννέα εναντίον και δεκαέξι αποχές.

Προχωρούμε τώρα στην τροπολογία του άρθρου 25 που προτείνεται από το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Το άρθρο 25 τροποποιείται με την προσθήκη του ακόλουθου εδαφίου (3) και με την αναρίθμηση των υφιστάμενων εδαφίων (3), (4) και (5) σε (4), (5) και (6) αντίστοιχα:

“(3) Οι βαθμίδες του ακαδημαϊκού προσωπικού του Α.Τ.Ι. είναι:

- (i) Καθηγητής
- (ii) Λέκτορας
- (iii) Καθηγητής Εφαρμογών
- (iv) Εκπαιδευτής Εργαστηρίων.

και τα προσόντα τους καθορίζονται με σχέδια υπηρεσίας.”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τρεις εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με είκοσι ψήφους υπέρ, είκοσι τρεις εναντίον και καμιά αποχή.

(2) Τα έσοδα του Α.Τ.Ι. προέρχονται από -

(α) τέλη, δίδακτρα, δικαιώματα και άλλα χρηματικά ποσά που εισπράττονται από το Α.Τ.Ι. σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και των Κανονισμών· και

(β) εισοδήματα από εκμετάλλευση της περιουσίας του.

(3) Κάθε άλλο χρηματικό ποσό το οποίο είναι με οποιοδήποτε τρόπο πληρωτέο στο Α.Τ.Ι. αναφορικά με θέματα συναφή με τις αρμοδιότητές του κατατίθεται σε ειδικό ταμείο που διαχειρίζεται το Διοικητικό Συμβούλιο του Α.Τ.Ι.”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έξι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι ένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με έξι ψήφους υπέρ, είκοσι μία εναντίον και δεκαπέντε αποχές.

Προχωρούμε τώρα στην εισήγηση του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ για τη διαγραφή του άρθρου 35 και την αναρίθμηση του υφιστάμενου άρθρου 36 σε 35. Η πρόταση είναι να καταργηθεί το άρθρο 35, που είναι η γενική εποπτεία του υπουργού με αρκετά καθήκοντα.

Θέλετε να τα διαβάσω;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Δε χρειάζεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στόχος είναι να αφαιρεθεί η γενική εποπτεία του υπουργού.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας αυτής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα τρεις εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με τέσσερις ψήφους υπέρ, τριάντα τρεις εναντίον και μία αποχή.

Προχωρούμε στην τελευταία τροπολογία.

Γίνεται εισήγηση εκ μέρους του ΑΚΕΛ-Αριστερά Νέες Δυνάμεις όπως μετά το άρθρο 35 προστεθεί το ακόλουθο νέο άρθρο υπ' αριθμόν 36 και αναριθμηθεί κατάλληλα το υφιστάμενο άρθρο 36.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

“36. Οι απόφοιτοι του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου σε περίπτωση διορισμού τους στον ευρύτερο δημόσιο τομέα τοποθετούνται τουλάχιστο στην κλίμακα Α6”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω δυο λόγια γι' αυτό το θέμα. Η κοινωνία υποσχόταν πάντοτε στους αποφοίτους της ότι θα τους ονομάσει “τεχνικούς μηχανικούς” και θα τους

τοποθετήσει σε κάποια κλίμακα. Τα τελευταία τέσσερα χρόνια τους υποσχόταν ότι θα τους βάλει στην κλίμακα τουλάχιστον Α6, γι' αυτό προσθέσαμε αυτή την τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κυρία Βασιλείου.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, στην ουσία συμφωνούμε και εμείς με αυτή την πρόνοια, αλλά δε θα ψηφίσουμε υπέρ για το λόγο ότι νομίζουμε ότι δεν είναι ο κατάλληλος τρόπος να ενσωματωθεί αυτή η πρόνοια μέσα στο νόμο. Όμως θα πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι πράγματι ο κ. Χριστοδούλου, ο τότε Υπουργός Οικονομικών, είχε υποσχεθεί ότι μέχρι το τέλος -εγώ θυμάμαι- εκείνης της χρονιάς θα διαμορφωνόταν μια ειδική θέση στη δημόσια υπηρεσία και μάλιστα απέτρεψε την απεργία των φοιτητών λέγοντάς τους να κάνουν υπομονή μερικούς μήνες, για να γίνει αυτή η διευθέτηση.

Γι' αυτό θέλουμε να υπενθυμίσουμε ότι υπάρχει κάποια υποχρέωση από μέρους της κυβέρνησης να γίνει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιπτοκοπίτης.

Ν. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι σίγουρα καλή αυτή η πρόταση, αλλά πρέπει όλοι να έχουμε υπόψη μας το εξής, ψηφίζοντας αυτή την τροπολογία, που εμείς σίγουρα δε θα την ψηφίσουμε για έναν απλούστατο λόγο. Η κάθε θέση έχει τα δικά της σχέδια υπηρεσίας και έχει τις δικές της κλίμακες. Επομένως, αν θα πρέπει να τροποποιηθούν κλίμακες βάσει σχεδίων υπηρεσίας και άλλως πως που να διαφοροποιηθούν και να καλύπτουν το Α.Τ.Ι. δεν είναι με αυτή την τροπολογία που θα μπορέσει να επιτευχθεί αυτό το πράγμα, αλλά είναι σίγουρα σε άλλο επίπεδο, στην επιτροπή Νομικών όπου έπρεπε πρώτα να τύχουν επεξεργασίας όλα τα σχέδια υπηρεσίας που προνοούνται, στην

Επιτροπή Προσωπικού, και στον προϋπολογισμό ακόμα, και δεν εξυπηρετεί πράγματι τίποτε στην ουσία αυτή η τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ερωτοκρίτου, αλλά υπενθυμίζω ότι βρισκόμαστε σε στάδιο ψηφοφορίας.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν έχω το λόγο, ένα από τα βασικά σημεία αιχμής στην επιτροπή ήταν ακριβώς τούτο το ζήτημα. Δηλαδή το κατά πόσο θα έπρεπε διεκδικήσεις υπηρεσιακής ανέλιξης του προσωπικού να αντανakλώνται στο νόμο ή να μην αντανakλώνται. Αποφασίστηκε ότι ούτε νομοτεχνικά είναι σωστό, αλλά ούτε και από απόψεως ουσίας ήταν να γίνει αυτό το πράγμα. Παρά ταύτα εμφιλοχώρησε η διάταξη αυτή και ακούσαμε το αιτιολογικό από το συνάδελφο. Είναι δεδομένο ότι σε αυτά τα θεσμικής σημασίας νομοθετήματα δεν μπορούν να μπαίνουν τέτοιου είδους διατάξεις.

Θα πω όμως κάτι ακόμα και τελειώνω. Από τη στιγμή κατά την οποία στην όλη θεσμική διευθέτηση η οποία επιχειρήθηκε του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου εξακολουθεί να έχει το λόγο ο αρμόδιος καθ' ύλην υπουργός αναφορικά με την επέκταση του επιπέδου ή και άλλως πως των σπουδών, με την απόρριψη των τροπολογιών που έγιναν προηγουμένως, διερωτώμαι αν συζητούμε περί όνου σκιάς και όχι για το συγκεκριμένο ζήτημα, από τη στιγμή κατά την οποία, και αν ακόμη επιτρεπόταν να αναδομηθούν ή να ανελιχθούν καθ' οιονδήποτε τρόπο υπηρεσιακά σε αυτό το νόμο, η δουλειά που θα κάνουν αυτοί οι άνθρωποι δε θα διαφέρει καθ' οιονδήποτε τρόπο από τη δουλειά που έκαναν προηγουμένως.

Είναι δευτερευούσης σημασίας ζήτημα. Μπορεί να διευθετηθεί με τα σχέδια υπηρεσίας και εισηγούμαι γι' αυτό το λόγο να απορριφθεί η τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία βρίσκεται ενώπιον του σώματος. Τη θέτω σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι δύο εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με είκοσι ψήφους υπέρ, είκοσι δύο εναντίον και μία αποχή.

Προχωρούμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Νομικό καθεστώς και θεσμοθέτηση της λειτουργίας του Α.Τ.Ι. Άρθρο 3.

Διοίκηση του Α.Τ.Ι. Άρθρο 4.

Σκοποί του Α.Τ.Ι. Άρθρο 5.

Γλώσσα διδασκαλίας. Άρθρο 6.

Όργανα του Α.Τ.Ι. Άρθρο 7.

Συγκρότηση Διοικητικού Συμβουλίου. Άρθρο 8.

Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου. Άρθρο 9.

- Απαρτία και τρόπος λήψης αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου. Άρθρο 10.
- Κένωση θέσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο. Άρθρο 11.
- Κεντρικό Ακαδημαϊκό Συμβούλιο. Άρθρο 12.
- Αρμοδιότητες Κεντρικού Ακαδημαϊκού Συμβουλίου. Άρθρο 13.
- Πειθαρχικό Συμβούλιο. Άρθρο 14.
- Κλαδικά Ακαδημαϊκά Συμβούλια. Άρθρο 15.
- Κλαδικές Συνελεύσεις. Άρθρο 16.
- Διοικητική Επιτροπή. Άρθρο 17.
- Διευθυντής. Άρθρο 18.
- Συμβουλευτική Επιτροπή του Α.Τ.Ι. Άρθρο 19.
- Γενικός κανόνας για απαρτία και τρόπος λήψης αποφάσεων. Άρθρο 20.
- Προγράμματα και Κλάδοι Σπουδών. Άρθρο 21.
- Αριθμός εισακτέων φοιτητών κ.λπ. Άρθρο 22.
- Δίδακτρα. Άρθρο 23.
- Οδηγός Σπουδών. Άρθρο 24.
- Διευθυντής και λοιπό προσωπικό. Άρθρο 25.
- Προστασία μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού. Άρθρο 26.
- Εναλλάξιμο και εργατικό προσωπικό. Άρθρο 27.
- Δαπάνες λειτουργίας του Α.Τ.Ι. Άρθρο 28.
- Έσοδα του Α.Τ.Ι. Άρθρο 29.
- Λογαριασμοί. Άρθρο 30.
- Προϋπολογισμός του Α.Τ.Ι. Άρθρο 31.
- Ετήσια έκθεση. Άρθρο 32.
- Έκδοση Κανονισμών. Άρθρο 33.
- Διατήρηση της ισχύος υφιστάμενων κανονισμών, οδηγιών ή εγκυκλίων. Άρθρο 34.

Γενική εποπτεία του Υπουργού. Άρθρο 35.

Μεταβατικές διατάξεις. Άρθρο 36.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 36 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 36 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ της ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα δύο υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι εναντίον της ψήφισης του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο με σαράντα δύο ψήφους υπέρ, καμιά εναντίον και μία αποχή.

Σε αυτό το στάδιο διακόπτουμε, για να συνεχιστεί η συνεδρία το απόγευμα, η ώρα 3.30 μ.μ.

(Ωρα διακοπής: 1.37 μ.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 3.18 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 15 θέμα που τιτλοφορείται "Ο περί Κέντρων Αναψυχής (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Πρόταση νόμου. Η έκθεση δεν είναι ομόφωνη, παρακαλώ να διαβαστεί.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν έχει απόρριψη, έχει τοποθέτηση εντός της ολομέλειας. Είναι κάτι που ήθελα να ρωτήσω, εάν θα διαβάζονται αυτές ή όχι. Εν πάση περιπτώσει έν' πολλά σύντομη, έν' μερικές παράγραφοι.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται "Ο περί Κέντρων Αναψυχής (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος	Δημήτρης Συλλούρης
Χριστόδουλος Βενιαμίν	Στέλιος Στυλιανού
Κίκης Γιάγκου	Στάθης Κιπής
Κυριάκος Τυρίμος	Μάριος Ματσάκης
Αντώνης Καράς	Δώρος Θεοδώρου
Λευτέρης Χριστοφόρου	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, την οποία η ίδια κατέθεσε στη Βουλή, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουλίου 1999.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Κέντρων Αναψυχής, έτσι ώστε οι ώρες λειτουργίας των κέντρων αναψυχής να καθορίζονται από το νόμο, αντί από διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου, όπως ισχύει σήμερα.

Η επιτροπή, αφού μελέτησε το όλο θέμα, έχει διαμορφώσει τις ακόλουθες θέσεις:

Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ εισηγούνται στη Βουλή την ψήφιση της υπό αναφορά πρότασης νόμου σε νόμο.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος δήλωσαν πως οι κοινοβουλευτικές τους ομάδες θα τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση της πρότασης νόμου στην ολομέλεια της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ομιλητές παρακαλώ. Ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εμείς θα υποστηρίξουμε την πρόταση νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Νεοφύτου.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν σήμερα αρκετές αδυναμίες με τις υπάρχουσες νομοθεσίες και τα διατάγματα που εκδίδονται από το Υπουργικό Συμβούλιο, όσον αφορά τα ωράρια λειτουργίας των κέντρων αναψυχής.

Δυστυχώς όμως, κατά την άποψή μας, η προτεινόμενη πρόταση νόμου δεν επιλύει, αλλά πολλαπλασιάζει τα προβλήματα.

Πρώτη βασική αρχή, η οποία δε λαμβάνεται καθόλου υπόψη, είναι η τοπική αυτοδιοίκηση. Και ενώ όλοι μας ομιλούμε για αναβάθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης, όλοι μας υιοθετούμε την αρχή της επικουρικότητας, ότι πρέπει να έχουν λόγο οι πολίτες οι οποίοι καλούνται να ζήσουν στις οποιεσδήποτε συνθήκες από οποιουσδήποτε κανονισμούς ή νόμους που κάποιος άλλος επιβάλλουν, σε αυτή τη συγκεκριμένη περίπτωση συνεχίζουν να αγνοούν.

Τι ισχύει όμως σήμερα και τι τροποποιήσεις θέλουμε να επιβάλουμε; Υπάρχουν σήμερα, βάσει των διαταγμάτων και της ισχύουσας νομοθεσίας, δύο κατηγορίες κέντρων. Τα εστιατόρια, μπιραρίες, τα οποία ονομάζονται κατηγορίας άλφα, οι δισκοθήκες, τα μουσικοχορευτικά και τα καμπαρέ που είναι κατηγορίας βήτα. Τα κατηγορίας άλφα δικαιούνται να παραμένουν ανοικτά μέχρι η ώρα δύο πρωινής, ενώ τα κατηγορίας βήτα δικαιούνται να παραμένουν ανοικτά μέχρι της τρίτης πρωινής, με το δικαίωμα στον οικείο έπαρχο, εάν εκείνος κρίνει ότι συγκεκριμένο κέντρο είτε της πρώτης κατηγορίας είτε της δεύτερης κατηγορίας δημιουργεί σοβαρά προβλήματα ηχορύπανσης, να μειώσει και τα ωράρια. Και του παρέχεται και το δικαίωμα σε εξαιρετικές περιπτώσεις να παρατείνει τα ωράρια πέραν του διατάγματος του Υπουργικού Συμβουλίου. Να πούμε για παράδειγμα ότι τώρα στις τουριστικές περιοχές της Αγίας Νάπας, του Πρωταρά, της Λεμεσού και της Πάφου οι οικείοι έπαρχοι έδωσαν παρατάσεις των ωρών λειτουργίας για τα κέντρα αναψυχής κατηγορίας βήτα μέχρι της τετάρτης πρωινής.

Αλλά με την υφιστάμενη νομοθεσία δίνεται μία τουλάχιστον ώρα, που τις καλοκαιρινές περιόδους γίνονται δύο τουλάχιστον ώρες, διαφορά του ωραρίου λειτουργίας των εστιατορίων και των μπιραριών από τα μουσικοχορευτικά και τις

δισκοθήκες. Με αυτή την εισήγηση γίνεται μια ισοπέδωση. Και δίδεται η ευκαιρία ουσιαστικά της μετατροπής και του τελευταίου εστιατορίου σε μουσικοχορευτικό. Άρα με αυτό το νόμο καταργούμε και τις οποιεσδήποτε διαφορές υπάρχουν στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, που κρίνει ποιο κέντρο μπορεί να είναι μουσικοχορευτικό ή δισκοθήκη ή αν θα είναι εστιατόριο. Τι γίνεται με την υφιστάμενη νομοθεσία που προβλέπει άλλη ώρα λειτουργίας και άλλη ώρα χρήσης μεγαφώνων; Γιατί για τα εστιατόρια, να μεν δικαιούνται να παραμείνουν ανοικτά μέχρι η ώρα 2.00 π.μ., αλλά η χρήση μεγαφώνων είναι μέχρι της δωδεκάτης μεσονυκτίου. Με αυτή τη ρύθμιση, όταν λέμε είτε με μουσική ή χωρίς μουσική μέχρι η ώρα 2.30 π.μ., ουσιαστικά θα μετατρέψουμε εκατοντάδες, χιλιάδες μπιραρίες και εστιατόρια, αν το θελήσουν οι ιδιοκτήτες τους να τα μετατρέψουν, σε μουσικοχορευτικά, χωρίς να έχουν κάμει τις απαραίτητες αλλαγές που ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού εισηγείται.

Πιστεύω πως, εάν ψηφιστεί αυτή η πρόταση νόμου, θα δημιουργήσει τεράστια προβλήματα τόσο όσον αφορά τις τουριστικές περιοχές, αλλά και κάποιες άλλες περιοχές. Κάτι, αγαπητοί συνάδελφοι, που πρέπει να λάβουμε υπόψη, δεν μπορούμε διά νόμου να επιτρέπουμε και τη μέγιστη ώρα λειτουργίας. Εάν παραδείγματος χάριν ένας δήμος που έχει μια παράδοση πολιτιστική, και αναφέρομαι στο δήμο Λευκάρων, αποφασίσει, εκείνο το δημοτικό συμβούλιο, ότι εγώ είμαι ένας δήμος που θέλω να δημιουργήσω μια ταυτότητα πέραν της πολιτιστικής και μια ταυτότητα ήσυχης περιοχής και δεν επιτρέπω τη μουσική πέρα από τα μεσάνυχτα. Όταν ψηφίζουμε νόμους που επιτρέπουμε μέχρι και το τελευταίο εστιατόριο να μένει ανοικτό μέχρι τις 3.30 π.μ. η ώρα κατά την Παρασκευή και το Σάββατο και 2.30 π.μ. η ώρα τις καθημερινές, πώς συνάδει με αυτά που εξαγγέλλουμε από του βήματος, είτε της Βουλής ή από οποιουδήποτε άλλου βήματος, με σεβασμό και προς τον πυρήνα της τοπικής αυτοδιοίκησης;

Αυτά λέγοντας, κύριοι συνάδελφοι, είναι για να προβληματίσω ότι δεν είναι το καλύτερο σύστημα που έχουμε σήμερα, έχει πολλά προβλήματα, αλλά αν ψηφιστεί αυτή η πρόταση νόμου, προειδοποιώ ότι θα μετατρέψουμε την Κύπρο όλη σε δισκοθήκες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, το πρώτο που θέλω να αναφέρω είναι ότι η επιτροπή Εσωτερικών και αυτό και το επόμενο νομοσχέδιο τα συζητούσε δύο ολόκληρα χρόνια. Και έχει ακούσει πάρα πολλούς και έχει προβληματιστεί πάρα πολύ σοβαρά και κατά καιρούς παρευρέθηκαν στις συνεδρίες και άλλοι συνάδελφοι, πρώτα από όλα ο εισηγητής του θέματος, ο εγγράψας το θέμα ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος, αλλά και ο κ. Μουσιούττας ήρθε αρκετές φορές και πολλοί άλλοι.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ο κ. Ματσάκης;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Είναι μέλος της επιτροπής ο κ. Ματσάκης. Θέλω επίσης να πω ότι καθ' όλη τη διάρκεια αυτών των διαβουλεύσεων ομόφωνοι ήταν και οι συνάδελφοι βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Τώρα επί της ουσίας. Αν ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου είχε δίκαιο, κανένας από εμάς δε θα διαφωνούσε με όσα έχει πει. Πρώτο, η τοπική αυτοδιοίκηση, πουθενά δεν αναιρείται ο ρόλος της. Ό,τι εξουσίες έχει σήμερα για ό,τι αφορά τα κέντρα αναψυχής, θα συνεχίσει να τις έχει. Δεύτερο, στην πράξη δεν είναι το Υπουργικό Συμβούλιο που εκδίδει διατάγματα και που δίνει παρατάσεις, όπως πολύ σωστά ανέφερε ο κ. συνάδελφος στη συνέχεια της ομιλίας του, είναι ο έπαρχος. Σε τελευταία ανάλυση, αν

με ρωτάτε, είναι η αστυνομία. Η αστυνομία κρίνει και εισηγείται αν υπάρχει οχληρία ή δεν υπάρχει. Εμείς στην πραγματικότητα με τη νομοθεσία και ορίζοντας ωράριο, που και σήμερα υπάρχει ωράριο διά νόμου, περιορίζουμε την αναρχία. Ε, ας κάμει ένα γύρο ο συνάδελφος να μου πει ποιο από αυτά τα κέντρα κλείει πριν τα χαράματα ή αν υπάρχει κανένας που τους κλείει. Περιορίζουμε επίσης, ψηφίζοντας νόμο, τη δυνατότητα και την πιθανότητα εξαγοράς αστυνομικών οργάνων. Θέλετε να πάμε ένα βράδυ, δύο βράδια, τρία βράδια να δείτε τι γίνεται; Να δείτε ότι ανάλογα με τις παροχές του ιδιοκτήτη κλείουν ή δεν κλείουν τα μάτια τους τα αστυνομικά όργανα; Αλλεπάλληλες οι καταγγελίες που βλέπουν και το φως της δημοσιότητας.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Δε θα γίνεται το ίδιο πάλι;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Διότι δε θα έχει τη δυνατότητα, κύριε Πουργουρίδη, είναι καθορισμένο διά νόμου, δε θα μπορεί να του πει “προχώρα ακόμα μια ώρα”.

Το επόμενο σημείο. Από πού και ως πού το ωράριο καθορίζει το χαρακτήρα του κέντρου; Δηλαδή, αν δικαιούται το εστιατόριο να μείνει μέχρι τις 2.30 π.μ., πώς μετατρέπεται αυτόματα σε μουσικοχορευτικό; Θέλει άδεια. Εμείς δεν επηρεάζουμε με την πρότασή μας τις άδειες. Οι αρχές που εκδίδουν τις άδειες θα τις εκδίδουν. Ο δήμος Λευκάρων θέλει να διατηρήσει το χαρακτήρα. Πολύ απλό. Δε θα δώσει άδεια σε κανέναν που θέλει να κάμει καμπαρέ στα Λεύκαρα· σε κανέναν που θέλει να κάμει δισκοθήκη στα Λεύκαρα. Δεν είναι το ωράριο που θα καθορίσει αυτό το πράγμα, είναι η διάθεση και η θέληση των αρμοδίων αρχών να δώσουν ή να μη δώσουν άδεια.

Εμείς πιστεύουμε ότι αντίθετα εις τη σημερινή αναρχία που βασιλεύει μπαίνει μία τάξη και δε θα μπορεί κανένας να επικαλείται στη συνέχεια ειδικές συνθήκες να τα διευθετεί με τον έπαρχο ή τον αστυνομικό διευθυντή ή τον αξιωματικό που επιθεωρεί.

Εάν υπάρχουν άλλες ατέλειες σε αυτά τα θέματα, μπορούμε να τα συζητήσουμε επανερχόμενοι και όποιος συνάδελφος θέλει μπορεί να φέρει πρόταση νόμου, αλλά δεν μπορεί να βγάλουμε το αυθαίρετο συμπέρασμα ότι το ωράριο καθορίζει το χαρακτήρα του κέντρου αναψυχής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός ότι σήμερα υπάρχει μια μεγάλη αναρχία καθόσον αφορά τους τρόπους λειτουργίας εστιατορίων, κέντρων αναψυχής και υπάρχουν περιοχές της Κύπρου που μαστίζονται κυριολεκτικά οι κάτοικοι από τη λειτουργία τέτοιων υποστατικών σε χώρους πλησίον οικιστικών μονάδων. Αρκεί να σας πω ότι οι Πλάτρες, ένα φιλήσυχο εξοχικό θέρετρο μετατρέπεται το μήνα Αύγουστο σε ζούγκλα. Και υπάρχει εκεί πέριξ του κέντρου των Πλατρών μια βαρβαρότητα, με τους νέους να συγκεντρώνονται εκεί μέχρι τις πρωινές ώρες σε μια μοναδική δισκοθήκη που υπάρχει εκεί και να δημιουργείται χάος.

Όμως η λύση είναι το νομοσχέδιο αυτό; Άκουσα με προσοχή τον πρόεδρο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής και έχω να παρατηρήσω τα εξής: Και σήμερα υπάρχουν διατάγματα ή κανονισμοί που λένε ότι τα κέντρα π.χ. θα λειτουργούν μέχρι η ώρα 2.00 π.μ. Ουδείς έχει εξουσία να δώσει παράταση πέραν των 2.00 π.μ. Εκείνο που στην πραγματικότητα γίνεται είναι πως άδεια κατ' επέκταση σημαίνει νόμος. Διότι από τη στιγμή που η άδειά σου σου δίνει δικαίωμα να λειτουργείς μέχρι τις 2.00 π.μ. και θέλεις να λειτουργήσεις μετά τις 2.00 π.μ., λειτουργείς παράνομα. Εκείνο που συμβαίνει είναι η έλλειψη επαρκούς εφαρμογής των νόμων, μέτρων εφαρμογής των νόμων.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν είναι έτσι.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Έτσι είναι, κύριε Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ο έπαρχος έχει δικαίωμα να δίνει παράταση.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Ο έπαρχος μπορεί να δώσει, αλλά δεν είναι εκεί το πρόβλημα, ότι ο έπαρχος θα πει το Σάββατο επιτρέπω αντί 2.00 π.μ. να κλείουν 3.00 π.μ. Πάλι το πρόβλημα είναι ότι δεν κλείουν στις 3.00 π.μ. που δίνει την παράταση ο έπαρχος. Ο έπαρχος δεν μπορεί να δίνει ειδική άδεια για παράταση κάθε νύκτα. Ο έπαρχος έχει εξουσία να δίδει με απόφασή του κάποιες παρατάσεις. Και το πρόβλημα δημιουργείται, επαναλαμβάνω -και είναι εδώ που πρέπει να επιστήσουμε την προσοχή μας, να έχουμε τα γεγονότα μπροστά μας σωστά- από τη μη εφαρμογή των νόμων και το ίδιο θα συμβεί με το νόμο αυτό. Δε θα αλλάξει τίποτε απολύτως. Θα προνοεί ο νόμος ότι η ώρα 2.30 π.μ. θα κλείουν τα εστιατόρια, αν όμως ο αστυνομικός που θα πάει να τον καταγγείλει δε θα τον καταγγείλει, θα έχουμε ακριβώς το ίδιο πρόβλημα.

Γι' αυτό η Βουλή, ασκώντας το δικαίωμα του ελέγχου που έχει, να στρέψει προς τα αρμόδια όργανα την προσοχή της, έτσι που να εφαρμόζονται τα διατάγματα και οι κανονισμοί και αν τα σημερινά διατάγματα εφαρμόζονταν, δε θα υπήρχε κανένας λόγος να ψηφίσουμε την παρούσα νομοθεσία. Με το να την ψηφίσουμε θα λυθεί το πρόβλημα; Λέω όχι, θα κάνουμε μία τρύπα μέσα στο νερό, διότι θα λέει ο νόμος ότι οι δισκοθήκες και τα καμπαρέ θα κλείουν η ώρα 3.30 π.μ. και αν ο αστυνομικός δεν τον καταγγείλει και θα είναι ανοικτό ως η ώρα 4.30 π.μ., ποια διαφοροποίηση του νομικού καθεστώτος γίνεται από τη σημερινή; Καμιά. Σήμερα λειτουργεί με άδεια του επάρχου που του λέει να είσαι ανοικτός μέχρι τις 3.00 π.μ. παραδείγματος χάριν ή 3.30 π.μ., μετά

τις 3.30 π.μ. είναι παράνομα που λειτουργεί. Παραβιάζει και την άδεια, τώρα θα παραβιάζει και το νόμο. Τι έγινε αν παραβιάζει το νόμο;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Να μην ψηφίζουμε κανένα νόμο.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι, θα ψηφίζουμε νόμους, εγώ ξέρεις, κύριε Κατσουρίδη, είμαι πάντα ενάντια στους νόμους εκείνους που δεν μπορούν να εφαρμοστούν. Διότι γελοιοποιούμε τους νόμους και ένας νόμος που έχει πρακτικές... πολλές φορές ένα νόμο θα πρέπει να αρνούμαστε να τον ψηφίσουμε, αν εκ των πραγμάτων δεν υπάρχουν τα μέσα να τον αστυνομεύει το κράτος και να εφαρμόζει το νόμο. Και με αυτό το νόμο το ίδιο θα συμβεί τώρα. Πέραν των επιχειρημάτων που έχουν λεχθεί που ένας ανάλογα μπορεί να πει ότι υποβαθμίζεται η τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά νομίζω του απαντήσατε εύστοχα εκεί ότι δεν αφαιρούνται εξουσίες, επομένως τις διατηρεί σήμερα, όμως η ουσία παραμένει ότι είναι αλλού που πρέπει να στρέψουμε την προσοχή μας. Αυτό θέλω να στείλω το μήνυμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ερωτοκρίτου.

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εγώ θα ξεκινήσω από το θέμα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Εδώ λέχθηκε προηγουμένως ότι αστυνομικοί δεν επιτελούν ευόρκως το καθήκον τους, λόγω του ότι είμαστε μία κλειστή κοινωνία, ο ένας γνωρίζει τον άλλο και κατά συνέπεια, ενώ θα έπρεπε να τηρείται το ωράριο και η εφαρμογή του νόμου από τα κατεξοχήν αρμόδια όργανα, δεν τηρείται. Το ίδιο δεν ισχύει και με την τοπική αυτοδιοίκηση; Όπου μάλιστα εκεί υπάρχει συμφέρον επιτακτικότερο, το οποίο εξαργυρώνεται σε οποιαδήποτε θεμιτή θα έλεγα πολιτική υποστήριξη, με την έννοια τού

ότι οι άνθρωποι αυτοί εκλέγουν, αλλά και εκλέγονται. Πώς είναι δυνατό να λέμε ότι θα πρέπει να δοθεί εξουσία στην τοπική αυτοδιοίκηση, άλλη από αυτή που έχει και διερωτώμαι αν κανείς δε θέλει να ενοχλήσει και καλά την έχει και έτσι πρέπει να είναι. Η οποιαδήποτε διεύρυνση όμως ή εμπλοκή της στα ζητήματα αυτά θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες της δικής μας κοινωνίας, των δικών μας κοινοτήτων, και κατά κανόνα και κατά παράδοση οι τουριστικές ή οι παραθεριστικές είναι μικρότερες των κοινωνιών των πόλεων και κατά συνέπεια ίσως να είναι χρησιμότερο το ζήτημα αυτό.

Ένα άλλο θέμα. Ακούστηκαν επιχειρήματα για μη εφαρμογή των νόμων. Καταρχήν ξεκινούμε από το ότι η παραχώρηση της άδειας λειτουργίας ενός τέτοιου κέντρου γίνεται από τον έπαρχο δικαιολογημένα και αφού προβεί στη δέουσα έρευνα. Τώρα, αν η δέουσα έρευνα δε γίνεται, αυτό είναι άλλο ζήτημα. Έτσι είναι η τακτική και οι προϋποθέσεις, οι οποίες ορίζουν την άσκηση της εξουσίας του αυτής. Ανάμεσα στις προϋποθέσεις που θα πρέπει να ικανοποιηθεί ο έπαρχος είναι και το γεγονός ότι δεν προξενείται οποιαδήποτε οχληρία με την παράταση του ωραρίου. Και είναι η βασικότερη και η σημαντικότερη θα έλεγα προϋπόθεση. Άλλο θέμα πάλι εάν οποιοσδήποτε έπαρχος κάτω από οποιαδήποτε κυβέρνηση εκλέγει ενδεχόμενα την προϋπόθεση αυτή να μη τη λάβει υπόψη ή να την εκλάβει κατά τρόπο παραπλανητικό. Ο νόμος και οι κανονισμοί που του παρέχουν την ευχέρεια αυτή λένε ότι θα πρέπει να προβεί στη δέουσα έρευνα.

Άρα νόμος, ο οποίος καθορίζει την εφαρμογή και τον τρόπο άσκησης της διακριτικής ευχέρειας του επάρχου, υπάρχει. Αν δεν ασκείται ο νόμος αυτός, αν δεν ασκείται η διακριτική αυτή ευχέρεια ορθά, υπάρχει η δυνατότητα του πολιτικού ελέγχου, του κοινοβουλευτικού, αν έτσι είναι η περίπτωση, ή ο έλεγχος ο ιεραρχικός. Έχει προϊστάμενο ο έπαρχος. Έχει Υπουργό Εσωτερικών έχει γενικό διευθυντή που εννά

τον ελέγξει, κατόπιν κάποιων καταγγελιών. Δεν είναι δουλειά δική μας να αφήνουμε να εμφιλοχωρούν στις σκέψεις μας τέτοιου είδους κριτήρια, για να λέμε ότι δε θα ψηφίσουμε.

Ακόμα κάτι. Σήμερα -και θα συμφωνήσω με τον κ. Κατσουρίδη ότι η κατάσταση είναι ότι υπάρχει ένα πραγματικό χάος εις τα θέματα αυτά- ελλείπει ανώτατο όριο περιορισμού της ώρας. Ο οποιοσδήποτε δικαιούται να κλείει κατά το δοκούν ή κατά το βαθμό των σχέσεων ή της φιλίας που ενδεχόμενα έχει με κάποια αστυνομικά όργανα, ζούμε όλοι στην Κύπρο και το γνωρίζουμε αυτό, με αποτέλεσμα να δημιουργείται η αβεβαιότητα, αλλά και το συναίσθημα της δυσμενούς μεταχείρισης και διάκρισης που τυγχάνουν οι ιδιοκτήτες των κέντρων αυτών από την ίδια τη διοίκηση, αλλά και ενδεχόμενα από αυτούς που ψηφίζουν τους νόμους. Εν ελλείψει οποιουδήποτε ορίου θα πρέπει να μπει ανώτατο όριο. Και το όριο, εφόσον έκρινε η επιτροπή Εξωτερικών ότι είναι αυτό, το οποίο λέχθηκε προηγουμένως, τουλάχιστον κατά προσέγγιση και αφού άκουσε στα δύο χρόνια που μελέτησε την υπόθεση αυτή και ουδείς αμφισβητεί τη σοβαρότητα με την οποία το προσέγγισε, νομίζω ότι δεν έχουμε άλλο καταφύγιο, παρά να πούμε ότι ορθά αποφάσισε για τρεις η ώρα το πρωί. Νοουμένου ότι πάντα και είναι αυτονόητο ότι και εις αυτή την περίπτωση, όπως προηγουμένως με την επέκταση του ορίου κατόπιν άσκησης της διακριτικής ευχέρειας του επάρχου, θα τηρούνται οι προϋποθέσεις, οι οποίες ετηρούντο προηγουμένως, δηλαδή δε θα προξενείται οχληρία. Άρα η επίκληση της οχληρίας και εδώ είναι κάτι το οποίο υπάρχει εκ των πραγμάτων, εγώ δεν παρακολούθησα τη συζήτηση στην επιτροπή Εσωτερικών, αλλά το θεωρώ αυτονόητο ότι έτσι είναι, διότι δεν μπορεί ένας νόμος να καθιστά χειρότερη τη θέση του διοικούμενου από ό,τι ήτο προηγουμένως ασκώντας απλά και μόνο διακριτική ευχέρεια η διοίκηση, ενώ τώρα θα είναι υποχρεωμένη να εφαρμόσει νόμο. Είναι αυτονόητο ότι θα τηρούνται οι ίδιες, αν όχι και περισσότερες προϋποθέσεις.

Γι' αυτό το λόγο εισηγούμαι να υπερψηφιστεί ο νόμος, γιατί έτσι πρέπει να είναι, γιατί πρέπει να ξεκαθαρίσει η αβεβαιότητα αυτή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα δώσω το λόγο στον κ. Χατζηγιάννη και μετά στον κ. Συλλούρη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα είμαι πολύ σύντομος. Εγώ ασπάζομαι τις απόψεις όπως ελέχθησαν από τον κ. Κατσουρίδη, όλοι όσοι διακινούνται σε τουριστικές περιοχές βλέπουν και ακούν ότι δεν υπάρχει μία τάξη και αν θέλετε ομοιόμορφη συμπεριφορά έναντι των αστυνομικών οργάνων και εκείνων που ασκούν διοίκηση και αν με αυτή την πρόταση νόμου θα υπάρξει μια τάξη και όλοι όσοι ασκούν αυτά τα επαγγέλματα θα είναι κάτω από ίσους τρόπους αντιμετώπισης, νομίζω ότι θα έχει ένα θετικό στοιχείο αυτή η πρόταση νόμου. Νομίζω ότι υπάρχει και μια περιοχή στη Λευκωσία, η Έγκωμη αν δεν με απατά η μνήμη μου, που κατ' επανάληψη εδώ γίνονται σοβαρές καθημερινές διαμαρτυρίες από τους κατοικούντες στην περιοχή για το τι συμβαίνει στην περιοχή που υπάρχουν αυτά τα κέντρα.

Πιστεύω λοιπόν ότι μία ομοιόμορφη παγκύπρια ρύθμιση τελικά θα αφαιρέσει εκείνη την αυθαιρεσία που καμιά φορά ξεφεύγει ανθρώπων, οι οποίοι δεν κάμνουν καλή χρήση και μπορεί να υπάρξει νομίζω κάτι το ανεπιθύμητο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Συλλούρης και τελειώνουμε.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα μιλήσω για το νομοσχέδιο, θα μιλήσω για τη διαδικασία. Έχουμε περίπου τριάντα νομοσχέδια, τριάντα θέματα ακόμη, έχουμε λιγότερο από τρεις ώρες, δηλαδή αναλογούν περίπου έξι λεπτά για κάθε θέμα, εάν θέλουμε πραγματικά να τελειώσουμε, νομίζω ότι πρέπει να συντομεύσουμε τις παρεμβάσεις μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Συλλούρη.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Συγγνώμη κύριε Πρόεδρε, νομίζω δικαιούμαι να πω και εγώ δύο λέξεις, όχι επί της ουσίας του νομοθετήματος, αλλά επί φραστικών σημείων που είναι μέσα στο νομοσχέδιο και τα οποία δεν τιμούν την επιτροπή.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Να το πείτε στη γραμματεία.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Με συγχωρείτε, δεν μπορεί να διορθώνει η γραμματεία κείμενο, το οποίο περνά από τη Βουλή. Δεν μπορούμε να λέμε ότι από τη Δευτέρα μέχρι την Πέμπτη μπορούν να παραμένουν ανοικτά από τις επτά το πρωί μέχρι τις δυόμισι το πρωί. Πρέπει να είναι μέχρι τις δυόμισι το επόμενο πρωί και όπου υπάρχει παρόμοια φράση πρέπει να μπει μέχρι τις δυόμισι το επόμενο πρωί, της επόμενης ημέρας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 29 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κέντρων Αναψυχής (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρότασης νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι έξι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 16, "Ο περί της Διαδικασίας Εξασφάλισης Άδειας για Λειτουργία Κέντρων Αναψυχής Νόμος του 1999", πρόταση νόμου. Η έκθεση δεν είναι ομόφωνη και παρακαλώ να διαβαστεί.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται "Ο περί της Διαδικασίας Εξασφάλισης Άδειας για Λειτουργία Κέντρων Αναψυχής Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος	Λευτέρης Χριστοφόρου
Χριστόδουλος Βενιαμίν	Δημήτρης Συλλούρης
Κίκης Γιάγκου	Στέλιος Στυλιανού
Κυριάκος Τυρίμος	Στάθης Κιπτής
Αντώνης Καράς	Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου την οποία η ίδια κατέθεσε στη Βουλή, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουλίου 1999.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η θέσπιση ειδικής νομοθεσίας για το συντονισμό της όλης διαδικασίας που ακολουθείται για παραχώρηση άδειας λειτουργίας κέντρων αναψυχής κατά τρόπο που οι ενδιαφερόμενοι πολίτες να μην υπόκεινται στις ταλαιπωρίες που προκαλούν σήμερα οι υφιστάμενες διαδικασίες.

Ειδικότερα, με βάση τις διατάξεις της προτεινόμενης νομοθεσίας προβλέπεται ότι αρμόδια συντονιστική αρχή για το συντονισμό της όλης διαδικασίας εξέτασης τέτοιων αιτήσεων θα είναι ο έπαρχος της επαρχίας μέσα στην οποία βρίσκεται το κέντρο αναψυχής για το οποίο υποβάλλεται η σχετική άδεια. Επιπρόσθετα, προβλέπεται πως δεν επηρεάζονται οι άδειες οι οποίες έχουν ήδη εξασφαλιστεί με βάση τις ισχύουσες νομοθεσίες, καθώς επίσης και οι διαδικασίες που ακολουθούν σήμερα οι αρμόδιες αρχές ως προς την εξέταση και έγκριση τέτοιων αδειών, οι οποίες και θα εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται.

Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ εισηγούνται στη Βουλή την ψήφιση της υπό αναφορά πρότασης νόμου σε νόμο.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού δήλωσαν πως η κοινοβουλευτική τους ομάδα θα τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση της πρότασης νόμου στην ολομέλεια της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει κανείς από το Δημοκρατικό Συναγερμό να εξηγήσει τη θέση της ομάδας;

A. ΚΑΡΑΣ:

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα ψηφίσει υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Νεοφύτου.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

...

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Και είμαι πάντα σύντομος, συνάδελφε. Πάλι θα ψηφίσει η Βουλή και διαβλέπω την πλειοψηφία, αλλά σε μερικούς μήνες ενδεχομένως οι μοναδικοί ψήφοι να προβληματίσουν, εδώ ερχόμαστε να καταργήσουμε πάλι διά νόμου την τοπική αυτοδιοίκηση. Όταν υπάρχει τοπική αυτοδιοίκηση, δήμος Λευκωσίας ή δήμος Πάφου και έχει πολεοδομική αρχή, που απευθύνεται οποιοσδήποτε αιτητής για να πάρει πολεοδομική άδεια, για να κάμει μουσικοχορευτικό και δεν εμπλέκεται η επαρχιακή διοίκηση, αρμόδια αρχή και για την πολεοδομική άδεια και για την άδεια οικοδομής είναι η τοπική αρχή, όταν έχει πολεοδομική αρχή, και ερχόμαστε μετά πρότασης νόμου να βάλουμε πάνω από την τοπική αρχή τον έπαρχο. Εδώ έχουν πράγματι προβλήματα, αλλά δε λύνονται με αυτή την πρόταση νόμου. Είναι ...και γνωρίζουμε τα προβλήματα. Υπάρχουν τα προβλήματα, γιατί υπάρχει η άδεια οικοδομής, πέραν της άδειας οικοδομής θέλεις άδεια λειτουργίας της τοπικής αρχής, θέλεις άδεια λειτουργίας του ΚΟΤ, θέλεις άδεια ποτού που πρέπει να πάρεις έγκριση από την αστυνομία να πάεις

στον έπαρχο, αλλά να την εκδώσει η τοπική αρχή, θέλεις άδεια μεγαφώνων που πρέπει να κάνεις την αίτησή σου στην τοπική αρχή, να πάρεις την έγκριση από την αστυνομία και να την εκδώσει ο έπαρχος. Ένα πολύπλοκο σύστημα και αντί να γονατίσουμε σε όλη αυτή τη γραφειοκρατία, να βρούμε τρόπους πώς να την επιλύσουμε, θέλουμε νομοσχέδια και ψηφίζουμε που θα περιπλέξουν το πρόβλημα. Οψόμεθα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ακούγοντας την αγόρευση του κ. συναδέλφου νομίζω ότι και όσοι δεν είχαν πειστεί επείσθησαν. Περιέγραψε το πήγαινε έλα, για να εξασφαλίσει κάποιος μία άδεια. Και εμείς είπαμε καταργείται το πήγαινε έλα, απευθύνεται σε μία αρχή συντονιστική, η οποία θα αναλαμβάνει να διοχετεύει εντός τακτής προθεσμίας, όπως λέει και η πρόταση νόμου, εκεί όπου πρέπει τα έγγραφα, για να γλυτώσει ο καημένος ο πολίτης από όλη αυτή την τρεχάλα που περιέγραψε ο κ. Αβέρωφ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να θεωρήσουμε ότι η συζήτηση εξηντλήθη.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Εξουσίες επάρχου. Άρθρο 3.

Ανάκληση αδειών. Άρθρο 4.

Κανονισμοί. Άρθρο 5.

Διαφυλάξεις. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 6 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Διαδικασίας Εξασφάλισης Άδειας για Λειτουργία Κέντρων Αναψυχής Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι υποστηρίζουν την πρόταση νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι οκτώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 17 θέμα, "Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998", πρόταση νόμου. Η έκθεση και πάλι δεν είναι ομόφωνη. Φαίνεται ότι ο κ. Κατσουρίδης τα καταφέρνει ...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα δεν είναι ότι δεν είναι ομόφωνη, απλώς κάποιες κοινοβουλευτικές ομάδες θα τοποθετηθούν τώρα, η έκθεση είναι μεγάλη, περιγράφει τις απόψεις, αν ο κ. Θεοδώρου, από ό,τι αντιλαμβάνομαι ως εισηγητής, έχει την πρόθεση να μιλήσει, τότε εισηγούμαι να μη διαβάσω την έκθεση, για να επαναληφθούν από τον κ. Θεοδώρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται “Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, πρόεδρος

Μάριος Ματσάκης

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Δώρος Θεοδώρου

Κίκης Γιάγκου

Μη μέλη της επιτροπής:

Δημήτρης Συλλούρης

Γιαννάκης Θωμά

Αντώνης Καράς

Νίκος Μουσιούπτας

Μάρκος Κυπριανού

Στάθης Κιπτής

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από το βουλευτή κ. Δώρο Θεοδώρου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 10 Μαρτίου και στις 16 και 23 Ιουνίου 1999. Στα πλαίσια της εξέτασης της υπό αναφορά πρότασης νόμου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην

επιτροπή ο Γενικός Διευθυντής και εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (Τμήμα Αρχαιοτήτων) και ο δικηγόρος και εκπρόσωποι της Συντονιστικής Επιτροπής Αγώνα για τις Αρχαιοότητες.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως, ώστε σε περίπτωση αναγκαστικής απαλλοτριώσεως ακίνητης ιδιοκτησίας η οποία υπόκειται σε οποιουδήποτε περιορισμούς με βάση τις πρόνοιες του περί Αρχαιοτήτων Νόμου ή οποιουδήποτε άλλου νόμου, ο ιδιοκτήτης της ακίνητης ιδιοκτησίας να αποζημιώνεται με βάση την αξία της πλησιέστερης ιδιοκτησίας η οποία δεν υπόκειται σε περιορισμούς δυνάμει οποιουδήποτε νόμου.

Σύμφωνα με τον εισηγητή της πρότασης νόμου κ. Δώρο Θεοδώρου, η προτεινόμενη τροποποίηση στοχεύει στη διασφάλιση της καταβολής δίκαιης αποζημίωσης εκ μέρους της κυβέρνησης στους ιδιοκτήτες ακίνητης ιδιοκτησίας η οποία βρίσκεται σε αρχαιολογική ζώνη. Η εμπειρία εφαρμογής του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου μέχρι σήμερα, τόνισε, σε σχέση ιδιαίτερα με ιδιοκτησίες που βρίσκονται μέσα σε αρχαιολογικές ζώνες, κατέδειξε ότι γίνονται κατάφωρες αδικίες ως προς τις αποζημιώσεις που καταβάλλονται στους ιδιοκτήτες τους από την κυβέρνηση, δεδομένου ότι οι αποζημιώσεις αυτές δεν ανταποκρίνονται στο γράμμα και το πνεύμα του άρθρου 23 του Συντάγματος, το οποίο ορίζει ρητά ότι κάθε αποζημίωση σε περίπτωση αναγκαστικής απαλλοτριώσεως από το κράτος πρέπει να είναι δίκαιη.

Τέλος, ο κ. Θεοδώρου υποστήριξε πως τα αρχαιολογικά μας μνημεία είναι πρωταρχικής σημασίας για τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς ολόκληρου του Κυπριακού λαού, γι' αυτό και η ευθύνη προστασίας και συντήρησής τους πρέπει να επιμερίζεται σε ολόκληρο το κοινωνικό σύνολο και όχι μόνο στους πολίτες των οποίων η ιδιοκτησία έτυχε να βρίσκεται μέσα σε αρχαιολογικούς χώρους.

Ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών δήλωσε πως οι εκτιμήσεις ακίνητης ιδιοκτησίας σε περίπτωση αναγκαστικής απαλλοτρίωσης πρέπει να είναι αντικειμενικές και δίκαιες και να στηρίζονται στις αρχές που καθορίστηκαν και εφαρμόζονται για τέτοιες εκτιμήσεις. Το υπουργείο του, τόνισε, διαφωνεί με τις πρόνοιες της υπό συζήτηση πρότασης νόμου και υποστηρίζει πως θα πρέπει να συνεχίσει να εφαρμόζεται ο ισχύον τρόπος εκτίμησης για τον καθορισμό της αξίας ακίνητης ιδιοκτησίας και πως δε θα πρέπει να τεθούν οποιοιδήποτε περιορισμοί στον τρόπο αυτό. Επιπρόσθετα, κατέθεσε γραπτή γνωμάτευση του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας στην οποία αναφέρεται πως οι πρόνοιες της υπό συζήτηση πρότασης νόμου είναι αντισυνταγματικές, γιατί αντιβαίνουν προς το άρθρο 80.2 του Συντάγματος σύμφωνα με το οποίο καμιά πρόταση νόμου που συνεπάγεται αύξηση των εξόδων που προβλέπονται από τον προϋπολογισμό δεν μπορεί να υποβληθεί από βουλευτή και κατ' επέκταση και στο άρθρο 179.2 με βάση το οποίο κανένας νόμος ή απόφαση της Βουλής δεν μπορεί να είναι καθ' οιονδήποτε τρόπο αντίθετος ή ασύμφωνος προς οποιαδήποτε διάταξη του Συντάγματος.

Οι εκπρόσωποι του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ανέφεραν πως με την ψήφιση της υπό συζήτηση πρότασης νόμου θα επέλθουν ουσιώδεις αλλαγές στις αρχές που καθορίστηκαν για την εκτίμηση καθώς και στον τρόπο υπολογισμού της αξίας ακίνητης ιδιοκτησίας. Επιπρόσθετα, τόνισαν, το Τμήμα τους θα αντιμετωπίζει πρόβλημα στην εκτίμηση ενός κτήματος, δεδομένου ότι αυτό με βάση τις πρόνοιες της υπό συζήτηση πρότασης νόμου προβλέπεται ότι θα εκτιμάται με βάση την αξία άλλης ιδιοκτησίας, της πλησιέστερης, η οποία δε θα υπόκειται σε περιορισμούς και συνεπώς θα υπάρχει πρόβλημα ως προς το ποια πλησιέστερη ιδιοκτησία θα λαμβάνεται υπόψη στην περίπτωση που θα υπάρχουν περισσότερες από μια πλησιέστερες ιδιοκτησίες με διαφορετικές αξίες.

Οι εκπρόσωποι της Συντονιστικής Επιτροπής Αγώνα για τις Αρχαιότητες Αμαθούντας συμφώνησαν με τις πρόνοιες της υπό συζήτηση πρότασης νόμου και επιπρόσθετα εισηγήθηκαν πως αυτή θα πρέπει να ψηφιστεί με αναδρομική ισχύ.

Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος δήλωσαν πως οι κοινοβουλευτικές τους ομάδες θα τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση της πρότασης νόμου στην ολομέλεια της Βουλής.

Το μέλος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Δ. Θεοδώρου, δήλωσε ότι τάσσεται υπέρ της ψήφισης της υπό αναφορά πρότασης νόμου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ επειδή θέλω να διευκολύνω τις εργασίες, αν ο Δημοκρατικός Συναγερμός, που δεν έχει τοποθετηθεί, έχει αποφασίσει ότι θα ψηφίσει υπέρ, γλυτώνουμε και τις ομιλίες, αν όχι, ασφαλώς θα μιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός, παρακαλώ.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η απόφαση του Δημοκρατικού Συναγερμού είναι να ζητήσουμε αναβολή. Βλέπουμε εκ πρώτης όψεως θετικά στοιχεία στην πρόταση του συναδέλφου Δώρου Θεοδώρου, αλλά υπάρχουν άλλα τα οποία θέλουμε να αντιμετωπίσουμε, ενδεχομένως δε να βελτιώσουμε την πρόταση, γι' αυτό ζητούμε αναβολή του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει πρόταση για αναβολή.

Παρακαλώ, ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, και εγώ εκ πρώτης και δευτέρας όψεως πρόσεξα ότι μέχρι στιγμής ο Δημοκρατικός Συναγερμός δεν υπάρχει νομοσχέδιο για το οποίο δε ζήτησε αναβολή. Δηλαδή πώς προετοιμάστηκε και ήρθε σήμερα ο Δημοκρατικός Συναγερμός; Για όλα θέλουμε αναβολή; Εν εκατάλαβα δηλαδή. Επιπλέον δε αυτή η πρόταση νόμου εκκρεμεί πέραν του έτους ή δύο ετών. Δε θυμούμαι ακριβώς, είναι πάρα πολύς καιρός που εκκρεμεί, εξαντλήσαμε όλα τα περιθώρια και με την εκτελεστική εξουσία και με τους πάντες και δε βλέπω το λόγο γιατί πρέπει να τρενάρουμε την ταλαιπωρία όσων επηρεάζονται για άλλους δυο ή τρεις μήνες.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Νομίζω ότι ο κ. Θεοδώρου έχει δίκαιο και για έναν άλλο λόγο τον οποίο να αναφέρω. Δώσαμε σε αυτή την πρόταση του κ. Θεοδώρου και στην επόμενη αλληπάλληλες προθεσμίες, επί δύο σχεδόν χρόνια, στην κυβερνητική πλευρά να φέρει οποιαδήποτε αντιπρόταση. Ήρθαν στην τελευταία συνεδρία για να μας πουν ότι τελικά εμμένουν στην αρχική θέση. Εγώ νομίζω, κύριε Καρά, να προχωρήσουμε, αν περάσει, επέρασε, αν δεν περάσει, δεν επέρασε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου, παρακαλώ.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η προσέγγιση και η άποψη και η ιδέα του κ. Θεοδώρου να αντιμετωπιστεί αυτό το θέμα υιοθετείται από όλους αντιλαμβάνομαι. Εκεί που υπάρχει κάποιο πρόβλημα είναι στις νομικές προεκτάσεις και εξηγούμαι, για να γίνω πιο κατανοητός. Υπάρχουν δύο στάδια επηρεασμού της περιουσίας η οποία κηρύσσεται ως περιοχή ελεγχόμενη από τον περί αρχαιοτήτων νόμο. Το πρώτο στάδιο είναι ο καθορισμός της ζώνης. Εκεί εξουδετερώνεται η οποιαδήποτε προοπτική ανάπτυξης των κτημάτων εκείνων. Μπορεί να είναι εκατό σκάλες. Άρα εκεί υφίσταται την πρώτη αδικία ο ιδιοκτήτης της γης. Στο δεύτερο στάδιο είναι η απαλλοτρίωση, όταν επισημανθεί ύπαρξη σε συγκεκριμένο κτήμα αρχαιοτήτων. Εκεί είναι, μπορώ να πω, συνεπακόλουθη η ζημιά η οποία γίνεται και, μπορώ να πω, είναι μικρότερη η ζημιά από εκείνη που προκαλείται από την κήρυξη της περιοχής ως ελεγχόμενης από τον περί αρχαιοτήτων νόμο.

Εμείς με την πρόταση αυτή ερχόμαστε να θεραπεύσουμε κατά τρόπο μεγιστοποιημένο την αδικία που δημιουργείται σε εκείνο ο οποίος χάνει παντελώς τη γη του και παραβλέπουμε την αδικία η οποία εκ προοιμίου υπάρχει από την κήρυξη μιας περιοχής ως αρχαιολογικής περιοχής. Να γίνω πιο επεξηγηματικός.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επί της διαδικασίας. Έχετε ήδη μπει στην ουσία και θα επεκταθείτε, που φανερώνει ότι έχετε και θέση. Μπορείτε να μιλήσετε πάνω στο θέμα όση ώρα θέλετε, αλλά να ξεκαθαρίσουμε το διαδικαστικό. Θα συζητήσουμε και θα ψηφίσουμε ...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μα, είναι σχετικό, κύριε Κατσουρίδη.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δε λέω ότι δεν είναι σχετικό, όμως λέτε ήδη επιχειρήματα και συνάδελφοι θα θελήσουν να σας απαντήσουν στο στάδιο της διαδικασίας.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριοι, δεν είναι θέμα αυτό επί του οποίου νομίζω ότι υπάρχει διάθεση αντιδικίας, δεδομένης της θέσης ότι συμφωνούμε ότι αυτό το πρόβλημα πρέπει να αντιμετωπιστεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, αλλά εξακολουθείτε να έχετε την άποψη για αναβολή του θέματος.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μπορεί να μην είναι εγώ που θα την έχω, μπορεί και να την έχουν όλοι μετά από αυτά που θα πω. Ο λόγος που μιλώ κατά αυτό τον τρόπο και αγγίζω την ουσία είναι για να είμαι πειστικός, γιατί αυτό το θέμα θέλει μια σε μεγαλύτερο βάθος αντιμετώπιση που να καλύπτει και εκείνους οι οποίοι επηρεάζονται, όταν η γη τους κηρυχθεί ως αρχαιολογική γη.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Αγαπίου, ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ!

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Εσήκωσα το σέριν μου εν τζαι έπιασα το στόμα σου.

(Γέλια)

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Γι' αυτό η πρόταση για αναβολή δε γίνεται με σκοπό αυτή η ιδέα να торπιλιστεί καθόλου. Γίνεται με σκοπό να είναι ολοκληρωμένο το νομοθέτημα το οποίο θα κάμουμε και ίσως να μπορεί να αποζημιώνει και καλύτερα εκείνους των οποίων η γη έχει κηρυχθεί ως αρχαιολογική και μένει εκεί και μπορεί να μείνει και σαράντα χρόνια. Η απαλλοτρίωση δεν είναι συνεπακόλουθη πάντοτε της οποιαδήποτε επίταξης για λόγους αρχαιολογικούς ή της κήρυξης μιας ζώνης ως αρχαιολογικής. Είναι γι' αυτό το λόγο που ζητούμε την αναβολή, διότι θέλουμε να συμπληρώσουμε αυτό το οποίο ο κ. Θεοδώρου, πολύ εύστοχα, θέλει να αντιμετωπίσει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, από τη στιγμή που υπάρχει πρόταση για αναβολή, πρέπει να αποφασίσουμε αν θα υπάρξει αναβολή.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Να επαναλάβω κι εγώ γιατί δεν πρέπει να υπάρξει αναβολή, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχετε πει, αλλά, παρακαλώ ...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν υπάρξει αναβολή, το πιο σύντομο που είναι δυνατό να επιστρέψουμε εδώ, για να αποφασίσουμε θετικά ή αρνητικά, είναι τρεις μήνες. Το πιο σύντομο και με πολλή επιείκεια. Σε αυτό το διάστημα των τριών μηνών μπορεί να αδικηθούν άλλοι δέκα - δεκαπέντε άνθρωποι, των οποίων οι υποθέσεις θα έχουν ήδη εκδικαστεί στα δικαστήρια και θα είναι και αυτοί μέσα στους χασιμιούς. Ήδη πάνω από τους μισούς έχουν χάσει ό,τι έχασαν. Γιατί πρέπει εμείς να ενεργήσουμε κατά τρόπο, ώστε και άλλοι άνθρωποι να χάσουν;

Επιπλέον θέλω να πω το εξής: Αυτά που είπε ο κ. Δημητρίου αναφορικά με τις αρχαιότητες είναι ένα μόνο μέρος της όλης υπόθεσης. Εδώ μιλούμε για δεσμεύσεις περιουσιών διά πάντα σκοπόν δημοσίου συμφέροντος. Για σχολεία υπάρχουν τεράστιες εκτάσεις δεσμευμένες, για δρόμους υπάρχουν τεράστιες εκτάσεις δεσμευμένες, για άλλα κτίρια δημόσια υπάρχουν τεράστιες εκτάσεις δεσμευμένες. Δεσμεύονται, περνούν δέκα χρόνια, περνούν είκοσι χρόνια, μηδενίζεται η αξία τους και έρχεται μετά η κυβέρνηση και κάμνει αυτή την κλοπή. Μιλούμε για κλοπή. Πόσο καιρό πρέπει να ανεχτούμε αυτή την κατάσταση και να δώσουμε ακόμα μιαν αναβολή;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρότασης για αναβολή;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το θέμα δεν αναβάλλεται λοιπόν. Αντιλαμβάνομαι ότι έχει ήδη γίνει συζήτηση ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ζήτησα το λόγο επανειλημμένα, διαμαρτυρήθηκε ο κ. Δημητρίου, νομίζω έχω το δικαίωμα.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είναι κακόγουστο το αστείο σου, κύριε Συλλούρη, όπως είναι κακόγουστα και εκείνα που λες τα υπόλοιπα.

(Γέλια)

Έχει δίκαιο ο κ. Δημητρίου, ότι είναι δύο πτυχές που έχει το πρόβλημα. Η μια πτυχή είναι όταν κηρύσσεται μια περιοχή ως περιοχή αρχαιοτήτων. Όμως εδώ δεν είναι το άμεσο πρόβλημα. Κηρύσσεται περιοχή αρχαιοτήτων, ο ιδιοκτήτης, αν δεν του το απαλλοτριώσουν, θα εξακολουθήσει να το χρησιμοποιεί, όπως το χρησιμοποιούσε χθες. Αν ύστερα από κάποια περίοδο δούμε ότι το χρησιμοποιούσε, θα νομοθετήσουμε και για την περίοδο εκείνη που το κτήμα του βρίσκεται υπό την ιδιότητα της περιοχής αρχαιοτήτων.

Εκείνο που προβλέπει η πρόταση νόμου του κ. Θεοδώρου είναι, όταν απαλλοτριωθεί το κτήμα ή αν θα περάσει δρόμος από μέσα ή για οποιοδήποτε άλλο σκοπό, όχι μόνο για αρχαιότητες ...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Δεν είναι μόνο για αρχαιότητες.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δεν είναι μόνο για αρχαιότητες, είναι για οποιαδήποτε απαλλοτρίωση, διότι και σήμερα να απαλλοτριωθεί για δρόμο, θα απαλλοτριωθεί λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι είναι περιοχή αρχαιοτήτων και δεν αξίζει μια μπακκίρα. Ενώ το απέναντι κτήμα που το χωρίζει ένα σύνορο και ανήκει στον κύριο τάδε από τη Λεμεσό, όχι στους

κυρίους τάδε από το Κελλάκι ή τον Άγιο Τύχωνα, θα αποζημιωθεί ως οικόπεδο, γιατί του έδωσαν άδεια και έκτισε, τους Κελλακιώτες και τους Αγιοτυχωνίτες δεν τους έχουν δώσει άδεια στην ίδια περιοχή.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Έπεισές με τζαι μένα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Εντάξει, ευχαριστώ που πείστηκες και αποσύρεις αυτές τις ... που είπες προηγουμένως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, ο κ. Πουργουρίδης ζητά το λόγο.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το πνεύμα του νόμου το υποστηρίζω, όμως διερωτώμαι ποιας εφαρμογής θα τύχει ο νόμος αυτός, αν τον αναλύσουμε λίγο. Βασικά αυτός ο νόμος, αφού προέρχεται από το βουλευτή κ. Δώρο Θεοδώρου ως βουλευτή Λεμεσού, πρέπει να έχει κάποια σχέση με τις αρχαιότητες της περιοχής Αμαθούντας, που πράγματι ένας αριθμός πολιτών της περιοχής εκείνης έχουν αδικηθεί από τις πρόνοιες της νομοθεσίας για αρχαιολογικούς χώρους. Όμως, γνωρίζοντας την περιοχή αρκετά καλά, όπως είναι διατυπωμένος ο νόμος, που στόχο έχει να αποζημιώνεται ο ιδιοκτήτης ακίνητης ιδιοκτησίας με βάση την αξία της πλησιέστερης ιδιοκτησίας η οποία δεν υπόκειται σε περιορισμούς δυνάμει οποιουδήποτε νόμου, αυτό το πράγμα, για μένα ως δικηγόρο, είναι πρακτικά ανεφάρμοστο.

Σε πολλές περιπτώσεις θα δημιουργήσει ανυπέρβλητα νομικά προβλήματα και εξηγούμαι: Υπάρχουν αρκετά κτήματα στην περιοχή του Αγίου Τύχωνα τα οποία συνορεύουν με τρεις πλησιέστερες ιδιοκτησίες διαφορετικές. Ένα κτήριο συνορεύει με ζώνη παραλίας, με αγροτική ζώνη ....

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Δεν υπάρχει αγροτική ζώνη, τουλάχιστο για την περιοχή που μιλάς.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν έχει αγροτικές περιοχές;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Δεν υπάρχει για τη δεδομένη περιοχή καμιά.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Μπορεί να έχει σε άλλες περιοχές. Και τι σημαίνει “δεν υπόκειται σε περιορισμούς δυνάμει οποιουδήποτε νόμου”; Έχει κανένα κτήμα που δεν υπόκειται σε περιορισμούς; Όλα τα κτήματα έχουν κάποιους περιορισμούς. Δεν έχει κτήμα στην Κύπρο, από την εποχή που ψηφίσαμε το νόμο περί πολεοδομίας, που να μην έχει περιορισμούς. Σε ένα κτήμα οι περιορισμοί να κτίσεις είναι άλφα, σε άλλο είναι βήτα, σε άλλο είναι γάμα. Επομένως, όταν μιλάμε ότι θα καθορίζεται η αξία με βάση την πλησιέστερη ιδιοκτησία η οποία δεν υπόκειται σε περιορισμούς δυνάμει οποιουδήποτε νόμου, πέστε μου ένα κτήμα στην Κύπρο που δεν υπόκειται σε περιορισμούς! Ένα, δε θέλω πολλά. Δεν έχει κτήμα που να μην έχει περιορισμούς κάποιας μορφής, επαναλαμβάνω, άρα τι θα εφαρμόσουμε εδώ;

Εισηγούμαι πως εδώ είναι πέρα για πέρα σωστός ο σκοπός της πρότασης νόμου, πρακτικά ως έχει διατυπωθεί δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής. Διότι κτήμα που να μην έχει περιορισμούς δε θα υπάρχει κανένα, άρα δε θα εφαρμόζεται για κανένα κτήμα. Υποθέτω η πρόθεση ήταν... η αντιδιαστολή της πλησιέστερης ιδιοκτησίας που δεν υπόκειται σε περιορισμούς γίνεται με τους περιορισμούς του κτήματος για τις αρχαιότητες. Ναι, αλλά δεν αποδίδει αυτό το πράγμα, διότι όλα τα κτήματα στην Κύπρο, από την εποχή που ψηφίστηκε ο περί πολεοδομίας νόμος, υπόκεινται σε

κάποιους περιορισμούς. Επομένως, θέλει διατύπωση το θέμα, ο νόμος ως έχει, για να αποκτήσει πρακτική εφαρμογή. Αν τον ψηφίσουμε, θα είναι άνευ πρακτικής εφαρμογής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Πουργουρίδη, εισηγείστε αναβολή, τι εισηγείστε;

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι ότι το μόνο που μπορεί να γίνει είναι ή να τροποποιηθεί τώρα ο νόμος ανάλογα ή να αναβληθεί το θέμα και νομίζω ότι οι ανησυχίες του κ. Θεοδώρου, ενώ έχει δίκαιο να μιλά ότι θα έρθουμε εδώ σε τρεις μήνες ...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν είναι αναδρομικά ...

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι, κύριε κοινοβουλευτικέ εκπρόσωπε, λέω ότι είναι λίγο υπερβολικές οι ανησυχίες του, διότι δεν είναι δικηγόρος να ξέρει ότι τα δικαστήρια μέχρι το Σεπτέμβρη ούτως ή άλλως είναι κλειστά, άρα περίπτωση να δικαστούν αυτή την περίοδο υποθέσεις δεν υφίσταται. Αν επομένως, επανερχόμενοι, από τις πρώτες συνεδριάσεις της Βουλής, επιτύχουμε την αναγκαία τροποποίηση, έτσι που να αποδώσουμε αυτά τα οποία θέλουμε να αποδώσουμε, με γλώσσα που να τους δώσει σάρκα και οστά νομικά, ελάχιστοι πολίτες μας θα επηρεαστούν, ίσως κανένας, διότι επαναλαμβάνω μέχρι το Σεπτέμβρη τα δικαστήρια είναι κλειστά και δεν εκδικάζονται υποθέσεις. Αν υπάρχουν κάποιες υποθέσεις που είναι ορισμένες μέσα στο Σεπτέμβρη, κι αν αρχίσουν να εκδικάζονται, καμιά δε θα προλάβει να εκδικαστεί μέσα στο Σεπτέμβρη. Επιπρόσθετα, αν αρχίσει έστω και μια υπόθεση να εκδικάζεται το Σεπτέμβρη, όλοι ξέρουμε ότι αυτές οι υποθέσεις, για να τελειώσουν, θέλουν μερικούς μήνες.

Έχω δίκαιο, κύριε Αγαπίου, τα ξέρεις καλύτερα από εμάς αυτά τα πράγματα, ότι πρακτικά και να αρχίσει το Σεπτέμβρη, δε θα τελειώσει. Επομένως, μας παρέχεται χρόνος να διορθώσουμε σωστά το νόμο και εισηγούμαι να το αφήσουμε για το ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εδώ εγείρεται ένα θέμα, κατά πόσο όπως είναι διατυπωμένη η πρόταση νόμου μπορεί να αποδώσει ή να μην αποδώσει. Εγείρεται αυτό το θέμα και αντιλαμβανόμαστε ότι εδώ θα υπάρξει συζήτηση.

Ο κ. Κατσουρίδης, παρακαλώ.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουμε κατά τη γνώμη μου δύο επιλογές. Αν είναι θέμα απλής διατύπωσης, μπορεί να αποσυρθεί ένα κλιμάκιο τώρα και να κάμει τις αλλαγές που πρέπει, μέχρι το βράδυ που θα τελειώσουμε, ή θα ψηφίσουμε εν γνώσει μας ότι θα έρθουμε το Σεπτέμβρη να κάμουμε τροπολογίες. Εγώ θεωρώ ότι η πρώτη επιλογή, δηλαδή ένα κλιμάκιο συναδέλφων που κατέχουν το θέμα νομικά να κάμουν τις σωστές διατυπώσεις, μπορούν μέσα σε μια ώρα να τις ετοιμάσουν και να ψηφίσουμε μετά που θα τις κάμουν και να είμαστε και ομόφωνοι.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Πρέπει να πάει στην επιτροπή Νομικών.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι, δε θα πάει στην επιτροπή Νομικών.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Ποιο κλιμάκιο;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ποιο κλιμάκιο; Βουλευτών. Δηλαδή ο κ. Πουργουρίδης μπορεί να είναι ο ένας, ο κ. Αγαπίου, ο κ. Κυπριανού που είναι και της επιτροπής Εσωτερικών, διότι είναι την

ουσία που πρέπει να δούμε. Εδώ πάρα πολύς κόσμος, στα επτά χρόνια που είμαι στην επιτροπή Εσωτερικών, πέρασε και έκλαιε για το θέμα των απαλλοτριώσεων, δεν είναι μόνο οι αρχαιότητες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Νεοφύτου, ένα λεπτό, για να ξεκαθαρίσουμε.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επί της ουσίας, για να μη νομιστεί ότι όλοι συμφωνούμε με αυτή την πρόταση νόμου και είναι μόνο το λεκτικό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, κύριε Νεοφύτου, αυτή τη στιγμή είναι μπροστά μας το εγειρόμενο σημείο, κατά πόσο η πρόταση νόμου όπως είναι αποδίδει αυτό που θέλουμε.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν αποδίδει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, υπάρχει ομοφωνία ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, νομίζω ότι είναι μερικά θέματα για τα οποία υπάρχουν και ειδικοί και εμπειρογνώμονες ή άνθρωποι που ξέρουν κάτι περισσότερο. Έχει δίκαιο ο κ. Πουργουρίδης, έχει δίκαιο μερικώς, διότι πολλά κτήματα, δε θα έλεγα όλα τα κτήματα, έχουν περιορισμούς και είναι ανάγκη να διατυπωθεί νομοτεχνικά η ιδέα ότι το κτήμα μου που σήμερα κηρύσσεται ...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Αγαπίου, θα σε διακόψω και σένα, υπάρχει διαδικαστική πρόταση, παρακαλώ να μπει σε ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό προσπαθώ να εξηγήσω και λέω θεωρώ ότι υπάρχει ομοφωνία ότι όπως είναι η πρόταση νόμου δεν αποδίδει αυτό που θέλουμε και υπάρχει πρόταση να συσταθεί κλιμάκιο. Το κλιμάκιο αυτό θα αποφανθεί αν μπορεί να κάμει την αλλαγή ή όχι και θα έρθει πίσω να μας πει.

Ποιοι θα το αποτελούν;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι τον εισηγητή, τον κ. Δώρο Θεοδώρου, τον κ. Μάρκο Κυπριανού, τον κ. Χρήστο Πουργουρίδη και τον κ. Γιαννάκη Αγαπίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συμφωνούμε;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, το κλιμάκιο αναλαμβάνει να επεξεργαστεί την πρόταση αυτή και να την επαναδιατυπώσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, το υπ' αριθμόν 18 θέμα, "Ο περί της Ίσης Μεταχείρισης των Πολιτών κατά την Ικανοποίηση των Βασικών Στεγαστικών τους Αναγκών Νόμος του 1997".

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν επιτρέπετε, να κάμω μια εισήγηση στο συγκεκριμένο θέμα, το επόμενο που και πάλι υπάρχει το ίδιο θέμα τοποθέτησης κοινοβουλευτικών ομάδων εντός της ολομέλειας. Η πρόταση του κ. Θεοδώρου απλά λέει ότι, από τη στιγμή που το κράτος υποχρεώνει πολίτες, με βάση νομοθεσία του, να χρησιμοποιήσουν το άλφα ή το βήμα υλικό και άρα τους επιβαρύνει, θα πρέπει να τους επιχορηγεί αυτή την

επιβάρυνση. Το Υπουργείο Εσωτερικών συμφωνεί. Πού προέκυψε η διαφωνία; Το Υπουργείο Εσωτερικών ήθελε κανονισμό και διατάγματα και ο κ. Θεοδώρου εισηγήθηκε πρόταση νόμου. Πρέπει να πω ότι στην εξέλιξη της συζήτησης ο κ. Θεοδώρου και όλη η επιτροπή αποδέχθηκαν να φέρει κίνητρα το υπουργείο και να τα καταθέσει μπροστά μας. Τελικά, όταν ήρθαν και ενώ ο γενικός διευθυντής του υπουργείου μάς διαβεβαίωσε ότι έχουν αίτημα, στην τελευταία συνεδρία μάς είπαν ότι επιστρέφουν στην αρχική τους θέση, πράγμα που μας υποχρέωσε να προχωρήσουμε.

Εγώ θα κάμω μια εισήγηση προς τον κ. Θεοδώρου και προς όποιες κοινοβουλευτικές ομάδες έχουν επιφυλάξεις: Να ενεργήσουμε όπως ενεργήσαμε στο θέμα των χρεών των προσφύγων. Δηλαδή εμείς εδώ να διαβιβάσουμε την κοινή μας θέση προς την κυβέρνηση, να έρθει το Σεπτέμβρη με πρόταση, αν το Σεπτέμβρη δεν έρθει με πρόταση, τότε δεσμευόμαστε όλοι ότι προχωρούμε και ψηφίζουμε την πρόταση του κ. Θεοδώρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Γίνεται αποδεκτή η πρόταση;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, παρ' όλο που ο κ. Κατσουρίδης έχει ήδη κάμει αναφορά, πρέπει να λεχθεί ότι και αυτή η ιστορία έχει ταλαιπωρήσει την επιτροπή Εσωτερικών με τις παλινωδίες της κυβέρνησης η οποία πότε λέει ναι, πότε λέει όχι, δεσμεύεται ότι θα φέρει, δε φέρνει, ξανά δεσμεύεται, ξανά δε φέρνει και πάει λέγοντας η υπόθεση μέχρι που στο τέλος μας είπαν κοφτά ότι δε συμφωνούν με τη ρύθμιση του θέματος αυτού νομοθετικά ή με κανονισμούς. Δηλαδή δε θέλουν, με άλλα λόγια, να υπάρχει η Βουλή η οποία θα αποφασίζει πάνω σε αυτό το θέμα. Θέλουν να κάνουν ένα σχέδιο και με διατάγματα να προχωρούν, όπως οι ίδιοι νομίζουν, στην εφαρμογή του.

Είναι ριζική η διαφωνία, από ό,τι καταλαβαίνετε, σε ό,τι αφορά την αντίληψη και τη φιλοσοφία του ζητήματος. Δεν ξέρω, βεβαίως, ο Δημοκρατικός Συναγερμός αν έχει αποφασίσει τι υποστηρίζει πάνω σε αυτό το θέμα. Αν ο Δημοκρατικός Συναγερμός υποστηρίζει, νομίζω προχωρούμε από τώρα και δεν εμποδίζει η ψήφιση του νόμου από του να έρθουν οι κανονισμοί αργότερα. Αν δεν έχει αποφασίσει ο Δημοκρατικός Συναγερμός, με κρύα καρδιά και βαριά καρδιά θα δεχθούμε ακόμα μια αναβολή στις πολλές που έχουμε δεχθεί.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Συμφωνούμε με την άποψη του κ. Κατσουρίδη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης είναι πιο προχωρημένος από τον κ. Θεοδώρου.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης λέει την ουσία του θέματος να την υιοθετήσει εδώ η ολομέλεια της Βουλής και να αφήσει ανοικτό το θέμα της νομοθέτησης μέχρι το Σεπτέμβρη, δεδομένου ότι η κυβέρνηση θα φέρει πρόταση. Αν όχι, τότε θα επανέλθουμε.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Είναι αυτό που υιοθετήσαμε. Μεταφέρουμε ως Βουλή το πνεύμα το ομόφωνο προς την εκτελεστική εξουσία και, αν μέχρι τον Οκτώβρη η εκτελεστική εξουσία δεν ανταποκριθεί, τότε να επανέλθουμε εμείς να ψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την πρόταση αυτή;

Δεν υπάρχει.

Προχωρούμε στα επόμενα τρία θέματα με τους αριθμούς 19, 20 και 21 για τα οποία υπάρχει κοινή έκθεση. Τα θέματα αυτά είναι “Ο περί Ετησίων Αδειών μετ’ Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992”, πρόταση νόμου, “Ο περί Ετησίων Αδειών μετ’ Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και “Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”. Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται “Ο περί Ετησίων Αδειών μετ’ Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992” και για τα νομοσχέδια που τιτλοφορούνται (1) “Ο περί Ετησίων Αδειών μετ’ Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και (2) “Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”

Παρόντες:

**Κοινοβουλευτική Επιτροπή
Νομικών**

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Καίτη Κληρίδου

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Γιαννάκης Αγαπίου

Αριστοφάνης Γεωργίου

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Στάθης Κιπτής

Δημήτρης Ηλιάδης

**Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και
Κοινωνικών Ασφαλίσεων**

Αβραάμ Αντωνίου, πρόεδρος

Αριστοφάνης Γεωργίου

Γιαννάκης Θωμά

Ανδρέας Παρισινός

Στέλιος Γερασίμου

Νίκος Πιπτοκοπίτης

Μάριος Ματσάκης

Μη μέλη των επιτροπών:

Χρήστος Πουργουρίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εξέτασαν την πιο πάνω πρόταση νόμου και τα πιο πάνω νομοσχέδια σε τρεις συνεδρίες, που πραγματοποιήθηκαν στις 25 Φεβρουαρίου, 6 Μαΐου και 8 Ιουλίου 1999. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και εκπρόσωποι της ΟΕΒ, του ΚΕΒΕ και των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ.

Σκοπός της υπό αναφορά πρότασης νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από το βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Χρήστο Πουργουρίδη, είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών, έτσι ώστε να καταργηθεί η διαδικασία παραπομπής στο Ανώτατο Δικαστήριο, υπό μορφή υπομνήματος (case stated), οποιωνδήποτε νομικών ζητημάτων εξ αποφάσεως του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών και να προβλεφθεί ότι διαδικασία για έφεση μπορεί να γίνει εναντίον οποιασδήποτε απόφασης του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Σκοπός του πρώτου υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών, έτσι ώστε να καταργηθεί η διαδικασία παραπομπής στο Ανώτατο Δικαστήριο, υπό μορφή υπομνήματος (case stated), οποιωνδήποτε νομικών ζητημάτων εξ αποφάσεως του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών και να προνοείται μόνο δικαίωμα του διαδίκου για έφεση επί νομικού σημείου ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου.

Σκοπός του δεύτερου υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για το ενοικιστάσιο, έτσι ώστε να καταργηθεί το δικαίωμα παραπομπής στο Ανώτατο Δικαστήριο, υπό μορφή υπομνήματος (case stated),

νομικών ζητημάτων που προκύπτουν σε οποιοδήποτε στάδιο της πρωτόδικης διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου Ελέγχου Ενοικιάσεων και να διατηρηθεί μόνο το δικαίωμα του διαδίκου για έφεση ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου.

Σύμφωνα με τον εισηγητή της υπό αναφορά πρότασης νόμου, καθώς και την εκπρόσωπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, οι προτεινόμενες τροποποιήσεις κρίθηκαν αναγκαίες, έπειτα από αποδοκίμασιές του Ανώτατου Δικαστηρίου σε διάφορες αποφάσεις του αναφορικά με τη διαδικασία παραπομπής ενδιάμεσων ερωτήσεων, στις οποίες διαπιστωνόταν ότι το δικαίωμα του διαδίκου εξασφαλίζεται περιεκτικά και χωρίς διακοπή της πρωτόδικης διαδικασίας σε δεύτερο βαθμό του θέματος που εγείρεται.

Οι εκπρόσωποι των εργοδοτικών και των συνδικαλιστικών οργανώσεων συμφώνησαν με τις πρόνοιες των υπό αναφορά νομοσχεδίων, διαφώνησαν όμως με την πρόνοια της υπό αναφορά πρότασης νόμου, που παρέχει το δικαίωμα έφεσης επί οποιωνδήποτε ζητημάτων, γιατί, όπως υποστήριξαν, θα παρατηρείται καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των υποθέσεων ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών.

Λόγω των πιο πάνω απόψεων αναφορικά με την πρόταση νόμου, ο εισηγητής της κ. Χρήστος Πουργουρίδης δήλωσε πως, παρ' όλο που διαφωνεί με τον περιορισμό του δικαιώματος έφεσης επί νομικών σημείων μόνο επί των αποφάσεων του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών, εντούτοις, επειδή έχει επιτευχθεί συναίνεση ενώπιον της επιτροπής μεταξύ όλων των πλευρών ως προς το προτεινόμενο νομοσχέδιο περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών, δεν εμμένει στην πρόταση νόμου που κατέθεσε, την οποία αποσύρει, εκφράζοντας ταυτόχρονα τις επιφυλάξεις του ως προς τη συνταγματικότητα του νομοσχεδίου, επειδή περιορίζει το δικαίωμα έφεσης.

Τα μέλη των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Νομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, παρ' όλο που διατηρούν τις επιφυλάξεις τους αναφορικά με τον

περιορισμό του δικαιώματος έφεσης επί αποφάσεων του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών, εντούτοις, επειδή θεωρούν ότι με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο επέρχεται βελτίωση στην υφιστάμενη νομοθεσία, υιοθετούν τις πρόνοιές του. Επιπρόσθετα, αποφάσισαν να τροποποιήσουν το κείμενό του, έτσι ώστε η διαδικασία της έφεσης να προβλέπεται απευθείας από το νόμο και όχι από διαδικαστικούς κανονισμούς, όπως ισχύει σήμερα.

Επίσης, υιοθετούν τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του δεύτερου υπό αναφορά νομοσχεδίου.

Υπό το φως των πιο πάνω, οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Νομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού διαμόρφωσαν το κείμενο του πρώτου νομοσχεδίου σύμφωνα με την πιο πάνω απόφασή τους, ομόφωνα εισηγούνται την ψήφιση των υπό αναφορά νομοσχεδίων σε νόμους, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους, ώστε να αναφέρονται ως “Ο περί Ετησίων Αδειών μετ’ Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και “Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”, αντίστοιχα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Το υπ’ αριθμόν 19 θέμα, “Ο περί Ετησίων Αδειών μετ’ Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992”, πρόταση νόμου, αποσύρεται.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ’ αριθμόν 20 θέματος, “Ο περί Ετησίων Αδειών μετ’ Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 12 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των άρθρων;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση στην ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 21 θέματος, "Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998".

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των άρθρων;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση στην ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 22 θέμα, “Ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”. Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Αριστοφάνης Γεωργίου, πρόεδρος	Χρίστος Ρότσας
Κώστας Παπακώστας	Λευτέρης Χριστοφόρου
Κίκης Γιάγκου	Μάριος Ματσάκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε αρκετές συνεδρίες που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Μαΐου και Ιουνίου 1999. Στα πλαίσια της μελέτης του νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα, του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, της ΠΕΠ, του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Τουρκοκρατούμενων Περιουσιών (ΣΙΤΟΠ) και του Παγκύπριου Συνδέσμου Πληγέντων και Εκτοπισμένων Επιχειρηματιών (ΠΑΣΥΠΕΕ).

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τη σύσταση, τους σκοπούς και τις αρμοδιότητες του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, ώστε να καταστεί ευρυθμότερη η λειτουργία του.

Συγκεκριμένα, με το υπό αναφορά νομοσχέδιο:

- 1) παρέχεται το δικαίωμα στο συμβούλιο του Φορέα να εκμισθώνει κινητή ή ακίνητη περιουσία του Φορέα και να αποδέχεται κληροδοτήματα ή δωρεές·
- 2) καθορίζεται ο τρόπος συνομολόγησης συμβάσεων του Κεντρικού Φορέα· και
- 3) παρέχεται το δικαίωμα στο συμβούλιο του Κεντρικού Φορέα να καταρτίζει επιτροπές για τη μελέτη συγκεκριμένων θεμάτων, οι αποφάσεις των οποίων θα υπόκεινται στην κρίση του συμβουλίου.

Οι εκπρόσωποι της ΠΕΠ, του ΣΙΤΟΠ και του ΠΑΣΥΠΕΕ συμφωνούν με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις, γιατί έτσι επιτυγχάνονται ευχερέστερα οι σκοποί του Φορέα. Παράλληλα, τόνισαν οι ίδιοι εκπρόσωποι, επιβάλλεται ταυτόχρονα και η άμεση πρόσληψη προσωπικού, για να καταστεί δυνατή η ταχύτερη υλοποίηση των αποφάσεων του συμβουλίου του Φορέα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέων άρθρων. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των άρθρων;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση στην ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 23 ...

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή ο εισηγητής των θεμάτων με τους αριθμούς 23 και 24, ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου, μόλις ήρθε από την Αθήνα και ακόμα είναι ζαλισμένος, εισηγούμαι, αν συμφωνείτε, να περάσουμε στα παρακάτω και μόλις συνέλθει να συνεχίσουμε. Κυριολεκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν ομιλείς για αναβολή;

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Όχι, όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

Να προχωρήσουμε στο επόμενο θέμα, που είναι το υπ' αριθμόν 25 θέμα, "Ο περί Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτων Αναγκών Νόμος του 1996".

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα είναι πάρα πολύ σοβαρό, εμείς θεωρούμε ότι δεν έχουν απαντηθεί επαρκώς μια σειρά ζητημάτων και πολιτικά και τεχνικά, γι' αυτό ζητούμε αναβολή αυτού του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει πρόταση για αναβολή. Υπάρχει ένσταση;

Δεν υπάρχει, το θέμα με τον αριθμό 25 αναβάλλεται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 26 θέμα, που είναι "Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Χρήστος Πουργουρίδης, πρόεδρος	Νίκος Κλεάνθους
Σωκράτης Χάσικος	Ηλίας Μυριάνθους
Πρόδρομος Προδρόμου	Μη μέλη της επιτροπής:
Αριστοφάνης Γεωργίου	Ρίκκος Ερωτοκρίτου
Κίκης Γιάγκου	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε πέντε συνεδριάσεις της, που πραγματοποιήθηκαν στις 2 Απριλίου, στις 17 Μαΐου, στις 24 Ιουνίου και την 1η και 6η Ιουλίου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρέστησαν ενώπιον της επιτροπής ο Υπουργός Άμυνας, εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών (Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών), ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας, η Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, καθώς και εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας που διέπει τις δημόσιες προσφορές, έτσι ώστε:

- α) να παρασχεθεί εξουσία στον πρόεδρο του Ειδικού Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών, γενικό διευθυντή του Υπουργείου Άμυνας, να χειρίζεται και να κατακυρώνει συμβάσεις δημοσίου που έχουν χαρακτηριστεί απόρρητης φύσης·
- β) να δοθεί εξουσία στον Υπουργό Άμυνας, ύστερα από εισήγηση του Ειδικού Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών και σε ειδικές και εξαιρετικές περιπτώσεις, να παραπέμπει το θέμα της λήψης απόφασης για κατακύρωση σύμβασης στο Υπουργικό Συμβούλιο· και
- γ) να ανατεθεί στο Ειδικό Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών η εξουσία χειρισμού αλλαγών και απαιτήσεων για συμβάσεις που έχουν χαρακτηριστεί απόρρητης φύσης αντί να τυγχάνουν χειρισμού από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων.

Όπως είναι γνωστό, μέρος του υπό αναφορά νομοσχεδίου, που αφορούσε γενικές αλλαγές στη βασική νομοθεσία για τις δημόσιες προσφορές, ψηφίστηκε σε νόμο από τη Βουλή στις 13 Μαΐου 1999.

Σημειώνεται ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο ταυτόχρονα με σχετικούς κανονισμούς που κατατέθηκαν στη Βουλή που διέπουν το θέμα των δημόσιων προσφορών για προμήθεια προϊόντων απόρρητης φύσης. Επειδή δεν κατέστη δυνατό από την επιτροπή να ολοκληρώσει την εξέταση των εν λόγω κανονισμών μέσα στα χρονικά περιθώρια που είχε στη διάθεσή της, ενόψει και της επικείμενης διακοπής των εργασιών της Βουλής κρίθηκε σκόπιμο να ζητηθεί απόσυρση των εν λόγω κανονισμών και επανακατάθεσή τους αμέσως μετά τις θερινές διακοπές της Βουλής.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή αποφάσισε στο παρόν στάδιο να συμπεριλάβει στο υπό αναφορά νομοσχέδιο σχετική διάταξη, με βάση την οποία να παρατείνεται το υφιστάμενο νομικό καθεστώς που διέπει σήμερα τη διαδικασία προσφορών για τις αγορές οπλικών συστημάτων, μέχρι την έκδοση ειδικών κανονισμών για τα θέματα αυτά, αφήνοντας για επανεξέταση το υπόλοιπο μέρος του νομοσχεδίου σε ευθετότερο χρόνο.

Διαμορφώνοντας η επιτροπή τις διατάξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου σύμφωνα με τα πιο πάνω, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο. Παράλληλα, η επιτροπή δηλώνει ότι οι υπόλοιπες πρόνοιες του νομοσχεδίου όσο και οι υπό αναφορά σχετικοί κανονισμοί θα μελετηθούν κατά προτεραιότητα στη νέα σύνοδο της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 31 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στα υπ' αριθμόν 27 και 28 θέματα, τα οποία είναι προτάσεις νόμου και έχουν κοινή έκθεση, η οποία είναι ομόφωνη. Τα θέματα αυτά είναι "Ο περί Πώλησης Αγαθών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998" και "Ο περί της Υποχρεωτικής Προσαρμογής των Ηλεκτρονικών Συστημάτων, Συσκευών και Συστημάτων Πληροφορικής στο Εργασιακό Περιβάλλον του Έτους 2000 και περί Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1998".

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για τις προτάσεις νόμου που τιτλοφορούνται 1) "Ο περί Πώλησης Αγαθών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998" και 2) "Ο περί της Υποχρεωτικής Προσαρμογής των Ηλεκτρονικών Συστημάτων, Συσκευών και Συστημάτων Πληροφορικής στο Εργασιακό Περιβάλλον του Έτους 2000 και περί Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1998"

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος

Δώρος Θεοδώρου

Ανδρέας Μούσκος

Μη μέλη της επιτροπής:

Αβέρωφ Νεοφύτου

Ανδρέας Χρίστου

Κίκης Καζαμίας

Πρόδρομος Προδρόμου

Χρίστος Μαυροκορδάτος

Λευτέρης Χριστοφόρου

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Θάσος Μιχαηλίδης

Νίκος Κλεάνθους

Μάριος Ματσάκης

Στάθης Κιπτής

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε τις υπό αναφορά προτάσεις νόμου, που κατατέθηκαν στη Βουλή η πρώτη από το μέλος της κ. Πρόδρομο Προδρόμου και η δεύτερη από τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, κ. Ανδρέα Χρίστου, σε συνδυασμό με αυτεπάγγελτο θέμα που ενέγραψε το μέλος της κ. Λευτέρης Χριστοφόρου με τίτλο “Πρόβλημα 2000: Επιπτώσεις στο εμπόριο, στον καταναλωτή και στην οικονομία” σε δύο συνεδρίες που πραγματοποιήθηκαν την 1η και την 8η Ιουλίου 1999.

Στα πλαίσια της εξέτασης των πιο πάνω προτάσεων νόμου και του υπό αναφορά θέματος, κλήθηκαν και παρέστησαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών (Διεύθυνση Συντονισμού Συστημάτων Μηχανογράφησης και Πληροφορικής), Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, Συγκοινωνιών και Έργων (Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών), Άμυνας και Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (Αστυνομία), του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ, της ΣΕΚ, του Συνδέσμου Εμπορικών Τραπεζών, του Εφόρου Συνεργατικών Εταιρειών και Συνεργατικής Ανάπτυξης, του ΑΤΙ, του Πανεπιστημίου Κύπρου, του ΕΤΕΚ, του ΚΕΠΑ, του Συνδέσμου Εισαγωγέων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, του Συνδέσμου Εταιρειών Πληροφορικής και του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών.

Σκοπός της πρώτης πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την πώληση αγαθών, ώστε να υποχρεώνεται ο πωλητής να ενημερώνει τον αγοραστή αγαθών ότι αυτά είναι κατάλληλα να ανταποκριθούν στην αλλαγή της χρονολογίας μετά την έλευση του έτους 2000.

Σκοπός της δεύτερης πρότασης νόμου είναι η καθιέρωση υποχρέωσης για όλους τους χρήστες ηλεκτρονικών συστημάτων, συσκευών και συστημάτων πληροφορικής να

τα υποβάλλουν σε έλεγχο προσαρμογής στο εργασιακό περιβάλλον για το έτος 2000 και η απαγόρευση της εισαγωγής ή της πώλησης τέτοιων συστημάτων, αν δε συνοδεύονται από βεβαίωση/πιστοποίηση του κατασκευαστή τους ότι είναι συμβατά με το έτος 2000. Εισάγοντας το πιο πάνω θέμα, ο εισηγητής του κ. Λευτέρης Χριστοφόρου αναφέρθηκε στα πολλαπλά προβλήματα που αναμένεται να αντιμετωπίσει το εμπόριο, οι καταναλωτές και η οικονομία γενικά από την αλλαγή αυτή και για το σκοπό αυτό εισηγήθηκε τη λήψη πρακτικών προληπτικών μέτρων και τη συνεχή ενημέρωση του κοινού.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών ενημέρωσαν την επιτροπή για τα μέτρα που παίρνει η κυβέρνηση για τον εντοπισμό των διαστάσεων του προβλήματος και τα μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπισή του και υποστήριξαν ότι δεν είναι αναγκαία η λήψη οποιωνδήποτε άλλων νομοθετικών μέτρων. Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού δήλωσαν στην επιτροπή ότι το υπουργείο από το Φεβρουάριο του 1999 με σχετικό διάταγμα του υποχρεώνει τους πωλητές προϊόντων να διαθέτουν για πώληση προϊόντα συμβατά με την αλλαγή της χρονολογίας του έτους 2000.

Με τις πρόνοιες των υπό αναφορά σχεδίων νόμου συμφώνησαν ορισμένοι εκπρόσωποι, ενώ άλλοι διαφώνησαν με επιμέρους πρόνοιές τους ή εξέφρασαν επιφυλάξεις για την ανάγκη υιοθέτησης των δύο προτάσεων νόμου.

Τις επιφυλάξεις αυτές εξέτασε η επιτροπή σε νέα συνεδρία της στις 8 Ιουλίου 1999, στην παρουσία εκπροσώπων των Υπουργείων Οικονομικών και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, που εισηγήθηκαν τροπολογίες στα κείμενά τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση των υπό αναφορά προτάσεων νόμου σε νόμους, με την

ενσωμάτωση σ' αυτούς των τροπολογιών που εισηγήθηκαν τα αρμόδια υπουργεία και αφού συνεκτιμήθηκαν όλες οι απόψεις που εκφράστηκαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 27 θέματος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 16 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Πώλησης Αγαθών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 28 θέματος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Υποχρέωση συμβατότητας με το έτος 2000. Άρθρο 3.

Απαγόρευση πωλήσεων. Άρθρο 4.

Ποινικό αδίκημα. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 28 θέματος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Υποχρεωτικής Προσαρμογής των Ηλεκτρονικών Συστημάτων, των Συσκευών και των Συστημάτων Πληροφορικής στο Εργασιακό Περιβάλλον του Έτους 2000 Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 29 θέμα, που είναι "Ο περί Κυπριακού Οργανισμού Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας Νόμος του 1999". Η έκθεση δεν είναι ομόφωνη.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Έχει ζητηθεί αναβολή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το υπ' αριθμόν 29 θέμα αναβάλλεται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 30 θέμα, που είναι "Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999". Η έκθεση δεν είναι ομόφωνη.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Είναι απορριπτική.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται “Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος	Αριστοφάνης Γεωργίου
Καίτη Κληρίδου	Μάρκος Κυπριανού
Ρίκκος Ερωτοκρίτου	Στάθης Κιπτής
Γιαννάκης Αγαπίου	Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες που πραγματοποίησε στις 24 Ιουνίου και την 1η Ιουλίου 1999. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Νομικού Συμβουλίου, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας περί Δικηγόρων, ώστε η εξέταση που διεξάγεται από το Νομικό Συμβούλιο για τους ασκούμενους δικηγόρους να γίνεται δύο φορές το χρόνο αντί τρεις, όπως ισχύει σήμερα.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου ανέφερε στην επιτροπή ότι το Νομικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι εξεταστικές περίοδοι πρέπει να μειωθούν σε δύο, με πρόθεση να καταργηθεί εκείνη του Φεβρουαρίου, έτσι ώστε οι ασκούμενοι δικηγόροι να ολοκληρώνουν τη διδασκαλία της ύλης η οποία αρχίζει τον Οκτώβριο και ολοκληρώνεται το Μάιο του επόμενου έτους και ακολούθως να παρακάθονται σε εξετάσεις. Είναι ορθότερο, υποστήριξε ο ίδιος, να συμπληρώνεται η διδασκαλία της ύλης και ακολούθως οι ενδιαφερόμενοι να παρακάθονται σε εξετάσεις αντί να παρακάθονται σε εξέταση στο μέσο της διδασκαλίας, με αποτέλεσμα να σημειώνονται ψηλά ποσοστά αποτυχίας.

Τις ίδιες πιο πάνω απόψεις επανέλαβε και η εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Ο εκπρόσωπος του Νομικού Συμβουλίου που παρευρέθηκε στην Επιτροπή, δήλωσε ότι η εξέταση αυτή είναι μεταπτυχιακού επιπέδου και η ύλη της δεν είναι εύκολο να διδαχθεί σε λιγότερο από ένα ακαδημαϊκό έτος. Συνεπώς, αν παραμείνει η εξεταστική περίοδος του Φεβρουαρίου, τότε θα πρέπει να συντμηθούν οι περίοδοι διδασκαλίας με παράλληλη αύξηση των ωρών διδασκαλίας, πράγμα που συνεπάγεται ψηλότερο κόστος, τεράστια προσπάθεια και δυσκολίες στην εξεύρεση θεμάτων για τις εξετάσεις. Στόχος του Νομικού Συμβουλίου, επέρανε ο ίδιος, είναι να αναβαθμίσει το δικηγορικό επάγγελμα και παράλληλα να βοηθήσει τους εξεταζόμενους, οι οποίοι πρέπει να διδάσκονται όλη την ύλη που θα εξεταστούν.

Οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου εξέφρασαν την αντίθεσή τους στο υπό αναφορά νομοσχέδιο, υποστηρίζοντας την ανάγκη για διατήρηση των τριών εξεταστικών περιόδων για τους πιο κάτω λόγους:

- α) Η αναβάθμιση του επιπέδου των εξετάσεων δε δικαιολογεί τη μείωση των εξεταστικών περιόδων η οποία όχι μόνο δεν εξυπηρετεί τους ασκούμενους δικηγόρους αλλά ουσιαστικά τους στερεί από μια επιπλέον ευκαιρία να επιτύχουν στις εξετάσεις,
- β) Οι ασκούμενοι δικηγόροι αρχίζουν την άσκησή τους σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα ο καθένας και ως εκ τούτου είναι χρήσιμες όλες οι εξεταστικές περίοδοι,
- γ) Δεν αποτελεί λόγο μείωσης των εξεταστικών περιόδων το γεγονός ότι δεν παρέχεται σε κάποιους ασκούμενους δικηγόρους η ευκαιρία να διδαχθούν όλη την ύλη προτού παρακαθίσουν σε εξετάσεις.

Τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ εισηγούνται στη Βουλή την καταψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γιατί κατά την άποψή τους η προτεινόμενη μείωση των εξεταστικών περιόδων, εκτός του ότι δε δικαιολογείται από τους λόγους που εκτέθηκαν ενώπιόν της, δε θα εξυπηρετήσει ούτε τους ενδιαφερόμενους ασκούμενους δικηγόρους, αφού θα τους αποστερήσει μια επί πλέον ευκαιρία να παρακαθίσουν στις εξετάσεις αυτές.

Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού δήλωσαν ότι θα τοποθετηθούν στο υπό αναφορά νομοσχέδιο κατά την συζήτησή του στην ολομέλεια του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το 29 ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το 29 αναβλήθηκε.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Ναι, αλλά ένα λεπτό... Να ενημερώσω τη Βουλή και, αν πρέπει να αναβληθεί, να αναβληθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Συλλούρη, έχουμε αποφασίσει.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λυπούμαι, αλλά...

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε, να σας ενημερώσω. Διότι είναι γρήγορη η διαδικασία μας, αλλά υπάρχουν και ορισμένα θέματα που... μέσα στη γρηγοράδα, να μην αφήνουμε τίποτε το σοβαρό πίσω.

Εμείς δεν έχουμε ένσταση να αναβληθεί, νοουμένου... Δεν ξέρω αν είναι παρών ο πρόεδρος της επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων. Ήταν ένα από τα επτά νομοσχέδια που πήγαν στην επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και μετά πήγε στην επιτροπή Εμπορίου και έκανε δύο μικρές αλλαγές η επιτροπή Εμπορίου. Αν δεν...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Συλλούρη, είναι ο πρόεδρος της επιτροπής Εξωτερικών που το ζήτησε.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Για αναβολή;

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ναι.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Και δεν έχουμε πρόβλημα με τα θέματα...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ο ίδιος να μας πει.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Δεν έχω πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συμφωνείτε, κύριε Παπαδόπουλε, για την αναβολή;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν έχω κανένα πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, είμαστε στο υπ' αριθμόν 30 θέμα...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συγνώμη. Δεν έχουμε πρόβλημα να ψηφιστεί τον Οκτώβρη. Αυτό εννοώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, εντάξει.

Η έκθεση, λέτε, είναι απορριπτική.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής για το θέμα υπ' αριθμόν 30;

Δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, επομένως η εισήγηση είναι όπως το νομοσχέδιο απορριφθεί.

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο απορριφθεί;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο απορρίπτεται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 31 θέμα, που είναι "Ο περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998". Η έκθεση είναι ομόφωνη.

Παρακαλώ, ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Παρακαλώ τους συναδέλφους, τους δικηγόρους ιδιαίτερα, να δώσουν σημασία σ' αυτά που θα πω.

Η εισηγητική έκθεση ισχυρίζεται ότι ο νόμος λέει το εξής: "Αφορμή για τη σύνταξη του υπό αναφορά νομοσχεδίου αποτέλεσαν οι παρατηρήσεις/ανησυχίες της επιτροπής για τα ανθρώπινα δικαιώματα, που διατυπώθηκαν κατά την εξέταση της δεύτερης και τρίτης περιοδικής έκθεσης της Κύπρου, δυνάμει του Διεθνούς Συμφώνου περί Αστικών

και Πολιτικών Δικαιωμάτων, σχετικά με τις πρόνοιες της υφιστάμενης νομοθεσίας για φυλάκιση του εξ αποφάσεως οφειλέτη αστικών χρεών, (το άρθρο 14(1)(ε) του Κεφ. 6 αναφέρεται) σε αντιδιαστολή με τις πρόνοιες του άρθρου 11 του Διεθνούς Συμφώνου περί Αστικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων, το οποίο κυρώθηκε με τον κυρωτικό νόμο αρ. 14 του 1969 και προβλέπει ότι “ουδείς θέλει φυλακισθεί εκ μόνου του λόγου ότι αδυνατεί να εκπληρώσει συμβατικήν του υποχρέωσιν”.

Ο νόμος, όπως είναι σήμερα, συνάδελφοι, προβλέπει τα εξής: “Όταν κατόπιν εξέτασης από το Δικαστήριο, για την ικανότητα του εκ δικαστικής αποφάσεως οφειλέτη χρέους να πληρώσει το οφειλόμενο ποσό, δυνάμει δικαστικής απόφασης διατάγματος, φανεί στο Δικαστήριο ότι ο πιστωτής δεν κατόρθωσε να επιτύχει ικανοποιητική δικαστική απόφαση, που εκδόθηκε υπέρ του με την πώληση ιδιοκτησίας του οφειλέτη...” κ.λπ. “ότι ο οφειλέτης χρέους έχει ή είχε μετά την έκδοση της δικαστικής απόφασης του διατάγματος επαρκείς πόρους, για να πληρώσει τα χρήματα τα οποία διατάχθηκε να πληρώσει ή μέρος αυτών το οποίο παραμένει ακόμα απλήρωτο και ότι αυτός αρνείται ή αμελεί να πληρώσει αυτά σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση ή το διάταγμα, το Δικαστήριο δύναται, με αίτηση του πιστωτή, να φυλακίσει τον οφειλέτη χρέους.”.

Αυτός είναι ο υφιστάμενος νόμος, τον οποίο, λέει η εισηγητική έκθεση, πρέπει να αλλάξουμε, γιατί αντίκειται στις πρόνοιες του άρθρου 11 του Διεθνούς Συμφώνου Αστικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων.

Ο νόμος που ψηφίζουμε σήμερα λέγει το εξής: “Σε περίπτωση καθυστέρησης στην καταβολή πέραν των τριών δόσεων ή σε περίπτωση καθυστέρησης λιγότερων των τριών δόσεων... το Δικαστήριο δύναται, κατόπιν αίτησης από ή εκ μέρους του εξ αποφάσεως πιστωτή, να διατάξει όπως το ποσό των εν λόγω δόσεων και τα έξοδα εισπραχθούν ως χρηματική ποινή που επιβλήθηκε σε ποινική υπόθεση.”. Δηλαδή, αντί

να του πεις: “πήγαινε μέσα, διότι παρέβης το διάταγμα του Δικαστηρίου”, του λες: “πλήρωσε πρόστιμο πεντακόσιες λίρες”, όση είναι η δόση. Και ξέρετε ποιο είναι το αποτέλεσμα της αποφυγής πληρωμής προστίμου: πάει ο αστυνομικός “Δώσ’ μου πεντακόσιες λίρες”. “Δεν κρατώ”. “Έλα να πάεις μέσα”.

Εγώ δε συζητώ τώρα αν είναι σωστό ή όχι να φυλακίζεται ένας που καθυστερεί να πληρώσει δόσεις. Δε συζητώ. Εκείνο που συζητώ είναι, αν πράγματι με το να φυλακίζουμε κάποιον, γιατί παρέβη το διάταγμα του δικαστηρίου να πληρώσει τις δόσεις του, αν, λέω, αυτό το πράγμα αντίκειται ή αντιβαίνει κάποιους διεθνείς κανόνες, τους οποίους εμείς υπογράψαμε, δεν αποφεύγεται αυτό το πράγμα με το νέο νόμο. Στη μια περίπτωση λέμε: “πηγαίνεις φυλακή, διότι παρέβης το διάταγμα του δικαστηρίου”, στην άλλη περίπτωση λέμε: “πηγαίνεις φυλακή, γιατί δεν πλήρωσες τα χρήματα που χρωστάς, που το δικαστήριο σε διέταξε να τα πληρώσεις, υπό τύπον προστίμου”.

Επομένως, απλώς το θέτω για συζήτηση, για προβληματισμό, διότι... Θα μου πείτε: “Γιατί εσύ ψήφισες για αυτό το νόμο;” Ψήφισα, διότι δεν αλλάζει τίποτε. Παραμένει ουσιαστικά η κατάσταση όπως είχε πριν ψηφιστεί αυτός ο νόμος. Εγώ δε δέχομαι ότι το να στέλλεις τον ένα μέσα, διότι αρνήθηκε να πληρώσει το πρόστιμο, είναι διαφορετικό απ’ όταν τον στέλλεις μέσα, γιατί παρέβη διάταγμα του δικαστηρίου.

Φυσικά, έχω και δεύτερη παρατήρηση γι’ αυτό το νομοθέτημα, την οποία οφείλω να σας πω, παρ’ όλο που δεν είναι παρατήρηση ουσίας. Ο νόμος ο υφιστάμενος καταλαμβάνει δύο σελίδες. Οι Εγγλέζοι, που μας έδωσαν αυτό το νόμο, περιεκτικά τον περιέλαβαν σε δύο σελίδες. Ο νόμος που ψηφίζουμε σήμερα -και που έχει το ίδιο πνεύμα και λέει ακριβώς τα ίδια πράγματα- αποτελείται από είκοσι μία σελίδες, είναι γραφειοκρατικός, ακαταλαβίστικος και όχι πρακτικός.

Αυτές είναι οι δύο παρατηρήσεις τις οποίες έχω να κάνω για το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος, παρακαλώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είναι διαδικαστική η εισήγησή μου. Νομίζω να αναβληθεί, για να μπορέσει να το δει ξανά η επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Παπαδόπουλος οπωσδήποτε απουσίαζε αρκετές φορές που συζητήθηκε αυτό το θέμα, όμως αυτοί οι προβληματισμοί ετέθησαν και αντιμετωπίστηκαν και απαντήθηκαν, στο βαθμό που χρειαζόταν να απαντηθούν, από τα μέλη της επιτροπής. Αυτός ο νόμος που καλούμεθα να ψηφίσουμε, ως προς την έκταση, διαφέρει πολύ από τον υφιστάμενο νόμο. Όμως, ενώ ξεκινά η πρόθεση πραγματικά από το σημείο τού να καταλήξουμε στο να καταργηθεί αυτή η πρόνοια φυλάκισης για χρέη, που με τις διεθνείς συμβάσεις είμαστε υποχρεωμένοι να το πράξουμε, καταλήγει κάπου πραγματικά στο ίδιο αποτέλεσμα, όμως στην πράξη με κάποια άλλη ας πούμε ετικέτα ή κάποιο άλλο τρόπο και λόγο.

Στο ενδιάμεσο υπάρχουν τόσες πρόνοιες, στις οποίες ανεφέρθη έτσι μονολεκτικά και κάπως ισοπεδωτικά ο κ. Αγαπίου, οι οποίες διευκολύνουν πράγματι το δανειστή από του να εισπράξει τα χρήματά του, που σήμερα το μόνο μέτρο που έχει να στείλει τον άλλο φυλακή... και κάποτε να μην τα εισπράττει, διότι, όταν ο άλλος είναι φυλακή, δεν έχει λεφτά, δεν έχει τρόπο να έχει πόρους, πώς να πληρώσει;

Γι' αυτό νομίζω ότι αυτός ο νόμος είναι αναγκαίο να ψηφιστεί. Υπάρχουν σήμερα προβλήματα πολλά, υπάρχουν οι ίδιοι άνθρωποι στις φυλακές, υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι είναι καθ' οδόν προς τις φυλακές, λόγω του ότι δεν έχουν τα μέσα να πληρώσουν και βλέπουμε στο μέλλον, αν υπάρξει οποιαδήποτε αδυναμία, πώς

μπορούμε να τη διορθώσουμε. Διότι, για να μην αναφερθώ στις λεπτομέρειες τις πολλές, εδώ, αυτός ο νόμος που θα ψηφίσουμε προνοεί για είσπραξη από τον εργοδότη του χρεώστη. Προνοεί για δηλώσεις, οι οποίες πρέπει να γίνουν από τον χρεώστη, που, αν γίνουν σήμερα και είναι λανθασμένες, κανένας δε νοιάζεται, δεν υπάρχει τρόπος να κτυπηθούν. Με το νόμο τούτο, όταν παραβεί ένας χρεώστης αυτή την πρόνοια και κάνει δηλώσεις τέτοιες παραπλανητικές, τότε έχει και άλλου είδους επιπτώσεις ποινικές, τις οποίες θα έχει να αντιμετωπίσει.

Γι' αυτό η γνώμη μου είναι να προχωρήσουμε, διότι υπήρξε και πίεση και από εκείνους που συντηρούν αυτούς που είναι σήμερα φυλακισμένοι, λόγω αδυναμίας τους να πληρώσουν τα χρέη, και από το δικηγορικό κόσμο, ο οποίος βλέπει ότι τούτο το πράγμα πρέπει να αντιμετωπιστεί πλέον. Νομίζω να προχωρήσουμε στην ψήφισή του και αυτά τα οποία μπορούμε να διορθώσουμε στο μέλλον να τα διορθώσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αγαπίου, ενώ ήγειρε όλα αυτά τα σημεία, εντούτοις στο τέλος δεν ετάχθη εναντίον του νομοθετήματος. Παραμένει όμως η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου -δεν ξέρω αν επιμένει- για αναβολή του θέματος.

Επιμένετε, κύριε Παπαδόπουλε;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, επιμένω και υπενθυμίζω ότι η ώρα είναι 4.30 μ.μ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, είμαι υπόχρεος να θέσω την πρόταση για αναβολή.

Ποιοι υποστηρίζουν την πρόταση για αναβολή του θέματος; Παρακαλώ να γίνει ψηφοφορία. Υπέρ της αναβολής ποιοι είναι;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έντεκα εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το θέμα αναβάλλεται.

Προχωρούμε στο επόμενο, το υπ' αριθμόν 32 θέμα, που είναι "Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Είναι πρόταση νόμου και είναι ομόφωνη η έκθεση.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται "Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος	Αριστοφάνης Γεωργίου
Καίτη Κληρίδου	Χριστόδουλος Βενιαμίν
Ρίκκος Ερωτοκρίτου	Στάθης Κιττής
Γιαννάκης Αγαπίου	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από την ίδια, σε συνεδρία που πραγματοποίησε στις 8 Ιουλίου 1999.

Σκοπός της υπό αναφορά πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του βασικού νόμου περί Αστυνομίας, ώστε οι τακτικοί ειδικοί αστυνομικοί και οι ειδικοί αστυφύλακες που υπηρετούν στην αστυνομία κατά την ημέρα έναρξης της ισχύος του προτεινόμενου νόμου να μπορούν να είναι υποψήφιοι για εγγραφή ή διορισμό στην Αστυνομική Δύναμη, έστω κι αν έχουν συμπληρώσει το τριακοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους, εφόσον όμως δεν έχουν συμπληρώσει το τεσσαρακοστό έτος αυτής.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, υιοθετώντας τις διατάξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Δεν υπάρχουν. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αντικατάσταση ειδικής διάταξης του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 33 θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι "Ο περί Προστασίας του Απορρήτου της Ιδιωτικής Επικοινωνίας (Παρακολούθηση Συνδιαλέξεων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Προστασίας του Απορρήτου της Ιδιωτικής Επικοινωνίας (Παρακολούθηση Συνδιαλέξεων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος

Αριστοφάνης Γεωργίου

Καίτη Κληρίδου

Χριστόδουλος Βενιαμίν

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Στάθης Κιππής

Γιαννάκης Αγαπίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 3 Ιουνίου και στις 8 Ιουλίου 1999. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, καθώς και εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την Προστασία του Απορρήτου της Ιδιωτικής Επικοινωνίας (Παρακολούθηση Συνδιαλέξεων), ώστε οποιαδήποτε στοιχεία καταγράφονται από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 3(2)(β) του βασικού Νόμου, να μπορούν να γίνουν δεκτά ως μαρτυρία σε οποιαδήποτε πολιτική ή ποινική διαδικασία ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου. Περαιτέρω, προβλέπεται ότι η κοινοποίηση των στοιχείων αυτών από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου προς οποιοδήποτε πρόσωπο που διενεργεί ανάκριση στα πλαίσια του νόμου περί Ποινικής Δικονομίας δεν αποτελεί ποινικό αδίκημα.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας δήλωσε στην επιτροπή ότι το νομοσχέδιο αυτό κατατέθηκε στη Βουλή μαζί με σχετικό νομοσχέδιο για τροποποίηση του άρθρου 17 του συντάγματος, έτσι ώστε να μην υπάρχουν πιθανότητες ο προτεινόμενος νόμος να κριθεί αντισυνταγματικός από το Ανώτατο Δικαστήριο. Ο ίδιος διευκρίνισε στην επιτροπή ότι οι απόψεις για τη συνταγματικότητα του προτεινόμενου νόμου δίστανται, γι' αυτό και κρίθηκε σκόπιμη η κατάθεση του νομοσχεδίου για τροποποίηση του άρθρου 17 του συντάγματος.

ρ Παρακαλώ.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κάτι πάρα πολύ σύντομο, χωρίς να θέλω σίγουρα, έχοντας υπόψη το χρόνο που τρέχει, να ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι πάρα πολύ πολύτιμος, κύριε Ερωτοκρίτου.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ναι, είναι πολύτιμος, κύριε Πρόεδρε, αλλά νιώθω την ανάγκη ότι πρέπει να το πω, ενόψει του ότι είναι και η τελευταία συνεδρίαση αυτής της Βουλής.

Αν κάποιος διαβάσει προσεκτικά την έκθεση, θα δει ότι αυτός ο νόμος προτείνεται ομόφωνα για ψήφιση από την αρμόδια επιτροπή, με την επιφύλαξη ότι πιθανώς να είναι αντισυνταγματικός. Πιθανώς. Ταυτόχρονα, η άποψη του Γενικού Εισαγγελέα είναι ότι - γεγονός που προχώρησε και το εισηγήθηκε στην επιτροπή- θα έπρεπε να τροποποιηθεί και το σύνταγμα, ιδιαίτερα το άρθρο 17, το οποίο προστατεύει τα ζητήματα της ιδιωτικής ζωής. Πάρα ταύτα, για λόγους τακτικής και μόνο, την οποία επιδοκιμάζουμε και ούτε είναι αντικείμενο να την αμφισβητήσουμε εδώ τώρα σ' αυτή την αίθουσα, προχώρησε με αυτό τον τρόπο, ούτως ώστε έφερε πρώτα το νόμο και, αν ο νόμος κριθεί αντισυνταγματικός, να πάμε μετά να τροποποιήσουμε το σύνταγμα. Αυτό που θέλω να πω είναι το εξής, και ιδιαίτερα σ' αυτή την τελευταία συνεδρίαση, ότι θα πρέπει να έχουμε όλοι υπόψη μας, ιδιαίτερα κάποιες πτέρυγες της Βουλής αλλά και κάποιοι συνάδελφοι, κατά τα άλλα εκλεκτότατοι, ευδόκιμοι και καθ' όλα αγαπητοί, που έχουν κάποιες επιφυλάξεις σε σχέση με την τροποποίηση βασικών συνταγματικών διατάξεων, ιδιαίτερα αυτών που αφορούν τα θεμελιώδη δικαιώματα, ότι οι επιφυλάξεις αυτές θα πρέπει να αρθούν και να αίρονται με την πάροδο του χρόνου, γιατί απλούστατα αρκεί να θυμηθούμε ότι το αμερικάνικο σύνταγμα, το κατεξοχήν σύνταγμα το οποίο επικαλείται κάποιος ενώπιον των δικαστηρίων για την προστασία των

ανθρώπινων δικαιωμάτων ή για να παρουσιάσει οποιοσδήποτε υπόθεση που έχει σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα, χαρακτηρίζεται πάντα με την επικεφαλίδα της τροποποίησης, η τέταρτη τροποποίηση, η έκτη τροποποίηση, η δέκατη τροποποίηση. Αν εμείς από το 1960 παραμένουμε τουλάχιστο σ' αυτό τον τομέα και ακολουθούμε την τακτική αυτή, η οποία λέω ότι είναι σωστή εξ ανάγκης, πλην όμως δεν είναι η ευδοκιμότερη ή η δοκιμότερη υπό τας περιστάσεις, και δεν τροποποιούμε βασική νομοθεσία, για να την εκσυγχρονίσουμε, τότε θα περιπλέκουμε περισσότερο τα πράγματα, στέλλοντας νομοθεσία στο Ανώτατο Δικαστήριο, εκ των προτέρων ξέροντας ότι σε μεγάλο βαθμό θα είναι αντισυνταγματική και επιστρέφοντας πίσω τη νομοθεσία, αφού κριθεί ως αντισυνταγματική, με αποτέλεσμα να είναι καθ' όλα αμφίβολο, αν και εφόσον η ενέργεια αυτή θα μας αλλάξει τη γνώμη. Γιατί οι επιφυλάξεις που έχουν κάποιοι σχετικά με την τροποποίηση του συντάγματος δε νομίζω να αρθούν ή να εξαλειφθούν, μετά που θα κρίνει το Ανώτατο Δικαστήριο ότι είναι αντισυνταγματικός ο νόμος αυτός.

Αυτά και μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ηλιάδης, παρακαλώ.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είμαστε σαφέστατα αντίθετοι στην προτεινόμενη νομοθεσία, όχι μόνο για λόγους ...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Ηλιάδη, με συγχωρείτε, να σας διακόψω.

Κύριε Πρόεδρε, παρ' όλο που παρακολουθώ, δεν κατάλαβα πού ακριβώς βρισκόμαστε, σε ποιο σημείο της ημερήσιας διάταξης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Στο τριακοστό τρίτο θέμα.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εντάξει. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ηλιάδη, αντιλαμβάνομαι ότι η έκθεση είναι ομόφωνη.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Όχι! Όχι! Δεν είναι ομόφωνη.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Γράφει ότι είναι ομόφωνη, όμως είναι παρεξήγηση, κύριε Πρόεδρε...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

... διότι είναι στην απόρριψη που πρέπει να είναι ομόφωνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διαβάζω ό,τι γράφει η έκθεση.

Παρακαλώ, κύριε Ηλιάδη.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρώτα-πρώτα, εμείς δεν ήμαστε παρόντες στη συγκεκριμένη συνεδρία, διότι είχαμε συνάντηση με την αντιπροσωπία των Γερμανών βουλευτών, ως επιτροπή Εξωτερικών, και θέλω να δικαιολογήσω τη μη παρουσία μας εδώ.

Θέλω να θέσω δύο θέματα διαφωνίας: Είναι η επιφύλαξη όσον αφορά τη συνταγματικότητα. Όμως, η κύρια διαφωνία μας ευρίσκεται στην ουσία του νομοθετήματος, γιατί πιστεύουμε ότι παρόμοια νομοθετήματα ανοίγουν ρωγμές στη διασφάλιση της ακεραιότητας και της εφαρμογής των ανθρώπινων δικαιωμάτων, ένα από τα οποία είναι το απόρρητο των συνδιαλέξεων. Και δεν είναι δυνατό να δεχθούμε

ότι η αστυνομία, διεξάγοντας μια ανάκριση, δυνατόν να παίρνει από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου τα στοιχεία τα οποία θέλει, για τις επικοινωνίες τις οποίες είχε οιοσδήποτε πολίτης ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Όχι το περιεχόμενο.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Όχι το περιεχόμενο· για τις επικοινωνίες είπα.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Για να περιοριστεί το έγκλημα.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Με συγχωρείτε, κύριε. Αν επικοινωνήσα εγώ με τον κ. Χατζηγιάννη, γιατί θα πρέπει να το ξέρει ο άλφα ή ο βήτα;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε, με συγχωρείτε. Και πού γνωρίζω αν θα γίνει καλή χρήση αυτής της παραβίασης; Διότι, πρόκειται για θεσμοθέτηση παραβίασης του απορρήτου των επικοινωνιών. Ποια χρήση θα γίνει σήμερα, αύριο ή μεθαύριο; Εμείς, για λόγους αρχής, σαφέστατα για λόγους αρχής, δεν ανοίγουμε μία πόρτα, η οποία αύριο, αφού πέρασε το πρώτο σκαλοπάτι, θα ζητήσει και δεύτερη και τρίτη και θα είναι η αρχή, για να παραβιάσουμε και να διαλύσουμε, ενδεχομένως, αρχές ανθρώπινων δικαιωμάτων και ιδιαίτερα τις επικοινωνίες, οι οποίες αποτελούν απόρρητο συνταγματικά κατοχυρωμένο.

Άρα, εμείς διαφωνούμε και με την τροποποίηση του συντάγματος, αλλά και με την ουσία της οιασδήποτε παρόμοιας νομοθεσίας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η κατάθεση αυτού του νομοσχεδίου...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Αν επιτρέπεται... Με συγχωρείτε, κύριε...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Να ολοκληρώσετε, ναι.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Αν μου επιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε, θέλω να παρατηρήσω και το εξής: Πριν λίγο καιρό είχαμε δεχθεί και κακώς, αν θέλετε, υποκύψει στην πίεση της Γενικής Εισαγγελίας, όταν μας έλεγε να καθιερωθεί το δικαίωμα έφεσης σε περίπτωση αθωωτικής απόφασης. Και μάλιστα επικαλείτο τρέχουσα υπόθεση, για να προλάβει να καταχωρίσει και έφεση. Και κακώς, πολύ κακώς, είχαμε παρασυρθεί όλοι μέσα σε ένα κλίμα που υπήρχε εναντίον του εγκλήματος -το οποίο ορθώς υπήρχε, αλλά δεν είναι κάτω από κλίμα πίεσης που είναι δυνατό να νομοθετούμε- και τροποποιήσαμε το νόμο, για να δοθεί η ευχέρεια στη Γενική Εισαγγελία, η οποία Γενική Εισαγγελία είτε μπλόφαρε -και τελικά δεν καταχώρισε την έφεση- είτε απλώς δεν ήταν μελετημένη και διαπίστωσε αργότερα ότι...

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Την οποία καταχώρισε και την απέσυρε μετά.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Και την απέσυρε ύστερα. Ή δεν ήταν... Μα, αφήστε με να τελειώσω, κύριε! Είτε μπλόφαρε, κύριε Πρόεδρε, είτε δεν ήταν καλά μελετημένη, που, όταν την καταχώρισε,

την απέσυρε. Ένα εκ των δύο συνέβαινε. Δεν μπορεί να υπήρχε τρίτο. Η μπλόφα ή έλλειψη σοβαρής μελέτης.

Τώρα βρισκόμαστε κάτω από την ίδια πίεση, που έρχεται η Γενική Εισαγγελία και λέει: “Για να κάνουμε καλά εμείς τη δουλειά μας, πρέπει...” Ε! δεν πρέπει τίποτε και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να υποχωρούμε εμείς κάτω από την πίεση οιοδήποτε επιθυμεί να κάνει όπως εκείνος νομίζει τη δουλειά του και όχι όπως επιβάλλει η σεβαστή νομιμότητα και κυρίως εκείνη η νομιμότητα που επιβάλλει πλήρη σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ. Υπάρχει ένας ειδικός λόγος, που πρέπει να διακόψουμε τη συνεδρία για μερικά λεπτά και παρακαλώ τους εκπροσώπους των κομμάτων να συναντηθούμε στο γραφείο του Προέδρου, σε λίγα λεπτά.

Διακόπτεται η συνεδρία για λίγη ώρα.

(Ωρα διακοπής: 4.39 μ.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 5.12 μ.μ.)

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ συμφωνώ ότι, ανεξάρτητα από το επιπόλαιο και το ενδεχόμενο να είναι φάρσα, δεν μπορούμε να συμπεριφερθούμε διαφορετικά, παρά να απομακρυνθούμε από το κτίριο, για λόγους και παραδειγματισμού και τάξης. Αλλά, αν αυτή η έρευνα θα πάρει μία ώρα και αν ο κ. Παπακώστας, που είναι ειδικός, λέει ότι πρέπει να παρέλθουν δύο ώρες, ε! τότε εγώ θα εισηγούμουν να διακόψουμε τη συνεδρία. Αύριο, στις έντεκα η ώρα, έτσι και αλλιώς θα βρεθούμε για την επετειακή σύνοδο και θα μπορούσαμε να δούμε τι πρέπει να κάνουμε παρακάτω, για τα θέματα που επείγουν ή πρέπει να τα συζητήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Υπάρχει ένσταση στην πρόταση του κ. Χρίστου;

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, για να μην επαναληφθεί αυτό αύριο, η παράκληση είναι να αρχίσει να φρουρείται το κτίριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Ναι, κύριε Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το περιθώριο χρόνου, το οποίο όλοι είχαμε αντιληφθεί ότι υπάρχει, είναι ως τις έξι και μισή. Και, επειδή πιστεύω ότι, αν έρθει η αστυνομία τώρα, σε λίγα λεπτά θα ολοκληρώσει το έργο της, εντάξει, να εκκενώσουμε την αίθουσα, αλλά, αν ως τις πέντε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Δημητρίου, σε τρία λεπτά δεν ολοκληρώνεται το έργο...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ως τις έξι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

... διότι οι σκύλοι, οι οποίοι είναι οι μόνοι που μπορεί να διαπιστώσουν, δε θα περιοριστούν μόνο στο χώρο της αιθούσης αυτής, αλλά και στα υπόγεια και πιθανόν και στα διπλανά κτίρια. Επομένως...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μα νομίζω...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Δημητρίου, εγώ έχω την εντύπωση ότι η πρόταση του κ. Χρίστου είναι απόλυτα συμβατή, τουλάχιστο με τα δεδομένα της στιγμής. Συνεπώς, αν δεν υπάρχει

ένσταση, που αντιλαμβάνομαι ότι δεν αισθάνεστε και τόσο έντονα, διότι μιλούμε για κινδύνους και για παραδειγματισμό, όπως πολύ σωστά... Διότι αύριο μπορεί να γίνει σε άλλα κτίρια και, αν εμείς είμαστε τόσο ισχυροί και παραμείναμε, θα παραμείνουν και άλλοι και πιθανόν εμείς να αποτελέσουμε την αφορμή, για να θυματοποιηθούν, αν κάποια εγκληματικά στοιχεία επιχειρήσουν κάτι ανάλογο. Θα αναβάλω τη συνεδρία για αύριο και αύριο αποφασίζουμε.

Η επόμενη συνεδρίαση ορίζεται για αύριο Πέμπτη, 15 Ιουλίου 1999, στις 11.00 π.μ. με αποκλειστικό θέμα:

“Οι μαύρες επέτειοι του πραξικοπήματος και της τούρκικης εισβολής”.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 5.14 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης

Δημητρίου Παναγιώτης

Ερωτοκρίτου Ρίκκος

Ηλιάδης Δημήτρης

Θεοδώρου Δώρος
Θωμά Γιαννάκης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιττής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούπτας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος

Ρόσσας Χρίστος

Σαμμούτας Ευάγγελος

Στυλιανού Στέλιος

Συλλούρης Δημήτρης

Τυρίμος Κυριάκος

Φιλίππου Ανδρέας

Χάσικος Σωκράτης

Χατζηγεωργίου Γιώργος

Χατζηγεωργίου Τάκης

Χατζηγιάννης Σοφοκλής

Χατζηδημητρίου Τάκης

Χριστοδουλίδης Δώρος

Χρίστου Ανδρέας

Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Καλαϊτζιάν Πετρός

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Η ψήφιση σε νόμο των προτάσεων νόμου α) “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999” και β) “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1999” σε ενιαίο κείμενο με τον τίτλο “Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός (Αρ. 4) Νόμος του 1999”.
- 2) Η συζήτηση που έγινε για την πρόταση νόμου “Ο περί Εντάξεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” (Τ.

Παπαδόπουλος, Π. Δημητρίου, Α. Αντωνίου, Α. Γαλανός, Α. Χρίστου, Χρ. Πουργουρίδης, Ν. Μουσιούπτας) και αναβολή του θέματος.

- 3) Διαδικαστική συζήτηση για το θέμα της μη έγκαιρης παρουσίας της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού στην ολομέλεια (Κ. Κληρίδου, Πρόεδρος, Δ. Συλλούρης, Π. Δημητρίου, Α. Χρίστου, Στ. Κιπτής).
- 4) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”, αίτημα του κ. Αλέξη Γαλανού για αναβολή του θέματος, η συζήτηση που ακολούθησε (Π. Δημητρίου, Α. Χρίστου, Σ. Χάσικος, Δ. Ηλιάδης, Κ. Καζαμίας, Ν. Μουσιούπτας, Γ. Λιλλήκας, Δ. Συλλούρης, Δ. Θεοδώρου, Τ. Παπαδόπουλος, Πρ. Προδρόμου, Ν. Κατσουρίδης), απόρριψη του αιτήματος για αναβολή και ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο.
- 5) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 6) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Παροχής Ειδικών Χορηγιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Πρ. Προδρόμου, Α. Φιλίππου, Δ. Θεοδώρου) και ψήφισή του σε νόμο.
- 7) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Αγωγής Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1998”, η συζήτηση που ακολούθησε (Τ. Παπαδόπουλος, Ρ. Ερωτοκρίτου, Γ. Λιλλήκας, Σ. Χατζηγιάννης) και ψήφισή του σε νόμο (ως 1999).
- 8) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Σχολικών Εφοριών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή της σε νόμο.
- 9) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.

- 10) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμος του 1997”, η συζήτηση που ακολούθησε (Ν. Πιπτοκοπίτης, Α. Χρίστου, Τ. Παπαδόπουλος, Η Μυριάνθους, Α. Αντωνίου, Α. Παρισινός, Α. Φιλίππου, Α. Βασιλείου, Ρ. Ερωτοκρίτου) και ψήφισή του σε νόμο (ως 1999).
- 11) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Κέντρων Αναψυχής (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Τ. Παπαδόπουλος, Α. Νεοφύτου, Ν. Κατσουρίδης, Χρ. Πουργουρίδης, Ρ. Ερωτοκρίτου, Σ. Χατζηγιάννης, Γ. Αγαπίου) και ψήφισή της σε νόμο.
- 12) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί της Διαδικασίας Εξασφάλισης Άδειας για Λειτουργία Κέντρων Αναψυχής Νόμος του 1999”, οι σύντομες παρεμβάσεις των κ. Αβέρωφ Νεοφύτου και Νίκου Κατσουρίδη και ψήφισή της σε νόμο.
- 13) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”, αίτημα της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού για αναβολή του θέματος, η συζήτηση που ακολούθησε (Δ. Θεοδώρου, Α. Καράς, Ν. Κατσουρίδης, Π. Δημητρίου, Γ. Αγαπίου, Χρ. Πουργουρίδης, Α. Νεοφύτου), απόρριψη του αιτήματος για αναβολή και απόφαση για σύσταση ομάδας βουλευτών, για την περαιτέρω νομοτεχνική επεξεργασία της πρότασης νόμου αυθημερόν.
- 14) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Ετησίων Αδειών μετ’ Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992” και για τα νομοσχέδια α) “Ο περί Ετησίων Αδειών μετ’ Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και β) “Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998”, απόσυρση της πρότασης νόμου και ψήφιση των νομοσχεδίων σε νόμο, του πρώτου (ως 1999) και του δεύτερου (ως Αρ. 2 του 1999).

- 15) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο.
- 16) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο (ως Αρ. 5).
- 17) Έκθεση για τις προτάσεις νόμου α) “Ο περί Πώλησης Αγαθών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” και β) “Ο περί της Υποχρεωτικής Προσαρμογής των Ηλεκτρονικών Συστημάτων, Συσκευών και Συστημάτων Πληροφορικής στο Εργασιακό Περιβάλλον του Έτους 2000 και περί Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1998” και ψήφισή τους σε νόμο (ως 1999).
- 18) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999” και απόρριψή του.
- 19) Αναβολή της συζήτησης του νομοσχεδίου “Ο περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1998” έπειτα από αίτημα του κ. Τάσσου Παπαδόπουλου και οι σύντομες παρεμβάσεις των κ. Γιαννάκη Αγαπίου και Παναγιώτη Δημητρίου.
- 20) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” και ψήφισή της σε νόμο.
- 21) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Προστασίας του Απορρήτου της Ιδιωτικής Επικοινωνίας (Παρακολούθηση Συνδιαλέξεων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”, οι παρατηρήσεις των κ. Ρίγκου Ερωτοκρίτου και Δημήτρη Ηλιάδη και διακοπή της συζήτησης του θέματος λόγω της πληροφορίας για τοποθέτηση βόμβας εντός του κτιρίου της Βουλής.

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 15ης Ιουλίου 1999

(Ωρα έναρξης: 11.00 π.μ.)

Αρ. 39

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κηρύττω την έναρξη της σημερινής έκτακτης συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους κυρίους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αγαπητοί συνάδελφοι, το μόνο θέμα στη σημερινή ημερήσια διάταξη της ειδικής αυτής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων είναι “Οι μαύρες επέτειοι του πραξικοπήματος και της τούρκικης εισβολής”. Προτού καταθέσω την ομιλία μου ως Πρόεδρος της Βουλής, καλώ το σώμα να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή στη μνήμη των ηρώων και μαρτύρων της δημοκρατίας και της ελευθερίας.

(Τηρείται μονόλεπτη σιγή.)

Αιώνια τους η μνήμη.

Παρά το γεγονός ότι θα μπορούσα να μιλήσω από τη θέση μου, θα προτιμούσα να μιλήσω από το βήμα και παρακαλώ τον κ. Αναστασιάδη να προεδρεύσει.

(Ο κ. Αναστασιάδης αντικαθιστά τον Πρόεδρο της Βουλής στην έδρα.)

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Έχουν συμπληρωθεί είκοσι πέντε χρόνια, ένα τέταρτο του αιώνα από τη μεγάλη προδοσία και, επαναλαμβάνω, ίσως χωρίς προηγούμενο στην παγκόσμια ιστορία, το πραξικόπημα, που είχε μελετηθεί πολύ προσεκτικά και είχε μεθοδευτεί και είχε σίγουρα στόχο τη διχοτόμηση της Κύπρου, γιατί αποτελούσε μια εκδήλωση άρρηκτα συνδεδεμένη με την εισβολή.

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία πλέον ιστορικά. Ο ίδιος ο Holbrooke το ομολόγησε, όταν την πρώτη φορά ήρθε εδώ, για να δημιουργήσει ένα καλό κλίμα, υπό το φως της πρωτοβουλίας που θα αναλάμβανε για λογαριασμό των Ηνωμένων Πολιτειών, και είπε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες ευθύνονται για τα όσα συνέβησαν στην Κύπρο τη δεκαετία του εξήντα, αλλά και τη δεκαετία του εβδομήντα. Επομένως, τα όσα προβάλλονται για να διαψεύσουν αυτή την εκδοχή δε στηρίζονται πουθενά. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Είκοσι πέντε χρόνια! Είκοσι πέντε χρόνια εισβολής, κατοχής, καταπάτησης ανθρώπινων δικαιωμάτων και ολοκλήρωση εθνικού ξεκαθαρίσματος. Εκείνοι οι οποίοι ενοχλούνται, και σωστά, με εθνικά ξεκαθαρίσματα, εκεί που υπάρχουν, γιατί δεν έχουν ενοχληθεί μέχρι σήμερα για το ξεκαθάρισμα εδώ που έχει ολοκληρωθεί σ' ένα μικρό τόπο, σ' ένα μικρό νησί που ουδέποτε προσφερόταν για διαίρεση; Γιατί η διαίρεση είναι σε βάρος και των Ελλήνων της Κύπρου και των Τουρκοκυπρίων και όλων. Σήμερα τι γίνεται; Χθες ο Υπουργός Άμυνας των Ηνωμένων Πολιτειών είπε ξεκάθαρα στην ελληνική κυβέρνηση, και ιδιαίτερα και δημόσια, ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες δε θα πιέσουν την Τουρκία. Επομένως, πώς θα υπάρξει λύση του κυπριακού προβλήματος; Γιατί αναμένουμε αυτή τη νέα φάση των οχτώ λεγομένων πλουσιότερων χωρών του κόσμου;

Εφτά σημεία. Να κάνουν τι; Αφού οι Ηνωμένες Πολιτείες που ελέγχουν τους εφτά -τον εαυτό τους και τους έξι- δεν είναι διατεθειμένες να κάνουν τίποτα. Πόσες φορές οι Πρόεδροι όλοι των Ηνωμένων Πολιτειών έχουν τάξει λαγούς και πετραχήλια σ' αυτό το μαρτυρικό λαό; Πόσες φορές μας έχουν πει: “Να δεχθείτε να κάνετε κάποιο συμβιβασμό” -που ήταν βεβαίως ένας συμβιβασμός γνήσιας ομοσπονδίας- “και θα υπάρξει ανάλογη θετική ανταπόκριση από την άλλη πλευρά.” Υπήρξε ποτέ; Δεν υπήρξε. Και τι έγινε;

Δε θα μπω στο παρελθόν, δεν είναι μέρα για κριτική, αλλά πρέπει να πω ότι κάποιοι από μας από καιρό λέγαμε ότι φοβούμεθα, μεθοδεύονται πράγματα, μεθοδεύεται συνομοσπονδία, δεν είναι αλήθεια αυτό που λένε περί ομοσπονδίας και οι εκπρόσωποι των Ηνωμένων Εθνών και οι εκπρόσωποι των μεγάλων δυνάμεων για αποδοχή δύο χωριστών καταστάσεων. Πόσες φορές ελέχθη αυτό το πράγμα; Για μια μορφή συνομοσπονδίας μάς ελέχθη και από το αεροδρόμιο. Πόσες φορές; Και τώρα βρισκόμαστε μπροστά σε μια κατάσταση. Δεν ξέρω αν υπάρχει τρόπος να αναστραφούν τα πράγματα. Δεν έχω τη μαγική συνταγή. Θα πρέπει όμως να βάλουμε τα κεφάλια μας όλοι κάτω στα πλαίσια του Εθνικού Συμβουλίου να βρούμε , αν όχι ένα δρόμο, ένα μονοπάτι, που θα μπορέσει να μας οδηγήσει σε κάποιες θετικές εξελίξεις. Η πολιτική τού “άσε και να δούμε” δεν αποδίδει. Ούτε η πολιτική της λεγόμενης “καλής συμπεριφοράς” αποδίδει. Θα μου πείτε αν ακολουθείτο μια άλλη, διαφορετική τακτική, θα απέδιδε; Δεν το ξέρω. Υπήρχε κάποια πιθανότητα κάποια πράγματα να είχαν εμποδιστεί. Αλλά λέω δεν είναι η μέρα για κριτική και αντιδικία. Είναι η μέρα για προβληματισμό, είναι η μέρα για τη συνειδητοποίηση των ευθυνών μας όλων, όλων ανεξαρτήτως των παρατάξεων, όλων των κομμάτων, αλλά, επαναλαμβάνω, όχι μόνο των πολιτικών κομμάτων και της πολιτικής ηγεσίας. Σήμερα είναι ευθύνη την οποία πρέπει να αναλάβει ο κάθε Κύπριος πολίτης, γιατί διακυβεύεται το μέλλον των παιδιών

του και των εγγονιών του.

Το πραξικόπημα, η χούντα, δεν ήταν τυχαία που ενήργησε όπως ενήργησε. Η δική μου η εκδοχή, και την είπα και χθες, είναι ότι η χούντα στις 21 Απριλίου του 1967 δεν ήταν, για να βάλει την Ελλάδα στο γύψο και τον ελληνικό λαό. Ήταν κυρίως για να κλείσει τα εθνικά προβλήματα και μεταξύ αυτών το κυπριακό πρόβλημα ειδικά. Αν παρακολουθήσετε όλη την εξέλιξη των πραγμάτων, είναι ολοφάνερο. Έγινε το πραξικόπημα, γιατί πίστεψαν πολλοί εδώ στην Κύπρο, στους οποίους έγινε πλύση εγκεφάλου, ότι υπήρχαν πιθανότητες για την ένωση, αλλά την ένωση την εμπόδισε ο Μακάριος. Είναι κάτι το οποίο είναι τραγικό. Μπορεί, και δεν το αμφισβητώ, οι πλείστοι, καλή τη πίστει, πίστεψαν σε συνθήματα, υψηλά ιδανικά, αλλά υπήρξαν και άλλοι οι οποίοι συνειδητά συνέβαλαν στην καταστροφή είτε, φαίνεται, λόγω μίσους είτε λόγω πάθους. Η χούντα, σίγουρα συνειδητά. Η χούντα από τη μια καλλιεργούσε εδώ το κλίμα, αυτό που έλεγα προηγουμένως, ότι υπάρχει η πιθανότητα ένωσης και ήταν εμπόδιο ο Μακάριος, και από την άλλη διαπραγματευόταν με την Τουρκία και στη Λισαβόνα και στη Νέα Υόρκη λύση εθνικά απαράδεκτη. Ήταν το διπλό παιχνίδι το οποίο παιζόταν σε βάρος του κυπριακού λαού και σε βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σήμερα, εκτός από τη δική μας τη Βουλή, συνέρχεται και η λεγόμενη Μεγάλη Τουρκική Εθνοσυνέλευση και καλείται ο Ντενκτάς ως “αρχηγός κράτους” να την προσφωνήσει. Σήμερα θα μιλήσουν οι αρχηγοί των κομμάτων, αφού ο Υπουργός Εξωτερικών ενημερώσει την εθνοσυνέλευση για το κυπριακό. Σήμερα θα διακηρύξει, πιθανόν, η εθνοσυνέλευση της Τουρκίας τις θέσεις της, αναφορικά με το κυπριακό. Η μεθόδευση πραγματικά είναι αριστοτεχνική. Γίνεται αυτή η κίνηση και γιατί να γίνεται, αφού έχουν όλη την υποστήριξη που χρειάζονται; Για να προσθέσουν ακόμα ένα επιχείρημα στις Ηνωμένες Πολιτείες και στους άλλους ότι τελείωσαν τα πράγματα, είναι

δύσκολο πλέον να ανατρέψουμε οτιδήποτε αποφασίσει η εθνοσυνέλευση ή οτιδήποτε διακηρύξει ή οτιδήποτε συμφωνήσουν οι αρχηγοί των κομμάτων με τον Ντενκτάς.

Παρουσιάζω μια δυσμενή και απαισιόδοξη εικόνα. Έτσι είναι, αυτή είναι η πραγματικότητα. Όμως λέω, έστω και αν περάσαμε τη δωδεκάτη, δεν έχουμε κανένα δικαίωμα να ολιγωρήσουμε ή να πούμε τελείωσαν τα πράγματα, ας αφήσουμε να δούμε πώς θα εξελιχθούν, όχι! Και επειδή συμπίπτει αύριο να είναι η δεύτερη συνεδρία επί του θέματος του Εθνικού Συμβουλίου, μέσα στα πλαίσια της αυριανής συνεδρίας, θέλω να ελπίζω ότι με την ίδια σοβαρότητα που συζητήσαμε στην προηγούμενη συνεδρία την κατάσταση, ανεξαρτήτως διαφωνιών του παρελθόντος και διαφορετικών εκτιμήσεων, που είχαμε διατυμπανίσει κυριολεκτικά, να καταλήξουμε σε κάτι συγκεκριμένο, για να δούμε αν μπορούμε να αποτρέψουμε αυτή την εξέλιξη. Θα μου πείτε: “μα, φοβούμαστε μήπως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας το αποδεχθεί”. Δεν είναι αυτό που λέω. Ελπίζω να μην το αποδεχθεί και σίγουρα θα τον στηρίξουμε στην προσπάθεια να μην αποδεχθεί αυτή την εξέλιξη νομίζω όλοι, ανεξάρτητα πολιτικής τοποθέτησης. Αλλά, θα πρέπει συλλογικά να αποφασίσουμε, θα πρέπει να ξέρουμε τα πάντα, θα πρέπει να ενημερωθούμε πλήρως για τα όσα μαγειρεύονται στα παρασκήνια της διεθνούς διπλωματίας και να δούμε τι μπορούμε να κάνουμε και βεβαίως με τη σύμφωνη γνώμη της ελληνικής κυβέρνησης. Σ’ αυτό το σημείο θέλω να πω, ναι, σίγουρα η συνεργασία με την ελληνική κυβέρνηση είναι απαραίτητη σε όλους ανεξαιρέτα τους τομείς. Δεν μπορεί να γίνει αγώνας, δεν μπορεί να γίνει προσπάθεια είτε για την ένταξη στην Ευρώπη είτε για σωστή λύση του κυπριακού προβλήματος χωρίς τη συναντίληψη και τη στενή συνεργασία με την ελληνική κυβέρνηση.

Μιλώντας για την Ευρώπη, μάς λένε ότι, ξέρετε, κάποιιοι λένε ότι πρέπει να λυθεί το κυπριακό, για να μπει η Κύπρος στην Ευρώπη. Εγώ ρωτώ: Αν η λύση, η οποία μεθοδεύεται, λύση συνομοσπονδίας, είναι το αντάλλαγμα της ένταξης, ποιος θα θελήσει

να υποστηρίξει την ένταξη; Είναι πανάκεια η ένταξη; Δεν είναι· δεν ήταν αυτοσκοπός. Αφήνω που δεν είναι η Ευρώπη που είχαμε οραματιστεί, είναι μια άλλη Ευρώπη, η οποία άλλαξε εντελώς. Δεν έχει καν τη δική της ανεξαρτησία από τις Ηνωμένες Πολιτείες, όπως απέδειξαν τα πράγματα. Ευχόμαστε να την αποκτήσει. Και θέλουμε να μπορούμε. Αλλά δε θέλουμε να μπορούμε σ' έναν οργανισμό ο οποίος θα περιορίζεται στην οικονομική συνεργασία των μελών του. Θέλουμε να μπορούμε σ' έναν οργανισμό ο οποίος θα στηρίζεται σε αρχές, αξίες, ιδανικά που θα δίδουν κάποια προστασία τουλάχιστο στα μικρότερα και ασθενέστερα μέλη.

Μίλησα για το κυπριακό και τις σημερινές εξελίξεις, γιατί η τελετή η σημερινή εδώ οδηγεί, είκοσι πέντε χρόνια μετά. Τιμούμε τους ήρωες και τους μάρτυρες της Δημοκρατίας, οφείλουμε πάντα να τους τιμούμε. Τιμούμε το Μακάριο, ο οποίος ήταν ο στόχος του δολοφονικού πραξικοπήματος. Και αν μπορέσαμε, είκοσι πέντε χρόνια, να προσπαθούμε για μια λύση ανεκτή, είναι γιατί επέζησε ο Μακάριος. Γιατί, αν δεν επιζούσε, θα ήταν αυτόματη η διχοτόμηση, θα επιβάλλετο χωρίς καμιά αμφιβολία. Εθεωρείτο ότι ήταν το εμπόδιο για λύση του κυπριακού προβλήματος. Ευτυχώς δεν είναι έτσι τα πράγματα. Ουδέποτε έφερε ένσταση σε οποιαδήποτε θετική πρόταση.

Δε θέλω να πω τίποτε περισσότερο, αλλά πρέπει να προσέξουμε. Βρισκόμαστε σ' αυτό το απέριπτο κτίριο που είναι όμως ο ναός της δημοκρατίας. Έχουμε τεράστια ευθύνη να προστατεύσουμε τους θεσμούς, να προστατεύσουμε τη λειτουργία της δημοκρατίας. Η δημοκρατία είναι ο ακρογωνιαίος λίθος για ένα λαό, ιδιαίτερα όταν αντιμετωπίζει θέμα επιβίωσης. Και να πάρουμε την απόφαση ότι αυτή την ημέρα, αυτή την αποφράδα μέρα, αυτή την εικοστή πέμπτη επέτειο της μεγάλης προδοσίας, εμείς εδώ θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε. Δεν ισχυρίζομαι για μια ιδανική λύση, γιατί δεν το μπορούμε με τα σημερινά δεδομένα, αλλά για μια παραδεκτή λύση που να δίνει την ευκαιρία στο λαό μας, σε συνθήκες ενότητας, Ελληνοκυπρίους, Τουρκοκυπρίους,

Μαρωνίτες, Λατίνους, Αρμενίους να δημιουργήσουμε ξανά συνθήκες κοινών συμφερόντων, αν θέλετε, οικονομικών αλλά και πολιτικών, που αποτελούν, κατά την άποψή μου, τη μόνη ασφάλεια για το μέλλον και τη βασικότερη προϋπόθεση για ευτυχέστερες συνθήκες ζωής για τις μελλοντικές γενιές.

Όταν μιλούμε για το πραξικόπημα, το καταδικάζουμε. Και θέλω να πω και κάτι το οποίο πρέπει να το προσέξουμε, βεβαίως αφορά το παρελθόν και ελπίζω να μην ξαναυπάρξει τέτοια περίπτωση. Όταν κάποιος αγωνίζεται για κάποια χρονική περίοδο για την ελευθερία της πατρίδας τους, δεν έχουν κανένα δικαίωμα στη συνέχεια, και σ' αυτό συμπεριλαμβάνεται και ο στρατηγός Γρίβας και όλοι της ΕΟΚΑ Β', να την καταστρέψουν. Δεν ξοφλούμε το χρέος προς την πατρίδα, κανένας, μέχρι την τελευταία μας πνοή.

Νομίζω ότι αυτό είναι το μήνυμα της ημέρας. Δημοκρατία, αγώνας για ελευθερία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Ο Πρόεδρος της Βουλής καταλαμβάνει την έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού να λάβει το λόγο.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Συμπληρώνονται φέτος είκοσι πέντε ολόκληρα χρόνια από το πραξικόπημα και την τούρκικη εισβολή. Είκοσι πέντε οδυνηρά και δίσεκτα χρόνια από τότε που το άφρον και προδοτικό πραξικόπημα της χούντας των συνταγματαρχών όπλισε χέρια που κινήθηκαν υπό το κάλυμμα των τάνκς, για να καταλύσουν τη νόμιμη κυβέρνηση της Δημοκρατίας.

Ήταν το ίδιο αυτό πραξικόπημα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που έδωσε πρόσχημα και αφορμές, που άνοιξε κερκόπορτες και επέτρεψε στον εχθρό, που χρόνια καιροφυλακτούσε, στην κατάλληλη στιγμή να αλώσει την Κύπρο.

Είκοσι πέντε χρόνια κύλησαν μαρτυρικά και οι τραυματικές μνήμες είναι ακόμη νωπές. Οι πληγές που άνοιξε το δίδυμο σε βάρος της Κύπρου έγκλημα παραμένουν δυστυχώς ακόμη ανοικτές. Εις δόξαν της νέας παγκόσμιας τάξης πραγμάτων και της διεθνούς νομιμότητας που ευχόμασταν πως τάχατε θα επικρατούσε μετά το πανηγυρικό τέλος του ψυχρού πολέμου. Εις δόξαν της διεθνούς κοινότητας που αλλού σπεύδει με υπερβάλλοντα ζήλο να αποκαταστήσει το διεθνές δίκαιο και αλλού απλώς κλείνει αδιάφορα τα μάτια μπροστά στη συντελούμενη αδικία.

Από τις μαύρες επετείους του πραξικοπήματος και της τούρκικης εισβολής οφείλουμε να αντλούμε αδιάκοπα τα διδάγματα εκείνα που θα μας θωρακίσουν με πίστη, φρόνηση αλλά και αποφασιστικότητα. Ταυτόχρονα θα μας επιτρέψουν να κινηθούμε με βήματα σταθερά στο ασταθές, δυστυχώς, διεθνές περιβάλλον.

Ο προβληματισμός γύρω από τις επετείους δεν μπορεί παρά να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι αντιδημοκρατικές μέθοδοι στην πολιτική καλλιεργούν το φανατισμό, το μίσος και το διχασμό που αποτελούν τη συνταγή για μια εμφύλια διαμάχη. Και έχει ιστορικά αποδειχτεί πως κάθε εμφύλια διαμάχη αποτελεί τον πρόδρομο εθνικών καταστροφών. Η ανάγκη αυστηρής προσήλωσης στους δημοκρατικούς θεσμούς, τις δημοκρατικές διαδικασίες και το πνεύμα του ήρεμου και αδογματίστου διαλόγου, με στόχο τη συναντίληψη και τη συναίνεση, είναι τα μηνύματα που εκπέμπουν οι δύο τραγικές αυτές επετείαι. Τα μηνύματα αυτά οφείλουμε να τα κάνουμε βίωμα και πράξη ζωής. Αυτό επιβάλλει η ανάγκη προστασίας και περαιτέρω ενδυνάμωσης του δημοκρατικού μας πολιτεύματος. Αυτό επιβάλλει το εθνικό συμφέρον του κυπριακού ελληνισμού. Ενότητα, διάλογο, συναίνεση και δημοκρατική συμπεριφορά.

Πιστεύω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πως ακόμα μια αφ' υψηλού ανάλυση, ακόμα μερικοί γενικόλογοι αφορισμοί δεν εξυπηρετούν κανένα από τους σήμερα επιδιωκόμενους στόχους μας.

Θεωρώ ιστορική ευθύνη και υποχρέωση όλων μας, πέρα από κουραστικές επαναλήψεις συνθημάτων και λόγων, την ειλικρινή προσπάθεια για οικοδόμηση ενός μετώπου εθνικής ενότητας και ομοψυχίας. Ενός μετώπου εθνικής σωτηρίας που θα βάζει πάνω απ' όλα, όχι μικρόψυχες, μικροκομματικές επιδιώξεις και συμφέροντα, αλλά το συμφέρον της κοινής μας πατρίδας. Αυτή είναι και η μόνη εγγύηση για την επιβίωση του κυπριακού ελληνισμού. Το μόνο μέσο αποτελεσματικής αντίστασης για την τελική δικαίωση του αγώνα μας. Για απαλλαγή της πατρίδας μας από την τούρκικη κατοχή.

Θεωρώ πως η σημερινή μέρα ιστορικής μνήμης οφείλει να μας ενώνει όλους. Πιστεύω πως δε θα πρέπει να γίνεται ευκαιρία κομματικής εκμετάλλευσης και αναμόχλευσης των διχαστικών παθών του παρελθόντος. Να μη γίνεται αφορμή, για να στέλνουμε προς τα έξω το λάθος μήνυμα, πως, είκοσι πέντε χρόνια μετά επιμένουμε να επαναλαμβάνουμε τα ίδια ιστορικά ατοπήματα που μας οδήγησαν στα σημερινά οδυνηρά αδιέξοδα. Με τούτα που λέω ούτε καλώ ούτε αποδέχομαι τη διαγραφή της ιστορικής μνήμης. Αντίθετα, θα πρέπει να διδασκόμεθα από τα λάθη, τα πάθη και τα μίσση του παρελθόντος.

Συνεχίζουμε τον αγώνα με σύνεση, υπευθυνότητα, δυναμισμό και αποφασιστικότητα, ενισχυμένοι από τη συνεχή και έμπρακτη συμπαράσταση της Ελλάδας, που παρέχει συνθήκες ασφάλειας στον κυπριακό ελληνισμό και ανοίγει το δρόμο που οδηγεί στην ενωμένη Ευρώπη.

Πάγιος στόχος μας ήταν και εξακολουθεί να είναι η εξεύρεση, όσον το δυνατόν πιο σύντομα, μιας δίκαιης, βιώσιμης και λειτουργικής λύσης προς όφελος όλων των πολιτών της Κύπρου, Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Μαρωνιτών, Αρμενίων και

Λατίνων. Μιας λύσης που θα ενώσει το μοιρασμένο νησί μας, θα το απαλλάξει από την παρουσία των τουρκικών κατοχικών στρατευμάτων και των εποίκων, θα διασφαλίσει την εφαρμογή των βασικών ελευθεριών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, θα ανοίξει το δρόμο για την επιστροφή των προσφύγων στις πατρογονικές εστίες τους και ικανοποιητικά θα εγγυάται την ανεξαρτησία, αλλά και εδαφική ακεραιότητα της Κύπρου. Οι προσπάθειές μας θα συνεχιστούν ακούραστα και για τα θέματα που άπτονται της ανθρωπιστικής πτυχής του προβλήματος, όπως οι αγνοούμενοι και οι εγκλωβισμένοι μας, προς τους οποίους η σκέψη μας είναι διαρκώς στραμμένη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαστε έτοιμοι για λύση που να διασφαλίζει το μέλλον, όπως έχω πει, όλων των νόμιμων κατοίκων της Κύπρου. Αλλά θέλω, με έμφαση, να κάνω ξεκάθαρη τη θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού. Δεν είμαστε διατεθειμένοι, χάριν ενός αδιέξοδου διαλόγου, να δώσουμε γην και ύδωρ ή ό,τι άλλο στον Απίλα. Δε μας το επιτρέπουν ούτε οι αρχές ούτε οι αξίες και τα οράματα στα οποία πιστέψαμε ούτε και η ιστορία μας.

Θέλω να πιστεύω πως θα συνεχίσουμε τον κοινό αγώνα με σύμπνοια, ομοψυχία και ενότητα και αισιοδοξούμε πως στο τέλος της επίμονης πορείας και επίπονης πορείας θα αποκατασταθεί η δικαιοσύνη και στη δική μας πατρίδα.

Έχουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πλήρη επίγνωση των δυσκολιών και των κινδύνων που βρίσκονται μπροστά μας. Κι έχουμε χρέος τις δύσκολες τούτες ώρες και τους κινδύνους αυτούς να τους αντιμετωπίσουμε με την καθολική, την αρραγή ενότητα και συσπείρωση, έτσι που να τους μετατρέψουμε σε ευκαιρίες. Ιδιαίτερα ετούτη τη στιγμή που βρίσκεται σε εξέλιξη μια νέα, διεθνής πρωτοβουλία. Πρωτοβουλία που έχουμε υποχρέωση να αντικρίσουμε εποικοδομητικά και όχι δογματικά και αποφασιστικά, έστω κι αν διατυπώνονται, και διατυπώνουμε όλοι, επιμέρους επιφυλάξεις, επιμέρους ανησυχίες για όσα διαβλέπουμε να τεκταίνονται.

Έχουμε απόλυτη πίστη στο δίκαιο αγώνα μας και προς τις αστείρευτες και ακατάβλητες δυνάμεις του λαού μας. Ας γνωρίζουν όλοι, και πρώτιστα οι στρατοκράτες της Άγκυρας, πως ο κυπριακός ελληνισμός είναι αποφασισμένος να ζήσει και θα ζήσει. Αυτή είναι η ακατάλυτη ιστορική μας ευθύνη έναντι των νεκρών που σήμερα τιμούμε, έναντι του παρόντος και του μέλλοντος της Κύπρου, έναντι των μελλοντικών γενιών στις οποίες εμείς θα παραδώσουμε τη σκυτάλη. Και μαζί με την σκυτάλη θα πρέπει να παραδώσουμε και μια πατρίδα ελεύθερη, ενωμένη και ευημερούσα. Μια πατρίδα απαλλαγμένη από τα δεσμά της κατοχής, που θα διαδραματίζει το δικό της ιδιαίτερο ρόλο στο σύγχρονο ευρωπαϊκό και παγκόσμιο γίγνεσθαι. Και ας είναι αυτή μας η προσπάθεια και αυτός μας ο αγώνας, που μπορεί να γίνει κατορθωτός μέσα μόνο από την ενότητα, το καλύτερο μνημόσυνο και η μεγαλύτερη τιμή σε όσους έδωσαν τη ζωή τους για τη δημοκρατία, την ελευθερία και την ανεξαρτησία αυτής της πατρίδας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ το γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ να λάβει το λόγο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Έχουν περάσει ήδη είκοσι πέντε χρόνια από το δίδυμο έγκλημα κατά της Κύπρου. Είκοσι πέντε δίσεκτα χρόνια στα οποία ο λαός μας βιώνει καθημερινά το κυπριακό δράμα το οποίο συνθέτουν, η προδοσία της χούντας, της ΕΟΚΑ Β' και του Γρίβα, ο πόνος από τη θυσία των μαχητών της δημοκρατικής αντίστασης, η τούρκικη εισβολή και κατοχή, ο πόνος από τη θυσία χιλιάδων υπερασπιστών της κυπριακής ανεξαρτησίας, η συνεχιζόμενη αγωνία για την τύχη των αγνοούμενων μας, οι εγκλωβισμένοι μας, ο ξεσπιτωμός, η σύληση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, τα τείχη που ύψωσαν ανάμεσα σε Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους οι εχθροί της Κύπρου.

Καταδικάζουμε για μια ακόμα φορά, από το επίσημο τούτο βήμα της Βουλής των Αντιπροσώπων και με όλη τη δύναμη της ψυχής μας, το προδοτικό πραξικόπημα και τη βάρβαρη εισβολή του Αττίλα. Όσο τα χρόνια περνούν, χωρίς να λύεται το κυπριακό, όσο οι αντιξοότητες πληθαίνουν τόσο πιο πολύ φαίνεται το μέγεθος του εγκλήματος που διέπραξαν εκείνοι που άνοιξαν τις πόρτες στους Αττίλες.

Κύριε Πρόεδρε,

Ένα βασικό, ίσως το βασικότερο δίδαγμα που βγαίνει από την εικοσιπεντάχρονη τραγική ιστορία της Κύπρου και των όσων είχαν προηγηθεί, είναι ότι η δημοκρατία είναι μια από τις μεγαλύτερες κατακτήσεις της ανθρώπινης κοινωνίας και του πανανθρώπινου πολιτισμού. Η απώλειά της φέρνει μόνο κακά και καταστροφές. Ο αγώνας για την υπεράσπιση της δημοκρατίας και των δημοκρατικών θεσμών δεν μπορεί να είναι παρόρμηση της στιγμής. Είναι μόνιμο ύψιστο καθήκον, είναι τρόπος συμπεριφοράς, τρόπος σκέψης και πράξης, είναι τρόπος ζωής.

Ο σοβινισμός, κύριε Πρόεδρε, μαζί με το φασισμό και την εγκληματική δράση της ακροδεξιάς και στις δύο κοινότητες έγιναν οι δούρειοι ίπποι τους οποίους χρησιμοποίησαν η Τουρκία και ο ιμπεριαλισμός, για να αλώσουν την Κύπρο από τα μέσα. Ο σοβινισμός είναι ο καλύτερος σύμμαχος των ξένων στην προσπάθειά τους να διχοτομήσουν την Κύπρο και να καταλύσουν την Κυπριακή Δημοκρατία. Ο εθνικιστικός σοβινισμός χρησιμοποιείται και σήμερα για την ολοκλήρωση των σε βάρος της Κύπρου σχεδίων, για τούτο και ο πόλεμος εναντίον του ως πράξη αυτοάμυνας πρέπει να είναι ανειρήνευτος.

Έχουμε καθήκον να μάθουμε να σεβόμαστε η μια κοινότητα την άλλη, να σεβόμαστε την εθνική καταγωγή, τη γλώσσα, τις ιδιαιτερότητες στον πολιτισμό και τη νοοτροπία μας. Ταυτόχρονα, έχουμε καθήκον να αναδεικνύουμε τα πολλά κοινά

στοιχεία που μας καθορίζουν ως Κύπριους. Μέσα από τη διαφορετικότητά μας και μέσα από τα κοινά μας στοιχεία να αγωνιστούμε για ειρηνική συμβίωση στα πλαίσια μιας ομόσπονδης Κύπρου.

Όσα εμπόδια και αν προβάλλουν ο Ντενκτάς και η Άγκυρα, τα μηνύματά μας προς τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας πρέπει να είναι μηνύματα επαναπροσέγγισης, φιλίας και κατανόησης. Να στέλλουμε συνεχώς το μήνυμα ότι εμείς δεν τους ταυτίζουμε ούτε με τον κατοχικό στρατό ούτε με τους εποίκους ούτε με τον Ντενκτάς. Πρέπει συνεχώς και έμπρακτα να παίρνουν το μήνυμα ότι επιζητούμε ειρηνική λύση του κυπριακού στη βάση των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας και των συμφωνιών κορυφής. Ότι πιστεύουμε πως, στα πλαίσια μιας διπεριφερειακής, δικαιοδικής ομοσπονδίας, οι δυο περιφέρειες θα έχουν ευρεία αυτονομία και η ασφάλεια και τα δικαιώματα των Τουρκοκυπρίων θα είναι πλήρως εξασφαλισμένα.

Την ίδια στιγμή πρέπει να γίνει κατανοητό και στους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας ότι η διασφάλιση των δικών τους δικαιωμάτων δεν μπορεί να γίνει σε βάρος των δικαιωμάτων των Ελληνοκυπρίων. Η διασφάλιση του μέλλοντος και η ευημερία όλων μας μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα στα πλαίσια ενός ομόσπονδου μεν, αλλά ενωμένου, ανεξάρτητου και κυρίαρχου κράτους με τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των πολιτών, ανεξαρτήτως εθνικής καταγωγής και θρησκευτικής δοξασίας, να τυγχάνουν σεβασμού και να ασκούνται στην πράξη.

Κύριε Πρόεδρε,

Παρά τον ασταμάτητο αγώνα του κυπριακού λαού και τις συνεχείς προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας, είκοσι πέντε χρόνια μετά την προδοσία και την εισβολή, η αδιαλλαξία και η επεκτατική πολιτική της Άγκυρας και του Ντενκτάς όχι μόνο δεν επέτρεψαν να υπάρξει πρόοδος στο κυπριακό, αλλά αντίθετα σήμερα είμαστε μάρτυρες της πιο σημαντικής οπισθοδρόμησης. Το Κυπριακό βρίσκεται στην πιο κρίσιμη φάση

που βρέθηκε ποτέ. Δυστυχώς οι φορείς της περιβόητης νέας διεθνούς τάξης πραγμάτων, αποδίδοντας στην Τουρκία ρόλο χωροφύλακα και πολύτιμου συμμάχου, ανέχονται τις παράλογες απαιτήσεις και τα καπρίσια του Ντενκτάς και με αυτό το τρόπο συνεργούν στις προσπάθειες εκτροπής του Κυπριακού από τη βάση των Ηνωμένων Εθνών. Με πρωταγωνιστές τις ίδιες δυνάμεις, οι οποίες δεν είναι άμοιρες ευθυνών στην οργάνωση και την πραγματοποίηση του πραξικοπήματος και της εισβολής, είκοσι πέντε χρόνια μετά δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για προώθηση λύσης συνομοσπονδίας και αναγνώρισης δύο κρατών στην Κύπρο.

Είναι για τούτο ακριβώς το λόγο που το κόμμα μας είδε με μεγάλο σκεπτικισμό την πρωτοβουλία των λεγόμενων G8 και το συγκεκριμένο περιεχόμενο που αυτή πήρε με το κείμενο της Κολωνίας. Κείμενο το οποίο υιοθετήθηκε από την έκθεση του γενικού γραμματέα και τα πρόσφατα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας. Η προώθηση αυτής της διαδικασίας έγινε δυστυχώς χωρίς την αναγκαία αντίδραση και χωρίς την άσκηση προληπτικής διπλωματίας και πολιτικής από μέρους της ελληνοκυπριακής πλευράς. Ως αποτέλεσμα τούτου, τόσο το κείμενο της Κολωνίας όσο και το ψήφισμα 1250 περιέχουν αρνητικά στοιχεία.

Το ΑΚΕΛ έχει την ισχυρή άποψη ότι αυτό που δεν έγινε μέχρι σήμερα, δηλαδή η ενεργός παρεμβολή της δικής μας πλευράς στις διεργασίες και διαδικασίες που αφορούν το Κυπριακό, πρέπει να γίνει τώρα στο διάστημα μέχρι να επαναρχίσουν, αν τελικά επαναρχίσουν οι συνομιλίες. Με κάθε τρόπο πρέπει να διασφαλίσουμε, αξιοποιώντας και φιλικές προς την Κύπρο χώρες, ότι ο γενικός γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών θα κινηθεί στη βάση εκείνων των αρχών που για χρόνια τα ψηφίσματα του διεθνούς οργανισμού καθορίζουν ως το πλαίσιο λύσης του Κυπριακού και κατ' επέκταση να απορρίψει τις όποιες παράλογες και εκτός ψηφισμάτων ευρισκόμενες απαιτήσεις του Ντενκτάς. Στο επίκεντρο της διπλωματικής

μας εκστρατείας πρέπει να βρίσκεται η θέση ότι ο διεθνής οργανισμός δεν μπορεί να αναζητά μέσες λύσεις ανάμεσα στις θέσεις των δύο πλευρών, όταν μάλιστα οι θέσεις του Ντενκτάς βρίσκονται σε πλήρη αντίθεση με τα περί Κύπρου ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας. Ο διεθνής οργανισμός και ο γενικός του γραμματέας έχουν καθήκον να λειτουργήσουν ως θεματοφύλακες του πνεύματος και του γράμματος των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Ένα άλλο δίδαγμα που βγαίνει από την όλη ιστορία του Κυπριακού, αλλά και που επιβεβαιώνεται από τις τελευταίες εξελίξεις, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι η υπεράσπιση των αρχών λύσης του Κυπριακού είναι εκ των ων ουκ άνευ, προκειμένου να ξεσκεπάζονται και να αποκρούονται οι όποιες φανερές ή συγκαλυμμένες συνωμοσίες κατά της Κύπρου, να αποσοβούνται οι κίνδυνοι και να κρατείται το Κυπριακό στα σωστά πλαίσια.

Το τελευταίο θέμα, κύριε Πρόεδρε, στο οποίο θέλω να αναφερθώ είναι η ενότητα στο εσωτερικό μας μέτωπο, η οποία δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του αγώνα μας για τη σωτηρία της Κύπρου. Η ενότητα δεν μπορεί να είναι ευκαιριακό σύνθημα. Πρέπει να είναι ζωή και πράξη, πρέπει να είναι τρόπος πολιτικής συμπεριφοράς. Η ενότητα προϋποθέτει καταδίκη του πραξικοπήματος που άνοιξε την κερκόπορτα στον Ατίλα, αλλά και τερματισμό της πολιτικής δικαίωσης των πραξικοπηματιών, τερματισμό των διακρίσεων σε βάρος των αντιστασιακών, αυτών που αγωνίστηκαν για την υπεράσπιση της δημοκρατίας και ανειρήνευτο πόλεμο ενάντια στη φασιστική ιδεολογία που επέτρεψε να προετοιμαστεί και να εκδηλωθεί το πραξικόπημα.

Η ενότητα προϋποθέτει ακόμα τον αλληλοσεβασμό μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων, υπομονή στο άκουσμα της διαφορετικής άποψης και επιμονή στην εξεύρεση κοινών θέσεων και συναινετικών προσεγγίσεων. Στις συνθήκες της Κύπρου η ενότητα προϋποθέτει σεβασμό των δημοκρατικών θεσμών και ιδιαίτερα του θεσμού του Εθνικού

Συμβουλίου. Το είπαμε πολλές φορές, θα το επαναλάβουμε και τώρα: Η σωστή λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου εξαρτάται όχι τόσο από τα κόμματα που το συνθέτουν, αλλά πρώτιστα από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Το ΑΚΕΛ, εφόσον ενημερώνεται έγκαιρα και ενδελεχώς, είναι έτοιμο εκεί, στα πλαίσια του Εθνικού Συμβουλίου, να συμβάλει στη συζήτηση και λήψη συναινετικών αποφάσεων που στόχο θα έχουν την υπεράσπιση των αρχών λύσης του Κυπριακού, όπως αυτές διαλαμβάνονται στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας και τις συμφωνίες κορυφής.

Στην εικοστή πέμπτη μαύρη επέτειο του φασιστικού πραξικοπήματος και της εισβολής του Απίλα το ΑΚΕΛ απευθύνει αγωνιστικό μήνυμα προς όλους του Κυπρίου, Ελληνοκύπριους, Τουρκοκύπριους, Αρμένηδες, Μαρωνίτες και Λατίνους. Διαβεβαιώνει ότι θα συνεχίσει την πάλη ενάντια στην κατοχή, ενάντια στη διχοτόμηση και το σοβινισμό για ειρηνική επανένωση της πατρίδας μας, για διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του λαού μας, για επαναπροσέγγιση, για μια Κύπρο ανεξάρτητη, κυρίαρχη, εδαφικά ακέραιη, ομόσπονδη και αποστρατικοποιημένη για την ευημερία και την πρόοδο όλου του λαού.

Οι αντιξοότητες και οι δυσκολίες δεν πρέπει να μας οδηγήσουν ούτε στην παράδοση ούτε σε πράξεις απελπισίας που θα έχουν το ίδιο καταστροφικό αποτέλεσμα. Με σωστά μεθοδευμένο αγώνα μπορούμε να αντιπαλέψουμε τις δυσκολίες, να αποτρέψουμε τους κινδύνους και να οδηγήσουμε τη δοκιμαζόμενη πατρίδα μας στη σωτηρία. Άλλωστε αυτό το χρωστούμε στις μέλλουσες γενιές. Το χρωστούμε και σε όλους εκείνους που θυσίασαν τη ζωή τους υπερασπιζόμενοι τη δημοκρατία και την ανεξαρτησία της Κύπρου. Και αυτό το χρέος δεν εκπληρώνεται με λόγια, όσο εύχητα και αν είναι, αλλά με πράξεις που ενισχύουν και στηρίζουν τους δημοκρατικούς θεσμούς και την Κυπριακή Δημοκρατία.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ τώρα στο βήμα τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του Δημοκρατικού Κόμματος, κ. Τάσσο Παπαδόπουλο.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Για μια ακόμα χρονιά, η Βουλή των Αντιπροσώπων, με αυτή τη σεμνή, τελετουργική συνεδρία της, αποδίδει δίκαιο έπαινο τιμής σε αυτούς που έχασαν τη ζωή τους την αποφράδα μέρα του πραξικοπήματος της 15ης Ιουλίου 1974 και στην εισβολή που ακολούθησε υπερασπιζόμενοι τη δημοκρατία, τη συνταγματική τάξη και τη γη της πατρίδας μας.

Η αφιέρωση μιας επίσημης συνεδρίας της ολομέλειας της Βουλής των Αντιπροσώπων αποκλειστικά και μόνο στη μνήμη και στη δόξα των αγωνιστών της δημοκρατίας, των προασπιστών της συνταγματικής τάξης και της πατρίδας είναι η υπέρτατη εκδήλωση τιμής που αυτό το σώμα καθιέρωσε για απόδοση τιμής σε αυτούς που έδωσαν τα πάντα, το πολυτιμότερο αγαθό, τη ζωή τους, για να απολαμβάνουμε εμείς τα αγαθά της δημοκρατίας.

Η μνήμη μας, η ευγνωμοσύνη μας, η απόδοση τιμής γίνεται πρώτιστα στους νεκρούς του αγώνα, σε αυτούς τους ξεχωριστούς. Τιμούμε ταυτόχρονα τους μάρτυρες, τους αγνοούμενους, του εγκλωβισμένους της Καρπασίας, τα αθώα θύματα του πραξικοπήματος και της εισβολής, τα θύματα της τούρκικης θηριωδίας, που δεν ξεχώρισε άμαχο πληθυσμό ή γυναικόπαιδα.

Τιμούμε τις χιλιάδες των παθόντων, των αναπήρων και των τραυματιών που διεκδικούν δικαίωση και τις χιλιάδες των εκτοπισμένων, αθώα και αυτοί θύματα της εφαρμογής του απάνθρωπου σχεδίου εθνικού ξεκαθαρίσματος που αδίστακτα εφάρμοσε η Τουρκία στην Κύπρο, για πρώτη φορά στον εικοστό αιώνα στην Ευρώπη,

στην Κύπρο, που ήταν ευρωπαϊκή προτού δημιουργηθεί η ενωμένη Ευρώπη.

Πρέπει συνεχώς και αδιάλειπτα, με συνέχεια και συνέπεια να υπενθυμίζουμε σε όλους αυτούς που υποκριτικά κόπτονται, δήθεν, για το εθνικό ξεκαθάρισμα στο Κόσοβο ότι πρώτη η Κύπρος, στον εικοστό αιώνα, υπήρξε θύμα πολιτικής εθνικού ξεκαθαρίσματος από την πολύτιμη σύμμαχό τους, την Τουρκία.

Αν εμείς δε λέμε και δεν τονίζουμε αυτή την πραγματικότητα σε κάθε περίπτωση που εκδηλώνεται πρόθεση πρωτοβουλίας για λύση του Κυπριακού, να είμαστε βέβαιοι ότι αυτοί εύσχημα και επιτήδεια θα επιλέγουν να το ξεχνούν.

Είναι η άποψή μου πως, χωρίς διασφάλιση του δικαιώματος όλων των προσφύγων για επιστροφή στα σπίτια και στις περιουσίες τους, χωρίς ανάμειξη πληθυσμών στην Κύπρο, χωρίς ρητό αποκλεισμό εθνικά αμιγών περιοχών, δεν μπορεί να υπάρξει λύση ή, αν υπάρξει λύση, αυτή η λύση δε θα είναι βιώσιμη.

Δεν μπορούμε να ξέρουμε αν στη σχεδιαζόμενη λύση θα μπορέσουμε να πετύχουμε διασφάλιση του δικαιώματος για επιστροφή όλων των προσφύγων ή έστω κα λίγων. Ένα, όμως, είναι βέβαιο. Αν εμείς δε διεκδικήσουμε απαιτητικά και πιεστικά διασφάλιση του δικαιώματος επιστροφής όλων των προσφύγων τώρα και στην έναρξη των οποιωνδήποτε διαπραγματεύσεων, τότε, σίγουρα, κανένας πρόσφυγας δε θα έχει ούτε καν ελπίδα να επιστρέψει στα κατεχόμενα.

Και πολύ φοβούμαι πως στις πρόσφατες παρασκηνιακές και ανεπίσημες βολιδοσκοπήσεις αυτό το αναφαίρετο δικαίωμα έχει εύσχημα παραγνωρισθεί, έχει παραγκωνιστεί από τους μεσολαβητές, έτσι που οι ξένοι να μην το θεωρούν πια ως απαραίτητη προϋπόθεση και πρωταρχικό συστατικό της οποιασδήποτε λύσης.

Η υποβάθμιση ενός αναφαίρετου δικαιώματος από θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε θέμα συζήτησης ανταλλαγής περιουσιών και αποζημιώσεων δε συνιστά υποκατάστατο του βασικού ανθρωπίνου δικαιώματος στην περιουσία.

Πρόκειται για άλλο και εντελώς διάφορο δικαίωμα, το δικαίωμα αποζημίωσης και όχι το δικαίωμα ελεύθερης νομής περιουσίας.

Έχω πλήρη επίγνωση πως τίποτε από όσα θα πούμε σήμερα δεν πρόκειται να επηρεάσουν ούτε κατ' ελάχιστον την σημερινή τραγική θέση του κυπριακού ελληνισμού. Η απάντηση όμως στους μικρόψυχους αρνητές που έχουν αναγάγει την ηττοπάθεια τάχατες σε μορφή περίτεχνης πολιτικής είναι πως λαοί που δεν έχουν ιστορική μνήμη, λαοί που ξεχνούν να τιμούν τις θυσίες του παρελθόντος στο βωμό των ιδανικών, μπορούν να ξεγράψουν το παρελθόν, αλλά τότε σίγουρα δε θα έχουν ούτε μέλλον.

Η γνώση και η αναφορά του παρελθόντος για άντληση διδαγμάτων για το μέλλον δε συνιστά ανάξηση πληγών. Άλλο η μεγαλόψυχη συγχώρεση για παραδεχόμενες ενοχές και άλλο η διαγραφή και η παραποίηση της ιστορίας. Και δεν είναι παραδεχόμενες οι ενοχές και είναι παραποίηση της ιστορίας και της ιστορικής πραγματικότητας να αποδίδεται και έμμεσα να δικαιολογείται το πραξικόπημα ως τάχατες απότοκο εμφύλιου σπαραγμού ή διχόνοιας που επικρατούσε πριν την προπραξικοπηματική περίοδο, γιατί δήθεν δεν επικρατούσε στην Κύπρο η δημοκρατία.

Είναι καθήκον αυτής της Βουλής και κάθε πολίτη να γνωρίσει το ιστορικό παρελθόν του, να αντλεί διδάγματα για αποφυγή των λαθών, να απονέμει ευθύνες, αλλά είναι και εθνική ανάγκη να προσφέρει λήθη και κλάδο ελαίας, επαναλαμβάνω, για παραδεχόμενες ενοχές. Μόνο πάνω σε αυτό το ασφαλές θεμέλιο είναι δυνατό να οικοδομηθεί η ταυτότητα σκοπών και επιδιώξεων, για να χαλκουρηθεί η ενότητα του λαού.

Για όσους έζησαν τα τραγικά γεγονότα που προηγήθηκαν του πραξικοπήματος και για όσους θέλουν να μάθουν και να αντλήσουν διδάγματα από αυτή την τραγωδία, πρέπει να είναι σαφές ότι η διγλωσσία και η ανειλικρίνεια για τις προθέσεις και τους σχεδιασμούς της χούντας εξέθρεψε και πάντα εκτρέφει τη διχόνοια και τις

αντιπαραθέσεις. Ακόμα, ότι η κατολίσθηση σε πολιτικά τετελεσμένα που τελικά δεν αναστρέφονται δεν προκύπτει σαν κεραυνός εν αιθρία ούτε είναι στιγμιαία. Προετοιμάζονται μεθοδικά από τους αντίπαλους και επέρχονται σταδιακά και σχεδόν ανεπαίσθητα για τους πολλούς, με μικρούς-μικρούς και φαινομενικά ανώδυνους συμβιβασμούς, μέχρις ότου καταστούν μη αναστρέψιμα πολιτικά δεδομένα.

Το δίδαγμα της προπραξικοπηματικής περιόδου είναι πως, όταν διακυβεύονται ύψιστα εθνικά συμφέροντα, η αδιαφορία των πολλών, η ηττοπάθεια, η μοιρολατρία και πάνω απ' όλα η ανοχή της κατολίσθησης είναι ενοχή και συνενοχή.

Τελικά, πρέπει να συνειδητοποιούμε και να βιώνουμε καθημερινά πως έχουμε πρωταρχικό χρέος, ιδιαίτερα εμείς οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι του λαού, να τηρούμε με κάθε επισημότητα αυτή τη μέρα της οργής, της μνήμης και της τιμής και να διαδηλώνουμε με τον πιο επίσημο τρόπο πως δεν ξεχνούμε τους νεκρούς, τους ήρωες της δημοκρατίας, τα θύματα του πραξικοπήματος και της εισβολής και πως δεν ξεγράφουμε σαν χαμένα τα κατεχόμενα εδάφη μας, αλλά ταυτόχρονα και να διακηρύσσουμε ότι είμαστε μνήμονες και θεματοφύλακες του χρέους που έχουμε ως λαός και ως άτομα, να ξεπλύνουμε το εθνικό όνειδος που προκάλεσε σε ολόκληρο τον ελληνισμό το προδοτικό πραξικόπημα και η εισβολή και που συνεχίζει να προκαλεί η συνεχιζόμενη κατοχή της πατρογονικής μας γης.

Η τραγωδία της Κύπρου δε συντίθεται από κοινές διακοινοτικές διαφορές ούτε από διιστάμενες απόψεις για τις συνταγματικές διευθετήσεις, αλλά συνίσταται στην υπέρτατη ανάγκη του τερματισμού της τούρκικης εισβολής και την αναστροφή των τετελεσμένων της κατοχής. Ούτε το ένα ούτε το άλλο επιτυγχάνεται με την επινόηση εύηχων φράσεων και λεκτικών επινοήσεων για συγκαλυμμένη ικανοποίηση της μοναδικής και πάγιας και αμετάθετης τούρκικης πολιτικής για μονιμοποίηση και νομιμοποίηση όλων των τετελεσμένων της εισβολής και απόκτηση, πρόσθετα,

δικαιώματος τούρκικης επικυριαρχίας πάνω σε ολόκληρη τη γη που τώρα δεν έχει η Τουρκία.

Μπορεί να είμαστε αδύναμοι και ηττημένοι, αλλά δεν είμαστε εξουθενωμένοι ούτε είμαστε αργυρώνητοι.

Καλά κάνουν να μάθουν εχθροί και φίλοι πως, όση υπεροπλία στρατιωτική, πολιτική και διπλωματική και αν έχει η Τουρκία και οι ισχυροί της σύμμαχοι, κανένας από αυτούς και όλοι μαζί δεν μπορούν να επιβάλουν λύση στο Κυπριακό χωρίς τη δική μας συγκατάθεση.

Όση υπεροπλία και αν έχουν η Τουρκία και οι σύμμαχοι της, εκτός αν και μέχρι η ελληνοκυπριακή πλευρά συγκατατεθεί σε μια οποιαδήποτε λύση, δεν μπορούν να έχουν λύση και η άνομη κατοχή των εδαφών μας θα βρίσκεται πάντα κάτω από αμφισβήτηση και σε παρανομία. Και η Τουρκία θα βρίσκεται στο εδώλιο του παράνομου, του παράνομου εισβολέα και του παραβάτη της διεθνούς νομιμότητας.

Μέσα στην αδυναμία μας βρίσκεται η δύναμή μας. Γιατί δεν υπάρχει δύναμη στον κόσμο που μπορεί να επιβάλει στον κυπριακό ελληνισμό μια απαράδεκτη λύση που να είναι αντίθετη προς το διεθνές δίκαιο, το ευρωπαϊκό κεκτημένο και τα ανθρώπινα δικαιώματα, χωρίς μια υπογραφή από χέρι Ελληνοκύπριου κάτω από την οποιαδήποτε συμφωνία.

Θέλω να πιστεύω, στην πραγματικότητα είναι η πεποίθησή μου, πως δεν υπάρχει Έλληνας Κύπριος που μπορεί να βάλει την υπογραφή του κάτω από ένα έγγραφο που θα μονιμοποιεί και θα νομιμοποιεί τα τετελεσμένα της εισβολής και της κατοχής μέσα από ωραιόλογες διατυπώσεις, που θα χαράσσει σύνορα στη μικρή Κύπρο, που θα εγκαθιδρύει εθνικά αμιγείς περιοχές στην Κύπρο, που θα απεμπολεί το δικαίωμα των προσφύγων για επιστροφή, που θα επιτρέπει την τουρκοποίηση εδαφών που εκατό γενιές Ελλήνων καθαγίασαν με τον ιδρώτα και το αίμα τους, με λίγα λόγια, λύση

διχοτόμησης ή την ακόμα χειρότερη λύση της συνομοσπονδίας.

Ακόμα και να υπάρξει τέτοια υπογραφή, ο κυπριακός ελληνισμός θα την αποκηρύξει και ποτέ δε θα εφαρμοστεί μια τέτοια λύση με τη συναίνεση, την αποδοχή, έστω και την ανοχή του λαού.

Αυτές δεν είναι επετειακές διακηρύξεις για αυτή τη μέρα της μνήμης και της τιμής. Ούτε απλοϊκά μπορούν να ξεγράφονται με τον από καθέδρας δογματισμό, πως, τάχατες, είναι κενή συνθηματολόγηση. Αυτές είναι υπαγορεύσεις του πραγματικού ρεαλισμού. Αυτή είναι η πραγματική ρεαλιστική εκτίμηση της πραγματικότητας.

Το δίλημμα που σήμερα αντιμετωπίζει η Κύπρος, δεν είναι, όπως μας είπαν, “συμφωνημένη λύση ή διχοτόμηση”, αφού η τούρκικη πλευρά δε δέχεται άλλη συμφωνημένη λύση από τη μονιμοποίηση και νομιμοποίηση των τετελεσμένων της εισβολής και κατοχής, από τη δημιουργία δυο χωριστών και ισότιμων κρατών, με μόνο αντάλλαγμα την περιθωριακή ευθυγράμμιση των συνόρων για σκοπούς ευχερέστερης άμυνας ευθυγραμμισμένων “συνόρων”.

Το πραγματικό δίλημμα που τίθεται μπροστά μας είναι άλλο. Και είναι αποκρουστικό στην απλότητα και στην καθαρότητά του και αυτό είναι:

“Διχοτόμηση ή, χειρότερα, συνομοσπονδία με την υπογραφή σας ή διχοτόμηση και συνομοσπονδία χωρίς την υπογραφή σας με την πάροδο του χρόνου”.

Αυτή είναι η προκρούστια λύση που προσφέρεται από την Τουρκία και, κυριότερα, από τους ισχυρούς συμμάχους της.

Αυτό το δίλημμα θα τεθεί μπροστά μας, αν και όταν εκδηλωθεί η πρωτοβουλία το επόμενο φθινόπωρο. Εγώ δε γνωρίζω να υπάρχει στα φημολογούμενα σενάρια άλλου είδους πρόταση, άλλου είδους διευθέτηση που να δέχεται η τούρκικη πλευρά ή πρόθεση για άσκηση οποιωνδήποτε πιέσεων πάνω στην Τουρκία, για να μετακινηθεί από τις απαράδεκτες απαιτήσεις της.

Όταν η αμερικάνικη πλευρά, κράχτης και προαγωγός των τούρκικων θέσεων, επέμενε και πέτυχε την απάλειψη από το έγγραφο της περιβόητης πρωτοβουλίας των G8, στην Κολωνία της Γερμανίας, ακόμα και της, σχετικά, αθώας φράσης που περιεχόταν στο προσχέδιο της απόφασης των G8, δηλαδή ότι “η επιδιωκόμενη λύση πρέπει να βασίζεται στα ψηφίσματα του ΟΗΕ”, ποιος λογικός άνθρωπος, είναι δυνατόν ρεαλιστικά, να περιμένει ότι κάποιο άλλο και βελτιωμένο δίλημμα θα προταθεί στις σχεδιαζόμενες διαπραγματεύσεις του φθινοπώρου;

Όταν η μόνη επιλογή που θέτουν μπροστά μας είναι να δεχτούμε και να νομιμοποιήσουμε, είτε με την υπογραφή μας είτε με την άπραχτη πάροδο του χρόνου, όλα τα τετελεσμένα της κατοχής, η απόρριψη του φοβερού διλήμματος δεν είναι ρομαντισμός. Είναι αδυσώπητος ρεαλισμός.

Ακούμε τη φωνή των μαρτύρων και των ηρώων του αγώνα. Ακούμε τη φωνή του χρέους προς τους νεκρούς και τους μάρτυρες, αυτή τη μέρα της οργής, της μνήμης και της τιμής. Όταν το δίλημμα είναι η ανέντιμη παράδοση και η υποταγή στις επιταγές της Τουρκίας και τίποτε άλλο, όταν δεν προσφέρεται καμία άλλη επιλογή, καμιά άλλη διαζευκτική πρόταση, τότε δεν έχουμε άλλη επιλογή, αν θέλουμε να επιβιώσουμε ως λαός και ως κράτος, παρά να αντλούμε δύναμη και έμπνευση από αυτούς που πέθαναν αγωνιζόμενοι και να προσπαθήσουμε με έργα να δικαιώσουμε τη δική τους θυσία και να δικαιωθούμε εμείς έναντι της ιστορίας μας.

Είμαστε έτοιμοι για μια πικρή ειρήνη, για μια συμφωνημένη λύση, έστω οδυνηρή, και γι’ αυτό ακριβώς οφείλουμε να ετοιμαστούμε και ψυχικά και υλικά για την αυτοάμυνά μας. Ταυτόχρονα, έχουμε χρέος απέναντι στους εαυτούς μας και απέναντι στις γενιές που θα ακολουθήσουν να χαλυβδώσουμε τη θέλησή μας για αντίσταση σε απαράδεκτες προτάσεις και με την ήρεμη αποφασιστικότητα του απέλπιδα να μην ενδώσουμε, να μην υποχωρήσουμε σε πιέσεις, να μη λυγίσουμε, να μη γίνουμε υποτελείς της Τουρκίας. Η

τουρκοποίηση δεν είναι αναγκαστικά αναπόφευκτη και η επιμονή μας σε έντιμη λύση, που να διασφαλίζει την εθνική και φυσική επιβίωσή μας, δεν είναι αναγκαστικά ανέφικτη. Αρκεί να δεχτούμε πως η αντίσταση σε πιέσεις είναι οδυνηρή και απαιτεί θυσίες και ότι εμπεριέχει κινδύνους.

Έχουμε υποχρέωση να δώσουμε στους νεκρούς του αγώνα και στο λαό, την υπόσχεση πως είμαστε έτοιμοι να αντισταθούμε στις πιέσεις, να υποστούμε τις θυσίες, να αντιμετωπίσουμε τους κινδύνους. Αυτή την υπόσχεση δίνουμε με επισιμότητα στους νεκρούς και αυτή τη διαβεβαίωση δίνουμε από το επισιμότερο βήμα της Βουλής, αυτή τη μέρα της οργής, της μνήμης και της τιμής.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το λόγο έχει ο πρόεδρος του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, κ. Βάσος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο εθισμός και η επανάληψη αποτελούν το μεγαλύτερο εχθρό της εγρήγορσης, της γόνιμης μνήμης και του σωστού καθορισμού προοπτικών.

Δυστυχώς, στερεότυπα, για εκπλήρωση ενός επαναληπτικού καθήκοντος, κόμματα, ομάδες, άτομα με διαμετρικά αντίθετη δραστηριότητα κατά τις περιόδους που σήμερα μνημονεύουμε, εξαντλούμεθα σε αναθέματα και αφορισμούς χωρίς κριτική ανάλυση των παρελθόντων γεγονότων και κυρίως, φοβούμαι, στις περισσότερες τουλάχιστον περιπτώσεις, χωρίς κριτική τοποθέτηση για τις μελλοντικές δραστηριότητες

Ελέχθη ορθά και από προηγούμενους ότι η Βουλή αποτελεί ή πρέπει να αποτελεί τον προμαχώνα της δημοκρατίας και την κατεξοχήν έκφραση της λαϊκής θέλησης. Το δε βήμα της Βουλής το δημόσιο άμβωνα προάσπισης των θεσμών και των αξιών, χωρίς

φτηνούς υπολογισμούς, χωρίς ολιγωρία και, κυρίως, χωρίς δουλοπρεπή κυψαυχενισμό.

Να μου επιτραπεί, θεωρώ ότι δεν μπορώ να το αποφύγω. Τώρα, ακόμα και ύστερα από δεκαετίες, δεν μπορώ να αντιπαρέλθω ότι η τότε Βουλή, ομόφωνα, αντί να εφαρμόσει φίμωτρο στους λύκους - που έτσι τους χαρακτηρίζουμε όλοι σήμερα - του εθνοκτόνου φασισμού, παρεμπόδιζε δυστυχώς τη δική μας δημοκρατική φωνή, για να μη δηλητηριαστούν οι σχέσεις Λευκωσίας και εθνικής κυβέρνησης, όπως δυστυχώς χαρακτηριζόταν η χούντα μέσα στη Βουλή της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ούτε πρέπει να μας διαφεύγει ότι η θεωρία της βίας και της αντιβίας, που αυτή η Βουλή υιοθέτησε, ουσιαστικά δικαίωνε και ενθάρρυνε την ΕΟΚΑ Β'. Την εγκληματική ΕΟΚΑ Β'. Αν τα αναφέρω όλα αυτά, δεν είναι ούτε για παρελθοντολογία ούτε για καταμερισμό ευθυνών.

Είναι γιατί και σήμερα, υπό άλλες διαφοροποιημένες συνθήκες, καλείται και πάλι αυτή η Βουλή να αποβεί το αποτελεσματικό βήμα προάσπισης της λαϊκής κυριαρχίας, θα έλεγα ακόμα και της εθνικής επιβίωσης με τις προτάσεις οι οποίες αναμένονται, της διαφύλαξης της ύπαρξης του κυπριακού ελληνισμού και κατοχύρωσης της ακεραιότητας και της ανεξαρτησίας της πατρίδας μας. Και ελέχθησαν ορισμένα προς αυτή την κατεύθυνση. Οι κίνδυνοι είναι ορατοί. Με εκκόλαψη πρωτοβουλιών που φαίνεται να παραγνωρίζουν στοιχειώδεις αρχές δικαίου, ακόμα και τα έστω κολοβά ψηφίσματα που έχουν οι προτείνοντες τις πρωτοβουλίες προσυπογράψει.

Είχαμε τις δηλώσεις Αμερικανών επισήμων ότι δε θα ασκηθούν πιέσεις προς την Τουρκία, που σημαίνει, έμμεσα, ενθάρρυνση της Τουρκίας να εμμένει στις προτάσεις της για συνομοσπονδία, αν, εκ των προτέρων, εκείνοι από τους οποίους αναμένουμε την κυριότερη πρωτοβουλία ήδη δηλώνουν ότι δε θα ασκήσουν πιέσεις προς την Τουρκία. Και να μη μας διαφεύγει, παρά το γεγονός ότι όλοι πιστεύω συμφωνούμε, ότι οι πρωτοβουλίες πρέπει να παραμείνουν στα πλαίσια του Ο.Η.Ε. Έχουμε μεγαλύτερη

ασφάλεια μέσα σ' αυτά τα πλαίσια. Να μη μας διαφεύγει ότι, στο παρόν στάδιο, το Συμβούλιο Ασφαλείας βρίσκεται κάτω από την καταλυτική επίδραση των Η.Π.Α. Ναι, θα πρέπει να καταστήσουμε σαφές, ότι τα μικρά μεγέθη δεν υπαγορεύουν δουλική προσαρμογή προς τα κελεύσματα των ισχυρών, ιδιαίτερα όταν αυτά τα κελεύσματα θέτουν σε κίνδυνο την επιβίωσή μας. Θα συμφωνούσα ότι, χωρίς τη δική μας συγκατάθεση, χωρίς την προσυπογραφή από ελληνοκύπριο κάποιας λύσης, μπορεί να έχουμε οδυνηρές συνέπειες, μπορεί να έχουμε πιέσεις, μπορεί να έχουμε ακόμη να πληρώσουμε και κάποιο αντίτιμο, αλλά δε θα μπορέσουν να μας επιβάλουν μια λύση η οποία ουσιαστικά θα υπονομεύει την παρουσία μας στα κυπριακά εδάφη.

Πρέπει να καταστήσουμε σαφές ότι δε θα δεχτούμε διάλογο με βάση τη συνομοσπονδία ή την καταστρατήγηση των βασικών ελευθεριών που έχουν διεθνώς διασφαλιστεί για κάθε λαό. Και όπως ελέχθη και πάλι, οι ομοιογενείς περιοχές, σίγουρα είναι καταστρατήγηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ούτε την αναγνώριση χωριστών οντοτήτων, γιατί όλες αυτές οι ανοικτές ή συγκαλυμμένες προτάσεις όχι μονάχα δε βελτιώνουν το κατά την εκπεφρασμένη γνώμη όλων απαράδεκτο status quo, αλλά το νομιμοποιούν και έμμεσα εκχωρούν δικαιώματα παρέμβασης της Τουρκίας σ' ολόκληρο τον κυπριακό χώρο.

Θα πρέπει επίσης να κάνουμε σαφές ότι με την αποδοχή μιας ημερήσιας διάταξης με όλα στην τράπεζα των διαπραγματεύσεων, εννοούμε όλες τις πτυχές του Κυπριακού και ασφαλώς όχι τις συνομοσπονδιακές προτάσεις του Ντενκτάς ή τις αξιώσεις του να παρακαθίσει ως αρχηγός χωριστής κρατικής οντότητας.

Θα πρέπει να καταστήσουμε σαφές ότι δε θα προσυπογράψουμε λύση που δε θα κατοχυρώνει την ενότητα του κράτους και του χώρου, την κυριαρχία, την εδαφική ακεραιότητα και τις βασικές ελευθερίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα του συνόλου του λαού.

Δεν έχουμε άλλοθι ούτε δικαιούμεθα να μεταθέσουμε τις ευθύνες σε άλλα σώματα των οποίων τη χρησιμότητα δεν αμφισβητούμε.

Συντείνουμε με παθητικές θεωρήσεις στην καθιέρωση της διχοτόμησης ως ανεκτής κατάστασης. Συμβάλαμε στη μετατροπή του συρματοπλέγματος της ντροπής σε σεβαστό σύνορο, εκθρέψαμε τον εθισμό προς απαράδεκτες ανωμαλίες και πρέπει να παραδεχθούμε ότι απουσιάζουμε από το γίνεσθαι του κυπριακού προβλήματος.

Ως ένα βαθμό, ως σώμα, μετατρεπόμεθα σε παθητικό θεατή, με εξαίρεση επί μέρους πτυχές που εμπίπτουν στην κοινοβουλευτική δραστηριότητα. Η Βουλή έχει και πρέπει να έχει ευρύτερο ρόλο.

Αναμένονται πρωτοβουλίες και, όσο και αν σωστά εμμένουμε στα πλαίσια του Συμβουλίου Ασφαλείας, θα πρέπει να είμεθα προσεκτικοί λόγω της επίδρασης των Ηνωμένων Πολιτειών και ίσως να αναζητήσουμε άλλα βήματα μέσα στον Ο.Η.Ε, με πρώτο βήμα τη γενική συνέλευση όπου το κλίμα είναι ευνοϊκότερο και ας μην προβληθεί το επιχείρημα ότι οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης δε γίνονται σεβαστές και δεν υλοποιούνται, γιατί ούτε οι αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας για την Κύπρο έχουν ποτέ υλοποιηθεί.

Οι οκτώ μεγάλοι καλούν το γενικό γραμματέα σε πρωτοβουλία και οι ενδείξεις είναι ότι τα πλαίσια γίνονται συνεχώς πιο ασφυκτικά για τη δική μας πλευρά. Μετά δε τα γεγονότα στη Γιουγκοσλαβία, είναι εξόφθαλμο ότι οι διεθνείς οργανισμοί προβάλλονται τότε μόνο, όταν η δραστηριότητά τους αναμένεται να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα των ισχυρών. Αν όχι, παραγνωρίζονται.

Η Ευρώπη δεν απέκτησε ακόμα την αναμενόμενη ανεξαρτησία και οι άλλοι εν δυνάμει πόλοι βρίσκονται σε στάδιο εκκόλαψης.

Και όμως υπάρχουν διέξοδοι. Η ήττα αρχίζει πρώτα με την αποδοχή της. Η διεστραμμένη παγκοσμιοποίηση της διεθνούς οικονομικής ολιγαρχίας δημιουργεί

καθολικές αντιδράσεις. Οι λαοί αναζητούν οργανισμούς προάσπισης των ήδη υποβαθμισμένων δικαιωμάτων τους. Γι' αυτό αναφέρθηκα στη γενική συνέλευση του ΟΗΕ.

Κανένα imperium δεν ήτο και δεν είναι μόνιμο. Πολύ περισσότερο με τη σημερινή πληροφορική επανάσταση.

Καιρός επιτέλους να μελετήσουμε σωστά το παγκόσμιο και το περιφερειακό σκηνικό και να καθορίσουμε μια σφαιρική ολοκληρωμένη στρατηγική. Πανεθνική, αν αυτό είναι εφικτό και πρέπει να είναι εφικτό, γιατί οι κίνδυνοι δεν αναγνωρίζουν ιδεολογικά σύνορα. Γιατί ο αγώνας είναι κοινός. Γιατί η πατρίδα είναι κοινή και αδιαίρετη ή πρέπει να είναι αδιαίρετη.

Θα το επαναλάβω. Στους αγώνες για εθνική επιβίωση πρέπει να υπάρχει ιδεολογική αχρωματοψία. Εγώ θεωρώ συναγωνίστρια και συναγωνιστή κάθε μια και κάθε έναν που είναι έτοιμος να αγωνισθεί για τη λευτεριά ολόκληρης της πατρίδας μας, για λύση που να κατοχυρώνει τα δικαιώματα όλων των πολιτών.

Να βγούμε από τα στεγανά. Να διεθνοποιήσουμε το θέμα μας. Να απαιτήσουμε συζήτηση - τόσες φορές την έχουμε υιοθετήσει, αλλά ποτέ δεν την έχουμε πραγματοποιήσει - στη γενική συνέλευση του Ο.Η.Ε. Να κινητοποιήσουμε τους φίλους μας στα εθνικά κοινοβούλια. Να συστρατεύσουμε την ομογένεια. Να συμπορευθούμε με την Ελλάδα. Να συμβάλουμε όσο μπορούμε, στο δικό μας μικρό μέτρο, στην αποανεξαρτοποίηση της Ευρώπης και για μια νέα ευρωπαϊκή πολιτική. Να αξιοποιήσουμε τη Ρωσία και την Κίνα. Να δημιουργήσουμε ένα ευνοϊκό περιφερειακό περίγυρο.

Θα διαδραματίσει αυτή η Βουλή το ρόλο της; Θα αναλάβει τις δικές της ευθύνες; Θα ανταχθεί σε κάθε πρόταση που αποτελεί εκτροπή από τις πιο πάνω αρχές;

Αν ναι, τότε ίσως η φετινή μαύρη επέτειος να αποκτήσει ένα καινούριο νόημα πιο ελπιδοφόρο, πιο αγωνιστικό, πιο αποτελεσματικό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το λόγο έχει τώρα η κ. Ανδρούλα Βασιλείου, εκ μέρους των Ενωμένων Δημοκρατών.

Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η κατάρα που βρήκε την Κύπρο, πριν από ένα τέταρτο του αιώνα, εξακολουθεί δυστυχώς να επηρεάζει τη ζωή όλων των ανθρώπων της Κύπρου και να προκαλεί καθημερινά σοβαρές ανησυχίες για το μέλλον.

Ιδιαίτερα αυτές τις μέρες η μνήμη μας στρέφεται στο διπλό έγκλημα που διαπράχθηκε κατά της Κύπρου στις 15 και στις 20 του Ιούλη του 1974. Το πρώτο από μια χούφτα άμυαλους, φανατικούς και αφελείς Κύπριους “πατριώτες” που δρούσαν κάτω από τις οδηγίες της χούντας των Αθηνών και το δεύτερο από τους Τούρκους, που, όντας από καιρό πανέτοιμοι με τα επεκτατικά τους σχέδια, караδοκούσαν για την κατάλληλη στιγμή που θα διαπράτταμε κάποιο λάθος, το οποίο και διαπράχθηκε στις 15 του Ιούλη. Το πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου του 1974 έδωσε την αφορμή που προ πολλού ζητούσε η Τουρκία.

Είναι πικρή η αλήθεια και πικρές οι μνήμες. Όμως, αλίμονο, αν αφήσουμε τη μνήμη να αδυνατίσει. Αλίμονο, αν δεν παραδειγματιστούμε από τα φοβερά λάθη του παρελθόντος. Αλίμονο, αν αφήσουμε την ιστορία του νησιού μας να παραπιοηθεί. Τότε, ποτέ δε θα υπάρξει μέλλον ούτε για το νησί μας ούτε για τον ελληνισμό. Η προδοσία που διαπράχθηκε το 1974 στην Κύπρο θα πρέπει να καταγραφεί σαν ένας από τους πιο ζοφερούς σταθμούς στην ιστορία του ελληνικού έθνους, που οδήγησε την

Κύπρο και τους κατοίκους της στη δυστυχία και σε τρομερά αδιέξοδα που όσο περνά ο χρόνος τόσο πιο σκληρά γίνονται.

Η τραγωδία της Κύπρου, που άρχισε πριν από είκοσι πέντε χρόνια, συνεχίζεται με τις διάφορες κορυφώσεις της, χωρίς να φθάνουμε στην κάθαρση γιατί στην περίπτωση της Κύπρου δεν υπάρχει κανένας από μηχανής θεός που θα τη φέρει. Την κάθαρση θα τη φέρει η πολιτική ηγεσία του τόπου, αν εργασθεί με σύνεση και συναίνεση, με ενότητα και σωφροσύνη και με την κινητοποίηση του κυπριακού ελληνισμού, τη στήριξη της ελληνικής κυβέρνησης και των όπου γης Ελλήνων.

Υπάρχει χαραγμένη γραμμή, η οποία έχει υιοθετηθεί από όλες τις πολιτικές δυνάμεις του τόπου. Τα δεδομένα της τραγωδίας του 1974 οδήγησαν τον αρχιεπίσκοπο Μακάριο να δεχθεί ως λύση του Κυπριακού τη διζωνική ομοσπονδία. Το 1989, ολόκληρη η πολιτική ηγεσία, ύστερα από εντατικές διαβουλεύσεις, κατέληξε σε αποφάσεις που καθορίζουν τις γενικές γραμμές της επιδιωκόμενης λύσης. Το σημαντικότερο όλων είναι ότι οι κυβερνήσεις της Κύπρου και της Ελλάδας κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι το Κυπριακό θα λυθεί με ειρηνικά μέσα. Θα λυθεί στην τράπεζα των συνομιλιών. Γνωρίζουμε καλά ποιος είναι ο συνομιλητής μας και ως εκ τούτου πρέπει να προετοιμαζόμαστε, για να τον αντιμετωπίσουμε. Και δεν μπορούμε να τον αντιμετωπίσουμε, αν αποφεύγουμε να συνομιλούμε μαζί του.

Η ιστορία των τελευταίων χρόνων έχει αποδείξει ότι οι κορυφώσεις που παρατηρήθηκαν στην τραγωδία της Κύπρου ήταν σε περιόδους που αποφεύγαμε τις συνομιλίες. Μ' αυτό το φακό θα πρέπει να δούμε και την πρωτοβουλία της ομάδας των G8 όπως έχει διαμορφωθεί τελικά από το Συμβούλιο Ασφαλείας για την επανέναρξη των συνομιλιών. Η απόφαση της ομάδας αυτής δεν αποτελεί τη λύση του Κυπριακού και ούτε υπάρχει οποιαδήποτε δύναμη στον κόσμο, που να μπορεί να επιβάλει λύση

απαράδεκτη από το λαό και έξω από το πλαίσιο των συμφωνιών υψηλού επιπέδου και των ψηφισμάτων του.

Κατευθυνόμενοι από τις συμφωνίες και τα ψηφίσματα, θα πρέπει διαρκώς να είμαστε προσηλωμένοι στις συνομιλίες, όπου με τη λογική μας θα προσπαθήσουμε να πείσουμε τους άλλους για το δίκαιό μας. Δεν πρέπει να επηρεαζόμαστε από την άρνηση και τις απειλές που εκτοξεύονται από την τουρκική πλευρά. Θα πρέπει να σταματήσουμε να συγχύζουμε το πλαίσιο των συνομιλιών με την ίδια τη λύση. Σε καμιά περίπτωση δεν πρόκειται να ετοιμασθεί πλαίσιο για συνομιλίες που θα ικανοποιεί μόνο τη δική μας πλευρά. Αν συνέβαινε κάτι τέτοιο, τότε δε θα χρειαζόνταν συνομιλίες και το Κυπριακό θα ήταν λυμένο.

Κανένας δεν είναι τόσο αφελής, ώστε να πιστεύει ότι θα είναι εύκολη η εξεύρεση λύσης. Ωστόσο η πορεία των συνομιλιών αποτελεί μονόδρομο για την Κύπρο. Και για να ακολουθήσουμε το δύσκολο αυτό δρόμο, χρειάζεται επιμονή και καλή προετοιμασία. Το δρόμο αυτό μας τον επιβάλλει και η ενταξιακή μας πορεία που άρχισε και συνεχίζεται με επιτυχία. Δεν πρέπει να δώσουμε την ελάχιστη δικαιολογία ή πρόφαση σε οποιαδήποτε χώρα-μέλος της Ένωσης για απροθυμία να συμμετάσχουμε σε συνομιλίες για τη λύση του Κυπριακού. Πρέπει να είμαστε πειστικοί σε κάθε ενέργειά μας και να μην τρέφουμε ψευδαισθήσεις ότι είναι δυνατό να ξεγελάσουμε τους συνομιλητές μας. Η πορεία προς την Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να συμβαδίζει με την πορεία για τη λύση του Κυπριακού. Παρ' όλο που οι δύο πορείες είναι ανεξάρτητες, ωστόσο η μια επηρεάζει την άλλη σε πολύ μεγάλο βαθμό. Πολύ περισσότερο επηρεάζει η πορεία για λύση του Κυπριακού. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία αναφορικά με την ενταξιμότητα της Κύπρου, η οποία έχει εξασφαλίσει σημαντικό προβάδισμα έναντι των άλλων υπό ένταξη χωρών. Ωστόσο, η εκκρεμότητα του πολιτικού θέματος της Κύπρου θα δυσκολεύει την ενταξιακή μας πορεία. Τότε μόνο

η μη επίλυση του Κυπριακού δε θα σταθεί εμπόδιο στην ένταξη, αν η Κύπρος καταβάλει όλες τις προσπάθειες για λύση.

Απ' όσα έχω αναφέρει προκύπτει η ανάγκη για τη μεγαλύτερη δυνατή ενίσχυση της διαπραγματευτικής μας προσπάθειας. Ως τώρα έχουμε επικεντρώσει την προσοχή μας στην ενίσχυση της αμυντικής μας ικανότητας και πολύ καλά έχουμε κάμει. Ωστόσο, εφόσον τον αγώνα για τη λύση του Κυπριακού θα τον διεξάγουμε στο ειρηνικό πεδίο, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων, οφείλουμε να ενισχύσουμε τη διαπραγματευτική μας προσπάθεια. Οφείλουμε να ενισχύσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο τις διπλωματικές μας αποστολές, οι οποίες καλούνται να επιτελέσουν ένα υπεράνθρωπο έργο. Οφείλουμε να εξασφαλίσουμε την καλύτερη νομική και άλλη βοήθεια.

Είναι καιρός να σκεφτούμε και την πολιτική μας θωράκιση, η οποία είναι εξίσου σημαντική με την αμυντική μας θωράκιση, αλλά, πρωτίστως, οφείλουμε να εξασφαλίσουμε τη μεγαλύτερη δυνατή ομοφωνία σε ό,τι αφορά τη στρατηγική μας και σε ό,τι αφορά την καθημερινή τακτική μας. Εμείς ειλικρινά πιστεύουμε ότι δε θα δυσκολευθούμε να εξασφαλίσουμε την ομοφωνία αυτή, δεδομένου ότι πιστεύουμε στις κατευθυντήριες γραμμές, που μας παρέχουν οι συμφωνίες υψηλού επιπέδου και οι αποφάσεις του 1989.

Η σύμπνοια και η ομοφωνία γύρω από το εθνικό μας θέμα επιβάλλεται, όχι μόνο για να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά το δύσκολο και αδιάλλακτο συνομιλητή μας, αλλά και για να επανακτήσουμε την εμπιστοσύνη του λαού προς την πολιτική του ηγεσία. Οι δημόσιες αντιδικίες, η ασυνεννοησία που συχνά προβάλλεται μέσω δημοσίων δηλώσεων και αντιπαραθέσεων έχει κλονίσει τη πίστη του λαού για την ηγεσία του και για τις πιθανότητες λύσης του εθνικού μας προβλήματος. Γι' αυτό κύρια ευθύνη μας είναι να ανασυγκροτήσουμε τις πολιτικές μας δυνάμεις και να

προετοιμαστούμε σωστά για το δύσκολο και μακρύ δρόμο των διαπραγματεύσεων όπου θα πρέπει να πάμε με ομοψυχία, αποφασιστικότητα, σύνεση και ρεαλισμό.

Όπως έχω πει και προηγουμένως, η πολιτική ηγεσία του τόπου επωμίζεται τη σοβαρή ευθύνη να λειτουργήσει ως ο από μηχανής θεός, για να τεθεί τέρμα στη συνεχιζόμενη τραγωδία της Κύπρου. Το έργο αυτό καθίσταται πιο δύσκολο με την παρέλευση του χρόνου. Η αρχή ότι ο χρόνος λειτουργεί σε βάρος της ελληνοκυπριακής πλευράς έχει αποδειχθεί πέραν πάσης αμφιβολίας. Την κατοχή και τις συνέπειές της τις υφίσταται ο κυπριακός ελληνισμός και απ' αυτόν πρέπει να προέρχονται οι πρωτοβουλίες και οι ενέργειες για την άρση του αδιεξόδου.

Οι ευθύνες της σημερινής πολιτικής ηγεσίας έναντι των σημερινών και αυριανών γενεών Της Κύπρου είναι τεράστιες. Θα πρέπει να καταβάλλουμε κάθε προσπάθεια, για να ανταποκριθούμε στις προσδοκίες του λαού. Θα πρέπει με έργα να αποδείξουμε ότι τιμούμε όλους εκείνους που πρόσφεραν και τη ζωή τους για να γνωρίσει ο τόπος τους καλύτερο μέλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αλέξης Γαλανός.

A. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Για εικοστό πέμπτο συνεχόμενο χρόνο συνερχόμαστε στην ειδική αυτή συνεδρία, για να καταδικάσουμε τις μαύρες επετείους του Ιούλη του 1974, να τιμήσουμε τη μνήμη και τη θυσία των νεκρών του προδοτικού πραξικοπήματος και της βάρβαρης τουρκικής εισβολής και να διατρανώσουμε την αποφασιστικότητά μας να συνεχίσουμε τον αγώνα μέχρι την τελική δικαίωση του κυπριακού ελληνισμού.

Μπορεί από τον Ιούλιο του 1974 να μας χωρίζουν είκοσι πέντε ολόκληρα

χρόνια, όμως ο μαύρος Ιούλιος είναι ακόμη εδώ. Βιώνουμε καθημερινά τις καταστροφικές συνέπειές του και θα τις βιώνουμε, ενόσω θα εξακολουθεί να υπάρχει η τουρκική κατοχή, το συρματοπλέγμα του Αττίλα, οι αγνοούμενοι, οι πρόσφυγες και οι εγκλωβισμένοι μας. Μέχρι την ημέρα της απελευθέρωσης και επανένωσης της Κύπρου μας και της επιστροφής μας στη γη των προγόνων μας, ο μαύρος Ιούλιος του 1974 θα παραμένει ανοικτή πληγή στην καρδιά και την ψυχή μας, στη μνήμη και στη συνείδησή μας. Η θύμηση και η καταδίκη των θλιβερών επετείων του 1974 αποτελεί για τον κάθε Κύπριο, για τον κάθε γνήσιο πατριώτη, οφειλόμενο χρέος.

Χρέος προς εκείνους που έδωσαν τότε τη ζωή τους, υπερασπιζόμενοι τη δημοκρατία και την πατρίδα, αλλά και χρέος προς τις νέες και επερχόμενες γενιές.

Οφείλουμε να θυμόμαστε και να καταδικάζουμε το πραξικόπημα και την εισβολή, όχι για να αναξέουμε παλιές πληγές ούτε και για να αναβιώνουμε το διχαστικό μας παρελθόν.

Υπάρχουν κάποιοι φυσικά που θέλουν και μας ζητούν να ξεχάσουμε το ένα μέρος της αδιαίρετης και θλιβερής επετείου. Κάποιοι που μας ζητούν να προσπεράσουμε το πραξικόπημα της προδοτικής χούντας και των εδώ οργάνων της και να θυμόμαστε μόνο την τουρκική εισβολή. Μας ζητούν δηλαδή να αγνοήσουμε τη μια από τις δύο πλευρές του ίδιου νομίσματος. Μας ζητούν να παραχαράξουμε την ίδια την ιστορία. Μας ζητούν να ξεχάσουμε ποιοι και γιατί άρχισαν τον αδελφοκτόνο σπαραγμό, ποιοι και γιατί κατέλυσαν τη δημοκρατία και τη νομιμότητα, ποιοι και γιατί έφθασαν στο ελεεινότερο σημείο που μπορεί να φθάσει Έλληνας, να ανοίξουν δηλαδή την κερκόπορτα στον εχθρό. Όχι. Ούτε θέλουμε ούτε μπορούμε ούτε έχουμε το δικαίωμα να παραγράψουμε το προδοτικό πραξικόπημα του 1974.

Οφείλουμε να το θυμόμαστε και να το καταδικάζουμε με όλη τη δύναμη της ψυχής μας. Μόνο έτσι μπορούμε να ελπίζουμε ότι δε θα ξαναζήσει αυτός ο τόπος παρόμοια

προδοσία. Όσο οδυνηρή και να είναι η μαύρη αυτή σελίδα της σύγχρονης ιστορίας μας, όσο πόνο και να μας προκαλεί, δεν έχουμε το δικαίωμα να την προσπεράσουμε.

Γιατί, αν το κάνουμε, δε θα διδαχθούμε ούτε εμείς από τα δικά μας λάθη, αλλά, το σημαντικότερο, δε θα διδαχθούν από τα δικά μας λάθη και παθήματα ούτε οι νέοι μας και ο κίνδυνος να πιουν και αυτοί το πικρό ποτήρι της δικής μας γενιάς και να ζήσουν τις ίδιες με μας τραγωδίες θα 'ναι μεγαλύτερος.

Αρνούμαστε την παραγραφή του παρελθόντος και λέμε κατηγορηματικά όχι σε αυτούς που τη ζητούν. Άλλο όμως η μη παραγραφή και διδαχή από τα λάθη και τα εγκλήματα του παρελθόντος και άλλο η συνεχής ανακύκλωση και συντήρηση του εθνικού διχασμού. Αυτό δεν αποτελεί ιστορική μνήμη, αλλά κομματική εκμετάλλευση. Κατηγορηματικά, λοιπόν, λέμε όχι και σε εκείνους που μας ζητούν να παραμείνουμε προσκολλημένοι στο διχαστικό παρελθόν. Σε εκείνους που επιμένουν να αναπαράγουν το εμφυλιοπολεμικό κλίμα του 1974, να συντηρούν τα μίσση και τα πάθη της τραυματικής εκείνης περιόδου και να διαιωνίζουν το διχασμό του λαού, για να εξυπηρετήσουν στενόψυχα κομματικά συμφέροντα και σκοπιμότητες.

Ένας λαός που βρίσκεται υπό ημικατοχή, που απειλείται καθημερινά με αφανισμό, δεν έχει την πολυτέλεια να ξεκαθαρίζει μεταξύ του λογαριασμούς ούτε να θεωρεί ο ένας τον άλλο ως το μεγαλύτερό του εχθρό. Αλήθεια, τι ελευθερία και δικαίωση επιζητούμε και πόσο πειστικοί είμαστε, όταν μισούμαστε ανάμεσά μας και όταν τα αλληλομαχαιρώματα και η λάσπη αποτελούν την ημερήσια διάταξη των εσωτερικών μας πεπραγμένων; Πώς πείθουμε για το δίκαιό μας τέτοιες μέρες, όταν είμαστε άδικοι μεταξύ μας, όταν επιτρέψαμε να αλωθεί σε τόσο μεγάλο βαθμό η κοινωνία και η πολιτεία μας από την αναξιοκρατία, το ρουσφέτι, τη διαφθορά, τις πελατειακές σχέσεις, το ραγιαδισμό, την αλαζονική και ηγεμονική νοοτροπία, τον ευδαιμονισμό, το βόλεμα και την αδιαφορία;

Αυτές τις στιγμές που φέρνουμε πίσω στη μνήμη μας τις θλιβερές επετείους του πραξικοπήματος και της εισβολής, αυτές τις στιγμές που ξυπνά μέσα μας ο εφιάλτης του 1974, συνειδητοποιούμε το μέγεθος της καταστροφής που έφερε σε αυτό τον τόπο η εθνική διχόνοια και ο αδελφοκτόνος σπαραγμός. Συνειδητοποιούμε όμως άραγε ότι, ακόμη και μετά τη μεγάλη εκείνη καταστροφή, δεν παραδειγματιστήκαμε; Φοβούμαι, δυστυχώς, πως όχι. Και αυτό είναι μια μεγάλη ευθύνη που βαραίνει όλους μας. Το εσωτερικό μας μέτωπο εξακολουθεί να παραμένει κατατεμαχισμένο. Η συντριπτική πλειοψηφία του λαού απαιτεί, εδώ και τώρα, ενότητα και λαϊκή συμφιλίωση και εμείς κωφεύουμε.

Συνειδητοποιούμε ακόμα ότι μαζί με τα εδάφη μας ακρωτηριάστηκε και μέρος της ψυχής μας; Ότι μαζί με τα προγονικά μνήματα, τις εστίες, τις περιουσίες και τις ακρογιαλιές μας εχάθη και μέρος της ψυχής μας και της αξιοπρέπειάς μας; Πού αφήσαμε και πώς εγκαταλείψαμε την “κιβωτό” πατροπαράδοτων αρχών, καταβολών και ναμάτων και πώς δεχόμαστε να ζούμε σήμερα σε μια κοινωνία που ανθεί το ρουσφέτι, η διαφθορά, η υποταγή και η αλλοτρίωση ιδανικών;

Συνειδητοποιούμε άραγε πως μας βλέπουν οι άλλοι, ή ο καθρέφτης μας είναι τόσο κυρτός που να μην αντιλαμβανόμαστε την πραγματικότητα; Πώς πείθουμε ότι αγωνιζόμαστε για τα δίκαια και τα δικαιώματα του λαού μας, όταν εμείς, πρώτοι, καταπατούμε καθημερινά τα δίκαια του πολίτη και δε σεβόμαστε απαράγραφα δικαιώματα τάξεων του λαού μας;

Πόσο απροσκύνητοι αγωνιστές της ελευθερίας είμαστε απέναντι στον Τούρκο κατακτητή, όταν ο συμβιβασμός, και ιδιαίτερα ο μικρο-συμβιβασμός, αποτελεί το σήμα κατατεθέν της κυπριακής πολιτείας και κοινωνίας και όταν υποτασσόμαστε σε παρωχημένες, κρυφοσοβινιστικές και παλαιοκομματικές νοοτροπίες που έχουν τεράστιες ευθύνες για τις διακοινοτικές διαφορές μέχρι το 1974 και που σήμερα μιλούν

για πραγματικό ρεαλισμό;

Ας συνειδητοποιήσουμε, λοιπόν, έστω και τώρα, ότι έφθασε η ώρα και των δικών μας τολμηρών αποφάσεων και η ώρα των δικών μας υπερβάσεων. Ας αφήσουμε, επιτέλους, μια για πάντα, πίσω το τραυματικό παρελθόν στο οποίο βρίσκονται μόνο εκείνα που μας χωρίζουν και ας βαδίσουμε ενωμένοι και με σιγουριά προς το μέλλον. Δεν είναι αργά. Υπάρχει ακόμη χρόνος και για την απαραίτητη συστράτευση και για ομοψυχία και για καθολική αντίσταση και για Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας. Υπάρχει ακόμη χρόνος να γίνουμε όλοι μια δύναμη, ένα κόμμα, το μεγάλο κόμμα που λέγεται Κύπρος. Υπάρχει ακόμη ο χρόνος να στείλουμε προς κάθε κατεύθυνση το μήνυμα πως ούτε ο Τούρκος Απίλας ούτε ο οποιοσδήποτε άλλος εχθρός θα βρουν ξανά μπροστά τους ένα λαό διχασμένο και μια ανοχύρωτη, στρατιωτικά και ηθικά, πολιτεία.

Υπάρχει ακόμη χρόνος να ξαναβρούμε τις αρχές, τις αξίες, την ηθική, την ανάταση, την ψυχική αγνότητα, την αποφασιστικότητα και την τόλμη που μας είναι τόσο απαραίτητα, για να φτάσουμε στη νίκη και στη δικαίωση σε έναν τόσο άνισο αγώνα. Ναι, αν θελήσουμε και αν πιστέψουμε, υπάρχει ακόμη χρόνος. Μόνο τότε θα μπορούμε πραγματικά να έχουμε ήσυχη τη συνείδηση ότι κάναμε το καλύτερο για την πατρίδα μας. Μόνο τότε θα μπορέσουμε να κοιτάξουμε τα παιδιά μας στα μάτια και να τους πούμε ότι κάναμε ότι ήταν δυνατό, για να μην παραδώσουμε μοιρασμένη και σκλαβωμένη πατρίδα. Μόνο τότε θα τιμήσουμε, με τον καλύτερο τρόπο, τη μνήμη και τη θυσία των θυμάτων του πραξικοπήματος και της εισβολής.

Ενώσω η τουρκική αδιαλλαξία συνεχίζεται και η Τουρκία δεν έχει την πολιτική βούληση για μια δίκαιη και βιώσιμη λύση και οι σύμμαχοί της, στα πλαίσια μιας διεστραμμένης αμερικανικής νέας τάξης πραγμάτων των δύο μέτρων και δύο σταθμών στη Γιουγκοσλαβία, δεν έχουν την πολιτική βούληση ούτε τα γεωπολιτικά συμφέροντα να αποδεχθούν και να εφαρμόσουν τη διεθνή τάξη πραγμάτων, τότε έχουμε εθνικό

καθήκον να στηρίξουμε και να ενισχύσουμε ένα ισχυρό εσωτερικό μέτωπο, μια Κύπρο θεσμών και αξιών και όχι μια ελεύθερη Κέρκυρα διαφθοράς και υποκρισίας και ταρτουφισμού, για να αντέξουμε μέχρι την ανατολή καλύτερων ημερών και βελτιωμένων γεωστρατηγικών δεδομένων, συγκυριών και συνθηκών, για να μπορέσουμε να αντεπεξέλθουμε στον σκληρό αγώνα. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι καιρός να αναλάβει σοβαρές πρωτοβουλίες τις οποίες ο λαός αναμένει, για να υψώσει το ανάστημα της εθνικής αξιοπρέπειας.

Είμαστε και υπήρξαμε πρωτοπόροι στην προσπάθεια και στην πορεία για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά να προσέξουμε να μην καταστεί κι αυτό ακόμα ένα παραμύθι της Χαλιμάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτού κηρύξω τη λήξη της ειδικής συνεδρίας της Βουλής, θα ήθελα να αναφέρω ότι η διακοπείσα χθες συνεδρία θα συνεχιστεί και ενδεχόμενα να ολοκληρωθεί τη Δευτέρα, στις 4 το απόγευμα.

(Ωρα λήξης: 12.30μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης

Αναστασιάδης Νίκος

Αντωνίου Αβραάμ

Βασιλείου Ανδρούλα

Βενιαμίν Χριστόδουλος

Γαλανός Αλέξης

Γερασίμου Στέλιος

Γεωργίου Αριστοφάνης

Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Παναγιώτης
Ερωτοκρίτου Ρίκκος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδώρου Δώρος
Θωμά Γιαννάκης
Ιωαννίδης Ουράνιος
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιττής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Λιλλήκας Γιώργος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισιδωρος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούπτας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσος
Παπακώστας Κώστας

Παρισινός Ανδρέας
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Ρότσας Χρίστος
Σαμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Γιώργος
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χριστοφόρου Λευτέρης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Τήρηση μονόλεπτης σιγής στη μνήμη των ηρώων και μαρτύρων της δημοκρατίας και της ελευθερίας και αγορεύσεις βουλευτών για το θέμα “Οι μαύρες επέτειοι του πραξικοπήματος και της τούρκικης εισβολής” (Πρόεδρος Σπύρος Κυπριανού, Ν. Αναστασιάδης, Δ. Χριστόφιας, Τ. Παπαδόπουλος, Β. Λυσσαρίδης, Α. Βασιλείου και Α. Γαλανός.)

Ζ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 19ης Ιουλίου 1999

(Ωρα έναρξης: 4.15 μ.μ.)

Αρ. 40

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους κυρίους γραμματείς να διαπιστώσουν κατά πόσον υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζουμε τη νομοθετική εργασία από την προηγούμενη συνεδρία, αρχίζοντας με το νομοσχέδιο “Ο περί Προστασίας του Απορρήτου της Ιδιωτικής Επικοινωνίας (Παρακολούθηση Συνδιαλέξεων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”. Είχε αρχίσει η συζήτηση επί του θέματος.

Ναι, παρακαλώ, ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είχα αρχίσει, αλλά εν τω μεταξύ μεσολάβησε το επεισόδιο της βόμβας και, κατόπιν παρακλήσεως του προέδρου ότι κάτι επείγον συνέβαινε, διακόψαμε και ελπίζουμε σήμερα, κύριε Πρόεδρε, να μη διακόψουμε για τον ίδιο ή παρόμοιο λόγο.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Βιάστου, για να μην τους δώσουμε την ευκαιρία...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Να βιαστούμε, γρήγορα, προτού...

(Γέλια)

Κύριε Πρόεδρε, είχα πει ότι αντιτιθέμεθα στο νομοσχέδιο για τρεις βασικά λόγους: Ο ένας είναι, γιατί πρόκειται προφανέστατα για ένα αντισυνταγματικό νομοθέτημα. Ο δεύτερος είναι, διότι διαφωνούμε με την ουσία του νομοθετήματος, γιατί δεν πιστεύουμε ότι θα πρέπει να παραβιάζεται το απόρρητο της τηλεφωνικής επικοινωνίας με το περιεχόμενο το οποίο εννοεί ο νόμος, το νομοσχέδιο, γιατί ανοίγοντας μίαν πόρτα για παραβίαση ενός συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος, καθιερώνοντας μίαν εξαίρεση, ανοίγουμε πιθανώς μίαν καμαρόπορτα, για να ακολουθήσουν άλλες σε βάρος των πολιτών, γιατί δεν είναι δυνατό να δεχθούμε ότι ο αστυνομικός ο οποίος διεξάγει μίαν ανάκριση εναντίον οιοδήποτε υπόπτου θα πρέπει να δικαιούται να παραβιάζει το απόρρητο της τηλεφωνικής επικοινωνίας. Και το τρίτο, το οποίο δεν είναι καθόλου μικρότερης σημασίας. Είναι αδιανόητο και απαράδεκτο, τονίζω τη λέξη, ηθικά, πολιτικά και δεοντολογικά απαράδεκτο, η Βουλή να νομοθετεί ενόψει εκκρεμούσης δικαστικής διαδικασίας. Είναι εντελώς απαράδεκτο. Δε νομοθετούμε, για να αντιμετωπίσουμε τρέχουσες δίκες, αλλά νομοθετούμε, εάν και όταν θεωρούμε, με νηφάλια σκέψη, ότι χρειάζεται είτε η εισαγωγή ενός θεσμού είτε η παρέμβαση για τη διαφοροποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας. Θέλω να θυμίσω ότι πριν λίγο καιρό αυτή η

Βουλή, κάτω από παρόμοιες συνθήκες, πιεζόμενη κυριολεκτικά από το Γενικό Εισαγγελέα, ψήφισε νομοθεσία, για να μπορεί να εφεσιβάλλεται αθωωτική απόφαση από μέρους της εισαγγελίας. Και η εισαγγελία κατέθεσε έφεση την οποία ύστερα από λίγο απέσυρε. Και φαίνεται ότι υπήρχαν δύο ενδεχόμενα: Είτε η εισαγγελία μπλόφαρε, για να περάσει ένα νομοθέτημα είτε ήταν αμελέτητη και διαπίστωσαν το αβάσιμο της εφέσεώς τους και την απέσυραν.

Για όλους αυτούς τους λόγους πιστεύω ότι η Βουλή θα πρέπει να αρνείται, ακόμα και αν πίστευε ότι ήταν σωστό, που εμείς δεν πιστεύουμε ότι είναι σωστό να νομοθετούμε για τη διευθέτηση υποθέσεων οι οποίες ευρίσκονται εν εξελίξει. Είναι θέμα αρχής και εμείς δεν μπορούμε παρά, και για λόγους ουσίας, αλλά και για λόγους τρέχουσας διαδικασίας, να αρνηθούμε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Πρώτα απ' όλα οφείλω να άρω κάθε παρεξήγηση ότι εγώ συμφώνησα με την ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου. Σε μια κουβέντα με το Γενικό Εισαγγελέα, όταν ήταν στην αίθουσα της επιτροπής Νομικών, απλώς εξέφραζα κάποιες απόψεις και ο λόγος που ανέρχομαι σήμερα στο βήμα είναι για να εκφράσω την αντίθεσή μου και την αντίθεση της κοινοβουλευτικής ομάδας στην ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου. Πρέπει όμως να πω το εξής, ότι ο νόμος περί αποδείξεως, το "Evidence Law", όπως μας το κληροδότησαν οι Εγγλέζοι, είναι πολλών δεκάδων χρόνων νομοθέτημα πίσω. Αυτό το νομοθέτημα αποτελείται από δέκα σελίδες. Για ένα νόμο, που είναι κατ' εμένα ως επαγγελματία, ο βασικότερος νόμος του νομικού επαγγέλματος. Η νομολογία, οι αποφάσεις των δικαστηρίων κ.λπ. καλύπτουν χιλιάδες σελίδες. Τι λέει αυτός ο νόμος;

Όπου δεν υπάρχει αντίθετη πρόνοια στον κυπριακό νόμο, για το νόμο περί αποδείξεως, ισχύει το εν Αγγλία ισχύον δίκαιο, του 1914. Δηλαδή εμείς δικάζουμε σήμερα, με τις συνθήκες του 21ου αιώνα που έρχεται σε λίγο, δικάζουμε υποθέσεις όπως εδίκαζαν οι Εγγλέζοι το 1914 και πριν και στον περασμένο αιώνα ακόμα. Την ίδια στιγμή που οι Εγγλέζοι έκαναν ένα νομοθέτημα, “Evidence Law”, “Ο περί Αποδείξεως”, για το οποίο ουδείς παραπονείται ότι αθλώνονται άνθρωποι ή καταδικάζονται άνθρωποι, γιατί δεν υπάρχει ανάλογη νομοθεσία. Εμείς, κάθε φορά που έχουμε να αντιμετωπίσουμε ένα πρόβλημα στο δικαστήριο, τακ, νομοθέτημα που να αρμόζει στην περίπτωση. Ε, δεν είναι δικαιοσύνη αυτή και σε ένα σύστημα στο οποίο υπάρχουν οι αρχές του equity, του νόμου της ισότητας, το οποίο απαγορεύει αυτά τα πράγματα. Εκεί δηλαδή που υπάρχουν κεκτημένα δικαιώματα, δεν μπορεί κανείς να τα καταργήσει με οποιαδήποτε νομοθεσία.

Σε ό,τι αφορά τώρα το νομοσχέδιο. Ο Γενικός Εισαγγελέας τώρα κρίνεται, τίποτε προσωπικό τώρα για το Γενικό Εισαγγελέα, τον κρίνω σαν θεσμό όμως. Ακούστε τι λέει ο Γενικός Εισαγγελέας. Δήλωσε στην επιτροπή ότι το νομοσχέδιο αυτό κατατέθηκε στη Βουλή, μαζί με το σχετικό νομοσχέδιο για τροποποίηση του άρθρου 17 του συντάγματος, έτσι ώστε να μην υπάρχουν πιθανότητες ο προτεινόμενος νόμος να κριθεί αντισυνταγματικός από το Ανώτατο Δικαστήριο. Δηλαδή, ο ίδιος ο Γενικός Εισαγγελέας, ο οποίος κάθε λίγο και λιγάκι μας βγάζει κάθε νόμο αντισυνταγματικό ή συνταγματικό, έρχεται σήμερα με νομοθέτημα δικό του να μας αμφισβητήσει την ίδια του τη νομική γνώμη, κατά πόσο είναι συνταγματικά σωστό ή λανθασμένο αυτό το νομοθέτημα. Επομένως, με ποια συνείδηση εμείς, ως νομοθετικό σώμα, πρέπει να ψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο; Πιστεύω, εκτός από τα άλλα, είναι και αντισυνταγματικό, διότι το σύνταγμα λέει καθαρά : “Δεν επιτρέπεται επέμβαση κατά την ενάσκηση του δικαιώματος τούτου”, δηλαδή της τηλεφωνίας, “ή μη συμφώνως προς το νόμο και μόνον εις

περιπτώσεις προσώπων εν φυλακίσει ή προφυλακίσει τελούντων ή ως και επί επαγγελματικής αλληλογραφίας και επικοινωνίας του πτωχεύσαντος κατά τη διάρκεια της διοικήσεως της περιουσίας αυτού”. Μπορεί να γίνει νόμος, να τροποποιηθεί, με βάση αυτές τις δύο απαγορεύσεις μόνο. Απαγορεύεται ρητά η καταγραφή, όχι η καταγραφή μόνο, η παρακολούθηση των τηλεφώνων. Και δεν είναι τίποτε άλλο από παρακολούθηση των τηλεφώνων αυτό το πράγμα, το οποίο καλούμαστε να ψηφίσουμε σήμερα. Έχοντας δε υπόψη τη γενικότερη τάση αυτής της κυβέρνησης, που όπου υπάρχει κάποιο νομοθέτημα που προστατεύει κάποιους πολίτες έχουμε δήλωση ότι θα τροποποιηθεί, αρχής γενομένης από τις απεργίες, τα τηλέφωνα, το “εκφράζεσθαι ελευθέρως” ...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μην ανοίξεις τέτοιο θέμα τώρα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Συγγνώμη, είναι δηλώσεις οι οποίες έγιναν από το Γενικό Εισαγγελέα δημοσίως. Επομένως, δεν υπάρχει και καμιά αμφιβολία, όπως είπε ο συνάδελφος Ηλιάδης, ότι είναι και θέμα ηθικής. Υπάρχει μια υπόθεση ενώπιον του δικαστηρίου. Πρέπει να τροποποιήσουμε το νόμο, όπως τον τροποποιήσαμε την περασμένη φορά, για να συνάδει με εκείνο που θέλει η Γενική Εισαγγελία; Επαναλαμβάνω την εισήγησή μου: Αν θέλουμε να κάμουμε νομοθέτημα, το οποίο να αρμόζει και στο νομοθετικό αυτό σώμα και στο κράτος μας, αλλά και στις συνθήκες υπό τις οποίες διαβιούμε, εγώ λέγω, και ας παρεξηγηθώ, ας αντιγράψουμε το νόμο περί αποδείξεως τον εγγλέζικο, για τον οποίο, επαναλαμβάνω, ουδείς έχει παραπνεθεί ότι αθώνονται παράνομοι ή καταδικάζονται αθώοι.

Γι' αυτούς τους λόγους, νομίζω ότι το νομοσχέδιο αυτό ομοφώνως πρέπει να απορριφθεί από τη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Πρώτα να μου επιτρέψετε να πω δυο λόγια εκτός θέματος, για το λόγο που διακόπηκε η συνεδρία της Βουλής την περασμένη εβδομάδα. Με μία έκκληση προς τα Μέσα, να επιτύχουν μια συμφωνία “κυρίων”, να μη δημοσιεύουν τίποτε όσον αφορά τις φάρσες. Είναι αποδεδειγμένο στατιστικά ότι αυτοί που κάμνουν φάρσες για ύπαρξη βόμβας, τις παραπάνω περιπτώσεις είναι απλώς από μian αρρωστημένη έννοια της μεγαλειότητάς τους ή από αρρωστημένη έννοια του χιούμορ. Χάνουν αυτό το έρεισμα, αν τα Μέσα, με συμφωνία “κυρίων”, δε δημοσιεύουν τίποτε. Φαντάζομαι αυτός που έκαμε τη φάρσα σχετικά με τη Βουλή, πώς θα εκάγχαζε ότι ένας, αυτός -ανόητος, εν πάση περιπτώσει εξ ορισμού- κατόρθωσε να διαλύσει τη συνεδρία της Βουλής. Εάν τα Μέσα δεν το δημοσιεύσουν, έχασε το μισό από την απόλαυσή του, και οι άλλοι, διότι είναι και αυτό αποδεδειγμένο με στατιστικές, κάθε φορά που υπάρχει μια παρόμοια φάρσα, υπάρχουν δύο, τρεις μιμητές μέσα σε περίοδο δέκα ημερών. Επομένως, γιατί να τους δίδουμε αυτή την ικανοποίηση; Αφήνω κατά μέρος αυτούς που τηλεφωνούν για βόμβα στο αεροδρόμιο, άμα κινδυνεύουν να χάσουν το αεροπλάνο, οπότε υποχρεωτικά θα καθυστερήσει το αεροπλάνο τουλάχιστον δύο ώρες, ώστε να προλάβουν την πτήση τους. Έκκληση προς τα Μέσα: “Μη δημοσιεύετε τίποτε για τις φάρσες! Στερείτε από τους άρρωστους το μισό της απόλαυσής τους.”

Και εδώ, στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο. Πρώτα απ’ όλα να διευκρινίσουμε ότι στη συνεδρία της επιτροπής Νομικών που ενέκρινε το νομοσχέδιο ούτε εγώ ούτε, απ’ ό,τι ξέρω, εκπρόσωποι των άλλων κομμάτων ήσαν παρόντες, γιατί την ίδια ώρα υπήρχε συνεδρία στο γραφείο του Προέδρου της Βουλής.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Τα ονόματα των παρόντων φαίνονται στην έκθεση.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Δημητρίου, επειδή λέγεται ότι εκπρόσωποι των κομμάτων δέσμευσαν τα κόμματα, θέλω να πω ότι εγώ το δικό μου κόμμα δεν το δέσμευσα, δεν ήμουν παρών και όχι επειδή αμέλησα ούτε επειδή έτυχε περιοδικά να είμαι ή να μην είμαι, απλώς, γιατί είχα άλλη εξίσου σοβαρή δουλειά όπως το θέμα που συζητούσατε στην επιτροπή σας, σε συνάντηση μαζί με τον Πρόεδρο της Βουλής, όπως και άλλοι εκπρόσωποι των κομμάτων, που νομίζω κάπου έπρεπε να σημειωθεί στην έκθεση ότι οι βουλευτές που ήσαν παρόντες ήταν υπό την προσωπική τους ιδιότητα, χωρίς την εξουσιοδότηση να δεσμεύσουν το κόμμα.

Εγώ είμαι εναντίον αυτού του νομοθετήματος. Πέραν του ότι για να εγκριθεί χρειάζεται τροποποίηση του συντάγματος, έτσι μας είπε ο Γενικός Εισαγγελέας, για να προσαρμοστεί το άρθρο 15 με το άρθρο 17 του συντάγματος που έχει διαφορετικές πρόνοιες, και είναι γνωστή η ένστασή μου κατά πάντα και διά πάντα και κατά πάντα χρόνο, για αλλαγή του συντάγματος για λόγους υποβοήθησης οποιασδήποτε σκοπιμότητας έχουμε. Το σύνταγμα είναι η μόνη ασπίδα του λαού εναντίον της καταπίεσης των εκάστοτε κυβερνώντων, με οποιοδήποτε λόγο, για οποιαδήποτε σκοπιμότητα και δεν αναφέρομαι σε καμιά κυβέρνηση ειδικά.

Θα αρχίσω λέγοντας τη γνωστή φράση του γνωστού φιλόσοφου Hun του Σκωτσέζου που είπε: “Η δικτατορία αρχίζει από την ώρα που ο τελευταίος των πολιτών ανέχεται, όχι συγκατατίθεται, ανέχεται, την καταπάτηση του έσχατου των δικαιωμάτων του”. Και το δικαίωμα της ιερότητας της προσωπικής ζωής και ο κατάλογος των τηλεφωνημάτων που κάνω, ο αριθμός έστω, όχι το περιεχόμενο, είναι ανθρώπινο δικαίωμα που αφορά την ιδιωτική ζωή του πολίτη. Με κανένα τρόπο δεν μπορεί να

παρουσιαστεί. Αυτή είναι η βασική αρχή. Μόνο γι' αυτό είμαι εναντίον. Δεν ξέρω τι θα κάνουν οι συνάδελφοί μου, της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Μα γιατί, κύριε Παπαδόπουλε;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είμαστε δημοκρατική ομάδα και έχουμε πολυφωνία, κύριε Αγαπίου, εμείς. Η δημοκρατικότερη ομάδα. Καθένας ψηφίζει ό,τι θέλει, όπως θέλει. Αυτά είναι γνωστά, δεν είναι τίποτε το νέο που σας λέω.

Δεύτερο, αφού βγήκα στο βήμα, θέλω να σας πω τα εξής: Με κανένα τρόπο δε δεχόμαστε τον υπαινιγμό που έμμεσα ή άμεσα γίνεται, ότι αυτοί που ψηφίζουν εναντίον αυτού του νομοθετήματος είναι γιατί υπολείπονται του ζήλου των άλλων συναδέλφων για την πάταξη της παρανομίας και του οργανωμένου εγκλήματος. Και αν επρόκειτο, με αυτή την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, να με διαβεβαιώσει οποιοσδήποτε ότι θα επιτευχθεί η καταδίκη του υπό αναφορά κατηγορουμένου, ή έστω άλλων υποθέσεων, μπορεί να έφευγα από τη Βουλή, για να μην αναγκαστώ να ψηφίσω, αλλά θα ανέχουμουν η ομάδα μου να ψηφίσει. Δεν πρόκειται να αλλάξει οτιδήποτε. Οι αδυναμίες στο ανακριτικό, ερευνητικό έργο της αστυνομίας δε λύνονται με αλλαγές του συντάγματος και καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Έστω ότι δίνεται ο κατάλογος των τηλεφωνημάτων. Ότι ο άλφα ύποπτος μίλησε στο τηλέφωνο του βήτα. Τι σημαίνει αυτό; Τίποτε. Καμιά αποδεικτική σημασία δεν έχει. Καμιά απολύτως, διότι πρέπει να αποδεικτεί ποιος τηλεφώνησε και δεν είναι τυχαία. Αν υπάρχει έστω και ίχνος αμφιβολίας ότι κάποιος άλλος το χρησιμοποίησε, πήγε περίπατο η μαρτυρία. Και έχουμε τώρα υπόθεση που δικάζεται στο δικαστήριο, με την ύπαρξη ιδιωτικού κινητού τηλεφώνου στη σκηνή του εγκλήματος, και δε σημαίνει τίποτε. Δε σημαίνει τίποτε απολύτως. Όχι, όποτε έχει αδυναμίες το ανακριτικό έργο, να

επικαλούμαστε τάχατε την αδυναμία του νόμου περί αποδείξεως. Και αυτό με φέρνει στο άλλο θέμα, που συνεχώς το χρησιμοποιεί ο Γενικός Εισαγγελέας και διάφοροι άλλοι παράγοντες. Τον περιβόητο νόμο περί αλλαγής της βάσης της νομοθεσίας περί αποδείξεως. Και εδώ θα πω κάτι. Ο νόμος περί αποδείξεως έχει ιστορία τετρακόσιων χρόνων. Δεν είναι καθυστερημένος ο νόμος, δεν είναι απηρχαιωμένος ο νόμος, γιατί αντίθετα είναι νόμος που απέδειξε την αξία και τη βασιμότητά του με το πέρασμα τετρακόσιων χρόνων δικαστικών αποφάσεων. Δε μιλούμε για δόγματα δικαίου. Μιλούμε για διαδικαστική μέθοδο απόδειξης. Και αντιμετώπισε αυτό το σύστημα απόδειξης τη δοκιμασία του χρόνου και αποδείχθηκε και έγκυρο και βάσιμο και διασφάλισε την καταδίκη των ενόχων, αλλά και την αθώωση έστω και αυτών που υπάρχει αμφιβολία για την ενοχή τους. Και είναι γνωστή η φράση, να μην την πω, είναι τόσο τετριμμένη που καταντά λαϊκισμός: “Καλύτερα να αθωωθούν ενενήντα εννιά ένοχοι, παρά να καταδικαστεί ένας αθώος”. Μιλούμε για το δίκαιο της απόδειξης. Και αν η Γενική Εισαγγελία θέλει να ενισχύσει και να εκμοντερνίσει το δίκαιο απόδειξης, η επιτροπή Νομικών της υπέβαλε την πρόκληση: “Φέρε τροποποιήσεις και να τις εγκρίνουμε. Μη φέρεις τροποποιήσεις, για να αλλάξεις τη βάση του δικαίου της απόδειξης, γιατί δεν ταιριάζει στο δικό μας δίκαιο ο εμβολιασμός, με συγχωρείτε για την υφανταγή του όρου σας, των συστημάτων των ευρωπαϊκών στο αγγλικό κοινοδίκαιο”. Είναι αδύνατο να μετατραπούν οι δικαστές, που στο δικό μας δίκαιο απλώς κρίνουν και δικάζουν τη μαρτυρία που προσφέρεται, σε ερευνητικούς δικαστές, όπως είναι για παράδειγμα στην Ελλάδα ή άλλα ευρωπαϊκά κράτη, που έχουν το δικαίωμα να εγκαλέσουν μάρτυρες και εκείνοι αποφασίζουν ποια μαρτυρία θέλουν. Δεν μπορούν να γίνουν και τα δυο.

Είπαμε όμως στο Γενικό Εισαγγελέα και το επαναλαμβάνω. Θέλει να εκσυγχρονίσει το δίκαιο της απόδειξης; Ας φέρει νομοθεσία, είπε ο συνάδελφος, ο κ.

Αγαπίου, για τη νομοθεσία την αγγλική και δεν κατάλαβα γιατί απολογείστε να το πείτε. Είναι ένα από τα πιο καλά, αποτελεσματικά και δοκιμασμένα με την πάροδο του χρόνου δίκαια στον κόσμο.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Συγγνώμη, κύριε Παπαδόπουλε, δεν απολογήθηκα. Απλώς είπα, έστω και αν παρεξηγηθώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Γιατί να παρεξηγηθείτε; Εγώ το λέω χωρίς φόβο παρεξήγησης. Άμα θέλουν, ας φέρουν οποιαδήποτε εκσυγχρονισμένη μέθοδο εισαγωγής αποδείξεων, όπως είναι οι μαγνητοταινίες, τα μηχανογραφικά συστήματα και προθυμότατα η Βουλή θα το εγκρίνει. Όχι να αλλάξουμε το σύστημα, επειδή κάποιος από τη Γενική Εισαγγελία ήθελε να κάμει μνημείο της ιστορίας του, ότι επέτυχε τη φοβερή αλλαγή να μας εισάξει νέο σύστημα που τώρα το 'μαθε, αν το 'μαθε.

Τελικά, πιστεύω ότι, μόνο και μόνο επειδή μπορεί να υπάρχει αιχμή ότι αυτή η τροποποίηση αποτελεί την απαρχή της επέμβασης στα ανθρώπινα δικαιώματα του πολίτη, πρέπει να απορριφθεί, ναι, και εγώ θα έλεγα ότι είναι τίτλος τιμής γι' αυτή τη Βουλή, αν το απορρίψει ομόφωνα. Σέβομαι, από τη δική σας πλευρά, από την πλευρά του Δημοκρατικού Συναγερμού, την επιθυμία και την προσπάθεια να υποστηρίξουν κάθετι το οποίο φέρνει η "ιερή αγελάδα" που λέγεται Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας. Δικαίωμά σας και σεβαστό. Όμως πιστεύω ότι πιο σημαντικό είναι να δείξουμε την προσήλωσή μας στην προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και όχι στην ευκαιριακή σκοπιμότητα. Επειδή υπάρχουν αδυναμίες στο ανακριτικό έργο, πρέπει να αλλάξει ένα τέτοιο βασικό, και, κατά τη γνώμη μου, σημαντικό ανθρώπινο δικαίωμα; Δε δέχομαι εγώ ο κάθε αστυνομικός, διότι τελικά εκεί καταλήγει, επειδή νομίζει ότι θεωρεί τον κ. Παπαδόπουλο ύποπτο, να ζητήσει να πάρει κατάλογο των

τηλεφωνημάτων που έκαμα. Διότι κάποτε και ο αριθμός ή τα πρόσωπα στα οποία έγιναν τα τηλεφωνήματα, ναι, είναι επέμβαση και παραποίηση του ανθρώπινου δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής.

Και γι' αυτό πιστεύω ότι πρέπει να απορριφθεί, αν είναι δυνατό ομόφωνα, όχι για τίποτε άλλο, αλλά για να δώσουμε ένα μήνυμα. Είμαστε πρόθυμοι για κάθε νομοθέτημα ή εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέως για ενίσχυση του ανακριτικού έργου. Δε δεχόμαστε τη μομφή ότι εμείς υστερούμε εις το ζήλο της καταπίεσης και του εξαφανισμού, αν είναι δυνατό, του οργανωμένου εγκλήματος στον τόπο μας, αλλά παράλληλα είμαστε μνήμονες της ρήσης που σας έχω πει: "Η δικτατορία αρχίζει από την ώρα που ο τελευταίος των πολιτών ανέχεται την καταπάτηση του τελευταίου ανθρώπινου δικαιώματος".

Γι' αυτό το λόγο, εγώ θα ψηφίσω εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πριν δώσω το λόγο σε άλλο ομιλητή, θα ήθελα να αναφέρω ότι μας τιμούν με την παρουσία τους εδώ ο Πρόεδρος της Βουλής και τα μέλη του κοινοβουλίου της Αυστραλίας, που μας επισκέπτονται και με τους οποίους είχαμε πολύ χρήσιμες επαφές.

(Χειροκροτήματα)

Να τους ευχηθώ ευχάριστη παραμονή εδώ.

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μπορεί να θεωρηθεί ότι δευτερολογώ. Δε θα επαναλάβω εκείνα τα οποία είχα πει την προηγούμενη φορά, όταν διεκόπη η συνεδρία. Απλώς, σκοπεύω να απαντήσω σε ορισμένα ερωτήματα, για να σχολιάσω ορισμένα σημεία και θέσεις, που οι προλαλήσαντες συνάδελφοι έχουν εκθέσει επί του θέματος ενώπιόν σας.

Πρώτα απ' όλα πρέπει να καταλάβουμε ένα πράγμα. Ότι αυτό που επιζητείται δεν είναι επέμβαση στο δικαίωμα επικοινωνίας, υπό την έννοια του ότι δικαιούται το κράτος ή, με βάση το υπό ψήφιση νομοθέτημα, εάν τελικά ψηφιστεί, θα δικαιούται η αστυνομία να παρουσιάσει περιεχόμενο τηλεφωνικής επικοινωνίας. Και τούτο είναι καθαρό, γιατί ο βασικός νόμος του οποίου σκοπεύεται η τροποποίηση στο σχετικό άρθρο μιλά και λέει: “Δεν επιτρέπεται να καταγράφεται οτιδήποτε εν σχέσει με την επικοινωνία κάποιου”. Και λέει στο άρθρο 3(2)β.: “Να προβαίνει σε καταγραφή αριθμών τηλεφωνικών κλήσεων, αφού προηγουμένως εξασφαλίσει διάταγμα δικαστηρίου ή εφόσον πρόκειται για σκοπούς χρέωσης και είναι εν γνώσει του προσώπου που προβαίνει στην επικοινωνία αυτή”. Δηλαδή η καταγραφή είναι ήδη μια σχετική παρέκκλιση από τις πρόνοιες του συντάγματος, η οποία γίνεται είτε με δικαστικό διάταγμα είτε με τη θέληση και τη συγκατάθεση του συνδρομητή, της Αρχής Τηλεπικοινωνιών στην προκειμένη περίπτωση. Εκείνο που επιζητείται είναι να μην είναι ποινικό αδίκημα η κοινοποίηση του καταλόγου στο δικαστήριο και θα ζητήσω να γίνει αυτή η σχετική τροποποίηση, για να συνάδει και με τις άλλες σχετικές πρόνοιες στο νόμο που ρυθμίζουν τα δικαιώματα του πολίτη, όταν θα προσθέσουμε την τροποποίηση. Εδώ, αυτό γίνεται με διάταγμα του δικαστηρίου.

Μα όταν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το δικαίωμα το αναφαίρετο, της ελευθερίας του κάθε ατόμου, υπόκειται σε κάποιους περιορισμούς -μπορεί με ένα διάταγμα του δικαστηρίου ένας να τεθεί υπό κράτηση για οκτώ μέρες και να παραταθεί και να παραταθεί αυτό το διάταγμα και η κράτησή του- αυτό που είναι το μέγιστο της παρέκκλισης από το δικαίωμα δεν ενοχλεί, και ενοχλεί το ότι θα πάει στο δικαστήριο η αστυνομία ή η εισαγγελική αρχή και να καταθέσει τον κατάλογο των τηλεφώνων; Και το ερώτημα που έθεσε ο κ. Παπαδόπουλος ήταν: “Ποια είναι η αξία αυτής της μαρτυρίας;”. Είναι περιστατική μαρτυρία, η οποία κάποτε μπορεί να έχει κάποια σχετική αξία, κάποτε

καθόλου. Εξαρτάται από τα επί μέρους θέματα ή τα περιστατικά μιας υποθέσεως. Και επειδή ελέχθη και για το θέμα του συντάγματος. Ναι, για να είναι πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας συνταγματικό το νομοθέτημα, η εισαγγελία έχει παρουσιάσει και πρόταση για τροποποίηση του συντάγματος. Η επιτροπή δεν έχει εξετάσει αυτή την πρόταση ή αφού την εξέτασε καταρχήν, παρ' όλο που ο ισχυρισμός, και είναι βάσιμος ο ισχυρισμός, είναι η τροποποίηση αυτή αναγκαία για να συνάδει το σύνταγμα με τη Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, δηλαδή η Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι πιο άνετη και πιο ευρεία όσον αφορά το δικαίωμα επέμβασης απ' αυτό που έχουμε στο σύνταγμα. Δεν το σχολιάζω αυτό. Παρά ταύτα η επιτροπή δεν έχει προχωρήσει στην έγκριση ή στην απόρριψη αυτής της πρότασης. Όμως, θεώρησε ότι αυτό το νομοσχέδιο, εν σχέσει με όλους τους άλλους περιορισμούς τους οποίους δεχόμεθα και εφαρμόζουμε, συνταγματικά και άλλως πως και με νόμο, είναι το πλέον αθώο και δεν ενοχλεί κανέναν και μπορεί να βοηθήσει έστω, και δε λέω ότι υπολείπεται οποιοσδήποτε ζήλου για πάταξη του εγκλήματος. Λέω ότι πιθανόν αυτό το πράγμα να βοηθήσει. Υπάρχουν περιπτώσεις που θα βοηθήσει, που από την άλλη έχει δίκιο ο κ. Ηλιάδης να τονίσει και να υπογραμμίσει ότι αυτά τα πράγματα πρέπει να παρουσιάζονται όχι με μίαν επικαιρότητα σκοπιμότητας, αλλά να είναι διαχρονικά. Εν πάση όμως περιπτώσει, τυγχάνει κατά καιρούς μερικά πράγματα να επισημαίνονται στη σημασία τους, εξαιτίας του ότι συντρέχουν και κάποιες συνθήκες και κάποιες υποθέσεις.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Αργότερα να το δούμε ψύχραιμα.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Σύμφωνοι. Δε θέλω να μακρηγορήσω, επαναλαμβάνω, για να μην μπω σε ακαδημαϊκή συζήτηση εν σχέσει με τα δικαιώματα ή μη τα συνταγματικά του πολίτη. Εκείνο το οποίο όμως έχω να πω είναι: Εάν αυτό το δικαίωμα της αστυνομίας το

περιαγάγομε κάτω από τη δικαστική έγκριση, τι είναι εκείνο που πειράζει περισσότερο από εκείνο που έχουμε ήδη με δικαστική έγκριση, ένας άνθρωπος να μπαίνει στη φυλακή; Γι' αυτό το λόγο η παράκλησή μου είναι να ξεφύγουμε από την προσέγγιση, η οποία έχει κάποια προκατάληψη ή κάποια δικαιολογημένη αντίθεση, εξαιτίας του ότι παρουσιάζεται τώρα που παρουσιάζεται και μια σχετική υπόθεση ή και ότι υπάρχει μια αμέλεια ή παράλειψη από μέρους του Γενικού Εισαγγελέα, όπως του έχουμε ζητήσει να προβεί σε εκσυγχρονισμό του περί αποδείξεως δικαίου και εμμένει στη θέση που έχει πάρει. Αυτά μπορεί να στέκουν, αλλά δεν πρέπει να λογαριαστούν στη στάθμιση της αναγκαιότητας ή της ωφελιμότητας, την οποία θα εξυπηρετήσουμε με την ψήφιση αυτού του νομοθετήματος.

Γι' αυτό η εισήγησή μου είναι να το ψηφίσουμε, με την τροποποίηση την οποία σκοπεύω να υποβάλω ευθύς αμέσως, δηλαδή να υπαγάγω αυτό το δικαίωμα του περιορισμού, του βασικού δικαιώματος της επικοινωνίας στη δικαστική εξουσία.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου και μετά ο κ. Θεοδώρου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αν ανέρχομαι στο βήμα, είναι γιατί στο πρακτικό της επιτροπής αναφέρεται η δική μου η παρουσία, η οποία πράγματι υπήρχε, αλλά αναφέρεται και συμφωνία. Κάτι τέτοιο ουσιαστικά δεν έγινε. Ουσιαστικά δεν ερωτηθήκαμε και δεν απαντήσαμε. Απλά ήρθε ο Γενικός Εισαγγελέας, συζητήσαμε μαζί του, υποβάλαμε διευκρινιστικές ερωτήσεις, αλλά τελικά φύγαμε χωρίς να τοποθετηθούμε. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Συνεπώς, δεν υπήρχε τελική κατάληξη στο όλο ζήτημα.

Σε σχέση τώρα με το περιεχόμενο. Συμφωνώ με τον κ. Παπαδόπουλο ότι στα θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και όταν θα αποφασίσουμε να βάλουμε χέρι στο σύνταγμα και στην κατοχύρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πρέπει να είμαστε όχι μία αλλά χίλιες φορές μελετημένοι και να είμαστε σίγουροι ότι εκείνο το οποίο προσπαθούμε να κάμουμε είναι το ορθό.

Στην παρούσα περίπτωση γίνεται ακριβώς εκείνο που αναφέρθηκε και από άλλους συναδέλφους. Δηλαδή, επειδή χάσαμε μια δίκη και επειδή γίνεται μια άλλη δίκη στην οποία το θέμα και πάλι θα προκύψει παρά την απάντηση σε νομικό θέμα από το Ανώτατο Δικαστήριο, συνεπώς ας τροποποιήσουμε το νόμο, ίσως δημιουργήσουμε τις δυνατότητες να στοιχειοθετήσουμε υπόθεση. Δεν είναι εδώ το πρόβλημα. Το πρόβλημα, αγαπητοί, είναι στο πώς γίνεται το ανακριτικό έργο και στο αν οι άνθρωποι που χρησιμοποιούμε ξέρουν να εφαρμόζουν την υφιστάμενη νομοθεσία και το σύνταγμα. Το Ανώτατο Δικαστήριο αλλά και τα κακουργιοδικεία, τα τελευταία ένα δύο χρόνια έχουν κατακεραυνώσει αυτές τις ανακριτικές ομάδες, τόσο στην υπόθεση Λυκουρή όσο και στην υπόθεση Φανιέρου, στην υπόθεση Αεροπόρων και στην υπόθεση του εμπρησμού της Πάφου από αντιφάσεις των ιδίων των αστυνομικών.

Συνεπώς, είναι αυτά τα πράγματα που πρέπει να θεραπεύσει η πολιτεία, το κράτος, ο Γενικός Εισαγγελέας και ο Αρχηγός και η διοίκηση της Αστυνομίας και όχι να ερχόμαστε, ελαφρά τη καρδία, να τροποποιούμε το σύνταγμα, επειδή συναντήσαμε κάποιες διαδικαστικές δυσκολίες. Μάλιστα στην υπόθεση του εμπρησμού της Πάφου υπήρξε και το τραγικό όππου έχασαν και τα τεκμήρια. Μάλιστα δε, το παντελόني που είχαν σαν τεκμήριο, ενδεχόμενα, αν τελείωνε η διαδικασία, να αποδεικνυόταν ότι ανήκε σε γυναίκα και όχι στον κατηγορούμενο.

Συνεπώς, αγαπητοί, υπάρχουν πολλά περιθώρια, για να διορθωθεί η κατάσταση. Και ως πρόεδρος της ad hoc επιτροπής για την Εγκληματικότητα θα πω και το άλλο. Η

ad hoc επιτροπή για την Εγκληματικότητα, δείχνοντας το έμπρακτο ενδιαφέρον αυτού του κοινοβουλίου σε σχέση με τα θέματα προώθησης των διαδικασιών για διερεύνηση και πάταξης της παρανομίας, είχε καλέσει σε ειδική συνεδρία το Γενικό Εισαγγελέα και έκανε συγκεκριμένες εισηγήσεις για επτά και πλέον νομοθεσίες για τροποποιήσεις και ζήτησε από το Γενικό Εισαγγελέα να υποδείξει και ο ίδιος και να ετοιμάσει, αν χρειαστούν, νομοσχέδια ή τροποποιητικούς νόμους, για να μπορεί η αστυνομία και οι ανακριτικές αρχές να προχωρούν με τις διαδικασίες πάταξης του εγκλήματος.

Άρα αυτή η Βουλή επέδειξε το ενδιαφέρον το ανάλογο και το πρέπει για αντιμετώπιση του εγκλήματος. Συνεπώς, με την καταψήφιση αυτής της τροποποίησης του νόμου, δεν μπορεί αυτό το κοινοβούλιο να κατηγορηθεί για οτιδήποτε αφορά αυτό το θέμα. Δε θα προχωρήσω και να κρίνω αυτή τη στιγμή, αν εκείνα τα οποία μας λέχθηκαν από πλευράς Γενικής Εισαγγελίας και από πλευράς αστυνομίας εκείνη την ημέρα, ήταν επαρκή και ικανοποιητικά ή όχι. Βρίσκεται σε εξέλιξη αυτό το θέμα και εμείς θα δώσουμε περιθώριο στη διαδικασία, για να προχωρήσουμε μελετημένα και να κάμουμε το σωστό.

Τώρα, σε σχέση με αυτό που ανέφερε ο κ. Δημητρίου, για να μπορεί με δικαστικό διάταγμα να λαμβάνεται ο κατάλογος των τηλεφωνημάτων. Μα αυτό μπορεί να γίνει και σήμερα, αν εμπίπτει και είναι συνταγματικό.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μα δε γίνεται. Ο νόμος το απαγορεύει.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Αν ο νόμος το απαγορεύει, συνάδελφε, εμείς συνειδητά επιλέγουμε να μην τροποποιήσουμε το νόμο αυτή τη στιγμή, τη στιγμή που δεν τροποποιείται το σύνταγμα. Και ο κ. Παπαδόπουλος στην πρώτη πρώτη συνεδρία της επιτροπής μάς είχε εξηγήσει και το γιατί δεν είχε διαφορά το άρθρο 17 από το άρθρο 15 του συντάγματος. Για τις

διαφωνίες των Τουρκοκυπρίων. Και εφόσον οι Τουρκοκύπριοι απουσιάζουν, οι διαφωνίες θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη και να παραμείνουν εκεί. Ας μην τροποποιούμε λοιπόν το σύνταγμα και να προκαλούμε εμείς από τη δική μας πλευρά τέτοια ζητήματα, έχοντας υπόψη μας πως είναι ανοικτό το Κυπριακό καθώς και τις διαδικασίες συζήτησης του κυπριακού προβλήματος.

Το θέμα κατά πόσο συνάδει με τη Σύμβαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι επίσης ένα άλλο θέμα. Αν η Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων συγκρούεται με το σύνταγμά μας, θα πρέπει να έρθουμε να δούμε το σύνταγμά μας και θα πρέπει συνειδητά να προχωρήσουμε σε τροποποίηση ή όχι του συντάγματός μας. Όχι να τροποποιούμε νομοθεσία η οποία, όπως είπε και ο ίδιος ο Γενικός Εισαγγελέας, θα δοκιμαστεί μετά στο Ανώτατο Δικαστήριο, το οποίο θα αποφασίσει αν θα είναι συνταγματική ή όχι. Δηλαδή ο ίδιος ο Γενικός Εισαγγελέας κάνει μια πρόταση η οποία θα κριθεί στο τέλος στο Ανώτατο Δικαστήριο, εν γνώσει του και συνειδητά. Αυτό δε νομίζω ότι είναι φρόνιμο να γίνεται στην παρούσα περίπτωση.

Σε σχέση με το άλλο θέμα που αναφέρθηκε, ότι ήδη καταγράφονται τα τηλεφωνήματα. Καταγράφονται, αλλά υποχρεωτικά είναι απόρρητα και ανήκουν μόνο σε εκείνο που τα έκαμε αυτά τα τηλεφωνήματα. Ανήκουν στον κάτοχο και ιδιοκτήτη του τηλεφώνου που έκαμε τα τηλεφωνήματα ή που δέχθηκε τα τηλεφωνήματα. Δεν ανήκουν σε κανέναν άλλο. Εκείνο που ο νόμος επέτρεψε είναι να μπορεί να εξάγεται το ποσό πληρωμής που θα οφείλει ο κάθε πολίτης και να καταγράφεται γι' αυτό και μόνο το σκοπό. Αν οποιοσδήποτε υπάλληλος της Αρχής Τηλεπικοινωνιών ή αν οποιοσδήποτε άλλος χρησιμοποιήσει εκείνο τον κατάλογο, τότε αυτό συνιστά παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή επέμβαση στην προσωπική ζωή και αυτό δεν είναι αποδεκτό από καμιά σύγχρονη κοινωνία.

Συνεπώς, εκείνο που θα πω είναι ότι τα μπαλώματα είναι μπαλώματα και αυτή η Βουλή είχε πολλές εμπειρίες με μπαλώματα και στο τέλος της ημέρας, αντί να κάμουμε καλό, ενδεχόμενα να μην κάναμε το καλύτερο. Γι' αυτό, ας προχωρήσουμε με συνολική προσπάθεια βελτίωσης του συστήματος νομοθεσίας που έχουμε, σωστής προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ας αποφύγουμε τα μπαλώματα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου και μετά ο κ. Ερωτοκρίτου.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπει ο κ. Θεοδώρου, θέλω να υποβάλω ένα ερώτημα, για να καταλάβω και εγώ γιατί συζητούμε και ας το απαντήσουν οι συνάδελφοι που είναι νομικοί. Αν ένας σήμερα είναι υπό κράτηση, δικαιούται το δικαστήριο να ζητήσει κατάλογο των τηλεφωνημάτων του;

Ρ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Θα σας απαντήσω μετά.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Όχι, δεν επιτρέπεται, και θέλουμε να το κάνουμε να επιτρέπεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αισθάνομαι λίγο στενόχωρα, διότι μέσα σε συζήτηση νομικών μπαίνω αυτή τη στιγμή ως ξένο σώμα. Όμως αισθάνομαι ότι το θέμα δεν είναι απλώς θέμα των νομικών. Είναι ένα θέμα το οποίο απασχολεί ολόκληρη τη Βουλή από πολύ καιρό και ασφαλώς ολόκληρη την κοινωνία μας.

Αν παίρνω το λόγο, είναι διότι υπήρξα ο ηθικός αυτουργός, αν θέλετε, της προσθήκης που ανέφερε ο κ. Δημητρίου, δηλαδή για την έκδοση δικαστικού διατάγματος η οποία να μπει στο τέλος της σχετικής πρόνοιας και αισθάνομαι ότι, πράγματι, με αυτή την προσθήκη διαφοροποιούνται εντελώς τα πράγματα.

Είπε ο κ. Παπαδόπουλος προηγουμένως ότι οι δικτατορίες αρχίζουν από τη στιγμή που ο τελευταίος πολίτης ανέχεται τη στέρηση ή την καταπάτηση των συνταγματικών του δικαιωμάτων. Εγώ προσθέτω σ' αυτό τη φράση "από την εκτελεστική εξουσία", διότι έχουμε αρχή, έχουμε εξουσία της οποίας δουλειά είναι να στερεί κάποια δικαιώματα. Η δικαστική εξουσία έχει αρμοδιότητα να μας στερεί κάποια δικαιώματά μας. Μπορεί να μας βάλει φυλακή. Προηγουμένως έστελλεν μας και στην αγχόνη η δικαστική εξουσία. Επομένως, δε βλέπω να υπάρχει πρόβλημα, αν προστεθεί αυτή τη φράση.

Τώρα θα μου πείτε, η επικοινωνία και τα τηλέφωνα είναι εντελώς προσωπικές υποθέσεις, υπάρχει το απόρρητο και υπάρχει ευαισθησία. Υπάρχει, συνάδελφοι. Όμως εγώ αισθάνομαι, ως μέλος της ad hoc επιτροπής για την Εγκληματικότητα, ότι πέρα από αυτές τις ευαισθησίες, πέρα από αυτά τα δικαιώματα που όντως και υπάρχουν και οφείλουμε να τα σεβόμαστε, υπάρχουν πολλοί συμπολίτες μας οι οποίοι υφίστανται και θα υφίστανται για πολύ καιρό τις επιπτώσεις μιας ραγδαία αυξανόμενης εγκληματικότητας και μάλιστα του οργανωμένου εγκλήματος. Αισθάνομαι, κύριοι συνάδελφοι και κυρίες συνάδελφοι, ότι είναι χρέος αυτής της Βουλής να βρει τρόπους, για να ανακόψει αυτή την πορεία.

Έρχομαι τώρα στο επιχείρημα ότι δε θα ήταν σωστό να προχωρήσουμε σε νομοθεσία, ενόψει του γεγονότος ότι ήδη βρίσκεται υπό εξέλιξη κάποια δίκη που σχετίζεται με αυτά τα θέματα. Έχω την εντύπωση ότι θα είναι διαχρονικό επιχείρημα,

υπό την έννοια ότι από τούδε και στο εξής δε θα υπάρχει στιγμή κατά την οποία δε θα υφίσταται δίκη η οποία θα στηρίζεται και σε αυτά τα πράγματα.

Επιπλέον, εγώ θέλω να ανακαλέσω στη μνήμη σας τα περιστατικά των τελευταίων ετών και να μου πείτε ποιο έγκλημα, ποια πράξη του οργανωμένου εγκλήματος, από τις σοβαρές, έχει μέχρι σήμερα διαλευκανθεί και διευκρινιστεί. Δεν αισθάνομαι ότι έχουμε πετύχει οτιδήποτε. Φυσικά δε θέλω με αυτό το πράγμα που είπα να υπαινιχθώ με οποιοδήποτε τρόπο ότι η αστυνομία κάμνει τη δουλειά της έστω και υποφερτά. Δεν την κάμνει. Έχει αναφέρει ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου προηγουμένως περιπτώσεις και εγώ μπορώ να προσθέσω πάρα πολλές, αλλά δεν υπάρχει λόγος. Τις ξέρετε καλύτερα από εμένα. Περιπτώσεις που έχουν χαθεί δίκες, σοβαρές υποθέσεις, διότι η αστυνομία αποδείχθηκε ανεπαρκέστατη και ανίκανη να κάνει τη δουλειά την οποία έπρεπε να κάμει με το σωστό τρόπο. Όμως, από την άλλη, το οργανωμένο έγκλημα σήμερα χρησιμοποιεί μεθόδους άκρως εξελιγμένες. Χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες και επιστημόνων και επιστημονικών οργάνων και επιστημονικών μεθόδων και δεν μπορεί εμείς να το αντιμετωπίσουμε με ένα σύστημα περί του δικαίου της αποδείξεως, το οποίο όσο και αν εδράζεται σε σωστές βάσεις δεν παύει να είναι εκτός πραγματικότητας σε ό,τι αφορά την τεχνολογική εξέλιξη, να είναι ανεπαρκές.

Οφείλουμε να διορθώσουμε καταστάσεις. Δεν μπορεί να συνεχιστεί αυτή η κατάσταση, συνάδελφοι. Στο τέλος θα καταντήσουμε να λειτουργούν οι νόμοι όχι υπέρ του αθώου πολίτη, αλλά υπέρ του κακοποιού. Εκεί θα καταλήξουμε. Εκείνος που τυγχάνει της μέγιστης προστασίας σε αυτή την κοινωνία δε θα είναι ο ανυποψίαστος πολίτης, ο οποίος τρώει τη βόμβα ενώ περπατά ή καθώς οδηγεί το αυτοκίνητό του, αλλά ο κακοποιός, του οποίου την ενοχή δε θα μπορούμε με κανένα τρόπο να αποδείξουμε, διότι επιμένουμε να μη χρησιμοποιούμε και εμείς τις τεχνολογικές μεθόδους, την εξέλιξη της τεχνολογίας και της επιστήμης την οποία εκείνος

χρησιμοποιεί άνετα. Και φυσικά εκείνος δεν είναι μόνο την τεχνολογία που χρησιμοποιεί άνετα. Δεν είναι υποχρεωμένος να ακολουθήσει οποιαδήποτε διαδικασία. Εκείνος κρυφά, συνωμοτικά, μυστικά, στο σκοτάδι, έτσι αποφασίζει, έτσι πράττει, έτσι εκτελεί. Είναι το μειονέκτημα της δικαιοσύνης έναντι αυτής της ελευθερίας που έχουν οι κακοποιοί. Αλλά, τουλάχιστον, ας αξιοποιήσουμε και ό,τι προσφέρεται αυτή τη στιγμή από πλευράς τεχνολογίας.

Κλείνοντας, κύριοι συνάδελφοι, νιώθω, και το νιώθω ως ένας άνθρωπος με κοινή λογική, ότι η προσθήκη του διατάγματος του δικαστηρίου αφαιρεί ή πρέπει να αφαιρεί, κατά τη γνώμη μου, όλους τους φόβους για παραβίαση συνταγματικών δικαιωμάτων. Οι φόβοι για παραβίαση συνταγματικών δικαιωμάτων πρέπει να ισχύουν από τη στιγμή που τέτοια δικαιώματα δίνονται στην εκτελεστική εξουσία. Αν με αυτή τη νομοθεσία θα δίνουμε τέτοια εξουσία στην αστυνομία, τότε θα ήμουν εναντίον. Το ίδιο θα ίσχυε, αν δίνουμε αυτή την εξουσία σε οποιοδήποτε άλλο υπάλληλο ή όργανο της εκτελεστικής εξουσίας. Αλλά το να δίνεται στο δικαστήριο, νομίζω ότι είναι μια πρακτική την οποία ήδη εφαρμόζουμε -όχι σε αυτό τον τομέα, σε άλλους- και για πολύ πιο σοβαρά ζητήματα, για τη στέρηση της ατομικής ελευθερίας.

Επομένως, έχω τη γνώμη ότι πρέπει να προχωρήσουμε, ανεξαρτήτως του γεγονότος πόσο αποτελεσματική θα είναι αυτή η νομοθεσία. Δεν είμαι σε θέση να την κρίνω. Μας τη φέρνει η Γενική Εισαγγελία, αισθάνεται ότι θα είναι αποτελεσματική ή πιστεύει ή ελπίζει, όπως θέλετε πέστε το. Νομίζω ότι δεν κοστίζει τίποτε σε μας, δεν κοστίζει το τονίζω, δεν κάνουμε αβαρία, δεν κάνουμε έκπτωση με το να ψηφίσουμε αυτή την πρόταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ερωτοκρίτου.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα ξεκινήσω από το ερώτημα που υποβλήθηκε. Αν είναι υπό κράτηση κάποιος, μπορεί να ζητηθεί ο κατάλογος των τηλεφωνημάτων που έκανε από τις ανακριτικές αρχές; Η απάντηση είναι πασιφανώς και ιστοπεδωτικά όχι, ενόψει της ύπαρξης της συνταγματικής πρόνοιας του άρθρου 17 το οποίο προστατεύει τη συμβατική σχέση που έχει ο συνδρομητής της ΣΥΤΑ μαζί με την Αρχή, ως σχέση η οποία εμπίπτει εντός της συνταγματικής πρόνοιας του άρθρου 17. Και είναι τούτο που σκοπεύει το συγκεκριμένο νομοθέτημα, το περί ου ο λόγος που συζητούμε, να καταστήσει αυτή τη συμβατική σχέση για σκοπούς διερεύνησης ποινικών αδικημάτων ως μη προνομιά και ως μη προστατευόμενη από το σύνταγμα. Αλλά, να μπορεί να παρουσιαστεί ενώπιον του δικαστηρίου ως τμήμα της περιστατικής μαρτυρίας, όπως λέχθηκε από προηγούμενους ομιλητές, η ανταπόκριση η οποία περιλαμβάνει τους τηλεφωνικούς αριθμούς που κλήθηκαν από συγκεκριμένο τηλέφωνο και αντίστροφα. Χωρίς τούτο να έχει καμιά σχέση με το περιεχόμενο το οποίο θα εξακολουθεί να απολαμβάνει οποιασδήποτε προνομιακής μεταχείρισης, όχι μόνο λόγω του συντάγματος αλλά ενδεχόμενα και λόγω άλλων δικονομικών διατάξεων που έχουν σχέση με το δίκαιο της απόδειξης.

Μετά την απάντηση του ερωτήματος αυτού, θα ξεκινήσω από κάτι που δεν έχει θίξει κανένας από τους προηγούμενους συναδέλφους μου και που νομίζω ότι επέστη ο καιρός να το αντιμετωπίσουμε, κύριε Πρόεδρε. Ένα επιχείρημα το οποίο ακούστηκε σ' αυτή την αίθουσα από πολλούς, είναι το εξής: Ότι ο Γενικός Εισαγγελέας, και σ' αυτή την περίπτωση όπως και στο παρελθόν, και ενδεχόμενα να είναι διαχρονικό το επιχείρημα, όπως πολύ ορθά επεσήμανε ο κ. Θεοδώρου, θα φέρνει ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων νομοθετήματα, τα οποία θα ρυθμίζουν ενδεχόμενα εκκρεμούσες υποθέσεις ενώπιον του δικαστηρίου, με την έννοια του ότι δίδουν απάντηση εκ των προτέρων νομοθετικά στα νομικά ερωτήματα. Η κατάσταση αυτή

είναι μια πραγματικότητα και υπάρχει πολιτειακά στη χώρα μας, λόγω της συνταύτισης της ιδιότητας του Γενικού Εισαγγελέα ως υπηρεσίας η οποία προετοιμάζει τα νομοθετήματα και τα φέρνει στη Βουλή για λογαριασμό της εκτελεστικής εξουσίας με την ιδιότητα του διώκτη των ποινικών αδικημάτων. Στο εξωτερικό και σε άλλα πολιτεύματα, δεν είναι το ίδιο. Δεν υπάρχει αυτή η σύμπτωση των ιδιοτήτων στο ίδιο πρόσωπο. Στην Αγγλία, για παράδειγμα, το Τμήμα του Διευθυντή των Ποινικών Διώξεων, του γνωστού DPP, του Director of Public Prosecutions, δεν έχει καμιά σχέση με το γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα, το γραφείο του Attorney General, του οποίου η αρμοδιότητα είναι εντελώς διαφορετική και καμιά σχέση δεν έχει το ένα γραφείο με το άλλο, σε σχέση με τις λειτουργίες που στην Κύπρο είναι έτσι όπως τις έχουμε εξετάσει. Δηλαδή ο Γενικός Εισαγγελέας να παρουσιάζει, ως ο συνταγματικά εντεταλμένος, μια υπόθεση στο δικαστήριο, το γραφείο του δηλαδή, να την προωθεί, να την διακόπτει ή να τη συνεχίζει, αλλά και ταυτόχρονα να παρουσιάζει νομοθετήματα στη Βουλή οποιασδήποτε φύσης για λογαριασμό της εκτελεστικής εξουσίας. Ενόσω αυτές οι δύο ιδιότητες θα συμπίπτουν, δεν υπάρχει καμία, μα καμιά περίπτωση, να μην προκύπτει εξακολουθητικά και επανειλημμένα το φαινόμενο να παρουσιάζονται νομοθετήματα εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα, εντεταλμένα και εντός των συνταγματικά κατοχυρωμένων αρμοδιοτήτων του τα οποία ενδεχόμενα να παρουσιάζονται ότι τείνουν ή στοχεύουν να ρυθμίσουν εκκρεμούσες υποθέσεις. Είναι μοιραία συνέπεια της συνταύτισης των δύο ιδιοτήτων εις ένα και το αυτό πρόσωπο και η μόνη περίπτωση να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά το φαινόμενο αυτό είναι ίσως να μελετηθεί ο διαχωρισμός των δύο ιδιοτήτων και να δημιουργηθούν δύο υπηρεσίες κατά τα πρότυπα της αγγλικής πολιτειακής κατάστασης που έχω αναφέρει προηγουμένως.

Κατά συνέπεια, πάντα θα υπάρχουν υποθέσεις που θα εκκρεμούν στο δικαστήριο και πάντα θα εκπορεύεται η μομφή, είτε ειλικρινά είτε με κακοπιστία,

εναντίον του οποιουδήποτε Γενικού Εισαγγελέα, ότι το νομοθέτημα που φέρνει τείνει ή κατατείνει να ρυθμίσει κάποια εκκρεμούσα ποινική υπόθεση. Και στο τέλος τέλος της γραφής, αγαπητοί κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν αυτό το πράγμα έχει γίνει στο παρελθόν, και ομολογουμένως έχει γίνει, διερωτώμαι γιατί πρέπει να σταματήσει τώρα. Διερωτώμαι γιατί πρέπει να σταματήσει τώρα, όχι γιατί το επιθυμούμε, αλλά γιατί είναι μια μοιραία ροή των γεγονότων και των πραγμάτων ενόσω εξακολουθεί να υπάρχει συνταύτιση των δύο ιδιοτήτων στο πρόσωπο του Γενικού Εισαγγελέα. Και δεν μπορεί να σταματήσει, παρά μόνο αν διαχωριστούν οι δύο ιδιότητες, όπως έχω πει προηγουμένως, που κατά συνέπεια, ως επιχείρημα, χάνει την οποιαδήποτε βαρύτητά του. Και χάνει τη βαρύτητά του εξίσου επίσης και το επιχείρημα της δήθεν επέμβασης, αλλά και της ανισομερούς πιθανώς μεταχείρισης που γίνεται από το Γενικό Εισαγγελέα έναντι των εκκρεμουσών υποθέσεων. Αν το επιχείρημα αυτό δεν έχει καμιά σημασία και η ροή των γεγονότων και των πραγμάτων είναι έτσι όπως είναι, θα έλεγα ότι θα συνιστούσε ενδεχόμενα ανισομερή μεταχείριση σε σχέση με τις προηγούμενες υποθέσεις. Να γίνει επίκληση αυτού του επιχειρήματος τώρα και να μην ψηφιστεί το νομοθέτημα αυτό.

Όπως θα θυμάστε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αλλά ιδιαίτερα τα μέλη της επιτροπής Οικονομικών, ήμουν ένας εξ εκείνων, αν και ένα από τα νεότερα μέλη, που μίλησαν, όχι πρώτος, εναντίον της τροποποίησης την οποία επιχειρούσε ο Γενικός Εισαγγελέας να φέρει για το δίκαιο της απόδειξης. Και μίλησα, θέλω να πιστεύω, με επιχειρήματα, θέλω να πιστεύω, καλόπιστα και θέλω να πιστεύω ότι συνέτεινα και εγώ με αυτά που είχα πει, ούτως ώστε το νομοθέτημα του δικαίου της απόδειξης τελικά να μην περάσει. Να μην περάσει για λόγους που είχαν αναφερθεί τότε, αλλά και που ακροθιγώς θίχτηκαν από προηγούμενους συναδέλφους...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εύχομαι να το μετάνιωσες.

P. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Αν μου επιτρέπεις, κύριε Χατζηγιάννη. Που θίχτηκαν από προηγούμενους συναδέλφους και που δεν έχω καμιά πρόθεση να επαναλάβω, γιατί δεν είναι και εντός του αντικειμένου της συζήτησης που κάνουμε. Ο λόγος που το αναφέρω είναι ο εξής: Δε νομίζω ή μάλλον είμαι απόλυτα πεπεισμένος ότι το θέμα που συζητούμε έχει σχέση με το δίκαιο της απόδειξης, με την έννοια που τέθηκε τότε και βάσει των επιχειρημάτων που είχαμε επικαλεστεί, για να μην προχωρήσει η προώθηση του νομοθετήματος εκείνου.

Η τροποποίηση για την οποία συζητούμε έχει σχέση αποκλειστικά με το να ρυθμίσει μια πραγματικά επίκαιρη, ζωντανή αναγκαιότητα, που δεν έχει σχέση με καμιά υπόθεση η οποία εκκρεμεί ενώπιον του δικαστηρίου και η οποία λέει ότι τηλεφωνικές συνδιαλέξεις οι οποίες γίνονται από ένα τηλέφωνο προς άλλο τηλέφωνο και αντιθέτως, ανεξάρτητα από το περιεχόμενο, μπορούν να στοιχειοθετήσουν -και έχει σημασία και θα διαφωνήσω με τα όσα προηγουμένως λέχθηκαν από παλαιότερους δικηγόρους αλλά και μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων ότι δεν έχει καμία σημασία ή συνιστούν τμήμα της περιστατικής μαρτυρίας.

Τι είναι η περιστατική μαρτυρία, για τους μη δικηγόρους, για να καταλαβανόμαστε μεταξύ μας. Δεν προτίθεμαι να κάμω νομική ανάλυση, αλλά θα πρέπει να πω δύο λόγια. Η περιστατική μαρτυρία είναι αυτός ο κύκλος, κρίκο προς κρίκο, των γεγονότων που αφορούν μια υπόθεση, που δεν έχουν σχέση με άμεση μαρτυρία, δεν έχουν σχέση δηλαδή με άνθρωπο ο οποίος ήταν παρών και είδε τα γεγονότα πώς έγιναν, και τα οποία μπορούν, αφού ενώνεται το ένα γεγονός με το άλλο με αυτή την αλυσίδα και με αυτό τον αδιάσπαστο κρίκο, να αποδείξουν την ενοχή του συγκεκριμένου κατηγορούμενου. Κατά τρόπο μάλιστα, όπως λένε οι συγγραφείς στα νομικά βιβλία

που πραγματεύονται την περιστατική μαρτυρία, κατά τρόπο αποτελεσματικότερο και πιο αδιάσειστο από μαρτυρία η οποία προσάγεται σε σχέση με άτομα τα οποία ήταν παρόντα και είδαν το τι έγινε. Γιατί είναι πολύ δύσκολο να ανατραπεί η περιστατική μαρτυρία, ενώ η άμεση μαρτυρία ανατρέπεται ευκολότερα.

Κατά συνέπεια, έχει τη σημασία του. Έχει τη σημασία του ότι ο κατάλογος των τηλεφωνημάτων που θα παρατεθεί θα αποτελεί τον έναν κρίκο στην αλυσίδα που θα αποτελείται από πολλούς άλλους κρίκους που θα συνδέονται αδιάσπαστα μεταξύ τους, για να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι ο συγκεκριμένος κατηγορούμενος -και όχι κανένας άλλος, αλλά μόνον ο συγκεκριμένος- είναι ένοχος στο συγκεκριμένο αδίκημα. Κατά συνέπεια, η σκοπιμότητα είναι ολοφάνερη.

Όμως λέχθηκαν και κάποια επιχειρήματα αναφορικά με τον κατάλογο των μελών της επιτροπής Νομικών τα οποία ήταν ή δεν ήταν παρόντα. Εγώ ήμουν παρών σε εκείνη τη συνεδρίαση και θέλω να είμαι δίκαιος και με τη γραμματεία της επιτροπής Νομικών. Χωρίς να αμφισβητώ ή να επιχειρώ να ανοίξω οποιοδήποτε διάλογο με όσους συναδέλφους μου είχαν μιλήσει προηγουμένως και είπαν ότι ήταν απόντες, θέλω να πιστεύω ότι η απεικόνιση της συμμετοχής στη συγκεκριμένη έκθεση, η οποία διαλαμβάνει επιπλέον τη διαπίστωση ότι ήταν ομόφωνη, είναι πραγματική και ότι έτσι ήταν. Δεν μπορώ να ονοματίσω συγκεκριμένα και να πω ότι ήταν ή δεν ήταν ο οποιοσδήποτε ή ο τάδε συνάδελφος. Όμως, δεν μπορούμε να λέμε ότι είναι εντελώς εξωπραγματική η έκθεση, γιατί εκπρόσωποι, μάλιστα περισσότεροι του ενός κόμματος, έλειπαν από εκείνη τη συνεδρίαση. Αυτό μόνο, για να βάζουμε τα πράγματα στη θέση τους.

Εγώ δε θεωρώ ότι ο Γενικός Εισαγγελέας είναι ιερή αγελάδα και καταλαβαίνω πλήρως το νόημα της φράσης αυτής. Θα συμφωνήσω ότι οποιοσδήποτε θεωρεί ότι οι θεσμοί ή οι αρχές στην Κύπρο, οπουδήποτε, είτε στην εκτελεστική είτε στη νομοθετική

είτε σε οποιαδήποτε άλλη εξουσία, διακατέχονται από σύνδρομα της ιερής αγελάδας, δηλαδή του ότι η γνώμη τους είναι απαραβίαστη, δεν επιδέχονται κριτική, δεν μπορεί να γίνουν αντικείμενο οποιασδήποτε συζήτησης, έχει λάθος. Θεωρώ ότι ο Γενικός Εισαγγελέας δεν μπορεί να είναι ιερή αγελάδα με την έννοια αυτή, παρά το ότι δε ζούμε στις Ινδίες όπου, ως γνωστό, η ιερή αγελάδα είναι ιερό ζώο.

Όμως θα πρέπει το νομοθέτημα αυτό να το δούμε στη βάση των όσων έχει πει ο Γενικός Εισαγγελέας. Και αν το δούμε στη βάση των όσων έχει πει ο Γενικός Εισαγγελέας -του οποίου η νομική αυθεντία δεν είναι αδιαμφισβήτητη και πολλές φορές αμφισβητήθηκε από όλους μας, ούτε καν δεσμευτική γι' αυτή τη Βουλή δεν είναι- θα δούμε ότι, όπως απεικονίζονται τα γεγονότα στην έκθεση, προτείνει την εισαγωγή της νομοθεσίας αυτής επισημαίνοντας ότι πιθανώς να είναι αντισυνταγματική. Και θα είναι αντισυνταγματική, γιατί δεν προχωρούμε πρώτα στην τροποποίηση του άρθρου 17, όπως πρέπει να γίνει, για να μπορεί η νομοθεσία η οποία θα απορρέει από την τροποποίηση του άρθρου 17 να θεωρηθεί ότι είναι συνταγματική.

Ακούστηκε από τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του κόμματός μας, τον κ. Παναγιώτη Δημητρίου, η επιχειρούμενη τροποποίηση για την ύπαρξη διατάγματος. Μπορεί ως μια λύση να είναι ορθή, από την άποψη του πολιτικού χειρισμού εντός της αίθουσας. Δε νομίζω όμως ότι επιλύει τα νομικά προβλήματα. Γιατί, ενόσω παραμένει, χωρίς να έχει τροποποιηθεί το άρθρο 17 και η οποιαδήποτε παροχή εξουσίας στην αστυνομία ενόψει της εξακολουθητικής ύπαρξης του άρθρου 17 του συντάγματος, που θα εντάσσει τη φύση αυτής της συναλλαγής μεταξύ της ΣΥΤΑ και του πολίτη στην προνομιά που έχουμε πει προηγουμένως, είμαι βέβαιος ότι θα κριθεί αντισυνταγματικό με την πρώτη προσφυγή ή προώθηση της υπόθεσης ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου.

Κατά συνέπεια, αυτό το οποίο θα πρέπει να δούμε ως θέμα αρχής είναι ότι πρέπει να προχωρήσουμε σε τροποποίηση του άρθρου 17 του συντάγματος. Αν πούμε ότι δεν προχωρούμε σε τροποποίηση του άρθρου 17 του συντάγματος, είναι τότε που αρχίζουμε να θεωρούμε ότι υπάρχουν ιερές αγελάδες. Όχι πρόσωπα αυτή τη φορά, αλλά κείμενα. Κείμενα τα οποία θεωρούνται ιερά, τα οποία θεωρούνται απαραβίαστα, τα οποία θεωρούνται θέσφατα, τα οποία θεωρούνται κάτι περίπου περισσότερο από τις δέκα εντολές του Μωυσή. Εγώ δε δέχομαι ότι υπάρχουν τέτοια κείμενα. Δε δέχομαι ότι υπάρχουν τέτοια κείμενα, γιατί τα κείμενα αυτά είναι προϊόν ανθρώπινης βούλησης και ενέργειας. Και εφόσον είναι προϊόν ανθρώπινης βούλησης και ενέργειας, τα οποία έχουν συνταχθεί σε ορισμένη χρονική περίοδο, για να αντιμετωπίζουν συγκεκριμένη νομική και κοινωνική πραγματικότητα και με δεδομένο ότι αυτή η πραγματικότητα μεταβάλλεται, θα πρέπει να μεταβληθούν και οι κανόνες αυτοί. Θα πρέπει επιτέλους να γίνει πεποίθηση σε όλους μας ότι το σύνταγμα θα πρέπει να εκσυγχρονίζεται, να αναπροσαρμόζεται, για να μπορεί να ανταποκρίνεται νομικά και κοινωνικά προς τις επικαιρότητες που προκύπτουν.

Στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καμιά πρόνοια δεν υπάρχει που να απαγορεύει την τροποποίηση την οποία συζητούμε. Δεν υπάρχει καμιά πρόνοια, γιατί απλούστατα στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν υπάρχει παρόμοιας φύσεως συνταγματική πρόνοια, σύμφωνα με το άρθρο 17. Μόνο στο δικό μας το σύνταγμα υπάρχει αυτή η πρόνοια, για λόγους που ο κ. Παπαδόπουλος, σε μια συνεδρίαση της επιτροπής Νομικών, έδωσε τη δική του εξήγηση, ως ένας από τους ανθρώπους που, την εποχή της σύνταξης του συντάγματος, είχε λάβει μέρος στη σύνταξη του κειμένου αυτού.

Κατά συνέπεια, ούτε καν το νομικό επιχείρημα, που και αυτό θα μπορούσε κάποιος να το αντιπαρατάξει με άλλη επιχειρηματολογία, δεν υπάρχει, για να πει

κάποιος ότι η Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, επειδή είναι σύμβαση με αυξημένη τυπική ισχύ, υπερτερεί οποιουδήποτε νόμου και, κατά συνέπεια, αν θα συγκρίναμε το νόμο με τη σύμβαση, υπερτερεί η σύμβαση. Ούτε αυτός ο συλλογισμός μπορεί να γίνει.

Κατά συνέπεια, επιβάλλεται να γίνει τροποποίηση. Επιβάλλεται, γιατί τούτο θα συνιστά εκσυγχρονισμό, θα συνιστά αναπροσαρμογή των συνταγματικών δεδομένων προς την κοινωνική και νομική πραγματικότητα η οποία απαιτείται και δεν είναι δικτατορευση. Θα διαφωνήσω με το ότι είναι δικτατορευση. Η δικτατορευση στα δημοκρατικά πολιτεύματα όπως το δικό μας δεν προέρχεται από εκσυγχρονισμό των οποιωνδήποτε κειμένων, έστω και αν ακόμα μπορεί να αποκαλείται από κάποιους τροποποίηση η οποία τείνει προς τη δικτατορευση. Η δικτατορευση στα δημοκρατικά πολιτεύματα προέρχεται από την ψυχή των ανθρώπων, από αυτούς οι οποίοι τείνουν προς την κατεύθυνση να αναγορεύουν δικτάτορες και δικτατορίες και όπως πολύ σωστά έχει πει ο Adolf Huxley: “Ενόσω θα υπάρχουν άνθρωποι που θα λατρεύουν Καίσαρες και Ναπολέοντες, θα γεννιούνται συνέχεια Καίσαρες και Ναπολέοντες, για να εξουθενώνουν τους ανθρώπους.”

Πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι θα πρέπει να γίνει τροποποίηση γιατί... Εξάλλου αυτή ήταν η συμφωνία η οποία είχε γίνει στην επιτροπή Νομικών, και όταν λέω συμφωνία, εννοώ η αποδοχή στην παρουσία του Γενικού Εισαγγελέα, παρά το ότι σίγουρα σ' αυτή την αίθουσα μπορεί ο οποιοσδήποτε να αλλάξει άποψη, παρά το ότι είχε γίνει η τοποθέτηση αυτή. Εγώ θα ψηφίσω υπέρ του νομοθετήματος, γνωρίζοντας συνειδητά ότι μπορεί να είναι και αντισυνταγματικό. Ενόσω δεν τροποποιείται το άρθρο 17, μπορεί να είναι αντισυνταγματικό. Θα το ψηφίσω όμως, γιατί πιστεύω ότι η συνέπεια που θα προκύψει, αν τελικά υπερψηφιστεί, θα είναι τέτοια που ενδεχόμενα να δημιουργήσει δεύτερες και σοφότερες σκέψεις σ' αυτή τη Βουλή σε σχέση με το να

αρχίσουμε επιτέλους να τροποποιούμε, εκσυγχρονίζοντας, αυτό το σύνταγμα το οποίο κάποιοι εξακολουθούν, δυστυχώς, να θεωρούν ιερή αγελάδα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν πολλοί ομιλητές ακόμα, αλλά αυτό το θέμα μπορεί να το συζητούμε μέρες ολόκληρες. Δεν ξέρω τι θέλετε να πείτε, αλλά η άποψή μου είναι να προχωρήσουμε.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, διαδικαστικά...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Επί της διαδικασίας, κύριε Ηλιάδη.

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να υπενθυμίσω ότι αυτή είναι η τρίτη συνεδρία η οποία ασχολείται με την ημερήσια διάταξη της 8ης Ιουλίου και είχε καθοριστεί για σήμερα με πλήρη επίγνωση ότι οι πλείστοι από εμάς είχαν, όταν καθοριζόταν η συνεδρία, ειλημμένες υποχρεώσεις για ομιλίες, για συγκεντρώσεις στις 7.30 ή στις 8.00 η ώρα.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Στις 7.00.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Στις 7.00, η ώρα είναι 5.17, το θέμα που συζητούμε είναι πολύ σοβαρό, κανένας δεν αμφιβάλλει, αλλά πιστεύω ότι και οι τοποθετήσεις μπορεί να είναι σύντομες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επρόκειτο να εισηγηθώ το εξής...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Γι' αυτό εισηγούμαι ότι το θέμα έχει εξαντληθεί και να προχωρήσουμε με ταχύτητα στα παρακάτω, για να μπορέσουμε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν η Βουλή αισθάνεται ότι έχουν εκτεθεί περίπου όλες οι απόψεις, τότε η πρότασή μου είναι, αν θα κατατεθεί η τροπολογία όπως έχει αναφέρει ο κ. Δημητρίου, να κατατεθεί και να προχωρήσουμε σε ψηφοφορία.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εννά μείνουμε τζιαι αύριο, Στέλιο, δαμαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αντίρρηση;

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, σκοπεύω να καταθέσω την πρόταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να καταθέσετε.

Λυτούμαι που... αλλά πρέπει να προχωρήσουμε. Πολύ ορθά ελέχθη. Αν υπάρχει τροπολογία, παρακαλώ να την καταθέσετε, να προχωρήσουμε σε ψηφοφορία.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Η τροποποιητική πρόταση που υποβάλλω, κύριε Πρόεδρε, είναι η εξής: Να προστεθεί στο τέλος της υποπαραγράφου του άρθρου 2 του υπό ψήφιση νομοσχεδίου, και εννοώ και στο τέλος του νομοσχεδίου, η πρόταση “νοουμένου ότι η κοινοποίηση γίνεται δυνάμει δικαστικού διατάγματος”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τη γραμματεία να την επαναλάβει.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Την ακούσαμε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με είκοσι ψήφους υπέρ, είκοσι εναντίον και καμιά αποχή.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 16 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση το άρθρο 1 και 2 να εγκριθεί;

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 και 2;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννέα υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι ένας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα άρθρα 1 και 2 δεν εγκρίνονται με είκοσι μία ψήφους εναντίον, δεκαεννέα ψήφους υπέρ και μια αποχή.

Προχωρούμε τώρα στην ψήφιση του νομοσχεδίου, αφού γίνει η τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προστασίας του Απορρήτου της Ιδιωτικής Επικοινωνίας (Παρακολούθηση Συνδιαλέξεων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννέα υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο απορρίπτεται με είκοσι ψήφους εναντίον, δεκαεννέα υπέρ και μία αποχή.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα που είναι “Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1998”, πρόταση νόμου. Η έκθεση δεν είναι ομόφωνη.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Είναι ομόφωνη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διαβάστηκε στην προηγούμενη συνεδρία και ύστερα από σχετική συζήτηση εξουσιοδοτήθηκε η αρμόδια επιτροπή, παρακαλώ ησυχία...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Αποσύρθηκε, όπως θυμάστε, κλιμάκιο της Βουλής, εσυμφώνησε ομόφωνα το σημείο εκείνο που υπήρχε διαφωνία και πρέπει ο γραμματέας να διαβάσει τη νέα διατύπωση και να την ψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν έχω καμιά αντίρρηση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

“Η παράγραφος (η) του άρθρου 10 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση της φράσης ‘υπολογίζεται και πάσα αποζημίωσις ήτις ήθελε θεωρηθή ως καταβλητέα συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 23 του Συντάγματος.’ (τέταρτη μέχρι έβδομη γραμμή), με τη φράση ‘η αποζημίωση υπολογίζεται με βάση την

αξία της πλησιέστερης παρόμοιας ακίνητης ιδιοκτησίας η οποία δεν υπόκειται σε οποιουδήποτε περιορισμούς δυνάμει των διατάξεων του περί Αρχαιοτήτων Νόμου ή σε άλλους περιορισμούς σύμφωνα με τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου νόμου που μειώνουν ουσιωδώς την οικονομική αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας κατά την έννοια που καθορίζεται στο άρθρο 23 του Συντάγματος”.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Θα ανοίξουμε θέμα.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Δεν κατάλαβα, τι θέμα θα ανοίξουμε;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Συγνώμη, δηλαδή. Επειδή ο κ. συνάδελφος έχει μιλήσει, έχει γίνει η συζήτηση, αν ξαναμπούμε στο χορό, οι πρώτοι που επείγονται είναι από το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ, στις 7.00 έχουν ειλημμένη υποχρέωση. Απλώς λέω δε χρειάζεται, αφού περνά, Δώρο.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, παρακαλώ.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Θα είμαι πάρα πολύ σύντομος. Δεν έγιναν ομιλίες επί θέματος αρχής την περασμένη φορά, ηγέρθησαν διαδικαστικά ζητήματα και συγκεκριμένα πάνω στην πρόταση του Πουργουρίδη.

Εν πάση περιπτώσει, αν παίρνω το λόγο, και μάλιστα από αυτό το βήμα το επίσημο, είναι για να εκφράσω την ικανοποίηση του κόμματός μου και προσωπικά εμού, διότι μια αδικία η οποία επί χρόνια εταλάνιζε εκατοντάδες και χιλιάδες συμπολίτες μας υπό το κάλυμμα του νόμου, αυτή τη στιγμή, με αυτή τη νομοθεσία, αίρεται αυτή η αδικία. Αίρεται υπό την έννοια ότι, αν το κράτος θέλει να δεσμεύει περιουσίες και να απαγορεύει ανάπτυξη, να το κάνει μεν, αλλά, όταν έρθει η στιγμή της απαλλοτρίωσης αυτής της περιουσίας, να πληρώνει την πραγματική αξία των υπό απαλλοτρίωση κτημάτων. Θέλω να τονίσω, κύριε Πρόεδρε, ότι ούτε εναντίον της διατήρησης των αρχαιοτήτων μας είμαστε ούτε εναντίον της ανάπτυξης είμαστε. Είμαστε όμως εναντίον της πρακτικής να επωμίζονται το κόστος, είτε των αρχαιοτήτων είτε της ανάπτυξης, εκείνοι οι άτυχοι οι άνθρωποι στους οποίους έλαχε ο κλήρος να έχουν κτήματα στα οποία βρίσκονται οι αρχαιότητες ή διά μέσω των οποίων θα γίνει η ανάπτυξη. Το κόστος πρέπει να το επιβαρύνεται ολόκληρη η κοινωνία, όσο μεγάλο και αν είναι. Και μια παρένθεση: Χαίρομαι, διότι ουδείς από τους συναδέλφους έκανε αναφορά στη γνωμάτευση της Γενικής Εισαγγελίας, στη νομική γνωμάτευση, ότι η πρόταση είναι αντισυνταγματική. Καθίσταται γελοίο το επιχείρημα και το γεγονός ότι ουδείς ασχολήθηκε με αυτό δείχνει ότι όντως είναι γελοίο, διότι δεν είναι υπόχρεα η κυβέρνηση να κάνει οποιαδήποτε απαλλοτρίωση και μάλιστα συγκεκριμένη απαλλοτρίωση. Επομένως, δε στηρίζεται αυτό και χαίρομαι, διότι η Βουλή προχωρεί ομόφωνα προς αυτή την κατεύθυνση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Δώρου Θεοδώρου ο Πρόεδρος του σώματος αντικαταστάθηκε από τον κ. Αβραάμ Αντωνίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Κύριοι συνάδελφοι, έχει λεχθεί ότι το θέμα είχε συζητηθεί την περασμένη...

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Έχουμε απόψεις διαφορετικές και διαφωνούμε κάθετα, να μην τις εκφράσουμε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ο κ. Χρίστου.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Δεν έχω το δικαίωμα να απαγορεύσω σε οποιοδήποτε να μιλήσει. Επισημαίνω όμως ότι επί του θέματος έγινε συζήτηση και επί της ουσίας, όχι μόνο διαδικαστική. Είναι δικαίωμά μας βέβαια να συνεχίσουμε, αλλά επισημαίνω ότι για πρώτη φορά μια συνεδρία θα κατανεμηθεί σε άλλες τέσσερις.

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επί διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος παρακαλώ.

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εισηγούμαι, κύριε Πρόεδρε, το εξής: Να ορίσετε την ώρα που θα διακοπεί η συνεδρία. Εγώ από μια μελέτη που έκαμα των θεμάτων, και αν δεν περάσει κανένα, το κράτος θα συνεχίσει να λειτουργεί. Επομένως, πείτε στις 7.00 οι συνάδελφοι που επείγονται να περάσουν τα θέματά τους να ξέρουν ότι, αν θέλουν, να τα περάσουν. Στις 7.00 ακριβώς θα βαρέσετε τη σφύρα και θα πείτε: "Η συνεδρία διακόπτεται". Όσα θέματα εμείναν για τον Οκτώβρη να μείνουν. Είναι θέμα διαδικασίας, παρακαλώ να αποφασίσετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, ο κ. Καράς έχει θέμα διαδικαστικό;

A. ΚΑΡΑΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Νεοφύτου επιμένει;

Παρακαλώ, σύντομα από τη θέση σας.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κρίνω ότι η πρόταση νόμου είναι αντισυνταγματική, γιατί δεν μπορεί κανένας να υποχρεώσει το κράτος να απαλλοτριώνει και να πληρώνει, όχι με την αξία του υπό απαλλοτρίωση τεμαχίου, αλλά του γειτονικού τεμαχίου. Είναι σαν να λέμε ότι εγώ έχω ένα Volkswagen, καταστρέφεται, και πρέπει να μου το αποζημιώσουν στην τιμή του Mercedes. Εδώ θα κινδυνεύσουμε. Είτε δε θα διατηρήσουμε τις αρχαιότητές μας είτε θα φτάσουμε και στο άλλο άκρο, κάποιοι να παρακαλούν να κηρυχθεί αρχαιολογική ζώνη το τεμάχιό τους, έστω και αν είναι κτηνοτροφική περιοχή είτε αγροτική, για να αποζημιωθούν με εκατοντάδες χιλιάδες λίρες, ως οικιστική ή τουριστική. Και επειδή δε θέλω να έρθω σε δεκατέσσερις ημέρες, διότι σίγουρα θα γίνει αναπομπή αυτού του νόμου, εγώ θα την καταψηφίσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θωμάς.

Γ. ΘΩΜΑΣ:

Θα διαφωνήσω με το συνάδελφο που μίλησε προηγουμένως. Απλώς πρέπει να πούμε ότι δεν ήταν Volkswagen που ζητούμε να αποζημιωθεί ως Mercedes, ήταν περιουσία. Είναι περιουσίες οι οποίες έχουν ακριβώς την ίδια αξία με τη διπλανή περιουσία, το μόνο είναι ότι ήρθε το κράτος και εκμηδένισε ουσιαστικά αυτές τις περιουσίες, βάζοντας μηδενικούς συντελεστές ανάπτυξης, και θα συμφωνήσω με το συνάδελφο Δώρο Θεοδώρου ότι με αυτό το νόμο αίρεται μια τεράστια αδικία, την οποία

έχουν πληρώσει φτωχοί άνθρωποι σε ολόκληρη την Κύπρο. Πρέπει επίσης να επισημάνω ότι αυτός ο νόμος, όπως λειτουργούσε μέχρι σήμερα, έχει επιτρέψει σε επιτήδειους με γερές πλάτες και μεγάλα μέσα να κερδοσκοπήσουν σε βάρος απλών, φτωχών ανθρώπων. Διότι, όταν το κράτος απαλλοτριώνει για πέντε χιλιάδες, αυτοί οι πλούσιοι, που είναι και επώνυμοι, πρόσφεραν δέκα χιλιάδες. Οι φτωχοί οι άνθρωποι, για να βγάλουν πέντε χιλιάδες περισσότερα, τα έδιναν και, όταν οι περιουσίες άλλαζαν χέρια και έρχονταν στα χέρια αυτών με τις γερές πλάτες, ξαφνικά άλλαζαν οι ζώνες και μοσχοπωλούνταν σε συγκεκριμένες περιοχές διαμερίσματα εκατόν, εκατόν είκοσι, εκατόν πενήντα χιλιάδων λιρών. Αυτός ο λόγος, κύριε Πρόεδρε, είναι ένας επιπρόσθετος, γιατί πρέπει να ψηφιστεί. Αίρεται μια μεγάλη αδικία σε βάρος φτωχών ανθρώπων και θα επισημάνω απλώς. Θα ονομάσω μια άλλη αδικία η οποία αναμένει τη Βουλή των Αντιπροσώπων να την παραμερίσει. Είναι η πρακτική της κυβέρνησης να δεσμεύει για δεκαετίες ολόκληρες περιουσίες ανθρώπων οι οποίοι, έχοντας μεγάλες περιουσίες, ουσιαστικά δεν έχουν, εκμηδενίζεται και πολλές φορές είναι άστεγοι, δεν μπορούν να παντρέψουν παιδιά, δεν μπορούν να κτίσουν σπίτια. Κι' αυτό είναι ένα θέμα που πρέπει να απασχολήσει τη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεύτερη ανάγνωση παρακαλώ.

A. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

A. ΚΑΡΑΣ:

Ο κ. Χρίστου έκαμε έκκληση να μη μιλήσουμε εμείς, αλλά από την ομάδα του emίλησαν, επομένως, θέλουμε και εμείς να πούμε ότι τασσόμαστε υπέρ, αλλά

επιφυλασσόμαστε και θα επανέλθουμε για τα κτήματα που μπαίνουν μέσα στη ζώνη των αρχαιοτήτων και έχουν μηδενικό συντελεστή, αλλά δεν έχουν καμιά αξία προς αξιοποίηση, όπως και τα κτήματα που είναι στις ζώνες προστασίας της παραλίας, που είναι τεράστιας αξίας, αλλά και πάλι μηδενίζεται ο συντελεστής. Και εκεί υπάρχει θέμα και επιφυλασσόμαστε να επανέλθουμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα δύο υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο με τριάντα δύο ψήφους υπέρ, τέσσερις αποχές και μία ψήφο εναντίον.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 3 θέμα που είναι "Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999". Πρόταση νόμου. Η έκθεση δεν είναι ομόφωνη, αν δεν είναι μεγάλη, διαβάζεται, αν είναι μεγάλη, κάνουμε ακόμα μια...

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Είχα δεκτεί μια παράκληση για αναβολή του θέματος μέχρι το Σεπτέμβριο. Ως εισηγητής της πρότασης και ως πρόεδρος της επιτροπής δεν έχω ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει πρόταση για αναβολή. Υπάρχει ένσταση;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το θέμα λοιπόν, υπ' αριθμόν 3, αναβάλλεται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 4 θέμα, που είναι "Ο περί της Αναγνώρισης Όλων των Αγώνων του Κυπριακού Λαού για Ελευθερία και Δημοκρατία (Τιμητικές Διακρίσεις) Νόμος του 1999", πρόταση νόμου. Αντιλαμβάνομαι ότι η έκθεση δεν είναι ομόφωνη, αν δεν είναι μεγάλη και πάλι μπορεί να διαβαστεί, αν είναι μεγάλη...

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν είναι μεγάλη.

Κύριε Πρόεδρε, έχω πληροφορηθεί ότι υπάρχει πρόθεση να γίνουν κάποιες τροποποιήσεις που νομίζω, αν γίνουν εκείνες, γίνεται αποδεκτή η πρόταση νόμου απ' όλους, για να αποφευχθεί...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν υπάρχουν τροποποιήσεις, ας γίνουν οι τροποποιήσεις.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω συζητήσει με τον κ. Παπαδόπουλο και φαίνεται ότι καταλήγουμε στο εξής: Στο θέμα αναφοράς ότι τα μνημεία θα γίνονται με έξοδα του κράτους θα παραμείνει μέχρι τα μνημεία ότι θα γίνονται· δε θα αναγράφεται με ποιου την ευθύνη θα γίνονται τα έξοδα. Αυτό είναι το πρώτο σημείο. Και το δεύτερο σημείο το οποίο θα τροποποιηθεί είναι το σημείο της υποχρεωτικής συμμετοχής μιας εκ των οργανώσεων με δυο μέλη στο συμβούλιο που θα καταρτιστεί και το οποίο θα γίνει να ρυθμίζεται με κανονισμούς και εκεί θα συζητείται ποιοι και πώς θα συμμετέχουν. Λοιπόν, αυτά ήταν τα σημεία στα οποία νομίζω καταλήγουμε ομόφωνα και συνεπώς η πρόταση καταλήγει ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν είναι ομόφωνα... η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων για την πρόταση νόμου που τιτλοφορείται “Ο περί της Αναγνώρισης Όλων των Αγώνων του Κυπριακού Λαού για Ελευθερία και Δημοκρατία (Τιμητικές Διακρίσεις) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Αριστοφάνης Γεωργίου, πρόεδρος	Κατερίνα Παντελίδου
Κώστας Παπακώστας	Μάριος Ματσάκης
Κίκης Γιάγκου	Δημήτρης Ηλιάδης

Λευτέρης Χριστοφόρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου που κατατέθηκε από τον πρόεδρό της κ. Αριστοφάνη Γεωργίου, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουλίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Άμυνας και της Παγκύπριας Οργάνωσης Αποκαταστάσεως Παθόντων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η αναγνώριση όλων των αγώνων του κυπριακού λαού που έγιναν για ελευθερία και δημοκρατία.

Συγκεκριμένα με το νόμο που προτείνεται αναγνωρίζεται ο αγώνας της ΕΟΚΑ '55-'59, η υπεράσπιση της Δημοκρατίας κατά της τουρκοκυπριακής αναταραχής το 1963-1967 και η αντίσταση κατά του πραξικοπήματος και της τούρκικης εισβολής.

Επιπρόσθετα, καθιερώνεται η 20ή Ιουλίου ως ημέρα μνήμης και τιμής για τους αγωνιστές και τα θύματα των αγώνων και παράλληλα λαμβάνεται πρόνοια για την ανέγερση των σχετικών μνημείων και για την απονομή ηθικών αμοιβών.

Οι εκπρόσωποι της Παγκύπριας Οργάνωσης Αποκαταστάσεως Παθόντων συμφωνούν με τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, γιατί αποτελούν την ελάχιστη οφειλόμενη προσφορά προς όσους υπερασπίστηκαν την πατρίδα.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή έχει διαμορφώσει τις ακόλουθες θέσεις:

- Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις εισηγούνται στη Βουλή την ψήφιση της υπό αναφορά πρότασης νόμου.
- Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ επιφυλάχθηκαν να εκφράσουν τις απόψεις

τους κατά τη διάρκεια της συζήτησης του όλου θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

Με βάση τις πιο πάνω θέσεις της, η επιτροπή θέτει το όλο θέμα ενώπιον της Βουλής για λήψη τελικής απόφασης.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, να διαμορφωθεί η πρόταση για τροποποίηση, δηλαδή στο άρθρο 5 να φύγει η παράγραφος 2 και η παράγραφος 2 του άρθρου 7 να τροποποιηθεί αναλόγως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θεωρώ ότι η γραμματεία θα επιφέρει τις ανάλογες τροποποιήσεις στο νομοθέτημα, όπως περίπου έχουν διατυπωθεί από τον εισηγητή.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Αναγνώριση όλων των αγώνων του κυπριακού λαού για ελευθερία και δημοκρατία.

Άρθρο 3.

Καθιέρωση της 20ής Ιουλίου ως ημέρας μνήμης και τιμής. Άρθρο 4.

Ανέγερση μνημείων. Άρθρο 5.

Απονομή ηθικών αμοιβών. Άρθρο 6.

Επιτροπή Καταρτισμού και Τήρησης Μητρώου Παθόντων Αγωνιστών. Άρθρο 7.

Μητρώο Παθόντων Αγωνιστών. Άρθρο 8.

Εισηγήσεις Επιτροπής σχετικά με παροχές των παθόντων αγωνιστών και των εξαρτωμένων τους. Άρθρο 9.

Κανονισμοί. Άρθρο 10.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 10 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 10 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Αναγνώρισης Όλων των Αγώνων του Κυπριακού Λαού για Ελευθερία και Δημοκρατία (Τιμητικές Διακρίσεις) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 5 θέμα που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Αρ. 7) Νόμος του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Αρ. 7) Νόμος του 1999"

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούππας, αναπλ. πρόεδρος	Κίκης Καζαμίας
Τάσος Παπαδόπουλος	Αβραάμ Αντωνίου
Ισίδωρος Μακρίδης	Ανδρέας Φιλίππου
Σωκράτης Χάσικος	Γιώργος Λιλλήκας
Πρόδρομος Προδρόμου	Τάκης Χατζηδημητρίου
Παναγιώτης Δημητρίου	Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο, που έχει κηρυχθεί επείγον, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 8 Ιουλίου 1999.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του πάγιου ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £284.511 και η διάθεσή του για την κάλυψη της δαπάνης που αφορά την παράταση των υπηρεσιών, μέχρι το τέλος του 1999, των ειδικών αστυφυλάκων που προσλήφθηκαν για ειδικά προσωρινά καθήκοντα δυνάμει του άρθρου 90 του περί Αστυνομίας Νόμου, Κεφ. 285.

Όπως είναι γνωστό, η Βουλή των Αντιπροσώπων με την ψήφιση των προϋπολογισμών για το 1999 μείωσε το κονδύλι που αφορούσε τη μισθοδοσία των ειδικών αστυφυλάκων, ώστε αυτή να επαρκεί μέχρι τον Ιούνιο του 1999. Η πιο πάνω μείωση έγινε με σκοπό στο μεταξύ να υποβληθούν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως οι σχετικοί κανονισμοί για τον τρόπο πρόσληψης των ειδικών αστυφυλάκων.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, η εκτελεστική εξουσία διαβεβαίωσε τη Βουλή ότι το αρμόδιο υπουργείο, που έχει ήδη ετοιμάσει και καταθέσει στη Βουλή τους σχετικούς κανονισμούς, δεν πρόκειται να προχωρήσει σε νέα πρόσληψη ειδικού αστυφύλακα, μέχρις ότου οι κανονισμοί αυτοί εγκριθούν από τη Βουλή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, έχοντας την πιο πάνω διαβεβαίωση, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ.5) του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £284.511 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στα θέματα με τους αριθμούς 6 και 7. Υπάρχει κοινή έκθεση, τα θέματα αυτά αφορούν την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία και είναι: “Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999”, Πρόταση νόμου και “Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999”, Πρόταση νόμου.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για τις προτάσεις νόμου που τιτλοφορούνται 1) “Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης

Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία

(Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999” και 2) “Ο περί της Διαδικασίας

Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία

(Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999”

Παρόντες:

Νίκος Μουσιούπτας, αναπλ. πρόεδρος	Αβραάμ Αντωνίου
Ισιδωρος Μακρίδης	Ανδρέας Φιλίππου
Σωκράτης Χάσικος	Γιώργος Λιλλήκας
Πρόδρομος Προδρόμου	Τάκης Χατζηδημητρίου
Παναγιώτης Δημητρίου	Δώρος Θεοδώρου
Κίκης Καζαμίας	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τις πιο πάνω προτάσεις νόμου, που κατατέθηκαν η πρώτη από το βουλευτή κ. Αβραάμ Αντωνίου και η δεύτερη από το βουλευτή κ. Πρόδρομο Προδρόμου, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 12 Ιουλίου 1999.

Σκοπός και των δύο πιο πάνω προτάσεων νόμου είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τη Διαδικασία Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία, ώστε να είναι δυνατή η πρόσληψη ορισμένων κατηγοριών έκτακτων υπαλλήλων για απασχόληση πέραν των έξι μηνών μέσα στο ίδιο έτος.

Ειδικότερα, η πρώτη πρόταση νόμου αφορά ιδρυματικούς λειτουργούς στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, ενώ η δεύτερη αφορά βοηθούς λειτουργούς αεροπορικών κινήσεων και έκτακτους βοηθούς αερολιμένα στο Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τις προτεινόμενες νομοθεσίες για εξαίρεση ορισμένων κατηγοριών από τις πρόνοιες της νομοθεσίας για την πρόσληψη εκτάκτων έχοντας υπόψη της το γενικότερο προβληματισμό γύρω από τα θέματα που αφορούν τη νομοθεσία αυτή. Η επιτροπή στα πλαίσια του προβληματισμού αυτού ευνοεί την υιοθέτηση ριζικότερων λύσεων για τα θέματα των εκτάκτων, όπως είναι, ανάμεσα σε άλλα, η δημιουργία και πλήρωση μόνιμων θέσεων για την κάλυψη μόνιμων αναγκών της δημόσιας υπηρεσίας, αλλά και η μονιμοποίηση κάποιων κατηγοριών έκτακτων υπαλλήλων που θα έπρεπε να τύχουν της ίδιας μεταχείρισης με τους 1080 που μονιμοποιήθηκαν, με τους οποίους είχαν κοινό ιστορικό.

Εντούτοις, και μέχρι να τροchioδρομηθούν οι λύσεις αυτές, η επιτροπή έκρινε σκόπιμο να προτείνει μια μεταβατική ρύθμιση του θέματος δίνοντας στην κυβέρνηση τη δυνατότητα να παρατείνει τις υπηρεσίες του έκτακτου προσωπικού που βρισκόταν σε υπηρεσία το Μάιο του 1999 για μια περίοδο μέχρι τις 15 Νοεμβρίου 1999.

Η επιτροπή προσδοκά ότι στο διάστημα αυτό θα ρυθμιστούν αρκετά από τα διοικητικά και νομικά προβλήματα που αφορούν τα θέματα των εκτάκτων, ενώ η ίδια προτίθεται να μελετήσει κατά τη διάρκεια των θερινών διακοπών εκείνες τις περιπτώσεις των έκτακτων υπαλλήλων που θα έπρεπε να είχαν ενταχθεί στο νόμο για μονιμοποίηση μαζί με τους 1080, εφόσον οι περιπτώσεις τους προσομοιάζαν με αυτούς.

Η επιτροπή αναμένει ότι με την απορρόφηση αρκετών έκτακτων υπαλλήλων και την πλήρωση κενών μόνιμων θέσεων με μόνιμο προσωπικό, η ανάγκη παράτασης υπηρεσιών ή πρόσληψης εκτάκτων θα περιοριστεί, γι' αυτό και θεωρεί σκόπιμο να παράσχει αυτή την ευχέρεια χρόνου προς την κυβέρνηση μέχρι τις 15 Νοεμβρίου 1999.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση των δύο πιο πάνω προτάσεων νόμου, αφού το κείμενό τους επαναδιατυπωθεί σε ένα ενιαίο κείμενο στο οποίο να περιλαμβάνεται η πρότασή της, όπως έχει πιο πάνω διατυπωθεί.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Δεν είναι ομόφωνο, κύριε Πρόεδρε.

Ενδεχομένως ομοφωνία να υπήρξε στην επιτροπή, αλλά η δική μας κοινοβουλευτική ομάδα έχει εξηγήσει από την προπερασμένη συνεδρία τους λόγους για τους οποίους δεν μπορεί να ψηφίσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επειδή υπήρξε η πρόταση να συζητηθούν εκείνα τα θέματα που αναβλήθηκαν, επομένως εκ των πραγμάτων είναι μπροστά μας το θέμα αυτό. Ο κ. Παπαδόπουλος.

T. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Υπάρχει η τροποποίηση της πρότασής μου, η δική μου τροποποίηση της πρότασής μου. Άρα δεν είναι ομόφωνο. Έτσι και αλλιώς πρέπει να τεθεί σε ψηφοφορία η πρότασή μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου, παρακαλώ.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Πάλι έχουμε σύγχυση... για να ξέρουμε για ποιο πράγμα μιλούμε. Εδώ έχουμε στον κατάλογο των προτάσεων που μας έχει δοθεί μόνο μια πρόταση. Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει και μια πρόταση του κ. Προδρόμου και μια πρόταση του κ. Παπαδόπουλου. Είναι στο έξι και στο επτά. Δεν ξέρω, η πρόταση η οποία έγινε είναι αυτή που έχουμε και λέει ότι παρέχει τη δυνατότητα στην κυβέρνηση να απασχολήσει έκτακτους μέχρι τις 15 Νοεμβρίου 1999, όσους δηλαδή ήσαν στην υπηρεσία, εκείνοι οι οποίοι ήσαν στην

εργοδοσία της κυβέρνησης το Μάιο. Αυτή είναι μια ριζική πρόταση η οποία παρέχει αυτό το δικαίωμα. Η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου είναι ριζικότερη φυσικά. Δεν ξέρω ποια θα είναι η πρώτη ή δεύτερη, αν καταλήγουμε σε τούτο και να το χειριστεί η κυβέρνηση ανάλογα και όποιους θέλει να κρατήσει κι όποιους θέλει να απολύσει είναι δικαίωμά της, αλλά της δίνουμε εμείς το περιθώριο να παρεκκλίνει από τους έξι μήνες, λύουμε το πρόβλημα και παύουμε να συζητούμε αυτά τα θέματα συνέχεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Προδρόμου παρακαλώ.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι ακριβώς τα πράγματα όπως τα έχει πει ο κ. Δημητρίου με τη διαφορά ότι, αν μεν εγκριθεί η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου, αλλάζει η κατάσταση, αν πάμε για να ψηφίσουμε την άλλη πρόταση, επειδή υπήρξε μια δική μου πρόταση νόμου, πιο εξειδικευμένη, η οποία είχε κατατεθεί κατά καιρούς αναλόγως του πώς γίνονταν οι συνεδρίες εδώ και ως τροπολογία, θα ήθελα να συζητήσουμε εκείνη την πρόταση, για να ψηφιστεί, επειδή δεν είμαι βέβαιος ότι καλύπτει την περίπτωση, με τη διατύπωσή της, για την οποία είχα καταθέσει εγώ την τροπολογία, θα ήθελα να ισχύσει και να τεθεί σε συζήτηση η δική μου τροπολογία που αφορά τις τάξεις υπαλλήλων στο Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Προδρόμου, έχω την αίσθηση ότι όπως είναι η πρόταση ακριβώς αντιμετωπίζει όλα τα επιμέρους θέματα.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Αν είναι έτσι, δε θα επιμείνω, απλώς θέλω να υπενθυμίσω ότι παρόμοιο πρόβλημα στην ίδια περίπτωση αντιμετωπίστηκε και πέρσι και να αποφύγουμε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτή είναι η γνώμη η οποία μας δόθηκε από την υπηρεσία εδώ της Βουλής, από τη γραμματεία, ότι, όπως διατυπώθηκε η πρόταση, αντιμετωπίζει το θέμα, τις επιμέρους προτάσεις οι οποίες ετέθηκαν και αφορούν δύο-τρεις περιπτώσεις, είναι αυτές του αεροδρομίου, είναι οι ιδρυματικές βοηθεί, είναι επίσης αυτοί που είχαν υπηρεσία προγενέστερη του 1996 για τους οποίους υπήρχε πρόταση και η οποία δεν έκλεισε στην περασμένη συνεδρία. Συνεπώς, μπροστά μας αυτή τη στιγμή υπάρχει η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου η οποία οπωσδήποτε πρέπει να τεθεί σε ψηφοφορία και η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου ομιλεί περί κατάργησης του νόμου αυτού καθεαυτού. Αυτή είναι η πρόταση;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Υποθέτω ξεκινούμε να συζητούμε την τροποποιητική πρόταση νόμου τη δική μου;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ναι.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Να μου δώσετε την άδεια, με συντομία, να πω την άποψή μου. Έχει συζητηθεί τόσες φορές αυτό το θέμα που δεν έχει κανέναν που δεν ξέρει τα θέματα. Λέω και κυριολεκτώ: Αυτή η Βουλή έχει δαπανήσει περισσότερο χρόνο για συζήτηση του θέματος των εκτάκτων απ' ότι έχει διαθέσει για τη συζήτηση του εθνικού θέματος της Κύπρου και προκαλώ οποιονδήποτε να μετρήσει από τα πρακτικά το χρόνο. Άρα είναι γνωστά όλα τα επεισόδια.

Η πρόταση νόμου, η βασική, όχι η δική μου... και θέλω να γίνει σαφές για όσους παρακολουθούν, για να ξέρουν, οδηγεί τους έκτακτους στο να νομίζουν ότι παρατείνονται οι υπηρεσίες τους ως το Νιόβρη. Δεν έχει αυτό το αποτέλεσμα αυτή η πρόταση νόμου. Απλώς αίρει την απαγόρευση που έχει η κυβέρνηση να συνεχίσει να τους εργοδοτεί. Δηλαδή, άμα θέλει, η κυβέρνηση αύριο λέει, "τερματίζονται οι

υπηρεσίες σας, τελειωμένο το θέμα”. Και λέω, από τις είκοσι τέσσερις κατηγορίες που ζητούν να εξαιρεθούν από την εφαρμογή του άρθρου 7, όχι το νόμο, εγώ δεν είμαι υπέρ της κατάργησης του νόμου περί εκτάκτων, είμαι υπέρ της κατάργησης του άρθρου 7, το οποίο λέγει “προσλαμβάνονται οι έκτακτοι μόνο για περίοδο έξι μηνών και μετά απολύονται υποχρεωτικά”. Αυτό το άρθρο εγώ θέλω να καταργηθεί. Και γιατί θέλω να καταργηθεί; Διότι επηρεάζονται είκοσι τέσσερις κατηγορίες υπαλλήλων. Από τις είκοσι τέσσερις κατηγορίες υπαλλήλων αυτή η Βουλή, με το έναν ή τον άλλο νόμο ή άλλες τροποποιήσεις, έχει ήδη παρατείνει τις υπηρεσίες των δεκαοκτώ κατηγοριών από τις είκοσι τέσσερις. Και μένουν έξι που επηρεάζονται. Και ρωτώ, ειλικρινά ρωτώ τον καθένα από τους συναδέλφους αν μέτρησαν και τις είκοσι τέσσερις κατηγορίες και βρήκαν ότι μόνο αυτοί οι δεκαοκτώ έχουν δίκαιο να μην απολύονται υποχρεωτικά σε έξι μήνες. Και αν είναι έντιμα που μιλούμε, έντιμα με τον εαυτό μας δηλαδή, ειλικρινά θα πούμε όχι. Είναι αναλόγως ποιος μας μίλησε, τι πιέσεις αισθανθήκαμε και τίποτε άλλο. Και λέω: Ένας νόμος ο οποίος κατά δεκαοκτώ εικοστά τέταρτα έχει καταργηθεί πρέπει να καταργηθεί εντελώς; Εγώ δε δέχομαι ότι είναι δίκαιο. Μόνο όσοι εδούλευαν ως τις 15 Μαΐου, έτσι λέει αυτή η πρόταση. Δηλαδή, οι άλλοι κατ’ οικονομία ... κατ’ οικονομία είναι συμβιβασμός και είναι για σκοπιμότητες και είναι λόγω ομάδων πίεσεως. Και λέω, μια και καταργήσαμε κατά δεκαοκτώ εικοστά τέταρτα να καταργηθεί εντελώς το άρθρο 7. Αυτή είναι η πρότασή μου. Δηλαδή όλοι οι οποίοι υπηρετούν ως έκτακτοι δεν είναι υποχρεωτικό να παραιτηθούν όλοι, όχι μόνο οι δεκαοκτώ κατηγορίες, όλοι, και οι είκοσι τέσσερις. Και αν θέλει η κυβέρνηση, ας συνεχίσει την εργοδότησή τους. Γιατί εγώ να αναλάβω την ευθύνη; Άμα λέω εγώ, εννοώ ως Βουλή, γιατί να επιλέγουμε μεταξύ των είκοσι τεσσάρων κατηγοριών, γιατί αυτοί μόνο; Πού ξέρουμε εμείς αν, μεταξύ των άλλων έξι κατηγοριών που παραμένουν, δεν υπάρχουν εξίσου δίκαιες και επιτακτικές περιπτώσεις; Άρα, για να εξηγούμαστε, γιατί όλοι που είναι εδώ λένε: “Ο Τάσος

Παπαδόπουλος είναι εναντίον της παράτασης των υπηρεσιών μας”. Όχι. Εγώ είμαι υπέρ της παράτασης των υπηρεσιών όλων, όχι μόνο αυτών και αυτών και των άλλων.

Και τελειώνω. Όπως είναι ο νόμος, είναι αντισυνταγματικός. Και μη μου πεις, κύριε Προδρόμου, ότι είναι αιχμή κατά των υπαλλήλων. Σε δεκατέσσερις ημέρες θα είσαστε εδώ ξανά να αποφασίσετε αν θα δεχτείτε την αναπομπή ή όχι και το λέω με υπευθυνότητα, αφού μίλησα χτες ξανά με τον Υπουργό Οικονομικών. Λοιπόν, εγώ λέγω, ο δικός μου ο νόμος, που είναι κατάργηση αυτού του περιορισμού για όλους άνευ διάκρισης, έχει παραπάνω πιθανότητες να μην είναι αντισυνταγματικός. Άρα, ψηφίζετε, μόνο και μόνο για δημιουργία εντυπώσεων και σε δεκατέσσερις ημέρες αυτοί οι άνθρωποι μπορεί να απολυθούν... πριν τις δεκατέσσερις ημέρες, ενώ, αν όντως έτσι πιστεύετε ότι είναι δίκαιο, να μη σταματά η εργοδότηση των εκτάκτων, τότε δεν έχετε επιλογή, παρά να δεχτείτε τη δική μου την πρόταση, ότι καταργείται το άρθρο 7 και κανένας δεν απολύεται, μένουν όλοι, και έχει παραπάνω πιθανότητες να είναι συνταγματικό, παρά η κατ' επιλογή εξαίρεση. Αυτά έχω να πω. Επαναλαμβάνω, δεν είμαι διατεθειμένος να λέω συνεχώς τα ίδια πράγματα, να είμαι ο υπέρμαχος των δικαιωμάτων των εκτάκτων και να είμαι κατά κύριο λόγο κατηγορούμενος ότι είμαι εναντίον τους. Ε, αν τόσο μυαλό έχουν και τόσο καταλαβαίνουν, έχω αμφιβολίες αν μπορούν να παραμείνουν έκτακτοι.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή η ομάδα μας δεν είναι υπέρ της παράτασης, έτσι δε μιλούμε για δημιουργία εντυπώσεων. Μάλλον οι εντυπώσεις ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Συγγνώμη, κύριε, για τζείνους που το λέτε.

A. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Παπαδόπουλος, ο κ. Πουργουρίδης, ο κ. Θεοδώρου και εγώ είμαστε, εξ ονόματος των κοινοβουλευτικών μας ομάδων, οι άνθρωποι που βασανίστηκαν, για να βάλουν κάποια τάξη με τη σύμφωνο γνώμη της κυβέρνησης. Η κυβέρνηση δεν ανέπεμψε το νόμο, σάς υπενθυμίζω, με τη σύμφωνο γνώμη του Υπουργείου Οικονομικών, με τη σύμφωνο γνώμη της Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού στο θέμα των εκτάκτων. Αυτός ο νόμος, κύριε Πρόεδρε, δεν έγινε, για να εργοδοτήσει κόσμο. Και αυτό το λέω στους εκτάκτους που μας παρακολουθούν. Δεν έγινε, για να τους βοηθήσει να εισέλθουν στη δημόσια υπηρεσία. Δεν έγινε, για να τους βοηθήσει να παρατείνονται οι υπηρεσίες τους. Δεν έγινε, για να τους εξαπατήσει. Έγινε, για να δώσει και σ' αυτούς το δικαίωμα, ισότιμα με όλους τους άλλους που ήθελαν να εργοδοτηθούν έστω και για έξι μήνες στη δημόσια υπηρεσία, να έχουν τη δυνατότητα να εργοδοτηθούν. Πολλοί απ' αυτούς ποτέ δε θα εργοδοτούνταν, είτε γιατί δεν είχαν τις προσβάσεις είτε γιατί δεν είχαν διάφορα άλλα που χρειάζεται ένας, για να καλεστεί στη συνέντευξη και να επιλεγεί από τη συνέντευξη και να πάει στη δουλειά.

Αυτός ο νόμος έδωσε διαφάνεια, έδωσε την υποχρέωση στα τμήματα να μετρούν τις ανάγκες τους, να τις καταθέτουν στη Βουλή, να εγκρίνονται από τη Βουλή, έδωσε τη δυνατότητα στον καθένα να υποβάλλει την αίτησή του, να δημοσιεύεται ο κατάλογος, να κάμνει ένσταση στον κατάλογο και με λίγα λόγια να αποκτήσει μία αξιοπρέπεια και ο έκτακτος. Αυτό προσδοκούσε ο νόμος να κάνει και αυτό έκανε. Αλλά η Βουλή, επαναλαμβάνω, η Βουλή κυρίως ολιγώρησε και λιποψύχησε. Τη στιγμή που έκλεισαν οι έξι μήνες υπηρεσίας της πρώτης ομάδας δε φανήκαμε αρκούντως δυνατοί να πούμε έντιμα σ' αυτά τα παιδιά ότι: "Προσληφθήκατε για έξι μήνες να καλύψετε έκτακτες ανάγκες, θα πάτε στο καλό, θα 'ρθουν και οι άλλοι που περιμένουν και ο κατάλογος

είναι ατέλειωτος και του χρόνου πάλι έχετε δικαίωμα να ξαναπροσληφθείτε.” Δεν τους είπαμε αυτή την αλήθεια, όπως τη λέγαμε όταν εψηφίζετο ο νόμος. Εκείνη τη στιγμή ολιγωρήσαμε, με αποτέλεσμα ο νόμος από βοηθητικός να καταστεί πρόβλημα, το οποίο προσπαθούμε τώρα να ξεφορτωθούμε. Προσπαθούμε, αντί να δούμε την πραγματικότητα, όπως έχει μπροστά μας, και έστω και τώρα να βάλουμε μία τελεία σ’ αυτό το λάθος που έχει γίνει, προσπαθούμε να ξεφορτωθούμε αυτή την ευθύνη και να μετατρέψουμε τους έκτακτους ανθρώπους που πήγαν να υπηρετήσουν για έκτακτες ανάγκες σε μια μορφή status quo, το οποίο ας αναλάβει η κυβέρνηση ή ας αναλάβουμε εμείς με τις επόμενες εκλογές να λύσουμε.

Έχω την εντύπωση, κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ότι οφείλουμε έστω και τώρα να μην επιτρέψουμε κατάρρευση του νόμου, γιατί θα ζημιώσουμε τα μέγιστα και την αξιοκρατία και ό,τι υπάρχει σ’ αυτό το χώρο που αφορά τη χρηστή διοίκηση. Γιατί; Υπάρχει ένας επιπρόσθετος λόγος. Οι άνθρωποι των οποίων οι υπηρεσίες παρατάθηκαν, έξι μήνες, δώδεκα μήνες, και δεν είναι δεκαοκτώ κατηγορίες, είναι τέσσερις και έξι, δέκα κατηγορίες, είναι υπό καθεστώς προσωρινής παραμονής στην υπηρεσία. Όταν θα συμπληρωθούν οι θέσεις από το μόνιμο προσωπικό, αναγκαστικά αυτοί οι άνθρωποι, είτε μας αρέσει εμάς είτε δε μας αρέσει είτε συμπαθούμε την υπόθεσή τους είτε όχι, θα αναγκαστούν να αποχωρήσουν. Άρα, γιατί αυτή τη στιγμή να μη βάλουμε μία τελεία, εάν αναγνωρίζουμε το λάθος που έχει γίνει, και να αφήσουμε το νόμο, έστω και απ’ εδώ και κει, να λειτουργήσει σωστά; Και να πούμε σ’ αυτούς τους ανθρώπους ότι αυτή είναι η πρόνοια του νόμου. Γιατί οι υπάλληλοι του Τμήματος Στατιστικής οι έκτακτοι, οι οποίοι εδώ και είκοσι πέντε χρόνια καλούνται τρεις μήνες, τέσσερις μήνες, πέντε μήνες, για να συμπληρώσουν τις ετήσιες εκθέσεις και ειδικές μελέτες του τμήματος, ποτέ δεν ήρθαν να μας θέσουν θέμα; Και ποτέ δεν ασχοληθήκαμε και σωστά. Ήρθαν οι τρεις μήνες, οι τέσσερις, οι πέντε, αποχωρούν.

Γιατί οι υπάλληλοι οι έκτακτοι του ΚΟΤ δεν προβάλλουν τέτοιο αίτημα; Δεν το βάλλω σε αντιδιαστολή με οποιουσδήποτε που είναι εδώ και μας παρακολουθούν. Λέω όμως ότι εφόσον μία πρακτική εκεί λειτούργησε και υιοθετήθηκε και εφαρμόστηκε, γιατί να μην μπορεί να εφαρμοστεί για έκτακτες περιπτώσεις, κύριοι συνάδελφοι; Δεν καλούμε αυτό τον κόσμο να δουλέψει έξι μήνες, για να καλύψει μόνιμες ανάγκες. Εάν το κάνουμε, είναι παρατυπία. Γίνεται με τη σιωπηρή ανοχή κάποιων υπηρεσιών.

Κατά συνέπεια, είναι η δική μας άποψη ότι η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου, ενώ μπορεί να φαίνεται ριζοσπαστική και μπορεί να λύνει τα χέρια της Βουλής, εντούτοις, κατά την άποψή μου, αντίκειται στο πνεύμα εκείνο το οποίο βρισκόταν στη βάση της ομόφωνης ψήφισης αυτού του νόμου και της ομόφωνης αποδοχής του από ολόκληρη την κοινωνία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ξεκινήσω από το να υπογραμμίσω και εγώ εκείνο που έχει λεχθεί από τον κ. Παπαδόπουλο, ότι αυτό το θέμα απασχόλησε πλειστάκις τη Βουλή και ότι η φιλολογία που αναπτύχθηκε είναι μεγαλύτερη, πολύ μεγαλύτερη απ' εκείνη που έχει παρουσιαστεί κι αναπτυχθεί σε θέμα που είναι πολύ ζωτικότερο, το εθνικό.

Όμως, το ερώτημα είναι γιατί; Είναι διότι παρουσιάζεται από πλευράς ενός ή δύο βουλευτών υπέρμετρος ζήλος για ένα θέμα ή είναι διότι υπάρχει πρόβλημα και πρέπει να το αντιμετωπίσουμε; Και λέω, ναι, υπάρχει πρόβλημα, διότι, αν ο νόμος που ψηφίσαμε χρειάστηκε να έχει παρεκκλίσεις, δέκα στον αριθμό σε τάξεις ή δεκαοκτώ, όπως είπε ο κ. Παπαδόπουλος, τότε οπωσδήποτε πρέπει να δούμε πού πάσχει αυτός ο νόμος. Και αν πάσχει στα δεκαοκτώ εικοστά τέταρτα, τότε σίγουρα πάσχει ολόκληρος διότι πάσχει κατά πλειοψηφία μεριδίων. Άρα δεν είναι ούτε από διάθεση συζήτησης και

μόνο που συζητούμε κάθε φορά αυτό το θέμα ούτε και διότι είναι τόσο απλό, για να το δούμε έτσι με μία απλουστευτική τοποθέτηση, ή όλοι σπίτι τους ή όλοι στη δουλειά τους. Να θυμίσω ότι αυτή η Βουλή προσπάθησε και με τις προσπάθειές της είχε επιτύχει να συγκατατεθεί η κυβέρνηση, καλώς ή κακώς, στη μονιμοποίηση παρακαλώ, κάτι που ήταν πλέον προχωρημένο βήμα, στη μονιμοποίηση χιλίων ογδόντα υπαλλήλων έκτακτων. Και εγώ λέω, καλώς ρυθμίστηκε εκείνο το θέμα, διότι άνθρωποι οι οποίοι εργάζονταν τόσα χρόνια κάπου είναι που έπρεπε να αποκτήσουν κάποια μονιμότητα ως προς τις επαγγελματικές τους προοπτικές. Ας ακυρωθεί από το συνταγματικό. Εν πάση όμως περιπτώσει, προέκυψε η περαιτέρω συζήτηση, η ανάγκη για περαιτέρω συζήτηση του θέματος, διότι από τότε είχαμε επισημάνει ότι υπήρχαν ομάδες των οποίων η περίπτωση προσομοιάζε προς τις ομάδες εκείνες οι οποίες είχαν τύχει εκείνης της μεταχείρισης, ομάδες υπαλλήλων.

Η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου οπωσδήποτε επαληθεύει αυτό που φαίνεται ότι είπα στην αρχή, ότι κάτι το οποίο βλέπουμε ότι δε λειτουργεί ούτε εμείς οι ίδιοι το τηρούμε, όχι διότι θέλω να κάνω παρακοντισμό ούτε διότι οποιοσδήποτε θέλει να κολακεύσει οποιονδήποτε. Είναι διότι κάπου είναι η ευαισθησία όλων, εν σχέσει με το μέλλον και την εργασία κάποιων ανθρώπων, ενεργοποιείται σ' αυτές τις περιπτώσεις. Και δεν ερχόμαστε εμείς να μονιμοποιήσουμε σήμερα οποιουσδήποτε έκτακτους υπάλληλους. Απλώς δίνουμε το δικαίωμα στην κυβέρνηση να παρεκκλίνει από το εμπόδιο του περιορισμού, του περιορισμού των έξι μηνών και μόνο, μέχρις ότου αποφασιστεί αυτό το θέμα που καλώς ή κακώς το ανοίξαμε. Δηλαδή ριζοσπαστική αντιμετώπιση και από την κυβέρνηση και από τη Βουλή αυτού του θέματος των εκτάκτων. Θα τους κρατήσει; Θα τους διώξει; Δεν είναι εμείς που θα αποφασίσουμε. Δεν έχουμε το δικαίωμα εμείς. Και εκείνο που αποφασίσαμε για τους χίλιους ογδόντα το αποφασίσαμε ημισυνταγματικά, εξαιτίας του ότι ήρθε η κυβέρνηση και έφερε

νομοσχέδιο. Εμείς δεν μπορούμε να προχωρήσουμε με την αντιμετώπιση του προβλήματος στη βάση μονιμοποίησης ή και απόλυσης.

Συνεπώς, εμείς ως κοινοβουλευτική ομάδα είμαστε υπέρ, μέχρις ότου αυτό το πρόβλημα αντιμετωπιστεί, να μην εμποδιστεί η κυβέρνηση, αν θέλει μέχρι τις 15 Νοεμβρίου να δεχτεί παράταση των υπηρεσιών. Αυτό είναι μόνο που ζητούμε με την πρόταση την οποία καταθέσαμε. Όμως και η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου λύει το πρόβλημα μόνιμα, είναι κάτι που προσκρούει πράγματι στο πνεύμα του νόμου, όπως το έχει πει και ο κ. Χρίστου. Όμως η πρόταση η δική μας ή και η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου αντιμετωπίζει αυτή τη στιγμή το πρόβλημα όπως παρουσιάζεται ενώπιόν μας. Και είτε η μια πρόταση είτε η άλλη θα ψηφιστεί από μας, γιατί είναι αυτή τη στιγμή που θέλουμε να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα και να μην το παρατείνουμε και να μην επαναλαμβάνουμε τις συζητήσεις.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω μία απορία, έχει κάτι που δεν το χωρεί το μυαλό μου. Αν όντως τα πράγματα έχουν έτσι, όπως τα έχει εκθέσει ο κ. Παναγιώτης Δημητρίου, τότε γιατί δε λύει το πρόβλημα η κυβέρνηση του Δημοκρατικού Συναγερμού και να μην ασχολείται η Βουλή;

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ασχολείται η κυβέρνηση.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Να το λύσει προσλαμβάνοντάς τους όλους. Είναι η κυβέρνηση που αντιτίθεται, ενώ τώρα θα παρουσιαστεί το θέμα διαφορετικά. Είμαι εγώ ή εσείς που στα συνέδριά

σας μιλούσατε για περιορισμό και των υφιστάμενων μελών της δημόσιας υπηρεσίας και τώρα μιλάτε για πρόβλημα που είχε ο νόμος που ψηφίστηκε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου, παρακαλώ.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν προτίθεμαι να κάνω διάλογο και μάλιστα αντιπαραθετικό και στο ύφος και την κριτική με την οποία στράφηκε προς εμένα ο κ. Κατσουρίδης. Απλώς έχω να απαντήσω και να πω τούτο, ότι, ναι, η κυβέρνηση δεν είναι τοποθετημένη δογματικά ή απόλυτα αυτή τη στιγμή ...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι, είναι τοποθετημένη σαφώς εναντίον.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Όχι, κύριε Κατσουρίδη. Η κυβέρνηση το μελετά το θέμα, για να βρει τρόπους διευκόλυνσης των πραγμάτων και διεξόδου από το αδιέξοδο στο οποίο βρισκόμαστε. Άρα δεν είναι σωστή η θέση ... Αντίθετα, η κυβέρνηση την περασμένη Τετάρτη στο Υπουργικό Συμβούλιο έχει πάρει απόφαση να μην απολύσει εκτάκτους μέχρι τις 15 Νοεμβρίου, εφόσον δεν υπάρχει πιεστική ανάγκη γι' αυτό το θέμα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν είναι όμως απόφαση της Βουλής να μη συζητούμε αυτό το θέμα.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν είναι απόφαση η οποία έχει ... Είναι απόφαση πολιτική που λήφθηκε, κύριε.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Τότε θα είναι έκπληξη, αν αναπέμψει οποιονδήποτε από τους νόμους που θα ψηφιστούν· θα είναι έκπληξη. Νομίζω μπήκαμε σε ένα παιχνίδι εντυπώσεων και

έπρεπε να πάρει καθαρή θέση η κυβέρνηση που είναι δικό της καθήκον να τους κρατήσει ή να μην τους κρατήσει εσείς που τους προσλάβατε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Προδρόμου.

Π. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, βέβαια μπήκαμε σε μια άλλη συζήτηση, αλλά νομίζω ότι ο συνάδελφος αγνοεί το ότι η κυβέρνηση δεσμεύεται από νόμους. Και σε έναν απ' αυτούς τους νόμους έχει αναφερθεί μόλις προηγουμένως ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ, ο κ. Χρίστου, που νομίζω έδωσε και απάντηση στο ότι η πρόταση νόμου που κάμνει ο κ. Τάσος Παπαδόπουλος, που ουσιαστικά καταργεί αυτή τη διάταξη, δεν προσκρούει τελικά στο πνεύμα του νόμου, εφόσον η Βουλή έχει θεσμοθετήσει, έχει θεσπίσει το πώς θα γίνονται οι προσλήψεις.

Ο κ. Χρίστου είπε, και έχει δίκαιο, ότι, εφόσον γίνονται προσλήψεις, με βάση μάλιστα τη νέα νομοθεσία, και οι θέσεις πληρούνται, δε θα υπάρχει πλέον περιθώριο, για να υπηρετήσουν έκτακτοι οι οποίοι υπηρετούν έναντι κενών θέσεων.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Πόσοι υπηρετούν έναντι κενών θέσεων;

Π. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Βεβαίως, βεβαίως και αν δούμε τους αριθμούς, θα δούμε ότι στην ουσία το πρόβλημα παύει να υφίσταται, επομένως η κυβέρνηση, η οποία δεσμεύεται και εφαρμόζει αυτή τη νομοθεσία για τις νέες προσλήψεις -έχουν γίνει ήδη εξετάσεις, θα ξαναγίνουν- δεν μπορεί να αντιμετωπίσει το πρόβλημα με τον τρόπο που έχει εκθέσει ο κ. Κατσουρίδης και δεν υπάρχει αντίφαση την οποία εύκολα θα συνεπέρανε κανένας ότι υπάρχει με τα όσα είπε ο κ. Κατσουρίδης. Νομίζω ότι, αν θέλουμε να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα, έστω εκ πρώτης όψεως, θα πρέπει να ξεχάσουμε τυχόν πολιτικές

σκοπιμότητες, να πούμε αν η κυβέρνηση έχει αυτή ή εκείνη την πολιτική, την πολιτική της η κυβέρνηση θα τη δείξει και θα την κρίνουμε όλοι, ο καθένας όπως θέλει, αλλά αυτή τη στιγμή η ουσία είναι το ότι, όπως τα είπε και ο κ. Χρίστου, έστω ολιγωρήσαμε εμείς, μπορεί να, αυτό έχει συμβεί, είναι γεγονός, υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι όπως όταν μονιμοποιήθηκαν οι προηγούμενοι έκτακτοι, αυτή τη στιγμή επικαλούνται το επιχείρημα ότι βρίσκονται για κάποιο διάστημα στην υπηρεσία. Άρα, λοιπόν, εγώ κρίνω ότι το έχουμε πει και στο παρελθόν, ότι η πρόταση του κ. Παπαδόπουλου, ασχέτως και του σκεπτικού το οποίο έχει κάθε δικαίωμα να το παρουσιάζει, διότι ο ίδιος την εισηγείται, αυτή τη στιγμή, όπως έχουν έρθει τα πράγματα, ως πρόταση μπορεί να υπερψηφιστεί και δε νομίζω ότι θα άρει το πνεύμα του νόμου, τη στιγμή που υπάρχει και παράλληλη νομοθεσία για τις προσλήψεις στην κυβέρνηση και για την αξιοκρατία μέσω εξετάσεων.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Διαδικασία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Νομίζω ότι έχει εκτεθεί πλήρως το θέμα, ακούσαμε τις υποστηρικτικές δηλώσεις όλων των πλευρών, να μπει σε ψηφοφορία, δεν είναι πολιτικό το θέμα κατά κύριο λόγο, είναι πραγματικό και νομίζω να το αντιμετωπίσουμε. Υπάρχουν οι απόψεις, έχουν λεχθεί πάρα πολλές φορές, να προχωρήσουμε να τελειώνουμε με αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου, παρακαλώ.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι πραγματικό το πρόβλημα, αλλά είναι και ηθικό. Και εγώ αισθάνομαι, ένα σοβαρό ηθικό θέμα. Πώς θα απαντήσουμε σε όσους είναι γραμμένοι στους καταλόγους, πιστεύοντας, αθελώς οι άνθρωποι φαίνεται εκ των υστέρων, ότι μετά τους έξι μήνες θα έχουν τη δυνατότητα και εκείνοι να εργοδοτηθούν; Και πώς θα απαντήσουμε, κύριοι συνάδελφοι, σε αυτούς οι οποίοι πίστεψαν στους έξι μήνες που διακήρυξε η Βουλή και δεν ενδιαφέρθηκαν να γραφτούν στους καταλόγους; Σ' αυτές τις χιλιάδες τι θα πούμε; Ότι η Βουλή εν' δικός της λόος, όποτε θέλει παίρνει τον πίσω; Και ο νόμος ήταν σαφής, κύριε Προδρόμου, μιλούσε για έξι μήνες.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Εμείς edώσαμε παράταση.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Δώσαμε παράταση ολιγωρώντας, όχι ο νόμος δεν προέβλεπε. Ο νόμος ήταν σαφής και ήθελε να εξυπηρετήσει όλους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει edώ πρόταση ότι το θέμα εξαντλήθηκε και είμαι υπόχρεος να το θέσω μπροστά στο σώμα.

Υπάρχει ένσταση όπως το θέμα θεωρηθεί ότι έχει εξαντληθεί;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα θεωρείται ότι έχει εξαντληθεί.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι η ιδέα μας, νομίζω ότι έχει εξαντληθεί το θέμα. Νομίζουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Θεοδώρου, ουδέν θέμα μπορεί να θεωρείται σε κάποια στιγμή εξαντλημένο, αν οι άνθρωποι θα ήθελαν να συνεχίσουν τη συζήτηση, μπορεί και πέντε ώρες, μπορεί και είκοσι πέντε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μα είναι για εξαμηνίες που μιλά ο κ. Θεοδώρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, θέτω προς ψήφιση πρώτα την πρόταση του κ. Παπαδόπουλου, η οποία πρόταση ομιλεί όπως καταργηθεί η ισχύς του άρθρου 6 και το οποίο είναι αυτό που ορίζει ότι η απασχόληση εκτάκτων περιορίζεται στους έξι μήνες. Είναι σαφέστατο. Είναι σαφής, επαναλαμβάνω, η πρόταση ότι το άρθρο αυτό, το οποίο περιορίζει την απασχόληση για έξι μήνες, καταργείται.

Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, φαίνεται ότι είτε πρέπει να υπάρχει κάποιο λάθος είτε να είναι σωστό αυτό που αναγράφεται στην πρόταση όπως είναι κατατεθειμένη γραπτώς. Η πρόταση ομιλεί για το άρθρο 7 του βασικού νόμου που διά του παρόντος καταργείται.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Επειδή είπατε 6 προηγούμενως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος έβαλε την πρόταση. Κύριε Παπαδόπουλε, μπορείτε να διορθώσετε την πρόταση;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εγώ επειδή δεν κατάλαβα, θέλω να καταλάβω ποια είναι η διαφορά, αν είναι το 7 ή το 6, για να φανεί και η ειλικρίνεια των προθέσεών μας. Εννοούμε όλους ή μερικούς; Διότι τον κ. Παπαδόπουλο φαίνεται ότι δεν τον ενδιαφέρει αν τους εννοεί όλους ή μερικούς. Εσάς σας ενδιαφέρει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι ...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Αντωνίου, παρακαλώ, είναι θέμα ψηφοφορίας, εγώ θέλω να καταλάβω τι θα ψηφίσω ή τι θα καταψηφίσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούπτας, παρακαλώ.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ ήθελα να ρωτήσω τον εισηγητή της πρότασης για κατάργηση της πρόνοιας εκείνης, άρθρο 7 που είπατε, αν έχει το εξής νόημα. Καταργουμένης εκείνης της πρότασης, περιπεύει η ψήφιση οποιασδήποτε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ασφαλώς.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ.

Όλα κλείουν.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εσείς διαλέγετε μερικούς, εγώ λέω και τους μερικούς σας και όλους.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Εγώ θα σε υποστηρίξω σήμερα, Τάσσο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επαναλαμβάνω. Έχει διευκρινιστεί ποιο είναι το άρθρο που συζητούμε; Είναι το 6 ή είναι το 7; Επομένως, το άρθρο του νόμου το οποίο περιορίζει την απασχόληση των εκτάκτων σε έξι μήνες, καταργείται.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Κατάργηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της έγκρισης των άρθρων 1 και 2;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννέα υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεπτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με δεκαεννέα ψήφους υπέρ, δεκαεπτά εναντίον και μία αποχή τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι είναι υπέρ της ψήφισης της πρότασης νόμου σε νόμο;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννέα υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεπτά εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή, κύριε Πρόεδρε.

(Κτυπά της σφύρα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με δεκαεννέα ψήφους υπέρ, δεκαεπτά εναντίον και μία αποχή, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο και προνοεί όπως το άρθρο ή ο περιορισμός της απασχόλησης εκτάκτων στη δημόσια υπηρεσία για έξι μήνες καταργηθεί.

Ο κ. Θεοδώρου, παρακαλώ.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Αιτιολόγηση ψήφου, κύριε Πρόεδρε, διότι δεν εμίλησα καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Εμείς καταψηφίσαμε την πρόταση νόμου του κ. Παπαδόπουλου, διότι πιστεύουμε ότι με την πρόταση αυτή στην πραγματικότητα καταργείται ολόκληρος ο νόμος, δεν είναι απλώς το συγκεκριμένο άρθρο που καταργείται. Ο νόμος προβλέπει μια διαδικασία επαναλαμβανόμενη, διότι για έξι μήνες επρόκειτο να ισχύει η πρόσληψη των εκτάκτων. Από τη στιγμή που θα είναι ανοικτό το θέμα, σημαίνει ότι κλείσαμε και το νόμο, κλείσαμε το δεφτέρι του νόμου, έτσι ώστε ο εξευτελισμός να είναι τέλειος, που λέει και ο ποιητής. Ενώ αυτή η Βουλή αποφάσισε ότι λόγοι ηθικής τάξεως, λόγοι αξιοκρατίας, λόγοι αξιοπρέπειας των πολιτών επέβαλλαν να θεσπιστεί αυτή η νομοθεσία, έρχεται σήμερα αυτή η Βουλή και αυτά τα οποία, ομόφωνα, θεώρησε ότι ήταν τα πρέποντα πριν από δύο χρόνια, τρία χρόνια σήμερα τα ανατρέπει και τα

καταργεί. Δικαίωμά της βεβαίως, αλλά νομίζω είναι δικαίωμα και των πολιτών να κρίνουν πόσο σοβαρά παίρνουμε το έργο το οποίο επιτελούμε.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούπτας μήπως θέλει να προσθέσει οτιδήποτε; Επειδή ψήφισες υπέρ, δε δικαιολογείται δικαιολόγηση ψήφου.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Δεν ξέρω, αισθάνομαι μειωμένος με τα όσα έχουν λεχθεί και η δική μου ερμηνεία, γιατί ψηφίσαμε υπέρ της κατάργησης, είναι ναι, το εξάμηνο ήταν μία πρόνοια που να μην καθιστά ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ να μην επεκταθείς, κύριε Μουσιούπτα.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Καλά, κύριε Πρόεδρε, εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η γραμματεία θα κάνει τις ανάλογες διαφοροποιήσεις στο νόμο όπως προκύπτει από την τροποποίηση αυτή. Μετά από την ψήφιση της πρότασης αυτής δεν υπάρχει θέμα προς συζήτηση για τα υπόλοιπα σημεία που εγείρονται στην έκθεση.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 8 θέμα, που είναι "Οι περί Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών - Θέσεις Πρώτου Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Ανώτερου Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών Α', Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Πρώτου Τεχνικού Γεωργικών Ερευνών και Ανώτερου Τεχνικού Γεωργικών Ερευνών (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται “Οι περί Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών - Θέσεις Πρώτου Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Ανώτερου Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών Α΄, Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Πρώτου Τεχνικού Γεωργικών Ερευνών και Ανώτερου Τεχνικού Γεωργικών Ερευνών (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος	Αριστοφάνης Γεωργίου
Καίτη Κληρίδου	Μάρκος Κυπριανού
Ρίκκος Ερωτοκρίτου	Στάθης Κιπτής
Γιαννάκης Αγαπίου	Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποίησε την 1η Ιουλίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, της ΠΑΣΥΔΥ και του Συμβουλίου Γεωπόνων.

Σκοπός των πιο πάνω κανονισμών, που εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, είναι ο καθορισμός σχεδίων υπηρεσίας για τις θέσεις Πρώτου Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Ανώτερου Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών Α΄, Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Πρώτου Τεχνικού Γεωργικών Ερευνών και Ανώτερου Τεχνικού Γεωργικών Ερευνών στο Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσαν στην επιτροπή ότι τα υπό αναφορά σχέδια υπηρεσίας είναι προϊόν μελέτης για τη δομή του ινστιτούτου και είναι συμφωνημένα στα πλαίσια της Μικτής Επιτροπής Προσωπικού (ΜΕΠ).

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, της ΠΑΣΥΔΥ και του Κλαδικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου συμφώνησαν με τα υπό αναφορά σχέδια υπηρεσίας.

Οι εκπρόσωποι του Συμβουλίου Γεωπόνων επεσήμαναν στην επιτροπή ότι οι υποψήφιοι για τη θέση του Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι γεωπόνοι και όχι να μπορούν να εγγραφούν στον οικείο σύνδεσμο, όπως αναφέρεται στο υπό αναφορά σχέδιο υπηρεσίας της θέσης. Περαιτέρω, διαφώνησαν με την ευρύτητα των πανεπιστημιακών προσόντων που καθορίζονται στο ίδιο σχέδιο υπηρεσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα αποφάσισε να διαμορφώσει το σχέδιο υπηρεσίας για τη θέση του Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών κατά τέτοιο τρόπο, ώστε οι υποψήφιοι που κατέχουν τα προσόντα στη Γεωπονία ή σε κλάδο της Μηχανικής Επιστήμης να μπορούν να εγγραφούν στον οικείο για κάθε περίπτωση επαγγελματικό σύνδεσμο και να είναι εγγεγραμμένοι σ' αυτόν κατά την ημερομηνία διορισμού τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού διαμόρφωσε το κείμενο των υπό αναφορά κανονισμών σύμφωνα με την πιο πάνω ομόφωνη απόφασή της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως τελικά έχουν διαμορφωθεί από την ίδια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;
(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρχουσας ενστάσεως, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 9 θέμα, που είναι "Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέση Ανώτερου/ης Επιθεωρητή/τριας Ακτινογράφου

(Ακτινοθεραπείας) (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”. Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται “Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέση Ανώτερου/ης Επιθεωρητή/τριας Ακτινογράφου (Ακτινοθεραπείας) (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος	Αριστοφάνης Γεωργίου
Καίτη Κληρίδου	Μάρκος Κυπριανού
Ρίκκος Ερωτοκρίτου	Στάθης Κιπτής
Γιαννάκης Αγαπίου	Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποίησε την 1η Ιουλίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Υγείας, της ΠΑΣΥΔΥ και της Ακτινολογικής Εταιρείας Κύπρου.

Σκοπός των πιο πάνω κανονισμών, που εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, είναι ο καθορισμός νέου σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση Ανώτερου/ης Επιθεωρητή/τριας Ακτινογράφου (Ακτινοθεραπείας) στις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσαν στην επιτροπή ότι με το προτεινόμενο σχέδιο υπηρεσίας παρέχεται η δυνατότητα να πληρωθεί η υπό αναφορά θέση, η οποία κενώθηκε από το 1998 και δεν ήταν δυνατή η πλήρωσή της, καθότι κανένας υποψήφιος δεν είχε την απαιτούμενη τριετή υπηρεσία στην προηγούμενη θέση. Ουσιαστικά, δήλωσαν οι ίδιοι εκπρόσωποι, με το προτεινόμενο σχέδιο υπηρεσίας

καλύπτεται ένα λειτουργικό κενό χωρίς να αλλάζουν τα καθήκοντα, οι ευθύνες και τα απαιτούμενα προσόντα της θέσης στο υφιστάμενο σχέδιο υπηρεσίας.

Ο εκπρόσωπος της Ακτινολογικής Εταιρείας Κύπρου εξέφρασε τη διαφωνία του ως προς τα καθήκοντα και τις ευθύνες της θέσης στο προτεινόμενο σχέδιο υπηρεσίας, ισχυριζόμενος ότι αυτά έρχονται σε σύγκρουση με τα καθήκοντα και τις ευθύνες του σχεδίου υπηρεσίας των ιατρών. Περαιτέρω, διαφώνησε με την προσθήκη της σημείωσης στο προτεινόμενο σχέδιο υπηρεσίας με την οποία καθίσταται δυνατή η πλήρωση της υπό αναφορά κενής θέσης, καθότι, όπως ανέφερε, αυτή τίθεται για να καλύψει ένα μόνο υποψήφιο.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας και της ΠΑΣΥΔΥ συμφώνησαν με τους υπό αναφορά κανονισμούς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών, όπως αυτοί κατατέθηκαν από την εκτελεστική εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρξουσας ενστάσεως, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 10 θέμα, που είναι "Οι περί Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής - Θέσεις Βοηθού Λειτουργού Διεκπεραίωσης 1ης Τάξης και Βοηθού Λειτουργού Διεκπεραίωσης 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται “Οι περί Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής - Θέσεις Βοηθού Λειτουργού Διεκπεραίωσης 1ης Τάξης και Βοηθού Λειτουργού Διεκπεραίωσης 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”

Παρόντες:

Παναγιώτης Δημητρίου, πρόεδρος	Αριστοφάνης Γεωργίου
Καίτη Κληρίδου	Χριστόδουλος Βενιαμίν
Ρίκκος Ερωτοκρίτου	Στάθης Κιπτής
Γιαννάκης Αγαπίου	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 8 Ιουλίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και της ΠΑΣΥΔΥ.

Με τους πιο πάνω κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, σκοπείται ο καθορισμός σχεδίων υπηρεσίας για τις θέσεις Βοηθού Λειτουργού Διεκπεραίωσης 1ης Τάξης και Βοηθού Λειτουργού Διεκπεραίωσης 2ης Τάξης στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υιοθετεί τους σκοπούς των υπό αναφορά κανονισμών και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 11 θέμα, που είναι "Οι περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Αλέξης Γαλανός, πρόεδρος

Γιώργος Λιλλήκας

Νίκος Μουσιούππας

Τάκης Χατζηδημητρίου

Πρόδρομος Προδρόμου

Δώρος Θεοδώρου

Κίκη Καζαμιάς

Μη μέλη της επιτροπής:

Αβραάμ Αντωνίου

Λευτέρης Χριστοφόρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουνίου 1999, στην παρουσία του γενικού διευθυντή του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου και εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών.

Με τους πιο πάνω κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 19(3) και 71 του περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμου, σκοπείται ο καθορισμός των όρων υπηρεσίας των υπαλλήλων που υπηρετούν στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς των υπό αναφορά κανονισμών και λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτοί έχουν συνταχθεί κατά το πρότυπο των κανονισμών που διέπουν τους όρους υπηρεσίας των

δημόσιων υπαλλήλων, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί έχουν κατατεθεί από την εκτελεστική εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπάρχουσας ενστάσεως, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 12 θέμα, που είναι "Οι περί Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης και Παροχής Σχετικών Πληροφοριών Κανονισμοί του 1999". Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης και Παροχής Σχετικών Πληροφοριών Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Γιώργος Λιλλήκας

Ρίκκος Ερωτοκρίτου

Μάριος Ματσάκης

Πρόδρομος Προδρόμου

Στάθης Κιπτής

Ανδρέας Φιλίππου

Τάκης Χατζηδημητρίου

Θάσος Μιχαηλίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 29 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, του Κυπριακού Συμβουλίου Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών (ΚΥΣΑΤΣ), του Πανεπιστημίου Κύπρου, του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

(ΠΑΣΙΣΤΕ), του Συνδέσμου Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης Κύπρου (ΣΙΑΕΚ), της Φοιτητικής Ένωσης Πανεπιστημίου Κύπρου (ΦΕΠΑΝ) και της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Φοιτητικών Ενώσεων (ΠΟΦΝΕ).

Με τους υπό συζήτηση κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 15 της βασικής νομοθεσίας για την αναγνώριση τίτλων σπουδών ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης και παροχή σχετικών πληροφοριών, σκοπείται η θέσπιση των κριτηρίων και της διαδικασίας με βάση την οποία το ΚΥΣΑΤΣ θα προβαίνει στην αναγνώριση, ισοτιμία και ισοτιμία-αντιστοιχία τίτλων σπουδών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, η θέσπιση των κανονισμών είναι αναγκαία για να καταστεί δυνατή η λειτουργία του ΚΥΣΑΤΣ, γεγονός που αναμένεται ότι θα συμβάλει σημαντικά στην επίλυση πολλών από τα προβλήματα που σήμερα παρουσιάζονται στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Οι κυριότερες πρόνοιες των υπό συζήτηση κανονισμών διαλαμβάνουν τα ακόλουθα:

1. Καθορισμό των αρχών αναγνώρισης και συγκεκριμένα του μέτρου κρίσεως και των προϋποθέσεων για τη χορήγηση ισοτιμίας και ισοτιμίας και αντιστοιχίας τίτλων σπουδών.
2. Καθορισμό των επιπέδων αναγνώρισης τίτλων σπουδών.
3. Καθορισμό της διαδικασίας υποβολής αίτησης.
4. Σύσταση Επιτροπών Κρίσεως Τίτλων Σπουδών.
5. Έκδοση πιστοποιητικού αναγνώρισης.
6. Σύσταση Ειδικών Επιτροπών Επανεξέτασης.
7. Διαδικασία παροχής πληροφοριών στο κοινό.

8. Καταβολή τελών για την υποβολή αίτησης, την εξέταση, την επανεξέταση, την έκδοση πιστοποιητικού αναγνώρισης και τη χορήγηση γραπτής πληροφόρησης.

Όλοι οι εκπρόσωποι που παρευρέθηκαν στη συνεδρίαση της επιτροπής συμφώνησαν με τη βασική επιδίωξη και την αναγκαιότητα των υπό συζήτηση κανονισμών. Ωστόσο, εκφράστηκαν από κάποιες πλευρές διαφωνίες τόσο σχετικά με επιμέρους πρόνοιες των κανονισμών όσο και σχετικά με τη διαδικασία που τηρήθηκε για την ετοιμασία των κανονισμών.

Στο στάδιο της μελέτης των υπό αναφορά κανονισμών απασχόλησε ιδιαίτερα την επιτροπή η πρόνοια του νομοσχεδίου σύμφωνα με την οποία το ΚΥΣΑΤΣ δε θέτει υπό νέα κρίση τις αποφάσεις του Συμβουλίου Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης-Πιστοποίησης Κλάδων Σπουδών Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΣΕΚΑΠ) που αφορούν εκπαιδευτικά αξιολογημένους-πιστοποιημένους κλάδους σπουδών των εγγεγραμμένων ιδιωτικών σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σχετικά με την εν λόγω πρόνοια υποστηρίχθηκαν οι πιο κάτω απόψεις:

1. Δεδομένου ότι στη σχετική νομοθεσία προβλέπεται η αυστηρή και σαφής διάκριση ως προς το σκοπό και τη λειτουργία των δύο σωμάτων, η συγκεκριμένη διάταξη είναι περιττή και γι' αυτό πρέπει να διαγραφεί και
2. η πρόνοια αυτή είναι αναγκαία ακριβώς για να αποκλειστεί η πιθανότητα σύγκρουσης των αρμοδιοτήτων των δύο σωμάτων.

Η πρώτη από τις πιο πάνω απόψεις υιοθετήθηκε από την πλειοψηφία των μελών της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του Δημοκρατικού Κόμματος, του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ και των Ενωμένων Δημοκρατών. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του

Δημοκρατικού Συναγερμού επιφυλάχθηκαν να εκφράσουν τις απόψεις τους για το ζήτημα αυτό κατά τη συζήτηση των κανονισμών στην ολομέλεια του σώματος.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, κατανοώντας την αναγκαιότητα και τη σημασία των υπό συζήτηση κανονισμών, την επίσπευση της κατάθεσης των οποίων είχε κατ' επανάληψη ζητήσει από την εκτελεστική εξουσία, εκφράζει την ικανοποίησή της για το ότι το ΚΥΣΑΤΣ θα τεθεί σύντομα σε λειτουργία, κάτι που αναμενόταν από καιρό. Ταυτόχρονα, επισημαίνει την επιτακτική ανάγκη το ΚΥΣΑΤΣ να λειτουργήσει κατά τρόπο που να υλοποιεί πλήρως το σκοπό για τον οποίο προορίζεται σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία και συνάμα κατά τρόπο που να διασφαλίζει τη σαφή διάκρισή του από το ΣΕΚΑΠ.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας υιοθετεί ως θέμα αρχής τους σκοπούς και επιδιώξεις των υπό συζήτηση κανονισμών, γι' αυτό, αφού επέφερε σ' αυτούς τις αναγκαίες νομοτεχνικά τροποποιήσεις σύμφωνα με τα πιο πάνω, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί έχουν τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Προδρόμου παρακαλώ.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι ομόφωνο. Υπάρχει όμως μια τροπολογία που ίσως να διευκολύνει ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Γιατί έχω σημείωση ότι είναι ομόφωνη, κύριε Προδρόμου; Εν πάση περιπτώσει.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Δεν είμαι σε θέση να σας πω. Υπήρξε μία πρόταση, για να αφαιρεθεί μία παράγραφος και υπάρχει αυτή τη στιγμή μία τροπολογία για αναδιατύπωση αυτής της παραγράφου που υπάρχει ελπίδα ότι μπορεί να επιτρέψει να το ψηφίσουμε όλοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Βάλτε την πρόταση, κύριε Προδρόμου.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Πρόκειται για την υποπαράγραφο (β) της παραγράφου 3 του Κανονισμού 3 και η νέα διατύπωση έχει ως εξής:

“Ως προς την αναγνώριση ισοτιμίας, το Συμβούλιο δε θέτει υπό νέα κρίση τις αποφάσεις του Συμβουλίου Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης-Πιστοποίησης Κλάδων Σπουδών Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης που αφορούν εκπαιδευτικά αξιολογημένους πιστοποιημένους κλάδους σπουδών των εγγεγραμμένων ιδιωτικών σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ως προς την αναγνώριση ισοτιμίας και αντιστοιχίας, το Συμβούλιο υποχρεούται να κρίνει τους υπό του Συμβουλίου Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης-Πιστοποίησης Κλάδων Σπουδών Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης εκπαιδευτικά αξιολογημένους πιστοποιημένους κλάδους σπουδών των εγγεγραμμένων ιδιωτικών σχολών.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι έχει κυκλοφορήσει αυτή η τροπολογία, κύριε Προδρόμου.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Έχει κυκλοφορήσει και ο σκοπός είναι, για να διαχωρίσουμε την ισοτιμία και την αντιστοιχία που είναι αρμοδιότητα του ΚΥΣΑΤΣ και στην οποία μπορεί να κάνει κρίση, όχι μόνο μπορεί, αλλά οφείλει από την αξιολόγηση και πιστοποίηση που κάμνει το ΣΕΚΑΠ και η οποία πράγματι δε χρειάζεται νέα κρίση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου, παρακαλώ.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θέλω να πω ότι είναι ένα πολυσυζητημένο θέμα. Υπάρχουν σαφείς τοποθετήσεις και στην έκθεση, να προχωρήσουμε απευθείας στην ψηφοφορία, γιατί, όπως λέει η έκθεση, από τη σχετική νομοθεσία προβλέπεται η αυστηρή και σαφής διάκριση ως προς το σκοπό και τη λειτουργία των δύο σωμάτων και η συγκεκριμένη διάταξη θεωρείται περιττή από αρκετές κοινοβουλευτικές ομάδες, γι' αυτό θα πρέπει να διαγραφεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φιλίππου, παρακαλώ.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, σε συντομία, πρέπει όμως να ειπωθούν ορισμένα πράγματα, διότι το θέμα της αναγνώρισης πτυχίων είναι ιδιαίτερα σημαντικό και αφορά χιλιάδες Κυπρίων πολιτών. Πρέπει να πω από την αρχή ότι συμφωνώ με τον κ. Χατζηδημητρίου. Δε με βρίσκει σύμφωνο η τροπολογία του Δημοκρατικού Συναγερμού, διότι αυτό το θέμα συνεζητήθη σε έκταση στην επιτροπή Παιδείας και ομόφωνα όλες οι άλλες κοινοβουλευτικές ομάδες, πλην της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, είχαν τοποθετηθεί εναντίον.

Θέλω να εξηγήσω με δυο λόγια γιατί. Η μελέτη πανεπιστημίων/κολεγίων γίνεται από συγκεκριμένα σώματα. Στην Κύπρο το σώμα το οποίο μελετά τα κολέγια είναι το ΣΕΚΑΠ: Συμβούλιο Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης-Πιστοποίησης. Αυτός είναι ο τίτλος. Μελετάει δηλαδή συγκεκριμένα ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα ή ανώτατα, αν έχουμε, όταν έχουμε. Το ΚΥΣΑΤΣ, το Κυπριακό Συμβούλιο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών, εξετάζει τίτλους. Άλλο το πανεπιστήμιο, άλλο ο τίτλος. Μπορεί δύο συγκεκριμένα

άτομα να πάνε στο ίδιο πανεπιστήμιο και να πάρουν τελείως διαφορετικούς τίτλους. Και ο ένας να σπουδάζει ιστορία και ο άλλος να σπουδάζει ιστορία, διότι σε πολλά πανεπιστήμια, ιδιαίτερα των Ηνωμένων Πολιτειών, του Καναδά και άλλων χωρών, της Αγγλίας, δίνουν την ευχέρεια στο φοιτητή να επιλέξει τα μαθήματα τα οποία θα παρακολουθήσει. Συνεπώς, τονίσαμε επανειλημμένως ότι δεν πρέπει να συγχέουμε τους δύο ρόλους. Άλλος ο ρόλος του ΣΕΚΑΠ, του ενός συμβουλίου και άλλος ο ρόλος του ΚΥΣΑΤΣ.

Αλλά πρέπει να πω ακόμα δυο λόγια για τη διαδικασία μας και για τη νομοθεσία μας. Πρέπει να υπενθυμίσω στο σώμα ότι η κυβέρνηση δυστυχώς έχει ολιγωρήσει γι' αυτά τα θέματα. Και εμάς η θέση μας ξεκινά και από μεγάλο ενδιαφέρον για τους σπουδαστές των κολεγίων. Η νομοθεσία με την οποία ξεκινήσαμε άρχισε από το 1987, ο νόμος 1. Ο νόμος 44/90, ο νόμος 93/90, έγιναν και κανονισμοί και άρχισε η διαδικασία αξιολόγησης-πιστοποίησης των κολεγίων και κατέρρευσαν τα πάντα εν μια νυκτί με το ψευδοεπιχείρημα ότι στη νομοθεσία ελέγγο -περιείχε δήθεν την αντισυνταγματική φράση- ότι τα μέλη του Συμβουλίου Αξιολόγησης- Πιστοποίησης που διορίζονται από την κυβέρνηση εγκρίνονται από τη Βουλή. Αν αυτός ήτο ουσιαστικός λόγος, γιατί η τόσο μεγάλη καθυστέρηση έκτοτε; Φτάσαμε τελικά το 1996 να ψηφιστεί η νομοθεσία, δε δούλευε, δεν προχωρούσε, κατετέθη νέα νομοθεσία από την κυβέρνηση το 1997, κατετέθη πρόταση από την κοινοβουλευτική μας ομάδα και μετά από συζήτηση επισταμένη τον Ιούνιο του 1998 καταλήξαμε σε ομόφωνη απόφαση. Ομόφωνα ψηφίσαμε τη νομοθεσία και λέγαμε, άλλος είναι ο ρόλος του ΣΕΚΑΠ και άλλος είναι ο ρόλος του ΚΥΣΑΤΣ. Και πέρασε ένας ολόκληρος χρόνος με επανειλημμένες υπενθυμίσεις στους Υπουργούς Παιδείας, είναι ο τρίτος Υπουργός Παιδείας από τότε. Μάλιστα με επιστολή που υπέγραφε εκ μέρους της επιτροπής Παιδείας ο πρόεδρός της από τον περασμένο Οκτώβριο. Και τελικά κατατέθηκαν οι κανονισμοί, και κλείνω, μόλις

στις 17 Ιουνίου. Υπήρχε αυτή η προσθήκη, γι' αυτό έγινε όλη αυτή η καθυστέρηση. Υπήρξε η προσθήκη ότι το ΚΥΣΑΤΣ δε θέτει ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Θα μιλώ μια ώρα τωρά.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Ουδέποτε απασχολώ τη Βουλή περισσότερο από πέντε λεπτά, κύριε συνάδελφε.

... Δε θέτει υπό νέα κρίση τις αποφάσεις του ΣΕΚΑΠ που αφορούν εκπαιδευτικά αξιολογημένους-πιστοποιημένους κλάδους σπουδών των εγγεγραμμένων ιδιωτικών σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Και είπε όλη η επιτροπή, πλην των εκπροσώπων του Δημοκρατικού Συναγερμού, ότι δε συμφωνούμε σ' αυτό. Φέρατε τροπολογία. Δεν μπορούμε να δεχθούμε την τροπολογία. Αυτή τη στιγμή που μιλάμε δεν υπάρχει κανένα κολέγιο που είναι εκπαιδευτικά αξιολογημένο-πιστοποιημένο. Ελπίζουμε αυτό να λήξει μέχρι τον ερχόμενο Δεκέμβριο. Αν μέχρι τότε παρουσιαστεί οποιοδήποτε ερώτημα, εδώ είμαστε να τροποποιήσουμε τη νομοθεσία. Η ισοτιμία των αναγνωρισμένων πανεπιστημίων και η ισοτιμία των αξιολογημένων-πιστοποιημένων σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όταν υπάρξει η αξιολόγηση-πιστοποίηση, θα είναι, κύριοι συνάδελφοι, τυπική. Και ουσιαστική θα είναι βεβαίως η αντιστοιχία. Αλλά αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα.

Ευχαριστώ, κύριοι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μένουν μόνον τριάντα λεπτά για τη συνεδρία, αγαπητοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες, ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπενθυμίζω στο σώμα ότι φανατικά υποστήριζα αυτές τις θέσεις που ο συνάδελφος κ. Φιλίππου έχει ήδη αναφερθεί με λεπτομέρεια. Όμως, εις την τελευταία συνεδρία της επιτροπής Παιδείας ήρθε ο πρόεδρος του ΣΕΚΑΠ και επειδή έκανε ξεκάθαρο τι είναι εκείνο που ζητά το ΣΕΚΑΠ, αυτή η τροπολογία μιλά γι' αυτό το θέμα.

Και θα εισηγούμουν στο σώμα να ψηφίσει αυτή την τροπολογία για τους πολύ απλούς λόγους: Το ΣΕΚΑΠ κάμνει μία συγκεκριμένη εργασία, με βάση το νόμο που ψηφίσαμε, για τα κολέγια της Κύπρου. Λέει η τροπολογία ότι αυτή την εργασία που κάμνει το ΣΕΚΑΠ, αυτή την αναγνώριση, δεν τη βάλλουμε ξανά σε νέα, αν θέλετε, κρίση, διότι θα επενεργεί σαν εφετείο ύστερα το ΚΥΣΑΤΣ. Εάν δεν ψηφιστεί αυτή η τροπολογία, θα υποβάλουν αμέσως παραίτηση. Εγώ λέω ότι λογικά πρέπει να υποβάλουν παραίτηση οι άνθρωποι, διότι διαφορετικά θα έχουμε ακαδημαϊκούς στο ΣΕΚΑΠ, με βάση το νόμο που ψήφισε αυτή η Βουλή να κάμουν μία συγκεκριμένη εργασία, να δώκουν την ισοτιμία και να έρθουμε μετά με το ΚΥΣΑΤΣ και με άλλους ακαδημαϊκούς να τους πούμε ότι, ξέρετε, ξαναθέτουμε υπό νέα κρίση.

Ξεκαθαρίζει, κατά την άποψή μου, αυτή η τροπολογία τις δύο αρμοδιότητες. Δηλαδή για τις αναγνώρισεις εν σχέσει με ισοτιμία που έκανε το ΣΕΚΑΠ δε θέτει υπό νέα κρίση αυτή την απόφαση το ΚΥΣΑΤΣ. Δε μιλούμε ούτε για τίτλους, κύριε Φιλίππου, μιλούμε για το τι έκαμε το ΣΕΚΑΠ, τις αποφάσεις δηλαδή που πήρε το ΣΕΚΑΠ δεν τις θέτουμε υπό νέα κρίση από το ΚΥΣΑΤΣ.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Δεν τις θέτει.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Δεν τις θέτει η τροπολογία. “Ως προς την αναγνώριση”, διαβάζω προσεκτικά, “Ως προς την αναγνώριση ισοτιμίας το Συμβούλιο δε θέτει υπό νέα κρίση τις αποφάσεις

του Συμβουλίου”, άρα λοιπόν εκείνο το οποίο λέει αυτή η πρόταση είναι ότι με βάση το νόμο έχει αρμοδιότητα το ΣΕΚΑΠ να κάμει, δεν το θέτουμε υπό νέα κρίση. Υποχρεούται όμως το ΚΥΣΑΤΣ να ελέγχει, λέμε, το θέμα της αντιστοιχίας και γι’ αυτές τις σχολές.

Η εισήγησή μου προς το σώμα είναι ότι μπορεί να προχωρήσει να ψηφίσει αυτή την τροπολογία. Γιατί με αυτό τον τρόπο δίδεται η ανάλογη και αναμενόμενη υπόσταση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στον τόπο μας. Έρχονται κάποιοι τίτλοι από το εξωτερικό· επειδή δεν είναι το κράτος το δικό μας που έκαμε έλεγχο είτε για τα προγράμματα τους είτε για τους τίτλους, ναι, εκεί εξετάζεται και η ισοτιμία τους από το ΚΥΣΑΤΣ και η αντιστοιχία τους. Αλλά για τα εν Κύπρω, επαναλαμβάνω, από τη στιγμή που ο νόμος ίδρυσε ένα συμβούλιο, το οποίο έχει κάμει μία συγκεκριμένη εργασία και δίδει μία βεβαίωση, ότι αναγνωρίζεται το συγκεκριμένο, νομίζω ότι πρέπει να προχωρήσουμε και να ψηφίσουμε την τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Λιλλήκας, μετά ο κ. Κιττής.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι υπάρχει μια μεγάλη παρεξήγηση. Θα διαφωνήσω κάθετα με το φίλο, τον πρόεδρο της επιτροπής, για τον εξής λόγο: Είπε ότι για να μην παρεμβαίνει το ένα σώμα στις εργασίες του άλλου, εισηγούνται αυτή την τροπολογία. Οι νόμοι που αναφέρονται στο ΣΕΚΑΠ και στο ΚΥΣΑΤΣ είναι δύο νόμοι με εντελώς διαφορετικό περιεχόμενο, αλλά και υφή εργασίας. Εντελώς ξεχωριστό αντικείμενο και οι δύο. Εάν εισάξουμε στο νόμο του ΚΥΣΑΤΣ αναφορά για το ΣΕΚΑΠ, τότε είναι που θα διασταυρώσουμε τους δύο νόμους και θα αρχίσει να παρεμβαίνει το ένα στις εργασίες του άλλου.

Εάν η πρόταση του Δημοκρατικού Συναγερμού όντως είναι να μη θέτει το ΚΥΣΑΤΣ υπό αμφισβήτηση ή υπό νέα εξέταση την αξιολόγηση που έκανε το ΣΕΚΑΠ, τότε, παρ' όλο που ο νόμος δε το θέτει υπό αμφισβήτηση, επαναλαμβάνω, το ΣΕΚΑΠ, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν αναφέρεται σε καμία ισοτιμία, με κανένα τίτλο πανεπιστημίου άλλου. Δεν υπάρχει τέτοια αναφορά στο νόμο, συνεπώς το ΣΕΚΑΠ πιστοποιεί ότι εκείνο που λένε οι ιδιωτικές σχολές ότι κάνουν, το κάνουν. Αυτό μόνο πιστοποιεί. Εάν όμως αυτή είναι η πρόθεση του Δημοκρατικού Συναγερμού, τότε τους εισηγούμαι να φύγουν τη φράση “ως προς την αναγνώριση ισοτιμίας”. Ούτως ή άλλως δεν έχει νόημα, διότι ο νόμος του ΣΕΚΑΠ δεν αναφέρεται σε καμία ισοτιμία και η ισοτιμία έναντι ποιου; Αφού δεν υπάρχει αναφορά, δεν υπάρχει το συγκριτικό μέτρο, τι ισοτιμία θα τους δώσει; Εάν η πρόθεσή τους ήταν αυτή που εξέφρασαν, τότε με το να φύγει “η αναγνώριση της ισοτιμίας” από μέσα θα αποφεύγετο αυτό που θέτουν, δηλαδή να μη θέτει στην ίδια κρίση, να μην κάνει δεύτερη φορά την ίδια δουλειά. Το λοιπόν ...! Όμως, πολύ φοβούμαι ότι δεν είναι αυτή η πρόθεση που υπάρχει.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Από πού να αφαιρέσουμε;

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Στην τροποποίηση. “Ως προς την αναγνώριση ισοτιμίας” να φύγει, δε θέτει υπό νέα κρίση τις αποφάσεις του ΚΥΣΑΤΣ κ.λπ. το ΣΕΚΑΠ, αυτό λέτε. Εάν συνεπώς αυτό που είπε ο Πρόεδρος...

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Δε μιλά, λέει δε θέτει υπό νέα κρίση τις αποφάσεις του ΣΕΚΑΠ που αφορούν εκπαιδευτικά αξιολογημένους, πιστοποιημένους κλάδους...

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Αγαπητέ συνάδελφε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Προδρόμου, αφήστε να τελειώσει και θα δώσετε απάντηση.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Αυτό ουσιαστικά, το τι σημαίνει η φράση σας εδώ, είναι ότι η πιστοποίηση που πήρε από το ΣΕΚΑΠ θα σημαίνει ισοτιμία του τίτλου τους με κάποιο άλλο τίτλο, που δεν αναφέρει ποιος είναι. Εάν αυτή είναι η πρόθεσή σας, τότε μπορεί να μπει απλούστατα, ότι δε θέτει υπό νέα κρίση τις αποφάσεις του ΣΕΚΑΠ. Και δεν έχει καμία πρόθεση να θέσει υπό κρίση τις αποφάσεις του ΣΕΚΑΠ.

Συνεπώς, εάν είναι τούτη η πρόθεσή σας, δεν πρέπει να σας ανησυχεί να το αφαιρέσετε εντελώς από την τροπολογία σας, αλλά επειδή φοβούμαι ότι δεν είναι τούτη και υπάρχει μια παρεξήγηση...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λεν ότι είναι αυτή, τώρα...θα διαφανεί.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Αν είναι αυτή, να δεκτούν την πρότασή μου...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κιττής, παρακαλώ.

ΣΤ. ΚΙΤΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ακριβώς και οι δύο πλευρές που έχουν μιλήσει και οι δύο πλευρές επιδιώκουν το ίδιο θέμα, το ίδιο πράγμα και συμφωνούν απόλυτα. Διότι εκάμαμε δύο σώματα, τα οποία θα κάμνουν δυο διαφορετικές δουλειές.

Η τροποποίηση που γίνεται εισήγηση τώρα έχει σκοπό να ξεκαθαρίσει πέραν πάσης αμφιβολίας, που μπορεί να προκύψει κάποια αμφιβολία κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, ότι το ένα θα παρέμβει στην εργασία του άλλου και λέει ότι δε θέτει υπό νέα κρίση, όταν λέει νέα κρίση σημαίνει υπήρξε προηγούμενη κρίση. Δεν

ξαναεξετάζει δηλαδή πράγματα που εξέτασε το ΣΕΚΑΠ, το οποίο εκτελώντας τα δικά του καθήκοντα, τις δικές του τέλος πάντων αρμοδιότητες, έκαμε κάποια κρίση, όσον αφορά τις ιδιωτικές σχολές. Αυτό ακριβώς θα μπορούσε να πει ότι είναι και πλεονασμός. Όμως είναι καλύτερο να μπει, ας είναι και πλεονασματικά μέσα σε ένα νόμο, μια πρόνοια που να ξεκαθαρίζει ότι δεν μπορεί το ΚΥΣΑΤΣ να παρέμβει στο έργο του ΣΕΚΑΠ, να είναι ξεκάθαρο αυτό το θέμα, αφού αυτή είναι η πρόθεση και των δύο πλευρών, παρά να αφήνουμε κάποιες, πιθανόν, αμφιβολίες, αν πρόκειται για νέα κρίση ή όχι. Αν είναι νέα κρίση στην πρακτική εφαρμογή, τότε θα προσκρούει σε αυτή την τροποποίηση, σε αυτή την πρόνοια που θα ξεκαθαρίζει τα πράγματα. Ευχαριστώ.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Έχω την εντύπωση και την αίσθηση ότι, αν οι συνάδελφοι που είναι στην επιτροπή Παιδείας δεν εκατόρθωσαν να ομοφωνήσουν τόσο καιρό που το συζητούν, δε θα ομοφωνήσουν τώρα, μέσα στα επόμενα δέκα λεπτά, μισή ώρα, μια ώρα. Νομίζω ότι το θέμα έχει εξαντληθεί, δεν ξέρω δηλαδή, κύριε Προδρόμου, είναι δικαίωμά μου να ζητήσω ψηφοφορία, επειδή έχει εξαντληθεί. Δεν μπορούμε να ακούμε ένα διάλογο μεταξύ σας και του κ. Λιλλήκα επί μία ώρα.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Είναι θέματα αρχής τα οποία...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Αρχής έπρεπε να τα είχατε πει...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ, επειδή υπάρχει ένα σημείο που ηγέρθη...παρακαλώ!

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε επί της διαδικασίας, ετέθη μία πρόταση από τον κ. Κατσοουρίδη. Να τεθεί εις ψηφοφορία και αν δεν περάσει...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, θα βάλω αυτό το θέμα, αλλά επειδή υπάρχει εδώ ένα σημείο αδιευκρίνιστο, θα ήταν σωστό το σώμα να ξέρει τι ακριβώς θα ψηφίσει. Και επειδή υπάρχει ισχυρισμός, από τη μία πλευρά εδώ τη δεξιά, ότι με αυτό που βάζουμε είναι απλώς να μην υπάρχει σύγκρουση αρμοδιοτήτων των δύο σωμάτων και από την άλλη πλευρά αμφισβητείται αυτό το πράγμα, είναι για να δω αν υπάρχει σύμπτωση θέσεων.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλο το σεβασμό, είναι κατανοητό τι υποστηρίζει η κάθε πλευρά. Εγώ παρακαλώ να μπει σε ψηφοφορία. Αν η Βουλή δεν εκατάλαβε, θα απορρίψει την πρότασή μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν ότι το θέμα έχει εξαντληθεί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι είναι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει πλειοψηφία πέραν των δύο τρίτων, επομένως το θέμα έχει εξαντληθεί.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας που έχει υποβληθεί από τον κ. Προδρόμου, εκ μέρους του Δημοκρατικού Συναγερμού;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έντεκα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία απορρίπτεται.

Θέτω προς ψήφιση τους κανονισμούς. Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των κανονισμών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννέα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 13 θέμα.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θα ήθελα να πω, επειδή ήταν απλώς θέμα ενημέρωσης, διότι ορισμένοι ίσως να μην εκατάλαβαν, διότι οι κανονισμοί αυτοί που εψηφίσαμε έχουν αλλάξει στην επιτροπή Παιδείας, έχει αφαιρεθεί μια παράγραφος, η οποία είχε θεσπιστεί με τη σύμφωνο γνώμη και του ΚΥΣΑΤΣ και του πανεπιστημίου.

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Συγνώμη, δεν συμμετείχε το πανεπιστήμιο.

ΠΡ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:

Βεβαίως, ακριβώς ο λόγος που ήθελα να μιλήσω ήταν, διότι στην επιτροπή Παιδείας υπήρξαν ισχυρισμοί που ήταν πολύ σοβαροί, ότι δεν συμμετείχε το πανεπιστήμιο. Στην επιτροπή Παιδείας ήταν ο καθηγητής, ο κ. Ζένιος, ο οποίος είπε ότι συμμετείχε. Είναι με βάση αυτή τη λογική...όχι, δεν μπαίνουμε στην συζήτηση και εδώ θέλω να υπενθυμίσω ότι κάποιοι καταψηφίσαμε το νόμο για το ΚΥΣΑΤΣ, διότι έχει δημιουργηθεί μια θεσμική ανισορροπία, η οποία σήμερα συντηρείται με αυτές τις τοποθετήσεις που ακούμε εδώ.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εκείνο που απερρίφθη από το σώμα είναι η τροπολογία που έβαλε ο συνάδελφος Προδρόμου για το Δημοκρατικό Συναγερμό. Η άλλη πλευρά, με βάση τη θέση που έχει, πρέπει να υπάρξει διαγραφή της παραγράφου εκείνης...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεν υπάρχει παράγραφος, εσβήστηκε μετά.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Αφαιρέσετέ την; Αν αφαιρέθηκε, εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 13 θέμα "Οι περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Κριτήρια Επιλογής Υποψηφίων) Κανονισμοί του 1999".

Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται "Οι περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Κριτήρια Επιλογής Υποψηφίων) Κανονισμοί του 1999"

Παρόντες:

Σοφοκλής Χατζηγιάννης, πρόεδρος	Μάριος Ματσάκης
Ρίκκος Ερωτοκρίτου	Στάθης Κιπτής
Πρόδρομος Προδρόμου	Τάκης Χατζηδημητρίου
Ανδρέας Φιλίππου	Ανδρούλα Βασιλείου
Θάσος Μιχαηλίδης	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 6 Ιουλίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (ΙΚΥΚ).

Με τους υπό συζήτηση κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 20 του νόμου για το ΙΚΥΚ, σκοπείται η θέσπιση των κριτηρίων με βάση τα οποία θα παραχωρούνται οι υποτροφίες και τα δάνεια από το ίδρυμα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατέθεσαν στην επιτροπή οι εκπρόσωποι του ΙΚΥΚ, οι κανονισμοί αυτοί απαιτούνται για την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας, η οποία θεσπίστηκε το 1996 και προβλέπει ότι τα κριτήρια για την παροχή υποτροφιών και δανείων καθορίζονται με κανονισμούς. Επίσης, στην επιτροπή τονίστηκε ότι, λόγω της μη ύπαρξης κανονισμών, εκκρεμεί ακόμα η παραχώρηση των κρατικών υποτροφιών και δανείων για το ακαδημαϊκό έτος 1998-1999.

Οι κυριότερες πρόνοιες των υπό συζήτηση κανονισμών διαλαμβάνουν ότι τα βασικά κριτήρια της επιλογής των υποτρόφων, ανάλογα με το είδος της προτεινόμενης υποτροφίας, είναι:

- 1) η ακαδημαϊκή επίδοση και επιτυχία και τα αποτελέσματα σχετικών γραπτών εξετάσεων, αν υπάρχουν,

- 2) το αποτέλεσμα προσωπικής συνέντευξης,
- 3) οι εξωσχολικές δραστηριότητες και η κοινωνική προσφορά του υποψηφίου,
- 4) η γνώση ξένης γλώσσας,
- 5) η οικονομική κατάσταση, όπου αυτό αποτελεί προϋπόθεση.

Κατά τη μελέτη των υπό συζήτηση κανονισμών επισημάνθηκε το γεγονός ότι στη βασική νομοθεσία συμπεριλήφθηκε προσωρινή ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία το κριτήριο της γραπτής εξέτασης και το κριτήριο της προσωπικής συνέντευξης για χρονικό διάστημα μέχρι την 31η Ιουλίου 2000 θα εφαρμόζονται όπου είναι πρακτικά εφικτό. Ως εκ τούτου, η επιτροπή έκρινε αναγκαίο να συμπεριλάβει στους υπό συζήτηση κανονισμούς παρόμοια προσωρινή ρύθμιση, η οποία όμως να επεκταθεί και να καλύψει και τα υπόλοιπα βασικά κριτήρια επιλογής των υποτρόφων, τα οποία δε διευκρινίζονται ικανοποιητικά στους υπό συζήτηση κανονισμούς. Συγκεκριμένα, η επιτροπή συμπεριέλαβε στους κανονισμούς νέα πρόνοια για διάρκεια της ισχύος τους μέχρι το τέλος Ιουλίου 2000, εν αναμονή της κατάθεσης στη Βουλή νέων βελτιωμένων κανονισμών.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση κανονισμών και, αφού επέφερε σ' αυτούς τις αναγκαίες τροποποιήσεις σύμφωνα με τα πιο πάνω, εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί έχουν τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεν υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Δεν υπάρχει ένσταση· οι κανονισμοί εγκρίνονται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το υπ' αριθμόν 14 θέμα είναι “Οι περί Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”.

Η έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται “Οι περί Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999”

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, πρόεδρος   Στέλιος Στυλιανού

Γιαννάκης Θωμά   Ηλίας Μυριάνθους

Γιώργος Χατζηγεωργίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων μελέτησε τους υπό αναφορά κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Ιουνίου 1999. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης καθώς και εκπρόσωπος της συντεχνίας των υπαλλήλων του οργανισμού.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται σύμφωνα με το εδάφιο (5) του άρθρου 13 του περί Γεωργικής Ασφάλισης Νόμου, σκοπεύεται ο εκσυγχρονισμός των κανονισμών που αφορούν τη διάρθρωση και τους όρους υπηρεσίας του προσωπικού του ΟΓΑ και η πλήρης εναρμόνισή τους με αυτά που ισχύουν στη δημόσια υπηρεσία.

Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής συμφώνησαν με τις πρόνοιες των προτεινόμενων κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των πιο πάνω κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί έχουν νομοτεχνικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν υπάρχουν ομιλητές. Υπάρχει ένσταση όπως οι κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμόν 15 θέμα αποσύρεται από την εκτελεστική εξουσία.

Εδώ τελειώνει η νομοθετική εργασία. Προχωρούμε τώρα στο Κεφάλαιο Δεύτερο.

Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων είναι όπως αυτή έχει ήδη διανεμηθεί στους βουλευτές.

Τίτλος νομοσχεδίων, Κανονισμών και εγγράφων	Κατατέθηκε/αν από το υπουργείο	Παραπέμπεται/ονται στην επιτροπή
1) Ετήσια Έκθεση της Αρχής Λιμένων Κύπρου για το 1998	Αρχή Λιμένων Κύπρου	Συγκοινωνιών και Έργων
1) Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1999.	Σωκράτη Χάσικο, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας	Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών
2) Ο περί Διάθεσης Κρατικής Περιουσίας Νόμος του 1999.	Τάσσο Παπαδόπουλο, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος και	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

- Κίκη Καζαμιά, εκ μέρους της
κοινοβουλευτικής ομάδας
ΑΚΕΛ-Αρστερά-Νέες
Δυνάμεις
- 3) Ο περί Στρατού της Αντώνη Καρά, βουλευτή, εκ Άμυνας
Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) μέρους της κοινοβουλευτικής
Νόμος του 1999. ομάδας του Δημοκρατικού
Συναγερμού
- 4) Ο περί Αναγνώρισης Πρόδρομο Προδρόμου, Παιδείας
Διπλωμάτων ή Τίτλων βουλευτή εκλογικής
Αναγνωρισμένων περιφέρειας Λευκωσίας.
Πανεπιστημίων και Άλλων
Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων του
Εξωτερικού (Τροποποιητικός)
Νόμος του 1999.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Τρίτο. Ερωτήσεις και απαντήσεις. (Έχουν δοθεί γραπτώς.)

Ερώτηση με αρ. Ζ΄Γ΄ 105 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Τάκη Χατζηδημητρίου στις 29 Ιουνίου 1999.

“Για τρία χρόνια το θέμα των σκουπιδιών και των λυμάτων της περιοχής Τηλλυρίας εγείρεται ενώπιον κυβερνητικών υπευθύνων και στα πλαίσια των αρμόδιων κοινοβουλευτικών επιτροπών, χωρίς να αντιμετωπιστεί με οποιοδήποτε τρόπο.

Σκουπίδια καίγονται και σκεπάζουν με καπνό τις γειτονικές κοινότητες, λύματα αφήνονται στην επιφάνεια της γης και μέσα από τις ρεματιές ρέουν προς τη θάλασσα, σωροί απορριμάτων βρίσκονται σκορπισμένοι στο δάσος και αποτελούν μια ασχήμια που εκθέτει και προσβάλλει τον τόπο μας.

Τώρα που αρχίζει και πάλι η θερινή περίοδος και που θα συγκεντρωθούν στην περιοχή πολλοί επισκέπτες, Κύπριοι στη συντριπτική τους πλειοψηφία, το περιβάλλον θα υποστεί νέα δυσβάστακτη επιβάρυνση που υποβαθμίζει το επίπεδο της ζωής των κατοίκων της περιοχής και δημιουργεί κινδύνους για την υγεία των ανθρώπων.

Μπροστά σε αυτή τη δυσάρεστη κατάσταση ποια μέτρα προτίθεται να πάρει η κυβέρνηση;

Έχει σχέδια για την άμεση αντιμετώπιση και ποιοι οι μακροπρόθεσμοι προγραμματισμοί της για την περιοχή;

Ερώτηση με αρ. Ζ' Γ' 106 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου στις 2 Ιουλίου 1999.

“Επειδή στη Λεμεσό πολλά κυβερνητικά τμήματα είναι εγκατεστημένα σε ιδιωτικά υποστατικά, παρακαλούνται οι αρμόδιοι υπουργοί να πληροφορήσουν το σώμα:

1. πόσα και ποια κυβερνητικά τμήματα στη Λεμεσό είναι εγκατεστημένα σε ιδιωτικά υποστατικά,
2. το συμφωνηθέν ενοίκιο κάθε ενοικιαζόμενου υποστατικού και τη διάρκεια της ενοικίασης και τον τρόπο πληρωμής του ενοικίου,
3. για ποια υποστατικά προπληρώθηκαν ενοίκια πριν από την εγκατάσταση σ' αυτά των κυβερνητικών γραφείων ή πριν από τη συμπλήρωσή τους και ποιο ποσό χρημάτων επληρώθη,
4. εάν υπάρχουν υποστατικά, από τα πιο πάνω, και ποια που ανηγέρθησαν χωρίς άδεια οικοδομής από τις αρμόδιες αρχές ή που δεν έχουν εξασφαλίσει πιστοποιητικό εγκρίσεως και γιατί και

Ερώτηση με αρ. Ζ' Γ' 107 που υποβλήθηκε από τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Δημήτρη Ηλιάδη στις 9 Ιουλίου 1999.

“Το 1989 διορίστηκε στη θέση διευθυντή λιμανιού Λεμεσού ο κ. Π. Αυγουστή. Επτά ολόκληρα χρόνια μετά το Ανώτατο Δικαστήριο αποδέκτηκε την προσφυγή του διοικητικού λειτουργού Γιάννη Κουρσάρου και με απόφασή του ακύρωσε το διορισμό.

Το νυν διοικητικό συμβούλιο της Αρχής Λιμένων Κύπρου αγνόησε το δικαστήριο και επαναδιόρισε τον κ. Αυγουστή.

Το 1998 το Ανώτατο Δικαστήριο αποδέκτηκε νέα προσφυγή του Γιάννη Κουρσάρου και ακύρωσε ξανά το διορισμό του κ. Π. Αυγουστή. Ωστόσο αυτή τη φορά το συμβούλιο, αντί να διορίσει το Γιάννη Κουρσάρο, διόρισε άλλο υποψήφιο ο οποίος μάλιστα δεν είχε συμπεριληφθεί ανάμεσα στους επικρατέστερους για διορισμό.

Το 1994 το ίδιο συμβούλιο προήγαγε τον κ. Λ. Παπακυριακού στη θέση διοικητικού λειτουργού Αρ, ανάμεσα σε έξι υποψηφίους, αντί του Γιάννη Κουρσάρου που υπερερούσε των υπολοίπων πέντε. Όταν ο προαχθείς προχώρησε στην επόμενη θέση, κενώθηκε ξανά η προηγούμενη θέση, αλλά το συμβούλιο, αντί να προαγάγει τον άλλο επικρατέστερο δηλαδή το Γιάννη Κουρσάρο, προήγαγε έναν εκ των υπολοίπων τεσσάρων με τεσσεράμισι χρόνια λιγότερη υπηρεσία και σημαντικά χαμηλότερη βαθμολογία!

Το δικαστήριο στο οποίο προσέφυγε ο Γιάννης Κουρσάρος ακύρωσε και τις δύο προαγωγές. Όμως το συμβούλιο αγνόησε ήδη το δικαστήριο και προήγαγε στη μία θέση την ίδια υπάλληλο.

Η άλλη θέση, για την οποία ο διορισμός ακυρώθηκε από το εφετείο, με απόφαση επί θεμάτων ουσίας που δεν επιτρέπει επαναδιορισμό του ίδιου λειτουργού, παρά μόνο του Γιάννη Κουρσάρου, παραμένει κενή.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή για την κατ' εξακολούθηση αδικία που γίνεται σε βάρος ενός καθόλα άξιου υπαλλήλου και πώς τοποθετείται ο Υπουργός Συγκοινωνιών έναντι της όλης συμπεριφοράς του διοικητικού

συμβουλίου της Αρχής Λιμένων Κύπρου, η οποία προσβάλλει κάθε αρχή νομιμότητας και κάθε έννοια χρηστής διοίκησης και αξιοκρατίας.”

Ερώτηση με αρ. Ζ' Γ' 108 που υποβλήθηκε από το βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους στις 14 Ιουλίου 1999.

“Στην κοινότητα Γιόλου, μετά και το πρόσφατο οδικό δυστύχημα που στοίχισε τη ζωή σε έναν πολύτεκνο οικογενειάρχη, επιβάλλεται η άμεση κατασκευή μεταξύ του δρόμου Στρομπιού-Γιόλου δύο τουλάχιστον τάφρων ασφαλείας για βαρέα οχήματα.

Παρ' όλον ότι το αίτημα αυτό είχε τεθεί και πριν από τρία χρόνια περίπου, εντούτοις δεν έγινε οτιδήποτε, με αποτέλεσμα να θρηνήσουμε και πέμπτο θύμα λόγω της έλλειψης αυτής.

Με βάση αυτό καλείται το αρμόδιο υπουργείο να ενημερώσει το σώμα πώς αντιμετωπίζει το σοβαρό αυτό ζήτημα και πότε ενδέχεται να υπάρξει λύση του.”

Απάντηση ημερομηνίας 1ης Ιουλίου 1999 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Χριστόδουλου Χριστοδούλου στην ερώτηση Ζ'Α' 23, ημερομηνίας 2 Οκτωβρίου 1996, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

“Σχετικά με την καθαριότητα της πρώην τουρκοκυπριακής συνοικίας Σκάλας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1) Καθαριότητα δρόμων, πεζοδρομίων, παγκέτων

Γίνονται με βάση τις οικονομικές δυνατότητες του δήμου Λάρνακας οι πιο κάτω εργασίες:

- Οδοκαθαρισμός της λεωφόρου Πιαλέ Πασιά, από το Κάστρο μέχρι τα κέντρα στην περιοχή Μακένζυ, τρεις με τέσσερις φορές την εβδομάδα με μηχανοκίνητο σάρωθρον.
- Καθαρίζονται από οδοκαθαριστή τα πεζοδρόμια (εκεί που υπάρχουν) και αδειάζονται οι κάλαθοι αχρήστων, περιλαμβανομένης της παραλίας, το

καλοκαίρι καθημερινά και τους χειμερινούς μήνες τρεις φορές τη βδομάδα ή/και περισσότερο ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες.

- Εκτός από τη λεωφόρο Πιαλέ Πασιά οι υπόλοιποι δρόμοι καθαρίζονται κατά διαστήματα (από δύο εβδομάδες μέχρι και πέντε εβδομάδες).
- Δύο έως τρεις φορές το χρόνο καθαρίζονται τα παγκέτα και τα αυλάκια των δρόμων.

Σημειώνεται ότι σε άλλες περιοχές της πόλης μόλις και μετά βίας κατορθώνει ο δήμος να παράσχει του ίδιου επιπέδου υπηρεσίες λόγω των μεγάλων οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει.

2) Καθαρισμός ανοικτών χώρων

Τα τελευταία χρόνια ο καθαρισμός των ανοικτών τουρκοκυπριακών χώρων είναι προβληματικός λόγω της άρνησης της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών να καταβάλλει έγκαιρα και ολόκληρο το ποσό της απαιτούμενης δαπάνης για τον καθαρισμό τους πριν από την έναρξη της τουριστικής περιόδου.

Κατά το 1998 έγινε γενικός καθαρισμός όλων ανεξαιρέτα των ανοικτών χώρων με το ποσό των £3.000 που αποστάληκε από την πιο πάνω υπηρεσία, αφού ο δήμος παραχώρησε τα μηχανήματά του έναντι δαπάνης που κοστολογήθηκε στις £6.000 περίπου.

Με βάση τα πιο πάνω και έχοντας υπόψη τη συνολική οικονομική δαπάνη για τον καθαρισμό δρόμων, αυλακιών, παγκέτων και πεζοδρομίων από χόρτα και τον οδοκαθαρισμό των πρώην τουρκοκυπριακών συνοικιών Σκάλας και Λάρνακας, θα πρέπει η Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών να εμβάζει ετήσια στο δήμο το ποσό των £52.000 περίπου, πλέον £8.000 περίπου που απαιτούνται για το καθάρισμα τουρκοκυπριακής ιδιοκτησίας ανοικτών χώρων (σύνολο £60.000 περίπου).

Ως εκ τούτου, παρακαλώ όπως γίνουν οι αναγκαίες διευθετήσεις, για να εμβασθεί έγκαιρα το πιο πάνω ποσό στο δημοτικό ταμείο, προκειμένου η όλη εργασία (ειδικότερα για τους τουρκοκυπριακούς ανοικτούς χώρους) να γίνει πριν από την έναρξη της καλοκαιρινής περιόδου.”

Απάντηση ημερομηνίας 18 Ιουνίου 1999 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Θεμιστοκλέους στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 10, ημερομηνίας 27 Μαΐου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Πάνω Αρόδων για μείωση της συνεισφοράς των ιδιοκτητών γης στη δαπάνη κατασκευής οδικού δικτύου στην περιοχή όπου διενεργήθηκε αναδάσμος, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το αίτημα αυτό της κοινότητας Πάνω Αρόδων υποβλήθηκε και προηγουμένως από το βουλευτή κ. Λάκη Θεοδούλου με την ερώτηση με αριθμό ΣΤ΄Ε΄ 107, ημερομηνίας 23 Οκτωβρίου 1995, και το βουλευτή κ. Νίκο Πιπτοκοπίτη με την ερώτηση με αριθμό ΣΤ΄Ε΄ 140, ημερομηνίας 3 Νοεμβρίου 1995, και οι απαντήσεις μας δόθηκαν με τις επιστολές μας με ημερομηνία 8 Ιανουαρίου 1996 με τον ίδιο αριθμό φακέλου 262/92.

Μέσα στα πλαίσια της εφαρμογής του αναδάσμου στις Πάνω Αρόδες, κατασκευάστηκε οδικό δίκτυο συνολικού μήκους πενήντα έξι περίπου χιλιομέτρων σε δύο φάσεις, το 1989 και το 1991, οπότε έγινε η σύναψη των σχετικών δανείων. Το κόστος του οδικού δικτύου ανήλθε στις £542.000 περίπου. Από αυτό ποσό £68.000 έχει καλυφθεί από το κράτος ως συνεισφορά έναντι της ωφέλειας που είχαν οι τουρκοκυπριακές περιουσίες. Από το υπόλοιπο ποσό ποσοστό 50% θα καταβληθεί από την κυβέρνηση και το υπόλοιπο 50% από τους ιδιοκτήτες σε ετήσιες δόσεις, σύμφωνα με την αναλογία η οποία ίσχυε κατά το χρόνο κατασκευής του οδικού δικτύου.

Το δάνειο που έχει συναφθεί εκ μέρους των ιδιοκτητών για τις δαπάνες του οδικού δικτύου επιβαρύνεται με επιτόκιο 5,5% περίπου.

Το σχέδιο αναδασμού στις Πάνω Αρόδες ίσως είναι το πιο δύσκολο σχέδιο αναδασμού που προωθήθηκε μέχρι σήμερα, η δε καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στη συμπλήρωσή του οφείλεται κυρίως σε αντικειμενικές δυσκολίες που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του, και συγκεκριμένα:

- 1) Στο μέγεθος της περιοχής, στο λοφώδες μέχρι ημιορεινό ανάγλυφό της, που καθυστέρησε την εργασία των εκτιμήσεων, και στο μεγάλο αριθμό των ιδιοκτητών (χίλιων περίπου), η πλειοψηφία των οποίων απουσιάζει από το χωριό.
- 2) Στη σχεδίαση και κατασκευή του οδικού δικτύου, συνολικού μήκους πενήντα έξι περίπου χιλιομέτρων. Η γειτνίαση της περιοχής με το δάσος του Ακάμα και η ανάγκη για συντονισμό με άλλα κυβερνητικά τμήματα και υπηρεσίες προκάλεσαν πρόσθετες καθυστερήσεις στο σχέδιο του οδικού δικτύου.
- 3) Στη μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στην οροθέτηση της περιμετρικής γραμμής από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.
- 4) Στην αλλαγή από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως της χρήσης της γης μέρους της περιοχής αναδασμού από γεωργική σε οικιστική ή τουριστική, ή ενώ είχε ήδη αρχίσει η εφαρμογή του αναδασμού και ενώ είχαν κατασκευαστεί οι δρόμοι του αναδασμού. Η αλλαγή αυτή προκάλεσε πρόσθετη καθυστέρηση, ιδιαίτερα στην ετοιμασία του σχεδίου αναδιανομής, λόγω της ανάγκης για αναδιανομή, με βάση διαφορετικά κριτήρια.
- 5) Στην ανάγκη για μείωση των κατώτατων ορίων τεμαχίου λόγω της αυξημένης ζήτησης γης από πλευράς ιδιοκτητών, προφανώς λόγω της σημαντικής αύξησης της αξίας της, σε σχέση με τις εκτιμήσεις του 1986.

- 6) Στον πρόσφατο καθορισμό περιοχής η οποία θα αρδευτεί από το υδατικό έργο Έζουσας, με αποτέλεσμα να αλλάξει καθοριστικά το σχέδιο αναδιανομής.
- 7) Στο περιορισμένο προσωπικό του Επαρχιακού Γραφείου Αναδασμού Πάφου, σε σχέση με το μεγάλο όγκο εργασίας που είχε να επιτελέσει και στις προτεραιότητες που δόθηκαν σε άλλα αρδευόμενα σχέδια της επαρχίας Πάφου.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του με αριθμό 39.698, ημερομηνίας 28 Ιουλίου 1993, αποφάσισε την αύξηση της κυβερνητικής χορηγίας για τις δαπάνες κατασκευής του οδικού δικτύου σε περιοχές αναδασμού σε αρκετές κοινότητες της Κύπρου. Η ισχύς της απόφασης αυτής άρχισε από την ημερομηνία που λήφθηκε η απόφαση, δηλαδή από τις 28 Ιουλίου 1993 και δεν έχει αναδρομική ισχύ.

Δεδομένου ότι το οδικό δίκτυο στην περιοχή αναδασμού Πάνω Αρόδων κατασκευάστηκε πριν από τις 28 Ιουλίου 1993, ημερομηνία λήψεως της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, η κυβερνητική χορηγία για τις Πάνω Αρόδες δεν μπορεί να αυξηθεί.

Εξάλλου, παρόμοια αιτήματα για αύξηση της κυβερνητικής χορηγίας στις δαπάνες κατασκευής του οδικού δικτύου σε περιοχές αναδασμού υποβλήθηκαν και στο παρελθόν από διάφορες κοινότητες και απορρίφθηκαν, επειδή τυχόν ικανοποίησή τους θα αποτελούσε προηγούμενο με συνέπεια τη μεγάλη οικονομική επιβάρυνση του κράτους.

Παρ' όλη την καθυστέρηση που παρατηρήθηκε, τονίζεται ότι ο αναδασμός επέφερε σημαντικές βελτιώσεις στην περιοχή Πάνω Αρόδων και δημιούργησε τις αναγκαίες προϋποθέσεις για ορθολογική ανάπτυξη.

Η αξία της γης έχει ανέλθει σημαντικά λόγω κυρίως των βελτιώσεων που έχει επιφέρει το σχέδιο αναδασμού με την κατασκευή νέου οδικού δικτύου που παρέχει πρόσβαση σε όλα τα τεμάχια, της βελτίωσης του συστήματος διακατοχής της γης, όπως και της αυξημένης ζήτησης για αγορά γης που παρατηρείται στην περιοχή.”

Απάντηση ημερομηνίας 29 Ιουνίου 1999 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 48, ημερομηνίας 4 Μαρτίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Τάκη Χατζηδημητρίου.

“Σας πληροφορώ ότι κατόπιν ενδελεχούς μελέτης του θέματος συμφωνώ με τη μεθοδολογία που ακολούθησε η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου για τον υπολογισμό των υπό αναφορά τελών.

Η διαδικασία που ακολούθησε η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου στην επιβολή των συγκεκριμένων τελών δεν ήταν η ενδεδειγμένη. Γι’ αυτό το λόγο το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων έχει δώσει οδηγίες στην Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου όπως ανακαλέσει την απόφαση του συμβουλίου της για εφαρμογή των νέων τελών καρτο/κερματοτηλεφώνων από τις 13 Μαρτίου 1999. Επιπρόσθετα, έχουν δοθεί οδηγίες στην Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου όπως υποβάλει στο υπουργείο πρόταση για θέσπιση νέων κανονισμών που να προνοούν τα εν λόγω τέλη.

Είμαι στη διάθεσή σας για περισσότερες πληροφορίες ή/και διευκρινίσεις.”

Απάντηση ημερομηνίας 5 Ιουλίου 1999 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 57, ημερομηνίας 31ης Μαρτίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρου Θεοδώρου.

“Σχετικά με την κατασκευή νέου παρακαμπτηρίου της Λεμεσού βόρεια του υφιστάμενου αυτοκινητόδρομου σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- 1) Η κατασκευή νέου υπεραστικού παρακαμπτηρίου Λεμεσού βόρεια του υφιστάμενου δεν έχει υιοθετηθεί, αλλά προωθείται η αναβάθμιση των

κυκλοτερών κόμβων του υφιστάμενου παρακαμπτηρίου σε ανισόπεδους. Σε πρώτη φάση θα αναβαθμιστούν οι κόμβοι Μέσα Γειτονιάς, Αγίας Φύλας, Πολεμιδιών και λιμανιού και σε επόμενη φάση οι υπόλοιποι. Για τους τέσσερις πρώτους κόμβους σύντομα θα ανατεθούν οι μελέτες σε ιδιώτες μελετητές και τα κατασκευαστικά έργα προγραμματίζεται να αρχίσουν μέσα στο 2001.

- 2) Το τοπικό σχέδιο Λεμεσού διαλαμβάνει την κατασκευή δρόμου πρωταρχικής σημασίας τεσσάρων λωρίδων κυκλοφορίας βορειότερα του παρακαμπτηρίου ο οποίος ουσιαστικά θα εξυπηρετήσει την ανάπτυξη της περιοχής και την τοπική κίνηση.

Η προώθηση του έργου αυτού αφορά το Υπουργείο Εσωτερικών (Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως) και τις τοπικές αρχές.”

Απάντηση ημερομηνίας 5 Ιουλίου 1999 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου στην ερώτηση Ζ΄Γ΄64, ημερομηνίας 2 Απριλίου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Οι άδειες των αγροτικών ταξί παραχωρούνται σε πρόσωπα που έχουν ως κύρια απασχόληση κάποιο άλλο επάγγελμα το οποίο τους επιτρέπει να βρίσκονται συνέχεια στο χωριό τους, ώστε να εξυπηρετούν τις τυχόν έκτακτες ανάγκες των κοινοτήτων τους.

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, θεωρούμε ότι τα οχήματα αυτά δεν είναι επαγγελματικά και επομένως δεν ευνοούμε την παραχώρηση οποιασδήποτε φορολογικής ελάφρυνσης.”

Απάντηση ημερομηνίας 1ης Ιουλίου 1999 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Ουράνιου Ιωαννίδη στην ερώτηση Ζ΄Γ΄ 82, ημερομηνίας 27 Μαΐου 1999, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους.

“Το Δημοτικό Σχολείο Έμπας λειτουργεί με έντεκα (11) αίθουσες διδασκαλίας. Το μέγεθος αυτού του σχολείου δε δικαιολογεί την απασχόληση πάνω σε μόνιμη βάση δύο καθαριστριών, αν ληφθεί υπόψη η υφιστάμενη συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και των εφοριών και των συντεχνιών, η οποία προβλέπει ότι για πλήρη απασχόληση μιας καθαρίστριας λαμβάνεται ως μέτρο ο αριθμός των οκτώ αιθουσών διδασκαλίας.

Πέραν του πιο πάνω περιορισμού, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού πιστεύει ότι η μονιμοποίηση δεύτερης καθαρίστριας δε θα εξυπηρετήσει ούτε και θα βελτιώσει ποιοτικά την καθαριότητα του σχολείου, γιατί η μόνιμη παρουσία δύο καθαριστριών αντί μιας κατά τις πρωινές ώρες, όταν οι αίθουσες και οι άλλοι χώροι είναι κατειλημμένα από τους μαθητές, δεν εξυπηρετεί κανένα σκοπό. Η ουσιαστική εργασία και καθαριότητα των χώρων αρχίζει μετά την αποχώρηση των μαθητών, οπότε η παρουσία δεύτερης καθαρίστριας θεωρείται επιβεβλημένη.

Η τυχόν μονιμοποίηση της δεύτερης καθαρίστριας, εκτός του ότι δε θα προσφέρει τίποτε το ουσιαστικό στην ποιοτική βελτίωση της λειτουργίας του σχολείου, θα δημιουργήσει προηγούμενο ανατροπής της υφιστάμενης συμφωνίας/πρακτικής, με αλυσιδωτές συνέπειες, πράγμα που δε θα επιθυμούσε το υπουργείο μας.

Οι πιο πάνω θέσεις και απόψεις μας έχουν συζητηθεί και διαβιβαστεί τόσο στον πρόεδρο της εφορίας/κοινοτάρχη όσο και στο διευθυντή του δημοτικού σχολείου.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Τέταρτο. Το μοναδικό θέμα είναι “Η συνεχής παρουσία μεγάλης αστυνομικής δύναμης στα ξενοδοχεία ‘Λόρδος’ στη Λάρνακα επί καθημερινής βάσης και ο ρόλος και η νομιμότητα των ενεργειών της σε σχέση με την ελεύθερη άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων των απεργών”.

Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα και το θέμα λήξαν.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται “Η συνεχής παρουσία μεγάλης αστυνομικής δύναμης στα ξενοδοχεία Λόρδος στη Λάρνακα επί καθημερινής βάσης και ο ρόλος και η νομιμότητα των ενεργειών της σε σχέση με την ελεύθερη άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων των απεργών”

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, πρόεδρος

Αριστοφάνης Γεωργίου

Γιαννάκης Θωμά

Ανδρέας Παρισινός

Στέλιος Γερασίμου

Νίκος Πιπτοκοπίτης

Μάριος Ματσάκης

Μη μέλη της επιτροπής:

Κίκης Γιάγκου

Θάσος Μιχαηλίδης

Νίκος Κλεάνθους

Το υπό αναφορά θέμα γράφτηκε στη Βουλή από το βουλευτή κ. Ν. Κλεάνθους στις 29 Απριλίου 1999 και στη συνέχεια παραπέμφθηκε για εξέταση στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η οποία το εξέτασε σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 6 και 13 Μαΐου και στις 10 και στις 29 Ιουνίου 1999. Στα πλαίσια της εξέτασής του κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και ο γενικός διευθυντής του ίδιου Υπουργείου, ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και εκπρόσωποι του υπουργείου του, ο αστυνομικός διευθυντής Λάρνακας, ο έπαρχος Λάρνακας και εκπρόσωποι της Επαρχιακής Διοίκησης Λάρνακας, εκπρόσωποι της εταιρείας Lordos Hotels (Holdings) Ltd, των ξενοδοχοϋπαλλήλων που ανήκουν στις συνδικαλιστικές οργανώσεις ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ, των απεργών, του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων (ΠΑΣΥΞΕ), του Συνδέσμου Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου (ΣΤΕΚ), του ΕΒΕΛ Λάρνακας και της χωριτικής αρχής Πύλας.

Η επιτροπή κατά τη συζήτηση του θέματος δεν ασχολήθηκε με την ουσία της απεργίας των ξενοδοχοϋπαλλήλων στα εν λόγω ξενοδοχεία, αλλά μόνο με το ρόλο που διαδραματίζει η αστυνομία στα εν λόγω ξενοδοχεία σε σχέση με την ελεύθερη άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων των απεργών.

Εισάγοντας το όλο θέμα στην επιτροπή ο εισηγητής του κ. Νίκος Κλεάνθους ανέφερε πως στην εργατική διαφορά που προέκυψε στα ξενοδοχεία της εταιρείας Lordos Hotel (Holdings) Ltd στη Λάρνακα παρατηρείται συνεχής παρουσία μεγάλης αστυνομικής δύναμης στα εν λόγω ξενοδοχεία επί καθημερινής βάσεως, παρ' όλο που ο αριθμός των απεργών είναι λιγοστός. Επικρίνοντας τις ενέργειες της αστυνομίας στο χώρο αυτό ανέφερε πως αυτή ενεργεί επιλεκτικά και προκλητικά εναντίον των απεργών με έκδηλη έλλειψη ισοπολιτείας και ισονομίας, που αποτελούν το βάθρο της δημοκρατίας. Αναφερόμενος ειδικότερα στις ενέργειες της αστυνομίας δήλωσε τα πιο κάτω:

- Παραβίασε τα άρθρα 25 και 27 του συντάγματος με βάση τα οποία κατοχυρώνεται το δικαίωμα του κάθε πολίτη να ασκεί οποιοδήποτε επάγγελμα καθώς επίσης και το δικαίωμα του απεργείν. Παραβίασε ακόμα τις διατάξεις του περί Συντεχνιών Νόμου, με βάση τις οποίες καθίσταται άτρωτη η συντεχνία για ζημιές που προκαλούν οι απεργοί κατά τη διάρκεια της απεργίας με συνέπεια αυτές να στοιχειοθετούν αστικό αδίκημα, καθώς επίσης και τη σχετική διάταξη της περί Προστασίας της Παραλίας νομοθεσίας που διασφαλίζει το δικαίωμα της ελεύθερης πρόσβασης του κάθε πολίτη στην παραλία και διάφορους κυρωτικούς νόμους τους οποίους κύρωσε με νόμο η Βουλή.
- Ερμήνευσε καθ' υπέρβασιν εξουσίας τον περί Συντεχνιών Νόμο και απαγόρευε στους απεργούς να πινακιδοδορούν εντός του χώρου εργασίας

τους, παρά το γεγονός ότι το σχετικό διάταγμα που εξέδωσε το δικαστήριο απαγόρευε οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη, υπό την επιφύλαξη όμως των δικαιωμάτων των απεργών.

- Παρέλειψε να εκτελέσει τα καθήκοντά της κατά την παρουσία της στο χώρο της απεργίας και να παρέμβει εναντίον των μελών της ιδιωτικής φρουράς της υπό αναφορά εταιρείας, η οποία ασκούσε βία εναντίον των απεργών και τους παρεμπόδιζε να διακινηθούν στο χώρο της εργασίας, και επιπρόσθετα παρείχε συμπαράσταση και βοήθεια στα μέλη της ιδιωτικής φρουράς, όταν ασκούσαν βία εναντίον των απεργών.
- Παρεμπόδιζε τους απεργούς στην άσκηση του απόλυτα κατοχυρωμένου δικαιώματος της απεργίας το οποίο ενώ έπρεπε να το είχε προστατεύσει το καταστρατήγησε καταβάλλοντας κάθε προσπάθεια για κάμψη του ηθικού τους.
- Παρόλον που υπήρξε σωρεία καταγγελιών από τους απεργούς εναντίον των μελών της ιδιωτικής φρουράς της εργοδοτικής πλευράς, καμιά υπόθεση δεν οδηγήθηκε στο δικαστήριο και σχεδόν όλες οι καταγγελίες που υποβλήθηκαν από την εργοδοτική πλευρά εναντίον των απεργών οδηγήθηκαν αμέσως στο δικαστήριο.

Τέλος, ο εισηγητής του υπό αναφορά θέματος ανέφερε πως η όλη συμπεριφορά της Αστυνομίας στο συγκεκριμένο χώρο ήταν και είναι εκτός του ρόλου και της αποστολής της, πράγμα που δεικνύει τη μεροληπτική της στάση υπέρ της εργοδοτικής πλευράς.

Από μέλη της επιτροπής τέθηκε επίσης θέμα αναφορικά με την εργοδότηση Ελλαδιτών στα εν λόγω ξενοδοχεία σε αντικατάσταση των απολυθέντων υπαλλήλων, πράγμα που επηρεάζει τα συμφέροντα των απεργών.

Από την πλευρά του ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ανέφερε πως η Αστυνομία υπόκειται συνεχώς σε κριτική ότι δεν εκτελεί σωστά το καθήκον της είτε παρουσιαστεί σε κάποιο χώρο που υπάρχουν προβλήματα για να επιβάλει την τάξη είτε δεν παρουσιαστεί. Αρμόδιοι να αποφασίσουν κατά πόσο κρίνεται αναγκαία η παρουσία της Αστυνομίας σε ένα χώρο, καθώς επίσης και κατά πόσο κρίνεται αναγκαίο να ενισχυθεί η δύναμη στο χώρο αυτό είναι οι αστυνομικοί διευθυντές των επαρχιών και στα θέματα αυτά δεν αποφασίζει ο πολιτικός προϊστάμενος. Ο ρόλος της αστυνομίας, τόνισε, είναι η πρόληψη και σε καμιά περίπτωση δεν έχει πρόθεση να αναμειχθεί στα προβλήματα που δημιουργούνται μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων.

Εκφράζοντας τη λύπη του για τις κατηγορίες που αναφέρθηκαν εναντίον της αστυνομίας κατά τη συζήτηση του όλου θέματος, δήλωσε πως αυτές δυστυχώς βοηθούν στο να υποβιβάζεται το γόητρο της αστυνομίας. Η αστυνομία έχει καθήκον να τηρεί το νόμο και την τάξη και αν υπάρχουν οποιεσδήποτε καταγγελίες ότι αυτή δεν εκτελεί σωστά το καθήκον της θα πρέπει να υποβληθούν γραπτώς, για να διερευνηθούν. Δυστυχώς όμως, όπως δήλωσε, φαίνεται πως στη συγκεκριμένη περίπτωση η αστυνομία βρίσκεται μεταξύ δύο πυρών, γιατί τελικά κατηγορείται τόσο από τους απεργούς όσο και από την εργοδοτική πλευρά ότι δεν εκτελεί σωστά το καθήκον της.

Τέλος, ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως δήλωσε πως το αστυνομικό σώμα, τα μέλη του οποίου προέρχονται από όλες τις τάξεις του λαού, απέδειξε επανειλημμένα ότι ασκεί σωστά το καθήκον του.

Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δήλωσε πως η παρουσία της αστυνομίας είναι άσχετη με την ύπαρξη απεργίας ή όχι. Η αστυνομία έχει δικαίωμα και υποχρέωση να παρευρίσκεται σε χώρους που διεξάγεται κάποια δραστηριότητα που μπορεί να διασαλεύσει το νόμο και την τάξη. Η κρίση του κατά πόσο θα παρευρεθεί ή

όχι ανήκει αποκλειστικά σ' αυτήν, η οποία είναι σε θέση να αποφασίσει αν πρέπει να παρέμβει, για να διαδραματίσει το ρόλο της, που είναι η προστασία της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας και της περιουσίας των πολιτών.

Στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δήλωσε, δεν έχει υποβληθεί οποιαδήποτε καταγγελία από την πλευρά των απεργών ότι η παρουσία της αστυνομίας παρεμπόδισε την άσκηση του νόμιμου δικαιώματος του απεργείν, ενώ από την εργοδοτική πλευρά έχουν υποβληθεί καταγγελίες και παράπονα για τη συμπεριφορά των απεργών. Όταν όμως οι εργαζόμενοι ασκούν το δικαίωμα της απεργίας ελεύθερα και ανενόχλητα στα πλαίσια του νόμου και της τάξης, κανένα θέμα δεν εγείρεται που να αφορά το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Αναφερόμενος στα δικαιώματα των απεργών, δήλωσε πως αυτοί είναι ελεύθεροι, σύμφωνα με τον περί Συντεχνιών Νόμο, να παρουσιάζονται και να περιφρουρούν την απεργία τους έξω ακριβώς από το χώρο της εργασίας τους, να πινακιδοδορούν και να διαδηλώνουν τις θέσεις τους με νόμιμα μέσα και ειρηνικά και μπορούν να χρησιμοποιούν τηλεβόα στις συγκεντρώσεις τους, όταν θα μιλήσουν στο πλήθος, όχι όμως καθημερινά.

Όσον αφορά το θέμα της απασχόλησης Ελλήνων υπηκόων στα υπό αναφορά ξενοδοχεία, αυτό διερευνάται από το Υπουργείο Εσωτερικών ως το καθ' ύλην αρμόδιο υπουργείο, διευκρίνισε όμως πως το καθεστώς απασχόλησης Ελλαδιτών στην Κύπρο είναι καθεστώς απασχόλησης ημεδαπών. Η Υπηρεσία Μετανάστευσης πληροφόρησε το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ότι μεταξύ της 16ης Απριλίου και της 7ης Μαΐου, υποβλήθηκαν οκτώ αιτήσεις από Έλληνες υπηκόους οι οποίες και μελετούνται, όμως το υπουργείο του δεν έχει καμιά εμπλοκή. Για το θέμα αυτό, πρόσθεσε, το υπουργείο του είχε υποδείξει το πρόβλημα και την εμμονή στα κριτήρια που ισχύουν για τους αλλοδαπούς και το θέμα αυτό θα μελετηθεί με κάθε προσοχή σε

ανώτερο επίπεδο. Το υπουργείο του, εφαρμόζοντας πιστά τα κριτήρια του 1990 για τη χορήγηση αδειών απασχόλησης σε αλλοδαπούς, σε καμία περίπτωση δεν έχει ενεργήσει, ώστε αλλοδαποί να απασχοληθούν ως απεργοσπάστες σε χώρο που υπάρχει απεργία. Τη χορήγηση αδειών απασχόλησης αλλοδαπών τις εκδίδει το Υπουργείο Εσωτερικών και το Υπουργείο Εργασίας συμβουλεύει κατά πόσο επηρεάζονται άνεργοι Κύπριοι.

Από την πλευρά του ο αστυνομικός διευθυντής Λάρνακας ανέφερε πως η παρουσία της αστυνομίας στο χώρο της απεργίας ήταν ενδεδειγμένη και σκοπό είχε να διαφυλάξει το νόμο και την τάξη, καθώς επίσης και την αποφυγή δυσάρεστων καταστάσεων.

Από τον καιρό που άρχισε η απεργία, τόνισε, οι απεργοί έφρασαν τις εισόδους και εξόδους των ξενοδοχείων, έριχναν πέτρες και αυγά στην αυλή και στην πισίνα των ξενοδοχείων, εμπόδιζαν τους προμηθευτές να εισέλθουν στα ξενοδοχεία, εξύβριζαν το προσωπικό που δεν απεργούσε και δημιουργούσαν οχληρία με τις φωνές και τα σφυρίγματα τους, με αποτέλεσμα να υποβάλλονται συνεχώς παράπονα από τους καταστηματάρχες της περιοχής ότι επηρέαζαν την εργασία τους. Επίσης, ανέβαιναν πάνω σε αυτοκίνητα και ξέσκιζαν λάστιχα αυτοκινήτων και παρενοχλούσαν τους τουρίστες.

Λόγω των πιο πάνω ενεργειών των απεργών, δήλωσε, η αστυνομία εκαλείτο για να βοηθήσει τους προμηθευτές να εισέλθουν στα ξενοδοχεία και να μπορέσουν οι τουρίστες να απολαύσουν τις διακοπές τους, γιατί, λόγω του ότι οι απεργοί χρησιμοποιούσαν τηλεβόα, αυτοί ενοχλούντο και αναγκάζονταν να εγκαταλείψουν την παραλία.

Κατά την περίοδο από τις 26 Απριλίου μέχρι τις 9 Μαΐου 1999, όταν εκτραχύνθηκε η κατάσταση στο χώρο της απεργίας, ενισχύθηκε ο τοπικός αστυνομικός σταθμός

Ορόκλινης επιπρόσθετα με είκοσι επτά μέλη της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας, για να μπορούν να επιβάλουν την τάξη.

Σύμφωνα με στοιχεία που κατέθεσε στην επιτροπή, από τις 30 Ιανουαρίου 1999 μέχρι τις 9 Μαΐου 1999 υποβλήθηκαν είκοσι τρεις καταγγελίες εναντίον των απεργών και τρεις από απεργούς. Από αυτές οι δεκαπέντε και μία, αντίστοιχα, έχουν διαβιβαστεί στην εισαγγελία για ποινική δίωξη και οι υπόλοιπες τελούν υπό εξέταση. Η αστυνομία δεν ενήργησε μεροληπτικά αφού δόθηκαν οδηγίες να διερευνηθούν όλες οι υποθέσεις, οδήγησε όμως στο δικαστήριο εκείνες τις υποθέσεις για τις οποίες υπήρχαν ενυπόγραφες καταθέσεις.

Αναφορικά με την παρουσία της αστυνομίας στην παραλία, δήλωσε πως αυτή δεν αποσκοπούσε στο να παρεμποδίσει τους απεργούς να ασκήσουν το δικαίωμα της απεργίας, αλλά για να παρεμποδίσει την οχληρία που αυτοί προκαλούσαν, δεδομένου ότι η παραλία είναι δημόσιος χώρος και παρενοχλούντο οι τουρίστες.

Το δικαίωμα της απεργίας είναι ιερό, τόνισε, και κανένας δεν το αμφισβητεί, όμως θα πρέπει αυτό να εξασκείται ειρηνικά στα πλαίσια του νόμου και της τάξης. Επειδή όμως οι απεργοί παρεκτρέποντο συνεχώς, η αστυνομία είχε επαφές με τις συντεχνίες κατά τις οποίες τους προειδοποιούσε ότι δεν πρέπει να προβαίνουν σε αξιόποινες πράξεις, χωρίς όμως να τους εκφοβίζει, όπως ισχυρίζονται.

Τέλος, ανέφερε πως η παρουσία της αστυνομίας ήταν ενδεδειγμένη, για να προστατεύσει όλους τους πολίτες, γιατί, στην περίπτωση που οι απεργοί εισέρχοντο στα ξενοδοχεία και προκαλούσαν κακόβουλες ζημιές, η αστυνομία θα υπέκειτο σε έντονες επικρίσεις.

Ο έπαρχος Λάρνακας, αναφερόμενος στο θέμα της πρόσβασης στην παραλία, δήλωσε πως ο κάθε πολίτης πρέπει να έχει ελεύθερη πρόσβαση σ' αυτή στη λωρίδα που βρίσκεται σε απόσταση είκοσι ποδών από το κύμα.

Οι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ ανέφεραν πως το δικαίωμα της απεργίας και η δυνατότητα άσκησής του αποτελεί θεμελιώδη αρχή του περί Συντεχνιών Νόμου και του Κώδικα Βιομηχανικών Σχέσεων. Οι απεργοί στα ξενοδοχεία της εταιρείας Lordos Hotels (Holdings), τόνισαν, απεργούν με βάση τον υπό αναφορά νόμο και κώδικα, νόμιμα και ειρηνικά και παρ' όλο που με βάση την ισχύουσα περί Συντεχνιών νομοθεσία θα μπορούσαν να απεργούν μέσα στο χώρο των ξενοδοχείων, εντούτοις βρίσκονται σε δημόσιους χώρους.

Καθημερινά υπάρχουν τριάντα αστυνομικοί στο χώρο της απεργίας οι οποίοι, αντί να υπερασπίζονται και τα δικαιώματα των απεργών, μεροληπτούν υπέρ της εργοδοτικής πλευράς. Οι απεργοί δέχονται συνεχώς απειλές από την αστυνομία πως σε περίπτωση που χρησιμοποιήσουν σφυρίκτρες ή τηλεβόα ή σε περίπτωση που προβούν σε πινακιοφορία, θα συλληφθούν ή θα καταγγεληθούν. Επιπρόσθετα, οι ιδιωτικοί φρουροί της εργοδοτικής πλευράς ασκούν βία και παρεμποδίζουν τους απεργούς από το να έχουν ελεύθερη πρόσβαση στην παραλία, χωρίς η αστυνομία να επεμβαίνει και να τους αποτρέπει. Ενώ είχαν υποβληθεί στην αστυνομία δώδεκα καταγγελίες εκ μέρους των απεργών, καμιά δεν οδηγήθηκε στο δικαστήριο ενώ έχουν προσαχθεί δεκαεπτά υποθέσεις εναντίον των απεργών στο δικαστήριο.

Τέλος, ανέφεραν πως η παρουσία μεγάλης αστυνομικής δύναμης στο χώρο της απεργίας καθώς και οι ενέργειες της αστυνομίας στοχεύουν στο να εκφοβίσουν τους απεργούς και να κάμψουν το ηθικό τους αφού η αστυνομία, όχι μόνο δεν τους παρέχει καμιά προστασία, αλλά τους αποτρέπει από το να ασκήσουν το νόμιμο δικαίωμα της απεργίας.

Ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου ανέφερε ότι οι απεργοί με τις ενέργειές τους έχουν υπερβεί τα εργασιακά θέσμια, δεδομένου ότι ασκούσαν ψυχολογική πίεση στους εργαζόμενους στα εν λόγω ξενοδοχεία και

παρεμπόδιζαν την είσοδο στα ξενοδοχεία τόσο των εργαζομένων όσο και των τουριστών. Οι τουρίστες, τόνισαν, πρέπει να απολαμβάνουν γαλήνιες διακοπές και να τους παρέχεται ασφάλεια γι' αυτό και η παρουσία της αστυνομίας στην περιοχή ήταν απαραίτητη εκτός και αν οι συντεχνίες μπορούσαν να ελέγξουν τα μέλη τους.

Όσον αφορά τα νόμιμα δικαιώματα των απεργών, δήλωσε, κανένας δεν ενήργησε με τρόπο που να εμποδίζει την άσκησή τους.

Οι εκπρόσωποι του ΠΑΣΥΞΕ τόνισαν πως ο σύνδεσμός τους κακίζει τις παρεκτροπές που δημιουργούν ανασφάλεια στους χώρους των ξενοδοχείων, γιατί αυτές αποβαίνουν σε βάρος της οικονομίας μας. Λόγω της ευαισθησίας που παρατηρείται στον τομέα του τουρισμού, πρόσθεσαν, θα πρέπει να επικρατεί κοσμιότητα και έννομη τάξη στους χώρους που διακινούνται οι τουρίστες, οι οποίοι επιλέγουν τον τόπο μας για να περάσουν τις διακοπές τους.

Σύμφωνα με το δικηγόρο της εταιρείας Lordos Hotels (Holdings) και τα γραπτά υπομνήματα που ο ίδιος κατέθεσε στην επιτροπή, η παρουσία της αστυνομίας στο χώρο της απεργίας σκοπό είχε να διαφυλάξει κατά κύριο λόγο τη νομιμότητα και την εφαρμογή των προσωρινών διαταγμάτων του δικαστηρίου, η παράβαση των οποίων αποτελεί περιφρόνηση του δικαστηρίου και να αποτρέψει τους απεργούς από του να παραβαίνουν συνεχώς τα διατάγματα. Ταυτόχρονα, είναι διατεταγμένος ο ρόλος της αστυνομίας για τη διατήρηση της έννομης τάξης η οποία τεκμηριωμένα καταπατείται από τους απεργούς καθημερινά, δεδομένου ότι παρεμποδίζουν τις εισόδους και εξόδους των ξενοδοχείων, υβρίζουν το προσωπικό και τους προμηθευτές των ξενοδοχείων και επιπρόσθετα τους ρίχνουν αυγά και ντομάτες.

Η εξασφάλιση και κατοχύρωση κάποιων δικαιωμάτων, τόνισε, δεν μπορεί να προσβάλλει άλλα κατοχυρωμένα δικαιώματα πολιτών, γι' αυτό και στην περίπτωση αυτή το ελεύθερο δικαίωμα της απεργίας δεν μπορεί να προσβάλλει το επίσης ελεύθερο

δικαίωμα της ελεύθερης πρόσβασης και ασφάλειας στην περιουσία της εταιρείας Lordos Hotels (Holdings). Οι απεργοί, στην προσπάθειά τους να ασκήσουν τα δικαιώματά τους ,προσβάλλουν τα δικαιώματα της εταιρείας, διαπράττοντας σωρεία παραπτώματων και αδικημάτων εις βάρος της περιουσίας και των συμφερόντων της εταιρείας, των πελατών της, των προμηθευτών και των εργαζομένων στα δύο ξενοδοχεία. Τα προσβαλλόμενα συμφέροντα αφορούν περίπου 1 300 μετόχους της εταιρείας, 300 εργαζόμενους στα ξενοδοχεία, 100 προμηθευτές, 50 καταστηματαρχές της περιοχής και τον τουρισμό της. Συνεπώς, ο τρόπος άσκησης των δικαιωμάτων των απεργών συγκρούεται κατάφωρα με τα δικαιώματα ενός πολύ μεγαλύτερου αριθμού ατόμων.

Η παρουσία της αστυνομίας όμως στο χώρο της απεργίας με αριθμητική δύναμη ανάλογη με τα επεισόδια που δημιουργούν οι απεργοί, δυστυχώς δεν πέτυχε να καταστείλει τις παράνομες ενέργειες των απεργών και συνεπώς δεν επενέβη στην άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων τους. Γι' αυτό και η παρουσία της αστυνομίας επιβάλλεται για τη διαφύλαξη της έννομης τάξης και των συνταγματικών δικαιωμάτων των υπόλοιπων πολιτών, λόγω της παράνομης και βίαιης συμπεριφοράς των απεργών.

Τέλος, σχετικά με την άποψη που διατυπώθηκε κατά τη συζήτηση του θέματος, ότι οι απεργοί δικαιούνται να απεργούν στην παραλία, δήλωσε πως, πέραν της οχληρίας που δημιουργούν στο χώρο αυτό, όπου βρίσκονται ντόπιοι και ξένοι λουόμενοι, ο χώρος στον οποίο ισχυρίζονται ότι μπορούν να περιφέρονται είναι ιδιοκτησία του εργοδότη Παρ' όλο που δεν έχει περιφραχθεί από αυτόν, και όποιος εισέλθει σ' αυτή διαπράττει το αδίκημα της παράνομης επέμβασης.

Ο εκπρόσωπος του ΕΒΕΛ Λάρνακας επισήμανε πως είναι δικαίωμα των εργαζομένων να απεργούν αλλά ταυτόχρονα είναι δικαίωμα και άλλων πολιτών να εργάζονται στα εν λόγω ξενοδοχεία και επίσης των τουριστών να απολαμβάνουν τις διακοπές τους.

Δυστυχώς, τόνισε, οι απεργοί παρενοχλούν τόσο τους τουρίστες όσο και τους επισκέπτες στην περιοχή της απεργίας και γενικά συμπεριφέρονται με τρόπο που διαταράσσεται η ησυχία. Μάρτυρες μιας άνευ προηγουμένου κακής συμπεριφοράς των απεργών ήταν τα μέλη και οι προσκεκλημένοι του Επιμελητηρίου στη γενική συνέλευση του ΕΒΕΛ που πραγματοποιήθηκε σε ένα από τα ξενοδοχεία του χώρου της απεργίας στις 12 Μαΐου 1999, όπου οι απεργοί γιουχάζαν τους παρευρισκομένους, παρεμπόδιζαν την ελεύθερη είσοδο στο ξενοδοχείο και σε αρκετές περιπτώσεις έριξαν πέτρες, αυγά και άλλα αντικείμενα στα αυτοκίνητά τους.

Οι εκπρόσωποι των απεργών δήλωσαν πως η αστυνομία προσπαθεί να κάμψει το ηθικό τους με διάφορες απειλές και μεροληπτεί υπέρ της εργοδοτικής πλευράς. Οι απεργοί, τόνισαν, δεν είναι τρομοκράτες, απλώς διεκδικούν τα νόμιμα δικαιώματά τους με ειρηνικές πινακιδοφορίες και προβαίνουν σε ενημέρωση του κοινού με τη διανομή φυλλαδίων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος έχει καταλήξει στα πιο κάτω συμπεράσματα:

- Η αστυνομία ενήργησε καθ' υπέρβασιν εξουσίας και ερμήνευσε τον περί Συντεχνιών Νόμο με τρόπο ώστε να περιορίσει το δικαίωμα των απεργών να διακινούνται στο χώρο της εργασίας και να πινακιδοδορούν και τους επέτρεψε να διακινούνται μόνο εκτός των ξενοδοχείων. Κατά πόσο οι απεργοί μπορούν να πινακιδοδορούν εντός ή εκτός του ξενοδοχείου είναι θέμα που βρίσκεται ενώπιον του δικαστηρίου και η αστυνομία δεν είχε κανένα δικαίωμα να δώσει οποιανδήποτε ερμηνεία πάνω στο επίδικο αυτό θέμα.

- Η αστυνομία δεν είχε δικαίωμα να παρεμποδίζει τους απεργούς από του να έχουν ελεύθερη πρόσβαση στην παραλία ή να βοηθά ή να ανέχεται τα μέλη της ιδιωτικής φρουράς να παρεμποδίζουν τους απεργούς από το να πλησιάσουν στην παραλία.
- Η αστυνομία, ενεργώντας εκτός του ρόλου και της αποστολής της, βοηθούσε τα μέλη της ιδιωτικής φρουράς, όταν αυτά χρησιμοποιούν βία για να παρεμποδίσουν τους απεργούς να εισέλθουν στα ξενοδοχεία, συμπεριφορά που ισοδυναμεί με παρεμπόδιση της άσκησης του νόμιμου δικαιώματος της απεργίας, και επιπρόσθετα παρέλειψε να εκτελέσει το καθήκον της και να επιβάλει την τάξη την οποία διασάλευσαν τα μέλη της ιδιωτικής φρουράς της εργοδοτικής πλευράς.
- Η αστυνομία μεροληπτώσε και οδήγησε στο δικαστήριο δεκαπέντε υποθέσεις που καταγγέλθηκαν από την εργοδοτική πλευρά, ενώ από αυτές που καταγγέλθηκαν εκ μέρους των απεργών εναντίον των μελών της ιδιωτικής φρουράς της εταιρείας μόνο μία υπόθεση οδηγήθηκε στο δικαστήριο.
- Ο τρόπος με τον οποίο ενήργησε η αστυνομία στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν εμπίπτει στα πλαίσια της συνήθους πρακτικής που εφαρμόζει σε παρόμοιες περιπτώσεις, αλλά επέδειξε υπερβάλλοντα ζήλο για πρόληψη επεισοδίων.
- Οι αρμόδιοι υπουργοί με την όλη συμπεριφορά τους δεν επέδειξαν το απαιτούμενο υπό τις περιστάσεις ενδιαφέρον, με αποτέλεσμα να μένουν απροστάτευτα τα κατοχυρωμένα από τους νόμους και το σύνταγμα δικαιώματα των απεργών.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κατά πλειοψηφία των μελών της και βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος καλεί:

- Την αστυνομία να σεβαστεί και να προστατεύσει το νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμα των εργαζομένων στα υπό αναφορά ξενοδοχεία να απεργούν και να επιτελέσει το καθήκον της με το να περιφρουρήσει τα δικαιώματά τους, καθώς και τα όποια δικαιώματά τους ως απλών πολιτών της Δημοκρατίας, που απορρέουν από την ισχύουσα νομοθεσία.
- Τους καθ' ύλην αρμόδιους Υπουργούς Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να επιληφθούν άμεσα και χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω καθυστέρηση των καταγγελιών και παραπόνων που υποβλήθηκαν από την πλευρά των απεργών και, αφού λάβουν υπόψη και τα συμπεράσματα της επιτροπής, να αποδώσουν ευθύνες εκεί όπου διαπιστώνεται οποιαδήποτε υπέρβαση ή παράλειψη καθήκοντος εκ μέρους της αστυνομίας.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού δήλωσαν πως διαφωνούν τόσο με τα συμπεράσματα όσο και με τις εισηγήσεις της επιτροπής και δήλωσαν πως η θέση της κοινοβουλευτικής ομάδας είναι η ακόλουθη:

- Το δικαίωμα της απεργίας των εργαζομένων είναι απόλυτα κατοχυρωμένο και σεβαστό και δε νοείται παρεμπόδιση ή στέρηση αυτού του δικαιώματος από καμιά αρχή.
- Στη συγκεκριμένη περίπτωση διαπιστώθηκε, πέραν πάσης αμφιβολίας, ότι ο αρμόδιος αστυνομικός διευθυντής έκρινε και αποφάσισε την αποστολή

αριθμού αστυνομικών στην περιοχή των ξενοδοχείων “Λόρδος”, ασκώντας τη διακριτική του εξουσία.

- Από την αναλυτική αναφορά στις συνθήκες που επικρατούσαν στην περιοχή των ξενοδοχείων “Λόρδος” κρίνεται απόλυτα δικαιολογημένη η παρουσία εκπροσώπων του νόμου διά την πρόληψη τυχόν ανεπιθύμητων καταστάσεων για τις οποίες θα απαιτούσαμε ευθύνες, αν δεν προλαμβάνονταν.
- Τα μέλη της αστυνομίας πρέπει να επιδεικνύουν μεγάλη υπομονή και ψυχραιμία, ώστε να μη δίνουν την αφορμή να εκλαμβάνεται η αυστηρή τήρηση του νόμου και της τάξης, ως μεροληπτική στάση υπέρ ή εναντίον οποιασδήποτε πλευράς.
- Καμιά υπεύθυνη καταγγελία δεν έγινε από τους απεργούς ή τους συντεχνιακούς εκπροσώπους εναντίον μέλους του αστυνομικού σώματος ή του αρμόδιου διευθυντή της επαρχίας για συγκεκριμένο παράπτωμα.
- Τέλος, εκφράζει ξεκάθαρη θέση ότι η αστυνομία έχει δικαίωμα αλλά και υποχρέωση να παρευρίσκεται σε χώρους όπου υπάρχει πιθανότητα αναταραχής για προληπτικούς λόγους και παράλληλα οι εργαζόμενοι πρέπει να ασκούν το δικαίωμα της απεργίας απρόσκοπτα και ανεμπόδιστα μέσα στα πλαίσια που τους δίνει ο νόμος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εδώ φθάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας. Αγαπητοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες, η σημερινή συνεδρία είναι η τελευταία της παρούσης βουλευτικής συνόδου. Αντιλαμβάνομαι και εύχομαι ότι όλοι θα περάσουν καλές διακοπές, αλλά θα ήθελα με την ευκαιρία αυτή να ευχηθώ όπως και το υπηρεσιακό προσωπικό εδώ της Βουλής καταφέρει να πάει με διακοπές, διότι έχω την εντύπωση ότι αρκετά τους

δυσκολεύσαμε ή αρκετή εργασία προσέφεραν στο σώμα. Εύχομαι σε όλους καλές διακοπές.

(Ωρα λήξης: 6.35 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Βενιαμίν Χριστόδουλος
Γαλανός Αλέξης
Γερασίμου Στέλιος
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Παναγιώτης
Ερωτοκρίτου Ρίκκος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδώρου Δώρος
Θωμά Γιαννάκης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κιπτής Στάθης
Κλεάνθους Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Λιλλήκας Γιώργος
Μακρίδης Ισίδωρος
Ματσάκης Μάριος
Μάτσης Ιωάννης
Μιχαηλίδης Θάσος

Μουσιούπτας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Μυριάνθους Ηλίας
Νεοφύτου Αβέρωφ
Παντελίδου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπακώστας Κώστας
Παρισινός Ανδρέας
Πιπτοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρήστος
Προδρόμου Πρόδρομος
Σαμμούτας Ευάγγελος
Στυλιανού Στέλιος
Συλλούρης Δημήτρης
Τυρίμος Κυριάκος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγεωργίου Τάκης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χρίστου Ανδρέας
Χριστοφίδης Ανδρέας
Χριστοφόρου Λευτέρης

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων

Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) Συνέχιση της συζήτησης για το νομοσχέδιο “Ο περί Προστασίας του Απορρήτου της Ιδιωτικής Επικοινωνίας (Παρακολούθηση Συνδιαλέξεων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999” (Δ. Ηλιάδης, Γ. Αγαπίου, Τ. Παπαδόπουλος, Π. Δημητρίου, Α. Γεωργίου, Δ. Θεοδώρου, Ρ. Ερωτοκρίτου, Α. Χρίστου) και απόρριψή του.
- 2) Αναφορά του Προέδρου του σώματος στην παρουσία του Προέδρου και μελών του κοινοβουλίου της Αυστραλίας.
- 3) Συνέχιση της συζήτησης για την πρόταση νόμου “Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ.2) Νόμος του 1998” (Δ. Θεοδώρου, Α. Νεοφύτου, Γ. Θωμά, Α. Καραάς) και ψήφισή της σε νόμο με τον τίτλο “Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999”.
- 4) Έκθεση για την πρόταση νόμου “Ο περί της Αναγνώρισης Όλων των Αγώνων του Κυπριακού Λαού για Ελευθερία και Δημοκρατία (Τιμητικές Διακρίσεις) Νόμος του 1999”, οι σύντομες παρεμβάσεις των κ. Παναγιώτη Δημητρίου και Αριστοφάνη Γεωργίου και ψήφισή της σε νόμο.
- 5) Έκθεση για το νομοσχέδιο “Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Αρ. 7) Νόμος του 1999” και ψήφισή του σε νόμο (ως Αρ. 5).
- 6) Έκθεση για τις προτάσεις νόμου α) “Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1999” και β) “Ο περί της Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Χρίστου, Τ. Παπαδόπουλος, Π. Δημητρίου, Πρ. Προδρόμου, Ν. Κατσουρίδης, Στ. Κιττής, Ν. Μουσιούττας, Δ. Θεοδώρου) και ψήφισή του ενιαίου κειμένου σε νόμο με τον τίτλο “Ο περί της

Διαδικασίας Πρόσληψης Έκτακτων Υπαλλήλων στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία (Τροποποιητικός) (Αρ.4) Νόμος του 1999”.

- 7) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών - Θέσεις Πρώτου Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Ανώτερου Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών Α΄, Λειτουργού Γεωργικών Ερευνών, Πρώτου Τεχνικού Γεωργικών Ερευνών και Ανώτερου Τεχνικού Γεωργικών Ερευνών (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 8) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέση Ανώτερου/ης Επιθεωρητή/τριας Ακτινογράφου (Ακτινοθεραπείας) (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 9) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής - Θέσεις Βοηθού Λειτουργού Διεκπεραίωσης 1ης Τάξης και Βοηθού Λειτουργού Διεκπεραίωσης 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 10) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 11) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης και Παροχής Σχετικών Πληροφοριών Κανονισμοί του 1999”, η συζήτηση που ακολούθησε (Πρ. Προδρόμου, Τ. Χατζηδημητρίου, Α. Φιλίππου, Σ. Χατζηγιάννης, Γ. Λιλλήκας, Στ. Κιπτής, Ν. Κατσοουρίδης) και έγκρισή τους.
- 12) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Κριτήρια Επιλογής Υποψηφίων) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.
- 13) Έκθεση για τους κανονισμούς “Οι περί Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1999” και έγκρισή τους.

- 14) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
- 15) Ερωτήσεις βουλευτών (Πρόβλημα σκουπιδιών στην περιοχή Τηλλυρίας - Κυβερνητικά Τμήματα σε ιδιωτικά υποστατικά στη Λεμεσό - Οι προαγωγές στην Αρχή Λιμένων Κύπρου - Πρόβλημα ασφάλειας στο Δρόμο Στρουμπιού - Γιόλου).
- 16) Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις βουλευτών (Η καθαριότητα της τουρκοκυπριακής συνοικίας Σκάλας - Ο αναδασμός στις Πάνω Αρόδες - Αύξηση στη χρέωση κλήσεων από δημόσια τηλέφωνα - Πληροφορίες για κατασκευή νέου παρακαμπτηρίου Λεμεσού - Η παραχώρηση αγροτικών ταξί με δασμολογικές ελαφρύνσεις - Αίτημα για μονιμοποίηση καθαρίστριας στο Δημοτικό Σχολείο Έμπας).
- 17) Έκθεση για το θέμα “Η συνεχής παρουσία μεγάλης αστυνομικής δύναμης στα ξενοδοχεία ‘Λόρδος’ στη Λάρνακα επί καθημερινής βάσης και ο ρόλος και η νομιμότητα των ενεργειών της σε σχέση με την ελεύθερη άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων των απεργών”.